

Platonis

Opera Omnia

editio J. Burnet, Clarendon, 1900

Euthyphro.....	2
Apologia Socratis.....	19
Crito	46
Phaedon.....	59
Cratylus	130
Theaetetus	195
Sophista.....	275
Politicus.....	341
Parmenides	406
Philebus.....	449
Symposium	519
Phaedrus	573
Alcibiades I	628
Alcibiades II.....	672
Hipparchus	688
Amatores	697
Theages	706
Charmides	719
Laches	747
Lysis	772
Euthydemus.....	793
Protagoras.....	832
Gorgias	885
Meno	972
Hippias major.....	1006
Hippias minor.....	1034
Ion	1047
Menexenus	1060
Clitophon.....	1075
Respublica.....	1080
Timaeus.....	1396
Critias	1466
Minos	1481
Leges	1491
Epinomis	1824
Epistulae.....	1843
Definitiones.....	1894
Spuria	1902
Epigrammata (AG).....	1944

Euthyphro

Stephanus page 2, section a, line 1

{ΕΥΘ.} Τί νεώτερον, ὦ Σώκρατες, γέγονεν, ὅτι σὺ τὰς ἐν Λυκείῳ καταλιπὼν διατριβὰς ἐνθάδε νῦν διατρίβεις περὶ τὴν τοῦ βασιλέως στοάν; οὐ γάρ που καὶ σοί γε δίκη τις οὔσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα ὥσπερ ἐμοί.

{ΣΩ.} Οὗτοι δὴ Ἀθηναῖοί γε, ὦ Εὐθύφρων, δίκην αὐτὴν καλοῦσιν ἀλλὰ γραφήν.

{ΕΥΘ.} Τί φῆς; γραφήν σέ τις, ὥς ἔοικε, γέγραπται· οὐ γὰρ ἐκεῖνό γε καταγνώσομαι, ὥς σὺ ἕτερον.

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΕΥΘ.} Ἀλλὰ σὲ ἄλλος;

Stephanus page 2, section b, line 5

{ΣΩ.} Πάνυ γε.

{ΕΥΘ.} Τίς οὗτος;

{ΣΩ.} Οὐδ' αὐτὸς πάνυ τι γινώσκω, ὦ Εὐθύφρων, τὸν ἄνδρα, νέος γάρ τις μοι φαίνεται καὶ ἀγνώσ· ὀνομάζουσι μέντοι αὐτόν, ὥς ἐγὼμαι, Μέλητον. ἔστι δὲ τῶν δήμων Πιτθεύς, εἴ τινα νῶ ἔχεις Πιτθέα Μέλητον οἷον τετανότριχα καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον, ἐπίγρυπον δέ.

{ΕΥΘ.} Οὐκ ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ δὴ τίνα γραφήν σε γέγραπται;

{ΣΩ.} Ἦντινα; οὐκ ἀγεννῆ, ἔμοιγε δοκεῖ· τὸ γὰρ νέον

Stephanus page 2, section c, line 3

ὄντα τοσοῦτον πρᾶγμα ἐγνωκέναι οὐ φαῦλόν ἐστιν. ἐκεῖνος γάρ, ὥς φησιν, οἶδε τίνα τρόπον οἱ νέοι διαφθείρονται καὶ τίνες οἱ διαφθείροντες αὐτούς. καὶ κινδυνεύει σοφός τις εἶναι, καὶ τὴν ἐμὴν ἀμαθίαν κατιδὼν ὥς διαφθείροντος τοὺς ἡλικιώτας αὐτοῦ, ἔρχεται κατηγορήσων μου ὥσπερ πρὸς μητέρα πρὸς τὴν πόλιν. καὶ φαίνεται μοι τῶν πολιτικῶν μόνος ἄρχεσθαι ὀρθῶς· ὀρθῶς γάρ ἐστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι ὅπως ἔσονται ὅτι ἄριστοι, ὥσπερ γεωργὸν ἀγαθὸν τῶν νέων φυτῶν εἰκὸς πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ Μέλητος ἴσως πρῶτον

Stephanus page 3, section a, line 1

μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει τοὺς τῶν νέων τὰς βλάστας διαφθείροντας, ὥς φησιν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο δῆλον ὅτι τῶν πρεσβυτέρων ἐπιμεληθεὶς πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γενήσεται, ὥς γε τὸ εἰκὸς συμβῆναι ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ἀρξαμένῳ.

{ΕΥΘ.} Βουλοίμην ἄν, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὀρρωδῶ μὴ τοῦ-
ναντίον γένηται· ἀτεχνῶς γάρ μοι δοκεῖ ἀφ' ἐστίας ἄρχεσθαι
κακουργεῖν τὴν πόλιν, ἐπιχειρῶν ἀδικεῖν σέ. καί μοι λέγε,
τί καὶ ποιοῦντά σέ φησι διαφθείρειν τοὺς νέους;
{ΣΩ.} Ἄτοπα, ὦ θαυμάσιε, ὥς οὕτω γ' ἀκοῦσαι. φησὶ γάρ

Stephanus page 3, section b, line 2

με ποιητὴν εἶναι θεῶν, καὶ ὥς καινοὺς ποιοῦντα θεοὺς τοὺς
δ' ἀρχαίους οὐ νομίζοντα ἐγράψατο τούτων αὐτῶν ἕνεκα,
ὥς φησιν.

{ΕΥΘ.} Μανθάνω, ὦ Σώκρατες· ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον
φῆς σαυτῷ ἐκάστοτε γίνεσθαι. ὥς οὖν καινοτομοῦντός
σου περὶ τὰ θεῖα γέγραπται ταύτην τὴν γραφήν, καὶ ὥς
διαβαλὼν δὴ ἔρχεται εἰς τὸ δικαστήριον, εἰδὼς ὅτι εὐδιά-
βολα τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς. καὶ ἐμοῦ γάρ τοι,
ὅταν τι λέγω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ τῶν θείων, προλέγων
αὐτοῖς τὰ μέλλοντα, καταγελῶσιν ὥς μαινομένου· καίτοι

Stephanus page 3, section c, line 3

οὐδὲν ὅτι οὐκ ἀληθὲς εἴρηκα ὧν προεῖπον, ἀλλ' ὅμως φθο-
νοῦσιν ἡμῖν πᾶσι τοῖς τοιούτοις. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν χρὴ
φροντίζειν, ἀλλ' ὁμόσε ἰέναι.

{ΣΩ.} ὦ φίλε Εὐθύφρων, ἀλλὰ τὸ μὲν καταγελασθῆναι
ἴσως οὐδὲν πρᾶγμα. Ἀθηναίοις γάρ τοι, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,
οὐ σφόδρα μέλει ἂν τινα δεινὸν οἶωνται εἶναι, μὴ μέντοι
διδασκαλικὸν τῆς αὐτοῦ σοφίας· ὃν δ' ἂν καὶ ἄλλους οἶων-
ται ποιεῖν τοιούτους, θυμοῦνται, εἴτ' οὖν φθόνῳ ὥς σὺ λέγεις,
εἴτε δι' ἄλλο τι.

{ΕΥΘ.} Τούτου οὖν πέρι ὅπως ποτὲ πρὸς ἐμὲ ἔχουσιν, οὐ

Stephanus page 3, section d, line 4

πάνυ ἐπιθυμῶ πειραθῆναι.

{ΣΩ.} Ἴσως γάρ σὺ μὲν δοκεῖς σπάνιον σεαυτὸν παρέχειν
καὶ διδάσκειν οὐκ ἐθέλειν τὴν σεαυτοῦ σοφίαν· ἐγὼ δὲ
φοβοῦμαι μὴ ὑπὸ φιλανθρωπίας δοκῶ αὐτοῖς ὅτιπερ ἔχω
ἐκκεχυμένως παντὶ ἀνδρὶ λέγειν, οὐ μόνον ἄνευ μισθοῦ, ἀλλὰ
καὶ προστιθεὶς ἂν ἡδέως εἴ τίς μου ἐθέλει ἀκούειν. εἰ
μὲν οὖν, ὃ νυνδὴ ἔλεγον, μέλλοιέν μου καταγελᾶν ὥσπερ
σὺ φῆς σαυτοῦ, οὐδὲν ἂν εἴη ἀηδὲς παίζοντας καὶ γελῶντας
ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαγαγεῖν· εἰ δὲ σπουδάσσονται, τοῦτ' ἤδη
ὅπη ἀποβήσεται ἄδηλον πλὴν ὑμῖν τοῖς μάντεσιν.

Stephanus page 3, section e, line 4

{ΕΥΘ.} Ἀλλ' ἴσως οὐδὲν ἔσται, ὦ Σώκρατες, πρᾶγμα, ἀλλὰ
σύ τε κατὰ νοῦν ἀγωνιῇ τὴν δίκην, οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τὴν
ἐμήν.

{ΣΩ.} Ἐστὶν δὲ δὴ σοί, ὦ Εὐθύφρων, τίς ἡ δίκη;
φεύγεις αὐτήν ἢ διώκεις;
{ΕΥΘ.} Διώκω.
{ΣΩ.} Τίνα;
{ΕΥΘ.} Ὅν διώκων αὐτὸν δοκῶ μαίνεσθαι.
{ΣΩ.} Τί δέ; πετόμενόν τινα διώκεις;
{ΕΥΘ.} Πολλοῦ γε δεῖ πέτεσθαι, ὅς γε τυγχάνει ὦν εὖ

Stephanus page 4, section a, line 4

μάλα πρεσβύτης.
{ΣΩ.} Τίς οὗτος;
{ΕΥΘ.} Ὁ ἐμὸς πατήρ.
{ΣΩ.} Ὁ σός, ὦ βέλτιστε;
{ΕΥΘ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἐστὶν δὲ τί τὸ ἔγκλημα καὶ τίνος ἡ δίκη;
{ΕΥΘ.} Φόνου, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἡράκλεις. ἢ που, ὦ Εὐθύφρων, ἀγνοεῖται ὑπὸ τῶν
πολλῶν ὅπῃ ποτὲ ὀρθῶς ἔχει· οὐ γὰρ οἶμαί γε τοῦ ἐπιτυ-
χόντος [ὀρθῶς] αὐτὸ πράξαι ἀλλὰ πόρρῳ που ἤδη σοφίας

Stephanus page 4, section b, line 2

ἐλαύνοντος.
{ΕΥΘ.} Πόρρῳ μέντοι νῆ Δία, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἐστὶν δὲ δὴ τῶν οἰκείων τις ὁ τεθνεὼς ὑπὸ τοῦ
σοῦ πατρός; ἢ δῆλα δῆ; οὐ γὰρ ἂν που ὑπὲρ γε ἄλλο-
τρίου ἐπεξῆσθα φόνου αὐτῷ.
{ΕΥΘ.} Γελοῖον, ὦ Σώκρατες, ὅτι οἶε τι διαφέρειν εἴτε
ἀλλότριος εἴτε οἰκείος ὁ τεθνεὼς, ἀλλ' οὐ τοῦτο μόνον δεῖν
φυλάττειν, εἴτε ἐν δίκῃ ἔκτεινεν ὁ κτείνας εἴτε μή, καὶ εἰ
μὲν ἐν δίκῃ, ἔαν, εἰ δὲ μή, ἐπεξιέναι, ἐάνπερ ὁ κτείνας συν-
εστιός σοι καὶ ὁμοτράπεζος ἦ· ἴσον γὰρ τὸ μίasma γίγνεται

Stephanus page 4, section c, line 2

ἐὰν συνῆς τῷ τοιούτῳ συνειδὼς καὶ μὴ ἀφοσιοῖς σεαυτὸν τε
καὶ ἐκεῖνον τῇ δίκῃ ἐπεξιῶν. ἐπεὶ ὅ γε ἀποθανὼν πελάτης
τις ἦν ἐμός, καὶ ὥς ἐγεωργοῦμεν ἐν τῇ Νάξῳ, ἐθήτευσεν
ἐκεῖ παρ' ἡμῖν. παροινήσας οὖν καὶ ὀργισθεὶς τῶν οἰκετῶν
τινὶ τῶν ἡμετέρων ἀποσφάττει αὐτόν. ὁ οὖν πατήρ συνδή-
σας τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καταβαλὼν εἰς τάφρον
τινά, πέμπει δεῦρο ἄνδρα πευσόμενον τοῦ ἐξηγητοῦ ὅτι χρεῖη
ποιεῖν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦ δεδεμένου ὀλιγώρει τε
καὶ ἡμέλει ὥς ἀνδροφόνου καὶ οὐδὲν ὄν πραγμα εἰ καὶ ἀπο-
θάνοι, ὅπερ οὖν καὶ ἔπαθεν· ὑπὸ γὰρ λιμοῦ καὶ ῥίγους καὶ

Stephanus page 4, section d, line 4

τῶν δεσμῶν ἀποθνήσκει πρὶν τὸν ἄγγελον παρὰ τοῦ ἐξηγη-

τοῦ ἀφικέσθαι. ταῦτα δὴ οὖν καὶ ἀγανακτεῖ ὁ τε πατήρ καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι, ὅτι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ ἀνδροφόνου τῷ πατρὶ φόνου ἐπεξέρχομαι οὔτε ἀποκτείναντι, ὥς φασιν ἐκεῖνοι, οὔτ' εἰ ὅτι μάλιστα ἀπέκτεινεν, ἀνδροφόνου γε ὄντος τοῦ ἀποθανόντος, οὐ δεῖν φροντίζειν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου - ἀνόσιον γὰρ εἶναι τὸ ὑὸν πατρὶ φόνου ἐπεξιέναι - κακῶς εἰδότες, ὦ Σώκρατες, τὸ θεῖον ὥς ἔχει τοῦ ὁσίου τε πέρι καὶ τοῦ ἀνοσίου.

{ΣΩ.} Σὺ δὲ δὴ πρὸς Διός, ὦ Εὐθύφρων, οὕτως ἀκριβῶς

Stephanus page 4, section e, line 5

οἶει ἐπίστασθαι περὶ τῶν θεῶν ὅπῃ ἔχει, καὶ τῶν ὁσίων τε καὶ ἀνοσίων, ὥστε τούτων οὕτω πραχθέντων ὥς σὺ λέγεις, οὐ φοβῇ δικαζόμενος τῷ πατρὶ ὅπως μὴ αὖ σὺ ἀνόσιον πράγμα τυγχάνῃς πράττων;

{ΕΥΘ.} Οὐδὲν γὰρ ἂν μου ὄφελος εἴη, ὦ Σώκρατες, οὐδέ τῳ ἂν διαφέρει Εὐθύφρων τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα πάντα ἀκριβῶς εἰδείην.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν μοι, ὦ θαυμάσιε Εὐθύφρων, κράτιστόν ἐστι μαθητῇ σῶ γενέσθαι, καὶ πρὸ τῆς γραφῆς τῆς πρὸς Μέλητον αὐτὰ ταῦτα προκαλεῖσθαι αὐτόν, λέγοντα ὅτι ἔγωγε καὶ ἐν

Stephanus page 5, section a, line 6

τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τὰ θεῖα περὶ πολλοῦ ἐποιούμην εἰδέναι, καὶ νῦν ἐπειδὴ με ἐκεῖνος αὐτοσχεδιάζοντά φησι καὶ καινοτομοῦντα περὶ τῶν θεῶν ἐξαμαρτάνειν, μαθητῆς δὴ γέγονα σός - “καὶ εἰ μὲν, ὦ Μέλητε,” φαίην ἂν, “Εὐθύφρονα ὁμολογεῖς σοφὸν εἶναι τὰ τοιαῦτα, [καὶ] ὀρθῶς νομίζειν καὶ ἐμὲ ἡγοῦ

καὶ μὴ δικάζου· εἰ δὲ μή, ἐκείνῳ τῷ διδασκάλῳ λάχε δίκην πρότερον ἢ ἐμοί, ὥς τοὺς πρεσβυτέρους διαφθείροντι ἐμέ τε καὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα, ἐμὲ μὲν διδάσκοντι, ἐκεῖνον δὲ νουθετοῦντί τε καὶ κολάζοντι” - καὶ ἂν μή μοι πείθεται μηδὲ ἀφίη

Stephanus page 5, section b, line 6

τῆς δίκης ἢ ἂντ' ἐμοῦ γράφηται σέ, αὐτὰ ταῦτα λέγειν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἃ προυκαλούμην αὐτόν;

{ΕΥΘ.} Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, εἰ ἄρα ἐμὲ ἐπιχειρήσειε γράφεσθαι, εὖροιμ' ἂν, ὥς οἶμαι, ὅπῃ σαθρός ἐστιν, καὶ πολὺ ἂν ἡμῖν πρότερον περὶ ἐκείνου λόγος ἐγένετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἢ περὶ ἐμοῦ.

{ΣΩ.} Καὶ ἐγὼ τοι, ὦ φίλε ἐταῖρε, ταῦτα γινώσκων μαθητῆς ἐπιθυμῶ γενέσθαι σός, εἰδὼς ὅτι καὶ ἄλλος πού τις καὶ ὁ Μέλητος οὗτος σὲ μὲν οὐδὲ δοκεῖ ὀρᾶν, ἐμὲ δὲ οὕτως ὀξέως [ἀτεχνῶς] καὶ ῥαδίως κατεῖδεν ὥστε ἀσεβείας ἐγρά-

Stephanus page 5, section c, line 8

ψατο. νῦν οὖν πρὸς Διὸς λέγε μοι ὃ νυνδὴ σαφῶς εἰδέναι
δυσχυρίζου, ποιὸν τι τὸ εὐσεβὲς φῆς εἶναι καὶ τὸ ἀσεβὲς
καὶ περὶ φόνου καὶ περὶ τῶν ἄλλων; ἢ οὐ ταυτόν ἐστιν ἐν
πάσῃ πράξει τὸ ὅσιον αὐτὸ αὐτῷ, καὶ τὸ ἀνόσιον αὐτῷ μὲν
όσιου παντὸς ἐναντίον, αὐτὸ δὲ αὐτῷ ὅμοιον καὶ ἔχον μίαν
τινὰ ιδέαν κατὰ τὴν ἀνοσιότητα πᾶν ὅτιπερ ἂν μέλλῃ
ἀνόσιον εἶναι;

{ΕΥΘ.} Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Λέγε δή, τί φῆς εἶναι τὸ ὅσιον καὶ τί τὸ ἀνόσιον;

{ΕΥΘ.} Λέγω τοίνυν ὅτι τὸ μὲν ὅσιόν ἐστιν ὅπερ ἐγὼ νῦν

Stephanus page 5, section d, line 9

ποιῶ, τῷ ἀδικοῦντι ἢ περὶ φόνους ἢ περὶ ἱερῶν κλοπὰς ἢ τι
ἄλλο τῶν τοιούτων ἐξαμαρτάνοντι ἐπεξιέναι, ἐάντε πατήρ
ῶν τυγχάνῃ ἐάντε μήτηρ ἐάντε ἄλλος ὅστισοῦν, τὸ δὲ μὴ
ἐπεξιέναι ἀνόσιον· ἐπεὶ, ὦ Σώκρατες, θέασαι ὥς μέγα σοι ἐρῶ
τεκμήριον τοῦ νόμου ὅτι οὕτως ἔχει - ὃ καὶ ἄλλοις ἤδη εἶπον,
ὅτι ταῦτα ὀρθῶς ἂν εἴῃ οὕτω γινόμενα - μὴ ἐπιτρέπειν τῷ ἀσε-
βοῦντι μὴδ' ἂν ὅστισοῦν τυγχάνῃ ῶν. αὐτοὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι
τυγχάνουσι νομίζοντες τὸν Δία τῶν θεῶν ἄριστον καὶ δικαιο-
τατον, καὶ τοῦτον ὁμολογοῦσι τὸν αὐτοῦ πατέρα δῆσαι ὅτι
τοὺς ὑεῖς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκῃ, κάκεϊνόν γε αὐτὸν τοῦ

Stephanus page 6, section a, line 3

πατέρα ἐκτεμεῖν δι' ἕτερα τοιαῦτα· ἐμοὶ δὲ χαλεπαίνουσιν
ὅτι τῷ πατρὶ ἐπεξέρχομαι ἀδικοῦντι, καὶ οὕτως αὐτοὶ αὐτοῖς
τὰ ἐναντία λέγουσι περὶ τε τῶν θεῶν καὶ περὶ ἐμοῦ.

{ΣΩ.} Ἄρα γε, ὦ Εὐθύφρων, τοῦτ' ἐστὶν [οὗ] οὐνεκα τὴν
γραφὴν φεύγω, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδάν τις περὶ τῶν θεῶν
λέγῃ, δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι; διὸ δὴ, ὥς ἔοικε, φήσῃ
τίς με ἐξαμαρτάνειν. νῦν οὖν εἰ καὶ σοὶ ταῦτα συνδοκεῖ τῷ
εὖ εἰδότη περὶ τῶν τοιούτων, ἀνάγκη δὴ, ὥς ἔοικε, καὶ ἡμῖν
συγχωρεῖν. τί γὰρ καὶ φήσομεν, οἳ γε καὶ αὐτοὶ ὁμολο-
γοῦμεν περὶ αὐτῶν μὴδὲν εἰδέναι; ἀλλὰ μοι εἰπὲ πρὸς

Stephanus page 6, section b, line 4

Φιλίου, σὺ ὥς ἀληθῶς ἡγῇ ταῦτα οὕτως γεγονέναι;

{ΕΥΘ.} Καὶ ἔτι γε τούτων θαυμασιώτερα, ὦ Σώκρατες, ἃ
οἱ πολλοὶ οὐκ ἴσασι.

{ΣΩ.} Καὶ πόλεμον ἄρα ἡγῇ σὺ εἶναι τῷ ὄντι ἐν τοῖς θεοῖς
πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔχθρας γε δεινὰς καὶ μάχας καὶ ἄλλα
τοιαῦτα πολλά, οἷα λέγεται τε ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν
ἀγαθῶν γραφέων τά τε ἄλλα ἱερὰ ἡμῖν καταπεποίκιλται, καὶ
δὴ καὶ τοῖς μεγάλοις Παναθηναίοις ὁ πέπλος μεστὸς τῶν
τοιούτων ποικιλμάτων ἀνάγεται εἰς τὴν ἀκρόπολιν; ταῦτα

ἀληθῆ φῶμεν εἶναι, ὦ Εὐθύφρων;

Stephanus page 6, section c, line 5

{ΕΥΘ.} Μὴ μόνον γε, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὅπερ ἄρτι εἶπον, καὶ ἄλλα σοι ἐγὼ πολλά, ἐάνπερ βούλῃ, περὶ τῶν θείων διηγήσομαι, ἃ σὺ ἀκούων εὖ οἶδ' ὅτι ἐκπλαγήσῃ.

{ΣΩ.} Οὐκ ἂν θαυμάζοιμι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μοι εἰς αὐθις ἐπὶ σχολῆς διηγήσῃ· νυνὶ δὲ ὅπερ ἄρτι σε ἡρόμην πειρῶ σαφέστερον εἰπεῖν. οὐ γάρ με, ὦ ἑταῖρε, τὸ πρότερον ἱκανῶς ἐδίδαξας ἐρωτήσαντα τὸ ὅσιον ὅτι ποτ' εἴη, ἀλλὰ μοι εἶπες ὅτι τοῦτο τυγχάνει ὅσιον ὃν ὁ σὺ νῦν ποιεῖς, φόνου ἐπεξιῶν τῷ πατρί.

{ΕΥΘ.} Καὶ ἀληθῆ γε ἔλεγον, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 6, section d, line 6

{ΣΩ.} Ἴσως. ἀλλὰ γάρ, ὦ Εὐθύφρων, καὶ ἄλλα πολλὰ φῆς εἶναι ὅσια.

{ΕΥΘ.} Καὶ γὰρ ἔστιν.

{ΣΩ.} Μέννησαι οὖν ὅτι οὐ τοῦτό σοι διεκελευόμην, ἔν τι ἢ δύο με διδάξαι τῶν πολλῶν ὁσίων, ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἶδος ᾧ πάντα τὰ ὅσια ὅσια ἔστιν; ἔφησθα γάρ που μιᾷ ιδέᾳ τὰ τε ἀνόσια ἀνόσια εἶναι καὶ τὰ ὅσια ὅσια· ἢ οὐ μνημονεύεις;

{ΕΥΘ.} Ἦγώ γε.

{ΣΩ.} Ταύτην τοίνυν με αὐτὴν δίδαξον τὴν ιδέαν τίς ποτέ ἔστιν, ἵνα εἰς ἐκείνην ἀποβλέπων καὶ χρώμενος αὐτῇ παρα-

Stephanus page 6, section e, line 5

δείγματι, ὁ μὲν ἂν τοιοῦτον ἦ ὧν ἂν ἢ σὺ ἢ ἄλλος τις πράττει φῶ ὅσιον εἶναι, ὁ δ' ἂν μὴ τοιοῦτον, μὴ φῶ.

{ΕΥΘ.} Ἀλλ' εἰ οὕτω βούλει, ὦ Σώκρατες, καὶ οὕτω σοι φράσω.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν βούλομαι γε.

{ΕΥΘ.} Ἦστι τοίνυν τὸ μὲν τοῖς θεοῖς προσφιλὲς ὅσιον, τὸ δὲ μὴ προσφιλὲς ἀνόσιον.

{ΣΩ.} Παγκάλως, ὦ Εὐθύφρων, καὶ ὡς ἐγὼ ἐζήτηουν ἀποκρίνασθαί σε, οὕτω νῦν ἀπεκρίνω. εἰ μέντοι ἀληθῶς, τοῦτο οὐπω οἶδα, ἀλλὰ σὺ δῆλον ὅτι ἐπεκδιδάξεις ὡς ἔστιν ἀληθῆ ἃ λέγεις.

Stephanus page 7, section a, line 5

{ΕΥΘ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, ἐπισκεψώμεθα τί λέγομεν. τὸ μὲν θεοφιλὲς τε καὶ θεοφιλῆς ἄνθρωπος ὅσιος, τὸ δὲ θεομισὲς καὶ ὁ θεομισῆς ἀνόσιος· οὐ ταῦτόν δ' ἔστιν, ἀλλὰ τὸ ἐναντιώτατον, τὸ ὅσιον τῷ ἀνοσίῳ· οὐχ οὕτως;

{ΕΥΘ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ εὖ γε φαίνεται εἰρησθαι;

{ΕΥΘ.} Δοκῶ, ὦ Σώκρατες. [εἴρηται γάρ.]

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὅτι στασιάζουσιν οἱ θεοί, ὦ Εὐθύφρων, καὶ διαφέρονται ἀλλήλοις καὶ ἔχθρα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πρὸς

Stephanus page 7, section b, line 4

ἀλλήλους, καὶ τοῦτο εἴρηται;

{ΕΥΘ.} Εἴρηται γάρ.

{ΣΩ.} Ἐχθραν δὲ καὶ ὀργάς, ὦ ἄριστε, ἢ περὶ τίνων διαφορὰ ποιεῖ; ὥδε δὲ σκοπῶμεν. Ἄρ' ἂν εἰ διαφεροίμεθα ἐγὼ τε καὶ σὺ περὶ ἀριθμοῦ ὁπότερα πλείω, ἢ περὶ τούτων διαφορὰ ἐχθροὺς ἂν ἡμᾶς ποιοῖ καὶ ὀργίζεσθαι ἀλλήλοις, ἢ ἐπὶ λογισμὸν ἐλθόντες περὶ γε τῶν τοιούτων ταχὺ ἂν ἀπαλλαγεῖμεν;

{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ μείζονος καὶ ἐλάττονος εἰ

Stephanus page 7, section c, line 4

διαφεροίμεθα, ἐπὶ τὸ μετρεῖν ἐλθόντες ταχὺ παυσαίμεθ' ἂν τῆς διαφορᾶς;

{ΕΥΘ.} Ἦστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Καὶ ἐπὶ γε τὸ ἰστάναι ἐλθόντες, ὥς ἐγῶμαι, περὶ τοῦ βαρυτέρου τε καὶ κουφοτέρου διακριθεῖμεν ἂν;

{ΕΥΘ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Περὶ τίνος δὲ δὴ διενεχθέντες καὶ ἐπὶ τίνα κρίσιν οὐ δυνάμενοι ἀφικέσθαι ἐχθροί γε ἂν ἀλλήλοις εἴμεν καὶ ὀργιζοίμεθα; ἴσως οὐ πρόχειρόν σοί ἐστιν, ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει εἰ τάδε ἐστὶ τό τε δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον καὶ

Stephanus page 7, section d, line 2

καλὸν καὶ αἰσχρὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν. Ἄρα οὐ ταῦτά ἐστιν περὶ ὧν διενεχθέντες καὶ οὐ δυνάμενοι ἐπὶ ἱκανὴν κρίσιν αὐτῶν ἐλθεῖν ἐχθροὶ ἀλλήλοις γιγνόμεθα, ὅταν γινώμεθα, καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πάντες;

{ΕΥΘ.} Ἀλλ' ἐστὶν αὕτη ἡ διαφορά, ὦ Σώκρατες, καὶ περὶ τούτων.

{ΣΩ.} Τί δὲ οἱ θεοί, ὦ Εὐθύφρων; οὐκ εἶπερ τι διαφέρονται, δι' αὐτὰ ταῦτα διαφέρουσιν' ἂν;

{ΕΥΘ.} Πολλὴ ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Καὶ τῶν θεῶν ἄρα, ὦ γενναῖε Εὐθύφρων, ἄλλοι

Stephanus page 7, section e, line 2

ἄλλα δίκαια ἡγοῦνται κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ· οὐ γὰρ ἂν που ἐστασίαζον ἀλλήλοις εἰ μὴ περὶ τούτων διεφέροντο· ἦ γάρ;

{ΕΥΘ.} Ὅρθῶς λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἅπερ καλὰ ἡγοῦνται ἕκαστοι καὶ ἀγαθὰ καὶ

δίκαια, ταῦτα καὶ φιλοῦσιν, τὰ δὲ ἐναντία τούτων μισοῦσιν;

{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ταῦτα δέ γε, ὥς σὺ φῆς, οἱ μὲν δίκαια ἡγοῦνται,

οἱ δὲ ἄδικα, περὶ ἃ καὶ ἀμφισβητοῦντες στασιάζουσί τε καὶ

Stephanus page 8, section a, line 2

πολεμοῦσιν ἀλλήλοις· ἄρα οὐχ οὕτω;

{ΕΥΘ.} Οὕτω.

{ΣΩ.} Ταῦτ' ἄρα, ὥς ἔοικεν, μισεῖταιί τε ὑπὸ τῶν θεῶν
καὶ φιλεῖται, καὶ θεομισῇ τε καὶ θεοφιλεῖ ταῦτ' ἂν εἴη.

{ΕΥΘ.} Ἔοικεν.

{ΣΩ.} Καὶ ὅσα ἄρα καὶ ἀνόσια τὰ αὐτὰ ἂν εἴη, ὧς Εὐθύφρων, τούτῳ τῷ λόγῳ.

{ΕΥΘ.} Κινδυνεύει.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ὁ ἠρόμην ἀπεκρίνω, ὧς θαυμάσιε. οὐ γὰρ
τοῦτό γε ἠρώτων, ὁ τυγχάνει ταῦτόν ὃν ὁσίον τε καὶ ἀνό-

Stephanus page 8, section a, line 12

σιον· ὁ δ' ἂν θεοφιλὲς ἦ καὶ θεομισέες ἐστίν, ὥς ἔοικεν.

ὥστε, ὧς Εὐθύφρων, ὁ σὺ νῦν ποιεῖς τὸν πατέρα κολάζων, οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ τοῦτο δρῶν τῷ μὲν Διὶ προσφιλεῖς ποιεῖς, τῷ δὲ Κρόνῳ καὶ τῷ Οὐρανῷ ἐχθρόν, καὶ τῷ μὲν Ἥφαιστῳ φίλον, τῇ δὲ Ἥρᾳ ἐχθρόν, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν θεῶν ἕτερος ἑτέρῳ διαφέρεται περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκείνοις κατὰ τὰ αὐτά.

{ΕΥΘ.} Ἀλλ' οἶμαι, ὧς Σώκρατες, περὶ γε τούτου τῶν θεῶν οὐδένα ἕτερον ἑτέρῳ διαφέρεσθαι, ὥς οὐ δεῖ δίκην δίδόναι ἐκείνῳ ὅς ἂν ἀδίκως τινὰ ἀποκτείνῃ.

Stephanus page 8, section b, line 10

{ΣΩ.} Τί δέ; ἀνθρώπων, ὧς Εὐθύφρων, ἤδη τινὸς ἤκουσας ἀμφισβητοῦντος ὥς τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα ἢ ἄλλο ἀδίκως ποιοῦντα ὅτιοῦν οὐ δεῖ δίκην δίδόναι;

{ΕΥΘ.} Οὐδὲν μὲν οὖν παύονται ταῦτα ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄλλοι καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις· ἀδικοῦντες γὰρ πάμπαν, πάντα ποιοῦσι καὶ λέγουσι φεύγοντες τὴν δίκην.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ ὁμολογοῦσιν, ὧς Εὐθύφρων, ἀδικεῖν, καὶ ὁμολογοῦντες ὅμως οὐ δεῖν φασὶ σφᾶς δίδόναι δίκην;

{ΕΥΘ.} Οὐδαμῶς τοῦτό γε.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα πᾶν γε ποιοῦσι καὶ λέγουσι· τοῦτο γὰρ

Stephanus page 8, section c, line 10

οἶμαι οὐ τολμῶσι λέγειν οὐδ' ἀμφισβητεῖν, ὥς οὐχὶ εἴπερ ἀδικοῦσί γε δοτέον δίκην, ἀλλ' οἶμαι οὐ φασιν ἀδικεῖν· ἦ γάρ;

{ΕΥΘ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ἐκεῖνό γε ἀμφισβητοῦσιν, ὥς οὐ τὸν ἀδικοῦντα δεῖ διδόναι δίκην, ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀμφισβητοῦσιν, τὸ τίς ἐστιν ὁ ἀδικῶν καὶ τί δρῶν καὶ πότε.

{ΕΥΘ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν αὐτά γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν, εἴπερ στασιάζουσι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ὥς ὁ σὸς

Stephanus page 8, section d, line 10

λόγος, καὶ οἱ μὲν φασιν ἀλλήλους ἀδικεῖν, οἱ δὲ οὐ φασιν; ἐπεὶ ἐκεῖνό γε δήπου, ὦ θαυμάσιε, οὐδεὶς οὔτε θεῶν οὔτε ἀνθρώπων τολμᾷ λέγειν, ὥς οὐ τῷ γε ἀδικοῦντι δοτέον δίκην.

{ΕΥΘ.} Ναί, τοῦτο μὲν ἀληθὲς λέγεις, ὦ Σώκρατες, τό γε κεφάλαιον.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἕκαστόν γε οἶμαι, ὦ Εὐθύφρων, τῶν πραγθέντων ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἀμφισβητοῦντες, καὶ ἄνθρωποι καὶ θεοί, εἴπερ ἀμφισβητοῦσιν θεοί· πράξεώς τινος πέρι διαφερόμενοι οἱ μὲν δικαίως φασὶν αὐτὴν πεπραῆχθαι, οἱ δὲ ἀδίκως· ἄρ' οὐχ οὕτω;

Stephanus page 8, section e, line 9

{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἴθι νυν, ὦ φίλε Εὐθύφρων, δίδαξον καὶ ἐμέ, ἵνα σοφώτερος γένωμαι, τί σοι τεκμήριόν ἐστιν ὥς πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ἐκεῖνον ἀδίκως τεθνάναι, ὃς ἂν θητεύων ἀνδροφόνος γενόμενος, συνδεθείς ὑπὸ τοῦ δεσπότου τοῦ ἀποθανόντος, φθάσῃ τελευτήσας διὰ τὰ δεσμὰ πρὶν τὸν συνδήσαντα παρὰ τῶν ἐξηγητῶν περὶ αὐτοῦ πυθέσθαι τί χρή ποιεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ τοιούτου δὴ ὀρθῶς ἔχει ἐπεξιέναι καὶ ἐπισκῆπτεσθαι φόνου τὸν ὕον τῷ πατρί; ἴθι, περὶ τούτων πειρῶ τί μοι σαφὲς ἐνδείξασθαι ὥς παντὸς μᾶλλον πάντες θεοὶ ἡγοῦνται

Stephanus page 9, section b, line 2

ὀρθῶς ἔχειν ταύτην τὴν πράξιν· κἂν μοι ἱκανῶς ἐνδείξῃ, ἐγκωμιάζων σε ἐπὶ σοφίᾳ οὐδέποτε παύσομαι.

{ΕΥΘ.} Ἀλλ' ἴσως οὐκ ὀλίγον ἔργον ἐστίν, ὦ Σώκρατες, ἐπεὶ πάνυ γε σαφῶς ἔχοιμι ἂν ἐπιδείξαι σοι.

{ΣΩ.} Μανθάνω· ὅτι σοι δοκῶ τῶν δικαστῶν δυσμαθέστερος εἶναι, ἐπεὶ ἐκείνοις γε ἐνδείξῃ δῆλον ὅτι ὥς ἄδικά τέ ἐστιν καὶ οἱ θεοὶ ἅπαντες τὰ τοιαῦτα μισοῦσιν.

{ΕΥΘ.} Πάνυ γε σαφῶς, ὦ Σώκρατες, ἐάνπερ ἀκούωσί γέ μου λέγοντος.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἀκούσονται. ἐάνπερ εὖ δοκῇς λέγειν. τόδε δέ

Stephanus page 9, section c, line 2

σου ἐνενόησα ἅμα λέγοντος καὶ πρὸς ἑμαυτὸν σκοπῶ· “Εἰ

ὅτι μάλιστα με Εὐθύφρων διδάξειεν ὥς οἱ θεοὶ ἅπαντες τὸν τοιοῦτον θάνατον ἡγοῦνται ἄδικον εἶναι, τί μᾶλλον ἐγὼ μεμάθηκα παρ' Εὐθύφρονος τί ποτ' ἐστὶν τὸ ὅσιόν τε καὶ τὸ ἀνόσιον; θεομισὲς μὲν γὰρ τοῦτο τὸ ἔργον, ὥς ἔοικεν, εἶη ἄν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τούτῳ ἐφάνη ἄρτι ὠρισμένα τὸ ὅσιον καὶ μή· τὸ γὰρ θεομισὲς ὄν καὶ θεοφιλὲς ἐφάνη.” ὥστε τούτου μὲν ἀφίημί σε, ὦ Εὐθύφρων· εἰ βούλει, πάντες αὐτὸ ἡγείσθων θεοὶ ἄδικον καὶ πάντες μισούντων. ἀλλ' ἄρα τοῦτο ὁ νῦν ἐπανορθούμεθα ἐν τῷ λόγῳ - ὥς ὁ μὲν ἂν πάντες οἱ

Stephanus page 9, section d, line 3

θεοὶ μισῶσιν ἀνόσιόν ἐστιν, ὁ δ' ἂν φιλῶσιν, ὅσιον· ὁ δ' ἂν οἱ μὲν φιλῶσιν οἱ δὲ μισῶσιν, οὐδέτερα ἢ ἀμφοτέρω - ἄρ' οὕτω βούλει ἡμῖν ὠρίσθαι νῦν περὶ τοῦ ὁσίου καὶ τοῦ ἀνοσίου;
{ΕΥΘ.} Τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Οὐδὲν ἐμέ γε, ὦ Εὐθύφρων, ἀλλὰ σὺ δὴ τὸ σὸν σκόπει, εἰ τοῦτο ὑποθέμενος οὕτω ῥᾶστά με διδάξεις ὁ ὑπέσχου.
{ΕΥΘ.} Ἀλλ' ἔγωγε φαίην ἂν τοῦτο εἶναι τὸ ὅσιον ὁ ἂν πάντες οἱ θεοὶ φιλῶσιν, καὶ τὸ ἐναντίον, ὁ ἂν πάντες θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιον.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπισκοπῶμεν αὖ τοῦτο, ὦ Εὐθύφρων, εἰ

Stephanus page 9, section e, line 5

καλῶς λέγεται, ἢ ἐῷμεν καὶ οὕτω ἡμῶν τε αὐτῶν ἀποδεχόμεθα καὶ τῶν ἄλλων, ἐὰν μόνον φῇ τίς τι ἔχειν οὕτω συγχωροῦντες ἔχειν; ἢ σκεπτέον τί λέγει ὁ λέγων;
{ΕΥΘ.} Σκεπτέον· οἶμαι μέντοι ἔγωγε τοῦτο νυνὶ καλῶς λέγεσθαι.
{ΣΩ.} Τάχ', ὠγαθέ, βέλτιον εἰσόμεθα. ἐννόησον γὰρ τὸ τοιόνδε· ἄρα τὸ ὅσιον ὅτι ὅσιόν ἐστιν φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, ἢ ὅτι φιλεῖται ὅσιόν ἐστιν;
{ΕΥΘ.} Οὐκ οἶδ' ὅτι λέγεις, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐγὼ πειράσομαι σαφέστερον φράσαι. λέγο-

Stephanus page 10, section a, line 6

μὲν τι φερόμενον καὶ φέρον καὶ ἀγόμενον καὶ ἄγον καὶ ὀρώμενον καὶ ὀρῶν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μανθάνεις ὅτι ἕτερα ἀλλήλων ἐστὶ καὶ ἡ ἕτερα;
{ΕΥΘ.} Ἐγωγέ μοι δοκῶ μανθάνειν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ φιλούμενόν τί ἐστὶν καὶ τούτου ἕτερον τὸ φιλοῦν;
{ΕΥΘ.} Πῶς γὰρ οὔ;
{ΣΩ.} Λέγε δὴ μοι, πότερον τὸ φερόμενον διότι φέρεται φερόμενόν ἐστιν, ἢ δι' ἄλλο τι;
{ΕΥΘ.} Οὐκ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο.

Stephanus page 10, section b, line 4

{ΣΩ.} Καὶ τὸ ἀγόμενον δὴ διότι ἄγεται, καὶ τὸ ὀρώμενον διότι ὀράται;

{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα διότι ὀρώμενόν γε ἐστίν, διὰ τοῦτο ὀράται, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον διότι ὀράται, διὰ τοῦτο ὀρώμενον· οὐδὲ διότι ἀγόμενόν ἐστίν, διὰ τοῦτο ἄγεται, ἀλλὰ διότι ἄγεται, διὰ τοῦτο ἀγόμενον· οὐδὲ διότι φερόμενον φέρεται, ἀλλὰ διότι φέρεται φερόμενον. Ἄρα κατάδηλον, ὦ Εὐθύφρων, ὁ βούλομαι λέγειν; βούλομαι δὲ τόδε, ὅτι εἴ τι γίγνεται ἢ τι πάσχει, οὐχ ὅτι γιγνόμενόν ἐστι γίγνεται, ἀλλ' ὅτι γίγνεται

Stephanus page 10, section c, line 3

γιγνόμενόν ἐστιν· οὐδ' ὅτι πάσχον ἐστὶ πάσχει, ἀλλ' ὅτι πάσχει πάσχον ἐστίν· ἢ οὐ συγχωρεῖς οὕτω;

{ΕΥΘ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ φιλούμενον ἢ γιγνόμενόν τί ἐστίν ἢ πάσχον τι ὑπὸ του;

{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ τοῦτο ἄρα οὕτως ἔχει ὥσπερ τὰ πρότερα· οὐχ ὅτι φιλούμενόν ἐστιν φιλεῖται ὑπὸ ὧν φιλεῖται, ἀλλ' ὅτι φιλεῖται φιλούμενον;

{ΕΥΘ.} Ἀνάγκη.

Stephanus page 10, section d, line 1

{ΣΩ.} Τί δὴ οὖν λέγομεν περὶ τοῦ ὀσίου, ὦ Εὐθύφρων; ἄλλο τι φιλεῖται ὑπὸ θεῶν πάντων, ὥς ὁ σὸς λόγος;

{ΕΥΘ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρα διὰ τοῦτο, ὅτι ὀσιόν ἐστίν, ἢ δι' ἄλλο τι;

{ΕΥΘ.} Οὐκ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο.

{ΣΩ.} Διότι ἄρα ὀσιόν ἐστίν φιλεῖται, ἀλλ' οὐχ ὅτι φιλεῖται, διὰ τοῦτο ὀσιόν ἐστίν;

{ΕΥΘ.} Ἦοικεν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ διότι γε φιλεῖται ὑπὸ θεῶν φιλού-

Stephanus page 10, section d, line 10

μενόν ἐστι καὶ θεοφιλές.

{ΕΥΘ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τὸ θεοφιλές ὀσιόν ἐστίν, ὦ Εὐθύφρων, οὐδὲ τὸ ὀσιον θεοφιλές, ὥς σὺ λέγεις, ἀλλ' ἕτερον τοῦτο τούτου.

{ΕΥΘ.} Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὅτι ὁμολογοῦμεν τὸ μὲν ὀσιον διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι, ὅτι ὀσιόν ἐστίν, ἀλλ' οὐ διότι φιλεῖται ὀσιον εἶναι· ἢ γάρ;

{ΕΥΘ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸ δέ γε θεοφιλές ὅτι φιλεῖται ὑπὸ θεῶν, αὐτῷ τούτῳ τῷ φιλεῖσθαι θεοφιλές εἶναι, ἀλλ' οὐχ ὅτι θεοφιλές,

διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι.

{ΕΥΘ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ γε ταῦτόν ἦν, ὧ φίλε Εὐθύφρων, τὸ θεοφιλὲς καὶ τὸ ὄσιον, εἰ μὲν διὰ τὸ ὄσιον εἶναι ἐφιλεῖτο τὸ ὄσιον, καὶ διὰ τὸ θεοφιλὲς εἶναι ἐφιλεῖτο ἂν τὸ θεοφιλές, εἰ δὲ διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ θεῶν τὸ θεοφιλὲς θεοφιλὲς ἦν, καὶ τὸ ὄσιον ἂν διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὄσιον ἦν· νῦν δὲ ὁρᾷς ὅτι ἐναντίως ἔχεται, ὥς παντάπασιν ἐτέρῳ ὄντε ἀλλήλων. τὸ μὲν γάρ, ὅτι φιλεῖται, ἐστὶν οἷον φιλεῖσθαι· τὸ δ' ὅτι ἐστὶν οἷον φιλεῖσθαι, διὰ τοῦτο φιλεῖται. καὶ κινδυνεύεις, ὧ Εὐθύ-

φρων, ἐρωτώμενος τὸ ὄσιον ὅτι ποτ' ἐστίν, τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν, ὅτι πέπονθε τοῦτο τὸ ὄσιον, φιλεῖσθαι ὑπὸ πάντων θεῶν· ὅτι δὲ ὄν, οὐπω εἶπες. εἰ οὖν σοι φίλον, μή με ἀποκρύψει ἀλλὰ πάλιν εἰπὲ ἐξ ἀρχῆς τί ποτε ὄν τὸ ὄσιον εἶτε φιλεῖται ὑπὸ θεῶν εἶτε ὅτιδ' ἄσχει - οὐ γὰρ περὶ τούτου διοισόμεθα - ἀλλ' εἰπὲ προθύμως τί ἐστὶν τό τε ὄσιον καὶ τὸ ἀνόσιον;

{ΕΥΘ.} Ἀλλ', ὧ Σώκρατες, οὐκ ἔχω ἔγωγε ὅπως σοι εἶπω ὁ νοῶ· περιέρχεται γὰρ πῶς ἡμῖν ἀεὶ ὁ ἂν προθώμεθα καὶ

οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν ἰδρυσώμεθα αὐτό.

{ΣΩ.} Τοῦ ἡμετέρου προγόνου, ὧ Εὐθύφρων, ἔοικεν εἶναι Δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐτιθέμην, ἴσως ἂν με ἐπέσκωπτες ὥς ἄρα καὶ ἐμοὶ κατὰ τὴν ἐκείνου συγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν τις αὐτὰ θῇ· νῦν δὲ σοὶ γὰρ αἱ ὑποθέσεις εἰσὶν. ἄλλου δὴ τινος δεῖ σκώμματος· οὐ γὰρ ἐθέλουσι σοὶ μένειν, ὥς καὶ αὐτῷ σοὶ δοκεῖ.

{ΕΥΘ.} Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ σχεδόν τι τοῦ αὐτοῦ σκώμματος, ὧ Σώκρατες, δεῖσθαι τὰ λεγόμενα· τὸ γὰρ περιέναι αὐτοῖς

τοῦτο καὶ μὴ μένειν ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἐγὼ εἰμι ὁ ἐντιθείς, ἀλλὰ σύ μοι δοκεῖς ὁ Δαίδαλος, ἐπεὶ ἐμοῦ γε ἔνεκα ἔμενεν ἂν ταῦτα οὕτως.

{ΣΩ.} Κινδυνεύω ἄρα, ὧ ἐταῖρε, ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς δεινότερος γεγονέναι τὴν τέχνην τοσοῦτω, ὅσω ὁ μὲν τὰ αὐτοῦ μόνα ἐποίει οὐ μένοντα, ἐγὼ δὲ πρὸς τοῖς ἐμαυτοῦ, ὥς ἔοικε, καὶ τὰ ἀλλότρια. καὶ δῆτα τοῦτό μοι τῆς τέχνης ἐστὶ κομψότατον, ὅτι ἄκων εἰμι σοφός· ἐβουλόμην γὰρ ἂν μοι

τοὺς λόγους μένειν καὶ ἀκινήτως ἰδρῦσθαι μᾶλλον ἢ πρὸς τῇ
Δαιδάλου σοφίᾳ τὰ Ταντάλου χρήματα γενέσθαι. καὶ τοῦ-

Stephanus page 11, section e, line 2

των μὲν ἄδην· ἐπειδὴ δέ μοι δοκεῖς σὺ τρυφᾶν, αὐτός σοι
συμπροθυμήσομαι [δειξαι] ὅπως ἂν με διδάξης περὶ τοῦ
όσιου. καὶ μὴ προαποκάμης· ἰδὲ γὰρ εἰ οὐκ ἀναγκαῖόν σοι
δοκεῖ δίκαιον εἶναι πᾶν τὸ ὅσιον.

{EYΘ.} Ἑμοιγε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ πᾶν τὸ δίκαιον ὅσιον; ἢ τὸ μὲν ὅσιον
πᾶν δίκαιον, τὸ δὲ δίκαιον οὐ πᾶν ὅσιον, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτοῦ
ὅσιον, τὸ δέ τι καὶ ἄλλο;

{EYΘ.} Οὐχ ἔπομαι, ὦ Σώκρατες, τοῖς λεγομένοις.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν νεώτερός γέ μου εἶ οὐκ ἔλαττον ἢ ὅσω

Stephanus page 12, section a, line 5

σοφώτερος· ἀλλ', ὃ λέγω, τρυφᾷς ὑπὸ πλούτου τῆς σοφίας.
ἀλλ', ὦ μακάριε, σύντεινε σαυτόν· καὶ γὰρ οὐδὲ χαλεπὸν
κατανοῆσαι ὃ λέγω. λέγω γὰρ δὴ τὸ ἐναντίον ἢ ὁ ποιητὴς
ἐποίησεν ὁ ποιήσας -

Ζῆνα δὲ τὸν [θ'] ἔρξαντα καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν
οὐκ ἐθέλει νεικεῖν· ἵνα γὰρ δέος ἔνθα καὶ αἰδώς.

ἐγὼ οὖν τούτῳ διαφέρομαι τῷ ποιητῇ. εἶπω σοι ὅπη;

{EYΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐ δοκεῖ μοι εἶναι “ἵνα δέος ἔνθα καὶ αἰδώς”
πολλοὶ γὰρ μοι δοκοῦσι καὶ νόσους καὶ πενίας καὶ ἄλλα

Stephanus page 12, section b, line 6

πολλὰ τοιαῦτα δεδιότες δεδιέναι μὲν, αἰδεῖσθαι δὲ μηδὲν
ταῦτα ἅ δεδίασιν· οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ;

{EYΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἵνα γε αἰδώς ἔνθα καὶ δέος εἶναι· ἐπεὶ ἔστιν
ὅστις αἰδούμενός τι πρᾶγμα καὶ αἰσχυνόμενος οὐ πεφόβηται
τε καὶ δέδοικεν ἅμα δόξαν πονηρίας;

{EYΘ.} Δέδοικε μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρ' ὀρθῶς ἔχει λέγειν· “ἵνα γὰρ δέος ἔνθα καὶ
αἰδώς,” ἀλλ' ἵνα μὲν αἰδώς ἔνθα καὶ δέος, οὐ μέντοι ἵνα γε
δέος πανταχοῦ αἰδώς· ἐπὶ πλέον γὰρ οἶμαι δέος αἰδοῦς.

Stephanus page 12, section c, line 6

μόριον γὰρ αἰδώς δέους ὥσπερ ἀριθμοῦ περιττόν, ὥστε οὐχ
ἵναπερ ἀριθμὸς ἔνθα καὶ περιττόν, ἵνα δὲ περιττὸν ἔνθα καὶ
ἀριθμός. ἔπη γὰρ που νῦν γε;

{EYΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τὸ τοιοῦτον τοίνυν καὶ ἐκεῖ λέγων ἡρώτων· ἄρα ἵνα
δίκαιον ἔνθα καὶ ὅσιον; ἢ ἵνα μὲν ὅσιον ἔνθα καὶ δίκαιον,

ἵνα δὲ δίκαιον οὐ πανταχοῦ ὅσιον· μόριον γὰρ τοῦ δικαίου
τὸ ὅσιον; οὕτω φῶμεν ἢ ἄλλως σοι δοκεῖ;
{ΕΥΘ.} Οὐκ, ἀλλ' οὕτω. φαίνη γάρ μοι ὀρθῶς λέγειν.
{ΣΩ.} Ὅρα δὴ τὸ μετὰ τοῦτο. εἰ γὰρ μέρος τὸ ὅσιον τοῦ

Stephanus page 12, section d, line 6

δικαίου, δεῖ δὴ ἡμᾶς, ὥς ἔοικεν, ἐξευρεῖν τὸ ποῖον μέρος ἂν
εἴη τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον. εἰ μὲν οὖν σύ με ἡρώτας τι τῶν
νυνδῆ, οἷον ποῖον μέρος ἐστὶν ἀριθμοῦ τὸ ἄρτιον καὶ τίς ὢν
τυγχάνει οὗτος ὁ ἀριθμός, εἶπον ἂν ὅτι ὅς ἂν μὴ σκαληνὸς
ἢ ἄλλ' ἰσοσκελὴς· ἢ οὐ δοκεῖ σοι;
{ΕΥΘ.} Ἑμοιγε.
{ΣΩ.} Πειρῶ δὴ καὶ σὺ ἐμὲ οὕτω διδάξαι τὸ ποῖον μέρος
τοῦ δικαίου ὅσιόν ἐστιν, ἵνα καὶ Μελήτω λέγωμεν μηκέθ'
ἡμᾶς ἀδικεῖν μηδὲ ἀσεβείας γράφεσθαι, ὥς ἱκανῶς ἤδη παρὰ
σοῦ μεμαθηκότας τά τε εὐσεβῆ καὶ ὅσια καὶ τὰ μή.

Stephanus page 12, section e, line 5

{ΕΥΘ.} Τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, τὸ μέρος
τοῦ δικαίου εἶναι εὐσεβές τε καὶ ὅσιον, τὸ περὶ τὴν τῶν θεῶν
θεραπείαν, τὸ δὲ περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων τὸ λοιπὸν εἶναι
τοῦ δικαίου μέρος.
{ΣΩ.} Καὶ καλῶς γέ μοι, ὦ Εὐθύφρων, φαίνη λέγειν, ἀλλὰ
σμικροῦ τινος ἔτι ἐνδεής εἰμι· τὴν γὰρ θεραπείαν οὐπω
συνήμι ἤντινα ὀνομάζεις. οὐ γάρ που λέγεις γε, οἷαίπερ καὶ
αἱ περὶ τὰ ἄλλα θεραπειαὶ εἰσιν, τοιαύτην καὶ περὶ θεοὺς -
λέγομεν γάρ που - οἷόν φαμεν ἵππους οὐ πᾶς ἐπίσταται
θεραπεύειν ἀλλὰ ὁ ἵππικός· ἢ γάρ;

Stephanus page 13, section a, line 6

{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἡ γάρ που ἵππικὴ ἵππων θεραπεία.
{ΕΥΘ.} Ναί.
{ΣΩ.} Οὐδέ γε κύνας πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν ἀλλὰ ὁ
κυνηγετικός.
{ΕΥΘ.} Οὕτω.
{ΣΩ.} Ἡ γάρ που κυνηγετικὴ κυνῶν θεραπεία.
{ΕΥΘ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἡ δέ γε βοηλατικὴ βοῶν.
{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.

Stephanus page 13, section b, line 4

{ΣΩ.} Ἡ δὲ δὴ ὀσιότης τε καὶ εὐσέβεια θεῶν, ὦ Εὐθύ-
φρων; οὕτω λέγεις;
{ΕΥΘ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν θεραπεία γε πᾶσα ταῦτόν διαπράττεται;

οἷον τοιόνδε· ἐπ' ἀγαθῷ τινί ἐστι καὶ ὠφελία τοῦ θεραπευομένου, ὥσπερ ὁρᾷς δὴ ὅτι οἱ ἵπποι ὑπὸ τῆς ἵππικῆς θεραπευόμενοι ὠφελοῦνται καὶ βελτίους γίνονται· ἢ οὐ δοκοῦσί σοι;

{ΕΥΘ.} Ἐμοιγε.

{ΣΩ.} Καὶ οἱ κύνες γέ που ὑπὸ τῆς κυνηγετικῆς, καὶ οἱ

Stephanus page 13, section c, line 1

βόες ὑπὸ τῆς βοηλατικῆς, καὶ τᾶλλα πάντα ὡσαύτως· ἢ ἐπὶ βλάβῃ οἶε τοῦ θεραπευομένου τὴν θεραπείαν εἶναι;

{ΕΥΘ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐπ' ὠφελία;

{ΕΥΘ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Ἡ οὖν καὶ ἡ ὁσιότης θεραπεία οὕσα θεῶν ὠφελία τέ ἐστι θεῶν καὶ βελτίους τοὺς θεοὺς ποιεῖ; καὶ σὺ τοῦτο

συγχωρήσας ἄν, ὥς ἐπειδάν τι ὅσιον ποιῇς, βελτίῳ τινὰ τῶν θεῶν ἀπεργάζῃ;

Stephanus page 13, section c, line 10

{ΕΥΘ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐδὲ γὰρ ἐγώ, ὦ Εὐθύφρων, οἶμαί σε τοῦτο λέγειν - πολλοῦ καὶ δέω - ἀλλὰ τούτου δὴ ἔνεκα καὶ ἀνηρόμην τίνα ποτὲ λέγοις τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν, οὐχ ἡγούμενός σε τοιαύτην λέγειν.

{ΕΥΘ.} Καὶ ὀρθῶς γε, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ τοιαύτην λέγω.

{ΣΩ.} Εἶεν· ἀλλὰ τίς δὴ θεῶν θεραπεία εἴη ἂν ἡ ὁσιότης;

{ΕΥΘ.} Ἦνπερ, ὦ Σώκρατες, οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας θεραπεύουσιν.

{ΣΩ.} Μανθάνω· ὑπηρετική τις ἂν, ὥς ἔοικεν, εἴη θεοῖς.

Stephanus page 13, section d, line 8

{ΕΥΘ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἐχοις ἂν οὖν εἰπεῖν ἢ ἰατροῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν τυγχάνει οὕσα ὑπηρετικὴ; οὐκ εἰς ὑγείας οἶε;

{ΕΥΘ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Τί δὲ ἢ ναυπηγοῖς ὑπηρετικὴ; εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἐστίν;

{ΕΥΘ.} Δῆλον ὅτι, ὦ Σώκρατες, εἰς πλοίου.

{ΣΩ.} Καὶ ἡ οἰκοδόμοις γέ που εἰς οἰκίας;

{ΕΥΘ.} Ναί.

Stephanus page 13, section e, line 6

{ΣΩ.} Εἰπέ δὴ, ὦ ἄριστε· ἡ δὲ θεοῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἂν εἴη; δῆλον γὰρ ὅτι σὺ

οἶσθα, ἐπειδήπερ τά γε θεῖα κάλλιστα φῆς εἰδέναι ἀνθρώπων.
{ΕΥΘ.} Καὶ ἀληθῆ γε λέγω, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Εἰπέ δὴ πρὸς Διὸς τί ποτέ ἐστιν ἐκεῖνο τὸ πάγκα-
λον ἔργον ὃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται ἡμῖν ὑπηρέταις χρώμενοι;
{ΕΥΘ.} Πολλὰ καὶ καλὰ, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Καὶ γὰρ οἱ στρατηγοί, ὦ φίλε· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφά-
λαιον αὐτῶν ῥαδίως ἂν εἴποις, ὅτι νίκην ἐν τῷ πολέμῳ
ἀπεργάζονται· ἢ οὐ;

Stephanus page 14, section a, line 4

{ΕΥΘ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΣΩ.} Πολλὰ δέ γ', οἶμαι, καὶ καλὰ καὶ οἱ γεωργοί· ἀλλ'
ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ἐστιν τῆς ἀπεργασίας ἢ ἐκ τῆς
γῆς τροφή.
{ΕΥΘ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Τί δέ δὴ τῶν πολλῶν καὶ καλῶν ἃ οἱ θεοὶ ἀπεργά-
ζονται; τί τὸ κεφάλαιόν ἐστι τῆς ἐργασίας;
{ΕΥΘ.} Καὶ ὀλίγον σοι πρότερον εἶπον, ὦ Σώκρατες, ὅτι
πλείονος ἔργου ἐστὶν ἀκριβῶς πάντα ταῦτα ὥς ἔχει μαθεῖν·
τόδε μέντοι σοι ἀπλῶς λέγω, ὅτι ἐὰν μὲν κεχαρισμένα τις

Stephanus page 14, section b, line 3

ἐπίσθηται τοῖς θεοῖς λέγειν τε καὶ πράττειν εὐχόμενός τε
καὶ θύων, ταῦτ' ἔστι τὰ ὅσια, καὶ σῶζει τὰ τοιαῦτα τοὺς τε
ιδίους οἴκους καὶ τὰ κοινὰ τῶν πόλεων· τὰ δ' ἐναντία τῶν
κεχαρισμένων ἀσεβῆ, ἃ δὴ καὶ ἀνατρέπει ἅπαντα καὶ
ἀπόλλυσιν.
{ΣΩ.} Ἡ πολὺ μοι διὰ βραχυτέρων, ὦ Εὐθύφρων, εἰ
ἐβούλου, εἶπες ἂν τὸ κεφάλαιον ὧν ἡρώτων· ἀλλὰ γὰρ οὐ
πρόθυμός με εἰ διδάξαι - δῆλος εἰ. καὶ γὰρ νῦν ἐπειδὴ ἐπ'
αὐτῷ ἦσθα ἀπετράπου, ὃ εἰ ἀπεκρίνω, ἱκανῶς ἂν ἤδη παρὰ
σοῦ τὴν ὁσιότητα ἐμεμαθήκη. νῦν δὲ ἀνάγκη γὰρ τὸν ἐρῶντα

Stephanus page 14, section c, line 4

τῷ ἐρωμένῳ ἀκολουθεῖν ὅπῃ ἂν ἐκεῖνος ὑπάγῃ, τί δὴ αὖ
λέγεις τὸ ὅσιον εἶναι καὶ τὴν ὁσιότητα; οὐχὶ ἐπιστήμην
τινὰ τοῦ θύειν τε καὶ εὐχεσθαι;
{ΕΥΘ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ θύειν δωρεῖσθαί ἐστι τοῖς θεοῖς, τὸ δ'
εὐχεσθαι αἰτεῖν τοὺς θεούς;
{ΕΥΘ.} Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἐπιστήμη ἄρα αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς ὁσιότης
ἂν εἴη ἐκ τούτου τοῦ λόγου.
{ΕΥΘ.} Πάνυ καλῶς, ὦ Σώκρατες, συνήκας ὃ εἶπον.

Stephanus page 14, section d, line 4

{ΣΩ.} Ἐπιθυμητὴς γάρ εἰμι, ὦ φίλε, τῆς σῆς σοφίας καὶ προσέχω τὸν νοῦν αὐτῇ, ὥστε οὐ χαμαὶ πεσεῖται ὅτι ἂν εἴπῃς. ἀλλὰ μοι λέξον τίς αὕτη ἡ ὑπηρεσία ἐστὶ τοῖς θεοῖς; αἰτεῖν τε φῆς αὐτοὺς καὶ διδόναι ἐκεῖνοις;

{ΕΥΘ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ τό γε ὀρθῶς αἰτεῖν ἂν εἴῃ ὧν δεόμεθα παρ' ἐκείνων, ταῦτα αὐτοὺς αἰτεῖν;

{ΕΥΘ.} Ἀλλὰ τί;

{ΣΩ.} Καὶ αὖ τὸ διδόναι ὀρθῶς, ὧν ἐκεῖνοι τυγχάνουσιν δεόμενοι παρ' ἡμῶν, ταῦτα ἐκεῖνοις αὖ ἀντιδωρεῖσθαι; οὐ

Stephanus page 14, section e, line 3

γάρ που τεχνικόν γ' ἂν εἴῃ δωροφορεῖν διδόντα τῷ ταῦτα ὧν οὐδὲν δεῖται.

{ΕΥΘ.} Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἐμπορικὴ ἄρα τις ἂν εἴῃ, ὦ Εὐθύφρων, τέχνη ἡ ὁσιότης θεοῖς καὶ ἀνθρώποις παρ' ἀλλήλων.

{ΕΥΘ.} Ἐμπορικὴ, εἰ οὕτως ἥδιόν σοι ὀνομάζειν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐδὲν ἥδιον ἔμοιγε, εἰ μὴ τυγχάνει ἀληθὲς ὄν. φράσον δέ μοι, τίς ἡ ὠφελία τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὔσα ἀπὸ τῶν δώρων ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν; ἃ μὲν γὰρ διδόασιν παντὶ δῆλον· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν ἐστὶν ἀγαθὸν ὅτι ἂν μὴ

Stephanus page 15, section a, line 2

ἐκεῖνοι δῶσιν. ἃ δὲ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν, τί ὠφελοῦνται; ἢ τοσοῦτον αὐτῶν πλεονεκτοῦμεν κατὰ τὴν ἐμπορίαν, ὥστε πάντα τὰ ἀγαθὰ παρ' αὐτῶν λαμβάνομεν, ἐκεῖνοι δὲ παρ' ἡμῶν οὐδέν;

{ΕΥΘ.} Ἀλλ' οἶει, ὦ Σώκρατες, τοὺς θεοὺς ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τούτων ἃ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν;

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τί δή ποτ' ἂν εἴῃ ταῦτα, ὦ Εὐθύφρων, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα τοῖς θεοῖς;

{ΕΥΘ.} Τί δ' οἶει ἄλλο ἢ τιμὴ τε καὶ γέρα καί, ὅπερ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, χάρις;

{ΣΩ.} Κεχαρισμένον ἄρα ἐστίν, ὦ Εὐθύφρων, τὸ ὅσιον,

Stephanus page 15, section b, line 2

ἀλλ' οὐχὶ ὠφέλιμον οὐδὲ φίλον τοῖς θεοῖς;

{ΕΥΘ.} Οἶμαι ἔγωγε πάντων γε μάλιστα φίλον.

{ΣΩ.} Τοῦτο ἄρ' ἐστὶν αὖ, ὥς ἔοικε, τὸ ὅσιον, τὸ τοῖς θεοῖς φίλον.

{ΕΥΘ.} Μάλιστα γέ.

{ΣΩ.} Θαυμάσιον οὖν ταῦτα λέγων ἐάν σοι οἱ λόγοι φαίνωνται μὴ μένοντες ἀλλὰ βαδίζοντες, καὶ ἐμὲ αἰτίαση τὸν Δαίδαλον βαδίζοντα αὐτοὺς ποιεῖν, αὐτὸς ὧν πολὺ γε τεχνικώτερος τοῦ Δαιδάλου καὶ κύκλω περιόντα ποιῶν; ἢ οὐκ αἰσθάνῃ ὅτι ὁ λόγος ἡμῖν περιελθὼν πάλιν εἰς ταῦτόν

ἥκει· μέμνησαι γάρ που ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν τό τε ὅσιον καὶ τὸ θεοφιλὲς οὐ ταῦτόν ἡμῖν ἐφάνη ἀλλ' ἕτερα ἀλλήλων· ἢ οὐ μέμνησαι;

{EYΘ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Νῦν οὖν οὐκ ἐννοεῖς ὅτι τὸ τοῖς θεοῖς φίλον φῆς ὅσιον εἶναι; τοῦτο δ' ἄλλο τι ἢ θεοφιλὲς γίγνεται; ἢ οὐ;

{EYΘ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἢ ἄρτι οὐ καλῶς ὡμολογοῦμεν, ἢ εἰ τότε καλῶς, νῦν οὐκ ὀρθῶς τιθέμεθα.

{EYΘ.} Ἐοικεν.

{ΣΩ.} Ἐξ ἀρχῆς ἄρα ἡμῖν πάλιν σκεπτέον τί ἐστι τὸ ὅσιον, ὥς ἐγὼ πρὶν ἂν μάθω ἐκὼν εἶναι οὐκ ἀποδειλιάσω. ἀλλὰ μὴ με ἀτιμάσης ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προσσχὼν τὸν νοῦν ὅτι μάλιστα νῦν εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν· οἴσθα γὰρ εἶπερ τις ἄλλος ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἀφετέος εἰ ὥσπερ ὁ Πρωτεὺς πρὶν ἂν εἴπῃς. εἰ γὰρ μὴ ἤδησθα σαφῶς τό τε ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ποτε ἐπεχείρησας ὑπὲρ ἀνδρὸς θητὸς ἀνδρα πρεσβύτην πατέρα διωκᾶσθαι φόνου, ἀλλὰ καὶ τοὺς θεοὺς ἂν ἐδεισας παρακινδυνεύειν μὴ οὐκ ὀρθῶς αὐτὸ ποιήσεις, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἡσχύνῃς· νῦν δὲ εὖ οἶδα ὅτι

σαφῶς οἶμι εἰδέναι τό τε ὅσιον καὶ μὴ. εἰπὲ οὖν, ὧ βέλτιστε Εὐθύφρων, καὶ μὴ ἀποκρύψῃ ὅτι αὐτὸ ἡγῇ.

{EYΘ.} Εἰς αὐθις τοίνυν, ὦ Σώκρατες· νῦν γὰρ σπεύδω ποι, καὶ μοι ὦρα ἀπιέναι.

{ΣΩ.} Οἷα ποιεῖς, ὦ ἑταῖρε. ἀπ' ἐλπίδος με καταβαλὼν μεγάλης ἀπέρχῃ ἦν εἶχον, ὥς παρὰ σοῦ μαθὼν τά τε ὅσια καὶ μὴ καὶ τῆς πρὸς Μέλητον γραφῆς ἀπαλλάξομαι, ἐνδειξάμενος ἐκείνῳ ὅτι σοφὸς ἤδη παρ' Εὐθύφρονος τὰ θεῖα γέγονα καὶ ὅτι οὐκέτι ὑπ' ἀγνοίας αὐτοσχεδιάζω οὐδὲ καινοτομῶ περὶ αὐτά, καὶ δὴ καὶ τὸν ἄλλον βίον ὅτι ἄμεινον βιω-

σοίμην.

Apologia Socratis

Ὅτι μὲν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, οὐκ οἶδα· ἐγὼ δ' οὖν καὶ αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν ὀλίγου ἐμαυτοῦ ἐπελαθόμην, οὕτω πιθανῶς ἔλεγον. καίτοι

ἀληθές γε ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασιν. μάλιστα δὲ αὐτῶν ἐν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο ἐν ᾧ ἔλεγον ὥς χρῆν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθῆτε

ὥς δεινοῦ ὄντος λέγειν. τὸ γὰρ μὴ αἰσχυνοῦναι ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ ἐξελεγχθήσονται ἔργῳ, ἐπειδὴν μὴδ' ὅπωςτιοῦν

Stephanus page 17, section b, line 3

φαίνωμαι δεινὸς λέγειν, τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυντότατον εἶναι, εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσιν οὗτοι λέγειν τὸν τάληθ' λέγοντα· εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέγουσιν, ὁμολογοίην ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν, ὑμεῖς δέ μου ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν - οὐ μέντοι μὰ Δία, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὥσπερ οἱ τούτων, ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκὴ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασιν - πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω - καὶ μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω

Stephanus page 17, section c, line 4

ἄλλως· οὐδὲ γὰρ ἂν δήπου πρέποι, ᾧ ἄνδρες, τῇδε τῇ ἡλικίᾳ ὥσπερ μειρακίῳ πλάττοντι λόγους εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. καὶ μέντοι καὶ πάνυ, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παρίεμαι· ἐὰν διὰ τῶν αὐτῶν λόγων ἀκούητέ μου ἀπολογουμένου δι' ὧν περ εἴωθα λέγειν καὶ ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, ἵνα ὑμῶν πολλοὶ ἀκηκόασι, καὶ ἄλλοθι, μήτε θαυμάζειν μήτε θορυβεῖν τούτου ἕνεκα. ἔχει γὰρ οὕτωςί. νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικαστήριον ἀναβέβηκα, ἔτη γεγωνῶς ἐβδομήκοντα· ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. ὥσπερ οὖν ἂν, εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ὧν, συνεγιγνώ-

Stephanus page 17, section d, line 5

σκετε δήπου ἂν μοι εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ φωνῇ τε καὶ τῷ τρόπῳ ἔλεγον ἐν οἷσπερ ἐτεθράμμην, καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτο ὑμῶν δέομαι δίκαιον, ὥς γέ μοι δοκῶ, τὸν μὲν τρόπον τῆς λέξεως ἔαν - ἴσως μὲν γὰρ χεῖρων, ἴσως δὲ βελτίων ἂν εἴη - αὐτὸ δὲ τοῦτο σκοπεῖν καὶ τούτῳ τὸν νοῦν προσέχειν, εἰ δίκαια λέγω ἢ μή· δικαστοῦ μὲν γὰρ αὕτη ἀρετή, ῥήτορος δὲ τάληθ' λέγειν.

Πρῶτον μὲν οὖν δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῇ κατηγορημένα καὶ τοὺς πρῶτους κατηγορούς, ἔπειτα δὲ πρὸς τὰ ὕστερον καὶ τοὺς

Stephanus page 18, section b, line 1

ὑστέρους. ἐμοῦ γὰρ πολλοὶ κατήγοροι γεγονάσι πρὸς ὑμᾶς καὶ πάσαι πολλὰ ἤδη ἔτη καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες, οὕς

ἐγὼ μᾶλλον φοβοῦμαι ἢ τοὺς ἀμφὶ Ἄνυτον, καίπερ ὄντας
καὶ τούτους δεινούς· ἀλλ' ἐκεῖνοι δεινότεροι, ὧ ἄνδρες, οἱ
ὕμῶν τοὺς πολλοὺς ἐκ παίδων παραλαμβάνοντες ἔπειθόν
τε καὶ κατηγοροῦν ἐμοῦ μᾶλλον οὐδὲν ἀληθές, ὥς ἔστιν τις
Σωκράτης σοφὸς ἀνὴρ, τὰ τε μετέωρα φροντιστὴς καὶ τὰ
ὑπὸ γῆς πάντα ἀνεζητηκῶς καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω
ποιῶν. οὗτοι, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, <οἱ> ταύτην τὴν φήμην
κατασκεδάσαντες, οἱ δεινοὶ εἰσὶν μου κατήγοροι· οἱ γὰρ

Stephanus page 18, section c, line 3

ἀκούοντες ἡγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦντας οὐδὲ θεοὺς νομίζειν.
ἔπειτ' εἰσιν οὗτοι οἱ κατήγοροι πολλοὶ καὶ πολὺν χρόνον
ἤδη κατηγορηκότες, ἔτι δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ λέγοντες
πρὸς ὑμᾶς ἐν ἣ ἂν μάλιστα ἐπιστεύσατε, παῖδες ὄντες ἔνιοι
ὕμῶν καὶ μειράκια, ἀτεχνῶς ἐρήμην κατηγοροῦντες ἀπολο-
γούμενου οὐδενός. ὁ δὲ πάντων ἀλογώτατον, ὅτι οὐδὲ τὰ
ὀνόματα οἷόν τε αὐτῶν εἰδέναι καὶ εἰπεῖν, πλὴν εἴ τις
κωμωδοποιὸς τυγχάνει ὦν. ὅσοι δὲ φθόνῳ καὶ διαβολῇ
χρῶμενοι ὑμᾶς ἀνέπειθον - οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ πεπεισμένοι
ἄλλους πείθοντες - οὗτοι πάντες ἀπορώτατοί εἰσιν· οὐδὲ γὰρ

Stephanus page 18, section d, line 5

ἀναβιβάσασθαι οἷόν τ' ἐστὶν αὐτῶν ἐνταυθοῖ οὐδ' ἐλέγξαι
οὐδένα, ἀλλ' ἀνάγκη ἀτεχνῶς ὥσπερ σκιαμαχεῖν ἀπολογού-
μενόν τε καὶ ἐλέγχειν μηδενὸς ἀποκρινομένου. ἀξιῶσατε
οὖν καὶ ὑμεῖς, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, διττοὺς μου τοὺς κατηγοροὺς
γεγονέναι, ἑτέρους μὲν τοὺς ἄρτι κατηγορήσαντας, ἑτέρους δὲ
τοὺς πάλαι οὕς ἐγὼ λέγω, καὶ οἰήθητε δεῖν πρὸς ἐκείνους
πρῶτόν με ἀπολογήσασθαι· καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνων πρότερον
ἠκούσατε κατηγορούντων καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τῶνδε τῶν
ὑστερον.

Εἶεν· ἀπολογητέον δὴ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπιχειρη-

Stephanus page 19, section a, line 1

τέον ὑμῶν ἐξελέσθαι τὴν διαβολὴν ἣν ὑμεῖς ἐν πολλῷ χρόνῳ
ἔσχετε ταύτην ἐν οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ. βουλοίμην μὲν οὖν
ἂν τοῦτο οὕτως γενέσθαι, εἴ τι ἄμεινον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοί,
καὶ πλέον τί με ποιῆσαι ἀπολογούμενον· οἶμαι δὲ αὐτὸ
χαλεπὸν εἶναι, καὶ οὐ πάνυ με λανθάνει οἷόν ἐστιν. ὅμως
τοῦτο μὲν ἴτω ὅπη τῷ θεῷ φίλον, τῷ δὲ νόμῳ πειστέον καὶ
ἀπολογητέον.

Ἀναλάβωμεν οὖν ἐξ ἀρχῆς τίς ἡ κατηγορία ἐστὶν ἐξ ἧς
ἡ ἐμὴ διαβολὴ γέγονεν, ἣ δὴ καὶ πιστεύων Μέλητός με ἐγρά-
ψατο τὴν γραφὴν ταύτην. εἶεν· τί δὴ λέγοντες διέβαλλον

Stephanus page 19, section b, line 3

οἱ διαβάλλοντες; ὥσπερ οὖν κατηγορῶν τὴν ἀντωμοσίαν
δεῖ ἀναγνῶναι αὐτῶν· “Σωκράτης ἀδικεῖ καὶ περιεργάζεται
ζητῶν τὰ τε ὑπὸ γῆς καὶ οὐράνια καὶ τὸν ἥττω λόγον κρεῖττω
ποιῶν καὶ ἄλλους ταῦτα ταῦτα διδάσκων.” τοιαύτη τις ἐστίν·
ταῦτα γὰρ ἐωρᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ,
Σωκράτη τινὰ ἐκεῖ περιφερόμενον, φάσκοντά τε ἀεροβατεῖν
καὶ ἄλλην πολλὴν φλυαρίαν φλυαροῦντα, ὧν ἐγὼ οὐδὲν οὔτε
μέγα οὔτε μικρὸν πέρι ἐπαῖω. καὶ οὐχ ὥς ἀτιμάζων λέγω
τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην, εἴ τις περὶ τῶν τοιούτων σοφός
ἐστίν - μή πως ἐγὼ ὑπὸ Μελήτου τοσαύτας δίκας φεύγοιμι -

Stephanus page 19, section c, line 8

ἀλλὰ γὰρ ἐμοὶ τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν μέτεστιν.
μάρτυρας δὲ αὖ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς παρέχομαι, καὶ ἀξιῶ
ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν τε καὶ φράζειν, ὅσοι ἐμοῦ πώποτε
ἀκηκόατε διαλεγομένου - πολλοὶ δὲ ὑμῶν οἱ τοιοῦτοί εἰσιν -
φράζετε οὖν ἀλλήλοις εἰ πώποτε ἢ μικρὸν ἢ μέγα ἤκουσέ
τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγομένου, καὶ ἐκ
τούτου γνῶσεσθε ὅτι τοιαῦτ' ἐστὶ καὶ τᾶλλα περὶ ἐμοῦ ἃ οἱ
πολλοὶ λέγουσιν.

Ἀλλὰ γὰρ οὔτε τούτων οὐδὲν ἐστίν, οὐδέ γ' εἴ τινας
ἀκηκόατε ὥς ἐγὼ παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπους καὶ χρήματα

Stephanus page 19, section e, line 1

πράττομαι, οὐδὲ τοῦτο ἀληθές. ἐπεὶ καὶ τοῦτό γέ μοι δοκεῖ
καλὸν εἶναι, εἴ τις οἴός τ' εἴη παιδεύειν ἀνθρώπους ὥσπερ
Γοργίας τε ὁ Λεοντῖνος καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος καὶ Ἰππίας ὁ
Ἡλεῖος. τούτων γὰρ ἕκαστος, ὦ ἄνδρες, οἴός τ' ἐστὶν ἰὼν
εἰς ἐκάστην τῶν πόλεων τοὺς νέους - οἷς ἔξεστι τῶν ἑαυτῶν
πολιτῶν προῖκα συνεῖναι ᾧ ἂν βούλωνται - τούτους πείθουσι
τὰς ἐκείνων συνουσίας ἀπολιπόντας σφίσιν συνεῖναι χρή-
ματα διδόντας καὶ χάριν προσειδέναι. ἐπεὶ καὶ ἄλλος ἀνὴρ
ἐστὶ Πάριος ἐνθάδε σοφὸς ὃν ἐγὼ ἡσθόμην ἐπιδημοῦντα·
ἔτυχον γὰρ προσελθὼν ἀνδρὶ ὃς τετέλεκε χρήματα σοφισταῖς

Stephanus page 20, section a, line 5

πλείω ἢ σύμπαντες οἱ ἄλλοι, Καλλία τῷ Ἰππονίκου· τοῦτον
οὖν ἀνηρόμην - ἐστὸν γὰρ αὐτῷ δύο ὑεῖ - “ὦ Καλλία,” ἦν
δ' ἐγώ, “εἰ μὲν σου τῷ ὑεῖ πῶλω ἢ μόσχῳ ἐγενέσθην,
εἵχομεν ἂν αὐτοῖν ἐπιστάτην λαβεῖν καὶ μισθώσασθαι ὃς
ἔμελλεν αὐτῷ καλῶ τε καὶ ἀγαθῶ ποιήσῃν τὴν προσήκουσαν
ἀρετὴν, ἦν δ' ἂν οὗτος ἢ τῶν ἵππικῶν τις ἢ τῶν γεωργικῶν·
νῦν δ' ἐπειδὴ ἀνθρώπῳ ἐστόν, τίνα αὐτοῖν ἐν νῶ ἔχεις
ἐπιστάτην λαβεῖν; τίς τῆς τοιαύτης ἀρετῆς, τῆς ἀνθρωπίνης
τε καὶ πολιτικῆς, ἐπιστήμων ἐστίν; οἶμαι γὰρ σε ἐσκέφθαι
διὰ τὴν τῶν ὑέων κτῆσιν. ἐστίν τις,” ἔφην ἐγώ, “ἢ οὐ;”

“Πάνυ γε,” ἢ δ' ὅς. “Τίς,” ἦν δ' ἐγώ, “καὶ ποδαπός, καὶ πόσου διδάσκει;” “Εὐνηος,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, Πάριος, πέντε μνῶν.” καὶ ἐγὼ τὸν Εὐνηον ἐμακάρισα εἰ ὡς ἀληθῶς ἔχοι ταύτην τὴν τέχνην καὶ οὕτως ἐμμελῶς διδάσκει. ἐγὼ γοῦν καὶ αὐτὸς ἐκαλλυνόμην τε καὶ ἡβρυνόμην ἂν εἰ ἠπιστάμην ταῦτα· ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Ὑπολάβοι ἂν οὖν τις ὑμῶν ἴσως· “Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, τὸ σὸν τί ἐστὶ πρᾶγμα; πόθεν αἱ διαβολαὶ σοὶ αὐταὶ γεγό-

νασιν; οὐ γὰρ δήπου σοῦ γε οὐδὲν τῶν ἄλλων περιττότερον

πραγματευομένου ἔπειτα τοσαύτη φήμη τε καὶ λόγος γέγονεν, εἰ μὴ τι ἔπραττες ἄλλοῖον ἢ οἱ πολλοί. λέγε οὖν ἡμῖν τί ἐστίν, ἵνα μὴ ἡμεῖς περὶ σοῦ αὐτοσχεδιάζωμεν.” ταυτί μοι δοκεῖ δίκαια λέγειν ὁ λέγων, καὶ γὰρ ὑμῖν πειράσομαι ἀποδείξαι τί ποτ' ἐστὶν τοῦτο ὃ ἐμοὶ πεποίηκεν τό τε ὄνομα καὶ τὴν διαβολήν. ἀκούετε δὴ. καὶ ἴσως μὲν δόξω τισὶν ὑμῶν παίζειν· εὖ μέντοι ἴστε, πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' οὐδὲν ἄλλ' ἢ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ ὄνομα ἔσχηκα. ποίαν δὴ σοφίαν ταύτην; ἥπερ ἐστὶν ἴσως ἀνθρωπίνῃ σοφίᾳ· τῷ ὄντι γὰρ

κινδυνεύω ταύτην εἶναι σοφός. οὗτοι δὲ τάχ' ἂν, οὐς ἄρτι ἔλεγον, μείζω τινὰ ἢ κατ' ἀνθρώπον σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω· οὐ γὰρ δὴ ἔγωγε αὐτὴν ἐπίσταμαι, ἀλλ' ὅστις φησὶ ψεύδεται τε καὶ ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἐμῇ λέγει. καί μοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ θορυβήσητε, μηδ' ἐὰν δόξω τι ὑμῖν μέγα λέγειν· οὐ γὰρ ἐμὸν ἐρῶ τὸν λόγον ὃν ἂν λέγω, ἀλλ' εἰς ἀξίόχρεον ὑμῖν τὸν λέγοντα ἀνοίσω. τῆς γὰρ ἐμῆς, εἰ δὴ τίς ἐστὶν σοφία καὶ οἶα, μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χαιρεφῶντα γὰρ ἴστε που. οὗτος ἐμός τε ἐταῖρος ἦν ἐκ νέου καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἐταῖρός τε

καὶ συνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην καὶ μεθ' ὑμῶν κατῆλθε. καὶ ἴστε δὴ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἐφ' ὅτι ὀρμήσειεν. καὶ δὴ ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν ἐτόλμησε τοῦτο μαντεύσασθαι - καί, ὅπερ λέγω, μὴ θορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες - ἤρετο γὰρ δὴ εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος. ἀνείλεν οὖν ἡ Πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. καὶ τούτων πέρι ὁ ἀδελφὸς ὑμῖν αὐτοῦ οὐτοσί μαρτυρήσει, ἐπειδὴ ἐκεῖνος τετελεύτηκεν. Σκέψασθε δὴ ὧν ἔνεκα ταῦτα λέγω· μέλλω γὰρ ὑμᾶς διδά-

ξειν ὅθεν μοι ἡ διαβολὴ γέγονεν. ταῦτα γὰρ ἐγὼ ἀκούσας ἐνεθυμούμην οὕτως· “Τί ποτε λέγει ὁ θεός, καὶ τί ποτε

Stephanus page 21, section b, line 4

αἰνίττεται; ἐγὼ γὰρ δὴ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν σύνοιδα ἐμαυτῷ σοφὸς ὦν· τί οὖν ποτε λέγει φάσκων ἐμὲ σοφώτατον εἶναι; οὐ γὰρ δήπου ψεύδεται γε· οὐ γὰρ θέμις αὐτῷ.” καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἠπόρουν τί ποτε λέγει· ἔπειτα μόγις πάνυ ἐπὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινὰ ἐτραπόμην. ἦλθον ἐπὶ τινὰ τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι, ὥς ἐνταῦθα εἶπερ που ἐλέγξων τὸ μαντεῖον καὶ ἀποφανῶν τῷ χρησμῷ ὅτι “Οὐτοσί ἐμοῦ σοφώτερός ἐστι, σὺ δ' ἐμὲ ἔφησθα.” διασκοπῶν οὖν τοῦτον - ὀνόματι γὰρ οὐδὲν δέομαι λέγειν, ἦν δέ τις τῶν πολιτικῶν πρὸς ὃν ἐγὼ σκοπῶν τοιοῦτόν τι

Stephanus page 21, section c, line 5

ἔπαθον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ - ἔδοξε μοι οὗτος ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις καὶ μάλιστα ἑαυτῷ, εἶναι δ' οὐ· κἄπειτα ἐπειρώμην αὐτῷ δεικνύναι ὅτι οἶοιτο μὲν εἶναι σοφός, εἶη δ' οὐ. ἐντεῦθεν οὖν τούτῳ τε ἀπηχθόμην καὶ πολλοῖς τῶν παρόντων· πρὸς ἐμαυτὸν δ' οὖν ἀπιῶν ἐλογιζόμην ὅτι τούτου μὲν τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ σοφώτερός εἰμι· κινδυνεύει μὲν γὰρ ἡμῶν οὐδέτερος οὐδὲν καλὸν κἀγαθὸν εἰδέναι, ἀλλ' οὗτος μὲν οἶεται τι εἰδέναι οὐκ εἰδώς, ἐγὼ δέ, ὥσπερ οὖν οὐκ οἶδα, οὐδὲ οἶομαι· ἔοικα γοῦν τούτου γε σμικρῷ τινι αὐτῷ τούτῳ

Stephanus page 21, section d, line 7

σοφώτερος εἶναι, ὅτι ἂ μὴ οἶδα οὐδὲ οἶομαι εἰδέναι. ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἦα τῶν ἐκείνου δοκούντων σοφωτέρων εἶναι καὶ μοι ταῦτά ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐνταῦθα κἀκείνῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀπηχθόμην.

Μετὰ ταῦτ' οὖν ἤδη ἐφεξῆς ἦα, αἰσθανόμενος μὲν [καὶ] λυπούμενος καὶ δεδιώς ὅτι ἀπηχθανόμην, ὅμως δὲ ἀναγκαῖον ἐδόκει εἶναι τὸ τοῦ θεοῦ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι - ἰτέον οὖν, σκοποῦντι τὸν χρησμὸν τί λέγει, ἐπὶ ἅπαντας τοὺς τι δοκοῦντας εἰδέναι. καὶ νῆ τὸν κύνα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι - δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς τάληθῃ λέγειν - ἢ μὴν ἐγὼ ἔπαθόν τι

Stephanus page 22, section a, line 3

τοιοῦτον· οἱ μὲν μάλιστα εὐδοκιμοῦντες ἔδοξάν μοι ὀλίγου δεῖν τοῦ πλείστου ἐνδεεῖς εἶναι ζητοῦντι κατὰ τὸν θεόν, ἄλλοι δὲ δοκοῦντες φαυλότεροι ἐπιεικέστεροι εἶναι ἄνδρες πρὸς τὸ φρονίμως ἔχειν. δεῖ δὴ ὑμῖν τὴν ἐμὴν πλάνην ἐπιδειξαι ὥσπερ πόρους τινὰς πονοῦντος ἵνα μοι καὶ ἀνέλεγκτος ἢ μαντεία γένοιτο. μετὰ γὰρ τοὺς πολιτικοὺς ἦα

ἐπὶ τοὺς ποιητὰς τοὺς τε τῶν τραγωδιῶν καὶ τοὺς τῶν
διθυράμβων καὶ τοὺς ἄλλους, ὡς ἐνταῦθα ἐπ' αὐτοφώρῳ
καταληγόμενος ἑμαυτὸν ἀμαθέστερον ἐκείνων ὄντα. ἀνα-
λαμβάνων οὖν αὐτῶν τὰ ποιήματα ἃ μοι ἐδόκει μάλιστα

Stephanus page 22, section b, line 4

πεπραγματοῦσθαι αὐτοῖς, διηρώτων ἂν αὐτοὺς τί λέγοιεν,
ἴν' ἅμα τι καὶ μανθάνοιμι παρ' αὐτῶν. αἰσχύνομαι οὖν
ὕμιν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες, τὰληθῆ· ὅμως δὲ ῥητέον. ὥς ἔπος
γὰρ εἰπεῖν ὀλίγου αὐτῶν ἅπαντες οἱ παρόντες ἂν βέλτιον
ἔλεγον περὶ ὧν αὐτοὶ ἐπεποιήκεσαν. ἔγνων οὖν αὖ καὶ
περὶ τῶν ποιητῶν ἐν ὀλίγῳ τοῦτο, ὅτι οὐ σοφία ποιοῖεν
ἃ ποιοῖεν, ἀλλὰ φύσει τινὶ καὶ ἐνθουσιάζοντες ὥσπερ οἱ
θεομάντεις καὶ οἱ χρησμοδοί· καὶ γὰρ οὗτοι λέγουσι μὲν
πολλὰ καὶ καλὰ, ἴσασιν δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσι. τοιοῦτόν
τί μοι ἐφάνησαν πάθος καὶ οἱ ποιηταὶ πεπονθότες, καὶ

Stephanus page 22, section c, line 5

ἅμα ἡσθόμην αὐτῶν διὰ τὴν ποίησιν οἰομένων καὶ τᾶλλα
σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώπων ἃ οὐκ ἦσαν. ἀπῆα οὖν καὶ
ἐντεῦθεν τῷ αὐτῷ οἰόμενος περιγεγονέναι ὥπερ καὶ τῶν
πολιτικῶν.

Τελευτῶν οὖν ἐπὶ τοὺς χειροτέχνους ἦα· ἑμαυτῷ γὰρ
συνήδη οὐδὲν ἐπισταμένῳ ὥς ἔπος εἰπεῖν, τούτους δέ γ' ἤδη
ὅτι εὐρήσοιμι πολλὰ καὶ καλὰ ἐπισταμένους. καὶ τούτου
μὲν οὐκ ἐψεύσθην, ἀλλ' ἠπίσταντο ἃ ἐγὼ οὐκ ἠπιστάμην
καὶ μου ταύτῃ σοφώτεροι ἦσαν. ἀλλ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ταυτόν μοι ἔδοξαν ἔχειν ἀμάρτημα ὅπερ καὶ οἱ ποιηταὶ καὶ

Stephanus page 22, section d, line 6

οἱ ἀγαθοὶ δημιουργοί - διὰ τὸ τὴν τέχνην καλῶς ἐξεργά-
ζεσθαι ἕκαστος ἡξίου καὶ τᾶλλα τὰ μέγιστα σοφώτατος
εἶναι - καὶ αὐτῶν αὕτη ἡ πλημμέλεια ἐκείνην τὴν σοφίαν
ἀποκρύπτειν· ὥστε με ἑμαυτὸν ἀνερωτᾶν ὑπὲρ τοῦ χρησμοῦ
πότερα δεξαίμην ἂν οὕτως ὥσπερ ἔχω ἔχειν, μήτε τι σοφὸς
ὧν τὴν ἐκείνων σοφίαν μήτε ἀμαθὴς τὴν ἀμαθίαν, ἢ ἀμ-
φότερα ἃ ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἔχειν. ἀπεκρινάμην οὖν ἑμαυτῷ
καὶ τῷ χρησμῷ ὅτι μοι λυσιτελοῖ ὥσπερ ἔχω ἔχειν.

Ἐκ ταυτησὶ δὴ τῆς ἐξετάσεως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
πολλὰ μὲν ἀπέχθεται μοι γεγονάσι καὶ οἷαι χαλεπώταται

Stephanus page 23, section a, line 2

καὶ βαρύταται, ὥστε πολλὰς διαβολὰς ἀπ' αὐτῶν γεγονέναι,
ὄνομα δὲ τοῦτο λέγεσθαι, σοφὸς εἶναι· οἴονται γὰρ με
ἐκάστοτε οἱ παρόντες ταῦτα αὐτὸν εἶναι σοφὸν ἃ ἂν ἄλλον
ἐξελέγξω. τὸ δὲ κινδυνεύει, ὦ ἄνδρες, τῷ ὄντι ὁ θεὸς

σοφὸς εἶναι, καὶ ἐν τῷ χρησμῷ τούτῳ τοῦτο λέγειν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶν καὶ οὐδενός. καὶ φαίνεται τοῦτον λέγειν τὸν Σωκράτη, προσκεχρῆσθαι δὲ τῷ ἐμῷ ὀνόματι, ἐμὲ παράδειγμα ποιούμενος, ὥσπερ ἂν <εἰ> εἴποι ὅτι “Οὗτος ὑμῶν, ὦ ἄνθρωποι, σοφώτατός ἐστιν, ὅστις ὥσπερ Σωκράτης ἔγνωκεν ὅτι οὐδενὸς ἀξίος ἐστὶ τῇ

Stephanus page 23, section b, line 4

ἀληθείᾳ πρὸς σοφίαν.” ταῦτ' οὖν ἐγὼ μὲν ἔτι καὶ νῦν περιῶν ζητῶ καὶ ἐρευνῶ κατὰ τὸν θεὸν καὶ τῶν ἀστῶν καὶ ξένων ἂν τινα οἶμαι σοφὸν εἶναι· καὶ ἐπειδάν μοι μὴ δοκῇ, τῷ θεῷ βοηθῶν ἐνδείκνυμαι ὅτι οὐκ ἔστι σοφός. καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ἀσχολίας οὔτε τι τῶν τῆς πόλεως πρᾶξαί μοι σχολὴ γέγονεν ἄξιον λόγου οὔτε τῶν οἰκείων, ἀλλ' ἐν πενίᾳ μυρία εἰμι διὰ τὴν τοῦ θεοῦ λατρείαν.

Πρὸς δὲ τούτοις οἱ νέοι μοι ἐπακολουθοῦντες - οἷς μάλιστα σχολή ἐστιν, οἱ τῶν πλουσιωτάτων - αὐτόματοι,

Stephanus page 23, section c, line 4

χαίρουσιν ἀκούοντες ἐξεταζομένων τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐμὲ μιμοῦνται, εἴτα ἐπιχειροῦσιν ἄλλους ἐξετάζειν· κᾶπειτα οἶμαι εὐρίσκουσι πολλὴν ἀφθονίαν οἰομένων μὲν εἰδέναι τι ἀνθρώπων, εἰδόντων δὲ ὀλίγα ἢ οὐδέν. ἐντεῦθεν οὖν οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐξεταζόμενοι ἐμοὶ ὀργίζονται, οὐχ αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν ὡς Σωκράτης τίς ἐστὶ μιαρώτατος καὶ διαφθείρει τοὺς νέους· καὶ ἐπειδάν τις αὐτοὺς ἐρωτᾷ ὅτι ποιῶν καὶ ὅτι διδάσκων, ἔχουσι μὲν οὐδὲν εἰπεῖν ἀλλ' ἀγνοοῦσιν, ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν ἀπορεῖν, τὰ κατὰ πάντων τῶν φιλοσοφούντων πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν, ὅτι “τὰ μετέωρα καὶ

Stephanus page 23, section d, line 6

τὰ ὑπὸ γῆς” καὶ “θεοὺς μὴ νομίζειν” καὶ “τὸν ἥττω λόγον κρεῖττω ποιεῖν.” τὰ γὰρ ἀληθῆ οἶομαι οὐκ ἂν ἐθέλοιεν λέγειν, ὅτι κατάδηλοι γίνονται προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν. ἅτε οὖν οἶμαι φιλότιμοι ὄντες καὶ σφοδροὶ καὶ πολλοί, καὶ συντεταμένως καὶ πιθανῶς λέγοντες περὶ ἐμοῦ, ἐμπεπλήκασιν ὑμῶν τὰ ῥήματα καὶ πάλαι καὶ σφοδρῶς διαβάλλοντες. ἐκ τούτων καὶ Μέλητος μοι ἐπέθετο καὶ Ἄνυτος καὶ Λύκων, Μέλητος μὲν ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος, Ἄνυτος δὲ ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν, Λύκων δὲ ὑπὲρ τῶν ῥητόρων· ὥστε, ὅπερ

Stephanus page 24, section a, line 2

ἀρχόμενος ἐγὼ ἔλεγον, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ οἷός τ' εἶην ἐγὼ ὑμῶν ταύτην τὴν διαβολὴν ἐξελέσθαι ἐν οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ

οὕτω πολλὴν γεγонуῖαν. ταῦτ' ἔστιν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τᾷ ἀληθῇ, καὶ ὑμᾶς οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν ἀποκρυψά-
μενος ἐγὼ λέγω οὐδ' ὑποστειλάμενος. καίτοι οἶδα σχεδὸν
ὅτι αὐτοῖς τούτοις ἀπεχθάνομαι, ὃ καὶ τεκμήριον ὅτι ἀληθῇ
λέγω καὶ ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ διαβολή ἡ ἐμὴ καὶ τὰ αἴτια
ταῦτά ἐστιν. καὶ ἐάντε νῦν ἐάντε αὐθις ζητήσητε ταῦτα,
οὕτως εὐρήσετε.

Περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρῶτοί μου κατήγοροι κατηγοροῦν

Stephanus page 24, section b, line 4

αὕτη ἔστω ἱκανὴ ἀπολογία πρὸς ὑμᾶς· πρὸς δὲ Μέλητον
τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόπολιν, ὡς φησι, καὶ τοὺς ὑστέρους
μετὰ ταῦτα πειράσομαι ἀπολογήσασθαι. αὐθις γὰρ δὴ,
ὥσπερ ἐτέρων τούτων ὄντων κατηγόρων, λάβωμεν αὖ τὴν
τούτων ἀντωμοσίαν. ἔχει δέ πως ὧδε· Σωκράτη φησὶν
ἀδικεῖν τοὺς τε νέους διαφθείροντα καὶ θεοὺς οὓς ἡ πόλις
νομίζει οὐ νομίζοντα, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινά. τὸ μὲν δὴ
ἔγκλημα τοιοῦτόν ἐστιν· τούτου δὲ τοῦ ἐγκλήματος ἐν
ἑκαστον ἐξετάσωμεν.

Stephanus page 24, section c, line 4

Φησὶ γὰρ δὴ τοὺς νέους ἀδικεῖν με διαφθείροντα. ἐγὼ δέ
γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικεῖν φημι Μέλητον, ὅτι σπουδῇ
χαριεντίζεται, ῥαδίως εἰς ἀγῶνα καθιστὰς ἀνθρώπους, περὶ
πραγμάτων προσποιούμενος σπουδάζειν καὶ κήδεσθαι ὧν οὐδὲν
τούτῳ πάποτε ἐμέλησεν· ὡς δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, πειράσομαι
καὶ ὑμῖν ἐπιδείξαι. καὶ μοι δεῦρο, ὦ Μέλητε, εἰπέ· ἄλλο τι ἢ
περὶ πλείστου ποιῇ ὅπως ὡς βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται;
Ἐγωγε.

Ἰθὶ δὴ νυν εἰπέ τούτοις, τίς αὐτοὺς βελτίους ποιεῖ;
δῆλον γὰρ ὅτι οἶσθα, μέλον γέ σοι. τὸν μὲν γὰρ δια-

Stephanus page 24, section d, line 5

φθείροντα ἐξευρών, ὡς φῆς, ἐμέ, εἰσάγεις τουτοισὶ καὶ κατη-
γορεῖς· τὸν δὲ δὴ βελτίους ποιοῦντα Ἰθὶ εἰπέ καὶ μήνυσον
αὐτοῖς τίς ἐστιν. - Ὅρας, ὦ Μέλητε, ὅτι σιγᾶς καὶ οὐκ
ἔχεις εἰπεῖν; καίτοι οὐκ αἰσχρόν σοι δοκεῖ εἶναι καὶ ἱκανὸν
τεκμήριον οὗ δὴ ἐγὼ λέγω, ὅτι σοι οὐδὲν μεμέληκεν; ἀλλ'
εἰπέ, ὠγαθέ, τίς αὐτοὺς ἀμείνους ποιεῖ;

Οἱ νόμοι.

Ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ τίς ἄνθρωπος,
ὅστις πρῶτον καὶ αὐτὸ τοῦτο οἶδε, τοὺς νόμους;

Οὗτοι, ὦ Σώκρατες, οἱ δικασταί.

Stephanus page 24, section e, line 4

Πῶς λέγεις, ὦ Μέλητε; οἶδε τοὺς νέους παιδεύειν οἱοί
τέ εἰσι καὶ βελτίους ποιοῦσιν;

Μάλιστα.

Πότερον ἅπαντες, ἢ οἱ μὲν αὐτῶν, οἱ δ' οὐ;

Ἄπαντες.

Εὖ γε νῆ τὴν Ἥραν λέγεις καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν
ὠφελούντων. τί δὲ δῆ; οἱ δὲ ἀκροαταὶ βελτίους ποιοῦσιν
ἢ οὐ;

Καὶ οὗτοι.

Τί δέ, οἱ βουλευταί;

Stephanus page 25, section a, line 4

Καὶ οἱ βουλευταί.

Ἀλλ' ἄρα, ὦ Μέλητε, μὴ οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οἱ ἐκκλη-
σιασταί, διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους; ἢ κακῆνοι βελτίους
ποιοῦσιν ἅπαντες;

Κακῆνοι.

Πάντες ἄρα, ὥς ἔοικεν, Ἀθηναῖοι καλοὺς καγαθοὺς
ποιοῦσι πλὴν ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ μόνος διαφθείρω. οὕτω λέγεις;

Πάνυ σφόδρα ταῦτα λέγω.

Πολλὴν γέ μου κατέγνωκας δυστυχίαν. καί μοι ἀπό-
κριναι· ἢ καὶ περὶ ἵππους οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν; οἱ μὲν

Stephanus page 25, section b, line 1

βελτίους ποιοῦντες αὐτοὺς πάντες ἄνθρωποι εἶναι, εἷς δέ
τις ὁ διαφθείρων; ἢ τοῦναντίον τούτου πᾶν εἷς μὲν τις ὁ
βελτίους οἷός τ' ὢν ποιεῖν ἢ πάνυ ὀλίγοι, οἱ ἵππικοί, οἱ δὲ
πολλοὶ ἑάνπερ συνῶσι καὶ χρῶνται ἵπποις, διαφθείρουσιν;
οὐχ οὕτως ἔχει, ὦ Μέλητε, καὶ περὶ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων
ἀπάντων ζώων; πάντως δήπου, ἑάντε σὺ καὶ Ἄνυτος οὐ
φῆτε ἑάντε φῆτε· πολλὴ γὰρ ἂν τις εὐδαιμονία εἴη περὶ
τοὺς νέους εἰ εἷς μὲν μόνος αὐτοὺς διαφθείρει, οἱ δ' ἄλλοι
ὠφελοῦσιν. ἀλλὰ γάρ, ὦ Μέλητε, ἱκανῶς ἐπιδείκνυσαι
ὅτι οὐδεπώποτε ἐφρόντισας τῶν νέων, καὶ σαφῶς ἀποφαί-

Stephanus page 25, section c, line 3

νεις τὴν σαυτοῦ ἀμέλειαν, ὅτι οὐδέν σοι μεμέληκεν περὶ ὧν
ἐμὲ εἰσάγεις.

Ἔτι δὲ ἡμῖν εἰπέ, ὦ πρὸς Διὸς Μέλητε, πότερόν ἐστιν
οἰκεῖν ἄμεινον ἐν πολίταις χρηστοῖς ἢ πονηροῖς; ὦ τάν, ἀπό-
κριναι· οὐδὲν γάρ τοι χαλεπὸν ἐρωτῶ. οὐχ οἱ μὲν πονηροὶ
κακόν τι ἐργάζονται τοὺς ἀεὶ ἐγγυτάτῳ αὐτῶν ὄντας, οἱ δ'
ἀγαθοὶ ἀγαθόν τι;

Πάνυ γε.

Ἔστιν οὖν ὅστις βούλεται ὑπὸ τῶν συνόντων βλάπτεσθαι
μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; ἀποκρίνου, ὦ ἀγαθέ· καὶ γὰρ ὁ νόμος

Stephanus page 25, section d, line 3

κελεύει ἀποκρίνεσθαι. ἔσθ' ὅστις βούλεται βλάπτεσθαι;
Οὐ δῆτα.

Φέρε δῆ, πότερον ἐμὲ εἰσάγεις δεῦρο ὥς διαφθείροντα τοὺς
νέους καὶ πονηροτέρους ποιοῦντα ἐκόντα ἢ ἄκοντα;
Ἐκόντα ἔγωγε.

Τί δῆτα, ὦ Μέλητε; τοσοῦτον σὺ ἐμοῦ σοφώτερος εἶ τη-
λικούτου ὄντος τηλικόσδε ὢν, ὥστε σὺ μὲν ἔγνωκας ὅτι οἱ
μὲν κακοὶ κακὸν τι ἐργάζονται ἀεὶ τοὺς μάλιστα πλησίον
ἑαυτῶν, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἀγαθόν, ἐγὼ δὲ δὴ εἰς τοσοῦτον ἀμα-
θίας ἤκω ὥστε καὶ τοῦτ' ἀγνοῶ, ὅτι ἐάν τινα μοχθηρὸν

Stephanus page 25, section e, line 3

ποιήσω τῶν συνόντων, κινδυνεύσω κακὸν τι λαβεῖν ὑπ' αὐτοῦ,
ὥστε τοῦτο <τὸ> τοσοῦτον κακὸν ἐκὼν ποιῶ, ὥς φῆς σύ;
ταῦτα ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι, ὦ Μέλητε, οἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλον
ἀνθρώπων οὐδένα· ἀλλ' ἢ οὐ διαφθείρω, ἢ εἰ διαφθείρω,
ἄκων, ὥστε σύ γε κατ' ἀμφοτέρα ψεύδῃ. εἰ δὲ ἄκων δια-
φθείρω, τῶν τοιούτων [καὶ ἀκουσίων] ἀμαρτημάτων οὐ δεῦρο
νόμος εἰσάγειν ἐστίν, ἀλλὰ ἰδίᾳ λαβόντα διδάσκειν καὶ νου-
θετεῖν· δῆλον γὰρ ὅτι ἐάν μάθω, παύσομαι ὅ γε ἄκων ποιῶ.
σὺ δὲ συγγενέσθαι μὲν μοι καὶ διδάξαι ἔφυγες καὶ οὐκ
ἠθέλησας, δεῦρο δὲ εἰσάγεις, οἱ νόμος ἐστὶν εἰσάγειν τοὺς

Stephanus page 26, section a, line 7

κολάσεως δεομένους ἀλλ' οὐ μαθήσεως.

Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο μὲν ἤδη δῆλον
οὐγὼ ἔλεγον, ὅτι Μελήτῳ τούτων οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν
πώποτε ἐμέλησεν. ὅμως δὲ δὴ λέγε ἡμῖν, πῶς με φῆς
διαφθείρειν, ὦ Μέλητε, τοὺς νεωτέρους; ἢ δῆλον δὴ ὅτι
κατὰ τὴν γραφὴν ἣν ἐγράψω θεοὺς διδάσκοντα μὴ νομίζειν
οὓς ἡ πόλις νομίζει, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινά; οὐ ταῦτα
λέγεις ὅτι διδάσκων διαφθείρω;

Πάνυ μὲν οὖν σφόδρα ταῦτα λέγω.

Πρὸς αὐτῶν τοίνυν, ὦ Μέλητε, τούτων τῶν θεῶν ὧν νῦν

Stephanus page 26, section b, line 9

ὁ λόγος ἐστίν, εἰπὲ ἔτι σαφέστερον καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀν-
δράσιν τουτοισί. ἐγὼ γὰρ οὐ δύναμαι μαθεῖν πότερον λέγεις
διδάσκειν με νομίζειν εἶναί τινας θεοὺς - καὶ αὐτὸς ἄρα νομίζω
εἶναι θεοὺς καὶ οὐκ εἰμὶ τὸ παράπαν ἄθεος οὐδὲ ταύτῃ ἀδικῶ

- οὐ μέντοι οὕσπερ γε ἡ πόλις ἀλλὰ ἐτέρους, καὶ τοῦτ' ἔστιν
ὅ μοι ἐγκαλεῖς, ὅτι ἐτέρους, ἢ παντάπασί με φῆς οὔτε
αὐτὸν νομίζειν θεοὺς τούς τε ἄλλους ταῦτα διδάσκειν.

Ταῦτα λέγω, ὥς τὸ παράπαν οὐ νομίζεις θεούς.
Ὡ θαυμάσιε Μέλητε, ἵνα τί ταῦτα λέγεις; οὐδὲ ἥλιον

Stephanus page 26, section d, line 2

οὐδὲ σελήνην ἄρα νομίζω θεοὺς εἶναι, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄν-
θρωποι;

Μὰ Δί', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπεὶ τὸν μὲν ἥλιον λίθον
φησὶν εἶναι, τὴν δὲ σελήνην γῆν.

Ἀναξαγόρου οἶε κατηγορεῖν, ὦ φίλε Μέλητε; καὶ οὕτω
καταφρονεῖς τῶνδε καὶ οἶε αὐτοὺς ἀπείρους γραμμάτων εἶναι
ὥστε οὐκ εἰδέναι ὅτι τὰ Ἀναξαγόρου βιβλία τοῦ Κλαζομε-
νίου γέμει τούτων τῶν λόγων; καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι ταῦτα παρ'
ἐμοῦ μανθάνουσιν, ἃ ἔξεστιν ἐνίοτε εἰ πάνυ πολλοῦ δραχμῆς
ἐκ τῆς ὀρχήστρας πριαμένοις Σωκράτους καταγελᾶν, ἐὰν

Stephanus page 26, section e, line 2

προσποιῆται ἑαυτοῦ εἶναι, ἄλλως τε καὶ οὕτως ἄτοπα ὄντα;
ἀλλ', ὦ πρὸς Διός, οὕτωςί σοι δοκῶ; οὐδένα νομίζω θεὸν
εἶναι;

Οὐ μέντοι μὰ Δία οὐδ' ὅπωςτιοῦν.

Ἄπιστός γ' εἶ, ὦ Μέλητε, καὶ ταῦτα μέντοι, ὥς ἐμοὶ
δοκεῖς, σαυτῷ. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ οὕτοσί, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
πάνυ εἶναι ὑβριστῆς καὶ ἀκόλαστος, καὶ ἀτεχνῶς τὴν γρα-
φὴν ταύτην ὑβρεῖ τινὶ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ νεότητι γράψασθαι.
ἔοικεν γὰρ ὥσπερ αἶνιγμα συντιθέντι διαπειρωμένῳ “Ἄρα
γνώσεται Σωκράτης ὁ σοφὸς δὴ ἐμοῦ χαριεντιζομένου καὶ

Stephanus page 27, section a, line 3

ἐναντί' ἐμαυτῷ λέγοντος, ἢ ἐξαπατήσω αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλ-
λους τοὺς ἀκούοντας;” οὗτος γὰρ ἐμοὶ φαίνεται τὰ ἐναντία
λέγειν αὐτὸς ἑαυτῷ ἐν τῇ γραφῇ ὥσπερ ἂν εἴποι· “Ἀδικεῖ
Σωκράτης θεοὺς οὐ νομίζων, ἀλλὰ θεοὺς νομίζων.” καίτοι
τοῦτό ἐστι παίζωντος.

Συνεπισκέψασθε δὴ, ὦ ἄνδρες, ἣ μοι φαίνεται ταῦτα
λέγειν· σὺ δὲ ἡμῖν ἀπόκριναι, ὦ Μέλητε. ὑμεῖς δέ, ὅπερ
κατ' ἀρχὰς ὑμᾶς παρητησάμην, μέμνησθέ μοι μὴ θορυβεῖν
ἐὰν ἐν τῷ εἰωθότῳ τρόπῳ τοὺς λόγους ποιῶμαι.

Ἔστιν ὅστις ἀνθρώπων, ὦ Μέλητε, ἀνθρώπεια μὲν νομίζει

Stephanus page 27, section b, line 4

πράγματ' εἶναι, ἀνθρώπους δὲ οὐ νομίζει; ἀποκρινέσθω, ὦ
ἄνδρες, καὶ μὴ ἄλλα καὶ ἄλλα θορυβεῖτω· ἔσθ' ὅστις ἵππους
μὲν οὐ νομίζει, ἵππικὰ δὲ πράγματα; ἢ αὐλητὰς μὲν οὐ
νομίζει εἶναι, αὐλητικὰ δὲ πράγματα; οὐκ ἔστιν, ὦ ἄριστε
ἀνδρῶν· εἰ μὴ σὺ βούλει ἀποκρίνεσθαι, ἐγὼ σοὶ λέγω καὶ
τοῖς ἄλλοις τουτοισί. ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ γε ἀπόκριναι·

ἔσθ' ὅστις δαιμόνια μὲν νομίζει πράγματ' εἶναι, δαίμονας δὲ
οὐ νομίζει;
Οὐκ ἔστιν.

Ὡς ὠνησας ὅτι μόγις ἀπεκρίνω ὑπὸ τουτωνὶ ἀναγκαζό-

Stephanus page 27, section c, line 5

μενος. οὐκοῦν δαιμόνια μὲν φῆς με καὶ νομίζειν καὶ διδά-
σκειν, εἴτ' οὖν καινὰ εἴτε παλαιά, ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε
νομίζω κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ ταῦτα καὶ διωμόσω ἐν τῇ
ἀντιγραφῇ. εἰ δὲ δαιμόνια νομίζω, καὶ δαίμονας δῆπου
πολλὴ ἀνάγκη νομίζειν μέ ἐστιν· οὐχ οὕτως ἔχει; ἔχει δὴ·
τίθημι γάρ σε ὁμολογοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἀποκρίνη. τοὺς δὲ
δαίμονας οὐχὶ ἤτοι θεοὺς γε ἡγούμεθα ἢ θεῶν παῖδας; φῆς
ἢ οὐ;

Πάνυ γε.

Οὐκοῦν εἴπερ δαίμονας ἡγοῦμαι, ὥς σὺ φῆς, εἰ μὲν θεοί

Stephanus page 27, section d, line 5

τινὲς εἰσιν οἱ δαίμονες, τοῦτ' ἂν εἴη ὃ ἐγὼ φημί σε αἰνίτ-
τεσθαι καὶ χαριεντίζεσθαι, θεοὺς οὐχ ἡγούμενον φάναι με
θεοὺς αὖ ἡγεῖσθαι πάλιν, ἐπειδὴ περ γε δαίμονας ἡγοῦμαι·
εἰ δ' αὖ οἱ δαίμονες θεῶν παῖδές εἰσιν νόθοι τινὲς ἢ ἐκ νυμ-
φῶν ἢ ἐκ τινων ἄλλων ὧν δὴ καὶ λέγονται, τίς ἂν ἀνθρώ-
πων θεῶν μὲν παῖδας ἡγοῖτο εἶναι, θεοὺς δὲ μή; ὁμοίως γὰρ
ἂν ἄτοπον εἴη ὥσπερ ἂν εἴ τις ἵππων μὲν παῖδας ἡγοῖτο
ἢ καὶ ὄνων, τοὺς ἡμιόνους, ἵππους δὲ καὶ ὄνους μὴ ἡγοῖτο
εἶναι. ἀλλ', ὦ Μέλητε, οὐκ ἔστιν ὅπως σὺ ταῦτα οὐχὶ
ἀποπειρώμενος ἡμῶν ἐγράψω τὴν γραφὴν ταύτην ἢ ἀπορῶν

Stephanus page 27, section e, line 5

ὅτι ἐγκαλοῖς ἐμοὶ ἀληθὲς ἀδίκημα· ὅπως δὲ σὺ τινα πείθοις
ἂν καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων, ὥς οὐ τοῦ αὐτοῦ
ἔστιν καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγεῖσθαι, καὶ αὖ τοῦ αὐτοῦ μήτε
δαίμονας μήτε θεοὺς μήτε ἥρωας, οὐδεμία μηχανή ἐστιν.

Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥς μὲν ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ
κατὰ τὴν Μελήτου γραφὴν, οὐ πολλῆς μοι δοκεῖ εἶναι ἀπο-
λογίας, ἀλλὰ ἱκανὰ καὶ ταῦτα· ὃ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
ἔλεγον, ὅτι πολλή μοι ἀπέχθεια γέγονεν καὶ πρὸς πολλοὺς,
εὖ ἴστε ὅτι ἀληθὲς ἐστιν. καὶ τοῦτ' ἔστιν ὃ ἐμὲ αἰρεῖ, ἐάν-

Stephanus page 28, section a, line 7

περ αἰρῇ, οὐ Μέλητος οὐδὲ Ἄνυτος ἀλλ' ἡ τῶν πολλῶν δια-
βολή τε καὶ φθόνος. ἃ δὴ πολλοὺς καὶ ἄλλους καὶ ἀγαθοὺς
ἄνδρας ἤρηκεν, οἶμαι δὲ καὶ αἰρήσει· οὐδὲν δὲ δεινὸν μὴ ἐν
ἐμοὶ στή.

Ἴσως ἂν οὖν εἴποι τις· “Εἴτ’ οὐκ αἰσχύνη, ὦ Σώκρατες, τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύσας ἐξ οὗ κινδυνεύεις νυνὶ ἀποθανεῖν;” ἐγὼ δὲ τούτῳ ἂν δίκαιον λόγον ἀντείποιμι, ὅτι “Οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἶει δεῖν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι ἄνδρα ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελός ἐστιν, ἀλλ’ οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν ὅταν πράττη, πότερον δίκαια ἢ

Stephanus page 28, section b, line 9

ἄδिका πράττει, καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἔργα ἢ κακοῦ. φαῦλοι γὰρ ἂν τῷ γε σῶ λόγῳ εἶεν τῶν ἡμιθέων ὅσοι ἐν Τροίᾳ τετελευτήκασιν οἱ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Θέτιδος υἱός, ὃς τοσοῦτον τοῦ κινδύνου κατεφρόνησεν παρὰ τὸ αἰσχρὸν τι ὑπομεῖναι ὥστε, ἐπειδὴ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτῷ προθυμουμένῳ “Ἐκτορα ἀποκτείνειν, θεὸς οὔσα, οὕτωςί πως, ὥς ἐγὼ οἶμαι· “Ὡ παῖ, εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ τῷ ἐταίρῳ τὸν φόνον καὶ Ἐκτορα ἀποκτενεῖς, αὐτὸς ἀποθανῇ - αὐτίκα γάρ τοι,” φησί, ‘μεθ’ Ἐκτορα πότμος ἐτοῖμος’ - ὁ δὲ τοῦτο ἀκούσας τοῦ μὲν θανάτου καὶ τοῦ κινδύνου ὠλιγώρησε, πολὺ δὲ μάλ-

Stephanus page 28, section d, line 1

λον δείσας τὸ ζῆν κακὸς ὢν καὶ τοῖς φίλοις μὴ τιμωρεῖν, ‘Αὐτίκα,’ φησί, ‘τεθναίνην, δίκην ἐπιθεῖς τῷ ἀδικοῦντι, ἵνα μὴ ἐνθάδε μένω καταγέλαστος παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν ἄχθος ἀρούρης.’ μὴ αὐτὸν οἶει φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου;”

Οὕτω γὰρ ἔχει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ· οὗ ἂν τις ἐαυτὸν τάξῃ ἡγησάμενος βέλτιστον εἶναι ἢ ὑπ’ ἄρχοντος ταχθῇ, ἐνταῦθα δεῖ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, μένοντα κινδυνεύειν, μηδὲν ὑπολογιζόμενον μήτε θάνατον μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ αἰσχροῦ. ἐγὼ οὖν δεινὰ ἂν εἶην εἰργασμένος, ὦ ἄνδρες

Stephanus page 28, section e, line 1

Ἀθηναῖοι, εἰ ὅτε μὲν με οἱ ἄρχοντες ἔταπτον, οὓς ὑμεῖς εἴλεσθε ἄρχειν μου, καὶ ἐν Ποτειδαίᾳ καὶ ἐν Ἀμφιπόλει καὶ ἐπὶ Δηλῷ, τότε μὲν οὗ ἐκεῖνοι ἔταπτον ἔμενον ὥσπερ καὶ ἄλλος τις καὶ ἐκινδύνευον ἀποθανεῖν, τοῦ δὲ θεοῦ τάττοντος, ὥς ἐγὼ ᾤκηθην τε καὶ ὑπέλαβον, φιλοσοφοῦντά με δεῖν ζῆν καὶ ἐξετάζοντα ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους, ἐνταῦθα δὲ φοβηθεῖς ἢ θάνατον ἢ ἄλλ’ ὅτιοῦν πρᾶγμα λίποιμι τὴν τάξιν. δεινὸν τὰν εἶη, καὶ ὥς ἀληθῶς τότε’ ἂν με δικαίως εἰσάγοι τις εἰς δικαστήριον, ὅτι οὐ νομίζω θεοὺς εἶναι ἀπειθῶν τῇ μαντείᾳ καὶ δεδιῶς θάνατον καὶ οἰόμενος σοφὸς εἶναι οὐκ ὢν. τὸ γάρ τοι

Stephanus page 29, section a, line 5

θάνατον δεδιέναι, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι μὴ ὄντα· δοκεῖν γὰρ εἰδέναί ἐστιν ἅ οὐκ οἶδεν. οἶδε

μὲν γὰρ οὐδεὶς τὸν θάνατον οὐδ' εἰ τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ
πάντων μέγιστον ὄν τῶν ἀγαθῶν, δεδίασι δ' ὥς εὖ εἰδότες
ὅτι μέγιστον τῶν κακῶν ἐστὶ. καίτοι πῶς οὐκ ἀμαθία ἐστὶν
αὕτη ἢ ἐπονείδιστος, ἢ τοῦ οἶεσθαι εἰδέναι ἃ οὐκ οἶδεν; ἐγὼ
δ', ὦ ἄνδρες, τούτῳ καὶ ἐνταῦθα ἴσως διαφέρω τῶν πολλῶν
ἀνθρώπων, καὶ εἰ δὴ τῷ σοφώτερός του φαίην εἶναι, τούτῳ
ἄν, ὅτι οὐκ εἰδῶς ἱκανῶς περὶ τῶν ἐν Αἴδου οὕτω καὶ οἴομαι

Stephanus page 29, section b, line 6

οὐκ εἰδέναι· τὸ δὲ ἀδικεῖν καὶ ἀπειθεῖν τῷ βελτίονι καὶ θεῷ
καὶ ἀνθρώπῳ, ὅτι κακὸν καὶ αἰσχρὸν ἐστὶν οἶδα. πρὸ οὖν τῶν
κακῶν ὧν οἶδα ὅτι κακά ἐστιν, ἃ μὴ οἶδα εἰ καὶ ἀγαθὰ ὄντα
τυγχάνει οὐδέποτε φοβήσομαι οὐδὲ φεύξομαι· ὥστε οὐδ' εἰ
με νῦν ὑμεῖς ἀφίετε Ἀνύτῳ ἀπιστήσαντες, ὅς ἔφη ἢ τὴν
ἀρχὴν οὐ δεῖν ἐμὲ δεῦρο εἰσελθεῖν ἢ, ἐπειδὴ εἰσῆλθον, οὐχ
οἶόν τ' εἶναι τὸ μὴ ἀποκτεῖναί με, λέγων πρὸς ὑμᾶς ὥς εἰ
διαφευξοίμην ἤδη [ἄν] ὑμῶν οἱ ὑεῖς ἐπιτηδεύοντες ἃ Σωκρά-
της διδάσκει πάντες παντάπασι διαφθαρήσονται, - εἰ μοι
πρὸς ταῦτα εἴποιτε· “ὦ Σώκρατες, νῦν μὲν Ἀνύτῳ οὐ πει-

Stephanus page 29, section c, line 7

σόμεθα ἀλλ' ἀφίεμέν σε, ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' ᾧτε μηκέτι
ἐν ταύτῃ τῇ ζητήσῃ διατρίβειν μηδὲ φιλοσοφεῖν· ἐὰν δὲ
ἀλῶς ἔτι τοῦτο πράττων, ἀποθανῇ” - εἰ οὖν με, ὅπερ εἶπον,
ἐπὶ τούτοις ἀφίετε, εἴποιμ' ἂν ὑμῖν ὅτι “Εγὼ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ἀσπάζομαι μὲν καὶ φιλῶ, πείσομαι δὲ μᾶλλον τῷ
θεῷ ἢ ὑμῖν, καὶ ἕωσπερ ἂν ἐμπνέω καὶ οἶός τε ὦ, οὐ μὴ
παύσωμαι φιλοσοφῶν καὶ ὑμῖν παρακελευόμενός τε καὶ
ἐνδεικνύμενος ὅτῳ ἂν αἰεὶ ἐντυγχάνω ὑμῶν, λέγων οἷά περ
εἶωθα, ὅτι “ὦ ἄριστε ἀνδρῶν, Ἀθηναῖος ὢν, πόλεως τῆς
μεγίστης καὶ εὐδοκιμωτάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύν, χρημάτων

Stephanus page 29, section d, line 9

μὲν οὐκ αἰσχύνῃ ἐπιμελούμενος ὅπως σοι ἔσται ὥς πλεῖστα,
καὶ δόξης καὶ τιμῆς, φρονήσεως δὲ καὶ ἀληθείας καὶ τῆς
ψυχῆς ὅπως ὥς βελτίστη ἔσται οὐκ ἐπιμελῇ οὐδὲ φροντί-
ζεις;” καὶ ἐὰν τις ὑμῶν ἀμφισβητήσῃ καὶ φῇ ἐπιμελεῖσθαι,
οὐκ εὐθύς ἀφήσω αὐτὸν οὐδ' ἄπειμι, ἀλλ' ἐρήσομαι αὐτὸν καὶ
ἐξετάσω καὶ ἐλέγξω, καὶ ἐὰν μοι μὴ δοκῇ κεκτῆσθαι ἀρετὴν,
φάναι δέ, ὀνειδιῶ ὅτι τὰ πλείστου ἄξια περὶ ἐλαχίστου ποι-
εῖται, τὰ δὲ φαιλότερα περὶ πλείονος. ταῦτα καὶ νεωτέρῳ
καὶ πρεσβυτέρῳ ὅτῳ ἂν ἐντυγχάνω ποιήσω, καὶ ξένῳ καὶ
ἰσχυρῷ, μᾶλλον δὲ τοῖς ἀστοῖς, ὅσῳ μου ἐγγυτέρῳ ἐστὲ γένει.

Stephanus page 30, section a, line 5

ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ ἴστε, καὶ ἐγὼ οἶμαι οὐδέν πω
ὑμῖν μείζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ
ὑπηρεσίαν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ
πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε σωμάτων
ἐπιμελεῖσθαι μήτε χρημάτων πρότερον μηδὲ οὕτω σφόδρα
ὥς τῆς ψυχῆς ὅπως ὥς ἀρίστη ἔσται, λέγων ὅτι ‘Οὐκ ἐκ
χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ’ ἐξ ἀρετῆς χρήματα καὶ τὰ
ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ.’
εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ’ ἂν εἴη
βλαβερά· εἰ δὲ τίς μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν

Stephanus page 30, section b, line 7

λέγει. πρὸς ταῦτα,” φαῖν ἂν, “ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ
πείθεσθε Ἀνύτω ἢ μή, καὶ ἢ ἀφίετέ με ἢ μή, ὥς ἐμοῦ οὐκ
ἂν ποιήσαντος ἄλλα, οὐδ’ εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι.”
Μὴ θορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ’ ἐμμείνατέ μοι
οἷς ἐδεήθην ὑμῶν, μὴ θορυβεῖν ἐφ’ οἷς ἂν λέγω ἀλλ’ ἀκούειν·
καὶ γὰρ, ὥς ἐγὼ οἶμαι, ὀνήσεσθε ἀκούοντες. μέλλω γὰρ οὖν
ἅττα ὑμῖν ἐρεῖν καὶ ἄλλα ἐφ’ οἷς ἴσως βοήσεσθε· ἀλλὰ
μηδαμῶς ποιεῖτε τοῦτο. εὖ γὰρ ἴστε, ἐάν με ἀποκτείνητε
τοιούτον ὄντα οἷον ἐγὼ λέγω, οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε ἢ
ὑμᾶς αὐτούς· ἐμὲ μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν βλάψειεν οὔτε Μέλητος

Stephanus page 30, section c, line 9

οὔτε Ἄνυτος - οὐδὲ γὰρ ἂν δύναίτο - οὐ γὰρ οἶμαι θεμιτὸν
εἶναι ἀμείνονι ἀνδρὶ ὑπὸ χείρονος βλάπτεσθαι. ἀποκτείνειε
μεντὰν ἴσως ἢ ἐξελάσειεν ἢ ἀτιμώσειεν· ἀλλὰ ταῦτα οὗτος
μὲν ἴσως οἶεται καὶ ἄλλος τίς που μέγαλα κακά, ἐγὼ δ’ οὐκ
οἶμαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ποιεῖν ἢ οὗτοσί νῦν ποιεῖ, ἄνδρα
ἀδίκως ἐπιχειρεῖν ἀποκτείνουσι. νῦν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι, ὥς τις
ἂν οἶοιτο, ἀλλὰ ὑπὲρ ὑμῶν, μὴ τι ἐξαμάρτητε περὶ τὴν τοῦ
θεοῦ δόσιν ὑμῖν ἐμοῦ καταψηφισάμενοι. ἐάν γάρ με ἀπο-
κτείνητε, οὐ ῥαδίως ἄλλον τοιούτον εὐρήσετε, ἀτεχνῶς - εἰ

Stephanus page 30, section e, line 3

καὶ γελοιότερον εἰπεῖν - προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ
ὥσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθε-
στέρῳ καὶ δεομένῳ ἐγείρεσθαι ὑπὸ μύωπός τινος, οἷον δὴ
μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐμὲ τῇ πόλει προστεθηκέναι τοιούτον τινα,
ὃς ὑμᾶς ἐγείρων καὶ πείθων καὶ ὀνειδίζων ἓνα ἕκαστον
οὐδὲν παύομαι τὴν ἡμέραν ὅλην πανταχοῦ προσκαθίζων.
τοιούτος οὖν ἄλλος οὐ ῥαδίως ὑμῖν γενήσεται, ὦ ἄνδρες,
ἀλλ’ ἐάν ἐμοὶ πεῖθῃσθε, φείσεσθέ μου· ὑμεῖς δ’ ἴσως τάχ’
ἂν ἀχθόμενοι, ὥσπερ οἱ νυστάζοντες ἐγειρόμενοι, κρούσαντες
ἂν με, πειθόμενοι Ἀνύτῳ, ῥαδίως ἂν ἀποκτείναιτε, εἴτα τὸν

λοιπὸν βίον καθεύδοντες διατελοῖτε ἄν, εἰ μή τινα ἄλλον ὁ
θεὸς ὑμῖν ἐπιπέμψειεν κηδόμενος ὑμῶν. ὅτι δ' ἐγὼ τυγχάνω
ὧν τοιοῦτος οἶος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῇ πόλει δεδόσθαι, ἐνθὲνδε
ἂν κατανοήσαιτε· οὐ γὰρ ἀνθρωπίνῳ ἔοικε τὸ ἐμὲ τῶν
μὲν ἐμαυτοῦ πάντων ἡμεληκέναι καὶ ἀνέχεσθαι τῶν οἰκείων
ἀμελουμένων τοσαῦτα ἤδη ἔτη, τὸ δὲ ὑμέτερον πράττειν αἰεί,
ἰδίᾳ ἐκάστῳ προσιόντα ὥσπερ πατέρα ἢ ἀδελφὸν πρεσβύ-
τερον πείθοντα ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς. καὶ εἰ μὲν τι ἀπὸ
τούτων ἀπέλαυον καὶ μισθὸν λαμβάνων ταῦτα παρεκε-
λευόμην, εἶχον ἂν τινα λόγον· νῦν δὲ ὁρᾶτε δὴ καὶ αὐτοὶ

ὅτι οἱ κατήγοροι τᾶλλα πάντα ἀναισχύντως οὕτω κατη-
γοροῦντες τοῦτό γε οὐχ οἰοί τε ἐγένοντο ἀπαναισχυντῆσαι
παρασχόμενοι μάρτυρα, ὥς ἐγὼ ποτέ τινα ἢ ἐπραξάμην
μισθὸν ἢ ἤτησα. ἱκανὸν γάρ, οἶμαι, ἐγὼ παρέχομαι τὸν
μάρτυρα ὥς ἀληθῆ λέγω, τὴν πενίαν.

Ἴσως ἂν οὖν δόξειεν ἄτοπον εἶναι, ὅτι δὴ ἐγὼ ἰδίᾳ μὲν
ταῦτα συμβουλεύω περικῶν καὶ πολυπραγμονῶ, δημοσίᾳ δὲ
οὐ τολμῶ ἀναβαίνων εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον συμβου-
λεύειν τῇ πόλει. τούτου δὲ αἰτίον ἐστὶν ὃ ὑμεῖς ἐμοῦ
πολλάκις ἀκηκόατε πολλαχοῦ λέγοντος, ὅτι μοι θεῖόν τι καὶ

δαιμόνιον γίγνεται [φωνή], ὃ δὴ καὶ ἐν τῇ γραφῇ ἐπικω-
μωδῶν Μέλητος ἐγράψατο. ἐμοὶ δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἐκ παιδὸς
ἀρξάμενον, φωνή τις γιγνομένη, ἢ ὅταν γένηται, αἰεὶ ἀπο-
τρέπει με τοῦτο ὃ ἂν μέλλω πράττειν, προτρέπει δὲ οὐποτε.
τοῦτ' ἐστὶν ὃ μοι ἐναντιοῦται τὰ πολιτικὰ πράττειν, καὶ
παγκάλως γέ μοι δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι· εὖ γὰρ ἴστε, ὧ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ πάλαι ἐπεχείρησα πράττειν τὰ πολιτικὰ
πράγματα, πάλαι ἂν ἀπολώλη καὶ οὐτ' ἂν ὑμᾶς ὠφελήκη
οὐδὲν οὐτ' ἂν ἐμαυτόν. καί μοι μὴ ἄχθεσθε λέγοντι τάληθῇ·
οὐ γὰρ ἐστὶν ὅστις ἀνθρώπων σωθήσεται οὔτε ὑμῖν οὔτε

ἄλλῳ πλήθει οὐδενὶ γνησίως ἐναντιούμενος καὶ διακωλύων
πολλὰ ἄδικα καὶ παράνομα ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι, ἀλλ'
ἀναγκαῖόν ἐστι τὸν τῶ ὄντι μαχούμενον ὑπὲρ τοῦ δικαίου,
καὶ εἰ μέλλει ὀλίγον χρόνον σωθήσεσθαι, ἰδιωτεύειν ἀλλὰ
μὴ δημοσιεύειν.

Μεγάλα δ' ἐγώ γε ὑμῖν τεκμήρια παρέξομαι τούτων, οὐ
λόγους ἀλλ' ὃ ὑμεῖς τιμᾶτε, ἔργα. ἀκούσατε δὴ μοι τὰ
συμβεβηκότα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι οὐδ' ἂν ἐνὶ ὑπεικάθοιμι παρὰ

τὸ δίκαιον δείσας θάνατον, μὴ ὑπείκων δὲ ἀλλὰ καὶ ἀπο-
λοίμην. ἐρῶ δὲ ὑμῖν φορτικά μὲν καὶ δικανικά, ἀληθῆ δέ.

Stephanus page 32, section a, line 9

ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄλλην μὲν ἀρχὴν οὐδεμίαν
πώποτε ἦρξα ἐν τῇ πόλει, ἐβούλευσα δέ· καὶ ἔτυχεν ἡμῶν
ἡ φυλὴ Ἀντιοχίς πρυτανεύουσα ὅτε ὑμεῖς τοὺς δέκα
στρατηγούς τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας
ἐβουλεύσασθε ἀθρόους κρίνειν, παρανόμως, ὥς ἐν τῷ ὑστέρω
χρόνῳ πᾶσιν ὑμῖν ἔδοξεν. τότε ἐγὼ μόνος τῶν πρυτάνεων
ἠναντιώθην ὑμῖν μηδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους καὶ ἐναντία

ἐψηφισάμην· καὶ ἐτοίμων ὄντων ἐνδεικνύναι με καὶ ἀπάγειν
τῶν ῥητόρων, καὶ ὑμῶν κελευόντων καὶ βοώντων, μετὰ τοῦ

Stephanus page 32, section c, line 1

νόμου καὶ τοῦ δικαίου ὥμην μᾶλλον με δεῖν διακινδυνεύειν
ἢ μεθ' ὑμῶν γενέσθαι μὴ δίκαια βουλευομένων, φοβηθέντα
δεσμὸν ἢ θάνατον. καὶ ταῦτα μὲν ἦν ἔτι δημοκρατουμένης
τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα αὖ
μεταπεμψάμενοί με πέμπτον αὐτὸν εἰς τὴν θόλον προσέταξαν
ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον ἵνα ἀποθάνοι,
οἷα δὴ καὶ ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέταττον, βου-
λόμενοι ὥς πλείστους ἀναπλῆσαι αἰτιῶν. τότε μέντοι ἐγὼ
οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ αὖ ἐνεδειξάμην ὅτι ἐμοὶ θανάτου μὲν
μέλει, εἰ μὴ ἀγροικότερον ἦν εἰπεῖν, οὐδ' ὅτι οὖν, τοῦ δὲ μηδὲν

Stephanus page 32, section d, line 3

ἄδικον μὴδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι, τούτου δὲ τὸ πᾶν μέλει.
ἐμὲ γὰρ ἐκείνη ἡ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν, οὕτως ἰσχυρὰ οὖσα,
ὥστε ἄδικόν τι ἐργάσασθαι, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς θόλου
ἐξήλθομεν, οἱ μὲν τέτταρες ὥχοντο εἰς Σαλαμῖνα καὶ ἤγαγον
Λέοντα, ἐγὼ δὲ ὥχόμην ἀπιὼν οἴκαδε. καὶ ἴσως ἂν διὰ
ταῦτα ἀπέθανον, εἰ μὴ ἡ ἀρχὴ διὰ ταχέων κατελύθη. καὶ
τούτων ὑμῖν ἔσονται πολλοὶ μάρτυρες.

Ἄρ' οὖν ἂν με οἴεσθε τοσάδε ἔτη διαγενέσθαι εἰ ἔπραττον
τὰ δημόσια, καὶ πράττων ἀξίως ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἐβοήθουν
τοῖς δικαίοις καὶ ὥσπερ χρὴ τοῦτο περὶ πλείστου ἐποιούμην;

Stephanus page 32, section e, line 5

πολλοῦ γε δεῖ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλος
ἀνθρώπων οὐδεὶς. ἀλλ' ἐγὼ διὰ παντὸς τοῦ βίου δημοσίᾳ
τε εἰ ποῦ τι ἔπραξα τοιοῦτος φανοῦμαι, καὶ ἰδίᾳ ὁ αὐτὸς
οὗτος, οὐδενὶ πώποτε συγχωρήσας οὐδὲν παρὰ τὸ δίκαιον
οὔτε ἄλλῳ οὔτε τούτων οὐδενὶ οὕς δὴ διαβάλλοντες ἐμέ
φασιν ἐμοὺς μαθητὰς εἶναι. ἐγὼ δὲ διδάσκαλος μὲν οὐδενὸς

πώποτ' ἐγενόμην· εἰ δέ τίς μου λέγοντος καὶ τὰ ἑμαυτοῦ
πράττοντος ἐπιθυμοῖ ἀκούειν, εἴτε νεώτερος εἴτε πρεσβύτερος,
οὐδενὶ πώποτε ἐφθόνησα, οὐδὲ χρήματα μὲν λαμβάνων διαλέ-
γομαι μὴ λαμβάνων δὲ οὐ, ἀλλ' ὁμοίως καὶ πλουσίῳ καὶ

Stephanus page 33, section b, line 2

πένητι παρέχω ἑμαυτὸν ἐρωτᾶν, καὶ ἔάν τις βούληται
ἀποκρινόμενος ἀκούειν ὧν ἂν λέγω. καὶ τούτων ἐγὼ εἴτε
τις χρηστὸς γίγνεται εἴτε μή, οὐκ ἂν δικαίως τὴν αἰτίαν
ὑπέχοιμι, ὧν μήτε ὑπεσχόμην μηδενὶ μηδὲν πώποτε μάθημα
μήτε ἐδίδαξα· εἰ δέ τίς φησι παρ' ἐμοῦ πώποτέ τι μαθεῖν ἢ
ἀκοῦσαι ἰδίᾳ ὅτι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εὖ ἴστε ὅτι οὐκ
ἀληθῆ λέγει.

Ἀλλὰ διὰ τί δὴ ποτε μετ' ἐμοῦ χαίρουσί τινες πολὺν
χρόνον διατρίβοντες; ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πᾶσαν
ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ εἶπον· ὅτι ἀκούοντες χαίρουσιν

Stephanus page 33, section c, line 3

ἐξεταζομένοις τοῖς οἰομένοις μὲν εἶναι σοφοῖς, οὗσι δ' οὐ.
ἔστι γὰρ οὐκ ἀηδές. ἐμοὶ δὲ τοῦτο, ὥς ἐγὼ φημι, προστέ-
τακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ πράττειν καὶ ἐκ μαντείων καὶ ἐξ ἐνυπνίων
καὶ παντὶ τρόπῳ ᾧπέρ τις ποτε καὶ ἄλλη θεία μοῖρα ἀνθρώπῳ
καὶ ὅτιοῦν προσέταξε πράττειν. ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ ἀληθῆ ἐστὶν καὶ εὐλέγκτα. εἰ γὰρ δὴ ἔγωγε τῶν νέων
τοὺς μὲν διαφθείρω τοὺς δὲ διέφθορα, χρῆν δήπου, εἴτε
τινὲς αὐτῶν πρεσβύτεροι γενόμενοι ἔγνωσαν ὅτι νέοις οὗσιν
αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν πώποτέ τι συνεβούλευσα, νυνὶ αὐτοὺς
ἀναβαίνοντας ἐμοῦ κατηγορεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι· εἰ δὲ μὴ

Stephanus page 33, section d, line 5

αὐτοὶ ἤθελον, τῶν οἰκείων τινὰς τῶν ἐκείνων, πατέρας καὶ
ἀδελφούς καὶ ἄλλους τοὺς προσήκοντας, εἴπερ ὑπ' ἐμοῦ τι
κακὸν ἐπεπόνθεσαν αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι, νῦν μεμνησθαι καὶ
τιμωρεῖσθαι. πάντως δὲ πάρεσιν αὐτῶν πολλοὶ ἐνταυθοῖ
οὓς ἐγὼ ὀρώ, πρῶτον μὲν Κρίτων οὐτοσί, ἐμὸς ἡλικιώτης
καὶ δημότης, Κριτοβούλου τοῦδε πατὴρ, ἔπειτα Λυσανίας ὁ
Σφήττιος, Αἰσχίνου τοῦδε πατὴρ, ἔτι δ' Ἀντιφῶν ὁ Κηφι-
σιεὺς οὐτοσί, Ἐπιγένους πατὴρ, ἄλλοι τοίνυν οὗτοι ὧν οἱ
ἀδελφοὶ ἐν ταύτῃ τῇ διατριβῇ γεγόνασιν, Νικόστρατος
Θεοζοτίδου, ἀδελφὸς Θεοδότου - καὶ ὁ μὲν Θεόδοτος τετε-

Stephanus page 33, section e, line 6

λεύτηκεν, ὥστε οὐκ ἂν ἐκεῖνός γε αὐτοῦ καταδεηθεῖν - καὶ
Παράλιος ὅδε, ὁ Δημοδόκου, οὗ ἦν Θεάγης ἀδελφός· ὅδε δὲ
Ἀδεΐμαντος, ὁ Ἀρίστωνος, οὗ ἀδελφὸς οὐτοσί Πλάτων, καὶ
Αἰαντόδωρος, οὗ Ἀπολλόδωρος ὅδε ἀδελφός. καὶ ἄλλους

πολλοὺς ἐγὼ ἔχω ὑμῖν εἰπεῖν, ὧν τινὰ ἐχρῆν μάλιστα μὲν ἐν τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ παρασχεῖσθαι Μέλητον μάρτυρα· εἰ δὲ τότε ἐπελάθετο, νῦν παρασχεῖσθω - ἐγὼ παραχωρῶ - καὶ λεγέτω εἴ τι ἔχει τοιοῦτον. ἀλλὰ τούτου πᾶν τὸνναντίον εὐρήσετε, ὧ ἄνδρες, πάντας ἐμοὶ βοηθεῖν ἐτοίμους τῷ διαφθείροντι, τῷ κακὰ ἐργαζομένῳ τοὺς οἰκείους αὐτῶν, ὥς φασι Μέλητος καὶ

Stephanus page 34, section b, line 1

Ἄνυτος. αὐτοὶ μὲν γὰρ οἱ διεφθαρμένοι τάχ' ἂν λόγον ἔχοιεν βοηθοῦντες· οἱ δὲ ἀδιάφθαρτοι, πρεσβύτεροι ἤδη ἄνδρες, οἱ τούτων προσήκοντες, τίνα ἄλλον ἔχουσι λόγον βοηθοῦντες ἐμοὶ ἀλλ' ἢ τὸν ὀρθόν τε καὶ δίκαιον, ὅτι συνίσασι Μελήτῳ μὲν ψευδομένῳ, ἐμοὶ δὲ ἀληθεύοντι· Εἶεν δὴ, ὧ ἄνδρες· ἃ μὲν ἐγὼ ἔχοιμι' ἂν ἀπολογεῖσθαι, σχεδὸν ἐστὶ ταῦτα καὶ ἄλλα ἴσως τοιαῦτα. τάχα δ' ἂν τις ὑμῶν ἀγανακτήσειεν ἀναμνησθεὶς ἑαυτοῦ, εἰ ὁ μὲν καὶ ἐλάττω τουτουῖ τοῦ ἀγῶνος ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος ἐδεήθη τε καὶ ἰκέτευσε τοὺς δικαστὰς μετὰ πολλῶν δακρύων, παιδίᾳ τε

Stephanus page 34, section c, line 4

αὐτοῦ ἀναβιβασάμενος ἵνα ὅτι μάλιστα ἐλεηθείη, καὶ ἄλλους τῶν οἰκείων καὶ φίλων πολλούς, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄρα τούτων ποιήσω, καὶ ταῦτα κινδυνεύων, ὥς ἂν δόξαιμι, τὸν ἔσχατον κίνδυνον. τάχ' ἂν οὖν τις ταῦτα ἐννοήσας αὐθαδέστερον ἂν πρὸς με σχοίη καὶ ὀργισθεὶς αὐτοῖς τούτοις θεῖτο ἂν μετ' ὀργῆς τὴν ψῆφον. εἰ δὴ τις ὑμῶν οὕτως ἔχει - οὐκ ἄξιῳ μὲν γὰρ ἔγωγε, εἰ δ' οὖν - ἐπεικῇ ἂν μοι δοκῶ πρὸς τοῦτον λέγειν λέγων ὅτι “Ἐμοί, ὧ ἄριστε, εἰσὶν μὲν πού τινες καὶ οἰκεῖοι· καὶ γὰρ τοῦτο αὐτὸ τὸ τοῦ Ὁμήρου, οὐδ' ἐγὼ ‘ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης’ πέφυκα ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων, ὥστε

Stephanus page 34, section d, line 6

καὶ οἰκεῖοί μοι εἰσι καὶ ὑεῖς γε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τρεῖς, εἷς μὲν μαιράκιον ἤδη, δύο δὲ παιδίᾳ· ἀλλ' ὅμως οὐδένα αὐτῶν δεῦρο ἀναβιβασάμενος δεήσομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι.” τί δὴ οὖν οὐδὲν τούτων ποιήσω; οὐκ αὐθαδιζόμενος, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' ὑμᾶς ἀτιμάζων, ἀλλ' εἰ μὲν θαρραλέως ἐγὼ ἔχω πρὸς θάνατον ἢ μή, ἄλλος λόγος, πρὸς δ' οὖν δόξαν καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν καὶ ὅλη τῇ πόλει οὐ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι ἐμὲ τούτων οὐδὲν ποιεῖν καὶ τηλικόνδε ὄντα καὶ τοῦτο τοῦνομα ἔχοντα, εἴτ' οὖν ἀληθὲς εἴτ' οὖν ψεῦδος, ἀλλ' οὖν δεδογμένον γέ ἐστὶ τῷ Σωκράτῃ διαφέρειν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. εἰ

Stephanus page 35, section a, line 2

οὖν ὑμῶν οἱ δοκοῦντες διαφέρειν εἴτε σοφίᾳ εἴτε ἀνδρείᾳ εἴτε ἄλλῃ ἡτινιοῦν ἀρετῇ τοιοῦτοι ἔσονται, αἰσχρὸν ἂν εἴη·

οἷουσπερ ἐγὼ πολλάκις ἐώρακά τινας ὅταν κρίνονται, δο-
κοῦντας μὲν τι εἶναι, θαυμάσια δὲ ἐργαζομένους, ὡς δεινόν
τι οἰομένους πείσεσθαι εἰ ἀποθανοῦνται, ὥσπερ ἀθανάτων
ἐσομένων ἂν ὑμεῖς αὐτοὺς μὴ ἀποκτείνητε· οἱ ἐμοὶ δοκοῦσιν
αἰσχύνῃν τῇ πόλει περιάπτειν, ὥστ' ἂν τινα καὶ τῶν ξένων
ὑπολαβεῖν ὅτι οἱ διαφέροντες Ἀθηναίων εἰς ἀρετὴν, οὓς
αὐτοὶ ἑαυτῶν ἐν τε ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς
προκρίνουσιν, οὗτοι γυναικῶν οὐδὲν διαφέρουσιν. ταῦτα γάρ,

Stephanus page 35, section b, line 4

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε ὑμᾶς χρὴ ποιεῖν τοὺς δοκοῦντας
καὶ ὀπιοῦν τι εἶναι, οὔτ', ἂν ἡμεῖς ποιῶμεν, ὑμᾶς ἐπι-
τρέπειν, ἀλλὰ τοῦτο αὐτὸ ἐνδείκνυσθαι, ὅτι πολὺ μᾶλλον
καταψηφιεῖσθε τοῦ τὰ ἐλκεῖν ταῦτα δράματα εἰσάγοντος καὶ
καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιοῦντος ἢ τοῦ ἡσυχίαν ἄγοντος.

Χωρὶς δὲ τῆς δόξης, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖ
εἶναι δεῖσθαι τοῦ δικαστοῦ οὐδὲ δεόμενον ἀποφεύγειν, ἀλλὰ
διδάσκειν καὶ πείθειν. οὐ γὰρ ἐπὶ τούτῳ κἀθηται ὁ δικα-
στής, ἐπὶ τῷ καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κρίνειν

Stephanus page 35, section c, line 4

ταῦτα· καὶ ὁμῶμοκεν οὐ χαριεῖσθαι οἷς ἂν δοκῇ αὐτῷ, ἀλλὰ
δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους. οὐκ οὖν χρὴ οὔτε ἡμᾶς ἐθίζειν
ὑμᾶς ἐπιорκεῖν οὔθ' ὑμᾶς ἐθίζεσθαι· οὐδέτεροι γὰρ ἂν ἡμῶν
εὐσεβοῖεν. μὴ οὖν ἀξιοῦτέ με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα
δεῖν πρὸς ὑμᾶς πράττειν ἢ μήτε ἡγοῦμαι καλὰ εἶναι μήτε
δίκαια μήτε ὅσια, ἄλλως τε μέντοι νῆ Δία πάντως καὶ ἀσε-
βείας φεύγοντα ὑπὸ Μελήτου τουτουῖ. σαφῶς γὰρ ἂν, εἰ
πείθοιμι ὑμᾶς καὶ τῷ δεῖσθαι βιαζοίμην ὁμωμοκότας, θεοὺς
ἂν διδάσκοιμι μὴ ἡγεῖσθαι ὑμᾶς εἶναι, καὶ ἀτεχνῶς ἀπολο-
γούμενος κατηγοροῖν ἂν ἑμαυτοῦ ὡς θεοὺς οὐ νομίζω. ἀλλὰ

Stephanus page 35, section d, line 6

πολλοῦ δεῖ οὕτως ἔχειν· νομίζω τε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ὡς οὐδεὶς τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, καὶ ὑμῖν ἐπιτρέπω καὶ τῷ θεῷ
κρῖναι περὶ ἐμοῦ ὅπῃ μέλλει ἐμοὶ τε ἄριστα εἶναι καὶ ὑμῖν.

- - -

Τὸ μὲν μὴ ἀγανακτεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τούτῳ
τῷ γεγονότι, ὅτι μου κατεψηφίσασθε, ἀλλὰ τέ μοι πολλὰ
συμβάλλεται, καὶ οὐκ ἀνέλπιστόν μοι γέγονεν τὸ γεγονὸς
τοῦτο, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον θαυμάζω ἐκατέρων τῶν ψήφων
τὸν γεγονότα ἀριθμόν. οὐ γὰρ ῥόμην ἔγωγε οὕτω παρ'
ὀλίγον ἔσεσθαι ἀλλὰ παρὰ πολὺ· νῦν δέ, ὡς ἔοικεν, εἰ

Stephanus page 36, section a, line 6

τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψήφων, ἀπεπεφεύγη ἄν.
Μέλητον μὲν οὖν, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, καὶ νῦν ἀποπέφευγα, καὶ
οὐ μόνον ἀποπέφευγα, ἀλλὰ παντὶ δῆλον τοῦτό γε, ὅτι εἰ μὴ
ἀνέβη Ἄνυτος καὶ Λύκων κατηγορήσοντες ἐμοῦ, κἂν ὥφλε
χιλίας δραχμᾶς, οὐ μεταλαβὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν
ψήφων.

Τιμᾶται δ' οὖν μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου. εἶεν· ἐγὼ δὲ δὴ
τίνος ὑμῖν ἀντιτιμήσομαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἢ δῆλον ὅτι
τῆς ἀξίας; τί οὖν; τί ἄξιός εἰμι παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι, ὅτι
μαθὼν ἐν τῷ βίῳ οὐχ ἡσυχίαν ἤγον, ἀλλ' ἀμελήσας ὥνπερ

Stephanus page 36, section b, line 7

οἱ πολλοί, χρηματισμοῦ τε καὶ οἰκονομίας καὶ στρατηγιῶν
καὶ δημηγοριῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν καὶ συνωμοσιῶν καὶ
στάσεων τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνομένων, ἡγησάμενος ἐμαυτὸν
τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι ἢ ὥστε εἰς ταῦτ' ἰόντα σώζεσθαι,
ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἦα οἱ ἐλθὼν μήτε ὑμῖν μήτε ἐμαυτῷ ἐμελ-
λον μηδὲν ὄφελος εἶναι, ἐπὶ δὲ τὸ ἰδίᾳ ἕκαστον ἰὼν εὐεργε-
τεῖν τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν, ὡς ἐγὼ φημι, ἐνταῦθα ἦα,
ἐπιχειρῶν ἕκαστον ὑμῶν πείθειν μὴ πρότερον μήτε τῶν
ἑαυτοῦ μηδενὸς ἐπιμελεῖσθαι πρὶν ἑαυτοῦ ἐπιμεληθεῖν ὅπως
ὡς βέλτιστος καὶ φρονιμώτατος ἔσοιτο, μήτε τῶν τῆς πό-

Stephanus page 36, section c, line 8

λεως, πρὶν αὐτῆς τῆς πόλεως, τῶν τε ἄλλων οὕτω κατὰ τὸν
αὐτὸν τρόπον ἐπιμελεῖσθαι - τί οὖν εἰμι ἄξιος παθεῖν τοιοῦ-
τος ὢν; ἀγαθόν τι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ δεῖ γε κατὰ τὴν
ἀξίαν τῇ ἀληθείᾳ τιμᾶσθαι· καὶ ταῦτά γε ἀγαθὸν τοιοῦτον
ὅτι ἂν πρόποι ἐμοί. τί οὖν πρέπει ἀνδρὶ πένητι εὐεργέτη
δεομένῳ ἄγειν σχολὴν ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ παρακελεύσει; οὐκ
ἔσθ' ὅτι μᾶλλον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρέπει οὕτως ὡς τὸν
τοιοῦτον ἄνδρα ἐν πρυτανείῳ σιτεῖσθαι, πολὺ γε μᾶλλον ἢ
εἴ τις ὑμῶν ἵππῳ ἢ συνωρίδι ἢ ζεύγει νενίκηκεν Ὀλυμπία-
σιν· ὁ μὲν γὰρ ὑμᾶς ποιεῖ εὐδαίμονας δοκεῖν εἶναι, ἐγὼ δὲ

Stephanus page 36, section e, line 1

εἶναι, καὶ ὁ μὲν τροφῆς οὐδὲν δεῖται, ἐγὼ δὲ δέομαι. εἰ
οὖν δεῖ με κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τούτου
τιμῶμαι, ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως.

Ἴσως οὖν ὑμῖν καὶ ταυτὶ λέγων παραπλησίως δοκῶ λέγειν
ὥσπερ περὶ τοῦ οἴκου καὶ τῆς ἀντιβολήσεως, ἀπαυθαδιζό-
μενος· τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον ἀλλὰ
τοιόνδε μᾶλλον. πέπεισμαι ἐγὼ ἐκὼν εἶναι μηδένα ἀδικεῖν
ἀνθρώπων, ἀλλὰ ὑμᾶς τοῦτο οὐ πείθω· ὀλίγον γὰρ χρόνον
ἀλλήλοις διειλέγεσθαι. ἐπεὶ, ὡς ἐγὼ φημι, εἰ ἦν ὑμῖν νόμος,
ὥσπερ καὶ ἄλλοις ἀνθρώποις, περὶ θανάτου μὴ μίαν ἡμέραν

μόνον κρίνειν ἀλλὰ πολλάς, ἐπέσθητε ἄν· νῦν δ' οὐ ῥάδιον ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύεσθαι. πεπεισμένος δὴ ἐγὼ μηδένα ἀδικεῖν πολλοῦ δέω ἑμαυτὸν γε ἀδικήσῃν καὶ κατ' ἑμαυτοῦ ἐρεῖν αὐτὸς ὡς ἄξιός εἰμί του κακοῦ καὶ τιμήσεσθαι τοιούτου τινὸς ἑμαυτῷ. τί δείσας; ἢ μὴ πάθω τοῦτο οὗ Μέλητός μοι τιμᾶται, ὃ φημι οὐκ εἰδέναι οὔτ' εἰ ἀγαθὸν οὔτ' εἰ κακὸν ἐστίν; ἀντὶ τούτου δὴ ἔλωμαι ὧν εὖ οἶδά τι κακῶν ὄντων τούτου τιμησάμενος; πότερον δεσμοῦ; καὶ τί με δεῖ ζῆν ἐν δεσμωτηρίῳ, δουλεύοντα τῇ ἀεὶ κατισταμένη ἀρχῇ, τοῖς ἑνδεκα; ἀλλὰ χρημάτων καὶ δεδέσθαι

ἕως ἂν ἐκτείσω; ἀλλὰ ταυτόν μοί ἐστιν ὅπερ νυνδὴ ἔλεγον· οὐ γὰρ ἔστι μοι χρήματα ὁπόθεν ἐκτείσω. ἀλλὰ δὴ φυγῆς τιμήσωμαι; ἴσως γὰρ ἂν μοι τούτου τιμήσαιτε. πολλὴ μεντὰν με φιλοψυχία ἔχοι, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ οὕτως ἀλόγιστός εἰμι ὥστε μὴ δύνασθαι λογίζεσθαι ὅτι ὑμεῖς μὲν ὄντες πολῖται μου οὐχ οἰοί τε ἐγένεσθε ἐνεγκεῖν τὰς ἐμὰς διατριβὰς καὶ τοὺς λόγους, ἀλλ' ὑμῖν βαρύτεραι γεγόνασιν καὶ ἐπιφθονώτεραι, ὥστε ζητεῖτε αὐτῶν νυνὶ ἀπαλλαγῆναι· ἄλλοι δὲ ἄρα αὐτὰς οἴσουσι ῥαδίως; πολλοῦ γε δεῖ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. καλὸς οὖν ἂν μοι ὁ βίος εἴη ἐξελθόντι τηλικῶδε

ἀνθρώπῳ ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμειβομένῳ καὶ ἐξελαυνομένῳ ζῆν. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι ὅποι ἂν ἔλθω, λέγοντος ἐμοῦ ἀκροάσονται οἱ νέοι ὥσπερ ἐνθάδε· καὶ μὲν τούτους ἀπελαύνω, οὗτοί με αὐτοὶ ἐξελῶσι πείθοντες τοὺς πρεσβυτέρους· ἐὰν δὲ μὴ ἀπελαύνω, οἱ τούτων πατέρες δὲ καὶ οἰκεῖοι δι' αὐτοὺς τούτους.

Ἴσως οὖν ἂν τις εἴποι· “Σιγῶν δὲ καὶ ἡσυχίαν ἄγων, ὧ Σώκρατες, οὐχ οἷός τ' ἔσῃ ἡμῖν ἐξελθὼν ζῆν;” τουτὶ δὴ ἐστὶ πάντων χαλεπώτατον πεῖσαι τίνας ὑμῶν. ἐάντε γὰρ λέγω ὅτι τῷ θεῷ ἀπειθεῖν τοῦτ' ἐστὶν καὶ διὰ τοῦτ' ἀδύνα-

τον ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ πείσεσθέ μοι ὡς εἰρωνευομένῳ· ἐάντ' αὖ λέγω ὅτι καὶ τυγχάνει μέγιστον ἀγαθὸν ὃν ἀνθρώπῳ τοῦτο, ἐκάστης ἡμέρας περὶ ἀρετῆς τοὺς λόγους ποιεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων περὶ ὧν ὑμεῖς ἐμοῦ ἀκούετε διαλεγομένου καὶ ἑμαυτὸν καὶ ἄλλους ἐξετάζοντος, ὁ δὲ ἀνεξέταστος βίος οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ, ταῦτα δ' ἔτι ἥττον πείσεσθέ μοι λέγοντι. τὰ δὲ ἔχει μὲν οὕτως, ὡς ἐγὼ φημι, ὧ ἄνδρες, πείθειν δὲ οὐ ῥάδιον. καὶ ἐγὼ ἅμα οὐκ εἴθισμαι ἑμαυτὸν ἀξιοῦν κακοῦ

οὐδενός. εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι χρήματα, ἐτιμησάμην ἂν χρημάτων ὅσα ἔμελλον ἐκτεῖσαι, οὐδὲν γὰρ ἂν ἐβλάβην· νῦν

Stephanus page 38, section b, line 3

δὲ οὐ γὰρ ἔστιν, εἰ μὴ ἄρα ὅσον ἂν ἐγὼ δυναίμην ἐκτεῖσαι, τοσούτου βούλεσθέ μοι τιμῆσαι. ἴσως δ' ἂν δυναίμην ἐκτεῖσαι ὑμῖν που μὲν ἄργυρίου· τοσούτου οὖν τιμῶμαι.

Πλάτων δὲ ὅδε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Κρίτων καὶ Κριτόβουλος καὶ Ἀπολλόδωρος κελεύουσί με τριάκοντα μνῶν τιμήσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι· τιμῶμαι οὖν τοσούτου, ἐγγυηταὶ δὲ ὑμῖν ἔσονται τοῦ ἀργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεοι.

- - -

Οὐ πολλοῦ γ' ἔνεκα χρόνου, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὄνομα ἔξετε καὶ αἰτίαν ὑπὸ τῶν βουλομένων τὴν πόλιν λοιδορεῖν

Stephanus page 38, section c, line 3

ὥς Σωκράτη ἀπεκτόνατε, ἄνδρα σοφόν - φήσουσι γὰρ δὴ σοφὸν εἶναι, εἰ καὶ μὴ εἰμι, οἱ βουλόμενοι ὑμῖν ὀνειδίζειν - εἰ γοῦν περιεμείνατε ὀλίγον χρόνον, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἂν ὑμῖν τοῦτο ἐγένετο· ὁρᾶτε γὰρ δὴ τὴν ἡλικίαν ὅτι πόρρω ἤδη ἔστί τοῦ βίου θανάτου δὲ ἐγγύς. λέγω δὲ τοῦτο οὐ

πρὸς πάντας ὑμᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐμοῦ καταψηφισάμενους θάνατον. λέγω δὲ καὶ τότε πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους. ἴσως με οἴεσθε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀπορία λόγων ἐαλωκέναι τοιούτων οἷς ἂν ὑμᾶς ἔπεισα, εἰ ὥμην δεῖν

Stephanus page 38, section d, line 5

ἅπαντα ποιεῖν καὶ λέγειν ὥστε ἀποφυγεῖν τὴν δίκην. πολλοῦ γε δεῖ. ἀλλ' ἀπορία μὲν ἐάλωκα, οὐ μέντοι λόγων, ἀλλὰ τόλμης καὶ ἀναισχυντίας καὶ τοῦ μὴ ἐθέλειν λέγειν πρὸς ὑμᾶς τοιαῦτα οἷ' ἂν ὑμῖν μὲν ἥδιστα ἦν ἀκούειν - θρηγοῦντός τέ μου καὶ ὀδυρομένου καὶ ἄλλα ποιοῦντος καὶ λέγοντος πολλὰ καὶ ἀνάξια ἐμοῦ, ὥς ἐγὼ φημι, οἷα δὴ καὶ εἴθισθε ὑμεῖς τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλ' οὔτε τότε ὠήθην δεῖν ἔνεκα τοῦ κινδύνου πρᾶξαι οὐδὲν ἀνελεύθερον, οὔτε νῦν μοι μεταμέλει οὕτως ἀπολογησαμένῳ, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αἰροῦμαι ὥδε ἀπολογησάμενος τεθνάναι ἢ ἐκείνως ζῆν. οὔτε

Stephanus page 38, section e, line 6

γὰρ ἐν δίκῃ οὔτ' ἐν πολέμῳ οὔτ' ἐμὲ οὔτ' ἄλλον οὐδένα δεῖ τοῦτο μηχανᾶσθαι, ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν ποιῶν θάνατον. καὶ γὰρ ἐν ταῖς μάχαις πολλάκις δηλὸν γίγνεται ὅτι τό γε ἀποθανεῖν ἂν τις ἐκφύγοι καὶ ὅπλα ἀφείς καὶ ἐφ' ἱκετεῖαν τραπόμενος τῶν διωκόντων· καὶ ἄλλαι μηχαναὶ πολλάί εἰσιν ἐν ἐκάστοις τοῖς κινδύνοις ὥστε διαφεύγειν θάνατον, ἐάν τις

τολμᾶ πᾶν ποιεῖν καὶ λέγειν. ἀλλὰ μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπόν,
ὦ ἄνδρες, θάνατον ἐκφυγεῖν, ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον πονη-
ρίαν· θάττον γὰρ θανάτου θεῖ. καὶ νῦν ἐγὼ μὲν ἄτε βραδὺς
ὢν καὶ πρεσβύτης ὑπὸ τοῦ βραδυτέρου ἐάλων, οἱ δ' ἐμοὶ

Stephanus page 39, section b, line 3

κατήγοροι ἄτε δεινοὶ καὶ ὀξεῖς ὄντες ὑπὸ τοῦ θάττονος, τῆς
κακίας. καὶ νῦν ἐγὼ μὲν ἄπειμι ὑφ' ὑμῶν θανάτου δίκην
ὀφλῶν, οὗτοι δ' ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὠφληκότες μοχθηρίαν
καὶ ἀδικίαν. καὶ ἐγὼ τε τῷ τιμήματι ἐμμένω καὶ οὗτοι.
ταῦτα μὲν που ἴσως οὕτως καὶ ἔδει σχεῖν, καὶ οἶμαι αὐτὰ
μετρίως ἔχειν.

Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ ὑμῖν χρησμοδῆσαι, ὦ κατα-
ψηφισάμενοί μου· καὶ γὰρ εἰμι ἤδη ἐνταῦθα ἐν ᾧ μάλιστα
ἄνθρωποι χρησμοδοῦσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι. φημί
γάρ, ὦ ἄνδρες οἱ ἐμὲ ἀπεκτόνατε, τιμωρίαν ὑμῖν ἥξειν εὐθὺς

Stephanus page 39, section c, line 5

μετὰ τὸν ἐμὸν θάνατον πολὺ χαλεπωτέραν νῆ Δία ἢ οἶαν
ἐμὲ ἀπεκτόνατε· νῦν γὰρ τοῦτο εἵργασθε οἰόμενοι μὲν ἀπαλ-
λάξεσθαι τοῦ διδόναι ἔλεγχον τοῦ βίου, τὸ δὲ ὑμῖν πολὺ
ἐναντίον ἀποβήσεται, ὥς ἐγὼ φημι. πλείους ἔσονται ὑμᾶς
οἱ ἐλέγχοντες, οὓς νῦν ἐγὼ κατεῖχον, ὑμεῖς δὲ οὐκ ἡσθά-
νεσθε· καὶ χαλεπώτεροι ἔσονται ὅσῳ νεώτεροί εἰσιν, καὶ
ὑμεῖς μᾶλλον ἀγανακτήσετε. εἰ γὰρ οἴεσθε ἀποκτείνοντες
ἀνθρώπους ἐπισχῆσειν τοῦ ὀνειδίζειν τινὰ ὑμῖν ὅτι οὐκ
ὀρθῶς ζῆτε, οὐ καλῶς διανοεῖσθε· οὐ γὰρ ἐσθ' αὕτη ἡ ἀπαλ-
λαγὴ οὔτε πάνυ δυνατὴ οὔτε καλὴ, ἀλλ' ἐκείνη καὶ καλλίστη

Stephanus page 39, section d, line 7

καὶ ῥάστη, μὴ τοὺς ἄλλους κολοῦειν ἀλλ' ἑαυτὸν παρασκευά-
ζειν ὅπως ἔσται ὡς βέλτιστος. ταῦτα μὲν οὖν ὑμῖν τοῖς
καταψηφισαμένοις μαντευσάμενος ἀπαλλάττομαι.

Τοῖς δὲ ἀποψηφισαμένοις ἡδέως ἂν διαλεχθείην ὑπὲρ τοῦ
γεγονότος τουτοῦ πράγματος, ἐν ᾧ οἱ ἄρχοντες ἀσχολίαν
ἄγουσι καὶ οὐπω ἔρχομαι οἱ ἐλθόντα με δεῖ τεθνάναι. ἀλλὰ
μοι, ὦ ἄνδρες, παραμείνατε τοσοῦτον χρόνον· οὐδὲν γὰρ
κωλύει διαμυθολογῆσαι πρὸς ἀλλήλους ἕως ἔξεστιν. ὑμῖν
γὰρ ὡς φίλοις οὖσιν ἐπιδεῖξαι ἐθέλω τὸ νυνὶ μοι συμβεβη-
κὸς τί ποτε νοεῖ. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί - ὑμᾶς γὰρ

Stephanus page 40, section a, line 3

δικαστὰς καλῶν ὀρθῶς ἂν καλοῖην - θαυμάσιόν τι γέγονεν.
ἡ γὰρ εἰωθυῖά μοι μαντικὴ ἢ τοῦ δαιμονίου ἐν μὲν τῷ
πρόσθεν χρόνῳ παντὶ πάνυ πυκνὴ ἀεὶ ἦν καὶ πάνυ ἐπὶ
σμικροῖς ἐναντιούμενη, εἴ τι μέλλοιμι μὴ ὀρθῶς πράξειν.

νυνὶ δὲ συμβέβηκέ μοι ἅπερ ὁράτε καὶ αὐτοί, ταυτὶ ἅ γε δὴ οἰηθείη ἅν τις καὶ νομίζεται ἔσχατα κακῶν εἶναι· ἐμοὶ δὲ οὔτε ἐξιόντι ἔωθεν οἰκοθεν ἠναντιώθη τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον, οὔτε ἠνίκα ἀνέβαινον ἐνταυθοῖ ἐπὶ τὸ δικαστήριον, οὔτε ἐν τῷ λόγῳ οὐδαμοῦ μέλλοντί τι ἔρειν. καίτοι ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχοῦ δὴ με ἐπέσχε λέγοντα μεταξύ· νῦν δὲ οὐδαμοῦ

Stephanus page 40, section b, line 5

περὶ ταύτην τὴν πράξιν οὔτ' ἐν ἔργῳ οὐδενὶ οὔτ' ἐν λόγῳ ἠναντιώταί μοι. τί οὖν αἴτιον εἶναι ὑπολαμβάνω; ἐγὼ ὑμῖν ἔρῳ· κινδυνεύει γάρ μοι τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο ἀγαθὸν γεγονέναι, καὶ οὐκ ἔσθ' ὅπως ἡμεῖς ὀρθῶς ὑπολαμβάνομεν, ὅσοι οἰόμεθα κακὸν εἶναι τὸ τεθνάναι. μέγα μοι τεκμήριον τούτου γέγονεν· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἠναντιώθη ἅν μοι τὸ εἰωθὸς σημεῖον, εἰ μή τι ἔμελλον ἐγὼ ἀγαθὸν πράξειν.

Ἐννοήσωμεν δὲ καὶ τῇδε ὡς πολλὴ ἐλπίς ἐστὶν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι. δυοῖν γὰρ θάτερόν ἐστιν τὸ τεθνάναι· ἢ γὰρ οἷον μηδὲν εἶναι μηδὲ αἰσθησιν μηδεμίαν μηδενὸς ἔχειν τὸν

Stephanus page 40, section c, line 7

τεθνεῶτα, ἢ κατὰ τὰ λεγόμενα μεταβολὴ τις τυγχάνει οὔσα καὶ μετοίκησις τῇ ψυχῇ τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον. καὶ εἴτε δὴ μηδεμία αἰσθησίς ἐστιν ἀλλ' οἷον ὕπνος ἐπειδάν τις καθεύδων μηδ' ὄναρ μηδὲν ὁρᾷ, θαυμάσιον κέρδος ἂν εἴη ὁ θάνατος - ἐγὼ γὰρ ἂν οἶμαι, εἴ τινα ἐκλεξάμενον δέοι ταύτην τὴν νύκτα ἐν ἣ οὔτω κατέδαρθεν ὥστε μηδὲ ὄναρ ἰδεῖν, καὶ τὰς ἄλλας νύκτας τε καὶ ἡμέρας τὰς τοῦ βίου τοῦ ἑαυτοῦ ἀντιπαραθέντα ταύτῃ τῇ νυκτὶ δέοι σκεψάμενον εἰπεῖν πόσας ἄμεινον καὶ ἥδιον ἡμέρας καὶ νύκτας ταύτης τῆς νυκτὸς βεβίωκεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, οἶμαι

Stephanus page 40, section d, line 8

ἂν μὴ ὅτι ιδιώτην τινά, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα εὐαριθμήτους ἂν εὐρεῖν αὐτὸν ταύτας πρὸς τὰς ἄλλας ἡμέρας καὶ νύκτας - εἰ οὖν τοιοῦτον ὁ θάνατός ἐστιν, κέρδος ἔγωγε λέγω· καὶ γὰρ οὐδὲν πλείων ὁ πᾶς χρόνος φαίνεται οὔτω δὴ εἶναι ἢ μία νύξ. εἰ δ' αὖ οἷον ἀποδημησαί ἐστιν ὁ θάνατος ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀληθῆ ἐστιν τὰ λεγόμενα, ὥς ἄρα ἐκεῖ εἰσι πάντες οἱ τεθνεῶτες, τί μεῖζον ἀγαθὸν τούτου εἴη ἂν, ὧ ἄνδρες δικασταί; εἰ γὰρ τις ἀφικόμενος εἰς Αἶδου, ἀπαλλαγείς τουτωνὶ τῶν φασκόντων δικαστῶν εἶναι, εὐρήσει τοὺς ὡς ἀληθῶς δικαστάς, οἵπερ

Stephanus page 41, section a, line 3

καὶ λέγονται ἐκεῖ δικάζειν, Μίνως τε καὶ Ῥαδάμανθους καὶ Αἰακὸς καὶ Τριπτόλεμος καὶ ἄλλοι ὅσοι τῶν ἡμιθέων δίκαιοι

ἐγένοντο ἐν τῷ ἑαυτῶν βίῳ, ἄρα φαύλη ἂν εἴη ἡ ἀποδημία;
ἢ αὖ Ὅρφεϊ συγγενέσθαι καὶ Μουσαίῳ καὶ Ἡσιόδῳ καὶ
Ὀμήρῳ ἐπὶ πόσῳ ἂν τις δέξαιτ' ἂν ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ
πολλάκις ἐθέλω τεθνάναι εἰ ταῦτ' ἔστιν ἀληθῆ. ἐπεὶ
ἔμοιγε καὶ αὐτῷ θαυμαστή ἂν εἴη ἡ διατριβὴ αὐτόθι, ὅποτε
ἐντύχοιμι Παλαμῆδει καὶ Αἴαντι τῷ Τελαμῶνος καὶ εἴ τις
ἄλλος τῶν παλαιῶν διὰ κρίσιν ἄδικον τέθνηκεν, ἀντιπαρα-
βάλλοντι τὰ ἑμαυτοῦ πάθη πρὸς τὰ ἐκείνων - ὥς ἐγὼ οἶμαι,

Stephanus page 41, section b, line 5

οὐκ ἂν ἀηδὲς εἴη - καὶ δὴ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα
καὶ ἐρευνῶντα ὥσπερ τοὺς ἐνταῦθα διάγειν, τίς αὐτῶν σοφός
ἐστιν καὶ τίς οἶεται μὲν, ἔστιν δ' οὐ. ἐπὶ πόσῳ δ' ἂν τις,
ὦ ἄνδρες δικασταί, δέξαιτο ἐξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίαν ἀγαγόντα
τὴν πολλὴν στρατιάν ἢ Ὀδυσσέα ἢ Σίσυφον ἢ ἄλλους
μυρίους ἂν τις εἴποι καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, οἷς ἐκεῖ
διαλέγεσθαι καὶ συνεῖναι καὶ ἐξετάζειν ἀμήχανον ἂν εἴη
εὐδαιμονίας; πάντως οὐ δήπου τούτου γε ἕνεκα οἱ ἐκεῖ
ἀποκτείνουσι· τὰ τε γὰρ ἄλλα εὐδαιμονέστεροί εἰσιν οἱ ἐκεῖ
τῶν ἐνθάδε, καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν χρόνον ἀθάνατοί εἰσιν, εἶπερ

Stephanus page 41, section c, line 7

γε τὰ λεγόμενα ἀληθῆ.

Ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, εὐέλπιδας εἶναι
πρὸς τὸν θάνατον, καὶ ἐν τι τοῦτο διανοεῖσθαι ἀληθές, ὅτι
οὐκ ἔστιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν οὔτε ζῶντι οὔτε τελευ-

τήσαντι, οὐδὲ ἀμελεῖται ὑπὸ θεῶν τὰ τούτου πράγματα·
οὐδὲ τὰ ἐμὰ νῦν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου γέγονεν, ἀλλὰ μοι
δηλὸν ἐστὶ τοῦτο, ὅτι ἤδη τεθνάναι καὶ ἀπηλλάχθαι πρα-
γμάτων βέλτιον ἦν μοι. διὰ τοῦτο καὶ ἐμὲ οὐδαμοῦ ἀπέτρεψεν
τὸ σημεῖον, καὶ ἔγωγε τοῖς καταψηφισαμένοις μου καὶ τοῖς

Stephanus page 41, section d, line 7

κατηγοροῖς οὐ πάνυ χαλεπαίνω. καίτοι οὐ ταύτῃ τῇ διανοίᾳ
κατεψηφίζοντό μου καὶ κατηγοροῦν, ἀλλ' οἰόμενοι βλάπτειν·
τοῦτο αὐτοῖς ἄξιον μέμφεσθαι. τοσόνδε μέντοι αὐτῶν
δέομαι· τοὺς ὑεῖς μου, ἐπειδὴν ἡβήσωσι, τιμωρήσασθε, ὦ
ἄνδρες, ταῦτά ταῦτα λυποῦντες ἅπερ ἐγὼ ὑμᾶς ἐλύπουν, ἐὰν
ὑμῖν δοκῶσιν ἡ χρημάτων ἡ ἄλλου του πρότερον ἐπι-
μελεῖσθαι ἢ ἀρετῆς, καὶ ἐὰν δοκῶσί τι εἶναι μηδὲν ὄντες,
ὄνειδίζετε αὐτοῖς ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐπιμελοῦνται ὧν
δεῖ, καὶ οἶονταί τι εἶναι ὄντες οὐδενὸς ἄξιοι. καὶ ἐὰν
ταῦτα ποιῇτε, δίκαια πεπονθῶς ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν αὐτός

Stephanus page 42, section a, line 2

τε καὶ οἱ ὑεῖς. ἀλλὰ γὰρ ἤδη ὥρα ἀπιέναι, ἐμοὶ μὲν
ἀποθανομένῳ, ὑμῖν δὲ βιωσομένοις· ὁπότεροι δὲ ἡμῶν
ἔρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα, ἄδηλον παντὶ πλὴν ἢ
τῷ θεῷ.

Crito

{ΣΩ.} Τί τηνικάδε ἀφῖξαι, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρῶ ἔτι ἐστίν;
{ΚΡ.} Πάννυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Πηνίκα μάλιστα;
{ΚΡ.} Ὅρθρος βαθύς.
{ΣΩ.} Θαυμάζω ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμοτηρίου
φύλαξ ὑπακοῦσαι.

Stephanus page 43, section a, line 7

{ΚΡ.} Συνήθης ἤδη μοί ἐστιν, ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ πολ-
λάκις δεῦρο φοιτᾶν, καὶ τι καὶ εὐεργέτηται ὑπ' ἐμοῦ.
{ΣΩ.} Ἄρτι δὲ ἦκεις ἢ πάλαι;
{ΚΡ.} Ἐπιεικῶς πάλαι.
{ΣΩ.} Εἴτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρα-
κάθησαι;
{ΚΡ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἠθελον
ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι, ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλαι
θαυμάζω αἰσθανόμενος ὡς ἡδέως καθεύδεις· καὶ ἐπίτηδές σε
οὐκ ἤγειρον ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς. καὶ πολλάκις μὲν δὴ σε

Stephanus page 43, section b, line 7

καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ ηὐδαιμόνισα τοῦ τρόπου, πολὺ
δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρεστῶσιν συμφορᾷ, ὡς ῥαδίως αὐτὴν
καὶ πράως φέρεις.
{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἂν, ὦ Κρίτων, πλημμελεῖς εἴη ἀγανακτεῖν
τηλικοῦτον ὄντα εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν.
{ΚΡ.} Καὶ ἄλλοι, ὦ Σώκρατες, τηλικοῦτοι ἐν τοιαύταις
συμφοραῖς ἀλίσκονται, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοὺς ἐπιλύεται ἡ ἡλικία
τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ.
{ΣΩ.} Ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρῶ ἀφῖξαι;
{ΚΡ.} Ἀγγελίαν, ὦ Σώκρατες, φέρων χαλεπήν, οὐ σοί, ὡς

Stephanus page 43, section c, line 6

ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδεύουσιν πᾶσιν καὶ
χαλεπήν καὶ βαρεῖαν, ἣν ἐγώ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύ-
τατ' ἂν ἐνέγκαιμι.
{ΣΩ.} Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίκεται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ
ἀφικομένου τεθνάναι με;
{ΚΡ.} Οὗτοι δὴ ἀφίκεται, ἀλλὰ δοκεῖν μὲν μοι ἥξει τήμε-
ρον ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἦκοντές τινες ἀπὸ Σουνίου καὶ

καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον οὖν ἐκ τούτων [τῶν ἀγγέλων] ὅτι ἤξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰς αὐρίον ἔσται, ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν.

Stephanus page 43, section d, line 7

{ΣΩ.} Ἀλλ', ὦ Κρίτων, τύχη ἀγαθῇ, εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτῃ ἔστω· οὐ μέντοι οἶμαι ἤξειν αὐτὸ τήμερον.

{ΚΡ.} Πόθεν τοῦτο τεκμαίρη;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι ἐρῶ. τῇ γάρ που ὑστεραία δεῖ με ἀποθνήσκειν ἢ ἢ ἂν ἔλθῃ τὸ πλοῖον.

{ΚΡ.} Φασί γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι.

{ΣΩ.} Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἤξειν ἀλλὰ τῆς ἐτέρας. τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τινος ἐνυπνίου ὃ ἐώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός· καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινι οὐκ ἐγεῖραί με.

Stephanus page 44, section a, line 9

{ΚΡ.} Ἦν δὲ δὴ τί τὸ ἐνύπνιον;

{ΣΩ.} Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα καλὴ καὶ εὐειδής, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με καὶ εἰπεῖν· “ὦ Σώκρατες, ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο.”

{ΚΡ.} Ἀτοπον τὸ ἐνύπνιον, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἐναργές μὲν οὖν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ὦ Κρίτων.

{ΚΡ.} Λίαν γε, ὥς ἔοικεν. ἀλλ', ὦ δαιμόνιε Σώκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πιθοῦ καὶ σώθητι· ὥς ἐμοί, ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, οὐ μία συμφορὰ ἐστίν, ἀλλὰ χωρὶς μὲν τοῦ ἐστερηθῆναι τοιούτου ἐπιτηδείου οἷον ἐγὼ οὐδένα μὴ ποτε εὐρήσω,

Stephanus page 44, section b, line 9

ἔτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν, ὥς οἷός τ' ὦν σε σώζειν εἰ ἤθελον ἀναλίσκειν χρήματα, ἀμελῆσαι. καίτοι τίς ἂν αἰσχίων εἴη ταύτης δόξα ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοὶ ὥς σὺ αὐτὸς οὐκ ἠθέλησας ἀπιέναι ἐνθὲνδε ἡμῶν προθυμουμένων.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τί ἡμῖν, ὦ μακάριε Κρίτων, οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει; οἳ γὰρ ἐπεικέστατοι, ὦν μᾶλλον ἄξιον φροντίζειν, ἡγήσονται αὐτὰ οὕτω πεπραχθαι ὥσπερ ἂν πραχθῇ.

Stephanus page 44, section d, line 1

{ΚΡ.} Ἀλλ' ὁρᾷς δὴ ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει. αὐτὰ δὲ δῆλα τὰ παρόντα νυνὶ ὅτι οἰοί τ' εἰσὶν οἱ πολλοὶ οὐ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι ἀλλὰ τὰ μέγιστα σχεδόν, ἐὰν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος ᾖ.

{ΣΩ.} Εἰ γὰρ ὠφελον, ὦ Κρίτων, οἰοί τ' εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι, ἵνα οἰοί τ' ἦσαν καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα, καὶ καλῶς ἂν εἶχεν. νῦν δὲ οὐδέτερα οἰοί τε· οὔτε γὰρ φρόνιμον οὔτε ἄφρονα δυνατοὶ ποιῆσαι, ποιοῦσι δὲ τοῦτο ὅτι ἂν τύχωσι.

Stephanus page 44, section e, line 1

{ΚΡ.} Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω· τάδε δέ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ μοι. Ἄρα γε μὴ ἐμοῦ προμηθεῖ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων μὴ, ἐὰν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ συκοφάνται ἡμῖν πράγματα παρέχωσιν ὥς σὲ ἐνθένδε ἐκκλέψασιν, καὶ ἀναγκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν ἢ συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλο τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γὰρ τι τοιοῦτον φοβῇ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν· ἡμεῖς γὰρ που δίκαιοί ἐσμεν σώσαντές σε κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον καὶ ἐὰν δέῃ ἔτι τούτου μεῖζω. ἀλλ' ἐμοὶ πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει.

{ΣΩ.} Καὶ ταῦτα προμηθεύμαι, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα

Stephanus page 45, section a, line 5

πολλά.

{ΚΡ.} Μῆτε τοίνυν ταῦτα φοβοῦ - καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τὰργύριόν ἐστιν ὃ θέλουσι λαβόντες τινὲς σῶσαί σε καὶ ἐξαγαγεῖν ἐνθένδε. ἔπειτα οὐχ ὀρᾷς τούτους τοὺς συκοφάντας ὥς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου; σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα, ὥς ἐγὼ οἶμαι, ἱκανά· ἔπειτα καὶ εἴ τι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἶει δεῖν ἀναλίσκειν τὰμά, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκειν· εἷς δὲ καὶ κεκόμικεν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανόν, Σιμμίας ὁ Θηβαῖος, ἔτοιμος δὲ καὶ Κέβης καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ.

Stephanus page 45, section b, line 6

ὥστε, ὅπερ λέγω, μῆτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμῃς σαυτὸν σῶσαι, μῆτε, ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερές σοι γενέσθω ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ἐξελθὼν ὅτι χρῶο σαυτῷ· πολλοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσε ὅποι ἂν ἀφίκη ἀγαπήσουσί σε· ἐὰν δὲ βούλῃ εἰς Θετταλίαν ἵεναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι οἱ σε περὶ πολλοῦ ποιήσονται καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται, ὥστε σε μηδένα λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν.

Ἔτι δέ, ὦ Σώκρατες, οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι, καὶ τοιαῦτα σπεύδεις περὶ σαυτὸν γενέσθαι ἄπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροί σου σπεύσαιέν

Stephanus page 45, section c, line 8

τε καὶ ἔσπευσαν σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοὺς ὑεῖς τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὓς σοι ἐξὸν καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι οἰκήσῃ καταλιπών, καὶ

τὸ σὸν μέρος ὅτι ἂν τύχωσι τοῦτο πράξουσιν· τεύζονται δέ,
ὥς τὸ εἰκός, τοιούτων οἰάπερ εἴωθεν γίγνεσθαι ἐν ταῖς

ὀρφανίαις περὶ τοὺς ὀρφανούς. ἡ γὰρ οὐ χρή ποιεῖσθαι
παῖδας ἢ συνδιαταλαιπωρεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα, σὺ
δέ μοι δοκεῖς τὰ ῥαθυμότατα αἰρεῖσθαι. χρή δέ, ἅπερ ἂν ἀνὴρ
ἀγαθὸς καὶ ἀνδρεῖος ἔλοιτο, ταῦτα αἰρεῖσθαι, φάσκοντά γε δὴ

Stephanus page 45, section d, line 8

ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι· ὥς ἔγωγε καὶ
ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδείων αἰσχύνομαι μὴ
δόξῃ ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ περὶ σέ ἀνανδρία τινὶ τῇ ἡμετέρᾳ
πεπραῆχθαι, καὶ ἡ εἴσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὥς
εἰσῆλθεν ἐξὸν μὴ εἰσελθεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης
ὥς ἐγένετο, καὶ τὸ τελευταῖον δὴ τουτί, ὥσπερ κατάγελως
τῆς πράξεως, κακία τινὶ καὶ ἀνανδρία τῇ ἡμετέρᾳ διαπεφευ-
γέναι ἡμᾶς δοκεῖν, οἵτινές σε οὐχὶ ἐσώσαμεν οὐδὲ σὺ σαυτόν,
οἶόν τε ὃν καὶ δυνατόν εἴ τι καὶ μικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν.
ταῦτα οὖν, ὦ Σώκρατες, ὅρα μὴ ἅμα τῷ κακῷ καὶ αἰσχυρᾷ ἦ

Stephanus page 46, section a, line 4

σοί τε καὶ ἡμῖν. ἀλλὰ βουλεύου - μᾶλλον δὲ οὐδὲ βου-
λεύεσθαι ἔτι ὥρα ἀλλὰ βεβουλεύεσθαι - μία δὲ βουλή· τῆς
γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεπραῆχθαι, εἰ δ' ἔτι
περιμενοῦμεν, ἀδύνατον καὶ οὐκέτι οἶόν τε. ἀλλὰ παντὶ
τρόπῳ, ὦ Σώκρατες, πείθου μοι καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποίει.
{ΣΩ.} ὦ φίλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία εἰ
μετά τινος ὀρθότητος εἴη· εἰ δὲ μή, ὅσῳ μείζων τοσοῦτῳ
χαλεπωτέρα. σκοπεῖσθαι οὖν χρή ἡμᾶς εἴτε ταῦτα πρακτέον
εἴτε μή· ὥς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον ἀλλὰ καὶ ἀεὶ τοιοῦτος οἶος
τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ ὃς ἂν μοι

Stephanus page 46, section b, line 6

λογιζομένῳ βέλτιστος φαίνεται. τοὺς δὴ λόγους οὕς ἐν τῷ
ἔμπροσθεν ἔλεγον οὐ δύναμαι νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπειδὴ μοι
ἦδε ἡ τύχη γέγονεν, ἀλλὰ σχεδόν τι ὅμοιοι φαίνονται μοι,
καὶ τοὺς αὐτοὺς πρεσβεύω καὶ τιμῶ οὕσπερ καὶ πρότερον·
ὧν ἐὰν μὴ βελτίῳ ἔχωμεν λέγειν ἐν τῷ παρόντι, εὖ ἴσθι
ὅτι οὐ μὴ σοὶ συγχωρήσω, οὐδ' ἂν πλείω τῶν νῦν παρόν-
των ἢ τῶν πολλῶν δύναμις ὥσπερ παῖδας ἡμᾶς μορμο-
λύττηται, δεσμοὺς καὶ θανάτους ἐπιτέμπουσα καὶ χρημάτων
ἀφαιρέσεις. πῶς οὖν ἂν μετριάτατα σκοποίμεθα αὐτά; εἰ
πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λόγον ἀναλάβοιμεν, ὃν σὺ λέγεις

Stephanus page 46, section c, line 8

περὶ τῶν δοξῶν. πότερον καλῶς ἐλέγετο ἐκάστοτε ἢ οὐ,

ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν δοξῶν προσέχειν τὸν νοῦν, ταῖς δὲ οὐ; ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν ἀποθνήσκειν καλῶς ἐλέγετο, νῦν δὲ κατάδηλος ἄρα ἐγένετο ὅτι ἄλλως ἔνεκα λόγου ἐλέγετο, ἣν δὲ παιδιὰ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς; ἐπιθυμῶ δ' ἐγὼγ' ἐπισκέψασθαι, ὦ Κρίτων, κοινῇ μετὰ σοῦ εἴ τί μοι ἀλλοιότερος φανεῖται, ἐπειδὴ ὧδε ἔχω, ἢ ὁ αὐτός, καὶ ἐάσομεν χαίρειν ἢ πεισόμεθα αὐτῷ. ἐλέγετο δέ πως, ὡς ἐγῶμαι, ἐκάστοτε ὧδε ὑπὸ τῶν οἰομένων τί λέγειν, ὥσπερ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, ὅτι τῶν δοξῶν ἅς οἱ ἄνθρωποι

Stephanus page 46, section e, line 1

δοξάζουσιν δέοι τὰς μὲν περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, τὰς δὲ μή. τοῦτο πρὸς θεῶν, ὦ Κρίτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι λέγεσθαι; - σὺ γάρ, ὅσα γε ἀνθρώπεια, ἐκτὸς εἰ τοῦ μέλλειν ἀποθνήσκειν αὔριον, καὶ οὐκ ἂν σὲ παρακρούοι ἢ παροῦσα συμφορά· σκόπει δὴ - οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι ὅτι οὐ πάσας χρή τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ, οὐδὲ πάντων ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ; τί φῆς; ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται;
{KP.} Καλῶς.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πονηρὰς μή;

Stephanus page 47, section a, line 8

{KP.} Ναί.
{ΣΩ.} Χρησταὶ δὲ οὐχ αἱ τῶν φρονίμων, πονηραὶ δὲ αἱ τῶν ἀφρόνων;
{KP.} Πῶς δ' οὐ;
{ΣΩ.} Φέρε δὴ, πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα ἐλέγετο; γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων πότερον παντὸς ἀνδρὸς ἐπαίνῳ καὶ νόγῳ καὶ δόξῃ τὸν νοῦν προσέχει, ἢ ἐνὸς μόνου ἐκείνου ὃς ἂν τυγχάνῃ ἰατρὸς ἢ παιδοτρίβης ὢν;
{KP.} Ἐνὸς μόνου.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χρή τοὺς ψόγους καὶ ἀσπάζεσθαι

Stephanus page 47, section b, line 6

τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἐνὸς ἐκείνου ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν πολλῶν.
{KP.} Δῆλα δὴ.
{ΣΩ.} Ταύτη ἄρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμναστέον καὶ ἐδεστέον γε καὶ ποτέον, ἢ ἂν τῷ ἐνὶ δοκῇ, τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ἐπαῖοντι, μᾶλλον ἢ ἢ σύμπασι τοῖς ἄλλοις.
{KP.} Ἔστι ταῦτα.
{ΣΩ.} Εἰεν. ἀπειθήσας δὲ τῷ ἐνὶ καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν [λόγους] καὶ μηδὲν ἐπαῖόντων, ἄρα οὐδὲν κακὸν πείσεται;

Stephanus page 47, section c, line 4

{KP.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΣΩ.} Τί δ' ἔστι τὸ κακὸν τοῦτο, καὶ ποῖ τείνει, καὶ εἰς
 τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος;
 {KP.} Δῆλον ὅτι εἰς τὸ σῶμα· τοῦτο γὰρ διόλλυσι.
 {ΣΩ.} Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τᾶλλα, ὦ Κρίτων, οὕτως,
 ἵνα μὴ πάντα διΐωμεν, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ
 ἀδίκων καὶ αἰσχυρῶν καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ
 ὧν νῦν ἡ βουλή ἡμῖν ἐστίν, πότερον τῇ τῶν πολλῶν δόξῃ
 δεῖ ἡμᾶς ἔπεσθαι καὶ φοβεῖσθαι αὐτὴν ἢ τῇ τοῦ ἐνός, εἴ τίς
 ἐστὶν ἐπαῖων, ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον

Stephanus page 47, section d, line 3

ἢ σύμπαντας τοὺς ἄλλους; ᾧ εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, δια-
 φθεροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον
 ἐγίγνετο τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο. ἢ οὐδέν ἐστι τοῦτο;
 {KP.} Οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.
 {ΣΩ.} Φέρε δὴ, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον
 γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διολέσωμεν
 πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαϊόντων δόξῃ, ἄρα βιωτὸν ἡμῖν ἐστὶν
 διεφθαρμένου αὐτοῦ; ἔστι δέ που τοῦτο σῶμα· ἢ οὐχί;
 {KP.} Ναί.
 {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστὶν μετὰ μοχθηροῦ καὶ

Stephanus page 47, section e, line 4

διεφθαρμένου σώματος;
 {KP.} Οὐδαμῶς.
 {ΣΩ.} Ἀλλὰ μετ' ἐκείνου ἄρ' ἡμῖν βιωτὸν διεφθαρμένου,
 ᾧ τὸ ἄδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνίνησιν; ἢ φαυλό-
 τερον ἡγοῦμεθα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὅτι ποτ' ἐστὶ τῶν
 ἡμετέρων, περὶ ὃ ἢ τε ἀδικία καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐστίν;
 {KP.} Οὐδαμῶς.
 {ΣΩ.} Ἀλλὰ τιμιώτερον;
 {KP.} Πολύ γε.
 {ΣΩ.} Οὐκ ἄρα, ὦ βέλτιστε, πάνυ ἡμῖν οὕτω φροντιστέον

Stephanus page 48, section a, line 6

τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαῖων περὶ τῶν
 δικαίων καὶ ἀδίκων, ὁ εἷς καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. ὥστε πρῶτον
 μὲν ταύτῃ οὐκ ὀρθῶς εἰσηγῇ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν
 δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ
 ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων. “Ἀλλὰ μὲν δὴ,” φαίη γ' ἄν
 τις, “οἰοί τέ εἰσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτείνονται.”
 {KP.} Δῆλα δὴ καὶ ταῦτα· φαίη γὰρ ἄν, ὦ Σώκρατες.
 ἀληθῆ λέγεις.
 {ΣΩ.} Ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, οὗτός τε ὁ λόγος ὃν διεληλύθα-

μεν ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι ὅμοιος εἶναι καὶ πρότερον· καὶ τόνδε δὲ

Stephanus page 48, section b, line 5

αὐτὸ σκόπει εἰ ἔτι μένει ἡμῖν ἢ οὐ, ὅτι οὐ τὸ ζῆν περὶ πλεί-
στου ποιητέον ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν.

{KP.} Ἀλλὰ μένει.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταῦτόν ἐστιν,
μένει ἢ οὐ μένει;

{KP.} Μένει.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολογουμένων τοῦτο σκεπτέον,
πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειρᾶσθαι ἐξιέναι μὴ ἀφιέντων
Ἀθηναίων ἢ οὐ δίκαιον· καὶ ἐὰν μὲν φαίνεται δίκαιον,
πειρώμεθα, εἰ δὲ μὴ, ἐῷμεν. ἄς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις

Stephanus page 48, section c, line 3

περί τε ἀναλώσεως χρημάτων καὶ δόξης καὶ παίδων τροφῆς,
μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὧ Κρίτων, σκέμματα ἢ τῶν ῥαδίως
ἀποκτεινύντων καὶ ἀναβιωσκομένων γ' ἄν, εἰ οἷοί τ' ἦσαν,
οὐδενὶ ζῆν νῶ, τούτων τῶν πολλῶν. ἡμῖν δ', ἐπειδὴ ὁ λόγος
οὕτως αἰρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἢ ἢ ὅπερ νυνδὴ ἐλέγο-
μεν, πότερον δίκαια πράξομεν καὶ χρήματα τελοῦντες τούτοις
τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἐξάξουσιν καὶ χάριτας, καὶ αὐτοὶ ἐξάγοντές
τε καὶ ἐξαγόμενοι, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικήσομεν πάντα ταῦτα

ποιοῦντες· κἂν φαινόμεθα ἄδिका αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ

Stephanus page 48, section d, line 4

δέη ὑπολογίζεσθαι οὐτ' εἰ ἀποθνήσκειν δεῖ παραμένοντας καὶ
ἡσυχίαν ἄγοντας, οὔτε ἄλλο ὅτιοῦν πάσχειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν.

{KP.} Καλῶς μὲν μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες, ὅρα δὲ
τί δρῶμεν.

{ΣΩ.} Σκοπῶμεν, ὦ ἀγαθέ, κοινῇ, καὶ εἴ πῃ ἔχεις ἀντι-
λέγειν ἐμοῦ λέγοντος, ἀντίλεγε καὶ σοι πείσομαι· εἰ δὲ μὴ,
παῦσαι ἤδη, ὦ μακάριε, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν
λόγον, ὡς χρὴ ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι· ὡς
ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πείσας σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ
μὴ ἄκοντος. ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν ἐὰν σοι

Stephanus page 49, section a, line 1

ἱκανῶς λέγεται, καὶ πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον ἢ
ἂν μάλιστα οἶη.

{KP.} Ἀλλὰ πειράσομαι.

{ΣΩ.} Οὐδενὶ τρόπῳ φαμέν ἐκόντας ἀδικητέον εἶναι, ἢ
τινὶ μὲν ἀδικητέον τρόπῳ τινὶ δὲ οὐ; ἢ οὐδαμῶς τό γε
ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε καλόν, ὡς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν
τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὡμολογήθη; [ὅπερ καὶ ἄρτι ἐλέγετο]

ἢ πᾶσαι ἡμῖν ἐκεῖναι αἱ πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖςδε ταῖς
ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσίν, καὶ πάλαι, ὦ Κρίτων,
ἄρα τηλικοῖδε [γέροντες] ἄνδρες πρὸς ἀλλήλους σπουδῇ δια-

Stephanus page 49, section b, line 1

λεγόμενοι ἐλάθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παίδων οὐδὲν διαφέροντες;
ἢ παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει ὥσπερ τότε ἐλέγετο ἡμῖν·
εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ εἴτε μή, καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε
χαλεπώτερα πάσχειν εἴτε καὶ πραότερα, ὅμως τό γε ἀδικεῖν
τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει ὃν παντὶ
τρόπῳ; φαμέν ἢ οὐ;

{KP.} Φαμέν.

{ΣΩ.} Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν.

{KP.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ

Stephanus page 49, section b, line 11

οἶονται, ἐπειδὴ γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν.

{KP.} Οὐ φαίνεται.

{ΣΩ.} Τί δὲ δῆ; κακουργεῖν δεῖ, ὦ Κρίτων, ἢ οὐ;

{KP.} Οὐ δεῖ δῆπου, ὦ Σώκратες.

{ΣΩ.} Τί δέ; ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὡς οἱ
πολλοὶ φασιν, δίκαιον ἢ οὐ δίκαιον;

{KP.} Οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Τὸ γάρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους τοῦ ἀδικεῖν
οὐδὲν διαφέρει.

{KP.} Ἀληθῆ λέγεις.

Stephanus page 49, section c, line 10

{ΣΩ.} Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα
ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὅτιοῦν πάσχη ὑπ' αὐτῶν. καὶ ὅρα, ὦ
Κρίτων, ταῦτα καθομολογῶν, ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογῇς·
οἶδα γὰρ ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει. οἷς
οὖν οὕτω δέδοκται καὶ οἷς μή, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή,
ἀλλὰ ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν ὁρῶντας ἀλλή-
λων τὰ βουλευματα. σκόπει δὴ οὖν καὶ σὺ εὖ μάλα πότε-
ρον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ σοι καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν
βουλευόμενοι, ὡς οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν
οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντι-

Stephanus page 49, section d, line 9

δρῶντα κακῶς, ἢ ἀφίστασαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς;
ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ πάλαι οὕτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ, σοὶ δὲ εἴ
πη ἄλλη δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε. εἰ δ' ἐμμένεις τοῖς
πρόσθε, τὸ μετὰ τοῦτο ἄκουε.

{KP.} Ἀλλ' ἐμμένω τε καὶ συνδοκεῖ μοι· ἀλλὰ λέγε.

{ΣΩ.} Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δ' ἐρωτῶ·
πότερον ἂ ἄν τις ὁμολογήσῃ τῷ δίκαια ὄντα ποιητέον ἢ
ἐξαπατητέον;
{ΚΡ.} Ποιητέον.
{ΣΩ.} Ἐκ τούτων δὴ ἄθρει. ἀπιόντες ἐνθένδε ἡμεῖς μὴ

Stephanus page 50, section a, line 1

πείσαντες τὴν πόλιν πότερον κακῶς τινὰς ποιοῦμεν, καὶ
ταῦτα οὐς ἥκιστα δεῖ, ἢ οὐ; καὶ ἐμμένομεν οἷς ὁμολογή-
σαμεν δίκαιοις οὓσιν ἢ οὐ;
{ΚΡ.} Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς ὃ ἐρωτᾷς·
οὐ γὰρ ἐννοῶ.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ὥδε σκόπει. εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε εἴτε
ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ
νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ἐπιστάντες ἔροιντο· “Εἰπέ
μοι, ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῶ ἔχεις ποιεῖν; ἄλλο τι ἢ τούτῳ
τῷ ἔργῳ ᾧ ἐπιχειρεῖς διανοῇ τοὺς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι

Stephanus page 50, section b, line 2

καὶ σύμπασαν τὴν πόλιν τὸ σὸν μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε
ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ἐν ἣ ἂν
αἱ γινόμεναι δίκαι μὴδὲν ἰσχύωσιν ἀλλὰ ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί
τε γίνωνται καὶ διαφθείρωνται;” τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων,
πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἂν τις ἔχοι,
ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυ-
μένου ὃς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι.
ἢ ἐροῦμεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι “Ἡδίκη γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις καὶ
οὐκ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔκρινεν;” ταῦτα ἢ τί ἐροῦμεν;
{ΚΡ.} Ταῦτα νῆ Δία, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 50, section c, line 4

{ΣΩ.} Τί οὖν ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι· “ὦ Σώκρατες, ἢ
καὶ ταῦτα ὁμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοί, ἢ ἐμμενεῖν ταῖς
δίκαις αἷς ἂν ἡ πόλις δικάζῃ;” εἰ οὖν αὐτῶν θαυμάζοιμεν
λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν ὅτι “ὦ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε
τὰ λεγόμενα ἀλλ' ἀποκρίνου, ἐπειδὴ καὶ εἴωθας χρῆσθαι
τῷ ἐρωτᾷ τε καὶ ἀποκρίνεσθαι. φέρε γάρ, τί ἐγκαλῶν
ἡμῖν καὶ τῇ πόλει ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύναι; οὐ πρῶτον
μέν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς, καὶ δι' ἡμῶν ἔλαβε τὴν μητέρα
σου ὁ πατήρ καὶ ἐφύτευσέν σε; φράσον οὖν, τούτοις ἡμῶν,
τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους, μέμφῃ τι ὥς οὐ καλῶς

Stephanus page 50, section d, line 5

ἔχουσιν;” “Οὐ μέμφομαι,” φαίην ἂν. “Ἀλλὰ τοῖς περὶ
τὴν τοῦ γενομένου τροφήν τε καὶ παιδείαν ἐν ἣ καὶ σὺ
ἐπαιδεύθης; ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτῳ

τεταγμένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῶ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν;” “Καλῶς,” φαίην ἄν. “Εἶεν. ἐπειδὴ δὲ ἐγένου τε καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἔχοις ἄν εἰπεῖν πρῶτον μὲν ὡς οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτὸς τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, ἄρ' ἐξ ἴσου οἶε εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῖν, καὶ ἅττ' ἄν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, καὶ σοὶ ταῦτα ἀντιποιεῖν

Stephanus page 50, section e, line 7

οἶε δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοὶ τὸν πατέρα οὐκ ἐξ ἴσου ἦν τὸ δίκαιον καὶ πρὸς δεσπότην, εἴ σοι ὢν ἐτύγχανεν, ὥστε ἅπερ πάσχοις ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν, οὔτε κακῶς ἀκούοντα ἀντιλέγειν οὔτε τυπτόμενον ἀντιτύπτειν οὔτε ἄλλα τοιαῦτα πολλά· πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους ἐξέσται σοι, ὥστε, ἐάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι δίκαιον ἡγούμενοι εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ τὴν πατρίδα καθ' ὅσον δύνασαι ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι, καὶ φήσεις ταῦτα ποιῶν δίκαια πράττειν, ὃ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελόμενος; ἢ οὕτως εἰ σοφὸς ὥστε λέληθέν σε

Stephanus page 51, section a, line 8

ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρα καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι, καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπεῖκειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσιν ἢ πατέρα, καὶ ἢ πείθειν ἢ ποιεῖν ἃ ἂν κελεύῃ, καὶ πάσχειν ἐάν τι προστάτῃ παθεῖν ἡσυχίαν ἄγοντα, ἐάντε τύπτεσθαι ἐάντε δεῖσθαι, ἐάντε εἰς πόλεμον ἄγῃ τρωθηςόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιητέον ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει, καὶ οὐχὶ ὑπεικτέον οὐδὲ ἀναχωρητέον οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ

Stephanus page 51, section b, line 9

καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον ἃ ἂν κελεύῃ ἡ πόλις καὶ ἡ πατρίς, ἢ πείθειν αὐτήν ἢ τὸ δίκαιον πέφυκε· βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα οὔτε πατέρα, πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἦττον τὴν πατρίδα;” τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἀληθῆ λέγειν τοὺς νόμους ἢ οὐ;

{KP.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} “Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες,” φαῖεν ἄν ἴσως οἱ νόμοι, “εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅτι οὐ δίκαια ἡμᾶς

ἐπιχειρεῖς δρᾶν ἃ νῦν ἐπιχειρεῖς. ἡμεῖς γάρ σε γεννήσαντες,

Stephanus page 51, section c, line 9

ἐκθρέψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες ἀπάντων ὧν οἰοί τ'

ἤμεν καλῶν σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν πολίταις, ὅμως προ-
αγορεύομεν τῷ ἐξουσίαν πεποιηκέναι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ,
ἐπειδὴν δοκιμασθῇ καὶ ἴδῃ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγματα καὶ
ἡμᾶς τοὺς νόμους, ᾧ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς, ἐξεῖναι λαβόντα
τὰ αὐτοῦ ἀπιέναι ὅποι ἂν βούληται. καὶ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν
νόμων ἐμποδῶν ἐστὶν οὐδ' ἀπαγορεύει, ἐάντε τις βούληται
ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἰέναι, εἰ μὴ ἀρέσκοιμεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ
πόλις, ἐάντε μετοικεῖν ἄλλοσέ ποι ἐλθῶν, ἰέναι ἐκεῖσε ὅποι
ἂν βούληται, ἔχοντα τὰ αὐτοῦ. ὅς δ' ἂν ὑμῶν παραμείνῃ,

Stephanus page 51, section e, line 2

ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τάς τε δίκας δικάζομεν καὶ τᾶλλα τὴν
πόλιν διοικοῦμεν, ἥδη φαμέν τοῦτον ὠμολογηκέναι ἔργῳ ἡμῖν
ᾧ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν ποιῆσιν ταῦτα, καὶ τὸν μὴ πειθόμενον
τριχῇ φαμεν ἀδικεῖν, ὅτι τε γεννηταῖς οὖσιν ἡμῖν οὐ πεί-
θεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι, καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν πείσεσθαι
οὔτε πείθεται οὔτε πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιοῦμεν,
προτιθέντων ἡμῶν καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιταπτόντων ποιεῖν ᾧ ἂν
κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφίεντων δυοῖν θάτερα, ἢ πείθειν ἡμᾶς ἢ
ποιεῖν, τούτων οὐδέτερα ποιεῖ. ταύταις δὴ φαμεν καὶ σέ, ὦ
Σώκρατες, ταῖς αἰτίαις ἐνέξεσθαι, εἴπερ ποιήσεις ᾧ ἐπινοεῖς,

Stephanus page 52, section a, line 5

καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναίων σέ, ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα.” εἰ οὖν
ἐγὼ εἴποιμι· “Διὰ τί δή;” ἴσως ἂν μου δικαίως καθάπτοιτο
λέγοντες ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα Ἀθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὠμολο-
γηκῶς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν. φαῖεν γὰρ ἂν ὅτι
“ὦ Σώκρατες, μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήριά ἐστιν, ὅτι σοι
καὶ ἡμεῖς ἡρέσκομεν καὶ ἡ πόλις· οὐ γὰρ ἂν ποτε τῶν ἄλλων
Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμεις εἰ μὴ σοι
διαφερόντως ἡρεσκεν, καὶ οὐτ' ἐπὶ θεωρίαν πώποτ' ἐκ τῆς
πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς Ἴσθμόν, οὔτε ἄλλοσε
οὐδαμόσε, εἰ μὴ ποι στρατευσόμενος, οὔτε ἄλλην ἀποδημίαν

Stephanus page 52, section b, line 7

ἐποιήσω πώποτε ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οὐδ' ἐπιθυμία σε
ἄλλης πόλεως οὐδὲ ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι, ἀλλὰ ἡμεῖς
σοι ἱκανοὶ ἤμεν καὶ ἡ ἡμετέρα πόλις· οὕτω σφόδρα ἡμᾶς
ἡροῦ καὶ ὠμολόγεις καθ' ἡμᾶς πολιτεύσεσθαι, τὰ τε ἄλλα καὶ
παῖδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὥς ἀρεσκούσης σοι τῆς πόλεως. ἔτι
τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ ἐξῆν σοι φυγῆς τιμήσασθαι εἰ ἐβού-
λου, καὶ ὅπερ νῦν ἀκούσης τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς, τότε
ἐκούσης ποιῆσαι. σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζου ὥς οὐκ ἀγα-
νακτῶν εἰ δέοι τεθνάναι σε, ἀλλὰ ἡροῦ, ὥς ἔφησθα, πρὸ τῆς
φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ οὐτ' ἐκείνους τοὺς λόγους αἰσχύνῃ,

Stephanus page 52, section c, line 9

οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπη, ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι, πράτ-
τεις τε ἅπερ ἂν δοῦλος ὁ φαυλότατος πράξειεν, ἀποδιδράσκειν
ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς συνθήκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας καθ' ἃς
ἡμῖν συνέθου πολιτεύεσθαι. πρῶτον μὲν οὖν ἡμῖν τοῦτ' αὐτὸ
ἀπόκριναι, εἰ ἀληθὴ λέγομεν φάσκοντές σε ὁμολογηκέναι
πολιτεύσεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργῳ ἄλλ' οὐ λόγῳ, ἢ οὐκ ἀληθῆ.”
τί φῶμεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν;
{ΚΡ.} Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} “Ἄλλο τι οὖν,” ἂν φαῖεν, “ἢ συνθήκας τὰς πρὸς
ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις, οὐχ ὑπὸ ἀνάγκης

Stephanus page 52, section e, line 2

ὁμολογήσας οὐδὲ ἀπατηθεὶς οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγκασθεὶς
βουλεύσασθαι, ἄλλ' ἐν ἔτεσιν ἑβδομήκοντα, ἐν οἷς ἐξῆν σοὶ
ἀπιέναι, εἰ μὴ ἡρέσκομεν ἡμεῖς μηδὲ δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι
αἱ ὁμολογαί εἶναι. σὺ δὲ οὔτε Λακεδαιμόνα προηροῦ οὔτε
Κρήτην, ἃς δὴ ἐκάστοτε φῆς εὐνομεῖσθαι, οὔτε ἄλλην οὐδε-
μίαν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οὐδὲ τῶν βαρβαρικῶν, ἀλλὰ
ἐλάττω ἐξ αὐτῆς ἀπεδήμησας ἢ οἱ χωλοὶ τε καὶ τυφλοὶ καὶ
οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι· οὕτω σοὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθη-
ναίων ἤρεσκεν ἡ πόλις τε καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δηλὸν ὅτι· τί-
νι γὰρ ἂν πόλις ἀρέσκοι ἄνευ νόμων; νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμενεῖς

Stephanus page 53, section a, line 6

τοῖς ὁμολογημένοις; ἐὰν ἡμῖν γε πείθῃ, ὦ Σώκρατες· καὶ
οὐ καταγέλαστός γε ἔσῃ ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθών.
”Σκόπει γὰρ δὴ, ταῦτα παραβὰς καὶ ἐξαμαρτάνων τι
τούτων τί ἀγαθὸν ἐργάσῃ σαυτὸν ἢ τοὺς ἐπιτηδεῖους τοὺς
σαυτοῦ. ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύουσὶ γέ σου οἱ ἐπιτήδαιοι καὶ
αὐτοὶ φεύγειν καὶ στερηθῆναι τῆς πόλεως ἢ τὴν οὐσίαν
ἀπολέσαι, σχεδόν τι δηλόν· αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν ἐὰν εἰς
τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε ἢ Μέγαράδε -
εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφοτέραι - πολέμιος ἦξεις, ὦ Σώκρατες, τῇ
τούτων πολιτείᾳ, καὶ ὅσοιπερ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων

Stephanus page 53, section b, line 7

ὑποβλέψονται σε διαφθορέα ἡγούμενοι τῶν νόμων, καὶ βε-
βαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν, ὥστε δοκεῖν ὀρθῶς τὴν
δίκην δικάσαι· ὅστις γὰρ νόμων διαφθορεὺς ἐστὶν σφόδρα
που δόξειεν ἂν νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς
εἶναι. πότερον οὖν φεύξῃ τὰς τε εὐνομουμένας πόλεις καὶ
τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους; καὶ τοῦτο ποιοῦντι ἄρα ἄξιόν
σοὶ ζῆν ἔσται; ἢ πλησιάζεις τούτοις καὶ ἀναισχυντήσεις
διαλεγόμενος - τίνας λόγους, ὦ Σώκρατες; ἢ οὔσπερ ἐνθάδε,
ὥς ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη πλείστου ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις

καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι; καὶ οὐκ οἶει ἄσχημον [ἂν]

Stephanus page 53, section d, line 1

φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα; οἶεσθαί γε χρή. ἀλλ' ἐκ μὲν τούτων τῶν τόπων ἀπαρεῖς, ἥξεις δὲ εἰς Θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους τοὺς Κρίτωνος; ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία, καὶ ἴσως ἂν ἡδέως σου ἀκούοιεν ὡς γελοῖως ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου ἀπεδίδρασκες σκευὴν τέ τινα περιθέμενος, ἢ διφθέραν λαβὼν ἢ ἄλλα οἷα δὴ εἰώθασιν ἐνσκευάζεσθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ μεταλλάξας· ὅτι δὲ γέρων ἀνὴρ, σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ λοιποῦ ὄντος ὡς τὸ εἰκός, ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβάς, οὐδεὶς ὅς ἐρεῖ; ἴσως, ἂν μὴ τινα λυπῆς·

Stephanus page 53, section e, line 3

εἰ δὲ μή, ἀκούσῃ, ὦ Σώκρατες, πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ. ὑπερχόμενος δὴ βίωσῃ πάντας ἀνθρώπους καὶ δουλεύων - τί ποιῶν ἢ εὐωχούμενος ἐν Θετταλίᾳ, ὥσπερ ἐπὶ δεῖπνον ἀποδεδημηκὼς εἰς Θετταλίαν; λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν ἔσονται; ἀλλὰ δὴ τῶν παιδῶν ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκθρέψῃς καὶ παιδεύσῃς; τί δέ; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ τοῦτο ἀπολαύσωσιν; ἢ τοῦτο μὲν οὐ, αὐτοῦ δὲ τρεφόμενοι σοῦ ζῶντος βέλτιον θρέψονται καὶ παιδεύονται μὴ συνόντος σοῦ αὐτοῖς; οἱ γὰρ

Stephanus page 54, section a, line 7

ἐπιτήδειοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται αὐτῶν. πότερον ἐὰν μὲν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσῃς, ἐπιμελήσονται, ἐὰν δὲ εἰς Αἰδοῦ ἀποδημήσῃς, οὐχὶ ἐπιμελήσονται; εἴπερ γέ τι ὄφελος αὐτῶν ἐστὶν τῶν σοὶ φασκόντων ἐπιτηδείων εἶναι, οἶεσθαί γε χρή. Ὅλλ', ὦ Σώκρατες, πειθόμενος ἡμῖν τοῖς σοῖς τροφεῦσι μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιοῦ μήτε τὸ ζῆν μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ δικαίου, ἵνα εἰς Αἰδοῦ ἐλθὼν ἔχῃς πάντα ταῦτα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἄρχουσιν· οὔτε γὰρ ἐνθάδε σοὶ φαίνεται ταῦτα πράττοντι ἄμεινον εἶναι οὐδὲ δικαιότερον οὐδὲ ὁσιώτερον, οὐδὲ ἄλλω τῶν σῶν οὐδενί, οὔτε ἐκεῖσε

Stephanus page 54, section b, line 8

ἀφικομένῳ ἄμεινον ἔσται. ἀλλὰ νῦν μὲν ἡδικομένος ἄπει, ἐὰν ἀπίης, οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν νόμων ἀλλὰ ὑπ' ἀνθρώπων· ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχρῶς ἀνταδικήσας τε καὶ ἀντικακουργήσας, τὰς σαυτοῦ ὁμολογίας τε καὶ συνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς παραβάς καὶ κακὰ ἐργασάμενος τούτους οὓς ἡκιστα

ἔδει, σαυτόν τε καὶ φίλους καὶ πατρίδα καὶ ἡμᾶς, ἡμεῖς τέ

σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοὶ οἱ ἐν Αἰδου νόμοι οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέχονται, εἰδότες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσαι τὸ σὸν μέρος. ἀλλὰ μὴ σε

Stephanus page 54, section d, line 1

πείσῃ Κρίτων ποιεῖν ἃ λέγει μᾶλλον ἢ ἡμεῖς.”

Ταῦτα, ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίτων, εὖ ἴσθι ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν, καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ ἡχὴ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν· ἀλλὰ ἴσθι, ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα, ἐὰν λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἔρεῖς. ὅμως μέντοι εἴ τι οἶει πλέον ποιήσῃς, λέγε.

{ΚΡ.} Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔχω λέγειν.

{ΣΩ.} Ἐὰ τοίνυν, ὦ Κρίτων, καὶ πράττωμεν ταύτη, ἐπειδὴ ταύτη ὁ θεὸς ὑφηγεῖται.

Stephanus page 57, section a, line 1

Phaedon

{ΕΧ.} Αὐτός, ὦ Φαίδων, παρεγένου Σωκράτει ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ἣ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, ἣ ἄλλου του ἥκουσας;

{ΦΑΙΔ.} Αὐτός, ὦ Ἐχέκρατες.

{ΕΧ.} Τί οὖν δὴ ἐστὶν ἅττα εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θανάτου; καὶ πῶς ἐτελεύτα; ἡδέως γὰρ ἂν ἐγὼ ἀκούσαιμι. καὶ γὰρ οὔτε [τῶν πολιτῶν] Φλειασίων οὐδεὶς πάνυ τι ἐπιχωριάζει τὰ νῦν Αθῆνας, οὔτε τις ξένος ἀφίκεται χρόνου συχνοῦ ἐκεῖθεν ὅστις ἂν ἡμῖν σαφές τι ἀγγεῖλαι οἷός τ' ἦν περὶ τούτων, πλην γε δὴ ὅτι φάρμακον πιὼν ἀποθάνοι· τῶν δὲ

Stephanus page 57, section b, line 3

ἄλλων οὐδὲν εἶχεν φράζειν.

{ΦΑΙΔ.} Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς δίκης ἄρα ἐπύθεσθε ὃν τρόπον ἐγένετο;

{ΕΧ.} Ναί, ταῦτα μὲν ἡμῖν ἡγγεῖλέ τις, καὶ ἐθαυμάζομέν γε ὅτι πάλαι γενομένης αὐτῆς πολλῶ ὕστερον φαίνεται ἀποθανόν. τί οὖν ἦν τοῦτο, ὦ Φαίδων;

{ΦΑΙΔ.} Τύχη τις αὐτῶ, ὦ Ἐχέκρατες, συνέβη· ἔτυχεν γὰρ τῇ προτεραιᾷ τῆς δίκης ἡ πρύμνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου ὁ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν.

{ΕΧ.} Τοῦτο δὲ δὴ τί ἐστίν;

Stephanus page 58, section a, line 10

{ΦΑΙΔ.} Τοῦτ' ἐστὶ τὸ πλοῖον, ὥς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ Θησεύς ποτε εἰς Κρήτην τοὺς “δὺς ἑπτὰ” ἐκείνους ᾤχετο

ἄγων καὶ ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. τῷ οὖν Ἀπόλλωνι
ἠὔξαντο ὡς λέγεται τότε, εἰ σωθεῖεν, ἐκάστου ἔτους θεωρίαν
ἀπάξιν εἰς Δῆλον· ἦν δὲ αἰεὶ καὶ νῦν ἔτι ἐξ ἐκείνου κατ'
ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ πέμπουσιν. ἐπειδὴν οὖν ἄρξονται τῆς
θεωρίας, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαρεύειν
τὴν πόλιν καὶ δημοσίᾳ μηδένα ἀποκτείνουσαι, πρὶν ἂν εἰς
Δῆλόν τε ἀφίκηται τὸ πλοῖον καὶ πάλιν δεῦρο· τοῦτο δ'
ἐνίστε ἐν πολλῷ χρόνῳ γίγνεται, ὅταν τύχῃσιν ἄνεμοι ἀπο-

Stephanus page 58, section c, line 1

λαβόντες αὐτούς. ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς θεωρίας ἐπειδὴν ὁ
ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος στέψη τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου·
τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὥσπερ λέγω, τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης γεγο-
νός. διὰ ταῦτα καὶ πολὺς χρόνος ἐγένετο τῷ Σωκράτει ἐν
τῷ δεσμοτηρίῳ ὁ μεταξὺ τῆς δίκης τε καὶ τοῦ θανάτου.

{EX.} Τί δὲ δὴ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὦ Φαίδων; τί
ἦν τὰ λεχθέντα καὶ πραχθέντα, καὶ τίνες οἱ παραγενόμενοι
τῶν ἐπιτηδείων τῷ ἀνδρὶ; ἢ οὐκ εἶπον οἱ ἄρχοντες παρεῖναι,
ἀλλ' ἔρημος ἐτελεύτα φίλων;

{ΦΑΙΔ.} Οὐδαμῶς, ἀλλὰ παρῆσαν τινες, καὶ πολλοὶ γε.

Stephanus page 58, section d, line 2

{EX.} Ταῦτα δὲ πάντα προθυμήθητι ὡς σαφέστατα ἡμῖν
ἀπαγγεῖλαι, εἰ μή τίς σοι ἀσχολία τυγχάνει οὐσα.

{ΦΑΙΔ.} Ἀλλὰ σχολάζω γε καὶ πειράσομαι ὑμῖν διηγῆ-
σασθαι· καὶ γὰρ τὸ μεμνησθαι Σωκράτους καὶ αὐτὸν λέγοντα
καὶ ἄλλου ἀκούοντα ἔμοιγε αἰεὶ πάντων ἥδιστον.

{EX.} Ἀλλὰ μὴν, ὦ Φαίδων, καὶ τοὺς ἀκουσομένους γε
τοιούτους ἑτέρους ἔχεις· ἀλλὰ πειρῶ ὡς ἂν δύνη ἀκριβέ-
στατα διεξελθεῖν πάντα.

{ΦΑΙΔ.} Καὶ μὴν ἔγωγε θαυμάσια ἔπαθον παραγενόμενος.
οὔτε γὰρ ὡς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιτηδείου ἔλεος

Stephanus page 58, section e, line 3

εἰσῆει· εὐδαίμων γὰρ μοι ἀνὴρ ἐφαίνετο, ὦ Ἐχέκρατες, καὶ
τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, ὡς ἀδεῶς καὶ γενναίως ἐτελεύτα,
ὥστε μοι ἐκεῖνον παρίστασθαι μὴδ' εἰς Αἴδου ἰόντα ἄνευ
θείας μοίρας ἰέναι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖσε ἀφικόμενον εὖ πράξιν
εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος. διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν πάνυ μοι
ἐλαινὸν εἰσῆει, ὡς εἰκὸς ἂν δόξειεν εἶναι παρόντι πένθει,
οὔτε αὖ ἡδονὴ ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων ὥσπερ εἰώθεμεν
- καὶ γὰρ οἱ λόγοι τοιοῦτοί τινες ἦσαν - ἀλλ' ἀτεχνῶς
ἄτοπόν τί μοι πάθος παρῆν καὶ τις ἀήθης κρᾶσις ἀπὸ τε τῆς
ἡδονῆς συγκεκραμένη ὁμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς λύπης, ἐνθυμουμένῳ

Stephanus page 59, section a, line 7

ὅτι αὐτίκα ἐκεῖνος ἔμελλε τελευτᾶν. καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, τοτὲ μὲν γελῶντες, ἐνίστε δὲ δακρύνοντες, εἷς δὲ ἡμῶν καὶ διαφερόντως, Ἀπολλόδωρος - οἶσθα γὰρ πού τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρόπον αὐτοῦ.

{EX.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΦΑΙΔ.} Ἐκεῖνός τε τοίνυν παντάπασι οὕτως εἶχεν, καὶ αὐτὸς ἔγωγε ἐτεταράγμην καὶ οἱ ἄλλοι.

{EX.} Ἐτυχον δέ, ὦ Φαίδων, τίνες παραγενόμενοι;

{ΦΑΙΔ.} Οὗτός τε δὴ ὁ Ἀπολλόδωρος τῶν ἐπιχωρίων παρῆν καὶ Κριτόβουλος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἔτι Ἑρμογέ-

Stephanus page 59, section b, line 8

νης καὶ Ἐπιγένης καὶ Αἰσχίνης καὶ Ἀντισθένης· ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεὺς καὶ Μενέξενος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων. Πλάτων δὲ οἶμαι ἡσθένει.

{EX.} Ξένοι δέ τινες παρῆσαν;

{ΦΑΙΔ.} Ναί, Σιμμίας τέ γε ὁ Θηβαῖος καὶ Κέβης καὶ Φαιδώνδης καὶ Μεγαρόθεν Εὐκλείδης τε καὶ Τερψίων.

{EX.} Τί δέ; Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο;

{ΦΑΙΔ.} Οὐ δῆτα· ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι.

{EX.} Ἄλλος δέ τις παρῆν;

{ΦΑΙΔ.} Σχεδόν τι οἶμαι τούτους παραγενέσθαι.

Stephanus page 59, section c, line 7

{EX.} Τί οὖν δὴ; τίνες φῆς ἦσαν οἱ λόγοι;

{ΦΑΙΔ.} Ἐγὼ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγήσασθαι. αἰεὶ γὰρ δὴ καὶ τὰς πρόσθεν ἡμέρας εἰώθεμεν φοιτᾶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν Σωκράτη, συλλεγόμενοι ἔωθεν εἰς τὸ δικαστήριον ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγένετο· πλησίον γὰρ ἦν τοῦ δεσμοτηρίου. περιεμένομεν οὖν ἐκάστοτε ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμοτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων, ἀνεώγετο γὰρ οὐ πρόω· ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, εἰσῆμεν παρὰ τὸν Σωκράτη καὶ τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ τότε πρωαίτερον συνελέγημεν· τῇ γὰρ προτεραίᾳ [ἡμέρᾳ]

Stephanus page 59, section e, line 1

ἐπειδὴ ἐξήλθομεν ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου ἐσπέρας, ἐπυθόμεθα ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου ἀφιγμένον εἴη. παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις ἥκειν ὥς πρωαίτατα εἰς τὸ εἰωθός. καὶ ἦκομεν καὶ ἡμῖν ἐξελθὼν ὁ θυρωρός, ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν, εἶπεν περιμένειν καὶ μὴ πρότερον παριέναι ἕως ἂν αὐτὸς κελεύσῃ· “Λύουσι γάρ,” ἔφη, “οἱ ἑνδεκα Σωκράτη καὶ παραγγέλλουσιν ὅπως ἂν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τελευτᾷ.” οὐ πολὺν δ' οὖν χρόνον ἐπισχὼν ἦκεν καὶ ἐκέλευεν ἡμᾶς εἰσιέναι. εἰσιόντες οὖν κατελαμβάνομεν τὸν μὲν Σωκράτη ἄρτι λελυμένον, τὴν δὲ Ξανθίππην - γινώσκεις γάρ - ἔχουσάν τε τὸ παιδίον αὐτοῦ

καὶ παρακαθημένην. ὥς οὖν εἶδεν ἡμᾶς ἡ Ξανθίππη, ἀνηυ-
φήμησέ τε καὶ τοιαῦτ' ἄττα εἶπεν, οἷα δὴ εἰώθασιν αἱ
γυναῖκες, ὅτι “ὦ Σώκρατες, ὕστατον δὴ σε προσερούσι νῦν
οἱ ἐπιτήδαιοι καὶ σὺ τούτους.” καὶ ὁ Σωκράτης βλέψας εἰς
τὸν Κρίτωνα, “ὦ Κρίτων,” ἔφη, “ἀπαγέτω τις αὐτὴν
οἴκαδε.”

Καὶ ἐκείνην μὲν ἀπῆγόν τινες τῶν τοῦ Κρίτωνος βοῶσάν
τε καὶ κοπτομένην· ὁ δὲ Σωκράτης ἀνακαθιζόμενος εἰς τὴν
κλίνην συνέκαμψέ τε τὸ σκέλος καὶ ἐξέτριψε τῇ χειρί, καὶ
τρίβων ἅμα, Ὡς ἄτοπον, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἔοικέ τι εἶναι

τοῦτο ὃ καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἡδύ· ὥς θαυμασίως πέφυκε
πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι, τὸ λυπηρόν, τὸ ἅμα μὲν

αὐτῷ μὴ 'θέλαιν παραγίγνεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ, ἐὰν δέ τις
διώκῃ τὸ ἕτερον καὶ λαμβάνῃ, σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι ἀεὶ
λαμβάνειν καὶ τὸ ἕτερον, ὥσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς ἡμμένῳ
δύ' ὄντε. καὶ μοι δοκεῖ, ἔφη, εἰ ἐνενόησεν αὐτὰ Αἰσώπος,
μῦθον ἂν συνθεῖναι ὥς ὁ θεὸς βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι
πολεμοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύνατο, συνῆψεν εἰς ταὐτὸν αὐτοῖς
τὰς κορυφάς, καὶ διὰ ταῦτα ὧ ἂν τὸ ἕτερον παραγένηται

ἐπακολουθεῖ ὕστερον καὶ τὸ ἕτερον. ὥσπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι
ἔοικεν· ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἦν ἐν τῷ σκέλει τὸ ἀλγεινόν,
ἦκειν δὴ φαίνεται ἐπακολουθοῦν τὸ ἡδύ.

Ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν, Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες,
ἔφη, εὖ γ' ἐποίησας ἀναμνήσας με. περὶ γάρ τοι τῶν
ποιημάτων ὧν πεποίηκας ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους
καὶ τὸ εἰς τὸν Απόλλω προοίμιον καὶ ἄλλοι τινές με ἤδη
ἤροντο, ἀτὰρ καὶ Εὐήνος πρόην, ὅτι ποτὲ διανοηθεῖς, ἐπειδὴ
δεῦρο ἦλθες, ἐποίησας αὐτά, πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιήσας.
εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ Εὐήνῳ ἀποκρίνασθαι ὅταν

με αὐθις ἐρωτᾷ - εὖ οἶδα γὰρ ὅτι ἐρήσεται - εἰπὲ τί χρὴ
λέγειν.

Λέγε τοίνυν, ἔφη, αὐτῷ, ὦ Κέβης, τἀληθῆ, ὅτι οὐκ
ἐκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντίτεχνος
εἶναι ἐποίησα ταῦτα - ἤδη γὰρ ὥς οὐ ῥάδιον εἶη - ἀλλ'
ἐνυπνίων τινῶν ἀποπειρώμενος τί λέγοι, καὶ ἀφοσιούμενος
εἰ ἄρα πολλάκις ταύτην τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττοι ποιεῖν.
ἦν γὰρ δὴ ἄττα τοιάδε· πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐν-

ύπνιον ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλῃ ὅψει φαινό-
μενον, τὰ αὐτὰ δὲ λέγον, “Ὡ Σώκρατες,” ἔφη, “μουσικὴν

Stephanus page 60, section e, line 7

ποίει καὶ ἐργάζου.” καὶ ἐγὼ ἔν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ ὅπερ
ἔπραττον τοῦτο ὑπελάμβανον αὐτό μοι παρακελεύεσθαι τε
καὶ ἐπικελεύειν, ὥσπερ οἱ τοῖς θεοῦσι διακελευόμενοι, καὶ
ἐμοὶ οὕτω τὸ ἐνύπνιον ὅπερ ἔπραττον τοῦτο ἐπικελεύειν,
μουσικὴν ποιεῖν, ὡς φιλοσοφίας μὲν οὔσης μεγίστης μουσι-
κῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πράττοντος. νῦν δ' ἐπειδὴ ἡ τε δίκη
ἐγένετο καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἐορτὴ διεκώλυέ με ἀποθνήσκειν, ἔδοξε
χρῆναι, εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταύτην
τὴν δημώδη μουσικὴν ποιεῖν, μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ ἀλλὰ
ποιεῖν· ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι πρὶν ἀφοσιώ-

Stephanus page 61, section b, line 1

σασθαι ποιήσαντα ποιήματα [καὶ] πιθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ.
οὕτω δὲ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα οὗ ἦν ἡ παροῦσα
θυσία· μετὰ δὲ τὸν θεόν, ἐννοήσας ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι,
εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους ἀλλ' οὐ λόγους,
καὶ αὐτὸς οὐκ ἦ μυθολογικός, διὰ ταῦτα δὲ οὐς προχείρους
εἶχον μύθους καὶ ἠπιστάμην τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα
οἷς πρώτοις ἐνέτυχον. ταῦτα οὖν, ὦ Κέβης, Εὐήνῳ φράζε,
καὶ ἐρρῶσθαι καί, ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν ὡς τάχιστα.
ἄπειμι δέ, ὡς ἔοικε, τήμερον· κελεύουσι γὰρ Ἀθηναῖοι.
Καὶ ὁ Σιμμίας, Οἶον παρακελεύη, ἔφη, τοῦτο, ὦ Σώ-

Stephanus page 61, section c, line 3

κρατες, Εὐήνῳ. πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρί·
σχεδὸν οὖν ἐξ ὧν ἐγὼ ἦσθην οὐδ' ὅπωςτιοῦν σοι ἐκὼν
εἶναι πείσεται.

Τί δέ; ἡ δ' ὅς, οὐ φιλόσοφος Εὐήνος;

Ἦμοιγε δοκεῖ, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Ἐθελήσει τοίνυν καὶ Εὐήνος καὶ πᾶς ὅτῳ ἀξίως τούτου
τοῦ πράγματος μέτεστιν. οὐ μέντοι ἴσως βιάσεται αὐτόν·
οὐ γάρ φασι θεμιτὸν εἶναι. Καὶ ἅμα λέγων ταῦτα καθῆκε
τὰ σκέλη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ καθεζόμενος οὕτως ἤδη τὰ λοιπὰ
διελέγετο.

Stephanus page 61, section d, line 3

Ἦρετο οὖν αὐτὸν ὁ Κέβης· Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ
Σώκρατες, τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἑαυτὸν βιάζεσθαι, ἐθέλειν δ'
ἂν τῷ ἀποθνήσκοντι τὸν φιλόσοφον ἔπεσθαι;

Τί δέ, ὦ Κέβης; οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ Σιμμίας περὶ
τῶν τοιούτων Φιλολάῳ συγγεγονότες;

Οὐδέν γε σαφές, ὦ Σώκρατες.

Ἀλλὰ μὴν καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν λέγω· ἃ μὲν οὖν τυγχάνω ἀκηκοὺς φθόνος οὐδεὶς λέγειν. καὶ γὰρ ἴσως καὶ μάλιστα πρέπει μέλλοντα ἐκεῖσε ἀποδημεῖν διασκοπεῖν τε καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ, ποίαν τινὰ

Stephanus page 61, section e, line 3

αὐτὴν οἰόμεθα εἶναι· τί γὰρ ἂν τις καὶ ποιοῖ ἄλλο ἐν τῷ μέχρι ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ;

Κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὐ φασι θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτείνουσι, ὡς Σώκρατες; ἤδη γὰρ ἔγωγε, ὅπερ νυνδὴ σὺ ἤρουν, καὶ Φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῖν διητᾶτο, ἤδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν· σαφὲς δὲ περὶ αὐτῶν οὐδενὸς πώποτε οὐδὲν ἀκήκοα.

Ἀλλὰ προθυμεῖσθαι χρή, ἔφη· τάχα γὰρ ἂν καὶ ἀκούσας. ἴσως μέντοι θαυμαστόν σοι φανεῖται εἰ τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπλοῦν ἐστίν, καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τῷ

Stephanus page 62, section a, line 4

ἀνθρώπῳ, ὥσπερ καὶ τᾶλλα, ἐστὶν ὅτε καὶ οἷς βέλτιον <ὄν> τεθνάναι ἢ ζῆν, οἷς δὲ βέλτιον τεθνάναι, θαυμαστόν ἴσως σοι φαίνεται εἰ τούτοις τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσιον αὐτοῦς ἑαυτοῦς εὖ ποιεῖν, ἀλλὰ ἄλλον δεῖ περιμένειν εὐεργέτην.

Καὶ ὁ Κέβης ἡρέμα ἐπιγέλασας, Ἰττω Ζεὺς, ἔφη, τῇ αὐτοῦ φωνῇ εἰπών.

Καὶ γὰρ ἂν δόξειεν, ἔφη ὁ Σωκράτης, οὕτω γ' εἶναι ἄλογον· οὐ μέντοι ἄλλ' ἴσως γ' ἔχει τινὰ λόγον. ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, ὡς ἔν τινι φρουρᾷ ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης

Stephanus page 62, section b, line 5

λύειν οὐδ' ἀποδιδράσκειν, μέγας τέ τις μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥάδιος διδεῖν· οὐ μέντοι ἄλλὰ τόδε γέ μοι δοκεῖ, ὡς Κέβης, εὖ λέγεσθαι, τὸ θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι. ἢ σοὶ οὐ δοκεῖ οὕτως;

Ἐμοιγε, φησὶν ὁ Κέβης.

Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, καὶ σὺ ἂν τῶν σαυτοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸ ἑαυτὸ ἀποκτείνουσι, μὴ σημῆναντός σου ὅτι βούλει αὐτὸ τεθνάναι, χαλεπαίνεις ἂν αὐτῷ καί, εἴ τινα ἔχοις τιμωρίαν, τιμωροῖο ἄν;

Stephanus page 62, section c, line 5

Πάνυ γ', ἔφη.

Ἴσως τοίνυν ταύτῃ οὐκ ἄλογον μὴ πρότερον αὐτὸν ἀποκτείνουσι δεῖν, πρὶν ἀνάγκην τινὰ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ καὶ τὴν νῦν ἡμῖν παροῦσαν.

Ἀλλ' εἰκός, ἔφη ὁ Κέβης, τοῦτό γε φαίνεται. ὁ μέν-
τοι νυνδὴ ἔλεγες, τὸ τοὺς φιλοσόφους ῥαδίως ἂν ἐθέλῃν
ἀποθνήσκειν, ἔοικεν τοῦτο, ὦ Σώκρατες, ἀτόπῳ, εἴπερ ὁ
νυνδὴ ἐλέγομεν εὐλόγως ἔχει, τὸ θεόν τε εἶναι τὸν ἐπιμε-
λούμενον ἡμῶν καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα εἶναι. τὸ γὰρ μὴ
ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους ἐκ ταύτης τῆς θεραπείας

Stephanus page 62, section d, line 5

ἀπιόντας, ἐν ἣ ἐπιστατοῦσιν αὐτῶν οἵπερ ἄριστοί εἰσιν τῶν
ὄντων ἐπιστάται, θεοί, οὐκ ἔχει λόγον· οὐ γάρ που αὐτός γε
αὐτοῦ οἶται ἄμεινον ἐπιμελήσεσθαι ἐλεύθερος γενόμενος.
ἀλλ' ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος τάχ' ἂν οἰηθείη ταῦτα, φευκτέον
εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότη, καὶ οὐκ ἂν λογίζοιτο ὅτι οὐ δεῖ ἀπό-
γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύγειν ἀλλ' ὅτι μάλιστα παραμένειν, διὸ
ἀλογίστεως ἂν φεύγοι· ὁ δὲ νῦν ἔχων ἐπιθυμοῖ που ἂν αἰεὶ
εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. καίτοι οὕτως, ὦ Σώκρατες,
τοῦναντίον εἶναι εἰκός ἢ ὁ νυνδὴ ἐλέγετο· τοὺς μὲν γὰρ
φρονίμους ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας πρέπει, τοὺς δὲ ἄφρονας

Stephanus page 62, section e, line 7

χαίρειν.

Ἀκούσας οὖν ὁ Σωκράτης ἡσθῆναί τέ μοι ἔδοξε τῇ τοῦ
Κέβητος πραγματείᾳ, καὶ ἐπιβλέψας εἰς ἡμᾶς, Αἰεὶ τοι,
ἔφη, [ὁ] Κέβης λόγους τινὰς ἀνερευνᾷ, καὶ οὐ πάνυ εὐθέως
ἐθέλει πείθεσθαι ὅτι ἂν τις εἴπῃ.

Καὶ ὁ Σιμμίας, Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, νῦν γέ μοι
δοκεῖ τι καὶ αὐτῷ λέγειν Κέβης· τί γὰρ ἂν βουλόμενοι
ἄνδρες σοφοὶ ὡς ἀληθῶς δεσπότης ἀμείνους αὐτῶν φεύγοιεν
καὶ ῥαδίως ἀπαλλάττοντο αὐτῶν; καί μοι δοκεῖ Κέβης εἰς
σὲ τείνειν τὸν λόγον, ὅτι οὕτω ῥαδίως φέρεις καὶ ἡμᾶς

Stephanus page 63, section a, line 9

ἀπολείπων καὶ ἄρχοντας ἀγαθοὺς, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖς, θεοὺς.

Δίκαια, ἔφη, λέγετε· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς λέγειν ὅτι χρή με
πρὸς ταῦτα ἀπολογήσασθαι ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Φέρε δὴ, ἢ δ' ὅς, πειραθῶ πιθανώτερον πρὸς ὑμᾶς ἀπολο-
γήσασθαι ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὦ Σιμμία
τε καὶ Κέβης, εἰ μὲν μὴ ᾧμην ἥξειν πρῶτον μὲν παρὰ
θεοὺς ἄλλους σοφοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, ἔπειτα καὶ παρ'
ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἡδίκουν

Stephanus page 63, section b, line 9

ἂν οὐκ ἀγανακτῶν τῷ θανάτῳ· νῦν δὲ εὖ ἴστε ὅτι παρ'
ἄνδρας τε ἐλπίζω ἀφίξεσθαι ἀγαθοὺς - καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν

πάνυ δισχυρισαίμην - ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότης πάνυ ἀγαθοὺς ἤξειν, εὖ ἴστε ὅτι εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων δισχυρισαίμην ἂν καὶ τοῦτο. ὥστε διὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὐελπίς εἰμι εἶναι τι τοῖς τετελευτηκόσι καί, ὥσπερ γε καὶ πάλαι λέγεται, πολὺ ἄμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς.

Τί οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες; αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι, ἢ καὶν ἡμῖν μεταδοίης;

Stephanus page 63, section d, line 1

κοινὸν γὰρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθὸν τοῦτο, καὶ ἅμα σοι ἡ ἀπολογία ἔσται, ἐὰν ἅπερ λέγεις ἡμᾶς πείσης.

Ἀλλὰ πειράσομαι, ἔφη. πρῶτον δὲ Κρίτωνα τόνδε σκεψώμεθα τί ἐστὶν ὃ βούλεσθαί μοι δοκεῖ πάλαι εἰπεῖν.

Τί δέ, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κρίτων, ἄλλο γε ἢ πάλαι μοι λέγει ὁ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον ὅτι χρή σοι φράζειν ὥς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι; φησὶ γὰρ θερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλεγομένους, δεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ· εἰ δὲ μή, ἐνίστε ἀναγκάζεσθαι καὶ δις καὶ τρίς πίνειν τοὺς τι τοιοῦτον ποιοῦντας.

Stephanus page 63, section e, line 3

Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἔα, ἔφη, χαίρειν αὐτόν· ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω ὥς καὶ δις δώσων, ἐὰν δὲ δέη, καὶ τρίς.

Ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ἤδη, ἔφη ὁ Κρίτων· ἀλλὰ μοι πάλαι πράγματα παρέχει.

Ἔα αὐτόν, ἔφη. ἀλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βούλομαι ἤδη τὸν λόγον ἀποδοῦναι, ὥς μοι φαίνεται εἰκότως ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίψας τὸν βίον θαρρεῖν μέλλων ἀποθανεῖσθαι καὶ εὐελπίς εἶναι ἐκεῖ μέγιστα οἶσεσθαι ἀγαθὰ ἐπειδὴν τελευτήσῃ. πῶς ἂν οὖν δὴ τοῦθ' οὕτως ἔχοι, ὦ

Stephanus page 64, section a, line 3

Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἐγὼ πειράσομαι φράσαι.

Κινδυνεύουσι γὰρ ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας λεληθέναι τοὺς ἄλλους ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἄτοπον δήπου ἂν εἴη προθυμεῖσθαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο, ἥκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν ὃ πάλαι προθυμοῦντό τε καὶ ἐπετήδευον.

Καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας, Νῆ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με νυνδὴ γελασεῖοντα ἐποίησας γελάσαι. οἶμαι γὰρ ἂν τοὺς πολλοὺς αὐτὸ τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὖ πάνυ

Stephanus page 64, section b, line 3

εἰρησθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας - καὶ συμφάναι ἂν τοὺς μὲν παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους καὶ πάνυ - ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι, καὶ σφᾶς γε οὐ λελήθασιν ὅτι ἄξιοί εἰσιν τοῦτο πάσχειν.

Καὶ ἀληθῆ γ' ἂν λέγοιεν, ὦ Σιμμία, πλὴν γε τοῦ σφᾶς μὴ λεληθέναι. λέληθεν γὰρ αὐτοὺς ἥ τε θανατῶσι καὶ ἥ ἄξιοί εἰσιν θανάτου καὶ οἴου θανάτου οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι. εἵπωμεν γάρ, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, χαίρειν εἰπόντες ἐκεῖνοις· ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι; Πάνυ γε, ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Σιμμίας.

Stephanus page 64, section c, line 4

Ἄρα μὴ ἄλλο τι ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴν; καὶ εἶναι τοῦτο τὸ τεθνάναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν [ἀπὸ] τοῦ σώματος ἀπαλλαγεῖσθαι αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι; Ἄρα μὴ ἄλλο τι ἢ ὁ θάνατος ἢ τοῦτο;

Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη.

Σκέψαι δὴ, ὦγαθέ, ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ συνδοκῇ ἅπερ ἐμοί· ἐκ γὰρ τούτων μᾶλλον οἶμαι ἡμᾶς εἴσεσθαι περὶ ὧν σκοποῦμεν. φαίνεται σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας τὰς τοιάσδε, οἷον σιτίων [τε]

Stephanus page 64, section d, line 4

καὶ ποτῶν;

Ἦκιστα, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Τί δὲ τὰς τῶν ἀφροδισίων;

Οὐδαμῶς.

Τί δὲ τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας; δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος; οἷον ἱματίων διαφερόντων κτήσεις καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα πότερον τιμᾶν δοκεῖ σοι ἢ ἀτιμάζειν, καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν;

Ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὅ γε ὡς ἀληθῶς φιλό-

Stephanus page 64, section e, line 3

σοφος.

Οὐκοῦν ὅλως δοκεῖ σοι, ἔφη, ἢ τοῦ τοιούτου πραγματεία οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθ' ὅσον δύναται ἀφεστάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι;

Ἔμοιγε.

Ἄρ' οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δηλὸς ἐστὶν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅτι μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; Φαίνεται.

Καὶ δοκεῖ γέ που, ὦ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις

ᾧ μηδὲν ἡδὺ τῶν τοιούτων μηδὲ μετέχει αὐτῶν οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι ὁ μηδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν αἱ διὰ τοῦ σώματος εἰσιν.

Πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις.

Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν; πό-
τερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα ἢ οὐ, ἐάν τις αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσει
κοινωνὸν συμπαραλαμβάνῃ; οἷον τὸ τοιόνδε λέγω· ἄρα ἔχει
ἀληθείαν τινα ὅψις τε καὶ ἀκοὴ τοῖς ἀνθρώποις, ἢ τὰ γε
τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἡμῖν ἀεὶ θρυλοῦσιν, ὅτι οὐτ' ἀκούομεν
ἀκριβὲς οὐδὲν οὔτε ὁρῶμεν; καίτοι εἰ αὐταὶ τῶν περὶ τὸ

σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς εἰσιν μηδὲ σαφεῖς, σχολῇ
αἱ γε ἄλλαι· πᾶσαι γάρ που τούτων φαυλότεραί εἰσιν. ἢ
σοὶ οὐ δοκοῦσιν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Πότε οὖν, ἢ δ' ὅς, ἡ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἄπτεται; ὅταν
μὲν γὰρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, δῆλον ὅτι
τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ.

Ἀληθῆ λέγεις.

Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τῷ λογίζεσθαι εἶπερ που ἄλλοθι κατά-
δηλον αὐτῇ γίγνεται τι τῶν ὄντων;

Ναί.

Λογίζεται δέ γέ που τότε κάλλιστα, ὅταν αὐτὴν τούτων
μηδὲν παραλυπῇ, μήτε ἀκοὴ μήτε ὅψις μήτε ἀλγηδὼν μηδέ
τις ἡδονή, ἀλλ' ὅτι μάλιστα αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνηται ἐῷσα
χαίρειν τὸ σῶμα, καὶ καθ' ὅσον δύναται μὴ κοινωνοῦσα
αὐτῷ μηδ' ἀπτομένη ὁρέγεται τοῦ ὄντος.

Ἔστι ταῦτα.

Οὐκοῦν καὶ ἐνταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα
ἀτιμάζει τὸ σῶμα καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτὴ καθ'
αὐτὴν γίγνεσθαι;

Φαίνεται.

Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ὦ Συμμία; φαμέν τι εἶναι δίκαιον
αὐτὸ ἢ οὐδέν;

Φαμέν μέντοι νῆ Δία.

Καὶ αὖ καλὸν γέ τι καὶ ἀγαθόν;

Πῶς δ' οὐ;

Ἦδη οὖν πάποτε τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες;

Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς.

Ἀλλ' ἄλλη τινὲς αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω

αὐτῶν; λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγιείας,

Stephanus page 65, section d, line 13

ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας ὃ
τυγχάνει ἕκαστον ὄν· ἄρα διὰ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ
ἀληθέστατον θεωρεῖται, ἢ ὧδε ἔχει· ὃς ἂν μάλιστα ἡμῶν
καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσῃται αὐτὸ ἕκαστον διανοηθῆναι
περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα ἴοι τοῦ γινῶναι ἕκαστον;
Πάνν μὲν οὖν.

Ἄρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσειεν καθαρώτατα ὅστις
ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἴοι ἐφ' ἕκαστον, μήτε τιν'
ὄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι μήτε [τινὰ] ἄλλην
αἴσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ

Stephanus page 66, section a, line 2

καθ' αὐτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰλι-

κρινὲς ἕκαστον ἐπιχειροῖ θηρεῦναι τῶν ὄντων, ἀπαλλαγεῖς
ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὠτῶν καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν σύμ-
παντος τοῦ σώματος, ὡς ταραττοντος καὶ οὐκ ἑώντος τὴν
ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν ὅταν κοινωνῇ;
Ἄρ' οὐχ οὗτός ἐστιν, ὃ Σιμμία, εἴπερ τις [καὶ] ἄλλος ὁ
τευξόμενος τοῦ ὄντος;

Ὑπερφυῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἀληθῆ λέγεις, ὢ
Σώκρατες.

Stephanus page 66, section b, line 1

Οὐκοῦν ἀνάγκη, ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίστασθαι
δόξαν τοιάνδε τινὰ τοῖς γνησίως φιλοσόφοις, ὥστε καὶ πρὸς
ἀλλήλους τοιαῦτα ἅττα λέγειν, ὅτι “Κινδυνεύει τοι ὥσπερ
ἀτραπὸς τις ἐκφέρειν ἡμᾶς [μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει],
ὅτι, ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν καὶ συμπεφυρμένη ἢ ἡμῶν ἢ
ψυχὴ μετὰ τοιούτου κακοῦ, οὐ μή ποτε κτησώμεθα ἱκανῶς
οὗ ἐπιθυμοῦμεν· φαιδρὸν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. μυρίας
μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαίαν
τροφὴν· ἔτι δέ, ἂν τινες νόσοι προσπέσωσιν, ἐμποδίζουσιν
ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν. ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ

Stephanus page 66, section c, line 3

φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν καὶ φλυαρίας ἐμπίμπλησιν
ἡμᾶς πολλῆς, ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι ὑπ'
αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. καὶ
γὰρ πολέμους καὶ στάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει ἢ
τὸ σῶμα καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι. διὰ γὰρ τὴν τῶν χρη-
μάτων κτῆσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίνονται, τὰ δὲ χρήματα
ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου

θεραπεία· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας περὶ
διὰ πάντα ταῦτα. τὸ δ' ἔσχατον πάντων ὅτι, ἐάν τις
ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ καὶ τραπώμεθα πρὸς τὸ

Stephanus page 66, section d, line 5

σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὐτὸ πανταχοῦ παραπίπτον
θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ
δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν τάληθές. ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν
δέδεικται ὅτι, εἰ μέλλομέν ποτε καθαρῶς τι εἴσεσθαι,
ἀπαλλακτέον αὐτοῦ καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ
πράγματα· καὶ τότε, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἔσται οὗ ἐπιθυμοῦμέν
τε καὶ φαμεν ἐρασταὶ εἶναι, φρονήσεως, ἐπειδὴν τελευτή-
σωμεν, ὡς ὁ λόγος σημαίνει, ζῶσιν δὲ οὐ. εἰ γὰρ μὴ οἷόν
τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρῶς γινῶναι, δυοῖν θάτερον,
ἢ οὐδαμοῦ ἔστιν κτήσασθαι τὸ εἰδέναι ἢ τελευτήσασιν· τότε

Stephanus page 67, section a, line 1

γὰρ αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἡ ψυχὴ ἔσται χωρὶς τοῦ σώματος,
πρότερον δ' οὐ. καὶ ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν, οὕτως, ὡς ἔοικεν,
ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐάν ὅτι μάλιστα μηδὲν
ὁμιλῶμεν τῷ σώματι μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη,
μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως, ἀλλὰ καθαρεύωμεν
ἀπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς· καὶ οὕτω μὲν
καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὡς τὸ
εἰκὸς μετὰ τοιούτων τε ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν
αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές, τοῦτο δ' ἔστιν ἴσως τὸ ἀληθές·
μὴ καθαρῷ γὰρ καθαρῷ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ.”

Stephanus page 67, section b, line 3

τοιαῦτα οἶμαι, ὦ Σιμμία, ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους
λέγειν τε καὶ δοξάζειν πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς. ἢ οὐ
δοκεῖ σοι οὕτως;

Παντός γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.

Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ταῦτα ἀληθῆ, ὦ ἑταῖρε,
πολλὴ ἐλπίς ἀφικομένῳ οἷ ἐγὼ πορεύομαι, ἐκεῖ ἱκανῶς,
εἴπερ που ἄλλοθι, κτήσασθαι τοῦτο οὗ ἕνεκα ἡ πολλὴ
πραγματεία ἡμῖν ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ γέγονεν, ὥστε ἢ γε
ἀποδημία ἢ νῦν μοι προστεταγμένη μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος
γίνεται καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ ὅς ἡγεῖται οἱ παρεσκευάσθαι τὴν

Stephanus page 67, section c, line 3

διάνοιαν ὥσπερ κεκαθαρμένην.

Πάνν μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Κάθαρσις δὲ εἶναι ἄρα οὐ τοῦτο συμβαίνει, ὅπερ πάλαι
ἐν τῷ λόγῳ λέγεται, τὸ χωρίζειν ὅτι μάλιστα ἀπὸ τοῦ
σώματος τὴν ψυχὴν καὶ ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὐτὴν παντα-

χόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγείρεσθαι τε καὶ ἀθροίζεσθαι,
καὶ οἰκεῖν κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι καὶ ἐν τῷ
ἔπειτα μόνῃν καθ' αὐτήν, ἐκλυομένην ὥσπερ [ἐκ] δεσμῶν ἐκ
τοῦ σώματος;
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Stephanus page 67, section d, line 4

Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμός
ψυχῆς ἀπὸ σώματος;
Παντάπασί γε, ἦ δ' ὅς.
Λύειν δέ γε αὐτήν, ὥς φαμεν, προθυμοῦνται ἀεὶ μάλιστα
καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρθῶς, καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ
τοῦτό ἐστιν τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμός ψυχῆς
ἀπὸ σώματος· ἦ οὐ;
Φαίνεται.
Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἂν εἴη ἄνδρα
παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὅτι ἐγγυτάτῳ ὄντα τοῦ

Stephanus page 67, section e, line 2

τεθνάναι οὕτω ζῆν, κάπειθ' ἤκοντος αὐτῷ τούτου ἀγανακτεῖν;
Γελοῖον· πῶς δ' οὐ;
Τῷ ὄντι ἄρα, ἔφη, ὦ Σιμμία, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες
ἀποθνήσκουν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥκιστα αὐτοῖς
ἀνθρώπων φοβερὸν. ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει. εἰ γὰρ δια-
βέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὐτήν
ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου εἰ
φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ
ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν, οἱ ἀφικομένοις ἐλπίς ἐστίν οὗ διὰ βίου
ἥρων τυχεῖν - ἥρων δὲ φρονήσεως - ᾧ τε διεβέβληντο, τούτου

Stephanus page 68, section a, line 3

ἀπηλλάχθαι συνόντος αὐτοῖς; ἢ ἀνθρωπίνων μὲν παιδικῶν
καὶ γυναικῶν καὶ ὑέων ἀποθανόντων πολλοὶ δὴ ἐκόντες
ἠθέλησαν εἰς Αἴδου μετελθεῖν, ὑπὸ ταύτης ἀγόμενοι τῆς
ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὄψεσθαι τε ἐκεῖ ὧν ἐπεθύμουν καὶ συνέσε-
σθαι· φρονήσεως δὲ ἄρα τις τῷ ὄντι ἐρῶν, καὶ λαβὼν σφόδρα
τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαμοῦ ἄλλοθι ἐντεύξεσθαι αὐτῇ
ἀξίως λόγου ἢ ἐν Αἴδου, ἀγανακτήσει τε ἀποθνήσκων καὶ
οὐχ ἄσμενος εἰσιν αὐτόσε; οἶεσθαι γε χρή, ἐὰν τῷ ὄντι γε
ἦ, ὦ ἑταῖρε, φιλόσοφος· σφόδρα γὰρ αὐτῷ ταῦτα δόξει,
μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς ἐντεύξεσθαι φρονήσει ἀλλ' ἢ ἐκεῖ.

Stephanus page 68, section b, line 5

εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, οὐ πολλὴ ἂν
ἀλογία εἴη εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος;
Πολλὴ μέντοι νῆ Δία, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρός, ὃν
ἂν ἴδῃς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ ἄρ'
ἦν φιλόσοφος ἀλλὰ τις φιλοσώματος; ὁ αὐτὸς δέ που
οὗτος τυγχάνει ὦν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος, ἥτοι τὰ
ἕτερα τούτων ἢ ἀμφότερα.
Πάνυ, ἔφη, ἔχει οὕτως ὥς λέγεις.
Ἄρ' οὖν, ἔφη, ὦ Σιμμία, οὐ καὶ ἡ ὀνομαζομένη ἀνδρεία

Stephanus page 68, section c, line 6

τοῖς οὕτω διακειμένοις μάλιστα προσήκει;
Πάντως δήπου, ἔφη.
Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη, ἣν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι
σωφροσύνην, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπτοῆσθαι ἀλλ'
ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἄρ' οὐ τούτοις μόνοις προσήκει,
τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὀλιγωροῦσιν τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ
ζῶσιν;
Ἀνάγκη, ἔφη.
Εἰ γὰρ ἐθέλεις, ἦ δ' ὅς, ἐννοῆσαι τήν γε τῶν ἄλλων
ἀνδρείαν τε καὶ σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι ἄτοπος.

Stephanus page 68, section d, line 4

Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες;
Οἶσθα, ἦ δ' ὅς, ὅτι τὸν θάνατον ἡγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι
τῶν μεγάλων κακῶν;
Καὶ μάλ', ἔφη.
Οὐκοῦν φόβῳ μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν αὐτῶν οἱ
ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον, ὅταν ὑπομένωσιν;
Ἦστι ταῦτα.
Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δέει ἀνδρεῖοί εἰσι πάντες πλὴν οἱ
φιλόσοφοι· καίτοι ἄλογόν γε δέει τινὰ καὶ δειλίᾳ ἀνδρεῖον
εἶναι.

Stephanus page 68, section e, line 1

Πάνυ μὲν οὖν.
Τί δὲ οἱ κόσμιοι αὐτῶν; οὐ ταῦτὸν τοῦτο πεπόνθασιν·
ἀκολασίᾳ τινὶ σῶφρονές εἰσιν; καίτοι φαμέν γε ἀδύνατον
εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει τούτῳ ὅμοιον τὸ πάθος
τὸ περὶ ταύτην τὴν εὐήθη σωφροσύνην· φοβούμενοι γὰρ
ἐτέρων ἡδονῶν στερηθῆναι καὶ ἐπιθυμοῦντες ἐκείνων, ἄλλων
ἀπέχονται ὑπ' ἄλλων κρατούμενοι. καίτοι καλοῦσιν γε ἀκο-
λασίαν τὸ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἄρχεσθαι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει
αὐτοῖς κρατούμενοις ὑφ' ἡδονῶν κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν.

Stephanus page 69, section a, line 3

τοῦτο δ' ὅμοιόν ἐστιν ᾧ νυνδὴ ἐλέγετο, τῷ τρόπον τινὰ δι'

ἀκολασίαν αὐτοὺς σεσωφρονίσθαι.

Ἦοικε γάρ.

Ὡ μακάριε Συμμία, μὴ γὰρ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθὴ πρὸς ἀρετὴν ἀλλαγὴ, ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς καὶ λύπας πρὸς λύπας καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι, [καὶ] μείζω πρὸς ἐλάττω ὥσπερ νομίσματα, ἀλλ' ἢ ἐκεῖνο μόνον τὸ νόμισμα ὀρθόν, ἀντὶ οὗ δεῖ πάντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, φρόνησις, [καὶ τούτου μὲν πάντα] καὶ μετὰ τούτου [ὠνούμενά τε καὶ πιπρασκόμενα] τῷ ὄντι ἢ καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ

Stephanus page 69, section b, line 3

δικαιοσύνη καὶ συλλήβδην ἀληθοῦς ἀρετῇ, μετὰ φρονήσεως, καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων καὶ ἡδονῶν καὶ φόβων καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων· χωριζόμενα δὲ φρονήσεως [καὶ] ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων μὴ σκιαγραφία τις ἢ ἡ τοιαύτη ἀρετὴ καὶ τῷ ὄντι ἀνδραποδώδης τε καὶ οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς ἔχει, τὸ δ' ἀληθὲς τῷ ὄντι ἢ κάθαρσις τις τῶν τοιούτων πάντων καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία, καὶ αὕτη ἡ φρόνησις μὴ καθαρμός τις ἢ. καὶ κινδυνεύουσι καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν οὗτοι καταστήσαντες οὐ φαῦλοί τινες εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὄντι

Stephanus page 69, section c, line 5

πάσαι αἰνίττεσθαι ὅτι ὁς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς Αἶδου ἀφίκηται ἐν βορβόρῳ κείσεται, ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἐκεῖσε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκήσει. εἰσὶν γὰρ δὴ, [ὥς] φασιν οἱ περὶ τὰς τελετὰς, “ναρθηκοφόροι μὲν πολλοί, βάκχοι δὲ τε παῦροι.” οὗτοι δ' εἰσὶν κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφιλοσοφηκότες ὀρθῶς. ὦν δὴ καὶ ἐγὼ κατὰ γε τὸ δυνατόν οὐδὲν ἀπέλιπον ἐν τῷ βίῳ ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προουθυμήθην γενέσθαι· εἰ δ' ὀρθῶς προουθυμήθην καὶ τι ἡγύσαμεν, ἐκεῖσε ἐλθόντες τὸ σαφὲς εἰσόμεθα, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, ὀλίγον ὕστερον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ.

Stephanus page 69, section d, line 7

ταῦτ' οὖν ἐγώ, ἔφη, ὦ Συμμία τε καὶ Κέβης, ἀπολογοῦμαι, ὥς εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπολείπων καὶ τοὺς ἐνθάδε δεσπότας οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδ' ἀγανακτῶ, ἡγούμενος κάκεῖ οὐδὲν ἥττον ἢ ἐνθάδε δεσπότης τε ἀγαθοῖς ἐντεύξεσθαι καὶ ἐταίροις· [τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπιστίαν παρέχει]· εἴ τι οὖν ὑμῖν πιθανώτερός εἰμι ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς, εὖ ἂν ἔχοι.

Εἰπόντος δὲ τοῦ Σωκράτους ταῦτα, ὑπολαβὼν ὁ Κέβης ἔφη· Ὡ Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα ἔμοιγε δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς ψυχῆς πολλὴν ἀπιστίαν παρέχει τοῖς ἀνθρώποις

Stephanus page 70, section a, line 2

μή, ἐπειδὴν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, οὐδαμοῦ ἔτι ἦ, ἀλλ' ἐκείνη
τῇ ἡμέρᾳ διαφθείρηται τε καὶ ἀπολλύηται ἢ ἂν ὁ ἄνθρωπος ἀπο-
θνήσκῃ, εὐθὺς ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος, καὶ ἐκβαίνουσα
ὥσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα οἴχεται διαπτομένη
καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἦ. ἐπεὶ, εἴπερ εἴη που αὐτὴ καθ'
αὐτὴν συνηθροισμένη καὶ ἀπηλλαγμένη τούτων τῶν κακῶν
ῶν σὺ νυνδὴ διῆλθες, πολλὴ ἂν εἴη ἐλπίς καὶ καλή, ὦ
Σώκρατες, ὡς ἀληθῆ ἔστιν ἃ σὺ λέγεις· ἀλλὰ τοῦτο δὴ
ἴσως οὐκ ὀλίγης παραμυθίας δεῖται καὶ πίστεως, ὡς ἔστι τε
ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τινα δύναμιν ἔχει καὶ

Stephanus page 70, section b, line 4

φρόνησιν.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὦ Κέβης· ἀλλὰ τί δὴ
ποιῶμεν; ἢ περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυθολογῶμεν, εἴτε
εἰκὸς οὕτως ἔχειν εἴτε μή;

Ἐγὼ γοῦν, ἔφη ὁ Κέβης, ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι ἥντινα
δόξαν ἔχεις περὶ αὐτῶν.

Οὐκ οὔν γ' ἂν οἶμαι, ἢ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, εἰπεῖν τινα νῦν
ἀκούσαντα, οὐδ' εἰ κωμωδοποιὸς εἴη, ὡς ἀδολεσχῶ καὶ οὐ
περὶ προσηκόντων τοῦς λόγους ποιούμαι. εἰ οὖν δοκεῖ, χρὴ
διασκοπεῖσθαι.

Stephanus page 70, section c, line 4

Σκεψώμεθα δὲ αὐτὸ τῇδε πῃ, εἴτ' ἄρα ἐν Αἴδου εἰσὶν αἱ
ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων εἴτε καὶ οὐ. παλαιὸς
μὲν οὖν ἔστι τις λόγος οὗ μεμνήμεθα, ὡς εἰσὶν ἐνθένδε
ἀφικόμεναι ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται καὶ γί-
γνονται ἐκ τῶν τεθνεώτων· καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν
γίγνεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοῦς ζῶντας, ἄλλο τι ἢ εἶεν
ἂν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐκεῖ; οὐ γὰρ ἂν που πάλιν ἐγίγνοντο μὴ
οὔσαι, καὶ τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον τοῦ ταῦτ' εἶναι, εἰ τῷ
ὄντι φανερόν γίγνοιτο ὅτι οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν γίγνονται οἱ
ζῶντες ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων· εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο, ἄλλου ἂν

Stephanus page 70, section d, line 5

του δέοι λόγου.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης.

Μὴ τοίνυν κατ' ἀνθρώπων, ἢ δ' ὅς, σκόπει μόνον τοῦτο,
εἰ βούλει ῥᾶον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ
φυτῶν, καὶ συλλήβδην ὅσαπερ ἔχει γένεσιν περὶ πάντων
ἴδωμεν ἄρ' οὕτως γίγνεται πάντα, οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν
ἐναντίων τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχάνει ὄν τοιοῦτόν τι, οἷον τὸ
καλὸν τῷ αἰσχυρῷ ἐναντίον που καὶ δίκαιον ἀδίκῳ, καὶ ἄλλα
δὴ μυρία οὕτως ἔχει. τοῦτο οὖν σκεψώμεθα, ἄρα ἀναγκαῖον

ὅσοις ἔστι τι ἐναντίον, μηδαμόθεν ἄλλοθεν αὐτὸ γίνεσθαι

Stephanus page 70, section e, line 6

ἢ ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου. οἷον ὅταν μείζον τι γίγνηται,
ἀνάγκη πρὸς ἐλάττονος ὄντος πρότερον ἔπειτα μείζον
γίνεσθαι;

Ναί.

Οὐκοῦν κἂν ἔλαττον γίγνηται, ἐκ μείζονος ὄντος πρότερον
ὑστερον ἔλαττον γενήσεται;

Ἦστιν οὕτω, ἔφη.

Καὶ μὴν ἐξ ἰσχυροτέρου γε τὸ ἀσθενέστερον καὶ ἐκ βρα-
δυτέρου τὸ θᾶπτον;

Πάνυ γε.

Stephanus page 71, section a, line 6

Τί δέ; ἂν τι χειρὸν γίγνηται, οὐκ ἐξ ἀμείνονος, καὶ ἂν
δικαιότερον, ἐξ ἀδικωτέρου;

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἰκανῶς οὖν, ἔφη, ἔχομεν τοῦτο, ὅτι πάντα οὕτω γίγνεται,
ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα;

Πάνυ γε.

Τί δ' αὖ; ἔστι τι καὶ τοιόνδε ἐν αὐτοῖς, οἷον μεταξὺ
ἀμφοτέρων πάντων τῶν ἐναντίων δυοῖν ὄντων δύο γενέσεις,
ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου ἐπὶ τὸ ἕτερον, ἀπὸ δ' αὖ τοῦ ἑτέρου
πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον· μείζονος μὲν πράγματος καὶ ἐλάττονος

Stephanus page 71, section b, line 3

μεταξὺ αὐξήσις καὶ φθίσις, καὶ καλοῦμεν οὕτω τὸ μὲν αὐξά-
νεσθαι, τὸ δὲ φθίνειν;

Ναί, ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, καὶ ψύχεσθαι
καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω, κἂν εἰ μὴ χρώμεθα τοῖς
ὀνόμασιν ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἔργῳ γοῦν πανταχοῦ οὕτως ἔχειν
ἀναγκαῖον, γίνεσθαι τε αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων γένεσίν τε εἶναι
ἐκατέρου εἰς ἄλληλα;

Πάνυ μὲν οὖν, ἦ δ' ὅς.

Τί οὖν; ἔφη, τῷ ζῆν ἐστὶ τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ

Stephanus page 71, section c, line 2

ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Τί;

Τὸ τεθνάναι, ἔφη.

Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τε γίγνεται ταῦτα, εἴπερ ἐναντία
ἐστιν, καὶ αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτοῖν μεταξὺ δύο δυοῖν ὄντων;

Πῶς γὰρ οὐ;

Τὴν μὲν τοίνυν ἑτέραν συζυγίαν ὧν νυνδὴ ἔλεγον ἐγώ
σοι, ἔφη, ἐρῶ, ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὴν καὶ τὰς γενέσεις· σὺ
δὲ μοι τὴν ἑτέραν. λέγω δὲ τὸ μὲν καθεύδειν, τὸ δὲ ἐγρη-

Stephanus page 71, section c, line 12

γορέναι, καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐγρηγορέναι γίγνεσθαι καὶ
ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν, καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῖν
τὴν μὲν καταδαρθάνειν εἶναι, τὴν δ' ἀνεγείρεσθαι. ἱκανῶς
σοι, ἔφη, ἢ οὐ;

Πάνυ μὲν οὖν.

Λέγε δὴ μοι καὶ σύ, ἔφη, οὕτω περὶ ζωῆς καὶ θανάτου.
οὐκ ἐναντίον μὲν φῆς τῷ ζῆν τὸ τεθνάναι εἶναι;

Ἐγώ γε.

Γίγνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων;

Ναί.

Stephanus page 71, section d, line 10

Ἐξ οὖν τοῦ ζῶντος τί τὸ γιγνόμενον;

Τὸ τεθνηκός, ἔφη.

Τί δέ, ἢ δ' ὅς, ἐκ τοῦ τεθνεώτος;

Ἀναγκαῖον, ἔφη, ὁμολογεῖν ὅτι τὸ ζῶν.

Ἐκ τῶν τεθνεώτων ἄρα, ὦ Κέβης, τὰ ζῶντά τε καὶ οἱ
ζῶντες γίγνονται;

Φαίνεται, ἔφη.

Εἰσὶν ἄρα, ἔφη, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν Αἴδου.

Ἦ οἶκεν.

Οὐκοῦν καὶ τοῖν γενεσέοιν τοῖν περὶ ταῦτα ἢ γ' ἑτέρα

Stephanus page 71, section e, line 5

σαφὴς οὕσα τυγχάνει; τὸ γὰρ ἀποθνήσκειν σαφὲς δήπου,
ἢ οὐ;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Πῶς οὖν, ἢ δ' ὅς, ποιήσομεν; οὐκ ἀνταποδώσομεν τὴν
ἐναντίαν γένεσιν, ἀλλὰ ταύτη χωλὴ ἔσται ἢ φύσις; ἢ ἀνάγκη
ἀποδοῦναι τῷ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν τινὰ γένεσιν;

Πάντως που, ἔφη.

Τίνα ταύτην;

Τὸ ἀναβιώσκεισθαι.

Stephanus page 71, section e, line 14

Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, εἴπερ ἔστι τὸ ἀναβιώσκεισθαι, ἐκ τῶν
τεθνεώτων ἂν εἴη γένεσις εἰς τοὺς ζῶντας αὕτη, τὸ ἀνα-
βιώσκεισθαι;

Πάνυ γε.

Ὅμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτη τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν

τεθνεώτων γεγονέναι οὐδὲν ἦττον ἢ τοὺς τεθνεώτας ἐκ τῶν ζώντων, τούτου δὲ ὄντος ἱκανόν που ἐδόκει τεκμήριον εἶναι ὅτι ἀναγκαῖον τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναί που, ὅθεν δὴ πάλιν γίνεσθαι.

Δοκεῖ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὁμολογημένων

Stephanus page 72, section a, line 10

ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν.

Ἴδὲ τοίνυν οὕτως, ἔφη, ὦ Κέβης, ὅτι οὐδ' ἀδίκως ὁμολογήκαμεν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. εἰ γὰρ μὴ ἀεὶ ἀνταποδιδοίη τὰ ἕτερα τοῖς ἑτέροις γινόμενα, ὥσπερὶ κύκλω περιούonta, ἀλλ' εὐθεῖά τις εἴη ἢ γένεσις ἐκ τοῦ ἑτέρου μόνον εἰς τὸ καταντικρὺ καὶ μὴ ἀνακάμπτοι πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον μηδὲ καμπὴν ποιοῖτο, οἷσθ' ὅτι πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη καὶ τὸ αὐτὸ πάθος ἂν πάθοι καὶ παύσαιτο γινόμενα;

Πῶς λέγεις; ἔφη.

Οὐδὲν χαλεπόν, ἦ δ' ὅς, ἐννοῆσαι ὁ λέγω· ἀλλ' οἷον εἰ

Stephanus page 72, section b, line 8

τὸ καταδαρθάνειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταποδιδοίη γινόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, οἷσθ' ὅτι τελευτῶντα πάντ' <ἂν> λῆρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειεν καὶ οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο διὰ τὸ καὶ τᾶλλα πάντα ταῦτόν ἐκείνῳ πεπονθέναι, καθεύδειν. κἂν εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μή, ταχὺ ἂν τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γερονὸς εἴη, “Ὁμοῦ πάντα χρήματα.” ὡσαύτως δέ, ὦ φίλε Κέβης, καὶ εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάντα ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο, ἄρ' οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα

Stephanus page 72, section d, line 1

τεθνάναι καὶ μηδὲν ζῆν; εἰ γὰρ ἐκ μὲν τῶν ἄλλων τὰ ζῶντα γίνοιτο, τὰ δὲ ζῶντα θνήσκοι, τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντα καταναλωθῆναι εἰς τὸ τεθνάναι;

Οὐδὲ μία μοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κέβης, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μοι δοκεῖς παντάπασιν ἀληθῆ λέγειν.

Ἔστιν γάρ, ἔφη, ὦ Κέβης, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, παντὸς μᾶλλον οὕτω, καὶ ἡμεῖς αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἐξαπατῶμενοι ὁμολογοῦμεν, ἀλλ' ἔστι τῷ ὄντι καὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι καὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίνεσθαι καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι [καὶ ταῖς μὲν γε ἀγαθαῖς ἄμεινον εἶναι, ταῖς δὲ κακαῖς

Stephanus page 72, section e, line 2

κάκιον].

Καὶ μὴν, ἔφη ὁ Κέβης ὑπολαβών, καὶ κατ' ἐκεῖνόν γε τὸν λόγον, ὦ Σώκρατες, εἰ ἀληθὴς ἐστιν, ὃν σὺ εἶωθας

θαμὰ λέγειν, ὅτι ἡμῖν ἡ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀνάμνησις
τυγχάνει οὕσα, καὶ κατὰ τοῦτον ἀνάγκη που ἡμᾶς ἐν προτέρῳ
τινὶ χρόνῳ μεμαθηκέναι ἃ νῦν ἀναμνησκόμεθα. τοῦτο δὲ
ἀδύνατον, εἰ μὴ ἦν που ἡμῖν ἡ ψυχὴ πρὶν ἐν τῷδε τῷ ἀν-
θρωπίνῳ εἶδει γενέσθαι· ὥστε καὶ ταύτη ἀθάνατον ἡ ψυχὴ
τι ἔοικεν εἶναι.

Ἀλλὰ, ὦ Κέβης, ἔφη ὁ Σιμμίας ὑπολαβὼν, ποῖαι τούτων

Stephanus page 73, section a, line 5

αἱ ἀποδείξεις; ὑπόμνησόν με· οὐ γὰρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι
μέμνημαι.

Ἐνὶ μὲν λόγῳ, ἔφη ὁ Κέβης, καλλίστῳ, ὅτι ἐρωτώμενοι
οἱ ἄνθρωποι, ἐάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσιν πάντα ἣ
ἔχει - καίτοι εἰ μὴ ἐτύχανεν αὐτοῖς ἐπιστήμη ἐνοῦσα καὶ
ὀρθὸς λόγος, οὐκ ἂν οἰοί τ' ἦσαν τοῦτο ποιῆσαι - ἔπειτα
ἐάν τις ἐπὶ τὰ διαγράμματα ἄγῃ ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων,
ἐνταῦθα σαφέστατα κατηγορεῖ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει.

Εἰ δὲ μὴ ταύτη γε, ἔφη, πείθῃ, ὦ Σιμμία, ὁ Σωκράτης,
σκέψαι ἂν τῇδὲ πῇ σοι σκοπούμενῳ συνδόξῃ. ἀπιστεῖς γὰρ

Stephanus page 73, section b, line 5

δὴ πῶς ἡ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησίς ἐστιν;

Ἀπιστῶ μὲν [σοι] ἔγωγε, ἢ δ' ὅς ὁ Σιμμίας, οὐ, αὐτὸ δὲ
τοῦτο, ἔφη, δέομαι παθεῖν περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀναμνησθῆναι.
καὶ σχεδόν γε ἐξ ὧν Κέβης ἐπεχείρησε λέγειν ἤδη μέμνημαι
καὶ πείθομαι· οὐδὲν μεντὰν ἥττον ἀκούοιμι νῦν πῇ σὺ ἐπ-
εχείρησας λέγειν.

Τῇδ' ἔγωγε, ἢ δ' ὅς. ὁμολογοῦμεν γὰρ δήπου, εἴ τίς τι
ἀναμνησθήσεται, δεῖν αὐτὸν τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπίστασθαι.

Πάνυ γ', ἔφη.

Ἄρ' οὖν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, ὅταν ἐπιστήμη παρα-

Stephanus page 73, section c, line 5

γίγνηται τρόπῳ τοιούτῳ, ἀνάμνησιν εἶναι; λέγω δὲ τίνα
τρόπον; τόνδε. ἐάν τις τι ἕτερον ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας ἢ τινα
ἄλλην αἴσθησιν λαβὼν μὴ μόνον ἐκεῖνο γνῶ, ἀλλὰ καὶ
ἕτερον ἐννοήσῃ οὐ μὴ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη ἀλλ' ἄλλη, ἄρα
οὐχὶ τοῦτο δικαίως λέγομεν ὅτι ἀνεμνήσθη, οὐ τὴν ἐννοιαν
ἔλαβεν;

Πῶς λέγεις;

Οἷον τὰ τοιάδε· ἄλλη που ἐπιστήμη ἀνθρώπου καὶ λύρας.

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν οἶσθα ὅτι οἱ ἐρασταί, ὅταν ἴδωσιν λύραν ἢ ἱμάτιον

Stephanus page 73, section d, line 6

ἢ ἄλλο τι οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἶωθε χρῆσθαι, πάσχουσι

τοῦτο· ἔγνωσάν τε τὴν λύραν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδὸς οὗ ἦν ἡ λύρα; τοῦτο δέ ἐστιν ἀνάμνησις· ὥσπερ γε καὶ Σιμμίαν τις ἰδὼν πολλάκις Κέβητος ἀνεμνήσθη, καὶ ἄλλα πονυρία τοιαῦτ' ἂν εἴη.

Μυρία μέντοι νῆ Δία, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Οὐκοῦν, ἡ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον ἀνάμνησίς τίς ἐστι; μάλιστα μέντοι ὅταν τις τοῦτο πάθῃ περὶ ἐκεῖνα ἃ ὑπὸ χρόνου καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν ἤδη ἐπελέληστο;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Stephanus page 73, section e, line 5

Τί δέ; ἡ δ' ὅς· ἔστιν ἵππον γεγραμμένον ἰδόντα καὶ λύραν γεγραμμένην ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι, καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον Κέβητος ἀναμνησθῆναι;

Πάνυ γε.

Οὐκοῦν καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον αὐτοῦ Σιμμίου ἀναμνησθῆναι;

Ἔστι μέντοι, ἔφη.

Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ πάντα ταῦτα συμβαίνει τὴν ἀνάμνησιν εἶναι μὲν ἀφ' ὁμοίων, εἶναι δὲ καὶ ἀπὸ ἀνομοίων; Συμβαίνει.

Stephanus page 74, section a, line 5

Ἀλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀναμνησκηταί τις τι, ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖον τόδε προσπιάσχειν, ἐννοεῖν εἴτε τι ἐλλείπει τοῦτο κατὰ τὴν ὁμοιότητα εἴτε μὴ ἐκεῖνου οὗ ἀνεμνήσθη; Ἀνάγκη, ἔφη.

Σκόπει δὴ, ἡ δ' ὅς, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει. φημέν πού τι εἶναι ἴσον, οὐ ξύλον λέγω ξύλῳ οὐδὲ λίθον λίθῳ οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα πάντα ἕτερόν τι, αὐτὸ τὸ ἴσον· φῶμέν τι εἶναι ἢ μὴδέν;

Φῶμεν μέντοι νῆ Δί', ἔφη ὁ Σιμμίας, θαυμαστῶς γε.

Ἦ καὶ ἐπιστάμεθα αὐτὸ ὃ ἔστιν;

Stephanus page 74, section b, line 3

Πάνυ γε, ἡ δ' ὅς.

Πόθεν λαβόντες αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην; ἄρ' οὐκ ἐξ ὧν νυνδὴ ἐλέγομεν, ἡ ξύλα ἢ λίθους ἢ ἄλλα ἅττα ἰδόντες ἴσα, ἐκ τούτων ἐκεῖνο ἐνενοήσαμεν, ἕτερον ὃν τούτων; ἢ οὐχ ἕτερόν σοι φαίνεται; σκόπει δὲ καὶ τῇδε. ἄρ' οὐ λίθοι μὲν ἴσοι καὶ ξύλα ἐνίοτε ταῦτ' ὄντα τῷ μὲν ἴσα φαίνεται, τῷ δ' οὐ;

Πάνυ μὲν οὖν.

Τί δέ; αὐτὰ τὰ ἴσα ἔστιν ὅτε ἄνισά σοι ἐφάνη, ἢ ἡ ἰσότης ἀνισότης;

Stephanus page 74, section c, line 3

Οὐδεπώποτε γε, ὦ Σώκρατες.
Οὐ ταῦτ' ἄρα ἐστίν, ἢ δ' ὅς, ταῦτά τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ
τὸ ἴσον.

Οὐδαμῶς μοι φαίνεται, ὦ Σώκρατες.
Ἀλλὰ μὴν ἐκ τούτων γ', ἔφη, τῶν ἴσων, ἐτέρων ὄντων
ἐκείνου τοῦ ἴσου, ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην ἐννεονόηκας τε
καὶ εἴληφας;
Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.
Οὐκοῦν ἢ ὁμοίου ὄντος τούτοις ἢ ἀνομοίου;
Πάνυ γε.

Stephanus page 74, section c, line 13

Διαφέρει δέ γε, ἢ δ' ὅς, οὐδέν· ἕως ἂν ἄλλο ἰδὼν ἀπὸ
ταύτης τῆς ὀψεως ἄλλο ἐννοήσης, εἴτε ὁμοιον εἴτε ἀνόμοιον,
ἀναγκαῖον, ἔφη, αὐτὸ ἀνάμνησιν γεγονέναι.

Πάνυ μὲν οὖν.
Τί δέ; ἢ δ' ὅς· ἢ πάσχομέν τι τοιοῦτον περὶ τὰ ἐν τοῖς
ξύλοις τε καὶ οἷς νυνδὴ ἐλέγομεν τοῖς ἴσοις; ἄρα φαίνεται

ἡμῖν οὕτως ἴσα εἶναι ὥσπερ αὐτὸ τὸ ὅ ἐστιν, ἢ ἐνδεῖ τι
ἐκείνου τῷ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἢ οὐδέν;
Καὶ πολὺ γε, ἔφη, ἐνδεῖ.

Stephanus page 74, section d, line 9

Οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν, ὅταν τίς τι ἰδὼν ἐννοήσῃ ὅτι βού-
λεται μὲν τοῦτο ὃ νῦν ἐγὼ ὁρῶ εἶναι οἷον ἄλλο τι τῶν ὄντων,
ἐνδεῖ δὲ καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον εἶναι [ἴσον] οἷον ἐκεῖνο, ἀλλ'
ἔστιν φαυλότερον, ἀναγκαῖόν που τὸν τοῦτο ἐννοοῦντα τυχεῖν
προειδῶτα ἐκεῖνο ᾧ φησιν αὐτὸ προσεικέναι μὲν, ἐνδεεστέως
δὲ ἔχειν;

Ἀνάγκη.
Τί οὖν; τὸ τοιοῦτον πεπόνθαμεν καὶ ἡμεῖς ἢ οὐ περὶ τε
τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον;
Παντάπασί γε.

Stephanus page 74, section e, line 9

Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προειδέναι τὸ ἴσον πρὸ ἐκείνου τοῦ
χρόνου ὅτε τὸ πρῶτον ἰδόντες τὰ ἴσα ἐννεονόησαμεν ὅτι
ὀρέγεται μὲν πάντα ταῦτα εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἔχει δὲ
ἐνδεεστέως.

Ἔστι ταῦτα.
Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐν-
νενοηκέναι μηδὲ δυνατόν εἶναι ἐννοῆσαι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἰδεῖν
ἢ ἄψασθαι ἢ ἐκ τινος ἄλλης τῶν αἰσθήσεων· ταῦτ' ὃν δὲ
πάντα ταῦτα λέγω.

Ταῦτ' ὃν γὰρ ἔστιν, ὦ Σώκρατες, πρὸς γε ὃ βούλεται

δηλῶσαι ὁ λόγος.

Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι ὅτι
πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὁρέγεται τοῦ ὃ
ἔστιν ἴσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδεέστερά ἐστιν· ἢ πῶς λέγομεν;
Οὕτως.

Πρὸ τοῦ ἄρα ἄρξασθαι ἡμᾶς ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ τᾶλλα
αἰσθάνεσθαι τυχεῖν ἔδει που εἰληφότας ἐπιστήμην αὐτοῦ
τοῦ ἴσου ὅτι ἔστιν, εἰ ἐμέλλομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα
ἐκεῖσε ἀνοίσειν, ὅτι προθυμεῖται μὲν πάντα τοιαῦτ' εἶναι οἷον
ἐκεῖνο, ἔστιν δὲ αὐτοῦ φαυλότερα.

Ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, ὦ Σώκρατες.

Οὐκοῦν γενόμενοι εὐθὺς ἐωρῶμέν τε καὶ ἠκούομεν καὶ τὰς
ἄλλας αἰσθήσεις εἶχομεν;

Πάνυ γε.

Ἔδει δέ γε, φαμέν, πρὸ τούτων τὴν τοῦ ἴσου ἐπιστήμην
εἰληφέναι;

Ναί.

Πρὶν γενέσθαι ἄρα, ὥς ἔοικεν, ἀνάγκη ἡμῖν αὐτὴν εἰλη-
φέναι.

Ἔοικεν.

Οὐκοῦν εἰ μὲν λαβόντες αὐτὴν πρὸ τοῦ γενέσθαι ἔχοντες
ἐγενόμεθα, ἠπιστάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι καὶ εὐθὺς γενό-
μενοι οὐ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον ἀλλὰ
καὶ σύμπαντα τὰ τοιαῦτα; οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἴσου νῦν ὁ λόγος
ἡμῖν μᾶλλον τι ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ
ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ ὀσίου καί, ὅπερ λέγω, περὶ ἀπάντων
οἷς ἐπισφραγιζόμεθα τὸ “αὐτὸ ὃ ἔστι” καὶ ἐν ταῖς ἐρωτή-
σεσιν ἐρωτῶντες καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι.
ὥστε ἀναγκαῖον ἡμῖν τούτων πάντων τὰς ἐπιστήμας πρὸ τοῦ
γενέσθαι εἰληφέναι.

Ἔστι ταῦτα.

Καὶ εἰ μὲν γε λαβόντες ἐκάστοτε μὴ ἐπιλελήσμεθα,
εἰδότας ἀεὶ γίνεσθαι καὶ ἀεὶ διὰ βίου εἰδέναι· τὸ γὰρ
εἰδέναι τοῦτ' ἔστιν, λαβόντα τοῦ ἐπιστήμην ἔχειν καὶ μὴ
ἀπολωλεκέναι· ἢ οὐ τοῦτο λήθην λέγομεν, ὦ Σιμμία, ἐπι-
στήμης ἀποβολήν;

Πάντως δήπου, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Εἰ δέ γε οἶμαι λαβόντες πρὶν γενέσθαι γιγνώμενοι ἀπω-

λέσαμεν, ὕστερον δὲ ταῖς αἰσθήσεσι χρώμενοι περὶ αὐτὰ
ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας ἅς ποτε καὶ πρὶν

Stephanus page 75, section e, line 5

εἶχομεν, ἄρ' οὐχ ὁ καλοῦμεν μανθάνειν οἰκείαν ἂν ἐπιστήμην
ἀναλαμβάνειν εἴη; τοῦτο δὲ που ἀναμιμνήσκεσθαι λέγοντες
ὁρθῶς ἂν λέγοιμεν;

Πάνυ γε.

Δυνατὸν γὰρ δὴ τοῦτό γε ἐφάνη, αἰσθόμενόν τι ἢ ἰδόντα
ἢ ἀκούσαντα ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν λαβόντα ἕτερόν τι ἀπὸ
τούτου ἐννοῆσαι ὁ ἐπελέληστο, ὥ τοῦτο ἐπλησίαζεν ἀνόμοιον
ὄν ἢ ὥ ὅμοιον· ὥστε, ὅπερ λέγω, δυοῖν θάτερα, ἥτοι ἐπι-
στάμενοί γε αὐτὰ γεγόναμεν καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίου πάντες,
ἢ ὕστερον, οὓς φαμεν μανθάνειν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀναμιμνή-

Stephanus page 76, section a, line 7

σκονται οὗτοι, καὶ ἡ μάθησις ἀνάμνησις ἂν εἴη.

Καὶ μάλα δὴ οὕτως ἔχει, ὦ Σώκρατες.

Πότερον οὖν αἰρή, ὦ Σιμμία; ἐπισταμένους ἡμᾶς γεγο-
νέναι, ἢ ἀναμιμνήσκεσθαι ὕστερον ὢν πρότερον ἐπιστήμην
εἰληφότες ἦμεν;

Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ἐλέσθαι.

Τί δέ; τόδε ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῇ σοι δοκεῖ περὶ αὐτοῦ;
ἀνὴρ ἐπιστάμενος περὶ ὧν ἐπίσταται ἔχοι ἂν δοῦναι λόγον
ἢ οὐ;

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 76, section b, line 8

Ἦ καὶ δοκοῦσί σοι πάντες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τού-
των ὧν νυνδὴ ἐλέγομεν;

Βουλοίμην μεντᾶν, ἔφη ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
φοβοῦμαι μὴ αὖριον τηνικάδε οὐκέτι ἢ ἀνθρώπων οὐδεὶς
ἀξίως οἷός τε τοῦτο ποιῆσαι.

Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαί γε, ἔφη, ὦ Σιμμία,
πάντες αὐτά;

Οὐδαμῶς.

Ἀναμιμνήσκονται ἄρα ἅ ποτε ἔμαθον;

Ἀνάγκη.

Stephanus page 76, section c, line 6

Πότε λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν; οὐ
γὰρ δὴ ἀφ' οὗ γε ἄνθρωποι γεγόναμεν.

Οὐ δῆτα.

Πρότερον ἄρα.

Ναί.

Ἦσαν ἄρα, ὦ Σιμμία, αἱ ψυχαὶ καὶ πρότερον, πρὶν

εἶναι ἐν ἀνθρώπου εἶδει, χωρὶς σωμάτων, καὶ φρόνησιν εἶχον.

Εἰ μὴ ἄρα ἅμα γιγνόμενοι λαμβάνομεν, ὦ Σώκρατες, ταύτας τὰς ἐπιστήμας· οὗτος γὰρ λείπεται ἔτι ὁ χρόνος.

Stephanus page 76, section d, line 1

Εἶεν, ὦ ἐταῖρε· ἀπόλλυμεν δὲ αὐτὰς ἐν ποίῳ ἄλλῳ χρόνῳ; - οὐ γὰρ δὴ ἔχοντές γε αὐτὰς γιγνόμεθα, ὥς ἄρτι ὠμολογήσαμεν - ἢ ἐν τούτῳ ἀπόλλυμεν ἐν ᾧ περ καὶ λαμβάνομεν; ἢ ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν χρόνον;

Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ ἔλαθον ἐμαυτὸν οὐδὲν εἰπών.

Ἄρ' οὖν οὕτως ἔχει, ἔφη, ἡμῖν, ὦ Σιμμία; εἰ μὲν ἔστιν ἅ θρυλοῦμεν αἰεὶ, καλὸν τέ τι καὶ ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία, καὶ ἐπὶ ταύτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων πάντα ἀναφέρομεν, ὑπάρχουσιν πρότερον ἀνευρίσκοντες ἡμετέραν

Stephanus page 76, section e, line 2

οὔσαν, καὶ ταῦτα ἐκείνη ἀπεικάζομεν, ἀναγκαῖον, οὕτως ὥσπερ καὶ ταῦτα ἔστιν, οὕτως καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι καὶ πρὶν γεγονέναι ἡμᾶς· εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα, ἄλλως ἂν ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη; Ἄρ' οὕτως ἔχει, καὶ ἴση ἀνάγκη ταῦτά τε εἶναι καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς πρὶν καὶ ἡμᾶς γεγονέναι, καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε;

Ὑπερφυῶς, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας, δοκεῖ μοι ἡ αὐτὴ ἀνάγκη εἶναι, καὶ εἰς καλὸν γε καταφεύγει ὁ λόγος εἰς τὸ ὁμοίως εἶναι τὴν τε ψυχὴν ἡμῶν πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς καὶ τὴν οὐσίαν ἣν σὺ νῦν λέγεις. οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε οὐδὲν

Stephanus page 77, section a, line 3

οὕτω μοι ἐναργὲς ὄν ὡς τοῦτο, τὸ πάντα τὰ τοιαῦτ' εἶναι ὡς οἶόν τε μάλιστα, καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ τᾶλλα πάντα ἅ σὺ νυνδὴ ἔλεγες· καὶ ἔμοιγε δοκεῖ ἱκανῶς ἀποδέδεικται.

Τί δὲ δὴ Κέβητι; ἔφη ὁ Σωκράτης· δεῖ γὰρ καὶ Κέβητα πείθειν.

Ἰκανῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἔγωγε οἶμαι· καίτοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶν πρὸς τὸ ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. ἀλλ' οἶμαι οὐκ ἐνδεῶς τοῦτο πεπεισθαι αὐτόν, ὅτι πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς ἦν ἡμῶν ἡ ψυχὴ· εἰ μέντοι καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν ἔτι ἔσται, οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀποδεδεῖ-

Stephanus page 77, section b, line 3

χθαι, ἀλλ' ἔτι ἐνέστηκεν ὁ νυνδὴ Κέβης ἔλεγε, τὸ τῶν πολλῶν, ὅπως μὴ ἅμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἡ ψυχὴ καὶ αὐτῇ τοῦ εἶναι τοῦτο τέλος ἤ. τί γὰρ κωλύει γίνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ συνίστασθαι ἄλλοθεν

ποθεν καὶ εἶναι πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀφικέσθαι,
ἐπειδὴν δὲ ἀφίκηται καὶ ἀπαλλάττεται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν
τελευτᾶν καὶ διαφθείρεσθαι;

Εὐ λέγεις, ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Κέβης. φαίνεται γὰρ
ὥσπερ ἡμῖς ἀποδεδείχθαι οὐ δεῖ, ὅτι πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς
ἦν ἡμῶν ἡ ψυχὴ, δεῖ δὲ προσapoδεῖξαι ὅτι καὶ ἐπειδὴν

Stephanus page 77, section c, line 4

ἀποθάνωμεν οὐδὲν ἦττον ἔσται ἢ πρὶν γενέσθαι, εἰ μέλλει
τέλος ἢ ἀπόδειξις ἔξειν.

Ἀποδέδεικται μὲν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὁ

Σωκράτης, καὶ νῦν, εἰ 'θέλετε συνθεῖναι τοῦτόν τε τὸν
λόγον εἰς ταῦτόν καὶ ὃν πρὸ τούτου ὠμολογήσαμεν, τὸ
γίγνεσθαι πᾶν τὸ ζῶν ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. εἰ γὰρ ἔστιν μὲν
ἡ ψυχὴ καὶ πρότερον, ἀνάγκη δὲ αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ἰούσῃ τε
καὶ γιγνομένη μηδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ θανάτου καὶ τοῦ
τεθνάναι γίγνεσθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν καὶ ἐπειδὴν

Stephanus page 77, section d, line 4

ἀποθάνῃ εἶναι, ἐπειδὴ γε δεῖ αὐτὴς αὐτὴν γίγνεσθαι; ἀπο-
δέδεικται μὲν οὖν ὅπερ λέγετε καὶ νῦν. ὅμως δέ μοι δοκεῖς
σύ τε καὶ Σιμμία ἡδέως ἂν καὶ τοῦτον διαπραγματεύσασθαι
τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον, καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παιδῶν, μὴ ὡς
ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν ἐκβαίνουσιν ἐκ τοῦ σώματος δια-
φυσᾶ καὶ διασκεδάννυσιν, ἄλλως τε καὶ ὅταν τύχῃ τις μὴ ἐν
νηνεμία ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τινὶ πνεύματι ἀποθνήσκων.

Καὶ ὁ Κέβης ἐπιγελάσας, Ὡς δεδιότων, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
πειρῶ ἀναπειθεῖν· μᾶλλον δὲ μὴ ὡς ἡμῶν δεδιότων, ἀλλ'
ἴσως ἔνι τις καὶ ἐν ἡμῖν παῖς ὅστις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται.

Stephanus page 77, section e, line 6

τοῦτον οὖν πειρῶ μεταπεῖθιν μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον ὥσπερ
τὰ μορμολύκεια.

Ἀλλὰ χρή, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπάδειν αὐτῷ ἐκάστης ἡμέρας
ἕως ἂν ἐξεπάσῃτε.

Πόθεν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τῶν τοιούτων ἀγαθὸν ἐπαδὸν
ληψόμεθα, ἐπειδὴ σύ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις;

Πολλὴ μὲν ἡ Ἑλλάς, ἔφη, ὦ Κέβης, ἐν ἣ ἔννεσί που
ἀγαθοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ καὶ τὰ τῶν βαρβάρων γένη, οὓς
πάντας χρή διερευνᾶσθαι ζητοῦντας τοιοῦτον ἐπαδόν, μήτε
χρημάτων φειδομένους μήτε πόνων, ὥς οὐκ ἔστιν εἰς ὅτι

Stephanus page 78, section a, line 7

ἂν εὐκαιρότερον ἀναλίσκοιτε χρήματα. ζητεῖν δὲ χρή καὶ
αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων· ἴσως γὰρ ἂν οὐδὲ ῥαδίως εὔροιτε

μᾶλλον ὑμῶν δυναμένους τοῦτο ποιεῖν.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ, ἔφη, ὑπάρξει, ὁ Κέβης· ὅθεν δὲ ἀπελίπομεν ἐπανεέλθωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν.

Ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε· πῶς γὰρ οὐ μέλλει;

Καλῶς, ἔφη, λέγεις.

Οὐκοῦν τοιόνδε τι, ἢ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, δεῖ ἡμᾶς ἀνερέσθαι ἑαυτούς, τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν, τὸ διασκεδάννυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι μὴ

Stephanus page 78, section b, line 7

πάθη αὐτό, καὶ τῷ ποίῳ τινὶ <οὔ>· καὶ μετὰ τοῦτο αὖ ἐπισκέψασθαι πότερον [ἢ] ψυχὴ ἐστίν, καὶ ἐκ τούτων θαρρεῖν ἢ δεδιέναι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς;

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Ἄρ' οὖν τῷ μὲν συντεθέντι τε καὶ συνθέτῳ ὄντι φύσει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διαιρεθῆναι ταύτῃ ἢ περ συνετέθη· εἰ δέ τι τυγχάνει ὄν ἀσύνθετον, τούτῳ μόνῳ προσήκει μὴ πάσχειν ταῦτα, εἴπερ τῷ ἄλλῳ;

Δοκεῖ μοι, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὁ Κέβης.

Οὐκοῦν ἄπερ αἰεὶ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως ἔχει, ταῦτα

Stephanus page 78, section c, line 7

μάλιστα εἰκὸς εἶναι τὰ ἀσύνθετα, τὰ δὲ ἄλλοτ' ἄλλως καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτά, ταῦτα δὲ σύνθετα;

Ἕμοιγε δοκεῖ οὕτως.

Ἴωμεν δὴ, ἔφη, ἐπὶ ταῦτά ἐφ' ἅπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ. αὐτὴ ἡ οὐσία ἥς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὡσαύτως αἰεὶ ἔχει κατὰ ταῦτά ἢ ἄλλοτ' ἄλλως; αὐτὸ τὸ ἴσον, αὐτὸ τὸ καλόν, αὐτὸ ἕκαστον ὃ ἔστιν, τὸ ὄν, μὴ ποτε μεταβολὴν καὶ ἡντινοῦν ἐνδέχεται; ἢ αἰεὶ αὐτῶν ἕκαστον ὃ ἔστι, μονοειδὲς ὄν αὐτὸ καθ' αὐτό, ὡσαύτως κατὰ ταῦτά ἔχει καὶ οὐδέποτε οὐδαμῇ

Stephanus page 78, section d, line 7

οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται;

Ὡσαύτως, ἔφη, ἀνάγκη, ὁ Κέβης, κατὰ ταῦτά ἔχειν, ὦ Σώκρατες.

Τί δὲ τῶν πολλῶν καλῶν, οἷον ἀνθρώπων ἢ ἵππων ἢ ἱματίων ἢ ἄλλων ὠντινωοῦν τοιούτων, ἢ ἴσων [ἢ καλῶν] ἢ πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων; ἄρα κατὰ ταῦτά ἔχει, ἢ πᾶν τοῦναντίον ἐκείνοις οὔτε αὐτὰ αὐτοῖς οὔτε ἀλλήλοις οὐδέποτε ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδαμῶς κατὰ ταῦτά;

Οὕτως αὖ, ἔφη ὁ Κέβης, ταῦτα· οὐδέποτε ὡσαύτως ἔχει.

Οὐκοῦν τούτων μὲν κἂν ἄψαιο κἂν ἴδοις κἂν ταῖς ἄλλαις

Stephanus page 79, section a, line 2

αἰσθήσεσιν αἰσθοιο, τῶν δὲ κατὰ ταῦτὰ ἐχόντων οὐκ ἔστιν
ὅτῳ ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάβοιο ἢ τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ,
ἀλλ' ἔστιν αἰδῆ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐχ ὁρατά;
Παντάπασιν, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις.
Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἶδη τῶν ὄντων, τὸ μὲν
ὁρατόν, τὸ δὲ αἰδέες;
Θῶμεν, ἔφη.
Καὶ τὸ μὲν αἰδέες ἀεὶ κατὰ ταῦτὰ ἔχον, τὸ δὲ ὁρατόν
μηδέποτε κατὰ ταῦτά;
Καὶ τοῦτο, ἔφη, θῶμεν.

Stephanus page 79, section b, line 1

Φέρε δὴ, ἢ δ' ὅς, ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν τὸ μὲν σῶμά ἐστι,
τὸ δὲ ψυχὴ;
Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη.
Ποτέρῳ οὖν ὁμοιότερον τῷ εἶδει φαμὲν ἂν εἶναι καὶ
συγγενέστερον τὸ σῶμα;
Παντί, ἔφη, τοῦτό γε δῆλον, ὅτι τῷ ὁρατῷ.
Τί δὲ ἡ ψυχὴ; ὁρατόν ἢ αἰδέες;
Οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη.
Ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς γε τὰ ὁρατά καὶ τὰ μὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων
φύσει ἐλέγομεν· ἢ ἄλλη τινὶ οἶει;

Stephanus page 79, section b, line 11

Τῇ τῶν ἀνθρώπων.
Τί οὖν περὶ ψυχῆς λέγομεν; ὁρατόν ἢ ἀόρατον εἶναι;
Οὐχ ὁρατόν.
Αἰδέες ἄρα;
Ναί.
Ὅμοιότερον ἄρα ψυχὴ σώματός ἐστιν τῷ αἰδεῖ, τὸ δὲ τῷ
ὁρατῷ.
Πᾶσα ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.
Οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγομεν, ὅτι ἡ ψυχὴ, ὅταν μὲν
τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι ἢ διὰ τοῦ ὁρᾶν ἢ

Stephanus page 79, section c, line 4

διὰ τοῦ ἀκούειν ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως - τοῦτο γάρ
ἐστιν τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι -
τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ
ταῦτὰ ἔχοντα, καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ εἰλιγγιᾶ
ὥσπερ μεθύουσα, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη;
Πάνυ γε.
Ὅταν δέ γε αὐτὴ καθ' αὐτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε οἴχεται εἰς
τὸ καθαρὸν τε καὶ ἀεὶ ὄν καὶ ἀθάνατον καὶ ὠσαύτως ἔχον,
καὶ ὡς συγγενῆς οὔσα αὐτοῦ ἀεὶ μετ' ἐκείνου τε γίγνεται,
ὅτανπερ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἐξῇ αὐτῇ, καὶ πέπαυταί

τε τοῦ πλάνου καὶ περὶ ἐκεῖνα ἀεὶ κατὰ ταῦτὰ ὡσαύτως ἔχει,
ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη· καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ πάθημα φρό-
νησις κέκληται;

Παντάπασιν, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

Ποτέρῳ οὖν αὖ σοι δοκεῖ τῷ εἶδει καὶ ἐκ τῶν πρόσθεν καὶ ἐκ
τῶν νῦν λεγομένων ψυχῇ ὁμοιότερον εἶναι καὶ συγγενέστερον;

Πᾶς ἂν μοι δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, συγχωρῆσαι, ὦ Σώκρατες, ἐκ
ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστατος, ὅτι ὅλῳ καὶ
παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχῇ τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον
ἢ τῷ μή.

Τί δὲ τὸ σῶμα;

Τῷ ἐτέρῳ.

Ὅρα δὴ καὶ τῇδε ὅτι ἐπειδὴν ἐν τῷ αὐτῷ ὥσι ψυχῇ καὶ
σῶμα, τῷ μὲν δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι ἡ φύσις προστάττει,
τῇ δὲ ἄρχειν καὶ δεσπόζειν· καὶ κατὰ ταῦτα αὖ πότερόν σοι
δοκεῖ ὅμοιον τῷ θείῳ εἶναι καὶ πότερον τῷ θνητῷ; ἢ οὐ
δοκεῖ σοι τὸ μὲν θεῖον οἶον ἄρχειν τε καὶ ἡγεμονεύειν πεφυ-
κέναι, τὸ δὲ θνητὸν ἄρχεσθαί τε καὶ δουλεύειν;

Ἕμοιγε.

Ποτέρῳ οὖν ἡ ψυχὴ ἔοικεν;

Δῆλα δὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ τῷ θείῳ, τὸ δὲ
σῶμα τῷ θνητῷ.

Σκόπει δὴ, ἔφη, ὦ Κέβης, εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων
τάδε ἡμῖν συμβαίνει, τῷ μὲν θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοητῷ
καὶ μονοειδεῖ καὶ ἀδιαλύτῳ καὶ ἀεὶ ὡσαύτως κατὰ ταῦτα
ἔχοντι ἑαυτῷ ὁμοιότατον εἶναι ψυχῇ, τῷ δὲ ἀνθρωπίνῳ καὶ
θνητῷ καὶ πολυειδεῖ καὶ ἀνοήτῳ καὶ διαλυτῷ καὶ μηδέποτε
κατὰ ταῦτα ἔχοντι ἑαυτῷ ὁμοιότατον αὖ εἶναι σῶμα. ἔχομέν
τι παρὰ ταῦτα ἄλλο λέγειν, ὦ φίλε Κέβης, ἢ οὐχ οὕτως ἔχει;
Οὐκ ἔχομεν.

Τί οὖν; τούτων οὕτως ἐχόντων ἄρ' οὐχὶ σώματι μὲν
ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει, ψυχῇ δὲ αὖ τὸ παράπαν ἀδια-
λύτῳ εἶναι ἢ ἐγγύς τι τούτου;

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἐννοεῖς οὖν, ἔφη, ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, τὸ μὲν

όρατὸν αὐτοῦ, τὸ σῶμα, καὶ ἐν ὁρατῷ κείμενον, ὃ δὴ νεκρὸν
καλοῦμεν, ᾧ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ δια-

πνεῖσθαι, οὐκ εὐθὺς τούτων οὐδὲν πέπονθεν, ἀλλ' ἐπεικῶς
συχνὸν ἐπιμένει χρόνον, ἐὰν μὲν τις καὶ χαριέντως ἔχων τὸ

Stephanus page 80, section c, line 7

σῶμα τελευτήσῃ καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ, καὶ πάνυ μάλα· συμ-
πεσὸν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ταριχευθέν, ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ
ταριχευθέντες, ὀλίγου ὅλον μένει ἀμήχανον ὅσον χρόνον,
ἐνια δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἂν σαπῇ, ὅστ' αὖτε καὶ νεῦρα
καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ὅμως ὥς ἔπος εἰπεῖν ἀθάνατά ἐστιν·
ἢ οὐ;

Ναί.

Ἡ δὲ ψυχὴ ἄρα, τὸ αἰδὲς, τὸ εἰς τοιοῦτον τόπον ἕτερον
οἰχόμενον γενναῖον καὶ καθαρὸν καὶ αἰδῆ, εἰς Αἰδου ὥς
ἀληθῶς, παρὰ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν, οἷ, ἂν θεὸς

Stephanus page 80, section d, line 8

θέλῃ, αὐτίκα καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἰτέον, αὕτη δὲ δὴ ἡμῖν ἢ
τοιαύτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος
εὐθὺς διαπεφύσῃται καὶ ἀπόλωλεν, ὥς φασιν οἱ πολλοὶ
ἄνθρωποι; πολλοῦ γε δεῖ, ὦ φίλε Κέβης τε καὶ Σιμμία,
ἀλλὰ πολλῶ μαῖλλον ὧδ' ἔχει· ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττῃται,
μηδὲν τοῦ σώματος συνεφέλκουσα, ἅτε οὐδὲν κοινωνοῦσα
αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἐκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ φεύγουσα αὐτὸ καὶ
συνηθροισμένη αὕτη εἰς ἑαυτήν, ἅτε μελετῶσα ἀεὶ τοῦτο -
τὸ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦσα καὶ τῷ ὄντι
τεθνάναι μελετῶσα ῥαδίως· ἢ οὐ τοῦτ' ἂν εἴη μελέτη

Stephanus page 81, section a, line 2

θανάτου;

Παντάπασί γε.

Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ αἰδὲς
ἀπέρχεται, τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον, οἷ
ἀφικομένη ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαίμονι εἶναι, πλάνης καὶ ἀνοίας
καὶ φόβου καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν
ἀνθρωπείων ἀπηλλαγμένη, ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν με-
μνημένων, ὥς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσα;
οὕτω φῶμεν, ὦ Κέβης, ἢ ἄλλως;
Οὕτω νῆ Δία, ἔφη ὁ Κέβης.

Stephanus page 81, section b, line 1

Ἐὰν δέ γε οἶμαι μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος
ἀπαλλάττῃται, ἅτε τῷ σώματι ἀεὶ συνοῦσα καὶ τοῦτο θερα-
πεύουσα καὶ ἐρῶσα καὶ γοητευομένη ὑπ' αὐτοῦ ὑπὸ τε τῶν
ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, ὥστε μηδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθές
ἀλλ' ἢ τὸ σωματοειδές, οὗ τις ἂν ἄψαιτο καὶ ἴδοι καὶ πίοι
καὶ φάγοι καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια χρήσαιτο, τὸ δὲ τοῖς

ὄμμασι σκοτῶδες καὶ αἰδέες, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ αἰρετόν,
τοῦτο δὲ εἰθισμένη μισεῖν τε καὶ τρέμειν καὶ φεύγειν, οὕτω
δὴ ἔχουσιν οἱ ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰλικρινῇ ἀπαλ-
λάξεσθαι;

Stephanus page 81, section c, line 3

Οὐδ' ὅπωςτιοῦν, ἔφη.

Ἀλλὰ [καὶ] διειλημμένην γε οἶμαι ὑπὸ τοῦ σωματοειδοῦς,
ὁ αὐτῇ ἢ ὁμιλίᾳ τε καὶ συνουσίᾳ τοῦ σώματος διὰ τὸ αἰεὶ
συνεῖναι καὶ διὰ τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίησε σύμφυτον;
Πάνυ γε.

Ἐμβριθεὶς δέ γε, ὦ φίλε, τοῦτο οἶεσθαι χρὴ εἶναι καὶ
βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ ὁρατόν· ὁ δὴ καὶ ἔχουσα ἢ τοιαύτη
ψυχὴ βαρύνεται τε καὶ ἔλκεται πάλιν εἰς τὸν ὁρατὸν τόπον
φόβῳ τοῦ αἰδοῦς τε καὶ Αἰδοῦ, ὥσπερ λέγεται, περὶ τὰ
μνήματά τε καὶ τοὺς τάφους κυλινδουμένη, περὶ ἃ δὴ καὶ

Stephanus page 81, section d, line 2

ᾧφθη ἅττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέχονται αἱ
τοιαῦται ψυχαὶ εἰδῶλα, αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι ἀλλὰ
τοῦ ὁρατοῦ μετέχουσαι, διὸ καὶ ὀρῶνται.

Εἰκὸς γε, ὦ Σώκρατες.

Εἰκὸς μέντοι, ὦ Κέβης· καὶ οὐ τί γε τὰς τῶν ἀγαθῶν
αὐτὰς εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων, αἱ περὶ τὰ τοιαῦτα
ἀναγκάζονται πλανᾶσθαι δίκην τίνουσαι τῆς προτέρας τρο-
φῆς κακῆς οὐσης. καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται, ἕως ἂν τῇ
τοῦ συνεπακολουθοῦντος, τοῦ σωματοειδοῦς, ἐπιθυμίᾳ πάλιν
ἐνδεθῶσιν εἰς σῶμα· ἐνδοῦνται δέ, ὥσπερ εἰκὸς, εἰς τοιαῦτα

Stephanus page 81, section e, line 3

ἦθη ὅποι' ἅττ' ἂν καὶ μεμελετηκυῖαι τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ.

Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες;

Οἷον τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοποσίας
μεμελετηκότας καὶ μὴ διηυλαβημένους εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη
καὶ τῶν τοιούτων θηρίων εἰκὸς ἐνδύεσθαι. ἢ οὐκ οἶε;

Πάνυ μὲν οὖν εἰκὸς λέγεις.

Τοὺς δέ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς προ-
τετιμηκότας εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ ἱεράκων καὶ ἰκτίνων
γένη· ἢ ποῖ ἂν ἄλλοσέ φαμεν τὰς τοιαύτας ἰέναι;

Ἀμέλει, ἔφη ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα.

Stephanus page 82, section a, line 7

Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, δῆλα δὴ καὶ τᾶλλα ἢ ἂν ἕκαστα ἴοι
κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητος τῆς μελέτης;

Δῆλον δὴ, ἔφη· πῶς δ' οὐ;

Οὐκοῦν εὐδαιμονέστατοι, ἔφη, καὶ τούτων εἰσὶ καὶ εἰς

βέλτιστον τρόπον ἰόντες οἱ τὴν δημοτικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν ἐπιτετηδευκότες, ἣν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην, ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγонуῖαν ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ;

Πῇ δὴ οὗτοι εὐδαιμονέστατοι;

Ὅτι τούτους εἰκὸς ἐστὶν εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι

Stephanus page 82, section b, line 6

πολιτικὸν καὶ ἡμέρον γένος, ἣ που μελιττῶν ἢ σφηκῶν ἢ μυρμήκων, καὶ εἰς ταῦτόν γε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ γίγνεσθαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας μετρίους.

Εἰκός.

Εἰς δέ γε θεῶν γένος μὴ φιλοσοφήσαντι καὶ παντελῶς καθαρῷ ἀπιόντι οὐ θέμις ἀφικνεῖσθαι ἀλλ' ἢ τῷ φιλομαθεῖ. ἀλλὰ τούτων ἕνεκα, ὦ ἑταῖρε Σιμμία τε καὶ Κέβης, οἱ ὀρθῶς φιλόσοφοι ἀπέχονται τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν ἀπασῶν καὶ καρτεροῦσι καὶ οὐ παραδιδόασιν αὐταῖς ἑαυτούς, οὐ τι οἰκοφθορίαν τε καὶ πενίαν φοβούμενοι, ὥσπερ οἱ

Stephanus page 82, section c, line 6

πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι· οὐδὲ αὖ ἀτιμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥσπερ οἱ φίλαρχοί τε καὶ φιλότιμοι, ἔπειτα ἀπέχονται αὐτῶν.

Οὐ γὰρ ἂν πρέποι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Κέβης.

Οὐ μέντοι μὰ Δία, ἢ δ' ὅς. τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἅπασιν, ὦ Κέβης, ἐκεῖνοι οἷς τι μέλει τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς ἀλλὰ μὴ σώματι πλάττοντες ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες, οὐ κατὰ ταῦτ' ἀπορεύονται αὐτοῖς ὥς οὐκ εἰδόσιν ὅπῃ ἔρχονται, αὐτοὶ δὲ ἡγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαρμῷ ταύτῃ δὴ τρέπονται

Stephanus page 82, section d, line 7

ἐκείνη ἐπόμενοι, ἢ ἐκείνη ὑφηγεῖται.

Πῶς, ὦ Σώκρατες;

Ἐγὼ ἐρῶ, ἔφη. γινώσκουσι γάρ, ἢ δ' ὅς, οἱ φιλομαθεῖς ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην, ἀναγκαζομένην δὲ ὥσπερ διὰ εἰργμοῦ διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθίᾳ κυλινδουμένην, καὶ τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν, ὥς ἂν μάλιστα αὐτὸς ὁ δεδεμένος συλλήπτωρ εἴη τοῦ δεδέσθαι, - ὅπερ οὖν λέγω, γινώσκουσιν οἱ φιλομα-

Stephanus page 83, section a, line 2

θεῖς ὅτι οὕτω παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσιν αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡρέμα παραμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ, ἐνδεικνυ-

μένη ὅτι ἀπάτης μὲν μεστή ἢ διὰ τῶν ὁμμάτων σκέψις,
ἀπάτης δὲ ἢ διὰ τῶν ὥτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων,
πείθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναχωρεῖν, ὅσον μὴ ἀνάγκη
αὐτοῖς χρῆσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν συλλέγεσθαι καὶ
ἀθροίζεσθαι παρακελευομένη, πιστεύειν δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ἄλλ'
ἢ αὐτὴν αὐτῇ, ὅτι ἂν νοήσῃ αὐτὴ καθ' αὐτὴν αὐτὸ καθ'
αὐτὸ τῶν ὄντων· ὅτι δ' ἂν δι' ἄλλων σκοπῇ ἐν ἄλλοις ὄν
ἄλλο, μηδὲν ἡγεῖσθαι ἀληθές· εἶναι δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον

Stephanus page 83, section b, line 4

αἰσθητόν τε καὶ ὁρατόν, ὃ δὲ αὐτὴ ὁρᾷ νοητόν τε καὶ αἰδέεσθαι.
ταύτῃ οὖν τῇ λύσει οὐκ οἰομένη δεῖν ἐναντιοῦσθαι ἢ τοῦ ὥς
ἀληθῶς φιλοσόφου ψυχὴ οὕτως ἀπέχεται τῶν ἡδονῶν τε
καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ λυπῶν [καὶ φόβων] καθ' ὅσον δύναται,
λογιζομένη ὅτι, ἐπειδάν τις σφόδρα ἡσθῇ ἢ φοβηθῇ [ἢ
λυπηθῇ] ἢ ἐπιθυμήσῃ, οὐδὲν τοσοῦτον κακὸν ἔπαθεν ἀπ'
αὐτῶν ὥν ἂν τις οἰηθείη, οἷον ἢ νοσήσας ἢ τι ἀναλώσας

διὰ τὰς ἐπιθυμίας, ἀλλ' ὃ πάντων μέγιστόν τε κακῶν καὶ
ἔσχατόν ἐστι, τοῦτο πάσχει καὶ οὐ λογίζεται αὐτό.

Stephanus page 83, section c, line 4

Τί τοῦτο, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Κέβης.
Ὅτι ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται ἅμα τε ἡσθῆναι
σφόδρα ἢ λυπηθῆναι ἐπὶ τῷ καὶ ἡγεῖσθαι περὶ ὃ ἂν μάλιστα
τοῦτο πάσχη, τοῦτο ἐναργέστατόν τε εἶναι καὶ ἀληθέστατον,
οὐχ οὕτως ἔχον· ταῦτα δὲ μάλιστα <τὰ> ὁρατά· ἢ οὐ;
Πάνυ γε.
Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ πάθει μάλιστα καταδεῖται ψυχὴ ὑπὸ
σώματος;
Πῶς δὴ;
Ὅτι ἐκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὥσπερ ἦλον ἔχουσα προσηλοῖ

Stephanus page 83, section d, line 5

αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερονᾷ καὶ ποιεῖ σωματοειδῇ,
δοξάζουσιν αὐτὰ ἀληθῆ εἶναι ἅπερ ἂν καὶ τὸ σῶμα φῇ.
ἐκ γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν
ἀναγκάζεται οἶμαι ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος γίνεσθαι
καὶ οἷα μηδέποτε εἰς Αἶδου καθαρῶς ἀφικέσθαι, ἀλλὰ αἰεὶ
τοῦ σώματος ἀναπλέα ἐξιέναι, ὥστε ταχὺ πάλιν πίπτειν εἰς
ἄλλο σῶμα καὶ ὥσπερ σπειρομένη ἐμφύεσθαι, καὶ ἐκ τούτων
ἄμοιρος εἶναι τῆς τοῦ θεοῦ τε καὶ καθαροῦ καὶ μονοειδοῦς
συνουσίας.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κέβης, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 83, section e, line 5

Τούτων τοίνυν ἔνεκα, ὦ Κέβης, οἱ δικαίως φιλομαθεῖς
κόσμιοι εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχ ὧν οἱ πολλοὶ ἔνεκά φασιν·
ἢ σὺ οἶει;

Οὐ δῆτα ἔγωγε.

Οὐ γάρ· ἀλλ' οὕτω λογίσαιτ' ἂν ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου,
καὶ οὐκ ἂν οἰηθείη τὴν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι αὐτὴν λύειν,
λυούσης δὲ ἐκείνης, αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ
λύπαις ἑαυτὴν πάλιν αὖ ἐγκαταδεῖν καὶ ἀνήνυτον ἔργον πράτ-
τειν Πηνελόπης τινὰ ἐναντίως ἰστὸν μεταχειριζομένης, ἀλλὰ
γαλήνην τούτων παρασκευάζουσα, ἐπομένη τῷ λογισμῷ καὶ

Stephanus page 84, section a, line 8

ἀεὶ ἐν τούτῳ οὔσα, τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀδόξαστον
θεωμένη καὶ ὑπ' ἐκείνου τρεφομένη, ζῆν τε οἶεται οὕτω
δεῖν ἕως ἂν ζῇ, καὶ ἐπειδὴν τελευτήσῃ, εἰς τὸ συγγενὲς
καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον ἀφικομένη ἀπηλλάχθαι τῶν ἀνθρωπίνων
κακῶν. ἐκ δὴ τῆς τοιαύτης τροφῆς οὐδὲν δεινὸν μὴ φοβηθῇ,
[ταῦτα δ' ἐπιτηδεύσασα.] ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὅπως μὴ
διασπασθεῖσα ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν ἀνέ-
μων διαφυσθεῖσα καὶ διαπτομένη οἴχηται καὶ οὐδὲν ἔτι
οὐδαμοῦ ᾗ.

Σιγὴ οὖν ἐγένετο ταῦτα εἰπόντος τοῦ Σωκράτους ἐπὶ

Stephanus page 84, section c, line 2

πολὺν χρόνον, καὶ αὐτὸς τε πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ᾗν ὁ
Σωκράτης, ὥς ἰδεῖν ἐφαίνετο, καὶ ἡμῶν οἱ πλεῖστοι· Κέβης
δὲ καὶ Σιμμίας σμικρὸν πρὸς ἀλλήλῳ διελεγέσθην. καὶ ὁ
Σωκράτης ἰδὼν αὐτῷ ἤρετο, Τίς ἔφη, ὑμῖν τὰ λεχθέντα μῶν
μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέγεσθαι; πολλὰς γὰρ δὴ ἔτι ἔχει ὑποψίας
καὶ ἀντιλαβάς, εἴ γε δὴ τις αὐτὰ μέλλει ἱκανῶς διεξιέναι. εἰ
μὲν οὖν τι ἄλλο σκοπεῖσθον, οὐδὲν λέγω· εἰ δέ τι περὶ
τούτων ἀπορεῖτον, μηδὲν ἀποκνήσητε καὶ αὐτοὶ εἰπεῖν καὶ
διελθεῖν, εἴ πῃ ὑμῖν φαίνεται βέλτιον <ἂν> λεχθῆναι, καὶ
αὖ καὶ ἐμὲ συμπαραλαβεῖν, εἴ τι μᾶλλον οἴεσθε μετ' ἐμοῦ

Stephanus page 84, section d, line 3

εὐπορήσειν.

Καὶ ὁ Σιμμίας ἔφη· Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, τάληθ' ἡ σοί
ἐρῶ. πάλαι γὰρ ἡμῶν ἑκάτερος ἀπορῶν τὸν ἕτερον προωθεῖ
καὶ κελεύει ἐρέσθαι διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν μὲν ἀκοῦσαι, ὀκνεῖν δὲ
ὄχλον παρέχειν, μή σοι ἀηδὲς ᾗ διὰ τὴν παροῦσαν συμφοράν.

Καὶ ὃς ἀκούσας ἐγέλασέν τε ἡρέμα καὶ φησιν· Βαβαί,
ὦ Σιμμία· ἡ που χαλεπῶς ἂν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πεί-
σαιμι ὥς οὐ συμφορὰν ἡγοῦμαι τὴν παροῦσαν τύχην, ὅτε
γε μὴδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν, ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώ-
τερόν τι νῦν διάκειμαι ἢ ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ· καί, ὥς ἔοικε,

τῶν κύκνων δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι τὴν μαντικὴν, οἷ
ἐπειδὴν αἰσθωνται ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθανεῖν, ἄδοντες καὶ ἐν
τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλεῖστα καὶ κάλλιστα ἄδουσι,
γεγηθότες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι οὐπὲρ εἰσι
θεράποντες. οἱ δ' ἄνθρωποι διὰ τὸ αὐτῶν δέος τοῦ θανάτου
καὶ τῶν κύκνων καταψεύδονται, καὶ φασιν αὐτοὺς θρηνοῦντας
τὸν θάνατον ὑπὸ λύπης ἐξάδειν, καὶ οὐ λογίζονται ὅτι οὐδὲν
ὄρνεον ἄδει ὅταν πεινῇ ἢ ῥιγῷ ἢ τινα ἄλλην λύπην λυπῇται,
οὐδὲ αὐτὴ ἢ τε ἀηδῶν καὶ χελιδῶν καὶ ὁ ἔποψ, ἃ δὴ φασι
διὰ λύπην θρηνοῦντα ἄδειν. ἀλλ' οὔτε ταῦτά μοι φαίνεται

λυπούμενα ἄδειν οὔτε οἱ κύκνοι, ἀλλ' ἅτε οἶμαι τοῦ Ἀπόλ-
λωνος ὄντες, μαντικοὶ τέ εἰσι καὶ προειδότες τὰ ἐν Ἄιδου
ἀγαθὰ ἄδουσι καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφερόντως
ἢ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἡγοῦμαι
ὁμόδουλός τε εἶναι τῶν κύκνων καὶ ἱερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ,
καὶ οὐ χειρὸν ἐκείνων τὴν μαντικὴν ἔχειν παρὰ τοῦ δεσπότου,
οὐδὲ δυσθυμότερον αὐτῶν τοῦ βίου ἀπαλλάττεσθαι. ἀλλὰ
τούτου γ' ἔνεκα λέγειν τε χρή καὶ ἐρωτᾶν ὅτι ἂν βούλησθε,
ἕως ἂν Ἀθηναίων ἐῷσιν ἄνδρες ἑνδεκα.
Καλῶς, ἔφη, λέγεις, ὁ Σιμμίας· καὶ ἐγὼ τέ σοι ἐρῶ ὁ

ἀπορῶ, καὶ αὖ ὅδε, ἣ οὐκ ἀποδέχεται τὰ εἰρημένα. ἐμοὶ
γὰρ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, περὶ τῶν τοιούτων ἴσως ὥσπερ καὶ
σοὶ τὸ μὲν σαφὲς εἰδέναι ἐν τῷ νῦν βίῳ ἢ ἀδύνατον εἶναι
ἢ παγχάλεπόν τι, τὸ μέντοι αὖ τὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν μὴ
οὐχὶ παντὶ τρόπῳ ἐλέγχειν καὶ μὴ προαφίστασθαι πρὶν ἂν
πανταχῇ σκοπῶν ἀπείπη τις, πάνυ μαλθακοῦ εἶναι ἀνδρός·
δεῖν γὰρ περὶ αὐτὰ ἔν γέ τι τούτων διαπράξασθαι, ἢ μαθεῖν
ὅπῃ ἔχει ἢ εὔρεῖν ἢ, εἰ ταῦτα ἀδύνατον, τὸν γοῦν βέλ-
τιστον τῶν ἀνθρωπίνων λόγων λαβόντα καὶ δυσεξελεγκτό-
τατον, ἐπὶ τούτου ὀχούμενον ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας κινδυνεύοντα

διαπλεῦσαι τὸν βίον, εἰ μὴ τις δύναιτο ἀσφαλέστερον καὶ
ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιότερου ὀχήματος, [ἢ] λόγου θείου
τινός, διαπορευθῆναι. καὶ δὴ καὶ νῦν ἔγωγε οὐκ ἐπαισχυ-
θήσομαι ἐρέσθαι, ἐπειδὴ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις, οὐδ' ἐμαυ-
τὸν αἰτιάσομαι ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὅτι νῦν οὐκ εἶπον ἃ μοι
δοκεῖ. ἐμοὶ γάρ, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ καὶ πρὸς ἐμαυτὸν
καὶ πρὸς τόνδε σκοπῶ τὰ εἰρημένα, οὐ πάνυ φαίνεται ἱκανῶς
εἰρηῇσθαι.

Καὶ ὁ Σωκράτης, ἴσως γάρ, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, ἀληθῆ σοι φαίνεται· ἀλλὰ λέγε ὅπῃ δὴ οὐχ ἱκανῶς.

Stephanus page 85, section e, line 3

Ταύτῃ ἔμοιγε, ἥ δ' ὅς, ἥ δὴ καὶ περὶ ἀρμονίας ἂν τις καὶ λύρας τε καὶ χορδῶν τὸν αὐτὸν τοῦτον λόγον εἴποι, ὥς ἡ μὲν ἀρμονία ἀόρατον καὶ ἀσώματον καὶ πάγκαλόν τι καὶ θεῖόν ἐστιν ἐν τῇ ἡρμοσμένη λύρᾳ, αὕτῃ δ' ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ σώματά τε καὶ σωματοειδῆ καὶ σύνθετα καὶ γεῶδη ἐστὶ καὶ τοῦ θνητοῦ συγγενῇ. ἐπειδὴ οὖν ἡ κατάξιη τις τὴν λύραν ἡ διατέμῃ καὶ διαρρήξῃ τὰς χορδὰς, εἴ τις δισχυρίζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὥσπερ σύ, ὥς ἀνάγκη ἔτι εἶναι τὴν ἀρμονίαν ἐκείνην καὶ μὴ ἀπολωλέναι - οὐδεμία γὰρ μηχανὴ ἂν εἴη τὴν μὲν λύραν ἔτι εἶναι διερωγυῖων τῶν

Stephanus page 86, section a, line 8

χορδῶν καὶ τὰς χορδὰς θνητοειδεῖς οὔσας, τὴν δὲ ἀρμονίαν ἀπολωλέναι τὴν τοῦ θεοῦ τε καὶ ἀθανάτου ὁμοφυῇ τε καὶ συγγενῇ, προτέραν τοῦ θνητοῦ ἀπολομένην - ἀλλὰ φαίη ἀνάγκη ἔτι πού εἶναι αὐτὴν τὴν ἀρμονίαν, καὶ πρότερον τὰ ξύλα καὶ τὰς χορδὰς κατασαπήσεσθαι πρὶν τι ἐκείνην παθεῖν - καὶ γὰρ οὖν, ὦ Σώκρατες, οἶμαι ἔγωγε καὶ αὐτόν σε τοῦτο ἐντεθυμῆσθαι, ὅτι τοιοῦτόν τι μάλιστα ὑπολαμβάνομεν τὴν ψυχὴν εἶναι, ὥσπερ ἐντεταμένου τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ συνεχομένου ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ καὶ τοιούτων τινῶν, κρᾶσιν εἶναι καὶ ἀρμονίαν

Stephanus page 86, section c, line 1

αὐτῶν τούτων τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ἐπειδὴ ταῦτα καλῶς καὶ μετρίως κρατῇ πρὸς ἄλληλα - εἰ οὖν τυγχάνει ἡ ψυχὴ οὔσα ἀρμονία τις, δῆλον ὅτι, ὅταν χαλασθῇ τὸ σῶμα ἡμῶν

ἀμέτρως ἢ ἐπιταθῇ ὑπὸ νόσων καὶ ἄλλων κακῶν, τὴν μὲν ψυχὴν ἀνάγκη εὐθύς ὑπάρχει ἀπολωλέναι, καίπερ οὔσαν θειοτάτην, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι ἀρμονίαι αἱ τ' ἐν τοῖς φθόγγοις καὶ ἐν τοῖς τῶν δημιουργῶν ἔργοις πᾶσι, τὰ δὲ λείψανα τοῦ σώματος ἐκάστου πολὺν χρόνον παραμένειν, ἕως ἂν ἡ κατακαυθῇ ἢ κατασαπῇ - ὅρα οὖν πρὸς τοῦτον τὸν

Stephanus page 86, section d, line 2

λόγον τί φήσομεν, ἐάν τις ἀξιοῖ κρᾶσιν οὔσαν τὴν ψυχὴν τῶν ἐν τῷ σώματι ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ πρῶτην ἀπόλυσθαι.

Διαβλέψας οὖν ὁ Σωκράτης, ὥσπερ τὰ πολλὰ εἰώθει, καὶ μειδιάσας, Δίκαια μέντοι, ἔφη, λέγει ὁ Σιμμίας. εἰ οὖν τις ὑμῶν εὐπορώτερος ἐμοῦ, τί οὐκ ἀπεκρίνατο; καὶ γὰρ

οὐ φαύλως ἔοικεν ἀπτομένῳ τοῦ λόγου. δοκεῖ μέντοι μοι
χρῆναι πρὸ τῆς ἀποκρίσεως ἔτι πρότερον Κέβητος ἀκοῦσαι
τί αὖ ὁδε ἐγκαλεῖ τῷ λόγῳ, ἵνα χρόνου ἐγγενομένου βου-
λευσώμεθα τί ἐροῦμεν, ἔπειτα [δὲ] ἀκούσαντας ἢ συγχωρεῖν

Stephanus page 86, section e, line 3

αὐτοῖς ἐάν τι δοκῶσι προσάδειν, ἐὰν δὲ μή, οὕτως ἤδη
ὑπερδικεῖν τοῦ λόγου. ἀλλ' ἄγε, ἢ δ' ὅς, ὦ Κέβης, λέγε,
τί ἦν τὸ σὲ αὖ θραῦτον [ἀπιστίαν παρέχει].

Λέγω δὴ, ἢ δ' ὅς ὁ Κέβης. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται ἔτι ἐν
τῷ αὐτῷ ὁ λόγος εἶναι, καί, ὅπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν,
ταὐτὸν ἔγκλημα ἔχειν. ὅτι μὲν γὰρ ἦν ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ
πρὶν εἰς τόδε τὸ εἶδος ἐλθεῖν, οὐκ ἀνατίθεμαι μὴ οὐχὶ πάνυ
χαριέντως καί, εἰ μὴ ἐπαχθές ἐστιν εἰπεῖν, πάνυ ἱκανῶς
ἀποδεδεῖχθαι· ὥς δὲ καὶ ἀποθανόντων ἡμῶν ἔτι που ἔστιν,
οὐ μοι δοκεῖ τῇδε. ὥς μὲν οὐκ ἰσχυρότερον καὶ πολυ-

Stephanus page 87, section a, line 6

χρονιώτερον ψυχὴ σώματος, οὐ συγχωρῶ τῇ Σιμμίου ἀντι-
λήψει· δοκεῖ γὰρ μοι πᾶσι τούτοις πάνυ πολὺ διαφέρειν. τί
οὖν, ἂν φαίῃ ὁ λόγος, ἔτι ἀπιστεῖς, ἐπειδὴ ὀρᾷς ἀποθανόντος
τοῦ ἀνθρώπου τό γε ἀσθενέστερον ἔτι ὄν; τὸ δὲ πολυ-
χρονιώτερον οὐ δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι ἔτι σώζεσθαι ἐν
τούτῳ τῷ χρόνῳ; πρὸς δὴ τοῦτο τόδε ἐπίσκεψαι, εἴ τι λέγω·
εἰκόνης γὰρ τινος, ὥς ἔοικεν, καὶ γὰρ ὥσπερ Σιμμίας δέομαι.
ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ὁμοίως λέγεσθαι ταῦτα ὥσπερ ἂν τις περὶ
ἀνθρώπου ὑφάντου πρεσβύτου ἀποθανόντος λέγοι τοῦτον
τὸν λόγον, ὅτι οὐκ ἀπόλωλεν ὁ ἄνθρωπος ἀλλ' ἔστι που

Stephanus page 87, section b, line 7

σῶς, τεκμήριον δὲ παρέχοιτο θοιμάτιον ὃ ἡμπείχετο αὐτὸς
ὑψηλόμενος ὅτι ἐστὶ σῶν καὶ οὐκ ἀπόλωλεν, καὶ εἴ τις
ἀπιστοίῃ αὐτῷ, ἀνερωτῶν πότερον πολυχρονιώτερόν ἐστι
τὸ γένος ἀνθρώπου ἢ ἱματίου ἐν χρεῖα τε ὄντος καὶ φορου-
μένου, ἀποκρινάμενος δὴ [τινος] ὅτι πολὺ τὸ τοῦ ἀνθρώπου,
οἶοιτο ἀποδεδεῖχθαι ὅτι παντὸς ἄρα μᾶλλον ὃ γε ἄνθρωπος
σῶς ἐστιν, ἐπειδὴ τό γε ὀλιγοχρονιώτερον οὐκ ἀπόλωλεν.
τὸ δ' οἶμαι, ὦ Σιμμία, οὐχ οὕτως ἔχει· σκόπει γὰρ καὶ σὺ
ἂ λέγω. πᾶς [γὰρ] ἂν ὑπολάβοι ὅτι εὐηθες λέγει ὁ τοῦτο
λέγων· ὁ γὰρ ὑφάντης οὗτος πολλὰ κατατρίψας τοιαῦτα

Stephanus page 87, section c, line 9

ἱμάτια καὶ ὑψηλόμενος ἐκείνων μὲν ὕστερος ἀπόλωλεν πολ-
λῶν ὄντων, τοῦ δὲ τελευταίου οἶμαι πρότερος, καὶ οὐδέν τι
μᾶλλον τούτου ἔνεκα ἄνθρωπός ἐστιν ἱματίου φαυλότερον
οὐδ' ἀσθενέστερον. τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην οἶμαι εἰκόνα

δέξαιτ' ἂν ψυχὴ πρὸς σῶμα, καὶ τις λέγων αὐτὰ ταῦτα περὶ αὐτῶν μέτρι' ἂν μοι φαίνοιτο λέγειν, ὥς ἢ μὲν ψυχὴ πολυχρόνιον ἐστὶ, τὸ δὲ σῶμα ἀσθενέστερον καὶ ὀλιγο-
χρονιώτερον· ἀλλὰ γὰρ ἂν φαίη ἐκάστην τῶν ψυχῶν πολλὰ σώματα κατατρίβειν, ἄλλως τε καὶ πολλὰ ἔτη βιω - εἰ γὰρ ῥέοι τὸ σῶμα καὶ ἀπολλύοιτο ἔτι ζῶντος τοῦ ἀνθρώπου,

Stephanus page 87, section e, line 1

ἀλλ' ἢ ψυχὴ ἀεὶ τὸ κατατριβόμενον ἀνυφαίνοι - ἀναγκαῖον μεντὰν εἶη, ὅποτε ἀπολλύοιτο ἢ ψυχὴ, τὸ τελευταῖον ὕφασμα τυχεῖν αὐτὴν ἔχουσιν καὶ τούτου μόνου προτέραν ἀπόλ-
λυσθαι, ἀπολομένης δὲ τῆς ψυχῆς τότε ἤδη τὴν φύσιν τῆς ἀσθενείας ἐπιδεικνύοι τὸ σῶμα καὶ ταχὺ σαπὲν διοίχοιτο. ὥστε τούτῳ τῷ λόγῳ οὐπω ἄξιον πιστεύσαντα θαρρεῖν ὥς ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν ἔτι ποὺ ἡμῶν ἢ ψυχὴ ἔστιν. εἰ γὰρ τις καὶ πλεον ἔτι τῷ λέγοντι ἢ ἂν σὺ λέγεις συγχωρήσειεν, δοὺς αὐτῷ μὴ μόνον ἐν τῷ πρὶν καὶ γενέσθαι ἡμᾶς χρόνῳ εἶναι ἡμῶν τὰς ψυχάς, ἀλλὰ μηδὲν κωλύειν καὶ ἐπειδὴν

Stephanus page 88, section a, line 5

ἀποθάνωμεν ἐνίων ἔτι εἶναι καὶ ἔσεσθαι καὶ πολλάκις γενή-
σεσθαι καὶ ἀποθανεῖσθαι αὐθις - οὕτω γὰρ αὐτὸ φύσει ἰσχυρὸν εἶναι, ὥστε πολλάκις γιγνομένην ψυχὴν ἀντέχειν - δοὺς δὲ ταῦτα ἐκεῖνο μηκέτι συγχωροῖ, μὴ οὐ πονεῖν αὐτὴν ἐν ταῖς πολλαῖς γενέσεσιν καὶ τελευτῶσάν γε ἐν τινὶ τῶν θανάτων παντάπασιν ἀπόλλυσθαι, τοῦτον δὲ τὸν θάνατον καὶ ταύτην τὴν διάλυσιν τοῦ σώματος ἢ τῇ ψυχῇ φέρει ὄλεθρον μηδένα φαίη εἰδέναι - ἀδύνατον γὰρ εἶναι ὁτρωοῦν αἰσθῆσθαι ἡμῶν - εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, οὐδενὶ προσήκει θάνατον θαρροῦντι μὴ οὐκ ἀνοήτως θαρρεῖν, ὅς ἂν

Stephanus page 88, section b, line 5

μὴ ἔχη ἀποδειξαι ὅτι ἔστι ψυχὴ παντάπασιν ἀθάνατόν τε καὶ ἀνώλεθρον· εἰ δὲ μή, ἀνάγκη εἶναι ἀεὶ τὸν μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι δεδιέναι ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ψυχῆς μὴ ἐν τῇ νῦν τοῦ σώματος διαζεύξει παντάπασιν ἀπόληται.

Πάντες οὖν ἀκούσαντες εἰπόντων αὐτῶν ἀηδῶς διετέθη-
μεν, ὥς ὕστερον ἐλέγομεν πρὸς ἀλλήλους, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἔμπροσθεν λόγου σφόδρα πεπεισμένους ἡμᾶς πάλιν ἐδόκουν ἀναταράξαι καὶ εἰς ἀπιστίαν καταβαλεῖν οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὕστερον μέλλοντα ῥηθήσεσθαι, μὴ οὐδενὸς ἄξιοι εἶμεν κριταὶ ἢ καὶ τὰ πρά-

Stephanus page 88, section c, line 7

γματα αὐτὰ ἀπιστα ἦ.

{EX.} Νῆ τοὺς θεούς, ᾧ Φαίδων, συγγνώμην γε ἔχω ὑμῖν.

καὶ γὰρ αὐτόν με νῦν ἀκούσαντά σου τοιοῦτόν τι λέγειν
πρὸς ἑμαυτὸν ἐπέρχεται· “Τίνι οὖν ἔτι πιστεύσομεν λόγῳ;
ὥς γὰρ σφόδρα πιθανὸς ὢν, ὃν ὁ Σωκράτης ἔλεγε λόγον,
νῦν εἰς ἀπιστίαν καταπέπτωκεν.” θαυμαστῶς γὰρ μου ὁ
λόγος οὗτος ἀντιλαμβάνεται καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, τὸ ἀρμονίαν
τινὰ ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν, καὶ ὥσπερ ὑπέμνησέν με ῥηθεὶς
ὅτι καὶ αὐτῷ μοι ταῦτα προυδέδοκτο. καὶ πάνυ δέομαι
πάλιν ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ἄλλου τινὸς λόγου ὅς με πείσει ὥς

Stephanus page 88, section d, line 8

τοῦ ἀποθανόντος οὐ συναποθνήσκει ἡ ψυχὴ. λέγε οὖν πρὸς
Διὸς πῇ ὁ Σωκράτης μετῆλθε τὸν λόγον; καὶ πότερον
κἀκεῖνος, ὥσπερ ὑμᾶς φῆς, ἔνδηλός τι ἐγένετο ἀχθόμενος ἢ
οὐ, ἀλλὰ πρῶτος ἐβοήθει τῷ λόγῳ; [ἦ] καὶ ἱκανῶς ἐβοήθησεν
ἢ ἐνδεῶς; πάντα ἡμῖν δίελθε ὥς δύνασαι ἀκριβέστατα.
{ΦΑΙΔ.} Καὶ μὴν, ὦ Ἐχέκρατες, πολλάκις θαυμάσας
Σωκράτη οὐ πώποτε μᾶλλον ἡγάσθην ἢ τότε παραγενόμενος.
τὸ μὲν οὖν ἔχειν ὅτι λέγοι ἐκεῖνος ἴσως οὐδὲν ἄτοπον· ἀλλὰ
ἔγωγε μάλιστα ἐθαύμασα αὐτοῦ πρῶτον μὲν τοῦτο, ὥς ἡδέως
καὶ εὐμενῶς καὶ ἀγαμένως τῶν νεανίσκων τὸν λόγον ἀπ-

Stephanus page 89, section a, line 4

εδέξατο, ἔπειτα ἡμῶν ὥς ὀξέως ἦσθετο ὁ 'πεπόνθεμεν ὑπὸ
τῶν λόγων, ἔπειτα ὥς εὖ ἡμᾶς ἰάσατο καὶ ὥσπερ πεφευγότας
καὶ ἡττημένους ἀνεκαλέσατο καὶ προύτρεψεν πρὸς τὸ παρ-
έπεσθαί τε καὶ συσκοπεῖν τὸν λόγον.

{ΕΧ.} Πῶς δὴ;

{ΦΑΙΔ.} Ἐγὼ ἐρῶ. ἔτυχον γὰρ ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ καθή-
μενος παρὰ τὴν κλίνην ἐπὶ χαμαιζήλου τινός, ὁ δὲ ἐπὶ πολὺν
ὑψηλοτέρου ἢ ἐγώ. κατανήσας οὖν μου τὴν κεφαλὴν καὶ
συμπιέσας τὰς ἐπὶ τῷ αὐχένι τρίχας - εἰώθει γάρ, ὅποτε
τύχοι, παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας - Αὐρίον δὴ, ἔφη, ἴσως, ὦ

Stephanus page 89, section b, line 5

Φαίδων, τὰς καλὰς ταύτας κόμας ἀποκερῇ.

Ἔοικεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Σώκρατες.

Οὐκ, ἂν γε ἐμοὶ πείθῃ.

Ἀλλὰ τί; ἦν δ' ἐγώ.

Τήμερον, ἔφη, καὶ γὰρ τὰς ἐμὰς καὶ σὺ ταύτας, ἐάνπερ γε
ἡμῖν ὁ λόγος τελευτήσῃ καὶ μὴ δυνώμεθα αὐτὸν ἀναβιώ-
σασθαι. καὶ ἔγωγ' ἂν, εἰ σὺ εἶην καὶ με διαφεύγοι ὁ

λόγος, ἔνορκον ἂν ποιησαίμην ὥσπερ Ἀργεῖοι, μὴ πρότερον
κομήσειν, πρὶν ἂν νικήσω ἀναμαχόμενος τὸν Σιμμίου τε καὶ

Stephanus page 89, section c, line 4

Κέβητος λόγον.

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, πρὸς δύο λέγεται οὐδ' ὁ Ἡρακλῆς οἶός τε εἶναι.

Ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἔφη, τὸν Ἰόλεων παρακάλει, ἕως ἔτι φῶς ἐστίν.

Παρακαλῶ τοίνυν, ἔφην, οὐχ ὡς Ἡρακλῆς, ἀλλ' ὡς Ἰόλεως τὸν Ἡρακλῆ.

Οὐδὲν διοίσει, ἔφη. ἀλλὰ πρῶτον εὐλαβηθῶμέν τι πάθος μὴ πάθωμεν.

Τὸ ποῖον; ἦν δ' ἐγώ.

Stephanus page 89, section d, line 1

Μὴ γενώμεθα, ἦ δ' ὅς, μισόλογοι, ὥσπερ οἱ μισάνθρωποι γιγνώμενοι· ὡς οὐκ ἔστιν, ἔφη, ὅτι ἂν τις μεῖζον τούτου κακὸν πάθοι ἢ λόγους μισήσας. γίγνεται δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρόπου μισολογία τε καὶ μισανθρωπία. ἦ τε γὰρ μισανθρωπία ἐνδύεται ἐκ τοῦ σφόδρα τινὶ πιστεῦσαι ἄνευ τέχνης, καὶ ἡγήσασθαι παντάπασί γε ἀληθῆ εἶναι καὶ ὑγιῆ καὶ πιστὸν τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα ὀλίγον ὕστερον εὐρεῖν τοῦτον πονηρόν τε καὶ ἄπιστον, καὶ αὖθις ἕτερον· καὶ ὅταν τοῦτο πολλάκις πάθῃ τις καὶ ὑπὸ τούτων μάλιστα οὐς ἂν ἡγήσαιτο οἰκειοτάτους τε καὶ ἐταιροτάτους, τελευτῶν δὴ θαμὰ προς-

Stephanus page 89, section e, line 2

κρούων μισεῖ τε πάντας καὶ ἡγεῖται οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιὲς εἶναι τὸ παράπαν. ἦ οὐκ ἦσθησαι σύ πω τοῦτο γιγνώμενον; Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ.

Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, αἰσχρόν, καὶ δῆλον ὅτι ἄνευ τέχνης τῆς περὶ τὰνθρώπεια ὁ τοιοῦτος χρῆσθαι ἐπεχείρει τοῖς ἀνθρώποις; εἰ γὰρ πού μετὰ τέχνης ἐχρήτο, ὥσπερ ἔχει οὕτως ἂν ἡγήσατο, τοὺς μὲν χρηστοὺς καὶ πονηροὺς σφόδρα ὀλίγους εἶναι ἑκατέρους, τοὺς δὲ μεταξὺ πλείστους.

Πῶς λέγεις; ἔφην ἐγώ.

Ὡσπερ, ἦ δ' ὅς, περὶ τῶν σφόδρα σμικρῶν καὶ μεγάλων·

Stephanus page 90, section a, line 5

οἶε τι σπανιώτερον εἶναι ἢ σφόδρα μέγαν ἢ σφόδρα σμικρὸν ἐξευρεῖν ἄνθρωπον ἢ κύνα ἢ ἄλλο ὅτιοῦν; ἦ αὖ ταχὺν ἢ βραδὺν ἢ αἰσχρόν ἢ καλὸν ἢ λευκὸν ἢ μέλανα; ἦ οὐχὶ ἦσθησαι ὅτι πάντων τῶν τοιούτων τὰ μὲν ἄκρα τῶν ἐσχάτων σπάνια καὶ ὀλίγα, τὰ δὲ μεταξὺ ἄφθονα καὶ πολλά;

Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ.

Οὐκοῦν οἶε, ἔφη, εἰ πονηρίας ἀγῶν προτεθείη, πάνυ ἂν ὀλίγους καὶ ἐνταῦθα τοὺς πρώτους φανῆναι;

Εἰκός γε, ἦν δ' ἐγώ.

Εἰκὸς γάρ, ἔφη. ἀλλὰ ταύτη μὲν οὐχ ὅμοιοι οἱ λόγοι

τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ σοῦ νυνδὴ προάγοντος ἐγὼ ἐφespόμην,
ἀλλ' ἐκείνη, ἥ, ἐπειδὴν τις πιστεύσῃ λόγῳ τινὶ ἀληθεῖ
εἶναι ἄνευ τῆς περὶ τοὺς λόγους τέχνης, κᾶπειτα ὀλίγον
ὕστερον αὐτῷ δόξῃ ψευδῆς εἶναι, ἐνίστε μὲν ὦν, ἐνίστε δ'
οὐκ ὦν, καὶ αὐθις ἕτερος καὶ ἕτερος· - καὶ μάλιστα δὴ οἱ
περὶ τοὺς ἀντιλογικοὺς λόγους διατρίψαντες οἴσθ' ὅτι τελευ-
τῶντες οἴονται σοφώτατοι γεγονέναι καὶ κατανενοηκέναι
μόνοι ὅτι οὔτε τῶν πραγμάτων οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιὲς οὐδὲ
βέβαιον οὔτε τῶν λόγων, ἀλλὰ πάντα τὰ ὄντα ἀτεχνῶς ὥσπερ
ἐν Εὐρίπῳ ἄνω κάτω στρέφεται καὶ χρόνον οὐδένα ἐν

οὐδενὶ μένει.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφην ἐγὼ, ἀληθῆ λέγεις.
Οὐκοῦν, ὦ Φαίδων, ἔφη, οἰκτρὸν ἂν εἴη τὸ πάθος, εἰ
ὄντος δὴ τινος ἀληθοῦς καὶ βεβαίου λόγου καὶ δυνατοῦ
κατανοῆσαι, ἔπειτα διὰ τὸ παραγίγνεσθαι τοιούτοις τισὶ
λόγοις, τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν δοκοῦσιν ἀληθέσιν εἶναι, τοτὲ
δὲ μή, μὴ ἑαυτὸν τις αἰτιῶτο μηδὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτεχνίαν,
ἀλλὰ τελευτῶν διὰ τὸ ἀλγεῖν ἄσμενος ἐπὶ τοὺς λόγους ἀφ'
ἑαυτοῦ τὴν αἰτίαν ἀπώσαιο καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν βίον μισῶν
τε καὶ λoidorῶν τοὺς λόγους διατελοῖ, τῶν δὲ ὄντων τῆς

ἀληθείας τε καὶ ἐπιστήμης στερηθεῖη.

Νὴ τὸν Δία, ἦν δ' ἐγὼ, οἰκτρὸν δῆτα.

Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, τοῦτο εὐλαβηθῶμεν, καὶ μὴ
παρίωμεν εἰς τὴν ψυχὴν ὥς τῶν λόγων κινδυνεύει οὐδὲν
ὑγιὲς εἶναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅτι ἡμεῖς οὐπω ὑγιῶς ἔχομεν,
ἀλλὰ ἀνδριστέον καὶ προθυμητέον ὑγιῶς ἔχειν, σοὶ μὲν οὖν
καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦ ἔπειτα βίου παντὸς ἕνεκα, ἐμοὶ δὲ
αὐτοῦ ἕνεκα τοῦ θανάτου, ὥς κινδυνεύω ἔγωγε ἐν τῷ παρόντι
περὶ αὐτοῦ τούτου οὐ φιλοσόφως ἔχειν ἀλλ' ὥσπερ οἱ πάνυ
ἀπαίδευτοι φιλονίκως. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ὅταν περὶ τοῦ ἀμ-

φισβητῶσιν, ὅπῃ μὲν ἔχει περὶ ὧν ἂν ὁ λόγος ἡ οὐ φροντί-
ζουσιν, ὅπως δὲ ἂ αὐτοὶ ἔθεντο ταῦτα δόξει τοῖς παροῦσιν,
τοῦτο προθυμοῦνται. καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ ἐν τῷ παρόντι
τοσοῦτον μόνον ἐκείνων διοίσειν· οὐ γὰρ ὅπως τοῖς παροῦσιν
ἂ ἐγὼ λέγω δόξει ἀληθῆ εἶναι προθυμήσομαι, εἰ μὴ εἴη
πάρεργον, ἀλλ' ὅπως αὐτῷ ἐμοὶ ὅτι μάλιστα δόξει οὕτως
ἔχειν. λογίζομαι γάρ, ὦ φίλε ἐταῖρε - θέασαι ὥς πλεο-
νεκτικῶς - εἰ μὲν τυγχάνει ἀληθῆ ὄντα ἂ λέγω, καλῶς δὴ

ἔχει τὸ πεισθῆναι· εἰ δὲ μηδὲν ἐστὶ τελευτήσαντι, ἀλλ' οὖν
τοῦτόν γε τὸν χρόνον αὐτὸν τὸν πρὸ τοῦ θανάτου ἦττον τοῖς

Stephanus page 91, section b, line 5

παροῦσιν ἀηδὴς ἔσομαι ὀδυρόμενος, ἡ δὲ ἄνοιά μοι αὕτη οὐ
συνδιατελεῖ - κακὸν γὰρ ἂν ἦν - ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον ἀπο-
λεῖται. παρεσκευασμένος δὴ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης,
οὕτως ἐρχομαι ἐπὶ τὸν λόγον· ὑμεῖς μέντοι, ἂν ἐμοὶ πεί-
θησθε, σμικρὸν φροντίσαντες Σωκράτους, τῆς δὲ ἀληθείας
πολὺ μᾶλλον, ἐὰν μὲν τι ὑμῖν δοκῶ ἀληθὲς λέγειν, συνομο-
λογήσατε, εἰ δὲ μή, παντὶ λόγῳ ἀντιτείνετε, εὐλαβούμενοι
ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ προθυμίας ἅμα ἐμαυτόν τε καὶ ὑμᾶς ἐξα-
πατήσας, ὥσπερ μέλιττα τὸ κέντρον ἐγκαταλιπὼν οἰχήσομαι.
Ἀλλ' ἰτέον, ἔφη. πρῶτόν με ὑπομνήσατε ἃ ἐλέγετε, ἐὰν

Stephanus page 91, section c, line 7

μὴ φαίνωμαι μεμνημένος. Σιμμίας μὲν γάρ, ὥς ἐγῶμαι,
ἀπιστεῖ τε καὶ φοβεῖται μὴ ἡ ψυχὴ ὅμως καὶ θεϊότερον καὶ
κάλλιον ὢν τοῦ σώματος προαπολλύηται ἐν ἀρμονίας εἶδει
οὔσα· Κέβης δέ μοι ἔδοξε τοῦτο μὲν ἐμοὶ συγχωρεῖν,
πολυχρονιώτερόν γε εἶναι ψυχὴν σώματος, ἀλλὰ τόδε
ἄδηλον παντί, μὴ πολλὰ δὴ σώματα καὶ πολλάκις κατα-
τρίψασα ἡ ψυχὴ τὸ τελευταῖον σῶμα καταλιποῦσα νῦν
αὕτη ἀπολλύηται, καὶ ἡ αὐτὸ τοῦτο θάνατος, ψυχῆς ὄλε-
θος, ἐπεὶ σῶμά γε ἀεὶ ἀπολλύμενον οὐδὲν παύεται. ἄρα
ἀλλ' ἡ ταῦτ' ἐστίν, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἃ δεῖ ἡμᾶς

Stephanus page 91, section d, line 9

ἐπισκοπεῖσθαι;
Συνωμολογεῖτην δὴ ταῦτ' εἶναι ἅμφω.
Πότερον οὖν, ἔφη, πάντας τοὺς ἔμπροσθε λόγους οὐκ
ἀποδέχεσθε, ἢ τοὺς μὲν, τοὺς δ' οὐ;
Τοὺς μὲν, ἐφάτην, τοὺς δ' οὐ.
Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, περὶ ἐκείνου τοῦ λόγου λέγετε ἐν ᾧ
ἔφαμεν τὴν μάθησιν ἀνάμνησιν εἶναι, καὶ τούτου οὕτως
ἔχοντος ἀναγκαίως ἔχειν ἄλλοθι πρότερον ἡμῶν εἶναι τὴν
ψυχὴν, πρὶν ἐν τῷ σώματι ἐνδεθῆναι;
Ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, καὶ τότε θαυμαστῶς ὥς ἐπείσθην

Stephanus page 92, section a, line 3

ὑπ' αὐτοῦ καὶ νῦν ἐμμένω ὥς οὐδενὶ λόγῳ.
Καὶ μὴν, ἔφη ὁ Σιμμίας, καὶ αὐτὸς οὕτως ἔχω, καὶ πάνυ
ἂν θαυμάζοιμι εἴ μοι περὶ γε τούτου ἄλλο ποτέ τι δόξειεν.
Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἀλλὰ ἀνάγκη σοι, ἔφη, ὦ ξένη Θηβαῖε,
ἄλλα δόξαι, ἐάνπερ μείνη ἡδε ἡ οἴησις, τὸ ἀρμονίαν μὲν εἶναι
σύνθετον πρᾶγμα, ψυχὴν δὲ ἀρμονίαν τινὰ ἐκ τῶν κατὰ τὸ

σῶμα ἐντεταμένων συγκεῖσθαι· οὐ γάρ που ἀποδέξει γε
σαυτοῦ λέγοντος ὡς πρότερον ἦν ἀρμονία συγκειμένη, πρὶν
ἐκεῖνα εἶναι ἐξ ὧν ἔδει αὐτὴν συντεθῆναι. ἡ ἀποδέξει;
Οὐδαμῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 92, section b, line 4

Αἰσθάνη οὖν, ἡ δ' ὅς, ὅτι ταῦτά σοι συμβαίνει λέγειν,
ὅταν φῆς μὲν εἶναι τὴν ψυχὴν πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπου εἰδός
τε καὶ σῶμα ἀφικέσθαι, εἶναι δὲ αὐτὴν συγκειμένην ἐκ τῶν
οὐδέπω ὄντων; οὐ γάρ δὴ ἀρμονία γέ σοι τοιοῦτόν ἐστιν
ᾧ ἀπεικάζεις, ἀλλὰ πρότερον καὶ ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ καὶ
οἱ φθόγγοι ἔτι ἀνάρμοστοι ὄντες γίνονται, τελευταῖον δὲ
πάντων συνίσταται ἡ ἀρμονία καὶ πρῶτον ἀπόλλυται. οὗτος

οὖν σοι ὁ λόγος ἐκείνῳ πῶς συνάσσεται;
Οὐδαμῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Stephanus page 92, section c, line 5

Καὶ μὴν, ἡ δ' ὅς, πρέπει γε εἴπερ τῷ ἄλλῳ λόγῳ συνωδῶ
εἶναι καὶ τῷ περὶ ἀρμονίας.

Πρέπει γάρ, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Οὗτος τοίνυν, ἔφη, σοὶ οὐ συνωδός· ἀλλ' ὅρα πότερον
αἰρή τῶν λόγων, τὴν μάθησιν ἀνάμνησιν εἶναι ἢ ψυχὴν
ἀρμονίαν;

Πολὺ μᾶλλον, ἔφη, ἐκεῖνον, ὦ Σώκρατες. ὅδε μὲν γάρ
μοι γέγονεν ἄνευ ἀποδείξεως μετὰ εἰκότος τινὸς καὶ εὐπρε-
πείας, ὅθεν καὶ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ ἀνθρώποις· ἐγὼ δὲ τοῖς
διὰ τῶν εἰκότων τὰς ἀποδείξεις ποιουμένοις λόγοις σύνοιδα

Stephanus page 92, section d, line 4

οὓσιν ἀλαζόσιν, καὶ ἂν τις αὐτοὺς μὴ φυλάττηται, εὖ μάλα
ἐξαπατῶσι, καὶ ἐν γεωμετρίας καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.
ὁ δὲ περὶ τῆς ἀναμνήσεως καὶ μαθήσεως λόγος δι' ὑποθέσεως
ἀξίας ἀποδέξασθαι εἴρηται. ἐρρήθη γάρ που οὕτως ἡμῶν
εἶναι ἢ ψυχὴν καὶ πρὶν εἰς σῶμα ἀφικέσθαι, ὥσπερ αὐτῆς
ἐστὶν ἡ οὐσία ἔχουσα τὴν ἐπωνυμίαν τὴν τοῦ “ὅ ἐστιν”
ἐγὼ δὲ ταύτην, ὡς ἐμαντὸν πείθω, ἱκανῶς τε καὶ ὀρθῶς ἀπο-
δέδεγμαι. ἀνάγκη οὖν μοι, ὡς ἔοικε, διὰ ταῦτα μήτε ἐμαντοῦ
μήτε ἄλλου ἀποδέχεσθαι λέγοντος ὡς ψυχὴ ἐστὶν ἀρμονία.
Τί δέ, ἡ δ' ὅς, ὦ Σιμμία, τῇδε; δοκεῖ σοι ἀρμονία ἢ ἄλλη

Stephanus page 93, section a, line 1

τινὶ συνθέσει προσήκειν ἄλλως πῶς ἔχειν ἢ ὡς ἂν ἐκεῖνα
ἔχη ἐξ ὧν ἂν συγκέηται;

Οὐδαμῶς.

Οὐδὲ μὴν ποιεῖν τι, ὡς ἐγῶμαι, οὐδέ τι πάσχειν ἄλλο

παρ' ἃ ἂν ἐκεῖνα ἢ ποιῇ ἢ πάσχει; Συνέφη.

Οὐκ ἄρα ἡγεῖσθαι γε προσήκει ἀρμονίαν τούτων ἐξ ὧν ἂν συντεθῇ, ἀλλ' ἔπεσθαι. Συνεδόκει.

Πολλοῦ ἄρα δεῖ ἐναντία γε ἀρμονία κινηθῆναι ἂν ἢ φθέγγασθαι ἢ τι ἄλλο ἐναντιωθῆναι τοῖς αὐτῆς μέρεσιν.

Πολλοῦ μέντοι, ἔφη.

Stephanus page 93, section a, line 11

Τί δέ; οὐχ οὕτως ἀρμονία πέφυκεν εἶναι ἐκάστη ἀρμονία ὥς ἂν ἀρμοσθῇ;

Οὐ μανθάνω, ἔφη.

Ἦ οὐχί, ἢ δ' ὅς, ἂν μὲν μᾶλλον ἀρμοσθῇ καὶ ἐπὶ πλεόν, εἴπερ ἐνδέχεται τοῦτο γίγνεσθαι, μᾶλλον τε ἂν ἀρμονία εἴη καὶ πλείων, εἰ δ' ἦττον τε καὶ ἐπ' ἔλαττον, ἦττον τε καὶ ἐλάττων;

Πάνυ γε.

Ἦ οὖν ἔστι τοῦτο περὶ ψυχὴν, ὥστε καὶ κατὰ τὸ σμικρότατον μᾶλλον ἐτέραν ἐτέρας ψυχῆς ἐπὶ πλεόν καὶ μᾶλλον ἢ ἐπ' ἔλαττον καὶ ἦττον αὐτὸ τοῦτο εἶναι, ψυχὴν;

Stephanus page 93, section b, line 7

Οὐδ' ὁπωστιοῦν, ἔφη.

Φέρε δὴ, ἔφη, πρὸς Διός· λέγεται ψυχὴ ἢ μὲν νοῦν τε ἔχειν καὶ ἀρετὴν καὶ εἶναι ἀγαθὴ, ἢ δὲ ἄνοιάν τε καὶ μοχθηρίαν καὶ εἶναι κακὴ; καὶ ταῦτα ἀληθῶς λέγεται;

Ἀληθῶς μέντοι.

Τῶν οὖν θεμένων ψυχὴν ἀρμονίαν εἶναι τί τις φήσει ταῦτα ὄντα εἶναι ἐν ταῖς ψυχαῖς, τὴν τε ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν; πότερον ἀρμονίαν αὖ τινα ἄλλην καὶ ἀναρμοστίαν; καὶ τὴν μὲν ἡρμόσθαι, τὴν ἀγαθὴν, καὶ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἀρμονία οὔση ἄλλην ἀρμονίαν, τὴν δὲ ἀναρμοστον αὐτὴν τε

Stephanus page 93, section c, line 8

εἶναι καὶ οὐκ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἄλλην;

Οὐκ ἔχω ἔγωγ', ἔφη ὁ Σιμμίας, εἰπεῖν· δῆλον δ' ὅτι τοιαῦτ' ἄττ' ἂν λέγοι ὁ ἐκεῖνο ὑποθέμενος.

Ἀλλὰ προωμολόγηται, ἔφη, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἦττον ἐτέραν ἐτέρας ψυχὴν ψυχῆς εἶναι· τοῦτο δ' ἔστι τὸ ὁμολόγημα, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἐπὶ πλεόν μηδ' ἦττον μηδ' ἐπ' ἔλαττον ἐτέραν ἐτέρας ἀρμονίαν ἀρμονίας εἶναι. ἢ γάρ;

Πάνυ γε.

Τὴν δέ γε μηδὲν μᾶλλον μηδὲ ἦττον ἀρμονίαν οὔσαν μήτε μᾶλλον μήτε ἦττον ἡρμόσθαι· ἔστιν οὕτως;

Stephanus page 93, section d, line 8

Ἦ ἔστιν.

Ἦ δὲ μήτε μᾶλλον μήτε ἦττον ἡρμοσμένη ἔστιν ὅτι πλεόν

ἢ ἔλαττον ἀρμονίας μετέχει, ἢ τὸ ἴσον;

Τὸ ἴσον.

Οὐκοῦν ψυχὴ ἐπειδὴ οὐδὲν μᾶλλον οὐδ' ἥττον ἄλλη
ἄλλης αὐτὸ τοῦτο, ψυχὴ, ἐστίν, οὐδὲ δὴ μᾶλλον οὐδὲ ἥττον
ἤρμουςται;

Οὕτω.

Τοῦτο δέ γε πεπονθυῖα οὐδὲν πλέον ἀναρμοστίας οὐδὲ
ἀρμονίας μετέχει ἄν;

Stephanus page 93, section e, line 6

Οὐ γὰρ οὖν.

Τοῦτο δ' αὖ πεπονθυῖα ἄρ' ἂν τι πλέον κακίας ἢ ἀρετῆς
μετέχει ἑτέρα ἑτέρας, εἴπερ ἢ μὲν κακία ἀναρμοστία, ἢ δὲ
ἀρετὴ ἀρμονία εἴη;

Οὐδὲν πλέον.

Μᾶλλον δέ γε που, ὦ Σιμμία, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον
κακίας οὐδεμία ψυχὴ μεθέξει, εἴπερ ἀρμονία ἐστίν· ἀρμονία
γὰρ δήπου παντελῶς αὐτὸ τοῦτο οὖσα, ἀρμονία, ἀναρμοστίας
οὐποτ' ἂν μετάσχοι.

Οὐ μέντοι.

Stephanus page 94, section a, line 6

Οὐδέ γε δήπου ψυχὴ, οὖσα παντελῶς ψυχὴ, κακίας.

Πῶς γὰρ ἔκ γε τῶν προειρημένων;

Ἐκ τούτου ἄρα τοῦ λόγου ἡμῖν πᾶσαι ψυχαὶ πάντων
ζώων ὁμοίως ἀγαθαὶ ἔσσονται, εἴπερ ὁμοίως ψυχαὶ πεφύκασιν
αὐτὸ τοῦτο, ψυχαί, εἶναι.

Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Ἥ καὶ καλῶς δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, οὕτω λέγεσθαι, καὶ πάσχειν
ἂν ταῦτα ὁ λόγος εἰ ὀρθὴ ἢ ὑπόθεσις ἦν, τὸ ψυχὴν ἀρμονίαν
εἶναι;

Οὐδ' ὅπωςτιοῦν, ἔφη.

Stephanus page 94, section b, line 4

Τί δέ; ἢ δ' ὅς· τῶν ἐν ἀνθρώπῳ πάντων ἔσθ' ὅτι ἄλλο
λέγεις ἄρχειν ἢ ψυχὴν ἄλλως τε καὶ φρόνιμον;

Οὐκ ἔγωγε.

Πότερον συγχωροῦσαν τοῖς κατὰ τὸ σῶμα πάθεσιν ἢ καὶ
ἐναντιουμένῃν; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε, οἷον καύματος ἐνόητος
καὶ δίψους ἐπὶ τούναντίον ἔλκειν, τὸ μὴ πίνειν, καὶ πείνης
ἐνούσης ἐπὶ τὸ μὴ ἐσθίειν, καὶ ἄλλα μυρία που ὁρῶμεν
ἐναντιουμένην τὴν ψυχὴν τοῖς κατὰ τὸ σῶμα· ἢ οὐ;

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν αὖ ὡμολογήσαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν μήποτ' ἂν

Stephanus page 94, section c, line 4

αὐτήν, ἀρμονίαν γε οὖσαν, ἐναντία ἄδειν οἷς ἐπιτείνοιτο
καὶ χαλῶτο καὶ ψάλλοιτο καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πάθος πάσχοι
ἐκεῖνα ἐξ ὧν τυγχάνοι οὖσα, ἀλλ' ἔπεσθαι ἐκείνοις καὶ οὐποτ'
ἂν ἡγεμονεύειν;

Ὡμολογήσαμεν, ἔφη· πῶς γὰρ οὐ;

Τί οὖν; νῦν οὐ πᾶν τοῦναντίον ἡμῖν φαίνεται ἐργαζομένη,
ἡγεμονεύουσά τε ἐκείνων πάντων ἐξ ὧν φησί τις αὐτήν
εἶναι, καὶ ἐναντιουμένη ὀλίγου πάντα διὰ παντὸς τοῦ βίου
καὶ δεσπόζουσα πάντας τρόπους, τὰ μὲν χαλεπώτερον κολά-
ζουσα καὶ μετ' ἀλγηδόνων, τὰ τε κατὰ τὴν γυμναστικὴν καὶ

Stephanus page 94, section d, line 4

τὴν ἱατρικὴν, τὰ δὲ πραότερον, καὶ τὰ μὲν ἀπειλοῦσα, τὰ δὲ
νουθετοῦσα, ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ὀργαῖς καὶ φόβοις ὡς ἄλλη
οὖσα ἄλλω πράγματι διαλεγομένη; οἷόν που καὶ Ὅμηρος ἐν
Ὀδυσσεΐα πεποίηκεν, οὗ λέγει τὸν Ὀδυσσέα·

στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
τέτλαθι δὴ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.

ἄρ' οἶει αὐτὸν ταῦτα ποιῆσαι διανοούμενον ὡς ἀρμονίας
αὐτῆς οὔσης καὶ οἷας ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν τοῦ σώματος παθη-

Stephanus page 94, section e, line 4

μάτων, ἀλλ' οὐχ οἷας ἄγειν τε ταῦτα καὶ δεσπόζειν, καὶ
οὔσης αὐτῆς πολὺν θειότερου τινὸς πράγματος ἢ καθ'
ἀρμονίαν;

Νῆ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔμοιγε δοκεῖ.

Οὐκ ἄρα, ὦ ἄριστε, ἡμῖν οὐδαμῇ καλῶς ἔχει ψυχὴν
ἀρμονίαν τινὰ φάναι εἶναι· οὔτε γὰρ ἂν, ὡς ἔοικεν, Ὅμηρῳ
θείῳ ποιητῇ ὁμολογοῖμεν οὔτε αὐτοὶ ἡμῖν αὐτοῖς.

Ἔχει οὕτως, ἔφη.

Εἶεν δὴ, ἢ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, τὰ μὲν Ἀρμονίας ἡμῖν τῆς
Θηβαϊκῆς ἱλεά πως, ὡς ἔοικε, μετρίως γέγονεν· τί δὲ δὴ τὰ

Stephanus page 95, section a, line 6

Κάδμου, ἔφη, ὦ Κέβης, πῶς ἱλασόμεθα καὶ τίνι λόγῳ;
Σύ μοι δοκεῖς, ἔφη ὁ Κέβης, ἐξευρῆσειν· τουτονὶ γοῦν
τὸν λόγον τὸν πρὸς τὴν ἀρμονίαν θαυμαστικῶς μοι εἶπες ὡς
παρὰ δόξαν. Συμμίον γὰρ λέγοντος ὅτε ἠπόρει, πάννυ ἐθαύ-
μαζον εἴ τι ἔξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτοῦ· πάννυ οὖν
μοι ἀτόπως ἔδοξεν εὐθὺς τὴν πρώτην ἔφοδον οὐ δέξασθαι
τοῦ σοῦ λόγου. ταῦτά δὴ οὐκ ἂν θαυμάσαιμι καὶ τὸν τοῦ
Κάδμου λόγον εἰ πάθοι.

Ὡγαθέ, ἔφη ὁ Σωκράτης, μὴ μέγα λέγε, μὴ τις ἡμῖν
βασκανία περιτρέψη τὸν λόγον τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι.

ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν τῷ θεῷ μελήσει, ἡμεῖς δὲ Ὀμηρικῶς
ἐγγὺς ἰόντες πειρώμεθα εἰ ἄρα τι λέγεις. ἔστι δὲ δὴ τὸ
κεφάλαιον ὧν ζητεῖς· ἀξιοῖς ἐπιδειχθῆναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν

ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον οὖσαν, εἰ φιλόσοφος ἀνὴρ μέλ-
λων ἀποθανεῖσθαι, θαρρῶν τε καὶ ἡγούμενος ἀποθανῶν ἐκεῖ
εὖ πράξειν διαφερόντως ἢ εἰ ἐν ἄλλῳ βίῳ βιοῦς ἐτελεύτα,
μὴ ἀνόητόν τε καὶ ἡλίθιον θάρρος θαρρήσει. τὸ δὲ ἀπο-
φαίνειν ὅτι ἰσχυρόν τί ἐστὶν ἡ ψυχὴ καὶ θεοειδὲς καὶ ἦν ἔτι
πρότερον, πρὶν ἡμᾶς ἀνθρώπους γενέσθαι, οὐδὲν κωλύειν

φῆς πάντα ταῦτα μηνύειν ἀθανασίαν μὲν μὴ, ὅτι δὲ πολυ-
χρόνιον τέ ἐστὶν ψυχὴ καὶ ἦν που πρότερον ἀμήχανον ὅσον
χρόνον καὶ ἦδει τε καὶ ἔπραττεν πολλὰ ἄττα· ἀλλὰ γὰρ
οὐδὲν τι μᾶλλον ἦν ἀθάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ εἰς ἀν-
θρώπου σῶμα ἐλθεῖν ἀρχὴ ἦν αὐτῇ ὀλέθρου, ὥσπερ νόσος·
καὶ ταλαιπωρουμένη τε δὴ τοῦτον τὸν βίον ζῶη καὶ τελευτῶσά
γε ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ ἀπολλύοιτο. διαφέρειν δὲ δὴ
φῆς οὐδὲν εἴτε ἅπαξ εἰς σῶμα ἔρχεται εἴτε πολλάκις, πρὸς
γε τὸ ἕκαστον ἡμῶν φοβεῖσθαι· προσήκει γὰρ φοβεῖσθαι,
εἰ μὴ ἀνόητος εἴη, τῷ μὴ εἰδότι μηδὲ ἔχοντι λόγον διδόναι

ὥς ἀθάνατόν ἐστι. τοιαῦτ' ἄττα ἐστίν, οἶμαι, ὦ Κέβης, ἃ
λέγεις· καὶ ἐξεπίτηδες πολλάκις ἀναλαμβάνω, ἵνα μὴ τι
διαφύγῃ ἡμᾶς, εἴ τί τι βούλει, προσθῆς ἢ ἀφέλῃς.
Καὶ ὁ Κέβης, Ἀλλ' οὐδὲν ἔγωγε ἐν τῷ παρόντι, ἔφη,
οὔτε ἀφελεῖν οὔτε προσθεῖναι δέομαι· ἔστι δὲ ταῦτα ἃ
λέγω.

Ὁ οὖν Σωκράτης συχνὸν χρόνον ἐπισχὼν καὶ πρὸς ἑαυτόν
τι σκεψάμενος, Οὐ φαῦλον πρᾶγμα, ἔφη, ὦ Κέβης, ζητεῖς·
ὅλως γὰρ δεῖ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τὴν αἰτίαν δια-
πραγματεύσασθαι. ἐγὼ οὖν σοι δίδειμι περὶ αὐτῶν, ἐὰν

βούλῃ, τὰ γε ἐμὰ πάθη· ἔπειτα ἂν τί σοι χρήσιμον
φαίνεται ὧν ἂν λέγω, πρὸς τὴν πειθῶ περὶ ὧν δὴ λέγεις
χρήσιμη.

Ἀλλὰ μὴν, ἔφη ὁ Κέβης, βούλομαί γε.
Ἄκουε τοίνυν ὥς ἐροῦντος. ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὦ Κέβης,
νέος ὧν θαυμαστῶς ὥς ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας ἦν
δὴ καλοῦσι περὶ φύσεως ἱστορίαν· ὑπερήφανος γὰρ μοι
ἐδόκει εἶναι, εἰδέναι τὰς αἰτίας ἑκάστου, διὰ τί γίγνεται
ἕκαστον καὶ διὰ τί ἀπόλλυται καὶ διὰ τί ἔστι. καὶ πολλάκις

ἐμαυτὸν ἄνω κάτω μετέβαλλον σκοπῶν πρῶτον τὰ τοιάδε·

Stephanus page 96, section b, line 2

“Ἄρ' ἐπειδὴν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν σηπεδόνα τινὰ λάβῃ, ὥς τινες ἔλεγον, τότε δὴ τὰ ζῶα συντρέφεται; καὶ πότερον τὸ αἷμά ἐστιν ᾧ φρονοῦμεν, ἢ ὁ ἀήρ ἢ τὸ πῦρ; ἢ τούτων μὲν οὐδέν, ὁ δ' ἐγκέφαλός ἐστιν ὁ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ ἀκούειν καὶ ὁρᾶν καὶ ὁσφραίνεσθαι, ἐκ τούτων δὲ γίγνοιτο μνήμη καὶ δόξα, ἐκ δὲ μνήμης καὶ δόξης λαβούσης τὸ ἡρεμεῖν, κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι ἐπιστήμην; καὶ αὖ τούτων τὰς φθοράς σκοπῶν, καὶ τὰ περὶ τὸν οὐρανόν τε καὶ τὴν γῆν πάθη, τελευτῶν οὕτως ἐμαυτῷ ἔδοξα πρὸς ταύτην τὴν σκέψιν ἀφυγῆς εἶναι ὥς οὐδὲν χρῆμα. τεκμή-

Stephanus page 96, section c, line 3

ριον δέ σοι ἐρῶ ἱκανόν· ἐγὼ γὰρ ἅ καὶ πρότερον σαφῶς ἠπιστάμην, ὥς γε ἐμαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν, τότε ὑπὸ ταύτης τῆς σκέψεως οὕτω σφόδρα ἐτυφλώθην, ὥστε ἀπέμαθον καὶ ταῦτα ἅ πρὸ τοῦ ᾧμην εἰδέναι, περὶ ἄλλων τε πολλῶν καὶ διὰ τί ἄνθρωπος αὐξάνεται. τοῦτο γὰρ ᾧμην πρὸ τοῦ παντὶ δῆλον εἶναι, ὅτι διὰ τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν· ἐπειδὴν γὰρ ἐκ τῶν σιτίων ταῖς μὲν σαρκὶ σάρκες προσγίνωνται, τοῖς δὲ ὅστοις ὅστᾱ, καὶ οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ αὐτῶν οἰκεῖα ἐκάστοις προσγένηται, τότε δὴ τὸν ὀλίγον ὄγκον ὄντα ὕστερον πολὺν γεγονέναι,

Stephanus page 96, section d, line 5

καὶ οὕτω γίγνεσθαι τὸν σμικρὸν ἄνθρωπον μέγαν. οὕτως τότε ᾧμην· οὐ δοκῶ σοι μετρίως;

Ἦμοιγε, ἔφη ὁ Κέβης.

Σκέψαι δὴ καὶ τάδε ἔτι. ᾧμην γὰρ ἱκανῶς μοι δοκεῖν, ὅποτε τις φαίνοιτο ἄνθρωπος παραστὰς μέγας σμικρῷ μείζων εἶναι αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἵππος ἵππου· καὶ ἔτι γε τούτων ἐναργέστερα, τὰ δέκα μοι ἐδόκει τῶν ὀκτὼ πλέονα εἶναι διὰ τὸ δύο αὐτοῖς προσεῖναι, καὶ τὸ δίπηχυ τοῦ πηχυαίου μείζων εἶναι διὰ τὸ ἡμίσει αὐτοῦ ὑπερέχειν.

Νῦν δὲ δὴ, ἔφη ὁ Κέβης, τί σοι δοκεῖ περὶ αὐτῶν;

Stephanus page 96, section e, line 6

Πόρρω που, ἔφη, νῆ Δία ἐμὲ εἶναι τοῦ οἶεσθαι περὶ τούτων του τὴν αἰτίαν εἰδέναι, ὅς γε οὐκ ἀποδέχομαι ἐμαυτοῦ οὐδὲ ὥς ἐπειδὴν ἐνί τις προσθῇ ἓν, ἢ τὸ ἐν ᾧ προστετέθη δύο γέγονεν, <ἢ τὸ προστεθέν>, ἢ τὸ προστεθὲν καὶ ᾧ προσετέθη διὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ ἑτέρου τῷ ἑτέρῳ δύο ἐγένετο· θαυμάζω γὰρ εἰ ὅτε μὲν ἑκάτερον αὐτῶν χωρὶς ἀλλήλων ἦν, ἐν ἅρα ἑκάτερον ἦν καὶ οὐκ ἦσθην τότε δύο, ἐπεὶ δ'

ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, αὕτη ἄρα αἰτία αὐτοῖς ἐγένετο τοῦ δύο γενέσθαι, ἢ σύνοδος τοῦ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι. οὐδέ γε ὥς ἐάν τις ἐν διασχίσει, δύναμαι ἔτι πείθεσθαι ὥς αὕτη

Stephanus page 97, section a, line 7

αὗ αἰτία γέγονεν, ἢ σχίσις, τοῦ δύο γεγονέναι· ἐναντία γὰρ γίγνεται ἢ τότε αἰτία τοῦ δύο γίγνεσθαι. τότε μὲν γὰρ ὅτι συνήγετο πλησίον ἀλλήλων καὶ προσετίθετο ἕτερον ἐτέρῳ, νῦν δ' ὅτι ἀπάγεται καὶ χωρίζεται ἕτερον ἀφ' ἐτέρου. οὐδέ γε δι' ὅτι ἐν γίγνεται ὥς ἐπίσταμαι, ἔτι πείθω ἐμαυτόν, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν ἐνὶ λόγῳ δι' ὅτι γίγνεται ἢ ἀπόλλυται ἢ ἔστι, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τῆς μεθόδου, ἀλλὰ τιν' ἄλλον τρόπον αὐτὸς εἰκῇ φύρῳ, τοῦτον δὲ οὐδαμῇ προσίεμαι. Ἀλλ' ἀκούσας μὲν ποτε ἐκ βιβλίου τινός, ὥς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος, καὶ λέγοντος ὥς ἄρα νοῦς ἐστὶν ὁ

Stephanus page 97, section c, line 2

διακοσμῶν τε καὶ πάντων αἴτιος, ταύτη δὴ τῇ αἰτίᾳ ἦσθην τε καὶ ἔδοξέ μοι τρόπον τινὰ εὖ ἔχειν τὸ τὸν νοῦν εἶναι πάντων αἴτιον, καὶ ἡγησάμην, εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, τὸν γε νοῦν κοσμοῦντα πάντα κοσμεῖν καὶ ἕκαστον τιθέναι ταύτη ὅπῃ ἂν βέλτιστα ἔχη· εἰ οὖν τις βούλοιτο τὴν αἰτίαν εὐρεῖν περὶ ἐκάστου ὅπῃ γίγνεται ἢ ἀπόλλυται ἢ ἔστι, τοῦτο δεῖν περὶ αὐτοῦ εὐρεῖν, ὅπῃ βέλτιστον αὐτῷ ἐστὶν ἢ εἶναι ἢ ἄλλο ὅτιοῦν πᾶσχειν ἢ ποιεῖν· ἐκ δὲ δὴ τοῦ λόγου τούτου οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν προσήκειν ἀνθρώπῳ καὶ περὶ αὐτοῦ ἐκείνου καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀλλ' ἢ τὸ ἄριστον καὶ τὸ βέλτιστον.

Stephanus page 97, section d, line 4

ἀναγκαῖον δὲ εἶναι τὸν αὐτὸν τοῦτον καὶ τὸ χεῖρον εἰδέναι· τὴν αὐτὴν γὰρ εἶναι ἐπιστήμην περὶ αὐτῶν. ταῦτα δὴ λογιζόμενος ἄσμενος ἠύρηκέναι ὥμην διδάσκαλον τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων κατὰ νοῦν ἐμαυτῷ, τὸν Ἀναξαγόραν, καὶ μοι φράσειν πρῶτον μὲν πότερον ἢ γῆ πλατεῖα ἐστὶν ἢ στρογγύλη, ἐπειδὴ δὲ φράσειεν, ἐπεκδιηγῆσεσθαι τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀνάγκην, λέγοντα τὸ ἄμεινον καὶ ὅτι αὐτὴν ἄμεινον ἦν τοιαύτην εἶναι· καὶ εἰ ἐν μέσῳ φαίη εἶναι αὐτὴν, ἐπεκδιηγῆσεσθαι ὥς ἄμεινον ἦν αὐτὴν ἐν μέσῳ εἶναι· καὶ εἰ μοι ταῦτα ἀποφαίνοι, παρεσκευάσμην ὥς οὐκέτι ποθεσόμενος

Stephanus page 98, section a, line 2

αἰτίας ἄλλο εἶδος. καὶ δὴ καὶ περὶ ἡλίου οὕτω παρεσκευάσμην ὥσαύτως πευσόμενος, καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον, τάχους τε πέρι πρὸς ἄλληλα καὶ τροπῶν καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων, πῇ ποτε ταῦτ' ἄμεινόν ἐστιν ἕκαστον καὶ ποιεῖν καὶ πᾶσχειν ἢ πᾶσχει. οὐ γὰρ ἂν ποτε αὐτὸν

ῥμην, φάσκοντά γε ὑπὸ νοῦ αὐτὰ κεκοσμηῖσθαι, ἄλλην τινὰ αὐτοῖς αἰτίαν ἐπενεγκεῖν ἢ ὅτι βέλτιστον αὐτὰ οὕτως ἔχειν ἐστὶν ὥσπερ ἔχει· ἐκάστῳ οὖν αὐτῶν ἀποδιδόντα τὴν αἰτίαν καὶ κοινῇ πᾶσι τὸ ἐκάστῳ βέλτιστον ῥμην καὶ τὸ κοινὸν πᾶσιν ἐπεκδιηγῆσεσθαι ἀγαθόν· καὶ οὐκ ἂν ἀπεδόμην πολλοῦ

Stephanus page 98, section b, line 4

τὰς ἐλπίδας, ἀλλὰ πάνυ σπουδῇ λαβὼν τὰς βίβλους ὡς τάχιστα οἷός τ' ἦ ἀνεγίνωσκον, ἵν' ὡς τάχιστα εἰδείην τὸ βέλτιστον καὶ τὸ χεῖρον.

Ἀπὸ δὲ θαυμαστῆς ἐλπίδος, ὧ ἑταῖρε, ῥχόμην φερόμενος, ἐπειδὴ προῖων καὶ ἀναγινώσκων ὁρῶ ἄνδρα τῷ μὲν νῶ

οὐδὲν χρώμενον οὐδέ τινας αἰτίας ἐπαιτιώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, ἀέρας δὲ καὶ αἰθέρας καὶ ὕδατα αἰτιώμενον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. καί μοι ἔδοξεν ὁμοιότατον πεπονθέναι ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγων ὅτι Σωκράτης

Stephanus page 98, section c, line 4

πάντα ὅσα πράττει νῶ πράττει, κάπειτα ἐπιχειρήσας λέγειν τὰς αἰτίας ἐκάστων ὧν πράττω, λέγοι πρῶτον μὲν ὅτι διὰ ταῦτα νῦν ἐνθάδε κάθημαι, ὅτι σύγκειταί μου τὸ σῶμα ἐξ ὀστέων καὶ νεύρων, καὶ τὰ μὲν ὀστᾶ ἐστὶν στερεὰ καὶ διαφυὰς ἔχει χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων, τὰ δὲ νεῦρα οἷα ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίεσθαι, περιαμπέχοντα τὰ ὀστᾶ μετὰ τῶν σαρκῶν καὶ δέρματος ὃ συνέχει αὐτά· αἰωρουμένων οὖν τῶν ὀστέων ἐν ταῖς αὐτῶν συμβολαῖς χαλῶντα καὶ συντείνοντα τὰ νεῦρα κάμπτεσθαι που ποιεῖ οἷόν τ' εἶναι ἐμὲ νῦν τὰ μέλη, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν συγκαμφθεὶς ἐνθάδε κά-

Stephanus page 98, section d, line 6

θημαι· καὶ αὖ περὶ τοῦ διαλέγεσθαι ὑμῖν ἐτέρας τοιαύτας αἰτίας λέγοι, φωνάς τε καὶ ἀέρας καὶ ἀκοάς καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα αἰτιώμενος, ἀμελήσας τὰς ὡς ἀληθῶς αἰτίας λέγειν, ὅτι, ἐπειδὴ Ἀθηναίοις ἔδοξε βέλτιον εἶναι ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἐμοὶ βέλτιον αὖ δέδοκται ἐνθάδε καθῆσθαι, καὶ δικαιότερον παραμένοντα ὑπέχειν τὴν δίκην ἢν ἂν κελεύσωσιν· ἐπεὶ νῆ τὸν κύνα, ὡς ἐγῶμαι, πάλαι ἂν ταῦτα τὰ νεῦρα καὶ τὰ ὀστᾶ ἢ περὶ Μέγαρα ἢ Βοιωτοὺς ἦν, ὑπὸ δόξης φερόμενα τοῦ βελτίστου, εἰ μὴ δικαιότερον ῥμην καὶ κάλλιον εἶναι πρὸ τοῦ φεύγειν τε καὶ ἀποδιδράσκειν

Stephanus page 99, section a, line 4

ὑπέχειν τῇ πόλει δίκην ἦντιν' ἂν τάττη. ἀλλ' αἴτια μὲν τὰ τοιαῦτα καλεῖν λίαν ἄτοπον· εἰ δέ τις λέγοι ὅτι ἄνευ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἔχειν καὶ ὀστᾶ καὶ νεῦρα καὶ ὅσα ἄλλα ἔχω

οὐκ ἂν οἶός τ' ἦ ποιεῖν τὰ δόξαντά μοι, ἀληθῆ ἂν λέγοι· ὥς μέντοι διὰ ταῦτα ποιῶ ἅ ποιῶ, καὶ ταῦτα νῶν πράττων, ἀλλ' οὐ τῇ τοῦ βελτίστου αἰρέσει, πολλὴ ἂν καὶ μακρὰ ῥαθυμία εἴη τοῦ λόγου. τὸ γὰρ μὴ διελέσθαι οἷόν τ' εἶναι ὅτι ἄλλο μὲν τί ἐστὶ τὸ αἷτιον τῶ ὄντι, ἄλλο δὲ ἐκεῖνο ἄνευ οὗ τὸ αἷτιον οὐκ ἂν ποτ' εἴη αἷτιον· ὃ δὴ μοι φαίνονται ψηλαφῶντες οἱ πολλοὶ ὥσπερ ἐν σκότει, ἀλλοτρίῳ ὀνόματι προσχρώμενοι,

Stephanus page 99, section b, line 6

ὥς αἷτιον αὐτὸ προσαγορεύειν. διὸ δὴ καὶ ὁ μὲν τις δίνην περιτιθεὶς τῇ γῇ ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ μένειν δὴ ποιεῖ τὴν γῆν, ὁ δὲ ὥσπερ καρδόπῳ πλατεῖα βάθρον τὸν ἀέρα ὑπερείδει· τὴν δὲ τοῦ ὥς οἷόν τε βέλτιστα αὐτὰ τεθῆναι δύνάμιν οὕτω νῦν κεῖσθαι, ταύτην οὔτε ζητοῦσιν οὔτε τινὰ οἶονται δαιμονίαν ἰσχὺν ἔχειν, ἀλλὰ ἡγοῦνται τούτου Ἄτλαντα ἂν ποτε ἰσχυρότερον καὶ ἀθανατώτερον καὶ μᾶλλον ἅπαντα συνέχοντα ἐξευρεῖν, καὶ ὥς ἀληθῶς τὸ ἀγαθὸν καὶ δέον συνδεῖν καὶ συνέχειν οὐδὲν οἶονται. ἐγὼ μὲν οὖν τῆς τοιαύτης αἰτίας ὅπῃ ποτὲ ἔχει μαθητὴς ὅτουοῦν ἥδιστ' ἂν

Stephanus page 99, section c, line 8

γενοίμην· ἐπειδὴ δὲ ταύτης ἐστερήθην καὶ οὐτ' αὐτὸς εὐρεῖν οὔτε παρ' ἄλλου μαθεῖν οἶός τε ἐγενόμην, τὸν δεύτερον πλοῦν ἐπὶ τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν ἢ πεπραγμάτευμαι βούλει σοι, ἔφη, ἐπίδειξιν ποιήσωμαι, ὦ Κέβης;

Ὑπερφυῶς μὲν οὖν, ἔφη, ὥς βούλομαι.

Ἔδοξε τοίνυν μοι, ἡ δ' ὅς, μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπειρήκη τὰ ὄντα σκοπῶν, δεῖν εὐλαβηθῆναι μὴ πάθοιμι ὅπερ οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι πάσχουσιν· διαφθεύονται γὰρ που ἔνιοι τὰ ὄμματα, ἐὰν μὴ ἐν ὕδατι ἢ τινι τοιούτῳ σκοπῶνται τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. τοιοῦτόν τι καὶ

Stephanus page 99, section e, line 2

ἐγὼ διανοήθην, καὶ ἔδωκα μὴ παντάπασιν τὴν ψυχὴν τυφλωθεῖν βλέπων πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὄμμασι καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων ἐπιχειρῶν ἄπτεσθαι αὐτῶν. ἔδοξε δὴ μοι χρῆναι εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων τὴν ἀλήθειαν. ἴσως μὲν οὖν ᾧ εἰκάζω τρόπον τινὰ οὐκ ἔοικεν· οὐ γὰρ πάννυ συγχωρῶ τὸν ἐν [τοῖς] λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα ἐν εἰκόσι μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν [τοῖς] ἔργοις. ἀλλ' οὖν δὴ ταύτη γε ὥρμησα, καὶ ὑποθέμενος ἐκάστοτε λόγον ὃν ἂν κρίνω ἐρρωμενέστατον εἶναι, ἅ μὲν ἂν μοι δοκῇ τούτῳ συμφωνεῖν τίθημι ὥς ἀληθῆ ὄντα, καὶ

Stephanus page 100, section a, line 6

περὶ αἰτίας καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων [όντων], ἅ δ' ἂν

μή, ὥς οὐκ ἀληθῆ. βούλομαι δέ σοι σαφέστερον εἰπεῖν
ἃ λέγω· οἶμαι γάρ σε νῦν οὐ μανθάνειν.
Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη ὁ Κέβης, οὐ σφόδρα.
Ἀλλ', ἡ δ' ὅς, ὦδε λέγω, οὐδὲν καινόν, ἀλλ' ἅπερ αἰεί
τε ἄλλοτε καὶ ἐν τῷ παρεληλυθότι λόγῳ οὐδὲν πέπαυμαι
λέγων. ἔρχομαι [γὰρ] δὴ ἐπιχειρῶν σοι ἐπιδείξασθαι τῆς
αἰτίας τὸ εἶδος ὃ πεπραγμάτευμαι, καὶ εἶμι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνα
τὰ πολυθρύλητα καὶ ἄρχομαι ἀπ' ἐκείνων, ὑποθέμενος εἶναί
τι καλὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ ἀγαθὸν καὶ μέγα καὶ τᾶλλα

Stephanus page 100, section b, line 7

πάντα· ἃ εἴ μοι δίδως τε καὶ συγχωρεῖς εἶναι ταῦτα, ἐλπίζω
σοι ἐκ τούτων τὴν αἰτίαν ἐπιδείξειν καὶ ἀνευρήσειν ὥς
ἀθάνατον [ἡ] ψυχή.
Ἀλλὰ μὴν, ἔφη ὁ Κέβης, ὥς διδόντος σοι οὐκ ἂν
φθάνοις περαίνων.
Σκόπει δὴ, ἔφη, τὰ ἐξῆς ἐκείνοις ἐάν σοι συνδοκῇ ὥσπερ
ἐμοί. φαίνεται γάρ μοι, εἴ τί ἐστιν ἄλλο καλὸν πλην αὐτοῦ
τὸ καλόν, οὐδὲ δι' ἐν ἄλλο καλὸν εἶναι ἢ διότι μετέχει
ἐκείνου τοῦ καλοῦ· καὶ πάντα δὴ οὕτως λέγω. τῇ τοιαύτῃ
αἰτίᾳ συγχωρεῖς;

Stephanus page 100, section c, line 8

Συγχωρῶ, ἔφη.
Οὐ τοίνυν, ἡ δ' ὅς, ἔτι μανθάνω οὐδὲ δύναμαι τὰς ἄλλας
αἰτίας τὰς σοφὰς ταύτας γινώσκειν· ἀλλ' ἐάν τις μοι λέγῃ
δι' ὅτι καλόν ἐστιν ὅτιοῦν, ἡ χρῶμα εὐανθὲς ἔχον ἢ σχῆμα
ἢ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν τοιούτων, τὰ μὲν ἄλλα χαίρειν ἐγώ,
- ταράττομαι γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι - τοῦτο δὲ ἀπλῶς καὶ
ἀτέχνως καὶ ἴσως εὐήθως ἔχω παρ' ἐμαυτῷ, ὅτι οὐκ ἄλλο τι
ποιεῖ αὐτὸ καλὸν ἢ ἡ ἐκείνου τοῦ καλοῦ εἴτε παρουσία εἴτε
κοινωνία εἴτε ὅπῃ δὴ καὶ ὅπως †προσγενομένη· οὐ γὰρ ἔτι
τοῦτο διυσχυρίζομαι, ἀλλ' ὅτι τῷ καλῷ πάντα τὰ καλὰ

Stephanus page 100, section d, line 8

[γίγνεται] καλά. τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ ἀσφαλέςτατον εἶναι
καὶ ἐμαυτῷ ἀποκρίνασθαι καὶ ἄλλῳ, καὶ τούτου ἐχόμενος
ἡγοῦμαι οὐκ ἂν ποτε πεσεῖν, ἀλλ' ἀσφαλὲς εἶναι καὶ ἐμοί
καὶ ὅτῳοῦν ἄλλῳ ἀποκρίνασθαι ὅτι τῷ καλῷ τὰ καλὰ
[γίγνεται] καλά· ἡ οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ;
Δοκεῖ.

Καὶ μεγέθει ἄρα τὰ μεγάλα μεγάλα καὶ τὰ μείζω μείζω,
καὶ σμικρότητι τὰ ἐλάττω ἐλάττω;

Ναί.

Οὐδὲ σὺ ἄρ' ἂν ἀποδέχοιο εἴ τίς τινα φαίῃ ἕτερον ἑτέρου

Stephanus page 100, section e, line 9

τῇ κεφαλῇ μείζω εἶναι, καὶ τὸν ἐλάττω τῷ αὐτῷ τούτῳ
ἐλάττω, ἀλλὰ διαμαρτύροιο ἂν ὅτι σὺ μὲν οὐδὲν ἄλλο λέγεις
ἢ ὅτι τὸ μείζον πᾶν ἕτερον ἑτέρου οὐδενὶ ἄλλῳ μείζον ἐστίν
ἢ μεγέθει, καὶ διὰ τοῦτο μείζον, διὰ τὸ μέγεθος, τὸ δὲ
ἐλαττον οὐδενὶ ἄλλῳ ἐλαττον ἢ σμικρότητι, καὶ διὰ τοῦτο
ἐλαττον, διὰ τὴν σμικρότητα, φοβούμενος οἶμαι μή τίς σοι
ἐναντίος λόγος ἀπαντήσῃ, ἐὰν τῇ κεφαλῇ μείζονά τινα φῇς
εἶναι καὶ ἐλάττω, πρῶτον μὲν τῷ αὐτῷ τὸ μείζον μείζον εἶναι
καὶ τὸ ἐλαττον ἐλαττον, ἔπειτα τῇ κεφαλῇ σμικρᾷ οὕσῃ τὸν
μείζω μείζω εἶναι, καὶ τοῦτο δὴ τέρας εἶναι, τὸ σμικρῷ τινι

Stephanus page 101, section b, line 2

μέγαν τινὰ εἶναι· ἢ οὐκ ἂν φοβοῖο ταῦτα;

Καὶ ὁ Κέβης γελάσας, Ἐγωγε, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὰ δέκα τῶν ὀκτὼ δυοῖν πλείω εἶναι, καὶ
διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὑπερβάλλειν, φοβοῖο ἂν λέγειν, ἀλλὰ
μὴ πλήθει καὶ διὰ τὸ πλήθος; καὶ τὸ δίτην τοῦ πηχυαίου
ἡμίσει μείζον εἶναι ἀλλ' οὐ μεγέθει; ὁ αὐτὸς γὰρ που φόβος.

Πάνυ γ', ἔφη.

Τί δέ; ἐνὶ ἐνὸς προστεθέντος τὴν πρόσθεσιν αἰτίαν εἶναι
τοῦ δύο γενέσθαι ἢ διασχισθέντος τὴν σχίσιν οὐκ εὐλαβοῖο

Stephanus page 101, section c, line 2

ἂν λέγειν; καὶ μέγα ἂν βοῶνς ὅτι οὐκ οἶσθα ἄλλως πως
ἕκαστον γιγνόμενον ἢ μετασχὸν τῆς ἰδίας οὐσίας ἑκάστου
οὗ ἂν μετάσχη, καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἔχεις ἄλλην τινὰ αἰτίαν
τοῦ δύο γενέσθαι ἀλλ' ἢ τὴν τῆς δυάδος μετάσχεσιν, καὶ
δεῖν τούτου μετασχεῖν τὰ μέλλοντα δύο ἔσεσθαι, καὶ μονάδος
ὁ ἂν μέλλῃ ἐν ἔσεσθαι, τὰς δὲ σχίσεις ταύτας καὶ προσθέσεις
καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας κομψείας ἐφ' ἃς ἂν χαίρειν, παρεῖς
ἀποκρίνασθαι τοῖς σεαυτοῦ σοφωτέροις· σὺ δὲ δεδιώς ἂν, τὸ
λεγόμενον, τὴν σαυτοῦ σκιὰν καὶ τὴν ἀπειρίαν, ἐχόμενος
ἐκείνου τοῦ ἀσφαλοῦς τῆς ὑποθέσεως, οὕτως ἀποκρίναιο ἂν.

Stephanus page 101, section d, line 3

εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχοιτο, χαίρειν ἐφ' ἃς ἂν καὶ
οὐκ ἀποκρίναιο ἕως ἂν τὰ ἀπ' ἐκείνης ὀρμηθέντα σκέψαιο
εἴ σοι ἀλλήλοις συμφωνεῖ ἢ διαφωνεῖ· ἐπειδὴ δὲ ἐκείνης
αὐτῆς δέοι σε διδόναι λόγον, ὡσαύτως ἂν διδοίης, ἄλλην αὖ
ὑπόθεσιν ὑποθέμενος ἥτις τῶν ἄνωθεν βελτίστη φαίνοιτο,
ἕως ἐπὶ τι ἱκανὸν ἔλθοις, ἅμα δὲ οὐκ ἂν φύροιο ὥσπερ οἱ
ἀντιλογικοὶ περὶ τε τῆς ἀρχῆς διαλεγόμενος καὶ τῶν ἐξ
ἐκείνης ὠρμημένων, εἴπερ βούλοιό τι τῶν ὄντων εὐρεῖν;
ἐκείνοις μὲν γὰρ ἴσως οὐδὲ εἰς περὶ τούτου λόγος οὐδὲ
φροντίς· ἱκανοὶ γὰρ ὑπὸ σοφίας ὁμοῦ πάντα κυκλῶντες ὅμως

δύνασθαι αὐτοὶ αὐτοῖς ἀρέσκειν· σὺ δ', εἴπερ εἶ τῶν φιλοσόφων,
οἶμαι ἂν ὥς ἐγὼ λέγω ποιοῖς.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὃ τε Σιμμίας ἅμα καὶ ὁ Κέβης.

{EX.} Νῆ Δία, ὦ Φαίδων, εἰκότως γε· θαυμαστῶς γάρ
μοι δοκεῖ ὥς ἐναργῶς τῷ καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντι εἰπεῖν
ἐκεῖνος ταῦτα.

{ΦΑΙΔ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Ἐχέκρατες, καὶ πᾶσι τοῖς
παροῦσιν ἔδοξεν.

{EX.} Καὶ γὰρ ἡμῖν τοῖς ἀποῦσι, νῦν δὲ ἀκούουσιν. ἀλλὰ
τίνα δὴ ἦν τὰ μετὰ ταῦτα λεχθέντα;

{ΦΑΙΔ.} Ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, ἐπεὶ αὐτῷ ταῦτα συνεχωρήθη,
καὶ ὠμολογεῖτο εἶναι τι ἕκαστον τῶν εἰδῶν καὶ τούτων
τᾶλλα μεταλαμβάνοντα αὐτῶν τούτων τὴν ἐπωνυμίαν ἴσχειν,
τὸ δὴ μετὰ ταῦτα ἡρώτα, Εἰ δὴ, ἦ δ' ὅς, ταῦτα οὕτως λέγεις,
ἄρ' οὐχ, ὅταν Σιμμίαν Σωκράτους φῆς μείζω εἶναι, Φαίδωνος
δὲ ἐλάττω, λέγεις τότε εἶναι ἐν τῷ Σιμμίᾳ ἀμφοτέρω, καὶ
μέγεθος καὶ σμικρότητα;

Ἔγωγε.

Ἀλλὰ γάρ, ἦ δ' ὅς, ὁμολογεῖς τὸ τὸν Σιμμίαν ὑπερέχειν
Σωκράτους οὐχ ὥς τοῖς ῥήμασι λέγεται οὕτω καὶ τὸ ἀληθές

ἔχειν; οὐ γάρ που πεφυκέναι Σιμμίαν ὑπερέχειν τούτῳ, τῷ
Σιμμίαν εἶναι, ἀλλὰ τῷ μεγέθει ὃ τυγχάνει ἔχων· οὐδ' αὖ
Σωκράτους ὑπερέχειν ὅτι Σωκράτης ὁ Σωκράτης ἐστίν, ἀλλ'
ὅτι σμικρότητα ἔχει ὁ Σωκράτης πρὸς τὸ ἐκείνου μέγεθος;
Ἀληθῆ.

Οὐδέ γε αὖ ὑπὸ Φαίδωνος ὑπερέχεσθαι τῷ ὅτι Φαίδων
ὁ Φαίδων ἐστίν, ἀλλ' ὅτι μέγεθος ἔχει ὁ Φαίδων πρὸς τὴν
Σιμμίου σμικρότητα;

Ἔστι ταῦτα.

Οὕτως ἄρα ὁ Σιμμίας ἐπωνυμίαν ἔχει σμικρὸς τε καὶ

μέγας εἶναι, ἐν μέσῳ ὧν ἀμφοτέρων, τοῦ μὲν τῷ μεγέθει
ὑπερέχειν τὴν σμικρότητα ὑπέχων, τῷ δὲ τὸ μέγεθος τῆς
σμικρότητος παρέχων ὑπερέχον. Καὶ ἅμα μειδιάσας, Ἔοικα,
ἔφη, καὶ συγγραφικῶς ἐρεῖν, ἀλλ' οὖν ἔχει γέ που ὥς λέγω.
Συνέφη.

Λέγω δὴ τοῦδ' ἔνεκα, βουλόμενος δόξαι σοὶ ὅπερ ἐμοί.
ἐμοὶ γὰρ φαίνεται οὐ μόνον αὐτὸ τὸ μέγεθος οὐδέ ποτ' ἐθέλειν
ἅμα μέγα καὶ σμικρὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν μέγεθος

οὐδέποτε προσδέχεσθαι τὸ σμικρὸν οὐδ' ἐθέλειν ὑπερέχεσθαι,
ἀλλὰ δυοῖν τὸ ἕτερον, ἢ φεύγειν καὶ ὑπεκχωρεῖν ὅταν αὐτῷ

Stephanus page 102, section e, line 1

προσίῃ τὸ ἐναντίον, τὸ σμικρὸν, ἢ προσελθόντος ἐκείνου
ἀπολωλέναι· ὑπομένον δὲ καὶ δεξάμενον τὴν σμικρότητα
οὐκ ἐθέλειν εἶναι ἕτερον ἢ ὅπερ ἦν. ὥσπερ ἐγὼ δεξάμενος
καὶ ὑπομείνας τὴν σμικρότητα, καὶ ἔτι ὦν ὅσπερ εἰμί, οὗτος
ὁ αὐτὸς σμικρὸς εἰμι· ἐκεῖνο δὲ οὐ τετόλμηκεν μέγα ὄν
σμικρὸν εἶναι· ὥς δ' αὐτῶς καὶ τὸ σμικρὸν τὸ ἐν ἡμῖν οὐκ
ἐθέλει ποτὲ μέγα γίγνεσθαι οὐδὲ εἶναι, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν τῶν
ἐναντίων, ἔτι ὃν ὅπερ ἦν, ἅμα τὸ ἐναντίον γίγνεσθαι τε
καὶ εἶναι, ἀλλ' ἤτοι ἀπέρχεται ἢ ἀπόλλυται ἐν τούτῳ τῷ
παθήματι.

Stephanus page 103, section a, line 3

Παντάπασιν, ἔφη ὁ Κέβης, οὕτω φαίνεται μοι.
Καὶ τις εἶπε τῶν παρόντων ἀκούσας - ὅστις δ' ἦν, οὐ
σαφῶς μέμνημαι - Πρὸς θεῶν, οὐκ ἐν τοῖς πρόσθεν ἡμῖν
λόγοις αὐτὸ τὸ ἐναντίον τῶν νυνὶ λεγομένων ὠμολογεῖτο, ἐκ
τοῦ ἐλάττονος τὸ μεῖζον γίγνεσθαι καὶ ἐκ τοῦ μείζονος τὸ
ἐλάττον, καὶ ἀτεχνῶς αὕτη εἶναι ἢ γένεσις τοῖς ἐναντίοις,
ἐκ τῶν ἐναντίων; νῦν δέ μοι δοκεῖ λέγεσθαι ὅτι τοῦτο οὐκ
ἂν ποτε γένοιτο.

Καὶ ὁ Σωκράτης παραβαλὼν τὴν κεφαλὴν καὶ ἀκούσας,
Ἀνδρικῶς, ἔφη, ἀπεμνημόνευκας, οὐ μέντοι ἐννοεῖς τὸ

Stephanus page 103, section b, line 2

διαφέρον τοῦ τε νῦν λεγομένου καὶ τοῦ τότε. τότε μὲν
γὰρ ἐλέγετο ἐκ τοῦ ἐναντίου πράγματος τὸ ἐναντίον πράγμα
γίγνεσθαι, νῦν δέ, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἑαυτῷ ἐναντίον οὐκ
ἂν ποτε γένοιτο, οὔτε τὸ ἐν ἡμῖν οὔτε τὸ ἐν τῇ φύσει.
τότε μὲν γάρ, ὦ φίλε, περὶ τῶν ἐχόντων τὰ ἐναντία ἐλέγο-
μεν, ἐπονομάζοντες αὐτὰ τῇ ἐκείνων ἐπωνυμίᾳ, νῦν δὲ περὶ
ἐκείνων αὐτῶν ὧν ἐνόντων ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν τὰ ὀνομαζό-
μενα· αὐτὰ δ' ἐκεῖνα οὐκ ἂν ποτέ φαμεν ἐθελῆσαι γένεσιν
ἀλλήλων δέξασθαι. Καὶ ἅμα βλέψας πρὸς τὸν Κέβητα
εἶπεν, Ἄρα μή που, ὦ Κέβης, ἔφη, καὶ σέ τι τούτων

Stephanus page 103, section c, line 4

ἐτάραξεν ὧν ὁδε εἶπεν;
Οὐδ' αὖ, ἔφη ὁ Κέβης, οὕτως ἔχω· καίτοι οὔτι λέγω
ὥς οὐ πολλά με ταραττει.
Συνωμολογήκαμεν ἄρα, ἢ δ' ὅς, ἀπλῶς τοῦτο, μηδέποτε
ἐναντίον ἑαυτῷ τὸ ἐναντίον ἔσεσθαι.
Παντάπασιν, ἔφη.

Ἦτι δὴ μοι καὶ τόδε σκέψαι, ἔφη, εἰ ἄρα συνομολογήσεις.
θερμόν τι καλεῖς καὶ ψυχρόν;
Ἔγωγε.
Ἄρ' ὅπερ χιόνα καὶ πῦρ;

Stephanus page 103, section d, line 1

Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.
Ἀλλ' ἕτερόν τι πυρὸς τὸ θερμόν καὶ ἕτερόν τι χιόνος τὸ
ψυχρόν;
Ναί.
Ἀλλὰ τόδε γ' οἶμαι δοκεῖ σοι, οὐδέποτε χιόνα γ' οὔσαν
δεξαμένην τὸ θερμόν, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν,
ἔτι ἔσσεσθαι ὅπερ ἦν, χιόνα καὶ θερμόν, ἀλλὰ προσιόντος
τοῦ θερμοῦ ἢ ὑπεκχωρήσειν αὐτῷ ἢ ἀπολεῖσθαι.
Πάνυ γε.
Καὶ τὸ πῦρ γε αὖ προσιόντος τοῦ ψυχροῦ αὐτῷ ἢ

Stephanus page 103, section d, line 11

ὑπεξίεναι ἢ ἀπολεῖσθαι, οὐ μέντοι ποτὲ τολμήσειν δεξά-
μενον τὴν ψυχρότητα ἔτι εἶναι ὅπερ ἦν, πῦρ καὶ ψυχρόν.
Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.
Ἔστιν ἄρα, ἢ δ' ὅς, περὶ ἓνια τῶν τοιούτων, ὥστε μὴ
μόνον αὐτὸ τὸ εἶδος ἀξιούσθαι τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος εἰς τὸν
ἀεὶ χρόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ὃ ἔστι μὲν οὐκ ἐκεῖνο, ἔχει
δὲ τὴν ἐκείνου μορφήν ἀεὶ, ὅτανπερ ἦ. ἔτι δὲ ἐν τῷδε
ἴσως ἔσται σαφέστερον ὃ λέγω· τὸ γὰρ περιττὸν ἀεὶ που
δεῖ τούτου τοῦ ὀνόματος τυγχάνειν ὅπερ νῦν λέγομεν· ἢ οὐ;
Πάνυ γε.

Stephanus page 103, section e, line 9

Ἄρα μόνον τῶν ὄντων - τοῦτο γὰρ ἐρωτῶ - ἢ καὶ ἄλλο
τι ὃ ἔστι μὲν οὐχ ὅπερ τὸ περιττόν, ὅμως δὲ δεῖ αὐτὸ
μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος καὶ τοῦτο καλεῖν ἀεὶ διὰ τὸ οὕτω
πεφυκέναι ὥστε τοῦ περιττοῦ μηδέποτε ἀπολείπεσθαι; λέγω
δὲ αὐτὸ εἶναι οἶον καὶ ἡ τριάς πέπονθε καὶ ἄλλα πολλά.
σκόπει δὲ περὶ τῆς τριάδος. Ἄρα οὐ δοκεῖ σοι τῷ τε αὐτῆς
ὀνόματι ἀεὶ προσαγορευτέα εἶναι καὶ τῷ τοῦ περιττοῦ, ὄντος
οὐχ ὅπερ τῆς τριάδος; ἀλλ' ὅμως οὕτως πέφυκε καὶ ἡ
τριάς καὶ ἡ πεμπτάς καὶ ὁ ἡμισυς τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας, ὥστε
οὐκ ὦν ὅπερ τὸ περιττὸν ἀεὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐστι περιττός·

Stephanus page 104, section b, line 2

καὶ αὖ τὰ δύο καὶ [τὰ] τέτταρα καὶ ἅπας ὁ ἕτερος αὖ στίχος
τοῦ ἀριθμοῦ οὐκ ὦν ὅπερ τὸ ἄρτιον ὅμως ἕκαστος αὐτῶν
ἄρτιός ἐστιν ἀεὶ· συγχωρεῖς ἢ οὐ;

Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη.

Ὁ τοίνυν, ἔφη, βούλομαι δηλῶσαι, ἄθρει. ἔστιν δὲ τόδε, ὅτι φαίνεται οὐ μόνον ἐκεῖνα τὰ ἐναντία ἀλλήλα οὐ δεχόμενα, ἀλλὰ καὶ ὅσα οὐκ ὄντ' ἀλλήλοις ἐναντία ἔχει αἰὲς τὰναντία, οὐδὲ ταῦτα ἔοικε δεχομένοις ἐκείνην τὴν ιδέαν ἢ ἂν τῇ ἐν αὐτοῖς οὐσῇ ἐναντία ἢ, ἀλλ' ἐπιούσης αὐτῆς ἦτοι

Stephanus page 104, section c, line 1

ἀπολλύμενα ἢ ὑπεκχωροῦντα. ἢ οὐ φήσομεν τὰ τρία καὶ ἀπολεῖσθαι πρότερον καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πείσεσθαι, πρὶν ὑπομεῖναι ἔτι τρία ὄντα ἄρτια γενέσθαι;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης.

Οὐδὲ μὴν, ἢ δ' ὅς, ἐναντίον γέ ἐστι δυὰς τριάδι.

Οὐ γὰρ οὖν.

Οὐκ ἄρα μόνον τὰ εἶδη τὰ ἐναντία οὐχ ὑπομένει ἐπιόντα ἀλλήλα, ἀλλὰ καὶ ἄλλ' ἅττα τὰ ἐναντία οὐχ ὑπομένει ἐπιόντα.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Stephanus page 104, section c, line 11

Βούλει οὖν, ἢ δ' ὅς, ἐὰν οἰοί τ' ὦμεν, ὀρίσώμεθα ὅποια ταῦτά ἐστιν;

Πάνυ γε.

Ἄρ' οὖν, ἔφη, ὦ Κέβης, τάδε εἴη ἂν, ἃ ὅτι ἂν κατάσχη μὴ μόνον ἀναγκάζει τὴν αὐτοῦ ιδέαν αὐτὸ ἴσχειν, ἀλλὰ καὶ ἐναντίου αὐτῷ αἰεί τινος;

Πῶς λέγεις;

Ὡςπερ ἄρτι ἐλέγομεν. οἶσθα γὰρ δήπου ὅτι ἃ ἂν ἢ τῶν τριῶν ιδέα κατάσχη, ἀνάγκη αὐτοῖς οὐ μόνον τρισὶν εἶναι ἀλλὰ καὶ περιττοῖς.

Stephanus page 104, section d, line 8

Πάνυ γε.

Ἐπὶ τὸ τοιοῦτον δὴ, φαμέν, ἢ ἐναντία ιδέα ἐκείνη τῇ μορφῇ ἢ ἂν τοῦτο ἀπεργάζεται οὐδέποτε ἂν ἔλθοι.

Οὐ γάρ.

Εἰργάζεται δέ γε ἢ περιττή;

Ναί.

Ἐναντία δὲ ταύτῃ ἢ τοῦ ἀρτίου;

Ναί.

Ἐπὶ τὰ τρία ἄρα ἢ τοῦ ἀρτίου ιδέα οὐδέποτε ἦξει.

Οὐ δῆτα.

Stephanus page 104, section e, line 3

Ἄμοιρα δὴ τοῦ ἀρτίου τὰ τρία.

Ἄμοιρα.

Ἀνάρτιος ἄρα ἡ τριάς.

Ναί.

Ὁ τοίνυν ἔλεγον ὀρίσασθαι, ποῖα οὐκ ἐναντία τινὶ ὄντα ὅμως οὐ δέχεται αὐτό, τὸ ἐναντίον - οἷον νῦν ἡ τριάς τῷ ἀρτίῳ οὐκ οὔσα ἐναντία οὐδέν τι μᾶλλον αὐτὸ δέχεται, τὸ γὰρ ἐναντίον ἀεὶ αὐτῷ ἐπιφέρει, καὶ ἡ δυὰς τῷ περιττῷ καὶ τὸ πῦρ τῷ ψυχρῷ καὶ ἄλλα πάμπολλα - ἀλλ' ὅρα δὴ εἰ οὕτως ὀρίζῃ, μὴ μόνον τὸ ἐναντίον τὸ ἐναντίον μὴ δέχεσθαι,

Stephanus page 105, section a, line 3

ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο, ὃ ἂν ἐπιφέρει τι ἐναντίον ἐκείνῳ, ἐφ' ὅτι ἂν αὐτὸ ἦ, αὐτὸ τὸ ἐπιφέρειν τὴν τοῦ ἐπιφερομένου ἐναντιότητα μηδέποτε δέξασθαι. πάλιν δὲ ἀναμιμνήσκου· οὐ γὰρ χειρὸν πολλάκις ἀκούειν. τὰ πέντε τὴν τοῦ ἀρτίου οὐ δέξεται, οὐδὲ τὰ δέκα τὴν τοῦ περιττοῦ, τὸ διπλάσιον. τοῦτο μὲν οὖν καὶ αὐτὸ ἄλλῳ ἐναντίον, ὅμως δὲ τὴν τοῦ περιττοῦ οὐ δέξεται· οὐδὲ δὴ τὸ ἡμιόλιον οὐδὲ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα, τὸ ἥμισυ, τὴν τοῦ ὅλου, καὶ τριτημόριον αὐτὸ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, εἴπερ ἔπη τε καὶ συνδοκεῖ σοι οὕτως. Πάνυ σφόδρα καὶ συνδοκεῖ, ἔφη, καὶ ἔπομαι.

Stephanus page 105, section b, line 5

Πάλιν δὴ μοι, ἔφη, ἐξ ἀρχῆς λέγε. καὶ μή μοι ὃ ἂν ἐρωτῶ ἀποκρίνου, ἀλλὰ μιμούμενος ἐμέ. λέγω δὴ παρ' ἣν τὸ πρῶτον ἔλεγον ἀπόκρισιν, τὴν ἀσφαλῆ ἐκείνην, ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ἄλλην ὁρῶν ἀσφάλειαν. εἰ γὰρ ἔροιό με ᾧ ἂν τί ἐν τῷ σώματι ἐγγένηται θερμὸν ἔσται, οὐ τὴν ἀσφαλῆ σοι ἐρῶ ἀπόκρισιν ἐκείνην τὴν ἀμαθῆ, ὅτι ᾧ ἂν θερμότης, ἀλλὰ κομψοτέραν ἐκ τῶν νῦν, ὅτι ᾧ ἂν πῦρ· οὐδὲ ἂν ἔρη ᾧ ἂν σώματι τί ἐγγένηται νοσήσει, οὐκ ἐρῶ ὅτι ᾧ ἂν νόσος, ἀλλ' ᾧ ἂν πυρετός· οὐδ' ᾧ ἂν ἀριθμῷ τί ἐγγένηται περιττός ἔσται, οὐκ ἐρῶ ᾧ ἂν περιττότης, ἀλλ'

Stephanus page 105, section c, line 6

ᾧ ἂν μονάς, καὶ τᾶλλα οὕτως. ἀλλ' ὅρα εἰ ἤδη ἱκανῶς οἶσθ' ὅτι βούλομαι.

Ἀλλὰ πάνυ ἱκανῶς, ἔφη.

Ἀποκρίνου δὴ, ἥ δ' ὅς, ᾧ ἂν τί ἐγγένηται σώματι ζῶν ἔσται;

Ὅτι ἂν ψυχὴ, ἔφη.

Οὐκοῦν ἀεὶ τοῦτο οὕτως ἔχει;

Πῶς γὰρ οὐχί; ἥ δ' ὅς.

Ψυχὴ ἄρα ὅτι ἂν αὐτὴ κατάσχη, ἀεὶ ἦκει ἐπ' ἐκεῖνο φέρουσα ζωὴν;

Stephanus page 105, section d, line 5

Ἦκει μέντοι, ἔφη.
Πότερον δ' ἔστι τι ζωῇ ἐναντίον ἢ οὐδέν;
Ἦστιν, ἔφη.
Τί;
Θάνατος.
Οὐκοῦν ψυχὴ τὸ ἐναντίον ᾧ αὐτὴ ἐπιφέρει αἰεὶ οὐ μὴ
ποτε δέξεται, ὥς ἐκ τῶν πρόσθεν ὡμολόγηται;
Καὶ μάλα σφόδρα, ἔφη ὁ Κέβης.
Τί οὖν; τὸ μὴ δεχόμενον τὴν τοῦ ἄρτίου ιδέαν τί νυνδὴ
ὠνομάζομεν;

Stephanus page 105, section d, line 15

Ἀνάρτιον, ἔφη.
Τὸ δὲ δίκαιον μὴ δεχόμενον καὶ ὁ ἄν μουσικὸν μὴ δέχεται;
Ἄμουσον, ἔφη, τὸ δὲ ἄδικον.
Εἶεν· ὁ δ' ἄν θάνατον μὴ δέχεται τί καλοῦμεν;
Ἀθάνατον, ἔφη.
Οὐκοῦν ψυχὴ οὐ δέχεται θάνατον;
Οὔ.
Ἀθάνατον ἄρα ψυχὴ.
Ἀθάνατον.
Εἶεν, ἔφη· τοῦτο μὲν δὴ ἀποδεδειχθαι φῶμεν; ἢ πῶς δοκεῖ;

Stephanus page 105, section e, line 9

Καὶ μάλα γε ἱκανῶς, ὦ Σώκρατες.
Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, ὦ Κέβης; εἰ τῷ ἀναρτίῳ ἀναγκαῖον ἦν
ἀνώλεθρον εἶναι, ἄλλο τι τὰ τρία ἢ ἀνώλεθρα ἂν ἦν;
Πῶς γὰρ οὔ;
Οὐκοῦν εἰ καὶ τὸ ἄθερμον ἀναγκαῖον ἦν ἀνώλεθρον εἶναι,
ὅποτε τις ἐπὶ χιόνα θερμὸν ἐπάγοι, ὑπεξήκει ἂν ἡ χιών οὔσα
σῶς καὶ ἄτηκτος; οὐ γὰρ ἂν ἀπώλετό γε, οὐδ' αὖ ὑπο-
μένουσα ἐδέξατο ἂν τὴν θερμότητα.
Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.
Ὡς δ' αὐτως οἶμαι καὶ εἰ τὸ ἄψυκτον ἀνώλεθρον ἦν,

Stephanus page 106, section a, line 9

ὅποτε ἐπὶ τὸ πῦρ ψυχρόν τι ἐπήει, οὔ ποτ' ἂν ἀπεσβέννυτο
οὐδ' ἀπώλλυτο, ἀλλὰ σῶν ἂν ἀπελθὼν ᾤχετο.
Ἀνάγκη, ἔφη.
Οὐκοῦν καὶ ὧδε, ἔφη, ἀνάγκη περὶ τοῦ ἀθανάτου εἰπεῖν;
εἰ μὲν τὸ ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν, ἀδύνατον ψυχῇ,
ὅταν θάνατος ἐπ' αὐτὴν ἵη, ἀπόλλυσθαι· θάνατον μὲν γὰρ
δὴ ἐκ τῶν προειρημένων οὐ δέξεται οὐδ' ἔσται τεθνηκυῖα,
ὥσπερ τὰ τρία οὐκ ἔσται, ἔφαμεν, ἄρτιον, οὐδέ γ' αὖ τὸ
περιττόν, οὐδέ δὴ πῦρ ψυχρόν, οὐδέ γε ἡ ἐν τῷ πυρὶ θερ-
μότης. “Ἀλλὰ τί κωλύει,” φαίη ἂν τις, “ἄρτιον μὲν τὸ

περιττὸν μὴ γίνεσθαι ἐπιόντος τοῦ ἀρτίου, ὥσπερ ὡμολόγηται, ἀπολομένου δὲ αὐτοῦ ἀντ' ἐκείνου ἄρτιον γεγενῆναι;” τῷ ταῦτα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοιμεν διαμαχέσασθαι ὅτι οὐκ ἀπόλλυται· τὸ γὰρ ἀνάρτιον οὐκ ἀνώλεθρόν ἐστιν· ἐπεὶ εἰ τοῦτο ὡμολόγητο ἡμῖν, ῥαδίως ἂν διεμαχόμεθα ὅτι ἐπελθόντος τοῦ ἀρτίου τὸ περιττὸν καὶ τὰ τρία οἴχεται ἀπιόντα· καὶ περὶ πυρὸς καὶ θερμοῦ καὶ τῶν ἄλλων οὕτως ἂν διεμαχόμεθα. ἢ οὐ;

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν καὶ νῦν περὶ τοῦ ἀθανάτου, εἰ μὲν ἡμῖν ὁμολογεῖται

καὶ ἀνώλεθρον εἶναι, ψυχὴ ἂν εἴη πρὸς τῷ ἀθάνατος εἶναι καὶ ἀνώλεθρος· εἰ δὲ μή, ἄλλου ἂν δέοι λόγου.

Ἄλλ' οὐδὲν δεῖ, ἔφη, τούτου γε ἔνεκα· σχολῇ γὰρ ἂν τι ἄλλο φθορὰν μὴ δέχοιτο, εἰ τό γε ἀθάνατον ἀίδιον ὄν φθορὰν δέξεται.

Ὁ δέ γε θεὸς οἶμαι, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος καὶ εἴ τι ἄλλο ἀθάνατόν ἐστιν, παρὰ πάντων ἂν ὁμολογηθεῖη μηδέποτε ἀπόλλυσθαι.

Παρὰ πάντων μέντοι νῆ Δί', ἔφη, ἀνθρώπων τέ γε καὶ ἔτι μᾶλλον, ὥς ἐγῶμαι, παρὰ θεῶν.

Ὅποτε δὴ τὸ ἀθάνατον καὶ ἀδιάφθορόν ἐστιν, ἄλλο τι ψυχὴ ἢ, εἰ ἀθάνατος τυγχάνει οὕσα, καὶ ἀνώλεθρος ἂν εἴη;

Πολλὴ ἀνάγκη.

Ἐπιόντος ἄρα θανάτου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸ μὲν θνητόν, ὥς ἔοικεν, αὐτοῦ ἀποθνήσκει, τὸ δ' ἀθάνατον σῶν καὶ ἀδιάφθορον οἴχεται ἀπὸν, ὑπεκχωρήσαν τῷ θανάτῳ.

Φαίνεται.

Παντὸς μᾶλλον ἄρα, ἔφη, ὦ Κέβης, ψυχὴ ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρον, καὶ τῷ ὄντι ἔσονται ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐν Αἴδου.

Οὐκ οὐκ ἐγώ γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλο τι λέγειν οὐδέ πη ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. ἀλλ' εἰ δὴ τι Σιμμίας ὁδε ἢ τις ἄλλος ἔχει λέγειν, εὖ ἔχει μὴ κατασιγῆσαι· ὥς οὐκ οἶδα εἰς ὅντινά τις ἄλλον καιρὸν ἀναβάλλοιτο ἢ τὸν νῦν παρόντα, περὶ τῶν τοιούτων βουλόμενος ἢ τι εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι.

Ἀλλὰ μὴν, ἢ δ' ὅς ὁ Σιμμίας, οὐδ' αὐτὸς ἔχω ἔτι ὅπῃ

ἀπιστῶ ἔκ γε τῶν λεγομένων· ὑπὸ μέντοι τοῦ μεγέθους περὶ
ᾧ οἱ λόγοι εἰσίν, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀτιμάζων,

Stephanus page 107, section b, line 2

ἀναγκάζομαι ἀπιστίαν ἔτι ἔχειν παρ' ἐμαυτῷ περὶ τῶν
εἰρημένων.

Οὐ μόνον γ', ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ ταῦτά
τε εὖ λέγεις καὶ τὰς γε ὑποθέσεις τὰς πρώτας, καὶ εἰ
πισταὶ ὑμῖν εἰσιν, ὅμως ἐπισκεπτέαι σαφέστερον· καὶ ἐὰν
αὐτὰς ἱκανῶς διέλητε, ὡς ἐγῶμαι, ἀκολουθήσετε τῷ λόγῳ,
καθ' ὅσον δυνατόν μάλιστα· ἀνθρώπῳ ἐπακολουθήσαι· κἂν
τοῦτο αὐτὸ σαφές γένηται, οὐδὲν ζητήσετε περαιτέρω.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Ἀλλὰ τότε γ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, δίκαιον διανοηθῆναι, ὅτι,

Stephanus page 107, section c, line 2

εἴπερ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, ἐπιμελείας δὴ δεῖται οὐχ ὑπὲρ τοῦ
χρόνου τούτου μόνον ἐν ᾧ καλοῦμεν τὸ ζῆν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ
παντός, καὶ ὁ κίνδυνος νῦν δὴ καὶ δόξειεν ἂν δεινὸς εἶναι,
εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσει. εἰ μὲν γὰρ ἦν ὁ θάνατος τοῦ παντός
ἀπαλλαγὴ, ἔρμαιον ἂν ἦν τοῖς κακοῖς ἀποθανοῦσι τοῦ τε
σώματος ἅμ' ἀπηλλάχθαι καὶ τῆς αὐτῶν κακίας μετὰ τῆς
ψυχῆς· νῦν δ' ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται οὐσα, οὐδεμία ἂν
εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν οὐδὲ σωτηρία πλὴν τοῦ ὡς
βελτίστην τε καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι. οὐδὲν γὰρ ἄλλο
ἔχουσα εἰς Αἴδου ἡ ψυχὴ ἔρχεται πλὴν τῆς παιδείας τε καὶ

Stephanus page 107, section d, line 4

τροφῆς, ἃ δὴ καὶ μέγιστα λέγεται ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν τὸν
τελευτήσαντα εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκεῖσε πορείας. λέγεται
δὲ οὕτως, ὡς ἄρα τελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἐκάστου δαίμων,
ὅσπερ ζῶντα εἰλήχει, οὗτος ἄγειν ἐπιχειρεῖ εἰς δὴ τινα
τόπον, οἳ δὲ τοὺς συλλεγέντας διαδικασμένους εἰς Αἴδου
πορεύεσθαι μετὰ ἡγεμόνος ἐκείνου ᾧ δὴ προστέτακται τοὺς
ἐνθένδε ἐκεῖσε πορεύσαι· τυχόντας δὲ ἐκεῖ ὧν δὴ τυχεῖν
καὶ μείναντας ὃν χρόνον ἄλλος δεῦρο πάλιν ἡγεμῶν
κομίζει ἐν πολλαῖς χρόνου καὶ μακραῖς περιόδοις. ἔστι δὲ
ἄρα ἡ πορεία οὐχ ὡς ὁ Αἰσχύλου Τήλεφος λέγει· ἐκεῖνος

Stephanus page 108, section a, line 1

μὲν γὰρ ἀπλὴν οἶμόν φησιν εἰς Αἴδου φέρειν, ἢ δ' οὔτε
ἀπλῇ οὔτε μία φαίνεται μοι εἶναι. οὐδὲ γὰρ ἂν ἡγεμόνων
ἔδει· οὐ γὰρ πού τις ἂν διαμάρτοι οὐδαμῶσε μιᾶς ὁδοῦ
οὔσης. νῦν δὲ ἔοικε σχίσσεις τε καὶ τριόδους πολλὰς ἔχειν·
ἀπὸ τῶν θυσιῶν τε καὶ νομίμων τῶν ἐνθάδε τεκμαιρόμενος
λέγω. ἢ μὲν οὖν κοσμία τε καὶ φρόνιμος ψυχὴ ἔπεται τε

καὶ οὐκ ἀγνοεῖ τὰ παρόντα· ἢ δ' ἐπιθυμητικῶς τοῦ σώματος
ἔχουσα, ὅπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν εἶπον, περὶ ἐκεῖνο πολὺν
χρόνον ἐπτοημένη καὶ περὶ τὸν ὁρατὸν τόπον, πολλὰ
ἀντιτείνασα καὶ πολλὰ παθοῦσα, βία καὶ μόγις ὑπὸ τοῦ

Stephanus page 108, section b, line 3

προστεταγμένου δαίμονος οἴχεται ἀγομένη. ἀφικομένην δὲ
ὄθιπερ αἱ ἄλλαι, τὴν μὲν ἀκάθαρτον καὶ τι πεποηκυῖαν
τοιούτον, ἢ φόνων ἀδίκων ἡμμένην ἢ ἄλλ' ἅττα τοιαῦτα
εἰργασμένην, ἃ τούτων ἀδελφά τε καὶ ἀδελφῶν ψυχῶν ἔργα
τυγχάνει ὄντα, ταύτην μὲν ἅπας φεύγει τε καὶ ὑπεκτρέπεται
καὶ οὔτε συνέμπορος οὔτε ἡγεμῶν ἐθέλει γίγνεσθαι, αὐτὴ
δὲ πλανᾶται ἐν πάσῃ ἐχομένη ἀπορία ἕως ἂν δῇ τινες
χρόνοι γένωνται, ὧν ἐλθόντων ὑπ' ἀνάγκης φέρεται εἰς τὴν
αὐτῇ πρέπουσαν οἴκησιν· ἢ δὲ καθαρῶς τε καὶ μετρίως τὸν
βίον διεξελθοῦσα, καὶ συνεμπόρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν

Stephanus page 108, section c, line 5

τυχοῦσα, ᾧκησεν τὸν αὐτῇ ἐκάστη τόπον προσήκοντα. εἰσὶν
δὲ πολλοὶ καὶ θαυμαστοὶ τῆς γῆς τόποι, καὶ αὐτὴ οὔτε οἶα
οὔτε ὅση δοξάζεται ὑπὸ τῶν περὶ γῆς εἰωθότων λέγειν, ὥς
ἐγὼ ὑπὸ τινος πέπεισμαι.

Καὶ ὁ Σιμμίας, Πῶς ταῦτα, ἔφη, λέγεις, ὦ Σώκρατες;
περὶ γάρ τοι γῆς καὶ αὐτὸς πολλὰ δὴ ἀκήκοα, οὐ μέντοι
ταῦτα ἃ σὲ πείθει· ἡδέως οὖν ἂν ἀκούσαιμι.

Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σιμμία, οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη γέ μοι
δοκεῖ εἶναι διηγήσασθαι ἃ γ' ἐστίν· ὥς μέντοι ἀληθῆ,
χαλεπώτερόν μοι φαίνεται ἢ κατὰ τὴν Γλαύκου τέχνην, καὶ

Stephanus page 108, section d, line 7

ἅμα μὲν ἐγὼ ἴσως οὐδ' ἂν οἶός τε εἶην, ἅμα δέ, εἰ καὶ
ἠπιστάμην, ὁ βίος μοι δοκεῖ ὁ ἐμός, ὦ Σιμμία, τῷ μήκει
τοῦ λόγου οὐκ ἐξαρκεῖν. τὴν μέντοι ιδέαν τῆς γῆς οἶαν
πέπεισμαι εἶναι, καὶ τοὺς τόπους αὐτῆς οὐδέν με κωλύει
λέγειν.

Ἀλλ', ἔφη ὁ Σιμμίας, καὶ ταῦτα ἀρκεῖ.

Πέπεισμαι τοίνυν, ἢ δ' ὅς, ἐγὼ ὥς πρῶτον μὲν, εἰ ἔστιν
ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ περιφερῆς οὖσα, μηδὲν αὐτῇ δεῖν μήτε
ἄερος πρὸς τὸ μὴ πεσεῖν μήτε ἄλλης ἀνάγκης μηδεμιᾶς
τοιαύτης, ἀλλὰ ἱκανὴν εἶναι αὐτὴν ἴσχειν τὴν ὁμοιότητα

Stephanus page 109, section a, line 3

τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ἑαυτῷ πάντα καὶ τῆς γῆς αὐτῆς τὴν
ἰσορροπίαν· ἰσορροπον γὰρ πρᾶγμα ὁμοίου τινὸς ἐν μέσῳ
τεθὲν οὐχ ἔξει μᾶλλον οὐδ' ἥττον οὐδαμόσε κλιθῆναι,
ὁμοίως δ' ἔχον ἀκλινὲς μενεῖ. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἢ δ' ὅς,

τοῦτο πέπεισμαι.

Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Ἔτι τοίνυν, ἔφη, πάμμεγά τι εἶναι αὐτό, καὶ ἡμᾶς οἰκεῖν τοὺς μέχρι Ἑρακλείων στηλῶν ἀπὸ Φάσιδος ἐν σμικρῷ τινι μορίῳ, ὥσπερ περὶ τέλμα μύρμηκας ἢ βατράχους περὶ τὴν θάλατταν οἰκοῦντας, καὶ ἄλλους ἄλλοθι πολλοὺς ἐν

Stephanus page 109, section b, line 4

πολλοῖσι τοιούτοις τόποις οἰκεῖν. εἶναι γὰρ πανταχῇ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα καὶ παντοδαπὰ καὶ τὰς ιδέας καὶ τὰ μεγέθη, εἰς ἃ συνερρηκέναι τό τε ὕδωρ καὶ τὴν ὀμίχλην καὶ τὸν ἀέρα· αὐτὴν δὲ τὴν γῆν καθαρὰν ἐν καθαρῷ κεῖσθαι τῷ οὐρανῷ ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ ἄστρον, ὃν δὴ αἰθέρα ὀνομάζειν τοὺς πολλοὺς τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰωθότων λέγειν· οὐδὲ ὑποστάθμην ταῦτα εἶναι καὶ συρρεῖν ἀεὶ εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς. ἡμᾶς οὖν οἰκοῦντας ἐν τοῖς κοίλοις αὐτῆς λεληθέναι καὶ οἶεσθαι ἄνω ἐπὶ τῆς γῆς οἰκεῖν, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐν μέσῳ τῷ πυθμένι τοῦ πελάγους οἰκῶν οἴοιτό τε ἐπὶ τῆς

Stephanus page 109, section c, line 6

θαλάττης οἰκεῖν καὶ διὰ τοῦ ὕδατος ὁρῶν τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄλλα ἄστρον τὴν θάλατταν ἡγοῖτο οὐρανὸν εἶναι, διὰ δὲ βραδυτῆτά τε καὶ ἀσθένειαν μηδεπώποτε ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς θαλάττης ἀφιγμένος μηδὲ ἑωρακὼς εἶη, ἐκδὺς καὶ ἀνακύψας ἐκ τῆς θαλάττης εἰς τὸν ἐνθάδε τόπον, ὅσῳ καθαρώτερος καὶ καλλίῳν τυγχάνει ὢν τοῦ παρὰ σφίσι, μηδὲ ἄλλου ἀκηκοὼς εἶη τοῦ ἑωρακότος. ταῦτόν δὲ τοῦτο καὶ ἡμᾶς πεπονθέναι· οἰκοῦντας γὰρ ἐν τινὶ κοίλῳ τῆς γῆς οἶεσθαι ἐπάνω αὐτῆς οἰκεῖν, καὶ τὸν ἀέρα οὐρανὸν καλεῖν, ὥς διὰ τούτου οὐρανοῦ ὄντος τὰ ἄστρον χωροῦντα· τὸ δὲ εἶναι ταῦ-

Stephanus page 109, section e, line 1

τόν, ὑπ' ἀσθενείας καὶ βραδυτῆτος οὐχ οἴους τε εἶναι ἡμᾶς διεξελθεῖν ἐπ' ἔσχατον τὸν ἀέρα· ἐπεὶ, εἴ τις αὐτοῦ ἐπ' ἄκρα ἔλθοι ἢ πτηνὸς γενόμενος ἀνάπτοιτο, κατιδεῖν <ἂν> ἀνακύψαντα, ὥσπερ ἐνθάδε οἱ ἐκ τῆς θαλάττης ἰχθύες ἀνακύπτοντες ὁρῶσι τὰ ἐνθάδε, οὕτως ἂν τινα καὶ τὰ ἐκεῖ κατιδεῖν, καὶ εἰ ἡ φύσις ἱκανὴ εἶη ἀνασχέσθαι θεωροῦσα, γινῶναι ἂν ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθῶς οὐρανὸς καὶ τὸ ἀληθινὸν φῶς καὶ ἡ ὥς ἀληθῶς γῆ. ἥδε μὲν γὰρ ἡ γῆ καὶ οἱ λίθοι καὶ ἅπας ὁ τόπος ὁ ἐνθάδε διεφθαρμένα ἐστὶν καὶ καταβεβρωμένα, ὥσπερ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ ὑπὸ τῆς ἄλμης, καὶ οὕτε

Stephanus page 110, section a, line 4

φύεται ἄξιον λόγου οὐδὲν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὔτε τέλειον ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν ἐστὶ, σήραγγες δὲ καὶ ἄμμος καὶ πηλὸς

ἀμήχανος καὶ βόρβοροι εἰσιν, ὅπου ἂν καὶ [ἡ] γῆ ἦ, καὶ
πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν κάλλη κρίνεσθαι οὐδ' ὀπωστιοῦν ἄξια.
ἐκεῖνα δὲ αὖ τῶν παρ' ἡμῖν πολὺ ἂν ἔτι πλεον φανείη δια-
φέρειν· εἰ γὰρ δὴ καὶ μῦθον λέγειν καλόν, ἄξιον ἀκοῦσαι, ὦ
Σιμμία, οἷα τυγχάνει τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὄντα.
Ἀλλὰ μὴν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες, ἡμεῖς γε τούτου
τοῦ μύθου ἡδέως ἂν ἀκούσασθαι.

Λέγεται τοίνυν, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, πρῶτον μὲν εἶναι τοιαύτη

Stephanus page 110, section b, line 6

ἡ γῆ αὐτὴ ἰδεῖν, εἴ τις ἄνωθεν θεῶτο, ὥσπερ αἱ δωδεκάσκυ-
τοι σφαῖραι, ποικίλη, χρώμασιν διειλημμένη, ὧν καὶ τὰ
ἐνθάδε εἶναι χρώματα ὥσπερ δείγματα, οἷς δὴ οἱ γραφῆς
καταχρῶνται. ἐκεῖ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ τοιούτων εἶναι, καὶ
πολὺ ἔτι ἐκ λαμπροτέρων καὶ καθαρωτέρων ἢ τούτων· τὴν
μὲν γὰρ ἄλουργῇ εἶναι [καὶ] θαυμαστὴν τὸ κάλλος, τὴν δὲ
χρυσοειδῇ, τὴν δὲ ὄση λευκὴ γύψου ἢ χιόνος λευκοτέραν,
καὶ ἐκ τῶν ἄλλων χρωμάτων συγκειμένην ὡσαύτως, καὶ ἔτι
πλειόνων καὶ καλλιόνων ἢ ὅσα ἡμεῖς ἐωράκαμεν. καὶ γὰρ

Stephanus page 110, section c, line 7

αὐτὰ ταῦτα τὰ κοῖλα αὐτῆς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἔκπλεα
ὄντα, χρώματός τι εἶδος παρέχεσθαι στίλβοντα ἐν τῇ τῶν
ἄλλων χρωμάτων ποικιλίᾳ, ὥστε ἐν τῇ αὐτῆς εἶδος συνεχὲς
ποικίλον φαντάζεσθαι. ἐν δὲ ταύτῃ οὕτῃ τοιαύτῃ ἀνὰ
λόγον τὰ φυόμενα φύεσθαι, δένδρα τε καὶ ἄνθη καὶ τοὺς
καρπούς· καὶ αὖ τὰ ὄρη ὡσαύτως καὶ τοὺς λίθους ἔχειν ἀνὰ
τὸν αὐτὸν λόγον τὴν τε λειότητα καὶ τὴν διαφάνειαν καὶ τὰ
χρώματα καλλίω· ὧν καὶ τὰ ἐνθάδε λιθίδια εἶναι ταῦτα τὰ
ἀγαπώμενα μόρια, σάρδιᾳ τε καὶ ἰάσπιδας καὶ σμαράγδους
καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· ἐκεῖ δὲ οὐδὲν ὅτι οὐ τοιοῦτον εἶναι καὶ

Stephanus page 110, section e, line 2

ἔτι τούτων καλλίω. τὸ δ' αἴτιον τούτου εἶναι ὅτι ἐκεῖνοι οἱ
λίθοι εἰσὶ καθαροὶ καὶ οὐ κατεδηδεσμένοι οὐδὲ διεφθαρμένοι
ὥσπερ οἱ ἐνθάδε ὑπὸ σηπεδόνης καὶ ἄλμης ὑπὸ τῶν δεῦρο
συνερρηκότων, ἅ καὶ λίθοις καὶ γῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις τε
καὶ φυτοῖς αἴσχη τε καὶ νόσους παρέχει. τὴν δὲ γῆν αὐτὴν
κεκοσμησθαι τούτοις τε ἅπασι καὶ ἔτι χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ καὶ
τοῖς ἄλλοις αὖ τοῖς τοιούτοις. ἐκφανῇ γὰρ αὐτὰ πεφυκέναι,
ὄντα πολλὰ πλήθει καὶ μεγάλα καὶ πανταχοῦ τῆς γῆς, ὥστε
αὐτὴν ἰδεῖν εἶναι θέαμα εὐδαιμόνων θεατῶν. ζῶα δ' ἐπ'
αὐτῇ εἶναι ἄλλα τε πολλὰ καὶ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν ἐν

Stephanus page 111, section a, line 5

μεσογαία οἰκοῦντας, τοὺς δὲ περὶ τὸν ἀέρα ὥσπερ ἡμεῖς
περὶ τὴν θάλατταν, τοὺς δ' ἐν νήσοις ἅς περιρρεῖν τὸν ἀέρα
πρὸς τῇ ἡπείρῳ οὐσας· καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅπερ ἡμῖν τὸ ὕδωρ τε
καὶ ἡ θάλαττά ἐστι πρὸς τὴν ἡμετέραν χρεῖαν, τοῦτο ἐκεῖ
τὸν ἀέρα, ὃ δὲ ἡμῖν ἀήρ, ἐκείνοις τὸν αἰθέρα. τὰς δὲ ὥρας
αὐτοῖς κρᾶσιν ἔχειν τοιαύτην ὥστε ἐκείνους ἀνόσους εἶναι καὶ
χρόνον τε ζῆν πολὺ πλείω τῶν ἐνθάδε, καὶ ὄψει καὶ ἀκοῇ καὶ
φρονήσει καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἡμῶν ἀφεστάναι τῇ αὐτῇ
ἀποστάσει ἥπερ ἀήρ τε ὕδατος ἀφέστηκεν καὶ αἰθήρ ἀέρος
πρὸς καθαρότητα. καὶ δὴ καὶ θεῶν ἄλση τε καὶ ἱερὰ αὐτοῖς

Stephanus page 111, section b, line 7

εἶναι, ἐν οἷς τῷ ὄντι οἰκητὰς θεοὺς εἶναι, καὶ φήμας τε καὶ
μαντείας καὶ αἰσθήσεις τῶν θεῶν καὶ τοιαύτας συνουσίας
γίνεσθαι αὐτοῖς πρὸς αὐτούς· καὶ τὸν γε ἥλιον καὶ σελήνην
καὶ ἄστρα ὀρᾶσθαι ὑπ' αὐτῶν οἷα τυγχάνει ὄντα, καὶ τὴν
ἄλλην εὐδαιμονίαν τούτων ἀκόλουθον εἶναι.

Καὶ ὅλην μὲν δὴ τὴν γῆν οὕτω πεφυκέναι καὶ τὰ περὶ
τὴν γῆν· τόπους δ' ἐν αὐτῇ εἶναι κατὰ τὰ ἔγκοιλα αὐτῆς
κύκλῳ περὶ ὅλην πολλοὺς, τοὺς μὲν βαθυτέρους καὶ ἀνα-
πεπταμένους μᾶλλον ἢ ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν, τοὺς δὲ βαθυ-
τέρους ὄντας τὸ χάσμα αὐτοὺς ἔλαττον ἔχειν τοῦ παρ' ἡμῖν

Stephanus page 111, section d, line 1

τόπου, ἔστι δ' οὐς καὶ βραχυτέρους τῷ βάθει τοῦ ἐνθάδε
εἶναι καὶ πλατυτέρους. τούτους δὲ πάντας ὑπὸ γῆν εἰς
ἀλλήλους συντετρηῆσθαι τε πολλαχῇ καὶ κατὰ στενότερα καὶ
εὐρύτερα καὶ διεξόδους ἔχειν, ἢ πολὺ μὲν ὕδωρ ῥεῖν ἐξ
ἀλλήλων εἰς ἀλλήλους ὥσπερ εἰς κρατῆρας, καὶ ἀενάων
ποταμῶν ἀμήχανα μεγέθη ὑπὸ τὴν γῆν καὶ θερμῶν ὑδάτων
καὶ ψυχρῶν, πολὺ δὲ πῦρ καὶ πυρὸς μεγάλους ποταμούς,
πολλοὺς δὲ ὑγροῦ πηλοῦ καὶ καθαρωτέρου καὶ βορβορωδε-
στέρου, ὥσπερ ἐν Σικελίᾳ οἱ πρὸ τοῦ ῥύακος πηλοῦ ῥέοντες
ποταμοὶ καὶ αὐτὸς ὁ ῥύαξ· ὧν δὴ καὶ ἐκάστους τοὺς τόπους

Stephanus page 111, section e, line 3

πληροῦσθαι, ὡς ἂν ἐκάστοις τύχῃ ἐκάστοτε ἢ περιρροή γιγνο-
μένη. ταῦτα δὲ πάντα κινεῖν ἄνω καὶ κάτω ὥσπερ αἰώραν
τινὰ ἐνοῦσαν ἐν τῇ γῇ· ἔστι δὲ ἄρα αὕτη ἡ αἰώρα διὰ φύσιν
τοιάνδε τινά. ἐν τι τῶν χασμάτων τῆς γῆς ἄλλως τε
μέγιστον τυγχάνει ὄν καὶ διαμπερὲς τετρημένον δι' ὅλης τῆς
γῆς, τοῦτο ὅπερ Ὅμηρος εἶπε, λέγων αὐτό

τῆλε μάλ', ἥχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον·

ὃ καὶ ἄλλοθι καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν Τάρ-

ταρον κεκλήκασιν. εἰς γὰρ τοῦτο τὸ χάσμα συρρέουσί τε πάντες οἱ ποταμοὶ καὶ ἐκ τούτου πάλιν ἐκρέουσιν· γίνονται δὲ ἕκαστοι τοιοῦτοι δι' οἷας ἂν καὶ τῆς γῆς ῥέωσιν. ἡ δὲ αἰτία ἐστὶν τοῦ ἐκρεῖν τε ἐντεῦθεν καὶ εἰσερεῖν πάντα τὰ ῥεύματα, ὅτι πυθμένα οὐκ ἔχει οὐδὲ βάσιν τὸ ὑγρὸν τοῦτο. αἰωρεῖται δὴ καὶ κυμαίνει ἄνω καὶ κάτω, καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ περὶ αὐτὸ ταῦτόν ποιεῖ· συνέπεται γὰρ αὐτῷ καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπ' ἐκεῖνα τῆς γῆς ὀρμήσῃ καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπὶ τάδε, καὶ ὥσπερ τῶν ἀναπνεόντων ἀεὶ ἐκπνεῖ τε καὶ ἀναπνεῖ ῥέον τὸ πνεῦμα, οὕτω καὶ ἐκεῖ συναιωρούμενον τῷ ὑγρῷ τὸ

πνεῦμα δεινούς τινας ἀνέμους καὶ ἀμηχάνους παρέχεται καὶ εἰσιὼν καὶ ἐξιὼν. ὅταν τε οὖν ὑποχωρήσῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν τόπον τὸν δὴ κάτω καλούμενον, τοῖς κατ' ἐκεῖνα τὰ ῥεύματα [διὰ] τῆς γῆς εἰσερεῖ τε καὶ πληροῖ αὐτὰ ὥσπερ οἱ ἐπαν-τλοῦντες· ὅταν τε αὖ ἐκεῖθεν μὲν ἀπολίπη, δεῦρο δὲ ὀρμήσῃ, τὰ ἐνθάδε πληροῖ αὐθις, τὰ δὲ πληρωθέντα ῥεῖ διὰ τῶν ὀχετῶν καὶ διὰ τῆς γῆς, καὶ εἰς τοὺς τόπους ἕκαστα ἀφικνούμενα, εἰς οὓς ἕκαστοις ὁδοποιῆται, θαλάττας τε καὶ λίμνας καὶ ποταμούς καὶ κρήνας ποιεῖ· ἐντεῦθεν δὲ πάλιν δυόμενα κατὰ τῆς γῆς, τὰ μὲν μακροτέρους τόπους περιελθόντα καὶ

πλείους, τὰ δὲ ἐλάττους καὶ βραχυτέρους, πάλιν εἰς τὸν Τάρταρον ἐμβάλλει, τὰ μὲν πολὺ κατωτέρω <ἢ> ἢ ἐπὴν-τλεῖτο, τὰ δὲ ὀλίγον· πάντα δὲ ὑποκάτω εἰσερεῖ τῆς ἐκροῆς, καὶ ἔνια μὲν καταντικρὺ <ἢ> ἢ [εἰσερεῖ] ἐξέπεσεν, ἔνια δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος· ἔστι δὲ ἅ παντάπασιν κύκλῳ περιελθόντα, ἢ ἅπαξ ἢ καὶ πλεονάκις περιελιχθέντα περὶ τὴν γῆν ὥσπερ οἱ ὄφεις, εἰς τὸ δυνατόν κάτω καθέντα πάλιν ἐμβάλλει. δυνατόν δὲ ἐστὶν ἑκατέρωσε μέχρι τοῦ μέσου καθιέναι, πέρα δ' οὐ· ἄναντες γὰρ ἀμφοτέροις τοῖς ῥεύμασι τὸ ἑκατέρωθεν γίγνεται μέρος.

Τὰ μὲν οὖν δὴ ἄλλα πολλὰ τε καὶ μεγάλα καὶ παντοδαπὰ ῥεύματά ἐστι· τυγχάνει δ' ἄρα ὄντα ἐν τούτοις τοῖς πολλοῖς τέτταρ' ἄττα ῥεύματα, ὧν τὸ μὲν μέγιστον καὶ ἐξωτάτω ῥέον περὶ κύκλῳ ὁ καλούμενος Ὠκεανός ἐστιν, τούτου δὲ καταν-τικρὺ καὶ ἐναντίως ῥέων Ἀχέρων, ὃς δι' ἐρήμων τε τόπων ῥεῖ ἄλλων καὶ δὴ καὶ ὑπὸ γῆν ῥέων εἰς τὴν λίμνην ἀφικνεῖται τὴν Ἀχερουσιάδα, οὗ αἱ τῶν τετελευτηκότων ψυχαὶ τῶν πολλῶν ἀφικνοῦνται καὶ τινες εἰμαρμένους χρόνους μέινασαι, αἱ μὲν μακροτέρους, αἱ δὲ βραχυτέρους, πάλιν ἐκπέμπονται

εἰς τὰς τῶν ζώων γενέσεις. τρίτος δὲ ποταμὸς τούτων κατὰ

Stephanus page 113, section a, line 6

μέσον ἐκβάλλει, καὶ ἐγγὺς τῆς ἐκβολῆς ἐκπίπτει εἰς τόπον μέγαν πυρὶ πολλῷ καόμενον, καὶ λίμνην ποιεῖ μείζω τῆς παρ' ἡμῖν θαλάττης, ζέουσαν ὕδατος καὶ πηλοῦ· ἐντεῦθεν δὲ χωρεῖ κύκλῳ θολερὸς καὶ πηλώδης, περιελιττόμενος δὲ τῇ γῇ ἄλλοσέ τε ἀφικνεῖται καὶ παρ' ἔσχατα τῆς Ἀχερουσιάδος λίμνης, οὐ συμμειγνύμενος τῷ ὕδατι· περιελιχθεὶς δὲ πολλάκις ὑπὸ γῆς ἐμβάλλει κατωτέρω τοῦ Ταρτάρου· οὗτος δ' ἐστὶν ὃν ἐπονομάζουσιν Πυριφλεγέθοντα, οὗ καὶ οἱ ῥύακες ἀποσπάσματα ἀναφυσῶσιν ὅπῃ ἂν τύχωσι τῆς γῆς. τούτου δὲ αὐτὸ καταντικρὺ ὁ τέταρτος ἐκπίπτει εἰς τόπον πρῶτον δεινόν

Stephanus page 113, section b, line 8

τε καὶ ἄγριον, ὡς λέγεται, χρῶμα δ' ἔχοντα ὅλον οἶον ὁ κυανός, ὃν δὴ ἐπονομάζουσι Στύγιον, καὶ τὴν λίμνην ἣν ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐμβάλλων, Στύγα· ὁ δ' ἐμπεσὼν ἐνταῦθα καὶ δεινὰς δυνάμεις λαβὼν ἐν τῷ ὕδατι, δὺς κατὰ τῆς γῆς, περιελιττόμενος χωρεῖ ἐναντίος τῷ Πυριφλεγέθοντι καὶ ἀπαντᾷ ἐν τῇ Ἀχερουσιάδι λίμνῃ ἐξ ἐναντίας· καὶ οὐδὲ τὸ τούτου ὕδωρ οὐδενὶ μίγνυται, ἀλλὰ καὶ οὗτος κύκλῳ περιελθὼν ἐμβάλλει εἰς τὸν Τάρταρον ἐναντίος τῷ Πυριφλεγέθοντι· ὄνομα δὲ τούτῳ ἐστίν, ὡς οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, Κωκυτός.

Stephanus page 113, section d, line 1

Τούτων δὲ οὕτως πεφυκότων, ἐπειδὴν ἀφίκωνται οἱ τετελευτηκότες εἰς τὸν τόπον οἱ ὁ δαίμων ἕκαστον κομίζει, πρῶτον μὲν διεδικάσαντο οἱ τε καλῶς καὶ ὀσίως βιώσαντες καὶ οἱ μή. καὶ οἱ μὲν ἂν δόξωσι μέσως βεβιωκέναι, πορευθέντες ἐπὶ τὸν Ἀχέροντα, ἀναβάντες ἅ δὴ αὐτοῖς ὀχήματά ἐστιν, ἐπὶ τούτων ἀφικνοῦνται εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἐκεῖ οἰκοῦσί τε καὶ καθαιρόμενοι τῶν τε ἀδικημάτων διδόντες δίκας ἀπολύονται, εἴ τίς τι ἠδίκηκεν, τῶν τε εὐεργεσιῶν τιμὰς φέρονται κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστος· οἱ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἀμαρτημάτων, ἢ ἱερο-

Stephanus page 113, section e, line 3

συλίας πολλὰς καὶ μεγάλας ἢ φόνους ἀδίκους καὶ παρανόμους πολλοὺς ἐξειργασμένοι ἢ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα τυγχάνει ὄντα, τούτους δὲ ἢ προσήκουσα μοῖρα ρίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὐποτε ἐκβαίνουσιν. οἱ δ' ἂν ἰάσιμα μὲν μέγала δὲ δόξωσιν ἡμαρτηκέναι ἀμαρτήματα, οἷον πρὸς πατέρα ἢ μητέρα ὑπ' ὀργῆς βίαιόν τι πράξαντες, καὶ μεταμέλον αὐτοῖς τὸν ἄλλον βίον βιώσιν, ἢ ἀνδροφόνου τοιούτῳ τινὶ ἄλλῳ

τρόπῳ γένωνται, τούτους δὲ ἐμπεσεῖν μὲν εἰς τὸν Τάρταρον
ἀνάγκη, ἐμπεσόντας δὲ αὐτοὺς καὶ ἐνιαυτὸν ἐκεῖ γενομένους
ἐκβάλλει τὸ κύμα, τοὺς μὲν ἀνδροφόνους κατὰ τὸν Κωκυτόν,

Stephanus page 114, section a, line 6

τοὺς δὲ πατραλοίας καὶ μητραλοίας κατὰ τὸν Πυριφλεγ-
έθοντα· ἐπειδὴν δὲ φερόμενοι γένωνται κατὰ τὴν λίμνην τὴν
Ἀχερουσιάδα, ἐνταυθα βοῶσί τε καὶ καλοῦσιν, οἱ μὲν οὐς
ἀπέκτειναν, οἱ δὲ οὐς ὕβρισαν, καλέσαντες δ' ἵκετεύουσι
καὶ δέονται ἑᾶσαι σφᾶς ἐκβῆναι εἰς τὴν λίμνην καὶ δέξασθαι,
καὶ ἐὰν μὲν πείσωσιν, ἐκβαίνουσί τε καὶ λήγουσι τῶν
κακῶν, εἰ δὲ μή, φέρονται αὖθις εἰς τὸν Τάρταρον καὶ
ἐκεῖθεν πάλιν εἰς τοὺς ποταμούς, καὶ ταῦτα πάσχοντες οὐ
πρότερον παύονται πρὶν ἂν πείσωσιν οὐς ἠδίκησαν· αὕτη γὰρ
ἡ δίκη ὑπὸ τῶν δικαστῶν αὐτοῖς ἐτάχθη. οἱ δὲ δὴ ἂν δόξωσι

Stephanus page 114, section b, line 7

διαφερόντως πρὸς τὸ ὁσίως βιῶναι, οὗτοί εἰσιν οἱ τῶνδε μὲν
τῶν τόπων τῶν ἐν τῇ γῇ ἐλευθερούμενοί τε καὶ ἀπαλλαττό-
μενοι ὥσπερ δεσμοτηρίων, ἄνω δὲ εἰς τὴν καθαρὰν οἴκησιν
ἀφικνούμενοι καὶ ἐπὶ γῆς οἰκιζόμενοι. τούτων δὲ αὐτῶν οἱ
φιλοσοφία ἱκανῶς καθηράμενοι ἄνευ τε σωμάτων ζῶσι τὸ
παράπαν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, καὶ εἰς οἰκῆσεις ἔτι τούτων
καλλίους ἀφικνοῦνται, ἃς οὔτε ῥάδιον δηλῶσαι οὔτε ὁ χρόνος
ἱκανὸς ἐν τῷ παρόντι. ἀλλὰ τούτων δὴ ἔνεκα χρή ὦν διεληλύ-
θαμεν, ὦ Σιμμία, πᾶν ποιεῖν ὥστε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν
τῷ βίῳ μετασχεῖν· καλὸν γὰρ τὸ ἄθλον καὶ ἡ ἐλπίς μεγάλη.

Stephanus page 114, section d, line 1

Τὸ μὲν οὖν ταῦτα δισχυρίσασθαι οὕτως ἔχειν ὥς ἐγὼ
διελήλυθα, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἀνδρί· ὅτι μέντοι ἢ ταῦτ'
ἐστὶν ἢ τοιαῦτ' ἅττα περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς οἰκῆσεις,
ἐπεὶ περ ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ φαίνεται οὖσα, τοῦτο καὶ
πρέπει μοι δοκεῖ καὶ ἄξιον κινδυνεῦσαι οἰομένῳ οὕτως
ἔχειν - καλὸς γὰρ ὁ κίνδυνος - καὶ χρή τὰ τοιαῦτα ὥσπερ
ἐπάδειν ἑαυτῷ, διὸ δὴ ἔγωγε καὶ πάλαι μηκύνω τὸν μῦθον.
ἀλλὰ τούτων δὴ ἔνεκα θαρρεῖν χρή περὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ
ἄνδρα ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ
σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἶασε χαίρειν, ὥς ἄλλοτρίους τε

Stephanus page 114, section e, line 3

ὄντας, καὶ πλέον θάτερον ἡγησάμενος ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ
περὶ τὸ μανθάνειν ἐσπούδασέ τε καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν
οὐκ ἄλλοτρίῳ ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνη τε καὶ
δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ ἐλευθερία καὶ ἀληθεία, οὕτω
περιμένει τὴν εἰς Αἴδου πορείαν [ὥς πορευσόμενος ὅταν ἡ

εἰμαρμένη καλῇ]. ὑμεῖς μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Συμμία τε καὶ Κέβης καὶ οἱ ἄλλοι, εἰς αὐθις ἔν τινι χρόνῳ ἕκαστοι πορεύσεσθε· ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ, φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός, ἡ εἰμαρμένη, καὶ σχεδόν τί μοι ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν· δοκεῖ γὰρ δὴ βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον

Stephanus page 115, section a, line 8

καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν λούειν.
Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ ὁ Κρίτων, Εἴεν, ἔφη, ὦ Σώκρατες· τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιστέλλεις ἢ περὶ τῶν παίδων ἢ περὶ ἄλλου του, ὅτι ἂν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῖμεν;
Ἄπερ ἀεὶ λέγω, ἔφη, ὦ Κρίτων, οὐδὲν καινότερον· ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμεῖς καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε ἅτ' ἂν ποιῆτε, κἂν μὴ νῦν ὁμολογήσητε· ἔαν δὲ ὑμῶν [μὲν] αὐτῶν ἀμελῆτε καὶ μὴ 'θέλητε ὥσπερ κατ' ἴχνη κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα

Stephanus page 115, section b, line 10

καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ζῆν, οὐδὲ ἔαν πολλὰ ὁμολογήσητε ἐν τῷ παρόντι καὶ σφόδρα, οὐδὲν πλέον ποιήσετε.
Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμησόμεθα, ἔφη, οὕτω ποιεῖν· θάπτωμεν δέ σε τίνα τρόπον;
Ὅπως ἂν, ἔφη, βούλησθε, ἔάνπερ γε λάβητέ με καὶ μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς. Γελάσας δὲ ἅμα ἡσυχῇ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας εἶπεν· Οὐ πείθω, ὦ ἄνδρες, Κρίτωνα, ὥς ἐγὼ εἰμι οὗτος Σωκράτης, ὁ νυνὶ διαλεγόμενος καὶ διατάττων ἕκαστον τῶν λεγομένων, ἀλλ' οἶταί με ἐκεῖνον εἶναι ὃν ὄψεται ὀλίγον ὕστερον νεκρόν, καὶ ἐρωτᾷ δὴ πῶς με

Stephanus page 115, section d, line 2

θάπτῃ. Ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον πεποίημαι, ὥς, ἐπειδὴν πῖω τὸ φάρμακον, οὐκέτι ὑμῖν παραμενῶ, ἀλλ' οἰχήσομαι ἀπὶ τῶν εἰς μακάρων δὴ τινὰς εὐδαιμονίας, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμυθούμενος ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἐμαυτόν. ἐγγυήσασθε οὖν με πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην ἢ ἣν οὗτος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἡγγυᾶτο. οὗτος μὲν γὰρ ἢ μὴν παραμενεῖν· ὑμεῖς δὲ ἢ μὴν μὴ παραμενεῖν ἐγγυήσασθε ἐπειδὴν ἀποθάνω, ἀλλὰ οἰχῆσεσθαι ἀπιόντα, ἵνα Κρίτων ῥᾶον φέρῃ, καὶ μὴ ὀρῶν μου τὸ σῶμα ἢ καόμενον ἢ κατορυττόμενον ἀγανακτῇ ὑπὲρ ἐμοῦ

Stephanus page 115, section e, line 3

ὥς δεινὰ πάσχοντος, μηδὲ λέγει ἐν τῇ ταφῇ ὥς ἢ προτίθεται Σωκράτῃ ἢ ἐκφέρει ἢ κατορύττει. εὖ γὰρ ἴσθι, ἢ δ' ὅς, ὦ ἄριστε Κρίτων, τὸ μὴ καλῶς λέγειν οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο

πλημμελές, ἀλλὰ καὶ κακόν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς. ἀλλὰ
θαρρεῖν τε χρὴ καὶ φάναι τοῦμὸν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν
οὕτως ὅπως ἂν σοι φίλον ἦ καὶ μάλιστα ἡγῇ νόμιμον εἶναι.
Ταῦτ' εἰπὼν ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὡς λουσό-
μενος, καὶ ὁ Κρίτων εἶπετο αὐτῷ, ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν.
περιεμένομεν οὖν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν
εἰρημένων καὶ ἀνασκοποῦντες, τοτὲ δ' αὖ περὶ τῆς συμφορᾶς

Stephanus page 116, section a, line 6

διεξιόντες ὅση ἡμῖν γεγονυῖα εἴη, ἀτεχνῶς ἡγούμενοι ὥσπερ
πατρὸς στερηθέντες διάξιν ὀρφανοὶ τὸν ἔπειτα βίον. ἐπειδὴ
δὲ ἐλούσατο καὶ ἠνέχθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδιά - δύο γὰρ αὐτῷ
υἱεῖς σμικροὶ ἦσαν, εἷς δὲ μέγας - καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες
ἀφίκοντο ἐκείναι, ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος διαλεχθεῖς τε καὶ
ἐπιστείλας ἅττα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά
ἀπιέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ἡμᾶς. καὶ ἦν ἤδη
ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν· χρόνον γὰρ πολὺν διέτριπεν ἔνδον.
ἐλθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος καὶ οὐ πολλὰ ἅττα μετὰ

Stephanus page 116, section b, line 8

ταῦτα διελέχθη, καὶ ἦκεν ὁ τῶν ἑνδεκα ὑπηρέτης καὶ στὰς
παρ' αὐτόν, Ὡ Σώκρατες, ἔφη, οὐ καταγνώσομαί γε σοῦ
ὅπερ ἄλλων καταγινώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουνσι καὶ κατα-
ρῶνται ἐπειδὴν αὐτοῖς παραγγείλω πίνειν τὸ φάρμακον
ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων. σὲ δὲ ἐγὼ καὶ ἄλλως
ἔγνωκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ γενναιότατον καὶ πραότατον
καὶ ἄριστον ἄνδρα ὄντα τῶν πώποτε δεῦρο ἀφικομένων, καὶ
δὴ καὶ νῦν εὖ οἶδ' ὅτι οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις, γινώσκεις γὰρ
τοὺς αἰτίους, ἀλλὰ ἐκείνοις. νῦν οὖν, οἶσθα γὰρ ἃ ἦλθον
ἀγγέλλων, χαῖρέ τε καὶ πειρῷ ὡς ῥᾶστα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα.

Stephanus page 116, section d, line 2

Καὶ ἅμα δακρύσας μεταστρεφόμενος ἀπῆει.

Καὶ ὁ Σωκράτης ἀναβλέψας πρὸς αὐτόν, Καὶ σύ, ἔφη,
χαῖρε, καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. Καὶ ἅμα πρὸς ἡμᾶς,
Ὡς ἀστεῖος, ἔφη, ὁ ἄνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν
χρόνον προσῆει καὶ διελέγετο ἐνίοτε καὶ ἦν ἀνδρῶν λῶστος,
καὶ νῦν ὡς γενναίως με ἀποδακρύει. ἀλλ' ἄγε δῆ, ὦ
Κρίτων, πειθώμεθα αὐτῷ, καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον, εἰ
τέτριπται· εἰ δὲ μή, τριψάτω ὁ ἄνθρωπος.

Καὶ ὁ Κρίτων, Ἀλλ' οἶμαι, ἔφη, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔτι
ἥλιον εἶναι ἐπὶ τοῖς ὄρεσιν καὶ οὐπω δεδυκέναι. καὶ ἅμα

Stephanus page 116, section e, line 3

ἐγὼ οἶδα καὶ ἄλλους πάνυ ὀψὲ πίνοντας, ἐπειδὴν παραγγελη

αὐτοῖς, δειπνήσαντάς τε καὶ πίνοντας εὖ μάλα, καὶ συγγενο-
μένους γ' ἐνίους ὧν ἂν τύχωσιν ἐπιθυμοῦντες. ἀλλὰ μὴδὲν
ἐπεΐγου· ἔτι γὰρ ἐγχωρεῖ.

Καὶ ὁ Σωκράτης, Εἰκότως γε, ἔφη, ὦ Κρίτων, ἐκεῖνοί τε
ταῦτα ποιοῦσιν, οὓς σὺ λέγεις - οἶονται γὰρ κερδαίνειν ταῦτα
ποιήσαντες - καὶ ἔγωγε ταῦτα εἰκότως οὐ ποιήσω· οὐδὲν γὰρ
οἶμαι κερδανεῖν ὀλίγον ὕστερον πίων ἄλλο γε ἢ γέλωτα
ὀφλήσειν παρ' ἑμαυτῷ, γλιχόμενος τοῦ ζῆν καὶ φειδόμενος οὐ-
δενὸς ἔτι ἐνόντος. ἀλλ' ἴθι, ἔφη, πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει.

Stephanus page 117, section a, line 4

Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἔνευσε τῷ παιδὶ πλησίον ἐστῶτι.
καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας ἤκεν ἄγων
τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμ-
μένον. ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἄνθρωπον, Εἶεν, ἔφη, ὦ
βέλτιστε, σὺ γὰρ τούτων ἐπιστήμων, τί χρὴ ποιεῖν;
Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πίνοντα περιέειναι, ἕως ἂν σου βάρος
ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται, ἔπειτα κατακεῖσθαι· καὶ οὕτως αὐτὸ
ποιήσει. Καὶ ἅμα ὥρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει.
Καὶ ὃς λαβὼν καὶ μάλα ἴλεως, ὦ Ἐχέκρατες, οὐδὲν
τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προς-

Stephanus page 117, section b, line 5

ώπου, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν
ἄνθρωπον, Τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πάματος πρὸς τὸ
ἀποσπεῖσαί τινι; ἔξεστιν ἢ οὐ;
Τοσοῦτον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τρίβομεν ὅσον οἰόμεθα
μέτριον εἶναι πιεῖν.
Μανθάνω, ἦ δ' ὅς· ἀλλ' εὐχεσθαί γε που τοῖς θεοῖς ἔξεστί
τε καὶ χρὴ, τὴν μετοίκησιν τὴν ἐνθὲνδε ἐκεῖσε εὐτυχῇ γενέ-
σθαι· ἃ δὴ καὶ ἐγὼ εὐχομαί τε καὶ γένοιτο ταύτη. Καὶ ἅμ'
εἰπὼν ταῦτα ἐπισχόμενος καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως
ἐξέπιεν. καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἴοι τε

Stephanus page 117, section c, line 6

ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύειν, ὥς δὲ εἶδομεν πίνοντά τε καὶ
πεπωκότα, οὐκέτι, ἀλλ' ἐμοῦ γε βία καὶ αὐτοῦ ἀστακτὶ ἐχώρει
τὰ δάκρυα, ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαον ἑμαυτόν - οὐ
γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ τὴν ἑμαυτοῦ τύχην, οἷου ἀνδρὸς
ἐταίρου ἐστερημένος εἶην. ὁ δὲ Κρίτων ἔτι πρότερος ἐμοῦ,
ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ' ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἐξανέστη.
Ἀπολλόδορος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο
δακρύων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχισάμενος κλάων καὶ
ἀγανακτῶν οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων πλήν
γε αὐτοῦ Σωκράτους.

Stephanus page 117, section d, line 7

Ἐκεῖνος δέ, Οἶα, ἔφη, ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι. ἐγὼ μέντοι οὐχ ἥκιστα τούτου ἔνεκα τὰς γυναῖκας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν· καὶ γὰρ ἀκήκοα ὅτι ἐν εὐφημία χρή τελευτᾶν. ἀλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε καὶ καρτερεῖτε.

Καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἡσχύνθημέν τε καὶ ἐπέσχομεν τοῦ δακρύνειν. ὁ δὲ περιελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι ἔφη τὰ σκέλη, κατεκλίνη ὑπτιος - οὕτω γὰρ ἐκέλευεν ὁ ἄνθρωπος - καὶ ἅμα ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὗτος ὁ δοὺς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν χρόνον ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη, κᾶπειτα σφόδρα πῖσας αὐτοῦ τὸν πόδα ἤρετο εἰ αἰσθάνοιτο,

Stephanus page 118, section a, line 1

ὁ δ' οὐκ ἔφη. καὶ μετὰ τοῦτο αὐθις τὰς κνήμας· καὶ ἐπανιών οὕτως ἡμῖν ἐπεδείκνυτο ὅτι ψύχοιτό τε καὶ πῆγνυτο. καὶ αὐτὸς ἤπτετο καὶ εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχίσεται.

Ἦδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἥτρον ψυχόμενα, καὶ ἐκκαλυψάμενος - ἐνεκεκάλυπτο γάρ - εἶπεν - ὁ δὴ τελευταῖον ἐφθέγγετο - Ὡ Κρίτων, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρυόνα· ἀλλὰ ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε.

Ἀλλὰ ταῦτα, ἔφη, ἔσται, ὁ Κρίτων· ἀλλ' ὅρα εἴ τι ἄλλο λέγεις.

Stephanus page 118, section a, line 11

Ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλιπὼν ἐκινήθη τε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν, καὶ ὡς τὰ ὄμματα ἔστησεν· ἰδὼν δὲ ὁ Κρίτων συνέλαβε τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἦδε ἡ τελευτή, ὦ Ἐχέκρατες, τοῦ ἐταίρου ἡμῖν ἐγένετο, ἀνδρός, ὡς ἡμεῖς φαῖμεν ἄν, τῶν τότε ὧν ἐπειράθημεν ἀρίστου καὶ ἄλλως φρονιμωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

Cratylus

{EPM.} Βούλει οὖν καὶ Σωκράτει τῷδε ἀνακοινωσώμεθα τὸν λόγον;

{KP.} Εἴ σοι δοκεῖ.

Stephanus page 383, section a, line 4

{EPM.} Κρατύλος φησὶν ὅδε, ὦ Σώκρατες, ὀνόματος ὀρθότητα εἶναι ἐκάστῳ τῶν ὄντων φύσει πεφυκυῖαν, καὶ οὐ τοῦτο εἶναι ὄνομα ὃ ἂν τινες συνθέμενοι καλεῖν καλῶσι, τῆς αὐτῶν φωνῆς μῶριον ἐπιφθεγγόμενοι, ἀλλὰ ὀρθότητά τινα τῶν ὀνομάτων πεφυκέναι καὶ Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις τὴν αὐτὴν ἅπασιν. ἐρωτῶ οὖν αὐτὸν ἐγὼ εἰ αὐτῷ Κρατύλος τῇ ἀληθείᾳ

ὄνομα [ἐστὶν ἢ οὐ]· ὁ δὲ ὁμολογεῖ. “Τί δὲ Σωκράτει;”
ἔφην. “Σωκράτης,” ἢ δ' ὅς. “Οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις
ἀνθρώποις πᾶσιν, ὅπερ καλοῦμεν ὄνομα ἕκαστον, τοῦτό
ἐστὶν ἑκάστῳ ὄνομα;” ὁ δέ, “Οὐκ οὐν σοί γε,” ἢ δ' ὅς,

Stephanus page 383, section b, line 7

“ὄνομα Ἑρμογένους, οὐδὲ ἂν πάντες καλῶσιν ἄνθρωποι.”
καὶ ἐμοῦ ἐρωτῶντος καὶ προθυμουμένου εἰδέναι ὅτι ποτὲ
λέγει, οὔτε ἀποσαφεῖ οὐδὲν εἰρωνεύεται τε πρὸς με, προς-
ποιούμενός τι αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ διανοεῖσθαι ὡς εἰδῶς περὶ
αὐτοῦ, ὃ εἰ βούλοιο σαφῶς εἰπεῖν, ποιήσειεν ἂν καὶ ἐμὲ
ὁμολογεῖν καὶ λέγειν ἅπερ αὐτὸς λέγει. εἰ οὖν πῃ ἔχεις
συμβαλεῖν τὴν Κρατύλου μαντείαν, ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι·
μᾶλλον δὲ αὐτῷ σοι ὅπῃ δοκεῖ [ἔχειν] περὶ ὀνομάτων
ὀρθότητος ἔτι ἂν ἥδιον πυθοίμην, εἴ σοι βουλομένων [ἐστίν].
{ΣΩ.} Ὡ παῖ Ἰππονίκου Ἑρμογενες, παλαιὰ παροιμία ὅτι

Stephanus page 384, section b, line 1

χαλεπὰ τὰ καλὰ ἐστὶν ὅπῃ ἔχει μαθεῖν· καὶ δὴ καὶ τὸ περὶ
τῶν ὀνομάτων οὐ σμικρὸν τυγχάνει ὃν μάθημα. εἰ μὲν οὖν
ἐγὼ ἤδη ἡκηκόη παρὰ Προδίκου τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπί-
δειξιν, ἣν ἀκούσαντι ὑπάρχει περὶ τοῦτο πεπαιδεῦσθαι, ὥς
φησιν ἐκεῖνος, οὐδὲν ἂν ἐκώλυνεν σε αὐτίκα μάλα εἰδέναι
τὴν ἀλήθειαν περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος· νῦν δὲ οὐκ ἀκήκοα,
ἀλλὰ τὴν δραχμιαίαν. οὐκ οὐν οἶδα πῇ ποτε τὸ ἀληθές
ἔχει περὶ τῶν τοιούτων· συζητεῖν μέντοι ἔτοιμός εἰμι καὶ
σοὶ καὶ Κρατύλῳ κοινῇ. ὅτι δὲ οὐ φησί σοι Ἑρμογένῃ
ὄνομα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, ὥσπερ ὑποπτεύω αὐτὸν σκώπτειν·

Stephanus page 384, section c, line 5

οἶται γὰρ ἴσως σε χρημάτων ἐφιέμενον κτήσεως ἀπο-
τυγχάνειν ἑκάστοτε. ἀλλ', ὃ νυνδὴ ἔλεγον, εἰδέναι μὲν
τὰ τοιαῦτα χαλεπὸν, εἰς τὸ κοινὸν δὲ καταθέντας χρή σκοπεῖν
εἴτε ὡς σὺ λέγεις ἔχει εἴτε ὡς Κρατύλος.

{ΕΡΜ.} Καὶ μὴν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, πολλάκις δὴ καὶ
τούτῳ διαλεχθεὶς καὶ ἄλλοις πολλοῖς, οὐ δύναμαι πεισθῆναι
ὥς ἄλλη τις ὀρθότης ὀνόματος ἢ συνθήκη καὶ ὁμολογία.
ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ὅτι ἂν τίς τῷ θῆται ὄνομα, τοῦτο εἶναι τὸ
ὀρθόν· καὶ ἂν αὐθὶς γε ἕτερον μεταθῇται, ἐκεῖνο δὲ μηκέτι

Stephanus page 384, section d, line 4

καλῇ, οὐδὲν ἦττον τὸ ὕστερον ὀρθῶς ἔχειν τοῦ προτέρου,
ὥσπερ τοῖς οἰκέταις ἡμεῖς μετατιθέμεθα [οὐδὲν ἦττον τοῦτ'
εἶναι ὀρθὸν τὸ μετατεθὲν τοῦ πρότερον κειμένου]· οὐ γὰρ
φύσει ἑκάστῳ πεφυκέναι ὄνομα οὐδὲν οὐδενί, ἀλλὰ νόμῳ

καὶ ἔθει τῶν ἐθισάντων τε καὶ καλούντων. εἰ δέ πη ἄλλη
ἔχει, ἔτοιμος ἔγωγε καὶ μανθάνειν καὶ ἀκούειν οὐ μόνον παρὰ
Κρατύλου, ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλου ὁτιοῦν.

{ΣΩ.} Ἴσως μέντοι τί λέγεις, ὦ Ἑρμόγενης· σκεψώμεθα
δέ. ὁ ἂν φῆς καλῇ τις ἕκαστον, τοῦθ' ἐκάστῳ ὄνομα;
{ΕΡΜ.} Ἑμοίγε δοκεῖ.

Stephanus page 385, section a, line 4

{ΣΩ.} Καὶ ἐὰν ιδιώτης καλῇ καὶ ἐὰν πόλις;
{ΕΡΜ.} Φημί.
{ΣΩ.} Τί οὖν; ἐὰν ἐγὼ καλῶ ὅτιοῦν τῶν ὄντων, οἷον
ὁ νῦν καλοῦμεν ἄνθρωπον, ἐὰν ἐγὼ τοῦτο ἵππον προς-
αγορεύω, ὁ δὲ νῦν ἵππον, ἄνθρωπον, ἔσται δημοσίᾳ μὲν
ὄνομα ἄνθρωπος τῷ αὐτῷ, ἰδίᾳ δὲ ἵππος; καὶ ἰδίᾳ μὲν αὖ
ἄνθρωπος, δημοσίᾳ δὲ ἵππος; οὕτω λέγεις;
{ΕΡΜ.} Ἑμοίγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Φέρε δὴ μοι τόδε εἰπέ· καλεῖς τι ἀληθῆ λέγειν καὶ
ψευδῆ;

Stephanus page 385, section b, line 4

{ΕΡΜ.} Ἑγωγε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴη ἂν λόγος ἀληθῆς, ὁ δὲ ψευδής;
{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὗτος ὅς ἂν τὰ ὄντα λέγῃ ὡς ἔστιν, ἀληθής·
ὅς δ' ἂν ὡς οὐκ ἔστιν, ψευδής;
{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἔστιν ἄρα τοῦτο, λόγῳ λέγειν τὰ ὄντα τε καὶ μή;
{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ὁ λόγος δ' ἐστὶν ὁ ἀληθῆς πότερον μὲν ὅλος ἀληθής,
τὰ μόρια δ' αὐτοῦ οὐκ ἀληθῆ;

Stephanus page 385, section c, line 3

{ΕΡΜ.} Οὐκ, ἀλλὰ καὶ τὰ μόρια.
{ΣΩ.} Πότερον δὲ τὰ μὲν μεγάλα μόρια ἀληθῆ, τὰ δὲ
σμικρὰ οὐ· ἢ πάντα;
{ΕΡΜ.} Πάντα, οἶμαι ἔγωγε.
{ΣΩ.} Ἔστιν οὖν ὅτι λέγεις λόγου σμικρότερον μόριον
ἄλλο ἢ ὄνομα;
{ΕΡΜ.} Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο σμικρότατον.
{ΣΩ.} Καὶ τοῦτο [ὄνομα] ἄρα τὸ τοῦ ἀληθοῦς λόγου λέγεται;
{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἀληθές γε, ὡς φῆς.

Stephanus page 385, section c, line 13

{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τὸ δὲ τοῦ ψεύδους μόριον οὐ ψεῦδος;

{EPM.} Φημί.
 {ΣΩ.} Ἐστὶν ἄρα ὄνομα ψευδὸς καὶ ἀληθὲς λέγειν, εἴπερ καὶ λόγον;
 {EPM.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΣΩ.} Ὁ ἂν ἄρα ἕκαστος φῇ τῷ ὄνομα εἶναι, τοῦτό ἐστιν ἕκαστῳ ὄνομα;
 {EPM.} Ναί.
 {ΣΩ.} Ἡ καὶ ὅποσα ἂν φῇ τις ἕκαστῳ ὀνόματα εἶναι,

Stephanus page 385, section d, line 6

τοσαῦτα ἔσται καὶ τότε ὅποταν φῇ;
 {EPM.} Οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ὀνόματος ἄλλην ὀρθότητα ἢ ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἕτερον εἶναι καλεῖν ἕκαστῳ ὄνομα, ὃ ἐγὼ ἐθέμην, σοὶ δὲ ἕτερον, ὃ αὐτὸ σύ. οὕτω δὲ καὶ ταῖς πόλεσιν ὁρῶ ἰδίᾳ [ἐκάσταις] ἐνίοις ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς κείμενα ὀνόματα, καὶ Ἑλλησι παρὰ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, καὶ Ἑλλησι παρὰ βαρβάρους.
 {ΣΩ.} Φέρε δὴ ἰδῶμεν, ὦ Ἑρμόγενης, πότερον καὶ τὰ ὄντα οὕτως ἔχειν σοὶ φαίνεται, ἰδίᾳ αὐτῶν ἢ οὐσία εἶναι ἕκαστῳ, ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγεν λέγων “πάντων χρημάτων

Stephanus page 386, section a, line 1

μέτρον” εἶναι ἄνθρωπον - ὥς ἄρα οἷα μὲν ἂν ἐμοὶ φαίνηται τὰ πράγματα [εἶναι], τοιαῦτα μὲν ἔστιν ἐμοί· οἷα δ' ἂν σοί, τοιαῦτα δὲ σοί - ἢ ἔχειν δοκεῖ σοὶ αὐτὰ αὐτῶν τινα βεβαιότητα τῆς οὐσίας;
 {EPM.} Ἦδη ποτὲ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἀπορῶν καὶ ἐν-ταῦθα ἐξηνέχθην εἰς ἅπερ Πρωταγόρας λέγει· οὐ πάνυ τι μέντοι μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν.
 {ΣΩ.} Τί δέ; ἐς τόδε ἤδη ἐξηνέχθης, ὥστε μὴ πάνυ σοὶ δοκεῖν εἶναί τινα ἄνθρωπον πονηρόν;
 {EPM.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλάκις δὴ αὐτὸ πέπονθα,

Stephanus page 386, section b, line 3

ὥστε μοι δοκεῖν πάνυ πονηροὺς εἶναί τινας ἀνθρώπους, καὶ μάλα συχνούς.
 {ΣΩ.} Τί δέ; πάνυ χρηστοὶ οὐπω σοὶ ἔδοξαν εἶναι [ἄνθρωποι];
 {EPM.} Καὶ μάλα ὀλίγοι.
 {ΣΩ.} Ἐδοξαν δ' οὐν;
 {EPM.} Ἑμοιγε.
 {ΣΩ.} Πῶς οὖν τοῦτο τίθεται; ἄρ' ὥδε· τοὺς μὲν πάνυ χρηστοὺς πάνυ φρονίμους, τοὺς δὲ πάνυ πονηροὺς πάνυ ἄφρονας;

Stephanus page 386, section c, line 1

{EPM.} Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτως.

{ΣΩ.} Οἷόν τε οὖν [ἐστίν], εἰ Πρωταγόρας ἀληθῆ ἔλεγεν καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀλήθεια, τὸ οἷα ἂν δοκῇ ἐκάστῳ τοιαῦτα καὶ εἶναι, τοὺς μὲν ἡμῶν φρονίμους εἶναι, τοὺς δὲ ἄφρονας;

{EPM.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Καὶ ταῦτά γε, ὥς ἐγῶμαι, σοὶ πάνυ δοκεῖ, φρονήσεως οὕσης καὶ ἀφροσύνης μὴ πάνυ δυνατόν εἶναι Πρωταγόραν ἀληθῆ λέγειν· οὐδὲν γὰρ ἂν που τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου φρονιμώτερος εἴη, εἴπερ ἅ ἂν ἐκάστῳ δοκῇ ἐκάστῳ ἀληθῆ ἔσται.

Stephanus page 386, section d, line 2

{EPM.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατ' Εὐθύδημόν γε οἶμαι σοὶ δοκεῖ πᾶσι πάντα ὁμοίως εἶναι ἅμα καὶ ἀεὶ· οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως εἶεν οἱ μὲν χρηστοί, οἱ δὲ πονηροί, εἰ ὁμοίως ἅπασι καὶ ἀεὶ ἀρετὴ τε καὶ κακία εἴη.

{EPM.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μήτε πᾶσι πάντα ἐστὶν ὁμοίως ἅμα καὶ ἀεὶ, μήτε ἐκάστῳ ἰδίᾳ ἕκαστον [τῶν ὄντων ἐστίν], δῆλον δὴ ὅτι αὐτὰ αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντά τινα βέβαιόν ἐστι τὰ πράγματα, οὐ πρὸς ἡμᾶς οὐδὲ ὑφ' ἡμῶν ἐλκόμενα ἄνω καὶ κάτω

Stephanus page 386, section e, line 3

τῷ ἡμετέρῳ φαντάσματι, ἀλλὰ καθ' αὐτὰ πρὸς τὴν αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντα ἥπερ πέφυκεν.

{EPM.} Δοκεῖ μοι, ὦ Σώκρατες, οὕτω.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν αὐτὰ μὲν ἂν εἴη οὕτω πεφυκότα, αἱ δὲ πράξεις αὐτῶν οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον; ἢ οὐ καὶ αὗται ἐν τι εἶδος τῶν ὄντων εἰσὶν, αἱ πράξεις;

{EPM.} Πάνυ γε καὶ αὗται.

{ΣΩ.} Κατὰ τὴν αὐτῶν ἄρα φύσιν καὶ αἱ πράξεις πράττονται, οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν δόξαν. οἷον ἐάν τι ἐπιχειρήσωμεν ἡμεῖς τῶν ὄντων τέμνειν, πότερον ἡμῖν τμητέον

Stephanus page 387, section a, line 4

[ἐστίν] ἕκαστον ὥς ἂν ἡμεῖς βουλώμεθα καὶ ᾧ ἂν βουλευθῶμεν, ἢ ἐάν μὲν κατὰ τὴν φύσιν βουλευθῶμεν ἕκαστον τέμνειν τοῦ τέμνειν τε καὶ τέμνεσθαι καὶ ᾧ πέφυκε, τεμοῦμέν τε καὶ πλέον τι ἡμῖν ἔσται καὶ ὀρθῶς πράξομεν τοῦτο, ἐάν δὲ παρὰ φύσιν, ἐξαμαρτησόμεθά τε καὶ οὐδὲν πράξομεν;

{EPM.} Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτω.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐάν κάειν τι ἐπιχειρήσωμεν, οὐ κατὰ πᾶσαν δόξαν δεῖ κάειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὀρθήν; αὕτη δ' ἐστὶν ἢ ἐπεφύκει ἕκαστον κάεσθαι τε καὶ κάειν καὶ ᾧ ἐπεφύκει;

{EPM.} Ἔστι ταῦτα.

Stephanus page 387, section b, line 6

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τᾱλλα οὔτω;

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὸ λέγειν μία τις τῶν πράξεων ἐστιν;

{ΕΡΜ.} Ναί.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν ἢ ἂν τῷ δοκῇ λεκτέον εἶναι, ταύτη λέγων ὀρθῶς λέξει, ἢ ἐὰν μὲν ἢ πέφυκε τὰ πράγματα λέγειν τε καὶ λέγεσθαι καὶ ᾧ, ταύτη καὶ τούτῳ λέγη, πλέον τέ τι ποιήσει καὶ ἐρεῖ· ἂν δὲ μὴ, ἐξαμαρτήσεται τε καὶ οὐδὲν ποιήσει;

Stephanus page 387, section c, line 5

{ΕΡΜ.} Οὔτω μοι δοκεῖ ὡς λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦ λέγειν μόριον τὸ ὀνομάζειν; διονομάζοντες γάρ που λέγουσι τοὺς λόγους.

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ ὀνομάζειν πρᾱξίς [τίς] ἐστιν, εἴπερ καὶ τὸ λέγειν πρᾱξίς τις ἦν περὶ τὰ πράγματα;

{ΕΡΜ.} Ναί.

{ΣΩ.} Αἱ δὲ πράξεις ἐφάνησαν ἡμῖν οὐ πρὸς ἡμᾶς οὔσαι, ἀλλ' αὐτῶν τινα ἰδίαν φύσιν ἔχουσai;

{ΕΡΜ.} Ἔστι ταῦτα.

Stephanus page 387, section d, line 4

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὀνομαστέον [ἐστὶν] ἢ πέφυκε τὰ πράγματα ὀνομάζειν τε καὶ ὀνομάζεσθαι καὶ ᾧ, ἀλλ' οὐχ ἢ ἂν ἡμεῖς βουλευθῶμεν, εἴπερ τι τοῖς ἔμπροσθεν μέλλει ὁμολογούμενον εἶναι; καὶ οὔτω μὲν ἂν πλέον τι ποιοῖμεν καὶ ὀνομάζοιμεν, ἄλλως δὲ οὔ;

{ΕΡΜ.} Φαίνεται μοι.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, ὃ ἔδει τέμνειν, ἔδει τῷ, φαμέν, τέμνειν;

{ΕΡΜ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ ὃ ἔδει κερκίζειν, ἔδει τῷ κερκίζειν; καὶ ὃ ἔδει

Stephanus page 387, section e, line 2

τρυπᾶν, ἔδει τῷ τρυπᾶν;

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ ὃ ἔδει δὴ ὀνομάζειν, ἔδει τῷ ὀνομάζειν;

{ΕΡΜ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Τί δὲ ἦν ἐκεῖνο ᾧ ἔδει τρυπᾶν;

{ΕΡΜ.} Τρύπανον.

{ΣΩ.} Τί δὲ ᾧ κερκίζειν;

{ΕΡΜ.} Κερκίς.

{ΣΩ.} Τί δὲ ᾧ ὀνομάζειν;
{ΕΡΜ.} Ὅνομα.

Stephanus page 388, section a, line 8

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις. ὄργανον ἄρα τί ἐστὶ καὶ τὸ ὄνομα.
{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Εἰ οὖν ἐγὼ ἐροίμην “Τί ἦν ὄργανον ἢ κερκίς;”
οὐχ ᾧ κερκίζομεν;
{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Κερκίζοντες δὲ τί δρῶμεν; οὐ τὴν κρόκην καὶ τοὺς
στήμονας συγκεχυμένους διακρίνομεν;
{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ τρυπάνου ἕξεις οὕτως εἰπεῖν καὶ
περὶ τῶν ἄλλων;

Stephanus page 388, section b, line 6

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἐχεις δὴ καὶ περὶ ὀνόματος οὕτως εἰπεῖν; ὀργάνῳ
ὄντι τῷ ὀνόματι ὀνομάζοντες τί ποιοῦμεν;
{ΕΡΜ.} Οὐκ ἔχω λέγειν.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὐ διδάσκομέν τι ἀλλήλους καὶ τὰ πράγματα
διακρίνομεν ἢ ἔχει;
{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ὅνομα ἄρα διδασκαλικόν τί ἐστὶν ὄργανον καὶ
διακριτικὸν τῆς οὐσίας ὥσπερ κερκὶς ὑφάσματος.
{ΕΡΜ.} Ναί.

Stephanus page 388, section c, line 3

{ΣΩ.} Ὑφαντικὸν δέ γε ἢ κερκίς;
{ΕΡΜ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΣΩ.} Ὑφαντικὸς μὲν ἄρα κερκίδι καλῶς χρήσεται, καλῶς
δ' ἐστὶν ὑφαντικῶς· διδασκαλικὸς δὲ ὀνόματι, καλῶς δ' ἐστὶ
διδασκαλικῶς.
{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τῷ τίνος οὖν ἔργῳ ὁ ὑφάντης καλῶς χρήσεται ὅταν
τῇ κερκίδι χρῆται;
{ΕΡΜ.} Τῷ τοῦ τέκτονος.
{ΣΩ.} Πᾶς δὲ τέκτων ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;

Stephanus page 388, section c, line 13

{ΕΡΜ.} Ὁ τὴν τέχνην.
{ΣΩ.} Τῷ τίνος δὲ ἔργῳ ὁ τρυπητὴς καλῶς χρήσεται ὅταν
τῷ τρυπάνῳ χρῆται;
{ΕΡΜ.} Τῷ τοῦ χαλκέως.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν πᾶς χαλκεὺς ἢ ὁ τὴν τέχνην ἔχων;
{ΕΡΜ.} Ὁ τὴν τέχνην.

{ΣΩ.} Εἶεν. τῷ δὲ τίνος ἔργῳ ὁ διδασκαλικὸς χρήσεται
ὅταν τῷ ὀνόματι χρήται;
{ΕΡΜ.} Οὐδὲ τοῦτ' ἔχω.
{ΣΩ.} Οὐδὲ τοῦτό γ' ἔχεις εἰπεῖν, τίς παραδίδωσιν ἡμῖν

Stephanus page 388, section d, line 10

τὰ ὀνόματα οἷς χρώμεθα;
{ΕΡΜ.} Οὐ δηῖτα.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὐχὶ ὁ νόμος δοκεῖ σοι [εἶναι] ὁ παραδιδούς
αὐτά;
{ΕΡΜ.} Ὑποεικέν.
{ΣΩ.} Νομοθέτου ἄρα ἔργῳ χρήσεται ὁ διδασκαλικὸς ὅταν
ὀνόματι χρήται;
{ΕΡΜ.} Δοκεῖ μοι.
{ΣΩ.} Νομοθέτης δέ σοι δοκεῖ πᾶς εἶναι ἀνὴρ ἢ ὁ τὴν
τέχνην ἔχων;

Stephanus page 388, section e, line 6

{ΕΡΜ.} Ὁ τὴν τέχνην.
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα παντὸς ἀνδρός, ὧ Ἑρμόγενης, ὄνομα θέσθαι
[ἐστίν] ἀλλὰ τινος ὀνοματούργου· οὗτος δ' ἐστίν, ὡς ἔοικεν,
ὁ νομοθέτης, ὃς δὴ τῶν δημιουργῶν σπανιώτατος ἐν ἀνθρώ-
ποις γίγνεται.
{ΕΡΜ.} Ὑποεικέν.
{ΣΩ.} Ἰθὶ δὴ, ἐπίσκεψαι ποῖ βλέπων ὁ νομοθέτης τὰ
ὀνόματα τίθεται· ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δὲ ἀνάσκειναι. ποῖ
βλέπων ὁ τέκτων τὴν κερκίδα ποιεῖ; Ἄρ' οὐ πρὸς τοιοῦτόν
τι ὁ ἐπεφύκει κερκίζειν;

Stephanus page 389, section a, line 9

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Τί δέ; ἂν καταγῇ αὐτῷ ἡ κερκὶς ποιοῦντι, πότερον
πάλιν ποιήσει ἄλλην πρὸς τὴν κατεαγυῖαν βλέπων, ἢ πρὸς
ἐκεῖνο τὸ εἶδος πρὸς ὅπερ καὶ ἦν κατέαξεν ἐποίει;
{ΕΡΜ.} Πρὸς ἐκεῖνο, ἔμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐκεῖνο δικαιοτάτ' ἂν αὐτὸ ὃ ἔστιν κερκὶς
καλέσαιμεν;
{ΕΡΜ.} Ὑποεικέν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴν δέη λεπτῷ ἱματίῳ ἢ παχεῖ ἢ λινῷ
ἢ ἑρεῷ ἢ ὅποιοντινι κερκίδα ποιεῖν, πάσας μὲν δεῖ τὸ

Stephanus page 389, section b, line 10

τῆς κερκίδος ἔχειν εἶδος, οἷα δ' ἐκάστῳ καλλίστη ἐπεφύκει,
ταύτην ἀποδιδόναι τὴν φύσιν εἰς τὸ ἔργον ἕκαστον;
{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ ὀργάνων ὁ αὐτὸς τρόπος;

τὸ φύσει ἐκάστῳ πεφυκὸς ὄργανον ἐξευρόντα δεῖ ἀποδοῦναι
εἰς ἐκεῖνο ἐξ οὗ ἂν ποιῇ [τὸ ἔργον], οὐχ οἷον ἂν αὐτὸς
βουληθῇ, ἀλλ' οἷον ἐπεφύκει. τὸ φύσει γὰρ ἐκάστῳ, ὡς ἔοικε,
τρύπανον πεφυκὸς εἰς τὸν σίδηρον δεῖ ἐπίστασθαι τιθέναι.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ τὴν φύσει κερκίδα ἐκάστῳ πεφυκυῖαν εἰς ξύλον.

Stephanus page 389, section c, line 10

{EPM.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Φύσει γὰρ ἦν ἐκάστῳ εἶδει ὑφάσματος, ὡς ἔοικεν,
ἐκάστη κερκίς, καὶ τᾶλλα οὕτως.

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, ὦ βέλτιστε, καὶ τὸ ἐκάστῳ φύσει πεφυκὸς
ὄνομα τὸν νομοθέτην ἐκεῖνον εἰς τοὺς φθόγγους καὶ τὰς
συλλαβὰς δεῖ ἐπίστασθαι τιθέναι, καὶ βλέποντα πρὸς αὐτὸ
ἐκεῖνο ὃ ἔστιν ὄνομα, πάντα τὰ ὀνόματα ποιεῖν τε καὶ
τίθεσθαι, εἰ μέλλει κύριος εἶναι ὀνομάτων θέτης; εἰ δὲ μὴ
εἰς τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἕκαστος ὁ νομοθέτης τίθησιν, οὐδὲν

Stephanus page 389, section e, line 1

δεῖ τοῦτο ἀ<μφι>γνοεῖν· οὐδὲ γὰρ εἰς τὸν αὐτὸν σίδηρον
ἅπας χαλκεὺς τίθησιν, τοῦ αὐτοῦ ἕνεκα ποιῶν τὸ αὐτὸ
ὄργανον· ἀλλ' ὅμως, ἕως ἂν τὴν αὐτὴν ιδέαν ἀποδιδῶ, ἐάντε
ἐν ἄλλῳ σιδήρῳ, ὅμως ὀρθῶς ἔχει τὸ ὄργανον, ἐάντε ἐνθάδε
ἐάντε ἐν βαρβάροις τις ποιῇ. ἦ γάρ;

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτως ἀξιῶσεις καὶ τὸν νομοθέτην τόν τε
ἐνθάδε καὶ τὸν ἐν τοῖς βαρβάροις, ἕως ἂν τὸ τοῦ ὀνόματος
εἶδος ἀποδιδῶ τὸ προσῆκον ἐκάστῳ ἐν ὁποιασοῦν συλλαβαῖς,
οὐδὲν χεῖρω νομοθέτην εἶναι τὸν ἐνθάδε ἢ τὸν ὅπουοῦν ἄλλοθι;

Stephanus page 390, section a, line 8

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τίς οὖν ὁ γνωσόμενος εἰ τὸ προσῆκον εἶδος κερκίδος
ἐν ὁποιοῦν ξύλῳ κεῖται; ὁ ποιήσας, ὁ τέκτων, ἢ ὁ χρη-
σόμενος [ὁ] ὑφάντης;

{EPM.} Εἰκὸς μὲν μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, τὸν χρησόμενον.

{ΣΩ.} Τίς οὖν ὁ τῷ τοῦ λυροποιουῦ ἔργῳ χρησόμενος; ἄρ'
οὐχ οὗτος ὃς ἐπίσταται ἂν ἐργαζομένῳ κάλλιστα ἐπιστατεῖν
καὶ εἰργασμένον γνοίῃ εἴτ' εὖ εἰργασται εἴτε μὴ;

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τίς;

Stephanus page 390, section b, line 10

{EPM.} Ὁ κιθαριστής.

{ΣΩ.} Τίς δὲ ὁ τῷ τοῦ ναυπηγοῦ;

{EPM.} Κυβερνήτης.

{ΣΩ.} Τίς δὲ τῷ τοῦ νομοθέτου ἔργῳ ἐπιστατήσεί τ' ἂν κάλλιστα καὶ εἰργασμένον κρίνειε καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις; ἄρ' οὐχ ὅσπερ χρήσεται;

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐχ ὁ ἐρωτᾶν ἐπιστάμενος οὗτός ἐστιν;

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἀποκρίνεσθαι;

Stephanus page 390, section c, line 9

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸν δὲ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπιστάμενον ἄλλο τι σὺ καλεῖς ἢ διαλεκτικόν;

{EPM.} Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο.

{ΣΩ.} Τέκτονος μὲν ἄρα ἔργον ἐστὶν ποιῆσαι πηδάλιον ἐπιστατοῦντος κυβερνήτου, εἰ μέλλει καλὸν εἶναι τὸ πηδάλιον.

{EPM.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Νομοθέτου δέ γε, ὥς ἔοικεν, ὄνομα, ἐπιστάτην ἔχοντος διαλεκτικὸν ἄνδρα, εἰ μέλλει καλῶς ὀνόματα θήσεσθαι.

{EPM.} Ἔστι ταῦτα.

Stephanus page 390, section d, line 7

{ΣΩ.} Κινδυνεύει ἄρα, ὦ Ἑρμόγενης, εἶναι οὐ φαῦλον, ὥς σὺ οἶει, ἢ τοῦ ὀνόματος θέσις, οὐδὲ φαύλων ἀνδρῶν οὐδὲ τῶν ἐπιτυχόντων. καὶ Κρατύλος ἀληθῆ λέγει λέγων φύσει τὰ ὀνόματα εἶναι τοῖς πράγμασι, καὶ οὐ πάντα δημιουργὸν ὀνομάτων εἶναι, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνον τὸν ἀποβλέποντα εἰς τὸ τῇ φύσει ὄνομα ὃν ἐκάστω καὶ δυνάμενον αὐτοῦ τὸ εἶδος τιθέναι εἰς τε τὰ γράμματα καὶ τὰς συλλαβάς.

{EPM.} Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκратες, ὅπως χρή πρὸς ἃ λέγεις ἐναντιοῦσθαι. ἴσως μέντοι οὐ ῥαδίον ἐστὶν οὕτως ἐξαίφνης πεισθῆναι, ἀλλὰ δοκῶ μοι ὥδε ἂν μᾶλλον πιθέσθαι σοι, εἰ

Stephanus page 391, section a, line 3

μοι δεΐξειας ἦντινα φῆς εἶναι τὴν φύσει ὀρθότητα ὀνόματος.

{ΣΩ.} Ἐγὼ μὲν, ὦ μακάριε Ἑρμόγενης, οὐδεμίαν λέγω, ἀλλ' ἐπελάθου γε ὧν ὀλίγον πρότερον ἔλεγον, ὅτι οὐκ εἰδεῖν ἀλλὰ σκεψοίμην μετὰ σοῦ. νῦν δὲ σκοπούμενοις ἡμῖν, ἐμοί τε καὶ σοί, τοσοῦτον μὲν ἤδη φαίνεται παρὰ τὰ πρότερα, φύσει τέ τινα ὀρθότητα ἔχον εἶναι τὸ ὄνομα καὶ οὐ

παντὸς ἀνδρὸς ἐπίστασθαι [καλῶς] αὐτὸ πράγματι ὅτῳ οὖν θέσθαι ἢ οὐ;

{EPM.} Πάνυ γε.

Stephanus page 391, section b, line 4

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο χρή ζητεῖν, εἴπερ ἐπιθυμεῖς εἰδέναι, ἥτις ποτ' αὖ ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ὀρθότης.

{ΕΡΜ.} Ἀλλὰ μὴν ἐπιθυμῶ γε εἰδέναι.

{ΣΩ.} Σκόπει τοίνυν.

{ΕΡΜ.} Πῶς οὖν χρή σκοπεῖν;

{ΣΩ.} Ὅρθοτάτη μὲν τῆς σκέψεως, ὧ ἑταῖρε, μετὰ τῶν ἐπισταμένων, χρήματα ἐκείνοις τελοῦντα καὶ χάριτας κατατιθέμενον. εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ σοφισταί, οἷσπερ καὶ ὁ ἀδελφός σου Καλλίας πολλὰ τελέσας χρήματα σοφὸς δοκεῖ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐγκρατὴς εἶ τῶν πατρῶων, λιπαρεῖν χρή τὸν

Stephanus page 391, section c, line 3

ἀδελφὸν καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ διδάξαι σε τὴν ὀρθότητα περὶ τῶν τοιούτων ἣν ἔμαθεν παρὰ Πρωταγόρου.

{ΕΡΜ.} Ἄτοπος μεντὰν εἶμ' μου, ὦ Σώκρατες, ἡ δέησις, εἰ τὴν μὲν Ἀλήθειαν τὴν Πρωταγόρου ὅλως οὐκ ἀποδέχομαι, τὰ δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀληθείᾳ ῥηθέντα ἀγαπῶν ὥς τοῦ ἄξια.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ μὴ αὖ σε ταῦτα ἀρέσκει, παρ' Ὀμήρου χρή μαθάνειν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ποιητῶν.

{ΕΡΜ.} Καὶ τί λέγει, ὦ Σώκρατες, Ὅμηρος περὶ ὀνομάτων, καὶ ποῦ;

{ΣΩ.} Πολλαχοῦ· μέγιστα δὲ καὶ κάλλιστα ἐν οἷς διορίζει

Stephanus page 391, section d, line 5

ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἅ τε οἱ ἄνθρωποι ὀνόματα καλοῦσι καὶ οἱ θεοί. ἢ οὐκ οἶε αὐτὸν μέγα τι καὶ θαυμάσιον λέγειν ἐν τούτοις περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος; δῆλον γὰρ δὴ ὅτι οἱ γε θεοὶ αὐτὰ καλοῦσιν πρὸς ὀρθότητα ἅπερ ἔστι φύσει ὀνόματα· ἢ σὺ οὐκ οἶε;

{ΕΡΜ.} Εὖ οἶδα μὲν οὖν ἔγωγε, εἴπερ καλοῦσιν, ὅτι ὀρθῶς καλοῦσιν. ἀλλὰ ποῖα ταῦτα λέγεις;

{ΣΩ.} Οὐκ οἶσθα ὅτι περὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν τῇ Τροίᾳ, ὃς ἐμονομάχει τῷ Ἡφαίστῳ, “ὄν Ξάνθον,” φησί, “καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον;”

Stephanus page 391, section e, line 7

{ΕΡΜ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Τί οὖν δὴ; οὐκ οἶε τοῦτο σεμνόν τι εἶναι γινῶναι, ὅπῃ ποτὲ ὀρθῶς ἔχει ἐκεῖνον τὸν ποταμὸν Ξάνθον καλεῖν μᾶλλον ἢ Σκάμανδρον; εἰ δὲ βούλει, περὶ τῆς ὄρνιθος ἣν λέγει ὅτι -

χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν,

φαῦλον ἡγή τὸ μάθημα ὅσῳ ὀρθότερόν ἐστι καλεῖσθαι χαλκὶς κυμίνδιδος τῷ αὐτῷ ὀρνέῳ; ἢ τὴν Βατίειάν τε καὶ Μυρίνην,

καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ τούτου τοῦ ποιητοῦ καὶ ἄλλων; ἀλλὰ
ταῦτα μὲν ἴσως μείζω ἐστὶν ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σὲ ἐξευρεῖν·
ὁ δὲ Σκαμάνδριός τε καὶ ὁ Ἀστυάναξ ἀνθρωπινώτερον δια-
σκέψασθαι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ῥᾶον, ἃ φησὶν ὀνόματα εἶναι
τῷ τοῦ Ἑκτορος υἱεῖ, τίνα ποτὲ λέγει τὴν ὀρθότητα αὐτῶν.
οἶσθα γὰρ δὴπου ταῦτα τὰ ἔπη ἐν οἷς ἔνεστιν ἅ ἐγὼ
λέγω.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν οἶει Ὅμηρον ὀρθότερον ἡγεῖσθαι τῶν
ὀνομάτων κειῖσθαι τῷ παιδί, τὸν “Ἀστυάνακτα” ἢ τὸν

“Σκαμάνδριον”;

{EPM.} Οὐκ ἔχω λέγειν.

{ΣΩ.} Ὡδε δὴ σκόπει. εἴ τις ἔροιτό σε πότερον οἶει
ὀρθότερον καλεῖν τὰ ὀνόματα τοὺς φρονιμωτέρους ἢ τοὺς
ἀφρονεστέρους;

{EPM.} Δῆλον δὴ ὅτι τοὺς φρονιμωτέρους, φαίην ἄν.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσιν φρονι-
μώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες, ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν
γένος;

{EPM.} Οἱ ἄνδρες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἶσθα ὅτι Ὅμηρος τὸ παιδίον τὸ τοῦ Ἑκτορος
ὑπὸ τῶν Τρώων φησὶν καλεῖσθαι Ἀστυάνακτα, Σκαμάνδριον
δὲ δῆλον ὅτι ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἐπειδὴ οἱ γε ἄνδρες αὐτὸν
Ἀστυάνακτα ἐκάλουν;

{EPM.} Ἦοικέ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ Ὅμηρος τοὺς Τρῶας σοφωτέρους ἡγεῖτο
ἢ τὰς γυναῖκας αὐτῶν;

{EPM.} Οἶμαι ἔγωγε.

{ΣΩ.} Τὸν “Ἀστυάνακτα” ἄρα ὀρθότερον ᾤετο κειῖσθαι τῷ
παιδί ἢ τὸν “Σκαμάνδριον”;

{EPM.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Σκοπῶμεν δὴ διὰ τί ποτε. ἢ αὐτὸς ἡμῖν κάλλιστα
ὑφηγεῖται τὸ διότι; φησὶν γάρ -

οἷος γὰρ σφιν ἔρυτο πόλιν καὶ τείχεα μακρά.

διὰ ταῦτα δὴ, ὡς ἔοικεν, ὀρθῶς ἔχει καλεῖν τὸν τοῦ σωτήρος
υἱὸν Ἀστυάνακτα τούτου ὃ ἔσφωζεν ὁ πατήρ αὐτοῦ, ὡς φησὶν
Ὅμηρος.

{EPM.} Φαίνεται μοι.

Stephanus page 392, section e, line 6

{ΣΩ.} Τί δὴ ποτε; οὐ γάρ πω οὐδ' αὐτὸς ἔγωγε μανθάνω·
ὦ Ἑρμόγερες, σὺ δὲ μανθάνεις;

{EPM.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἄρα, ὦγαθέ, καὶ τῷ Ἑκτορι αὐτὸς ἔθετο τὸ
ὄνομα Ὅμηρος;

{EPM.} Τί δὴ;

{ΣΩ.} Ὅτι μοι δοκεῖ καὶ τοῦτο παραπλήσιόν τι εἶναι τῷ
Ἀστυάνακτι, καὶ ἔοικεν Ἑλληνικοῖς ταῦτα [τὰ ὀνόματα].
ὁ γὰρ “ἄναξ” καὶ ὁ “ἔκτωρ” σχεδόν τι ταὐτὸν σημαίνει,
βασιλικά ἀμφοτέρωθεν εἶναι τὰ ὀνόματα· οὐ γὰρ ἂν τις “ἄναξ”

Stephanus page 393, section a, line 8

ἦ, καὶ “ἔκτωρ” δήπου ἐστὶν τούτου· δῆλον γὰρ ὅτι κρατεῖ
τε αὐτοῦ καὶ κέκτεται καὶ <ἔχει> αὐτό. ἦ οὐδὲν σοι δοκῶ
λέγειν, ἀλλὰ λανθάνω καὶ ἐμαυτὸν οἰόμενός τινας ὥσπερ
ἵχνους ἐφάπτεσθαι τῆς Ὀμήρου δόξης περὶ ὀνομάτων
ὀρθότητος;

{EPM.} Μὰ Δί' οὐ σύ γε, ὥς ἐμοὶ δοκεῖς, ἀλλὰ ἴσως τοῦ
ἐφάπτη.

{ΣΩ.} Δίκαιόν γέ τοί ἐστιν, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, τὸν λέοντος
ἔκγονον λέοντα καλεῖν καὶ τὸν ἵππου ἔκγονον ἵππον. οὐ τι
λέγω ἐὰν ὥσπερ τέρας γένηται ἐξ ἵππου ἄλλο τι ἢ ἵππος,

Stephanus page 393, section c, line 1

ἀλλ' οὐ ἂν ἦ τοῦ γένους ἔκγονον τὴν φύσιν, τοῦτο λέγω·
ἐὰν βοὸς ἔκγονον φύσει ἵππος παρὰ φύσιν τέκη μόσχον, οὐ
πῶλον κλητέον ἀλλὰ μόσχον· οὐδ' ἂν ἐξ ἀνθρώπου οἶμαι
μὴ τὸ ἀνθρώπου ἔκγονον γένηται, [ἀλλ' ὁ ἂν] τὸ ἔκγονον
ἄνθρωπος κλητέος· καὶ τὰ δένδρα ὡσαύτως καὶ τᾶλλα ἅπαντα·
ἦ οὐ συνδοκεῖ;

{EPM.} Συνδοκεῖ.

{ΣΩ.} Καλῶς λέγεις· φύλαττε γὰρ με μή πη παρακρούσωμαί
σε. κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν λόγον κἂν ἐκ βασιλέως γίγνηται τι
ἔκγονον, βασιλεὺς κλητέος· εἰ δὲ ἐν ἐτέραις συλλαβαῖς ἦ ἐν

Stephanus page 393, section d, line 2

ἐτέραις τὸ αὐτὸ σημαίνει, οὐδὲν πρᾶγμα· οὐδ' εἰ πρόσκειται
τι γράμμα ἢ ἀφήρηται, οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο, ἕως ἂν ἐγκρατὴς ἦ ἡ
οὐσία τοῦ πράγματος δηλουμένη ἐν τῷ ὀνόματι.

{EPM.} Πῶς τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Οὐδὲν ποικίλον, ἀλλ' ὥσπερ τῶν στοιχείων οἶσθα
ὅτι ὀνόματα λέγομεν ἀλλ' οὐκ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, πλὴν
τεττάρων, τοῦ Ε καὶ τοῦ Υ καὶ τοῦ Ο καὶ τοῦ Ω· τοῖς δ'

ἄλλοις φωνήεσσι τε καὶ ἀφώνοις οἶσθα ὅτι περιτιθέντες ἄλλα
γράμματα λέγομεν, ὀνόματα ποιοῦντες· ἀλλ' ἕως ἂν αὐτοῦ
δηλουμένην τὴν δύναμιν ἐντιθῶμεν, ὀρθῶς ἔχει ἐκεῖνο τὸ

Stephanus page 393, section e, line 4

ὄνομα καλεῖν ὃ αὐτὸ ἡμῖν δηλώσει. οἶον τὸ “βῆτα”· ὁρᾷς
ὅτι τοῦ ἦτα καὶ τοῦ ταῦ καὶ τοῦ ἄλφα προστεθέντων οὐδὲν
ἐλύπησεν, ὥστε μὴ οὐχὶ τὴν ἐκείνου τοῦ στοιχείου φύσιν
δηλῶσαι ὅλῳ τῷ ὀνόματι οὐ ἐβούλετο ὁ νομοθέτης· οὕτως
ἠπιστήθη καλῶς θέσθαι τοῖς γράμμασι τὰ ὀνόματα.

{EPM.} Ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ βασιλέως ὁ αὐτὸς λόγος; ἔσται
γάρ ποτε ἐκ βασιλέως βασιλεύς, καὶ ἐξ ἀγαθοῦ ἀγαθός, καὶ
ἐκ καλοῦ καλός, καὶ τᾶλλα πάντα οὕτως, ἐξ ἐκάστου γένους
ἕτερον τοιοῦτον ἔκγονον, ἐὰν μὴ τέρας γίγνηται· κλητέον δὴ

Stephanus page 394, section a, line 5

ταῦτὰ ὀνόματα. ποικίλλειν δὲ ἔξεστι ταῖς συλλαβαῖς, ὥστε
δόξαι ἂν τῷ ἰδιωτικῶς ἔχοντι ἕτερα εἶναι ἀλλήλων τὰ αὐτὰ
ὄντα· ὥσπερ ἡμῖν τὰ τῶν ἱατρῶν φάρμακα χρώμασιν καὶ
ὁσμαῖς πεποικιλμένα ἄλλα φαίνεται τὰ αὐτὰ ὄντα, τῷ δέ γε
ἱατρῷ, ἅτε τὴν δύναμιν τῶν φαρμάκων σκοπούμεν, τὰ αὐτὰ
φαίνεται, καὶ οὐκ ἐκπλήττεται ὑπὸ τῶν προσόντων. οὕτω
δὲ ἴσως καὶ ὁ ἐπιστάμενος περὶ ὀνομάτων τὴν δύναμιν αὐτῶν
σκοπεῖ, καὶ οὐκ ἐκπλήττεται εἴ τι πρόσκειται γράμμα ἢ
μετάκειται ἢ ἀφήρηται, ἢ καὶ ἐν ἄλλοις παντάπασιν γράμ-
μασὶν ἐστὶν ἢ τοῦ ὀνόματος δύναμις. ὥσπερ ὁ νυνδὴ

Stephanus page 394, section b, line 7

ἐλέγομεν, “Ἀστυάναξ” τε καὶ “Ἐκτωρ” οὐδὲν τῶν αὐτῶν

γραμμάτων ἔχει πλὴν τοῦ ταῦ, ἀλλ' ὅμως ταὐτὸν σημαίνει.
καὶ “Ἀρχέπολις” γε τῶν μὲν γραμμάτων τί ἐπικοινωνεῖ;
δηλοῖ δὲ ὅμως τὸ αὐτό· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐστὶν ἃ οὐδὲν ἀλλ'
ἢ βασιλέα σημαίνει· καὶ ἄλλα γε αὖ στρατηγόν, οἶον “Ἄγις”
καὶ “Πολέμαρχος” καὶ “Εὐπόλεμος”. καὶ ἱατρικά γε ἕτερα,
“Ἰατροκλῆς” καὶ “Ἀκεσίμβροτος”· καὶ ἕτερα ἂν ἴσως συχνὰ
εὗροιμεν ταῖς μὲν συλλαβαῖς καὶ τοῖς γράμμασι διαφωνοῦντα,
τῇ δὲ δυνάμει ταὐτὸν φθεγγόμενα. φαίνεται οὕτως ἢ οὐ;

Stephanus page 394, section d, line 1

{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τοῖς μὲν δὴ κατὰ φύσιν γιγνομένοις τὰ αὐτὰ
ἀποδοτέον ὀνόματα.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τί δὲ τοῖς παρὰ φύσιν, οἳ ἂν ἐν τέρατος εἶδει

γένωνται; οἷον ὅταν ἐξ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ θεοσεβοῦς
ἀσεβῆς γένηται, ἄρ' οὐχ ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, κἂν
ἵππος βοὸς ἔκγονον τέκη, οὐ τοῦ τεκόντος δήπου ἔδει τὴν
ἐπωνυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ τοῦ γένους οὗ εἶη;
{EPM.} Πάνυ γε.

Stephanus page 394, section e, line 1

{ΣΩ.} Καὶ τῷ ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς ἄρα γενομένῳ ἀσεβεῖ τὸ
τοῦ γένους ὄνομα ἀποδοτέον.
{EPM.} Ἔστι ταῦτα.
{ΣΩ.} Οὐ “Θεόφιλον,” ὥς ἔοικεν, οὐδὲ “Μνησίθεον”
οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδέν· ἀλλ' ὅτι τὰναντία τούτοις σημαίνει,
ἐάνπερ τῆς ὀρθότητος τυγχάνῃ τὰ ὀνόματα.
{EPM.} Παντός γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ὡσπερ γε καὶ ὁ “Ορέστης,” ὦ Ἑρμόγενης, κιν-
δυνεύει ὀρθῶς ἔχειν, εἴτε τις τύχῃ ἔθετο αὐτῷ τὸ ὄνομα εἴτε
καὶ ποιητῆς τις, τὸ θηριῶδες τῆς φύσεως καὶ τὸ ἄγριον αὐτοῦ

Stephanus page 394, section e, line 11

καὶ τὸ <ὀρεινόν> ἐνδεικνύμενος τῷ ὀνόματι.
{EPM.} Φαίνεται οὕτως, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἔοικεν δέ γε καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ κατὰ φύσιν τὸ
ὄνομα εἶναι.
{EPM.} Φαίνεται.
{ΣΩ.} Κινδυνεύει γὰρ τοιοῦτός τις εἶναι ὁ “Ἀγαμέμνων,”
οἷος ἃ δόξειεν αὐτῷ διαπονεῖσθαι καὶ καρτερεῖν τέλος ἐπιτι-
θεὶς τοῖς δόξασι δι' ἀρετὴν. σημεῖον δὲ αὐτοῦ ἢ ἐν Τροίᾳ
μονὴ τοῦ πάθους τε καὶ καρτερίας. ὅτι οὖν <ἀγαστός> κατὰ
τὴν <ἐπιμονήν> οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐνσημαίνει τὸ ὄνομα ὁ “Ἀγα-

Stephanus page 395, section b, line 2

μέμνων.” ἴσως δὲ καὶ ὁ “Ἄτρεὺς” ὀρθῶς ἔχει. ὅ τε
γὰρ τοῦ Χρυσίππου αὐτῷ φόνος καὶ ἃ πρὸς τὸν Θυέστην
ὥς ὠμὰ διεπράττετο, πάντα ταῦτα ζημιώδη καὶ <ἀτηρὰ> πρὸς
ἀρετὴν. ἢ οὖν τοῦ ὀνόματος ἐπωνυμία σμικρὸν παρακλίνει
καὶ ἐπικεκάλυπται, ὥστε μὴ πᾶσι δηλοῦν τὴν φύσιν τοῦ
ἀνδρός· τοῖς δ' ἐπαῖουσι περὶ ὀνομάτων ἱκανῶς δηλοῖ ὁ
βούλεται ὁ “Ἄτρεὺς.” καὶ γὰρ κατὰ τὸ <ἀτειρὲς> καὶ
κατὰ τὸ <ἄτρεστον> καὶ κατὰ τὸ <ἀτηρὸν> πανταχῇ ὀρθῶς
αὐτῷ τὸ ὄνομα κεῖται. δοκεῖ δέ μοι καὶ τῷ Πέλοπι
τὸ ὄνομα ἐμμέτρως κεῖσθαι· σημαίνει γὰρ τοῦτο τὸ

Stephanus page 395, section c, line 4

ὄνομα τὸν τὰ ἐγγὺς ὀρώντα [ἄξιον εἶναι ταύτης τῆς ἐπω-
νυμίας].
{EPM.} Πῶς δῆ;

{ΣΩ.} Οἷόν που καὶ κατ' ἐκείνου λέγεται τοῦ ἀνδρὸς ἐν τῷ τοῦ Μυρτίλου φόνῳ οὐδὲν οἷου τε γενέσθαι προνοηθῆναι οὐδὲ προϊδεῖν τῶν πόρρῳ τῶν εἰς τὸ πᾶν γένος, ὅσης αὐτὸ δυστυχίας ἐνεπίμπλη, τὸ ἐγγὺς μόνον ὀρῶν καὶ τὸ παρα-
χρήμα - τοῦτο δ' ἐστὶ “πέλας” - ἥνικα προεθυμεῖτο λαβεῖν παντὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἱποδαμείας γάμον. τῷ δὲ Ταντάλῳ καὶ πᾶς ἂν ἡγήσαιο τοῦνομα ὀρθῶς καὶ κατὰ φύσιν τεθῆναι

Stephanus page 395, section d, line 5

εἰ ἀληθῇ τὰ περὶ αὐτὸν λεγόμενα.

{EPM.} Τὰ ποῖα ταῦτα;

{ΣΩ.} Ἄ τέ που ἔτι ζῶντι δυστυχήματα ἐγένετο πολλὰ καὶ δεινὰ, ὧν καὶ τέλος ἡ πατρίς αὐτοῦ ὅλη ἀνετράπετο, καὶ τελευτήσαντι ἐν Αἰδου ἡ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τοῦ λίθου <ταλαντεία> θαυμαστὴ ὡς σύμφωνος τῷ ὀνόματι· καὶ ἀτεχνῶς ἔοικεν, ὥσπερ ἂν εἴ τις βουλόμενος <ταλάντατον> ὀνομάσαι ἀποκρυπτόμενος ὀνομάσειε καὶ εἴποι ἀντ' ἐκείνου “Τάνταλον,” τοιοῦτόν τι καὶ τούτῳ τὸ ὄνομα ἔοικεν ἐκπορίσαι ἡ τύχη τῆς φήμης. φαίνεται δὲ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ λεγομένῳ τῷ Διὶ

Stephanus page 396, section a, line 1

παγκάλως τὸ ὄνομα κεῖσθαι· ἔστι δὲ οὐ ῥάδιον κατανοῆσαι. ἀτεχνῶς γὰρ ἐστὶν οἷον λόγος τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα, διελόντες δὲ αὐτὸ διχῇ οἱ μὲν τῷ ἐτέρῳ μέρει, οἱ δὲ τῷ ἐτέρῳ χρώμεθα - οἱ μὲν γὰρ “Ζῆνα,” οἱ δὲ “Δία” καλοῦσιν - συντιθέμενα δ' εἰς ἓν δηλοῖ τὴν φύσιν τοῦ θεοῦ, ὃ δὴ προσήκειν φαμὲν ὀνόματι οἶω τε εἶναι ἀπεργάζεσθαι. οὐ γὰρ ἔστιν ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὅστις ἐστὶν αἷτιος μᾶλλον τοῦ ζῆν ἢ ὁ ἄρχων τε καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων. συμβαίνει οὖν ὀρθῶς ὀνομάζεσθαι οὗτος ὁ θεὸς εἶναι, <δι> ὃν <ζῆν> ἀεὶ πᾶσι τοῖς ζῶσιν ὑπάρχει· διείληπται δὲ δίχα, ὥσπερ λέγω, ἐν ὃν τὸ

Stephanus page 396, section b, line 3

ὄνομα, τῷ “Διὶ” καὶ τῷ “Ζηνί.” τοῦτον δὲ Κρόνου υἱὸν ὑβριστικὸν μὲν ἂν τις δόξειεν εἶναι ἀκούσαντι ἐξαίφνης, εὐλογον δὲ μεγάλης τινὸς διανοίας ἔκγονον εἶναι τὸν Δία· <κόρον> γὰρ σημαίνει οὐ παῖδα, ἀλλὰ τὸ <καθαρόν> αὐτοῦ καὶ <ἀκήρατον> τοῦ <νοῦ>. ἔστι δὲ οὗτος Οὐρανοῦ υἱός, ὡς λόγος· ἡ δὲ αὖ ἐς τὸ ἄνω ὄψις καλῶς ἔχει τοῦτο τὸ ὄνομα καλεῖσθαι, “οὐρανία,” <ὀρῶσα τὰ ἄνω>, ὅθεν δὴ καὶ φασιν, ὧ Ἑρμό-
γενες, τὸν καθαρόν νοῦν παραγίγνεσθαι οἱ μετεωρολόγοι, καὶ τῷ οὐρανῷ ὀρθῶς τὸ ὄνομα κεῖσθαι· εἰ δ' ἐμεμνήμην τὴν Ἡσιόδου γενεαλογίαν, τίνας ἔτι τοὺς ἀνωτέρω προγόνους

Stephanus page 396, section c, line 5

λέγει τούτων, οὐκ ἂν ἐπανόμην διεξιὼν ὡς ὀρθῶς αὐτοῖς τὰ

ὀνόματα κεῖται, ἕως ἀπεπειράθην τῆς σοφίας ταυτησὶ τί ποιήσῃ, εἰ ἄρα ἀπερεῖ ἢ οὐ, ἢ ἐμοὶ ἐξαίφνης νῦν οὕτωςι προσπέπτωκεν ἄρτι οὐκ οἶδ' ὁπόθεν.

{EPM.} Καὶ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, ἀτεχνῶς γέ μοι δοκεῖς ὥσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες ἐξαίφνης χρησμοδεῖν.

{ΣΩ.} Καὶ αἰτιῶμαί γε, ὦ Ἑρμόγενης, μάλιστα αὐτὴν ἀπὸ Εὐθύφρονος τοῦ Προσπαλτίου προσπεπτωκέναι μοι· ἔωθεν γὰρ πολλὰ αὐτῷ συνῇ καὶ παρεῖχον τὰ ὦτα. κινδυνεύει οὖν ἐνθουσιῶν οὐ μόνον τὰ ὦτά μου ἐμπλῆσαι τῆς δαιμονίας

Stephanus page 396, section d, line 8

σοφίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ἐπειλῆφθαι. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι οὕτωςι ἡμᾶς ποιῆσαι· τὸ μὲν τήμερον εἶναι χρήσασθαι αὐτῇ καὶ τὰ λοιπὰ περὶ τῶν ὀνομάτων ἐπισκέψασθαι, αὔριον δέ, ἂν καὶ ὑμῖν συνδοκῇ, ἀποδιοπομπησόμεθα τε αὐτὴν καὶ καθαρούμεθα ἐξευρόντες ὅστις τὰ τοιαῦτα δεινὸς καθαίρειν, εἴτε τῶν ἱερέων τις εἴτε τῶν σοφιστῶν.

{EPM.} Ἀλλ' ἐγὼ μὲν συγχωρῶ· πάνυ γὰρ ἂν ἡδέως τὰ ἐπίλοιπα περὶ τῶν ὀνομάτων ἀκούσαιμι.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ χρὴ οὕτω ποιεῖν. πόθεν οὖν βούλει ἀρξώμεθα διασκοποῦντες, ἐπειδήπερ εἰς τύπον τινὰ ἐμβεβήκαμεν,

Stephanus page 397, section a, line 6

ἵνα εἰδῶμεν εἰ ἄρα ἡμῖν ἐπιμαρτυρήσῃ αὐτὰ τὰ ὀνόματα μὴ πάνυ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου οὕτως ἕκαστα κεῖσθαι, ἀλλ' ἔχειν τινὰ ὀρθότητα; τὰ μὲν οὖν τῶν ἡρώων καὶ ἀνθρώπων λεγόμενα ὀνόματα ἴσως ἂν ἡμᾶς ἐξαπατήσειεν· πολλὰ μὲν γὰρ αὐτῶν κεῖται κατὰ προγόνων ἐπωνυμίας, οὐδὲν προσῆκον ἐνίοις, ὥσπερ κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν, πολλὰ δὲ ὥσπερ εὐχόμενοι τίθενται, οἷον “Εὐτυχίδην” καὶ “Σωσίαν” καὶ “Θεόφιλον” καὶ ἄλλα πολλὰ. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα δοκεῖ μοι χρῆναι ἔαν· εἰκὸς δὲ μάλιστα ἡμᾶς εὐρεῖν τὰ ὀρθῶς κείμενα περὶ τὰ ἀεὶ ὄντα καὶ πεφυκότα. ἐσπουδάσθαι γὰρ ἐνταῦθα

Stephanus page 397, section c, line 1

μάλιστα πρέπει τὴν θέσιν τῶν ὀνομάτων· ἴσως δ' ἔνια αὐτῶν καὶ ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐτέθη.

{EPM.} Δοκεῖς μοι καλῶς λέγειν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ δίκαιον ἀπὸ τῶν θεῶν ἄρχεσθαι, σκοπομένους πῇ ποτε αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄνομα οἱ “θεοὶ” ὀρθῶς ἐκλήθησαν;

{EPM.} Εἰκὸς γε.

{ΣΩ.} Τοιόνδε τοίνυν ἔγωγε ὑποπτεύω· φαίνονται μοι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τούτους μόνους

Stephanus page 397, section d, line 1

[τοὺς θεοὺς] ἡγεῖσθαι οὕσπερ νῦν πολλοὶ τῶν βαρβάρων,
 ἥλιον καὶ σελήνην καὶ γῆν καὶ ἄστρα καὶ οὐρανόν· ἅτε οὖν
 αὐτὰ ὀρώντες πάντα αἰεὶ ἰόντα δρόμῳ καὶ θέοντα, ἀπὸ ταύτης
 τῆς φύσεως τῆς τοῦ <θεῖν> “θεοὺς” αὐτοὺς ἐπονομάσαι· ὅστε-
 ρον δὲ κατανοοῦντες τοὺς ἄλλους πάντας ἤδη τούτῳ τῷ ὀνό-
 ματι προσαγορεύειν. ἔοικέ τι ὃ λέγω τῷ ἀληθεῖ ἢ οὐδέν;
 {EPM.} Πάνυ μὲν οὖν ἔοικεν.
 {ΣΩ.} Τί οὖν ἂν μετὰ τοῦτο σκοποῖμεν;
 {EPM.} Δῆλον δὴ ὅτι [δαίμονας τε καὶ ἥρωας καὶ ἀνθρώ-
 πους] δαίμονας.

Stephanus page 397, section e, line 2

{ΣΩ.} Καὶ ὥς ἀληθῶς, ὦ Ἑρμόγενης, τί ἂν ποτε νοοῖ τὸ
 ὄνομα οἱ “δαίμονες”; σκέψαι ἂν τί σοι δόξω εἰπεῖν.
 {EPM.} Λέγε μόνον.
 {ΣΩ.} Οἶσθα οὖν τίνας φησὶν Ἡσίοδος εἶναι τοὺς δαί-
 μονας;
 {EPM.} Οὐκ ἐννοῶ.
 {ΣΩ.} Οὐδὲ ὅτι χρυσοῦν γένος τὸ πρῶτόν φησιν γενέσθαι
 τῶν ἀνθρώπων;
 {EPM.} Οἶδα τοῦτό γε.
 {ΣΩ.} Λέγει τοίνυν περὶ αὐτοῦ -

Stephanus page 397, section e, line 11

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυπεν,
 οἱ μὲν δαίμονες ἄγνοι' ὑποχθόνιοι καλέονται,
 ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.
 {EPM.} Τί οὖν δὴ;
 {ΣΩ.} Ὅτι οἶμαι ἐγὼ λέγειν αὐτὸν τὸ χρυσοῦν γένος οὐκ
 ἐκ χρυσοῦ πεφυκὸς ἀλλ' ἀγαθόν τε καὶ καλόν. τεκμήριον
 δέ μοι ἐστίν ὅτι καὶ ἡμᾶς φησιν σιδηροῦν εἶναι γένος.
 {EPM.} Ἀληθῆ λέγεις.

Stephanus page 398, section a, line 8

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τῶν νῦν οἶει ἂν φάναι αὐτὸν εἶ τις
 ἀγαθὸς ἐστίν ἐκείνου τοῦ χρυσοῦ γένους εἶναι;
 {EPM.} Εἰκός γε.
 {ΣΩ.} Οἱ δ' ἀγαθοὶ ἄλλο τι ἢ φρόνιμοι;
 {EPM.} Φρόνιμοι.
 {ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν παντὸς μᾶλλον λέγει, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,
 τοὺς δαίμονας· ὅτι φρόνιμοι καὶ <δαήμονες> ἦσαν, “δαίμονας”
 αὐτοὺς ὠνόμασεν· καὶ ἔν γε τῇ ἀρχαίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ
 αὐτὸ συμβαίνει τὸ ὄνομα. λέγει οὖν καλῶς καὶ οὗτος καὶ
 ἄλλοι ποιηταὶ πολλοὶ ὅσοι λέγουσιν ὥς, ἐπειδὴν τις ἀγαθὸς

ὦν τελευτήση, μεγάλην μοῖραν καὶ τιμὴν ἔχει καὶ γίγνεται
δαίμων κατὰ τὴν τῆς φρονήσεως ἐπωνυμίαν. ταύτη οὖν
τίθεται καὶ ἐγὼ [τὸν δαήμονα] πάντ' ἄνδρα ὃς ἂν ἀγαθὸς ᾦ,
δαιμόνιον εἶναι καὶ ζῶντα καὶ τελευτήσαντα, καὶ ὀρθῶς
“δαίμονα” καλεῖσθαι.

{EPM.} Καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ, ὦ Σώκρατες, τούτου πάνυ σοι
σύμψηφος εἶναι. ὁ δὲ δὴ “ἥρως” τί ἂν εἴη;

{ΣΩ.} Τοῦτο δὲ οὐ πάνυ χαλεπὸν ἐννοῆσαι. σμικρὸν
γὰρ παρῆκται αὐτῶν τὸ ὄνομα, δηλοῦν τὴν ἐκ τοῦ ἔρωτος
γένεσιν.

{EPM.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Οὐκ οἶσθα ὅτι ἡμίθεοι οἱ ἥρωες;

{EPM.} Τί οὖν;

{ΣΩ.} Πάντες δὴπου γεγόνασιν ἐρασθέντος ἡ θεοῦ θνητῆς
ἡ θνητοῦ θεᾶς. ἐὰν οὖν σκοπῆς καὶ τοῦτο κατὰ τὴν Ἀττικὴν
τὴν παλαιὰν φωνήν, μᾶλλον εἴσῃ· δηλώσει γὰρ σοι ὅτι
παρὰ τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα, ὅθεν γεγόνασιν οἱ ἥρωες, σμικρὸν
παρηγμένον ἐστὶν ὀνόματος† χάριν. καὶ ἤτοι τοῦτο λέγει
τοὺς ἥρωας, ἡ ὅτι σοφοὶ ἦσαν καὶ ῥήτορες [καὶ] δεινοὶ καὶ
διαλεκτικοί, ἐρωτᾶν ἱκανοὶ ὄντες· τὸ γὰρ “εἶρειν” λέγειν

ἐστίν. ὅπερ οὖν ἄρτι λέγομεν, ἐν τῇ Ἀττικῇ φωνῇ λεγόμενοι οἱ ἥρωες ῥήτορές τινες καὶ ἐρωτητικοὶ συμβαίνουσιν,
ὥστε ῥητόρων καὶ σοφιστῶν γένος γίγνεται τὸ ἥρωικὸν
φῶλον. ἀλλὰ οὐ τοῦτο χαλεπὸν ἐστὶν ἐννοῆσαι, ἀλλὰ
μᾶλλον τὸ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τί ποτε “ἄνθρωποι” κα-
λοῦνται· <ἦ> σὺ ἔχεις εἰπεῖν;

{EPM.} Πόθεν, ὦγαθέ, ἔχω; οὐδ' εἴ τι οἷός τ' ἂν εἶην
εὐρεῖν, οὐ συντείνω διὰ τὸ ἡγεῖσθαι σὲ μᾶλλον εὐρήσειν ἢ
ἐμαντόν.

{ΣΩ.} Τῇ τοῦ Εὐθύφρονος ἐπιπνοίᾳ πιστεύεις, ὥς ἔοικας.

{EPM.} Δῆλα δὴ.

{ΣΩ.} Ὅρθως γε σὺ πιστεύων· ὥς καὶ νῦν γέ μοι
φαίνομαι κομψῶς ἐννενοηκέναι, καὶ κινδυνεύσω, ἐὰν μὴ
εὐλαβῶμαι, ἔτι τήμερον σοφώτερος τοῦ δέοντος γενέσθαι.
σκοπεῖ δὴ ὁ λέγων. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ τοιόνδε δεῖ ἐννοῆσαι
περὶ ὀνομάτων, ὅτι πολλάκις ἐπεμβάλλομεν γράμματα, τὰ
δ' ἐξαιροῦμεν, παρ' ὃ βουλόμεθα ὀνομάζοντες, καὶ τὰς
ὁξύτητας μεταβάλλομεν. οἷον “Διὶ φίλος” - τοῦτο ἵνα

ἀντὶ ῥήματος ὄνομα ἡμῖν γένηται, τό τε ἕτερον αὐτόθεν ἰῶτα
ἐξείλομεν καὶ ἀντὶ ὀξεΐας τῆς μέσης συλλαβῆς βαρεῖαν

Stephanus page 399, section b, line 3

ἐφθεγξάμεθα. ἄλλων δὲ τοῦναντίον ἐμβάλλομεν γράμματα,
τὰ δὲ βαρύτερα <ὀξύτερα> φθεγγόμεθα.

{EPM.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Τούτων τοίνυν ἐν καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων ὄνομα
πέπονθεν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. ἐκ γὰρ ῥήματος ὄνομα γέγονεν,
ἐνὸς γράμματος τοῦ ἄλφα ἐξαιρεθέντος καὶ βαρυτέρας τῆς
τελευτῆς γενομένης.

{EPM.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ὡδε. σημαίνει τοῦτο τὸ ὄνομα ὁ “ἄνθρωπος” ὅτι
τὰ μὲν ἄλλα θηρία ὧν ὀρθῶς οὐδὲν ἐπισκοπεῖ οὐδὲ ἀναλογίζεται

Stephanus page 399, section c, line 3

οὐδὲ <ἀναθρεῖ>, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἅμα ἐώρακεν - τοῦτο δ' ἐστὶ
[τὸ] “ὄπωπε” - καὶ <ἀναθρεῖ> καὶ λογίζεται τοῦτο ὁ <ὄπωπεν>.
ἐντεῦθεν δὴ μόνον τῶν θηρίων ὀρθῶς ὁ ἄνθρωπος “ἄνθρω-
πος” ὠνομάσθη, <ἀναθρῶν> ἢ <ὄπωπε>.

{EPM.} Τί οὖν τὸ μετὰ τοῦτο; ἔρωμαί σε ὁ ἡδέως ἂν
πυθοίμην;

{ΣΩ.} Πάνυ γε.

{EPM.} Ὡσπερ τοίνυν μοι δοκεῖ τούτοις ἐξῆς εἶναί τι
χρῆμα. “ψυχὴν” γάρ που καὶ “σῶμα” καλοῦμεν τοῦ
ἀνθρώπου.

Stephanus page 399, section d, line 4

{ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{EPM.} Πειρώμεθα δὴ καὶ ταῦτα διελεῖν ὥσπερ τὰ
ἔμπροσθεν.

{ΣΩ.} Ψυχὴν λέγεις ἐπισκέψασθαι ὡς εἰκότως τούτου τοῦ
ὀνόματος τυγχάνει, ἔπειτ' αὖ τὸ σῶμα;

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Ὡς μὲν τοίνυν ἐκ τοῦ παραχρῆμα λέγειν, οἶμαί τι
τοιούτον νοεῖν τοὺς τὴν ψυχὴν ὀνομάσαντας, ὡς τοῦτο ἄρα,
ὅταν παρῇ τῷ σώματι, αἰτιὸν ἐστὶ τοῦ ζῆν αὐτῷ, τὴν τοῦ
ἀναπνεῖν δύναμιν παρέχον καὶ <ἀναψύχον>, ἅμα δὲ ἐκλεί-

Stephanus page 399, section e, line 2

ποντος τοῦ ἀναψύχοντος τὸ σῶμα ἀπόλλυται τε καὶ τελευτᾷ·
ὅθεν δὴ μοι δοκοῦσιν αὐτὸ “ψυχὴν” καλέσαι. εἰ δὲ βούλει
- ἔχε ἡρέμα· δοκῶ γὰρ μοί τι καθορᾶν πιθανώτερον τούτου
τοῖς ἀμφὶ Εὐθύφρονα. τούτου μὲν γάρ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
καταφρονήσαιεν ἂν καὶ ἡγήσαιντο φορτικὸν εἶναι· τόδε δὲ
σκοπεῖ ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ἀρέσῃ.

{EPM.} Λέγε μόνον.

{ΣΩ.} Τὴν φύσιν παντὸς τοῦ σώματος, ὥστε καὶ ζῆν καὶ περιέναι, τί σοι δοκεῖ ἔχειν τε καὶ ὀχεῖν ἄλλο ἢ ψυχὴ;

{EPM.} Οὐδὲν ἄλλο.

Stephanus page 400, section a, line 8

{ΣΩ.} Τί δέ; καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀπάντων φύσιν οὐ πιστεύεις Ἀναξαγόρα νοῦν καὶ ψυχὴν εἶναι τὴν διακοσμοῦσαν καὶ ἔχουσιν;

{EPM.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Καλῶς ἄρα ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχοι τῇ δυνάμει ταύτῃ ἢ <φύσιν ὀχεῖ> καὶ <ἔχει> “φυσέχην” ἐπονομάζειν. ἔξεστι δὲ καὶ “ψυχὴν” κομψευόμενον λέγειν.

{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν, καὶ δοκεῖ γέ μοι τοῦτο ἐκείνου τεχνικώτερον εἶναι.

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἔστιν· γελοῖον μέντοι φαίνεται ὡς ἀληθῶς

Stephanus page 400, section b, line 7

ὀνομαζόμενον ὡς ἐτέθη.

{EPM.} Ἀλλὰ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο πῶς φῶμεν ἔχειν;

{ΣΩ.} Τὸ σῶμα λέγεις;

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Πολλαχῇ μοι δοκεῖ τοῦτό γε· ἂν μὲν καὶ σμικρόν τις παρακλίνῃ, καὶ πάνυ. καὶ γὰρ <σημά> τινὲς φασιν αὐτὸ εἶναι τῆς ψυχῆς, ὡς τεθαμμένης ἐν τῷ νῦν παρόντι· καὶ διότι αὐτὸ τούτῳ <σημαίνει> ἃ ἂν σημαίνει ἡ ψυχὴ, καὶ ταύτῃ “σημα” ὀρθῶς καλεῖσθαι. δοκοῦσι μέντοι μοι μάλιστα θέσθαι οἱ ἀμφὶ Ὀρφέα τοῦτο τὸ ὄνομα, ὡς δίκην διδούσης

Stephanus page 400, section c, line 6

τῆς ψυχῆς ὧν δὴ ἔνεκα δίδωσιν, τοῦτον δὲ περίβολον ἔχειν, ἵνα <σώζηται>, δεσμοτηρίου εἰκόνα· εἶναι οὖν τῆς ψυχῆς τοῦτο, ὥσπερ αὐτὸ ὀνομάζεται, ἕως ἂν ἐκτείσῃ τὰ ὀφειλόμενα, [τὸ] “σῶμα,” καὶ οὐδὲν δεῖν παράγειν οὐδ' ἐν γράμμα.

{EPM.} Ταῦτα μὲν μοι δοκεῖ ἱκανῶς, ὦ Σώκρατες, εἰρηῆσθαι· περὶ δὲ τῶν θεῶν τῶν ὀνομάτων, οἷον καὶ περὶ τοῦ “Διὸς”

νυνδὴ ἔλεγες, ἔχοιμεν ἂν ποὺ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπισκέψασθαι κατὰ τίνα ποτὲ ὀρθότητα αὐτῶν τὰ ὀνόματα κεῖται;

Stephanus page 400, section d, line 6

{ΣΩ.} Ναὶ μὰ Δία ἡμεῖς γε, ὦ Ἑρμόγενης, εἴπερ γε νοῦν ἔχοιμεν, ἓνα μὲν τὸν κάλλιστον τρόπον, ὅτι περὶ θεῶν οὐδὲν ἴσμεν, οὔτε περὶ αὐτῶν οὔτε περὶ τῶν ὀνομάτων, ἅττα ποτὲ ἑαυτοὺς καλοῦσιν· δῆλον γὰρ ὅτι ἐκεῖνοί γε τάληθῃ καλοῦσι.

δεύτερος δ' αὖ τρόπος ὀρθότητος, ὥσπερ ἐν ταῖς εὐχαῖς νόμος ἐστὶν ἡμῖν εὐχεσθαι, οἵτινές τε καὶ ὀπόθεν χαίρουσιν ὀνομαζόμενοι, ταῦτα καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καλεῖν, ὡς ἄλλο μηδὲν εἰδόμενος· καλῶς γὰρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ νενομίσθαι. εἰ οὖν βούλει, σκοπῶμεν ὥσπερ προειπόντες τοῖς θεοῖς ὅτι περὶ αὐτῶν οὐδὲν ἡμεῖς σκεψόμεθα - οὐ γὰρ ἀξιοῦμεν οἰοί τ' ἂν

Stephanus page 401, section a, line 4

εἶναι σκοπεῖν - ἀλλὰ περὶ τῶν ἀνθρώπων, ἣν ποτέ τινα δόξαν ἔχοντες ἐτίθεντο αὐτοῖς τὰ ὀνόματα· τοῦτο γὰρ ἀνεμέσητον.
{EPM.} Ἀλλὰ μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, μετρίως λέγειν, καὶ οὕτω ποιῶμεν.
{ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν ἀφ' Ἑστίας ἀρχώμεθα κατὰ τὸν νόμον;
{EPM.} Δίκαιον γοῦν.
{ΣΩ.} Τί οὖν ἂν τις φαίη διανοοῦμενον τὸν ὀνομάσαντα Ἑστίαν ὀνομάσαι;
{EPM.} Οὐ μὰ τὸν Δία οὐδὲ τοῦτο οἶμαι ῥάδιον εἶναι.
{ΣΩ.} Κινδυνεύουσι γοῦν, ὡγαθὲ Ἑρμόγενης, οἱ πρῶτοι τὰ

Stephanus page 401, section b, line 7

ὀνόματα τιθέμενοι οὐ φαῦλοι εἶναι ἀλλὰ μετεωρολόγοι καὶ ἀδολέσχαι τινές.
{EPM.} Τί δή;
{ΣΩ.} Καταφαίνεται μοι ἡ θέσις τῶν ὀνομάτων τοιούτων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ ἔαν τις τὰ ξενικὰ ὀνόματα ἀνασκοπῇ, οὐχ ἥττον ἀνευρίσκεται ὁ ἕκαστον βούλεται. οἷον καὶ ἐν τούτῳ ὁ ἡμεῖς “οὐσίαν” καλοῦμεν, εἰσὶν οἱ “ἐσσίαν” καλοῦσιν, οἱ δ' αὖ “ὠσίαν.” πρῶτον μὲν οὖν κατὰ τὸ ἕτερον ὄνομα τούτων ἢ τῶν πραγμάτων οὐσία “Ἑστία” καλεῖσθαι ἔχει λόγον, καὶ ὅτι γε αὖ ἡμεῖς τὸ τῆς οὐσίας

Stephanus page 401, section c, line 7

μετέχον “ἔστιν” φαμέν, καὶ κατὰ τοῦτο ὀρθῶς ἂν καλοῖτο “Ἑστία”. εὐοίκαμεν γὰρ καὶ ἡμεῖς τὸ παλαιὸν “ἐσσίαν” καλεῖν τὴν οὐσίαν. ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὰς θυσίας ἂν τις ἐννοήσας ἡγήσαιτο οὕτω νοεῖν ταῦτα τοὺς τιθεμένους· τὸ γὰρ πρὸ πάντων θεῶν τῇ Ἑστίᾳ πρώτη προθύειν εἰκὸς ἐκείνους οἵτινες τὴν πάντων οὐσίαν “ἐσσίαν” ἐπωνόμασαν. ὅσοι δ' αὖ “ὠσίαν,” σχεδόν τι αὖ οὗτοι καθ' Ἡράκλειτον ἂν ἡγοῖντο τὰ ὄντα ἰέναι τε πάντα καὶ μένειν οὐδέν· τὸ οὖν αἴτιον καὶ τὸ ἀρχηγὸν αὐτῶν εἶναι τὸ <ὠθοῦν>, ὅθεν δὴ καλῶς ἔχειν αὐτὸ “ὠσίαν” ὠνομάσθαι. καὶ ταῦτα

Stephanus page 401, section e, line 1

μὲν δὴ ταύτῃ ὡς παρὰ μηδὲν εἰδόντων εἰρήσθω· μετὰ δ' Ἑστίαν δίκαιον Ῥέαν καὶ Κρόνον ἐπισκέψασθαι. καίτοι

τό γε τοῦ Κρόνου ὄνομα ἤδη διήλθομεν. ἴσως μέντοι οὐδὲν λέγω.

{EPM.} Τί δή, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὡγαθέ, ἐννενόηκά τι σμήνος σοφίας.

{EPM.} Ποῖον δὴ τοῦτο;

{ΣΩ.} Γελοῖον μὲν πάνυ εἶπεῖν, οἶμαι μέντοι τινὰ πιθανότητα ἔχον.

{EPM.} Τίνα ταύτην;

Stephanus page 402, section a, line 4

{ΣΩ.} Τὸν Ἡράκλειτόν μοι δοκῶ καθορᾶν παλαί' ἄττα σοφὰ λέγοντα, ἀτεχνῶς τὰ ἐπὶ Κρόνου καὶ Ῥέας, ἃ καὶ Ὅμηρος ἔλεγεν.

{EPM.} Πῶς τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Λέγει που Ἡράκλειτος ὅτι “πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει,” καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα λέγει ὥς “δὺς ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης.”

{EPM.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Τί οὖν; δοκεῖ σοι ἀλλοιότερον Ἡρακλείτου νοεῖν ὁ τιθέμενος τοῖς τῶν ἄλλων θεῶν προγόνοις “Ῥέαν” τε καὶ

Stephanus page 402, section b, line 3

“Κρόνον”; ἄρα οἶει ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου αὐτὸν ἀμφοτέροις ῥευμάτων ὀνόματα θέσθαι; ὥσπερ αὖ Ὅμηρος “Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν” φησιν “καὶ μητέρα Τηθύν.” οἶμαι δὲ καὶ Ἡσίοδος. λέγει δέ που καὶ Ὀρφεὺς ὅτι

Ὠκεανὸς πρῶτος καλλίρροος ἦρξε γάμοιο,
ὅς ῥα κασιγνήτην ὁμομήτορα Τηθὺν ὄπυιεν.

ταῦτ' οὖν σκόπει ὅτι καὶ ἀλλήλοις συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὰ τοῦ Ἡρακλείτου πάντα τείνει.

Stephanus page 402, section c, line 4

{EPM.} Φαίνη τί μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες· τὸ μέντοι τῆς Τηθύος οὐκ ἐννοῶ ὄνομα τί βούλεται.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὀλίγου αὐτὸ λέγει ὅτι πηγῆς ὄνομα ἐπικεκρυμμένον ἐστίν. τὸ γὰρ <διαπτώμενον> καὶ τὸ <ἡθούμενον> πηγῆς ἀπείκασμά ἐστιν· ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων ἡ “Τηθύς” τὸ ὄνομα σύγκειται.

{EPM.} Τοῦτο μὲν, ὦ Σώκρατες, κομψόν.

{ΣΩ.} Τί δ' οὐ μέλλει; ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο; τὸν μὲν Δία εἵπομεν.

{EPM.} Ναί.

Stephanus page 402, section d, line 7

{ΣΩ.} Τοὺς ἀδελφοὺς δὴ αὐτοῦ λέγωμεν, τὸν τε Ποσειδῶ καὶ τὸν Πλούτωνα καὶ τὸ ἕτερον ὄνομα ὃ ὀνομάζουσιν αὐτόν.

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τὸ μὲν τοίνυν τοῦ Ποσειδῶνός μοι φαίνεται ὠνομάσθαι [τοῦ πρώτου ὀνομάσαντος], ὅτι αὐτὸν βαδίζοντα ἐπέσχεν ἡ τῆς θαλάττης φύσις καὶ οὐκέτι εἶσεν προελθεῖν, ἀλλ' ὥσπερ δεσμὸς τῶν ποδῶν αὐτῷ ἐγένετο. τὸν οὖν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ταύτης θεὸν ὠνόμασεν “Ποσειδῶνα,” ὡς “ποσίδεσμον” ὄντα· τὸ δὲ <ε> ἔγκειται ἴσως εὐπρεπείας

Stephanus page 402, section e, line 6

ἐνεκα. τάχα δὲ οὐκ ἂν τοῦτο λέγοι, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ σῖγμα δύο λάβδα τὸ πρῶτον ἐλέγετο, ὡς <πολλὰ εἰδότος> τοῦ θεοῦ. ἴσως δὲ ἀπὸ τοῦ σείειν “ὁ σείων” ὠνόμασται· πρόσκειται δὲ τὸ πεῖ καὶ τὸ δέλτα. τὸ δὲ Πλούτωνος, τοῦτο μὲν κατὰ τὴν τοῦ <πλούτου> δόσιν, ὅτι ἐκ τῆς γῆς κάτωθεν ἀνίεται ὁ πλοῦτος, ἐπωνομάσθη· ὁ δὲ “Ἄιδης,” οἱ πολλοὶ μὲν μοι δοκοῦσιν ὑπολαμβάνειν τὸ <αἰδὲς> προσειρηθῆναι τῷ ὀνόματι τούτῳ, καὶ φοβούμενοι τὸ ὄνομα “Πλούτωνα” καλοῦσιν αὐτόν.

{ΕΡΜ.} Σοὶ δὲ πῶς φαίνεται, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 403, section b, line 2

{ΣΩ.} Πολλαχῇ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἄνθρωποι δημαρτηκέναι περὶ τούτου τοῦ θεοῦ τῆς δυνάμεως καὶ φοβεῖσθαι αὐτὸν οὐκ ἄξιον <ὄν>. ὅτι τε γάρ, ἐπειδὴν ἅπαξ τις ἡμῶν ἀποθάνῃ, αἰεὶ ἐκεῖ ἐστίν, φοβοῦνται, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρ' ἐκεῖνον ἀπέρχεται, καὶ τοῦτο πεφόβηνται· τὰ δ' ἐμοὶ δοκεῖ πάντα ἐς ταυτόν τι συντείνειν, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ὄνομα.

{ΕΡΜ.} Πῶς δὴ;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι ἐρῶ ἃ γέ μοι φαίνεται. εἰπέ γάρ μοι, δεσμὸς ζῶν ὅτῳ οὖν ὥστε μένειν ὅπου οὖν, πότερος

Stephanus page 403, section c, line 3

ἰσχυρότερός ἐστιν, ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία;

{ΕΡΜ.} Πολὺν διαφέρει, ὦ Σώκρατες, ἡ ἐπιθυμία.

{ΣΩ.} Οἶει οὖν τὸν Ἄιδην οὐκ ἂν πολλοὺς ἐκφεύγειν, εἰ μὴ τῷ ἰσχυροτάτῳ δεσμῷ ἔδει τοὺς ἐκεῖσε ἰόντας;

{ΕΡΜ.} Δῆλα δὴ.

{ΣΩ.} Ἐπιθυμία ἄρα τινὲς αὐτούς, ὡς ἔοικε, δεῖ, εἴπερ τῷ μεγίστῳ δεσμῷ δεῖ, καὶ οὐκ ἀνάγκη.

{ΕΡΜ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπιθυμίαι αὖ πολλαί εἰσιν;

{ΕΡΜ.} Ναί.

Stephanus page 403, section d, line 1

{ΣΩ.} Τῇ μεγίστῃ ἄρα ἐπιθυμίᾳ τῶν ἐπιθυμιῶν δεῖ αὐτούς, εἴπερ μέλλει τῷ μεγίστῳ δεσμῷ κατέχειν.

{ΕΡΜ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐστὶν οὖν τις μείζων ἐπιθυμία ἢ ὅταν τίς τῳ συνῶν οἴηται δι' ἐκεῖνον ἔσεσθαι ἀμείνων ἀνὴρ;

{ΕΡΜ.} Μὰ Δί' οὐδ' ὅπωςτιοῦν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Διὰ ταῦτα ἄρα φῶμεν, ὦ Ἑρμόγενης, οὐδένα δεῦρο ἐθελῆσαι ἀπελθεῖν τῶν ἐκεῖθεν, οὐδὲ αὐτὰς τὰς Σειρήνας, ἀλλὰ κατακεκληῆσθαι ἐκείνας τε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας· οὕτω καλοῦς τινας, ὥς ἔοικεν, ἐπίσταται λόγους λέγειν

Stephanus page 403, section e, line 3

ὁ Ἄιδης, καὶ ἔστιν, ὥς γ' ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ὁ θεὸς [οὗτος] τέλεος σοφιστῆς τε καὶ μέγας εὐεργέτης τῶν παρ' αὐτῷ, ὅς γε καὶ τοῖς ἐνθάδε τοσαῦτα ἀγαθὰ ἀνίστη· οὕτω πολλὰ αὐτῷ τὰ περιόντα ἐκεῖ ἐστὶν, καὶ τὸν “Πλούτωνα” ἀπὸ τούτου ἔσχε τὸ ὄνομα. καὶ τὸ αὐτὸ μὴ ἐθέλειν συνεῖναι τοῖς ἀνθρώποις ἔχουσι τὰ σώματα, ἀλλὰ τότε συγγίγνεσθαι, ἐπειδὴν ἡ ψυχὴ καθαρὰ ἢ πάντων τῶν περὶ τὸ σῶμα κακῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, οὐ φιλοσόφου δοκεῖ σοι εἶναι καὶ εὖ ἐντεθυμη-

μένου ὅτι οὕτω μὲν ἂν κατέχοι αὐτοὺς δήσας τῇ περὶ ἀρετὴν

Stephanus page 404, section a, line 4

ἐπιθυμία, ἔχοντας δὲ τὴν τοῦ σώματος πτοίησιν καὶ μανίαν οὐδ' ἂν ὁ Κρόνος δύναται ὁ πατὴρ συγκατέχειν αὐτῷ ἐν τοῖς δεσμοῖς δήσας τοῖς αὐτοῦ λεγομένοις;

{ΕΡΜ.} Κινδυνεύεις τι λέγειν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Καὶ τό γε ὄνομα ὁ “Ἄιδης,” ὦ Ἑρμόγενης, πολλοῦ δεῖ ἀπὸ τοῦ <αἰδοῦς> ἐπωνομάσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ πάντα τὰ καλὰ <εἰδέναι>, ἀπὸ τούτου ὑπὸ τοῦ νομοθέτου “Ἄιδης” ἐκλήθη.

{ΕΡΜ.} Εἶεν· τί δὲ Δήμητρά τε καὶ Ἥραν καὶ Ἀπόλλω καὶ Ἀθηνᾶν καὶ Ἥφαιστον καὶ Ἄρη καὶ τοὺς ἄλλους θεούς,

Stephanus page 404, section b, line 7

πῶς λέγομεν;

{ΣΩ.} Δημήτηρ μὲν φαίνεται κατὰ τὴν δόσιν τῆς ἐδωδῆς <διδουῖσα> ὥς <μήτηρ> “Δημήτηρ” κεκληῆσθαι, Ἥρα δὲ <ἐρατή> τις, ὥστερ οὖν καὶ λέγεται ὁ Ζεὺς αὐτῆς ἐρασθεὶς ἔχειν. ἴσως δὲ μετεωρολογῶν ὁ νομοθέτης τὸν <ἄερα> “Ἥραν” ὠνόμασεν ἐπικρυπτόμενος, θεὸς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τελευτῇ· γνοίης δ' ἂν, εἰ πολλάκις λέγοις τὸ τῆς Ἥρας ὄνομα. “Φερρέφαττα” δέ· πολλοὶ μὲν καὶ τοῦτο φοβοῦνται τὸ

ὄνομα καὶ τὸν “Ἀπόλλω,” ὑπὸ ἀπειρίας, ὡς ἔοικεν, ὀνομάτων ὀρθότητος. καὶ γὰρ μεταβάλλοντες σκοποῦνται τὴν

Stephanus page 404, section c, line 8

“Φερσεφόνην,” καὶ δεινὸν αὐτοῖς φαίνεται· τὸ δὲ μηνύει σοφὴν εἶναι τὴν θεόν. ἅτε γὰρ φερομένων τῶν πραγμάτων τὸ ἐφαπτόμενον καὶ ἐπαφῶν καὶ δυνάμενον ἐπακολουθεῖν σοφία ἂν εἴη. “Φερέπαφα” οὖν διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν <ἐπαφήν> τοῦ <φερομένου> ἢ θεὸς ἂν ὀρθῶς καλοῖτο, ἢ τοιοῦτόν τι - δι’ ὅπερ καὶ σύνεστιν αὐτῇ ὁ Αἰδης σοφὸς ὢν, διότι τοιαύτη ἐστίν - νῦν δὲ αὐτῆς ἐκκλίνουσι τὸ ὄνομα εὐστομίαν περὶ πλείονος ποιούμενοι τῆς ἀληθείας, ὥστε “Φερρέφατταν” αὐτὴν καλεῖν. ταῦτόν δὲ καὶ περὶ τὸν Ἀπόλλω, ὅπερ λέγω, πολλοὶ πεφόβηται περὶ τὸ ὄνομα τοῦ

Stephanus page 404, section e, line 2

θεοῦ, ὥς τι δεινὸν μηνύοντος· ἢ οὐκ ἤσθησαι;

{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν, καὶ ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Τὸ δέ γ’ ἐστίν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, κάλλιστα κείμενον πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ.

{EPM.} Πῶς δὴ;

{ΣΩ.} Ἐγὼ πειράσομαι φράσαι ὅ γέ μοι φαίνεται· οὐ γὰρ ἔστιν ὅτι ἂν μᾶλλον ὄνομα ἤρμοσεν ἐν ὃν τέτταρσι δυνάμεσι ταῖς τοῦ θεοῦ, ὥστε πασῶν ἐφάπτεσθαι καὶ δηλοῦν τρόπον τινὰ μουσικὴν τε καὶ μαντικὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ τοξικὴν.

{EPM.} Λέγε δὴ· ἄτοπον γὰρ τί μοι λέγεις τὸ ὄνομα

Stephanus page 405, section a, line 5

εἶναι.

{ΣΩ.} Εὐάρμοστον μὲν οὖν, ἅτε μουσικοῦ ὄντος τοῦ θεοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ κάθαρσις καὶ οἱ καθαρμοὶ καὶ κατὰ τὴν ἰατρικὴν καὶ κατὰ τὴν μαντικὴν καὶ αἱ τοῖς ἰατροῖς φαρμάκοις καὶ αἱ τοῖς μαντικοῖς περιθειώσεις τε καὶ τὰ λουτρὰ τὰ ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ αἱ περιρράνσεις, πάντα ἐν τι ταῦτα δύναται ἂν, καθαρὸν παρέχειν τὸν ἄνθρωπον καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν· ἢ οὐ;

{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ καθαίρων θεὸς καὶ ὁ ἀπολούων τε καὶ

Stephanus page 405, section b, line 7

ἀπολύων τῶν τοιούτων κακῶν οὗτος ἂν εἴη;

{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Κατὰ μὲν τοίνυν τὰς ἀπολύσεις τε καὶ ἀπολούσεις, ὡς ἱατρὸς ὢν τῶν τοιούτων, “Ἀπολούων” ἂν ὀρθῶς καλοῖτο· κατὰ δὲ τὴν μαντικὴν καὶ τὸ ἀληθές τε καὶ τὸ ἀπλοῦν - ταῦτόν γάρ ἐστιν - ὥσπερ οὖν οἱ Θετταλοὶ καλοῦσιν αὐτόν,

ὀρθότατ' ἂν καλοῖτο· “Ἄπλουν” γάρ φασι πάντες Θετταλοὶ
τοῦτον τὸν θεόν. διὰ δὲ τὸ αἰεὶ βολῶν ἐγκρατὴς εἶναι τοξικῇ
“Ἀειβάλλων” ἐστίν. κατὰ δὲ τὴν μουσικὴν δεῖ ὑπολαβεῖν
[ὥσπερ τὸν ἀκόλουθόν τε καὶ τὴν ἄκοιτιν] ὅτι τὸ ἄλφα σημαίνει

Stephanus page 405, section c, line 8

πολλαχοῦ τὸ <όμοῦ>, καὶ ἐνταῦθα τὴν <όμοῦ πόλησιν> καὶ
περὶ τὸν οὐρανόν, οὓς δὴ “πόλους” καλοῦσιν, καὶ [τὴν] περὶ
τὴν ἐν τῇ ᾠδῇ ἀρμονίαν, ἣ δὴ συμφωνία καλεῖται, ὅτι ταῦτα
πάντα, ὥς φασι οἱ κομψοὶ περὶ μουσικὴν καὶ ἀστρονομίαν,
ἀρμονία τινὶ <πολεῖ ἅμα> πάντα· ἐπιστατεῖ δὲ οὗτος ὁ θεὸς
τῇ ἀρμονίᾳ <όμοπολῶν> αὐτὰ πάντα καὶ κατὰ θεοὺς καὶ κατ'
ἀνθρώπους· ὥσπερ οὖν τὸν <όμο>κέλευθον καὶ <όμό>κοιτιν
“ἀκόλουθον” καὶ “ἄκοιτιν” ἐκαλέσαμεν, μεταβαλόντες
ἀντὶ τοῦ “όμο-” “ἄ-,” οὕτω καὶ “Ἀπόλλωνα” ἐκαλέσαμεν
ὅς ἦν “Ομοπολῶν,” ἕτερον λάβδα ἐμβαλόντες, ὅτι ὁμώ-

Stephanus page 405, section e, line 2

νυμον ἐγίγνετο τῷ χαλεπῷ ὀνόματι. ὅπερ καὶ νῦν ὑπο-
πεύοντές τινες διὰ τὸ μὴ ὀρθῶς σκοπεῖσθαι τὴν δύναμιν
τοῦ ὀνόματος φοβοῦνται αὐτὸ ὡς σημαῖνον φθοράν τινα· τὸ
δὲ [πολύ], ὥσπερ ἄρτι ἐλέγετο, πασῶν ἐφαπτόμενον κεῖται
τῶν τοῦ θεοῦ δυνάμεων, <ἀπλοῦ, αἰεὶ βάλλοντος, ἀπο-
λούοντος, ὁμοπολοῦντος>. τὰς δὲ “Μούσας” τε καὶ
ὅλως τὴν μουσικὴν ἀπὸ τοῦ <μῶσθαι>, ὡς ἔοικεν, καὶ τῆς
ζητήσεως τε καὶ φιλοσοφίας τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπωνόμασεν.
Λητῶ δὲ ἀπὸ τῆς πραότητος τῆς θεοῦ, κατὰ τὸ <ἐθελήμονα>
εἶναι ὣν ἂν τις δέηται. ἴσως δὲ ὡς οἱ ξένοι καλοῦσιν -

Stephanus page 406, section a, line 8

πολλοὶ γὰρ “Ληθῶ” καλοῦσιν - ἔοικεν οὖν πρὸς τὸ μὴ
τραχὺ τοῦ <ἦθους> ἀλλ' ἡμερόν τε καὶ <λεῖον> “Ληθῶ”
κεκληῖσθαι ὑπὸ τῶν τοῦτο καλούντων. “Ἄρτεμις” δὲ <διὰ>
τὸ <ἀρτεμές> φαίνεται καὶ τὸ κόσμιον, διὰ τὴν τῆς παρθενίας
ἐπιθυμίαν· ἴσως δὲ <ἀρετῆς ἱστορία> τὴν θεὸν ἐκάλεσεν ὁ
καλέσας, τάχα δ' ἂν καὶ ὡς τὸν <ἄροτον μισησάσης> τὸν
ἀνδρὸς ἐν γυναικί· ἢ διὰ τούτων τι ἢ διὰ πάντα ταῦτα τὸ
ὄνομα τοῦτο ὁ τιθέμενος ἔθετο τῇ θεῷ.

{ΕΡΜ.} Τί δὲ ὁ “Διόνυσός” τε καὶ ἡ “Ἀφροδίτη”;

{ΣΩ.} Μεγάλα, ὦ παῖ Ἰππονίκου, ἐρωτᾷς. ἀλλὰ ἔστι

Stephanus page 406, section b, line 9

γὰρ καὶ σπουδαίως εἰρημένος ὁ τρόπος τῶν ὀνομάτων τούτοις
τοῖς θεοῖς καὶ παιδικῶς. τὸν μὲν οὖν σπουδαῖον ἄλλους
τινὰς ἐρώτα, τὸν δὲ παιδικὸν οὐδὲν κωλύει διελθεῖν· φιλο-
παίσμονες γὰρ καὶ οἱ θεοί. ὃ τε γὰρ Διόνυσος εἶη ἂν

ὁ <διδούς> τὸν <οῖνον> “Διδοίνυσος” ἐν παιδιᾷ καλούμενος,
οῖνος δ', ὅτι <οῖεσθαι νοῦν> ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόντων τοὺς
πολλοὺς οὐκ ἔχοντας, “οἰόνους” δικαιοτάτ' ἂν καλούμενος.
περὶ δὲ Ἀφροδίτης οὐκ ἄξιον Ἡσιόδῳ ἀντιλέγειν, ἀλλὰ
συγχωρεῖν ὅτι διὰ τὴν <ἐκ> τοῦ <ἀφροῦ> γένεσιν “Ἀφροδίτη”
ἐκλήθη.

Stephanus page 406, section d, line 3

{EPM.} Ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀθηνᾶς Ἀθηναῖός γ' ὦν, ὦ Σώ-
κρατες, ἐπιλήση, οὐδ' Ἡφαίστου τε καὶ Ἄρεως.
{ΣΩ.} Οὐδὲ εἰκός γε.
{EPM.} Οὐ γάρ.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μὲν ἕτερον ὄνομα αὐτῆς οὐ χαλεπὸν
εἰπεῖν δι' ὃ κεῖται.
{EPM.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} “Παλλάδα” που αὐτὴν καλοῦμεν.
{EPM.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν τοίνυν ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ὀρχήσεως

Stephanus page 406, section e, line 1

ἡγούμενοι τεθῆναι ὀρθῶς ἂν, ὥς ἐγῶμαι, ἡγοίμεθα· τὸ γάρ
που ἢ αὐτὸν ἢ τι ἄλλο μετεωρίζειν ἢ ἀπὸ τῆς γῆς ἢ ἐν ταῖς
χερσὶν “πάλλειν” τε καὶ “πάλλεσθαι” καὶ ὀρχεῖν καὶ
ὀρχεῖσθαι καλοῦμεν.
{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} “Παλλάδα” μὲν τοίνυν ταύτη.
{EPM.} Καὶ ὀρθῶς γε. ἀλλὰ δὴ τὸ ἕτερον πῶς λέγεις;
{ΣΩ.} Τὸ τῆς Ἀθηνᾶς;
{EPM.} Ναί.
{ΣΩ.} Τοῦτο ἐμβριθέστερον, ὦ φίλε. εἰκότα δὴ καὶ οἱ

Stephanus page 407, section a, line 9

παλαιοὶ τὴν Ἀθηνᾶν νομίζουσιν ὥσπερ οἱ νῦν περὶ Ὅμηρον
δεινοί. καὶ γὰρ τούτων οἱ πολλοὶ ἐξηγούμενοι τὸν ποιητὴν
φασὶ τὴν Ἀθηνᾶν αὐτὸν νοῦν τε καὶ διάνοιαν πεποιηκέναι,
καὶ ὁ τὰ ὀνόματα ποιῶν ἔοικε τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῆς δια-
νοεῖσθαι, ἔτι δὲ μειζόνως λέγων θεοῦ νόησιν ὥσπερ εἰ λέγει
ὅτι “ἄ θεονόα” ἐστὶν αὕτη, τῷ ἄλφα ξενικῶς ἀντὶ τοῦ ἦτα
χρησάμενος καὶ τὸ ἰῶτα καὶ τὸ σῖγμα ἀφελών. ἴσως δὲ
οὐδὲ ταύτη, ἀλλ' ὥς τὰ θεῖα νοούσης αὐτῆς διαφερόντως τῶν
ἄλλων “Θεονόην” ἐκάλεσεν. οὐδὲν δὲ ἀπέχει καὶ τὴν ἐν

Stephanus page 407, section b, line 9

τῷ ἦθει νόησιν ὥς οὕσαν τὴν θεὸν ταύτην “Ἡθονόην” μὲν
βούλεσθαι προσεῖπεῖν· παραγαγὼν δὲ ἢ αὐτὸς ἢ τινες ὕστερον

ἐπὶ τὸ κάλλιον ὡς ὦντο, “Ἀθηνάαν” ἐκάλεσαν.
 {EPM.} Τί δὲ δὴ τὸν Ἥφαιστον, πῇ λέγεις;
 {ΣΩ.} Ἦ τὸν γενναῖον τὸν “φάεος ἱστορα” ἐρωτᾷς;
 {EPM.} Ἦοικα.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν οὗτος μὲν παντὶ δῆλος “Φαῖστος” ὢν, τὸ
 ἦτα προσελκυσάμενος;
 {EPM.} Κινδυνεύει, ἐὰν μὴ πῇ σοι, ὡς ἔοικεν, ἔτι ἄλλη δόξη.
 {ΣΩ.} Ἀλλ' ἵνα μὴ δόξη, τὸν Ἄρη ἐρώτα.

Stephanus page 407, section c, line 10

{EPM.} Ἐρωτῶ.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν, εἰ μὲν βούλει, κατὰ τὸ <ἄρρεν> τε καὶ κατὰ
 τὸ ἀνδρεῖον “Ἄρης” ἂν εἴη· εἰ δ' αὖ κατὰ τὸ σκληρόν τε
 καὶ ἀμετάστροφον, ὃ δὴ “ἄρρατον” καλεῖται, καὶ ταύτῃ ἂν
 πανταχῇ πολεμικῶ θεῶν πρέποι “Ἄρη” καλεῖσθαι.
 {EPM.} Πάνυ μὲν οὖν.
 {ΣΩ.} Ἐκ μὲν οὖν τῶν θεῶν πρὸς θεῶν ἀπαλλαγῶμεν, ὡς
 ἐγὼ δέδοικα περὶ αὐτῶν διαλέγεσθαι· περὶ δὲ ἄλλων <ῶν>
 τινων βούλει πρόβαλλέ μοι, “ὄφρα ἴδῃαι οἶοι” Εὐθύφρωνος
 “ἵπποι.”

Stephanus page 407, section e, line 1

{EPM.} Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα, ἔτι γε ἐν ἐρόμενός σε περὶ
 Ἑρμοῦ, ἐπειδὴ με καὶ οὐ φησιν Κρατύλος Ἑρμογένῃ εἶναι.
 πειρώμεθα οὖν τὸν “Ἑρμῆν” σκέψασθαι τί καὶ νοεῖ τὸ
 ὄνομα, ἵνα καὶ εἰδῶμεν εἰ τί ὅδε λέγει.
 {ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἔοικε περὶ λόγον τι εἶναι ὁ
 “Ἑρμῆς,” καὶ τὸ <ἐρμηνέα> εἶναι καὶ τὸ ἄγγελον καὶ τὸ
 κλοπικόν τε καὶ τὸ ἀπατηλὸν ἐν λόγοις καὶ τὸ ἀγοραστικόν,
 περὶ λόγου δύναμιν ἐστὶν πᾶσα αὕτη ἡ πραγματεία· ὅπερ
 οὖν καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, τὸ “εἶρειν” λόγου χρεία
 ἐστί, τὸ δέ, οἶον καὶ Ὅμηρος πολλαχοῦ λέγει, “ἐμήσατό”

Stephanus page 408, section a, line 5

φησιν, τοῦτο δὲ μηχανήσασθαι ἐστίν. ἐξ ἀμφοτέρων οὖν
 τούτων τὸν τὸ λέγειν τε καὶ τὸν λόγον μισάμενον - τὸ δὲ
 λέγειν δὴ ἐστὶν <εἶρειν> - τοῦτον τὸν θεὸν ὥσπερ ἐπιτάττει
 ἡμῖν ὁ νομοθέτης· “ὦ ἄνθρωποι, ὅς τὸ <εἶρειν ἐμήσατο>,
 δικαίως ἂν καλοῖτο ὑπὸ ὑμῶν <Εἰρέμης>”· νῦν δὲ ἡμεῖς,
 ὡς οἰόμεθα, καλλωπίζοντες τὸ ὄνομα “Ἑρμῆν” καλοῦμεν.
 [καὶ ἢ γε Ἴρις ἀπὸ τοῦ <εἶρειν> ἔοικεν κεκλημένη, ὅτι
 ἄγγελος ἦν.]

{EPM.} Νῆ τὸν Δία, εὖ ἄρα μοι δοκεῖ Κρατύλος λέγειν τὸ
 ἐμὲ μὴ εἶναι Ἑρμογένῃ· οὐκ οὐκ εὐμήχανός γέ εἰμι λόγου.

Stephanus page 408, section b, line 8

{ΣΩ.} Καὶ τό γε τὸν Πᾶνα τοῦ Ἑρμοῦ εἶναι ὑὸν διφυῆ
ἔχει τὸ εἰκός, ὧ ἐταῖρε.

{ΕΡΜ.} Πῶς δῆ;

{ΣΩ.} Οἶσθα ὅτι ὁ λόγος τὸ πᾶν σημαίνει καὶ κυκλεῖ καὶ
πολεῖ αἰεὶ, καὶ ἔστι διπλοῦς, ἀληθῆς τε καὶ ψευδής.

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μὲν ἀληθές αὐτοῦ λεῖον καὶ θεῖον καὶ
ἄνω οἰκοῦν ἐν τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ ψευδὸς κάτω ἐν τοῖς πολλοῖς
τῶν ἀνθρώπων καὶ τραχὺ καὶ τραγικόν· ἐνταῦθα γὰρ πλεῖστοι
οἱ μῦθοί τε καὶ τὰ ψεύδη ἐστίν, περὶ τὸν τραγικὸν βίον.

Stephanus page 408, section c, line 9

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ὅρθως ἄρ' <ἄν> ὁ <πᾶν> μηνύων καὶ <αἰεὶ πολλῶν>
“Πᾶν αἰπόλος” εἶη, διφυῆς Ἑρμοῦ ὑός, τὰ μὲν ἄνωθεν
λεῖος, τὰ δὲ κάτωθεν τραχὺς καὶ τραγοειδής. καὶ ἔστιν
ἥτοι λόγος ἢ λόγου ἀδελφός ὁ Πάν, εἴπερ Ἑρμοῦ ὑός
ἐστίν· ἀδελφῶ δὲ εἰκέναι ἀδελφὸν οὐδὲν θαυμαστόν. ἀλλ'
ὅπερ ἐγὼ ἔλεγον, ὧ μακάριε, ἀπαλλαγῶμεν ἐκ τῶν θεῶν.

{ΕΡΜ.} Τῶν γε τοιούτων, ὧ Σώκρατες, εἰ βούλει. περὶ
τῶν τοιῶνδε δὲ τί σε κωλύει διελθεῖν, οἷον ἡλίου τε καὶ
σελήνης καὶ ἄστρων καὶ γῆς καὶ αἰθέρος καὶ ἀέρος καὶ πυρός

Stephanus page 408, section e, line 1

καὶ ὕδατος καὶ ὥρων καὶ ἐνιαυτοῦ;

{ΣΩ.} Συχνὰ μὲν μοι προστάτεις, ὅμως δέ, εἴπερ σοι
κεχαρισμένον ἔσται, ἐθέλω.

{ΕΡΜ.} Καὶ μὴν χαριῇ.

{ΣΩ.} Τί δῆ οὖν πρῶτον βούλει; ἢ ὥσπερ εἶπες τὸν
ἡλίον διέλθωμεν;

{ΕΡΜ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἦοικε τοῖνυν κατάδηλον γενόμενον ἂν μᾶλλον εἰ
τῷ Δωρικῷ τις ὀνόματι χρῶτο - “ἄλιον” γὰρ καλοῦσιν οἱ
Δωριῆς - “ἄλιος” οὖν εἶη μὲν ἂν κατὰ τὸ <ἀλίζειν> εἰς

Stephanus page 409, section a, line 3

ταὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ἐπειδὴν ἀνατείλῃ, εἶη δ' ἂν καὶ τῷ περὶ
τὴν γῆν αἰεὶ <εἰλεῖν ἰών>, εἰκοί δ' ἂν καὶ ὅτι ποικίλλει ἰὼν τὰ
γινόμενα ἐκ τῆς γῆς· τὸ δὲ ποικίλλειν καὶ <αἰολεῖν> ταυτόν.

{ΕΡΜ.} Τί δὲ ἡ “σελήνη”;

{ΣΩ.} Τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα φαίνεται τὸν Ἀναξαγόραν πιέζειν.

{ΕΡΜ.} Τί δῆ;

{ΣΩ.} Ἦοικε δηλοῦντι παλαιότερον ὃ ἐκεῖνος νεωστὶ ἔλεγεν,
ὅτι ἡ σελήνη ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς.

{ΕΡΜ.} Πῶς δῆ;

{ΣΩ.} Τὸ μὲν που “σέλας” καὶ τὸ “φῶς” ταυτόν.

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Νέον δέ που καὶ ἔνον αἰεὶ ἐστὶ περὶ τὴν σελήνην τοῦτο τὸ φῶς, εἴπερ ἀληθῆ οἱ Ἀναξαγόρειοι λέγουσιν· κύκλω γάρ που αἰεὶ αὐτὴν περιῶν νέον αἰεὶ ἐπιβάλλει, ἔνον δὲ ὑπάρχει τὸ τοῦ προτέρου μηνός.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} “Σελαναίαν” δέ γε καλοῦσιν αὐτὴν πολλοί.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} “Ὅτι δὲ <σέλας νέον> καὶ <ένον> ἔχει <αἰεὶ>,” “Σελαενο-νεοαἰα” μὲν δικαιοτάτ' ἂν [τῶν] ὀνομάτων καλοῖτο, συγκε-

κροτημένον δὲ “Σελαναία” κέκληται.

{EPM.} Διθυραμβῶδές γε τοῦτο τοῦνομα, ὦ Σώκρατες. ἀλλὰ τὸν μῆνα καὶ τὰ ἄστρα πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ὁ μὲν “μείς” ἀπὸ τοῦ <μειοῦσθαι> εἶη ἂν “μείης” ὀρθῶς κεκλημένος, τὰ δ' “ἄστρα” ἔοικε τῆς <ἀστραπῆς> ἐπωνυμίαν ἔχειν. ἡ δὲ “ἀστραπή,” ὅτι τὰ <ᾧπα ἀνα-στρέφει>,” “ἀναστρωπή” ἂν εἶη, νῦν δὲ “ἀστραπή” καλ-λωπισθεῖσα κέκληται.

{EPM.} Τί δὲ τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ;

{ΣΩ.} Τὸ “πῦρ” ἀπορῶ· καὶ κινδυνεύει ἥτοι ἢ τοῦ Εὐθύ-

φρονός με μοῦσα ἐπιλελοιπέναι, ἢ τοῦτό τι παγχάλεπον εἶναι. σκέψαι οὖν ἦν εἰσάγω μηχανὴν ἐπὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἃ ἂν ἀπορῶ.

{EPM.} Τίνα δὴ;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοὶ ἔρῶ. ἀπόκριναι γάρ μοι· ἔχοις ἂν εἰπεῖν πῦρ κατὰ τίνα τρόπον καλεῖται;

{EPM.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Σκέψαι δὴ ὁ ἐγὼ ὑποπτεύω περὶ αὐτοῦ. ἐννοῶ γάρ ὅτι πολλὰ οἱ Ἕλληνες ὀνόματα ἄλλως τε καὶ οἱ ὑπὸ τοῖς βαρβάροις οἰκοῦντες παρὰ τῶν βαρβάρων εἰλήφασιν.

{EPM.} Τί οὖν δὴ;

{ΣΩ.} Εἴ τις ζητοῖ ταῦτα κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν φωνὴν ὡς εἰκότως κεῖται, ἀλλὰ μὴ κατ' ἐκείνην ἐξ ἧς τὸ ὄνομα τυγχάνει ὄν, οἶσθα ὅτι ἀποροῖ ἂν.

{EPM.} Εἰκότως γε.

{ΣΩ.} Ὅρα τοίνυν καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ “πῦρ” μὴ τι βαρβαρικὸν ἦ. τοῦτο γὰρ οὔτε ῥάδιον προσάψαι ἐστὶν Ἑλληνικῇ φωνῇ, φανοί τ' εἰσὶν οὕτως αὐτὸ καλοῦντες

Φρύγες σμικρόν τι παρακλίνοντες· καὶ τό γε “ὔδωρ” καὶ τὰς “κύνας” καὶ ἄλλα πολλά.

Stephanus page 410, section a, line 6

{EPM.} Ἦστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Οὐ τοίνυν δεῖ ταῦτα προσβιάζεσθαι, ἐπεὶ ἔχοι γ' ἄν τις εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. τὸ μὲν οὖν πῦρ καὶ τὸ ὔδωρ ταύτη ἀπωθοῦμαι· ὁ δὲ δὴ ἀήρ ἄρά γε, ὦ Ἑρμόγενης, ὅτι <αἶρει> τὰ ἀπὸ τῆς γῆς, “ἀήρ” κέκληται; ἢ ὅτι <αἰεῖ>; ἢ ὅτι πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ γίγνεται ῥέοντος; οἱ γὰρ ποιηταὶ πού τὰ πνεύματα “ἀήτας” καλοῦσιν· ἴσως οὖν λέγει, ὥσπερ ἂν εἰ εἴποι <πνευματόρρουν>, “ἀητόρρουν” [ὅθεν δὴ βούλεται αὐτὸν οὕτως εἰπεῖν, ὅτι ἐστὶν ἀήρ]. τὸν δὲ αἰθέρα τῇδέ πη ὑπολαμβάνω, ὅτι <αἰεῖ θεῖ> περὶ τὸν <ἄερα> ῥέων “ἰεῖθερ” δικαίως

Stephanus page 410, section b, line 8

ἂν καλοῖτο. γῇ δὲ μᾶλλον σημαίνει ὁ βούλεται ἐάν τις “γαῖαν” ὀνομάσῃ· γαῖα γὰρ <γεννήτειρα> ἂν εἴη ὀρθῶς κεκλημένη, ὥς φησιν Ὅμηρος· τὸ γὰρ “γεγάασιν” γεγεννησθαι λέγει. εἶεν· τί οὖν ἡμῖν ἦν τὸ μετὰ τοῦτο;

{EPM.} Ὡραι, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐνιαυτὸς καὶ ἔτος.

{ΣΩ.} Αἱ μὲν δὴ ὥραι Ἀττικιστὶ ὡς τὸ παλαιὸν ῥητέον, εἵπερ βούλει τὸ εἰκὸς εἰδέναι· 8HOPAI γὰρ εἰσι διὰ τὸ

ὀρίζειν χειμῶνάς τε καὶ θέρη καὶ πνεύματα καὶ τοὺς καρπούς τοὺς ἐκ τῆς γῆς· ὀρίζουσai δὲ δικαίως ἂν “ὄραι” καλοῖντο.

Stephanus page 410, section d, line 1

ἐνιαυτὸς δὲ καὶ ἔτος κινδυνεύει ἓν τι εἶναι. τὸ γὰρ τὰ φυόμενα καὶ τὰ γιγνόμενα ἐν μέρει ἕκαστον προάγον εἰς φῶς καὶ αὐτὸ ἐν αὐτῷ ἐξετάζον, τοῦτο, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα δίχα διηρημένον οἱ μὲν Ζῆνα, οἱ δὲ Δία ἐκάλουν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα οἱ μὲν “ἐνιαυτόν,” ὅτι <ἐν ἑαυτῷ>, οἱ δὲ “ἔτος,” ὅτι <ἐτάζει>· ὁ δὲ ὅλος λόγος ἐστὶν τὸ “ἐν ἑαυτῷ ἐτάζον” τοῦτο προσαγορεύεσθαι ἐν ὃν δίχα, ὥστε δύο ὀνόματα γεγονέναι, “ἐνιαυτόν” τε καὶ “ἔτος,” ἐξ ἐνὸς λόγου.

{EPM.} Ἀλλὰ δῆτα, ὦ Σώκρατες, πολὺ ἐπιδίδως.

Stephanus page 410, section e, line 3

{ΣΩ.} Πόρρω ἤδη οἶμαι φαίνομαι σοφίας ἐλαύνειν.

{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τάχα μᾶλλον φήσεις.

{EPM.} Ἀλλὰ μετὰ τοῦτο τὸ εἶδος ἔγωγε ἡδέως ἂν θεασαίμην ταῦτα τὰ καλὰ ὀνόματα τίνι ποτὲ ὀρθότητι κεῖται, τὰ περὶ τὴν ἀρετήν, οἷον “φρόνησίς” τε καὶ

“σύνεσις” καὶ “δικαιοσύνη” καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα πάντα.

{ΣΩ.} Ἐγείρεις μὲν, ὦ ἑταῖρε, οὐ φαῦλον γένος ὀνομάτων· ὅμως δὲ ἐπειδὴ περ τὴν λεοντὴν ἐνδέδουκα, οὐκ ἀποδεικναιτέον ἀλλ’ ἐπισκεπτέον, ὥς ἔοικε, φρόνησιν καὶ σύνεσιν καὶ

Stephanus page 411, section a, line 8

γνώμην καὶ ἐπιστήμην καὶ τᾶλλα δὴ ἅ φῆς πάντα ταῦτα τὰ καλὰ ὀνόματα.

{ΕΡΜ.} Πάνυ μὲν οὖν οὐ δεῖ ἡμᾶς προαποστῆναι.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν, νῆ τὸν κύνα, δοκῶ γέ μοι οὐ κακῶς μαντεύεσθαι, ὃ καὶ νυνδὴ ἐνενόησα, ὅτι οἱ πάνυ παλαιοὶ ἄνθρωποι οἱ τιθέμενοι τὰ ὀνόματα παντὸς μᾶλλον, ὥσπερ καὶ τῶν νῦν οἱ πολλοὶ τῶν σοφῶν ὑπὸ τοῦ πυκνὰ περιστρέφεσθαι ζητοῦντες ὅπῃ ἔχει τὰ ὄντα εἰλιγγιῶσιν, κᾶπειτα αὐτοῖς φαίνεται περιφέρεσθαι τὰ πράγματα καὶ πάντως φέρεσθαι. αἰτιῶνται δὴ οὐ τὸ ἔνδον τὸ παρὰ σφίσιν πάθος

Stephanus page 411, section c, line 2

αἴτιον εἶναι ταύτης τῆς δόξης, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ πράγματα οὕτω πεφυκέναι, οὐδὲν αὐτῶν μόνιμον εἶναι οὐδὲ βέβαιον, ἀλλὰ ῥεῖν καὶ φέρεσθαι καὶ μεστὰ εἶναι πάσης φορᾶς καὶ γενέσεως ἀεὶ. λέγω δὴ ἐννοήσας πρὸς πάντα τὰ νυνδὴ ὀνόματα.

{ΕΡΜ.} Πῶς δὴ τοῦτο, ὦ Σώκратες;

{ΣΩ.} Οὐ κατενόησας ἴσως τὰ ἄρτι λεγόμενα ὅτι παντάπασιν ὥς φερομένοις τε καὶ ῥέουσι καὶ γιγνομένοις τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα ἐπίκειται.

{ΕΡΜ.} Οὐ πάνυ ἐνεθυμήθην.

Stephanus page 411, section d, line 1

{ΣΩ.} Καὶ μὴν πρῶτον μὲν τοῦτο ὃ πρῶτον εἵπομεν παντάπασιν ὥς ἐπὶ τοιούτων ἐστίν.

{ΕΡΜ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ἡ “φρόνησις”· <φορᾶς> γάρ ἐστι καὶ <ῥοῦ νόησις>. εἶη δ’ ἂν καὶ <ὄνησιν> ὑπολαβεῖν <φορᾶς>. ἀλλ’ οὖν περὶ γε τὸ φέρεσθαί ἐστιν. εἰ δὲ βούλει, ἡ “γνώμη” παντάπασιν δηλοῖ <γονῆς> σκέψιν καὶ <νώμησιν>. τὸ γὰρ “νωμᾶν” καὶ τὸ “σκοπεῖν” ταυτόν. εἰ δὲ βούλει, αὐτὸ ἡ “νόησις” τοῦ <νέου> ἐστὶν <έσις>, τὸ δὲ νέα εἶναι τὰ ὄντα σημαίνει γιγνόμενα ἀεὶ εἶναι· τούτου οὖν ἐφίεσθαι τὴν ψυχὴν μηνύει

Stephanus page 411, section e, line 2

τὸ ὄνομα ὃ θέμενος τὴν “νεόεσιν.” οὐ γὰρ “νόησις” τὸ ἀρχαῖον ἐκαλεῖτο, ἀλλ’ ἀντὶ τοῦ ἦτα εἰ ἔδει λέγειν δύο, “νοέεσιν.” “σωφροσύνη” δὲ <σωτηρία> οὗ νυνδὴ ἐσκέμμεθα, <φρονήσεως>. καὶ μὴν ἡ γε ἐπιστήμη μηνύει ὥς

φερομένοις τοῖς πράγμασιν <ἐπομένης> τῆς ψυχῆς τῆς ἀξίας λόγου, καὶ οὔτε ἀπολειπομένης οὔτε προθεούσης· διὸ δὴ ἐμβάλλοντας δεῖ τὸ εἶ “ἐπεϊστήμην” αὐτὴν ὀνομάζειν. “σύνεσις” δ' αὖ οὕτω μὲν δόξειεν ἂν ὥσπερ συλλογισμὸς εἶναι, ὅταν δὲ συνιέναι λέγῃ, ταὐτὸν παντάπασιν τῷ ἐπίστασθαι συμβαίνει λεγόμενον· συμπορεύεσθαι γὰρ λέγει

Stephanus page 412, section b, line 1

τὴν ψυχὴν τοῖς πράγμασι τὸ “συνιέναι.” ἀλλὰ μὴν ἢ γε “σοφία” φορᾶς ἐφάπτεσθαι σημαίνει. σκοτωδέστερον δὲ τοῦτο καὶ ξενικώτερον· ἀλλὰ δεῖ ἐκ τῶν ποιητῶν ἀναμιμνήσκεσθαι ὅτι πολλαχοῦ λέγουσιν περὶ ὅτου ἂν τύχωσιν τῶν ἀρχομένων ταχὺ προῖέναι “ἐσύθη” φασίν. Λακωνικῶ δὲ ἀνδρὶ τῶν εὐδοκίμων καὶ ὄνομα ἦν “Σοῦς”· τὴν γὰρ ταχεῖαν ὁρμὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦτο καλοῦσιν. ταύτης οὖν τῆς φορᾶς <ἐπαφὴν> σημαίνει ἢ σοφία, ὡς φερομένων τῶν ὄντων. καὶ μὴν τό γε “ἀγαθόν,” τοῦτο τῆς φύσεως πάσης τῷ <ἀγαστῶ> βούλεται τὸ ὄνομα ἐπικεῖσθαι. ἐπειδὴ γὰρ πορεύ-

Stephanus page 412, section c, line 3

εται τὰ ὄντα, ἓν μὲν ἄρ' αὐτοῖς τάχος, ἓν δὲ βραδυτής. ἔστιν οὖν οὐ πᾶν τὸ ταχὺ ἀλλὰ τὸ αὐτοῦ ἀγαστόν. τοῦ <θοοῦ> δὴ τῷ <ἀγαστῶ> αὕτη ἢ ἐπωνυμία ἐστίν, “τᾶγαθόν.” “Δικαιοσύνη” δέ, ὅτι μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ <δικαίου> συνέσει τοῦτο κεῖται τὸ ὄνομα, ῥᾶδιον συμβαλεῖν· αὐτὸ δὲ τὸ “δίκαιον” χαλεπόν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἔοικε μέχρι μὲν τοῦ ὁμολογεῖσθαι παρὰ πολλῶν, ἔπειτα δὲ ἀμφισβητεῖσθαι. ὅσοι γὰρ ἡγοῦνται τὸ πᾶν εἶναι ἐν πορείᾳ, τὸ μὲν πολὺ αὐτοῦ ὑπολαμβάνουσιν τοιοῦτόν τι εἶναι οἷον οὐδὲν ἄλλο ἢ χωρεῖν, διὰ δὲ τούτου παντὸς εἶναί τι διεξιόν, δι' οὗ πάντα τὰ γινόμενα γίνεσθαι·

Stephanus page 412, section d, line 5

εἶναι δὲ τάχιστον τοῦτο καὶ λεπτότατον. οὐ γὰρ ἂν δύνασθαι ἄλλως διὰ τοῦ ὄντος ἰέναι παντός, εἰ μὴ λεπτότατόν τε ἦν ὥστε αὐτὸ μηδὲν στέγειν, καὶ τάχιστον ὥστε χρῆσθαι ὥσπερ ἐστῶσι τοῖς ἄλλοις. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπιτροπεύει τὰ ἄλλα πάντα <διαϊόν>, τοῦτο τὸ ὄνομα ἐκλήθη ὀρθῶς “δίκαιον,” εὐστομίας ἕνεκα τὴν τοῦ κάππα δύναμιν προσλαβόν. μέχρι μὲν οὖν ἐνταῦθα, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, παρὰ πολλῶν ὁμολογεῖται τοῦτο εἶναι τὸ δίκαιον· ἐγὼ δέ, ὧ Ἑρμόγενης, ἅτε λιπαρῆς ὢν περὶ αὐτοῦ, ταῦτα μὲν πάντα διαπέπυσμαι ἐν ἀπορρήτοις, ὅτι τοῦτό ἐστι τὸ δίκαιον καὶ τὸ αἴτιον - δι' ὃ

Stephanus page 413, section a, line 4

γὰρ γίγνεται, τοῦτ' ἔστι τὸ αἴτιον - καὶ “Δία” καλεῖν ἔφη τις τοῦτο ὀρθῶς ἔχειν διὰ ταῦτα. ἐπειδὴ δ' ἡρέμα αὐτοῦς

ἐπανερωτῶ ἀκούσας ταῦτα μηδὲν ἤττον· “Τί οὖν ποτ' ἔστιν,
ὦ ἄριστε, δίκαιον, εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει;” δοκῶ τε ἤδη
μακρότερα τοῦ προσήκοντος ἐρωτᾶν καὶ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα
ἄλλεσθαι. ἱκανῶς γὰρ μέ φασι πεπύσθαι [ἀκηκοέναι] καὶ
ἐπιχειροῦσιν, βουλόμενοι ἀποπιμπλάναι με, ἄλλος ἄλλα ἤδη
λέγειν, καὶ οὐκέτι συμφωνοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ τίς φησιν τοῦτο
εἶναι δίκαιον, τὸν ἥλιον· τοῦτον γὰρ μόνον <διαϊόντα> καὶ
<κᾶοντα> ἐπιτροπεύειν τὰ ὄντα. ἐπειδὴν οὖν τῷ λέγω αὐτὸ

Stephanus page 413, section b, line 6

ἄσμενος ὥς καλόν τι ἀκηκοώς, καταγελᾶ μου οὗτος ἀκούσας
καὶ ἐρωτᾷ εἰ οὐδὲν δίκαιον οἶμαι εἶναι ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπει-
δὴν ὁ ἥλιος δύῃ. λιπαροῦντος οὖν ἐμοῦ ὅτι αὐτὸς ἐκεῖνος λέγει
αὐτό, τὸ πῦρ φησιν· τοῦτο δὲ οὐ ῥᾷδιόν ἐστιν εἰδέναι. ὁ δὲ
οὐκ αὐτὸ τὸ πῦρ φησιν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ θερμὸν τὸ ἐν τῷ πυρὶ ἐνόν.
ὁ δὲ τούτων μὲν πάντων καταγελᾶν φησιν, εἶναι δὲ τὸ δίκαιον
ὃ λέγει Ἀναξαγόρας, νοῦν εἶναι τοῦτο· αὐτοκράτορα γὰρ
αὐτὸν ὄντα καὶ οὐδενὶ μεμειγμένον πάντα φησὶν αὐτὸν κοσ-
μεῖν τὰ πράγματα διὰ πάντων ἰόντα. ἐνταῦθα δὴ ἐγώ, ὦ φίλε,
πολὺ ἐν πλείονι ἀπορία εἰμὶ ἢ πρὶν ἐπιχειρῆσαι μανθάνειν

Stephanus page 413, section d, line 1

περὶ τοῦ δικαίου ὅτι ποτ' ἔστιν. ἀλλ' οὖν οὐπὲρ ἔνεκα ἐσκο-
ποῦμεν, τό γε ὄνομα τοῦτο φαίνεται αὐτῷ διὰ ταῦτα κεῖσθαι.
{EPM.} Φαίνη μοι, ὦ Σώκρατες, ταῦτα μὲν ἀκηκοέναι του
καὶ οὐκ αὐτοσχεδιάζειν.

{ΣΩ.} Τί δὲ τᾶλλα;

{EPM.} Οὐ πάνυ.

{ΣΩ.} Ἄκουε δὴ· ἴσως γὰρ ἂν σε καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐξαπατή-
σαιμι ὥς οὐκ ἀκηκοώς λέγω. μετὰ γὰρ δικαιοσύνην τί ἡμῖν
λείπεται; ἀνδρείαν οἶμαι οὐπω διήλθομεν. ἀδικία μὲν γὰρ
δηλὸν ὅτι ἐστὶν ὄντος ἐμπόδισμα τοῦ διαϊόντος, ἀνδρεία δὲ

Stephanus page 413, section e, line 2

σημαίνει ὥς ἐν μάχῃ ἐπονομαζομένης τῆς ἀνδρείας - μάχην
δ' εἶναι ἐν τῷ ὄντι, εἴπερ ῥεῖ, οὐκ ἄλλο τι ἢ τὴν ἐναντίαν

ῥοήν - ἐὰν οὖν τις ἐξέλῃ τὸ δέλτα τοῦ ὀνόματος τῆς ἀνδρείας,
αὐτὸ μηνύει τὸ ἔργον τὸ ὄνομα ἢ “ἀνρεία.” δηλὸν οὖν ὅτι
οὐ πάσῃ ῥοῇ ἢ ἐναντία ῥοῇ ἀνδρεία ἐστίν, ἀλλὰ τῇ παρὰ
τὸ δίκαιον ῥεοῦσῃ· οὐ γὰρ ἂν ἐπηνεῖτο ἢ ἀνδρεία. καὶ τὸ
“ἄρρεν” καὶ ὁ “ἀνὴρ” ἐπὶ παραπλησίῳ τινὶ τούτῳ ἐστί,
τῇ <ἄνω ῥοῇ>. “γυνή” δὲ <γονή> μοι φαίνεται βούλεσθαι
εἶναι. τὸ δὲ “θηλυ” ἀπὸ τῆς <θηλῆς> τι φαίνεται ἐπωνο-

Stephanus page 414, section a, line 5

μάσθαι· ἡ δὲ “θηλή” ἄρα γε, ὦ Ἑρμόγενης, ὅτι <τεθελέναι> ποιεῖ ὥσπερ τὰ ἀρδόμενα;

{EPM.} Ἐοικέν γε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν αὐτό γε τὸ “θάλλειν” τὴν αὐξὴν μοι δοκεῖ ἀπεικάζειν τὴν τῶν νέων, ὅτι ταχεῖα καὶ ἐξαιφνιδία γίγνεται. οἷόν περ οὖν μεμίμηται τῷ ὀνόματι, συναρμόσας ἀπὸ τοῦ <θεῖν> καὶ <ἄλλεσθαι> τὸ ὄνομα. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπισκοπεῖς με ὥσπερ ἐκτὸς δρόμου φερόμενον ἐπειδὴν λείου ἐπιλάβωμαι· ἐπίλοιπα δὲ ἡμῖν ἔτι συχνὰ τῶν δοκούντων σπουδαίων εἶναι.

{EPM.} Ἀληθῆ λέγεις.

Stephanus page 414, section b, line 6

{ΣΩ.} Ὡν γ' ἔστιν ἓν καὶ “τέχνην” ἰδεῖν ὅτι ποτὲ βούλεται εἶναι.

{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦτό γε <ἔξιν νοῦ> σημαίνει, τὸ μὲν ταῦ ἀφελόντι, ἐμβalόντι δὲ οὐ μεταξὺ τοῦ χει καὶ τοῦ νῦ καὶ <τοῦ νῦ καὶ> τοῦ ἦτα;

{EPM.} Καὶ μάλα γε γλίσχρως, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ὡ μακάριε, οὐκ οἶσθ' ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα τεθέντα κατακέχωσται ἤδη ὑπὸ τῶν βουλομένων τραγωδεῖν αὐτά, περιτιθέντων γράμματα καὶ ἐξαιρούντων εὐστομίας ἔνεκα καὶ

Stephanus page 414, section c, line 7

πανταχῇ στρεφόντων, καὶ ὑπὸ καλλωπισμοῦ καὶ ὑπὸ χρόνου. ἐπεὶ ἐν τῷ “κατόπτρῳ” οὐ δοκεῖ [σοι] ἄτοπον εἶναι τὸ ἐμβελῆσθαι τὸ ῥῶ; ἀλλὰ τοιαῦτα οἶμαι ποιοῦσιν οἱ τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζοντες, τὸ δὲ στόμα πλάττοντες, ὥστ' ἐπεμβάλλοντες πολλὰ ἐπὶ τὰ πρῶτα ὀνόματα τελευτῶντες ποιοῦσιν μηδ' ἂν ἓνα ἀνθρώπων συνεῖναι ὅτι ποτὲ βούλεται τὸ ὄνομα· ὥσπερ καὶ τὴν Σφίγγα ἀντὶ “φικὸς” “σφίγγα” καλοῦσιν, καὶ ἄλλα πολλὰ.

{EPM.} Ταῦτα μὲν ἔστιν οὕτως, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Εἰ δ' αὖ τις ἐάσει καὶ ἐντιθέσθαι καὶ ἐξαιρεῖν ἅττ'

Stephanus page 414, section d, line 8

ἂν βούληται τις εἰς τὰ ὀνόματα, πολλὴ εὐπορία ἔσται καὶ πᾶν ἂν παντί τις ὄνομα πράγματι προσαρμόσειεν.

{EPM.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἀληθῆ μέντοι. ἀλλὰ τὸ μέτριον οἶμαι δεῖ φυλάττειν καὶ τὸ εἰκὸς σὲ τὸν σοφὸν ἐπιστάτην.

{EPM.} Βουλοίμην ἄν.

{ΣΩ.} Καὶ ἐγὼ σοι συμβούλομαι, ὦ Ἑρμόγενης. ἀλλὰ μὴ λίαν, ὦ δαιμόνιε, ἀκριβολογοῦ,

”μή μ' ἀπογυιώσης μένεος.”

ἔρχομαι γὰρ ἐπὶ τὴν κορυφὴν ὧν εἰρηκα, ἐπειδὴν μετὰ
τέχνην μηχανὴν ἐπισκεψώμεθα. “μηχανή” γὰρ μοι δοκεῖ
τοῦ <ἄνειν ἐπὶ πολὺ> σημεῖον εἶναι· τὸ γὰρ “μῆκος” πως
τὸ <πολὺ> σημαίνει· ἐξ ἀμφοῖν οὖν τούτοις σύγκειται,
“μήκους” τε καὶ τοῦ “ἄνειν,” τὸ ὄνομα ἢ “μηχανή.”
ἀλλ', ὅπερ νυνδὴ εἶπον, ἐπὶ τὴν κορυφὴν δεῖ τῶν εἰρημένων
ἐλθεῖν· “ἀρετὴ” γὰρ καὶ “κακία” ὅτι βούλεται τὰ ὀνόματα
ζητητέα. τὸ μὲν οὖν ἕτερον οὐπω καθορῶ, τὸ δ' ἕτερον
δοκεῖ μοι κατάδηλον εἶναι. συμφωνεῖ γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν

πᾶσιν. ἅτε γὰρ ἰόντων τῶν πραγμάτων, πᾶν τὸ <κακῶς
ἰόν> “κακία” ἂν εἴη· τοῦτο δὲ ὅταν ἐν ψυχῇ ᾗ, τὸ κακῶς
ιέναι ἐπὶ τὰ πράγματα, μάλιστα τὴν τοῦ ὅλου ἐπωνυμίαν
ἔχει τῆς κακίας. τὸ δὲ κακῶς ιέναι ὅτι ποτ' ἔστιν, δοκεῖ
μοι δηλοῦν καὶ ἐν τῇ “δειλία,” ὃ οὐπω διήλθομεν ἀλλ'
ὑπερέβημεν, δέον αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνδρείαν σκέψασθαι·
δοκοῦμεν δὲ μοι καὶ ἄλλα πολλὰ ὑπερβεβηκέναι. ἢ δ' οὖν
δειλία τῆς ψυχῆς σημαίνει δεσμὸν εἶναι ἰσχυρόν· τὸ γὰρ
“λίαν” ἰσχύς τις ἐστίν. <δεσμὸς> οὖν ὁ <λίαν> καὶ ὁ μέγιστος
τῆς ψυχῆς ἢ δειλία ἂν εἴη· ὥπερ γε καὶ ἡ ἀπορία κακόν,

καὶ πᾶν, ὡς ἔοικεν, ὅτι ἂν ἐμποδῶν ἢ τῷ ιέναι καὶ πορεύεσθαι.
τοῦτ' οὖν φαίνεται τὸ κακῶς ιέναι δηλοῦν, τὸ ἰσχομένως τε
καὶ ἐμποδιζομένως πορεύεσθαι, ὃ δὴ ψυχὴ ὅταν ἔχη, κακία
μεστὴ γίγνεται. εἰ δ' ἐπὶ τοιούτοις ἢ “κακία” ἐστίν
τοῦνομα, τοῦναντίον τούτου ἢ “ἀρετὴ” ἂν εἴη, σημαῖνον πρῶ-
τον μὲν εὐπορίαν, ἔπειτα δὲ λελυμένην τὴν ῥοὴν τῆς ἀγαθῆς
ψυχῆς εἶναι ἀεὶ, ὥστε τὸ <ἀσχέτως> καὶ τὸ <ἀκωλύτως
ἀεὶ ῥέον> ἐπωνυμίαν εἵληφεν, ὡς ἔοικε, τοῦτο τοῦνομα, <ὁ>
ὀρθῶς μὲν ἔχει “ἀειρείτην” καλεῖν, [ἴσως δὲ αἰρετὴν λέγει,
ὡς οὐσης ταύτης τῆς ἕξεως αἰρετωτάτης,] συγκεκριμένη δὲ

καὶ καλεῖται “ἀρετὴ.” καὶ ἴσως με αὐτὴ φήσεις πλάττειν·
ἐγὼ δὲ φημι, εἶπερ ὁ ἔμπροσθεν εἶπον ὀρθῶς ἔχει, ἢ “κακία,”
καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὴν “ἀρετὴν” ὀρθῶς ἔχειν.

{EPM.} Τὸ δὲ δὴ “κακόν,” δι' οὗ πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν
εἰρηκας, τί ἂν νοοῖ τοῦνομα;

{ΣΩ.} Ἀτοπόν τι νῆ Δία ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χαλεπὸν συμ-
βαλεῖν. ἐπάγω οὖν καὶ τοῦτω ἐκείνην τὴν μηχανήν.

{EPM.} Ποίαν ταύτην;

{ΣΩ.} Τὴν τοῦ βαρβαρικοῦ τι καὶ τοῦτο φάναι εἶναι.

{EPM.} Καὶ ἔοικάς γε ὀρθῶς λέγοντι. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ταῦτα

Stephanus page 416, section a, line 8

μὲν ἐῷμεν, τὸ δὲ “καλὸν” καὶ [τὸ] “αἰσχροὺς” πειρώμεθα
ἰδεῖν πῇ εὐλόγως ἔχει.

{ΣΩ.} Τὸ μὲν τοίνυν “αἰσχροὺς” καὶ δὴ κατάδηλόν μοι
φαίνεται ὁ νοεῖ· καὶ τοῦτο γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν ὁμολογεῖται.
τὸ γὰρ ἐμποδίζον καὶ ἴσχον τῆς ῥοῆς τὰ ὄντα λοιδορεῖν μοι
φαίνεται διὰ παντὸς ὅ τὰ ὀνόματα τιθεῖς, καὶ νῦν τῷ <ἀεὶ
ἴσχοντι τὸν ῥοῦν> τοῦτο τὸ ὄνομα ἔθετο <τὸ> “ἀεισχο-
ροῦν”· νῦν δὲ συγκροτήσαντες “αἰσχροὺς” καλοῦσιν.

{EPM.} Τί δὲ τὸ “καλόν”;

{ΣΩ.} Τοῦτο χαλεπώτερον κατανοῆσαι. καίτοι λέγει γε

Stephanus page 416, section b, line 8

αὐτό· ἀρμονία μόνον καὶ μήκει τοῦ οὗ παρῆκται.

{EPM.} Πῶς δὴ;

{ΣΩ.} Τῆς διανοίας τις ἔοικεν ἐπωνυμία εἶναι τοῦτο τὸ
ὄνομα.

{EPM.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Φέρε, τί οἶε σὺ εἶναι τὸ αἷτιον κληθῆναι ἐκάστῳ
τῶν ὄντων; ἄρ' οὐκ ἐκεῖνο τὸ τὰ ὀνόματα θέμενον;

{EPM.} Πάντως που.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν διάνοια ἂν εἴη τοῦτο ἥτοι θεῶν ἢ ἀνθρώπων
ἢ ἀμφοτέρων;

Stephanus page 416, section c, line 6

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ καλέσαν τὰ πράγματα καὶ τὸ καλοῦν
ταυτόν ἐστιν τοῦτο, διάνοια;

{EPM.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὅσα μὲν ἂν νοῦς τε καὶ διάνοια ἐργά-
σεται, ταῦτά ἐστι τὰ ἐπαινετά, ἃ δὲ μή, ψεκτά;

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τὸ οὖν ἱατρικὸν ἱατρικὰ ἐργάζεται καὶ τὸ τεκτονικὸν
τεκτονικά; ἢ πῶς λέγεις;

{EPM.} Οὕτως ἔγωγε.

Stephanus page 416, section d, line 4

{ΣΩ.} Καὶ τὸ καλοῦν ἄρα καλά;

{EPM.} Δεῖ γέ τοι.

{ΣΩ.} Ἔστι δέ γε τοῦτο, ὥς φαμεν, διάνοια;

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ὄρθως ἄρα φρονήσεως αὕτη ἢ ἐπωνυμία ἐστὶν
τὸ “καλόν” τῆς τὰ τοιαῦτα ἀπεργαζομένης, ἃ δὴ καλὰ
φάσκοντες εἶναι ἀσπαζόμεθα.

{EPM.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Τί οὖν ἔτι ἡμῖν λοιπὸν τῶν τοιούτων;

{EPM.} Ταῦτα τὰ περὶ τὸ ἀγαθὸν τε καὶ καλόν, συμ-

Stephanus page 417, section a, line 1

φέροντά τε καὶ λυσιτελοῦντα καὶ ὠφέλιμα καὶ κερδαλέα καὶ τάναντία τούτων.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μὲν “συμφέρον” ἤδη που καὶν σὺ εὖροις ἐκ τῶν πρότερον ἐπισκοπῶν· τῆς γὰρ ἐπιστήμης ἀδελφόν τι φαίνεται. οὐδὲν γὰρ ἄλλο δηλοῖ ἢ τὴν <ἅμα φορὰν> τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν πραγμάτων, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ τοιούτου πραττόμενα “συμφέροντά” τε καὶ “σύμφορα” κεκλήσθαι ἀπὸ τοῦ συμπεριφέρεσθαι ἔοικε, τὸ δέ γε “κερδαλέον” ἀπὸ τοῦ κέρδους. “κέρδος” δὲ νῦν ἀντὶ τοῦ δέλτα ἀποδιδόντι ἐς τὸ ὄνομα δηλοῖ ὃ βούλεται· τὸ γὰρ ἀγαθὸν κατ’ ἄλλον τρόπον

Stephanus page 417, section b, line 3

ὀνομάζει. ὅτι γὰρ <κεράννυται> ἐς πάντα διεξιόν, ταύτην αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἐπονομάζων ἔθετο τοῦνομα· δέλτα <δ’>

ἐνθεῖς ἀντὶ τοῦ νῦν “κέρδος” ἐφθέγγετο.

{EPM.} “Λυσιτελοῦν” δὲ τί δή;

{ΣΩ.} Ἐοικεν, ὦ Ἑρμόγενης, οὐχὶ καθάπερ οἱ κάπηλοι αὐτῷ χρῶνται, ἐὰν τὸ ἀνάλωμα ἀπολύῃ, οὐ ταύτη λέγειν μοι δοκεῖ τὸ “λυσιτελοῦν,” ἀλλ’ ὅτι τάχιστον ὄν τοῦ ὄντος ἵστασθαι οὐκ ἔα τὰ πράγματα, οὐδὲ τέλος λαβοῦσαν τὴν φορὰν τοῦ φέρεσθαι στήναί τε καὶ παύσασθαι, ἀλλ’ αἰεὶ

Stephanus page 417, section c, line 4

λύει αὐτῆς ἂν τι ἐπιχειρῇ τέλος ἐγγίγνεσθαι, καὶ παρέχει ἄπαυστον καὶ ἀθάνατον αὐτήν, ταύτη μοι δοκεῖ ἐπιφημίσαι τὸ ἀγαθὸν λυσιτελοῦν· τὸ γὰρ τῆς φορᾶς <λύον> τὸ <τέλος> “λυσιτελοῦν” καλέσαι. “ὠφέλιμον” δὲ ξενικὸν τοῦνομα, ὧ καὶ Ὅμηρος πολλαχοῦ κέχρηται, τῷ “ὀφέλλειν”· ἔστι δὲ τοῦτο τοῦ αὔξειν καὶ ἵποιεῖν ἐπωνυμία.

{EPM.} Τὰ δὲ δὴ τούτων ἐναντία πῶς ἔχει ἡμῖν;

{ΣΩ.} Ὅσα μὲν ἀπόφησιν αὐτῶν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, οὐδὲν δεῖ ταῦτα διεξιέναι.

{EPM.} Ποῖα ταῦτα;

Stephanus page 417, section d, line 5

{ΣΩ.} “Ἀσύμφορον” καὶ “ἀνωφελές” καὶ “ἀλυσιτελές” καὶ “ἀκερδές.”

{EPM.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ “βλαβερὸν” γε καὶ “ζημιῶδες.”

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ τὸ μὲν γε “βλαβερὸν” τὸ <βλάπτων τὸν
ῥοῦν> εἶναι λέγει· τὸ δὲ “βλάπτων” αὖ σημαίνει <βουλό-
μενον ἄπτειν>· τὸ δὲ “ἄπτειν” καὶ δεῖν ταυτόν ἐστι, τοῦτο
δὲ πανταχοῦ ψέγει. τὸ <βουλόμενον> οὖν <ἄπτειν ῥοῦν>
ὀρθότατα μὲν ἂν εἴη “βουλαπτεροῦν,” καλλωπισθὲν δὲ

Stephanus page 417, section e, line 5

καλεῖσθαί μοι φαίνεται “βλαβερὸν.”

{EPM.} Ποικίλα γέ σοι, ὦ Σώκρατες, ἐκβαίνει τὰ ὀνόματα.
καὶ γὰρ νῦν μοι ἔδοξας ὥσπερ τοῦ τῆς Ἀθηνάας νόμου
προαύλιον στομαυλῆσαι, τοῦτο τὸ ὄνομα προειπὼν τὸ
“βουλαπτεροῦν.”

{ΣΩ.} Οὐκ ἐγώ, ὦ Ἑρμόγενης, αἴτιος, ἀλλ' οἱ θέμενοι
τὸ ὄνομα.

{EPM.} Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλὰ δὴ τὸ “ζημιῶδες” τί ἂν εἴη;

{ΣΩ.} Τί δ' ἂν εἴη ποτὲ “ζημιῶδες”; θέασαι, ὦ Ἑρμό-
γενης, ὡς ἐγὼ ἀληθῆ λέγω λέγων ὅτι προστιθέντες γράμματα

Stephanus page 418, section a, line 7

καὶ ἐξαιροῦντες σφόδρα ἀλλοιοῦσι τὰς τῶν ὀνομάτων διανοίας,
οὕτως ὥστε σμικρὰ πάνυ παραστρέφοντες ἐνίοτε τὰναντία
ποιεῖν σημαίνειν. οἷον καὶ ἐν τῷ “δέοντι”· ἐνενόησα γὰρ
αὐτὸ καὶ ἀνεμνήσθην ἄρτι ἀπὸ τοῦδε ὃ ἔμελλόν σοι ἐρεῖν ὅτι
ἢ μὲν νέα φωνὴ ἡμῖν ἢ καλὴ αὐτῇ καὶ τοῦναντίον περι-
έτρεψε μηνύειν τὸ “δέον” καὶ τὸ “ζημιῶδες,” ἀφανίζουσα
ὅτι νοεῖ, ἢ δὲ παλαιὰ ἀμφοτέρων δηλοῖ ὃ βούλεται τοῦνομα.

{EPM.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι ἐρῶ. οἶσθα ὅτι οἱ παλαιοὶ οἱ ἡμέτεροι
τῷ ἰῶτα καὶ τῷ δέλτα εὖ μάλα ἐχρῶντο, καὶ οὐχ ἥκιστα

Stephanus page 418, section c, line 1

αἱ γυναῖκες, αἵπερ μάλιστα τὴν ἀρχαίαν φωνὴν σώζουσι.
νῦν δὲ ἀντὶ μὲν τοῦ ἰῶτα ἢ εἰ ἢ ἦτα μεταστρέφουσιν, ἀντὶ
δὲ τοῦ δέλτα ζῆτα, ὡς δὴ μεγαλοπρεπέστερα ὄντα.

{EPM.} Πῶς δὴ;

{ΣΩ.} Οἷον οἱ μὲν ἀρχαιότατοι “ἰμέραν” τὴν ἡμέραν
ἐκάλουν, οἱ δὲ “ἐμέραν,” οἱ δὲ νῦν “ἡμέραν.”

{EPM.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Οἶσθα οὖν ὅτι μόνον τούτων δηλοῖ τὸ ἀρχαῖον
ὄνομα τὴν διάνοιαν τοῦ θεμένου; ὅτι γὰρ ἀσμένους τοῖς
ἀνθρώποις καὶ <ἰμεῖρουσιν> ἐκ τοῦ σκότους τὸ φῶς ἐγίγνετο,

Stephanus page 418, section d, line 2

ταύτη ὠνόμασαν “ἰμέραν.”

{EPM.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Νῦν δέ γε τετραγωδημένον οὐδ' ἂν κατανοήσῃς ὅτι

βούλεται ἢ “ἡμέρα.” καίτοι τινὲς οἴονται, ὥς δὴ ἡ ἡμέρα
<ἡμερα> ποιεῖ, διὰ ταῦτα ὠνομάσθαι αὐτὴν οὕτως.

{EPM.} Δοκεῖ μοι.

{ΣΩ.} Καὶ τό γε “ζυγόν” οἶσθα ὅτι “δυογόν” οἱ παλαιοὶ
ἐκάλουν.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ τὸ μέν γε “ζυγόν” οὐδὲν δηλοῖ, τὸ δὲ τοῖν

Stephanus page 418, section e, line 1

<δυοῖν> ἔνεκα τῆς δέσεως ἐς τὴν <ἀγωγὴν> ἐπωνόμασται
“δυογόν” δικαίως· νῦν δὲ “ζυγόν.” καὶ ἄλλα ἀάμπολλα
οὕτως ἔχει.

{EPM.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Κατὰ ταῦτά τοῖνυν πρῶτον μὲν τὸ “δέον” οὕτω
λεγόμενον τὸναντίον σημαίνει πᾶσι τοῖς περὶ τὸ ἀγαθὸν
ὀνόμασιν· ἀγαθοῦ γὰρ ἰδέα οὕσα τὸ δέον φαίνεται δεσμὸς
εἶναι καὶ κάλυμμα φορᾶς, ὥσπερ ἀδελφὸν ὄν τοῦ βλαβεροῦ.

{EPM.} Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, οὕτω φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐκ ἐὰν τῷ ἀρχαίῳ ὀνόματι χρῆ, ὃ πολὺ

Stephanus page 419, section a, line 1

μᾶλλον εἰκὸς ἐστὶν ὀρθῶς κεῖσθαι ἢ τὸ νῦν, ἀλλ' ὁμολογήσει
τοῖς πρόσθεν ἀγαθοῖς, ἐὰν ἀντὶ τοῦ εἶ τὸ ἰῶτα ἀποδιδῶς,
ὥσπερ τὸ παλαιόν· <διῖον> γὰρ αὖ σημαίνει, ἀλλ' οὐ <δέον>,
τὰγαθόν, ὅπερ δὴ ἐπαινεῖ. καὶ οὕτω οὐκ ἐναντιοῦται αὐτὸς
αὐτῷ ὃ τὰ ὀνόματα τιθέμενος, ἀλλὰ “δέον” καὶ “ὠφέλιμον”
καὶ “λυσιτελοῦν” καὶ “κερδαλέον” καὶ “ἀγαθόν” καὶ
“συμφέρον” καὶ “εὐπορον” τὸ αὐτὸ φαίνεται, ἑτέροις
ὀνόμασι σημαῖνον τὸ διακοσμοῦν καὶ ἰὸν πανταχοῦ ἐγκεκω-
μιασμένον, τὸ δὲ ἴσχον καὶ δοῦν ψεγόμενον. καὶ δὴ καὶ
τὸ “ζημιῶδες,” ἐὰν κατὰ τὴν ἀρχαίαν φωνὴν ἀποδῶς ἀντὶ

Stephanus page 419, section b, line 3

τοῦ ζῆτα δέλτα, φανεῖται σοι κεῖσθαι τὸ ὄνομα ἐπὶ τῷ
<δοῦντι> τὸ <ίον>, ἐπονομασθὲν “δημιῶδες.”

{EPM.} Τί δὲ δὴ “ἡδονή” καὶ “λύπη” καὶ “ἐπιθυμία”
καὶ τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Οὐ πάνυ χαλεπά μοι φαίνεται, ὦ Ἑρμόγενης. ἢ
τε γὰρ “ἡδονή,” ἢ πρὸς τὴν <ὄνησιν> ἔοικε τείνουσα πρᾶξις
τοῦτο ἔχειν τὸ ὄνομα - τὸ δέλτα δὲ ἔγκειται, ὥστε “ἡδονή”
ἀντὶ “ἡονῆς” καλεῖται - ἢ τε “λύπη” ἀπὸ τῆς <διαλύσεως>
τοῦ σώματος ἔοικεν ἐπονομάσθαι ἣν ἐν τούτῳ τῷ <πάθει>
ἴσχει τὸ σῶμα. καὶ ἢ γε “ἀνία” τὸ ἐμποδίζον τοῦ ἰέναι.

Stephanus page 419, section c, line 4

ἢ δὲ “ἀλγηδών” ξενικόν τι φαίνεται μοι ἀπὸ τοῦ <ἀλγεινοῦ>

ώνομασμένον. “ὀδύνη” δὲ ἀπὸ τῆς <ἐνδύσεως> τῆς λύπης κεκλημένη ἔοικεν. “ἄχθηδών” δὲ καὶ παντὶ δῆλον ἀπει-
κασμένον τὸ ὄνομα τῷ τῆς φορᾶς βάρει. “χαρὰ” δὲ τῇ διαχ<ύσει> καὶ εὐπορίᾳ τῆς <ρόης> τῆς ψυχῆς ἔοικε κεκλημένη. “τέρψις” δὲ ἀπὸ τοῦ <τερπνοῦ>· τὸ δὲ “τερπνόν” ἀπὸ τῆς διὰ τῆς ψυχῆς <ἐρψεως πνοῇ> ἀπεικασθὲν κέκληται, ἐν δίκῃ μὲν ἂν “ἐρπνουν” καλούμενον, ὑπὸ χρόνου δὲ “τερπνόν” παρηγμένον. “εὐφροσύνη” δὲ οὐδὲν προσδεῖται τοῦ διότι ῥηθῆναι· παντὶ γὰρ δῆλον ὅτι ἀπὸ τοῦ <εὖ> τοῖς πράγμασι

Stephanus page 419, section d, line 6

τὴν ψυχὴν <συμφέρεσθαι> τοῦτο ἔλαβε τὸ ὄνομα, “εὐφερο-
σύνην” τό γε δίκαιον· ὅμως δὲ αὐτὸ καλοῦμεν “εὐφροσύνην.” οὐδ’ “ἐπιθυμία” χαλεπόν· τῇ γὰρ <ἐπὶ τὸν θυμὸν ἰούση> δυνάμει δῆλον ὅτι τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα. “θυμὸς” δὲ ἀπὸ τῆς <θύσεως> καὶ ζέσεως τῆς ψυχῆς ἔχει ἂν τοῦτο τὸ ὄνομα. ἀλλὰ μὴν “ἱμερός” γε τῷ μάλιστα ἔλκοντι τὴν ψυχὴν ῥῶ ἐπωνομάσθη· ὅτι γὰρ <ιέμενος ῥεῖ> καὶ <ἐφιέμενος> τῶν πραγμάτων, καὶ οὕτω δὴ ἐπισπᾶ σφόδρα τὴν ψυχὴν διὰ τὴν <ἔσιν> τῆς <ρόης>, ἀπὸ ταύτης οὖν πάσης τῆς δυνάμεως “ἱμερος” ἐκλήθη. καὶ μὴν “πόθος” αὖ καλεῖται σημαίνων

Stephanus page 420, section a, line 5

οὐ τοῦ παρόντος εἶναι [ἱμέρου τε καὶ ῥεύματος] ἀλλὰ τοῦ <ἄλλοθι που ὄντος> καὶ <ἀπόντος>, ὅθεν “πόθος” ἐπωνό-
μασται ὡς τότε, ὅταν παρῇ οὗ τις ἐφίετο, “ἱμερος” ἐκαλεῖτο· ἀπογενομένου δὲ ὁ αὐτὸς οὗτος “πόθος” ἐκλήθη. “ἔρω” δέ, ὅτι <εἰσρεῖ ἔξωθεν> καὶ οὐκ οἰκεία ἐστὶν ἡ ῥοή αὕτη τῷ ἔχοντι ἀλλ’ ἐπείσακτος διὰ τῶν ὁμμάτων, διὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ <ἐσρεῖν> “ἔσρος” τό γε παλαιὸν ἐκαλεῖτο - τῷ γὰρ οὗ ἀντὶ τοῦ ᾧ ἐχρώμεθα - νῦν δ’ “ἔρω” κέκληται διὰ τὴν τοῦ ᾧ ἀντὶ τοῦ οὗ μεταλλαγὴν. ἀλλὰ τί ἔτι σὺ λέγεις ὅτι σκοπῶμεν;

Stephanus page 420, section b, line 6

{EPM.} “Δόξα” καὶ τὰ τοιαῦτα πῇ σοι φαίνεται;
{ΣΩ.} “Δόξα” δὴ ἦτοι τῇ <διώξει> ἐπωνόμασται, ἣν ἡ ψυχὴ διώκουσα τὸ εἰδέναι ὅπῃ ἔχει τὰ πράγματα πορεύεται, ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ <τόξου> βολῇ. ἔοικε δὲ τούτῳ μάλλον. ἢ γοῦν “οἷσις” τούτῳ συμφωνεῖ. “οἷσιν” γὰρ τῆς ψυχῆς

ἐπὶ πᾶν πρᾶγμα, οἷόν ἐστιν ἕκαστον τῶν ὄντων, δηλούση προσέοικεν, ὥσπερ γε καὶ ἡ “βουλή” πῶς τὴν <βολήν>, καὶ τὸ “βούλεσθαι” τὸ ἐφίεσθαι σημαίνει καὶ <τὸ> “βουλευ-
εσθαι”· πάντα ταῦτα δόξη ἐπόμεν’ ἅττα φαίνεται τῆς

Stephanus page 420, section c, line 6

<βολῆς> ἀπεικασματα, ὥσπερ αὐτὸ καὶ τοῦναντίον ἢ “ἀβουλία”
<ἀτυχία> δοκεῖ εἶναι, ὡς οὐ βαλόντος οὐδὲ τυχόντος οὐ τ'
ἐβαλλε καὶ ὁ ἐβούλετο καὶ περὶ οὗ ἐβουλεύετο καὶ οὗ ἐφίετο.
{EPM.} Ταῦτα ἤδη μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, πυκνότερα
ἐπάγειν.

{ΣΩ.} Τέλος γὰρ ἤδη θέω. “ἀνάγκην” δ' οὖν ἔτι βού-
λομαι διαπερᾶναι, ὅτι τούτοις ἐξῆς ἐστι, καὶ τὸ “ἐκούσιον.”
τὸ μὲν οὖν “ἐκούσιον,” τὸ <εἶκον> καὶ μὴ ἀντιτυποῦν ἀλλ',
ὥσπερ λέγω, <εἶκον τῷ ἰόντι> δεδηλωμένον ἂν εἴη τούτῳ
τῷ ὀνόματι, τῷ κατὰ τὴν βούλησιν γιγνομένῳ· τὸ δὲ “ἀν-

Stephanus page 420, section d, line 8

αγκαῖον” καὶ ἀντίτυπον, παρὰ τὴν βούλησιν ὄν, τὸ περὶ τὴν
ἀμαρτίαν ἂν εἴη καὶ ἀμαθίαν, ἀπεικασταὶ δὲ τῇ κατὰ τὰ
<ἄγκη> πορεία, ὅτι δύσπορα καὶ τραχέα καὶ λάσια ὄντα ἴσχει
τοῦ ἰέναι. ἐντεῦθεν οὖν ἴσως ἐκλήθη “ἀναγκαῖον,” τῇ διὰ
τοῦ ἄγκους ἀπεικασθὲν πορεία. ἕως δὲ πάρεστιν ἡ ῥώμη, μὴ
ἀνιῶμεν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ σὺ μὴ ἀνίει, ἀλλὰ ἐρώτα.

{EPM.} Ἐρωτῶ δὴ τὰ μέγιστα καὶ τὰ κάλλιστα, τὴν τε
“ἀλήθειαν” καὶ τὸ “ψεῦδος” καὶ τὸ “ὄν” καὶ αὐτὸ
τοῦτο περὶ ὧν νῦν ὁ λόγος ἡμῖν ἐστίν, “ὄνομα,” δι' ὅτι τὸ
ὄνομα ἔχει.

Stephanus page 421, section a, line 5

{ΣΩ.} <Μαίεσθαι> οὖν καλεῖς τι;
{EPM.} Ἐγώ γε, τό γε ζητεῖν.
{ΣΩ.} Ἔοικε τοίνυν ἐκ λόγου ὀνόματι συγκεκροτημένῳ,
λέγοντος ὅτι τοῦτ' ἐστίν <ὄν>, οὗ τυγχάνει ζήτημα <ὄν>, [τὸ]
“ὄνομα.” μᾶλλον δὲ ἂν αὐτὸ γνοίης ἐν ᾧ λέγομεν τὸ “ὄνο-
μαστόν”· ἐνταῦθα γὰρ σαφῶς λέγει τοῦτο εἶναι <ὄν οὗ
μάσμα ἐστίν>. ἢ δ' “ἀλήθεια,” καὶ τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἔοικε
[συγκεκροτῆσθαι]· ἢ γὰρ θεία τοῦ ὄντος φορὰ ἔοικε προς-
ειρηῆσθαι τούτῳ τῷ ῥήματι, τῇ “ἀληθείᾳ,” ὡς <θεία> οὕσα <ἄλη>.
τὸ <δὲ> “ψεῦδος” τοῦναντίον τῇ φορᾷ· πάλιν γὰρ αὐτὸ λοιδο-

Stephanus page 421, section b, line 5

ρούμενον ἥκει τὸ ἰσχύμενον καὶ τὸ ἀναγκαζόμενον ἡσυχάζειν,
ἀπεικασταὶ δὲ τοῖς καθ' ἐξουσίαν· τὸ ψεῖ δὲ προσγεγόμενον
ἐπικρύπτει τὴν βούλησιν τοῦ ὀνόματος. τὸ δὲ “ὄν” καὶ ἡ
“οὐσία” ὁμολογεῖ τῷ ἀληθεῖ, τὸ ἰῶτα ἀπολαβόν· <ἰόν> γὰρ
σημαίνει, καὶ τὸ “οὐκ ὄν” αὐτὸ, ὥς τινες καὶ ὀνομάζουσιν
αὐτό, “οὐκ ἰόν.”

{EPM.} Ταῦτα μὲν μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, ἀνδρείως πάνυ
διακεκροτηκέναι· εἰ δέ τίς σε ἔροιτο τοῦτο τὸ “ἰόν” καὶ
τὸ “ῥέον” καὶ τὸ “δοῦν,” τίνα ἔχει ὀρθότητα ταῦτα τὰ

ὀνόματα -

Stephanus page 421, section c, line 7

{ΣΩ.} “Τί ἂν αὐτῷ ἀποκρινάμεθα;” λέγεις; ἦ γάρ;
{ΕΡΜ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἐν μὲν τοίνυν ἄρτι που ἐπορισάμεθα ὥστε δοκεῖν
τὶ λέγειν ἀποκρινόμενοι.
{ΕΡΜ.} Τὸ ποῖον τοῦτο;
{ΣΩ.} Φάναι, ὃ ἂν μὴ γινώσκωμεν, βαρβαρικόν τι τοῦτ'
εἶναι. εἴη μὲν οὖν ἴσως ἂν τι τῇ ἀληθείᾳ καὶ τοιοῦτον
αὐτῶν, εἴη δὲ καὶ ὑπὸ παλαιότητος τὰ πρῶτα τῶν ὀνομάτων
ἀνεύρετα εἶναι· διὰ γὰρ τὸ πανταχῇ στρέφεσθαι τὰ ὀνόματα,
οὐδὲν θαυμαστὸν [ἂν] εἰ ἡ παλαιὰ φωνὴ πρὸς τὴν νυνὶ

Stephanus page 421, section d, line 5

βαρβαρικῆς μηδὲν διαφέρει.
{ΕΡΜ.} Καὶ οὐδὲν γε ἀπὸ τρόπου λέγεις.
{ΣΩ.} Λέγω γὰρ οὖν εἰκότα. οὐ μέντοι μοι δοκεῖ προ-
φάσεις ἀγῶν δέχεσθαι, ἀλλὰ προθυμητέον ταῦτα διασκέ-
ψασθαι. ἐνθυμηθῶμεν δέ, εἴ τις αἰεὶ, δι' ὧν ἂν λέγεται τὸ
ὄνομα, ἐκεῖνα ἀνερήσεται τὰ ῥήματα, καὶ αὐθις αὐτὸ δι' ὧν
ἂν τὰ ῥήματα λεχθῇ, ἐκεῖνα πεύσεται, καὶ τοῦτο μὴ παύσεται
ποιῶν, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη τελευτῶντα ἀπειπεῖν τὸν ἀποκρινό-
μενον;
{ΕΡΜ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

Stephanus page 422, section a, line 1

{ΣΩ.} Πότε οὖν ἀπειπῶν ὁ ἀπαγορεύων δικαίως παύοιτο
ἂν; ἄρ' οὐκ ἐπειδὴν ἐπ' ἐκείνοις γένηται τοῖς ὀνόμασιν, ἃ
ὥσπερ ἐν στοιχείᾳ τῶν ἄλλων ἐστὶ καὶ λόγων καὶ ὀνομάτων;
ταῦτα γὰρ που οὐκέτι δίκαιον φανῆναι ἐξ ἄλλων ὀνομάτων
συγκείμενα, ἂν οὕτως ἔχη. οἷον νυνδὴ τὸ “ἀγαθόν”
ἔφαμεν ἐκ τοῦ <ἀγαστοῦ> καὶ ἐκ τοῦ <θοοῦ> συγκεῖσθαι, τὸ
δὲ “θοόν” ἴσως φαῖμεν ἂν ἐξ ἐτέρων, ἐκεῖνα δὲ ἐξ ἄλλων·
ἀλλ' ἐάν ποτέ γε λάβωμεν ὃ οὐκέτι ἐκ τινων ἐτέρων
σύγκειται ὀνομάτων, δικαίως ἂν φαῖμεν ἐπὶ στοιχείῳ τε
ἤδη εἶναι καὶ οὐκέτι τοῦτο ἡμᾶς δεῖν εἰς ἄλλα ὀνόματα

Stephanus page 422, section b, line 4

ἀναφέρειν.
{ΕΡΜ.} Ἐμοιγε δοκεῖς ὀρθῶς λέγειν.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ νῦν ἃ γ' ἐρωτᾷς τὰ ὀνόματα στοιχεῖα
ὄντα τυγχάνει, καὶ δεῖ αὐτῶν ἄλλω τινὶ τρόπῳ ἤδη τὴν
ὀρθότητα ἐπισκέψασθαι ἥτις ἐστίν;
{ΕΡΜ.} Εἰκὸς γε.
{ΣΩ.} Εἰκὸς δῆτα, ὧ Ἑρμόγενης· πάντα γοῦν φαίνεται τὰ

ἔμπροσθεν εἰς ταῦτα ἀνεληλυθέναι. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει,
ὥς μοι δοκεῖ ἔχειν, δεῦρο αὖ συνεπίσκεψαι μετ' ἐμοῦ μή
τι παραληρήσω λέγων οἷαν δεῖ τὴν τῶν πρώτων ὀνομάτων

Stephanus page 422, section c, line 4

ὀρθότητα εἶναι.

{EPM.} Λέγε μόνον, ὥς ὅσον γε δυνάμεως παρ' ἐμοί ἐστιν
συνεπισκέψομαι.

{ΣΩ.} Ὅτι μὲν τοίνυν μία γέ τις ἡ ὀρθότης παντὸς
ὀνόματος καὶ πρώτου καὶ ὑστάτου, καὶ οὐδὲν διαφέρει τῷ
ὄνομα εἶναι οὐδὲν αὐτῶν, οἶμαι καὶ σοὶ συνδοκεῖ.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ὧν γε νυν<δὴ> διεληλύθαμεν τῶν
ὀνομάτων ἡ ὀρθότης τοιαύτη τις ἐβούλετο εἶναι, οἷα δηλοῦν
οἷον ἕκαστόν ἐστι τῶν ὄντων.

Stephanus page 422, section d, line 4

{EPM.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν ἄρα οὐδὲν ἦττον καὶ τὰ πρῶτα δεῖ ἔχειν
καὶ τὰ ὕστερα, εἴπερ ὀνόματα ἔσται.

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τὰ μὲν ὕστερα, ὥς ἔοικε, διὰ τῶν προτέρων
οἷα τε ἦν τοῦτο ἀπεργάζεσθαι.

{EPM.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Εἴεν· τὰ δὲ δὴ πρῶτα, οἷς οὐπω ἕτερα ὑπόκειται,
τίνι τρόπῳ κατὰ τὸ δυνατόν ὅτι μάλιστα φανερά ἡμῖν
ποιήσει τὰ ὄντα, εἴπερ μέλλει ὀνόματα εἶναι; ἀπόκριναι δέ

Stephanus page 422, section e, line 2

μοι τόδε· εἰ φωνὴν μὴ εἶχομεν μηδὲ γλῶτταν, ἐβουλόμεθα
δὲ δηλοῦν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, ἅρ' οὐκ ἄν, ὥσπερ νῦν
οἱ ἐνεοί, ἐπεχειροῦμεν ἂν σημαίνειν ταῖς χερσὶ καὶ κεφαλῇ
καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι;

{EPM.} Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως, ᾧ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Εἰ μὲν γ' οἶμαι τὸ ἄνω καὶ τὸ κοῦφον ἐβουλόμεθα
δηλοῦν, ἤρομεν ἂν πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρα, μιμούμενοι
αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος· εἰ δὲ τὰ κάτω καὶ τὰ
βαρέα, πρὸς τὴν γῆν. καὶ εἰ ἵππον θέοντα ἢ τι ἄλλο τῶν
ζώων ἐβουλόμεθα δηλοῦν, οἴσθα ὅτι ὥς ὁμοίωτα' ἂν τὰ

Stephanus page 423, section a, line 6

ἡμέτερα αὐτῶν σώματα καὶ σχήματα ἐποιοῦμεν ἐκείνοις.

{EPM.} Ἀνάγκη μοι δοκεῖ ὥς λέγεις ἔχειν.

{ΣΩ.} Οὕτω γὰρ ἂν οἶμαι δήλωμά του [σώματος] ἐγίγνετο,
μιμησαμένου, ὥς ἔοικε, τοῦ σώματος ἐκείνου ὃ ἐβούλετο
δηλῶσαι.

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ δὲ φωνῇ τε καὶ γλώττῃ καὶ στόματι βουλό-
μεθα δηλοῦν, ἄρ' οὐ τότε ἐκάστου δήλωμα ἡμῖν ἔσται τὸ
ἀπὸ τούτων γιγνόμενον, ὅταν μίμημα γένηται διὰ τούτων
περὶ ὅτιοῦν;

Stephanus page 423, section b, line 8

{EPM.} Ἀνάγκη μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Ὅνομ' ἄρ' ἐστίν, ὥς ἔοικε, μίμημα φωνῇ ἐκείνου
ὃ μιμεῖται, καὶ ὀνομάζει ὁ μιμούμενος τῇ φωνῇ ὃ ἂν
μιμῇται

{EPM.} Δοκεῖ μοι.

{ΣΩ.} Μὰ Δί' ἄλλ' οὐκ ἐμοί πω δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι,
ὦ ἐταῖρε.

{EPM.} Τί δή;

{ΣΩ.} Τοὺς τὰ πρόβατα μιμουμένους τούτους καὶ τοὺς
ἀλεκτρυόνας καὶ τὰ ἄλλα ζῶα ἀναγκαζοίμεθ' ἂν ὁμολογεῖν

Stephanus page 423, section c, line 6

ὀνομάζειν ταῦτα ἅπερ μιμοῦνται.

{EPM.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Καλῶς οὖν ἔχειν δοκεῖ σοι;

{EPM.} Οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ τίς ἂν, ὦ Σώκρατες, μίμησις
εἴη τὸ ὄνομα;

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν, ὥς ἐμοί δοκεῖ, οὐκ ἐὰν καθάπερ τῇ

μουσικῇ μιμούμεθα τὰ πράγματα οὕτω μιμώμεθα, καίτοι
φωνῇ γε καὶ τότε μιμούμεθα· ἔπειτα οὐκ ἐὰν ἅπερ ἡ μου-
σικῇ μιμεῖται καὶ ἡμεῖς μιμώμεθα, οὐ μοι δοκοῦμεν ὀνομάσειν.

Stephanus page 423, section d, line 4

λέγω δέ τοι τοῦτο· ἔστι τοῖς πράγμασι φωνὴ καὶ σχῆμα
ἐκάστω, καὶ χρῶμά γε πολλοῖς;

{EPM.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἐοικε τοίνυν οὐκ ἐὰν τις ταῦτα μιμῇται, οὐδὲ περὶ
ταύτας τὰς μιμήσεις ἡ τέχνη ἡ ὀνομαστικὴ εἶναι. αὗται
μὲν γάρ εἰσιν ἡ μὲν μουσικὴ, ἡ δὲ γραφικὴ· ἡ γάρ;

{EPM.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δὲ δὴ τότε; οὐ καὶ οὐσία δοκεῖ σοι εἶναι ἐκάστω,
ὥσπερ καὶ χρῶμα καὶ ἅ νυνδὴ ἐλέγομεν; πρῶτον αὐτῷ τῷ
χρῶματι καὶ τῇ φωνῇ οὐκ ἔστιν οὐσία τις ἐκατέρῳ αὐτῶν

Stephanus page 423, section e, line 4

καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὅσα ἡξιώται ταύτης τῆς προσήσεως,
τοῦ εἶναι;

{EPM.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί οὖν; εἴ τις αὐτὸ τοῦτο μιμεῖσθαι δύναίτο ἐκάστου, τὴν οὐσίαν, γράμμασί τε καὶ συλλαβαῖς, ἄρ' οὐκ ἂν δηλοῖ ἕκαστον ὃ ἔστιν; ἢ οὐ;
{ΕΡΜ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Καὶ τί ἂν φαίης τὸν τοῦτο δυνάμενον, ὥσπερ τοὺς προτέρους τὸν μὲν μουσικὸν ἔφησθα, τὸν δέ [τινα] γραφικόν. τοῦτον δὲ τίνα;

Stephanus page 424, section a, line 5

{ΕΡΜ.} Τοῦτο ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ὅπερ πάλαι ζητοῦμεν, οὗτος ἂν εἶναι ὁ ὀνομαστικός.
{ΣΩ.} Εἰ ἄρα τοῦτο ἀληθές, ἥδη ἔοικεν ἐπισκεπτέον περὶ ἐκείνων τῶν ὀνομάτων ὧν σὺ ἤρου, περὶ “ῥοῆς” τε καὶ τοῦ “ἵεναι” καὶ “σχέσεως,” εἰ τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς συλλαβαῖς τοῦ ὄντος ἐπιλαμβάνεται αὐτῶν ὥστε ἀπομιμεῖσθαι τὴν οὐσίαν, εἴτε καὶ οὐ;
{ΕΡΜ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Φέρε δὴ ἰδῶμεν πότερον ἄρα ταῦτα μόνον ἐστὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων ἢ καὶ ἄλλα πολλά.

Stephanus page 424, section b, line 6

{ΕΡΜ.} Οἶμαι ἔγωγε καὶ ἄλλα.
{ΣΩ.} Εἰκὸς γάρ. ἀλλὰ τίς ἂν εἴη ὁ τρόπος τῆς διαιρέσεως ὅθεν ἄρχεται μιμεῖσθαι ὁ μιμούμενος; ἄρα οὐκ ἐπεὶ περ συλλαβαῖς τε καὶ γράμμασιν ἢ μίμησις τυγχάνει οὕσα τῆς οὐσίας, ὀρθότατόν ἐστι διελέσθαι τὰ στοιχεῖα πρώτον, ὥσπερ οἱ ἐπιχειροῦντες τοῖς ῥυθμοῖς τῶν στοιχείων πρώτον τὰς δυνάμεις διείλοντο, ἔπειτα τῶν συλλαβῶν, καὶ οὕτως ἤδη ἔρχονται ἐπὶ τοὺς ῥυθμοὺς σκεψόμενοι, πρότερον δ' οὐ;
{ΕΡΜ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ ἡμᾶς οὕτω δεῖ πρώτον μὲν τὰ φωνήεντα

Stephanus page 424, section c, line 6

διελέσθαι, ἔπειτα τῶν ἐτέρων κατὰ εἶδη τὰ τε ἄφωνα καὶ ἄφθογγα - οὕτως γὰρ που λέγουσιν οἱ δεινοὶ περὶ τούτων - καὶ τὰ αὖ φωνήεντα μὲν οὐ, οὐ μέντοι γε ἄφθογγα; καὶ αὐτῶν τῶν φωνηέντων ὅσα διάφορα εἶδη ἔχει ἀλλήλων; καὶ ἐπειδὴ ταῦτα διελώμεθα [τὰ ὄντα] εὖ πάντα αὖ οἷς δεῖ ὀνόματα ἐπιθεῖναι, εἰ ἔστιν εἰς ἃ ἀναφέρεται πάντα ὥσπερ τὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἔστιν ἰδεῖν αὐτά τε καὶ εἰ ἐν αὐτοῖς ἔνεστιν εἶδη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ ἐν τοῖς στοιχείοις; ταῦτα πάντα καλῶς διαθεασαμένους ἐπίστασθαι ἐπιφέρειν ἕκαστον κατὰ τὴν ὁμοιότητα, ἐάντε ἐν ἐνὶ δέῃ ἐπιφέρειν, ἐάντε

Stephanus page 424, section d, line 7

συγκεραννύντα πολλά [ἐνί], ὥσπερ οἱ ζωγράφοι βουλόμενοι

ἀφομοιοῦν ἐνίετε μὲν ὄστρεον μόνον ἐπήνεγκαν, ἐνίετε δὲ ὅτιοῦν ἄλλο τῶν φαρμάκων, ἔστι δὲ ὅτε πολλὰ συγκεράσαντες, οἷον ὅταν ἀνδρείκελον σκευάζωσιν ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων - ὡς ἂν οἶμαι δοκῇ ἐκάστη ἢ εἰκῶν δεῖσθαι ἐκάστου φαρμάκου - οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τὰ πράγματα ἐποίσομεν, καὶ ἐν ἐπὶ ἓν, οὗ ἂν δοκῇ δεῖν, καὶ σύμπολλα, ποιοῦντες ὃ δὴ συλλαβάς καλοῦσιν, καὶ συλλαβάς αὖ συντιθέντες, ἐξ ὧν τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα συντίθενται· καὶ πάλιν ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων μέγα ἤδη τι καὶ καλὸν

Stephanus page 425, section a, line 3

καὶ ὅλον συστήσομεν, ὥσπερ ἐκεῖ τὸ ζῶον τῇ γραφικῇ, ἐνταῦθα τὸν λόγον τῇ ὀνομαστικῇ ἢ ῥητορικῇ ἢ ἥτις ἐστὶν ἡ τέχνη. μᾶλλον δὲ οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ λέγων ἐξηγέσθην. συνέθεσαν μὲν γὰρ οὕτως ἥπερ σύγκειται οἱ παλαιοί· ἡμᾶς δὲ δεῖ, εἴπερ τεχνικῶς ἐπιστησόμεθα σκοπεῖσθαι αὐτὰ πάντα, οὕτω διελομένους, εἴτε κατὰ τρόπον τὰ τε πρῶτα ὀνόματα κεῖται καὶ τὰ ὕστερα εἴτε μή, οὕτω θεᾶσθαι· ἄλλως δὲ συνείρειν μὴ φαῦλον ἢ καὶ οὐ καθ' ὁδόν, ὧ φίλε Ἑρμόγενης.
{EPM.} Ἴσως νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Τί οὖν; σὺ πιστεύεις σαυτῷ οἷός τ' ἂν εἶναι ταῦτα

Stephanus page 425, section b, line 6

οὕτω διελέσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ.
{EPM.} Πολλοῦ ἄρα δέω ἔγωγε.
{ΣΩ.} Ἐάσομεν οὖν, ἢ βούλει οὕτως ὅπως ἂν δυνώμεθα, καὶ ἂν σμικρόν τι αὐτῶν οἰοί τ' ὦμεν κατιδεῖν, ἐπιχειρῶμεν, προειπόντες, ὥσπερ ὀλίγον πρότερον τοῖς θεοῖς, ὅτι οὐδὲν εἰδότες τῆς ἀληθείας τὰ τῶν ἀνθρώπων δόγματα περὶ αὐτῶν εἰκάζομεν, οὕτω δὲ καὶ νῦν αὖ εἰπόντες [ἡμῖν] αὐτοῖς ἴωμεν, ὅτι εἰ μὲν τι χρῆν [ἔδει] αὐτὰ διελέσθαι εἴτε ἄλλον ὄντινοῦν εἴτε ἡμᾶς, οὕτως ἔδει αὐτὰ διαιρεῖσθαι, νῦν δὲ τὸ λεγόμενον κατὰ δύναμιν δεήσει ἡμᾶς περὶ αὐτῶν πραγματεύεσθαι; δοκεῖ

Stephanus page 425, section c, line 7

ταῦτα, ἢ πῶς λέγεις;
{EPM.} Πάνυ μὲν οὖν σφόδρα ἔμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Γελοῖα μὲν οἶμαι φανεῖσθαι, ὦ Ἑρμόγενης, γράμμασι καὶ συλλαβαῖς τὰ πράγματα μεμιμημένα κατάδηλα γινόμενα· ὅμως δὲ ἀνάγκη. οὐ γὰρ ἔχομεν τούτου βέλτιον εἰς ὅτι ἐπανενέγκωμεν περὶ ἀληθείας τῶν πρώτων ὀνομάτων, εἰ μὴ ἄρα <βού>λει, ὥσπερ οἱ τραγωδοποιοὶ ἐπειδάν τι ἀπορῶσιν ἐπὶ τὰς μηχανὰς καταφεύγουσι θεοὺς αἶροντες, καὶ ἡμεῖς οὕτως εἰπόντες ἀπαλλαγῶμεν, ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα οἱ θεοὶ ἔθεσαν καὶ διὰ ταῦτα ὀρθῶς ἔχει. ἄρα

Stephanus page 425, section e, line 1

καὶ ἡμῖν κράτιστος οὗτος τῶν λόγων; ἢ ἐκεῖνος, ὅτι παρὰ
βαρβάρων τινῶν αὐτὰ παρελήφαμεν, εἰσὶ δὲ ἡμῶν ἀρχαιο-
τεροι βάρβαροι; ἢ ὅτι ὑπὸ παλαιότητος ἀδύνατον αὐτὰ
ἐπισκέψασθαι, ὥσπερ καὶ τὰ βαρβαρικά; αὐταὶ γὰρ ἂν
πᾶσαι ἐκδύσεις εἶεν καὶ μάλα κομψαὶ τῷ μὴ ἐθέλοντι λόγον
διδόναι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων ὡς ὀρθῶς κεῖται. καίτοι
ὅτῳ τις τρόπῳ τῶν πρώτων ὀνομάτων τὴν ὀρθότητα μὴ οἶδεν,
ἀδύνατόν του τῶν γε ὑστέρων εἰδέναι, ἃ ἐξ ἐκείνων ἀνάγκη
δηλοῦσθαι ὧν τις πέρι μὴδὲν οἶδεν· ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὸν
φάσκοντα περὶ αὐτῶν τεχνικὸν εἶναι περὶ τῶν πρώτων

Stephanus page 426, section b, line 1

ὀνομάτων μάλιστα τε καὶ καθαρώτατα δεῖ ἔχειν ἀποδειξαι,
ἢ εὖ εἰδέναι ὅτι τά γε ὕστερα ἤδη φλυαρήσει. ἢ σοὶ ἄλλως
δοκεῖ;

{EPM.} Οὐδ' ὅπωςτιοῦν, ὦ Σώκρατες, ἄλλως.

{ΣΩ.} Ἄ μὲν τοίνυν ἐγὼ ἤσθημαι περὶ τῶν πρώτων ὀνο-
μάτων πάνυ μοι δοκεῖ ὑβριστικὰ εἶναι καὶ γελοῖα. τούτων
οὖν σοὶ μεταδώσω, ἂν βούλη· σὺ δ' ἂν τι ἔχης βέλτιόν
ποθεν λαβεῖν, πειρᾶσθαι καὶ ἐμοὶ μεταδιδόναι.

{EPM.} Ποιήσω ταῦτα. ἀλλὰ θαρρῶν λέγε.

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν τοίνυν τὸ ῥῶ ἔμοιγε φαίνεται ὥσπερ

Stephanus page 426, section c, line 2

ὄργανον εἶναι πάσης τῆς κινήσεως, ἣν οὐδ' εἵπομεν δι' ὅτι
ἔχει τοῦτο τοῦνομα· ἀλλὰ γὰρ δῆλον ὅτι <ἔσις> βούλεται
εἶναι· οὐ γὰρ ἦτα ἐχρώμεθα ἀλλὰ εἰ τὸ παλαιόν. ἡ δὲ
ἀρχὴ ἀπὸ τοῦ “κίειν” - ξενικὸν δὲ τοῦνομα - τοῦτο δ' ἐστὶν
ιέναι. εἰ οὖν τις τὸ παλαιὸν αὐτῆς εὖροι ὄνομα εἰς τὴν
ἡμετέραν φωνὴν συμβαῖνον, “ἔσις” ἂν ὀρθῶς καλοῖτο· νῦν
δὲ ἀπὸ τε τοῦ ξενικοῦ τοῦ <κίειν> καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ ἦτα μετα-
βολῆς καὶ τῆς τοῦ νῦ ἐνθέσεως “κίνησις” κέκληται, ἔδει
δὲ “κιείνησιν” καλεῖσθαι [ἢ εἴσιν]. ἡ δὲ στάσις ἀπόφασις
τοῦ ιέναι βούλεται εἶναι, διὰ δὲ τὸν καλλωπισμὸν “στάσις”

Stephanus page 426, section d, line 3

ὠνόμασται. τὸ δὲ οὖν ῥῶ τὸ στοιχεῖον, ὥσπερ λέγω,
καλὸν ἔδοξεν ὄργανον εἶναι τῆς κινήσεως τῷ τὰ ὀνόματα
τιθεμένῳ πρὸς τὸ ἀφομοιοῦν τῇ φορᾷ, πολλαχοῦ γοῦν χρῆται
αὐτῷ εἰς αὐτήν· πρῶτον μὲν ἐν αὐτῷ τῷ “ῥεῖν” καὶ “ῥοῇ”

διὰ τούτου τοῦ γράμματος τὴν φορὰν μιμεῖται, εἴτα ἐν τῷ
“τρόμῳ,” εἴτα ἐν τῷ “τρέχειν,” ἔτι δὲ ἐν τοῖς τοιοῖσδε
ῥήμασιν οἷον “κρούειν,” “θραύειν,” “ερείκειν,” “θρύπτειν,”
“κερματίζειν,” “ῥυμβεῖν,” πάντα ταῦτα τὸ πολὺ ἀπεικάζει
διὰ τοῦ ῥῶ. ἐώ<ρα> γὰρ οἶμαι τὴν γλῶτταν ἐν τούτῳ ἥκιστα

μένουσας, μάλιστα δὲ σειομένην· διὸ φαίνεται μοι τούτῳ
πρὸς ταῦτα κατακεχρησθαι. τῷ δὲ αὖ ἰῶτα πρὸς τὰ λεπτὰ
πάντα, ἃ δὴ μάλιστα διὰ πάντων ἴοι ἄν. διὰ ταῦτα τὸ
“ἶέναι” καὶ τὸ “ἴεσθαι” διὰ τοῦ ἰῶτα ἀπομιμεῖται, ὥσπερ
γε διὰ τοῦ φεῖ καὶ τοῦ ψεῖ καὶ τοῦ σῖγμα καὶ τοῦ ζῆτα, ὅτι
πνευματώδη τὰ γράμματα, πάντα τὰ τοιαῦτα μεμίμηται
αὐτοῖς ὀνομάζων, οἷον τὸ “ψυχρὸν” καὶ τὸ “ζέον” καὶ τὸ
“σεῖεσθαι” καὶ ὅλως σεισμόν. καὶ ὅταν πού τὸ φυσῶδες
μιμῇται, πανταχοῦ ἐνταῦθα ὡς τὸ πολὺ τὰ τοιαῦτα γράμματα
ἐπιφέρειν φαίνεται ὁ τὰ ὀνόματα τιθέμενος. τῆς δ' αὖ τοῦ

δέλτα συμπίσεως καὶ τοῦ ταῦ καὶ ἀπερείσεως τῆς γλώττης
τὴν δύναμιν χρησίμον φαίνεται ἡγήσασθαι πρὸς τὴν μίμησιν
τοῦ “δεσμοῦ” καὶ τῆς “στάσεως.” ὅτι δὲ ὀλισθάνει μάλιστα
ἐν τῷ λάβδα ἢ γλῶττα κατιδῶν, ἀφομοιῶν ὠνόμασε τὰ τε
“λεῖα” καὶ αὐτὸ τὸ “ὀλισθάνειν” καὶ τὸ “λιπαρὸν” καὶ
τὸ “κολλῶδες” καὶ τὰλλα πάντα τὰ τοιαῦτα. ἡ δὲ ὀλισθα-
νούσης τῆς γλώττης ἀντιλαμβάνεται ἢ τοῦ γάμμα δύναμις,
τὸ “γλίσχρον” ἀπεμιμήσατο καὶ “γλυκὺ” καὶ “γλοιῶδες.”
τοῦ δ' αὖ νῦ τὸ εἶσω αἰσθόμενος τῆς φωνῆς, τὸ “ἔνδον”
καὶ τὰ “ἐντὸς” ὠνόμασεν, ὡς ἀφομοιῶν τοῖς γράμμασι τὰ

ἔργα. τὸ δ' αὖ ἄλφα τῷ “μεγάλῳ” ἀπέδωκε, καὶ τῷ
“μήκει” τὸ ἦτα, ὅτι μεγάλα τὰ γράμματα. εἰς δὲ τὸ
“γογγύλον” τοῦ οὗ δεόμενος σημείου, τοῦτο πλεῖστον αὐτῷ
εἰς τὸ ὄνομα ἐνεκέρασεν. καὶ τὰλλα οὕτω φαίνεται προσβι-
βάζειν καὶ κατὰ γράμματα καὶ κατὰ συλλαβὰς ἐκάστῳ τῶν
ὄντων σημείον τε καὶ ὄνομα ποιῶν ὁ νομοθέτης, ἐκ δὲ τούτων
τὰ λοιπὰ ἤδη αὐτοῖς τούτοις συντιθέναι ἀπομιμούμενος. αὕτη
μοι φαίνεται, ὦ Ἑρμόγενης, βούλεσθαι εἶναι ἢ τῶν ὀνομάτων
ὀρθότης, εἰ μὴ τι ἄλλο Κρατύλος ὅδε λέγει.

{EPM.} Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, πολλὰ γέ μοι πολλάκις

πράγματα παρέχει Κρατύλος, ὥσπερ κατ' ἀρχὰς ἔλεγον,
φάσκων μὲν εἶναι ὀρθότητα ὀνομάτων, ἥτις δ' ἐστὶν οὐδὲν
σαφὲς λέγων, ὥστε με μὴ δύνασθαι εἰδέναι πότερον ἐκῶν ἢ
ἄκων οὕτως ἀσαφῶς ἐκάστοτε περὶ αὐτῶν λέγει. νῦν οὖν
μοι, ὦ Κρατύλε, ἐναντίον Σωκράτους εἰπὲ πότερον ἀρέσκει
σοι ἢ λέγει Σωκράτης περὶ ὀνομάτων, ἢ ἔχεις πῃ ἄλλη
κάλλιον λέγειν; καὶ εἰ ἔχεις, λέγε, ἵνα ἤτοι μάθης παρὰ
Σωκράτους ἢ διδάξης ἡμᾶς ἀμφοτέρους.

{ΚΡ.} Τί δέ, ὦ Ἑρμόγενης; δοκεῖ σοι ῥάδιον εἶναι οὕτω
ταχὺ μαθεῖν τε καὶ διδάξαι ὅτιοῦν πρᾶγμα, μὴ ὅτι τοσοῦτον,

Stephanus page 427, section e, line 7

ὁ δὴ δοκεῖ ἐν τοῖς [μεγίστοις] μέγιστον εἶναι;

{ΕΡΜ.} Μὰ Δί', οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἡσιόδου
καλῶς μοι φαίνεται ἔχειν, τὸ εἰ καὶ τις σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ
καταθείη, προὔργου εἶναι. εἰ οὖν καὶ σμικρόν τι οἷός τ' εἶ
πλέον ποιῆσαι, μὴ ἀπόκαμνε ἀλλ' εὐεργέτει καὶ Σωκράτη
τόνδε - δίκαιος δ' εἶ - καὶ ἐμέ.

{ΣΩ.} Καὶ μὲν δὴ ἔγωγε καὶ αὐτός, ὦ Κρατύλε, οὐδὲν ἂν
ἰσχυρισαίμην ὦν εἰρηκα, ἣ δέ μοι ἐφαίνετο μεθ' Ἑρμογένους
ἐπεσκεψάμην, ὥστε τούτου γε ἕνεκα θαρρῶν λέγε, εἴ τι
ἔχεις βέλτιον, ὥς ἐμοῦ ἐνδεξομένου. εἰ μέντοι ἔχεις τι σὺ

Stephanus page 428, section b, line 2

κάλλιον τούτων λέγειν, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι· δοκεῖς γάρ μοι
αὐτός τε ἐσκέφθαι τὰ τοιαῦτα καὶ παρ' ἄλλων μεμαθηκέναι.
ἐὰν οὖν λέγῃς τι κάλλιον, ἕνα τῶν μαθητῶν περὶ ὀρθότητος
ὀνομάτων καὶ ἐμὲ γράφου.

{ΚΡ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, ὥσπερ σὺ λέγεις,
μεμέληκέν τέ μοι περὶ αὐτῶν καὶ ἴσως ἂν σε ποιησαίμην
μαθητήν. φοβοῦμαι μέντοι μὴ τούτου πᾶν τὸνναντίον ἦ,
ὅτι μοί πως ἐπέρχεται λέγειν πρὸς σέ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως,
ὁ ἐκεῖνος ἐν Λιταῖς πρὸς τὸν Αἴαντα λέγει. φησὶ δὲ

Stephanus page 428, section c, line 4

Αἴαν Διογενὲς Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν εἰςω μυθήσασθαι.

καὶ ἐμοὶ σύ, ὦ Σώκρατες, ἐπιεικῶς φαίνῃ κατὰ νοῦν χρη-
σμῶδεῖν, εἴτε παρ' Εὐθύφρονος ἐπίπνουσ γενόμενος, εἴτε καὶ
ἄλλη τις Μοῦσα πάλαι σε ἐνοῦσα ἐλελήθει.

{ΣΩ.} Ὡγαθὲ Κρατύλε, θαυμάζω καὶ αὐτὸς πάλαι τὴν
ἐμαντοῦ σοφίαν καὶ ἀπιστῶ. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι ἐπανα-
σκέψασθαι τί καὶ λέγω. τὸ γὰρ ἐξαπατᾶσθαι αὐτὸν ὑφ'
αὐτοῦ πάντων χαλεπώτατον· ὅταν γὰρ μὴδὲ σμικρὸν ἀπο-

Stephanus page 428, section d, line 5

στατῇ ἀλλ' ἀεὶ παρῇ ὁ ἐξαπατήσων, πῶς οὐ δεινόν; δεῖ δὴ,
ὥς ἔοικε, θαμὰ μεταστρέφεσθαι ἐπὶ τὰ προειρημένα, καὶ
πειρᾶσθαι, τὸ ἐκείνου τοῦ ποιητοῦ, βλέπειν “ἅμα πρόσσω
καὶ ὀπίσσω.” καὶ δὴ καὶ νυνὶ ἡμεῖς ἴδωμεν τί ἡμῖν εἴρηται.
ὀνόματος, φαμέν, ὀρθότης ἐστὶν αὕτη, ἣτις ἐνδείξεται οἷόν
ἐστι τὸ πρᾶγμα· τοῦτο φῶμεν ἱκανῶς εἰρησθαι;

{KP.} Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ πάννυ σφόδρα, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Διδασκαλίας ἄρα ἔνεκα τὰ ὀνόματα λέγεται;
{KP.} Πάννυ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν φῶμεν καὶ ταύτην τέχνην εἶναι καὶ δη-

Stephanus page 428, section e, line 7

μιουργοὺς αὐτῆς;
{KP.} Πάννυ γε.
{ΣΩ.} Τίνας;
{KP.} Οὐσπερ σὺ κατ' ἀρχὰς ἔλεγες, τοὺς νομοθέτας.
{ΣΩ.} Πότερον οὖν καὶ ταύτην φῶμεν τὴν τέχνην ἐν τοῖς
ἀνθρώποις ἐγγίγνεσθαι ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας ἢ μή; βούλομαι
δὲ λέγειν τὸ τοιόνδε. ζωγράφοι εἰσὶν ποιοῦντες οἱ μὲν χεῖρους,
οἱ δὲ ἀμείνους;
{KP.} Πάννυ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἱ μὲν ἀμείνους τὰ αὐτῶν ἔργα καλλίω

Stephanus page 429, section a, line 8

παρέχονται, τὰ ζῶα, οἱ δὲ φαυλότερα; καὶ οἰκοδόμοι ὡσαύτως
οἱ μὲν καλλίους τὰς οἰκίας ἐργάζονται, οἱ δὲ αἰσχίους;
{KP.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ νομοθέται οἱ μὲν καλλίω τὰ [ἔργα]
αὐτῶν παρέχονται, οἱ δὲ αἰσχίω;
{KP.} Οὐ μοι δοκεῖ τοῦτο ἔτι.
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι νόμοι οἱ μὲν βελτίους, οἱ δὲ
φαυλότεροι εἶναι;
{KP.} Οὐ δηῖτα.
{ΣΩ.} Οὐδὲ δὴ ὄνομα, ὥς ἔοικε, δοκεῖ σοι κεῖσθαι τὸ μὲν

Stephanus page 429, section b, line 8

χεῖρον, τὸ δὲ ἄμεινον;
{KP.} Οὐ δηῖτα.
{ΣΩ.} Πάντα ἄρα τὰ ὀνόματα ὀρθῶς κεῖται;
{KP.} Ὅσα γε ὀνόματά ἐστιν.
{ΣΩ.} Τί οὖν; ὃ καὶ ἄρτι ἐλέγετο, Ἑρμογένει τῷδε πότερον
μηδὲ ὄνομα τοῦτο κεῖσθαι φῶμεν, εἰ μή τι αὐτῷ Ἑρμοῦ
γενέσεως προσήκει, ἢ κεῖσθαι μὲν, οὐ μέντοι ὀρθῶς γε;
{KP.} Οὐδὲ κεῖσθαι ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ δοκεῖν
κεῖσθαι, εἶναι δὲ ἐτέρου τοῦτο τοῦνομα, οὐπερ καὶ ἡ φύσις
[ἢ τὸ ὄνομα δηλοῦσα].

Stephanus page 429, section c, line 6

{ΣΩ.} Πότερον οὐδὲ ψεύδεται ὅταν τις φῇ Ἑρμογένει
αὐτὸν εἶναι; μὴ γὰρ οὐδὲ τοῦτο αὖ ἦ, τὸ τοῦτον φάναι
Ἑρμογένει εἶναι, εἰ μὴ ἔστιν;
{KP.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ἄρα ὅτι ψευδῇ λέγειν τὸ παράπαν οὐκ ἔστιν, ἄρα τοῦτό σοι δύνатаι ὁ λόγος; συχνοὶ γάρ τινες οἱ λέγοντες, ὦ φίλε Κρατύλε, καὶ νῦν καὶ πάλαι.

{ΚΡ.} Πῶς γὰρ ἂν, ὦ Σώκρατες, λέγων γέ τις τοῦτο ὁ λέγει, μὴ τὸ ὄν λέγοι; ἢ οὐ τοῦτό ἐστιν τὸ ψευδῇ λέγειν, τὸ μὴ τὰ ὄντα λέγειν;

Stephanus page 429, section d, line 7

{ΣΩ.} Κομψότερος μὲν ὁ λόγος ἢ κατ' ἐμὲ καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, ὦ ἑταῖρε. ὅμως μέντοι εἰπέ μοι τοσόνδε· πότερον λέγειν μὲν οὐ δοκεῖ σοι εἶναι ψευδῇ, φάναι δέ;

{ΚΡ.} Οὐ μοι δοκεῖ οὐδὲ φάναι.

{ΣΩ.} Οὐδὲ εἰπεῖν οὐδὲ προσειπεῖν; οἷον εἴ τις ἀπαντήσας σοι ἐπὶ ξενίας, λαβόμενος τῆς χειρὸς εἴποι· “Χαῖρε, ὦ ξέने Ἀθηναῖε, υἱὲ Σμικρίωνος Ἑρμόγενης,” οὗτος λέξειεν ἂν ταῦτα ἢ φαίη ἂν ταῦτα ἢ εἴποι ἂν ταῦτα ἢ προσείποι ἂν οὕτω σὲ μὲν οὐ, Ἑρμογένῃ δὲ τόνδε; ἢ οὐδένα;

Stephanus page 429, section e, line 8

{ΚΡ.} Ἑμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἄλλως ἂν οὗτος ταῦτα φθέγγασθαι.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἀγαπητὸν καὶ τοῦτο. πότερον γὰρ ἀληθῆ ἂν φθέγγαιτο ταῦτα ὁ φθεγγόμενος ἢ ψευδῇ; ἢ τὸ μὲν τι αὐτῶν ἀληθές, τὸ δὲ ψεῦδος; καὶ γὰρ ἂν καὶ τοῦτο ἐξαρκoῖ.

{ΚΡ.} Ψοφεῖν ἔγωγ' ἂν φαίην τὸν τοιοῦτον, μάτην αὐτὸν ἑαυτὸν κινεῖν, ὥσπερ ἂν εἴ τις χαλκίον κινήσειε κρούσας.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, ἔάν πῃ διαλλαχῶμεν, ὦ Κρατύλε· ἄρ' οὐκ ἄλλο μὲν ἂν φαίης τὸ ὄνομα εἶναι, ἄλλο δὲ ἐκεῖνο οὐ τὸ ὀνομά ἐστιν;

Stephanus page 430, section a, line 9

{ΚΡ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ ὄνομα ὁμολογεῖς μίμημά τι εἶναι τοῦ πράγματος;

{ΚΡ.} Πάντων μάλιστα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὰ ζωγραφήματα τρόπον τινὰ ἄλλον λέγεις μιμήματα εἶναι πραγμάτων τινῶν;

{ΚΡ.} Ναί.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ - ἴσως γὰρ ἐγὼ οὐ μανθάνω ἅττα ποτ' ἔστιν ἃ λέγεις, σὺ δὲ τάχ' ἂν ὀρθῶς λέγοις - ἔστι διανεῖμαι καὶ προσενεγκεῖν ταῦτα ἀμφοτέρω τὰ μιμήματα, τὰ

Stephanus page 430, section b, line 9

τε ζωγραφήματα κακεῖνα τὰ ὀνόματα, τοῖς πράγμασιν ὧν μιμήματά ἐστιν, ἢ οὐ;

{KP.} Ἔστιν.

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν δὴ σκόπει τόδε. ἄρ' ἂν τις τὴν μὲν τοῦ ἀνδρὸς εἰκόνα τῷ ἀνδρὶ ἀποδοίῃ, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς τῇ γυναικί, καὶ τᾶλλα οὕτως;

{KP.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τούναντίον τὴν μὲν τοῦ ἀνδρὸς τῇ γυναικί, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς τῷ ἀνδρί;

{KP.} Ἔστι καὶ ταῦτα.

Stephanus page 430, section c, line 9

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν αὗται αἱ διανομαὶ ἀμφοτέραι ὀρθαί, ἢ ἡ ἑτέρα;

{KP.} Ἡ ἑτέρα.

{ΣΩ.} Ἡ ἂν ἐκάστῳ οἶμαι τὸ προσήκον τε καὶ τὸ ὅμοιον ἀποδιδῶ.

{KP.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Ἵνα τοίνυν μὴ μαχώμεθα ἐν τοῖς λόγοις ἐγώ τε καὶ σὺ φίλοι ὄντες, ἀπόδεξαί μου ὃ λέγω. τὴν τοιαύτην γάρ, ὧ ἑταῖρε, καλῶ ἔγωγε διανομὴν ἐπ' ἀμφοτέροις μὲν τοῖς μιμήμασιν, τοῖς τε ζώοις καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ὀρθήν, ἐπὶ δὲ

Stephanus page 430, section d, line 5

τοῖς ὀνόμασι πρὸς τῷ ὀρθῇν καὶ ἀληθεῖ· τὴν δ' ἑτέραν, τὴν τοῦ ἀνομοίου δόσιν τε καὶ ἐπιφοράν, οὐκ ὀρθήν, καὶ ψευδῇ ὅταν ἐπ' ὀνόμασιν ᾗ.

{KP.} Ἀλλ' ὅπως μὴ, ὧ Σώκρατες, ἐν μὲν τοῖς ζωγραφήμασιν ᾗ τοῦτο, τὸ μὴ ὀρθῶς διανέμειν, ἐπὶ δὲ τοῖς ὀνόμασιν οὐ, ἀλλ' ἀναγκαῖον ᾗ αἰεὶ ὀρθῶς.

{ΣΩ.} Πῶς λέγεις; τί τοῦτο ἐκείνου διαφέρει; ἄρ' οὐκ ἔστι προσελθόντα ἀνδρὶ τῷ εἰπεῖν ὅτι “Τουτί ἐστι σὸν γράμμα,” καὶ δεῖξαι αὐτῷ, ἂν μὲν τύχη, ἐκείνου εἰκόνα, ἂν δὲ τύχη, γυναικός; τὸ δὲ δεῖξαι λέγω εἰς τὴν τῶν ὀφθαλμῶν

Stephanus page 430, section e, line 7

αἴσθησιν καταστῆσαι.

{KP.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τί δέ; πάλιν αὐτῷ τούτῳ προσελθόντα εἰπεῖν ὅτι “Τουτί ἐστιν σὸν ὄνομα”; ἔστι δέ που καὶ τὸ ὄνομα μίμημα ὥσπερ τὸ ζωγράφημα. τοῦτο δὴ λέγω· ἄρ' οὐκ ἂν εἴη αὐτῷ εἰπεῖν ὅτι “Τουτί ἐστι σὸν ὄνομα,” καὶ μετὰ τοῦτο εἰς τὴν τῆς ἀκοῆς αὐτῷ αἴσθησιν καταστῆσαι, ἂν μὲν τύχη, τὸ ἐκείνου μίμημα, εἰπόντα ὅτι ἀνήρ, ἂν δὲ τύχη, τὸ τοῦ θήλεος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἰπόντα ὅτι γυνή; οὐ δοκεῖ σοι τοῦτο οἶόν τ' εἶναι καὶ γίγνεσθαι ἐνίστε;

Stephanus page 431, section a, line 6

{KP.} Ἐθέλω σοι, ὦ Σώκρατες, συγχωρῆσαι καὶ ἔστω οὕτως.
{ΣΩ.} Καλῶς γε σὺ ποιῶν, ὦ φίλε, εἰ ἔστι τοῦτο οὕτως·
οὐδὲν γὰρ δεῖ νῦν πάννυ διαμάχεσθαι περὶ αὐτοῦ. εἰ δ' οὖν
ἔστι τοιαύτη τις διανομή καὶ ἐνταῦθα, τὸ μὲν ἕτερον τούτων
ἀληθεύειν βουλόμεθα καλεῖν, τὸ δ' ἕτερον ψεύδεσθαι. εἰ δὲ
τοῦτο οὕτως ἔχει, καὶ ἔστι μὴ ὀρθῶς διανέμειν τὰ ὀνόματα
μηδὲ ἀποδιδόναι τὰ προσήκοντα ἐκάστω, ἀλλ' ἐνίοτε τὰ μὴ
προσήκοντα, εἴη ἂν καὶ ῥήματα ταῦτόν τοῦτο ποιεῖν. εἰ δὲ
ῥήματα καὶ ὀνόματα ἔστιν οὕτω τιθέναι, ἀνάγκη καὶ λόγους·
λόγοι γάρ που, ὥς ἐγῶμαι, ἡ τούτων σύνθεσις ἔστιν· ἡ πῶς

Stephanus page 431, section c, line 2

λέγεις, ὦ Κρατύλε;

{KP.} Οὕτω· καλῶς γάρ μοι δοκεῖς λέγειν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ γράμμασιν αὖ τὰ πρῶτα ὀνόματα ἀπεικά-
ζομεν, ἔστιν ὥσπερ ἐν τοῖς ζωγραφήμασιν καὶ πάντα τὰ
προσήκοντα χρώματά τε καὶ σχήματα ἀποδοῦναι, καὶ μὴ
πάντα αὖ, ἀλλ' ἐνια ἐλλείπειν, ἐνια δὲ καὶ προστιθέναι, καὶ
πλείω καὶ μείζω· ἡ οὐκ ἔστιν;
{KP.} Ἔστιν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδιδούς πάντα καλὰ τὰ γράμματά
τε καὶ τὰς εἰκόνας ἀποδίδωσιν, ὁ δὲ ἡ προστιθείς ἡ ἀφαι-

Stephanus page 431, section c, line 12

ρῶν γράμματα μὲν καὶ εἰκόνας ἐργάζεται καὶ οὗτος, ἀλλὰ
πονηράς;

{KP.} Ναί.
{ΣΩ.} Τί δὲ ὁ διὰ τῶν συλλαβῶν τε καὶ γραμμάτων τὴν
οὐσίαν τῶν πραγμάτων ἀπομιμούμενος; ἄρα οὐ κατὰ τὸν
αὐτὸν λόγον, ἂν μὲν πάντα ἀποδῶ τὰ προσήκοντα, καλὴ
ἢ εἰκὼν ἔσται - τοῦτο δ' ἔστιν ὄνομα - ἐὰν δὲ σμικρὰ
ἐλλείπη ἡ προστιθῇ ἐνίοτε, εἰκὼν μὲν γενήσεται, καλὴ δὲ
οὐ; ὥστε τὰ μὲν καλῶς εἰργασμένα ἔσται τῶν ὀνομάτων, τὰ
δὲ κακῶς;

Stephanus page 431, section d, line 9

{KP.} Ἴσως.
{ΣΩ.} Ἴσως ἄρα ἔσται ὁ μὲν ἀγαθὸς δημιουργὸς ὀνομάτων,
ὁ δὲ κακός;
{KP.} Ναί.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τούτῳ ὁ “νομοθέτης” ἦν ὄνομα.
{KP.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἴσως ἄρα νῆ Δί' ἔσται, ὥσπερ ἐν ταῖς ἄλλαις
τέχναις, καὶ νομοθέτης ὁ μὲν ἀγαθός, ὁ δὲ κακός, ἐάνπερ
τὰ ἔμπροσθεν ἐκεῖνα ὁμολογηθῇ ἡμῖν.
{KP.} Ἔστι ταῦτα. ἀλλ' ὁρᾷς, ὦ Σώκρατες, ὅταν ταῦτα

τὰ γράμματα, τό τε ἄλφα καὶ τὸ βῆτα καὶ ἕκαστον τῶν
στοιχείων, τοῖς ὀνόμασιν ἀποδιδῶμεν τῇ γραμματικῇ τέχνῃ,
ἐάν τι ἀφέλωμεν ἢ προσθῶμεν ἢ μεταθῶμέν τι, <οὐ>
γέγραπται μὲν ἡμῖν τὸ ὄνομα, οὐ μέντοι ὀρθῶς, ἀλλὰ τὸ
παράπαν οὐδὲ γέγραπται, ἀλλ' εὐθὺς ἕτερόν ἐστιν ἐάν τι
τούτων πάθῃ.

{ΣΩ.} Μὴ γὰρ οὐ καλῶς σκοπῶμεν οὕτω σκοποῦντες, ὦ
Κρατύλε.

{ΚΡ.} Πῶς δὴ;

{ΣΩ.} Ἴσως ὅσα ἕκ τινος ἀριθμοῦ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ μὴ

εἶναι πάσχοι ἂν τοῦτο ὃ σὺ λέγεις, ὥσπερ καὶ αὐτὰ
τὰ δέκα ἢ ὅστις βούλει ἄλλος ἀριθμός, ἐάν ἀφέλῃς τι ἢ
προσθῇς, ἕτερος εὐθὺς γέγονε· τοῦ δὲ ποιοῦ τινος καὶ
συμπάσης εἰκόνος μὴ οὐχ αὕτη <ἦ> ἢ ὀρθότης, ἀλλὰ τὸ
ἐναντίον οὐδὲ τὸ παράπαν δέη πάντα ἀποδοῦναι οἷόν ἐστιν
ὅ ἑκάζει, εἰ μέλλει εἰκὼν εἶναι. σκόπει δὲ εἰ τί λέγω.
ἄρ' ἂν δύο πράγματα εἴη τοιάδε, οἷον Κρατύλος καὶ Κρα-
τύλου εἰκὼν, εἴ τις θεῶν μὴ μόνον τὸ σὸν χρῶμα καὶ
σχῆμα ἀπεικάζειεν ὥσπερ οἱ ζωγράφοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐντὸς
πάντα τοιαῦτα ποιήσειεν οἷάπερ τὰ σά, καὶ μαλακότητος

καὶ θερμότητος τὰς αὐτὰς ἀποδοίῃ, καὶ κίνησιν καὶ ψυχὴν
καὶ φρόνησιν οἷαπερ ἢ παρὰ σοὶ ἐνθείῃ αὐτοῖς, καὶ ἐνὶ λόγῳ
πάντα ἅπερ σὺ ἔχεις, τοιαῦτα ἕτερα καταστήσειεν πλησίον
σου; πότερον Κρατύλος ἂν καὶ εἰκὼν Κρατύλου τότε εἴη τὸ
τοιούτον, ἢ δύο Κρατύλοι;

{ΚΡ.} Δύο ἔμοιγε δοκοῦσιν, ὦ Σώκρατες, Κρατύλοι.

{ΣΩ.} Ὅρᾳς οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ἄλλην χρὴ εἰκόνος ὀρθότητα
ζητεῖν καὶ ὧν νυνδὴ ἐλέγομεν, καὶ οὐκ ἀναγκάζειν, ἐάν τι
ἀπῇ ἢ προσῇ, μηκέτι αὐτὴν εἰκόνα εἶναι; ἢ οὐκ αἰσθάνῃ
ὅσου ἐνδέουσιν αἱ εἰκόνες τὰ αὐτὰ ἔχειν ἐκείνοις ὧν εἰκόνες

εἰσίν;

{ΚΡ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Γελοῖα γοῦν, ὦ Κρατύλε, ὑπὸ τῶν ὀνομάτων πάθοι
ἂν ἐκεῖνα ὧν ὀνόματά ἐστιν τὰ ὀνόματα, εἰ πάντα πανταχῇ
αὐτοῖς ὁμοιωθείῃ. διττὰ γὰρ ἂν που πάντα γένοιτο, καὶ
οὐκ ἂν ἔχοι αὐτῶν εἰπεῖν <οὐδεῖς> οὐδέτερον ὁπότερόν ἐστι
τὸ μὲν αὐτό, τὸ δὲ ὄνομα.

{ΚΡ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Θαρρῶν τοίνυν, ὦ γενναῖε, ἕα καὶ ὄνομα τὸ μὲν εὖ
κειῖσθαι, τὸ δὲ μή, καὶ μὴ ἀνάγκαζε πάντ' ἔχειν τὰ γράμ-

Stephanus page 432, section e, line 2

ματα, ἵνα κομιδῇ ἢ τοιοῦτον οἶόνπερ οὗ ὄνομά ἐστιν, ἀλλ'
ἕα καὶ τὸ μὴ προσήκον γράμμα ἐπιφέρειν. εἰ δὲ γράμμα,

καὶ ὄνομα ἐν λόγῳ· εἰ δὲ ὄνομα, καὶ λόγον ἐν λόγῳ μὴ
προσέκοντα τοῖς πράγμασιν ἐπιφέρεισθαι, καὶ μηδὲν ἥττον
ὀνομάζεσθαι τὸ πρᾶγμα καὶ λέγεσθαι, ἕως ἄν ὁ τύπος ἐνῇ
τοῦ πράγματος περὶ οὗ ἄν ὁ λόγος ἦ, ὥσπερ ἐν τοῖς
τῶν στοιχείων ὀνόμασιν, εἰ μέμνησαι ἅ νυνδὴ ἐγὼ καὶ
Ἑρμογένης ἐλέγομεν.

{ΚΡ.} Ἀλλὰ μέμνημαι.

Stephanus page 433, section a, line 4

{ΣΩ.} Καλῶς τοίνυν. ὅταν γὰρ τοῦτο ἐνῇ, κἂν μὴ πάντα
τὰ προσέκοντα ἔχη, λέξεταί γε τὸ πρᾶγμα, καλῶς ὅταν
πάντα, κακῶς δὲ ὅταν ὀλίγα· λέγεσθαι δ' οὖν, ὦ μακάριε,
ἐῷμεν, ἵνα μὴ ὀφλωμεν ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγίνῃ νύκτωρ περι-
ιόντες ὀψὲ ὁδοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὰ πράγματα δόξωμεν αὐ-
τῇ ἀληθείᾳ οὕτω πως ἐληλυθέναι ὀψιαίτερον τοῦ δέοντος,
ἢ ζήτηι τινὰ ἄλλην ὀνόματος ὀρθότητα, καὶ μὴ ὁμολόγει
δήλωμα συλλαβαῖς καὶ γράμμασι πράγματος ὄνομα εἶναι.
εἰ γὰρ ταῦτα ἀμφοτέρω ἐρεῖς, οὐχ οἷός τ' ἔση συμφωνεῖν
σαντῶ.

Stephanus page 433, section b, line 6

{ΚΡ.} Ἀλλὰ μοι δοκεῖς γε, ὦ Σώκρατες, μετρίως λέγειν,
καὶ οὕτω τίθεμαι.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα ἡμῖν συνδοκεῖ, μετὰ ταῦτα
τάδε σκοπῶμεν· εἰ μέλλει φαμέν καλῶς κειῖσθαι τὸ ὄνομα,
τὰ προσέκοντα δεῖ αὐτὸ γράμματα ἔχειν;

{ΚΡ.} Ναί.

{ΣΩ.} Προσέκει δὲ τὰ ὅμοια τοῖς πράγμασιν;

{ΚΡ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τὰ μὲν ἄρα καλῶς κείμενα οὕτω κεῖται· εἰ δὲ μή
τι καλῶς ἐτέθη, τὸ μὲν ἂν πολὺ ἴσως ἐκ προσηκόντων εἴη

Stephanus page 433, section c, line 5

γραμματῶν καὶ ὁμοίων, εἴπερ ἔσται εἰκόν, ἔχοι δ' ἂν τι
καὶ οὐ προσήκον, δι' ὃ οὐκ ἂν καλὸν εἴη οὐδὲ καλῶς
εἰργασμένον τὸ ὄνομα. οὕτω φαμέν ἢ ἄλλως;

{ΚΡ.} Οὐδὲν δεῖ οἶμαι διαμάχεσθαι, ὦ Σώκρατες· ἐπεὶ οὐκ
ἀρέσκει γέ με τὸ φάναι ὄνομα μὲν εἶναι, μὴ μέντοι καλῶς
γε κειῖσθαι.

{ΣΩ.} Πότερον τοῦτο οὐκ ἀρέσκει σε, τὸ εἶναι τὸ ὄνομα
δήλωμα τοῦ πράγματος;
{ΚΡ.} Ἐμοιγε.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ τὸ εἶναι τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἐκ προτέρων

Stephanus page 433, section d, line 5

συγκείμενα, τὰ δὲ πρῶτα, οὐ καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι;
{ΚΡ.} Ἐμοιγε.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ τὰ πρῶτα εἰ μέλλει δηλώματά τινων γίνε-
σθαι, ἔχεις τινὰ καλλίω τρόπον τοῦ δηλώματα αὐτὰ γενέσθαι
ἄλλον ἢ αὐτὰ ποιῆσαι ὅτι μάλιστα τοιαῦτα οἷα ἐκεῖνα ἃ δεῖ
δηλοῦν αὐτά; ἢ ὅδε μᾶλλον σε ἀρέσκει ὁ τρόπος ὃν Ἑρ-
μογένης λέγει καὶ ἄλλοι πολλοί, τὸ συνθήματα εἶναι τὰ
ὀνόματα καὶ δηλοῦν τοῖς συνθεμένοις προειδόσι δὲ τὰ
πράγματα, καὶ εἶναι ταύτην ὀρθότητα ὀνόματος, συνθήκην,
διαφέρειν δὲ οὐδὲν ἕαντε τις συνθῆται ὥσπερ νῦν σύγ-

Stephanus page 433, section e, line 7

κεῖται, ἕαντε καὶ τοῦναντίον ἐπὶ μὲν ᾧ νῦν σμικρόν, μέγα
καλεῖν, ἐπὶ δὲ ᾧ μέγα, σμικρόν; πότερός σε ὁ τρόπος
ἀρέσκει;
{ΚΡ.} Ὅλω καὶ παντὶ διαφέρει, ᾧ Σώκρατες, τὸ ὁμοιώματι
δηλοῦν ὅτι ἂν τις δηλοῖ ἀλλὰ μὴ τῷ ἐπιτυχόντι.
{ΣΩ.} Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν εἴπερ ἔσται τὸ ὄνομα ὅμοιον
τῷ πράγματι, ἀναγκαῖον πεφυκέναι τὰ στοιχεῖα ὅμοια τοῖς
πράγμασιν, ἐξ ὧν τὰ πρῶτα ὀνόματά τις συνθήσει; ὥδε
δὲ λέγω· Ἄρα ποτ' ἂν τις συνέθηκεν ὁ νυνδὴ ἐλέγομεν
ζωγράφημα ὅμοιον τῷ τῶν ὄντων, εἰ μὴ φύσει ὑπῆρχε

Stephanus page 434, section b, line 1

φαρμακεῖα ὅμοια ὄντα, ἐξ ὧν συντίθεται τὰ ζωγραφούμενα,
ἐκείνοις ἃ μιμεῖται ἢ γραφικῇ· ἢ ἀδύνατον;
{ΚΡ.} Ἀδύνατον.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὡσαύτως καὶ ὀνόματα οὐκ ἂν ποτε ὅμοια
γένοιτο οὐδενί, εἰ μὴ ὑπάρξει ἐκεῖνα πρῶτον ὁμοιότητά τινα
ἔχοντα, ἐξ ὧν συντίθεται τὰ ὀνόματα, ἐκείνοις ὧν ἔστι τὰ
ὀνόματα μιμήματα; ἔστι δέ, ἐξ ὧν συνθετέον, στοιχεῖα;
{ΚΡ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἦδη τοίνυν καὶ σὺ κοινῶν τοῦ λόγου οὐπὲρ ἄρτι
Ἑρμογένης. φέρε, καλῶς σοι δοκοῦμεν λέγειν ὅτι τὸ ῥῶ τῇ

Stephanus page 434, section c, line 2

φορᾷ καὶ κινήσει καὶ σκληρότητι προσέοικεν, ἢ οὐ καλῶς;
{ΚΡ.} Καλῶς ἔμοιγε.
{ΣΩ.} Τὸ δὲ λάβδα τῷ λείῳ καὶ μαλακῷ καὶ οἷς νυνδὴ
ἐλέγομεν;

{KP.} Ναί.

{ΣΩ.} Οἶσθα οὖν ὅτι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἡμεῖς μέν φαμεν
“σκληρότης,” Ἑρετριῆς δὲ “σκληροτήρ”;

{KP.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν τό τε ῥῶ καὶ τὸ σῖγμα ἔοικεν ἀμφοτέρα
τῷ αὐτῷ, καὶ δηλοῖ ἐκείνοις τε τὸ αὐτὸ τελευτῶντος τοῦ

Stephanus page 434, section c, line 12

ῥῶ καὶ ἡμῖν τοῦ σῖγμα, ἢ τοῖς ἑτέροις ἡμῶν οὐ δηλοῖ;

{KP.} Δημοῖ μέν οὖν ἀμφοτέροις.

{ΣΩ.} Πότερον ἢ ὅμοια τυγχάνει ὄντα τὸ ῥῶ καὶ τὸ σῖγμα,
ἢ ἢ μή;

{KP.} Ἦι ὅμοια.

{ΣΩ.} Ἦ οὖν ὅμοιά ἐστι πανταχῇ;

{KP.} Πρὸς γε τὸ ἴσως φορὰν δηλοῦν.

{ΣΩ.} Ἦ καὶ τὸ λάβδα ἐγκείμενον; οὐ τὸ ἐναντίον δηλοῖ
σκληρότητος;

{KP.} Ἴσως γὰρ οὐκ ὀρθῶς ἔγκειται, ὦ Σώκρατες· ὥσπερ

Stephanus page 434, section d, line 10

καὶ ἂ νυνδὴ σὺ πρὸς Ἑρμογένη ἔλεγες ἐξαιρῶν τε καὶ
ἐντιθεὶς γράμματα οὗ δέοι, καὶ ὀρθῶς ἐδόκεις ἔμοιγε. καὶ
νῦν ἴσως ἀντὶ τοῦ λάβδα ῥῶ δεῖ λέγειν.

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις. τί οὖν; νῦν ὥς λέγομεν, οὐδὲν μανθά-
νομεν ἀλλήλων, ἐπειδὴν τις φῇ “σκληρόν,” οὐδὲ οἶσθα σὺ
νῦν ὅτι ἐγὼ λέγω;

{KP.} Ἐγωγε, διὰ γε τὸ ἔθος, ὦ φίλτατε.

{ΣΩ.} Ἔθος δὲ λέγων οἶει τι διάφορον λέγειν συνθήκης;
ἢ ἄλλο τι λέγεις τὸ ἔθος ἢ ὅτι ἐγώ, ὅταν τοῦτο φθέγγωμαι,
διανοοῦμαι ἐκεῖνο, σὺ δὲ γινώσκεις ὅτι ἐκεῖνο διανοοῦμαι;

Stephanus page 434, section e, line 8

οὐ τοῦτο λέγεις;

{KP.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ γινώσκεις ἐμοῦ φθεγγομένου, δῆλωμα
σοι γίγνεται παρ' ἐμοῦ;

{KP.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀπὸ τοῦ ἀνομοίου γε ἢ ὁ διανοούμενος φθέγγωμαι,
εἴπερ τὸ λάβδα ἀνόμοιον ἐστι τῇ ἢ φῆς σὺ σκληρότητι· εἰ
δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, τί ἄλλο ἢ αὐτὸς σαυτῷ συνέθου καί
σοι γίγνεται ἢ ὀρθότης τοῦ ὀνόματος συνθήκη, ἐπειδὴ γε
δηλοῖ καὶ τὰ ὅμοια καὶ τὰ ἀνόμοια γράμματα, ἔθους τε καὶ

Stephanus page 435, section a, line 10

συνθήκης τυχόντα; εἰ δ' ὅτι μάλιστα μή ἐστι τὸ ἔθος
συνθήκη, οὐκ ἂν καλῶς ἔτι ἔχοι λέγειν τὴν ὁμοιότητα

δήλωμα εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἔθος· ἐκεῖνο γάρ, ὡς ἔοικε, καὶ ὁμοίῳ καὶ ἀνομοίῳ δηλοῖ. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα συγχωροῦμεν, ὦ Κρατύλε - τὴν γὰρ σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω - ἀναγκαῖόν που καὶ συνθήκην τι καὶ ἔθος συμβάλλεσθαι πρὸς δήλωσιν ὧν διανοούμενοι λέγομεν· ἐπεὶ, ὦ βέλτιστε, εἰ 'θέλεις ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν ἐλθεῖν, πόθεν οἶεῖ ἕξειν ὀνόματα ὅμοια ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἀριθμῶν ἐπενεγκεῖν, ἐὰν μὴ ἕᾱς τι τὴν σὴν ὁμολογίαν καὶ συνθήκην κῦρος ἔχειν τῶν ὀνομάτων

Stephanus page 435, section c, line 2

ὀρθότητος πέρι; ἐμοὶ μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἀρέσκει μὲν κατὰ τὸ δυνατόν ὅμοια εἶναι τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν· ἀλλὰ μὴ ὡς ἀληθῶς, τὸ τοῦ Ἑρμογένους, γλίσχρα ἢ ἡ ὀλκὴ αὕτη τῆς ὁμοιότητος, ἀναγκαῖον δὲ ἢ καὶ τῷ φορτικῷ τούτῳ προσχρησθαι, τῇ συνθήκῃ, εἰς ὀνομάτων ὀρθότητα. ἐπεὶ ἴσως κατὰ γε τὸ δυνατόν κάλλιστ' ἂν λέγοιτο ὅταν ἢ πᾶσιν ἢ ὡς πλείστοις ὁμοίοις λέγεται, τοῦτο δ' ἐστὶ προσήκουσιν, αἰσχιστα δὲ τοῦναντίον. τόδε δέ μοι ἔτι εἰπὲ μετὰ ταῦτα, τίνα ἡμῖν δύναμιν ἔχει τὰ ὀνόματα καὶ τί φῶμεν αὐτὰ καλὸν ἀπεργάζεσθαι;

Stephanus page 435, section d, line 4

{KP.} Διδάσκειν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καὶ τοῦτο πάνυ ἀπλοῦν εἶναι, ὅς ἂν τὰ ὀνόματα ἐπίστηται, ἐπίστασθαι καὶ τὰ πράγματα.

{ΣΩ.} Ἴσως γάρ, ὦ Κρατύλε, τὸ τοιόνδε λέγεις, ὡς ἐπειδάν τις εἰδῇ τὸ ὄνομα οἷόν ἐστιν - ἔστι δὲ οἷόνπερ τὸ πρᾶγμα - εἴσεται δὴ καὶ τὸ πρᾶγμα, ἐπεὶ περ ὅμοιον τυγχάνει ὃν τῷ ὀνόματι, τέχνη δὲ μία ἄρ' ἐστὶν ἢ αὐτὴ πάντων τῶν ἀλλήλοις ὁμοίων. κατὰ τοῦτο δὴ μοι δοκεῖς λέγειν ὡς ὅς ἂν τὰ ὀνόματα εἰδῇ εἴσεται καὶ τὰ πράγματα.

{KP.} Ἀληθέστατα λέγεις.

Stephanus page 435, section e, line 6

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ, ἴδωμεν τίς ποτ' ἂν εἴη ὁ τρόπος οὗτος τῆς διδασκαλίας τῶν ὄντων ὃν σὺ λέγεις νῦν, καὶ πότερον ἔστι μὲν καὶ ἄλλος, οὗτος μέντοι βελτίων, ἢ οὐδ' ἔστιν ἄλλος

ἢ οὗτος. ποτέρως οἶε;

{KP.} Οὕτως ἔγωγε, οὐ πάνυ τι εἶναι ἄλλον, τοῦτον δὲ καὶ μόνον καὶ βέλτιστον.

{ΣΩ.} Πότερον δὲ καὶ εὔρεσιν τῶν ὄντων τὴν αὐτὴν ταύτην εἶναι, τὸν τὰ ὀνόματα εὐρόντα καὶ ἐκεῖνα ἠύρηκέναι ὧν ἐστὶ τὰ ὀνόματα· ἢ ζητεῖν μὲν καὶ εὐρίσκειν ἕτερον δεῖν τρόπον,

Stephanus page 436, section a, line 6

μανθάνειν δὲ τοῦτον;

{KP.} Πάντων μάλιστα καὶ ζητεῖν καὶ εὐρίσκειν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον κατὰ ταῦτά.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ ἐννοήσωμεν, ὦ Κρατύλε, εἴ τις ζητῶν τὰ πράγματα ἀκολουθοῖ τοῖς ὀνόμασι, σκοπῶν οἷον ἕκαστον βούλεται εἶναι, ἄρ' ἐννοεῖς ὅτι οὐ σμικρὸς κίνδυνός ἐστιν ἐξαπατηθῆναι;

{KP.} Πῶς;

{ΣΩ.} Δῆλον ὅτι ὁ θέμενος πρῶτος τὰ ὀνόματα, οἷα ἡγεῖτο εἶναι τὰ πράγματα, τοιαῦτα ἐτίθετο καὶ τὰ ὀνόματα, ὥς

Stephanus page 436, section b, line 7

φαινομεν. ἦ γάρ;

{KP.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν ἐκεῖνος μὴ ὀρθῶς ἡγεῖτο, ἔθετο δὲ οἷα ἡγεῖτο, τί οἶε ἡμᾶς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πείσεσθαι; ἄλλο τι ἢ ἐξαπατηθῆσεσθαι;

{KP.} Ἀλλὰ μὴ οὐχ οὕτως ἔχει, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦ εἰδότα τίθεσθαι τὸν τιθέμενον τὰ ὀνόματα· εἰ δὲ μή, ὅπερ πάσαι ἐγὼ ἔλεγον, οὐδ' ἂν ὀνόματα εἶη. μέγιστον δέ σοι ἔστω τεκμήριον ὅτι οὐκ ἔσφαλται τῆς ἀληθείας ὁ τιθέμενος· οὐ γὰρ ἂν ποτε οὕτω σύμφωνα ἦν αὐτῷ ἅπαντα. ἦ οὐκ

Stephanus page 436, section c, line 5

ἐνενόεις αὐτὸς λέγων ὥς πάντα κατὰ ταῦτὸν καὶ ἐπὶ ταῦτὸν ἐγίγνετο τὰ ὀνόματα;

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὡγαθὲ Κρατύλε, οὐδὲν ἐστιν ἀπολογία. εἰ γὰρ τὸ πρῶτον σφαιεῖς ὁ τιθέμενος τᾶλλα ἤδη πρὸς τοῦτ' ἐβιάζετο καὶ αὐτῷ συμφωνεῖν ἠνάγκαζεν, οὐδὲν ἄτοπον, ὥσπερ τῶν διαγραμμάτων ἐνίστε τοῦ πρώτου σμικροῦ καὶ ἀδήλου ψεύδους γενομένου, τὰ λοιπὰ πάμπολλα ἤδη ὄντα ἐπόμενα ὁμολογεῖν ἀλλήλοις. δεῖ δὴ περὶ τῆς ἀρχῆς παντὸς πράγματος παντὶ ἀνδρὶ τὸν πολὺν λόγον εἶναι καὶ τὴν πολλὴν σκέψιν εἶτε ὀρθῶς εἶτε μὴ ὑπόκειται· ἐκείνης δὲ ἐξετασθείσης

Stephanus page 436, section d, line 7

ἱκανῶς, τὰ λοιπὰ φαίνεσθαι ἐκείνη ἐπόμενα. οὐ μέντοι ἀλλὰ θαυμάζοιμ' ἂν εἰ καὶ τὰ ὀνόματα συμφωνεῖ αὐτὰ αὐτοῖς. πάλιν γὰρ ἐπισκεψώμεθα ἅ τὸ πρότερον διήλθομεν. ὥς τοῦ παντὸς ἰόντος τε καὶ φερομένου καὶ ῥέοντός φαμεν σημαίνειν ἡμῖν τὴν οὐσίαν τὰ ὀνόματα. ἄλλο τι οὕτω σοι δοκεῖ δηλοῦν;

{KP.} Πάνυ σφόδρα, καὶ ὀρθῶς γε σημαίνει.

{ΣΩ.} Σκοπῶμεν δὴ ἐξ αὐτῶν ἀναλαβόντες πρῶτον μὲν τοῦτο τὸ ὄνομα, τὴν “ἐπιστήμην,” ὥς ἀμφίβολόν [ἐστι], καὶ μᾶλλον ἔοικε σημαίνοντι ὅτι <ἴστησιν> ἡμῶν ἐπὶ τοῖς

πράγμασι τὴν ψυχὴν ἣ ὅτι συμπεριφέρεται, καὶ ὀρθότερόν ἐστιν ὥσπερ νῦν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν λέγειν μᾶλλον ἢ ἐμβάλλοντας τὸ εἶ “ἐπειστήμην,” ἀλλὰ τὴν ἐμβολὴν ποιήσασθαι ἀντὶ τῆς ἐν τῷ εἶ ἐν τῷ ἰῶτα. ἔπειτα τὸ “βέβαιον,” ὅτι <βάσεως> τινός ἐστιν καὶ στάσεως μίμημα ἀλλ’ οὐ φορᾶς. ἔπειτα ἡ “ἱστορία” αὐτὸ που σημαίνει ὅτι <ἴστησι> τὸν <ῥοῦν>. καὶ τὸ “πιστὸν” <ίσταν> παντάπασιν σημαίνει. ἔπειτα δὲ ἡ “μνήμη” παντί που μηνύει ὅτι <μονή> ἐστιν ἐν τῇ ψυχῇ ἀλλ’ οὐ φορᾶ. εἰ δὲ βούλει, ἡ “ἁμαρτία” καὶ ἡ “συμφορά,” εἰ κατὰ τὸ ὄνομά τις ἀκολουθήσει, φανεῖται ταῦτόν τῃ

“συνέσει” ταύτῃ καὶ “ἐπιστήμῃ” καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς περὶ τὰ σπουδαῖα ὀνόμασιν. ἔτι τοίνυν ἡ “ἁμαθία” καὶ ἡ “ἀκολασία” παραπλησία τούτοις φαίνεται· ἡ μὲν γὰρ τοῦ <ἅμα θεῷ ἰόντος> πορεία φαίνεται, ἡ “ἁμαθία,” ἡ δ’ “ἀκολασία” παντάπασιν <ἀκολουθία> τοῖς <πράγμασι> φαίνεται. καὶ οὕτως, ἃ νομίζομεν ἐπὶ τοῖς κακίστοις ὀνόματα εἶναι, ὁμοιότατ’ ἂν φαίνοιτο τοῖς ἐπὶ τοῖς καλλίστοις. οἶμαι δὲ καὶ ἄλλα πόλλ’ ἂν τις εὖροι εἰ πραγματεύοιτο, ἐξ ὧν οἰηθεῖ ἂν αὖ πάλιν τὸν τὰ ὀνόματα τιθέμενον οὐχὶ ἰόντα οὐδὲ φερόμενα ἀλλὰ μένοντα τὰ πράγματα

σημαίνειν.

{KP.} Ἀλλ’, ὦ Σώκρατες, ὁρᾶς ὅτι τὰ πολλὰ ἐκείνως ἐσήμαινεν.

{ΣΩ.} Τί οὖν τοῦτο, ὦ Κρατύλε; ὥσπερ ψήφους διαριθμησόμεθα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐν τούτῳ ἔσται ἡ ὀρθότης; ὁπότερα ἂν πλείω φαίνεται τὰ ὀνόματα σημαίνοντα, ταῦτα δὴ ἔσται τάληθῃ;

{KP.} Οὐκ οὐν εἰκός γε.

{ΣΩ.} Οὐδ’ ὅπωςτι οὖν, ὦ φίλε. καὶ ταῦτα μὲν γε αὐτοῦ ἐάσωμεν, ἐπανέλθωμεν δὲ πάλιν ὅθεν δεῦρο μετέβημεν.

ἄρτι γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν, εἰ μέμνησαι, τὸν τιθέμενον τὰ ὀνόματα ἀναγκαῖον ἔφησθα εἶναι εἰδότα τίθεσθαι οἷς ἐτίθετο. πότερον οὖν ἔτι σοι δοκεῖ οὕτως ἢ οὐ;

{KP.} Ἔτι.

{ΣΩ.} Ἦ καὶ τὸν τὰ πρῶτα τιθέμενον εἰδότα φῆς τίθεσθαι;

{KP.} Εἰδότα.

{ΣΩ.} Ἐκ ποίων οὖν ὀνομάτων ἢ μεμαθηκῶς ἢ ἡύρηκῶς ἦν τὰ πράγματα, εἴπερ τά γε πρῶτα μήπω ἔκειτο, μαθεῖν δ’ αὖ

φαινομενα καὶ εὐρεῖν ἀδύνατον εἶναι ἄλλως ἢ τὰ
ὀνόματα μαθόντας ἢ αὐτοὺς ἐξευρόντας οἶά ἐστι;

Stephanus page 438, section b, line 4

{KP.} Δοκεῖς τί μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τίνα οὖν τρόπον φῶμεν αὐτοὺς εἰδότας θέσθαι ἢ
νομοθέτας εἶναι, πρὶν καὶ ὅτι οὖν ὄνομα κεῖσθαι τε καὶ
ἐκείνους εἰδέναι, εἴπερ μὴ ἔστι τὰ πράγματα μαθεῖν ἄλλ' ἢ
ἐκ τῶν ὀνομάτων;

{KP.} Οἶμαι μὲν ἐγὼ τὸν ἀληθέστατον λόγον περὶ τούτων
εἶναι, ὦ Σώκρατες, μείζω τινὰ δύναμιν εἶναι ἢ ἀνθρωπείαν
τὴν θεμένην τὰ πρῶτα ὀνόματα τοῖς πράγμασιν, ὥστε
ἀναγκαῖον εἶναι αὐτὰ ὀρθῶς ἔχειν.

{ΣΩ.} Εἶτα οἶει ἐναντία ἂν ἐτίθετο αὐτὸς αὐτῷ ὁ θεός, ὦν

Stephanus page 438, section c, line 6

δαίμων τις ἢ θεός; ἢ οὐδέν σοι ἐδοκοῦμεν ἄρτι λέγειν;

{KP.} Ἀλλὰ μὴ οὐκ ἦν τούτων τὰ ἕτερα ὀνόματα.

{ΣΩ.} Πότερα, ὦ ἄριστε, τὰ ἐπὶ τὴν στάσιν ἄγοντα ἢ τὰ
ἐπὶ τὴν φοράν; οὐ γάρ που κατὰ τὸ ἄρτι λεχθὲν πλήθει
κριθήσεται.

{KP.} Οὗτοι δὴ δίκαιόν γε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ὀνομάτων οὖν στασιασάντων, καὶ τῶν μὲν φασκόντων
ἑαυτὰ εἶναι τὰ ὅμοια τῇ ἀληθείᾳ, τῶν δ' ἑαυτὰ, τίνι ἔτι δια-
κρινουμένων, ἢ ἐπὶ τί ἐλθόντες; οὐ γάρ που ἐπὶ ὀνόματά γε
ἕτερα ἄλλα τούτων· οὐ γάρ ἔστιν, ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἄλλ' ἄττα

Stephanus page 438, section d, line 6

ζητητέα πλὴν ὀνομάτων, ἃ ἡμῖν ἐμφανιεῖ ἄνευ ὀνομάτων
ὁπότερα τούτων ἐστὶ τὰληθῆ, δείξαντα δῆλον ὅτι τὴν ἀλήθειαν
τῶν ὄντων.

{KP.} Δοκεῖ μοι οὕτω.

{ΣΩ.} Ἔστιν ἄρα, ὥς ἔοικεν, ὦ Κρατύλε, δυνατόν μαθεῖν
ἄνευ ὀνομάτων τὰ ὄντα, εἴπερ ταῦτα οὕτως ἔχει.

{KP.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Διὰ τίνος ἄλλου οὖν ἔτι προσδοκᾷς ἂν ταῦτα
μαθεῖν; ἄρα δι' ἄλλου του ἢ οὐπὲρ εἰκός τε καὶ δικαιότατον,
δι' ἀλλήλων γε, εἴ πη συγγενῇ ἐστιν, καὶ αὐτὰ δι' αὐτῶν;

Stephanus page 438, section e, line 8

τὸ γάρ που ἕτερον ἐκείνων καὶ ἄλλοῖον ἕτερον ἂν τι καὶ
ἄλλοῖον σημαῖνοι ἄλλ' οὐκ ἐκεῖνα.

{KP.} Ἀληθῆ μοι φαίνη λέγειν.

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ πρὸς Διός· τὰ δὲ ὀνόματα οὐ πολλάκις
μέντοι ὠμολογήσαμεν τὰ καλῶς κείμενα εἰκότα εἶναι ἐκεῖνοις
ὦν ὀνόματα κεῖται, καὶ εἶναι εἰκόνας τῶν πραγμάτων;

{KP.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν ἔστι μὲν ὅτι μάλιστα δι' ὀνομάτων τὰ πρά-
γματα μανθάνειν, ἔστι δὲ καὶ δι' αὐτῶν, ποτέρα ἂν εἴη καλλίων
καὶ σαφεστέρα ἢ μάθησις; ἐκ τῆς εἰκόνοσ μανθάνειν αὐτήν

Stephanus page 439, section a, line 8

τε αὐτήν εἰ καλῶς εἴκασται, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἧς ἦν εἰκῶν,
ἢ ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτήν τε αὐτήν καὶ τὴν εἰκόνα αὐτῆς εἰ
πρεπόντως εἴργασται;

{KP.} Ἐκ τῆς ἀληθείας μοι δοκεῖ ἀνάγκη εἶναι.

{ΣΩ.} Ὅντινα μὲν τοίνυν τρόπον δεῖ μανθάνειν ἢ εὐρίσκειν
τὰ ὄντα, μειζρον ἴσως ἔστιν ἐγνωνέειν ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σέ·
ἀγαπητὸν δὲ καὶ τοῦτο ὁμολογήσασθαι, ὅτι οὐκ ἐξ ὀνομάτων
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὰ ἐξ αὐτῶν καὶ μαθητέον καὶ ζητητέον
ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων.

Stephanus page 439, section b, line 9

{KP.} Φαίνεται, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἐτι τοίνυν τόδε σκεψώμεθα, ὅπως μὴ ἡμᾶς τὰ
πολλὰ ταῦτα ὀνόματα ἐς ταὐτὸν τείνοντα ἐξαπατᾷ, εἰ τῷ
ὄντι μὲν οἱ θέμενοι αὐτὰ διανοηθέντες γε ἔθεντο ὡς ἰόντων
ἀπάντων ἀεὶ καὶ ῥεόντων - φαίνονται γὰρ ἔμοιγε καὶ αὐτῷ
οὕτω διανοηθῆναι - τὸ δ', εἰ ἔτυχεν, οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ'
οὕτοι αὐτοὶ τε ὥσπερ εἰς τινα δίνην ἐμπεσόντες κυκῶνται
καὶ ἡμᾶς ἐφελκόμενοι προσεμβάλλουσιν. σκέψαι γάρ, ὦ
θαυμάσιε Κρατύλε, ὃ ἔγωγε πολλάκις ὀνειρώττω. πότερον
φωμένον τι εἶναι αὐτὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ ἐν ἑκάστον τῶν

Stephanus page 439, section d, line 1

ὄντων οὕτω, ἢ μῆ;

{KP.} Ἐμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, [εἶναι].

{ΣΩ.} Αὐτὸ τοίνυν ἐκεῖνο σκεψώμεθα, μὴ εἰ πρόσωπόν τι
ἔστιν καλὸν ἢ τι τῶν τοιούτων, καὶ δοκεῖ ταῦτα πάντα ῥεῖν·
ἀλλ' αὐτό, φῶμεν, τὸ καλὸν οὐ τοιοῦτον ἀεὶ ἔστιν οἶόν
ἔστιν;

{KP.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οἶόν τε προσειπεῖν αὐτὸ ὀρθῶς, εἰ ἀεὶ
ὑπεξέρχεται, πρῶτον μὲν ὅτι ἐκεῖνό ἐστιν, ἔπειτα ὅτι τοιοῦτον,
ἢ ἀνάγκη ἅμα ἡμῶν λεγόντων ἄλλο αὐτὸ εὐθύς γίγνεσθαι

Stephanus page 439, section d, line 11

καὶ ὑπεξιέναι καὶ μηκέτι οὕτως ἔχειν;

{KP.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Πῶς οὖν ἂν εἴη τὸ ἐκεῖνο ὃ μηδέποτε ὡσαύτως
ἔχει; εἰ γὰρ ποτε ὡσαύτως ἴσχει, ἔν γ' ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ

δηλον ὅτι οὐδὲν μεταβαίνει· εἰ δὲ αἰὲν ὡσαύτως ἔχει καὶ τὸ αὐτό ἐστι, πῶς ἂν τοῦτό γε μεταβάλλοι ἢ κινῶιτο, μηδὲν ἐξιστάμενον τῆς αὐτοῦ ιδέας;

{KP.} Οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν γνωσθεῖη γε ὑπ' οὐδενός. ἅμα γὰρ ἂν ἐπιόντος τοῦ γνωσομένου ἄλλο καὶ ἄλλοιον γίγνοιτο,

Stephanus page 440, section a, line 2

ὥστε οὐκ ἂν γνωσθεῖη ἔτι ὁποῖόν γέ τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον· γνῶσις δὲ δήπου οὐδεμία γινώσκει ὁ γινώσκει μηδαμῶς ἔχον.

{KP.} Ἔστιν ὡς λέγεις.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐδὲ γνῶσιν εἶναι φάναι εἰκός, ὦ Κρατύλε, εἰ μεταπίπτει πάντα χρήματα καὶ μηδὲν μένει. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ τοῦτο, ἢ γνῶσις, τοῦ γνῶσις εἶναι μὴ μεταπίπτει, μένοι τε ἂν αἰὲν ἢ γνῶσις καὶ εἴη γνῶσις. εἰ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος μεταπίπτει τῆς γνώσεως, ἅμα τ' ἂν μεταπίπτει εἰς ἄλλο εἶδος γνώσεως καὶ οὐκ ἂν εἴη γνῶσις· εἰ δὲ αἰὲν μεταπίπτει,

Stephanus page 440, section b, line 3

αἰὲν οὐκ ἂν εἴη γνῶσις, καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὔτε τὸ γνωσόμενον οὔτε τὸ γνωσθησόμενον ἂν εἴη. εἰ δὲ ἔστι μὲν αἰὲν τὸ γινώσκον, ἔστι δὲ τὸ γινωσκόμενον, ἔστι δὲ τὸ καλόν, ἔστι δὲ τὸ ἀγαθόν, ἔστι δὲ ἐν ἑκάστων τῶν ὄντων, οὐ μοι φαίνεται ταῦτα ὅμοια ὄντα, ἃ νῦν ἡμεῖς λέγομεν, ὅση οὐδὲν οὐδὲ φορᾶ. ταῦτ' οὖν πότερόν ποτε οὕτως ἔχει ἢ ἐκείνως ὡς οἱ περὶ Ἡράκλειτόν τε λέγουσιν καὶ ἄλλοι πολλοί, μὴ οὐ ῥᾶδιον ἢ ἐπισκέψασθαι, οὐδὲ πάνυ νοῦν ἔχοντος ἀνθρώπου ἐπιτρέψαντα ὀνόμασιν αὐτὸν καὶ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν θεραπεύειν, πεπιστευκότα ἐκείνοις καὶ τοῖς θεμένοις

Stephanus page 440, section c, line 6

αὐτά, δισχυρίζεσθαι ὥς τι εἰδότα, καὶ αὐτοῦ τε καὶ τῶν ὄντων καταγινώσκειν ὡς οὐδὲν ὑγιὲς οὐδενός, ἀλλὰ πάντα ὥσπερ κεράμια ῥεῖ, καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ οἱ κατάρρων νοσοῦντες ἄνθρωποι οὕτως οἶεσθαι καὶ τὰ πράγματα διακεῖσθαι, ὑπὸ ρεύματός τε καὶ κατάρρου πάντα [τὰ] χρήματα ἔχεσθαι. ἴσως μὲν οὖν δή, ὦ Κρατύλε, οὕτως ἔχει, ἴσως δὲ καὶ οὐ. σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ ἀνδρείως τε καὶ εὖ, καὶ μὴ ῥαδίως ἀποδέχεσθαι - ἔτι γὰρ νέος εἶ καὶ ἡλικίαν ἔχεις - σκεψάμενον δέ, ἐὰν εὖρης, μεταδιδόναι καὶ ἐμοί.

{KP.} Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα. εὖ μέντοι ἴσθι, ὦ Σώκρατες,

Stephanus page 440, section d, line 8

ὅτι οὐδὲ νυνὶ ἀσκέπτως ἔχω, ἀλλὰ μοι σκοπούμεναι καὶ πράγματα ἔχοντι πολὺ μᾶλλον ἐκείνως φαίνεται ἔχειν ὡς

Ἡράκλειτος λέγει.

{ΣΩ.} Εἰς αὐτοῖς τοίνυν με, ὦ ἑταῖρε, διδάξεις, ἐπειδὴν ἦκης· νῦν δέ, ὥσπερ παρεσκεύασαι, πορεύου εἰς ἀγρόν· προπέμψει δέ σε καὶ Ἑρμογένης ὁδε.

{ΚΡ.} Ταῦτ' ἔσται, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ καὶ σὺ πειρῶ ἔτι ἐννοεῖν ταῦτα ἤδη.

Theaetetus

{ΕΥ.} Ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ;

{ΤΕΡ.} Ἐπικεικῶς πάλαι. καὶ σέ γε ἐζήτουν κατ' ἀγοράν

Stephanus page 142, section a, line 3

καὶ ἐθαύμαζον ὅτι οὐχ οἷός τ' ἦ εὐρεῖν.

{ΕΥ.} Οὐ γὰρ ἦ κατὰ πόλιν.

{ΤΕΡ.} Ποῦ μήν;

{ΕΥ.} Εἰς λιμένα καταβαίνων Θεαιτήτῳ ἐνέτυχον φερόμενῳ ἐκ Κορίνθου ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου Ἀθήναζε.

{ΤΕΡ.} Ζῶντι ἢ τετελευτηκότι;

{ΕΥ.} Ζῶντι καὶ μάλα μόλις· χαλεπῶς μὲν γὰρ ἔχει καὶ ὑπὸ τραυμάτων τινῶν, μᾶλλον μὴν αὐτὸν αἰρεῖ τὸ γεγονὸς νόσημα ἐν τῷ στρατεύματι.

{ΤΕΡ.} Μῶν ἢ δυσεντερία;

Stephanus page 142, section b, line 5

{ΕΥ.} Ναί.

{ΤΕΡ.} Οἷον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι.

{ΕΥ.} Καλὸν τε καὶ ἀγαθόν, ὦ Τερψίων, ἐπεὶ τοι καὶ νῦν ἤκουόν τινων μάλα ἐγκωμιαζόντων αὐτὸν περὶ τὴν μάχην.

{ΤΕΡ.} Καὶ οὐδέν γ' ἄτοπον, ἀλλὰ πολὺ θαυμαστότερον εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν. ἀτὰρ πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυν;

{ΕΥ.} Ἥπείγετο οἴκαδε· ἐπεὶ ἔγωγ' ἐδεόμην καὶ συνεβούλευον, ἀλλ' οὐκ ἠθελεν. καὶ δῆτα προπέμψας αὐτόν, ἀπιὼν πάλιν ἀνεμνήσθη καὶ ἐθαύμασα Σωκράτους ὡς μαντικῶς ἄλλα τε δὴ εἶπε καὶ περὶ τούτου. δοκεῖ γάρ μοι

Stephanus page 142, section c, line 6

ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου ἐντυχεῖν αὐτῷ μεираκίῳ ὄντι, καὶ συγγενόμενός τε καὶ διαλεχθεὶς πάννυ ἀγασθῆναι αὐτοῦ τὴν φύσιν. καὶ μοι ἐλθόντι Ἀθήναζε τοὺς τε λόγους οὕς διελέχθη αὐτῷ διηγήσατο καὶ μάλα ἀξιόους ἀκοῆς, εἶπέ τε ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἶη τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι, εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἔλθοι.

{ΤΕΡ.} Καὶ ἀληθῆ γε, ὥς ἔοικεν, εἶπεν. ἀτὰρ τίνες ἦσαν οἱ λόγοι; ἔχοις ἂν διηγήσασθαι;

{ΕΥ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐκουν οὕτω γε ἀπὸ στόματος·

ἀλλ' ἐγραψάμην μὲν τότ' εὐθὺς οἴκαδ' ἐλθὼν ὑπομνήματα,

Stephanus page 143, section a, line 2

ὕστερον δὲ κατὰ σχολὴν ἀναμιμνησκόμενος ἔγραφον, καὶ ὅσakis Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων τὸν Σωκράτη ὃ μὴ ἐμεμνήμην, καὶ δεῦρο ἐλθὼν ἐπνηροθούμην· ὥστε μοι σχεδὸν τι πᾶς ὁ λόγος γέγραπται.

{TEP.} Ἀληθῆ· ἤκουσά σου καὶ πρότερον, καὶ μέντοι ἀεὶ μέλλων κελεύσειν ἐπιδειῖσαι διατέτριφα δεῦρο. ἀλλὰ τί κωλύει νῦν ἡμᾶς διελθεῖν; πάντως ἔγωγε καὶ ἀναπαύσασθαι δέομαι ὥς ἐξ ἀγροῦ ἦκων.

{EY.} Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς μέχρι Ἐρινοῦ Θεαίτητον προύπεμψα, ὥστε οὐκ ἂν ἀηδῶς ἀναπανοίμην. ἀλλ' ἴωμεν,

Stephanus page 143, section b, line 3

καὶ ἡμῖν ἅμα ἀναπανομένοις ὁ παῖς ἀναγνώσεται.

{TEP.} Ὅρθῶς λέγεις.

{EY.} Τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ᾧ Τερψίων, τουτί· ἐγραψάμην δὲ δὴ οὕτωσὶ τὸν λόγον, οὐκ ἐμοὶ Σωκράτη διηγούμενον ὥς διηγείτο, ἀλλὰ διαλεγόμενον οἷς ἔφη διαλεχθῆναι. ἔφη δὲ τῷ τε γεωμέτρῃ Θεοδώρῳ καὶ τῷ Θεαιτήτῳ. ἵνα οὖν ἐν τῇ γραφῇ μὴ παρέχοιεν πράγματα αἱ μεταξὺ τῶν λόγων διηγήσεις περὶ αὐτοῦ τε ὅποτε λέγοι ὁ Σωκράτης, οἷον “καὶ ἐγὼ ἔφην” ἢ “καὶ ἐγὼ εἶπον,” ἢ αὐτὸ περὶ τοῦ ἀποκρινομένου ὅτι “συνέφη”

Stephanus page 143, section c, line 4

ἢ “οὐχ ὡμολόγει,” τούτων ἕνεκα ὥς αὐτὸν αὐτοῖς διαλεγόμενον ἔγραψα, ἐξελὼν τὰ τοιαῦτα.

{TEP.} Καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου, ᾧ Εὐκλείδῃ.

{EY.} Ἀλλὰ, παῖ, λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε.

{ΣΩ.} Εἰ μὲν τῶν ἐν Κυρήνῃ μᾶλλον ἐκηδόμην, ᾧ Θεόδωρε, τὰ ἐκεῖ ἂν σε καὶ περὶ ἐκείνων ἀνηρώτων, εἴ τινες αὐτόθι περὶ γεωμετρίαν ἢ τινα ἄλλην φιλοσοφίαν εἰσὶ τῶν νέων ἐπιμέλειαν ποιούμενοι· νῦν δὲ ἤττον γὰρ ἐκείνους ἢ τούσδε φιλῶ, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμῶ εἰδέναι τίνες ἡμῖν τῶν

Stephanus page 143, section d, line 6

νέων ἐπίδοξοι γενέσθαι ἐπιεικεῖς. ταῦτα δὴ αὐτός τε σκοπῶ καθ' ὅσον δύναμαι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐρωτῶ οἷς ἂν ὀρῶ τοὺς νέους ἐθέλοντας συγγίγνεσθαι. σοὶ δὲ οὐκ ὀλίγιστοι πλησιάζουσι, καὶ δικαίως· ἄξιός γάρ τά τε ἄλλα καὶ γεωμετρίας

ἕνεκα. εἰ δὲ οὖν τινι ἐνέτυχες ἀξίῳ λόγου, ἡδέως ἂν πυθοίμην.

{ΘΕΟ.} Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, ἐμοὶ τε εἰπεῖν καὶ σοὶ ἀκοῦσαι πάνυ ἄξιον οἶω ὑμῖν τῶν πολιτῶν μειρακίῳ ἐντετύχηκα. καὶ εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφόδρα λέγειν,

Stephanus page 143, section e, line 7

μὴ καὶ τῷ δόξω ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ εἶναι. νῦν δέ - καὶ μή μοι ἄχθου - οὐκ ἔστι καλός, προσέεικε δὲ σοὶ τήν τε σιμότητα καὶ τὸ ἔξω τῶν ὁμμάτων· ἦττον δὲ ἢ σὺ ταῦτ' ἔχει. ἀδεῶς δὴ λέγω. εὖ γὰρ ἴσθι ὅτι ὧν δὴ πώποτε ἐνέτυχον - καὶ πάνυ πολλοῖς πεπλησίακα - οὐδένα πῶ ἡσθόμην οὕτω θαυμαστῶς εὖ πεφυκότα. τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα ὡς ἄλλῳ χαλεπὸν πρᾶον αὐτῷ εἶναι διαφερόντως, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀνδρεῖον παρ' ὄντινόν, ἐγὼ μὲν οὐτ' ἂν ῥόμην γενέσθαι οὔτε ὅρῳ γιγνόμενον· ἀλλ' οἷ τε ὀξεῖς ὥσπερ οὗτος καὶ ἀγχίνοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργάς

Stephanus page 144, section a, line 8

ὀξύρροποι εἰσι, καὶ ἄττοντες φέρονται ὥσπερ τὰ ἀνερμάτιστα πλοῖα, καὶ μανικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι φύονται, οἷ τε αὐτῷ ἐμβριθέστεροι νωθοὶ πῶς ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθήσεις καὶ λήθης γέμοντες. ὁ δὲ οὕτω λείως τε καὶ ἀπταιστώως καὶ ἀνυσίμως ἔρχεται ἐπὶ τὰς μαθήσεις τε καὶ ζητήσεις μετὰ πολλῆς πραότητος, οἷον ἐλαίου ρεῦμα ἀσοφητὶ ῥέοντος, ὥστε θαυμάσαι τὸ τηλικούτον ὄντα οὕτως ταῦτα διαπράττεσθαι.

{ΣΩ.} Εὖ ἀγγέλλεις. τίνας δὲ καὶ ἔστι τῶν πολιτῶν;
{ΘΕΟ.} Ἀκήκοα μὲν τοῦνομα, μνημονεύω δὲ οὐ. ἀλλὰ

Stephanus page 144, section c, line 1

γὰρ ἔστι τῶνδε τῶν προσιόντων ὁ ἐν τῷ μέσῳ· ἄρτι γὰρ ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ ἡλείφοντο ἑταῖροί τέ τινες οὗτοι αὐτοῦ καὶ αὐτός, νῦν δέ μοι δοκοῦσιν ἀλειψάμενοι δεῦρο ἰέναι. ἀλλὰ σκόπει εἰ γινώσκεις αὐτόν.

{ΣΩ.} Γινώσκω· ὁ τοῦ Σουινῶς Εὐφρονίου ἐστίν, καὶ πάνυ γε, ὦ φίλε, ἀνδρὸς οἷον καὶ σὺ τοῦτον διηγῇ, καὶ ἄλλως εὐδοκίμου, καὶ μέντοι καὶ οὐσίαν μάλα πολλὴν κατέλιπεν. τὸ δ' ὄνομα οὐκ οἶδα τοῦ μειρακίου.

{ΘΕΟ.} Θεαίτητος, ὦ Σώκρατες, τό γε ὄνομα· τὴν μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποι τινες διεφθαρκεῖναι. ἀλλ' ὅμως

Stephanus page 144, section d, line 3

καὶ πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἐλευθεριότητα θαυμαστός, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Γεννικὸν λέγεις τὸν ἄνδρα. καὶ μοι κέλευε αὐτὸν ἐνθάδε παρακαθίζεσθαι.

{ΘΕΟ.} Ἔσται ταῦτα. Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη.

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἵνα καὶ γὰρ ἐμαυτὸν ἀνασκέψωμαι ποῖόν τι ἔχω τὸ πρόσωπον· φησὶν γὰρ Θεόδωρος ἔχειν με σοὶ ὅμοιον. ἀτὰρ εἰ νῶν ἐχόντοιν ἑκατέρου λύραν ἔφη αὐτὰς ἡρμόσθαι ὁμοίως, πότερον εὐθύς ἂν ἐπιστεύομεν ἢ ἐπεσκεψάμεθ' ἂν εἰ μουσικὸς ὧν λέγει;

Stephanus page 144, section e, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ἐπεσκεψάμεθ' ἂν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοιοῦτον μὲν εὐρόντες ἐπειθόμεθ' ἂν, ἄμουςον δέ, ἡπιστοῦμεν;
{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.
{ΣΩ.} Νῦν δέ γ', οἶμαι, εἴ τι μέλει ἡμῖν τῆς τῶν προσώπων ὁμοιότητος, σκεπτέον εἰ γραφικὸς ὧν λέγει ἢ οὐ.
{ΘΕΑΙ.} Δοκεῖ μοι.
{ΣΩ.} Ἦ οὖν ζωγραφικὸς Θεόδωρος;
{ΘΕΑΙ.} Οὐχ, ὅσον γέ με εἰδέναι.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὐδὲ γεωμετρικὸς;

Stephanus page 145, section a, line 6

{ΘΕΑΙ.} Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἦ καὶ ἀστρονομικὸς καὶ λογιστικὸς τε καὶ μουσικὸς καὶ ὅσα παιδείας ἔχεται;
{ΘΕΑΙ.} Ἦμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Εἰ μὲν ἄρα ἡμᾶς τοῦ σώματός τι ὁμοίους φησὶν εἶναι ἐπαινῶν πῃ ἢ ψέγων, οὐ πάνυ αὐτῷ ἄξιον τὸν νοῦν προσέχειν.
{ΘΕΑΙ.} Ἦτοις οὐ.
{ΣΩ.} Τί δ' εἰ ποτέρου τὴν ψυχὴν ἐπαινοῖ πρὸς ἀρετὴν τε καὶ σοφίαν; Ἄρ' οὐκ ἄξιον τῷ μὲν ἀκούσαντι προθυμεῖ-

Stephanus page 145, section b, line 3

σθαι ἀνασκέψασθαι τὸν ἐπαινεθέντα, τῷ δὲ προθύμως ἑαυτὸν ἐπιδεικνύναι;
{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ὡρα τοίνυν, ὦ φίλε Θεαίτητε, σοὶ μὲν ἐπιδεικνύναι, ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι· ὥς εὖ ἴσθι ὅτι Θεόδωρος πολλοὺς δὴ πρὸς με ἐπαινέσας ξένους τε καὶ ἀστοὺς οὐδένα πω ἐπῆνεσεν ὥς σὲ νυνδῆ.
{ΘΕΑΙ.} Εὖ ἂν ἔχοι, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὅρα μὴ παίζων ἔλεγεν.
{ΣΩ.} Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος Θεοδώρου· ἀλλὰ μὴ ἀναδύου

Stephanus page 145, section c, line 3

τὰ ὠμολογημένα σκηπτόμενος παίζοντα λέγειν τόνδε, ἵνα μὴ καὶ ἀναγκασθῇ μαρτυρεῖν - πάντως γὰρ οὐδεὶς ἐπισκῆψετ' αὐτῷ - ἀλλὰ θαρρῶν ἔμμενε τῇ ὁμολογίᾳ.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ χρή ταῦτα ποιεῖν, εἰ σοὶ δοκεῖ.
 {ΣΩ.} Λέγε δή μοι· μανθάνεις που παρὰ Θεοδώρου
 γεωμετρίας ἄττα;
 {ΘΕΑΙ.} Ἐγώ γε.
 {ΣΩ.} Καὶ τῶν περὶ ἀστρονομίαν τε καὶ ἀρμονίας καὶ
 λογισμούς;
 {ΘΕΑΙ.} Προθυμοῦμαί γε δή.

Stephanus page 145, section d, line 4

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἐγώ, ὦ παῖ, παρά τε τούτου καὶ παρ'
 ἄλλων οὕς ἂν οἶμαι τι τούτων ἐπαῖειν. ἀλλ' ὅμως τὰ
 μὲν ἄλλα ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως, μικρὸν δέ τι ἀπορῶ ὁ
 μετὰ σοῦ τε καὶ τῶνδε σκεπτέον. καί μοι λέγε· ἄρ' οὐ τὸ
 μανθάνειν ἐστὶν τὸ σοφώτερον γίγνεσθαι περὶ ὃ μανθάνει
 τις;
 {ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΣΩ.} Σοφία δέ γ' οἶμαι σοφοὶ οἱ σοφοί.
 {ΘΕΑΙ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Τοῦτο δὲ μὲν διαφέρει τι ἐπιστήμης;

Stephanus page 145, section e, line 2

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;
 {ΣΩ.} Ἡ σοφία. ἢ οὐχ ἅπερ ἐπιστήμονες ταῦτα καὶ
 σοφοί;
 {ΘΕΑΙ.} Τί μήν;
 {ΣΩ.} Ταῦτὸν ἄρα ἐπιστήμη καὶ σοφία;
 {ΘΕΑΙ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Τοῦτ' αὐτὸ τοῖνον ἐστὶν ὃ ἀπορῶ καὶ οὐ δύναμαι
 λαβεῖν ἱκανῶς παρ' ἐμαυτῶ, ἐπιστήμη ὅτι ποτὲ τυγχάνει ὄν.
 ἄρ' οὐκ ἔχομεν λέγειν αὐτό; τί φατέ; τίς ἂν ἡμῶν
 πρῶτος εἴποι; ὁ δὲ ἁμαρτῶν, καὶ ὅς ἂν ἀεὶ ἁμαρτάνῃ,

Stephanus page 146, section a, line 3

καθεδεῖται, ὥσπερ φασὶν οἱ παῖδες οἱ σφαιρίζοντες, ὄνος· ὅς
 δ' ἂν περιγένηται ἀναμάρτητος, βασιλεύσει ἡμῶν καὶ ἐπιτάξει
 ὅτι ἂν βούληται ἀποκρίνεσθαι. τί σιγᾶτε; οὐ τί που, ὦ
 Θεόδωρε, ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι, προθυμούμενος
 ἡμᾶς ποιῆσαι διαλέγεσθαι καὶ φίλους τε καὶ προσηγόρους
 ἀλλήλοις γίγνεσθαι;
 {ΘΕΟ.} Ἦκιστα μέν, ὦ Σώκρατες, τὸ τοιοῦτον ἂν εἴη
 ἀγροικον, ἀλλὰ τῶν μειρακίων τι κέλευέ σοι ἀποκρίνεσθαι·
 ἐγὼ μὲν γὰρ ἀήθης τῆς τοιαύτης διαλέκτου, καὶ οὐδ' αὖ
 συνεθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω. τοῖσδε δὲ πρόποι τε ἂν τοῦτο

Stephanus page 146, section b, line 5

καὶ πολὺ πλέον ἐπιδιδόειν· τῷ γὰρ ὄντι ἢ νεότης εἰς πᾶν

ἐπίδοσιν ἔχει. ἀλλ', ὥσπερ ἤρξω, μὴ ἀφίεσο τοῦ Θεαιτήτου
ἀλλ' ἐρώτα.

{ΣΩ.} Ἀκούεις δὴ, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει Θεόδωρος, ὥ
ἀπειθεῖν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὔτε σὺ ἐθελήσεις, οὔτε θέμις περὶ
τὰ τοιαῦτα ἀνδρὶ σοφῷ ἐπιτάττοντι νεώτερον ἀπειθεῖν.
ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ· τί σοι δοκεῖ εἶναι ἐπιστήμη;

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ χρή, ὦ Σώκρατες, ἐπειδήπερ ὑμεῖς κελεύετε.
πάντως γάρ, ἂν τι καὶ ἀμάρτω, ἐπανορθώσετε.

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν, ἄνπερ γε οἰοί τε ὦμεν.

Stephanus page 146, section c, line 7

{ΘΕΑΙ.} Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ ἃ παρὰ Θεοδώρου ἂν τις
μάθοι ἐπιστῆμαι εἶναι, γεωμετρία τε καὶ ἅς νυνδὴ σὺ διηλθες,
καὶ αὖ σκυτοτομική τε καὶ αἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν τέχναι,
πᾶσαι τε καὶ ἐκάστη τούτων, οὐκ ἄλλο τι ἢ ἐπιστήμη εἶναι.

{ΣΩ.} Γενναίως γε καὶ φιλοδώρως, ὦ φίλε, ἐν αἰτηθεῖς
πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀντὶ ἀπλοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἴσως μὲν οὐδέν· ὁ μέντοι οἶμαι, φράσω. ὅταν
λέγῃς σκυτικήν, μή τι ἄλλο φράζεις ἢ ἐπιστήμην ὑποδημάτων
ἐργασίας;

Stephanus page 146, section d, line 9

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΣΩ.} Τί δ' ὅταν τεκτονικήν; μή τι ἄλλο ἢ ἐπιστήμην τῆς
τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐργασίας;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδὲ τοῦτο.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐν ἀμφοῖν, οὗ ἑκάτερα ἐπιστήμη, τοῦτο
ὀρίζεις;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸ δέ γ' ἐρωτηθέν, ὦ Θεαίτητε, οὐ τοῦτο ἦν, τίνων
ἢ ἐπιστήμη, οὐδὲ ὅποσαι τινές· οὐ γὰρ ἀριθμῆσαι αὐτάς
βουλόμενοι ἠρόμεθα ἀλλὰ γινῶναι ἐπιστήμην αὐτὸ ὅτι ποτ'

Stephanus page 146, section e, line 10

ἐστίν. ἢ οὐδὲν λέγω;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

{ΣΩ.} Σκέψαι δὴ καὶ τόδε. εἴ τις ἡμᾶς τῶν φαύλων τι
καὶ προχείρων ἔροιτο, οἷον περὶ πηλοῦ ὅτι ποτ' ἐστίν, εἰ
ἀποκριναιόμεθα αὐτῷ πηλὸς ὁ τῶν χυτρέων καὶ πηλὸς ὁ τῶν
ἱπνοπλαθῶν καὶ πηλὸς ὁ τῶν πλινθουργῶν, οὐκ ἂν γελοῖοι
εἴμεν;

{ΘΕΑΙ.} Ἴσως.

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν γέ που οἰόμενοι συνιέναι ἐκ τῆς ἡμετέρας

Stephanus page 147, section a, line 8

ἀποκρίσεως τὸν ἐρωτῶντα, ὅταν εἰπῶμεν πηλός, εἴτε ὁ τῶν
κοροπλαθῶν προσθέντες εἴτε ἄλλων ὠντινωνοῦν δημιουργῶν.
ἢ οἶι τίς τι συνήσιν τινος ὄνομα, ὃ μὴ οἶδεν τί ἐστίν;
{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς.
{ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα ἐπιστήμην ὑποδημάτων συνήσιν ὃ ἐπι-
στήμην μὴ εἰδώς.
{ΘΕΑΙ.} Οὐ γάρ.
{ΣΩ.} Σκυτικὴν ἄρα οὐ συνήσιν ὃς ἂν ἐπιστήμην ἀγνοῇ,
οὐδέ τινα ἄλλην τέχνην.
{ΘΕΑΙ.} Ἐστίν οὕτως.

Stephanus page 147, section b, line 10

{ΣΩ.} Γελοία ἄρα ἡ ἀπόκρισις τῷ ἐρωτηθέντι ἐπιστήμη τί
ἐστίν, ὅταν ἀποκρίνηται τέχνης τινὸς ὄνομα. τινὸς γὰρ
ἐπιστήμην ἀποκρίνεται οὐ τοῦτ' ἐρωτηθεῖς.
{ΘΕΑΙ.} Ἐοικεν.
{ΣΩ.} Ἐπειτά γέ που ἐξὸν φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρί-
νασθαι περιέρχεται ἀπέραντον ὁδόν. οἷον καὶ ἐν τῇ τοῦ
πηλοῦ ἐρωτήσῃ φαῦλόν που καὶ ἀπλοῦν εἰπεῖν ὅτι γῆ ὑγρῷ
φυραθεῖσα πηλὸς ἂν εἴη, τὸ δ' ὅτου ἔαν χαίρειν.
{ΘΕΑΙ.} Ῥάδιον, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτω φαίνεται· ἀτὰρ
κινδυνεύεις ἐρωτᾶν οἷον καὶ αὐτοῖς ἡμῖν ἑναγχος εἰσηλθε

Stephanus page 147, section d, line 1

διαλεγόμενοις, ἐμοί τε καὶ τῷ σῷ ὁμωνύμῳ τούτῳ Σωκράτει.
{ΣΩ.} Τὸ ποῖον δὴ, ὦ Θεαίτητε;
{ΘΕΑΙ.} Περὶ δυνάμεων τι ἡμῖν Θεόδωρος ὁδε ἔγραφε, τῆς
τε τρίποδος πέρι καὶ πεντέποδος [ἀποφαίνων] ὅτι μήκει οὐ
σύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ, καὶ οὕτω κατὰ μίαν ἐκάστην προαιρού-
μενος μέχρι τῆς ἑπτακαιδεκάποδος· ἐν δὲ ταύτῃ πως ἐνέσχετο.
ἡμῖν οὖν εἰσηλθέ τι τοιοῦτον, ἐπειδὴ ἄπειροι τὸ πλῆθος αἱ
δυνάμεις ἐφαίνοντο, πειραθῆναι συλλαβεῖν εἰς ἓν, ὅτῳ πάσας
ταύτας προσαγορεύσομεν τὰς δυνάμεις.
{ΣΩ.} Ἡ καὶ ἡὔρετέ τι τοιοῦτον;

Stephanus page 147, section e, line 3

{ΘΕΑΙ.} Ἐμοιγε δοκοῦμεν· σκόπει δὲ καὶ σύ.
{ΣΩ.} Λέγε.
{ΘΕΑΙ.} Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν· τὸν μὲν
δυνάμενον ἴσον ἰσάκις γίνεσθαι τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα
ἀπεικάσαντες τετράγωνόν τε καὶ ἰσόπλευρον προσείπομεν.
{ΣΩ.} Καὶ εὖ γε.
{ΘΕΑΙ.} Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου, ὦν καὶ τὰ τρία καὶ
τὰ πέντε καὶ πᾶς ὃς ἀδύνατος ἴσος ἰσάκις γενέσθαι, ἀλλ' ἢ
πλείων ἐλαττονάκις ἢ ἐλάττων πλεονάκις γίγνεται, μείζων

δὲ καὶ ἐλάττων αἰὲς πλευρὰ αὐτὸν περιλαμβάνει, τῷ προμήκει

Stephanus page 148, section a, line 4

αὐτῷ σχήματι ἀπεικάσαντες προμήκη ἀριθμὸν ἐκαλέσαμεν.

{ΣΩ.} Κάλλιστα. ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

{ΘΕΑΙ.} Ὅσαι μὲν γραμμαὶ τὸν ἰσόπλευρον καὶ ἐπίπεδον ἀριθμὸν τετραγωνίζουσι, μήκος ὠρισάμεθα, ὅσαι δὲ τὸν ἑτερομήκη, δυνάμεις, ὡς μήκει μὲν οὐ συμμέτρους ἐκείναις, τοῖς δ' ἐπιπέδοις ἂ δύνανται. καὶ περὶ τὰ στερεὰ ἄλλο τοιοῦτον.

{ΣΩ.} Ἀριστά γ' ἀνθρώπων, ὦ παιῖδες· ὥστε μοι δοκεῖ ὁ Θεόδωρος οὐκ ἔνοχος τοῖς ψευδομαρτυρίοις ἔσεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ὅ γε ἐρωτᾷς περὶ ἐπιστήμης οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι ὥσπερ περὶ τοῦ

Stephanus page 148, section b, line 7

μήκους τε καὶ τῆς δυνάμεως. καίτοι σύ γέ μοι δοκεῖς τοιοῦτόν τι ζητεῖν· ὥστε πάλιν αὐ φαίνεται ψευδὴς ὁ Θεόδωρος.

{ΣΩ.} Τί δέ; εἰ σε πρὸς δρόμον ἐπαινῶν μηδενὶ οὕτω δρομικῷ ἔφη τῶν νέων ἐντετυχηκέναι, εἶτα διαθέων τοῦ ἀκμάζοντος καὶ ταχίστου ἡττήθης, ἡττόν τι ἂν οἶε ἀληθῆ τόνδ' ἐπαινέσαι;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τὴν ἐπιστήμην, ὥσπερ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, σμικρόν τι οἶε εἶναι ἐξευρεῖν καὶ οὐ τῶν πάντη ἄκρων;

{ΘΕΑΙ.} Νῆ τὸν Δί' ἔγωγε καὶ μάλα γε τῶν ἀκροτάτων.

Stephanus page 148, section c, line 9

{ΣΩ.} Θάρρει τοίνυν περὶ σαυτῷ καὶ τὶ οἴου Θεόδωρον λέγειν, προθυμήθητι δὲ παντὶ τρόπῳ τῶν τε ἄλλων πέρι καὶ ἐπιστήμης λαβεῖν λόγον τί ποτε τυγχάνει ὄν.

{ΘΕΑΙ.} Προθυμίας μὲν ἔνεκα, ὦ Σώκρατες, φανεῖται.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ - καλῶς γὰρ ἄρτι ὑφηγήσω - πειρῷ μιμούμενος τὴν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὥσπερ ταύτας πολλὰς οὕσας ἐνὶ εἴδει περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας ἐνὶ λόγῳ προσειπεῖν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, πολλάκις δὴ αὐτὸ ἐπεχείρησα σκέψασθαι, ἀκούων τὰς παρὰ σοῦ ἀποφερομένας

Stephanus page 148, section e, line 3

ἐρωτήσεις. ἀλλὰ γὰρ οὐτ' αὐτὸς δύναμαι πεῖσαι ἑμαυτὸν ὡς ἱκανῶς τι λέγω οὐτ' ἄλλου ἀκοῦσαι λέγοντος οὕτως ὡς σὺ διακελεύῃ, οὐ μὲν δὴ αὐ οὐδ' ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλειν.

{ΣΩ.} Ὡδίνεις γὰρ, ὦ φίλε Θεαίτητε, διὰ τὸ μὴ κενὸς ἀλλ' ἐγκύμων εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες· ὁ μέντοι πέπονθα λέγω.

{ΣΩ.} Εἶτα, ὦ καταγέλαστε, οὐκ ἀκήκοας ὡς ἐγὼ εἰμι υἱὸς

μαίας μάλα γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς, Φαιναρέτης;
{ΘΕΑΙ.} Ἦδη τοῦτό γε ἤκουσα.
{ΣΩ.} Ἄρα καὶ ὅτι ἐπιτηδεύω τὴν αὐτὴν τέχνην ἀκήκοας;

Stephanus page 149, section a, line 5

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς.
{ΣΩ.} Ἀλλ' εὖ ἴσθ' ὅτι· μὴ μέντοι μου κατείπης πρὸς τοὺς
ἄλλους. λέληθα γάρ, ὦ ἑταῖρε, ταύτην ἔχων τὴν τέχνην·
οἱ δέ, ἅτε οὐκ εἰδότες, τοῦτο μὲν οὐ λέγουσι περὶ ἐμοῦ, ὅτι
δὲ ἀτοπώτατός εἰμι καὶ ποιῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν. ἦ καὶ
τοῦτο ἀκήκοας;
{ΘΕΑΙ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Εἴπω οὖν σοι τὸ αἴτιον;
{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἐννόησον δὴ τὸ περὶ τὰς μαίας ἅπαν ὥς ἔχει, καὶ

Stephanus page 149, section b, line 5

ῥᾶον μαθήσῃ ὃ βούλομαι. οἶσθα γάρ που ὥς οὐδεμία αὐτῶν
ἔτι αὐτὴ κυῖσκομένη τε καὶ τίκτουσα ἄλλας μαιεύεται, ἀλλ'
αἱ ἤδη ἀδύνατοι τίκτειν.
{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Αἰτίαν δέ γε τούτου φασὶν εἶναι τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι
ἄλοχος οὔσα τὴν λοχείαν εἵληχε. στερίφαις μὲν οὖν ἄρα
οὐκ ἔδωκε μαιεύεσθαι, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἀσθενεστέρα ἢ
λαβεῖν τέχνην ὣν ἂν ἡ ἄπειρος· ταῖς δὲ δι' ἡλικίαν ἀτόκοις
προσέταξε τιμῶσα τὴν αὐτῆς ὁμοιότητα.
{ΘΕΑΙ.} Εἰκός.

Stephanus page 149, section c, line 5

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τόδε εἰκός τε καὶ ἀναγκαῖον, τὰς
κυούσας καὶ μὴ γιγνώσκεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν μαιῶν ἢ τῶν
ἄλλων;
{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ διδοῦσαί γε αἱ μαῖαι φαρμάκια καὶ
ἐπάδουσαι δύνανται ἐγείρειν τε τὰς ὠδῖνας καὶ μαλθακω-
τέρας ἂν βούλωνται ποιεῖν, καὶ τίκτειν τε δὴ τὰς δυστο-
κούσας, καὶ ἐὰν ἴνέον ὄντ' ὀξὺ ἀμβλίσκειν, ἀμβλίσκουσιν;
{ΘΕΑΙ.} Ἔστι ταῦτα.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἔτι καὶ τόδε αὐτῶν ἦσθησαι, ὅτι καὶ

Stephanus page 149, section d, line 6

προμνήστριαί εἰσι δεινόταται, ὥς πάσσοφοι οὔσαι περὶ τοῦ
γνῶναι ποίαν χρή ποιῶ ἀνδρὶ συνοῦσαν ὥς ἀρίστους παῖδας
τίκτειν;
{ΘΕΑΙ.} Οὐ πάνυ τοῦτο οἶδα.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἴσθ' ὅτι ἐπὶ τούτῳ μεῖζον φρονοῦσιν ἢ ἐπὶ

τῇ ὁμφαλητομίᾳ. ἐννόει γάρ· τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης οἶει
τέχνης εἶναι θεραπείαν τε καὶ συγκομιδὴν τῶν ἐκ γῆς
καρπῶν καὶ αὖ τὸ γινώσκειν εἰς ποίαν γῆν ποῖον φυτόν
τε καὶ σπέρμα καταβλητέον;
{ΘΕΑΙ.} Οὐκ, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς.

Stephanus page 149, section e, line 6

{ΣΩ.} Εἰς γυναῖκα δέ, ὦ φίλε, ἄλλην μὲν οἶει τοῦ
τοιούτου, ἄλλην δὲ συγκομιδῆς;
{ΘΕΑΙ.} Οὐκ οὐκ εἰκός γε.
{ΣΩ.} Οὐ γάρ. ἀλλὰ διὰ τὴν ἄδικόν τε καὶ ἄτεχνον
συναγωγὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἣ δὴ προαγωγία ὄνομα,
φεύγουσι καὶ τὴν προμνηστικὴν ἅτε σεμναὶ οὔσαι αἱ μαῖαι,
φοβούμεναι μὴ εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν διὰ ταύτην ἐμπέσωσιν·
ἐπεὶ ταῖς γε ὄντως μαίαις μόναις που προσήκει καὶ προμνή-
σασθαι ὀρθῶς.
{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται.

Stephanus page 150, section a, line 8

{ΣΩ.} Τὸ μὲν τοίνυν τῶν μαιῶν τοσοῦτον, ἔλαττον δὲ
τοῦ ἐμοῦ δράματος. οὐ γὰρ πρόσεστι γυναιξὶν ἐνίοτε μὲν
εἰδῶλα τίκτειν, ἔστι δ' ὅτε ἀληθινά, τοῦτο δὲ μὴ ῥάδιον
εἶναι διαγνῶναι. εἰ γὰρ προσῇν, μέγιστόν τε καὶ κάλλιστον
ἔργον ἦν ἂν ταῖς μαίαις τὸ κρίνειν τὸ ἀληθές τε καὶ μή· ἢ
οὐκ οἶει;
{ΘΕΑΙ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Τῇ δέ γ' ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα
ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις, διαφέρει δὲ τῷ τε ἀνδρὶ ἀλλὰ μὴ

Stephanus page 150, section b, line 8

γυναῖκας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τικτούσας
ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα. μέγιστον δὲ τοῦτ' ἐνὶ
τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ, βασανίζειν δυνατόν εἶναι παντὶ τρόπῳ
πότερον εἰδῶλον καὶ ψεῦδος ἀποτίκτει τοῦ νέου ἢ διάνοια
ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές. ἐπεὶ τόδε γε καὶ ἐμοὶ ὑπάρχει
ὅπερ ταῖς μαίαις· ἄγονός εἰμι σοφίας, καὶ ὅπερ ἤδη πολλοί
μοι ὠνείδισαν, ὥς τοὺς μὲν ἄλλους ἐρωτῶ, αὐτὸς δὲ οὐδὲν
ἀποφαίνομαι περὶ οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν σοφόν, ἀληθές
ὀνειδίζουσιν. τὸ δὲ αἷτιον τούτου τόδε· μαιεύεσθαί με ὁ
θεὸς ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώλυσεν. εἰμὶ δὴ οὖν αὐτὸς

Stephanus page 150, section d, line 1

μὲν οὐ πάνυ τι σοφός, οὐδέ τί μοι ἔστιν εὖρημα τοιοῦτον
γεγονὸς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγονον· οἱ δ' ἐμοὶ συγγιγνόμενοι
τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται ἔνιοι μὲν καὶ πάνυ ἀμαθεῖς, πάντες

δὲ προϊούσης τῆς συνουσίας, οἷσπερ ἂν ὁ θεὸς παρείκη,
θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόντες, ὡς αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις
δοκοῦσι· καὶ τοῦτο ἐναργὲς ὅτι παρ' ἐμοῦ οὐδὲν πώποτε
μαθόντες, ἀλλ' αὐτοὶ παρ' αὐτῶν πολλὰ καὶ καλὰ εὐρόντες
τε καὶ τεκόντες. τῆς μέντοι μαιείας ὁ θεός τε καὶ ἐγὼ
αἴτιος. ὥδε δὲ δῆλον· πολλοὶ ἤδη τοῦτο ἀγνοήσαντες καὶ
ἐαυτοὺς αἰτιασάμενοι, ἐμοῦ δὲ καταφρονήσαντες, ἢ αὐτοὶ ἢ

Stephanus page 150, section e, line 3

ὕπ' ἄλλων πεισθέντες ἀπῆλθον πρωαίτερον τοῦ δέοντος,
ἀπελθόντες δὲ τὰ τε λοιπὰ ἐξήμβλωσαν διὰ πονηρὰν
συνουσίαν καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ μαιευθέντα κακῶς τρέφοντες
ἀπώλεσαν, ψευδῇ καὶ εἰδωλα περὶ πλείονος ποιησάμενοι
τοῦ ἀληθοῦς, τελευτῶντες δ' αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις
ἔδοξαν ἀμαθεῖς εἶναι. ὣν εἷς γέγονεν Ἀριστείδης ὁ Λυσι-
μάχου καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοί· οὕς, ὅταν πάλιν ἔλθωσι
δεόμενοι τῆς ἐμῆς συνουσίας καὶ θαυμαστὰ δρῶντες, ἐνίοις
μὲν τὸ γινόμενόν μοι δαιμόνιον ἀποκωλύει συνεῖναι, ἐνίοις
δὲ ἔἴ, καὶ πάλιν οὗτοι ἐπιδιδόασιν. πάσχουσι δὲ δὴ οἱ ἐμοὶ

Stephanus page 151, section a, line 6

συγγιγνόμενοι καὶ τοῦτο ταῦτόν ταῖς τικτούσαις· ὠδίνουσι
γὰρ καὶ ἀπορίας ἐμπίμπλονται νύκτας τε καὶ ἡμέρας πολὺ
μᾶλλον ἢ 'κεῖναι· ταύτην δὲ τὴν ὠδῖνα ἐγείρειν τε καὶ
ἀποπαύειν ἢ ἐμὴ τέχνη δύναται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ οὕτως.
ἐνίοις δέ, ὦ Θεαίτητε, οἱ ἂν μοι μὴ δόξωσί πως ἐγκύμονες
εἶναι, γνοὺς ὅτι οὐδὲν ἐμοῦ δέονται, πάνυ εὐμενῶς προμνῶμαι
καί, σὺν θεῷ εἰπεῖν, πάνυ ἱκανῶς τοπάζω οἷς ἂν συγγενό-
μενοι ὄναιτο· ὣν πολλοὺς μὲν δὴ ἐξέδωκα Προδίκῳ, πολλοὺς
δὲ ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ θεσπεσίοις ἀνδράσι. ταῦτα δὴ
σοι, ὦ ἄριστε, ἔνεκα τοῦδε ἐμήκυνα· ὑποπτεύω σε, ὥσπερ

Stephanus page 151, section b, line 8

καὶ αὐτὸς οἶει, ὠδίνειν τι κυοῦντα ἔνδον. προσφέρει οὖν
πρὸς με ὡς πρὸς μαίας ὕδον καὶ αὐτὸν μαιευτικόν, καὶ ἃ ἂν
ἐρωτῶ προθυμοῦ ὅπως οἷός τ' εἶ οὕτως ἀποκρίνασθαι· καὶ
ἐὰν ἄρα σκοπούμενός τι ὣν ἂν λέγῃς ἡγήσωμαι εἰδῶλον
καὶ μὴ ἀληθές, εἶτα ὑπεξαιρῶμαι καὶ ἀποβάλλω, μὴ ἀγρίαινε
ὥσπερ αἱ πρωτοτόκοι περὶ τὰ παιδία. πολλοὶ γὰρ ἤδη,
ὦ θαυμάσιε, πρὸς με οὕτω διετέθησαν, ὥστε ἀτεχνῶς δάκνειν
ἕτοιμοι εἶναι, ἐπειδάν τινα λῆρον αὐτῶν ἀφαιρῶμαι, καὶ οὐκ
οἶονταί με εὐνοίᾳ τοῦτο ποιεῖν, πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι
οὐδεὶς θεὸς δύσνους ἀνθρώποις, οὐδ' ἐγὼ δυσνοίᾳ τοιοῦτον

Stephanus page 151, section d, line 2

οὐδὲν δρῶ, ἀλλὰ μοι ψευδός τε συγχωρῆσαι καὶ ἀληθές

ἀφανίσαι οὐδαμῶς θέμις. πάλιν δὴ οὖν ἐξ ἀρχῆς, ὦ
Θεαίτητε, ὅτι ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη, πειρῶ λέγειν· ὥς δ' οὐχ
οἴός τ' εἶ, μηδέ ποτ' εἵπης. ἐὰν γὰρ θεὸς ἐθέλῃ καὶ ἀνδρίζῃ,
οἴός τ' ἔσῃ.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σώκρατες, σοῦ γε οὕτω παρα-
κελευομένου αἰσχροὺν μὴ οὐ παντὶ τρόπῳ προθυμεῖσθαι ὅτι
τις ἔχει λέγειν. δοκεῖ οὖν μοι ὁ ἐπιστάμενός τι αἰσθάνεσθαι
τοῦτο ὃ ἐπίσταται, καὶ ὥς γε νυνὶ φαίνεται, οὐκ ἄλλο τί
ἐστὶν ἐπιστήμη ἢ αἴσθησις.

Stephanus page 151, section e, line 4

{ΣΩ.} Εὖ γε καὶ γενναίως, ὦ παῖ· χρὴ γὰρ οὕτως ἀποφαι-
νόμενον λέγειν. ἀλλὰ φέρε δὴ αὐτὸ κοινῇ σκεψώμεθα,
γόνιμον ἢ ἀνεμιαῖον τυγχάνει ὄν. αἴσθησις, φῆς, ἐπιστήμη;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Κινδυνεύεις μέντοι λόγον οὐ φαῦλον εἰρηκέναι περὶ
ἐπιστήμης, ἀλλ' ὄν ἔλεγε καὶ Πρωταγόρας. τρόπον δέ τινα
ἄλλον εἴρηκε τὰ αὐτὰ ταῦτα. φησὶ γὰρ πού “πάντων
χρημάτων μέτρον” ἄνθρωπον εἶναι, “τῶν μὲν ὄντων ὥς ἔστι,
τῶν δὲ μὴ ὄντων ὥς οὐκ ἔστιν.” ἀνέγνωκας γάρ πού;

{ΘΕΑΙ.} Ἀνέγνωκα καὶ πολλάκις.

Stephanus page 152, section a, line 6

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτω πῶς λέγει, ὥς οἷα μὲν ἕκαστα ἐμοὶ
φαίνεται τοιαῦτα μὲν ἔστιν ἐμοί, οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα δὲ αὖ
σοί· ἄνθρωπος δὲ σύ τε καὶ γώ;

{ΘΕΑΙ.} Λέγει γὰρ οὖν οὕτω.

{ΣΩ.} Εἰκὸς μέντοι σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν· ἐπακολουθή-
σωμεν οὖν αὐτῷ. ἄρ' οὐκ ἐνίστε πνέοντος ἀνέμου τοῦ αὐτοῦ
ὁ μὲν ἡμῶν ῥιγῶ, ὁ δ' οὐ; καὶ ὁ μὲν ἡρέμα, ὁ δὲ σφόδρα;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πνεῦμα
ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωταγόρᾳ

Stephanus page 152, section b, line 7

ὅτι τῷ μὲν ῥιγῶντι ψυχρὸν, τῷ δὲ μὴ οὐ;

{ΘΕΑΙ.} Ὅμοιον.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ φαίνεται οὕτω ἑκατέρω;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸ δέ γε “φαίνεται” αἰσθάνεσθαί ἐστιν;

{ΘΕΑΙ.} Ὅμοιον γάρ.

{ΣΩ.} Φαντασία ἄρα καὶ αἴσθησις ταὐτὸν ἔν τε θερμοῖς
καὶ παῖσι τοῖς τοιούτοις. οἷα γὰρ αἰσθάνεται ἕκαστος,
τοιαῦτα ἑκάστῳ καὶ κινδυνεύει εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Ὅμοιον.

Stephanus page 152, section c, line 5

{ΣΩ.} Αἰσθησις ἄρα τοῦ ὄντος ἀεὶ ἐστὶν καὶ ἀψευδὲς ὡς ἐπιστήμη οὕσα.

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν πρὸς Χαρίτων πάσσοφός τις ἦν ὁ Πρωταγόρας, καὶ τοῦτο ἡμῖν μὲν ἠνίξατο τῷ πολλῷ συρφετῷ, τοῖς δὲ μαθηταῖς ἐν ἀπορρήτῳ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγεν;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες, τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐγὼ ἐρῶ καὶ μάλ' οὐ φαῦλον λόγον, ὡς ἄρα ἐν μὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ οὐδέν ἐστιν, οὐδ' ἂν τι προσείποις ὀρθῶς οὐδ' ὅποιονοῦν τι, ἀλλ' ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύης,

Stephanus page 152, section d, line 5

καὶ σμικρὸν φανεῖται, καὶ ἐὰν βαρὺ, κοῦφον, σύμπαντά τε οὕτως, ὡς μηδενὸς ὄντος ἐνὸς μήτε τινὸς μήτε ὅποιουοῦν· ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δὴ φαμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἔστι μὲν γὰρ οὐδέποτε οὐδέν, ἀεὶ δὲ γίγνεται. καὶ περὶ τούτου πάντες ἐξῆς οἱ σοφοὶ πλὴν Παρμενίδου συμφερέσθων, Πρωταγόρας τε καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ τῶν ποιητῶν οἱ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, κωμωδίας μὲν Ἐπίχαρμος, τραγωδίας δὲ Ὅμηρος, <ὅς> εἰπὼν -

Stephanus page 152, section e, line 6

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν

πάντα εἴρηκεν ἔκγονα ῥοῆς τε καὶ κινήσεως· ἥ οὐ δοκεῖ τοῦτο λέγειν;

{ΘΕΑΙ.} Ἕμοιγε.

{ΣΩ.} Τίς οὖν ἂν ἔτι πρὸς γε τοσοῦτον στρατόπεδον καὶ στρατηγὸν Ὅμηρον δύναίτο ἀμφισβητήσας μὴ οὐ καταγέλαστος γενέσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Οὐ ῥάδιον, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 153, section a, line 5

{ΣΩ.} Οὐ γάρ, ὦ Θεαίτητε. ἐπεὶ καὶ τάδε τῷ λόγῳ σημεῖα ἱκανά, ὅτι τὸ μὲν εἶναι δοκοῦν καὶ τὸ γίγνεσθαι κίνησις παρέχει, τὸ δὲ μὴ εἶναι καὶ ἀπόλλυσθαι ἡσυχία· τὸ γὰρ θερμόν τε καὶ πῦρ, ὃ δὴ καὶ τᾶλλα γεννᾷ καὶ ἐπιτροπέυει, αὐτὸ γεννᾶται ἐκ φορᾶς καὶ τρίψεως· τούτῳ δὲ κινήσεις. ἥ οὐχ αὗται γενέσεις πυρός;

{ΘΕΑΙ.} Αὗται μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν τό γε τῶν ζώων γένος ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων φύεται.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 153, section b, line 5

{ΣΩ.} Τί δέ; ἡ τῶν σωμάτων ἕξις οὐχ ὑπὸ ἡσυχίας μὲν καὶ ἀργίας διόλλυται, ὑπὸ γυμνασίων δὲ καὶ κινήσεως ἐπὶ πολὺν σφύζεται;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἡ δ' ἐν τῇ ψυχῇ ἕξις οὐχ ὑπὸ μαθήσεως μὲν καὶ μελέτης, κινήσεων ὄντων, κτᾶται τε μαθήματα καὶ σφύζεται καὶ γίγνεται βελτίων, ὑπὸ δ' ἡσυχίας, ἀμελετησίας τε καὶ ἀμαθίας οὐσης, οὔτε τι μανθάνει ἅ τε ἂν μάθῃ ἐπιλανθάνεται;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα.

Stephanus page 153, section c, line 3

{ΣΩ.} Τὸ μὲν ἄρα ἀγαθὸν κίνησις κατὰ τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα, τὸ δὲ τοῦναντίον;

{ΘΕΑΙ.} Ὑποκρίνεται.

{ΣΩ.} Ὑποκρίνεται σοι λέγω νηγεμίας τε καὶ γαλήνας καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὅτι αἱ μὲν ἡσυχίαι σήπουσι καὶ ἀπολλύουσι, τὰ δ' ἕτερα σφύζει; καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν κολοφῶνα, [ἀναγκάζω] προσβιβάζω τὴν χρυσοῦν σειρᾶν ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν ἥλιον Ὅμηρος λέγει, καὶ δηλοῖ ὅτι ἕως μὲν ἂν ἡ περιφορὰ ἢ κινουμένη καὶ ὁ ἥλιος, πάντα ἔστι καὶ σφύζεται τὰ ἐν θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις, εἰ δὲ σταίῃ τοῦτο ὥσπερ δεθέν, πάντα

Stephanus page 153, section d, line 4

χρήματ' ἂν διαφθαρείη καὶ γένοιτ' ἂν τὸ λεγόμενον ἄνω κάτω πάντα;

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ταῦτα δηλοῦν ἅπερ λέγεις.

{ΣΩ.} Ὑπόλαβε τοίνυν, ὦ ἄριστε, οὕτωςί' κατὰ τὰ ὅμματα πρῶτον, ὃ δὴ καλεῖς χρῶμα λευκόν, μὴ εἶναι αὐτὸ ἕτερόν τι ἔξω τῶν σῶν ὀμμάτων μηδ' ἐν τοῖς ὀμμασι μηδέ τιν' αὐτῷ χώραν ἀποτάξεως· ἤδη γὰρ ἂν εἴη τε δήπου ἐν τάξει καὶ μένον καὶ οὐκ ἂν ἐν γενέσει γίγνοιτο.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ πῶς;

Stephanus page 153, section e, line 4

{ΣΩ.} Ἐπώμεθα τῷ ἄρτι λόγῳ, μηδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐν ὄντι τίθεντες· καὶ ἡμῖν οὕτω μέλαν τε καὶ λευκὸν καὶ ὁτιοῦν ἄλλο χρῶμα ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν ὀμμάτων πρὸς τὴν προσήκουσαν φορὰν φανεῖται γεγεννημένον, καὶ ὃ δὴ ἕκαστον εἶναι φαμεν χρῶμα οὔτε τὸ προσβάλλον οὔτε τὸ προσβαλλόμενον ἔσται, ἀλλὰ μεταξύ τι ἐκάστῳ ἴδιον γεγονός· ἢ σὺν δισχυρίσαιο ἂν ὡς οἶον σοὶ φαίνεται ἕκαστον χρῶμα, τοιοῦτον καὶ κυνὶ καὶ ὀφιοῦν ζῶν;

{ΘΕΑΙ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Τί δέ; ἄλλω ἀνθρώπῳ ἄρ' ὅμοιον καὶ σοὶ φαίνεται

Stephanus page 154, section a, line 7

ὅτιοῦν; ἔχεις τοῦτο ἰσχυρῶς, ἢ πολὺ μᾶλλον ὅτι οὐδὲ σοὶ αὐτῷ ταῦτόν διὰ τὸ μηδέποτε ὁμοίως αὐτόν σεαυτῷ ἔχειν;

{ΘΕΑΙ.} Τοῦτο μᾶλλον μοι δοκεῖ ἢ ἐκεῖνο.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν ᾧ παραμετρούμεθα ἢ οὗ ἐφαπτόμεθα μέγα ἢ λευκὸν ἢ θερμὸν ἦν, οὐκ ἂν ποτε ἄλλω προσπεσὸν ἄλλο ἂν ἐγεγόνει, αὐτό γε μηδὲν μεταβάλλον· εἰ δὲ αὖ τὸ παραμετρούμενον ἢ ἐφαπτόμενον ἕκαστον ἦν τούτων, οὐκ ἂν αὖ ἄλλου προσελθόντος ἢ τι παθόντος αὐτὸ μηδὲν παθὼν ἄλλο ἂν ἐγένετο. ἐπεὶ νῦν γε, ᾧ φίλε, θαυμαστά τε καὶ γελοῖα εὐχερῶς πῶς ἀναγκαζόμεθα λέγειν, ὥς φαίη ἂν

Stephanus page 154, section b, line 8

Πρωταγόρας τε καὶ πᾶς ὁ τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ἐπιχειρῶν λέγειν.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δὴ καὶ ποῖα λέγεις;

{ΣΩ.} Σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα, καὶ πάντα εἴσῃ ἃ βούλομαι. ἀστραγάλους γάρ που ἔξ, ἂν μὲν τέτταρας αὐτοῖς προσενέγκῃς, πλείους φαιμέν εἶναι τῶν τεττάρων καὶ ἡμιολίους, ἐὰν δὲ δώδεκα, ἐλάττους καὶ ἡμίσεις, καὶ οὐδὲ ἀνεκτὸν ἄλλως λέγειν· ἢ σὺ ἀνέξῃ;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἂν σε Πρωταγόρας ἔρηται ἢ τις ἄλλος;

“ὦ Θεαίτητε, ἔσθ' ὅπως τι μείζον ἢ πλεον γίγνεται ἄλλως

Stephanus page 154, section c, line 9

ἢ αὐξηθέν;” τί ἀποκρινῇ;

{ΘΕΑΙ.} Ἐὰν μὲν, ᾧ Σώκρατες, τὸ δοκοῦν πρὸς τὴν νῦν ἐρώτησιν ἀποκρίνωμαι, ὅτι οὐκ ἔστιν· ἐὰν δὲ πρὸς τὴν προτέραν, φυλάττων μὴ ἐναντία εἶπω, ὅτι ἔστιν.

{ΣΩ.} Εὖ γε νῆ τὴν Ἥραν, ᾧ φίλε, καὶ θείως. ἀτάρ, ὥς ἔοικεν, ἐὰν ἀποκρίνῃ ὅτι ἔστιν, Εὐριπίδειόν τι συμβήσεται· ἢ μὲν γὰρ γλῶττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἔσται, ἢ δὲ φρὴν οὐκ ἀνέλεγκτος.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν δεινοὶ καὶ σοφοὶ ἐγώ τε καὶ σὺ

Stephanus page 154, section d, line 9

ἤμεν, πάντα τὰ τῶν φρενῶν ἐξητακότες, ἤδη ἂν τὸ λοιπὸν ἐκ περιουσίας ἀλλήλων ἀποπειρώμενοι, συνελθόντες σοφιστικῶς εἰς μάχην τοιαύτην, ἀλλήλων τοὺς λόγους τοῖς λόγοις ἐκρούομεν· νῦν δὲ ἅτε ἰδιῶται πρῶτον βουλευσόμεθα θεάσασθαι αὐτὰ πρὸς αὐτὰ τί ποτ' ἐστὶν ἃ διανοούμεθα, πότερον ἡμῖν ἀλλήλοις συμφωνεῖ ἢ οὐδ' ὅπωςτιοῦν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν ἔγωγε τοῦτ' ἂν βουλοίμην.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἐγώ. ὅτε δ' οὕτως ἔχει, ἄλλο τι ἢ ἡρέμα,
ὥς πάνυ πολλὴν σχολὴν ἄγοντες, πάλιν ἐπανασκεψόμεθα,
οὐ δυσκολαίνοντες ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξετάζοντες,

Stephanus page 155, section a, line 2

ἅττα ποτ' ἐστὶ ταῦτα τὰ φάσματα ἐν ἡμῖν; ὧν πρῶτον
ἐπισκοποῦντες φήσομεν, ὥς ἐγὼ οἶμαι, μηδέποτε μηδὲν ἂν
μεῖζον μηδὲ ἔλαττον γενέσθαι μήτε ὄγκῳ μήτε ἀριθμῷ, ἕως
ἴσον εἶη αὐτὸ ἑαυτῷ. οὐχ οὕτως;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Δεύτερον δέ γε, ὦ μήτε προστιθοῖτο μήτε ἀφαιροῖτο,
τοῦτο μήτε αὐξάνεσθαι ποτε μήτε φθίνειν, ἀεὶ δὲ ἴσον
εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τρίτον, ὃ μὴ πρότερον ἦν, ὕστερον

Stephanus page 155, section b, line 2

ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἄνευ τοῦ γενέσθαι καὶ γίγνεσθαι ἀδύνατον;
{ΘΕΑΙ.} Δοκεῖ γε δῆ.

{ΣΩ.} Ταῦτα δῆ, οἶομαι, ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ
αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ὅταν τὰ περὶ τῶν ἀστραγάλων
λέγωμεν, ἢ ὅταν φῶμεν ἐμὲ τηλικόνδε ὄντα, μήτε αὐξηθέντα
μήτε τὸναντίον παθόντα, ἐν ἐνιαυτῷ σοῦ τοῦ νέου νῦν μὲν
μεῖζω εἶναι, ὕστερον δὲ ἐλάττω, μηδὲν τοῦ ἐμοῦ ὄγκου
ἀφαιρεθέντος ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος. εἰμὶ γὰρ δῆ ὕστερον
ὃ πρότερον οὐκ ἦ, οὐ γενόμενος· ἄνευ γὰρ τοῦ γίγνεσθαι
γενέσθαι ἀδύνατον, μηδὲν δὲ ἀπολλὺς τοῦ ὄγκου οὐκ ἂν

Stephanus page 155, section c, line 4

ποτε ἐγινόμην ἐλάττων. καὶ ἄλλα δῆ μυρία ἐπὶ μυρίοις
οὕτως ἔχει, εἴπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα. ἔπη γάρ που,
ὦ Θεαίτητε· δοκεῖς γοῦν μοι οὐκ ἄπειρος τῶν τοιούτων
εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ νῆ τοὺς θεοὺς γε, ὦ Σώκρατες, ὑπερφυῶς
ὥς θαυμάζω τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα, καὶ ἐνίστε ὥς ἀληθῶς
βλέπων εἰς αὐτὰ σκοτοδινίῳ.

{ΣΩ.} Θεόδωρος γάρ, ὦ φίλε, φαίνεται οὐ κακῶς τοπάζειν
περὶ τῆς φύσεώς σου. μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ
πάθος, τὸ θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ

Stephanus page 155, section d, line 4

αὕτη, καὶ ἔοικεν ὁ τὴν Ἥρην Θαύμαντος ἔκγονον φήσας οὐ
κακῶς γενεαλογεῖν. ἀλλὰ πότερον μαθήανεις ἤδη δι' ὃ
ταῦτα τοιαῦτ' ἐστὶν ἐξ ὧν τὸν Πρωταγόραν φαμὲν λέγειν,
ἢ οὐπω;

{ΘΕΑΙ.} Οὐπω μοι δοκῶ.

{ΣΩ.} Χάριν οὖν μοι εἶση ἐάν σοι ἀνδρός, μᾶλλον δὲ ἀνδρῶν ὀνομαστῶν τῆς διανοίας τὴν ἀλήθειαν ἀποκεκρυμμένην συνεξερευνήσωμαι αὐτῶν;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐκ εἶσομαι, καὶ πάννυ γε πολλήν;

{ΣΩ.} Ἄθρει δὴ περισκοπῶν μή τις τῶν ἀμυήτων ἐπακούῃ.

Stephanus page 155, section e, line 4

εἰσὶν δὲ οὗτοι οἱ οὐδὲν ἄλλο οἰόμενοι εἶναι ἢ οὗ ἂν δύνωνται ἀπρίξ τοῖν χεροῖν λαβέσθαι, πράξεις δὲ καὶ γενέσεις καὶ πᾶν τὸ ἀόρατον οὐκ ἀποδεχόμενοι ὥς ἐν οὐσίας μέρει.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μὲν δὴ, ὦ Σώκρατες, σκληροῦς γε λέγεις καὶ ἀντιτύπους ἀνθρώπους.

{ΣΩ.} Εἰσὶν γάρ, ὦ παῖ, μάλ' εὖ ἄμουςοι· ἄλλοι δὲ πολὺ κομψότεροι, ὧν μέλλω σοι τὰ μυστήρια λέγειν. ἀρχὴ δέ, ἐξ ἧς καὶ ἂ νυνδὴ ἐλέγομεν πάντα ἡρτηται, ἥδε αὐτῶν, ὥς τὸ πᾶν κίνησις ἦν καὶ ἄλλο παρὰ τοῦτο οὐδέν, τῆς δὲ κινήσεως δύο εἶδη, πλήθει μὲν ἄπειρον ἐκάτερον, δύναμιν δὲ τὸ

Stephanus page 156, section a, line 7

μὲν ποιεῖν ἔχον, τὸ δὲ πάσχειν. ἐκ δὲ τῆς τούτων ὁμιλίας τε καὶ τρίψεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται ἔκγονα πλήθει μὲν ἄπειρα, δίδυμα δέ, τὸ μὲν αἰσθητόν, τὸ δὲ αἰσθησις, αἰὶ συνεκπίπτουσα καὶ γεννωμένη μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ. αἱ μὲν οὖν αἰσθήσεις τὰ τοιάδε ἡμῖν ἔχουσιν ὀνόματα, ὅψεις τε καὶ

ἄκοαί καὶ ὀσφρήσεις καὶ ψύξεις τε καὶ καύσεις καὶ ἡδοναί γε δὴ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι καὶ φόβοι κεκλημέναι καὶ ἄλλαι, ἀπέραντοι μὲν αἱ ἀνώνυμοι, παμπληθεῖς δὲ αἱ ὀνομασμέναι· τὸ δ' αὖ αἰσθητὸν γένος τούτων ἐκάσταις ὁμό-

Stephanus page 156, section c, line 1

γονον, ὅψεσι μὲν χρώματα παντοδαπαῖς παντοδαπά, ἄκοαῖς δὲ ὡσαύτως φωναί, καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι τὰ ἄλλα αἰσθητὰ συγγενῇ γιγνόμενα. τί δὴ οὖν ἡμῖν βούλεται οὗτος ὁ μῦθος, ὦ Θεαίτητε, πρὸς τὰ πρότερα; ἄρα ἐννοεῖς;

{ΘΕΑΙ.} Οὐ πάννυ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἄθρει ἐάν πως ἀποτελεσθῇ. βούλεται γὰρ δὴ λέγειν ὥς ταῦτα πάντα μὲν ὥσπερ λέγομεν κινεῖται, τάχος δὲ καὶ βραδυτῆς ἐνὶ τῇ κινήσει αὐτῶν. ὅσον μὲν οὖν βραδύ, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ πλησιάζοντα τὴν κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω δὴ γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω

Stephanus page 156, section d, line 2

δὴ θάττω ἐστίν. φέρεται γὰρ καὶ ἐν φορᾷ αὐτῶν ἡ κίνησις πέφυκεν. ἐπειδὴν οὖν ὄμμα καὶ ἄλλο τι τῶν τούτῳ συμ-

μέτρων πλησιάσαν γεννήσῃ τὴν λευκότητά τε καὶ αἰσθῆσιν αὐτῇ σύμφυτον, ἃ οὐκ ἂν ποτε ἐγένετο ἑκατέρου ἐκείνων πρὸς ἄλλο ἐλθόντος, τότε δὴ μεταξὺ φερομένων τῆς μὲν ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς δὲ λευκότητος πρὸς τοῦ συναποτίκτοντος τὸ χρῶμα, ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως ἔμπλεως ἐγένετο καὶ ὁρᾷ δὴ τότε καὶ ἐγένετο οὐ τι ὄψις ἀλλ' ὀφθαλμὸς ὁρῶν, τὸ δὲ συγγενήσαν τὸ χρῶμα λευκότητος περιεπλήσθη καὶ ἐγένετο οὐ λευκότης αὖ ἀλλὰ λευκόν, εἴτε

Stephanus page 156, section e, line 6

ξύλον εἴτε λίθος εἴτε ὀτρωοῦν συνέβη χρῆμα χρωσθῆναι τῷ τοιοῦτῳ χρώματι. καὶ τᾶλλα δὴ οὕτω, σκληρὸν καὶ θερμὸν καὶ πάντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑποληπτέον, αὐτὸ μὲν καθ' αὐτὸ μηδὲν εἶναι, ὃ δὴ καὶ τότε ἐλέγομεν, ἐν δὲ τῇ πρὸς ἀλλήλα ὁμιλίᾳ πάντα γίνεσθαι καὶ παντοῖα ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἐπεὶ καὶ τὸ ποιοῦν εἶναί τι καὶ τὸ πάσχον αὐτῶν ἐπὶ ἐνὸς νοῆσαι, ὥς φασιν, οὐκ εἶναι παγίως. οὔτε γὰρ ποιοῦν ἐστὶ τι πρὶν ἂν τῷ πάσχοντι συνέλθῃ, οὔτε πάσχον πρὶν ἂν τῷ ποιοῦντι· τό τέ τινα συνελθὼν καὶ ποιοῦν ἄλλω αὖ προσπεσὼν πάσχον ἀνεφάνη. ὥστε ἐξ ἀπάντων τούτων,

Stephanus page 157, section a, line 8

ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐδὲν εἶναι ἐν αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλὰ τινα αἰεὶ γίνεσθαι, τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ. τὸ δ' οὐ δεῖ, ὡς ὁ τῶν σοφῶν λόγος, οὔτε τι συγχωρεῖν οὔτε του οὔτ' ἐμοῦ οὔτε τόδε οὔτ' ἐκεῖνο οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὄνομα ὅτι ἂν ἴσῃ, ἀλλὰ κατὰ φύσιν φθέγγεσθαι γινόμενα καὶ ποιούμενα καὶ ἀπολύμενα καὶ ἀλλοιούμενα· ὡς ἐάν τί τις στήσῃ τῷ λόγῳ, εὐέλεγκτος ὁ τοῦτο ποιῶν. δεῖ δὲ καὶ κατὰ μέρος οὕτω λέγειν καὶ περὶ πολλῶν ἀθροισθέντων, ᾧ δὴ ἀθροίσματι

Stephanus page 157, section c, line 1

ἄνθρωπόν τε τίθενται καὶ λίθον καὶ ἕκαστον ζῶόν τε καὶ εἶδος. ταῦτα δὴ, ὦ Θεαίτητε, ἄρ' ἡδέα δοκεῖ σοι εἶναι, καὶ γεύοιο ἂν αὐτῶν ὡς ἀρεσκόντων;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ οἶδα ἔγωγε, ὦ Σώκратες· καὶ γὰρ οὐδὲ περὶ σοῦ δύναμαι κατανοῆσαι πότερα δοκοῦντά σοι λέγεις αὐτὰ ἢ ἐμοῦ ἀποπειρᾶ.

{ΣΩ.} Οὐ μνημονεύεις, ὦ φίλε, ὅτι ἐγὼ μὲν οὔτ' οἶδα οὔτε ποιοῦμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμόν, ἀλλ' εἰμὶ αὐτῶν ἄγονος, σὲ δὲ μαιεύομαι καὶ τούτου ἔνεκα ἐπάδω τε καὶ παρατίθημι ἐκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι, ἕως ἂν εἰς φῶς τὸ σὸν

Stephanus page 157, section d, line 2

δόγμα συνεξαγάγω· ἐξαχθέντος δὲ τότε ἤδη σκέψομαι εἴτ' ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον ἀναφανήσεται. ἀλλὰ θαρρῶν καὶ καρτερῶν εὖ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου ἃ ἂν φαίνεται σοι περὶ ὧν ἂν ἐρωτῶ.

{ΘΕΑΙ.} Ἐρώτα δὴ.

{ΣΩ.} Λέγε τοίνυν πάλιν εἴ σοι ἀρέσκει τὸ μή τι εἶναι ἀλλὰ γίνεσθαι αἰεὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν καὶ πάντα ἃ ἄρτι διῆμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἔμοιγε, ἐπειδὴ σοῦ ἀκούω οὕτω διεξιόντος, θαυμασίως φαίνεται ὡς ἔχειν λόγον καὶ ὑποληπτέον ἥπερ διελήλυθας.

Stephanus page 157, section e, line 1

{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν ἀπολίπωμεν ὅσον ἐλλείπον αὐτοῦ. λείπεται δὲ ἐνυπνίων τε πέρι καὶ νόσων τῶν τε ἄλλων καὶ μανίας, ὅσα τε παρακούειν ἢ παρορᾶν ἢ τι ἄλλο παραισθάνεσθαι λέγεται. οἶσθα γάρ που ὅτι ἐν πᾶσι τούτοις ὁμολογουμένως ἐλέγχεσθαι δοκεῖ ὃν ἄρτι διῆμεν λόγον, ὡς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις ἐν αὐτοῖς γιγνομένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἐκάστω ταῦτα καὶ εἶναι, ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον οὐδὲν ὧν φαίνεται εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τίς δὴ οὖν, ὦ παῖ, λείπεται λόγος τῷ τὴν αἴσθησιν

Stephanus page 158, section a, line 6

ἐπιστήμην τιθεμένῳ καὶ τὰ φαινόμενα ἐκάστω ταῦτα καὶ εἶναι τούτῳ ᾧ φαίνεται;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ὁκνῶ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔχω τί λέγω, διότι μοι νυνδὴ ἐπέπληξας εἰπόντι αὐτό. ἐπεὶ ὡς ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι ὡς οἱ μαινόμενοι ἢ [οἱ] ὄνειρώττοντες οὐ ψευδῇ δοξάζουσιν, ὅταν οἱ μὲν θεοὶ αὐτῶν οἶωνται εἶναι, οἱ δὲ πτηνοὶ τε καὶ ὡς πετόμενοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐδὲ τὸ τοιόνδε ἀμφισβήτημα ἐννοεῖς περὶ αὐτῶν, μάλιστα δὲ περὶ τοῦ ὄναρ τε καὶ ὕπαρ;

Stephanus page 158, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὅ πολλὰκις σε οἶμαι ἀκηκοέναι ἐρωτῶντων, τί ἂν τις ἔχοι τεκμήριον ἀποδείξαι, εἴ τις ἔροιτο νῦν οὕτως ἐν τῷ παρόντι πότερον καθεύδομεν καὶ πάντα ἃ διανοούμεθα ὀνειρώττομεν, ἢ ἐγρηγόραμεν τε καὶ ὕπαρ ἀλλήλοις διαλεγόμεθα.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ἄπορόν γε ὅτῳ χρή ἐπιδεῖξαι τεκμηρίῳ· πάντα γὰρ ὥσπερ ἀντίστροφα τὰ αὐτὰ παρακολουθεῖ. ἃ τε γὰρ νυνὶ διελέγεμεθα οὐδὲν κωλύει καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγείσθαι, ἄτοπος ἢ ὁμοιότης τούτων

ἐκεῖνοις.

{ΣΩ.} Ὅρας οὖν ὅτι τό γε ἀμφισβητῆσαι οὐ χαλεπόν, ὅτε καὶ πότερόν ἐστιν ὕπαρ ἢ ὄναρ ἀμφισβητεῖται, καὶ δὴ ἴσου ὄντος τοῦ χρόνου ὃν καθεύδομεν ᾧ ἐγρηγόραμεν, ἐν ἑκατέρῳ διαμάχεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ τὰ ἀεὶ παρόντα δόγματα παντὸς μᾶλλον εἶναι ἀληθῆ, ὥστε ἴσον μὲν χρόνον τάδε φαμὲν ὄντα εἶναι, ἴσον δὲ ἐκεῖνα, καὶ ὁμοίως ἐφ' ἑκατέροις δισχυρίζομεθα.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ νόσων τε καὶ μανιῶν ὁ αὐτὸς λόγος,

πλὴν τοῦ χρόνου ὅτι οὐχὶ ἴσος;

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθῳς.

{ΣΩ.} Τί οὖν; πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθές ὁρισθήσεται;

{ΘΕΑΙ.} Γελοῖον μεντὰν εἶη πολλαχῇ.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τι ἄλλο ἔχεις σαφὲς ἐνδείξασθαι ὅποια τούτων τῶν δοξασμάτων ἀληθῆ;

{ΘΕΑΙ.} Οὐ μοι δοκῶ.

{ΣΩ.} Ἐμοῦ τοίνυν ἄκουε οἷα περὶ αὐτῶν ἂν λέγοιεν οἱ τὰ ἀεὶ δοκοῦντα ὀριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ. λέγουσι

δέ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὕτως ἐρωτῶντες· “ὦ Θεαίτητε, ὃ ἂν ἕτερον ἢ παντάπασι, μὴ πῇ τινα δύναμιν τὴν αὐτὴν ἔξει τῷ ἑτέρῳ; καὶ μὴ ὑπολάβωμεν τῇ μὲν ταὐτὸν εἶναι ὃ ἐρωτῶμεν τῇ δὲ ἕτερον, ἀλλ' ὅλως ἕτερον.”

{ΘΕΑΙ.} Ἀδύνατον τοίνυν ταὐτόν τι ἔχειν ἢ ἐν δυνάμει ἢ ἐν ἄλλῳ ὅτρωον, ὅταν ἡ κομιδῇ ἕτερον.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ καὶ ἀνόμοιον ἀναγκαῖον τὸ τοιοῦτον ὁμολογεῖν;

{ΘΕΑΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Εἰ ἄρα τι συμβαίνει ὁμοίον τῷ γίνεσθαι ἢ ἀνόμοιον,

εἴτε ἑαυτῷ εἴτε ἄλλῳ, ὁμοιούμενον μὲν ταὐτὸν φήσομεν γίνεσθαι, ἀνομοιούμενον δὲ ἕτερον;

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν πρόσθεν ἐλέγομεν ὡς πολλὰ μὲν εἶη τὰ ποιοῦντα καὶ ἄπειρα, ὡσαύτως δέ γε τὰ πάσχοντα;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ὅτι γε ἄλλο ἄλλῳ συμμειγνύμενον καὶ ἄλλῳ οὐ ταὐτὰ ἀλλ' ἕτερα γεννήσει;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 159, section b, line 2

{ΣΩ.} Λέγωμεν δὴ ἐμέ τε καὶ σὲ καὶ τᾶλλα ἤδη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, Σωκράτη ὑγιαίνοντα καὶ Σωκράτη αὐτὸν ἀσθενοῦντα. πότερον ὅμοιον τοῦτ' ἐκείνῳ ἢ ἀνόμοιον φήσομεν;

{ΘΕΑΙ.} Ἄρα τὸν ἀσθενοῦντα Σωκράτη, ὅλον τοῦτο λέγεις ὅλῳ ἐκείνῳ, τῷ ὑγιαίνοντι Σωκράτει;

{ΣΩ.} Κάλλιστα ὑπέλαβες· αὐτὸ τοῦτο λέγω.

{ΘΕΑΙ.} Ἀνόμοιον δῆπου.

{ΣΩ.} Καὶ ἕτερον ἄρα οὕτως ὥσπερ ἀνόμοιον;

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

Stephanus page 159, section c, line 1

{ΣΩ.} Καὶ καθεύδοντα δὴ καὶ πάντα ἅ νυνδὴ διήλθομεν, ὡσαύτως φήσεις;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ἐκαστον δὴ τῶν πεφυκότων τι ποιεῖν, ἄλλο τι, ὅταν μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα Σωκράτη, ὡς ἑτέρῳ μοι χρήσεται, ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ὡς ἑτέρῳ;

{ΘΕΑΙ.} Τί δ' οὐ μέλλει;

{ΣΩ.} Καὶ ἕτερα δὴ ἐφ' ἑκατέρου γεννήσομεν ἐγὼ τε ὁ πάσχων καὶ ἐκεῖνο τὸ ποιοῦν;

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

Stephanus page 159, section c, line 11

{ΣΩ.} Ὅταν δὴ οἶνον πίνω ὑγιαίνων, ἡδύς μοι φαίνεται καὶ γλυκύς;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐγέννησε γὰρ δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων τό τε ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον γλυκύτητά τε καὶ αἴσθησιν, ἅμα φερόμενα ἀμφοτέρω, καὶ ἡ μὲν αἴσθησις πρὸς τοῦ πάσχοντος οὕσα αἰσθανομένην τὴν γλῶτταν ἀπηργάσατο, ἡ δὲ γλυκύτης πρὸς τοῦ οἶνου περὶ αὐτὸν φερομένη γλυκὺν τὸν οἶνον τῇ ὑγιαίνουσῃ γλῶττι ἐποίησεν καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν τὰ πρότερα ἡμῖν οὕτως ὡμολόγητο.

Stephanus page 159, section d, line 7

{ΣΩ.} Ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ἄλλο τι πρῶτον μὲν τῇ ἀληθείᾳ οὐ τὸν αὐτὸν ἔλαβεν; ἀνομοίῳ γὰρ δὴ προσῆλθεν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἑτέρα δὴ αὐτὴ ἐγεννησάτην ὅ τε τοιοῦτος Σωκράτης καὶ ἡ τοῦ οἶνου πόσις, περὶ μὲν τὴν γλῶτταν αἴσθησιν πικρότητος, περὶ δὲ τὸν οἶνον γιγνομένην καὶ φερομένην

πικρότητα, καὶ τὸν μὲν οὐ πικρότητα ἀλλὰ πικρόν, ἐμὲ δὲ οὐκ αἰσθησιν ἀλλ' αἰσθανόμενον;

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκ οὐ γὰρ τε οὐδὲν ἄλλο ποτὲ γενήσομαι οὕτως

Stephanus page 159, section e, line 8

αἰσθανόμενος· τοῦ γὰρ ἄλλου ἄλλη αἴσθησις, καὶ ἄλλοιον καὶ ἄλλον ποιεῖ τὸν αἰσθανόμενον· οὐτ' ἐκεῖνο τὸ ποιοῦν ἐμὲ μήποτ' ἄλλω συνελθὸν ταῦτόν γεννῆσαν τοιοῦτον γένηται· ἀπὸ γὰρ ἄλλου ἄλλο γεννῆσαν ἄλλοιον γενήσεται.

{ΘΕΑΙ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Οὐδὲ μὴν ἔγωγε ἐμαυτῷ τοιοῦτος, ἐκεῖνό τε ἐαυτῷ τοιοῦτον γενήσεται.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ἀνάγκη δὲ γε ἐμὲ τε τινὸς γίγνεσθαι, ὅταν αἰσθανόμενος γίγνομαι· αἰσθανόμενον γάρ, μηδενὸς δὲ αἰσθανόμενον,

Stephanus page 160, section b, line 1

ἀδύνατον γίγνεσθαι· ἐκεῖνό τε τινὶ γίγνεσθαι, ὅταν γλυκὺ ἢ πικρὸν ἢ τι τοιοῦτον γίγνηται· γλυκὺ γάρ, μηδενὶ δὲ γλυκὺ ἀδύνατον γενέσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Λείπεται δὴ οἶμαι ἡμῖν ἀλλήλοις, εἴτ' ἐσμέν, εἶναι, εἴτε γιγνόμεθα, γίγνεσθαι, ἐπεὶ ἡμῶν ἡ ἀνάγκη τὴν οὐσίαν συνδεῖ μὲν, συνδεῖ δὲ οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδ' αὖ ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλήλοις δὴ λείπεται συνδεδέσθαι. ὥστε εἴτε τις εἶναι τι ὀνομάζει, τινὶ εἶναι ἢ τινὸς ἢ πρὸς τι ῥητέον αὐτῷ, εἴτε γίγνεσθαι· αὐτὸ δὲ ἐφ' αὐτοῦ τι ἢ ὄν ἢ γιγνόμενον οὔτε

Stephanus page 160, section c, line 1

αὐτῷ λεκτέον οὐτ' ἄλλου λέγοντος ἀποδεκτέον, ὡς ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν σημαίνει.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅτε δὴ τὸ ἐμὲ ποιοῦν ἐμοὶ ἐστὶν καὶ οὐκ ἄλλω, ἐγὼ καὶ αἰσθάνομαι αὐτοῦ, ἄλλος δ' οὔ;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὔ;

{ΣΩ.} Ἀληθὲς ἄρα ἐμοὶ ἢ ἐμῇ αἴσθησις - τῆς γὰρ ἐμῆς οὐσίας ἀεὶ ἐστὶν - καὶ ἐγὼ κριτῆς κατὰ τὸν Πρωταγόραν τῶν τε ὄντων ἐμοὶ ὡς ἔστι, καὶ τῶν μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν.

{ΘΕΑΙ.} Ἔοικεν.

Stephanus page 160, section d, line 1

{ΣΩ.} Πῶς ἂν οὖν ἀψευδὲς ὦν καὶ μὴ πταίων τῇ διανοίᾳ περὶ τὰ ὄντα ἢ γιγνόμενα οὐκ ἐπιστήμων ἂν εἶην ὧνπερ αἰσθητής;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς ὅπως οὔ.

{ΣΩ.} Παγκάλως ἄρα σοι εἴρηται ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἄλλο τί ἐστίν ἢ αἴσθησις, καὶ εἰς ταῦτόν συμπέπτωκεν, κατὰ μὲν Ὅμηρον καὶ Ἡράκλειτον καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον φύλον οἶον ῥεύματα κινεῖσθαι τὰ πάντα, κατὰ δὲ Πρωταγόραν τὸν σοφώτατον πάντων χρημάτων ἄνθρωπον μέτρον εἶναι, κατὰ δὲ Θεαίτητον τούτων οὕτως ἐχόντων αἴσθησιν ἐπιστήμην

Stephanus page 160, section e, line 2

γίνεσθαι. ἡ γάρ, ὦ Θεαίτητε; φῶμεν τοῦτο σὸν μὲν εἶναι οἶον νεογενὲς παιδίον, ἐμὸν δὲ μαίευμα; ἡ πῶς λέγεις; {ΘΕΑΙ.} Οὕτως ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες. {ΣΩ.} Τοῦτο μὲν δὴ, ὡς ἔοικεν, μόλις ποτὲ ἐγεννήσαμεν, ὅτι δὴ ποτε τυγχάνει ὄν. μετὰ δὲ τὸν τόκον τὰ ἀμφιδρόμια αὐτοῦ ὡς ἀληθῶς ἐν κύκλῳ περιθρεκτέον τῷ λόγῳ, σκοποῦ- μένους μὴ λάθῃ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὄν τροφῆς τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ ἀνεμιαῖον τε καὶ ψεῦδος. ἡ σὺ οἶει πάντως δεῖν τό γε σὸν τρέφειν καὶ μὴ ἀποτιθέναι, ἡ καὶ ἀνέξῃ ἐλεγχόμενον ὁρῶν, καὶ οὐ σφόδρα χαλεπανεῖς ἐάν τις σοῦ ὡς πρωτοτόκου

Stephanus page 161, section a, line 4

αὐτὸ ὑφαίρη; {ΘΕΟ.} Ἀνέξεται, ὦ Σώκρατες, Θεαίτητος· οὐδαμῶς γὰρ δύσκολος. ἀλλὰ πρὸς θεῶν εἶπε ἡ αὐτὴ οὐχ οὕτως ἔχει; {ΣΩ.} Φιλόλογός γ' εἰ ἀτεχνῶς καὶ χρηστός, ὦ Θεόδωρε, ὅτι με οἶει λόγων τινὰ εἶναι θύλακον καὶ ῥαδίως ἐξελόντα ἐρεῖν ὡς οὐκ αὐτὴ ἔχει οὕτω ταῦτα· τὸ δὲ γιγνόμενον οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς τῶν λόγων ἐξέρχεται παρ' ἐμοῦ ἀλλ' αἰὶ παρὰ τοῦ ἐμοὶ προσδιαλεγόμενου, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίσταμαι πλέον πλὴν βραχείος, ὅσον λόγον παρ' ἑτέρου σοφοῦ λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι μετρίως. καὶ νῦν τοῦτο παρὰ τοῦδε πειρά-

Stephanus page 161, section b, line 6

σομαι, οὐ τι αὐτὸς εἰπεῖν. {ΘΕΟ.} Σὺ κάλλιον, ὦ Σώκρατες, λέγεις· καὶ ποιεῖ οὕτως. {ΣΩ.} Οἶσθ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, ὁ θαυμάζω τοῦ ἐταίρου σου Πρωταγόρου;

{ΘΕΟ.} Τὸ ποῖον; {ΣΩ.} Τὰ μὲν ἄλλα μοι πάννυ ἡδέως εἴρηκεν, ὡς τὸ δοκοῦν ἐκάστω τοῦτο καὶ ἔστιν· τὴν δ' ἀρχὴν τοῦ λόγου τεθαύμακα, ὅτι οὐκ εἶπεν ἀρχόμενος τῆς Ἀληθείας ὅτι “Πάντων χρη- μάτων μέτρον ἐστὶν ὅς” ἢ “κυνοκέφαλος” ἢ τι ἄλλο ἀτοπώ- τερον τῶν ἐχόντων αἴσθησιν, ἵνα μεγαλοπρεπῶς καὶ πάννυ

Stephanus page 161, section c, line 7

καταφρονητικῶς ἤρξατο ἡμῖν λέγειν, ἐνδεικνύμενος ὅτι ἡμεῖς μὲν αὐτὸν ὥσπερ θεὸν ἐθαυμάζομεν ἐπὶ σοφίᾳ, ὁ δ' ἄρα

ἐτύγγανεν ὦν εἰς φρόνησιν οὐδὲν βελτίων βατράχου γυρίνου,
μὴ ὅτι ἄλλου του ἀνθρώπων. ἢ πῶς λέγωμεν, ὦ Θεόδωρε;
εἰ γὰρ δὴ ἐκάστῳ ἀληθὲς ἔσται ὁ ἂν δι' αἰσθήσεως δοξάζῃ,
καὶ μήτε τὸ ἄλλου πάθος ἄλλος βέλτιον διακρινεῖ, μήτε τὴν
δόξαν κυριώτερος ἔσται ἐπισκέψασθαι ἕτερος τὴν ἑτέρου
ὀρθή ἢ ψευδῆς, ἀλλ' ὁ πολλάκις εἴρηται, αὐτὸς τὰ αὐτοῦ
ἕκαστος μόνος δοξάσει, ταῦτα δὲ πάντα ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ, τί
δὴ ποτε, ὦ ἑταῖρε, Πρωταγόρας μὲν σοφός, ὥστε καὶ ἄλλων

Stephanus page 161, section e, line 1

διδάσκαλος ἀξιουῖσθαι δικαίως μετὰ μεγάλων μισθῶν, ἡμεῖς
δὲ ἀμαθέστεροί τε καὶ φοιτητέον ἡμῖν ἦν παρ' ἐκεῖνον, μέτρῳ
ὄντι αὐτῷ ἐκάστῳ τῆς αὐτοῦ σοφίας; ταῦτα πῶς μὴ φῶμεν
δημούμενον λέγειν τὸν Πρωταγόραν; τὸ δὲ δὴ ἐμόν τε καὶ
τῆς ἐμῆς τέχνης τῆς μαιευτικῆς σιγῷ ὅσον γέλωτα ὀφλισκά-
νομεν, οἶμαι δὲ καὶ σύμπασα ἢ τοῦ διαλέγεσθαι πραγματεία.
τὸ γὰρ ἐπισκοπεῖν καὶ ἐπιχειρεῖν ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων
φαντασίας τε καὶ δόξας, ὀρθὰς ἐκάστου οὔσας, οὐ μακρὰ
μὲν καὶ διωλύγιος φλυαρία, εἰ ἀληθῆς ἡ Ἀλήθεια Πρω-
ταγόρου ἀλλὰ μὴ παίζουσα ἐκ τοῦ ἀδύτου τῆς βίβλου

Stephanus page 162, section a, line 3

ἐφθέγγετο;

{ΘΕΟ.} Ὡ Σώκρατες, φίλος ἀνὴρ, ὥσπερ σὺ νυνδὴ εἶπες.
οὐκ ἂν οὖν δεξαίμην δι' ἐμοῦ ὁμολογοῦντος ἐλέγχεσθαι
Πρωταγόραν, οὐδ' αὖ σοὶ παρὰ δόξαν ἀντιτείνειν. τὸν οὖν
Θεαίτητον πάλιν λαβέ· πάντως καὶ νυνδὴ μάλ' ἐμμελῶς σοὶ
ἐφαίνετο ὑπακούειν.

{ΣΩ.} Ἄρα κἂν εἰς Λακεδαιμόνα ἐλθὼν, ὦ Θεόδωρε, πρὸς
τὰς παλαιστράς ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θεώμενος γυμνοῦς, ἐνίους
φαύλους, αὐτὸς μὴ ἀντεπιδεικνύναι τὸ εἶδος παραποδυνόμενος;

Stephanus page 162, section b, line 4

{ΘΕΟ.} Ἀλλὰ τί μὴν δοκεῖς, εἶπερ μέλλοιέν μοι ἐπιτρέψειν
καὶ πείσεσθαι; ὥσπερ νῦν οἶμαι ὑμᾶς πείσειν ἐμὲ μὲν ἔαν
θεᾶσθαι καὶ μὴ ἔλκειν πρὸς τὸ γυμνάσιον σκληρὸν ἤδη ὄντα,
τῷ δὲ δὴ νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ὄντι προσπαλαίειν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ οὕτως, ὦ Θεόδωρε, σοὶ φίλον, οὐδ' ἐμοὶ
ἐχθρόν, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. πάλιν δὴ οὖν ἐπὶ τὸν
σοφὸν Θεαίτητον ἵτέον. λέγε δὴ, ὦ Θεαίτητε, πρῶτον
μὲν ἂ νυνδὴ διήλθομεν, ἄρα οὐ σὺ θαυμάζεις εἰ ἐξαίφνης
οὕτως ἀναφανήσῃ μηδὲν χείρων εἰς σοφίαν ὅτουοῦν ἀνθρώπων
ἢ καὶ θεῶν; ἢ ἥττον τι οἶε τὸ Πρωταγόρειον μέτρον εἰς

Stephanus page 162, section c, line 6

θεοὺς ἢ εἰς ἀνθρώπους λέγεσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε· καὶ ὅπερ γε ἐρωτᾷς, πάνυ θαυμάζω. ἡνίκα γὰρ διῆμεν ὃν τρόπον λέγοιεν τὸ δοκοῦν ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τῷ δοκοῦντι, πάνυ μοι εὖ ἐφαίνετο λέγεσθαι· νῦν δὲ τοῦναντίον τάχα μεταπέπτωκεν.

{ΣΩ.} Νέος γὰρ εἶ, ὦ φίλε παῖ· τῆς οὖν δημηγορίας ὀξέως ὑπακούεις καὶ πείθῃ. πρὸς γὰρ ταῦτα ἐρεῖ Πρωταγόρας ἢ τις ἄλλος ὑπὲρ αὐτοῦ· “Ὡ γενναῖοι παῖδές τε καὶ γέροντες, δημηγορεῖτε συγκαθεζόμενοι, θεοὺς τε εἰς τὸ μέσον ἄγοντες, οὓς ἐγὼ ἔκ τε τοῦ λέγειν καὶ τοῦ γράφειν περὶ αὐτῶν ὥς

Stephanus page 162, section e, line 2

εἰσὶν ἢ ὥς οὐκ εἰσὶν, ἐξαίρῳ, καὶ ἃ οἱ πολλοὶ ἂν ἀποδέχοιντο ἀκούοντες, λέγετε ταῦτα, ὥς δεινὸν εἰ μηδὲν διοίσει εἰς σοφίαν ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων βοσκήματος ὅτουοῦν· ἀπόδειξιν δὲ καὶ ἀνάγκην οὐδ' ἡντινοῦν λέγετε ἀλλὰ τῷ εἰκότι χρῆσθε, ᾧ εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρώμενος γεωμετρεῖν, ἄξιος οὐδ' ἑνὸς μόνου ἂν εἴη. σκοπεῖτε οὖν σύ τε καὶ Θεόδωρος εἰ ἀποδέξεσθε πιθανολογία τε καὶ εἰκόσι περὶ τηλικούτων λεγομένους λόγους.”

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' οὐ δίκαιον, ὦ Σώκρατες, οὔτε σὺ οὔτε ἂν ἡμεῖς φαῖμεν.

Stephanus page 163, section a, line 4

{ΣΩ.} Ἄλλη δὴ σκεπτέον, ὥς ἔοικεν, ὥς ὅ τε σὸς καὶ ὁ Θεοδώρου λόγος.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν ἄλλη.

{ΣΩ.} Τῇδε δὴ σκοπῶμεν εἰ ἄρα ἐστὶν ἐπιστήμη τε καὶ αἴσθησις ταῦτόν ἢ ἕτερον. εἰς γὰρ τοῦτό που πᾶς ὁ λόγος ἡμῖν ἔτεινεν, καὶ τούτου χάριν τὰ πολλὰ καὶ ἄτοπα ταῦτα ἐκινήσαμεν. οὐ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἦ οὖν ὁμολογήσομεν, ἃ τῷ ὁρᾶν αἰσθανόμεθα ἢ τῷ ἀκούειν, πάντα ταῦτα ἅμα καὶ ἐπίστασθαι; οἷον τῶν

Stephanus page 163, section b, line 3

βαρβάρων πρὶν μαθεῖν τὴν φωνὴν πότερον οὐ φήσομεν ἀκούειν ὅταν φθέγγωνται, ἢ ἀκούειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἃ λέγουσι; καὶ αὖ γράμματα μὴ ἐπιστάμενοι, βλέποντες εἰς αὐτὰ πότερον οὐχ ὁρᾶν ἢ ἐπίστασθαι εἴπερ ὁρῶμεν δυσχυριούμεθα;

{ΘΕΑΙ.} Αὐτό γε, ὦ Σώκρατες, τοῦτο αὐτῶν, ὅπερ ὁρῶμέν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν· τῶν μὲν γὰρ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ὁρᾶν τε καὶ ἐπίστασθαι, τῶν δὲ τὴν ὀξύτητα καὶ βαρύτητα ἀκούειν τε ἅμα καὶ εἰδέναι· ἃ δὲ οἱ τε γραμματισταὶ περὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἐρμηνεῖς διδάσκουσιν, οὔτε

αἰσθάνεσθαι τῷ ὁρᾶν ἢ ἀκούειν οὔτε ἐπίστασθαι.

{ΣΩ.} Ἀριστά γ', ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς ταῦτα ἀμφισβητῆσαι, ἵνα καὶ αὐξάνῃ. ἀλλ' ὅρα δὴ καὶ τόδε ἄλλο προσίόν, καὶ σκόπει πῇ αὐτὸ διωσόμεθα.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ;

{ΣΩ.} Τὸ τοιόνδε· εἴ τις ἔροιτο· “Ἄρα δυνατόν ὅτου τις ἐπιστήμων γένοιτό ποτε, ἔτι ἔχοντα μνήμην αὐτοῦ τούτου καὶ σωζόμενον, τότε ὅτε μέμνηται μὴ ἐπίστασθαι αὐτὸ τοῦτο ὃ μέμνηται;” μακρολογῶ δέ, ὥς ἔοικε, βουλόμενος ἐρέσθαι εἰ μαθὼν τίς τι μεμνημένος μὴ οἶδε.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς, ὦ Σώκρατες; τέρας γὰρ ἂν εἶη ὃ λέγεις.

{ΣΩ.} Μὴ οὖν ἐγὼ ληρῶ; σκόπει δέ. Ἄρα τὸ ὁρᾶν οὐκ αἰσθάνεσθαι λέγεις καὶ τὴν ὄψιν αἰσθησιν;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ ἰδὼν τι ἐπιστήμων ἐκείνου γέγονεν ὃ εἶδεν κατὰ τὸν ἄρτι λόγον;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δέ; μνήμην οὐ λέγεις μέντοι τι;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Πότερον οὐδενὸς ἢ τινός;

{ΘΕΑΙ.} Τινὸς δὴπου.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὧν ἔμαθε καὶ ὧν ἤσθετο, τοιουτωνί τινων;

{ΘΕΑΙ.} Τί μὴν;

{ΣΩ.} Ὁ δὴ εἶδέ τις, μέμνηταί που ἐνίστε;

{ΘΕΑΙ.} Μέμνηται.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ μύσας; ἢ τοῦτο δράσας ἐπελάθετο;

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ δεινόν, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε φάναι.

{ΣΩ.} Δεῖ γε μέντοι, εἰ σώσομεν τὸν πρόσθε λόγον· εἰ δὲ μὴ, οἴχεται.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ ἐγώ, νῆ τὸν Δία, ὑποπτέω, οὐ μὴν ἱκανῶς

γε συννοῶ· ἀλλ' εἰπὲ πῇ.

{ΣΩ.} Τῇδε· ὁ μὲν ὁρῶν ἐπιστήμων, φαμέν, τούτου γέγονεν οὔπερ ὁρῶν· ὄψις γὰρ καὶ αἰσθησις καὶ ἐπιστήμη ταῦτόν ὡμολόγηται.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ὁ δέ γε ὁρῶν καὶ ἐπιστήμων γεγωνῶς οὐ ἑώρα, ἐὰν μύση, μέμνηται μὲν, οὐχ ὁρᾷ δὲ αὐτό. ἢ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸ δέ γε “οὐχ ὄρᾱ” “οὐκ ἐπίσταται” ἐστίν, εἴπερ καὶ τὸ “ὄρᾱ” “ἐπίσταται.”

Stephanus page 164, section b, line 3

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Συμβαίνει ἄρα, οὗ τις ἐπιστήμων ἐγένετο, ἔτι μεμνη-
μένον αὐτὸν μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὄρᾱ· ὁ τέρας ἔφαμεν
ἂν εἶναι εἰ γίγνοιτο.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Τῶν ἀδυνάτων δὴ τι συμβαίνειν φαίνεται ἐάν τις
ἐπιστήμην καὶ αἰσθησιν ταὐτὸν φῆ εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Ἔοικεν.

{ΣΩ.} Ἄλλο ἄρα ἐκάτερον φατέον.

{ΘΕΑΙ.} Κινδυνεύει.

Stephanus page 164, section c, line 1

{ΣΩ.} Τί οὖν δῆτ' ἂν εἴη ἐπιστήμη; πάλιν ἐξ ἀρχῆς, ὥς
ἔοικεν, λεκτέον. καίτοι τί ποτε μέλλομεν, ὦ Θεαίτητε, δρᾶν;

{ΘΕΑΙ.} Τίνος πέρι;

{ΣΩ.} Φαινόμεθ' αἱ ἀλεκτρυόνης ἀγεννοῦς δίκην πρὶν
νενικηκέναι ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ἄδειν.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δῆ;

{ΣΩ.} Ἀντιλογικῶς εἰκόκαμεν πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων
ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι καὶ τοιούτῳ τινὶ περιγεγόμενοι
τοῦ λόγου ἀγαπᾶν, καὶ οὐ φάσκοντες ἀγωνισταὶ ἀλλὰ φιλό-
σοφοι εἶναι λανθάνομεν ταῦτ' ἐκείνοις τοῖς δεινοῖς ἀνδράσιν

Stephanus page 164, section d, line 2

ποιοῦντες.

{ΘΕΑΙ.} Οὐπω μανθάνω ὅπως λέγεις.

{ΣΩ.} Ἄλλ' ἐγὼ πειράσομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν ὃ γε
δὴ νοῶ. ἡρόμεθα γὰρ δὴ εἰ μαθὼν καὶ μεμνημένος τίς τι
μὴ ἐπίσταται, καὶ τὸν ἰδόντα καὶ μύσαντα μεμνημένον
ὀρῶντα δὲ οὐκ ἀποδείξαντες, οὐκ εἰδότα ἀπεδείξαμεν καὶ
ἅμα μεμνημένον· τοῦτο δ' εἶναι ἀδύνατον. καὶ οὕτω δὴ
μῦθος ἀπώλετο ὁ Πρωταγόρειος, καὶ ὁ σὸς ἅμα ὁ τῆς
ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως ὅτι ταὐτόν ἐστιν.

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται.

Stephanus page 164, section e, line 2

{ΣΩ.} Οὐ τίς ἂν, οἶμαι, ὦ φίλε, εἴπερ γε ὁ πατήρ τοῦ ἐτέ-
ρου μύθου ἔζη, ἀλλὰ πολλὰ ἂν ἤμυνε· νῦν δὲ ὀρφανὸν αὐτὸν
ἡμεῖς προπηλακίζομεν. καὶ γὰρ οὐδ' οἱ ἐπίτροποι, οὓς Πρω-
ταγόρας κατέλειπεν, βοηθεῖν ἐθέλουσιν, ὧν Θεόδωρος εἷς ὅδε.
ἀλλὰ δὴ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν τοῦ δικαίου ἔνεκ' αὐτῷ βοηθεῖν.

{ΘΕΟ.} Οὐ γὰρ ἐγώ, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μάλλον Καλλίας

ὁ Ἰππονίκου τῶν ἐκείνου ἐπίτροπος· ἡμεῖς δέ πως θᾶττον
ἐκ τῶν ψιλῶν λόγων πρὸς τὴν γεωμετρίαν ἀπενεύσαμεν.
χάριν γε μέντοι σοὶ ἔξομεν ἐὰν αὐτῷ βοηθῇς.
{ΣΩ.} Καλῶς λέγεις, ὦ Θεόδωρε. σκέψαι οὖν τὴν γ'

Stephanus page 165, section a, line 5

ἐμὴν βοήθειαν. τῶν γὰρ ἄρτι δεινότερα ἂν τις ὁμολογή-
σειεν μὴ προσέχων τοῖς ῥήμασι τὸν νοῦν, ἢ τὸ πολὺ
εἰθίσμεθα φάναι τε καὶ ἀπαρνεῖσθαι. σοὶ λέγω ὅπη, ἢ
Θεαίτητῳ.

{ΘΕΟ.} Εἰς τὸ κοινὸν μὲν οὖν, ἀποκρινέσθω δὲ ὁ νεώτερος·
σφαλεῖς γὰρ ἦττον ἀσχημονήσει.

{ΣΩ.} Λέγω δὴ τὸ δεινότατον ἐρώτημα, ἔστι δὲ οἶμαι

τοιόνδε τι· “Ἄρα οἶόν τε τὸν αὐτὸν εἰδότα τι τοῦτο ὁ οἶδεν
μὴ εἰδέναι;”

Stephanus page 165, section b, line 5

{ΘΕΟ.} Τί δὴ οὖν ἀποκρινούμεθα, ὦ Θεαίτητε;

{ΘΕΑΙ.} Ἀδύνατόν που, οἶμαι ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκ, εἰ τὸ ὁρᾶν γε ἐπίστασθαι θήσεις. τί γὰρ
χρήσῃ ἀφύκτω ἐρωτήματι, τὸ λεγόμενον ἐν φρέατι συσχό-
μενος, ὅταν ἐρωτᾷ ἀνέκπληκτος ἀνὴρ, καταλαβὼν τῇ χειρὶ
σοῦ τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν, εἰ ὁρᾷς τὸ ἱμάτιον τῷ κατειλημ-
μένῳ;

{ΘΕΑΙ.} Οὐ φήσω οἶμαι τούτῳ γε, τῷ μέντοι ἑτέρῳ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁρᾷς τε καὶ οὐχ ὁρᾷς ἅμα ταυτόν;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτω γέ πως.

Stephanus page 165, section c, line 6

{ΣΩ.} Οὐδὲν ἐγώ, φήσει, τοῦτο οὔτε τάττω οὔτ' ἠρόμην
τὸ ὅπως, ἀλλ' εἰ ὁ ἐπίστασαι, τοῦτο καὶ οὐκ ἐπίστασαι.
νῦν δὲ ὁ οὐχ ὁρᾷς ὁρᾶν φαίνει. ὠμολογηκῶς δὲ τυγχάνεις
τὸ ὁρᾶν ἐπίστασθαι καὶ τὸ μὴ ὁρᾶν μὴ ἐπίστασθαι. ἐξ
οὖν τούτων λογίζου τί σοι συμβαίνει.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ λογίζομαι ὅτι τὰναντία οἷς ὑπεθέμην.

{ΣΩ.} Ἴσως δέ γ', ὦ θαυμάσιε, πλείῳ ἂν τοιαῦτ' ἔπαθες
εἴ τίς σε προσηρώτα εἰ ἐπίστασθαι ἔστι μὲν ὀξύ, ἔστι δὲ
ἀμβλύ, καὶ ἐγγύθεν μὲν ἐπίστασθαι, πόρρωθεν δὲ μὴ, καὶ
σφόδρα καὶ ἡρέμα τὸ αὐτό, καὶ ἄλλα μυρία, ἃ ἐλλοχῶν ἂν

Stephanus page 165, section d, line 6

πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρόμενος, ἡνίκ'
ἐπιστήμην καὶ αἰσθησιν ταῦτόν ἔθου, ἐμβάλων ἂν εἰς τὸ
ἀκούειν καὶ ὁσφραίνεσθαι καὶ τὰς τοιαύτας αἰσθήσεις, ἤλεγχεν
ἂν ἐπέχων καὶ οὐκ ἀνιείς πρὶν θαυμάσας τὴν πολυάρατον

σοφίαν συνεποδίσθης ὑπ' αὐτοῦ, οὗ δὴ σε χειρωσάμενός τε
καὶ συνδήσας ἤδη ἂν τότε ἐλύτρου χρημάτων ὅσων σοί τε
κἀκείνῳ ἐδόκει. τίν' οὖν δὴ ὁ Πρωταγόρας, φαίης ἂν ἴσως,
λόγον ἐπικουρον τοῖς αὐτοῦ ἐρεῖ; ἄλλο τι πειρώμεθα λέγειν;
{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ταῦτά τε δὴ πάντα ὅσα ἡμεῖς ἐπαμύνοντες αὐτῷ

Stephanus page 166, section a, line 1

λέγομεν, καὶ ὁμόσε οἶμαι χωρήσεται καταφρονῶν ἡμῶν καὶ
λέγων· “Οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός, ἐπειδὴ αὐτῷ
παιδίον τι ἐρωτηθὲν ἔδεισεν εἰ οἷόν τε τὸν αὐτὸν τὸ αὐτὸ
μεινῆσθαι ἅμα καὶ μὴ εἰδέναι, καὶ δεῖσαν ἀπέφησεν διὰ τὸ
μὴ δύνασθαι προορᾶν, γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις
ἀπέδειξεν. τὸ δέ, ὦ ῥαθυμότατε Σώκρατες, τῇδ' ἔχει· ὅταν
τι τῶν ἐμῶν δι' ἐρωτήσεως σκοπῆς, ἐὰν μὲν ὁ ἐρωτηθεὶς
οἰάπερ ἂν ἐγὼ ἀποκριναιμὴν ἀποκρινάμενος σφάλῃται, ἐγὼ
ἐλέγχομαι, εἰ δὲ ἄλλοῖα, αὐτὸς ὁ ἐρωτηθεὶς. αὐτίκα γὰρ
δοκεῖς τινά σοι συγχωρήσεσθαι μνήμην παρεῖναί τῳ ὦν

Stephanus page 166, section b, line 3

ἔπαθε, τοιοῦτόν τι οὖσαν πάθος οἷον ὅτε ἔπασχε, μηκέτι
πάσχοντι; πολλοῦ γε δεῖ. ἢ αὖ ἀποκνήσειν ὁμολογεῖν οἷόν
τ' εἶναι εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι τὸν αὐτὸν τὸ αὐτό; ἢ ἐάνπερ
τοῦτο δείσῃ, δώσειν ποτὲ τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν ἀνομοιοῦμενον
τῷ πρὶν ἀνομοιοῦσθαι ὄντι; μᾶλλον δὲ τὸν εἶναί τινα
ἄλλ' οὐχὶ τούς, καὶ τούτους γιγνομένους ἀπείρους, ἐάνπερ
ἀνομοιώσις γίγνηται, εἰ δὴ ὀνομάτων γε δεήσει θηρεύσεις
διευλαβεῖσθαι ἀλλήλων; ἀλλ', ὦ μακάριε,” φήσει, “γενναιο-
τέρως ἐπ' αὐτὸ ἐλθὼν ὃ λέγω, εἰ δύνασαι, ἐξέλεγξον ὥς οὐχὶ
ἴδιαι αἰσθήσεις ἐκάστῳ ἡμῶν γίνονται, ἢ ὥς ἰδίων γιγνο-

Stephanus page 166, section c, line 5

μένων οὐδέν τι ἂν μᾶλλον τὸ φαινόμενον μόνῳ ἐκείνῳ
γίγνοιτο, ἢ εἰ εἶναι δεῖ ὀνομάζειν, εἴη ᾧπερ φαίνεται· ὅς δὲ
δὴ καὶ κυνοκεφάλους λέγων οὐ μόνον αὐτὸς ὑγνεῖς, ἀλλὰ καὶ
τούς ἀκούοντας τοῦτο δρᾶν εἰς τὰ συγγράμματά μου ἀνα-
παίθεις, οὐ καλῶς ποιῶν. ἐγὼ γάρ φημι μὲν τὴν ἀλήθειαν
ἔχειν ὥς γέγραφα· μέτρον γὰρ ἕκαστον ἡμῶν εἶναι τῶν τε
ὄντων καὶ μὴ, μυρίον μέντοι διαφέρειν ἕτερον ἐτέρου αὐτῷ
τούτῳ, ὅτι τῷ μὲν ἄλλα ἔστι τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ ἄλλα.
καὶ σοφίαν καὶ σοφὸν ἄνδρα πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι εἶναι,
ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον καὶ λέγω σοφόν, ὅς ἂν τινι ἡμῶν,

Stephanus page 166, section d, line 7

ᾧ φαίνεται καὶ ἔστι κακά, μεταβάλλον ποιήσῃ ἀγαθὰ φαί-
νεσθαί τε καὶ εἶναι. τὸν δὲ λόγον αὖ μὴ τῷ ῥήματί μου

δίδωκε, ἀλλ' ὥδε ἔτι σαφέστερον μάθε τί λέγω. οἷον γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγετο ἀναμνήσθητι, ὅτι τῷ μὲν ἀσθενοῦντι πικρὰ φαίνεται ἅ ἐσθίει καὶ ἔστι, τῷ δὲ ὑγιαίνοντι τὰναντία ἔστι καὶ φαίνεται. σοφώτερον μὲν οὖν τούτων οὐδέτερον δεῖ ποιῆσαι - οὐδὲ γὰρ δυνατόν - οὐδὲ κατηγορητέον ὥς ὁ μὲν κάμνων ἀμαθὴς ὅτι τοιαῦτα δοξάζει, ὁ δὲ ὑγιαίνων σοφὸς ὅτι ἄλλοῖα, μεταβλητέον δ' ἐπὶ θάτερα· ἀμείνων γὰρ ἢ ἑτέρα ἕξις. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ παιδείᾳ ἀπὸ ἑτέρας ἕξεως ἐπὶ τὴν

Stephanus page 167, section a, line 5

ἀμείνω μεταβλητέον· ἀλλ' ὁ μὲν ἱατρὸς φαρμάκοις μεταβάλλει, ὁ δὲ σοφιστὴς λόγοις. ἐπεὶ οὐ τί γε ψευδῇ δοξάζοντά τις τινα ὕστερον ἀληθῇ ἐποίησε δοξάζειν· οὔτε γὰρ τὰ μὴ ὄντα δυνατόν δοξάσαι, οὔτε ἄλλα παρ' ἃ ἂν πάσχη, ταῦτα δὲ ἀεὶ ἀληθῇ. ἀλλ' οἶμαι πονηρᾶς ψυχῆς ἔξει δοξάζοντα συγγενῇ ἑαυτῆς χρηστῇ ἐποίησε δοξάσαι ἕτερα τοιαῦτα, ἃ δὴ τινες τὰ φαντάσματα ὑπὸ ἀπειρίας ἀληθῇ καλοῦσιν, ἐγὼ δὲ βελτίω μὲν τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων, ἀληθέστερα δὲ οὐδέν. καὶ τοὺς σοφούς, ὧ φίλε Σώκρατες, πολλοῦ δέω βατράχους λέγειν, ἀλλὰ κατὰ μὲν σώματα ἱατροὺς λέγω, κατὰ δὲ φυτὰ

Stephanus page 167, section b, line 7

γεωργούς. φημὶ γὰρ καὶ τούτους τοῖς φυτοῖς ἀντὶ πονηρῶν αἰσθήσεων, ὅταν τι αὐτῶν ἀσθενῇ, χρηστὰς καὶ ὑγιεινὰς αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθεῖς ἐμποιεῖν, τοὺς δὲ γε σοφούς τε καὶ ἀγαθοὺς ῥήτορας ταῖς πόλεσι τὰ χρηστὰ ἀντὶ τῶν πονηρῶν δίκαια δοκεῖν εἶναι ποιεῖν. ἐπεὶ οἷά γ' ἂν ἐκάστη πόλει δίκαια καὶ καλὰ δοκῇ, ταῦτα καὶ εἶναι αὐτῇ, ἕως ἂν αὐτὰ νομίζῃ· ἀλλ' ὁ σοφὸς ἀντὶ πονηρῶν ὄντων αὐτοῖς ἐκάστων χρηστὰ ἐποίησεν εἶναι καὶ δοκεῖν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ σοφιστὴς τοὺς παιδευομένους οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν σοφός τε καὶ ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσιν. καὶ οὕτω

Stephanus page 167, section d, line 2

σοφώτεροί τέ εἰσιν ἕτεροι ἑτέρων καὶ οὐδεὶς ψευδῇ δοξάζει, καὶ σοί, ἔαντε βούλῃ ἔαντε μὴ, ἀνεκτέον ὄντι μέτρῳ· σῶζεται γὰρ ἐν τούτοις ὁ λόγος οὗτος. ὧ σὺ εἰ μὲν ἔχεις ἐξ ἀρχῆς ἀμφισβητεῖν, ἀμφισβήτει λόγῳ ἀντιδιεξεληθών· εἰ δὲ δι' ἐρωτήσεων βούλει, δι' ἐρωτήσεων· οὐδὲ γὰρ τοῦτο φευκτέον, ἀλλὰ πάντων μάλιστα διωκτέον τῷ νοῦν ἔχοντι. ποίει μέντοι οὕτως· μὴ ἀδίκει ἐν τῷ ἐρωτᾷ. καὶ γὰρ πολλὴ ἀλογία ἀρετῆς φάσκοντα ἐπιμελεῖσθαι μηδὲν ἀλλ' ἢ ἀδικοῦντα ἐν λόγοις διατελεῖν. ἀδικεῖν δ' ἐστὶν ἐν τῷ τοιούτῳ, ὅταν τις μὴ χωρὶς μὲν ὥς ἀγωνιζόμενος τὰς διατριβὰς ποιῇται,

Stephanus page 167, section e, line 5

χωρίς δὲ διαλεγόμενος, καὶ ἐν μὲν τῷ παίξει τε καὶ σφάλλῃ
καθ' ὅσον ἂν δύνηται, ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι σπουδάζει τε καὶ
ἐπανορθοῖ τὸν προσδιαλεγόμενον, ἐκεῖνα μόνῃ αὐτῷ ἐνδεικνύ-
μενος τὰ σφάλματα, ἃ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν προτέρων
συνουσιῶν παρεκέκρουστο. ἂν μὲν γὰρ οὕτω ποιῇς, ἑαυτοὺς
αἰτιάσονται οἱ προσδιατρίβοντές σοι τῆς αὐτῶν ταραχῆς καὶ
ἀπορίας ἄλλ' οὐ σέ, καὶ σὲ μὲν διώξονται καὶ φιλήσουσιν,
αὐτοὺς δὲ μισήσουσι καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς φιλο-
σοφίαν, ἵν' ἄλλοι γενόμενοι ἀπαλλαγῶσι τῶν οἱ πρότερον
ἦσαν· ἐὰν δὲ τάναντία τούτων δρᾷς ὥσπερ οἱ πολλοί,

Stephanus page 168, section a, line 8

τάναντία συμβήσεται σοι καὶ τοὺς συνόντας ἀντὶ φιλοσόφων
μισοῦντας τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀποφανεῖς ἐπειδὴν πρεσβύτεροι
γένονται. ἐὰν οὖν ἐμοὶ πεῖθῃ, ὃ καὶ πρότερον ἐρρήθῃ, οὐ
δυσμενῶς οὐδὲ μαχητικῶς ἄλλ' ἵλεω τῇ διανοίᾳ συγκαθεῖς
ὥς ἀληθῶς σκέψη τί ποτε λέγομεν, κινεῖσθαι τε ἀποφαινό-
μενοι τὰ πάντα, τό τε δοκοῦν ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι ιδιώτη
τε καὶ πόλει. καὶ ἐκ τούτων ἐπισκέψη εἴτε ταὐτὸν εἴτε καὶ

ἄλλο ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις, ἄλλ' οὐχ ὥσπερ ἄρτι ἐκ συνη-
θείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ἃ οἱ πολλοὶ ὅπῃ ἂν τύχωσιν

Stephanus page 168, section c, line 2

ἔλκοντες ἀπορίας ἀλλήλοις παντοδαπὰς παρέχουσι.” ταῦτα,
ὦ Θεόδωρε, τῷ ἐταίρῳ σου εἰς βοήθειαν προσηρξάμην κατ'
ἐμὴν δύναμιν σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν· εἰ δ' αὐτὸς ἔξῃ, μεγα-
λειότερον ἂν τοῖς αὐτοῦ ἐβοήθησεν.

{ΘΕΟ.} Παίξεις, ὦ Σώκρατες· πάνυ γὰρ νεανικῶς τῷ ἀνδρὶ
βεβοήθηκας.

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις, ὦ ἐταῖρε. καί μοι εἶπέ· ἐνενόησάς που
λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν ὅτι
πρὸς παιδίον τοὺς λόγους ποιούμενοι τῷ τοῦ παιδὸς φόβῳ
ἀγωνιζοίμεθα εἰς τὰ ἑαυτοῦ, καὶ χαριεντισμὸν τινα ἀπο-

Stephanus page 168, section d, line 3

καλῶν, ἀποσεμνύνων δὲ τὸ πάντων μέτρον, σπουδάσαι ἡμᾶς
διεκελεύσατο περὶ τὸν αὐτοῦ λόγον;

{ΘΕΟ.} Πῶς γὰρ οὐκ ἐνενόησα, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Τί οὖν; κελεύεις πείθεσθαι αὐτῷ;

{ΘΕΟ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Ὅρᾳς οὖν ὅτι τάδε πάντα πλὴν σοῦ παιδία ἐστίν.

εἰ οὖν πεισόμεθα τῷ ἀνδρὶ, ἐμὲ καὶ σὲ δεῖ ἐρωτῶντάς τε καὶ
ἀποκρινομένους ἀλλήλοις σπουδάσαι αὐτοῦ περὶ τὸν λόγον,
ἵνα μὴ τοῦτό γε ἔχῃ ἐγκαλεῖν, ὥς παίζοντες πρὸς μεῖράκια
διεσκεψάμεθ' αὐτοῦ τὸν λόγον.

{ΘΕΟ.} Τί δ'; οὐ πολλῶν τοι Θεαίτητος μεγάλους πώγωνας
ἐχόντων ἄμεινον ἂν ἐπακολουθήσειε λόγῳ διερευνωμένῳ;
{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐ τι σοῦ γε, ὦ Θεόδωρε, ἄμεινον. μὴ οὖν
οἷου ἐμὲ μὲν τῷ σῶ ἑταίρῳ τετελευτηκότι δεῖν παντὶ τρόπῳ
ἐπαμύνειν, σὲ δὲ μηδενί. ἀλλ' ἴθι, ὦ ἄριστε, ὀλίγον ἐπίσπου,
μέχρι τούτου αὐτοῦ ἕως ἂν εἰδῶμεν εἴτε ἄρα σὲ δεῖ διαγραμ-
μάτων πέρι μέτρον εἶναι, εἴτε πάντες ὁμοίως σοὶ ἱκανοὶ
ἑαυτοῖς εἰς τε ἀστρονομίαν καὶ τᾶλλα ὧν δὴ σὺ πέρι αἰτίαν
ἔχεις διαφέρειν.
{ΘΕΟ.} Οὐ ῥάδιον, ὦ Σώκρατες, σοὶ παρακαθήμενον μὴ

διδόναι λόγον, ἀλλ' ἐγὼ ἄρτι παρελήρησα φάσκων σε ἐπι-
τρέψειν μοι μὴ ἀποδύεσθαι, καὶ οὐχὶ ἀναγκάσειν καθάπερ
Λακεδαιμόνιοι· σὺ δέ μοι δοκεῖς πρὸς τὸν Σκίρωνα μᾶλλον
τείνειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἀπιέναι ἢ ἀποδύεσθαι
κελεύουσι, σὺ δὲ κατ' Ἀνταῖον τί μοι μᾶλλον δοκεῖς τὸ
δράμα δρᾶν· τὸν γὰρ προσελθόντα οὐκ ἀνίης πρὶν <ἂν>
ἀναγκάσης ἀποδύσας ἐν τοῖς λόγοις προσπалаῖσαι.
{ΣΩ.} Ἀριστά γε, ὦ Θεόδωρε, τὴν νόσον μου ἀπήκασας·
ἰσχυρικώτερος μέντοι ἐγὼ ἐκείνων. μυρίοι γὰρ ἤδη μοι
Ἡρακλέες τε καὶ Θησέες ἐντυχόντες καρτεροὶ πρὸς τὸ λέγειν

μάλ' εὖ συγκεκρικόφασιν, ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν τι μᾶλλον ἀφίσταμαι·
οὕτω τις ἔρως δεινὸς ἐνδεδυκε τῆς περὶ ταῦτα γυμνασίας.
μὴ οὖν μηδὲ σὺ φθονήσης προσανατριψάμενος σαυτόν τε
ἅμα καὶ ἐμὲ ὀνήσαι.
{ΘΕΟ.} Οὐδὲν ἔτι ἀντιλέγω, ἀλλ' ἄγε ὅπῃ 'θέλεις' πάντως
τὴν περὶ ταῦτα εἰμαρμένην ἦν <ἂν> σὺ ἐπικλώσης δεῖ ἀνα-
τληῆναι ἐλεγχόμενον. οὐ μέντοι περαιτέρω γε ὧν προτίθεσαι
οἷός τ' ἔσομαι παρασχεῖν ἐμαυτόν σοι.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ μέχρι τούτων. καί μοι πάννυ τήρει
τὸ τοιόνδε, μὴ που παιδικόν τι λάθωμεν εἶδος τῶν λόγων

ποιούμενοι, καὶ τις πάλιν ἡμῖν αὐτὸ ὀνειδίσῃ.
{ΘΕΟ.} Ἀλλὰ δὴ πειράσομαί γε καθ' ὅσον ἂν δύνωμαι.
{ΣΩ.} Τοῦδε τοίνυν πρῶτον πάλιν ἀντιλαβώμεθα οὐπὲρ τὸ
πρότερον, καὶ ἴδωμεν ὀρθῶς ἢ οὐκ ὀρθῶς ἐδυσχεραίνομεν
ἐπιτιμῶντες τῷ λόγῳ ὅτι αὐτάρκη ἕκαστον εἰς φρόνησιν
ἐποίει, καὶ ἡμῖν συνεχώρησεν ὁ Πρωταγόρας περὶ τε τοῦ
ἀμείνονος καὶ χείρονος διαφέρειν τινάς, οὓς δὴ καὶ εἶναι
σοφούς. οὐχί;
{ΘΕΟ.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἰ μὲν τοίνυν αὐτὸς παρὼν ὡμολόγει ἀλλὰ μὴ ἡμεῖς

Stephanus page 169, section e, line 1

βοηθοῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ συνεχωρήσαμεν, οὐδὲν ἂν πάλιν ἔδει ἐπαναλαμβάντας βεβαιουῖσθαι· νῦν δὲ τάχ' ἂν τις ἡμᾶς ἀκύρους τιθεῖ τῆς ὑπὲρ ἐκείνου ὁμολογίας. διὸ καλλιόνως ἔχει σαφέστερον περὶ τούτου αὐτοῦ διομολογήσασθαι· οὐ γάρ τι μικρὸν παραλλάττει οὕτως ἔχον ἢ ἄλλως.

{ΘΕΟ.} Λέγεις ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν δι' ἄλλων ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐκείνου λόγου ὥς διὰ βραχυτάτων λάβωμεν τὴν ὁμολογίαν.

{ΘΕΟ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Οὕτωςί· τὸ δοκοῦν ἐκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναί φησί

Stephanus page 170, section a, line 4

που ᾧ δοκεῖ;

{ΘΕΟ.} Φησί γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ Πρωταγόρα, καὶ ἡμεῖς ἀνθρώπου, μᾶλλον δὲ πάντων ἀνθρώπων δόξας λέγομεν, καὶ φαμὲν οὐδένα ὄντινα οὐ τὰ μὲν αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῶν ἄλλων σοφώτερον, τὰ δὲ ἄλλους ἑαυτοῦ, καὶ ἔν γε τοῖς μεγίστοις κινδύνοις, ὅταν ἐν στρατείαις ἢ νόσοις ἢ ἐν θαλάττῃ χειμάζωνται, ὥσπερ πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς ἐν ἐκάστοις ἄρχοντας, σωτῆρας σφῶν προσδοκῶντας, οὐκ ἄλλῳ τῷ διαφέροντας ἢ τῷ εἰδέναι· καὶ πάντα που μεστὰ τὰνθρώπινα ζητούντων διδασκάλους τε καὶ

Stephanus page 170, section b, line 3

ἄρχοντας ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων τῶν τε ἐργασιῶν, οἰομένων τε αὖ ἱκανῶν μὲν διδάσκειν, ἱκανῶν δὲ ἄρχειν εἶναι. καὶ ἐν τούτοις ἅπασι τί ἄλλο φήσομεν ἢ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι σοφίαν καὶ ἀμαθίαν εἶναι παρὰ σφίσιν;

{ΘΕΟ.} Οὐδὲν ἄλλο.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὴν μὲν σοφίαν ἀληθῆ διάνοιαν ἡγοῦνται, τὴν δὲ ἀμαθίαν ψευδῆ δόξαν;

{ΘΕΟ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Τί οὖν, ὦ Πρωταγόρα, χρησόμεθα τῷ λόγῳ; πότερον ἀληθῆ φῶμεν αἰεὶ τοὺς ἀνθρώπους δοξάζειν, ἢ τοτὲ μὲν

Stephanus page 170, section c, line 4

ἀληθῆ, τοτὲ δὲ ψευδῆ; ἐξ ἀμφοτέρων γάρ που συμβαίνει μὴ αἰεὶ ἀληθῆ ἀλλ' ἀμφοτέρω αὐτοὺς δοξάζειν. σκόπει γάρ, ὦ Θεόδωρε, εἰ ἐθέλοι ἂν τις τῶν ἀμφὶ Πρωταγόραν ἢ σὺ αὐτὸς διαμάχεσθαι ὥς οὐδεὶς ἡγεῖται ἕτερος ἕτερον ἀμαθῆ τε εἶναι καὶ ψευδῆ δοξάζειν.

{ΘΕΟ.} Ἄλλ' ἄπιστον, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν εἰς τοῦτό γε ἀνάγκης ὁ λόγος ἦκει ὁ

πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον λέγων.

{ΘΕΟ.} Πῶς δὴ;

{ΣΩ.} Ὅταν σὺ κρίνας τι παρὰ σαυτῷ πρὸς με ἀποφαίνῃ

Stephanus page 170, section d, line 5

περί τινος δόξαν, σοὶ μὲν δὴ τοῦτο κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον ἀληθὲς ἔστω, ἡμῖν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις περὶ τῆς σῆς κρίσεως πότερον οὐκ ἔστιν κριταῖς γενέσθαι, ἢ αἰεὶ σὲ κρίνομεν ἀληθῆ δοξάζειν; ἢ μυρίοι ἐκάστοτέ σοι μάχονται ἀντιδοξάζοντες, ἡγούμενοι ψευδῇ κρίνειν τε καὶ οἶεσθαι;

{ΘΕΟ.} Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, μάλα μυρίοι δῆτα, φησὶν Ὅμηρος, οἳ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα παρέχουσιν.

{ΣΩ.} Τί οὖν; βούλει λέγωμεν ὥς σὺ τότε σαυτῷ μὲν ἀληθῆ δοξάζεις, τοῖς δὲ μυρίοις ψευδῇ;

Stephanus page 170, section e, line 6

{ΘΕΟ.} Ἐοικεν ἔκ γε τοῦ λόγου ἀνάγκη εἶναι.

{ΣΩ.} Τί δὲ αὐτῷ Πρωταγόρα; ἄρ' οὐχὶ ἀνάγκη, εἰ μὲν μηδὲ αὐτὸς ᾤετο μέτρον εἶναι ἄνθρωπον μηδὲ οἱ πολλοί, ὥσπερ οὐδὲ οἴονται, μηδενὶ δὴ εἶναι ταύτην τὴν ἀλήθειαν ἣν ἐκεῖνος ἔγραψεν; εἰ δὲ αὐτὸς μὲν ᾤετο, τὸ δὲ πλῆθος μὴ συνοίεται, οἴσθ' ὅτι πρῶτον μὲν ὅσῳ πλείους οἷς μὴ δοκεῖ ἢ οἷς δοκεῖ, τοσούτῳ μᾶλλον οὐκ ἔστιν ἢ ἔστιν.

{ΘΕΟ.} Ἀνάγκη, εἴπερ γε καθ' ἐκάστην δόξαν ἔσται καὶ οὐκ ἔσται.

{ΣΩ.} Ἐπειτά γε τοῦτ' ἔχει κομψότατον· ἐκεῖνος μὲν περὶ

Stephanus page 171, section a, line 7

τῆς αὐτοῦ οἰήσεως τὴν τῶν ἀντιδοξαζόντων οἴησιν, ἢ ἐκεῖνον ἡγοῦνται ψεύδεσθαι, συγχωρεῖ που ἀληθῆ εἶναι ὁμολογῶν τὰ ὄντα δοξάζειν ἅπαντας.

{ΘΕΟ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὴν αὐτοῦ ἂν ψευδῇ συγχωροῖ, εἰ τὴν τῶν ἡγουμένων αὐτὸν ψεύδεσθαι ὁμολογεῖ ἀληθῆ εἶναι;

{ΘΕΟ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Οἱ δέ γ' ἄλλοι οὐ συγχωροῦσιν ἑαυτοῖς ψεύδεσθαι;

{ΘΕΟ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ὁ δέ γ' αὖ ὁμολογεῖ καὶ ταύτην ἀληθῆ τὴν δόξαν

Stephanus page 171, section b, line 7

ἐξ ὧν γέγραφεν.

{ΘΕΟ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἐξ ἀπάντων ἄρα ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων ἀμφισβητήσεται, μᾶλλον δὲ ὑπὸ γε ἐκείνου ὁμολογήσεται, ὅταν τῷ τὰναντία λέγοντι συγχωρῇ ἀληθῆ αὐτὸν δοξάζειν,

τότε καὶ ὁ Πρωταγόρας αὐτὸς συγχωρήσεται μήτε κύνα μήτε
τὸν ἐπιτυχόντα ἄνθρωπον μέτρον εἶναι μηδὲ περὶ ἑνὸς οὐ ἂν
μὴ μάθῃ. οὐχ οὕτως;
{ΘΕΟ.} Οὕτως.

Stephanus page 171, section c, line 5

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ πάντων, οὐδενὶ
ἂν εἴῃ ἡ Πρωταγόρου Ἀλήθεια ἀληθής, οὔτε τινὶ ἄλλῳ οὐτ'
αὐτῷ ἐκείνῳ.

{ΘΕΟ.} Ἄγαν, ὦ Σώκρατες, τὸν ἐταῖρόν μου καταθέομεν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τοι, ὦ φίλε, ἄδηλον εἰ καὶ παραθέομεν τὸ
ὀρθόν. εἰκός γε ἄρα ἐκεῖνον πρεσβύτερον ὄντα σοφώτερον
ἡμῶν εἶναι· καὶ εἰ αὐτίκα ἐντεῦθεν ἀνακύψει μέχρι τοῦ
αὐχένος, πολλὰ ἂν ἐμέ τε ἐλέγξας ληροῦντα, ὥς τὸ εἰκός,
καὶ σὲ ὁμολογοῦντα, καταδὺς ἂν οἴχοιτο ἀποτρέχων. ἀλλ'
ἡμῖν ἀνάγκη οἶμαι χρῆσθαι ἡμῖν αὐτοῖς ὅποιοί τινές ἐσμεν,

Stephanus page 171, section d, line 5

καὶ τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταῦτα λέγειν. καὶ δῆτα καὶ νῦν ἄλλο
τι φῶμεν ὁμολογεῖν ἂν τοῦτό γε ὄντινούν, τὸ εἶναι σοφώτερον
ἕτερον ἑτέρου, εἶναι δὲ καὶ ἀμαθέστερον;

{ΘΕΟ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ ταύτῃ ἂν μάλιστα ἴστασθαι τὸν λόγον, ἥ
ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν βοηθοῦντες Πρωταγόρᾳ, ὥς τὰ μὲν
πολλὰ ἡ δοκεῖ, ταύτῃ καὶ ἔστιν ἐκάστω, θερμά, ξηρά,
γλυκέα, πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου· εἰ δέ που ἔν τισι
συγχωρήσεται διαφέρειν ἄλλον ἄλλου, περὶ τὰ ὑγιεινὰ καὶ
νοσώδη ἐθελῆσαι ἂν φάναι μὴ πᾶν γύναιον καὶ παιδίον, καὶ

Stephanus page 171, section e, line 6

θηρίον δέ, ἱκανὸν εἶναι ἰᾶσθαι αὐτὸ γινῶσκον ἑαυτῷ τὸ
ὑγιεινόν, ἀλλὰ ἐνταῦθα δὴ ἄλλον ἄλλου διαφέρειν, εἴπερ
που;

{ΘΕΟ.} Ἐμοίγε δοκεῖ οὕτως.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ πολιτικῶν, καλὰ μὲν καὶ αἰσχροῖα
καὶ δίκαια καὶ ἄδिका καὶ ὅσια καὶ μή, οἷα ἂν ἐκάστη πόλις
οἰηθεῖσα θῇται νόμιμα αὐτῇ, ταῦτα καὶ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ
ἐκάστη, καὶ ἐν τούτοις μὲν οὐδὲν σοφώτερον οὔτε ἰδιώτην
ἰδιώτου οὔτε πόλιν πόλεως εἶναι· ἐν δὲ τῷ συμφέροντα
ἑαυτῇ ἢ μὴ συμφέροντα τίθεσθαι, ἐνταῦθ', εἴπερ που, αὖ

Stephanus page 172, section a, line 7

ὁμολογήσει σύμβουλόν τε συμβούλου διαφέρειν καὶ πόλεως
δόξαν ἑτέραν ἑτέρας πρὸς ἀλήθειαν, καὶ οὐκ ἂν πάνυ τολμή-
σειε φῆσαι, ἃ ἂν θῇται πόλις συμφέροντα οἰηθεῖσα αὐτῇ,

παντὸς μᾶλλον ταῦτα καὶ συνοίσειν· ἀλλ' ἐκεῖ οὗ λέγω, ἐν τοῖς δίκαιοις καὶ ἀδίκοις καὶ ὀσίοις καὶ ἀνοσίοις, ἐθέλουσιν ἰσχυρίζεσθαι ὡς οὐκ ἔστι φύσει αὐτῶν οὐδὲν οὐσίαν ἑαυτοῦ ἔχον, ἀλλὰ τὸ κοινῇ δόξαν τοῦτο γίγνεται ἀληθές τότε, ὅταν δόξη καὶ ὅσον ἂν δοκῇ χρόνον. καὶ ὅσοι γε ἂν μὴ παντάπασιν τὸν Πρωταγόρου λόγον λέγωσιν, ὧδέ πως τὴν σοφίαν ἄγουσι. λόγος δὲ ἡμᾶς, ὧ Θεόδωρε, ἐκ λόγου μείζων ἐξ ἐλάττονος

Stephanus page 172, section c, line 1

καταλαμβάνει.

{ΘΕΟ.} Οὐκοῦν σχολὴν ἄγομεν, ὧ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Φαίνομεθα. καὶ πολλάκις μὲν γε δή, ὧ δαιμόνιε, καὶ ἄλλοτε κατενόησα, ἀτὰρ καὶ νῦν, ὡς εἰκότως οἱ ἐν ταῖς φιλοσοφίαις πολὺν χρόνον διατρίψαντες εἰς τὰ δικαστήρια ἰόντες γελοῖοι φαίνονται ῥήτορες.
{ΘΕΟ.} Πῶς δὴ οὖν λέγεις;
{ΣΩ.} Κινδυνεύουσιν οἱ ἐν δικαστηρίοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐκ νέων κυλινδούμενοι πρὸς τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ τοιαύτῃ διατριβῇ τεθραμμένους ὡς οἰκείται πρὸς ἐλευθέρους

Stephanus page 172, section d, line 2

τεθράφθαι.

{ΘΕΟ.} Πῇ δή;
{ΣΩ.} Ἦι τοῖς μὲν τοῦτο ὃ σὺ εἶπες ἀεὶ πάρεστι, σχολή, καὶ τοὺς λόγους ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ σχολῇς ποιοῦνται· ὥσπερ ἡμεῖς νυνὶ τρίτον ἤδη λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνομεν, οὕτω κακεῖνοι, ἐὰν αὐτοὺς ὁ ἐπελθὼν τοῦ προκειμένου μᾶλλον καθάπερ ἡμᾶς ἀρέσῃ· καὶ διὰ μακρῶν ἢ βραχέων μέλει οὐδὲν λέγειν, ἂν μόνον τύχῃ τοῦ ὄντος· οἱ δὲ ἐν ἀσχολίᾳ τε ἀεὶ λέγουσι - κατεπείγει γὰρ ὕδωρ ῥέον - καὶ οὐκ ἐγχερεῖ περὶ οὗ ἂν ἐπιθυμήσωσι τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀνάγ-

Stephanus page 172, section e, line 3

κην ἔχον ὁ ἀντίδικος ἐφέστηκεν καὶ ὑπογραφὴν παρανα- γινωσκομένην ὧν ἐκτὸς οὐ ῥητέον [ἦν ἀντωμοσίαν καλοῦσιν]· οἱ δὲ λόγοι ἀεὶ περὶ ὁμοδούλου πρὸς δεσπότην καθήμενον, ἐν χειρὶ τινα δίκην ἔχοντα, καὶ οἱ ἀγῶνες οὐδέποτε τὴν ἄλλως ἀλλ' ἀεὶ τὴν περὶ αὐτοῦ, πολλάκις δὲ καὶ περὶ ψυχῆς ὁ δρόμος· ὥστ' ἐξ ἀπάντων τούτων ἔντονοι καὶ δριμεῖς γίνονται, ἐπιστάμενοι τὸν δεσπότην λόγῳ τε θωπεῦσαι καὶ ἔργῳ ὑπελθεῖν, σμικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς. τὴν γὰρ αὖξιν καὶ τὸ εὐθύ τε καὶ τὸ ἐλευθέριον ἢ ἐκ νέων δου- λεία ἀφήρηται, ἀναγκάζουσα πράττειν σκολιά, μεγάλους

Stephanus page 173, section a, line 6

κινδύνους καὶ φόβους ἔτι ἀπαλαῖς ψυχαῖς ἐπιβάλλουσα, οὐς

οὐ δυνάμενοι μετὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς ὑποφέρειν, εὐθὺς ἐπὶ τὸ ψευδὸς τε καὶ τὸ ἀλλήλους ἀνταδικεῖν τρεπόμενοι πολλὰ κάμπτονται καὶ συγκλῶνται, ὥσθ' ὑγιᾶς οὐδὲν ἔχοντες τῆς διανοίας εἰς ἄνδρας ἐκ μειρακίων τελευτῶσι, δεινοὶ τε καὶ σοφοὶ γεγονότες, ὡς οἴονται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ τοιοῦτοι, ὦ Θεόδωρε· τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ πότερον βούλει διελθόντες ἢ ἐάσαντες πάλιν ἐπὶ τὸν λόγον τρεπώμεθα, ἵνα μὴ καί, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺ τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ μεταλήψει τῶν λόγων καταχρώμεθα;

Stephanus page 173, section b, line 8

{ΘΕΟ.} Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ διελθόντες. πάνυ γὰρ εὖ τοῦτο εἶρηκας, ὅτι οὐχ ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ τοιῷδε χορεύοντες τῶν λόγων ὑπηρεταί, ἀλλ' οἱ λόγοι ἡμέτεροι ὥσπερ οἰκέται, καὶ ἕκαστος αὐτῶν περιμένει ἀποτελεσθῆναι ὅταν ἡμῖν δοκῇ· οὔτε γὰρ δικαστῆς οὔτε θεατῆς ὥσπερ ποιηταῖς ἐπιτιμήσων τε καὶ ἄρξων ἐπιστατεῖ παρ' ἡμῖν.

{ΣΩ.} Λέγωμεν δὴ, ὡς ἔοικεν, ἐπεὶ σοί γε δοκεῖ, περὶ τῶν κορυφαίων· τί γὰρ ἂν τις τοὺς γε φαύλως διατρίβοντας ἐν φιλοσοφίᾳ λέγοι; οὗτοι δέ που ἐκ νέων πρῶτον μὲν εἰς ἀγορὰν οὐκ ἴσασι τὴν ὁδόν, οὐδὲ ὅπου δικαστήριον ἢ βου-

Stephanus page 173, section d, line 2

λευτήριον ἢ τι κοινὸν ἄλλο τῆς πόλεως συνέδριον· νόμους δὲ καὶ ψηφίσματα λεγόμενα ἢ γεγραμμένα οὔτε ὁρῶσιν οὔτε ἀκούουσιν· σπουδαὶ δὲ ἐταιριῶν ἐπ' ἀρχὰς καὶ σύνοδοι καὶ δεῖπνα καὶ σὺν αὐλητρίσι κῶμοι, οὐδὲ ὄναρ πράττειν προσίσταται αὐτοῖς. εὖ δὲ ἢ κακῶς τις γέγονεν ἐν πόλει, ἢ τί τῷ κακόν ἐστιν ἐκ προγόνων γεγονὸς ἢ πρὸς ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, μᾶλλον αὐτὸν λέληθεν ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόρες. καὶ ταῦτα πάντ' οὐδ' ὅτι οὐκ οἶδεν, οἶδεν· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν ἀπέχεται τοῦ εὐδοκίμεῖν χάριν, ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ σῶμα μόνον ἐν τῇ πόλει κεῖται αὐτοῦ καὶ ἐπιδημεῖ, ἡ δὲ διάνοια,

Stephanus page 173, section e, line 4

ταῦτα πάντα ἡγησάμενη σμικρὰ καὶ οὐδέν, ἀτιμάσασα πανταχῇ πέτεται κατὰ Πίνδαρον “τᾶς τε γᾶς ὑπένερθε” καὶ τὰ ἐπίπεδα γεωμετροῦσα, “οὐρανοῦ θ' ὕπερ” ἀστρονομοῦσα, καὶ πᾶσαν πάντη φύσιν ἐρευνωμένη τῶν ὄντων ἐκάστου ὅλου, εἰς τῶν ἐγγύς οὐδὲν αὐτὴν συγκαθιεῖσα.

{ΘΕΟ.} Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὡσπερ καὶ Θαλῆν ἀστρονομοῦντα, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, Θοῤῥτά τις ἐμμελῆς καὶ χαρίεσσα θεραπαινὶς ἀποσκῶψαι λέγεται ὡς τὰ μὲν ἐν οὐρανῷ προθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ' ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ παρὰ

Stephanus page 174, section a, line 8

πόδας λανθάνοι αὐτόν. ταῦτόν δὲ ἀρκεῖ σκῶμμα ἐπὶ πάντας
ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι. τῷ γὰρ ὄντι τὸν τοιοῦτον
ὁ μὲν πλησίον καὶ ὁ γείτων λέληθεν, οὐ μόνον ὅτι πράττει,
ἀλλ' ὀλίγου καὶ εἰ ἄνθρωπός ἐστιν ἢ τι ἄλλο θρέμμα· τί δέ
ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ τί τῇ τοιαύτῃ φύσει προσήκει
διάφορον τῶν ἄλλων ποιεῖν ἢ πάσχειν, ζητεῖ τε καὶ πράγματ'
ἔχει διερευνώμενος. μανθάνεις γάρ που, ᾧ Θεόδωρε· ἢ οὐ;
{ΘΕΟ.} Ἐγώ γε· καὶ ἀληθῆ λέγεις.
{ΣΩ.} Τοιγάρτοι, ᾧ φίλε, ἰδίᾳ τε συγγιγνόμενος ὁ τοιοῦτος
ἐκάστῳ καὶ δημοσίᾳ, ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον, ὅταν ἐν

Stephanus page 174, section c, line 2

δικαστηρίῳ ἢ που ἄλλοθι ἀναγκασθῇ περὶ τῶν παρὰ πόδας
καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαλέγεσθαι, γέλωτα παρέχει οὐ

μόνον Θράτταις ἀλλὰ καὶ τῷ ἄλλῳ ὄχλῳ, εἰς φρέατά τε
καὶ πᾶσαν ἀπορίαν ἐμπίπτων ὑπὸ ἀπειρίας, καὶ ἡ ἀσχη-
μοσύνη δεινὴ, δόξαν ἀβελτερίας παρεχομένη· ἐν τε γὰρ
ταῖς λαιδορίαις ἴδιον ἔχει οὐδὲν οὐδένα λαιδορεῖν, ἅτ' οὐκ
εἰδῶς κακὸν οὐδὲν οὐδενὸς ἐκ τοῦ μὴ μεμελετηκέναι· ἀπορῶν
οὖν γελοῖος φαίνεται. ἐν τε τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς τῶν
ἄλλων μεγαλαυχίαις οὐ προσποιήτως ἀλλὰ τῷ ὄντι γελῶν

Stephanus page 174, section d, line 3

ἐνδηλος γιγνόμενος ληρώδης δοκεῖ εἶναι. τύραννόν τε γὰρ
ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον, ἓνα τῶν νομέων, οἷον συβώτην
ἢ ποιμένα ἢ τινα βουκόλον, ἡγεῖται ἀκούειν εὐδαιμονίζο-
μενον πολὺ βδάλλοντα· δυσκολώτερον δὲ ἐκείνων ζῶν καὶ
ἐπιβουλώτερον ποιμαίνειν τε καὶ βδάλλειν νομίζει αὐτούς,
ἄγροικον δὲ καὶ ἀπαιδευτον ὑπὸ ἀσχολίας οὐδὲν ἥττον τῶν
νομέων τὸν τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίγνεσθαι, σηκὸν ἐν ὄρει τὸ
τεῖχος περιβεβλημένον. γῆς δὲ ὅταν μυρία πλέθρα ἢ ἔτι
πλείω ἀκούσῃ ὥς τις ἄρα κεκτημένος θαυμαστὰ πλήθει
κέκτηται, πάνσμικρα δοκεῖ ἀκούειν εἰς ἅπασαν εἰωθῶς τὴν

Stephanus page 174, section e, line 5

γῆν βλέπειν. τὰ δὲ δὴ γένη ὑμνούντων, ὥς γενναῖός τις
ἐπὶ πάππους πλουσίους ἔχων ἀποφῆναι, παντάπασιν
ἀμβλὺ καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὁρώντων ἡγεῖται τὸν ἔπαινον, ὑπὸ
ἀπαιδευσίας οὐ δυναμένων εἰς τὸ πᾶν αἰεὶ βλέπειν οὐδὲ λογί-
ζεσθαι ὅτι πάππων καὶ προγόνων μυριάδες ἐκάστῳ γεγόνασιν
ἀναρίθμητοι, ἐν αἷς πλούσιοι καὶ πτωχοὶ καὶ βασιλῆς καὶ
δοῦλοι βάρβαροί τε καὶ Ἕλληνες πολλάκις μυριοὶ γεγόνασιν
ὁτ' οὖν· ἀλλ' ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι καταλόγῳ προγόνων
σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων εἰς Ἡρακλέα τὸν Ἀμφι-
τρύωνος ἄτοπα αὐτῷ καταφαίνεται τῆς σμικρολογίας, ὅτι

δὲ ὁ ἀπ' Ἀμφιτρύωνος εἰς τὸ ἄνω πεντεκαιεικοστὸς τοιοῦ-
τος ἦν οἷα συνέβαινεν αὐτῷ τύχη, καὶ ὁ πεντηκοστὸς ἀπ'
αὐτοῦ, γελᾷ οὐ δυναμένων λογίζεσθαι τε καὶ χαυνότητα
ἀνοήτου ψυχῆς ἀπαλλάττειν. ἐν ἅπασιν δὴ τούτοις ὁ τοιοῦ-
τος ὑπὸ τῶν πολλῶν καταγελάται, τὰ μὲν ὑπερηφάνως
ἔχων, ὡς δοκεῖ, τὰ δ' ἐν ποσὶν ἀγνοῶν τε καὶ ἐν ἐκάστοις
ἀπορῶν.

{ΘΕΟ.} Παντάπασιν τὰ γινόμενα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ὅταν δέ γέ τινα αὐτός, ὦ φίλε, ἐλκύσῃ ἄνω, καὶ
ἐθελήσῃ τις αὐτῷ ἐκβῆναι ἐκ τοῦ “Τί ἐγὼ σὲ ἀδικῶ ἢ σὺ

ἐμέ”; εἰς σκέψιν αὐτῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας, τί τε
ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ τί τῶν πάντων ἢ ἀλλήλων διαφέρετον,
ἢ ἐκ τοῦ “εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων,” “κεκτημένος τ' αὖ
χρυσίον,” βασιλείας πέρι καὶ ἀνθρωπίνης ὅλως εὐδαιμονίας
καὶ ἀθλιότητος ἐπὶ σκέψιν, ποίῳ τέ τινε ἐστὸν καὶ τίνα
τρόπον ἀνθρώπου φύσει προσήκει τὸ μὲν κτήσασθαι αὐτοῖν,
τὸ δὲ ἀποφυγεῖν - περὶ τούτων ἀπάντων ὅταν αὖ δέῃ λόγον
διδόναι τὸν σμικρὸν ἐκεῖνον τὴν ψυχὴν καὶ δριμύν καὶ
δικανικόν, πάλιν αὖ τὰ ἀντίστροφα ἀποδίδωσιν· εἰλιγγίων
τε ἀπὸ ὑψηλοῦ κρεμασθεὶς καὶ βλέπων μετέωρος ἄνωθεν

ὑπὸ ἀηθείας ἀδημονῶν τε καὶ ἀπορῶν καὶ βατταρίζων γέλωτα
Θράτταις μὲν οὐ παρέχει οὐδ' ἄλλω ἀπαιδεύτῳ οὐδενί, οὐ
γὰρ αἰσθάνονται, τοῖς δ' ἐναντίως ἢ ὡς ἀνδραπόδοις τρα-
φείσι πᾶσιν. οὗτος δὴ ἑκατέρου τρόπος, ὦ Θεόδωρε, ὁ
μὲν τῷ ὄντι ἐν ἐλευθερίᾳ τε καὶ σχολῇ τεθραμμένου, ὃν
δὴ φιλόσοφον καλεῖς, ὃ ἀνεμέσητον εὐήθει δοκεῖν καὶ
οὐδενὶ εἶναι ὅταν εἰς δουλικά ἐμπέσῃ διακονήματα, οἷον
στρωματόδεσμον μὴ ἐπισταμένου συσκευάσασθαι μηδὲ ὄψον
ἡδύναι ἢ θῶπας λόγους· ὁ δ' αὖ τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα
δυναμένου τορῶς τε καὶ ὀξέως διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ

οὐκ ἐπισταμένου ἐπιδέξια ἐλευθερίως οὐδέ γ' ἀρμονίαν λόγων
λαβόντος ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν εὐδαιμόνων
βίον [ἀληθῆ].

{ΘΕΟ.} Εἰ πάντας, ὦ Σώκρατες, πείθοις ἃ λέγεις ὥσπερ

ἐμέ, πλείων ἂν εἰρήνῃ καὶ κακὰ ἐλάττω κατ' ἀνθρώπους εἴη.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν, ὦ Θεόδωρε -
ὑπεναντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη - οὐτ' ἐν
θεοῖς αὐτὰ ἰδρῦσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν

τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε
ἐκεῖσε φεύγειν ὅτι τάχιστα. φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ

Stephanus page 176, section b, line 2

τὸ δυνατόν· ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως
γενέσθαι. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄριστε, οὐ πάνυ τι ῥάδιον πεῖσαι
ὥς ἄρα οὐχ ὧν ἔνεκα οἱ πολλοὶ φασι δεῖν πονηρίαν μὲν
φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν, τούτων χάριν τὸ μὲν ἐπιτη-
δευτέον, τὸ δ' οὐ, ἵνα δὴ μὴ κακὸς καὶ ἵνα ἀγαθὸς δοκῇ
εἶναι· ταῦτα μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος γραῶν ὕθλος, ὥς
ἐμοὶ φαίνεται· τὸ δὲ ἀληθὲς ὧδε λέγωμεν. θεὸς οὐδαμῇ
οὐδαμῶς ἄδικος, ἀλλ' ὥς οἷόν τε δικαιοτάτος, καὶ οὐκ ἔστιν
αὐτῷ ὁμοιότερον οὐδὲν ἢ ὅς ἂν ἡμῶν αὖ γένηται ὅτι δικαιο-
τάτος. περὶ τοῦτο καὶ ἡ ὥς ἀληθῶς δεινότης ἀνδρὸς καὶ

Stephanus page 176, section c, line 4

οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία. ἡ μὲν γὰρ τούτου γνῶσις σοφία
καὶ ἀρετὴ ἀληθινή, ἡ δὲ ἄγνοια ἀμαθία καὶ κακία ἐναργής·
αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι καὶ σοφαί ἐν μὲν
πολιτικαῖς δυναστεῖαις γιγνόμεναι φορτικάι, ἐν δὲ τέχναις
βάνανσοι. τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνόσια λέγοντι ἢ πράττοντι
μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχωρεῖν δεινῷ ὑπὸ πανουργίας
εἶναι· ἀγάλλονται γὰρ τῷ ὀνειδίει καὶ οἶονται ἀκούειν ὅτι
οὐ λῆροί εἰσι, γῆς ἄλλως ἄχθη, ἀλλ' ἄνδρες οἷους δεῖ
ἐν πόλει τοὺς σωθησομένους. λεκτέον οὖν τὰ ληθές, ὅτι
τοσοῦτῳ μᾶλλον εἰσιν οἷοι οὐκ οἶονται, ὅτι οὐχὶ οἶονται·

Stephanus page 176, section d, line 7

ἀγνοοῦσι γὰρ ζημίαν ἀδικίας, ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν. οὐ γάρ
ἐστιν ἦν δοκοῦσιν, πληγαί τε καὶ θάνατοι, ὧν ἐνίστε πάσχουσιν
οὐδὲν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ ἦν ἀδύνατον ἐκφυγεῖν.

{ΘΕΟ.} Τίνα δὴ λέγεις;

{ΣΩ.} Παραδειγμάτων, ὦ φίλε, ἐν τῷ ὄντι ἐστώτων, τοῦ
μὲν θεοῦ εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτάτου, οὐχ
ὁρῶντες ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἡλιθιότητός τε καὶ τῆς ἐσχάτης
ἀνοίας λανθάνουσι τῷ μὲν ὁμοιούμενοι διὰ τὰς ἀδίκους
πράξεις, τῷ δὲ ἀνομοιούμενοι. οὗ δὴ τίνουσι δίκην ζῶντες
τὸν εἰκότα βίον ᾧ ὁμοιοῦνται· ἐὰν δ' εἵπωμεν ὅτι, ἂν μὴ

Stephanus page 177, section a, line 4

ἀπαλλαγῶσι τῆς δεινότητος, καὶ τελευτήσαντας αὐτοὺς
ἐκεῖνος μὲν ὁ τῶν κακῶν καθαρὸς τόπος οὐ δέξεται, ἐνθάδε
δὲ τὴν αὐτοῖς ὁμοιότητα τῆς διαγωγῆς ἀεὶ ἔξουσι, κακοὶ
κακοῖς συνόντες, ταῦτα δὴ καὶ παντάπασιν ὥς δεινοὶ καὶ
πανουργοὶ ἀνοήτων τινῶν ἀκούσονται.

{ΘΕΟ.} Καὶ μάλα δὴ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οἶδά τοι, ὦ ἑταῖρε. ἐν μέντοι τι αὐτοῖς συμβέβηκεν· ὅταν ἰδίᾳ λόγον δέῃ δοῦναι τε καὶ δέξασθαι περὶ ὧν ψέγουσι, καὶ ἐθελήσωσιν ἀνδρικῶς πολὺν χρόνον ὑπομεῖναι καὶ μὴ ἀνάνδρως φυγεῖν, τότε ἀτόπως, ὦ δαιμόνιε,

Stephanus page 177, section b, line 5

τελευτῶντες οὐκ ἀρέσκουσιν αὐτοὶ αὐτοῖς περὶ ὧν λέγουσι, καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐκείνη πως ἀπομαραίνεται, ὥστε παίδων μὴδὲν δοκεῖν διαφέρειν. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπειδὴ καὶ πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν - εἰ δὲ μή, πλείω αἰεὶ ἐπιρρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον - ἐπὶ δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ.

{ΘΕΟ.} Ἐμοὶ μὲν τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἀηδέστερα ἀκούειν· ῥᾶω γὰρ τηλικῶδε ὄντι ἐπακολουθεῖν. εἰ μέντοι δοκεῖ, πάλιν ἐπανίωμεν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐνταῦθα που ἦμεν τοῦ λόγου, ἐν ᾧ ἔφαμεν

Stephanus page 177, section c, line 7

τοὺς τὴν φερομένην οὐσίαν λέγοντας, καὶ τὸ αἰεὶ δοκοῦν ἐκάστω τοῦτο καὶ εἶναι τούτῳ ᾧ δοκεῖ, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἐθέλειν δισχυρίζεσθαι καὶ οὐχ ἥκιστα περὶ τὰ δίκαια, ὥς παντὸς μᾶλλον ἢ ἂν θῆται πόλις δόξαντα αὐτῇ, ταῦτα καὶ ἔστι δίκαια τῇ θεμένῃ, ἔωσπερ ἂν κέηται· περὶ δὲ τὰγαθὰ

οὐδένα ἀνδρεῖον ἔθ' οὕτως εἶναι ὥστε τολμᾶν διαμάχεσθαι ὅτι καὶ ἢ ἂν ὠφέλιμα οἰηθεῖσα πόλις ἑαυτῇ θῆται, καὶ ἔστι τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν κέηται ὠφέλιμα, πλὴν εἴ τις τὸ ὄνομα λέγοι· τοῦτο δὲ που σκῶμ' ἂν εἴη πρὸς ὃ λέγομεν. ἢ οὐχί;

Stephanus page 177, section d, line 7

{ΘΕΟ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Μὴ γὰρ λεγέτω τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τὸ ὀνομαζόμενον θεωρεῖτω.

{ΘΕΟ.} Μὴ γάρ.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ὃ ἂν τοῦτο ὀνομάξῃ, τούτου δήπου στοχάζεται νομοθετουμένη, καὶ πάντας τοὺς νόμους, καθ' ὅσον οἶεταί τε καὶ δύναται, ὥς ὠφελιμωτάτους ἑαυτῇ τίθεται· ἢ πρὸς ἄλλο τι βλέπουσα νομοθετεῖται;

{ΘΕΟ.} Οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Ἦ οὖν καὶ τυγχάνει αἰεὶ, ἢ πολλὰ καὶ διαμαρτάνει

Stephanus page 178, section a, line 3

ἐκάστη;

{ΘΕΟ.} Οἶμαι ἔγωγε καὶ ἀμαρτάνειν.

{ΣΩ.} Ἐτι τοίνυν ἐνθένδε ἂν μᾶλλον πᾶς τις ὁμολογήσειεν ταῦτά ταῦτα, εἰ περὶ παντός τις τοῦ εἶδους ἐρωτῶν ἐν ᾧ

καὶ τὸ ὠφέλιμον τυγχάνει ὄν· ἔστι δέ που καὶ περὶ τὸν μέλλοντα χρόνον. ὅταν γὰρ νομοθετώμεθα, ὡς ἐσομένους ὠφελίμους τοὺς νόμους τιθέμεθα εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον· τοῦτο δὲ “μέλλον” ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν.

{ΘΕΟ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ, οὕτως ἐρωτῶμεν Πρωταγόραν ἢ ἄλλον

Stephanus page 178, section b, line 3

τινὰ τῶν ἐκείνῳ τὰ αὐτὰ λεγόντων· “Πάντων μέτρον ἄνθρωπός ἐστιν,” ὡς φατέ, ὦ Πρωταγόρα, λευκῶν βαρέων κούφων, οὐδενὸς ὅτου οὐ τῶν τοιούτων· ἔχων γὰρ αὐτῶν τὸ κριτήριον ἐν αὐτῷ, οἷα πάσχει τοιαῦτα οἰόμενος, ἀληθῆ τε οἶεται αὐτῷ καὶ ὄντα. οὐχ οὕτω;

{ΘΕΟ.} Οὕτω.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, φήσομεν, ὦ Πρωταγόρα, ἔχει τὸ κριτήριον ἐν αὐτῷ, καὶ οἷα ἂν οἰηθῇ ἔσεσθαι, ταῦτα καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οἰηθέντι; οἷον θερμῇ· ἄρ' ὅταν τις οἰηθῇ ιδιώτης αὐτὸν πυρετὸν λήψεσθαι καὶ ἔσεσθαι

Stephanus page 178, section c, line 4

ταύτην τὴν θερμότητα, καὶ ἕτερος, ἱατρὸς δέ, ἀντοιηθῇ, κατὰ τὴν ποτέρου δόξαν φῶμεν τὸ μέλλον ἀποβήσεσθαι, ἢ κατὰ τὴν ἀμφοτέρων, καὶ τῷ μὲν ἱατρῷ οὐ θερμὸς οὐδὲ πυρέττων γενήσεται, ἐαυτῷ δὲ ἀμφοτέρα;

{ΘΕΟ.} Γελοῖον μεντὰν εἶη.

{ΣΩ.} Ἄλλ' οἶμαι περὶ οἴνου γλυκύτητος καὶ αὐστηρότητος μελλούσης ἔσεσθαι ἢ τοῦ γεωργοῦ δόξα ἄλλ' οὐχ ἢ τοῦ κιθαριστοῦ κυρία.

{ΘΕΟ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐδ' ἂν αὖ περὶ ἀναρμόστου τε καὶ εὐαρμόστου

Stephanus page 178, section d, line 5

ἐσομένου παιδοτρίβης ἂν βέλτιον δοξάσειεν μουσικοῦ, ὃ καὶ ἔπειτα αὐτῷ τῷ παιδοτρίβῃ δόξει εὐάρμοστον εἶναι.

{ΘΕΟ.} Οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τοῦ μέλλοντος ἐστιάσεσθαι μὴ μαγειρικοῦ ὄντος, σκευαζομένης θοίνης, ἀκυροτέρα ἢ κρίσις τῆς τοῦ ὀψοποιοῦ περὶ τῆς ἐσομένης ἡδονῆς. περὶ μὲν γὰρ τοῦ ἤδη ὄντος ἐκάστῳ ἡδέος ἢ γεγονότος μηδὲν πω τῷ λόγῳ διαμαχώμεθα, ἀλλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος ἐκάστῳ καὶ δόξειν καὶ ἔσεσθαι πότερον αὐτὸς αὐτῷ ἄριστος κριτής, ἢ σύ, ὦ Πρωταγόρα, τό γε περὶ λόγους πιθανὸν ἐκάστῳ ἡμῶν

Stephanus page 178, section e, line 5

ἐσόμενον εἰς δικαστήριον βέλτιον ἂν προδοξάσαις ἢ τῶν ιδιωτῶν ὅτισιν;

{ΘΕΟ.} Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε σφόδρα ὑπ-
ισχνεῖτο πάντων διαφέρειν αὐτός.

{ΣΩ.} Νῆ Δία, ὦ μέλε· ἢ οὐδεὶς γ' ἂν αὐτῷ διελέγετο
διδούς πολὺ ἀργύριον, εἰ μὴ τοὺς συνόντας ἔπειθεν ὅτι καὶ
τὸ μέλλον ἔσσεσθαι τε καὶ δόξειν οὔτε μάντις οὔτε τις ἄλλος
ἄμεινον κρίνειεν ἂν ἢ αὐτός [αὐτῷ].

{ΘΕΟ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ αἱ νομοθεσίαι καὶ τὸ ὠφελίμον περὶ

Stephanus page 179, section a, line 6

τὸ μέλλον ἐστί, καὶ πᾶς ἂν ὁμολογοῖ νομοθετουμένην
πόλιν πολλάκις ἀνάγκην εἶναι τοῦ ὠφελιμωτάτου ἀπο-
τυχάνειν;

{ΘΕΟ.} Μάλα γε.

{ΣΩ.} Μετρίως ἄρα ἡμῖν πρὸς τὸν διδάσκαλόν σου εἰρή-
σεται ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ ὁμολογεῖν σοφώτερόν τε ἄλλον
ἄλλου εἶναι καὶ τὸν μὲν τοιοῦτον μέτρον εἶναι, ἐμοὶ δὲ τῷ
ἀνεπιστήμονι μηδὲ ὅπωςτιοῦν ἀνάγκην εἶναι μέτρῳ γίγνεσθαι,
ὥς ἄρτι με ἠνάγκαζεν ὁ ὑπὲρ ἐκείνου λόγος, εἴτ' ἐβουλόμην
εἶτε μή, τοιοῦτον εἶναι.

Stephanus page 179, section b, line 6

{ΘΕΟ.} Ἐκείνη μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μάλιστα ἀλίσκε-
σθαι ὁ λόγος, ἀλίσκόμενος καὶ ταύτῃ, ἣ τὰς τῶν ἄλλων
δόξας κυρίας ποιεῖ, αὐταὶ δὲ ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου λόγους
οὐδαμῇ ἀληθεῖς ἡγούμεναι.

{ΣΩ.} Πολλαχῇ, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄλλῃ ἂν τό γε τοιοῦτον
ἀλοίη μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθῆ δόξαν εἶναι· περὶ δὲ τὸ
παρὸν ἐκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ κατὰ ταύτας
δόξαι γίνονται, χαλεπώτερον ἐλεῖν ὥς οὐκ ἀληθεῖς. ἴσως
δὲ οὐδὲν λέγω· ἀνάλωτοι γάρ, εἰ ἔτυχον, εἰσὶν, καὶ οἱ
φάσκοντες αὐτὰς ἐναργεῖς τε εἶναι καὶ ἐπιστήμας τάχα ἂν

Stephanus page 179, section c, line 7

ὄντα λέγοιεν, καὶ Θεαίτητος ὅδε οὐκ ἀπὸ σκοποῦ εἴρηκεν
αἴσθησιν καὶ ἐπιστήμην ταυτὸν θέμενος. προσιτέον οὖν ἐγγυ-
τέρῳ, ὥς ὁ ὑπὲρ Πρωταγόρου λόγος ἐπέταττε, καὶ σκεπτέον
τὴν φερομένην ταύτην οὐσίαν διακρούοντα εἶτε ὑγιᾶς εἶτε
σαθρὸν φθέγγεται· μάχη δ' οὖν περὶ αὐτῆς οὐ φαύλη οὐδ'
ὀλίγοις γέγονεν.

{ΘΕΟ.} Πολλοῦ καὶ δεῖ φαύλη εἶναι, ἀλλὰ περὶ μὲν τὴν
Ἰωνίαν καὶ ἐπιδίδωσι πάμπολυ. οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου
ἐταῖροι χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐρρωμένως.

{ΣΩ.} Τῷ τοι, ὦ φίλε Θεόδωρε, μᾶλλον σκεπτέον καὶ ἐξ

Stephanus page 179, section e, line 1

ἀρχῆς, ὥσπερ αὐτοὶ ὑποτείνονται.

{ΘΕΟ.} Παντάπασι μὲν οὖν. καὶ γάρ, ὦ Σώκρατες, περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων ἢ, ὥσπερ σὺ λέγεις, Ὀμηρείων καὶ ἔτι παλαιότερων, αὐτοῖς μὲν τοῖς περὶ τὴν Ἐφεσον, ὅσοι προσποιοῦνται ἔμπειροι, οὐδὲν μᾶλλον οἶόν τε διαλεχθῆναι ἢ τοῖς οἰστρώσιν. ἀτεχνῶς γὰρ κατὰ τὰ συγγράμματα φέρονται, τὸ δ' ἐπιμεῖναι ἐπὶ λόγῳ καὶ ἐρωτήματι καὶ ἡσυχίῳ ἐν μέρει ἀποκρίνασθαι καὶ ἐρέσθαι ἥττον αὐτοῖς ἐνὶ ἢ τὸ μηδέν· μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας. ἀλλ' ἂν τινά τι

Stephanus page 180, section a, line 4

ἔρη, ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ῥηματίσκια αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες ἀποτοξεύουσι, καὶ τούτου ζητῆς λόγον λαβεῖν τί εἴρηκεν, ἑτέρῳ πεπλήξῃ καινῶς μετωνομασμένῳ. περανεῖς δὲ οὐδέποτε οὐδὲν πρὸς οὐδένα αὐτῶν· οὐδέ γε ἐκεῖνοι αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' εὖ πάνυ φυλάττουσι τὸ μηδὲν βέβαιον εἶναι μήτ' ἐν λόγῳ μήτ' ἐν ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς, ἡγούμενοι, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, αὐτὸ στάσιμον εἶναι· τούτῳ δὲ πάνυ πολемоῦσιν, καὶ καθ' ὅσον δύνανται πανταχόθεν ἐκβάλλουσιν.

{ΣΩ.} Ἴσως, ὦ Θεόδωρε, τοὺς ἀνδρας μαχομένους ἐώρακας, εἰρηνεύουσιν δὲ οὐ συγγέγονας· οὐ γὰρ σοὶ ἐταῖροί εἰσιν.

Stephanus page 180, section b, line 6

ἀλλ' οἶμαι τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ σχολῆς φράζουσιν, οὓς ἂν βούλωνται ὁμοίους αὐτοῖς ποιῆσαι.

{ΘΕΟ.} Ποίοις μαθηταῖς, ὦ δαιμόνιε; οὐδὲ γίγνεται τῶν τοιούτων ἕτερος ἑτέρου μαθητῆς, ἀλλ' αὐτόματοι ἀναφύονται ὁπόθεν ἂν τύχῃ ἕκαστος αὐτῶν ἐνθουσιάσας, καὶ τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἡγεῖται εἰδέναι. παρὰ μὲν οὖν τούτων, ὅπερ ἦα ἐρῶν, οὐκ ἂν ποτε λάβοις λόγον οὔτε ἐκόντων οὔτε ἀκόντων· αὐτοὺς δὲ δεῖ παραλαβόντας ὥσπερ πρόβλημα ἐπισκοπεῖσθαι.

{ΣΩ.} Καὶ μετρίως γε λέγεις. τὸ δὲ δὴ πρόβλημα ἄλλο

Stephanus page 180, section c, line 8

τι παρειλήφαμεν παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων μετὰ ποιήσεως ἐπικρυπτομένων τοὺς πολλούς, ὥς ἡ γένεσις τῶν ἄλλων πάντων Ὡκεανός τε καὶ Τηθύς ῥεύματα <όντα> τυγχάνει καὶ οὐδὲν ἔστηκε, παρὰ δὲ τῶν ὑστέρων ἅτε σοφωτέρων ἀναφανδὸν ἀποδεικνυμένων, ἵνα καὶ οἱ σκυτοτόμοι αὐτῶν τὴν σοφίαν μάθωσιν ἀκούσαντες καὶ παύσωνται ἡλιθίως οἰόμενοι τὰ μὲν ἐστάναι, τὰ δὲ κινεῖσθαι τῶν ὄντων, μαθόντες δὲ ὅτι πάντα κινεῖται τιμῶσιν αὐτούς; ὀλίγου δὲ ἐπελαθόμεν, ὦ Θεόδωρε, ὅτι ἄλλοι αὖ τὰναντία τούτοις ἀπεφάναντο,

†οῖον ἀκίνητον τελέθει τῷ παντὶ ὄνομ' εἶναι†

καὶ ἄλλα ὅσα Μέλισσοί τε καὶ Παρμενίδαι ἐναντιούμενοι
πᾶσι τούτοις δισχυρίζονται, ὥς ἔν τε πάντα ἐστὶ καὶ ἔστηκεν
αὐτὸ ἐν αὐτῷ οὐκ ἔχον χώραν ἐν ἣ κινεῖται. τούτοις οὖν, ὦ
ἑταῖρε, πᾶσι τί χρῆσόμεθα; κατὰ σμικρὸν γὰρ προϊόντες
λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες, καὶ ἂν μὴ
πῇ ἀμυνόμενοι διαφύγωμεν, δίκην δώσομεν ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς
παλαίστραις διὰ γραμμῆς παίζοντες, ὅταν ὑπ' ἀμφοτέρων

ληφθέντες ἔλκωνται εἰς τὰναντία. δοκεῖ οὖν μοι τοὺς ἑτέρους
πρότερον σκεπτέον, ἐφ' οὗσπερ ὠρμήσαμεν, τοὺς ῥέοντας, καὶ
ἐὰν μὲν τι φαίνονται λέγοντες, συνέλξομεν μετ' αὐτῶν ἡμᾶς
αὐτούς, τοὺς ἑτέρους ἐκφυγεῖν πειρώμενοι· ἐὰν δὲ οἱ τοῦ
ὅλου στασιῶται ἀληθέστερα λέγειν δοκῶσι, φευξόμεθα παρ'
αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν τὰ ἀκίνητα κινούντων. ἀμφοτέροι δ' ἂν
φανῶσι μηδὲν μέτριον λέγοντες, γελοῖοι ἐσόμεθα ἡγούμενοι
ἡμᾶς μὲν τί λέγειν φαύλους ὄντας, παμπαλαίους δὲ καὶ
πασσόφους ἄνδρας ἀποδοδοκιμακότες. ὅρα οὖν, ὦ Θεόδωρε,
εἰ λυσιτελεῖ εἰς τοσοῦτον προϊέναι κίνδυνον.

{ΘΕΟ.} Οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτόν, ὦ Σώκρατες, μὴ οὐ
διασκέψασθαι τί λέγουσιν ἑκάτεροι τῶν ἀνδρῶν.

{ΣΩ.} Σκεπτέον ἂν εἴη σοῦ γε οὕτω προθυμουμένου. δοκεῖ
οὖν μοι ἀρχὴ εἶναι τῆς σκέψεως κινήσεως περί, ποιόν τί
ποτε ἄρα λέγοντές φασι τὰ πάντα κινεῖσθαι. βούλομαι δὲ
λέγειν τὸ τοιόνδε· πότερον ἔν τι εἶδος αὐτῆς λέγουσιν ἢ,
ὥσπερ ἐμοὶ φαίνεται, δύο; μὴ μέντοι μόνον ἐμοὶ δοκεῖτω,
ἀλλὰ συμμετέχε καὶ σύ, ἵνα κοινῇ πάσχωμεν ἂν τι καὶ δέη.
καὶ μοι λέγε· ἄρα κινεῖσθαι καλεῖς ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας
μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ στρέφεται;

{ΘΕΟ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐν ἔστω εἶδος. ὅταν δὲ ἡ μὲν ἐν
τῷ αὐτῷ, γηράσκη δέ, ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ ἢ σκληρὸν ἐκ
μαλακοῦ γίγνηται, ἢ τινα ἄλλην ἀλλοιώσιν ἀλλοιῶται, ἄρα
οὐκ ἄξιον ἕτερον εἶδος φάναι κινήσεως;

{ΘΕΟ.} [Ἐμοίγε δοκεῖ] ἀναγκαῖον μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Δύο δὴ λέγω τούτω εἶδει κινήσεως, ἀλλοιώσιν, τὴν
δὲ φοράν.

{ΘΕΟ.} Ὅρθῶς γε λέγων.

{ΣΩ.} Τοῦτο τοῖνυν οὕτω διελόμενοι διαλεγώμεθα ἤδη τοῖς

Stephanus page 181, section d, line 9

τὰ πάντα φάσκουσιν κινεῖσθαι καὶ ἐρωτῶμεν· Πότερον πᾶν φατε ἀμφοτέρως κινεῖσθαι, φερόμενόν τε καὶ ἀλλοιούμενον, ἢ τὸ μὲν τι ἀμφοτέρως, τὸ δ' ἑτέρως;

{ΘΕΟ.} Ἀλλὰ μὰ Δί' ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οἶμαι δ' ἂν φάναι ἀμφοτέρως.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε μή, ὦ ἐταῖρε, κινούμενά τε αὐτοῖς καὶ ἐστῶτα φανεῖται, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς ἕξει εἰπεῖν ὅτι κινεῖται τὰ πάντα ἢ ὅτι ἔστηκεν.

{ΘΕΟ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴ κινεῖσθαι αὐτὰ δεῖ, τὸ δὲ μὴ κινεῖσθαι

Stephanus page 182, section a, line 1

μὴ ἐνεῖναι μηδενί, πάντα δὴ πᾶσαν κίνησιν ἀεὶ κινεῖται.

{ΘΕΟ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Σκόπει δὴ μοι τόδε αὐτῶν· τῆς θερμότητος ἢ λευκότητος ἢ ὅτουοῦν γένεσιν οὐχ οὕτω πως ἐλέγομεν φάναι αὐτούς, φέρεσθαι ἕκαστον τούτων ἅμα αἰσθήσει μεταξὺ τοῦ ποιοῦντός τε καὶ πάσχοντος, καὶ τὸ μὲν πάσχον αἰσθητικὸν ἀλλ' οὐκ αἰσθήσιν [ἔτι] γίνεσθαι, τὸ δὲ ποιοῦν ποιόν τι ἀλλ' οὐ ποιότητα; ἴσως οὖν ἢ “ποιότης” ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα καὶ οὐ μαθητὰς ἀθρόον λεγόμενον· κατὰ μέρη οὖν ἄκουε. τὸ γὰρ ποιοῦν οὔτε θερμότης οὔτε λευκότης,

Stephanus page 182, section b, line 2

θερμὸν δὲ καὶ λευκὸν γίγνεται, καὶ τᾶλλα οὕτω· μέμνησαι γάρ που ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι οὕτως ἐλέγομεν, ἐν μηδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι, μηδ' αὖ τὸ ποιοῦν ἢ πάσχον, ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συγγιγνομένων τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα τὰ μὲν ποι' ἅττα γίνεσθαι, τὰ δὲ αἰσθανόμενα.

{ΘΕΟ.} Μέμνημαι· πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Τὰ μὲν τοῖνυν ἄλλα χαίρειν ἐάσωμεν, εἴτε ἄλλως εἴτε οὕτως λέγουσιν· οὐ δ' ἔνεκα λέγομεν, τοῦτο μόνον φυλάττωμεν, ἐρωτῶντες· Κινεῖται καὶ ῥεῖ, ὥς φατε, τὰ

Stephanus page 182, section c, line 4

πάντα; ἢ γάρ;

{ΘΕΟ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀμφοτέρας ἅς διειλόμεθα κινήσεις, φερόμενά τε καὶ ἀλλοιούμενα;

{ΘΕΟ.} Πῶς δ' οὐ; εἴπερ γε δὴ τελέως κινήσεται.

{ΣΩ.} Εἰ μὲν τοῖνυν ἐφέρετο μόνον, ἡλλοιοῦτο δὲ μή, εἴχομεν ἂν που εἰπεῖν οἷα ἅττα ῥεῖ τὰ φερόμενα· ἢ πῶς

λέγομεν;

{ΘΕΟ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο μένει, τὸ λευκὸν ῥεῖν τὸ ῥέον,

Stephanus page 182, section d, line 2

ἀλλὰ μεταβάλλει, ὥστε καὶ αὐτοῦ τούτου εἶναι ῥοήν, τῆς λευκότητος, καὶ μεταβολὴν εἰς ἄλλην χροάν, ἵνα μὴ ἀλῶ ταύτη μένον, ἄρ' αὖ ποτε οἶόν τέ τι προσειπεῖν χρωμα, ὥστε καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν;

{ΘΕΟ.} Καὶ τίς μηχανή, ὦ Σώκρατες; ἢ ἄλλο γέ τι τῶν τοιούτων, εἴπερ αἰεὶ λέγοντος ὑπεξέρχεται ἅτε δὴ ῥέον;

{ΣΩ.} Τί δὲ περὶ αἰσθήσεως ἐροῦμεν ὅποιασοῦν, οἶον τῆς τοῦ ὀραῖν ἢ ἀκούειν; μένειν ποτὲ ἐν αὐτῷ τῷ ὀραῖν ἢ ἀκούειν;

{ΘΕΟ.} Οὐκ οὐκ δεῖ γε, εἴπερ πάντα κινεῖται.

{ΣΩ.} Οὐτε ἄρα ὀραῖν προσρητέον τι μᾶλλον ἢ μὴ ὀραῖν,

Stephanus page 182, section e, line 4

οὐδὲ τιν' ἄλλην αἴσθησιν μᾶλλον ἢ μὴ, πάντων γε πάντως κινουμένων.

{ΘΕΟ.} Οὐ γὰρ οὐν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν αἴσθησίς γε ἐπιστήμη, ὥς ἔφαμεν ἐγώ τε καὶ Θεαίτητος.

{ΘΕΟ.} Ἦν ταῦτα.

{ΣΩ.} Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα ἐρωτώμενοι ὅτι ἐστὶν ἐπιστήμη.

{ΘΕΟ.} Ἐοίκατε.

{ΣΩ.} Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τὸ ἐπανόρθωμα τῆς ἀπο-

Stephanus page 183, section a, line 3

κρίσεως, προθυμηθεῖσιν ἀποδειξαι ὅτι πάντα κινεῖται, ἵνα δὴ ἐκεῖνη ἡ ἀπόκρισις ὀρθὴ φανῇ. τὸ δ', ὥς ἔοικεν, ἐφάνη, εἰ πάντα κινεῖται, πᾶσα ἀπόκρισις, περὶ ὅτου ἂν τις ἀποκρίνηται, ὁμοίως ὀρθὴ εἶναι, οὕτω τ' ἔχειν φάναι καὶ μὴ οὕτω, εἰ δὲ βούλει, γίγνεσθαι, ἵνα μὴ στήσωμεν αὐτοὺς τῷ λόγῳ.

{ΘΕΟ.} Ὅρθῶς λέγεις.

{ΣΩ.} Πλήν γε, ὦ Θεόδωρε, ὅτι “οὕτω” τε εἶπον καὶ “οὐχ οὕτω.” δεῖ δὲ οὐδὲ τοῦτο <τὸ> “οὕτω” λέγειν - οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι κινοῖτο <τὸ> “οὕτω” - οὐδ' αὖ “μὴ οὕτω” - οὐδὲ γὰρ τοῦτο κίνησις - ἀλλὰ τιν' ἄλλην φωνὴν θετέον τοῖς

Stephanus page 183, section b, line 3

τὸν λόγον τοῦτον λέγουσιν, ὥς νῦν γε πρὸς τὴν αὐτῶν ὑπόθεσιν οὐκ ἔχουσι ῥήματα, εἰ μὴ ἄρα τὸ “οὐδ' οὕτως” μάλιστα [δ' οὕτως] ἂν αὐτοῖς ἀρμόττοι, ἄπειρον λεγόμενον.

{ΘΕΟ.} Οἰκειοτάτη γοῦν διάλεκτος αὕτη αὐτοῖς.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ Θεόδωρε, τοῦ τε σοῦ ἐταίρου ἀπηλ-

λάγμεθα, καὶ οὐπω συγχωροῦμεν αὐτῷ πάντ' ἄνδρα πάντων
χρημάτων μέτρον εἶναι, ἂν μὴ φρόνιμός τις ἦ· ἐπιστήμην
τε αἰσθῆσιν οὐ συγχωρησόμεθα κατὰ γε τὴν τοῦ πάντα
κινεῖσθαι μέθοδον, [ἦ] εἰ μὴ [τί] πως ἄλλως Θεαίτητος ὅδε
λέγει.

Stephanus page 183, section c, line 5

{ΘΕΟ.} Ἄριστ' εἴρηκας, ὦ Σώκρατες· τούτων γὰρ περαν-
θέντων καὶ ἐμὲ ἔδει ἀπηλλάχθαι σοὶ ἀποκρινόμενον κατὰ τὰς
συνθήκας, ἐπειδὴ τὸ περὶ τοῦ Πρωταγόρου λόγου τέλος σχοίη.

{ΘΕΑΙ.} Μὴ πρίν γ' ἂν, ὦ Θεόδωρε, Σωκράτης τε καὶ σὺ
τοὺς φάσκοντας αὐτὸ πᾶν ἐστάναι διέλθῃτε, ὥσπερ ἄρτι
προύθεσθε.

{ΘΕΟ.} Νέος ὢν, ὦ Θεαίτητε, τοὺς πρεσβυτέρους ἀδικεῖν
διδάσκεις ὁμολογίας παραβαίνοντας; ἀλλὰ παρασκευάζου
ὅπως τῶν ἐπιλοίπων Σωκράτει δώσεις λόγον.

{ΘΕΑΙ.} Ἐάνπερ γε βούληται. ἥδιστα μεντᾶν ἤκουσα

Stephanus page 183, section d, line 7

περὶ ὧν λέγω.

{ΘΕΟ.} “Ἰππέας εἰς πεδίον” προκαλῇ Σωκράτη εἰς λόγους
προκαλούμενος· ἐρώτα οὖν καὶ ἀκούσῃ.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μοι δοκῶ, ὦ Θεόδωρε, περὶ γε ὧν κελεύει
Θεαίτητος οὐ πείσεσθαι αὐτῷ.

{ΘΕΟ.} Τί δὴ οὖν οὐ πείσεσθαι;

{ΣΩ.} Μέλισσον μὲν καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ ἐν ἐστὸς λέγουσι
τὸ πᾶν, αἰσχυρόμενος μὴ φορτικῶς σκοπῶμεν, ἥττον αἰσχύ-

νομαι ἢ ἓνα ὄντα Παρμενίδην. Παρμενίδης δέ μοι φαίνεται,

Stephanus page 183, section e, line 6

τὸ τοῦ Ὀμήρου, “αἰδοῖός τέ μοι” εἶναι ἅμα “δεινός τε.”
συμπροσέμειξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ πρεσβύτη,
καὶ μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γενναῖον. φοβοῦμαι
οὖν μὴ οὔτε τὰ λεγόμενα συνιῶμεν, τί τε διανοούμενος εἶπε
πολὺ πλέον λειπώμεθα, καὶ τὸ μέγιστον, οὗ ἔνεκα ὁ λόγος
ῥρμηται, ἐπιστήμης περὶ τί ποτ' ἐστίν, ἄσκεπτον γένηται
ὑπὸ τῶν ἐπεισκωμαζόντων λόγων, εἴ τις αὐτοῖς πείσεται·
ἄλλως τε καὶ ὃν νῦν ἐγείρομεν πλήθει ἀμήχανον, εἴτε τις ἐν
παρέργῳ σκέψεται, ἀνάξϊ' ἂν πάθοι, εἴτε ἱκανῶς, μηχανόμενος
τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀφανιεῖ. δεῖ δὲ οὐδέτερα, ἀλλὰ Θεαίτητον

Stephanus page 184, section b, line 1

ὧν κυεῖ περὶ ἐπιστήμης πειρᾶσθαι ἡμᾶς τῇ μαιευτικῇ τέχνῃ
ἀπολῦσαι.

{ΘΕΟ.} Ἀλλὰ χρή, εἰ δοκεῖ, οὕτω ποιεῖν.

{ΣΩ.} Ἐτι τοίνυν, ὦ Θεαίτητε, τοσόνδε περὶ τῶν εἰρη-
μένων ἐπίσκεψαι. αἰσθησιν γὰρ δὴ ἐπιστήμην ἀπεκρίνω·
ἦ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν τίς σε ὥδ' ἐρωτῶη· “Τῷ τὰ λευκὰ καὶ μέλανα
ὁρᾷ ἄνθρωπος καὶ τῷ τὰ ὀξέα καὶ βαρέα ἀκούει;” εἴποις ἄν
οἶμαι “Ὅμμασί τε καὶ ὠσίν.”

Stephanus page 184, section b, line 11

{ΘΕΑΙ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ εὐχερὲς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων καὶ
μὴ δι' ἀκριβείας ἐξεταζόμενον τὰ μὲν πολλὰ οὐκ ἀγεννές,
ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τοῦτου ἐναντίον ἀνελεύθερον, ἔστι δὲ ὅτε
ἀναγκαῖον, οἷον καὶ νῦν ἀνάγκη ἐπιλαβέσθαι τῆς ἀποκρίσεως
ἣν ἀποκρίνη, ἣ οὐκ ὀρθή. σκόπει γάρ· ἀπόκρισις ποτέρα
ὀρθότερα, ᾧ ὀρῶμεν τοῦτο εἶναι ὀφθαλμούς, ἣ δι' οὗ ὀρῶμεν,
καὶ ᾧ ἀκούομεν ὦτα, ἣ δι' οὗ ἀκούομεν;

{ΘΕΑΙ.} Δι' ὧν ἕκαστα αἰσθανόμεθα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ
Σώκρατες, μᾶλλον ἢ οἷς.

Stephanus page 184, section d, line 1

{ΣΩ.} Δεινὸν γάρ που, ὦ παῖ, εἰ πολλαί τινες ἐν ἡμῖν
ὥσπερ ἐν δουρείοις ἵπποις αἰσθήσεις ἐγκάθηνται, ἀλλὰ μὴ
εἰς μίαν τινὰ ιδέαν, εἴτε ψυχὴν εἴτε ὅτι δεῖ καλεῖν, πάντα
ταῦτα συντείνει, ἣ διὰ τούτων οἷον ὀργάνων αἰσθανόμεθα
ὅσα αἰσθητά.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μοι δοκεῖ οὕτω μᾶλλον ἢ ἐκείνως.

{ΣΩ.} Τοῦδέ τοι ἔνεκα αὐτά σοι διακριβοῦμαι, εἴ τι νῦν ἡμῶν
αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν ὀφθαλμῶν ἐφικνούμεθα λευκῶν τε
καὶ μελάνων, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἑτέρων αὖ τινῶν· καὶ ἕξεις
ἐρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ σῶμα ἀναφέρειν; ἴσως

Stephanus page 184, section e, line 3

δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτὰ ἀποκρινόμενον μᾶλλον ἢ ἐμὲ
ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμονεῖν. καὶ μοι λέγε· θερμὰ καὶ σκληρὰ
καὶ κοῦφα καὶ γλυκέα δι' ὧν αἰσθάνη, ἄρα οὐ τοῦ σώματος
ἕκαστα τίθης; ἢ ἄλλου τινός;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδενὸς ἄλλου.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ ἐθελήσεις ὁμολογεῖν ἃ δι' ἑτέρας δυνάμεως
αἰσθάνη, ἀδύνατον εἶναι δι' ἄλλης ταῦτ' αἰσθέσθαι, οἷον ἃ
δι' ἀκοῆς, δι' ὄψεως, ἢ ἃ δι' ὄψεως, δι' ἀκοῆς;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐκ ἐθελήσω;

{ΣΩ.} Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοῇ, οὐκ ἂν διὰ γε

Stephanus page 185, section a, line 5

τοῦ ἑτέρου ὀργάνου, οὐδ' αὖ διὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ἀμφοτέρων

αἰσθάνοι' ἄν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Περὶ δὴ φωνῆς καὶ περὶ χροᾶς πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο περὶ ἀμφοτέρων ἢ διανοῇ, ὅτι ἀμφοτέρω ἐστόν;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἐκάτερον ἐκατέρου μὲν ἕτερον, ἑαυτῷ δὲ ταυτόν;

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Καὶ ὅτι ἀμφοτέρω δύο, ἐκάτερον δὲ ἓν;

Stephanus page 185, section b, line 3

{ΘΕΑΙ.} Καὶ τοῦτο.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ εἴτε ἀνομοίω εἴτε ὁμοίω ἀλλήλοις, δυνατός εἰ ἐπισκέψασθαι;

{ΘΕΑΙ.} Ἴσως.

{ΣΩ.} Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῖν διανοῇ; οὔτε γὰρ δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὥσεως οἶόν τε τὸ κοινὸν λαμβάνειν περὶ αὐτῶν. ἔτι δὲ καὶ τόδε τεκμήριον περὶ οὗ λέγομεν· εἰ γὰρ δυνατόν εἴη ἀμφοτέρω σκέψασθαι ἄρ' ἐστὸν ἀλμυρὸν ἢ οὐ, οἶσθ' ὅτι ἕξεις εἰπεῖν ᾧ ἐπισκέψη, καὶ τοῦτο οὔτε ὅψις οὔτε ἀκοή φαίνεται, ἀλλὰ τι ἄλλο.

Stephanus page 185, section c, line 3

{ΘΕΑΙ.} Τί δ' οὐ μέλλει, ἢ γε διὰ τῆς γλώττης δύναμις;

{ΣΩ.} Καλῶς λέγεις. ἢ δὲ δὴ διὰ τίνος δύναμις τό τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δηλοῖ σοι, ᾧ τὸ “ἔστιν” ἐπονομάζεις καὶ τὸ “οὐκ ἔστι” καὶ ἃ νυνδὴ ἠρωτῶμεν περὶ αὐτῶν; τούτοις πᾶσι ποῖα ἀποδώσεις ὄργανα δι' ὧν αἰσθάνεται ἡμῶν τὸ αἰσθανόμενον ἕκαστα;

{ΘΕΑΙ.} Οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι, καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, καὶ τὸ ταυτόν τε καὶ [τὸ] ἕτερον, ἔτι δὲ ἓν τε καὶ τὸν ἄλλον ἀριθμὸν περὶ αὐτῶν. δηλὸν δὲ ὅτι καὶ ἄρτιόν τε καὶ περιττὸν ἐρωτᾷς, καὶ τᾶλλα ὅσα τού-

Stephanus page 185, section d, line 3

τοῖς ἔπεται, διὰ τίνος ποτὲ τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθανόμεθα.

{ΣΩ.} Ὑπέρευν, ὦ Θεαίτητε, ἀκολουθεῖς, καὶ ἔστιν ἃ ἐρωτῶ αὐτὰ ταῦτα.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν, πλὴν γ' ὅτι μοι δοκεῖ τὴν ἀρχὴν οὐδ' εἶναι τοιοῦτον οὐδὲν τούτοις ὄργανον ἴδιον ὥσπερ ἐκείνοις, ἀλλ' αὐτὴ δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινὰ μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν.

{ΣΩ.} Καλὸς γὰρ εἶ, ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐχ, ὥς ἔλεγε

Stephanus page 185, section e, line 4

Θεόδωρος, αἰσχροῦ· ὁ γὰρ καλῶς λέγων καλὸς τε καὶ ἀγαθός. πρὸς δὲ τῷ καλῷ εὖ ἐποίησάς με μάλα συχνοῦ λόγου ἀπαλλάξας, εἰ φαίνεται σοι τὰ μὲν αὐτὴ δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ ἐπισκοπεῖν, τὰ δὲ διὰ τῶν τοῦ σώματος δυνάμεων. τοῦτο γὰρ ἦν ὁ καὶ αὐτῷ μοι ἐδόκει, ἐβουλόμην δὲ καὶ σοὶ δόξαι.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μὴν φαίνεται γε.

{ΣΩ.} Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν; τοῦτο γὰρ μάλιστα ἐπὶ πάντων παρέπεται.

{ΘΕΑΙ.} Ἐγὼ μὲν ὦν αὐτὴ ἡ ψυχὴ καθ' αὐτὴν ἐπορέγεται.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ

Stephanus page 186, section a, line 6

ἕτερον;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δέ; καλὸν καὶ αἰσchrὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ τούτων μοι δοκεῖ ἐν τοῖς μάλιστα πρὸς ἀλλήλα σκοπεῖσθαι τὴν οὐσίαν, ἀναλογιζομένη ἐν ἑαυτῇ τὰ γεγονότα καὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα.

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ· ἄλλο τι τοῦ μὲν σκληροῦ τὴν σκληρότητα διὰ τῆς ἐπαφῆς αἰσθήσεται, καὶ τοῦ μαλακοῦ τὴν μαλακότητα ὡσαύτως;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 186, section b, line 6

{ΣΩ.} Τὴν δέ γε οὐσίαν καὶ ὅτι ἐστὸν καὶ τὴν ἐναντιότητα πρὸς ἀλλήλω καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἐναντιότητος αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἐπανιοῦσα καὶ συμβάλλουσα πρὸς ἀλλήλα κρίνειν πειρᾶται ἡμῖν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ μὲν εὐθὺς γενομένοις πάρεστι φύσει αἰσθάνεσθαι ἀνθρώποις τε καὶ θηρίοις, ὅσα διὰ τοῦ σώματος παθήματα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει· τὰ δὲ περὶ τούτων ἀναλογίσματα πρὸς τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν μόγις καὶ ἐν χρόνῳ διὰ πολλῶν πραγμάτων καὶ παιδείας παραγίγνεται οἷς ἂν καὶ

Stephanus page 186, section c, line 5

παραγίγνηται;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οἷόν τε οὖν ἀληθείας τυχεῖν, ὧς μηδὲ οὐσίας;

{ΘΕΑΙ.} Ἀδύνατον.

{ΣΩ.} Οὗ δὲ ἀληθείας τις ἀτυχήσει, ποτὲ τούτου ἐπιστήμων ἔσται;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς ἂν, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔστι ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας γὰρ καὶ ἀλη-

θείας ἐνταῦθα μὲν, ὡς ἔοικε, δυνατόν ἄψασθαι, ἐκεῖ δὲ

Stephanus page 186, section d, line 5

ἀδύνατον.

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἡ οὖν ταῦτόν ἐκεῖνό τε καὶ τοῦτο καλεῖς, τοσαύτας διαφορὰς ἔχοντες;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ οὐν δὴ δίκαιόν γε.

{ΣΩ.} Τί οὖν δὴ ἐκείνῳ ἀποδίδως ὄνομα, τῷ ὁρᾶν ἀκούειν ὁσφραίνεσθαι ψύχεσθαι θερμαίνεσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Αἰσθάνεσθαι ἔγωγε· τί γὰρ ἄλλο;

{ΣΩ.} Σύμπαν ἄρ' αὐτὸ καλεῖς αἰσθησιν;

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

Stephanus page 186, section e, line 4

{ΣΩ.} Ὡι γε, φαμέν, οὐ μέτεστιν ἀληθείας ἄψασθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίας.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Οὐδ' ἄρ' ἐπιστήμης.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γάρ.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη ποτέ, ὦ Θεαίτητε, αἰσθησίς τε καὶ ἐπιστήμη ταυτόν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ φαίνεται, ὦ Σώκρατες. καὶ μάλιστά γε νῦν καταφανέστατον γέγονεν ἄλλο ὄν αἰσθήσεως ἐπιστήμη.

Stephanus page 187, section a, line 1

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐ τι μὲν δὴ τούτου γε ἔνεκα ἡρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὗρωμεν τί ποτ' οὐκ ἔστ' ἐπιστήμη, ἀλλὰ τί ἔστιν. ὅμως δὲ τοσοῦτόν γε προβεβήκαμεν, ὥστε μὴ ζητεῖν αὐτὴν ἐν αἰσθήσει τὸ παράπαν ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι, ὅτι ποτ' ἔχει ἢ ψυχὴ, ὅταν αὐτὴ καθ' αὐτὴν πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε καλεῖται, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐγῶμαι, δοξάζειν.

{ΣΩ.} Ὅρθῳς γὰρ οἶει, ὦ φίλε. καὶ ὅρα δὴ νῦν πάλιν ἐξ ἀρχῆς, πάντα τὰ πρόσθεν ἐξαλείψας, εἴ τι μᾶλλον καθορᾶς,

Stephanus page 187, section b, line 2

ἐπειδὴ ἐνταῦθα προελήλυθας. καὶ λέγε αὐθις τί ποτ' ἔστιν ἐπιστήμη.

{ΘΕΑΙ.} Δόξαν μὲν πᾶσαν εἶπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἀδύνατον, ἐπειδὴ καὶ ψευδὴς ἔστι δόξα· κινδυνεύει δὲ ἡ ἀληθοῦς δόξα ἐπιστήμη εἶναι, καὶ μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω. ἐὰν γὰρ μὴ φανῇ προϊούσιν ὥσπερ τὸ νῦν, ἄλλο τι πειρασόμεθα λέγειν.

{ΣΩ.} Οὕτω μέντοι χρή, ὦ Θεαίτητε, λέγειν προθύμως

μᾶλλον, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ὥκνεις ἀποκρίνεσθαι. ἐὰν γὰρ οὕτω δρῶμεν, δυοῖν θάτερα, ἢ εὐρήσομεν ἐφ' ὃ ἐρχόμεθα, ἢ ἦττον οἰησόμεθα εἰδέναι ὃ μηδαμῇ ἴσμεν· καίτοι οὐκ ἂν εἴη

Stephanus page 187, section c, line 3

μεμπτὸς μισθὸς ὁ τοιοῦτος. καὶ δὴ καὶ νῦν τί φήης; δυοῖν ὄντοιν ιδέαιν δόξης, τοῦ μὲν ἀληθινοῦ, ψευδοῦς δὲ τοῦ ἐτέρου, τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην ὀρίζη;
{ΘΕΑΙ.} Ἐγώ γε· τοῦτο γὰρ αὖ νῦν μοι φαίνεται.
{ΣΩ.} Ἀρ' οὖν ἔτ' ἄξιον περὶ δόξης ἀναλαβεῖν πάλιν -
{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;
{ΣΩ.} Θράττει μέ πως νῦν τε καὶ ἄλλοτε δὴ πολλάκις, ὥστ' ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ πρὸς ἑμαυτὸν καὶ πρὸς ἄλλον γεγενῆσθαι, οὐκ ἔχοντα εἰπεῖν τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ πάθος παρ' ἡμῖν καὶ τίνα τρόπον ἐγγιγνόμενον.

Stephanus page 187, section d, line 5

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ;
{ΣΩ.} Τὸ δοξάζειν τινὰ ψευδῆ. σκοπῶ δὴ καὶ νῦν ἔτι διστάζων, πότερον ἐάσωμεν αὐτὸ ἢ ἐπισκεψώμεθα ἄλλον τρόπον ἢ ὀλίγον πρότερον.
{ΘΕΑΙ.} Τί μὴν, ὦ Σώκρατες, εἴπερ γε καὶ ὀπητιοῦν φαίνεται δεῖν; ἄρτι γὰρ οὐ κακῶς γε σὺ καὶ Θεόδωρος ἐλέγετε σχολῆς πέρι, ὡς οὐδὲν ἐν τοῖς τοιοῖσδε κατεπείγει.
{ΣΩ.} Ὅρθως ὑπέμνησας· ἴσως γὰρ οὐκ ἀπὸ καιροῦ πάλιν ὥσπερ ἵχνος μετελθεῖν. κρεῖττον γὰρ που σμικρὸν εὖ ἢ πολὺ μὴ ἱκανῶς περᾶναι.

Stephanus page 187, section e, line 4

{ΘΕΑΙ.} Τί μὴν;
{ΣΩ.} Πῶς οὖν; τί δὴ καὶ λέγομεν; ψευδῆ φαμεν ἐκάστοτε εἶναι δόξαν, καὶ τίνα ἡμῶν δοξάζειν ψευδῆ, τὸν δ' αὖ ἀληθῆ, ὡς φύσει οὕτως ἐχόντων;
{ΘΕΑΙ.} Φαμὲν γὰρ δὴ.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τόδε γ' ἔσθ' ἡμῖν περὶ πάντα καὶ καθ' ἕκαστον, ἥτοι εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι; μανθάνειν γὰρ καὶ ἐπιλανθάνεσθαι μεταξὺ τούτων ὡς ὄντα χαίρειν λέγω ἐν τῷ παρόντι· νῦν γὰρ ἡμῖν πρὸς λόγον ἐστὶν οὐδέν.
{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μὴν, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γ' οὐδὲν λείπεται

Stephanus page 188, section a, line 6

περὶ ἕκαστον πλὴν εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἤδη ἀνάγκη τὸν δοξάζοντα δοξάζειν ἢ ὧν τι οἶδεν ἢ μὴ οἶδεν;
{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν εἰδότα γε μὴ εἰδέναι τὸ αὐτὸ ἢ μὴ εἰδότα

εἰδέναι ἀδύνατον.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ὁ τὰ ψευδῆ δοξάζων, ἃ οἶδε, ταῦτα οἶεται
οὐ ταῦτα εἶναι ἀλλὰ ἕτερα ἅττα ὧν οἶδε, καὶ ἀμφοτέρωθεν εἰδὼς
ἀγνοεῖ αὐτὰ ἀμφοτέρωθεν;

Stephanus page 188, section b, line 6

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἀδύνατον, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἄρα, ἃ μὴ οἶδεν, ἡγεῖται αὐτὰ εἶναι ἕτερα
ἅττα ὧν μὴ οἶδε, καὶ τοῦτ' ἔστι τῷ μήτε Θεαίτητον μήτε
Σωκράτη εἰδοῖται εἰς τὴν διάνοιαν λαβεῖν ὡς ὁ Σωκράτης
Θεαίτητος ἢ [ὁ] Θεαίτητος Σωκράτης;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς ἄν;

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐ μὴν, ἃ γὰρ τις οἶδεν, οἶεται ποῦ ἃ μὴ οἶδεν
αὐτὰ εἶναι, οὐδ' αὐτὰ ἃ μὴ οἶδεν, ἃ οἶδεν.

{ΘΕΑΙ.} Τέρας γὰρ ἔσται.

{ΣΩ.} Πῶς οὖν ἂν ἔτι ψευδῆ δοξάσειεν; ἐκτὸς γὰρ τούτων

Stephanus page 188, section c, line 6

ἀδύνατόν ποῦ δοξάζειν, ἐπεὶ περ πάντ' ἢ ἴσμεν ἢ οὐκ ἴσμεν,
ἐν δὲ τούτοις οὐδαμοῦ φαίνεται δυνατόν ψευδῆ δοξάσαι.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ ταύτη σκεπτέον ὃ ζητοῦμεν, κατὰ τὸ
εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι ἰόντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι καὶ μὴ;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Μὴ ἀπλοῦν ἢ ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα περὶ ὅτου οὖν δοξάζων
οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ ψευδῆ δοξάσει, καὶ ὅπως οὖν ἄλλως τὰ τῆς
διανοίας ἔχη.

{ΘΕΑΙ.} Εἰκός γ' αὐτῷ, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 188, section d, line 7

{ΣΩ.} Πῶς οὖν; τί ἐροῦμεν, ὦ Θεαίτητε, ἐάν τις ἡμᾶς
ἀνακρίνη· “Δυνατόν δὲ ὅτω οὖν ὃ λέγεται, καὶ τις ἀνθρώπων
τὸ μὴ ὄν δοξάσει, εἴτε περὶ τῶν ὄντων τοῦ εἴτε αὐτὸ καθ'
αὐτό;” καὶ ἡμεῖς δὴ, ὡς ἔοικεν, πρὸς ταῦτα φήσομεν· “Ὅταν
γε μὴ ἀληθῆ οἴηται οἰόμενος;” ἢ πῶς ἐροῦμεν;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἡ οὖν καὶ ἄλλοθι ποῦ τὸ τοιοῦτόν ἐστιν;

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Εἴ τις ὁρᾷ μὲν τι, ὁρᾷ δὲ οὐδέν.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς;

Stephanus page 188, section e, line 7

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν εἰ ἐν γὰρ τι ὁρᾷ, τῶν ὄντων τι ὁρᾷ. ἢ σὺ
οἶε ποτὲ τὸ ἐν ἐν τοῖς μὴ οὖσιν εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ὁ ἄρα ἐν γέ τι ὁρῶν ὄν τι ὁρᾷ.
{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται.
{ΣΩ.} Καὶ ὁ ἄρα τι ἀκούων ἐν γέ τι ἀκούει καὶ ὄν [ἀκούει].
{ΘΕΑΙ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ ὁ ἀπτόμενος δὴ τοῦ ἐνός γέ τοῦ ἄπτεται καὶ
ὄντος, εἴπερ ἐνός;
{ΘΕΑΙ.} Καὶ τοῦτο.

Stephanus page 189, section a, line 6

{ΣΩ.} Ὁ δὲ δὴ δοξάζων οὐχ ἐν γέ τι δοξάζει;
{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.
{ΣΩ.} Ὁ δ' ἐν τι δοξάζων οὐκ ὄν τι;
{ΘΕΑΙ.} Συγχωρῶ.
{ΣΩ.} Ὁ ἄρα μὴ ὄν δοξάζων οὐδὲν δοξάζει.
{ΘΕΑΙ.} Οὐ φαίνεται.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ὅ γε μηδὲν δοξάζων τὸ παράπαν οὐδὲ
δοξάζει.
{ΘΕΑΙ.} Δῆλον, ὥς ἔοικεν.
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα οἶόν τε τὸ μὴ ὄν δοξάζειν, οὔτε περὶ τῶν

Stephanus page 189, section b, line 2

ὄντων οὔτε αὐτὸ καθ' αὐτό.
{ΘΕΑΙ.} Οὐ φαίνεται.
{ΣΩ.} Ἄλλο τι ἄρ' ἐστὶ τὸ ψευδῇ δοξάζειν τοῦ τὰ μὴ ὄντα
δοξάζειν.
{ΘΕΑΙ.} Ἄλλο ἔοικεν.
{ΣΩ.} Οὐτ' ἄρ' οὕτως οὔτε ὥς ὀλίγον πρότερον ἐσκοποῦμεν,
ψευδῆς ἐστὶ δόξα ἐν ἡμῖν.
{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν δὴ.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἄρα ὧδε γιγνόμενον τοῦτο προσαγορεύομεν;
{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

Stephanus page 189, section b, line 12

{ΣΩ.} Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὕσαν ψευδῇ φαμεν εἶναι δόξαν,
ὅταν τις <τι> τῶν ὄντων ἄλλο αὖ τῶν ὄντων ἀνταλλαξάμενος
τῇ διανοίᾳ φῇ εἶναι. οὕτω γὰρ ὄν μὲν ἀεὶ δοξάζει, ἕτερον
δὲ ἀνθ' ἐτέρου, καὶ ἀμαρτάνων οὗ ἐσκόπει δικαίως ἂν καλοῖτο
ψευδῇ δοξάζων.
{ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατά μοι νῦν δοκεῖς εἰρηκέναι. ὅταν γάρ
τις ἀντὶ καλοῦ αἰσχροῦ ἢ ἀντὶ αἰσχροῦ καλὸν δοξάζῃ, τότε
ὥς ἀληθῶς δοξάζει ψευδῇ.
{ΣΩ.} Δῆλος εἶ, ὦ Θεαίτητε, καταφρονῶν μου καὶ οὐ
δεδιώς.

Stephanus page 189, section c, line 10

{ΘΕΑΙ.} Τί μάλιστα;

{ΣΩ.} Οὐκ ἂν οἶμαι σοὶ δοκῶ τοῦ ἀληθῶς ψευδοῦς ἀντι-
λαβέσθαι, ἐρόμενος εἰ οἶόν τε ταχὺ βραδέως ἢ κοῦφον
βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀλλὰ
κατὰ τὴν τοῦ ἐναντίου γίνεσθαι ἑαυτῷ ἐναντίως. τοῦτο
μὲν οὖν, ἵνα μὴ μάτην θαρρήσης, ἀφήμι. ἀρέσκει δέ, ὡς
φής, τὸ τὰ ψευδῇ δοξάζειν ἀλλοδοξεῖν εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Ἑμοιγε.

{ΣΩ.} Ἔστιν ἄρα κατὰ τὴν σὴν δόξαν ἕτερόν τι ὡς ἕτερον
καὶ μὴ ὡς ἐκεῖνο τῇ διανοίᾳ τίθεσθαι.

Stephanus page 189, section d, line 9

{ΘΕΑΙ.} Ἔστι μέντοι.

{ΣΩ.} Ὅταν οὖν τοῦθ' ἡ διάνοιά του δρᾷ, οὐ καὶ ἀνάγκη
αὐτὴν ἥτοι ἀμφοτέρω ἢ τὸ ἕτερον διανοεῖσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη μὲν οὖν· ἥτοι ἅμα γε ἢ ἐν μέρει.

{ΣΩ.} Κάλλιστα. τὸ δὲ διανοεῖσθαι ἄρ' ὅπερ ἐγὼ καλεῖς;

{ΘΕΑΙ.} Τί καλῶν;

{ΣΩ.} Λόγον ὃν αὐτὴ πρὸς αὐτὴν ἡ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ
ὧν ἂν σκοπῇ. ὥς γε μὴ εἰδῶς σοι ἀποφαίνομαι. τοῦτο γάρ
μοι ἰνδάλλεται διανοουμένη οὐκ ἄλλο τι ἢ διαλέγεσθαι, αὐτὴ

Stephanus page 190, section a, line 1

ἑαυτὴν ἐρωτῶσα καὶ ἀποκρινομένη, καὶ φάσκουσα καὶ οὐ
φάσκουσα. ὅταν δὲ ὀρίσασα, εἴτε βραδύτερον εἴτε καὶ
ὀξύτερον ἐπάξασα, τὸ αὐτὸ ἤδη φῇ καὶ μὴ διστάζῃ, δόξαν
ταύτην τίθεμεν αὐτῆς. ὥστ' ἐγωγε τὸ δοξάζειν λέγειν καλῶ
καὶ τὴν δόξαν λόγον εἰρημένον, οὐ μέντοι πρὸς ἄλλον οὐδὲ
φωνῇ, ἀλλὰ σιγῇ πρὸς αὐτόν· σὺ δὲ τί;

{ΘΕΑΙ.} Κἀγώ.

{ΣΩ.} Ὅταν ἄρα τις τὸ ἕτερον ἕτερον δοξάζῃ, καὶ φησὶν,
ὡς ἔοικε, τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι πρὸς ἑαυτόν.

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

Stephanus page 190, section b, line 2

{ΣΩ.} Ἀναμιμνήσκου δὴ εἰ πώποτ' εἶπες πρὸς σεαυτὸν ὅτι
παντὸς μᾶλλον τό τοι καλὸν αἰσχροὺν ἐστὶν ἢ τὸ ἄδικον
δίκαιον. ἢ καί, τὸ πάντων κεφάλαιον, σκόπει εἰ ποτ' ἐπε-
χείρησας σεαυτὸν πείθειν ὡς παντὸς μᾶλλον τὸ ἕτερον ἕτερόν
ἐστὶν, ἢ πᾶν τοῦναντίον οὐδ' ἐν ὕπνῳ πώποτε ἐτόλμησας
εἰπεῖν πρὸς σεαυτὸν ὡς παντάπασιν ἄρα τὰ περιττὰ ἄρτια
ἐστὶν ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἄλλον δέ τινα οἶει ὑγιαίνοντα ἢ μαινόμενον τολμῆσαι
σπουδῇ πρὸς ἑαυτόν εἰπεῖν ἀναπεύθοντα αὐτόν ὡς ἀνάγκη τὸν

Stephanus page 190, section c, line 3

βοῦν ἵππον εἶναι ἢ τὰ δύο ἓν;

{ΘΕΑΙ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ τὸ λέγειν πρὸς ἑαυτὸν δοξάζειν ἐστίν, οὐδεὶς ἀμφοτέρᾳ γε λέγων καὶ δοξάζων [καὶ] ἐφαπτόμενος ἀμφοῖν τῇ ψυχῇ εἶποι ἂν καὶ δοξάσειεν ὡς τὸ ἕτερον ἕτερόν ἐστιν. ἐατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥῆμα [περὶ τοῦ ἑτέρου]· λέγω γὰρ αὐτὸ τῇδε, μηδένα δοξάζειν ὡς τὸ αἰσχροὺν καλὸν ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τε καὶ μοι δοκεῖ ὡς λέγεις.

{ΣΩ.} Ἀμφω μὲν ἄρα δοξάζοντα ἀδύνατον τό γε ἕτερον

Stephanus page 190, section d, line 5

ἕτερον δοξάζειν.

{ΘΕΑΙ.} Ἐοικεν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τὸ ἕτερόν γε μόνον δοξάζων, τὸ δὲ ἕτερον μηδαμῇ, οὐδέποτε δοξάσει τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῇ λέγεις· ἀναγκάζοιτο γὰρ ἂν ἐφάπτεσθαι καὶ οὗ μὴ δοξάζει.

{ΣΩ.} Οὐτ' ἄρ' ἀμφοτέρα οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι ἐγχωρεῖ ἀλλοδοξεῖν. ὥστ' εἴ τις ὀριεῖται δόξαν εἶναι ψευδῇ τὸ ἑτεροδοξεῖν, οὐδὲν ἂν λέγοι· οὔτε γὰρ ταύτη οὔτε κατὰ τὰ πρότερα φαίνεται ψευδῆς ἐν ἡμῖν οὔσα δόξα.

Stephanus page 190, section e, line 4

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔοικεν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Θεαίτητε, εἰ τοῦτο μὴ φανήσεται ὄν, πολλὰ ἀναγκασθησόμεθα ὁμολογεῖν καὶ ἄτοπα.

{ΘΕΑΙ.} Τὰ ποῖα δῆ;

{ΣΩ.} Οὐκ ἐρῶ σοι πρὶν ἂν πανταχῇ πειραθῶ σκοπῶν. αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀποροῦμεν, ἀναγκαζομένων ὁμολογεῖν οἷα λέγω. ἀλλ' ἐὰν εὗρωμεν καὶ ἐλεύθεροι γενώμεθα, τότε ἤδη περὶ τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὡς πασχόντων αὐτὰ ἐκτὸς τοῦ γελοίου ἐστῶτες· ἐὰν δὲ πάντῃ ἀπορήσωμεν, ταπεινωθέντες οἶμαι τῷ λόγῳ παρέξομεν ὡς ναυτιῶντες

Stephanus page 191, section a, line 5

πατεῖν τε καὶ χρῆσθαι ὅτι ἂν βούληται. ἢ οὖν ἔτι πόρον τινὰ εὐρίσκω τοῦ ζητήματος ἡμῖν, ἄκουε.

{ΘΕΑΙ.} Λέγε μόνον.

{ΣΩ.} Οὐ φήσω ἡμᾶς ὀρθῶς ὁμολογεῖν, ἡνίκα ὁμολογήσαμεν ἅ τις οἶδεν, ἀδύνατον δοξάσαι ἅ μὴ οἶδεν εἶναι αὐτὰ καὶ ψευθεῖναι· ἀλλὰ πῃ δυνατόν.

{ΘΕΑΙ.} Ἄρα λέγεις ὁ καὶ ἐγὼ τότε ὑπώπτευσά, ἡνίκ' αὐτὸ ἔφαμεν τοιοῦτον εἶναι, ὅτι ἐνίοτ' ἐγὼ γινώσκων Σωκράτη, πόρρωθεν δὲ ὄρων ἄλλον ὄν οὐ γινώσκω, ᾧ ἦθην

εἶναι Σωκράτη ὃν οἶδα; γίνεται γὰρ δὴ ἐν τῷ τοιούτῳ

Stephanus page 191, section b, line 6

οἶον λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀπέστημεν αὐτοῦ, ὅτι ἂ ἴσμεν ἐποίει ἡμᾶς
εἰδότας μὴ εἰδέναι;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Μὴ γὰρ οὕτω τιθῶμεν, ἀλλ' ὥδε· ἴσως πῇ ἡμῖν
συγχωρήσεται, ἴσως δὲ ἀντιτενεῖ. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοιούτῳ
ἐχόμεθα, ἐν ᾧ ἀνάγκη πάντα μεταστρέφοντα λόγον βασανί-
ζειν. σκοπεῖ οὖν εἰ τί λέγω. ἄρα ἔστιν μὴ εἰδότα τι
πρότερον ὕστερον μαθεῖν;

{ΘΕΑΙ.} Ἔστι μέντοι.

Stephanus page 191, section c, line 6

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ αὐθις ἕτερον καὶ ἕτερον;

{ΘΕΑΙ.} Τί δ' οὐ;

{ΣΩ.} Θές δή μοι λόγου ἔνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνὸν
κῆρινον ἐκμαγεῖον, τῷ μὲν μεῖζον, τῷ δ' ἔλαττον, καὶ τῷ
μὲν καθαρωτέρου κηροῦ, τῷ δὲ κοπρωδεστέρου, καὶ σκλη-
ροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου, ἔστι δ' οἷς μετρίως ἔχοντος.

{ΘΕΑΙ.} Τίθημι.

{ΣΩ.} Δῶρον τοίνυν αὐτὸ φῶμεν εἶναι τῆς τῶν Μουσῶν
μητρὸς Μνημοσύνης, καὶ εἰς τοῦτο ὅτι ἂν βουλευθῶμεν μνη-
μονεῦσαι ὧν ἂν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν,

Stephanus page 191, section d, line 6

ὑπέχοντας αὐτὸ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοίαις, ἀποτυποῦσθαι,
ὥσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημαινομένους· καὶ ὁ μὲν ἂν
ἐκμαγῇ, μνημονεύειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἕως ἂν ἐνῇ τὸ
εἶδωλον αὐτοῦ· ὁ δ' ἂν ἐξαλειφθῇ ἢ μὴ οἶόν τε γένηται
ἐκμαγῆναι, ἐπιλελῆσθαι τε καὶ μὴ ἐπίστασθαι.

{ΘΕΑΙ.} Ἔστω οὕτως.

{ΣΩ.} Ὁ τοίνυν ἐπιστάμενος μὲν αὐτά, σκοπῶν δέ τι ὧν
ὁρᾷ ἢ ἀκούει, ἄθρει εἰ ἄρα τοιῷδε τρόπῳ ψευδῇ ἂν δοξάσαι.

{ΘΕΑΙ.} Ποίῳ δὴ τινι;

{ΣΩ.} Ἀ οἶδεν, οἰηθεὶς εἶναι τοτὲ μὲν ἂ οἶδε, τοτὲ δὲ

Stephanus page 191, section e, line 7

ἂ μή. ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν οὐ καλῶς ὠμολογήσαμεν
ὁμολογοῦντες ἀδύνατα.

{ΘΕΑΙ.} Νῦν δὲ πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Δεῖ ὥδε λέγεσθαι περὶ αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς διορίζο-
μένους ὅτι ὁ μὲν τις οἶδεν, σχῶν αὐτοῦ μνημεῖον ἐν τῇ
ψυχῇ, αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μή, οἰηθῆναι ἕτερόν τι ὧν οἶδεν,
ἔχοντα καὶ ἐκείνου τύπον, αἰσθανόμενον δὲ μή, ἀδύνατον.

καὶ ὁ γε οἶδεν αὖ, οἰηθῆναι εἶναι ὃ μὴ οἶδε μὴδ' ἔχει αὐτοῦ
σφραγίδα· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ μὴ οἶδεν αὖ· καὶ ὃ μὴ οἶδεν,
ὃ οἶδε· καὶ ὃ αἰσθάνεται γε, ἕτερόν τι ὧν αἰσθάνεται

Stephanus page 192, section a, line 8

οἰηθῆναι εἶναι· καὶ ὃ αἰσθάνεται, ὧν τι μὴ αἰσθάνεται· καὶ
ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν μὴ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται,
ὧν αἰσθάνεται. καὶ ἔτι γε αὖ καὶ ὃ οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ
ἔχει τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθησιν, οἰηθῆναι αὖ ἕτερόν τι
ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει αὖ καὶ ἐκείνου τὸ σημεῖον
κατὰ τὴν αἴσθησιν, ἀδυνατώτερον ἔτι ἐκείνων, εἰ οἷόν τε.
καὶ ὃ οἶδε καὶ [ὃ] αἰσθάνεται ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς, ὃ
οἶδεν οἰηθῆναι ἀδύνατον· καὶ ὃ οἶδε καὶ αἰσθάνεται ἔχων
κατὰ ταῦτά, ὃ αἰσθάνεται· καὶ ὃ αὖ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθάνεται,
ὃ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθά-

Stephanus page 192, section c, line 3

νεται, ὃ μὴ οἶδε· καὶ ὃ μὴ οἶδε μὴδὲ αἰσθάνεται, ὃ μὴ
αἰσθάνεται· πάντα ταῦτα ὑπερβάλλει ἀδυναμία τοῦ ἐν
αὐτοῖς ψευδῇ τινα δοξάσαι. λείπεται δὴ ἐν τοῖς τοιοῖσδε,
εἴπερ που ἄλλοθι, τὸ τοιοῦτον γενέσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Ἐν τίσι δὴ; ἐὰν ἄρα ἐξ αὐτῶν τι μᾶλλον μάθω·
νῦν μὲν γὰρ οὐχ ἔπομαι.

{ΣΩ.} Ἐν οἷς οἶδεν, οἰηθῆναι αὐτὰ ἕτερ' ἅττα εἶναι ὧν
οἶδε καὶ αἰσθάνεται· ἢ ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθάνεται δέ· ἢ ὧν
οἶδε καὶ αἰσθάνεται, ὧν οἶδεν αὖ καὶ αἰσθάνεται.

{ΘΕΑΙ.} Νῦν πολὺ πλέον ἀπελείφθην ἢ τότε.

Stephanus page 192, section d, line 3

{ΣΩ.} Ὡδε δὴ ἀνάπαλιν ἄκουε. ἐγὼ εἰδῶς Θεόδωρον καὶ
ἐν ἐμαυτῷ μεμνημένος οἷός ἐστι, καὶ Θεαίτητον κατὰ ταῦτά,
ἄλλο τι ἐνίστε μὲν ὁρῶ αὐτούς, ἐνίστε δὲ οὐ, καὶ ἄπτομαί ποτ'
αὐτῶν, τοτὲ δ' οὐ, καὶ ἀκούω ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνο-
μαι, τοτὲ δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ ὑμῶν, μέμνημαι
δὲ ὑμᾶς οὐδὲν ἦττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτὸς ἐν ἐμαυτῷ;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν πρῶτον μάθε ὧν βούλομαι δηλῶσαι,

ὅτι ἔστι μὲν ἃ οἶδε μὴ αἰσθάνεσθαι, ἔστιν δὲ αἰσθάνεσθαι.

Stephanus page 192, section e, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἃ μὴ οἶδε, πολλάκις μὲν ἔστι μὴδὲ
αἰσθάνεσθαι, πολλάκις δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον;

{ΘΕΑΙ.} Ἔστι καὶ τοῦτο.

{ΣΩ.} Ἴδὲ δὴ ἐὰν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπη. Σωκράτης

εἰ γινώσκει Θεόδωρον καὶ Θεαίτητον, ὅρᾳ δὲ μηδέτερον,
μηδὲ ἄλλη αἴσθησις αὐτῷ πάρεστι περὶ αὐτῶν, οὐκ ἂν ποτε
ἐν ἑαυτῷ δοξάσειεν ὡς ὁ Θεαίτητός ἐστι Θεόδωρος. λέγω
τὶ ἢ οὐδέν;
{ΘΕΑΙ.} Ναί, ἀληθῆ γε.

Stephanus page 193, section a, line 6

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐκείνων πρῶτον ἦν ὧν ἔλεγον.
{ΘΕΑΙ.} Ἦν γάρ.
{ΣΩ.} Δεύτερον τοίνυν, ὅτι τὸν μὲν γινώσκων ὑμῶν, τὸν
δὲ μὴ γινώσκων, αἰσθανόμενος δὲ μηδέτερον, οὐκ ἂν ποτε
αὐτὸν οἰηθείην ὃν οἶδα εἶναι ὃν μὴ οἶδα.
{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως.
{ΣΩ.} Τρίτον δέ, μηδέτερον γινώσκων μηδὲ αἰσθανό-
μενος οὐκ ἂν οἰηθείην ὃν μὴ οἶδα ἕτερόν τιν' εἶναι ὧν μὴ
οἶδα. καὶ τὰλλα τὰ πρότερα πάνθ' ἐξῆς νόμιζε πάλιν
ἀκηκοέναι, ἐν οἷς οὐδέποτ' ἐγὼ περὶ σοῦ καὶ Θεοδώρου τὰ

Stephanus page 193, section b, line 5

ψευδῇ δοξάσω, οὔτε γινώσκων οὔτε ἀγνοῶν ἄμφω, οὔτε
τὸν μὲν, τὸν δ' οὐ γινώσκων· καὶ περὶ αἰσθήσεων κατὰ
ταῦτά, εἰ ἄρα ἔπη.
{ΘΕΑΙ.} Ἐπομαι.
{ΣΩ.} Λείπεται τοίνυν τὰ ψευδῇ δοξάσαι ἐν τῷδε, ὅταν
γινώσκων σὲ καὶ Θεόδωρον, καὶ ἔχων ἐν ἐκείνῳ τῷ κηρίνῳ
ὥσπερ δακτυλίων σφῶν ἀμφοῖν τὰ σημεῖα, διὰ μακροῦ καὶ
μὴ ἱκανῶς ὁρῶν ἄμφω προθυμηθῶ, τὸ οἰκεῖον ἑκατέρου ση-
μεῖον ἀποδοὺς τῇ οἰκείᾳ ὄψει, ἐμβιβάσας προσαρμόσαι εἰς τὸ
ἑαυτῆς ἵχνος, ἵνα γένηται ἀναγνώρισις, εἴτα τούτων ἀπο-

Stephanus page 193, section c, line 5

τυχῶν καὶ ὥσπερ οἱ ἔμπαλιν ὑποδούμενοι παραλλάξας
προσβάλλω τὴν ἑκατέρου ὄψιν πρὸς τὸ ἀλλότριον σημεῖον,
ἢ καὶ οἷα τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις τῆς ὄψεως πάθη, δεξιὰ εἰς
ἀριστερὰ μεταρρεούσης, ταὐτὸν παθὼν διαμάρτω· τότε δὴ
συμβαίνει ἢ ἑτεροδοξία καὶ τὸ ψευδῇ δοξάζειν.
{ΘΕΑΙ.} Ἐοικε γάρ, ὦ Σώκρατες. θαυμασίως ὡς λέγεις
τὸ τῆς δόξης πάθος.

{ΣΩ.} Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφοτέρους γινώσκων τὸν
μὲν πρὸς τῷ γινώσκειν αἰσθάνωμαι, τὸν δὲ μή, τὴν δὲ
γνώσιν τοῦ ἑτέρου μὴ κατὰ τὴν αἴσθησιν ἔχω, ὃ ἐν τοῖς

Stephanus page 193, section d, line 8

πρόσθεν οὕτως ἔλεγον καὶ μου τότε οὐκ ἐμάνθανες.
{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.
{ΣΩ.} Τοῦτο μὴν ἔλεγον, ὅτι γινώσκων τὸν ἕτερον καὶ

αἰσθανόμενος, καὶ τὴν γνῶσιν κατὰ τὴν αἴσθησιν αὐτοῦ ἔχων,
οὐδέποτε οἰήσεται εἶναι αὐτὸν ἕτερόν τινα ὃν γινώσκει τε
καὶ αἰσθάνεται καὶ τὴν γνῶσιν αὐτὴ καὶ ἐκείνου ἔχει κατὰ τὴν
αἴσθησιν. ἦν γὰρ τοῦτο;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Παρελείπετο δέ γέ που τὸ νῦν λεγόμενον, ἐν ᾧ δὴ
φαινομένην τὴν ψευδὴ δόξαν γίνεσθαι τὸ ἄμφω γινώσκοντα

Stephanus page 194, section a, line 1

καὶ ἄμφω ὁρῶντα ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν ἔχοντα ἀμφοῖν τῷ
σημείῳ μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ αἴσθησιν ἑκάτερον ἔχειν, ἀλλ'
οἷον τοξότην φαῦλον ἰέντα παραλλάξαι τοῦ σκοποῦ καὶ
ἀμαρτεῖν, ὃ δὴ καὶ ψεῦδος ἄρα ὠνόμασται.

{ΘΕΑΙ.} Εἰκότως γε.

{ΣΩ.} Καὶ ὅταν τοίνυν τῷ μὲν παρῇ αἴσθησις τῶν σημείων,
τῷ δὲ μή, τὸ δὲ τῆς ἀπουσίας αἰσθήσεως τῇ παρουσίᾳ προς-
αρμοσίᾳ, πάντῃ ταύτῃ ψεύδεται ἢ διάνοια. καὶ ἐνὶ λόγῳ,
περὶ ὧν μὲν μὴ οἶδέ τις μὴδ' ἐπήσθετο πώποτε, οὐκ ἔστιν,
ὥς ἔοικεν, οὔτε ψεύδεσθαι οὔτε ψευδὴς δόξα, εἴ τι νῦν ἡμεῖς

Stephanus page 194, section b, line 2

ὕγιες λέγομεν· περὶ δὲ ὧν ἴσμεν τε καὶ αἰσθανόμεθα, ἐν αὐτοῖς
τούτοις στρέφεται καὶ ἐλίττεται ἡ δόξα ψευδὴς καὶ ἀληθὴς
γιγνομένη, καταντικρὺ μὲν καὶ κατὰ τὸ εὐθὺ τὰ οἰκεῖα συν-
άγουσα ἀποτυπώματα καὶ τύπους ἀληθῆς, εἰς πλάγια δὲ καὶ
σκολιὰ ψευδῆς.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν καλῶς, ὦ Σώκρατες, λέγεται;

{ΣΩ.} Ἐτι τοίνυν καὶ τάδε ἀκούσας μᾶλλον αὐτὸ ἐρεῖς. τὸ
μὲν γὰρ τὰληθὲς δοξάζειν καλόν, τὸ δὲ ψεύδεσθαι αἰσχρόν.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Ταῦτα τοίνυν φασὶν ἐνθένδε γίνεσθαι. ὅταν μὲν

Stephanus page 194, section c, line 5

ὁ κηρός του ἐν τῇ ψυχῇ βαθύς τε καὶ πολὺς καὶ λεῖος καὶ
μετρίως ὠργασμένος ἦ, τὰ ἰόντα διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἐνση-
μαινόμενα εἰς τοῦτο τὸ τῆς ψυχῆς “κέαρ,” ὃ ἔφη Ὅμηρος
αἰνιτιτόμενος τὴν τοῦ κηροῦ ὁμοιότητα, τότε μὲν καὶ τούτοις
καθαρὰ τὰ σημεῖα ἐγγιγνόμενα καὶ ἱκανῶς τοῦ βάθους ἔχοντα
πολυχρόνιά τε γίνεται καὶ εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι πρῶτον μὲν
εὐμαθεῖς, ἔπειτα μνήμονες, εἴτα οὐ παραλλάττουσι τῶν αἰσθή-
σεων τὰ σημεῖα ἀλλὰ δοξάζουσιν ἀληθῆ. σαφῇ γὰρ καὶ ἐν
εὐρυχωρίᾳ ὄντα ταχὺ διανέμουςιν ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἕκαστα
ἐκμαγεῖα, ἃ δὴ ὄντα καλεῖται, καὶ σοφοὶ δὴ οὗτοι καλοῦνται.

Stephanus page 194, section d, line 7

ἦ οὐ δοκεῖ σοι;

{ΘΕΑΙ.} Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ὅταν τοίνυν λάσιόν του τὸ κέαρ ἦ, ὃ δὴ ἐπήνεσεν ὁ πάσσοφος ποιητής, ἢ ὅταν κοπρῶδες καὶ μὴ καθαροῦ τοῦ κηροῦ, ἢ ὑγρὸν σφόδρα ἢ σκληρόν, ὧν μὲν ὑγρὸν εὐμαθεῖς μὲν, ἐπιλήσμονες δὲ γίνονται, ὧν δὲ σκληρόν, τάναντία. οἱ δὲ δὴ λάσιον καὶ τραχὺ λιθῶδές τι ἢ γῆς ἢ κόπρου συμμιγείσης ἔμπλεων ἔχοντες ἀσαφεῖ τὰ ἐκμαγεῖα ἴσχουσιν. ἀσαφεῖ δὲ καὶ οἱ τὰ σκληρά· βάθος γὰρ οὐκ ἔνι. ἀσαφεῖ δὲ καὶ οἱ τὰ ὑγρά· ὑπὸ γὰρ τοῦ συγχεῖσθαι ταχὺ γίγνεται

Stephanus page 195, section a, line 2

ἀμυδρά. ἐὰν δὲ πρὸς πᾶσι τούτοις ἐπ' ἀλλήλων συμπεπτωκότα ἦ ὑπὸ στενοχωρίας, ἐὰν του σμικρὸν ἦ τὸ ψυχάριον, ἔτι ἀσαφέστερα ἐκείνων. πάντες οὖν οὗτοι γίνονται οἷοι δοξάζειν ψευδῇ. ὅταν γὰρ τι ὀρῶσιν ἢ ἀκούωσιν ἢ ἐπινοῶσιν, ἕκαστα ἀπονέμειν ταχὺ ἐκάστοις οὐ δυνάμενοι βραδεῖς τέ εἰσι καὶ ἀλλοτριονομοῦντες παρορῶσί τε καὶ παρακούουσι καὶ παρανοοῦσι πλεῖστα, καὶ καλοῦνται αὖ οὗτοι ἐψευσμένοι τε δὴ τῶν ὄντων καὶ ἀμαθεῖς.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατα ἀνθρώπων λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Φῶμεν ἄρα ἐν ἡμῖν ψευδεῖς δόξας εἶναι;

Stephanus page 195, section b, line 3

{ΘΕΑΙ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Καὶ ἀληθεῖς δὴ;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ ἀληθεῖς.

{ΣΩ.} Ἦδη οὖν οἰόμεθα ἱκανῶς ὠμολογῆσθαι ὅτι παντὸς μᾶλλον ἐστὸν ἀμφοτέρω τούτῳ τῷ δόξᾳ;

{ΘΕΑΙ.} Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Δεινόν τε, ὦ Θεαίτητε, ὥς ἀληθῶς κινδυνεύει καὶ ἀηδὲς εἶναι ἀνὴρ ἀδολέσχης.

{ΘΕΑΙ.} Τί δέ; πρὸς τί τοῦτ' εἶπες;

{ΣΩ.} Τὴν ἐμαντοῦ δυσμαθίαν δυσχεράνας καὶ ὥς ἀληθῶς

Stephanus page 195, section c, line 2

ἀδολεσχίαν. τί γὰρ ἂν τις ἄλλο θεῖτο ὄνομα, ὅταν ἄνω κάτω τοὺς λόγους ἔλκη τις ὑπὸ νωθείας οὐ δυνάμενος πεισθῆναι, καὶ ἦ δυσαπάλλακτος ἀφ' ἐκάστου λόγου;

{ΘΕΑΙ.} Σὺ δὲ δὴ τί δυσχεραίνεις;

{ΣΩ.} Οὐ δυσχεραίνω μόνον ἀλλὰ καὶ δέδοικα ὅτι ἀποκρινοῦμαι ἂν τις ἔρηταί με· “ὦ Σώκρατες, ἠὔρηκας δὴ ψευδῇ δόξαν, ὅτι οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐστι πρὸς ἀλλήλας οὔτ' ἐν ταῖς διανοαῖς ἀλλ' ἐν τῇ συνάψει αἰσθήσεως πρὸς διάνοιαν;” φήσω δὲ ἐγὼ οἶμαι καλλωπιζόμενος ὥς τι ἠὔρηκόντων ἡμῶν καλόν.

Stephanus page 195, section d, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, οὐκ αἰσχροὺς εἶναι τὸ νῦν ἀποδεδειγμένον.

{ΣΩ.} “Οὐκοῦν,” φησί, “λέγεις ὅτι αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ὃν διανοοῦμεθα μόνον, ὁρῶμεν δ' οὐ, ἵππον οὐκ ἂν ποτε οἰηθείμεν εἶναι, ὃν αὐτὸν οὔτε ὁρῶμεν οὔτε ἀπτόμεθα, διανοοῦμεθα δὲ μόνον καὶ ἄλλ' οὐδὲν αἰσθανόμεθα περὶ αὐτοῦ;” ταῦτα οἶμαι φήσω λέγειν.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ ὁρθῶς γε.

{ΣΩ.} “Τί οὖν,” φησί, “τὰ ἔνδεκα ἃ μηδὲν ἄλλο ἢ διανοεῖται τις, ἄλλο τι ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὐκ ἂν ποτε οἰηθείη

Stephanus page 195, section e, line 3

δώδεκα εἶναι ἃ μόνον αὐτὸν διανοεῖται;” ἴθι οὖν δῆ, σὺ ἀποκρίνου.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἀποκρινοῦμαι ὅτι ὁρῶν μὲν ἂν τις ἢ ἐφαπτόμενος οἰηθείη τὰ ἔνδεκα δώδεκα εἶναι, ἃ μέντοι ἐν τῇ διανοίᾳ ἔχει, οὐκ ἂν ποτε περὶ αὐτῶν ταῦτα δοξάσειεν οὕτως.

{ΣΩ.} Τί οὖν; οἶει τινὰ πώποτε αὐτὸν ἐν αὐτῷ πέντε καὶ ἑπτὰ, λέγω δὲ μὴ ἀνθρώπους ἑπτὰ καὶ πέντε προθέμενον σκοπεῖν μὴδ' ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτὰ, ἃ φάμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγεῖω εἶναι καὶ ψευδῇ ἐν αὐτοῖς

Stephanus page 196, section a, line 4

οὐκ εἶναι δοξάσαι, ταῦτα αὐτὰ εἴ τις ἀνθρώπων ἤδη πώποτε ἐσκέψατο λέγων πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτῶν πόσα ποτ' ἐστίν, καὶ ὁ μὲν τις εἶπεν οἰηθεὶς ἔνδεκα αὐτὰ εἶναι, ὁ δὲ δώδεκα, ἢ πάντες λέγουσί τε καὶ οἴονται δώδεκα αὐτὰ εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ καὶ ἔνδεκα· ἐὰν δέ γε ἐν πλείονι ἀριθμῷ τις σκοπῇται, μᾶλλον σφάλλεται. οἶμαι γὰρ σε περὶ παντὸς [μᾶλλον] ἀριθμοῦ λέγειν.

{ΣΩ.} Ὅρθως γὰρ οἶει· καὶ ἐνθυμοῦ μὴ τι τότε γίγνεται ἄλλο ἢ αὐτὰ τὰ δώδεκα τὰ ἐν τῷ ἐκμαγεῖω ἔνδεκα οἰηθῆναι.

Stephanus page 196, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ἐοικέ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰς τοὺς πρώτους πάλιν ἀνήκει λόγους; ὁ γὰρ τοῦτο παθὼν, ὃ οἶδεν, ἕτερον αὐτὸ οἶεται εἶναι ὧν αὐτὸς οἶδεν, ὃ ἔφαμεν ἀδύνατον, καὶ τούτῳ αὐτῷ ἠναγκάζομεν μὴ εἶναι ψευδῇ δόξαν, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ ὁ αὐτὸς ἀναγκάζοιτο εἰδὼς μὴ εἰδέναι ἅμα.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἄλλ' ὅτιοῦν δεῖ ἀποφαίνειν τὸ τὰ ψευδῇ δοξάζειν ἢ διανοίας πρὸς αἴσθησιν παραλλαγὴν. εἰ γὰρ τοῦτ' ἦν, οὐκ ἂν ποτε ἐν αὐτοῖς τοῖς διανοήμασιν ἐψευδόμεθα.

Stephanus page 196, section c, line 7

νῦν δὲ ἤτοι οὐκ ἔστι ψευδὴς δόξα, ἢ ἅ τις οἶδεν, οἷόν τε μὴ εἰδέναι. καὶ τούτων πότερα αἰρή;

{ΘΕΑΙ.} Ἀπορον αἶρεσιν προτίθης, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι ἀμφοτέρᾳ γε κινδυνεύει ὁ λόγος οὐκ ἔασειν. ὅμως δέ - πάντα γὰρ τολμητέον - τί εἰ ἐπιχειρήσαιμεν ἀναισχυντεῖν;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ἐθελήσαντες εἰπεῖν ποῖόν τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐπίστασθαι.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ τί τοῦτο ἀναισχυντον;

{ΣΩ.} Ἐοικας οὐκ ἐννοεῖν ὅτι πᾶς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος

Stephanus page 196, section d, line 8

ζήτησις γέγονεν ἐπιστήμης ὥς οὐκ εἰδόσι τί ποτ' ἐστίν.

{ΘΕΑΙ.} Ἐννοῶ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἐπειτ' οὐκ ἀναιδὲς δοκεῖ μὴ εἰδότας ἐπιστήμην ἀποφαίνεσθαι τὸ ἐπίστασθαι οἷόν ἐστιν; ἀλλὰ γάρ, ὦ Θεαίτητε, πάλαι ἐσμὲν ἀνάπλεω τοῦ μὴ καθαρῶς διαλέγεσθαι. μυριάκις γὰρ εἰρήκαμεν τὸ “γινώσκωμεν” καὶ “οὐ γινώσκωμεν,” καὶ “ἐπιστάμεθα” καὶ “οὐκ ἐπιστάμεθα,” ὥς τι συνιέντες ἀλλήλων ἐν ᾧ ἔτι ἐπιστήμην ἀγνοοῦμεν· εἰ δὲ βούλει, καὶ νῦν ἐν τῷ παρόντι κεχρήμεθ' αὖ τῷ “ἀγνοεῖν” τε καὶ “συνιέναι,” ὥς προσῆκον αὐτοῖς χρῆσθαι

Stephanus page 196, section e, line 7

εἴπερ στερόμεθα ἐπιστήμης.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ τίνα τρόπον διαλέξῃ, ὦ Σώκρατες, τούτων ἀπεχόμενος;

{ΣΩ.} Οὐδένα ὧν γε ὅς εἰμί, εἰ μέντοι ἢ ἀντιλογικός· οἷος ἀνὴρ εἰ καὶ νῦν παρῇν, τούτων τ' ἂν ἔφη ἀπέχεσθαι καὶ ἡμῖν σφόδρ' ἂν ἃ ἐγὼ λέγω ἐπέπληττεν. ἐπειδὴ οὖν ἐσμεν φαῦλοι, βούλει τολμήσω εἰπεῖν οἷόν ἐστι τὸ ἐπίστασθαι; φαίνεται γάρ μοι προὔργου τι ἂν γενέσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Τόλμα τοίνυν νῆ Δία. τούτων δὲ μὴ ἀπεχομένῳ σοι ἔσται πολλὴ συγγνώμη.

Stephanus page 197, section a, line 8

{ΣΩ.} Ἀκήκοας οὖν ὁ νῦν λέγουσιν τὸ ἐπίστασθαι;

{ΘΕΑΙ.} Ἴσως· οὐ μέντοι ἔν γε τῷ παρόντι μνημονεύω.

{ΣΩ.} Ἐπιστήμης που ἕξιν φασὶν αὐτὸ εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Ἡμεῖς τοίνυν σμικρὸν μεταθώμεθα καὶ εἰπώμεν ἐπιστήμης κτῆσιν.

{ΘΕΑΙ.} Τί οὖν δὴ φήσεις τοῦτο ἐκείνου διαφέρειν;

{ΣΩ.} Ἴσως μὲν οὐδέν· ὁ δ' οὖν δοκεῖ ἀκούσας συνδοκίμαζε.

{ΘΕΑΙ.} Ἐάνπερ γε οἶός τ' ὦ.

{ΣΩ.} Οὐ τοίνυν μοι ταῦτόν φαίνεται τῷ κεκτηῖσθαι τὸ

Stephanus page 197, section b, line 9

ἔχειν. οἶον ἰμάτιον πριάμενός τις καὶ ἐγκρατὴς ὢν μὴ φορῶν,
ἔχειν μὲν οὐκ ἂν αὐτὸν αὐτό, κεκτηῖσθαι γε μὴν φαῖμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθῳς γε.

{ΣΩ.} Ὅρα δὴ καὶ ἐπιστήμην εἰ δυνατόν οὕτω κεκτημένον
μὴ ἔχειν, ἀλλ' ὥσπερ εἴ τις ὄρνιθας ἀγρίας, περιστερὰς ἢ
τι ἄλλο, θηρεύσας οἶκοι κατασκευασάμενος περιστερεῶνα
τρέφοι, τρόπον μὲν [γὰρ] ἂν πού τινα φαῖμεν αὐτὸν αὐτὰς
ἀεὶ ἔχειν, ὅτι δὴ κέκτηται. ἦ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τρόπον δέ γ' ἄλλον οὐδεμίαν ἔχειν, ἀλλὰ δύναμιν

Stephanus page 197, section c, line 8

μὲν αὐτῷ περὶ αὐτὰς παραγεγονέναι, ἐπειδὴ ἐν οἰκείῳ περι-
βόλῳ ὑποχειρίους ἐποιήσατο, λαβεῖν καὶ σχεῖν ἐπειδὴ
βούληται, θηρευσάμενῳ ἦν ἂν ἀεὶ ἐθέλῃ, καὶ πάλιν ἀφιέναι,
καὶ τοῦτο ἐξεῖναι ποιεῖν ὅποσάκις ἂν δοκῇ αὐτῷ.

{ΘΕΑΙ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Πάλιν δὴ, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν κήρινόν τι ἐν ταῖς
ψυχαῖς κατεσκευάζομεν οὐκ οἶδ' ὅτι πλάσμα, νῦν αὖ ἐν ἐκάστη
ψυχῇ ποιήσωμεν περιστερεῶνά τινα παντοδαπῶν ὀρνίθων,
τὰς μὲν κατ' ἀγέλας οὔσας χωρὶς τῶν ἄλλων, τὰς δὲ κατ'
ὀλίγας, ἐνίας δὲ μόνας διὰ πασῶν ὅπῃ ἂν τύχωσι πετομένας.

Stephanus page 197, section e, line 1

{ΘΕΑΙ.} Πεποιήσθω δὴ. ἀλλὰ τί τοῦντεῦθεν;

{ΣΩ.} Παιδίων μὲν ὄντων φάναι χρὴ εἶναι τοῦτο τὸ ἀγγεῖον
κενόν, ἀντὶ δὲ τῶν ὀρνίθων ἐπιστήμας νοῆσαι· ἦν δ' ἂν
ἐπιστήμην κτησάμενος καθείρξῃ εἰς τὸν περίβολον, φάναι
αὐτὸν μεμαθηκέναι ἢ ἠύρηκέναι τὸ πρᾶγμα οὗ ἦν αὕτη ἡ
ἐπιστήμη, καὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦτ' εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Ἔστω.

{ΣΩ.} Τὸ τοίνυν πάλιν ἦν ἂν βούληται τῶν ἐπιστημῶν
θηρεύειν καὶ λαβόντα ἴσχειν καὶ αὐθις ἀφιέναι σκόπει τίνων
δεῖται ὀνομάτων, εἴτε τῶν αὐτῶν ὧν τὸ πρῶτον ὅτε ἐκτᾶτο

Stephanus page 198, section a, line 4

εἴτε ἐτέρων. μαθήσῃ δ' ἐνθένδε σαφέστερον τί λέγω.

ἀριθμητικὴν μὲν γὰρ λέγεις τέχνην;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ταύτην δὴ ὑπόλαβε θήραν ἐπιστημῶν ἀρτίου τε καὶ
περιττοῦ παντός.

{ΘΕΑΙ.} Ὑπολαμβάνω.

{ΣΩ.} Ταύτη δὴ οἶμαι τῇ τέχνῃ αὐτός τε ὑποχειρίους τὰς ἐπιστήμας τῶν ἀριθμῶν ἔχει καὶ ἄλλω παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 198, section b, line 4

{ΣΩ.} Καὶ καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ μανθάνειν, ἔχοντα δὲ δὴ τῷ κεκτηῖσθαι ἐν τῷ περισσεύοντι ἐκείνῳ ἐπίστασθαι.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τῷ δὲ δὴ ἐντεῦθεν ἤδη πρόσσχες τὸν νοῦν. ἀριθμητικός γὰρ ὢν τελέως ἄλλο τι πάντας ἀριθμοὺς ἐπίσταται; πάντων γὰρ ἀριθμῶν εἰσιν αὐτῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστῆμαι.

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ἦ οὖν ὁ τοιοῦτος ἀριθμοῖ ἂν ποτέ τι ἢ αὐτὸς πρὸς αὐτὸν αὐτὰ ἢ ἄλλο τι τῶν ἕξω ὅσα ἔχει ἀριθμόν;

Stephanus page 198, section c, line 3

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Τὸ δὲ ἀριθμεῖν γε οὐκ ἄλλο τι θήσομεν τοῦ σκοπεῖσθαι πόσος τις ἀριθμὸς τυγχάνει ὢν.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ὅ ἄρα ἐπίσταται, σκοπούμενος φαίνεται ὥς οὐκ εἰδώς, ὃν ὠμολογήκαμεν ἅπαντα ἀριθμὸν εἰδέναι. ἀκούεις γὰρ πού τις τοιαύτας ἀμφισβητήσεις.

{ΘΕΑΙ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἡμεῖς ἀπεικάζοντες τῇ τῶν περισσεύων κτήσει τε καὶ θήρᾳ ἐροῦμεν ὅτι διττὴ ἦν ἡ θήρα, ἡ μὲν πρὶν ἐκτεῖσθαι

Stephanus page 198, section d, line 3

τοῦ κεκτηῖσθαι ἔνεκα, ἡ δὲ κεκτημένῳ τοῦ λαβεῖν καὶ ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶν ἅ πάλαι ἐκέκτητο. οὕτως δὲ καὶ ὢν πάλαι ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἡπίστατο αὐτά, πάλιν ἔστι καταμανθάνειν ταῦτα ταῦτα ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιστήμην ἐκάστου καὶ ἴσχοντα, ἣν ἐκέκτητο μὲν πάλαι, πρόχειρον δ' οὐκ εἶχε τῇ διανοίᾳ;

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Τοῦτο δὴ ἄρτι ἡρώτων, ὅπως χρή τοῖς ὀνόμασι χρώμενον λέγειν περὶ αὐτῶν, ὅταν ἀριθμήσων ἢ ὁ ἀριθμητικός ἢ τι ἀναγνωσόμενος ὁ γραμματικός, ὥς ἐπιστάμενος

Stephanus page 198, section e, line 4

ἄρα ἐν τῷ τοιούτῳ πάλιν ἔρχεται μαθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ ἅ ἐπίσταται;

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἄτοπον, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἅ οὐκ ἐπίσταται φῶμεν αὐτὸν ἀναγνώσεσθαι

καὶ ἀριθμήσειν, δεδοκότες αὐτῷ πάντα μὲν γράμματα πάντα
δὲ ἀριθμὸν ἐπίστασθαι;
{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἄλογον.

{ΣΩ.} Βούλει οὖν λέγωμεν ὅτι τῶν μὲν ὀνομάτων οὐδὲν
ἡμῖν μέλει, ὅπη τις χαίρει ἔλκων τὸ ἐπίστασθαι καὶ μανθάνειν,

Stephanus page 199, section a, line 6

ἐπειδὴ δὲ ὠρισάμεθα ἕτερον μὲν τι τὸ κεκτηῖσθαι τὴν ἐπι-
στήμην, ἕτερον δὲ τὸ ἔχειν, ὃ μὲν τις ἔκτηται μὴ κεκτηῖσθαι
ἀδύνατον φαμεν εἶναι, ὥστε οὐδέποτε συμβαίνει ὅ τις οἶδεν μὴ
εἰδέναι, ψευδῇ μέντοι δόξαν οἶόν τ' εἶναι περὶ αὐτοῦ λαβεῖν;
μὴ γὰρ ἔχειν τὴν ἐπιστήμην τούτου οἶόν τε, ἀλλ' ἐτέραν ἀντ'
ἐκείνης, ὅταν θηρεύων τινὰ πού ποτ' ἐπιστήμην διαπετομένων
ἀνθ' ἐτέρας ἐτέραν ἀμαρτῶν λάβῃ, τότε ἄρα τὰ ἑνδεκα δώ-
δεκα ᾧήθη εἶναι, τὴν τῶν ἑνδεκα ἐπιστήμην ἀντὶ τῆς τῶν
δώδεκα λαβὼν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἶον φάτταν ἀντὶ περιστερᾶς.
{ΘΕΑΙ.} Ἔχει γὰρ οὖν λόγον.

Stephanus page 199, section b, line 7

{ΣΩ.} Ὅταν δέ γε ἦν ἐπιχειρεῖ λαβεῖν λάβῃ, ἀψευδεῖν τε
καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν τότε, καὶ οὕτω δὴ εἶναι ἀληθῆ τε καὶ
ψευδῇ δόξαν, καὶ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐδυσχεραίνομεν οὐδὲν
ἐμποδῶν γίνεσθαι; ἴσως οὖν μοι συμφήσεις· ἢ πῶς
ποιήσεις;
{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ τοῦ μὲν ἅ ἐπίστανται μὴ ἐπίστασθαι
ἀπηλλάγμεθα· ἅ γὰρ κεκτήμεθα μὴ κεκτηῖσθαι οὐδαμοῦ ἔτι
συμβαίνει, οὔτε ψευθεῖσιν τινος οὔτε μὴ. δεινότερον μέντοι
πάθος ἄλλο παραφαίνεσθαι μοι δοκεῖ.

Stephanus page 199, section c, line 9

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} Εἰ ἢ τῶν ἐπιστημῶν μεταλλαγὴ ψευδῆς γενήσεται
ποτε δόξα.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δὴ;
{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν τό τινος ἔχοντα ἐπιστήμην τοῦτο αὐτὸ
ἀγνοεῖν, μὴ ἀγνομοσύνη ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ ἐπιστήμῃ· ἔπειτα
ἕτερον αὖ τοῦτο δοξάζειν, τὸ δ' ἕτερον τοῦτο, πῶς οὐ πολλὴ
ἀλογία, ἐπιστήμης παραγενομένης γινῶναι μὲν τὴν ψυχὴν
μηδέν, ἀγνοῆσαι δὲ πάντα; ἐκ γὰρ τούτου τοῦ λόγου κωλύει
οὐδὲν καὶ ἄγνοιαν παραγενομένην γινῶναι τι ποιῆσαι καὶ

Stephanus page 199, section d, line 7

τυφλότητα ἰδεῖν, εἴπερ καὶ ἐπιστήμη ἀγνοῆσαί ποτέ τινα
ποιήσει.

{ΘΕΑΙ.} Ἵσως γάρ, ὦ Σώκρατες, οὐ καλῶς τὰς ὄρνιθας ἐτίθεμεν ἐπιστήμας μόνον τιθέντες, ἔδει δὲ καὶ ἀνεπιστημοσύνας τιθέναι ὁμοῦ συνδιαπετομένας ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τὸν θηρεύοντα τοτὲ μὲν ἐπιστήμην λαμβάνοντα, τοτὲ δ' ἀνεπιστημοσύνην τοῦ αὐτοῦ περὶ ψευδῆ μὲν δοξάζειν τῇ ἀνεπιστημοσύνῃ, ἀληθῆ δὲ τῇ ἐπιστήμῃ.

{ΣΩ.} Οὐ ῥαδίον γε, ὦ Θεαίτητε, μὴ ἐπαινεῖν σε· ὁ μέντοι εἶπες πάλιν ἐπίσκεψαι. ἔστω μὲν γὰρ ὡς λέγεις· ὁ δὲ δὴ τὴν

Stephanus page 200, section a, line 1

ἀνεπιστημοσύνην λαβὼν ψευδῆ μὲν, φῆς, δοξάσει. ἦ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐ δήπου καὶ ἡγήσεται γε ψευδῆ δοξάζειν.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γάρ;

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἀληθῆ γε, καὶ ὡς εἰδὼς διακείσεται περὶ ὧν ἔψευσται.

{ΘΕΑΙ.} Τί μὴν;

{ΣΩ.} Ἐπιστήμην ἄρα οἰήσεται τεθηρευκῶς ἔχειν ἀλλ' οὐκ ἀνεπιστημοσύνην.

{ΘΕΑΙ.} Δῆλον.

Stephanus page 200, section a, line 11

{ΣΩ.} Οὐκοῦν μακρὰν περιελθόντες πάλιν ἐπὶ τὴν πρώτην πάρεσμεν ἀπορίαν. ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος γελάσας φήσει· “Πότερον,” ὦ βέλτιστοι, “ἀμφοτέρας τις εἰδὼς, ἐπιστήμην τε καὶ ἀνεπιστημοσύνην, ἣν οἶδεν, ἑτέραν αὐτὴν οἶεται τινα εἶναι ὧν οἶδεν; ἢ οὐδετέραν [αὐτὴν] εἰδὼς, ἣν μὴ οἶδε, δοξάζει ἑτέραν ὧν οὐκ οἶδεν; ἢ τὴν μὲν εἰδὼς, τὴν δ' οὐ, ἣν οἶδεν, ἣν μὴ οἶδεν; ἢ ἣν μὴ οἶδεν, ἣν οἶδεν ἡγεῖται; ἢ πάλιν αὖ μοι ἐρεῖτε ὅτι τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀνεπιστημοσυνῶν εἰσὶν αὖ ἐπιστήμαι, ἃς ὁ κεκτημένος ἐν ἑτέροις τισὶ γελοίοις περιστερεῶσιν ἢ κηρίνοις πλάσμασι καθείρξας, ἕωσπερ ἂν

Stephanus page 200, section c, line 2

κεκτῆται ἐπίσταται, καὶ ἐὰν μὴ προχείρους ἔχη ἐν τῇ ψυχῇ; καὶ οὕτω δὴ ἀναγκασθήσεσθε εἰς ταῦτόν περιτρέχειν μυριάκις οὐδὲν πλέον ποιοῦντες;” τί πρὸς ταῦτα, ὦ Θεαίτητε, ἀποκρινόμεθα;

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μὰ Δί', ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἔχω τί χρὴ λέγειν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἡμῖν, ὦ παῖ, καλῶς ὁ λόγος ἐπιπλήττει καὶ ἐνδείκνυται ὅτι οὐκ ὀρθῶς ψευδῆ δόξαν προτέραν ζητοῦμεν ἐπιστήμης, ἐκείνην ἀφέντες; τὸ δ' ἐστὶν ἀδύνατον γνῶναι πρὶν ἂν τις ἐπιστήμην ἱκανῶς λάβῃ τί ποτ' ἐστίν.

Stephanus page 200, section d, line 3

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ὥς λέγεις οἶεσθαι.

{ΣΩ.} Τί οὖν τις ἐρεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπιστήμην; οὐ γάρ που ἀπεροῦμέν γε πω;

{ΘΕΑΙ.} Ἦκιστα, ἐάνπερ μὴ σύ γε ἀπαγορεύῃς.

{ΣΩ.} Λέγε δή, τί ἂν αὐτὸ μάλιστα εἰπόντες ἦκιστ' ἂν ἡμῖν αὐτοῖς ἐναντιωθεῖμεν;

{ΘΕΑΙ.} Ὅπερ ἐπεχειροῦμεν, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ πρόσθεν· οὐ γάρ ἔχω ἔγωγε ἄλλο οὐδέν.

{ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

Stephanus page 200, section e, line 4

{ΘΕΑΙ.} Τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι. ἀναμάρτητόν γε πού ἐστιν τὸ δοξάζειν ἀληθῆ, καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενα πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ γίγνεται.

{ΣΩ.} Ὁ τὸν ποταμὸν καθηγούμενος, ὦ Θεαίτητε, ἔφη ἄρα δείξειν αὐτό· καὶ τοῦτο ἐὰν ἰόντες ἐρευνῶμεν, τάχ' ἂν ἐμπόδιον γενόμενον αὐτὸ φήνειεν τὸ ζητούμενον, μένουσι δὲ δῆλον οὐδέν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως λέγεις· ἀλλ' ἴωμέν γε καὶ σκοπῶμεν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦτό γε βραχείας σκέψεως· τέχνη γάρ σοι ὅλη σημαίνει μὴ εἶναι ἐπιστήμην αὐτό.

Stephanus page 201, section a, line 6

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δή; καὶ τίς αὕτη;

{ΣΩ.} Ἡ τῶν μεγίστων εἰς σοφίαν, οὓς δὲ καλοῦσιν ῥήτοράς τε καὶ δικανικούς. οὗτοι γάρ που τῇ ἑαυτῶν τέχνῃ πείθουσιν οὐ διδάσκοντες ἀλλὰ δοξάζειν ποιοῦντες ἃ ἂν βούλωνται. ἢ σὺ οἶε δεινούς τινας οὕτω διδασκάλους εἶναι, ὥστε οἷς μὴ παρεγένοντό τινες ἀποστερουμένοις χρήματα ἢ τι ἄλλο βιαζομένοις, τούτοις δύνασθαι πρὸς ὕδωρ σμικρὸν διδάξαι ἱκανῶς τῶν γενομένων τὴν ἀλήθειαν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς ἔγωγε οἶμαι, ἀλλὰ πεῖσαι μέν.

{ΣΩ.} Τὸ πεῖσαι δ' οὐχὶ δοξάσαι λέγεις ποιῆσαι;

Stephanus page 201, section b, line 6

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅταν δικαίως πεισθῶσιν δικασταὶ περὶ ὧν ἰδόντι μόνον ἔστιν εἰδέναι, ἄλλως δὲ μή, ταῦτα τότε ἐξ ἀκοῆς κρίνοντες, ἀληθῆ δόξαν λαβόντες, ἄνευ ἐπιστήμης ἔκριναν, ὀρθὰ πεισθέντες, εἴπερ εὖ ἐδίκασαν;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκ ἂν, ὦ φίλε, εἰ γε ταὐτὸν ἦν δόξα τε ἀληθὴς †καὶ δικαστήρια† καὶ ἐπιστήμη, ὀρθὰ ποτ' ἂν δικαστῆς ἄκρος ἐδόξαζεν ἄνευ ἐπιστήμης· νῦν δὲ ἔοικεν ἄλλο τι ἐκότερον εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Ὁ γε ἐγώ, ὦ Σώκρατες, εἰπόντος του ἀκούσας ἐπελελήσμεν, νῦν δ' ἐννοῶ· ἔφη δὲ τὴν μὲν μετὰ λόγου ἀληθεῖ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι, τὴν δὲ ἄλογον ἐκτὸς ἐπιστήμης· καὶ ὧν μὲν μὴ ἐστὶ λόγος, οὐκ ἐπιστητὰ εἶναι, οὕτως καὶ ὀνομάζων, ἃ δ' ἔχει, ἐπιστητά.

{ΣΩ.} Ἡ καλῶς λέγεις. τὰ δὲ δὴ ἐπιστητὰ ταῦτα καὶ μὴ πῇ διήρει, λέγε, εἰ ἄρα κατὰ ταῦτα σύ τε καὶ γὰρ ἀκηκόαμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ ἐξευρήσω· λέγοντος μεντὰν ἐτέρου, ὡς ἐγῶμαι, ἀκολουθήσαιμ' ἄν.

{ΣΩ.} Ἄκουε δὴ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος. ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν

ἀκούειν τινῶν ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἷον περὶ στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἡμεῖς τε συγκείμεθα καὶ τᾶλλα, λόγον οὐκ ἔχοι. αὐτὸ γὰρ καθ' αὐτὸ ἕκαστον ὀνομάσαι μόνον εἴη, προσεῖπεν δὲ οὐδὲν ἄλλο δυνατόν, οὐθ' ὡς ἔστιν, οὐθ' ὡς οὐκ ἔστιν· ἤδη γὰρ ἂν οὐσίαν ἢ μὴ οὐσίαν αὐτῷ προστίθεσθαι, δεῖν δὲ οὐδὲν προσφέρειν, εἴπερ αὐτὸ ἐκεῖνο μόνον τις ἐρεῖ. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ “αὐτὸ” οὐδὲ τὸ “ἐκεῖνο” οὐδὲ τὸ “ἕκαστον” οὐδὲ τὸ “μόνον” οὐδὲ “τοῦτο” προσοιστέον οὐδ' ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα· ταῦτα μὲν γὰρ περιτρέχοντα πᾶσι προσφέρεσθαι, ἕτερα ὄντα ἐκείνων οἷς προστίθεται, δεῖν δέ, εἴπερ ἦν

δυνατὸν αὐτὸ λέγεσθαι καὶ εἶχεν οἰκεῖον αὐτοῦ λόγον, ἄνευ τῶν ἄλλων ἀπάντων λέγεσθαι. νῦν δὲ ἀδύνατον εἶναι ὅτι οὖν τῶν πρώτων ῥηθῆναι λόγῳ· οὐ γὰρ εἶναι αὐτῷ ἄλλ'

ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον - ὄνομα γὰρ μόνον ἔχειν - τὰ δὲ ἐκ τούτων ἤδη συγκείμενα, ὥσπερ αὐτὰ πέπλεκται, οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλακέντα λόγον γεγονέναι· ὀνομάτων γὰρ συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν. οὕτω δὴ τὰ μὲν στοιχεῖα ἄλογα καὶ ἄγνωστα εἶναι, αἰσθητὰ δέ· τὰς δὲ συλλαβὰς γνωστάς τε καὶ ῥητάς καὶ ἀληθεῖ δόξῃ δοξαστάς.

ὅταν μὲν οὖν ἄνευ λόγου τὴν ἀληθεῖ δόξαν τινὸς τις λάβῃ, ἀληθεύειν μὲν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν περὶ αὐτό, γινώσκειν δ' οὐ· τὸν γὰρ μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον ἀνεπιστήμονα εἶναι περὶ τούτου· προσλαβόντα δὲ λόγον δυνατόν τε ταῦτα πάντα γεγονέναι καὶ τελείως πρὸς ἐπιστήμην ἔχειν. οὕτως σὺ τὸ ἐνύπνιον ἢ ἄλλως ἀκήκοας;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτω μὲν οὖν παντάπασιν.

{ΣΩ.} Ἀρέσκει οὖν σε καὶ τίθεσαι ταύτη, δόξαν ἀληθεῖ

μετὰ λόγου ἐπιστήμην εἶναι;
{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

Stephanus page 202, section d, line 1

{ΣΩ.} Ἄρ', ὦ Θεαίτητε, νῦν οὕτω τῇδε τῇ ἡμέρᾳ εἰλήφαμεν
ὁ πάλαι καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ζητοῦντες πρὶν εὐρεῖν
κατεγήρασαν;
{ΘΕΑΙ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καλῶς λέγεσθαι
τὸ νῦν ῥηθέν.
{ΣΩ.} Καὶ εἰκός γε αὐτὸ τοῦτο οὕτως ἔχειν· τίς γὰρ ἂν
καὶ ἔτι ἐπιστήμη εἴη χωρὶς τοῦ λόγου τε καὶ ὀρθῆς δόξης;
ἐν μέντοι τί με τῶν ῥηθέντων ἀπαρέσκει.
{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον δῆ;
{ΣΩ.} Ὁ καὶ δοκεῖ λέγεσθαι κομψότατα, ὥς τὰ μὲν

Stephanus page 202, section e, line 1

στοιχεῖα ἄγνωστα, τὸ δὲ τῶν συλλαβῶν γένος γνωστόν.
{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν ὀρθῶς;
{ΣΩ.} Ἰστέον δῆ· ὥσπερ γὰρ ὁμήρους ἔχομεν τοῦ λόγου
τὰ παραδείγματα οἷς χρώμενος εἶπε πάντα ταῦτα.
{ΘΕΑΙ.} Ποῖα δῆ;
{ΣΩ.} Τὰ τῶν γραμμάτων στοιχεῖά τε καὶ συλλαβάς. ἢ οἶει
ἄλλοσέ ποι βλέποντα ταῦτα εἰπεῖν τὸν εἰπόντα ἃ λέγομεν;
{ΘΕΑΙ.} Οὐκ, ἀλλ' εἰς ταῦτα.
{ΣΩ.} Βασανίζωμεν δῆ αὐτὰ ἀναλαμβάνοντες, μᾶλλον δὲ
ἡμᾶς αὐτοὺς, οὕτως ἢ οὐχ οὕτως γράμματα ἐμάθομεν. φέρε

Stephanus page 203, section a, line 3

πρῶτον· ἄρ' αἱ μὲν συλλαβαὶ λόγον ἔχουσι, τὰ δὲ στοιχεῖα
ἄλογα;
{ΘΕΑΙ.} Ἵσως.
{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν καὶ ἔμοι φαίνεται. Σωκράτους γοῦν
εἴ τις ἔροίτο τὴν πρώτην συλλαβὴν οὕτωςί· “ὦ Θεαίτητε,
λέγε τί ἐστι ΣΩ”; τί ἀποκρινῇ;
{ΘΕΑΙ.} Ὅτι σῖγμα καὶ ὦ.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦτον ἔχεις λόγον τῆς συλλαβῆς;
{ΘΕΑΙ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Ἴθι δῆ, οὕτως εἰπὲ καὶ τὸν τοῦ σῖγμα λόγον.

Stephanus page 203, section b, line 2

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς τοῦ στοιχείου τις ἐρεῖ στοιχεῖα; καὶ
γὰρ δῆ, ὦ Σώκρατες, τό τε σῖγμα τῶν ἀφώνων ἐστί, ψόφος
τις μόνον, οἷον συριττούσης τῆς γλώττης· τοῦ δ' αὖ βῆτα
οὔτε φωνὴ οὔτε ψόφος, οὐδὲ τῶν πλείστων στοιχείων. ὥστε
πάνυ εὖ ἔχει τὸ λέγεσθαι αὐτὰ ἄλογα, ὧν γε τὰ ἐναργέστατα
αὐτὰ τὰ ἐπτά φωνὴν μόνον ἔχει, λόγον δὲ οὐδ' ὄντιν οὖν.

{ΣΩ.} Τουτί μὲν ἄρα, ὦ ἐταῖρε, κατωρθώκαμεν περὶ ἐπιστήμης.

{ΘΕΑΙ.} Φαινόμεθα.

{ΣΩ.} Τί δέ; τὸ μὴ γνωστὸν εἶναι τὸ στοιχεῖον ἀλλὰ

Stephanus page 203, section c, line 2

τὴν συλλαβὴν ἄρ' ὀρθῶς ἀποδεδείγμεθα;

{ΘΕΑΙ.} Εἰκός γε.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, τὴν συλλαβὴν πότερον λέγομεν τὰ ἀμφοτέρω στοιχεῖα, καὶ ἐὰν πλείω ἢ ἢ δύο, τὰ πάντα, ἢ μίαν τινὰ ιδέαν γεγονυῖαν συντεθέντων αὐτῶν;

{ΘΕΑΙ.} Τὰ ἅπαντα ἔμοιγε δοκοῦμεν.

{ΣΩ.} Ὅρα δὴ ἐπὶ δυοῖν, σῖγμα καὶ ὦ. ἀμφοτέρω ἐστὶν ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος. ἄλλο τι ὁ γινώσκων αὐτὴν τὰ ἀμφοτέρα γινώσκει;

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

Stephanus page 203, section d, line 2

{ΣΩ.} Τὸ σῖγμα καὶ τὸ ὦ ἄρα γινώσκει.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δ'; ἐκάτερον ἄρ' ἀγνοεῖ καὶ οὐδέτερον εἰδώς ἀμφοτέρω γινώσκει;

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ δεινὸν καὶ ἄλογον, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι εἴ γε ἀνάγκη ἐκάτερον γινώσκειν, εἴπερ ἀμφοτέρω τις γνώσεται, προγινώσκειν τὰ στοιχεῖα ἅπαντα ἀνάγκη τῶ μέλλοντί ποτε γνώσεσθαι συλλαβὴν, καὶ οὕτως ἡμῖν ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα γε ἐξαίφνης.

Stephanus page 203, section e, line 2

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ καλῶς αὐτὸν φυλάττομεν. χρῆν γὰρ ἴσως τὴν συλλαβὴν τίθεσθαι μὴ τὰ στοιχεῖα ἀλλ' ἐξ ἐκείνων ἓν τι γεγονὸς εἶδος, ιδέαν μίαν αὐτὸ αὐτοῦ ἔχον, ἕτερον δὲ τῶν στοιχείων.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν· καὶ τάχα γ' ἂν μᾶλλον οὕτως ἢ 'κείνως ἔχοι.

{ΣΩ.} Σκεπτέον καὶ οὐ προδοτέον οὕτως ἀνάνδρως μέγαν τε καὶ σεμνὸν λόγον.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ἐχέτω δὴ ὥς νῦν φαμεν, μία ιδέα ἐξ ἐκάστων τῶν

Stephanus page 204, section a, line 2

συναρμοττόντων στοιχείων γιγνομένη ἢ συλλαβή, ὁμοίως ἓν τε γράμμασι καὶ ἓν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν μέρη αὐτῆς οὐ δεῖ εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Τί δή;

{ΣΩ.} Ὅτι οὐδ' ἂν ἡ μέρη, τὸ ὅλον ἀνάγκη τὰ πάντα μέρη εἶναι. ἡ καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν λέγεις γεγονὸς ἔν τι εἶδος ἕτερον τῶν πάντων μερῶν;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ δὴ πᾶν καὶ τὸ ὅλον πότερον ταυτὸν καλεῖς ἡ

Stephanus page 204, section b, line 1

ἕτερον ἐκάτερον;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγὼ μὲν οὐδὲν σαφές, ὅτι δὲ κελεύεις προθύμως ἀποκρίνασθαι, παρακινδυνεύων λέγω ὅτι ἕτερον.

{ΣΩ.} Ἡ μὲν προθυμία, ὦ Θεαίτητε, ὀρθή· εἰ δὲ καὶ ἡ ἀπόκρισις, σκεπτέον.

{ΘΕΑΙ.} Δεῖ γε δή.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν διαφέρει ἂν τὸ ὅλον τοῦ παντός, ὡς ὁ νῦν λόγος;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δὲ δή; τὰ πάντα καὶ τὸ πᾶν ἔσθ' ὅτι διαφέρει;

Stephanus page 204, section b, line 11

οἷον ἐπειδὴν λέγωμεν ἓν, δύο, τρία, τέτταρα, πέντε, ἕξ, καὶ ἔαν δις τρία ἢ τρίς δύο ἢ τέτταρά τε καὶ δύο ἢ τρία καὶ δύο καὶ ἓν, πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν;

{ΘΕΑΙ.} Τὸ αὐτό.

{ΣΩ.} Ἄρ' ἄλλο τι ἢ ἕξ;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐφ' ἐκάστης λέξεως πάντα ἕξ εἰρήκαμεν;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Πᾶν δ' οὐδὲν λέγομεν τὰ πάντα λέγοντες;

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

Stephanus page 204, section c, line 10

{ΣΩ.} Ἡ ἄλλο τι ἢ τὰ ἕξ;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΣΩ.} Ταυτὸν ἄρα ἐν γε τοῖς ὅσα ἐξ ἀριθμοῦ ἐστι τό τε πᾶν προσαγορεύομεν καὶ τὰ ἅπαντα;

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ὡδε δὴ περὶ αὐτῶν λέγωμεν. ὁ τοῦ πλέθρου ἀριθμὸς καὶ τὸ πλῆθρον ταυτόν· ἡ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ ὁ τοῦ σταδίου δὴ ὡσαύτως.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 204, section d, line 9

{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ ὁ τοῦ στρατοπέδου γε καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁμοίως; ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς

τὸ ὄν πᾶν ἕκαστον αὐτῶν ἐστίν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ὁ δὲ ἕκαστων ἀριθμὸς μῶν ἄλλο τι ἢ μέρη ἐστίν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΣΩ.} Ὅσα ἄρα ἔχει μέρη, ἐκ μερῶν ἂν εἴη;

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Τὰ δέ γε πάντα μέρη τὸ πᾶν εἶναι ὡμολόγηται,
εἴπερ καὶ ὁ πᾶς ἀριθμὸς τὸ πᾶν ἔσται.

Stephanus page 204, section e, line 7

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Τὸ ὅλον ἄρ' οὐκ ἔστιν ἐκ μερῶν. πᾶν γὰρ ἂν εἴη
τὰ πάντα ὄν μέρη.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔοικεν.

{ΣΩ.} Μέρους δ' ἔσθ' ὅτου ἄλλου ἐστίν ὅπερ ἐστίν ἢ τοῦ
ὅλου;

{ΘΕΑΙ.} Τοῦ παντός γε.

{ΣΩ.} Ἀνδρικῶς γε, ὦ Θεαίτητε, μάχη. τὸ πᾶν δὲ οὐχ
ὅταν μηδὲν ἀπῇ, αὐτὸ τοῦτο πᾶν ἐστίν;

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

Stephanus page 205, section a, line 4

{ΣΩ.} Ὅλον δὲ οὐ ταῦτόν τοῦτο ἔσται, οὐδ' ἂν μηδαμῇ
μηδὲν ἀποστατῇ; οὐδ' ἂν ἀποστατῇ, οὔτε ὅλον οὔτε πᾶν,
ἅμα γενόμενον ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό;

{ΘΕΑΙ.} Δοκεῖ μοι νῦν οὐδὲν διαφέρειν πᾶν τε καὶ ὅλον.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐλέγομεν ὅτι οὐδ' ἂν μέρη ἦ, τὸ ὅλον τε καὶ
πᾶν τὰ πάντα μέρη ἔσται;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Πάλιν δὴ, ὅπερ ἄρτι ἐπεχείρουν, οὐκ, εἴπερ ἢ
συλλαβὴ μὴ τὰ στοιχεῖα ἐστίν, ἀνάγκη αὐτὴν μὴ ὡς μέρη
ἔχειν ἑαυτῆς τὰ στοιχεῖα, ἢ ταῦτόν οὔσαν αὐτοῖς ὁμοίως

Stephanus page 205, section b, line 3

ἐκεῖνοις γνωστὴν εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦτο ἵνα μὴ γένηται, ἕτερον αὐτῶν αὐτὴν
ἐθέμεθα;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δ'; εἰ μὴ τὰ στοιχεῖα συλλαβῆς μέρη ἐστίν,
ἔχεις ἄλλ' ἅττα εἰπεῖν ἃ μέρη μὲν ἐστὶ συλλαβῆς, οὐ
μέντοι στοιχεῖα γ' ἐκείνης;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς. εἰ γάρ, ὦ Σώκρατες, μόρι' ἅττ' αὐτῆς

Stephanus page 205, section b, line 12

συγχωροίην, γελοῖόν που τὰ στοιχεῖα ἀφέντα ἐπ' ἄλλα
ἵέναι.

{ΣΩ.} Παντάπασι δὴ, ὦ Θεαίτητε, κατὰ τὸν νῦν λόγον
μία τις ἰδέα ἀμέριστος συλλαβὴ ἂν εἴη.

{ΘΕΑΙ.} Ἐοικεν.

{ΣΩ.} Μέννησαι οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ὀλίγον ἐν τῷ πρόσθεν
ἀπεδεχόμεθα ἡγούμενοι εὖ λέγεσθαι ὅτι τῶν πρώτων οὐκ
εἶη λόγος ἐξ ὧν τᾶλλα σύγκειται, διότι αὐτὸ καθ' αὐτὸ
ἕκαστον εἶη ἀσύνθετον, καὶ οὐδὲ τὸ “εἶναι” περὶ αὐτοῦ
ὀρθῶς ἔχοι προσφέροντα εἰπεῖν, οὐδὲ “τοῦτο,” ὡς ἕτερα

Stephanus page 205, section c, line 9

καὶ ἀλλότρια λεγόμενα, καὶ αὕτη δὴ ἡ αἰτία ἄλογόν τε καὶ
ἄγνωστον αὐτὸ ποιοῖ;

{ΘΕΑΙ.} Μέννημαι.

{ΣΩ.} Ἡ οὖν ἄλλη τις ἡ αὕτη ἡ αἰτία τοῦ μονοειδές τε
καὶ ἀμέριστον αὐτὸ εἶναι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ ἄλλην.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν δὴ φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰς ταὐτὸν ἐμπέπτωκεν ἡ συλλαβὴ εἶδος
ἐκεῖνω, εἴπερ μέρη τε μὴ ἔχει καὶ μία ἐστὶν ἰδέα;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Εἰ μὲν ἄρα πολλὰ στοιχεῖα ἡ συλλαβὴ ἐστὶν καὶ

Stephanus page 205, section d, line 8

ὅλον τι, μέρη δ' αὐτῆς ταῦτα, ὁμοίως αἶ τε συλλαβαὶ γνω-
σταὶ καὶ ῥηταὶ καὶ τὰ στοιχεῖα, ἐπείπερ τὰ πάντα μέρη τῷ
ὅλῳ ταὐτὸν ἐφάνη.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε ἔν τε καὶ ἀμερές, ὁμοίως μὲν συλλαβή,
ὡσαύτως δὲ στοιχεῖον ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον· ἡ γὰρ
αὕτη αἰτία ποιήσῃ αὐτὰ τοιαῦτα.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔχω ἄλλως εἰπεῖν.

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν ἄρα μὴ ἀποδεχόμεθα, ὅς ἂν λέγῃ συλλα-
βὴν μὲν γνωστὸν καὶ ῥητόν, στοιχεῖον δὲ τὸ ὑναντίον.

Stephanus page 205, section e, line 8

{ΘΕΑΙ.} Μὴ γάρ, εἴπερ τῷ λόγῳ πειθόμεθα.

{ΣΩ.} Τί δ' αὖ; τὸ ὑναντίον λέγοντος ἄρ' οὐ μᾶλλον ἂν
ἀποδέξαιο ἐξ ὧν αὐτὸς σύννοισθα σαυτῷ ἐν τῇ τῶν γραμμάτων
μαθήσῃ;

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὡς οὐδὲν ἄλλο μανθάνων διετέλεσας ἢ τὰ στοιχεῖα
ἐν τε τῇ ὄψει διαγιγνώσκῃ πειρώμενος καὶ ἐν τῇ ἀκοῇ αὐτὸ
καθ' αὐτὸ ἕκαστον, ἵνα μὴ ἡ θέσις σε ταραττοὶ λεγομένων
τε καὶ γραφομένων.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Ἐν δὲ κιθαριστοῦ τελέως μεμαθηκέναι μῶν ἄλλο τι ἦν ἢ τὸ τῷ φθόγγῳ ἐκάστῳ δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ποίας χορδῆς εἴη· ἃ δὴ στοιχεῖα πᾶς ἂν ὁμολογήσειε μουσικῆς λέγεσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδὲν ἄλλο.

{ΣΩ.} Ὦν μὲν ἄρ' αὐτοὶ ἔμπειροὶ ἐσμεν στοιχείων καὶ συλλαβῶν, εἰ δεῖ ἀπὸ τούτων τεκμαίρεσθαι καὶ εἰς τὰ ἄλλα, πολὺ τὸ τῶν στοιχείων γένος ἐναργεστέραν τε τὴν γνῶσιν ἔχειν φήσομεν καὶ κυριωτέραν τῆς συλλαβῆς πρὸς τὸ λαβεῖν τελέως ἕκαστον μάθημα, καὶ ἐάν τις φῇ συλλαβὴν μὲν γνω-

στόν, ἄγνωστον δὲ πεφυκέναι στοιχεῖον, ἐκόντα ἢ ἄκοντα παίζειν ἡγησόμεθ' αὐτόν.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὔν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ δὴ τούτου μὲν ἔτι κἂν ἄλλαι φανεῖεν ἀποδείξεις, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ· τὸ δὲ προκείμενον μὴ ἐπιλαθώμεθα δι' αὐτὰ ἰδεῖν, ὅτι δὴ ποτε καὶ λέγεται τὸ μετὰ δόξης ἀληθοῦς λόγον προσγενόμενον τὴν τελεωτάτην ἐπιστήμην γεγονέναι.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν χρή ὁρᾶν.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, τί ποτε βούλεται τὸν λόγον ἡμῖν σημαί-

νειν; τριῶν γὰρ ἓν τί μοι δοκεῖ λέγειν.

{ΘΕΑΙ.} Τίνων δὴ;

{ΣΩ.} Τὸ μὲν πρῶτον εἴη ἂν τὸ τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἐμφανῇ ποιεῖν διὰ φωνῆς μετὰ ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ὥσπερ εἰς κάτοπτρον ἢ ὕδωρ τὴν δόξαν ἐκτυπούμενον εἰς τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοήν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι τὸ τοιοῦτον λόγος εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Ἐμοιγε. τὸν γοῦν αὐτὸ δρῶντα λέγειν φαμέν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν αὖ τοῦτό γε πᾶς ποιεῖν δυνατὸς θᾶπτον ἢ σχολαίτερον, τὸ ἐνδείξασθαι τί δοκεῖ περὶ ἐκάστου αὐτῷ,

ὁ μὴ ἐνεὸς ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς· καὶ οὕτως ὅσοι τι ὀρθὸν δοξάζουσι, πάντες αὐτὸ μετὰ λόγου φανοῦνται ἔχοντες, καὶ οὐδαμοῦ ἔτι ὀρθὴ δόξα χωρὶς ἐπιστήμης γενήσεται.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν ῥαδίως καταγιγνώσκωμεν τὸ μηδὲν εἰρηκέναι τὸν ἀποφηνάμενον ἐπιστήμην ὃ νῦν σκοποῦμεν. ἴσως γὰρ ὁ λέγων οὐ τοῦτο ἔλεγεν, ἀλλὰ τὸ ἐρωτηθέντα τί ἕκαστον δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόκρισιν διὰ τῶν στοιχείων

ἀποδοῦναι τῷ ἐρομένῳ.

{ΘΕΑΙ.} Οἷον τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 207, section a, line 3

{ΣΩ.} Οἷον καὶ Ἡσίοδος περὶ ἀμάξης λέγει τὸ “ἐκατὸν δέ τε δούραθ' ἀμάξης.” ἃ ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν, οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ· ἀλλ' ἀγαπῶμεν ἂν ἐρωτηθέντες ὅτι ἐστὶν ἅμαξα, εἰ ἔχοιμεν εἰπεῖν τροχοί, ἄξων, ὑπερτερία, ἄντυγες, ζυγόν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ὁ δέ γε ἴσως οἶοιτ' ἂν ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν τὸ σὸν ὄνομα ἐρωτηθέντας καὶ ἀποκρινομένους κατὰ συλλαβήν, γελοίους εἶναι, ὀρθῶς μὲν δοξάζοντας καὶ λέγοντας ἃ λέγομεν, οἰομένους δὲ γραμματικούς εἶναι καὶ ἔχειν τε καὶ

Stephanus page 207, section b, line 3

λέγειν γραμματικῶς τὸν τοῦ Θεαιτήτου ὀνόματος λόγον· τὸ δ' οὐκ εἶναι ἐπιστημόνως οὐδὲν λέγειν, πρὶν ἂν διὰ τῶν στοιχείων μετὰ τῆς ἀληθοῦς δόξης ἕκαστον περαίνει τις, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς πρόσθε που ἐρρήθη.

{ΘΕΑΙ.} Ἐρρήθη γάρ.

{ΣΩ.} Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ἀμάξης ἡμᾶς μὲν ὀρθὴν ἔχειν δόξαν, τὸν δὲ διὰ τῶν ἐκατὸν ἐκείνων δυνάμενον διελθεῖν αὐτῆς τὴν οὐσίαν, προσλαβόντα τοῦτο, λόγον τε προσειληφέναι τῇ ἀληθεῖ δόξῃ καὶ ἀντὶ δοξαστικοῦ τεχνικόν τε καὶ ἐπιστήμονα περὶ ἀμάξης οὐσίας γεγενῆσθαι, διὰ στοιχείων τὸ

Stephanus page 207, section c, line 4

ὅλον περάναντα.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν εὖ δοκεῖ σοι, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Εἰ σοί, ὦ ἐταῖρε, δοκεῖ, καὶ ἀποδέχη τὴν διὰ στοιχείου διέξοδον περὶ ἐκάστου λόγον εἶναι, τὴν δὲ κατὰ συλλαβὰς ἢ καὶ κατὰ μεῖζον ἔτι ἀλογίαν, τοῦτό μοι λέγε, ἴν' αὐτὸ ἐπισκοπῶμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ πάνυ ἀποδέχομαι.

{ΣΩ.} Πότερον ἡγούμενος ἐπιστήμονα εἶναι ὄντινόν· ὅτου οὖν, ὅταν τὸ αὐτὸ τότε μὲν τοῦ αὐτοῦ δοκῇ αὐτῷ εἶναι, τότε δὲ ἑτέρου, ἢ καὶ ὅταν τοῦ αὐτοῦ τότε μὲν ἕτερον, τότε

Stephanus page 207, section d, line 6

δὲ ἕτερον δοξάζει;

{ΘΕΑΙ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Εἴτα ἀμνημονεῖς ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει κατ' ἀρχὰς σαυτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους δρῶντας αὐτά;

{ΘΕΑΙ.} Ἄρα λέγεις τῆς αὐτῆς συλλαβῆς τότε μὲν ἕτερον, τότε δὲ ἕτερον ἡγούμενους γράμμα, καὶ τὸ αὐτὸ τότε

μὲν εἰς τὴν προσήκουσαν, τοτὲ δὲ εἰς ἄλλην τιθέντας
συλλαβὴν;

{ΣΩ.} Ταῦτα λέγω.

{ΘΕΑΙ.} Μὰ Δί' οὐ τοίνυν ἀμνημονῶ, οὐδέ γέ πω

Stephanus page 207, section e, line 6

ἡγοῦμαι ἐπίστασθαι τοὺς οὕτως ἔχοντας.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ὅταν ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ “Θεαίτητον”

γράφων τις θῆτα καὶ εἷ οἶηταί τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ,
καὶ αὖ “Θεόδωρον” ἐπιχειρῶν γράφειν ταῦ καὶ εἷ οἶηταί
τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ, ἄρ' ἐπίστασθαι φήσομεν αὐτὸν
τὴν πρώτην τῶν ὑμετέρων ὀνομάτων συλλαβὴν;

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἄρτι ὠμολογήσαμεν τὸν οὕτως ἔχοντα
μήπω εἰδέναι.

{ΣΩ.} Κωλύει οὖν τι καὶ περὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν καὶ
τρίτην καὶ τετάρτην οὕτως ἔχειν τὸν αὐτόν;

Stephanus page 208, section a, line 8

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν γε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν τότε τὴν διὰ στοιχείου διέξοδον ἔχων
γράψει “Θεαίτητον” μετὰ ὀρθῆς δόξης, ὅταν ἐξῆς γράφῃ;

{ΘΕΑΙ.} Δῆλον δῆ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἔτι ἀνεπιστήμων ὦν, ὀρθὰ δὲ δοξάζων, ὥς
φαμεν;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Λόγον γε ἔχων μετὰ ὀρθῆς δόξης. τὴν γὰρ διὰ
τοῦ στοιχείου ὁδὸν ἔχων ἔγραφεν, ἣν δὲ λόγον ὠμολογή-
σαμεν.

Stephanus page 208, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Ἔστιν ἄρα, ὦ ἐταῖρε, μετὰ λόγου ὀρθὴ δόξα, ἣν
οὐπω δεῖ ἐπιστήμην καλεῖν.

{ΘΕΑΙ.} Κινδυνεύει.

{ΣΩ.} Ὅναρ δῆ, ὥς ἔοικεν, ἐπλουτήσαμεν οἰηθέντες ἔχειν
τὸν ἀληθέστατον ἐπιστήμης λόγον. ἢ μήπω κατηγορῶμεν;
ἴσως γὰρ οὐ τοῦτό τις αὐτὸν ὀρίεῖται, ἀλλὰ τὸ λοιπὸν
εἶδος τῶν τριῶν, ὧν ἓν γέ τι ἔφαμεν λόγον θήσεσθαι τὸν
ἐπιστήμην ὀριζόμενον δόξαν εἶναι ὀρθὴν μετὰ λόγου.

Stephanus page 208, section c, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως ὑπέμνησας· ἔτι γὰρ ἐν λοιπόν. τὸ μὲν
γὰρ ἦν διανοίας ἐν φωνῇ ὥσπερ εἰδῶλον, τὸ δ' ἄρτι λεχθὲν
διὰ στοιχείου ὁδὸς ἐπὶ τὸ ὅλον· τὸ δὲ δὴ τρίτον τί λέγεις;

{ΣΩ.} Ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ εἴποιεν, τὸ ἔχειν τι σημεῖον

εἰπεῖν ᾧ τῶν ἀπάντων διαφέρει τὸ ἐρωτηθέν.

{ΘΕΑΙ.} Οἷον τίνα τίνος ἔχεις μοι λόγον εἰπεῖν;

{ΣΩ.} Οἷον, εἰ βούλει, ἡλίου πέρι ἰκανὸν οἶμαί σοι εἶναι ἀποδέξασθαι, ὅτι τὸ λαμπρότατόν ἐστι τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἰόντων περὶ γῆν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 208, section d, line 5

{ΣΩ.} Λαβὲ δὴ οὗ χάριν εἴρηται. ἔστι δὲ ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ὡς ἄρα τὴν διαφορὰν ἐκάστου ἂν λαμβάνης ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει, λόγον, ὡς φασί τινες, λήψη· ἕως δ' ἂν κοινοῦ τινος ἐφάπτη, ἐκείνων πέρι σοι ἔσται ὁ λόγος ὧν ἂν ἡ κοινότης ᾗ.

{ΘΕΑΙ.} Μανθάνω· καί μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν λόγον τὸ τοιοῦτον καλεῖν.

{ΣΩ.} Ὅς δ' ἂν μετ' ὀρθῆς δόξης περὶ ὅτουοῦν τῶν ὄντων τὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων προσλάβῃ, αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγωνῶς ἔσται οὗ πρότερον ἢν δοξαστής.

Stephanus page 208, section e, line 6

{ΘΕΑΙ.} Φαμέν γε μὴν οὕτω.

{ΣΩ.} Νῦν δῆτα, ὦ Θεαίτητε, παντάπασιν ἔγωγε, ἐπειδὴ ἐγγυὺς ὥσπερ σκιαγραφήματος γέγονα τοῦ λεγομένου, συνίημι οὐδὲ σμικρόν· ἕως δὲ ἀφειστήκη πόρρωθεν, ἐφαίνετό τί μοι λέγεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς τί τοῦτο;

{ΣΩ.} Φράσω, ἐὰν οἴός τε γένωμαι. ὀρθὴν ἔγωγε ἔχων δόξαν περὶ σοῦ, ἐὰν μὲν προσλάβω τὸν σὸν λόγον, γινώσκω δὴ σε, εἰ δὲ μὴ, δοξάζω μόνον.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 209, section a, line 5

{ΣΩ.} Λόγος δέ γε ἦν ἡ τῆς σῆς διαφορότητος ἐρμηνεία.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἦνίκ' οὖν ἐδόξαζον μόνον, ἄλλο τι ᾧ τῶν ἄλλων διαφέρεις, τούτων οὐδενὸς ἡπτόμην τῇ διανοίᾳ;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔοικε.

{ΣΩ.} Τῶν κοινῶν τι ἄρα διανοοῦμην, ὧν οὐδὲν σὺ μᾶλλον ἢ τις ἄλλος ἔχει.

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ πρὸς Διός· πῶς ποτε ἐν τῷ τοιούτῳ σὲ μᾶλλον ἐδόξαζον ἢ ἄλλον ὄντινοῦν; θεὸς γάρ με διανοοῦμενον

Stephanus page 209, section b, line 4

ὡς ἔστιν οὗτος Θεαίτητος, ὃς ἂν ἦ τε ἄνθρωπος καὶ ἔχη ῥίνα καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα καὶ οὕτω δὴ ἐν ἑκάστῳ τῶν

μελῶν. αὕτη οὖν ἡ διάνοια ἔσθ' ὅτι μᾶλλον ποιήσει με
Θεαίτητον ἢ Θεόδωρον διανοεῖσθαι, ἢ τῶν λεγομένων
Μυσῶν τὸν ἔσχατον;

{ΘΕΑΙ.} Τί γάρ;

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐὰν δὴ μὴ μόνον τὸν ἔχοντα ῥίνα καὶ ὀφθαλ-
μοὺς διανοηθῶ, ἀλλὰ καὶ τὸν σιμόν τε καὶ ἐξόφθαλμον, μὴ
τι σὲ αὖ μᾶλλον δοξάσω ἢ ἑμαυτὸν ἢ ὅσοι τοιοῦτοι;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

Stephanus page 209, section c, line 4

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐ πρότερόν γε, οἶμαι, Θεαίτητος ἐν ἐμοὶ
δοξασθήσεται, πρὶν ἂν ἡ σιμότης αὕτη τῶν ἄλλων σιμοτή-
των ὧν ἐγὼ ἐώρακα διάφορόν τι μνημεῖον παρ' ἐμοὶ ἐνσημη-
ναμένη κατάθῃται - καὶ τᾶλλα οὕτω ἐξ ὧν εἰ σύ - ἢ με, καὶ
ἐὰν αὖριον ἀπαντήσω, ἀναμνήσει καὶ ποιήσει ὀρθὰ δοξάζειν
περὶ σοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Περὶ τὴν διαφορότητα ἄρα καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα ἂν εἴη
ἐκάστου πέρι.

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται γέ.

Stephanus page 209, section d, line 4

{ΣΩ.} Τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ τί ἂν ἔτι
εἴη; εἰ μὲν γὰρ προσδοξάσαι λέγει ἢ διαφέρει τι τῶν
ἄλλων, πάνυ γελοία γίνεται ἡ ἐπίταξις.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ὡν ὀρθὴν δόξαν ἔχομεν ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει,
τούτων προσλαβεῖν κελεύει ἡμᾶς ὀρθὴν δόξαν ἢ τῶν ἄλλων
διαφέρει. καὶ οὕτως ἡ μὲν σκυτάλης ἢ ὑπέρου ἢ ὅτου δὴ
λέγεται περιτροπὴ πρὸς ταύτην τὴν ἐπίταξιν οὐδὲν ἂν λέγοι,
τυφλοῦ δὲ παρακέλευσις ἂν καλοῖτο δικαιότερον· τὸ γάρ,
ἃ ἔχομεν, ταῦτα προσλαβεῖν κελεύειν, ἵνα μάθωμεν ἃ

Stephanus page 209, section e, line 4

δοξάζομεν, πάνυ γενναίως ἔοικεν ἐσκοτωμένῳ.

{ΘΕΑΙ.} Εἰπέ δὴ τί νυνδὴ ὥς ἐρῶν ἐπύθου;

{ΣΩ.} Εἰ τὸ λόγον, ὦ παῖ, προσλαβεῖν γνῶναι κελεύει,
ἀλλὰ μὴ δοξάσαι τὴν διαφορότητα, ἡδὺ χρημ' ἂν εἴη τοῦ
καλλίστου τῶν περὶ ἐπιστήμης λόγου. τὸ γὰρ γνῶναι
ἐπιστήμην που λαβεῖν ἐστίν· ἢ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐρωτηθεῖς, ὥς ἔοικε, τί ἐστὶν ἐπιστήμη,
ἀποκρίνεται ὅτι δόξα ὀρθὴ μετὰ ἐπιστήμης διαφορότητος.
λόγου γὰρ πρόσληψις τοῦτ' ἂν εἴη κατ' ἐκεῖνον.

Stephanus page 210, section a, line 6

{ΘΕΑΙ.} Ὅμοιον.

{ΣΩ.} Καὶ παντάπασί γε εὐήθεις, ζητούντων ἡμῶν ἐπιστήμην, δόξαν φάναι ὀρθὴν εἶναι μετ' ἐπιστήμης εἴτε διαφοροτήτος εἴτε ὁτουοῦν. οὐτε ἄρα αἰσθησις, ᾧ Θεαίτητε, οὐτε δόξα ἀληθῆς οὐτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος προσγιγνόμενος ἐπιστήμη ἂν εἴη.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ὅμοιον.

{ΣΩ.} Ἡ οὖν ἔτι κυοῦμέν τι καὶ ὠδίνομεν, ᾧ φίλε, περὶ ἐπιστήμης, ἣ πάντα ἐκτετόκαμεν;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε πλείω ἢ ὅσα εἶχον ἐν

Stephanus page 210, section b, line 7

ἐμαντῶ διὰ σὲ εἶρηκα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ταῦτα μὲν πάντα ἡ μαιευτικὴ ἡμῖν τέχνη ἀνεμαϊά φησι γεγενῆσθαι καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἐὰν τοίνυν ἄλλων μετὰ ταῦτα ἐγκύμων ἐπιχειρῆς γίνεσθαι, ᾧ Θεαίτητε, ἐάντε γίγνη, βελτιόνων ἔση πλήρης διὰ τὴν νῦν ἐξέτασιν, ἐάντε κενὸς ᾗς, ἥττον ἔση βαρὺς τοῖς συνοῦσι καὶ ἡμερώτερος σωφρόνως οὐκ οἰόμενος εἰδέναι ἅ μὴ οἶσθα. τοσοῦτον γὰρ μόνον ἡ ἐμὴ τέχνη δύναται, πλεον δὲ οὐδέν, οὐδέ τι οἶδα ὧν οἱ ἄλλοι, ὅσοι μεγάλοι καὶ θαυ-

Stephanus page 210, section c, line 6

μάσιοι ἄνδρες εἰσὶ τε καὶ γεγόνασιν· τὴν δὲ μαιεῖαν ταύτην ἐγὼ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐκ θεοῦ ἐλάχομεν, ἡ μὲν τῶν γυναικῶν, ἐγὼ δὲ τῶν νέων τε καὶ γενναίων καὶ ὅσοι καλοί. νῦν μὲν οὖν ἀπαντητέον μοι εἰς τὴν τοῦ βασιλέως στοὰν ἐπὶ τὴν Μελήτου γραφὴν ἣν με γέγραπται· ἔωθεν δέ, ᾧ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν.

Sophista

{ΘΕΟ.} Κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν, ᾧ Σώκρατες, ἤκομεν αὐτοὶ τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν, τὸ μὲν γένος ἐξ Ἑλλάδας, ἐταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα [ἐταίρων], μάλα δὲ ἄνδρα φιλόσοφον.

Stephanus page 216, section a, line 5

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, ᾧ Θεόδωρε, οὐ ξένον ἀλλὰ τινα θεὸν ἄγων κατὰ τὸν Ὀμήρου λόγον λέληθας; ὅς φησιν ἄλλους τε θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὅποσοι μετέχουσιν αἰδοῦς δικαίας, καὶ δὴ καὶ τὸν ξένιον οὐχ ἥκιστα θεὸν συνοπαδὸν γιγνόμενον ὕβρεις τε καὶ εὐνομίας τῶν ἀνθρώπων καθορᾶν. τάχ' οὖν ἂν καὶ σοί τις οὗτος τῶν κρειττόνων συνέποιτο, φαύλους ἡμᾶς ὄντας ἐν τοῖς λόγοις ἐποψόμενός τε καὶ ἐλέγξων, θεὸς

ὥν τις ἐλεγκτικός.

{ΘΕΟ.} Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος, ὦ Σώκρατες, τοῦ ξένου, ἀλλὰ μετριώτερος τῶν περὶ τὰς ἔριδας ἐσπουδακότων. καί

Stephanus page 216, section b, line 9

μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μὲν πάντας γὰρ ἐγὼ τοὺς φιλοσόφους τοιούτους προσαγορεύω.

{ΣΩ.} Καὶ καλῶς γε, ὦ φίλε. τοῦτο μέντοι κινδυνεύει τὸ γένος οὐ πολὺ τι ῥᾶον ὥς ἔπος εἰπεῖν εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τοῦ θεοῦ· πάνυ γὰρ ἄνδρες οὗτοι παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄγνοιαν “<ἐπιστρωφῶσι πόληας>,” οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ’ ὄντως φιλόσοφοι, καθορῶντες ὑπόθεσιν τὸν τῶν κάτω βίον, καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς [τίμιοι], τοῖς δ’ ἄξιοι τοῦ παντός· καὶ τότε μὲν πολιτικοὶ φαντάζονται, τότε δὲ σοφισταί, τότε δ’ ἔστιν οἷς δόξαν

Stephanus page 216, section d, line 2

παράσχοιנט’ ἂν ὥς παντάπασιν ἔχοντες μανικῶς. τοῦ μέντοι ξένου ἡμῖν ἡδέως ἂν πυνθανοίμην, εἰ φίλον αὐτῷ, τί ταῦθ’ οἱ περὶ τὸν ἐκεῖ τόπον ἡγοῦντο καὶ ὠνόμαζον.

{ΘΕΟ.} Τὰ ποῖα δὴ;

{ΣΩ.} Σοφιστήν, πολιτικόν, φιλόσοφον.

{ΘΕΟ.} Τί δὲ μάλιστα καὶ τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεὶς ἐρέσθαι διανοήθης;

{ΣΩ.} Τόδε· πότερον ἐν πάντα ταῦτα ἐνόμιζον ἢ δύο, ἢ καθάπερ τὰ ὀνόματα τρία, τρία καὶ τὰ γένη διαιρούμενοι

Stephanus page 217, section a, line 8

καθ’ ἐν ὄνομα [γένος] ἐκάστω προσῆπτον;

{ΘΕΟ.} Ἀλλ’ οὐδεὶς, ὥς ἐγῶμαι, φθόνος αὐτῷ διελθεῖν αὐτά· ἢ πῶς, ὦ ξέने, λέγωμεν;

{ΞΕ.} Οὕτως, ὦ Θεόδωρε. φθόνος μὲν γὰρ οὐδεὶς οὐδὲ χαλεπὸν εἰπεῖν ὅτι γε τρί’ ἡγοῦντο· καθ’ ἕκαστον μὲν διορίσασθαι σαφῶς τί ποτ’ ἔστιν, οὐ σμικρὸν οὐδὲ ῥάδιον ἔργον.

{ΘΕΟ.} Καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην γε, ὦ Σώκρατες, λόγων ἐπελάβου παραπλησίων ὧν καὶ πρὶν ἡμᾶς δεῦρ’ ἐλθεῖν διερωτῶντες αὐτὸν ἐτυγχάνομεν, ὁ δὲ ταῦτά ἅπερ πρὸς σὲ νῦν καὶ τότε ἐσκήπτετο πρὸς ἡμᾶς· ἐπεὶ διακηκοέναι γέ

Stephanus page 217, section b, line 8

φησιν ἱκανῶς καὶ οὐκ ἀμνημονεῖν.

{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν, ὦ ξέने, ἡμῶν τὴν γε πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρνηθεὶς γένη, τοσόνδε δ’ ἡμῖν φράζε. πότερον εἰώθας ἡδὶον αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ μακρῷ λόγῳ διεξιέναι λέγων τοῦτο ὃ ἂν ἐνδείξασθαι τῷ βουλευθῆς, ἢ δι’ ἐρωτήσεων, οἷόν ποτε καὶ Παρμενίδῃ χρωμένῳ καὶ διεξιόντι λόγους παγκάλους

παρεγενόμενῃ ἐγὼ νέος ὢν, ἐκείνου μάλα δὴ τότε ὄντος
πρεσβύτου;

{ΞΕ.} Τῷ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἀλύπως τε καὶ εὐηνίως προς-
διαλεγόμενῳ ῥᾶον οὕτω, τὸ πρὸς ἄλλον· εἰ δὲ μή, τὸ καθ'

Stephanus page 217, section d, line 3

αὐτόν.

{ΣΩ.} Ἐξέστι τοίνυν τῶν παρόντων ὃν ἂν βουλευθῆς ἐκ-
λέξασθαι, πάντες γὰρ ὑπακούονται σοὶ πράως· συμβούλῳ
μὴν ἐμοὶ χρώμενος τῶν νέων τινὰ αἰρήσῃ, Θεαίτητον τόνδε,
ἢ καὶ τῶν ἄλλων εἴ τις σοὶ κατὰ νοῦν.

{ΞΕ.} ὦ Σώκρατες, αἰδώς τις μ' ἔχει τὸ νῦν πρῶτον συγ-
γενόμενον ὑμῖν μὴ κατὰ σμικρὸν ἔπος πρὸς ἔπος ποιεῖσθαι
τὴν συνουσίαν, ἀλλ' ἐκτείναντα ἀπομηκύνειν λόγον συχνὸν
κατ' ἐμαυτόν, εἴτε καὶ πρὸς ἕτερον, οἷον ἐπίδειξιν ποιού-
μενον· τῷ γὰρ ὄντι τὸ νῦν ῥηθὲν οὐχ ὅσον ὧδε ἐρωτηθὲν

Stephanus page 217, section e, line 4

ἐλπίσειεν ἂν αὐτὸ εἶναί τις, ἀλλὰ τυγχάνει λόγου παμμήκους
ὄν. τὸ δὲ αὖ σοὶ μὴ χαρίζεσθαι καὶ τοῖσδε, ἄλλως τε καὶ
σοῦ λέξαντος ὡς εἶπες, ἄξενόν τι καταφαίνεται μοι καὶ
ἄγριον. ἐπεὶ Θεαίτητόν γε τὸν προσδιαλεγόμενον εἶναι
δέχομαι παντάπασιν ἐξ ὧν αὐτός τε πρότερον διείλεγμαί καὶ
σὺ τὰ νῦν μοι διακελεύῃ.

{ΘΕΑΙ.} Δρᾷ τοίνυν, ὦ ξέने, οὕτω καὶ καθάπερ εἶπε
Σωκράτης πᾶσιν κεχαρισμένος ἔση.

{ΞΕ.} Κινδυνεύει πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν ἔτι λεκτέον εἶναι,
Θεαίτητε· πρὸς δὲ σὲ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, γίγνοιτο

Stephanus page 218, section a, line 8

ἂν ὁ λόγος. ἂν δ' ἄρα τι τῷ μήκει πονῶν ἄχθῃ, μὴ ἐμὲ
αἰτιασθαι τούτων, ἀλλὰ τούσδε τοὺς σοὺς ἐταίρους.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' οἶμαι μὲν δὴ νῦν οὕτως οὐκ ἀπερεῖν· ἂν δ'
ἄρα τι τοιοῦτον γίγνηται, καὶ τόνδε παραληψόμεθα Σωκράτη,
τὸν Σωκράτους μὲν ὁμώνυμον, ἐμὸν δὲ ἡλικιώτην καὶ συγ-
γυμναστήν, ᾧ συνδιαπονεῖν μετ' ἐμοῦ τὰ πολλὰ οὐκ ἄηθες.

{ΞΕ.} Εὖ λέγεις, καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ βουλευέσῃ προϊόντος
τοῦ λόγου· κοινῇ δὲ μετ' ἐμοῦ σοὶ συσκεπτέον ἀρχομένῳ
πρῶτον, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, νῦν ἀπὸ τοῦ σοφιστοῦ, ζητοῦντι
καὶ ἐμφανίζοντι λόγῳ τί ποτ' ἔστι. νῦν γὰρ δὴ σύ τε κἀγὼ

Stephanus page 218, section c, line 2

τούτου περὶ τοῦνομα μόνον ἔχομεν κοινῇ, τὸ δὲ ἔργον ἐφ'
ᾧ καλοῦμεν ἑκάτερος τάχ' ἂν ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἔχοιμεν·
δεῖ δὲ ἀεὶ παντὸς περὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μᾶλλον διὰ λόγων ἢ
τοῦνομα μόνον συνωμολογῆσθαι χωρὶς λόγου. τὸ δὲ φύλον

ὁ νῦν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν οὐ πάντων ῥᾶστον συλλαβεῖν τί ποτ' ἔστιν, ὁ σοφιστής· ὅσα δ' αὖ τῶν μεγάλων δεῖ διαπονεῖσθαι καλῶς, περὶ τῶν τοιούτων δέδοκται πᾶσιν καὶ πάλαι τὸ πρότερον ἐν σμικροῖς καὶ ῥάοσιν αὐτὰ δεῖν μελετᾶν, πρὶν ἐν αὐτοῖς τοῖς μεγίστοις. νῦν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἔγωγε καὶ νῶν οὕτω συμβουλεύω, χαλεπὸν καὶ δυσθήρευτον ἡγησαμένοις

Stephanus page 218, section d, line 4

εἶναι τὸ τοῦ σοφιστοῦ γένος πρότερον ἐν ἄλλῳ ῥᾶονι τὴν μέθοδον αὐτοῦ προμελετᾶν, εἰ μὴ σύ ποθεν εὐπετεστέραν ἔχεις εἰπεῖν ἄλλην ὁδόν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' οὐκ ἔχω.

{ΞΕ.} Βούλει δῆτα περὶ τίνος τῶν φαύλων μετιόντες πειραθῶμεν παράδειγμα αὐτὸ θέσθαι τοῦ μείζονος;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τί δῆτα προταξαίμεθ' ἂν εὐγνωστον μὲν καὶ σμικρόν, λόγον δὲ μηδενὸς ἐλάττονα ἔχον τῶν μειζόνων; οἷον ἀσπαλιευτής· ἄρ' οὐ πᾶσί τε γνώριμον καὶ σπουδῆς οὐ πάνυ

Stephanus page 218, section e, line 5

τι πολλῆς τίνος ἐπάξιον;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Μέθοδον μὴν αὐτὸν ἐλπίζω καὶ λόγον οὐκ ἀνεπιτήδειον ἡμῖν ἔχειν πρὸς ὃ βουλόμεθα.

{ΘΕΑΙ.} Καλῶς ἂν ἔχοι.

{ΞΕ.} Φέρε δῆ, τῇδε ἀρχώμεθα αὐτοῦ. καί μοι λέγε· πότερον ὡς τεχνίτην αὐτὸν ἢ τινα ἄτεχνον, ἄλλην δὲ δύναμιν ἔχοντα θήσομεν;

{ΘΕΑΙ.} Ἦκιστά γε ἄτεχνον.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν τῶν γε τεχνῶν πασῶν σχεδὸν εἶδη δύο.

Stephanus page 219, section a, line 9

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Γεωργία μὲν καὶ ὅση περὶ τὸ θνητὸν πᾶν σῶμα θεραπεία, τό τε αὖ περὶ τὸ σύνθετον καὶ πλαστόν, ὃ δὴ σκεῦος ὠνομάκαμεν, ἢ τε μιμητική, σύμπαντα ταῦτα δικαιοτάτ' ἂν ἐνὶ προσαγορεύοιτ' ἂν ὀνόματι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς καὶ τίνι;

{ΞΕ.} Πᾶν ὅπερ ἂν μὴ πρότερόν τις ὄν ὕστερον εἰς οὐσίαν ἄγῃ, τὸν μὲν ἄγοντα ποιεῖν, τὸ δὲ ἀγόμενον ποιεῖσθαι πούφαμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθῶς.

Stephanus page 219, section b, line 8

{ΞΕ.} Τὰ δέ γε νυνδὴ <ᾰ> διήλθομεν ἅπαντα εἶχεν εἰς τοῦτο τὴν αὐτῶν δύναμιν.

{ΘΕΑΙ.} Εἶχε γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Ποιητικὴν τοίνυν αὐτὰ συγκεφαλαιωσάμενοι προς-
εἰπόμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἐστω.

{ΞΕ.} Τὸ δὴ μαθηματικὸν αὖ μετὰ τοῦτο εἶδος ὅλον καὶ
τὸ τῆς γνωρίσεως τό τε χρηματιστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν καὶ
θηρευτικόν, ἐπειδὴ δημιουργεῖ μὲν οὐδὲν τούτων, τὰ δὲ ὄντα
καὶ γεγονότα τὰ μὲν χειροῦται λόγοις καὶ πράξεσι, τὰ δὲ τοῖς

Stephanus page 219, section c, line 6

χειρουμένοις οὐκ ἐπιτρέπει, μάλιστ' ἂν που διὰ ταῦτα συν-
άπαντα τὰ μέρη τέχνη τις κτητικὴ λεχθεῖσα ἂν διαπρέψειεν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί· πρόποι γὰρ ἂν.

{ΞΕ.} Κτητικῆς δὴ καὶ ποιητικῆς συμπασῶν οὐσῶν τῶν
τεχνῶν ἐν ποτέρᾳ τὴν ἀσπαλιευτικὴν, ᾧ Θεαίτητε, τιθῶμεν;

{ΘΕΑΙ.} Ἐν κτητικῇ που δῆλον.

{ΞΕ.} Κτητικῆς δὲ ἄρ' οὐ δύο εἶδη; τὸ μὲν ἐκόντων πρὸς
ἐκόντας μεταβλητικὸν ὃν διὰ τε δωρεῶν καὶ μισθώσεων καὶ
ἀγοράσεων, τὸ δὲ λοιπόν, ἢ κατ' ἔργα ἢ κατὰ λόγους χειρού-
μενον σύμπαν, χειρωτικὸν ἂν εἴη;

Stephanus page 219, section d, line 8

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν εἰρημένων.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὴν χειρωτικὴν ἄρ' οὐ διχῇ τμητέον;

{ΘΕΑΙ.} Πῇ;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἀναφανδὸν ὅλον ἀγωνιστικὸν θέντας, τὸ δὲ
κρυφαῖον αὐτῆς πᾶν θηρευτικόν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὴν δέ γε μὴν θηρευτικὴν ἄλογον τὸ μὴ οὐ τέμνειν
διχῇ.

{ΘΕΑΙ.} Λέγε ὅπη.

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἀψύχου γένους διελομένους, τὸ δ' ἐμψύχου.

Stephanus page 219, section e, line 8

{ΘΕΑΙ.} Τί μὴν; εἵπερ ἔστον γε ἄμφω.

{ΞΕ.} Πῶς δὲ οὐκ ἔστον; καὶ δεῖ γε ἡμᾶς τὸ μὲν
τῶν ἀψύχων, ἀνώνυμον ὃν πλὴν κατ' ἓνια τῆς κολυμ-
βητικῆς ἅττα μέρη καὶ τοιαῦτ' ἄλλα βραχέα, χαίρειν
ἐᾶσαι, τὸ δέ, τῶν ἐμψύχων ζώων οὕσαν θήραν, προσειπεῖν
ζωοθηρικὴν.

{ΘΕΑΙ.} Ἐστω.

{ΞΕ.} Ζωοθηρικῆς δὲ ἄρ' οὐ διπλοῦν εἶδος ἂν λέγοιτο ἐν
δίκη, τὸ μὲν πεζοῦ γένους, πολλοῖς εἶδεσι καὶ ὀνόμασι
διηρημένον, πεζοθηρικόν, τὸ δ' ἕτερον νευστικοῦ ζώου πᾶν

Stephanus page 220, section a, line 10

ἐνυγροθηρικόν;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Νευστικοῦ μὴν τὸ μὲν πτηνὸν φύλον ὀρώμεν, τὸ δὲ ἔνυδρον;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Καὶ τοῦ πτηνοῦ μὴν γένους πᾶσα ἡμῖν ἡ θήρα λέγεται πού τις ὀρνιθευτική.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεται γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Τοῦ δὲ ἐνύδρου σχεδὸν τὸ σύνολον ἀλιευτική.

Stephanus page 220, section b, line 8

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τί δέ; ταύτην αὖ τὴν θήραν ἄρ' οὐκ ἂν κατὰ μέγιστα μέρη δύο διέλοιμεν;

{ΘΕΑΙ.} Κατὰ ποῖα;

{ΞΕ.} Καθ' ἃ τὸ μὲν ἔρκεσιν αὐτόθεν ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς λέγεις, καὶ πῇ διαιρούμενος ἐκάτερον;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν, ὅτι πᾶν ὅσον ἂν ἔνεκα κωλύσεως εἴργῃ τι περιέχον, ἔρκος εἰκὸς ὀνομάζειν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 220, section c, line 4

{ΞΕ.} Κύρτους δὴ καὶ δίκτυα καὶ βρόχους καὶ πόρκους καὶ τὰ τοιαῦτα μῶν ἄλλο τι πλὴν ἔρκη χρὴ προσαγορεύειν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΞΕ.} Τοῦτο μὲν ἄρα ἐρκοθηρικὸν τῆς ἄγρας τὸ μέρος φήσομεν ἢ τι τοιοῦτον.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὴν δέ τινα θήραν ἡμᾶς προσεῖπεν ἐνὶ λόγῳ νῦν χρεῶν· ἢ τί τις ἂν, ὦ Θεαίτητε, εἴποι κάλλιον;

Stephanus page 220, section d, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ἀμελῶμεν τοῦ ὀνόματος· ἀρκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο.

{ΞΕ.} Τῆς τοίνυν πληκτικῆς τὸ μὲν νυκτερινὸν οἶμαι πρὸς πυρὸς φῶς γιγνόμενον ὑπ' αὐτῶν τῶν περὶ τὴν θήραν πυρευτικὴν ῥηθῆναι συμβέβηκεν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε μεθήμερινόν, ὥς ἐχόντων ἐν ἄκροις ἀγκίστρα καὶ τῶν τριοδόντων, πᾶν ἀγκιστρευτικόν.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεται γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Τοῦ τοίνυν ἀγκιστρευτικοῦ τῆς πληκτικῆς τὸ μὲν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω γιγνόμενον διὰ τὸ τοῖς τριόδουσιν οὕτω

μάλιστα χρησθαι τριοδοντία τις οἶμαι κέκληται.

{ΘΕΑΙ.} Φασὶ γοῦν τινές.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε λοιπόν ἐστιν ἐν ἔτι μόνον ὡς εἰπεῖν εἶδος.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Τὸ τῆς ἐναντίας ταύτης πληγῆς, ἀγκίστρῳ τε γιγνόμενον καὶ τῶν ἰχθύων οὐχ ἢ τις ἂν τύχη τοῦ σώματος, ὥστε τοῖς τριοδουσιν, ἀλλὰ περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ θηρευθέντος ἐκάστοτε, καὶ κάτωθεν εἰς τοῦναντίον ἄνω ῥάβδοις καὶ καλάμοις ἀνασπώμενον· οὗ τί φήσομεν, ὦ Θεαίτητε, δεῖν τοῦνομα λέγεσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Δοκῶ μὲν, ὅπερ ἄρτι προυθέμεθα δεῖν ἐξευρεῖν, τοῦτ' αὐτὸ νῦν ἀποτετελέσθαι.

{ΞΕ.} Νῦν ἄρα τῆς ἀσπαλιευτικῆς πέρι σύ τε κἀγὼ συνωμολογήκαμεν οὐ μόνον τοῦνομα, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον περὶ αὐτὸ τοῦργον εἰλήφαμεν ἱκανῶς. συμπάσης γὰρ τέχνης τὸ μὲν ἡμῖς μέρος κτητικὸν ἦν, κτητικοῦ δὲ χειρωτικόν, χειρωτικοῦ δὲ θηρευτικόν, τοῦ δὲ θηρευτικοῦ ζωοθηρικόν, ζωοθηρικοῦ δὲ ἐνυγροθηρικόν, ἐνυγροθηρικοῦ δὲ τὸ κάτωθεν τμήμα ὅλον ἀλιευτικόν, ἀλιευτικῆς δὲ πληκτικόν, πληκτικῆς δὲ ἀγκιστρευτικόν· τούτου δὲ τὸ περὶ τὴν κάτωθεν

ἄνω πληγὴν ἀνασπώμενην, ἀπ' αὐτῆς τῆς πράξεως ἀφομοιωθὲν τοῦνομα, ἢ νῦν ἀσπαλιευτικὴ ζητηθεῖσα ἐπὶ κλινὴν γέγονεν.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν τοῦτό γε ἱκανῶς δεδήλωται.

{ΞΕ.} Φέρε δὴ, κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα καὶ τὸν σοφιστὴν ἐπιχειρῶμεν εὐρεῖν ὅτι ποτ' ἔστιν.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἐκεῖνό γ' ἦν τὸ ζήτημα πρῶτον, πότερον ἰδιώτην ἢ τινα τέχνην ἔχοντα θετέον εἶναι τὸν ἀσπαλιευτήν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ νῦν δὴ τοῦτον ἰδιώτην θήσομεν, ὦ Θεαίτητε, ἢ παντάπασι ὡς ἀληθῶς σοφιστὴν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς ἰδιώτην· μαθήσῃ γὰρ ὁ λέγεις, ὡς παντὸς δεῖ τοιοῦτος εἶναι τό γε ὄνομα τοῦτο ἔχων.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ τινα τέχνην αὐτὸν ἡμῖν ἔχοντα, ὡς ἔοικε, θετέον.

{ΘΕΑΙ.} Τίνα ποτ' οὖν δὴ ταύτην;

{ΞΕ.} Ἄρ' ὦ πρὸς θεῶν ἡγνοήκαμεν τὰνδρὸς τὸν ἄνδρα ὄντα συγγενῆ;

{ΘΕΑΙ.} Τίνα τοῦ;

Stephanus page 221, section d, line 11

{ΞΕ.} Τὸν ἀσπαλιευτὴν τοῦ σοφιστοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Πῆ;

{ΞΕ.} Θηρευτά τινε καταφαίνεσθον ἄμφω μοι.

{ΘΕΑΙ.} Τίνος θήρας ἄτερος; τὸν μὲν γὰρ ἕτερον εἵπομεν.

{ΞΕ.} Δίχα που νυνδὴ διείλομεν τὴν ἄγραν πᾶσαν, νευστικοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ τὸ μὲν διήλθομεν, ὅσον περὶ τὰ νευστικὰ τῶν ἐνύδρων· τὸ δὲ πεζὸν εἰάσαμεν ἄσχιστον, εἰπόντες ὅτι πολυειδὲς εἶη.

Stephanus page 222, section a, line 1

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Μέχρι μὲν τοίνυν ἐνταῦθα ὁ σοφιστὴς καὶ [ὁ] ἀσπαλιευτὴς ἅμα ἀπὸ τῆς κτητικῆς τέχνης πορεύεσθον.

{ΘΕΑΙ.} Ἐοίκατον γοῦν.

{ΞΕ.} Ἐκτρέπεσθον δέ γε ἀπὸ τῆς ζωοθηρικῆς, ὁ μὲν ἐπὶ θάλατταν που καὶ ποταμοὺς καὶ λίμνας, τὰ ἐν τούτοις ζῶα θηρευσόμενος.

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Ὁ δέ γε ἐπὶ [τὴν] γῆν καὶ ποταμοὺς ἑτέρους αὖτις, πλούτου καὶ νεότητος οἷον λειμῶνας ἀφθόνους, τὰν

Stephanus page 222, section a, line 11

τούτοις θρέμματα χειρυσόμενος.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς λέγεις;

{ΞΕ.} Τῆς πεζῆς θήρας γίγνεσθον δύο μεγίστω τινὲ μέρει.

{ΘΕΑΙ.} Ποῖον ἑκάτερον;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν τῶν ἡμέρων, τὸ δὲ τῶν ἀγρίων.

{ΘΕΑΙ.} Εἴτ' ἔστι τις θήρα τῶν ἡμέρων;

{ΞΕ.} Εἴπερ γέ ἐστιν ἄνθρωπος ἡμερον ζῶον. θεὸς δὲ ὅπη χαίρεις, εἴτε μηδὲν τιθεὶς ἡμερον, εἴτε ἄλλο μὲν ἡμερόν τι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον, εἴτε ἡμερον μὲν λέγεις αὖτὸν

Stephanus page 222, section b, line 10

ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἡγῆ θήραν· τούτων ὁπότερ' ἂν ἡγῆ φίλον εἰρησθαί σοι, τοῦτο ἡμῖν διόρισον.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἡμᾶς τε ἡμερον, ὧ ξένε, ἡγοῦμαι ζῶον, θήραν τε ἀνθρώπων εἶναι λέγω.

{ΞΕ.} Διττὴν τοίνυν καὶ τὴν ἡμεροθηρικὴν εἵπωμεν.

{ΘΕΑΙ.} Κατὰ τί λέγοντες;

{ΞΕ.} Τὴν μὲν ληστικὴν καὶ ἀνδραποδιστικὴν καὶ τυραν-

νικὴν καὶ σύμπασαν τὴν πολεμικὴν, ἐν πάντα, βίαιον θήραν, ὀρισάμενοι.

{ΘΕΑΙ.} Καλῶς.

Stephanus page 222, section c, line 9

{ΞΕ.} Τὴν δέ γε δικανικὴν καὶ δημηγορικὴν καὶ προσομιλητικὴν, ἐν αὐτῷ τὸ σύνολον, πιθανουργικὴν τινα μίαν τέχνην προσειπόντες.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως.

{ΞΕ.} Τῆς δὴ πιθανουργικῆς διττὰ λέγωμεν γένη.

{ΘΕΑΙ.} Ποῖα;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἕτερον ἰδίᾳ, τὸ δὲ δημοσίᾳ γιγνόμενον.

{ΘΕΑΙ.} Γίγνεσθον γὰρ οὖν εἶδος ἐκάτερον.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν αὖ τῆς ἰδιοθηρευτικῆς τὸ μὲν μισθαρνητικόν ἐστιν, τὸ δὲ δωροφορικόν;

Stephanus page 222, section d, line 9

{ΘΕΑΙ.} Οὐ μανθάνω.

{ΞΕ.} Τῇ τῶν ἐρώντων θήρᾳ τὸν νοῦν, ὥς ἔοικας, οὐπω προσέσχες.

{ΘΕΑΙ.} Τοῦ πέρι;

{ΞΕ.} Ὅτι τοῖς θηρευθεῖσι δῶρα προσεπιδιδόασιν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΞΕ.} Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐρωτικῆς τέχνης ἔστω εἶδος.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τοῦ δέ γε μισθαρνητικοῦ τὸ μὲν προσομιλοῦν διὰ χάριτος καὶ παντάπασιν δι' ἡδονῆς τὸ δέλεαρ πεποιημένον καὶ

Stephanus page 222, section e, line 7

τὸν μισθὸν πραττόμενον τροφὴν ἑαυτῷ μόνον κολακικὴν, ὥς ἐγῶμαι, πάντες φαῖμεν ἂν <ἦ> ἡδυντικὴν τινα τέχνην εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τὸ δὲ ἐπαγγελλόμενον μὲν ὥς ἀρετῆς ἕνεκα τὰς ὁμιλίας ποιούμενον, μισθὸν δὲ νόμισμα πραττόμενον, ἄρα οὐ τοῦτο τὸ γένος ἐτέρῳ προσειπεῖν ἄξιον ὀνόματι;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τίτι δὴ τούτῳ; πειρῶ λέγειν.

{ΘΕΑΙ.} Δῆλον δὴ· τὸν γὰρ σοφιστὴν μοι δοκοῦμεν ἀνηυρηκέναι. τοῦτ' οὖν ἔγωγε εἰπὼν τὸ προσῆκον ὄνομ' ἂν

Stephanus page 223, section a, line 10

ἡγοῦμαι καλεῖν αὐτόν.

{ΞΕ.} Κατὰ δὴ τὸν νῦν, ὦ Θεαίτητε, λόγον, ὥς ἔοικεν, ἢ τέχνης οἰκειωτικῆς, <χειρωτικῆς>, [κτητικῆς,] θηρευτικῆς, ζωοθηρίας, [πεζοθηρίας,] χειρσαίας, [ήμεροθηρικῆς,] ἀνθρωποθηρίας, <πιθανοθηρίας>, ἰδιοθηρίας, [μισθαρνητικῆς,] νομις-

ματοπωλικῆς, δοξοπαιδευτικῆς, νέων πλουσίων καὶ ἐνδόξων
γιγνομένη θήρα προσρητέον, ὥς ὁ νῦν λόγος ἡμῖν συμβαίνει,
σοφιστική.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἐτι δὲ καὶ τῇδε ἴδωμεν· οὐ γάρ τι φαύλης μέτοχόν

Stephanus page 223, section c, line 2

ἐστι τέχνης τὸ νῦν ζητούμενον, ἀλλ' εὖ μάλα ποικίλης. καὶ
γὰρ οὖν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰρημένοις φάντασμα παρέχεται μὴ

τοῦτο ὃ νῦν αὐτὸ ἡμεῖς φαμεν ἀλλ' ἕτερον εἶναί τι γένος.

{ΘΕΑΙ.} Πῇ δῆ;

{ΞΕ.} Τὸ τῆς κτητικῆς τέχνης διπλοῦν ἦν εἰδός που, τὸ
μὲν θηρευτικὸν μέρος ἔχον, τὸ δὲ ἀλλακτικόν.

{ΘΕΑΙ.} Ἦν γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Τῆς τοίνυν ἀλλακτικῆς δύο εἶδη λέγωμεν, τὸ μὲν
δωρητικόν, τὸ δὲ ἕτερον ἀγοραστικόν;

Stephanus page 223, section c, line 11

{ΘΕΑΙ.} Εἰρήσθω.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν αὖ φήσομεν ἀγοραστικὴν διχῇ τέμνεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Πῇ;

{ΞΕ.} Τὴν μὲν τῶν αὐτουργῶν αὐτοπωλικὴν διαιρουμένην,
τὴν δὲ τὰ ἀλλότρια ἔργα μεταβαλλομένην μεταβλητικὴν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τί δέ; τῆς μεταβλητικῆς οὐχ ἡ μὲν κατὰ πόλιν
ἀλλαγὴ, σχεδὸν αὐτῆς ἡμισυ μέρος ὄν, καπηλικὴ προσαγο-
ρεύεται;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 223, section d, line 9

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν διαλλάττον
ὦνῃ καὶ πράσσει ἐμπορικῇ;

{ΘΕΑΙ.} Τί δ' οὖ;

{ΞΕ.} Τῆς δ' ἐμπορικῆς ἄρ' οὐκ ἡσθήμεθα ὅτι τὸ μὲν ὅσοις
τὸ σῶμα τρέφεται καὶ χρῆται, τὸ δὲ ὅσοις ἡ ψυχὴ, πωλοῦν
διὰ νομίσματος ἀλλάττεται;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς τοῦτο λέγεις;

{ΞΕ.} Τὸ περὶ τὴν ψυχὴν ἴσως ἀγνοοῦμεν, ἐπεὶ τό γε
ἕτερόν που συνίεμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 224, section a, line 1

{ΞΕ.} Μουσικὴν τε τοίνυν συνάπασαν λέγωμεν, ἐκ πόλεως
ἐκάστοτε εἰς πόλιν ἔνθεν μὲν ὠνηθεῖσαν, ἐτέρωσε δὲ ἀγο-
μένην [καὶ πιπρασκομένην], καὶ γραφικὴν καὶ θαυματοποικὴν

καὶ πολλὰ ἕτερα τῆς ψυχῆς, τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ δὲ καὶ σπουδῆς χάριν ἀχθέντα καὶ πωλούμενα, τὸν ἄγοντα καὶ πωλοῦντα μηδὲν ἦττον τῆς τῶν σιτίων καὶ ποτῶν πράσεως ἔμπορον ὀρθῶς ἂν λεγόμενον παρασχεῖν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ τὸν μαθήματα συνωνούμενον πόλιν τε ἐκ πόλεως νομίσματος ἀμείβοντα ταῦτόν προσερεῖς ὄνομα;

Stephanus page 224, section b, line 3

{ΘΕΑΙ.} Σφόδρα γε.

{ΞΕ.} Τῆς δὴ ψυχεμπορικῆς ταύτης ἄρ' οὐ τὸ μὲν ἐπιδεικτικὴ δικαιοτάτα λέγοιτ' ἂν, τὸ δὲ γελοῖω μὲν οὐχ ἦττον τοῦ πρόσθεν, ὅμως δὲ μαθημάτων οὔσαν πρᾶσιν αὐτὴν ἀδελφῶ τινι τῆς πράξεως ὀνόματι προσειπεῖν ἀνάγκη;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ταύτης τοίνυν τῆς μαθηματοπωλικῆς τὸ μὲν περὶ τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν μαθήματα ἑτέρω, τὸ δὲ περὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ἄλλω προσρητέον.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 224, section c, line 4

{ΞΕ.} Τεχνοπωλικὸν μὴν τό γε περὶ τᾶλλα ἂν ἀρμόττοι· τὸ δὲ περὶ ταῦτα σὺ προθυμήθητι λέγειν ὄνομα.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ τί τις ἂν ἄλλο ὄνομα εἰπὼν οὐκ ἂν πλημμελοίῃ πλήν τὸ νῦν ζητούμενον αὐτὸ εἶναι τὸ σοφιστικὸν γένος;

{ΞΕ.} Οὐδὲν ἄλλο. ἴθι δὴ νῦν συναγάγωμεν αὐτὸ λέγοντες ὥς τὸ τῆς κτητικῆς, μεταβλητικῆς, ἀγοραστικῆς, ἐμπορικῆς, ψυχεμπορικῆς περὶ λόγους καὶ μαθήματα ἀρετῆς πωλητικὸν δεύτερον ἀνεφάνη σοφιστικῇ.

{ΘΕΑΙ.} Μάλα γε.

Stephanus page 224, section d, line 4

{ΞΕ.} Τρίτον δέ γ' οἶμαί σε, κἂν εἴ τις αὐτοῦ καθιδρυμένος ἐν πόλει, τὰ μὲν ὠνούμενος, τὰ δὲ καὶ τεκταινόμενος αὐτὸς μαθήματα περὶ τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ πωλῶν, ἐκ τούτου τὸ ζῆν προτάξατο, καλεῖν οὐδὲν ἄλλο πλήν ὅπερ νυνδῇ.

{ΘΕΑΙ.} Τί δ' οὐ μέλλω;

{ΞΕ.} Καὶ τὸ κτητικῆς ἄρα μεταβλητικόν, ἀγοραστικόν, καπηλικόν εἴτε αὐτοπωλικόν, ἀμφοτέρως, ὅτιπερ ἂν ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα μαθηματοπωλικὸν γένος, αἰεὶ σὺ προσερεῖς, ὥς φαίνῃ, σοφιστικόν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη· τῷ γὰρ λόγῳ δεῖ συνακολουθεῖν.

Stephanus page 224, section e, line 6

{ΞΕ.} Ἦτι δὴ σκοπῶμεν εἴ τινι τοιῶδε προσέοικεν ἄρα τὸ

νῦν μεταδιωκόμενον γένος.

{ΘΕΑΙ.} Ποίω δῆ;

{ΞΕ.} Τῆς κτητικῆς ἀγωνιστική τι μέρος ἡμῖν ἦν.

{ΘΕΑΙ.} Ἦν γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκ ἀπὸ τρόπου τοίνυν ἐστὶ διαιρεῖν αὐτὴν δίχα.

{ΘΕΑΙ.} Καθ' ὅποια λέγε.

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἀμιλλητικὸν αὐτῆς τιθέντας, τὸ δὲ μαχητικόν.

{ΘΕΑΙ.} Ἔστιν.

{ΞΕ.} Τῆς τοίνυν μαχητικῆς τῷ μὲν σώματι πρὸς σώματα

Stephanus page 225, section a, line 9

γιγνομένῳ σχεδὸν εἰκὸς καὶ πρέπον ὄνομα λέγειν τι τοιοῦτον
τιθεμένους οἷον βιαστικόν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τῷ δὲ λόγοις πρὸς λόγους τί τις, ὦ Θεαίτητε, ἄλλο
εἶπη πλὴν ἀμφισβητητικόν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε περὶ τὰς ἀμφισβητήσεις θετέον διττόν.

{ΘΕΑΙ.} Πῆ;

{ΞΕ.} Καθ' ὅσον μὲν γὰρ γίγνεται μήκεσί τε πρὸς ἐναντία
μήκη λόγων καὶ περὶ [τὰ] δίκαια καὶ ἄδικα δημοσίᾳ, δικανικόν.

Stephanus page 225, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὸ δ' ἐν ἰδίοις αὖ καὶ κατακεκερματισμένον ἐρωτή-
σεσι πρὸς ἀποκρίσεις μῶν εἰθίσμεθα καλεῖν ἄλλο πλὴν
ἀντιλογικόν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΞΕ.} Τοῦ δὲ ἀντιλογικοῦ τὸ μὲν ὅσον περὶ τὰ συμβόλαια
ἀμφισβητεῖται μὲν, εἰκὴ δὲ καὶ ἀτέχνως περὶ αὐτὸ πράτ-
τεται, ταῦτα θετέον μὲν εἶδος, ἐπείπερ αὐτὸ διέγνωκεν ὡς
ἕτερον ὃν ὁ λόγος, ἀτὰρ ἐπωνυμίας οὗθ' ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν
ἔτυχεν οὔτε νῦν ὑφ' ἡμῶν τυχεῖν ἄξιον.

Stephanus page 225, section c, line 5

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ· κατὰ σμικρὰ γὰρ λίαν καὶ παντοδαπὰ
διήρηται.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε ἔντεχνον, καὶ περὶ δικαίων αὐτῶν καὶ
ἀδίκων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅλως ἀμφισβητοῦν, ἄρ' οὐκ
ἐριστικὸν αὖ λέγειν εἰθίσμεθα;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τοῦ μὴν ἐριστικοῦ τὸ μὲν χρηματοφορικόν, τὸ δὲ
χρηματιστικὸν ὃν τυγχάνει.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασί γε.

{ΞΕ.} Τὴν ἐπωνυμίαν τοίνυν ἣν ἐκάτερον δεῖ καλεῖν

Stephanus page 225, section d, line 5

αὐτῶν πειραθῶμεν εἰπεῖν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν χρή.

{ΞΕ.} Δοκῶ μὴν τό γε δι' ἡδονὴν τῆς περὶ ταῦτα διατριβῆς ἀμελὲς τῶν οἰκείων γιγνόμενον, περὶ δὲ τὴν λέξιν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκουόντων οὐ μεθ' ἡδονῆς ἀκούομενον καλεῖσθαι κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν οὐχ ἕτερον ἀδολεσχικοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεται γὰρ οὖν οὕτω πως.

{ΞΕ.} Τοῦτου τοίνυν τούναντίον, ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐρίδων χρηματιζόμενον, ἐν τῷ μέρει σὺ πειρῶ νῦν εἰπεῖν.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ <τί> τις ἂν αὖ εἰπὼν ἕτερον οὐκ ἐξαμάρτοι

Stephanus page 225, section e, line 4

πλὴν γε τὸν θαυμαστὸν πάλιν ἐκεῖνον ἤκειν αὖ νῦν τέταρτον τὸν μεταδιωκόμενον ὑφ' ἡμῶν σοφιστήν;

{ΞΕ.} Οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸ χρηματιστικὸν γένος, ὡς ἔοικεν, ἐριστικῆς ὄν τέχνης, τῆς ἀντιλογικῆς, τῆς ἀμφισβητητικῆς, τῆς μαχητικῆς, τῆς ἀγωνιστικῆς, τῆς κτητικῆς ἔστιν, ὡς ὁ λόγος αὖ μεμήνυκε νῦν, ὁ σοφιστής.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ὅρᾳς οὖν ὡς ἀληθῆ λέγεται τὸ ποικίλον εἶναι τοῦτο τὸ θηρίον καὶ τὸ λεγόμενον οὐ τῇ ἐτέρᾳ ληπτόν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν ἀμφοῖν χρή.

Stephanus page 226, section b, line 1

{ΞΕ.} Χρὴ γὰρ οὖν, καὶ κατὰ δυνάμιν γε οὕτω ποιητέον, τοιόνδε τι μεταθέοντας ἵχνος αὐτοῦ. καὶ μοι λέγε· τῶν οἰκετικῶν ὀνομάτων καλοῦμεν ἅττα που;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πολλά· ἀτὰρ ποῖα δὴ τῶν πολλῶν πυνθάνη;

{ΞΕ.} Τὰ τοιάδε, οἷον διηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαττᾶν καὶ βράττειν καὶ †διακρίνειν.†

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Καὶ πρὸς γε τούτοις ἔτι ξαίνειν, κατάγειν, κερκίζειν, καὶ μυρία ἐν ταῖς τέχναις ἄλλα τοιαῦτα ἐνόντα ἐπιστάμεθα. ἢ γάρ;

Stephanus page 226, section c, line 1

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον αὐτῶν πέρι βουλευθεῖς δηλῶσαι παραδείγματα προθεῖς ταῦτα κατὰ πάντων ἥρου;

{ΞΕ.} Διαιρετικά που τὰ λεχθέντα εἴρηται σύμπαντα.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Κατὰ τὸν ἐμὸν τοίνυν λόγον ὡς περὶ ταῦτα μίαν οὔσαν ἐν ἅπασι τέχνῃν ἐνὸς ὀνόματος ἀξιώσομεν αὐτήν.

{ΘΕΑΙ.} Τίνα προσειπόντες;

{ΞΕ.} Διακριτικήν.

{ΘΕΑΙ.} Ἐστω.

{ΞΕ.} Σκόπει δὴ ταύτης αὖ δύο ἂν πη δυνώμεθα κατιδεῖν

Stephanus page 226, section c, line 11

εἶδη.

{ΘΕΑΙ.} Ταχεῖαν ὥς ἐμοὶ σκέψιν ἐπιτάττεις.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἔν γε ταῖς εἰρημέναις διακρίσεσι τὸ μὲν χειρὸν ἀπὸ βελτίονος ἀποχωρίζειν ἦν, τὸ δ' ὅμοιον ἀφ' ὁμοίου.

{ΘΕΑΙ.} Σχεδὸν οὕτω νῦν λεχθὲν φαίνεται.

{ΞΕ.} Τῆς μὲν τοίνυν ὄνομα οὐκ ἔχω λεγόμενον· τῆς δὲ καταλειπούσης μὲν τὸ βέλτιον διακρίσεως, τὸ δὲ χειρὸν ἀποβαλλούσης ἔχω.

{ΘΕΑΙ.} Λέγε τί.

Stephanus page 226, section d, line 9

{ΞΕ.} Πᾶσα ἡ τοιαύτη διάκρισις, ὥς ἐγὼ συννοῶ, λέγεται παρὰ πάντων καθαρμός τις.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεται γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τό γε καθαρτικὸν εἶδος αὖ διπλοῦν ὃν πᾶς ἂν ἴδοι;

{ΘΕΑΙ.} Ναί, κατὰ σχολήν γε ἴσως· οὐ μὴν ἔγωγε καθορῶ νῦν.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τά γε περὶ τὰ σώματα πολλὰ εἶδη καθάρσεων ἐνὶ περιλαβεῖν ὄνόματι προσήκει.

Stephanus page 226, section e, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ποῖα καὶ τίनि;

{ΞΕ.} Τὰ τε τῶν ζώων, ὅσα ἐντὸς σωμάτων ὑπὸ γυμναστικῆς ἱατρικῆς τε ὀρθῶς διακρινόμενα καθαίρεται καὶ περὶ τὰκτός, εἰπεῖν μὲν φαῦλα, ὅσα βαλανευτικὴ παρέχεται· καὶ τῶν ἀψύχων σωμάτων, ὧν γναφευτικὴ καὶ σύμπασα κοσμητικὴ τὴν ἐπιμέλειαν παρεχομένη κατὰ σμικρὰ πολλὰ καὶ γελοῖα δοκοῦντα ὀνόματα ἔσχεν.

{ΘΕΑΙ.} Μάλα γε.

{ΞΕ.} Παντάπασι μὲν οὖν, ὧ Θεαίτητε. ἀλλὰ γὰρ τῇ τῶν λόγων μεθόδῳ σπογγιστικῆς ἢ φαρμακοποσίας οὐδὲν

Stephanus page 227, section a, line 9

ἤττον οὐδέ τι μᾶλλον τυγχάνει μέλον εἰ τὸ μὲν σμικρὰ, τὸ δὲ μεγάλα ἡμᾶς ὠφελεῖ καθαῖρον. τοῦ κτήσασθαι γὰρ ἔνεκα νοῦν πασῶν τεχνῶν τὸ συγγενὲς καὶ τὸ μὴ συγγενὲς κατανοεῖν πειρωμένη τιμᾷ πρὸς τοῦτο ἐξ ἴσου πάσας, καὶ θάτερα τῶν ἐτέρων κατὰ τὴν ὁμοιότητα οὐδὲν ἡγεῖται γελοῖότερα, σεμνότερον δέ τι τὸν διὰ στρατηγικῆς ἢ φθειριστικῆς δηλοῦντα θηρευτικὴν οὐδὲν νενόμικεν, ἀλλ' ὥς τὸ πολὺ

χαυνότερον. καὶ δὴ καὶ νῦν, ὅπερ ἤρου, τί προσερούμεν ὄνομα
συμπάσας δυνάμεις ὅσαι σῶμα εἶτε ἔμψυχον εἶτε ἄψυχον
εἰλήχασι καθαίρειν, οὐδὲν αὐτῇ διοίσει ποῖόν τι λεχθὲν

Stephanus page 227, section c, line 2

εὐπρεπέστατον εἶναι δόξει· μόνον ἐχέτω χωρὶς τῶν τῆς
ψυχῆς καθάρσεων πάντα συνδῆσαν ὅσα ἄλλο τι καθαίρει.
τὸν γὰρ περὶ τὴν διάνοιαν καθαρμὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπι-
κεχείρηκεν ἀφορίσασθαι τὰ νῦν, εἰ γε ὅπερ βούλεται
μανθάνομεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μεμάθηκα, καὶ συγχωρῶ δύο μὲν εἶδη
καθάρσεως, ἐν δὲ τὸ περὶ τὴν ψυχὴν εἶδος εἶναι, τοῦ περὶ
τὸ σῶμα χωρὶς ὄν.

{ΞΕ.} Πάντων κάλλιστα. καὶ μοι τὸ μετὰ τοῦτο ἐπάκουε
πειρώμενος αὖ τὸ λεχθὲν διχῇ τέμνειν.

Stephanus page 227, section d, line 2

{ΘΕΑΙ.} Καθ' ὅποι' ἂν ὑφηγῇ πειράσομαί σοι συν-
τέμνειν.

{ΞΕ.} Πονηρίαν ἕτερον ἀρετῆς ἐν ψυχῇ λέγομέν τι;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Καὶ μὴν καθαρμός γ' ἦν τὸ λείπειν μὲν θάτερον,
ἐκβάλλειν δὲ ὅσον ἂν ἦ πού τι φλαῦρον.

{ΘΕΑΙ.} Ἦν γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Καὶ ψυχῆς ἄρα, καθ' ὅσον ἂν εὐρίσκωμεν κακίας
ἀφαίρεσιν τινα, καθαρμὸν αὐτὸν λέγοντες ἐν μέλει φθεγ-
ξόμεθα.

Stephanus page 227, section d, line 12

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα γε.

{ΞΕ.} Δύο μὲν εἶδη κακίας περὶ ψυχὴν ῥητέον.

{ΘΕΑΙ.} Ποῖα;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν οἶον νόσον ἐν σώματι, τὸ δ' οἶον αἰσχος
ἐγγιγνόμενον.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔμαθον.

{ΞΕ.} Νόσον ἴσως καὶ στάσιν οὐ ταῦτ' ἐν νόμικας;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδ' αὖ πρὸς τοῦτο ἔχω τί χρή με ἀποκρί-
νασθαι.

{ΞΕ.} Πότερον ἄλλο τι στάσιν ἡγούμενος ἢ τὴν τοῦ φύσει

Stephanus page 228, section a, line 8

συγγενοῦς ἔκ τινος διαφθορᾶς διαφοράν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΞΕ.} Ἄλλ' αἰσχος ἄλλο τι πλὴν τὸ τῆς ἀμετρίας πανταχοῦ
δυσειδὲς ἐνὸν γένος;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς ἄλλο.

{ΞΕ.} Τί δέ; ἐν ψυχῇ δόξας ἐπιθυμίαις καὶ θυμὸν ἡδοναῖς
καὶ λόγον λύπαις καὶ πάντα ἀλλήλοις ταῦτα τῶν φλαύρως
ἐχόντων οὐκ ἡσθήμεθα διαφερόμενα;
{ΘΕΑΙ.} Καὶ σφόδρα γε.
{ΞΕ.} Συγγενῇ γε μὴν ἐξ ἀνάγκης σύμπαντα γέγονεν.

Stephanus page 228, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΞΕ.} Στάσιν ἄρα καὶ νόσον τῆς ψυχῆς πονηρίαν λέγοντες
ὀρθῶς ἐροῦμεν.
{ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατα μὲν οὖν.
{ΞΕ.} Τί δ'; ὅσ' <ἀν> κινήσεως μετασχόντα καὶ σκοπόν
τινα θέμενα πειρώμενα τούτου τυγχάνειν καθ' ἐκάστην ὁρμὴν
παράφορα αὐτοῦ γίγνεται καὶ ἀποτυγχάνη, πότερον αὐτὰ
φήσομεν ὑπὸ συμμετρίας τῆς πρὸς ἄλληλα ἢ τούναντίον
ὑπὸ ἀμετρίας αὐτὰ πάσχειν;
{ΘΕΑΙ.} Δῆλον ὥς ὑπὸ ἀμετρίας.

Stephanus page 228, section c, line 7

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν ψυχὴν γε ἴσμεν ἄκουσαν πᾶσαν πᾶν
ἀγνοοῦσαν.
{ΘΕΑΙ.} Σφόδρα γε.
{ΞΕ.} Τό γε μὴν ἀγνοεῖν ἐστὶν ἐπ' ἀλήθειαν ὁρμωμένης
ψυχῆς, παραφόρου συνέσεως γιγνομένης, οὐδὲν ἄλλο πλὴν
παραφροσύνη.
{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΞΕ.} Ψυχὴν ἄρα ἀνόητον αἰσχροὺς καὶ ἀμετρον θετέον.
{ΘΕΑΙ.} Ἔοικεν.
{ΞΕ.} Ἔστι δὴ δύο ταῦτα, ὥς φαίνεται, κακῶν ἐν αὐτῇ

Stephanus page 228, section d, line 7

γένη, τὸ μὲν πονηρία καλούμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν, νόσος
αὐτῆς σαφέστατα ὄν.
{ΘΕΑΙ.} Ναί.
{ΞΕ.} Τὸ δέ γε ἄγνοϊαν μὲν καλοῦσι, κακίαν δὲ αὐτὸ ἐν
ψυχῇ μόνον γινόμενον οὐκ ἐθέλουσιν ὁμολογεῖν.
{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ συγχωρητέον, ὃ νυνδὴ λέξαντος ἡμφε-
γνόησά σου, τὸ δύο εἶναι γένη κακίας ἐν ψυχῇ, καὶ δειλίαν
μὲν καὶ ἀκολασίαν καὶ ἀδικίαν σύμπαντα ἡγητέον νόσον ἐν
ἡμῖν, τὸ δὲ τῆς πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος
αἰσχος θετέον.

Stephanus page 228, section e, line 6

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἔν γε σώματι περὶ δύο παθήματα τούτῳ δύο
τέχνα τινὲ ἐγενέσθην;
{ΘΕΑΙ.} Τίνε τούτῳ;

{ΞΕ.} Περὶ μὲν αἵσχος γυμναστική, περὶ δὲ νόσον ἰατρική.
 {ΘΕΑΙ.} Φαίνεσθον.
 {ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ μὲν ὕβριν καὶ ἀδικίαν καὶ δειλίαν
 ἢ κολαστική πέφυκε τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσήκουσα
 Δίκη.
 {ΘΕΑΙ.} Τὸ γοῦν εἰκός, ὥς εἰπεῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην
 δόξαν.

Stephanus page 229, section a, line 8

{ΞΕ.} Τί δέ; περὶ σύμπασαν ἄγνοιαν μὲν ἄλλην τινὰ ἢ
 διδασκαλικὴν ὀρθότερον εἶποι τις ἄν;
 {ΘΕΑΙ.} Οὐδεμίαν.
 {ΞΕ.} Φέρε δὴ διδασκαλικῆς δὲ ἄρα ἐν μόνον γένος
 φατέον [εἶναι] ἢ πλείω, δύο δὲ τινε αὐτῆς εἶναι μεγίστω;
 σκόπει.
 {ΘΕΑΙ.} Σκοπῶ.
 {ΞΕ.} Καὶ μοι δοκοῦμεν τῇδε ἂν πη τάχιστα εὐρεῖν.
 {ΘΕΑΙ.} Πῇ;
 {ΞΕ.} Τὴν ἄγνοιαν ἰδόντες εἴ πη κατὰ μέσον αὐτῆς τομὴν

Stephanus page 229, section b, line 8

ἔχει τινά. διπλῇ γὰρ αὕτη γιγνομένη δῆλον ὅτι καὶ τὴν
 διδασκαλικὴν δύο ἀναγκάζει μόρια ἔχειν, ἐν ἑφ' ἐνὶ [γένει]
 τῶν αὐτῆς ἑκατέρω.
 {ΘΕΑΙ.} Τί οὖν; καταφανές πῃ σοι τὸ νῦν ζητούμενον;
 {ΞΕ.} Ἀγνοίας γοῦν μέγα τί μοι δοκῶ καὶ χαλεπὸν ἀφω-
 ρισμένον ὁρᾶν εἶδος, πᾶσι τοῖς ἄλλοις αὐτῆς ἀντίσταθμον
 μέρεσιν.
 {ΘΕΑΙ.} Ποῖον δὴ;
 {ΞΕ.} Τὸ μὴ κατειδότα τι δοκεῖν εἰδέναι· δι' οὗ κινδυνεύει
 πάντα ὅσα διανοία σφαλλόμεθα γίγνεσθαι πᾶσιν.

Stephanus page 229, section c, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.
 {ΞΕ.} Καὶ δὴ καὶ τούτῳ γε οἶμαι μόνῳ τῆς ἀγνοίας
 ἀμαθίαν τοῦνομα προσρηθῆναι.
 {ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.
 {ΞΕ.} Τί δὲ δὴ τῷ τῆς διδασκαλικῆς ἄρα μέρος τῷ τοῦτο
 ἀπαλλάττοντι λεκτέον;
 {ΘΕΑΙ.} Οἶμαι μὲν [οὖν], ὧ ξένε, τὸ μὲν ἄλλο δημιουρ-
 γικὰς διδασκαλίας, τοῦτο δὲ ἐνθάδε γε παιδεῖαν δι' ἡμῶν
 κεκλῆσθαι.
 {ΞΕ.} Καὶ γὰρ σχεδόν, ὧ Θεαίτητε, ἐν πᾶσιν Ἑλλήσιν.

Stephanus page 229, section d, line 5

ἀλλὰ γὰρ ἡμῖν ἔτι καὶ τοῦτο σκεπτέον, ἅρ' ἄτομον ἤδη ἐστὶ

πάν ἢ τινα ἔχον διαίρεσιν ἀξίαν ἐπωνυμίας.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν χρή σκοπεῖν.

{ΞΕ.} Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ τοῦτο ἔτι πῃ σχίζεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Κατὰ τί;

{ΞΕ.} Τῆς ἐν τοῖς λόγοις διδασκαλικῆς ἢ μὲν τραχυτέρα
τις ἔοικεν ὁδὸς εἶναι, τὸ δ' ἕτερον αὐτῆς μῶριον λειότερον.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ τούτων ἐκάτερον λέγομεν;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἀρχαιοπρεπές τι πάτριον, ὧς πρὸς τοὺς ὑεῖς
μάλιστα' ἐχρῶντό τε καὶ ἔτι πολλοὶ χρῶνται τὰ νῦν, ὅταν

Stephanus page 230, section a, line 1

αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσί τι, τὰ μὲν χαλεπαίνοντες, τὰ δὲ μαλθα-
κωτέρως παραμυθούμενοι· τὸ δ' οὖν σύμπαν αὐτὸ ὀρθότατα
εἶποι τις ἂν νουθετητικῇν.

{ΘΕΑΙ.} Ἔστιν οὕτως.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε, εἰξασί τινες αὖ λόγον ἑαυτοῖς δόντες
ἡγήσασθαι πᾶσαν ἀκούσιον ἀμαθίαν εἶναι, καὶ μαθεῖν οὐδέν
ποτ' ἂν ἐθέλειν τὸν οἰόμενον εἶναι σοφὸν τούτων ὧν οἶοιτο
πéρι δεινὸς εἶναι, μετὰ δὲ πολλοῦ πόνου τὸ νουθετητικὸν
εἶδος τῆς παιδείας σμικρὸν ἀνύτειν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως γε νομίζοντες.

Stephanus page 230, section b, line 1

{ΞΕ.} Τῷ τοι ταύτης τῆς δόξης ἐπὶ ἐκβολὴν ἄλλῳ τρόπῳ
στέλλονται.

{ΘΕΑΙ.} Τίνι δῆ;

{ΞΕ.} Διερωτῶσιν ὧν ἂν οἴηταί τις τι πέρι λέγειν λέγων
μηδέν· εἴθ' ἄτε πλανωμένων τὰς δόξας ῥαδίως ἐξετάζουσι,
καὶ συνάγοντες δὴ τοῖς λόγοις εἰς ταὐτὸν τιθέασι παρ'
ἀλλήλας, τιθέντες δὲ ἐπιδεικνύουσιν αὐτὰς αὐταῖς ἅμα περὶ
τῶν αὐτῶν πρὸς τὰ αὐτὰ κατὰ ταὐτὰ ἐναντίας. οἱ δ' ὁρῶντες
ἑαυτοῖς μὲν χαλεπαίνουσι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἡμεροῦνται,

Stephanus page 230, section c, line 1

καὶ τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ τῶν περὶ αὐτοὺς μεγάλων καὶ σκλη-
ρῶν δοξῶν ἀπαλλάττονται πασῶν [τε] ἀπαλλαγῶν ἀκούειν τε
ἡδίστην καὶ τῷ πάσχοντι βεβαιότατα γιγνομένην. νομίζοντες
γάρ, ὧς παῖ φίλε, οἱ καθαίροντες αὐτούς, ὥσπερ οἱ περὶ τὰ
σώματα ἰατροὶ νενομίκασιν μὴ πρότερον ἂν τῆς προσφερομένης
τροφῆς ἀπολαύειν δύνασθαι σῶμα, πρὶν ἂν τὰ ἐμποδίζοντα
ἐντός τις ἐκβάλῃ, ταὐτὸν καὶ περὶ ψυχῆς διανοήθησαν ἐκεῖνοι,
μὴ πρότερον αὐτὴν ἔξειν τῶν προσφερομένων μαθημάτων
ὄνησιν, πρὶν ἂν ἐλέγχων τις τὸν ἐλεγχόμενον εἰς αἰσχύνην
καταστήσας, τὰς τοῖς μαθήμασιν ἐμποδίσους δόξας ἐξελῶν,

Stephanus page 230, section d, line 3

καθαρόν ἀποφήνη καὶ ταῦτα ἡγούμενον ἅπερ οἶδεν εἰδέναι
μόνα, πλείω δὲ μή.

{ΘΕΑΙ.} Βελτίστη γοῦν καὶ σωφρονεστάτη τῶν ἕξεων αὕτη.

{ΞΕ.} Διὰ ταῦτα δὴ πάντα ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, καὶ τὸν
ἐλεγχον λεκτέον ὡς ἄρα μεγίστη καὶ κυριωτάτη τῶν καθάρ-
σεων ἐστὶ, καὶ τὸν ἀνέλεγκτον αὖ νομιστέον, ἂν καὶ τυγχάνη
βασιλεὺς ὁ μέγας ὢν, τὰ μέγιστα ἀκάθαρτον ὄντα, ἀπαιδευτόν
τε καὶ αἰσχροὺς γεγονέναι ταῦτα ἃ καθαρώτατον καὶ κάλλιστον
ἔπρεπε τὸν ὄντως ἐσόμενον εὐδαίμονα εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

Stephanus page 230, section e, line 5

{ΞΕ.} Τί δέ; τοὺς ταύτη χρωμένους τῇ τέχνῃ τίνας
φήσομεν; ἐγὼ μὲν γὰρ φοβοῦμαι σοφιστὰς φάναι.

{ΘΕΑΙ.} Τί δή;

{ΞΕ.} Μὴ μεῖζον αὐτοῖς προσάπτωμεν γέρας.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μὴν προσέοικέ γε τοιούτῳ τινὶ τὰ νῦν
εἰρημένα.

{ΞΕ.} Καὶ γὰρ κυνὶ λύκος, ἀγριώτατον ἡμερωτάτῳ. τὸν
δὲ ἀσφαλῆ δεῖ πάντων μάλιστα περὶ τὰς ὁμοιότητας ἀεὶ
ποιεῖσθαι τὴν φυλακὴν· ὀλισθηρότατον γὰρ τὸ γένος. ὅμως
δὲ ἔστω· οὐ γὰρ περὶ σμικρῶν ὅρων τὴν ἀμφισβήτησιν οἴομαι

Stephanus page 231, section b, line 1

γενήσεσθαι τότε ὅποταν ἱκανῶς φυλάττωσιν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ οὖν τό γε εἰκός.

{ΞΕ.} Ἐστω δὴ διακριτικῆς τέχνης καθαρτικῆ, καθαρτικῆς
δὲ τὸ περὶ ψυχὴν μέρος ἀφωρίσθω, τούτου δὲ διδασκαλικῆ,
διδασκαλικῆς δὲ παιδευτικῆ· τῆς δὲ παιδευτικῆς ὁ περὶ τὴν
μάταιον δοξοσοφίαν γιγνόμενος ἔλεγχος ἐν τῷ νῦν λόγῳ
παραφανέντι μηδὲν ἄλλ' ἡμῖν εἶναι λεγέσθω πλὴν ἢ γένει
γενναία σοφιστικῆ.

{ΘΕΑΙ.} Λεγέσθω μὲν· ἀπορῶ δὲ ἔγωγε ἤδη διὰ τὸ πολλὰ
πεφάνθαι, τί χρή ποτε ὡς ἀληθῆ λέγοντα καὶ δισχυριζόμενον

Stephanus page 231, section c, line 2

εἰπεῖν ὄντως εἶναι τὸν σοφιστήν.

{ΞΕ.} Εἰκότως γε σὺ ἀπορῶν. ἀλλὰ τοι καὶ κεῖνον ἡγεῖσθαι
χρὴ νῦν ἤδη σφόδρα ἀπορεῖν ὅπῃ ποτὲ ἔτι διαδύσεται τὸν
λόγον· ὀρθὴ γὰρ ἡ παροιμία, τὸ τὰς ἀπάσας μὴ ῥάδιον εἶναι
διαφεύγειν. νῦν οὖν καὶ μάλιστα ἐπιθετέον αὐτῷ.

{ΘΕΑΙ.} Καλῶς λέγεις.

{ΞΕ.} Πρῶτον δὴ στάντες οἷον ἐξαναπνεύσωμεν, καὶ πρὸς
ἡμᾶς αὐτοὺς διαλογισώμεθα ἅμα ἀναπαυόμενοι, φέρε, ὅποσα
ἡμῖν ὁ σοφιστὴς πέφανται. δοκῶ μὲν γάρ, τὸ πρῶτον

ηύρεθ' ἡ νέων καὶ πλουσίων ἔμμισθος θηρευτής.

Stephanus page 231, section d, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε δεύτερον ἔμπορός τις περὶ τὰ τῆς ψυχῆς μαθήματα.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τρίτον δὲ ἄρα οὐ περὶ αὐτὰ ταῦτα κάπηλος ἀνεφάνη;

{ΘΕΑΙ.} Ναί, καὶ τέταρτόν γε αὐτοπώλης περὶ τὰ μαθήματα ἡμῖν <ἦν>.

{ΞΕ.} Ὅρθως ἐμνημόνευσας. πέμπτον δ' ἐγὼ πειράσομαι μνημονεύειν· τῆς γὰρ ἀγωνιστικῆς περὶ λόγους ἦν τις ἀθλητής, τὴν ἐριστικὴν τέχνην ἀφωρισμένος.

Stephanus page 231, section e, line 3

{ΘΕΑΙ.} Ἦν γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Τό γε μὴν ἔκτον ἀμφισβητήσιμον μὲν, ὅμως δ' ἔθεμεν αὐτῷ συγχωρήσαντες δοξῶν ἐμποδίων μαθήμασιν περὶ ψυχὴν καθαρτὴν αὐτὸν εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν ἐννοεῖς, ὅταν ἐπιστήμων τις πολλῶν φαίνεται, μιᾶς δὲ τέχνης ὀνόματι προσαγορεύηται, τὸ φάντασμα τοῦτο ὥς οὐκ ἔσθ' ὑγιές, ἀλλὰ δῆλον ὥς ὁ πάσχων αὐτὸ πρὸς τινα τέχνην οὐ δύναται κατιδεῖν ἐκεῖνο αὐτῆς εἰς ὃ πάντα τὰ μαθήματα ταῦτα βλέπει, διὸ καὶ πολλοῖς ὀνόμασιν ἀνθ' ἑνὸς

Stephanus page 232, section a, line 6

τὸν ἔχοντα αὐτὰ προσαγορεύει;

{ΘΕΑΙ.} Κινδυνεύει τοῦτο ταύτῃ πῃ μάλιστα πεφυκέναι.

{ΞΕ.} Μὴ τοίνυν ἡμεῖς γε αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσῃ δι' ἀργίαν πάσχωμεν, ἀλλ' ἀναλάβωμεν <ἐν> πρῶτον τῶν περὶ τὸν σοφιστὴν εἰρημένων. ἐν γὰρ τί μοι μάλιστα κατεφάνη αὐτὸν μηνῶν.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ἀντιλογικὸν αὐτὸν ἔφαμεν εἶναι πού.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τί δ'; οὐ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ τούτου διδάσκαλον

Stephanus page 232, section b, line 9

γίγνεσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Σκοπῶμεν δὴ, περὶ τίνος ἄρα καὶ φασιν οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν ἀντιλογικούς. ἡ δὲ σκέψις ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ἔστω τῇδε πῃ. φέρε, περὶ τῶν θείων, ὅσ' ἀφανῆ τοῖς πολλοῖς, ἄρ' ἱκανοὺς ποιοῦσι τοῦτο δρᾶν;

{ΘΕΑΙ.} Λέγεται γοῦν δὴ περὶ αὐτῶν ταῦτα.

{ΞΕ.} Τί δ' ὅσα φανερά γῆς τε καὶ οὐρανοῦ καὶ τῶν περὶ
τὰ τοιαῦτα;

{ΘΕΑΙ.} Τί γάρ;

Stephanus page 232, section c, line 7

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν ἔν γε ταῖς ἰδίαις συνουσίαις, ὅποταν
γενέσεώς τε καὶ οὐσίας πέρι κατὰ πάντων λέγεται τι,
σύνισμεν ὥς αὐτοὶ τε ἀντειπεῖν δεινοὶ τοὺς τε ἄλλους ὅτι
ποιοῦσιν ἅπερ αὐτοὶ δυνατοὺς;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασί γε.

{ΞΕ.} Τί δ' αὖ περὶ νόμων καὶ συμπάντων τῶν πολιτικῶν,
ἄρ' οὐχ ὑπισχνοῦνται ποιεῖν ἀμφισβητητικούς;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῖς ὥς ἔπος εἰπεῖν διελέγετο
μὴ τοῦτο ὑπισχνουμένοις.

{ΞΕ.} Τὰ γε μὴν περὶ πασῶν τε καὶ κατὰ μίαν ἐκάστην

Stephanus page 232, section d, line 6

τέχνην, ἃ δεῖ πρὸς ἕκαστον αὐτὸν τὸν δημιουργὸν ἀντειπεῖν,
δεδημοσιωμένα που καταβέβληται γεγραμμένα τῷ βουλομένῳ
μαθεῖν.

{ΘΕΑΙ.} Τὰ Πρωταγόρειά μοι φαίνη περὶ τε πάλης καὶ
τῶν ἄλλων τεχνῶν εἰρηκέναι.

{ΞΕ.} Καὶ πολλῶν γε, ὦ μακάριε, ἐτέρων. ἀτὰρ δὴ τὸ
τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης ἄρ' οὐκ ἐν κεφαλαίῳ περὶ πάντων
πρὸς ἀμφισβήτησιν ἱκανὴ τις δύναμις ἔοικ' εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται γοῦν δὴ σχεδὸν οὐδὲν ὑπολιπεῖν.

{ΞΕ.} Σὺ δὴ πρὸς θεῶν, ὦ παῖ, δυνατόν ἢ γῇ τοῦτο; τάχα

Stephanus page 232, section e, line 7

γὰρ ἂν ὑμεῖς μὲν ὀξύτερον οἱ νέοι πρὸς αὐτὸ βλέποιτε, ἡμεῖς
δὲ ἀμβλύτερον.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον, καὶ πρὸς τί μάλιστα λέγεις; οὐ γάρ
που κατανοῶ τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

{ΞΕ.} Εἰ πάντα ἐπίστασθαί τινα ἀνθρώπων ἐστὶ δυνατόν.

{ΘΕΑΙ.} Μακάριον μεντὰν ἡμῶν, ὦ ξένε, ἦν τὸ γένος.

{ΞΕ.} Πῶς οὖν ἂν ποτέ τις πρὸς γε τὸν ἐπιστάμενον αὐτὸς
ἀνεπιστήμων ὢν δύναιτ' ἂν ὑγιές τι λέγων ἀντειπεῖν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Τί ποτ' οὖν ἂν εἴη τὸ τῆς σοφιστικῆς δυνάμεως

Stephanus page 233, section a, line 9

θαῦμα;

{ΘΕΑΙ.} Τοῦ δὴ πέρι;

{ΞΕ.} Καθ' ὄντινα τρόπον ποτὲ δυνατοὶ τοῖς νέοις δόξαν
παρασκευάζειν ὥς εἰσὶ πάντα πάντων αὐτοὶ σοφώτατοι.
δηλὸν γὰρ ὥς εἰ μήτε ἀντέλεγον ὀρθῶς μήτε ἐκείνοις ἐφαί-

νοντο, φαινόμενοι τε εἰ μηδὲν αὖ μᾶλλον ἐδόκουν διὰ τὴν
ἀμφισβήτησιν εἶναι φρόνιμοι, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, σχολῇ ποτ'
ἂν αὐτοῖς τις χρήματα διδούς ἤθελεν ἂν τούτων αὐτῶν μαθητὴς
γίγνεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Σχολῇ μεντᾶν.

Stephanus page 233, section b, line 9

{ΞΕ.} Νῦν δέ γ' ἐθέλουσιν;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα.

{ΞΕ.} Δοκοῦσι γὰρ οἶμαι πρὸς ταῦτα ἐπιστημόνως ἔχειν
αὐτοὶ πρὸς ἅπερ ἀντιλέγουσιν.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Δρῶσι δέ γε τοῦτο πρὸς ἅπαντα, φαμέν;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Πάντα ἄρα σοφοὶ τοῖς μαθηταῖς φαίνονται.

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

Stephanus page 233, section c, line 8

{ΞΕ.} Οὐκ ὄντες γε· ἀδύνατον γὰρ τοῦτό γε ἐφάνη.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐκ ἀδύνατον;

{ΞΕ.} Δοξαστικὴν ἄρα τινὰ περὶ πάντων ἐπιστήμην ὁ
σοφιστὴς ἡμῖν ἀλλ' οὐκ ἀλήθειαν ἔχων ἀναπέφανται.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν, καὶ κινδυνεύει γε τὸ νῦν
εἰρημένον ὀρθότατα περὶ αὐτῶν εἰρηῆσθαι.

{ΞΕ.} Λάβωμεν τοίνυν σαφέστερόν τι παράδειγμα περὶ
τούτων.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ;

{ΞΕ.} Τόδε. καὶ μοι πειρῶ προσέχων τὸν νοῦν εὖ μάλα

Stephanus page 233, section d, line 7

ἀποκρίνασθαι.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Εἴ τις φαίη μὴ λέγειν μηδ' ἀντιλέγειν, ἀλλὰ ποιεῖν
καὶ δρᾶν μιᾷ τέχνῃ συνάπαντα ἐπίστασθαι πράγματα -

{ΘΕΑΙ.} Πῶς πάντα εἶπες;

{ΞΕ.} Τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος σύ γ' ἡμῖν εὐθὺς ἀγνοεῖς·
τὰ γὰρ σύμπαντα, ὡς ἔοικας, οὐ μανθάνεις.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Λέγω τοίνυν σὲ καὶ ἐμὲ τῶν πάντων καὶ πρὸς ἡμῖν
τᾶλλα ζῶα καὶ δένδρα.

Stephanus page 233, section e, line 7

{ΘΕΑΙ.} Πῶς λέγεις;

{ΞΕ.} Εἴ τις ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τᾶλλα φυτὰ πάντα ποιήσιν
φαίη -

{ΘΕΑΙ.} Τίνα δὴ λέγων τὴν ποιήσιν; οὐ γὰρ δὴ γεωργόν γε ἔρεις τίνα· καὶ γὰρ ζῶων αὐτὸν εἶπες ποιητήν.

{ΞΕ.} Φημί, καὶ πρὸς γε θαλάττης καὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ καὶ θεῶν καὶ τῶν ἄλλων συμπάντων· καὶ τοίνυν καὶ ταχὺ ποιήσας αὐτῶν ἕκαστα πάνυ σμικροῦ νομίσματος ἀποδίδοται.

{ΘΕΑΙ.} Παιδιάν λέγεις τινά.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὴν τοῦ λέγοντος ὅτι πάντα οἶδε καὶ ταῦτα

Stephanus page 234, section a, line 8

ἕτερον ἂν διδάξειεν ὀλίγου καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, μῶν οὐ παιδιάν νομιστέον;

{ΘΕΑΙ.} Πάντως που.

{ΞΕ.} Παιδιάς δὲ ἔχεις ἢ τι τεχνικώτερον ἢ καὶ χαριέστερον εἶδος ἢ τὸ μιμητικόν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς· πάμπολυ γὰρ εἴρηκας εἶδος εἰς ἐν πάντα συλλαβῶν καὶ σχεδὸν ποικιλώτατον.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τὸν γ' ὑπισχνούμενον δυνατόν εἶναι μιᾷ τέχνῃ πάντα ποιεῖν γινώσκομέν που τοῦτο, ὅτι μιμήματα καὶ ὁμώνυμα τῶν ὄντων ἀπεργαζόμενος τῇ γραφικῇ τέχνῃ

Stephanus page 234, section b, line 8

δυνατὸς ἔσται τοὺς ἀνοήτους τῶν νέων παίδων, πόρρωθεν τὰ γεγραμμένα ἐπιδεικνύς, λανθάνειν ὥς ὅτιπερ ἂν βουλευθῇ δρᾶν, τοῦτο ἱκανώτατος ὢν ἀποτελεῖν ἔργῳ.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τί δὲ δῆ; περὶ τοὺς λόγους ἄρ' οὐ προσδοκῶμεν εἶναι τίνα ἄλλην τέχνην, ἢ αὖ δυνατόν <ὄν> [αὖ] τυγχάνει τοὺς νέους καὶ ἔτι πόρρω τῶν πραγμάτων τῆς ἀληθείας ἀφεστῶτας διὰ τῶν ὥτων τοῖς λόγοις γοητεύειν, δεικνύντας εἰδῶλα λεγόμενα περὶ πάντων, ὥστε ποιεῖν ἀληθῆ δοκεῖν λέγεσθαι καὶ τὸν λέγοντα δὴ σοφώτατον πάντων ἅπαντ' εἶναι;

Stephanus page 234, section d, line 1

{ΘΕΑΙ.} Τί γὰρ οὐκ ἂν εἴη ἄλλη τις τοιαύτη τέχνη;

{ΞΕ.} Τοὺς πολλοὺς οὖν, ᾧ Θεαίτητε, τῶν τότε ἀκουόντων ἄρ' οὐκ ἀνάγκη χρόνου τε ἐπελθόντος αὐτοῖς ἱκανοῦ καὶ προϊούσης ἡλικίας τοῖς τε οὖσι προσπίπτοντας ἐγγύθεν καὶ διὰ παθημάτων ἀναγκαζομένους ἐναργῶς ἐφάπτεσθαι τῶν ὄντων, μεταβάλλειν τὰς τότε γενομένας δόξας, ὥστε σμικρὰ μὲν φαίνεσθαι τὰ μεγάλα, χαλεπὰ δὲ τὰ ῥάδια, καὶ πάντα πάντῃ ἀνατετράφθαι τὰ ἐν τοῖς λόγοις φαντάσματα ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς πράξεσιν ἔργων παραγενομένων;

{ΘΕΑΙ.} Ὡς γοῦν ἐμοὶ τηλικῶδε ὄντι κρῖναι. οἶμαι δὲ

Stephanus page 234, section e, line 4

καὶ ἐμὲ τῶν ἔτι πόρρωθεν ἀφεστηκότων εἶναι.

{ΞΕ.} Τοιγαροῦν ἡμεῖς σε οἶδε πάντες πειρασόμεθα καὶ νῦν πειρώμεθα ὡς ἐγγύτατα ἄνευ τῶν παθημάτων προσάγειν. περὶ δ' οὖν τοῦ σοφιστοῦ τόδε μοι λέγε· πότερον ἤδη τοῦτο σαφές, ὅτι τῶν γοήτων ἐστὶ τις, μιμητὴς ὢν τῶν ὄντων, ἢ διστάζομεν ἔτι μὴ περὶ ὅσων περ ἀντιλέγειν δοκεῖ δυνατός εἶναι, περὶ τοσούτων καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀληθῶς ἔχων τυγχάνει;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς ἄν, ὦ ξένε; ἀλλὰ σχεδὸν ἤδη σαφές ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι τῶν τῆς παιδιᾶς μετεχόντων ἐστὶ τις

Stephanus page 235, section a, line 7

†μερῶν† εἷς.

{ΞΕ.} Γόητα μὲν δὴ καὶ μιμητὴν ἄρα θετέον αὐτόν τινα.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ θετέον;

{ΞΕ.} Ἄγε δὴ, νῦν ἡμέτερον ἔργον ἤδη τὸν θῆρα μηκέτ' ἀνεῖναι· σχεδὸν γὰρ αὐτὸν περιειλήφामεν ἐν ἀμφιβληστροικῶ τινι τῶν ἐν τοῖς λόγοις περὶ τὰ τοιαῦτα ὀργάνων, ὥστε οὐκέτ' ἐκφεύζεται τόδε γε.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Τὸ μὴ οὐ τοῦ γένους εἶναι τοῦ τῶν θαυματοποιῶν τις εἷς.

Stephanus page 235, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Κἀμοὶ τοῦτό γε οὕτω περὶ αὐτοῦ συνδοκεῖ.

{ΞΕ.} Δέδοκται τοίνυν ὅτι τάχιστα διαιρεῖν τὴν εἰδωλοποικὴν τέχνην, καὶ καταβάντας εἰς αὐτήν, ἐὰν μὲν ἡμᾶς εὐθύς ὁ σοφιστὴς ὑπομείνῃ, συλλαβεῖν αὐτὸν κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ λόγου, κἀκείνῳ παραδόντας ἀποφῆναι τὴν ἄγραν· ἐὰν δ' ἄρα κατὰ μέρη τῆς μιμητικῆς δύηται πῃ, συνακολουθεῖν αὐτῷ διαιροῦντας ἀεὶ τὴν ὑποδεχομένην αὐτὸν μοῖραν, ἕωσπερ ἂν ληφθῇ. πάντως οὔτε οὗτος οὔτε ἄλλο γένος οὐδὲν μὴ ποτε ἐκφυγὸν ἐπεύξεται τὴν τῶν οὕτω δυναμένων μετιέναι καθ' ἑκάστα τε καὶ ἐπὶ πάντα μέθοδον.

Stephanus page 235, section c, line 7

{ΘΕΑΙ.} Λέγεις εὖ, καὶ ταῦτα ταύτῃ ποιητέον.

{ΞΕ.} Κατὰ δὴ τὸν παρεληλυθότα τρόπον τῆς διαιρέσεως ἔγωγέ μοι καὶ νῦν φαίνομαι δύο καθορᾶν εἶδη τῆς μιμητικῆς· τὴν δὲ ζητουμένην ιδέαν, ἐν ὁποτέρῳ ποθ' ἡμῖν οὔσα τυγχάνει, καταμαθεῖν οὐδέπω μοι δοκῶ νῦν δυνατός εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Σὺ δ' ἄλλ' εἰπέ πρῶτον καὶ δῖελε ἡμῖν τίνα τῶν δύο λέγεις.

{ΞΕ.} Μίαν μὲν τὴν εἰκαστικὴν ὁρῶν ἐν αὐτῇ τέχνην. ἔστι δ' αὕτη μάλιστα ὁπόταν κατὰ τὰς τοῦ παραδείγματος συμμετρίας τις ἐν μήκει καὶ πλάτει καὶ βάθει, καὶ πρὸς

Stephanus page 235, section e, line 1

τούτοις ἔτι χρώματα ἀποδιδούς τὰ προσήκοντα ἑκάστοις, τὴν τοῦ μιμήματος γένεσιν ἀπεργάζεται.

{ΘΕΑΙ.} Τί δ'; οὐ πάντες οἱ μιμούμενοί τι τοῦτ' ἐπιχειροῦσι δρᾶν;

{ΞΕ.} Οὐκ οἶμαι ὅσοι γε τῶν μεγάλων πού τι πλάττουσιν ἔργων ἢ γράφουσιν. εἰ γὰρ ἀποδιδόειν τὴν τῶν καλῶν ἀληθινὴν συμμετρίαν, οἶσθ' ὅτι σμικρότερα μὲν τοῦ δέοντος τὰ ἄνω, μείζω δὲ τὰ κάτω φαίνοιτ' ἂν διὰ τὸ τὰ μὲν πόρρωθεν, τὰ δ' ἐγγύθεν ὑφ' ἡμῶν ὁρᾶσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 236, section a, line 4

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν οὐ χαίρειν τὸ ἀληθὲς ἐάσαντες οἱ δημιουργοὶ νῦν οὐ τὰς οὐσας συμμετρίας ἀλλὰ τὰς δοξούσας εἶναι καλὰς τοῖς εἰδώλοις ἐναπεργάζονται;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι γε.

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἄρα ἕτερον οὐ δίκαιον, εἰκὸς γε ὄν, εἰκόνα καλεῖν;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ τῆς γε μιμητικῆς τὸ ἐπὶ τούτῳ μέρος κλητέον ὅπερ εἵπομεν ἐν τῷ πρόσθεν, εἰκαστικὴν;

{ΘΕΑΙ.} Κλητέον.

Stephanus page 236, section b, line 4

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ φαινόμενον μὲν διὰ τὴν οὐκ ἐκ καλοῦ θέαν εἰκέναι τῷ καλῷ, δύναμιν δὲ εἴ τις λάβοι τὰ τηλικαῦτα ἱκανῶς ὁρᾶν, μηδ' εἰκὸς ᾧ φησιν εἰκέναι, τί καλοῦμεν; ἄρ' οὐκ, ἐπεὶ φαίνεται μὲν, εἴκει δὲ οὐ, φάντασμα;

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Οὐκοῦν πάμπαν καὶ κατὰ τὴν ζωγραφίαν τοῦτο τὸ μέρος ἐστὶ καὶ κατὰ σύμπασαν μιμητικὴν;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τὴν δὴ φάντασμα ἀλλ' οὐκ εἰκόνα ἀπεργαζομένην τέχνην ἄρ' οὐ φανταστικὴν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιμεν;

Stephanus page 236, section c, line 5

{ΘΕΑΙ.} Πολύ γε.

{ΞΕ.} Τούτῳ τοίνυν τῷ δύο ἔλεγον εἶδη τῆς εἰδωλοποιικῆς, εἰκαστικὴν καὶ φανταστικὴν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως.

{ΞΕ.} Ὁ δέ γε καὶ τότε ἡμφεγνόουν, <ἐν> ποτέρῃ τὸν σοφιστὴν θετέον, οὐδὲ νῦν πῶ δύναμαι θεάσασθαι σαφῶς, ἀλλ' ὄντως θαυμαστὸς ἀνὴρ καὶ κατιδεῖν παγχάλεπος, ἐπεὶ καὶ νῦν μάλα εὖ καὶ κομψῶς εἰς ἄπορον εἶδος διερευνήσασθαι καταπέφυγεν.

{ΘΕΑΙ.} ἽΕοικεν.

Stephanus page 236, section d, line 5

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν αὐτὸ γινώσκων σύμφης, ἢ σε οἶον ῥύμη
τις ὑπὸ τοῦ λόγου συνειθισμένον συνεπεσπάσατο πρὸς τὸ
ταχὺ συμφῆσαι;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς καὶ πρὸς τί τοῦτο εἴρηκας;

{ΞΕ.} Ὅντως, ὦ μακάριε, ἐσμέν ἐν παντάπασι χαλεπῇ

σκέψει. τὸ γὰρ φαίνεσθαι τοῦτο καὶ τὸ δοκεῖν, εἶναι δὲ
μὴ, καὶ τὸ λέγειν μὲν ἄττα, ἀληθῆ δὲ μὴ, πάντα ταῦτά ἐστι
μεστὰ ἀπορίας αἰεὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καὶ νῦν. ὅπως γὰρ
εἰπόντα χρή ψευδῆ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ τοῦτο

Stephanus page 236, section e, line 5

φθεγξάμενον ἐναντιολογία μὴ συνέχεσθαι, παντάπασιν, ὦ
Θεαίτητε, χαλεπόν.

{ΘΕΑΙ.} Τί δῆ;

{ΞΕ.} Τετόλμηκεν ὁ λόγος οὗτος ὑποθέσθαι τὸ μὴ ὄν
εἶναι· ψεῦδος γὰρ οὐκ ἂν ἄλλως ἐγίγνετο ὄν. Παρμενίδης
δὲ ὁ μέγας, ὦ παῖ, παισὶν ἡμῖν οὖσιν ἀρχόμενός τε καὶ διὰ
τέλους τοῦτο ἀπεμαρτύρατο, πεζῇ τε ὥδε ἐκάστοτε λέγων καὶ
μετὰ μέτρων -

Οὐ γὰρ μὴ ποτε τοῦτο δαμῇ, φησὶν, εἶναι μὴ ἐόντα·

Stephanus page 237, section a, line 9

ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήμενος εἶργε νόημα.
παρ' ἐκεῖνου τε οὖν μαρτυρεῖται, καὶ μάλιστα γὰρ δὴ πάντων
ὁ λόγος αὐτὸς ἂν δηλώσειε μέτρια βασανισθεῖς. τοῦτο οὖν
αὐτὸ πρῶτον θεασώμεθα, εἰ μὴ τί σοι διαφέρει.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ μὲν ἐμὸν ὅπῃ βούλει τίθεσο, τὸν δὲ λόγον
ἢ βέλτιστα διέξεισι σκοπῶν αὐτός τε ἴθι καὶ κατὰ ταύτην
τὴν ὁδὸν ἄγε.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ χρή δρᾶν ταῦτα. καὶ μοι λέγε· τὸ μηδαμῶς
ὄν τολμῶμέν που φθέγγεσθαι;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 237, section b, line 10

{ΞΕ.} Μὴ τοίνυν ἔριδος ἔνεκα μηδὲ παιδιᾶς, ἀλλ' εἰ σπουδῇ
δέοι συννοήσαντά τινα ἀποκρίνασθαι τῶν ἀκροατῶν ποῖ χρή
τοῦνομι' ἐπιφέρειν τοῦτο, τὸ μὴ ὄν, τί δοκοῦμεν ἂν εἰς τί
καὶ ἐπὶ ποῖον αὐτόν τε καταχρήσασθαι καὶ τῷ πυνθανομένῳ
δεικνύναι;

{ΘΕΑΙ.} Χαλεπὸν ἥρου καὶ σχεδὸν εἰπεῖν οἶω γὰρ ἐμοὶ
παντάπασιν ἄπορον.

{ΞΕ.} Ἀλλ' οὖν τοῦτό γε δῆλον, ὅτι τῶν ὄντων ἐπὶ <τι>
τὸ μὴ ὄν οὐκ οἰστέον.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ ἄν;

Stephanus page 237, section c, line 10

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἐπέιπερ οὐκ ἐπὶ τὸ ὄν, οὐδ' ἐπὶ τὸ τί φέρων
ὀρθῶς ἄν τις φέροι.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς δῆ;
{ΞΕ.} Καὶ τοῦτο ἡμῖν που φανερόν, ὥς καὶ τὸ “τί” τοῦτο
[ῥῆμα] ἐπ' ὄντι λέγομεν ἐκάστοτε· μόνον γὰρ αὐτὸ λέγειν,
ὥσπερ γυμνὸν καὶ ἀπηρεμωμένον ἀπὸ τῶν ὄντων ἀπάντων,
ἀδύνατον· ἦ γάρ;
{ΘΕΑΙ.} Ἀδύνατον.
{ΞΕ.} Ἄρα τῇδε σκοπῶν σύμφης, ὥς ἀνάγκη τὸν τι λέγοντα
εἶν γέ τι λέγειν;

Stephanus page 237, section d, line 8

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.
{ΞΕ.} Ἐνὸς γὰρ δὴ τό γε “τί” φήσεις σημεῖον εἶναι, τὸ
δὲ “τινὲ” δυοῖν, τὸ δὲ “τινὲς” πολλῶν.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΞΕ.} Τὸν δὲ δὴ μὴ τι λέγοντα ἀναγκαιότατον, ὥς ἔοικε,
παντάπασι μηδὲν λέγειν.
{ΘΕΑΙ.} Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν.
{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν οὐδὲ τοῦτο συγχωρητέον, τὸ τὸν τοιοῦτον
λέγειν μὲν [τι], λέγειν μέντοι μηδέν, ἀλλ' οὐδὲ λέγειν
φατέον, ὅς γ' ἄν ἐπιχειρῇ μὴ ὄν φθέγγεσθαι;

Stephanus page 237, section e, line 7

{ΘΕΑΙ.} Τέλος γοῦν ἂν ἀπορίας ὁ λόγος ἔχοι.
{ΞΕ.} <Μήπω μέγ' εἵπης>· ἔτι γὰρ, ὦ μακάριε, ἔστι, καὶ
ταῦτά γε τῶν ἀποριῶν ἡ μεγίστη καὶ πρώτη. περὶ γὰρ
αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν οὔσα τυγχάνει.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς φῆς; λέγε καὶ μηδὲν ἀποκνήσης.
{ΞΕ.} Τῷ μὲν ὄντι που προσγένοιτ' ἂν τι τῶν ὄντων ἕτερον.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΞΕ.} Μὴ ὄντι δέ τι τῶν ὄντων ἄρά ποτε προσγίγνεσθαι
φήσομεν δυνατόν εἶναι;
{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς;

Stephanus page 238, section a, line 10

{ΞΕ.} Ἀριθμὸν δὴ τὸν σύμπαντα τῶν ὄντων τίθεμεν.
{ΘΕΑΙ.} Εἶπερ γε καὶ ἄλλο τι θετέον ὥς ὄν.
{ΞΕ.} Μὴ τοίνυν μὴδ' ἐπιχειρῶμεν ἀριθμοῦ μήτε πλήθος
μήτε ἓν πρὸς τὸ μὴ ὄν προσφέρειν.
{ΘΕΑΙ.} Οὐκ οὖν ἂν ὀρθῶς γε, ὥς ἔοικεν, ἐπιχειροῖμεν, ὥς

φησιν ὁ λόγος.

{ΞΕ.} Πῶς οὖν ἂν ἡ διὰ τοῦ στόματος φθέγγαιτο ἂν τις ἡ καὶ τῇ διανοίᾳ τὸ παράπαν λάβοι τὰ μὴ ὄντα ἢ τὸ μὴ ὄν χωρὶς ἀριθμοῦ;

{ΘΕΑΙ.} Λέγε πῇ;

Stephanus page 238, section b, line 10

{ΞΕ.} Μὴ ὄντα μὲν ἐπειδὴν λέγωμεν, ἄρα οὐ πλῆθος ἐπιχειροῦμεν ἀριθμοῦ προστιθέναι;

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Μὴ ὄν δέ, ἄρα οὐ τὸ ἐν αὐτῷ;

{ΘΕΑΙ.} Σαφέστατά γε.

{ΞΕ.} Καὶ μήν οὔτε δίκαιόν γε οὔτε ὀρθόν φαμεν ὄν ἐπιχειρεῖν μὴ ὄντι προσαρμόττειν.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεις ἀληθέστατα.

{ΞΕ.} Συννοεῖς οὖν ὡς οὔτε φθέγγασθαι δυνατόν ὀρθῶς οὔτ' εἰπεῖν οὔτε διανοηθῆναι τὸ μὴ ὄν αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλ'

Stephanus page 238, section c, line 10

ἔστιν ἀδιανόητόν τε καὶ ἄρρητον καὶ ἀφθεγκτόν καὶ ἄλογον;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν ἐψευσάμην ἄρτι λέγων τὴν μεγίστην ἀπορίαν ἐρεῖν αὐτοῦ περί, τὸ δὲ ἔτι μείζω τινὰ λέγειν ἄλλην ἔχομεν;

{ΘΕΑΙ.} Τίνα δῆ;

{ΞΕ.} Ὡ θαυμάσιε, οὐκ ἐννοεῖς αὐτοῖς τοῖς λεχθεῖσιν ὅτι καὶ τὸν ἐλέγχοντα εἰς ἀπορίαν καθίστησι τὸ μὴ ὄν οὕτως, ὥστε, ὅποταν αὐτὸ ἐπιχειρῇ τις ἐλέγχειν, ἐναντία αὐτὸν αὐτῷ περὶ ἐκεῖνο ἀναγκάζεσθαι λέγειν;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς φῆς; εἰπέ ἔτι σαφέστερον.

Stephanus page 238, section d, line 9

{ΞΕ.} Οὐδὲν δεῖ τὸ σαφέστερον ἐν ἐμοὶ σκοπεῖν. ἐγὼ μὲν γὰρ ὑποθέμενος οὔτε ἐνὸς οὔτε τῶν πολλῶν τὸ μὴ ὄν δεῖν μετέχειν, ἄρτι τε καὶ νῦν οὕτως ἐν αὐτὸ εἴρηκα· τὸ μὴ ὄν γὰρ φημί. συνίης τοι.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ μήν αὖ καὶ σμικρὸν ἔμπροσθεν ἀφθεγκτόν τε αὐτὸ καὶ ἄρρητον καὶ ἄλογον ἔφην εἶναι. συνέπη;

{ΘΕΑΙ.} Συνέπομαι. πῶς γὰρ οὔ;

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τό γε εἶναι προσάπτειν πειρώμενος ἐναντία τοῖς πρόσθεν ἔλεγον;

Stephanus page 239, section a, line 2

{ΘΕΑΙ.} Φαίνη.

{ΞΕ.} Τί δέ; τοῦτο προσάπτων οὐχ ὡς ἐνὶ διελεγόμην;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἄλογόν γε λέγων καὶ ἄρρητον καὶ ἀφθεγκτον
ὥς γε πρὸς ἓν τὸν λόγον ἐποιοῦμην.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Φαμὲν δέ γε δεῖν, εἴπερ ὀρθῶς τις λέξει, μήτε ὡς
ἐν μήτε ὡς πολλὰ διορίζειν αὐτό, μηδὲ τὸ παράπαν <αὐτό>
καλεῖν· ἐνὸς γὰρ εἶδει καὶ κατὰ ταύτην ἂν τὴν πρόσρησιν
προσαγορεύοιτο.

Stephanus page 239, section a, line 12

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασί γε.

{ΞΕ.} Τὸν μὲν τοίνυν ἐμέ γε τί τις ἂν λέγοι; καὶ γὰρ
πάσαι καὶ τὰ νῦν ἡττημένον ἂν εὖροι περὶ τὸν τοῦ μὴ ὄντος
ἔλεγχον. ὥστε ἐν ἔμοιγε λέγοντι, καθάπερ εἶπον, μὴ
σκοπῶμεν τὴν ὀρθολογίαν περὶ τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' εἴα δὴ νῦν
ἐν σοὶ σκεψώμεθα.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς φήεις;

{ΞΕ.} Ἴθι ἡμῖν εὖ καὶ γενναίως, ἅτε νέος ὢν, ὅτι μάλιστα
δύνασαι συντείνας πειράσθῃ, μήτε οὐσίαν μήτε τὸ ἐν μήτε
πληθὸς ἀριθμοῦ προστιθείς τῷ μὴ ὄντι, κατὰ τὸ ὀρθόν

Stephanus page 239, section b, line 10

φθέγγασθαί τι περὶ αὐτοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Πολλὴ μεντὰν με καὶ ἄτοπος ἔχοι προθυμία
τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰ σὲ τοιαῦθ' ὁρῶν πάσχοντα αὐτὸς
ἐπιχειροῖν.

{ΞΕ.} Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, σὲ μὲν καὶ ἐμὲ χαίρειν ἐῷμεν· ἕως
δ' ἂν τινι δυναμένῳ δρᾶν τοῦτο ἐντυγχάνωμεν, μέχρι τούτου
λέγωμεν ὡς παντὸς μᾶλλον πανούργως εἰς ἄπορον ὁ σοφιστὴς
τόπον καταδέδυκεν.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα δὴ φαίνεται.

{ΞΕ.} Τοιγαροῦν εἴ τινα φήσομεν αὐτὸν ἔχειν φανταστικὴν

Stephanus page 239, section d, line 1

τέχνην, ῥαδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοῦναντίον ἀποστρέφει τοὺς λόγους, ὅταν
εἰδωλοποιὸν αὐτὸν καλῶμεν, ἀνερωτῶν τί ποτε τὸ παράπαν
εἰδῶλον λέγομεν. σκοπεῖν οὖν, ὦ Θεαίτητε, χρή τί τις τῷ
νεανίᾳ πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρινεῖται.

{ΘΕΑΙ.} Δῆλον ὅτι φήσομεν τά τε ἐν τοῖς ὕδασι καὶ
κατόπτροις εἰδῶλα, ἔτι καὶ τὰ γεγραμμένα καὶ τὰ τετυπωμένα
καὶ τᾶλλα ὅσα που τοιαῦτ' ἔσθ' ἕτερα.

{ΞΕ.} Φανερός, ὦ Θεαίτητε, εἰ σοφιστὴν οὐχ ἑωρακώς.

{ΘΕΑΙ.} Τί δὴ;

Stephanus page 239, section e, line 3

{ΞΕ.} Δόξει σοι μῦειν ἢ παντάπασιν οὐκ ἔχειν ὄμματα.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Τὴν ἀπόκρισιν ὅταν οὕτως αὐτῷ διδῶς ἔαν ἐν κατόπτροις ἢ πλάσμασι λέγῃς τι, καταγελάσεταιί σου τῶν λόγων, ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ, προσποιοῦμενος οὔτε κάτοπτρα οὔτε ὕδατα γινώσκειν οὔτε τὸ παράπαν ὄψιν, τὸ δ' ἐκ τῶν λόγων ἐρωτήσει σε μόνον.

{ΘΕΑΙ.} Ποῖον;

{ΞΕ.} Τὸ διὰ πάντων τούτων ἃ πολλὰ εἰπὼν ἠξίωσας ἐνὶ

Stephanus page 240, section a, line 5

προσειπεῖν ὀνόματι φθεγξάμενος εἰδωλον ἐπὶ πᾶσιν ὡς ἐν ὄν. λέγε οὖν καὶ ἀμύνου μηδὲν ὑποχωρῶν τὸν ἄνδρα.

{ΘΕΑΙ.} Τί δῆτα, ὦ ξέने, εἰδωλον ἂν φαῖμεν εἶναι πλήν γε τὸ πρὸς τᾷ ἀληθινὸν ἀφωμοιωμένον ἕτερον τοιοῦτον;

{ΞΕ.} Ἑτερον δὲ λέγεις τοιοῦτον ἀληθινόν, ἢ ἐπὶ τίνι τὸ τοιοῦτον εἶπες;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς ἀληθινόν γε, ἀλλ' εἰκὸς μέν.

{ΞΕ.} Ἄρα τὸ ἀληθινὸν ὄντως ὃν λέγων;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ μὴ ἀληθινὸν ἄρ' ἐναντίον ἀληθοῦς;

Stephanus page 240, section b, line 6

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Οὐκ ὄντως [οὐκ] ὃν ἄρα λέγεις τὸ εἰκός, εἴπερ αὐτό γε μὴ ἀληθινὸν ἐρεῖς.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἔστι γε μήν πως.

{ΞΕ.} Οὐκ οὐν ἀληθῶς γε, φῆς.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν· πλήν γ' εἰκὼν ὄντως.

{ΞΕ.} Οὐκ ὃν ἄρα [οὐκ] ὄντως ἐστὶν ὄντως ἣν λέγομεν εἰκόνα;

{ΘΕΑΙ.} Κινδυνεύει τοιαύτην τινὰ πεπλέχθαι συμπλοκὴν τὸ μὴ ὃν τῷ ὄντι, καὶ μάλα ἄτοπον.

Stephanus page 240, section c, line 3

{ΞΕ.} Πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον; ὁρᾷς γοῦν ὅτι καὶ νῦν διὰ τῆς ἐπαλλάξεως ταύτης ὁ πολυκέφαλος σοφιστὴς ἠνάγκακεν ἡμᾶς τὸ μὴ ὃν οὐχ ἐκόντας ὁμολογεῖν εἶναί πως.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρῳ καὶ μάλα.

{ΞΕ.} Τί δὲ δῆ; τὴν τέχνην αὐτοῦ τίνα ἀφορίσαντες ἡμῖν αὐτοῖς συμφωνεῖν οἰοί τε ἐσόμεθα;

{ΘΕΑΙ.} Πῇ καὶ τὸ ποῖόν τι φοβούμενος οὕτω λέγεις;

{ΞΕ.} Ὅταν περὶ τὸ φάντασμα αὐτὸν ἀπατᾶν φῶμεν καὶ τὴν τέχνην εἶναί τινα ἀπατητικὴν αὐτοῦ, τότε πότερον ψευδῇ δοξάζειν τὴν ψυχὴν ἡμῶν φήσομεν ὑπὸ τῆς ἐκείνου τέχνης,

Stephanus page 240, section d, line 4

ἢ τί ποτ' ἐροῦμεν;
 {ΘΕΑΙ.} Τοῦτο· τί γὰρ ἂν ἄλλο εἴπαιμεν;
 {ΞΕ.} Ψευδὴς δ' αὖ δόξα ἔσται τάναντία τοῖς οὖσι δοξάζουσα, ἢ πῶς;
 {ΘΕΑΙ.} Οὕτως· τάναντία.
 {ΞΕ.} Λέγεις ἄρα τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν τὴν ψευδῇ δόξαν;
 {ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.
 {ΞΕ.} Πότερον μὴ εἶναι τὰ μὴ ὄντα δοξάζουσιν, ἢ πῶς εἶναι τὰ μηδαμῶς ὄντα;
 {ΘΕΑΙ.} Εἶναι πῶς τὰ μὴ ὄντα δεῖ γε, εἴπερ ψεύσεται

Stephanus page 240, section e, line 4

ποτέ τίς τι καὶ κατὰ βραχύ.
 {ΞΕ.} Τί δ'; οὐ καὶ μηδαμῶς εἶναι τὰ πάντως ὄντα δοξάζεται;
 {ΘΕΑΙ.} Ναί.
 {ΞΕ.} Καὶ τοῦτο δὴ ψεῦδος;
 {ΘΕΑΙ.} Καὶ τοῦτο.
 {ΞΕ.} Καὶ λόγος οἶμαι ψευδὴς οὕτω κατὰ ταῦτα νομισθῆσεται τὰ τε ὄντα λέγων μὴ εἶναι καὶ τὰ μὴ ὄντα εἶναι.
 {ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως τοιοῦτος γένοιτο;
 {ΞΕ.} Σχεδὸν οὐδαμῶς· ἀλλὰ ταῦτα ὁ σοφιστὴς οὐ φήσει.

Stephanus page 241, section a, line 4

ἢ τίς μηχανὴ συγχωρεῖν τινα τῶν εὖ φρονούντων, ὅταν [ἄφθεγκτα καὶ ἄρρητα καὶ ἄλογα καὶ ἀδιανόητα] προσδιωμολογημένα ἢ τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα; μανθάνομεν, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει;
 {ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ μανθάνομεν ὅτι τάναντία φήσει λέγειν ἡμᾶς τοῖς νυνδῇ, ψευδῇ τολμήσαντας εἰπεῖν ὥς ἔστιν ἐν δόξαις τε καὶ κατὰ λόγους; τῷ γὰρ μὴ ὄντι τὸ ὄν προσάπτειν ἡμᾶς πολλάκις ἀναγκάζεσθαι, διωμολογησαμένους νυνδῇ τοῦτο εἶναι πάντων ἀδυνατώτατον.
 {ΞΕ.} Ὅρθως ἀπεμνημόνευσας. ἀλλ' ὅρα δὴ [βουλευέσθαι]

Stephanus page 241, section b, line 5

τί χρή δρᾶν τοῦ σοφιστοῦ πέρι· τὰς γὰρ ἀντιλήψεις καὶ ἀπορίας, ἐὰν αὐτὸν διερευνῶμεν ἐν τῇ τῶν ψευδουργῶν καὶ γοήτων τέχνῃ τιθέντες, ὁρᾶς ὥς εὐποροὶ καὶ πολλαί.
 {ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα.
 {ΞΕ.} Μικρὸν μέρος τοίνυν αὐτῶν διεληλύθαμεν, οὐσῶν ὥς ἔπος εἰπεῖν ἀπεράντων.
 {ΘΕΑΙ.} Ἀδύνατόν γ' ἂν, ὥς ἔοικεν, εἶη τὸν σοφιστὴν ἐλεῖν, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει.
 {ΞΕ.} Τί οὖν; οὕτως ἀποστησόμεθα νῦν μαλθακισθέντες;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ οὖν ἔγωγέ φημι δεῖν, εἰ καὶ κατὰ σμικρὸν

Stephanus page 241, section c, line 6

οἰοί τ' ἐπιλαβέσθαι πη τάνδρός ἐσμεν.

{ΞΕ.} Ἐξεῖς οὖν συγγνώμην καὶ καθάπερ νῦν εἶπες ἀγαπήσεις ἂν πη καὶ κατὰ βραχὺ παρασπασώμεθα οὕτως ἰσχυροῦ λόγου;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐχ ἔξω;

{ΞΕ.} Τόδε τοίνυν ἔτι μᾶλλον παραιτοῦμαί σε.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Μή με οἶον πατραλοῖαν ὑπολάβης γίγνεσθαι τινα.

{ΘΕΑΙ.} Τί δή;

{ΞΕ.} Τὸν τοῦ πατρὸς Παρμενίδου λόγον ἀναγκαῖον ἡμῖν

Stephanus page 241, section d, line 6

ἀμυνομένοις ἔσται βασανίζειν, καὶ βιάζεσθαι τό τε μὴ ὄν ὥς ἔστι κατὰ τι καὶ τὸ ὄν αὖ πάλιν ὥς οὐκ ἔστι πη.

{ΘΕΑΙ.} Φαίνεται τὸ τοιοῦτον διαμαχετέον ἐν τοῖς λόγοις.

{ΞΕ.} Πῶς γὰρ οὐ φαίνεται καὶ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο τυφλῶ; τούτων γὰρ μήτ' ἐλεγχθέντων μήτε ὁμολογηθέντων σχολῇ ποτέ τις οἴός τε ἔσται περὶ λόγων ψευδῶν λέγων ἢ δόξης, εἴτε εἰδώλων εἴτε εἰκόνων εἴτε μιμημάτων εἴτε φαντασμάτων αὐτῶν, ἢ καὶ περὶ τεχνῶν τῶν ὅσαι περὶ ταῦτά εἰσι, μὴ καταγέλαστος εἶναι τά <γ> ἐναντία ἀναγκαζόμενος αὐτῷ λέγειν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα.

Stephanus page 242, section a, line 1

{ΞΕ.} Διὰ ταῦτα μέντοι τολμητέον ἐπιτίθεσθαι τῷ πατρικῷ λόγῳ νῦν, ἢ τὸ παράπαν ἑατέον, εἰ τοῦτό τις εἵργει δρᾶν ὄκνος.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἡμᾶς τοῦτό γε μηδὲν μηδαμῇ εἴρξει.

{ΞΕ.} Τρίτον τοίνυν ἔτι σε σμικρὸν τι παραιτήσομαι.

{ΘΕΑΙ.} Λέγε μόνον.

{ΞΕ.} Εἰπόν που νυνδὴ λέγων ὥς πρὸς τὸν περὶ ταῦτ' ἐλεγχον αἰετὶ ἀπειρηκῶς ἐγὼ τυγχάνω καὶ δὴ καὶ τὰ νῦν.

{ΘΕΑΙ.} Εἶπες.

{ΞΕ.} Φοβοῦμαι δὴ τὰ εἰρημένα, μή ποτε διὰ ταῦτά σοι

Stephanus page 242, section a, line 11

μανικὸς εἶναι δόξω παρὰ πόδα μεταβαλὼν ἐμαυτὸν ἄνω καὶ κάτω. σὴν γὰρ δὴ χάριν ἐλέγχειν τὸν λόγον ἐπιθησόμεθα, ἑάνπερ ἐλέγχωμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ὡς τοίνυν ἔμοιγε μηδαμῇ δόξων μηδὲν πλημμελεῖν, ἂν ἐπὶ τὸν ἐλεγχον τοῦτον καὶ τὴν ἀπόδειξιν ἴης, θαρρῶν ἴθι τούτου γε ἕνεκα.

{ΞΕ.} Φέρε δή, τίνα ἀρχὴν τις ἂν ἄρξαιτο παρακινδυνεύ-

τικοῦ λόγον; δοκῶ μὲν γὰρ τήνδ', ὦ παῖ, τὴν ὁδὸν ἀναγκαιο-
τάτην ἡμῖν εἶναι τρέπεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Ποίαν δὴ;

Stephanus page 242, section b, line 10

{ΞΕ.} Τὰ δοκοῦντα νῦν ἐναργῶς ἔχειν ἐπισκέψασθαι πρῶ-
τον μὴ πῇ τεταραγμένοι μὲν ὦμεν περὶ ταῦτα, ῥαδίως δ'
ἀλλήλοις ὁμολογῶμεν ὡς εὐκρινῶς ἔχοντες.

{ΘΕΑΙ.} Λέγε σαφέστερον ὃ λέγεις.

{ΞΕ.} Εὐκόλως μοι δοκεῖ Παρμενίδης ἡμῖν διειλέχθαι καὶ
πᾶς ὅστις πῶποτε ἐπὶ κρίσιν ὥρμησε τοῦ τὰ ὄντα διορίσασθαι
πόσα τε καὶ ποῖά ἐστιν.

{ΘΕΑΙ.} Πῇ;

{ΞΕ.} Μῦθόν τινα ἕκαστος φαίνεται μοι διηγεῖσθαι παισὶν
ὡς οὖσιν ἡμῖν, ὁ μὲν ὡς τρία τὰ ὄντα, πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις

Stephanus page 242, section d, line 1

ἐνίστε αὐτῶν ἅττα πῇ, τότε δὲ καὶ φίλα γιγνόμενα γάμους
τε καὶ τόκους καὶ τροφὰς τῶν ἐκγόνων παρέχεται· δύο δὲ
ἕτερος εἰπὼν, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ἢ θερμὸν καὶ ψυχρὸν, συνοι-
κίζει τε αὐτὰ καὶ ἐκδίδωσι· τὸ δὲ παρ' ἡμῖν Ἑλεατικὸν ἔθνος,
ἀπὸ Ξενοφάνους τε καὶ ἔτι πρόσθεν ἀρξάμενον, ὡς ἑνὸς ὄντος
τῶν πάντων καλουμένων οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις. Ἰάδες
δὲ καὶ Σικελαὶ τινες ὕστερον Μοῦσαι συνενόησαν ὅτι συμ-
πλέκειν ἀσφαλέστατον ἀμφοτέρω καὶ λέγειν ὡς τὸ ὄν πολλά
τε καὶ ἓν ἐστίν, ἔχθρα δὲ καὶ φιλία συνέχεται. διαφορόμενον
γὰρ ἀεὶ συμφέρεται, φασὶν αἱ συντονώτεραι τῶν Μουσῶν·

Stephanus page 242, section e, line 4

αἱ δὲ μαλακώτεραι τὸ μὲν ἀεὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν ἐχάλασαν,
ἐν μέρει δὲ τότε μὲν ἓν εἶναί φασι τὸ πᾶν καὶ φίλον ὑπ'
Ἀφροδίτης, τότε δὲ πολλὰ καὶ πολέμιον αὐτὸ αὐτῷ διὰ νεϊκός
τι. ταῦτα δὲ πάντα εἰ μὲν ἀληθῶς τις ἢ μὴ τούτων εἴρηκε,
χαλεπὸν καὶ πλημμελὲς οὕτω μεγάλα κλεινοῖς καὶ παλαιοῖς
ἀνδράσιν ἐπιτιμᾶν· ἐκεῖνο δὲ ἀνεπίφθονον ἀποφίγησθαι -

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὅτι λίαν τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπεριδόντες ὠλιγώρησαν·
οὐδὲν γὰρ φροντίσαντες εἴτ' ἐπακολουθοῦμεν αὐτοῖς λέγουσιν
εἴτε ἀπολειπόμεθα, περαίνουσι τὸ σφέτερον αὐτῶν ἕκαστοι.

Stephanus page 243, section b, line 2

{ΘΕΑΙ.} Πῶς λέγεις;

{ΞΕ.} Ὅταν τις αὐτῶν φθέγγηται λέγων ὡς ἔστιν ἢ

γέγονεν ἢ γίγνεται πολλὰ ἢ ἓν ἢ δύο, καὶ θερμὸν αὖ ψυχρῷ
συγκεραννύμενον, ἄλλοθί πῃ διακρίσεις καὶ συγκρίσεις ὑπο-

τιθείς, τούτων, ὦ Θεαίτητε, ἐκάστοτε σύ τι πρὸς θεῶν
συνίης ὅτι λέγουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ ὅτε μὲν ἦν νεώτερος,
τοῦτό τε τὸ νῦν ἀπορούμενον ὅποτε τις εἶποι, τὸ μὴ ὄν,
ἀκριβῶς ᾧμην συνιέναι. νῦν δὲ ὁρᾷς ἵν' ἐσμὲν αὐτοῦ πέρι
τῆς ἀπορίας.

Stephanus page 243, section c, line 1

{ΘΕΑΙ.} Ὅρῳ.

{ΞΕ.} Τάχα τοίνυν ἴσως οὐχ ἦττον κατὰ τὸ ὄν ταῦτόν
τοῦτο πάθος εἰληφότες ἐν τῇ ψυχῇ περὶ μὲν τοῦτο εὐπορεῖν
φαιμεν καὶ μανθάνειν ὅποταν τις αὐτὸ φθέγγηται, περὶ δὲ
θάτερον οὐ, πρὸς ἀμφοτέρα ὁμοίως ἔχοντες.

{ΘΕΑΙ.} Ἴσως.

{ΞΕ.} Καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ τῶν προειρημένων ἡμῖν
ταῦτόν τοῦτο εἰρήσθω.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τῶν μὲν τοίνυν πολλῶν πέρι καὶ μετὰ τοῦτο σκεψό-

Stephanus page 243, section d, line 1

μεθ', ἂν δόξῃ, περὶ δὲ τοῦ μεγίστου τε καὶ ἀρχηγοῦ πρώτου
νῦν σκεπτέον.

{ΘΕΑΙ.} Τίνος δὴ λέγεις; ἢ δῆλον ὅτι τὸ ὄν φῆς πρῶτον
δεῖν διερευνήσασθαι τί ποθ' οἱ λέγοντες αὐτὸ δηλοῦν
ἡγοῦνται;

{ΞΕ.} Κατὰ πόδα γε, ὦ Θεαίτητε, ὑπέλαβες. λέγω γὰρ
δὴ ταύτῃ δεῖν ποιεῖσθαι τὴν μέθοδον ἡμᾶς, οἷον αὐτῶν
παρόντων ἀναπυνθανομένους ᾧδε· “Φέρε, ὅποσοι θερμὸν
καὶ ψυχρὸν ἢ τινε δύο τοιούτω τὰ πάντ' εἶναί φατε, τί ποτε
ἄρα τοῦτ' ἐπ' ἀμφοῖν φθέγγεσθε, λέγοντες ἄμφω καὶ ἑκάτερον

Stephanus page 243, section e, line 2

εἶναι; τί τὸ εἶναι τοῦτο ὑπολάβωμεν ὑμῶν; πότερον τρίτον
παρὰ τὰ δύο ἐκείνα, καὶ τρία τὸ πᾶν ἀλλὰ μὴ δύο ἔτι καθ'
ὑμᾶς τιθῶμεν; οὐ γὰρ που τοῖν γε δυοῖν καλοῦντες θάτερον
ὄν ἀμφοτέρα ὁμοίως εἶναι λέγετε· σχεδὸν γὰρ ἂν ἀμφοτέρως
ἔν, ἀλλ' οὐ δύο εἴτην.”

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΞΕ.} “Ἄλλ' ἄρά γε τὰ ἄμφω βούλεσθε καλεῖν ὄν;”

{ΘΕΑΙ.} Ἴσως.

{ΞΕ.} “Ἄλλ', ὦ φίλοι,” φήσομεν, “κἂν οὕτω τὰ δύο
λέγοιτ' ἂν σαφέστατα ἔν.”

Stephanus page 244, section a, line 3

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατα εἴρηκας.

{ΞΕ.} “Ἐπειδὴ τοίνυν ἡμεῖς ἠπορήκαμεν, ὑμεῖς αὐτὰ
ἡμῖν ἐμφανίζετε ἱκανῶς, τί ποτε βούλεσθε σημαίνειν ὅποταν

ὄν φθέγγησθε. δῆλον γὰρ ὡς ὑμεῖς μὲν ταῦτα πάλαι
γινώσκετε, ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ μὲν ὠόμεθα, νῦν δ' ἡπορή-
καμεν. διδάσκετε οὖν πρῶτον τοῦτ' αὐτὸ ἡμᾶς, ἵνα μὴ
δοξάζωμεν μανθάνειν μὲν τὰ λεγόμενα παρ' ὑμῶν, τὸ δὲ
τούτου γίγνηται πᾶν τοῦναντίον.” ταῦτα δὴ λέγοντές τε
καὶ ἀξιοῦντες παρά τε τούτων καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσοι
πλεῖον ἐνὸς λέγουσι τὸ πᾶν εἶναι, μὶν, ὦ παῖ, τί πλημ-

Stephanus page 244, section b, line 4

μελήσομεν;

{ΘΕΑΙ.} Ἡκιστὰ γε.

{ΞΕ.} Τί δέ; παρὰ τῶν ἐν τὸ πᾶν λεγόντων ἄρ' οὐ
πευστέον εἰς δύναμιν τί ποτε λέγουσι τὸ ὄν;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τόδε τοίνυν ἀποκρινέσθων. “Ἐν πού φατε μόνον
εἶναι;” - “Φαμὲν γάρ,” φήσουσιν. ἦ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} “Τί δέ; ὃν καλεῖτε τι;”

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 244, section c, line 1

{ΞΕ.} “Πότερον ὅπερ ἐν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι δυοῖν
ὀνόμασιν, ἢ πῶς;”

{ΘΕΑΙ.} Τίς οὖν αὐτοῖς ἢ μετὰ τοῦτ', ὦ ξέने, ἀποκρισῖς;

{ΞΕ.} Δῆλον, ὦ Θεαίτητε, ὅτι τῷ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν
ὑποθεμένῳ πρὸς τὸ νῦν ἐρωτηθὲν καὶ πρὸς ἄλλο δὲ ὅτιοῦν
οὐ πάντων ῥᾶστον ἀποκρίνασθαι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Τό τε δύο ὀνόματα ὁμολογεῖν εἶναι μηδὲν θέμενον
πλὴν ἐν καταγέλαστόν που.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 244, section c, line 11

{ΞΕ.} Καὶ τὸ παράπαν γε ἀποδέχεσθαί του λέγοντος ὡς
ἔστιν ὄνομα τι, λόγον οὐκ ἂν ἔχον.

{ΘΕΑΙ.} Πῇ;

{ΞΕ.} Τιθεῖς τε τοῦνομα τοῦ πράγματος ἕτερον δύο λέγει
πού τινα.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἂν ταυτόν γε αὐτῷ τιθῇ τοῦνομα, ἢ μηδενὸς
ὄνομα ἀναγκασθῆσεται λέγειν, εἰ δέ τις αὐτὸ φήσῃ,
συμβήσεται τὸ ὄνομα ὀνόματος ὄνομα μόνον, ἄλλου δὲ
οὐδενὸς ὄν.

Stephanus page 244, section d, line 10

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Καὶ τὸ ἐν γε, ἐνὸς ὄνομα ὄν καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτὸ ἐν ὄν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ ὅλον ἕτερον τοῦ ὄντος ἐνὸς ἢ ταὐτὸν φήσουσι τούτῳ;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ φήσουσί τε καὶ φασίν;

{ΞΕ.} Εἰ τοίνυν ὅλον ἐστίν, ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει,

Πάντοθεν εὐκύκλου σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκῳ,

Stephanus page 244, section e, line 4

μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ· τὸ γὰρ οὔτε τι μεῖζον οὔτε τι βαιότερον πελέναι χρεόν ἐστι τῇ ἢ τῇ,

τοιοῦτόν γε ὄν τὸ ὄν μέσον τε καὶ ἔσχατα ἔχει, ταῦτα δὲ ἔχον πᾶσα ἀνάγκη μέρη ἔχειν· ἢ πῶς;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν τό γε μεμερισμένον πάθος μὲν τοῦ ἐνὸς ἔχειν ἐπὶ τοῖς μέρεσι πᾶσιν οὐδὲν ἀποκωλύει, καὶ ταύτῃ δὴ πᾶν τε ὄν καὶ ὅλον ἐν εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Τί δ' οὐ;

Stephanus page 245, section a, line 5

{ΞΕ.} Τὸ δὲ πεπονθὸς ταῦτα ἄρ' οὐκ ἀδύνατον αὐτό γε τὸ ἐν αὐτὸ εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ἀμερὲς δήπου δεῖ παντελῶς τό γε ἀληθῶς ἐν κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον εἰρηῆσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Δεῖ γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε τοιοῦτον ἐκ πολλῶν μερῶν ὄν οὐ συμφωνήσῃ τῷ [ὅλῳ] λόγῳ.

{ΘΕΑΙ.} Μανθάνω.

{ΞΕ.} Πότερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὄν τοῦ ἐνὸς οὕτως ἐν τε

Stephanus page 245, section b, line 5

ἔσται καὶ ὅλον, ἢ παντάπασι μὴ λέγωμεν ὅλον εἶναι τὸ ὄν;

{ΘΕΑΙ.} Χαλεπὴν προβέβληκας αἴρεσιν.

{ΞΕ.} Ἀληθέστατα μέντοι λέγεις. πεπονθὸς τε γὰρ τὸ ὄν ἐν εἶναι πῶς οὐ ταὐτὸν ὄν τῷ ἐνὶ φανεῖται, καὶ πλέονα δὴ τὰ πάντα ἐνὸς ἔσται.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἐάν γε τὸ ὄν ἢ μὴ ὅλον διὰ τὸ πεπονθέναι τὸ ὑπ' ἐκείνου πάθος, ἢ δὲ αὐτὸ τὸ ὅλον, ἐνδεὲς τὸ ὄν ἑαυτοῦ συμβαίνει.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

Stephanus page 245, section c, line 5

{ΞΕ.} Καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἑαυτοῦ στερόμενον
οὐκ ὄν ἔσται τὸ ὄν.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Καὶ ἐνός γε αὖ πλείω τὰ πάντα γίγνεται, τοῦ τε
ὄντος καὶ τοῦ ὅλου χωρὶς ἰδίαν ἑκατέρου φύσιν εἰληφότος.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Μὴ ὄντος δέ γε τὸ παράπαν τοῦ ὅλου, ταῦτά τε
ταῦτα ὑπάρχει τῷ ὄντι, καὶ πρὸς τῷ μὴ εἶναι μηδ' ἂν γενέσθαι
ποτὲ ὄν.

{ΘΕΑΙ.} Τί δή;

Stephanus page 245, section d, line 4

{ΞΕ.} Τὸ γενόμενον ἀεὶ γέγονεν ὅλον· ὥστε οὔτε οὐσίαν
οὔτε γένεσιν ὡς οὔσαν δεῖ προσαγορεύειν [τὸ ἐν ἡ] τὸ ὅλον
ἐν τοῖς οὔσι μὴ τιθέντα.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασιν ἔοικε ταῦθ' οὕτως ἔχειν.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν οὐδ' ὅποσονοῦν τι δεῖ τὸ μὴ ὅλον εἶναι·
ποσόν τι γὰρ ὄν, ὅποσον ἂν ἡ, τοσοῦτον ὅλον ἀναγκαῖον
αὐτὸ εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ γε.

{ΞΕ.} Καὶ τοίνυν ἄλλα μυρία ἀπεράντους ἀπορίας ἕκαστον
εἰληφὸς φανεῖται τῷ τὸ ὄν εἶτε δύο τινὲ εἶτε ἐν μόνον εἶναι

Stephanus page 245, section e, line 2

λέγοντι.

{ΘΕΑΙ.} Δηλοῖ σχεδὸν καὶ τὰ νῦν ὑποφαίνοντα· συν-
άπτεται γὰρ ἕτερον ἐξ ἄλλου, μείζω καὶ χαλεπωτέραν φέρον
περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἀεὶ ῥηθέντων πλάνην.

{ΞΕ.} Τοὺς μὲν τοίνυν διακριβολουμένους ὄντος τε πέρι
καὶ μή, πάντας μὲν οὐ διεληλύθαμεν, ὅμως δὲ ἱκανῶς ἐχέτω·
τοὺς δὲ ἄλλως λέγοντας αὖ θεατέον, ἵν' ἐκ πάντων ἴδωμεν
ὅτι τὸ ὄν τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν εὐπορώτερον εἰπεῖν ὅτι ποτ'
ἔστιν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν πορεύεσθαι χρή καὶ ἐπὶ τούτους.

Stephanus page 246, section a, line 4

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἔοικέ γε ἐν αὐτοῖς οἶον γιγαντομαχία τις
εἶναι διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου πάντα
ἔλκουσι, ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς πέτρας καὶ δρυὲς περιλαμ-
βάνοντες. τῶν γὰρ τοιούτων ἐφαπτόμενοι πάντων δισχυρί-
ζονται τοῦτο εἶναι μόνον ὃ παρέχει προσβολὴν καὶ ἐπαφήν
τινα, ταῦτόν σῶμα καὶ οὐσίαν ὀριζόμενοι, τῶν δὲ ἄλλων εἰ
τίς <τι> φήσει μὴ σῶμα ἔχον εἶναι, καταφρονοῦντες τὸ

παράπαν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν.

Stephanus page 246, section b, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ἡ δεινὸς εἰρηκας ἄνδρας· ἤδη γὰρ καὶ ἐγὼ
τούτων συχνοῖς προσέτυχον.

{ΞΕ.} Τοιγαροῦν οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀμφισβητοῦντες μάλα
εὐλαβῶς ἄνωθεν ἐξ ἀοράτου ποθὲν ἀμύνονται, νοητὰ ἄττα
καὶ ἀσώματα εἶδη βιαζόμενοι τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν εἶναι·
τὰ δὲ ἐκείνων σώματα καὶ τὴν λεγομένην ὑπ' αὐτῶν ἀλήθειαν
κατὰ σμικρὰ διαθραύοντες ἐν τοῖς λόγοις γένεσιν ἀντ' οὐσίας
φερομένην τινὰ προσαγορεύουσιν. ἐν μέσῳ δὲ περὶ ταῦτα
ἄπλετος ἀμφοτέρων μάχη τις, ὧ Θεαίτητε, αἰὲ συνέστηκεν.

Stephanus page 246, section c, line 4

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Παρ' ἀμφοῖν τοίνυν τοῖν γενοῖν κατὰ μέρος λάβωμεν
λόγον ὑπὲρ ἧς τίθενται τῆς οὐσίας.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς οὖν δὴ ληψόμεθα;

{ΞΕ.} Παρὰ μὲν τῶν ἐν εἶδεσιν αὐτὴν τιθεμένων ῥᾶον,
ἡμερώτεροι γάρ· παρὰ δὲ τῶν εἰς σῶμα πάντα ἐλκόντων
βία χαλεπώτερον, ἴσως δὲ καὶ σχεδὸν ἀδύνατον. ἀλλ' ὧδέ
μοι δεῖν δοκεῖ περὶ αὐτῶν δρᾶν.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Μάλιστα μὲν, εἴ πη δυνατὸν ἦν, ἔργῳ βελτίους

Stephanus page 246, section d, line 5

αὐτοὺς ποιεῖν· εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐγχωρεῖ, λόγῳ ποιῶμεν,
ὑποτιθέμενοι νομιμώτερον αὐτοὺς ἢ νῦν ἐθέλοντας ἂν ἀποκρί-
νασθαι. τὸ γὰρ ὁμολογηθὲν παρὰ βελτιόνων που κυριώτερον
ἢ τὸ παρὰ χειρόνων· ἡμεῖς δὲ οὐ τούτων φροντίζομεν, ἀλλὰ
τάληθές ζητοῦμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατα.

{ΞΕ.} Κέλευε δὴ τοὺς βελτίους γεγονότας ἀποκρίνασθαι
σοι, καὶ τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ἀφερμήνευε.

{ΘΕΑΙ.} Ταῦτ' ἔσται.

{ΞΕ.} Λεγόντων δὴ θνητὸν ζῶον εἶ φασιν εἶναί τι.

Stephanus page 246, section e, line 6

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τοῦτο δὲ οὐ σῶμα ἔμψυχον ὁμολογοῦσιν;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τιθέντες τι τῶν ὄντων ψυχὴν;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τί δέ; ψυχὴν οὐ τὴν μὲν δικαίαν, τὴν δὲ ἀδικόν
φασιν εἶναι, καὶ τὴν μὲν φρόνιμον, τὴν δὲ ἄφρονα;

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Ἀλλ' οὐ δικαιοσύνης ἕξει καὶ παρουσίᾳ τοιαύτην αὐτῶν ἐκάστην γίγνεσθαι, καὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἐναντίαν;

Stephanus page 247, section a, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ναί, καὶ ταῦτα σύμφασιν.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μήν τό γε δυνατόν τῳ παραγίγνεσθαι καὶ ἀπογίγνεσθαι πάντως εἶναί τι φήσουσιν.

{ΘΕΑΙ.} Φασὶ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὕσης οὖν δικαιοσύνης καὶ φρονήσεως καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς καὶ τῶν ἐναντίων, καὶ δὴ καὶ ψυχῆς ἐν ἧ ταῦτα ἐγγίγνεται, πότερον ὁρατὸν καὶ ἀπτὸν εἶναί φασί τι αὐτῶν ἢ πάντα ἀόρατα;

{ΘΕΑΙ.} Σχεδὸν οὐδὲν τούτων γε ὁρατόν.

{ΞΕ.} Τί δὲ τῶν τοιούτων; μῶν σῶμά τι λέγουσιν ἴσχειν;

Stephanus page 247, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Τοῦτο οὐκέτι κατὰ ταῦτ' ἀποκρίνονται πᾶν, ἀλλὰ τὴν μὲν ψυχὴν αὐτὴν δοκεῖν σφίσι σῶμά τι κεκτηῖσθαι, φρόνησιν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ὧν ἠρώτηκας, αἰσχύ-
νονται τὸ τολμᾶν ἢ μηδὲν τῶν ὄντων αὐτὰ ὁμολογεῖν ἢ πάντ' εἶναι σώματα δισχυρίζεσθαι.

{ΞΕ.} Σαφῶς γὰρ ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, βελτίους γεγονόσιν ἄνδρες· ἐπεὶ τούτων οὐδ' ἂν ἐν ἐπαισχυνθεῖεν οἱ γε αὐτῶν σπαρτοὶ τε καὶ αὐτόχθονες, ἀλλὰ διατείνοντ' ἂν πᾶν ὃ μὴ δυνατόι ταῖς χερσὶ συμπιέζειν εἰσίν, ὥς ἄρα τοῦτο οὐδὲν τὸ παράπαν ἐστίν.

Stephanus page 247, section c, line 8

{ΘΕΑΙ.} Σχεδὸν οἷα διανοοῦνται λέγεις.

{ΞΕ.} Πάλιν τοίνυν ἀνερωτῶμεν αὐτούς· εἰ γάρ τι καὶ σμικρὸν ἐθέλουσι τῶν ὄντων συγχωρεῖν ἀσώματον, ἐξαρκεῖ. τὸ γὰρ ἐπὶ τε τούτοις ἅμα καὶ ἐπ' ἐκείνοις ὅσα ἔχει σῶμα συμφυῆς γεγονός, εἰς ὃ βλέποντες ἀμφοτέρω εἶναι λέγουσι, τοῦτο αὐτοῖς ῥητέον. τάχ' οὖν ἴσως ἂν ἀποροῖεν· εἰ δὴ τι τοιοῦτον πεπόνθασι, σκόπει, προτεινομένων ἡμῶν, ἄρ' ἐθέλοιεν ἂν δέχεσθαι καὶ ὁμολογεῖν τοιόνδ' εἶναι τὸ ὄν.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ; λέγε, καὶ τάχα εἰσόμεθα.

{ΞΕ.} Λέγω δὴ τὸ καὶ ὅποιανοῦν [τινα] κεκτημένον δύναμιν

Stephanus page 247, section e, line 1

εἴτ' εἰς τὸ ποιεῖν ἕτερον ὅτιοῦν πεφυκὸς εἴτ' εἰς τὸ παθεῖν καὶ σμικρότατον ὑπὸ τοῦ φαυλοτάτου, καὶ εἰ μόνον εἰς ἅπαξ, πᾶν τοῦτο ὄντως εἶναι· τίθεμαι γὰρ ὅρον [ὀρίζειν] τὰ ὄντα ὥς ἔστιν οὐκ ἄλλο τι πλην δύνამις.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλ' ἐπεὶ αὐτοὶ γε οὐκ ἔχουσιν ἐν τῷ παρόντι

τούτου βέλτιον λέγειν, δέχονται τοῦτο.

{ΞΕ.} Καλῶς· ἴσως γὰρ ἂν εἰς ὕστερον ἡμῖν τε καὶ τούτοις ἕτερον ἂν φανείη. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοῦτο ἡμῖν ἐνταῦθα μενέτω συνομολογηθέν.

{ΘΕΑΙ.} Μένει.

Stephanus page 248, section a, line 4

{ΞΕ.} Πρὸς δὴ τοὺς ἑτέρους ἴωμεν, τοὺς τῶν εἰδῶν φίλους· σὺ δ' ἡμῖν καὶ τὰ παρὰ τούτων ἀφερμήνευε.

{ΘΕΑΙ.} Ταῦτ' ἔσται.

{ΞΕ.} Γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν χωρὶς που διελόμενοι λέγετε; ἢ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ σώματι μὲν ἡμᾶς γενέσει δι' αἰσθήσεως κοινωνεῖν, διὰ λογισμοῦ δὲ ψυχῇ πρὸς τὴν ὄντως οὐσίαν, ἣν αἰεὶ κατὰ ταῦτά ὡσαύτως ἔχειν φατέ, γένεσιν δὲ ἄλλοτε ἄλλως.

Stephanus page 248, section b, line 1

{ΘΕΑΙ.} Φαμὲν γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Τὸ δὲ δὴ κοινωνεῖν, ὧ πάντων ἄριστοι, τί τοῦθ' ὑμᾶς ἐπ' ἀμφοῖν λέγειν φῶμεν; ἄρ' οὐ τὸ νυνδὴ παρ' ἡμῶν ῥηθέν;

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Πάθημα ἢ ποίημα ἐκ δυνάμεώς τινος ἀπὸ τῶν πρὸς ἀλλήλα συνιόντων γιγνόμενον. τάχ' οὖν, ὧ Θεαίτητε, αὐτῶν τὴν πρὸς ταῦτα ἀπόκρισιν σὺ μὲν οὐ κατακούεις, ἐγὼ δὲ ἴσως διὰ συνήθειαν.

{ΘΕΑΙ.} Τίν' οὖν δὴ λέγουσι λόγον;

{ΞΕ.} Οὐ συγχωροῦσιν ἡμῖν τὸ νυνδὴ ῥηθέν πρὸς τοὺς

Stephanus page 248, section c, line 2

γηγενεῖς οὐσίας πέρι.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ἰκανὸν ἔθεμεν ὅρον που τῶν ὄντων, ὅταν τῷ παρῇ ἢ τοῦ πάσχειν ἢ δρᾶν καὶ πρὸς τὸ σμικρότατον δύναμις;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Πρὸς δὴ ταῦτα τόδε λέγουσιν, ὅτι γενέσει μὲν μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως, πρὸς δὲ οὐσίαν τούτων οὐδετέρου τὴν δύναμιν ἀρμόττειν φασίν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν λέγουσί τι;

{ΞΕ.} Πρὸς ὃ γε λεκτέον ἡμῖν ὅτι δεόμεθα παρ' αὐτῶν

Stephanus page 248, section d, line 1

ἔτι πυθέσθαι σαφέστερον εἰ προσομολογοῦσι τὴν μὲν ψυχὴν γινώσκειν, τὴν δ' οὐσίαν γινώσκεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Φασὶ μὴν τοῦτό γε.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ γινώσκειν ἢ τὸ γινώσκεσθαι φατε ποίημα ἢ πάθος ἢ ἀμφοτέρων; ἢ τὸ μὲν πάθημα, τὸ δὲ θάτερον; ἢ παντάπασι οὐδέτερον οὐδετέρου τούτων μεταλαμβάνειν;

{ΘΕΑΙ.} Δῆλον ὡς οὐδέτερον οὐδετέρου· τάναντία γὰρ ἂν τοῖς ἔμπροσθεν λέγοιεν.

{ΞΕ.} Μανθάνω· τόδε γε, ὡς τὸ γινώσκειν εἴπερ ἔσται

Stephanus page 248, section e, line 1

ποιεῖν τι, τὸ γινωσκόμενον ἀναγκαῖον αὐτῷ συμβαίνειν πάσχειν. τὴν οὐσίαν δὲ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον γινωσκομένην ὑπὸ τῆς γνώσεως, καθ' ὅσον γινώσκεται, κατὰ τοσοῦτον κινεῖσθαι διὰ τὸ πάσχειν, ὃ δὴ φαμεν οὐκ ἂν γενέσθαι περὶ τὸ ἡρεμοῦν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθῳς.

{ΞΕ.} Τί δὲ πρὸς Διός; ὡς ἀληθῶς κίνησιν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἢ ῥαδίως πεισθησόμεθα τῷ παντελῶς ὄντι μὴ παρεῖναι, μηδὲ ζῆν αὐτὸ μηδὲ φρονεῖν, ἀλλὰ σεμνὸν καὶ ἅγιον, νοῦν οὐκ ἔχον, ἀκίνητον ἐστὸς εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Δεινὸν μεντᾶν, ὦ ξέने, λόγον συγχωροῖμεν.

Stephanus page 249, section a, line 4

{ΞΕ.} Ἀλλὰ νοῦν μὲν ἔχειν, ζωὴν δὲ μὴ φῶμεν;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς;

{ΞΕ.} Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφοτέρα ἐνόντ' αὐτῷ λέγομεν, οὐ μὴν ἐν ψυχῇ γε φήσομεν αὐτὸ ἔχειν αὐτά;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ τίς ἂν ἕτερον ἔχοι τρόπον;

{ΞΕ.} Ἀλλὰ δῆτα νοῦν μὲν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν <ἔχειν>, ἀκίνητον μέντοι τὸ παράπαν ἔμψυχον ὃν ἐστάναι;

{ΘΕΑΙ.} Πάντα ἔμοιγε ἄλογα ταῦτ' εἶναι φαίνεται.

{ΞΕ.} Καὶ τὸ κινούμενον δὲ καὶ κίνησιν συγχωρητέον ὡς ὄντα.

Stephanus page 249, section b, line 4

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Συμβαίνει δ' οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἀκινήτων τε ὄντων νοῦν μηδενὶ περὶ μηδενὸς εἶναι μηδαμοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἐὰν αὐτὰ φερόμενα καὶ κινούμενα πάντ' εἶναι συγχωρῶμεν, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ταὐτὸν τοῦτο ἐκ τῶν ὄντων ἐξαιρήσομεν.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Τὸ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως καὶ περὶ τὸ αὐτὸ δοκεῖ

Stephanus page 249, section c, line 1

σοι χωρὶς στάσεως γενέσθαι ποτ' ἂν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Τί δ'; ἄνευ τούτων νοῦν καθορᾶς ὄντα ἢ γενόμενον ἂν καὶ ὅπου οὖν;

{ΘΕΑΙ.} Ἦκιστα.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν πρὸς γε τοῦτον παντὶ λόγῳ μαχετέον, ὅς ἂν ἐπιστήμην ἢ φρόνησιν ἢ νοῦν ἀφανίζων ἰσχυρίζεται περὶ τινος ὅπου οὖν.

{ΘΕΑΙ.} Σφόδρα γε.

{ΞΕ.} Τῷ δὴ φιλοσόφῳ καὶ ταῦτα μάλιστα τιμῶντι πᾶσα,

Stephanus page 249, section c, line 11

ὥς ἔοικεν, ἀνάγκη διὰ ταῦτα μήτε τῶν ἐν ἢ καὶ τὰ πολλὰ εἶδη λεγόντων τὸ πᾶν ἐστηκὸς ἀποδέχεσθαι, τῶν τε αὖ πανταχῇ τὸ ὄν κινούντων μηδὲ τὸ παράπαν ἀκούειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν παίδων εὐχὴν, ὅσα ἀκίνητα καὶ κεκίνημένα, τὸ ὄν τε καὶ τὸ πᾶν συναμφοτέρα λέγειν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα.

{ΞΕ.} Τί οὖν; ἄρ' οὐκ ἐπιεικῶς ἤδη φαινόμεθα περιειληφέναι τῷ λόγῳ τὸ ὄν;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Βαβαὶ ἡμεντ' ἂν ἄρα, ὦ Θεαίτητε, ὥς μοι δοκοῦμεν

Stephanus page 249, section d, line 10

νῦν αὐτοῦ γνώσεσθαι περὶ τὴν ἀπορίαν τῆς σκέψεως.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς αὖ καὶ τί τοῦτ' εἴρηκας;

{ΞΕ.} ὦ μακάριε, οὐκ ἐννοεῖς ὅτι νῦν ἐσμεν ἐν ἀγνοίᾳ τῇ πλείστη περὶ αὐτοῦ, φαινόμεθα δέ τι λέγειν ἡμῖν αὐτοῖς;

{ΘΕΑΙ.} Ἐμοὶ γοῦν· ὅπη δ' αὖ λελήθαμεν οὕτως ἔχοντες, οὐ πάνυ συνήμι.

{ΞΕ.} Σκόπει δὴ σαφέστερον εἰ τὰ νῦν συνομολογοῦντες δικαίως ἂν ἐπερωτηθεῖμεν ἅπερ αὐτοὶ τότε ἠρωτῶμεν τοὺς λέγοντας εἶναι τὸ πᾶν θερμὸν καὶ ψυχρόν.

Stephanus page 250, section a, line 3

{ΘΕΑΙ.} Ποῖα; ὑπόμνησόν με.

{ΞΕ.} Πάνυ μὲν οὖν· καὶ πειράσομαί γε δρᾶν τοῦτο ἐρωτῶν σὲ καθάπερ ἐκείνους τότε, ἵνα ἅμα τι καὶ προῖωμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθῶς.

{ΞΕ.} Εἶεν δὴ, κίνησιν καὶ στάσιν ἄρ' οὐκ ἐναντιώτατα λέγεις ἀλλήλοις;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Καὶ μὴν εἶναί γε ὁμοίως φῆς ἀμφοτέρα αὐτὰ καὶ ἑκάτερον;

Stephanus page 250, section b, line 1

{ΘΕΑΙ.} Φημί γὰρ οὖν.
 {ΞΕ.} Ἄρα κινεῖσθαι λέγων ἀμφοτέρα καὶ ἐκάτερον, ὅταν εἶναι συγχωρῆς;
 {ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς.
 {ΞΕ.} Ἄλλ' ἐστάναι σημαίνεις λέγων αὐτὰ ἀμφοτέρα εἶναι;
 {ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς;
 {ΞΕ.} Τρίτον ἄρα τι παρὰ ταῦτα τὸ ὄν ἐν τῇ ψυχῇ τιθεῖς, ὥς ὑπ' ἐκείνου τήν τε στάσιν καὶ τὴν κίνησιν περιεχομένην, συλλαβῶν καὶ ἀπιδῶν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς οὐσίας κοινωνίαν, οὕτως εἶναι προσεῖπας ἀμφοτέρα;

Stephanus page 250, section c, line 1

{ΘΕΑΙ.} Κινδυνεύομεν ὥς ἀληθῶς τρίτον ἀπομαντεύεσθαι τι τὸ ὄν, ὅταν κίνησιν καὶ στάσιν εἶναι λέγωμεν.
 {ΞΕ.} Οὐκ ἄρα κίνησις καὶ στάσις ἐστὶ συναμφοτέρον τὸ ὄν ἀλλ' ἕτερον δὴ τι τούτων.
 {ΘΕΑΙ.} Ἐοικεν.
 {ΞΕ.} Κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἄρα τὸ ὄν οὔτε ἔστηκεν οὔτε κινεῖται.
 {ΘΕΑΙ.} Σχεδόν.
 {ΞΕ.} Ποῖ δὴ χρὴ τὴν διάνοιαν ἔτι τρέπειν τὸν βουλόμενον ἐναργές τι περὶ αὐτοῦ παρ' ἑαυτῷ βεβαιώσασθαι;

Stephanus page 250, section c, line 11

{ΘΕΑΙ.} Ποῖ γάρ;
 {ΞΕ.} Οἶμαι μὲν οὐδαμῶς ἐτι ῥάδιον. εἰ γάρ τι μὴ κινεῖται, πῶς οὐχ ἔστηκεν; ἢ τὸ μηδαμῶς ἐστὸς πῶς οὐκ αὖ κινεῖται; τὸ δὲ ὄν ἡμῖν νῦν ἐκτὸς τούτων ἀμφοτέρων ἀναπέφανται. ἢ δυνατόν οὖν τοῦτο;
 {ΘΕΑΙ.} Πάντων μὲν οὖν ἀδυνατώτατον.
 {ΞΕ.} Τόδε τοίνυν μνησθῆναι δίκαιον ἐπὶ τούτοις.
 {ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;
 {ΞΕ.} Ὅτι τοῦ μὴ ὄντος ἐρωτηθέντες τοῦνομα ἐφ' ὅτι ποτὲ δεῖ φέρειν, πάσῃ συνεσχόμεθα ἀπορίᾳ. μέμνησαι;

Stephanus page 250, section d, line 9

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΞΕ.} Μῶν οὖν ἐν ἐλάττονί τινι νῦν ἐσμεν ἀπορία περὶ τὸ ὄν;
 {ΘΕΑΙ.} Ἐμοὶ μὲν, ὦ ξένε, εἰ δυνατόν εἰπεῖν, ἐν πλείονι φαινόμεθα.
 {ΞΕ.} Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐνταῦθα κείσθω διηπορημένον· ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἴσου τό τε ὄν καὶ τὸ μὴ ὄν ἀπορίας μετεϊλήφατον, νῦν ἐλπίς ἤδη καθάπερ ἂν αὐτῶν θάτερον εἴτε ἀμυδρότερον εἴτε σαφέστερον ἀναφαίνεται, καὶ θάτερον οὕτως

ἀναφαίνεσθαι· καὶ ἐὰν αὖ μηδέτερον ἰδεῖν δυνώμεθα, τὸν

Stephanus page 251, section a, line 2

γούν λόγον ὅπηπερ ἂν οἰοί τε ὦμεν εὐπρεπέστατα διωσόμεθα
οὕτως ἀμφοῖν ἅμα.

{ΘΕΑΙ.} Καλῶς.

{ΞΕ.} Λέγωμεν δὴ καθ' ὄντινά ποτε τρόπον πολλοῖς ὀνόμασι
ταῦτόν τοῦτο ἐκάστοτε προσαγορεύομεν.

{ΘΕΑΙ.} Οἷον δὴ τί; παράδειγμα εἰπέ.

{ΞΕ.} Λέγωμεν ἄνθρωπον δήπου πόλλ' ἄττα ἐπονομάζοντες,
τά τε χρώματα ἐπιφέροντες αὐτῷ καὶ τὰ σχήματα καὶ μεγέθη
καὶ κακίας καὶ ἀρετάς, ἐν οἷς πᾶσι καὶ ἑτέροις μυρίοις οὐ μόνον
ἄνθρωπον αὐτὸν εἶναί φαμεν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν καὶ ἕτερα

Stephanus page 251, section b, line 2

ἄπειρα, καὶ τᾶλλα δὴ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἐν ἑκάστον
ὑποθέμενοι πάλιν αὐτὸ πολλὰ καὶ πολλοῖς ὀνόμασι λέγομεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΞΕ.} Ὅθεν γε οἶμαι τοῖς τε νέοις καὶ τῶν γερόντων τοῖς
ὀψιμαθέσι θοίνην παρεσκευάκαμεν· εὐθύς γὰρ ἀντιλαβέσθαι
παντὶ πρόχειρον ὥς ἀδύνατον τά τε πολλὰ ἐν καὶ τὸ ἐν
πολλὰ εἶναι, καὶ δήπου χαίρουσιν οὐκ ἐῶντες ἀγαθὸν λέγειν
ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀγαθόν, τὸν δὲ ἄνθρωπον
ἄνθρωπον. ἐντυγχάνεις γάρ, ὦ Θεαίτητε, ὥς ἐγῶμαι,
πολλάκις τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακόσιν, ἐνίοτε πρεσβυτέροις

Stephanus page 251, section c, line 4

ἀνθρώποις, καὶ ὑπὸ πενίας τῆς περὶ φρόνησιν κτήσεως τὰ
τοιαῦτα τεθαρμακόσι, καὶ δὴ τι καὶ πάσσοφον οἰομένοις
τοῦτο αὐτὸ ἀνηυρηκέναι.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἵνα τοίνυν πρὸς ἅπαντας ἡμῖν ὁ λόγος ἦ τοῦς
πώποτε περὶ οὐσίας καὶ ὅτιοῦν διαλεχθέντας, ἔστω καὶ πρὸς
τούτους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅσοις ἔμπροσθεν διειλέγμεθα,
τὰ νῦν ὥς ἐν ἐρωτήσῃ λεχθησόμενα.

{ΘΕΑΙ.} Τὰ ποῖα δὴ;

{ΞΕ.} Πότερον μήτε τὴν οὐσίαν κινήσει καὶ στάσει προς-

Stephanus page 251, section d, line 6

ἄπτωμεν μήτε ἄλλο ἄλλῳ μηδὲν μηδενί, ἀλλ' ὥς ἄμεικτα ὄντα
καὶ ἀδύνατον μεταλαμβάνειν ἀλλήλων οὕτως αὐτὰ ἐν τοῖς παρ'
ἡμῖν λόγοις τιθῶμεν; ἢ πάντα εἰς ταῦτόν συναγάγωμεν ὥς
δυνατὰ ἐπικοινωνεῖν ἀλλήλοις; ἢ τὰ μὲν, τὰ δὲ μή; τούτων,
ὦ Θεαίτητε, τί ποτ' ἂν αὐτοὺς προαιρεῖσθαι φήσομεν;
{ΘΕΑΙ.} Ἐγὼ μὲν ὑπὲρ αὐτῶν οὐδὲν ἔχω πρὸς ταῦτα
ἀποκρίνασθαι.

{ΞΕ.} Τί οὖν οὐ καθ' ἐν ἀποκρινόμενος ἐφ' ἐκάστου τὰ
συμβαίνοντα ἐσκέψω;
{ΘΕΑΙ.} Καλῶς λέγεις.

Stephanus page 251, section e, line 7

{ΞΕ.} Καὶ τιθῶμέν γε αὐτοὺς λέγειν, εἰ βούλει, πρῶτον
μηδενὶ μηδὲν μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν κοινωνίας εἰς μηδέν.
οὐκοῦν κινήσεις τε καὶ στάσις οὐδαμῇ μεθεξέστον οὐσίας;
{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.
{ΞΕ.} Τί δέ; ἔσται πότερον αὐτῶν οὐσίας μὴ προσκοι-
νωνοῦν;
{ΘΕΑΙ.} Οὐκ ἔσται.
{ΞΕ.} Ταχὺ δὴ ταύτη γε τῇ συνομολογίᾳ πάντα ἀνάστατα
γέγονεν, ὥς ἔοικεν, ἅμα τε τῶν τὸ πᾶν κινούντων καὶ τῶν
ὥς ἐν ἰσχύοντων καὶ ὅσοι κατ' εἶδη τὰ ὄντα κατὰ ταῦτα

Stephanus page 252, section a, line 8

ὡσαύτως ἔχοντα εἶναί φασιν αἰεὶ· πάντες γὰρ οὗτοι τό γε
εἶναι προσάπτουσιν, οἱ μὲν ὄντως κινεῖσθαι λέγοντες, οἱ δὲ
ὄντως ἐσθηκότ' εἶναι.
{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.
{ΞΕ.} Καὶ μὴν καὶ ὅσοι τοτὲ μὲν συντιθέασιν τὰ πάντα,
τοτὲ δὲ διαιροῦσιν, εἴτε εἰς ἐν καὶ ἐξ ἐνὸς ἁπείρα εἴτε εἰς
πέρας ἔχοντα στοιχεῖα διαιρούμενοι καὶ ἐκ τούτων συντι-
θέντες, ὁμοίως μὲν ἐὰν ἐν μέρει τοῦτο τιθῶσι γιγνόμενον,
ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν αἰεὶ, κατὰ πάντα ταῦτα λέγοιεν ἂν οὐδέν,
εἴπερ μηδεμία ἔστι σύμμειξις.

Stephanus page 252, section b, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ὁρθῶς.
{ΞΕ.} Ἐπὶ τοίνυν ἂν αὐτοὶ πάντων καταγελαστότατα
μετίοιεν τὸν λόγον οἱ μηδὲν ἔωντες κοινωνία παθήματος
ἐτέρου θάτερον προσαγορεύειν.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς;
{ΞΕ.} Τῷ τε “<εἶναί>“ που περὶ πάντα ἀναγκάζονται
χρῆσθαι καὶ τῷ “<χωρὶς>“ καὶ τῷ “<τῶν ἄλλων>“ καὶ τῷ
“<καθ' αὐτὸ>“ καὶ μυρίοις ἑτέροις, ὧν ἀκρατεῖς ὄντες
εἴργεσθαι καὶ μὴ συνάπτειν ἐν τοῖς λόγοις οὐκ ἄλλων
δέονται τῶν ἐξελεγχόντων, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον οἰκοθεν

Stephanus page 252, section c, line 7

τὸν πολέμιον καὶ ἐναντιωσόμενον ἔχοντες, ἐντὸς ὑποφθεγ-
γόμενον ὥσπερ τὸν ἄτοπον Εὐρυκλέα περιφέροντες αἰεὶ
πορεύονται.
{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ λέγεις ὁμοίον τε καὶ ἀληθές.

{ΞΕ.} Τί δ', ἂν πάντα ἀλλήλοις ἐῷμεν δύναμιν ἔχειν
ἐπικοινωνίας;
{ΘΕΑΙ.} Τοῦτο μὲν οἷός τε καὶ γὰρ διαλύειν.
{ΞΕ.} Πῶς;
{ΘΕΑΙ.} Ὅτι κίνησίς τε αὐτὴ παντάπασιν ἴσταιτ' ἂν καὶ

Stephanus page 252, section d, line 7

στάσις αὖ πάλιν αὐτὴ κινεῖτο, εἴπερ ἐπιγιγνοίσθην ἐπ'
ἀλλήλοιν.
{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γέ που ταῖς μεγίσταις ἀνάγκαις
ἀδύνατον, κίνησίν τε ἴστασθαι καὶ στάσιν κινεῖσθαι;
{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΞΕ.} Τὸ τρίτον δὴ μόνον λοιπὸν.
{ΘΕΑΙ.} Ναί.
{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἓν γέ τι τούτων ἀναγκαῖον, ἢ πάντα ἢ
μηδὲν ἢ τὰ μὲν ἐθέλειν, τὰ δὲ μὴ συμμείγνυσθαι.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 252, section e, line 4

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τὰ γε δύο ἀδύνατον ηὔρέθη.
{ΘΕΑΙ.} Ναί.
{ΞΕ.} Πᾶς ἄρα ὁ βουλόμενος ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι τὸ λοιπὸν
τῶν τριῶν θήσει.
{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.
{ΞΕ.} Ὅτε δὴ τὰ μὲν ἐθέλει τοῦτο δρᾶν, τὰ δ' οὐ, σχεδὸν
οἷον τὰ γράμματα πεπονθότ' ἂν εἴη. καὶ γὰρ ἐκείνων τὰ
μὲν ἀναρμοστεῖ που πρὸς ἄλληλα, τὰ δὲ συναρμόττει.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΞΕ.} Τὰ δὲ γε φωνήεντα διαφερόντως τῶν ἄλλων οἷον

Stephanus page 253, section a, line 5

δεσμὸς διὰ πάντων κεχώρηκεν, ὥστε ἄνευ τινὸς αὐτῶν
ἀδύνατον ἀρμόττειν καὶ τῶν ἄλλων ἕτερον ἐτέρῳ.
{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα γε.
{ΞΕ.} Πᾶς οὖν οἶδεν ὅποια ὅποιοις δυνατὰ κοινωνεῖν, ἢ
τέχνης δεῖ τῷ μέλλοντι δρᾶν ἱκανῶς αὐτό;
{ΘΕΑΙ.} Τέχνης.
{ΞΕ.} Ποίας;
{ΘΕΑΙ.} Τῆς γραμματικῆς.
{ΞΕ.} Τί δέ; περὶ τοὺς τῶν ὀξέων καὶ βαρέων φθόγγους
ἄρ' οὐχ οὕτως; ὁ μὲν τοὺς συγκεραννυμένους τε καὶ μὴ

Stephanus page 253, section b, line 3

τέχνην ἔχων γινώσκειν μουσικός, ὁ δὲ μὴ συνιεῖς ἄμουσος;
{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.
{ΞΕ.} Καὶ κατὰ τῶν ἄλλων δὴ τεχνῶν καὶ ἀτεχνῶν

τοιαῦτα εὐρήσομεν ἕτερα.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τί δ'; ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη πρὸς ἄλληλα κατὰ ταῦτα
μείξεως ἔχειν ὠμολογήκαμεν, ἄρ' οὐ μετ' ἐπιστήμης τινὸς
ἀναγκαῖον διὰ τῶν λόγων πορεύεσθαι τὸν ὀρθῶς μέλλοντα
δείξιν ποῖα ποίοις συμφωνεῖ τῶν γενῶν καὶ ποῖα ἄλληλα
οὐ δέχεται; καὶ δὴ καὶ διὰ πάντων εἰ συνέχοντ' ἅττ' αὐτ'

Stephanus page 253, section c, line 2

ἐστιν, ὥστε συμμείγνυσθαι δυνατὰ εἶναι, καὶ πάλιν ἐν ταῖς
διαιρέσεσιν, εἰ δι' ὅλων ἕτερα τῆς διαιρέσεως αἷτια;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐκ ἐπιστήμης δεῖ, καὶ σχεδόν γε ἴσως
τῆς μεγίστης;

{ΞΕ.} Τίν' οὖν αὖ [νῦν] προσερούμεν, ὦ Θεαίτητε, ταύτην;
ἢ πρὸς Διὸς ἐλάθομεν εἰς τὴν τῶν ἐλευθέρων ἐμπεσόντες
ἐπιστήμην, καὶ κινδυνεύομεν ζητοῦντες τὸν σοφιστὴν πρότερον
ἀνηυρηκέναι τὸν φιλόσοφον;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς λέγεις;

{ΞΕ.} Τὸ κατὰ γένη διαιρεῖσθαι καὶ μήτε ταὐτὸν εἶδος

Stephanus page 253, section d, line 2

ἕτερον ἡγήσασθαι μήτε ἕτερον ὃν ταὐτὸν μῶν οὐ τῆς διαλεκ-
τικῆς φήσομεν ἐπιστήμης εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Ναί, φήσομεν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ὅ γε τοῦτο δυνατὸς δρᾶν μίαν ιδέαν διὰ
πολλῶν, ἐνὸς ἐκάστου κειμένου χωρίς, πάντη διατεταμένην
ἱκανῶς διαισθάνεται, καὶ πολλὰς ἐτέρας ἀλλήλων ὑπὸ μιᾶς
ἔξωθεν περιεχομένης, καὶ μίαν αὖ δι' ὅλων πολλῶν ἐν ἐνὶ
συνημμένῃ, καὶ πολλὰς χωρὶς πάντη διωρισμένης· τοῦτο δ'
ἐστίν, ἥ τε κοινωνεῖν ἕκαστα δύναται καὶ ὅπη μή, διακρίνειν
κατὰ γένος ἐπίστασθαι.

Stephanus page 253, section e, line 3

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν τό γε διαλεκτικὸν οὐκ ἄλλω δώ-
σεις, ὥς ἐγῶμαι, πλὴν τῷ καθαρῶς τε καὶ δικαίως φιλο-
σοφοῦντι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ ἂν ἄλλω δοίη τις;

{ΞΕ.} Τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον ἐν τοιούτῳ τινὶ τόπῳ καὶ νῦν
καὶ ἔπειτα ἀνευρήσομεν ἐὰν ζητῶμεν, ἰδεῖν μὲν χαλεπὸν
ἐναργῶς καὶ τοῦτον, ἕτερον μὴν τρόπον ἢ τε τοῦ σοφιστοῦ
χαλεπότης ἢ τε τούτου.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

Stephanus page 254, section a, line 4

{ΞΕ.} Ὁ μὲν ἀποδιδράσκων εἰς τὴν τοῦ μὴ ὄντος σκοτει-

νότητα, τριβῇ προσαπτόμενος αὐτῆς, διὰ τὸ σκοτεινὸν τοῦ
τόπου κατανοῆσαι χαλεπός· ἦ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Ἐοικεν.

{ΞΕ.} Ὁ δέ γε φιλόσοφος, τῇ τοῦ ὄντος ἀεὶ διὰ λογισμῶν
προσκέιμενος ἰδέα, διὰ τὸ λαμπρὸν αὐτῆς χώρας οὐδαμῶς
εὐπετῆς ὀφθῆναι· τὰ γὰρ τῆς τῶν πολλῶν ψυχῆς ὄμματα
καρτερεῖν πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶντα ἀδύνατα.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ ταῦτα εἰκὸς οὐχ ἦττον ἐκείνων οὕτως ἔχειν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν περὶ μὲν τούτου καὶ τάχα ἐπισκεψόμεθα

Stephanus page 254, section b, line 4

σαφέστερον, ἂν ἔτι βουλομένοις ἡμῖν ἦ· περὶ δὲ τοῦ σοφιστοῦ
που δῆλον ὡς οὐκ ἀνετέον πρὶν ἂν ἱκανῶς αὐτὸν θεασώμεθα.

{ΘΕΑΙ.} Καλῶς εἶπες.

{ΞΕ.} Ὅτ' οὖν δὴ τὰ μὲν ἡμῖν τῶν γενῶν ὡμολόγηται
κοινωνεῖν ἐθέλειν ἀλλήλοις, τὰ δὲ μή, καὶ τὰ μὲν ἐπ' ὀλίγον,
τὰ δ' ἐπὶ πολλά, τὰ δὲ καὶ διὰ πάντων οὐδὲν κωλύειν τοῖς
πᾶσι κεκοινωνηκέναι, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο συνεπισπώμεθα τῷ
λόγῳ τῇδε σκοποῦντες, μὴ περὶ πάντων τῶν εἰδῶν, ἵνα μὴ
ταραττώμεθα ἐν πολλοῖς, ἀλλὰ προελόμενοι τῶν μεγίστων
λεγομένων ἅττα, πρῶτον μὲν ποῖα ἕκαστά ἐστιν, ἔπειτα

Stephanus page 254, section c, line 5

κοινωνίας ἀλλήλων πῶς ἔχει δυνάμεως, ἵνα τό τε ὄν καὶ
μὴ ὄν εἰ μὴ πάση σαφηνεῖα δυνάμεθα λαβεῖν, ἀλλ' οὖν
λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γινώμεθα περὶ αὐτῶν, καθ' ὅσον
ὁ τρόπος ἐνδέχεται τῆς νῦν σκέψεως, ἐὰν ἄρα ἡμῖν πῃ
παρειακάθῃ τὸ μὴ ὄν λέγουσιν ὡς ἔστιν ὄντως μὴ ὄν ἀθῶις
ἀπαλλάττειν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐκοῦν χρή.

{ΞΕ.} Μέγιστα μὴν τῶν γενῶν ἅ νυνδὴ διημέν τό τε ὄν
αὐτὸ καὶ στάσις καὶ κίνησις.

{ΘΕΑΙ.} Πολύ γε.

Stephanus page 254, section d, line 7

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τῷ γε δύο φαμέν αὐτοῖν ἀμείκτω πρὸς
ἀλλήλῳ.

{ΘΕΑΙ.} Σφόδρα γε.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε ὄν μεικτὸν ἀμφοῖν· ἐστὸν γὰρ ἄμφω που.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τρία δὴ γίγνεται ταῦτα.

{ΘΕΑΙ.} Τί μὴν;

{ΞΕ.} Οὐκοῦν αὐτῶν ἕκαστον τοῖν μὲν δυοῖν ἕτερόν ἐστιν,
αὐτὸ δ' ἑαυτῷ ταυτόν.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

Stephanus page 254, section e, line 2

{ΞΕ.} Τί ποτ' αὖ νῦν οὕτως εἰρήκαμεν τό τε ταῦτόν καὶ θάτερον; πότερα δύο γένη τινὲ αὐτῷ, τῶν μὲν τριῶν ἄλλω, συμμειγνυμένω μὴν ἐκείνοις ἐξ ἀνάγκης αἰεὶ, καὶ περὶ πέντε ἄλλ' οὐ περὶ τριῶν ὥς ὄντων αὐτῶν σκεπτέον, ἢ τό τε ταῦτόν τοῦτο καὶ θάτερον ὥς ἐκείνων τι προσαγορεύοντες λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτούς;

{ΘΕΑΙ.} Ἴσως.

{ΞΕ.} Ἀλλ' οὐ τι μὴν κίνησίς γε καὶ στάσις οὐθ' ἕτερον οὕτε ταῦτόν ἐστι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

Stephanus page 255, section a, line 7

{ΞΕ.} Ὅτιπερ ἂν κοινῇ προσείπωμεν κίνησιν καὶ στάσιν, τοῦτο οὐδέτερον αὐτοῖν οἶόν τε εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Τί δή;

{ΞΕ.} Κίνησίς τε στήσεται καὶ στάσις αὖ κινήσεται· περὶ γὰρ ἀμφοτέρα θάτερον ὅποτερον οὖν γιγνόμενον αὐτοῖν ἀναγκάσει μεταβάλλειν αὖ θάτερον ἐπὶ τὸναντίον τῆς αὐτοῦ φύσεως, ἅτε μετασχὸν τοῦ ἐναντίου.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ γε.

{ΞΕ.} Μετέχετον μὴν ἄμφω ταῦτοῦ καὶ θατέρου.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 255, section b, line 5

{ΞΕ.} Μὴ τοίνυν λέγωμεν κίνησιν γ' εἶναι ταῦτόν ἢ θάτερον, μηδ' αὖ στάσιν.

{ΘΕΑΙ.} Μὴ γάρ.

{ΞΕ.} Ἀλλ' ἄρα τὸ ὄν καὶ τὸ ταῦτόν ὥς ἓν τι διανοητέον ἡμῖν;

{ΘΕΑΙ.} Ἴσως.

{ΞΕ.} Ἀλλ' εἰ τὸ ὄν καὶ τὸ ταῦτόν μηδὲν διάφορον σημαίνετον, κίνησιν αὖ πάλιν καὶ στάσιν ἀμφοτέρα εἶναι λέγοντες ἀμφοτέρα οὕτως αὐτὰ ταῦτόν ὥς ὄντα προσερούμεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον.

Stephanus page 255, section c, line 3

{ΞΕ.} Ἀδύνατον ἄρα ταῦτόν καὶ τὸ ὄν ἓν εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Σχεδόν.

{ΞΕ.} Τέταρτον δὴ πρὸς τοῖς τρισὶν εἵδεσιν τὸ ταῦτόν τιθῶμεν;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ θάτερον ἄρα ἡμῖν λεκτέον πέμπτον; ἢ τοῦτο καὶ τὸ ὄν ὥς δύο' ἅττα ὀνόματα ἐφ' ἐνὶ γένει διανοεῖσθαι δεῖ;

{ΘΕΑΙ.} Τάχ' ἄν.

{ΞΕ.} Ἀλλ' οἶμαί σε συγχωρεῖν τῶν ὄντων τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτά, τὰ δὲ πρὸς ἄλλα ἀεὶ λέγεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Τί δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τὸ δέ γ' ἕτερον ἀεὶ πρὸς ἕτερον· ἡ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Οὐκ ἄν, εἰ γε τὸ ὄν καὶ τὸ θάτερον μὴ πάμπλου διεφερέτην· ἀλλ' εἴπερ θάτερον ἀμφοῖν μετεῖχε τοῖν εἰδοῖν ὥσπερ τὸ ὄν, ἣν ἄν ποτέ τι καὶ τῶν ἐτέρων ἕτερον οὐ πρὸς ἕτερον· νῦν δὲ ἀτεχνῶς ἡμῖν ὅτιπερ ἄν ἕτερον ἦ, συμβέβηκεν ἐξ ἀνάγκης ἐτέρου τοῦτο ὅπερ ἐστὶν εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεις καθάπερ ἔχει.

{ΞΕ.} Πέμπτον δὴ τὴν θατέρου φύσιν λεκτέον ἐν τοῖς εἶδεσιν οὕσαν, ἐν οἷς προαιρούμεθα.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ διὰ πάντων γε αὐτὴν αὐτῶν φήσομεν εἶναι διεληλυθυῖαν· ἐν ἑκαστον γὰρ ἕτερον εἶναι τῶν ἄλλων οὐ διὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μετέχειν τῆς ἰδέας τῆς θατέρου.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ὡδε δὴ λέγωμεν ἐπὶ τῶν πέντε καθ' ἐν ἀναλαμ-

βάνοντες.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Πρῶτον μὲν κίνησιν, ὥς ἔστι παντάπασιν ἕτερον στάσεως. ἡ πῶς λέγομεν;

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Οὐ στάσις ἄρ' ἐστίν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Ἔστι δέ γε διὰ τὸ μετέχειν τοῦ ὄντος.

{ΘΕΑΙ.} Ἔστιν.

{ΞΕ.} Αὐθις δὴ πάλιν ἡ κίνησις ἕτερον ταυτοῦ ἐστίν.

{ΘΕΑΙ.} Σχεδόν.

{ΞΕ.} Οὐ ταυτὸν ἄρα ἐστίν.

{ΘΕΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν αὕτη γ' ἦν ταυτὸν διὰ τὸ μετέχειν αὐτὸ πάντ' αὐτοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα.

{ΞΕ.} Τὴν κίνησιν δὴ ταυτόν τ' εἶναι καὶ μὴ ταυτὸν ὁμολογητέον καὶ οὐ δυσχεραντέον. οὐ γὰρ ὅταν εἴπωμεν αὐτὴν

ταὐτὸν καὶ μὴ ταὐτόν, ὁμοίως εἰρήκαμεν, ἀλλ' ὅποταν μὲν
ταὐτόν, διὰ τὴν μέθεξιν ταύτου πρὸς ἑαυτὴν οὕτω λέγομεν,

Stephanus page 256, section b, line 2

ὅταν δὲ μὴ ταὐτόν, διὰ τὴν κοινωνίαν αὐθαρτέρου, δι' ἣν
ἀποχωριζομένη ταύτου γέγονεν οὐκ ἐκεῖνο ἀλλ' ἕτερον, ὥστε
ὀρθῶς αὐτὸ λέγεται πάλιν οὐ ταὐτόν.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν κὰν εἴ πη μετελάμβανεν αὐτὴ κίνησις στά-
σεως, οὐδὲν ἂν ἄτοπον ἦν στάσιμον αὐτὴν προσαγορεύειν;

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατά γε, εἴπερ τῶν γενῶν συγχωρησόμεθα
τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μείγνυσθαι, τὰ δὲ μή.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἐπὶ γε τὴν τούτου πρότερον ἀπόδειξιν
ἢ τῶν νῦν ἀφικόμεθα, ἐλέγχοντες ὥς ἔστι κατὰ φύσιν

Stephanus page 256, section c, line 3

ταύτη.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Λέγωμεν δὴ πάλιν· ἡ κίνησις ἐστὶν ἕτερον τοῦ
ἐτέρου, καθάπερ ταύτου τε ἦν ἄλλο καὶ τῆς στάσεως;

{ΘΕΑΙ.} Ἀναγκαῖον.

{ΞΕ.} Οὐχ ἕτερον ἄρ' ἐστὶ πη καὶ ἕτερον κατὰ τὸν νυνδὴ
λόγον.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Τί οὖν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο; ἄρ' αὐτῶν μὲν τριῶν
ἕτερον αὐτὴν φήσομεν εἶναι, τοῦ δὲ τετάρτου μὴ φῶμεν,

Stephanus page 256, section d, line 1

ὁμολογήσαντες αὐτὰ εἶναι πέντε, περὶ ὧν καὶ ἐν οἷς
προυθέμεθα σκοπεῖν;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς; ἀδύνατον γὰρ συγχωρεῖν ἐλάττω τὸν
ἀριθμὸν τοῦ νυνδὴ φανέντος.

{ΞΕ.} Ἀδεῶς ἄρα τὴν κίνησιν ἕτερον εἶναι τοῦ ὄντος
διαμαχόμενοι λέγωμεν;

{ΘΕΑΙ.} Ἀδεέστατα μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν δὴ σαφῶς ἡ κίνησις ὄντως οὐκ ὄν ἐστι καὶ
ὄν, ἐπεὶ περ τοῦ ὄντος μετέχει;

{ΘΕΑΙ.} Σαφέστατά γε.

Stephanus page 256, section d, line 11

{ΞΕ.} Ἐστὶν ἄρα ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ ὄν ἐπὶ τε κινήσεως
εἶναι καὶ κατὰ πάντα τὰ γένη· κατὰ πάντα γὰρ ἡ θαρτέρου
φύσις ἕτερον ἀπεργαζομένη τοῦ ὄντος ἕκαστον οὐκ ὄν ποιεῖ,
καὶ σύμπαντα δὴ κατὰ ταῦτα οὕτως οὐκ ὄντα ὀρθῶς ἐροῦμεν,
καὶ πάλιν, ὅτι μετέχει τοῦ ὄντος, εἶναί τε καὶ ὄντα.

{ΘΕΑΙ.} Κινδυνεύει.

{ΞΕ.} Περί ἕκαστον ἄρα τῶν εἰδῶν πολὺ μὲν ἐστὶ τὸ ὄν,
ἄπειρον δὲ πλήθει τὸ μὴ ὄν.

{ΘΕΑΙ.} Ὑποκρίνεται.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ ὄν αὐτὸ τῶν ἄλλων ἕτερον εἶναι

Stephanus page 257, section a, line 2

λεκτέον.

{ΘΕΑΙ.} Ἀνάγκη.

{ΞΕ.} Καὶ τὸ ὄν ἄρ' ἡμῖν, ὅσαπέρ ἐστὶ τὰ ἄλλα, κατὰ
τοσαῦτα οὐκ ἔστιν· ἐκεῖνα γὰρ οὐκ ὄν ἐν μὲν αὐτό ἐστιν,
ἀπέραντα δὲ τὸν ἀριθμὸν τᾶλλα οὐκ ἔστιν αὐτό.

{ΘΕΑΙ.} Σχεδὸν οὕτως.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν δὴ καὶ ταῦτα οὐ δυσχεραντέον, ἐπεὶ περ ἔχει
κοινωνίαν ἀλλήλοις ἢ τῶν γενῶν φύσις. εἰ δέ τις ταῦτα
μὴ συγχωρεῖ, πείσας ἡμῶν τοὺς ἔμπροσθεν λόγους οὕτω
πειθέτω τὰ μετὰ ταῦτα.

Stephanus page 257, section a, line 12

{ΘΕΑΙ.} Δικαιότατα εἴρηκας.

{ΞΕ.} Ἰδωμεν δὴ καὶ τόδε.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὅποτεν τὸ μὴ ὄν λέγωμεν, ὥς ἔοικεν, οὐκ ἐναντίον
τι λέγομεν τοῦ ὄντος ἀλλ' ἕτερον μόνον.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Οἷον ὅταν εἰπωμέν τι μὴ μέγα, τότε μᾶλλον τί σοι
φαινόμεθα τὸ σμικρὸν ἢ τὸ ἴσον δηλοῦν τῷ ῥήματι;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς;

{ΞΕ.} Οὐκ ἄρ', ἐναντίον ὅταν ἀπόφασις λέγεται σημαίνειν,

Stephanus page 257, section b, line 10

συγχωρησόμεθα, τοσοῦτον δὲ μόνον, ὅτι τῶν ἄλλων τί μηνύει
τὸ μὴ καὶ τὸ οὐ προτιθέμενα τῶν ἐπιόντων ὀνομάτων, μᾶλλον
δὲ τῶν πραγμάτων περὶ ἅττ' ἂν κένηται τὰ ἐπιφθεγγόμενα
ὑστερον τῆς ἀποφάσεως ὀνόματα.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τόδε δὲ διανοηθῶμεν, εἰ καὶ σοὶ συνδοκεῖ.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ἡ θατέρου μοι φύσις φαίνεται κατακεκερματῖσθαι
καθάπερ ἐπιστήμη.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

Stephanus page 257, section c, line 10

{ΞΕ.} Μία μὲν ἐστὶ πού καὶ ἐκείνη, τὸ δ' ἐπὶ τῷ γιγνό-
μενον μέρος αὐτῆς ἕκαστον ἀφορισθὲν ἐπωνυμίαν ἴσχει τινὰ
ἐαυτῆς ἰδίαν· διὸ πολλὰ τέχνη τ' εἰσὶ λεγόμενα καὶ
ἐπιστήμαι.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.
 {ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ τὰ τῆς θατέρου φύσεως μόρια μιᾶς οὐσης ταυτὸν πέπονθε τοῦτο.
 {ΘΕΑΙ.} Τάχ' ἄν' ἀλλ' ὅπη δὴ λέγωμεν;
 {ΞΕ.} Ἔστι τῷ καλῷ τι θατέρου μόριον ἀντιτιθέμενον;
 {ΘΕΑΙ.} Ἔστιν.

Stephanus page 257, section d, line 9

{ΞΕ.} Τοῦτ' οὖν ἀνώνυμον ἐρουῖμεν ἢ τιν' ἔχον ἐπωνυμίαν;
 {ΘΕΑΙ.} Ἐχον· ὁ γὰρ μὴ καλὸν ἐκάστοτε φθεγγόμεθα, τοῦτο οὐκ ἄλλου τινὸς ἕτερόν ἐστιν ἢ τῆς τοῦ καλοῦ φύσεως.
 {ΞΕ.} Ἴθι νυν τόδε μοι λέγε.
 {ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;
 {ΞΕ.} Ἄλλο τι τῶν ὄντων τινὸς ἐνὸς γένους ἀφορισθὲν καὶ πρὸς τι τῶν ὄντων αὐτὸ πάλιν ἀντιτεθὲν οὕτω συμβέβηκεν εἶναι τὸ μὴ καλόν;
 {ΘΕΑΙ.} Οὕτως.
 {ΞΕ.} Ὅντος δὴ πρὸς ὃν ἀντίθεσις, ὥς ἔοικ', εἶναί τις

Stephanus page 257, section e, line 7

συμβαίνει τὸ μὴ καλόν.
 {ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατα.
 {ΞΕ.} Τί οὖν; κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἄρα μᾶλλον μὲν τὸ καλὸν ἡμῖν ἐστι τῶν ὄντων, ἤττον δὲ τὸ μὴ καλόν;
 {ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.
 {ΞΕ.} Ὅμοίως ἄρα τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μέγα αὐτὸ εἶναι λεκτέον;
 {ΘΕΑΙ.} Ὅμοίως.
 {ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ μὴ δίκαιον τῷ δικαίῳ κατὰ ταῦτα θετέον πρὸς τὸ μηδέν τι μᾶλλον εἶναι θάτερον θατέρου;

Stephanus page 258, section a, line 6

{ΘΕΑΙ.} Τί μὴν;
 {ΞΕ.} Καὶ τᾶλλα δὴ ταύτη λέξομεν, ἐπείπερ ἡ θατέρου φύσις ἐφάνη τῶν ὄντων οὕσα, ἐκείνης δὲ οὐσης ἀνάγκη δὴ καὶ τὰ μόρια αὐτῆς μηδενὸς ἤττον ὄντα τιθέναι.
 {ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΞΕ.} Οὐκοῦν, ὥς ἔοικεν, ἡ τῆς θατέρου μορίου φύσεως καὶ τῆς τοῦ ὄντος πρὸς ἀλληλα ἀντικειμένων ἀντίθεσις οὐδὲν ἤττον, εἰ θέμις εἰπεῖν, αὐτοῦ τοῦ ὄντος οὐσία ἐστίν, οὐκ ἐναντίον ἐκείνῳ σημαίνουσα ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ἕτερον ἐκείνου.
 {ΘΕΑΙ.} Σαφέστατά γε.

Stephanus page 258, section b, line 5

{ΞΕ.} Τίν' οὖν αὐτὴν προσείπωμεν;
 {ΘΕΑΙ.} Δῆλον ὅτι τὸ μὴ ὄν, ὃ διὰ τὸν σοφιστὴν ἐζητοῦμεν,

αὐτό ἐστι τοῦτο.

{ΞΕ.} Πότερον οὖν, ὥσπερ εἶπες, ἔστιν οὐδενὸς τῶν ἄλλων οὐσίας ἐλλειπόμενον, καὶ δεῖ θαρροῦντα ἤδη λέγειν ὅτι τὸ μὴ ὄν βεβαίως ἐστὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἔχον, ὥσπερ τὸ μέγα ἦν μέγα καὶ τὸ καλὸν ἦν καλὸν καὶ τὸ μὴ μέγα <μὴ μέγα> καὶ τὸ μὴ καλὸν <μὴ καλόν>, οὕτω δὲ καὶ τὸ μὴ ὄν κατὰ ταῦτόν

ἦν τε καὶ ἔστι μὴ ὄν, ἐνάριθμον τῶν πολλῶν ὄντων εἶδος ἓν;

Stephanus page 258, section c, line 4

ἢ τινα ἔτι πρὸς αὐτό, ὦ Θεαίτητε, ἀπιστίαν ἔχομεν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδεμίαν.

{ΞΕ.} Οἶσθ' οὖν ὅτι Παρμενίδη μακροτέρως τῆς ἀπορρήσεως ἠπιστήκαμεν;

{ΘΕΑΙ.} Τί δή;

{ΞΕ.} Πλεῖον ἢ 'κεῖνος ἀπεῖπε σκοπεῖν, ἡμεῖς εἰς τὸ πρόσθεν ἔτι ζητήσαντες ἀπεδείξαμεν αὐτῷ.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ὅτι ὁ μὲν πού φησιν -

Stephanus page 258, section d, line 2

Οὐ γὰρ μὴ ποτε τοῦτο δαμῇ, εἶναι μὴ ἐόντα,
ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.

{ΘΕΑΙ.} Λέγει γὰρ οὖν οὕτως.

{ΞΕ.} Ἡμεῖς δέ γε οὐ μόνον τὰ μὴ ὄντα ὥς ἔστιν ἀπεδείξαμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ὃ τυγχάνει ὄν τοῦ μὴ ὄντος ἀπεφηνάμεθα· τὴν γὰρ θατέρου φύσιν ἀποδείξαντες οὐσάν τε καὶ κατακεκερματισμένην ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα πρὸς ἄλληλα, τὸ πρὸς τὸ ὄν ἕκαστον μῶριον αὐτῆς ἀντιτιθέμενον ἐτολμήσαμεν εἰπεῖν ὥς αὐτὸ τοῦτό ἐστιν ὄντως τὸ μὴ ὄν.

Stephanus page 258, section e, line 4

{ΘΕΑΙ.} Καὶ παντάπασί γε, ὦ ξέने, ἀληθέστατά μοι δοκοῦμεν εἰρηκέναι.

{ΞΕ.} Μὴ τοίνυν ἡμᾶς εἶπη τις ὅτι τούναντίον τοῦ ὄντος τὸ μὴ ὄν ἀποφαινόμενοι τολμῶμεν λέγειν ὥς ἔστιν. ἡμεῖς γὰρ περὶ μὲν ἐναντίου τινὸς αὐτῷ χαίρειν πάλαι λέγομεν, εἴτ' ἔστιν εἴτε μὴ, λόγον ἔχον ἢ καὶ παντάπασιν ἄλογον· ὁ δὲ νῦν εἰρήκαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν, ἢ πεισάτω τις ὥς οὐ καλῶς λέγομεν ἐλέγξας, ἢ μέχρι περ ἂν ἀδυνατῇ, λεκτέον καὶ ἐκείνῳ καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι συμμείγνυται τε ἀλλήλοις τὰ γένη καὶ τό τε ὄν καὶ θάτερον διὰ πάντων καὶ

Stephanus page 259, section a, line 6

δι' ἀλλήλων διεληλυθότε τὸ μὲν ἕτερον μετασχὼν τοῦ ὄντος
ἔστι μὲν διὰ ταύτην τὴν μέθεξιν, οὐ μὴν ἐκεῖνό γε οὐ
μετέσχευ ἀλλ' ἕτερον, ἕτερον δὲ τοῦ ὄντος ὃν ἔστι σαφέστατα
ἐξ ἀνάγκης εἶναι μὴ ὄν· τὸ δὲ ὃν αὐθαρτέρου μετεπιληφὸς
ἕτερον τῶν ἄλλων ἂν εἴη γενῶν, ἕτερον δ' ἐκείνων ἀπάντων
ὃν οὐκ ἔστιν ἕκαστον αὐτῶν οὐδὲ σύμπαντα τὰ ἄλλα πλήν
αὐτό, ὥστε τὸ ὃν ἀναμφισβητήτως αὐτῷ μυρία ἐπὶ μυρίοις οὐκ
ἔστι, καὶ τᾶλλα δὴ καθ' ἕκαστον οὕτω καὶ σύμπαντα πολλαχῇ
μὲν ἔστι, πολλαχῇ δ' οὐκ ἔστι.
{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

Stephanus page 259, section b, line 8

{ΞΕ.} Καὶ ταύταις δὴ ταῖς ἐναντιώσεσιν εἴτε ἀπιστεῖ τις,
σκεπτέον αὐτῷ καὶ λεκτέον βέλτιόν τι τῶν νῦν εἰρημένων·
εἴτε ὥς τι χαλεπὸν κατανενοηκῶς χαίρει τοτὲ μὲν ἐπὶ θάτερα
τοτὲ δ' ἐπὶ θάτερα τοὺς λόγους ἔλκων, οὐκ ἄξια πολλῆς
σπουδῆς ἐσπούδακεν, ὥς οἱ νῦν λόγοι φασί. τοῦτο μὲν γὰρ
οὔτε τι κομψὸν οὔτε χαλεπὸν εὐρεῖν, ἐκεῖνο δ' ἤδη καὶ χαλεπὸν
ἅμα καὶ καλόν.
{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;
{ΞΕ.} Ὅ καὶ πρόσθεν εἴρηται, τὸ ταῦτα ἐάσαντα ὥς
†δυνατὰ† τοῖς λεγομένοις οἷόν τ' εἶναι καθ' ἕκαστον

Stephanus page 259, section c, line 9

ἐλέγχοντα ἐπακολουθεῖν, ὅταν τέ τις ἕτερον ὃν πῇ ταὐτὸν
εἶναι φῇ καὶ ὅταν ταὐτὸν ὃν ἕτερον, ἐκείνη καὶ κατ' ἐκεῖνο
ὅ φησι τούτων πεπονθέναι πότερον. τὸ δὲ ταὐτὸν ἕτερον
ἀποφαίνειν ἀμῇ γέ πῇ καὶ τὸ θάτερον ταὐτὸν καὶ τὸ μέγα
σμικρὸν καὶ τὸ ὅμοιον ἀνόμοιον, καὶ χαίρειν οὕτω τᾶναντία
ἀεὶ προφέροντα ἐν τοῖς λόγοις, οὔτε τις ἔλεγχος οὗτος
ἀληθινὸς ἄρτι τε τῶν ὄντων τινὸς ἐφαπτομένου δῆλος
νεογενῆς ὢν.
{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Καὶ γὰρ, ὡγαθέ, τό γε πᾶν ἀπὸ παντὸς ἐπιχειρεῖν

Stephanus page 259, section e, line 1

ἀποχωρίζειν ἄλλως τε οὐκ ἐμμελές καὶ δὴ καὶ παντάπασιν
ἀμούσου τινὸς καὶ ἀφιλοσόφου.
{ΘΕΑΙ.} Τί δὴ;
{ΞΕ.} Τελεωτάτη πάντων λόγων ἐστὶν ἀφάνισις τὸ δια-
λύειν ἕκαστον ἀπὸ πάντων· διὰ γὰρ τὴν ἀλλήλων τῶν εἰδῶν
συμπλοκὴν ὁ λόγος γέγονεν ἡμῖν.
{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.
{ΞΕ.} Σκόπει τοίνυν ὥς ἐν καιρῷ νυνδὴ τοῖς τοιού-
τοις διεμαχόμεθα καὶ προσηναγκάζομεν ἐὰν ἕτερον ἐτέρῳ
μείγνυσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Πρὸς δὴ τί;

{ΞΕ.} Πρὸς τὸ τὸν λόγον ἡμῖν τῶν ὄντων ἓν τι γενῶν εἶναι. τούτου γὰρ στερηθέντες, τὸ μὲν μέγιστον, φιλοσοφίας ἂν στερηθεῖμεν· ἔτι δ' ἐν τῷ παρόντι δεῖ λόγον ἡμᾶς διομολογήσασθαι τί ποτ' ἔστιν, εἰ δὲ ἀφηρέθημεν αὐτὸ μὴδ' εἶναι τὸ παράπαν, οὐδὲν ἂν ἔτι που λέγειν οἰοί τ' ἤμεν. ἀφηρέθημεν δ' ἂν, εἰ συνεχωρήσαμεν μηδεμίαν εἶναι μείζιν μηδενὶ πρὸς μηδέν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως τοῦτο γε· λόγον δὲ δι' ὅτι νῦν διομολογητέον οὐκ ἔμαθον.

{ΞΕ.} Ἀλλ' ἴσως τῇδ' ἐπόμενος ῥᾶστ' ἂν μάθοις.

{ΘΕΑΙ.} Πῇ;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν δὴ μὴ ὄν ἡμῖν ἓν τι τῶν ἄλλων γένος ὄν ἀνεφάνη, κατὰ πάντα τὰ ὄντα διεσπαρμένον.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο σκεπτέον εἰ δόξη τε καὶ λόγῳ μίγνυται.

{ΘΕΑΙ.} Τί δή;

{ΞΕ.} Μὴ μειγνυμένου μὲν αὐτοῦ τούτοις ἀναγκαῖον ἀληθῆ πάντ' εἶναι, μειγνυμένου δὲ δόξα τε ψευδῆς γίγνεται καὶ

λόγος· τὸ γὰρ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν ἢ λέγειν, τοῦτ' ἔστι που τὸ ψεῦδος ἐν διανοίᾳ τε καὶ λόγοις γιγνόμενον.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Ὅντος δέ γε ψεύδους ἔστιν ἀπάτη.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἀπάτης οὔσης εἰδώλων τε καὶ εἰκόνων ἤδη καὶ φαντασίας πάντα ἀνάγκη μεστὰ εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τὸν δέ γε σοφιστὴν ἔφαμεν ἐν τούτῳ που τῷ τόπῳ καταπεφευγέναι μὲν, ἔξαρνον δὲ γεγονέναι τὸ παράπαν μὴδ'

εἶναι ψεῦδος· τὸ γὰρ μὴ ὄν οὔτε διανοεῖσθαι τίνα οὔτε λέγειν· οὐσίας γὰρ οὐδὲν οὐδαμῇ τὸ μὴ ὄν μετέχειν.

{ΘΕΑΙ.} Ἦν ταῦτα.

{ΞΕ.} Νῦν δέ γε τοῦτο μὲν ἐφάνη μετέχον τοῦ ὄντος, ὥστε ταύτῃ μὲν ἴσως οὐκ ἂν μάχοιτο ἔτι· τάχα δ' ἂν φαίη τῶν εἰδῶν τὰ μὲν μετέχειν τοῦ μὴ ὄντος, τὰ δ' οὐ, καὶ λόγον δὴ καὶ δόξαν εἶναι τῶν οὐ μετεχόντων, ὥστε τὴν εἰδωλοποικὴν καὶ φανταστικὴν, ἐν ἣ φάμεν αὐτὸν εἶναι,

διαμάχουιτ' ἂν πάλιν ὡς παντάπασιν οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ δόξα
καὶ λόγος οὐ κοινωνεῖ τοῦ μὴ ὄντος· ψευδὸς γὰρ τὸ παράπαν

Stephanus page 260, section e, line 3

οὐκ εἶναι ταύτης μὴ συνισταμένης τῆς κοινωνίας. διὰ ταῦτ'
οὖν λόγον πρῶτον καὶ δόξαν καὶ φαντασίαν διερευνητέον
ὅτι ποτ' ἔστιν, ἵνα φανέντων καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν τῷ
μὴ ὄντι κατίδωμεν, κατιδόντες δὲ τὸ ψευδὸς ὃν ἀποδείξωμεν,
ἀποδείξαντες δὲ τὸν σοφιστὴν εἰς αὐτὸ ἐνδήσωμεν, εἴπερ
ἐνοχὸς ἐστίν, ἢ καὶ ἀπολύσαντες ἐν ἄλλῳ γένει ζητῶμεν.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ δέ γε, ὧ ξένε, ἔοικεν ἀληθὲς εἶναι τὸ
περὶ τὸν σοφιστὴν κατ' ἀρχὰς λεχθέν, ὅτι δυσθήρευτον εἶη
τὸ γένος. φαίνεται γὰρ οὖν προβλημάτων γέμειν, ὧν
ἐπειδάν τι προβάλλῃ, τοῦτο πρότερον ἀναγκαῖον διαμάχεσθαι

Stephanus page 261, section a, line 8

πρὶν ἐπ' αὐτὸν ἐκείνον ἀφικέσθαι. νῦν γὰρ μόγις μὲν τὸ
μὴ ὄν ὡς οὐκ ἔστι προβληθὲν διεπεράσαμεν, ἕτερον δὲ
προβέβληται, καὶ δεῖ δὴ ψευδὸς ὡς ἔστι καὶ περὶ λόγον καὶ
περὶ δόξαν ἀποδείξαι, καὶ μετὰ τοῦτο ἴσως ἕτερον, καὶ ἔτ'
ἄλλο μετ' ἐκείνου· καὶ πέρας, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν φανήσεται
ποτε.

{ΞΕ.} Θαρρεῖν, ὦ Θεαίτητε, χρή τὸν καὶ σμικρόν τι δυνά-
μενον εἰς τὸ πρόσθεν αἰεὶ προϊέναι. τί γὰρ ὁ γ' ἀθυμῶν ἐν
τούτοις δράσειεν ἂν ἐν ἄλλοις, ἢ μηδὲν ἐν ἐκείνοις ἀνύτων
ἢ καὶ πάλιν εἰς τοῦπισθεν ἀπωσθεῖς; σχολῇ που, τὸ κατὰ

Stephanus page 261, section c, line 1

τὴν παροιμίαν λεγόμενον, ὅ γε τοιοῦτος ἂν ποτε ἔλοι πόλιν.
νῦν δ' ἐπεὶ, ὦγαθέ, τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό τοι
μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ἡρημένον ἂν εἶη, τὰ δ' ἄλλα ἤδη ῥάω
καὶ σμικρότερα.

{ΘΕΑΙ.} Καλῶς εἶπες.

{ΞΕ.} Λόγον δὴ πρῶτον καὶ δόξαν, καθάπερ ἐρρήθη νυνδὴ,
λάβωμεν, ἵνα ἐναργέστερον ἀπολογισώμεθα πότερον αὐτῶν
ἄπτεται τὸ μὴ ὄν ἢ παντάπασιν ἀληθῆ μὲν ἐστίν ἀμφοτέρα
ταῦτα, ψευδὸς δὲ οὐδέποτε οὐδέτερον.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθῶς.

Stephanus page 261, section d, line 1

{ΞΕ.} Φέρε δὴ, καθάπερ περὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν γραμμάτων
ἐλέγομεν, περὶ τῶν ὀνομάτων πάλιν ὡσαύτως ἐπισκεψώμεθα.
φαίνεται γὰρ πῃ ταύτῃ τὸ νῦν ζητούμενον.

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον οὖν δὴ περὶ τῶν ὀνομάτων ὑπακουστέον;

{ΞΕ.} Εἴτε πάντα ἀλλήλοις συναρμόττει εἴτε μηδέν, εἴτε

τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δὲ μή.

{ΘΕΑΙ.} Δῆλον τοῦτό γε, ὅτι τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δ' οὐ.

{ΞΕ.} Τὸ τοιόνδε λέγεις ἴσως, ὅτι τὰ μὲν ἐφεξῆς λεγόμενα καὶ δηλοῦντά τι συναρμόττει, τὰ δὲ τῇ συνεχείᾳ μηδὲν

Stephanus page 261, section e, line 2

σημαίνοντα ἀναρμοστεῖ.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς τί τοῦτ' εἶπας;

{ΞΕ.} Ὅπερ ᾠήθην ὑπολαβόντα σε προσομολογεῖν. ἔστι γὰρ ἡμῖν πού τῶν τῇ φωνῇ περὶ τὴν οὐσίαν δηλωμάτων διττὸν γένος.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ὀνόματα, τὸ δὲ ῥήματα κληθέν.

{ΘΕΑΙ.} Εἰπέ ἐκάτερον.

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὃν δῆλωμα ῥῆμά που λέγομεν.

Stephanus page 262, section a, line 5

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γ' ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἐκείνας πράττουσι σημεῖον τῆς φωνῆς ἐπιτεθὲν ὄνομα.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἐξ ὀνομάτων μὲν μόνων συνεχῶς λεγόμενων οὐκ ἔστι ποτὲ λόγος, οὐδ' αὖ ῥημάτων χωρὶς ὀνομάτων λεχθέντων.

{ΘΕΑΙ.} Ταῦτ' οὐκ ἔμαθον.

{ΞΕ.} Δῆλον γὰρ ὥς πρὸς ἕτερόν τι βλέπων ἄρτι συνωμολόγεις· ἐπεὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐβουλόμην εἰπεῖν, ὅτι συνεχῶς ὧδε

Stephanus page 262, section b, line 3

λεγόμενα ταῦτα οὐκ ἔστι λόγος.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Οἷον “<βαδίζει>” “<τρέχει>” “<καθεύδει>” καὶ τᾶλλα ὅσα πράξεις σημαίνει ῥήματα, καὶ πάντα τις ἐφεξῆς αὐτ' εἶπη, λόγον οὐδέν τι μᾶλλον ἀπεργάζεται.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γάρ;

{ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ πάλιν ὅταν λέγηται “<λέων>” “<ἔλαφος>” “<ἵππος>,” ὅσα τε ὀνόματα τῶν τὰς πράξεις αὐτῶν πραττόντων ὠνομάσθη, καὶ κατὰ ταύτην δὴ τὴν συνέχειαν οὐδεὶς πῶς συνέστη λόγος· οὐδεμίαν γὰρ οὔτε οὕτως οὔτ' ἐκείνως

Stephanus page 262, section c, line 3

πρᾶξιν οὐδ' ἀπραξίαν οὐδὲ οὐσίαν ὄντος οὐδὲ μὴ ὄντος δηλοῖ τὰ φωνηθέντα, πρὶν ἂν τις τοῖς ὀνόμασι τὰ ῥήματα κεράσῃ. τότε δ' ἡρμოსέν τε καὶ λόγος ἐγένετο εὐθύς ἢ πρώτη συμπλοκή, σχεδὸν τῶν λόγων ὁ πρῶτός τε καὶ

σμικρότατος.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς ἄρ' ὦδε λέγεις;

{ΞΕ.} Ὅταν εἴπῃ τις· “<ἄνθρωπος μανθάνει>,” λόγον εἶναι φῆς τοῦτον ἐλάχιστόν τε καὶ πρῶτον;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγωγε.

{ΞΕ.} Δηλοῖ γὰρ ἤδη που τότε περὶ τῶν ὄντων ἢ γιγνο-

Stephanus page 262, section d, line 3

μένων ἢ γεγονότων ἢ μελλόντων, καὶ οὐκ ὀνομάζει μόνον ἀλλὰ τι περαίνει, συμπλέκων τὰ ῥήματα τοῖς ὀνόμασι. διὸ λέγειν τε αὐτὸν ἀλλ' οὐ μόνον ὀνομάζειν εἵπομεν, καὶ δὴ καὶ τῷ πλέγματι τούτῳ τὸ ὄνομα ἐφθεγξάμεθα λόγον.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθῳς.

{ΞΕ.} Οὕτω δὴ καθάπερ τὰ πράγματα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἥρμοσεν, τὰ δ' οὐ, καὶ περὶ τὰ τῆς φωνῆς αὐτῆς σημεία τὰ μὲν οὐχ ἀρμόττει, τὰ δὲ ἀρμόττοντα αὐτῶν λόγον ἀπηργάσατο.

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἔτι δὴ σμικρὸν τόδε.

Stephanus page 262, section e, line 4

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Λόγον ἀναγκαῖον, ὅτανπερ ἦ, τινὸς εἶναι λόγον, μὴ δὲ τινὸς ἀδύνατον.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ ποῖον τινα αὐτὸν εἶναι δεῖ;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Προσέχωμεν δὴ τὸν νοῦν ἡμῖν αὐτοῖς.

{ΘΕΑΙ.} Δεῖ γοῦν.

{ΞΕ.} Λέξω τοίνυν σοι λόγον συνθεὶς πρᾶγμα πράξει δι' ὀνόματος καὶ ῥήματος· ὅτου δ' ἂν ὁ λόγος ἦ, σύ μοι

Stephanus page 262, section e, line 14

φράζειν.

{ΘΕΑΙ.} Ταῦτ' ἔσται κατὰ δύναμιν.

{ΞΕ.} “<Θεαίτητος κάθηται>.” μῶν μὴ μακρὸς ὁ λόγος;

{ΘΕΑΙ.} Οὐκ, ἀλλὰ μέτριος.

{ΞΕ.} Σὸν ἔργον δὴ φράζειν περὶ οὗ τ' ἐστὶ καὶ ὅτου.

{ΘΕΑΙ.} Δηλὸν ὅτι περὶ ἐμοῦ τε καὶ ἐμός.

{ΞΕ.} Τί δὲ ὅδ' αὖ;

{ΘΕΑΙ.} Ποῖος;

{ΞΕ.} “<Θεαίτητος>, ὃ νῦν ἐγὼ διαλέγομαι, <πέτεται>.”

{ΘΕΑΙ.} Καὶ τοῦτον οὐδ' ἂν εἰς ἄλλως εἴποι πλήν ἐμόν

Stephanus page 263, section a, line 10

τε καὶ περὶ ἐμοῦ.

{ΞΕ.} Ποῖον δὲ γέ τινά φαμεν ἀναγκαῖον ἕκαστον εἶναι

τῶν λόγων.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τούτων δὴ ποῖόν τινα ἑκάτερον φατέον εἶναι;

{ΘΕΑΙ.} Τὸν μὲν ψευδῇ που, τὸν δὲ ἀληθῇ.

{ΞΕ.} Λέγει δὲ αὐτῶν ὁ μὲν ἀληθῆς τὰ ὄντα ὥς ἔστιν
περὶ σοῦ.

{ΘΕΑΙ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Ὁ δὲ δὴ ψευδῆς ἕτερα τῶν ὄντων.

Stephanus page 263, section b, line 8

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὰ μὴ ὄντ' ἄρα ὥς ὄντα λέγει.

{ΘΕΑΙ.} Σχεδόν.

{ΞΕ.} Ὅντων δέ γε ὄντα ἕτερα περὶ σοῦ. πολλὰ μὲν γὰρ
ἔφαμεν ὄντα περὶ ἑκάστον εἶναί που, πολλὰ δὲ οὐκ ὄντα.

{ΘΕΑΙ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ὅν ὕστερον δὴ λόγον εἴρηκα περὶ σοῦ, πρῶτον μὲν,
ἐξ ὧν ὠρισάμεθα τί ποτ' ἔστι λόγος, ἀναγκαιότατον αὐτὸν
εἶνα τῶν βραχυτάτων εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Νυνδὴ γοῦν ταύτη συνωμολογήσαμεν.

Stephanus page 263, section c, line 5

{ΞΕ.} Ἐπειτα δέ γε τινός.

{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Εἰ δὲ μὴ ἔστιν σός, οὐκ ἄλλου γε οὐδενός.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς γάρ;

{ΞΕ.} Μηδενός <δέ> γε ὧν οὐδ' ἂν λόγος εἴη τὸ παράπαν·
ἀπεφήναμεν γὰρ ὅτι τῶν ἀδυνάτων ἦν λόγον ὄντα μηδενός
εἶναι λόγον.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθότατα.

{ΞΕ.} Περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα, <λεγόμενα> μέντοι θάτερα
ὥς τὰ αὐτὰ καὶ μὴ ὄντα ὥς ὄντα, παντάπασιν [ὥς] ἔοικεν ἢ

Stephanus page 263, section d, line 3

τοιαύτη σύνθεσις ἐκ τε ῥημάτων γιγνομένη καὶ ὀνομάτων
ὄντως τε καὶ ἀληθῶς γίνεσθαι λόγος ψευδῆς.

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθέστατα μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τί δὲ δὴ; διάνοιά τε καὶ δόξα καὶ φαντασία, μῶν
οὐκ ἤδη διήλον ὅτι ταῦτά γε ψευδῇ τε καὶ ἀληθῇ πάνθ' ἡμῶν
ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνεται;

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ὡδ' εἰσὶν ῥᾶον, ἂν πρῶτον λάβῃς αὐτὰ τί ποτ' ἔστιν
καὶ τί διαφέρουσιν ἑκαστα ἀλλήλων.

{ΘΕΑΙ.} Δίδου μόνον.

Stephanus page 263, section e, line 3

{ΞΕ.} Οὐκοῦν διάνοια μὲν καὶ λόγος ταὐτόν· πλὴν ὁ μὲν ἐντὸς τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτὴν διάλογος ἄνευ φωνῆς γινόμενος τοῦτ' αὐτὸ ἡμῖν ἐπωνομάσθη, διάνοια;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γ' ἀπ' ἐκείνης ῥεῦμα διὰ τοῦ στόματος ἰὸν μετὰ φθόγγου κέκληται λόγος;

{ΘΕΑΙ.} Ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἐν λόγοις γε αὖ ἴσμεν ἐνὸν -

{ΘΕΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Φάσιν τε καὶ ἀπόφασιν.

Stephanus page 263, section e, line 13

{ΘΕΑΙ.} Ἴσμεν.

{ΞΕ.} Ὅταν οὖν τοῦτο ἐν ψυχῇ κατὰ διάνοιαν ἐγγίγνηται μετὰ σιγῆς, πλὴν δόξης ἔχεις ὅτι προσείπης αὐτό;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πῶς;

{ΞΕ.} Τί δ' ὅταν μὴ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ δι' αἰσθήσεως παρῇ τι, τὸ τοιοῦτον αὖ πάθος ἄρ' οἷόν τε ὀρθῶς εἰπεῖν ἕτερόν τι πλὴν φαντασίαν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδέν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἐπεὶ περ λόγος ἀληθῆς ἦν καὶ ψευδῆς, τούτων δ' ἐφάνη διάνοια μὲν αὐτῆς πρὸς ἑαυτὴν ψυχῆς διάλογος,

Stephanus page 264, section b, line 1

δόξα δὲ διανοίας ἀποτελεύτησις, “<φαίνεται>“ δὲ ὁ λέγομεν σύμμειξις αἰσθήσεως καὶ δόξης, ἀνάγκη δὴ καὶ τούτων τῶ λόγῳ συγγενῶν ὄντων ψευδῇ [τε] αὐτῶν ἓνια καὶ ἐνίοτε εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὖ;

{ΞΕ.} Κατανοεῖς οὖν ὅτι πρότερον ἠύρεθαι ψευδῆς δόξα καὶ λόγος ἢ κατὰ τὴν προσδοκίαν ἢν ἐφοβήθημεν ἄρτι, μὴ παντάπασιν ἀνήνυτον ἔργον ἐπιβαλλοίμεθα ζητοῦντες αὐτό;

{ΘΕΑΙ.} Κατανοῶ.

{ΞΕ.} Μὴ τοίνυν μηδ' εἰς τὰ λοιπὰ ἀθυμῶμεν. ἐπειδὴ γὰρ πέφανται ταῦτα, τῶν ἔμπροσθεν ἀναμνησθῶμεν κατ'

Stephanus page 264, section c, line 2

εἶδη διαιρέσεων.

{ΘΕΑΙ.} Ποίων δῆ;

{ΞΕ.} Διειλούμεθα τῆς εἰδωλοποιικῆς εἶδη δύο, τὴν μὲν εἰκαστικὴν, τὴν δὲ φανταστικὴν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ τὸν σοφιστὴν εἵπομεν ὥς ἀποροῖμεν εἰς ὁποτέραν θήσομεν.

{ΘΕΑΙ.} Ἦν ταῦτα.

{ΞΕ.} Καὶ τοῦθ' ἡμῶν ἀπορουμένων ἔτι μείζων κατεχύθη σκοτοδινία, φανέντος τοῦ λόγου τοῦ πᾶσι ἀμφισβητοῦντος

ὥς οὔτε εἰκὼν οὔτε εἰδωλον οὔτε φάντασμ' εἶη τὸ παράπαν
οὐδὲν διὰ τὸ μηδαμῶς μηδέποτε μηδαμοῦ ψεῦδος εἶναι.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεις ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Νῦν δέ γ' ἐπειδὴ πέφανται μὲν λόγος, πέφανται
δ' οὔσα δόξα ψευδής, ἐγχωρεῖ δὴ μιμήματα τῶν ὄντων εἶναι
καὶ τέχνην ἐκ ταύτης γίνεσθαι τῆς διαθέσεως ἀπατητικήν.

{ΘΕΑΙ.} Ἐγχωρεῖ.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ὅτι γ' ἦν ὁ σοφιστὴς τούτων πότερον,
διωμολογημένον ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν ἦν.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Πάλιν τοίνυν ἐπιχειρῶμεν, σχίζοντες διχῇ τὸ
προτεθὲν γένος, πορεύεσθαι κατὰ τοῦ πὶ δεξιὰ ἀεὶ μέρος τοῦ
τιμηθέντος, ἐχόμενοι τῆς τοῦ σοφιστοῦ κοινωνίας, ἕως ἂν
αὐτοῦ τὰ κοινὰ πάντα περιελόντες, τὴν οἰκείαν λιπόντες
φύσιν ἐπιδείξωμεν μάλιστα μὲν ἡμῖν αὐτοῖς, ἔπειτα καὶ
τοῖς ἐγγυτάτῳ γένει τῆς τοιαύτης μεθόδου πεφυκόσιν.

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τότε μὲν ἡρχόμεθα ποιητικὴν καὶ κτητικὴν
τέχνην διαιρούμενοι;

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ τῆς κτητικῆς ἐν θηρευτικῇ καὶ ἀγωνίᾳ καὶ
ἐμπορικῇ καὶ τισιν ἐν τοιούτοις εἶδεσιν ἐφαντάζεθ' ἡμῖν;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Νῦν δέ γ' ἐπειδὴ μιμητικὴ περιείληφεν αὐτὸν τέχνη,
δηλὸν ὥς αὐτὴν τὴν ποιητικὴν δίχα διαιρετέον πρῶτην.
ἢ γάρ που μίμησις ποιήσις τίς ἐστίν, εἰδώλων μέντοι,
φαμέν, ἀλλ' οὐκ αὐτῶν ἐκάστων· ἢ γάρ;

{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ποιητικῆς δὴ πρῶτον δὴ ἔστω μέρη.

{ΘΕΑΙ.} Ποίω;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν θεῖον, τὸ δ' ἀνθρώπινον.

{ΘΕΑΙ.} Οὐπω μεμάθηκα.

{ΞΕ.} Ποιητικὴν, εἴπερ μεμνήμεθα τὰ κατ' ἀρχὰς λεχθέντα,
πᾶσαν ἔφαμεν εἶναι δύναμιν ἣτις ἂν αἰτία γίγνηται τοῖς μὴ
πρότερον οὖσιν ὕστερον γίνεσθαι.

{ΘΕΑΙ.} Μεμνήμεθα.

{ΞΕ.} Ζῶα δὴ πάντα θνητά, καὶ δὴ καὶ φυτὰ ὅσα τ' ἐπὶ

γῆς ἐκ σπερμάτων καὶ ῥιζῶν φύεται, καὶ ὅσα ἄψυχα ἐν γῇ
συνίσταται σώματα τηκτὰ καὶ ἄτηκτα, μὼν ἄλλου τινὸς ἢ

Stephanus page 265, section c, line 4

θεοῦ δημιουργοῦντος φήσομεν ὕστερον γίγνεσθαι πρότερον
οὐκ ὄντα; ἢ τῷ τῶν πολλῶν δόγματι καὶ ῥήματι χρώμενοι -

{ΘΕΑΙ.} Ποίω τω;

{ΞΕ.} Τὴν φύσιν αὐτὰ γεννᾶν ἀπὸ τινος αἰτίας αὐτομάτης
καὶ ἄνευ διανοίας φυσούσης, ἢ μετὰ λόγου τε καὶ ἐπιστήμης
θείας ἀπὸ θεοῦ γιγνομένης;

{ΘΕΑΙ.} Ἐγὼ μὲν ἴσως διὰ τὴν ἡλικίαν πολλάκις ἀμφό-
τερα μεταδοξάζω· νῦν μὴν βλέπων εἰς σὲ καὶ ὑπολαμβάνων
οἶεσθαί σε κατὰ γε θεὸν αὐτὰ γίγνεσθαι, ταύτη καὶ αὐτὸς
γενόμενα.

Stephanus page 265, section d, line 5

{ΞΕ.} Καλῶς γε, ὦ Θεαίτητε. καὶ εἰ μὲν γέ σε ἡγούμεθα
τῶν εἰς τὸν ἔπειτ' <ἄν> χρόνον ἄλλως πως δοξαζόντων εἶναι,
νῦν ἂν τῷ λόγῳ μετὰ πειθοῦς ἀναγκαίως ἐπεχειροῦμεν ποιεῖν
ὁμολογεῖν· ἐπειδὴ δέ σου καταμανθάνω τὴν φύσιν, ὅτι καὶ
ἄνευ τῶν παρ' ἡμῶν λόγων αὐτὴ πρόσεισιν ἐφ' ἅπερ νῦν
ἔλκεσθαι φῆς, ἔάσω· χρόνος γὰρ ἐκ περιττοῦ γίγνοιτ' ἄν.
ἀλλὰ θήσω τὰ μὲν φύσει λεγόμενα ποιεῖσθαι θεία τέχνη,
τὰ δ' ἐκ τούτων ὑπ' ἀνθρώπων συνιστάμενα ἀνθρωπίνη,
καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον δύο ποιητικῆς γένη, τὸ μὲν
ἀνθρώπινον εἶναι, τὸ δὲ θεῖον.

Stephanus page 265, section e, line 7

{ΘΕΑΙ.} Ὅρθως.

{ΞΕ.} Τέμνε δὴ δυοῖν οὖσαιν δίχα ἑκατέραν αὖθις.

{ΘΕΑΙ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Οἷον τότε μὲν κατὰ πλάτος τέμνων τὴν ποιητικὴν
παῖσαν, νῦν δὲ αὖ κατὰ μῆκος.

{ΘΕΑΙ.} Τετμήσθω.

{ΞΕ.} Τέτταρα μὴν αὐτῆς οὕτω τὰ πάντα μέρη γίγνεται,
δύο μὲν τὰ πρὸς ἡμῶν, ἀνθρώπεια, δύο δ' αὖ τὰ πρὸς θεῶν,
θεῖα.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

Stephanus page 266, section a, line 8

{ΞΕ.} Τὰ δέ γ' ὥς ἑτέρως αὖ διηρημένα, μέρος μὲν ἓν
ἀφ' ἑκατέρας τῆς μερίδος αὐτοποιητικόν, τῷ δ' ὑπολοίπῳ
σχεδὸν μάλιστ' ἂν λεγοίσθην εἰδωλοποικῶ· καὶ κατὰ ταῦτα
δὴ πάλιν ἡ ποιητικὴ διχῇ διαιρεῖται.

{ΘΕΑΙ.} Λέγε ὅπη ἑκατέρα αὖθις.

{ΞΕ.} Ἡμεῖς μὲν που καὶ τᾶλλα ζῶα καὶ ἐξ ὧν τὰ

πεφυκότ' ἐστίν, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τούτων ἀδελφά, θεοῦ
γεννήματα πάντα ἴσμεν αὐτὰ ἀπειργασμένα ἕκαστα· ἢ πῶς;
{ΘΕΑΙ.} Οὕτως.
{ΞΕ.} Τούτων δέ γε ἑκάστων εἰδῶλα ἀλλ' οὐκ αὐτὰ

Stephanus page 266, section b, line 7

παρέπεται, δαιμονία καὶ ταῦτα μηχανῇ γεγονότα.
{ΘΕΑΙ.} Ποῖα;
{ΞΕ.} Τά τε ἐν τοῖς ὕπνοις καὶ ὅσα μεθ' ἡμέραν φαντάς-
ματα αὐτοφυῇ λέγεται, σκιά μὲν ὅταν ἐν τῷ πυρὶ σκότος
ἐγγίγνηται, διπλοῦν δὲ ἥνικ' ἂν φῶς οἰκεῖόν τε καὶ ἀλλότριον
περὶ τὰ λαμπρὰ καὶ λεῖα εἰς ἓν συνελθὸν τῆς ἔμπροσθεν
εἰωθυίας ὀψεως ἐναντίαν αἴσθησιν παρέχον εἶδος ἀπεργά-
ζεται.
{ΘΕΑΙ.} Δύο γὰρ οὖν ἐστὶ ταῦτα θείας ἔργα ποιήσεως,
αὐτό τε καὶ τὸ παρακολουθοῦν εἰδῶλον ἑκάστῳ.

Stephanus page 266, section c, line 7

{ΞΕ.} Τί δὲ τὴν ἡμετέραν τέχνην; ἄρ' οὐκ αὐτὴν μὲν
οἰκίαν οἰκοδομικὴν φήσομεν ποιεῖν, γραφικὴ δὲ τιν' ἑτέραν,
οἷον ὄναρ ἀνθρώπινον ἐγρηγορόσιν ἀπειργασμένην;
{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ τᾶλλα οὕτω κατὰ δύο διττὰ ἔργα
τῆς ἡμετέρας αὐτῇ ποιητικῆς πράξεως, τὸ μὲν αὐτό, φαμέν,
[αὐτουργική], τὸ δὲ εἰδῶλον [εἰδωλοποιική].
{ΘΕΑΙ.} Νῦν μᾶλλον ἔμαθον, καὶ τίθημι δύο διχῇ ποιητικῆς
εἶδει· θεῖαν μὲν καὶ ἀνθρωπίνην κατὰ θάτερον τμήμα, κατὰ δὲ
θάτερον τὸ μὲν αὐτῶν ὄν, τὸ δὲ ὁμοιωμάτων τινῶν γέννημα.

Stephanus page 266, section d, line 8

{ΞΕ.} Τῆς τοίνυν εἰδωλουργικῆς ἀναμνησθῶμεν ὅτι τὸ μὲν
εἰκαστικόν, τὸ δὲ φανταστικὸν ἔμελλεν εἶναι γένος, εἰ τὸ
ψεῦδος ὄντως ὄν ψεῦδος καὶ τῶν ὄντων ἓν τι φανείη πεφυκός.
{ΘΕΑΙ.} Ἦν γὰρ οὖν.
{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἐφάνη τε καὶ διὰ ταῦτα δὴ καταριθμήσομεν
αὐτῶν νῦν ἀναμφισβητήτως εἶδη δύο;
{ΘΕΑΙ.} Ναί.
{ΞΕ.} Τὸ τοίνυν φανταστικὸν αὐθις διορίζωμεν δίχα.
{ΘΕΑΙ.} Πῇ;
{ΞΕ.} Τὸ μὲν δι' ὀργάνων γιγνόμενον, τὸ δὲ αὐτοῦ

Stephanus page 267, section a, line 4

παρέχοντος ἑαυτὸν ὄργανον τοῦ ποιοῦντος τὸ φάντασμα.
{ΘΕΑΙ.} Πῶς φήεις;
{ΞΕ.} Ὅταν οἶμαι τὸ σὸν σχῆμά τις τῷ ἑαυτοῦ χρώμενος
σώματι προσόμοιον ἢ φωνὴν φωνῇ φαίνεσθαι ποιῇ, μίμησις

τοῦτο τῆς φανταστικῆς μάλιστα κέκληταί που.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Μιμητικὸν δὴ τοῦτο αὐτῆς προσειπόντες ἀπονειμώ-
μεθα· τὸ δ' ἄλλο πᾶν ἀφῶμεν μαλακισθέντες καὶ παρέντες
ἐτέρῳ συναγαγεῖν τε εἰς ἓν καὶ πρέπουσαν ἐπωνυμίαν
ἀποδοῦναί τιν' αὐτῷ.

Stephanus page 267, section b, line 3

{ΘΕΑΙ.} Νενεμήσθω, τὸ δὲ μεθείσθω.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν καὶ τοῦτο ἔτι διπλοῦν, ὦ Θεαίτητε, ἄξιον
ἡγεῖσθαι· δι' ἃ δέ, σκόπει.

{ΘΕΑΙ.} Λέγε.

{ΞΕ.} Τῶν μιμουμένων οἱ μὲν εἰδότες ὁ μιμοῦνται τοῦτο
πράττουσιν, οἱ δ' οὐκ εἰδότες. καίτοι τίνα μείζω διαίρεσιν
ἀγνωσίας τε καὶ γνώσεως θήσομεν;

{ΘΕΑΙ.} Οὐδεμίαν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τό γε ἄρτι λεχθὲν εἰδότων ἦν μίμημα; τὸ
γὰρ σὸν σχῆμα καὶ σὲ γινώσκων ἂν τις μιμήσαιο.

Stephanus page 267, section c, line 1

{ΘΕΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τί δὲ δικαιοσύνης τὸ σχῆμα καὶ ὅλης συλλήβδην
ἀρετῆς; ἄρ' οὐκ ἀγνοοῦντες μὲν, δοξάζοντες δέ πη, σφόδρα
ἐπιχειροῦσιν πολλοὶ τὸ δοκοῦν σφίσιν τοῦτο ὡς ἐνὸν αὐτοῖς
προθυμεῖσθαι φαίνεσθαι ποιεῖν, ὅτι μάλιστα ἔργοις τε καὶ
λόγοις μιμούμενοι;

{ΘΕΑΙ.} Καὶ πάνυ γε πολλοί.

{ΞΕ.} Μῶν οὖν πάντες ἀποτυγχάνουσι τοῦ δοκεῖν εἶναι
δίκαιοι μηδαμῶς ὄντες; ἢ τούτου πᾶν τούναντίον;

{ΘΕΑΙ.} Πᾶν.

Stephanus page 267, section d, line 1

{ΞΕ.} Μιμητὴν δὴ τοῦτόν γε ἕτερον ἐκείνου λεκτέον οἶμαι,
τὸν ἀγνοοῦντα τοῦ γινώσκοντος.

{ΘΕΑΙ.} Ναί.

{ΞΕ.} Πόθεν οὖν ὄνομα ἑκατέρῳ τις αὐτῶν λήψεται
πρέπον; ἢ δῆλον δὴ χαλεπὸν ὄν, διότι τῆς τῶν γενῶν κατ'
εἶδη διαιρέσεως παλαιὰ τις, ὡς ἔοικεν, ἀργία τοῖς ἔμπροσθεν
καὶ ἀσύννους παρῆν, ὥστε μὴδ' ἐπιχειρεῖν μὴδένα διαιρεῖσθαι·
καθὸ δὴ τῶν ὀνομάτων ἀνάγκη μὴ σφόδρα εὐπορεῖν. ὅμως
δέ, κἂν εἰ τολμηρότερον εἰρησθαι, διαγνώσεως ἕνεκα τὴν
μὲν μετὰ δόξης μίμησιν δοξομιμητικὴν προσείπωμεν, τὴν δὲ

Stephanus page 267, section e, line 2

μετ' ἐπιστήμης ἱστορικὴν τινα μίμησιν.

{ΘΕΑΙ.} Ἐστω.

{ΞΕ.} Θατέρω τοίνυν χρηστέον· ὁ γὰρ σοφιστὴς οὐκ ἐν τοῖς εἰδόσιν ἦν ἀλλ' ἐν τοῖς μιμουμένοις δῆ.

{ΘΕΑΙ.} Καὶ μάλα.

{ΞΕ.} Τὸν δοξομιμητὴν δὴ σκοπώμεθα ὥσπερ σίδηρον, εἴτε ὑγιὲς εἴτε διπλόην ἔτ' ἔχων τινὰ ἐστὶν ἐν αὐτῷ.

{ΘΕΑΙ.} Σκοπῶμεν.

{ΞΕ.} Ἔχει τοίνυν καὶ μάλα συχνήν. ὁ μὲν γὰρ εὐήθης

Stephanus page 268, section a, line 1

αὐτῶν ἐστὶν, οἰόμενος εἰδέναι ταῦτα ἃ δοξάζει· τὸ δὲ θατέρου σχῆμα διὰ τὴν ἐν τοῖς λόγοις κυλίνδῃσιν ἔχει πολλὴν ὑποψίαν καὶ φόβον ὥς ἀγνοεῖ ταῦτα ἃ πρὸς τοὺς ἄλλους ὥς εἰδὼς ἐσχημάτισται.

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν ἑκατέρου γένος ὧν εἴρηκας.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τὸν μὲν ἀπλοῦν μιμητὴν τινά, τὸν δὲ εἰρωνικὸν μιμητὴν θήσομεν;

{ΘΕΑΙ.} Εἰκὸς γοῦν.

{ΞΕ.} Τούτου δ' αὖ τὸ γένος ἐν ἧ δύο φῶμεν;

{ΘΕΑΙ.} Ὅρα σύ.

Stephanus page 268, section b, line 1

{ΞΕ.} Σκοπῶ, καὶ μοι διττῷ καταφαίνεσθόν τινε· τὸν μὲν δημοσίᾳ τε καὶ μακροῖς λόγοις πρὸς πλήθη δυνατόν εἰρωνεύεσθαι καθορῶ, τὸν δὲ ἰδίᾳ τε καὶ βραχέσι λόγοις ἀναγκάζοντα τὸν προσδιαλεγόμενον ἐναντιολογεῖν αὐτὸν αὐτῷ.

{ΘΕΑΙ.} Λέγεις ὀρθότατα.

{ΞΕ.} Τίνα οὖν ἀποφαινώμεθα τὸν μακρολογώτερον εἶναι; πότερα πολιτικὸν ἢ δημολογικόν;

{ΘΕΑΙ.} Δημολογικόν.

{ΞΕ.} Τί δὲ τὸν ἕτερον ἐροῦμεν; σοφὸν ἢ σοφιστικόν;

Stephanus page 268, section b, line 11

{ΘΕΑΙ.} Τὸ μὲν που σοφὸν ἀδύνατον, ἐπεὶ οὐκ εἰδότα αὐτὸν ἔθεμεν· μιμητὴς δ' ὧν τοῦ σοφοῦ δῆλον ὅτι παρωνύμιον αὐτοῦ τι λήγεται, καὶ σχεδὸν ἤδη μεμάθηκα ὅτι τοῦτον δεῖ προσεῖπεν ἀληθῶς αὐτὸν ἐκείνον τὸν παντάπασιν ὄντως σοφιστήν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν συνδήσομεν αὐτοῦ, καθάπερ ἔμπροσθεν, τοῦνομα συμπλέξαντες ἀπὸ τελευτῆς ἐπ' ἀρχήν;

{ΘΕΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τὸ δὲ τῆς ἐναντιοποιολογικῆς εἰρωνικοῦ μέρους τῆς δοξαστικῆς μιμητικόν, τοῦ φανταστικοῦ γένους ἀπὸ τῆς

Stephanus page 268, section d, line 1

εἰδωλοποιικῆς οὐ θεῖον ἀλλ' ἀνθρωπικὸν τῆς ποιήσεως
ἀφωρισμένον ἐν λόγοις τὸ θαυματοποιικὸν μόριον, “ταύτης
τῆς γενεᾶς τε καὶ αἵματος” ὃς ἂν φῇ τὸν ὄντως σοφιστὴν
εἶναι, τὰληθέστατα, ὡς ἔοικεν, ἔρει.
{ΘΕΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

Politicus

{ΣΩ.} Ἡ πολλὴν χάριν ὀφείλω σοι τῆς Θεαιτήτου γνωρί-
σεως, ὦ Θεόδωρε, ἅμα καὶ τῆς τοῦ ξένου.
{ΘΕΟ.} Τάχα δέ [γε], ὦ Σώκρατες, ὀφειλήσεις ταύτης
τριπλασίαν· ἐπειδὴν τὸν τε πολιτικὸν ἀπεργάσσονται σοι
καὶ τὸν φιλόσοφον.

Stephanus page 257, section a, line 6

{ΣΩ.} Εἶεν· οὕτω τοῦτο, ὦ φίλε Θεόδωρε, φήσομεν
ἀκηκοότες εἶναι τοῦ περὶ λογισμοὺς καὶ τὰ γεωμετρικὰ
κρατίστου;
{ΘΕΟ.} Πῶς, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Τῶν ἀνδρῶν ἕκαστον θέντος τῆς ἴσης ἀξίας, οἱ τῇ
τιμῇ πλέον ἀλλήλων ἀφεστᾶσιν ἢ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τὴν
τῆς ὑμετέρας τέχνης.
{ΘΕΟ.} Εὖ γε νῆ τὸν ἡμέτερον θεόν, ὦ Σώκρατες, τὸν
Ἄμμωνα, καὶ δικαίως, καὶ πάνυ μὲν οὖν μνημονικῶς ἐπέ-
πληξάς μοι τὸ περὶ τοὺς λογισμοὺς ἀμάρτημα. καὶ σὲ μὲν

Stephanus page 257, section b, line 8

ἀντὶ τούτων εἰς αὐθις μέτειμι· σὺ δ' ἡμῖν, ὦ ξέने, μηδαμῶς
ἀποκάμης χαριζόμενος, ἀλλ' ἐξῆς, εἴτε τὸν πολιτικὸν ἄνδρα
πρότερον εἴτε τὸν φιλόσοφον προαιρῇ, προελόμενος διέξελθε.
{ΞΕ.} Ταῦτ', ὦ Θεόδωρε, ποιητέον· ἐπεὶ περ ἅπαξ γε
ἐγκεχειρήκαμεν, [καὶ] οὐκ ἀποστατέον πρὶν ἂν αὐτῶν πρὸς
τὸ τέλος ἔλθωμεν. ἀλλὰ γὰρ περὶ Θεαιτήτου τοῦδε τί
χρὴ δρᾶν με;
{ΘΕΟ.} Τοῦ πέρι;
{ΞΕ.} Διαναπαύσωμεν αὐτὸν μεταλαβόντες αὐτοῦ τὸν
συγγυμναστὴν τόνδε Σωκράτη; ἢ πῶς συμβουλεύεις;

Stephanus page 257, section c, line 9

{ΘΕΟ.} Καθάπερ εἶπες, μεταλάμβανε· νέω γὰρ ὄντε ῥᾶον
οἴσετον πάντα πόνον ἀναπαυομένω.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν κινδυνεύετον, ὦ ξέने, ἄμφω ποθὲν ἐμοὶ
συγγένειαν ἔχειν τινά. τὸν μὲν γε οὖν ὑμεῖς κατὰ τὴν τοῦ
προσώπου φύσιν ὅμοιον ἐμοὶ φαίνεσθαί φατε, τοῦ δ' ἡμῖν ἡ
κλῆσις ὁμώνυμος οὔσα καὶ ἡ πρόσρησις παρέχεται τινα
οἰκειότητα. δεῖ δὴ τοὺς γε συγγενεῖς ἡμᾶς ἀεὶ προθύμως

διὰ λόγων ἀναγνωρίζειν. Θεαιτήτῳ μὲν οὖν αὐτός τε συν-
έμειξα χθὲς διὰ λόγων καὶ νῦν ἀκήκοα ἀποκρινομένου, Σω-
κράτους δὲ οὐδέτερα· δεῖ δὲ σκέψασθαι καὶ τοῦτον. ἐμοὶ

Stephanus page 258, section a, line 6

μὲν οὖν εἰς αὐθις, σοὶ δὲ νῦν ἀποκρινέσθω.

{ΞΕ.} Ταῦτ' ἔσται. ὦ Σώκρατες, ἀκούεις δὴ Σωκράτους;

{ΝΕ. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Συγχωρεῖς οὖν οἷς λέγει;

{ΝΕ. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐ τὰ σὰ κωλύειν φαίνεται, δεῖ δὲ ἴσως ἔτι ἦττον
τὰμὰ διακωλύειν. ἀλλὰ δὴ μετὰ τὸν σοφιστὴν ἀναγκαῖον, ὡς
ἐμοὶ φαίνεται, πολιτικὸν [τὸν ἄνδρα] διαζητεῖν νῶν· καὶ μοι λέγε
πότερον τῶν ἐπιστημόνων τιν' ἡμῖν καὶ τοῦτον θετέον, ἢ πῶς;
{ΝΕ. ΣΩ.} Οὕτως.

Stephanus page 258, section b, line 6

{ΞΕ.} Τὰς ἐπιστήμας ἄρα διαληπτέον, ὥσπερ ἡνίκα τὸν
πρότερον ἐσκοποῦμεν;

{ΝΕ. ΣΩ.} Τάχ' ἄν.

{ΞΕ.} Οὐ μὲν δὴ κατὰ ταῦτόν γε, ὦ Σώκρατες, φαίνεται
μοι τμήμα.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Κατ' ἄλλο.

{ΝΕ. ΣΩ.} Ἦοικέν γε.

{ΞΕ.} Τὴν οὖν πολιτικὴν ἀτραπὸν πῇ τις ἀνευρήσει;
δεῖ γὰρ αὐτὴν ἀνευρεῖν, καὶ χωρὶς ἀφελόντας ἀπὸ τῶν

Stephanus page 258, section c, line 5

ἄλλων ιδέαν αὐτῇ μίαν ἐπισφραγίσασθαι, καὶ ταῖς ἄλλαις
ἐκτροπαῖς ἐν ἄλλο εἶδος ἐπισημηναμένους πάσας τὰς
ἐπιστήμας ὡς οὐσας δύο εἶδη διανοηθῆναι τὴν ψυχὴν ἡμῶν
ποιῆσαι.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τοῦτ' ἤδη σὸν οἶμαι τὸ ἔργον, ὦ ξέने, ἀλλ'
οὐκ ἐμὸν γίγνεται.

{ΞΕ.} Δεῖ γε μήν, ὦ Σώκρατες, αὐτὸ εἶναι καὶ σόν, ὅταν
ἐμφανὲς ἡμῖν γένηται.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καλῶς εἶπες.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν οὐκ ἀριθμητικὴ μὲν καὶ τινες ἕτεραι ταύτη

Stephanus page 258, section d, line 5

συγγενεῖς τέχναι ψιλαὶ τῶν πράξεων εἰσι, τὸ δὲ γινῶναι
παρέσχοντο μόνον;

{ΝΕ. ΣΩ.} Ἦστιν οὕτως.

{ΞΕ.} Αἱ δέ γε περὶ τεκτονικὴν αὖ καὶ σύμπασαν χει-
ρουργίαν ὥσπερ ἐν ταῖς πράξεσιν ἐνοῦσαν σύμφυτον τὴν

ἐπιστήμην κέκτηνται, καὶ συναποτελοῦσι τὰ γινόμενα ὑπ'
αὐτῶν σώματα πρότερον οὐκ ὄντα.

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Ταύτη τοίνυν συμπάσας ἐπιστήμας διαίρει, τὴν μὲν
πρακτικὴν προσειπών, τὴν δὲ μόνον γνωστικὴν.

Stephanus page 258, section e, line 6

{NE. ΣΩ.} Ἐστω σοι ταῦθ' ὥς μιᾶς ἐπιστήμης τῆς ὅλης
εἶδη δύο.

{ΞΕ.} Πότερον οὖν τὸν πολιτικὸν καὶ βασιλέα καὶ
δεσπότην καὶ ἔτ' οἰκονόμον θήσομεν ὥς ἐν πάντα ταῦτα
προσαγορεύοντες, ἢ τοσαύτας τέχνας αὐτὰς εἶναι φῶμεν
ὅσαπερ ὀνόματα ἐρρήθη; μᾶλλον δέ μοι δεῦρο ἔπου.

{NE. ΣΩ.} Πῃ;

{ΞΕ.} Τῇδε. εἰ τῷ τις τῶν δημοσιευόντων ἱατρῶν ἱκανὸς
συμβουλευεῖν ἰδιωτεύων αὐτός, ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῷ
προσαγορεύεσθαι τοῦνομα τῆς τέχνης ταῦτόν ὅπερ ᾧ συμ-

Stephanus page 259, section a, line 4

βουλεύει;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τί δ'; ὅστις βασιλεύοντι χώρας ἀνδρὶ παραινεῖν
δεινὸς ἰδιώτης ὢν αὐτός, ἄρ' οὐ φήσομεν ἔχειν αὐτόν τὴν
ἐπιστήμην ἣν ἔδει τὸν ἄρχοντα αὐτόν κεκτῆσθαι;

{NE. ΣΩ.} Φήσομεν.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν ἢ γε ἀληθινοῦ βασιλέως βασιλική;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Ταύτην δὲ ὁ κεκτημένος οὐκ, ἄντε ἄρχων ἄντε
ἰδιώτης ὢν τυγχάνη, πάντως κατὰ γε τὴν τέχνην αὐτὴν

Stephanus page 259, section b, line 5

βασιλικὸς ὀρθῶς προσρηθήσεται;

{NE. ΣΩ.} Δίκαιον γοῦν.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν οἰκονόμος γε καὶ δεσπότης ταυτόν.

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Τί δέ; μεγάλης σχῆμα οἰκίσεως ἢ σμικρᾶς αὖ
πόλεως ὄγκος μῶν τι πρὸς ἀρχὴν διοίσετον;

{NE. ΣΩ.} Οὐδέν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν, ὃ νυνδὴ διεσκοπούμεθα, φανερόν ὥς ἐπι-
στήμη μία περὶ πάντ' ἐστὶ ταῦτα· ταύτην δὲ εἴτε βασιλικὴν
εἴτε πολιτικὴν εἴτε οἰκονομικὴν τις ὀνομάζει, μηδὲν αὐτῷ

Stephanus page 259, section c, line 4

διαφερώμεθα.

{NE. ΣΩ.} Τί γάρ;

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν τόδε γε δῆλον, ὥς βασιλεὺς ἅπας χερσὶ

καὶ σύμπαντι τῷ σώματι σμίкр' ἄττα εἰς τὸ κατέχειν τὴν
ἀρχὴν δύναται πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς σύνεσιν καὶ ῥώμην.
{NE. ΣΩ.} Δῆλον.

{ΞΕ.} Τῆς δὴ γνωστικῆς μᾶλλον ἢ τῆς χειροτεχνικῆς καὶ
ὅλως πρακτικῆς βούλει τὸν βασιλέα φῶμεν οἰκειότερον εἶναι;
{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

Stephanus page 259, section d, line 3

{ΞΕ.} Τὴν ἄρα πολιτικὴν καὶ πολιτικὸν καὶ βασιλικὴν καὶ
βασιλικὸν εἰς ταῦτόν ὡς ἐν πάντα ταῦτα συνθήσομεν;
{NE. ΣΩ.} Δῆλον.
{ΞΕ.} Οὐκοῦν πορευοίμεθ' ἂν ἐξῆς, εἰ μετὰ ταῦτα τὴν
γνωστικὴν διοριζοίμεθα;
{NE. ΣΩ.} Πάνυ γε.
{ΞΕ.} Πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν ἂν ἄρα ἐν αὐτῇ τινα διαφυγὴν
κατανοήσωμεν.
{NE. ΣΩ.} Φράζε ποίαν.
{ΞΕ.} Τοιάνδε. λογιστικὴ πού τις ἡμῖν ἦν τέχνη.

Stephanus page 259, section e, line 2

{NE. ΣΩ.} Ναί.
{ΞΕ.} Τῶν γνωστικῶν γε οἶμαι παντάπασιν τεχνῶν.
{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΞΕ.} Γνύσῃ δὴ λογιστικῇ τὴν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς διαφορὰν
μῶν τι πλεον ἔργον δώσομεν ἢ τὰ γνωσθέντα κρίναι;
{NE. ΣΩ.} Τί μήν;
{ΞΕ.} Καὶ γὰρ ἀρχιτέκτων γε πᾶς οὐκ αὐτὸς ἐργατικὸς
ἀλλ' ἐργατῶν ἄρχων.
{NE. ΣΩ.} Ναί.
{ΞΕ.} Παρεχόμενός γέ που γινώσιν ἀλλ' οὐ χειρουργίαν.

Stephanus page 259, section e, line 12

{NE. ΣΩ.} Οὕτως.
{ΞΕ.} Δικαίως δὴ μετέχειν ἂν λέγοιτο τῆς γνωστικῆς
ἐπιστήμης.
{NE. ΣΩ.} Πάνυ γε.
{ΞΕ.} Τοῦτῳ δέ γε οἶμαι προσήκει κρίναντι μὴ τέλος
ἔχειν μηδ' ἀπηλλάχθαι, καθάπερ ὁ λογιστὴς ἀπὴλλακτο,
προσάττειν δὲ ἐκάστοις τῶν ἐργατῶν τό γε πρόσφορον ἕως
ἂν ἀπεργάσωνται τὸ προσταχθέν.
{NE. ΣΩ.} Ὅρθῶς.
{ΞΕ.} Οὐκοῦν γνωστικαὶ μὲν αἶ τε τοιαῦτα σύμπασαι καὶ

Stephanus page 260, section a, line 10

ὅποσαι συνέπονται τῇ λογιστικῇ, κρίσει δὲ καὶ ἐπιτάξει

διαφέρετον ἀλλήλοιν τούτω τῷ γένει;

{NE. ΣΩ.} Φαίνεσθον.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν συμπάσης τῆς γνωστικῆς εἰ τὸ μὲν ἐπιτακτικὸν μέρος, τὸ δὲ κριτικὸν διαιρούμενοι προσείπομεν, ἐμμελῶς ἂν φαῖμεν διηρηθῆσαι;

{NE. ΣΩ.} Κατὰ γε τὴν ἐμὴν δόξαν.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν τοῖς γε κοινῇ τι πράττουσιν ἀγαπητὸν ὁμονοεῖν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 260, section b, line 10

{ΞΕ.} Τούτου τοίνυν μέχριτερ ἂν αὐτοὶ κοινωνῶμεν, ἐατέον τὰ γε τῶν ἄλλων δοξάσματα χαίρειν.

{NE. ΣΩ.} Τί μὴν;

{ΞΕ.} Φέρε δὴ, τούτοις τοῖς τέχναις ἡμῖν τὸν βασιλικὸν ἐν ποτέρῳ θετέον; Ἄρ' ἐν τῇ κριτικῇ, καθάπερ τινὰ θεατήν, ἢ μᾶλλον τῆς ἐπιτακτικῆς ὥς ὄντα αὐτὸν τέχνης θήσομεν, δεσπόζοντά γε;

{NE. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ μᾶλλον;

{ΞΕ.} Τὴν ἐπιτακτικὴν δὲ τέχνην πάλιν ἂν εἴη θεατέον εἴ πη διέστηκεν. καὶ μοι δοκεῖ τῇδέ πη, καθάπερ ἡ τῶν

Stephanus page 260, section c, line 8

καπήλων τέχνη τῆς τῶν αὐτοπωλῶν διώρισται τέχνης, καὶ τὸ βασιλικὸν γένος ἔοικεν ἀπὸ τοῦ τῶν κηρύκων γένους ἀφωρίσθαι.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Πωληθέντα που πρότερον ἔργα ἀλλότρια παραδεχόμενοι δεύτερον πωλοῦσι πάλιν οἱ κάπηλοι.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ κηρυκικὸν φύλον ἐπιταχθέντ' ἀλλότρια νοήματα παραδεχόμενον αὐτὸ δεύτερον ἐπιτάττει πάλιν ἑτέροις.

Stephanus page 260, section d, line 10

{NE. ΣΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΞΕ.} Τί οὖν; εἰς ταῦτόν μείζομεν βασιλικὴν ἐρμηνευτικῇ, κελευστικῇ, μαντικῇ, κηρυκικῇ, καὶ πολλαῖς ἑτέραις τούτων τέχναις συγγενέσιν, αἱ σύμπασαι τό γ' ἐπιτάττειν ἔχουσιν; ἢ βούλει, καθάπερ ἡκάζομεν νυνδὴ, καὶ τοῦνομα παρεικάσωμεν, ἐπειδὴ καὶ σχεδὸν ἀνώνυμον ὃν τυγχάνει τὸ τῶν αὐτεπιτακτῶν γένος, καὶ ταύτῃ ταῦτα διελόμεθα, τὸ μὲν τῶν βασιλέων γένος εἰς τὴν αὐτεπιτακτικὴν θέντες, τοῦ δὲ ἄλλου παντὸς ἀμελήσαντες, ὄνομα ἕτερον αὐτοῖς παραχωρήσαντες θέσθαι τινά; τοῦ γὰρ ἄρχοντος ἕνεκα ἡμῖν ἢ μέθοδος ἦν

Stephanus page 261, section a, line 1

ἀλλ' οὐχὶ τοῦ ἐναντίου.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴ τοῦτο μετρίως ἀφέστηκεν ἀπ' ἐκείνων, ἀλλοτριότητι διορισθὲν πρὸς οἰκειότητα, τοῦτο αὐτὸ πάλιν αὖ διαιρεῖν ἀναγκαῖον, εἴ τινα τομὴν ἔτι ἔχομεν ὑπείκουσιν ἐν τούτῳ;

{NE. ΣΩ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν φαινόμεθα ἔχειν· ἀλλ' ἐπακολουθῶν σύν-
τεμνε.

{NE. ΣΩ.} Πῆ;

Stephanus page 261, section a, line 11

{ΞΕ.} Πάντας ὁπόσους ἂν ἄρχοντας διανοηθῶμεν ἐπιτάξει προσχρωμένους ἄρ' οὐχ εὐρήσομεν γενέσεώς τινος ἔνεκα προστάττοντας;

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τὰ γε γιγνόμενα πάντα δίχα διαλαβεῖν οὐ παντάπασι χαλεπόν.

{NE. ΣΩ.} Πῆ;

{ΞΕ.} Τὰ μὲν ἄψυχα αὐτῶν ἐστὶ που συμπάντων, τὰ δ' ἔμψυχα.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

Stephanus page 261, section b, line 10

{ΞΕ.} Τούτοις δέ γε αὐτοῖς τὸ τοῦ γνωστικοῦ μέρος ἐπιτακτικὸν ὄν, εἴπερ βουλόμεθα τέμνειν, τεμοῦμεν.

{NE. ΣΩ.} Κατὰ τί;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς τῶν ἀψύχων γενέσεσιν αὐτοῦ τάττοντες, τὸ δ' ἐπὶ <ταῖς> τῶν ἐμψύχων· καὶ πᾶν οὕτως ἤδη διαιρήσεται δίχα.

{NE. ΣΩ.} Παντάπασι γε.

{ΞΕ.} Τὸ μὲν τοίνυν αὐτῶν παραλίπωμεν, τὸ δ' ἀναλάβωμεν, ἀναλαβόντες δὲ μερισώμεθα εἰς δύο τὸ σύμπαν.

{NE. ΣΩ.} Λέγεις δ' αὐτοῖν ἀναληπτέον εἶναι πότερον;

Stephanus page 261, section c, line 7

{ΞΕ.} Πάντως που τὸ περὶ τὰ ζῶα ἐπιτακτικόν. οὐ γὰρ δὴ τό γε τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης ἐστὶ ποτε τῶν ἀψύχων ἐπιστατοῦν, οἷον ἀρχιτεκτονικόν, ἀλλὰ γενναιότερον, ἐν τοῖς ζώοις καὶ περὶ αὐτὰ ταῦτα τὴν δύναμιν ἀεὶ κεκτημένον.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθῳς.

{ΞΕ.} Τὴν γε μὴν τῶν ζώων γένεσιν καὶ τροφήν τὴν μὲν τις ἂν ἴδοι μονοτροφίαν οὔσαν, τὴν δὲ κοινήν τῶν ἐν ταῖς ἀγέλαις θρεμμάτων ἐπιμέλειαν.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθῳς.

{ΞΕ.} Ἀλλ' οὐ μὴν τὸν γε πολιτικὸν εὐρήσομεν ἰδιοτρόφον,

ὥσπερ βοηλάτην ἢ τινα ἵπποκόμον, ἀλλ' ἵποφορβῶ τε καὶ
βουφορβῶ μᾶλλον προσεοικότα.

{NE. ΣΩ.} Φαίνεται γε δὴ ῥηθὲν νῦν.

{ΞΕ.} Πότερον οὖν τῆς ζωοτροφίας τὴν τῶν συμπόλλων
κοινὴν τροφήν ἀγελαιοτροφίαν ἢ κοινοτροφικὴν τινα ὀνο-
μάζομεν;

{NE. ΣΩ.} Ὅποτερον ἂν ἐν τῷ λόγῳ συμβαίνει.

{ΞΕ.} Καλῶς γε, ὦ Σώκρατες· καὶ διαφυλάξης τὸ μὴ
σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν, πλουσιώτερος εἰς τὸ γῆρας
ἀναφανήσῃ φρονήσεως. νῦν δὲ τοῦτο μὲν, καθάπερ δια-

κελεύῃ, ποιητέον· τὴν δὲ ἀγελαιοτροφικὴν ἄρ' ἐννοεῖς πῇ
τις δίδυμον ἀποφήνας τὸ ζητούμενον ἐν διπλασίοισι τὰ νῦν
ἐν τοῖς ἡμίσεσιν εἰς τότε ποιήσει ζητεῖσθαι;

{NE. ΣΩ.} Προθυμήσομαι. καὶ μοι δοκεῖ τῶν μὲν ἀνθρώπων
ἐτέρα τις εἶναι, τῶν δ' αὖ θηρίων ἄλλη τροφή.

{ΞΕ.} Παντάσῃ γε προθυμότερα καὶ ἀνδρειότερα δι-
ήρησαι· μὴ μέντοι τοῦτό γε εἰς αὐθις κατὰ δύναντα πάσχωμεν.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Μὴ μικρὸν μόριον ἐν πρὸς μεγάλα καὶ πολλὰ
ἀφαιρῶμεν, μηδὲ εἰδους χωρὶς· ἀλλὰ τὸ μέρος ἅμα εἶδος

ἔχέτω. κάλλιστον μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων εὐθὺς διαχωρίζειν
τὸ ζητούμενον, ἂν ὀρθῶς ἔχῃ, καθάπερ ὀλίγον σὺ πρότερον
οἰηθεὶς ἔχειν τὴν διαίρεσιν ἐπέσπευσας τὸν λόγον, ἰδὼν ἐπ'
ἀνθρώπους πορευόμενον· ἀλλὰ γάρ, ὦ φίλε, λεπτοουργεῖν οὐκ
ἀσφαλές, διὰ μέσων δὲ ἀσφαλέστερον ἵεναι τέμνοντας, καὶ
μᾶλλον ἰδέαις ἂν τις προστυγχάνοι. τοῦτο δὲ διαφέρει τὸ
πᾶν πρὸς τὰς ζητήσεις.

{NE. ΣΩ.} Πῶς, ὦ ξένε, λέγεις τοῦτο;

{ΞΕ.} Πειρατέον ἔτι σαφέστερον φράζειν εὐνοίᾳ τῆς σῆς
φύσεως, ὦ Σώκρατες. ἐν τῷ μὲν οὖν παρεστηκότι τὰ νῦν

δηλῶσαι μηδὲν ἐνδεῶς ἀδύνατον· ἐπιχειρητέον δέ τι καὶ
σμικρῶ πλέον αὐτὸ προαγαγεῖν εἰς τὸ πρόσθεν σαφηνείας
ἐνεκα.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον οὖν δὴ φράζεις διαιρουμένους ἡμᾶς οὐκ
ὀρθῶς ἄρτι δρᾶν;

{ΞΕ.} Τοιόνδε, οἷον εἴ τις τὰνθρώπινον ἐπιχειρήσας δίχα
διελέσθαι γένος διαιροῖ καθάπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἐνθάδε δια-
νέμουσι, τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ὥς ἐν ἀπὸ πάντων ἀφαιροῦντες

χωρίς, σύμπασι δὲ τοῖς ἄλλοις γένεσιν, ἀπείροις οὖσι καὶ ἀμείκτοις καὶ ἀσυμφώνοις πρὸς ἄλληλα, βάρβαρον μιᾷ κλήσει

Stephanus page 262, section d, line 5

προσειπόντες αὐτὸ διὰ ταύτην τὴν μίαν κλήσιν καὶ γένος ἐν αὐτὸ εἶναι προσδοκῶσιν· ἢ τὸν ἀριθμὸν τις αὖ νομίζει

κατ' εἶδη δύο διαιρεῖν μυριάδα ἀποτεμνόμενος ἀπὸ πάντων, ὡς ἐν εἶδος ἀποχωρίζων, καὶ τῷ λοιπῷ δὴ παντὶ θέμενος ἐν ὄνομα διὰ τὴν κλήσιν αὖ καὶ τοῦτ' ἀξιοῖ γένος ἐκείνου χωρὶς ἕτερον ἐν γίνεσθαι. κάλλιον δὲ που καὶ μᾶλλον κατ' εἶδη καὶ δίχα διαιροῖτ' ἂν, εἰ τὸν μὲν ἀριθμὸν ἀρτίῳ καὶ περιττῷ τις τέμνοι, τὸ δὲ αὖ τῶν ἀνθρώπων γένος ἄρρενι καὶ θήλει, Λυδοὺς δὲ ἢ Φρύγας ἢ τινὰς ἐτέρους πρὸς ἅπαντας τάττων

Stephanus page 262, section e, line 7

ἀποσχίζοι τότε, ἡνίκα ἀποροῖ γένος ἅμα καὶ μέρος εὐρίσκειν ἐκάτερον τῶν σχισθέντων.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο αὐτό, ὦ ξένε, πῶς ἂν τις γένος καὶ μέρος ἐναργέστερον γνοίῃ, ὡς οὐ ταῦτόν ἐστιν ἀλλ' ἕτερον ἀλλήλοιν;

{ΞΕ.} Ὡ βέλτιστε ἀνδρῶν, οὐ φαῦλον προστάτεις, Σώκρατες. ἡμεῖς μὲν καὶ νῦν μακροτέραν τοῦ δέοντος ἀπὸ τοῦ προτεθέντος λόγου πεπλανήμεθα, σὺ δὲ ἔτι πλέον ἡμᾶς κελεύεις πλανηθῆναι. νῦν μὲν οὖν, ὥσπερ εἰκός, ἐπανιώμεν πάλιν· ταῦτα δὲ εἰς αὐθις κατὰ σχολὴν καθάπερ ἰχνεύοντες

Stephanus page 263, section b, line 2

μέτιμεν. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦτό γε αὖ παντάπασιν φύλαξαι, μή ποτε παρ' ἐμοῦ δόξης αὐτὸ ἐναργῶς διωρισμένον ἀκηκοέναι.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Εἰδός τε καὶ μέρος ἕτερον ἀλλήλων εἶναι.

{NE. ΣΩ.} Τί μὴν;

{ΞΕ.} Ὡς εἶδος μὲν ὅταν ἦ τοῦ, καὶ μέρος αὐτὸ ἀναγκαῖον εἶναι τοῦ πράγματος ὅτουπερ ἂν εἶδος λέγεται· μέρος δὲ εἶδος οὐδεμία ἀνάγκη. ταύτη με ἢ 'κεῖνη μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, ἀεὶ φάθι λέγειν.

{NE. ΣΩ.} Ταῦτ' ἔσται.

Stephanus page 263, section c, line 1

{ΞΕ.} Φράσον δὴ μοι τὸ μετὰ τοῦτο.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον;

{ΞΕ.} Τὸ τῆς ἀποπλανήσεως ὁπόθεν ἡμᾶς δεῦρ' ἤγαγεν. οἶμαι μὲν γὰρ μάλιστα, ὅθεν ἐρωτηθεὶς σὺ τὴν ἀγγελαιοτροφίαν ὅπῃ διαιρετέον εἶπες μάλα προθύμως δύο εἶναι ζώων γένη, τὸ μὲν ἀνθρώπινον, ἕτερον δὲ τῶν ἄλλων συμπάντων

θηρίων ἔν.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Καὶ ἔμοιγε δὴ τότε' ἐφάνης μέρος ἀφαιρῶν ἡγεῖσθαι καταλιπεῖν τὸ λοιπὸν αὐτῶν πάντων γένος ἔν, ὅτι πᾶσι ταῦτόν

Stephanus page 263, section d, line 1

ἐπονομάζειν ἔσχεσ ὄνομα, θηρία καλέσας.

{NE. ΣΩ.} Ἦν καὶ ταῦτα οὕτως.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε, ὦ πάντων ἀνδρειότατε, τάχ' ἄν, εἴ που φρόνιμόν ἐστί τι ζῶον ἕτερον, οἷον δοκεῖ τὸ τῶν γεράνων, ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο, ὃ κατὰ ταῦτά ἴσως διονομάζει καθάπερ καὶ σύ, γεράνους μὲν ἐν γένος ἀντιτιθὲν τοῖς ἄλλοις ζώοις καὶ σεμνῦνον αὐτὸ ἑαυτό, τὰ δὲ ἄλλα μετὰ τῶν ἀνθρώπων συλλαβὸν εἰς ταῦτό οὐδὲν ἄλλο πλὴν ἴσως θηρία προσείποι. πειραθῶμεν οὖν ἡμεῖς ἐξευλαβεῖσθαι πάνθ' ὅποσα τοιαῦτα.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

Stephanus page 263, section e, line 3

{ΞΕ.} Μὴ πᾶν τὸ τῶν ζώων γένος διαιρούμενοι, ἵνα ἦττον αὐτὰ πάσχωμεν.

{NE. ΣΩ.} Οὐδὲν γὰρ δεῖ.

{ΞΕ.} Καὶ γὰρ οὖν καὶ τότε ἡμαρτάνετο ταύτη.

{NE. ΣΩ.} Τί δή;

{ΞΕ.} Τῆς γνωστικῆς ὅσον ἐπιτακτικὸν ἡμῖν μέρος ἦν που τοῦ ζωοτροφικοῦ γένους, ἀγελαίων μὴν ζώων. ἦ γάρ;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Διήρητο τοίνυν ἤδη καὶ τότε σύμπαν τὸ ζῶον τῷ τιθασῶ καὶ ἀγρίῳ. τὰ μὲν γὰρ ἔχοντα τιθασεύεσθαι φύσιν

Stephanus page 264, section a, line 3

ἡμερα προσείρηται, τὰ δὲ μὴ 'θέλοντα ἄγρια.

{NE. ΣΩ.} Καλῶς.

{ΞΕ.} Ἦν δέ γε θηρεύομεν ἐπιστήμην, ἐν τοῖς ἡμέροις ἦν τε καὶ ἔστιν, ἐπὶ τοῖς ἀγελαίοις μὴν ζητητέα θρέμμασιν.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Μὴ τοίνυν διαιρώμεθα ὥσπερ τότε πρὸς ἅπαντα ἀποβλέψαντες, μηδὲ σπεύσαντες, ἵνα δὴ ταχὺ γενώμεθα πρὸς τῇ πολιτικῇ. πεποίηκε γὰρ ἡμᾶς καὶ νῦν παθεῖν τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν πάθος.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον;

Stephanus page 264, section b, line 4

{ΞΕ.} Οὐχ ἡσύχους εὖ διαιροῦντας ἡνυκέναι βραδύτερον.

{NE. ΣΩ.} Καὶ καλῶς γε, ὦ ξέने, πεποίηκε.

{ΞΕ.} Ταῦτ' ἔστω. πάλιν δ' οὖν ἐξ ἀρχῆς τὴν κοινο-τροφικὴν πειρώμεθα διαιρεῖν· ἴσως γὰρ καὶ τοῦτο ὃ σύ

προθυμῇ διαπεραινόμενος ὁ λόγος αὐτός σοι κάλλιον μηνύσει.
καί μοι φράζε.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον δὴ;

{ΞΕ.} Τόδε, εἴ τινων πολλάκις ἄρα διακήκοας· οὐ γὰρ δὴ
προστυχῆς γε αὐτὸς οἶδ' ὅτι γέγονας ταῖς ἐν τῷ Νείλῳ
τιθασείαις τῶν ἰχθύων καὶ τῶν ἐν ταῖς βασιλικαῖς λίμναις.

Stephanus page 264, section c, line 3

ἐν μὲν γὰρ κρήναις τάχ' ἂν ἴσως εἷης ἡσθημένος.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν καὶ ταῦτα τεθέαμαι κάκεινα
πολλῶν ἀκήκοα.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν χηνοβωτίας γε καὶ γερανοβωτίας, εἰ καὶ
μὴ πεπλάνησαι περὶ τὰ Θετταλικά πεδία, πέπυσαι γοῦν
καὶ πιστεύεις εἶναι.

{NE. ΣΩ.} Τί μὴν;

{ΞΕ.} Τοῦδ' ἔνεκά τοι πάντα ἡρώτησα ταῦτα, διότι
τῆς τῶν ἀγελαίων τροφῆς ἔστι μὲν ἐνυδρον, ἔστι δὲ καὶ
ξηροβατικόν.

Stephanus page 264, section d, line 4

{NE. ΣΩ.} Ἦστι γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν καὶ σοὶ συνδοκεῖ ταύτῃ δεῖν διχάζειν τὴν
κοινοτροφικὴν ἐπιστήμην, ἐφ' ἑκατέρῳ τούτων τὸ μέρος
αὐτῆς ἐπινέμοντας ἑκάτερον, τὸ μὲν ἕτερον ὑδροτροφικὸν
ὀνομάζοντας, τὸ δ' ἕτερον ξηροτροφικόν;

{NE. ΣΩ.} Ἦμοιγε.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν καὶ τὸ βασιλικὸν οὕτως οὐ ζητήσομεν
ὁποτέρας ἔστι τῆς τέχνης· δῆλον [δὴ] γὰρ παντί.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Πᾶς μὲν δὴ τό γε ξηροτροφικὸν τῆς ἀγελαιοτροφίας

Stephanus page 264, section e, line 4

διέλοιτ' ἂν φύλον.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Τῷ πτηνῷ τε καὶ πεζῷ διορισάμενος.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ πολιτικὸν ἢ περὶ τὸ πεζὸν ζητητέον; ἢ
οὐκ οἶει καὶ τὸν ἀφρονέστατον ὥς ἔπος εἰπεῖν δοξάζειν
οὕτως;

{NE. ΣΩ.} Ἦγώ γε.

{ΞΕ.} Τὴν δὲ πεζονομικὴν, καθάπερ ἄρτι τὸν ἀριθμόν, δεῖ
τεμνομένην δίχα ἀποφαίνειν.

Stephanus page 264, section e, line 14

{NE. ΣΩ.} Δῆλον.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἐφ' ὃ γε μέρος ὥρμηκεν ἡμῖν ὁ λόγος, ἐπ'

ἐκεῖνο δύο τινὲ καθορᾶν ὁδῶ τεταμένα φαίνεται, τὴν μὲν θάττω, πρὸς μέγα μέρος σμικρὸν διαιρουμένην, τὴν δέ, ὅπερ ἐν τῷ πρόσθεν ἐλέγομεν ὅτι δεῖ μεσοτομεῖν ὡς μάλιστα, τοῦτ' ἔχουσιν μᾶλλον, μακροτέραν γε μὴν. ἔξεστιν οὖν ὁποτέραν ἂν βουλευθῶμεν, ταύτην πορευθῆναι.

{NE. ΣΩ.} Τί δέ; ἀμφοτέρας ἀδύνατον;

{ΞΕ.} Ἄμα γ', ὧ θαυμαστέ· ἐν μέρει γε μὴν δῆλον ὅτι δυνατόν.

Stephanus page 265, section b, line 1

{NE. ΣΩ.} Ἐν μέρει τοίνυν ἔγωγε ἀμφοτέρας αἰροῦμαι.

{ΞΕ.} Ῥᾶδιον, ἐπειδὴ τὸ λοιπὸν βραχύ· κατ' ἀρχὰς μὴν καὶ μεσοῦσιν ἅμα τῆς πορείας χαλεπὸν ἂν ἦν ἡμῖν τὸ πρόσταγμα. νῦν δ', ἐπειδὴ δοκεῖ ταύτη, τὴν μακροτέραν πρότερον ἴωμεν· νεαλέστεροι γὰρ ὄντες ῥᾶον αὐτὴν πορευσόμεθα. τὴν δὲ δὴ διαίρεσιν ὄρα.

{NE. ΣΩ.} Λέγε.

{ΞΕ.} Τὰ περὶ ἡμῖν τῶν ἡμέρων, ὅσαπερ ἀγελαῖα, διηρημένα ἐστὶ φύσει δίχα.

{NE. ΣΩ.} Τίνι;

Stephanus page 265, section b, line 11

{ΞΕ.} Τῷ τῶν μὲν τὴν γένεσιν ἄκερων εἶναι, τῶν δὲ κερασφόρον.

{NE. ΣΩ.} Φαίνεται.

{ΞΕ.} Τὴν δὲ πεζονομικὴν διελὼν ἀπόδος ἑκατέρῳ τῷ μέρει λόγῳ χρώμενος. ἂν γὰρ ὀνομάζωιν αὐτὰ βουλευθῆς, ἔσται σοι περιπεπλεγμένον μᾶλλον τοῦ δέοντος.

{NE. ΣΩ.} Πῶς οὖν χρὴ λέγειν;

{ΞΕ.} Ὡδε· τῆς πεζονομικῆς ἐπιστήμης δίχα διαιρεθείσης τὸ μόριον θάτερον ἐπὶ τῷ κερασφόρῳ μέρει τῷ τῆς ἀγέλης ἐπιτετάχθαι, τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τῷ τῆς ἀκεράτου.

Stephanus page 265, section d, line 1

{NE. ΣΩ.} Ταῦτ' ἔστω ταύτη λεχθέντα· πάντως γὰρ ἱκανῶς δεδήλωται.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ὅ γε βασιλεὺς ἡμῖν αὖ καταφανὴς ὅτι κολοβὸν ἀγέλην τινὰ κεράτων νομεύει.

{NE. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ δῆλος;

{ΞΕ.} Ταύτην τοίνυν καταθραύσαντες τὸ γιγνόμενον αὐτῷ πειρώμεθα ἀποδοῦναι.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Πότερον οὖν βούλει τῷ σχιστῷ τε καὶ τῷ καλουμένῳ μώνυχι διαιεῖν αὐτὴν ἢ τῇ κοινογονίᾳ τε καὶ ἰδιογονίᾳ;

Stephanus page 265, section d, line 11

μανθάνεις γάρ που.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὅτι τὸ μὲν τῶν ἵππων καὶ ὄνων πέφυκεν ἐξ ἀλλήλων
γεννᾶν.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε λοιπὸν ἔτι τῆς λείας ἀγέλης τῶν ἡμέρων

ἀμιγῆς γένει πρὸς ἄλληλα.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τί δ'; ὁ πολιτικὸς ἄρ' ἐπιμέλειαν ἔχειν φαίνεται

Stephanus page 265, section e, line 8

πότερα κοινογενοῦς φύσεως ἢ τινος ἰδιογενοῦς;

{NE. ΣΩ.} Δῆλον ὅτι τῆς ἀμείκτου.

{ΞΕ.} Ταύτην δὴ δεῖ καθάπερ τὰ ἔμπροσθεν, ὡς ἔοικεν,
ἡμᾶς δίχα διαστέλλειν.

{NE. ΣΩ.} Δεῖ γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τό γε ζῶον, ὅσον ἡμέρον καὶ ἀγελαῖον,
σχεδὸν πλὴν γενοῖν δυοῖν πᾶν ἤδη κατακεκερμάτισται. τὸ
γὰρ τῶν κυνῶν οὐκ ἐπάξιον καταριθμεῖν γένος ὡς ἐν ἀγελαίοις
θρέμμασιν.

{NE. ΣΩ.} Οὐ γὰρ οὖν. ἀλλὰ τίνι δὴ τῷ δύο διαιροῦμεν;

Stephanus page 266, section a, line 6

{ΞΕ.} Ὡπερ καὶ δίκαιόν γε Θεαίτητόν τε καὶ σὲ διανέμειν,
ἐπειδὴ καὶ γεωμετρίας ἄπτεσθον.

{NE. ΣΩ.} Τῷ;

{ΞΕ.} Τῇ διαμέτρῳ δήπου καὶ πάλιν τῇ τῆς διαμέτρου
διαμέτρῳ.

{NE. ΣΩ.} Πῶς εἶπες;

{ΞΕ.} Ἡ φύσις, ἣν τὸ γένος ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων κέκτη-
ται, μὴν ἄλλως πῶς εἰς τὴν πορείαν πέφυκεν ἢ καθάπερ ἡ
διάμετρος ἢ δυνάμει δίπους;

{NE. ΣΩ.} Οὐκ ἄλλως.

Stephanus page 266, section b, line 5

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἡ γε τοῦ λοιποῦ γένους πάλιν ἐστὶ κατὰ
δύναμιν αὖ τῆς ἡμετέρας δυνάμεως διάμετρος, εἴπερ δυοῖν γέ-
ἐστι ποδοῖν δις πεφυκυῖα.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐκ ἔστι; καὶ δὴ καὶ σχεδὸν ὁ βούλει
δηλοῦν μανθάνω.

{ΞΕ.} Πρὸς δὴ τούτοις ἕτερον αὖ τι τῶν πρὸς γέλωτα
εὐδοκιμησάντων ἄν, ᾧ Σώκρατες, ἄρα καθορῶμεν ἡμῖν γεγονὸς
ἐν τοῖς διηρημένοις;

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Τὰνθρώπινον ἡμῶν ἅμα γένος συνειληχὸς καὶ

συνδεδραμηκὸς γένει τῷ τῶν ὄντων γενναιοτάτῳ καὶ ἅμα
εὐχερεστάτῳ.

{NE. ΣΩ.} Καθορῶ καὶ μάλ' ἀτόπως συμβαῖνον.

{ΞΕ.} Τί δ'; οὐκ εἰκὸς ὕστατα ἀφικνεῖσθαι τὰ βραδύτατα;

{NE. ΣΩ.} Ναί, τοῦτό γε.

{ΞΕ.} Τόδε δὲ οὐκ ἐννοοῦμεν, ὥς ἔτι γελοιότερος ὁ βασι-
λεὺς φαίνεται μετὰ τῆς ἀγέλης συνδιαθέων καὶ σύνδρομα
πεπορευμένος τῷ τῶν ἀνδρῶν αὐτὸς πρὸς τὸν εὐχερῇ βίον ἄριστα
γεγυμνασμένῳ;

{NE. ΣΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Νῦν γάρ, ὦ Σώκρατες, ἐκεῖνό ἐστι καταφανὲς μᾶλλον
τὸ ῥηθὲν τότ' ἐν τῇ περὶ τὸν σοφιστὴν ζητήσῃ.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὅτι τῇ τοιαύτῃ μεθόδῳ τῶν λόγων οὔτε σεμνοτέρου
μᾶλλον ἐμέλησεν ἢ μή, τὸν τε σμικρότερον οὐδὲν ἡτίμακε
πρὸ τοῦ μείζονος, αἰεὶ δὲ καθ' αὐτὴν περαίνει τὰ ληθέστατον.

{NE. ΣΩ.} Ὁμοίως.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, ἵνα μή με φθῆς ἐρωτήσας τὴν
βραχυτέραν ὁδὸν ἣτις τότε ἦν ἐπὶ τὸν τοῦ βασιλέως ὄρον,
αὐτὸς σοι πρότερον ἔλθω;

{NE. ΣΩ.} Σφόδρα γε.

{ΞΕ.} Λέγω δὴ δεῖν τότε εὐθύς τὸ πεζὸν τῷ δίποδι πρὸς
τὸ τετράπουν γένος διανεῖμαι, κατιδόντα δὲ τὰνθρώπινον ἔτι
μόνῳ τῷ πτηνῷ συνειληχὸς τὴν δίποδα ἀγέλην πάλιν τῷ
ψιλῷ καὶ τῷ πτεροφυεῖ τέμνειν, τμηθείσης δὲ αὐτῆς καὶ
τότ' ἤδη τῆς ἀνθρωπονομικῆς δηλωθείσης τέχνης, φέροντα
τὸν πολιτικὸν καὶ βασιλικὸν οἶον ἡνίοχον εἰς αὐτὴν ἐνστή-
σαντα, παραδοῦναι τὰς τῆς πόλεως ἡνίας ὡς οἰκείας καὶ
αὐτῷ ταύτης οὔσης τῆς ἐπιστήμης.

{NE. ΣΩ.} Καλῶς καὶ καθαπερεὶ χρέος ἀπέδωκάς μοι τὸν

λόγον, προσθεῖς τὴν ἐκτροπὴν οἶον τόκον καὶ ἀναπληρώσας
αὐτόν.

{ΞΕ.} Φέρε δὴ καὶ συνείρωμεν ἐπανελθόντες ἐπὶ τὴν ἀρχὴν
μέχρι τῆς τελευτῆς τὸν λόγον τοῦ ὀνόματος τῆς τοῦ πολιτικοῦ
τέχνης.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τῆς γνωστικῆς τοίνυν ἐπιστήμης ἡμῖν ἦν κατ' ἀρχὰς
μέρος ἐπιτακτικόν· τούτου δὲ ἀπεικασθὲν τὸ μῦθον αὐτεπι-
τακτικὸν ἐρρήθη. ζωοτροφικὴ δὲ πάλιν αὐτεπιτακτικῆς οὐ τὸ

σμικρότατον τῶν γενῶν ἀπεσχίζετο· καὶ ζωοτροφικῆς εἶδος

Stephanus page 267, section b, line 3

ἀγελαιοτροφικόν, ἀγελαιοτροφικοῦ δ' αὖ πεζονομικόν· τοῦ δὲ πεζονομικοῦ μάλιστα ἀπετέμενετο τέχνη τῆς ἀκεράτου φύσεως θρεπτική. ταύτης δ' αὖ τὸ μέρος οὐκ ἔλαττον τριπλοῦν συμπλέκειν ἀναγκαῖον, ἂν εἰς ἓν τις αὐτὸ ὄνομα συναγαγεῖν βουληθῇ, γενέσεως ἀμείκτου νομευτικὴν ἐπιστήμην προς-αγορεύων. τὸ δ' ἀπὸ τούτου τμήμα, ἐπὶ ποίμνῃ δίποδι μέρος ἀνθρωπονομικὸν ἔτι λειφθὲν μόνον, τοῦτ' αὐτό ἐστιν ἤδη τὸ ζητηθέν, ἅμα βασιλικὸν ταῦτόν κληθὲν καὶ πολιτικόν.

{NE. ΣΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἄρά γ', ὦ Σώκρατες, ἀληθῶς ἡμῖν τοῦτο καθάπερ

Stephanus page 267, section c, line 6

σὺ νῦν εἴρηκας οὕτως ἐστὶ καὶ πεπραγμένον;

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον δῆ;

{ΞΕ.} Τὸ παντάπασι ικανῶς εἰρῆσθαι τὸ προτεθέν; ἢ τοῦτ' αὐτὸ καὶ μάλιστα ἢ ζήτησις ἐλλείπει, τὸ τὸν λόγον εἰρῆσθαι μὲν πως, οὐ μὴν παντάπασί γε τελέως ἀπειργάσθαι;

{NE. ΣΩ.} Πῶς εἶπες;

{ΞΕ.} Ἐγὼ νῶν πειράσομαι τοῦτ' αὐτὸ ὁ διανοοῦμαι νῦν ἔτι μᾶλλον δηλῶσαι.

{NE. ΣΩ.} Λέγοις ἄν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τῶν νομευτικῶν ἡμῖν πολλῶν φανεισῶν

Stephanus page 267, section d, line 7

ἄρτι τεχνῶν μία τις ἦν ἢ πολιτικὴ καὶ μιᾶς τινος ἀγέλης ἐπιμέλεια;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Ταύτην δέ γε διώριζεν ὁ λόγος οὐχ ἵππων εἶναι τροφὸν οὐδ' ἄλλων θηρίων, ἀλλ' ἀνθρώπων κοινοτροφικὴν ἐπιστήμην.

{NE. ΣΩ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Τὸ δὴ τῶν νομέων πάντων διάφορον καὶ τὸ τῶν βασιλέων θεασώμεθα.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Εἴ τις τῶν ἄλλων τῶν τέχνης ἄλλης ὄνομα ἔχων,

Stephanus page 267, section e, line 5

κοινῇ τῆς ἀγέλης σύντροφος εἶναί φησι καὶ προσποιεῖται.

{NE. ΣΩ.} Πῶς φῆς;

{ΞΕ.} Οἷον οἱ ἔμποροι καὶ γεωργοὶ καὶ σιτουργοὶ πάντες, καὶ πρὸς τούτοις γυμναστὰι καὶ τὸ τῶν ἱατρῶν γένος, οἷσθ' ὅτι τοῖς περὶ τὰ ἀνθρώπινα νομεῦσιν, οὓς πολιτικοὺς ἐκαλέσαμεν, παντάπασι τῷ λόγῳ διαμάχουσιν· ἂν οὗτοι σύμπαντες, ὥς σφεῖς τῆς τροφῆς ἐπιμελοῦνται τῆς ἀνθρωπίνης, οὐ μόνον

ἀγελαίων ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν;
{NE. ΣΩ.} Οὐκοῦν ὀρθῶς ἂν λέγοιεν;
{ΞΕ.} Ἴσως. καὶ τοῦτο μὲν ἐπισκεψόμεθα, τόδε δὲ ἴσμεν,

Stephanus page 268, section a, line 6

ὅτι βουκόλῳ γε οὐδεὶς ἀμφισβητήσει περὶ τούτων οὐδενός,
ἀλλ' αὐτὸς τῆς ἀγέλης τροφὸς ὁ βουφορβός, αὐτὸς ἱατρός,
αὐτὸς οἶον νυμφευτὴς καὶ περὶ τοὺς τῶν γιγνομένων τόκους
καὶ λοχείας μόνος ἐπιστήμων τῆς μαιευτικῆς. ἔτι τοίνυν
παιδιᾶς καὶ μουσικῆς ἐφ' ὅσον αὐτοῦ τὰ θρέμματα φύσει
μετεΐληφεν, οὐκ ἄλλος κρείττων παραμυθεῖσθαι καὶ κηλῶν
πραῦναι, μετὰ τε ὀργάνων καὶ ψιλῶ τῷ στόματι τὴν τῆς
αὐτοῦ ποιμνῆς ἄριστα μεταχειριζόμενος μουσικὴν. καὶ δὴ καὶ
τῶν ἄλλων πέρι νομέων ὁ αὐτὸς τρόπος. ἦ γάρ;
{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα.

Stephanus page 268, section b, line 8

{ΞΕ.} Πῶς οὖν ἡμῖν ὁ λόγος ὀρθὸς φανεῖται καὶ ἀκέραιος
ὁ περὶ τοῦ βασιλέως, ὅταν αὐτὸν νομέα καὶ τροφὸν ἀγέλης
ἀνθρωπίνης θῶμεν μόνον ἐκκρίνοντες μυρίων ἄλλων ἀμφι-
βητούντων;

{NE. ΣΩ.} Οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ὀρθῶς ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐφοβήθημεν ὑπο-
πεύσαντες μὴ λέγοντες μὲν τι τυγχάνοιμεν σχῆμα βασιλικόν,
οὐ μὴν ἀπειργασμένοι γε εἰμέν πω δι' ἀκριβείας τὸν πολι-
τικόν, ἕως ἂν τοὺς περιεχυμένους αὐτῷ καὶ τῆς συννομῆς
αὐτῷ ἀντιπιοιούμενους περιελόντες καὶ χωρίσαντες ἀπ' ἐκείνων

Stephanus page 268, section c, line 10

καθαρὸν μόνον αὐτὸν ἀποφήνωμεν;

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τοῦτο τοίνυν, ὦ Σώκρατες, ἡμῖν ποιητέον, εἰ μὴ
μέλλομεν ἐπὶ τῷ τέλει καταισχυῖναι τὸν λόγον.

{NE. ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν οὐδαμῶς τοῦτό γε δραστέον.

{ΞΕ.} Πάλιν τοίνυν ἐξ ἄλλης ἀρχῆς δεῖ καθ' ἑτέραν ὁδὸν
πορευθῆναί τινα.

{NE. ΣΩ.} Ποίαν δὴ;

{ΞΕ.} Σχεδὸν παιδιᾶν ἐγκερασάμενους· συχνῶ γὰρ μέρει
δεῖ μεγάλου μύθου προσχρήσασθαι, καὶ τὸ λοιπὸν δὴ, καθάπερ

Stephanus page 268, section e, line 1

ἐν τοῖς πρόσθεν, μέρος αἰεὶ μέρους ἀφαιρουμένους ἐπ' ἄκρον
ἀφικνεῖσθαι τὸ ζητούμενον. οὐκοῦν χρή;

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ δὴ τῷ μύθῳ μου πάνυ πρόσεχε τὸν νοῦν,
καθάπερ οἱ παῖδες· πάντως οὐ πολλὰ ἐκφεύγεις παιδιᾶς

ἔτη.

{NE. ΣΩ.} Λέγοις ἄν.

{ΞΕ.} Ἦν τοίνυν καὶ ἔτι ἔσται τῶν πάλαι λεχθέντων
πολλὰ τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ τὸ περὶ τὴν Ἀτρέως τε καὶ

Stephanus page 268, section e, line 10

Θυέστου λεχθεῖσαν ἔριν φάσμα. ἀκήκοας γάρ που καὶ
ἀπομνημονεύεις ὃ φασι γενέσθαι τότε.

{NE. ΣΩ.} Τὸ περὶ τῆς χρυσεῆς ἀρνὸς ἴσως σημεῖον
φράζεις.

{ΞΕ.} Οὐδαμῶς, ἀλλὰ τὸ περὶ τῆς μεταβολῆς δύσεώς τε
καὶ ἀνατολῆς ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἀστρων, ὥς ἄρα ὅθεν μὲν
ἀνατέλλει νῦν εἰς τοῦτον τότε τὸν τόπον ἐδύετο, ἀνέτελλε δ'
ἐκ τοῦ ἐναντίου, τότε δὲ δὴ μαρτυρήσας ἄρα ὁ θεὸς Ἀτρεῖ
μετέβαλεν αὐτὸ ἐπὶ τὸ νῦν σχῆμα.

{NE. ΣΩ.} Λέγεται γὰρ οὖν δὴ καὶ τοῦτο.

Stephanus page 269, section a, line 7

{ΞΕ.} Καὶ μὴν αὖ καὶ τὴν γε βασιλείαν ἣν ἤρξε Κρόνος
πολλῶν ἀκηκόαμεν.

{NE. ΣΩ.} Πλείστον μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ τοὺς ἔμπροσθεν φύεσθαι γηγενεῖς καὶ μὴ
ἐξ ἀλλήλων γεννᾶσθαι;

{NE. ΣΩ.} Καὶ τοῦτο ἐν τῶν πάλαι λεχθέντων.

{ΞΕ.} Ταῦτα τοίνυν ἔστι μὲν σύμπαντα ἐκ ταύτου πάθους,
καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα μυρία καὶ τούτων ἔτι θαυμαστότερα,
διὰ δὲ χρόνου πλῆθος τὰ μὲν αὐτῶν ἀπέσβηκε, τὰ δὲ διεσπαρ-
μένα εἴρηται χωρὶς ἕκαστα ἀπ' ἀλλήλων. ὃ δ' ἐστὶν πᾶσι

Stephanus page 269, section c, line 1

τούτοις αἴτιον τὸ πάθος οὐδεὶς εἴρηκεν, νῦν δὲ δὴ λεκτέον·
εἰς γὰρ τὴν τοῦ βασιλέως ἀπόδειξιν πρέψει ῥηθέν.

{NE. ΣΩ.} Κάλλιστ' εἶπες, καὶ λέγε μηδὲν ἐλλείπων.

{ΞΕ.} Ακούοις ἄν. τὸ γὰρ πᾶν τόδε τοτὲ μὲν αὐτὸς ὁ
θεὸς συμποδηγεῖ πορευόμενον καὶ συγκυκλεῖ, τοτὲ δὲ ἀνῆκεν,
ὅταν αἱ περίοδοι τοῦ προσήκοντος αὐτῷ μέτρον εἰλήφωσιν
ἤδη χρόνου, τὸ δὲ πάλιν αὐτόματον εἰς τάναντία περιάγεται,
ζῶον ὃν καὶ φρόνησιν εἰληχὸς ἐκ τοῦ συναρμόσαντος αὐτὸ
κατ' ἀρχάς. τοῦτο δὲ αὐτῷ τὸ ἀνάπαλιν ἰέναι διὰ τόδ' ἐξ
ἀνάγκης ἔμφυτον γέγονε.

Stephanus page 269, section d, line 4

{NE. ΣΩ.} Διὰ τὸ ποῖον δὴ;

{ΞΕ.} Τὸ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως ἔχειν ἀεὶ καὶ ταῦτόν
εἶναι τοῖς πάντων θειοτάτοις προσήκει μόνοις, σώματος

δὲ φύσις οὐ ταύτης τῆς τάξεως. ὄν δὲ οὐρανὸν καὶ
κόσμον ἐπωνομάκαμεν, πολλῶν μὲν καὶ μακαρίων παρὰ
τοῦ γεννήσαντος μετείληφεν, ἀτὰρ οὖν δὴ κεκοινώνηκέ γε
καὶ σώματος· ὅθεν αὐτῷ μεταβολῆς ἀμοίρῳ γίγνεσθαι διὰ
παντὸς ἀδύνατον, κατὰ δύνάμιν γε μὴν ὅτι μάλιστα ἐν τῷ
αὐτῷ κατὰ ταῦτά μίαν φορὰν κινεῖται· διὸ τὴν ἀνακύκλησιν
εἵληχεν, ὅτι σμικροτάτην τῆς αὐτοῦ κινήσεως παράλλαξιν.

Stephanus page 269, section e, line 5

αὐτὸ δὲ ἑαυτὸ στρέφειν ἀεὶ σχεδὸν οὐδενὶ δυνατόν· πλήν τῷ
τῶν κινουμένων αὖ πάντων ἡγουμένῳ· κινεῖν δὲ τούτῳ τότε
μὲν ἄλλως, αὐθις δὲ ἐναντίως οὐ θέμις. ἐκ πάντων δὴ
τούτων τὸν κόσμον μῆτε αὐτὸν χρὴ φάναι στρέφειν ἑαυτὸν
ἀεὶ, μήτ' αὖ ὅλον ἀεὶ ὑπὸ θεοῦ στρέφεσθαι διττὰς καὶ ἐναντίας
περιαγωγάς, μήτ' αὖ δύο τινὲ θεῶν φρονοῦντε ἑαυτοῖς ἐναντία
στρέφειν αὐτόν, ἀλλ' ὅπερ ἄρτι ἐρρήθη καὶ μόνον λοιπόν,
τοτὲ μὲν ὑπ' ἄλλης συμποδηγεῖσθαι θείας αἰτίας, τὸ ζῆν
πάλιν ἐπικτώμενον καὶ λαμβάνοντα ἀθανασία ἐπισκευαστὴν
παρὰ τοῦ δημιουργοῦ, τοτὲ δ' ὅταν ἀνεθῇ, δι' ἑαυτοῦ αὐ-

Stephanus page 270, section a, line 6

τὸν ἰέναι, κατὰ καιρὸν ἀφεθέντα τοιοῦτον, ὥστε ἀνάπαλιν
πορεύεσθαι πολλὰς περιόδων μυριάδας διὰ δὴ τὸ μέγιστον
ὄν καὶ ἰσορροπώτατον ἐπὶ μικροτάτου βαῖνον ποδὸς ἰέναι.

{NE. ΣΩ.} Φαίνεται γοῦν δὴ καὶ μάλα εἰκότως εἰρῆσθαι
πάνθ' ὅσα διελήλυθας.

{ΞΕ.} Λογισάμενοι δὴ συννοήσωμεν τὸ πάθος ἐκ τῶν νῦν
λεχθέντων, ὃ πάντων ἔφαμεν εἶναι τῶν θαυμαστῶν αἴτιον.
ἔστι γὰρ οὖν δὴ τοῦτ' αὐτό.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Τὸ τὴν τοῦ παντὸς φορὰν τοτὲ μὲν ἐφ' ἃ νῦν

Stephanus page 270, section b, line 8

κυκλεῖται φέρεσθαι, τοτὲ δ' ἐπὶ τὰναντία.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δὴ;

{ΞΕ.} Ταύτην τὴν μεταβολὴν ἡγεῖσθαι δεῖ τῶν περὶ τὸν
οὐρανὸν γιγνομένων τροπῶν πασῶν εἶναι μεγίστην καὶ
τελεωτάτην τροπὴν.

{NE. ΣΩ.} Ἔοικε γοῦν.

{ΞΕ.} Μεγίστας τοίνυν καὶ μεταβολὰς χρὴ νομίζειν γί-
γνεσθαι τότε τοῖς ἐντὸς ἡμῖν οἰκοῦσιν αὐτοῦ.

{NE. ΣΩ.} Καὶ τοῦτο εἰκός.

{ΞΕ.} Μεταβολὰς δὲ μεγάλας καὶ πολλὰς καὶ παντοίας

Stephanus page 270, section c, line 8

συμφερομένας ἄρ' οὐκ ἴσμεν τὴν τῶν ζώων φύσιν ὅτι χαλε-

πῶς ἀνέχεται;

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Φθοραὶ τοίνυν ἐξ ἀνάγκης τότε μέγισται συμβαίνουσι τῶν τε ἄλλων ζώων, καὶ δὴ καὶ τῶν ἀνθρώπων γένος ὀλίγον τι περιλείπεται· περὶ δὲ τούτους ἄλλα τε παθήματα πολλὰ καὶ θαυμαστὰ καὶ καινὰ συμπίπτει, μέγιστον δὲ τόδε καὶ συνεπόμενον τῇ τοῦ παντὸς ἀνειλίζει τότε, ὅταν ἡ τῆς νῦν καθεστηκυίας ἐναντία γίγνηται τροπή.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

Stephanus page 270, section d, line 6

{ΞΕ.} Ἦν ἡλικίαν ἕκαστον εἶχε τῶν ζώων, αὕτη πρῶτον μὲν ἔσθη πάντων, καὶ ἐπαύσατο πᾶν ὅσον ἦν θνητὸν ἐπὶ τὸ γεραίτερον ἰδεῖν πορευόμενον, μεταβάλλον δὲ πάλιν ἐπὶ τοῦναντίον οἷον νεώτερον καὶ ἀπαλώτερον ἐφύετο· καὶ τῶν μὲν πρεσβυτέρων αἱ λευκαὶ τρίχες ἐμελαίνοντο, τῶν δ' αὖ γενειώντων αἱ παρειαὶ λεαινόμεναι πάλιν ἐπὶ τὴν παρελθοῦσαν ὥραν ἕκαστον καθίστασαν, τῶν δὲ ἡβώντων τὰ σώματα λεαινόμενα καὶ σμικρότερα καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα ἐκάστην γιγνόμενα πάλιν εἰς τὴν τοῦ νεογενοῦς παιδὸς φύσιν ἀπῆει, κατὰ τε τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα ἀφομοιούμενα·

Stephanus page 270, section e, line 8

τὸ δ' ἐντεῦθεν ἤδη μαραινόμενα κομιδῇ τὸ πάμπαν ἐξηφανίζετο. τῶν δ' αὖ βιαίως τελευτώντων ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὸ τοῦ νεκροῦ σῶμα τὰ αὐτὰ ταῦτα πάσχον παθήματα διὰ τάχους ἄδηλον ἐν ὀλίγαις ἡμέραις διεφθείρετο.

{NE. ΣΩ.} Γένεσις δὲ δὴ τίς τότε ἦν, ὧ ξένε, ζώων; καὶ τίνα τρόπον ἐξ ἀλλήλων ἐγεννῶντο;

{ΞΕ.} Δῆλον, ὧ Σώκρατες, ὅτι τὸ μὲν ἐξ ἀλλήλων οὐκ ἦν ἐν τῇ τότε φύσει γεννώμενον, τὸ δὲ γηγενὲς εἶναί ποτε γένος λεχθὲν τοῦτ' ἦν τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐκ γῆς πάλιν ἀναστρεφόμενον, ἀπεμνημονεύετο δὲ ὑπὸ τῶν ἡμετέ-

Stephanus page 271, section a, line 8

ρων προγόνων τῶν πρώτων, οἱ τελευτώσῃ μὲν τῇ προτέρᾳ περιφορᾷ τὸν ἐξῆς χρόνον ἐγειτόνουν, τῇσδε δὲ κατ' ἀρχὰς ἐφύοντο· τούτων γὰρ οὗτοι κήρυκες ἐγένονθ' ἡμῖν τῶν λόγων, οἱ νῦν ὑπὸ πολλῶν οὐκ ὀρθῶς ἀπιστοῦνται. τὸ γὰρ ἐντεῦθεν οἶμαι χρὴ συννοεῖν. ἐπόμενον γὰρ ἐστὶ τῷ τοῦς πρεσβύτας ἐπὶ τὴν τοῦ παιδὸς ἵεναι φύσιν, ἐκ τῶν τετελευτηκότων αὖ, κειμένων δὲ ἐν γῇ, πάλιν ἐκεῖ συνισταμένους καὶ ἀναβιωσκομένους, ἔπεσθαι τῇ τροπῇ συνανακυκλουμένης εἰς τὰναντία τῆς γενέσεως, καὶ γηγενεῖς δὴ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐξ ἀνάγκης φυομένους, οὕτως ἔχειν τοῦνομα καὶ τὸν

Stephanus page 271, section c, line 2

λόγον, ὅσους μὴ θεὸς αὐτῶν εἰς ἄλλην μοῖραν ἐκόμισεν.

{NE. ΣΩ.} Κομιδῇ μὲν οὖν τοῦτο γε ἔπεται τοῖς ἔμ-
προσθεν. ἀλλὰ δὴ τὸν βίον ὃν ἐπὶ τῆς Κρόνου φῆς εἶναι
δυνάμεως, πότερον ἐν ἐκείναις ἦν ταῖς τροπαῖς ἢ ἐν ταῖσδε;
τὴν μὲν γὰρ τῶν ἄστρον τε καὶ ἡλίου μεταβολὴν δῆλον ὡς
ἐν ἑκατέραις συμπίπτει ταῖς τροπαῖς γίνεσθαι.

{ΞΕ.} Καλῶς τῷ λόγῳ συμπαρηκολούθηκας. ὁ δ' ἥρου
περὶ τοῦ πάντα αὐτόματα γίνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις, ἥκιστα
τῆς νῦν ἐστὶ καθεστηκυίας φορᾶς, ἀλλ' ἦν καὶ τοῦτο τῆς
ἔμπροσθεν. τότε γὰρ αὐτῆς πρῶτον τῆς κυκλήσεως ἤρχεν

Stephanus page 271, section d, line 4

ἐπιμελούμενος ὅλης ὁ θεός, ὡς δ' αὖ κατὰ τόπους ταῦτόν τοῦτο,
ὑπὸ θεῶν ἀρχόντων πάντ' ἦν τὰ τοῦ κόσμου μέρη διειλημ-
μένα· καὶ δὴ καὶ τὰ ζῶα κατὰ γένη καὶ ἀγέλας οἷον νομῆς θεῖοι
διελήφεσαν δαίμονες, αὐτάρκης εἰς πάντα ἕκαστος ἐκάστοις
ὦν οἷς αὐτὸς ἔνεμεν, ὥστε οὐτ' ἄγριον ἦν οὐδὲν οὔτε ἀλλή-
λων ἐδωδαί, πόλεμός τε οὐκ ἐνῆν οὐδὲ στάσις τὸ παράπαν·
ἀλλὰ θ' ὅσα τῆς τοιαύτης ἐστὶ κατακοσμήσεως ἐπόμενα,
μυρία ἂν εἶη λέγειν. τὸ δ' οὖν τῶν ἀνθρώπων λεχθὲν

αὐτομάτου πέρι βίου διὰ τὸ τοιόνδε εἴρηται. θεὸς ἔνεμεν

Stephanus page 271, section e, line 6

αὐτοὺς αὐτὸς ἐπιστατῶν, καθάπερ νῦν ἄνθρωποι, ζῶον ὃν
ἕτερον θειότερον, ἀλλὰ γένη φαυλότερα αὐτῶν νομεύουσι·
νέμοντος δὲ ἐκείνου πολιτεῖαι τε οὐκ ἦσαν οὐδὲ κτήσεις
γυναικῶν καὶ παίδων· ἐκ γῆς γὰρ ἀνεβιόσκοντο πάντες,
οὐδὲν μεμνημένοι τῶν πρόσθεν· ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα ἀπῆν
πάντα, καρποὺς δὲ ἀφθόνους εἶχον ἀπὸ τε δένδρων καὶ
πολλῆς ὕλης ἄλλης, οὐχ ὑπὸ γεωργίας φυομένους, ἀλλ'
αὐτομάτης ἀναδιδούσης τῆς γῆς. γυμνοὶ δὲ καὶ ἄστροτοι
θυραυλοῦντες τὰ πολλὰ ἐνέμοντο· τὸ γὰρ τῶν ὥρων αὐτοῖς
ἄλυπον ἐκέκρατο, μαλακάς δὲ εὐνάς εἶχον ἀναφυομένης ἐκ

Stephanus page 272, section b, line 1

γῆς πόας ἀφθόνου. τὸν δὴ βίον, ὦ Σώκρατες, ἀκούεις μὲν
τὸν τῶν ἐπὶ Κρόνου· τόνδε δ' ὃν λόγος ἐπὶ Διὸς εἶναι, τὸν
νυνί, παρὼν αὐτὸς ἦσθαι· κρῖναι δ' αὐτοῖν τὸν εὐδαιμον-
έστερον ἄρ' ἂν δύναίό τε καὶ ἐθελήσεις;

{NE. ΣΩ.} Οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Βούλει δῆτα ἐγὼ σοι τρόπον τινὰ διακρίνω;

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Εἰ μὲν τοίνυν οἱ τρόφιμοι τοῦ Κρόνου, παρούσης
αὐτοῖς οὕτω πολλῆς σχολῆς καὶ δυνάμεως πρὸς τὸ μὴ μόνον
ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θηρίοις διὰ λόγων δύνασθαι συγγίγνε-

σθαι, κατεχρῶντο τούτοις σύμπασιν ἐπὶ φιλοσοφίαν, μετὰ τε θηρίων καὶ μετ' ἀλλήλων ὁμιλοῦντες, καὶ πυνθανόμενοι παρὰ πάσης φύσεως εἴ τινα τις ἰδίαν δύναμιν ἔχουσα ἤσθητό τι διάφορον τῶν ἄλλων εἰς συναγυρμὸν φρονήσεως, εὐκριτον ὅτι τῶν νῦν οἱ τότε μυρίῳ πρὸς εὐδαιμονίαν διέφερον· εἰ δ' ἐμπιπλάμενοι σίτων ἄδην καὶ ποτῶν διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ θηρία [μύθους] οἷα δὴ καὶ τὰ νῦν περὶ αὐτῶν λέγονται, καὶ τοῦτο, ὥς γε κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν ἀποφήνασθαι, καὶ μάλ' εὐκριτον. ὅμως δ' οὖν ταῦτα μὲν ἀφῶμεν, ἕως ἂν ἡμῖν μηνυτὴς τις ἱκανὸς φανῇ, ποτέρως οἱ τότε τὰς ἐπι-

θυμίας εἶχον περὶ τε ἐπιστημῶν καὶ τῆς τῶν λόγων χρείας· οὐ δ' ἔνεκα τὸν μῦθον ἡγείραμεν, τοῦτο λεκτέον, ἵνα τὸ μετὰ τοῦτο εἰς τὸ πρόσθεν περαίνωμεν. ἐπειδὴ γὰρ πάντων τούτων χρόνος ἐτελεώθη καὶ μεταβολὴν ἔδει γίνεσθαι καὶ δὴ καὶ τὸ γήινον ἤδη πᾶν ἀνήλωτο γένος, πάσας ἐκάστης τῆς ψυχῆς τὰς γενέσεις ἀποδεδωκυίας, ὅσα ἦν ἐκάστη προσταχθὲν τοσαῦτα εἰς γῆν σπέρματα πεσοῦσης, τότε δὴ τοῦ παντὸς ὁ μὲν κυβερνήτης, οἷον πηδαλίων οἷακος ἀφέμενος, εἰς τὴν αὐτοῦ περιωπὴν ἀπέστη, τὸν δὲ δὴ κόσμον πάλιν ἀνέστρεφεν εἰμαρμένη τε καὶ σύμφυτος ἐπιθυμία. πάντες

οὖν οἱ κατὰ τοὺς τόπους συνάρχοντες τῷ μεγίστῳ δαίμονι θεοί, γνόντες ἤδη τὸ γινόμενον, ἀφίεσαν αὐτὰ μέρη τοῦ κόσμου τῆς αὐτῶν ἐπιμελείας· ὁ δὲ μεταστρεφόμενος καὶ συμβάλλων, ἀρχῆς τε καὶ τελευτῆς ἐναντίαν ὁρμὴν ὁρμηθεὶς, σεισμὸν πολὺν ἐν ἑαυτῷ ποιῶν ἄλλην αὐτῷ φθορὰν ζώων παντοίων ἀπηργάσατο. μετὰ δὲ ταῦτα προελθόντος ἱκανοῦ χρόνου, θορύβων τε καὶ ταραχῆς ἤδη παυόμενος καὶ τῶν σεισμῶν γαλήνης ἐπιλαβόμενος εἰς τε τὸν εἰωθότα δρόμον τὸν ἑαυτοῦ κατακοσμούμενος ἦει, ἐπιμέλειαν καὶ κράτος ἔχων αὐτὸς τῶν ἐν αὐτῷ τε καὶ ἑαυτοῦ, τὴν τοῦ δημιουργοῦ καὶ

πατρὸς ἀπομνημονεύων διδαχὴν εἰς δύναμιν. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἀκριβέστερον ἀπετέλει, τελευτῶν δὲ ἀμβλύτερον· τούτων δὲ αὐτῷ τὸ σωματοειδὲς τῆς συγκράσεως αἷτιον, τὸ τῆς πάλαι ποτὲ φύσεως σύντροφον, ὅτι πολλῆς ἦν μετέχον ἀταξίας πρὶν εἰς τὸν νῦν κόσμον ἀφικέσθαι. παρὰ μὲν γὰρ τοῦ συνθέντος πάντα καλὰ κέκτηται· παρὰ δὲ τῆς ἔμπροσθεν ἕξεως, ὅσα χαλεπὰ καὶ ἄδικα ἐν οὐρανῷ γίνονται, ταῦτα ἐξ ἐκείνης αὐτός τε ἔχει καὶ τοῖς ζώοις ἐναπεργάζεται. μετὰ

μὲν οὖν τοῦ κυβερνήτου τὰ ζῶα τρέφων ἐν αὐτῷ σμικρὰ μὲν
φλαῦρα, μέγала δὲ ἐνέτικτεν ἀγαθὰ· χωριζόμενος δὲ ἐκείνου

Stephanus page 273, section c, line 5

τὸν ἐγγύτατα χρόνον αἰεὶ τῆς ἀφέσεως κάλλιστα πάντα
διάγει, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ λήθης ἐγγιγνομένης ἐν
αὐτῷ μᾶλλον καὶ δυναστεύει τὸ τῆς παλαιᾶς ἀναρμοστίας
πάθος, τελευτῶντος δὲ ἐξανθεῖ τοῦ χρόνου καὶ σμικρὰ μὲν
τάγαθὰ, πολλὴν δὲ τὴν τῶν ἐναντίων κρᾶσιν ἐπεγκεραννύ-
μενος ἐπὶ διαφθορᾶς κίνδυνον αὐτοῦ τε ἀφικνεῖται καὶ τῶν
ἐν αὐτῷ. διὸ δὴ καὶ τότε ἤδη θεὸς ὁ κοσμήσας αὐτόν, καθο-
ρῶν ἐν ἀπορίαις ὄντα, κηδόμενος ἵνα μὴ χειμασθεῖς ὑπὸ
ταραχῆς διαλυθεῖς εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ἄπειρον ὄντα
πόντον δύη, πάλιν ἔφεδρος αὐτοῦ τῶν πηδαλίων γιγνόμενος,

Stephanus page 273, section e, line 2

τὰ νοσήσαντα καὶ λυθέντα ἐν τῇ καθ' ἑαυτὸν προτέρᾳ περι-
όδῳ στρέψας, κοσμεῖ τε καὶ ἐπανορθῶν ἀθάνατον αὐτόν καὶ
ἀγήρων ἀπεργάζεται. τοῦτο μὲν οὖν τέλος ἀπάντων εἴρηται·
τὸ δ' ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἀπόδειξιν ἱκανὸν ἐκ τοῦ πρόσθεν
ἀπομύνοις τοῦ λόγου· στρεφθέντος γὰρ αὐτοῦ κόσμου τὴν
ἐπὶ τὴν νῦν γένεσιν ὁδὸν τὸ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ πάλιν ἴστατο
καὶ καινὰ τάναντία ἀπεδίδου τοῖς τότε. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ
σμικρότητος ὀλίγου δέοντα ἠφανίσθαι τῶν ζώων ἠϋξάνετο,
τὰ δ' ἐκ γῆς νεογενῆ σώματα πολεὰ φύντα πάλιν ἀποθνή-
σκοντα εἰς γῆν κατήει. καὶ τᾶλλα τε πάντα μετέβαλλε,

Stephanus page 274, section a, line 1

ἀπομιμούμενα καὶ συνακολουθοῦντα τῷ τοῦ παντὸς παθήματι,
καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς κυήσεως καὶ γεννήσεως καὶ τροφῆς μίμημα
συνείπετο τοῖς πᾶσιν ὑπ' ἀνάγκης· οὐ γὰρ ἐξῆν ἔτ' ἐν γῇ δι'
ἐτέρων συνιστάντων φύεσθαι ζῶον, ἀλλὰ καθάπερ τῷ κόσμῳ
προσετέτακτο αὐτοκράτορα εἶναι τῆς αὐτοῦ πορείας, οὕτω δὴ
κατὰ ταῦτα καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτοῖς δι' αὐτῶν, καθ' ὅσον οἶόν
τ' ἦν, φύειν τε καὶ γεννᾶν καὶ τρέφειν προσετάττετο ὑπὸ τῆς
ὁμοίας ἀγωγῆς. οὗ δὲ ἔνεκα ὁ λόγος ὥρμηκε πᾶς, ἐπ' αὐτῷ
νῦν ἐσμὲν ἤδη. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων θηρίων πολλὰ ἂν
καὶ μακρὰ διεξεληθεῖν γίγνοιτο, ἐξ ὧν ἕκαστα καὶ δι' ἃς αἰτίας

Stephanus page 274, section b, line 4

μεταβέβληκε· περὶ δὲ ἀνθρώπων βραχύτερα καὶ μᾶλλον
προσήκοντα. τῆς γὰρ τοῦ κεκτημένου καὶ νέμοντος ἡμᾶς
δαίμονος ἀπερημωθέντες ἐπιμελείας, τῶν πολλῶν αὐτῶν θηρίων,
ὅσα χαλεπὰ τὰς φύσεις ἦν, ἀπαγριωθέντων, αὐτοὶ δὲ ἀσθε-
νεῖς ἄνθρωποι καὶ ἀφύλακτοι γεγονότες διηρπάζοντο ὑπ'
αὐτῶν, καὶ ἔτ' ἀμήχανοι καὶ ἄτεχνοι κατὰ τοὺς πρώτους

ἦσαν χρόνους, ἅτε τῆς μὲν αὐτομάτης τροφῆς ἐπιλελοιπυίας, πορίζεσθαι δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί πω διὰ τὸ μηδεμίαν αὐτοὺς χρεῖαν πρότερον ἀναγκάζειν. ἐκ τούτων πάντων ἐν μεγάλαις ἀπορίαις ἦσαν. ὅθεν δὴ τὰ πάλαι λεχθέντα παρὰ

Stephanus page 274, section c, line 6

θεῶν δῶρα ἡμῖν δεδώρηται μετ' ἀναγκαίας διδαχῆς καὶ παιδεύσεως, πῦρ μὲν παρὰ Προμηθέως, τέχναι δὲ παρ' Ἥφαιστου καὶ τῆς συντέχνου, σπέρματα δὲ αὖ καὶ φυτὰ παρ' ἄλλων· καὶ πάνθ' ὅποσα τὸν ἀνθρώπινον βίον συγκατεσκεύακεν ἐκ τούτων γέγονεν, ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐκ θεῶν, ὅπερ ἐρρήθη νυνδὴ, τῆς ἐπιμελείας ἐπέλιπεν ἀνθρώπους, δι' ἐαυτῶν τε ἔδει τὴν τε διαγωγὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοὺς αὐτῶν ἔχειν καθάπερ ὅλος ὁ κόσμος, ὥ συμμιμούμενοι καὶ συνεπόμενοι τὸν αἰὶ χρόνον νῦν μὲν οὕτως, τοτὲ δὲ ἐκείνως ζῶμέν τε καὶ φυόμεθα. καὶ τὸ μὲν δὴ τοῦ μύθου τέλος ἐχέτω,

Stephanus page 274, section e, line 2

χρήσιμον δὲ αὐτὸν ποιησόμεθα πρὸς τὸ κατιδεῖν ὅσον ἡμάρτομεν ἀποφηνάμενοι τὸν βασιλικὸν τε καὶ πολιτικὸν ἐν τῷ πρόσθε λόγῳ.

{NE. ΣΩ.} Πῶς οὖν καὶ πόσον ἀμάρτημα φῆς εἶναι γεγονὸς ἡμῖν;

{ΞΕ.} Τῇ μὲν βραχύτερον, τῇ δὲ μάλα γενναῖον καὶ πολλῶ μείζον καὶ πλέον ἢ τότε.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ὅτι μὲν ἐρωτώμενοι τὸν ἐκ τῆς νῦν περιφορᾶς καὶ γενέσεως βασιλέα καὶ πολιτικὸν τὸν ἐκ τῆς ἐναντίας περιόδου

Stephanus page 275, section a, line 1

ποιμένα τῆς τότε ἀνθρωπίνης ἀγέλης εἵπομεν, καὶ ταῦτα θεὸν ἀντὶ θνητοῦ, ταύτη μὲν ἀάμπολου παρηγέχθημεν· ὅτι δὲ

συμπάσης τῆς πόλεως ἄρχοντα αὐτὸν ἀπεφήναμεν, ὅντινα δὲ τρόπον οὐ διείπομεν, ταύτη δὲ αὖ τὸ μὲν λεχθὲν ἀληθές, οὐ μὴν ὅλον γε οὐδὲ σαφὲς ἐρρήθη, διὸ καὶ βραχύτερον ἢ κατ' ἐκεῖνο ἡμαρτήκαμεν.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Δεῖ τοίνυν τὸν τρόπον, ὡς ἔοικε, διορίσαντας τῆς ἀρχῆς τῆς πόλεως οὕτω τελέως τὸν πολιτικὸν ἡμῖν εἰρῆσθαι

Stephanus page 275, section a, line 10

προσδοκᾶν.

{NE. ΣΩ.} Καλῶς.

{ΞΕ.} Διὰ ταῦτα μὴν καὶ τὸν μῦθον παρεθέμεθα, ἵνα ἐνδείξαιτο περὶ τῆς ἀγγελαιοτροφίας μὴ μόνον ὡς πάντες αὐτῆς

ἀμφισβητοῦσι τῷ ζητουμένῳ τὰ νῦν, ἀλλὰ κάκεινον αὐτὸν
ἐναργέστερον ἴδοιμεν, ὃν προσήκει μόνον κατὰ τὸ παράδειγμα
ποιμένων τε καὶ βουκόλων τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιμέλειαν ἔχοντα
τροφῆς τούτου μόνον ἀξιοθῆναι τοῦ προσρήματος.

{NE. ΣΩ.} Ὁρθῶς.

{ΞΕ.} Οἶμαι δέ γ', ὦ Σώκρατες, τοῦτο μὲν ἔτι μεῖζον ἢ

Stephanus page 275, section c, line 1

κατὰ βασιλέα εἶναι τὸ σχῆμα τὸ τοῦ θεοῦ νομέως, τοὺς δ'
ἐνθάδε νῦν ὄντας πολιτικούς τοῖς ἀρχομένοις ὁμοίους τε
εἶναι μᾶλλον πολὺ τὰς φύσεις καὶ παραπλησιαίτερον παιδείας
μετεληφέναι καὶ τροφῆς.

{NE. ΣΩ.} Πάντως που.

{ΞΕ.} Ζητητέοι γε μὴν οὐδὲν ἂν εἶψαν οὐθ' ἦττον οὔτε
μᾶλλον, εἴθ' οὕτως εἴτ' ἐκείνως πεφύκασιν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τῇδε δὴ πάλιν ἐπανέλθωμεν. ἦν γὰρ ἔφαμεν αὐτ-
επιτακτικὴν μὲν εἶναι τέχνην ἐπὶ ζώοις, οὐ μὴν ἰδίᾳ γε ἀλλὰ

Stephanus page 275, section d, line 1

κοινῇ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχουσιν, καὶ προσείπομεν δὴ τότε εὐθὺς
ἀγελαιοτροφικὴν - μέμνησαι γάρ;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Ταύτης τοίνυν πῃ διημαρτάνομεν. τὸν γὰρ πολιτικὸν
οὐδαμοῦ συνελάβομεν οὐδ' ὠνομάσαμεν, ἀλλ' ἡμᾶς ἔλαθεν κατὰ
τὴν ὀνομασίαν ἐκφυγών.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Τοῦ τὰς ἀγέλας ἐκάστας τρέφειν τοῖς μὲν ἄλλοις
που πᾶσι μέτεστι νομεῦσι, τῷ πολιτικῷ δὲ οὐ μετὸν ἐπηνέγ-
καμεν τοῦνομα, δέον τῶν κοινῶν ἐπενεγκεῖν τι σύμπασιν.

Stephanus page 275, section e, line 2

{NE. ΣΩ.} Ἀληθῇ λέγεις, εἴπερ ἐτύγχανέ γε ὄν.

{ΞΕ.} Πῶς δ' οὐκ ἦν τό γε θεραπεύειν που πᾶσι κοινόν,
μηδὲν διορισθείσης τροφῆς μηδέ τινος ἄλλης πραγματείας;
ἀλλ' ἢ τίνα ἀγελαιοκομικὴν ἢ θεραπευτικὴν ἢ καὶ τίνα
ἐπιμελητικὴν αὐτὴν ὠνομάσασιν ὥς κατὰ πάντων ἐξῆν περι-
καλύπτειν καὶ τὸν πολιτικὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις, ἐπειδὴ δεῖν
τοῦτ' ἐσήμαινεν ὁ λόγος.

{NE. ΣΩ.} Ὁρθῶς. ἀλλ' ἢ μετὰ τοῦτο διαίρεσις αὖ τίνα
τρόπον ἐγίγνεται ἂν;

{ΞΕ.} Κατὰ ταῦτά καθ' ἅπερ ἔμπροσθεν διηρούμεθα τὴν

Stephanus page 276, section a, line 4

ἀγελαιοτροφικὴν πεζοῖς τε καὶ ἀπτήσι, καὶ ἀμείκτοις τε καὶ
ἀκεράτοις, τοῖς αὐτοῖς ἂν που τούτοις διαιρούμενοι καὶ τὴν

ἀγγελαιοκομικὴν τὴν τε νῦν καὶ τὴν ἐπὶ Κρόνου βασιλείαν
περιειληφότες ἂν ἤμεν ὁμοίως ἐν τῷ λόγῳ.

{NE. ΣΩ.} Φαίνεται· ζητῶ δὲ αὖ τί τὸ μετὰ τοῦτο.

{ΞΕ.} Δῆλον ὅτι λεχθέντος οὕτω τοῦ τῆς ἀγγελαιοκομικῆς
ὀνόματος οὐκ ἂν ποτε ἐγένεθ' ἡμῖν τό τινας ἀμφισβητεῖν
ὥς οὐδ' ἐπιμέλεια τὸ παράπαν ἐστίν, ὥσπερ τότε δικαίως
ἡμφεσβητήθη μηδεμίαν εἶναι τέχνην ἐν ἡμῖν ἀξίαν τούτου τοῦ
θρεπτικοῦ προσρήματος, εἰ δ' οὖν τις εἴη, πολλοῖς πρότερον

Stephanus page 276, section b, line 5

αὐτῆς καὶ μᾶλλον προσήκειν ἢ τινι τῶν βασιλέων.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθῳς.

{ΞΕ.} Ἐπιμέλεια δέ γε ἀνθρωπίνης συμπάσης κοινωνίας
οὐδεμία ἂν ἐθελήσειεν ἑτέρα μᾶλλον καὶ προτέρα τῆς βασι-
λικῆς φάναι καὶ κατὰ πάντων ἀνθρώπων ἀρχῆς εἶναι τέχνην.

{NE. ΣΩ.} Λέγεις ὀρθῳς.

{ΞΕ.} Μετὰ ταῦτα δέ γε, ὦ Σώκρατες, ἄρ' ἐννοοῦμεν ὅτι
πρὸς αὐτῷ δὴ τῷ τέλει συχνὸν αὖ διημαρτάνετο;

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Τόδε, ὥς ἄρ' εἰ καὶ διενοήθημεν ὅτι μάλιστα τῆς

Stephanus page 276, section c, line 7

δίποδος ἀγέλης εἶναί τινα θρεπτικὴν τέχνην, οὐδέν τι
μᾶλλον ἡμᾶς ἔδει βασιλικὴν αὐτὴν εὐθὺς καὶ πολιτικὴν ὥς
ἀποτετελεσμένην προσαγορεύειν.

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Πρῶτον μὲν, ὃ λέγομεν, τοῦνομα μετασκευω-
ρήσασθαι, πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν μᾶλλον προσαγαγόντας ἢ
τὴν τροφήν, ἔπειτα ταύτην τέμνειν· οὐ γὰρ σμικρὰς ἂν ἔχοι
τμήσεις ἔτι.

{NE. ΣΩ.} Ποίας;

{ΞΕ.} Ἦι τε τὸν θεῖον ἂν που διειλόμεθα νομέα χωρὶς καὶ

Stephanus page 276, section d, line 6

τὸν ἀνθρώπινον ἐπιμελητήν.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθῳς.

{ΞΕ.} Αὐθις δέ γε τὴν ἀπονεμηθεῖσαν ἐπιμελητικὴν δίχα
τέμνειν ἀναγκαῖον ἦν.

{NE. ΣΩ.} Τίνι;

{ΞΕ.} Τῷ βιαίῳ τε καὶ ἐκουσίῳ.

{NE. ΣΩ.} Τί δὴ;

{ΞΕ.} Καὶ ταύτη που τὸ πρότερον ἀμαρτάνοντες εὐηθέστερα
τοῦ δέοντος εἰς ταὐτὸν βασιλέα καὶ τύραννον συνέθεμεν,
ἀνομοιοτάτους ὄντας αὐτοὺς τε καὶ τὸν τῆς ἀρχῆς ἑκατέρου

Stephanus page 276, section e, line 4

τρόπον.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Νῦν δέ γε πάλιν ἐπανορθούμενοι, καθάπερ εἶπον, τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιμελητικὴν δίχα διαιρώμεθα, τῷ βιαίῳ τε καὶ ἐκουσίῳ;

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Καὶ τὴν μὲν γέ που τῶν βιαίων τυραννικὴν, τὴν δὲ ἐκούσιον καὶ ἐκουσίῳ διπόδων ἀγγελαιοκομικὴν ζώων προσειπόντες πολιτικὴν, τὸν ἔχοντα αὖ τέχνην ταύτην καὶ ἐπιμέλειαν ὄντως ὄντα βασιλέα καὶ πολιτικὸν ἀποφαινόμεθα;

Stephanus page 277, section a, line 1

{NE. ΣΩ.} Καὶ κινδυνεύει γε, ὦ ξέने, τελέως ἂν ἡμῖν οὕτως ἔχειν ἢ περὶ τὸν πολιτικὸν ἀπόδειξις.

{ΞΕ.} Καλῶς ἂν, ὦ Σώκρατες, ἡμῖν ἔχοι. δεῖ δὲ μὴ σοὶ μόνῳ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ μοι μετὰ σοῦ κοινῇ συνδοκεῖν. νῦν δὲ κατὰ γε τὴν ἐμὴν οὐπω φαίνεται τέλεον ὁ βασιλεὺς ἡμῖν σχῆμα ἔχειν, ἀλλὰ καθάπερ ἀνδριαντοποιοὶ παρὰ καιρὸν ἐνίστε σπεύδοντες πλείῳ καὶ μείζῳ τοῦ δέοντος ἕκαστα τῶν ἔργων ἐπεμβαλλόμενοι βραδύνουσι, καὶ νῦν ἡμεῖς, ἵνα δὴ πρὸς τῷ ταχὺ καὶ μεγαλοπρεπῶς δηλώσαιμεν τὸ τῆς ἔμ- προσθεν ἀμάρτημα διεξόδου, τῷ βασιλεῖ νομίσαντες πρέπειν

Stephanus page 277, section b, line 4

μεγάλα παραδείγματα ποιεῖσθαι, θαυμαστὸν ὄγκον ἀράμενοι τοῦ μύθου, μείζονι τοῦ δέοντος ἠναγκάσθημεν αὐτοῦ μέρει προσχρήσασθαι· διὸ μακροτέραν τὴν ἀπόδειξιν πεποιήκαμεν καὶ πάντως τῷ μύθῳ τέλος οὐκ ἐπέθεμεν, ἀλλ' ἀτεχνῶς ὁ λόγος ἡμῖν ὥσπερ ζῶον τὴν ἔξωθεν μὲν περιγραφὴν ἔοικεν ἱκανῶς ἔχειν, τὴν δὲ οἷον τοῖς φαρμάκοις καὶ τῇ συγκράσει τῶν χρωμάτων ἐνάργειαν οὐκ ἀπειληφέναι πῶ. γραφῆς δὲ καὶ συμπάσης χειρουργίας λέξει καὶ λόγῳ δηλοῦν πᾶν ζῶον μᾶλλον πρέπει τοῖς δυναμένοις ἔπεσθαι· τοῖς δ' ἄλλοις διὰ χειρουργιῶν.

Stephanus page 277, section c, line 7

{NE. ΣΩ.} Τοῦτο μὲν ὀρθῶς· ὅπῃ δὲ ἡμῖν οὐπω φῆς ἱκανῶς εἰρησθαι δῆλωσον.

{ΞΕ.} Χαλεπόν, ὦ δαιμόνιε, μὴ παραδείγμασι χρώμενον ἱκανῶς ἐνδείκνυσθαι τι τῶν μειζόνων. κινδυνεύει γὰρ ἡμῶν ἕκαστος οἷον ὄναρ εἰδὼς ἅπαντα πάντ' αὖ πάλιν ὥσπερ ὕπαρ ἀγνοεῖν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς τοῦτ' εἶπες;

{ΞΕ.} Καὶ μάλ' ἀτόπως ἔοικά γε ἐν τῷ παρόντι κινήσας τὸ περὶ τῆς ἐπιστήμης πάθος ἐν ἡμῖν.

{NE. ΣΩ.} Τί δῆ;

{ΞΕ.} Παραδείγματος, ὦ μακάριε, αὖ μοι καὶ τὸ παράδειγμα αὐτὸ δεδέηκεν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τί οὖν; λέγε μηδὲν ἐμοῦ γε ἔνεκα ἀποκνῶν.

{ΞΕ.} Λεκτέον ἐπειδὴ καὶ σύ γε ἕτοιμος ἀκολουθεῖν.
τοὺς γάρ που παῖδας ἴσμεν, ὅταν ἄρτι γραμμάτων ἔμπειροι γίνωνται -

{ΝΕ. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὅτι τῶν στοιχείων ἕκαστον ἐν ταῖς βραχυτάταις καὶ ῥάσταις τῶν συλλαβῶν ἱκανῶς διαισθάνονται, καὶ τἀληθῆ φράζειν περὶ ἐκεῖνα δυνατοὶ γίνονται.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Ταῦτά δέ γε ταῦτα ἐν ἄλλαις ἀμφιγνοοῦντες πάλιν δόξῃ τε ψεύδονται καὶ λόγῳ.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν οὐχ ὧδε ῥᾶστον καὶ κάλλιστον ἐπάγειν αὐτοὺς ἐπὶ τὰ μήπω γινωσκόμενα;

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ἀνάγειν πρῶτον ἐπ' ἐκεῖνα ἐν οἷς ταῦτά ταῦτα ὀρθῶς ἐδόξαζον, ἀναγαγόντας δὲ τιθέναι παρὰ τὰ μήπω γινωσκόμενα, καὶ παραβάλλοντας ἐνδεικνύναι τὴν αὐτὴν

ὁμοιότητα καὶ φύσιν ἐν ἀμφοτέραις οὔσαν ταῖς συμπλοκαῖς, μέχριπερ ἂν πᾶσι τοῖς ἀγνοουμένοις τὰ δοξαζόμενα ἀληθῶς παρατιθέμενα δειχθῇ, δειχθέντα δέ, παραδείγματα οὕτω γινόμενα, ποιήσῃ τῶν στοιχείων ἕκαστον πάντων ἐν πάσαις ταῖς συλλαβαῖς τὸ μὲν ἕτερον ὡς τῶν ἄλλων ἕτερον ὄν, τὸ δὲ ταῦτόν ὡς ταῦτόν ἀεὶ κατὰ ταῦτά ἐαυτῷ προσαγορεύεσθαι.

{ΝΕ. ΣΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τοῦτο μὲν ἱκανῶς συνειλήφαμεν, ὅτι παραδείγματος γ' ἐστὶ τότε γένεσις, ὅποταν ὃν ταῦτόν ἐν ἑτέρῳ

διεσπασμένῳ δοξαζόμενον ὀρθῶς καὶ συναχθὲν περὶ ἑκάτερον ὡς συνάμφω μίαν ἀληθῆ δόξαν ἀποτελεῇ;

{ΝΕ. ΣΩ.} Φαίνεται.

{ΞΕ.} Θαυμάζοιμεν ἂν οὖν εἰ ταῦτόν τοῦτο ἡμῶν ἢ ψυχῇ φύσει περὶ τὰ τῶν πάντων στοιχεῖα πεπονθυῖα τοτὲ μὲν ὑπ' ἀληθείας περὶ ἕνα ἕκαστον ἐν τισὶ συνίσταται, τοτὲ δὲ περὶ ἅπαντα ἐν ἑτέροις αὖ φέρεται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἀμῇ γέ πη τῶν συγκράσεων ὀρθῶς δοξάζει, μετατιθέμενα δ' εἰς τὰς τῶν

πραγμάτων μακρὰς καὶ μὴ ῥαδίους συλλαβὰς ταῦτα ταῦτα
πάλιν ἀγνοεῖ;

Stephanus page 278, section d, line 7

{NE. ΣΩ.} Καὶ θαυμαστόν γε οὐδέν.

{ΞΕ.} Πῶς γάρ, ὦ φίλε, δύναίτο ἄν τις ἀρχόμενος ἀπὸ
δόξης ψευδοῦς ἐπὶ τι τῆς ἀληθείας καὶ μικρὸν μέρος ἀφικό-
μενος κτήσασθαι φρόνησιν;

{NE. ΣΩ.} Σχεδὸν οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ταῦτα εἰ ταύτη πέφυκεν, οὐδὲν δὴ πλημμε-
λοῖμεν ἂν ἐγὼ τε καὶ σὺ πρῶτον μὲν ἐπιχειρήσαντες ὅλου
παραδείγματος ἰδεῖν τὴν φύσιν ἐν σμικρῷ κατὰ μέρος ἄλλω
παραδείγματι, μετὰ δὲ ταῦτα μέλλοντες, ἐπὶ τὸ τοῦ βασιλέως
μέγιστον ὄν ταῦτόν εἶδος ἀπ' ἐλαττόνων φέροντές ποθεν, διὰ

Stephanus page 278, section e, line 9

παραδείγματος ἐπιχειρεῖν αὖ τὴν τῶν κατὰ πόλιν θεραπείαν
τέχνη γνωρίζειν, ἵνα ὕπαρ ἂντ' ὀνειράτος ἡμῖν γίγνηται;

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

{ΞΕ.} Πάλιν δὴ τὸν ἔμπροσθε λόγον ἀναληπτέον, ὥς
ἐπειδὴ τῷ βασιλικῷ γένει τῆς περὶ τὰς πόλεις ἐπιμελείας
ἀμφισβητοῦσι μυρίοι, δεῖ δὴ πάντας ἀποχωρίζειν τούτους
καὶ μόνον ἐκεῖνον λείπειν καὶ πρὸς τοῦτο δὴ παραδείγματος
ἔφαμεν δεῖν τινος ἡμῖν.

{NE. ΣΩ.} Καὶ μάλα.

{ΞΕ.} Τί δῆτα παράδειγμά τις ἂν, ἔχον τὴν αὐτὴν πολιτικῇ

Stephanus page 279, section a, line 8

πραγματείαν, σμικρότατον παραθέμενος ἱκανῶς ἂν εὗροι τὸ
ζητούμενον; βούλει πρὸς Διός, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ τι πρό-
χειρον ἕτερον ἔχομεν, ἀλλ' οὖν τὴν γε ὑφαντικὴν προελώμεθα;
καὶ ταύτην, εἰ δοκεῖ, μὴ πᾶσαν; ἀποχρήσει γὰρ ἴσως ἡ περὶ
τὰ ἐκ τῶν ἐρίων ὑφάσματα· τάχα γὰρ ἂν ἡμῖν καὶ τοῦτο τὸ
μέρος αὐτῆς μαρτυρήσειε προαιρεθὲν ὁ βουλόμεθα.

{NE. ΣΩ.} Τί γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τί δῆτα οὐ, καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθε τέμνοντες
μέρη μερῶν ἕκαστον διηρούμεθα, καὶ νῦν περὶ ὑφαντικὴν
ταῦτόν τοῦτ' ἐδράσαμεν, καὶ κατὰ δύναμιν ὅτι μάλιστα διὰ

Stephanus page 279, section c, line 2

βραχέων ταχὺ πάντ' ἐπελθόντες πάλιν ἦλθομεν ἐπὶ τὸ νῦν
χρήσιμον;

{NE. ΣΩ.} Πῶς λέγεις;

{ΞΕ.} Αὐτὴν τὴν διέξοδον ἀπόκρισίν σοι ποιήσομαι.

{NE. ΣΩ.} Κάλλιστ' εἶπες.

{ΞΕ.} Ἔστι τοίνυν πάντα ἡμῖν ὅποσα δημιουργοῦμεν καὶ

κτώμεθα, τὰ μὲν ἔνεκα τοῦ ποιεῖν τι, τὰ δὲ τοῦ μὴ πάσχειν ἀμυντήρια· καὶ τῶν ἀμυντηρίων τὰ μὲν ἀλεξιφάρμακα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, τὰ δὲ προβλήματα· τῶν δὲ προβλημάτων τὰ μὲν πρὸς τὸν πόλεμον ὀπλίσματα, τὰ δὲ φράγματα· καὶ

Stephanus page 279, section d, line 3

τῶν φραγμάτων τὰ μὲν παραπετάσματα, τὰ δὲ πρὸς χειμῶνας καὶ καύματα ἀλεξητήρια· τῶν δὲ ἀλεξητηρίων τὰ μὲν στεγάσματα, τὰ δὲ σκεπάσματα· καὶ τῶν σκεπασμάτων ὑποπετάσματα μὲν ἄλλα, περικαλύμματα δὲ ἕτερα· περικαλυμμάτων δὲ τὰ μὲν ὀλόσχιστα, σύνθετα δὲ ἕτερα· τῶν δὲ συνθέτων τὰ μὲν τρητά, τὰ δὲ ἄνευ τρήσεως συνδετά· καὶ τῶν ἀτρήτων τὰ μὲν νεύρινα φυτῶν ἐκ γῆς, τὰ δὲ τρίχινά· τῶν δὲ τριχίνων τὰ μὲν ὕδασι καὶ γῇ κολλητά, τὰ δὲ αὐτὰ αὐτοῖς συνδετά. τούτοισι δὴ τοῖς ἐκ τῶν ἑαυτοῖς συνδουμένων ἐργασθεῖσιν ἀμυντηρίοις καὶ σκεπάσμασι τὸ μὲν ὄνομα ἱμάτια

Stephanus page 279, section e, line 6

ἐκαλέσαμεν· τὴν δὲ τῶν ἱματίων μάλιστα ἐπιμελουμένην τέχνην, ὥσπερ τότε τὴν τῆς πόλεως πολιτικὴν εἵπομεν, οὕτω καὶ νῦν ταύτην προσεείπωμεν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἱματιουργικῆς· φῶμεν δὲ καὶ ὑφαντικὴν, ὅσον ἐπὶ τῇ τῶν ἱματίων ἐργασίᾳ μέγιστον ἦν μόριον, μηδὲν διαφέρειν πλὴν ὀνόματι ταύτης τῆς ἱματιουργικῆς, καθάπερ κακεῖ τότε τὴν βασιλικὴν τῆς πολιτικῆς;
{NE. ΣΩ.} Ὁρθότατά γε.
{ΞΕ.} Τὸ μετὰ τοῦτο δὴ συλλογισώμεθα ὅτι τὴν ἱματίων ὑφαντικὴν οὕτω ῥηθεῖσάν τις τάχ' ἂν ἱκανῶς εἰρῆσθαι δόξειεν,

Stephanus page 280, section b, line 2

μὴ δυνάμενος συννοεῖν ὅτι τῶν μὲν ἐγγύς συνεργῶν οὕτω διώρισταί, πολλῶν δὲ ἐτέρων συγγενῶν ἀπεμερίσθη.
{NE. ΣΩ.} Ποίων, εἰπέ, συγγενῶν;
{ΞΕ.} Οὐχ ἔσπου τοῖς λεχθεῖσιν, ὥς φαίνῃ· πάλιν οὖν ἔοικεν ἐπανιτέον ἀρχόμενον ἀπὸ τελευτῆς. εἰ γὰρ συννοεῖς τὴν οἰκειότητα, τὴν μὲν διετέμομεν ἀπ' αὐτῆς νυνδῆ, τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν περιβολῇ χωρίζοντες καὶ ὑποβολῇ.
{NE. ΣΩ.} Μανθάνω.
{ΞΕ.} Καὶ μὴν τὴν ἐκ τῶν λίνων καὶ σπάρτων καὶ πάντων

Stephanus page 280, section c, line 2

ὅποσα φυτῶν ἄρτι νεῦρα κατὰ λόγον εἵπομεν, δημιουργίαν παῖσαν ἀφείλομεν· τὴν τε αὖ πιλητικὴν ἀφωρισάμεθα καὶ τὴν τρήσει καὶ ῥαφῇ χρωμένην σύνθεσιν, ἥς ἢ πλείστη σκυτοτομική.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Καὶ τοίνυν τὴν τῶν ὀλοσχίστων σκεπασμάτων θερα-
πείαν δερματοουργικὴν καὶ τὰς τῶν στεγασμάτων, ὅσαι τε ἐν
οἰκοδομικῇ καὶ ὅλῃ τεκτονικῇ καὶ ἐν ἄλλαις τέχναις ῥευμάτων
στεκτικαὶ γίνονται, συμπάσας ἀφείλομεν, ὅσαι τε περὶ τὰς
κλοπὰς καὶ τὰς βίᾳ πράξεις διακωλυτικὰ ἔργα παρέχονται

Stephanus page 280, section d, line 3

τέχναι φραγμάτων, περὶ τε γένεσιν ἐπιθηματοουργίας οὖσαι
καὶ τὰς τῶν θυρωμάτων πήξεις, γομφωτικῆς ἀπονεμηθεῖσαι
μόρια τέχνης· τὴν τε ὀπλοποικὴν ἀπετεμόμεθα, μεγάλης καὶ
παντοίας τῆς προβληματουργικῆς τμημα οὖσαν δυνάμεως·
καὶ δὴ καὶ τὴν μαγευτικὴν τὴν περὶ τὰ ἀλεξιφάρμακα κατ'
ἀρχὰς εὐθύς διωρισάμεθα σύμπασαν, καὶ λελοίπαμεν, ὥς
δόξαμεν ἄν, αὐτὴν τὴν ζητηθεῖσαν ἀμυντικὴν χειμώνων, ἔρεοῦ
προβλήματος ἐργαστικὴν, ὄνομα δὲ ὑφαντικὴν λεχθεῖσαν.

{NE. ΣΩ.} Ἦοικε γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Ἀλλ' οὐκ ἔστι πῶ τέλεον, ὦ παῖ, τοῦτο λελεγμένον.

Stephanus page 280, section e, line 7

ὁ γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς τῶν ἱματίων ἐργασίας ἀπτόμενος τοῦναντίον
ὑφῇ δρᾶν φαίνεται.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Τὸ μὲν τῆς ὑφῆς συμπλοκὴ τίς ἐστί που.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τὸ δέ γε τῶν συνεστώτων καὶ συμπεπιλημένων
διαλυτικὴ.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον δὴ;

{ΞΕ.} Τὸ τῆς τοῦ ξαίνοντος τέχνης ἔργον. ἢ τὴν ξαντικὴν
τολμήσομεν ὑφαντικὴν καὶ τὸν ξάντην ὥς ὄντα ὑφάντην

Stephanus page 281, section a, line 10

καλεῖν;

{NE. ΣΩ.} Οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τὴν γε αὖ στήμονος ἐργαστικὴν καὶ κρόκης
εἴ τις ὑφαντικὴν προσαγορεύει, παράδοξόν τε καὶ ψεῦδος
ὄνομα λέγει.

{NE. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τί δέ; κναφευτικὴν σύμπασαν καὶ τὴν ἀκεστικὴν
πότερα μηδεμίαν ἐπιμέλειαν μηδέ τινα θεραπείαν ἐσθῆτος
θῶμεν, ἢ καὶ ταύτας πάσας ὥς ὑφαντικὰς λέξομεν;

{NE. ΣΩ.} Οὐδαμῶς.

Stephanus page 281, section b, line 7

{ΞΕ.} Ἀλλὰ μὴν τῆς γε θεραπείας ἀμφισβητήσουσιν
αὐταὶ σύμπασαι καὶ τῆς γενέσεως τῆς τῶν ἱματίων τῇ τῆς

ύφαντικῆς δυνάμει, μέγιστον μὲν μέρος ἐκείνη διδοῦσαι,
μεγάλα δὲ καὶ σφίσιν αὐταῖς ἀπονέμουςαι.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Πρὸς τοίνυν ταύταις ἔτι τὰς τῶν ἐργαλείων δημιουργοὺς τέχνας, δι' ὧν ἀποτελεῖται τὰ τῆς ὑφῆς ἔργα, δοκεῖν χρή τό γε συναιτίας εἶναι προσποιήσασθαι παντὸς ὑφάσματος.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα.

Stephanus page 281, section c, line 7

{ΞΕ.} Πότερον οὖν ἡμῖν ὁ περὶ τῆς ὑφαντικῆς λόγος, οὗ

προειλόμεθα μέρους, ἱκανῶς ἔσται διωρισμένος, ἐὰν ἄρ' αὐτὴν τῶν ἐπιμελειῶν ὅποσαι περὶ τὴν ἐρεᾶν ἐσθῆτα, εἰς τὴν καλλίστην καὶ μεγίστην πασῶν τιθῶμεν· ἢ λέγοιμεν μὲν ἄν τι ἀληθές, οὐ μὴν σαφές γε οὐδὲ τέλεον, πρὶν ἂν καὶ ταύτας αὐτῆς πάσας περιέλωμεν;

{NE. ΣΩ.} Ὅρθῶς.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα ποιητέον ὃ λέγομεν, ἵν' ἐφεξῆς ἡμῖν ὁ λόγος ᾗ;

Stephanus page 281, section d, line 7

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Πρῶτον μὲν τοίνυν δύο τέχνας οὔσας περὶ πάντα τὰ δρώμενα θεασώμεθα.

{NE. ΣΩ.} Τίνας;

{ΞΕ.} Τὴν μὲν γενέσεως οὔσαν συναίτιον, τὴν δ' αὐτὴν αἰτίαν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ὅσαι μὲν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μὴ δημιουργοῦσι, ταῖς δὲ δημιουργούσαις ὄργανα παρασκευάζουσιν, ὧν μὴ παραγενομένων οὐκ ἂν ποτε ἐργασθείη τὸ προστεταγμένον ἐκάστη τῶν τεχνῶν, ταύτας μὲν συναιτίους, τὰς δὲ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα

Stephanus page 281, section e, line 5

ἀπεργαζομένας αἰτίας.

{NE. ΣΩ.} Ἔχει γοῦν λόγον.

{ΞΕ.} Μετὰ τοῦτο δὴ τὰς μὲν περὶ τε ἀτράκτους καὶ κερκίδας καὶ ὅποσα ἄλλα ὄργανα τῆς περὶ τὰ ἀμφιέσματα γενέσεως κοινωνεῖ, πάσας συναιτίους εἶπωμεν, τὰς δὲ αὐτὰ θεραπευούσας καὶ δημιουργούσας αἰτίας;

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα.

{ΞΕ.} Τῶν αἰτιῶν δὴ πλυντικὴν μὲν καὶ ἀκεστικὴν καὶ πᾶσαν τὴν περὶ ταῦτα θεραπευτικὴν, πολλῆς οὔσης τῆς κοσμητικῆς, τούνταῦθα αὐτῆς μόριον εἰκὸς μάλιστα περι-

Stephanus page 282, section a, line 4

λαμβάνειν ὀνομάζοντας πᾶν τῇ τέχνῃ τῇ κναφευτικῇ.

{NE. ΣΩ.} Καλῶς.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ξαντικὴ γε καὶ νηστικὴ καὶ πάντα αὖ
τὰ περὶ τὴν ποίησιν αὐτὴν τῆς ἐσθῆτος ἣς λέγομεν
μέρη, μία τίς ἐστὶ τέχνη τῶν ὑπὸ πάντων λεγομένων,
ἡ ταλασιουργική.

{NE. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τῆς δὴ ταλασιουργικῆς δύο τμήματά ἐστων, καὶ
τούτοις ἑκάτερον ἅμα δυοῖν πεφύκατον τέχναις μέρη.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

Stephanus page 282, section b, line 4

{ΞΕ.} Τὸ μὲν ξαντικὸν καὶ τὸ τῆς κερκιστικῆς ἥμισυ καὶ
ὅσα τὰ συγκεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων ἀφίστησι, πᾶν τοῦτο ὡς ἐν
φράζειν τῆς τε ταλασιουργίας αὐτῆς ἐστὶ που, καὶ μεγάλα τινὲ
κατὰ πάντα ἡμῖν ἦσθιν τέχνη, ἡ συγκριτικὴ τε καὶ διακριτική.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τῆς τοίνυν διακριτικῆς ἢ τε ξαντικῆ καὶ τὰ νυνδὴ
ῥηθέντα ἅπαντά ἐστιν· ἡ γὰρ ἐν ἐρίοις τε καὶ στήμοσι δια-
κριτική, κερκίδι μὲν ἄλλον τρόπον γιγνομένη, χερσὶ δὲ ἕτερον,
ἔσχεν ὅσα ἀρτίως ὀνόματα ἐρρήθη.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 282, section c, line 5

{ΞΕ.} Αὐθις δὴ πάλιν συγκριτικῆς μῦριον ἅμα καὶ ταλα-
σιουργίας ἐν αὐτῇ γιγνόμενον λάβωμεν· ὅσα δὲ τῆς διακρι-
τικῆς ἦν αὐτόθι, μεθιῶμεν σύμπαντα, δίχα τέμνοντες τὴν
ταλασιουργίαν διακριτικῶ τε καὶ συγκριτικῶ τμήματι.

{NE. ΣΩ.} Διηρήσθω.

{ΞΕ.} Τὸ συγκριτικὸν τοίνυν αὖ σοι καὶ ταλασιουργικὸν
ἅμα μῦριον, ὧ Σώκρατες, διαιρετέον, εἴπερ ἱκανῶς μέλλομεν
τὴν προρρηθεῖσαν ὑφαντικὴν αἰρήσειν.

{NE. ΣΩ.} Οὐκοῦν χρή.

{ΞΕ.} Χρὴ μὲν οὖν· καὶ λέγωμέν γε αὐτῆς τὸ μὲν εἶναι

Stephanus page 282, section d, line 5

στρεπτικόν, τὸ δὲ συμπλεκτικόν.

{NE. ΣΩ.} Ἄρ' οὖν μανθάνω; δοκεῖς γάρ μοι τὸ περὶ τὴν
τοῦ στήμονος ἐργασίαν λέγειν στρεπτικόν.

{ΞΕ.} Οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ κρόκης· ἣ γένεσιν ἄστροφόν
τινα αὐτῆς εὐρήσομεν;

{NE. ΣΩ.} Οὐδαμῶς.

{ΞΕ.} Διόρισαι δὴ καὶ τούτοις ἑκάτερον· ἴσως γὰρ ὁ
διορισμὸς ἔγκαιρος ἂν σοι γένοιτο.

{NE. ΣΩ.} Πῃ;

{ΞΕ.} Τῇδε· τῶν περὶ ξαντικὴν ἔργων μηκυνθέν τε καὶ

σχὸν πλάτος λέγομεν εἶναι κατάγμά τι;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τούτου δὴ τὸ μὲν ἀτράκτω τε στραφέν καὶ στερεὸν νῆμα γενόμενον στήμονα μὲν φάθι τὸ νῆμα, τὴν δὲ ἀπευθύ-
νουςαν αὐτὸ τέχνην εἶναι στημονονητικὴν.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθως.

{ΞΕ.} Ὅσα δέ γε αὖ τὴν μὲν συστροφὴν χαύνην λαμβάνει,
τῇ δὲ τοῦ στήμονος ἐμπλέξει πρὸς τὴν τῆς γνάψεως ὀλκὴν
ἐμμέτρως τὴν μαλακότητα ἴσχει, ταῦτ' ἄρα κρόκην μὲν τὰ
νηθέντα, τὴν δὲ ἐπιτεταγμένην αὐτοῖς εἶναι τέχνην τὴν

κροκονητικὴν φῶμεν.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τό γε τῆς ὑφαντικῆς μέρος ὃ προυθέ-
μεθα, παντί που δῆλον ἦδη. τὸ γὰρ συγκριτικῆς τῆς
ἐν ταλασιουργίᾳ μόριον ὅταν εὐθυπλοκία κρόκης καὶ στή-
μονος ἀπεργάζεται πλέγμα, τὸ μὲν πλεχθὲν σύμπαν ἐσθῆτα
ἐρεᾶν, τὴν δ' ἐπὶ τούτῳ τέχνην οὖσαν προσαγορεύομεν
ὑφαντικὴν.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα.

{ΞΕ.} Εἶεν· τί δὴ ποτε οὖν οὐκ εὐθύς ἀπεκρινάμεθα πλεκ-

τικὴν εἶναι κρόκης καὶ στήμονος ὑφαντικὴν, ἀλλὰ περιήλθομεν
ἐν κύκλῳ πάμπολλα διοριζόμενοι μάτην;

{NE. ΣΩ.} Οὐκ οὐν ἔμοιγε, ὦ ξένε, μάτην οὐδὲν τῶν

ῥηθέντων ἔδοξε ῥηθῆναι.

{ΞΕ.} Καὶ θαυμαστόν γε οὐδέν· ἀλλὰ τάχ' ἂν, ὦ μακάριε,
δόξαιε. πρὸς δὴ τὸ νόσημα τὸ τοιοῦτον, ἂν ἄρα πολλάκις
ὑστερον ἐπίη - θαυμαστόν γὰρ οὐδέν - λόγον ἄκουσόν τινα
προσέκοντα περὶ πάντων τῶν τοιούτων ῥηθῆναι.

{NE. ΣΩ.} Λέγε μόνον.

{ΞΕ.} Πρῶτον τοίνυν ἴδωμεν πᾶσαν τὴν τε ὑπερβολὴν καὶ

τὴν ἔλλειψιν, ἵνα κατὰ λόγον ἐπαινῶμεν καὶ ψέγωμεν τὰ
μακρότερα τοῦ δέοντος ἐκάστοτε λεγόμενα καὶ τάναντία περὶ
τὰς τοιάσδε διατριβάς.

{NE. ΣΩ.} Οὐκοῦν χρή.

{ΞΕ.} Περὶ δὴ τούτων αὐτῶν ὁ λόγος ἡμῖν οἶμαι γιγνόμενος
ὀρθῶς ἂν γίνοιτο.

{NE. ΣΩ.} Τίνων;

{ΞΕ.} Μήκους τε πέρι καὶ βραχύτητος καὶ πάσης ὑπεροχῆς

τε καὶ ἐλλείψεως· ἡ γὰρ που μετρητικὴ περὶ πάντ' ἐστὶ ταῦτα.

Stephanus page 283, section d, line 3

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Διέλωμεν τοίνυν αὐτὴν δύο μέρη· δεῖ γὰρ δὴ πρὸς ὃ νῦν σπεύδομεν.

{NE. ΣΩ.} Λέγοις ἂν τὴν διαίρεσιν ὅπη.

{ΞΕ.} Τῇδε· τὸ μὲν κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα μεγέθους καὶ σμικρότητος κοινωνίαν, τὸ δὲ [τὸ] κατὰ τὴν τῆς γενέσεως ἀναγκαίαν οὐσίαν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς λέγεις;

{ΞΕ.} Ἄρ' οὐ κατὰ φύσιν δοκεῖ σοι τὸ μείζον μηδενὸς ἑτέρου δεῖν μείζον λέγειν ἢ τοῦ ἐλάττονος, καὶ τοῦλαττον αὖ

Stephanus page 283, section e, line 1

τοῦ μείζονος ἔλαττον, ἄλλου δὲ μηδενός;

{NE. ΣΩ.} Ἑμοίγε.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ τὴν τοῦ μετρίου φύσιν ὑπερβάλλον καὶ ὑπερβαλλόμενον ὑπ' αὐτῆς ἐν λόγοις εἶτε καὶ ἐν ἔργοις ἄρ' οὐκ αὖ λέξομεν ὥς ὄντως γιγνόμενον, ἐν ᾧ καὶ διαφέρουσι μάλιστα ἡμῶν οἱ τε κακοὶ καὶ [οἱ] ἀγαθοί;

{NE. ΣΩ.} Φαίνεται.

{ΞΕ.} Διττὰς ἄρα ταύτας οὐσίας καὶ κρίσεις τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ σμικροῦ θετέον, ἀλλ' οὐχ ὥς ἔφαμεν ἄρτι πρὸς ἄλληλα μόνον δεῖν, ἀλλ' ὥσπερ νῦν εἴρηται μᾶλλον τὴν μὲν

Stephanus page 283, section e, line 11

πρὸς ἄλληλα λεκτέον, τὴν δ' αὖ πρὸς τὸ μέτριον· οὗ δὲ ἕνεκα, μαθεῖν ἄρ' ἂν βουλοίμεθα;

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Εἰ πρὸς μηδὲν ἕτερον τὴν τοῦ μείζονος ἐάσει τις φύσιν ἢ πρὸς τοῦλαττον, οὐκ ἔστι ποτὲ πρὸς τὸ μέτριον· ἢ γάρ;

{NE. ΣΩ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν τὰς τέχνας τε αὐτὰς καὶ τᾶργα αὐτῶν σύμ-παντα διολοῦμεν τούτῳ τῷ λόγῳ, καὶ δὴ καὶ τὴν ζητουμένην νῦν πολιτικὴν καὶ τὴν ῥηθεῖσαν ὑφαντικὴν ἀφανιοῦμεν;

Stephanus page 284, section a, line 8

ἅπασαι γὰρ αἱ τοιαῦταί που τὸ τοῦ μετρίου πλεον καὶ ἔλαττον οὐχ ὥς οὐκ ὄν ἀλλ' ὥς ὄν χαλεπὸν περὶ τὰς πράξεις παραφυλάττουσι, καὶ τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ τὸ μέτρον σφύζουσαι πάντα ἀγαθὰ καὶ καλὰ ἀπεργάζονται.

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἂν τὴν πολιτικὴν ἀφανίσωμεν, ἄπορος ἡμῖν
ἢ μετὰ τοῦτο ἔσται ζήτησις τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης;

{ΝΕ. ΣΩ.} Καὶ μάλα.

{ΞΕ.} Πότερον οὖν, καθάπερ ἐν τῷ σοφιστῇ προσηναγκά-
σαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν, ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο διέφυγεν ἡμᾶς

Stephanus page 284, section b, line 9

ὁ λόγος, οὕτω καὶ νῦν τὸ πλεον αὐτὸ καὶ ἔλαττον μετρητὰ
προσαναγκαστέον γίνεσθαι μὴ πρὸς ἄλληλα μόνον ἀλλὰ καὶ
πρὸς τὴν τοῦ μετρίου γένεσιν; οὐ γὰρ δὴ δυνατόν γε οὔτε
πολιτικὸν οὐτ' ἄλλον τινὰ τῶν περὶ τὰς πράξεις ἐπιστήμονα

ἀναμφισβητήτως γεγονέναι τούτου μὴ συνομολογηθέντος.

{ΝΕ. ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ νῦν ὅτι μάλιστα χρὴ ταυτὸν
ποιεῖν.

{ΞΕ.} Πλέον, ὦ Σώκρατες, ἔτι τοῦτο τὸ ἔργον ἢ 'κεῖνο -
καίτοι κάκεινον γε μεμνήμεθα τὸ μῆκος ὅσον ἦν - ἀλλ'

Stephanus page 284, section c, line 8

ὑποτίθεσθαι μὲν τὸ τοιόνδε περὶ αὐτῶν καὶ μάλα δίκαιον.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὡς ποτε δεήσει τοῦ νῦν λεχθέντος πρὸς τὴν περὶ
αὐτὸ τὰκριβὲς ἀπόδειξιν. ὅτι δὲ πρὸς τὰ νῦν καλῶς καὶ
ἱκανῶς δείκνυται, δοκεῖ μοι βοηθεῖν μεγαλοπρεπῶς ἡμῖν οὗτος
ὁ λόγος, ὥς ἄρα ἡγητέον ὁμοίως τὰς τέχνας πάσας εἶναι,
μεῖζόν τε ἅμα καὶ ἔλαττον μετρεῖσθαι μὴ πρὸς ἄλληλα μόνον
ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τοῦ μετρίου γένεσιν. τούτου τε γὰρ ὄντος
ἐκεῖνα ἔστι, κάκεινων οὐσῶν ἔστι καὶ τοῦτο, μὴ δὲ ὄντος
ποτέρου τούτων οὐδέτερον αὐτῶν ἔσται ποτέ.

Stephanus page 284, section e, line 1

{ΝΕ. ΣΩ.} Τοῦτο μὲν ὀρθῶς· ἀλλὰ τί δὴ τὸ μετὰ τοῦτο;

{ΞΕ.} Δῆλον ὅτι διαιροῖμεν ἂν τὴν μετρητικὴν, καθάπερ
ἐρρήθη, ταύτη δίχα τέμνοντες, ἐν μὲν τιθέντες αὐτῆς μόριον
συμπάσας τέχνας ὁπόσαι τὸν ἀριθμὸν καὶ μήκη καὶ βάθη
καὶ πλάτη καὶ ταχυτήτας πρὸς τοῦναντίον μετροῦσιν, τὸ δὲ
ἕτερον, ὁπόσαι πρὸς τὸ μέτριον καὶ τὸ πρέπον καὶ τὸν καιρὸν
καὶ τὸ δέον καὶ πάνθ' ὁπόσα εἰς τὸ μέσον ἀπωκίσθη τῶν
ἐσχάτων.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καὶ μέγα γε ἑκάτερον τμήμα εἶπες, καὶ πολὺ
διαφέρειν ἀλλήλοιν.

Stephanus page 284, section e, line 11

{ΞΕ.} Ὁ γὰρ ἐνίοτε, ὦ Σώκρατες, οἰόμενοι δὴ τι σοφὸν
φράζειν πολλοὶ τῶν κομψῶν λέγουσιν, ὥς ἄρα μετρητικὴ
περὶ πάντ' ἔστι τὰ γιγνόμενα, τοῦτ' αὐτὸ τὸ νῦν λεχθὲν ὃν

τυγχάνει. μετρήσεως μὲν γὰρ δὴ τινα τρόπον πάνθ' ὅποσα
ἐντεχνα μετείληφεν· διὰ δὲ τὸ μὴ κατ' εἶδη συνειθίσθαι
σκοπεῖν διαιρουμένους ταῦτά τε τοσοῦτον διαφέροντα συμ-
βάλλουσιν εὐθὺς εἰς ταῦτον ὅμοια νομίσαντες, καὶ τοῦναντίον
αὐτοῦ δρῶσιν ἕτερα οὐ κατὰ μέρη διαιροῦντες, δέον, ὅταν
μὲν τὴν τῶν πολλῶν τις πρότερον αἰσθηται κοινωνίαν, μὴ
προαφίστασθαι πρὶν ἂν ἐν αὐτῇ τὰς διαφορὰς ἴδῃ πάσας

Stephanus page 285, section b, line 3

ὅποσαι περ ἐν εἶδεσι κεῖνται, τὰς δὲ αὖ παντοδαπὰς ἀνομοιό-
τητας, ὅταν ἐν πλήθεσιν ὀφθῶσιν, μὴ δυνατόν εἶναι δυσωπού-
μενον παύεσθαι πρὶν ἂν σύμπαντα τὰ οἰκεῖα ἐντὸς μιᾶς
ὁμοιότητος ἔρξας γένους τινὸς οὐσίᾳ περιβάληται. ταῦτα
μὲν οὖν ἱκανῶς περὶ τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ
ὑπερβολῶν εἰρήσθω· φυλάττωμεν δὲ μόνον ὅτι δύο γένη
περὶ αὐτὰ ἐξηγήρηται τῆς μετρητικῆς, καὶ ἃ φάμεν αὐτ' εἶναι
μεμνώμεθα.

{NE. ΣΩ.} Μεμνησόμεθα.

{ΞΕ.} Μετὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἕτερον προσδεξώμεθα

Stephanus page 285, section c, line 5

περὶ αὐτῶν τε τῶν ζητουμένων καὶ περὶ πάσης τῆς ἐν τοῖς
τοιούτοις λόγοις διατριβῆς.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Εἴ τις ἀνέροιτο ἡμᾶς τὴν περὶ γράμματα συνουσίαν
τῶν μανθανόντων, ὅποταν τις ὅτιοῦν ὄνομα ἐρωτηθῇ τίνων
ἐστὶ γραμμάτων, πότερον αὐτῷ τότε φῶμεν γίνεσθαι τὴν
ζήτησιν ἐνὸς ἕνεκα μᾶλλον τοῦ προβληθέντος ἢ τοῦ περὶ
πάντα τὰ προβαλλόμενα γραμματικωτέρῳ γίνεσθαι;

{NE. ΣΩ.} Δῆλον ὅτι τοῦ περὶ ἅπαντα.

{ΞΕ.} Τί δ' αὖ νῦν ἡμῖν ἢ περὶ τοῦ πολιτικοῦ ζήτησις;

Stephanus page 285, section d, line 5

ἕνεκα αὐτοῦ τούτου προβέβληται μᾶλλον ἢ τοῦ περὶ πάντα
διαλεκτικωτέροις γίνεσθαι;

{NE. ΣΩ.} Καὶ τοῦτο δῆλον ὅτι τοῦ περὶ πάντα.

{ΞΕ.} Ἡ ποῦ τὸν τῆς ὑφαντικῆς γε λόγον αὐτῆς ταύτης
ἕνεκα θηρεύειν οὐδεὶς ἂν ἐθελήσειεν νοῦν ἔχων· ἀλλ' οἶμαι
τοὺς πλείστους λέληθεν ὅτι τοῖς μὲν τῶν ὄντων ῥαδίως
καταμαθεῖν αἰσθηταί τινες ὁμοιότητες πεφύκασιν, ἃς οὐδὲν
χαλεπὸν δηλοῦν, ὅταν αὐτῶν τις βουλευθῇ τῷ λόγον αἰτοῦντι
περί του μὴ μετὰ πραγμάτων ἀλλὰ χωρὶς λόγου ῥαδίως
ἐνδείξασθαι· τοῖς δ' αὖ μεγίστοις οὖσι καὶ τιμιωτάτοις

Stephanus page 286, section a, line 1

οὐκ ἔστιν εἰδωλὸν οὐδὲν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εἰργασμένον

ἐναργῶς, οὐ δειχθέντος τὴν τοῦ πυνθανομένου ψυχὴν ὁ
βουλόμενος ἀποπληρῶσαι, πρὸς τῶν αἰσθήσεων τινα προσαρ-
μόττων, ἱκανῶς πληρώσει. διὸ δεῖ μελετᾶν λόγον ἑκάστου
δυνατὸν εἶναι δοῦναι καὶ δέξασθαι· τὰ γὰρ ἀσώματα, κάλλιστα
ὄντα καὶ μέγιστα, λόγῳ μόνον ἄλλω δὲ οὐδενὶ σαφῶς δείκνυ-
ται, τούτων δὲ ἕνεκα πάντ' ἐστὶ τὰ νῦν λεγόμενα. ῥάων
δ' ἐν τοῖς ἐλάττωσιν ἢ μελέτη παντὸς πέρι μᾶλλον ἢ περὶ
τὰ μείζω.

{NE. ΣΩ.} Κάλλιστ' εἶπες.

Stephanus page 286, section b, line 4

{ΞΕ.} Ὡν τοίνυν χάριν ἅπανθ' ἡμῖν ταῦτ' ἐρρήθη περὶ
τούτων, μνησθῶμεν.

{NE. ΣΩ.} Τίνων;

{ΞΕ.} Ταύτης τε οὐχ ἥκιστα αὐτῆς ἕνεκα τῆς δυσχερείας
ἣν περὶ τὴν μακρολογίαν τὴν περὶ τὴν ὑφαντικὴν ἀπεδεξά-
μεθα δυσχερῶς, καὶ τὴν περὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀνείλιξιν καὶ
τὴν τοῦ σοφιστοῦ πέρι τῆς τοῦ μὴ ὄντος οὐσίας, ἐννοοῦντες
ὥς ἔσχε μῆκος πλεόν, καὶ ἐπὶ τούτοις δὴ πᾶσιν ἐπεπλήξαμεν
ἡμῖν αὐτοῖς, δείσαντες μὴ περίεργα ἅμα καὶ μακρὰ λέγοιμεν.
ἴν' οὖν εἰς αὐθις μηδὲν πάσχωμεν τοιοῦτον, τούτων ἕνεκα

Stephanus page 286, section c, line 3

πάντων τὰ πρόσθε νῶν εἰρηῇσθαι φάθι.

{NE. ΣΩ.} Ταῦτ' ἔσται. λέγε ἐξῆς μόνον.

{ΞΕ.} Λέγω τοίνυν ὅτι χρή δὴ μεμνημένους ἐμὲ καὶ σὲ
τῶν νῦν εἰρημένων τόν τε ψόγον ἑκάστοτε καὶ ἔπαινον
ποιεῖσθαι βραχύτητος ἅμα καὶ μήκους ὧν ἂν ἀεὶ πέρι
λέγωμεν, μὴ πρὸς ἀλλήλα τὰ μήκη κρίνοντες ἀλλὰ κατὰ τὸ
τῆς μετρητικῆς μέρος ὃ τότε ἔφαμεν δεῖν μεμνηῖσθαι, πρὸς
τὸ πρόπον.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθῶς.

{ΞΕ.} Οὐ τοίνυν οὐδὲ πρὸς τοῦτο πάντα. οὔτε γὰρ πρὸς

Stephanus page 286, section d, line 5

τὴν ἡδονὴν μήκους ἀρμόττοντος οὐδὲν προσδεησόμεθα, πλὴν
εἰ πάρεργόν τι· τό τε αὖ πρὸς τὴν τοῦ προβληθέντος ζήτησιν,
ὥς ἂν ῥᾶστα καὶ τάχιστα εὔροιμεν, δεύτερον ἀλλ' οὐ πρῶτον
ὁ λόγος ἀγαπᾶν παραγγέλλει, πολὺ δὲ μάλιστα καὶ πρῶτον
τὴν μέθοδον αὐτὴν τιμᾶν τοῦ κατ' εἶδη δυνατὸν εἶναι διαιρεῖν,
καὶ δὴ καὶ λόγον, ἅντε παμμήκης λεχθεὶς τὸν ἀκούσαντα
εὐρετικώτερον ἀπεργάζηται, τοῦτον σπουδάζειν καὶ τῷ μήκει
μηδὲν ἀγανακτεῖν, ἅντ' αὖ βραχύτερος, ὡσαύτως· ἔτι δ' αὖ
πρὸς τούτοις τὸν περὶ τὰς τοιάσδε συνουσίας ψέγοντα λόγων
μήκη καὶ τὰς ἐν κύκλῳ περιόδους οὐκ ἀποδεχόμενον, ὅτι χρή

Stephanus page 286, section e, line 6

τὸν τοιοῦτον μὴ [πάνυ] ταχὺ μὴδ' εὐθὺς οὕτω μεθιέναι ψέξαντα
μόνον ὡς μακρὰ τὰ λεχθέντα, ἀλλὰ καὶ προσαποφαίνειν
οἶεσθαι δεῖν ὡς βραχύτερα ἂν γενόμενα τοὺς συνόντας
ἀπηργάζετο διαλεκτικωτέρους καὶ τῆς τῶν ὄντων λόγῳ δηλώ-
σεως εὐρετικωτέρους, τῶν δὲ ἄλλων καὶ πρὸς ἄλλ' ἅττα
ψόγων καὶ ἐπαίνων μὴδὲν φροντίζειν μὴδὲ τὸ παράπαν
ἀκούειν δοκεῖν τῶν τοιούτων λόγων. καὶ τούτων μὲν ἅλως,
εἰ καὶ σοὶ ταύτη συνδοκεῖ· πρὸς δὲ δὴ τὸν πολιτικὸν
ἴωμεν πάλιν, τῆς προρρηθείσης ὑφαντικῆς αὐτῷ φέροντες τὸ
παράδειγμα.

Stephanus page 287, section b, line 3

{NE. ΣΩ.} Καλῶς εἶπες, καὶ ποιῶμεν ἃ λέγεις.
{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἀπὸ γε τῶν πολλῶν ὁ βασιλεὺς ὅσαι
σύννομοι, μᾶλλον δὲ ἀπὸ πασῶν τῶν περὶ τὰς ἀγέλας
διακεχώριστα· λοιπαὶ δέ, φαμέν, αἱ κατὰ πόλιν αὐτὴν τῶν
τε συναιτίων καὶ τῶν αἰτίων, ἃς πρώτας ἀπ' ἀλλήλων
διαιρετέον.
{NE. ΣΩ.} Ὅρθῶς.
{ΞΕ.} Οἷσθ' οὖν ὅτι χαλεπὸν αὐτὰς τεμεῖν δίχα; τὸ δ'
αἷτιον, ὡς οἶμαι, προῖοῦσιν οὐχ ἥττον ἔσται καταφανές.
{NE. ΣΩ.} Οὐκοῦν χρὴ δρᾶν οὕτως.

Stephanus page 287, section c, line 3

{ΞΕ.} Κατὰ μέλη τοίνυν αὐτὰς οἷον ἱερεῖον διαιρώμεθα,
ἐπειδὴ δίχα ἀδυνατοῦμεν. δεῖ γὰρ εἰς τὸν ἐγγύτατα ὅτι
μάλιστα τέμνειν ἀριθμὸν ἀεὶ.
{NE. ΣΩ.} Πῶς οὖν ποιῶμεν τὰ νῦν;
{ΞΕ.} Ὡς περ ἔμπροσθεν, ὅποσαι παρείχοντο ὄργανα περὶ
τὴν ὑφαντικὴν, πάσας δὴπου τότε ἐτίθεμεν ὡς συναιτίους.
{NE. ΣΩ.} Ναί.
{ΞΕ.} Καὶ νῦν δὴ ταῦτόν μὲν τοῦτο, ἔτι δὲ μᾶλλον ἢ τόθ'
ἡμῖν ποιητέον. ὅσαι γὰρ σμικρὸν ἢ μέγα τι δημιουργοῦσι

Stephanus page 287, section d, line 2

κατὰ πόλιν ὄργανον, θετέον ἀπάσας ταύτας ὡς οὐσας συναι-
τίους. ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἂν ποτε γένοιτο πόλις οὐδὲ πολι-
τική, τούτων δ' αὖ βασιλικῆς ἔργον τέχνης οὐδὲν που θήσομεν.
{NE. ΣΩ.} Οὐ γάρ.
{ΞΕ.} Καὶ μὲν δὴ χαλεπὸν ἐπιχειροῦμεν δρᾶν ἀποχωρί-
ζοντες τοῦτο ἀπὸ τῶν ἄλλων τὸ γένος· ὅτι γὰρ οὖν τῶν ὄντων
ἔστιν ὡς ἐνός γέ τινος ὄργανον εἰπόντα δοκεῖν εἰρηκέναι
τι πιθανόν. ὅμως δὲ ἕτερον αὖ τῶν ἐν πόλει κτημάτων
εἵπωμεν τόδε.
{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὡς οὐκ ἔστι ταύτην τὴν δύναμιν ἔχον. οὐ γὰρ ἐπὶ γενέσεως αἰτία πηγνυται, καθάπερ ὄργανον, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ δημιουργηθέντος σωτηρίας.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Τοῦτο ὃ δὴ ξηροῖς καὶ ὑγροῖς καὶ ἐμπύροις καὶ ἀπύροις παντοδαπὸν εἶδος ἐργασθὲν ἀγγεῖον [ὃ δὴ] μιᾷ κλήσει προσφθεγγόμεθα, καὶ μάλα γε συχνὸν εἶδος καὶ τῇ ζητουμένη γε, ὡς οἶμαι, προσῆκον οὐδὲν ἀτεχνῶς ἐπιστήμη.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τούτων δὴ τρίτον ἕτερον εἶδος κτημάτων πάμπολυ

κατοπτέον πεζὸν καὶ ἔνυδρον καὶ πολυπλανὲς καὶ ἀπλανὲς καὶ τίμιον καὶ ἄτιμον, ἐν δὲ ὄνομα ἔχον, διότι πᾶν ἔνεκά τινος ἐφέδρας ἐστί, θᾶκος αἰεὶ τινι γιγνόμενον.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ὅχημα αὐτό που λέγομεν, οὐ πάνυ πολιτικῆς ἔργον, ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ τεκτονικῆς καὶ κεραμικῆς καὶ χαλκοτυπικῆς.

{ΝΕ. ΣΩ.} Μανθάνω.

{ΞΕ.} Τί δὲ τέταρτον; ἄρ' ἕτερον εἶναι τούτων λεκτέον, ἐν ᾧ τὰ πλεῖστά ἐστι τῶν πάλαι ῥηθέντων, ἐσθῆς τε σύμ-

πασα καὶ τῶν ὅπλων τὸ πολὺ καὶ τεῖχη πάντα θ' ὅσα γήινα περιβλήματα καὶ λίθινα, καὶ μυρία ἕτερα; προβολῆς δὲ ἔνεκα συμπάντων αὐτῶν εἰργασμένων δικαιοτάτ' ἂν ὅλον προσαγορεύοιτο πρόβλημα, καὶ πολλῷ μᾶλλον τέχνης οἰκοδομικῆς ἔργον καὶ ὑφαντικῆς τὸ πλεῖστον νομίζοιτ' ἂν ὀρθότερον ἢ πολιτικῆς.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Πέμπτον δὲ ἄρ' ἂν ἐθέλοιμεν τὸ περὶ τὸν κόσμον καὶ γραφικὴν θεῖναι καὶ ὅσα ταύτῃ προσχρώμενα καὶ μουσικῇ μιμήματα τελεῖται, πρὸς τὰς ἡδονὰς μόνον ἡμῶν ἀπειργα-

σμένα, δικαίως δ' ἂν ὀνόματι περιληφθέντα ἐνί;

{ΝΕ. ΣΩ.} Ποίω;

{ΞΕ.} Παίγνιόν πού τι λέγεται.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Τοῦτο τοίνυν τούτοις ἐν ὄνομα ἅπασι πρέψει προς-αγορευθέν· οὐ γὰρ σπουδῆς οὐδὲν αὐτῶν χάριν, ἀλλὰ παιδιᾶς ἔνεκα πάντα δρᾶται.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καὶ τοῦτο σχεδόν τι μανθάνω.

{ΞΕ.} Τὸ δὲ πᾶσιν τούτοις σώματα παρέχον, ἐξ ὧν καὶ ἐν οἷς δημιουργοῦσιν ὅποσαι τῶν τεχνῶν νῦν εἴρηνται,

Stephanus page 288, section d, line 4

παντοδαπὸν εἶδος πολλῶν ἐτέρων τεχνῶν ἔκγονον ὄν, ἄρ' οὐχ ἔκτον θήσομεν;

{ΝΕ. ΣΩ.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

{ΞΕ.} Χρυσόν τε καὶ ἄργυρον καὶ πάνθ' ὅποσα μεταλλεύεται καὶ ὅσα δρυοτομικὴ καὶ κουρὰ σύμπασα τέμνουσα παρέχει τεκτονικῇ καὶ πλεκτικῇ· καὶ ἔτι φλοιστικῇ φυτῶν τε καὶ ἐμψύχων δέρματα σωμάτων περιαιροῦσα σκυτοτομικῇ, καὶ ὅσαι περὶ τὰ τοιαῦτά εἰσιν τέχναι, καὶ φελλῶν καὶ βύβλων καὶ δεσμῶν ἐργαστικαὶ παρέσχον δημιουργεῖν σύνθετα ἐκ μὴ συντιθεμένων εἶδη γενῶν. ἐν δὲ αὐτὸ προσαγορεύομεν πᾶν

Stephanus page 288, section e, line 5

τὸ πρωτογενὲς ἀνθρώποις κτῆμα καὶ ἀσύνθετον καὶ βασιλικῆς ἐπιστήμης οὐδαμῶς ἔργον ὄν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καλῶς.

{ΞΕ.} Τὴν δὴ τῆς τροφῆς κτῆσιν, καὶ ὅσα εἰς τὸ σῶμα συγκαταμειγνύμενα ἐαυτῶν μέρεσι μέρη σώματος εἰς τὸ θεραπεῦσαί τινα δύνανται εἴληχε, λεκτέον ἔβδομον ὀνομάσαντας αὐτὸ σύμπαν ἡμῶν εἶναι τροφόν, εἰ μὴ τι κάλλιον ἔχομεν ἄλλο θέσθαι· γεωργικῇ δὲ καὶ θηρευτικῇ καὶ γυμναστικῇ καὶ ἰατρικῇ καὶ μαγειρικῇ πᾶν ὑποτιθέντες ὀρθότερον ἀποδώσομεν ἢ τῇ πολιτικῇ.

Stephanus page 289, section a, line 6

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Σχεδὸν τοίνυν ὅσα ἔχεται κτήσεως, πλὴν τῶν ἡμέρων ζώων, ἐν τούτοις ἑπτὰ οἶμαι γένεσιν εἰρῆσθαι. σκόπει δέ· ἦν γὰρ δικαιοτάτα μὲν ἂν τεθὲν κατ' ἀρχὰς τὸ πρωτογενὲς εἶδος, μετὰ δὲ τοῦτο ὄργανον, ἀγγεῖον, ὄχημα, πρόβλημα, παίγνιον, θρέμμα. <ᾶ> παραλείπομεν δέ, εἴ τι μὴ μέγα λέληθεν, εἷς τι τούτων δυνατόν ἀρμόττειν, οἷον ἢ τοῦ νομίσματος ἰδέα καὶ σφραγίδων καὶ παντὸς χαρακτηῖρος. γένος τε γὰρ ἐν αὐτοῖς ταῦτα οὐδὲν ἔχει μέγα σύννομον, ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς κόσμον, τὰ δὲ εἰς ὄρ-

Stephanus page 289, section b, line 7

γανα βίᾳ μὲν, ὅμως δὲ πάντως ἐλκόμενα συμφωνήσει. τὰ δὲ περὶ ζώων κτῆσιν τῶν ἡμέρων, πλὴν δούλων, ἢ πρότερον ἀγελαιοτροφικῇ διαμερισθεῖσα πάντ' εἰληφυῖα ἀναφανεῖται.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τὸ δὲ δὴ δούλων καὶ πάντων ὑπηρετῶν λοιπόν, ἐν

οἷς πον καὶ μαντεύομαι τοὺς περὶ αὐτὸ τὸ πλέγμα ἀμφισβη-
τοῦντας τῷ βασιλεῖ καταφανεῖς γενήσεσθαι, καθάπερ τοῖς
ὕφάνταις τότε τοὺς περὶ τὸ νήθειν τε καὶ ξαίνειν καὶ ὅσα
ἄλλα εἵπομεν. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες, ὡς συναίτιοι λεχθέντες,

Stephanus page 289, section c, line 9

ἅμα τοῖς ἔργοις τοῖς νυνδὴ ῥηθεῖσιν ἀνήλονται καὶ ἀπεχωρί-
σθησαν ἀπὸ βασιλικῆς τε καὶ πολιτικῆς πράξεως.

{NE. ΣΩ.} Ἐοίκασι γοῦν.

{ΞΕ.} Ἴθι δὴ σκεψώμεθα τοὺς λοιποὺς προσελθόντες
ἐγγύθεν, ἵνα αὐτοὺς εἰδῶμεν βεβαιότερον.

{NE. ΣΩ.} Οὐκοῦν χρή.

{ΞΕ.} Τοὺς μὲν δὴ μεγίστους ὑπηρέτας, ὡς ἐνθένδε ἰδεῖν,
τοῦναντίον ἔχοντας εὐρίσκομεν οἷς ὑπωπτεύσαμεν ἐπιτήδευμα
καὶ πάθος.

{NE. ΣΩ.} Τίνας;

Stephanus page 289, section d, line 10

{ΞΕ.} Τοὺς ὠνητούς τε καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ κητούς· οὗς
ἀναμφισβητήτως δούλους ἔχομεν εἰπεῖν; ἥκιστα βασιλικῆς
μεταποιουμένους τέχνης.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τί δέ; τῶν ἐλευθέρων ὅσοι τοῖς νυνδὴ ῥηθεῖσιν εἰς
ὕπηρετικὴν ἐκόντες αὐτοὺς τάττουσι, τὰ τε γεωργίας καὶ τὰ
τῶν ἄλλων τεχνῶν ἔργα διακομίζοντες ἐπ' ἀλλήλους καὶ
ἀνισοῦντες, οἱ μὲν κατ' ἀγοράς, οἱ δὲ πόλιν ἐκ πόλεως
ἀλλάττοντες κατὰ θάλατταν καὶ πεζῇ, νόμισμά τε πρὸς τὰ
ἄλλα καὶ αὐτὸ πρὸς αὐτὸ διαμείβοντες, οὗς ἀργυραμοιβούς τε

Stephanus page 290, section a, line 1

καὶ ἐμπόρους καὶ ναυκλήρους καὶ καπήλους ἐπωνομάκαμεν,
μῶν τῆς πολιτικῆς ἀμφισβητήσουσί τι;

{NE. ΣΩ.} Τάχ' ἂν ἴσως τῆς γε τῶν ἐμπορευτικῶν.

{ΞΕ.} Ἀλλ' οὐ μὴν οὗς γε ὀρῶμεν μισθωτοὺς καὶ θήτας
πᾶσιν ἐτοιμότατα ὑπηρετοῦντας, μή ποτε βασιλικῆς μετα-
ποιουμένους εὕρωμεν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς γάρ;

{ΞΕ.} Τί δέ; ἄρα τοὺς τὰ τοιάδε διακονοῦντας ἡμῖν ἐκάστοτε;

{NE. ΣΩ.} Τὰ ποῖα εἶπες καὶ τίνας;

{ΞΕ.} Ὡν τὸ κηρυκικὸν ἔθνος, ὅσοι τε περὶ γράμματα

Stephanus page 290, section b, line 2

σοφοὶ γίνονται πολλάκις ὑπηρετήσαντες, καὶ πόλλ' ἄττα
ἕτερα περὶ τὰς ἀρχὰς διαπονεῖσθαι τινες ἕτεροι πάνδεινοι,
τί τούτους αὖ λέξομεν;

{NE. ΣΩ.} Ὅπερ εἶπες νῦν, ὑπηρέτας, ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς ἐν

ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ οὐ μὴν οἶμαί γε ἐνύπνιον ἰδὼν εἶπον ταύτη
πη φανήσεσθαι τοὺς διαφερόντως ἀμφισβητοῦντας τῆς πολι-
τικῆς. καίτοι σφόδρα γε ἄτοπον ἂν εἶναι δόξειε τὸ ζητεῖν
τούτους ἐν ὑπηρετικῇ μοίρᾳ τινί.

{ΝΕ. ΣΩ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

Stephanus page 290, section c, line 3

{ΞΕ.} Ἐτι δὴ προσμείζωμεν ἐγγύτερον ἐπὶ τοὺς μήπω
βεβασανισμένους. εἰσὶ δὲ οἱ τε περὶ μαντικὴν ἔχοντές
τινος ἐπιστήμης διακόνου μόριον· ἐρμηνευταὶ γάρ που
νομίζονται παρὰ θεῶν ἀνθρώποις.

{ΝΕ. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν καὶ τὸ τῶν ἱερέων αὐτοῦ γένος, ὥς τὸ νόμιμόν
φησι, παρὰ μὲν ἡμῶν δωρεὰς θεοῖς διὰ θυσιῶν ἐπιστημόν
ἐστὶ κατὰ νοῦν ἐκείνοις δωρεῖσθαι, παρὰ δὲ ἐκείνων ἡμῖν εὐ-
χαῖς κτήσιν ἀγαθῶν αἰτήσασθαι· ταῦτα δὲ διακόνου τέχνης
ἐστί που μόρια ἀμφοτέρω.

Stephanus page 290, section d, line 4

{ΝΕ. ΣΩ.} Φαίνεται γοῦν.

{ΞΕ.} Ἦδη τοίνυν μοι δοκοῦμεν οἷόν γε τινος ἔχοντος ἐφ'
ὁ πορευόμεθα προσάπτεσθαι. τὸ γὰρ δὴ τῶν ἱερέων σχῆμα
καὶ τὸ τῶν μάντεων εὖ μάλα φρονήματος πληροῦται καὶ

δόξαν σεμνὴν λαμβάνει διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐγχειρημάτων,
ὥστε περὶ μὲν Αἴγυπτον οὐδ' ἔξεστι βασιλέα χωρὶς ἱερατικῆς
ἄρχειν, ἀλλ' ἐὰν ἄρα καὶ τύχῃ πρότερον ἐξ ἄλλου γένους
βιασάμενος, ὕστερον ἀναγκαῖον εἰς τοῦτο εἰστέλεισθαι αὐτὸν
τὸ γένος· ἔτι δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλαχοῦ ταῖς μεγίσταις

Stephanus page 290, section e, line 4

ἀρχαῖς τὰ μέγιστα τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα θύματα εὗροι τις
ἂν προσταττόμενα θύειν. καὶ δὴ καὶ παρ' ὑμῖν οὐχ ἥκιστα
δῆλον ὃ λέγω· τῷ γὰρ λαχόντι βασιλεῖ φασιν τῇδε τὰ
σεμνότατα καὶ μάλιστα πάτρια τῶν ἀρχαίων θυσιῶν ἀπο-
δεδόσθαι.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καὶ πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τούτους τε τοίνυν τοὺς κληρωτοὺς βασιλέας ἅμα
καὶ ἱερέας, καὶ ὑπηρετάς αὐτῶν καὶ τινα ἕτερον ἀμφοτέρω
ὄχλον σκεπτέον, ὃς ἄρτι κατάδηλος νῦν ἡμῖν γέγονεν
ἀποχωρισθέντων τῶν ἔμπροσθεν.

Stephanus page 291, section a, line 5

{ΝΕ. ΣΩ.} Τίνας δ' αὐτοὺς καὶ λέγεις;

{ΞΕ.} Καὶ μάλα τινὰς ἀτόπους.

{NE. ΣΩ.} Τί δῆ;

{ΞΕ.} Πάμφυλόν τι γένος αὐτῶν, ὥς γε ἄρτι σκοποῦμένῳ φαίνεται. πολλοὶ μὲν γὰρ λέουσι τῶν ἀνδρῶν εἷξασι καὶ Κενταύροις καὶ τοιούτοις ἑτέροις, πάμπολλοι δὲ Σατύροις καὶ τοῖς ἀσθενέσι καὶ πολυτρόποις θηρίοις· ταχὺ δὲ μεταλλάττουσι τάς τε ιδέας καὶ τὴν δύναμιν εἰς ἀλλήλους. καὶ μέντοι μοι νῦν, ὦ Σώκρατες, ἄρτι δοκῶ κατανενοηκέναι τοὺς ἄνδρας.

{NE. ΣΩ.} Λέγοις ἄν· ἔοικας γὰρ ἄτοπὸν τι καθορᾶν.

Stephanus page 291, section b, line 6

{ΞΕ.} Ναί· τὸ γὰρ ἄτοπον ἐξ ἀγνοίας πᾶσι συμβαίνει. καὶ γὰρ δὴ καὶ νῦν αὐτὸς τοῦτ' ἔπαθον· ἐξαίφνης ἡμφεγνόησα κατιδὼν τὸν περὶ τὰ τῶν πόλεων πράγματα χορόν.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον;

{ΞΕ.} Τὸν πάντων τῶν σοφιστῶν μέγιστον γόητα καὶ ταύτης τῆς τέχνης ἐμπειρότατον· ὃν ἀπὸ τῶν ὄντως ὄντων πολιτικῶν καὶ βασιλικῶν καίπερ παγγάλεπον ὄντα ἀφαιρεῖν ἀφαιρετέον, εἰ μέλλομεν ἰδεῖν ἐναργῶς τὸ ζητούμενον.

{NE. ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε οὐκ ἀνετέον.

{ΞΕ.} Οὐκ οὐκ δὴ κατὰ γε τὴν ἐμήν. καί μοι φράζε τόδε.

Stephanus page 291, section c, line 9

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Ἄρ' οὐ μοναρχία τῶν πολιτικῶν ἡμῖν ἀρχῶν ἐστὶ μία;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ μετὰ μοναρχίαν εἴποι τις ἂν οἶμαι τὴν ὑπὸ τῶν ὀλίγων δυναστείαν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τρίτον δὲ σχῆμα πολιτείας οὐχ ἡ τοῦ πλήθους ἀρχή, δημοκρατία τοῦνομα κληθεῖσα;

{NE. ΣΩ.} Καὶ πάνυ γε.

{ΞΕ.} Τρεῖς δ' οὕσαι μῶν οὐ πέντε τρόπον τινὰ γίνονται,

Stephanus page 291, section d, line 10

δύ' ἐξ ἑαυτῶν ἄλλα πρὸς αὐταῖς ὀνόματα τίκτουσαι;

{NE. ΣΩ.} Ποῖα δῆ;

{ΞΕ.} Πρὸς τὸ βίαιόν που καὶ ἐκούσιον ἀποσκοποῦντες νῦν καὶ πενίαν καὶ πλοῦτον καὶ νόμον καὶ ἀνομίαν ἐν αὐταῖς γιγνόμενα διπλὴν ἑκατέραν τοῖν δυοῖν διαιροῦντες μοναρχίαν μὲν προσαγορεύουσιν ὥς δύο παρεχομένην εἶδη δυοῖν ὀνόμασι, τυραννίδι, τὸ δὲ βασιλικῇ.

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Τὴν δὲ ὑπ' ὀλίγων γε ἐκάστοτε κρατηθεῖσαν πόλιν ἀριστοκρατίᾳ καὶ ὀλιγαρχίᾳ.

Stephanus page 291, section e, line 9

{NE. ΣΩ.} Καὶ πάνυ γε.

{ΞΕ.} Δημοκρατίας γε μὴν, ἐάντ' οὖν βιαίως ἐάντε ἐκουσίως τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων τὸ πλῆθος ἄρχῃ, καὶ ἐάντε τοὺς νόμους ἀκριβῶς φυλάττον ἐάντε μὴ, πάντως τοῦνομα οὐδεὶς αὐτῆς εἴωθε μεταλλάττειν.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθῆ.

{ΞΕ.} Τί οὖν; οἰόμεθά τινα τούτων τῶν πολιτειῶν ὀρθὴν εἶναι τούτοις τοῖς ὅροις ὀρισθεῖσαν, ἐνὶ καὶ ὀλίγοις καὶ πολλοῖς, καὶ πλούτῳ καὶ πενίᾳ, καὶ τῷ βιαίῳ καὶ ἐκουσίῳ, καὶ μετὰ γραμμάτων καὶ ἄνευ νόμων συμβαίνουσιν γίνεσθαι;

Stephanus page 292, section a, line 9

{NE. ΣΩ.} Τί γὰρ δὴ καὶ κωλύει;

{ΞΕ.} Σκόπει δὴ σαφέστερον τῇδε ἐπόμενος.

{NE. ΣΩ.} Πῆ;

{ΞΕ.} Τῷ ῥηθέντι κατὰ πρώτας πότερον ἐμμενουμένῃ διαφωνήσομεν;

{NE. ΣΩ.} Τῷ δὴ ποίῳ λέγεις;

{ΞΕ.} Τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν τῶν ἐπιστημῶν εἶναί τινα ἔφαμεν, οἶμαι.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ τούτων γε οὐχ ἀπασῶν, ἀλλὰ κριτικὴν δῆπου

Stephanus page 292, section b, line 10

τινὰ καὶ ἐπιστατικὴν ἐκ τῶν ἄλλων προειλόμεθα.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Καὶ τῆς ἐπιστατικῆς τὴν μὲν ἐπ' ἀνύχοις ἔργοις, τὴν δ' ἐπὶ ζώοις· καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον μερίζοντες δεῦρ' αἰεὶ προεληλύθαμεν, ἐπιστήμης οὐκ ἐπιλανθανόμενοι, τὸ δ' ἥτις οὐχ ἱκανῶς πῶς δυνάμενοι διακριβώσασθαι.

{NE. ΣΩ.} Λέγεις ὀρθῶς.

{ΞΕ.} Τοῦτ' αὐτὸ τοίνυν ἄρ' ἐννοοῦμεν, ὅτι τὸν ὅρον οὐκ ὀλίγους οὐδὲ πολλούς, οὐδὲ τὸ ἐκούσιον οὐδὲ τὸ ἀκούσιον, οὐδὲ πενίαν οὐδὲ πλοῦτον γίνεσθαι περὶ αὐτῶν

Stephanus page 292, section c, line 8

χρεῶν, ἀλλὰ τινα ἐπιστήμην, εἴπερ ἀκολουθήσομεν τοῖς πρόσθεν;

{NE. ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον μὴ ποιεῖν.

{ΞΕ.} Ἐξ ἀνάγκης δὴ νῦν τοῦτο οὕτω σκεπτέον, ἐν τίνι ποτὲ τούτων ἐπιστήμη συμβαίνει γίνεσθαι περὶ ἀνθρώπων ἀρχῆς, σχεδὸν τῆς χαλεπωτάτης καὶ μεγίστης κτήσασθαι. δεῖ γὰρ ἰδεῖν αὐτήν, ἵνα θεασώμεθα τίνας ἀφαιρετέον ἀπὸ τοῦ φρονίμου βασιλέως, οἱ προσποιοῦνται μὲν εἶναι πολιτικοὶ καὶ πείθουσι πολλούς, εἰσὶ δὲ οὐδαμῶς.

{NE. ΣΩ.} Δεῖ γὰρ δὴ ποιεῖν τοῦτο, ὥς ὁ λόγος ἡμῖν

προεΐρηκεν.

{ΞΕ.} Μῶν οὖν δοκεῖ πληθός γε ἐν πόλει ταύτην τὴν ἐπιστήμην δυνατόν εἶναι κτήσασθαι;

{ΝΕ. ΣΩ.} Καὶ πῶς;

{ΞΕ.} Ἄλλ' ἄρα ἐν χιλιάνδρῳ πόλει δυνατόν ἑκατόν τινας ἢ καὶ πενήκοντα αὐτὴν ἱκανῶς κτήσασθαι;

{ΝΕ. ΣΩ.} Ῥάστη μεντὰν οὕτω γ' εἴη πασῶν τῶν τεχνῶν· ἴσμεν γὰρ ὅτι χιλίων ἀνδρῶν ἄκροι πεττευταὶ τοσοῦτοι πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν οὐκ ἂν γένοιτό ποτε, μή τι δὴ βασιλῆς γε. δεῖ γὰρ δὴ τὸν γε τὴν βασιλικὴν

Stephanus page 292, section e, line 10

ἔχοντα ἐπιστήμην, ἂν τ' ἄρχῃ καὶ ἐὰν μή, κατὰ τὸν ἔμ- προσθε λόγον ὅμως βασιλικὸν προσαγορεύεσθαι.

{ΞΕ.} Καλῶς ἀπεμνημόνευσας. ἐπόμενον δὲ οἶμαι τούτῳ τὴν μὲν ὀρθὴν ἀρχὴν περὶ ἓνα τινὰ καὶ δύο καὶ παντάπασιν ὀλίγους δεῖ ζητεῖν, ὅταν ὀρθὴ γίγνηται.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τί μὴν;

{ΞΕ.} Τούτους δέ γε, ἐάντε ἐκόντων ἄντ' ἀκόντων ἄρχω- σιν, ἐάντε κατὰ γράμματα ἐάντε ἄνευ γραμμάτων, καὶ ἐὰν πλουτοῦντες ἢ πενόμενοι, νομιστέον, ὥσπερ νῦν ἡγού- μεθα, κατὰ τέχνην ἡντινοῦν ἀρχὴν ἄρχοντας. τοὺς ἱατροὺς

Stephanus page 293, section b, line 1

δὲ οὐχ ἥκιστα νενομίκαμεν, ἐάντε ἐκόντας ἐάντε ἄκοντας ἡμᾶς ἰῶνται, τέμνοντες ἢ κάοντες ἢ τινα ἄλλην ἀλγηδόνα προσάπτοντες, καὶ ἐὰν κατὰ γράμματα ἢ χωρὶς γραμμάτων, καὶ ἐὰν πένητες ὄντες ἢ πλούσιοι, πάντως οὐδὲν ἥττον ἱατροὺς φαμεν, ὥσπερ ἂν ἐπιστατοῦντες τέχνη, καθαίροντες εἴτε ἄλλως ἰσχυαίνοντες εἴτε καὶ αὐξάνοντες, ἂν μόνον ἐπ' ἀγαθῷ τῷ τῶν σωμάτων, βελτίῳ ποιοῦντες ἐκ χειρόνων, σώζωσιν οἱ θεραπεύοντες ἕκαστοι τὰ θεραπευόμενα· ταύτη θήσομεν, ὡς οἶμαι, καὶ οὐκ ἄλλη, τοῦτον ὅρον ὀρθὸν εἶναι μόνον ἱατρικῆς καὶ ἄλλης ἡστινosoῦν ἀρχῆς.

Stephanus page 293, section c, line 4

{ΝΕ. ΣΩ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Αναγκαῖον δὴ καὶ πολιτειῶν, ὡς ἔοικε, ταύτην ὀρθὴν διαφερόντως εἶναι καὶ μόνην πολιτείαν, ἐν ἣ τις ἂν εὐρίσκοι τοὺς ἄρχοντας ἀληθῶς ἐπιστήμονας καὶ οὐ δοκοῦντας μόνον, ἐάντε κατὰ νόμους ἐάντε ἄνευ νόμων ἄρχωσι, καὶ ἐκόντων ἢ ἀκόντων, καὶ πενόμενοι ἢ πλουτοῦντες, τούτων ὑπολογιστέον οὐδὲν οὐδαμῶς εἶναι κατ' οὐδεμίαν ὀρθότητα.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καλῶς.

{ΞΕ.} Καὶ ἐάντε γε ἀποκτεινύντες τινὰς ἢ καὶ ἐκβάλλοντες
καθαίρωνσιν ἐπ' ἀγαθῷ τὴν πόλιν, εἴτε καὶ ἀποικίας οἶον

Stephanus page 293, section d, line 6

σμήνη μελιτῶν ἐκπέμποντές ποι σμικροτέραν ποιῶσιν, ἢ
τινας ἐπεισαγόμενοί ποθεν ἄλλους ἔξωθεν πολίτας ποιοῦντες
αὐτὴν αὖξωσιν, ἕωσπερ ἂν ἐπιστήμη καὶ τῷ δικαίῳ προς-
χρώμενοι σῶζοντες ἐκ χείρονος βελτίῳ ποιῶσι κατὰ δύναμιν,
ταύτην τότε καὶ κατὰ τοὺς τοιούτους ὅρους ἡμῖν μόνην ὀρθήν

πολιτείαν εἶναι ῥητέον· ὅσας δ' ἄλλας λέγομεν, οὐ γνησίας
οὐδ' ὄντως οὐσας λεκτέον, ἀλλὰ μεμιμημένας ταύτην, ἃς μὲν
ὡς εὐνόμους λέγομεν, ἐπὶ τὰ καλλίῳ, τὰς δὲ ἄλλας ἐπὶ τὰ
αἰσχίονα [μεμιμησθαι].

Stephanus page 293, section e, line 6

{NE. ΣΩ.} Τὰ μὲν ἄλλα, ὦ ξένε, μετρίως ἔοικεν εἰρηῇσθαι·
τὸ δὲ καὶ ἄνευ νόμων δεῖν ἄρχειν χαλεπώτερον ἀκούειν ἐρρήθη.

{ΞΕ.} Μικρόν γε ἔφθης με ἐρόμενος, ὦ Σώκρατες. ἔμελ-
λον γάρ σε διερωτήσιν ταῦτα πότερον ἀποδέχῃ πάντα, ἢ τι
καὶ δυσχεραίνεις τῶν λεχθέντων· νῦν δ' ἤδη φανερόν ὅτι
τοῦτο βουλευσόμεθα τὸ περὶ τῆς τῶν ἄνευ νόμων ἀρχόντων
ὀρθότητος διελθεῖν ἡμᾶς.

{NE. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τρόπον τινὰ μέντοι δῆλον ὅτι τῆς βασιλικῆς ἐστὶν
ἡ νομοθετικὴ· τὸ δ' ἄριστον οὐ τοὺς νόμους ἐστὶν ἰσχύειν

Stephanus page 294, section a, line 8

ἀλλ' ἄνδρα τὸν μετὰ φρονήσεως βασιλικόν. οἶσθ' ὅπη;

{NE. ΣΩ.} Πῇ δὴ λέγεις;

{ΞΕ.} Ὅτι νόμος οὐκ ἂν ποτε δύναίτο τό τε ἄριστον καὶ
τὸ δικαιοτάτον ἀκριβῶς πᾶσιν ἅμα περιλαβὼν τὸ βέλτιστον
ἐπιτάττειν· αἱ γὰρ ἀνομοιότητες τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν
πράξεων καὶ τὸ μηδέποτε μηδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἡσυχίαν
ἄγειν τῶν ἀνθρωπίνων οὐδὲν ἕωσιν ἀπλοῦν ἐν οὐδενὶ περὶ
ἀπάντων καὶ ἐπὶ πάντα τὸν χρόνον ἀποφαίνεσθαι τέχνην
οὐδ' ἡντινοῦν. ταῦτα δὴ συγχωροῦμέν που;

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

Stephanus page 294, section b, line 8

{ΞΕ.} Τὸν δέ γε νόμον ὁρῶμεν σχεδὸν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο
συντείνοντα, ὥσπερ τινὰ ἄνθρωπον αὐθάδη καὶ ἀμαθῆ καὶ
μηδένα μηδὲν ἕωντα ποιεῖν παρὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, μηδ'
ἐπερωτᾶν μηδένα, μηδ' ἂν τι νέον ἄρα τῷ συμβαίνῃ βέλτιον
παρὰ τὸν λόγον ὃν αὐτὸς ἐπέταξεν.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθῆ· ποιεῖ γὰρ ἀτεχνῶς καθάπερ εἴρηκας

νῦν ὁ νόμος ἡμῖν ἐκάστοις.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἀδύνατον εὖ ἔχειν πρὸς τὰ μηδέποτε ἀπλᾶ
τὸ διὰ παντὸς γιγνόμενον ἀπλοῦν;

{ΝΕ. ΣΩ.} Κινδυνεύει.

Stephanus page 294, section c, line 10

{ΞΕ.} Διὰ τί δὴ ποτ' οὖν ἀναγκαῖον νομοθετεῖν, ἐπειδὴ περ
οὐκ ὀρθότατον ὁ νόμος; ἀνευρετέον τούτου τὴν αἰτίαν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Οὐκοῦν καὶ παρ' ὑμῖν εἰσὶ τινες οἷαι καὶ ἐν ἄλλαις
πόλεσιν ἀθρόων ἀνθρώπων ἀσκήσεις, εἴτε πρὸς δρόμον εἴτε
πρὸς ἄλλο τι, φιλονικίας ἕνεκα;

{ΝΕ. ΣΩ.} Καὶ πάνυ γε πολλάί.

{ΞΕ.} Φέρε νῦν ἀναλάβωμεν πάλιν μνήμη τὰς τῶν τέχνης
γυμναζόντων ἐπιτάξεις ἐν ταῖς τοιαύταις ἀρχαῖς.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

Stephanus page 294, section d, line 10

{ΞΕ.} Ὅτι λεπτουργεῖν οὐκ ἐγχωρεῖν ἡγοῦνται καθ' ἓνα
ἕκαστον, τῷ σώματι τὸ προσῆκον ἐκάστω προστάττοντες,
ἀλλὰ παχύτερον οἶονται δεῖν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐπὶ πολ-
λοὺς τὴν τοῦ λυσιτελοῦντος τοῖς σώμασι ποιεῖσθαι τάξιν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καλῶς.

{ΞΕ.} Διὸ δὴ γε καὶ ἴσους πόνους νῦν διδόντες ἀθρόοις
ἅμα μὲν ἐξορμῶσιν, ἅμα δὲ καὶ καταπαύουσι δρόμου καὶ
πάλης καὶ πάντων τῶν κατὰ τὰ σώματα πόνων.

{ΝΕ. ΣΩ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΞΕ.} Καὶ τὸν νομοθέτην τοίνυν ἡγώμεθα, τὸν ταῖσιν

Stephanus page 294, section e, line 9

ἀγέλαις ἐπιστατήσοντα τοῦ δικαίου πέρι καὶ τῶν πρὸς ἀλλή-
λους συμβολαίων, μὴ ποθ' ἱκανὸν γενήσεσθαι πᾶσιν ἀθρόοις
προστάττοντα ἀκριβῶς ἐνὶ ἐκάστω τὸ προσῆκον ἀποδιδόναι.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τὸ γοῦν εἰκός.

{ΞΕ.} Ἀλλὰ τὸ τοῖς πολλοῖς γε οἶμαι καὶ ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ
καὶ πῶς οὕτως παχυτέρως ἐκάστοις τὸν νόμον θήσει, καὶ ἐν
γράμμασιν ἀποδιδούς καὶ ἐν ἀγραμμάτοις, πατρίοις δὲ ἔθεσι
νομοθετῶν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Ὅρθῶς.

{ΞΕ.} Ὅρθῶς μέντοι. πῶς γὰρ ἂν τις ἱκανὸς γένοιτ' ἂν

Stephanus page 295, section b, line 1

ποτε, ὦ Σώκρατες, ὥστε διὰ βίου αἰεὶ παρακαθήμενος ἐκάστω
δι' ἀκριβείας προστάττειν τὸ προσῆκον; ἐπεὶ τοῦτ' ἂν δυνατὸς
ᾶν, ὥς οἶμαι, τῶν τὴν βασιλικὴν ὀφτισσοῦν ὄντως ἐπιστήμην
εἰληφότων σχολῇ ποτ' ἂν ἑαυτῷ θεῖτ' ἐμποδίσματα γράφων

τοὺς λεχθέντας τούτους νόμους.

{NE. ΣΩ.} Ἐκ τῶν νῦν γούν, ὦ ξένε, εἰρημένων.

{ΞΕ.} Μᾶλλον δέ γε, ὦ βέλτιστε, ἐκ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι.

{NE. ΣΩ.} Τίνων δὴ;

{ΞΕ.} Τῶν τοιῶνδε. εἵπωμεν γὰρ δὴ πρὸς γε ἡμᾶς αὐτοὺς

Stephanus page 295, section c, line 1

ιατρὸν μέλλοντα ἢ καὶ τινα γυμναστικὸν ἀποδημεῖν καὶ ἀπέσεσθαι τῶν θεραπευομένων συχνόν, ὥς οἴοιτο, χρόνον, μὴ μνημονεύσειν οἰηθέντα τὰ προσταχθέντα τοὺς γυμναζομένους ἢ τοὺς κάμνοντας, ὑπομνήματα γράφειν ἂν ἐθέλῃν αὐτοῖς, ἢ πῶς;

{NE. ΣΩ.} Οὕτως.

{ΞΕ.} Τί δ' εἰ παρὰ δόξαν ἐλάττω χρόνον ἀποδημήσας ἔλθοι πάλιν; ἄρ' οὐκ ἂν παρ' ἐκεῖνα τὰ γράμματα τολμήσειεν ἄλλ' ὑποθέσθαι, συμβαινόντων ἄλλων βελτιόνων τοῖς κάμνουσι διὰ πνεύματα ἢ τι καὶ ἄλλο παρὰ τὴν ἐλπίδα τῶν ἐκ

Stephanus page 295, section d, line 2

Διὸς ἐτέρως πῶς τῶν εἰωθότων γενόμενα, καρτερῶν δ' ἂν ἡγοίτο δεῖν μὴ ἐκβαίνειν τὰρχαῖά ποτε νομοθετηθέντα μήτε αὐτὸν προστάττοντα ἄλλα μήτε τὸν κάμνοντα ἕτερα τολμῶντα παρὰ τὰ γραφέντα δρᾶν, ὥς ταῦτα ὄντα ἱατρικὰ καὶ ὑγιεινά, τὰ δὲ ἐτέρως γιγνόμενα νοςώδη τε καὶ οὐκ ἔντεχνα· ἢ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἔν γε ἐπιστήμῃ συμβαῖνον καὶ ἀληθεῖ τέχνῃ περὶ ἅπαντα παντάπασι γέλως ἂν ὁ μέγιστος γίγνοιτο τῶν τοιούτων νομοθετημάτων;

{NE. ΣΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Τῷ δὲ τὰ δίκαια δὴ καὶ ἄδικα καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ

Stephanus page 295, section e, line 5

καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ γράψαντι καὶ ἄγραφα νομοθετήσαντι ταῖς τῶν ἀνθρώπων ἀγέλαις, ὁπόσαι κατὰ πόλιν ἐν ἐκάσταις νομεύονται κατὰ τοὺς τῶν γραψάντων νόμους, ἂν ὁ μετὰ τέχνης γράψας ἢ τις ἕτερος ὅμοιος ἀφίκηται, μὴ ἐξέστω δὴ παρὰ ταῦτα ἕτερα προστάττειν; ἢ καὶ τοῦτο τὸ ἀπόρρημα οὐδὲν ἦττον ἂν ἐκείνου τῇ ἀληθείᾳ γελοῖον φαίνοιτο;

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Οἶσθ' οὖν ἐπὶ τῷ τοιούτῳ λόγον τὸν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενον;

{NE. ΣΩ.} Οὐκ ἐννοῶ νῦν γ' οὕτως.

Stephanus page 296, section a, line 7

{ΞΕ.} Καὶ μὴν εὐπρεπής. φασὶ γὰρ δὴ δεῖν, εἴ τις γινώσκει παρὰ τοὺς τῶν ἔμπροσθεν βελτίους νόμους, νομο-

θετεῖν τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἕκαστον πείσαντα, ἄλλως δὲ μή.

{NE. ΣΩ.} Τί οὖν; οὐκ ὀρθῶς;

{ΞΕ.} Ἴσως. ἂν δ' οὖν μὴ πείθων τις βιάζεται τὸ βέλτιον, ἀπόκριναι, τί τοῦνομα τῆς βίας ἔσται; μὴ μέντοι πω, περὶ δὲ τῶν ἔμπροσθεν πρότερον.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον δὴ λέγεις;

{ΞΕ.} Ἄν τις ἄρα μὴ πείθων τὸν ἰατρευόμενον, ἔχων δὲ ὀρθῶς τὴν τέχνην, παρὰ τὰ γεγραμμένα τὸ βέλτιον ἀναγκάζη

Stephanus page 296, section b, line 7

δρᾶν παῖδα ἢ τινα ἄνδρα ἢ καὶ γυναῖκα, τί τοῦνομα τῆς βίας ἔσται ταύτης; ἄρ' οὐ πᾶν μᾶλλον ἢ τὸ παρὰ τὴν τέχνην λεγόμενον ἀμάρτημα τὸ νοσῶδες; καὶ πάντα ὀρθῶς εἰπεῖν ἔστι πρότερον τῷ βιασθέντι περὶ τὸ τοιοῦτον πλὴν ὅτι νοσῶδη καὶ ἄτεχνα πέπονθεν ὑπὸ τῶν βιασαμένων ἰατρῶν;

{NE. ΣΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΞΕ.} Τί δὲ ἡμῖν δὴ τὸ παρὰ τὴν πολιτικὴν τέχνην ἀμάρτημα λεγόμενόν ἐστιν; ἄρ' οὐ τὸ αἰσχροὺς καὶ [τὸ] κακὸν καὶ ἄδικον;

{NE. ΣΩ.} Παντάπασι γε.

Stephanus page 296, section c, line 8

{ΞΕ.} Τῶν δὴ βιασθέντων παρὰ τὰ γεγραμμένα καὶ πάτρια δρᾶν ἕτερα δικαιότερα καὶ ἀμείνω καὶ καλλίω τῶν ἔμπροσθεν, φέρε, τὸν τῶν τοιούτων αὖ ψόγον περὶ τῆς τοιαύτης βίας, ἄρ', εἰ μέλλει μὴ καταγελαστότατος εἶναι πάντων, πάντ' αὐτῷ μᾶλλον λεκτέον ἑκάστοτε πλὴν ὥς αἰσχροὺς καὶ ἄδικα καὶ κακὰ πεπόνθασιν οἱ βιασθέντες ὑπὸ τῶν βιασαμένων;

{NE. ΣΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΞΕ.} Ἀλλ' ἄρα ἐὰν μὲν πλούσιος ὁ βιασάμενος ἦ, δίκαια, ἂν δ' ἄρα πένης, ἄδικα τὰ βιασθέντα ἐστίν; ἢ καὶν πείσας καὶν μὴ πείσας τις, πλούσιος ἢ πένης, ἢ κατὰ γράμματα ἢ

Stephanus page 296, section e, line 1

παρὰ γράμματα, δρᾶ [μὴ σύμφορα ἦ] σύμφορα, τοῦτον δεῖ καὶ περὶ ταῦτα τὸν ὅρον εἶναι τὸν γε ἀληθινώτατον ὀρθῆς πόλεως διοικήσεως, ὃν ὁ σοφὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ διοικήσει τὸ τῶν ἀρχομένων; ὥσπερ ὁ κυβερνήτης τὸ τῆς νεῶς καὶ

ναυτῶν ἀεὶ συμφέρον παραφυλάττων, οὐ γράμματα τιθεῖς ἀλλὰ τὴν τέχνην νόμον παρεχόμενος, σώζει τοὺς συνναύτας, οὕτω καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον παρὰ τῶν οὕτως ἄρχειν δυναμένων ὀρθῇ γίγνοιτ' ἂν πολιτεία, τὴν τῆς τέχνης ὥμην τῶν νόμων παρεχομένων κρείττω; καὶ πάντα ποιοῦσι

Stephanus page 297, section a, line 6

τοῖς ἔμφορσιν ἄρχουσιν οὐκ ἔστιν ἀμάρτημα, μέχριπερ ἂν
ἐν μέγα φυλάττωσι, τὸ μετὰ νοῦ καὶ τέχνης δικαιοτάτον ἀεὶ
διανέμοντες τοῖς ἐν τῇ πόλει σῶζειν τε αὐτοὺς οἰοί τε ὦσιν
καὶ ἀμείνους ἐκ χειρόνων ἀποτελεῖν κατὰ τὸ δυνατόν;
{NE. ΣΩ.} Οὐκ ἔστ' ἀντειπεῖν παρὰ γε ἃ νῦν εἴρηται.
{ΞΕ.} Καὶ μὴν πρὸς ἐκεῖνα οὐδὲ ἀντιρρητέον.
{NE. ΣΩ.} Τὰ ποῖα εἶπες;
{ΞΕ.} Ὡς οὐκ ἂν ποτε πλῆθος οὐδ' ὠντινωνοῦν τὴν τοι-
αύτην λαβὸν ἐπιστήμην οἷόν τ' ἂν γένοιτο μετὰ νοῦ διοικεῖν
πόλιν, ἀλλὰ περὶ σμικρόν τι καὶ ὀλίγον καὶ τὸ ἓν ἐστι ζη-

Stephanus page 297, section c, line 2

τητέον τὴν μίαν ἐκείνην πολιτείαν τὴν ὀρθήν, τὰς δ' ἄλλας
μιμήματα θετέον, ὥσπερ καὶ ὀλίγον πρότερον ἐρρήθη, τὰς μὲν
ἐπὶ τὰ καλλίονα, τὰς δ' ἐπὶ τὰ αἰσχίω μιμουμένας ταύτην.
{NE. ΣΩ.} Πῶς τί τοῦτ' εἴρηκας; οὐδὲ γὰρ ἄρτι δῆθεν
κατέμαθον τὸ περὶ τῶν μιμημάτων.
{ΞΕ.} Καὶ μὴν οὐ φαῦλόν γε, ἂν κινήσας τις τοῦτον τὸν
λόγον αὐτοῦ καταβάλῃ καὶ μὴ διελθὼν ἐνδείξῃται τὸ νῦν
γινόμενον ἀμάρτημα περὶ αὐτό.
{NE. ΣΩ.} Ποῖον δῆ;
{ΞΕ.} Τοιόνδε τι δεῖ γε ζητεῖν, οὐ πάνυ σύνηθες οὐδὲ ῥάδιον

Stephanus page 297, section d, line 4

ἰδεῖν· ὅμως μὴν πειρώμεθα λαβεῖν αὐτό. φέρε γάρ· ὀρθῆς ἡμῖν
μόνης οὔσης ταύτης τῆς πολιτείας ἦν εἰρήκαμεν, οἶσθ' ὅτι τὰς
ἄλλας δεῖ τοῖς ταύτης συγγράμμασι χρωμένας οὕτω σῶζεσθαι,
δρώσας τὸ νῦν ἐπαινούμενον, καίπερ οὐκ ὀρθότατον ὄν;
{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;
{ΞΕ.} Τὸ παρὰ τοὺς νόμους μηδὲν μηδένα τολμᾶν ποιεῖν
τῶν ἐν τῇ πόλει, τὸν τολμῶντα δὲ θανάτῳ ζημιοῦσθαι καὶ
πᾶσι τοῖς ἐσχάτοις. καὶ τοῦτ' ἔστιν ὀρθότατα καὶ κάλλιστ'
ἔχον ὥς δεύτερον, ἐπειδὴ τὸ πρῶτόν τις μεταθῇ τὸ νυνδὴ
ῥηθέν· ᾧ δὲ τρόπῳ γεγονός ἐστι τοῦτο ὃ δὴ δεύτερον ἐφήσα-

Stephanus page 297, section e, line 6

μεν, διαπερανώμεθα. ἦ γάρ;
{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὔν.
{ΞΕ.} Εἰς δὴ τὰς εἰκόνας ἐπανίωμεν πάλιν, αἷς ἀναγκαῖον
ἀπεικάζειν ἀεὶ τοὺς βασιλικούς ἄρχοντας.
{NE. ΣΩ.} Ποίας;
{ΞΕ.} Τὸν γενναῖον κυβερνήτην καὶ τὸν ἐτέρων πολλῶν
ἀντάξιον ἱατρόν. κατίδωμεν γὰρ δὴ τι σχῆμα ἐν τούτοις
αὐτοῖς πλασάμενοι.
{NE. ΣΩ.} Ποῖόν τι;
{ΞΕ.} Τοιόνδε· οἷον εἰ πάντες περὶ αὐτῶν διανοηθεῖμεν

ὅτι δεινότατα ὑπ' αὐτῶν πάσχομεν. ὃν μὲν γὰρ ἂν ἐθελή-
σωσιν ἡμῶν τούτων ἑκάτεροι σῶζειν, ὁμοίως δὴ σῶζουσιν, ὃν
δ' ἂν λωβᾶσθαι βουλευθῶσιν, λωβῶνται τέμνοντες καὶ κάοντες
καὶ προστάττοντες ἀναλώματα φέρειν παρ' ἑαυτοὺς οἷον
φόρους, ὧν σμικρὰ μὲν εἰς τὸν κάμνοντα καὶ οὐδὲν ἀναλί-
σκουσιν, τοῖς δ' ἄλλοις αὐτοῖ τε καὶ οἱ οἰκέται χρῶνται· καὶ
δὴ καὶ τελευτῶντες ἢ παρὰ συγγενῶν ἢ παρὰ τινων ἐχθρῶν
τοῦ κάμνοντος χρήματα μισθὸν λαμβάνοντες ἀποκτεινύασιν.
οἳ τ' αὖ κυβερνῆται μυρία ἕτερα τοιαῦτα ἐργάζονται, κατα-
λείποντές τε ἕκ τινος ἐπιβουλῆς ἐν ταῖς ἀναγωγαῖς ἐρήμους,

καὶ σφάλματα ποιοῦντες ἐν τοῖς πελάγεσιν ἐκβάλλουσιν εἰς
τὴν θάλατταν, καὶ ἕτερα κακουργοῦσιν. εἰ δὴ ταῦτα δια-
νοηθέντες βουλευσαίμεθα περὶ αὐτῶν βουλήν τινα, τούτων
τῶν τεχνῶν μηκέτι ἐπιτρέπειν ἄρχειν αὐτοκράτορι μηδετέρα
μήτ' οὖν δούλων μήτ' ἐλευθέρων, συλλέξαι δ' ἐκκλησίαν
ἡμῶν αὐτῶν, ἢ σύμπαντα τὸν δῆμον ἢ τοὺς πλουσίους μόνον,
ἐξεῖναι δὲ καὶ ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἄλλων δημιουργῶν περὶ τε
πλοῦ καὶ περὶ νόσων γνώμην ξυμβалέσθαι καθ' ὅτι χρή
τοῖς φαρμάκοις ἡμᾶς καὶ τοῖς ἱατρικοῖς ὀργάνοις πρὸς τοὺς
κάμνοντας χρῆσθαι, καὶ δὴ καὶ τοῖς πλοίοις τε αὐτοῖς καὶ

τοῖς ναυτικοῖς ὀργάνοις εἰς τὴν τῶν πλοίων χρείαν καὶ περὶ
τοὺς κινδύνους τοὺς τε πρὸς αὐτὸν τὸν πλοῦν ἀνέμων καὶ
θαλάττης πέρι καὶ πρὸς τὰς τοῖς λησταῖς ἐντεύξεις, καὶ ἐὰν
ναυμαχεῖν ἄρα δέη που μακροῖς πλοίοις πρὸς ἕτερα τοιαῦτα·
τὰ δὲ τῷ πλήθει δόξαντα περὶ τούτων, εἴτε τινῶν ἱατρῶν καὶ
κυβερνητῶν εἴτ' ἄλλων ἰδιωτῶν συμβουλευόντων, γράψαντας
ἐν κύρβεσί τισι καὶ στήλαις, τὰ δὲ καὶ ἄγραφα πάτρια θεμένους
ἔθῃ, κατὰ ταῦτα ἤδη πάντα τὸν ἔπειτα χρόνον ναυτίλλεσθαι
καὶ τὰς τῶν καμνόντων θεραπείας ποιεῖσθαι.

{NE. ΣΩ.} Κομιδῇ γε εἰρηκας ἄτοπα.

{ΞΕ.} Κατ' ἐνιαυτὸν δέ γε ἄρχοντας καθίστασθαι τοῦ
πλήθους, εἴτε ἐκ τῶν πλουσίων εἴτε ἐκ τοῦ δήμου παντός,
ὃς ἂν κληρούμενος λαγχάνῃ· τοὺς δὲ καταστάντας ἄρχοντας
ἄρχειν κατὰ τὰ γράμματα κυβερνῶντας τὰς ναῦς καὶ τοὺς
κάμνοντας ἰωμένους.

{NE. ΣΩ.} Ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα.

{ΞΕ.} Θεῶ δὴ καὶ τὸ μετὰ ταῦτα ἐπόμενον. ἐπειδὴν γὰρ
δὴ τῶν ἀρχόντων ἑκάστοις ὁ ἐνιαυτὸς ἐξέλθῃ, δεήσει δικα-

στήρια καθίσαντας ἀνδρῶν, ἢ τῶν πλουσίων ἐκ προκρίσεως ἢ
σύμπαντος αὐτοῦ δήμου τοὺς λαχόντας, εἰς τούτους εἰσάγειν

Stephanus page 299, section a, line 2

τοὺς ἄρξαντας καὶ εὐθύνειν, κατηγορεῖν δὲ τὸν βουλόμενον
ὥς οὐ κατὰ τὰ γράμματα τὸν ἐνιαυτὸν ἐκυβέρνησε τὰς ναῦς
οὐδὲ κατὰ τὰ παλαιὰ τῶν προγόνων ἔθῃ· ταῦτά δὲ ταῦτα
καὶ περὶ τῶν τοὺς κάμνοντας ἰωμένων· ὧν δ' ἂν καταψηφισθῇ
τιμᾶν ὅτι χρή παθεῖν αὐτῶν τινας ἢ ἀποτίνειν.

{NE. ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ γ' ἐθέλων καὶ ἐκὼν ἐν τοῖς τοιούτοις
ἄρχειν δικαιοτάτ' ἂν ὅτιοῦν πάσχοι καὶ ἀποτίνοι.

{ΞΕ.} Καὶ τοίνυν ἔτι δεήσει θέσθαι νόμον ἐπὶ πᾶσι τού-
τοις, ἂν τις κυβερνητικὴν καὶ τὸ ναυτικὸν ἢ τὸ ὑγιεινὸν καὶ
ιατρικῆς ἀλήθειαν περὶ πνεύματά τε καὶ θερμὰ καὶ ψυχρὰ

Stephanus page 299, section b, line 5

ζητῶν φαίνεται παρὰ τὰ γράμματα καὶ σοφίζόμενος ὅτιοῦν
περὶ τὰ τοιαῦτα, πρῶτον μὲν μήτε ἱατρικὸν αὐτὸν μήτε
κυβερνητικὸν ὀνομάζειν ἀλλὰ μετεωρολόγον, ἀδολέσχην τινὰ
σοφιστήν, εἰθ' ὥς διαφθείροντα ἄλλους νεωτέρους καὶ ἀνα-
πείθοντα ἐπιτίθεσθαι κυβερνητικῇ καὶ ἱατρικῇ μὴ κατὰ νόμους,
ἀλλ' αὐτοκράτορας ἄρχειν τῶν πλοίων καὶ τῶν νοσοῦντων,
γραψάμενον εἰσάγειν τὸν βουλόμενον οἷς ἔξεστιν εἰς δὴ τι
δικαστήριον· ἂν δὲ παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ γεγραμμένα
δόξη πείθειν εἴτε νέους εἴτε πρεσβύτας, κολάζειν τοῖς ἐσχά-
τοις. οὐδὲν γὰρ δεῖν τῶν νόμων εἶναι σοφώτερον· οὐδένα

Stephanus page 299, section c, line 7

γὰρ ἀγνοεῖν τό τε ἱατρικὸν καὶ τὸ ὑγιεινὸν οὐδὲ τὸ κυβερνη-
τικὸν καὶ ναυτικόν· ἐξεῖναι γὰρ τῷ βουλομένῳ μανθάνειν
γεγραμμένα καὶ πάτρια ἔθῃ κείμενα. ταῦτα δὴ περὶ τε ταύ-
τας τὰς ἐπιστήμας εἰ γίγνοιτο οὕτως ὥς λέγομεν, ὦ Σώκρατες,
καὶ στρατηγικῆς καὶ συμπάσης ἡστινοσοῦν θηρευτικῆς καὶ
γραφικῆς ἢ συμπάσης μέρος ὅτιοῦν μιμητικῆς καὶ τεκτονικῆς
καὶ συνόλης ὅποιασοῦν σκευουργίας ἢ καὶ γεωργίας καὶ τῆς
περὶ τὰ φυτὰ συνόλης τέχνης, ἢ καὶ τινὰ ἵπποφορβίαν αὐ-
τὰ κατὰ συγγράμματα θεασαίμεθα γιγνομένην ἢ σύμπασαν
ἀγελαιοκομικὴν ἢ μαντικὴν ἢ πᾶν ὅτι μέρος διακονικὴν

Stephanus page 299, section e, line 1

περιεῖληφεν, ἢ πεττεῖαν ἢ σύμπασαν ἀριθμητικὴν ψιλὴν
εἴτε ἐπίπεδον εἴτ' ἐν βάθεσιν εἴτ' ἐν τάχεσιν οὐσάν που, -
περὶ ἅπαντα ταῦτα οὕτω πραττόμενα τί ποτ' ἂν φανείη, κατὰ
συγγράμματα γιγνόμενα καὶ μὴ κατὰ τέχνην;

{NE. ΣΩ.} Δῆλον ὅτι πᾶσαι τε αἱ τέχναι παντελῶς ἂν
ἀπόλουντο ἡμῖν, καὶ οὐδ' εἰς αὐθις γένοιντ' ἂν ποτε διὰ τὸν

ἀποκωλύοντα τοῦτον ζητεῖν νόμον· ὥστε ὁ βίος, ὦν καὶ νῦν χαλεπός, εἰς τὸν χρόνον ἐκείνιον ἀβίωτος γίγνοιτ' ἂν τὸ παράπαν.

{ΞΕ.} Τί δὲ τόδε; εἰ κατὰ συγγράμματα μὲν ἀναγκάζοι-

Stephanus page 300, section a, line 2

μὲν ἕκαστον γίγνεσθαι τῶν εἰρημένων καὶ τοῖς συγγράμμασιν ἡμῶν ἐπιστατεῖν τὸν χειροτονηθέντα ἢ λαχόντα ἐκ τύχης,

οὗτος δὲ μηδὲν φροντίζων τῶν γραμμάτων ἢ κέρδους ἑνεκέν τινος ἢ χάριτος ἰδίας παρὰ ταῦτ' ἐπιχειροῖ δρᾶν ἕτερα, μηδὲν γινώσκων, ἄρα οὐ τοῦ κακοῦ τοῦ πρόσθεν μεῖζον ἂν ἔτι τοῦτο γίγνοιτο κακόν;

{ΝΕ. ΣΩ.} Ἀληθέστατά [γε].

{ΞΕ.} Παρὰ γὰρ οἶμαι τοὺς νόμους τοὺς ἐκ πείρας πολλῆς κειμένους καὶ τινων συμβούλων ἕκαστα χαριέντως συμβου-

Stephanus page 300, section b, line 3

λευσάντων καὶ πεισάντων θέσθαι τὸ πλῆθος, ὁ παρὰ ταῦτα τολμῶν δρᾶν, ἀμαρτήματος ἀμάρτημα πολλαπλάσιον ἀπεργαζόμενος, ἀνατρέποι πᾶσαν ἂν πρᾶξιν ἔτι μεῖζόνως τῶν συγγραμμάτων.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ μέλλει;

{ΞΕ.} Διὰ ταῦτα δὴ τοῖς περὶ ὅτουοῦν νόμους καὶ συγγράμματα τιθεμένοις δεύτερος πλοῦς τὸ παρὰ ταῦτα μήτε ἓνα μήτε πλῆθος μηδὲν μηδέποτε ἔαν δρᾶν μηδ' ὅτιοῦν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Ὅρθῶς.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν μιμήματα μὲν ἂν ἐκάστων ταῦτα εἴη τῆς

Stephanus page 300, section c, line 6

ἀληθείας, τὰ παρὰ τῶν εἰδόντων εἰς δύναμιν εἶναι γεγραμμένα;

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Καὶ μὴν τὸν γε εἰδότα ἔφαμεν, τὸν ὄντως πολιτικόν, εἰ μεμνήμεθα, ποιήσῃν τῇ τέχνῃ πολλὰ εἰς τὴν αὐτοῦ πρᾶξιν τῶν γραμμάτων οὐδὲν φροντίζοντα, ὅποταν ἄλλ' αὐτῷ βελτίω δόξῃ παρὰ τὰ γεγραμμένα ὑφ' αὐτοῦ καὶ ἐπεσταλμένα ἀποὑσίν τισιν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Ἐφαμεν γάρ.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἀνὴρ ὅστισοῦν εἷς ἢ πλῆθος ὅτιοῦν, οἷς ἂν

Stephanus page 300, section d, line 5

νόμοι κείμενοι τυγχάνωσι, παρὰ ταῦτα ὅτι ἂν ἐπιχειρήσωσι ποιεῖν ὥς βέλτιον ἕτερον ὄν, ταὐτὸν δρῶσι κατὰ δύναμιν ὅπερ ὁ ἀληθινὸς ἐκείνος;

{ΝΕ. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν εἰ μὲν ἀνεπιστήμονες ὄντες τὸ τοιοῦτον
δρῶν, μιμεῖσθαι μὲν ἂν ἐπιχειροῖεν τὸ ἀληθές, μιμοῖντ' ἂν
μέντοι παγκάκως· εἰ δ' ἔντεχνοι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἔτι μίμημα
ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο;

{ΝΕ. ΣΩ.} Πάντως που.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ἔμπροσθ' ἡμῶν ὁμολογημένον ἡμῖν κεῖται

Stephanus page 300, section e, line 5

μηδὲν πλῆθος μὴδ' ἡντινοῦν δυνατόν εἶναι λαβεῖν τέχνην.

{ΝΕ. ΣΩ.} Κεῖται γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν ἔστι βασιλική τις τέχνη, τὸ τῶν
πλουσίων πλῆθος καὶ ὁ σύμπας δῆμος οὐκ ἂν ποτε λάβοι
τὴν πολιτικὴν ταύτην ἐπιστήμην.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς γὰρ ἂν;

{ΞΕ.} Δεῖ δὴ τὰς τοιαύτας γε ὥς ἔοικε πολιτείας, εἰ μέλ-
λουσι καλῶς τὴν ἀληθινὴν ἐκείνην τὴν τοῦ ἐνὸς μετὰ τέχνης
ἄρχοντος πολιτείαν εἰς δύναμιν μιμήσεσθαι, μηδέποτε κει-
μένων αὐτοῖς τῶν νόμων μηδὲν ποιεῖν παρὰ τὰ γεγραμμένα

Stephanus page 301, section a, line 4

καὶ πάτρια ἔθνη.

{ΝΕ. ΣΩ.} Κάλλιστα εἴρηκας.

{ΞΕ.} Ὅταν ἄρα οἱ πλούσιοι ταύτην μιμῶνται, τότε
ἀριστοκρατίαν καλοῦμεν τὴν τοιαύτην πολιτείαν· ὁπόταν δὲ
τῶν νόμων μὴ φροντίζωσιν, ὀλιγαρχίαν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Κινδυνεύει.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ὁπόταν αὐθις εἰς ἄρχη κατὰ νόμους, μιμού-
μενος τὸν ἐπιστήμονα, βασιλέα καλοῦμεν, οὐ διορίζοντες
ὀνόματι τὸν μετ' ἐπιστήμης ἢ δόξης κατὰ νόμους μοναρ-
χοῦντα.

Stephanus page 301, section b, line 4

{ΝΕ. ΣΩ.} Κινδυνεύομεν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν κἄν τις ἄρα ἐπιστήμων ὄντως ὢν εἰς ἄρχη,
πάντως τό γε ὄνομα ταῦτόν βασιλεὺς καὶ οὐδὲν ἕτερον
προσρηθήσεται· δι' ἃ δὴ τὰ πέντε ὀνόματα τῶν νῦν λε-
γομένων πολιτειῶν ἐν μόνον γέγονεν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Ἔοικε γοῦν.

{ΞΕ.} Τί δ' ὅταν μήτε κατὰ νόμους μήτε κατὰ ἔθνη πράττη
τις εἰς ἄρχων, προσποιῆται δὲ ὥσπερ ὁ ἐπιστήμων ὥς ἄρα
παρὰ τὰ γεγραμμένα τό γε βέλτιστον ποιητέον, ἧ δέ τις
ἐπιθυμία καὶ ἄγνοια τούτου τοῦ μιμήματος ἡγουμένη, μὲν

Stephanus page 301, section c, line 4

οὐ τότε τὸν τοιοῦτον ἕκαστον τύραννον κλητέον;

{ΝΕ. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Οὕτω δὴ τύραννός τε γέγονε, φαμέν, καὶ βασιλεὺς
καὶ ὀλιγαρχία καὶ ἀριστοκρατία καὶ δημοκρατία, δυσχερανάν-
των τῶν ἀνθρώπων τὸν ἓνα ἐκεῖνον μόναρχον, καὶ ἀπιστη-
σάντων μηδένα τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἄξιον ἂν γενέσθαι ποτέ,
ὥστε ἐθέλειν καὶ δυνατόν εἶναι μετ' ἀρετῆς καὶ ἐπιστήμης
ἄρχοντα τὰ δίκαια καὶ ὅσα διανέμειν ὀρθῶς πᾶσιν, λωβᾶ-
σθαι δὲ καὶ ἀποκτείνονται καὶ κακοῦν ὃν ἂν βουλευθῇ ἐκάστοτε
ἡμῶν· ἐπεὶ γενόμενόν γ' ἂν οἷον λέγομεν ἀγαπᾶσθαι τε ἂν

Stephanus page 301, section d, line 5

καὶ οἰκεῖν διακυβερνῶντα εὐδαιμόνως ὀρθῇ ἀκριβῶς μόνον
πολιτείαν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Νῦν δέ γε ὅποτε οὐκ ἔστι γιγνόμενος, ὥς δὴ
φαμεν, ἐν ταῖς πόλεσι βασιλεὺς οἷος ἐν σμήνεσιν ἐμφύεται,
τό τε σῶμα εὐθύς καὶ τὴν ψυχὴν διαφέρων εἷς, δεῖ δὴ
συνελθόντας συγγράμματα γράφειν, ὥς ἔοικεν, μεταθέοντας
τὰ τῆς ἀληθεστάτης πολιτείας ἵχνη.

{NE. ΣΩ.} Κινδυνεύει.

{ΞΕ.} Θαυμάζομεν δῆτα, ὦ Σώκρατες, ἐν ταῖς τοιαύταις

Stephanus page 301, section e, line 7

πολιτείαις ὅσα συμβαίνει γίγνεσθαι κακὰ καὶ ὅσα συμβή-
σεται, τοιαύτης τῆς κρηπίδος ὑποκειμένης αὐταῖς, τῆς κατὰ
γράμματα καὶ ἔθνη μὴ μετὰ ἐπιστήμης πραττούσης τὰς
πράξεις, <ῆ> ἑτέρα προσχρωμένη παντὶ κατάδηλος ὥς πάντ'
ἂν διολέσειε τὰ ταύτη γιγνόμενα; ἢ ἐκεῖνο ἡμῖν θαυμαστόν
μᾶλλον, ὥς ἰσχυρόν τι πόλις ἐστὶ φύσει; πάσχουσαι γὰρ
δὴ τοιαῦτα αἱ πόλεις νῦν χρόνον ἀπέραντον, ὅμως ἔνιαί
τινες αὐτῶν μόνιμοί τέ εἰσι καὶ οὐκ ἀνατρέπονται· πολλαὶ
μὴν ἐνίστε καὶ καθάπερ πλοῖα καταδυόμεναι διόλλυνται καὶ
διολώλασι καὶ ἔτι διολοῦνται διὰ τὴν τῶν κυβερνητῶν καὶ

Stephanus page 302, section a, line 8

ναυτῶν μοχθηρίαν τῶν περὶ τὰ μέγιστα μεγίστην ἄγνοιαν
εἰληφόντων, οἱ περὶ τὰ πολιτικὰ κατ' οὐδὲν γινώσκοντες
ἡγοῦνται κατὰ πάντα σαφέστατα πασῶν ἐπιστημῶν ταύτην
εἰληφέναι.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΞΕ.} Τίς οὖν δὴ τῶν οὐκ ὀρθῶν πολιτειῶν τούτων ἥκιστα
χαλεπὴ συζῆν, πασῶν χαλεπῶν οὐσῶν, καὶ τίς βαρυτάτη;
δεῖ τι κατιδεῖν ἡμᾶς, καίπερ πρὸς γε τὸ νῦν προτεθὲν ἡμῖν
πάρεργον λεγόμενον; οὐ μὴν ἀλλ' εἷς γε τὸ ὅλον ἴσως
ἅπανθ' ἔνεκα τοῦ τοιούτου πάντες δρῶμεν χάριν.

Stephanus page 302, section b, line 10

{NE. ΣΩ.} Δεῖ· πῶς δ' οὐ;
 {ΞΕ.} Τὴν αὐτὴν τοίνυν φάθι τριῶν οὐσῶν χαλεπὴν δια-
 φερόντως γίνεσθαι καὶ ῥάστην.
 {NE. ΣΩ.} Πῶς φῆς;
 {ΞΕ.} Οὐκ ἄλλως, πλὴν μοναρχίαν φημί καὶ ὀλίγων ἀρχὴν
 καὶ πολλῶν, εἶναι τρεῖς ταύτας ἡμῖν λεγομένας τοῦ νῦν
 ἐπικεχυμένου λόγου κατ' ἀρχάς.
 {NE. ΣΩ.} Ἦσαν γὰρ οὖν.
 {ΞΕ.} Ταύτας τοίνυν δίχα τέμνοντες μίαν ἐκάστην ἐξ
 ποιῶμεν, τὴν ὀρθὴν χωρὶς ἀποκρίναντες τούτων ἐβδό-

Stephanus page 302, section c, line 10

μην.
 {NE. ΣΩ.} Πῶς;
 {ΞΕ.} Ἐκ μὲν τῆς μοναρχίας βασιλικὴν καὶ τυραννικὴν,
 ἐκ δ' αὖ τῶν μὴ πολλῶν τὴν τε εὐώνυμον ἔφαμεν [εἶναι]
 ἀριστοκρατίαν καὶ ὀλιγαρχίαν· ἐκ δ' αὖ τῶν πολλῶν τότε
 μὲν ἀπλῆν ἐπονομάζοντες ἐτίθεμεν δημοκρατίαν, νῦν δ' αὖ
 καὶ ταύτην ἡμῖν θετέον ἐστὶ διπλῆν.
 {NE. ΣΩ.} Πῶς δὴ; καὶ τίνι διαιροῦντες ταύτην;
 {ΞΕ.} Οὐδὲν διαφέροντι τῶν ἄλλων, οὐδ' εἰ τοῦνομα ἤδη
 διπλοῦν ἐστὶ ταύτης· ἀλλὰ τό γε κατὰ νόμους ἄρχειν καὶ

Stephanus page 302, section e, line 2

παρὰ νόμους ἔστι καὶ ταύτη καὶ ταῖς ἄλλαις.
 {NE. ΣΩ.} Ἦστι γὰρ οὖν.
 {ΞΕ.} Τότε μὲν τοίνυν τὴν ὀρθὴν ζητοῦσι τοῦτο τὸ τμήμα
 οὐκ ἦν χρησίμον, ὥς ἐν τοῖς πρόσθεν ἀπεδείξαμεν· ἐπειδὴ
 δὲ ἐξείλομεν ἐκείνην, τὰς δ' ἄλλας ἔθεμεν ἀναγκαίας, ἐν
 ταύταις δὴ τὸ παράνομον καὶ ἔννομον ἐκάστην διχοτομεῖ
 τούτων.
 {NE. ΣΩ.} Ἦοικεν τούτου νῦν ῥηθέντος τοῦ λόγου.
 {ΞΕ.} Μοναρχία τοίνυν ζευχθεῖσα μὲν ἐν γράμμασιν ἀγα-
 θοῖς, οὐς νόμους λέγομεν, ἀρίστη πασῶν τῶν ἔξ· ἄνομος δὲ

Stephanus page 302, section e, line 12

χαλεπὴ καὶ βαρυτάτη συνοικῆσαι.
 {NE. ΣΩ.} Κινδυνεύει.
 {ΞΕ.} Τὴν δὲ γε τῶν μὴ πολλῶν, ὥσπερ ἑνὸς καὶ πλήθους
 τὸ ὀλίγον μέσον, οὕτως ἡγησώμεθα μέσσην ἐπ' ἀμφοτέρα·
 τὴν δ' αὖ τοῦ πλήθους κατὰ πάντα ἀσθενῆ καὶ μηδὲν μήτε
 ἀγαθὸν μήτε κακὸν μέγα δυναμένην ὥς πρὸς τὰς ἄλλας διὰ
 τὸ τὰς ἀρχὰς ἐν ταύτῃ διανεμεῖσθαι κατὰ σμικρὰ εἰς πολ-
 λούς. διὸ γέγονε πασῶν μὲν νομίμων τῶν πολιτειῶν οὐσῶν
 τούτων χειρίστη, παρὰ νόμων δὲ οὐσῶν συμπασῶν βελτίστη·

καὶ ἀκολάστων μὲν πασῶν οὐσῶν ἐν δημοκρατίᾳ νικᾷ ζῆν,
κοσμίῳ δ' οὐσῶν ἥκιστα ἐν ταύτῃ βιωτέον, ἐν τῇ πρώτῃ
δὲ πολὺν πρῶτον τε καὶ ἄριστον, πλὴν τῆς ἐβδόμης· πασῶν
γὰρ ἐκείνην γε ἐκκριτέον, οἷον θεὸν ἐξ ἀνθρώπων, ἐκ τῶν
ἄλλων πολιτειῶν.

{NE. ΣΩ.} Φαίνεται ταῦθ' οὕτω συμβαίνειν τε καὶ γί-
γνεσθαι, καὶ ποιητέον ἥπερ λέγεις.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν δὴ καὶ τοὺς κοινωνοὺς τούτων τῶν πολιτειῶν
πασῶν πλὴν τῆς ἐπιστήμονος ἀφαιρετέον ὥς οὐκ ὄντας
πολιτικοὺς ἀλλὰ στασιαστικούς, καὶ εἰδώλων μεγίστων προ-

στάτας ὄντας καὶ αὐτοὺς εἶναι τοιούτους, μεγίστους δὲ ὄντας
μιμητὰς καὶ γόητας μεγίστους γίγνεσθαι τῶν σοφιστῶν
σοφιστάς.

{NE. ΣΩ.} Κινδυνεύει τοῦτο εἰς τοὺς πολιτικοὺς λεγο-
μένους περιστράφθαι τὸ ῥῆμα ὀρθότατα.

{ΞΕ.} Εἶεν· τοῦτο μὲν ἀτεχνῶς ἡμῖν ὥσπερ δρᾶμα, καθά-
περ ἐρρήθη νυνδὴ Κενταυρικὸν ὀρᾶσθαι καὶ Σατυρικόν τινα
θίασον, ὃν δὴ χωριστείον ἀπὸ πολιτικῆς εἴη τέχνης· νῦν δ'
οὕτω πάνυ μόγις ἐχωρίσθη.

{NE. ΣΩ.} Φαίνεται.

{ΞΕ.} Τούτου δέ γ' ἕτερον ἔτι χαλεπώτερον λείπεται τῷ
συγγενές τε ὁμοῦ τ' εἶναι μᾶλλον τῷ βασιλικῷ γένει καὶ
δυσκαταμαθητότερον· καὶ μοι φαινόμεθα τοῖς τὸν χρυσὸν
καθαίρουσι πάθος ὅμοιον πεπονθέναι.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Γῆν που καὶ λίθους καὶ πόλλ' ἄλλα ἕτερα ἀποκρί-
νουσι καὶ ἐκείνοι πρῶτον οἱ δημιουργοί· μετὰ δὲ ταῦτα
λείπεται συμμεμειγμένα τὰ συγγενῇ τοῦ χρυσοῦ τίμια καὶ
πυρὶ μόνον ἀφαιρετά, χαλκὸς καὶ ἄργυρος, ἔστι δ' ὅτε καὶ
ἀδάμας, <ᾗ> μετὰ βασάνων ταῖς ἐψήσεσι μόγις ἀφαιρεθέντα

τὸν λεγόμενον ἀκήρατον χρυσὸν εἶσεν ἡμᾶς ἰδεῖν αὐτὸν
μόνον ἐφ' ἑαυτοῦ.

{NE. ΣΩ.} Λέγεται γὰρ οὖν δὴ ταῦτα οὕτω γίγνεσθαι.

{ΞΕ.} Κατὰ τὸν αὐτὸν τοίνυν λόγον ἔοικε καὶ νῦν ἡμῖν
τὰ μὲν ἕτερα καὶ ὁπόσα ἀλλότρια καὶ τὰ μὴ φίλα πολιτικῆς
ἐπιστήμης ἀποκεχωρίσθαι, λείπεσθαι δὲ τὰ τίμια καὶ συγ-
γενῇ. τούτων δ' ἐστὶ που στρατηγία καὶ δικαστικὴ καὶ ὅση
βασιλικῇ κοινωνοῦσα ῥήτορεία πείθουσα τὸ δίκαιον συνδια-
κυβερνᾷ τὰς ἐν ταῖς πόλεσι πράξεις· ἃ δὴ τίνι τρόπῳ ῥᾶστά

τις ἀπομερίζων δείξει γυμνὸν καὶ μόνον ἐκεῖνον καθ' αὐτὸν

Stephanus page 304, section a, line 4

τὸν ζητούμενον ὑφ' ἡμῶν;

{NE. ΣΩ.} Δῆλον ὅτι τοῦτο πη δρᾶν πειρατέον.

{ΞΕ.} Πείρας μὲν τοίνυν ἔνεκα φανερὸς ἔσται· διὰ δὲ μουσικῆς αὐτὸν ἐγχειρητέον δηλῶσαι. καὶ μοι λέγε.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Μουσικῆς ἔστι πού τις ἡμῖν μάθησις, καὶ ὅλως τῶν περὶ χειροτεχνίας ἐπιστημῶν;

{NE. ΣΩ.} Ἔστιν.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ δ' αὖ τούτων ἡγνινοῦν εἴτε δεῖ μανθάνειν ἡμᾶς εἴτε μή, πότερα φήσομεν ἐπιστήμην αὖ καὶ ταύτην

Stephanus page 304, section b, line 6

εἶναί τινα περὶ αὐτὰ ταῦτα, ἢ πῶς;

{NE. ΣΩ.} Οὕτως, εἶναι φήσομεν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἐτέραν ὁμολογήσομεν ἐκείνων εἶναι ταύτην;

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Πότερα δὲ αὐτῶν οὐδεμίαν ἄρχειν δεῖν ἄλλην ἄλλης, ἢ ἐκείνας ταύτης, ἢ ταύτην δεῖν ἐπιτροπεύουσιν ἄρχειν συμπασῶν τῶν ἄλλων;

{NE. ΣΩ.} Ταύτην ἐκείνων.

{ΞΕ.} <Τὴν> εἰ δεῖ μανθάνειν ἢ μὴ τῆς μανθανομένης καὶ διδασκούσης ἄρα σύ γε ἀποφαίνειν δεῖν ἡμῖν ἄρχειν;

Stephanus page 304, section c, line 6

{NE. ΣΩ.} Σφόδρα γε.

{ΞΕ.} Καὶ τὴν εἰ δεῖ πείθειν ἄρα ἢ μὴ τῆς δυναμένης πείθειν;

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Εἶεν· τίνι τὸ πειστικὸν οὖν ἀποδώσομεν ἐπιστήμῃ πλήθους τε καὶ ὄχλου διὰ μυθολογίας ἀλλὰ μὴ διὰ διδαχῆς;

{NE. ΣΩ.} Φανερόν οἶμαι καὶ τοῦτο ῥητορικῇ δοτέον ὄν.

{ΞΕ.} Τὸ δ' εἴτε διὰ πειθοῦς εἴτε καὶ διὰ τινος βίας δεῖ πράττειν πρὸς τινὰς ὅτιοῦν ἢ καὶ τὸ παράπαν <ἡσυχίαν>

Stephanus page 304, section d, line 6

ἔχειν, τοῦτ' αὖ ποῖα προσθήσομεν ἐπιστήμῃ;

{NE. ΣΩ.} Τῇ τῆς πειστικῆς ἀρχούσῃ καὶ λεκτικῆς.

{ΞΕ.} Εἴη δ' ἂν οὐκ ἄλλη τις, ὥς οἶμαι, πλήν ἢ τοῦ πολιτικοῦ δύναμις.

{NE. ΣΩ.} Κάλλιστα εἴρηκας.

{ΞΕ.} Καὶ τοῦτο μὲν ἔοικε ταχὺ κεχωρίσθαι πολιτικῆς τὸ ῥητορικόν, ὥς ἕτερον εἶδος ὄν, ὑπηρετοῦν μὴν ταύτῃ.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τί δὲ περὶ τῆς τοιαῦδ' αὐτὴ δυνάμεως διανοητέον;

{NE. ΣΩ.} Ποίας;

Stephanus page 304, section e, line 5

{ΞΕ.} Τῆς ὥς πολεμητέον ἐκάστοις οἷς ἂν προελώμεθα πολεμεῖν, εἴτε αὐτὴν ἄτεχνον εἴτε ἔντεχνον ἐροῦμεν;

{NE. ΣΩ.} Καὶ πῶς ἂν ἄτεχνον διανοηθεῖμεν, ἥν γε ἡ στρατηγικὴ καὶ πᾶσα ἡ πολεμικὴ πράξις πράττει;

{ΞΕ.} Τὴν δὲ εἴτε πολεμητέον εἴτε διὰ φιλίας ἀπαλλακτέον οἶαν τε καὶ ἐπιστήμονα διαβουλεύσασθαι, ταύτης ἑτέραν ὑπολάβωμεν ἢ τὴν αὐτὴν ταύτη;

{NE. ΣΩ.} Τοῖς πρόσθεν ἀναγκαῖον ἐπομένοισιν ἑτέραν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ἄρχουσιν αὐτῆς αὐτὴν ἀποφανούμεθα, εἴπερ τοῖς ἔμπροσθέν γε ὑποληψόμεθα ὁμοίως;

Stephanus page 305, section a, line 3

{NE. ΣΩ.} Φημί.

{ΞΕ.} Τίν' οὖν ποτε καὶ ἐπιχειρήσομεν οὕτω δεινῆς καὶ μεγάλης τέχνης συμπάσης τῆς πολεμικῆς δεσπότιν ἀποφαίνεσθαι πλὴν γε δὴ τὴν ὄντως οὔσαν βασιλικήν;

{NE. ΣΩ.} Οὐδεμίαν ἄλλην.

{ΞΕ.} Οὐκ ἄρα πολιτικὴν θήσομεν, ὑπηρετικὴν γε οὔσαν, τὴν τῶν στρατηγῶν ἐπιστήμην.

{NE. ΣΩ.} Οὐκ εἰκός.

{ΞΕ.} Ἴθι δὴ, καὶ τὴν τῶν δικαστῶν τῶν ὀρθῶς δικαζόντων θεασώμεθα δύναμιν.

Stephanus page 305, section b, line 3

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν ἐπὶ πλέον τι δύναται τοῦ περὶ τὰ συμβόλαια πάνθ' ὅποσα κεῖται νόμιμα παρὰ νομοθέτου βασιλέως παραλαβοῦσα, κρίνειν εἰς ἐκεῖνα σκοποῦσα τὰ τε δίκαια ταχθέντ' εἶναι καὶ ἄδικα, τὴν αὐτῆς ἰδίαν ἀρετὴν παρεχομένη τοῦ μήθ' ὑπὸ τινων δώρων μήθ' ὑπὸ φόβων μήτε οἰκτων μήθ' ὑπὸ τινος ἄλλης ἔχθρας μηδὲ φιλίας ἡττηθεῖσα παρὰ τὴν τοῦ νομοθέτου τάξιν ἐθέλειν ἂν τὰλλήλων ἐγκλήματα διαιρεῖν;

{NE. ΣΩ.} Οὐκ, ἀλλὰ σχεδὸν ὅσον εἴρηκας ταύτης ἐστὶ

Stephanus page 305, section c, line 5

τῆς δυνάμεως ἔργον.

{ΞΕ.} Καὶ τὴν τῶν δικαστῶν ἄρα ῥώμην ἀνευρίσκομεν οὐ βασιλικὴν οὔσαν ἀλλὰ νόμων φύλακα καὶ ὑπηρετικὴν ἐκείνης.

{NE. ΣΩ.} Ἦοικέν γε.

{ΞΕ.} Τόδε δὴ κατανοητέον ἰδόντι συναπάσας τὰς ἐπιστή-

μας αἱ εἰρηνται, ὅτι πολιτική γε αὐτῶν οὐδεμία ἀνεφάνη.
τὴν γὰρ ὄντως οὕσαν βασιλικὴν οὐκ αὐτὴν δεῖ πράττειν ἀλλ'
ἄρχειν τῶν δυναμένων πράττειν, γινώσκουσιν τὴν ἀρχὴν
τε καὶ ὁρμὴν τῶν μεγίστων ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγκαιρίας τε
πέρι καὶ ἀκαιρίας, τὰς δ' ἄλλας τὰ προσταχθέντα δρᾶν.

Stephanus page 305, section d, line 5

{NE. ΣΩ.} Ὅρθῳς.

{ΞΕ.} Διὰ ταῦτα ἄρα ἃς μὲν ἄρτι διεληλύθαμεν, οὐτ' ἀλλή-
λων οὐθ' αὐτῶν ἄρχουσαι, περὶ δέ τινα ἰδίαν αὐτῆς οὕσα
ἐκάστη πρᾶξιν, κατὰ τὴν ιδιότητα τῶν πράξεων τοῦνομα
δικαίως εἴληφεν ἴδιον.

{NE. ΣΩ.} Εἴξασι γοῦν.

{ΞΕ.} Τὴν δὲ πασῶν τε τούτων ἄρχουσιν καὶ τῶν νόμων
καὶ συμπάντων τῶν κατὰ πόλιν ἐπιμελουμένην καὶ πάντα
συνυφαίνουσιν ὁρθότατα, τοῦ κοινοῦ τῇ κλήσει περιλα-
βόντες τὴν δύναμιν αὐτῆς, προσαγορεύοιμεν δικαιοτάτ' ἄν,

Stephanus page 305, section e, line 6

ὥς ἔοικε, πολιτικὴν.

{NE. ΣΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν δὴ καὶ κατὰ τὸ τῆς ὑφαντικῆς παράδειγμα
βουλοίμεθ' ἂν ἐπεξελεῖν αὐτὴν νῦν, ὅτε καὶ πάντα τὰ γένη
τὰ κατὰ πόλιν δῆλα ἡμῖν γέγονε;

{NE. ΣΩ.} Καὶ σφόδρα γε.

{ΞΕ.} Τὴν δὴ βασιλικὴν συμπλοκὴν, ὥς ἔοικε, λεκτέον
ποία τέ ἐστι καὶ τίνι τρόπῳ συμπλέκουσα ποῖον ἡμῖν
ὑφασμα ἀποδίδωσιν.

{NE. ΣΩ.} Δῆλον.

Stephanus page 306, section a, line 5

{ΞΕ.} Ἡ χαλεπὸν ἐνδείξασθαι πρᾶγμα ἀναγκαῖον ἄρα
γέγονεν, ὥς φαίνεται.

{NE. ΣΩ.} Πάντως γε μὴν ῥητέον.

{ΞΕ.} Τὸ γὰρ ἀρετῆς μέρος ἀρετῆς εἶδει διάφορον εἶναι
τινα τρόπον τοῖς περὶ λόγους ἀμφισβητητικοῖς καὶ μάλ'
εὐεπίθετον πρὸς τὰς τῶν πολλῶν δόξας.

{NE. ΣΩ.} Οὐκ ἔμαθον.

{ΞΕ.} Ἀλλ' ὥδε πάλιν. ἀνδρείαν γὰρ οἶμαί σε ἡγεῖσθαι
μέρος ἐν ἀρετῆς ἡμῖν εἶναι.

Stephanus page 306, section b, line 2

{NE. ΣΩ.} Πάνυ γε.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν σωφροσύνην γε ἀνδρείας μὲν ἕτερον, ἐν δ'
οὖν καὶ τοῦτο μόριον ἧς κάκεῖνο.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τούτων δὴ περί θαυμαστόν τινα λόγον ἀποφαίνεσθαι
τολμητέον.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον;

{ΞΕ.} Ὡς ἐστὸν κατὰ δὴ τινα τρόπον εὖ μάλα πρὸς ἀλλή-
λας ἔχθραν καὶ στάσιν ἐναντίαν ἔχοντε ἐν πολλοῖς τῶν
όντων.

Stephanus page 306, section b, line 12

{NE. ΣΩ.} Πῶς λέγεις;

{ΞΕ.} Οὐκ εἰωθότα λόγον οὐδαμῶς· πάντα γὰρ οὖν δὴ
ἀλλήλοις τά γε τῆς ἀρετῆς μόρια λέγεταιί που φίλια.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Σκοπῶμεν δὴ προσσχόντες τὸν νοῦν εὖ μάλα πότε-
ρον οὕτως ἀπλοῦν ἐστὶ τοῦτο, ἢ παντὸς μᾶλλον αὐτῶν ἔχει
διαφορὰν τοῖς συγγενέσιν ἔς τι;

{NE. ΣΩ.} Ναί, λέγοις ἂν πῇ σκεπτέον.

{ΞΕ.} Ἐν τοῖς σύμπασι χρὴ ζητεῖν ὅσα καλὰ μὲν λέγομεν,
εἰς δύο δὲ αὐτὰ τίθεμεν ἐναντία ἀλλήλων εἶδη.

Stephanus page 306, section c, line 9

{NE. ΣΩ.} Λέγ' ἔτι σαφέστερον.

{ΞΕ.} Ὀξύτητα καὶ τάχος, εἴτε κατὰ σώματα εἴτ' ἐν
ψυχαῖς εἴτε κατὰ φωνῆς φορὰν, εἴτε αὐτῶν τούτων εἴτε ἐν
εἰδώλοις ὄντων, ὅποσα μουσικὴ μιμουμένη καὶ ἔτι γραφικὴ
μιμήματα παρέχεται, τούτων τινὸς ἐπαινέτης εἴτε αὐτὸς
πώποτε γέγονας εἴτε ἄλλου παρῶν ἐπαινοῦντος ἡσθησαι;

{NE. ΣΩ.} Τί μὴν;

{ΞΕ.} Ἡ καὶ μνήμην ἔχεις ὄντινα τρόπον αὐτὸ δρῶσιν ἐν
ἐκάστοις τούτων;

{NE. ΣΩ.} Οὐδαμῶς.

Stephanus page 306, section d, line 9

{ΞΕ.} Ἄρ' οὖν δυνατός αὐτὸ ἂν γενοίμην, ὥσπερ καὶ
διανοοῦμαι, διὰ λόγων ἐνδείξασθαί σοι;

{NE. ΣΩ.} Τί δ' οὐ;

{ΞΕ.} Ῥάδιον ἔοικας ἡγεῖσθαι τὸ τοιοῦτον· σκοπώμεθα δ'
οὖν αὐτὸ ἐν τοῖς ὑπεναντίοις γένεσι. τῶν γὰρ δὴ πράξεων
ἐν πολλαῖς καὶ πολλάκις ἐκάστοτε τάχος καὶ σφοδρότητα
καὶ ὀξύτητα διανοήσεώς τε καὶ σώματος, ἔτι δὲ καὶ φωνῆς,
ὅταν ἀγασθῶμεν, λέγομεν αὐτὸ ἐπαινοῦντες μιᾷ χρώμενοι
προσρήσει τῇ τῆς ἀνδρείας.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

Stephanus page 306, section e, line 9

{ΞΕ.} Ὅξυ καὶ ἀνδρεῖον πρῶτόν ποῦ φαμεν, καὶ ταχὺ καὶ

ἀνδρικόν, καὶ σφοδρὸν ὡσαύτως· καὶ πάντως ἐπιφέροντες
τοῦνομα ὃ λέγω κοινὸν πάσαις ταῖς φύσεσι ταύταις ἐπαινοῦ-
μεν αὐτάς.

{NE. ΣΩ.} Ναί.

{ΞΕ.} Τί δέ; τὸ τῆς ἡρεμαίας αὐτῆς γενέσεως εἶδος ἄρ' οὐ
πολλάκις ἐπηνέκαμεν ἐν πολλαῖς τῶν πράξεων;

{NE. ΣΩ.} Καὶ σφόδρα γε.

{ΞΕ.} Μὴν οὖν οὐ τὰναντία λέγοντες ἢ περὶ ἐκείνων
τοῦτο φθεγγόμεθα;

Stephanus page 307, section a, line 6

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ὡς ἡσυχαιὰ πού φαμεν ἐκάστοτε καὶ σωφρονικά,
περὶ τε διάνοιαν πραττόμενα ἀγασθέντες καὶ κατὰ τὰς
πράξεις αὐτῶν βραδέα καὶ μαλακά, καὶ ἔτι περὶ φωνὰς γιγνό-
μενα λεῖα καὶ βαρέα, καὶ πᾶσαν ῥυθμικὴν κίνησιν καὶ ὅλην
μοῦσαν ἐν καιρῷ βραδυτῇτι προσχρωμένην, οὐ τὸ τῆς
ἀνδρείας ἀλλὰ τὸ τῆς κοσμιότητος ὄνομα ἐπιφέρομεν αὐτοῖς
σύμπασιν.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΞΕ.} Καὶ μὴν ὅποταν αὐτῶν γε ἀμφοτέρωθεν γίγνηται ταῦθ'

Stephanus page 307, section b, line 6

ἡμῖν ἄκαιρα, μεταβάλλοντες ἐκάτερα αὐτῶν ψέγομεν ἐπὶ
τὰναντία πάλιν ἀπονέμοντες τοῖς ὀνόμασιν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Ὡς αὐτὰ γιγνόμενα τοῦ καιροῦ καὶ θάπτω
καὶ σκληρότερα φαινόμενα [καὶ] ὑβριστικὰ καὶ μανικὰ λέ-
γοντες, τὰ δὲ βαρύτερα καὶ βραδύτερα καὶ μαλακώτερα δειλὰ
καὶ βλακικά· καὶ σχεδὸν ὡς τὸ πολὺ ταῦτά τε καὶ τὴν
σώφρονα φύσιν καὶ τὴν ἀνδρείαν τὴν τῶν ἐναντίων, οἷον
πολεμίαν διαλαχούσας στάσιν ἰδέας, οὐτ' ἀλλήλαις μειγνυ-
μένας ἐφευρίσκομεν ἐν ταῖς περὶ τὰ τοιαῦτα πράξεσιν, ἔτι τε

Stephanus page 307, section c, line 6

τοὺς ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτάς ἴσχοντας διαφορομένους ἀλλήλοις
ὀψόμεθα ἐὰν μεταδιώκωμεν.

{NE. ΣΩ.} Ποῦ δὴ λέγεις;

{ΞΕ.} Ἐν πᾶσι τε δὴ τοῦτοις οἷς νῦν εἵπομεν, ὡς εἰκός
τε ἐν ἑτέροις πολλοῖς. κατὰ γὰρ οἶμαι τὴν αὐτῶν ἐκατέροις
συγγένειαν τὰ μὲν ἐπαινοῦντες ὡς οἰκεῖα σφέτερα, τὰ δὲ
τῶν διαφορῶν ψέγοντες ὡς ἀλλότρια, πολλὴν εἰς ἑχθρὰν
ἀλλήλοις καὶ πολλῶν πέρα καθίστανται.

{NE. ΣΩ.} Κινδυνεύουσιν.

{ΞΕ.} Παιδιὰ τοίνυν αὕτη γέ τις ἢ διαφορὰ τούτων ἐστὶ

Stephanus page 307, section d, line 7

τῶν εἰδῶν· περὶ δὲ τὰ μέγιστα νόσος συμβαίνει πασῶν
ἐχθίστη γίγνεσθαι ταῖς πόλεσιν.

{NE. ΣΩ.} Περὶ δὴ ποῖα φήσ;

{ΞΕ.} Περὶ ὅλην, ὥς γε εἰκός, τὴν τοῦ ζῆν παρασκευήν.
οἱ μὲν γὰρ δὴ διαφερόντως ὄντες κόσμιοι τὸν ἥσυχον ἀεὶ
βίον ἔτοιμοι ζῆν, αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς μόνοι τὰ σφέτερα αὐτῶν
πράττοντες, οἴκοι τε αὖ πρὸς ἅπαντας οὕτως ὁμιλοῦντες, καὶ
πρὸς τὰς ἑξωθεν πόλεις ὡσαύτως ἔτοιμοι πάντα ὄντες
τρόπον τινὰ ἄγειν εἰρήνην· καὶ διὰ τὸν ἔρωτα δὴ τοῦτον
ἀκαιρότερον ὄντα ἢ χρή, ὅταν ἂ βούλονται πράττωσιν,

Stephanus page 307, section e, line 8

ἔλαθον αὐτοὶ τε ἀπολέμῳ ἴσχοντες καὶ τοὺς νέους ὡσαύ-
τως διατιθέντες, ὄντες τε ἀεὶ τῶν ἐπιτιθεμένων, ἐξ ὧν
οὐκ ἐν πολλοῖς ἔτεσιν αὐτοὶ καὶ παῖδες καὶ σύμπασα ἡ
πόλις ἀντ' ἐλευθέρων πολλάκις ἔλαθον αὐτοὺς γενόμενοι
δοῦλοι.

{NE. ΣΩ.} Χαλεπὸν εἶπες καὶ δεινὸν πάθος.

{ΞΕ.} Τί δ' οἱ πρὸς τὴν ἀνδρείαν μᾶλλον ῥέποντες; ἄρ'
οὐκ ἐπὶ πόλεμον ἀεὶ τινα τὰς αὐτῶν συντείνοντες πόλεις
διὰ τὴν τοῦ τοιούτου βίου σφοδροτέραν τοῦ δέοντος ἐπιθυ-
μίαν εἰς ἔχθραν πολλοῖς καὶ δυνατοῖς καταστάντες ἢ πάμπαν

Stephanus page 308, section a, line 8

διώλεσαν ἡ δούλας αὖ καὶ ὑποχειρίους τοῖς ἐχθροῖς ὑπέθεσαν
τὰς αὐτῶν πατρίδας;

{NE. ΣΩ.} Ἦστι καὶ ταῦτα.

{ΞΕ.} Πῶς οὖν μὴ φῶμεν ἐν τούτοις ἀμφοτέρα ταῦτα τὰ
γένη πολλὴν πρὸς ἀλλήλα ἀεὶ καὶ τὴν μεγίστην ἴσχειν
ἔχθραν καὶ στάσιν;

{NE. ΣΩ.} Οὐδαμῶς ὥς οὐ φήσομεν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν ὅπερ ἐπεσκοποῦμεν κατ' ἀρχὰς ἀνηυρήκαμεν,
ὅτι μόρια ἀρετῆς οὐ σμικρὰ ἀλλήλοις διαφέρεσθον φύσει καὶ
δὴ καὶ τοὺς ἴσχοντας δρᾶτον τὸ αὐτὸ τοῦτο;

Stephanus page 308, section b, line 9

{NE. ΣΩ.} Κινδυνεύετον.

{ΞΕ.} Τόδε τοίνυν αὖ λάβωμεν.

{NE. ΣΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΞΕ.} Εἰ τίς που τῶν συνθετικῶν ἐπιστημῶν πράγμα
ὅτιοῦν τῶν αὐτῆς ἔργων, καὶ εἰ τὸ φαυλότατον, ἐκοῦσα ἐκ
μοχθηρῶν καὶ χρηστῶν τινων συνίστησιν, ἡ πᾶσα ἐπιστήμη
πανταχοῦ τὰ μὲν μοχθηρὰ εἰς δύναμιν ἀποβάλλει, τὰ δὲ
ἐπιτήδεια καὶ [τὰ] χρηστὰ ἔλαβεν, ἐκ τούτων δὲ καὶ ὁμοίων
καὶ ἀνομοίων ὄντων, πάντα εἰς ἐν αὐτὰ συνάγουσα, μίαν

τινὰ δύναμιν καὶ ἰδέαν δημιουργεῖ.

Stephanus page 308, section c, line 8

{NE. ΣΩ.} Τί μήν;

{ΞΕ.} Οὐδ' ἄρα ἢ κατὰ φύσιν ἀληθῶς οὕσα ἡμῖν πολιτική μή ποτε ἐκ χρηστῶν καὶ κακῶν ἀνθρώπων ἐκοῦσα εἶναι συστήσεται πόλιν τινά, ἀλλ' εὐδὴλον ὅτι παιδιᾶ πρῶτον βασανιεῖ, μετὰ δὲ τὴν βάσανον αὖ τοῖς δυναμένοις παιδεύειν καὶ ὑπηρετεῖν πρὸς τοῦτ' αὐτὸ παραδώσει, προστάττουσα καὶ ἐπιστατοῦσα αὐτῇ, καθάπερ ὑφαντικὴ τοῖς τε ξαίνουσι καὶ τοῖς τᾶλλα προπαρασκευάζουσιν ὅσα πρὸς τὴν πλέξιν αὐτῆς συμπαρακολουθοῦσα προστάττει καὶ ἐπιστατεῖ, τοιαῦτα ἐκάστοις ἐνδεικνύσα τὰ ἔργα ἀποτελεῖν οἷα ἂν ἐπιτή-

Stephanus page 308, section e, line 2

δεια ἡγῆται πρὸς τὴν αὐτῆς εἶναι συμπλοκήν.

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Ταῦτόν δὴ μοι τοῦθ' ἢ βασιλικὴ φαίνεται πᾶσι τοῖς κατὰ νόμον παιδευταῖς καὶ τροφεῦσιν, τὴν τῆς ἐπιστατικῆς αὐτῇ δύναμιν ἔχουσα, οὐκ ἐπιτρέψειν ἀσκεῖν ὅτι μή τις πρὸς τὴν αὐτῆς σύγκρασιν ἀπεργαζόμενος ἡθὸς τι πρέπον ἀποτελεῖ, ταῦτα δὲ μόνα παρακελεύεσθαι παιδεύειν· καὶ τοὺς μὲν μὴ δυναμένους κοινωνεῖν ἡθους ἀνδρείου καὶ σώφρονος ὅσα τε ἄλλα ἐστὶ τείνοντα πρὸς ἀρετὴν, ἀλλ' εἰς ἀθεότητα καὶ ὕβριν καὶ ἀδικίαν ὑπὸ κακῆς βίᾳ φύσεως

Stephanus page 309, section a, line 2

ἀπωθουμένους, θανάτοις τε ἐκβάλλει καὶ φυγαῖς καὶ ταῖς μεγίσταις κολάζουσα ἀτιμίαις.

{NE. ΣΩ.} Λέγεται γοῦν πῶς οὕτως.

{ΞΕ.} Τοὺς δὲ ἐν ἀμαθίᾳ τε αὖ καὶ ταπεινότητι πολλῇ

κυλινδουμένους εἰς τὸ δουλικὸν ὑποζεύγνυσι γένος.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα.

{ΞΕ.} Τοὺς λοιποὺς τοίνυν, ὅσων αἱ φύσεις ἐπὶ τὸ γενναῖον ἱκαναὶ παιδείας τυγχάνουσαι καθίστασθαι καὶ δέξασθαι μετὰ τέχνης σύμμειξιν πρὸς ἀλλήλας, τούτων τὰς μὲν ἐπὶ

Stephanus page 309, section b, line 3

τὴν ἀνδρείαν μᾶλλον συντεινούσας, οἷον στημονοφυῆς νομίσας' αὐτῶν εἶναι τὸ στερεὸν ἡθος, τὰς δὲ ἐπὶ τὸ κόσμιον πῖονί τε καὶ μαλακῶ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα κροκῶδει διανήματι προσχρωμένας, ἐναντία δὲ τεινούσας ἀλλήλαις, πειράται τοιόνδε τινὰ τρόπον συνδεῖν καὶ συμπλέκειν.

{NE. ΣΩ.} Ποῖον δὴ;

{ΞΕ.} Πρῶτον μὲν κατὰ τὸ συγγενὲς τὸ ἀειγενὲς ὃν τῆς

ψυχῆς αὐτῶν μέρος θεῖω συναρμοσμένη δεσμῶ, μετὰ δὲ τὸ θεῖον τὸ ζωογενὲς αὐτῶν αὐθις ἀνθρωπίνοις.

{NE. ΣΩ.} Πῶς τοῦτ' εἶπες αὐ;

Stephanus page 309, section c, line 5

{ΞΕ.} Τὴν τῶν καλῶν καὶ δικαίων πέρι καὶ ἀγαθῶν καὶ τῶν τούτοις ἐναντίων ὄντως οὕσαν ἀληθῆ δόξαν μετὰ βεβαιώσεως, ὅποταν ἐν [ταῖς] ψυχαῖς ἐγγίγνηται, θεῖαν φημὶ ἐν δαιμονίῳ γίνεσθαι γένει.

{NE. ΣΩ.} Πρέπει γοῦν οὕτω.

{ΞΕ.} Τὸν δὲ πολιτικὸν καὶ τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην ἄρ' ἴσμεν ὅτι προσήκει μόνον δυνατόν εἶναι τῇ τῆς βασιλικῆς μούσῃ τοῦτο αὐτὸ ἐμποιεῖν τοῖς ὀρθῶς μεταλαβοῦσι παιδείας, οὓς ἐλέγομεν νυνδῆ;

{NE. ΣΩ.} Τὸ γοῦν εἰκός.

Stephanus page 309, section d, line 6

{ΞΕ.} Ὅς δ' ἂν δρᾶν γε, ὦ Σώκρατες, ἀδυνατῇ τὸ τοιοῦτον, μηδέποτε τοῖς νῦν ζητούμενοις ὀνόμασιν αὐτὸν προσγορεύωμεν.

{NE. ΣΩ.} Ὅρθότατα.

{ΞΕ.} Τί οὖν; ἀνδρεία ψυχὴ λαμβανομένη τῆς τοιαύτης ἀληθείας ἄρ' οὐχ ἡμεροῦται καὶ τῶν δικαίων μάλιστα οὕτω κοινωνεῖν ἂν ἐθελήσειεν, μὴ μεταλαβοῦσα δὲ ἀποκλινεῖ μᾶλλον πρὸς θηριώδη τινὰ φύσιν;

{NE. ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΞΕ.} Τί δὲ τὸ τῆς κοσμίας φύσεως; ἄρ' οὐ τούτων μὲν

Stephanus page 309, section e, line 6

μεταλαβὼν τῶν δοξῶν ὄντως σῶφρον καὶ φρόνιμον, ὥς γε ἐν πολιτείᾳ, γίγνεται, μὴ κοινωνῆσαν δὲ ὧν λέγομεν ἐπονείδιστόν τινα εὐηθείας δικαιοτάτα λαμβάνει φήμην;

{NE. ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΞΕ.} Οὐκοῦν συμπλοκὴν καὶ δεσμὸν τοῦτον τοῖς μὲν κακοῖς πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς πρὸς τοὺς κακοὺς μηδέποτε μόνιμον φῶμεν γίνεσθαι, μηδέ τινα ἐπιστήμην αὐτῷ σπουδῇ πρὸς τοὺς τοιούτους ἂν χρῆσθαι ποτε;

{NE. ΣΩ.} Πῶς γάρ;

{ΞΕ.} Τοῖς δ' εὐγενέσι γενομένοις τε ἐξ ἀρχῆς ἦθρεσι

Stephanus page 310, section a, line 2

θρεφθεῖσί τε κατὰ φύσιν μόνοις διὰ νόμων ἐμφύεσθαι, καὶ ἐπὶ τούτοις δὴ τοῦτ' εἶναι τέχνη φάρμακον, καὶ καθάπερ εἶπομεν τοῦτον θεϊότερον εἶναι τὸν σύνδεσμον ἀρετῆς μερῶν φύσεως ἀνομοίων καὶ ἐπὶ τὰ ἐναντία φερομένων.

{NE. ΣΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΞΕ.} Τοὺς μὴν λοιποὺς, ὄντας ἀνθρωπίνους δεσμούς,
ὑπάρχοντος τούτου τοῦ θεοῦ σχεδὸν οὐδὲν χαλεπὸν οὔτε
ἐννοεῖν οὔτε ἐννοήσαντα ἀποτελεῖν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς δὴ, καὶ τίνας;

{ΞΕ.} Τοὺς τῶν ἐπιγαμιῶν καὶ παιδῶν κοινωνήσεων καὶ

Stephanus page 310, section b, line 3

τῶν περὶ τὰς ἰδίας ἐκδόσεις καὶ γάμους. οἱ γὰρ πολλοὶ τὰ
περὶ ταῦτα οὐκ ὀρθῶς συνδοῦνται πρὸς τὴν τῶν παιδῶν
γέννησιν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Τί δὴ;

{ΞΕ.} Τὰ μὲν πλούτου καὶ δυνάμεων ἐν τοῖς τοιούτοις
διώγματα τί καὶ τις ἂν ὥς ἄξια λόγου σπουδάξοι μεμφόμενος;

{ΝΕ. ΣΩ.} Οὐδέν.

{ΞΕ.} Μᾶλλον δέ γε δίκαιον τῶν περὶ τὰ γένη ποιουμένων
ἐπιμέλειαν τούτων περὶ λέγειν, εἴ τι μὴ κατὰ τρόπον πράτ-
τουσιν.

Stephanus page 310, section c, line 3

{ΝΕ. ΣΩ.} Εἰκὸς γὰρ οὖν.

{ΞΕ.} Πράττουσι μὲν δὴ οὐδ' ἐξ ἐνὸς ὀρθοῦ λόγου, τὴν ἐν
τῷ παραχρῆμα διώκοντες ῥαστώνην καὶ τῷ τοὺς μὲν προς-
ομοίους αὐτοῖς ἀσπάζεσθαι, τοὺς δ' ἀνομοίους μὴ στέργειν,
πλεῖστον τῇ δυσχερείᾳ μέρος ἀπονέμοντες.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Οἱ μὲν πού κόσμιοι τὸ σφέτερον αὐτῶν ἦθος ζη-
τοῦσι, καὶ κατὰ δύναμιν γαμοῦσί τε παρὰ τούτων καὶ τὰς
ἐκδιδομένας παρ' αὐτῶν εἰς τούτους ἐκπέμπουσι πάλιν· ὥς
δ' αὐτῶς τὸ περὶ τὴν ἀνδρείαν γένος δρᾶ, τὴν αὐτοῦ μετα-

Stephanus page 310, section d, line 3

διῶκον φύσιν, δεόν ποιεῖν ἀμφότερα τὰ γένη τούτων τούναν-
τίον ἅπαν.

{ΝΕ. ΣΩ.} Πῶς, καὶ διὰ τί;

{ΞΕ.} Διότι πέφυκεν ἀνδρεία τε ἐν πολλαῖς γενέσεσιν
ἁμεικτος γεννωμένη σῶφρονι φύσει κατὰ μὲν ἀρχὰς ἀκμάζειν
ῥώμῃ, τελευτῶσα δὲ ἐξανθεῖν παντάπασιν μανίαις.

{ΝΕ. ΣΩ.} Εἰκός.

{ΞΕ.} Ἡ δὲ αἰδοῦς γε αὖ λίαν πλήρης ψυχὴ καὶ ἀ-
κέραστος τόλμης ἀνδρείας, ἐπὶ δὲ γενεὰς πολλὰς οὕτω γεννη-
θεῖσα, νωθεστέρα φύεσθαι τοῦ καιροῦ καὶ ἀποτελευτῶσα δὴ

Stephanus page 310, section e, line 3

παντάπασιν ἀναπηροῦσθαι.

{ΝΕ. ΣΩ.} Καὶ τοῦτ' εἰκὸς οὕτω συμβαίνειν.

{ΞΕ.} Τούτους δὴ τοὺς δεσμοὺς ἔλεγον ὅτι χαλεπὸν

οὐδὲν συνδεῖν ὑπάρξαντος τοῦ περὶ τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ μίαν
ἔχειν ἀμφοτέρα τὰ γένη δόξαν. τοῦτο γὰρ ἓν καὶ ὅλον
ἐστὶ βασιλικῆς συννυφάνσεως ἔργον, μηδέποτε ἔαν ἀφίστα-
σθαι σῶφρονα ἀπὸ τῶν ἀνδρείων ἥθη, συγκερκίζοντα δὲ
ὁμοδοξίαις καὶ τιμαῖς καὶ ἀτιμίαις καὶ δόξαις καὶ ὁμηρειῶν
ἐκδόσεις εἰς ἀλλήλους, λείον καὶ τὸ λεγόμενον εὐήτριον
ὑφασμα συνάγοντα ἐξ αὐτῶν, τὰς ἐν ταῖς πόλεσιν ἀρχάς

Stephanus page 311, section a, line 2

ἀεὶ κοινῇ τούτοις ἐπιτρέπειν.

{NE. ΣΩ.} Πῶς;

{ΞΕ.} Οὐ μὲν ἂν ἐνὸς ἄρχοντος χρεῖα συμβαίνειν, τὸν
ταῦτα ἀμφοτέρα ἔχοντα αἰρούμενον ἐπιστάτην· οὐ δ' ἂν
πλειόνων, τούτων μέρος ἑκατέρων συμμειγνύντα. τὰ μὲν
γὰρ σωφρόνων ἀρχόντων ἥθη σφόδρα μὲν εὐλαβῇ καὶ δίκαια
καὶ σωτήρια, δριμύτητος δὲ καὶ τινος ἰταμότητος ὀξείας καὶ
πρακτικῆς ἐνδεῖται.

{NE. ΣΩ.} Δοκεῖ γοῦν δὴ καὶ τάδε.

{ΞΕ.} Τὰ δ' ἀνδρεῖά γε αὖ πρὸς μὲν τὸ δίκαιον καὶ εὐλα-

Stephanus page 311, section b, line 2

βὲς ἐκείνων ἐπιδεέστερα, τὸ δὲ ἐν ταῖς πράξεσι ἰταμόν
διαφερόντως ἴσχει. πάντα δὲ καλῶς γίνεσθαι τὰ περὶ τὰς
πόλεις ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ τούτοις μὴ παραγενομένοιν ἀμφοῖν
ἀδύνατον.

{NE. ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΞΕ.} Τοῦτο δὴ τέλος ὑφάσματος εὐθυπλοκία συμπλακὲν
γίνεσθαι φῶμεν πολιτικῆς πράξεως τὸ τῶν ἀνδρείων καὶ
σωφρόνων ἀνθρώπων ἥθος, ὅποταν ὁμονοίᾳ καὶ φιλίᾳ κοινὸν
συναγαγούσα αὐτῶν τὸν βίον ἢ βασιλικὴ τέχνη, πάντων
μεγαλοπρεπέστατον ὑφασμάτων καὶ ἄριστον ἀποτελέσασα

Stephanus page 311, section c, line 3

[ὥστ' εἶναι κοινόν] τούς τ' ἄλλους ἐν ταῖς πόλεσι πάντας
δούλους καὶ ἐλευθέρους ἀμπίσχουσα, συνέχη τούτῳ τῷ πλέ-
γματι, καὶ καθ' ὅσον εὐδαίμονι προσήκει γίνεσθαι πόλει
τούτου μηδαμῇ μηδὲν ἐλλείπουσα ἄρχη τε καὶ ἐπιστατῇ.

{NE. ΣΩ.} Κάλλιστα αὖ τὸν βασιλικὸν ἀπετέλεσας ἄνδρα
ἡμῖν, ὃ ξένε, καὶ τὸν πολιτικόν.

Parmenides

Ἐπειδὴ Ἀθήναζε οἰκοθεν ἐκ Κλαζομενῶν ἀφικόμεθα,
κατ' ἀγορὰν ἐνετύχομεν Ἀδειμάντῳ τε καὶ Γλαύκῳ· καί
μου λαβόμενος τῆς χειρὸς ὁ Ἀδείμαντος, Χαῖρ', ἔφη, ὦ
Κέφαλε, καὶ εἰ τοῦ δέη τῶν τῆδε ὧν ἡμεῖς δυνατοί, φράζε.

Ἀλλὰ μὲν δὴ, εἶπον ἐγώ, πάρειμί γε ἐπ' αὐτὸ τοῦτο,
δεησόμενος ὑμῶν.

Λέγοις ἄν, ἔφη, τὴν δέησιν.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν τῷ ὁμομητρίῳ τί ἦν
ὄνομα; οὐ γὰρ μέμνημαι. παῖς δέ που ἦν, ὅτε τὸ πρότερον
ἐπεδήμησα δεῦρο ἐκ Κλαζομενῶν· πολὺς δὲ ἤδη χρόνος ἐξ
ἐκείνου. τῷ μὲν γὰρ πατρί, δοκῶ, Πυριλάμπης ὄνομα.

Πάνυ γε, ἔφη.

Αὐτῷ δέ γε;

Ἀντιφῶν. ἀλλὰ τί μάλιστα πυνθάνη;

Οἶδε, εἶπον ἐγώ, πολῖταί τ' ἐμοί εἰσι, μάλα φιλόσοφοι,
ἀκηκόασί τε ὅτι οὗτος ὁ Ἀντιφῶν Πυθοδώρῳ τινὶ Ζήνωνος
ἐταίρῳ πολλὰ ἐντετύχηκε, καὶ τοὺς λόγους, οὓς ποτε Σω-
κράτης καὶ Ζήνων καὶ Παρμενίδης διελέχθησαν, πολλάκις
ἀκούσας τοῦ Πυθοδώρου ἀπομνημονεύει.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Τούτων τοίνυν, εἶπον, δεόμεθα διακοῦσαι.

Ἄλλ' οὐ χαλεπόν, ἔφη· μειράκιον γὰρ ὦν αὐτοὺς εὖ
μάλα διεμελέτησεν, ἐπεὶ νῦν γε κατὰ τὸν πάππον τε καὶ

ὁμώνυμον πρὸς ἵπικῇ τὰ πολλὰ διατρίβει. ἀλλ' εἰ δεῖ,
ἴωμεν παρ' αὐτόν· ἄρτι γὰρ ἐνθένδε οἴκαδε οἴχεται, οἴκει δὲ
ἐγγὺς ἐν Μελίτῃ.

Ταῦτα εἰπόντες ἐβαδίζομεν, καὶ κατελάβομεν τὸν Ἀν-
τιφῶντα οἶκοι, χαλινόν τινα χαλκεῖ ἐκδιδόντα σκευάσαι·
ἐπειδὴ δὲ ἐκείνου ἀπηλλάγη οἱ τε ἀδελφοὶ ἔλεγον αὐτῷ
ὦν ἔνεκα παρῆμεν, ἀνεγνώρισέν τέ με ἐκ τῆς προτέρας
ἐπιδημίας καὶ με ἡσπάζετο, καὶ δεομένων ἡμῶν διελθεῖν τοὺς
λόγους, τὸ μὲν πρῶτον ᾠκνει - πολὺ γὰρ ἔφη ἔργον εἶναι -
ἔπειτα μέντοι διηγεῖτο. ἔφη δὲ δὴ ὁ Ἀντιφῶν λέγειν τὸν

Πυθόδωρον ὅτι ἀφίκοντό ποτε εἰς Παναθήναια τὰ μεγάλα
Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης. τὸν μὲν οὖν Παρμενίδην εὖ
μάλα ἤδη πρεσβύτην εἶναι, σφόδρα πολίον, καλὸν δὲ
κάγαθὸν τὴν ὄψιν, περὶ ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἐξήκοντα·
Ζήωνα δὲ ἐγγὺς τῶν τετταράκοντα τότε εἶναι, εὐμήκη
δὲ καὶ χαρίεντα ἰδεῖν, καὶ λέγεσθαι αὐτὸν παιδικὰ τοῦ
Παρμενίδου γεγονέναι. καταλύειν δὲ αὐτοὺς ἔφη παρὰ τῷ
Πυθοδώρῳ ἐκτὸς τείχους ἐν Κεραμειῳ· οἱ δὲ καὶ ἀφικέσθαι

τόν τε Σωκράτη καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ πολλούς,
ἐπιθυμοῦντας ἀκοῦσαι τῶν τοῦ Ζήνωνος γραμμάτων - τότε

Stephanus page 127, section c, line 4

γὰρ αὐτὰ πρῶτον ὑπ' ἐκείνων κομισθῆναι - Σωκράτη δὲ εἶναι
τότε σφόδρα νέον. ἀναγιγνώσκειν οὖν αὐτοῖς τὸν Ζήωνα
αὐτόν, τὸν δὲ Παρμενίδην τυχεῖν ἔξω ὄντα· καὶ εἶναι πάνυ
βραχὺ ἔτι λοιπὸν τῶν λόγων ἀναγιγνωσκομένων, ἥνικα
αὐτός τε ἐπεισελθεῖν ἔφη ὁ Πυθόδωρος ἔξωθεν καὶ τὸν
Παρμενίδην μετ' αὐτοῦ καὶ Ἀριστοτέλη τὸν τῶν τριάκοντα
γενόμενον, καὶ σμίкр' ἄττα ἔτι ἐπακοῦσαι τῶν γραμμά-
των· οὐ μὴν αὐτός γε, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀκηκοέναι τοῦ
Ζήωνος.

Τὸν οὖν Σωκράτη ἀκούσαντα πάλιν τε κελεῦσαι τὴν

Stephanus page 127, section d, line 7

πρώτην ὑπόθεσιν τοῦ πρώτου λόγου ἀναγνῶναι, καὶ ἀνα-
γνωσθείσης, Πῶς, φάναι, ὦ Ζήνων, τοῦτο λέγεις; εἰ πολλὰ
ἐστὶ τὰ ὄντα, ὥς ἄρα δεῖ αὐτὰ ὅμοιά τε εἶναι καὶ ἀνόμοια,
τοῦτο δὲ δὴ ἀδύνατον· οὔτε γὰρ τὰ ἀνόμοια ὅμοια οὔτε τὰ
ὅμοια ἀνόμοια οἷόν τε εἶναι; οὐχ οὕτω λέγεις;

Οὕτω, φάναι τὸν Ζήωνα.

Οὐκοῦν εἰ ἀδύνατον τὰ τε ἀνόμοια ὅμοια εἶναι καὶ τὰ
ὅμοια ἀνόμοια, ἀδύνατον δὴ καὶ πολλὰ εἶναι; εἰ γὰρ πολλὰ
εἴη, πάσχοι ἂν τὰ ἀδύνατα. ἄρα τοῦτό ἐστιν ὃ βούλονται
σου οἱ λόγοι, οὐκ ἄλλο τι ἢ διαμάχεσθαι παρὰ πάντα τὰ

Stephanus page 127, section e, line 10

λεγόμενα ὥς οὐ πολλὰ ἐστὶ; καὶ τούτου αὐτοῦ οἶμι σοι
τεκμήριον εἶναι ἕκαστον τῶν λόγων, ὥστε καὶ ἡγῆ τοσαῦτα
τεκμήρια παρέχεσθαι, ὅσους περ λόγους γέγραφας, ὥς οὐκ
ἐστὶ πολλὰ; οὕτω λέγεις, ἢ ἐγὼ οὐκ ὀρθῶς καταμανθάνω;

Οὐκ, ἀλλὰ, φάναι τὸν Ζήωνα, καλῶς συνῆκας ὅλον τὸ
γράμμα ὃ βούλεται.

Μανθάνω, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ὦ Παρμενίδη, ὅτι Ζήνων
ὅδε οὐ μόνον τῇ ἄλλῃ σου φιλίᾳ βούλεται ὠκειῶσθαι, ἀλλὰ
καὶ τῷ συγγράμματι. ταῦτόν γὰρ γέγραφε τρόπον τινὰ
ὅπερ σύ, μεταβάλλων δὲ ἡμᾶς πειρᾶται ἐξαπατᾶν ὥς ἕτερόν

Stephanus page 128, section a, line 8

τι λέγων. σὺ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ποιήμασιν ἐν φῆς εἶναι τὸ
πᾶν, καὶ τούτων τεκμήρια παρέχει καλῶς τε καὶ εὖ· ὅδε δὲ
αὖ οὐ πολλὰ φησιν εἶναι, τεκμήρια δὲ καὶ αὐτὸς πάμπολλα
καὶ παμμεγέθη παρέχεται. τὸ οὖν τὸν μὲν ἐν φάναι, τὸν
δὲ μὴ πολλὰ, καὶ οὕτως ἐκάτερον λέγειν ὥστε μηδὲν τῶν
αὐτῶν εἰρηκεῖναι δοκεῖν σχεδόν τι λέγοντας ταῦτά, ὑπὲρ

ἡμᾶς τοὺς ἄλλους φαίνεται ὑμῖν τὰ εἰρημένα εἰρῆσθαι.
Ναί, φάναι τὸν Ζήγωνα, ὦ Σώκρατες. σὺ δ' οὖν τὴν
ἀλήθειαν τοῦ γράμματος οὐ πανταχοῦ ἤσθησαι. καίτοι
ὥσπερ γε αἱ Λάκαιναι σκύλακες εὖ μεταθεῖς τε καὶ ἰχνεύεις

Stephanus page 128, section c, line 2

τὰ λεχθέντα· ἀλλὰ πρῶτον μὲν σε τοῦτο λανθάνει, ὅτι οὐ
παντάπασι οὕτω σεμνύνεται τὸ γράμμα, ὥστε ἅπερ σὺ
λέγεις διανοηθὲν γραφῆναι, τοὺς ἀνθρώπους δὲ ἐπικρυπτό-
μενον ὥς τι μέγα διαπραττόμενον· ἀλλὰ σὺ μὲν εἶπες τῶν
συμβεβηκότων τι, ἔστι δὲ τό γε ἀληθὲς βοήθειά τις ταῦτα
[τὰ γράμματα] τῷ Παρμενίδου λόγῳ πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας
αὐτὸν κωμωδεῖν ὥς εἰ ἓν ἔστι, πολλὰ καὶ γελοῖα συμβαίνει
πάσχειν τῷ λόγῳ καὶ ἐναντία αὐτῷ. ἀντιλέγει δὴ οὖν
τοῦτο τὸ γράμμα πρὸς τοὺς τὰ πολλὰ λέγοντας, καὶ ἀντ-
αποδίδωσι ταῦτά καὶ πλείω, τοῦτο βουλόμενον δηλοῦν, ὥς

Stephanus page 128, section d, line 5

ἔτι γελοιότερα πάσχοι ἂν αὐτῶν ἢ ὑπόθεσις, εἰ πολλὰ
ἔστιν, ἢ ἡ τοῦ ἓν εἶναι, εἴ τις ἱκανῶς ἐπεξίῃ. διὰ τοιαύτην
δὴ φιλονικίαν ὑπὸ νέου ὄντος ἐμοῦ ἐγράφη, καὶ τις αὐτὸ
ἔκλεψε γραφέν, ὥστε οὐδὲ βουλεύσασθαι ἐξεγένετο εἴτ'
ἐξοιστέον αὐτὸ εἰς τὸ φῶς εἶτε μή. ταύτη οὖν σε λανθάνει,
ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐχ ὑπὸ νέου φιλονικίας οἶει αὐτὸ γεγρά-
φθαι, ἀλλ' ὑπὸ πρεσβυτέρου φιλοτιμίας· ἐπεὶ, ὅπερ γ'
εἶπον, οὐ κακῶς ἀπήκασας.

Ἀλλ' ἀποδέχομαι, φάναι τὸν Σωκράτη, καὶ ἡγοῦμαι ὥς
λέγεις ἔχειν. τόδε δέ μοι εἰπέ· οὐ νομίζεις εἶναι αὐτὸ καθ'

Stephanus page 129, section a, line 1

αὐτὸ εἰδός τι ὁμοιότητος, καὶ τῷ τοιούτῳ αὖ ἄλλο τι ἐναν-
τίον, ὃ ἔστιν ἀνόμοιον· τούτοις δὲ δυοῖν ὄντοιν καὶ ἐμὲ καὶ
σὲ καὶ τᾶλλα ἃ δὴ πολλὰ καλοῦμεν μεταλαμβάνειν; καὶ
τὰ μὲν τῆς ὁμοιότητος μεταλαμβάνοντα ὅμοια γίνεσθαι
ταύτη τε καὶ κατὰ τοσοῦτον ὅσον ἂν μεταλαμβάνῃ, τὰ δὲ
τῆς ἀνομοιότητος ἀνόμοια, τὰ δὲ ἀμφοτέρων ἀμφότερα; εἰ
δὲ καὶ πάντα ἐναντίων ὄντων ἀμφοτέρων μεταλαμβάνει,
καὶ ἔστι τῷ μετέχειν ἀμφοῖν ὁμοιά τε καὶ ἀνόμοια αὐτὰ
αὐτοῖς, τί θαυμαστόν; εἰ μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ ὁμοιά τις ἀπ-
έφαινε ἀνόμοια γινόμενα ἢ τὰ ἀνόμοια ὅμοια, τέρας ἂν

Stephanus page 129, section b, line 3

οἶμαι ἦν· εἰ δὲ τὰ τούτων μετέχοντα ἀμφοτέρων ἀμφότερα
ἀποφαίνει πεπονθότα, οὐδὲν ἔμοιγε, ὦ Ζήγων, ἄτοπον δοκεῖ,
οὐδέ γε εἰ ἓν ἅπαντα ἀποφαίνει τις τῷ μετέχειν τοῦ ἐνὸς
καὶ ταῦτά ταῦτα πολλὰ τῷ πλήθους αὖ μετέχειν. ἀλλ' εἰ

ὁ ἔστιν ἓν, αὐτὸ τοῦτο πολλὰ ἀποδείξει καὶ αὖ τὰ πολλὰ δὴ ἓν, τοῦτο ἤδη θαυμάσομαι. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὡσαύτως· εἰ μὲν αὐτὰ τὰ γένη τε καὶ εἶδη ἐν αὐτοῖς ἀποφαίνοι τάναντία ταῦτα πάθη πάσχοντα, ἄξιον θαυμάζειν· εἰ δ' ἐμὲ ἓν τις ἀποδείξει ὄντα καὶ πολλὰ, τί θαυμαστόν, λέγων, ὅταν μὲν βούληται πολλὰ ἀποφῆναι, ὡς ἕτερα μὲν

Stephanus page 129, section c, line 6

τὰ ἐπὶ δεξιὰ μου ἔστιν, ἕτερα δὲ τὰ ἐπ' ἀριστερά, καὶ ἕτερα μὲν τὰ πρόσθεν, ἕτερα δὲ τὰ ὀπίσθεν, καὶ ἄνω καὶ κάτω ὡσαύτως - πλήθους γὰρ οἶμαι μετέχω - ὅταν δὲ ἓν, ἔρεϊ ὡς ἑπτὰ ἡμῶν ὄντων εἰς ἐγὼ εἰμι ἄνθρωπος μετέχων καὶ τοῦ ἐνός· ὥστε ἀληθῆ ἀποφαίνει ἀμφότερα. ἐὰν οὖν τις τοιαῦτα ἐπιχειρῇ πολλὰ καὶ ἐν ταὐτὸν ἀποφαίνειν, λίθους καὶ ξύλα καὶ τὰ τοιαῦτα, τί φήσομεν αὐτὸν πολλὰ καὶ ἐν ἀποδεικνύναι, οὐ τὸ ἐν πολλὰ οὐδὲ τὰ πολλὰ ἓν, οὐδέ τι θαυμαστόν λέγειν, ἀλλ' ἅπερ ἂν πάντες ὁμολογοῖμεν· ἐὰν δέ τις ὧν νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον πρῶτον μὲν διαιρῆται χωρὶς αὐτὰ καθ'

Stephanus page 129, section d, line 8

αὐτὰ τὰ εἶδη, οἷον ὁμοιότητά τε καὶ ἀνομοιότητα καὶ πλῆθος καὶ τὸ ἐν καὶ στάσιν καὶ κίνησιν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, εἴτα ἐν ἑαυτοῖς ταῦτα δυνάμενα συγκεράννυσθαι καὶ διακρίνεσθαι ἀποφαίνει, ἀγαίμην ἂν ἔγωγ', ἔφη, θαυμαστῶς, ὦ Ζήνων. ταῦτα δὲ ἀνδρείως μὲν πάνυ ἡγοῦμαι πεπραγματεῦσθαι· πολὺ μεντὰν ὧδε μᾶλλον, ὡς λέγω, ἀγασθείην εἰ τις ἔχοι τὴν αὐτὴν ταύτην ἀπορίαν ἐν αὐτοῖς τοῖς εἶδεσι παντοδαπῶς πλεκομένην, ὥσπερ ἐν τοῖς ὀρωμένοις διήλθετε, οὕτως καὶ ἐν τοῖς λογισμῶν λαμβανομένοις ἐπιδεῖξαι. Λέγοντος δὴ, ἔφη ὁ Πυθόδωρος, τοῦ Σωκράτους ταῦτα

Stephanus page 130, section a, line 4

αὐτὸς μὲν <ἂν> οἶεσθαι ἐφ' ἐκάστου ἄχθεσθαι τὸν τε Παρμενίδην καὶ τὸν Ζήνωνα, τοὺς δὲ πάνυ τε αὐτῶ προσέχειν

τὸν νοῦν καὶ θαμὰ εἰς ἀλλήλους βλέποντας μειδιᾶν ὡς ἀγαμένους τὸν Σωκράτη. ὅπερ οὖν καὶ παυσασμένου αὐτοῦ εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην· ὦ Σώκρατες, φάναι, ὡς ἄξιός εἰ ἀγασθαι τῆς ὀρμῆς τῆς ἐπὶ τοὺς λόγους. καὶ μοι εἰπέ, αὐτὸς σὺ οὕτω διήρησαι ὡς λέγεις, χωρὶς μὲν εἶδη αὐτὰ ἄττα, χωρὶς δὲ τὰ τούτων αὖ μετέχοντα; καὶ τί σοι δοκεῖ εἶναι αὐτὴ ὁμοιότης χωρὶς ἧς ἡμεῖς ὁμοιότητος ἔχομεν, καὶ

Stephanus page 130, section b, line 5

ἐν δὴ καὶ πολλὰ καὶ πάντα ὅσα νυνδὴ Ζήνωνος ἤκουες; Ἕμοιγε, φάναι τὸν Σωκράτη.

Ἡ καὶ τὰ τοιαῦτα, εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην, οἷον δικαίου
τι εἶδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ καὶ πάντων
αὐτῶν τοιούτων;

Ναί, φάναι.

Τί δ', ἀνθρώπου εἶδος χωρὶς ἡμῶν καὶ τῶν οἷοι ἡμεῖς ἐσμεν
πάντων, αὐτό τι εἶδος ἀνθρώπου ἢ πυρὸς ἢ καὶ ὕδατος;

Ἐν ἀπορίᾳ, φάναι, πολλάκις δὴ, ὦ Παρμενίδη, περὶ αὐτῶν
γέγονα, πότερα χρή φάναι ὥσπερ περὶ ἐκείνων ἢ ἄλλως.

Stephanus page 130, section c, line 5

Ἡ καὶ περὶ τῶνδε, ὦ Σώκρατες, ἃ καὶ γελοῖα δόξειεν ἂν
εἶναι, οἷον θριξὶ καὶ πηλὸς καὶ ῥύπος ἢ ἄλλο τι ἀτιμότατόν
τε καὶ φαυλότατον, ἀπορεῖς εἴτε χρή φάναι καὶ τούτων
ἐκάστου εἶδος εἶναι χωρὶς, ὃν ἄλλο αὐτῶν ἢ ὧν <τι> ἡμεῖς
μεταχειριζόμεθα, εἴτε καὶ μή;

Οὐδαμῶς, φάναι τὸν Σωκράτη, ἀλλὰ ταῦτα μὲν γε ἅπερ
ὀρώμεν, ταῦτα καὶ εἶναι· εἶδος δέ τι αὐτῶν οἰηθῆναι εἶναι
μὴ λίαν ἢ ἄτοπον. ἤδη μέντοι ποτέ με καὶ ἔθραξε μὴ τι
ἢ περὶ πάντων ταῦτόν· ἔπειτα ὅταν ταύτη στή, φεύγων
οἶχομαι, δείσας μὴ ποτε εἴς τινα βυθὸν φλυαρίας ἐμπεσῶν

Stephanus page 130, section d, line 8

διαφθαρῶ· ἐκεῖσε δ' οὖν ἀφικόμενος, εἰς ἃ νυνδὴ ἐλέγομεν
εἶδη ἔχειν, περὶ ἐκεῖνα πραγματευόμενος διατρίβω.

Νέος γὰρ εἰ ἔτι, φάναι τὸν Παρμενίδην, ὦ Σώκρατες,
καὶ οὐπω σου ἀντεΐληπται φιλοσοφία ὥς ἔτι ἀντιλήπεται
κατ' ἐμὴν δόξαν, ὅτε οὐδὲν αὐτῶν ἀτιμάσεις· νῦν δὲ ἔτι
πρὸς ἀνθρώπων ἀποβλέπεις δόξας διὰ τὴν ἡλικίαν. τόδε
δ' οὖν μοι εἰπέ. δοκεῖ σοι, ὥς φῆς, εἶναι εἶδη ἅττα, ὧν τάδε
τὰ ἄλλα μεταλαμβάνοντα τὰς ἐπωνυμίας αὐτῶν ἴσχειν, οἷον
ὁμοιότητος μὲν μεταλαμβάνοντα ὅμοια, μεγέθους δὲ μεγάλα,
κάλλους δὲ καὶ δικαιοσύνης δίκαιά τε καὶ καλὰ γίνεσθαι;

Stephanus page 131, section a, line 3

Πάνυ γε, φάναι τὸν Σωκράτη.

Οὐκοῦν ἤτοι ὅλου τοῦ εἶδους ἢ μέρους ἕκαστον τὸ μετα-
λαμβάνον μεταλαμβάνει; ἢ ἄλλη τις ἂν μετάληψις χωρὶς
τούτων γένοιτο;

Καὶ πῶς ἄν; εἶπεν.

Πότερον οὖν δοκεῖ σοι ὅλον τὸ εἶδος ἐν ἐκάστῳ εἶναι
τῶν πολλῶν ἐν ὧν, ἢ πῶς;

Τί γὰρ κωλύει, φάναι τὸν Σωκράτη, ὦ Παρμενίδη, [ἐν
εἶναι];

Ἐν ἅρᾳ ὃν καὶ ταῦτόν ἐν πολλοῖς καὶ χωρὶς οὗσιν ὅλον

Stephanus page 131, section b, line 2

ἅμα ἐνέσται, καὶ οὕτως αὐτὸ αὐτοῦ χωρὶς ἂν εἴη.

Οὐκ ἂν, εἴ γε, φάναι, οἷον [εἰ] ἡμέρα [εἴη] μία καὶ ἡ αὐτὴ οὕσα πολλαχοῦ ἅμα ἐστὶ καὶ οὐδέν τι μᾶλλον αὐτὴ αὐτῆς χωρὶς ἐστίν, εἰ οὕτω καὶ ἕκαστον τῶν εἰδῶν ἐν ἐν παῶσιν ἅμα ταυτὸν εἴη.

Ἦδέως γε, φάναι, ὦ Σώκρατες, ἐν ταυτὸν ἅμα πολλαχοῦ ποιεῖς, οἷον εἰ ἰστίῳ καταπετάσας πολλοὺς ἀνθρώπους φαίης ἐν ἐπὶ πολλοῖς εἶναι ὅλον· ἢ οὐ τὸ τοιοῦτον ἡγήῃ λέγειν;

Ἰσως, φάναι.

Ἦ οὖν ὅλον ἐφ' ἑκάστῳ τὸ ἰστίον εἴη ἂν, ἢ μέρος αὐτοῦ

Stephanus page 131, section c, line 3

ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ;

Μέρος.

Μεριστὰ ἄρα, φάναι, ὦ Σώκρατες, ἔστιν αὐτὰ τὰ εἶδη, καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῶν μέρους ἂν μετέχοι, καὶ οὐκέτι ἐν ἑκάστῳ ὅλον, ἀλλὰ μέρος ἐκάστου ἂν εἴη.

Φαίνεται οὕτω γε.

Ἦ οὖν ἐθελήσεις, ὦ Σώκρατες, φάναι τὸ ἐν εἶδος ἡμῖν τῇ ἀληθείᾳ μερίζεσθαι, καὶ ἔτι ἐν ἔσται;

Οὐδαμῶς, εἰπεῖν.

Ὅρα γάρ, φάναι· εἰ αὐτὸ τὸ μέγεθος μεριεῖς καὶ ἕκαστον

Stephanus page 131, section d, line 1

τῶν πολλῶν μεγάλων μεγέθους μέρει σμικροτέρῳ αὐτοῦ τοῦ μεγέθους μέγα ἔσται, ἄρα οὐκ ἄλογον φανεῖται;

Πάνυ γ', ἔφη.

Τί δέ; τοῦ ἴσου μέρος ἕκαστον σμικρὸν ἀπολαβόν τι ἔξει ᾧ ἐλάττονι ὄντι αὐτοῦ τοῦ ἴσου τὸ ἔχον ἴσον τῷ ἔσται; Ἀδύνατον.

Ἀλλὰ τοῦ σμικροῦ μέρος τις ἡμῶν ἔξει, τούτου δὲ αὐτοῦ τὸ σμικρὸν μεῖζον ἔσται ἅτε μέρους ἑαυτοῦ ὄντος, καὶ οὕτω δὴ αὐτὸ τὸ σμικρὸν μεῖζον ἔσται· ᾧ δ' ἂν προστεθῇ τὸ ἀφαιρεθέν, τοῦτο σμικρότερον ἔσται ἀλλ' οὐ μεῖζον ἢ πρίν.

Stephanus page 131, section e, line 2

Οὐκ ἂν γένοιτο, φάναι, τοῦτό γε.

Τίνα οὖν τρόπον, εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, τῶν εἰδῶν σοι τὰ ἄλλα μεταλήψεται, μήτε κατὰ μέρη μήτε κατὰ ὅλα μεταλαμβάνειν δυνάμενα;

Οὐ μὰ τὸν Δία, φάναι, οὐ μοι δοκεῖ εὐκόλον εἶναι τὸ τοιοῦτον οὐδαμῶς διορίσασθαι.

Τί δὲ δὴ; πρὸς τόδε πῶς ἔχεις;

Τὸ ποῖον;

Οἶμαί σε ἐκ τοῦ τοιοῦδε ἐν ἕκαστον εἶδος οἶεσθαι εἶναι· ὅταν πόλλ' ἄττα μεγάλα σοι δόξη εἶναι, μία τις ἴσως δοκεῖ

ιδέα ἢ αὐτὴ εἶναι ἐπὶ πάντα ἰδόντι, ὅθεν ἐν τὸ μέγα ἡγῆ
εἶναι.

Ἀληθῆ λέγεις, φάναι.

Τί δ' αὐτὸ τὸ μέγα καὶ τᾶλλα τὰ μεγάλα, ἐὰν ὡσαύτως
τῇ ψυχῇ ἐπὶ πάντα ἴδῃς, οὐχὶ ἐν τι αὖ μέγα φανεῖται, ὥ
ταῦτα πάντα μεγάλα φαίνεσθαι;

Ἦοικεν.

Ἄλλο ἄρα εἶδος μεγέθους ἀναφανήσεται, παρ' αὐτό τε τὸ
μέγεθος γεγονὸς καὶ τὰ μετέχοντα αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τούτοις αὖ
πᾶσιν ἕτερον, ὥ ταῦτα πάντα μεγάλα ἔσται· καὶ οὐκέτι δὴ

ἐν ἑκαστόν σοι τῶν εἰδῶν ἔσται, ἀλλὰ ἄπειρα τὸ πλῆθος.

Ἀλλά, φάναι, ὦ Παρμενίδη, τὸν Σωκράτη, μὴ τῶν εἰδῶν
ἕκαστον ἢ τούτων νόημα, καὶ οὐδαμοῦ αὐτῶ προσήκη ἐγγί-
γνεσθαι ἄλλοθι ἢ ἐν ψυχῇς· οὕτω γὰρ ἂν ἐν γε ἕκαστον εἴη
καὶ οὐκ ἂν ἔτι πάσχοι ἅ νυνδὴ ἐλέγετο.

Τί οὖν; φάναι, ἐν ἑκαστόν ἐστι τῶν νοημάτων, νόημα δὲ
οὐδενός;

Ἀλλ' ἀδύνατον, εἰπεῖν.

Ἀλλὰ τινός;

Ναί.

ὄντος ἢ οὐκ ὄντος;

ὄντος.

Οὐχ ἑνός τινος, ὁ ἐπὶ πᾶσιν ἐκεῖνο τὸ νόημα ἐπὶ νοεῖ,
μίαν τινὰ οὕσαν ἰδέαν;

Ναί.

Εἴτα οὐκ εἶδος ἔσται τοῦτο τὸ νοούμενον ἐν εἶναι, ἀεὶ ὄν
τὸ αὐτὸ ἐπὶ πᾶσιν;

Ἀνάγκη αὖ φαίνεται.

Τί δὲ δῆ; εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην, οὐκ ἀνάγκη ἢ τᾶλλα
φῆς τῶν εἰδῶν μετέχειν ἢ δοκεῖ σοι ἐκ νοημάτων ἕκαστον

εἶναι καὶ πάντα νοεῖν, ἢ νοήματα ὄντα ἀνόητα εἶναι;

Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο, φάναι, ἔχει λόγον, ἀλλ', ὦ Παρμενίδη,
μάλιστα ἔμοιγε καταφαίνεται ὥδε ἔχειν· τὰ μὲν εἶδη ταῦτα
ὥσπερ παραδείγματα ἐστάναι ἐν τῇ φύσει, τὰ δὲ ἄλλα τούτοις
εἰκέναι καὶ εἶναι ὁμοιώματα, καὶ ἡ μέθεξις αὕτη τοῖς ἄλλοις
γίγνεσθαι τῶν εἰδῶν οὐκ ἄλλη τις ἢ εἰκασθῆναι αὐτοῖς.

Εἰ οὖν τι, ἔφη, ἔοικεν τῶ εἶδει, οἷόν τε ἐκεῖνο τὸ εἶδος
μὴ ὅμοιον εἶναι τῶ εἰκασθέντι, καθ' ὅσον αὐτῶ ἀφωμοιώθη;

ἢ ἔστι τις μηχανὴ τὸ ὅμοιον μὴ ὁμοίῳ ὅμοιον εἶναι;
Οὐκ ἔστι.

Stephanus page 132, section d, line 9

Τὸ δὲ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ἄρ' οὐ μεγάλη ἀνάγκη ἐνὸς τοῦ
αὐτοῦ [εἶδους] μετέχειν;

Ἀνάγκη.

Οὐ δ' ἂν τὰ ὅμοια μετέχοντα ὅμοια ᾗ, οὐκ ἐκεῖνο ἔσται
αὐτὸ τὸ εἶδος;

Παντάπασι μὲν οὖν.

Οὐκ ἄρα οἷόν τέ τι τῷ εἶδει ὅμοιον εἶναι, οὐδὲ τὸ εἶδος
ἄλλω· εἰ δὲ μή, παρὰ τὸ εἶδος αἰεὶ ἄλλο ἀναφανήσεται εἶδος,
καὶ ἂν ἐκεῖνό τῳ ὅμοιον ᾗ, ἕτερον αὖ, καὶ οὐδέποτε παύσεται
αἰεὶ καινὸν εἶδος γιγνόμενον, ἐὰν τὸ εἶδος τῷ ἑαυτοῦ μετέχοντι

Stephanus page 133, section a, line 3

ὅμοιον γίγνηται.

Ἀληθέστατα λέγεις.

Οὐκ ἄρα ὁμοιότητι τᾶλλα τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνει, ἀλλὰ
τι ἄλλο δεῖ ζητεῖν ᾧ μεταλαμβάνει.

Ἦοικεν.

Ὅρας οὖν, φάναι, ὦ Σώκρατες, ὅση ἡ ἀπορία ἐάν τις ὥς
εἶδη ὄντα αὐτὰ καθ' αὐτὰ διορίζηται;

Καὶ μάλα.

Εὖ τοίνυν ἴσθι, φάναι, ὅτι ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδέπω ἄπτη

Stephanus page 133, section b, line 1

αὐτῆς ὅση ἐστὶν ἡ ἀπορία, εἰ ἐν εἶδος ἕκαστον τῶν ὄντων
αἰεὶ τι ἀφοριζόμενος θήσεις.

Πῶς δὴ; εἰπεῖν.

Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, φάναι, μέγιστον δὲ τόδε. εἴ τις
φαίη μὴδὲ προσήκειν αὐτὰ γινώσκεσθαι ὄντα τοιαῦτα οἷά
φαιμεν δεῖν εἶναι τὰ εἶδη, τῷ ταῦτα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοι τις
ἐνδείξασθαι ὅτι ψεύδεται, εἰ μὴ πολλῶν μὲν τύχοι ἔμπειρος
ὢν ὁ ἀμφισβητῶν καὶ μὴ ἀφυῆς, ἐθέλοι δὲ πάνυ πολλὰ καὶ
πόρρωθεν πραγματευομένου τοῦ ἐνδεικνυμένου ἔπεσθαι, ἀλλ'
ἀπίθανος εἴη ὁ ἄγνωστα ἀναγκάζων αὐτὰ εἶναι.

Stephanus page 133, section c, line 2

Πῇ δὴ, ὦ Παρμενίδη; φάναι τὸν Σωκράτη.

Ὅτι, ὦ Σώκρατες, οἶμαι ἂν καὶ σὲ καὶ ἄλλον, ὅστις
αὐτὴν τινα καθ' αὐτὴν ἐκάστου οὐσίαν τίθεται εἶναι, ὁμολο-
γῆσαι ἂν πρῶτον μὲν μηδεμίαν αὐτῶν εἶναι ἐν ἡμῖν.

Πῶς γὰρ ἂν αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἔτι εἴη; φάναι τὸν Σωκράτη.

Καλῶς λέγεις, εἰπεῖν.

Οὐκοῦν καὶ ὅσαι τῶν ἰδεῶν πρὸς ἀλλήλας εἰσὶν αἱ εἰσιν,
αὐταὶ πρὸς αὐτάς τὴν οὐσίαν ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ παρ'
ἡμῖν εἴτε ὁμοιώματα εἴτε ὅπῃ δὴ τις αὐτὰ τίθεται, ὧν ἡμεῖς
μετέχοντες εἶναι ἕκαστα ἐπονομαζόμεθα· τὰ δὲ παρ' ἡμῖν

Stephanus page 133, section d, line 3

ταῦτα ὁμώνυμα ὄντα ἐκείνοις αὐτὰ αὖ πρὸς αὐτά ἐστιν
ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ εἶδη, καὶ ἑαυτῶν ἀλλ' οὐκ ἐκείνων ὅσα αὖ
ὀνομάζεται οὕτως.

Πῶς λέγεις; φάναι τὸν Σωκράτη.

Οἷον, φάναι τὸν Παρμενίδην, εἰ τις ἡμῶν του δεσπότης ἦ
δοῦλός ἐστιν, οὐκ αὐτοῦ δεσπότου δήπου, ὃ ἔστι δεσπότης,
ἐκείνου δοῦλός ἐστιν, οὐδὲ αὐτοῦ δούλου, ὃ ἔστι δοῦλος,
δεσπότης ὁ δεσπότης, ἀλλ' ἄνθρωπος ὧν ἀνθρώπου ἀμφοτέρα
ταῦτ' ἐστίν· αὕτη δὲ δεσποτεία αὐτῆς δουλείας ἐστὶν ὃ ἐστι,
καὶ δουλεία ὡσαύτως αὐτῇ δουλεία αὐτῆς δεσποτείας, ἀλλ' οὐ

Stephanus page 133, section e, line 5

τὰ ἐν ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα τὴν δύναμιν ἔχει οὐδὲ ἐκεῖνα πρὸς ἡμᾶς,
ἀλλ', ὃ λέγω, αὐτὰ αὐτῶν καὶ πρὸς αὐτὰ ἐκεῖνά τέ ἐστι, καὶ
τὰ παρ' ἡμῖν ὡσαύτως πρὸς αὐτά. ἦ οὐ μανθάνεις ὃ λέγω;

Πάνυ γ', εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, μανθάνω.

Οὐκοῦν καὶ ἐπιστήμη, φάναι, αὕτη μὲν ὃ ἔστι ἐπιστήμη
τῆς ὃ ἔστιν ἀλήθεια αὐτῆς ἂν ἐκείνης εἴη ἐπιστήμη;

Πάνυ γε.

Ἐκάστη δὲ αὖ τῶν ἐπιστημῶν, ἣ ἔστιν, ἐκάστου τῶν
όντων, ὃ ἔστιν, εἴη ἂν ἐπιστήμη· ἦ οὐ;

Ναί.

Stephanus page 134, section a, line 9

Ἡ δὲ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη οὐ τῆς παρ' ἡμῖν ἂν ἀληθείας
εἴη, καὶ αὖ ἐκάστη ἢ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη τῶν παρ' ἡμῖν
όντων ἐκάστου ἂν ἐπιστήμη συμβαίνοι εἶναι;

Ἀνάγκη.

Ἀλλὰ μὴν αὐτά γε τὰ εἶδη, ὡς ὁμολογεῖς, οὔτε ἔχομεν
οὔτε παρ' ἡμῖν οἷόν τε εἶναι.

Οὐ γὰρ οὖν.

Γιγνώσκεται δέ γέ που ὑπ' αὐτοῦ τοῦ εἶδους τοῦ τῆς
ἐπιστήμης αὐτὰ τὰ γένη ἃ ἔστιν ἕκαστα;

Ναί.

Stephanus page 134, section b, line 9

Ὅ γε ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν.

Οὐ γάρ.

Οὐκ ἄρα ὑπό γε ἡμῶν γιγνώσκεται τῶν εἰδῶν οὐδέν,
ἐπειδὴ αὐτῆς ἐπιστήμης οὐ μετέχομεν.

Οὐκ ἔοικεν.

Ἀγνωστον ἄρα ἡμῖν καὶ αὐτὸ τὸ καλὸν ὃ ἔστι καὶ
τὸ ἀγαθὸν καὶ πάντα ἃ δὴ ὡς ιδέας αὐτάς οὐσας ὑπολαμβάνομεν.

Κινδυνεύει.

Ὅρα δὴ ἔτι τούτου δεινότερον τόδε.

Stephanus page 134, section c, line 5

Τὸ ποῖον;

Φαίης ἂν που, εἴπερ ἔστιν αὐτό τι γένος ἐπιστήμης, πολὺ
αὐτὸ ἀκριβέστερον εἶναι ἢ τὴν παρ' ἡμῖν ἐπιστήμην, καὶ
κάλλος καὶ τᾶλλα πάντα οὕτω.

Ναί.

Οὐκοῦν εἴπερ τι ἄλλο αὐτῆς ἐπιστήμης μετέχει, οὐκ ἂν τινα
μᾶλλον ἢ θεὸν φαίης ἔχειν τὴν ἀκριβεστάτην ἐπιστήμην;

Ἀνάγκη.

Ἄρ' οὖν οἷός τε αὖ ἔσται ὁ θεὸς τὰ παρ' ἡμῖν γινώσκειν
αὐτὴν ἐπιστήμην ἔχων;

Stephanus page 134, section d, line 3

Τί γὰρ οὐ;

Ὅτι, ἔφη ὁ Παρμενίδης, ὠμολόγηται ἡμῖν, ὦ Σώκρατες,
μήτε ἐκεῖνα τὰ εἶδη πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν τὴν δύναμιν ἔχειν ἢν
ἔχει, μήτε τὰ παρ' ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα, ἀλλ' αὐτὰ πρὸς αὐτὰ
ἐκάτερα.

Ὡμολόγηται γάρ.

Οὐκοῦν εἰ παρὰ τῷ θεῷ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀκριβεστάτη
δεσποτεία καὶ αὕτη ἡ ἀκριβεστάτη ἐπιστήμη, οὐτ' ἂν ἡ
δεσποτεία ἢ ἐκείνων ἡμῶν ποτὲ ἂν δεσπόσειεν, οὐτ' ἂν
ἐπιστήμη ἡμᾶς γνοίῃ οὐδέ τι ἄλλο τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ

Stephanus page 134, section e, line 2

ὁμοίως ἡμεῖς τε ἐκείνων οὐκ ἄρχομεν τῇ παρ' ἡμῖν ἀρχῇ
οὐδὲ γινώσκουμεν τοῦ θεοῦ οὐδὲν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιστήμῃ,
ἐκεῖνοί τε αὖ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὐτε δεσπότης ἡμῶν
εἰσὶν οὐτε γινώσκουσι τὰ ἀνθρώπεια πράγματα θεοὶ
ὄντες.

Ἀλλὰ μὴ λίσαν, ἔφη, <ῆ> θαυμαστὸς ὁ λόγος, εἴ τις τὸν
θεὸν ἀποστερήσει τοῦ εἰδέναι.

Ταῦτα μέντοι, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Παρμενίδης, καὶ ἔτι
ἄλλα πρὸς τούτοις πάνυ πολλὰ ἀναγκαῖον ἔχειν τὰ εἶδη, εἰ
εἰσὶν αὗται αἱ ιδέαι τῶν ὄντων καὶ ὀριεῖται τις αὐτό τι

Stephanus page 135, section a, line 3

ἕκαστον εἶδος· ὥστε ἀπορεῖν τε τὸν ἀκούοντα καὶ ἀμφισβη-
τεῖν ὡς οὐτε ἔστι ταῦτα, εἴ τε ὅτι μάλιστα εἶη, πολλὴ ἀνάγκη

αὐτὰ εἶναι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἄγνωστα, καὶ ταῦτα λέγοντα
δοκεῖν τε τι λέγειν καί, ὃ ἄρτι ἐλέγομεν, θαυμαστῶς ὡς
δυσανάπειστον εἶναι. καὶ ἀνδρὸς πάνυ μὲν εὐφυοῦς τοῦ
δυνησομένου μαθεῖν ὡς ἔστι γένος τι ἐκάστου καὶ οὐσία αὐτὴ
καθ' αὐτήν, ἔτι δὲ θαυμαστοτέρου τοῦ εὐρήσοντος καὶ ἄλλον
δυνησομένου διδάξαι ταῦτα πάντα ἱκανῶς διευκρινησάμενον.
Συγχωρῶ σοι, ἔφη, ὦ Παρμενίδη, ὁ Σωκράτης· πάνυ γάρ
μοι κατὰ νοῦν λέγεις.

Stephanus page 135, section b, line 5

Ἀλλὰ μέντοι, εἶπεν ὁ Παρμενίδης, εἴ γέ τις δῆ, ὦ
Σώκρατες, αὐτὸ μὴ ἐάσει εἶδη τῶν ὄντων εἶναι, εἰς πάντα τὰ
νυνδὴ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέψας, μηδέ τι ὀριεῖται εἶδος
ἐνὸς ἐκάστου, οὐδὲ ὅποι τρέψει τὴν διάνοιαν ἔξει, μὴ ἔων
ιδεάν τῶν ὄντων ἐκάστου τὴν αὐτὴν αἰεὶ εἶναι, καὶ οὕτως τὴν
τοῦ διαλέγεσθαι δύναμιν παντάπασι διαφθερεῖ. τοῦ τοιούτου
μὲν οὖν μοι δοκεῖς καὶ μᾶλλον ἡσθῆσθαι.

Ἀληθῆ λέγεις, φάναι.

Τί οὖν ποιήσεις φιλοσοφίας πέρι; πῇ τρέψῃ ἀγνοουμένων
τούτων;

Stephanus page 135, section c, line 7

Οὐ πάνυ μοι δοκῶ καθορᾶν ἔν γε τῷ παρόντι.

Πρῶ γάρ, εἰπεῖν, πρὶν γυμνασθῆναι, ὦ Σώκρατες, ὀρί-
ζεσθαι ἐπιχειρεῖς καλόν τέ τι καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθὸν καὶ ἐν
ἐκάστῳ τῶν εἰδῶν. ἐνενόησα γάρ καὶ πρῶην σου ἀκούων
διαλεγόμενου ἐνθάδε Ἀριστοτέλει τῷδε. καλὴ μὲν οὖν καὶ
θεία, εὖ ἴσθι, ἡ ὁρμὴ ἣν ὁρμᾶς ἐπὶ τοὺς λόγους· ἔλκυσον δὲ
σαυτὸν καὶ γύμνασαι μᾶλλον διὰ τῆς δοκούσης ἀχρήστου
εἶναι καὶ καλουμένης ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀδολεσχίας, ἕως ἔτι
νέος εἶ· εἰ δὲ μὴ, σὲ διαφεύξεται ἡ ἀλήθεια.

Τίς οὖν ὁ τρόπος, φάναι, ὦ Παρμενίδη, τῆς γυμνασίας;

Stephanus page 135, section d, line 8

Οὗτος, εἶπεν, ὅνπερ ἤκουσας Ζήνωνος. πλὴν τοῦτό γέ
σου καὶ πρὸς τοῦτον ἡγάσθην εἰπόντος, ὅτι οὐκ εἷας ἐν τοῖς
ὀρωμένοις οὐδὲ περὶ ταῦτα τὴν πλάνην ἐπισκοπεῖν, ἀλλὰ περὶ
ἐκεῖνα ἃ μάλιστα τις ἂν λόγῳ λάβοι καὶ εἶδη ἂν ἡγήσαιο
εἶναι.

Δοκεῖ γάρ μοι, ἔφη, ταύτῃ γε οὐδὲν χαλεπὸν εἶναι καὶ
ὅμοια καὶ ἀνόμοια καὶ ἄλλο ὅτιοῦν τὰ ὄντα πάσχοντα
ἀποφαίνειν.

Καὶ καλῶς γ', ἔφη. χρὴ δὲ καὶ τόδε ἔτι πρὸς τούτῳ
ποιεῖν, μὴ μόνον εἰ ἔστιν ἐκάστῳ ὑποτιθέμενον σκοπεῖν τὰ

Stephanus page 136, section a, line 1

συμβαίνοντα ἐκ τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ ἔστι τὸ αὐτὸ τοῦτο ὑποτίθεσθαι, εἰ βούλει μᾶλλον γυμνασθῆναι.

Πῶς λέγεις; φάναι.

Οἷον, ἔφη, εἰ βούλει, περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἦν Ζήνων ὑπέθετο, εἰ πολλὰ ἔστι, τί χρὴ συμβαίνειν καὶ αὐτοῖς τοῖς πολλοῖς πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς τὸ ἐν καὶ τῷ ἐνὶ πρὸς τε αὐτὸ καὶ πρὸς τὰ πολλὰ· καὶ αὖ εἰ μὴ ἔστι πολλὰ, πάλιν σκοπεῖν τί συμβήσεται καὶ τῷ ἐνὶ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα· καὶ αὖθις αὖ ἐὰν ὑποθῇ εἰ ἔστιν ὁμοιότης ἢ εἰ μὴ ἔστιν, τί ἐφ' ἑκατέρας τῆς ὑποθέσεως

Stephanus page 136, section b, line 3

συμβήσεται καὶ αὐτοῖς τοῖς ὑποτεθεῖσιν καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ περὶ ἀνομοίου ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ κινήσεως καὶ περὶ στάσεως καὶ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ μὴ εἶναι· καὶ ἐνὶ λόγῳ, περὶ ὅτου ἂν αἰεὶ ὑποθῇ ὡς ὄντος καὶ ὡς οὐκ ὄντος καὶ ὅτιοῦν ἄλλο πάθος πάσχοντος, δεῖ σκοπεῖν τὰ συμβαίνοντα πρὸς αὐτὸ καὶ πρὸς ἐν ἑκάστον τῶν ἄλλων, ὅτι ἂν προέλη, καὶ πρὸς πλείω καὶ πρὸς σύμπαντα ὡσαύτως· καὶ τᾶλλα αὖ πρὸς αὐτὰ τε καὶ πρὸς ἄλλο ὅτι ἂν προαιρῇ αἰεὶ,

Stephanus page 136, section c, line 4

ἐάντε ὡς ὄν ὑποθῇ ὁ ὑπετίθεσο, ἄντε ὡς μὴ ὄν, εἰ μέλλεις τελέως γυμνασάμενος κυρίως διόψεσθαι τὸ ἀληθές.

Ἀμήχανόν γ' ἔφη, λέγεις, ὦ Παρμενίδη, πραγματεῖαν, καὶ οὐ σφόδρα μαθάνω. ἀλλὰ μοι τί οὐ διηλθες αὐτὸς ὑποθέμενός τι, ἵνα μᾶλλον καταμάθω;

Πολὺ ἔργον, φάναι, ὦ Σώκρατες, προστάττεις ὡς τηλικῶδε.

Ἀλλὰ σύ, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, Ζήνων, τί οὐ διηλθες ἡμῖν;

Καὶ τὸν Ζήνονα ἔφη γελάσαντα φάναι· Αὐτοῦ, ὦ Σώκρατες, δεώμεθα Παρμενίδου· μὴ γὰρ οὐ φαῦλον ἦ ὁ

Stephanus page 136, section d, line 6

λέγει. ἢ οὐχ ὀρᾶς ὅσον ἔργον προστάττεις; εἰ μὲν οὖν πλείους ἦμεν, οὐκ ἂν ἄξιον ἦν δεῖσθαι· ἀπρεπὴ γὰρ τὰ τοιαῦτα πολλῶν ἐναντίον λέγειν ἄλλως τε καὶ τηλικούτῳ· ἀγνοοῦσιν γὰρ οἱ πολλοὶ ὅτι ἄνευ ταύτης τῆς διὰ πάντων διεξόδου τε καὶ πλάνης ἀδύνατον ἐντυχόντα τῷ ἀληθεῖ νοῦν σχεῖν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Παρμενίδη, Σωκράτει συνδέομαι, ἵνα καὶ αὐτὸς διακούσω διὰ χρόνου.

Ταῦτα δὴ εἰπόντος τοῦ Ζήνωνος, ἔφη ὁ Ἀντιφῶν φάναι τὸν Πυθόδωρον, αὐτὸν τε δεῖσθαι τοῦ Παρμενίδου καὶ τὸν Ἀριστοτέλη καὶ τοὺς ἄλλους, ἐνδείξασθαι ὁ λέγοι καὶ

μη ἄλλως ποιεῖν. τὸν οὖν Παρμενίδην· Ἀνάγκη, φάναι,
πεῖθεσθαι. καίτοι δοκῶ μοι τὸ τοῦ Ἰβυκείου ἵππου πεπον-
θέναι, ὥ ἐκεῖνος ἀθλητῇ ὄντι καὶ πρεσβυτέρῳ, ὑφ' ἄρματι
μέλλοντι ἀγωνιεῖσθαι καὶ δι' ἐμπειρίαν τρέμοντι τὸ μέλλον,
ἑαυτὸν ἀπεικάζων ἄκων ἔφη καὶ αὐτὸς οὕτω πρεσβύτης ὢν
εἰς τὸν ἔρωτα ἀναγκάζεσθαι ἰέναι· καὶ γὰρ μοι δοκῶ μεμνημένος
μάλα φοβεῖσθαι πῶς χρή τηλικόνδε ὄντα διανεῦσαι τοιοῦτόν
τε καὶ τοσοῦτον πέλαγος λόγων· ὅμως δὲ δεῖ γὰρ χαρίζεσθαι,
ἐπειδὴ καί, ὃ Ζήνων λέγει, αὐτοὶ ἐσμεν. πόθεν οὖν δὴ
ἀρξόμεθα καὶ τί πρῶτον ὑποθησόμεθα; ἢ βούλεσθε, ἐπει-

δήπερ δοκεῖ πραγματεῖωδὴ παιδιὰν παίζειν, ἀπ' ἑμαυτοῦ
ἀρξώμαι καὶ τῆς ἑμαυτοῦ ὑποθέσεως, περὶ τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ
ὑποθέμενος, εἴτε ἓν ἐστὶν εἴτε μὴ ἓν, τί χρή συμβαίνειν;
Πάνυ μὲν οὖν, φάναι τὸν Ζήωνα.

Τίς οὖν, εἰπεῖν, μοὶ ἀποκρινεῖται; ἢ ὁ νεώτατος; ἥκιστα
γὰρ ἂν πολυπραγμονοῖ, καὶ ἃ οἶεται μάλιστα ἂν ἀποκρίνοιτο·
καὶ ἅμα ἐμοὶ ἀνάπαυλα ἂν εἴη ἢ ἐκείνου ἀπόκρισις.

Ἔτοιμός σοι, ὦ Παρμενίδη, φάναι, τοῦτο, τὸν Ἀριστο-
τέλη· ἐμὲ γὰρ λέγεις τὸν νεώτατον λέγων. ἀλλὰ ἐρώτα ὥς
ἀποκρινουμένου.

Εἶεν δὴ, φάναι· <εἰ ἓν ἐστὶν>, ἄλλο τι οὐκ ἂν εἴη πολλὰ
τὸ ἓν; { - } Πῶς γὰρ ἂν; { - } Οὔτε ἄρα μέρος αὐτοῦ οὔτε ὅλον
αὐτὸ δεῖ εἶναι. { - } Τί δὴ; { - } Τὸ μέρος που ὅλου μέρος ἐστίν. { - }
Ναί. { - } Τί δὲ τὸ ὅλον; οὐχὶ οὗ ἂν μέρος μηδὲν ἀπὴν ὅλον ἂν
εἴη; { - } Πάνυ γε. { - } Ἀμφοτέρως ἄρα τὸ ἓν ἐκ μερῶν ἂν εἴη,
ὅλον τε ὃν καὶ μέρη ἔχον. { - } Ἀνάγκη. { - } Ἀμφοτέρως ἂν ἄρα
οὕτως τὸ ἓν πολλὰ εἴη ἄλλ' οὐχ ἓν. { - } Ἀληθῆ. { - } Δεῖ δέ γε
μὴ πολλὰ ἄλλ' ἓν αὐτὸ εἶναι. { - } Δεῖ. { - } Οὐτ' ἄρα ὅλον ἔσται
οὔτε μέρη ἔξει, εἰ ἓν ἔσται τὸ ἓν. { - } Οὐ γάρ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔχει μέρος, οὐτ' ἂν ἀρχὴν οὔτε τελευτήν

οὔτε μέσον ἔχει· μέρη γὰρ ἂν ἤδη αὐτοῦ τὰ τοιαῦτα εἴη. { - }
Ὅρθως. { - } Καὶ μὴν τελευτὴ γε καὶ ἀρχὴ πέρας ἐκάστου. { - }
Πῶς δ' οὐ; { - } Ἀπειρον ἄρα τὸ ἓν, εἰ μήτε ἀρχὴν μήτε τελευ-
τὴν ἔχει. { - } Ἀπειρον. { - } Καὶ ἄνευ σχήματος ἄρα· οὔτε γὰρ
στρογγύλου οὔτε εὐθέος μετέχει. { - } Πῶς; { - } Στρογγύλον γέ πού
ἐστὶ τοῦτο οὗ ἂν τὰ ἔσχατα πανταχῇ ἀπὸ τοῦ μέσου ἴσον
ἀπέχη. { - } Ναί. { - } Καὶ μὴν εὐθύ γε, οὗ ἂν τὸ μέσον ἀμφοῖν
τοῖν ἐσχάτοις ἐπίπροσθεν ᾗ. { - } Οὕτως. { - } Οὐκοῦν μέρη ἂν
ἔχοι τὸ ἓν καὶ πολλὰ ἂν εἴη, εἴτε εὐθέος σχήματος εἴτε

περιφεροῦς μετέχοι. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Οὐτε ἄρα εὐθὺ οὐτε

Stephanus page 138, section a, line 1

περιφερές ἐστιν, ἐπείπερ οὐδὲ μέρη ἔχει. { - } Ὅρθως.

Καὶ μὴν τοιοῦτόν γε ὃν οὐδαμοῦ ἂν εἶη· οὐτε γὰρ ἐν ἄλλῳ οὐτε ἐν ἑαυτῷ εἶη. { - } Πῶς δὴ; { - } Ἐν ἄλλῳ μὲν ὃν κύκλῳ που ἂν περιέχοιτο ὑπ' ἐκείνου ἐν ᾧ ἐνείη, καὶ πολλαχοῦ ἂν αὐτοῦ ἄπτοιτο πολλοῖς· τοῦ δὲ ἐνός τε καὶ ἀμεροῦς καὶ κύκλου μὴ μετέχοντος ἀδύνατον πολλαχῇ κύκλῳ ἄπτεσθαι. { - } Ἀδύνατον. { - } Ἀλλὰ μὴν αὐτό γε ἐν ἑαυτῷ ὃν καὶ ἑαυτῷ εἶη περιέχον οὐκ ἄλλο ἢ αὐτό, εἶπερ καὶ ἐν ἑαυτῷ εἶη· ἐν τῷ γὰρ τι εἶναι μὴ περιέχοντι ἀδύνατον. { - } Ἀδύνατον γάρ. { - } Οὐκοῦν ἕτερον μὲν ἂν τι εἶη αὐτὸ τὸ

Stephanus page 138, section b, line 3

περιέχον, ἕτερον δὲ τὸ περιεχόμενον· οὐ γὰρ ὅλον γε ἄμφω ταῦτόν ἅμα πείσεται καὶ ποιήσει· καὶ οὕτω τὸ ἐν οὐκ ἂν εἶη ἔτι ἐν ἀλλὰ δύο. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Οὐκ ἄρα ἐστὶν που τὸ ἐν, μήτε ἐν αὐτῷ μήτε ἐν ἄλλῳ ἐνόν. { - } Οὐκ ἔστιν. Ὅρα δὴ, οὕτως ἔχον εἰ οἶόν τέ ἐστιν ἐστάναι ἢ κινεῖσθαι. { - } Τί δὴ γὰρ οὐ; { - } Ὅτι κινούμενόν γε ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἂν· αὐτὰ γὰρ μόναι κινήσεις. { - } Ναί. { - } Ἀλλοιούμενον δὲ τὸ ἐν ἑαυτοῦ ἀδύνατόν που ἐν ἔτι εἶναι. { - } Ἀδύνατον. { - } Οὐκ ἄρα κατ' ἀλλοίωσίν γε κινεῖται. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Ἀλλ' ἄρα τῷ φέρεσθαι; { - } Ἴσως. { - } Καὶ μὴν εἰ φέροιτο

Stephanus page 138, section c, line 5

τὸ ἐν, ἥτοι ἐν τῷ αὐτῷ ἂν περιφέροιτο κύκλῳ ἢ μεταλλάττοι χώραν ἑτέραν ἐξ ἑτέρας. { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν κύκλῳ μὲν περιφερόμενον ἐπὶ μέσου βεβηκέναι ἀνάγκη, καὶ τὰ περὶ τὸ μέσον φερόμενα ἄλλα μέρη ἔχειν ἑαυτοῦ· ᾧ δὲ μήτε μέσου μήτε μερῶν προσήκει, τίς μηχανὴ τοῦτο κύκλῳ ποτ' ἐπὶ τοῦ μέσου ἐνεχθῆναι; { - } Οὐδεμία. { - } Ἀλλὰ δὴ χώραν ἀμειβὼν ἄλλοτ' ἄλλοθι γίγνεται καὶ οὕτω κινεῖται; { - } Εἶπερ γε δὴ. { - } Οὐκοῦν εἶναι μὲν που ἐν τινι αὐτῷ ἀδύνατον ἐφάνη; { - } Ναί. { - } Ἄρ' οὖν γίγνεσθαι ἔτι ἀδυνατώτερον; { - } Οὐκ ἐννοῶ ὅπῃ. { - } Εἰ ἐν τῷ τι γίγνεται, οὐκ ἀνάγκη μήτε

Stephanus page 138, section d, line 7

πῶ ἐν ἐκείνῳ εἶναι ἔτι ἐγγιγνόμενον, μήτ' ἔτι ἔξω ἐκείνου παντάπασιν, εἶπερ ἤδη ἐγγίγνεται; { - } Ἀνάγκη. { - } Εἰ ἄρα τι ἄλλο πείσεται τοῦτο, ἐκεῖνο ἂν μόνον πάσχοι οὗ μέρη εἶη· τὸ μὲν γὰρ ἂν τι αὐτοῦ ἤδη ἐν ἐκείνῳ, τὸ δὲ ἔξω εἶη ἅμα· τὸ δὲ μὴ ἔχον μέρη οὐχ οἷόν τέ που ἔσται τρόπῳ οὐδενὶ ὅλον ἅμα μήτε ἐντὸς εἶναι τινος μήτε ἔξω. { - } Ἀληθῆ. { - } Οὐ δὲ μήτε μέρη εἰσὶ μήτε ὅλον τυγχάνει ὃν, οὐ πολὺ ἔτι

ἀδυνατώτερον ἐγγίγνεσθαι που, μήτε κατὰ μέρη μήτε κατὰ
ὅλον ἐγγιγνόμενον; { - } Φαίνεται. { - } Οὐτ' ἄρα ποιῶν καὶ ἔν-
τω γιγνόμενον χώραν ἀλλάττει, οὐτ' ἐν τῷ αὐτῷ περιφερό-

Stephanus page 139, section a, line 2

μενον οὔτε ἀλλοιούμενον. { - } Οὐκ ἔοικε. { - } Κατὰ πᾶσαν ἄρα
κίνησιν τὸ ἐν ἀκίνητον. { - } Ἀκίνητον. { - } Ἀλλὰ μὴν καὶ εἶναι
γέ φαμεν ἐν τινι αὐτὸ ἀδύνατον. { - } Φαμὲν γάρ. { - } Οὐδ' ἄρα
ποτὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστιν. { - } Τί δή; { - } Ὅτι ἤδη ἂν ἐν ἐκείνῳ
εἴη ἐν τῷ αὐτῷ ἐστιν. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Ἀλλ' οὔτε ἐν
αὐτῷ οὔτε ἐν ἄλλῳ οἷόν τε ἦν αὐτῷ ἐνεῖναι. { - } Οὐ γὰρ

οὖν. { - } Οὐδέποτε ἄρα ἐστὶ τὸ ἐν ἐν τῷ αὐτῷ. { - } Οὐκ ἔοικεν. { - }
Ἀλλὰ μὴν τό γε μηδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ ὃν οὔτε ἡσυχίαν
ἄγει οὐθ' ἔστηκεν. { - } Οὐ γὰρ οἷόν τε. { - } Τὸ ἐν ἄρα, ὥς ἔοικεν,

Stephanus page 139, section b, line 3

οὔτε ἔστηκεν οὔτε κινεῖται. { - } Οὐκ οὖν δὴ φαίνεται γε.
Οὐδὲ μὴν ταυτόν γε οὔτε ἐτέρῳ οὔτε ἑαυτῷ ἔσται, οὐδ'
αὖ ἕτερον οὔτε αὐτοῦ οὔτε ἐτέρου ἂν εἴη. { - } Πῇ δή; { - } Ἑτερον
μὲν που ἑαυτοῦ ὃν ἐνός ἕτερον ἂν εἴη καὶ οὐκ ἂν εἴη ἓν. { - }
Ἀληθῆ. { - } Καὶ μὴν ταυτόν γε ἐτέρῳ ὃν ἐκεῖνο ἂν εἴη, αὐτὸ
δ' οὐκ ἂν εἴη· ὥστε οὐδ' ἂν οὕτως εἴη ὅπερ ἔστιν, ἓν, ἀλλ'
ἕτερον ἐνός. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Ταυτόν μὲν ἄρα ἐτέρῳ ἢ ἕτερον
ἑαυτοῦ οὐκ ἔσται. { - } Οὐ γάρ. { - } Ἑτερον δέ γε ἐτέρου οὐκ
ἔσται, ἕως ἂν ἦ ἓν· οὐ γὰρ ἐνὶ προσήκει ἐτέρῳ τινὸς
εἶναι, ἀλλὰ μόνῳ ἐτέρῳ ἐτέρου, ἄλλῳ δὲ οὐδενί. { - } Ὅρθῳς.

Stephanus page 139, section c, line 6

{ - } Τῷ μὲν ἄρα ἐν εἶναι οὐκ ἔσται ἕτερον· ἢ οἶε; { - } Οὐ
δῆτα. { - } Ἀλλὰ μὴν εἰ μὴ τούτῳ, οὐχ ἑαυτῷ ἔσται, εἰ δὲ μὴ
αὐτῷ, οὐδὲ αὐτό· αὐτὸ δὲ μηδαμῇ ὃν ἕτερον οὐδενὸς ἔσται
ἕτερον. { - } Ὅρθῳς. { - } Οὐδὲ μὴν ταυτόν γε ἑαυτῷ ἔσται. { - } Πῶς
δ' οὐ; { - } Οὐχ ἥπερ τοῦ ἐνός φύσις, αὐτὴ δῆπου καὶ τοῦ
ταυτοῦ. { - } Τί δή; { - } Ὅτι οὐκ, ἐπειδὴν ταυτόν γένηται τῷ τι,
ἐν γίγνεται. { - } Ἀλλὰ τί μὴν; { - } Τοῖς πολλοῖς ταυτόν γενό-
μενον πολλὰ ἀνάγκη γίγνεσθαι ἀλλ' οὐχ ἓν. { - } Ἀληθῆ. { - }
Ἀλλ' εἰ τὸ ἐν καὶ τὸ ταυτόν μηδαμῇ διαφέρει, ὅποτε τι
ταυτόν ἐγίγνετο, αἰεὶ ἂν ἐν ἐγίγνετο, καὶ ὅποτε ἓν, ταύ-

Stephanus page 139, section e, line 1

τόν. { - } Πάνυ γε. { - } Εἰ ἄρα τὸ ἐν ἑαυτῷ ταυτόν ἔσται, οὐχ
ἐν ἑαυτῷ ἔσται· καὶ οὕτω ἐν ὃν οὐχ ἐν ἔσται. ἀλλὰ μὴν
τοῦτό γε ἀδύνατον· ἀδύνατον ἄρα καὶ τῷ ἐνὶ ἢ ἐτέρου ἕτερον
εἶναι ἢ ἑαυτῷ ταυτόν. { - } Ἀδύνατον. { - } Οὕτω δὴ ἕτερόν γε
ἢ ταυτόν τὸ ἐν οὐτ' ἂν αὐτῷ οὐτ' ἂν ἐτέρῳ εἴη. { - } Οὐ γὰρ

οὖν.

Οὐδὲ μὴν ὅμοιον τινι ἔσται οὐδ' ἀνόμοιον οὔτε αὐτῷ οὔτε
ἐτέρῳ. { - } Τί δή; { - } Ὅτι τὸ ταῦτόν που πεπονθὸς ὅμοιον. { - }
Ναί. { - } Τοῦ δέ γε ἐνὸς χωρὶς ἐφάνη τὴν φύσιν τὸ ταῦ-
τόν. { - } Ἐφάνη γάρ. { - } Ἀλλὰ μὴν εἴ τι πέπονθε χωρὶς τοῦ

Stephanus page 140, section a, line 2

ἐν εἶναι τὸ ἐν, πλείω ἂν εἶναι πεπόνθοι ἢ ἐν, τοῦτο δὲ
ἀδύνατον. { - } Ναί. { - } Οὐδαμῶς ἔστιν ἄρα ταῦτόν πεπονθὸς
εἶναι τὸ ἐν οὔτε ἄλλῳ οὔτε ἑαυτῷ. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Οὐδὲ
ὅμοιον ἄρα δυνατόν αὐτὸ εἶναι οὔτε ἄλλῳ οὔτε ἑαυτῷ. { - } Οὐκ
ἔοικεν. { - } Οὐδὲ μὴν ἕτερόν γε πέπονθεν εἶναι τὸ ἐν· καὶ γὰρ
οὔτω πλείω ἂν πεπόνθοι εἶναι ἢ ἐν. { - } Πλείω γάρ. { - } Τό γε μὴν
ἕτερον πεπονθὸς ἢ ἑαυτοῦ ἢ ἄλλου ἀνόμοιον ἂν εἴη ἢ ἑαυτῷ
ἢ ἄλλῳ, εἴπερ τὸ ταῦτόν πεπονθὸς ὅμοιον. { - } Ὅρθῳς. { - } Τὸ
δέ γε ἐν, ὡς ἔοικεν, οὐδαμῶς ἕτερον πεπονθὸς οὐδαμῶς
ἀνόμοιον ἔστιν οὔτε αὐτῷ οὔτε ἐτέρῳ. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - }

Stephanus page 140, section b, line 4

Οὔτε ἄρα ὅμοιον οὔτε ἀνόμοιον οὔθ' ἐτέρῳ οὔτε ἑαυτῷ ἂν εἴη
τὸ ἐν. { - } Οὐ φαίνεται.

Καὶ μὴν τοιοῦτόν γε ὃν οὔτε ἴσον οὔτε ἄνισον ἔσται
οὔτε ἑαυτῷ οὔτε ἄλλῳ. { - } Πῆ; { - } Ἴσον μὲν ὃν τῶν αὐτῶν
μέτρων ἔσται ἐκεῖνῳ ᾧ ἂν ἴσον ᾗ. { - } Ναί. { - } Μείζον δέ που
ἢ ἔλαττον ὃν, οἷς μὲν ἂν σύμμετρον ᾗ, τῶν μὲν ἐλαττόνων
πλείω μέτρα ἔξει, τῶν δὲ μειζόνων ἐλάττω. { - } Ναί. { - } Οἷς δ'
ἂν μὴ σύμμετρον, τῶν μὲν μικροτέρων, τῶν δὲ μειζόνων
μέτρων ἔσται. { - } Πῶς γὰρ οὔ; { - } Οὐκοῦν ἀδύνατον τὸ μὴ
μετέχον τοῦ αὐτοῦ ἢ μέτρων τῶν αὐτῶν εἶναι ἢ ἄλλων

Stephanus page 140, section c, line 6

ὠντινωνοῦν τῶν αὐτῶν; { - } Ἀδύνατον. { - } Ἴσον μὲν ἄρα οὔτ'
ἂν ἑαυτῷ οὔτε ἄλλῳ εἴη μὴ τῶν αὐτῶν μέτρων ὃν. { - } Οὐκ οὖν
φαίνεται γε. { - } Ἀλλὰ μὴν πλειόνων γε μέτρων ὃν ἢ ἐλατ-
τόνων, ὅσων περ μέτρων, τοσούτων καὶ μερῶν ἂν εἴη· καὶ
οὔτω αὖ οὐκέτι ἐν ἔσται ἀλλὰ τοσαῦτα ὅσα περ καὶ τὰ
μέτρα. { - } Ὅρθῳς. { - } Εἰ δέ γε ἐνὸς μέτρου εἴη, ἴσον ἂν γί-
γνοιτο τῷ μέτρῳ· τοῦτο δὲ ἀδύνατον ἐφάνη, ἴσον τῷ αὐτὸ
εἶναι. { - } Ἐφάνη γάρ. { - } Οὔτε ἄρα ἐνὸς μέτρου μετέχον οὔτε
πολλῶν οὔτε ὀλίγων, οὔτε τὸ παράπαν τοῦ αὐτοῦ μετέχον,
οὔτε ἑαυτῷ ποτε, ὡς ἔοικεν, ἔσται ἴσον οὔτε ἄλλῳ· οὔτε αὖ

Stephanus page 140, section d, line 7

μείζον οὐδὲ ἔλαττον οὔτε ἑαυτοῦ οὔτε ἐτέρου. { - } Παντάπασι
μὲν οὖν οὔτω.

Τί δέ; πρεσβύτερον ἢ νεώτερον ἢ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν

ἔχειν τὸ ἐν δοκεῖ τῷ δυνατόν εἶναι; { - } Τί δὴ γὰρ οὐ; { - } Ὅτι
που ἡλικίαν μὲν τὴν αὐτὴν ἔχον ἢ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἰσότητος
χρόνου καὶ ὁμοιότητος μεθέξει, ὧν ἐλέγομεν οὐ μετεῖναι
τῷ ἐνί, οὔτε ὁμοιότητος οὔτε ἰσότητος. { - } Ἐλέγομεν γὰρ
οὖν. { - } Καὶ μὴν καὶ ὅτι ἀνομοιότητός τε καὶ ἀνισότητος οὐ
μετέχει, καὶ τοῦτο ἐλέγομεν. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Πῶς οὖν
οἶόν τε ἔσται τινὸς ἢ πρεσβύτερον ἢ νεώτερον εἶναι ἢ τὴν

Stephanus page 141, section a, line 2

αὐτὴν ἡλικίαν ἔχειν τῷ τοιοῦτον ὄν; { - } Οὐδαμῶς. { - } Οὐκ ἄρα
ἂν εἴη νεώτερόν γε οὐδὲ πρεσβύτερον οὐδὲ τὴν αὐτὴν
ἡλικίαν ἔχον τὸ ἐν οὔτε αὐτῷ οὔτε ἄλλῳ. { - } Οὐ φαίνεται. { - }
Ἄρ' οὖν οὐδὲ ἐν χρόνῳ τὸ παράπαν δύναίτο ἂν εἶναι τὸ ἐν,
εἰ τοιοῦτον εἴη; ἢ οὐκ ἀνάγκη, ἐάν τι ἢ ἐν χρόνῳ, αἰὲ
αὐτὸ αὐτοῦ πρεσβύτερον γίνεσθαι; { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν
τό γε πρεσβύτερον αἰὲ νεωτέρου πρεσβύτερον; { - } Τί μήν;
{ - } Τὸ πρεσβύτερον ἄρα ἑαυτοῦ γινόμενον καὶ νεώτερον
ἑαυτοῦ ἅμα γίνεσθαι, εἴπερ μέλλει ἔχειν ὅτου πρεσβύτερον
γίγνηται. { - } Πῶς λέγεις; { - } Ὡδε· διάφορον ἕτερον ἐτέρου

Stephanus page 141, section b, line 4

οὐδὲν δεῖ γίνεσθαι ἤδη ὄντος διαφόρου, ἀλλὰ τοῦ μὲν
ἤδη ὄντος ἤδη εἶναι, τοῦ δὲ γεγονότος γεγονέναι, τοῦ δὲ
μέλλοντος μέλλειν, τοῦ δὲ γιγνομένου οὔτε γεγονέναι οὔτε
μέλλειν οὔτε εἶναι πῶ διάφορον, ἀλλὰ γίνεσθαι καὶ ἄλλως
οὐκ εἶναι. { - } Ἀνάγκη γὰρ δὴ. { - } Ἀλλὰ μὴν τό γε πρεσβύτερον
διαφορότης νεωτέρου ἐστὶν καὶ οὐδενὸς ἄλλου. { - } Ἔστι γάρ.
{ - } Τὸ ἄρα πρεσβύτερον ἑαυτοῦ γινόμενον ἀνάγκη καὶ
νεώτερον ἅμα ἑαυτοῦ γίνεσθαι. { - } Ἐοικεν. { - } Ἀλλὰ μὴν καὶ
μήτε πλείω ἑαυτοῦ γίνεσθαι χρόνον μήτε ἐλάττω, ἀλλὰ
τὸν ἴσον χρόνον καὶ γίνεσθαι ἑαυτῷ καὶ εἶναι καὶ γεγο-

Stephanus page 141, section c, line 7

νέναι καὶ μέλλειν ἔσεσθαι. { - } Ἀνάγκη γὰρ οὖν καὶ ταῦτα.
{ - } Ἀνάγκη ἄρα ἐστίν, ὥς ἔοικεν, ὅσα γε ἐν χρόνῳ ἐστὶν
καὶ μετέχει τοῦ τοιούτου, ἕκαστον αὐτῶν τὴν αὐτὴν τε
αὐτὸ αὐτῷ ἡλικίαν ἔχειν καὶ πρεσβύτερόν τε αὐτοῦ ἅμα καὶ
νεώτερον γίνεσθαι. { - } Κινδυνεύει. { - } Ἀλλὰ μὴν τῷ γε ἐνὶ τῶν
τοιούτων παθημάτων οὐδὲν μετῆν. { - } Οὐ γὰρ μετῆν. { - } Οὐδὲ
ἄρα χρόνου αὐτῷ μέτεστιν, οὐδ' ἐστὶν ἐν τινι χρόνῳ. { - }
Οὐκ οὖν, ὥς γε ὁ λόγος αἰρεῖ.

Τί οὖν; τὸ ἦν καὶ τὸ γέγονε καὶ τὸ ἐγίνετο οὐ χρόνου
μέθεξιν δοκεῖ σημαίνειν τοῦ ποτὲ γεγονότος; { - } Καὶ μάλα. { - }

Stephanus page 141, section e, line 1

Τί δέ; τὸ ἔσται καὶ τὸ γενήσεται καὶ τὸ γενηθήσεται οὐ

τοῦ ἔπειτα [τοῦ μέλλοντος]; { - } Ναί. { - } Τὸ δὲ δὴ ἔστι καὶ
τὸ γίγνεται οὐ τοῦ νῦν παρόντος; { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Εἰ
ἄρα τὸ ἐν μηδαμῇ μηδενὸς μετέχει χρόνου, οὔτε ποτὲ
γέγονεν οὐτ' ἐγένετο οὐτ' ἦν ποτέ, οὔτε νῦν γέγονεν οὔτε
γίγνεται οὔτε ἔστιν, οὐτ' ἔπειτα γενήσεται οὔτε γενηθή-
σεται οὔτε ἔσται. { - } Ἀληθέστατα. { - } Ἔστιν οὖν οὐσίας ὅπως
ἂν τι μετάσχοι ἄλλως ἢ κατὰ τούτων τι; { - } Οὐκ ἔστιν. { - }

Οὐδαμῶς ἄρα τὸ ἐν οὐσίας μετέχει. { - } Οὐκ ἔοικεν. { - } Οὐδαμῶς

Stephanus page 141, section e, line 10

ἄρα ἔστι τὸ ἐν. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Οὐδ' ἄρα οὕτως ἔστιν
ὥστε ἐν εἶναι· εἴη γὰρ ἂν ἤδη ὄν καὶ οὐσίας μετέχον·
ἀλλ' ὥς ἔοικεν, τὸ ἐν οὔτε ἐν ἔστιν οὔτε ἔστιν, εἰ δεῖ τῷ
τοιῷδε λόγῳ πιστεύειν. { - } Κινδυνεύει. { - } Ὁ δὲ μὴ ἔστι,
τούτῳ τῷ μὴ ὄντι εἴη ἂν τι αὐτῷ ἢ αὐτοῦ; { - } Καὶ πῶς;
{ - } Οὐδ' ἄρα ὄνομα ἔστιν αὐτῷ οὐδὲ λόγος οὐδέ τις ἐπι-
στήμη οὐδὲ αἴσθησις οὐδὲ δόξα. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Οὐδ' ὄνο-
μάζεται ἄρα οὐδὲ λέγεται οὐδὲ δοξάζεται οὐδὲ γινώσκεται,
οὐδέ τι τῶν ὄντων αὐτοῦ αἰσθάνεται. { - } Οὐκ ἔοικεν. { - } Ἡ
δυνατὸν οὖν περὶ τὸ ἐν ταῦτα οὕτως ἔχειν; { - } Οὐκ οὐκ ἔμοιγε

Stephanus page 142, section a, line 8

δοκεῖ.

Βούλει οὖν ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπανέλ-
θωμεν, ἔάν τι ἡμῖν ἐπανιοῦσιν ἄλλοιον φανῇ; { - } Πάνυ μὲν
οὖν βούλομαι. { - } Οὐκοῦν <ἐν εἰ ἔστιν>, φαμέν, τὰ συμβαί-
νοντα περὶ αὐτοῦ, ποῖά ποτε τυγχάνει ὄντα, διομολογητέα
ταῦτα· οὐχ οὕτω; { - } Ναί. { - } Ὅρα δὴ ἐξ ἀρχῆς. <ἐν εἰ ἔστιν>,
ἄρα οἶόν τε αὐτὸ εἶναι μὲν, οὐσίας δὲ μὴ μετέχειν; { - } Οὐχ
οἶόν τε. { - } Οὐκοῦν καὶ ἡ οὐσία τοῦ ἐνὸς εἴη ἂν οὐ ταῦτόν
οὔσα τῷ ἐνί· οὐ γὰρ ἂν ἐκείνη ἦν ἐκείνου οὐσία, οὐδ' ἂν

Stephanus page 142, section c, line 1

ἐκεῖνο, τὸ ἐν, ἐκείνης μετεῖχεν, ἀλλ' ὅμοιον ἂν ἦν λέγειν ἐν
τε εἶναι καὶ ἐν ἐν. νῦν δὲ οὐχ αὕτη ἐστὶν ἡ ὑπόθεσις,
<εἰ ἐν ἐν>, τί χρή συμβαίνειν, ἀλλ' <εἰ ἐν ἔστιν>· οὐχ
οὕτω; { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Οὐκοῦν ὥς ἄλλο τι σημαῖνον τὸ
<ἔστι> τοῦ <ἐν>; { - } Ἀνάγκη. { - } Ἄρα οὖν ἄλλο ἢ ὅτι οὐσίας
μετέχει τὸ ἐν, τοῦτ' ἂν εἴη τὸ λεγόμενον, ἐπειδάν τις
συλλήβδην εἶπῃ ὅτι ἐν ἔστιν; { - } Πάνυ γε. { - } Πάλιν δὴ λέγω-
μεν, <ἐν εἰ ἔστιν>, τί συμβήσεται. σκόπει οὖν εἰ οὐκ ἀνάγκη
ταύτην τὴν ὑπόθεσιν τοιοῦτον ὄν τὸ ἐν σημαίνειν, οἶον
μέρη ἔχειν; { - } Πῶς; { - } Ὡδε· εἰ τὸ <ἔστι> τοῦ ἐνὸς ὄντος

Stephanus page 142, section d, line 2

λέγεται καὶ τὸ <ἐν> τοῦ ὄντος ἐνός, ἔστι δὲ οὐ τὸ αὐτὸ ἢ τε οὐσία καὶ τὸ ἐν, τοῦ αὐτοῦ δὲ ἐκείνου οὐ ὑπεθέμεθα, τοῦ ἐνός ὄντος, ἄρα οὐκ ἀνάγκη τὸ μὲν ὅλον ἐν ὄν εἶναι αὐτό, τούτου δὲ γίγνεσθαι μόρια τό τε ἐν καὶ τὸ εἶναι; { - } Ἀνάγκη. { - } Πότερον οὖν ἐκάτερον τῶν μορίων τούτων μόριον μόνον προσερούμεν, ἢ τοῦ ὅλου μόριον τό γε μόριον προσρητέον; { - } Τοῦ ὅλου. { - } Καὶ ὅλον ἄρα ἐστί, ὃ ἂν ἐν ᾗ, καὶ μόριον ἔχει. { - } Πάνυ γε. { - } Τί οὖν; τῶν μορίων ἐκάτερον τούτων τοῦ ἐνός ὄντος, τό τε ἐν καὶ τὸ ὄν, ἄρα ἀπολείπεσθον ἢ τὸ ἐν τοῦ εἶναι μορίου ἢ τὸ ὄν τοῦ ἐνός μορίου; { - } Οὐκ

Stephanus page 142, section e, line 3

ἂν εἴη. { - } Πάλιν ἄρα καὶ τῶν μορίων ἐκάτερον τό τε ἐν ἴσχει καὶ τὸ ὄν, καὶ γίγνεται τὸ ἐλάχιστον ἐκ δυοῖν αὐτῶν μορίων τὸ μόριον, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως αἰεί, ὅτιπερ ἂν μόριον γένηται, τούτω τῷ μορίῳ αἰεὶ ἴσχει· τό τε γὰρ ἐν τὸ ὄν αἰεὶ ἴσχει καὶ τὸ ὄν τὸ ἐν· ὥστε ἀνάγκη δύ' αἰεὶ γιγνόμενον μηδέποτε ἐν εἶναι. { - } Παντάπασι μὲν οὖν. { - } Οὐκοῦν ἄπειρον ἂν τὸ πληθὸς οὕτω τὸ ἐν ὄν εἴη; { - } Ἔοικεν.

Ἰθὶ δὴ καὶ τῇδε ἔτι. { - } Πῇ; { - } Οὐσίας φαμὲν μετέχειν τὸ ἐν, διὸ ἔστιν; { - } Ναί. { - } Καὶ διὰ ταῦτα δὴ τὸ ἐν ὄν πολλὰ

Stephanus page 143, section a, line 6

ἐφάνη. { - } Οὕτω. { - } Τί δέ; αὐτὸ τὸ ἐν, ὃ δὴ φαμεν οὐσίας μετέχειν, ἐὰν αὐτὸ τῇ διανοίᾳ μόνον καθ' αὐτὸ λάβωμεν ἄνευ τούτου οὐ φαμεν μετέχειν, ἄρ' αὖ γε ἐν μόνον φανήσεται ἢ καὶ πολλὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο; { - } Ἐν, οἶμαι ἔγωγε. { - } Ἰδωμεν δὴ· ἄλλο τι ἕτερον μὲν ἀνάγκη τὴν οὐσίαν αὐτοῦ εἶναι, ἕτερον δὲ αὐτό, εἴπερ μὴ οὐσία τὸ ἐν, ἀλλ' ὥς ἐν οὐσίας μετέσχευ. { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν εἰ ἕτερον μὲν ἡ οὐσία, ἕτερον δὲ τὸ ἐν, οὔτε τῷ ἐν τὸ ἐν τῆς οὐσίας ἕτερον οὔτε τῷ οὐσία εἶναι ἢ οὐσία τοῦ ἐνός ἄλλο, ἀλλὰ τῷ ἐτέρῳ τε καὶ ἄλλῳ ἕτερα ἀλλήλων. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Ὡστε

Stephanus page 143, section b, line 7

οὐ ταυτόν ἐστιν οὔτε τῷ ἐνὶ οὔτε τῇ οὐσίᾳ τὸ ἕτερον. { - } Πῶς γάρ;

Τί οὖν; ἐὰν προελώμεθα αὐτῶν εἴτε βούλει τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ἕτερον εἴτε τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ἐν εἴτε τὸ ἐν καὶ τὸ ἕτερον, ἄρ' οὐκ ἐν ἐκάστη τῇ προαιρέσει προαιρούμεθά τινα ὡ ὀρθῶς ἔχει καλεῖσθαι ἀμφοτέρω; { - } Πῶς; { - } Ὡδε· ἐστιν οὐσίαν εἰπεῖν; { - } Ἔστιν. { - } Καὶ αὐθις εἰπεῖν ἐν; { - } Καὶ τοῦτο. { - } Ἄρ' οὖν οὐχ ἐκάτερον αὐτοῖν εἴρηται; { - } Ναί. { - } Τί δ' ὅταν εἰπῶ οὐσία τε καὶ ἐν, ἄρα οὐκ ἀμφοτέρω; { - } Πάνυ

γε. { - } Οὐκοῦν καὶ ἐὰν οὐσία τε καὶ ἕτερον ἢ ἕτερόν τε καὶ

Stephanus page 143, section c, line 9

ἐν, καὶ οὕτω πανταχῶς ἐφ' ἐκάστου ἄμφω λέγω; { - } Ναί. { - }
Ὡ δ' ἂν ἄμφω ὀρθῶς προσαγορεύησθον, ἄρα οἷόν τε ἄμφω
μὲν αὐτῷ εἶναι, δύο δὲ μή; { - } Οὐχ οἷόν τε. { - } Ὡ δ' ἂν δύο
ἦτον, ἔστι τις μηχανὴ μὴ οὐχ ἐκότερον αὐτοῖν ἐν εἶναι; { - }
Οὐδεμία. { - } Τούτων ἄρα ἐπεὶ πρὸς σύνδου ἕκαστα συμβαίνει
εἶναι, καὶ ἐν ἂν εἴη ἕκαστον. { - } Φαίνεται. { - } Εἰ δὲ ἐν ἕκαστον
αὐτῶν ἐστι, συντεθέντος ἑνὸς ὁποιοῦν ἡτινιοῦν συζυγία
οὐ τρία γίγνεται τὰ πάντα; { - } Ναί. { - } Τρία δὲ οὐ περιττὰ
καὶ δύο ἄρτια; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Τί δέ; δυοῖν ὄντων οὐκ
ἀνάγκη εἶναι καὶ δὶς, καὶ τριῶν ὄντων τρίς, εἴπερ ὑπάρχει

Stephanus page 143, section e, line 2

τῷ τε δύο τὸ δις ἐν καὶ τῷ τρία τὸ τρίς ἓν; { - } Ἀνάγκη. { - }
Δυοῖν δὲ ὄντων καὶ δις οὐκ ἀνάγκη δύο δις εἶναι; καὶ
τριῶν καὶ τρίς οὐκ ἀνάγκη αὖ τρία τρίς εἶναι; { - } Πῶς δ'
οὐ; { - } Τί δέ; τριῶν ὄντων καὶ δις ὄντων καὶ δυοῖν ὄντων
καὶ τρίς ὄντων οὐκ ἀνάγκη τε τρία δις εἶναι καὶ δύο
τρίς; { - } Πολλή γε. { - } Ἄρτια τε ἄρα ἀρτιάκις ἂν εἴη καὶ
περιττὰ περιττάκις καὶ ἄρτια περιττάκις καὶ περιττὰ ἀρτιά-
κις. { - } Ἔστιν οὕτω. { - } Εἰ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχει, οἶμαι τινὰ
ἀριθμὸν ὑπολείπεσθαι ὃν οὐκ ἀνάγκη εἶναι; { - } Οὐδαμῶς
γε. { - } Εἰ ἄρα ἔστιν ἓν, ἀνάγκη καὶ ἀριθμὸν εἶναι. { - } Ἀν-

Stephanus page 144, section a, line 5

ἀγκη. { - } Ἀλλὰ μὴν ἀριθμοῦ γε ὄντος πολλὰ ἂν εἴη καὶ
πληθος ἄπειρον τῶν ὄντων· ἢ οὐκ ἄπειρος ἀριθμὸς πλήθει
καὶ μετέχων οὐσίας γίγνεται; { - } Καὶ πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν εἰ
πᾶς ἀριθμὸς οὐσίας μετέχει, καὶ τὸ μόνον ἕκαστον τοῦ
ἀριθμοῦ μετέχει ἂν αὐτῇ; { - } Ναί.
Ἐπὶ πάντα ἄρα πολλὰ ὄντα ἢ οὐσία νενέμηται καὶ
οὐδενὸς ἀποστατεῖ τῶν ὄντων, οὔτε τοῦ σμικροτάτου οὔτε
τοῦ μεγίστου; ἢ τοῦτο μὲν καὶ ἄλογον ἐρέσθαι; πῶς γὰρ ἂν
δὴ οὐσία γε τῶν ὄντων τοῦ ἀποστατοῦ; { - } Οὐδαμῶς. { - } Κατα-
κεκερμάτισται ἄρα ὥς οἷόν τε σμικρότατα καὶ μέγιστα καὶ

Stephanus page 144, section b, line 6

πανταχῶς ὄντα, καὶ μεμέρισται πάντων μάλιστα, καὶ ἔστι
μέρη ἀπέραντα τῆς οὐσίας. { - } Ἔχει οὕτω. { - } Πλεῖστα ἄρα ἐστὶ
τὰ μέρη αὐτῆς. { - } Πλεῖστα μέντοι. { - } Τί οὖν; ἔστι τι αὐτῶν ὃ
ἔστι μὲν μέρος τῆς οὐσίας, οὐδὲν μέντοι μέρος; { - } Καὶ πῶς
ἂν [τοι] τοῦτο γένοιτο; { - } Ἀλλ' εἴπερ γε οἶμαι ἔστιν, ἀνάγκη
αὐτὸ ἀεὶ, ὥσπερ ἂν ἦ, ἐν γέ τι εἶναι, μηδὲν δὲ ἀδύνατον. { - }
Ἀνάγκη. { - } Πρὸς ἅπαντι ἄρα [ἐκάστω] τῷ τῆς οὐσίας μέρει

πρόσεστιν τὸ ἓν, οὐκ ἀπολειπόμενον οὔτε σμικροτέρου οὔτε
μείζονος μέρους οὔτε ἄλλου οὐδενός. { - } Οὕτω. { - } Ἄρα οὖν ἓν
ὄν πολλαχοῦ ἅμα ὅλον ἐστί; τοῦτο ἄθρει. { - } Ἀλλ' ἀθρῶ

Stephanus page 144, section d, line 2

καὶ ὁρῶ ὅτι ἀδύνατον. { - } Μεμερισμένον ἄρα, εἴπερ μὴ ὅλον·
ἄλλως γάρ που οὐδαμῶς ἅμα ἅπασι τοῖς τῆς οὐσίας μέρεσιν

παρέσται ἢ μεμερισμένον. { - } Ναί. { - } Καὶ μὴν τό γε μεριστὸν
πολλὴ ἀνάγκη εἶναι τοσαῦτα ὅσαπερ μέρη. { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκ
ἄρα ἀληθῆ ἄρτι ἐλέγομεν λέγοντες ὡς πλεῖστα μέρη ἢ οὐσία
νενεμημένη εἶη. οὐδὲ γὰρ πλείω τοῦ ἐνὸς νενέμηται, ἀλλ'
ἴσα, ὡς ἔοικε, τῷ ἐνί· οὔτε γὰρ τὸ ὄν τοῦ ἐνὸς ἀπολείπεται
οὔτε τὸ ἓν τοῦ ὄντος, ἀλλ' ἐξισοῦσθον δύο ὄντε ἀεὶ παρὰ
πάντα. { - } Παντάπασι οὕτω φαίνεται. { - } Τὸ ἓν ἄρα αὐτὸ

Stephanus page 144, section e, line 4

κεκερματισμένον ὑπὸ τῆς οὐσίας πολλά τε καὶ ἄπειρα τὸ
πληθὸς ἐστιν. { - } Φαίνεται. { - } Οὐ μόνον ἄρα τὸ ὄν ἓν πολλά
ἐστιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἓν ὑπὸ τοῦ ὄντος διανενημένον
πολλὰ ἀνάγκη εἶναι. { - } Παντάπασι μὲν οὖν.

Καὶ μὴν ὅτι γε ὅλου τὰ μόρια μόρια, πεπερασμένον ἂν
εἶη κατὰ τὸ ὅλον τὸ ἓν· ἢ οὐ περιέχεται ὑπὸ τοῦ ὅλου τὰ
μόρια; { - } Ἀνάγκη. { - } Ἀλλὰ μὴν τό γε περιέχον πέρας ἂν εἶη. { - }
Πῶς δ' οὐ; { - } Τὸ ἓν ἄρα ὄν ἓν τέ ἐστί που καὶ πολλά, καὶ
ὅλον καὶ μόρια, καὶ πεπερασμένον καὶ ἄπειρον πλήθει. { - }
Φαίνεται. { - } Ἄρ' οὖν οὐκ, ἐπεὶ πεπερασμένον, καὶ ἔσχατα

Stephanus page 145, section a, line 5

ἔχον; { - } Ἀνάγκη. { - } Τί δέ; εἰ ὅλον, οὐ καὶ ἀρχὴν ἂν ἔχοι καὶ
μέσον καὶ τελευτήν; ἢ οἷόν τέ τι ὅλον εἶναι ἄνευ τριῶν
τούτων; καὶ τοῦ ἓν ὅτι οὖν αὐτῶν ἀποστατῇ, ἐθελήσει ἔτι
ὅλον εἶναι; { - } Οὐκ ἐθελήσει. { - } Καὶ ἀρχὴν δὴ, ὡς ἔοικεν, καὶ
τελευτήν καὶ μέσον ἔχοι ἂν τὸ ἓν. { - } Ἐχοι. { - } Ἀλλὰ μὴν τό
γε μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως μέσον
εἶη. { - } Οὐ γάρ. { - } Καὶ σχήματος δὴ τινος, ὡς ἔοικε, τοιοῦτον
ὄν μετέχοι ἂν τὸ ἓν, ἢτοι εὐθέος ἢ στρογγύλου ἢ τινος
μεικτοῦ ἐξ ἀμφοῖν. { - } Μετέχοι γὰρ ἂν.

Ἄρ' οὖν οὕτως ἔχον οὐκ αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ἔσται καὶ ἐν

Stephanus page 145, section b, line 7

ἄλλω; { - } Πῶς; { - } Τῶν μερῶν που ἕκαστον ἐν τῷ ὅλῳ ἐστί καὶ
οὐδὲν ἐκτὸς τοῦ ὅλου. { - } Οὕτω. { - } Πάντα δὲ τὰ μέρη ὑπὸ τοῦ
ὅλου περιέχεται; { - } Ναί. { - } Καὶ μὴν τά γε πάντα μέρη τὰ
αὐτοῦ τὸ ἓν ἐστί, καὶ οὔτε τι πλέον οὔτε ἔλαττον ἢ πάντα.
{ - } Οὐ γάρ. { - } Οὐκοῦν καὶ τὸ ὅλον τὸ ἓν ἐστιν; { - } Πῶς δ' οὐ; { - }

Εἰ ἄρα πάντα τὰ μέρη ἐν ὅλῳ τυγχάνει ὄντα, ἔστι δὲ τὰ τε πάντα τὸ ἐν καὶ αὐτὸ τὸ ὅλον, περιέχεται δὲ ὑπὸ τοῦ ὅλου τὰ πάντα, ὑπὸ τοῦ ἐνὸς ἂν περιέχοιτο τὸ ἐν, καὶ οὕτως ἂν ἦδη τὸ ἐν αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἴη. { - } Φαίνεται. { - } Ἀλλὰ μέντοι τό γε ὅλον αὖ οὐκ ἐν τοῖς μέρεσιν ἐστίν, οὔτε ἐν πᾶσιν οὔτε

Stephanus page 145, section d, line 1

ἐν τινί. εἰ γὰρ ἐν πᾶσιν, ἀνάγκη καὶ ἐν ἐνί· ἐν τινι γὰρ ἐνὶ μὴ ὄν οὐκ ἂν ἔτι που δύναίτο ἐν γε ἅπασιν εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο μὲν τὸ ἐν τῶν ἀπάντων ἐστί, τὸ δὲ ὅλον ἐν τούτῳ μὴ ἐνι, πῶς ἔτι ἐν γε τοῖς πᾶσιν ἐνέσται; { - } Οὐδαμῶς. { - } Οὐδὲ μὴν ἐν τισὶ τῶν μερῶν· εἰ γὰρ ἐν τισὶ τὸ ὅλον εἴη, τὸ πλέον ἂν ἐν τῷ ἐλάττωι εἴη, ὃ ἐστίν ἀδύνατον. { - } Ἀδύνατον γάρ. { - } Μὴ ὄν δ' ἐν πλέοσιν μὴδ' ἐν ἐνὶ μὴδ' ἐν ἅπασιν τοῖς μέρεσι τὸ ὅλον οὐκ ἀνάγκη ἐν ἐτέρῳ τινὶ εἶναι ἢ μηδαμοῦ ἔτι εἶναι; { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν μηδαμοῦ μὲν ὄν οὐδὲν ἂν εἴη, ὅλον δὲ ὄν, ἐπειδὴ οὐκ ἐν αὐτῷ ἐστίν, ἀνάγκη ἐν ἄλλῳ

Stephanus page 145, section e, line 3

εἶναι; { - } Πάνυ γε. { - } Ἦι μὲν ἄρα τὸ ἐν ὅλον, ἐν ἄλλῳ ἐστίν· ἢ δὲ τὰ πάντα μέρη ὄντα τυγχάνει, αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ· καὶ οὕτω τὸ ἐν ἀνάγκη αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ εἶναι καὶ ἐν ἐτέρῳ. { - } Ἀνάγκη.

Οὕτω δὴ πεφυκὸς τὸ ἐν ἄρ' οὐκ ἀνάγκη καὶ κινεῖσθαι καὶ ἐστάναι; { - } Πῆ; { - } Ἔστηκε μὲν που, εἵπερ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ἐστίν· ἐν γὰρ ἐνὶ ὄν καὶ ἐκ τούτου μὴ μεταβαῖνον ἐν τῷ αὐτῷ ἂν εἴη, ἐν ἑαυτῷ. { - } Ἔστι γάρ. { - } Τὸ δέ γε ἐν τῷ αὐτῷ ἀεὶ ὄν ἐστὸς δήπου ἀνάγκη ἀεὶ εἶναι. { - } Πάνυ γε. { - } Τί δέ; τὸ ἐν ἐτέρῳ ἀεὶ ὄν οὐ τὸ ἐναντίον ἀνάγκη μηδέποτε ἐν ταυτῷ

Stephanus page 146, section a, line 5

εἶναι, μηδέποτε δὲ ὄν ἐν τῷ αὐτῷ μηδὲ ἐστάναι, μὴ ἐστὸς δὲ κινεῖσθαι; { - } Οὕτως. { - } Ἀνάγκη ἄρα τὸ ἐν, αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ἀεὶ ὄν καὶ ἐν ἐτέρῳ, ἀεὶ κινεῖσθαί τε καὶ ἐστάναι. { - } Φαίνεται.

Καὶ μὴν ταυτόν γε δεῖ εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ καὶ ἕτερον ἑαυτοῦ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως ταυτόν τε καὶ ἕτερον εἶναι, εἵπερ καὶ τὰ πρόσθεν πέπονθεν. { - } Πῶς; { - } Πᾶν που πρὸς ἅπαν ὧδε ἔχει, ἢ ταυτόν ἐστίν ἢ ἕτερον· ἢ ἐὰν μὴ ταυτόν ἢ μὴδ' ἕτερον, μέρος ἂν εἴη τούτου πρὸς ὃ οὕτως ἔχει, ἢ ὥς πρὸς μέρος ὅλον ἂν εἴη. { - } Φαίνεται. { - } Ἄρ' οὖν τὸ ἐν αὐτὸ

Stephanus page 146, section b, line 6

αὐτοῦ μέρος ἐστίν; { - } Οὐδαμῶς. { - } Οὐδ' ἄρα ὥς πρὸς μέρος αὐτὸ αὐτοῦ ὅλον ἂν εἴη, πρὸς ἑαυτὸ μέρος ὄν. { - } Οὐ γὰρ οἶόν τε. { - } Ἀλλ' ἄρα ἕτερόν ἐστίν ἐνὸς τὸ ἐν; { - } Οὐ δῆτα. { - } Οὐδ'

ἄρα ἑαυτοῦ γε ἕτερον ἂν εἴη. { - } Οὐ μέντοι. { - } Εἰ οὖν μήτε ἕτερον μήτε ὅλον μήτε μέρος αὐτὸ πρὸς ἑαυτό ἐστιν, οὐκ ἀνάγκη ἤδη ταὐτὸν εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ; { - } Ἀνάγκη. { - } Τί δέ; τὸ ἐτέρωθι ὃν αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ὄντος ἑαυτῷ οὐκ ἀνάγκη αὐτὸ ἑαυτοῦ ἕτερον εἶναι, εἴπερ καὶ ἐτέρωθι ἔσται; { - } Ἐμοιγε δοκεῖ. { - } Οὕτω μὴν ἐφάνη ἔχον τὸ ἐν, αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ὃν ἅμα καὶ ἐν ἐτέρῳ. { - } Ἐφάνη γάρ. { - } Ἑτερον ἄρα, ὡς ἔοικεν,

Stephanus page 146, section d, line 1

εἴη ταύτη ἂν ἑαυτοῦ τὸ ἐν. { - } Ἐοικεν. { - } Τί οὖν; εἰ τοῦ τι ἕτερόν ἐστιν, οὐχ ἑτέρου ὄντος ἕτερον ἔσται; { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν ὅσα μὴ ἐν ἐστίν, ἅπανθ' ἕτερα τοῦ ἐνός, καὶ τὸ ἐν τῶν μὴ ἐν; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Ἑτερον ἄρα ἂν εἴη τὸ ἐν τῶν ἄλλων. { - } Ἑτερον. { - } Ὅρα δὴ· αὐτό τε ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον ἄρ' οὐκ ἐναντία ἀλλήλοις; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Ἡ οὖν ἐθελήσει ταὐτὸν ἐν τῷ ἐτέρῳ ἢ τὸ ἕτερον ἐν ταύτῳ ποτε εἶναι; { - } Οὐκ ἐθελήσει. { - } Εἰ ἄρα τὸ ἕτερον ἐν τῷ αὐτῷ μηδέποτε ἔσται, οὐδὲν ἔστι τῶν ὄντων ἐν ᾧ ἐστὶν τὸ ἕτερον χρόνον οὐδένα· εἰ γὰρ ὄντινόν ἐστι ἐν τῷ, ἐκεῖνον ἂν τὸν χρόνον ἐν ταύτῳ

Stephanus page 146, section e, line 2

εἴη τὸ ἕτερον. οὐχ οὕτως; { - } Οὕτως. { - } Ἐπειδὴ δ' οὐδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ ἐστίν, οὐδέποτε ἐν τινὶ τῶν ὄντων ἂν εἴη τὸ ἕτερον. { - } Ἀληθῆ. { - } Οὐτ' ἄρα ἐν τοῖς μὴ ἐν οὔτε ἐν τῷ ἐνὶ ἐνείῃ ἂν τὸ ἕτερον. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Οὐκ ἄρα τῷ ἐτέρῳ γ' ἂν εἴη τὸ ἐν τῶν μὴ ἐν οὐδὲ τὰ μὴ ἐν τοῦ ἐνός ἕτερα. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐδὲ μὴν ἑαυτοῖς γε ἕτερ' ἂν εἴη ἀλλήλων, μὴ μετέχοντα τοῦ ἐτέρου. { - } Πῶς γάρ; { - } Εἰ δὲ μήτε αὐτοῖς ἕτερά ἐστι μήτε τῷ ἐτέρῳ, οὐ πάντῃ ἤδη ἂν ἐκφεύγοι τὸ μὴ ἕτερα εἶναι ἀλλήλων; { - } Ἐκφεύγοι. { - } Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦ ἐνός γε μετέχει τὰ μὴ ἐν· οὐ γὰρ ἂν μὴ ἐν ἦν, ἀλλὰ πῃ ἂν ἐν ἦν. { - } Ἀληθῆ. { - }

Stephanus page 147, section a, line 5

Οὐδ' ἂν ἀριθμὸς εἴη ἄρα τὰ μὴ ἐν· οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτω μὴ ἐν ἦν παντάπασιν, ἀριθμὸν γε ἔχοντα. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Τί δέ; τὰ μὴ ἐν τοῦ ἐνός ἄρα μούρια ἐστίν; ἢ καὶ οὕτω μετεῖχε τοῦ ἐνός τὰ μὴ ἐν; { - } Μετεῖχεν. { - } Εἰ ἄρα πάντῃ τὸ μὲν ἐν ἐστι, τὰ δὲ μὴ ἐν, οὐτ' ἂν μούριον τῶν μὴ ἐν τὸ ἐν εἴη οὔτε ὅλον ὡς μορίων· οὔτε αὖ τὰ μὴ ἐν τοῦ ἐνός μούρια, οὔτε ὅλα ὡς μορίῳ τῷ ἐνί. { - } Οὐ γάρ. { - } Ἀλλὰ μὴν ἔφαμεν τὰ μήτε μούρια μήτε ὅλα μήτε ἕτερα ἀλλήλων ταὐτὰ ἔσεσθαι ἀλλήλοις. { - } Ἐφαμεν γάρ. { - } Φῶμεν ἄρα καὶ τὸ ἐν πρὸς τὰ μὴ ἐν οὕτως ἔχον τὸ αὐτὸ εἶναι αὐτοῖς; { - } Φῶμεν. { - } Τὸ ἐν ἄρα, ὡς ἔοικεν,

Stephanus page 147, section b, line 7

ἕτερόν τε τῶν ἄλλων ἐστὶν καὶ ἑαυτοῦ καὶ ταῦτόν ἐκείνοις τε καὶ ἑαυτῷ. { - } Κινδυνεύει φαίνεσθαι ἐκ γε τοῦ λόγου.
 Ἄρ' οὖν καὶ ὁμοίον τε καὶ ἀνόμοιον ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις; { - } Ἰσως. { - } Ἐπειδὴ γοῦν ἕτερον τῶν ἄλλων ἐφάνη, καὶ τᾶλλά που ἕτερα ἂν ἐκείνου εἴη. { - } Τί μήν; { - } Οὐκοῦν οὕτως ἕτερον τῶν ἄλλων, ὥσπερ καὶ τᾶλλα ἐκείνου, καὶ οὔτε μᾶλλον οὔτε ἥττον; { - } Τί γὰρ ἂν; { - } Εἰ ἄρα μήτε μᾶλλον μήτε ἥττον, ὁμοίως. { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν ἢ ἕτερον εἶναι πέπονθεν τῶν ἄλλων καὶ τᾶλλα ἐκείνου ὡσαύτως, ταύτη ταῦτόν ἂν

Stephanus page 147, section c, line 8

πεπονθότα εἶεν τό τε ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τᾶλλα τῷ ἐνί. { - } Πῶς λέγεις; { - } Ὡδε· ἕκαστον τῶν ὀνομάτων οὐκ ἐπὶ τινὶ καλεῖς; { - } Ἐγώ γε. { - } Τί οὖν; τὸ αὐτὸ ὄνομα εἴποις ἂν πλεονάκις ἢ ἅπαξ; { - } Ἐγώ γε. { - } Πότερον οὖν ἐὰν μὲν ἅπαξ εἴπῃς, ἐκεῖνο προσαγορεύεις οὐπὲρ ἐστὶ τοῦνομα, ἐὰν δὲ πολλάκις, οὐκ ἐκεῖνο; ἢ ἅντε ἅπαξ ἅντε πολλάκις ταῦτόν ὄνομα φθέγγῃ, πολλὴ ἀνάγκη σε ταῦτόν καὶ λέγειν αἰεὶ; { - } Τί μήν; { - } Οὐκοῦν καὶ τὸ ἕτερον ὄνομά ἐστιν ἐπὶ τινὶ; { - } Πάνυ γε. { - } Ὅταν ἄρα αὐτὸ φθέγγῃ, ἅντε ἅπαξ ἅντε πολλάκις, οὐκ ἐπ' ἄλλῳ οὐδὲ ἄλλο τι ὀνομάζεις ἢ ἐκεῖνο οὐπὲρ ἦν ὄνομα. { - }

Stephanus page 147, section e, line 3

Ἀνάγκη. { - } Ὅταν δὴ λέγωμεν ὅτι ἕτερον μὲν τᾶλλα τοῦ ἐνός, ἕτερον δὲ τὸ ἐν τῶν ἄλλων, δις τὸ ἕτερον εἰπόντες οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἄλλῃ, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνῃ τῇ φύσει αὐτὸ αἰεὶ λέγωμεν ἥσπερ ἦν τοῦνομα. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Ἦι ἄρα ἕτερον τῶν ἄλλων τὸ ἐν καὶ τᾶλλα τοῦ ἐνός, κατ' αὐτὸ τὸ ἕτερον πεπονθέναι οὐκ ἄλλο ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἂν πεπονθὸς εἴη τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις· τὸ δὲ που ταῦτόν πεπονθὸς ὁμοιον· οὐχί; { - } Ναί. { - } Ἦι δὴ τὸ ἐν ἕτερον τῶν ἄλλων πέπονθεν εἶναι, κατ' αὐτὸ τοῦτο ἅπαν ἅπασιν ὁμοιον ἂν εἴη· ἅπαν γὰρ ἀπάντων ἕτερόν ἐστιν. { - } Ἐοικεν. { - } Ἀλλὰ μὴν τό γε ὁμοιον τῷ ἀνομοίῳ

Stephanus page 148, section a, line 7

ἐναντίον. { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν καὶ τὸ ἕτερον τῷ ταύτῳ. { - } Καὶ τοῦτο. { - } Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτό γ' ἐφάνη, ὥς ἄρα τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις ταυτόν. { - } Ἐφάνη γάρ. { - } Τοῦναντίον δέ γε πάθος ἐστὶ τὸ εἶναι ταυτόν τοῖς ἄλλοις τῷ ἕτερον εἶναι τῶν ἄλλων. { - } Πάνυ γε. { - } Ἦι γε μὴν ἕτερον, ὁμοιον ἐφάνη. { - } Ναί. { - } Ἦι ἄρα ταυτόν, ἀνόμοιον ἔσται κατὰ τοῦναντίον πάθος τῷ ὁμοιοῦντι πάθει. ὁμοίου δὲ που τὸ ἕτερον; { - } Ναί. { - } Ἀνομοιώσει ἄρα τὸ ταυτόν, ἢ οὐκ ἐναντίον ἔσται τῷ ἐτέρῳ. { - } Ἐοικεν. { - } Ὅμοιον ἄρα καὶ ἀνόμοιον ἔσται τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἢ μὲν ἕτερον, ὁμοιον, ἢ δὲ ταυτόν, ἀνόμοιον. { - } Ἐχει γὰρ οὖν

Stephanus page 148, section c, line 3

δῆ, ὥς ἔοικεν, καὶ τοιοῦτον λόγον. { - } Καὶ γὰρ τόνδε ἔχει. { - }
 Τίνα; { - } Ἦ ταῦτόν πέπονθε, μὴ ἀλλοῖον πεπονθέναι, μὴ
 ἀλλοῖον δὲ πεπονθὸς μὴ ἀνόμοιον, μὴ ἀνόμοιον δὲ ὅμοιον
 εἶναι· ἢ δ' ἄλλο πέπονθεν, ἀλλοῖον, ἀλλοῖον δὲ ὃν ἀνόμοιον
 εἶναι. { - } Ἀληθῆ λέγεις. { - } Ταῦτόν τε ἄρα ὃν τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις
 καὶ ὅτι ἕτερόν ἐστι, κατ' ἀμφοτέρα καὶ κατὰ ἐκάτερον, ὅμοιον
 τε ἂν εἴη καὶ ἀνόμοιον τοῖς ἄλλοις. { - } Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν
 καὶ ἑαυτῷ ὡσαύτως, ἐπεὶ ἕτερόν τε ἑαυτοῦ καὶ ταῦτόν
 ἑαυτῷ ἐφάνη, κατ' ἀμφοτέρα καὶ κατὰ ἐκάτερον ὅμοιον τε
 καὶ ἀνόμοιον φανήσεται; { - } Ἀνάγκη.

Stephanus page 148, section d, line 5

Τί δὲ δῆ; περὶ τοῦ ἅπτεσθαι τὸ ἐν αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων
 καὶ τοῦ μὴ ἅπτεσθαι περὶ πῶς ἔχει, σκόπει. { - } Σκοπῶ. { - } Αὐτὸ
 γάρ που ἐν ἑαυτῷ ὅλῳ τὸ ἐν ἐφάνη ὃν. { - } Ὅρθῶς. { - } Οὐκοῦν
 καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ ἐν; { - } Ναί. { - } Ἦ μὲν ἄρα ἐν τοῖς ἄλλοις,
 τῶν ἄλλων ἅπτοιο ἂν· ἢ δὲ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, τῶν μὲν ἄλλων
 ἀπείργοιτο ἅπτεσθαι, αὐτὸ δὲ αὐτοῦ ἅπτοιο ἂν ἐν ἑαυτῷ
 ὃν. { - } Φαίνεται. { - } Οὐτῶ μὲν δὴ ἅπτοιο ἂν τὸ ἐν αὐτοῦ τε
 καὶ τῶν ἄλλων. { - } ἅπτοιο. { - } Τί δὲ τῆδε; ἄρ' οὐ πᾶν τὸ
 μέλλον ἄψεσθαι τινος ἐφεξῆς δεῖ κεῖσθαι ἐκείνῳ οὗ μέλλει
 ἅπτεσθαι, ταύτην τὴν ἔδραν κατέχον ἢ ἂν μετ' ἐκείνην ἢ

Stephanus page 148, section e, line 7

[ἔδρα] ἢ ἂν κέηται, ἅπτεται; { - } Ἀνάγκη. { - } Καὶ τὸ ἐν ἄρα
 εἰ μέλλει αὐτὸ αὐτοῦ ἄψεσθαι, ἐφεξῆς δεῖ εὐθύς μετὰ ἑαυτὸ
 κεῖσθαι, τὴν ἐχομένην χώραν κατέχον ἐκείνης ἐν ἢ αὐτό
 ἐστιν. { - } Δεῖ γὰρ οὖν. { - } Οὐκοῦν δύο μὲν ὃν τὸ ἐν ποιήσειεν
 ἂν ταῦτα καὶ ἐν δυοῖν χώραιν ἅμα γένοιτο· ἔως δ' ἂν ἢ ἐν,
 οὐκ ἐθελήσει; { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Ἡ αὐτὴ ἄρα ἀνάγκη τῷ ἐνὶ
 μήτε δύο εἶναι μήτε ἅπτεσθαι αὐτῷ αὐτοῦ. { - } Ἡ αὐτή. { - } Ἀλλ'
 οὐδὲ μὴν τῶν ἄλλων ἄψεται. { - } Τί δῆ; { - } Ὅτι, φαμέν, τὸ
 μέλλον ἄψεσθαι χωρὶς ὃν ἐφεξῆς δεῖ ἐκείνῳ εἶναι οὗ μέλλει
 ἄψεσθαι, τρίτον δὲ αὐτῶν ἐν μέσῳ μηδὲν εἶναι. { - } Ἀληθῆ. { - }

Stephanus page 149, section a, line 7

Δύο ἄρα δεῖ τὸ ὀλίγιστον εἶναι, εἰ μέλλει ἅψις εἶναι. { - } Δεῖ.
 { - } Ἐὰν δὲ τοῖν δυοῖν ὅροις τρίτον προσγένηται ἐξῆς, αὐτὰ
 μὲν τρία ἔσται, αἱ δὲ ἅψις δύο. { - } Ναί. { - } Καὶ οὕτω δὴ
 αἰεὶ ἐνὸς προσγινομένου μία καὶ ἅψις προσγίνεται, καὶ
 συμβαίνει τὰς ἅψις τοῦ πλήθους τῶν ἀριθμῶν μιᾷ ἐλάττους
 εἶναι. ᾧ γὰρ τὰ πρῶτα δύο ἐπλεονέκτησεν τῶν ἅψεων εἰς
 τὸ πλείω εἶναι τὸν ἀριθμὸν ἢ τὰς ἅψις, τῷ ἴσῳ τούτῳ καὶ
 ὁ ἔπειτα ἀριθμὸς πᾶς πασῶν τῶν ἅψεων πλεονεκτεῖ· ἥδη
 γὰρ τὸ λοιπὸν ἅμα ἐν τε τῷ ἀριθμῷ προσγίνεται καὶ μία

ἄψις ταῖς ἄψεσιν. { - } Ὅρθως. { - } Ὅσα ἄρα ἐστὶν τὰ ὄντα τὸν

Stephanus page 149, section c, line 3

ἀριθμόν, ἀεὶ μὲν αἱ ἄψεις ἐλάττους εἰσὶν αὐτῶν. { - } Ἀληθῆ.
{ - } Εἰ δέ γε ἐν μόνον ἐστίν, δυὰς δὲ μὴ ἔστιν, ἄψις οὐκ ἂν
εἴη. { - } Πῶς γάρ; { - } Οὐκ οὖν, φησὶν, τὰ ἄλλα τοῦ ἐνὸς οὔτε
ἐν ἐστὶν οὔτε μετέχει αὐτοῦ, εἴπερ ἄλλα ἐστίν. { - } Οὐ γάρ. { - }
Οὐκ ἄρα ἐνεστὶν ἀριθμὸς ἐν τοῖς ἄλλοις, ἐνὸς μὴ ἐνόντος ἐν
αὐτοῖς. { - } Πῶς γάρ; { - } Οὐτ' ἄρα ἐν ἐστὶ τὰ ἄλλα οὔτε δύο οὔτε
ἄλλου ἀριθμοῦ ἔχοντα ὄνομα οὐδέν. { - } Οὐ. { - } Τὸ ἐν ἄρα μόνον
ἐστὶν ἐν, καὶ δυὰς οὐκ ἂν εἴη. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Ἄψις ἄρα
οὐκ ἔστιν δυοῖν μὴ ὄντων. { - } Οὐκ ἔστιν. { - } Οὐτ' ἄρα τὸ ἐν τῶν
ἄλλων ἄπτεται οὔτε τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός, ἐπεὶ περ ἄψις οὐκ

Stephanus page 149, section d, line 5

ἔστιν. { - } Οὐ γάρ οὖν. { - } Οὕτω δὲ κατὰ πάντα ταῦτα τὸ ἐν
τῶν τε ἄλλων καὶ ἑαυτοῦ ἄπτεται τε καὶ οὐχ ἄπτεται. { - }
Ἐοικεν.

Ἄρ' οὖν καὶ ἴσον ἐστὶ καὶ ἄνισον αὐτῷ τε καὶ τοῖς
ἄλλοις; { - } Πῶς; { - } Εἰ μείζον εἴη τὸ ἐν ἢ τὰ ἄλλα ἢ ἐλάττον,
ἢ αὖ τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός μείζω ἢ ἐλάττω, ἄρα οὐκ ἂν τῷ μὲν
ἐν εἶναι τὸ ἐν καὶ τὰ ἄλλα ἄλλα τοῦ ἐνός οὔτε τι μείζω
οὔτε τι ἐλάττω ἂν εἴη ἀλλήλων αὐταῖς γε ταύταις ταῖς
οὐσίαις; ἀλλ' εἰ μὲν πρὸς τῷ τοιαῦτα εἶναι ἐκάτερα ἰσότητα
ἔχοιεν, ἴσα ἂν εἴη πρὸς ἀλλήλα· εἰ δὲ τὰ μὲν μέγεθος, τὸ

Stephanus page 149, section e, line 6

δὲ σμικρότητα, ἢ καὶ μέγεθος μὲν τὸ ἐν, σμικρότητα δὲ
τὰ ἄλλα, ὅποτερῳ μὲν τῷ εἶδει μέγεθος προσείη, μείζον ἂν
εἴη, ὥ δὲ σμικρότης, ἐλάττον; { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν ἐστὸν
γέ τινε τούτῳ εἶδη, τό τε μέγεθος καὶ ἡ σμικρότης; οὐ γάρ
ἂν που μὴ ὄντε γε ἐναντίῳ τε ἀλλήλοιν εἴτην καὶ ἐν τοῖς
οὖσιν ἐγγιγνοίστην. { - } Πῶς γάρ ἂν; { - } Εἰ ἄρα ἐν τῷ ἐνὶ
σμικρότης ἐγγίγνεται, ἥτοι ἐν ὅλῳ ἂν ἢ ἐν μέρει αὐτοῦ
ἐνεῖη. { - } Ἀνάγκη. { - } Τί δ' εἰ ἐν ὅλῳ ἐγγίγνοιτο; οὐχὶ ἢ ἐξ
ἴσου ἂν τῷ ἐνὶ δι' ὅλου αὐτοῦ τεταμένη εἴη ἢ περιέχουσα

Stephanus page 150, section a, line 5

αὐτό; { - } Διήλον δή. { - } Ἄρ' οὖν οὐκ ἐξ ἴσου μὲν οὔσα ἡ σμι-
κρότης τῷ ἐνὶ ἴσῃ ἂν αὐτῷ εἴη, περιέχουσα δὲ μείζων; { - }
Πῶς δ' οὐ; { - } Δυνατὸν οὖν σμικρότητα ἴσην τῷ εἶναι ἢ μείζω
τινός, καὶ πράττειν τὰ μεγέθους τε καὶ ἰσότητος, ἀλλὰ
μὴ τὰ ἑαυτῆς; { - } Ἀδύνατον. { - } Ἐν μὲν ὅλῳ ἄρα τῷ ἐνὶ οὐκ
ἂν εἴη σμικρότης, ἀλλ' εἴπερ, ἐν μέρει. { - } Ναί. { - } Οὐδέ γε ἐν
παντὶ αὖ τῷ μέρει· εἰ δὲ μή, ταῦτά ποιήσει ἄπερ πρὸς τὸ

ὅλον· ἴση ἔσται ἢ μείζων τοῦ μέρους ἐν ᾧ ἂν ἀεὶ ἐνῇ. { - }
Ανάγκη. { - } Οὐδενὶ ποτε ἄρα ἐνέσται τῶν ὄντων σμικρότης,
μήτ' ἐν μέρει μήτ' ἐν ὅλῳ ἐγγιγνομένη· οὐδέ τι ἔσται

Stephanus page 150, section b, line 7

σμικρὸν πλὴν αὐτῆς σμικρότητος. { - } Οὐκ ἔοικεν. { - } Οὐδ' ἄρα
μέγεθος ἐνέσται ἐν αὐτῷ· μείζον γὰρ ἂν τι εἴη ἄλλο καὶ
πλὴν αὐτοῦ μεγέθους, ἐκεῖνο ἐν ᾧ τὸ μέγεθος ἐνεῖη, καὶ
ταῦτα σμικροῦ αὐτῷ οὐκ ὄντος, οὗ ἀνάγκη ὑπερέχειν, ἐάνπερ
ἦ μέγα· τοῦτο δὲ ἀδύνατον, ἐπειδὴ σμικρότης οὐδαμοῦ ἐνι. { - }
Ἀληθῆ. { - } Ἀλλὰ μὴν αὐτὸ μέγεθος οὐκ ἄλλου μείζον ἢ
αὐτῆς σμικρότητος, οὐδὲ σμικρότης ἄλλου ἔλαττον ἢ αὐτοῦ
μεγέθους. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὔτε ἄρα τὰ ἄλλα μείζω τοῦ ἐνός
οὐδὲ ἐλάττω, μήτε μέγεθος μήτε σμικρότητα ἔχοντα, οὔτε
αὐτῷ τούτῳ πρὸς τὸ ἐν ἔχετον τὴν δύναμιν τὴν τοῦ ὑπερ-

Stephanus page 150, section d, line 2

εἶναι καὶ ὑπερέχεσθαι, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλῳ, οὔτε αὖ τὸ ἐν
τούτοις οὐδὲ τῶν ἄλλων μείζον ἂν οὐδ' ἔλαττον εἴη, μήτε
μέγεθος μήτε σμικρότητα ἔχον. { - } Οὐκοῦν φαίνεται γέ. { - } Ἄρ'
οὖν, εἰ μήτε μείζον μήτε ἔλαττον τὸ ἐν τῶν ἄλλων, ἀνάγκη
αὐτὸ ἐκείνων μήτε ὑπερέχειν μήτε ὑπερέχεσθαι; { - } Ἀνάγκη.
{ - } Οὐκοῦν τό γε μήτε ὑπερέχον μήτε ὑπερεχόμενον πολλὴ
ἀνάγκη ἐξ ἴσου εἶναι, ἐξ ἴσου δὲ ὄν ἴσον εἶναι. { - } Πῶς γὰρ
οὐ; { - } Καὶ μὴν καὶ αὐτό γε τὸ ἐν πρὸς ἑαυτὸ οὕτως ἂν ἔχοι·
μήτε μέγεθος ἐν ἑαυτῷ μήτε σμικρότητα ἔχον οὔτ' ἂν ὑπερ-
έχοιτο οὔτ' ἂν ὑπερέχοι ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐξ ἴσου ὄν ἴσον ἂν εἴη

Stephanus page 150, section e, line 4

ἑαυτῷ. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Τὸ ἐν ἄρα ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς
ἄλλοις ἴσον ἂν εἴη. { - } Φαίνεται. { - } Καὶ μὴν αὐτό γε ἐν ἑαυτῷ
ὄν καὶ περὶ ἑαυτὸ ἂν εἴη ἐξῶθεν, καὶ περιέχον μὲν μείζον
ἂν ἑαυτοῦ εἴη, περιεχόμενον δὲ ἔλαττον, καὶ οὕτω μείζον ἂν
καὶ ἔλαττον εἴη αὐτὸ ἑαυτοῦ τὸ ἐν. { - } Εἴη γὰρ ἂν. { - } Οὐκοῦν
καὶ τόδε ἀνάγκη, μηδὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ ἐνός τε καὶ τῶν
ἄλλων; { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Ἀλλὰ μὴν καὶ εἶναί που δεῖ τό γε
ὄν ἀεί. { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν τό γε ἐν τῷ ὄν ἐν μείζονι ἔσται
ἔλαττον ὄν; οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἕτερον ἐν ἑτέρῳ εἴη. { - } Οὐ
γάρ. { - } Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἕτερον ἔστι χωρὶς τῶν ἄλλων καὶ

Stephanus page 151, section a, line 8

τοῦ ἐνός, δεῖ δὲ αὐτὰ ἐν τῷ εἶναι, οὐκ ἀνάγκη ἤδη ἐν ἀλλή-
λοις εἶναι, τὰ τε ἄλλα ἐν τῷ ἐνὶ καὶ τὸ ἐν ἐν τοῖς ἄλλοις,
ἢ μηδαμοῦ εἶναι; { - } Φαίνεται. { - } Ὅτι μὲν ἄρα τὸ ἐν ἐν τοῖς
ἄλλοις ἐνεσσι, μείζω ἂν εἴη τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός, περιέχοντα
αὐτό, τὸ δὲ ἐν ἔλαττον τῶν ἄλλων, περιεχόμενον· ὅτι δὲ τὰ

ἄλλα ἐν τῷ ἐνί, τὸ ἐν τῶν ἄλλων κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον
μεῖζον ἂν εἴη, τὰ δὲ ἄλλα τοῦ ἐνὸς ἐλάττω. { - } Ὅμοιον. { - } Τὸ
ἐν ἄρα ἴσον τε καὶ μεῖζον καὶ ἔλαττον ἐστὶν αὐτό τε αὐτοῦ
καὶ τῶν ἄλλων. { - } Φαίνεται. { - } Καὶ μὴν εἴπερ μεῖζον καὶ ἔλατ-
τον καὶ ἴσον, ἴσων ἂν εἴη μέτρων καὶ πλειόνων καὶ ἐλαττόνων

Stephanus page 151, section c, line 1

αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἐπειδὴ δὲ μέτρων, καὶ μερῶν. { - } Πῶς
δ' οὐ; { - } Ἰσων μὲν ἄρα μέτρων ὃν καὶ πλειόνων καὶ ἐλατ-
τόνων, καὶ ἀριθμῷ ἔλαττον ἂν καὶ πλεον εἴη αὐτό τε αὐτοῦ
καὶ τῶν ἄλλων καὶ ἴσον αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις κατὰ
ταῦτά. { - } Πῶς; { - } Ὡς περ μεῖζόν ἐστι, πλειόνων που καὶ
μέτρων ἂν εἴη αὐτῶν, ὅσων δὲ μέτρων, καὶ μερῶν· καὶ ὧν
ἔλαττον, ὡσαύτως· καὶ οἷς ἴσον, κατὰ ταῦτά. { - } Οὕτως. { - }
Οὐκοῦν ἑαυτοῦ μεῖζον καὶ ἔλαττον ὃν καὶ ἴσον ἴσων ἂν εἴη
μέτρων καὶ πλειόνων καὶ ἐλαττόνων αὐτῷ, ἐπειδὴ δὲ μέτρων,
καὶ μερῶν; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Ἰσων μὲν ἄρα μερῶν ὃν αὐτῷ

Stephanus page 151, section d, line 3

ἴσον ἂν τὸ πλῆθος αὐτῷ εἴη, πλειόνων δὲ πλεον, ἐλαττόνων
δὲ ἔλαττον τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. { - } Φαίνεται. { - } Οὐκοῦν καὶ
πρὸς τὰλλα ὡσαύτως ἔξει τὸ ἐν; ὅτι μὲν μεῖζον αὐτῶν
φαίνεται, ἀνάγκη πλεον εἶναι καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· ὅτι
δὲ σμικρότερον, ἔλαττον· ὅτι δὲ ἴσον μεγέθει, ἴσον καὶ τὸ
πλῆθος εἶναι τοῖς ἄλλοις; { - } Ἀνάγκη. { - } Οὕτω δὴ αὖ, ὡς
ἔοικε, τὸ ἐν καὶ ἴσον καὶ πλεον καὶ ἔλαττον τὸν ἀριθμὸν
αὐτό τε αὐτοῦ ἔσται καὶ τῶν ἄλλων. { - } Ἔσται.

Ἄρ' οὖν καὶ χρόνου μετέχει τὸ ἐν, καὶ ἐστί τε καὶ γί-
γνεται νεώτερόν τε καὶ πρεσβύτερόν αὐτό τε ἑαυτοῦ καὶ τῶν

Stephanus page 151, section e, line 5

ἄλλων, καὶ οὔτε νεώτερον οὔτε πρεσβύτερον οὔτε ἑαυτοῦ
οὔτε τῶν ἄλλων, χρόνου μετέχον; { - } Πῶς; { - } Εἶναι μὲν που
αὐτῷ ὑπάρχει, εἴπερ ἐν ἐστὶν. { - } Ναί. { - } Τὸ δὲ εἶναι ἄλλο τί
ἐστὶν ἢ μέθεξις οὐσίας μετὰ χρόνου τοῦ παρόντος, ὥς περ
τὸ ἦν μετὰ τοῦ παρεληλυθότος καὶ αὖ τὸ ἐστὶ μετὰ τοῦ
μέλλοντος οὐσίας ἐστὶ κοινωνία; { - } Ἔστι γάρ. { - } Μετέχει μὲν
ἄρα χρόνου, εἴπερ καὶ τοῦ εἶναι. { - } Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν πορευο-
μένου τοῦ χρόνου; { - } Ναί. { - } Αἰὲν ἄρα πρεσβύτερον γίγνεται
ἑαυτοῦ, εἴπερ προέρχεται κατὰ χρόνον. { - } Ἀνάγκη. { - } Ἄρ' οὖν
μεμνήμεθα ὅτι νεωτέρου γιγνομένου τὸ πρεσβύτερον πρεσβύ-

Stephanus page 152, section a, line 7

τερον γίγνεται; { - } Μεμνήμεθα. { - } Οὐκοῦν ἐπειδὴ πρεσβύτερον
ἑαυτοῦ γίγνεται τὸ ἐν, νεωτέρου ἂν γιγνομένου ἑαυτοῦ πρε-
σβύτερον γίγνοιτο; { - } Ἀνάγκη. { - } Γίγνεται μὲν δὴ νεώτερόν

τε καὶ πρεσβύτερον αὐτοῦ οὕτω. { - } Ναί. { - } Ἔστι δὲ πρεσβύτερον ἄρ' οὐχ ὅταν κατὰ τὸν νῦν χρόνον ἢ γιγνόμενον τὸν μεταξὺ τοῦ ἦν τε καὶ ἔσται; οὐ γάρ που πορευόμενόν γε ἐκ τοῦ ποτὲ εἰς τὸ ἔπειτα ὑπερβήσεται τὸ νῦν. { - } Οὐ γάρ. { - } Ἄρ' οὖν οὐκ ἐπίσχει τότε τοῦ γίγνεσθαι πρεσβύτερον, ἐπειδὴν τῷ νῦν ἐντύχη, καὶ οὐ γίγνεται, ἀλλ' ἔστι τότε ἤδη πρεσβύτερον; προῖον γὰρ οὐκ ἂν ποτε ληφθείη ὑπὸ τοῦ

Stephanus page 152, section c, line 3

νῦν. τὸ γὰρ προῖον οὕτως ἔχει ὡς ἀμφοτέρων ἐφάπτεσθαι, τοῦ τε νῦν καὶ τοῦ ἔπειτα, τοῦ μὲν νῦν ἀφιέμενον, τοῦ δ' ἔπειτα ἐπιλαμβανόμενον, μεταξὺ ἀμφοτέρων γιγνόμενον, τοῦ τε ἔπειτα καὶ τοῦ νῦν. { - } Ἀληθῆ. { - } Εἰ δέ γε ἀνάγκη μὴ παρελθεῖν τὸ νῦν πᾶν τὸ γιγνόμενον, ἐπειδὴν κατὰ τοῦτο ἢ, ἐπίσχει ἀεὶ τοῦ γίγνεσθαι καὶ ἔστι τότε τοῦτο ὅτι ἂν τύχη γιγνόμενον. { - } Φαίνεται. { - } Καὶ τὸ ἐν ἄρα, ὅταν πρεσβύτερον γιγνόμενον ἐντύχη τῷ νῦν, ἐπέσχεεν τοῦ γίγνεσθαι καὶ ἔστι τότε πρεσβύτερον. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Οὐκοῦν οὐπερ ἐγίγνετο πρεσβύτερον, τούτου καὶ ἔστιν· ἐγίγνετο δὲ αὐτοῦ; { - } Ναί.

Stephanus page 152, section d, line 6

{ - } Ἔστι δὲ τὸ πρεσβύτερον νεωτέρου πρεσβύτερον; { - } Ἔστιν. { - } Καὶ νεώτερον ἄρα τότε αὐτοῦ ἔστι τὸ ἐν, ὅταν πρεσβύτερον γιγνόμενον ἐντύχη τῷ νῦν. { - } Ἀνάγκη. { - } Τό γε μὴν νῦν ἀεὶ πάρεστι τῷ ἐνὶ διὰ παντὸς τοῦ εἶναι· ἔστι γὰρ ἀεὶ νῦν ὅτανπερ ἢ. { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Αἰὶ ἄρα ἐστὶ τε καὶ γίγνεται πρεσβύτερον ἑαυτοῦ καὶ νεώτερον τὸ ἐν. { - } Ἔοικεν. { - } Πλείω δὲ χρόνον αὐτὸ ἑαυτοῦ ἔστιν ἢ γίγνεται, ἢ τὸν ἴσον; { - } Τὸν ἴσον. { - } Ἀλλὰ μὴν τὸν γε ἴσον χρόνον ἢ γιγνόμενον ἢ ὃν τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχει. { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Τὸ δὲ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχον οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεωτερόν ἐστιν. { - } Οὐ γάρ. { - }

Stephanus page 152, section e, line 8

Τὸ ἐν ἄρα τὸν ἴσον χρόνον αὐτὸ ἑαυτῷ καὶ γιγνόμενον καὶ ὃν οὔτε νεώτερον οὔτε πρεσβύτερον ἑαυτοῦ ἔστιν οὐδὲ γίγνεται. { - } Οὐ μοι δοκεῖ. { - } Τί δέ; τῶν ἄλλων; { - } Οὐκ ἔχω λέγειν. { - } Τόδε γε μὴν ἔχεις λέγειν, ὅτι τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός, εἴπερ ἕτερά ἐστιν, ἀλλὰ μὴ ἕτερον, πλείω ἐστὶν ἐνός· ἕτερον μὲν γὰρ ὃν ἐν ἂν ἦν, ἕτερα δὲ ὄντα πλείω ἐνός ἐστι καὶ πλῆθος ἂν ἔχοι. { - } Ἐχοι γὰρ ἂν. { - } Πλῆθος δὲ ὃν ἀριθμοῦ πλείονος ἂν μετέχοι ἢ τοῦ ἐνός. { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Τί οὖν; ἀριθμοῦ φήσομεν τὰ πλείω γίγνεσθαι τε καὶ γεγονέναι πρότερον, ἢ

Stephanus page 153, section a, line 7

τὰ ἐλάττω; { - } Τὰ ἐλάττω. { - } Τὸ ὀλίγιστον ἄρα πρῶτον τοῦτο

δ' ἔστι τὸ ἓν. ἢ γάρ; { - } Ναί. { - } Πάντων ἄρα τὸ ἐν πρῶτον
γένεον τῶν ἀριθμὸν ἐχόντων· ἔχει δὲ καὶ τᾶλλα πάντα
ἀριθμὸν, εἴπερ ἄλλα καὶ μὴ ἄλλο ἐστίν. { - } Ἐχει γάρ. { - }
Πρῶτον δέ γε οἶμαι γεγονὸς πρότερον γέγονε, τὰ δὲ ἄλλα
ὑστερον, τὰ δ' ὑστερον γεγονότα νεώτερα τοῦ πρότερον
γεγονότος· καὶ οὕτως ἂν εἴη τᾶλλα νεώτερα τοῦ ἐνός, τὸ δὲ
ἐν πρεσβύτερον τῶν ἄλλων. { - } Εἴη γὰρ ἂν.
Τί δὲ τόδε; ἄρ' ἂν εἴη τὸ ἐν παρὰ φύσιν τὴν αὐτοῦ
γεγονός, ἢ ἀδύνατον; { - } Ἀδύνατον. { - } Ἀλλὰ μὴν μέρη γε ἔχον

Stephanus page 153, section c, line 2

ἐφάνη τὸ ἓν, εἰ δὲ μέρη, καὶ ἀρχὴν καὶ τελευτὴν καὶ μέσον.
{ - } Ναί. { - } Οὐκοῦν πάντων πρῶτον ἀρχὴ γίγνεται, καὶ αὐτοῦ
τοῦ ἐνός καὶ ἐκάστου τῶν ἄλλων, καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν καὶ
τᾶλλα πάντα μέχρι τοῦ τέλους; { - } Τί μήν; { - } Καὶ μὴν μόριά
γε φήσομεν ταῦτ' εἶναι πάντα τᾶλλα τοῦ ὅλου τε καὶ ἐνός,
αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο ἅμα τῇ τελευτῇ γεγονέναι ἓν τε καὶ ὅλον. { - }
Φήσομεν γάρ. { - } Τελευτὴ δέ γε οἶμαι ὕστατον γίγνεται, τούτῳ
δ' ἅμα τὸ ἐν πέφυκε γίγνεσθαι· ὥστ' εἴπερ ἀνάγκη αὐτὸ τὸ
ἐν μὴ παρὰ φύσιν γίγνεσθαι, ἅμα τελευτῇ ἂν γεγονὸς ὕστατον
ἂν τῶν ἄλλων πεφυκὸς εἴη γίγνεσθαι. { - } Φαίνεται. { - } Νεώτερον

Stephanus page 153, section d, line 4

ἄρα τῶν ἄλλων τὸ ἓν ἐστίν, τὰ δ' ἄλλα τοῦ ἐνός πρεσβύτερα.
{ - } Οὕτως αὖ μοι φαίνεται. { - } Τί δὲ δὴ; ἀρχὴν ἢ ἄλλο μέρος
ὅτιοῦν τοῦ ἐνός ἢ ἄλλου ὅτουοῦν, ἐάνπερ μέρος ἢ ἄλλα μὴ
μέρη, οὐκ ἀναγκαῖον ἐν εἶναι, μέρος γε ὄν; { - } Ἀνάγκη. { - }
Οὐκοῦν τὸ ἐν ἅμα τε τῷ πρώτῳ γιγνομένῳ γίγνοιτ' ἂν καὶ
ἅμα τῷ δευτέρῳ, καὶ οὐδενὸς ἀπολείπεται τῶν ἄλλων γιγνο-
μένων, ὅτιπερ ἂν προσγίγνηται ὁτῶοῦν, ἕως ἂν πρὸς τὸ
ἔσχατον διελθὸν ὅλον ἐν γένηται, οὔτε μέσου οὔτε πρώτου
οὔτε ἐσχάτου οὔτε ἄλλου οὐδενὸς ἀπολειφθὲν ἐν τῇ γενέσει. { - }
Ἀληθῆ. { - } Πᾶσιν ἄρα τοῖς ἄλλοις τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἴσχει τὸ

Stephanus page 153, section e, line 6

ἐν· ὥστ' εἰ μὴ παρὰ φύσιν πέφυκεν αὐτὸ τὸ ἓν, οὔτε
πρότερον οὔτε ὑστερον τῶν ἄλλων γεγονὸς ἂν εἴη, ἀλλ' ἅμα.
καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον τὸ ἐν τῶν ἄλλων οὔτε πρεσβύτερον
οὔτε νεώτερον ἂν εἴη, οὐδὲ τᾶλλα τοῦ ἐνός· κατὰ δὲ τὸν
πρόσθεν πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον, καὶ τᾶλλα ἐκείνου
ὡσαύτως. { - } Πάννυ μὲν οὖν. { - } Ἔστι μὲν δὴ οὕτως ἔχον τε καὶ
γεγονός. ἀλλὰ τί αὖ περὶ τοῦ γίγνεσθαι αὐτὸ πρεσβύτερόν
τε καὶ νεώτερον τῶν ἄλλων καὶ τᾶλλα τοῦ ἐνός, καὶ μήτε
νεώτερον μήτε πρεσβύτερον γίγνεσθαι; ἄρα ὥσπερ περὶ τοῦ
εἶναι, οὕτω καὶ περὶ τοῦ γίγνεσθαι ἔχει, ἢ ἐτέρως; { - } Οὐκ

Stephanus page 154, section b, line 1

ἔχω λέγειν. { - } Ἀλλ' ἐγὼ τοσόνδε γε· εἰ καὶ ἔστιν πρεσβύτερον ἕτερον ἑτέρου, γίγνεσθαι γε αὐτὸ πρεσβύτερον ἔτι ἢ ὡς τὸ πρῶτον εὐθύς γενόμενον διήνεγκε τῇ ἡλικίᾳ οὐκ ἂν ἔτι δύναίτο, οὐδ' αὖ τὸ νεώτερον ὄν ἔτι νεώτερον γίγνεσθαι· ἀνίστοις γὰρ ἴσα προστιθέμενα, χρόνῳ τε καὶ ἄλλῳ ὁτρωοῦν, ἴσῳ ποιεῖ διαφέρειν ἀεὶ ὅσῳ περ ἂν τὸ πρῶτον διενέγκῃ. { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Οὐκ ἄρα τό γε ὄν τοῦ [ένος] ὄντος γίγνοιτ' ἂν ποτε πρεσβύτερον οὐδὲ νεώτερον, εἴπερ ἴσῳ διαφέρει ἀεὶ τὴν ἡλικίαν· ἀλλ' ἔστι καὶ γέγονε πρεσβύτερον, τὸ δὲ νεώτερον, γίγνεται δ' οὐ. { - } Ἀληθῆ. { - } Καὶ τὸ ἐν ἄρα ὄν τῶν

Stephanus page 154, section c, line 4

ἄλλων ὄντων οὔτε πρεσβυτέρον ποτε οὔτε νεώτερον γίγνεται. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Ὅρα δὲ εἰ τῇδε πρεσβύτερα καὶ νεώτερα γίγνεται. { - } Πῇ δὴ; { - } Ἦι τό τε ἐν τῶν ἄλλων ἐφάνη πρεσβύτερον καὶ τᾶλλα τοῦ ἐνός. { - } Τί οὖν; { - } Ὅταν τὸ ἐν τῶν ἄλλων πρεσβύτερον ᾦ, πλείῳ που χρόνον γέγονεν ἢ τὰ ἄλλα. { - } Ναί. { - } Πάλιν δὴ σκόπει· ἐὰν πλέονι καὶ ἐλάττονι χρόνῳ προστιθῶμεν τὸν ἴσον χρόνον, ἄρα τῷ ἴσῳ μορίῳ διοίσει τὸ πλέον τοῦ ἐλάττονος ἢ σμικροτέρῳ; { - } Σμικροτέρῳ. { - } Οὐκ ἄρα ἔσται, ὅτι περ τὸ πρῶτον ἦν πρὸς τᾶλλα ἡλικία διαφέρον τὸ ἐν, τοῦτο καὶ εἰς τὸ ἔπειτα, ἀλλὰ ἴσον λαμβάνον

Stephanus page 154, section d, line 6

χρόνον τοῖς ἄλλοις ἔλαττον ἀεὶ τῇ ἡλικίᾳ διοίσει αὐτῶν ἢ πρότερον· ἢ οὐ; { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν τό γε ἔλαττον διαφέρον ἡλικία πρὸς τι ἢ πρότερον νεώτερον γίγνοιτ' ἂν ἢ ἐν τῷ πρόσθεν πρὸς ἐκεῖνα πρὸς ᾧ ἦν πρεσβύτερον πρότερον; { - } Νεώτερον. { - } Εἰ δὲ ἐκεῖνο νεώτερον, οὐκ ἐκεῖνα αὖ τὰ ἄλλα πρὸς τὸ ἐν πρεσβύτερα ἢ πρότερον; { - } Πάνυ γε. { - } Τὸ μὲν νεώτερον ἄρα γεγονὸς πρεσβύτερον γίγνεται πρὸς τὸ πρότερον γεγονός τε καὶ πρεσβύτερον ὄν, ἔστι δὲ οὐδέποτε πρεσβύτερον, ἀλλὰ γίγνεται ἀεὶ ἐκείνου πρεσβύτερον· ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ νεώτερον ἐπιδίδωσιν, τὸ δ' ἐπὶ τὸ πρεσβύ-

Stephanus page 155, section a, line 1

τερον. τὸ δ' αὖ πρεσβύτερον τοῦ νεωτέρου νεώτερον γίγνεται ὡσαύτως. ἰόντε γὰρ αὐτοῖν εἰς τὸ ἐναντίον τὸ ἐναντίον ἀλλήλοιν γίγνεσθον, τὸ μὲν νεώτερον πρεσβύτερον τοῦ πρεσβυτέρου, τὸ δὲ πρεσβύτερον νεώτερον τοῦ νεωτέρου· γενέσθαι δὲ οὐκ ἂν οἶω τε εἴτην. εἰ γὰρ γένοιτο, οὐκ ἂν ἔτι γίγνοιτο, ἀλλ' εἶεν ἄν. νῦν δὲ γίγνονται μὲν πρεσβύτερα ἀλλήλων καὶ νεώτερα· τὸ μὲν ἐν τῶν ἄλλων νεώτερον γίγνεται, ὅτι πρεσβύτερον ἐφάνη ὄν καὶ πρότερον γεγονός, τὰ δὲ ἄλλα τοῦ ἐνός πρεσβύτερα, ὅτι ὕστερα

γέγονε. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τᾶλλα οὕτω πρὸς

Stephanus page 155, section b, line 3

τὸ ἐν ἴσχει, ἐπειδήπερ αὐτοῦ πρεσβύτερα ἐφάνη καὶ πρό-
τερα γεγονότα. { - } Φαίνεται γὰρ οὖν οὕτως. { - } Οὐκοῦν ἢ μὲν
οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου πρεσβύτερον γίγνεται οὐδὲ νεώτερον,
κατὰ τὸ ἴσῳ ἀριθμῷ ἀλλήλων ἀεὶ διαφέρειν, οὔτε τὸ ἐν
τῶν ἄλλων πρεσβύτερον γίγνεται ἂν οὐδὲ νεώτερον, οὔτε
τᾶλλα τοῦ ἐνός· ἢ δὲ ἄλλῳ ἀεὶ μορίῳ διαφέρειν ἀνάγκη
τὰ πρότερα τῶν ὑστέρων γενόμενα καὶ τὰ ὕστερα τῶν
προτέρων, ταύτη δὴ ἀνάγκη πρεσβύτερά τε καὶ νεώτερα
ἀλλήλων γίνεσθαι τὰ τε ἄλλα τοῦ ἐνός καὶ τὸ ἐν τῶν
ἄλλων; { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Κατὰ δὴ πάντα ταῦτα τὸ ἐν αὐτό

Stephanus page 155, section c, line 5

τε αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων πρεσβύτερον καὶ νεώτερον ἔστι
τε καὶ γίγνεται, καὶ οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον οὐτ'
ἔστιν οὔτε γίγνεται οὔτε αὐτοῦ οὔτε τῶν ἄλλων. { - } Παν-
τελῶς μὲν οὖν. { - } Ἐπειδὴ δὲ χρόνου μετέχει τὸ ἐν καὶ τοῦ
πρεσβυτέρου τε καὶ νεώτερον γίνεσθαι, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη καὶ
τοῦ ποτὲ μετέχειν καὶ τοῦ ἔπειτα καὶ τοῦ νῦν, εἴπερ χρόνου
μετέχει; { - } Ἀνάγκη. { - } Ἦν ἄρα τὸ ἐν καὶ ἔστι καὶ ἔσται καὶ
ἐγίγνετο καὶ γίγνεται καὶ γενήσεται. { - } Τί μήν; { - } Καὶ εἴη ἂν
τι ἐκείνῳ καὶ ἐκείνου, καὶ ἦν καὶ ἔστιν καὶ ἔσται. { - } Πάνυ
γε. { - } Καὶ ἐπιστήμη δὴ εἴη ἂν αὐτοῦ καὶ δόξα καὶ αἴσθησις,

Stephanus page 155, section d, line 7

εἴπερ καὶ νῦν ἡμεῖς περὶ αὐτοῦ πάντα ταῦτα πράττομεν. { - }
Ὅρθῶς λέγεις. { - } Καὶ ὄνομα δὴ καὶ λόγος ἔστιν αὐτῷ, καὶ
ὀνομάζεται καὶ λέγεται· καὶ ὅσαπερ καὶ περὶ τὰ ἄλλα τῶν

τοιούτων τυγχάνει ὄντα, καὶ περὶ τὸ ἐν ἔστιν. { - } Παντελῶς
μὲν οὖν ἔχει οὕτως.

Ἔτι δὴ τὸ τρίτον λέγωμεν. <τὸ ἐν εἰ ἔστιν> οἶον
διεληλύθαμεν, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη αὐτό, ἔν τε ὄν καὶ πολλὰ καὶ
μήτε ἐν μήτε πολλὰ καὶ μετέχον χρόνου, ὅτι μὲν ἔστιν ἔν,

Stephanus page 155, section e, line 7

οὐσίας μετέχειν ποτέ, ὅτι δ' οὐκ ἔστι, μὴ μετέχειν αὖ ποτε
οὐσίας; { - } Ἀνάγκη. { - } Ἄρ' οὖν, ὅτε μετέχει, οἶόν τε ἔσται
τότε μὴ μετέχειν, ἢ ὅτε μὴ μετέχει, μετέχειν; { - } Οὐχ οἶόν
τε. { - } Ἐν ἄλλῳ ἄρα χρόνῳ μετέχει καὶ ἐν ἄλλῳ οὐ μετέχει·
οὕτω γὰρ ἂν μόνως τοῦ αὐτοῦ μετέχοι τε καὶ οὐ μετέχοι. { - }
Ὅρθῶς. { - } Οὐκοῦν ἔστι καὶ οὗτος χρόνος, ὅτε μεταλαμβάνει
τοῦ εἶναι καὶ ὅτε ἀπαλλάττεται αὐτοῦ; ἢ πῶς οἶόν τε ἔσται

τοτὲ μὲν ἔχειν τὸ αὐτό, τοτὲ δὲ μὴ ἔχειν, ἐὰν μὴ ποτε καὶ
λαμβάνη αὐτὸ καὶ ἀφίη; { - } Οὐδαμῶς. { - } Τὸ δὴ οὐσίας μετα-
λαμβάνειν ἄρα γε οὐ γίγνεσθαι καλεῖς; { - } Ἐγωγε. { - } Τὸ δὲ

Stephanus page 156, section a, line 6

ἀπαλλάττεσθαι οὐσίας ἄρα οὐκ ἀπόλλυσθαι; { - } Καὶ πάνυ γε.
{ - } Τὸ ἐν δὴ, ὡς ἔοικε, λαμβάνον τε καὶ ἀφιέν οὐσίαν γίγνεται
τε καὶ ἀπόλλυται. { - } Ἀνάγκη. { - } Ἐν δὲ καὶ πολλὰ ὄν καὶ
γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον ἄρ' οὐχ, ὅταν μὲν γίγνηται ἐν,
τὸ πολλὰ εἶναι ἀπόλλυται, ὅταν δὲ πολλὰ, τὸ ἐν εἶναι
ἀπόλλυται; { - } Πάνυ γε. { - } Ἐν δὲ γιγνόμενον καὶ πολλὰ ἄρ'
οὐκ ἀνάγκη διακρίνεσθαι τε καὶ συγκρίνεσθαι; { - } Πολλή γε. { - }
Καὶ μὴν ἀνόμοιον γε καὶ ὅμοιον ὅταν γίγνηται, ὁμοιοῦσθαί
τε καὶ ἀνομοιοῦσθαι; { - } Ναί. { - } Καὶ ὅταν μεῖζον καὶ ἔλαττον
καὶ ἴσον, αὐξάνεσθαι τε καὶ φθίνειν καὶ ἰσοῦσθαι; { - } Οὕτως.

Stephanus page 156, section c, line 1

{ - } Ὅταν δὲ κινούμενόν τε ἴσται καὶ ὅταν ἐστὸς ἐπὶ τὸ
κινεῖσθαι μεταβάλλῃ, δεῖ δήπου αὐτό γε μηδ' ἐν ἐνὶ χρόνῳ
εἶναι. { - } Πῶς δὴ; { - } Ἐστὸς τε πρότερον ὕστερον κινεῖσθαι καὶ
πρότερον κινούμενον ὕστερον ἐστάναι, ἄνευ μὲν τοῦ μετα-
βάλλειν οὐχ οἷόν τε ἔσται ταῦτα πάσχειν. { - } Πῶς γάρ; { - }
Χρόνος δέ γε οὐδεὶς ἔστιν, ἐν ᾧ τι οἷόν τε ἅμα μῆτε κινεῖσθαι
μῆτε ἐστάναι. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Ἀλλ' οὐδὲ μὴν μεταβάλλει
ἄνευ τοῦ μεταβάλλειν. { - } Οὐκ εἰκός. { - } Πότ' οὖν μεταβάλλει;
οὔτε γὰρ ἐστὸς ὄν οὔτε κινούμενον μεταβάλλει, οὔτε ἐν
χρόνῳ ὄν. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Ἄρ' οὖν ἔστι τὸ ἄτοπον τοῦτο,

Stephanus page 156, section d, line 2

ἐν ᾧ τότ' ἂν εἴη, ὅτε μεταβάλλει; { - } Τὸ ποῖον δὴ; { - } Τὸ
ἐξαίφνης. τὸ γὰρ ἐξαίφνης τοιόνδε τι ἔοικε σημαίνειν, ὡς
ἐξ ἐκείνου μεταβάλλον εἰς ἐκάτερον. οὐ γὰρ ἔκ γε τοῦ
ἐστάναι ἐστῶτος ἔτι μεταβάλλει, οὐδ' ἐκ τῆς κινήσεως
κινουμένης ἔτι μεταβάλλει· ἀλλὰ ἡ ἐξαίφνης αὕτη φύσις
ἄτοπός τις ἐγκάθηται μεταξὺ τῆς κινήσεως τε καὶ στάσεως,
ἐν χρόνῳ οὐδενὶ οὔσα, καὶ εἰς ταύτην δὴ καὶ ἐκ ταύτης τό τε
κινούμενον μεταβάλλει ἐπὶ τὸ ἐστάναι καὶ τὸ ἐστὸς ἐπὶ τὸ
κινεῖσθαι. { - } Κινδυνεύει. { - } Καὶ τὸ ἐν δὴ, εἴπερ ἔστηκέ τε καὶ
κινεῖται, μεταβάλλοι ἂν ἐφ' ἐκάτερα - μόνως γὰρ ἂν οὕτως

Stephanus page 156, section e, line 5

ἀμφοτέρα ποιοῖ - μεταβάλλον δ' ἐξαίφνης μεταβάλλει, καὶ
ὅτε μεταβάλλει, ἐν οὐδενὶ χρόνῳ ἂν εἴη, οὐδὲ κινεῖται ἂν
τότε, οὐδ' ἂν σταίῃ. { - } Οὐ γάρ. { - } Ἄρ' οὖν οὕτω καὶ πρὸς τὰς
ἄλλας μεταβολὰς ἔχει, ὅταν ἐκ τοῦ εἶναι εἰς τὸ ἀπόλλυσθαι
μεταβάλλῃ ἢ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ γίγνεσθαι, μεταξὺ

τινων τότε γίγνεται κινήσεων τε καὶ στάσεων, καὶ οὔτε
ἔστι τότε οὔτε οὐκ ἔστι, οὔτε γίγνεται οὔτε ἀπόλλυται;
{ - } Ἔοικε γοῦν. { - } Κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐξ ἑνὸς
ἐπὶ πολλὰ ἰὸν καὶ ἐκ πολλῶν ἐφ' ἑν οὔτε ἓν ἔστιν οὔτε
πολλὰ, οὔτε διακρίνεται οὔτε συγκρίνεται. καὶ ἐξ ὁμοίου

Stephanus page 157, section a, line 7

ἐπὶ ἀνόμοιον καὶ ἐξ ἀνομοίου ἐπὶ ὅμοιον ἰὸν οὔτε ὅμοιον
οὔτε ἀνόμοιον, οὔτε ὁμοιούμενον οὔτε ἀνομοιούμενον· καὶ
ἐκ σμικροῦ ἐπὶ μέγα καὶ ἐπὶ ἴσον καὶ εἰς τὰ ἐναντία
ἰὸν οὔτε σμικρὸν οὔτε μέγα οὔτε ἴσον, οὔτε αὐξανόμενον
οὔτε φθίνον οὔτε ἰσούμενον εἴη ἄν. { - } Οὐκ ἔοικε. { - } Ταῦτα
δὴ τὰ παθήματα πάντ' ἂν πάσχοι τὸ ἓν, εἰ ἔστιν. { - } Πῶς
δ' οὐ;

Τί δὲ τοῖς ἄλλοις προσήκοι ἂν πάσχειν, <ἓν εἰ ἔστιν>,
ἄρα οὐ σκεπτέον; { - } Σκεπτέον. { - } Λέγωμεν δὴ, <ἓν εἰ ἔστι>,

Stephanus page 157, section b, line 8

τᾶλλα τοῦ ἑνὸς τί χρή πεπονθέναι; { - } Λέγωμεν. { - } Οὐκοῦν
ἐπείπερ ἄλλα τοῦ ἑνὸς ἔστιν, οὔτε τὸ ἓν ἔστι τᾶλλα· οὐ
γὰρ ἂν ἄλλα τοῦ ἑνὸς ἦν. { - } Ὅρθως. { - } Οὐδὲ μὴν στέρεταιί
γε παντάπασι τοῦ ἑνὸς τᾶλλα, ἀλλὰ μετέχει πη. { - } Πῇ δὴ; { - }
Ὅτι που τὰ ἄλλα τοῦ ἑνὸς μόρια ἔχοντα ἄλλα ἐστίν· εἰ γὰρ
μόρια μὴ ἔχοι, παντελῶς ἂν ἓν εἴη. { - } Ὅρθως. { - } Μόρια δέ
γε, φαμέν, τούτου ἔστιν ὃ ἂν ὅλον ᾗ. { - } Φαμέν γάρ. { - } Ἀλλὰ
μὴν τό γε ὅλον ἓν ἐκ πολλῶν ἀνάγκη εἶναι, οὗ ἔσται μόρια
τὰ μόρια· ἕκαστον γὰρ τῶν μορίων οὐ πολλῶν μόριον χρή
εἶναι, ἀλλὰ ὅλον. { - } Πῶς τοῦτο; { - } Εἴ τι πολλῶν μόριον εἴη,

Stephanus page 157, section d, line 1

ἓν οἷς αὐτὸ εἴη, ἑαυτοῦ τε δήπου μόριον ἔσται, ὃ ἔστιν
ἀδύνατον, καὶ τῶν ἄλλων δὴ ἑνὸς ἑκάστου, εἴπερ καὶ πάντων.
ἑνὸς γὰρ μὴ ὄν μόριον, πλὴν τούτου τῶν ἄλλων ἔσται, καὶ
οὕτως ἑνὸς ἑκάστου οὐκ ἔσται μόριον, μὴ ὄν δὲ μόριον ἑκάστου
οὐδενὸς τῶν πολλῶν ἔσται. μηδενὸς δὲ ὄν πάντων τούτων
τι εἶναι, ὧν οὐδενὸς οὐδέν ἔστι, καὶ μόριον καὶ ἄλλο ὅτιοῦν
ἀδύνατον [εἶναι]. { - } Φαίνεταιί γε δὴ. { - } Οὐκ ἄρα τῶν πολλῶν
οὐδὲ πάντων τὸ μόριον μόριον, ἀλλὰ μιᾶς τινὸς ιδέας καὶ
ἑνὸς τινος ὃ καλοῦμεν ὅλον, ἐξ ἀπάντων ἓν τέλειον γεγονός,
τούτου μόριον ἂν τὸ μόριον εἴη. { - } Παντάπασι μὲν οὖν. { - } Εἰ

Stephanus page 157, section e, line 3

ἄρα τᾶλλα μόρια ἔχει, κἂν τοῦ ὅλου τε καὶ ἑνὸς μετέχοι. { - }
Πάνυ γε. { - } Ἐν ἄρα ὅλον τέλειον μόρια ἔχον ἀνάγκη εἶναι
τᾶλλα τοῦ ἑνός. { - } Ἀνάγκη. { - } Καὶ μὴν καὶ περὶ τοῦ μορίου γε

ἐκάστου ὁ αὐτὸς λόγος· καὶ γὰρ τοῦτο ἀνάγκη μετέχειν
τοῦ ἐνός. εἰ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν μόνιον ἐστι, τό γε ἕκαστον
εἶναι ἐν δήπου σημαίνει, ἀφωρισμένον μὲν τῶν ἄλλων, καθ'
αὐτὸ δὲ ὄν, εἴπερ ἕκαστον ἔσται. { - } Ὅρθως. { - } Μετέχοι δέ γε
ἂν τοῦ ἐνός δηλον ὅτι ἄλλο ὄν ἢ ἐν· οὐ γὰρ ἂν μετεῖχεν,
ἀλλ' ἦν ἂν αὐτὸ ἐν. νῦν δὲ ἐνὶ μὲν εἶναι πλήν αὐτῷ τῷ ἐνὶ
ἀδύνατον που. { - } Ἀδύνατον. { - } Μετέχειν δέ γε τοῦ ἐνός ἀνάγκη

Stephanus page 158, section a, line 7

τῷ τε ὅλῳ καὶ τῷ μορίῳ. τὸ μὲν γὰρ ἐν ὅλον ἔσται, οὗ
μόρια τὰ μόρια· τὸ δ' αὖ ἕκαστον ἐν μόνιον τοῦ ὅλου, ὃ ἂν ἦ
μόριον ὅλου. { - } Οὕτως. { - } Οὐκοῦν ἕτερα ὄντα τοῦ ἐνός μεθέξει
τὰ μετέχοντα αὐτοῦ; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Τὰ δ' ἕτερα τοῦ ἐνός
πολλὰ που ἂν εἴη· εἰ γὰρ μήτε ἐν μήτε ἐνός πλείω εἴη
τάλλα τοῦ ἐνός, οὐδὲν ἂν εἴη. { - } Οὐ γὰρ οὖν.
Ἐπεὶ δέ γε πλείω ἐνός ἐστι τὰ τε τοῦ ἐνός μορίου καὶ τὰ
τοῦ ἐνός ὅλου μετέχοντα, οὐκ ἀνάγκη ἤδη πλήθει ἅπειρα
εἶναι αὐτά γε ἐκεῖνα τὰ μεταλαμβάνοντα τοῦ ἐνός; { - } Πῶς; { - }
Ὡδε ἴδωμεν. ἄλλο τι οὐχ ἐν ὄντα οὐδὲ μετέχοντα τοῦ ἐνός

Stephanus page 158, section b, line 9

τότε, ὅτε μεταλαμβάνει αὐτοῦ, μεταλαμβάνει; { - } Δῆλα δῆ. { - }
Οὐκοῦν πλήθη ὄντα, ἐν οἷς τὸ ἐν οὐκ ἐνι; { - } Πλήθη μέντοι.
{ - } Τί οὖν; εἰ ἐθέλοιμεν τῇ διανοίᾳ τῶν τοιούτων ἀφελεῖν ὥς
οἰοί τέ ἐσμεν ὅτι ὀλίγιστον, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ ἀφαιρεθὲν
ἐκεῖνο, εἴπερ τοῦ ἐνός μὴ μετέχοι, πλῆθος εἶναι καὶ οὐχ ἐν; { - }
Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν οὕτως ἀεὶ σκοποῦντες αὐτὴν καθ' αὐτὴν
τὴν ἑτέραν φύσιν τοῦ εἶδους ὅσον ἂν αὐτῆς ἀεὶ ὀρώμεν ἅπειρον

ἔσται πλήθει; { - } Παντάπασι μὲν οὖν. { - } Καὶ μὴν ἐπειδάν γε
ἐν ἕκαστον μόνιον μόνιον γένηται, πέρας ἤδη ἔχει πρὸς

Stephanus page 158, section d, line 2

ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον, καὶ τὸ ὅλον πρὸς τὰ μόρια. { - }
Κομιδῇ μὲν οὖν. { - } Τοῖς ἄλλοις δὲ τοῦ ἐνός συμβαίνει ἐκ μὲν
τοῦ ἐνός καὶ ἐξ ἑαυτῶν κοινωνησάντων, ὥς ἔοικεν, ἕτερόν τι
γίγνεσθαι ἐν ἑαυτοῖς, ὃ δὲ πέρας παρέσχε πρὸς ἄλληλα· ἢ
δ' ἑαυτῶν φύσις καθ' ἑαυτὰ ἀπειρίαν. { - } Φαίνεται. { - } Οὕτω δὲ
τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός καὶ ὅλα καὶ κατὰ μόρια ἅπειρά τέ ἐστι
καὶ πέρατος μετέχει. { - } Πάνυ γε.

Οὐκοῦν καὶ ὁμοία τε καὶ ἀνόμοια ἀλλήλοις τε καὶ ἑαυτοῖς;
{ - } Πῇ δῆ; { - } Ἦι μὲν που ἅπειρά ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν
πάντα, ταὐτὸν πεπονθότα ἂν εἴη ταύτη. { - } Πάνυ γε. { - } Καὶ μὴν

Stephanus page 158, section e, line 4

ἢ γε ἅπαντα πέρατος μετέχει, καὶ ταύτη πάντ' ἂν εἴη ταὐτὸν

πεπονθότα. { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Ἡ δέ γε πεπερασμένα τε εἶναι
καὶ ἄπειρα πέπονθεν, ἐναντία πάθη ἀλλήλοις ὄντα ταῦτα τὰ
πάθη πέπονθεν. { - } Ναί. { - } Τὰ δ' ἐναντία γε ὡς οἶόν τε ἀνο-
μοιότατα. { - } Τί μὴν; { - } Κατὰ μὲν ἄρα ἐκάτερον τὸ πάθος
ὅμοια ἂν εἴη αὐτά τε αὐτοῖς καὶ ἀλλήλοις, κατὰ δ' ἀμφοτέρω
ἀμφοτέρως ἐναντιώτατά τε καὶ ἀνομοιότατα. { - } Κινδυνεύει. { - }
Οὕτω δὴ τὰ ἄλλα αὐτά τε αὐτοῖς καὶ ἀλλήλοις ὅμοιά τε καὶ
ἀνόμοια ἂν εἴη. { - } Οὕτως. { - } Καὶ ταῦτα δὴ καὶ ἕτερα ἀλλήλων,
καὶ κινούμενα καὶ ἐστῶτα, καὶ πάντα τὰ ἐναντία πάθη οὐκέτι

Stephanus page 159, section a, line 8

χαλεπῶς εὐρήσομεν πεπονθότα τᾶλλα τοῦ ἐνός, ἐπεὶ περ καὶ
ταῦτα ἐφάνη πεπονθότα. { - } Ὅρθῶς λέγεις.

Οὐκοῦν, εἰ ταῦτα μὲν ἤδη ἐῷμεν ὡς φανερά, ἐπισκοποῖμεν
δὲ πάλιν <ἐν εἰ ἔστιν>, ἄρα καὶ οὐχ οὕτως ἔχει τὰ ἄλλα τοῦ
ἐνός ἢ οὕτω μόνον; { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Λέγωμεν δὴ ἐξ ἀρχῆς
<ἐν εἰ ἔστι>, τί χρὴ τὰ ἄλλα τοῦ ἐνός πεπονθέναι. { - } Λέγωμεν
γάρ. { - } Ἄρ' οὖν οὐ χωρὶς μὲν τὸ ἐν τῶν ἄλλων, χωρὶς δὲ
τᾶλλα τοῦ ἐνός εἶναι; { - } Τί δή; { - } Ὅτι που οὐκ ἔστι παρὰ
ταῦτα ἕτερον, ὃ ἄλλο μὲν ἐστι τοῦ ἐνός, ἄλλο δὲ τῶν ἄλλων·

Stephanus page 159, section c, line 1

πάντα γὰρ εἴρηται, ὅταν ῥηθῇ τό τε ἐν καὶ τᾶλλα. { - } Πάντα
γάρ. { - } Οὐκ ἄρα ἔτ' ἔστιν ἕτερον τούτων, ἐν ᾧ τό τε ἐν ἂν
εἴη τῶ αὐτῶ καὶ τᾶλλα. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐδέποτε ἄρα ἐν ταῦτῳ
ἐστι τὸ ἐν καὶ τᾶλλα. { - } Οὐκ ἔοικεν. { - } Χωρὶς ἄρα; { - } Ναί. { - }
Οὐδὲ μὴν μόριά γε ἔχειν φαμέν τὸ ὡς ἀληθῶς ἐν. { - } Πῶς
γάρ; { - } Οὐτ' ἄρα ὅλον εἴη ἂν τὸ ἐν ἐν τοῖς ἄλλοις οὔτε μόρια
αὐτοῦ, εἰ χωρὶς τέ ἐστι τῶν ἄλλων καὶ μόρια μὴ ἔχει. { - } Πῶς
γάρ; { - } Οὐδενὶ ἄρα τρόπῳ μετέχει ἂν τᾶλλα τοῦ ἐνός, μήτε
κατὰ μόριόν τι αὐτοῦ μήτε κατὰ ὅλον μετέχοντα. { - } Οὐκ
ἔοικεν. { - } Οὐδαμῇ ἄρα ἐν τᾶλλά ἐστιν, οὐδ' ἔχει ἐν ἑαυτοῖς

Stephanus page 159, section d, line 4

ἐν οὐδέν. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Οὐδ' ἄρα πολλά ἐστι τᾶλλα· ἐν
γὰρ ἂν ἦν ἕκαστον αὐτῶν μόριον τοῦ ὅλου, εἰ πολλὰ ἦν·
νῦν δὲ οὔτε ἐν οὔτε πολλὰ οὔτε ὅλον οὔτε μόριά ἐστι τᾶλλα
τοῦ ἐνός, ἐπεὶ αὐτοῦ οὐδαμῇ μετέχει. { - } Ὅρθῶς. { - } Οὐδ' ἄρα
δύο οὐδὲ τρία οὔτε αὐτά ἐστι τὰ ἄλλα οὔτε ἕνεστιν ἐν αὐτοῖς,
εἴπερ τοῦ ἐνός πανταχῇ στέρεται. { - } Οὕτως.

Οὐδὲ ὅμοια ἄρα καὶ ἀνόμοια οὔτε αὐτά ἐστι τῶ ἐνὶ τὰ
ἄλλα, οὔτε ἕνεστιν ἐν αὐτοῖς ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης· εἰ
γὰρ ὅμοια καὶ ἀνόμοια αὐτὰ εἴη ἢ ἔχοι ἐν ἑαυτοῖς ὁμοιότητα
καὶ ἀνομοιότητα, δύο που εἶδη ἐναντία ἀλλήλοις ἔχοι ἂν ἐν

Stephanus page 159, section e, line 6

ἑαυτοῖς τὰ ἄλλα τοῦ ἑνός. { - } Φαίνεται. { - } Ἦν δέ γε ἀδύνατον
 δυοῖν τινοῖν μετέχειν ἢ μηδ' ἑνὸς μετέχει. { - } Ἀδύνατον. { - }
 Οὐτ' ἄρα ὅμοια οὐτ' ἀνόμοιά ἐστιν οὐτ' ἀμφοτέρω τὰ ἄλλα.
 ὅμοια μὲν γὰρ ἂν ὄντα ἢ ἀνόμοια ἑνὸς ἂν τοῦ ἑτέρου εἶδους
 μετέχει, ἀμφοτέρω δὲ ὄντα δυοῖν τοῖν ἐναντίοις· ταῦτα δὲ
 ἀδύνατον ἐφάνη. { - } Ἀληθῆ.
 Οὐδ' ἄρα τὰ αὐτὰ οὐδ' ἕτερα, οὐδὲ κινούμενα οὐδὲ ἐστῶτα,
 οὐδὲ γιγνώμενα οὐδὲ ἀπολλύμενα, οὐδὲ μείζω οὐδὲ ἐλάττω
 οὐδὲ ἴσα· οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν πέπονθε τῶν τοιούτων· εἰ γὰρ
 τι τοιοῦτον πεπονθέναι ὑπομένει τὰ ἄλλα, καὶ ἑνὸς καὶ δυοῖν

Stephanus page 160, section a, line 8

καὶ τριῶν καὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου μεθέξει, ὧν αὐτοῖς ἀδύνατον
 ἐφάνη μετέχειν τοῦ ἑνός γε πάντη πάντως στερομένοις. { - }
 Ἀληθέστατα. { - } Οὕτω δὲ ἓν εἰ ἔστιν, πάντα τέ ἐστι τὸ ἓν
 καὶ οὐδὲ ἓν ἐστι καὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ὡσαύτως.
 { - } Παντελῶς μὲν οὖν.

Εἶεν· εἰ δὲ δὴ μὴ ἔστι τὸ ἓν, τί χρὴ συμβαίνειν ἄρ' οὐ
 σκεπτέον μετὰ τοῦτο; { - } Σκεπτέον γάρ. { - } Τίς οὖν ἂν εἴη αὕτη
 ἢ ὑπόθεσις, <εἰ ἓν μὴ ἔστιν>; ἄρά τι διαφέρει τῆσδε, <εἰ μὴ
 ἓν μὴ ἔστιν>; { - } Διαφέρει μέντοι. { - } Διαφέρει μόνον, ἢ καὶ πᾶν

Stephanus page 160, section c, line 1

τούναντίον ἐστὶν εἰπεῖν <εἰ μὴ ἓν μὴ ἔστι> τοῦ <εἰ ἓν μὴ
 ἔστιν>; { - } Πᾶν τούναντίον. { - } Τί δ' εἴ τις λέγοι εἰ μέγεθος
 μὴ ἔστιν ἢ σμικρότης μὴ ἔστιν ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων,
 ἄρα ἐφ' ἑκάστου ἂν δηλοῖ ὅτι ἕτερόν τι λέγοι τὸ μὴ ὄν; { - }
 Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν καὶ νῦν δηλοῖ ὅτι ἕτερον λέγει τῶν ἄλλων
 τὸ μὴ ὄν, ὅταν εἴπῃ <ἓν εἰ μὴ ἔστι>, καὶ ἴσμεν ὃ λέγει; { - }
 Ἴσμεν. { - } Πρῶτον μὲν ἄρα γνωστόν τι λέγει, ἔπειτα ἕτερον
 τῶν ἄλλων, ὅταν εἴπῃ ἓν, εἴτε τὸ εἶναι αὐτῷ προσθεὶς εἴτε
 τὸ μὴ εἶναι· οὐδὲν <γὰρ> ἦττον γινώσκεται, τί τὸ λεγόμενον
 μὴ εἶναι, καὶ ὅτι διάφορον τῶν ἄλλων. ἢ οὐ; { - } Ἀνάγκη. { - }

Stephanus page 160, section d, line 3

Ὡδε ἄρα λεκτέον ἐξ ἀρχῆς, <ἓν εἰ μὴ ἔστι>, τί χρὴ εἶναι.
 πρῶτον μὲν οὖν αὐτῷ τοῦτο ὑπάρχειν δεῖ, ὡς ἔοικεν, εἶναι
 αὐτοῦ ἐπιστήμην, ἢ μηδὲ ὅτι λέγεται γινώσκεσθαι, ὅταν τις
 εἴπῃ <ἓν εἰ μὴ ἔστιν>. { - } Ἀληθῆ. { - } Οὐκοῦν καὶ τὰ ἄλλα ἕτερα
 αὐτοῦ εἶναι, ἢ μηδὲ ἐκεῖνο ἕτερον τῶν ἄλλων λέγεσθαι; { - }
 Πάνυ γε. { - } Καὶ ἑτεροιοῦτος ἄρα ἐστὶν αὐτῷ πρὸς τῇ ἐπιστήμῃ.
 οὐ γὰρ τὴν τῶν ἄλλων ἑτεροιοῦτητα λέγει, ὅταν τὸ ἓν ἕτερον
 τῶν ἄλλων λέγῃ, ἀλλὰ τὴν ἐκείνου. { - } Φαίνεται. { - } Καὶ μὴν
 τοῦ γε ἐκείνου καὶ τοῦ τινὸς καὶ τούτου καὶ τούτῳ καὶ τούτων
 καὶ πάντων τῶν τοιούτων μετέχει τὸ μὴ ὄν ἓν· οὐ γὰρ ἂν

τὸ ἐν ἐλέγετο οὐδ' ἂν τοῦ ἐνὸς ἕτερα, οὐδ' ἐκείνῳ ἂν τι ᾗν
οὐδ' ἐκείνου, οὐδ' ἂν τι ἐλέγετο, εἰ μήτε τοῦ τινὸς αὐτῷ μετῆν
μήτε τῶν ἄλλων τούτων. { - } Ὅρθῳς. { - } Εἶναι μὲν δὴ τῷ ἐνὶ
οὐχ οἷόν τε, εἴπερ γε μὴ ἔστι, μετέχειν δὲ πολλῶν οὐδὲν
κωλύει, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη, εἴπερ τό γε ἐν ἐκείνῳ καὶ μὴ ἄλλο
μὴ ἔστιν. εἰ μέντοι μήτε τὸ ἐν μήτ' ἐκείνῳ μὴ ἔσται, ἀλλὰ
περὶ ἄλλου τοῦ ὁ λόγος, οὐδὲ φθέγγεσθαι δεῖ οὐδέν· εἰ δὲ τὸ
ἐν ἐκείνῳ καὶ μὴ ἄλλο ὑπόκειται μὴ εἶναι, καὶ τοῦ ἐκείνου
καὶ ἄλλων πολλῶν ἀνάγκη αὐτῷ μετεῖναι. { - } Καὶ πάνυ γε.
Καὶ ἀνομοιότης ἄρα ἐστὶν αὐτῷ πρὸς τὰ ἄλλα· τὰ γὰρ

ἄλλα τοῦ ἐνὸς ἕτερα ὄντα ἑτεροῖα καὶ εἶη ἂν. { - } Ναί. { - } Τὰ
δ' ἑτεροῖα οὐκ ἄλλοῖα; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Τὰ δ' ἄλλοῖα οὐκ
ἀνόμοια; { - } Ἀνόμοια μὲν οὖν. { - } Οὐκοῦν εἴπερ τῷ ἐνὶ ἀνόμοιά
ἐστι, δῆλον ὅτι ἀνομοίῳ τά γε ἀνόμοια ἀνόμοια ἂν εἶη. { - }
Δῆλον. { - } Εἶη δὴ ἂν καὶ τῷ ἐνὶ ἀνομοιότης, πρὸς ἣν τὰ
ἄλλα ἀνόμοια αὐτῷ ἐστὶν. { - } Ἐοικεν. { - } Εἰ δὲ δὴ τῶν ἄλλων
ἀνομοιότης ἐστὶν αὐτῷ, ἄρ' οὐκ ἀνάγκη ἑαυτοῦ ὁμοιότητα
αὐτῷ εἶναι; { - } Πῶς; { - } Εἰ ἐνὸς ἀνομοιότης ἐστὶ τῷ ἐνὶ, οὐκ

ἂν που περὶ τοῦ τοιούτου ὁ λόγος εἶη οἷου τοῦ ἐνός, οὐδ' ἂν

ἢ ὑπόθεσις εἶη περὶ ἐνός, ἀλλὰ περὶ ἄλλου ἢ ἐνός. { - } Πάνυ
γε. { - } Οὐ δεῖ δέ γε. { - } Οὐ δῆτα. { - } Δεῖ ἄρα ὁμοιότητα τῷ ἐνὶ
αὐτοῦ ἑαυτῷ εἶναι. { - } Δεῖ.

Καὶ μὴν οὐδ' αὖ ἴσον γ' ἐστὶ τοῖς ἄλλοις· εἰ γὰρ εἶη
ἴσον, εἶη τε ἂν ἥδη καὶ ὅμοιον ἂν εἶη αὐτοῖς κατὰ τὴν
ἰσότητα. ταῦτα δ' ἀμφοτέρω ἀδύνατα, εἴπερ μὴ ἔστιν ἓν. { - }
Ἀδύνατα. { - } Ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔστι τοῖς ἄλλοις ἴσον, ἄρα οὐκ
ἀνάγκη καὶ τὰ ἄλλα ἐκείνῳ μὴ ἴσα εἶναι; { - } Ἀνάγκη. { - } Τὰ δὲ
μὴ ἴσα οὐκ ἄνισα; { - } Ναί. { - } Τὰ δὲ ἄνισα οὐ τῷ ἀνίσῳ
ἄνισα; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Καὶ ἀνισότητος δὴ μετέχει τὸ ἓν,

πρὸς ἣν τὰ ἄλλα αὐτῷ ἐστὶν ἄνισα; { - } Μετέχει. { - } Ἀλλὰ μέντοι
ἀνισότητός γε ἐστὶ μέγεθός τε καὶ σμικρότης. { - } Ἔστι γάρ.
{ - } Ἔστιν ἄρα καὶ μέγεθός τε καὶ σμικρότης τῷ τοιούτῳ
ἐνὶ; { - } Κινδυνεύει. { - } Μέγεθος μὴν καὶ σμικρότης ἀεὶ ἀφέ-
στατον ἀλλήλοιν. { - } Πάνυ γε. { - } Μεταξὺ ἄρα τι αὐτοῖν ἀεὶ
ἐστὶν. { - } Ἔστιν. { - } Ἐχεις οὖν τι ἄλλο εἰπεῖν μεταξὺ αὐτοῖν
ἢ ἰσότητα; { - } Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο. { - } Ὅτῳ ἄρα ἔστι μέγεθος καὶ
σμικρότης, ἔστι καὶ ἰσότης αὐτῷ μεταξὺ τούτων οὐσα. { - }

Φαίνεται. { - } Τῷ δὲ ἐνὶ μὴ ὄντι, ὡς ἔοικε, καὶ ἰσότητος ἂν μετείη καὶ μεγέθους καὶ σμικρότητος. { - } Ἔοικεν.

Stephanus page 161, section e, line 3

Καὶ μὴν καὶ οὐσίας γε δεῖ αὐτὸ μετέχειν πῃ. { - } Πῶς δὲ; { - } ἔχειν αὐτὸ δεῖ οὕτως ὡς λέγομεν· εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἔχει, οὐκ ἂν ἀληθῆ λέγοιμεν ἡμεῖς λέγοντες τὸ ἐν μὴ εἶναι· εἰ δὲ ἀληθῆ, δηλὸν ὅτι ὄντα αὐτὰ λέγομεν. ἢ οὐχ οὕτως; { - } Οὕτω μὲν οὖν. { - } Ἐπειδὴ δὲ φαμεν ἀληθῆ λέγειν, ἀνάγκη ἡμῖν φάναι καὶ ὄντα λέγειν. { - } Ἀνάγκη. { - } Ἔστιν ἄρα, ὡς ἔοικε, τὸ ἐν οὐκ ὄν· εἰ γὰρ μὴ ἔσται μὴ ὄν, ἀλλὰ πῃ τοῦ εἶναι ἀνήσει πρὸς τὸ μὴ εἶναι, εὐθύς ἔσται ὄν. { - } Παντάπασι μὲν οὖν. { - } Δεῖ ἄρα αὐτὸ δεσμὸν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι τὸ εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλλει μὴ εἶναι, ὁμοίως ὥσπερ τὸ ὄν τὸ μὴ ὄν

Stephanus page 162, section a, line 6

ἔχειν μὴ εἶναι, ἵνα τελέως αὐτὸ [εἶναι] ἦ· οὕτως γὰρ ἂν τό τε ὄν μάλιστα' ἂν εἴη καὶ τὸ μὴ ὄν οὐκ ἂν εἴη, μετέχοντα τὸ μὲν ὄν οὐσίας τοῦ εἶναι ὄν, μὴ οὐσίας δὲ τοῦ <μὴ> εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλλει τελέως εἶναι, τὸ δὲ μὴ ὄν μὴ οὐσίας μὲν τοῦ μὴ εἶναι [μὴ] ὄν, οὐσίας δὲ τοῦ εἶναι μὴ ὄν, εἰ καὶ τὸ μὴ ὄν αὐτὸ τελέως μὴ ἔσται. { - } Ἀληθέστατα. { - } Οὐκοῦν ἐπεὶ περ τῷ τε ὄντι τοῦ μὴ εἶναι καὶ τῷ μὴ ὄντι τοῦ εἶναι μέτεστι, καὶ τῷ ἐνί, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι, τοῦ εἶναι ἀνάγκη μετεῖναι εἰς τὸ μὴ εἶναι. { - } Ἀνάγκη. { - } Καὶ οὐσία δὲ φαίνεται τῷ ἐνί, εἰ μὴ ἔστιν. { - } Φαίνεται. { - } Καὶ μὴ οὐσία ἄρα, εἴπερ μὴ ἔστιν. { - }

Stephanus page 162, section b, line 8

Πῶς δ' οὐ;

Οἷόν τε οὖν τὸ ἔχον πως μὴ ἔχειν οὕτω, μὴ μεταβάλλον ἐκ ταύτης τῆς ἕξεως; { - } Οὐχ οἷόν τε. { - } Πᾶν ἄρα τὸ τοιοῦτον μεταβολὴν σημαίνει, ὃ ἂν οὕτω τε καὶ μὴ οὕτως ἔχη. { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Μεταβολὴ δὲ κίνησις· ἢ τί φήσομεν; { - } Κίνησις. { - } Οὐκοῦν τὸ ἐν ὄν τε καὶ οὐκ ὄν ἐφάνη; { - } Ναί. { - } Οὕτως ἄρα καὶ οὐχ οὕτως ἔχον φαίνεται. { - } Ἔοικεν. { - } Καὶ κινούμενον ἄρα τὸ οὐκ ὄν ἐν πέφανται, ἐπεὶ περ καὶ μεταβολὴν ἐκ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸ μὴ εἶναι ἔχον. { - } Κινδυνεύει. { - } Ἀλλὰ μὴν εἰ μηδαμοῦ γέ ἐστι τῶν ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν εἴπερ μὴ ἔστιν,

Stephanus page 162, section c, line 8

οὐδ' ἂν μεθίσταιτό ποθέν ποι. { - } Πῶς γάρ; { - } Οὐκ ἄρα τῷ γε μεταβαίνειν κινεῖται' ἂν. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐδὲ μὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἂν στρέφοιτο· ταύτου γὰρ οὐδαμοῦ ἄπτεται. ὄν γὰρ ἐστὶ τὸ ταῦτόν· τὸ δὲ μὴ ὄν ἐν τῷ τῶν ὄντων ἀδύνατον εἶναι. { - } Ἀδύνατον γάρ. { - } Οὐκ ἄρα τὸ ἐν γε μὴ ὄν στρέφεσθαι ἂν δύναιτο ἐν ἐκείνῳ ἐν ᾧ μὴ ἔστιν. { - } Οὐ γάρ οὖν. { - } Οὐδὲ μὴν

ἀλλοιοῦται· πού τὸ ἐν ἑαυτοῦ, οὔτε τὸ ὄν οὔτε τὸ μὴ ὄν·
οὐ γὰρ ἂν ἦν ὁ λόγος ἔτι περὶ τοῦ ἐνός, εἴπερ ἡλλοιοῦτο
αὐτὸ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ περὶ ἄλλου τινός. { - } Ὅρθῳς. { - } Εἰ δὲ μήτ'
ἀλλοιοῦται μήτε ἐν ταύτῳ στρέφεται μήτε μεταβαίνει, ἄρ'

Stephanus page 162, section e, line 1

ἂν πῃ ἔτι κινεῖτο; { - } Πῶς γάρ; { - } Τό γε μὴν ἀκίνητον ἀνάγκη
ἡσυχίαν ἄγειν, τὸ δὲ ἡσυχάζον ἐστάναι. { - } Ἀνάγκη. { - } Τὸ ἐν
ἄρα, ὡς ἔοικεν, οὐκ ὄν ἔστηκε τε καὶ κινεῖται. { - } Ἔοικεν. { - }
Καὶ μὴν εἴπερ γε κινεῖται, μεγάλη ἀνάγκη αὐτῷ ἀλλοιοῦ-
σθαι· ὅπῃ γὰρ ἂν τι κινήθῃ, κατὰ τοσοῦτον οὐκέθ' ὥσαύτως
ἔχει ὡς εἶχεν, ἀλλ' ἐτέρως. { - } Οὕτως. { - } Κινούμενον δὴ τὸ ἐν
καὶ ἀλλοιοῦται. { - } Ναί. { - } Καὶ μὴν μηδαμῇ γε κινούμενον
οὐδαμῇ ἂν ἀλλοιοῖτο. { - } Οὐ γάρ. { - } Ἦι μὲν ἄρα κινεῖται τὸ
οὐκ ὄν ἔν, ἀλλοιοῦται· ἥ δὲ μὴ κινεῖται, οὐκ ἀλλοιοῦται. { - }
Οὐ γάρ. { - } Τὸ ἐν ἄρα μὴ ὄν ἀλλοιοῦται τε καὶ οὐκ ἀλλοι-

Stephanus page 163, section a, line 7

οὔται. { - } Φαίνεται. { - } Τὸ δ' ἀλλοιούμενον ἄρ' οὐκ ἀνάγκη
γίγνεσθαι μὲν ἕτερον ἢ πρότερον, ἀπόλλυσθαι δὲ ἐκ τῆς
προτέρας ἕξεως· τὸ δὲ μὴ ἀλλοιούμενον μήτε γίγνεσθαι
μήτε ἀπόλλυσθαι; { - } Ἀνάγκη. { - } Καὶ τὸ ἐν ἄρα μὴ ὄν ἀλλοιού-
μενον μὲν γίγνεται τε καὶ ἀπόλλυται, μὴ ἀλλοιούμενον δὲ
οὔτε γίγνεται οὔτε ἀπόλλυται· καὶ οὕτω τὸ ἐν μὴ ὄν γίγνεται
τε καὶ ἀπόλλυται, καὶ οὔτε γίγνεται οὔτ' ἀπόλλυται. { - } Οὐ
γὰρ οὖν.

Αὐθις δὴ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἴωμεν πάλιν ὁψόμενοι εἰ ταῦτά

Stephanus page 163, section b, line 8

ἡμῖν φανεῖται ἅπερ καὶ νῦν ἡ ἕτερα. { - } Ἀλλὰ χρή. { - } Οὐκοῦν
<ἐν εἰ μὴ ἔστι>, φαμέν, τί χρή περὶ αὐτοῦ συμβαίνειν; { - }
Ναί. { - } Τὸ δὲ μὴ ἔστιν ὅταν λέγωμεν, ἄρα μὴ τι ἄλλο
σημαίνει ἢ οὐσίας ἀπουσίαν τούτῳ ᾧ ἂν φῶμεν μὴ εἶναι; { - }
Οὐδὲν ἄλλο. { - } Πότερον οὖν, ὅταν φῶμεν μὴ εἶναί τι, πῶς
οὐκ εἶναί φαμεν αὐτό, πῶς δὲ εἶναι; ἢ τοῦτο τὸ μὴ ἔστι
λεγόμενον ἀπλῶς σημαίνει ὅτι οὐδαμῶς οὐδαμῇ ἔστιν οὐδέ
πῃ μετέχει οὐσίας τό γε μὴ ὄν; { - } Ἀπλούστατα μὲν οὖν. { - }
Οὔτε ἄρα εἶναι δύναται ἂν τὸ μὴ ὄν οὔτε ἄλλως οὐδαμῶς
οὐσίας μετέχειν. { - } Οὐ γάρ. { - } Τὸ δὲ γίγνεσθαι καὶ τὸ ἀπόλ-

Stephanus page 163, section d, line 2

λυσθαι μὴ τι ἄλλο ἦν ἢ τὸ μὲν οὐσίας μεταλαμβάνειν, τὸ
δ' ἀπολλύναι οὐσίαν; { - } Οὐδὲν ἄλλο. { - } Ὡς δὲ γε μηδὲν
τούτου μέτεστιν, οὔτ' ἂν λαμβάνοι οὔτ' ἀπολλύοι αὐτό. { - }
Πῶς γάρ; { - } Τῷ ἐνὶ ἄρα, ἐπειδὴ οὐδαμῇ ἔστιν, οὔτε ἐκτέον

οὔτε ἀπαλλακτέον οὔτε μεταληπτέον οὐσίας οὐδαμῶς. { - }
Εἰκός. { - } Οὔτε ἄρα ἀπόλλυται τὸ μὴ ὄν ἐν οὔτε γίνεταί,
ἐπεὶ περ οὐδαμῇ μετέχει οὐσίας. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Οὐδ' ἄρ'
ἀλλοιοῦται οὐδαμῇ· ἥδη γὰρ ἂν γίγνοιτό τε καὶ ἀπολλύοιτο
τοῦτο πάσχον. { - } Ἀληθῇ. { - } Εἰ δὲ μὴ ἀλλοιοῦται, οὐκ ἀνάγκη
μηδὲ κινεῖσθαι; { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐδὲ μὴν ἐστάναι φήσομεν τὸ

Stephanus page 163, section e, line 4

μηδαμοῦ ὄν· τὸ γὰρ ἐστὸς ἐν τῷ αὐτῷ τινι δεῖ εἶναι. { - }
Τῷ αὐτῷ· πῶς γὰρ οὐ; { - } Οὕτω δὲ αὖ τὸ μὴ ὄν μήτε ποτὲ
ἐστάναι μήτε κινεῖσθαι λέγωμεν. { - } Μὴ γὰρ οὖν. { - } Ἀλλὰ
μὴν οὐδ' ἔστι γε αὐτῷ τι τῶν ὄντων· ἥδη γὰρ ἂν τούτου
μετέχον [ὄντος] οὐσίας μετέχοι. { - } Δῆλον. { - } Οὔτε ἄρα μέγεθος
οὔτε σμικρότης οὔτε ἰσότης αὐτῷ ἔστιν. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐδὲ
μὴν ὁμοιότης γε οὐδὲ ἑτεροίότης οὔτε πρὸς αὐτὸ οὔτε πρὸς
τᾶλλα εἴη ἂν αὐτῷ. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Τί δέ; τᾶλλα ἔσθ'
ὅπως ἂν εἴη αὐτῷ, εἰ μηδὲν αὐτῷ δεῖ εἶναι; { - } Οὐκ ἔστιν. { - }
Οὔτε ἄρα ὅμοια οὔτε ἀνόμοια οὔτε ταῦτά οὐθ' ἕτερα ἔστιν

Stephanus page 164, section a, line 7

αὐτῷ τὰ ἄλλα. { - } Οὐ γάρ. { - } Τί δέ; τὸ ἐκείνου ἢ τὸ ἐκείνῳ
ἢ τὸ τί ἢ τὸ τοῦτο ἢ τὸ τούτου ἢ ἄλλου ἢ ἄλλῳ ἢ ποτὲ ἢ
ἔπειτα ἢ νῦν ἢ ἐπιστήμη ἢ δόξα ἢ αἰσθησις ἢ λόγος ἢ
ὄνομα ἢ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν ὄντων περὶ τὸ μὴ ὄν ἔσται; { - } Οὐκ
ἔσται. { - } Οὕτω δὲ ἐν οὐκ ὄν οὐκ ἔχει πῶς οὐδαμῇ. { - } Οὐκ οὖν
δὴ εἰκόθεν γε οὐδαμῇ ἔχειν.

Ἦτι δὲ λέγωμεν, <ἐν εἰ μὴ ἔστι>, τᾶλλα τί χρὴ πε-
πονθέναι. { - } Λέγωμεν γάρ. { - } Ἄλλα μὲν που δεῖ αὐτὰ εἶναι·

Stephanus page 164, section b, line 7

εἰ γὰρ μηδὲ ἄλλα ἐστίν, οὐκ ἂν περὶ τῶν ἄλλων λέγοιτο. { - }
Οὕτω. { - } Εἰ δὲ περὶ τῶν ἄλλων ὁ λόγος, τά γε ἄλλα ἕτερα
ἐστίν· ἢ οὐκ ἐπὶ τῷ αὐτῷ καλεῖς τό τε ἄλλο καὶ τὸ
ἕτερον; { - } Ἐγώ γε. { - } ἕτερον δέ γέ πού φαμεν τὸ ἕτερον εἶναι
ἑτέρου, καὶ τὸ ἄλλο δὲ ἄλλο εἶναι ἄλλου; { - } Ναί. { - } Καὶ τοῖς
ἄλλοις ἄρα, εἰ μέλλει ἄλλα εἶναι, ἔστι τι οὗ ἄλλα ἔσται. { - }
Ἀνάγκη. { - } Τί δὲ οὖν ἂν εἴη; τοῦ μὲν γὰρ ἑνὸς οὐκ ἔσται
ἄλλα, μὴ ὄντος γε. { - } Οὐ γάρ. { - } Ἀλλήλων ἄρα ἐστί· τοῦτο
γὰρ αὐτοῖς ἔτι λείπεται, ἢ μηδενὸς εἶναι ἄλλοις. { - } Ὅρθῶς.
{ - } Κατὰ πλήθη ἄρα ἕκαστα ἀλλήλων ἄλλα ἐστί· κατὰ ἓν

Stephanus page 164, section c, line 8

γὰρ οὐκ ἂν οἶά τε εἴη, μὴ ὄντος ἑνός· ἀλλ' ἕκαστος, ὥς
ἔοικεν, ὁ ὅγκος αὐτῶν ἀπειρός ἐστι πλήθει, καὶ τὸ σμικρό-

τατον δοκοῦν εἶναι λάβη τις, ὥσπερ ὄναρ ἐν ὕπνῳ φαίνεται
ἐξαίφνης ἀντὶ ἐνὸς δόξαντος εἶναι πολλὰ καὶ ἀντὶ σμικρο-
τάτου παμμέγεθες πρὸς τὰ κερματιζόμενα ἐξ αὐτοῦ. { - } Ὅρθο-
τατα. { - } Τοιούτων δὴ ὄγκων ἄλλα ἀλλήλων ἂν εἴη τᾶλλα,
εἰ ἐνὸς μὴ ὄντος ἄλλα ἐστίν. { - } Κομιδῇ μὲν οὖν. { - } Οὐκοῦν
πολλοὶ ὄγκοι ἔσονται, εἰς ἕκαστος φαινόμενος, ὧν δὲ οὐ,
εἴπερ ἐν μὴ ἔσται; { - } Οὕτω. { - } Καὶ ἀριθμὸς δὲ εἶναι αὐτῶν
δόξει, εἴπερ καὶ ἐν ἕκαστον, πολλῶν ὄντων. { - } Πάνυ γε. { - }

Stephanus page 164, section e, line 2

Καὶ τὰ μὲν δὴ ἄρτια, τὰ δὲ περιττὰ ἐν αὐτοῖς ὄντα οὐκ
ἀληθῶς φαίνεται, εἴπερ ἐν μὴ ἔσται. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Καὶ
μὴν καὶ σμικρότατόν γε, φαμέν, δόξει ἐν αὐτοῖς ἐνεῖναι·
φαίνεται δὲ τοῦτο πολλὰ καὶ μεγάλα πρὸς ἕκαστον τῶν
πολλῶν ὡς σμικρῶν ὄντων. { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Καὶ ἴσος μὴν
τοῖς πολλοῖς καὶ σμικροῖς ἕκαστος ὄγκος δοξασθήσεται
εἶναι· οὐ γὰρ ἂν μετέβαινεν ἐκ μείζονος εἰς ἕλαττον φαινό-
μενος, πρὶν εἰς τὸ μεταξὺ δόξειεν ἐλθεῖν, τοῦτο δ' εἴη ἂν
φάντασμα ἰσότητος. { - } Εἰκός. { - } Οὐκοῦν καὶ πρὸς ἄλλον ὄγκον
πέρας ἔχων, αὐτός γε πρὸς αὐτὸν οὐτε ἀρχὴν οὐτε πέρας

Stephanus page 165, section a, line 7

οὐτε μέσον ἔχων; { - } Πῇ δὴ; { - } Ὅτι αἰεὶ αὐτῶν ὅταν τίς τι
λάβῃ τῇ διανοίᾳ ὥς τι τούτων ὄν, πρό τε τῆς ἀρχῆς ἄλλη
αἰεὶ φαίνεται ἀρχή, μετὰ τε τὴν τελευτὴν ἑτέρα ὑπολειπομένη
τελευτή, ἐν τε τῷ μέσῳ ἄλλα μεσαίτερα τοῦ μέσου, σμικρό-
τερα δέ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐνὸς αὐτῶν ἐκάστου λαμβά-
νεσθαι, ἅτε οὐκ ὄντος τοῦ ἐνός. { - } Ἀληθέστατα. { - } Θρύπτεσθαι
δὴ οἶμαι κερματιζόμενον ἀνάγκη πᾶν τὸ ὄν, ὃ ἂν τις λάβῃ
τῇ διανοίᾳ· ὄγκος γὰρ που ἄνευ ἐνός αἰεὶ λαμβάνοιτ' ἂν. { - }
Πάνυ μὲν οὖν. { - } Οὐκοῦν τό γε τοιοῦτον πόρρωθεν μὲν
ὁρῶντι καὶ ἀμβλὺ ἐν φαίνεσθαι ἀνάγκη, ἐγγύθεν δὲ καὶ ὅζῳ

Stephanus page 165, section c, line 2

νοοῦντι πλήθει ἄπειρον ἐν ἕκαστον φανῆναι, εἴπερ στέρεται
τοῦ ἐνός μὴ ὄντος; { - } Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν. { - } Οὕτω δὴ
ἄπειρά τε καὶ πέρας ἔχοντα καὶ ἐν καὶ πολλὰ ἕκαστα τᾶλλα
δεῖ φαίνεσθαι, <ἐν εἰ μὴ ἔστιν, τᾶλλα δὲ τοῦ ἐνός>. { - } Δεῖ
γάρ. { - } Οὐκοῦν καὶ ὁμοία τε καὶ ἀνόμοια δόξει εἶναι; { - } Πῇ
δὴ; { - } Οἷον ἐσκιαγραφημένα ἀποστάντι μὲν ἐν πάντα φαινό-
μενα ταῦτόν φαίνεσθαι πεπονθέναι καὶ ὁμοία εἶναι. { - } Πάνυ
γε. { - } Προσελθόντι δέ γε πολλὰ καὶ ἕτερα καὶ τῷ τοῦ ἑτέρου
φαντάσματι ἑτεροῖα καὶ ἀνόμοια ἑαυτοῖς. { - } Οὕτω. { - } Καὶ
ὁμοίους δὴ καὶ ἀνομοίους τοὺς ὄγκους αὐτούς τε αὐτοῖς

Stephanus page 165, section d, line 4

ἀνάγκη φαίνεσθαι καὶ ἀλλήλοις. { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Οὐκοῦν καὶ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἑτέρους ἀλλήλων, καὶ ἀπτομένους καὶ χωρὶς ἑαυτῶν, καὶ κινουμένους πάσας κινήσεις καὶ ἐστῶτας πάντη, καὶ γιγνομένους καὶ ἀπολλυμένους καὶ μηδέτερα, καὶ πάντα που τὰ τοιαῦτα, ἃ διελθεῖν εὐπετέες ἤδη ἡμῖν, εἰ ἐνὸς μὴ ὄντος πολλὰ ἔστιν. { - } Ἀληθέστατα μὲν οὖν.

Ἔτι δὴ ἅπαξ ἐλθόντες πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν εἴπωμεν, <ἐν εἰ μὴ ἔστι, τᾶλλα δὲ τοῦ ἐνός>, τί χρὴ εἶναι. { - } Εἴπωμεν γὰρ οὖν. { - } Οὐκοῦν ἐν μὲν οὐκ ἔσται τᾶλλα. { - } Πῶς γάρ; { - }

Stephanus page 165, section e, line 5

Οὐδὲ μὴν πολλὰ γε· ἐν γὰρ πολλοῖς οὖσιν ἐνείη ἂν καὶ ἓν. εἰ γὰρ μηδὲν αὐτῶν ἐστὶν ἓν, ἅπαντα οὐδὲν ἐστὶν, ὥστε οὐδ' ἂν πολλὰ εἴη. { - } Ἀληθῆ. { - } Μὴ ἐνόντος δὲ ἐνός ἐν τοῖς ἄλλοις, οὔτε πολλὰ οὔτε ἓν ἐστὶ τᾶλλα. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐδέ γε φαίνεται ἐν οὐδὲ πολλὰ. { - } Τί δή; { - } Ὅτι τᾶλλα τῶν μὴ ὄντων οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει, οὐδέ τι τῶν μὴ ὄντων παρὰ τῶν ἄλλων τῷ ἐστὶν· οὐδὲν γὰρ μέρος ἐστὶ τοῖς μὴ οὖσιν. { - } Ἀληθῆ. { - } Οὐδ' ἄρα δόξα τοῦ μὴ ὄντος παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐστὶν οὐδέ τι φάντασμα, οὐδὲ δοξάζεται οὐδαμῇ οὐδαμῶς τὸ μὴ ὄν ἐπὶ τῶν ἄλλων. { - } Οὐ

Stephanus page 166, section a, line 7

γὰρ οὖν. { - } Ἐν ἄρα εἰ μὴ ἔστιν, οὐδὲ δοξάζεται τι τῶν ἄλλων ἐν εἶναι οὐδὲ πολλὰ· ἄνευ γὰρ ἐνός πολλὰ δοξάσαι ἀδύνατον. { - } Ἀδύνατον γάρ. { - } Ἐν ἄρα εἰ μὴ ἔστι, τᾶλλα οὔτε ἔστιν οὔτε δοξάζεται ἐν οὐδὲ πολλὰ. { - } Οὐκ ἔοικεν. { - } Οὐδ' ἄρα ὅμοια οὐδὲ ἀνόμοια. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐδὲ μὴν τὰ αὐτά γε οὐδ' ἕτερα, οὐδὲ ἀπτόμενα οὐδὲ χωρὶς, οὐδὲ ἄλλα ὅσα ἐν τοῖς πρόσθεν διήλθομεν ὡς φαινόμενα αὐτά, τούτων οὔτε τι ἔστιν οὔτε φαίνεται τᾶλλα, ἐν εἰ μὴ ἔστιν. { - } Ἀληθῆ. { - } Οὐκοῦν καὶ συλλήβδην εἰ εἴπομεν, ἐν εἰ μὴ ἔστιν, οὐδὲν ἐστὶν, ὀρθῶς ἂν εἴπομεν; { - } Παντάπασι μὲν οὖν. { - } Εἰρήσθω τοίνυν τοῦτό

Stephanus page 166, section c, line 3

τε καὶ ὅτι, ὡς ἔοικεν, ἐν εἴτ' ἔστιν εἴτε μὴ ἔστιν, αὐτό τε καὶ τᾶλλα καὶ πρὸς αὐτά καὶ πρὸς ἄλληλα πάντα πάντως ἐστὶ τε καὶ οὐκ ἔστι καὶ φαίνεται τε καὶ οὐ φαίνεται. { - } Ἀληθέστατα.

Philebus

{ΣΩ.} Ὅρα δὴ, Πρώταρχε, τίνα λόγον μέλλεις παρὰ Φιλήβου δέχεσθαι νυνὶ καὶ πρὸς τίνα τὸν παρ' ἡμῖν ἀμφισβητεῖν, ἐὰν μὴ σοι κατὰ νοῦν ἢ λεγόμενος. βούλει συγκεκριαίωσώμεθα ἐκάτερον;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Φίληβος μὲν τοίνυν ἀγαθὸν εἶναί φησι τὸ χαίρειν
πᾶσι ζώοις καὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τέρψιν, καὶ ὅσα τοῦ γένους

Stephanus page 11, section b, line 6

ἐστὶ τούτου σύμφωνα· τὸ δὲ παρ' ἡμῶν ἀμφισβήτημά ἐστι
μὴ ταῦτα, ἀλλὰ τὸ φρονεῖν καὶ τὸ νοεῖν καὶ μεμνησθαι καὶ
τὰ τούτων αὖ συγγενῇ, δόξαν τε ὀρθὴν καὶ ἀληθεῖς λογισμούς,
τῆς γε ἡδονῆς ἀμείνω καὶ λῶω γίγνεσθαι σύμπασιν ὅσαπερ
αὐτῶν δυνατὰ μεταλαβεῖν· δυνατοῖς δὲ μετασχεῖν ὠφελιμώ-
τατον ἀπάντων εἶναι πᾶσι τοῖς οὐσί τε καὶ ἐσομένοις. μῶν
οὐχ οὕτω πως λέγομεν, ὦ Φίληβε, ἑκάτεροι;

{ΦΙ.} Πάντων μὲν οὖν μάλιστα, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Δέχηι δὴ τοῦτον τὸν νῦν διδόμενον, ὦ Πρώταρχε,
λόγον;

Stephanus page 11, section c, line 7

{ΠΡΩ.} Ἀνάγκη δέχεσθαι· Φίληβος γὰρ ἡμῖν ὁ καλὸς
ἀπείρηκεν.

{ΣΩ.} Δεῖ δὴ περὶ αὐτῶν τρόπῳ παντὶ τὰληθές πη περαν-
θῆναι;

{ΠΡΩ.} Δεῖ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ, πρὸς τούτοις διομολογησώμεθα καὶ τόδε.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὡς νῦν ἡμῶν ἑκάτερος ἔξιν ψυχῆς καὶ διάθεσιν
ἀποφαίνειν τινὰ ἐπιχειρήσει τὴν δυναμένην ἀνθρώποις πᾶσι
τὸν βίον εὐδαίμονα παρέχειν. ἄρ' οὐχ οὕτως;

Stephanus page 11, section d, line 7

{ΠΡΩ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὑμεῖς μὲν τὴν τοῦ χαίρειν, ἡμεῖς δ' αὖ τὴν
τοῦ φρονεῖν;

{ΠΡΩ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Τί δ' ἂν ἄλλη τις κρείττων τούτων φανῇ; μῶν οὐκ,
ἂν μὲν ἡδονῇ μᾶλλον φαίνεται συγγενῆς, ἡττώμεθα μὲν
ἀμφοτέροι τοῦ ταῦτα ἔχοντος βεβαίως βίου, κρατεῖ δὲ ὁ τῆς
ἡδονῆς τὸν τῆς φρονήσεως;

{ΠΡΩ.} Ναί.

Stephanus page 12, section a, line 3

{ΣΩ.} Ἄν δέ γε φρονήσῃ, νικᾷ μὲν φρόνησις τὴν ἡδονήν,
ἢ δὲ ἡττᾶται; ταῦθ' οὕτως ὁμολογούμενά φατε, ἢ πῶς;

{ΠΡΩ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί δὲ Φιλήβω; τί φῆς;

{ΦΙ.} Ἐμοὶ μὲν πάντως νικᾷ ἡδονὴ δοκεῖ καὶ δόξει· σὺ δέ,

Πρώταρχε, αὐτὸς γνώσῃ.

{ΠΡΩ.} Παραδούς, ὦ Φίληβε, ἡμῖν τὸν λόγον οὐκ ἂν ἔτι κύριος εἴης τῆς πρὸς Σωκράτη ὁμολογίας ἢ καὶ τούναντίον.

{ΦΙ.} Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλὰ γὰρ ἀφοσιοῦμαι καὶ μαρτύρομαι

Stephanus page 12, section b, line 2

νῦν αὐτὴν τὴν θεόν.

{ΠΡΩ.} Καὶ ἡμεῖς σοι τούτων γε αὐτῶν συμμάρτυρες ἂν εἴμεν, ὡς ταῦτα ἔλεγες ἃ λέγεις. ἀλλὰ δὴ τὰ μετὰ ταῦτα ἔξῃς, ὦ Σώκρατες, ὅμως καὶ μετὰ Φιλήβου ἐκόντος ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃ πειρώμεθα περαίνειν.

{ΣΩ.} Πειρατέον, ἀπ' αὐτῆς δὴ τῆς θεοῦ, ἣν ὅδε Ἀφροδίτην μὲν λέγεσθαί φησι, τὸ δ' ἀληθέστατον αὐτῆς ὄνομα Ἥδονῃν εἶναι.

{ΠΡΩ.} Ὅρθότατα.

{ΣΩ.} Τὸ δ' ἐμὸν δέος, ὦ Πρώταρχε, αἰεὶ πρὸς τὰ τῶν θεῶν

Stephanus page 12, section c, line 2

ὀνόματα οὐκ ἔστι κατ' ἄνθρωπον, ἀλλὰ πέρα τοῦ μεγίστου φόβου. καὶ νῦν τὴν μὲν Ἀφροδίτην, ὅπῃ ἐκείνη φίλον, ταύτῃ προσαγορεύω· τὴν δὲ Ἥδονῃν οἶδα ὡς ἔστι ποικίλον, καὶ ὅπερ εἶπον, ἀπ' ἐκείνης ἡμᾶς ἀρχομένους ἐνθυμεῖσθαι δεῖ καὶ σκοπεῖν ἥντινα φύσιν ἔχει. ἔστι γάρ, ἀκούειν μὲν οὕτως ἀπλῶς, ἐν τι, μορφᾶς δὲ δήπου παντοίας εἵληφε καὶ τινα τρόπον ἀνομοίους ἀλλήλαις. ἰδὲ γάρ· ἥδεσθαι μὲν φαμεν τὸν ἀκολασταίνοντα ἄνθρωπον, ἥδεσθαι δὲ καὶ τὸν σωφρονούντα αὐτῷ τῷ σωφρονεῖν· ἥδεσθαι δ' αὖ καὶ τὸν ἀνοηταίνοντα καὶ ἀνοήτων δοξῶν καὶ ἐλπίδων μεστόν, ἥδεσθαι δ' αὖ

Stephanus page 12, section d, line 4

τὸν φρονούντα αὐτῷ τῷ φρονεῖν· καὶ τούτων τῶν ἡδονῶν ἑκατέρας πῶς ἂν τις ὁμοίας ἀλλήλαις εἶναι λέγων οὐκ ἀνόητος φαίνοιτο ἐνδίκως;

{ΠΡΩ.} Εἰσὶ μὲν γὰρ ἀπ' ἐναντίων, ὦ Σώκρατες, αὗται πραγμάτων, οὐ μὴν αὐταί γε ἀλλήλαις ἐναντίαι. πῶς γὰρ ἡδονῇ γε ἡδονῇ [μὴ] οὐχ ὁμοιότατον ἂν εἴη, τοῦτο αὐτὸ ἑαυτῷ, πάντων χρημάτων;

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ χρῶμα, ὦ δαιμόνιε, χρώματι· κατὰ γε αὐτὸ τοῦτο οὐδὲν διοίσει τὸ χρῶμα εἶναι πᾶν, τό γε μὴν μέλαν τῷ λευκῷ πάντες γιγνώσκομεν ὡς πρὸς τῷ διάφορον εἶναι

Stephanus page 12, section e, line 6

καὶ ἐναντιώτατον ὃν τυγχάνει. καὶ δὴ καὶ σχῆμα σχήματι κατὰ ταῦτόν· γένει μὲν ἔστι πᾶν ἓν, τὰ δὲ μέρη τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ τὰ μὲν ἐναντιώτατα ἀλλήλοις, τὰ δὲ διαφορότη' ἔχοντα

μυρίαν που τυγχάνει, καὶ πολλὰ ἕτερα οὕτως ἔχονθ' εὐρή-
σομεν. ὥστε τούτω γε τῷ λόγῳ μὴ πίστευε, τῷ πάντα τὰ
ἐναντιώτατα ἐν ποιοῦντι. φοβοῦμαι δὲ μὴ τινὰς ἡδονὰς
ἡδοναῖς εὐρήσομεν ἐναντίας.

{ΠΡΩ.} Ἰσως· ἀλλὰ τί τοῦθ' ἡμῶν βλάβει τὸν λόγον;

{ΣΩ.} Ὅτι προσαγορεύεις αὐτὰ ἀνόμοια ὄντα ἑτέρῳ, φή-
σομεν, ὀνόματι· λέγεις γὰρ ἀγαθὰ πάντ' εἶναι τὰ ἡδέα. τὸ

Stephanus page 13, section a, line 9

μὲν οὖν μὴ οὐχὶ ἡδέα εἶναι τὰ ἡδέα λόγος οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ·
κακὰ δ' ὄντα αὐτῶν τὰ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ δέ, ὥς ἡμεῖς φαμέν,
ὅμως πάντα σὺ προσαγορεύεις ἀγαθὰ αὐτά, ὁμολογῶν ἀνόμοια
εἶναι, τῷ λόγῳ εἰ τίς σε προσαναγκάζοι. τί οὖν δὴ ταῦτόν
ἐν ταῖς κακαῖς ὁμοίως καὶ ἐν ἀγαθαῖς ἐνὸν πάσας ἡδονὰς
ἀγαθὸν εἶναι προσαγορεύεις;

{ΠΡΩ.} Πῶς λέγεις, ὦ Σώκρατες; οἶει γὰρ τινὰ συγχωρή-
σεσθαι, θέμενον ἡδονὴν εἶναι τὰγαθόν, εἶτα ἀνέξεσθαί σου
λέγοντος τὰς μὲν εἶναι τινὰς ἀγαθὰς ἡδονάς, τὰς δέ τινὰς
ἑτέρας αὐτῶν κακάς;

Stephanus page 13, section c, line 3

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὖν ἀνομοίους γε φήσεις αὐτάς ἀλλήλαις εἶναι
καὶ τινὰς ἐναντίας.

{ΠΡΩ.} Οὐτι καθ' ὅσον γε ἡδοναί.

{ΣΩ.} Πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν φερόμεθα λόγον, ὦ Πρώταρχε,
οὐδ' ἄρα ἡδονὴν ἡδονῆς διάφορον, ἀλλὰ πάσας ὁμοίας εἶναι
φήσομεν, καὶ τὰ παραδείγματα ἡμᾶς τὰ νυνδὴ λεχθέντα
οὐδὲν τιτρώσκει, πεισόμεθα δὲ καὶ ἐροῦμεν ἅπερ οἱ πάντων
φαιλότατοί τε καὶ περὶ λόγους ἅμα νέοι.

{ΠΡΩ.} Τὰ ποῖα δὴ λέγεις;

{ΣΩ.} Ὅτι σε μιμούμενος ἐγὼ καὶ ἀμυνόμενος ἐὰν τολμῶ

Stephanus page 13, section d, line 4

λέγειν ὥς τὸ ἀνομοιότατόν ἐστι τῷ ἀνομοιοτάτῳ πάντων
ὁμοιότατον, ἔξω τὰ αὐτὰ σοὶ λέγειν, καὶ φανούμεθά γε
νεώτεροι τοῦ δέοντος, καὶ ὁ λόγος ἡμῖν ἐκπεσὼν οἰχήσεται.
πάλιν οὖν αὐτὸν ἀνακρουώμεθα, καὶ τάχ' ἂν ἰόντες εἰς τὰς
ὁμοίας ἴσως ἂν πῶς ἀλλήλοις συγχωρήσαιμεν.

{ΠΡΩ.} Λέγε πῶς;

{ΣΩ.} Ἐμὲ θεὸς ὑπὸ σοῦ πάλιν ἐρωτώμενον, ὦ Πρώταρχε.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον δὴ;

{ΣΩ.} Φρόνησίς τε καὶ ἐπιστήμη καὶ νοῦς καὶ πάνθ' ὅποσα
δὴ κατ' ἀρχὰς ἐγὼ θέμενος εἶπον ἀγαθὰ, διερωτώμενος ὅτι

Stephanus page 13, section e, line 6

ποτ' ἐστὶν ἀγαθόν, ἅρ' οὐ ταῦτόν πεύσσονται τοῦτο ὅπερ ὁ σὸς

λόγος;

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Πολλάι τε αἱ συνάπασαι ἐπιστῆμαι δόξουσιν εἶναι καὶ ἀνόμοιοι τινες αὐτῶν ἀλλήλαις· εἰ δὲ καὶ ἐναντίαι πη γίνονται τινες, ἄρα ἄξιος ἂν εἴην τοῦ διαλέγεσθαι νῦν, εἰ φοβηθεῖς τοῦτο αὐτὸ μηδεμίαν ἀνόμοιον φαῖν ἐπιστήμην ἐπιστήμη γίνεσθαι, κἄπειθ' ἡμῖν οὕτως ὁ λόγος ὥσπερ μῦθος ἀπολόμενος οἴχοιτο, αὐτοὶ δὲ σωζοίμεθα ἐπὶ τινος ἀλογίας;

Stephanus page 14, section a, line 6

{ΠΡΩ.} Ἀλλ' οὐ μὴν δεῖ τοῦτο γενέσθαι, πλὴν τοῦ σωθῆναι. τό γε μὴν μοι ἴσον τοῦ σοῦ τε καὶ ἐμοῦ λόγου ἀρέσκει· πολλὰ μὲν ἡδοναὶ καὶ ἀνόμοιοι γινέσθων, πολλὰ δὲ ἐπιστῆμαι καὶ διάφοροι.

{ΣΩ.} Τὴν τοίνυν διαφορότητα, ὦ Πρώταρχε, [τοῦ ἀγαθοῦ] τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τοῦ σοῦ μὴ ἀποκρυπτόμενοι, κατατιθέντες δὲ εἰς τὸ μέσον, τολμῶμεν, ἂν πη ἐλεγχόμενοι μηνύσωσι πότερον ἡδονὴν τάγαθόν δεῖ λέγειν ἢ φρόνησιν ἢ τι τρίτον ἄλλο εἶναι. νῦν γὰρ οὐ δήπου πρὸς γε αὐτὸ τοῦτο φιλονικοῦμεν, ὅπως ἀγὼ τίθεμαι, ταῦτ' ἔσται τὰ νικῶντα, ἢ ταῦθ' ἂ σύ, τῷ δ'

Stephanus page 14, section b, line 7

ἀληθεστάτῳ δεῖ που συμμαχεῖν ἡμᾶς ἄμφω.

{ΠΡΩ.} Δεῖ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Τοῦτον τοίνυν τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον δι' ὁμολογίας βεβαιωσώμεθα.

{ΠΡΩ.} Τὸν ποῖον δῆ;

{ΣΩ.} Τὸν πᾶσι παρέχοντα ἀνθρώποις πράγματα ἔκοῦσί τε καὶ ἀκουσιν ἐνίοις καὶ ἐνίοτε.

{ΠΡΩ.} Λέγε σαφέστερον.

{ΣΩ.} Τὸν νυνδὴ παραπεσόντα λέγω, φύσει πως πεφυκότα θαυμαστόν. ἐν γὰρ δὴ τὰ πολλὰ εἶναι καὶ τὸ ἐν πολλὰ

Stephanus page 14, section c, line 9

θαυμαστὸν λεχθέν, καὶ ῥάδιον ἀμφισβητῆσαι τῷ τούτων ὁποτερονοῦν τιθεμένῳ.

{ΠΡΩ.} Ἄρ' οὖν λέγεις ὅταν τις ἐμὲ φῇ Πρώταρχον ἓνα γεγονότα φύσει πολλοὺς εἶναι πάλιν τοὺς ἐμὲ καὶ ἐναντίους ἀλλήλοις, μέγαν καὶ σμικρὸν τιθέμενος καὶ βαρὺν καὶ κοῦφον τὸν αὐτὸν καὶ ἄλλα μυρία;

{ΣΩ.} Σὺ μὲν, ὦ Πρώταρχε, εἴρηκας τὰ δεδημευμένα τῶν θαυμαστῶν περὶ τὸ ἐν καὶ πολλὰ, συγκεχωρημένα δὲ ὥς ἔπος εἰπεῖν ὑπὸ πάντων ἤδη μὴ δεῖν τῶν τοιούτων ἅπτεσθαι, παιδαριώδη καὶ ῥάδια καὶ σφόδρα τοῖς λόγοις ἐμπόδια

Stephanus page 14, section d, line 8

ὑπολαμβάνοντων γίνεσθαι, ἐπεὶ μηδὲ τὰ τοιάδε, ὅταν τις ἐκάστου τὰ μέλη τε καὶ ἅμα μέρη διελὼν τῷ λόγῳ, πάντα ταῦτα τὸ ἐν ἐκεῖνο εἶναι διομολογησάμενος, ἐλέγχῃ καταγελῶν ὅτι τέρατα διηνάγκασται φάναι, τό τε ἐν ὧς πολλά ἐστί καὶ ἄπειρα, καὶ τὰ πολλὰ ὡς ἐν μόνον.

{ΠΡΩ.} Σὺ δὲ δὴ ποῖα, ὦ Σώκρατες, ἕτερα λέγεις, ἃ μήπω συγκεχωρημένα δεδήμευται περὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόγον;

{ΣΩ.} Ὅποταν, ὦ παῖ, τὸ ἐν μὴ τῶν γιγνομένων τε καὶ ἀπολλυμένων τις τιθῇται, καθάπερ ἀρτίως ἡμεῖς εἵπομεν.

Stephanus page 15, section a, line 3

ἐνταυθοῖ μὲν γὰρ καὶ τὸ τοιοῦτον ἔν, ὅπερ εἵπομεν νυνδὴ, συγκεχώρηται τὸ μὴ δεῖν ἐλέγχειν· ὅταν δέ τις ἓνα ἄνθρωπον ἐπιχειρῇ τίθεσθαι καὶ βοῦν ἓνα καὶ τὸ καλὸν ἐν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἔν, περὶ τούτων τῶν ἐνάδων καὶ τῶν τοιούτων ἢ πολλῇ σπουδῇ μετὰ διαιρέσεως ἀμφισβήτησις γίγνεται.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν εἴ τινας δεῖ τοιαύτας εἶναι μονάδας ὑπολαμβάνειν ἀληθῶς οὐσας· εἶτα πῶς αὖ ταύτας, μίαν ἐκάστην οὐσαν ἀεὶ τὴν αὐτὴν καὶ μήτε γένεσιν μήτε ὄλεθρον προσδεχομένην, ὅμως εἶναι βεβαιότατα μίαν ταύτην; μετὰ

Stephanus page 15, section b, line 5

δὲ τοῦτ' ἐν τοῖς γιγνομένοις αὖ καὶ ἀπείροις εἴτε διεσπασμένην καὶ πολλὰ γεγονυῖαν θετέον, εἴθ' ὅλην αὐτὴν αὐτῆς χωρὶς, ὃ δὴ πάντων ἀδυνατώτατον φαίνοιτ' ἄν, ταῦτόν καὶ ἐν ἅμα ἐν ἐνί τε καὶ πολλοῖς γίνεσθαι. ταῦτ' ἔστι τὰ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐν καὶ πολλά, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα, ὦ Πρώταρχε, ἀπάσης ἀπορίας αἷτια μὴ καλῶς ὁμολογηθέντα καὶ εὐπορίας [ἄν] αὖ καλῶς.

{ΠΡΩ.} Οὐκοῦν χρή τοῦθ' ἡμᾶς, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ νῦν πρῶτον διαπονήσασθαι;

{ΣΩ.} Ὡς γοῦν ἐγὼ φαίην ἄν.

Stephanus page 15, section c, line 7

{ΠΡΩ.} Καὶ πάντας τοίνυν ἡμᾶς ὑπόλαβε συγχωρεῖν σοι τούσδε τὰ τοιαῦτα· Φίληβον δ' ἴσως κράτιστον ἐν τῷ νῦν ἐπερωτῶντα μὴ κινεῖν εὖ κείμενον.

{ΣΩ.} Εἴεν· πόθεν οὖν τις ταύτης ἄρξεται πολλῆς οὔσης καὶ παντοίας περὶ τὰ ἀμφισβητούμενα μάχης; ἄρ' ἐνθένδε;

{ΠΡΩ.} Πόθεν;

{ΣΩ.} Φαμέν που ταῦτόν ἐν καὶ πολλά ὑπὸ λόγων γιγνόμενα περιτρέχειν πάντῃ καθ' ἕκαστον τῶν λεγομένων ἀεὶ, καὶ πάλαι καὶ νῦν. καὶ τοῦτο οὔτε μὴ παύσηταί ποτε οὔτε ἥρξατο νῦν, ἀλλ' ἔστι τὸ τοιοῦτον, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τῶν

λόγων αὐτῶν ἀθάνατόν τι καὶ ἀγήρων πάθος ἐν ἡμῖν· ὁ δὲ
πρῶτον αὐτοῦ γευσάμενος ἐκάστοτε τῶν νέων, ἡσθεὶς ὥς
τινα σοφίας ἡύρηκώς θησαυρόν, ὑφ' ἡδονῆς ἐνθουσιᾷ τε καὶ
πάντα κινεῖ λόγον ἄσμενος, τοτὲ μὲν ἐπὶ θάτερα κυκλῶν καὶ
συμφύρων εἰς ἓν, τοτὲ δὲ πάλιν ἀνειλίττων καὶ διαμερίζων,
εἰς ἀπορίαν αὐτὸν μὲν πρῶτον καὶ μάλιστα καταβάλλων,
δεύτερον δ' αἰεὶ τὸν ἐχόμενον, ἄντε νεώτερος ἄντε πρεσβύτερος
ἄντε ἡλιξ ὦν τυγχάνη, φειδόμενος οὔτε πατρὸς οὔτε μητρὸς
οὔτε ἄλλου τῶν ἀκουόντων οὐδενός, ὀλίγου δὲ καὶ τῶν ἄλλων
ζώων, οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἐπεὶ βαρβάρων γε οὐδενός

ἂν φείσαιο, εἴπερ μόνον ἐρμηνέα ποθὲν ἔχοι.

{ΠΡΩ.} Ἄρ', ὦ Σώκρατες, οὐχ ὁρᾷς ἡμῶν τὸ πλῆθος, ὅτι
νέοι πάντες ἐσμέν, καὶ οὐ φοβῆ μὴ σοι μετὰ Φιλήβου
συνεπιθώμεθα, ἐὰν ἡμᾶς λοιδορῇς; ὅμως δὲ μανθάνομεν γὰρ
ὁ λέγεις, εἴ τις τρόπος ἔστι καὶ μηχανὴ τὴν μὲν τοιαύτην
ταραχὴν ἡμῖν ἔξω τοῦ λόγου εὐμενῶς πως ἀπελθεῖν, ὁδὸν δέ
τινα καλλίω ταύτης ἐπὶ τὸν λόγον ἀνευρεῖν, σύ τε προθυμοῦ
τοῦτο καὶ ἡμεῖς συνακολουθήσομεν εἰς δύναμιν· οὐ γὰρ
σμικρὸς ὁ παρῶν λόγος, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ οὖν, ὦ παιᾶδες, ὥς φησιν ὑμᾶς προσαγο-

ρεύων Φίληβος. οὐ μὴν ἔστι καλλίων ὁδὸς οὐδ' ἂν γένοιτο
ἣς ἐγὼ ἐραστὴς μὲν εἰμι αἰεὶ, πολλάκις δέ με ἤδη διαφυ-
γοῦσα ἔρημον καὶ ἄπορον κατέστησεν.

{ΠΡΩ.} Τίς αὕτη; λεγέσθω μόνον.

{ΣΩ.} Ἦν δηλῶσαι μὲν οὐ πάνυ χαλεπόν, χρῆσθαι δὲ
παγχάλεπον· πάντα γὰρ ὅσα τέχνης ἐχόμενα ἀνηυρέθη
πώποτε διὰ ταύτης φανερά γέγονε. σκόπει δὲ ἦν λέγω.

{ΠΡΩ.} Λέγε μόνον.

{ΣΩ.} Θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους δόσις, ὥς γε καταφαίνεται
ἐμοί, ποθὲν ἐκ θεῶν ἐρρίφη διὰ τινος Προμηθέως ἅμα

φανοτάτῳ τινὶ πυρί· καὶ οἱ μὲν παλαιοί, κρείττονες ἡμῶν
καὶ ἐγγυτέρω θεῶν οἰκοῦντες, ταύτην φήμην παρέδοσαν,
ὥς ἐξ ἑνὸς μὲν καὶ πολλῶν ὄντων τῶν αἰεὶ λεγομένων εἶναι,
πέρας δὲ καὶ ἀπειρίαν ἐν αὐτοῖς σύμφυτον ἐχόντων. δεῖν
οὖν ἡμᾶς τούτων οὕτω διακεκοσμημένων αἰεὶ μίαν ἰδέαν περὶ
παντὸς ἐκάστοτε θεμένους ζητεῖν - εὐρήσειν γὰρ ἐνοῦσαν -
ἐὰν οὖν μεταλάβωμεν, μετὰ μίαν δύο, εἴ πως εἰσί, σκοπεῖν,
εἰ δὲ μή, τρεῖς ἢ τινα ἄλλον ἀριθμόν, καὶ τῶν ἐν ἐκείνων

ἕκαστον πάλιν ὡσαύτως, μέχριτερ ἂν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν μὴ
ὅτι ἐν καὶ πολλὰ καὶ ἄπειρά ἐστι μόνον ἴδη τις, ἀλλὰ καὶ

Stephanus page 16, section d, line 7

ὅποσα· τὴν δὲ τοῦ ἀπείρου ἰδέαν πρὸς τὸ πλῆθος μὴ προς-
φέρειν πρὶν ἂν τις τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ πάντα κατίδῃ τὸν
μεταξὺ τοῦ ἀπείρου τε καὶ τοῦ ἐνός, τότε δ' ἤδη τὸ ἐν
ἕκαστον τῶν πάντων εἰς τὸ ἄπειρον μεθέντα χαίρειν ἔαν.
οἱ μὲν οὖν θεοί, ὅπερ εἶπον, οὕτως ἡμῖν παρέδοσαν σκοπεῖν
καὶ μανθάνειν καὶ διδάσκειν ἀλλήλους· οἱ δὲ νῦν τῶν ἀν-
θρώπων σοφοί ἐν μὲν, ὅπως ἂν τύχωσι, καὶ πολλὰ θᾶττον
καὶ βραδύτερον ποιοῦσι τοῦ δέοντος, μετὰ δὲ τὸ ἐν ἄπειρα
εὐθύς, τὰ δὲ μέσα αὐτοὺς ἐκφεύγει - οἷς διακεχώριται τό τε
διαλεκτικῶς πάλιν καὶ τὸ ἐριστικῶς ἡμᾶς ποιεῖσθαι πρὸς

Stephanus page 17, section a, line 5

ἀλλήλους τοὺς λόγους.

{ΠΡΩ.} Τὰ μὲν πως, ὦ Σώκρατες, δοκῶ σου μανθάνειν,
τὰ δὲ ἔτι σαφέστερον δέομαι ἃ λέγεις ἀκοῦσαι.

{ΣΩ.} Σαφές μὴν, ὦ Πρώταρχε, ἐστὶν ἐν τοῖς γράμ-
μασιν ὃ λέγω, καὶ λάμβαν' αὐτὸ ἐν τούτοις οἷσπερ καὶ
πεπαίδευσαι.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Φωνὴ μὲν ἡμῖν ἐστὶ πού μία διὰ τοῦ στόματος
ιοῦσα, καὶ ἄπειρος αὐτὴ πλήθει, πάντων τε καὶ ἐκάστου.

{ΠΡΩ.} Τί μὴν;

Stephanus page 17, section b, line 6

{ΣΩ.} Καὶ οὐδὲν ἑτέρῳ γε τούτων ἐσμέν πως σοφοί, οὔτε
ὅτι τὸ ἄπειρον αὐτῆς ἴσμεν οὔθ' ὅτι τὸ ἐν· ἀλλ' ὅτι πόσα
τ' ἐστὶ καὶ ὅποια, τοῦτό ἐστι τὸ γραμματικὸν ἕκαστον
ποιοῦν ἡμῶν.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ τὸ μουσικὸν ὃ τυγχάνει ποιοῦν, τοῦτ'
ἔστι ταυτόν.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Φωνὴ μὲν πού καὶ τὸ κατ' ἐκείνην τὴν τέχνην ἐστὶ
μία ἐν αὐτῇ.

Stephanus page 17, section c, line 3

{ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Δύο δὲ θῶμεν βαρὺ καὶ ὀξύ, καὶ τρίτον ὁμότονον.
ἢ πῶς;

{ΠΡΩ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐπω σοφὸς ἂν εἴης τὴν μουσικὴν εἰδὼς
ταῦτα μόνα, μὴ δὲ εἰδὼς ὥς γ' ἔπος εἰπεῖν εἰς ταῦτα

οὐδενὸς ἄξιος ἔση.

{ΠΡΩ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ἀλλ', ὦ φίλε, ἐπειδὴν λάβης τὰ διαστήματα ὅποσα ἐστὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς φωνῆς ὀξύτητός τε πέρι καὶ βαρύτητος,

Stephanus page 17, section d, line 1

καὶ ὅποια, καὶ τοὺς ὅρους τῶν διαστημάτων, καὶ τὰ ἐκ τούτων ὅσα συστήματα γέγονεν - ἃ κατιδόντες οἱ πρόσθεν παρέδωσαν ἡμῖν τοῖς ἐπομένοις ἐκείνοις καλεῖν αὐτὰ ἀρμονίας, ἐν τε ταῖς κινήσεσιν αὐτοῦ σώματος ἕτερα τοιαῦτα ἐνόντα πάθη γιγνόμενα, ἃ δὴ δι' ἀριθμῶν μετρηθέντα δεῖν αὐτοὺς φασὶ ῥυθμοὺς καὶ μέτρα ἐπονομάζειν, καὶ ἅμα ἐννοεῖν ὥς οὕτω δεῖ περὶ παντὸς ἐνὸς καὶ πολλῶν σκοπεῖν - ὅταν γὰρ αὐτὰ τε λάβης οὕτω, τότε ἐγένου σοφός, ὅταν τε ἄλλο τῶν ἐν ὁτιοῦν ταῦτη σκοπούμενος ἔλῃς, οὕτως ἔμφρων περὶ τοῦτο γέγονας· τὸ δ' ἄπειρόν σε ἐκάστων καὶ ἐν ἐκάστοις πλῆθος

Stephanus page 17, section e, line 4

ἄπειρον ἐκάστοτε ποιεῖ τοῦ φρονεῖν καὶ οὐκ ἐλλόγιμον οὐδ' ἐνᾶριθμον, ἅτ' οὐκ εἰς ἀριθμὸν οὐδένα ἐν οὐδενὶ πώποτε ἀπιδόντα.

{ΠΡΩ.} Κάλλιστα, ὦ Φίληβε, ἔμοιγε τὰ νῦν λεγόμενα εἰρηκέναι φαίνεται Σωκράτης.

{ΦΙ.} Καμοὶ ταῦτά γε αὐτά· ἀλλὰ τί δή ποτε πρὸς ἡμᾶς ὁ λόγος οὗτος νῦν εἴρηται καὶ τί ποτε βουλόμενος;

{ΣΩ.} Ὅρθως μέντοι τοῦθ' ἡμᾶς, ὦ Πρώταρχε, ἠρώτηκε Φίληβος.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν, καὶ ἀποκρίνου γε αὐτῷ.

Stephanus page 18, section a, line 6

{ΣΩ.} Δράσω ταῦτα διελθὼν σμικρὸν ἔτι περὶ αὐτῶν τούτων. ὥσπερ γὰρ ἐν ὁτιοῦν εἴ τις ποτε λάβοι, τοῦτον, ὥς φαμεν, οὐκ ἐπ' ἀπείρου φύσιν δεῖ βλέπειν εὐθύς ἀλλ' ἐπὶ τινα ἀριθμόν, οὕτω καὶ τὸ ἐναντίον ὅταν τις τὸ ἄπειρον ἀναγκασθῇ πρῶτον λαμβάνειν, μὴ ἐπὶ τὸ ἐν εὐθύς, ἀλλ' [ἐπ']

ἀριθμὸν αὐτοῦ τινα πλῆθος ἕκαστον ἔχοντά τι κατανοεῖν, τελευτᾶν τε ἐκ πάντων εἰς ἐν. πάλιν δὲ ἐν τοῖς γράμμασι τὸ νῦν λεγόμενον λάβωμεν.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

Stephanus page 18, section b, line 6

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ φωνὴν ἄπειρον κατενόησεν εἴτε τις θεὸς εἴτε καὶ θεῖος ἄνθρωπος - ὥς λόγος ἐν Αἰγύπτῳ Θεῦθ τινα τοῦτον γενέσθαι λέγων, ὃς πρῶτος τὰ φωνήεντα ἐν τῷ ἀπείρῳ κατενόησεν οὐχ ἐν ὄντα ἀλλὰ πλείω, καὶ πάλιν

ἕτερα φωνῆς μὲν οὐ, φθόγγου δὲ μετέχοντά τινος, ἀριθμὸν δὲ τινα καὶ τούτων εἶναι, τρίτον δὲ εἶδος γραμμάτων διεστήσατο τὰ νῦν λεγόμενα ἄφωνα ἡμῖν· τὸ μετὰ τοῦτο διήρει τὰ τε ἄφθογγα καὶ ἄφωνα μέχρι ἑνὸς ἐκάστου, καὶ τὰ φωνήεντα καὶ τὰ μέσα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἕως ἀριθμὸν αὐτῶν λαβὼν ἐνὶ τε ἐκάστῳ καὶ σύμπασι <στοιχεῖον> ἐπωνόμασε·

Stephanus page 18, section c, line 7

καθορῶν δὲ ὡς οὐδείς ἡμῶν οὐδ' ἂν ἐν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄνευ πάντων αὐτῶν μάθοι, τοῦτον τὸν δεσμὸν αὖ λογισάμενος ὡς ὄντα ἓνα καὶ πάντα ταῦτα ἐν πῶς ποιοῦντα μίαν ἐπ' αὐτοῖς ὡς οὐσαν γραμματικὴν τέχνην ἐπεφθέγγετο προσειπὼν.

{ΦΙ.} Ταῦτ' ἔτι σαφέστερον ἐκείνων αὐτά γε πρὸς ἄλληλα, ὦ Πρώταρχε, ἔμαθον· τὸ δ' αὐτό μοι τοῦ λόγου νῦν τε καὶ σμικρὸν ἔμπροσθεν ἐλλείπεται.

{ΣΩ.} Μῶν, ὦ Φίληβε, τὸ τί πρὸς ἔπος αὖ ταῦτ' ἐστίν;

{ΦΙ.} Ναί, τοῦτ' ἐστὶν ὃ πάλαι ζητοῦμεν ἐγὼ τε καὶ Πρώταρχος.

Stephanus page 18, section d, line 9

{ΣΩ.} Ἡ μὲν ἐπ' αὐτῷ γε ἤδη γεγονότες ζητεῖτε, ὡς φής, πάλαι.

{ΦΙ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὐ περὶ φρονήσεως ἦν καὶ ἡδονῆς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος, ὁπότερον αὐτοῖν αἰρετέον;

{ΦΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Καὶ μὲν ἐν γε ἑκάτερον αὐτοῖν εἶναί φαμεν.

{ΦΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τοῦτ' αὐτὸ τοίνυν ἡμᾶς ὁ πρόσθεν λόγος ἀπαιτεῖ, πῶς ἔστιν ἐν καὶ πολλὰ αὐτῶν ἑκάτερον, καὶ πῶς μὴ ἄπειρα

Stephanus page 19, section a, line 1

εὐθύς, ἀλλὰ τινὰ ποτε ἀριθμὸν ἑκάτερον ἔμπροσθεν κέκτηται τοῦ ἄπειρα αὐτῶν ἕκαστα γεγονέναι;

{ΠΡΩ.} Οὐκ εἰς φαῦλόν γε ἐρώτημα, ὦ Φίληβε, οὐκ οἶδ' ὄντινα τρόπον κύκλω πῶς περιγαγὼν ἡμᾶς ἐμβέβληκε Σωκράτης. καὶ σκόπει δὴ πότερος ἡμῶν ἀποκρινεῖται τὸ νῦν ἐρωτώμενον. ἴσως δὲ γελοῖον τὸ ἐμὲ τοῦ λόγου διάδοχον παντελῶς ὑποστάντα διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸ νῦν ἐρωτηθὲν ἀποκρίνασθαι σοὶ πάλιν τοῦτο προστάττειν· γελοιότερον δ' οἶμαι πολὺ τὸ μηδέτερον ἡμῶν δύνασθαι. σκόπει δὲ τί δράσομεν. εἶδη γάρ μοι δοκεῖ νῦν ἐρωτᾶν ἡδονῆς

Stephanus page 19, section b, line 3

ἡμᾶς Σωκράτης εἴτε ἔστιν εἴτε μή, καὶ ὅποσα ἐστὶ καὶ ὅποια· τῆς τ' αὖ φρονήσεως περὶ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως.

{ΣΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ παῖ Καλλίου· μὴ γὰρ δυνάμενοι τοῦτο κατὰ παντὸς ἐνὸς καὶ ὁμοίου καὶ ταύτου δρᾶν καὶ τοῦ ἐναντίου, ὡς ὁ παρελθὼν λόγος ἐμήνυσεν, οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἂν ἡμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἄξιος.

{ΠΡΩ.} Σχεδὸν ἔοικεν οὕτως, ὦ Σώκρατες, ἔχειν. ἀλλὰ καλὸν μὲν τὸ σύμπαντα γινώσκειν τῷ σώφρονι, δεύτερος δ' εἶναι πλοῦς δοκεῖ μὴ λανθάνειν αὐτὸν αὐτόν. τί δὴ μοι τοῦτο εἴρηται τὰ νῦν; ἐγὼ σοι φράσω. σὺ τήνδε ἡμῖν τὴν

Stephanus page 19, section c, line 5

συνουσίαν, ὦ Σώκρατες, ἐπέδωκας πᾶσι καὶ σεαυτὸν πρὸς τὸ διελέσθαι τί τῶν ἀνθρωπίνων κτημάτων ἄριστον. Φιλήβου γὰρ εἰπόντος ἡδονὴν καὶ τέρψιν καὶ χαρὰν καὶ πάνθ' ὅποσα τοιαῦτ' ἐστί, σὺ πρὸς αὐτὰ ἀντεῖπες ὡς οὐ ταῦτα ἀλλ' ἐκεῖνά ἐστιν ἃ πολλάκις ἡμᾶς αὐτοὺς ἀναμιμνήσκομεν ἐκόντες, ὀρθῶς δρῶντες, ἵν' ἐν μνήμῃ παρακείμενα ἐκάτερα βασανίζηται. φῆς δ', ὡς ἔοικε, σὺ τὸ προσρηθησόμενον ὀρθῶς ἄμεινον ἡδονῆς γε ἀγαθὸν εἶναι νοῦν, ἐπιστήμην, σύνεσιν, τέχνην καὶ πάντα αὖ τὰ τούτων συγγενῇ, <ἃ> κτᾶσθαι δεῖν ἀλλ' οὐχὶ ἐκεῖνα. τούτων δὴ μετ' ἀμφισβητήσεως

Stephanus page 19, section d, line 7

ἐκατέρων λεχθέντων ἡμεῖς σοι μετὰ παιδιᾶς ἠπειλήσαμεν ὡς οὐκ ἀφήσομεν οἴκαδ' σε πρὶν ἂν τούτων τῶν λόγων πέρας ἱκανὸν γένηται τι διορισθέντων, σὺ δὲ συνεχώρησας καὶ ἔδωκας εἰς ταῦθ' ἡμῖν σαυτόν, ἡμεῖς δὲ δὴ λέγομεν, καθάπερ οἱ παῖδες, ὅτι τῶν ὀρθῶς δοθέντων ἀφαίρεσις οὐκ ἔστι· παῦσαι δὴ τὸν τρόπον ἡμῖν ἀπαντῶν τοῦτον ἐπὶ τὰ νῦν λεγόμενα.

{ΣΩ.} Τίνα λέγεις;

{ΠΡΩ.} Εἰς ἀπορίαν ἐμβάλλων καὶ ἀνερωτῶν ὧν μὴ δυναίμεθ' ἂν ἱκανὴν ἀπόκρισιν ἐν τῷ παρόντι διδόναι σοι. μὴ γὰρ οἴώμεθα τέλος ἡμῖν εἶναι τῶν νῦν τὴν πάντων ἡμῶν

Stephanus page 20, section a, line 4

ἀπορίαν, ἀλλ' εἰ δρᾶν τοῦθ' ἡμεῖς ἀδυνατοῦμεν, σοὶ δραστέον· ὑπέσχου γάρ. βουλευέου δὴ πρὸς ταῦτα αὐτὸς πότερον ἡδονῆς εἶδη σοι καὶ ἐπιστήμης διαιρετέον ἢ καὶ ἑατέον, εἴ πῃ καθ' ἑτερόν τινα τρόπον οἴός τ' εἶ καὶ βούλει δηλῶσαί πως ἄλλως τὰ νῦν ἀμφισβητούμενα παρ' ἡμῖν.

{ΣΩ.} Δεινὸν μὲν τοίνυν ἔτι προσδοκᾶν οὐδὲν δεῖ τὸν ἐμέ, ἐπειδὴ τοῦθ' οὕτως εἶπες· τὸ γὰρ εἰ βούλει ῥηθὲν λύει πάντα φόβον ἐκάστων πέρι. πρὸς δὲ αὖ τοῖς μνήμην τινὰ δοκεῖ τίς μοι δεδωκέναι θεῶν ἡμῖν.

{ΠΡΩ.} Πῶς δὴ καὶ τίνων;

Stephanus page 20, section b, line 6

{ΣΩ.} Λόγων ποτέ τινων πάλαι ἀκούσας ὄναρ ἦ καὶ ἐγρηγορώς νῦν ἐννοῶ περὶ τε ἡδονῆς καὶ φρονήσεως, ὥς οὐδέτερον αὐτοῖν ἐστὶ τἀγαθόν, ἀλλὰ ἄλλο τι τρίτον, ἕτερον μὲν τούτων, ἄμεινον δὲ ἀμφοῖν. καίτοι τοῦτό γε ἂν ἐναργῶς ἡμῖν φανῇ νῦν, ἀπήλλακται μὲν ἡδονὴ τοῦ νικᾶν· τὸ γὰρ ἀγαθὸν οὐκ ἂν ἔτι ταῦτόν αὐτῇ γίγνοιτο. ἦ πῶς;

{ΠΡΩ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Τῶν δέ γε εἰς τὴν διαίρεσιν εἰδῶν ἡδονῆς οὐδὲν ἔτι προσδεησόμεθα κατ' ἐμὴν δόξαν. προῖόν δ' ἔτι σαφέστερον δείξει.

Stephanus page 20, section c, line 7

{ΠΡΩ.} Κάλλιστ' εἰπὼν οὕτω καὶ διαπέραινε.

{ΣΩ.} Μικρ' ἄττα τοίνυν ἔμπροσθεν ἔτι διομολογησώμεθα.

{ΠΡΩ.} Τὰ ποῖα;

{ΣΩ.} Τὴν τἀγαθοῦ μοῖραν πότερον ἀνάγκη τέλεον ἦ μὴ τέλεον εἶναι;

{ΠΡΩ.} Πάντων δήπου τελεώτατον, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τί δέ; ἱκανὸν τἀγαθόν;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὔ; καὶ πάντων γε εἰς τοῦτο διαφέρειν τῶν ὄντων.

{ΣΩ.} Τόδε γε μὴν, ὥς οἶμαι, περὶ αὐτοῦ ἀναγκαιότατον

Stephanus page 20, section d, line 8

εἶναι λέγειν, ὥς πᾶν τὸ γινῶσκον αὐτὸ θηρεύει καὶ ἐφίεται βουλόμενον ἐλεῖν καὶ περὶ αὐτὸ κτήσασθαι, καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν φροντίζει πλην τῶν ἀποτελουμένων ἅμα ἀγαθοῖς.

{ΠΡΩ.} Οὐκ ἔστι τούτοις ἀντειπεῖν.

{ΣΩ.} Σκοπῶμεν δὴ καὶ κρίνωμεν τὸν τε ἡδονῆς καὶ τὸν φρονήσεως βίον ἰδόντες χωρίς.

{ΠΡΩ.} Πῶς εἶπες;

{ΣΩ.} Μῆτε ἐν τῷ τῆς ἡδονῆς ἐνέστω φρόνησις μήτ' ἐν τῷ τῆς φρονήσεως ἡδονή. δεῖ γὰρ, εἴπερ πότερον αὐτῶν ἔστ' ἀγαθόν, μηδὲν μηδενὸς ἔτι προσδεῖσθαι· δεόμενον δ'

Stephanus page 21, section a, line 1

ἂν φανῇ πότερον, οὐκ ἔστι που τοῦτ' ἔτι τὸ ὄντως ἡμῖν ἀγαθόν.

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἂν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐν σοὶ πειρώμεθα βασανίζοντες ταῦτα;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Αποκρίνου δὴ.

{ΠΡΩ.} Λέγε.

{ΣΩ.} Δέξαι' ἂν, Πρώταρχε, σὺ ζῆν τὸν βίον ἅπαντα ἡδόμενος ἡδονὰς τὰς μεγίστας;

{ΠΡΩ.} Τί δ' οὔ;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἔτι τινὸς ἄν σοι προσδεῖν ἡγοῖο, εἰ τοῦτ'
ἔχεις παντελῶς;
{ΠΡΩ.} Οὐδαμῶς.
{ΣΩ.} Ὅρα δὴ, τοῦ φρονεῖν καὶ τοῦ νοεῖν καὶ λογίζεσθαι
τὰ δέοντα καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά, μὴν μὴ δέοι' ἄν τι;
{ΠΡΩ.} Καὶ τί; πάντα γὰρ ἔχοιμ' ἄν που τὸ χαίρειν ἔχων.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτω ζῶν ἀεὶ μὲν διὰ βίου ταῖς μεγίσταις
ἡδοναῖς χαίροις ἄν;
{ΠΡΩ.} Τί δ' οὐ;
{ΣΩ.} Νοῦν δέ γε καὶ μνήμην καὶ ἐπιστήμην καὶ δόξαν

μὴ κεκτημένος ἀληθῆ, πρῶτον μὲν τοῦτο αὐτό, εἰ χαίρεις ἢ
μὴ χαίρεις, ἀνάγκη δὴπου σε ἀγνοεῖν, κενόν γε ὄντα πάσης
φρονήσεως;
{ΠΡΩ.} Ἀνάγκη.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν ὡσαύτως μνήμην μὴ κεκτημένον ἀνάγκη
δήπου μηδ' ὅτι ποτὲ ἔχαιρες μεμνησθαι, τῆς τ' ἐν τῷ παρα-

χρῆμα ἡδονῆς προσπιπτούσης μηδ' ἡντινοῦν μνήμην ὑπο-
μένειν· δόξαν δ' αὖ μὴ κεκτημένον ἀληθῆ μὴ δοξάζειν χαίρειν
χαίροντα, λογισμοῦ δὲ στερόμενον μηδ' εἰς τὸν ἔπειτα χρό-

νον ὡς χαίρήσεις δυνατόν εἶναι λογίζεσθαι, ζῆν δὲ οὐκ
ἀνθρώπου βίον, ἀλλὰ τινος πλεύμονος ἢ τῶν ὅσα θαλάττια
μετ' ὀστρεῖνων ἔμψυχά ἐστι σωμαίων. ἔστι ταῦτα, ἢ παρὰ
ταῦτα ἔχομεν ἄλλα διανοηθῆναι;
{ΠΡΩ.} Καὶ πῶς;
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν αἰρετὸς ἡμῖν βίος ὁ τοιοῦτος;
{ΠΡΩ.} Εἰς ἀφασίαν παντάπασί με, ὦ Σώκρατες, οὗτος ὁ
λόγος ἐμβέβληκε τὰ νῦν.
{ΣΩ.} Μήπω τοίνυν μαλθακίζώμεθα, τὸν δὲ τοῦ νοῦ
μεταλαβόντες αὖ βίον ἴδωμεν.

{ΠΡΩ.} Τὸν ποῖον δὴ λέγεις;
{ΣΩ.} Εἴ τις δέξαιτ' ἄν αὖ ζῆν ἡμῶν φρόνησιν μὲν καὶ
νοῦν καὶ ἐπιστήμην καὶ μνήμην πᾶσαν πάντων κεκτημένος,
ἡδονῆς δὲ μετέχων μήτε μέγα μήτε μικρόν, μηδ' αὖ λύπης,
ἀλλὰ τὸ παράπαν ἀπαθὴς πάντων τῶν τοιούτων.
{ΠΡΩ.} Οὐδέτερος ὁ βίος, ὦ Σώκρατες, ἔμοιγε τούτων
αἰρετός, οὐδ' ἄλλω μὴ ποτε, ὡς ἐγῶμαι, φανῇ.
{ΣΩ.} Τί δ' ὁ συναμφοτέρος, ὦ Πρώταρχε, ἐξ ἀμφοῖν

συμμειχθεὶς κοινὸς γενόμενος;

{ΠΡΩ.} Ἡδονῆς λέγεις καὶ νοῦ καὶ φρονήσεως;

Stephanus page 22, section a, line 4

{ΣΩ.} Οὕτω καὶ τῶν τοιούτων [λέγω] ἔγωγε.

{ΠΡΩ.} Πᾶς δήπου τοῦτόν γε αἰρήσεται πρότερον ἢ 'κείνων ὁποτερονοῦν, καὶ πρὸς τούτοις [γε] οὐχ ὁ μὲν, ὁ δ' οὐ.

{ΣΩ.} Μανθάνομεν οὖν ὅτι νῦν ἡμῖν ἐστι τὸ συμβαῖνον ἐν τοῖς παροῦσι λόγοις;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὅτι γε τρεῖς μὲν βίοι προυτέθησαν, τοῖν δυοῖν δ' οὐδέτερος ἱκανὸς οὐδὲ αἰρετὸς οὔτε ἀνθρώπων οὔτε ζώων οὐδενί.

{ΣΩ.} Μῶν οὖν οὐκ ἤδη τούτων γε πέρι δῆλον ὥς οὐδέτερος αὐτοῖν εἶχε τάγαθόν; ἦν γὰρ ἂν ἱκανὸς καὶ τέλος

Stephanus page 22, section b, line 5

καὶ πᾶσι φυτοῖς καὶ ζώοις αἰρετός, οἷσπερ δυνατὸν ἦν οὕτως ἀεὶ διὰ βίου ζῆν· εἰ δέ τις ἄλλα ἠρεῖθ' ἡμῶν, παρὰ φύσιν ἂν τὴν τοῦ ἀληθῶς αἰρετοῦ ἐλάμβανεν ἄκων ἐξ ἀγνοίας ἢ τινος ἀνάγκης οὐκ εὐδαίμονος.

{ΠΡΩ.} Ἔοικε γοῦν ταῦθ' οὕτως ἔχειν.

{ΣΩ.} Ὡς μὲν τοίνυν τὴν γε Φιλήβου θεὸν οὐ δεῖ διανοεῖσθαι ταῦτόν καὶ τάγαθόν, ἱκανῶς εἰρησθαι μοι δοκεῖ.

{ΦΙ.} Οὐδὲ γὰρ ὁ σὸς νοῦς, ὦ Σώκρατες, ἔστι τάγαθόν, ἀλλ' ἔξει που ταῦτ' ἐγκλήματα.

{ΣΩ.} Τάχ' ἂν, ὦ Φίληβε, ὅ γ' ἐμός· οὐ μέντοι τόν γε

Stephanus page 22, section c, line 6

ἀληθινὸν ἅμα καὶ θεῖον οἶμαι νοῦν, ἀλλ' ἄλλως πως ἔχειν. τῶν μὲν οὖν νικητηρίων πρὸς τὸν κοινὸν βίον οὐκ ἀμφισβητῶ πω ὑπὲρ νοῦ, τῶν δὲ δὴ δευτερείων ὁρᾶν καὶ σκοπεῖν χρή πέρι τί δράσομεν· τάχα γὰρ ἂν τοῦ κοινοῦ τούτου βίου αἰτιώμεθ' ἂν ἐκάτερος ὁ μὲν τὸν νοῦν αἴτιον, ὁ δ' ἡδονὴν εἶναι, καὶ οὕτω τὸ μὲν ἀγαθὸν τούτων ἀμφοτέρων οὐδέτερον ἂν εἴη, τάχα δ' ἂν αἰτιόν τις ὑπολάβοι πότερον αὐτῶν εἶναι. τούτου δὲ πέρι καὶ μᾶλλον ἔτι πρὸς Φίληβον διαμαχοίμην ἂν ὥς ἐν τῷ μεικτῷ τούτῳ βίῳ, ὅτι ποτ' ἔστι τοῦτο ὃ λαβὼν ὁ βίος οὗτος γέγονεν αἰρετὸς ἅμα καὶ ἀγαθός, οὐχ ἡδονὴ ἀλλὰ νοῦς

Stephanus page 22, section d, line 8

τούτῳ συγγενέστερον καὶ ὁμοιότερόν ἐστι, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐτ' ἂν τῶν πρωτείων οὐδ' αὖ τῶν δευτερείων ἡδονῇ μετὸν ἀληθῶς ἂν ποτε λέγοιτο· πορρωτέρω δ' ἐστὶ τῶν τριτείων, εἴ τι τῷ ἐμῷ νῷ δεῖ πιστεύειν ἡμᾶς τὰ νῦν.

{ΠΡΩ.} Ἀλλὰ μήν, ὦ Σώκρατες, ἔμοιγε δοκεῖ νῦν μὲν ἡδονὴ σοι πεπτωκέναι καθαπερεὶ πληγεῖσα ὑπὸ τῶν νυνδὴ

λόγων· τῶν γὰρ νικητηρίων περί μαχομένη κεῖται. τὸν δὲ νοῦν, ὡς ἔοικε, λεκτέον ὡς ἐμφρόνως οὐκ ἀντεποιεῖτο τῶν νικητηρίων· τὰ γὰρ αὐτ' ἔπαθεν ἄν. τῶν δὲ δὴ δευτερείων στερηθεῖσα ἡδονὴ παντάπασιν ἄν τινα καὶ ἀτιμίαν σχοίη

Stephanus page 23, section a, line 4

πρὸς τῶν αὐτῆς ἐραστῶν· οὐδὲ γὰρ ἐκείνοις ἔτ' ἂν ὁμοίως φαίνοιτο καλή.

{ΣΩ.} Τί οὖν; οὐκ ἄμεινον αὐτὴν ἔαν ἤδη καὶ μὴ τὴν ἀκριβεστάτην αὐτῇ προσφέροντα βάσανον καὶ ἐξελέγχοντα λυπεῖν;

{ΠΡΩ.} Οὐδὲν λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἄρ' ὅτι τὸ ἀδύνατον εἶπον, λυπεῖν ἡδονήν;

{ΠΡΩ.} Οὐ μόνον γε ἀλλ' ὅτι καὶ ἀγνοεῖς ὡς οὐδεὶς πῶ σε ἡμῶν μεθήσει πρὶν ἂν εἰς τέλος ἐπεξέλθῃς τούτων τῶ λόγῳ.

Stephanus page 23, section b, line 5

{ΣΩ.} Βαβαῖ ἄρα, ὦ Πρώταρχε, συχνοῦ μὲν λόγου τοῦ λοιποῦ, σχεδὸν δὲ οὐδὲ ῥαδίου πάνυ τι νῦν. καὶ γὰρ δὴ φαίνεται δεῖν ἄλλης μηχανῆς, ἐπὶ τὰ δευτερεῖα ὑπὲρ νοῦ πορευόμενον οἷον βέλη ἔχειν ἕτερα τῶν ἐμπροσθεν λόγων· ἔστι δὲ ἴσως ἓν καὶ ταῦτά. οὐκοῦν χρή;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Τὴν δέ γε ἀρχὴν αὐτοῦ διευλαβεῖσθαι πειρώμεθα τιθέμενοι.

{ΠΡΩ.} Ποίαν δὴ λέγεις;

{ΣΩ.} Πάντα τὰ νῦν ὄντα ἐν τῷ παντὶ διχῇ διαλάβωμεν,

Stephanus page 23, section c, line 5

μᾶλλον δ', εἰ βούλει, τριχῇ.

{ΠΡΩ.} Καθ' ὅτι, φράζοις ἄν;

{ΣΩ.} Λάβωμεν ἅττα τῶν νυνδὴ λόγων.

{ΠΡΩ.} Ποῖα;

{ΣΩ.} Τὸν θεὸν ἐλέγομέν που τὸ μὲν ἄπειρον δεῖξαι τῶν ὄντων, τὸ δὲ πέρας;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τούτῳ δὴ τῶν εἰδῶν τὰ δύο τιθώμεθα, τὸ δὲ τρίτον ἐξ ἀμφοῖν τούτοις ἐν τι συμμिसγόμενον. εἰμὶ δ', ὡς ἔοικεν, ἐγὼ γελοῖός τις ἄνθρωπος κατ' εἶδη διστάς καὶ συναριθμοῦ-

Stephanus page 23, section d, line 3

μενος.

{ΠΡΩ.} Τί φῆς, ὠγαθέ;

{ΣΩ.} Τετάρτου μοι γένους αὖ προσδεῖν φαίνεται.

{ΠΡΩ.} Λέγε τίνοος.

{ΣΩ.} Τῆς συμμείξεως τούτων πρὸς ἄλληλα τὴν αἰτίαν ὄρα, καὶ τίθει μοι πρὸς τρισὶν ἐκείνοις τέταρτον τοῦτο.

{ΠΡΩ.} Μῶν οὖν σοι καὶ πέμπτου προσδεῖσαι διάκρισιν τινος δυναμένου;

{ΣΩ.} Τάχ' ἄν· οὐ μὴν οἶμαί γε ἐν τῷ νῦν· ἂν δέ τι δέη, συγγνώμη πού μοι σὺ μεταδιώκοντι πέμπτον [βίον].

Stephanus page 23, section e, line 2

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν δὴ τῶν τεττάρων τὰ τρία διελόμενοι, τὰ δύο τούτων πειρώμεθα, πολλὰ ἐκάτερον ἐσχισμένον καὶ διεσπασμένον ἰδόντες, εἰς ἐν πάλιν ἐκάτερον συναγαγόντες, νοῆσαι πῇ ποτε ἦν αὐτῶν ἐν καὶ πολλὰ ἐκάτερον.

{ΠΡΩ.} Εἴ μοι σαφέστερον ἔτι περὶ αὐτῶν εἴποις, τάχ' ἂν ἐποίμην.

{ΣΩ.} Λέγω τοίνυν τὰ δύο ἃ προτίθεμαι ταῦτ' εἶναι ἅπερ νυνδὴ, τὸ μὲν ἄπειρον, τὸ δὲ πέρας ἔχον· ὅτι δὲ τρόπον τινὰ τὸ ἄπειρον πόλλ' ἐστί, πειράσομαι φράζειν. τὸ δὲ πέρας

Stephanus page 24, section a, line 4

ἔχον ἡμᾶς περιμενέτω.

{ΠΡΩ.} Μένει.

{ΣΩ.} Σκέψαι δὴ. χαλεπὸν μὲν γὰρ καὶ ἀμφισβητήσιμον ὁ κελεύω σε σκοπεῖν, ὅμως δὲ σκόπει. θερμότερου καὶ ψυχροτέρου πέρι πρῶτον ὄρα πέρας εἴ ποτέ τι νοήσῃς ἂν, ἢ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἐν αὐτοῖς οἰκοῦν<τε> τοῖς γένεσιν, ἕωςπερ ἂν ἐνοικῆτον, τέλος οὐκ ἂν ἐπιτρεψαίτην γίνεσθαι· γενομένης γὰρ τελευτῆς καὶ αὐτῷ τετελευτήκατον.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Αἰεὶ δέ γε, φαμέν, ἐν τε τῷ θερμότερῳ καὶ ψυχροτέρῳ

Stephanus page 24, section b, line 5

τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἐνι.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Αἰεὶ τοίνυν ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει τούτῳ μὴ τέλος ἔχειν· ἀτελῇ δ' ὄντε δήπου παντάπασιν ἀπείρω γίνεσθον.

{ΠΡΩ.} Καὶ σφόδρα γε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εὖ γε, ὦ φίλε Πρώταρχε, ὑπέλαβες καὶ ἀνέμνησας ὅτι καὶ τὸ σφόδρα τοῦτο, ὃ σὺ νῦν ἐφθέγξω, καὶ τό γε ἡρέμα τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχετον τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον· ὅπου γὰρ ἂν ἐνῆτον, οὐκ ἔατον εἶναι ποσὸν ἕκαστον, ἀλλ' αἰεὶ σφοδρότερον ἡσυχαιτέρου καὶ τούναντίον ἐκάσταις

Stephanus page 24, section c, line 5

πράξεσιν ἐμποιοῦντε τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλαττον ἀπεργάζεσθον, τὸ δὲ ποσὸν ἀφανίζετον. ὃ γὰρ ἐλέχθη νυνδὴ, μὴ ἀφανί-

σαντε τὸ ποσόν, ἀλλ' ἐάσαντε αὐτό τε καὶ τὸ μέτριον ἐν τῇ
τοῦ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ σφόδρα καὶ ἡρέμα ἔδρα ἐγγενέσθαι,
αὐτὰ ἔρρει ταῦτα ἐκ τῆς αὐτῶν χώρας ἐν ἣ ἐνήν. οὐ γὰρ
ἔτι θερμότερον οὐδὲ ψυχρότερον εἶτην ἂν λαβόντε τὸ ποσόν·

προχωρεῖ γὰρ καὶ οὐ μένει τό τε θερμότερον αἰεὶ καὶ τὸ
ψυχρότερον ὡσαύτως, τὸ δὲ ποσόν ἔσται καὶ προϊὼν ἐπαύσατο.
κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον ἀπειρον γίγνεται ἂν τὸ θερμότερον

Stephanus page 24, section d, line 7

καὶ τὸνναντίον ἅμα.

{ΠΡΩ.} Φαίνεται γοῦν, ὦ Σώκρατες· ἔστι δ', ὅπερ εἶπες,
οὐ ῥάδια ταῦτα συνέπεσθαι. τὸ δὲ εἰς αὐθις τε καὶ αὐθις
ἴσως λεχθέντα τὸν τε ἐρωτῶντα καὶ τὸν ἐρωτώμενον ἱκανῶς
ἂν συμφωνοῦντας ἀποφύγαιεν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εὖ μὲν λέγεις καὶ πειρατέον οὕτω ποιεῖν.
νῦν μέντοι ἄθρει τῆς τοῦ ἀπείρου φύσεως εἰ τοῦτο δεξόμεθα
σημεῖον, ἵνα μὴ πάντ' ἐπεξιόντες μηκύνωμεν.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

{ΣΩ.} Ὅπόσ' ἂν ἡμῖν φαίνεται μᾶλλον τε καὶ ἥττον γιγνό-

Stephanus page 24, section e, line 8

μενα καὶ τὸ σφόδρα καὶ ἡρέμα δεχόμενα καὶ τὸ λίαν καὶ ὅσα
τοιαῦτα πάντα, εἰς τὸ τοῦ ἀπείρου γένος ὡς εἰς ἓν δεῖ πάντα
ταῦτα τιθέναι, κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ὃν ἔφαμεν ὅσα
διέσπασται καὶ διέσχισται συναγαγόντας χρῆναι κατὰ δύναμιν
μίαν ἐπισημαίνεσθαι τίνα φύσιν, εἰ μέμνησαι.

{ΠΡΩ.} Μέμνημαι.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ μὴ δεχόμενα ταῦτα, τούτων δὲ τὰ ἐναντία
πάντα δεχόμενα, πρῶτον μὲν τὸ ἴσον καὶ ἰσότητα, μετὰ δὲ τὸ
ἴσον τὸ διπλάσιον καὶ πᾶν ὅτιπερ ἂν πρὸς ἀριθμὸν ἀριθμὸς
ἢ μέτρον ἢ πρὸς μέτρον, ταῦτα σύμπαντα εἰς τὸ πέρας

Stephanus page 25, section b, line 2

ἀπολογιζόμενοι καλῶς ἂν δοκοῖμεν δρᾶν τοῦτο. ἢ πῶς σὺ
φῆς;

{ΠΡΩ.} Κάλλιστα γε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Εἶεν· τὸ δὲ τρίτον τὸ μεικτὸν ἐκ τούτοις ἀμφοῖν
τίνα ἰδέαν φήσομεν ἔχειν;

{ΠΡΩ.} Σὺ καὶ ἐμοὶ φράσεις, ὡς οἶμαι.

{ΣΩ.} Θεὸς μὲν οὖν, ἄνπερ γε ἐμαῖς εὐχαῖς ἐπήκοος
γίγνεται τις θεῶν.

{ΠΡΩ.} Εὐχου δὴ καὶ σκόπει.

{ΣΩ.} Σκοπῶ· καί μοι δοκεῖ τις, ὦ Πρώταρχε, αὐτῶν φίλος

Stephanus page 25, section b, line 12

ἡμῖν νυνδὴ γεγονέναι.

{ΠΡΩ.} Πῶς λέγεις τοῦτο καὶ τίνι τεκμηρίῳ χρῆ;

{ΣΩ.} Φράσω δῆλον ὅτι· σὺ δέ μοι συνακολούθησον τῷ λόγῳ.

{ΠΡΩ.} Λέγε μόνον.

{ΣΩ.} Θερμότερον ἐφθεγγόμεθα νυνδὴ πού τι καὶ ψυχρότερον. ἦ γάρ;

{ΠΡΩ.} Ναί.

{ΣΩ.} Πρόσθε· δὴ ξηρότερον καὶ ὑγρότερον αὐτοῖς καὶ πλέον καὶ ἔλαττον καὶ θάττον καὶ βραδύτερον καὶ μειζον

Stephanus page 25, section c, line 10

καὶ σμικρότερον καὶ ὁπόσα ἐν τῷ πρόσθεν τῆς τὸ μᾶλλον τε καὶ ἦττον δεχομένης ἐτίθεμεν εἰς ἓν φύσεως.

{ΠΡΩ.} Τῆς τοῦ ἀπείρου λέγεις;

{ΣΩ.} Ναί. συμμείγνυ δέ γε εἰς αὐτὴν τὸ μετὰ ταῦτα τὴν αὐτοῦ πέρατος γένναν.

{ΠΡΩ.} Ποίαν;

{ΣΩ.} Ἦν καὶ νυνδὴ, δέον ἡμᾶς καθάπερ τὴν τοῦ ἀπείρου συνηγάγομεν εἰς ἓν, οὕτω καὶ τὴν τοῦ περατοειδοῦς συναγαγεῖν, οὐ συνηγάγομεν. ἀλλ' ἴσως καὶ νῦν ταὐτὸν δράσει, <εἰ> τούτων ἀμφοτέρων συναγομένων καταφανῆς κακείνη

Stephanus page 25, section d, line 9

γενήσεται.

{ΠΡΩ.} Ποίαν καὶ πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Τὴν τοῦ ἴσου καὶ διπλασίου, καὶ ὁπόση παύει πρὸς ἄλληλα τάναντία διαφόρως ἔχοντα, σύμμετρα δὲ καὶ σύμφωνα ἐνθεῖσα ἀριθμὸν ἀπεργάζεται.

{ΠΡΩ.} Μανθάνω· φαίνη γάρ μοι λέγειν μειγνὺς ταῦτα γενέσεις τινὰς ἐφ' ἐκάστων αὐτῶν συμβαίνειν.

{ΣΩ.} Ὅρθως γὰρ φαίνομαι.

{ΠΡΩ.} Λέγε τοίνυν.

{ΣΩ.} Ἄρα οὐκ ἐν μὲν νόσοις ἢ τούτων ὀρθὴ κοινωνία τὴν

Stephanus page 25, section e, line 8

ὑγείας φύσιν ἐγέννησεν;

{ΠΡΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἐν δὲ ὀξεῖ καὶ βαρεῖ καὶ ταχεῖ καὶ βραδεῖ, ἀπείροις οὖσιν, ἄρ' οὐ ταῦτα [ἐγγιγνόμενα] ταῦτα· ἅμα πέρας τε ἀπηργάσατο καὶ μουσικὴν σύμπασαν τελεώτατα συνεστήσατο;

{ΠΡΩ.} Κάλλιστά γε.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἐν γε χειμῶσιν καὶ πνίγεσιν ἐγγενομένη τὸ μὲν πολὺ λίαν καὶ ἄπειρον ἀφείλετο, τὸ δὲ ἔμμετρον καὶ ἅμα σύμμετρον ἀπηργάσατο.

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐκ τούτων ὦραί τε καὶ ὅσα καλὰ πάντα
ἡμῖν γέγονε, τῶν τε ἀπειρῶν καὶ τῶν πέρας ἔχόντων
συμμειχθέντων;

{ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Καὶ ἄλλα γε δὴ μυρία ἐπιλείπω λέγων, οἷον μεθ'
ὑγιείας κάλλος καὶ ἰσχύν, καὶ ἐν ψυχαῖς αὖ πάμπολλα ἕτερα
καὶ πάγκαλα. ὕβριν γάρ που καὶ σύμπασαν πάντων πονη-
ρίαν αὕτη κατιδοῦσα ἢ θεός, ὦ καλὲ Φίληβε, πέρας οὔτε
ἡδονῶν οὐδὲν οὔτε πλησμονῶν ἐνὸν ἐν αὐτοῖς, νόμον καὶ
τάξιν πέρας ἔχοντ' ἔθετο· καὶ σὺ μὲν ἀποκναῖσαι φῆς

αὐτήν, ἐγὼ δὲ τοῦναντίον ἀποσῶσαι λέγω. σοὶ δέ, ὦ
Πρώταρχε, πῶς φαίνεται;

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, ἔμοιγε κατὰ νοῦν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ μὲν δὴ τρία ταῦτα εἶρηκα, εἰ συννοεῖς.

{ΠΡΩ.} Ἀλλ' οἶμαι κατανοεῖν· ἐν μὲν γάρ μοι δοκεῖς τὸ
ἄπειρον λέγειν, ἐν δὲ καὶ δεύτερον τὸ πέρας ἐν τοῖς οὖσι·
τρίτον δὲ οὐ σφόδρα κατέχω τί βούλει φράζειν.

{ΣΩ.} Τὸ γὰρ πλήθός σε, ὦ θαυμάσιε, ἐξέπληξε τῆς τοῦ
τρίτου γενέσεως· καίτοι πολλὰ γε καὶ τὸ ἄπειρον παρέ-
σχετο γένη, ὅμως δ' ἐπισφραγισθέντα τῷ τοῦ μᾶλλον καὶ

ἐναντίου γένει ἐν ἐφάνη.

{ΠΡΩ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν τό γε πέρας οὔτε πολλὰ εἶχεν, οὔτ'
ἐδυσκολαίνομεν ὥς οὐκ ἦν ἐν φύσει.

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΣΩ.} Οὐδαμῶς. ἀλλὰ τρίτον φάθι με λέγειν, ἐν τοῦτο
τιθέντα τὸ τούτων ἔκγονον ἅπαν, γένεσιν εἰς οὐσίαν ἐκ
τῶν μετὰ τοῦ πέρατος ἀπειργασμένων μέτρων.

{ΠΡΩ.} Ἔμαθον.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ δὴ πρὸς τρισὶ τέταρτόν τι τότε ἔφαμεν εἶναι

γένος σκεπτέον· κοινὴ δ' ἢ σκέψις. ὅρα γὰρ εἰ σοι δοκεῖ
ἀναγκαῖον εἶναι πάντα τὰ γιγνόμενα διὰ τινα αἰτίαν
γίγνεσθαι.

{ΠΡΩ.} Ἔμοιγε· πῶς γὰρ ἂν χωρὶς τούτου γίγνοιτο;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἢ τοῦ ποιούντος φύσις οὐδὲν πλήν ὀνόματι
τῆς αἰτίας διαφέρει, τὸ δὲ ποιοῦν καὶ τὸ αἷτιον ὀρθῶς ἂν
εἶη λεγόμενον ἔν;

{ΠΡΩ.} Ὅρθῶς.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν τό γε ποιούμενον αὐτὸ καὶ τὸ γιγνόμενον
οὐδὲν πλὴν ὀνόματι, καθάπερ τὸ νυνδὴ, διαφέρον εὐρήσομεν.

Stephanus page 27, section a, line 3

ἢ πῶς;

{ΠΡΩ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἡγεῖται μὲν τὸ ποιοῦν ἀεὶ κατὰ φύσιν, τὸ
δὲ ποιούμενον ἐπακολουθεῖ γιγνόμενον ἐκείνῳ;

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἄλλο ἄρα καὶ οὐ ταῦτόν αἰτία τ' ἐστὶ καὶ τὸ
δουλεῦον εἰς γένεσιν αἰτία.

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ μὲν γιγνόμενα καὶ ἐξ ὧν γίγνεται πάντα
τὰ τρία παρέσχετο ἡμῖν γέννη;

Stephanus page 27, section a, line 13

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ δὴ πάντα ταῦτα δημιουργοῦν λέγομεν τέταρτον,
τὴν αἰτίαν, ὥς ἱκανῶς ἕτερον ἐκείνων δεδηλωμένον;

{ΠΡΩ.} Ἑτερον γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ὅρθῶς μὴν ἔχει, διωρισμένων τῶν τεττάρων, ἐνὸς
ἐκάστου μνήμης ἕνεκα ἐφεξῆς αὐτὰ καταριθμήσασθαι.

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν τοῖνυν ἄπειρον λέγω, δεύτερον δὲ
πέρας, ἔπειτ' ἐκ τούτων τρίτον μεικτὴν καὶ γεγενημένην
οὐσίαν· τὴν δὲ τῆς μείξεως αἰτίαν καὶ γενέσεως τετάρτην

Stephanus page 27, section c, line 1

λέγων ἄρα μὴ πλημμελοῖν ἂν τι;

{ΠΡΩ.} Καὶ πῶς;

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, τὸ μετὰ τοῦθ' ἡμῖν τίς ὁ λόγος, καὶ τί
ποτε βουλευθέντες εἰς ταῦτα ἀφικόμεθα; ἄρ' οὐ τόδε ἦν;
δευτερεῖα ἐζητοῦμεν πότερον ἡδονῆς γίγνοιτ' ἂν ἢ φρονήσεως.
οὐχ οὕτως ἦν;

{ΠΡΩ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἴσως νῦν, ἐπειδὴ ταῦτα οὕτω διειλόμεθα,
κάλλιον ἂν καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεσαίμεθα πρώτου πέρι καὶ
δευτέρου, περὶ ὧν δὴ τὸ πρῶτον ἡμφοεσθητήσαμεν;

Stephanus page 27, section c, line 11

{ΠΡΩ.} Ἰσως.

{ΣΩ.} Ἰθὶ δὴ· νικῶντα μὲν ἔθεμέν που τὸν μεικτὸν βίον
ἡδονῆς τε καὶ φρονήσεως. ἦν οὕτως;

{ΠΡΩ.} Ἦν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦτον μὲν τὸν βίον ὁρῶμέν που τίς τέ
ἐστὶ καὶ ὁποίου γένους;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Καὶ μέρος γ' αὐτὸν φήσομεν εἶναι τοῦ τρίτου οἶμαι γένους· οὐ γὰρ [ὁ] δυοῖν τινοῖν ἐστὶ [μικτὸς ἐκεῖνος] ἀλλὰ συμπάντων τῶν ἀπείρων ὑπὸ τοῦ πέρατος δεδεμένων, ὥστε

Stephanus page 27, section d, line 10

ὀρθῶς ὁ νικηφόρος οὗτος βίος μέρος ἐκείνου γίγνοιτ' ἄν.

{ΠΡΩ.} Ὅρθότατα μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Εἶεν· τί δὲ ὁ σός, ὦ Φίληβε, ἡδὺς καὶ ἄμεικτος ὢν; ἐν τίνι γένει τῶν εἰρημένων λεγόμενος ὀρθῶς ἄν ποτε λέγοιτο; ὥδε δ' ἀποκρίναί μοι πρὶν ἀποφήνασθαι.

{ΦΙ.} Λέγε μόνον.

{ΣΩ.} Ἡδονὴ καὶ λύπη πέρας ἔχετον, ἣ τῶν τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον δεχομένων ἐστόν;

{ΦΙ.} Ναί, τῶν τὸ μᾶλλον, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ ἄν ἡδονὴ

Stephanus page 27, section e, line 8

πᾶν ἀγαθὸν ἦν, εἰ μὴ ἄπειρον ἐτύγχανε πεφυκὸς καὶ πλήθει καὶ τῷ μᾶλλον.

{ΣΩ.} Οὐδέ γ' ἄν, ὦ Φίληβε, λύπη πᾶν κακόν· ὥστ' ἄλλο τι νῶν σκεπτέον ἢ τὴν τοῦ ἀπείρου φύσιν ὥς παρέχεται τι μέρος ταῖς ἡδοναῖς ἀγαθοῦ. τούτῳ δὴ σοὶ τῶν ἀπεράντων γε γένους ἔστων· φρόνησιν δὲ καὶ ἐπιστήμην καὶ νοῦν εἰς τί ποτε τῶν προειρημένων, ὦ Πρώταρχε τε καὶ Φίληβε, νῦν θέντες οὐκ ἄν ἀσεβοῖμεν; οὐ γὰρ μοι δοκεῖ σμικρὸς ἡμῖν εἶναι ὁ κίνδυνος κατορθῶσασι καὶ μὴ περὶ τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

{ΦΙ.} Σεμνύνεις γάρ, ὦ Σώκρατες, τὸν σεαυτοῦ θεόν.

Stephanus page 28, section b, line 2

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ σύ, ὦ ἐταῖρε, τὴν σαυτοῦ· τὸ δ' ἐρωτώμενον ὅμως ἡμῖν λεκτέον.

{ΠΡΩ.} Ὅρθῶς τοι λέγει Σωκράτης, ὦ Φίληβε, καὶ αὐτῷ πειστέον.

{ΦΙ.} Οὐκοῦν ὑπὲρ ἐμοῦ σύ, Πρώταρχε, προήρησαι λέγειν;

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε· νῦν μέντοι σχεδὸν ἀπορῶ, καὶ δέομαί γε, ὦ Σώκρατες, αὐτόν σε ἡμῖν γενέσθαι προφήτην, ἵνα μηδὲν ἡμεῖς σοὶ περὶ τὸν ἀγωνιστὴν ἐξαμαρτάνοντες παρὰ μέλος φθεγξώμεθα τι.

{ΣΩ.} Πειστέον, ὦ Πρώταρχε· οὐδὲ γὰρ χαλεπὸν οὐδὲν

Stephanus page 28, section c, line 2

ἐπιτάττεις. ἀλλ' ὄντως σε ἐγώ, καθάπερ εἶπε Φίληβος, σεμνύνων ἐν τῷ παίζειν ἐθορύβησα, νοῦν καὶ ἐπιστήμην ἐρόμενος ὁποίου γένους εἶεν;

{ΠΡΩ.} Παντάπασί γε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ῥάδιον· πάντες γὰρ συμφωνοῦσιν οἱ σοφοί, ἑαυτοὺς ὄντως σεμνύνοντες, ὥς νοῦς ἐστὶ βασιλεὺς ἡμῖν οὐρανοῦ τε καὶ γῆς. καὶ ἴσως εὖ λέγουσι. διὰ μακροτέρων δ', εἰ βούλει, τὴν σκέψιν αὐτοῦ τοῦ γένους ποιησώμεθα.
{ΠΡΩ.} Λέγ' ὅπως βούλει, μηδὲν μῆκος ἡμῖν ὑπολογιζόμενος, ὦ Σώκρατες, ὥς οὐκ ἀπεχθισόμενος.

Stephanus page 28, section d, line 3

{ΣΩ.} Καλῶς εἶπες. ἀρξώμεθα δέ πως ὧδε ἐπανερωτῶντες.
{ΠΡΩ.} Πῶς;
{ΣΩ.} Πότερον, ὦ Πρώταρχε, τὰ σύμπαντα καὶ τόδε τὸ καλούμενον ὅλον ἐπιτροπεύειν φῶμεν τὴν τοῦ ἀλόγου καὶ εἰκῇ δύναμιν καὶ τὸ ὅπῃ ἔτυχεν, ἢ τὰναντία, καθάπερ οἱ πρόσθεν ἡμῶν ἔλεγον, νοῦν καὶ φρόνησιν τινα θαυμαστὴν συντάττουσαν διακυβερνᾶν;
{ΠΡΩ.} Οὐδὲν τῶν αὐτῶν, ὦ θαυμάσιε Σώκρατες· ὁ μὲν γὰρ σὺ νῦν λέγεις, οὐδὲ ὅσιον εἶναί μοι φαίνεται. τὸ δὲ νοῦν πάντα διακοσμεῖν αὐτὰ φάναι καὶ τῆς ὄψεως τοῦ

Stephanus page 28, section e, line 4

κόσμου καὶ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἀστέρων καὶ πάσης τῆς περιφορᾶς ἄξιον, καὶ οὐκ ἄλλως ἔγωγ' ἂν ποτε περὶ αὐτῶν εἵποιμι οὐδ' ἂν δοξάσαιμι.
{ΣΩ.} Βούλει δῆτ' αὖτις καὶ ἡμεῖς τοῖς ἔμπροσθεν ὁμολογούμενον συμφήσωμεν ὥς ταῦθ' οὕτως ἔχει, καὶ μὴ μόνον οἰώμεθα δεῖν τὰλλότρια ἄνευ κινδύνου λέγειν, ἀλλὰ καὶ συγκινδυνεύωμεν καὶ μετέχωμεν τοῦ ψόγου, ὅταν ἀνὴρ δεινὸς φῇ ταῦτα μὴ οὕτως ἀλλ' ἀτάκτως ἔχειν;
{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐκ ἂν βουλοίμην;
{ΣΩ.} Ἴθι δὴ, τὸν ἐπιόντα περὶ τούτων νῦν ἡμῖν λόγον

Stephanus page 29, section a, line 7

ἄθρει.
{ΠΡΩ.} Λέγε μόνον.
{ΣΩ.} Τὰ περὶ τὴν τῶν σωμάτων φύσιν ἀπάντων τῶν ζώων, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ πνεῦμα καθορῶμένον πού καὶ γῆν καθάπερ οἱ χειμαζόμενοι, φασίν, ἐνόντα ἐν τῇ συστάσει.
{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα· χειμαζόμεθα γὰρ ὄντως ὑπ' ἀπορίας ἐν τοῖς νῦν λόγοις.
{ΣΩ.} Φέρε δὴ, περὶ ἐκάστου τῶν παρ' ἡμῖν λαβὲ τὸ τοιόνδε.
{ΠΡΩ.} Ποῖον;

Stephanus page 29, section b, line 6

{ΣΩ.} Ὅτι μικρόν τε τούτων ἕκαστον παρ' ἡμῖν ἔνεστι καὶ φαῦλον καὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς εἰλικρινὲς ὃν καὶ τὴν

δύναμιν οὐκ ἀξίαν τῆς φύσεως ἔχον. ἐν ἐνὶ δὲ λαβῶν περὶ πάντων νόει ταυτόν. οἷον πῦρ ἔστι μὲν που παρ' ἡμῖν, ἔστι δ' ἐν τῷ παντί.

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν σμικρὸν μὲν τι τὸ παρ' ἡμῖν καὶ ἀσθενὲς καὶ φαῦλον, τὸ δ' ἐν τῷ παντί πλήθει τε θαυμαστὸν καὶ κάλλει καὶ πάσῃ δυνάμει τῇ περὶ τὸ πῦρ οὔσῃ.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλ' ἀληθὲς ὁ λέγεις.

Stephanus page 29, section c, line 5

{ΣΩ.} Τί δέ; τρέφεται καὶ γίγνεται ἐκ τούτου καὶ αὖξεται τὸ τοῦ παντὸς πῦρ ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν πυρός, ἢ τοῦναντίον ὑπ' ἐκείνου τό τ' ἐμὸν καὶ τὸ σὸν καὶ τὸ τῶν ἄλλων ζώων ἅπαντ' ἴσχει ταῦτα;

{ΠΡΩ.} Τοῦτο μὲν οὐδ' ἀποκρίσεως ἄξιον ἐρωτᾷς.

{ΣΩ.} Ὅρθως· ταῦτά γὰρ ἐρεῖς οἶμαι περὶ τε τῆς ἐν τοῖς ζώοις γῆς τῆς ἐνθάδε καὶ τῆς ἐν τῷ παντί, καὶ τῶν ἄλλων δὴ πάντων ὅσων ἠρώτησα ὀλίγον ἔμπροσθεν. οὕτως ἀποκρινῇ;

{ΠΡΩ.} Τίς γὰρ ἀποκρινόμενος ἄλλως ὑγιαίνων ἂν ποτε φανείη;

Stephanus page 29, section d, line 6

{ΣΩ.} Σχεδὸν οὐδ' ὅστισοῦν· ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο ἐξῆς ἔπου. πάντα γὰρ ἡμεῖς ταῦτα τὰ νυνδὴ λεχθέντα ἄρ' οὐκ εἰς ἐν συγκείμενα ἰδόντες ἐπωνομάσαμεν σῶμα;

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ταυτόν δὴ λαβὲ καὶ περὶ τοῦδε ὄν κόσμον λέγομεν· [διὰ] τὸν αὐτὸν γὰρ τρόπον ἂν εἴη που σῶμα, σύνθετον ὄν ἐκ τῶν αὐτῶν.

{ΠΡΩ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν ἐκ τούτου τοῦ σώματος ὅλως τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα ἢ ἐκ τοῦ παρ' ἡμῖν τοῦτο τρέφεται τε καὶ ὅσα

Stephanus page 29, section e, line 7

νυνδὴ περὶ αὐτῶν εἵπομεν εἴληφέν τε καὶ ἔχει;

{ΠΡΩ.} Καὶ τοῦθ' ἕτερον, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἄξιον ἐρωτήσεως.

{ΣΩ.} Τί δέ; τόδε ἄρα ἄξιον; ἢ πῶς ἐρεῖς;

{ΠΡΩ.} Λέγε τὸ ποῖον.

{ΣΩ.} Τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα ἄρ' οὐ ψυχὴν φήσομεν ἔχειν;

{ΠΡΩ.} Δῆλον ὅτι φήσομεν.

{ΣΩ.} Πόθεν, ὦ φίλε Πρώταρχε, λαβόν, εἶπερ μὴ τό γε τοῦ παντὸς σῶμα ἔμψυχον ὄν ἐτύγχανε, ταῦτά γε ἔχον τούτῳ καὶ ἔτι πάντῃ καλλίονα;

Stephanus page 30, section a, line 8

{ΠΡΩ.} Δῆλον ὡς οὐδαμόθεν ἄλλοθεν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐ γάρ που δοκοῦμέν γε, ὦ Πρώταρχε, τὰ τέτταρα ἐκεῖνα, πέρας καὶ ἄπειρον καὶ κοινὸν καὶ τὸ τῆς αἰτίας γένος ἐν ἅπασι τέταρτον ἐνόν, τοῦτο ἐν μὲν τοῖς παρ' ἡμῖν ψυχὴν τε παρέχον καὶ σωμασκήαν ἐμποιοῦν καὶ πταίσαντος σώματος ἱατρικὴν καὶ ἐν ἄλλοις ἄλλα συντιθέν καὶ ἀκούμενον πᾶσαν καὶ παντοίαν σοφίαν ἐπικαλεῖσθαι, τῶν δ' αὐτῶν τούτων ὄντων ἐν ὅλῳ τε οὐρανῷ καὶ κατὰ μεγάλα μέρη, καὶ προσέτι καλῶν καὶ εἰλικρινῶν, ἐν τούτοις δ' οὐκ ἄρα μεμηχανῆσθαι τὴν τῶν καλλίστων καὶ τιμιωτάτων φύσιν.

Stephanus page 30, section c, line 1

{ΠΡΩ.} Ἀλλ' οὐδαμῶς τοῦτό γ' ἂν λόγον ἔχοι.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὴ τοῦτο, μετ' ἐκείνου τοῦ λόγου ἂν ἐπόμενοι βέλτιον λέγοιμεν ὡς ἔστιν, ἃ πολλάκις εἰρήκαμεν, ἄπειρόν τε ἐν τῷ παντὶ πολὺ, καὶ πέρας ἱκανόν, καὶ τις ἐπ' αὐτοῖς αἰτία οὐ φαύλη, κοσμοῦσά τε καὶ συντάττουσα ἐνιαυτούς τε καὶ ὥρας καὶ μῆνας, σοφία καὶ νοῦς λεγομένη δικαιοτάτ' ἂν.

{ΠΡΩ.} Δικαιοτάτα δῆτα.

{ΣΩ.} Σοφία μὴν καὶ νοῦς ἄνευ ψυχῆς οὐκ ἂν ποτε γενοίσθην.

Stephanus page 30, section c, line 11

{ΠΡΩ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐν μὲν τῇ τοῦ Διὸς ἐρεῖς φύσει βασιλικὴν μὲν ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν ἐγγίγνεσθαι διὰ τὴν τῆς αἰτίας δύναμιν, ἐν δ' ἄλλοις ἄλλα καλὰ, καθ' ὅτι φίλον ἐκάστοις λέγεσθαι.

{ΠΡΩ.} Μάλα γε.

{ΣΩ.} Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἡμᾶς μή τι μάτην δόξης, ὦ Πρώταρχε, εἰρηκέναι, ἀλλ' ἔστι τοῖς μὲν πάλοι ἀποφηνάμενοις ὡς αἰεὶ τοῦ παντός νοῦς ἄρχει σύμμαχος ἐκείνοις.

{ΠΡΩ.} Ἔστι γὰρ οὖν.

Stephanus page 30, section d, line 10

{ΣΩ.} Τῇ δέ γε ἐμῇ ζητήσῃ πεπορικῶς ἀπόκρισιν, ὅτι νοῦς ἐστὶ γένους τῆς τοῦ πάντων αἰτίου λεχθέντος [τῶν τετάρτων, [ὧν] ἦν ἡμῖν ἐν τοῦτο]. ἔχεις γὰρ δήπου νῦν ἡμῶν ἤδη τὴν ἀπόκρισιν.

{ΠΡΩ.} Ἔχω καὶ μάλα ἱκανῶς· καίτοι με ἀποκρινάμενος ἔλαθες.

{ΣΩ.} Ἀνάπαυλα γάρ, ὦ Πρώταρχε, τῆς σπουδῆς γίγνεται ἐνίστε ἡ παιδιά.

{ΠΡΩ.} Καλῶς εἶπες.

{ΣΩ.} Νῦν δῆπου, ὦ ἑταῖρε, οὐ μὲν γένους ἐστὶ καὶ τίνα ποτὲ δύναμιν κέκτηται, σχεδὸν ἐπιεικῶς ἡμῖν τὰ νῦν δεδήλωται.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἡδονῆς γε ὡσαύτως πάλαι τὸ γένος ἐφάνη.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Μεμνώμεθα δὴ καὶ ταῦτα περὶ ἀμφοῖν, ὅτι νοῦς μὲν αἰτίας ἦν συγγενῆς καὶ τούτου σχεδὸν τοῦ γένους, ἡδονὴ δὲ ἄπειρός τε αὐτὴ καὶ τοῦ μήτε ἀρχὴν μήτε μέσα μήτε τέλος ἐν αὐτῷ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχοντος μηδὲ ἔξοντός ποτε γένους.

{ΠΡΩ.} Μεμνησόμεθα· πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Δεῖ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο, ἐν ᾧ τέ ἐστὶν ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ διὰ τί πάθος γίγνεσθον ὁπότεν γίγνησθον ἰδεῖν ἡμᾶς. πρῶτον τὴν ἡδονήν· ὥσπερ τὸ γένος αὐτῆς πρότερον ἐβασανίσαμεν, οὕτω καὶ ταῦτα πρότερα. λύπης δὲ αὐτὴ χωρὶς τὴν ἡδονὴν οὐκ ἂν ποτε δυναίμεθα ἱκανῶς βασανίσαι.

{ΠΡΩ.} Ἄλλ' εἰ ταύτη χρή πορεύεσθαι, ταύτη πορευώμεθα.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν σοὶ καθάπερ ἐμοὶ φαίνεται τῆς γενέσεως αὐτῶν πέρι;

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ἐν τῷ κοινῷ μοι γένει ἅμα φαίνεσθον λύπη τε καὶ ἡδονὴ γίγνεσθαι κατὰ φύσιν.

{ΠΡΩ.} Κοινὸν δέ γε, ὦ φίλε Σώκρατες, ὑπομύμνησκε ἡμᾶς τί ποτε τῶν προειρημένων βούλει δηλοῦν.

{ΣΩ.} Ἔσται ταῦτ' εἰς δύναμιν, ὦ θαυμάσιε.

{ΠΡΩ.} Καλῶς εἶπες.

{ΣΩ.} Κοινὸν τοίνυν ὑπακούωμεν ὃ δὴ τῶν τεττάρων τρίτον ἐλέγομεν.

{ΠΡΩ.} Ὁ μετὰ τὸ ἄπειρον καὶ πέρας ἔλεγες, ἐν ᾧ καὶ ὑγίειαν, οἶμαι δὲ καὶ ἀρμονίαν, ἐτίθεσο;

{ΣΩ.} Κάλλιστ' εἶπες. τὸν νοῦν δὲ ὅτι μάλιστ' ἤδη πρόσεχε.

{ΠΡΩ.} Λέγε μόνον.

{ΣΩ.} Λέγω τοίνυν τῆς ἀρμονίας μὲν λυομένης ἡμῖν ἐν τοῖς ζώοις ἅμα λύσιν τῆς φύσεως καὶ γένεσιν ἀλγηδόνων ἐν τῷ τότε γίγνεσθαι χρόνῳ.

{ΠΡΩ.} Πάνυ λέγεις εἰκός.

{ΣΩ.} Πάλιν δὲ ἀρμοττομένης τε καὶ εἰς τὴν αὐτῆς φύσιν ἀπιούσης ἡδονὴν γίγνεσθαι λεκτέον, εἰ δεῖ δι' ὀλίγων περὶ

μεγίστων ὅτι τάχιστα ῥηθῆναι.

Stephanus page 31, section e, line 1

{ΠΡΩ.} Οἶμαι μὲν σε ὀρθῶς λέγειν, ὦ Σώκρατες, ἐμφανέ-
στερον δὲ ἔτι ταῦτ' αὐτὰ πειρώμεθα λέγειν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ δημόσια που καὶ περιφανῇ ῥᾶστον
συννοεῖν;

{ΠΡΩ.} Ποῖα;

{ΣΩ.} Πείνη μὲν που λύσις καὶ λύπη;

{ΠΡΩ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐδωδὴ δέ, πλήρωσις γιγνομένη πάλιν, ἡδονή;

{ΠΡΩ.} Ναί.

{ΣΩ.} Δίψος δ' αὖ φθορὰ καὶ λύπη [καὶ λύσις], ἡ δὲ τοῦ

Stephanus page 32, section a, line 1

ύγροῦ πάλιν τὸ ξηρανθὲν πληροῦσα δύναμις ἡδονή· διά-
κρισις δέ γ' αὖ καὶ διάλυσις ἢ παρὰ φύσιν, τοῦ πνίγους
πάθη, λύπη, κατὰ φύσιν δὲ πάλιν ἀπόδοσις τε καὶ ψῦξις
ἡδονή.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ ῥίγους ἢ μὲν παρὰ φύσιν τοῦ ζώου τῆς ὑγρό-
τητος πῆξις λύπη· πάλιν δ' εἰς ταῦτ' ἀπιόντων καὶ δια-
κρινομένων ἢ κατὰ φύσιν ὁδὸς ἡδονή. καὶ ἐνὶ λόγῳ σκόπει
εἴ σοι μέτριος ὁ λόγος ὃς ἂν φῇ τὸ ἐκ τῆς ἀπείρου καὶ
πέρατος κατὰ φύσιν ἔμψυχον γεγονὸς εἶδος, ὅπερ ἔλεγον ἐν

Stephanus page 32, section b, line 2

τῷ πρόσθεν, ὅταν μὲν τοῦτο φθείρηται, τὴν μὲν φθορὰν
λύπην εἶναι, τὴν δ' εἰς τὴν αὐτῶν οὐσίαν ὁδόν, ταύτην δὲ
αὖ πάλιν τὴν ἀναχώρησιν πάντων ἡδονήν.

{ΠΡΩ.} Ἐστὼ· δοκεῖ γάρ μοι τύπον γέ τινα ἔχειν.

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐν εἶδος τιθώμεθα λύπης τε καὶ
ἡδονῆς ἐν τούτοις τοῖς πάθεσιν ἑκατέροις;

{ΠΡΩ.} Κεῖσθω.

{ΣΩ.} Τίθει τοίνυν αὐτῆς τῆς ψυχῆς κατὰ τὸ τούτων τῶν
παθημάτων προσδόκημα τὸ μὲν πρὸ τῶν ἡδέων ἐλπιζόμενον ἡδὺ
καὶ θαρραλέον, τὸ δὲ πρὸ τῶν λυπηρῶν φοβερὸν καὶ ἀλγεινόν.

Stephanus page 32, section c, line 3

{ΠΡΩ.} Ἐστὶ γὰρ οὖν τοῦθ' ἡδονῆς καὶ λύπης ἕτερον
εἶδος, τὸ χωρὶς τοῦ σώματος αὐτῆς τῆς ψυχῆς διὰ προσδοκίας
γιγνόμενον.

{ΣΩ.} Ὅρθως ὑπέλαβες. ἐν γὰρ τούτοις οἶμαι, κατὰ γε
τὴν ἐμὴν δόξαν, εἰλικρινέσιν τε ἑκατέροις γιγνομένοις, ὥς
δοκεῖ, καὶ ἀμείκτοις λύπης τε καὶ ἡδονῆς, ἐμφανὲς ἔσεσθαι
τὸ περὶ τὴν ἡδονήν, πότερον ὅλον ἐστὶ τὸ γένος ἀσπαστόν,

ἢ τοῦτο μὲν ἑτέρῳ τινὶ τῶν προειρημένων δοτέον ἡμῖν γενῶν,
ἡδονῇ δὲ καὶ λύπῃ, καθάπερ θερμῷ καὶ ψυχρῷ καὶ πᾶσι τοῖς
τοιούτοις, τοτὲ μὲν ἀσπαστέον αὐτά, τοτὲ δὲ οὐκ ἀσπαστέον,

Stephanus page 32, section d, line 5

ὥς ἀγαθὰ μὲν οὐκ ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἔνια δεχόμενα τὴν
τῶν ἀγαθῶν ἔστιν ὅτε φύσιν.

{ΠΡΩ.} Ὁρθότατα λέγεις, ὅτι ταύτη πῃ δεῖ διαπορηθῆναι
τὸ νῦν μεταδιωκόμενον.

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν τοίνυν τόδε συνίδωμεν· [ὥς] εἴπερ
ὄντως ἔστι τὸ λεγόμενον, διαφθειρομένων μὲν αὐτῶν ἀλγη-
δῶν, ἀνασφωζομένων δὲ ἡδονῇ, τῶν μήτε διαφθειρομένων
μήτε ἀνασφωζομένων ἐννοήσωμεν περί, τίνα ποτὲ ἔξιν δεῖ
τότε ἐν ἐκάστοις εἶναι τοῖς ζώοις, ὅταν οὕτως ἴσχη. σφόδρα
δὲ προσέχων τὸν νοῦν εἰπέ· ἄρα οὐ πᾶσα ἀνάγκη πᾶν ἐν

Stephanus page 32, section e, line 6

τῷ τότε χρόνῳ ζῶον μήτε τι λυπεῖσθαι μήτε ἡδεσθαι μήτε
μέγα μήτε μικρόν;

{ΠΡΩ.} Ἀνάγκη μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἔστι τις τρίτη ἡμῶν ἢ τοιαύτη διάθεσις
παρά τε τὴν τοῦ χαίροντος καὶ παρὰ τὴν τοῦ λυπούμενου;

{ΠΡΩ.} Τί μὴν;

{ΣΩ.} Ἄγε δὴ τοίνυν, ταύτης προθυμοῦ μεμνησθαι. πρὸς
γὰρ τὴν τῆς ἡδονῆς κρίσιν οὐ μικρὸν μεμνησθαι ταύτην
ἔσθ' ἡμῖν ἢ μὴ. βραχὺ δέ τι περὶ αὐτῆς, εἰ βούλει,
διαπεράνωμεν.

Stephanus page 33, section a, line 7

{ΠΡΩ.} Λέγε ποῖον.

{ΣΩ.} [Τῷ] τὸν τοῦ φρονεῖν [έλομένῳ] βίον οἶσθ' ὥς
τοῦτον τὸν τρόπον οὐδὲν ἀποκωλύει ζῆν.

{ΠΡΩ.} Τὸν τοῦ μὴ χαίρειν μηδὲ λυπεῖσθαι λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐρρήθη γάρ που τότε ἐν τῇ παραβολῇ τῶν βίων
μηδὲν δεῖν μήτε μέγα μήτε μικρὸν χαίρειν τῷ τὸν τοῦ
νοεῖν καὶ φρονεῖν βίον ἐλομένῳ.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα οὕτως ἐρρήθη.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτως ἂν ἐκείνῳ γε ὑπάρχοι· καὶ ἴσως
οὐδὲν ἄτοπον εἰ πάντων τῶν βίων ἐστὶ θεϊότατος.

Stephanus page 33, section b, line 8

{ΠΡΩ.} Οὐκ οὐκ εἰκός γε οὔτε χαίρειν θεοὺς οὔτε τὸ
ἐναντίον.

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν οὐκ εἰκός· ἄσχημον γοῦν αὐτῶν
ἐκάτερον γιγνόμενόν ἐστιν. ἀλλὰ δὴ τοῦτο μὲν ἔτι καὶ εἰς
αὐθις ἐπισκεψόμεθα, ἐὰν πρὸς λόγον τι ἦ, καὶ τῷ νῶ πρὸς

τὰ δευτερεῖα, ἐὰν μὴ πρὸς τὰ πρωτεῖα δυνώμεθα προσθεῖναι, προσθήσομεν.

{ΠΡΩ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν τό γε ἕτερον εἶδος τῶν ἡδονῶν, ὃ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἔφαμεν εἶναι, διὰ μνήμης πᾶν ἐστι γεγονός.

Stephanus page 33, section c, line 7

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Μνήμην, ὡς ἔοικεν, ὅτι ποτ' ἔστιν πρότερον ἀναληπτέον, καὶ κινδυνεύει πάλιν ἔτι πρότερον αἰσθησιν μνήμης, εἰ μέλλει τὰ περὶ ταῦθ' ἡμῖν κατὰ τρόπον φανερά πη γενήσεσθαι.

{ΠΡΩ.} Πῶς φήεις;

{ΣΩ.} Θές τῶν περὶ τὸ σῶμα ἡμῶν ἐκάστοτε παθημάτων τὰ μὲν ἐν τῷ σώματι κατασβεννύμενα πρὶν ἐπὶ τὴν ψυχὴν διεξελθεῖν ἀπαθῆ ἐκείνην ἔασαντα, τὰ δὲ δι' ἀμφοῖν ἰόντα καὶ τινὰ ὥσπερ σεισμὸν ἐντιθέντα ἰδιόν τε καὶ κοινόν

Stephanus page 33, section d, line 6

ἐκατέρω.

{ΠΡΩ.} Κεῖσθω.

{ΣΩ.} Τὰ μὲν δὴ μὴ δι' ἀμφοῖν ἰόντα ἐὰν τὴν ψυχὴν ἡμῶν φῶμεν λανθάνειν, τὰ δὲ δι' ἀμφοῖν μὴ λανθάνειν, ἄρ' ὀρθότατα ἐροῦμεν;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Τὸ τοίνυν λεληθέναι μηδαμῶς ὑπολάβης ὡς λέγω λήθης ἐνταῦθα που γένεσιν· ἔστι γὰρ λήθη μνήμης ἔξοδος, ἢ δ' ἐν τῷ λεγομένῳ νῦν οὐπω γέγονε. τοῦ δὴ μήτε ὄντος μήτε γεγονότος πῶ γίγνεσθαι φάναι τινὰ ἀποβολὴν ἄτοπον.

Stephanus page 33, section e, line 6

ἢ γάρ;

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Τὰ τοίνυν ὀνόματα μετάβαλε μόνον.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ἀντὶ μὲν τοῦ λεληθέναι τὴν ψυχὴν, ὅταν ἀπαθὴς αὕτη γίγνηται τῶν σεισμῶν τῶν τοῦ σώματος, ἦν νῦν λήθην καλεῖς ἀναισθησίαν ἐπονόμασον.

{ΠΡΩ.} Ἐμαθον.

{ΣΩ.} Τὸ δ' ἐν ἐνὶ πάθει τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα κοινῇ

Stephanus page 34, section a, line 4

γινόμενον κοινῇ καὶ κινεῖσθαι, ταύτην δ' αὖ τὴν κίνησιν ὀνομάζων αἰσθησιν οὐκ ἀπὸ τρόπου φθέγγοι' ἄν.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἤδη μανθάνομεν ὃ βουλόμεθα καλεῖν τὴν αἴσθησιν;
 {ΠΡΩ.} Τί μὴν;
 {ΣΩ.} Σωτηρίαν τοίνυν αἰσθήσεως τὴν μνήμην λέγων ὀρθῶς ἂν τις λέγοι κατὰ γε τὴν ἐμὴν δόξαν.
 {ΠΡΩ.} Ὅρθῶς γὰρ οὖν.
 {ΣΩ.} Μνήμης δὲ ἀνάμνησιν ἄρ' οὐ διαφέρουσιν λέγομεν;

Stephanus page 34, section b, line 3

{ΠΡΩ.} Ἰσως.
 {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ τόδε;
 {ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
 {ΣΩ.} Ὅταν ἅ μετὰ τοῦ σώματος ἔπασχέν ποθ' ἡ ψυχὴ, ταῦτ' ἄνευ τοῦ σώματος αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ ὅτι μάλιστα ἀναλαμβάνη, τότε ἀναμιμνήσκεσθαι που λέγομεν. ἦ γάρ;
 {ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.
 {ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ ὅταν ἀπολέσασα μνήμην εἴτ' αἰσθήσεως εἴτ' αὖ μαθήματος αὐθις ταύτην ἀναπολήσῃ πάλιν αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ, καὶ ταῦτα σύμπαντα ἀναμνήσεις [καὶ μνήμας]

Stephanus page 34, section c, line 2

που λέγομεν.
 {ΠΡΩ.} Ὅρθῶς λέγεις.
 {ΣΩ.} Οὐ δὴ χάριν ἅπαντ' εἴρηται ταῦτ', ἔστι τόδε.
 {ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
 {ΣΩ.} Ἵνα πῇ τὴν ψυχῆς ἡδονὴν χωρὶς σώματος ὅτι μάλιστα καὶ ἐναργέστατα λάβοιμεν, καὶ ἅμα ἐπιθυμίαν· διὰ γὰρ τούτων πως ταῦτα ἀμφοτέρω εἴκειν δηλοῦσθαι.
 {ΠΡΩ.} Λέγωμεν τοίνυν, ὦ Σώκρατες, ἤδη τὸ μετὰ ταῦτα.
 {ΣΩ.} Πολλὰ γε περὶ γενέσιν ἡδονῆς καὶ πᾶσαν [τὴν] μορφὴν αὐτῆς ἀναγκαῖον, ὥς εἴκει, λέγοντας σκοπεῖν. καὶ

Stephanus page 34, section d, line 2

γὰρ νῦν πρότερον ἔτι φαίνεται ληπτέον ἐπιθυμίαν εἶναι τί ποτ' ἔστι καὶ ποῦ γίγνεται.
 {ΠΡΩ.} Σκοπῶμεν τοίνυν· οὐδὲν γὰρ ἀπολοῦμεν.
 {ΣΩ.} Ἀπολοῦμεν μὲν οὖν [καὶ] ταῦτά γε, ὦ Πρώταρχε· εὐρόντες ὃ νῦν ζητοῦμεν, ἀπολοῦμεν τὴν περὶ αὐτὰ ταῦτα ἀπορίαν.
 {ΠΡΩ.} Ὅρθῶς ἡμύνω· τὸ δ' ἐφεξῆς τούτοις πειρώμεθα λέγειν.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν νυνδὴ πείνην τε καὶ δίψος καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦτα ἔφαμεν εἶναί τινας ἐπιθυμίας;

Stephanus page 34, section e, line 2

{ΠΡΩ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Πρὸς τί ποτε ἄρα ταὐτὸν βλέψαντες οὕτω πολὺ
διαφέροντα ταῦθ' ἐνὶ προσαγορευόμεν ὀνόματι;
{ΠΡΩ.} Μὰ Δί' οὐ ῥάδιον ἴσως εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἀλλ'
ὅμως λεκτέον.
{ΣΩ.} Ἐκεῖθεν δὴ ἐκ τῶν αὐτῶν πάλιν ἀναλάβωμεν.
{ΠΡΩ.} Πόθεν δὴ;
{ΣΩ.} Διψῇ γέ που λέγομεν ἐκάστοτέ τι;
{ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΣΩ.} Τοῦτο δέ γ' ἐστὶ κενοῦται;

Stephanus page 34, section e, line 12

{ΠΡΩ.} Τί μήν;
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν τὸ δίψος ἐστὶν ἐπιθυμία;
{ΠΡΩ.} Ναί, πάματός γε.
{ΣΩ.} Πάματος, ἢ πληρώσεως πάματος;
{ΠΡΩ.} Οἶμαι μὲν πληρώσεως.
{ΣΩ.} Ὁ κενούμενος ἡμῶν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἐπιθυμεῖ τῶν
ἐναντίων ἢ πάσχει· κενούμενος γὰρ ἐρᾷ πληροῦσθαι.
{ΠΡΩ.} Σαφέστατά γε.
{ΣΩ.} Τί οὖν; ὁ τὸ πρῶτον κενούμενος ἐστὶν ὁπόθεν εἴτ'
αἰσθήσει πληρώσεως ἐφάπτοιτ' ἂν εἴτε μνήμη, τούτου ὁ

Stephanus page 35, section a, line 8

μήτ' ἐν τῷ νῦν χρόνῳ πάσχει μήτ' ἐν τῷ πρόσθεν πώποτε
ἐπαθεν;
{ΠΡΩ.} Καὶ πῶς;
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ὅ γε ἐπιθυμῶν τινὸς ἐπιθυμεῖ, φαμέν.
{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ὅ γε πάσχει, τούτου ἐπιθυμεῖ. διψῇ γάρ,
τοῦτο δὲ κένωσις· ὁ δ' ἐπιθυμεῖ πληρώσεως.
{ΠΡΩ.} Ναί.
{ΣΩ.} Πληρώσεώς γ' ἄρα πῇ τι τῶν τοῦ διψῶντος ἂν
ἐφάπτοιτο.

Stephanus page 35, section b, line 8

{ΠΡΩ.} Ἀναγκαῖον.
{ΣΩ.} Τὸ μὲν δὴ σῶμα ἀδύνατον· κενοῦται γὰρ που.
{ΠΡΩ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τὴν ψυχὴν ἄρα τῆς πληρώσεως ἐφάπτεσθαι λοιπόν,
τῇ μνήμῃ δηλὸν ὅτι· τῷ γὰρ ἂν ἔτ' ἄλλῳ ἐφάψαιτο;
{ΠΡΩ.} Σχεδὸν οὐδενί.
{ΣΩ.} Μανθάνομεν οὖν ὁ συμβέβηχ' ἡμῖν ἐκ τούτων τῶν
λόγων;
{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} Σώματος ἐπιθυμίαν οὐ φησιν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος

Stephanus page 35, section c, line 7

γίνεσθαι.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ὅτι τοῖς ἐκείνου παθήμασιν ἐναντίαν ἀεὶ παντὸς
ζώου μηνύει τὴν ἐπιχείρησιν.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Ἡ δ' ὁρμή γε ἐπὶ τοῦναντίον ἄγουσα ἢ τὰ
παθήματα δηλοῖ πού μνήμην οὕσαν τῶν τοῖς παθήμασιν
ἐναντίων.

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τὴν ἄρα ἐπάγουσαν ἐπὶ τὰ ἐπιθυμούμενα ἀποδείξας

Stephanus page 35, section d, line 2

μνήμην ὁ λόγος ψυχῆς σύμπασαν τὴν τε ὁρμὴν καὶ ἐπιθυμίαν
καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ζώου παντὸς ἀπέφηνεν.

{ΠΡΩ.} Ὅρθότατα.

{ΣΩ.} Διψῇν ἄρα ἡμῶν τὸ σῶμα ἢ πεινῇν ἢ τι τῶν
τοιούτων πάσχειν οὐδαμῇ ὁ λόγος αἰρεῖ.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Ἐτι δὴ καὶ τόδε περὶ ταῦτα ταῦτα κατανοήσωμεν.
βίου γὰρ εἰδὸς τί μοι φαίνεται βούλεσθαι δηλοῦν ὁ λόγος
ἡμῖν ἐν τούτοις αὐτοῖς.

{ΠΡΩ.} Ἐν τίσι καὶ ποίου πέρι βίου φράζεις;

Stephanus page 35, section e, line 2

{ΣΩ.} Ἐν τῷ πληροῦσθαι καὶ κενοῦσθαι καὶ πᾶσιν ὅσα
περὶ σωτηρίαν τέ ἐστι τῶν ζώων καὶ τὴν φθοράν, καὶ εἴ τις
τούτων ἐν ἑκατέρῳ γιγνόμενος ἡμῶν ἀλγεῖ, τοτὲ δὲ χαίρει
κατὰ τὰς μεταβολάς.

{ΠΡΩ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Τί δ' ὅταν ἐν μέσῳ τούτων γίγνηται;

{ΠΡΩ.} Πῶς ἐν μέσῳ;

{ΣΩ.} Διὰ μὲν τὸ πάθος ἀλγῆ, μεμνῆται δὲ τῶν ἡδέων <ῶν>
γενομένων παύοιτ' ἂν τῆς ἀλγηδόνης, πληρῶται δὲ μήπω· τί
τότε; φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν παθημάτων εἶναι;

Stephanus page 36, section a, line 2

{ΠΡΩ.} Φῶμεν μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Πότερον ἀλγοῦνθ' ὅλως ἢ χαίροντα;

{ΠΡΩ.} Μὰ Δί', ἀλλὰ διπλῇ τινὶ λύπῃ λυπούμενον, κατὰ
μὲν τὸ σῶμα ἐν τῷ παθήματι, κατὰ δὲ τὴν ψυχὴν προσδοκίας
τινὶ πόθῳ.

{ΣΩ.} Πῶς, ὦ Πρώταρχε, τὸ διπλοῦν τῆς λύπης εἶπες; Ἄρ'
οὐκ ἔστι μὲν ὅτε τις ἡμῶν κενούμενος ἐν ἐλπίδι φανερᾷ τοῦ
πληρωθήσεσθαι καθέστηκε, τοτὲ δὲ τοῦναντίον ἀνελπίστως
ἔχει;

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα γε.

Stephanus page 36, section b, line 4

{ΣΩ.} Μῶν οὖν οὐχὶ ἐλπίζων μὲν πληρωθήσεσθαι τῷ
μεμνήσθαι δοκεῖ σοι χαίρειν, ἅμα δὲ κενούμενος ἐν τούτοις
[τοῖς χρόνοις] ἀλγεῖν;

{ΠΡΩ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Τότε ἄρ' ἄνθρωπος καὶ τᾶλλα ζῶα λυπεῖται τε ἅμα
καὶ χαίρει.

{ΠΡΩ.} Κινδυνεύει.

{ΣΩ.} Τί δ' ὅταν ἀνελπίστως ἔχῃ κενούμενος τεύξεσθαι
πληρώσεως; ἄρ' οὐ τότε τὸ διπλοῦν γίγνεται ἂν περὶ τὰς
λύπας πάθος, ὃ σὺ νυνδὴ κατιδὼν ὠήθης ἀπλῶς εἶναι

Stephanus page 36, section c, line 1

διπλοῦν;

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ταύτη δὴ τῇ σκέψει τούτων τῶν παθημάτων τόδε
χρησώμεθα.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Πότερον ἀληθεῖς ταύτας τὰς λύπας τε καὶ ἡδονὰς ἢ
ψευδεῖς εἶναι λέξομεν; ἢ τὰς μὲν τινὰς ἀληθεῖς, τὰς δ' οὐ;

{ΠΡΩ.} Πῶς δ', ὦ Σώκρατες, ἂν εἶεν ψευδεῖς ἡδοναὶ ἢ
λύπαι;

{ΣΩ.} Πῶς δέ, ὦ Πρώταρχε, φόβοι ἂν ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς,

Stephanus page 36, section c, line 11

ἢ προσδοκίαι ἀληθεῖς ἢ μή, ἢ δόξαι ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς;

{ΠΡΩ.} Δόξας μὲν ἔγωγ' ἂν που συγχωροίην, τὰ δ' ἕτερα
ταῦτ' οὐκ ἂν.

{ΣΩ.} Πῶς φῆς; λόγον μέντοι τινὰ κινδυνεύομεν οὐ πάνυ
σμικρὸν ἐπεγείρειν.

{ΠΡΩ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ πρὸς τὰ παρεληλυθότα, ὦ παῖ 'κείνου
τάνδρός, προσήκοντα, τοῦτο σκεπτέον.

{ΠΡΩ.} Ἰσως τοῦτό γε.

{ΣΩ.} Χαίρειν τοίνυν δεῖ λέγειν τοῖς ἄλλοις μήκεσιν ἢ καὶ

Stephanus page 36, section d, line 10

ότω οὖν τῶν παρὰ τὸ προσῆκον λεγομένων.

{ΠΡΩ.} Ὅρθῳς.

{ΣΩ.} Λέγε δὴ μοι· θαῦμα γάρ μέ γε ἔχει διὰ τέλους αἰεὶ
περὶ τὰ αὐτὰ ἃ νυνδὴ προυθέμεθα ἀπορήματα. πῶς δὴ φῆς;
ψευδεῖς, αἱ δ' ἀληθεῖς οὐκ εἰσὶν ἡδοναί;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἂν;

{ΣΩ.} Οὐτε δὴ ὄναρ οὐθ' ὕπαρ, ὥς φῆς, [ἐστίν] οὐτ' ἐν

μανίαις οὐτ' ἐν παραφροσύναις οὐδείς ἔσθ' ὅστις ποτὲ δοκεῖ
μὲν χαίρειν, χαίρει δὲ οὐδαμῶς, οὐδ' αὖ δοκεῖ μὲν λυπεῖσθαι,
λυπεῖται δ' οὐ.

Stephanus page 36, section e, line 9

{ΠΡΩ.} Πάνθ' οὕτω ταῦτα, ὦ Σώκρατες, ἔχειν πάντες
ὑπειλήφμεν.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ὀρθῶς; ἢ σκεπτέον εἴτ' ὀρθῶς εἴτε μὴ
ταῦτα λέγεται;
{ΠΡΩ.} Σκεπτέον, ὥς γ' ἐγὼ φαίην ἄν.
{ΣΩ.} Διορισώμεθα δὴ σαφέστερον ἔτι τὸ νυνδὴ λεγόμενον
ἡδονῆς τε πέρι καὶ δόξης. ἔστιν γάρ που τι δοξάζειν
ἡμῖν;
{ΠΡΩ.} Ναί.

Stephanus page 37, section a, line 5

{ΣΩ.} Καὶ ἡδεσθαι;
{ΠΡΩ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ τὸ δοξαζόμενόν ἐστὶ τι;
{ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΣΩ.} Καὶ τό γε ᾧ τὸ ἡδόμενον ἡδεται;
{ΠΡΩ.} Καὶ πάνυ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ δοξάζον, ἅντε ὀρθῶς ἅντε μὴ ὀρθῶς
δοξάζῃ, τό γε δοξάζειν ὄντως οὐδέποτε ἀπόλλυσιν.
{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἄν;
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ ἡδόμενον, ἅντε ὀρθῶς ἅντε μὴ ὀρθῶς

Stephanus page 37, section b, line 3

ἡδεται, τό γε ὄντως ἡδεσθαι δῆλον ὥς οὐδέποτε ἀπολεῖ.
{ΠΡΩ.} Ναί, καὶ τοῦθ' οὕτως ἔχει.
{ΣΩ.} Ὅτῳ ποτὲ οὖν δὴ τρόπῳ δόξα ψευδὴς τε καὶ ἀληθὴς
ἡμῖν φιλεῖ γίγνεσθαι, τὸ δὲ τῆς ἡδονῆς μόνον ἀληθές,
δοξάζειν δ' ὄντως καὶ χαίρειν ἀμφοτέρω ὁμοίως εἴληχεν
<σκεπτέον>.
{ΠΡΩ.} Σκεπτέον.
{ΣΩ.} Ἄρ' ὅτι δόξη μὲν ἐπιγίγνεσθον ψευδός τε καὶ
ἀληθές, καὶ ἐγένετο οὐ μόνον δόξα διὰ ταῦτα ἀλλὰ καὶ ποιὰ
τις ἑκατέρα, σκεπτέον φῆς τοῦτ' εἶναι;

Stephanus page 37, section c, line 3

{ΠΡΩ.} Ναί.
{ΣΩ.} Πρὸς δέ γε τούτοις, εἰ καὶ τὸ παράπαν ἡμῖν τὰ μὲν
ἐστὶ ποί' ἄττα, ἡδονὴ δὲ καὶ λύπη μόνον ἅπερ ἐστί, ποιῶ τινα
δὲ οὐ γίγνεσθον, καὶ ταῦθ' ἡμῖν διομολογητέον.
{ΠΡΩ.} Δῆλον.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐδὲν τοῦτό γε χαλεπὸν ἰδεῖν, ὅτι καὶ ποιῶ
τινέ· πάλαι γὰρ εἶπομεν ὅτι μεγάλαι τε καὶ σμικραὶ καὶ
σφόδρα ἐκάτεραι γίνονται, λυπαί τε καὶ ἡδοναί.
{ΠΡΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἄν δέ γε πονηρία τούτων, ὦ Πρώταρχε, προσγίγνηται

Stephanus page 37, section d, line 3

τινι, πονηρὰν μὲν φήσομεν οὕτω γίνεσθαι δόξαν, πονηρὰν
δὲ καὶ ἡδονήν;
{ΠΡΩ.} Ἀλλὰ τί μήν, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Τί δ', ἂν ὀρθότης ἢ τούναντίον ὀρθότητι τινὶ τούτων
προσγίγνηται; μὲν οὐκ ὀρθὴν μὲν δόξαν ἐροῦμεν, ἂν ὀρθότητα
ἴσχη, ταῦτόν δὲ ἡδονήν;
{ΠΡΩ.} Ἀναγκαῖον.
{ΣΩ.} Ἄν δέ γε ἀμαρτανόμενον τὸ δοξαζόμενον ἦ, τὴν δόξαν
τότε ἀμαρτάνουσάν γε οὐκ ὀρθὴν ὁμολογητέον οὐδ' ὀρθῶς
δοξάζουσιν;

Stephanus page 37, section e, line 4

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἄν;
{ΣΩ.} Τί δ', ἂν αὖ λύπην ἢ τινα ἡδονήν περὶ τὸ ἐφ' ᾧ
λυπεῖται ἢ τούναντίον ἀμαρτάνουσιν ἐφορῶμεν, ὀρθὴν ἢ
χρηστὴν ἢ τι τῶν καλῶν ὀνομάτων αὐτῇ προσθήσομεν;
{ΠΡΩ.} Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε, εἴτερ ἀμαρτήσεται γε
ἡδονή.
{ΣΩ.} Καὶ μήν· εἰκέν γε ἡδονὴ πολλάκις οὐ μετὰ δόξης
ὀρθῆς ἀλλὰ μετὰ ψεύδους ἡμῖν γίνεσθαι.
{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ; καὶ τὴν μὲν δόξαν γε, ὦ Σώκρατες,
ἐν τῷ τοιούτῳ καὶ τότε λέγομεν ψευδῆ, τὴν δ' ἡδονὴν αὐτὴν

Stephanus page 38, section a, line 2

οὐδεὶς ἂν ποτε προσείποι ψευδῆ.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ προθύμως ἀμύνεις τῷ τῆς ἡδονῆς, ὦ Πρώταρχε,
λόγῳ τὰ νῦν.
{ΠΡΩ.} Οὐδέν γε, ἀλλ' ἅπερ ἀκούω λέγω.
{ΣΩ.} Διαφέρει δ' ἡμῖν οὐδέν, ὦ ἐταῖρε, ἢ μετὰ δόξης τε
ὀρθῆς καὶ μετ' ἐπιστήμης ἡδονὴ τῆς μετὰ τοῦ ψεύδους καὶ
ἀγνοίας πολλάκις ἐκάστοις ἡμῶν ἐγγιγνομένης;
{ΠΡΩ.} Εἰκὸς γοῦν μὴ σμικρὸν διαφέρειν.
{ΣΩ.} Τῆς δὴ διαφορᾶς αὐτοῖν ἐπὶ θεωρίαν ἔλθωμεν.
{ΠΡΩ.} Ἄγ' ὅπη σοι φαίνεται.

Stephanus page 38, section b, line 4

{ΣΩ.} Τῇδε δὴ ἄγω.
{ΠΡΩ.} Πῇ;
{ΣΩ.} Δόξα, φαμέν, ἡμῖν ἔστι μὲν ψευδής, ἔστι δὲ καὶ

ἀληθής;

{ΠΡΩ.} Ἔστιν.

{ΣΩ.} Ἐπεται μὴν ταύταις, ὁ νυνδὴ ἐλέγομεν, ἡδονὴ καὶ λύπη πολλάκις, ἀληθεῖ καὶ ψευδεῖ δόξῃ λέγω.

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐκ μνήμης τε καὶ αἰσθήσεως δόξα ἡμῖν καὶ τὸ διαδοξάζειν ἐγχειρεῖν γίγνεθ' ἐκάστοτε;

Stephanus page 38, section c, line 1

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἡμᾶς ὥδε περὶ ταῦτα ἀναγκαῖον ἡγούμεθ' ἴσχειν;

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Πολτάκις ἰδόντι τινὶ πόρρωθεν μὴ πάνυ σαφῶς τὰ καθορώμενα συμβαίνειν βούλεσθαι κρίνειν φαίης ἂν ταῦθ' ἅπερ ὀρᾷ;

{ΠΡΩ.} Φαίην ἂν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο αὐτὸς αὐτὸν οὗτος ἀνέροιτ' ἂν ὥδε;

Stephanus page 38, section c, line 11

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Τί ποτ' ἄρ' ἔστι τὸ παρὰ τὴν πέτραν τοῦθ' ἐστάναι φανταζόμενον ὑπὸ τινὶ δένδρῳ; ταῦτ' εἰπεῖν ἂν τις πρὸς ἑαυτὸν δοκεῖ σοι, τοιαῦτ' ἄττα κατιδὼν φαντασθέντα αὐτῷ ποτε;

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν μετὰ ταῦτα ὁ τοιοῦτος ὡς ἀποκρινόμενος ἂν πρὸς αὐτὸν εἴποι τοῦτο, ὡς ἔστιν ἄνθρωπος, ἐπιτυχῶς εἰπών;

{ΠΡΩ.} Καὶ πάνυ γε.

Stephanus page 38, section d, line 9

{ΣΩ.} Καὶ παρενεχθείς γ' αὖ τάχ' ἂν ὡς ἔστι τινῶν ποιμένων ἔργον τὸ καθορώμενον ἄγαλμα προσείποι.

{ΠΡΩ.} Μάλα γε.

{ΣΩ.} Κἂν μὲν τίς γ' αὐτῷ παρῇ, τά τε πρὸς αὐτὸν ῥηθέντα ἐντείνας εἰς φωνὴν πρὸς τὸν παρόντα αὐτὰ ταῦτ' ἂν πάλιν φθέγγαιτο, καὶ λόγος δὴ γέγονεν οὕτως ὁ τότε δόξαν ἐκαλοῦμεν;

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ἄν δ' ἄρα μόνος ἦ τοῦτο ταῦτὸν πρὸς αὐτὸν διανοοῦμενος, ἐνίστε καὶ πλείω χρόνον ἔχων ἐν αὐτῷ πορεύεται.

Stephanus page 38, section e, line 8

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἄρα σοὶ φαίνεται τὸ περὶ τούτων ὅπερ
ἐμοί;
{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} Δοκεῖ μοι τότε ἡμῶν ἡ ψυχὴ βιβλίῳ τινὶ προσει-
κέναι.
{ΠΡΩ.} Πῶς;
{ΣΩ.} Ἡ μνήμη ταῖς αἰσθήσεσι συμπύπτουσα εἰς ταὐτὸν
κάκεινα ἃ περὶ ταῦτ' ἐστὶ τὰ παθήματα φαίνονται μοι
σχεδὸν οἷον γράφειν ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς τότε λόγους· καὶ

Stephanus page 39, section a, line 4

ὅταν μὲν ἀληθῆ γράφῃ [τοῦτο τὸ πάθημα], δόξα τε ἀληθῆς
καὶ λόγοι ἀπ' αὐτοῦ συμβαίνουσιν ἀληθεῖς ἐν ἡμῖν γιγνό-
μενοι· ψευδῇ δ' ὅταν ὁ τοιοῦτος παρ' ἡμῖν γραμματεὺς
γράψῃ, τάναντία τοῖς ἀληθέσιν ἀπέβῃ.
{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν δοκεῖ μοι, καὶ ἀποδέχομαι τὰ ῥηθέντα
οὕτως.
{ΣΩ.} Ἀποδέχου δὴ καὶ ἕτερον δημιουργὸν ἡμῶν ἐν ταῖς
ψυχαῖς ἐν τῷ τότε χρόνῳ γιγνόμενον.
{ΠΡΩ.} Τίνα;
{ΣΩ.} Ζωγράφον, ὃς μετὰ τὸν γραμματιστὴν τῶν λεγο-

Stephanus page 39, section b, line 7

μένων εἰκόνας ἐν τῇ ψυχῇ τούτων γράφει.
{ΠΡΩ.} Πῶς δὴ τοῦτον αὐτὸν καὶ πότε λέγομεν;
{ΣΩ.} Ὅταν ἀπ' ὅψεως ἢ τινος ἄλλης αἰσθήσεως τὰ τότε
δοξαζόμενα καὶ λεγόμενα ἀπαγαγόν τις τὰς τῶν δοξασθέντων
καὶ λεχθέντων εἰκόνας ἐν αὐτῷ ὁρᾷ πῶς. ἢ τοῦτο οὐκ ἐστὶ
γιγνόμενον παρ' ἡμῖν;
{ΠΡΩ.} Σφόδρα μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν αἱ μὲν τῶν ἀληθῶν δοξῶν καὶ λόγων εἰκόνες
ἀληθεῖς, αἱ δὲ τῶν ψευδῶν ψευδεῖς;
{ΠΡΩ.} Παντάπασι.

Stephanus page 39, section c, line 7

{ΣΩ.} Εἰ δὴ ταῦτ' ὀρθῶς εἰρήκαμεν, ἔτι καὶ τόδε ἐπὶ
τούτοις σκεψώμεθα.
{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} Εἰ περὶ μὲν τῶν ὄντων καὶ τῶν γεγονότων ταῦτα
ἡμῖν οὕτω πάσχειν ἀναγκαῖον, περὶ δὲ τῶν μελλόντων οὐ;
{ΠΡΩ.} Περὶ ἀπάντων μὲν οὖν τῶν χρόνων ὡσαύτως.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν αἱ γε διὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἡδοναὶ καὶ λῦπαι
ἐλέχθησαν ἐν τοῖς πρόσθεν ὡς πρὸ τῶν διὰ τοῦ σώματος
ἡδονῶν καὶ λυπῶν προγίγνονται· ἂν, ὥσθ' ἡμῖν συμβαίνει τὸ
προχαίρειν τε καὶ προλυπεῖσθαι περὶ τὸν μέλλοντα χρόνον

Stephanus page 39, section d, line 5

εἶναι γιγνόμενον;

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν τὰ γράμματά τε καὶ ζωγραφήματα, ἃ σμικρῷ πρότερον ἐτίθεμεν ἐν ἡμῖν γίγνεσθαι, περὶ μὲν τὸν γεγονότα καὶ τὸν παρόντα χρόνον ἐστίν, περὶ δὲ τὸν μέλλοντα οὐκ ἔστιν;

{ΠΡΩ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Ἄρα σφόδρα λέγεις, ὅτι πάντ' ἐστὶ ταῦτα ἐλπίδες εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον οὔσαι, ἡμεῖς δ' αὖ διὰ παντὸς τοῦ βίου αἰεὶ γέμομεν ἐλπίδων;

Stephanus page 39, section e, line 7

{ΠΡΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἄγε δὴ, πρὸς τοῖς νῦν εἰρημένοις καὶ τόδε ἀπόκριναι.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Δίκαιος ἀνὴρ καὶ εὐσεβὴς καὶ ἀγαθὸς πάντως ἄρ' οὐ θεοφιλὴς ἐστίν;

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Τί δέ; ἄδικός τε καὶ παντάπασι κακὸς ἄρ' οὐ τοῦναντίον ἐκείνῳ;

{ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὔ;

{ΣΩ.} Πολλῶν μὴν ἐλπίδων, ὥς ἐλέγομεν ἄρτι, πᾶς

Stephanus page 40, section a, line 4

ἄνθρωπος γέμει;

{ΠΡΩ.} Τί δ' οὔ;

{ΣΩ.} Λόγοι μὴν εἰσιν ἐν ἐκάστοις ἡμῶν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν;

{ΠΡΩ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ δὴ καὶ τὰ φαντάσματα ἐξωγραφημένα· καὶ

τις ὁρᾷ πολλάκις ἑαυτῷ χρυσὸν γιγνόμενον ἄφθονον καὶ ἐπ' αὐτῷ πολλὰς ἡδονάς· καὶ δὴ καὶ ἐνεξωγραφημένον αὐτὸν ἐφ' αὐτῷ χαίροντα σφόδρα καθορᾷ.

Stephanus page 40, section b, line 1

{ΠΡΩ.} Τί δ' οὔ;

{ΣΩ.} Τούτων οὖν πότερα φῶμεν τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ὥς τὸ πολὺ τὰ γεγραμμένα παρατίθεσθαι ἀληθῆ διὰ τὸ θεοφιλεῖς εἶναι, τοῖς δὲ κακοῖς ὥς αὖ <τὸ> πολὺ τοῦναντίον, ἢ μὴ φῶμεν;

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα φατέον.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τοῖς κακοῖς ἡδοναί γε οὐδὲν ἥττον πάρεισιν ἐξωγραφημέναι, ψευδεῖς δὲ αὐταί που.

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ψευδέσιν ἄρα ἡδοναῖς τὰ πολλὰ οἱ πονηροὶ χαίρουσιν, οἱ δ' ἀγαθοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀληθέσιν.

{ΠΡΩ.} Αναγκαιότατα λέγεις.

{ΣΩ.} Εἰσὶν δὴ κατὰ τοὺς νῦν λόγους ψευδεῖς ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς ἡδοναί, μεμιμημέναι μέντοι τὰς ἀληθεῖς ἐπὶ τὰ γελοιότερα, καὶ λῦπαι δὲ ὡσαύτως.

{ΠΡΩ.} Εἰσὶν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἦν δοξάζειν μὲν ὄντως ἀεὶ τῷ τὸ παράπαν δοξάζοντι, μὴ ἐπ' οὐσι δὲ μηδ' ἐπὶ γεγονόσι μηδὲ ἐπ' ἐσομένοις ἐνίετε.

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ ταῦτά γε ἦν οἶμαι τὰ ἀπεργαζόμενα δόξαν

ψευδῇ τότε καὶ τὸ ψευδῶς δοξάζειν. ἦ γάρ;

{ΠΡΩ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί οὖν; οὐκ ἀνταποδοτέον ταῖς λύπαις τε καὶ ἡδοναῖς τὴν τούτων ἀντίστροφον ἔξιν ἐν ἐκείνοις;

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ὡς ἦν μὲν χαίρειν ὄντως ἀεὶ τῷ τὸ παράπαν ὅπως-οὖν καὶ εἰκῇ χαίροντι, μὴ μέντοι ἐπὶ τοῖς οὐσι μηδ' ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν ἐνίετε, πολλάκις δὲ καὶ ἴσως πλειστάκις ἐπὶ τοῖς μηδὲ μέλλουσί ποτε γενήσεσθαι.

{ΠΡΩ.} Καὶ ταῦθ' οὕτως ἀναγκαῖον, ὦ Σώκρατες, ἔχειν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς λόγος ἂν εἴη περὶ φόβων τε καὶ θυμῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων, ὥς ἔστι καὶ ψευδῇ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐνίετε;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τί δέ; πονηρὰς δόξας καὶ χρηστὰς ἄλλως ἢ ψευδεῖς γιγνομένας ἔχομεν εἰπεῖν;

{ΠΡΩ.} Οὐκ ἄλλως.

{ΣΩ.} Οὐδ' ἡδονὰς γ' οἶμαι κατανοοῦμεν ὥς ἄλλον τινὰ τρόπον εἰσὶν πονηραὶ πλὴν τῷ ψευδεῖς εἶναι.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν τούναντίον, ὦ Σώκρατες, εἴρηκας.

σχεδὸν γὰρ τῷ ψεύδει μὲν οὐ πάνυ πονηρὰς ἂν τις λύπας τε καὶ ἡδονὰς θείῃ, μεγάλη δὲ ἄλλη καὶ πολλῇ συμπιπτούσας πονηρίᾳ.

{ΣΩ.} Τὰς μὲν τοίνυν πονηρὰς ἡδονὰς καὶ διὰ πονηρίαν οὔσας τοιαύτας ὀλίγον ὕστερον ἐροῦμεν, ἂν ἔτι δοκῇ νῶν· τὰς δὲ ψευδεῖς κατ' ἄλλον τρόπον ἐν ἡμῖν πολλὰς καὶ πολλάκις ἐνούσας τε καὶ ἐγγιγνομένας λεκτέον. τούτῳ γὰρ ἴσως χρησόμεθα πρὸς τὰς κρίσεις.

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐκ; εἶπερ γε εἰσίν.

{ΣΩ.} Ἀλλ', ὦ Πρώταρχε, εἰσὶν κατὰ γε τὴν ἐμήν.

Stephanus page 41, section b, line 5

τοῦτο δὲ τὸ δόγμα ἕως ἂν κέηται παρ' ἡμῖν, ἀδύνατον ἀνέλεγκτον δῆπου γίνεσθαι.

{ΠΡΩ.} Καλῶς.

{ΣΩ.} Περισιτώμεθα δὴ καθάπερ ἀθληταὶ πρὸς τοῦτον αὖ τὸν λόγον.

{ΠΡΩ.} Ἵωμεν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν εἵπομεν, εἶπερ μεμνήμεθα, ὀλίγον ἐν τοῖς πρόσθεν, ὥς ὅταν αἱ λεγόμεναι ἐπιθυμίαι ἐν ἡμῖν ὦσι, δίχα ἄρα τότε τὸ σῶμα καὶ χωρὶς τῆς ψυχῆς τοῖς παθήμασι διείληπται.

Stephanus page 41, section c, line 4

{ΠΡΩ.} Μεμνήμεθα καὶ προερρήθη ταῦτα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν ἦν ἡ ψυχὴ τῶν τοῦ σώματος ἐναντίων ἕξεων, τὸ δὲ τὴν ἀλγηδόνα ἢ τινα διὰ πάθος ἡδονὴν τὸ σῶμα ἦν τὸ παρεχόμενον;

{ΠΡΩ.} Ἦν γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Συλλογίζου δὴ τὸ γινόμενον ἐν τούτοις.

{ΠΡΩ.} Λέγε.

{ΣΩ.} Γίνεται τοίνυν, ὁπόταν ἡ ταῦτα, ἅμα παρακεῖσθαι λύπας τε καὶ ἡδονάς, καὶ τούτων αἰσθήσεις ἅμα παρ' ἀλλήλας ἐναντίων οὐσῶν γίνεσθαι, ὃ καὶ νυνδὴ ἐφάνη.

Stephanus page 41, section d, line 4

{ΠΡΩ.} Φαίνεται γοῦν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τόδε εἴρηται καὶ συνωμολογημένον ἡμῖν ἔμπροσθε κεῖται;

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὡς τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἄμφω τούτῳ δέχεσθον, λύπη τε καὶ ἡδονή, καὶ ὅτι τῶν ἀπείρων εἴτην.

{ΠΡΩ.} Εἴρηται. τί μήν;

{ΣΩ.} Τίς οὖν μηχανὴ ταῦτ' ὀρθῶς κρίνεσθαι;

{ΠΡΩ.} Πῇ δὴ καὶ πῶς;

{ΣΩ.} Εἰ τὸ βούλημα ἡμῖν τῆς κρίσεως τούτων ἐν τοιού-

Stephanus page 41, section e, line 3

τοῖς τισὶ διαγνῶναι βούλεται ἐκάστοτε τίς τούτων πρὸς ἀλλήλας μείζων καὶ τίς ἐλάττων καὶ τίς μᾶλλον καὶ τίς σφοδροτέρα, λύπη τε πρὸς ἡδονὴν καὶ λύπη πρὸς λύπην καὶ ἡδονὴ πρὸς ἡδονήν.

{ΠΡΩ.} Ἀλλ' ἔστι ταῦτά τε τοιαῦτα καὶ ἡ βούλησις τῆς κρίσεως αὕτη.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἐν μὲν ὄψει τὸ πόρρωθεν καὶ ἐγγύθεν ὄραν
τὰ μεγέθη τὴν ἀλήθειαν ἀφανίζει καὶ ψευδῇ ποιεῖ δοξάζειν,
ἐν λύπαις δ' ἄρα καὶ ἡδοναῖς οὐκ ἔστι ταὐτὸν τοῦτο
γιγνόμενον;

Stephanus page 42, section a, line 4

{ΠΡΩ.} Πολὺ μὲν οὖν μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἐναντίον δὴ τὸ νῦν τῷ σμικρὸν ἔμπροσθε γέγονεν.
{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον λέγεις;
{ΣΩ.} Τότε μὲν αἱ δόξαι ψευδεῖς τε καὶ ἀληθεῖς αὗται
γιγνόμεναι τὰς λύπας τε καὶ ἡδονὰς ἅμα τοῦ παρ' αὐταῖς
παθήματος ἀνεπίμπλασαν.
{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.
{ΣΩ.} Νῦν δέ γε αὗται διὰ τὸ πόρρωθέν τε καὶ ἐγγύθεν
ἐκάστοτε μεταβαλλόμεναι θεωρεῖσθαι, καὶ ἅμα τιθέμεναι
παρ' ἀλλήλας, αἱ μὲν ἡδοναὶ παρὰ τὸ λυπηρὸν μείζους φαί-

Stephanus page 42, section b, line 5

νονται καὶ σφοδρότεραι, λύπαι δ' αὖ διὰ τὸ παρ' ἡδονὰς
τοῦναντίον ἐκείναις.
{ΠΡΩ.} Ἀνάγκη γίγνεσθαι τὰ τοιαῦτα διὰ ταῦτα.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅσῳ μείζους τῶν οὐσῶν ἐκάτεραι καὶ ἐλάτ-
τους φαίνονται, τοῦτο ἀποτεμώμενος ἐκατέρων τὸ φαινόμενον
ἀλλ' οὐκ ὄν, οὔτε αὐτὸ ὀρθῶς φαινόμενον ἐρεῖς, οὐδ' αὖ
ποτε τὸ ἐπὶ τούτῳ μέρος τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης γιγνόμενον
ὀρθόν τε καὶ ἀληθές τολμήσεις λέγειν.
{ΠΡΩ.} Οὐ γὰρ οὖν.
{ΣΩ.} Τούτων τοίνυν ἐξῆς ὁψόμεθα ἐὰν τῇδε ἀπαντῶμεν

Stephanus page 42, section c, line 6

ἡδονὰς καὶ λύπας ψευδεῖς ἔτι μᾶλλον ἢ ταύτας φαινομένας
τε καὶ οὐσας ἐν τοῖς ζώοις.
{ΠΡΩ.} Ποίας δὴ καὶ πῶς λέγεις;
{ΣΩ.} Εἴρηταί που πολλάκις ὅτι τῆς φύσεως ἐκάστων
διαφθειρομένης μὲν συγκρίσεις καὶ διακρίσεις καὶ πλη-
ρώσεις καὶ κενώσεις καὶ τισιν αὔξαις καὶ φθίσεις λύπαί τε
καὶ ἀλγηδόνες καὶ ὀδύνη καὶ πάνθ' ὅποσα τοιαῦτ' ὀνόματα
ἔχει συμβαίνει γιγνόμενα.
{ΠΡΩ.} Ναί, ταῦτα εἴρηται πολλάκις.
{ΣΩ.} Εἰς δέ γε τὴν αὐτῶν φύσιν ὅταν καθιστῇται,

Stephanus page 42, section d, line 6

ταύτην αὖ τὴν κατάστασιν ἡδονὴν ἀπεδεξάμεθα παρ' ἡμῶν
αὐτῶν.
{ΠΡΩ.} Ὅρθῶς.
{ΣΩ.} Τί δ' ὅταν περὶ τὸ σῶμα μηδὲν τούτων γιγνόμενον

ήμων ἤ;

{ΠΡΩ.} Πότε δὲ τοῦτ' ἂν γένοιτο, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Οὐδὲν πρὸς λόγον ἐστίν, ὦ Πρώταρχε, ὃ σὺ νῦν ἤρου τὸ ἐρώτημα.

{ΠΡΩ.} Τί δῆ;

{ΣΩ.} Διότι τὴν ἐμὴν ἐρώτησιν οὐ κωλύεις με διερέσθαι

Stephanus page 42, section e, line 5

σε πάλιν.

{ΠΡΩ.} Ποίαν;

{ΣΩ.} Εἰ δ' οὖν μὴ γίγνοιτο, ὦ Πρώταρχε, φήσω, τὸ τοιοῦτον, τί ποτε ἀναγκαῖον ἐξ αὐτοῦ συμβαίνειν ἡμῖν;

{ΠΡΩ.} Μὴ κινουμένου τοῦ σώματος ἐφ' ἑκάτερα φῆς;

{ΣΩ.} Οὕτως.

{ΠΡΩ.} Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὦ Σώκρατες, ὥς οὔτε ἡδονὴ γίγνεται ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ ποτὲ οὐτ' ἂν τις λύπη.

{ΣΩ.} Κάλλιστα εἶπες. ἀλλὰ γὰρ οἶμαι τόδε λέγεις, ὥς αἰεὶ τι τούτων ἀναγκαῖον ἡμῖν συμβαίνειν, ὥς οἱ σοφοί

Stephanus page 43, section a, line 3

φασιν· αἰεὶ γὰρ ἅπαντα ἄνω τε καὶ κάτω ῥεῖ.

{ΠΡΩ.} Λέγουσι γὰρ οὖν, καὶ δοκοῦσί γε οὐ φάυλως λέγειν.

{ΣΩ.} Πῶς γὰρ ἂν, μὴ φαῦλοί γε ὄντες; ἀλλὰ γὰρ ὑπεκστήναι τὸν λόγον ἐπιφερόμενον τοῦτον βούλομαι. τῇδ' οὖν διανοοῦμαι φεύγειν, καὶ σύ μοι σύμφευγε.

{ΠΡΩ.} Λέγε ὅπη.

{ΣΩ.} Ταῦτα μὲν τοίνυν οὕτως ἔστω, φῶμεν πρὸς τούτους· σὺ δ' ἀπόκριναί ποτερον αἰεὶ πάντα, ὅποσα πάσχει τι τῶν ἐμψύχων, ταῦτ' αἰσθάνεται τὸ πάσχον, καὶ οὐτ' αὐξανόμενοι

Stephanus page 43, section b, line 3

λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς οὔτε τι τῶν τοιούτων οὐδὲν πάσχοντες, ἢ πᾶν τοῦναντίον.

{ΠΡΩ.} Ἄπαν δῆπου τοῦναντίον· ὀλίγου γὰρ τά γε τοιαῦτα λέληθε πάνθ' ἡμᾶς.

{ΣΩ.} Οὐ τοίνυν καλῶς ἡμῖν εἴρηται τὸ νυνδὴ ῥηθέν, ὥς αἰ μεταβολαὶ κάτω τε καὶ ἄνω γιγνόμεναι λύπας τε καὶ ἡδονὰς ἀπεργάζονται.

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ὅδ' ἔσται κάλλιον καὶ ἀνεπιληπτότερον τὸ λεγόμενον.

Stephanus page 43, section c, line 2

μενον.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ὡς αἱ μὲν μεγάλαι μεταβολαὶ λύπας τε καὶ ἡδονὰς ποιοῦσιν ἡμῖν, αἱ δ' αὖ μέτριά τε καὶ σμικραὶ τὸ παράπαν οὐδέτερα τούτων.

{ΠΡΩ.} Ὁρθότερον οὕτως ἢ 'κείνως, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ ταῦτα οὕτω, πάλιν ὁ νυνδὴ ῥηθεὶς βίος ἂν ἦκοι.

{ΠΡΩ.} Ποῖος;

{ΣΩ.} Ὃν ἄλυπόν τε καὶ ἄνευ χαρμονῶν ἔφαμεν εἶναι.

Stephanus page 43, section c, line 12

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Ἐκ δὴ τούτων τιθῶμεν τριτοῦς ἡμῖν βίους, ἓνα μὲν ἡδύν, τὸν δ' αὖ λυπηρόν, τὸν δ' ἓνα μηδέτερα. ἢ πῶς ἂν φαίης σὺ περὶ τούτων;

{ΠΡΩ.} Οὐκ ἄλλως ἔγωγε ἢ ταύτῃ, τρεῖς εἶναι τοὺς βίους.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὐκ ἂν εἴη τὸ μὴ λυπεῖσθαι ποτε ταὐτὸν τῷ χαίρειν;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΣΩ.} Ὅποτεν οὖν ἀκούσης ὡς ἡδιστον πάντων ἐστὶν ἀλύπως διατελεῖν τὸν βίον ἅπαντα, τί τόθ' ὑπολαμβάνεις

Stephanus page 43, section d, line 9

λέγειν τὸν τοιοῦτον;

{ΠΡΩ.} Ἡδὺ λέγειν φαίνεται ἔμοιγε οὗτος τὸ μὴ λυπεῖσθαι.

{ΣΩ.} Τριῶν ὄντων οὖν ἡμῖν, ὧντινων βούλει, τίθει, καλλίσοις ἵνα ὀνόμασι χρώμεθα, τὸ μὲν χρυσόν, τὸ δ' ἄργυρον, τρίτον δὲ τὸ μηδέτερα τούτων.

{ΠΡΩ.} Κεῖται.

{ΣΩ.} Τὸ δὴ μηδέτερα τούτων ἔσθ' ἡμῖν ὅπως θάτερα γένοιτο ἄν, χρυσὸς ἢ ἄργυρος;

{ΠΡΩ.} Καὶ πῶς ἄν;

{ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα ὁ μέσος βίος ἡδὺς ἢ λυπηρὸς λεγόμενος

Stephanus page 43, section e, line 9

ὀρθῶς ἂν ποτε οὐτ' εἰ δοξάζοι τις, δοξάζοιτο, οὐτ' εἰ λέγοι, λεχθεῖη, κατὰ γε τὸν ὀρθὸν λόγον.

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μήν, ὦ ἑταῖρε, λεγόντων γε ταῦτα καὶ δοξαζόντων αἰσθανόμεθα.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν καὶ χαίρειν οἶονται τότε ὅταν μὴ λυπῶνται;

{ΠΡΩ.} Φασὶ γοῦν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἶονται τότε χαίρειν· οὐ γὰρ ἂν ἔλεγόν που.

Stephanus page 44, section a, line 8

{ΠΡΩ.} Κινδυνεύει.
 {ΣΩ.} Ψευδῇ γε μὴν δοξάζουσι περὶ τοῦ χαίρειν, εἴπερ
 χωρὶς τοῦ μὴ λυπεῖσθαι καὶ τοῦ χαίρειν ἢ φύσις ἑκατέρου.
 {ΠΡΩ.} Καὶ μὴν χωρὶς γε ἦν.
 {ΣΩ.} Πότερον οὖν αἰρώμεθα παρ' ἡμῖν ταῦτ' εἶναι, καθάπερ
 ἄρτι, τρία, ἢ δύο μόνα, λύπην μὲν κακὸν τοῖς ἀνθρώποις,
 τὴν δ' ἀπαλλαγὴν τῶν λυπῶν, αὐτὸ τοῦτο ἀγαθὸν ὄν, ἡδὺ
 προσαγορεύεσθαι;
 {ΠΡΩ.} Πῶς δὴ νῦν τοῦτο, ὦ Σώκρατες, ἐρωτώμεθα ὑφ'
 ἡμῶν αὐτῶν; οὐ γὰρ μανθάνω.

Stephanus page 44, section b, line 6

{ΣΩ.} Ὅντως γὰρ τοὺς πολεμίους Φιλίβου τοῦδε, ὦ Πρώ-
 ταρχε, οὐ μανθάνεις;
 {ΠΡΩ.} Λέγεις δὲ αὐτοὺς τίνας;
 {ΣΩ.} Καὶ μάλα δεινοὺς λεγομένους τὰ περὶ φύσιν, οἳ τὸ
 παράπαν ἡδονὰς οὐ φασιν εἶναι.
 {ΠΡΩ.} Τί μὴν;
 {ΣΩ.} Λυπῶν ταύτας εἶναι πάσας ἀποφυγὰς, ἃς νῦν οἱ περὶ
 Φίλιβον ἡδονὰς ἐπονομάζουσιν.
 {ΠΡΩ.} Τούτοις οὖν ἡμᾶς πότερα πείθεσθαι συμβουλεύεις,
 ἢ πῶς, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 44, section c, line 5

{ΣΩ.} Οὐκ, ἀλλ' ὥσπερ μάντεσι προσχρῆσθαι τισι, μαν-
 τευομένοις οὐ τέχνη ἀλλὰ τι διςχερεῖα φύσεως οὐκ ἀγεννοῦς
 λίαν μεμισηκότων τὴν τῆς ἡδονῆς δύναμιν καὶ νενομικότων
 οὐδὲν ὑγιές, ὥστε καὶ αὐτὸ τοῦτο αὐτῆς τὸ ἐπαγωγὸν γοήτευμα,
 οὐχ ἡδονήν, εἶναι. τούτοις μὲν οὖν ταῦτα ἂν προσχρήσαιο,
 σκεψάμενος ἔτι καὶ τὰ ἄλλα αὐτῶν δυσχεράσματα· μετὰ δὲ
 ταῦτα αἱ γέ μοι δοκοῦσιν ἡδοναὶ ἀληθεῖς εἶναι πεύσῃ, ἵνα
 ἐξ ἀμφοῖν τοῖν λόγοιν σκεψάμενοι τὴν δύναμιν αὐτῆς παρα-
 θώμεθα πρὸς τὴν κρίσιν.
 {ΠΡΩ.} Ὅρθῶς λέγεις.

Stephanus page 44, section d, line 7

{ΣΩ.} Μεταδιώκωμεν δὴ τούτους, ὥσπερ συμμάχους, κατὰ
 τὸ τῆς δυσχερείας αὐτῶν ἔχνος. οἶμαι γὰρ τοιόνδε τι λέγειν
 αὐτούς, ἀρχομένους ποθὲν ἄνωθεν, ὥς εἰ βουλευθεῖμεν ὅτουοῦν
 εἶδους τὴν φύσιν ἰδεῖν, οἷον τὴν τοῦ σκληροῦ, πότερον εἰς τὰ
 σκληρότατα ἀποβλέποντες οὕτως ἂν μᾶλλον συννοήσαιμεν
 ἢ πρὸς τὰ πολλοστὰ σκληρότητι; δεῖ δὴ σε, ὦ Πρώταρχε,
 καθάπερ ἐμοί, καὶ τούτοις τοῖς δυσχερέσιν ἀποκρίνεσθαι.
 {ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν, καὶ λέγω γε αὐτοῖς ὅτι πρὸς τὰ
 πρῶτα μεγέθει.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ καὶ τὸ τῆς ἡδονῆς γένος ἰδεῖν ἦντινά

ποτ' ἔχει φύσιν βουληθεῖμεν, οὐκ εἰς τὰς πολλοστάς ἡδονὰς
ἀποβλεπτόν, ἀλλ' εἰς τὰς ἀκροτάτας καὶ σφοδροτάτας
λεγομένας.

{ΠΡΩ.} Πᾶς ἂν σοι ταύτη συγχωροίη τὰ νῦν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, αἱ πρόχειροί γε αἶπερ καὶ μέγιστα τῶν
ἡδονῶν, ὃ λέγομεν πολλάκις, αἱ περὶ τὸ σῶμά εἰσιν αὗται;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Πότερον οὖν καὶ μείζους εἰσὶ καὶ γίνονται περὶ τοὺς
κάμνοντας ἐν ταῖς νόσοις ἢ περὶ ὑγιαίνοντας; εὐλαβηθῶμεν
δὲ μὴ προπετῶς ἀποκρινόμενοι πταίσωμέν πη. τάχα γὰρ

ἴσως φαῖμεν ἂν περὶ ὑγιαίνοντας.

{ΠΡΩ.} Εἰκός γε.

{ΣΩ.} Τί δ'; οὐχ αὗται τῶν ἡδονῶν ὑπερβάλλουσιν, ὧν ἂν
καὶ ἐπιθυμῖαι μέγιστα προγίνωνται;

{ΠΡΩ.} Τοῦτο μὲν ἀληθές.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐχ οἱ πυρέττοντες καὶ ἐν τοιούτοις νοσήμασιν
ἐχόμενοι μᾶλλον διψῶσι καὶ ῥιγοῦσι καὶ πάντα ὅποσα διὰ
τοῦ σώματος εἰώθασιν πάσχειν, μᾶλλον τ' ἐνδεία συγγίνονται
καὶ ἀποπληρουμένων μείζους ἡδονὰς ἴσχουσιν; ἢ τοῦτο οὐ
φήσομεν ἀληθές εἶναι;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν νῦν ῥηθὲν φαίνεται.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ὀρθῶς ἂν φαινοίμεθα λέγοντες ὥς εἴ τις
τὰς μεγίστας ἡδονὰς ἰδεῖν βούλοιτο, οὐκ εἰς ὑγίειαν ἀλλ' εἰς
νόσον ἰόντας δεῖ σκοπεῖν; ὅρα δὲ μὴ με ἡγῇ διανοούμενον
ἐρωτᾶν σε εἰ πλείω χαίρουσιν οἱ σφόδρα νοσοῦντες τῶν
ὑγιαινόντων, ἀλλ' οἷου μέγεθος με ζητεῖν ἡδονῆς, καὶ τὸ
σφόδρα περὶ τοῦ τοιούτου ποῦ ποτε γίνεται ἐκάστοτε.
νοῆσαι γὰρ δεῖ φαμεν ἦντινα φύσιν ἔχει καὶ τίνα λέγουσιν
οἱ φάσκοντες μηδ' εἶναι τὸ παράπαν αὐτήν.

{ΠΡΩ.} Ἀλλὰ σχεδὸν ἔπομαι τῷ λόγῳ σου.

{ΣΩ.} Τάχα, ὦ Πρώταρχε, οὐχ ἥττον δείξεις. ἀπόκριναι
γάρ· ἐν ὕβρει μείζους ἡδονὰς - οὐ πλείους λέγω, τῷ σφόδρα
δὲ καὶ τῷ μᾶλλον ὑπερεχούσας - ὁρᾷς ἢ ἐν τῷ σώφρονι βίῳ;
λέγε δὲ προσέχων τὸν νοῦν.

{ΠΡΩ.} Ἀλλ' ἔμαθον ὃ λέγεις, καὶ πολὺ τὸ διαφέρον
ὁρῶ. τοὺς μὲν γὰρ σώφρονάς που καὶ ὁ παροιμιαζόμενος
ἐπίσχει λόγος ἐκάστοτε, ὃ τὸ “μηδὲν ἄγαν” παρακελεύο-
μενος, ὧ πείθονται· τὸ δὲ τῶν ἀφρόνων τε καὶ ὑβριστῶν

μέχρι μανίας ἢ σφοδρὰ ἡδονὴ κατέχουσα περιβοήτους
ἀπεργάζεται.

Stephanus page 45, section e, line 5

{ΣΩ.} Καλῶς· καὶ εἴ γε τοῦθ' οὕτως ἔχει, δῆλον ὡς ἔν
τινι πονηρίᾳ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀρετῇ
μέγισται μὲν ἡδοναί, μέγισται δὲ καὶ λύπαι γίνονται.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τούτων τινὰς προελόμενον δεῖ σκοπεῖσθαι
τίνα ποτὲ τρόπον ἐχούσας ἐλέγομεν αὐτὰς εἶναι μεγίστας.

{ΠΡΩ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Σκόπει δὴ τὰς τῶν τοιῶνδε νοσημάτων ἡδονάς, τίνα
ποτὲ ἔχουσι τρόπον.

{ΠΡΩ.} Ποίων;

Stephanus page 46, section a, line 5

{ΣΩ.} Τὰς τῶν ἀσχημόνων, ἃς οὐς εἵπομεν δυσχερεῖς
μισοῦσι παντελῶς.

{ΠΡΩ.} Ποίας;

{ΣΩ.} Οἷον τὰς τῆς ψώρας ἰάσεις τῷ τρίβειν καὶ ὅσα
τοιαῦτα, οὐκ ἄλλης δεόμενα φαρμάξεως· τοῦτο γὰρ δὴ τὸ
πάθος ἡμῖν, ὧ πρὸς θεῶν, τί ποτε φῶμεν ἐγγίγνεσθαι;
πότερον ἡδονὴν ἢ λύπην;

{ΠΡΩ.} Σύμμεικτον τοῦτό γ' ἄρ', ὧ Σώκρατες, ἔοικε
γίγνεσθαι τι κακόν.

{ΣΩ.} Οὐ μὲν δὴ Φιλήβου γε ἔνεκα παρεθέμην τὸν λόγον·

Stephanus page 46, section b, line 2

ἀλλ' ἄνευ τούτων, ὧ Πρώταρχε, τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ταύταις
ἐπομένων, ἂν μὴ κατοφθῶσι, σχεδὸν οὐκ ἂν ποτε δυναίμεθα
διακρίνασθαι τὸ νῦν ζητούμενον.

{ΠΡΩ.} Οὐκοῦν ἰτέον ἐπὶ τὰς τούτων συγγενεῖς.

{ΣΩ.} Τὰς ἐν τῇ μείξει κοινωνούσας λέγεις;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Εἰσὶ τοίνυν μείξεις αἱ μὲν κατὰ τὸ σῶμα ἐν αὐτοῖς
τοῖς σώμασιν, αἱ δ' αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ψυχῇ· τὰς δ' αὖ
τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀνευρήσομεν λύπας ἡδοναῖς

Stephanus page 46, section c, line 3

μειχθείσας τοτὲ μὲν ἡδονὰς τὰ συναμφοτέρα, τοτὲ δὲ λύπας
ἐπικαλουμένας.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Ὅποτεν ἐν τῇ καταστάσει τις ἢ τῇ διαφθορᾷ τάναντία
ἅμα πάθη πάσχη, ποτὲ ῥιγῶν θέρηται καὶ θερμαινόμενος
ἐνίστε ψύχεται, ζητῶν οἶμαι τὸ μὲν ἔχειν, τοῦ δὲ ἀπαλλάτ-

τεσθαι, τὸ δὴ λεγόμενον πικρῷ γλυκὺ μεμειγμένον, μετὰ
δυσπαλλακτίας παρόν, ἀγανάκτησιν καὶ ὕστερον σύντασιν
ἀγρίαν ποιεῖ.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα ἀληθὲς τὸ νῦν λεγόμενον.

Stephanus page 46, section d, line 4

{ΣΩ.} Οὐκοῦν αἱ τοιαῦται μείξεις αἱ μὲν ἐξ ἴσων εἰσὶ
λυπῶν τε καὶ ἡδονῶν, αἱ δ' ἐκ τῶν ἐτέρων πλειόνων;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Λέγε δὴ τὰς μὲν, ὅταν πλείους λῦπαι τῶν ἡδονῶν
γίνωνται - τὰς τῆς ψώρας λεγομένας νυνδὴ ταύτας εἶναι
καὶ τὰς τῶν γαργαλισμῶν - ὁπόταν <ἐν τοῖς> ἐντὸς τὸ ζέον
ἢ καὶ τὸ φλεγμαῖνον, τῇ τρίψει δὲ καὶ τῇ κνήσει μὴ ἐφικνῇται
τις, τὸ δ' ἐπιπολῆς μόνον διαχέη, τοτὲ φέροντες εἰς πῦρ αὐτὰ
καὶ εἰς τοῦναντίον πυρίαις μεταβάλλοντες ἐνίοτε ἀμηχάνους
ἡδονάς, τοτὲ δὲ τοῦναντίον τοῖς ἐντὸς πρὸς τὰ τῶν ἔξω, λύπας

Stephanus page 46, section e, line 4

ἡδοναῖς συγκερασθείσας, εἰς ὁπότερ' ἂν ῥέψῃ, παρέσχοντο
τῷ τὰ συγκεκριμένα βίᾳ διαχεῖν ἢ τὰ διακεκριμένα συγχεῖν
- [καὶ] ὁμοῦ λύπας ἡδοναῖς παρατιθέναι.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁπόταν αὐτὴ πλείων ἡδονὴ κατὰ <τὰ> τοιαῦτα
πάντα συμμειχθῇ, τὸ μὲν ὑπομειγμένον τῆς λύπης γαρ-
γαλίζει τε καὶ ἡρέμα ἀγανακτεῖν ποιεῖ, τὸ δ' αὐτὴ τῆς ἡδονῆς
πολὺ πλέον ἐγκεχυμένον συντείνει τε καὶ ἐνίοτε πηδᾶν ποιεῖ,
καὶ παντοῖα μὲν χρώματα, παντοῖα δὲ σχήματα, παντοῖα δὲ
πνεύματα ἀπεργαζόμενον πᾶσαν ἑκπληξιν καὶ βοᾶς μετὰ

Stephanus page 47, section a, line 9

ἀφροσύνης ἐνεργάζεται;

{ΠΡΩ.} Μάλα γε.

{ΣΩ.} Καὶ λέγειν τε, ὦ ἑταῖρε, αὐτόν τε περὶ ἑαυτοῦ ποιεῖ
καὶ ἄλλον ὡς ταύταις ταῖς ἡδοναῖς τερπόμενος οἷον ἀποθνή-
σκει· καὶ ταύτας γε δὴ παντάπασιν αἰετὰ μεταδιώκει τοσοῦτον
μᾶλλον ὅσῳ ἂν ἀκολαστότερός τε καὶ ἀφρονέστερος ὢν
τυγχάνῃ, καὶ καλεῖ δὴ μεγίστας ταύτας, καὶ τὸν ἐν αὐταῖς
ὅτι μάλιστ' αἰετὰ ζῶντα εὐδαιμονέστατον καταριθμεῖται.

{ΠΡΩ.} Πάντα, ὦ Σώκρατες, τὰ συμβαίνοντα πρὸς τῶν
πολλῶν ἀνθρώπων εἰς δόξαν διεπέρανας.

Stephanus page 47, section c, line 1

{ΣΩ.} Περί γε τῶν ἡδονῶν, ὦ Πρώταρχε, τῶν ἐν τοῖς
κοινοῖς παθήμασιν αὐτοῦ τοῦ σώματος τῶν ἐπιπολῆς τε καὶ
ἐντὸς κερασθέντων· περὶ δέ γ' ὧν ψυχὴ σώματι τὰναντία
συμβάλλεται, λύπην τε ἅμα πρὸς ἡδονὴν καὶ ἡδονὴν πρὸς

λύπην, ὥστ' εἰς μίαν ἀμφοτέρα κρᾶσιν ἰέναι, ταῦτα ἔμπροσθε
μὲν διήλθομεν, ὥς, ὅποταν [αὖ] κενῶται, πληρώσεως ἐπιθυμεῖ,
καὶ ἐλπίζων μὲν χαίρει, κενούμενος δὲ ἀλγεῖ, ταῦτα δὲ τότε
μὲν οὐκ ἐμαρτυράμεθα, νῦν δὲ λέγομεν ὥς ψυχῆς πρὸς σῶμα
διαφερομένης ἐν πᾶσι τούτοις πλήθει ἀμηχάνοις οὖσι μεῖζις
μία λύπης τε καὶ ἡδονῆς συμπίπτει γενομένη.

Stephanus page 47, section d, line 4

{ΠΡΩ.} Κινδυνεύεις ὀρθότατα λέγειν.
{ΣΩ.} Ἐτι τοίνυν ἡμῖν τῶν μείξεων λύπης τε καὶ ἡδονῆς
λοιπὴ μία.
{ΠΡΩ.} Ποία, φήεις;
{ΣΩ.} Ἦν αὐτὴν τὴν ψυχὴν αὐτῇ πολλάκις λαμβάνειν
σύγκρασιν ἔφαμεν.
{ΠΡΩ.} Πῶς οὖν δὴ τοῦτ' αὐτὸ λέγομεν;
{ΣΩ.} Ὅργην καὶ φόβον καὶ πόθον καὶ θρήνον καὶ ἔρωτα
καὶ ζῆλον καὶ φθόνον καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἅρ' οὐκ αὐτῆς τῆς
ψυχῆς τίθεσαι ταύτας λύπας τινάς;

Stephanus page 47, section e, line 4

{ΠΡΩ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν αὐτὰς ἡδονῶν μεστὰς εὐρήσομεν ἀμηχάνων;
ἢ δεόμεθα ὑπομιμήσκεισθαι [τὸ <ἐν> τοῖς θυμοῖς καὶ ταῖς
ὀργαῖς,] τὸ

ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι
ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο,

καὶ τὰς ἐν τοῖς θρήνοις καὶ πόθοις ἡδονὰς ἐν λύπαις οὔσας
ἀναμειγμένας;

Stephanus page 48, section a, line 3

{ΠΡΩ.} Οὐκ, ἀλλ' οὕτω ταῦτά γε καὶ οὐκ ἄλλως ἂν
συμβαίνοι γιγνόμενα.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ τὰς γε τραγικὰς θεωρήσεις, ὅταν ἅμα
χαίροντες κλάωσι, μέμνησαι;
{ΠΡΩ.} Τί δ' οὖ;
{ΣΩ.} Τὴν δ' ἐν ταῖς κωμωδίαις διάθεσιν ἡμῶν τῆς ψυχῆς,
ἅρ' οἶσθ' ὥς ἔστι κἂν τούτοις μεῖζις λύπης τε καὶ ἡδονῆς;
{ΠΡΩ.} Οὐ πάνυ κατανοῶ.
{ΣΩ.} Παντάπασι γὰρ οὐ ῥάδιον, ὦ Πρώταρχε, ἐν τούτῳ
συννοεῖν τὸ τοιοῦτον ἐκάστοτε πάθος.

Stephanus page 48, section b, line 3

{ΠΡΩ.} Οὐκουν ὥς γ' ἔοικεν ἐμοί.
{ΣΩ.} Λάβωμέν γε μὴν αὐτὸ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ σκοτει-

νότερόν ἐστιν, ἵνα καὶ ἐν ἄλλοις ῥᾶον καταμαθεῖν τις οἶός τ'
ἢ μεῖξιν λύπης τε καὶ ἡδονῆς.

{ΠΡΩ.} Λέγοις ἄν.

{ΣΩ.} Τό τοι νυνδὴ ῥηθὲν ὄνομα φθόνου πότερα λύπην
τινὰ ψυχῆς θήσεις, ἢ πῶς;

{ΠΡΩ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ὁ φθονῶν γε ἐπὶ κακοῖς τοῖς τῶν πέλας
ἡδόμενος ἀναφανήσεται.

Stephanus page 48, section c, line 1

{ΠΡΩ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Κακὸν μὴν ἄγνοια καὶ ἦν δὴ λέγομεν ἀβελτέραν ἔξιν.

{ΠΡΩ.} Τί μὴν;

{ΣΩ.} Ἐκ δὴ τούτων ἰδὲ τὸ γελοῖον ἦντινα φύσιν ἔχει.

{ΠΡΩ.} Λέγε μόνον.

{ΣΩ.} Ἔστιν δὴ πονηρία μὲν τις τὸ κεφάλαιον, ἔξεώς
τινος ἐπὶ κλην λεγομένη· τῆς δ' αὖ πάσης πονηρίας ἐστὶ
τοῦναντίον πάθος ἔχον ἢ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ἐν Δελφοῖς
γραμμάτων.

{ΠΡΩ.} Τὸ “γνώθι σαυτὸν” λέγεις, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 48, section d, line 1

{ΣΩ.} Ἐγωγε. τοῦναντίον μὴν ἐκείνῳ δῆλον ὅτι τὸ μηδαμῇ
γινώσκειν αὐτὸν λεγόμενον ὑπὸ τοῦ γράμματος ἂν εἴη.

{ΠΡΩ.} Τί μὴν;

{ΣΩ.} Ὁ Πρώταρχε, πειρῶ δὲ αὐτὸ τοῦτο τριχῇ τέμνειν.

{ΠΡΩ.} Πῇ φῆς; οὐ γὰρ μὴ δυνατὸς ᾧ.

{ΣΩ.} Λέγεις δὴ δεῖν ἐμὲ τοῦτο διελέσθαι τὰ νῦν;

{ΠΡΩ.} Λέγω, καὶ δέομαί γε πρὸς τῷ λέγειν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ τῶν ἀγνοούντων αὐτοὺς κατὰ τρία
ἀνάγκη τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν ἕκαστον;

{ΠΡΩ.} Πῶς;

Stephanus page 48, section e, line 1

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν κατὰ χρήματα, δοξάζειν εἶναι πλουσι-
ώτερον ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν οὐσίαν.

{ΠΡΩ.} Πολλοὶ γοῦν εἰσὶν τὸ τοιοῦτον πάθος ἔχοντες.

{ΣΩ.} Πλείους δέ γε οἱ μείζους καὶ καλλίους αὐτοὺς δοξά-
ζουσι, καὶ πάντα ὅσα κατὰ τὸ σῶμα εἶναι διαφερόντως τῆς
οὔσης αὐτοῖς ἀληθείας.

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Πολὺ δὲ πλείστοί γε οἶμαι περὶ τὸ τρίτον εἶδος τὸ
τῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς διημαρτήκασιν, ἀρετῇ δοξάζοντες
βελτίους ἑαυτούς, οὐκ ὄντες.

Stephanus page 48, section e, line 11

{ΠΡΩ.} Σφόδρα μὲν οὖν.
 {ΣΩ.} Τῶν ἀρετῶν δ' ἄρ' οὐ σοφίας περὶ τὸ πλῆθος πάντως ἀντεχόμενον μεστὸν ἐρίδων καὶ δοξοσοφίας ἐστὶ ψευδοῦς;
 {ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὐ;
 {ΣΩ.} Κακὸν μὲν δὴ πᾶν ἂν τις τὸ τοιοῦτον εἰπὼν ὀρθῶς ἂν εἴποι πάθος.
 {ΠΡΩ.} Σφόδρα γε.
 {ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν ἔτι διαιρετέον, ὦ Πρώταρχε, δίχα, εἰ μέλλομεν τὸν παιδικὸν ἰδόντες φθόνον ἄτοπον ἡδονῆς καὶ λύπης ὄψεσθαι μεῖξιν. πῶς οὖν τέμνομεν δίχα, λέγεις;

Stephanus page 49, section b, line 1

πάντες ὅποσοι ταύτην τὴν ψευδῇ δόξαν περὶ ἑαυτῶν ἀνοήτως δοξάζουσι, καθάπερ ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ τούτων ἀναγκαιότατον ἔπεσθαι τοῖς μὲν ῥώμην αὐτῶν καὶ δύναμιν, τοῖς δὲ οἶμαι τὸναντίον.
 {ΠΡΩ.} Ἀνάγκη.
 {ΣΩ.} Ταύτη τοίνυν δῖελε, καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν εἰσι μετ' ἀσθενείας τοιοῦτοι καὶ ἀδύνατοι καταγελῶμενοι τιμωρεῖσθαι, γελοίους τούτους φάσκων εἶναι τάληθ' ἡ φθέγγῃ· τοὺς δὲ δυνατοὺς τιμωρεῖσθαι καὶ ἰσχυροὺς φοβεροὺς καὶ ἐχθροὺς προσαγορεύων ὀρθότατον τούτων σαυτῷ λόγον ἀποδώσεις.

Stephanus page 49, section c, line 2

ἄγνοια γὰρ ἢ μὲν τῶν ἰσχυρῶν ἐχθρά τε καὶ αἰσχροῖα - βλαβερὰ γὰρ καὶ τοῖς πέλας αὐτῇ τε καὶ ὅσαι εἰκόνες αὐτῆς εἰσιν - ἢ δ' ἀσθενῆς ἡμῖν τὴν τῶν γελοίων εἵληχε τάξιν τε καὶ φύσιν.
 {ΠΡΩ.} Ὀρθότατα λέγεις. ἀλλὰ γὰρ ἢ τῶν ἡδονῶν καὶ

λυπῶν μεῖξιν ἐν τούτοις οὐπω μοι καταφανής.
 {ΣΩ.} Τὴν τοίνυν τοῦ φθόνου λαβὲ δύναμιν πρῶτον.
 {ΠΡΩ.} Λέγε μόνον.
 {ΣΩ.} Λύπη τις ἀδικός ἐστὶ που καὶ ἡδονή;

Stephanus page 49, section d, line 2

{ΠΡΩ.} Τοῦτο μὲν ἀνάγκη.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν ἐχθρῶν κακοῖς οὐτ' ἀδικον οὐτε φθονερόν ἐστι τὸ χαίρειν;
 {ΠΡΩ.} Τί μήν;
 {ΣΩ.} Τὰ δέ γε τῶν φίλων ὀρῶντας ἔστιν ὅτε κακὰ μὴ λυπεῖσθαι, χαίρειν δέ, ἄρα οὐκ ἀδικόν ἐστιν;
 {ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὐ;
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν τὴν ἄγνοιαν εἶπομεν ὅτι κακὸν πᾶσιν;
 {ΠΡΩ.} Ὀρθῶς.
 {ΣΩ.} Τὴν οὖν τῶν φίλων δοξοσοφίαν καὶ δοξοκαλίαν καὶ

ὅσα νυνδὴ διήλθομεν, ἐν τρισὶν λέγοντες εἶδεν γίγνεσθαι, γελοῖα μὲν ὅποσα ἀσθενῇ, μισητὰ δ' ὅποσα ἐρρωμένα, <φῶ-μεν> ἢ μὴ φῶμεν ὅπερ εἶπον ἄρτι, τὴν τῶν φίλων ἕξιν ταύτην ὅταν ἔχη τις τὴν ἀβλαβῇ τοῖς ἄλλοις, γελοῖαν εἶναι;

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Κακὸν δ' οὐχ ὁμολογοῦμεν αὐτὴν ἄγνοιάν γε οὕσαν εἶναι;

{ΠΡΩ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Χαίρομεν δὲ ἢ λυπούμεθα, ὅταν ἐπ' αὐτῇ γελῶμεν;

{ΠΡΩ.} Δῆλον ὅτι χαίρομεν.

{ΣΩ.} Ἡδονὴν δὲ ἐπὶ τοῖς τῶν φίλων κακοῖς, οὐ φθόνον ἔφαμεν εἶναι τὸν τοῦτ' ἀπεργαζόμενον;

{ΠΡΩ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Γελῶντας ἄρα ἡμᾶς ἐπὶ τοῖς τῶν φίλων γελοίοις φησὶν ὁ λόγος, κεραννύντας ἡδονὴν αὖ φθόνῳ, λύπη τὴν ἡδονὴν συγκεραννύναι· τὸν γὰρ φθόνον ὡμολογῆσθαι λύπην ψυχῆς ἡμῖν πάλαι, τὸ δὲ γελᾶν ἡδονὴν, ἅμα γίγνεσθαι δὲ τούτῳ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις.

{ΠΡΩ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Μηνύει δὴ νῦν ὁ λόγος ἡμῖν ἐν θρήνοις τε καὶ ἐν

τραγωδίαις <καὶ κωμωδίαις>, μὴ τοῖς δράμασι μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ τοῦ βίου συμπάσῃ τραγωδίᾳ καὶ κωμωδίᾳ, λύπας ἡδοναῖς ἅμα κεράννυσθαι, καὶ ἐν ἄλλοις δὴ μυρίοις.

{ΠΡΩ.} Ἀδύνατον μὴ ὁμολογεῖν ταῦτα, ὦ Σώκρατες, εἰ καὶ τις φιλονικοῖ πάνυ πρὸς τἀναντία.

{ΣΩ.} Ὅργην μὴν καὶ πόθον καὶ θρήνον καὶ φόβον καὶ ἔρωτα καὶ ζῆλον καὶ φθόνον προϋθέμεθα καὶ ὅποσα τοιαῦτα, ἐν οἷς ἔφαμεν εὐρήσειν μειγνύμενα τὰ νῦν πολλάκις λεγόμενα. ἢ γάρ;

{ΠΡΩ.} Ναί.

{ΣΩ.} Μανθάνομεν οὖν ὅτι θρήνου πέρι καὶ φθόνου καὶ ὀργῆς πάντα ἐστὶ τὰ νυνδὴ διαπερανθέντα;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ μανθάνομεν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν πολλὰ ἔτι τὰ λοιπὰ;

{ΠΡΩ.} Καὶ πάνυ γε.

{ΣΩ.} Διὰ δὴ τί μάλισθ' ὑπολαμβάνεις με δεῖξαί σοι τὴν ἐν τῇ κωμωδίᾳ μεῖξιν; ἄρ' οὐ πίστεως χάριν, ὅτι τὴν γε ἐν τοῖς φόβοις καὶ ἔρωσι καὶ τοῖς ἄλλοις ῥᾶδιον κρᾶσιν ἐπι-δεῖξαι· λαβόντα δὲ τοῦτο παρὰ σαντῶ ἀφεῖναί με μηκέτι

ἐπ' ἐκεῖνα ἰόντα δεῖν μῆκύνειν τοὺς λόγους, ἀλλ' ἀπλῶς

Stephanus page 50, section d, line 4

λαβεῖν τοῦτο, ὅτι καὶ σῶμα ἄνευ ψυχῆς καὶ ψυχὴ ἄνευ σώματος καὶ κοινῇ μετ' ἀλλήλων ἐν τοῖς παθήμασι μεστά ἐστι συγκεκραμένης ἡδονῆς λύπαις; νῦν οὖν λέγε πότερα ἀφίης με ἢ μέσας ποιήσεις νύκτας; εἰπὼν δὲ σμικρὰ οἴμαί σου τεύξεσθαι μεθεῖναί με· τούτων γὰρ ἀπάντων αὖριον ἐθελήσω σοι λόγον δοῦναι, τὰ νῦν δὲ ἐπὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι στέλλεσθαι πρὸς τὴν κρίσιν ἣν Φίληβος ἐπιτάττει.

{ΠΡΩ.} Καλῶς εἶπες, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὅσα λοιπὰ ἡμῖν διέξελθε ὅπῃ σοι φίλον.

{ΣΩ.} Κατὰ φύσιν τοίνυν μετὰ τὰς μειχθείσας ἡδονὰς ὑπὸ

Stephanus page 50, section e, line 6

δὴ τινος ἀνάγκης ἐπὶ τὰς ἀμείκτους πορευοίμεθ' ἂν ἐν τῷ μέρει.

{ΠΡΩ.} Κάλλιστ' εἶπες.

{ΣΩ.} Ἐγὼ δὴ πειράσομαι μεταβαλὼν σημαίνειν ἡμῖν αὐτάς. τοῖς γὰρ φάσκουσι λυπῶν εἶναι παῦλαν πάσας τὰς ἡδονὰς οὐ πάνυ πῶς πείθομαι, ἀλλ' ὅπερ εἶπον, μάρτυσι καταχρῶμαι πρὸς τὸ τινὰς ἡδονὰς εἶναι δοκούσας, οὐσας δ' οὐδαμῶς, καὶ μεγάλας ἐτέρας τινὰς ἅμα καὶ πολλὰς φαντασθείσας, εἶναι δ' αὐτάς συμπεφυρμένας ὁμοῦ λύπαις τε καὶ ἀναπαύσεσιν ὀδυνῶν τῶν μεγίστων περὶ τε σώματος καὶ

Stephanus page 51, section a, line 9

ψυχῆς ἀπορίας.

{ΠΡΩ.} Ἀληθεῖς δ' αὖ τίνας, ὦ Σώκρατες, ὑπολαμβάνων ὀρθῶς τις διανοοῖτ' ἄν;

{ΣΩ.} Τὰς περὶ τε τὰ καλὰ λεγόμενα χρώματα καὶ περὶ τὰ σχήματα καὶ τῶν ὁσμῶν τὰς πλείστας καὶ τὰς τῶν φθόγγων καὶ ὅσα τὰς ἐνδεείας ἀναισθητήτους ἔχοντα καὶ ἀλύπους τὰς πληρώσεις αἰσθητὰς καὶ ἡδεΐας [καθαρὰς λυπῶν] παραδίδωσιν.

{ΠΡΩ.} Πῶς δὴ ταῦτα, ὦ Σώκρατες, αὖ λέγομεν οὕτω;

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν οὐκ εὐθύς δηλὰ ἐστὶν ἃ λέγω, πει-

Stephanus page 51, section c, line 1

ρατέον μὴν δηλοῦν. σχημάτων τε γὰρ κάλλος οὐχ ὅπερ ἂν ὑπολάβοιεν οἱ πολλοὶ πειρῶμαι νῦν λέγειν, ἢ ζώων ἢ τινων ζωγραφημάτων, ἀλλ' εὐθύ τι λέγω, φησὶν ὁ λόγος, καὶ περιφερὲς καὶ ἀπὸ τούτων δὴ τά τε τοῖς τόρνοις γιγνόμενα ἐπίπεδά τε καὶ στερεὰ καὶ τὰ τοῖς κανόσι καὶ γωνίαις, εἴ μου μανθάνεις. ταῦτα γὰρ οὐκ εἶναι πρὸς τι καλὰ λέγω, καθάπερ ἄλλα, ἀλλ' αἰεὶ καλὰ καθ' αὐτὰ πεφυκέναι καὶ τίνας

ἡδονὰς οἰκείας ἔχειν, οὐδὲν ταῖς τῶν κινήσεων προσφερεῖς·
καὶ χρώματα δὴ τοῦτον τὸν τύπον ἔχοντα [καλὰ καὶ ἡδονάς]
ἀλλ' ἄρα μανθάνομεν, ἢ πῶς;

Stephanus page 51, section d, line 4

{ΠΡΩ.} Πειρῶμαι μέν, ὦ Σώκρατες· πειράθητι δὲ καὶ σὺ
σαφέστερον ἔτι λέγειν.

{ΣΩ.} Λέγω δὴ ἡχᾶς τῶν φθόγγων τὰς λείας καὶ λαμ-
πράς, τὰς ἔν τι καθαρὸν εἰσας μέλος, οὐ πρὸς ἕτερον καλὰς
ἀλλ' αὐτὰς καθ' αὐτὰς εἶναι, καὶ τούτων συμφύτους ἡδονὰς
ἐπομένας.

{ΠΡΩ.} Ἔστι γὰρ οὖν καὶ τοῦτο.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ περὶ τὰς ὁσμάς ἦττον μὲν τούτων θεῖον γένος
ἡδονῶν· τὸ δὲ μὴ συμμεμῖχθαι ἐν αὐταῖς ἀναγκαίους λύπας,
καὶ ὅπη τοῦτο καὶ ἐν ὅτῳ τυγχάνει γεγονὸς ἡμῖν, τοῦτ'

Stephanus page 51, section e, line 4

ἐκεῖνοις τίθημι ἀντίστροφον ἅπαν. ἀλλ', εἰ κατανοεῖς,
ταῦτα εἶδη δύο <ῶν> λέγομεν ἡδονῶν.

{ΠΡΩ.} Κατανοῶ.

{ΣΩ.} Ἔτι δὴ τοίνυν τούτοις προσθῶμεν τὰς περὶ τὰ
μαθήματα ἡδονάς, εἰ ἄρα δοκοῦσιν ἡμῖν αὐταὶ πείνας μὲν μὴ
ἔχειν τοῦ μανθάνειν μηδὲ διὰ μαθημάτων πείνην ἀλγηδόνα
ἐξ ἀρχῆς γιγνομένης.

{ΠΡΩ.} Ἀλλ' οὕτω συνδοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί δέ; μαθημάτων πληρωθεῖσιν ἐὰν ὕστερον ἀπο-
βολαὶ διὰ τῆς λήθης γίνωνται, καθορᾶς τινὰς ἐν αὐταῖς

Stephanus page 52, section a, line 7

ἀλγηδόνας;

{ΠΡΩ.} Οὐ τι φύσει γε, ἀλλ' ἐν τισι λογισμοῖς τοῦ
παθήματος, ὅταν τις στερηθεῖς λυπηθῇ διὰ τὴν χρεῖαν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν, ὦ μακάριε, νῦν γε ἡμεῖς αὐτὰ τὰ τῆς
φύσεως μόνον παθήματα χωρὶς τοῦ λογισμοῦ διαπεραίνομεν.

{ΠΡΩ.} Ἀληθῇ τοίνυν λέγεις ὅτι χωρὶς λύπης ἡμῖν λήθη
γίνεται ἐκάστοτε ἐν τοῖς μαθήμασιν.

{ΣΩ.} Ταύτας τοίνυν τὰς τῶν μαθημάτων ἡδονὰς ἀμείκτους
τε εἶναι λύπαις ῥητέον καὶ οὐδαμῶς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων
ἀλλὰ τῶν σφόδρα ὀλίγων.

Stephanus page 52, section b, line 9

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ ῥητέον;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅτε μετρίως ἤδη διακεκρίμεθα χωρὶς τὰς
τε καθαρὰς ἡδονὰς καὶ τὰς σχεδὸν ἀκαθάρτους ὀρθῶς ἂν
λεχθεῖσας, προσθῶμεν τῷ λόγῳ ταῖς μὲν σφοδραῖς ἡδοναῖς
ἀμετρίαν, ταῖς δὲ μὴ τοῦναντίον ἐμμετρίαν· καὶ <τὰς> τὸ

μέγα καὶ τὸ σφοδρὸν αὐ̃ <δεχομένας>, καὶ πολλάκις καὶ
ὀλιγάκις γιγνομένας τοιαύτας, τῆς τοῦ ἀπείρου γε ἐκείνου
καὶ ἥττον καὶ μᾶλλον διὰ τε σώματος καὶ ψυχῆς φερομένου
[προς]θῶμεν αὐτάς εἶναι γένους, τὰς δὲ μὴ τῶν ἐμμέτρων.
{ΠΡΩ.} Ὁρθότατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 52, section d, line 3

{ΣΩ.} Ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις μετὰ ταῦτα τόδε αὐτῶν
διαθεατέον.
{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} Τί ποτε χρὴ φάναι πρὸς ἀλήθειαν εἶναι; τὸ καθαρὸν
τε καὶ εἰλικρινὲς ἢ τὸ σφόδρα τε καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ μέγα
καὶ τὸ ἱταμόν;
{ΠΡΩ.} Τί ποτ' ἄρα, ὦ Σώκρατες, ἐρωτᾷς βουλόμενος;
{ΣΩ.} Μηδέν, ὦ Πρώταρχε, ἐπιλείπειν ἐλέγχων ἡδονῆς
τε καὶ ἐπιστήμης, εἰ τὸ μὲν ἄρ' αὐτῶν ἐκατέρου καθαρὸν
ἐστι, τὸ δ' οὐ καθαρὸν, ἵνα καθαρὸν ἐκότερον ἰὸν εἰς τὴν

Stephanus page 52, section e, line 3

κρίσιν ἐμοὶ καὶ σοὶ καὶ συνάπασι τοῖσδε ῥᾶω παρέχη τὴν
κρίσιν.
{ΠΡΩ.} Ὁρθότατα.
{ΣΩ.} Ἴθι δὴ, περὶ πάντων, ὅσα καθαρὰ γένη λέγομεν,
οὕτως διανοηθῶμεν· προελόμενοι πρῶτον αὐτῶν ἐν τι
σκοπῶμεν.
{ΠΡΩ.} Τί οὖν προελώμεθα;
{ΣΩ.} Τὸ λευκὸν ἐν τοῖς πρῶτον, εἰ βούλει, θεασώμεθα
γένος.

Stephanus page 53, section a, line 4

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Πῶς οὖν ἂν λευκοῦ καὶ τίς καθαρότης ἡμῖν εἴη;
πότ' αὖτε τὸ μέγιστον τε καὶ πλεῖστον ἢ τὸ ἀκρατέστατον, ἐν
ᾧ χρώματος μηδεμία μοῖρα ἄλλη μηδενὸς ἐνείη;
{ΠΡΩ.} Δῆλον ὅτι τὸ μάλιστ' εἰλικρινὲς ὄν.
{ΣΩ.} Ὁρθῶς. ἄρ' οὖν οὐ τοῦτο ἀληθέστατον, ὦ Πρώ-
ταρχε, καὶ ἅμα δὴ κάλλιστον τῶν λευκῶν πάντων θήσομεν,
ἀλλ' οὐ τὸ πλεῖστον οὐδὲ τὸ μέγιστον;
{ΠΡΩ.} Ὁρθότατά γε.
{ΣΩ.} Σμικρὸν ἄρα καθαρὸν λευκὸν μεμειγμένου πολλοῦ

Stephanus page 53, section b, line 5

λευκοῦ λευκότερον ἅμα καὶ κάλλιον καὶ ἀληθέστερον ἐὰν
φῶμεν γίνεσθαι, παντάπασιν ἐροῦμεν ὀρθῶς.
{ΠΡΩ.} Ὁρθότατα μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τί οὖν; οὐδὴπου πολλῶν δεησόμεθα παραδειγμάτων τοιούτων ἐπὶ τὸν τῆς ἡδονῆς περί λόγον, ἀλλ' ἀρκεῖ νοεῖν ἡμῖν αὐτόθεν ὥς ἄρα καὶ σύμπασα ἡδονὴ σμικρὰ μεγάλης καὶ ὀλίγη πολλῆς, καθαρὰ λύπης, ἡδίων καὶ ἀληθεστέρα καὶ καλλίων γίγνεται ἄν.

{ΠΡΩ.} Σφόδρα μὲν οὖν, καὶ τό γε παράδειγμα ἱκανόν.

{ΣΩ.} Τί δὲ τὸ τοιόνδε; ἄρα περὶ ἡδονῆς οὐκ ἀκηκόαμεν

Stephanus page 53, section c, line 5

ὥς ἀεὶ γένεσις ἐστίν, οὐσία δὲ οὐκ ἔστι τὸ παράπαν ἡδονῆς; κομποὶ γὰρ δὴ τινες αὖ τοῦτον τὸν λόγον ἐπιχειροῦσι μηνύειν ἡμῖν, οἷς δεῖ χάριν ἔχειν.

{ΠΡΩ.} Τί δή;

{ΣΩ.} Διαπερανοῦμαι σοι τοῦτ' αὐτὸ ἐπανερωτῶν, ὦ Πρώταρχε φίλε.

{ΠΡΩ.} Λέγε καὶ ἐρώτα μόνον.

{ΣΩ.} Ἐστὸν δὴ τινε δύο, τὸ μὲν αὐτὸ καθ' αὐτό, τὸ δ' ἀεὶ ἐφιέμενον ἄλλου.

{ΠΡΩ.} Πῶς τούτω καὶ τίνε λέγεις;

Stephanus page 53, section d, line 6

{ΣΩ.} Τὸ μὲν σεμνότατον ἀεὶ πεφυκός, τὸ δ' ἐλλιπὲς ἐκείνου.

{ΠΡΩ.} Λέγ' ἔτι σαφέστερον.

{ΣΩ.} Παιδικὰ που καλὰ καὶ ἀγαθὰ τεθεωρήκαμεν ἅμα καὶ ἐραστὰς ἀνδρείους αὐτῶν.

{ΠΡΩ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Τοῦτοις τοίνυν ἐοικότα δυοῖν οὖσι δύο ἄλλα ζήτηι κατὰ πάνθ' ὅσα λέγομεν εἶναι.

{ΠΡΩ.} Τὸ τρίτον ἔτ' ἐρῶ; λέγε σαφέστερον, ὦ Σώκρατες, ὅτι λέγεις.

Stephanus page 53, section e, line 4

{ΣΩ.} Οὐδέν τι ποικίλον, ὦ Πρώταρχε· ἀλλ' ὁ λόγος ἐρεσχηλεῖ νῶν, λέγει δ' ὅτι τὸ μὲν ἕνεκά του τῶν ὄντων ἔστ' αἰεὶ, τὸ δ' οὐ χάριν ἐκάστοτε τὸ τινὸς ἕνεκα γιγνόμενον ἀεὶ γίγνεται.

{ΠΡΩ.} Μόγις ἔμαθον διὰ τὸ πολλάκις λεχθῆναι.

{ΣΩ.} Τάχα δ' ἴσως, ὦ παῖ, μᾶλλον μαθησόμεθα προελθόντος τοῦ λόγου.

{ΠΡΩ.} Τί γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Δύο δὴ τάδε ἕτερα λάβωμεν.

{ΠΡΩ.} Ποῖα;

Stephanus page 54, section a, line 5

{ΣΩ.} Ἐν μὲν τι γένεσιν πάντων, τὴν δὲ οὐσίαν ἕτερον ἔν.

{ΠΡΩ.} Δύο ἀποδέχομαί σου ταῦτα, οὐσίαν καὶ γένεσιν.
 {ΣΩ.} Ὅρθότατα. πότερον οὖν τούτων ἕνεκα ποτέρου, τὴν γένεσιν οὐσίας ἕνεκα φῶμεν ἢ τὴν οὐσίαν εἶναι γενέσεως ἕνεκα;
 {ΠΡΩ.} Τοῦτο ὁ προσαγορεύεται οὐσία εἰ γενέσεως ἕνεκα τοῦτ' ἔστιν ὅπερ ἐστί, νῦν πυνθάνη;
 {ΣΩ.} Φαίνομαι.
 {ΠΡΩ.} Πρὸς θεῶν ἄρ' [ἄν] ἐπανερωτᾷς με τοιόνδε τι; λέγ', ὦ Πρώταρχε, μοί, πότερα πλοίων ναυπηγίαν ἕνεκα

Stephanus page 54, section b, line 3

φῆς γίγνεσθαι μᾶλλον ἢ πλοῖα ἕνεκα ναυπηγίας, καὶ πάνθ' ὅποσα τοιαῦτ' ἐστίν;
 {ΣΩ.} Λέγω τοῦτ' αὐτό, ὦ Πρώταρχε.
 {ΠΡΩ.} Τί οὖν οὐκ αὐτὸς ἀπεκρίνω σαυτῷ, ὦ Σώκρατες;
 {ΣΩ.} Οὐδὲν ὅτι οὐ· σὺ μέντοι τοῦ λόγου συμμετέχε.
 {ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.
 {ΣΩ.} Φημὶ δὴ γενέσεως μὲν ἕνεκα φάρμακά τε καὶ πάντα ὄργανα καὶ πᾶσαν ὕλην παρατίθεσθαι πᾶσιν, ἐκάστην δὲ γένεσιν ἄλλην ἄλλης οὐσίας τινὸς ἐκάστης ἕνεκα γίγνεσθαι, σύμπασαν δὲ γένεσιν οὐσίας ἕνεκα γίγνεσθαι συμπάσης.

Stephanus page 54, section c, line 5

{ΠΡΩ.} Σαφέστατα μὲν οὖν.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν ἡδονὴ γε, εἴπερ γένεσις ἐστίν, ἕνεκά τινος οὐσίας ἐξ ἀνάγκης γίγνοιτ' ἄν.
 {ΠΡΩ.} Τί μήν;
 {ΣΩ.} Τό γε μὴν οὐ ἕνεκα τὸ ἕνεκά του γιγνόμενον ἀεὶ γίγνοιτ' ἄν, ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ ἐκεῖνό ἐστι· τὸ δὲ τινὸς ἕνεκα γιγνόμενον εἰς ἄλλην, ὦ ἄριστε, μοῖραν θετέον.
 {ΠΡΩ.} Ἀναγκαιότατον.
 {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἡδονὴ γε εἴπερ γένεσις ἐστίν, εἰς ἄλλην ἢ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ μοῖραν αὐτὴν τιθέντες ὀρθῶς θήσομεν;

Stephanus page 54, section d, line 3

{ΠΡΩ.} Ὅρθότατα μὲν οὖν.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον τούτου τοῦ λόγου, τῷ μηνύσαντι τῆς ἡδονῆς περὶ τὸ γένεσιν μὲν, οὐσίαν δὲ μὴδ' ἡντινοῦν αὐτῆς εἶναι, χάριν ἔχειν δεῖ· δηλὸν γὰρ ὅτι οὗτος τῶν φασκόντων ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι καταγελᾷ.
 {ΠΡΩ.} Σφόδρα γε.
 {ΣΩ.} Καὶ μὴν αὐτὸς οὗτος ἐκάστοτε καὶ τῶν ἐν ταῖς γενέσεσιν ἀποτελουμένων καταγελάσεται.
 {ΠΡΩ.} Πῶς δὴ καὶ ποίων λέγεις;
 {ΣΩ.} Τῶν ὅσοι ἐξιώμενοι ἢ πείνην ἢ δίψαν ἢ τι τῶν

Stephanus page 54, section e, line 5

τοιούτων, ὅσα γένεσις ἐξιᾶται, χαίρουσι διὰ τὴν γένεσιν ἅτε ἡδονῆς οὐσης αὐτῆς, καὶ φασὶ ζῆν οὐκ ἂν δέξασθαι μὴ διψῶντές τε καὶ πεινῶντες καὶ τᾶλλα ἃ τις ἂν εἴποι πάντα τὰ ἐπόμενα τοῖς τοιούτοις παθήμασι μὴ πάσχοντες.

{ΠΡΩ.} Ἐοίκασι γοῦν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τῷ γίγνεσθαι γε τοῦναντίον ἅπαντες τὸ φθείρεσθαι φαῖμεν ἂν.

{ΠΡΩ.} Ἀναγκαῖον.

{ΣΩ.} Τὴν δὴ φθορὰν καὶ γένεσιν αἰροῖτ' ἂν τις τοῦθ' αἰρούμενος, ἀλλ' οὐ τὸν τρίτον ἐκείνον βίον, τὸν ἐν ᾧ μήτε

Stephanus page 55, section a, line 7

χαίρειν μήτε λυπεῖσθαι, φρονεῖν δ' ἦν [δυνατὸν] ὡς οἶόν τε καθαρώτατα.

{ΠΡΩ.} Πολλή τις, ὡς ἔοικεν, ᾧ Σώκρατες, ἀλογία συμβαίνει γίγνεσθαι, ἐάν τις τὴν ἡδονὴν ὡς ἀγαθὸν ἡμῖν τιθῇται.

{ΣΩ.} Πολλή, ἐπεὶ καὶ τῇδε ἔτι λέγωμεν.

{ΠΡΩ.} Πῆ;

{ΣΩ.} Πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι μὴδὲν ἀγαθὸν εἶναι μὴδὲ καλὸν μήτε ἐν σώμασι μήτ' ἐν πολλοῖς ἄλλοις πλὴν ἐν ψυχῇ, καὶ ἐνταῦθα ἡδονὴν μόνον, ἀνδρείαν δὲ ἢ σωφροσύνην

Stephanus page 55, section b, line 4

ἢ νοῦν ἢ τι τῶν ἄλλων ὅσα ἀγαθὰ εἴληχε ψυχὴ, μὴδὲν τοιοῦτον εἶναι; πρὸς τούτοις δὲ ἔτι τὸν μὴ χαίροντα, ἀλγοῦντα δέ, ἀναγκάζεσθαι φάναι κακὸν εἶναι τότε ὅταν ἀλγῇ, καὶ ἢ ἄριστος πάντων, καὶ τὸν χαίροντα αὖ, ὅσῳ μᾶλλον χαίρει, τότε ὅταν χαίρῃ, τοσούτῳ διαφέρειν πρὸς ἀρετὴν.

{ΠΡΩ.} Πάντ' ἐστὶ ταῦτα, ᾧ Σώκρατες, ὡς δυνατὸν ἀλογώτατα.

{ΣΩ.} Μὴ τοῖνυν ἡδονῆς μὲν πάντως ἐξέτασιν πᾶσαν ἐπιχειρῶμεν ποιήσασθαι, νοῦ δὲ καὶ ἐπιστήμης οἶον φειδόμενοι σφόδρα φανῶμεν· γενναίως δέ, εἴ πῃ τι σαθρὸν ἔχει, πᾶν

Stephanus page 55, section c, line 7

περικρούωμεν, ὡς ὅτι καθαρώτατόν ἐστ' αὐτῶν φύσει, τοῦτο κατιδόντες εἰς τὴν κρίσιν χρώμεθα τὴν κοινὴν τοῖς τε τούτων καὶ τοῖς τῆς ἡδονῆς μέρεσιν ἀληθεστάτοις.

{ΠΡΩ.} Ὅρθως.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἡμῖν τὸ μὲν οἶμαι δημιουργικόν ἐστι τῆς περὶ τὰ μαθήματα ἐπιστήμης, τὸ δὲ περὶ παιδείαν καὶ τροφήν. ἢ πῶς;

{ΠΡΩ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἐν δὴ ταῖς χειροτεχνικαῖς διανοηθῶμεν πρῶτα εἰ

τὸ μὲν ἐπιστήμης αὐτῶν μᾶλλον ἐχόμενον, τὸ δ' ἦττον ἔνι,

Stephanus page 55, section d, line 7

καὶ δεῖ τὰ μὲν ὡς καθαρώτατα νομίζειν, τὰ δ' ὡς ἀκαθαρ-
τότερα.

{ΠΡΩ.} Οὐκοῦν χρή.

{ΣΩ.} Τὰς τοίνυν ἡγεμονικὰς διαληπτέον ἐκάστων αὐτῶν
χωρίς;

{ΠΡΩ.} Ποίας καὶ πῶς;

{ΣΩ.} Οἷον πασῶν που τεχνῶν ἂν τις ἀριθμητικὴν χωρίζῃ
καὶ μετρητικὴν καὶ στατικὴν, ὡς ἔπος εἰπεῖν φαῦλον τὸ
καταλειπόμενον ἐκάστης ἂν γίνοιτο.

{ΠΡΩ.} Φαῦλον μὲν δῆ.

Stephanus page 55, section e, line 5

{ΣΩ.} Τὸ γοῦν μετὰ ταῦτ' εἰκάζειν λείποιτ' ἂν καὶ τὰς
αἰσθήσεις καταμελετᾶν ἐμπειρίᾳ καὶ τινι τριβῇ, ταῖς τῆς
στοχαστικῆς προσχρωμένους δυνάμεσιν ἅς πολλοὶ τέχνας
ἐπονομάζουσι, μελέτῃ καὶ πόνῳ τὴν ῥώμην ἀπειργασμένας.

{ΠΡΩ.} Ἀναγκαιότατα λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν μεστὴ μὲν που μουσικὴ πρῶτον, τὸ σύμ-
φωνον ἀρμόττουσα οὐ μέτρῳ ἀλλὰ μελέτης στοχασμῷ, καὶ
σύμπασα αὐτῆς αὐλητικὴ, τὸ μέτρον ἐκάστης χορδῆς τῷ
στοχάζεσθαι φερομένης θηρεύουσα, ὥστε πολὺ μεμειγμένον

Stephanus page 56, section a, line 7

ἔχειν τὸ μὴ σαφές, σμικρὸν δὲ τὸ βέβαιον.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἱατρικὴν τε καὶ γεωργίαν καὶ κυβερνητικὴν
καὶ στρατηγικὴν ὡσαύτως εὐρήσομεν ἐχούσας.

{ΠΡΩ.} Καὶ πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τεκτονικὴν δέ γε οἶμαι πλείστοις μέτροις τε καὶ
ὀργάνοις χρωμένῃ τὰ πολλὴν ἀκρίβειαν αὐτῇ πορίζοντα
τεχνικωτέραν τῶν πολλῶν ἐπιστημῶν παρέχεται.

{ΠΡΩ.} Πῇ;

{ΣΩ.} Κατὰ τε ναυπηγίαν καὶ κατ' οἰκοδομίαν καὶ ἐν

Stephanus page 56, section b, line 9

πολλοῖς ἄλλοις τῆς ξυλουργικῆς. κανόνι γὰρ οἶμαι καὶ
τόρνῳ χρῆται καὶ διαβήτη καὶ στάθμῃ καὶ τινι προσαγωγίῳ
κεκομψευμένῳ.

{ΠΡΩ.} Καὶ πάνυ γε, ὦ Σώκρατες, ὀρθῶς λέγεις.

{ΣΩ.} Θῶμεν τοίνυν διχῇ τὰς λεγομένας τέχνας, τὰς μὲν
μουσικῇ συνεπομένας ἐν τοῖς ἔργοις ἐλάττονος ἀκριβείας
μετισχούσας, τὰς δὲ τεκτονικῇ πλείονος.

{ΠΡΩ.} Κεῖσθω.

{ΣΩ.} Τούτων δὲ ταύτας ἀκριβεστάτας εἶναι τέχνας, ἃς νυνδὴ πρώτας εἵπομεν.

Stephanus page 56, section c, line 10

{ΠΡΩ.} Ἀριθμητικὴν φαίνει μοι λέγειν καὶ ὅσας μετὰ ταύτης τέχνας ἐφθέγξω νυνδὴ.

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν. ἀλλ', ὦ Πρώταρχε, ἄρ' οὐ διττὰς αὖ καὶ ταύτας λεκτέον; ἢ πῶς;

{ΠΡΩ.} Ποίας δὴ λέγεις;

{ΣΩ.} Ἀριθμητικὴν πρῶτον ἄρ' οὐκ ἄλλην μὲν τινα τὴν τῶν πολλῶν φατέον, ἄλλην δ' αὖ τὴν τῶν φιλοσοφούντων;

{ΠΡΩ.} Πῇ ποτε διορισάμενος οὖν ἄλλην, τὴν δὲ ἄλλην θείῃ τις ἂν ἀριθμητικὴν;

Stephanus page 56, section d, line 9

{ΣΩ.} Οὐ σμικρὸς ὅρος, ὦ Πρώταρχε. οἱ μὲν γάρ που μονάδας ἀνίσους καταριθμοῦνται τῶν περὶ ἀριθμόν, οἷον στρατόπεδα δύο καὶ βοῦς δύο καὶ δύο τὰ σμικρότατα ἢ καὶ τὰ πάντων μέγιστα· οἱ δ' οὐκ ἂν ποτε αὐτοῖς συνακολουθήσειαν, εἰ μὴ μονάδα μονάδος ἐκάστης τῶν μυρίων μηδεμίαν ἄλλην ἄλλης διαφέρουσάν τις θήσει.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα εὖ λέγεις οὐ σμικρὰν διαφορὰν τῶν περὶ ἀριθμόν τευταζόντων, ὥστε λόγον ἔχειν δύ' αὐτὰς εἶναι.

{ΣΩ.} Τί δέ; λογιστικὴ καὶ μετρητικὴ <ή> κατὰ τεκτονικὴν

Stephanus page 56, section e, line 8

καὶ κατ' ἐμπορικὴν τῆς κατὰ φιλοσοφίαν γεωμετρίας τε καὶ λογισμῶν καταμελετωμένων - πότερον ὥς μία ἑκατέρα λεκτέον ἢ δύο τιθῶμεν;

{ΠΡΩ.} Τῇ πρόσθεν ἐπόμενος ἔγωγ' ἂν δύο κατὰ τὴν ἐμὴν ψῆφον τιθείην ἑκατέραν τούτων.

{ΣΩ.} Ὅρθως. οὗ δ' ἔνεκα ταῦτα προηνεγκάμεθα εἰς τὸ μέσον, ἄρα ἐννοεῖς;

{ΠΡΩ.} Ἰσως, ἀλλὰ σὲ βουλοίμην ἂν ἀποφύνασθαι τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

{ΣΩ.} Δοκεῖ τοίνυν ἔμοιγε οὗτος ὁ λόγος, οὐχ ἥττον ἢ

Stephanus page 57, section a, line 10

ὅτε λέγειν αὐτὸν ἠρχόμεθα, ταῖς ἡδοναῖς ζητῶν ἀντίστροφον ἐνταῦθα προβεβληκέναι σκοπῶν ἄρ' ἐστὶ τις ἑτέρας ἄλλη καθαρωτέρα ἐπιστήμης ἐπιστήμη, καθάπερ ἡδονῆς ἡδονή.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα σαφὲς τοῦτό γε, ὅτι ταῦθ' ἔνεκα τούτων ἐπικεχείρηκεν.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἄρ' οὐκ ἐν μὲν τοῖς ἔμπροσθεν ἐπ' ἄλλοις
ἄλλην τέχνην οὖσαν ἀνηυρήκειν σαφεστέραν καὶ ἀσαφεστέραν
ἄλλην ἄλλης;
{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 57, section b, line 9

{ΣΩ.} Ἐν τούτοις δὲ ἄρ' οὐ τίνα τέχνην ὡς ὁμώνυμον
φθελγόμενος, εἰς δόξαν καταστήσας ὡς μᾶς, πάλιν ὡς
δυοῖν ἐπανερωτᾷ τούτοις αὐτοῖν τὸ σαφές καὶ τὸ καθαρὸν
περὶ ταῦτα πότερον ἢ τῶν φιλοσοφούντων ἢ μὴ φιλοσο-
φούντων ἀκριβέστερον ἔχει;
{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα δοκεῖ μοι τοῦτο διερωτᾶν.
{ΣΩ.} Τίν' οὖν, ὦ Πρώταρχε, αὐτῷ δίδομεν ἀπόκρισιν;
{ΠΡΩ.} Ὁ Σώκρατες, εἰς θαυμαστὸν διαφορᾶς μέγεθος
εἰς σαφήνειαν προεληλύθαμεν ἐπιστημῶν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀποκρινόμεθα ῥᾶον;

Stephanus page 57, section c, line 9

{ΠΡΩ.} Τί μήν; καὶ εἰρήσθω γε ὅτι πολὺ μὲν αὖται τῶν
ἄλλων τεχνῶν διαφέρουσι, τούτων δ' αὐτῶν αἱ περὶ τὴν
τῶν ὄντως φιλοσοφούντων ὁρμὴν ἀμήχανον ἀκριβεῖα καὶ
ἀληθεία περὶ μέτρα τε καὶ ἀριθμοὺς διαφέρουσιν.
{ΣΩ.} Ἐστω ταῦτα κατὰ σέ, καὶ σοὶ δὴ πιστεύοντες θαρ-
ροῦντες ἀποκρινόμεθα τοῖς δεινοῖς περὶ λόγων ὀλκήν -
{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} Ὡς εἰσὶ δύο ἀριθμητικαὶ καὶ δύο μετρητικαὶ καὶ
ταύταις ἄλλαι τοιαῦται συνεπόμεναι συχναί, τὴν διδυμότητα
ἔχουσai ταύτην, ὀνόματος δὲ ἑνὸς κεκοινωμέναι.

Stephanus page 57, section e, line 1

{ΠΡΩ.} Διδῶμεν τύχη ἀγαθῇ τούτοις οὓς φῆς δεινοὺς
εἶναι ταύτην τὴν ἀπόκρισιν, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ταύτας οὖν λέγομεν ἐπιστήμας ἀκριβεῖς μάλιστα
εἶναι;
{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἡμᾶς, ὦ Πρώταρχε, ἀναίνοιτ' ἂν ἢ τοῦ
διαλέγεσθαι δύναμις, εἴ τίνα πρὸ αὐτῆς ἄλλην κρίναιμεν.
{ΠΡΩ.} Τίνα δὲ ταύτην αὖ δεῖ λέγειν;
{ΣΩ.} Δῆλον ὅτι ἡ πᾶς ἂν τὴν γε νῦν λεγομένην γνοίη·
τὴν γὰρ περὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ὄντως καὶ τὸ κατὰ ταῦτόν

Stephanus page 58, section a, line 3

ἀεὶ πεφυκὸς πάντως ἔγωγε οἶμαι ἡγεῖσθαι σύμπαντας
ὅσοις νοῦ καὶ σμικρὸν προσήρηται μακρῷ ἀληθεστάτην
εἶναι γνῶσιν. σὺ δὲ τί; πῶς τοῦτο, ὦ Πρώταρχε, δια-
κρίνοις ἄν;

{ΠΡΩ.} Ἦκουον μὲν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἐκάστοτε Γοργίου πολλάκις ὥς ἢ τοῦ πείθειν πολὺ διαφέρει πασῶν τεχνῶν - πάντα γὰρ ὑφ' αὐτῇ δοῦλα δι' ἐκόντων ἀλλ' οὐ διὰ βίας ποιοῖτο, καὶ μακρῶ ἀρίστη πασῶν εἴη τῶν τεχνῶν - νῦν δ' οὔτε σοὶ οὔτε δὴ ἐκείνῳ βουλοίμην ἂν ἐναντία τίθεσθαι.
{ΣΩ.} “Τὰ ὅπλα” μοι δοκεῖς βουληθεὶς εἰπεῖν αἰσχυνθεὶς

Stephanus page 58, section b, line 5

ἀπολιπεῖν.

{ΠΡΩ.} Ἐστω νῦν ταῦτα ταύτῃ ὅπῃ σοὶ δοκεῖ.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν αἴτιος ἐγὼ τοῦ μὴ καλῶς ὑπολαβεῖν σε;
{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;
{ΣΩ.} Οὐκ, ὦ φίλε Πρώταρχε, τοῦτο ἔγωγε ἐζήτουν πῶ, τίς τέχνη ἢ τίς ἐπιστήμη πασῶν διαφέρει τῷ μεγίστῃ καὶ ἀρίστῃ καὶ πλεῖστα ὠφελοῦσα ἡμᾶς, ἀλλὰ τίς ποτε τὸ σαφές καὶ τὰκριβές καὶ τὸ ἀληθέστατον ἐπισκοπεῖ, κἂν εἰ σμικρὰ καὶ σμικρὰ ὄνινᾶσα, τοῦτ' ἔστιν ὃ νῦν δὴ ζητοῦμεν. ἀλλ' ὅρα - οὐδὲ γὰρ ἀπεχθήσῃ Γοργία, τῇ μὲν ἐκείνου

Stephanus page 58, section c, line 6

ὑπάρχειν τέχνη διδοὺς πρὸς χρεῖαν τοῖς ἀνθρώποις κρατεῖν, ἢ δ' εἶπον ἐγὼ νῦν πραγματεία, καθάπερ τοῦ λευκοῦ πέρι τότε ἔλεγον, κἂν εἰ σμικρόν, καθαρὸν δ' εἴη, τοῦ πολλοῦ καὶ μὴ τοιοῦτου διαφέρειν, τούτῳ γ' αὐτῷ τῷ ἀληθεστάτῳ, καὶ νῦν δὴ σφόδρα διανοηθέντες καὶ ἱκανῶς διαλογισάμενοι, μήτ' εἰς τινὰς ὠφελίας ἐπιστημῶν βλέψαντες μήτε τινὰς εὐδοκίας, ἀλλ' εἴ τις πέφυκε τῆς ψυχῆς ἡμῶν δύναμις ἐρᾷν τε τοῦ ἀληθοῦς καὶ πάντα ἕνεκα τούτου πράττειν, ταύτην εἵπωμεν διεξερευνησάμενοι - τὸ καθαρὸν νοῦ τε καὶ φρονήσεως εἰ ταύτην μάλιστα ἐκ τῶν εἰκότων ἐκτῆσθαι

Stephanus page 58, section d, line 8

φαῖμεν ἂν ἢ τίνα ἐτέραν ταύτης κυριωτέραν ἡμῖν ζητητέον.

{ΠΡΩ.} Ἀλλὰ σκοπῶ, καὶ χαλεπὸν οἶμαι συγχωρήσαι τίνα ἄλλην ἐπιστήμην ἢ τέχνην τῆς ἀληθείας ἀντέχεσθαι μᾶλλον ἢ ταύτην.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἐννοήσας τὸ τοιόνδε εἴρηκας ὃ λέγεις νῦν, ὥς αἱ πολλαὶ τέχναι, καὶ ὅσοι περὶ ταῦτα πεπόνηται, πρῶτον μὲν δόξαις χρῶνται καὶ τὰ περὶ δόξαν ζητοῦσι συντεταμένως; εἴ τε καὶ περὶ φύσεως ἡγεῖται τις ζητεῖν, οἷσθ' ὅτι τὰ περὶ τὸν κόσμον τόνδε, ὅπῃ τε γέγονεν καὶ ὅπῃ πάσχει τι καὶ ὅπῃ ποιεῖ, ταῦτα ζητεῖ διὰ βίου; φαῖμεν

Stephanus page 59, section a, line 5

ἂν ταῦτα, ἢ πῶς;

{ΠΡΩ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὐ περὶ τὰ ὄντα αἰεὶ, περὶ δὲ τὰ γιγνόμενα καὶ γενησόμενα καὶ γεγονότα ἡμῶν ὁ τοιοῦτος ἀνήρηται τὸν πόνον;

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Τούτων οὖν τι σαφὲς ἂν φαῖμεν τῇ ἀκριβεστάτῃ ἀληθείᾳ γίνεσθαι, ὧν μήτε ἔσχε μηδὲν πώποτε κατὰ ταῦτα μήθ' ἔξει μήτε εἰς τὸ νῦν παρὸν ἔχει;

{ΠΡΩ.} Καὶ πῶς;

Stephanus page 59, section b, line 4

{ΣΩ.} Περὶ οὖν τὰ μὴ κεκτημένα βεβαιότητα μηδ' ἦντινοῦν πῶς ἂν ποτε βέβαιον γίγνοιθ' ἡμῖν καὶ ὅτιοῦν;

{ΠΡΩ.} Οἶμαι μὲν οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα νοῦς οὐδέ τις ἐπιστήμη περὶ αὐτὰ ἐστὶν τὸ ἀληθέστατον ἔχουσα.

{ΠΡΩ.} Οὐκ οὖν εἰκός γε.

{ΣΩ.} Τὸν μὲν δὴ σὲ καὶ ἐμὲ καὶ Γοργίαν καὶ Φίληβον χρή συχνὰ χαίρειν ἔαν, τόδε δὲ διαμαρτύρασθαι τῷ λόγῳ.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

Stephanus page 59, section c, line 2

{ΣΩ.} Ὡς ἢ περὶ ἐκεῖνα ἔσθ' ἡμῖν τό τε βέβαιον καὶ τὸ καθαρὸν καὶ ἀληθὲς καὶ ὃ δὴ λέγομεν εἰλικρινές, περὶ τὰ αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἀμεικτότατα ἔχοντα, ἢ [δεύτερος] ἐκείνων ὅτι μάλιστα ἐστὶ συγγενές· τὰ δ' ἄλλα πάντα δευτέρᾳ τε καὶ ὕστερα λεκτέον.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Τὰ δὴ τῶν ὀνομάτων περὶ τὰ τοιαῦτα κάλλιστα ἄρ' οὐ τοῖς καλλίστοις δικαιοτάτον ἀπονέμειν;

{ΠΡΩ.} Εἰκός γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν νοῦς ἐστὶ καὶ φρόνησις ἃ γ' ἂν τις τιμήσειε

Stephanus page 59, section d, line 2

μάλιστα ὀνόματα;

{ΠΡΩ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ταῦτ' ἄρα ἐν ταῖς περὶ τὸ ὄν ὄντως ἐννοίαις ἐστὶν ἀπηκριβωμένα ὀρθῶς κείμενα καλεῖσθαι.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἃ γε εἰς τὴν κρίσιν ἐγὼ τότε παρεσχόμην οὐκ ἄλλ' ἐστὶν ἢ ταῦτα τὰ ὀνόματα.

{ΠΡΩ.} Τί μήν, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Εἶεν. τὸ μὲν δὴ φρονήσεώς τε καὶ ἡδονῆς πέρι πρὸς τὴν ἀλλήλων μεῖξιν εἴ τις φαίη καθαπερεὶ δημιουργοῖς

Stephanus page 59, section e, line 2

ἡμῖν ἐξ ὧν ἢ ἐν οἷς δεῖ δημιουργεῖν τι παρακεῖσθαι, καλῶς
ἂν τῷ λόγῳ ἀπεικάζοι.

{ΠΡΩ.} Καὶ μάλα.

{ΣΩ.} Τὸ δὴ μετὰ ταῦτα ἄρ' οὐ μειγνύναι ἐπιχειρητέον;

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τάδε προειποῦσι καὶ ἀναμνήσασιν ἡμᾶς
αὐτοὺς ὀρθότερον ἂν ἔχοι;

{ΠΡΩ.} Τὰ ποῖα;

{ΣΩ.} Ἄ καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν· εὖ δ' ἡ παροιμία
δοκεῖ ἔχειν, τὸ καὶ δις καὶ τρίς τό γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν

Stephanus page 60, section a, line 2

τῷ λόγῳ δεῖν.

{ΠΡΩ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Φέρε δὴ πρὸς Διός· οἶμαι γὰρ οὕτωςί πως τὰ τότε
λεχθέντα ῥηθῆναι.

{ΠΡΩ.} Πῶς;

{ΣΩ.} Φύληβός φησι τὴν ἡδονὴν σκοπὸν ὀρθὸν πᾶσι
ζώοις γεγονέναι καὶ δεῖν πάντας τούτου στοχάζεσθαι, καὶ
δὴ καὶ τἀγαθὸν τοῦτ' αὐτὸ εἶναι σύμπασι, καὶ δύο ὀνόματα,
ἀγαθὸν καὶ ἡδύ, ἐνί τινι καὶ φύσει μιᾷ τούτῳ ὀρθῶς
τεθέντ' ἔχειν· Σωκράτης δ' ἐν μὲν οὐ φησι τοῦτ' εἶναι, δύο

Stephanus page 60, section b, line 2

δὲ καθάπερ τὰ ὀνόματα, καὶ τό τε ἀγαθὸν καὶ ἡδὺ διάφορον
ἀλλήλων φύσιν ἔχειν, μᾶλλον δὲ μέτοχον εἶναι τῆς τοῦ
ἀγαθοῦ μοίρας τὴν φρόνησιν ἢ τὴν ἡδονήν. οὐ ταῦτ' ἔστιν
τε καὶ ἦν τὰ τότε λεγόμενα, ὦ Πρώταρχε;

{ΠΡΩ.} Σφόδρα μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τότε καὶ τότε καὶ νῦν ἡμῖν ἂν συν-
ομολογοῖτο;

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Τὴν τἀγαθοῦ διαφέρειν φύσιν τῷδε τῶν ἄλλων.

{ΠΡΩ.} Τίνι;

Stephanus page 60, section c, line 2

{ΣΩ.} Ὡς παρείη τοῦτ' ἀεὶ τῶν ζώων διὰ τέλους πάντως
καὶ πάντη, μηδενὸς ἑτέρου ποτὲ ἔτι προσδεῖσθαι, τὸ δὲ
ἱκανὸν τελεώτατον ἔχειν. οὐχ οὕτως;

{ΠΡΩ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τῷ λόγῳ ἐπειράθημεν χωρὶς ἐκάτερον ἐκα-
τέρου θέντες εἰς τὸν βίον ἐκάστων, ἄμεικτον μὲν ἡδονὴν
φρονήσει, φρόνησιν δὲ ὡσαύτως ἡδονῆς μηδὲ τὸ σμικρότατον
ἔχουσιν;

{ΠΡΩ.} Ἦν ταῦτα.

{ΣΩ.} Μῶν οὖν ἡμῖν αὐτῶν τότε πότερον ἱκανὸν ἔδοξεν

Stephanus page 60, section d, line 1

εἶναί τω;

{ΠΡΩ.} Καὶ πῶς;

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε παρηνέχθημέν τι τότε, νῦν ὅστισοῦν ἐπαναλαβῶν ὀρθότερον εἰπάτω, μνήμην καὶ φρόνησιν καὶ ἐπιστήμην καὶ ἀληθῆ δόξαν τῆς αὐτῆς ἰδέας τιθέμενος καὶ σκοπῶν εἴ τις ἄνευ τούτων δέξαιτ' ἂν οἱ καὶ ὅτιοῦν εἶναι ἢ καὶ γίνεσθαι, μὴ ὅτι δὴ γε ἡδονὴν εἶθ' ὥς πλείστην εἶθ' ὥς σφοδροτάτην, ἣν μήτε ἀληθῶς δοξάζοι χαίρειν μήτε τὸ παράπαν γινώσκοι τί ποτε πέπονθε πάθος μήτ' αὖ μνήμην τοῦ πάθους μηδ' ὄντινοῦν χρόνον ἔχοι. ταῦτά δέ

Stephanus page 60, section e, line 2

λεγέτω καὶ περὶ φρονήσεως, εἴ τις ἄνευ πάσης ἡδονῆς καὶ τῆς βραχυτάτης δέξαιτ' ἂν φρόνησιν ἔχειν μᾶλλον ἢ μετὰ τινων ἡδονῶν ἢ πάσας ἡδονὰς χωρὶς φρονήσεως μᾶλλον ἢ μετὰ φρονήσεως αὖ τινος.

{ΠΡΩ.} Οὐκ ἔστιν, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' οὐδὲν δεῖ ταῦτά γε πολλάκις ἐπερωτᾶν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τό γε τέλεον καὶ πᾶσιν αἰρετὸν καὶ τὸ παντάπασιν ἀγαθὸν οὐδέτερον ἂν τούτων εἴη;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἂν;

{ΣΩ.} Τὸ τοίνυν ἀγαθὸν ἦτοι σαφῶς ἢ καὶ τίνα τύπον αὐτοῦ

Stephanus page 61, section a, line 5

ληπτέον, ἴν', ὅπερ ἐλέγομεν, δευτερεῖα ὅτῳ δώσομεν ἔχωμεν.

{ΠΡΩ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁδὸν μὲν τίνα ἐπὶ τὰγαθὸν εἰλήφामεν;

{ΠΡΩ.} Τίνα;

{ΣΩ.} Καθάπερ εἴ τις τίνα ἄνθρωπον ζητῶν τὴν οἴκησιν πρῶτον ὀρθῶς ἴν' οἰκεῖ πύθοιτο αὐτοῦ, μέγα τι δήπου πρὸς τὴν εὔρεσιν ἂν ἔχοι τοῦ ζητουμένου.

{ΠΡΩ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Καὶ νῦν δὴ τις λόγος ἐμήνυσεν ἡμῖν, ὥσπερ καὶ κατ' ἀρχάς, μὴ ζητεῖν ἐν τῷ ἀμείκτῳ βίῳ τὰγαθὸν ἀλλ' ἐν

Stephanus page 61, section b, line 6

τῷ μεικτῷ.

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἐλπὶς μὴν πλείων ἐν τῷ μειχθέντι καλῶς τὸ ζητούμενον ἔσεσθαι φανερώτερον ἢ ἐν τῷ μῇ;

{ΠΡΩ.} Πολύ γε.

{ΣΩ.} Τοῖς δὲ θεοῖς, ὦ Πρώταρχε, εὐχόμενοι κεραννύμεν, εἴτε Διόνυσος εἴτε Ἥφαιστος εἶθ' ὅστις θεῶν ταύτην τὴν

τιμὴν εἵληχε τῆς συγκράσεως.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν καθάπερ ἡμῖν οἰνοχόοις τισὶ παρεστᾶσι

Stephanus page 61, section c, line 5

κρῆναι - μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τις τὴν τῆς ἡδονῆς,
τὴν δὲ τῆς φρονήσεως νηφαντικὴν καὶ ἄοινον αὐστηροῦ
καὶ ὑγιεινοῦ τινος ὕδατος - ἅς προθυμητέον ὡς κάλλιστα
συμμειγνύναι.

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Φέρε δὴ πρότερον· ἄρα πᾶσαν ἡδονὴν πάσῃ φρονήσει
μειγνύντες τοῦ καλῶς ἂν μάλιστα ἐπιτύχοιμεν;

{ΠΡΩ.} Ἴσως.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐκ ἀσφαλές. ἥ δὲ ἀκινδυνότερον ἂν
μειγνύοιμεν, δόξαν μοι δοκῶ τινα ἀποφήνασθαι ἂν.

Stephanus page 61, section d, line 6

{ΠΡΩ.} Λέγε τίνα.

{ΣΩ.} Ἦν ἡμῖν ἡδονή τε ἀληθῶς, ὡς οἰόμεθα, μᾶλλον
ἐτέρας ἄλλη καὶ δὴ καὶ τέχνη τέχνης ἀκριβεστέρα;

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Καὶ ἐπιστήμη δὴ ἐπιστήμης διάφορος, ἥ μὲν ἐπὶ
τὰ γινόμενα καὶ ἀπολλύμενα ἀποβλέπουσα, ἥ δ' ἐπὶ τὰ
μήτε γινόμενα μήτε ἀπολλύμενα, κατὰ ταῦτα δὲ καὶ
ὡσαύτως ὄντα ἀεί. ταύτην εἰς τὸ ἀληθές ἐπισκοπούμενοι
ἡγησάμεθα ἐκείνης ἀληθεστέραν εἶναι.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

Stephanus page 61, section e, line 6

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ τὰληθέστατα τμήματα ἑκατέρας ἴδοιμεν
πρῶτον συμμείξαντες, ἄρα ἱκανὰ ταῦτα συγκεκραμένα τὸν
ἀγαπητότατον βίον ἀπεργασάμενα παρέχειν ἡμῖν, ἥ τινος
ἔτι προσδεόμεθα καὶ τῶν μὴ τοιούτων;

{ΠΡΩ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ δρᾶν οὕτως.

{ΣΩ.} Ἐστω δὴ τις ἡμῖν φρονῶν ἄνθρωπος αὐτῆς περὶ
δικαιοσύνης ὅτι ἔστιν, καὶ λόγον ἔχων ἐπόμενον τῷ νοεῖν,
καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν ὄντων ὡσαύτως
διανοούμενος.

{ΠΡΩ.} Ἐστω γὰρ οὖν.

Stephanus page 62, section a, line 7

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὗτος ἱκανῶς ἐπιστήμης ἔξει, κύκλου μὲν
καὶ σφαίρας αὐτῆς τῆς θείας τὸν λόγον ἔχων, τὴν δὲ ἀνθρω-
πίνην ταύτην σφαῖραν καὶ τοὺς κύκλους τούτους ἀγνοῶν,
καὶ χρώμενος ἐν οἰκοδομίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως κανόσι
καὶ τοῖς κύκλοις;

{ΠΡΩ.} Γελόϊαν διάθεσιν ἡμῶν, ὦ Σώκρατες, ἐν ταῖς
θείαις οὔσαν μόνον ἐπιστήμας λέγομεν.

{ΣΩ.} Πῶς φῆς; ἢ τοῦ ψευδοῦς κανόνος ἅμα καὶ τοῦ
κύκλου τὴν οὐ βέβαιον οὐδὲ καθαρὰν τέχνην ἐμβλητέον
κοινῇ καὶ συγκρατέον;

Stephanus page 62, section b, line 8

{ΠΡΩ.} Ἀναγκαῖον γάρ, εἰ μέλλει τις ἡμῶν καὶ τὴν ὁδὸν
ἐκάστοτε ἐξευρήσιν οἴκαδε.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ μουσικὴν, ἣν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἔφαμεν στο-
χασεῶς τε καὶ μιμήσεως μεστήν οὔσαν καθαρότητος ἐνδεῖν;

{ΠΡΩ.} Ἀναγκαῖον φαίνεται ἔμοιγε, εἴπερ γε ἡμῶν ὁ
βίος ἔσται καὶ ὅπως οὖν ποτε βίος.

{ΣΩ.} Βούλει δῆτα, ὥσπερ θυρωρὸς ὑπ' ὄχλου τις ὠθού-
μενος καὶ βιαζόμενος, ἡττηθεὶς ἀναπετάσας τὰς θύρας ἀφῶ

πάσας τὰς ἐπιστήμας εἰσερεῖν καὶ μείγνυσθαι ὁμοῦ καθαρά

Stephanus page 62, section c, line 8

τὴν ἐνδεεστέραν;

{ΠΡΩ.} Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες, ὅτι τις ἂν
βλάπτοιτο πάσας λαβὼν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, ἔχων τὰς
πρώτας.

{ΣΩ.} Μεθιῶ δὴ τὰς συμπάσας ῥεῖν εἰς τὴν τῆς Ὀμήρου
καὶ μάλα ποιητικῆς μισγαγκείας ὑποδοχὴν;

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Μεθεῖνται· καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν τῶν ἡδονῶν πηγὴν
ἰτέον. ὥς γὰρ διενοήθημεν αὐτὰς μειγνύναι, τὰ τῶν ἀληθῶν
μόρια πρῶτον, οὐκ ἐξεγένεθ' ἡμῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ πᾶσαν

Stephanus page 62, section d, line 10

ἀγαπᾶν ἐπιστήμην εἰς ταῦτόν μεθεῖμεν ἀθρόας καὶ πρόσθεν
τῶν ἡδονῶν.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Ὡρα δὴ βουλευέσθαι νῶν καὶ περὶ τῶν ἡδονῶν,
πότερα καὶ ταύτας πάσας ἀθρόας ἀφετέον ἢ καὶ τούτων
πρώτας μεθετέον ἡμῖν ὅσαι ἀληθεῖς.

{ΠΡΩ.} Πολύ τι διαφέρει πρὸς γε ἀσφάλειαν πρώτας τὰς
ἀληθεῖς ἀφεῖναι.

{ΣΩ.} Μεθείσθων δὴ. τί δὲ μετὰ ταῦτα; ἄρ' οὐκ εἰ μὲν
τινες ἀναγκαῖαι, καθάπερ ἐκεῖ, συμμεικτέον καὶ ταύτας;

Stephanus page 62, section e, line 10

{ΠΡΩ.} Τί δ' οὐ; τὰς γε ἀναγκαίας δῆπουθεν.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε καί, καθάπερ τὰς τέχνας πάσας ἀβλαβές
τε καὶ ὠφέλιμον ἦν ἐπίστασθαι διὰ βίου, καὶ νῦν δὴ ταῦτά

λέγομεν περὶ τῶν ἡδονῶν, εἴπερ πάσας ἡδονὰς ἡδεσθαι διὰ βίου συμφέρον τε ἡμῖν ἐστὶ καὶ ἀβλαβὲς ἅπασι, πάσας συγκρατέον.

{ΠΡΩ.} Πῶς οὖν δὴ περὶ αὐτῶν τούτων λέγωμεν; καὶ πῶς ποιῶμεν;

{ΣΩ.} Οὐχ ἡμᾶς, ὦ Πρώταρχε, διερωτᾷν χρή, τὰς ἡδονὰς δὲ αὐτὰς καὶ τὰς φρονήσεις διαπυνθανομένους τὸ τοιόνδε

Stephanus page 63, section a, line 10

ἀλλήλων πέρι.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} “Ὡ φίλοι, εἴτε ἡδονὰς ὑμᾶς χρή προσαγορεύειν εἴτε ἄλλω ὀφροῦν ὀνόματι, μὴ οὐκ ἂν δέξαισθε οἰκεῖν μετὰ φρονήσεως πάσης ἢ χωρὶς τοῦ φρονεῖν;” οἶμαι μὲν πρὸς ταῦτα τόδ' αὐτὰς ἀναγκαιότατον εἶναι λέγειν.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὅτι καθάπερ ἔμπροσθεν ἐρρήθη, “Τὸ μόνον καὶ ἔρημον εὐλικρινὲς εἶναι τι γένος οὔτε πᾶν τι δυνατόν οὔτ' ὠφέλιμον· πάντων γε μὴν ἡγούμεθα γενῶν ἄριστον ἐν ἀνθ'

Stephanus page 63, section c, line 2

ἐνὸς συνοικεῖν ἡμῖν τὸ τοῦ γινώσκειν τᾶλλά τε πάντα καὶ [αὐτὴν] αὐτὴν ἡμῶν τελέως εἰς δύναμιν ἐκάστην.”

{ΠΡΩ.} “Καὶ καλῶς γε εἰρήκατε τὰ νῦν,” φήσομεν.

{ΣΩ.} Ὅρθως. πάλιν τοίνυν μετὰ τοῦτο τὴν φρόνησιν καὶ τὸν νοῦν ἀνερωτητέον· “Ἄρ' ἡδονῶν τι προσδεῖσθε ἐν τῇ συγκράσει;” φαῖμεν ἂν αὐτὸν νοῦν τε καὶ τὴν φρόνησιν ἀνερωτῶντες. “Ποίων;” φαῖεν ἂν ἴσως, “ἡδονῶν;”

{ΠΡΩ.} Εἰκός.

{ΣΩ.} Ὁ δὲ γ' ἡμέτερος λόγος μετὰ τοῦτ' ἐστὶν ὅδε.

“Πρὸς ταῖς ἀληθείαις ἐκείναις ἡδοναῖς,” φήσομεν, “Ἄρ' ἔτι

Stephanus page 63, section d, line 3

προσδεῖσθ' ὑμῖν τὰς μεγίστας ἡδονὰς συνοίκους εἶναι καὶ τὰς σφοδροτάτας;” “Καὶ πῶς, ὦ Σώκρατες,” ἴσως φαῖεν ἂν, “αἱ γ' ἐμποδίσματά τε μυρία ἡμῖν ἔχουσι, τὰς ψυχὰς ἐν αἷς οἰκοῦμεν ταραττούσαι διὰ μανίας [ἡδονὰς], καὶ γίνεσθαι τε ἡμᾶς τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐῷσι, τὰ τε γινόμενα ἡμῶν τέκνα ὥς τὸ πολὺ, δι' ἀμέλειαν λήθην ἐμποιοῦσαι, παντάπασι διαφθεύουσιν; ἀλλ' ἅς τε ἡδονὰς ἀληθεῖς καὶ καθαρὰς [ἅς] εἶπες, σχεδὸν οἰκείας ἡμῖν νόμιζε, καὶ πρὸς ταύταις τὰς μεθ' ὑγείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, καὶ δὴ καὶ συμπάσης ἀρετῆς ὁπόσαι καθάπερ θεοῦ ὁπαδοὶ γινόμεναι αὐτῇ συνακολουθοῦσι πάντη,

Stephanus page 63, section e, line 7

ταύτας μείγνυν· τὰς δ' ἀεὶ μετ' ἀφροσύνης καὶ τῆς ἄλλης

κακίας ἐπομένας πολλή που ἀλογία τῷ νῷ μειγνύναι τὸν
βουλόμενον ὅτι καλλίστην ἰδόντα καὶ ἀστασιαστοτάτην μεῖξιν
καὶ κρᾶσιν, ἐν ταύτῃ μαθεῖν πειρᾶσθαι τί ποτε ἔν τ' ἀνθρώπῳ
καὶ τῷ παντὶ πέφυκεν ἀγαθὸν καὶ τίνα ἰδέαν αὐτὴν εἶναί
ποτε μαντευτέον.” Ἄρ' οὐκ ἐμφρόνως ταῦτα καὶ ἐχόντως
ἑαυτὸν τὸν νοῦν φήσομεν ὑπὲρ τε αὐτοῦ καὶ μνήμης καὶ
δόξης ὀρθῆς ἀποκρίνασθαι τὰ νῦν ῥηθέντα;

{ΠΡΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε ἀναγκαῖον, καὶ οὐκ ἄλλως ἂν

Stephanus page 64, section a, line 8

ποτε γένοιτο οὐδ' ἂν ἓν.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὡς μὴ μείζομεν ἀλήθειαν, οὐκ ἂν ποτε τοῦτο
ἀληθῶς γίγνοιτο οὐδ' ἂν γενόμενον εἶη.

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ ἂν;

{ΣΩ.} Οὐδαμῶς. ἀλλ' εἴ τινας ἔτι προσδεῖ τῇ συγκράσει
ταύτῃ, λέγετε σὺ καὶ Φίληβος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καθαπερεὶ
κόσμος τις ἀσώματος ἄρξων καλῶς ἐμψύχου σώματος ὁ νῦν
λόγος ἀπειργάσθαι φαίνεται.

{ΠΡΩ.} Καὶ ἐμοὶ τοίνυν, ὦ Σώκρατες, οὕτω λέγε δεδόχθαι.

Stephanus page 64, section c, line 1

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἐπὶ μὲν τοῖς τοῦ ἀγαθοῦ νῦν ἤδη προθύροις
[καὶ] τῆς οἰκίσεως ἐφεστάναι [τῆς τοῦ τοιούτου] λέγοντες
ἴσως ὀρθῶς ἂν τινα τρόπον φαῖμεν;

{ΠΡΩ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί δῆτα ἐν τῇ συμμείξει τιμωτάτον ἅμα καὶ μάλιστ'
αἴτιον εἶναι δόξειεν ἂν ἡμῖν τοῦ πᾶσιν γεγονέναι προσφιλῆ
τὴν τοιαύτην διάθεσιν; τοῦτο γὰρ ἰδόντες μετὰ τοῦτ' ἐπι-
σκεψόμεθα εἴθ' ἡδονῇ εἴτε τῷ νῷ προσφυέστερον καὶ
οἰκειότερον ἐν τῷ παντὶ συνέστηκεν.

{ΠΡΩ.} Ὀρθῶς· τοῦτο γὰρ εἰς τὴν κρίσιν ἡμῖν ἔστι

Stephanus page 64, section d, line 2

συμφορώτατον.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ συμπάσης γε μείξεως οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν
τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἢ παντὸς ἀξία γίγνεται ἡτισοῦν ἢ τὸ
παράπαν οὐδενός.

{ΠΡΩ.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Οὐδεὶς που τοῦτο ἀνθρώπων ἀγνοεῖ.

{ΠΡΩ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὅτι μέτρου καὶ τῆς συμμέτρου φύσεως μὴ τυ-
χοῦσα ἡτισοῦν καὶ ὅπως οὖν σύγκρασις πᾶσα ἐξ ἀνάγκης
ἀπόλλυσι τὰ τε κεραννύμενα καὶ πρώτην αὐτήν· οὐδὲ

Stephanus page 64, section e, line 1

γὰρ κρᾶσις ἀλλὰ τις ἄκρατος συμπεφορημένη ἀληθῶς
ἢ τοιαύτη γίγνεται ἐκάστοτε ὄντως τοῖς κεκτημένοις συμ-
φορά.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Νῦν δὴ καταπέφευγεν ἡμῖν ἢ τοῦ ἀγαθοῦ δύναμις
εἰς τὴν τοῦ καλοῦ φύσιν· μετριότης γὰρ καὶ συμμετρία
κάλλος δῆπου καὶ ἀρετὴ πανταχοῦ συμβαίνει γίνεσθαι.

{ΠΡΩ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἀλήθειάν γε ἔφαμεν αὐτοῖς ἐν τῇ κράσει
μεμειχθαι.

Stephanus page 64, section e, line 11

{ΠΡΩ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὴ μιᾷ δυνάμεθα ἰδέα τὸ ἀγαθὸν θηρεῦσαι,
σὺν τρισὶ λαβόντες, κάλλει καὶ συμμετρίας καὶ ἀληθείας,
λέγωμεν ὡς τοῦτο οἷον ἐν ὀρθότατ' ἂν αἰτιασαίμεθ' ἂν τῶν
ἐν τῇ συμμείξει, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἀγαθὸν ὃν τοιαύτην αὐτὴν
γεγονέναι.

{ΠΡΩ.} Ὀρθότατα μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἦδη τοίνυν, ὦ Πρώταρχε, ἱκανὸς ἡμῖν γένοιτ' ἂν
ὅστισοῦν κριτῆς ἡδονῆς τε πέρι καὶ φρονήσεως, ὁπότερον
αὐτοῖν τοῦ ἀρίστου συγγενέστερόν τε καὶ τιμιώτερον ἐν

Stephanus page 65, section b, line 2

ἀνθρώποις τέ ἐστι καὶ θεοῖς.

{ΠΡΩ.} Δῆλον μὲν, ὅμως δ' οὖν τῷ λόγῳ ἐπεξελθεῖν
βέλτιον.

{ΣΩ.} Καθ' ἐν ἑκάστον τοίνυν τῶν τριῶν πρὸς τὴν ἡδονὴν
καὶ τὸν νοῦν κρίνωμεν· δεῖ γὰρ ἰδεῖν ποτέρῳ <ὡς> μᾶλλον
συγγενὲς ἑκάστον αὐτῶν ἀπονεμοῦμεν.

{ΠΡΩ.} Κάλλους καὶ ἀληθείας καὶ μετριότητος πέρι
λέγεις;

{ΣΩ.} Ναί. πρῶτον δέ γε ἀληθείας λαβοῦ, ὦ Πρώταρχε·
καὶ λαβόμενος βλέψας εἰς τρία, νοῦν καὶ ἀλήθειαν καὶ

Stephanus page 65, section c, line 2

ἡδονήν, πολὺν ἐπισχὼν χρόνον ἀπόκριναι σαυτῷ πότερον
ἡδονὴ συγγενέστερον ἢ νοῦς ἀληθεία.

{ΠΡΩ.} Τί δὲ χρόνου δεῖ; πολὺ γὰρ οἶμαι διαφέρετον.

ἡδονὴ μὲν γὰρ ἀπάντων ἀλαζονίστατον, ὡς δὲ λόγος, καὶ ἐν
ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ τὰ φροδίσια, αἱ δὴ μέγισται δοκοῦσιν
εἶναι, καὶ τὸ ἐπιορκεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὡς
καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν νοῦν οὐδὲ τὸν ὀλίγιστον κεκτη-
μένων· νοῦς δὲ ἤτοι ταῦτόν τε καὶ ἀλήθειά ἐστιν ἢ πάντων
ὁμοιότατόν τε καὶ ἀληθέστατον.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο τὴν μετριότητα ὡσαύτως

Stephanus page 65, section d, line 5

σκέψαι, πότερον ἡδονὴ φρονήσεως ἢ φρόνησις ἡδονῆς πλείω κέκτηται;

{ΠΡΩ.} Εὐσκεπτόν γε καὶ ταύτην σκέψιν προβέβληκας· οἶμαι γὰρ ἡδονῆς μὲν καὶ περιχαρείας οὐδὲν τῶν ὄντων

πεφυκὸς ἀμετρώτερον εὐρεῖν ἄν τινα, νοῦ δὲ καὶ ἐπιστήμης ἐμμετρώτερον οὐδ' ἂν ἔν ποτε.

{ΣΩ.} Καλῶς εἴρηκας. ὅμως δ' ἔτι λέγε τὸ τρίτον. νοῦς ἡμῖν κάλλους μετείληφε πλείον ἢ τὸ τῆς ἡδονῆς γένος, ὥστε εἶναι καλλίω νοῦν ἡδονῆς, ἢ τοῦναντίον;

Stephanus page 65, section e, line 4

{ΠΡΩ.} Ἀλλ' οὖν φρόνησιν μὲν καὶ νοῦν, ὦ Σώκρατες, οὐδεὶς πώποτε οὐθ' ὕπαρ οὐτ' ὄναρ αἰσχροὺς οὔτε εἶδεν οὔτε ἐπενόησεν οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὔτε γιγνόμενον οὔτε ὄντα οὔτε ἐσόμενον.

{ΣΩ.} Ὅρθως.

{ΠΡΩ.} Ἡδονὰς δέ γέ που, καὶ ταῦτα σχεδὸν τὰς μεγίστας, ὅταν ἴδωμεν ἡδόμενον ὄντινοῦν, ἢ τὸ γελοῖον ἐπ' αὐταῖς ἢ τὸ πάντων αἰσχιστον ἐπόμενον ὀρώντες αὐτοὶ τε αἰσχυρόμεθα καὶ ἀφανίζοντες κρύπτομεν ὅτι μάλιστα, νυκτὶ πάντα τὰ τοιαῦτα διδόντες, ὡς φῶς οὐ δέον ὀρᾶν αὐτά.

Stephanus page 66, section a, line 4

{ΣΩ.} Πάντη δὴ φήσεις, ὦ Πρώταρχε, ὑπὸ τε ἀγγέλων πέμπων καὶ παροῦσι φράζων, ὡς ἡδονὴ κτῆμα οὐκ ἔστι πρῶτον οὐδ' αὖ δεύτερον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν πῃ περὶ μέτρον καὶ τὸ μέτριον καὶ καίριον καὶ πάντα ὅποσα χρή τοιαῦτα νομίζειν, τὴν ἰδίαν ἡρῆσθαι.

{ΠΡΩ.} Φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν νῦν λεγομένων.

{ΣΩ.} Δεύτερον μὴν περὶ τὸ σύμμετρον καὶ καλὸν καὶ τὸ τέλεον καὶ ἰκανὸν καὶ πάνθ' ὅποσα τῆς γενεᾶς αὐτῆς ἐστίν.

{ΠΡΩ.} Ὅμοιος γοῦν.

Stephanus page 66, section b, line 5

{ΣΩ.} Τὸ τοίνυν τρίτον, ὡς ἢ ἐμὴ μαντεία, νοῦν καὶ φρόνησιν τιθεὶς οὐκ ἂν μέγα τι τῆς ἀληθείας παρεξέλθοις.

{ΠΡΩ.} Ἰσως.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ τέταρτα, ἃ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἔθεμεν, ἐπιστήμας τε καὶ τέχνας καὶ δόξας ὀρθὰς λεχθείσας, ταῦτ' εἶναι τὰ πρὸς τοῖς τρισὶ τέταρτα, εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ γέ ἐστι μᾶλλον [ἢ] τῆς ἡδονῆς συγγενῆ;

{ΠΡΩ.} Τάχ' ἄν.

{ΣΩ.} Πέμπτας τοίνυν, ἃς ἡδονὰς ἔθεμεν ἀλύπους ὀρισά-
μενοι, καθαρὰς ἐπονομάσαντες τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἐπιστήμας,

Stephanus page 66, section c, line 6

τὰς δὲ αἰσθήσεσιν ἐπομένας;

{ΠΡΩ.} Ἰσως.

{ΣΩ.} “Ἐκτῇ δ' ἐν γενεᾷ,” φησὶν Ὀρφεύς, “καταπαύ-
σατε κόσμον ἀοιδῆς.” ἀτὰρ κινδυνεύει καὶ ὁ ἡμέτερος
λόγος ἐν ἑκτῇ καταπεπαυμένος εἶναι κρίσει. τὸ δὲ μετὰ
ταῦθ' ἡμῖν οὐδὲν λοιπὸν πλὴν ὥσπερ κεφαλὴν ἀποδοῦναι
τοῖς εἰρημένοις.

{ΠΡΩ.} Οὐκοῦν χρή.

{ΣΩ.} Ἰθὶ δὴ, τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι τὸν αὐτὸν διαμαρτυρά-
μενοι λόγον ἐπεξέλθωμεν.

Stephanus page 66, section d, line 6

{ΠΡΩ.} Ποῖον δὴ;

{ΣΩ.} Φίληβος τὰγαθὸν ἐτίθετο ἡμῖν ἡδονὴν εἶναι πᾶσαν
καὶ παντελῆ.

{ΠΡΩ.} Τὸ τρίτον, ὦ Σώκρατες, ὥς ἔοικας, ἔλεγες ἀρτίως
τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπαναλαβεῖν δεῖν λόγον.

{ΣΩ.} Ναί, τὸ δέ γε μετὰ τοῦτο ἀκούωμεν. ἐγὼ γὰρ δὴ
κατιδὼν ἅπερ νυνδὴ διελήλυθα, καὶ δυσχεράνας τὸν Φιλήβου
λόγον οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλάκις μυρίων, εἶπον ὥς
ἡδονῆς γε νοῦς εἴη μακρῷ βέλτιόν τε καὶ ἄμεινον τῷ τῶν
ἀνθρώπων βίῳ.

Stephanus page 66, section e, line 6

{ΠΡΩ.} Ἦν ταῦτα.

{ΣΩ.} Ὑποπτεύων δέ γε καὶ ἄλλα εἶναι πολλὰ εἶπον ὥς
εἰ φανείη τι τούτοις ἀμφοῖν βέλτιον, ὑπὲρ τῶν δευτερείων
νῶ πρὸς ἡδονὴν συνδιαμαχοίμην, ἡδονὴ δὲ καὶ δευτερείων
στερήσοιτο.

{ΠΡΩ.} Εἶπες γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ μετὰ ταῦτά γε πάντων ἱκανώτατα τούτοις οὐδέ-
τερον ἱκανὸν ἐφάνη.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν παντάπασιν ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ νοῦς

Stephanus page 67, section a, line 6

ἀπήλλακτο καὶ ἡδονὴ μή τοι τὰγαθὸν γε αὐτὸ μὴδ' ἕτερον
αὐτοῖς εἶναι, στερομένοις αὐταρκειᾶς καὶ τῆς τοῦ ἱκανοῦ καὶ
τελέου δυνάμεως;

{ΠΡΩ.} Ὁρθότατα.

{ΣΩ.} Φανέντος δέ γε ἄλλου τρίτου κρείττονος τούτοις

ἐκατέρου, μυρίῳ γ' αὖ νοῦς ἡδονῆς οἰκειότερον καὶ προσφυέ-
στερον πέφανται νῦν τῇ τοῦ νικῶντος ἰδέᾳ.

{ΠΡΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν πέμπτον κατὰ τὴν κρίσιν, ἣν νῦν ὁ λόγος
ἀπεφήνατο, γίγνεται ἂν ἡ τῆς ἡδονῆς δύναμις.

Stephanus page 67, section a, line 16

{ΠΡΩ.} Ἦοικεν.

{ΣΩ.} Πρῶτον δέ γε οὐδ' ἂν οἱ πάντες βόες τε καὶ ἵπποι
καὶ τᾶλλα σύμπαντα θηρία φῶσι τῷ τὸ χαίρειν διώκειν·
οἷς πιστεύοντες, ὥσπερ μάντις ὄρνισιν, οἱ πολλοὶ κρίνουσι
τὰς ἡδονὰς εἰς τὸ ζῆν ἡμῖν εὖ κρατίστας εἶναι, καὶ τοὺς
θηρίων ἔρωτας οἶοντα κυρίου εἶναι μάρτυρας μᾶλλον ἢ
τοὺς τῶν ἐν μούσῃ φιλοσόφῳ μεμαντευμένων ἐκάστοτε
λόγων.

{ΠΡΩ.} Ἀληθέστατα, ὦ Σώκρατες, εἰρήσθαι σοι νῦν ἤδη
φαιμέν ἅπαντες.

Stephanus page 67, section b, line 10

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἀφίετέ με;

{ΠΡΩ.} Σμικρὸν ἔτι τὸ λοιπόν, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ
δήπου σύ γε ἀπερεῖς πρότερος ἡμῶν, ὑπομνήσω δέ σε τὰ
λειπόμενα.

Symposium

{ΑΠΟΛ.} Δοκῶ μοι περὶ ὧν πυνθάνεσθε οὐκ ἀμελέτητος
εἶναι. καὶ γὰρ ἐτύγχανον πρόην εἰς ἄστὺ οἴκοθεν ἀνίων Φαλη-
ρόθεν· τῶν οὖν γνωρίμων τις ὅπισθεν κατιδὼν με πόρρωθεν
ἐκάλεσε, καὶ παίζων ἅμα τῇ κλήσει, “ὦ Φαληρεύς,” ἔφη,
“οὗτος Ἀπολλόδωρος, οὐ περιμένεις;” Κἀγὼ ἐπιστὰς περι-
έμεινα. Καὶ ὅς, “Ἀπολλόδωρε,” ἔφη, “καὶ μὴν καὶ ἔναγχός

Stephanus page 172, section a, line 7

σε ἐζήτουν βουλόμενος διαπυθέσθαι τὴν Ἀγάθωνος συνουσίαν
καὶ Σωκράτους καὶ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τότε ἐν
τῷ συνδείπνῳ παραγενομένων, περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγων
τίνες ἦσαν· ἄλλος γὰρ τίς μοι διηγεῖτο ἀκηκοὼς Φοίνικος
τοῦ Φιλίππου, ἔφη δὲ καὶ σὲ εἰδέναι. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν εἶχε
σαφὲς λέγειν. σὺ οὖν μοι διήγησαι· δικαιοτάτος γὰρ εἶ
τοὺς τοῦ ἐταίρου λόγους ἀπαγγέλλειν. πρότερον δέ μοι,”
ἢ δ' ὅς, “εἰπέ, σὺ αὐτὸς παρεγένου τῇ συνουσίᾳ ταύτῃ ἢ οὐ;”
Κἀγὼ εἶπον ὅτι “Παντάπασιν ἔοικέ σοι οὐδὲν διηγεῖσθαι
σαφὲς ὁ διηγούμενος, εἰ νεωστὶ ἡγῇ τὴν συνουσίαν γεγονέναι

Stephanus page 172, section c, line 2

ταύτην ἦν ἐρωτᾷς, ὥστε καὶ ἐμὲ παραγενέσθαι.” “Ἐγὼ γε δὴ,” ἔφη. “Πόθεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων; οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκεν, ἀφ' οὗ δ' ἐγὼ Σωκράτει συνδιατρίβω καὶ ἐπιμελὲς πεποιήμαι ἐκάστης ἡμέρας εἰδέναι ὅτι ἂν λέγῃ ἢ πράττῃ, οὐδέπω τρία ἔτη ἐστίν; πρὸ τοῦ δὲ περιτρέχων ὅπῃ τύχοιμι καὶ οἰόμενος τὶ ποιεῖν ἀθλιώτερος ἢ ὅτουοῦν, οὐχ ἦττον ἢ σὺ νυνί, οἰόμενος δεῖν πάντα μᾶλλον πράττειν ἢ φιλοσοφεῖν.” Καὶ ὅς, “Μὴ σκῶπτ',” ἔφη, “ἀλλ' εἰπέ μοι πότε ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη.” Καὶ γὰρ εἶπον ὅτι “Παίδων ὄντων ἡμῶν ἔτι, ὅτε τῇ πρώτῃ

Stephanus page 173, section a, line 6

τραγωδία ἐνίκησεν Ἀγάθων, τῇ ὑστεραία ἢ ἢ τὰ ἐπινίκια ἔθυσεν αὐτός τε καὶ οἱ χορευταί.” “Πάνυ,” ἔφη, “ἄρα πάλαι, ὥς ἔοικεν. ἀλλὰ τίς σοι διηγείτο; ἢ αὐτὸς Σωκράτης;” “Οὐ μὰ τὸν Δία,” ἦν δ' ἐγώ, “ἀλλ' ὅσπερ Φοίνικι. Ἀριστόδημος ἦν τις, Κυδαθηναίεὺς, σμικρὸς, ἀνυπόδητος αἰεὶ παρ-εγεγόνει δ' ἐν τῇ συνουσίᾳ, Σωκράτους ἐραστής ὢν ἐν τοῖς μάλιστα τῶν τότε, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ Σωκράτῃ γε ἔνια ἤδη ἀνηρόμην ὢν ἐκείνου ἤκουσα, καὶ μοι ὡμολόγει καθάπερ ἐκείνος διηγείτο.” “Τί οὖν,” ἔφη, “οὐ διηγῆσω μοι; πάντως δὲ ἡ ὁδὸς ἢ εἰς ἄστὺ ἐπιτηδεῖα

Stephanus page 173, section b, line 8

πορευομένοις καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν.” Οὕτω δὲ ἰόντες ἅμα τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ἐποιούμεθα, ὥστε, ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον, οὐκ ἀμελετήτως ἔχω. εἰ οὖν δεῖ καὶ ὑμῖν διηγῆσασθαι, ταῦτα χρή ποιεῖν. καὶ γὰρ ἔγωγε καὶ ἄλλως, ὅταν μὲν τινας περὶ φιλοσοφίας λόγους ἢ αὐτὸς ποιῶμαι ἢ ἄλλων ἀκούω, χωρὶς τοῦ οἶεσθαι ὠφελεῖσθαι ὑπερφυῶς ὥς χαίρω· ὅταν δὲ ἄλλους τινάς, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὑμετέρους τοὺς τῶν πλουσίων καὶ χρηματιστικῶν, αὐτὸς τε ἄχθομαι ὑμᾶς τε τοὺς ἐταίρους ἐλεῶ, ὅτι οἶσθε τὶ ποιεῖν οὐδὲν ποιῶντες. καὶ ἴσως αὖ ὑμεῖς ἐμὲ ἡγεῖσθε κακοδαίμονα

Stephanus page 173, section d, line 2

εἶναι, καὶ οἶομαι ὑμᾶς ἀληθῆ οἶεσθαι· ἐγὼ μέντοι ὑμᾶς οὐκ οἶομαι ἀλλ' εὖ οἶδα.

{ETAI.} Αἰεὶ ὅμοιος εἶ, ὦ Ἀπολλόδωρε· αἰεὶ γὰρ σαντόν

τε κακηγορεῖς καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι πλὴν Σωκράτους, ἀπὸ σαντοῦ ἀρξάμενος. καὶ ὁπόθεν ποτὲ ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβες τὸ μαλακὸς καλεῖσθαι, οὐκ οἶδα ἔγωγε· ἐν μὲν γὰρ τοῖς λόγοις αἰεὶ τοιοῦτος εἶ, σαντῶ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνεις πλὴν Σωκράτους.

{ΑΠΟΛ.} Ὡ φίλτατε, καὶ δῆλόν γε δὴ ὅτι οὕτω δια-
νοούμενος καὶ περὶ ἑμαυτοῦ καὶ περὶ ὑμῶν μαίνομαι καὶ
παραπαίω;

{ΕΤΑΙ.} Οὐκ ἄξιον περὶ τούτων, Ἀπολλόδωρε, νῦν ἐρίζειν·
ἀλλ' ὅπερ ἐδεόμεθά σου, μὴ ἄλλως ποιήσης, ἀλλὰ διήγησαι
τίνες ἦσαν οἱ λόγοι.

{ΑΠΟΛ.} Ἦσαν τοίνυν ἐκεῖνοι τοιοῖδε τινές - μάλλον δ'
ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὥς ἐκεῖνος διηγείτο καὶ ἐγὼ πειράσομαι
διηγήσασθαι.

Ἦφ' ἂν οἱ Σωκράτη ἐντυχεῖν λελουμένον τε καὶ τὰς
βλαύτας ὑποδεδεμένον, ἃ ἐκεῖνος ὀλιγάκις ἐποίει· καὶ ἐρέσθαι
αὐτὸν ὅποι ἴοι οὕτω καλὸς γεγεννημένος.

Καὶ τὸν εἰπεῖν ὅτι Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Ἀγάθωνος. χθὲς γὰρ
αὐτὸν διέφυγον τοῖς ἐπινικίοις, φοβηθεὶς τὸν ὄχλον· ὥμο-
λόγησα δ' εἰς τήμερον παρέσεσθαι. ταῦτα δὴ ἐκαλλωπι-
σάμην, ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. ἀλλὰ σύ, ἥ δ' ὅς, πῶς
ἔχεις πρὸς τὸ ἐθέλειν ἂν ἰέναι ἄκκλητος ἐπὶ δεῖπνον;

Κἀγὼ, ἔφη, εἶπον ὅτι Οὕτως ὅπως ἂν σὺ κελεύης.

Ἔπου τοίνυν, ἔφη, ἵνα καὶ τὴν παροιμίαν διαφθείρωμεν

μεταβαλόντες, ὥς ἄρα καὶ <Ἀγάθων' ἐπὶ δαῖτας ἴασιν
αὐτόματοι ἀγαθοί>. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον
διαφθεῖραι ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς ταύτην τὴν παροιμίαν·
ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα διαφερόντως ἀγαθὸν ἄνδρα
τὰ πολεμικά, τὸν δὲ Μενέλεων “<μαλθακὸν αἰχμητήν>,”
θυσίαν ποιούμενου καὶ ἐστιῶντος τοῦ Ἀγαμέμνονος ἄκκλητον
ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν Μενέλεων ἐπὶ τὴν θοίνην, χεῖρῳ ὄντα
ἐπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος.

Ταῦτ' ἀκούσας εἰπεῖν ἔφη Ἴσως μέντοι κινδυνεύσω καὶ
ἐγὼ οὐχ ὥς σὺ λέγεις, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ καθ' Ὅμηρον

φαῦλος ὢν ἐπὶ σοφοῦ ἀνδρὸς ἰέναι θοίνην ἄκκλητος. ὅρα οὖν
ἄγων με τί ἀπολογήσῃ, ὥς ἐγὼ μὲν οὐχ ὁμολογήσω ἄκκλητος
ἦκειν, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ κεκλημένος.

”Σύν τε δύ’,” ἔφη, “ἐρχομένῳ πρὸ ὁδοῦ” βουλευσόμεθα
ὅτι ἐροῦμεν. ἀλλ' ἴωμεν.

Τοιαῦτ' ἄττα σφᾶς ἔφη διαλεχθέντας ἰέναι. τὸν οὖν
Σωκράτη ἑαυτῷ πῶς προσέχοντα τὸν νοῦν κατὰ τὴν ὁδὸν
πορεύεσθαι ὑπολειπόμενον, καὶ περιμένοντος οὗ κελεύειν

προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν. ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ
τῇ Ἀγάθωνος, ἀνεωγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν, καὶ τι

Stephanus page 174, section e, line 2

ἔφη αὐτόθι γελοῖον παθεῖν. οἱ μὲν γὰρ εὐθύς παιδὰ τινα
τῶν ἔνδοθεν ἀπαντήσαντα ἄγειν οὐ κατέκειντο οἱ ἄλλοι, καὶ
καταλαμβάνειν ἤδη μέλλοντας δειπνεῖν· εὐθύς δ' οὖν ὥς
ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα, Ὡ, φάναι, Ἀριστόδημε, εἰς καλὸν ἦκεις
ὅπως συνδειπνήσης· εἰ δ' ἄλλου τινὸς ἔνεκα ἦλθες, εἰς αὐθις
ἀναβαλοῦ, ὥς καὶ χθὲς ζητῶν σε ἵνα καλέσαιμι, οὐχ οἷός τ'
ἦ ἰδεῖν. ἀλλὰ Σωκράτη ἡμῖν πῶς οὐκ ἄγεις;

Καὶ ἐγώ, ἔφη, μεταστρεφόμενος οὐδαμοῦ ὄρῳ Σωκράτη
ἐπόμενον· εἶπον οὖν ὅτι καὶ αὐτὸς μετὰ Σωκράτους ἦκοιμι,
κληθεὶς ὑπ' ἐκείνου δεῦρ' ἐπὶ δεῖπνον.

Stephanus page 174, section e, line 12

Καλῶς γ', ἔφη, ποιῶν σύ· ἀλλὰ ποῦ ἔστιν οὗτος;
Ὅπισθεν ἐμοῦ ἄρτι εἰσήει· ἀλλὰ θαυμάζω καὶ αὐτὸς ποῦ
ἂν εἴη.

Οὐ σκέψη, ἔφη, παῖ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα, καὶ εἰσάξεις
Σωκράτη; σὺ δ', ἦ δ' ὅς, Ἀριστόδημε, παρ' Ἐρυζίμαχον
κατακλίνου.

Καὶ ἐ μὲν ἔφη ἀπονίζειν τὸν παιῖδα ἵνα κατακέοιτο· ἄλλον
δέ τινα τῶν παίδων ἦκειν ἀγγέλλοντα ὅτι “Σωκράτης οὗτος
ἀναχωρήσας ἐν τῷ τῶν γειτόνων προθύρῳ ἔστηκεν, κάμου
καλοῦντος οὐκ ἐθέλει εἰσιέναι.”

Stephanus page 175, section a, line 10

Ἄτοπόν γ', ἔφη, λέγεις· οὐκ οὐν καλεῖς αὐτὸν καὶ μὴ
ἀφήσεις;

Καὶ ὅς ἔφη εἰπεῖν Μηδαμῶς, ἀλλ' ἐᾶτε αὐτόν. ἔθος γάρ
τι τοῦτ' ἔχει· ἐνίοτε ἀποστάς ὅποι ἂν τύχη ἔστηκεν. ἦξει
δ' αὐτίκα, ὥς ἐγὼ οἶμαι. μὴ οὖν κινεῖτε, ἀλλ' ἐᾶτε.

Ἀλλ' οὕτω χρή ποιεῖν, εἰ σοὶ δοκεῖ, ἔφη φάναι τὸν
Ἀγάθωνα. ἀλλ' ἡμᾶς, ὦ παῖδες, τοὺς ἄλλους ἐστιᾶτε.
πάντως παρατίθετε ὅτι ἂν βούλησθε, ἐπειδὴν τις ὑμῖν μὴ
ἐφεστήκη - ὃ ἐγὼ οὐδεπώποτε ἐποίησα - νῦν οὖν, νομίζοντες
καὶ ἐμὲ ὑφ' ὑμῶν κεκληθῆσθαι ἐπὶ δεῖπνον καὶ τούσδε τοὺς

Stephanus page 175, section c, line 1

ἄλλους, θεραπεύετε, ἵν' ὑμᾶς ἐπαινῶμεν.

Μετὰ ταῦτα ἔφη σφᾶς μὲν δειπνεῖν, τὸν δὲ Σωκράτη
οὐκ εἰσιέναι. τὸν οὖν Ἀγάθωνα πολλάκις κελεύειν μετα-
πέμψασθαι τὸν Σωκράτη, ἔ δὲ οὐκ ἐᾶν. ἦκειν οὖν αὐτὸν οὐ
πολὺν χρόνον ὥς εἰώθει διατρίψαντα, ἀλλὰ μάλιστα σφᾶς
μεσοῦν δειπνοῦντας. τὸν οὖν Ἀγάθωνα - τυγχάνειν γὰρ

ἔσχατον κατακείμενον μόνον - Δεῦρ', ἔφη φάναι, Σώκρατες,
παρ' ἐμὲ κατάκεισο, ἵνα καὶ τοῦ σοφοῦ ἀπτόμενός σου
ἀπολαύσω, ὃ σοι προσέστη ἐν τοῖς προθύροις. δῆλον γὰρ
ὅτι ἡὔρες αὐτὸ καὶ ἔχεις· οὐ γὰρ ἂν προαπέστης.

Stephanus page 175, section d, line 3

Καὶ τὸν Σωκράτη καθίζεσθαι καὶ εἰπεῖν ὅτι Εὐ ἂν ἔχοι,
φάναι, ὦ Ἀγάθων, εἰ τοιοῦτον εἶη ἡ σοφία ὥστ' ἐκ τοῦ πληρε-
στέρου εἰς τὸ κενώτερον ῥεῖν ἡμῶν, ἐὰν ἀπώμεθα ἀλλήλων,
ὥσπερ τὸ ἐν ταῖς κύλιξιν ὕδωρ τὸ διὰ τοῦ ἐρίου ῥέον ἐκ τῆς
πληρεστέρας εἰς τὴν κενωτέραν. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει καὶ ἡ
σοφία, πολλοῦ τιμῶμαι τὴν παρὰ σοὶ κατάκλινιν· οἶμαι γάρ
με παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ καλῆς σοφίας πληρωθήσεσθαι. ἡ μὲν
γὰρ ἐμὴ φαύλη τις ἂν εἶη, ἣ καὶ ἀμφισβητήσιμος ὥσπερ ὄναρ
οὔσα, ἡ δὲ σὴ λαμπρά τε καὶ πολλὴν ἐπίδοσιν ἔχουσα, ἣ γε
παρὰ σοῦ νέου ὄντος οὕτω σφόδρα ἐξέλαμψεν καὶ ἐκφανῆς

Stephanus page 175, section e, line 6

ἐγένετο πρῶτην ἐν μάρτυσι τῶν Ἑλλήνων πλεονὴν ἢ τρισμυρίοις.
Ὑβριστῆς εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Ἀγάθων. καὶ ταῦτα
μὲν καὶ ὀλίγον ὕστερον διαδικασόμεθα ἐγὼ τε καὶ σὺ περὶ
τῆς σοφίας, δικαστῇ χρώμενοι τῷ Διονύσῳ· νῦν δὲ πρὸς τὸ
δεῖπνον πρῶτα τρέπου.

Μετὰ ταῦτα, ἔφη, κατακλινέντος τοῦ Σωκράτους καὶ
δειπνήσαντος καὶ τῶν ἄλλων, σπονδάς τε σφᾶς ποιήσασθαι,
καὶ ἄσαντας τὸν θεὸν καὶ τᾶλλα τὰ νομιζόμενα, τρέπεσθαι
πρὸς τὸν πότον· τὸν οὖν Πausανίαν ἔφη λόγου τοιούτου
τινὸς κατάρχειν. Εἶεν, ἄνδρες, φάναι, τίνα τρόπον ῥᾶστα

Stephanus page 176, section a, line 6

πίομεθα; ἐγὼ μὲν οὖν λέγω ὑμῖν ὅτι τῷ ὄντι πάνυ χαλεπῶς
ἔχω ὑπὸ τοῦ χθὲς πότου καὶ δέομαι ἀναψυχῆς τινος - οἶμαι
δὲ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς· παρήστε γὰρ χθὲς - σκοπεῖσθε
οὖν τίνι τρόπῳ ἂν ὥς ῥᾶστα πίνοιμεν.

Τὸν οὖν Ἀριστοφάνη εἰπεῖν, Τοῦτο μέντοι εὖ λέγεις, ὦ
Πausανία, τὸ παντὶ τρόπῳ παρασκευάσασθαι ῥαστώνην τινὰ
τῆς πόσεως· καὶ γὰρ αὐτός εἰμι τῶν χθὲς βεβαπτισμένων.

Ἀκούσαντα οὖν αὐτῶν ἔφη Ἐρυξίμαχον τὸν Ἀκουμένου
Ἦ καλῶς, φάναι, λέγετε. καὶ ἔτι ἐνὸς δέομαι ὑμῶν ἀκοῦσαι
πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἐρρωσθαι πίνειν, Ἀγάθων<ος>.

Stephanus page 176, section b, line 8

Οὐδαμῶς, φάναι, οὐδ' αὐτὸς ἔρρωμαι.

Ἑρμαιον ἂν εἶη ἡμῖν, ἣ δ' ὅς, ὥς ἔοικεν, ἐμοί τε καὶ
Ἀριστοδήμῳ καὶ Φαίδρῳ καὶ τοῖσδε, εἰ ὑμεῖς οἱ δυνατότατοι
πίνειν νῦν ἀπειρήκατε· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀεὶ ἀδύνατοι. Σω-

κράτη δ' ἐξαιρῶ λόγον· ἱκανὸς γὰρ καὶ ἀμφότερα, ὥστ'
ἐξαρκέσει αὐτῷ ὁπότερ' ἂν ποιῶμεν. ἐπειδὴ οὖν μοι δοκεῖ
οὐδείς τῶν παρόντων προθύμως ἔχειν πρὸς τὸ πολὺν πίνειν
οἶνον, ἴσως ἂν ἐγὼ περὶ τοῦ μεθύσκεσθαι οἶόν ἐστι τάληθῃ
λέγων ἤττον ἂν εἶην ἀηδής. ἐμοὶ γὰρ δὴ τοῦτό γε οἶμαι
κατάδηλον γεγονέναι ἐκ τῆς ἱατρικῆς, ὅτι χαλεπὸν τοῖς

Stephanus page 176, section d, line 2

ἀνθρώποις ἡ μέθη ἐστίν· καὶ οὔτε αὐτὸς ἐκὼν εἶναι πόρρω
ἐθελήσαιμι ἂν πιεῖν οὔτε ἄλλω συμβουλεύσαιμι, ἄλλως τε
καὶ κραιπαλῶντα ἔτι ἐκ τῆς προτεραίας.

Ἀλλὰ μὴν, ἔφη φάναι ὑπολαβόντα Φαῖδρον τὸν Μυρρινού-
σιον, ἔγωγέ σοι εἶωθα πεῖθεσθαι ἄλλως τε καὶ ἄττ' ἂν περὶ
ἱατρικῆς λέγῃς· νῦν δ', ἂν εὖ βουλεύωνται, καὶ οἱ λοιποί.
ταῦτα δὴ ἀκούσαντας συγχωρεῖν πάντας μὴ διὰ μέθης
ποιήσασθαι τὴν ἐν τῷ παρόντι συνουσίαν, ἀλλ' οὔτω πίνοντας
πρὸς ἡδονήν.

Stephanus page 176, section e, line 4

Ἐπειδὴ τοίνυν, φάναι τὸν Ἑρυξίμαχον, τοῦτο μὲν δέ-
δοκται, πίνειν ὅσον ἂν ἕκαστος βούληται, ἐπάναγκες δὲ μηδὲν
εἶναι, τὸ μετὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι τὴν μὲν ἄρτι εἰσελθοῦσαν
αὐλητρίδα χαίρειν ἔαν, αὐλοῦσαν ἑαυτῇ ἢ ἂν βούληται ταῖς
γυναιξὶ ταῖς ἔνδον, ἡμᾶς δὲ διὰ λόγων ἀλλήλοις συνεῖναι
τὸ τήμερον· καὶ δι' οἶων λόγων, εἰ βούλεσθε, ἐθέλω ὑμῖν
εἰσηγήσασθαι.

Φάναι δὲ πάντας καὶ βούλεσθαι καὶ κελεύειν αὐτὸν
εἰσηγεῖσθαι. εἰπεῖν οὖν τὸν Ἑρυξίμαχον ὅτι Ἡ μὲν μοι
ἀρχὴ τοῦ λόγου ἐστὶ κατὰ τὴν Εὐριπίδου Μελανίπτην· οὐ

Stephanus page 177, section a, line 4

γὰρ ἐμὸς ὁ μῦθος, ἀλλὰ Φαίδρου τοῦδε, ὃν μέλλω λέγειν.
Φαῖδρος γὰρ ἐκάστοτε πρὸς με ἀγανακτῶν λέγει Οὐ δεινόν,
φησὶν, ὦ Ἑρυξίμαχε, ἄλλοις μὲν τισι θεῶν ὕμνους καὶ
παίωνας εἶναι ὑπὸ τῶν ποιητῶν πεποιημένους, τῷ δὲ Ἑρωτι,
τηλικούτῳ ὄντι καὶ τοσοῦτῳ θεῷ, μηδὲ ἓνα πάποτε τοσοῦτων
γεγονότων ποιητῶν πεποιηκέναι μηδὲν ἐγκώμιον; εἰ δὲ βούλει
αὖ σκέψασθαι τοὺς χρηστοὺς σοφιστάς, Ἡρακλέους μὲν καὶ
ἄλλων ἐπαίνους καταλογάδην συγγράφειν, ὥσπερ ὁ βέλτιστος
Πρόδικος - καὶ τοῦτο μὲν ἤττον καὶ θαυμαστόν, ἀλλ' ἔγωγε
ἤδη τινὶ ἐνέτυχον βιβλίῳ ἀνδρὸς σοφοῦ, ἐν ᾧ ἐνήσαν ἄλες

Stephanus page 177, section b, line 6

ἔπαινον θαυμάσιον ἔχοντες πρὸς ὠφελίαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα
συχνὰ ἴδοις ἂν ἐγκεκωμιασμένα - τὸ οὖν τοιούτων μὲν πέρι

πολλὴν σπουδὴν ποιήσασθαι, Ἔρωτα δὲ μηδένα πω ἀνθρώπων
τετολμηκέναι εἰς ταυτηνὶ τὴν ἡμέραν ἀξίως ὑμνῆσαι· ἀλλ'
οὕτως ἡμέλῃται τοσοῦτος θεός. ταῦτα δὴ μοι δοκεῖ εὖ
λέγειν Φαῖδρος. ἐγὼ οὖν ἐπιθυμῶ ἅμα μὲν τούτῳ ἔρανον
εἰσενεγκεῖν καὶ χαρίσασθαι, ἅμα δ' ἐν τῷ παρόντι πρέπον
μοι δοκεῖ εἶναι ἡμῖν τοῖς παροῦσι κοσμήσαι τὸν θεόν. εἰ οὖν
συνδοκεῖ καὶ ὑμῖν, γένοιτ' ἂν ἡμῖν ἐν λόγοις ἱκανὴ διατριβή·
δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι ἕκαστον ἡμῶν λόγον εἰπεῖν ἔπαινον

Stephanus page 177, section d, line 3

Ἔρωτος ἐπὶ δεξιὰ ὡς ἂν δύνηται κάλλιστον, ἄρχειν δὲ
Φαῖδρον πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ πρῶτος κατάκειται καὶ ἔστιν
ἅμα πατήρ τοῦ λόγου.

Οὐδεὶς σοι, ὦ Ἑρυξίμαχε, φάναι τὸν Σωκράτη, ἐναντία
ψηφιεῖται. οὔτε γὰρ ἂν που ἐγὼ ἀποφῆσαιμι, ὅς οὐδέν
φημι ἄλλο ἐπίστασθαι ἢ τὰ ἐρωτικά, οὔτε που Ἀγάθων καὶ
Παυσανίας, οὐδὲ μὴν Ἀριστοφάνης, ὧ περὶ Διόνυσον καὶ
Ἀφροδίτην πᾶσα ἡ διατριβή, οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς τουτωνὶ ὦν
ἐγὼ ὁρῶ. καίτοι οὐκ ἐξ ἴσου γίγνεται ἡμῖν τοῖς ὑστάτοις
κατακειμένοις· ἀλλ' ἐὰν οἱ πρόσθεν ἱκανῶς καὶ καλῶς

Stephanus page 177, section e, line 5

εἴπωσιν, ἐξαρκέσει ἡμῖν. ἀλλὰ τύχη ἀγαθῇ καταρχέτω
Φαῖδρος καὶ ἐγκωμιάζέτω τὸν Ἔρωτα.

Ταῦτα δὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄρα συνέφασάν τε καὶ
ἐκέλευον ἅπερ ὁ Σωκράτης. πάντων μὲν οὖν ἃ ἕκαστος
εἶπεν, οὔτε πάνυ ὁ Ἀριστόδημος ἐμέμνητο οὔτ' αὖ ἐγὼ
ἃ ἐκεῖνος ἔλεγε πάντα· ἃ δὲ μάλιστα καὶ ὦν ἔδοξέ
μοι ἀξιομνημόνευτον, τούτων ὑμῖν ἐρῶ ἕκαστου τὸν
λόγον.

Πρῶτον μὲν γάρ, ὥσπερ λέγω, ἔφη Φαῖδρον ἀρξάμενον

Stephanus page 178, section a, line 7

ἐνθένδε ποθὲν λέγειν, ὅτι μέγας θεὸς εἴη ὁ Ἔρως καὶ
θαυμαστὸς ἐν ἀνθρώποις τε καὶ θεοῖς, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ,
οὐχ ἥκιστα δὲ κατὰ τὴν γένεσιν. τὸ γὰρ ἐν τοῖς πρεσβύ-
τατον εἶναι τὸν θεὸν τίμιον, ἢ δ' ὅς, τεκμήριον δὲ τούτου·
γονῆς γὰρ Ἔρωτος οὔτ' εἰσὶν οὔτε λέγονται ὑπ' οὐδενὸς οὔτε
ιδιώτου οὔτε ποιητοῦ, ἀλλ' Ἡσίοδος πρῶτον μὲν Χάος φησὶ
γενέσθαι -

αὐτὰρ ἔπειτα

Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ,

Stephanus page 178, section b, line 7

ἡδ' Ἔρος
Ἡσιόδῳ δὲ καὶ Ἀκουσίλεως σύμφησιν μετὰ τὸ Χάος δύο
τούτῳ γενέσθαι, Γῆν τε καὶ Ἔρωτα. Παρμενίδης δὲ τὴν
γένεσιν λέγει -

πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

οὕτῳ πολλαχόθεν ὁμολογεῖται ὁ Ἔρος ἐν τοῖς πρεσβύ-
τατος εἶναι. πρεσβύτατος δὲ ὢν μεγίστων ἀγαθῶν ἡμῖν
αἰτιός ἐστιν. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔχω εἰπεῖν ὅτι μεῖζόν ἐστιν

Stephanus page 178, section c, line 4

ἀγαθὸν εὐθύς νέῳ ὄντι ἢ ἐραστῆς χρηστὸς καὶ ἐραστῇ
παιδικά. ὁ γὰρ χρή ἀνθρώποις ἡγεῖσθαι παντὸς τοῦ βίου
τοῖς μέλλουσι καλῶς βιώσεσθαι, τοῦτο οὔτε συγγένεια οἷα
τε ἐμποιεῖν οὕτῳ καλῶς οὔτε τιμαὶ οὔτε πλοῦτος οὐτ' ἄλλο
οὐδὲν ὡς ἔρω. λέγω δὲ δὴ τί τοῦτο; τὴν ἐπὶ μὲν τοῖς
αἰσχροῖς αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν· οὐ γὰρ
ἔστιν ἄνευ τούτων οὔτε πόλιν οὔτε ἰδιώτην μεγάλα καὶ
καλὰ ἔργα ἐξεργάζεσθαι. φημὶ τοίνυν ἐγὼ ἄνδρα ὅστις
ἐρᾷ, εἴ τι αἰσχρὸν ποιῶν κατάδηλος γίγνοιτο ἢ πάσχων
ὑπὸ τοῦ δι' ἀνανδρίαν μὴ ἀμυνόμενος, οὐτ' ἂν ὑπὸ πατρὸς

Stephanus page 178, section d, line 7

ὀφθέντα οὕτως ἀλγῆσαι οὔτε ὑπὸ ἐταίρων οὔτε ὑπ' ἄλλου
οὐδενὸς ὡς ὑπὸ παιδικῶν. ταῦτόν δὲ τοῦτο καὶ τὸν ἐρώ-
μενον ὀρώμεν, ὅτι διαφερόντως τοὺς ἐραστὰς αἰσχύνεται,
ὅταν ὀφθῇ ἐν αἰσχυρῷ τινὶ ὢν. εἰ οὖν μηχανή τις γένοιτο
ὥστε πόλιν γενέσθαι ἢ στρατόπεδον ἐραστῶν τε καὶ παι-
δικῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἄμεινον οἰκήσειαν τὴν ἑαυτῶν ἢ
ἀπεχόμενοι πάντων τῶν αἰσχυρῶν καὶ φιλοτιμούμενοι πρὸς
ἀλλήλους, καὶ μαχόμενοί γ' ἂν μετ' ἀλλήλων οἱ τοιοῦτοι
νικῶεν ἂν ὀλίγοι ὄντες ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντας ἀνθρώπους.
ἐρῶν γὰρ ἀνὴρ ὑπὸ παιδικῶν ὀφθῆναι ἢ λιπῶν τάξιν ἢ

Stephanus page 179, section a, line 4

ὅπλα ἀποβαλὼν ἦττον ἂν δήπου δέξαιτο ἢ ὑπὸ πάντων τῶν
ἄλλων, καὶ πρὸ τούτου τεθνάναι ἂν πολλάκις ἔλοιτο. καὶ
μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε τὰ παιδικὰ ἢ μὴ βοηθῆσαι κινδυνεύοντι -
οὐδεὶς οὕτῳ κακὸς ὄντινα οὐκ ἂν αὐτὸς ὁ Ἔρος ἔνθεον
ποιήσκει πρὸς ἀρετὴν, ὥστε ὅμοιον εἶναι τῷ ἀρίστῳ φύσει·
καὶ ἀτεχνῶς, ὃ ἔφη Ὀμηρος, <μένος ἐμπνεῦσαι> ἐνίοις
τῶν ἡρώων τὸν θεόν, τοῦτο ὁ Ἔρος τοῖς ἐρῶσι παρέχει
γιννόμενον παρ' αὐτοῦ.

Καὶ μὴν ὑπεραποθνήσκειν γε μόνοι ἐθέλουσιν οἱ ἐρῶντες,
οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες. τούτου δὲ καὶ

ἡ Πελίου θυγάτηρ Ἀλκηστis ἱκανὴν μαρτυρίαν παρέχεται
ὑπὲρ τοῦδε τοῦ λόγου εἰς τοὺς Ἑλληνας, ἐθελήσασα μόνη
ὑπὲρ τοῦ αὐτῆς ἀνδρὸς ἀποθανεῖν, ὄντων αὐτῷ πατρός τε
καὶ μητρός, οὓς ἐκείνη τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τῇ φιλίᾳ διὰ
τὸν ἔρωτα, ὥστε ἀποδειξάι αὐτοὺς ἀλλοτρίους ὄντας τῷ ὑεῖ
καὶ ὀνόματι μόνον προσήκοντας, καὶ τοῦτ' ἐργασαμένη τὸ
ἔργον οὕτω καλὸν ἔδοξεν ἐργάσασθαι οὐ μόνον ἀνθρώποις
ἀλλὰ καὶ θεοῖς, ὥστε πολλῶν πολλὰ καὶ καλὰ ἐργασαμένων
εὐαριθμήτοις δὴ τισιν ἔδοσαν τοῦτο γέρας οἱ θεοί, ἐξ Αἰδου
ἀνεῖναι πάλιν τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ τὴν ἐκείνης ἀνεῖσαν ἀγα-

σθέντες τῷ ἔργῳ· οὕτω καὶ θεοὶ τὴν περὶ τὸν ἔρωτα σπουδὴν
τε καὶ ἀρετὴν μάλιστα τιμῶσιν. Ὀρφέα δὲ τὸν Οἰάγρου
ἀτελῇ ἀπέπεμψαν ἐξ Αἰδου, φάσμα δείξαντες τῆς γυναικὸς
ἐφ' ἣν ἦκεν, αὐτὴν δὲ οὐ δόντες, ὅτι μαλθακίζεσθαι ἐδό-
κει, ἅτε ὦν κιθαρωδός, καὶ οὐ τολμᾶν ἔνεκα τοῦ ἔρωτος
ἀποθνήσκειν ὥσπερ Ἀλκηστis, ἀλλὰ διαμηχανᾶσθαι ζῶν
εἰσιέναι εἰς Αἰδου. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα δίκην αὐτῷ ἐπέ-
θεσαν, καὶ ἐποίησαν τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ γυναικῶν
γενέσθαι, οὐχ ὥσπερ Ἀχιλλέα τὸν τῆς Θέτιδος ὑὸν ἐτίμη-
σαν καὶ εἰς μακάρων νήσους ἀπέπεμψαν, ὅτι πεπυσμένος

παρὰ τῆς μητρός ὡς ἀποθανοῖτο ἀποκτείνας Ἑκτορα, μὴ
ποιήσας δὲ τοῦτο οἴκαδε ἐλθὼν γηραιὸς τελευτήσοι,
ἐτόλμησεν ἐλέσθαι βοηθήσας τῷ ἐραστῇ Πατρόκλῳ καὶ

τιμωρήσας οὐ μόνον ὑπεραποθανεῖν ἀλλὰ καὶ ἐπαποθανεῖν
τετελευτηκότι· ὅθεν δὴ καὶ ὑπεραγασθέντες οἱ θεοὶ διαφε-
ρόντως αὐτὸν ἐτίμησαν, ὅτι τὸν ἐραστὴν οὕτω περὶ πολλοῦ
ἐποιεῖτο. Αἰσχύλος δὲ φλυαρεῖ φάσκων Ἀχιλλέα Πα-
τρόκλου ἐρᾶν, ὃς ἦν καλλίων οὐ μόνον Πατρόκλου ἀλλ'
ἅμα καὶ τῶν ἡρώων ἀπάντων, καὶ ἔτι ἀγένειος, ἔπειτα

νεώτερος πολὺ, ὥς φησιν Ὅμηρος. ἀλλὰ γὰρ τῷ ὄντι
μάλιστα μὲν ταύτην τὴν ἀρετὴν οἱ θεοὶ τιμῶσιν τὴν περὶ
τὸν ἔρωτα, μᾶλλον μέντοι θαυμάζουσιν καὶ ἄγανται καὶ
εὖ ποιοῦσιν ὅταν ὁ ἐρώμενος τὸν ἐραστὴν ἀγαπᾷ, ἢ ὅταν
ὁ ἐραστὴς τὰ παιδικά. θειότερον γὰρ ἐραστὴς παιδικῶν·
ἐνθεος γάρ ἐστι. διὰ ταῦτα καὶ τὸν Ἀχιλλέα τῆς Ἀλκίης-
τιδος μᾶλλον ἐτίμησαν, εἰς μακάρων νήσους ἀποπέμψαντες.
Οὕτω δὴ ἔγωγέ φημι Ἑρωτα θεῶν καὶ πρεσβύτατον καὶ
τιμιώτατον καὶ κυριώτατον εἶναι εἰς ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας

κτῆσιν ἀνθρώποις καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασιν.

Stephanus page 180, section b, line 8

Φαῖδρον μὲν τοιοῦτόν τινα λόγον ἔφη εἰπεῖν, μετὰ δὲ
Φαῖδρον ἄλλους τινὰς εἶναι ὧν οὐ πάνυ διεμνημόνευε· οὐς
παρεῖς τὸν Παυσανίου λόγον διηγείτο. εἰπεῖν δ' αὐτὸν
ὅτι Οὐ καλῶς μοι δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, προβεβλήσθαι ἡμῖν
ὁ λόγος, τὸ ἀπλῶς οὕτως παρηγγέλλθαι ἐγκωμιάζειν Ἑρώτα.
εἰ μὲν γὰρ εἷς ἦν ὁ Ἑρως, καλῶς ἂν εἶχε, νῦν δὲ οὐ γὰρ
ἐστὶν εἷς· μὴ ὄντος δὲ ἑνὸς ὀρθότερόν ἐστι πρότερον προ-
ρηθῆναι ὅποιον δεῖ ἐπαινεῖν. ἐγὼ οὖν πειράσομαι τοῦτο
ἐπανορθώσασθαι, πρῶτον μὲν Ἑρώτα φράσαι ὃν δεῖ ἐπαι-

Stephanus page 180, section d, line 3

νεῖν, ἔπειτα ἐπαινέσαι ἀξίως τοῦ θεοῦ. πάντες γὰρ ἴσμεν
ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνευ Ἑρωτος Ἀφροδίτη. μιᾶς μὲν οὖν
οὔσης εἷς ἂν ἦν Ἑρως· ἐπεὶ δὲ δὴ δύο ἐστόν, δύο ἀνάγκη
καὶ Ἑρωτε εἶναι. πῶς δ' οὐ δύο τῷ θεᾷ; ἡ μὲν γέ που
πρεσβυτέρα καὶ ἀμήτηρ Οὐρανοῦ θυγάτηρ, ἦν δὴ καὶ
Οὐρανίαν ἐπονομάζομεν· ἡ δὲ νεωτέρα Διὸς καὶ Διώνης,
ἦν δὴ Πάνδημον καλοῦμεν. ἀναγκαῖον δὴ καὶ Ἑρώτα τὸν
μὲν τῇ ἐτέρᾳ συνεργὸν Πάνδημον ὀρθῶς καλεῖσθαι, τὸν δὲ
Οὐράνιον. ἐπαινεῖν μὲν οὖν δεῖ πάντας θεούς, ἃ δ' οὖν
ἐκάτερος εἵληχε πειρατέον εἰπεῖν. πᾶσα γὰρ πρᾶξις ὧδ'

Stephanus page 180, section e, line 5

ἔχει· αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς πραττομένη οὔτε καλὴ οὔτε αἰσχρά.
οἷον ὃ νῦν ἡμεῖς ποιοῦμεν, ἢ πίνειν ἢ ἄδειν ἢ διαλέγεσθαι,
οὐκ ἔστι τούτων αὐτὸ καλὸν οὐδέν, ἀλλ' ἐν τῇ πράξει, ὡς
ἂν πραχθῇ, τοιοῦτον ἀπέβη· καλῶς μὲν γὰρ πραττόμενον
καὶ ὀρθῶς καλὸν γίγνεται, μὴ ὀρθῶς δὲ αἰσχρόν. οὕτω δὴ
καὶ τὸ ἐρᾶν καὶ ὁ Ἑρως οὐ πᾶς ἐστὶ καλὸς οὐδὲ ἄξιος
ἐγκωμιάζεσθαι, ἀλλὰ ὁ καλῶς προτρέπων ἐρᾶν.

Ὁ μὲν οὖν τῆς Πανδήμου Ἀφροδίτης ὡς ἀληθῶς πάν-
δημός ἐστι καὶ ἐξεργάζεται ὅτι ἂν τύχη· καὶ οὗτός ἐστιν
ὃν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων ἐρῶσιν. ἐρῶσι δὲ οἱ τοιοῦτοι

Stephanus page 181, section b, line 3

πρῶτον μὲν οὐχ ἥττον γυναικῶν ἢ παίδων, ἔπειτα ὧν καὶ
ἐρῶσι τῶν σωμάτων μᾶλλον ἢ τῶν ψυχῶν, ἔπειτα ὡς ἂν
δύνωνται ἀνοητοτάτων, πρὸς τὸ διαπράξασθαι μόνον βλέ-
ποντες, ἀμελοῦντες δὲ τοῦ καλῶς ἢ μῆ· ὅθεν δὴ συμβαίνει
αὐτοῖς ὅτι ἂν τύχῃσι τοῦτο πράττειν, ὁμοίως μὲν ἀγαθόν,
ὁμοίως δὲ τὸνναντίον. ἔστι γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς θεοῦ νεωτέρας
τε οὔσης πολὺ ἢ τῆς ἐτέρας, καὶ μετεχούσης ἐν τῇ γενέσει

καὶ θήλεος καὶ ἄρρενος. ὁ δὲ τῆς Οὐρανίας πρῶτον μὲν οὐ μετεχούσης θήλεος ἀλλ' ἄρρενος μόνον - καὶ ἔστιν οὗτος ὁ τῶν παίδων ἔρως - ἔπειτα πρεσβυτέρας, ὕβρεως ἀμοίρου· ὅθεν

Stephanus page 181, section c, line 5

δὴ ἐπὶ τὸ ἄρρεν τρέπονται οἱ ἐκ τούτου τοῦ ἔρωτος ἔπιπνοι, τὸ φύσει ἐρρωμενέστερον καὶ νοῦν μᾶλλον ἔχον ἀγαπῶντες. καὶ τις ἂν γνοίη καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παιδευαστίᾳ τοὺς εἰλικρινῶς ὑπὸ τούτου τοῦ ἔρωτος ὠρμημένους· οὐ γὰρ ἐρῶσι παίδων, ἀλλ' ἐπειδὴν ἤδη ἄρχονται νοῦν ἴσχειν, τοῦτο δὲ πλησιάζει τῷ γενειάσκειν. παρεσκευασμένοι γὰρ οἶμαι εἰσιν οἱ ἐν-τεῦθεν ἀρχόμενοι ἐρᾶν ὡς τὸν βίον ἅπαντα συνεσόμενοι καὶ κοινῇ συμβιωσόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπατήσαντες, ἐν ἀφροσύνῃ λαβόντες ὡς νέον, καταγελάσαντες οἰχήσεσθαι ἐπ' ἄλλον ἀποτρέχοντες. χρῆν δὲ καὶ νόμον εἶναι μὴ ἐρᾶν

Stephanus page 181, section e, line 1

παίδων, ἵνα μὴ εἰς ἄδηλον πολλὴ σπουδὴ ἀνηλίσκετο· τὸ γὰρ τῶν παίδων τέλος ἄδηλον οἱ τελευτᾷ κακίας καὶ ἀρετῆς ψυχῆς τε πέρι καὶ σώματος. οἱ μὲν οὖν ἀγαθοὶ τὸν νόμον τοῦτον αὐτοὶ αὐτοῖς ἐκόντες τίθενται, χρῆν δὲ καὶ τούτους τοὺς πανδήμους ἐραστὰς προσαναγκάζειν τὸ τοιοῦτον, ὥσπερ καὶ τῶν ἐλευθέρων γυναικῶν προσαναγκάζομεν αὐτοὺς καθ' ὅσον δυνάμεθα μὴ ἐρᾶν. οὗτοι γὰρ εἰσιν οἱ καὶ τὸ ὄνειδος πεποιηκότες, ὥστε τινὰς τολμᾶν λέγειν ὡς αἰσχρὸν χαρίζεσθαι ἐρασταῖς· λέγουσι δὲ εἰς τούτους ἀποβλέποντες, ὁρῶντες αὐτῶν τὴν ἀκαιρίαν καὶ ἀδικίαν, ἐπεὶ οὐ δήπου

Stephanus page 182, section a, line 5

κοσμίως γε καὶ νομίμως ὅτιοῦν <πρᾶγμα> πραττόμενον ψόγον ἂν δικαίως φέροι.

Καὶ δὴ καὶ ὁ περὶ τὸν ἔρωτα νόμος ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσι νοῆσαι ῥάδιος, ἀπλῶς γὰρ ὥριται· ὁ δ' ἐνθάδε καὶ ἐν Λακεδαίμονι ποικίλος. ἐν Ἡλιδι μὲν γὰρ καὶ ἐν Βοιωτοῖς, καὶ οὐ μὴ σοφοὶ λέγειν, ἀπλῶς νενομοθέτηται καλὸν τὸ χαρίζεσθαι ἐρασταῖς, καὶ οὐκ ἂν τις εἴποι οὔτε νέος οὔτε παλαιὸς ὡς αἰσχρὸν, ἵνα οἶμαι μὴ πράγματ' ἔχωσιν λόγῳ πειρώμενοι πείθειν τοὺς νέους, ἅτε ἀδύνατοι λέγειν· τῆς δὲ Ἰωνίας καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ αἰσχρὸν

Stephanus page 182, section b, line 7

γενόμιστα, ὅσοι ὑπὸ βαρβάροις οἰκοῦσιν. τοῖς γὰρ βαρβάροις διὰ τὰς τυραννίδας αἰσχρὸν τοῦτό γε καὶ ἢ γε φιλοσοφία καὶ ἢ φιλογυμναστία· οὐ γὰρ οἶμαι συμφέρει τοῖς ἄρχουσι φρονήματα μεγάλα ἐγγίγνεσθαι τῶν ἀρχομένων, οὐδὲ φιλίας ἰσχυρὰς καὶ κοινωνίας, ὃ δὴ μάλιστα

φιλεῖ τὰ τε ἄλλα πάντα καὶ ὁ ἔρως ἐμποιεῖν. ἔργῳ δὲ τοῦτο ἔμαθον καὶ οἱ ἐνθάδε τύραννοι· ὁ γὰρ Ἀριστογείτονος ἔρως καὶ ἡ Ἀρμοδίου φιλία βέβαιος γενομένη κατέλυσεν αὐτῶν τὴν ἀρχήν. οὕτως οὐ μὲν αἰσχροὺς ἐτέθη χαρίζεσθαι ἐρασταῖς, κακία τῶν θεμένων κεῖται, τῶν μὲν

Stephanus page 182, section d, line 2

ἀρχόντων πλεονεξία, τῶν δὲ ἀρχομένων ἀνανδρία· οὐ δὲ καλὸν ἀπλῶς ἐνομίσθαι, διὰ τὴν τῶν θεμένων τῆς ψυχῆς ἀργίαν. ἐνθάδε δὲ πολὺ τούτων κάλλιον νενομοθέτῃται, καὶ ὅπερ εἶπον, οὐ ῥᾶδιον κατανοῆσαι. ἐνθυμηθέντι γὰρ ὅτι λέγεται κάλλιον τὸ φανερώς ἐρᾶν τοῦ λάθρα, καὶ μάλιστα τῶν γενναιοτάτων καὶ ἀρίστων, καὶ αἰσχύους ἄλλων ὥσι, καὶ ὅτι αὐτὸς ἡ παρακéléυσις τῷ ἐρῶντι παρὰ πάντων θαυμαστή, οὐχ ὥς τι αἰσχροὺς ποιοῦντι, καὶ ἐλόντι τε καλὸν δοκεῖ εἶναι καὶ μὴ ἐλόντι αἰσχροὺς, καὶ πρὸς τὸ ἐπιχειρεῖν ἐλεῖν ἐξουσίαν ὁ νόμος δέδωκε τῷ ἐραστῇ θαυμαστὰ ἔργα ἐργαζομένῳ

Stephanus page 182, section e, line 3

ἐπαινεῖσθαι, ἃ εἴ τις τολμᾷ ποιεῖν ἄλλ' ὅτιοῦν διώκων καὶ βουλόμενος διαπράξασθαι πλὴν τοῦτο, ἡ φιλοσοφίας τὰ μέγιστα καρποῖτ' ἂν ὀνειδῇ - εἰ γὰρ ἡ χρήματα βουλόμενος παρὰ τοῦ λαβεῖν ἡ ἀρχὴν ἄρξαι ἢ τινα ἄλλην δύναμιν ἐθέλοι ποιεῖν οἷάπερ οἱ ἐρασταὶ πρὸς τὰ παιδικά, ἰκετείας τε καὶ ἀντιβολήσεις ἐν ταῖς δεήσεσιν ποιοῦμενοι, καὶ ὅρκους ὀμνύντες, καὶ κοιμήσεις ἐπὶ θύραις, καὶ ἐθέλοντες δουλείας δουλεύειν οἷας οὐδ' ἂν δοῦλος οὐδεὶς, ἐμποδίζοιτο ἂν μὴ πράττειν οὕτω τὴν πράξιν καὶ ὑπὸ φίλων καὶ ὑπὸ ἐχθρῶν, τῶν μὲν ὀνειδίζόντων κολακείας καὶ ἀνελευθερίας, τῶν δὲ

Stephanus page 183, section b, line 2

νουθετούντων καὶ αἰσχυνομένων ὑπὲρ αὐτῶν - τῷ δ' ἐρῶντι πάντα ταῦτα ποιοῦντι χάρις ἔπεστι, καὶ δέδοται ὑπὸ τοῦ νόμου ἄνευ ὀνειδῶν πράττειν, ὥς πάγκαλόν τι πρᾶγμα διαπραττομένου· ὃ δὲ δεινότατον, ὥς γε λέγουσιν οἱ πολλοί, ὅτι καὶ ὀμνύντι μόνῳ συγγνώμη παρὰ θεῶν ἐκβάντι

τῶν ὁρκῶν - ἀφροδίσιον γὰρ ὅρκον οὐ φασιν εἶναι· οὕτω καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι πᾶσαν ἐξουσίαν πεποιήκασι τῷ ἐρῶντι, ὥς ὁ νόμος φησὶν ὁ ἐνθάδε - ταύτη μὲν οὖν οἰηθεῖν ἂν τις πάγκαλον νομίζεσθαι ἐν τῇδε τῇ πόλει καὶ τὸ ἐρᾶν

Stephanus page 183, section c, line 4

καὶ τὸ φίλους γίγνεσθαι τοῖς ἐρασταῖς. ἐπειδὴ δὲ παιδαγωγοὺς ἐπιστήσαντες οἱ πατέρες τοῖς ἐρωμένοις μὴ ἐῷσι διαλέγεσθαι τοῖς ἐρασταῖς, καὶ τῷ παιδαγωγῷ ταῦτα προς-

τεταγμένα ἤ, ἡλικιωται δὲ καὶ ἑταῖροι ὀνειδίζουσιν ἐάν τι ὀρῶσιν τοιοῦτον γινόμενον, καὶ τοὺς ὀνειδίζοντας αὐτοὶ οἱ πρεσβύτεροι μὴ διακωλύωσι μηδὲ λοιδορῶσιν ὥς οὐκ ὀρθῶς λέγοντας, εἰς δὲ ταῦτά τις αὐτὸν βλέψας ἡγήσεται ἂν πάλιν αἵσχιστον τὸ τοιοῦτον ἐνθάδε νομίζεσθαι. τὸ δὲ οἶμαι ὧδ' ἔχει· οὐχ ἄπλοῦν ἐστίν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέχθη οὔτε καλὸν εἶναι αὐτὸ καθ' αὐτὸ οὔτε αἰσχρὸν, ἀλλὰ καλῶς μὲν πρατ-

Stephanus page 183, section d, line 6

τόμενον καλόν, αἰσχρῶς δὲ αἰσχρὸν. αἰσχρῶς μὲν οὖν ἐστὶ πονηρῶς τε καὶ πονηρῶς χαρίζεσθαι, καλῶς δὲ χρηστῶς τε καὶ καλῶς. πονηρὸς δ' ἐστὶν ἐκεῖνος ὁ ἐραστής ὁ πάνδημος, ὁ τοῦ σώματος μᾶλλον ἢ τῆς ψυχῆς ἐρῶν· καὶ γὰρ οὐδὲ μόνιμός ἐστιν, ἅτε οὐδὲ μόνιμου ἐρῶν πράγματος. ἅμα γὰρ τῷ τοῦ σώματος ἄνθει λήγοντι, οὐπερ ἡμεῖς, “οἵ-χεται ἀποπτάμενος,” πολλοὺς λόγους καὶ ὑποσχέσεις κατα-σχύνας· ὁ δὲ τοῦ ἥθους χρηστοῦ ὄντος ἐραστής διὰ βίου μένει, ἅτε μόνιμῳ συντακείς. τούτους δὲ βούλεται ὁ ἡμέτερος νόμος εὖ καὶ καλῶς βασανίζειν, καὶ τοῖς μὲν

Stephanus page 184, section a, line 2

χαρίσασθαι, τοὺς δὲ διαφεύγειν. διὰ ταῦτα οὖν τοῖς μὲν διώκειν παρακελεύεται, τοῖς δὲ φεύγειν, ἀγωνοθετῶν καὶ βασανίζων ποτέρων ποτέ ἐστὶν ὁ ἐρῶν καὶ ποτέρων ὁ ἐρώμενος. οὕτω δὲ ὑπὸ ταύτης τῆς αἰτίας πρῶτον μὲν τὸ ἀλίσκεσθαι ταχὺ αἰσχρὸν νενόμισται, ἵνα χρόνος ἐγγένηται, ὅς δὲ δοκεῖ τὰ πολλὰ καλῶς βασανίζειν, ἔπειτα τὸ ὑπὸ χρημάτων καὶ ὑπὸ πολιτικῶν δυνάμεων ἀλῶναι αἰσχρὸν, ἐάν τε κακῶς πάσχων πτήξῃ καὶ μὴ καρτερήσῃ, ἂν τ' εὐεργετούμενος εἰς χρήματα ἢ εἰς διαπραγμασίαις πολιτικαῖς μὴ καταφρονήσῃ· οὐδὲν γὰρ δοκεῖ τούτων οὔτε βέβαιον οὔτε

Stephanus page 184, section b, line 4

μόνιμον εἶναι, χωρὶς τοῦ μηδὲ πεφυκέναι ἀπ' αὐτῶν γενναίαν φιλίαν. μία δὲ λείπεται τῷ ἡμετέρῳ νόμῳ ὁδός, εἰ μέλλει καλῶς χαριεῖσθαι ἐραστῇ παιδικά. ἐστὶ γὰρ ἡμῖν νόμος, ὥσπερ ἐπὶ τοῖς ἐρασταῖς ἦν δουλεύειν ἐθέλοντα ἡντινοῦν δουλείαν παιδικοῖς μὴ κολακείαν εἶναι μηδὲ ἐπονείδιστον, οὕτω δὲ καὶ ἄλλη μία μόνη δουλεία ἐκούσιος λείπεται οὐκ ἐπονείδιστος· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ περὶ τὴν ἀρετήν. νενόμισται γὰρ δὴ ἡμῖν, ἐάν τις ἐθέλῃ τινὰ θεραπεύειν ἡγούμενος δι' ἐκεῖνον ἀμείνων ἔσεσθαι ἢ κατὰ σοφίαν τινὰ ἢ κατὰ ἄλλο ὅτιοῦν μέρος ἀρετῆς, αὕτη αὖ ἡ ἐθελοδουλεία

Stephanus page 184, section c, line 7

οὐκ αἰσχρὰ εἶναι οὐδὲ κολακεία. δεῖ δὲ τῷ νόμῳ τούτῳ

συμβालεῖν εἰς ταῦτόν, τόν τε περὶ τὴν παιδευαστίαν καὶ τὸν περὶ τὴν φιλοσοφίαν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, εἰ μέλλει συμβῆναι καλὸν γενέσθαι τὸ ἐραστῇ παιδικὰ χαρίσασθαι. ὅταν γὰρ εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωσιν ἐραστής τε καὶ παιδικά, νόμον ἔχων ἑκάτερος, ὁ μὲν χαρισαμένοις παιδικοῖς ὑπηρετῶν ὅτιοῦν δικαίως ἂν ὑπηρετεῖν, ὁ δὲ τῷ ποιοῦντι αὐτὸν σοφόν τε καὶ ἀγαθὸν δικαίως αὖ ὅτιοῦν ἂν ὑπουργῶν <ὑπουργεῖν>, καὶ ὁ μὲν δυνάμενος εἰς φρόνησιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν συμβάλλεσθαι, ὁ δὲ δεόμενος εἰς παιδείαν

Stephanus page 184, section e, line 2

καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν κτᾶσθαι, τότε δὴ τούτων συνιόντων εἰς ταῦτόν τῶν νόμων μοναχοῦ ἐνταῦθα συμπίπτει τὸ καλὸν εἶναι παιδικὰ ἐραστῇ χαρίσασθαι, ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ. ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐξαπατηθῆναι οὐδὲν αἰσχρόν· ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ ἐξαπατωμένων αἰσχύνῃ φέρει καὶ μὴ. εἰ γὰρ τις ἐραστῇ ὡς πλουσίῳ πλούτου ἕνεκα χαρισάμενος ἐξαπατηθεῖ καὶ μὴ λάβοι χρήματα, ἀναφανέντος τοῦ ἐραστοῦ πένητος, οὐδὲν ἥττον αἰσχρόν· δοκεῖ γὰρ ὁ τοιοῦτος τό γε αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι, ὅτι ἕνεκα χρημάτων ὅτιοῦν ἂν ὁτρωῦν ὑπηρετοῖ, τοῦτο δὲ οὐ καλόν. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ εἴ τις

Stephanus page 185, section a, line 6

ὡς ἀγαθῷ χαρισάμενος καὶ αὐτὸς ὡς ἀμείνων ἐσόμενος διὰ τὴν φιλίαν ἐραστοῦ ἐξαπατηθεῖ, ἀναφανέντος ἐκείνου κακοῦ καὶ οὐ κεκτημένου ἀρετῇ, ὅμως καλὴ ἢ ἀπάτη· δοκεῖ γὰρ αὖ καὶ οὗτος τὸ καθ' αὐτὸν δεδηλωκέναι, ὅτι ἀρετῆς γ' ἕνεκα καὶ τοῦ βελτίων γενέσθαι πᾶν ἂν παντὶ προθυμηθεῖ, τοῦτο δὲ αὖ πάντων κάλλιστον· οὕτω πᾶν πάντως γε καλὸν ἀρετῆς γ' ἕνεκα χαρίζεσθαι. οὗτός ἐστιν ὁ τῆς οὐρανίας θεοῦ ἔρως καὶ οὐράνιος καὶ πολλοῦ ἄξιος καὶ πόλει καὶ ιδιώταις, πολλὴν ἐπιμέλειαν ἀναγκάζων ποιεῖσθαι πρὸς ἀρετὴν τόν τε ἐρῶντα αὐτὸν αὐτοῦ καὶ τὸν ἐρώμενον· οἱ δ' ἕτεροι

Stephanus page 185, section c, line 2

πάντες τῆς ἐτέρας, τῆς πανδήμου. ταῦτά σοι, ἔφη, ὡς ἐκ τοῦ παραχρήμα, ὦ Φαῖδρε, περὶ Ἑρωτος συμβάλλομαι.

Παυσανίου δὲ παυσαμένου - διδάσκουσι γὰρ με ἴσα λέγειν οὕτως οἱ σοφοί - ἔφη ὁ Ἀριστόδημος δεῖν μὲν Ἀριστοφάνη λέγειν, τυχεῖν δὲ αὐτῷ τινα ἢ ὑπὸ πλησμονῆς ἢ ὑπό τινος ἄλλου λύγγα ἐπιπεπτωκυῖαν καὶ οὐχ οἷόν τε εἶναι λέγειν, ἀλλ' εἰπεῖν αὐτόν - ἐν τῇ κάτω γὰρ αὐτοῦ τὸν ἱατρὸν Ἑρυξίμαχον κατακεῖσθαι - “ὦ Ἑρυξίμαχε, δίκαιος εἶ ἢ παῦσαί με τῆς λυγγὸς ἢ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ, ἕως ἂν ἐγὼ παύσωμαι.”

Stephanus page 185, section d, line 4

καὶ τὸν Ἑρυξίμαχον εἰπεῖν “Ἀλλὰ ποιήσω ἀμφοτέρω ταῦτα· ἐγὼ μὲν γὰρ ἐρῶ ἐν τῷ σῶ μέρει, σὺ δ' ἐπειδὴν παύσῃ, ἐν τῷ ἐμῷ. ἐν ᾧ δ' ἂν ἐγὼ λέγω, ἐὰν μὲν σοὶ ἐθέλῃ ἀπνευστὶ ἔχοντι πολὺν χρόνον παύεσθαι ἢ λύγξ· εἰ δὲ μή, ὕδατι ἀνακογχυλίαςον. εἰ δ' ἄρα πάννυ ἰσχυρά ἐστιν, ἀναλαβὼν τι τοιοῦτον οἶον κινήσας ἂν τὴν ῥίνα, πτάρε· καὶ ἐὰν τοῦτο ποιήσῃς ἅπαξ ἢ δῖς, καὶ εἰ πάννυ ἰσχυρά ἐστι, παύσεται.” “Οὐκ ἂν φθάνοις λέγων,” φάναι τὸν Ἀριστοφάνη· “ἐγὼ δὲ ταῦτα ποιήσω.”

Stephanus page 185, section e, line 6

Εἰπεῖν δὴ τὸν Ἑρυξίμαχον, Δοκεῖ τοίνυν μοι ἀναγκαῖον εἶναι, ἐπειδὴ Πausanίας ὀρμήσας ἐπὶ τὸν λόγον καλῶς οὐχ ἱκανῶς ἀπετέλεσε, δεῖν ἐμὲ πειρᾶσθαι τέλος ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ. τὸ μὲν γὰρ διπλοῦν εἶναι τὸν Ἑρωτα δοκεῖ μοι καλῶς διελέσθαι· ὅτι δὲ οὐ μόνον ἐστὶν ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς καλοὺς ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα πολλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, τοῖς τε σώμασι τῶν πάντων ζώων καὶ τοῖς ἐν τῇ γῇ φυομένοις καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι, καθεωρακέναι μοι δοκῶ ἐκ τῆς ἱατρικῆς, τῆς ἡμετέρας τέχνης, ὡς μέγας καὶ θαυμαστὸς καὶ ἐπὶ πᾶν ὁ θεὸς τείνει

Stephanus page 186, section b, line 2

καὶ κατ' ἀνθρώπινα καὶ κατὰ θεῖα πράγματα. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς ἱατρικῆς λέγων, ἵνα καὶ πρεσβεύωμεν τὴν τέχνην. ἢ γὰρ φύσις τῶν σωμάτων τὸν διπλοῦν Ἑρωτα τοῦτον ἔχει· τὸ γὰρ ὑγιὲς τοῦ σώματος καὶ τὸ νοσοῦν ὁμολογουμένως ἕτερόν τε καὶ ἀνόμοιον ἐστὶ, τὸ δὲ ἀνόμοιον ἀνομοίων ἐπιθυμεῖ καὶ ἐρᾷ. ἄλλος μὲν οὖν ὁ ἐπὶ τῷ ὑγιεινῷ ἔρω, ἄλλος δὲ ὁ ἐπὶ τῷ νοσῶδει. ἔστιν δὴ, ὥσπερ ἄρτι Pausanίας ἔλεγεν τοῖς μὲν ἀγαθοῖς καλὸν χαρίζεσθαι τῶν ἀνθρώπων, τοῖς δ' ἀκολάστοις αἰσχροῦ, οὕτω καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς σώμασιν τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἐκάστου τοῦ σώματος καὶ ὑγιεινοῖς καλὸν

Stephanus page 186, section c, line 3

χαρίζεσθαι καὶ δεῖ, καὶ τοῦτό ἐστιν ᾧ ὄνομα τὸ ἱατρικόν, τοῖς δὲ κακοῖς καὶ νοσώδεσιν αἰσχροῦ τε καὶ δεῖ ἀχαριστεῖν, εἰ μέλλει τις τεχνικὸς εἶναι. ἔστι γὰρ ἱατρικὴ, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ἐπιστήμη τῶν τοῦ σώματος ἐρωτικῶν πρὸς πλησμονὴν καὶ κένωσιν, καὶ ὁ διαγιγνώσκων ἐν τούτοις τὸν καλὸν τε καὶ αἰσχρὸν ἔρωτα, οὗτός ἐστιν ὁ ἱατρικώτατος, καὶ ὁ μεταβάλλειν ποιῶν, ὥστε ἀντὶ τοῦ ἑτέρου ἔρωτος τὸν

ἕτερον κτᾶσθαι, καὶ οἷς μὴ ἔνεστιν ἔρω, δεῖ δ' ἐγγενέσθαι, ἐπιστάμενος ἐμποιῆσαι καὶ ἐνόοντα ἐξελεῖν, ἀγαθὸς ἂν εἴη

δημιουργός. δεῖ γὰρ δὴ τὰ ἔχθιστα ὄντα ἐν τῷ σώματι φίλα οἶόν τ' εἶναι ποιεῖν καὶ ἐρᾶν ἀλλήλων. ἔστι δὲ ἔχθιστα τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν ὑγρῷ, πάντα τὰ τοιαῦτα· τούτοις ἐπιστηθεὶς ἔρωτα ἐμποιῆσαι καὶ ὁμόνοιαν ὃ ἡμέτερος πρόγονος Ἀσκληπιός, ὥς φασιν οἶδε οἱ ποιηταὶ καὶ ἐγὼ πείθομαι, συνέστησεν τὴν ἡμετέραν τέχνην. ἢ τε οὖν ἰατρικὴ, ὥσπερ λέγω, πᾶσα διὰ τοῦ θεοῦ τούτου κυβερνᾶται, ὡσαύτως δὲ καὶ γυμναστικὴ καὶ γεωργία· μουσικὴ δὲ καὶ παντὶ κατάδηλος τῷ καὶ σμικρὸν προσέχοντι τὸν νοῦν ὅτι κατὰ ταῦτα ἔχει τούτοις, ὥσπερ ἴσως καὶ Ἡράκλειτος

βούλεται λέγειν, ἐπεὶ τοῖς γε ῥήμασιν οὐ καλῶς λέγει. τὸ ἐν γὰρ φησι “διαφερόμενον αὐτὸ αὐτῷ συμφέρεσθαι,” “ὥσπερ ἀρμονίαν τόξου τε καὶ λύρας.” ἔστι δὲ πολλὴ ἀλογία ἀρμονίαν φάναι διαφέρεσθαι ἢ ἐκ διαφορομένων ἔτι εἶναι. ἀλλὰ ἴσως τόδε ἐβούλετο λέγειν, ὅτι ἐκ διαφορομένων πρότερον τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος, ἔπειτα ὕστερον ὁμολογησάντων γέγονεν ὑπὸ τῆς μουσικῆς τέχνης. οὐ γὰρ δήπου ἐκ διαφορομένων γε ἔτι τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος ἀρμονία ἂν εἴη· ἢ γὰρ ἀρμονία συμφωνία ἐστίν, συμφωνία δὲ ὁμολογία τις - ὁμολογίαν δὲ ἐκ διαφορομένων, ἕως ἂν διαφέρωνται,

ἀδύνατον εἶναι· διαφερόμενον δὲ αὖ καὶ μὴ ὁμολογοῦν ἀδύνατον ἀρμόσαι - ὥσπερ γε καὶ ὁ ῥυθμὸς ἐκ τοῦ ταχέος καὶ βραδέος, ἐκ διενηνεγμένων πρότερον, ὕστερον δὲ ὁμολογησάντων γέγονε. τὴν δὲ ὁμολογίαν πᾶσι τούτοις, ὥσπερ ἐκεῖ ἡ ἰατρικὴ, ἐνταῦθα ἡ μουσικὴ ἐντίθησιν, ἔρωτα καὶ ὁμόνοιαν ἀλλήλων ἐμποιήσασα· καὶ ἔστιν αὖ μουσικὴ περὶ ἀρμονίαν καὶ ῥυθμὸν ἐρωτικῶν ἐπιστήμη. καὶ ἐν μὲν γε αὐτῇ τῇ συστάσει ἀρμονίας τε καὶ ῥυθμοῦ οὐδὲν χαλεπὸν τὰ ἐρωτικὰ διαγιγνώσκειν, οὐδὲ ὁ διπλοῦς ἔρως ἐνταῦθα πω ἔστιν· ἀλλ' ἐπειδὴ δέη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καταχρῆσθαι

ῥυθμῷ τε καὶ ἀρμονίᾳ ἢ ποιοῦντα, ὃ δὴ μελοποιίαν καλοῦσιν, ἢ χρώμενον ὀρθῶς τοῖς πεποιημένοις μέλεσιν τε καὶ μέτροις, ὃ δὴ παιδεΐα ἐκλήθη, ἐνταῦθα δὴ καὶ χαλεπὸν καὶ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ δεῖ. πάλιν γὰρ ἦκει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι τοῖς μὲν κοσμίους τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὥς ἂν κοσμιώτεροι γίγνουντο οἱ μήπω ὄντες, δεῖ χαρίζεσθαι καὶ φυλάττειν τὸν τούτων ἔρωτα, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ καλός, ὁ οὐράνιος, ὁ τῆς Οὐρανίας μουσικῆς Ἔρως· ὁ δὲ Πολυμνίας ὁ πάνδημος, ὃν δεῖ εὐλαβοῦ-

μενον προσφέρειν οἷς ἂν προσφέρῃ, ὅπως ἂν τὴν μὲν ἡδονὴν αὐτοῦ καρπώσῃται, ἀκολασίαν δὲ μηδεμίαν ἐμποιήσῃ, ὥσπερ

Stephanus page 187, section e, line 4

ἐν τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ μέγα ἔργον ταῖς περὶ τὴν ὀψοποικὴν τέχνην ἐπιθυμίαις καλῶς χρῆσθαι, ὥστ' ἄνευ νόσου τὴν ἡδονὴν καρπώσασθαι. καὶ ἐν μουσικῇ δὴ καὶ ἐν ἰατρικῇ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ τοῖς ἀνθρωπείοις καὶ τοῖς θείοις, καθ' ὅσον παρῖκει, φυλακτέον ἐκάτερον τὸν Ἑρωτα· ἔνεστον γάρ. ἐπεὶ καὶ ἡ τῶν ὥρων τοῦ ἐνιαυτοῦ σύστασις μεστή ἐστὶν ἀμφοτέρων τούτων, καὶ ἐπειδὴ μὲν πρὸς ἀλλήλα τοῦ κοσμοῦ τύχη ἔρωτος ἃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, τὰ τε θερμὰ καὶ τὰ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ ὑγρὰ, καὶ ἀρμονίαν καὶ κρᾶσιν λάβῃ σώφρονα, ἥκει φέροντα εὐετηρίαν τε καὶ ὑγίειαν ἀνθρώποις

Stephanus page 188, section a, line 6

καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις τε καὶ φυτοῖς, καὶ οὐδὲν ἡδίκησεν· ὅταν δὲ ὁ μετὰ τῆς ὕβρεως Ἑρως ἐγκρατέστερος περὶ τὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας γένηται, διέφθειρὲν τε πολλὰ καὶ ἡδίκησεν. οἱ τε γὰρ λοιμοὶ φιλοῦσι γίγνεσθαι ἐκ τῶν τοιούτων καὶ ἄλλα ἀνόμοια πολλὰ νοσήματα καὶ τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς φυτοῖς· καὶ γὰρ πάχναι καὶ χάλασαι καὶ ἐρυσίβαι ἐκ πλεονεξίας καὶ ἀκοσμίας περὶ ἀλλήλα τῶν τοιούτων γίγνεται ἐρωτικῶν, ὧν ἐπιστήμη περὶ ἄστρον τε φορὰς καὶ ἐνιαυτῶν ὥρας ἀστρονομία καλεῖται. ἔτι τοίνυν καὶ αἱ θυσίαι πᾶσαι καὶ οἷς μαντικὴ ἐπιστατεῖ - ταῦτα δ' ἐστὶν ἡ περὶ θεοῦς τε

Stephanus page 188, section c, line 1

καὶ ἀνθρώπους πρὸς ἀλλήλους κοινωνία - οὐ περὶ ἄλλο τί ἐστὶν ἢ περὶ Ἑρωτος φυλακὴν τε καὶ ἴασιν. πᾶσα γὰρ ἀσέβεια φιλεῖ γίγνεσθαι ἐὰν μὴ τις τῷ κοσμίῳ Ἑρωτι χαρίζηται μηδὲ τιμᾷ τε αὐτὸν καὶ πρεσβεύῃ ἐν παντὶ ἔργῳ, ἀλλὰ τὸν ἕτερον, καὶ περὶ γονέας καὶ ζῶντας καὶ τετελευτηκότας καὶ περὶ θεοῦς· ἃ δὴ προστέτακται τῇ μαντικῇ ἐπισκοπεῖν τοὺς ἐρῶντας καὶ ἰατρεῦειν, καὶ ἔστιν αὖ ἡ μαντικὴ φιλίας θεῶν καὶ ἀνθρώπων δημιουργὸς τῷ ἐπίστασθαι τὰ κατὰ ἀνθρώπους ἐρωτικά, ὅσα τείνει πρὸς θέμιν καὶ εὐσέβειαν.

Stephanus page 188, section d, line 4

Οὕτω πολλὴν καὶ μεγάλην, μᾶλλον δὲ πᾶσαν δύναμιν ἔχει συλλήβδην μὲν ὁ πᾶς Ἑρως, ὁ δὲ περὶ τὰγαθὰ μετὰ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ἀποτελούμενος καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ θεοῖς, οὗτος τὴν μεγίστην δύναμιν ἔχει καὶ πᾶσαν ἡμῖν εὐδαιμονίαν παρασκευάζει καὶ ἀλλήλοις δυναμένους ὁμιλεῖν καὶ φίλους εἶναι καὶ τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν θεοῖς. ἴσως μὲν

οὖν καὶ ἐγὼ τὸν Ἔρωτα ἐπαινῶν πολλὰ παραλείπω, οὐ μέντοι
ἐκὼν γε. ἀλλ' εἴ τι ἐξέλιπον, σὸν ἔργον, ὦ Ἀριστόφανες,
ἀναπληρῶσαι· ἢ εἴ πως ἄλλως ἐν νῶ ἔχεις ἐγκωμιάζειν τὸν
θεόν, ἐγκωμιάζε, ἐπειδὴ καὶ τῆς λυγγὸς πέπαυσαι.

Stephanus page 188, section e, line 4

Ἐκδεξάμενον οὖν ἔφη εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνη ὅτι Καὶ
μάλ' ἐπαύσατο, οὐ μέντοι πρὶν γε τὸν παρμὸν προσενεχθῆναι
αὐτῇ, ὥστε με θαυμάζειν εἰ τὸ κόσμιον τοῦ σώματος ἐπι-
θυμεῖ τοιούτων ψόφων καὶ γαργαλισμῶν, οἷον καὶ ὁ παρμός
ἐστίν· πάννυ γὰρ εὐθύς ἐπαύσατο, ἐπειδὴ αὐτῶ τὸν παρμὸν
προσήνεγκα.

Καὶ τὸν Ἐρυξίμαχον, Ὠγαθέ, φάναι, Ἀριστόφανες, ὅρα
τί ποιεῖς. γελωτοποιεῖς μέλλων λέγειν, καὶ φύλακά με τοῦ
λόγου ἀναγκάζεις γίνεσθαι τοῦ σεαυτοῦ, ἐάν τι γελοῖον

Stephanus page 189, section b, line 2

εἵπης, ἐξόν σοι ἐν εἰρήνῃ λέγειν.

Καὶ τὸν Ἀριστοφάνη γελάσαντα εἰπεῖν Εὐ λέγεις, ὦ
Ἐρυξίμαχε, καί μοι ἔστω ἄρρητα τὰ εἰρημένα. ἀλλὰ μὴ με
φύλαττε, ὥς ἐγὼ φοβοῦμαι περὶ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι,
οὐ τι μὴ γελοῖα εἶπω - τοῦτο μὲν γὰρ ἂν κέρδος εἴη καὶ τῆς
ἡμετέρας μούσης ἐπιχώριον - ἀλλὰ μὴ καταγέλαστα.

Βαλὼν γε, φάναι, ὦ Ἀριστόφανες, οἷε ἐκφεύξεσθαι·
ἀλλὰ πρόσεχε τὸν νοῦν καὶ οὕτως λέγε ὥς δώσω λόγον.
ἴσως μέντοι, ἂν δόξη μοι, ἀφήσω σε.

Stephanus page 189, section c, line 2

Καὶ μὲν, ὦ Ἐρυξίμαχε, εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνη, ἄλλη
γένη ἐν νῶ ἔχω λέγειν ἢ ἢ σύ τε καὶ Πausανίας εἰπέτην.
ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν ἄνθρωποι παντάπασιν τὴν τοῦ ἔρωτος
δύναμιν οὐκ ἡσθῆσθαι, ἐπεὶ αἰσθανόμενοί γε μέγιστ' ἂν
αὐτοῦ ἱερὰ κατασκευάσαι καὶ βωμούς, καὶ θυσίας ἂν ποιεῖν
μεγίστας, οὐχ ὥσπερ νῦν τούτων οὐδὲν γίγνεται περὶ αὐτόν,
δέον πάντων μάλιστα γίνεσθαι. ἔστι γὰρ θεῶν φιλαν-
θρωπότατος, ἐπίκουρός τε ὢν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἰατρὸς
τούτων ὢν ἰαθέντων μεγίστη εὐδαιμονία ἂν τῶ ἀνθρωπεύῳ
γένει εἴη. ἐγὼ οὖν πειράσομαι ὑμῖν εἰσηγήσασθαι τὴν

Stephanus page 189, section d, line 4

δύναμιν αὐτοῦ, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι ἔσεσθε.
δεῖ δὲ πρῶτον ὑμᾶς μαθεῖν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ τὰ
παθήματα αὐτῆς. ἢ γὰρ πάλαι ἡμῶν φύσις οὐχ αὕτη ἦν
ἢ περ νῦν, ἀλλ' ἄλλοία. πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γένη

τὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐχ ὥσπερ νῦν δύο, ἄρρεν καὶ θῆλυ, ἀλλὰ καὶ τρίτον προσῆν κοινὸν ὃν ἀμφοτέρων τούτων, οὗ νῦν ὄνομα λοιπόν, αὐτὸ δὲ ἠφάνισται· ἀνδρόγυνον γὰρ ἔν τότε μὲν ἦν καὶ εἶδος καὶ ὄνομα ἐξ ἀμφοτέρων κοινὸν τοῦ τε ἄρρενος καὶ θήλεος, νῦν δὲ οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἡ ἐν ὀνείδει ὄνομα κείμενον. ἔπειτα ὅλον ἦν ἐκάστου τοῦ ἀνθρώπου τὸ

Stephanus page 189, section e, line 6

εἶδος στρογγύλον, νῶτον καὶ πλευρὰς κύκλῳ ἔχον, χεῖρας δὲ τέτταρας εἶχε, καὶ σκέλη τὰ ἴσα ταῖς χερσίν, καὶ πρόσωπα δὲ ἐπ' αὐχένι κυκλοτερεῖ, ὅμοια πάντη· κεφαλὴν δ' ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς προσώποις ἐναντίοις κειμένοις μίαν, καὶ ὦτα τέτταρα, καὶ αἰδοῖα δύο, καὶ τᾶλλα πάντα ὥς ἀπὸ τούτων ἄν τις εἰκάσειεν. ἐπορεύετο δὲ καὶ ὀρθὸν ὥσπερ νῦν, ὁποτέρωσε βουλευθείη· καὶ ὅποτε ταχὺ ὀρμήσειεν θεῖν, ὥσπερ οἱ κυβιστῶντες καὶ εἰς ὀρθὸν τὰ σκέλη περιφερόμενοι κυβιστῶσι κύκλῳ, ὁκτῶ τότε οὗσι τοῖς μέλεσιν

Stephanus page 190, section a, line 8

ἀπηρειδόμενοι ταχὺ ἐφέροντο κύκλῳ. ἦν δὲ διὰ ταῦτα τρία τὰ γένη καὶ τοιαῦτα, ὅτι τὸ μὲν ἄρρεν ἦν τοῦ ἡλίου τὴν ἀρχὴν ἔκγονον, τὸ δὲ θῆλυ τῆς γῆς, τὸ δὲ ἀμφοτέρων μετέχον τῆς σελήνης, ὅτι καὶ ἡ σελήνη ἀμφοτέρων μετέχει· περιφερῇ δὲ δὴ ἦν καὶ αὐτὰ καὶ ἡ πορεία αὐτῶν διὰ τὸ τοῖς γονεῦσιν ὅμοια εἶναι. ἦν οὖν τὴν ἰσχὺν δεινὰ καὶ τὴν ῥώμην, καὶ τὰ φρονήματα μεγάλα εἶχον, ἐπεχείρησαν δὲ τοῖς θεοῖς, καὶ ὁ λέγει Ὅμηρος περὶ Ἐφιάλτου τε καὶ Ὠτου, περὶ ἐκείνων λέγεται, τὸ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν ἐπιχειρεῖν ποιεῖν, ὥς ἐπιθησομένων τοῖς θεοῖς. ὁ οὖν Ζεὺς καὶ οἱ

Stephanus page 190, section c, line 2

ἄλλοι θεοὶ ἐβουλεύοντο ὅτι χρή αὐτοὺς ποιῆσαι, καὶ ἡπόρουν· οὐτε γὰρ ὅπως ἀποκτείναιεν εἶχον καὶ ὥσπερ τοὺς γίγαντας κεραυνώσαντες τὸ γένος ἀφανίσαιεν - αἱ τιμαὶ γὰρ αὐτοῖς καὶ ἱερὰ τὰ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἠφανίζετο - οὐτε ὅπως ἐῶεν ἀσελγαίνειν. μόγις δὲ ὁ Ζεὺς ἐννοήσας λέγει ὅτι “Δοκῶ μοι,” ἔφη, “ἔχειν μηχανήν, ὥς ἂν εἰέν τε ἄνθρωποι καὶ παύσαιντο τῆς ἀκολασίας ἀσθενέστεροι γενόμενοι. νῦν μὲν γὰρ αὐτούς, ἔφη, διατεμῶ δίχα ἕκαστον, καὶ ἅμα μὲν ἀσθενέστεροι ἔσονται, ἅμα δὲ χρησιμώτεροι ἡμῖν διὰ τὸ πλείους τὸν ἀριθμὸν γεγονέναι· καὶ βαδιοῦνται

Stephanus page 190, section d, line 4

ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν. ἐὰν δ' ἔτι δοκῶσιν ἀσελγαίνειν καὶ μὴ 'θέλωσιν ἡσυχίαν ἄγειν, πάλιν αὖ, ἔφη, τεμῶ δίχα,

ὥστ' ἐφ' ἐνὸς πορεύονται σκέλους ἀσκωλιάζοντες.” ταῦτα εἰπὼν ἔτεμνε τοὺς ἀνθρώπους δίχα, ὥσπερ οἱ τὰ ὅα τέμνοντες καὶ μέλλοντες ταριχεύειν, ἢ ὥσπερ οἱ τὰ ῥὰ ταῖς θριξίν· ὄντινα δὲ τέμοι, τὸν Ἀπόλλω ἐκέλευεν τό τε πρόσωπον μεταστρέφειν καὶ τὸ τοῦ αὐχένος ἥμισυ πρὸς τὴν τομήν, ἵνα θεώμενος τὴν αὐτοῦ τμήσιν κοσμιώτερος εἴη ὁ ἄνθρωπος, καὶ τᾶλλα ἰᾶσθαι ἐκέλευεν. ὁ δὲ τό τε πρόσωπον μετέστρεφε, καὶ συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα

Stephanus page 190, section e, line 7

ἐπὶ τὴν γαστέρα νῦν καλουμένην, ὥσπερ τὰ σύσπαστα βαλλάντια, ἐν στόμα ποιῶν ἀπέδει κατὰ μέσσην τὴν γαστέρα, ὃ δὴ τὸν ὀμφαλὸν καλοῦσι. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ῥυτίδας τὰς πολλὰς ἐξελέαινε καὶ τὰ στήθη διήρθρου, ἔχων τι τοιοῦτον ὄργανον οἷον οἱ σκυτοτόμοι περὶ τὸν καλάποδα λεαίνοντες τὰς τῶν σκυτῶν ῥυτίδας· ὀλίγας δὲ κατέλιπε, τὰς περὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα καὶ τὸν ὀμφαλόν, μνημεῖον εἶναι τοῦ παλαιοῦ πάθους. ἐπειδὴ οὖν ἡ φύσις δίχα ἐτμήθη, ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισυ τὸ αὐτοῦ συνήει, καὶ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας καὶ συμπλεκόμενοι ἀλλήλοις,

Stephanus page 191, section a, line 8

ἐπιθυμοῦντες συμφῦναι, ἀπέθνησκον ὑπὸ λιμοῦ καὶ τῆς ἄλλης ἀργίας διὰ τὸ μηδὲν ἐθέλειν χωρὶς ἀλλήλων ποιεῖν. καὶ ὅποτε τι ἀποθάνοι τῶν ἡμίσεων, τὸ δὲ λειφθεῖν, τὸ λειφθὲν ἄλλο ἐζήτει καὶ συνεπλέκετο, εἴτε γυναικὸς τῆς ὅλης ἐντύχοι ἡμίσει - ὃ δὴ νῦν γυναῖκα καλοῦμεν - εἴτε ἀνδρός· καὶ οὕτως ἀπώλυντο. ἐλεήσας δὲ ὁ Ζεὺς ἄλλην μηχανὴν πορίζεται, καὶ μετατίθησιν αὐτῶν τὰ αἰδοῖα εἰς τὸ πρόσθεν - τέως γὰρ καὶ ταῦτα ἐκτὸς εἶχον, καὶ ἐγέννων καὶ ἔτικτον οὐκ εἰς ἀλλήλους ἀλλ' εἰς γῆν, ὥσπερ οἱ τέττιγες - μετέθηκε τε οὖν οὕτω αὐτῶν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ

Stephanus page 191, section c, line 3

διὰ τούτων τὴν γένεσιν ἐν ἀλλήλοις ἐποίησεν, διὰ τοῦ ἄρρενος ἐν τῷ θήλει, τῶνδε ἕνεκα, ἵνα ἐν τῇ συμπλοκῇ ἅμα μὲν εἰ ἀνὴρ γυναικὶ ἐντύχοι, γεννῶεν καὶ γίγνοιτο τὸ γένος, ἅμα δ' εἰ καὶ ἄρρην ἄρρενι, πλησμονὴ γοῦν γίγνοιτο τῆς συνουσίας καὶ διαπαύοιντο καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο καὶ τοῦ ἄλλου βίου ἐπιμελοῖντο. ἔστι δὴ οὖν ἐκ τούτου ὁ ἔρως ἔμφυτος ἀλλήλων τοῖς ἀνθρώποις καὶ τῆς ἀρχαίας φύσεως συναγωγεὺς καὶ ἐπιχειρῶν ποιῆσαι ἐν ἐκ δυοῖν καὶ ἰάσασθαι τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην. ἕκαστος οὖν ἡμῶν ἐστὶν ἀνθρώπου σύμβολον, ἅτε τετμημένος ὥσπερ αἱ ψῆτται,

Stephanus page 191, section d, line 5

ἐξ ἑνὸς δύο· ζητεῖ δὴ αἰεὶ τὸ αὐτοῦ ἕκαστος σύμβολον.
ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἀνδρῶν τοῦ κοινοῦ τμημὰ εἰσιν, ὃ δὴ
τότε ἀνδρόγυνον ἐκαλεῖτο, φιλογύναικές τέ εἰσι καὶ οἱ
πολλοὶ τῶν μοιχῶν ἐκ τούτου τοῦ γένους γεγόνασιν, καὶ
ὅσαι αὖ γυναῖκες φίλανδροί τε καὶ μοιχεύτριαι ἐκ τούτου
τοῦ γένους γίνονται. ὅσαι δὲ τῶν γυναικῶν γυναικὸς
τμημὰ εἰσιν, οὐ πάνυ αὖται τοῖς ἀνδράσι τὸν νοῦν προς-
έχουσιν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰς γυναῖκας τετραμμέναι
εἰσί, καὶ αἱ ἑταιρίστριαι ἐκ τούτου τοῦ γένους γίνονται.
ὅσοι δὲ ἄρρενος τμημὰ εἰσι, τὰ ἄρρενα διώκουσι, καὶ τέως

Stephanus page 191, section e, line 7

μὲν ἂν παῖδες ὦσιν, ἅτε τεμάχια ὄντα τοῦ ἄρρενος, φιλοῦσι
τοὺς ἀνδρας καὶ χαίρουσι συγκατακείμενοι καὶ συμπεπλε-
γμένοι τοῖς ἀνδράσι, καὶ εἰσιν οὗτοι βέλτιστοι τῶν παίδων
καὶ μαιρακίων, ἅτε ἀνδρειότατοι ὄντες φύσει. φασὶ δὲ δὴ
τινες αὐτοὺς ἀναισχύντους εἶναι, ψευδόμενοι· οὐ γὰρ ὑπ'
ἀναισχυντίας τοῦτο δρῶσιν ἀλλ' ὑπὸ θάρρους καὶ ἀνδρείας
καὶ ἀρρενωπίας, τὸ ὅμοιον αὐτοῖς ἀσπαζόμενοι. μέγα δὲ
τεκμήριον· καὶ γὰρ τελεωθέντες μόνοι ἀποβαίνουσιν εἰς
τὰ πολιτικὰ ἄνδρες οἱ τοιοῦτοι. ἐπειδὴν δὲ ἀνδρωθῶσι,
παιδραστοῦσι καὶ πρὸς γάμους καὶ παιδοποιίας οὐ προς-

Stephanus page 192, section b, line 2

έχουσι τὸν νοῦν φύσει, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγκάζονται·
ἀλλ' ἐξαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων καταζῆν ἀγάμοις. πάντως
μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος παιδραστής τε καὶ φιλεραστής γίγνεται,
αἰεὶ τὸ συγγενὲς ἀσπαζόμενος. ὅταν μὲν οὖν καὶ αὐτῷ
ἐκείνῳ ἐντύχη τῷ αὐτοῦ ἡμίσει καὶ ὁ παιδραστής καὶ
ἄλλος πᾶς, τότε καὶ θαυμαστὰ ἐκπλήττονται φιλία τε καὶ
οἰκειότητι καὶ ἔρωτι, οὐκ ἐθέλοντες ὥς ἔπος εἰπεῖν χωρί-
ζεσθαι ἀλλήλων οὐδὲ σμικρὸν χρόνον. καὶ οἱ διατελοῦντες
μετ' ἀλλήλων διὰ βίου οὗτοί εἰσιν, οἱ οὐδ' ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν
ὅτι βούλονται σφίσι παρ' ἀλλήλων γίγνεσθαι. οὐδενὶ

Stephanus page 192, section c, line 5

γὰρ ἂν δόξειεν τοῦτ' εἶναι ἢ τῶν ἀφροδισίων συνουσία, ὥς
ἄρα τούτου ἕνεκα ἕτερος ἐτέρῳ χαίρει συνῶν οὕτως ἐπὶ
μεγάλῃ σπουδῇ· ἀλλ' ἄλλο τι βουλομένη ἑκατέρου ἢ ψυχὴ
δήλη ἐστίν, ὃ οὐ δύναται εἰπεῖν, ἀλλὰ μαντεύεται ὃ βού-
λεται, καὶ αἰνίττεται. καὶ εἰ αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ κατακει-
μένοις ἐπιστὰς ὁ Ἥφαιστος, ἔχων τὰ ὄργανα, ἔροιτο· “Τί
ἔσθ' ὃ βούλεσθε, ὦ ἄνθρωποι, ὑμῖν παρ' ἀλλήλων γενέ-
σθαι;” καὶ εἰ ἀποροῦντας αὐτοὺς πάλιν ἔροιτο· “Ἄρά γε
τοῦδε ἐπιθυμεῖτε, ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι ὅτι μάλιστα ἀλλή-
λοις, ὥστε καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν μὴ ἀπολείπεσθαι ἀλλή-

λων· εἰ γὰρ τούτου ἐπιθυμεῖτε, θέλω ὑμᾶς συντηῆσαι καὶ
συμφυσεῖσθαι εἰς τὸ αὐτό, ὥστε δύο ὄντας ἓνα γεγονέναι
καὶ ἕως τ' ἂν ζητε, ὡς ἓνα ὄντα, κοινῇ ἀμφοτέρους ζῆν,
καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνητε, ἐκεῖ αὖ ἐν Ἄιδου ἀντὶ δυοῖν ἓνα
εἶναι κοινῇ τεθνεῶτε· ἀλλ' ὁρᾶτε εἰ τούτου ἐρᾶτε καὶ
ἐξαρκεῖ ὑμῖν ἂν τούτου τύχητε·” ταῦτ' ἀκούσας ἴσμεν ὅτι
οὐδ' ἂν εἷς ἐξαρνηθείη οὐδ' ἄλλο τι ἂν φανείη βουλόμενος,
ἀλλ' ἀτεχνῶς οἰοῖτ' ἂν ἀκηκοέναι τοῦτο ὃ πάλαι ἄρα ἐπε-
θύμει, συνελθὼν καὶ συντακείς τῷ ἐρωμένῳ ἐκ δυοῖν εἷς
γενέσθαι. τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅτι ἡ ἀρχαία φύσις

ἡμῶν ἦν αὕτη καὶ ἤμεν ὅλοι· τοῦ ὅλου οὖν τῇ ἐπιθυμίᾳ
καὶ διώξει ἔρως ὄνομα. καὶ πρὸ τοῦ, ὥσπερ λέγω, ἐν
ἡμεν, νυνὶ δὲ διὰ τὴν ἀδικίαν διωκίσθημεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ Λακεδαιμονίων· φόβος οὖν ἔστιν,
ἐὰν μὴ κόσμιοι ὦμεν πρὸς τοὺς θεοὺς, ὅπως μὴ καὶ αὐθις
διασχισθισόμεθα, καὶ περίμεν ἔχοντες ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς
στήλαις καταγραφὴν ἐκτετυπωμένοι, διαπεπρισμένοι κατὰ
τὰς ῥίνας, γεγονότες ὥσπερ λίσπαι. ἀλλὰ τούτων ἕνεκα
πάντ' ἄνδρα χρὴ ἅπαντα παρακελεύεσθαι εὐσεβεῖν περὶ

θεοὺς, ἵνα τὰ μὲν ἐκφύγωμεν, τῶν δὲ τύχωμεν, ὡς ὁ Ἔρως
ἡμῖν ἡγεμὼν καὶ στρατηγός. ᾧ μηδεὶς ἐναντία πραττέτω -
πράττει δ' ἐναντία ὅστις θεοῖς ἀπεχθάνεται - φίλοι γὰρ
γενόμενοι καὶ διαλλαγέντες τῷ θεῷ ἐξευρήσομέν τε καὶ
ἐντευξόμεθα τοῖς παιδικοῖς τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν, ὃ τῶν νῦν
ὀλίγοι ποιοῦσι. καὶ μὴ μοι ὑπολάβῃ Ἑρυξίμαχος, κωμωδῶν
τὸν λόγον, ὡς Πausanίαν καὶ Ἀγάθωνα λέγω - ἴσως μὲν
γὰρ καὶ οὗτοι τούτων τυγχάνουσιν ὄντες καὶ εἰσιν ἀμφότεροι
τὴν φύσιν ἄρρενες - λέγω δὲ οὖν ἔγωγε καθ' ἅπάντων καὶ
ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅτι οὕτως ἂν ἡμῶν τὸ γένος εὐδαιμον

γένοιτο, εἰ ἐκτελέσαιμεν τὸν ἔρωτα καὶ τῶν παιδικῶν τῶν
αὐτοῦ ἕκαστος τύχοι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀπελθὼν φύσιν. εἰ
δὲ τοῦτο ἄριστον, ἀναγκαῖον καὶ τῶν νῦν παρόντων τὸ
τούτου ἐγγυτάτω ἄριστον εἶναι· τοῦτο δ' ἐστὶ παιδικῶν τυχεῖν
κατὰ νοῦν αὐτῷ πεφυκότων· οὐ δὴ τὸν αἴτιον θεὸν ὑμνοῦντες
δικαίως ἂν ὑμνοῖμεν Ἔρωτα, ὃς ἐν τε τῷ παρόντι ἡμᾶς
πλεῖστα ὀνίνησιν εἰς τὸ οἰκεῖον ἄγων, καὶ εἰς τὸ ἔπειτα
ἐλπίδας μεγίστας παρέχεται, ἡμῶν παρεχομένων πρὸς θεοὺς

εὐσέβειαν, καταστήσας ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν καὶ
ἱασάμενος μακαρίους καὶ εὐδαίμονας ποιῆσαι.

Stephanus page 193, section d, line 5

Οὗτος, ἔφη, ὦ Ἐρυξίμαχε, ὁ ἐμὸς λόγος ἐστὶ περὶ
Ἔρωτος, ἄλλοιός ἢ ὁ σός. ὥσπερ οὖν ἐδεήθην σου, μὴ
κωμωδήσης αὐτόν, ἵνα καὶ τῶν λοιπῶν ἀκούσωμεν τί ἕκαστος
ἐρεῖ, μᾶλλον δὲ τί ἑκάτερος· Ἀγάθων γὰρ καὶ Σωκράτης
λοιποί.

Ἀλλὰ πείσομαί σοι, ἔφη φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον· καὶ
γὰρ μοι ὁ λόγος ἡδέως ἐρρήθη. καὶ εἰ μὴ συνήδη Σω-
κράτει τε καὶ Ἀγάθωνι δεινοῖς οὔσι περὶ τὰ ἐρωτικά, πάνυ
ἂν ἐφοβούμην μὴ ἀπορήσωσι λόγων διὰ τὸ πολλὰ καὶ

Stephanus page 193, section e, line 7

παντοδαπὰ εἰρηῇσθαι· νῦν δὲ ὅμως θαρρῶ.

Τὸν οὖν Σωκράτη εἰπεῖν Καλῶς γὰρ αὐτὸς ἠγώνισαι,
ὦ Ἐρυξίμαχε· εἰ δὲ γένοιτο οὗ νῦν ἐγὼ εἰμι, μᾶλλον δὲ
ἴσως οὗ ἔσομαι ἐπειδὴν καὶ Ἀγάθων εἴπη εὔ, καὶ μάλ' ἂν
φοβοῖο καὶ ἐν παντὶ εἴης ὥσπερ ἐγὼ νῦν.

Φαρμάττειν βούλει με, ὦ Σώκρατες, εἰπεῖν τὸν Ἀγάθωνα,
ἵνα θορυβηθῶ διὰ τὸ οἶεσθαι τὸ θέατρον προσδοκίαν μεγάλην
ἔχειν ὥς εὔ ἐροῦντος ἐμοῦ.

Ἐπιλήσμων μεντὰν εἶην, ὦ Ἀγάθων, εἰπεῖν τὸν Σω-
κράτη, εἰ ἰδὼν τὴν σὴν ἀνδρείαν καὶ μεγαλοφροσύνην

Stephanus page 194, section b, line 2

ἀναβαίνοντος ἐπὶ τὸν ὀκρίβαντα μετὰ τῶν ὑποκριτῶν, καὶ
βλέψαντος ἐναντία τοσούτῳ θεάτρῳ, μέλλοντος ἐπιδείξεσθαι
σαυτοῦ λόγους, καὶ οὐδ' ὅπωςτιοῦν ἐκπλαγέντος, νῦν
οἰηθείην σε θορυβήσεσθαι ἔνεκα ἡμῶν ὀλίγων ἀνθρώπων.

Τί δέ, ὦ Σώκρατες; τὸν Ἀγάθωνα φάναι, οὐ δῆπου με
οὔτῳ θεάτρου μεστὸν ἡγῆ ὥστε καὶ ἀγνοεῖν ὅτι νοῦν ἔχοντι
ὀλίγοι ἔμφρονες πολλῶν ἀφρόνων φοβερώτεροι;

Οὐ μεντὰν καλῶς ποιοίην, φάναι, ὦ Ἀγάθων, περὶ σοῦ
τι ἐγὼ ἄγροικον δοξάζων· ἀλλ' εὔ οἶδα ὅτι εἴ τις ἐντύχοις
οὗς ἡγοῖο σοφούς, μᾶλλον ἂν αὐτῶν φροντίζοις ἢ τῶν

Stephanus page 194, section c, line 4

πολλῶν. ἀλλὰ μὴ οὐχ οὗτοι ἡμεῖς ὦμεν - ἡμεῖς μὲν γὰρ
καὶ ἐκεῖ παρήμεν καὶ ἡμεν τῶν πολλῶν - εἰ δὲ ἄλλοις
ἐντύχοις σοφοῖς, τάχ' ἂν αἰσχύνοιο αὐτούς, εἴ τι ἴσως
οἶοιο αἰσχρὸν ὃν ποιεῖν· ἢ πῶς λέγεις;

Ἀληθῆ λέγεις, φάναι.

Τοὺς δὲ πολλοὺς οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἴ τι οἶοιο αἰσχρὸν

ποιεῖν;

Καὶ τὸν Φαῖδρον ἔφη ὑπολαβόντα εἰπεῖν Ὡ φίλε
Ἀγάθων, ἐὰν ἀποκρίνη Σωκράτει, οὐδὲν ἔτι διοίσει αὐτῷ
ὅπηοῦν τῶν ἐνθάδε ὅτιοῦν γίνεσθαι, ἐὰν μόνον ἔχη ὅτῳ

Stephanus page 194, section d, line 4

διαλέγεται, ἄλλως τε καὶ καλῶ. ἐγὼ δὲ ἡδέως μὲν ἀκούω
Σωκράτους διαλεγομένου, ἀναγκαῖον δέ μοι ἐπιμεληθῆναι
τοῦ ἐγκωμίου τῷ Ἑρωτι καὶ ἀποδέξασθαι παρ' ἐνὸς ἐκάστου
ὑμῶν τὸν λόγον· ἀποδοῦς οὖν ἐκάτερος τῷ θεῷ οὕτως ἡδη
διαλεγέσθω.

Ἀλλὰ καλῶς λέγεις, ὦ Φαῖδρε, φάναι τὸν Ἀγάθωνα,
καὶ οὐδέν με κωλύει λέγειν· Σωκράτει γὰρ καὶ αὐθις ἔσται
πολλάκις διαλέγεσθαι.

Ἐγὼ δὲ δὴ βούλομαι πρῶτον μὲν εἰπεῖν ὥς χρή με εἰπεῖν,

Stephanus page 194, section e, line 5

ἔπειτα εἰπεῖν. δοκοῦσι γάρ μοι πάντες οἱ πρόσθεν εἰρηκότες
οὐ τὸν θεὸν ἐγκωμιάζειν ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους εὐδαιμονίζειν
τῶν ἀγαθῶν ὧν ὁ θεὸς αὐτοῖς αἴτιος· ὅποιος δέ τις αὐτὸς ὧν
ταῦτα ἐδωρήσατο, οὐδεὶς εἴρηκεν. εἷς δὲ τρόπος ὀρθὸς παντὸς
ἐπαίνου περὶ παντός, λόγῳ διελθεῖν οἷος οἷων αἴτιος ὧν
τυγχάνει περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ᾗ. οὕτω δὴ τὸν Ἑρωτα καὶ
ἡμᾶς δίκαιον ἐπαινέσαι πρῶτον αὐτὸν οἷός ἐστιν, ἔπειτα
τὰς δόσεις. φημὶ οὖν ἐγὼ πάντων θεῶν εὐδαιμόνων ὄντων
Ἑρωτα, εἰ θέμις καὶ ἀνεμέσητον εἰπεῖν, εὐδαιμονέστατον
εἶναι αὐτῶν, κάλλιστον ὄντα καὶ ἄριστον. ἔστι δὲ κάλλιστος

Stephanus page 195, section a, line 8

ὧν τοιόσδε. πρῶτον μὲν νεώτατος θεῶν, ὦ Φαῖδρε. μέγα
δὲ τεκμήριον τῷ λόγῳ αὐτὸς παρέχεται, φεύγων φυγῇ τὸ
γῆρας, ταχὺ ὃν δῆλον ὅτι· θᾶττον γοῦν τοῦ δέοντος ἡμῖν
προσέρχεται. ὁ δὴ πέφυκεν Ἑρως μισεῖν καὶ οὐδ' ἐντὸς
πολλοῦ πλησιάζειν. μετὰ δὲ νέων ἀεὶ σύνεστί τε καὶ ἔστιν·
ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος εὖ ἔχει, ὥς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει.
ἐγὼ δὲ Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν τοῦτο οὐχ ὁμολογῶ,
ὥς Ἑρως Κρόνου καὶ Ἰαπετοῦ ἀρχαιότερός ἐστιν, ἀλλὰ
φημι νεώτατον αὐτὸν εἶναι θεῶν καὶ ἀεὶ νέον, τὰ δὲ παλαιὰ
πράγματα περὶ θεοῦς, ἃ Ἡσίοδος καὶ Παρμενίδης λέγουσιν,

Stephanus page 195, section c, line 3

Ἀνάγκη καὶ οὐκ Ἑρωτι γεγονέναι, εἰ ἐκεῖνοι ἀληθῆ ἔλεγον·
οὐ γὰρ ἂν ἐκτομαὶ οὐδὲ δεσμοὶ ἀλλήλων ἐγίγνοντο καὶ ἄλλα
πολλὰ καὶ βίαια, εἰ Ἑρως ἐν αὐτοῖς ᾗν, ἀλλὰ φιλία καὶ
εἰρήνη, ὥσπερ νῦν, ἐξ οὗ Ἑρως τῶν θεῶν βασιλεύει. νέος

μὲν οὖν ἐστὶ, πρὸς δὲ τῷ νέῳ ἀπαλός· ποιητοῦ δ' ἔστιν
ἐνδεῆς οἴος ἦν Ὅμηρος πρὸς τὸ ἐπιδειῖναι θεοῦ ἀπαλότητα.
Ὅμηρος γὰρ Ἄτην θεὸν τέ φησιν εἶναι καὶ ἀπαλήν - τοὺς
γούν πόδας αὐτῆς ἀπαλοὺς εἶναι - λέγων

τῆς μένθ' ἀπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὐδεος

Stephanus page 195, section d, line 5

πίλνεται, ἀλλ' ἄρα ἦ γε κατ' ἀνδρῶν κράτα βαίνει.

καλῶ οὖν δοκεῖ μοι τεκμηρίῳ τὴν ἀπαλότητα ἀποφαίνειν,
ὅτι οὐκ ἐπὶ σκληροῦ βαίνει, ἀλλ' ἐπὶ μαλθακοῦ. τῷ αὐτῷ
δὴ καὶ ἡμεῖς χρησόμεθα τεκμηρίῳ περὶ Ἑρωτα ὅτι ἀπαλός.
οὐ γὰρ ἐπὶ γῆς βαίνει οὐδ' ἐπὶ κρανίων, ἃ ἔστιν οὐ πάνυ
μαλακά, ἀλλ' ἐν τοῖς μαλακωτάτοις τῶν ὄντων καὶ βαίνει
καὶ οἰκεῖ. ἐν γὰρ ἦθεσι καὶ ψυχαῖς θεῶν καὶ ἀνθρώπων τὴν
οἴκησιν ἵδρυται, καὶ οὐκ αὖ ἐξῆς ἐν πάσαις ταῖς ψυχαῖς, ἀλλ'
ἥτινι ἂν σκληρὸν ἦθος ἐχούσῃ ἐντύχῃ, ἀπέρχεται, ἥ δ' ἂν

Stephanus page 195, section e, line 7

μαλακόν, οἰκίζεται. ἀπτόμενον οὖν αἰεὶ καὶ ποσὶν καὶ πάντῃ
ἐν μαλακωτάτοις τῶν μαλακωτάτων, ἀπαλώτατον ἀνάγκη
εἶναι. νεώτατος μὲν δὴ ἔστι καὶ ἀπαλώτατος, πρὸς δὲ
τούτοις ὑγρὸς τὸ εἶδος. οὐ γὰρ ἂν οἴός τ' ἦν πάντῃ περι-
πτύσσεσθαι οὐδὲ διὰ πάσης ψυχῆς καὶ εἰσιῶν τὸ πρῶτον
λανθάνειν καὶ ἐξιῶν, εἰ σκληρὸς ἦν. συμμέτρου δὲ καὶ
ὕγρᾳς ιδέας μέγα τεκμήριον ἢ εὐσχημοσύνη, ὃ δὴ δια-
φερόντως ἐκ πάντων ὁμολογουμένως Ἑρῶς ἔχει· ἀσχημοσύνη

γὰρ καὶ Ἑρωτι πρὸς ἀλλήλους αἰεὶ πόλεμος. χρόας δὲ

Stephanus page 196, section a, line 8

κάλλος ἢ κατ' ἄνθη δίαίτα τοῦ θεοῦ σημαίνει· ἀνανθεῖ γὰρ
καὶ ἀπνηθηκότι καὶ σώματι καὶ ψυχῇ καὶ ἄλλῳ ὅτῳ οὐκ
ἐνίξει Ἑρῶς, οὗ δ' ἂν εὐανθήs τε καὶ εὐώδης τόπος ἦ,
ἐνταῦθα δὲ καὶ ἵζει καὶ μένει.

Περὶ μὲν οὖν κάλλους τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα ἱκανὰ καὶ ἔτι
πολλὰ λείπεται, περὶ δὲ ἀρετῆς Ἑρωτος μετὰ ταῦτα λεκτέον,
τὸ μὲν μέγιστον ὅτι Ἑρῶς οὐτ' ἀδικεῖ οὐτ' ἀδικεῖται οὔτε
ὑπὸ θεοῦ οὔτε θεόν, οὔτε ὑπ' ἀνθρώπου οὔτε ἄνθρωπον. οὔτε
γὰρ αὐτὸς βία πάσχει, εἴ τι πάσχει - βία γὰρ Ἑρωτος οὐχ
ἄπτεται· οὔτε ποιῶν ποιεῖ - πᾶς γὰρ ἐκὼν Ἑρωτι πᾶν

Stephanus page 196, section c, line 2

ὕπηρετεῖ, ἃ δ' ἂν ἐκὼν ἐκόντι ὁμολογήσῃ, φασὶν “οἱ πόλεως
βασιλῆς νόμοι” δίκαια εἶναι. πρὸς δὲ τῇ δικαιοσύνῃ σωφρο-

σύνης πλείστης μετέχει. εἶναι γὰρ ὁμολογεῖται σωφροσύνη
τὸ κρατεῖν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, Ἔρωτος δὲ μηδεμίαν
ἡδονὴν κρείττω εἶναι· εἰ δὲ ἦττους, κρατοῖντ' ἂν ὑπὸ Ἔρωτος,
ὁ δὲ κρατοῖ, κρατῶν δὲ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὁ Ἔρως δια-
φερόντως ἂν σωφρονοῖ. καὶ μὴν εἰς γε ἀνδρείαν Ἔρωτι
“<οὐδ' Ἄρης ἀνθίσταται>.” οὐ γὰρ ἔχει Ἔρωτα Ἄρης,
ἀλλ' Ἔρως Ἄρη - Ἀφροδίτης, ὡς λόγος - κρείττων δὲ ὁ ἔχων
τοῦ ἐχομένου· τοῦ δ' ἀνδρειοτάτου τῶν ἄλλων κρατῶν πάντων

Stephanus page 196, section d, line 4

ἂν ἀνδρειότατος εἴη. περὶ μὲν οὖν δικαιοσύνης καὶ σωφρο-
σύνης καὶ ἀνδρείας τοῦ θεοῦ εἴρηται, περὶ δὲ σοφίας λείπεται·
ὅσον οὖν δυνατόν, πειρατέον μὴ ἐλλείπειν. καὶ πρῶτον μὲν,
ἴν' αὖ καὶ ἐγὼ τὴν ἡμετέραν τέχνην τιμήσω ὥσπερ Ἐρυξί-
μαχος τὴν αὐτοῦ, ποιητῆς ὁ θεὸς σοφὸς οὕτως ὥστε καὶ
ἄλλον ποιῆσαι· πᾶς γοῦν ποιητῆς γίγνεται, “<κἂν ἄμουσος
ἦ τὸ πρῖν>,” οὗ ἂν Ἔρως ἄψηται. ᾧ δὲ πρέπει ἡμᾶς
μαρτυρίῳ χρῆσθαι, ὅτι ποιητῆς ὁ Ἔρως ἀγαθὸς ἐν κεφαλαίῳ
πᾶσαν ποίησιν τὴν κατὰ μουσικὴν· ἃ γὰρ τις ἢ μὴ ἔχει ἢ
μὴ οἶδεν, οὐτ' ἂν ἐτέρῳ δοίη οὐτ' ἂν ἄλλον διδάξειεν. καὶ

Stephanus page 197, section a, line 1

μὲν δὴ τὴν γε τῶν ζώων ποίησιν πάντων τίς ἐναντιώσεται
μὴ οὐχὶ Ἔρωτος εἶναι σοφίαν, ἣ γίγνεται τε καὶ φύεται
πάντα τὰ ζῶα; ἀλλὰ τὴν τῶν τεχνῶν δημιουργίαν οὐκ
ἴσμεν, ὅτι οὗ μὲν ἂν ὁ θεὸς οὗτος διδάσκαλος γένηται,
ἐλλόγιμος καὶ φανὸς ἀπέβη, οὗ δ' ἂν Ἔρως μὴ ἐφά-
ψηται, σκοτεινός; τοξικὴν γε μὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ μαντικὴν
Ἀπόλλων ἀνηῦρεν ἐπιθυμίας καὶ ἔρωτος ἡγεμονεύσαντος,
ὥστε καὶ οὗτος Ἔρωτος ἂν εἴη μαθητής, καὶ Μοῦσαι
μουσικῆς καὶ Ἥφαιστος χαλκείας καὶ Ἀθηνᾶ ἱστουργίας
καὶ <Ζεὺς κυβερνᾶν θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων>. ὅθεν δὴ

Stephanus page 197, section b, line 4

καὶ κατεσκευάσθη τῶν θεῶν τὰ πράγματα Ἔρωτος ἐγγε-
νομένου, δῆλον ὅτι κάλλους - αἵσχει γὰρ οὐκ ἐπὶ ἔρωτος - πρὸ
τοῦ δέ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ εἶπον, πολλὰ καὶ δεινὰ θεοῖς ἐγίγνετο,
ὡς λέγεται, διὰ τὴν τῆς Ἀνάγκης βασιλείαν· ἐπειδὴ δ' ὁ
θεὸς οὗτος ἔφυ, ἐκ τοῦ ἐρᾶν τῶν καλῶν πάντ' ἀγαθὰ γέγονεν
καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις.

Οὕτως ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, Ἔρωτος πρῶτος αὐτὸς ὢν
κάλλιστος καὶ ἄριστος μετὰ τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἄλλων τοιούτων
αἴτιος εἶναι. ἐπέρχεται δέ μοί τι καὶ ἔμμετρον εἰπεῖν, ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ ποιῶν

Stephanus page 197, section c, line 4

εἰρήνην μὲν ἐν ἀνθρώποις, πελάγει δὲ γαλήνην
νηνεμίαν, ἀνέμων κοίτην ὕπνον τ' ἐνὶ κήδει.

οὗτος δὲ ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος δὲ πληροῖ,
τὰς τοιάσδε συνόδους μετ' ἀλλήλων πάσας τιθεῖς συνιέναι,
ἐν ἑορταῖς, ἐν χοροῖς, ἐν θυσίαισι γιγνόμενος ἡγεμῶν·
πραότητα μὲν πορίζων, ἀγριότητα δ' ἐξορίζων· φιλόδορος
εὐμενείας, ἄδωρος δυσμενείας· ἴλεως ἀγαθός· θεατὸς σοφοῖς,
ἀγαστὸς θεοῖς· ζηλωτὸς ἀμοίροις, κτητὸς εὐμοίροις· τρυφῆς,

Stephanus page 197, section d, line 7

ἀβρότητας, χλιδῆς, χαρίτων, ἡμέρου, πόθου πατήρ· ἐπιμελῆς
ἀγαθῶν, ἀμελῆς κακῶν· ἐν πόνῳ, ἐν φόβῳ, ἐν πόθῳ, ἐν
λόγῳ κυβερνήτης, ἐπιβάτης, παραστάτης τε καὶ σωτήρ
ἄριστος, συμπάντων τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων κόσμος, ἡγεμῶν
κάλλιστος καὶ ἄριστος, ᾧ χρή ἔπεσθαι πάντα ἄνδρα ἐφυμ-
νοῦντα καλῶς, ᾧ δὲ μετέχοντα ἦν ἄδει θέλγων πάντων θεῶν
τε καὶ ἀνθρώπων νόημα.

Οὗτος, ἔφη, ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος, ᾧ Φαῖδρε, τῷ θεῷ
ἀνακείσθω, τὰ μὲν παιδιᾶς, τὰ δὲ σπουδῆς μετρίας, καθ'
ὅσον ἐγὼ δύναμαι, μετέχων.

Stephanus page 198, section a, line 1

Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἀγάθωνος πάντας ἔφη ὁ Ἀριστόδημος
ἀναθορυβῆσαι τοὺς παρόντας, ὡς πρεπόντως τοῦ νεανίσκου
εἰρηκότος καὶ αὐτῷ καὶ τῷ θεῷ. τὸν οὖν Σωκράτη εἰπεῖν
βλέψαντα εἰς τὸν Ἑρυξίμαχον, Ἄρά σοι δοκῶ, φάναι, ᾧ
παῖ Ἀκουμενοῦ, ἀδεῆς πάλαι δέος δεδιέναι, ἀλλ' οὐ μαντικῶς
ἂ νυνδὴ ἔλεγον εἰπεῖν, ὅτι Ἀγάθων θαυμαστῶς ἔροϊ, ἐγὼ δ'
ἀπορήσοιμι;

Τὸ μὲν ἕτερον, φάναι τὸν Ἑρυξίμαχον, μαντικῶς μοι
δοκεῖς εἰρηκέναι, ὅτι Ἀγάθων εὖ ἔρεϊ· τὸ δὲ σὲ ἀπορήσειν,
οὐκ οἶμαι.

Stephanus page 198, section b, line 1

Καὶ πῶς, ᾧ μακάριε, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, οὐ μέλλω
ἀπορεῖν καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος ὅστισοῦν, μέλλων λέξειν μετὰ
καλὸν οὕτω καὶ παντοδαπὸν λόγον ῥηθέντα; καὶ τὰ μὲν ἄλλα
οὐχ ὁμοίως μὲν θαυμαστά· τὸ δὲ ἐπὶ τελευτῆς τοῦ κάλλους
τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων τίς οὐκ ἂν ἐξεπλάγη ἀκούων;
ἐπεὶ ἔγωγε ἐνθυμούμενος ὅτι αὐτὸς οὐχ οἷός τ' ἔσομαι οὐδ'
ἐγγὺς τούτων οὐδὲν καλὸν εἰπεῖν, ὑπ' αἰσχύνης ὀλίγου
ἀποδράς ᾠχόμην, εἴ πη εἶχον. καὶ γάρ με Γοργίου ὁ λόγος
ἀνεμίμησκεν, ὥστε ἀτεχνῶς τὸ τοῦ Ὀμήρου ἐπεπόνθη·
ἐφοβούμην μὴ μοι τελευτῶν ὁ Ἀγάθων Γοργίου κεφαλὴν

δεινοῦ λέγειν ἐν τῷ λόγῳ ἐπὶ τὸν ἐμὸν λόγον πέμψας αὐτόν
με λίθον τῇ ἀφωνίᾳ ποιήσειεν. καὶ ἐνενόησα τότε ἄρα
καταγέλαστος ὢν, ἥνικα ὑμῖν ὠμολόγουν ἐν τῷ μέρει μεθ'
ὕμῶν ἐγκωμιάσασθαι τὸν Ἑρώτα καὶ ἔφην εἶναι δεινὸς τὰ
ἐρωτικά, οὐδὲν εἰδὼς ἄρα τοῦ πράγματος, ὡς ἔδει ἐγκωμιάζειν
ὅτιοῦν. ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπ' ἀβελτερίας ὥμην δεῖν τάληθῃ
λέγειν περὶ ἐκάστου τοῦ ἐγκωμιαζομένου, καὶ τοῦτο μὲν
ὑπάρχειν, ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων τὰ κάλλιστα ἐκλεγομένους
ὡς εὐπρεπέστατα τιθέναι· καὶ πάνυ δὴ μέγα ἐφρόνουν ὡς εὖ
ἐρῶν, ὡς εἰδὼς τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐπαινεῖν ὅτιοῦν. τὸ δὲ ἄρα,

ὡς ἔοικεν, οὐ τοῦτο ἦν τὸ καλῶς ἐπαινεῖν ὅτιοῦν, ἀλλὰ τὸ ὡς
μέγιστα ἀνατιθέναι τῷ πράγματι καὶ ὡς κάλλιστα, ἐάν τε ἡ
οὕτως ἔχοντα ἐάν τε μή· εἰ δὲ ψευδῇ, οὐδὲν ἄρ' ἦν πρᾶγμα.
προυρρήθη γάρ, ὡς ἔοικεν, ὅπως ἕκαστος ἡμῶν τὸν Ἑρώτα
ἐγκωμιάζειν δόξει, οὐχ ὅπως ἐγκωμιάσεται. διὰ ταῦτα δὴ
οἶμαι πάντα λόγον κινοῦντες ἀνατίθετε τῷ Ἑρωτι, καί
φατε αὐτὸν τοιοῦτόν τε εἶναι καὶ τοσούτων αἴτιον, ὅπως ἂν
φαίνεται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος, δῆλον ὅτι τοῖς μὴ γινώ-
σκουσιν - οὐ γὰρ δῆπου τοῖς γε εἰδόσιν - καὶ καλῶς γ' ἔχει
καὶ σεμνῶς ὁ ἔπαινος. ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ οὐκ ἤδη ἄρα τὸν

τρόπον τοῦ ἐπαίνου, οὐ δ' εἰδὼς ὑμῖν ὠμολόγησα καὶ αὐτὸς
ἐν τῷ μέρει ἐπαινέσασθαι. <ἡ γλῶσσα> οὖν ὑπέσχετο, <ἡ δὲ
φρὴν> οὐ· χαιρέτω δὴ. οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω τοῦτον τὸν
τρόπον - οὐ γὰρ ἂν δυναίμην - οὐ μέντοι ἀλλὰ τὰ γε ἀληθῆ,
εἰ βούλεσθε, ἐθέλω εἰπεῖν κατ' ἐμαυτόν, οὐ πρὸς τοὺς
ὑμετέρους λόγους, ἵνα μὴ γέλωτα ὄφλω. ὅρα οὖν, ὦ Φαῖδρε,
εἴ τι καὶ τοιούτου λόγου δέη, περὶ Ἑρωτος τάληθῃ λεγόμενα
ἀκούειν, ὀνομάσει δὲ καὶ θέσει ῥημάτων τοιαύτη ὅποια δᾶν
τις τύχη ἐπελθοῦσα.

Τὸν οὖν Φαῖδρον ἔφη καὶ τοὺς ἄλλους κελεύειν λέγειν,

ὅπη αὐτὸς οἶοιτο δεῖν εἰπεῖν, ταύτη.

Ἦτι τοίνυν, φάναι, ὦ Φαῖδρε, πάρες μοι Ἀγάθωνα σμίκρ'
ἄττα ἐρέσθαι, ἵνα ἀνομολογησάμενος παρ' αὐτοῦ οὕτως ἤδη
λέγω.

Ἀλλὰ παρήμι, φάναι τὸν Φαῖδρον, ἀλλ' ἐρώτα. μετὰ
ταῦτα δὴ τὸν Σωκράτη ἔφη ἐνθὲνδε ποθὲν ἄρξασθαι.

Καὶ μὴν, ὦ φίλε Ἀγάθων, καλῶς μοι ἔδοξας καθηγή-

σασθαι τοῦ λόγου, λέγων ὅτι πρῶτον μὲν δέοι αὐτὸν ἐπιδειῖξαι

Stephanus page 199, section c, line 5

ὁποῖός τις ἐστὶν ὁ Ἔρως, ὕστερον δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ταύτην τὴν ἀρχὴν πάνυ ἄγαμαι. ἴθι οὖν μοι περὶ Ἑρωτος, ἐπειδὴ καὶ τᾶλλα καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς διῆλθες οἶός ἐστι, καὶ τόδε εἰπέ· πότερόν ἐστι τοιοῦτος οἶος εἶναί τινος ὁ Ἔρως ἔρως, ἢ οὐδενός; ἐρωτῶ δ' οὐκ εἰ μητρός τινος ἢ πατρός ἐστὶν - γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐρώτημα εἰ Ἑρως ἐστὶν ἔρως μητρός ἢ πατρός - ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ αὐτὸ τοῦτο πατέρα ἡρώτων, ἄρα ὁ πατήρ ἐστι πατήρ τινος ἢ οὐ; εἶπες ἂν δήπου μοι, εἰ ἐβούλου καλῶς ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἐστὶν υἱός γε ἢ θυγατρὸς ὁ πατήρ πατήρ· ἢ οὐ;

Stephanus page 199, section d, line 8

Πάνυ γε, φάναι τὸν Ἀγάθωνα.
Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡσαύτως; Ὁμολογεῖσθαι καὶ τοῦτο.
Ἔτι τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀποκρίναι ὀλίγῳ πλείω, ἵνα μᾶλλον καταμάθῃς ὁ βούλομαι. εἰ γὰρ ἐροίμην, “Τί δέ; ἀδελφός, αὐτὸ τοῦθ' ὅπερ ἔστιν, ἔστι τινὸς ἀδελφὸς ἢ οὐ;” Φάναι εἶναι.
Οὐκοῦν ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς; Ὁμολογεῖν.
Πειρῶ δή, φάναι, καὶ τὸν ἔρωτα εἰπεῖν. ὁ Ἑρως ἔρως ἐστὶν οὐδενὸς ἢ τινός;
Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν.

Stephanus page 200, section a, line 1

Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, φύλαξον παρὰ σαιτῶ μεμνημένος ὅτου· τοσόνδε δὲ εἰπέ, πότερον ὁ Ἑρως ἐκείνου οὐ ἔστιν ἔρως, ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ ἢ οὐ;
Πάνυ γε, φάναι.
Πότερον ἔχων αὐτὸ οὐ ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, εἴτα ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, ἢ οὐκ ἔχων;
Οὐκ ἔχων, ὡς τὸ εἰκός γε, φάναι.
Σκόπει δή, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀντὶ τοῦ εἰκότος εἰ ἀνάγκη οὕτως, τὸ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμεῖν οὐ ἐνδεές ἐστὶν, ἢ μὴ ἐπιθυμεῖν, ἐὰν μὴ ἐνδεές ᾖ; ἐμοὶ μὲν γὰρ θαυμαστῶς δοκεῖ,

Stephanus page 200, section b, line 2

ὦ Ἀγάθων, ὡς ἀνάγκη εἶναι· σοὶ δὲ πῶς;
Κάμοί, φάναι, δοκεῖ.
Καλῶς λέγεις. ἄρ' οὖν βούλοιτ' ἂν τις μέγας ὢν μέγας εἶναι, ἢ ἰσχυρὸς ὢν ἰσχυρός;
Ἀδύνατον ἐκ τῶν ὁμολογημένων.
Οὐ γάρ που ἐνδεής ἂν εἴη τούτων ὅ γε ὢν.
Ἀληθῆ λέγεις.

Εἰ γὰρ καὶ ἰσχυρὸς ὢν βούλοιτο ἰσχυρὸς εἶναι, φάναι τὸν Σωκράτη, καὶ ταχύς ὢν ταχύς, καὶ ὑγιής ὢν ὑγιής - ἴσως γὰρ ἂν τις ταῦτα οἰηθείη καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς ὄντας

Stephanus page 200, section c, line 1

τε τοιούτους καὶ ἔχοντας ταῦτα τούτων ἅπερ ἔχουσι καὶ ἐπιθυμεῖν, ἴν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῶμεν, τούτου ἕνεκα λέγω - τούτοις γάρ, ὦ Ἀγάθων, εἰ ἐννοεῖς, ἔχειν μὲν ἕκαστα τούτων ἐν τῷ παρόντι ἀνάγκη ἃ ἔχουσιν, ἐάντε βούλωνται ἐάντε μὴ, καὶ τούτου γε δήπου τίς ἂν ἐπιθυμήσειεν; ἀλλ' ὅταν τις λέγῃ ὅτι ἐγὼ ὑγιαίνων βούλομαι καὶ ὑγιαίνειν, καὶ πλουτῶν βούλομαι καὶ πλουτεῖν, καὶ ἐπιθυμῶ αὐτῶν τούτων ἃ ἔχω, εἴπομεν ἂν αὐτῷ ὅτι σύ, ὦ ἄνθρωπε, πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν βούλει καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτηθῆσθαι, ἐπεὶ ἐν τῷ γε νῦν

Stephanus page 200, section d, line 3

παρόντι, εἴτε βούλει εἴτε μὴ, ἔχεις· σκόπει οὖν, ὅταν τοῦτο λέγῃς, ὅτι ἐπιθυμῶ τῶν παρόντων, εἰ ἄλλο τι λέγεις ἢ τόδε, ὅτι βούλομαι τὰ νῦν παρόντα καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον παρεῖναι. ἄλλο τι ὁμολογοῖ ἂν; Συμφάναι ἔφη τὸν Ἀγάθωνα.

Εἰπεῖν δὴ τὸν Σωκράτη, Οὐκοῦν τοῦτό γ' ἐστὶν ἐκείνου ἐρᾶν, ὃ οὐπὼ ἐτοιμον αὐτῷ ἐστὶν οὐδὲ ἔχει, τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα εἶναι αὐτῷ σφωζόμενα καὶ παρόντα; Πάνυ γε, φάναι.

Καὶ οὗτος ἄρα καὶ ἄλλος πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν τοῦ μὴ ἐτοίμου

Stephanus page 200, section e, line 3

ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦ μὴ παρόντος, καὶ ὃ μὴ ἔχει καὶ ὃ μὴ ἐστὶν αὐτὸς καὶ οὗ ἐνδεής ἐστι, τοιαῦτ' ἅττα ἐστὶν ὧν ἡ ἐπιθυμία τε καὶ ὁ ἔρως ἐστίν;

Πάνυ γ', εἰπεῖν.

Ἴθι δὴ, φάναι τὸν Σωκράτη, ἀνομολογησώμεθα τὰ εἰρημένα. ἄλλο τι ἐστὶν ὃ Ἔρως πρῶτον μὲν τινῶν, ἔπειτα τούτων ὧν ἂν ἐνδεια παρῇ αὐτῷ;

Ναί, φάναι.

Ἐπὶ δὴ τούτοις ἀναμνήσθητι τίνων ἔφησθα ἐν τῷ λόγῳ εἶναι τὸν Ἔρωτα· εἰ δὲ βούλει, ἐγὼ σε ἀναμνήσω. οἶμαι

Stephanus page 201, section a, line 4

γὰρ σε οὕτωςί πως εἰπεῖν, ὅτι τοῖς θεοῖς κατεσκευάσθη τὰ πράγματα δι' ἔρωτα καλῶν· αἰσχυρῶν γὰρ οὐκ εἴη ἔρως. οὐχ οὕτωςί πως ἔλεγε;

Εἶπον γάρ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα.

Καὶ ἐπεικῶς γε λέγεις, ὦ ἐταῖρε, φάναι τὸν Σωκράτη·

καὶ εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, ἄλλο τι ὁ Ἔρως κάλλους ἂν εἴη ἔρως, αἴσχους δὲ οὐ; Ὁμολόγει.

Οὐκοῦν ὁμολόγηται, οὗ ἐνδεής ἐστι καὶ μὴ ἔχει, τούτου ἔραν;

Ναί, εἰπεῖν.

Stephanus page 201, section b, line 4

Ἐνδεής ἄρ' ἐστὶ καὶ οὐκ ἔχει ὁ Ἔρως κάλλος.

Ἀνάγκη, φάναι.

Τί δέ; τὸ ἐνδεές κάλλους καὶ μηδαμῇ κεκτημένον κάλλος ἄρα λέγεις σὺ καλὸν εἶναι;

Οὐ δῆτα.

Ἔτι οὖν ὁμολογεῖς ἔρωτα καλὸν εἶναι, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει;

Καὶ τὸν Ἀγάθωνα εἰπεῖν Κινδυνεύω, ὦ Σώκρατες, οὐδὲν εἰδέναι ὧν τότε εἶπον.

Καὶ μὴν καλῶς γε εἶπες, φάναι, ὦ Ἀγάθων. ἀλλὰ

Stephanus page 201, section c, line 2

σμικρὸν ἔτι εἰπέ· τὰγαθὰ οὐ καὶ καλὰ δοκεῖ σοι εἶναι; Ἑμοιγε.

Εἰ ἄρα ὁ Ἔρως τῶν καλῶν ἐνδεής ἐστι, τὰ δὲ ἀγαθὰ καλὰ, κἂν τῶν ἀγαθῶν ἐνδεής εἴη.

Ἐγώ, φάναι, ὦ Σώκρατες, σοὶ οὐκ ἂν δυνάμην ἀντιλέγειν, ἀλλ' οὕτως ἐχέτω ὥς σὺ λέγεις.

Οὐ μὲν οὖν τῇ ἀληθείᾳ, φάναι, ὦ φιλούμενε Ἀγάθων, δύνασαι ἀντιλέγειν, ἐπεὶ Σωκράτει γε οὐδὲν χαλεπὸν.

Καὶ σὲ μὲν γε ἤδη ἐάσω· τὸν δὲ λόγον τὸν περὶ τοῦ

Stephanus page 201, section d, line 2

Ἔρωτος, ὃν ποτ' ἤκουσα γυναικὸς Μαντινικῆς Διοτίμας, ἥ ταῦτά τε σοφὴ ἦν καὶ ἄλλα πολλά - καὶ Ἀθηναίοις ποτὲ θυσασμένοις πρὸ τοῦ λοιμοῦ δέκα ἔτη ἀναβολὴν ἐποίησε τῆς νόσου, ἥ δὴ καὶ ἐμὲ τὰ ἐρωτικὰ ἐδίδαξεν - ὃν οὖν ἐκείνη ἔλεγε λόγον, πειράσομαι ὑμῖν διελθεῖν ἐκ τῶν ὁμολογημένων ἐμοὶ καὶ Ἀγάθωνι, αὐτὸς ἐπ' ἐμᾶντοῦ, ὅπως ἂν δύνωμαι. δεῖ δὴ, ὦ Ἀγάθων, ὥσπερ σὺ διηγῆσω, διελθεῖν αὐτὸν πρῶτον, τίς ἐστὶν ὁ Ἔρως καὶ ποῖός τις, ἔπειτα τὰ ἔργα αὐτοῦ. δοκεῖ οὖν μοι ῥᾶστον εἶναι οὕτω διελθεῖν, ὥς ποτέ με ἡ ξένη ἀνακρίνουσα διήγει. σχεδὸν γάρ τι καὶ ἐγὼ

Stephanus page 201, section e, line 4

πρὸς αὐτὴν ἕτερα τοιαῦτα ἔλεγον οἷάπερ νῦν πρὸς ἐμὲ Ἀγάθων, ὥς εἴη ὁ Ἔρως μέγας θεός, εἴη δὲ τῶν καλῶν· ἤλεγχε δὴ με τούτοις τοῖς λόγοις οἷσπερ ἐγὼ τοῦτον, ὥς

οὔτε καλὸς εἶη κατὰ τὸν ἑμὸν λόγον οὔτε ἀγαθός.
Καὶ ἐγώ, Πῶς λέγεις, ἔφην, ὦ Διοτίμα; αἰσχροὺς ἄρα ὁ
Ἔρως ἐστὶ καὶ κακός;
Καὶ ἦ, Οὐκ εὐφημήσεις; ἔφη· ἦ οἶε, ὅτι ἂν μὴ καλὸν
ἦ, ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι αἰσχρόν;
Μάλιστα γε.
Ἦ καὶ ἂν μὴ σοφόν, ἀμαθές; ἦ οὐκ ἦσθαι ὅτι ἔστιν

Stephanus page 202, section a, line 3

τι μεταξὺ σοφίας καὶ ἀμαθίας;
Τί τοῦτο;
Τὸ ὀρθὰ δοξάζειν καὶ ἄνευ τοῦ ἔχειν λόγον δοῦναι οὐκ
οἶσθ', ἔφη, ὅτι οὔτε ἐπίστασθαί ἐστιν - ἄλογον γὰρ πρᾶγμα
πῶς ἂν εἶη ἐπιστήμη; - οὔτε ἀμαθία - τὸ γὰρ τοῦ ὄντος
τυγχάνον πῶς ἂν εἶη ἀμαθία; - ἔστι δὲ δήπου τοιοῦτον ἡ
ὀρθὴ δόξα, μεταξὺ φρονήσεως καὶ ἀμαθίας.
Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις.
Μὴ τοίνυν ἀνάγκαζε ὁ μὴ καλὸν ἐστὶν αἰσχρόν εἶναι,
μηδὲ ὁ μὴ ἀγαθόν, κακόν. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ἔρωτα ἐπειδὴ

Stephanus page 202, section b, line 3

αὐτὸς ὁμολογεῖς μὴ εἶναι ἀγαθὸν μηδὲ καλόν, μηδὲν τι
μᾶλλον οἴου δεῖν αὐτὸν αἰσχρόν καὶ κακόν εἶναι, ἀλλὰ τι
μεταξύ, ἔφη, τούτοις.
Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, ὁμολογεῖται γε παρὰ πάντων μέγας
θεὸς εἶναι.
Τῶν μὴ εἰδόντων, ἔφη, πάντων λέγεις, ἦ καὶ τῶν εἰδόντων;
Συμπάντων μὲν οὖν.
Καὶ ἦ γελάσασα Καὶ πῶς ἂν, ἔφη, ὦ Σώκρατες,

ὁμολογοῖτο μέγας θεὸς εἶναι παρὰ τούτων, οἱ φασιν αὐτὸν

Stephanus page 202, section c, line 2

οὐδὲ θεὸν εἶναι;
Τίνες οὗτοι; ἦν δ' ἐγώ.
Εἷς μὲν, ἔφη, σύ, μία δ' ἐγώ.
Κἀγὼ εἶπον, Πῶς τοῦτο, ἔφην, λέγεις;
Καὶ ἦ, Ῥαδίως, ἔφη. λέγε γάρ μοι, οὐ πάντας θεοὺς
φῆς εὐδαίμονας εἶναι καὶ καλοὺς; ἦ τολμήσας ἂν τινα μὴ
φάναι καλόν τε καὶ εὐδαίμονα θεῶν εἶναι;
Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφην.
Εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις οὐ τοὺς τὰγαθὰ καὶ τὰ καλὰ
κεκτημένους;

Stephanus page 202, section c, line 12

Πάνυ γε.

Ἀλλὰ μὴν Ἐρωτά γε ὠμολόγηκας δι' ἔνδειαν τῶν
ἀγαθῶν καὶ καλῶν ἐπιθυμεῖν αὐτῶν τούτων ὧν ἐνδεής
ἐστιν.

Ὡμολόγηκα γάρ.

Πῶς ἂν οὖν θεὸς εἴη ὃ γε τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἅμοιρος;
Οὐδαμῶς, ὥς γ' εἰσικεν.

Ὅρᾳς οὖν, ἔφη, ὅτι καὶ σὺ Ἐρωτα οὐ θεὸν νομίζεις;

Τί οὖν ἂν, ἔφην, εἴη ὁ Ἐρως; θνητός;

Ἦκιστά γε.

Stephanus page 202, section d, line 10

Ἀλλὰ τί μήν;

Ὡσπερ τὰ πρότερα, ἔφη, μεταξὺ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου.

Τί οὖν, ὦ Διοτίμα;

Δαίμων μέγας, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον
μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ.

Τίνα, ἦν δ' ἐγώ, δύναμιν ἔχον;

Ἑρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων
καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν, τῶν μὲν τὰς δεήσεις καὶ
θυσίας, τῶν δὲ τὰς ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν,
ἐν μέσῳ δὲ ὃν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ

Stephanus page 202, section e, line 7

αὐτῷ συνδεδέσθαι. διὰ τούτου καὶ ἡ μαντικὴ πᾶσα χωρεῖ
καὶ ἡ τῶν ἱερέων τέχνη τῶν τε περὶ τὰς θυσίας καὶ τελετὰς
καὶ τὰς ἐπωδὰς καὶ τὴν μαντείαν πᾶσαν καὶ γοητείαν. θεὸς
δὲ ἀνθρώπῳ οὐ μείγνυται, ἀλλὰ διὰ τούτου πᾶσά ἐστιν ἡ
ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ἐγρη-
γορόσι καὶ καθεύδουσι· καὶ ὁ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς
δαιμόνιος ἀνὴρ, ὁ δὲ ἄλλο τι σοφὸς ὢν ἢ περὶ τέχνας
ἢ χειρουργίας τινὰς βάναντος. οὗτοι δὲ οἱ δαίμονες
πολλοὶ καὶ παντοδαποὶ εἰσιν, εἷς δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ὁ
Ἐρως.

Stephanus page 203, section a, line 9

Πατρὸς δέ, ἦν δ' ἐγώ, τίνος ἐστὶ καὶ μητρός;

Μακρότερον μὲν, ἔφη, διηγήσασθαι· ὅμως δέ σοι ἐρῶ.

ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη, ἡστιῶντο οἱ θεοὶ οἱ τε ἄλλοι
καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος. ἐπειδὴ δὲ ἐδείπνησαν,
προσαιτήσουσα οἶον δὴ εὐωχίας οὔσης ἀφίκετο ἡ Πενία, καὶ
ἦν περὶ τὰς θύρας. ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος -
οἶνος γὰρ οὐπω ἦν - εἰς τὸν τοῦ Διὸς κῆπον εἰσελθὼν
βεβαρημένος ἠΰδεν. ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα διὰ τὴν
αὐτῆς ἀπορίαν παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου, κατα-
κλίνεται τε παρ' αὐτῷ καὶ ἐκύησε τὸν Ἐρωτα. διὸ δὴ καὶ

Stephanus page 203, section c, line 2

τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ θεράπων γέγονεν ὁ Ἔρως,
γεννηθεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίοις, καὶ ἅμα φύσει ἐρα-
στὴς ὢν περὶ τὸ καλὸν καὶ τῆς Ἀφροδίτης καλῆς οὔσης.
ἅτε οὖν Πόρου καὶ Πενίας υἱὸς ὢν ὁ Ἔρως ἐν τοιαύτῃ τύχῃ
καθέστηκεν. πρῶτον μὲν πένης ἀεὶ ἐστὶ, καὶ πολλοῦ δεῖ
ἀπαλός τε καὶ καλός, οἷον οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλὰ σκληρὸς
καὶ αὐχμηρὸς καὶ ἀνυπόδητος καὶ ἄοικος, χαμαιπετὴς ἀεὶ
ὢν καὶ ἄστρωτος, ἐπὶ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώ-
μενος, τὴν τῆς μητρὸς φύσιν ἔχων, ἀεὶ ἐνδεία σύννοικος.
κατὰ δὲ αὐτὸν τὸν πατέρα ἐπίβουλός ἐστι τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς

Stephanus page 203, section d, line 5

ἀγαθοῖς, ἀνδρεῖος ὢν καὶ ἴτης καὶ σύντονος, θηρευτὴς
δεινός, ἀεὶ τινὰς πλέκων μηχανάς, καὶ φρονήσεως ἐπι-
θυμητὴς καὶ πόριμος, φιλοσοφῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου,
δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής· καὶ οὔτε ὥς
ἀθάνατος πέφυκεν οὔτε ὥς θνητός, ἀλλὰ τοτὲ μὲν τῆς αὐτῆς
ἡμέρας θάλλει τε καὶ ζῇ, ὅταν εὐπορήσῃ, τοτὲ δὲ ἀποθνή-
σκει, πάλιν δὲ ἀναβιώσκει διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φύσιν, τὸ
δὲ ποριζόμενον ἀεὶ ὑπεκρεῖ, ὥστε οὔτε ἀπορεῖ Ἔρως ποτὲ
οὔτε πλουτεῖ, σοφίας τε αὐτὸ καὶ ἀμαθίας ἐν μέσῳ ἐστίν.
ἔχει γὰρ ὧδε. θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ οὐδ' ἐπιθυμεῖ σοφός

Stephanus page 204, section a, line 2

γενέσθαι - ἔστι γὰρ - οὐδ' εἴ τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ.
οὐδ' αὖ οἱ ἀμαθεῖς φιλοσοφοῦσιν οὐδ' ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ
γενέσθαι· αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι χαλεπὸν ἀμαθία, τὸ μὴ
ὄντα καλὸν καγαθὸν μηδὲ φρόνιμον δοκεῖν αὐτῷ εἶναι
ἱκανόν. οὐκ οὐν ἐπιθυμεῖ ὁ μὴ οἰόμενος ἐνδεὴς εἶναι οὐδ' ἂν
μὴ οἴηται ἐπιδεῖσθαι.

Τίνες οὖν, ἔφην ἐγώ, ὦ Διοτίμα, οἱ φιλοσοφοῦντες, εἰ
μήτε οἱ σοφοὶ μήτε οἱ ἀμαθεῖς;

Δῆλον δὴ, ἔφη, τοῦτό γε ἤδη καὶ παιδί, ὅτι οἱ μεταξὺ
τούτων ἀμφοτέρων, ὧν ἂν εἴῃ καὶ ὁ Ἔρως. ἔστιν γὰρ δὴ τῶν

Stephanus page 204, section b, line 3

καλλίστων ἡ σοφία, Ἔρως δ' ἐστὶν ἔρως περὶ τὸ καλόν,
ὥστε ἀναγκαῖον Ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι, φιλόσοφον δὲ
ὄντα μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς. αἰτία δὲ αὐτῷ καὶ
τούτων ἡ γένεσις· πατρὸς μὲν γὰρ σοφοῦ ἐστὶ καὶ εὐπόρου,
μητρὸς δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ
δαίμονος, ὦ φίλε Σώκρατες, αὕτη· ὃν δὲ σὺ ᾤκηθης Ἔρωτα
εἶναι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες. ᾤκηθης δέ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ
τεκμαιρομένη ἐξ ὧν σὺ λέγεις, τὸ ἐρώμενον Ἔρωτα εἶναι,
οὐ τὸ ἐρῶν· διὰ ταῦτά σοι οἶμαι πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ

Ἔρωσ. καὶ γὰρ ἔστι τὸ ἐραστὸν τὸ τῷ ὄντι καλὸν καὶ

Stephanus page 204, section c, line 5

ἀβρὸν καὶ τέλεον καὶ μακαριστόν· τὸ δέ γε ἐρῶν ἄλλην
ιδέαν τοιαύτην ἔχον, οἷαν ἐγὼ διῆλθον.

Καὶ ἐγὼ εἶπον, Εἶεν δὴ, ὦ ξένη, καλῶς γὰρ λέγεις·
τοιοῦτος ὢν ὁ Ἔρωσ τίνα χρεῖαν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις;
Τοῦτο δὴ μετὰ ταῦτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, πειράσομαί σε
διδάξαι. ἔστι μὲν γὰρ δὴ τοιοῦτος καὶ οὕτω γεγονώς ὁ
Ἔρωσ, ἔστι δὲ τῶν καλῶν, ὥς σὺ φῆς. εἰ δέ τις ἡμᾶς
ἔροιτο· Τί τῶν καλῶν ἐστὶν ὁ Ἔρωσ, ὦ Σώκρατες τε
καὶ Διοτίμα; ὧδε δὲ σαφέστερον· ἐρᾷ ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν·
τί ἐρᾷ;

Stephanus page 204, section d, line 7

Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Γενέσθαι αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔτι ποθεῖ, ἔφη, ἢ ἀποκρισὶς ἐρώτησιν τοιάνδε· Τί
ἔσται ἐκείνῳ ὃ ἂν γένηται τὰ καλὰ;
Οὐ πάνυ ἔφην ἔτι ἔχειν ἐγὼ πρὸς ταύτην τὴν ἐρώτησιν
προχείρως ἀποκρίνασθαι.
Ἀλλ', ἔφη, ὥσπερ ἂν εἴ τις μεταβαλὼν ἀντὶ τοῦ καλοῦ
τῷ ἀγαθῷ χρώμενος πυνθάνοιτο· Φέρε, ὦ Σώκρατες, ἐρᾷ ὁ
ἐρῶν τῶν ἀγαθῶν· τί ἐρᾷ;
Γενέσθαι, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῷ.
Καὶ τί ἔσται ἐκείνῳ ὃ ἂν γένηται τὰγαθὰ;

Stephanus page 204, section e, line 6

Τοῦτ' εὐπορώτερον, ἦν δ' ἐγώ, ἔχω ἀποκρίνασθαι, ὅτι
εὐδαίμων ἔσται.
Κτήσει γάρ, ἔφη, ἀγαθῶν οἱ εὐδαίμονες εὐδαίμονες, καὶ
οὐκέτι προσδεῖ ἐρέσθαι ἵνα τί δὲ βούλεται εὐδαίμων εἶναι
ὁ βουλόμενος; ἀλλὰ τέλος δοκεῖ ἔχειν ἢ ἀποκρισὶς.
Ἀληθῆ λέγεις, εἶπον ἐγώ.
Ταύτην δὴ τὴν βούλησιν καὶ τὸν ἔρωτα τοῦτον πότερα
κοινὸν οἶε εἶναι πάντων ἀνθρώπων, καὶ πάντας τὰγαθὰ
βούλεσθαι αὐτοῖς εἶναι ἀεὶ, ἢ πῶς λέγεις;
Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ· κοινὸν εἶναι πάντων.

Stephanus page 205, section a, line 9

Τί δὴ οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ πάντας ἐρᾶν φαμεν,
εἴπερ γε πάντες τῶν αὐτῶν ἐρῶσι καὶ ἀεὶ, ἀλλὰ τινὰς φαμεν
ἐρᾶν, τοὺς δ' οὐ;
Θαυμάζω, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτός.
Ἀλλὰ μὴ θαύμαζ', ἔφη· ἀφελόντες γὰρ ἄρα τοῦ ἔρωτός
τι εἶδος ὀνομάζομεν, τὸ τοῦ ὅλου ἐπιτιθέντες ὄνομα, ἔρωτα,
τὰ δὲ ἄλλα ἄλλοις καταχρώμεθα ὀνόμασιν.

Ὡςπερ τί; ἦν δ' ἐγώ.

Ὡςπερ τόδε. οἷσθ' ὅτι ποιήσεις ἐστί τι πολὺ· ἡ γάρ
τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν ἰόντι ὁτ' αὖ οὖν αἰτία πᾶσά ἐστι

Stephanus page 205, section c, line 1

ποιήσεις, ὥστε καὶ αἱ ὑπὸ πάσαις ταῖς τέχναις ἐργασίαι
ποιησέαι εἰσὶ καὶ οἱ τούτων δημιουργοὶ πάντες ποιηταί.

Ἀληθῆ λέγεις.

Ἀλλ' ὅμως, ἦ δ' ἦ, οἷσθ' ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταὶ ἀλλὰ
ἄλλα ἔχουσιν ὀνόματα, ἀπὸ δὲ πάσης τῆς ποιήσεως ἐν
μόριον ἀφορισθὲν τὸ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰ μέτρα τῷ
τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύεται. ποιήσεις γὰρ τοῦτο

μόνον καλεῖται, καὶ οἱ ἔχοντες τοῦτο τὸ μόριον τῆς ποιήσεως
ποιηταί.

Stephanus page 205, section c, line 10

Ἀληθῆ λέγεις, ἔφην.

Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ τὸν ἔρωτα. τὸ μὲν κεφάλαιόν ἐστι
πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν ὁ <μέ-
γιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως> παντί· ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλῃ
τρεπόμενοι πολλαχῇ ἐπ' αὐτόν, ἢ κατὰ χρηματισμὸν ἢ κατὰ
φιλογυμναστίαν ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, οὔτε ἐρᾶν καλοῦνται
οὔτε ἐρασταί, οἱ δὲ κατὰ ἓν τι εἶδος ἰόντες τε καὶ ἐσπου-
δακότες τὸ τοῦ ὅλου ὄνομα ἴσχουσιν, ἔρωτά τε καὶ ἐρᾶν καὶ
ἐρασταί.

Κινδυνεύεις ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, λέγειν.

Stephanus page 205, section d, line 10

Καὶ λέγεται μὲν γέ τις, ἔφη, λόγος, ὥς οἱ ἂν τὸ ἡμισυ
ἐαυτῶν ζητῶσιν, οὗτοι ἐρῶσιν· ὁ δ' ἐμὸς λόγος οὔτε ἡμίσεός
φησιν εἶναι τὸν ἔρωτα οὔτε ὅλου, ἐὰν μὴ τυγχάνῃ γέ που,
ᾧ ἐταῖρε, ἀγαθὸν ὄν, ἐπεὶ αὐτῶν γε καὶ πόδας καὶ χεῖρας
ἐθέλουσιν ἀποτέμνεσθαι οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ
ἐαυτῶν πονηρὰ εἶναι. οὐ γὰρ τὸ ἐαυτῶν οἶμαι ἕκαστοι
ἀσπάζονται, εἰ μὴ εἴ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ
ἐαυτοῦ, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον· ὥς οὐδέν γε ἄλλο ἐστὶν οὗ
ἐρῶσιν ἄνθρωποι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ. ἢ σοὶ δοκοῦσιν;
Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε, ἦν δ' ἐγώ.

Stephanus page 206, section a, line 3

Ἄρ' οὖν, ἦ δ' ἦ, οὕτως ἀπλοῦν ἐστι λέγειν ὅτι οἱ
ἄνθρωποι τὰγαθοῦ ἐρῶσιν;

Ναί, ἔφην.

Τί δέ; οὐ προσθετέον, ἔφη, ὅτι καὶ εἶναι τὸ ἀγαθὸν
αὐτοῖς ἐρῶσιν;

Προσθετέον.

Ἄρ' οὖν, ἔφη, καὶ οὐ μόνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ εἶναι;

Καὶ τοῦτο προσθετέον.

Ἔστιν ἄρα συλλήβδην, ἔφη, ὁ ἔρως τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι ἀεὶ.

Stephanus page 206, section a, line 13

Ἀληθέστατα, ἔφην ἐγώ, λέγεις.

Ὅτε δὴ τοῦτο ὁ ἔρως ἐστὶν ἀεὶ, ἦ δ' ἦ, τῶν τίνα τρόπον διωκόντων αὐτὸ καὶ ἐν τίνι πράξει ἢ σπουδῇ καὶ ἢ σύντασις ἔρως ἂν καλοῖτο; τί τοῦτο τυγχάνει ὄν τὸ ἔργον; ἔχεις εἰπεῖν;

Οὐ μεντᾶν σέ, ἔφην ἐγώ, ὦ Διοτίμα, ἐθαύμαζον ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐφοίτων παρὰ σέ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος.

Ἀλλὰ ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ. ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος ἐν καλῷ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν.

Μαντείας, ἦν δ' ἐγώ, δεῖται ὅτι ποτε λέγεις, καὶ οὐ

Stephanus page 206, section b, line 10

μανθάνω.

Ἀλλ' ἐγώ, ἦ δ' ἦ, σαφέστερον ἐρῶ. κυοῦσιν γάρ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πάντες ἄνθρωποι καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ ἐπειδὴ ἐν τινὶ ἡλικίᾳ γένωνται, τίκτειν ἐπιθυμεῖ ἡμῶν ἡ φύσις. τίκτειν δὲ ἐν μὲν αἰσχυρῷ οὐ δύναται, ἐν δὲ τῷ καλῷ. ἦ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία τόκος ἐστίν. ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα, καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῳῷ ἀθάνατον ἔνεστιν, ἡ κύησις καὶ ἡ γέννησις. τὰ δὲ ἐν τῷ ἀναρμόστῳ ἀδύνατον γενέσθαι. ἀνάρμοστον δ' ἐστὶ τὸ αἰσχυρὸν παντὶ τῷ θείῳ, τὸ

Stephanus page 206, section d, line 2

δὲ καλὸν ἀρμόττον. Μοῖρα οὖν καὶ Εἰλείθυια ἡ Καλλονὴ ἐστὶ τῇ γενέσει. διὰ ταῦτα ὅταν μὲν καλῷ προσπελάσῃ τὸ κυοῦν, ἰλεῶν τε γίγνεται καὶ εὐφραινόμενον διαχεῖται καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ· ὅταν δὲ αἰσχυρῷ, σκυθρωπὸν τε καὶ λυπούμενον συσπειρᾶται καὶ ἀποτρέπεται καὶ ἀνεῖλλεται καὶ οὐ γεννᾷ, ἀλλὰ ἴσχον τὸ κύημα χαλεπῶς φέρει. ὅθεν δὴ τῷ κυοῦντί τε καὶ ἤδη σπαργῶντι πολλὴ ἡ πτοίησις γέγονε περὶ τὸ καλὸν διὰ τὸ μεγάλης ὠδίνος ἀπολύειν τὸν ἔχοντα. ἔστιν γάρ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρως, ὥς σὺ οἶει.

Stephanus page 206, section e, line 4

Ἀλλὰ τί μήν;

Τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. τί δὴ οὖν τῆς γεννήσεως; ὅτι
ἀειγενές ἐστι καὶ ἀθάνατον ὡς θνητῷ ἢ γέννησις. ἀθα-
νασίας δὲ ἀναγκαῖον ἐπιθυμεῖν μετὰ ἀγαθοῦ ἐκ τῶν ὁμο-
λογημένων, εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἐαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρως ἐστίν.
ἀναγκαῖον δὴ ἐκ τούτου τοῦ λόγου καὶ τῆς ἀθανασίας τὸν
ἔρωτα εἶναι.

Ταῦτά τε οὖν πάντα ἐδίδασκέ με, ὅποτε περὶ τῶν ἐρω-

Stephanus page 207, section a, line 6

τικῶν λόγους ποιοῖτο, καὶ ποτε ἤρετο Τί οἶει, ὦ Σώκρατες,
αἴτιον εἶναι τούτου τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐπιθυμίας; ἢ οὐκ
αἰσθάνη ὡς δεινῶς διατίθεται πάντα τὰ θηρία ἐπειδὴν γεν-
νᾶν ἐπιθυμήσῃ, καὶ τὰ πεζὰ καὶ τὰ πτηνὰ, νοσοῦντά τε
πάντα καὶ ἐρωτικῶς διατιθέμενα, πρῶτον μὲν περὶ τὸ συμ-
μιγῆναι ἀλλήλοις, ἔπειτα περὶ τὴν τροφήν τοῦ γενομένου,
καὶ ἔτοιμά ἐστιν ὑπὲρ τούτων καὶ διαμάχεσθαι τὰ ἀσθενέ-
στατα τοῖς ἰσχυροτάτοις καὶ ὑπεραποθνήσκειν, καὶ αὐτὰ τῷ
λιμῷ παρατεινόμενα ὥστ' ἐκεῖνα ἐκτρέφειν, καὶ ἄλλο πᾶν
ποιοῦντα. τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους, ἔφη, οἶοιτ' ἂν τις ἐκ

Stephanus page 207, section b, line 7

λογισμοῦ ταῦτα ποιεῖν· τὰ δὲ θηρία τίς αἰτία οὕτως ἐρω-
τικῶς διατίθεται; ἔχεις λέγειν;

Καὶ ἐγὼ αὖ ἔλεγον ὅτι οὐκ εἰδείην· ἢ δ' εἶπεν, Διανοῇ
οὖν δεινός ποτε γενήσεσθαι τὰ ἐρωτικά, ἐὰν ταῦτα μὴ
ἐννοῇς;

Ἀλλὰ διὰ ταῦτά τοι, ὦ Διοτίμα, ὅπερ νυνδὴ εἶπον, παρὰ
σὲ ἤκω, γνούς ὅτι διδασκάλων δέομαι. ἀλλὰ μοι λέγε
καὶ τούτων τὴν αἰτίαν καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὰ ἐρωτικά.

Εἰ τοίνυν, ἔφη, πιστεύεις ἐκείνου εἶναι φύσει τὸν ἔρωτα,
οὐ πολλάκις ὁμολογήκαμεν, μὴ θαύμαζε. ἐνταῦθα γὰρ

Stephanus page 207, section d, line 1

τὸν αὐτὸν ἐκεῖνῳ λόγον ἢ θνητὴ φύσις ζητεῖ κατὰ τὸ δυνατόν
ἀεὶ τε εἶναι καὶ ἀθάνατος. δύναται δὲ ταύτῃ μόνον, τῇ
γενέσει, ὅτι ἀεὶ καταλείπει ἕτερον νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ,
ἐπεὶ καὶ ἐν ᾧ ἐν ἑκάστων τῶν ζώων ζῆν καλεῖται καὶ εἶναι
τὸ αὐτό - οἷον ἐκ παιδαρίου ὁ αὐτὸς λέγεται ἕως ἂν πρε-
σβύτης γένηται· οὗτος μέντοι οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχων ἐν
αὐτῷ ὅμως ὁ αὐτὸς καλεῖται, ἀλλὰ νέος ἀεὶ γιγνόμενος, τὰ
δὲ ἀπολλύς, καὶ κατὰ τὰς τρίχας καὶ σάρκα καὶ ὅσα καὶ
αἷμα καὶ σύμπαν τὸ σῶμα. καὶ μὴ ὅτι κατὰ τὸ σῶμα,
ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν οἱ τρόποι, τὰ ἦθη, δόξαι, ἐπιθυ-

Stephanus page 207, section e, line 3

μῖαι, ἡδοναί, λῦπαι, φόβοι, τούτων ἕκαστα οὐδέποτε τὰ

αὐτὰ πάρεστιν ἐκάστῳ, ἀλλὰ τὰ μὲν γίγνεται, τὰ δὲ ἀπόλ-
λυνται. πολὺ δὲ τούτων ἀτοπώτερον ἔτι, ὅτι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι
μὴ ὅτι αἱ μὲν γίνονται, αἱ δὲ ἀπόλλυνται ἡμῖν, καὶ οὐδέ-
ποτε οἱ αὐτοὶ ἐσμεν οὐδὲ κατὰ τὰς ἐπιστήμας, ἀλλὰ καὶ
μία ἐκάστη τῶν ἐπιστημῶν ταυτὸν πάσχει. ὁ γὰρ καλεῖται
μελετᾶν, ὡς ἐξιούσης ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης· λήθη γὰρ
ἐπιστήμης ἑξοδος, μελέτη δὲ πάλιν καινὴν ἐμποιοῦσα ἀντὶ
τῆς ἀπιούσης μνήμην σώζει τὴν ἐπιστήμην, ὥστε τὴν
αὐτὴν δοκεῖν εἶναι. τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πᾶν τὸ θνητὸν

Stephanus page 208, section a, line 8

σώζεται, οὐ τῷ παντάπασιν τὸ αὐτὸ ἀεὶ εἶναι ὥσπερ τὸ
θεῖον, ἀλλὰ τῷ τὸ ἀπὸν καὶ παλαιούμενον ἕτερον νέον
ἐγκαταλείπειν οἷον αὐτὸ ἦν. ταύτῃ τῇ μηχανῇ, ὦ Σώ-
κρατες, ἔφη, θνητὸν ἀθανασίας μετέχει, καὶ σῶμα καὶ τᾶλλα
πάντα· ἀθάνατον δὲ ἄλλῃ. μὴ οὖν θαύμαζε εἰ τὸ αὐτοῦ
ἀποβλάστημα φύσει πᾶν τιμᾷ· ἀθανασίας γὰρ χάριν παντὶ
αὕτῃ ἢ σπουδῇ καὶ ὁ ἔρως ἔπεται.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας τὸν λόγον ἐθαύμασά τε καὶ εἶπον
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ σοφωτάτῃ Διοτίμα, ταῦτα ὡς ἀληθῶς
οὕτως ἔχει;

Stephanus page 208, section c, line 1

Καὶ ἦ, ὥσπερ οἱ τέλει σοφισταί, Εὐ ἴσθι, ἔφη, ὦ
Σώκρατες· ἐπεὶ γε καὶ τῶν ἀνθρώπων εἰ ἐθέλεις εἰς τὴν
φιλοτιμίαν βλέψαι, θαυμάζοις ἂν τῆς ἀλογίας περὶ ἧς ἐγὼ
εἶρηκα εἰ μὴ ἐννοεῖς, ἐνθυμηθεὶς ὡς δεινῶς διάκεινται ἔρωτι
τοῦ ὀνομαστοῦ γενέσθαι <καὶ κλέος ἐς τὸν ἀεὶ χρόνον
ἀθάνατον καταθέσθαι>, καὶ ὑπὲρ τούτου κινδύνους τε
κινδυνεύειν ἔτοιμοί εἰσι πάντας ἔτι μᾶλλον ἢ ὑπὲρ τῶν
παίδων, καὶ χρήματα ἀναλίσκειν καὶ πόρους πονεῖν οὕς-
τινασοῦν καὶ ὑπεραποθνήσκειν. ἐπεὶ οἶει σύ, ἔφη, Ἀλκησιν
ὑπὲρ Ἀδμήτου ἀποθανεῖν ἄν, ἢ Ἀχιλλέα Πατρόκλῳ ἐπ-

Stephanus page 208, section d, line 4

ἀποθανεῖν, ἢ προαποθανεῖν τὸν ὑμέτερον Κόδρον ὑπὲρ τῆς
βασιλείας τῶν παίδων, μὴ οἰομένους ἀθάνατον μνήμην
ἀρετῆς περὶ ἑαυτῶν ἔσεσθαι, ἦν νῦν ἡμεῖς ἔχομεν; πολλοῦ
γε δεῖ, ἔφη, ἀλλ' οἶμαι ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης
δόξης εὐκλεοῦς πάντες πάντα ποιοῦσιν, ὅσῳ ἂν ἀμείνους
ᾧσι, τοσούτῳ μᾶλλον· τοῦ γὰρ ἀθανάτου ἐρώσιν. οἱ μὲν
οὖν ἐγκύμονες, ἔφη, κατὰ τὰ σώματα ὄντες πρὸς τὰς γυναῖκας
μᾶλλον τρέπονται καὶ ταύτῃ ἐρωτικοί εἰσιν, διὰ παιδογονίας
ἀθανασίαν καὶ μνήμην καὶ εὐδαιμονίαν, ὡς οἴονται, αὐτοῖς

Stephanus page 208, section e, line 5

εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον πάντα ποριζόμενοι· οἱ δὲ κατὰ τὴν
ψυχὴν - εἰσὶ γὰρ οὖν, ἔφη, οἱ ἐν ταῖς ψυχαῖς κυοῦσιν ἔτι
μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς σώμασιν, ἃ ψυχῇ προσήκει καὶ κυῆσαι
καὶ τεκεῖν· τί οὖν προσήκει; φρόνησίν τε καὶ τὴν ἄλλην
ἀρετὴν - ὧν δὴ εἰσι καὶ οἱ ποιηταὶ πάντες γεννήτορες καὶ
τῶν δημιουργῶν ὅσοι λέγονται εὐρετικοὶ εἶναι· πολὺ δὲ
μεγίστη, ἔφη, καὶ καλλίστη τῆς φρονήσεως ἡ περὶ τὰ τῶν
πόλεων τε καὶ οἰκήσεων διακόσμησις, ἥ δὴ ὄνομά ἐστι
σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη - τούτων δ' αὖ ὅταν τις ἐκ
νέου ἐγκύμων ἦ τὴν ψυχὴν, ἥθεος ὦν καὶ ἡκούσης τῆς

Stephanus page 209, section b, line 2

ἡλικίας, τίκτειν τε καὶ γεννᾶν ἤδη ἐπιθυμῇ, ζητεῖ δὴ
οἶμαι καὶ οὗτος περιῶν τὸ καλὸν ἐν ᾧ ἂν γεννήσειεν· ἐν
τῷ γὰρ αἰσχυρῷ οὐδέποτε γεννήσει. τὰ τε οὖν σώματα τὰ
καλὰ μᾶλλον ἢ τὰ αἰσχυρὰ ἀσπάζεται ἅτε κυῶν, καὶ ἂν
ἐντύχη ψυχῇ καλῇ καὶ γενναίᾳ καὶ εὐφυεῖ, πάνυ δὴ ἀσπά-
ζεται τὸ συναμφοτέρων, καὶ πρὸς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον
εὐθὺς εὐπορεῖ λόγων περὶ ἀρετῆς καὶ περὶ οἷον χρὴ εἶναι
τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθὸν καὶ ἃ ἐπιτηδεύειν, καὶ ἐπιχειρεῖ
παιδεύειν. ἀπτόμενος γὰρ οἶμαι τοῦ καλοῦ καὶ ὁμιλῶν
αὐτῷ, ἃ πάλαι ἐκεί τίκτει καὶ γεννᾷ, καὶ παρῶν καὶ ἀπῶν

Stephanus page 209, section c, line 4

μεμνημένος, καὶ τὸ γεννηθὲν συνεκτρέφει κοινῇ μετ' ἐκείνου,
ὥστε πολὺ μείζω κοινωνίαν τῆς τῶν παίδων πρὸς ἀλλήλους
οἱ τοιοῦτοι ἴσχουσι καὶ φιλίαν βεβαιοτέραν, ἅτε καλλιόνων
καὶ ἀθανατωτέρων παίδων κεκοινωνηκότες. καὶ πᾶς ἂν
δέξαιτο ἑαυτῷ τοιούτους παῖδας μᾶλλον γεγονέναι ἢ τοὺς
ἀνθρωπίνους, καὶ εἰς Ὅμηρον ἀποβλέψας καὶ Ἡσίοδον καὶ
τοὺς ἄλλους ποιητὰς τοὺς ἀγαθοὺς ζηλῶν, οἷα ἔκγονα ἑαυτῶν
καταλείπουσιν, ἃ ἐκείνοις ἀθάνατον κλέος καὶ μνήμην παρ-
έχεται αὐτὰ τοιαῦτα ὄντα· εἰ δὲ βούλει, ἔφη, οἶους Λυκοῦργος
παῖδας κατελίπετο ἐν Λακεδαίμονι σωτῆρας τῆς Λακεδαί-

Stephanus page 209, section d, line 6

μονος καὶ ὥς ἔπος εἰπεῖν τῆς Ἑλλάδος. τίμιος δὲ παρ'
ὑμῖν καὶ Σόλων διὰ τὴν τῶν νόμων γέννησιν, καὶ ἄλλοι
ἄλλοθι πολλαχοῦ ἄνδρες, καὶ ἐν Ἑλλήσι καὶ ἐν βαρβάροις,
πολλὰ καὶ καλὰ ἀποφηνάμενοι ἔργα, γεννήσαντες παντοίαν
ἀρετὴν· ὧν καὶ ἱερὰ πολλὰ ἤδη γέγονε διὰ τοὺς τοιούτους
παῖδας, διὰ δὲ τοὺς ἀνθρωπίνους οὐδενός πω.

Ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐρωτικά ἴσως, ὦ Σώκρατες, καὶ σὺ
μνηθεῖς· τὰ δὲ τέλεα καὶ ἐποπτικά, ὧν ἕνεκα καὶ ταῦτα
ἔστιν, ἐάν τις ὀρθῶς μετή, οὐκ οἶδ' εἰ οἷός τ' ἂν εἴη.

ἐρῶ μὲν οὖν, ἔφη, ἐγὼ καὶ προθυμίας οὐδὲν ἀπολείψω·

Stephanus page 210, section a, line 4

πειρῶ δὲ ἔπεσθαι, ἂν οἷός τε ἦς. δεῖ γάρ, ἔφη, τὸν ὀρθῶς
ιόντα ἐπὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἄρχεσθαι μὲν νέον ὄντα ἰέναι
ἐπὶ τὰ καλὰ σώματα, καὶ πρῶτον μὲν, ἐὰν ὀρθῶς ἡγῆται
ὁ ἡγούμενος, ἐνὸς αὐτὸν σώματος ἐρᾶν καὶ ἐνταῦθα γεννᾶν
λόγους καλοῦς, ἔπειτα δὲ αὐτὸν κατανοῆσαι ὅτι τὸ κάλλος
τὸ ἐπὶ ὁττωῦν σώματι τῷ ἐπὶ ἑτέρῳ σώματι ἀδελφόν ἐστι,
καὶ εἰ δεῖ διώκειν τὸ ἐπ' εἶδει καλόν, πολλὴ ἄνοια μὴ οὐχ
ἔν τε καὶ ταῦτόν ἡγεῖσθαι τὸ ἐπὶ πᾶσιν τοῖς σώμασι κάλλος·
τοῦτο δ' ἐννοήσαντα καταστῆναι πάντων τῶν καλῶν σωμάτων
ἐραστήν, ἐνὸς δὲ τὸ σφόδρα τοῦτο χαλάσαι καταφρονή-

Stephanus page 210, section b, line 6

σαντα καὶ σμικρὸν ἡγησάμενον· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ ἐν ταῖς
ψυχαῖς κάλλος τιμιώτερον ἡγήσασθαι τοῦ ἐν τῷ σώματι,
ὥστε καὶ ἐὰν ἐπιεικὴς ᾖ τὴν ψυχὴν τις καὶ σμικρὸν ἄνθος
ἔχη, ἐξαρκεῖν αὐτῷ καὶ ἐρᾶν καὶ κήδεσθαι καὶ τίκτειν λόγους
τοιούτους καὶ ζητεῖν, οἵτινες ποιήσουσι βελτίους τοὺς
νέους, ἵνα ἀναγκασθῇ αὐτὸ θεάσασθαι τὸ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι
καὶ τοῖς νόμοις καλόν καὶ τοῦτ' ἰδεῖν ὅτι πᾶν αὐτὸ αὐτῷ
συγγενές ἐστιν, ἵνα τὸ περὶ τὸ σῶμα καλὸν σμικρόν τι
ἡγήσῃται εἶναι· μετὰ δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐπὶ τὰς ἐπιστήμας
ἀγαγεῖν, ἵνα ἴδῃ αὐτὸ ἐπιστημῶν κάλλος, καὶ βλέπων πρὸς

Stephanus page 210, section d, line 1

πολὺν ἤδη τὸ καλὸν μηκέτι τὸ παρ' ἐνί, ὥσπερ οἰκέτης,
ἀγαπῶν παιδαρίου κάλλος ἢ ἀνθρώπου τινὸς ἢ ἐπιτηδευ-
ματος ἐνός, δουλεύων φαῦλος ἢ καὶ σμικρολόγος, ἀλλ' ἐπὶ
τὸ πολὺν πέλαγος τετραμμένος τοῦ καλοῦ καὶ θεωρῶν πολ-
λοὺς καὶ καλοὺς λόγους καὶ μεγαλοπρεπεῖς τίκτη καὶ διανοή-
ματα ἐν φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ, ἕως ἂν ἐνταῦθα ῥωσθεῖς καὶ
αὐξηθεῖς κατίδῃ τινὰ ἐπιστήμην μίαν τοιαύτην, ἣ ἐστὶ καλοῦ
τοιοῦδε. πειρῶ δέ μοι, ἔφη, τὸν νοῦν προσέχειν ὡς οἶόν
τε μάλιστα. ὅς γάρ ἂν μέχρι ἐνταῦθα πρὸς τὰ ἐρωτικὰ
παιδαγωγηθῇ, θεώμενος ἐφεξῆς τε καὶ ὀρθῶς τὰ καλά, πρὸς

Stephanus page 210, section e, line 4

τέλος ἤδη ἰὼν τῶν ἐρωτικῶν ἐξαίφνης κατόψεται τι θαυ-
μαστὸν τὴν φύσιν καλόν, τοῦτο ἐκεῖνο, ὦ Σώκρατες, οὗ δὴ
ἐνεκεν καὶ οἱ ἔμπροσθεν πάντες πόνοι ἦσαν, πρῶτον μὲν
ἀεὶ ὄν καὶ οὐτε γιγνόμενον οὐτε ἀπολλύμενον, οὐτε αὐξανό-
μενον οὐτε φθίνον, ἔπειτα οὐ τῇ μὲν καλόν, τῇ δ' αἰσχρόν,
οὐδὲ τοτὲ μὲν, τοτὲ δὲ οὐ, οὐδὲ πρὸς μὲν τὸ καλόν, πρὸς
δὲ τὸ αἰσχρόν, οὐδ' ἔνθα μὲν καλόν, ἔνθα δὲ αἰσχρόν, ὡς

τισὶ μὲν ὄν καλόν, τισὶ δὲ αἰσχρόν· οὐδ' αὖ φαντασθήσεται
αὐτῷ τὸ καλὸν οἷον πρόσωπόν τι οὐδὲ χεῖρες οὐδὲ ἄλλο
οὐδὲν ὧν σῶμα μετέχει, οὐδέ τις λόγος οὐδέ τις ἐπιστήμη,

Stephanus page 211, section a, line 8

οὐδέ που ὄν ἐν ἐτέρῳ τινι, οἷον ἐν ζώῳ ἢ ἐν γῇ ἢ ἐν οὐρανῷ
ἢ ἐν τῷ ἄλλῳ, ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὐτὸ μεθ' αὐτοῦ μονοειδὲς αἰ
ὄν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα καλὰ ἐκείνου μετέχοντα τρόπον τινὰ
τοιούτον, οἷον γιγνομένων τε τῶν ἄλλων καὶ ἀπολλυμένων
μηδὲν ἐκεῖνο μήτε τι πλεόν μήτε ἔλαττον γίνεσθαι μηδὲ
πάσχειν μηδέν. ὅταν δὴ τις ἀπὸ τῶνδε διὰ τὸ ὀρθῶς παι-
δεραστεῖν ἐπανιών ἐκεῖνο τὸ καλὸν ἄρχηται καθορᾶν, σχεδὸν
ἂν τι ἄπτοιτο τοῦ τέλους. τοῦτο γὰρ δὴ ἐστὶ τὸ ὀρθῶς ἐπὶ
τὰ ἐρωτικά ἰέναι ἢ ὑπ' ἄλλου ἄγεσθαι, ἀρχόμενον ἀπὸ
τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἔνεκα τοῦ καλοῦ αἰ ἐπανιέναι,

Stephanus page 211, section c, line 3

ὥσπερ ἐπαναβασμοῖς χρώμενον, ἀπὸ ἐνὸς ἐπὶ δύο καὶ ἀπὸ
δυοῖν ἐπὶ πάντα τὰ καλὰ σώματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν
σωμάτων ἐπὶ τὰ καλὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων ἐπὶ τὰ καλὰ μαθήματα, καὶ ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἐπ'
ἐκεῖνο τὸ μάθημα τελευτῆσαι, ὃ ἐστὶν οὐκ ἄλλου ἢ αὐτοῦ
ἐκείνου τοῦ καλοῦ μάθημα, καὶ γνῶ αὐτὸ τελευτῶν ὃ ἔστι
καλόν. ἐνταῦθα τοῦ βίου, ὦ φίλε Σώκρατες, ἔφη ἡ Μαν-
τινικὴ ξένη, εἴπερ που ἄλλοθι, βιωτὸν ἀνθρώπῳ, θεωμένῳ
αὐτὸ τὸ καλόν. ὃ ἐάν ποτε ἴδῃς, οὐ κατὰ χρυσίον τε καὶ
ἐσθῆτα καὶ τοὺς καλοὺς παῖδάς τε καὶ νεανίσκους δόξει σοι

Stephanus page 211, section d, line 5

εἶναι, οὓς νῦν ὁρῶν ἐκπέπληξαι καὶ ἔτοιμος εἶ καὶ σὺ καὶ
ἄλλοι πολλοί, ὁρῶντες τὰ παιδικὰ καὶ συνόντες αἰὲ αὐτοῖς,
εἴ πως οἷόν τ' ἦν, μήτ' ἐσθίειν μήτε πίνειν, ἀλλὰ θεᾶσθαι
μόνον καὶ συνεῖναι. τί δῆτα, ἔφη, οἰόμεθα, εἴ τῳ γένοιτο
αὐτὸ τὸ καλὸν ἰδεῖν εἰλικρινές, καθαρόν, ἄμεικτον, ἀλλὰ
μὴ ἀνάπλεων σαρκῶν τε ἀνθρωπίνων καὶ χρωμάτων καὶ
ἄλλης πολλῆς φλυαρίας θνητῆς, ἀλλ' αὐτὸ τὸ θεῖον καλὸν
δύναιτο μονοειδὲς κατιδεῖν; ἄρ' οἶει, ἔφη, φαῦλον βίον

γίνεσθαι ἐκεῖσε βλέποντος ἀνθρώπου καὶ ἐκεῖνο ᾧ δεῖ

Stephanus page 212, section a, line 2

θεωμένου καὶ συνόντος αὐτῷ; ἢ οὐκ ἐνθυμῇ, ἔφη, ὅτι ἐνταῦθα
αὐτῷ μοναχοῦ γενήσεται, ὁρῶντι ᾧ ὁρατὸν τὸ καλόν, τίκτειν
οὐκ εἰδῶλα ἀρετῆς, ἅτε οὐκ εἰδῶλου ἐφαπτομένῳ, ἀλλὰ
ἀληθῇ, ἅτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ· τεκόντι δὲ ἀρετὴν
ἀληθῇ καὶ θρεψαμένῳ ὑπάρχει θεοφιλεῖ γενέσθαι, καὶ εἰπέρ

τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀθανάτων καὶ ἐκείνῳ;

Ταῦτα δὴ, ὦ Φαῖδρέ τε καὶ οἱ ἄλλοι, ἔφη μὲν Διοτίμα, πέπεισμαι δ' ἐγὼ· πεπεισμένος δὲ πειρώμαι καὶ τοὺς ἄλλους πείθειν ὅτι τούτου τοῦ κτήματος τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει συν-εργὸν ἀμείνω Ἑρώτος οὐκ ἂν τις ῥαδίως λάβοι. διὸ δὴ

Stephanus page 212, section b, line 5

ἐγωγέ φημι χρῆναι πάντα ἄνδρα τὸν Ἑρώτα τιμᾶν, καὶ αὐτὸς τιμᾶν τὰ ἐρωτικά καὶ διαφερόντως ἀσκῶ, καὶ τοῖς ἄλλοις παρακελεύομαι, καὶ νῦν τε καὶ ἀεὶ ἐγκωμιάζω τὴν δύναμιν καὶ ἀνδρείαν τοῦ Ἑρώτος καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμί. τοῦτον οὖν τὸν λόγον, ὦ Φαῖδρε, εἰ μὲν βούλει, ὥς ἐγκώμιον εἰς Ἑρώτα νόμισον εἰρησθαι, εἰ δέ, ὅτι καὶ ὅπη χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε.

Εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Σωκράτους τοὺς μὲν ἐπαινεῖν, τὸν δὲ Ἀριστοφάνη λέγειν τι ἐπιχειρεῖν, ὅτι ἐμνήσθη αὐτοῦ

Stephanus page 212, section c, line 6

λέγων ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ λόγου· καὶ ἐξαίφνης τὴν αὐλειὸν θύραν κρουομένην πολὺν ψόφον παρασχεῖν ὥς κωμαστῶν, καὶ αὐλητρίδος φωνὴν ἀκούειν. τὸν οὖν Ἀγάθωνα, Παῖδες, φάναι, οὐ σκέψασθε; καὶ ἐὰν μὲν τις τῶν ἐπιτηδείων ἦ, καλεῖτε· εἰ δὲ μή, λέγετε ὅτι οὐ πίνομεν ἀλλ' ἀναπαυόμεθα ἤδη.

Καὶ οὐ πολὺ ὕστερον Ἀλκιβιάδου τὴν φωνὴν ἀκούειν ἐν τῇ αὐλῇ σφόδρα μεθύοντος καὶ μέγα βοῶντος, ἐρωτῶντος ὅπου Ἀγάθων καὶ κελεύοντος ἄγειν παρ' Ἀγάθωνα. ἄγειν οὖν αὐτὸν παρὰ σφᾶς τὴν τε αὐλητρίδα ὑπολαβοῦσαν καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἀκολουθῶν, καὶ ἐπιστῆναι ἐπὶ τὰς θύρας

Stephanus page 212, section e, line 1

ἐστεφανωμένον αὐτὸν κιττοῦ τέ τινι στεφάνῳ δασεῖ καὶ ἴων, καὶ ταινίας ἔχοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πάνυ πολλάς, καὶ εἰπεῖν· Ἄνδρες, χαίρετε· μεθύοντα ἄνδρα πάνυ σφόδρα δέξεσθε συμπότην, ἣ ἀπίωμεν ἀναδήσαντες μόνον Ἀγάθωνα, ἐφ' ᾧ περ ἤλθομεν; ἐγὼ γάρ τοι, φάναι, χθὲς μὲν οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην ἀφικέσθαι, νῦν δὲ ἦκω ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχων τὰς ταινίας, ἵνα ἀπὸ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τὴν τοῦ σοφωτάτου καὶ καλλίστου κεφαλῇν ἐὰν εἴπω οὕτωσὶ ἀναδήσω. ἄρα καταγελάσασθέ μου ὥς μεθύοντος; ἐγὼ δέ, κἂν ὑμεῖς γελάτε, ὅμως εὖ οἶδ' ὅτι ἀληθῆ λέγω. ἀλλὰ μοι λέγετε

Stephanus page 213, section a, line 2

αὐτόθεν, ἐπὶ ῥητοῖς εἰσὶώ ἢ μή; συμπίεσθε ἢ οὐ;
Πάντας οὖν ἀναθορυβῆσαι καὶ κελεύειν εἰσιέναι καὶ κατακλίνεσθαι, καὶ τὸν Ἀγάθωνα καλεῖν αὐτόν. καὶ τὸν

ιέναι ἀγόμενον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ περιαιρούμενον ἅμα τὰς ταινίας ὡς ἀναδήσοντα, ἐπίπροσθε τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα οὐ κατιδεῖν τὸν Σωκράτη, ἀλλὰ καθίζεσθαι παρὰ τὸν Ἀγάθωνα ἐν μέσῳ Σωκράτους τε καὶ ἐκείνου· παραχωρῆσαι γὰρ τὸν Σωκράτη ὡς ἐκείνον κατιδεῖν. παρακαθεζόμενον δὲ αὐτὸν ἀσπάζεσθαι τε τὸν Ἀγάθωνα καὶ ἀναδεῖν.

Εἰπεῖν οὖν τὸν Ἀγάθωνα Ὑπολύετε, παῖδες, Ἀλκιβιάδην,

Stephanus page 213, section b, line 5

ἵνα ἐκ τρίτων κατακέηται.

Πάνυ γε, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην· ἀλλὰ τίς ἡμῖν ὁδε τρίτος συμπότης; καὶ ἅμα μεταστρεφόμενον αὐτὸν ὁρᾶν τὸν Σωκράτη, ἰδόντα δὲ ἀναπηδῆσαι καὶ εἰπεῖν Ὡ Ἡράκλεις, τουτὶ τί ἦν; Σωκράτης οὗτος; ἐλλοχῶν αὖ με ἐνταῦθα κατέκεισο, ὥσπερ εἰώθεις ἐξαίφνης ἀναφαίνεσθαι ὅπου ἐγὼ ὥμην ἥκιστα σε ἔσεσθαι. καὶ νῦν τί ἤκεις; καὶ τί αὖ ἐνταῦθα κατεκλίνης; ὡς οὐ παρὰ Ἀριστοφάνει οὐδὲ εἴ τις ἄλλος γελοῖος ἔστι τε καὶ βούλεται, ἀλλὰ διεμνηχανήσω ὅπως παρὰ τῷ καλλίστῳ τῶν ἔνδον κατακείσῃ.

Stephanus page 213, section c, line 6

Καὶ τὸν Σωκράτη, Ἀγάθων, φάναι, ὅρα εἴ μοι ἐπαμύνεις· ὡς ἐμοὶ ὁ τούτου ἔρωσ τοῦ ἀνθρώπου οὐ φαῦλον πρᾶγμα γέγονεν. ἀπ' ἐκείνου γὰρ τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ τούτου ἡράσθην, οὐκέτι ἔξεστίν μοι οὔτε προσβλέψαι οὔτε διαλεχθῆναι καλῶ οὐδ' ἐνί, ἢ οὔτοσὶ ζηλοτυπῶν με καὶ φθονῶν θαυμαστὰ ἐργάζεται καὶ λοιδορεῖται τε καὶ τῷ χειρὶ μόγις ἀπέχεται. ὅρα οὖν μή τι καὶ νῦν ἐργάσῃται, ἀλλὰ διὰ λαξον ἡμᾶς, ἢ ἐὰν ἐπιχειρῇ βιάζεσθαι, ἐπάμυνε, ὡς ἐγὼ τὴν τούτου μανίαν τε καὶ φιλερασίαν πάνυ ὀρρωδῶ.

Ἀλλ' οὐκ ἔστι, φάναι τὸν Ἀλκιβιάδην, ἐμοὶ καὶ σοὶ διαλ-

Stephanus page 213, section d, line 8

λαγή. ἀλλὰ τούτων μὲν εἰς αὐθὶς σε τιμωρήσομαι· νῦν δέ μοι, Ἀγάθων, φάναι, μετάδος τῶν ταινιῶν, ἵνα ἀναδήσω καὶ τὴν τούτου ταυτηνὴ τὴν θαυμαστήν κεφαλὴν, καὶ μή μοι μέμφηται ὅτι σὲ μὲν ἀνέδησα, αὐτὸν δὲ νικῶντα ἐν λόγοις πάντας ἀνθρώπους, οὐ μόνον πρῶην ὥσπερ σύ, ἀλλ' αἰεὶ, ἔπειτα οὐκ ἀνέδησα. καὶ ἅμ' αὐτὸν λαβόντα τῶν ταινιῶν ἀναδεῖν τὸν Σωκράτη καὶ κατακλίνεσθαι.

Ἐπειδὴ δὲ κατεκλίνη, εἰπεῖν· Εἶεν δὴ, ἄνδρες· δοκεῖτε γὰρ μοι νήφειν. οὐκ ἐπιτρεπτέον οὖν ὑμῖν, ἀλλὰ ποτέον· ὠμολόγηται γὰρ ταῦθ' ἡμῖν. ἄρχοντα οὖν αἰρουῖμαι τῆς

Stephanus page 213, section e, line 10

πόσεως, ἕως ἂν ὑμεῖς ἱκανῶς πίητε, ἐμαυτόν. ἀλλὰ φερέτω,

Ἀγάθων, εἴ τι ἔστιν ἔκπωμα μέγα. μᾶλλον δὲ οὐδὲν δεῖ,
ἀλλὰ φέρε, παῖ, φάναι, τὸν ψυκτῆρα ἐκείνον, ἰδόντα αὐτὸν
πλέον ἢ ὀκτῶ κοτύλας χωροῦντα. τοῦτον ἐμπλησάμενον
πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν
ἐγγεῖν καὶ ἅμα εἰπεῖν· Πρὸς μὲν Σωκράτη, ὦ ἄνδρες, τὸ
σόφισμά μοι οὐδέν· ὅποσον γὰρ ἂν κελεύῃ τις, τοσοῦτον
ἐκπιὼν οὐδὲν μᾶλλον μὴ ποτε μεθυσθῇ.

Τὸν μὲν οὖν Σωκράτη ἐγγέαντος τοῦ παιδὸς πίνειν· τὸν
δ' Ἐρυξίμαχον Πῶς οὖν, φάναι, ὦ Ἀλκιβιάδη, ποιούμεν;

Stephanus page 214, section b, line 1

οὕτως οὔτε τι λέγομεν ἐπὶ τῇ κύλικι οὔτε τι ἄδομεν, ἀλλ'
ἀτεχνῶς ὥσπερ οἱ διψῶντες πióμεθα;

Τὸν οὖν Ἀλκιβιάδην εἰπεῖν Ὡς Ἐρυξίμαχε, βέλτιστε
βελτίστου πατρὸς καὶ σωφρονεστάτου, χαῖρε.

Καὶ γὰρ σύ, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον· ἀλλὰ τί ποιῶμεν;
Ὅτι ἂν σὺ κελεύῃς. δεῖ γάρ σοι πείθεσθαι·

ιητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιός ἄλλων·

ἐπίταττε οὖν ὅτι βούλει.

Stephanus page 214, section b, line 9

Ἄκουσον δὴ, εἰπεῖν τὸν Ἐρυξίμαχον. ἡμῖν πρὶν σὲ
εἰσελθεῖν ἔδοξε χρῆναι ἐπὶ δεξιᾷ ἕκαστον ἐν μέρει λόγον
περὶ Ἑρώτος εἰπεῖν ὥς δύναίτο κάλλιστον, καὶ ἐγκωμιάσαι.
οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἡμεῖς εἰρήκαμεν· σὺ δ' ἐπειδὴ οὐκ
εἰρηκας καὶ ἐκπέπωκας, δίκαιος εἶ εἰπεῖν, εἰπὼν δὲ ἐπιτάξαι
Σωκράτει ὅτι ἂν βούλῃ, καὶ τοῦτον τῷ ἐπὶ δεξιᾷ καὶ οὕτω
τοὺς ἄλλους.

Ἀλλὰ, φάναι, ὦ Ἐρυξίμαχε, τὸν Ἀλκιβιάδην, καλῶς μὲν
λέγεις, μεθύοντα δὲ ἄνδρα παρὰ νηφόντων λόγους παρα-
βάλλειν μὴ οὐκ ἐξ ἴσου ἤ. καὶ ἅμα, ὦ μακάριε, πείθει τί

Stephanus page 214, section d, line 1

σε Σωκράτης ὢν ἄρτι εἶπεν; ἢ οἶσθα ὅτι τὸ νυναντίον ἐστὶ
πᾶν ἢ ὃ ἔλεγεν; οὗτος γάρ, ἐάν τινα ἐγὼ ἐπαινέσω τούτου
παρόντος ἢ θεὸν ἢ ἄνθρωπον ἄλλον ἢ τοῦτον, οὐκ ἀφέξεταί
μου τὼ χεῖρε.

Οὐκ εὐφημήσεις; φάναι τὸν Σωκράτη.

Μὰ τὸν Ποσειδῶ, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην, μηδὲν λέγε
πρὸς ταῦτα, ὥς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἓνα ἄλλον ἐπαινέσαιμι σοῦ
παρόντος.

Ἀλλ' οὕτω ποίει, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον, εἰ βούλει·
Σωκράτη ἐπαίνεσον.

Stephanus page 214, section e, line 1

Πῶς λέγεις; εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην· δοκεῖ χρῆναι, ὦ Ἑρυξίμαχε; ἐπιθῶμαι τῷ ἀνδρὶ καὶ τιμωρήσωμαι ὑμῶν ἐναντίον;

Οὗτος, φάναι τὸν Σωκράτη, τί ἐν νῷ ἔχεις; ἐπὶ τὰ γελοιότερά με ἐπαινέσαι; ἢ τί ποιήσεις;

Τάληθῃ ἔρῳ. ἀλλ' ὅρα εἰ παρίης.

Ἀλλὰ μέντοι, φάναι, τά γε ἀληθῇ παρίημι καὶ κελεύω λέγειν.

Οὐκ ἂν φθάνοιμι, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην. καὶ μέντοι οὕτως ποίησον. ἐάν τι μὴ ἀληθὲς λέγω, μεταξὺ ἐπιλαβοῦ,

Stephanus page 214, section e, line 11

ἂν βούλῃ, καὶ εἰπὲ ὅτι τοῦτο ψεύδομαι· ἐκὼν γὰρ εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι. ἐὰν μέντοι ἀναμιμνησκόμενος ἄλλο ἄλλοθεν λέγω, μηδὲν θαυμάσης· οὐ γάρ τι ῥάδιον τὴν σὴν ἀτοπίαν ὧδ' ἔχοντι εὐπόρως καὶ ἐφεξῆς καταριθμῆσαι.

Σωκράτη δ' ἐγὼ ἐπαινεῖν, ὦ ἄνδρες, οὕτως ἐπιχειρήσω, δι' εἰκόνων. οὗτος μὲν οὖν ἴσως οἰήσεται ἐπὶ τὰ γελοιότερα, ἔσται δ' ἡ εἰκὼν τοῦ ἀληθοῦς ἔνεκα, οὐ τοῦ γελοίου. φημὶ γὰρ δὴ ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τοῖς σιληνοῖς τούτοις τοῖς

Stephanus page 215, section b, line 1

ἐν τοῖς ἑρμογλυφεῖσι καθημένοις, οὔστινας ἐργάζονται οἱ δημιουργοὶ σύριγγας ἢ αὐλοὺς ἔχοντας, οἱ διχάδε διοιχθέντες φαίνονται ἔνδοθεν ἀγάλματα ἔχοντες θεῶν. καὶ φημὶ αὖ εἰκέναι αὐτὸν τῷ σατύρῳ τῷ Μαρσῷ. ὅτι μὲν οὖν τό γε εἶδος ὁμοῖος εἶ τούτοις, ὦ Σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς ἂν που ἀμφισβητήσας· ὥς δὲ καὶ τᾶλλα ἔοικας, μετὰ τοῦτο ἄκουε. ὑβριστὴς εἶ· ἢ οὐ; ἐὰν γὰρ μὴ ὁμολογῇς, μάρτυρας παρ-έξομαι. ἀλλ' οὐκ αὐλητὴς; πολὺ γε θαυμασιώτερος ἐκείνου. ὁ μὲν γε δι' ὀργάνων ἐκῆλει τοὺς ἀνθρώπους τῇ ἀπὸ τοῦ στόματος δυνάμει, καὶ ἔτι νυνὶ ὃς ἂν τὰ ἐκείνου αὐλῇ - ἃ γὰρ

Stephanus page 215, section c, line 3

Ὅλυμπος ἡὔλει, Μαρσύου λέγω, τούτου διδάξαντος - τὰ οὖν ἐκείνου ἔαντε ἀγαθὸς αὐλητὴς αὐλῇ ἔαντε φαύλη αὐλητρίς, μόνα κατέχεσθαι ποιεῖ καὶ δηλοῖ τοὺς τῶν θεῶν τε καὶ τελετῶν δεομένους διὰ τὸ θεῖα εἶναι. σὺ δ' ἐκείνου τοσοῦτον μόνον διαφέρεις, ὅτι ἄνευ ὀργάνων ψιλοῖς λόγοις ταῦτόν τοῦτο ποιεῖς. ἡμεῖς γοῦν ὅταν μὲν τοῦ ἄλλου ἀκούωμεν λέγοντος καὶ πάννυ ἀγαθοῦ ῥήτορος ἄλλους λόγους, οὐδὲν μέλει ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδενί· ἐπειδὴν δὲ σοῦ τις ἀκούῃ ἢ τῶν σῶν λόγων ἄλλου λέγοντος, καὶ πάννυ φαῦλος ἢ ὁ λέγων, ἔαντε γυνὴ ἀκούῃ ἔαντε ἀνὴρ ἔαντε μειράκιον, ἐκπεπλη-

γμένοι ἐσμέν καὶ κατεχόμεθα. ἐγὼ γοῦν, ὧ ἄνδρες, εἰ μὴ
ἐμελλον κομιδῇ δόξειν μεθύειν, εἶπον ὁμόσας ἂν ὑμῖν οἶα δὴ
πέπονθα αὐτὸς ὑπὸ τῶν τούτου λόγων καὶ πάσχω ἔτι καὶ
νυνί. ὅταν γὰρ ἀκούω, πολὺ μοι μᾶλλον ἢ τῶν κορυβαν-
τιώντων ἢ τε καρδία πηδᾷ καὶ δάκρυα ἐκχεῖται ὑπὸ τῶν
λόγων τῶν τούτου, ὅρῳ δὲ καὶ ἄλλους παμπόλλους τὰ
αὐτὰ πάσχοντας· Περικλέους δὲ ἀκούων καὶ ἄλλων ἀγαθῶν
ῥητόρων εὖ μὲν ἡγούμεν λέγειν, τοιοῦτον δ' οὐδὲν ἔπασχον,
οὐδ' ἔτεθορύβητό μου ἡ ψυχὴ οὐδ' ἡγανάκτει ὥς ἀνδραποδω-
δῶς διακειμένου, ἀλλ' ὑπὸ τουτουῖ τοῦ Μαρσύου πολλάκις δὴ

οὕτω διετέθην ὥστε μοι δόξαι μὴ βιωτὸν εἶναι ἔχοντι ὥς
ἔχω. καὶ ταῦτα, ὧ Σώκρατες, οὐκ ἐρεῖς ὥς οὐκ ἀληθῆ. καὶ
ἔτι γε νῦν σύνοιδ' ἐμαυτῷ ὅτι εἰ ἐθέλοιμι παρέχειν τὰ ὦτα,
οὐκ ἂν καρτερήσαιμι ἀλλὰ ταῦτά ἂν πάσχοιμι. ἀναγκάζει
γάρ με ὁμολογεῖν ὅτι πολλοῦ ἐνδεὲς ὢν αὐτὸς ἔτι ἐμαυτοῦ
μὲν ἀμελῶ, τὰ δ' Ἀθηναίων πράττω. βία οὖν ὥσπερ ἀπὸ
τῶν Σειρήνων ἐπισχόμενος τὰ ὦτα οἴχομαι φεύγων, ἵνα μὴ
αὐτοῦ καθήμενος παρὰ τούτῳ καταγηράσω. πέπονθα δὲ
πρὸς τοῦτον μόνον ἀνθρώπων, ὃ οὐκ ἂν τις οἶοιτο ἐν ἐμοὶ
ἐνεῖναι, τὸ αἰσχύνεσθαι ὄντιν οὖν· ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον

αἰσχύνομαι. σύνοιδα γὰρ ἐμαυτῷ ἀντιλέγειν μὲν οὐ δυνα-
μένῳ ὥς οὐ δεῖ ποιεῖν ἅ οὗτος κελεύει, ἐπειδὴν δὲ ἀπέλθω,
ἡττημένῳ τῆς τιμῆς τῆς ὑπὸ τῶν πολλῶν. δραπετεύω οὖν
αὐτὸν καὶ φεύγω, καὶ ὅταν ἴδω, αἰσχύνομαι τὰ ὁμολογημένα.
καὶ πολλάκις μὲν ἡδέως ἂν ἴδοιμι αὐτὸν μὴ ὄντα ἐν ἀνθρώποις·
εἰ δ' αὖ τοῦτο γένοιτο, εὖ οἶδα ὅτι πολὺ μείζον ἂν ἀχθοίμην,
ὥστε οὐκ ἔχω ὅτι χρήσωμαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ.
Καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοὶ
τοιαῦτα πεπόνθασιν ὑπὸ τοῦδε τοῦ σατύρου· ἄλλα δὲ ἐμοῦ
ἀκούσατε ὥς ὁμοίός τ' ἐστὶν οἷς ἐγὼ ἤκασα αὐτὸν καὶ τὴν

δύναμιν ὥς θαυμασίαν ἔχει. εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οὐδεὶς ὑμῶν
τοῦτον γινώσκει· ἀλλὰ ἐγὼ δηλώσω, ἐπεὶ περ ἡρξάμην.
ὁρᾶτε γὰρ ὅτι Σωκράτης ἐρωτικῶς διάκειται τῶν καλῶν καὶ
ἀεὶ περὶ τούτους ἐστὶ καὶ ἐκπέπληκται, καὶ αὖ ἀγνοεῖ πάντα
καὶ οὐδὲν οἶδεν. ὥς τὸ σχῆμα αὐτοῦ τοῦτο οὐ σιληνῶδες;
σφόδρα γε. τοῦτο γὰρ οὗτος ἔξωθεν περιβέβληται, ὥσπερ
ὁ γεγλυμμένος σιληνός· ἐνδοθεν δὲ ἀνοιχθεὶς πόσης οἴεσθε
γέμει, ὧ ἄνδρες συμπόται, σωφροσύνης; ἴστε ὅτι οὔτε εἰ τις

καλός ἐστι μέλει αὐτῷ οὐδέν, ἀλλὰ καταφρονεῖ τοσοῦτον
ὅσον οὐδ' ἂν εἰς οἰηθείη, οὐτ' εἴ τις πλούσιος, οὐτ' εἰ ἄλλην

Stephanus page 216, section e, line 2

τινὰ τιμὴν ἔχων τῶν ὑπὸ πλήθους μακαριζομένων· ἡγεῖται
δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα οὐδενὸς ἄξια καὶ ἡμᾶς οὐδὲν
εἶναι - λέγω ὑμῖν - εἰρωνευόμενος δὲ καὶ παίζων πάντα τὸν
βίον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους διατελεῖ. σπουδάσαντος δὲ αὐτοῦ
καὶ ἀνοιχθέντος οὐκ οἶδα εἴ τις ἐώρακεν τὰ ἐντὸς ἀγάλματα·
ἀλλ' ἐγὼ ἤδη ποτ' εἶδον, καὶ μοι ἔδοξεν οὕτω θεῖα καὶ
χρυσᾶ εἶναι καὶ πάγκαλα καὶ θαυμαστά, ὥστε ποιητέον εἶναι
ἔμβραχυν ὅτι κελεύει Σωκράτης. ἡγούμενος δὲ αὐτὸν ἐσπου-
δακέναι ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὥρᾳ ἔρμαιον ἡγησάμην εἶναι καὶ εὐτύχημα
ἐμὸν θαυμαστόν, ὡς ὑπάρχον μοι χαρισαμένῳ Σωκράτει πάντ'

Stephanus page 217, section a, line 5

ἀκοῦσαι ὅσαπερ οὗτος ἤδει· ἐφρόνουν γὰρ δὴ ἐπὶ τῇ ὥρᾳ
θαυμάσιον ὅσον. ταῦτα οὖν διανοηθεῖς, πρὸ τοῦ οὐκ εἰωθῶς
ἄνευ ἀκολούθου μόνος μετ' αὐτοῦ γίγνεσθαι, τότε ἀποπέμπων
τὸν ἀκόλουθον μόνος συνεγινόμην - δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς πάντα
τάληθ' εἰπεῖν· ἀλλὰ προσέχετε τὸν νοῦν, καὶ εἰ ψεύδομαι,
Σώκρατες, ἐξέλεγχε - συνεγινόμην γάρ, ὦ ἄνδρες, μόνος
μόνῳ, καὶ ὥμην αὐτίκα διαλέξεσθαι αὐτόν μοι ἅπερ ἂν
ἐραστὴς παιδικοῖς ἐν ἐρημίᾳ διαλεχθείη, καὶ ἔχαιρον. τούτων
δ' οὐ μάλα ἐγίγνετο οὐδέν, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει διαλεχθεῖς ἂν
μοι καὶ συνημερεύσας ὥχετο ἀπιών. μετὰ ταῦτα συγγυμνά-

Stephanus page 217, section c, line 1

ζεσθαι προυκαλούμην αὐτόν καὶ συνεγυμναζόμεν, ὥς τι
ἐνταῦθα περανῶν. συνεγυμνάζετο οὖν μοι καὶ προσεπάλαιεν
πολλάκις οὐδενὸς παρόντος· καὶ τί δεῖ λέγειν; οὐδὲν γάρ
μοι πλέον ἦν. ἐπειδὴ δὲ οὐδαμῇ ταύτῃ ἦνυτον, ἔδοξέ μοι
ἐπιθετέον εἶναι τῷ ἀνδρὶ κατὰ τὸ καρτερόν καὶ οὐκ ἀνετέον,
ἐπειδὴ περ ἐνεκεχειρήκη, ἀλλὰ ἰστέον ἤδη τί ἐστι τὸ πρᾶγμα.
προκαλοῦμαι δὴ αὐτόν πρὸς τὸ συνδειπνεῖν, ἀτεχνῶς ὥσπερ
ἐραστὴς παιδικοῖς ἐπιβουλεύων. καὶ μοι οὐδὲ τοῦτο ταχὺ
ὑπήκουσεν, ὅμως δ' οὖν χρόνῳ ἐπέισθη. ἐπειδὴ δὲ ἀφίκετο
τὸ πρῶτον, δειπνήσας ἀπιέναι ἐβούλετο. καὶ τότε μὲν

Stephanus page 217, section d, line 3

αἰσχυρόμενος ἀφῆκα αὐτόν· αὐτίς δ' ἐπιβουλεύσας, ἐπειδὴ
ἐδεδειπνήκεμεν διελεγόμεν αἰεὶ πόρρω τῶν νυκτῶν, καὶ ἐπειδὴ
ἐβούλετο ἀπιέναι, σκηπτόμενος ὅτι ὄψ' εἴη, προσηνάγκασα
αὐτόν μένειν. ἀνεπαύετο οὖν ἐν τῇ ἐχομένῃ ἐμοῦ κλίνῃ, ἐν
ἣ περ ἐδείπνει, καὶ οὐδεὶς ἐν τῷ οἰκήματι ἄλλος καθηῦδεν ἢ
ἡμεῖς. μέχρι μὲν οὖν δὴ δεῦρο τοῦ λόγου καλῶς ἂν ἔχοι

καὶ πρὸς ὄντινοῦν λέγειν· τὸ δ' ἐντεῦθεν οὐκ ἂν μου ἠκούσατε
λέγοντος, εἰ μὴ πρῶτον μὲν, τὸ λεγόμενον, οἶνος ἄνευ τε
παίδων καὶ μετὰ παίδων ἦν ἀληθής, ἔπειτα ἀφανίσαι Σω-
κράτους ἔργον ὑπερήφανον εἰς ἔπαινον ἐλθόντα ἄδικόν μοι

Stephanus page 217, section e, line 6

φαίνεται. ἔτι δὲ τὸ τοῦ δηχθέντος ὑπὸ τοῦ ἔχεως πάθος
καὶ μ' ἔχει. φασὶ γάρ πού τινα τοῦτο παθόντα οὐκ ἐθέλειν
λέγειν οἶον ἦν πλὴν τοῖς δεδηγμένοις, ὥς μόνοις γνωσομένοις
τε καὶ συγγνωσομένοις εἰ πᾶν ἐτόλμα δρᾶν τε καὶ λέγειν
ὑπὸ τῆς ὀδύνης. ἐγὼ οὖν δεδηγμένος τε ὑπὸ ἀλγεινοτέρου
καὶ τὸ ἀλγεινότατον ὦν ἂν τις δηχθείη - τὴν καρδίαν γὰρ
ἢ ψυχὴν ἢ ὅτι δεῖ αὐτὸ ὀνομάσαι πληγεῖς τε καὶ δηχθεῖς
ὑπὸ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων, οἳ ἔχονται ἐχίδνης ἀγριώτερον,

νέου ψυχῆς μὴ ἀφυοῦς ὅταν λάβωνται, καὶ ποιοῦσι δρᾶν

Stephanus page 218, section a, line 7

τε καὶ λέγειν ὅτιοῦν - καὶ ὁρῶν αὖ Φαίδρους, Ἀγάθωνας,
Ἑρυξιμάχους, Πausανίας, Ἀριστοδήμους τε καὶ Ἀριστο-
φάνους· Σωκράτη δὲ αὐτὸν τί δεῖ λέγειν, καὶ ὅσοι ἄλλοι;
πάντες γὰρ κεκοινωνήκατε τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ
βακχείας - διὸ πάντες ἀκούσεσθε· συγγνώσεσθε γὰρ τοῖς τε
τότε πραχθεῖσι καὶ τοῖς νῦν λεγομένοις. οἳ δὲ οἰκέται, καὶ
εἴ τις ἄλλος ἐστὶν βέβηλός τε καὶ ἄγροικος, πύλας πάνυ
μεγάλας τοῖς ὤσιν ἐπίθεσθε.

Ἐπειδὴ γὰρ οὖν, ὦ ἄνδρες, ὃ τε λύχνος ἀπεσβήκει καὶ
οἱ παῖδες ἔξω ἦσαν, ἔδοξε μοι χρῆναι μηδὲν ποικίλλειν πρὸς

Stephanus page 218, section c, line 2

αὐτόν, ἀλλ' ἐλευθέρως εἰπεῖν ἅ μοι ἐδόκει· καὶ εἶπον κινήσας
αὐτόν, Σώκρατες, καθεύδεις;

Οὐ δῆτα, ἢ δ' ὅς.

Οἶσθα οὖν ἅ μοι δέδοκται;

Τί μάλιστα, ἔφη.

Σὺ ἐμοὶ δοκεῖς, ἦν δ' ἐγώ, ἐμοῦ ἐραστής ἄξιος γεγονέναι
μόνος, καί μοι φαίνει ὀκνεῖν μνησθῆναι πρὸς με. ἐγὼ δὲ
οὕτως ἔχω· πάνυ ἀνόητον ἡγοῦμαι εἶναι σοὶ μὴ οὐ καὶ
τοῦτο χαρίζεσθαι καὶ εἴ τι ἄλλο ἢ τῆς οὐσίας τῆς ἐμῆς
δέοιο ἢ τῶν φίλων τῶν ἐμῶν. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδέν ἐστι

Stephanus page 218, section d, line 2

πρεσβύτερον τοῦ ὥς ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι, τούτου δὲ
οἶμαί μοι συλλήπτορα οὐδένα κυριώτερον εἶναι σοῦ. ἐγὼ δὲ
τοιούτῳ ἀνδρὶ πολὺ μᾶλλον ἂν μὴ χαρίζομενος αἰσχυνοίμην
τούς φρονίμους, ἢ χαρίζομενος τούς τε πολλούς καὶ ἄφρονας.

Καὶ οὗτος ἀκούσας μάλα εἰρωνικῶς καὶ σφόδρα ἑαυτοῦ τε καὶ εἰωθότως ἔλεξεν Ὡ φίλε Ἀλκιβιάδῃ, κινδυνεύεις τῷ ὄντι οὐ φαῦλος εἶναι, εἴπερ ἀληθῆ τυγχάνει ὄντα ἃ λέγεις περὶ ἐμοῦ, καὶ τις ἔστ' ἐν ἐμοὶ δύναμις δι' ἧς ἂν σὺ γένοιτο ἀμείνων· ἀμύχανόν τοι κάλλος ὀρώης ἂν ἐν ἐμοὶ καὶ τῆς παρὰ σοὶ εὐμορφίας πάμπολυ διαφέρων. εἰ δὲ καθορῶν

Stephanus page 218, section e, line 4

αὐτὸ κοινώσασθαι τέ μοι ἐπιχειρεῖς καὶ ἀλλάξασθαι κάλλος ἀντὶ κάλλους, οὐκ ὀλίγω μου πλεονεκτεῖν διανοῇ, ἀλλ' ἀντὶ δόξης ἀλήθειαν καλῶν κτᾶσθαι ἐπιχειρεῖς καὶ τῷ ὄντι “<χρύσεια χαλκείων>” διαμείβεσθαι νοεῖς. ἀλλ', ὦ μακάριε, ἄμεινον σκόπει, μή σε λανθάνω οὐδὲν ὦν. ἢ τοι τῆς διανοίας ὅψις ἄρχεται ὅξυ βλέπειν ὅταν ἢ τῶν ὁμμάτων τῆς ἀκμῆς λήγειν ἐπιχειρῇ· σὺ δὲ τούτων ἔτι πόρρω. Κἀγὼ ἀκούσας, Τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ, ἔφην, ταῦτά ἐστιν, ὧν οὐδὲν ἄλλως εἴρηται ἢ ὡς διανοοῦμαι· σὺ δὲ αὐτὸς οὕτω βουλεύου ὅτι σοὶ τε ἄριστον καὶ ἐμοὶ ἡγῇ.

Stephanus page 219, section a, line 8

Ἀλλ', ἔφη, τοῦτό γ' εὖ λέγεις· ἐν γὰρ τῷ ἐπιόντι χρόνῳ βουλευόμενοι πράξομεν ὃ ἂν φαίνεται νῶν περὶ τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἄριστον.

Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας τε καὶ εἰπὼν, καὶ ἀφείς ὥσπερ βέλη, τετρῶσθαι αὐτὸν ὥμην· καὶ ἀναστάς γε, οὐδ' ἐπιτρέψας τούτῳ εἰπεῖν οὐδὲν ἔτι, ἀμφιέσας τὸ ἱμάτιον τὸ ἐμαυτοῦ τοῦτον - καὶ γὰρ ἦν χειμῶν - ὑπὸ τὸν τρίβωνα κατακλινεῖς τὸν τουτουί, περιβαλὼν τῷ χειρὶ τούτῳ τῷ δαιμονίῳ ὡς ἀληθῶς καὶ θαυμαστῷ, κατεκείμεν τὴν νύκτα ὅλην. καὶ οὐδὲ ταῦτα αὖ, ὦ Σώκρατες, ἐρεῖς ὅτι ψεύδομαι.

Stephanus page 219, section c, line 3

ποιήσαντος δὲ δὴ ταῦτα ἐμοῦ οὗτος τοσοῦτον περιεγένετό τε καὶ κατεφρόνησεν καὶ κατεγέλασεν τῆς ἐμῆς ὥρας καὶ ὕβρισεν - καὶ περὶ ἐκεῖνό γε ὥμην τί εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί· δικασταὶ γὰρ ἐστε τῆς Σωκράτους ὑπερηφανίας - εὖ γὰρ ἴστε μὰ θεούς, μὰ θεάς, οὐδὲν περιττότερον καταδεδαρθηκώς ἀνέστην μετὰ Σωκράτους, ἢ εἰ μετὰ πατρὸς καθυῦδον ἢ ἀδελφοῦ πρεσβυτέρου.

Τὸ δὲ μετὰ τοῦτο τίνα οἶεσθέ με διάνοιαν ἔχειν, ἡγούμενον μὲν ἡτιμάσθαι, ἀγάμενον δὲ τὴν τούτου φύσιν τε καὶ σωφροσύνην καὶ ἀνδρείαν, ἐντετυχηκότα ἀνθρώπῳ τοιούτῳ

Stephanus page 219, section d, line 6

οἶω ἐγὼ οὐκ ἂν ὥμην ποτ' ἐντυχεῖν εἰς φρόνησιν καὶ εἰς καρτερίαν; ὥστε οὐθ' ὅπως οὖν ὀργιζοίμην εἶχον καὶ ἀπο-

στερηθείην τῆς τούτου συνουσίας, οὔτε ὅπῃ προσαγαγοίμην αὐτὸν ἠϋπόρουν. εὖ γὰρ ἤδη ὅτι χρήμασί γε πολὺ μᾶλλον ἄτρωτος ἦν πανταχῇ ἢ σιδήρῳ ὁ Αἴας, ᾧ τε ᾧμην αὐτὸν μόνῳ ἀλώσεσθαι, διεπεφεύγει με. ἠπόρουν δὴ, καταδεδουλωμένος τε ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὡς οὐδεὶς ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου περιῆα. ταῦτά τε γὰρ μοι ἅπαντα προυγεγόνει, καὶ μετὰ ταῦτα στρατεία ἡμῖν εἰς Ποτείδαιαν ἐγένετο κοινή καὶ συνεσιτοῦμεν ἐκεῖ. πρῶτον μὲν οὖν τοῖς πόνοις οὐ

Stephanus page 219, section e, line 8

μόνον ἐμοῦ περιῆγ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων - ὅπότ' ἀναγκασθεῖμεν ἀποληφθέντες που, οἷα δὴ ἐπὶ στρατείας, ἀσιτεῖν, οὐδὲν ἦσαν οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ καρτερεῖν - ἔν τ' αὖ ταῖς εὐωχίαις μόνος ἀπολαύειν οἷός τ' ἦν τὰ τ' ἄλλα καὶ πίνειν οὐκ ἐθέλων, ὅποτε ἀναγκασθεῖη, πάντας ἐκράτει, καὶ ὁ πάντων θαυμαστότατον, Σωκράτη μεθύοντα οὐδεὶς πώποτε ἐώρακεν ἀνθρώπων. τούτου μὲν οὖν μοι δοκεῖ καὶ αὐτίκα ὁ ἔλεγχος ἔσεσθαι. πρὸς δὲ αὖ τὰς τοῦ χειμῶνος καρτερήσεις - δεινοὶ γὰρ αὐτόθι χειμῶνες - θαυμάσια ἡργάζετο τὰ τε ἄλλα, καὶ ποτε ὄντος πάγου οἷου δεινοτάτου, καὶ πάντων ἢ

Stephanus page 220, section b, line 2

οὐκ ἐξιόντων ἔνδοθεν, ἢ εἴ τις ἐξίοι, ἡμφιεσμένων τε θαυμαστὰ δὴ ὅσα καὶ ὑποδεδεμένων καὶ ἐνείλιγμένων τοὺς πόδας εἰς πῖλους καὶ ἀρνακίδας, οὗτος δ' ἐν τούτοις ἐξήει ἔχων ἱμάτιον μὲν τοιοῦτον οἷόνπερ καὶ πρότερον εἰώθει φορεῖν, ἀνυπόδητος δὲ διὰ τοῦ κρυστάλλου ῥᾶον ἐπορεύετο ἢ οἱ ἄλλοι ὑποδεδεμένοι, οἱ δὲ στρατιῶται ὑπέβλεπον αὐτὸν ὡς καταφρονοῦντα σφῶν. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα·

οἷον δ' αὖ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ

Stephanus page 220, section c, line 3

ἐκεῖ ποτε ἐπὶ στρατιᾷς, ἄξιον ἀκοῦσαι. συννοήσας γὰρ αὐτόθι ἔωθέν τι εἰστήκει σκοπῶν, καὶ ἐπειδὴ οὐ προυχώρει αὐτῷ, οὐκ ἀνίει ἀλλὰ εἰστήκει ζητῶν. καὶ ἤδη ἦν μεσημβρία, καὶ ἄνθρωποι ἡσθάνοντο, καὶ θαυμάζοντες ἄλλος ἄλλῳ ἔλεγεν ὅτι Σωκράτης ἐξ ἐωθινοῦ φροντίζων τι ἔστηκε. τελευτῶντες δὲ τινες τῶν Ἰώνων, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, δειπνήσαντες - καὶ γὰρ θέρος τότε γ' ἦν - χαμεύνια ἐξενεγκάμενοι ἅμα μὲν ἐν τῷ ψύχει καθηῦδον, ἅμα δ' ἐφύλαττον αὐτὸν εἰ καὶ τὴν νύκτα ἐστήξοι. ὁ δὲ εἰστήκει μέχρι ἕως ἐγένετο καὶ ἥλιος ἀνέσχεν· ἔπειτα ᾧχετ' ἀπιὼν προσευξάμενος τῷ

Stephanus page 220, section d, line 5

ήλιω. εἰ δὲ βούλεσθε ἐν ταῖς μάχαις - τοῦτο γὰρ δὴ
δίκαιόν γε αὐτῷ ἀποδοῦναι - ὅτε γὰρ ἡ μάχη ἦν ἐξ ἧς ἐμοὶ
καὶ τὰριστεῖα ἔδωσαν οἱ στρατηγοί, οὐδεὶς ἄλλος ἐμὲ ἔσωσεν
ἀνθρώπων ἢ οὗτος, τετρωμένον οὐκ ἐθέλων ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ
συνδιέσωσε καὶ τὰ ὅπλα καὶ αὐτὸν ἐμέ. καὶ ἐγὼ μὲν, ὦ Σώ-
κρατες, καὶ τότε ἐκέλευον σοὶ διδόναι τὰριστεῖα τοὺς στρατη-
γούς, καὶ τοῦτό γέ μοι οὔτε μέμνη οὔτε ἐρεῖς ὅτι ψεύδομαι·
ἀλλὰ γὰρ τῶν στρατηγῶν πρὸς τὸ ἐμὸν ἀξίωμα ἀποβλεπόντων
καὶ βουλομένων ἐμοὶ διδόναι τὰριστεῖα, αὐτὸς προθυμότερος
ἐγένου τῶν στρατηγῶν ἐμὲ λαβεῖν ἢ σαυτόν. ἔτι τοίνυν,

Stephanus page 220, section e, line 8

ὦ ἄνδρες, ἄξιον ἦν θεάσασθαι Σωκράτη, ὅτε ἀπὸ Δηλίου
φυγῇ ἀνεχώρει τὸ στρατόπεδον· ἔτυχον γὰρ παραγενόμενος
ἵππον ἔχων, οὗτος δὲ ὅπλα. ἀνεχώρει οὖν ἐσκεδασμένων
ἤδη τῶν ἀνθρώπων οὗτός τε ἅμα καὶ Λάχης· καὶ ἐγὼ περι-
τυγχάνω, καὶ ἰδὼν εὐθύς παρακελεύομαί τε αὐτοῖν θαρρεῖν,
καὶ ἔλεγον ὅτι οὐκ ἀπολείψω αὐτά. ἐνταῦθα δὴ καὶ κάλ-
λιον ἐθεασάμην Σωκράτη ἢ ἐν Ποτειδαίᾳ - αὐτὸς γὰρ ἦττον
ἐν φόβῳ ἢ διὰ τὸ ἐφ' ἵππου εἶναι - πρῶτον μὲν ὅσον περιῆν
Λάχητος τῷ ἔμφρων εἶναι· ἔπειτα ἔμοιγ' ἐδόκει, ὦ Ἀρι-
στόφανες, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, καὶ ἐκεῖ διαπορεύεσθαι ὥσπερ

Stephanus page 221, section b, line 3

καὶ ἐνθάδε, <βρενθυόμενος καὶ τῷφθαλμῷ παραβάλ-
λων>, ἡρέμα παρασκοπῶν καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς πολεμίους,
δῆλος ὢν παντὶ καὶ πάνυ πόρρωθεν ὅτι εἴ τις ἄψεται τούτου

τοῦ ἀνδρός, μάλα ἐρρωμένως ἀμυνεῖται. διὸ καὶ ἀσφαλῶς
ἀπῆει καὶ οὗτος καὶ ὁ ἑταῖρος· σχεδὸν γὰρ τι τῶν οὕτω
διακειμένων ἐν τῷ πολέμῳ οὐδὲ ἄπτονται, ἀλλὰ τοὺς προ-
τροπάδην φεύγοντας διώκουσιν.

Πολλὰ μὲν οὖν ἂν τις καὶ ἄλλα ἔχοι Σωκράτη ἐπαινέσαι
καὶ θαυμάσια· ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων τάχ' ἂν

Stephanus page 221, section c, line 4

τις καὶ περὶ ἄλλου τοιαῦτα εἴποι, τὸ δὲ μηδενὶ ἀνθρώπων
ὅμοιον εἶναι, μήτε τῶν παλαιῶν μήτε τῶν νῦν ὄντων, τοῦτο
ἄξιον παντὸς θαύματος. οἷος γὰρ Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ἀπει-
κάσειεν ἂν τις καὶ Βρασίδαν καὶ ἄλλους, καὶ οἷος αὖ
Περικλῆς, καὶ Νέστορα καὶ Ἀντήνορα - εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι -
καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ ταῦτ' ἂν τις ἀπεικάζοι· οἷος δὲ οὐτοσί
γέγονε τὴν ἀτοπίαν ἄνθρωπος, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ,
οὐδ' ἐγγὺς ἂν εὗροι τις ζητῶν, οὔτε τῶν νῦν οὔτε τῶν
παλαιῶν, εἰ μὴ ἄρα εἰ οἷς ἐγὼ λέγω ἀπεικάζοι τις αὐτόν,
ἀνθρώπων μὲν μηδενί, τοῖς δὲ σιληνοῖς καὶ σατύροις, αὐτόν

καὶ τοὺς λόγους.

Καὶ γὰρ οὖν καὶ τοῦτο ἐν τοῖς πρώτοις παρέλιπον, ὅτι καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ ὁμοιότατοί εἰσι τοῖς σιληνοῖς τοῖς διοιογμένοις. εἰ γὰρ ἐθέλοι τις τῶν Σωκράτους ἀκούειν λόγων, φανεῖεν ἂν πάννυ γελοῖοι τὸ πρῶτον· τοιαῦτα καὶ ὀνόματα καὶ ῥήματα ἔξωθεν περιαμπέχονται, σατύρου δὴ τινα ὕβριστοῦ δορᾶν. ὄνους γὰρ κανθηλίους λέγει καὶ χαλκέας τινὰς καὶ σκυτοτόμους καὶ βυρσοδέψας, καὶ αἰεὶ διὰ τῶν αὐτῶν τὰ αὐτὰ φαίνεται λέγειν, ὥστε ἄπειρος καὶ ἀνόητος ἄνθρωπος πᾶς ἂν τῶν λόγων καταγελάσειεν. διοιογμένους δὲ ἰδὼν ἂν

τις καὶ ἐντὸς αὐτῶν γιγνόμενος πρῶτον μὲν νοῦν ἔχοντας ἔνδον μόνους εὐρήσει τῶν λόγων, ἔπειτα θειοτάτους καὶ πλεῖστα ἀγάλματ' ἀρετῆς ἐν αὐτοῖς ἔχοντας καὶ ἐπὶ πλεῖστον τείνοντας, μᾶλλον δὲ ἐπὶ πᾶν ὅσον προσήκει σκοπεῖν τῷ μέλλοντι καλῷ καὶ ἀγαθῷ ἔσσεσθαι.

Ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες, ἃ ἐγὼ Σωκράτη ἐπαινῶ· καὶ αὖ ἃ μέφομαι συμμείξας ὑμῖν εἶπον ἃ με ὕβρισεν. καὶ μέντοι οὐκ ἐμὲ μόνον ταῦτα πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην τὸν Γλαῦκωνος καὶ Εὐθύδημον τὸν Διοκλέους καὶ ἄλλους πάννυ πολλοὺς, οὓς οὗτος ἐξαπατῶν ὥς ἐραστὴς παιδικὰ

μᾶλλον αὐτὸς καθίσταται ἀντ' ἐραστοῦ. ἃ δὴ καὶ σοὶ λέγω, ὦ Ἀγάθων, μὴ ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τούτου, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡμετέρων παθημάτων γνόντα εὐλαβηθῆναι, καὶ μὴ κατὰ τὴν παροιμίαν ὥσπερ νήπιον παθόντα γνῶναι.

Εἰπόντος δὴ ταῦτα τοῦ Ἀλκιβιάδου γέλωτα γενέσθαι ἐπὶ τῇ παρρησίᾳ αὐτοῦ, ὅτι ἐδόκει ἔτι ἐρωτικῶς ἔχειν τοῦ Σωκράτους. τὸν οὖν Σωκράτη, Νήφειν μοι δοκεῖς, φάναι, ὦ Ἀλκιβιάδη. οὐ γὰρ ἂν ποτε οὕτω κομψῶς κύκλῳ περιβαλλόμενος ἀφανίσαι ἐνεχέρις οὐ ἔνεκα ταῦτα πάντα

εἵρηκας, καὶ ὥς ἐν παρέργῳ δὴ λέγων ἐπὶ τελευτῆς αὐτὸ ἔθηκας, ὥς οὐ πάντα τούτου ἔνεκα εἰρηκῶς, τοῦ ἐμὲ καὶ Ἀγάθωνα διαβάλλειν, οἰόμενος δεῖν ἐμὲ μὲν σοῦ ἐρᾶν καὶ μηδενὸς ἄλλου, Ἀγάθωνα δὲ ὑπὸ σοῦ ἐρᾶσθαι καὶ μηδ' ὑφ' ἐνὸς ἄλλου. ἀλλ' οὐκ ἔλαθες, ἀλλὰ τὸ σατυρικόν σου δρᾶμα τοῦτο καὶ σιληνικὸν κατάδηλον ἐγένετο. ἀλλ', ὦ φίλε Ἀγάθων, μηδὲν πλέον αὐτῷ γένηται, ἀλλὰ παρασκευάζου ὅπως ἐμὲ καὶ σὲ μηδεὶς διαβαλεῖ.

Τὸν οὖν Ἀγάθωνα εἰπεῖν, Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, κινδυ-

νεύεις ἀληθῆ λέγειν. τεκμαίρομαι δὲ καὶ ὥς κατεκλίνη ἐν

Stephanus page 222, section e, line 2

μέσῳ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, ἵνα χωρὶς ἡμᾶς διαλάβῃ. οὐδὲν οὖν
πλέον αὐτῷ ἔσται, ἀλλ' ἐγὼ παρὰ σὲ ἐλθὼν κατακλινήσομαι.

Πάνυ γε, φάναι τὸν Σωκράτη, δεῦρο ὑποκάτω ἐμοῦ
κατακλίνου.

ὦ Ζεῦ, εἰπεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην, οἷα αὖ πάσχω ὑπὸ τοῦ
ἀνθρώπου. οἶταί μου δεῖν πανταχῇ περιεῖναι. ἀλλ' εἰ
μή τι ἄλλο, ὦ θαυμάσιε, ἐν μέσῳ ἡμῶν ἔα Ἀγάθωνα
κατακεῖσθαι.

Ἀλλ' ἀδύνατον, φάναι τὸν Σωκράτη. σὺ μὲν γὰρ ἐμὲ
ἐπῆνεσας, δεῖ δὲ ἐμὲ αὖ τὸν ἐπὶ δεξι' ἐπαινεῖν. ἐὰν οὖν

Stephanus page 222, section e, line 12

ὑπὸ σοὶ κατακλινῇ Ἀγάθων, οὐ δῆπου ἐμὲ πάλιν ἐπαι-
νέσεται, πρὶν ὑπ' ἐμοῦ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι; ἀλλ' ἔασον,
ὦ δαιμόνιε, καὶ μὴ φθονήσης τῷ μειρακίῳ ὑπ' ἐμοῦ
ἐπαινεθῆναι· καὶ γὰρ πάνυ ἐπιθυμῶ αὐτὸν ἐγκωμιάσαι.

Ἰοῦ ἰοῦ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα, Ἀλκιβιάδη, οὐκ ἔσθ' ὅπως
ἂν ἐνθάδε μείναιμι, ἀλλὰ παντὸς μᾶλλον μεταναστήσομαι,
ἵνα ὑπὸ Σωκράτους ἐπαινεθῶ.

Ταῦτα ἐκεῖνα, φάναι τὸν Ἀλκιβιάδην, τὰ εἰωθότα·
Σωκράτους παρόντος τῶν καλῶν μεταλαβεῖν ἀδύνατον ἄλλω.
καὶ νῦν ὥς εὐπόρως καὶ πιθανὸν λόγον ἡὔρεν, ὥστε παρ'

Stephanus page 223, section a, line 9

ἑαυτῷ τουτονὶ κατακεῖσθαι.

Τὸν μὲν οὖν Ἀγάθωνα ὥς κατακείσόμενον παρὰ τῷ
Σωκράτει ἀνίστασθαι· ἐξαίφνης δὲ κωμαστὰς ἦκειν παμ-
πόλλους ἐπὶ τὰς θύρας, καὶ ἐπιτυχόντας ἀνεωγμέναις ἐξιόντος
τινὸς εἰς τὸ ἄντικρυς πορεύεσθαι παρὰ σφᾶς καὶ κατακλί-
νεσθαι, καὶ θορύβου μεστὰ πάντα εἶναι, καὶ οὐκέτι ἐν
κόσμῳ οὐδενὶ ἀναγκάζεσθαι πίνειν πάμπολυν οἶνον. τὸν
μὲν οὖν Ἑρυξίμαχον καὶ τὸν Φαῖδρον καὶ ἄλλους τινὰς ἔφη
ὁ Ἀριστόδημος οἶχεσθαι ἀπιόντας, ἔ δὲ ὕπνον λαβεῖν,
καὶ καταδαρθεῖν πάνυ πολὺ, ἅτε μακρῶν τῶν νυκτῶν οὐσῶν,

Stephanus page 223, section c, line 2

ἐξεγρέσθαι δὲ πρὸς ἡμέραν ἤδη ἀλεκτρυόνων ἀδόντων, ἐξε-
γρόμενος δὲ ἰδεῖν τοὺς μὲν ἄλλους καθεύδοντας καὶ οἰχο-
μένους, Ἀγάθωνα δὲ καὶ Ἀριστοφάνη καὶ Σωκράτη ἔτι
μόνους ἐγρηγορέναι καὶ πίνειν ἐκ φιάλης μεγάλης ἐπὶ δεξιᾷ.
τὸν οὖν Σωκράτη αὐτοῖς διαλέγεσθαι· καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ
Ἀριστόδημος οὐκ ἔφη μεμνησθαι τῶν λόγων - οὔτε γὰρ ἐξ
ἀρχῆς παραγενέσθαι ὑπονυστάζειν τε - τὸ μέντοι κεφάλαιον,

ἔφη, προσαναγκάζειν τὸν Σωκράτη ὁμολογεῖν αὐτοῦς τοῦ
αὐτοῦ ἀνδρὸς εἶναι κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπίστασθαι
ποιεῖν, καὶ τὸν τέχνην τραγωδοποιὸν ὄντα <καὶ> κωμωδοποιὸν

Stephanus page 223, section d, line 6

εἶναι. ταῦτα δὲ ἀναγκαζομένους αὐτοὺς καὶ οὐ σφόδρα
ἐπομένους νυστάζειν, καὶ πρότερον μὲν καταδαρθεῖν τὸν
Ἀριστοφάνη, ἥδη δὲ ἡμέρας γιγνομένης τὸν Ἀγάθωνα. τὸν
οὖν Σωκράτη, κατακοιμίσαντ' ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι,
καὶ <ἐ> ὥσπερ εἰώθει ἔπεσθαι, καὶ ἐλθόντα εἰς Λύκειον,
ἀπονιψάμενον, ὥσπερ ἄλλοτε τὴν ἄλλην ἡμέραν διατρίβειν,
καὶ οὕτω διατρίψαντα εἰς ἑσπέραν οἶκοι ἀναπαύεσθαι.

Phaedrus

{ΣΩ.} ὦ φίλε Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν;
{ΦΑΙ.} Παρὰ Λυσίου, ὦ Σώκρατες, τοῦ Κεφάλου, πορεύ-
ομαι δὲ πρὸς περίπατον ἔξω τείχους· συχνὸν γὰρ ἐκεῖ

Stephanus page 227, section a, line 4

διέτριψα χρόνον καθήμενος ἐξ ἑωθινοῦ. τῷ δὲ σῶ καὶ
ἐμῷ ἐταίρῳ πειθόμενος Ἀκουμενῶ κατὰ τὰς ὁδοὺς ποιοῦμαι
τοὺς περιπάτους· φησὶ γὰρ ἀκοπωτέρους εἶναι τῶν ἐν τοῖς
δρόμοις.

{ΣΩ.} Καλῶς γάρ, ὦ ἐταῖρε, λέγει. ἀτὰρ Λυσίας ἦν, ὡς
ἔοικεν, ἐν ἄστει.

{ΦΑΙ.} Ναί, παρ' Ἐπικράτει, ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ
Ὀλυμπίου οἰκίᾳ τῇ Μορυχίᾳ.

{ΣΩ.} Τίς οὖν δὴ ἦν ἡ διατριβή; ἢ δῆλον ὅτι τῶν λόγων
ὕμᾱς Λυσίας εἰστία;

Stephanus page 227, section b, line 8

{ΦΑΙ.} Πεύση, εἴ σοι σχολὴ προϊόντι ἀκούειν.

{ΣΩ.} Τί δέ; οὐκ ἂν οἶμι με κατὰ Πίνδαρον <“καὶ ἀσχο-
λίας ὑπέρτερον” πρᾶγμα> ποιήσασθαι τὸ τεῖν τε καὶ
Λυσίου διατριβὴν ἀκουῖσαι;

{ΦΑΙ.} Πρόαγε δῆ.

{ΣΩ.} Λέγοις ἄν.

{ΦΑΙ.} Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, προσήκουσα γέ σοι ἡ ἀκοή·
ὁ γάρ τοι λόγος ἦν, περὶ ὃν διετρίβομεν, οὐκ οἶδ' ὄντινα
τρόπον ἐρωτικός. γέγραφε γὰρ δῆ ὁ Λυσίας πειρώμενόν
τινα τῶν καλῶν, οὐχ ὑπ' ἐραστοῦ δέ, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο

Stephanus page 227, section c, line 7

καὶ κεκόμψευται· λέγει γὰρ ὡς χαριστέον μὴ ἐρῶντι μᾶλλον

ἢ ἐρῶντι.

{ΣΩ.} Ὡ γενναῖος. εἴθε γράψειεν ὡς χρηὴ πέννητι μᾶλλον ἢ πλουσίῳ, καὶ πρεσβυτέρῳ ἢ νεωτέρῳ, καὶ ὅσα ἄλλα ἐμοὶ τε πρόσεστι καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν· ἢ γὰρ ἂν ἀστεῖοι καὶ δημωφελεῖς εἶεν οἱ λόγοι. ἔγωγ' οὖν οὕτως ἐπιτεθῆ-
μηκα ἀκοῦσαι, ὥστ' ἐὰν βαδίζων ποιῇ τὸν περίπατον Μέ-
γαράδε καὶ κατὰ Ἡρόδικον προσβάς τῷ τείχει πάλιν ἀπίης,
οὐ μὴ σου ἀπολειφθῶ.

Stephanus page 227, section d, line 6

{ΦΑΙ.} Πῶς λέγεις, ὦ βέλτιστε Σώκρατες; οἶμι με, ἃ
Λυσίας ἐν πολλῷ χρόνῳ κατὰ σχολὴν συνέθηκε, δεινότατος
ὢν τῶν νῦν γράφειν, ταῦτα ιδιώτην ὄντα ἀπομνημονεύσειν
ἀξίως ἐκείνου; πολλοῦ γε δέω· καίτοι ἐβουλόμην γ' ἂν
μᾶλλον ἢ μοι πολὺ χρυσίον γενέσθαι.

{ΣΩ.} Ὡ Φαῖδρε, εἰ ἐγὼ Φαῖδρον ἀγνοῶ, καὶ ἐμαντοῦ
ἐπιλέλησμαι. ἀλλὰ γὰρ οὐδέτερά ἐστι τούτων· εὖ οἶδα ὅτι
Λυσίου λόγον ἀκούων ἐκεῖνος οὐ μόνον ἅπαξ ἤκουσεν, ἀλλὰ
πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἐκέλευέν οἱ λέγειν, ὁ δὲ ἐπείθετο
προθύμως. τῷ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἦν ἱκανά, ἀλλὰ τελευτῶν

Stephanus page 228, section b, line 2

παραλαβὼν τὸ βιβλίον ἃ μάλιστα ἐπεθύμει ἐπεσκόπει, καὶ
τοῦτο δρῶν ἐξ ἐωθινοῦ καθήμενος ἀπειπὼν εἰς περίπατον
ἦει, ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, νῆ τὸν κύνα, ἐξεπιστάμενος τὸν
λόγον, εἰ μὴ πάνυ τι ἦν μακρός. ἐπορεύετο δ' ἐκτὸς τεί-
χους ἵνα μελετῇ. ἀπαντήσας δὲ τῷ νοσοῦντι περὶ λόγων
ἀκοήν, ἰδὼν μὲν, ἰδὼν, ἦσθη ὅτι ἕξοι τὸν συγκορυβαντιῶντα,
καὶ προάγειν ἐκέλευε. δεομένου δὲ λέγειν τοῦ τῶν λόγων
ἐραστοῦ, ἐθρύπτετο ὡς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν· τελευτῶν
δὲ ἔμελλε καὶ εἰ μὴ τις ἐκὼν ἀκούοι βίᾳ ἐρεῖν. σὺ οὖν,
ὦ Φαῖδρε, αὐτοῦ δεήθητι ὅπερ τάχα πάντως ποιήσει νῦν ἤδη

Stephanus page 228, section c, line 5

ποιεῖν.

{ΦΑΙ.} Ἐμοὶ ὡς ἀληθῶς πολὺν κράτιστόν ἐστιν οὕτως
ὅπως δύναμαι λέγειν, ὥς μοι δοκεῖς σὺ οὐδαμῶς με ἀφήσειν
πρὶν ἂν εἴπω ἀμῶς γέ πως.

{ΣΩ.} Πάνυ γὰρ σοι ἀληθῆ δοκῶ.

{ΦΑΙ.} Οὕτωςι τοίνυν ποιήσω. τῷ ὄντι γάρ, ὦ Σώ-
κρατες, παντὸς μᾶλλον τά γε ῥήματα οὐκ ἐξέμαθον· τὴν
μέντοι διάνοιαν σχεδὸν ἀπάντων, οἷς ἔφη διαφέρειν τὰ τοῦ
ἐρῶντος ἢ τὰ τοῦ μὴ, ἐν κεφαλαίοις ἕκαστον ἐφεξῆς δίειμι,
ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου.

Stephanus page 228, section d, line 6

{ΣΩ.} Δείξας γε πρῶτον, ὦ φιλότης, τί ἄρα ἐν τῇ ἀρι-
στερᾷ ἔχεις ὑπὸ τῷ ἱματίῳ· τοπάζω γάρ σε ἔχειν τὸν λόγον
αὐτόν. εἰ δὲ τοῦτο ἐστίν, οὕτως διανοοῦ περὶ ἐμοῦ, ὥς
ἐγὼ σε πάνυ μὲν φιλῶ, παρόντος δὲ καὶ Λυσίου, ἐμαυτὸν σοι
ἐμμελετᾶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται. ἀλλ' ἴθι, δείκνυε.

{ΦΑΙ.} Παῦε. ἐκκέκρουκας με ἐλπίδος, ὦ Σώκρατες, ἣν
εἶχον ἐν σοὶ ὥς ἐγγυμνασόμενος. ἀλλὰ ποῦ δὴ βούλει
καθιζόμενοι ἀναγνῶμεν;

{ΣΩ.} Δεῦρ' ἐκτραπόμενοι κατὰ τὸν Ἰλισὸν ἴωμεν, εἴτα
ὅπου ἂν δόξη ἐν ἡσυχίᾳ καθιζησόμεθα.

Stephanus page 229, section a, line 3

{ΦΑΙ.} Εἰς καιρόν, ὥς ἔοικεν, ἀνυπόδητος ὢν ἔτυχον· σὺ
μὲν γὰρ δὴ αἰεὶ. ῥᾶστον οὖν ἡμῖν κατὰ τὸ ὑδάτιον βρέχουσι
τοὺς πόδας ἰέναι, καὶ οὐκ ἀηδέες, ἄλλως τε καὶ τήνδε τὴν
ῥᾶν τοῦ ἔτους τε καὶ τῆς ἡμέρας.

{ΣΩ.} Προάγε δὴ, καὶ σκόπει ἅμα ὅπου καθιζησόμεθα.

{ΦΑΙ.} Ὅρᾳς οὖν ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον;

{ΣΩ.} Τί μὴν;

{ΦΑΙ.} Ἐκεῖ σκιά τ' ἐστὶν καὶ πνεῦμα μέτριον, καὶ πόα
καθίζεσθαι ἢ ἂν βουλώμεθα κατακλινῆναι.

{ΣΩ.} Προάγοις ἄν.

Stephanus page 229, section b, line 4

{ΦΑΙ.} Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἐνθ' ἐνδὲ μέντοι ποθ' ἐν
ἀπὸ τοῦ Ἰλισοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὠρείθυιαν ἀρπάσσει;

{ΣΩ.} Λέγεται γάρ.

{ΦΑΙ.} Ἄρ' οὖν ἐνθ' ἐνδὲ; χαρίεντα γοῦν καὶ καθαρά καὶ
διαφανῇ τὰ ὑδάτια φαίνεται, καὶ ἐπιτήδεια κόραις παίζειν
παρ' αὐτά.

{ΣΩ.} Οὐκ, ἀλλὰ κάτωθεν ὅσον δὴ ἢ τρία στάδια, ἢ
πρὸς τὸ ἐν Ἀγρας διαβαίνομεν· καὶ πού τις ἐστὶ βωμὸς
αὐτόθι Βορέου.

{ΦΑΙ.} Οὐ πάνυ νενόηκα· ἀλλ' εἰπὲ πρὸς Διός, ὦ Σώ-

Stephanus page 229, section c, line 5

κρατες, σὺ τοῦτο τὸ μυθολόγημα πείθῃ ἀληθὲς εἶναι;

{ΣΩ.} Ἄλλ' εἰ ἀπιστοίην, ὥσπερ οἱ σοφοί, οὐκ ἂν ἄτοπος
εἶην, εἴτα σοφισζόμενος φαίην αὐτὴν πνεῦμα Βορέου κατὰ
τῶν πλησίον πετρῶν σὺν Φαρμακείᾳ παίζουσιν ὥσαι, καὶ
οὕτω δὴ τελευτήσασαν λεχθῆναι ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀνάρπαστον
γεγονέναι - ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου· λέγεται γὰρ αὐτὸ καὶ οὗτος
ὁ λόγος, ὥς ἐκεῖθεν ἀλλ' οὐκ ἐνθ' ἐνδὲ ἡρπάσθη. ἐγὼ δέ,
ὦ Φαῖδρε, ἄλλως μὲν τὰ τοιαῦτα χαρίεντα ἡγοῦμαι, λίαν δὲ
δεινοῦ καὶ ἐπιπόνου καὶ οὐ πάνυ εὐτυχοῦς ἀνδρός, κατ' ἄλλο
μὲν οὐδέν, ὅτι δ' αὐτῷ ἀνάγκη μετὰ τοῦτο τὸ τῶν Ἰπποκεν-

ταύρων εἶδος ἐπανορθοῦσθαι, καὶ αὖθις τὸ τῆς Χιμαίρας, καὶ ἐπιρρεῖ δὲ ὄχλος τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων ἀμηχάνων πλήθη τε καὶ ἀτοπίαι τερατολόγων τινῶν φύσεων· αἷς εἴ τις ἀπιστῶν προσβιβᾷ κατὰ τὸ εἰκὸς ἕκαστον, ἅτε ἀγροίκῳ τινὶ σοφία χρώμενος, πολλῆς αὐτῷ σχολῆς δεήσει. ἐμοὶ δὲ πρὸς αὐτὰ οὐδαμῶς ἐστὶ σχολή· τὸ δὲ αἷτιον, ὦ φίλε, τούτου τόδε. οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἐμαυτόν· γελοῖον δὴ μοι φαίνεται τοῦτο ἔτι ἀγνοοῦντα τὰ ἀλλότρια σκοπεῖν. ὅθεν δὴ χαίρειν ἔσας ταῦτα, πειθόμενος δὲ τῷ νομιζομένῳ περὶ αὐτῶν, ὁ

νυνδὴ ἔλεγον, σκοπῶ οὐ ταῦτα ἀλλ' ἐμαυτόν, εἴτε τι θηρίον ὃν τυγχάνω Τυφῶνος πολυπλοκώτερον καὶ μᾶλλον ἐπιτεθυμμένον, εἴτε ἡμερώτερόν τε καὶ ἀπλούστερον ζῶον, θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον. ἀτάρ, ὦ ἑταῖρε, μεταξὺ τῶν λόγων, ἄρ' οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον ἐφ' ὅπερ ἦγες ἡμᾶς; {ΦΑΙ.} Τοῦτο μὲν οὖν αὐτό.

{ΣΩ.} Νῆ τὴν Ἥραν, καλή γε ἡ καταγωγή. ἡ τε γὰρ πλάτανος αὕτη μάλ' ἀμφιλαφής τε καὶ ὑψηλή, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον, καὶ ὥς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἄνθης, ὥς ἂν εὐωδέστατον παρέχοι τὸν τόπον· ἡ τε αὖ

πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου ῥεῖ μάλα ψυχροῦ ὕδατος, ὥστε γε τῷ ποδὶ τεκμήρασθαι. Νυμφῶν τέ τινων καὶ Ἀχελώου ἱερὸν ἀπὸ τῶν κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔοικεν εἶναι. εἰ δ' αὖ βούλει, τὸ εὐπνουν τοῦ τόπου ὥς ἀγαπητὸν καὶ σφόδρα ἡδύ· θερινόν τε καὶ λιγυρὸν ὑπηχεῖ τῷ τῶν τεττίγων χορῷ. πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας, ὅτι ἐν ἡρέμα προσάντει ἱκανὴ πέφυκε κατακλινέντι τὴν κεφαλὴν παγκάλως ἔχειν. ὥστε ἄριστά σοι ἐξενάγεται, ὦ φίλε Φαῖδρε.

{ΦΑΙ.} Σὺ δέ γε, ὦ θαυμάσιε, ἀτοπώτατός τις φαίνεται. ἀτεχνῶς γάρ, ὁ λέγεις, ξεναγουμένῳ τινὶ καὶ οὐκ ἐπιχωρίῳ

ἔοικας· οὕτως ἐκ τοῦ ἄστεος οὐτ' εἰς τὴν ὑπερορίαν ἀποδημεῖς, οὐτ' ἔξω τείχους ἔμοιγε δοκεῖς τὸ παράπαν ἐξιέναι.

{ΣΩ.} Συγγίγνωσκέ μοι, ὦ ἄριστε. φιλομαθὴς γάρ εἰμι· τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδέν μ' ἐθέλει διδάσκειν, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι. σὺ μέντοι δοκεῖς μοι τῆς ἐμῆς ἐξόδου τὸ φάρμακον ἠύρηκέναι. ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἢ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσιν, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων ἐν βιβλίοις τὴν τε

Ἀττικὴν φαίνει περιάζειν ἅπασαν καὶ ὅποι ἂν ἄλλοσε βούλη.
νῦν δ' οὖν ἐν τῷ παρόντι δεῦρ' ἀφικόμενος ἐγὼ μὲν μοι

Stephanus page 230, section e, line 3

δοκῶ κατακείσεσθαι, σὺ δ' ἐν ὁποίῳ σχήματι οἶει ῥᾶστα
ἀναγνώσεσθαι, τοῦθ' ἐλόμενος ἀναγίγνωσκε.
{ΦΑΙ.} Ἄκουε δὴ.

Περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὥς νομίζω
συμφέρειν ἡμῖν γενομένων τούτων ἀκήκοας· ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ
τοῦτο ἀτυχήσαι ὧν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστῆς ὧν σου τυγ-
χάνω. ὥς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὧν ἂν εὖ ποιήσωσιν,
ἐπειδὴ τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος
ἐν ᾧ μεταγῶναι προσήκει. οὐ γὰρ ὑπ' ἀνάγκης ἄλλ'

Stephanus page 231, section a, line 5

ἐκόντες, ὥς ἂν ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλευσάιντο, πρὸς
τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσιν. ἔτι δὲ οἱ μὲν ἐρῶντες
σκοποῦσιν ἅ τε κακῶς διέθεντο τῶν αὐτῶν διὰ τὸν ἔρωτα

καὶ ἃ πεποιήκασιν εὖ, καὶ ὃν εἶχον πόνον προστιθέντες
ἡγοῦνται πάλαι τὴν ἀξίαν ἀποδεδοκέναι χάριν τοῖς ἐρω-
μένοις· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν οὔτε τὴν τῶν οἰκείων ἀμέλειαν
διὰ τοῦτο ἔστιν προφασίζεσθαι, οὔτε τοὺς παρεληλυθότας
πόνους ὑπολογίζεσθαι, οὔτε τὰς πρὸς τοὺς προσήκοντας
διαφορὰς αἰτιάσασθαι· ὥστε περιηρημένων τοσούτων κακῶν

Stephanus page 231, section b, line 6

οὐδὲν ὑπολείπεται ἀλλ' ἢ ποιεῖν προθύμως ὅτι ἂν αὐτοῖς
οἴωνται πράξαντες χαριεῖσθαι. ἔτι δὲ εἰ διὰ τοῦτο ἄξιον
τοὺς ἐρῶντας περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ὅτι τούτους μάλιστα
φασιν φιλεῖν ὧν ἂν ἐρῶσιν, καὶ ἔτοιμοί εἰσι καὶ ἐκ τῶν λόγων
καὶ ἐκ τῶν ἔργων τοῖς ἄλλοις ἀπεχθανόμενοι τοῖς ἐρωμένοις
χαρίζεσθαι, ῥᾶδιον γινῶναι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ὅτι ὅσων ἂν
ὑστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιήσονται,
καὶ δῆλον ὅτι, ἐὰν ἐκείνοις δοκῇ, καὶ τούτους κακῶς ποιή-
σουσιν. καίτοι πῶς εἰκός ἐστι τοιοῦτον πρᾶγμα προέσθαι
τοιαύτην ἔχοντι συμφοράν, ἣν οὐδ' ἂν ἐπιχειρήσειεν οὐδεὶς

Stephanus page 231, section d, line 2

ἔμπειρος ὧν ἀποτρέπει; καὶ γὰρ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι νοσεῖν
μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν, καὶ εἰδέναι ὅτι κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλ'
οὐ δύνασθαι αὐτῶν κρατεῖν· ὥστε πῶς ἂν εὖ φρονήσαντες
ταῦτα καλῶς ἔχειν ἡγήσαιντο περὶ ὧν οὕτω διακείμενοι
βουλεύονται; καὶ μὲν δὴ εἰ μὲν ἐκ τῶν ἐρώντων τὸν βέλ-
τιστον αἰροῖο, ἐξ ὀλίγων ἂν σοι ἢ ἐκλεξίς εἴη· εἰ δ' ἐκ τῶν

ἄλλων τὸν σαυτῷ ἐπιτηδειότατον, ἐκ πολλῶν ὥστε πολὺ πλείων ἐλπίς ἐν τοῖς πολλοῖς ὄντα τυχεῖν τὸν ἄξιον τῆς σῆς φιλίας.

Εἰ τοίνυν τὸν νόμον τὸν καθεστηκότα δέδοικας, μὴ

Stephanus page 231, section e, line 4

πυθομένων τῶν ἀνθρώπων ὄνειδός σοι γένηται, εἰκός ἐστι τοὺς μὲν ἐρῶντας, οὕτως ἂν οἰομένους καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζηλοῦσθαι ὥσπερ αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν, ἐπαρθῆναι τῷ λέγειν καὶ φιλοτιμουμένους ἐπιδείκνυσθαι πρὸς ἅπαντας ὅτι οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται· τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας, κρείττους αὐτῶν ὄντας, τὸ βέλτιστον ἀντὶ τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἀνθρώπων αἰρεῖσθαι. ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἐρῶντας πολλοὺς ἀνάγκη πυθέσθαι καὶ ἰδεῖν ἀκολουθοῦντας τοῖς ἐρωμένοις καὶ ἔργον τοῦτο ποιουμένους, ὥστε ὅταν ὀφθῶσι διαλεγόμενοι ἀλλήλοις, τότε αὐτοὺς οἶονται ἢ γεγενημένης ἢ μελ-

Stephanus page 232, section b, line 2

λούσης ἔσεσθαι τῆς ἐπιθυμίας συνεῖναι· τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας οὐδ' αἰτιᾶσθαι διὰ τὴν συνουσίαν ἐπιχειροῦσιν, εἰδότες ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστιν ἢ διὰ φιλίαν τῷ διαλέγεσθαι ἢ δι' ἄλλην τινὰ ἡδονήν. καὶ μὲν δὴ εἰ σοι δέος παρέστηκεν ἡγουμένῳ χαλεπὸν εἶναι φιλίαν συμμένειν, καὶ ἄλλῳ μὲν τρόπῳ διαφορᾷ γενομένης κοινήν <ἂν> ἀμφοτέροις καταστῆναι τὴν συμφοράν, προεμένου δέ σου ἅ περὶ πλείστου ποιῇ μεγάλην ἂν σοι βλάβην ἂν γενέσθαι, εἰκότως ἂν τοὺς ἐρῶντας μᾶλλον ἂν φοβοῖο· πολλὰ γὰρ αὐτοὺς ἐστι τὰ λυποῦντα, καὶ πάντ' ἐπὶ τῇ αὐτῶν βλάβῃ νομίζουσι γίγνεσθαι. διόπερ

Stephanus page 232, section c, line 5

καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν ἐρωμένων συνουσίας ἀποτρέπουσιν, φοβούμενοι τοὺς μὲν οὐσίαν κεκτημένους μὴ χρήμασιν αὐτοὺς ὑπερβάλλωνται, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους μὴ συνέσει κρείττους γένωνται· τῶν δὲ ἄλλο τι κεκτημένων ἀγαθὸν τὴν δύναμιν ἐκάστου φυλάττονται. πείσαντες μὲν οὖν ἀπεχθέσθαι σε τούτοις εἰς ἐρημίαν φίλων καθιστᾶσιν, ἐὰν δὲ τὸ σεαυτοῦ σκοπῶν ἄμεινον ἐκείνων φρονῆς, ἥξεις αὐτοῖς εἰς διαφοράν· ὅσοι δὲ μὴ ἐρῶντες ἔτυχον, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν ἔπραξαν ὧν ἐδέοντο, οὐκ ἂν τοῖς συνοῦσι φθονοῖεν, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἐθέλοντας μισοῖεν, ἡγούμενοι ὑπ' ἐκείνων μὲν

Stephanus page 232, section d, line 7

ὑπερορᾶσθαι, ὑπὸ τῶν συνόντων δὲ ὠφελεῖσθαι, ὥστε πολὺ πλείων ἐλπίς φιλίαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ πράγματος ἢ ἔχθραν γενέσθαι.

Καὶ μὲν δὴ τῶν μὲν ἐρώντων πολλοὶ πρότερον τοῦ σώ-

ματος ἐπεθύμησαν ἢ τὸν τρόπον ἔγνωσαν καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων ἔμπειροι ἐγένοντο, ὥστε ἄδηλον αὐτοῖς εἰ ἔτι τότε βουλήσονται φίλοι εἶναι, ἐπειδὴ τῆς ἐπιθυμίας παύσονται· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν, οἱ καὶ πρότερον ἀλλήλοις φίλοι ὄντες ταῦτα ἔπραξαν, οὐκ ἐξ ὧν ἂν εὖ πάθωσι ταῦτα εἰκὸς ἐλάττω τὴν φιλίαν αὐτοῖς ποιῆσαι, ἀλλὰ ταῦτα μνημεῖα καταλει-

Stephanus page 233, section a, line 4

φθῆναι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. καὶ μὲν δὴ βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι ἐμοὶ πειθομένῳ ἢ ἐραστῇ. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ καὶ παρὰ τὸ βέλτιστον τὰ τε λεγόμενα καὶ τὰ πραττόμενα ἐπαινοῦσιν, τὰ μὲν δεδιότες μὴ ἀπέχθωνται, τὰ δὲ καὶ αὐτοὶ χειρὸν διὰ τὴν ἐπιθυμίαν γινώσκοντες. τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιδείκνυται· δυστυχοῦντας μὲν, ἃ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, ἀνιαρὰ ποιεῖ νομίζειν· εὐτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν· ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλεεῖν τοῖς ἐρωμένοις ἢ ζηλοῦν αὐτοὺς προσήκει. ἐὰν δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μὲν οὐ

Stephanus page 233, section b, line 7

τὴν παροῦσαν ἡδονὴν θεραπεύων συνέσομαί σοι, ἀλλὰ καὶ τὴν μέλλουσαν ὠφελίαν ἔσεσθαι, οὐχ ὕπ' ἔρωτος ἡττώμενος ἀλλ' ἐμαυτοῦ κρατῶν, οὐδὲ διὰ σμικρὰ ἰσχυρὰν ἔχθραν ἀναιρούμενος ἀλλὰ διὰ μεγάλα βραδέως ὀλίγην ὀργὴν ποιούμενος, τῶν μὲν ἀκουσίῳ συγγνώμην ἔχων, τὰ δὲ ἐκούσια πειρώμενος ἀποτρέπειν· ταῦτα γὰρ ἐστὶ φιλίας πολὺν χρόνον ἐσομένης τεκμήρια. εἰ δ' ἄρα σοι τοῦτο παρέστηκεν, ὥς οὐχ οἷόν τε ἰσχυρὰν φιλίαν γενέσθαι ἐὰν μὴ τις ἐρῶν τυγχάνῃ, ἐνθυμεῖσθαι χρή ὅτι οὐτ' ἂν τοὺς ὑεῖς περὶ πολλοῦ ἐποιούμεθα οὐτ' ἂν τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας, οὐτ' ἂν πιστοὺς

Stephanus page 233, section d, line 3

φίλους ἐκεκτήμεθα, οἱ οὐκ ἐξ ἐπιθυμίας τοιαύτης γεγόνασιν ἀλλ' ἐξ ἐτέρων ἐπιτηδευμάτων.

Ἔτι δὲ εἰ χρή τοῖς δεομένοις μάλιστα χαρίζεσθαι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ τοὺς βελτίστους ἀλλὰ τοὺς ἀπορωτάτους εὖ ποιεῖν· μεγίστων γὰρ ἀπαλλαγέντες κακῶν πλείστην χάριν αὐτοῖς εἴσονται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἐν ταῖς ἰδίαις δαπάναις οὐ τοὺς φίλους ἄξιον παρακαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς προσαιτοῦντας καὶ τοὺς δεομένους πλησμονῆς· ἐκεῖνοι γὰρ καὶ ἀγαπήσουσιν καὶ ἀκολουθήσουσιν καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἤξουσιν καὶ μάλιστα ἡσθήσονται καὶ οὐκ ἐλαχίστην χάριν

Stephanus page 233, section e, line 5

εἴσονται καὶ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς εὖξονται. ἀλλ' ἴσως προσήκει οὐ τοῖς σφόδρα δεομένοις χαρίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς

μάλιστα ἀποδοῦναι χάριν δυναμένοις· οὐδὲ τοῖς προσαιτοῦσι
μόνον, ἀλλὰ τοῖς τοῦ πράγματος ἀξίοις· οὐδὲ ὅσοι τῆς σῆς
ῥας ἀπολαύσονται, ἀλλ' οἵτινες πρεσβυτέρῳ γενομένῳ τῶν
σφετέρων ἀγαθῶν μεταδώσουσιν· οὐδὲ οἱ διαπραξάμενοι
πρὸς τοὺς ἄλλους φιλοτιμήσονται, ἀλλ' οἵτινες αἰσχυνό-
μενοι πρὸς ἅπαντας σιωπήσονται· οὐδὲ τοῖς ὀλίγον χρόνον
σπουδάζουσιν, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίως διὰ παντὸς τοῦ βίου φίλοις
ἐσομένοις· οὐδὲ οἵτινες πανόμενοι τῆς ἐπιθυμίας ἔχθρας

Stephanus page 234, section a, line 8

πρόφασιν ζητήσουσιν, ἀλλ' οἱ παυσάμενου τῆς ῥας τότε
τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξονται. σὺ οὖν τῶν τε εἰρημένων
μέμνησο καὶ ἐκεῖνο ἐνθυμοῦ, ὅτι τοὺς μὲν ἐρῶντας οἱ φίλοι
νουθετοῦσιν ὡς ὄντος κακοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος, τοῖς δὲ μὴ
ἐρῶσιν οὐδεὶς πώποτε τῶν οἰκείων ἐμέμνητο ὡς διὰ τοῦτο
κακῶς βουλευομένοις περὶ ἑαυτῶν.

Ἴσως ἂν οὖν ἔροίό με εἰ ἅπασίν σοι παραινῶ τοῖς μὴ
ἐρῶσι χαρίζεσθαι. ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδ' ἂν τὸν ἐρῶντα
πρὸς ἅπαντάς σε κελεύειν τοὺς ἐρῶντας ταύτην ἔχειν τὴν
διάνοιαν. οὔτε γὰρ τῷ λαμβάνοντι χάριτος ἴσης ἄξιον,

Stephanus page 234, section c, line 2

οὔτε σοὶ βουλομένῳ τοὺς ἄλλους λανθάνειν ὁμοίως δυνατόν·
δεῖ δὲ βλάβην μὲν ἀπ' αὐτοῦ μηδεμίαν, ὠφελίαν δὲ ἀμφοῖν
γίγνεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ἱκανά μοι νομίζω τὰ εἰρημένα·
εἰ δ' ἔτι <τι> σὺ ποθεῖς, ἡγούμενος παραλελεῖσθαι, ἐρώτα.

{ΦΑΙ.} Τί σοι φαίνεται, ὦ Σώκρατες, ὁ λόγος; οὐχ
ὑπερφυῶς τὰ τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασιν εἰρηῇσθαι;

{ΣΩ.} Δαιμονίως μὲν οὖν, ὦ ἐταῖρε, ὥστε με ἐκπλαγῆναι.
καὶ τοῦτο ἐγὼ ἔπαθον διὰ σέ, ὦ Φαῖδρε, πρὸς σέ ἀπο-

Stephanus page 234, section d, line 3

βλέπων, ὅτι ἐμοὶ ἐδόκει γάνυσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου μεταξὺ
ἀναγινώσκων· ἡγούμενος γὰρ σέ μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἐπαῖειν
περὶ τῶν τοιούτων σοὶ εἰπόμεν, καὶ ἐπόμενος συνεβάκχευσα
μετὰ σοῦ τῆς θείας κεφαλῆς.

{ΦΑΙ.} Εἶεν· οὕτω δὴ δοκεῖ παίζειν;

{ΣΩ.} Δοκῶ γὰρ σοὶ παίζειν καὶ οὐχὶ ἐσπουδακέναι;

{ΦΑΙ.} Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς εἰπὲ
πρὸς Διὸς φίλιον, οἶει ἂν τινα ἔχειν εἰπεῖν ἄλλον τῶν
Ἑλλήνων ἔτερα τούτων μείζω καὶ πλείω περὶ τοῦ αὐτοῦ
πράγματος;

Stephanus page 234, section e, line 5

{ΣΩ.} Τί δέ; καὶ ταύτη δεῖ ὑπ' ἐμοῦ τε καὶ σοῦ τὸν λόγον ἐπαινεθῆναι, ὡς τὰ δέοντα εἰρηκότος τοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνη μόνον, ὅτι σαφῇ καὶ στρογγύλῃ, καὶ ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν ὀνομάτων ἀποτετόρνενται; εἰ γὰρ δεῖ, συγχωρητέον χάριν σὴν, ἐπεὶ ἐμέ γε ἔλαθεν ὑπὸ τῆς ἐμῆς οὐδενίας· τῷ γὰρ ῥητορικῷ αὐτοῦ μόνῳ τὸν νοῦν προσεῖχον, τοῦτο δὲ οὐδ' <ἂν> αὐτὸν ὥμην Λυσίαν οἶεσθαι ἱκανὸν εἶναι. καὶ οὖν μοι ἔδοξεν, ὦ Φαῖδρε, εἰ μὴ τι σὺ ἄλλο λέγεις, δις καὶ τρίς τὰ αὐτὰ εἰρηκέναι, ὡς οὐ πάνυ εὐπορῶν τοῦ πολλὰ λέγειν περὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ ἴσως οὐδὲν αὐτῷ μέλον

Stephanus page 235, section a, line 6

τοῦ τοιούτου· καὶ ἐφαίνετο δὴ μοι νεανιεύεσθαι ἐπιδεικνύμενος ὡς οἴός τε ὦν ταῦτ' ἑτέρως τε καὶ ἑτέρως λέγων ἀμφοτέρως εἰπεῖν ἄριστα.

{ΦΑΙ.} Οὐδὲν λέγεις, ὦ Σώκρατες· αὐτὸ γὰρ τοῦτο καὶ μάλιστα ὁ λόγος ἔχει. τῶν γὰρ ἐνόντων ἀξίως ῥηθῆναι ἐν τῷ πράγματι οὐδὲν παραλέλοιπεν, ὥστε παρὰ τὰ ἐκείνῳ εἰρημένα μηδέν' <ἂν> ποτε δύνασθαι εἰπεῖν ἄλλα πλείῳ καὶ πλείονος ἄξια.

{ΣΩ.} Τοῦτο ἐγὼ σοι οὐκέτι οἴός τ' ἔσομαι πιθέσθαι· παλαιοὶ γὰρ καὶ σοφοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες περὶ αὐτῶν

Stephanus page 235, section b, line 8

εἰρηκότες καὶ γεγραφότες ἐξελέγξουσί με, ἐάν σοι χαρίζομενος συγχωρῶ.

{ΦΑΙ.} Τίνες οὗτοι; καὶ ποῦ σὺ βελτίῳ τούτων ἀκήκοας;

{ΣΩ.} Νῦν μὲν οὕτως οὐκ ἔχω εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι τινῶν ἀκήκοα, ἣ που Σαπφοῦς τῆς καλῆς ἢ Ἀνακρέοντος τοῦ σοφοῦ ἢ καὶ συγγραφέων τινῶν. πόθεν δὴ τεκμαιρόμενος λέγω; πληρὲς πῶς, ὦ δαιμόνιε, τὸ στήθος ἔχων αἰσθάνομαι παρὰ ταῦτα ἂν ἔχειν εἰπεῖν ἕτερα μὴ χεῖρω. ὅτι μὲν οὖν παρὰ γε ἐμαυτοῦ οὐδὲν αὐτῶν ἐννενόηκα, εὖ οἶδα, συνειδῶς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν· λείπεται δὴ οἶμαι ἐξ ἀλλοτρίων ποθὲν

Stephanus page 235, section d, line 1

ναμάτων διὰ τῆς ἀκοῆς πεπληρῶσθαί με δίκην ἀγγεῖου. ὑπὸ δὲ νωθείας αὖ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιλέλησμαι, ὅπως τε καὶ ὦντινων ἦκουσα.

{ΦΑΙ.} Ἀλλ', ὦ γενναιότατε, κάλλιστα εἴρηκας. σὺ γὰρ ἐμοὶ ὦντινων μὲν καὶ ὅπως ἦκουσας μηδ' ἂν κελεύω εἶπης, τοῦτο δὲ αὐτὸ ὃ λέγεις ποιήσον· τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βελτίῳ τε καὶ μὴ ἐλάττω ἕτερα ὑπέσχησαι εἰπεῖν τούτων ἀπεχόμενος, καὶ σοι ἐγὼ, ὥσπερ οἱ ἐννέα ἄρχοντες, ὑπισχνούμαι χρυσὴν εἰκόνα ἰσομέτρητον εἰς Δελφοὺς ἀναθήσειν, οὐ μόνον ἐμαυτοῦ ἀλλὰ καὶ σὴν.

{ΣΩ.} Φίλτατος εἶ καὶ ὡς ἀληθῶς χρυσοῦς, ὦ Φαῖδρε,
εἴ με οἶει λέγειν ὡς Λυσίας τοῦ παντὸς ἡμάρτηκεν, καὶ οἶόν
τε δὴ παρὰ πάντα ταῦτα ἄλλα εἰπεῖν· τοῦτο δὲ οἶμαι οὐδ'
ἂν τὸν φαυλότατον παθεῖν συγγραφέα. αὐτίκα περὶ οὗ
ὁ λόγος, τίνα οἶει λέγοντα ὡς χρή μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ
ἐρῶντι χαρίζεσθαι, παρέντα τοῦ μὲν τὸ φρόνιμον ἐγκω-
μιάζειν, τοῦ δὲ τὸ ἄφρον ψέγειν, ἀναγκαῖα γοῦν ὄντα, εἴτ'
ἄλλ' ἄττα ἕξιν λέγειν; ἀλλ' οἶμαι τὰ μὲν τοιαῦτα ἑατέα
καὶ συγγνωστέα λέγοντι· καὶ τῶν μὲν τοιούτων οὐ τὴν
εὕρεσιν ἀλλὰ τὴν διάθεσιν ἐπαινέτεον, τῶν δὲ μὴ ἀνα-

γκαίων τε καὶ χαλεπῶν εὐρεῖν πρὸς τῇ διαθέσει καὶ τὴν
εὕρεσιν.

{ΦΑΙ.} Συγχωρῶ ὃ λέγεις· μετρίως γάρ μοι δοκεῖς εἰρη-
κέναι. ποιήσω οὖν καὶ ἐγὼ οὕτως· τὸ μὲν τὸν ἐρῶντα
τοῦ μὴ ἐρῶντος μᾶλλον νοσεῖν δώσω σοι ὑποτίθεσθαι, τῶν
δὲ λοιπῶν ἕτερα πλείω καὶ πλείονος ἄξια εἰπὼν τῶνδε
[Λυσίου] παρὰ τὸ Κυψελιδῶν ἀνάθημα σφυρήλατος ἐν
Ὀλυμπίᾳ στάθῃτι.

{ΣΩ.} Ἐσπούδακας, ὦ Φαῖδρε, ὅτι σου τῶν παιδικῶν
ἐπελαβόμεν ἔρεσχηλῶν σε, καὶ οἶει δὴ με ὡς ἀληθῶς ἐπι-

χειρήσειν εἰπεῖν παρὰ τὴν ἐκείνου σοφίαν ἕτερόν τι ποι-
κιλώτερον;

{ΦΑΙ.} Περὶ μὲν τούτου, ὦ φίλε, εἰς τὰς ὁμοίας λαβὰς
ἐλήλυθας. ῥητέον μὲν γάρ σοι παντὸς μᾶλλον οὕτως ὅπως
οἴός τε εἶ, ἵνα μὴ τὸ τῶν κωμωδῶν φορτικὸν πρᾶγμα
ἀναγκαζώμεθα ποιεῖν ἀνταποδιδόντες ἀλλήλοις [εὐλαβήθητι],
καὶ μὴ βούλου με ἀναγκάσαι λέγειν ἐκεῖνο τὸ “<εἰ ἐγώ, ὦ
Σώκρατες, Σωκράτην ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλη-
σμαι>,” καὶ ὅτι “<ἐπεθύμε μὲν λέγειν, ἐθρύπτετο δέ>”
ἀλλὰ διανοήθητι ὅτι ἐντεῦθεν οὐκ ἄπιμεν πρὶν ἂν σὺ εἴπῃς

ἃ ἔφησθα ἐν τῷ στήθει ἔχειν. ἐσμέν δὲ μόνω ἐν ἐρημίᾳ,
ἰσχυρότερος δ' ἐγώ καὶ νεώτερος, ἐκ δὲ ἀπάντων τούτων
“<σύνης ὃ τοι λέγω>,” καὶ μηδαμῶς πρὸς βίαν βουλευθῆς
μᾶλλον ἢ ἐκὼν λέγειν.

{ΣΩ.} Ἀλλ', ὦ μακάριε Φαῖδρε, γελοῖος ἔσομαι παρ'
ἀγαθὸν ποιητὴν ἰδιώτης αὐτοσχεδιάζων περὶ τῶν αὐτῶν.

{ΦΑΙ.} Οἶσθ' ὡς ἔχει; παῦσαι πρὸς με καλλωπιζόμενος·
σχεδὸν γὰρ ἔχω ὃ εἰπὼν ἀναγκάσω σε λέγειν.

{ΣΩ.} Μηδαμῶς τοίνυν εἴπης.

{ΦΑΙ.} Οὐκ, ἀλλὰ καὶ δὴ λέγω· ὁ δέ μοι λόγος ὄρκος

Stephanus page 236, section d, line 10

ἔσται. ὁμνυμι γάρ σοι - τίνα μέντοι, τίνα θεῶν; ἢ βού-
λει τὴν πλάτανον ταυτηνί; - ἢ μήν, ἐάν μοι μὴ εἴπης τὸν
λόγον ἐναντίον αὐτῆς ταύτης, μηδέποτε σοι ἕτερον λόγον
μηδένα μηδενὸς μήτε ἐπιδείξειν μήτε ἐξαγγελεῖν.

{ΣΩ.} Βαβαῖ, ὦ μιარέ, ὡς εὖ ἀνηῦρες τὴν ἀνάγκην ἀνδρὶ
φιλολόγῳ ποιεῖν ὃ ἂν κελεύης.

{ΦΑΙ.} Τί δῆτα ἔχων στρέφῃ;

{ΣΩ.} Οὐδὲν ἔτι, ἐπειδὴ σύ γε ταῦτα ὁμώμοκας. πῶς
γὰρ ἂν οἷός τ' εἶην τοιαύτης θοίνης ἀπέχεσθαι;

{ΦΑΙ.} Λέγε δὴ.

Stephanus page 237, section a, line 2

{ΣΩ.} Οἶσθ' οὖν ὡς ποιήσω;

{ΦΑΙ.} Τοῦ πέρι;

{ΣΩ.} Ἐγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵν' ὅτι τάχιστα διαδράμω
τὸν λόγον καὶ μὴ βλέπων πρὸς σέ ὑπ' αἰσχύνης διαπορῶμαι.

{ΦΑΙ.} Λέγε μόνον, τὰ δ' ἄλλα ὅπως βούλει ποίει.

{ΣΩ.} Ἄγετε δὴ, ὦ Μοῦσαι, εἴτε δι' ὥδης εἶδος λίγειαί,
εἴτε διὰ γένος μουσικὸν τὸ Λιγύων ταύτην ἔσχετ' ἐπωνυ-
μίαν, “<ξύμ> μοι <λάβεσθε>” τοῦ μύθου, ὃν με ἀναγκάζει
ὁ βέλτιστος οὕτοσί λέγειν, ἵν' ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ, καὶ πρότερον
δοκῶν τούτῳ σοφὸς εἶναι, νῦν ἔτι μᾶλλον δόξη.

Stephanus page 237, section b, line 1

Ἦν οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μεираκίσκος, μάλα καλός·
τούτῳ δὲ ἦσαν ἐρασταὶ πάνυ πολλοί. εἷς δέ τις αὐτῶν
αἰμύλος ἦν, ὃς οὐδενὸς ἦττον ἐρῶν ἐπεπείκει τὸν παῖδα ὡς
οὐκ ἐράη. καὶ ποτε αὐτὸν αἰτῶν ἔπειθεν τοῦτ' αὐτό, ὡς μὴ
ἐρῶντι πρὸ τοῦ ἐρῶντος δέοι χαρίζεσθαι, ἔλεγέν τε ὧδε -

Περὶ παντός, ὦ παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς
βουλευέσθαι· εἰδέναι δεῖ περὶ οὗ ἂν ἡ ἢ βουλὴ, ἡ παντὸς
ἀμαρτάνειν ἀνάγκη. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν ὅτι οὐκ

Stephanus page 237, section c, line 3

ἴσασι τὴν οὐσίαν ἐκάστου. ὡς οὖν εἰδότες οὐ διομολογοῦνται
ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν·
οὔτε γὰρ ἑαυτοῖς οὔτε ἀλλήλοις ὁμολογοῦσιν. ἐγὼ οὖν
καὶ σὺ μὴ πάθωμεν ὃ ἄλλοις ἐπιτιμῶμεν, ἀλλ' ἐπειδὴ σοὶ
καὶ ἐμοὶ ὁ λόγος πρόκειται πότερα ἐρῶντι ἢ μὴ μᾶλλον εἰς
φιλίαν ἰτέον, περὶ ἔρωτος οἷόν τ' ἔστι καὶ ἦν ἔχει δύνα-

μιν, ὁμολογία θέμενοι ὅρον, εἰς τοῦτο ἀποβλέποντες καὶ
ἀναφέροντες τὴν σκέψιν ποιῶμεθα εἴτε ὠφελίαν εἴτε
βλάβην παρέχει. ὅτι μὲν οὖν δὴ ἐπιθυμία τις ὁ ἔρως,
ἅπαντι δηλόν· ὅτι δ' αὖ καὶ μὴ ἐρῶντες ἐπιθυμοῦσι τῶν

Stephanus page 237, section d, line 5

καλῶν, ἴσμεν. τῷ δὴ τὸν ἐρῶντά τε καὶ μὴ κρινοῦμεν;
δεῖ αὖ νοῆσαι ὅτι ἡμῶν ἐν ἐκάστῳ δύο τινεῖς ἐσὶν ἰδέα
ἄρχοντες καὶ ἄγοντες, οἷν ἐπόμεθα ἢ ἂν ἄγητον, ἢ μὲν ἔμ-
φυτος οὖσα ἐπιθυμία ἡδονῶν, ἄλλη δὲ ἐπικτήτος δόξα,
ἐφιεμένη τοῦ ἀρίστου. τούτῳ δὲ ἐν ἡμῖν τοτὲ μὲν ὁμο-
νοεῖτον, ἔστι δὲ ὅτε στασιάζετον· καὶ τοτὲ μὲν ἡ ἑτέρα,
ἄλλοτε δὲ ἡ ἑτέρα κρατεῖ. δόξης μὲν οὖν ἐπὶ τὸ ἄριστον
λόγῳ ἀγούσης καὶ κρατούσης τῷ κράτει σωφροσύνη ὄνομα·
ἐπιθυμίας δὲ ἀλόγως ἐλκούσης ἐπὶ ἡδονὰς καὶ ἀρξάσης ἐν

Stephanus page 238, section a, line 2

ἡμῖν τῇ ἀρχῇ ὕβρις ἐπωνομάσθη. ὕβρις δὲ δὴ πολυώνυμον
- πολυμελὲς γὰρ καὶ πολυμερές - καὶ τούτων τῶν ἰδεῶν
ἐκπρεπῆς ἢ ἂν τύχῃ γενομένη, τὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὀνο-
μαζόμενον τὸν ἔχοντα παρέχεται, οὔτε τινὰ καλὴν οὔτ'
ἐπαξίαν κεκτηῖσθαι. περὶ μὲν γὰρ ἐδωδὴν κρατοῦσα τοῦ
λόγου τε τοῦ ἀρίστου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἐπιθυμία
γαστριμαργία τε καὶ τὸν ἔχοντα ταῦτόν τοῦτο κεκλημένον
παρέζεται· περὶ δ' αὖ μέθας τυραννεύσασα, τὸν κεκτημένον
ταύτῃ ἄγουσα, δηλόν οὗ τεύξεται προσρήματος· καὶ τᾶλλα
δὴ τὰ τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπιθυμιῶν ὀνόματα τῆς

Stephanus page 238, section b, line 5

ἀεὶ δυναστευούσης ἣ προσήκει καλεῖσθαι πρόδηλον. ἥς δ'
ἐνεκα πάντα τὰ πρόσθεν εἴρηται, σχεδὸν μὲν ἤδη φανερόν,
λεχθὲν δὲ ἢ μὴ λεχθὲν πάντως σαφέστερον· ἢ γὰρ ἄνευ
λόγου δόξης ἐπὶ τὸ ὀρθὸν ὁρμώσης κρατήσασα ἐπιθυμία
πρὸς ἡδονὴν ἀχθεῖσα κάλλους, καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐαυτῆς συγ-
γενῶν ἐπιθυμιῶν ἐπὶ σωματικῶν κάλλος ἐρρωμένως ῥωσθεῖσα
νικήσασα ἀγωγῇ, ἀπ' αὐτῆς τῆς ῥώμης ἐπωνυμίαν λαβοῦσα,
ἔρως ἐκλήθη.

Ἀτάρ, ὦ φίλε Φαῖδρε, δοκῶ τι σοί, ὥσπερ ἐμαυτῷ,

Stephanus page 238, section c, line 6

θεῖον πάθος πεπονθέναι;

{ΦΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες, παρὰ τὸ εἰωθὸς εὐροιά
τίς σε εἴληφεν.

{ΣΩ.} Σιγῇ τοίνυν μου ἄκουε. τῷ ὄντι γὰρ θεῖος ἔοικεν

ὁ τόπος εἶναι, ὥστε ἐὰν ἄρα πολλάκις νυμφόληπτος προϊόντος τοῦ λόγου γένωμαι, μὴ θαυμάσης· τὰ νῦν γὰρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθέγγομαι.

{ΦΑΙ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Τούτων μέντοι σὺ αἴτιος. ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἄκουε· ἴσως γὰρ καὶ ἀποτράποιτο τὸ ἐπιόν. ταῦτα μὲν οὖν θεῶ

Stephanus page 238, section d, line 7

μελήσει, ἡμῖν δὲ πρὸς τὸν παῖδα πάλιν τῷ λόγῳ ἰτέον.

Εἶεν, ὦ φέριστε· ὁ μὲν δὴ τυγχάνει ὃν περὶ οὗ βουλευτέον, εἰρηταί τε καὶ ὠρισταί, βλέποντες δὲ δὴ πρὸς αὐτὸ τὰ λοιπὰ λέγωμεν τίς ὠφελία ἢ βλάβη ἀπὸ τε ἐρῶντος καὶ μὴ τῷ χαριζομένῳ ἐξ εἰκότος συμβήσεται. τῷ δὴ ὑπὸ ἐπιθυμίας ἀρχομένῳ δουλεύοντί τε ἡδονῇ ἀνάγκη που τὸν ἐρώμενον ὥς ἡδιστον ἑαυτῷ παρασκευάζειν· νοσοῦντι δὲ πᾶν ἡδὺ τὸ μὴ ἀντιτεῖνον, κρεῖττον δὲ καὶ ἴσον ἐχθρόν. οὔτε δὴ κρεῖττω οὔτε ἰσούμενον ἐκὼν ἐραστὴς παιδικὰ

Stephanus page 239, section a, line 2

ἀνέξεται, ἥττω δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάζεται· ἥττων δὲ ἀμαθὴς σοφοῦ, δειλὸς ἀνδρείου, ἀδύνατος εἰπεῖν ῥητορικοῦ, βραδὺς ἀγχίνου. τοσούτων κακῶν καὶ ἔτι πλειόνων κατὰ τὴν διάνοιαν ἐραστὴν ἐρωμένῳ ἀνάγκη γιγνομένων τε καὶ φύσει ἐνόντων [τῶν] μὲν ἥδεσθαι, τὰ δὲ παρασκευάζειν, ἢ στέρεσθαι τοῦ παραντίκα ἡδέος. φθονερὸν δὲ ἀνάγκη εἶναι, καὶ πολλῶν μὲν ἄλλων συνουσιῶν ἀπείργοντα καὶ ὠφελίμων ὅθεν ἂν μάλιστ' ἀνὴρ γίγνοιτο, μεγάλης αἰτίον εἶναι βλάβης, μεγίστης δὲ τῆς ὅθεν ἂν φρονιμώτατος εἴη. τοῦτο δὲ ἡ θεία φιλοσοφία τυγχάνει ὃν, ἧς ἐραστὴν παιδικὰ

Stephanus page 239, section b, line 5

ἀνάγκη πόρρωθεν εἶργειν, περίφοβον ὄντα τοῦ καταφρονηθῆναι· τὰ τε ἄλλα μηχανᾶσθαι ὅπως ἂν ἡ πάντα ἀγνοῶν καὶ πάντα ἀποβλέπων εἰς τὸν ἐραστήν, οἷος ὢν τῷ μὲν ἡδιστος, ἑαυτῷ δὲ βλαβερώτατος ἂν εἴη. τὰ μὲν οὖν κατὰ διάνοιαν ἐπίτροπός τε καὶ κοινωνὸς οὐδαμῇ λυσιτελεῖς ἀνὴρ ἔχων ἔρωτα.

Τὴν δὲ τοῦ σώματος ἔξιν τε καὶ θεραπείαν οἶαν τε καὶ ὥς θεραπεύσει οὗ ἂν γένηται κύριος, ὅς ἡδὺ πρὸ ἀγαθοῦ ἠνάγκασται διώκειν, δεῖ μετὰ ταῦτα ἰδεῖν. ὀφθήσεται δὲ μαλθακόν τινα καὶ οὐ στερεὸν διώκων, οὐδ' ἐν ἡλίῳ καθαρῷ

Stephanus page 239, section c, line 7

τεθραμμένον ἀλλὰ ὑπὸ συμμιγεῖ σκιᾷ, πόνων μὲν ἀνδρείων καὶ ἰδρώτων ξηρῶν ἄπειρον, ἔμπειρον δὲ ἀπαλῆς καὶ ἀνάν-

δρου διαίτης, ἀλλοτρίοις χρώμασι καὶ κόσμοις χήτει οἰκείων κοσμούμενον, ὅσα τε ἄλλα τούτοις ἔπεται πάντα ἐπιτηδεύοντα, ἃ δῆλα καὶ οὐκ ἄξιον περαιτέρω προβαίνειν, ἀλλὰ ἐν κεφάλαιον ὀρισamenous ἐπ' ἄλλο ἰέναι· τὸ γὰρ τοιοῦτον σῶμα ἐν πολέμῳ τε καὶ ἄλλαις χρεῖαις ὅσαι μεγάλαί οἱ μὲν ἐχθροὶ θαρροῦσιν, οἱ δὲ φίλοι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐρασταὶ φοβοῦνται.

Τοῦτο μὲν οὖν ὥς δῆλον ἐατέον, τὸ δ' ἐφεξῆς ῥητέον,

Stephanus page 239, section e, line 1

τίνα ἡμῖν ὠφελίαν ἢ τίνα βλάβην περὶ τὴν κτῆσιν ἢ τοῦ ἐρῶντος ὁμιλία τε καὶ ἐπιτροπεία παρέξεται. σαφὲς δὴ τοῦτό γε παντὶ μὲν, μάλιστα δὲ τῷ ἐραστῇ, ὅτι τῶν φιλότατων τε καὶ εὐνουστάτων καὶ θειοτάτων κτημάτων ὀρφανὸν πρὸ παντὸς εὖξαιτ' ἂν εἶναι τὸν ἐρώμενον· πατρὸς γὰρ καὶ μητρὸς καὶ συγγενῶν καὶ φίλων στέρεσθαι ἂν αὐτὸν δέξαιτο, διακωλυτὰς καὶ ἐπιτιμητὰς ἡγούμενος τῆς ἡδίστης πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας. ἀλλὰ μὴν οὐσίαν γ' ἔχοντα χρυσοῦ ἢ τινος ἄλλης κτήσεως οὔτε εὐάλωτον ὁμοίως οὔτε ἀλόντα εὐμεταχείριστον ἡγήσεται· ἐξ ὧν πᾶσα ἀνάγκη ἐραστὴν παιδικοῖς

Stephanus page 240, section a, line 5

φθονεῖν μὲν οὐσίαν κεκτημένοις, ἀπολλυμένης δὲ χαίρειν. ἔτι τοίνυν ἄγαμον, ἄπαιδα, ἄοικον ὅτι πλεῖστον χρόνον παιδικὰ ἐραστής εὖξαιτ' ἂν γενέσθαι, τὸ αὐτοῦ γλυκὺ ὥς πλεῖστον χρόνον καρποῦσθαι ἐπιθυμῶν.

Ἔστι μὲν δὴ καὶ ἄλλα κακά, ἀλλὰ τις δαίμων ἔμειξε τοῖς πλείστοις ἐν τῷ παραυτίκα ἡδονήν, οἷον κόλακι, δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμειξεν ἢ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον, καὶ τις ἐταίραν ὥς βλαβερόν ψέξειεν ἄν, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιουτοτρόπων θρεμμάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων, οἷς τό γε καθ' ἡμέραν ἡδίστοισιν εἶναι ὑπάρχει· παιδικοῖς δὲ

Stephanus page 240, section b, line 6

ἐραστής πρὸς τῷ βλαβερῷ καὶ εἰς τὸ συνημερεῦειν πάντων ἀηδέστατον. ἥλικα γὰρ δὴ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος τέρπειν τὸν ἥλικα - ἢ γὰρ οἶμαι χρόνου ἰσότης ἐπ' ἴσας ἡδονὰς ἄγουσα δι' ὁμοιότητα φιλίαν παρέχεται - ἀλλ' ὅμως κόρον γε καὶ ἡ τούτων συνουσία ἔχει. καὶ μὴν τό γε ἀναγκαῖον αὖ βαρὺ παντὶ περὶ πᾶν λέγεται· ὁ δὲ πρὸς τῇ ἀνομοιότητι μάλιστα ἐραστής πρὸς παιδικὰ ἔχει. νεωτέρῳ γὰρ πρεσβύτερος συνῶν οὐθ' ἡμέρας οὔτε νυκτὸς ἐκὼν ἀπολείπεται, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης τε καὶ οἴστρου ἐλαύνεται, ὃς ἐκείνῳ μὲν ἡδονὰς αἰεὶ διδοὺς ἄγει, ὀρῶντι, ἀκούοντι, ἀπτομένῳ, καὶ πᾶσαν αἴσθησιν

Stephanus page 240, section d, line 3

αἰσθανομένῳ τοῦ ἐρωμένου, ὥστε μεθ' ἡδονῆς ἀραρότως αὐτῷ
ὑπηρετεῖν· τῷ δὲ δὴ ἐρωμένῳ ποῖον παραμύθιον ἢ τίνας
ἡδονὰς διδοὺς ποιήσει τὸν ἴσον χρόνον συνόντα μὴ οὐχὶ ἐπ'
ἔσχατον ἐλθεῖν ἀηδίας - ὀρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέραν καὶ
οὐκ ἐν ὥρᾳ, ἐπομένων δὲ τῶν ἄλλων ταύτῃ, ἃ καὶ λόγῳ
ἐστὶν ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπές, μὴ ὅτι δὴ ἔργῳ ἀνάγκης ἀεὶ
προσκεიმένης μεταχειρίζεσθαι, φυλακάς τε δὴ καχυποτόπους
φυλαττομένῳ διὰ παντὸς καὶ πρὸς ἅπαντας, ἀκαίρους τε
ἐπαίνους καὶ ὑπερβάλλοντας ἀκούοντι, ὥς δ' αὐτως ψόγους
νήφοντος μὲν οὐκ ἀνεκτοῦς, εἰς δὲ μέθην ἰόντος πρὸς τῷ

Stephanus page 240, section e, line 6

μὴ ἀνεκτῷ ἐπαισχεῖς, παρρησίᾳ κατακορεῖ καὶ ἀναπεπταμένη
χρωμένου;

Καὶ ἐρῶν μὲν βλαβερὸς τε καὶ ἀηδής, λήξας δὲ τοῦ
ἔρωτος εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἄπιστος, εἰς ὃν πολλὰ καὶ
μετὰ πολλῶν ὀρκῶν τε καὶ δεήσεων ὑπισχνούμενος μόγις
κατεῖχε τήν γ' ἐν τῷ τότε συνουσίαν ἐπίπονον οὕσαν φέρειν
δι' ἐλπίδα ἀγαθῶν. τότε δὴ δέον ἐκτίνειν, μεταβαλὼν ἄλλον

ἄρχοντα ἐν αὐτῷ καὶ προστάτην, νοῦν καὶ σωφροσύνην ἀντ'
ἔρωτος καὶ μανίας, ἄλλος γεγωνὼς λέληθεν τὰ παιδικά. καὶ

Stephanus page 241, section a, line 5

ὁ μὲν αὐτὸν χάριν ἀπαιτεῖ τῶν τότε, ὑπομιμνήσκων τὰ
πραχθέντα καὶ λεχθέντα, ὥς τῷ αὐτῷ διαλεγόμενος· ὁ δὲ ὑπ'
αἰσχύνης οὐτε εἰπεῖν τολμᾷ ὅτι ἄλλος γέγονεν, οὐθ' ὅπως τὰ
τῆς προτέρας ἀνοήτου ἀρχῆς ὀρκωμόσιά τε καὶ ὑποσχέσεις
ἐμπεδώσῃ ἔχει, νοῦν ἤδη ἐσχηκῶς καὶ σεσωφρονηκῶς, ἵνα
μὴ πράττων ταῦτά τῳ πρόσθεν ὁμοίος τε ἐκείνῳ καὶ ὁ αὐτὸς
πάλιν γένηται. φυγὰς δὴ γίγνεται ἐκ τούτων, καὶ ἀπε-
στερηκῶς ὑπ' ἀνάγκης ὁ πρὶν ἐραστής, ὀστράκου μετα-
πεσόντος, ἵεται φυγῇ μεταβαλὼν· ὁ δὲ ἀναγκάζεται διώκειν
ἀγανακτῶν καὶ ἐπιθεάζων, ἡγνοηκῶς τὸ ἅπαν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι

Stephanus page 241, section b, line 7

οὐκ ἄρα ἔδει ποτὲ ἐρῶντι καὶ ὑπ' ἀνάγκης ἀνοήτῳ χαρίζεσθαι,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον μὴ ἐρῶντι καὶ νοῦν ἔχοντι· εἰ δὲ μή,
ἀναγκαῖον εἶη ἐνδοῦναι αὐτὸν ἀπίστῳ, δυσκόλῳ, φθονερῷ,
ἀηδεῖ, βλαβερῷ μὲν πρὸς οὐσίαν, βλαβερῷ δὲ πρὸς τὴν
τοῦ σώματος ἔξιν, πολὺ δὲ βλαβερωτάτῳ πρὸς τὴν τῆς
ψυχῆς παιδευσιν, ἥς οὐτε ἀνθρώποις οὐτε θεοῖς τῇ ἀληθείᾳ
τιμιώτερον οὐτε ἔστιν οὐτε ποτὲ ἔσται. ταῦτά τε οὖν χρή,
ὦ παῖ, συννοεῖν, καὶ εἰδέναι τὴν ἐραστοῦ φιλίαν ὅτι οὐ μετ'
εὐνοίας γίγνεται, ἀλλὰ σιτίου τρόπον, χάριν πλησμονῆς,
ὥς λύκοι ἄρνας ἀγαπῶσιν, ὥς παῖδα φιλοῦσιν ἐρασταί.

Τοῦτ' ἐκεῖνο, ὦ Φαῖδρε. οὐκέτ' ἂν τὸ πέρα ἀκούσῃς ἐμοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἤδη σοι τέλος ἐχέτω ὁ λόγος.

{ΦΑΙ.} Καίτοι ὥμην γε μεσοῦν αὐτόν, καὶ ἐρεῖν τὰ ἴσα περὶ τοῦ μὴ ἐρῶντος, ὥς δεῖ ἐκείνῳ χαρίζεσθαι μᾶλλον, λέγων ὅσα αὖ ἔχει ἀγαθὰ· νῦν δὲ δῆ, ὦ Σώκρατες, τί ἀποπαύῃ;

{ΣΩ.} Οὐκ ἦσθου, ὦ μακάριε, ὅτι ἤδη ἔπη φθέγγομαι ἀλλ' οὐκέτι διθυράμβους, καὶ ταῦτα ψέγων; ἐὰν δ' ἐπαινέῃν τὸν ἕτερον ἄρξωμαι, τί με οἶει ποιήσῃν; ἄρ' οἶσθ' ὅτι ὑπὸ

τῶν Νυμφῶν, αἷς με σὺ προύβαλες ἐκ προνοίας, σαφῶς ἐνθουσιάσω; λέγω οὖν ἐνὶ λόγῳ ὅτι ὅσα τὸν ἕτερον λελοισδορήκαμεν, τῷ ἐτέρῳ τάναντία τούτων ἀγαθὰ πρόσσεστιν. καὶ τί δεῖ μακροῦ λόγου; περὶ γὰρ ἀμφοῖν ἱκανῶς εἴρηται. καὶ οὕτω δὴ ὁ μῦθος ὅτι πάσχειν προσήκει αὐτῷ, τοῦτο πείσεται· καὶ γὰρ τὸν ποταμὸν τοῦτον διαβὰς ἀπέρχομαι πρὶν ὑπὸ σοῦ τι μεῖζον ἀναγκασθῆναι.

{ΦΑΙ.} Μήπω γε, ὦ Σώκρατες, πρὶν ἂν τὸ καῦμα παρέλθῃ. ἢ οὐχ ὁρᾷς ὥς σχεδὸν ἤδη μεσημβρία ἴσταται ἢ δὴ καλουμένη σταθερά; ἀλλὰ περιμείναντες καὶ ἅμα περὶ τῶν εἰρημένων

διαλεχθέντες, τάχα ἐπειδὴν ἀποψυχῇ ἵμεν.

{ΣΩ.} Θεῖός γ' εἶ περὶ τοὺς λόγους, ὦ Φαῖδρε, καὶ ἀτεχνῶς θαυμάσιος. οἶμαι γὰρ ἐγὼ τῶν ἐπὶ τοῦ σοῦ βίου γεγονότων λόγων μηδένα πλείους ἢ σὲ πεποιηκέναι γεγενῆσθαι ἥτοι αὐτὸν λέγοντα ἢ ἄλλους ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ προσαναγκάζοντα - Σιμμίαν Θηβαῖον ἐξαιρῶ λόγου· τῶν δὲ ἄλλων πάμπολυ κρατεῖς - καὶ νῦν αὖ δοκεῖς αἰτίος μοι γεγενῆσθαι λόγῳ τινὶ ὀηθῆναι.

{ΦΑΙ.} Οὐ πόλεμόν γε ἀγγέλλεις. ἀλλὰ πῶς δὴ καὶ τίνι τούτῳ;

{ΣΩ.} Ἦνίκ' ἔμελλον, ὠγαθέ, τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, τὸ δαιμόνιον τε καὶ τὸ εἰωθὸς σημεῖόν μοι γίγνεσθαι ἐγένετο - αἰεὶ δέ με ἐπίσχει ὁ ἂν μέλλω πράττειν - καὶ τινα φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκοῦσαι, ἣ με οὐκ ἐᾷ ἀπιέναι πρὶν ἂν ἀφοσιώσωμαι, ὥς δὴ τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον. εἰμὶ δὴ οὖν μάντις μὲν, οὐ πάνυ δὲ σπουδαῖος, ἀλλ' ὥσπερ οἱ τὰ γράμματα φαῦλοι, ὅσον μὲν ἐμαυτῷ μόνον ἱκανός· σαφῶς οὖν ἤδη μανθάνω τὸ ἀμάρτημα. ὥς δὴ τοι, ὦ ἑταῖρε, μαντικόν γέ τι καὶ ἡ ψυχὴ· ἐμὲ γὰρ ἔθραξε μὲν τι καὶ

πάλαι λέγοντα τὸν λόγον, καί πως ἐδυσωπούμην κατ' Ἴβυκον,

Stephanus page 242, section c, line 9

μή τι παρὰ θεοῖς

ἀμβλακῶν τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω·

νῦν δ' ἤσθημαι τὸ ἀμάρτημα.

{ΦΑΙ.} Λέγεις δὲ δὴ τί;

{ΣΩ.} Δεινόν, ὦ Φαῖδρε, δεινὸν λόγον αὐτός τε ἐκόμισας
ἐμέ τε ἠνάγκασας εἰπεῖν.

{ΦΑΙ.} Πῶς δὴ;

{ΣΩ.} Εὐήθη καὶ ὑπό τι ἀσεβῇ· οὗ τίς ἂν εἴη δεινότερος;

Stephanus page 242, section d, line 8

{ΦΑΙ.} Οὐδεῖς, εἴ γε σὺ ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Τί οὖν; τὸν Ἑρώτα οὐκ Ἀφροδίτης καὶ θεὸν τινα ἡγῇ;

{ΦΑΙ.} Λέγεται γε δὴ.

{ΣΩ.} Οὐ τι ὑπὸ γε Λυσίου, οὐδὲ ὑπὸ τοῦ σοῦ λόγου, ὃς
διὰ τοῦ ἐμοῦ στόματος καταφαρμακευθέντος ὑπὸ σοῦ ἐλέχθη.
εἰ δ' ἔστιν, ὥσπερ οὖν ἔστι, θεὸς ἢ τι θεῖον ὃ Ἑρῶς, οὐδὲν
ἂν κακὸν εἴη, τῷ δὲ λόγῳ τῷ νυνδὴ περὶ αὐτοῦ εἰπέτην ὥς
τοιούτου ὄντος· ταύτη τε οὖν ἡμαρτανέτην περὶ τὸν Ἑρώτα,
ἔτι τε ἡ εὐήθεια αὐτοῖν πάνυ ἀστεία, τὸ μηδὲν ὑγιὲς λέγοντε
μηδὲ ἀληθεῖς σεμνύνεσθαι ὥς τι ὄντε, εἰ ἄρα ἀνθρωπίσκους

Stephanus page 243, section a, line 2

τινὰς ἐξαπατήσαντε εὐδοκιμήσετον ἐν αὐτοῖς. ἐμοὶ μὲν οὖν,
ὦ φίλε, καθήρασθαι ἀνάγκη· ἔστιν δὲ τοῖς ἀμαρτάνουσι περὶ
μυθολογίαν καθαρμὸς ἀρχαῖος, ὃν Ὅμηρος μὲν οὐκ ἤσθετο,
Στησίχορος δέ. τῶν γὰρ ὁμμάτων στερηθεὶς διὰ τὴν Ἑλένης
κακηγορίαν οὐκ ἠγνόησεν ὥσπερ Ὅμηρος, ἀλλ' ἄτε μουσικὸς
ὢν ἔγνω τὴν αἰτίαν, καὶ ποιεῖ εὐθύς -

Οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος οὗτος,
οὐδ' ἔβας ἐν νηυσὶν εὐσέλμοις,
οὐδ' ἴκεο Πέργαμα Τροίας·

Stephanus page 243, section b, line 1

καὶ ποιήσας δὴ πᾶσαν τὴν καλουμένην Παλινωδίαν παρα-
χρῆμα ἀνέβλεψεν. ἐγὼ οὖν σοφώτερος ἐκείνων γενήσομαι
κατ' αὐτό γε τοῦτο· πρὶν γάρ τι παθεῖν διὰ τὴν τοῦ Ἑρωτος
κακηγορίαν πειράσομαι αὐτῷ ἀποδοῦναι τὴν παλινωδίαν,
γυμνῇ τῇ κεφαλῇ καὶ οὐχ ὥσπερ τότε ὑπ' αἰσχύνῃς
ἐγκεκαλυμμένος.

{ΦΑΙ.} Τουτωνί, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔστιν ἄττ' ἂν ἐμοὶ εἶπες
ἡδίω.

{ΣΩ.} Καὶ γάρ, ὠγαθὲ Φαῖδρε, ἐννοεῖς ὡς ἀναιδῶς εἴρησθον

Stephanus page 243, section c, line 2

τῷ λόγῳ, οὗτός τε καὶ ὁ ἐκ τοῦ βιβλίου ῥηθείς. εἰ γὰρ
ἀκούων τις τύχοι ἡμῶν γεννάδας καὶ πρᾶος τὸ ἦθος, ἐτέρου
δὲ τοιούτου ἐρῶν ἢ καὶ πρότερόν ποτε ἐρασθείς, λεγόντων
ὡς διὰ σμικρὰ μεγάλας ἔχθρας οἱ ἐρασταὶ ἀναιροῦνται καὶ
ἔχουσι πρὸς τὰ παιδικὰ φθονερῶς τε καὶ βλαβερῶς, πῶς οὐκ
ἂν οἶει αὐτὸν ἡγεῖσθαι ἀκούειν ἐν ναύταις που τεθραμμένων
καὶ οὐδένα ἐλευθέρων ἔρωτα ἑωρακότων, πολλοῦ δ' ἂν δεῖν
ἡμῖν ὁμολογεῖν ἃ ψέγομεν τὸν Ἔρωτα;

{ΦΑΙ.} Ἴσως νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τοῦτόν γε τοίνυν ἔγωγε αἰσχυρόμενος, καὶ αὐτὸν

Stephanus page 243, section d, line 4

τὸν Ἔρωτα δεδιώς, ἐπιθυμῶ ποτίμῳ λόγῳ οἷον ἀλμυρὰν
ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι· συμβουλεύω δὲ καὶ Λυσία ὅτι τάχιστα
γράψαι ὡς χρή ἐραστῇ μᾶλλον ἢ μὴ ἐρῶντι ἐκ τῶν ὁμοίων
χαρίζεσθαι.

{ΦΑΙ.} Ἀλλ' εὖ ἴσθι ὅτι ἔξει τοῦθ' οὕτω· σοῦ γὰρ εἰπόντος
τὸν τοῦ ἐραστοῦ ἔπαινον, πᾶσα ἀνάγκη Λυσίαν ὑπ' ἐμοῦ
ἀναγκασθῆναι γράψαι αὐτὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ λόγον.

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν πιστεύω, ἕωσπερ ἂν ἦς ὃς εἶ.

{ΦΑΙ.} Λέγε τοίνυν θαρρῶν.

{ΣΩ.} Ποῦ δὴ μοι ὁ παῖς πρὸς ὃν ἔλεγον; ἵνα καὶ τοῦτο

Stephanus page 243, section e, line 5

ἀκούσῃ, καὶ μὴ ἀνήκοος ὢν φθάσῃ χαρισάμενος τῷ μὴ
ἐρῶντι.

{ΦΑΙ.} Οὗτος παρά σοι μάλα πλησίον ἀεὶ πάρεστιν, ὅταν
σὺ βούλῃ.

{ΣΩ.} Οὕτωςι τοίνυν, ὦ παῖ καλέ, ἐννόησον, ὡς ὁ μὲν
πρότερος ἦν λόγος Φαίδρου τοῦ Πυθοκλέους, Μυρρινουσίου
ἀνδρός· ὃν δὲ μέλλω λέγειν, Στησιχόρου τοῦ Εὐφήμου,
Ἰμεραίου. λεκτέος δὲ ὧδε, ὅτι Οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος ὃς ἂν
παρόντος ἐραστοῦ τῷ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον φῆ δεῖν χαρίζεσθαι,

Stephanus page 244, section a, line 5

διότι δὴ ὁ μὲν μαίνεται, ὁ δὲ σωφρονεῖ. εἰ μὲν γὰρ ἦν
ἀπλοῦν τὸ μανίαν κακὸν εἶναι, καλῶς ἂν ἐλέγετο· νῦν δὲ τὰ
μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν γίγνεται διὰ μανίας, θεία μέντοι
δόσει διδομένης. ἢ τε γὰρ δὴ ἐν Δελφοῖς προφητὶς αἶ τ' ἐν

Δωδώνη ἰέρειαι μανεῖσαι μὲν πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τὴν Ἑλλάδα ἡργάσαντο, σωφρονοῦσαι δὲ βραχέα ἢ οὐδέν· καὶ ἐὰν δὴ λέγωμεν Σίβυλλάν τε καὶ ἄλλους, ὅσοι μαντικῇ χρώμενοι ἐνθέω πολλὰ δὴ πολλοῖς προλέγοντες εἰς τὸ μέλλον ὥρθωσαν, μηκύνοιμεν ἂν δῆλα παντὶ λέγοντες.

Stephanus page 244, section b, line 6

τόδε μὴν ἄξιον ἐπιμαρτύρασθαι, ὅτι καὶ τῶν παλαιῶν οἱ τὰ ὀνόματα τιθέμενοι οὐκ αἰσχρὸν ἡγοῦντο οὐδὲ ὄνειδος μανίαν· οὐ γὰρ ἂν τῇ καλλίστῃ τέχνῃ, ἣ τὸ μέλλον κρίνεται, αὐτὸ τοῦτο τοῦνομα ἐμπλέκοντες <μανικὴν> ἐκάλεσαν. ἀλλ' ὥς καλοῦ ὄντος, ὅταν θεία μοῖρα γίγνηται, οὕτω νομίσαντες ἔθεντο, οἱ δὲ νῦν ἀπειροκάλως τὸ <ταῦ> ἐπεμβάλλοντες <μαντικὴν> ἐκάλεσαν. ἐπεὶ καὶ τὴν γε τῶν ἐμφρόνων, ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διὰ τε ὀρνίθων ποιουμένων καὶ τῶν ἄλλων σημείων, ἅτ' ἐκ διανοίας ποριζομένων ἀνθρωπίνῃ οἰήσει νοῦν τε καὶ ἱστορίαν, <οἰονοϊστικὴν> ἐπωνόμασαν,

Stephanus page 244, section d, line 1

ἦν νῦν <οἰωνιστικὴν> τῷ <ω> σεμνύνοντες οἱ νέοι καλοῦσιν· ὅσῳ δὴ οὖν τελεώτερον καὶ ἐντιμότερον μαντικὴ οἰωνιστικῆς, τό τε ὄνομα τοῦ ὀνόματος ἔργον τ' ἔργου, τόσῳ κάλλιον μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης τὴν ἐκ θεοῦ τῆς παρ' ἀνθρώπων γιγνομένης. ἀλλὰ μὴν νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων, ἃ δὴ παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων ποθὲν ἐν τισὶ τῶν γενῶν ἡ μανία ἐγγενομένη καὶ προφητεύσασα, οἷς ἔδει ἀπαλλαγὴν ἠΰρετο, καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐχὰς τε καὶ λατρείας, ὅθεν δὴ καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν τυχοῦσα ἐξάντη ἐποίησε τὸν [ἐαυτῆς] ἔχοντα πρὸς τε τὸν παρόντα καὶ τὸν

Stephanus page 244, section e, line 4

ἔπειτα χρόνον, λύσιν τῷ ὀρθῶς μανέντι τε καὶ κατασχομένῳ τῶν παρόντων κακῶν εύρομένη. τρίτῃ δὲ ἀπὸ Μουσῶν κατοκωχὴ τε καὶ μανία, λαβοῦσα ἀπαλὴν καὶ ἄβατον ψυχὴν, ἐγείρουσα καὶ ἐκβακχεύουσα κατὰ τε ὠδὰς καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ποίησιν, μυρία τῶν παλαιῶν ἔργα κοσμοῦσα τοὺς ἐπιγιγνομένους παιδεύει· ὃς δ' ἂν ἄνευ μανίας Μουσῶν ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται, πεισθεὶς ὥς ἄρα ἐκ τέχνης ἱκανὸς ποιητὴς ἐσόμενος, ἀτελὴς αὐτός τε καὶ ἡ ποίησις ὑπὸ τῆς τῶν μαινομένων ἢ τοῦ σωφρονοῦντος ἡφανίσθη.

Τοσαῦτα μὲν σοὶ καὶ ἔτι πλείω ἔχω μανίας γιγνομένης

Stephanus page 245, section b, line 2

ἀπὸ θεῶν λέγειν καλὰ ἔργα. ὥστε τοῦτό γε αὐτὸ μὴ φοβώμεθα, μηδέ τις ἡμᾶς λόγος θορυβεῖτω δεδιττόμενος ὥς πρὸ τοῦ κεκνημένου τὸν σώφρονα δεῖ προαιρεῖσθαι φίλον· ἀλλὰ

τόδε πρὸς ἐκείνῳ δείξας φερέσθω τὰ νικητήρια, ὥς οὐκ ἐπ' ὠφελίᾳ ὁ ἔρως τῷ ἐρῶντι καὶ τῷ ἐρωμένῳ ἐκ θεῶν ἐπιπέμπεται. ἡμῖν δὲ ἀποδεικτέον αὐτὸ τούναντίον, ὥς ἐπ' εὐτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ παρὰ θεῶν ἡ τοιαύτη μανία δίδοται· ἡ δὲ δὴ ἀπόδειξις ἔσται δεινοῖς μὲν ἄπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή. δεῖ οὖν πρῶτον ψυχῆς φύσεως περὶ θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἰδόντα πάθη τε καὶ ἔργα τάληθές νοῆσαι· ἀρχὴ δὲ ἀποδείξεως ἦδε.

Stephanus page 245, section c, line 5

Ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον· τὸ δ' ἄλλο κινεῖται καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς. μόνον δὲ τὸ αὐτὸ κινεῖται, ἅτε οὐκ ἀπολείπον ἑαυτό, οὐποτε λήγει κινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. ἀρχὴ δὲ ἀγέννητον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γινόμενον γίνεσθαι, αὐτὴν δὲ μὴδ' ἐξ ἑνός· εἰ γὰρ ἐκ τοῦ ἀρχῆ γίγνοιτο, οὐκ ἂν ἔτι ἀρχὴ γίγνοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀγέννητόν ἐστιν, καὶ ἀδιάφθορον αὐτὸ ἀνάγκη εἶναι. ἀρχῆς γὰρ δὴ ἀπολομένης οὔτε αὐτὴ ποτε ἐκ τοῦ οὔτε ἄλλο ἐξ ἐκείνης

Stephanus page 245, section d, line 6

γενήσεται, εἴπερ ἐξ ἀρχῆς δεῖ τὰ πάντα γίνεσθαι. οὕτω δὲ κινήσεως μὲν ἀρχὴ τὸ αὐτὸ αὐτὸ κινεῖται. τοῦτο δὲ οὐτ' ἀπόλλυσθαι οὔτε γίνεσθαι δυνατόν, ἢ πάντα τε οὐρανὸν πᾶσάν τε γῆν εἰς ἓν συμπεσοῦσαν στήναι καὶ μήποτε αὐθις ἔχειν ὅθεν κινηθέντα γενήσεται. ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἑαυτοῦ κινουμένου, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτόν τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται. πᾶν γὰρ σῶμα, ᾧ μὲν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον, ᾧ δὲ ἔνδοθεν αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον, ὥς ταύτης οὔσης φύσεως ψυχῆς· εἰ δ' ἔστιν τοῦτο οὕτως ἔχον, μὴ ἄλλο τι εἶναι τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ

Stephanus page 246, section a, line 1

κινεῖται ἢ ψυχὴν, ἐξ ἀνάγκης ἀγέννητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ ἂν εἴη.

Περὶ μὲν οὖν ἀθανασίας αὐτῆς ἱκανῶς· περὶ δὲ τῆς ιδέας αὐτῆς ὧδε λεκτέον. οἷον μὲν ἐστι, πάντῃ πάντως θείας εἶναι καὶ μακρᾶς διηγήσεως, ᾧ δὲ ἔοικεν, ἀνθρωπίνης τε καὶ ἐλάττονος· ταύτῃ οὖν λέγωμεν. εἰσὶ δὲ τῶν συμφύτων δυνάμει ὑποπτέρου ζεύγους τε καὶ ἡνιόχου. θεῶν μὲν οὖν ἵπποι τε καὶ ἡνιόχοι πάντες αὐτοὶ τε ἀγαθοὶ καὶ ἐξ ἀγαθῶν, τὸ δὲ τῶν ἄλλων μέμικται. καὶ πρῶτον μὲν ἡμῶν ὁ ἀρχῶν συνωρίδος ἡνιοχεῖ, εἴτα τῶν ἵππων ὁ μὲν αὐτῷ καλός τε καὶ

Stephanus page 246, section b, line 3

ἀγαθὸς καὶ ἐκ τοιούτων, ὁ δ' ἐξ ἐναντίων τε καὶ ἐναντίος·

χαλεπή δὴ καὶ δύσκολος ἐξ ἀνάγκης ἢ περὶ ἡμᾶς ἡνιόχησις.
πῇ δὴ οὖν θνητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῶον ἐκλήθη πειρατέον
εἰπεῖν. ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου, πάντα δὲ
οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλοις εἶδεσι γιγνομένη. τελέα
μὲν οὖν οὖσα καὶ ἐπτερωμένη μετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα
τὸν κόσμον διοικεῖ, ἢ δὲ πτερορρυήσασα φέρεται ἕως ἂν
στερεοῦ τινος ἀντιλάβηται, οὗ κατοικισθεῖσα, σῶμα γήϊνον
λαβοῦσα, αὐτὸ αὐτὸ δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν ἐκείνης δύναμιν,
ζῶον τὸ σύμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ σῶμα παγέν, θνητόν τ'

Stephanus page 246, section c, line 6

ἔσχεν ἐπωνυμίαν· ἀθάνατον δὲ οὐδ' ἐξ ἑνὸς λόγου λελογι-
σμένου, ἀλλὰ πλάττομεν οὔτε ἰδόντες οὔτε ἱκανῶς νοήσαντες
θεόν, ἀθάνατόν τι ζῶον, ἔχον μὲν ψυχὴν, ἔχον δὲ σῶμα, τὸν
ἀεὶ δὲ χρόνον ταῦτα συμπεφυκότα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ,
ὅπη τῷ θεῷ φίλον, ταύτη ἐχέτω τε καὶ λεγέσθω· τὴν δὲ
αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρεῖ,
λάβωμεν. ἔστι δέ τις τοιάδε.

Πέφυκεν ἡ περουὶ δύναμις τὸ ἐμβριθὲς ἄγειν ἄνω μετε-
ωρίζουσα ἢ τὸ τῶν θεῶν γένος οἰκεῖ, κεκοινώνηκε δέ πη
μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θεοῦ [ψυχῇ], τὸ δὲ θεῖον

Stephanus page 246, section e, line 1

καλόν, σοφόν, ἀγαθόν, καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον· τούτοις δὴ
τρέφεταί τε καὶ αὔξεται μάλιστα γε τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα,
αἰσχυρῷ δὲ καὶ κακῷ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλ-
λυται. ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, ἐλαύνων
πτηνὸν ἄρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπι-
μελούμενος· τῷ δ' ἔπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων,
κατὰ ἑνδεκα μέρη κεκοσμημένη. μένει γὰρ Ἑστία ἐν θεῶν
οἴκῳ μόνη· τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ
τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες ἡγοῦνται κατὰ τάξιν ἣν ἕκαστος
ἐτάχθη. πολλαὶ μὲν οὖν καὶ μακάριαι θεαὶ τε καὶ διέξοδοι

Stephanus page 247, section a, line 5

ἐντὸς οὐρανοῦ, ἃς θεῶν γένος εὐδαιμόνων ἐπιστρέφεται
πράττων ἕκαστος αὐτῶν τὸ αὐτοῦ, ἔπεται δὲ ὁ ἀεὶ ἐθέλων
τε καὶ δυνάμενος· φθόνος γὰρ ἔξω θεοῦ χοροῦ ἴσταται.
ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτα καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν, ἄκραν ἐπὶ τὴν
ὑπουράνιον ἀψίδα πορεύονται πρὸς ἄναντες, ἢ δὴ τὰ μὲν θεῶν
ὀχήματα ἰσορρόπως εὐήνια ὄντα ῥαδίως πορεύεται, τὰ δὲ
ἄλλα μόγις· βρῖθει γὰρ ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων, ἐπὶ
τὴν γῆν ῥέπων τε καὶ βαρύνων ᾧ μὴ καλῶς ἦν τεθραμμένος
τῶν ἡνιόχων. ἔνθα δὴ πόνος τε καὶ ἀγὼν ἔσχατος ψυχῇ
πρόκειται. αἱ μὲν γὰρ ἀθάνατοι καλούμεναι, ἡνίκ' ἂν πρὸς

Stephanus page 247, section b, line 7

ἄκρῳ γένωνται, ἔξω πορευθεῖσαι ἔστησαν ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ
νώτῳ, στάσας δὲ αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά, αἱ δὲ θεωροῦσι
τὰ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ.

Τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὔτε τις ὕμνησέ πω τῶν τῆδε
ποιητῆς οὔτε ποτὲ ὕμνήσει κατ' ἀξίαν. ἔχει δὲ ὧδε - τολμη-

τέον γὰρ οὖν τό γε ἀληθὲς εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ περὶ ἀλη-
θείας λέγοντα - ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος καὶ
ἀναφῆς οὐσία ὄντως οὕσα, ψυχῆς κυβερνήτη μόνῳ θεατῇ
νῶ, περὶ ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, τοῦτον ἔχει

Stephanus page 247, section d, line 1

τὸν τόπον. ἅτ' οὖν θεοῦ διάνοια νῶ τε καὶ ἐπιστήμη ἀκη-
ράτῳ τρεφομένη, καὶ ἀπάσης ψυχῆς ὅση ἂν μέλη τὸ
προσῆκον δέξασθαι, ἰδοῦσα διὰ χρόνου τὸ ὄν ἀγαπᾷ τε καὶ
θεωροῦσα τάληθῇ τρέφεται καὶ εὐπαθεῖ, ἕως ἂν κύκλῳ ἡ
περιφορά εἰς ταῦτόν περιενέγκῃ. ἐν δὲ τῇ περιόδῳ καθορᾷ
μὲν αὐτὴν δικαιοσύνην, καθορᾷ δὲ σωφροσύνην, καθορᾷ δὲ
ἐπιστήμην, οὐχ ἡ γένεσις πρόσεστιν, οὐδ' ἡ ἐστίν που ἑτέρα
ἐν ἑτέρῳ οὕσα ὣν ἡμεῖς νῦν ὄντων καλοῦμεν, ἀλλὰ τὴν ἐν
τῷ ὅ ἐστιν ὄν ὄντως ἐπιστήμην οὕσαν· καὶ τᾶλλα ὡσαύτως
τὰ ὄντα ὄντως θεασαμένη καὶ ἐστιαθεῖσα, δῶσα πάλιν εἰς

Stephanus page 247, section e, line 4

τὸ εἶσω τοῦ οὐρανοῦ, οἶκαδε ἦλθεν. ἐλθούσης δὲ αὐτῆς ὁ
ἡνίοχος πρὸς τὴν φάτνην τοὺς ἵππους στήσας παρέβαλεν
ἀμβροσίαν τε καὶ ἐπ' αὐτῇ νέκταρ ἐπότισεν.

Καὶ οὗτος μὲν θεῶν βίος· αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαί, ἡ μὲν
ἄριστα θεῶ ἐπομένη καὶ εἰκασμένη ὑπερῆρεν εἰς τὸν ἔξω
τόπον τὴν τοῦ ἡνιόχου κεφαλὴν, καὶ συμπεριηνέχθη τὴν
περιφορὰν, θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ μόγις καθορῶσα
τὰ ὄντα· ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἦρεν, τοτὲ δ' ἔδω, βιαζομένων δὲ τῶν
ἵππων τὰ μὲν εἶδεν, τὰ δ' οὐ. αἱ δὲ δὴ ἄλλαι γλιχόμεναι
μὲν ἅπασαι τοῦ ἄνω ἔπονται, ἀδυνατοῦσαι δέ, ὑποβρύχαι

Stephanus page 248, section a, line 8

συμπεριφέρονται, πατοῦσαι ἀλλήλας καὶ ἐπιβάλλουσαι, ἑτέρα
πρὸ τῆς ἑτέρας πειρωμένη γενέσθαι. θόρυβος οὖν καὶ
ἄμιλλα καὶ ἰδρῶς ἔσχατος γίγνεται, οὗ δὴ κακία ἡνιόχων
πολλαὶ μὲν χωλεύονται, πολλὰ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται·
πᾶσαι δὲ πολὺν ἔχουσαι πόνον ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θέας
ἀπέρχονται, καὶ ἀπελθοῦσαι τροφῇ δοξαστῇ χρῶνται. οὗ
δ' ἔνεχ' ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὗ ἐστίν,
ἢ τε δὴ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομῇ ἐκ τοῦ ἐκεῖ
λειμῶνος τυγχάνει οὕσα, ἢ τε τοῦ πτεροῦ φύσις, ᾧ ψυχὴ
κουφίζεται, τούτῳ τρέφεται. θεσμός τε Ἀδραστείας ὅδε.

ἥτις ἂν ψυχὴ θεῶ συνοπαδὸς γενομένη κατίδη τι τῶν ἀλη-
θῶν, μέχρι τε τῆς ἐτέρας περιόδου εἶναι ἀπήμονα, καὶ ἀεὶ
τοῦτο δύνηται ποιεῖν, ἀεὶ ἀβλαβῆ εἶναι· ὅταν δὲ ἀδυνα-
τήσασα ἐπισπέσθαι μὴ ἴδῃ, καὶ τινι συντυχίᾳ χρησαμένη
λήθῃς τε καὶ κακίας πλησθεῖσα βαρυνθῇ, βαρυνθεῖσα δὲ
περορρηθῇ τε καὶ ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, τότε νόμος ταύτην
μὴ φυτεῦσαι εἰς μηδεμίαν θήρειον φύσιν ἐν τῇ πρώτῃ
γενέσει, ἀλλὰ τὴν μὲν πλεῖστα ἰδοῦσαν εἰς γονὴν ἀνδρὸς
γενησομένου φιλοσόφου ἢ φιλοκάλου ἢ μουσικοῦ τινος καὶ
ἐρωτικοῦ, τὴν δὲ δευτέραν εἰς βασιλέως ἐννόμου ἢ πολεμικοῦ

καὶ ἀρχικοῦ, τρίτην εἰς πολιτικοῦ ἢ τινος οἰκονομικοῦ ἢ
χρηματιστικοῦ, τετάρτην εἰς φιλοπόνου <ῆ> γυμναστικοῦ ἢ
περὶ σώματος ἱασίν τινος ἐσομένου, πέμπτην μαντικὸν βίον
ἢ τινα τελεστικὸν ἔξουσιν· ἕκτη ποιητικὸς ἢ τῶν περὶ
μίμησιν τις ἄλλος ἀρμόσει, ἑβδόμη δημιουργικὸς ἢ γεωργικός,
ὀγδόη σοφιστικὸς ἢ δημοκοπικός, ἐνάτη τυραννικός. ἐν δὲ
τούτοις ἅπασιν ὅς μὲν ἂν δικαίως διαγάγῃ ἀμείνωνος μοίρας
μεταλαμβάνει, ὅς δ' ἂν ἀδίκως, χείρονος· εἰς μὲν γὰρ τὸ
αὐτὸ ὅθεν ἥκει ἡ ψυχὴ ἐκάστη οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων -
οὐ γὰρ περοῦται πρὸ τοσούτου χρόνου - πλὴν ἢ τοῦ φιλοσο-

φήσαντος ἀδόλως ἢ παιδευαστήσαντος μετὰ φιλοσοφίας,
αὗται δὲ τρίτῃ περιόδῳ τῇ χιλιετῇ, ἐὰν ἔλονται τρεῖς ἐφεξῆς
τὸν βίον τοῦτον, οὕτω περωθεῖσαι τρισχιλιοστῶ ἔτει ἀπέρ-
χονται. αἱ δὲ ἄλλαι, ὅταν τὸν πρῶτον βίον τελευτήσωσιν,
κρίσεως ἔτυχον, κριθεῖσαι δὲ αἱ μὲν εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιο-
ωτήρια ἐλθοῦσαι δίκην ἐκτίνουσιν, αἱ δ' εἰς τοῦρανοῦ τινα
τόπον ὑπὸ τῆς Δίκης κουφισθεῖσαι διάγουσιν ἀξίως οὐ ἐν
ἀνθρώπου εἴδει ἐβίωσαν βίου. τῶ δὲ χιλιοστῶ ἀμφοτέραι
ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσιν τε καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου
βίου αἰροῦνται ὃν ἂν θέλῃ ἐκάστη· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου

βίον ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ ἀφικνεῖται, καὶ ἐκ θηρίου ὅς ποτε
ἄνθρωπος ἦν πάλιν εἰς ἄνθρωπον. οὐ γὰρ ἢ γε μήποτε
ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν εἰς τόδε ἤξει τὸ σχῆμα. δεῖ γὰρ ἄν-
θρωπον συνιέναι κατ' εἶδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν ἰὸν αἰ-
σθήσεων εἰς ἓν λογισμῶ συναιρούμενον· τοῦτο δ' ἐστὶν
ἀνάμνησις ἐκείνων ἃ ποτ' εἶδεν ἡμῶν ἡ ψυχὴ συμπορευθεῖσα
θεῶ καὶ ὑπεριδοῦσα ἃ νῦν εἶναι φαμεν, καὶ ἀνακύψασα εἰς
τὸ ὃν ὄντως. διὸ δὴ δικαίως μόνῃ περοῦται ἢ τοῦ φιλοσό-

φου διάνοια· πρὸς γὰρ ἐκείνοις αἰεὶ ἐστὶν μνήμη κατὰ δύναμιν, πρὸς οἷσπερ θεὸς ὧν θεϊὸς ἐστὶν. τοῖς δὲ δὴ τοιούτοις ἀνὴρ

Stephanus page 249, section c, line 7

ὑπομνήμασιν ὀρθῶς χρώμενος, τελέους αἰεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος ὄντως μόνος γίγνεται· ἐξιστάμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων καὶ πρὸς τῷ θεῷ γιγνόμενος, νουθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς παρακινῶν, ἐνθουσιάζων δὲ λέληθεν τοὺς πολλοὺς.

Ἔστι δὴ οὖν δεῦρο ὁ πᾶς ἥκων λόγος περὶ τῆς τετάρτης μανίας - ἣν ὅταν τὸ τῇδὲ τις ὁρῶν κάλλος, τοῦ ἀληθοῦς ἀναμιμνησκόμενος, πτερῶται τε καὶ ἀναπτερούμενος προθυμούμενος ἀναπτέσθαι, ἀδυνατῶν δέ, ὄρνιθος δίκην βλέπων ἄνω, τῶν κάτω δὲ ἀμελῶν, αἰτίαν ἔχει ὡς μανικῶς διακεί-

Stephanus page 249, section e, line 1

μενος - ὡς ἄρα αὕτη πασῶν τῶν ἐνθουσιάσεων ἀρίστη τε καὶ ἐξ ἀρίστων τῷ τε ἔχοντι καὶ τῷ κοινωνοῦντι αὐτῆς γίγνεται, καὶ ὅτι ταύτης μετέχων τῆς μανίας ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν ἐραστὴς καλεῖται. καθάπερ γὰρ εἴρηται, πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἣ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῶον· ἀναμιμνήσκεσθαι δὲ ἐκ τῶνδε ἐκεῖνα οὐ ῥάδιον ἀπάσῃ, οὔτε ὅσαι βραχέως εἶδον τότε τὰ κεῖ, οὔθ' αἱ δεῦρο πεσοῦσαι ἐδυστύχησαν, ὥστε ὑπὸ τινων ὁμιλιῶν ἐπὶ τὸ ἄδίκον τραπόμεναι λήθην ὧν τότε εἶδον ἱερῶν ἔχειν. ὀλίγαι δὲ λείπονται αἷς τὸ τῆς μνήμης ἱκανῶς πάρεστιν·

Stephanus page 250, section a, line 6

αὐται δέ, ὅταν τι τῶν ἐκεῖ ὁμοίωμα ἴδωσιν, ἐκπλήττονται καὶ οὐκέτ' <ἐν> αὐτῶν γίγνονται, ὃ δ' ἐστὶ τὸ πάθος ἀγνοοῦσι διὰ τὸ μὴ ἱκανῶς διαισθάνεσθαι. δικαιοσύνης μὲν οὖν καὶ σωφροσύνης καὶ ὅσα ἄλλα τίμια ψυχαῖς οὐκ ἔνεστι φέγγος οὐδὲν ἐν τοῖς τῇδε ὁμοιώμασιν, ἀλλὰ δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων μόγις αὐτῶν καὶ ὀλίγοι ἐπὶ τὰς εἰκόνας ἰόντες θεῶνται τὸ τοῦ εἰκασθέντος γένος· κάλλος δὲ τότε ἦν ἰδεῖν λαμπρόν, ὅτε σὺν εὐδαίμονι χορῷ μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν, ἐπόμενοι μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι δὲ μετ' ἄλλου θεῶν, εἰδόν τε καὶ ἐτελοῦντο τῶν τελετῶν ἣν θέμις λέγειν

Stephanus page 250, section c, line 1

μακαριωτάτην, ἣν ὠργιάζομεν ὁλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὄντες καὶ ἀπαθεῖς κακῶν ὅσα ἡμᾶς ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑπέμενεν, ὁλόκληρα δὲ καὶ ἀπλᾶ καὶ ἀτρεμῇ καὶ εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες ἐν αὐγῇ καθαρᾷ, καθαροὶ ὄντες καὶ ἀσήμεντοι τούτου ὃ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὀνομάζομεν, ὁστρέου τρόπον δεδεδευμένοι.

Ταῦτα μὲν οὖν μνήμη κεχαρίσθω, δι' ἣν πόθῳ τῶν τότε
νῦν μακρότερα εἴρηται· περὶ δὲ κάλλους, ὥσπερ εἵπομεν,
μετ' ἐκείνων τε ἔλαμπεν ὄν, δεῦρό τ' ἐλθόντες κατειλήφαμεν
αὐτὸ διὰ τῆς ἐναργεστάτης αἰσθήσεως τῶν ἡμετέρων στίλβον

Stephanus page 250, section d, line 3

ἐναργέστατα. Ὅψις γὰρ ἡμῖν ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος
ἔρχεται αἰσθήσεων, ἣ φρόνησις οὐχ ὁράται - δεινούς γὰρ ἂν
παρεῖχεν ἔρωτας, εἴ τι τοιοῦτον ἑαυτῆς ἐναργὲς εἰδωλὸν
παρείχετο εἰς ὄψιν ἰόν - καὶ τᾶλλα ὅσα ἐραστά· νῦν δὲ
κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖραν, ὥστ' ἐκφανέστατον εἶναι

καὶ ἐρασιμώτατον. ὁ μὲν οὖν μὴ νεοτελὴς ἢ διεφθαρμένος
οὐκ ὀξέως ἐνθένδε ἐκείσε φέρεται πρὸς αὐτὸ τὸ κάλλος,
θεώμενος αὐτοῦ τὴν τῇδε ἐπωνυμίαν, ὥστ' οὐ σέβεται προς-
ορῶν, ἀλλ' ἡδονῇ παραδοὺς τετράποδος νόμον βαίνειν

Stephanus page 250, section e, line 5

ἐπιχειρεῖ καὶ παιδοσπορεῖν, καὶ ὕβρει προσομιλῶν οὐ δέ-
δοικεν οὐδ' αἰσχύνεται παρὰ φύσιν ἡδονὴν διώκων· ὁ δὲ
ἄρτιτελής, ὁ τῶν τότε πολυθεάμων, ὅταν θεοειδὲς πρόσωπον
ἴδῃ κάλλος εὖ μεμιμημένον ἢ τινα σώματος ἰδέαν, πρῶτον
μὲν ἔφριξε καὶ τι τῶν τότε ὑπῆλθεν αὐτὸν δειμάτων, εἴτα
προσορῶν ὡς θεὸν σέβεται, καὶ εἰ μὴ ἐδεδίει τὴν τῆς σφό-
δρα μανίας δόξαν, θύοι ἂν ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ τοῖς παι-
δικοῖς. ἰδόντα δ' αὐτὸν οἷον ἐκ τῆς φρίκης μεταβολή τε
καὶ ἰδρῶς καὶ θερμότης ἀήθης λαμβάνει· δεξάμενος γὰρ τοῦ
κάλλους τὴν ἀπορροὴν διὰ τῶν ὀμμάτων ἐθερμάνθη ἢ ἡ

Stephanus page 251, section b, line 3

τοῦ πτεροῦ φύσις ἄρδεται, θερμανθέντος δὲ ἐτάκη τὰ περὶ
τὴν ἔκφυσιν, ἃ πάλαι ὑπὸ σκληρότητος συμμεμυκότα εἵργε
μὴ βλαστάνειν, ἐπιρρυείσης δὲ τῆς τροφῆς ᾧδησέ τε καὶ
ᾠρμησε φύεσθαι ἀπὸ τῆς ῥίζης ὁ τοῦ πτεροῦ καυλὸς ὑπὸ
πᾶν τὸ τῆς ψυχῆς εἶδος· πᾶσα γὰρ ἦν τὸ πάλαι πτερωτή.
ζεῖ οὖν ἐν τούτῳ ὅλη καὶ ἀνακηκίει, καὶ ὅπερ τὸ τῶν ὀδον-
τοφυούντων πάθος περὶ τοὺς ὀδόντας γίγνεται ὅταν ἄρτι
φύωσιν, κνησίς τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὖλα, ταῦτόν
δὴ πέπονθεν ἢ τοῦ πτεροφυεῖν ἀρχομένου ψυχῇ· ζεῖ τε καὶ
ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται φύουσα τὰ πτερά. ὅταν μὲν

Stephanus page 251, section c, line 6

οὖν βλέπουσα πρὸς τὸ τοῦ παιδὸς κάλλος, ἐκεῖθεν μέρη ἐπι-
όντα καὶ ῥέοντ' - ἃ δὴ διὰ ταῦτα ἱμερος καλεῖται - δεχομένη
[τὸν ἱμερον] ἄρδηταί τε καὶ θερμαίνεται, λωφᾷ τε τῆς ὀδύνης
καὶ γέγηθεν· ὅταν δὲ χωρὶς γένηται καὶ αὐχμήσῃ, τὰ τῶν

διεξόδων στόματα ἢ τὸ πτερὸν ὀρμᾶ, συναυαινόμενα μύσαντα
ἀποκλήει τὴν βλάστην τοῦ πτεροῦ, ἢ δ' ἐντὸς μετὰ τοῦ
ἡμέρου ἀποκεκλημένη, πηδῶσα οἶον τὰ σφύζοντα, τῇ διεξόδῳ
ἐγγρίει ἐκάστη τῇ καθ' αὐτήν, ὥστε πᾶσα κεντουμένη κύκλῳ
ἢ ψυχῇ οἰστρᾶ καὶ ὀδυνᾶται, μνήμην δ' αὖ ἔχουσα τοῦ
καλοῦ γέγηθεν. ἐκ δὲ ἀμφοτέρων μεμειγμένων ἀδημονεῖ τε

Stephanus page 251, section d, line 8

τῇ ἀτοπία τοῦ πάθους καὶ ἀποροῦσα λυττᾶ, καὶ ἐμμανῆς
οὔσα οὔτε νυκτὸς δύναται καθεύδειν οὔτε μεθ' ἡμέραν οὔ ἂν
ἢ μένειν, θεῖ δὲ ποθοῦσα ὅπου ἂν οἴηται ὄψεσθαι τὸν ἔχοντα
τὸ κάλλος· ἰδοῦσα δὲ καὶ ἐποχετευσαμένη ἡμερον ἔλυσε μὲν
τὰ τότε συμπεφραγμένα, ἀναπνοὴν δὲ λαβοῦσα κέντρων τε
καὶ ὠδίνων ἔληξεν, ἡδονὴν δ' αὖ ταύτην γλυκυτάτην ἐν τῷ
παρόντι καρποῦται. ὅθεν δὴ ἐκοῦσα εἶναι οὐκ ἀπολείπεται,
οὐδέ τινα τοῦ καλοῦ περὶ πλείονος ποιεῖται, ἀλλὰ μητέρων
τε καὶ ἀδελφῶν καὶ ἐταίρων πάντων λέλησται, καὶ οὐσίας
δὲ ἀμέλειαν ἀπολλυμένης παρ' οὐδὲν τίθεται, νομίμων δὲ

Stephanus page 252, section a, line 5

καὶ εὐσχημόνων, οἷς πρὸ τοῦ ἐκαλλωπίζετο, πάντων κατα-
φρονήσασα δουλεύειν ἐτοίμη καὶ κοιμᾶσθαι ὅπου ἂν ἑᾶ τις
ἐγγυτάτῳ τοῦ πόθου· πρὸς γὰρ τῷ σέβεσθαι τὸν τὸ κάλλος
ἔχοντα ἱατρὸν ἠΐρηκε μόνον τῶν μεγίστων πόνων. τοῦτο
δὲ τὸ πάθος, ὦ παῖ καλέ, πρὸς ὃν δὴ μοι ὁ λόγος, ἄνθρωποι
μὲν ἔρωτα ὀνομάζουσιν, θεοὶ δὲ ὁ καλοῦσιν ἀκούσας εἰκότως
διὰ νεότητα γελάσῃ. λέγουσι δὲ οἷμαί τινες Ὀμηριδῶν ἐκ
τῶν ἀποθέτων ἐπὶ δύο ἔπη εἰς τὸν Ἔρωτα, ὧν τὸ ἕτερον
ὑβριστικὸν πάνυ καὶ οὐ σφόδρα τι ἔμμετρον· ὕμνοισι δὲ
ὦδε -

Stephanus page 252, section b, line 7

τὸν δ' ἦτοι θνητοὶ μὲν Ἔρωτα καλοῦσι ποτηνόν,
ἀθάνατοι δὲ Πτέρωτα, διὰ πτεροφύτον' ἀνάγκην.

τούτοις δὴ ἔξεστι μὲν πείθεσθαι, ἔξεστιν δὲ μή· ὅμως δὲ ἢ
γε αἰτία καὶ τὸ πάθος τῶν ἐράωντων τοῦτο ἐκείνο τυγχάνει ὄν.
Τῶν μὲν οὖν Διὸς ὀπαδῶν ὁ ληφθεὶς ἐμβριθέστερον
δύναται φέρειν τὸ τοῦ πτερονύμου ἄχθος· ὅσοι δὲ Ἀρεῶς
τε θεραπευταὶ καὶ μετ' ἐκείνου περιεπόλουν, ὅταν ὑπ'
Ἔρωτος ἀλῶσι καὶ τι οἰηθῶσιν ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου,

Stephanus page 252, section c, line 7

φονικοὶ καὶ ἔτοιμοι καθιερεύειν αὐτούς τε καὶ τὰ παιδικά.
καὶ οὕτω καθ' ἕκαστον θεόν, οὗ ἕκαστος ἦν χορευτής, ἐκεῖ-

νον τιμῶν τε καὶ μιμούμενος εἰς τὸ δυνατόν ζῇ, ἕως ἂν ἡ
ἀδιάφθορος καὶ τὴν τῇδε πρώτην γένεσιν βιοτεύῃ, καὶ
τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τε τοὺς ἐρωμένους καὶ τοὺς ἄλλους
ὀμιλεῖ τε καὶ προσφέρεται. τὸν τε οὖν Ἑρώτα τῶν καλῶν
πρὸς τρόπου ἐκλέγεται ἕκαστος, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνον
ὄντα ἑαυτῷ οἷον ἄγαλμα τεκταίνεται τε καὶ κατακοσμεῖ, ὡς
τιμῆσων τε καὶ ὀργιάσων. οἱ μὲν δὴ οὖν Διὸς δῖόν τινα
εἶναι ζητοῦσι τὴν ψυχὴν τὸν ὑφ' αὐτῶν ἐρώμενον· σκο-

Stephanus page 252, section e, line 3

ποῦσιν οὖν εἰ φιλόσοφός τε καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν, καὶ
ὅταν αὐτὸν εὐρόντες ἐρασθῶσι, πᾶν ποιοῦσιν ὅπως τοιοῦτος
ἔσται. ἐὰν οὖν μὴ πρότερον ἐμβεβῶσι τῷ ἐπιτηδεύματι,
τότε ἐπιχειρήσαντες μανθάνουσιν τε ὅθεν ἂν τι δύνωνται καὶ
αὐτοὶ μετέρχονται, ἱχνεύοντες δὲ παρ' ἑαυτῶν ἀνευρίσκουσιν
τὴν τοῦ σφετέρου θεοῦ φύσιν εὐποροῦσι διὰ τὸ συντόμως
ἠναγκάσθαι πρὸς τὸν θεὸν βλέπειν, καὶ ἐφαπτόμενοι αὐτοῦ
τῇ μνήμῃ ἐνθουσιῶντες ἐξ ἐκείνου λαμβάνουσιν τὰ ἔθη καὶ
τὰ ἐπιτηδεύματα, καθ' ὅσον δυνατόν θεοῦ ἀνθρώπῳ μετα-
σχεῖν· καὶ τούτων δὴ τὸν ἐρώμενον αἰτιώμενοι ἔτι τε μᾶλλον

Stephanus page 253, section a, line 6

ἀγαπῶσι, καὶ ἐκ Διὸς ἀρύτωσιν ὥσπερ αἱ βάκχαι, ἐπὶ τὴν
τοῦ ἐρωμένου ψυχὴν ἐπαντλοῦντες ποιοῦσιν ὡς δυνατόν
ὁμοιότατον τῷ σφετέρῳ θεῷ. ὅσοι δ' αὖ μεθ' Ἑρας εἶποντο,
βασιλικὸν ζητοῦσι, καὶ εὐρόντες περὶ τοῦτον πάντα δρῶσιν
τὰ αὐτά. οἱ δὲ Ἀπόλλωνός τε καὶ ἑκάστου τῶν θεῶν οὕτω
κατὰ τὸν θεὸν ἰόντες ζητοῦσι τὸν σφέτερον παῖδα πεφυκέναι,
καὶ ὅταν κτήσωνται, μιμούμενοι αὐτοὶ τε καὶ τὰ παιδικὰ
πείθοντες καὶ ῥυθμίζοντες εἰς τὸ ἐκείνου ἐπιτήδευμα καὶ
ιδέαν ἄγουσιν, ὅση ἑκάστῳ δύναμις, οὐ φθόνῳ οὐδ' ἀνελευ-
θέρῳ δυσμενεῖα χρώμενοι πρὸς τὰ παιδικὰ, ἀλλ' εἰς ὁμοιότητα

Stephanus page 253, section c, line 1

αὐτοῖς καὶ τῷ θεῷ ὃν ἂν τιμῶσι πᾶσαν πάντως ὅτι μάλιστα
πειρώμενοι ἄγειν οὕτω ποιοῦσι. προθυμία μὲν οὖν τῶν ὡς
ἀληθῶς ἐρώντων καὶ τελετή, ἐὰν γε διαπράξωνται ὁ προθυ-
μοῦνται ἢ λέγω, οὕτω καλὴ τε καὶ εὐδαιμονικὴ ὑπὸ τοῦ
δι' Ἑρώτα μανέντος φίλου τῷ φιληθέντι γίγνεται, ἐὰν
αἰρεθῇ· ἀλίσκεται δὲ δὴ ὁ αἰρεθεὶς τοιῶδε τρόπῳ.

Καθάπερ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ μύθου τριχῇ διείλομεν ψυχὴν
ἐκάστην, ἵππομόρφῳ μὲν δύο τινὲ εἶδη, ἡνιοχικὸν δὲ εἶδος
τρίτον, καὶ νῦν ἔτι ἡμῖν ταῦτα μενέτω. τῶν δὲ δὴ ἵππων
ὁ μὲν, φαμέν, ἀγαθός, ὁ δ' οὐ· ἀρετὴ δὲ τίς τοῦ ἀγαθοῦ

Stephanus page 253, section d, line 3

ἢ κακοῦ κακία, οὐ διείπομεν, νῦν δὲ λεκτέον. ὁ μὲν τοίνυν αὐτοῖν ἐν τῇ καλλίονι στάσει ὧν τό τε εἶδος ὀρθὸς καὶ διηρθρωμένος, ὑψαύχην, ἐπίγρυπος, λευκὸς ἰδεῖν, μελανόματος, τιμῆς ἐραστής μετὰ σωφροσύνης τε καὶ αἰδοῦς, καὶ ἀληθινῆς δόξης ἐταῖρος, ἄπληκτος, κελεύσματι μόνον καὶ λόγῳ ἡνιοχεῖται· ὁ δ' αὖ σκολιός, πολὺς, εἰκῇ συμπεφορημένος, κρατεράύχην, βραχυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελάγχρω, γλαυκόμματος, ὕφαιμος, ὕβρεως καὶ ἀλαζονείας ἐταῖρος, περὶ ὧτα λάσιος, κωφός, μάστιγι μετὰ κέντρων μόγις ὑπείκων. ὅταν δ' οὖν ὁ ἡνίοχος ἰδὼν τὸ ἐρωτικὸν ὄμμα, πᾶσαν

Stephanus page 253, section e, line 6

αἰσθήσει διαθερμῆνας τὴν ψυχὴν, γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῇ, ὁ μὲν εὐπειθὴς τῷ ἡνιόχῳ τῶν ἵππων, αἰεὶ τε καὶ τότε αἰδοῖ βιαζόμενος, ἑαυτὸν κατέχει μὴ ἐπιπηδᾶν τῷ ἐρωμένῳ· ὁ δὲ οὔτε κέντρων ἡνιοχικῶν οὔτε μάστιγος ἔτι ἐντρέπεται, σκιρτῶν δὲ βίᾳ φέρεται, καὶ πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγί τε καὶ ἡνιόχῳ ἀναγκάζει ἵεναι τε πρὸς τὰ παιδικὰ καὶ μνείαν ποιῆσθαι τῆς τῶν

ἀφροδισίων χάριτος. τῷ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιτείνεται ἀγανακτοῦντε, ὥς δεινὰ καὶ παράνομα ἀναγκαζομένῳ· τελευ-

Stephanus page 254, section b, line 2

τῶντε δέ, ὅταν μηδὲν ἢ πέρας κακοῦ, πορεύεσθον ἀγομένῳ, εἷξαντε καὶ ὁμολογήσαντε ποιήσιν τὸ κελευόμενον. καὶ πρὸς αὐτῷ τ' ἐγένοντο καὶ εἶδον τὴν ὄψιν τὴν τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσιν. ἰδόντος δὲ τοῦ ἡνιόχου ἡ μνήμη πρὸς τὴν τοῦ κάλλους φύσιν ἠνέχθη, καὶ πάλιν εἶδεν αὐτὴν μετὰ σωφροσύνης ἐν ἀγνῷ βάθρῳ βεβῶσαν· ἰδοῦσα δὲ ἔδεισε τε καὶ σεφθεῖσα ἀνέπεσεν ὑπτία, καὶ ἅμα ἠναγκάσθη εἰς τοῦπίσω ἐλκύσαι τὰς ἡνίας οὕτω σφόδρα, ὥστ' ἐπὶ τὰ ἰσχία ἄμφω καθίσει τῷ ἵπῳ, τὸν μὲν ἐκόντα διὰ τὸ μὴ ἀντιτείνειν, τὸν δὲ ὕβριστὴν μάλ' ἄκοντα. ἀπελθόντε δὲ

Stephanus page 254, section c, line 4

ἀπωτέρω, ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνῃς τε καὶ θάμβους ἰδρῶτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχὴν, ὁ δὲ λήξας τῆς ὀδύνης, ἦν ὑπὸ τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχεν καὶ τοῦ πτώματος, μόγις ἐξαναπνεύσας ἐλοιδόρησεν ὀργῇ, πολλὰ κακίζων τὸν τε ἡνίοχον καὶ τὸν ὁμόζυγα ὥς δειλίᾳ τε καὶ ἀνανδρίᾳ λιπόντε τὴν τάξιν καὶ ὁμολογίαν· καὶ πάλιν οὐκ ἐθέλοντας προσιέναι ἀναγκάζων μόγις συνεχώρησεν δεομένων εἰς αὐθις ὑπερβαλέσθαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ συντεθέντος χρόνου [οὔ] ἀμνημονεῖν προσποιουμένῳ ἀναμνησκων, βιαζόμενος, χρεμετίζων, ἔλκων ἠνάγκασεν αὐτὸν προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς

λόγους, καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦσαν, ἐγκύψας καὶ ἐκτείνας τὴν κέρκον, ἐνδακὼν τὸν χαλινόν, μετ' ἀναιδεΐας ἔλκει· ὁ δ' ἡνίοχος ἔτι μᾶλλον ταῦτον πάθος παθὼν, ὥσπερ ἀπὸ ὕσ- πληγος ἀναπесῶν, ἔτι μᾶλλον τοῦ ὑβριστοῦ ἵππου ἐκ τῶν ὀδόντων βία ὀπίσω σπᾶσας τὸν χαλινόν, τὴν τε κακηγόρον γλῶτταν καὶ τὰς γνάθους καθήμαξεν καὶ τὰ σκέλη τε καὶ τὰ ἰσχία πρὸς τὴν γῆν ἐρείσας ὀδύναις ἔδωκεν. ὅταν δὲ ταῦτον πολλάκις πάσχων ὁ πονηρὸς τῆς ὕβρεως λήξῃ, ταπεινωθεὶς ἔπεται ἤδη τῇ τοῦ ἡνιόχου προνοίᾳ, καὶ ὅταν ἴδῃ τὸν καλόν, φόβῳ διόλλυται· ὥστε συμβαίνει τότε ἤδη τὴν

τοῦ ἔραστοῦ ψυχὴν τοῖς παιδικοῖς αἰδουμένην τε καὶ δεδιυῖαν ἔπεσθαι. ἅτε οὖν πᾶσαν θεραπείαν ὡς ἰσόθεος θεραπευό- μενος οὐχ ὑπὸ σχηματιζομένου τοῦ ἐρῶντος ἀλλ' ἀληθῶς τοῦτο πεπονθὸς, καὶ αὐτὸς ὢν φύσει φίλος τῷ θερα- πεύοντι, ἐὰν ἄρα καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ὑπὸ συμφοιτητῶν ἢ τινων ἄλλων διαβεβλημένος ἦ, λεγόντων ὡς αἰσχρὸν ἐρῶντι πλησιάζειν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπωθῇ τὸν ἐρῶντα, προϊόντος δὲ ἤδη τοῦ χρόνου ἢ τε ἡλικία καὶ τὸ χρεῶν ἡγαγεν εἰς τὸ προσέσθαι αὐτὸν εἰς ὁμιλίαν· οὐ γὰρ δήποτε εἴμαρται κακὸν κακῷ φίλον οὐδ' ἀγαθὸν μὴ φίλον ἀγαθῷ εἶναι.

προσεμένου δὲ καὶ λόγον καὶ ὁμιλίαν δεξαμένου, ἐγγύθεν ἢ εὐνοια γιγνομένη τοῦ ἐρῶντος ἐκπλήττει τὸν ἐρώμενον διαισθανόμενον ὅτι οὐδ' οἱ σύμπαντες ἄλλοι φίλοι τε καὶ οἰκεῖοι μοῖραν φιλίας οὐδεμίαν παρέχονται πρὸς τὸν ἔνθεον φίλον. ὅταν δὲ χρονίζῃ τοῦτο δρῶν καὶ πλησιάζῃ μετὰ τοῦ ἄπτεσθαι ἐν τε γυμνασίοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὁμιλίαις, τότε ἤδη ἢ τοῦ ρεύματος ἐκείνου πηγῇ, ὃν ἱμερον Ζεὺς Γανυμήδους ἐρῶν ὠνόμασε, πολλὴ φερομένη πρὸς τὸν ἐραστήν, ἢ μὲν εἰς αὐτὸν ἔδῃ, ἢ δ' ἀπομεστουμένου ἔξῳ ἀπορρεῖ· καὶ οἷον πνεῦμα ἢ τις ἡχώ ἀπὸ λείων τε καὶ

στερεῶν ἀλλομένη πάλιν ὅθεν ὠρμήθη φέρεται, οὕτω τὸ τοῦ κάλλους ρεῦμα πάλιν εἰς τὸν καλὸν διὰ τῶν ὁμμάτων ἰόν, ἢ πέφυκεν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἰέναι ἀφικόμενον καὶ ἀνα- πτερῶσαν, τὰς διόδους τῶν πτερῶν ἄρδει τε καὶ ὠρμησε πτεροφυεῖν τε καὶ τὴν τοῦ ἐρωμένου αὐτῇ ψυχῇ ἔρωτος ἐνέπλησεν. ἐρᾷ μὲν οὖν, ὅτου δὲ ἀπορεῖ· καὶ οὐθ' ὅτι πέπονθεν οἶδεν οὐδ' ἔχει φράσαι, ἀλλ' οἷον ἀπ' ἄλλου ὀφθαλμίας ἀπολελαυκῶς πρόφασιν εἰπεῖν οὐκ ἔχει, ὥσπερ δὲ ἐν κατόπτρῳ ἐν τῷ ἐρῶντι ἑαυτὸν ὁρῶν λέληθεν. καὶ

ὅταν μὲν ἐκεῖνος παρῇ, λήγει κατὰ ταῦτ' ἐκείνῳ τῆς ὀδύνης,

Stephanus page 255, section d, line 8

ὅταν δὲ ἀπῇ, κατὰ ταῦτ' αὖ ποθεῖ καὶ ποθεῖται, εἶδωλον ἔρωτος ἀντέρωτα ἔχων· καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἶεται οὐκ ἔρωτα ἀλλὰ φιλίαν εἶναι. ἐπιθυμεῖ δὲ ἐκείνῳ παραπλησίως μὲν, ἀσθενεστέρως δέ, ὁρᾶν, ἄπτεσθαι, φιλεῖν, συγκατακεῖσθαι· καὶ δῆ, οἷον εἰκός, ποιεῖ τὸ μετὰ τοῦτο ταχὺ ταῦτα. ἐν οὖν τῇ συγκοιμήσει τοῦ μὲν ἐραστοῦ ὁ ἀκόλαστος ἵππος ἔχει ὅτι λέγῃ πρὸς τὸν ἡνίοχον, καὶ ἀξιοῖ ἀντὶ πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαῦσαι· ὁ δὲ τῶν παιδικῶν ἔχει μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, σπαργῶν δὲ καὶ ἀπορῶν περιβάλλει τὸν ἐραστὴν καὶ φιλεῖ, ὥς σφόδρ' εὖνουν ἀσπαζόμενος, ὅταν τε συγκατακέωνται,

Stephanus page 256, section a, line 4

οἷός ἐστι μὴ ἂν ἀπαρνηθῆναι τὸ αὐτοῦ μέρος χαρίσασθαι τῷ ἐρῶντι, εἰ δεηθείη τυχεῖν· ὁ δὲ ὁμόζυξ αὖ μετὰ τοῦ ἡνίοχου πρὸς ταῦτα μετ' αἰδοῦς καὶ λόγου ἀντιτείνει. ἐὰν μὲν δὴ οὖν εἰς τεταγμένην τε δίαιταν καὶ φιλοσοφίαν νικήσῃ τὰ βελτίω τῆς διανοίας ἀγαγόντα, μακάριον μὲν καὶ ὁμονοητικὸν τὸν ἐνθάδε βίον διάγουσιν, ἐγκρατεῖς αὐτῶν καὶ κόσμιοι ὄντες, δουλωσάμενοι μὲν ᾧ κακία ψυχῆς ἐνε- γίγνετο, ἐλευθερώσαντες δὲ ᾧ ἀρετῇ· τελευτήσαντες δὲ δὴ ὑπόπτεροι καὶ ἐλαφροὶ γεγονότες τῶν τριῶν παλαισμάτων τῶν ὡς ἀληθῶς Ὀλυμπιακῶν ἐν νενικήκασιν, οὗ μείζον

Stephanus page 256, section b, line 6

ἀγαθὸν οὔτε σωφροσύνη ἀνθρωπίνη οὔτε θεία μανία δυνατὴ πορίσαι ἀνθρώπῳ. ἐὰν δὲ δὴ διαίτη φορτικωτέρᾳ τε καὶ ἀφιλοσόφῳ, φιλοτίμῳ δὲ χρήσωνται, τάχ' ἂν πού ἐν μέθαις ἢ τινὶ ἄλλῃ ἀμελείᾳ τῷ ἀκολάστῳ αὐτοῖν ὑποζυγίῳ λαβόντε τὰς ψυχὰς ἀφρούρους, συναγαγόντε εἰς ταῦτόν, τὴν ὑπὸ τῶν πολλῶν μακαριστὴν αἴρεσιν εἰλέσθην τε καὶ διεπρα- ξάσθην· καὶ διαπραξαμένῳ τὸ λοιπὸν ἤδη χρῶνται μὲν αὐτῇ, σπανία δέ, ἅτε οὐ πάσῃ δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράτ- τοντες. φίλῳ μὲν οὖν καὶ τούτῳ, ἥττον δὲ ἐκείνων, ἀλλή- λωιν διὰ τε τοῦ ἔρωτος καὶ ἔξω γενομένῳ διάγουσι, πίστεις

Stephanus page 256, section d, line 2

τὰς μεγίστας ἡγουμένῳ ἀλλήλῳιν δεδοκέναι τε καὶ δεδέχθαι, ἅς οὐ θεμιτὸν εἶναι λύσαντας εἰς ἔχθραν ποτὲ ἐλθεῖν. ἐν δὲ τῇ τελευτῇ ἄπτεροι μὲν, ὥρμηκότες δὲ πτεροῦσθαι ἐκβαί- νουσι τοῦ σώματος, ὥστε οὐ σμικρὸν ἄθλον τῆς ἐρωτικῆς μανίας φέρονται· εἰς γὰρ σκότον καὶ τὴν ὑπὸ γῆς πορείαν οὐ νόμος ἐστὶν ἔτι ἐλθεῖν τοῖς κατηργμένοις ἤδη τῆς ὑπου- ρανίου πορείας, ἀλλὰ φανὸν βίον διάγοντας εὐδαιμονεῖν

μετ' ἀλλήλων πορευομένους, καὶ ὁμοπτέρους ἔρωτος χάριν,
ὅταν γένωνται, γενέσθαι.

Ταῦτα τοσαῦτα, ὦ παῖ, καὶ θεῖα οὕτω σοι δωρήσεται ἡ

Stephanus page 256, section e, line 4

παρ' ἐραστοῦ φιλία· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ μὴ ἐρῶντος οἰκειότης,
σωφροσύνη θνητῇ κεκραμένη, θνητά τε καὶ φειδωλὰ οἰκονο-
μοῦσα, ἀνελευθερίαν ὑπὸ πλήθους ἐπαινουμένην ὡς ἀρετὴν
τῇ φίλῃ ψυχῇ ἐντεκοῦσα, ἐννέα χιλιάδας ἐτῶν περὶ γῆν
κυλινδουμένην αὐτὴν καὶ ὑπὸ γῆς ἄνουν παρέξει.

Αὕτη σοι, ὦ φίλε Ἔρως, εἰς ἡμετέραν δύναμιν ὅτι καλ-
λίστη καὶ ἀρίστη δέδοται τε καὶ ἐκτέττειται παλινωδία, τά
τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἠναγκασμένη ποιητικοῖς τισιν διὰ
Φαῖδρον εἰρῆσθαι. ἀλλὰ τῶν προτέρων τε συγγνώμην καὶ
τῶνδε χάριν ἔχων, εὐμενὴς καὶ ἴλεως τὴν ἐρωτικὴν μοι

Stephanus page 257, section a, line 8

τέχνην ἣν ἔδωκας μήτε ἀφέλῃ μήτε πηρώσης δι' ὀργήν,
δίδου τ' ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν παρὰ τοῖς καλοῖς τίμιον εἶναι.
ἐν τῷ πρόσθεν δ' εἴ τι λόγῳ σοι ἀπηχῆς εἵπομεν Φαῖδρός
τε καὶ ἐγώ, Λυσίαν τὸν τοῦ λόγου πατέρα αἰτιώμενος παῦε
τῶν τοιούτων λόγων, ἐπὶ φιλοσοφίαν δέ, ὥσπερ ἀδελφὸς
αὐτοῦ Πολέμαρχος τέτραπται, τρέψον, ἵνα καὶ ὁ ἐραστής
ὅδε αὐτοῦ μηκέτι ἐπαμφοτερίζῃ καθάπερ νῦν, ἀλλ' ἀπλῶς
πρὸς Ἔρωτα μετὰ φιλοσόφων λόγων τὸν βίον ποιῇται.

Stephanus page 257, section b, line 7

{ΦΑΙ.} Συνεύχομαί σοι, ὦ Σώκρατες, εἴπερ ἄμεινον ταῦθ'
ἡμῖν εἶναι, ταῦτα γίγνεσθαι. τὸν λόγον δέ σου πάλαι
θαυμάσας ἔχω, ὅσῳ καλλίῳ τοῦ προτέρου ἀπηργάσω· ὥστε
ὀκνῶ μή μοι ὁ Λυσίας ταπεινὸς φανῇ, ἐὰν ἄρα καὶ ἐθελήσῃ
πρὸς αὐτὸν ἄλλον ἀντιπαρατεῖναι. καὶ γάρ τις αὐτόν, ὦ
θαυμάσιε, ἔναγχος τῶν πολιτικῶν τοῦτ' αὐτὸ λοιδορῶν
ὠνείδιζε, καὶ διὰ πάσης τῆς λοιδορίας ἐκάλει λογογράφον·
τάχ' οὖν ἂν ὑπὸ φιλοτιμίας ἐπίσχοι ἡμῖν ἂν τοῦ γράφειν.

{ΣΩ.} Γελοῖόν γ', ὦ νεανία, τὸ δόγμα λέγεις, καὶ τοῦ
ἐταίρου συχνὸν διαμαρτάνεις, εἰ αὐτὸν οὕτως ἡγῇ τινα

Stephanus page 257, section d, line 2

ψοφοδεᾶ. ἴσως δὲ καὶ τὸν λοιδορούμενον αὐτῷ οἶε ὀνειδί-
ζοντα λέγειν ἅ ἔλεγεν.

{ΦΑΙ.} Ἐφαίνετο γάρ, ὦ Σώκρατες· καὶ σύννοισθά που
καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ μέγιστον δυνάμενοί τε καὶ σεμνότατοι ἐν
ταῖς πόλεσιν αἰσχύνονται λόγους τε γράφειν καὶ καταλείπειν

συγγράμματα ἑαυτῶν, δόξαν φοβούμενοι τοῦ ἔπειτα χρόνου,
μὴ σοφισταὶ καλῶνται.

{ΣΩ.} Γλυκὺς ἀγκῶν, ὦ Φαῖδρε, λέληθέν σε ὅτι ἀπὸ τοῦ
μακροῦ ἀγκῶνος τοῦ κατὰ Νεῖλον ἐκλήθη· καὶ πρὸς τῷ
ἀγκῶνι λανθάνει σε ὅτι οἱ μέγιστον φρονοῦντες τῶν πολι-

Stephanus page 257, section e, line 3

τικῶν μάλιστα ἐρῶσι λογογραφίας τε καὶ καταλείψεως
συγγραμμάτων, οἳ γε καὶ ἐπειδὴν τινα γράφωσι λόγον,
οὕτως ἀγαπῶσι τοὺς ἐπαινέτας, ὥστε προσπαραγράφουσι
πρώτους οἱ ἂν ἐκασταχοῦ ἐπαινῶσιν αὐτούς.

{ΦΑΙ.} Πῶς λέγεις τοῦτο; οὐ γὰρ μανθάνω.

{ΣΩ.} Οὐ μανθάνεις ὅτι ἐν ἀρχῇ ἀνδρὸς πολιτικοῦ [συγ-
γράμματι] πρῶτος ὁ ἐπαινέτης γέγραπται.

{ΦΑΙ.} Πῶς;

{ΣΩ.} “Ἐδοξέ” πού φησιν “τῇ βουλῇ” ἢ “τῷ δήμῳ”
ἢ ἀμφοτέροις, καὶ “ὅς <καὶ ὅς> εἶπεν” - τὸν αὐτὸν δὴ λέγων

Stephanus page 258, section a, line 6

μάλα σεμνῶς καὶ ἐγκωμιάζων ὁ συγγραφεὺς - ἔπειτα λέγει
δὴ μετὰ τοῦτο, ἐπιδεικνύμενος τοῖς ἐπαινέταις τὴν ἑαυτοῦ
σοφίαν, ἐνίστε πάνυ μακρὸν ποιησάμενος σύγγραμμα· ἢ σοι
ἄλλο τι φαίνεται τὸ τοιοῦτον ἢ λόγος συγγεγραμμένος;

{ΦΑΙ.} Οὐκ ἔμοιγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐὰν μὲν οὗτος ἐμμένῃ, γεγηθῶς ἀπέρχεται
ἐκ τοῦ θεάτρου ὁ ποιητής· ἐὰν δὲ ἐξαλειφθῇ καὶ ἄμοιρος
γένηται λογογραφίας τε καὶ τοῦ ἄξιος εἶναι συγγράφειν,
πενθεῖ αὐτός τε καὶ οἱ ἑταῖροι.

{ΦΑΙ.} Καὶ μάλα.

Stephanus page 258, section b, line 7

{ΣΩ.} Δῆλόν γε ὅτι οὐχ ὥς ὑπερφρονοῦντες τοῦ ἐπιτηδεύ-
ματος, ἀλλ' ὥς τεθαυμακότες.

{ΦΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τί δέ; ὅταν ἱκανὸς γένηται ῥήτωρ ἢ βασιλεύς, ὥστε
λαβῶν τὴν Λυκούργου ἢ Σόλωνος ἢ Δαρείου δύναμιν ἀθά-
νατος γενέσθαι λογογράφος ἐν πόλει, ἄρ' οὐκ ἰσόθεον
ἡγεῖται αὐτός τε αὐτὸν ἔτι ζῶν, καὶ οἱ ἔπειτα γιγνόμενοι
ταῦτά ταῦτα περὶ αὐτοῦ νομίζουσι, θεώμενοι αὐτοῦ τὰ συγ-
γράμματα;

{ΦΑΙ.} Καὶ μάλα.

Stephanus page 258, section c, line 7

{ΣΩ.} Οἶει τινὰ οὖν τῶν τοιούτων, ὅστις καὶ ὅπωςτιοῦν
δύσνους Λυσία, ὀνειδίζειν αὐτὸ τοῦτο ὅτι συγγράφει;

{ΦΑΙ.} Οὐκ οὐν εἰκός γε ἐξ ὧν σὺ λέγεις· καὶ γὰρ ἂν τῇ

ἐαυτοῦ ἐπιθυμία, ὡς ἔοικεν, ὀνειδίζοι.

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν ἄρα παντὶ δῆλον, ὅτι οὐκ αἰσχρὸν αὐτό γε τὸ γράφειν λόγους.

{ΦΑΙ.} Τί γάρ;

{ΣΩ.} Ἄλλ' ἐκεῖνο οἶμαι αἰσχρὸν ἤδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν ἄλλ' αἰσχυρῶς τε καὶ κακῶς.

{ΦΑΙ.} Δῆλον δῆ.

Stephanus page 258, section d, line 7

{ΣΩ.} Τίς οὖν ὁ τρόπος τοῦ καλῶς τε καὶ μὴ γράφειν; δεόμεθα τι, ὦ Φαῖδρε, Λυσίαν τε περὶ τούτων ἐξετάσαι καὶ ἄλλον ὅστις πώποτε τι γέγραφεν ἢ γράψει, εἴτε πολιτικὸν σύγγραμμα εἴτε ἰδιωτικόν, ἐν μέτρῳ ὡς ποιητῆς ἢ ἄνευ μέτρου ὡς ἰδιώτης;

{ΦΑΙ.} Ἐρωτᾷς εἰ δεόμεθα; τίνος μὲν οὖν ἔνεκα κἄν τις ὡς εἰπεῖν ζῶη, ἀλλ' ἢ τῶν τοιούτων ἡδονῶν ἔνεκα; οὐ γάρ που ἐκείνων γε ὧν προλυπηθῆναι δεῖ ἢ μηδὲ ἡσθῆναι, ὃ δὴ ὀλίγου πᾶσαι αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἔχουσι· διὸ καὶ δικαίως ἀνδραποδώδεις κέκληνται.

Stephanus page 258, section e, line 6

{ΣΩ.} Σχολὴ μὲν δῆ, ὡς ἔοικε· καὶ ἅμα μοι δοκοῦσιν ὡς ἐν τῷ πνίγει ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν οἱ τέττιγες ἄδοντες καὶ ἀλλήλοις διαλεγόμενοι καθορᾶν καὶ ἡμᾶς. εἰ οὖν ἴδοιεν καὶ νῶ καθάπερ τοὺς πολλοὺς ἐν μεσημβρίᾳ μὴ διαλεγομένους ἀλλὰ νυστάζοντας καὶ κηλουμένους ὑφ' αὐτῶν δι' ἀργίαν τῆς διανοίας, δικαίως ἂν καταγελῶεν, ἡγούμενοι ἀνδράποδ' ἅττα σφίσιν ἐλθόντα εἰς τὸ καταγώγιον ὥσπερ προβάτια μεσημβριάζοντα περὶ τὴν κρήνην εὐδεῖν· ἐὰν δὲ ὁρῶσι διαλεγομένους καὶ παραπλέοντάς σφας ὥσπερ Σειρήνας ἀκηλήτους, ὃ γέρας παρὰ θεῶν ἔχουσιν ἀνθρώποις διδόναι,

Stephanus page 259, section b, line 2

τάχ' ἂν δοῖεν ἀγασθέντες.

{ΦΑΙ.} Ἐχουσι δὲ δὴ τί τοῦτο; ἀνήκοος γάρ, ὡς ἔοικε, τυγχάνω ὦν.

{ΣΩ.} Οὐ μὲν δὴ πρέπει γε φιλόμουσον ἄνδρα τῶν τοιούτων ἀνήκοον εἶναι. λέγεται δ' ὡς ποτ' ἦσαν οὗτοι ἄνθρωποι τῶν πρὶν Μούσας γεγονέναι, γενομένων δὲ Μουσῶν καὶ φανείσης ᾠδῆς οὕτως ἄρα τινὲς τῶν τότε ἐξεπλάγησαν ὑφ' ἡδονῆς, ὥστε ἄδοντες ἡμέλησαν σίτων τε καὶ ποτῶν, καὶ ἔλαθον τελευτήσαντες αὐτούς· ἐξ ὧν τὸ τεττίγων γένος μετ' ἐκεῖνο φύεται, γέρας τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβόν, μηδὲν τροφῆς

Stephanus page 259, section c, line 4

δεῖσθαι γενόμενον, ἀλλ' ἄσιτόν τε καὶ ἄποτον εὐθὺς ἄδειν,

ἕως ἂν τελευτήσῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθὼν παρὰ Μούσας
ἀπαγγέλλειν τίς τίνα αὐτῶν τιμᾶ τῶν ἐνθάδε. Τερψιχόρα
μὲν οὖν τοὺς ἐν τοῖς χοροῖς τετιμηκότας αὐτὴν ἀπαγγέλ-
λοντες ποιοῦσι προσφιλεστέρους, τῇ δὲ Ἑρατοῖ τοὺς ἐν τοῖς
ἐρωτικοῖς, καὶ ταῖς ἄλλαις οὕτως, κατὰ τὸ εἶδος ἐκάστης
τιμῆς· τῇ δὲ πρεσβυτάτῃ Καλλιόπῃ καὶ τῇ μετ' αὐτὴν
Οὐρανίᾳ τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ διάγοντάς τε καὶ τιμῶντας τὴν
ἐκεῖνων μουσικὴν ἀγγέλλουσιν, αἱ δὲ μάλιστα τῶν Μουσῶν
περὶ τε οὐρανὸν καὶ λόγους οὔσαι θεῖους τε καὶ ἀνθρωπίνους

Stephanus page 259, section d, line 7

ἱᾶσιν καλλίστην φωνήν. πολλῶν δὲ οὖν ἔνεκα λεκτέον τι
καὶ οὐ καθευδητέον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ.

{ΦΑΙ.} Λεκτέον γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὅπερ νῦν προυθέμεθα σκέψασθαι, τὸν λόγον
ὅπῃ καλῶς ἔχει λέγειν τε καὶ γράφειν καὶ ὅπῃ μὴ, σκεπτέον.

{ΦΑΙ.} Δῆλον.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐχ ὑπάρχειν δεῖ τοῖς εὖ γε καὶ καλῶς
ῥηθησομένοις τὴν τοῦ λέγοντος διάνοιαν εἰδυῖαν τὸ ἀληθὲς
ὧν ἂν ἐρεῖν πέρι μέλλῃ;

{ΦΑΙ.} Οὕτωςι περὶ τούτου ἀκήκοα, ὦ φίλε Σώκρατες, οὐκ

Stephanus page 260, section a, line 1

εἶναι ἀνάγκην τῷ μέλλοντι ῥήτορι ἔσεσθαι τὰ τῷ ὄντι δίκαια
μανθάνειν ἀλλὰ τὰ δόξαντ' ἂν πλήθεται οἷπερ δικάσουσιν,
οὐδὲ τὰ ὄντως ἀγαθὰ ἢ καλὰ ἀλλ' ὅσα δόξει· ἐκ γὰρ τούτων
εἶναι τὸ πείθειν ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας.

{ΣΩ.} “Οὗτοι ἀπόβλητον ἔπος” εἶναι δεῖ, ὦ Φαῖδρε,
ὃ ἂν εἴπωσι σοφοί, ἀλλὰ σκοπεῖν μὴ τι λέγωσι· καὶ δὴ
καὶ τὸ νῦν λεχθὲν οὐκ ἀφετέον.

{ΦΑΙ.} Ὅρθῶς λέγεις.

{ΣΩ.} Ὡδε δὴ σποπῶμεν αὐτό.

{ΦΑΙ.} Πῶς;

Stephanus page 260, section b, line 1

{ΣΩ.} Εἴ σε πείθοιμι ἐγὼ πολεμίους ἀμύνειν κτησάμενον
ἵππον, ἄμφω δὲ ἵππον ἀγνοοῖμεν, τοσόνδε μέντοι τυγχάνοιμι
εἰδὼς περὶ σοῦ, ὅτι Φαῖδρος ἵππον ἡγεῖται τὸ τῶν ἡμέρων
ζώων μέγιστα ἔχον ὦτα -

{ΦΑΙ.} Γελοῖόν γ' ἂν, ὦ Σώκρατες, εἶη.

{ΣΩ.} Οὐπω γε· ἀλλ' ὅτε δὴ σπουδῇ σε πείθοιμι, συντιθεῖς
λόγον ἔπαινον κατὰ τοῦ ὄνου, ἵππον ἐπονομάζων καὶ λέγων ὥς
παντὸς ἄξιον τὸ θρέμμα οἴκοι τε κεκτῆσθαι καὶ ἐπὶ στρατιᾷς,
ἀποπολεμεῖν τε χρήσιμον καὶ πρὸς γ' ἐνεγκεῖν δυνατόν
σκεύη καὶ ἄλλα πολλὰ ὠφέλιμον.

Stephanus page 260, section c, line 2

{ΦΑΙ.} Παγγέλοιόν γ' ἂν ἤδη εἷη.
 {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ κρεῖττον γελοῖον καὶ φίλον ἢ δεινόν τε
 καὶ ἐχθρόν [εἶναι ἢ φίλον];
 {ΦΑΙ.} Φαίνεται.
 {ΣΩ.} Ὅταν οὖν ὁ ῥητορικὸς ἀγνοῶν ἀγαθὸν καὶ κακόν,
 λαβὼν πόλιν ὡσαύτως ἔχουσιν πεῖθη, μὴ περὶ ὄνου σκιᾶς
 ὡς ἵππου τὸν ἔπαινον ποιούμενος, ἀλλὰ περὶ κακοῦ ὡς
 ἀγαθοῦ, δόξας δὲ πλήθους μεμελετηκῶς πείσῃ κακὰ πράττειν
 ἀντ' ἀγαθῶν, ποῖόν τιν' ἄ<v> οἶει μετὰ ταῦτα τὴν ῥητορικὴν

Stephanus page 260, section d, line 1

καρπὸν ὧν ἔσπειρε θερίζειν;
 {ΦΑΙ.} Οὐ πάνυ γε ἐπιεικῇ.
 {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, ὦ ἀγαθέ, ἀγροικότερον τοῦ δέοντος λελοιο-
 δορήκαμεν τὴν τῶν λόγων τέχνην; ἢ δ' ἴσως ἂν εἴποι· “Τί
 ποτ', ὦ θαυμάσιοι, ληρεῖτε; ἐγὼ γὰρ οὐδέν' ἀγνοοῦντα
 τὰληθὲς ἀναγκάζω μανθάνειν λέγειν, ἀλλ', εἴ τι ἐμὴ
 συμβουλή, κτησάμενον ἐκεῖνο οὕτως ἐμὲ λαμβάνειν· τόδε
 δ' οὖν μέγα λέγω, ὡς ἄνευ ἐμοῦ τῶ τὰ ὄντα εἰδότι οὐδέν τι
 μᾶλλον ἔσται πείθειν τέχνη.”
 {ΦΑΙ.} Οὐκοῦν δίκαια ἐρεῖ, λέγουσα ταῦτα;

Stephanus page 260, section e, line 2

{ΣΩ.} Φημί, ἐὰν οἱ γ' ἐπιόντες αὐτῇ λόγοι μαρτυρῶσιν
 εἶναι τέχνη. ὥσπερ γὰρ ἀκούειν δοκῶ τινων προσιόντων καὶ
 διαμαρτυρομένων λόγων, ὅτι ψεύδεται καὶ οὐκ ἔστι τέχνη
 ἀλλ' ἄτεχνος τριβή· τοῦ δὲ λέγειν, φησὶν ὁ Λάκων, ἔτυμος
 τέχνη ἄνευ τοῦ ἀληθείας ἦφθαι οὗτ' ἔστιν οὔτε μή ποτε
 ὕστερον γένηται.
 {ΦΑΙ.} Τούτων δεῖ τῶν λόγων, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ δεῦρο
 αὐτοὺς παράγων ἐξέταξε τί καὶ πῶς λέγουσιν.
 {ΣΩ.} Πάριτε δὴ, θρέμματα γενναῖα, καλλίπαιδά τε Φαῖ-
 δρον πείθετε ὡς ἐὰν μὴ ἱκανῶς φιλοσοφήσῃ, οὐδὲ ἱκανός

Stephanus page 261, section a, line 5

ποτε λέγειν ἔσται περὶ οὐδενός. ἀποκρινέσθω δὴ ὁ Φαῖδρος.
 {ΦΑΙ.} Ἐρωτᾶτε.
 {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ τὸ μὲν ὅλον ἢ ῥητορικὴ ἂν εἷη τέχνη
 ψυχαγωγία τις διὰ λόγων, οὐ μόνον ἐν δικαστηρίοις καὶ ὅσοι
 ἄλλοι δημόσιοι σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδίῳ, ἢ αὐτὴ σμικρῶν
 τε καὶ μεγάλων πέρι, καὶ οὐδὲν ἐντιμότερον τό γε ὀρθὸν περὶ
 σπουδαῖα ἢ περὶ φαῦλα γινόμενον; ἢ πῶς σὺ ταῦτ' ἀκήκοας;
 {ΦΑΙ.} Οὐ μὰ τὸν Δί' οὐ παντάπασιν οὕτως, ἀλλὰ μάλιστα
 μὲν πῶς περὶ τὰς δίκας λέγεται τε καὶ γράφεται τέχνη,
 λέγεται δὲ καὶ περὶ δημηγορίας· ἐπὶ πλεον δὲ οὐκ ἀκήκοα.

Stephanus page 261, section b, line 6

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἤ τὰς Νέστορος καὶ Ὀδυσσέως τέχνας μόνον
περὶ λόγων ἀκήκοας, ἃς ἐν Ἰλίῳ σχολάζοντες συνεγραψάτην,
τῶν δὲ Παλαμίδους ἀνήκοος γέγονας;

{ΦΑΙ.} Καὶ ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε τῶν Νέστορος, εἰ μὴ
Γοργίαν Νέστορά τινα κατασκευάζεις, ἢ τινα Θρασύμαχόν
τε καὶ Θεόδωρον Ὀδυσσέα.

{ΣΩ.} Ἴσως. ἀλλὰ γὰρ τούτους ἐῷμεν· σὺ δ' εἰπέ, ἐν
δικαστηρίοις οἱ ἀντίδικοι τί δρῶσιν; οὐκ ἀντιλέγουσιν μέντοι;
ἢ τί φήσομεν;

{ΦΑΙ.} Τοῦτ' αὐτό.

Stephanus page 261, section c, line 8

{ΣΩ.} Περὶ τοῦ δικαίου τε καὶ ἀδίκου;

{ΦΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ τέχνη τοῦτο δρῶν ποιήσει φανῆναι τὸ
αὐτὸ τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν δίκαιον, ὅταν δὲ βούληται, ἄδικον;

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Καὶ ἐν δημηγορίᾳ δὴ τῇ πόλει δοκεῖν τὰ αὐτὰ τοτὲ
μὲν ἀγαθὰ, τοτὲ δ' αὖ τὰναντία;

{ΦΑΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Τὸν οὖν Ἐλεατικὸν Παλαμίδην λέγοντα οὐκ ἴσμεν
τέχνη, ὥστε φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσι τὰ αὐτὰ ὅμοια καὶ

Stephanus page 261, section d, line 8

ἀνόμοια, καὶ ἐν καὶ πολλά, μένοντά τε αὖ καὶ φερόμενα;

{ΦΑΙ.} Μάλα γε.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα μόνον περὶ δικαστηρίᾳ τέ ἐστὶν ἡ ἀντιλογικὴ
καὶ περὶ δημηγορίαν, ἀλλ', ὥς ἔοικε, περὶ πάντα τὰ λεγόμενα
μία τις τέχνη, εἴπερ ἔστιν, αὕτη ἂν εἴη, ἢ τις οἷός τ' ἔσται
πᾶν παντὶ ὁμοιοῦν τῶν δυνατῶν καὶ οἷς δυνατόν, καὶ ἄλλου
ὁμοιοῦντος καὶ ἀποκρυπτομένου εἰς φῶς ἄγειν.

{ΦΑΙ.} Πῶς δὴ τὸ τοιοῦτον λέγεις;

{ΣΩ.} Τῇδε δοκῶ ζητοῦσιν φανεῖσθαι. ἀπάτη πότερον ἐν
πολὺ διαφέρουσι γίγνεται μᾶλλον ἢ ὀλίγον;

Stephanus page 262, section a, line 1

{ΦΑΙ.} Ἐν τοῖς ὀλίγον.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ γε δὴ κατὰ σμικρὸν μεταβαίνων μᾶλλον
λήσεις ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἢ κατὰ μέγα.

{ΦΑΙ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Δεῖ ἄρα τὸν μέλλοντα ἀπατήσιν μὲν ἄλλον, αὐτὸν
δὲ μὴ ἀπατήσεσθαι, τὴν ὁμοιότητα τῶν ὄντων καὶ ἀνομοιότητα
ἀκριβῶς διειδέναι.

{ΦΑΙ.} Ἀνάγκη μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἡ οὖν οἴός τε ἔσται, ἀλήθειαν ἀγνοῶν ἐκάστου, τὴν τοῦ ἀγνοουμένου ὁμοιότητα σμικρὰν τε καὶ μεγάλην ἐν τοῖς

Stephanus page 262, section a, line 11

ἄλλοις διαγιγνώσκειν;

{ΦΑΙ.} Ἀδύνατον.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῖς παρὰ τὰ ὄντα δοξάζουσιν καὶ ἀπατωμένοις δῆλον ὡς τὸ πάθος τοῦτο δι' ὁμοιοτήτων τινῶν εἰσερρή.

{ΦΑΙ.} Γίνεται γοῦν οὕτως.

{ΣΩ.} Ἐστὶν οὖν ὅπως τεχνικὸς ἔσται μεταβιβάζειν κατὰ σμικρὸν διὰ τῶν ὁμοιοτήτων ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐκάστοτε ἐπὶ τοῦναντίον ἀπάγων, ἢ αὐτὸς τοῦτο διαφεύγειν, ὃ μὴ ἐγνωρικῶς ὃ ἔστιν ἕκαστον τῶν ὄντων;

{ΦΑΙ.} Οὐ μὴ ποτε.

Stephanus page 262, section c, line 1

{ΣΩ.} Λόγων ἄρα τέχνην, ὧς ἔταίρε, ὃ τὴν ἀλήθειαν μὴ εἰδῶς, δόξας δὲ τεθηρευκῶς, γελοῖαν τινά, ὡς ἔοικε, καὶ ἄτεχνον παρέξεται.

{ΦΑΙ.} Κινδυνεύει.

{ΣΩ.} Βούλει οὖν ἐν τῷ Λυσίου λόγῳ ὃν φέρεις, καὶ ἐν οἷς ἡμεῖς εἶπομεν ἰδεῖν τι ὧν φαμεν ἀτέχνων τε καὶ ἐντέχνων εἶναι;

{ΦΑΙ.} Πάντων γέ που μάλιστα, ὡς νῦν γε ψιλῶς πως λέγομεν, οὐκ ἔχοντες ἱκανὰ παραδείγματα.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν κατὰ τύχην γέ τινα, ὡς ἔοικεν, ἐρρηθήτην

Stephanus page 262, section d, line 1

τῶ λόγῳ ἔχοντέ τι παράδειγμα, ὡς ἂν ὁ εἰδῶς τὸ ἀληθὲς προσπαίζων ἐν λόγοις παράγοι τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἔγωγε, ὦ Φαῖδρε, αἰτιῶμαι τοὺς ἐντοπίους θεοὺς· ἴσως δὲ καὶ οἱ τῶν Μουσῶν προφηταὶ οἱ ὑπὲρ κεφαλῆς ὦδοι ἐπιπεπνευκότες ἂν ἡμῖν εἶεν τοῦτο τὸ γέρας· οὐ γάρ που ἔγωγε τέχνης τινὸς τοῦ λέγειν μέτοχος.

{ΦΑΙ.} Ἐστω ὡς λέγεις· μόνον δῆλωσον ὃ φῆς.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ μοι ἀνάγνωθι τὴν τοῦ Λυσίου λόγου ἀρχήν.

{ΦΑΙ.} “Περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ

Stephanus page 262, section e, line 3

δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχήσαι ὧν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστής ὦν σου τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει” -

{ΣΩ.} Παῦσαι. τί δὴ οὖν οὗτος ἀμαρτάνει καὶ ἄτεχνον ποιεῖ λεκτέον· ἢ γάρ;

{ΦΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ παντὶ δῆλον τό γε τοιόνδε, ὡς περὶ

μὲν ἓνια τῶν τοιούτων ὁμονοητικῶς ἔχομεν, περὶ δ' ἓνια
στασιωτικῶς;
{ΦΑΙ.} Δοκῶ μὲν ὃ λέγεις μανθάνειν, ἔτι δ' εἰπὲ σαφέστερον.
{ΣΩ.} Ὅταν τις ὄνομα εἴπῃ σιδήρου ἢ ἀργύρου, ἄρ' οὐ τὸ

Stephanus page 263, section a, line 7

αὐτὸ πάντες διανοήθημεν;
{ΦΑΙ.} Καὶ μάλα.
{ΣΩ.} Τί δ' ὅταν δικαίου ἢ ἀγαθοῦ; οὐκ ἄλλος ἄλλη
φέρεται, καὶ ἀμφισβητοῦμεν ἀλλήλοις τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς;
{ΦΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἐν μὲν ἄρα τοῖς συμφωνοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς οὐ.
{ΦΑΙ.} Οὕτω.
{ΣΩ.} Ποτέρωθι οὖν εὐαπατητότεροί ἐσμεν, καὶ ἡ ῥητορικὴ
ἐν ποτέροις μεῖζον δύναται;
{ΦΑΙ.} Δῆλον ὅτι ἐν οἷς πλανώμεθα.

Stephanus page 263, section b, line 6

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸν μέλλοντα τέχνην ῥητορικὴν μετιέναι
πρῶτον μὲν δεῖ ταῦτα ὁδῶ διηρηῆσθαι, καὶ εἰληφέναι τινὰ
χαρακτῆρα ἑκατέρου τοῦ εἶδους, ἐν ᾧ τε ἀνάγκη τὸ πλῆθος
πλανᾶσθαι καὶ ἐν ᾧ μή.
{ΦΑΙ.} Καλὸν γοῦν ἄν, ὦ Σώκρατες, εἶδος εἶη κατανενοηκῶς
ὁ τοῦτο λαβών.
{ΣΩ.} Ἐπειτά γε οἶμαι πρὸς ἑκάστῳ γιγνόμενον μὴ
λανθάνειν ἀλλ' ὁξέως αἰσθάνεσθαι περὶ οὗ ἂν μέλλῃ ἐρεῖν
ποτέρου ὃν τυγχάνει τοῦ γένους.
{ΦΑΙ.} Τί μήν;

Stephanus page 263, section c, line 7

{ΣΩ.} Τί οὖν; τὸν ἔρωτα πότερον φῶμεν εἶναι τῶν
ἀμφισβητησίμων ἢ τῶν μή;
{ΦΑΙ.} Τῶν ἀμφισβητησίμων δήπου· ἢ οἶει ἄν σοι ἐγχο-
ρῆσαι εἰπεῖν ἅ νυνδὴ εἶπες περὶ αὐτοῦ, ὥς βλάβη τέ ἐστι
τῷ ἐρωμένῳ καὶ ἐρῶντι, καὶ αὐθις ὥς μέγιστον <ὄν> τῶν
ἀγαθῶν τυγχάνει;
{ΣΩ.} Ἄριστα λέγεις· ἀλλ' εἰπὲ καὶ τόδε - ἐγὼ γάρ τοι
διὰ τὸ ἐνθουσιαστικὸν οὐ πάνυ μέμνημαι - εἰ ὠρισάμην ἔρωτα
ἀρχόμενος τοῦ λόγου.
{ΦΑΙ.} Νῆ Δία ἀμηχάνως γε ὥς σφόδρα.

Stephanus page 263, section d, line 5

{ΣΩ.} Φεῦ, ὅσῳ λέγεις τεχνικωτέρας Νύμφας τὰς Ἀχελώου
καὶ Πάνα τὸν Ἑρμοῦ Λυσίου τοῦ Κεφάλου πρὸς λόγους εἶναι.
ἢ οὐδὲν λέγω, ἀλλὰ καὶ ὁ Λυσίας ἀρχόμενος τοῦ ἐρωτικοῦ

ἠνάγκασεν ἡμᾶς ὑπολαβεῖν τὸν Ἑρωτα ἐν τι τῶν ὄντων ὁ αὐτὸς ἐβουλήθη, καὶ πρὸς τοῦτο ἤδη συνταξάμενος πάντα τὸν ὕστερον λόγον διεπεράνατο; βούλει πάλιν ἀναγνῶμεν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ;

{ΦΑΙ.} Εἰ σοί γε δοκεῖ· ὁ μέντοι ζητεῖς οὐκ ἔστ' αὐτόθι.

{ΣΩ.} Λέγε, ἵνα ἀκούσω αὐτοῦ ἐκείνου.

Stephanus page 263, section e, line 6

{ΦΑΙ.} “Περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχήσαι ὧν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστής ὦν σου τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὧν ἂν εὖ ποιήσωσιν, ἐπειδὴ τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται.” -

{ΣΩ.} Ἡ πολλοῦ δεῖν ἔοικε ποιεῖν ὅδε γε ὁ ζητοῦμεν, ὅς οὐδὲ ἀπ' ἀρχῆς ἀλλ' ἀπὸ τελευτῆς ἐξ ὑπτίας ἀνάπαλιν διανεῖν ἐπιχειρεῖ τὸν λόγον, καὶ ἄρχεται ἀφ' ὧν πεπαυμένος ἂν ἤδη ὁ ἐραστής λέγοι πρὸς τὰ παιδικά. ἦ οὐδὲν εἶπον, Φαῖδρε, φίλη κεφαλὴ;

Stephanus page 264, section b, line 1

{ΦΑΙ.} Ἔστιν γέ τοι δῆ, ὦ Σώκρατες, τελευτή, περὶ οὗ τὸν λόγον ποιεῖται.

{ΣΩ.} Τί δὲ τᾶλλα; οὐ χύδην δοκεῖ βεβληῖσθαι τὰ τοῦ λόγου; ἢ φαίνεται τὸ δεύτερον εἰρημένον ἔκ τινος ἀνάγκης δεύτερον δεῖν τεθῆναι, ἢ τι ἄλλο τῶν ῥηθέντων; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔδοξεν, ὡς μηδὲν εἰδότε, οὐκ ἀγεννῶς τὸ ἐπὶ οὐκ εἰρηῖσθαι τῷ γράφοντι· σὺ δ' ἔχεις τινὰ ἀνάγκην λογογραφικὴν ἢ ταῦτα ἐκείνος οὕτως ἐφεξῆς παρ' ἀλλήλα ἔθηκεν;

{ΦΑΙ.} Χρηστὸς εἶ, ὅτι με ἡγή ἱκανὸν εἶναι τὰ ἐκείνου οὕτως ἀκριβῶς διυδεῖν.

Stephanus page 264, section c, line 2

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τόδε γε οἶμαί σε φάναι ἂν, δεῖν πάντα λόγον ὥσπερ ζῶον συνεστάναι σῶμά τι ἔχοντα αὐτὸν αὐτοῦ, ὥστε μήτε ἀκέφαλον εἶναι μήτε ἄπουν, ἀλλὰ μέσα τε ἔχειν καὶ ἄκρα, πρέποντα ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ γεγραμμένα.

{ΦΑΙ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Σκέψαι τοίνυν τὸν τοῦ ἐταίρου σου λόγον εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει, καὶ εὐρήσεις τοῦ ἐπιγράμματος οὐδὲν διαφέροντα, ὁ Μίδα τῷ Φρυγί φασὶν τινες ἐπιγεγράφθαι.

{ΦΑΙ.} Ποῖον τοῦτο, καὶ τί πεπονθός;

{ΣΩ.} Ἔστι μὲν τοῦτο τόδε -

Stephanus page 264, section d, line 2

Χαλκῇ παρθένος εἰμί, Μίδα δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.

ὄφρ' ἂν ὕδωρ τε νάη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη,
αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου,
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδας ὅτι τῇδε τέθαιπται.

ὅτι δ' οὐδὲν διαφέρει αὐτοῦ πρῶτον ἢ ὕστατόν τι λέγεσθαι,
ἐννοεῖς που, ὡς ἐγῶμαι.

{ΦΑΙ.} Σκώπτεις τὸν λόγον ἡμῶν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τοῦτον μὲν τοίνυν, ἵνα μὴ σὺ ἄχθῃ, ἐάσωμεν -

Stephanus page 264, section e, line 5

καίτοι συχνά γε ἔχειν μοι δοκεῖ παραδείγματα πρὸς ἃ τις
βλέπων ὀνίναιτ' ἂν, μιμεῖσθαι αὐτὰ ἐπιχειρῶν μὴ πάνυ τι -
εἰς δὲ τοὺς ἑτέρους λόγους ἴωμεν. ἦν γάρ τι ἐν αὐτοῖς, ὡς
δοκῶ, προσῆκον ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις περὶ λόγων σκοπεῖν.

{ΦΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐναντίω που ἦσθιν· ὁ μὲν γὰρ ὡς τῷ ἐρῶντι, ὁ δ'
ὡς τῷ μὴ δεῖ χαρίζεσθαι, ἐλεγέτην.

{ΦΑΙ.} Καὶ μάλ' ἀνδρικῶς.

{ΣΩ.} Ὡμην σε τάληθές ἐρεῖν, ὅτι μανικῶς· ὁ μέντοι
ἐζήτουν ἐστὶν αὐτὸ τοῦτο. μανίαν γὰρ τινα ἐφήσαμεν εἶναι

Stephanus page 265, section a, line 7

τὸν ἔρωτα. ἦ γάρ;

{ΦΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Μανίας δέ γε εἶδη δύο, τὴν μὲν ὑπὸ νοσημάτων
ἀνθρωπίνων, τὴν δὲ ὑπὸ θείας ἐξαλλαγῆς τῶν εἰωθότων
νομίμων γιγνομένην.

{ΦΑΙ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τῆς δὲ θείας τεττάρων θεῶν τέτταρα μέρη διελόμενοι,
μαντικὴν μὲν ἐπίπνοιαν Ἀπόλλωνος θέντες, Διονύσου δὲ
τελεστικὴν, Μουσῶν δ' αὖ ποιητικὴν, τετάρτην δὲ Ἀφροδίτης
καὶ Ἔρωτος, ἐρωτικὴν μανίαν ἐφήσαμεν τε ἀρίστην εἶναι,

Stephanus page 265, section b, line 6

καὶ οὐκ οἶδ' ὅπῃ τὸ ἐρωτικὸν πάθος ἀπεικάζοντες, ἴσως
μὲν ἀληθοῦς τινος ἐφαπτόμενοι, τάχα δ' ἂν καὶ ἄλλοσε
παραφερόμενοι, κεράσαντες οὐ παντάπασιν ἀπίθανον λόγον,
μυθικόν τινα ὕμνον προσεπαίσαμεν μετρίως τε καὶ εὐφήμως
τὸν ἐμὸν τε καὶ σὸν δεσπότην Ἔρωτα, ὦ Φαῖδρε, καλῶν
παίδων ἔφορον.

{ΦΑΙ.} Καὶ μάλα ἔμοιγε οὐκ ἀηδῶς ἀκοῦσαι.

{ΣΩ.} Τόδε τοίνυν αὐτόθεν λάβωμεν, ὡς ἀπὸ τοῦ ψέγειν
πρὸς τὸ ἐπαινεῖν ἔσχεν ὁ λόγος μεταβῆναι.

{ΦΑΙ.} Πῶς δὴ οὖν αὐτὸ λέγεις;

Stephanus page 265, section c, line 8

{ΣΩ.} Ἐμοὶ μὲν φαίνεται τὰ μὲν ἄλλα τῷ ὄντι παιδιᾷ πεπαῖσθαι· τούτων δὲ τινων ἐκ τύχης ῥηθέντων δυοῖν εἰδοῖν, εἰ αὐτοῖν τὴν δύναμιν τέχνη λαβεῖν δύναίτο τις, οὐκ ἄχαρι.

{ΦΑΙ.} Τίνων δῆ;

{ΣΩ.} Εἰς μίαν τε ἰδέαν συνορῶντα ἄγειν τὰ πολλαχῇ διεσπαρμένα, ἵνα ἕκαστον ὀριζόμενος δῆλον ποιῇ περὶ οὗ ἂν αἰεὶ διδάσκειν ἐθέλῃ. ὥσπερ τὰ νυνδὴ περὶ Ἑρωτος - ὃ ἔστιν ὀρισθέν - εἴτ' εὖ εἴτε κακῶς ἐλέγχῃ, τὸ γοῦν σαφές καὶ τὸ αὐτὸ αὐτῷ ὁμολογούμενον διὰ ταῦτα ἔσχεν εἰπεῖν ὁ λόγος.

{ΦΑΙ.} Τὸ δ' ἕτερον δὴ εἶδος τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 265, section e, line 1

{ΣΩ.} Τὸ πάλιν κατ' εἶδη δύνασθαι διατέμνειν κατ' ἄρθρα ἢ πέφυκεν, καὶ μὴ ἐπιχειρεῖν καταγνύναι μέρος μηδέν, κακοῦ μαγείρου τρόπῳ χρώμενον· ἀλλ' ὥσπερ ἄρτι τῷ λόγῳ τὸ μὲν ἄφρον τῆς διανοίας ἔν τι κοινῇ εἶδος ἐλάβετην, ὥσπερ δὲ σώματος ἐξ ἑνὸς διπλᾶ καὶ ὁμώνυμα πέφυκε, σκαιά, τὰ δὲ δεξιὰ κληθέντα, οὕτω καὶ τὸ τῆς παρανοίας ὡς <ἐν> ἐν ἡμῖν πεφυκὸς εἶδος ἡγησαμένῳ τῷ λόγῳ, ὁ μὲν τὸ ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος, πάλιν τοῦτο τέμνων οὐκ ἐπανῆκεν πρὶν ἐν αὐτοῖς ἐφευρὼν ὀνομαζόμενον σκαιόν τινα ἔρωτα ἐλοιδόρησεν μάλ' ἐν δίκῃ, ὁ δ' εἰς τὰ ἐν δεξιᾷ τῆς μανίας ἀγαγὼν ἡμᾶς,

Stephanus page 266, section a, line 7

ὁμώνυμον μὲν ἐκείνῳ, θεῖον δ' αὖ τινα ἔρωτα ἐφευρὼν καὶ προτεινόμενος ἐπῆνεσεν ὡς μεγίστων αἴτιον ἡμῖν ἀγαθῶν.

{ΦΑΙ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Τούτων δὴ ἔγωγε αὐτός τε ἐραστής, ὦ Φαῖδρε, τῶν διαιρέσεων καὶ συναγωγῶν, ἵνα οἷός τε ὦ λέγειν τε καὶ φρονεῖν· ἐάν τέ τιν' ἄλλον ἡγήσωμαι δυνατόν εἰς ἐν καὶ ἐπὶ πολλὰ πεφυκὸς ὅρᾱν, τοῦτον διώκω “κατόπισθε μετ' ἵχνιον ὥστε θεοῖο.” καὶ μέντοι καὶ τοὺς δυναμένους αὐτὸ δρᾶν εἰ μὲν ὀρθῶς ἢ μὴ προσαγορεύω, θεὸς οἶδε, καλῶ δὲ οὖν μέχρι τοῦδε διαλεκτικούς. τὰ δὲ νῦν παρὰ σοῦ τε καὶ

Stephanus page 266, section c, line 2

Λυσίου μαθόντας εἰπέ τί χρὴ καλεῖν· ἢ τοῦτο ἐκεῖνό ἐστιν ἢ λόγων τέχνη, ἢ Θρασύμαχος τε καὶ οἱ ἄλλοι χρώμενοι σοφοὶ μὲν αὐτοὶ λέγειν γέγονασιν, ἄλλους τε ποιοῦσιν, οἳ ἂν δωροφορεῖν αὐτοῖς ὡς βασιλεῦσιν ἐθέλωσιν;

{ΦΑΙ.} Βασιλικοὶ μὲν ἄνδρες, οὐ μὲν δὴ ἐπιστήμονές γε ὦν ἐρωτᾷς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τὸ εἶδος ὀρθῶς ἔμοιγε δοκεῖς καλεῖν, διαλεκτικὸν καλῶν· τὸ δὲ ῥητορικὸν δοκεῖ μοι διαφεύγειν ἔθ' ἡμᾶς.

{ΣΩ.} Πῶς φῆς; καλὸν ποῦ τι ἂν εἴῃ, ὃ τούτων ἀπολειφθὲν ὅμως τέχνη λαμβάνεται; πάντως δ' οὐκ ἀτιμαστέον

αὐτὸ σοί τε καὶ ἐμοί, λεκτέον δὲ τί μέντοι καὶ ἔστι τὸ λειπόμενον τῆς ῥητορικῆς.

{ΦΑΙ.} Καὶ μάλα που συχνά, ὦ Σώκρατες, τὰ γ' ἐν τοῖς βιβλίοις τοῖς περὶ λόγων τέχνης γεγραμμένοις.

{ΣΩ.} [Καὶ] καλῶς γε ὑπέμνησας. <προοίμιον> μὲν οἶμαι πρῶτον ὡς δεῖ τοῦ λόγου λέγεσθαι ἐν ἀρχῇ· ταῦτα λέγεις - ἡ γάρ; - τὰ κομψὰ τῆς τέχνης;

{ΦΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Δεύτερον δὲ δὴ <διήγησίν> τινα <μαρτυρίας> τ' ἐπ' αὐτῇ, τρίτον <τεκμήρια>, τέταρτον <εἰκότα>· καὶ <πίστωσιν>

οἶμαι καὶ <ἐπιπίστωσιν> λέγειν τὸν γε βέλτιστον λογοδαΐ-
δαλον Βυζάντιον ἄνδρα.

{ΦΑΙ.} Τὸν χρηστὸν λέγεις Θεόδωρον;

{ΣΩ.} Τί μήν; καὶ <ἐλεγχόν> γε καὶ <ἐπεξέλεγχον> ὡς ποιητέον ἐν κατηγορίᾳ τε καὶ ἀπολογίᾳ. τὸν δὲ κάλλιστον Πάριον Εὐνὴν ἕς μέσον οὐκ ἄγομεν, ὅς <ὑποδήλωσιν> τε πρῶτος ἠὔρεν καὶ <παρεπαίνους> - οἱ δ' αὐτὸν καὶ <παραψό-

γους> φασὶν ἐν μέτρῳ λέγειν μνήμης χάριν - σοφὸς γὰρ ἀνὴρ. Τεισίαν δὲ Γοργίαν τε ἐάσομεν εὔδειν, οἱ πρὸ τῶν ἀληθῶν

τὰ εἰκότα εἶδον ὡς τιμητέα μᾶλλον, τὰ τε αὖ σμικρὰ μεγάλα καὶ τὰ μεγάλα σμικρὰ φαίνεσθαι ποιοῦσιν διὰ ῥώμην λόγου, καινὰ τε ἀρχαίως τὰ τ' ἐναντία καινῶς, συντομίαν τε λόγων καὶ ἄπειρα μήκη περὶ πάντων ἀνηῦρον; ταῦτα δὲ ἀκούων ποτέ μου Πρόδικος ἐγέλασεν, καὶ μόνος αὐτὸς ἠύρηκέναι ἔφη ὦν δεῖ λόγων τέχνην· δεῖν δὲ οὔτε μακρῶν οὔτε βραχέων ἀλλὰ μετρίων.

{ΦΑΙ.} Σοφώτατά γε, ὦ Πρόδικε.

{ΣΩ.} Ἰππίαν δὲ οὐ λέγομεν; οἶμαι γὰρ ἂν σύμψηφον αὐτῷ καὶ τὸν Ἥλειον ξένον γενέσθαι.

{ΦΑΙ.} Τί δ' οὐ;

{ΣΩ.} Τὰ δὲ Πώλου πῶς φράσωμεν αὖ μουσεῖα λόγων - ὡς <διπλασιολογίαν> καὶ <γνωμολογίαν> καὶ <εἰκονολογίαν> - ὀνομάτων τε Λικυμνίων ἃ ἐκείνῳ ἐδωρήσατο πρὸς ποιήσιν εὐεπείας;

{ΦΑΙ.} Πρωταγόρεια δέ, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἦν μέντοι τοιαῦτ' ἄττα;

{ΣΩ.} <Ὄρθοεπεία> γέ τις, ὦ παῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ

καλά. τῶν γε μὴν οἰκτρογόων ἐπὶ γῆρας καὶ πενίαν
ἐλκομένων λόγων κεκρατηκέναι τέχνη μοι φαίνεται τὸ τοῦ

Stephanus page 267, section c, line 9

Χαλκηδονίου σθένος, ὀργίσαι τε αὖ πολλοὺς ἅμα δεινὸς ἀνὴρ
γένονεν, καὶ πάλιν ὠργισμένοις ἐπάδων κηλεῖν, ὥς ἔφη·
διαβάλλειν τε καὶ ἀπολύσασθαι διαβολὰς ὅθενδὴ κράτιστος.
τὸ δὲ δὴ τέλος τῶν λόγων κοινῇ πᾶσιν ἔοικε συνδεδογμένον
εἶναι, ᾧ τινες μὲν <ἐπάνοδον>, ἄλλοι δ' ἄλλο τίθενται ὄνομα.

{ΦΑΙ.} Τὸ ἐν κεφαλαίῳ ἕκαστα λέγεις ὑπομνήσαι ἐπὶ
τελευτῆς τοὺς ἀκούοντας περὶ τῶν εἰρημένων;

{ΣΩ.} Ταῦτα λέγω, καὶ εἴ τι σὺ ἄλλο ἔχεις εἰπεῖν λόγων
τέχνης πέρι.

{ΦΑΙ.} Σμικρά γε καὶ οὐκ ἄξια λέγειν.

Stephanus page 268, section a, line 1

{ΣΩ.} Ἐῷμεν δὴ τά γε σμικρά· ταῦτα δὲ ὑπ' αὐγὰς μᾶλλον
ἰδωμεν, τίνα καὶ πότ' ἔχει τὴν τῆς τέχνης δύναμιν.

{ΦΑΙ.} Καὶ μάλα ἐρρωμένην, ᾧ Σώκρατες, ἔν γε δὴ
πλήθους συνόδοις.

{ΣΩ.} Ἐχει γάρ. ἀλλ', ᾧ δαιμόνιε, ἰδὲ καὶ σὺ εἰ ἄρα καὶ
σοὶ φαίνεται διεστηκὸς αὐτῶν τὸ ἥτριον ὥσπερ ἐμοί.

{ΦΑΙ.} Δείκνυε μόνον.

{ΣΩ.} Εἰπέ δὴ μοι· εἴ τις προσελθὼν τῷ ἐταίρῳ σου
Ἐρυξιμάχῳ ἢ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀκουμένῳ εἴποι ὅτι “Ἐγὼ
ἐπίσταμαι τοιαῦτ' ἅττα σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμαίνειν

Stephanus page 268, section b, line 1

τ' ἐὰν βούλωμαι καὶ ψύχειν, καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ μοι, ἐμεῖν
ποιεῖν, ἐὰν δ' αὖ, κάτω διαχωρεῖν, καὶ ἄλλα πάμπολλα
τοιαῦτα· καὶ ἐπιστάμενος αὐτὰ ἀξιῶ ἰατρικὸς εἶναι καὶ
ἄλλον ποιεῖν ᾧ ἂν τὴν τούτων ἐπιστήμην παραδῶ,” τί ἂν
οἶε ἀκούσαντας εἰπεῖν;

{ΦΑΙ.} Τί δ' ἄλλο γε ἢ ἐρέσθαι εἰ προσεπίσταται καὶ
οὔστινας δεῖ καὶ ὅποτε ἕκαστα τούτων ποιεῖν, καὶ μέχρι
ὅπόσου;

{ΣΩ.} Εἰ οὖν εἴποι ὅτι “Οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀξιῶ τὸν ταῦτα
παρ' ἐμοῦ μαθόντα αὐτὸν οἶόν τ' εἶναι [ποιεῖν] ἅ ἐρωτᾷς;”

Stephanus page 268, section c, line 2

{ΦΑΙ.} Εἰπεῖν ἂν οἶμαι ὅτι μαίνεται ἄνθρωπος, καὶ ἐκ
βιβλίου ποθὲν ἀκούσας ἢ περιτυχὼν φαρμακίοις ἰατρὸς
οἶεται γεγονέναι, οὐδὲν ἐπαῖων τῆς τέχνης.

{ΣΩ.} Τί δ' εἰ Σοφοκλεῖ αὖ προσελθὼν καὶ Εὐριπίδῃ τις
λέγοι ὥς ἐπίσταται περὶ σμικροῦ πράγματος ῥήσεις παμμήκεις
ποιεῖν καὶ περὶ μεγάλου πάνυ σμικράς, ὅταν τε βούληται

οἰκτράς, καὶ τὸνναντίον αὐτὸ φοβερὰς καὶ ἀπειλητικὰς ὅσα τ'
ἄλλα τοιαῦτα, καὶ διδάσκων αὐτὰ τραγωδίας ποιήσιν οἴεται
παραδιδόναι;

{ΦΑΙ.} Καὶ οὗτοι ἄν, ὦ Σώκρατες, οἶμαι καταγελῶν εἶ

Stephanus page 268, section d, line 4

τις οἴεται τραγωδίαν ἄλλο τι εἶναι ἢ τὴν τούτων σύστασιν
πρέπουσαν ἀλλήλοις τε καὶ τῷ ὅλῳ συνισταμένην.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐκ ἂν ἀγροίκως γε οἶμαι λοιδορήσειαν, ἀλλ'
ὥσπερ ἂν μουσικὸς ἐντυχὼν ἀνδρὶ οἰομένῳ ἀρμονικῷ εἶναι,
ὅτι δὴ τυγχάνει ἐπιστάμενος ὡς οἶόν τε ὀξύτατην καὶ βαρυ-
τάτην χορδὴν ποιεῖν, οὐκ ἀγρίως εἶποι ἄν· “ὦ μοχθηρὲ,
μελαγχολᾶς,” ἀλλ' ἄτε μουσικὸς ὢν πρῶτον ὅτι “ὦ
ἄριστε, ἀνάγκη μὲν καὶ ταῦτ' ἐπίστασθαι τὸν μέλλοντα
ἀρμονικὸν ἔσεσθαι, οὐδὲν μὴν κωλύει μηδὲ σμικρὸν ἀρμονίας
ἐπαῖειν τὸν τὴν σὴν ἔξιν ἔχοντα· τὰ γὰρ πρὸ ἀρμονίας

Stephanus page 268, section e, line 6

ἀναγκαῖα μαθήματα ἐπίστασαι ἀλλ' οὐ τὰ ἀρμονικά.”

{ΦΑΙ.} Ὅρθότατά γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὁ Σοφοκλῆς τὸν σφισιν ἐπιδεικνύμενον
τὰ πρὸ τραγωδίας ἂν φαίη ἀλλ' οὐ τὰ τραγικά, καὶ ὁ Ἀκου-
μενὸς τὰ πρὸ ἱατρικῆς ἀλλ' οὐ τὰ ἱατρικά.

{ΦΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τί δὲ τὸν <μελίγηρυν Ἄδραστον> οἰόμεθα ἢ καὶ
Περικλέα, εἰ ἀκούσειαν ὧν νυνδὴ ἡμεῖς διῆμεν τῶν παγκάλων
τεχνημάτων - <βραχυλογιῶν> τε καὶ <εἰκονολογιῶν> καὶ ὅσα
ἄλλα διελθόντες ὑπ' αὐγὰς ἔφαμεν εἶναι σκεπτέα - πότερον

Stephanus page 269, section b, line 1

χαλεπῶς ἂν αὐτοὺς, ὥσπερ ἐγὼ τε καὶ σύ, ὑπ' ἀγροικίας
ῥῆμά τι εἰπεῖν ἀπαίδευτον εἰς τοὺς ταῦτα γεγραφότας τε καὶ
διδάσκοντας ὡς ῥητορικὴν τέχνην, ἢ ἄτε ἡμῶν ὄντας σοφω-
τέρους καὶ νῶν ἐπιπλῆξαι εἰπόντας· “ὦ Φαῖδρέ τε καὶ
Σώκρατες, οὐ χρή χαλεπαίνειν ἀλλὰ συγγινώσκειν, εἴ τινες
μὴ ἐπιστάμενοι διαλέγεσθαι ἀδύνατοι ἐγένοντο ὀρίσασθαι
τί ποτ' ἔστιν ῥητορικὴ, ἐκ δὲ τούτου τοῦ πάθους τὰ πρὸ
τῆς τέχνης ἀναγκαῖα μαθήματα ἔχοντες ῥητορικὴν ᾠήθησαν
ηὐρηκέναι, καὶ ταῦτα δὴ διδάσκοντες ἄλλους ἡγοῦνταί σφισιν
τελέως ῥητορικὴν δεδιδάχθαι, τὸ δὲ ἕκαστα τούτων πιθανῶς

Stephanus page 269, section c, line 3

λέγειν τε καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι, οὐδὲν ἔργον <ὄν>, αὐτοὺς
δεῖν παρ' ἑαυτῶν τοὺς μαθητάς σφωον πορίζεσθαι ἐν τοῖς
λόγοις”.

{ΦΑΙ.} Ἀλλὰ μήν, ὦ Σώκρατες, κινδυνεύει γε τοιοῦτόν

τι εἶναι τὸ τῆς τέχνης ἦν οὗτοι οἱ ἄνδρες ὡς ῥητορικὴν
διδάσκουσιν τε καὶ γράφουσιν, καὶ ἔμοιγε δοκεῖς ἀληθῆ εἰρη-
κέναι· ἀλλὰ δὴ τὴν τοῦ τῶ ὄντι ῥητορικοῦ τε καὶ πιθανοῦ
τέχνην πῶς καὶ πόθεν ἂν τις δύναιτο πορίσασθαι;
{ΣΩ.} Τὸ μὲν δύνασθαι, ὦ Φαῖδρε, ὥστε ἀγωνιστὴν τέλεον
γενέσθαι, εἰκός - ἴσως δὲ καὶ ἀναγκαῖον - ἔχειν ὥσπερ τᾶλλα·

Stephanus page 269, section d, line 4

εἰ μὲν σοι ὑπάρχει φύσει ῥητορικῶ εἶναι, ἔση ῥήτωρ ἐλλό-
γιμος, προσλαβὼν ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην, ὅτου δ' ἂν
ἐλλείπῃς τούτων, ταύτη ἀτελὴς ἔση. ὅσον δὲ αὐτοῦ τέχνη,
οὐχ ἧ Λυσίας τε καὶ Θρασύμαχος πορεύεται δοκεῖ μοι
φαίνεσθαι ἢ μέθοδος.
{ΦΑΙ.} Ἀλλὰ πῇ δὴ;
{ΣΩ.} Κινδυνεύει, ὦ ἄριστε, εἰκότως ὁ Περικλῆς πάντων
τελεώτατος εἰς τὴν ῥητορικὴν γενέσθαι.
{ΦΑΙ.} Τί δὴ;
{ΣΩ.} Πᾶσαι ὅσαι μεγάλαι τῶν τεχνῶν προσδέονται

Stephanus page 270, section a, line 1

ἀδολεσχίας καὶ μετεωρολογίας φύσεως περὶ· τὸ γὰρ ὑψη-
λόνουν τοῦτο καὶ πάντῃ τελεσιουργὸν ἔοικεν ἐντεῦθεν ποθεν
εἰσιέναι. ὁ καὶ Περικλῆς πρὸς τῶ εὐφυῆς εἶναι ἐκτήσατο·
προσπεσὼν γὰρ οἶμαι τοιοῦτῳ ὄντι Ἀναξαγόρᾳ, μετεωρο-
λογίας ἐμπλησθεὶς καὶ ἐπὶ φύσιν νοῦ τε καὶ διανοίας ἀφικό-
μενος, ὧν δὴ περὶ τὸν πολὺν λόγον ἐποιεῖτο Ἀναξαγόρας,
ἐντεῦθεν εἴλκυσεν ἐπὶ τὴν τῶν λόγων τέχνην τὸ πρόσφορον
αὐτῇ.
{ΦΑΙ.} Πῶς τοῦτο λέγεις;
{ΣΩ.} Ὁ αὐτός που τρόπος τέχνης ἱατρικῆς ὅσπερ καὶ

Stephanus page 270, section b, line 2

ῥητορικῆς.
{ΦΑΙ.} Πῶς δὴ;
{ΣΩ.} Ἐν ἀμφοτέραις δεῖ διελέσθαι φύσιν, σώματος μὲν
ἐν τῇ ἐτέρᾳ, ψυχῆς δὲ ἐν τῇ ἐτέρᾳ, εἰ μέλλεις, μὴ τριβῇ
μόνον καὶ ἐμπειρίᾳ ἀλλὰ τέχνη, τῶ μὲν φάρμακα καὶ τροφὴν
προσφέρων ὑγίειαν καὶ ῥώμην ἐμποιήσῃ, τῇ δὲ λόγους τε
καὶ ἐπιτηδεύσεις νομίμους πειθῶ ἦν ἂν βούλῃ καὶ ἀρετὴν
παραδώσειν.
{ΦΑΙ.} Τὸ γοῦν εἰκός, ὦ Σώκρατες, οὕτως.
{ΣΩ.} Ψυχῆς οὖν φύσιν ἀξίως λόγου κατανοῆσαι οἶει

Stephanus page 270, section c, line 2

δυνατὸν εἶναι ἄνευ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως;
{ΦΑΙ.} Εἰ μὲν Ἱπποκράτει γε τῶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν

δεῖ τι πιθέσθαι, οὐδὲ περὶ σώματος ἄνευ τῆς μεθόδου

ταύτης.

{ΣΩ.} Καλῶς γάρ, ὦ ἑταῖρε, λέγει· χρή μέντοι πρὸς τῷ Ἱπποκράτει τὸν λόγον ἐξετάζοντα σκοπεῖν εἰ συμφωνεῖ.

{ΦΑΙ.} Φημί.

{ΣΩ.} Τὸ τοίνυν περὶ φύσεως σκόπει τί ποτε λέγει Ἱπποκράτης τε καὶ ὁ ἀληθὴς λόγος. ἄρ' οὐχ ὧδε δεῖ διανοεῖσθαι

Stephanus page 270, section d, line 1

περὶ ότουοῦν φύσεως· πρῶτον μὲν, ἀπλοῦν ἢ πολυειδές ἐστὶν οὗ πέρι βουλευσόμεθα εἶναι αὐτοῖ τεχνικοὶ καὶ ἄλλον δυνατοὶ ποιεῖν, ἔπειτα δέ, ἂν μὲν ἀπλοῦν ἦ, σκοπεῖν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τίνα πρὸς τί πέφυκεν εἰς τὸ δρᾶν ἔχον ἢ τίνα εἰς τὸ παθεῖν ὑπὸ τοῦ, ἐὰν δὲ πλείω εἶδη ἔχῃ, ταῦτα ἀριθμησάμενον, ὅπερ ἐφ' ἐνός, τοῦτ' ἰδεῖν ἐφ' ἐκάστου, τῷ τί ποιεῖν αὐτὸ πέφυκεν ἢ τῷ τί παθεῖν ὑπὸ τοῦ;

{ΦΑΙ.} Κινδυνεύει, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἡ γοῦν ἄνευ τούτων μέθοδος εἰσὶν ὥσπερ τυφλοῦ πορεία. ἀλλ' οὐ μὴν ἀπεικαστέον τὸν γε τέχνη

Stephanus page 270, section e, line 2

μετιόντα ότιοῦν τυφλῷ οὐδὲ κωφῷ, ἀλλὰ δῆλον ὥς, ἂν τῷ τις τέχνη λόγους διδῷ, τὴν οὐσίαν δείξει ἀκριβῶς τῆς φύσεως τούτου πρὸς ὃ τοὺς λόγους προσοίσει· ἔσται δέ που ψυχὴ τοῦτο.

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἢ ἄμιλλα αὐτῷ τέταται πρὸς τοῦτο πᾶσα· πειθῶ γὰρ ἐν τούτῳ ποιεῖν ἐπιχειρεῖ. ἢ γάρ;

{ΦΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Δῆλον ἄρα ὅτι ὁ Θρασύμαχος τε καὶ ὃς ἂν ἄλλος σπουδῇ τέχνην ῥητορικὴν διδῷ, πρῶτον πάσῃ ἀκριβεῖα γράψει

Stephanus page 271, section a, line 6

τε καὶ ποιήσει ψυχὴν ἰδεῖν, πότερον ἐν καὶ ὅμοιον πέφυκεν ἢ κατὰ σώματος μορφήν πολυειδές· τοῦτο γὰρ φαμεν φύσιν εἶναι δεικνύναι.

{ΦΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Δεύτερον δέ γε, ὅτῳ τί ποιεῖν ἢ παθεῖν ὑπὸ τοῦ πέφυκεν.

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Τρίτον δὲ δὴ διαταξάμενος τὰ λόγων τε καὶ ψυχῆς γένη καὶ τὰ τούτων παθήματα δίδεισι πάσας αἰτίας, προσαρμόττων ἕκαστον ἐκάστῳ καὶ διδάσκων οἷα οὕσα ὑφ' οἷων

Stephanus page 271, section b, line 4

λόγων δι' ἣν αἰτίαν ἐξ ἀνάγκης ἢ μὲν πείθεται, ἢ δὲ ἀπειθεῖ.

{ΦΑΙ.} Κάλλιστα γοῦν ἄν, ὥς ἔοικ', ἔχοι οὕτως.

{ΣΩ.} Οὗτοι μὲν οὖν, ὦ φίλε, ἄλλως ἐνδεικνύμενον ἢ λεγόμενον τέχνη ποτὲ λεχθήσεται ἢ γραφήσεται οὔτε τι ἄλλο οὔτε τοῦτο. ἀλλ' οἱ νῦν γράφοντες, ὧν σὺ ἀκήκοας, τέχνας λόγων πανοῦργοί εἰσιν καὶ ἀποκρύπτονται, εἰδότες ψυχῆς πέρι παγκάλως· πρὶν ἂν οὖν τὸν τρόπον τοῦτον λέγωσί τε καὶ γράφωσι, μὴ πειθώμεθα αὐτοῖς τέχνη γράφειν.

{ΦΑΙ.} Τίνα τοῦτον;

Stephanus page 271, section c, line 6

{ΣΩ.} Αὐτὰ μὲν τὰ ῥήματα εἰπεῖν οὐκ εὐπετές· ὥς δὲ δεῖ γράφειν, εἰ μέλλει τεχνικῶς ἔχειν καθ' ὅσον ἐνδέχεται, λέγειν ἐθέλω.

{ΦΑΙ.} Λέγε δή.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ λόγου δύναμις τυγχάνει ψυχαγωγία οὔσα, τὸν μέλλοντα ῥητορικὸν ἔσεσθαι ἀνάγκη εἰδέναι ψυχὴ ὅσα εἶδη ἔχει. ἔστιν οὖν τόσα καὶ τόσα, καὶ τοῖα καὶ τοῖα, ὅθεν οἱ μὲν τοιοῖδε, οἱ δὲ τοιοῖδε γίνονται· τούτων δὲ δὴ οὕτω διηρημένων, λόγων αὖ τόσα καὶ τόσα ἔστιν εἶδη, τοιόνδε ἕκαστον. οἱ μὲν οὖν τοιοῖδε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε λόγων

Stephanus page 271, section d, line 6

διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν ἐς τὰ τοιάδε εὐπειθεῖς, οἱ δὲ τοιοῖδε διὰ τάδε δυσπειθεῖς· δεῖ δὴ ταῦτα ἱκανῶς νοήσαντα, μετὰ ταῦτα θεώμενον αὐτὰ ἐν ταῖς πράξεσιν ὄντα τε καὶ πραττόμενα, ὅξέως τῇ αἰσθήσει δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ἢ μηδὲν εἶναί πω πλέον αὐτῶ ὧν τότε ἤκουεν λόγων συνών. ὅταν δὲ εἰπεῖν τε ἱκανῶς ἔχη οἷος ὑφ' οἷων πείθεται, παραγιγνόμενόν τε δυνατός ἢ διαισθανόμενος ἑαυτῶ ἐνδείκνυσθαι ὅτι οὗτός ἐστι καὶ αὕτη ἡ φύσις περὶ ἧς τότε ἦσαν οἱ λόγοι, νῦν ἔργῳ παροῦσά οἱ, ἢ προσοιστέον τούσδε ὧδε τοὺς λόγους ἐπὶ τῶνδε πειθῶ, ταῦτα δ' ἤδη πάντα ἔχοντι,

Stephanus page 272, section a, line 4

προσλαβόντι καιροῦς τοῦ πότε λεκτέον καὶ ἐπισχετέον, βραχυλογίας τε αὖ καὶ ἐλεινολογίας καὶ δεινώσεως ἐκάστων τε ὅσα ἂν εἶδη μάθῃ λόγων, τούτων τὴν εὐκαιρίαν τε καὶ ἀκαιρίαν διαγνόντι, καλῶς τε καὶ τελέως ἐστὶν ἡ τέχνη ἀπειργασμένη, πρότερον δ' οὐ· ἀλλ' ὅτι ἂν αὐτῶν τις ἐλλείπη λέγων ἢ διδάσκων ἢ γράφων, φῆ δὲ τέχνη λέγειν, ὁ μὴ πειθόμενος κρατεῖ. “Τί δὴ οὖν; φήσῃ ἴσως ὁ συγγραφεύς, ὦ Φαῖδρέ τε καὶ Σώκρατες, δοκεῖ οὕτως; μὴ ἄλλως πως ἀποδεκτέον λεγομένης λόγων τέχνης;”

{ΦΑΙ.} Ἀδύνατόν που, ὦ Σώκρατες, καίτοι οὐ

σμικρόν γε φαίνεται ἔργον.

{ΣΩ.} Ἀληθῆ λέγεις. τούτου τοι ἔνεκα χρὴ πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα ἐπισκοπεῖν εἴ τίς πη ῥάων καὶ βραχυτέρα φαίνεται ἐπ' αὐτὴν ὁδός, ἵνα μὴ μάτην πολλὴν ἀπίη καὶ τραχεῖαν, ἐξὸν ὀλίγην τε καὶ λείαν. ἀλλ' εἴ τινά πη βοήθειαν ἔχεις ἐπακηκοὺς Λυσίου ἢ τινος ἄλλου, πειρῶ λέγειν ἀναμιμνησκόμενος.

{ΦΑΙ.} Ἐνεκα μὲν πείρας ἔχοιμ' ἄν, ἀλλ' οὔτι νῦν γ' οὕτως ἔχω.

{ΣΩ.} Βούλει οὖν ἐγὼ τιν' εἶπω λόγον ὃν τῶν περὶ ταῦτά

τινῶν ἀκήκοα;

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Λέγεται γοῦν, ὦ Φαῖδρε, δίκαιον εἶναι καὶ τὸ τοῦ λύκου εἰπεῖν.

{ΦΑΙ.} Καὶ σύ γε οὕτω ποίει.

{ΣΩ.} Φασὶ τοίνυν οὐδὲν οὕτω ταῦτα δεῖν σεμνύνειν οὐδ' ἀνάγειν ἄνω μακρὰν περιβαλλομένους· παντάπασι γάρ, ὃ καὶ κατ' ἀρχὰς εἵπομεν τοῦδε τοῦ λόγου, ὅτι οὐδὲν ἀληθείας μετέχειν δέοι δικαίων ἢ ἀγαθῶν περὶ πραγμάτων, ἢ καὶ ἀνθρώπων γε τοιούτων φύσει ὄντων ἢ τροφῇ, τὸν μέλλοντα

ἱκανῶς ῥητορικὸν ἔσεσθαι. τὸ παράπαν γὰρ οὐδὲν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τούτων ἀληθείας μέλειν οὐδενί, ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ· τοῦτο δ' εἶναι τὸ εἰκός, ὥ δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνη ἐρεῖν. οὐδὲ γὰρ αὐτὰ <τὰ> πραχθέντα δεῖν λέγειν ἐνίοτε, ἐὰν μὴ εἰκότως ἢ πεπραγμένα, ἀλλὰ τὰ εἰκότα, ἐν τε κατηγορία καὶ ἀπολογία, καὶ πάντως λέγοντα τὸ δὴ εἰκὸς διωκτέον εἶναι, πολλὰ εἰπόντα χαίρειν τῷ ἀληθεῖ· τοῦτο γὰρ διὰ παντὸς τοῦ λόγου γιγνόμενον τὴν ἅπασαν τέχνην πορίζειν.

{ΦΑΙ.} Αὐτά γε, ὦ Σώκρατες, διελήλυθας ἃ λέγουσιν οἱ περὶ τοὺς λόγους τεχνικοὶ προσποιοῦμενοι εἶναι· ἀνεμνήσθην

γὰρ ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν βραχέως τοῦ τοιούτου ἐφηψάμεθα, δοκεῖ δὲ τοῦτο πάμμεγα εἶναι τοῖς περὶ ταῦτα.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τόν γε Τεισίαν αὐτὸν πεπάτηκας ἀκριβῶς· εἰπέτω τοίνυν καὶ τόδε ἡμῖν ὁ Τεισίας, μὴ τι ἄλλο λέγει τὸ εἰκὸς ἢ τὸ τῷ πλήθει δοκοῦν.

{ΦΑΙ.} Τί γὰρ ἄλλο;

{ΣΩ.} Τοῦτο δὴ, ὡς ἔοικε, σοφὸν εὐρὼν ἅμα καὶ τεχνικὸν ἔγραψεν ὡς ἐάν τις ἀσθενὴς καὶ ἀνδρικός ἰσχυρὸν καὶ

δειλὸν συγκόψας, ἱμάτιον ἢ τι ἄλλο ἀφελόμενος, εἰς δικαστήριον ἄγεται, δεῖ δὴ τἀληθὲς μηδέτερον λέγειν, ἀλλὰ τὸν

Stephanus page 273, section b, line 7

μὲν δειλὸν μὴ ὑπὸ μόνου φάναι τοῦ ἀνδρικοῦ συγκεκόφθαι, τὸν δὲ τοῦτο μὲν ἐλέγχειν ὡς μόνῳ ἦσθην, ἐκείνῳ δὲ καταχρησασθαι τῷ <Πῶς δ' ἂν ἐγὼ τοιόσδε τοιῷδε ἐπεχείρησα;> ὁ δ' οὐκ ἔρεῖ δὴ τὴν ἑαυτοῦ κάκην, ἀλλὰ τι ἄλλο ψεύδεσθαι ἐπιχειρῶν τάχ' ἂν ἐλεγχόν πῃ παραδοίῃ τῷ ἀντιδίκῳ. καὶ περὶ τᾶλλα δὴ τοιαῦτ' ἅττα ἐστὶ τὰ τέχνη λεγόμενα. οὐ γάρ, ὦ Φαῖδρε;

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Φεῦ, δεινῶς γ' ἔοικεν ἀποκεκρυμμένην τέχνην ἀνευρεῖν ὁ Τεισίας ἢ ἄλλος ὅστις δὴ ποτ' ὦν τυγχάνει καὶ

Stephanus page 273, section c, line 9

ὁπόθεν χαίρει ὀνομαζόμενος. ἀτάρ, ὦ ἐταῖρε, τούτῳ ἡμεῖς πότερον λέγωμεν ἢ μὴ -

{ΦΑΙ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὅτι, ὦ Τεισία, πάλαι ἡμεῖς, πρὶν καὶ σὲ παρελθεῖν, τυγχάνομεν λέγοντες ὡς ἄρα τοῦτο τὸ εἶκος τοῖς πολλοῖς δι' ὁμοιότητα τοῦ ἀληθοῦς τυγχάνει ἐγγιγνόμενον· τὰς δὲ ὁμοιότητας ἄρτι διήλθομεν ὅτι πανταχοῦ ὁ τὴν ἀλήθειαν εἰδὼς κάλλιστα ἐπίσταται εὐρίσκειν. ὥστ' εἰ μὲν ἄλλο τι περὶ τέχνης λόγων λέγεις, ἀκούοιμεν ἄν· εἰ δὲ μή, οἷς

Stephanus page 273, section d, line 8

νυνδὴ διήλθομεν πεισόμεθα, ὡς ἐὰν μή τις τῶν τε ἀκουσομένων τὰς φύσεις διαριθμήσῃται, καὶ κατ' εἶδη τε διαιρεῖσθαι τὰ ὄντα καὶ μιᾷ ιδέᾳ δυνατὸς ἦ καθ' ἓν ἕκαστον περιλαμβάνειν, οὐ ποτ' ἔσται τεχνικὸς λόγων πέρι καθ' ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ταῦτα δὲ οὐ μὴ ποτε κτήσῃται ἄνευ πολλῆς πραγματείας· ἦν οὐχ ἕνεκα τοῦ λέγειν καὶ πράττειν πρὸς ἀνθρώπους δεῖ διαπονεῖσθαι τὸν σῶφρονα, ἀλλὰ τοῦ θεοῖς κεχαρισμένα μὲν λέγειν δύνασθαι, κεχαρισμένως δὲ πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν. οὐ γὰρ δὴ ἄρα, ὦ Τεισία, φασὶν οἱ σοφώτεροι ἡμῶν, ὁμοδούλοις δεῖ χαρίζεσθαι

Stephanus page 274, section a, line 1

μελετᾶν τὸν νοῦν ἔχοντα, ὅτι μὴ πάρεργον, ἀλλὰ δεσπόταις ἀγαθοῖς τε καὶ ἐξ ἀγαθῶν. ὥστ' εἰ μακρὰ ἡ περίοδος, μὴ θαυμάσης· μεγάλων γὰρ ἕνεκα περιυτέον, οὐχ ὡς σὺ δοκεῖς. ἔσται μήν, ὡς ὁ λόγος φησὶν, ἐὰν τις ἐθέλῃ, καὶ ταῦτα κάλλιστα ἐξ ἐκείνων γιγνόμενα.

{ΦΑΙ.} Παγκάλως ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι, ὦ Σώκρατες,

εἵπερ οἷός τέ τις εἴη.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ καὶ ἐπιχειροῦντί τοι τοῖς καλοῖς καλὸν καὶ
πάσχειν ὅτι ἂν τῷ συμβῇ παθεῖν.

{ΦΑΙ.} Καὶ μάλα.

Stephanus page 274, section b, line 3

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μὲν τέχνης τε καὶ ἀτεχνίας λόγων πέρι
ἱκανῶς ἐχέτω.

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Τὸ δ' εὐπρεπείας δὴ γραφῆς πέρι καὶ ἀπρεπείας, πῇ
γινόμενον καλῶς ἂν ἔχοι καὶ ὅπῃ ἀπρεπῶς, λοιπόν. ἦ γάρ;

{ΦΑΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οἴσθ' οὖν ὅπῃ μάλιστα θεῶν χαριῇ λόγων πέρι
πράττων ἢ λέγων;

{ΦΑΙ.} Οὐδαμῶς· σὺ δέ;

{ΣΩ.} Ἀκοήν γ' ἔχω λέγειν τῶν προτέρων, τὸ δ' ἀληθές

Stephanus page 274, section c, line 2

αὐτοὶ ἴσασιν. εἰ δὲ τοῦτο εὐροιμεν αὐτοί, ἄρα γ' ἂν ἔθ'
ἡμῖν μέλοι τι τῶν ἀνθρωπίνων δοξασμάτων;

{ΦΑΙ.} Γελοῖον ἥρου· ἄλλ' ἂν φῆς ἀκηκοέναι λέγε.

{ΣΩ.} Ἦκουσα τοίνυν περὶ Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου γε-
νέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν τινα θεῶν, οὗ καὶ τὸ ὄρνεον ἱερὸν
ὃ δὴ καλοῦσιν Ἰβιν· αὐτῷ δὲ ὄνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ.
τοῦτον δὴ πρῶτον ἀριθμὸν τε καὶ λογισμὸν εὐρεῖν καὶ
γεωμετρίαν καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας,
καὶ δὴ καὶ γράμματα. βασιλέως δ' αὖ τότε ὄντος Αἰγύπτου
ὅλης Θαμοῦ περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου ἦν οἱ

Stephanus page 274, section d, line 4

Ἕλληνας Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ τὸν θεὸν Ἀμμωνα,
παρὰ τοῦτον ἐλθὼν ὁ Θεὺς τὰς τέχνας ἐπέδειξεν, καὶ ἔφη
δεῖν διαδοθῆναι τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις· ὁ δὲ ἤρετο ἦντινα
ἐκάστη ἔχοι ὠφελίαν, διεξιόντος δέ, ὅτι καλῶς ἢ μὴ
καλῶς δοκοῖ λέγειν, τὸ μὲν ἔννεγεν, τὸ δ' ἐπήνει. πολλὰ
μὲν δὴ περὶ ἐκάστης τῆς τέχνης ἐπ' ἀμφοτέρα Θαμοῦν τῷ
Θεῷ λέγεται ἀποφήνασθαι, ἃ λόγος πολὺς ἂν εἴη διελθεῖν·
ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἦν, “Τοῦτο δέ, ὦ βασιλεῦ, τὸ
μάθημα,” ἔφη ὁ Θεὺς, “σοφωτέρους Αἰγυπτίους καὶ μνημο-
νικωτέρους παρέξει· μνήμης τε γὰρ καὶ σοφίας φάρμακον

Stephanus page 274, section e, line 7

ἡνρέθη.” ὁ δ' εἶπεν· “ὦ τεχνικώτατε Θεὺς, ἄλλος μὲν
τεκεῖν δυνατός τὰ τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν' ἔχει μοῖραν
βλάβης τε καὶ ὠφελείας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι· καὶ νῦν
σὺ, πατὴρ ὢν γραμμάτων, δι' εὐνοίαν τοῦναντίον εἶπες ἢ

δύναται. τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς
παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ, ἅτε διὰ πίστιν γραφῆς ἔξωθεν
ὑπ' ἀλλοτριῶν τύπων, οὐκ ἔνδοθεν αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν ἀναμι-
μνησκομένους· οὐκ οὖν μνήμης ἀλλὰ ὑπομνήσεως φάρμακον
ἡῦρες. σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν, οὐκ ἀλήθειαν πορί-
ζεις· πολυήκοοι γὰρ σοι γενόμενοι ἄνευ διδαχῆς πολυγνώ-

Stephanus page 275, section b, line 1

μονες εἶναι δόξουσιν, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄντες,
καὶ χαλεποὶ συνεῖναι, δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν.”

{ΦΑΙ.} Ὁ Σώκρατες, ῥαδίως σὺ Αἰγυπτίους καὶ ὀποδαπούς
ἂν ἐθέλης λόγους ποιεῖς.

{ΣΩ.} Οἱ δέ γ', ὦ φίλε, ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου
ἱερῷ δρυὸς λόγους ἔφησαν μαντικούς πρῶτους γενέσθαι.
τοῖς μὲν οὖν τότε, ἅτε οὐκ οὔσι σοφοῖς ὥσπερ ὑμεῖς οἱ νέοι,
ἀπέχρη δρυὸς καὶ πέτρας ἀκούειν ὑπ' εὐηθείας, εἰ μόνον
ἀληθῆ λέγοιεν· σοὶ δ' ἴσως διαφέρει τίς ὁ λέγων καὶ ποδαπός.
οὐ γὰρ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖς, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει;

Stephanus page 275, section c, line 3

{ΦΑΙ.} Ὅρθως ἐπέπληξας, καί μοι δοκεῖ περὶ γραμμάτων
ἔχειν ἥπερ ὁ Θηβαῖος λέγει.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ τέχνην οἰόμενος ἐν γράμμασι καταλιπεῖν,
καὶ αὐτὸς ὁ παραδεχόμενος ὥς τι σαφές καὶ βέβαιον ἐκ γραμ-
μάτων ἐσόμενον, πολλῆς ἂν εὐηθείας γέμοι καὶ τῷ ὄντι τὴν
Ἀμμωνος μαντεῖαν ἀγνοοῖ, πλεον τι οἰόμενος εἶναι λόγους
γεγραμμένους τοῦ τὸν εἰδότα ὑπομῆσαι περὶ ὧν ἂν ἡ τὰ
γεγραμμένα.

{ΦΑΙ.} Ὅρθότατα.

{ΣΩ.} Δεινὸν γὰρ που, ὦ Φαῖδρε, τοῦτ' ἔχει γραφή, καὶ

Stephanus page 275, section d, line 5

ὥς ἀληθῶς ὅμοιον ζωγραφία. καὶ γὰρ τὰ ἐκείνης ἔκγονα
ἔστηκε μὲν ὡς ζῶντα, ἐὰν δ' ἀνέρη τι, σεμνῶς πάνυ σιγᾷ.
ταὐτὸν δὲ καὶ οἱ λόγοι· δόξαις μὲν ἂν ὥς τι φρονοῦντας
αὐτοὺς λέγειν, ἐὰν δέ τι ἔρη τῶν λεγομένων βουλόμενος
μαθεῖν, ἔν τι σημαίνει μόνον ταὐτὸν ἀεὶ. ὅταν δὲ ἅπαξ
γραφῇ, κυλινδεῖται μὲν πανταχοῦ πᾶς λόγος ὁμοίως παρὰ
τοῖς ἐπαῖουσιν, ὥς δ' αὐτως παρ' οἷς οὐδὲν προσήκει, καὶ
οὐκ ἐπίσταται λέγειν οἷς δεῖ γε καὶ μή. πλημμελούμενος
δὲ καὶ οὐκ ἐν δίκῃ λαιδορηθεὶς τοῦ πατρὸς ἀεὶ δεῖται βοηθοῦ·
αὐτὸς γὰρ οὐτ' ἀμύνασθαι οὔτε βοηθῆσαι δυνατὸς αὐτῷ.

Stephanus page 275, section e, line 6

{ΦΑΙ.} Καὶ ταῦτά σοι ὀρθότατα εἴρηται.

{ΣΩ.} Τί δ'; ἄλλον ὀρώμεν λόγον τούτου ἀδελφὸν γνή-

σιον, τῷ τρόπῳ τε γίγνεται, καὶ ὅσῳ ἀμείνων καὶ δυνατώ-
τερος τούτου φύεται;

{ΦΑΙ.} Τίνα τοῦτον καὶ πῶς λέγεις γιγνόμενον;

{ΣΩ.} Ὅς μετ' ἐπιστήμης γράφεται ἐν τῇ τοῦ μανθάνοντος
ψυχῇ, δυνατὸς μὲν ἀμῦναι ἑαυτῷ, ἐπιστήμων δὲ λέγειν τε
καὶ σιγᾶν πρὸς οὓς δεῖ.

{ΦΑΙ.} Τὸν τοῦ εἰδότος λόγον λέγεις ζῶντα καὶ ἔμψυχον,
οὗ ὁ γεγραμμένος εἶδωλον ἂν τι λέγοιτο δικαίως.

Stephanus page 276, section b, line 1

{ΣΩ.} Παντάπασι μὲν οὖν. τόδε δὴ μοι εἰπέ· ὁ νοῦν
ἔχων γεωργός, ὧν σπερμάτων κήδοιτο καὶ ἔγκαρπα βούλοιτο
γενέσθαι, πότερα σπουδῇ ἂν θέρους εἰς Ἀδώνιδος κήπους
ἀρῶν χαίροι θεωρῶν καλοῦς ἐν ἡμέραισιν ὀκτῶ γιγνομένους,
ἢ ταῦτα μὲν δὴ παιδιᾶς τε καὶ ἐορτῆς χάριν δρώη ἂν, ὅτε
καὶ ποιοῖ· ἐφ' οἷς δὲ ἐσπούδακεν, τῇ γεωργικῇ χρώμενος ἂν
τέχνη, σπείρας εἰς τὸ προσῆκον, ἀγαπῶη ἂν ἐν ὀγδόῳ μηνὶ
ὅσα ἔσπειρεν τέλος λαβόντα;

{ΦΑΙ.} Οὕτω που, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν σπουδῇ, τὰ δὲ ὡς
ἐτέρως ἂν ἦ λέγεις ποιοῖ.

Stephanus page 276, section c, line 3

{ΣΩ.} Τὸν δὲ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιστήμας
ἔχοντα τοῦ γεωργοῦ φῶμεν ἦττον νοῦν ἔχειν εἰς τὰ ἑαυτοῦ
σπέρματα;

{ΦΑΙ.} Ἦκιστα γε.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα σπουδῇ αὐτὰ ἐν ὕδατι γράψει μέλανι
σπείρων διὰ καλάμου μετὰ λόγων ἀδυνάτων μὲν αὐτοῖς
λόγῳ βοηθεῖν, ἀδυνάτων δὲ ἱκανῶς τάληθῃ διδάξαι.

{ΦΑΙ.} Οὐκουν δὴ τό γ' εἰκός.

{ΣΩ.} Οὐ γάρ· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν γράμμασι κήπους, ὡς
ἔοικε, παιδιᾶς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει, ὅταν [δὲ] γράφῃ,

Stephanus page 276, section d, line 3

ἑαυτῷ τε ὑπομνήματα θησαυρίζόμενος, εἰς τὸ <λήθης γῆρας>
ἐὰν <ἴκηται>, καὶ παντὶ τῷ ταῦτόν ἵχνος μετιόντι, ἡσθή-
σεται τε αὐτοὺς θεωρῶν φυομένους ἀπαλούς· ὅταν <δὲ>
ἄλλοι παιδιαῖς ἄλλαις χρῶνται, συμποσίοις τε ἄρδοντες αὐ-
τοὺς ἐτέροις τε ὅσα τούτων ἀδελφά, τότε ἐκεῖνος, ὡς ἔοικεν,
ἀντὶ τούτων οἷς λέγω παίζων διάξει.

{ΦΑΙ.} Παγκάλην λέγεις παρὰ φαύλην παιδιάν, ὦ Σώ-
κρατες, τοῦ ἐν λόγοις δυναμένου παίζειν, δικαιοσύνης τε καὶ
ἄλλων ὧν λέγεις πέρι μυθολογοῦντα.

{ΣΩ.} Ἔστι γάρ, ὦ φίλε Φαῖδρε, οὕτω· πολὺ δ' οἶμαι

Stephanus page 276, section e, line 5

καλλίων σπουδὴ περὶ αὐτὰ γίνεται, ὅταν τις τῇ διαλεκτικῇ

τέχνη χρώμενος, λαβὼν ψυχὴν προσήκουσαν, φυτεύῃ τε καὶ
σπείρῃ μετ' ἐπιστήμης λόγους, οἱ ἑαυτοῖς τῷ τε φυτεύσαντι
βοηθεῖν ἱκανοὶ καὶ οὐχὶ ἄκαρποι ἀλλὰ ἔχοντες σπέρμα, ὅθεν
ἄλλοι ἐν ἄλλοις ἤθεσι φυόμενοι τοῦτ' ἀεὶ ἀθάνατον παρέχουν
ἱκανοί, καὶ τὸν ἔχοντα εὐδαιμονεῖν ποιοῦντες εἰς ὅσον
ἀνθρώπῳ δυνατόν μάλιστα.

{ΦΑΙ.} Πολὺ γὰρ τοῦτ' ἔτι κάλλιον λέγεις.

{ΣΩ.} Νῦν δὲ ἐκεῖνα ἤδη, ὦ Φαῖδρε, δυνάμεθα κρίνειν,

Stephanus page 277, section a, line 7

τούτων ὡμολογημένων.

{ΦΑΙ.} Τὰ ποῖα;

{ΣΩ.} Ὦν δὴ περὶ βουλευθέντες ἰδεῖν ἀφικόμεθα εἰς τόδε,
ὅπως τὸ Λυσίου τε ὄνειδος ἐξετάσασιν τῆς τῶν λόγων
γραφῆς πέρι, καὶ αὐτοὺς τοὺς λόγους οἱ τέχνη καὶ ἄνευ
τέχνης γράφοντο. τὸ μὲν οὖν ἔντεχνον καὶ μὴ δοκεῖ μοι
δεδηλῶσθαι μετρίως.

{ΦΑΙ.} Ἐδοξέ γε δὴ· πάλιν δὲ ὑπόμνησόν με πῶς.

{ΣΩ.} Πρὶν ἂν τις τό τε ἀληθὲς ἐκάστων εἰδῇ πέρι ὧν
λέγει ἢ γράφει, κατ' αὐτό τε πᾶν ὀρίζεσθαι δυνατός γένηται,

Stephanus page 277, section b, line 7

ὀρισάμενός τε πάλιν κατ' εἶδη μέχρι τοῦ ἀτμήτου τέμνειν
ἐπιστητῇ, περὶ τε ψυχῆς φύσεως διδῶν κατὰ ταῦτά, τὸ
προσαρμόττον ἐκάστη φύσει εἶδος ἀνευρίσκων, οὕτω τιτῇ
καὶ διακοσμῇ τὸν λόγον, ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ καὶ
παναρμονίους διδοὺς λόγους, ἀπλοῦς δὲ ἀπλῇ, οὐ πρότερον
δυνατὸν τέχνη ἔσεσθαι καθ' ὅσον πέφυκε μεταχειρισθῆναι
τὸ λόγων γένος, οὔτε τι πρὸς τὸ διδάξαι οὔτε τι πρὸς τὸ
πεῖσαι, ὥς ὁ ἔμπροσθεν πᾶς μεμῆνυκεν ἡμῖν λόγος.

{ΦΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν τοῦτό γε οὕτω πως ἐφάνη.

{ΣΩ.} Τί δ' αὖ περὶ τοῦ καλὸν ἢ αἰσχρὸν εἶναι τὸ λόγους

Stephanus page 277, section d, line 2

λέγειν τε καὶ γράφειν, καὶ ὅπη γιγνόμενον ἐν δίκη λέγοιτ'
ἂν ὄνειδος ἢ μή, ἄρα οὐ δεδήλωκεν τὰ λεχθέντα ὀλίγον
ἔμπροσθεν -

{ΦΑΙ.} Τὰ ποῖα;

{ΣΩ.} Ὡς εἴτε Λυσίας ἢ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψεν ἢ
γράψει ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ νόμους τιθεῖς, σύγγραμμα πολιτικὸν
γράφων καὶ μεγάλῃν τινὰ ἐν αὐτῷ βεβαιότητα ἡγούμενος
καὶ σαφήνειαν, οὕτω μὲν ὄνειδος τῷ γράφοντι, εἴτε τίς
φησιν εἴτε μή· τὸ γὰρ ἀγνοεῖν ὑπάρ τε καὶ ὄναρ δικαίων
καὶ ἀδίκων πέρι καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν οὐκ ἐκφεύγει τῇ

ἀληθεία μὴ οὐκ ἐπονείδιστον εἶναι, οὐδὲ ἂν ὁ πᾶς ὄχλος αὐτὸ ἐπαινέσῃ.

{ΦΑΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ὁ δέ γε ἐν μὲν τῷ γεγραμμένῳ λόγῳ περὶ ἐκάστου παιδιᾶν τε ἡγούμενος πολλὴν ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ οὐδένα πώποτε λόγον ἐν μέτρῳ οὐδ' ἄνευ μέτρου μεγάλης ἄξιον σπουδῆς γραφῆναι, οὐδὲ λεχθῆναι ὡς οἱ ῥαψωδούμενοι ἄνευ ἀνακρίσεως καὶ διδαχῆς πειθοῦς ἔνεκα ἐλέχθησαν, ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτῶν τοὺς βελτίστους εἰδότες ὑπόμνησιν γεγονέναι, ἐν δὲ τοῖς διδασκομένοις καὶ μαθήσεως χάριν λεγομένοις καὶ

τῷ ὄντι γραφομένοις ἐν ψυχῇ περὶ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν [ἐν] μόνους ἡγούμενος τό τε ἐναργὲς εἶναι καὶ τέλειον καὶ ἄξιον σπουδῆς· δεῖν δὲ τοὺς τοιούτους λόγους αὐτοῦ λέγεσθαι οἷον ὑεῖς γνησίους εἶναι, πρῶτον μὲν τὸν ἐν αὐτῷ, ἐὰν εὐρεθεὶς ἐνῇ, ἔπειτα εἴ τινες τούτου ἔκγονοί τε καὶ ἀδελφοὶ ἅμα ἐν ἁλλαισιν ἁλλῶν ψυχαῖς κατ' ἀξίαν ἐνέφυσαν· τοὺς δὲ ἁλλοὺς χαίρειν ἔων - οὗτος δὲ ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ κινδυνεύει, ὦ Φαῖδρε, εἶναι οἷον ἐγὼ τε καὶ σὺ εὐξαίμεθ' ἂν σέ τε καὶ ἐμὲ γενέσθαι.

{ΦΑΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βούλομαί τε καὶ εὐχομαι

ἃ λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἤδη πεπαίσθω μετρίως ἡμῖν τὰ περὶ λόγων· καὶ σὺ τε ἐλθὼν φράζε Λυσία ὅτι νῶ καταβάντε ἐς τὸ Νυμφῶν νᾶμά τε καὶ μουσεῖον ἡκούσαμεν λόγων, οἱ ἐπέστελλον λέγειν Λυσία τε καὶ εἴ τις ἄλλος συντίθῃσι λόγους, καὶ Ὀμήρῳ καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτοῖς ποιήσιν ψιλήν ἢ ἐν ᾧδῇ συντέθηκε, τρίτον δὲ Σόλῳ καὶ ὅστις ἐν πολιτικοῖς λόγοις νόμους ὀνομάζων συγγράμματα ἔγραψεν· εἰ μὲν εἰδὼς ἢ τὸ ἀληθὲς ἔχει συνέθηκε ταῦτα, καὶ ἔχων βοηθεῖν, εἰς ἔλεγχον ἰὼν περὶ ὧν ἔγραψε, καὶ λέγων αὐτὸς δυνατὸς τὰ γεγραμ-

μένα φαῦλα ἀποδείξαι, οὗ τι τῶνδε ἐπωνυμίαν ἔχοντα δεῖ λέγεσθαι τὸν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐσπούδακεν ἐκείνων.

{ΦΑΙ.} Τίνας οὖν τὰς ἐπωνυμίας αὐτῷ νέμεις;

{ΣΩ.} Τὸ μὲν σοφόν, ὦ Φαῖδρε, καλεῖν ἔμοιγε μέγα εἶναι δοκεῖ καὶ θεῷ μόνῳ πρέπειν· τὸ δὲ ἢ φιλόσοφον ἢ τοιοῦτόν τι μᾶλλον τε ἂν αὐτῷ καὶ ἀρμόττοι καὶ ἐμμελεστέ-
ρως ἔχοι.

{ΦΑΙ.} Καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν αὐτὸν μὴ ἔχοντα τιμιώτερα ὧν συνέθηκεν

ἢ ἔγραψεν ἄνω κάτω στρέφων ἐν χρόνῳ, πρὸς ἄλληλα

Stephanus page 278, section e, line 1

κολλῶν τε καὶ ἀφαιρῶν, ἐν δίκη που ποιητὴν ἢ λόγων
συγγραφέα ἢ νομογράφον προσερεῖς;

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ταῦτα τοίνυν τῷ ἐταίρῳ φράζε.

{ΦΑΙ.} Τί δὲ σύ; πῶς ποιήσεις; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν σὸν
ἐταῖρον δεῖ παρελθεῖν.

{ΣΩ.} Τίνα τοῦτον;

{ΦΑΙ.} Ἰσοκράτη τὸν καλόν· ᾧ τί ἀπαγγελεῖς, ὦ Σώ-
κρατες; τίνα αὐτὸν φήσομεν εἶναι;

{ΣΩ.} Νέος ἔτι, ὦ Φαῖδρε, Ἰσοκράτης· ὁ μέντοι μαν-

Stephanus page 279, section a, line 1

τεύομαι κατ' αὐτοῦ, λέγειν ἐθέλω.

{ΦΑΙ.} Τὸ ποῖον δὴ;

{ΣΩ.} Δοκεῖ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι
λόγους τὰ τῆς φύσεως, ἔτι τε ἥθει γεννικωτέρῳ κεκρᾶσθαι·
ὥστε οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστὸν προϊούσης τῆς ἡλικίας εἰ
περὶ αὐτοὺς τε τοὺς λόγους, οἷς νῦν ἐπιχειρεῖ, πλεόν ἢ
παίδων διενέγκοι τῶν πρόποτε ἀψαμένων λόγων, ἔτι τε εἰ
αὐτῷ μὴ ἀποχρήσαι ταῦτα, ἐπὶ μείζῳ δέ τις αὐτὸν ἄγοι
ὁρμὴ θειοτέρα· φύσει γάρ, ὦ φίλε, ἔνεστί τις φιλοσοφία
τῇ τοῦ ἀνδρὸς διανοίᾳ. ταῦτα δὴ οὖν ἐγὼ μὲν παρὰ τῶνδε

Stephanus page 279, section b, line 2

τῶν θεῶν ὡς ἐμοῖς παιδικοῖς Ἰσοκράτει ἐξαγγέλλω, σὺ δ'
ἐκεῖνα ὡς σοῖς Λυσία.

{ΦΑΙ.} Ταῦτ' ἔσται· ἀλλὰ ἴωμεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ πνίγος
ἠπιώτερον γέγονεν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εὐξαμένῳ πρέπει τοῖσδε πορεύεσθαι;

{ΦΑΙ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ὡ φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι ὅσοι τῇδε θεοί, δοίητέ
μοι καλῶ γενέσθαι τᾶνδοθεν· ἔξωθεν δὲ ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς
εἶναί μοι φίλια. πλούσιον δὲ νομίζοιμι τὸν σοφόν· τὸ δὲ
χρυσοῦ πληθὸς εἶη μοι ὅσον μήτε φέρειν μήτε ἄγειν δύναιτο

Stephanus page 279, section c, line 3

ἄλλος ἢ ὁ σῶφρων.

Ἔτ' ἄλλου του δεόμεθα, ὦ Φαῖδρε; ἐμοὶ μὲν γὰρ μετρίως
ἡῤῥκται.

{ΦΑΙ.} Καὶ ἐμοὶ ταῦτα συνεύχου· κοινὰ γὰρ τὰ τῶν
φίλων.

{ΣΩ.} Ἰωμεν.

Alcibiades I

{ΣΩ.} Ὁ παῖ Κλεινίου, οἶμαί σε θαυμάζειν ὅτι πρῶτος ἐραστής σου γενόμενος τῶν ἄλλων πεπαυμένων μόνος οὐκ ἀπαλλάττομαι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι δι' ὄχλου ἐγένοντό σοι διαλεγόμενοι, ἐγὼ δὲ τοσούτων ἐτῶν οὐδὲ προσεῖπον. τούτου

Stephanus page 103, section a, line 5

δὲ τὸ αἴτιον γέγονεν οὐκ ἀνθρώπειον, ἀλλὰ τι δαιμόνιον ἐναντίωμα, οὗ σὺ τὴν δύναμιν καὶ ὕστερον πύση. νῦν δὲ ἐπειδὴ οὐκέτι ἐναντιοῦται, οὕτω προσελήλυθα· εὖελπὶς δ' εἰμὶ καὶ τὸ λοιπὸν μὴ ἐναντιώσεσθαι αὐτό. σχεδὸν οὖν κατανενόηκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ σκοπούμενος ὡς πρὸς τοὺς ἐραστὰς ἔσχε· πολλῶν γὰρ γενομένων καὶ μεγαλοφρόνων οὐδείς ὃς οὐχ ὑπερβληθεὶς τῷ φρονήματι ὑπὸ σοῦ πέφευγεν. τὸν δὲ λόγον, ᾧ ὑπερπεφρόνηκας, ἐθέλω διελθεῖν. οὐδενὸς φῆς ἀνθρώπων ἐνδεής εἶναι εἰς οὐδέν· τὰ γὰρ ὑπάρχοντά σοι μέγала εἶναι, ὥστε μηδενὸς δεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ σώματος

Stephanus page 104, section a, line 4

ἀρξάμενα τελευτῶντα εἰς τὴν ψυχὴν. οἶει γὰρ δὴ εἶναι πρῶτον μὲν κάλλιστός τε καὶ μέγιστος - καὶ τοῦτο μὲν δὴ παντὶ δήλον ἰδεῖν ὅτι οὐ ψεύδῃ - ἔπειτα νεανικωτάτου γένους ἐν τῇ σεαυτοῦ πόλει, οὖση μεγίστη τῶν Ἑλληνίδων, καὶ ἐνταῦθα πρὸς πατρός τέ σοι φίλους καὶ συγγενεῖς πλείστους εἶναι καὶ ἀρίστους, οἱ εἴ τι δέοι ὑπηρετοῖεν ἄν σοι, τούτων δὲ τοὺς πρὸς μητρός οὐδὲν χείρους οὐδ' ἐλάττους. συμπάντων δὲ ὧν εἶπον μείζω οἶει σοι δύναμιν ὑπάρχειν Περικλέα τὸν Ξανθίπου, ὃν ὁ πατήρ ἐπίτροπον κατέλιπε σοί τε καὶ τῷ

Stephanus page 104, section b, line 6

ἀδελφῷ· ὃς οὐ μόνον ἐν τῇδε τῇ πόλει δύναται πράττειν ὅτι ἂν βούληται, ἀλλ' ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι καὶ τῶν βαρβάρων ἐν πολλοῖς καὶ μεγάλοις γένεσιν. προσθήσω δὲ καὶ ὅτι τῶν πλουσίων· δοκεῖς δέ μοι ἐπὶ τούτῳ ἥκιστα μέγα φρονεῖν. κατὰ πάντα δὴ ταῦτα σὺ τε μεγαλαυχούμενος κεκράτηκας τῶν ἐραστῶν ἐκεῖνοί τε ὑποδεέστεροι ὄντες ἐκρατήθησαν, καὶ σε ταῦτ' οὐ λέληθεν· ὅθεν δὴ εὖ οἶδα ὅτι θαυμάζεις τί διανοούμενός ποτε οὐκ ἀπαλλάττομαι τοῦ ἔρωτος, καὶ ἦντιν' ἔχων ἐλπίδα ὑπομένω τῶν ἄλλων πεφευγόντων.

{ΑΛ.} Καὶ ἴσως γε, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶσθ' ὅτι σμικρόν

Stephanus page 104, section d, line 1

με ἔφθης. ἐγὼ γάρ τοι ἐν νῷ εἶχον πρότερός σοι προσελθὼν αὐτὰ ταῦτ' ἐρέσθαι, τί ποτε βούλει καὶ εἰς τίνα ἐλπίδα βλέπων ἐνοχλεῖς με, ἀεὶ ὅπου ἂν ᾧ ἐπιμελέστατα παρών· τῷ ὄντι

γὰρ θαυμάζω ὅτι ποτ' ἐστὶ τὸ σὸν πρᾶγμα, καὶ ἥδιστ' ἂν
πυθοίμην.

{ΣΩ.} Ἀκούσῃ μὲν ἄρα μου, ὡς τὸ εἰκός, προθύμως, εἴπερ,
ὡς φῆς, ἐπιθυμεῖς εἰδέναι τί διανοοῦμαι, καὶ ὡς ἀκουσομένῳ
καὶ περιμενοῦντι λέγω.

{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν· ἀλλὰ λέγε.

{ΣΩ.} Ὅρα δὴ· οὐ γὰρ τοι εἶη ἂν θαυμαστὸν εἰ, ὥσπερ

Stephanus page 104, section e, line 2

μόγισ ἡρξάμην, οὕτω μόγισ καὶ παυσαίμην.

{ΑΛ.} Ὡγαθὲ λέγε· ἀκούσομαι γάρ.

{ΣΩ.} Λεκτέον ἂν εἴη. χαλεπὸν μὲν οὖν πρὸς ἄνδρα οὐχ
ἥττονα ἐραστῶν προσφέρεσθαι ἐραστῇ, ὅμως δὲ τολμητέον
φράσαι τὴν ἐμὴν διάνοιαν. ἐγὼ γάρ, ὦ Ἀλκιβιάδη, εἰ μὲν
σε ἐώρων ἅ νυνδὴ διηλθον ἀγαπῶντα καὶ οἰόμενον δεῖν ἐν
τούτοις καταβιβῶναι, πάλαι ἂν ἀπηλλάγμην τοῦ ἔρωτος, ὥς
γε δὴ ἐμαυτὸν πείθω· νῦν δ' ἕτερ' αὖ κατηγορήσω διανοή-
ματα σὰ πρὸς αὐτὸν σέ, ὧ καὶ γνώσῃ ὅτι προσέχων γέ σοι
τὸν νοῦν διατετέλεκα. δοκεῖς γάρ μοι, εἴ τίς σοι εἴποι θεῶν·

Stephanus page 105, section a, line 4

“ὦ Ἀλκιβιάδη, πότερον βούλει ζῆν ἔχων ἅ νῦν ἔχεις, ἢ
αὐτίκα τεθνάναι εἰ μὴ σοι ἐξέσται μεῖζω κτήσασθαι;”
δοκεῖς ἂν μοι ἐλέσθαι τεθνάναι· ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τίνι δὴ ποτε
ἐλπίδι ζῆς, ἐγὼ φράσω. ἡγῇ, ἐὰν θᾶττον εἰς τὸν Ἀθηναίων
δῆμον παρέλθῃς - τοῦτο δ' ἔσεσθαι μάλα ὀλίγων ἡμερῶν -
παρελθὼν οὖν ἐνδείξεσθαι Ἀθηναίοις ὅτι ἄξιος εἶ τιμᾶσθαι
ὥς οὔτε Περικλῆς οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν πρόποτε γενομένων,
καὶ τοῦτ' ἐνδειζάμενος μέγιστον δυνήσεσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐὰν
δ' ἐνθάδε μέγιστος ᾖ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι, καὶ οὐ
μόνον ἐν Ἑλλήσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι ἐν τῇ

Stephanus page 105, section b, line 7

αὐτῇ ἡμῖν οἰκοῦσιν ἡπείρω. καὶ εἰ αὖ σοι εἴποι ὁ αὐτὸς
οὗτος θεὸς ὅτι αὐτοῦ σε δεῖ δυναστεύειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ,
διαβῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐξέσται σοι οὐδὲ ἐπιθέσθαι
τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν, οὐκ ἂν αὖ μοι δοκεῖς ἐθέλειν οὐδ' ἐπὶ
τούτοις μόνοις ζῆν, εἰ μὴ ἐμπλήσεις τοῦ σοῦ ὀνόματος καὶ
τῆς σῆς δυνάμεως πάντας ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώπους· καὶ
οἶμαί σε πλὴν Κύρου καὶ Ξέρξου ἡγεῖσθαι οὐδένα ἄξιον
λόγου γεγονέναι. ὅτι μὲν οὖν ἔχεις ταύτην τὴν ἐλπίδα, εὖ
οἶδα καὶ οὐκ εἰκάζω. ἴσως ἂν οὖν εἴποις, ἅτε εἰδὼς ὅτι
ἀληθῆ λέγω, “Τί δὴ οὖν, ὦ Σώκρατες, τοῦτ' ἐστὶ σοι πρὸς

Stephanus page 105, section d, line 1

λόγον; [ὄν ἔφησθα ἐρεῖν, διὸ ἐμοῦ οὐκ ἀπαλλάττη;]” ἐγὼ δὲ

σοί γε ἐρῶ, ὦ φίλε παῖ Κλεινίου καὶ Δεινομάχης. τούτων γάρ σοι ἀπάντων τῶν διανοημάτων τέλος ἐπιτεθῆναι ἄνευ ἐμοῦ ἀδύνατον· τοσαύτην ἐγὼ δύναμιν οἶμαι ἔχειν εἰς τὰ σὰ πράγματα καὶ εἰς σέ, διὸ δὴ καὶ πάλαι οἶομαί με τὸν θεὸν οὐκ ἔαν διαλέγεσθαι σοι, ὃν ἐγὼ περιέμενον ὀπηνίκα ἐάσει. ὥσπερ γὰρ σὺ ἐλπίδας ἔχεις ἐν τῇ πόλει ἐνδείξασθαι ὅτι αὐτῇ παντὸς ἄξιος εἶ, ἐνδειξάμενος δὲ [ὅτι] οὐδὲν ὅτι οὐ παραυτίκα δυνήσεσθαι, οὕτω καὶ γὰρ παρὰ σοὶ ἐλπίζω μέγιστον δυνήσεσθαι ἐνδειξάμενος ὅτι παντὸς ἄξιός εἰμί σοι καὶ οὔτε

Stephanus page 105, section e, line 4

ἐπίτροπος οὔτε συγγενὴς οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς ἱκανὸς παραδοῦναι τὴν δύναμιν ἧς ἐπιθυμεῖς πλὴν ἐμοῦ, μετὰ τοῦ θεοῦ μέντοι. νεωτέρω μὲν οὖν ὄντι σοι καὶ πρὶν τοσαύτης ἐλπίδος γέμειν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ εἶα ὁ θεὸς διαλέγεσθαι, ἵνα μὴ μάτην διαλεγοίμην. νῦν δ' ἐφῆκεν· νῦν γὰρ ἂν μου ἀκούσαιο. {ΑΛ.} Πολύ γέ μοι, ὦ Σώκρατες, νῦν ἀτοπώτερος αὐ φαίνεται, ἐπειδὴ ἥρξω λέγειν, ἢ ὅτε σιγῶν εἶπου· καίτοι σφόδρα γε ἦσθ' ἰδεῖν καὶ τότε τοιοῦτος. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ταῦτα διανοοῦμαι ἢ μὴ, ὥς ἔοικε, διέγνωκας, καὶ ἐὰν μὴ φῶ, οὐδὲν μοι ἔσται πλέον πρὸς τὸ πείθειν σε. εἶεν· εἰ δὲ δὴ ὅτι

Stephanus page 106, section a, line 7

μάλιστα ταῦτα διανενόημαι, πῶς διὰ σοῦ μοι ἔσται καὶ ἄνευ σοῦ οὐκ ἂν γένοιτο; ἔχεις λέγειν; {ΣΩ.} Ἄρ' ἐρωτᾷς εἴ τιν' ἔχω εἰπεῖν λόγον μακρόν, οἷους δὴ ἀκούειν εἴθισαι; οὐ γὰρ ἐστι τοιοῦτον τὸ ἐμόν· ἀλλ' ἐνδείξασθαι μὲν σοι, ὥς ἐγῶμαι, οἷός τ' ἂν εἶην ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, ἐὰν ἐν μόνον μοι ἐθελήσης βραχὺ ὑπηρετῆσαι. {ΑΛ.} Ἀλλ' εἴ γε δὴ μὴ χαλεπὸν τι λέγεις τὸ ὑπηρετήμα, ἐθέλω. {ΣΩ.} Ἡ χαλεπὸν δοκεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι τὰ ἐρωτώμενα; {ΑΛ.} Οὐ χαλεπόν.

Stephanus page 106, section b, line 9

{ΣΩ.} Αποκρίνου δὴ. {ΑΛ.} Ἐρώτα. {ΣΩ.} Οὐκοῦν ὥς διανοοῦμένου σου ταῦτα ἐρωτῶ, ἅ φημί σε διανοεῖσθαι; {ΑΛ.} Ἔστω, εἰ βούλει, οὕτως, ἵνα καὶ εἰδῶ ὅτι καὶ ἐρεῖς. {ΣΩ.} Φέρε δὴ· διανοῇ γάρ, ὥς ἐγὼ φημι, παρίεναι συμβουλευσὼν Ἀθηναίοις ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου· εἰ οὖν μέλλοντός σου ἵεναι ἐπὶ τὸ βῆμα λαβόμενος ἐροίμην· “ὦ Ἀλκιβιάδη, ἐπειδὴ περὶ τίνος Ἀθηναῖοι διανοοῦνται βουλευέσθαι, ἀνί-

Stephanus page 106, section c, line 8

στασαι συμβουλευσων; ἄρ' ἐπειδὴ περὶ ὧν σὺ ἐπίστασαι
βέλτιον ἢ οὗτοι;” τί ἂν ἀποκρίναιο;

{ΑΛ.} Εἴποιμ' ἂν δήπου, περὶ ὧν οἶδα βέλτιον ἢ οὗτοι.

{ΣΩ.} Περὶ ὧν ἄρ' εἰδὼς τυγχάνεις, ἀγαθὸς σύμβουλος εἶ.

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ταῦτα μόνον οἶσθα, ἃ παρ' ἄλλων ἔμαθες ἢ
αὐτὸς ἐξηῦρες;

{ΑΛ.} Ποῖα γὰρ ἄλλα;

{ΣΩ.} Ἐστὶν οὖν ὅπως ἂν ποτε ἔμαθές τι ἢ ἐξηῦρες μήτε
μανθάνειν ἐθέλων μήτ' αὐτὸς ζητεῖν;

Stephanus page 106, section d, line 9

{ΑΛ.} Οὐκ ἔστιν.

{ΣΩ.} Τί δέ; ἡθέλησας ἂν ζητῆσαι ἢ μαθεῖν ἃ ἐπίστασθαι
ᾧ;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἄ ἄρα νῦν τυγχάνεις ἐπιστάμενος, ἦν χρόνος ὅτε οὐχ
ἡγοῦ εἰδέναι;

{ΑΛ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ἃ γε μεμάθηκας σχεδόν τι καὶ ἐγὼ οἶδα·
εἰ δέ τι ἐμὲ λέληθεν, εἶπέ. ἔμαθες γὰρ δὴ σύ γε κατὰ
μνήμην τὴν ἐμὴν γράμματα καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν· οὐ

Stephanus page 106, section e, line 7

γὰρ δὴ αὐλεῖν γε ἡθελες μαθεῖν. ταῦτ' ἐστὶν ἃ σὺ ἐπίστασαι,
εἰ μή πού τι μανθάνων ἐμὲ λέληθας· οἶμαι δέ γε, οὔτε
νύκτωρ οὔτε μεθ' ἡμέραν ἐξιὼν ἔνδοθεν.

{ΑΛ.} Ἀλλ' οὐ πεφοίτηκα εἰς ἄλλων ἢ τούτων.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν, ὅταν περὶ γραμμάτων Ἀθηναῖοι βου-
λεύωνται, πῶς ἂν ὀρθῶς γράφοιεν, τότε ἀναστήσει αὐτοῖς
συμβουλευσων;

{ΑΛ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ὅταν περὶ κρουμάτων ἐν λύρᾳ;

{ΑΛ.} Οὐδαμῶς.

Stephanus page 107, section a, line 7

{ΣΩ.} Οὐδὲ μὴν οὐδὲ περὶ παλαισμάτων γε εἰώθασι
βουλεύεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

{ΑΛ.} Οὐ μέντοι.

{ΣΩ.} Ὅταν οὖν περὶ τίνος βουλεύωνται, οὐ γὰρ που ὅταν
γε περὶ οἰκοδομίας.

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Οἰκοδόμος γὰρ ταῦτά γε σοῦ βέλτιον συμβουλεύσει.

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐδὲ μὴν ὅταν περὶ μαντικῆς βουλεύωνται;

{ΑΛ.} Οὐ.

Stephanus page 107, section b, line 4

{ΣΩ.} Μάντις γὰρ αὐ̃ ταῦτα ἄμεινον ἢ σύ.

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐάν τέ γε σμικρὸς ἢ μέγας ἦ, ἐάν τε καλὸς ἢ

αἰσχροῦς, ἔτι τε γενναῖος ἢ ἀγεννής.

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Εἰδότος γὰρ οἶμαι περὶ ἐκάστου ἢ συμβουλή, καὶ οὐ
πλουτοῦντος.

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐάντε πένης ἐάντε πλούσιος ἢ ὁ παραινῶν,

Stephanus page 107, section b, line 13

οὐδὲν διοίσει Ἀθηναίοις ὅταν περὶ τῶν ἐν τῇ πόλει βου-
λεύονται, πῶς ἂν ὑγιαίνοιεν, ἀλλὰ ζητήσουσιν ἱατρὸν εἶναι
τὸν σύμβουλον.

{ΑΛ.} Εἰκότως γε.

{ΣΩ.} Ὅταν οὖν περὶ τίνος σκοπῶνται, τότε σὺ ἀνιστάμενος
ὥς συμβουλεύσων ὀρθῶς ἀναστήσῃ;

{ΑΛ.} Ὅταν περὶ τῶν ἐαυτῶν πραγμάτων, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τῶν περὶ ναυπηγίας λέγεις, ὁποίας τινὰς χρή αὐτοὺς
τὰς ναῦς ναυπηγεῖσθαι;

{ΑΛ.} Οὐκ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 107, section c, line 10

{ΣΩ.} Ναυπηγεῖν γὰρ οἶμαι οὐκ ἐπίστασαι. τοῦτ' αἴτιον
ἢ ἄλλο τι;

{ΑΛ.} Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ περὶ ποίων τῶν ἐαυτῶν λέγεις πραγμάτων
ὅταν βουλεύονται;

{ΑΛ.} Ὅταν περὶ πολέμου, ὦ Σώκρατες, ἢ περὶ εἰρήνης ἢ
ἄλλου του τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων.

{ΣΩ.} Ἄρα λέγεις ὅταν βουλεύονται πρὸς τίνας χρή εἰρήνην
ποιεῖσθαι καὶ τίσιν πολεμεῖν καὶ τίνα τρόπον;

{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 107, section d, line 8

{ΣΩ.} Χρὴ δ' οὐχ οἷς βέλτιον;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ τόθ' ὁπότε βέλτιον;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἄμεινον;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν βουλεύοιντο Ἀθηναῖοι τίσιν χρή προσπα-

λαίειν καὶ τίσιν ἀκροχειρίζεσθαι καὶ τίνα τρόπον, σὺ ἄμεινον
ἂν συμβουλευοῖς ἢ ὁ παιδοτρίβης;
{ΑΛ.} Ὁ παιδοτρίβης δῆπου.

Stephanus page 107, section e, line 9

{ΣΩ.} Ἐχεις οὖν εἰπεῖν πρὸς τί <ἂν> βλέπων ὁ παιδοτρίβης
συμβουλευοῦσιν οἷς δεῖ προσπαλαίειν καὶ οἷς μή, καὶ ὅποτε
καὶ ὄντινα τρόπον; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· ἄρα τούτοις δεῖ
προσπαλαίειν οἷς βέλτιον, ἢ οὐ;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἄρα καὶ τοσαῦτα ὅσα ἄμεινον;
{ΑΛ.} Τοσαῦτα.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τότε ὅτε ἄμεινον;
{ΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν καὶ ἄδοντα δεῖ καθαρίζειν ποτὲ πρὸς τὴν

Stephanus page 108, section a, line 6

ῥοδὴν καὶ βαίνειν;
{ΑΛ.} Δεῖ γάρ.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τότε ὅποτε βέλτιον;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ τοσαῦθ' ὅσα βέλτιον;
{ΑΛ.} Φημί.
{ΣΩ.} Τί οὖν; ἐπειδὴ βέλτιον μὲν ὠνόμαζες ἐπ' ἀμφο-
τέροις, τῷ τε καθαρίζειν πρὸς τὴν ῥοδὴν καὶ τῷ προσπαλαίειν,
τί καλεῖς τὸ ἐν τῷ καθαρίζειν βέλτιον, ὥσπερ ἐγὼ τὸ ἐν τῷ
παλαίειν καλῶ γυμναστικόν· σὺ δ' ἐκεῖνο τί καλεῖς;

Stephanus page 108, section b, line 4

{ΑΛ.} Οὐκ ἐννοῶ.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ πειρῶ ἐμὲ μιμεῖσθαι. ἐγὼ γάρ που ἀπε-
κρινάμην τὸ διὰ παντὸς ὀρθῶς ἔχον, ὀρθῶς δὲ δῆπου ἔχει τὸ
κατὰ τὴν τέχνην γιγνόμενον· ἢ οὐ;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἡ δὲ τέχνη οὐ γυμναστικὴ ἦν;
{ΑΛ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΣΩ.} Ἐγὼ δ' εἶπον τὸ ἐν τῷ παλαίειν βέλτιον γυμνα-
στικόν.
{ΑΛ.} Εἶπες γάρ.

Stephanus page 108, section c, line 4

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καλῶς;
{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Ἴθι δὴ καὶ σὺ - πρέποι γὰρ ἂν που καὶ σοὶ τὸ καλῶς
διαλέγεσθαι - εἰπέ πρῶτον τίς ἡ τέχνη ἣς τὸ καθαρίζειν καὶ
τὸ ἄδειν καὶ τὸ ἐμβαίνειν ὀρθῶς; συνάπασα τίς καλεῖται;

οὐπω δύνασαι εἰπεῖν;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ὧδε πειρῶ· τίνες αἱ θεαὶ ὧν ἡ τέχνη;

{ΑΛ.} Τὰς Μούσας, ὦ Σώκρατες, λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐγώ γε. ὅρα δὴ· τίνα ἀπ' αὐτῶν ἐπωνυμίαν ἢ

Stephanus page 108, section d, line 2

τέχνη ἔχει;

{ΑΛ.} Μουσικὴν μοι δοκεῖς λέγειν.

{ΣΩ.} Λέγω γάρ. τί οὖν τὸ κατὰ ταύτην ὀρθῶς γινόμενον ἐστίν; ὥσπερ ἐκεῖ ἐγώ σοι τὸ κατὰ τὴν τέχνην ἔλεγον ὀρθῶς, τὴν γυμναστικὴν, καὶ σὺ δὴ οὖν οὕτως ἐνταῦθα τί φῆς; πῶς γίγνεσθαι;

{ΑΛ.} Μουσικῶς μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις. ἴθι δὴ, καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν βέλτιον καὶ τὸ ἐν τῷ εἰρήνῃ ἄγειν, τοῦτο τὸ βέλτιον τί ὀνομάζεις; ὥσπερ ἐκεῖ ἐφ' ἐκάστῳ ἔλεγες τὸ ἄμεινον, ὅτι

Stephanus page 108, section e, line 2

μουσικώτερον καὶ ἐπὶ τῷ ἐτέρῳ, ὅτι γυμναστικώτερον· πειρῶ δὴ καὶ ἐνταῦθα λέγειν τὸ βέλτιον.

{ΑΛ.} Ἀλλ' οὐ πάνυ τι ἔχω.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι αἰσχροὺς γε εἰ μὲν τις σε λέγοντα καὶ συμβουλευόντα περὶ σιτίων ὅτι βέλτιον τόδε τοῦδε καὶ νῦν καὶ τοσοῦτον, ἔπειτα ἐρωτήσῃεν “Τί τὸ ἄμεινον λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδης;” περὶ μὲν τούτων ἔχειν εἰπεῖν ὅτι τὸ ὑγιεινότερον, καίτοι οὐ προσποιῇ γε ἰατρὸς εἶναι· περὶ δὲ οὗ προσποιῇ ἐπιστήμων εἶναι καὶ συμβουλεύσεις ἀνιστάμενος ὥς εἰδώς, τούτου δ', ὥς ἔοικας, πέρι ἐρωτηθεὶς ἐὰν μὴ

Stephanus page 109, section a, line 3

ἔχῃς εἰπεῖν, οὐκ αἰσχύνῃ; ἢ οὐκ αἰσχρὸν φανεῖται;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Σκόπει δὴ καὶ προθυμοῦ εἰπεῖν πρὸς τί τείνει τὸ ἐν τῷ εἰρήνῃ τε ἄγειν ἄμεινον καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν οἷς δεῖ;

{ΑΛ.} Ἀλλὰ σκοπῶν οὐ δύναμαι ἐννοῆσαι.

{ΣΩ.} Οὐδ' οἶσθα, ἐπειδὴν πόλεμον ποιῶμεθα, ὅτι ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις πάθημα ἐρχόμεθα εἰς τὸ πολεμεῖν, καὶ ὅτι αὐτὸ ὀνομάζοντες ἐρχόμεθα;

{ΑΛ.} Ἐγώ γε, ὅτι γε ἐξαπατῶμενοί τι ἢ βιαζόμενοι ἢ

Stephanus page 109, section b, line 2

ἀποστερούμενοι.

{ΣΩ.} Ἐχε· πῶς ἕκαστα τούτων πάσχοντες; πειρῶ εἰπεῖν τί διαφέρει τὸ ὧδε ἢ ὧδε.

{ΑΛ.} Ἦ τὸ ὧδε λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ δικάως ἢ τὸ ἀδίκως;

{ΣΩ.} Αὐτὸ τοῦτο.

{ΑΛ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτο γε διαφέρει ὅλον τε καὶ πᾶν.

{ΣΩ.} Τί οὖν; Ἀθηναίοις σὺ πρὸς ποτέρους συμβουλεύσεις πολεμεῖν, τοὺς ἀδικοῦντας ἢ τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας;

Stephanus page 109, section c, line 1

{ΑΛ.} Δεινὸν τοῦτό γε ἐρωτᾷς· εἰ γὰρ καὶ διανοεῖται τις ὥς δεῖ πρὸς τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας πολεμεῖν, οὐκ ἂν ὁμολογήσειέν γε.

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ νόμιμον τοῦθ', ὥς ἔοικεν.

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα· οὐδέ γε καλὸν δοκεῖ εἶναι.

{ΣΩ.} Πρὸς ταῦτ' ἄρα καὶ σὺ [τὸ δίκαιον] τοὺς λόγους ποιήσης;

{ΑΛ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν, ὃ νυνδὴ ἐγὼ ἡρώτων βέλτιον πρὸς τὸ πολεμεῖν καὶ μὴ, καὶ οἷς δεῖ καὶ οἷς μὴ, καὶ ὅποτε καὶ

Stephanus page 109, section c, line 11

μὴ, τὸ δικαιότερον τυγχάνει ὄν; ἢ οὐ;

{ΑΛ.} Φαίνεται γε.

{ΣΩ.} Πῶς οὖν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδῃ; πότερον σαυτὸν λέληθας ὅτι οὐκ ἐπίστασαι τοῦτο, ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων καὶ φοιτῶν εἰς διδασκάλου ὅς σε ἐδίδασκε διαγιγνώσκειν τὸ δικαιότερόν τε καὶ ἀδικώτερον; καὶ τίς ἐστιν οὗτος; φράσον καὶ ἐμοί, ἵνα αὐτῷ φοιτητὴν προξενήσης καὶ ἐμέ.

{ΑΛ.} Σκώπτεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐ μὰ τὸν Φίλιον τὸν ἐμόν τε καὶ σόν, ὃν ἐγὼ ἦκιστ' ἂν ἐπιорκήσαιμι· ἀλλ' εἵπερ ἔχεις, εἰπὲ τίς ἐστιν.

Stephanus page 109, section e, line 1

{ΑΛ.} Τί δ' εἰ μὴ ἔχω; οὐκ ἂν οἶε με ἄλλως εἰδέναι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων;

{ΣΩ.} Ναί, εἴ γε εὖροις.

{ΑΛ.} Ἀλλ' οὐκ ἂν εὔρεῖν με ἡγή;

{ΣΩ.} Καὶ μάλα γε, εἰ ζητήσῃς.

{ΑΛ.} Εἴτα ζητῆσαι οὐκ ἂν οἶε με;

{ΣΩ.} Ἐγώ γε, εἰ οἰηθείης γε μὴ εἰδέναι.

{ΑΛ.} Εἴτα οὐκ ἦν ὅτ' εἶχον οὕτω;

{ΣΩ.} Καλῶς λέγεις. ἔχεις οὖν εἰπεῖν τοῦτον τὸν χρόνον ὅτε οὐκ ᾔφου εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα; φέρε, πέρυσιν

Stephanus page 110, section a, line 2

ἐζήτεις τε καὶ οὐκ ᾔφου εἰδέναι; ἢ ᾔφου; καὶ τάληθῃ

ἀποκρίνου, ἵνα μὴ μάτην οἱ διάλογοι γίνωνται.

{ΑΛ.} Ἀλλ' ὥμην εἰδέναι.

{ΣΩ.} Τρίτον δ' ἔτος καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον οὐχ οὕτως;

{ΑΛ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τό γε πρὸ τοῦ παῖς ἦσθα. ἦ γάρ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τότε μὲν τοίνυν εὖ οἶδα ὅτι ὥρου εἰδέναι.

{ΑΛ.} Πῶς εὖ οἶσθα;

Stephanus page 110, section b, line 1

{ΣΩ.} Πολλάκις σοῦ ἐν διδασκάλων ἤκουον παιδὸς ὄντος καὶ ἄλλοθι, καὶ ὅποτε ἀστραγαλίζοις ἢ ἄλλην τινὰ παιδιὰν παίζοις, οὐχ ὥς ἀποροῦντος περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ἀλλὰ μάλα μέγα καὶ θαρραλέως λέγοντος περὶ ὅτου τύχοις τῶν παίδων ὥς πονηρὸς τε καὶ ἄδικος εἶη καὶ ὥς ἀδικοῖ· ἢ οὐκ ἀληθῆ λέγω;

{ΑΛ.} Ἀλλὰ τί ἔμελλον ποιεῖν, ὦ Σώκρατες, ὅποτε τίς με ἀδικοῖ;

{ΣΩ.} Σὺ δ' εἰ τύχοις ἀγνοῶν εἴτ' ἀδικοῖο εἴτε μὴ τότε,

Stephanus page 110, section b, line 10

λέγεις, τί σε χρὴ ποιεῖν;

{ΑΛ.} Μὰ Δί' ἀλλ' οὐκ ἠγνόουν ἔγωγε, ἀλλὰ σαφῶς ἐγίνωσκον ὅτι ἡδικοῦμην.

{ΣΩ.} Ὡς ἄρα ἐπίστασθαι καὶ παῖς ὢν, ὥς ἔοικε, τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα.

{ΑΛ.} Ἐγωγε· καὶ ἠπιστάμην γε.

{ΣΩ.} Ἐν ποίῳ χρόνῳ ἐξευρών; οὐ γὰρ δήπου ἐν ᾧ γε ὥρου εἰδέναι.

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Πότε οὖν ἀγνοεῖν ἤγοῦ; σκόπει· οὐ γὰρ εὐρήσεις

Stephanus page 110, section c, line 10

τοῦτον τὸν χρόνον.

{ΑΛ.} Μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες, οὐκ οὐκ ἔχω γ' εἰπεῖν.

{ΣΩ.} Εὐρών μὲν ἄρ' οὐκ οἶσθα αὐτά.

{ΑΛ.} Οὐ πάννυ φαίνομαι.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ἄρτι γε οὐδὲ μαθὼν ἔφησθα εἰδέναι· εἰ δὲ μήθ' ἡὔρες μήτ' ἔμαθες, πῶς οἶσθα καὶ πόθεν;

{ΑΛ.} Ἀλλ' ἴσως τοῦτό σοι οὐκ ὀρθῶς ἀπεκρινάμην, τὸ φάναι εἰδέναι αὐτὸς ἐξευρών.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ πῶς εἶχεν;

{ΑΛ.} Ἐμαθον οἶμαι καὶ ἐγὼ ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι.

Stephanus page 110, section d, line 9

{ΣΩ.} Πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν ἤκομεν λόγον. παρὰ τοῦ;
 φράζε καμοί.
 {ΑΛ.} Παρὰ τῶν πολλῶν.
 {ΣΩ.} Οὐκ εἰς σπουδαίους γε διδασκάλους καταφεύγεις
 εἰς τοὺς πολλοὺς ἀναφέρων.
 {ΑΛ.} Τί δέ; οὐχ ἱκανοὶ διδάξαι οὗτοι;
 {ΣΩ.} Οὐκ οὖν τὰ πεπτευτικά γε καὶ τὰ μή· καίτοι
 φαυλότερα αὐτὰ οἶμαι τῶν δικαίων εἶναι. τί δέ; σὺ οὐχ
 οὕτως οἶει;
 {ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 110, section e, line 9

{ΣΩ.} Εἴτα τὰ μὲν φαυλότερα οὐχ οἰοί τε διδάσκειν, τὰ
 δὲ σπουδαιότερα;
 {ΑΛ.} Οἶμαι ἔγωγε· ἄλλα γοῦν πολλὰ οἰοί τ' εἰσὶν δι-
 δάσκειν σπουδαιότερα τοῦ πεπτεύειν.
 {ΣΩ.} Ποῖα ταῦτα;
 {ΑΛ.} Οἷον καὶ τὸ ἐλληνίζειν παρὰ τούτων ἔγωγ' ἔμαθον,
 καὶ οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἑμαυτοῦ διδασκαλον, ἀλλ' εἰς
 τοὺς αὐτοὺς ἀναφέρω οὓς σὺ φῆς οὐ σπουδαίους εἶναι
 διδασκάλους.
 {ΣΩ.} Ἀλλ', ὦ γενναῖε, τούτου μὲν ἀγαθοὶ διδασκαλοὶ οἱ

Stephanus page 111, section a, line 6

πολλοί, καὶ δικαίως ἐπαινοῖντ' ἂν αὐτῶν εἰς διδασκαλίαν.
 {ΑΛ.} Τί δή;
 {ΣΩ.} Ὅτι ἔχουσι περὶ αὐτὰ ἅ χρῆ τοὺς ἀγαθοὺς δι-
 δασκάλους ἔχειν.
 {ΑΛ.} Τί τοῦτο λέγεις;
 {ΣΩ.} Οὐκ οἶσθ' ὅτι χρῆ τοὺς μέλλοντας διδάσκειν ὅτιοῦν
 αὐτοὺς πρῶτον εἰδέναι; ἢ οὐ;
 {ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν τοὺς εἰδότας ὁμολογεῖν τε ἀλλήλοις καὶ
 μὴ διαφέρεσθαι;

Stephanus page 111, section b, line 5

{ΑΛ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Ἐν οἷς δ' ἂν διαφέρωνται, ταῦτα φήσεις εἰδέναι
 αὐτούς;
 {ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
 {ΣΩ.} Τούτων οὖν διδασκαλοὶ πῶς ἂν εἶεν;
 {ΑΛ.} Οὐδαμῶς.
 {ΣΩ.} Τί οὖν; δοκοῦσί σοι διαφέρεσθαι οἱ πολλοὶ ποιὸν
 ἐστὶ λίθος ἢ ξύλον; καὶ ἐάν τινα ἐρωτᾷς, ἄρ' οὐ τὰ αὐτὰ
 ὁμολογοῦσιν, καὶ ἐπὶ ταῦτα ὁρμῶσιν ὅταν βούλωνται λαβεῖν

λίθον ἢ ξύλον; ὡσαύτως καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα· σχεδὸν

Stephanus page 111, section c, line 3

γάρ τι μανθάνω τὸ ἐλληνίζειν ἐπίστασθαι ὅτι τοῦτο λέγεις·
ἢ οὐ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰς μὲν ταῦθ', ὥσπερ εἵπομεν, ἀλλήλοις τε
ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἰδίᾳ, καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις
πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀμφισβητοῦσιν αἱ μὲν ταῦθ' αἱ δ' ἄλλα
φάσκουσαι;

{ΑΛ.} Οὐ γάρ.

{ΣΩ.} Εἰκότως ἂν ἄρα τούτων γε καὶ διδάσκαλοι εἶεν
ἀγαθοί.

Stephanus page 111, section d, line 1

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν βουλοίμεθα ποιῆσαί τινα περὶ αὐτῶν
εἰδέναι, ὀρθῶς ἂν αὐτὸν πέμποιμεν εἰς διδασκαλίαν τούτων
τῶν πολλῶν;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τί δ' εἰ βουλευθεῖμεν εἰδέναι, μὴ μόνον ποῖοι
ἄνθρωποι εἰσιν ἢ ποῖοι ἵπποι, ἀλλὰ καὶ τίνες αὐ-
τῶν δρομικοὶ τε καὶ μή, ἄρ' ἔτι οἱ πολλοὶ τοῦτο ἱκανοὶ
διδάξαι;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

Stephanus page 111, section d, line 11

{ΣΩ.} Ἰκανὸν δέ σοι τεκμήριον ὅτι οὐκ ἐπίστανται οὐδὲ
κρήγνυσι διδάσκαλοι εἰσιν τούτων, ἐπειδὴ οὐδὲν ὁμολογοῦσιν
ἑαυτοῖς περὶ αὐτῶν;

{ΑΛ.} Ἐμοιγε.

{ΣΩ.} Τί δ' εἰ βουλευθεῖμεν εἰδέναι, μὴ μόνον ποῖοι
ἄνθρωποι εἰσιν, ἀλλ' ὅποιοι ὑγιεῖνοι ἢ νοσώδεις, ἄρ' ἱκανοὶ
ἂν ἡμῖν ἦσαν διδάσκαλοι οἱ πολλοί;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἦν δ' ἂν σοι τεκμήριον ὅτι μοχθηροὶ εἰσι τούτων
διδάσκαλοι, εἰ ἑώρας αὐτοὺς διαφορομένους;

Stephanus page 111, section e, line 10

{ΑΛ.} Ἐμοιγε.

{ΣΩ.} Τί δὲ δῆ; νῦν περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἀνθρώ-
πων καὶ πραγμάτων οἱ πολλοὶ δοκοῦσί σοι ὁμολογεῖν αὐτοὶ
ἑαυτοῖς ἢ ἀλλήλοις;

{ΑΛ.} Ἦκιστα νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τί δέ; μάλιστα περὶ αὐτῶν διαφέρεσθαι;

{ΑΛ.} Πολύ γε.

{ΣΩ.} Οὐκ οἶμαι γε πάποτε σε ἰδεῖν οὐδ' ἀκοῦσαι
σφόδρα οὕτω διαφερομένους ἀνθρώπους περὶ ὑγιεινῶν καὶ
μή, ὥστε διὰ ταῦτα μάχεσθαι τε καὶ ἀποκτείνουσαι ἀλλήλους.

Stephanus page 112, section a, line 9

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἔγωγ' οἶδ' ὅτι,
καὶ εἰ μὴ ἐώρακας, ἀκήκοας γοῦν ἄλλων τε πολλῶν καὶ
Ὀμήρου· καὶ Ὀδυσσεΐας γὰρ καὶ Ἰλιάδος ἀκήκοας.

{ΑΛ.} Πάντως δῆπου, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ταῦτα ποιήματά ἐστι περὶ διαφορᾶς δικαίων
τε καὶ ἀδίκων;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ αἱ μάχαι γε καὶ οἱ θάνατοι διὰ ταύτην τὴν
διαφορὰν τοῖς τε Ἀχαιοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις Τρωσὶν ἐγένοντο,

Stephanus page 112, section b, line 9

καὶ τοῖς μνηστῆρσι τοῖς τῆς Πηνελόπης καὶ τῷ Ὀδυσσεϊ.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Οἶμαι δὲ καὶ τοῖς ἐν Τανάγρα Ἀθηναίων τε καὶ
Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ἀποθανοῦσι, καὶ τοῖς ὕστερον
ἐν Κορωνείᾳ, ἐν οἷς καὶ ὁ σὸς πατήρ [Κλεινίας] ἐτελεύτησεν,
οὐδὲ περὶ ἑνὸς ἄλλου ἢ διαφορὰ ἥ περὶ τοῦ δικαίου καὶ
ἀδίκου τοὺς θανάτους καὶ τὰς μάχας πεποίηκεν· ἧ γάρ;

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Τούτους οὖν φῶμεν ἐπίστασθαι περὶ ὧν οὕτως
σφόδρα διαφέρονται, ὥστε ἀμφισβητοῦντες ἀλλήλοις τὰ

Stephanus page 112, section d, line 2

ἔσχατα σφᾶς αὐτοὺς ἐργάζονται;

{ΑΛ.} Οὐ φαίνεται γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰς τοὺς τοιούτους διδασκάλους ἀναφέρεις
οὓς ὁμολογεῖς αὐτὸς μὴ εἰδέναι;

{ΑΛ.} Ἦτοι.

{ΣΩ.} Πῶς οὖν εἰκός σε εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα,
περὶ ὧν οὕτω πλανᾷ καὶ οὔτε μαθὼν φαίνει παρ' οὐδενὸς
οὔτ' αὐτὸς ἐξευρών;

{ΑΛ.} Ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ εἰκός.

{ΣΩ.} Ὅρας αὖ τοῦθ' ὥς οὐ καλῶς εἶπες, ὦ Ἀλκιβιάδη;

Stephanus page 112, section e, line 2

{ΑΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Ὅτι ἐμὲ φῆς ταῦτα λέγειν.

{ΑΛ.} Τί δέ; οὐ σὺ λέγεις ὥς ἐγὼ οὐδὲν ἐπίσταμαι περὶ
τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων;

{ΣΩ.} Οὐ μέντοι.

{ΑΛ.} Ἀλλ' ἐγώ;
{ΣΩ.} Ναί.
{ΑΛ.} Πῶς δῆ;
{ΣΩ.} Ὡδε εἴση. ἐάν σε ἔρωμαι τὸ ἐν καὶ τὰ δύο πότερα
πλείω ἐστί, φήσεις ὅτι τὰ δύο;

Stephanus page 112, section e, line 12

{ΑΛ.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Πόσω;
{ΑΛ.} Ἐνί.
{ΣΩ.} Πότερος οὖν ἡμῶν ὁ λέγων ὅτι τὰ δύο τοῦ ἐνὸς
ἐνὶ πλείω;
{ΑΛ.} Ἐγώ.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἡρώτων, σὺ δ' ἀπεκρίνου;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Περὶ δὴ τούτων μὲν ἐγὼ φαίνομαι λέγων ὁ ἐρωτῶν,
ἢ σὺ ὁ ἀποκρινόμενος;

Stephanus page 113, section a, line 3

{ΑΛ.} Ἐγώ.
{ΣΩ.} Τί δ' ἂν ἐγὼ μὲν ἔρωμαι ποῖα γράμματα Σωκράτους,
σὺ δ' εἴπης, πότερος ὁ λέγων;
{ΑΛ.} Ἐγώ.
{ΣΩ.} Ἴθι δῆ, ἐνὶ λόγῳ εἰπέ· ὅταν ἐρώτησίς τε καὶ
ἀπόκρισις γίγνηται, πότερος ὁ λέγων, ὁ ἐρωτῶν ἢ ὁ ἀπο-
κρινόμενος;
{ΑΛ.} Ὁ ἀποκρινόμενος, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἄρτι διὰ παντὸς ἐγὼ μὲν ἢ ὁ ἐρωτῶν;
{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 113, section b, line 3

{ΣΩ.} Σὺ δ' ὁ ἀποκρινόμενος;
{ΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Τί οὖν; τὰ λεχθέντα πότερος ἡμῶν εἴρηκεν;
{ΑΛ.} Φαίνομαι μὲν, ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὡμολογημένων
ἐγώ.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐλέχθη περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων ὅτι Ἀλκι-
βιάδης ὁ καλὸς ὁ Κλεινίου οὐκ ἐπίσταιτο, οἶοιτο δέ, καὶ
μέλλοι εἰς ἐκκλησίαν ἐλθὼν συμβουλευσεῖν Ἀθηναίοις περὶ
ᾧ οὐδὲν οἶδεν; οὐ ταῦτ' ἦν;
{ΑΛ.} Φαίνεται.

Stephanus page 113, section c, line 2

{ΣΩ.} Τὸ τοῦ Εὐριπίδου ἄρα συμβαίνει, ὦ Ἀλκιβιάδη·
σοῦ τάδε κινδυνεύεις, οὐκ ἐμοῦ ἀκηκοέναι, οὐδ' ἐγὼ εἶμι ὁ

ταῦτα λέγων, ἀλλὰ σύ, ἐμὲ δὲ αἰτιᾶ μάτην. καὶ μέντοι καὶ εὖ λέγεις. μανικὸν γὰρ ἐν νῶ ἔχεις ἐπιχείρημα ἐπιχειρεῖν, ὧ βέλτιστε, διδάσκειν ἃ οὐκ οἶσθα, ἀμελήσας μανθάνειν.

{ΑΛ.} Οἶμαι μὲν, ὦ Σώκρατες, ὀλιγάκις Ἀθηναίους βουλεύεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας πότερα δικαιότερα ἢ ἀδικώτερα· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἡγοῦνται δῆλα εἶναι,

Stephanus page 113, section d, line 4

ἐάσαντες οὖν περὶ αὐτῶν σκοποῦσιν ὁπότερα συνοίσει πράξασιν. οὐ γὰρ ταῦτά οἶμαι ἐστὶν τὰ τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα, ἀλλὰ πολλοῖς δὴ ἐλυσιτέλησεν ἀδικήσασι μεγάλα ἀδικήματα, καὶ ἑτέροις γε οἶμαι δίκαια ἐργασαμένοις οὐ συνήνεγκεν.

{ΣΩ.} Τί οὖν; εἰ ὅτι μάλιστα ἕτερα μὲν τὰ δίκαια τυγχάνει ὄντα, ἕτερα δὲ τὰ συμφέροντα, οὐ τί που αὖ σὺ οἶε ταῦτ' εἰδέναι ἃ συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δι' ὅτι;

{ΑΛ.} Τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες; εἰ μὴ με αὖ ἐρήση παρ' ὅτου ἔμαθον ἢ ὅπως αὐτὸς ἡὔρον.

Stephanus page 113, section e, line 5

{ΣΩ.} Οἷον τοῦτο ποιεῖς. εἴ τι μὴ ὀρθῶς λέγεις, τυγχάνει δὲ δυνατόν ὃν ἀποδείξαι δι' οὐπὲρ καὶ τὸ πρότερον λόγου, οἶε δὴ καινὰ ἅττα δεῖν ἀκούειν ἀποδείξεις τε ἑτέρας, ὥς τῶν προτέρων οἷον σκευαρίων κατατετριμμένων, καὶ οὐκέτ' ἂν σὺ αὐτὰ ἀμπίσχοιο, εἰ μὴ τίς σοι τεκμήριον καθαρὸν καὶ ἄχραντον οἶσει. ἐγὼ δὲ χαίρειν ἐάσας τὰς σὰς προδρομὰς τοῦ λόγου οὐδὲν ἤττον ἐρήσομαι πόθεν μαθὼν αὖ τὰ συμφέροντ' ἐπίστασαι, καὶ ὅστις ἐστὶν ὁ διδάσκαλος, καὶ πάντ' ἐκεῖνα τὰ πρότερον ἐρωτῶ μιᾶ ἐρωτήσῃ; ἀλλὰ γὰρ δῆλον ὥς εἰς ταὐτὸν ἤξεις καὶ οὐχ ἕξεις ἀποδείξαι οὐθ' ὥς

Stephanus page 114, section a, line 6

ἐξευρῶν οἶσθα τὰ συμφέροντα οὐθ' ὥς μαθὼν. ἐπειδὴ δὲ τρυφᾷς καὶ οὐκέτ' ἂν ἡδέως τοῦ αὐτοῦ γεύσαιο λόγου, τοῦτον μὲν ἐῷ χαίρειν, εἴτ' οἶσθα εἴτε μὴ τὰ Ἀθηναίοις συμφέροντα· πότερον δὲ ταῦτά ἐστι δίκαιά τε καὶ συμφέροντ' ἢ ἕτερα, τί οὐκ ἀπέδειξας; εἰ μὲν βούλει, ἐρωτῶν με ὥσπερ ἐγὼ σέ, εἰ δέ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σεαυτοῦ λόγῳ διέξελθε.

{ΑΛ.} Ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ οἷός τ' ἂν εἶην, ὦ Σώκρατες, πρὸς σὲ διελθεῖν.

{ΣΩ.} Ἀλλ', ὠγαθέ, ἐμὲ ἐκκλησίαν νόμισον καὶ δῆμον· καὶ ἐκεῖ τοί σε δεήσει ἕνα ἕκαστον πείθειν. ἦ γάρ;

Stephanus page 114, section b, line 8

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦ αὐτοῦ ἓνα τε οἶόν τε εἶναι κατὰ μόνας
πείθειν καὶ συμπόλλους περὶ ὧν ἂν εἰδῇ, ὥσπερ ὁ γραμ-
ματιστὴς ἓνα τέ που πείθει περὶ γραμμάτων καὶ πολλούς;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ καὶ περὶ ἀριθμοῦ ὁ αὐτὸς ἓνα τε καὶ
πολλοὺς πείσει;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Οὗτος δ' ἔσται ὁ εἰδώς, ὁ ἀριθμητικός;
{ΑΛ.} Πάνυ γε.

Stephanus page 114, section c, line 9

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ σὺ ἅπερ καὶ πολλοὺς οἶός τε πείθειν
εἶ, ταῦτα καὶ ἓνα;
{ΑΛ.} Εἰκός γε.
{ΣΩ.} Ἔστι δὲ ταῦτα δῆλον ὅτι ἅ οἶσθα.
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν τοσοῦτον μόνον διαφέρει τοῦ ἐν τῷ
δήμῳ ῥήτορος ὁ ἐν τῇ τοιᾷδε συνουσίᾳ, ὅτι ὁ μὲν ἀθρόους
πείθει τὰ αὐτά, ὁ δὲ καθ' ἓνα;
{ΑΛ.} Κινδυνεύει.
{ΣΩ.} Ἴθι νῦν, ἐπειδὴ τοῦ αὐτοῦ φαίνεται πολλοὺς τε καὶ

Stephanus page 114, section d, line 5

ἓνα πείθειν, ἐν ἐμοὶ ἐμμελέτησον καὶ ἐπιχείρησον ἐπιδειῖσαι
ὥς τὸ δίκαιον ἐνίστε οὐ συμφέρει.
{ΑΛ.} Ὑβριστῆς εἶ, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Νῦν γοῦν ὑφ' ὕβρεως μέλλω σε πείθειν τὰναντία
οἷς σὺ ἐμὲ οὐκ ἐθέλεις.
{ΑΛ.} Λέγε δή.
{ΣΩ.} Ἀποκρίνου μόνον τὰ ἐρωτώμενα.
{ΑΛ.} Μή, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς λέγε.
{ΣΩ.} Τί δ'; οὐχ ὅτι μάλιστα βούλει πεισθῆναι;
{ΑΛ.} Πάντως δήπου.

Stephanus page 114, section e, line 4

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ λέγεις ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, μάλιστ' ἂν
εἷης πεπεισμένος;
{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Ἀποκρίνου δή· καὶ ἐὰν μὴ αὐτὸς σὺ σαυτοῦ ἀκούσης
ὅτι τὰ δίκαια καὶ συμφέροντά ἐστιν, ἄλλω γε λέγοντι μὴ
πιστεύσης.
{ΑΛ.} Οὗτοι, ἀλλ' ἀποκριτέον· καὶ γὰρ οὐδὲν οἶομαι
βλαβήσεσθαι.
{ΣΩ.} Μαντικὸς γὰρ εἶ. καί μοι λέγε· τῶν δικαίων φῆς
ἓνα μὲν συμφέρειν, ἓνα δ' οὐ;

Stephanus page 115, section a, line 3

{ΑΛ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Τί δέ; τὰ μὲν καλὰ αὐτῶν εἶναι, τὰ δ' οὐ;
 {ΑΛ.} Πῶς τοῦτο ἐρωτᾷς;
 {ΣΩ.} Εἴ τις ἤδη σοι ἔδοξεν αἰσχροῖα μὲν, δίκαια δὲ
 πράττειν;
 {ΑΛ.} Οὐκ ἔμοιγε.
 {ΣΩ.} Ἀλλὰ πάντα τὰ δίκαια καὶ καλὰ;
 {ΑΛ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Τί δ' αὖ τὰ καλὰ; πότερον πάντα ἀγαθὰ, ἢ τὰ μὲν,
 τὰ δ' οὐ;

Stephanus page 115, section a, line 13

{ΑΛ.} Οἴομαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔνια τῶν καλῶν κακὰ
 εἶναι.
 {ΣΩ.} Ἦ καὶ αἰσχροῖα ἀγαθὰ;
 {ΑΛ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Ἄρα λέγεις τὰ τοιάδε, οἷον πολλοὶ ἐν πολέμῳ
 βοηθήσαντες ἐταίρῳ ἢ οἰκείῳ τραύματα ἔλαβον καὶ ἀπέθανον,
 οἱ δ' οὐ βοηθήσαντες, δέον, ὑγιεῖς ἀπῆλθον;
 {ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν τὴν τοιαύτην βοήθειαν καλὴν μὲν λέγεις
 κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ σῶσαι οὓς ἔδει, τοῦτο δ' ἐστὶν

Stephanus page 115, section b, line 7

ἀνδρεία· ἢ οὐ;
 {ΑΛ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Κακὴν δέ γε κατὰ τοὺς θανάτους τε καὶ ἑλκῆ· ἢ γάρ;
 {ΑΛ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐκ ἄλλο μὲν ἢ ἀνδρεία, ἄλλο δὲ ὁ θάνατος;
 {ΑΛ.} Πάνυ γε.
 {ΣΩ.} Οὐκ ἄρα κατὰ ταῦτόν γ' ἐστὶ καλὸν καὶ κακὸν τὸ
 τοῖς φίλοις βοηθεῖν;
 {ΑΛ.} Οὐ φαίνεται.
 {ΣΩ.} Ὅρα τοίνυν εἰ, ἢ γε καλόν, καὶ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ

Stephanus page 115, section c, line 7

ἐνταῦθα. κατὰ τὴν ἀνδρείαν γὰρ ὡμολόγεις καλὸν εἶναι τὴν
 βοήθειαν· τοῦτ' οὖν αὐτὸ σκόπει, τὴν ἀνδρείαν, ἀγαθὸν ἢ
 κακόν; ὧδε δὲ σκόπει· σὺ πότερ' ἂν δέξαιό σοι εἶναι,
 ἀγαθὰ ἢ κακὰ;
 {ΑΛ.} Ἀγαθὰ.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ μέγιστα μάλιστα.
 <{ΑΛ.} Ναί.>
 {ΣΩ.} Καὶ ἥκιστα τῶν τοιούτων δέξαιο ἂν στέρεσθαι;
 {ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Πῶς οὖν λέγεις περὶ ἀνδρείας; ἐπὶ πόσῳ ἂν αὐτοῦ

Stephanus page 115, section d, line 6

δέξαιο στέρεσθαι;

{ΑΛ.} Οὐδὲ ζῆν ἂν ἐγὼ δεξαίμην δειλὸς ὢν.

{ΣΩ.} Ἐσχατον ἄρα κακῶν εἶναί σοι δοκεῖ ἢ δειλία.

{ΑΛ.} Ἐμοιγε.

{ΣΩ.} Ἐξ ἴσου τῷ τεθνάναι, ὥς ἔοικε.

{ΑΛ.} Φημί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν θανάτῳ τε καὶ δειλίᾳ ἐναντιώτατον ζῶῃ καὶ ἀνδρείᾳ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ τὰ μὲν μάλιστ' ἂν εἶναι βούλοιό σοι, τὰ δὲ

Stephanus page 115, section e, line 2

ἥκιστα;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρ' ὅτι τὰ μὲν ἄριστα ἡγῆ, τὰ δὲ κάκιστα;

<{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἐν τοῖς ἀρίστοις ἄρα σὺ ἡγῆ ἀνδρείαν εἶναι καὶ τοῖς κακίστοις θάνατον.>

{ΑΛ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Τὸ ἄρα βοηθεῖν ἐν πολέμῳ τοῖς φίλοις, ἢ μὲν καλόν, κατ' ἀγαθοῦ πράξιν τὴν τῆς ἀνδρείας, καλὸν αὐτὸ προσεῖπας;

Stephanus page 115, section e, line 12

{ΑΛ.} Φαίνομαί γε.

{ΣΩ.} Κατὰ δέ γε κακοῦ πράξιν τὴν τοῦ θανάτου κακόν;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὧδε δίκαιον προσαγορεύειν ἐκάστην τῶν πράξεων· εἴπερ ἢ κακὸν ἀπεργάζεται κακὴν καλεῖς, καὶ ἢ ἀγαθὸν ἀγαθὴν κλητέον.

{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ ἢ ἀγαθόν, καλόν· ἢ δὲ κακόν, αἰσχρόν;

{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 116, section a, line 6

{ΣΩ.} Τὴν ἄρ' ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς φίλοις βοήθειαν λέγων καλὴν μὲν εἶναι, κακὴν δέ, οὐδὲν διαφερόντως λέγεις ἢ εἰ προσεῖπες αὐτὴν ἀγαθὴν μὲν, κακὴν δέ.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθ' ὅσον καλόν, κακόν, οὐδὲ τῶν αἰσχυρῶν, καθ' ὅσον αἰσχρόν, ἀγαθόν.

{ΑΛ.} Οὐ φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἐπι τοίνυν καὶ ὧδε σκέψαι. ὅστις καλῶς πράττει,
οὐχὶ καὶ εὖ πράττει;
{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 116, section b, line 5

{ΣΩ.} Οἱ δ' εὖ πράττοντες οὐκ εὐδαίμονες;
{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΣΩ.} Οὐκοῦν εὐδαίμονες δι' ἀγαθῶν κτῆσιν;
{ΑΛ.} Μάλιστα.
{ΣΩ.} Κτῶνται δὲ ταῦτα τῷ εὖ καὶ καλῶς πράττειν;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τὸ εὖ ἄρα πράττειν ἀγαθόν;
{ΑΛ.} Πῶς δ' οὐ;
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καλὸν ἢ εὐπραγία;
{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 116, section c, line 1

{ΣΩ.} Ταῦτὸν ἄρα ἐφάνη ἡμῖν πάλιν αὖ καλὸν τε καὶ
ἀγαθόν.
{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ὅτι ἂν ἄρα εὕρωμεν καλόν, καὶ ἀγαθὸν εὐρήσομεν
ἐκ γε τούτου τοῦ λόγου.
{ΑΛ.} Ἀνάγκη.
{ΣΩ.} Τί δέ; τὰ ἀγαθὰ συμφέρει ἢ οὐ;
{ΑΛ.} Συμφέρει.
{ΣΩ.} Μνημονεύεις οὖν περὶ τῶν δικαίων πῶς ὠμολογή-

Stephanus page 116, section c, line 10

σαμεν;
{ΑΛ.} Οἶμαί γε τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας ἀναγκαῖον
εἶναι καλὰ πράττειν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τοὺς τὰ καλὰ ἀγαθὰ;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τὰ δὲ ἀγαθὰ συμφέρειν;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τὰ δίκαια ἄρα, ὥς Ἀλκιβιάδης, συμφέροντά ἐστιν.
{ΑΛ.} Ἐοικεν.
{ΣΩ.} Τί οὖν; ταῦτα οὐ σὺ ὁ λέγων, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρωτῶν;

Stephanus page 116, section d, line 6

{ΑΛ.} Φαίνομαι, ὥς ἔοικα.
{ΣΩ.} Εἰ οὖν τις ἀνίσταται συμβουλευσὼν εἴτε Ἀθηναίοις
εἴτε Πεπαρηθίοις, οἰόμενος γινώσκειν τὰ δίκαια καὶ τὰ
ἄδικα, φήσῃ δ' εἶναι τὰ δίκαια κακὰ ἐνίοτε, ἄλλο τι ἢ
καταγελῶν ἂν αὐτοῦ, ἐπειδὴ περ τυγχάνεις καὶ σὺ λέγων

ὅτι ταῦτά ἐστι δίκαιά τε καὶ συμφέροντα;

{ΑΛ.} Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶδ' ἔγωγε οὐδ' ὅτι λέγω, ἀλλ' ἀτεχνῶς ἔοικα ἀτόπως ἔχοντι· τοτὲ μὲν γάρ μοι ἕτερα δοκεῖ σοῦ ἐρωτῶντος, τοτὲ δ' ἄλλα.

{ΣΩ.} Εἶτα τοῦτο, ὦ φίλε, ἀγνοεῖς τὸ πάθημα τί ἐστίν;

Stephanus page 116, section e, line 6

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οἶει ἂν οὖν, εἴ τις ἐρωτῶη σε δύο ὀφθαλμοὺς ἢ τρεῖς ἔχεις, καὶ δύο χεῖρας ἢ τέτταρας, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, τοτὲ μὲν ἕτερα ἂν ἀποκρίνασθαι, τοτὲ δὲ ἄλλα, ἢ ἀεὶ τὰ αὐτά;

{ΑΛ.} Δέδοικα μὲν ἔγωγε ἤδη περὶ ἐμαυτοῦ, οἶμαι μέντοι τὰ αὐτά.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅτι οἶσθα; τοῦτ' αἴτιον;

{ΑΛ.} Οἶμαι ἔγωγε.

{ΣΩ.} Περὶ ὧν ἄρα ἄκων τάναντία ἀποκρίνη, δῆλον ὅτι

Stephanus page 117, section a, line 6

περὶ τούτων οὐκ οἶσθα.

{ΑΛ.} Εἰκός γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων καὶ καλῶν καὶ αἰσχυρῶν καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ συμφερόντων καὶ μὴ ἀποκρινόμενος φῆς πλανᾶσθαι; εἶτα οὐ δῆλον ὅτι διὰ τὸ μὴ εἰδέναι περὶ αὐτῶν, διὰ ταῦτα πλανᾷ;

{ΑΛ.} Ἕμοιγε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὕτω καὶ ἔχει· ἐπειδάν τις τι μὴ εἰδῇ, ἀναγκαῖον περὶ τούτου πλανᾶσθαι τὴν ψυχὴν;

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὔ;

Stephanus page 117, section b, line 5

{ΣΩ.} Τί οὖν; οἶσθα ὄντινα τρόπον ἀναβήσῃ εἰς τὸν οὐρανόν;

{ΑΛ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἦ καὶ πλανᾶταί σου ἡ δόξα περὶ ταῦτα;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Τὸ δ' αἴτιον οἶσθα ἢ ἐγὼ φράσω;

{ΑΛ.} Φράσον.

{ΣΩ.} Ὅτι, ὦ φίλε, οὐκ οἶει αὐτὸ ἐπίστασθαι οὐκ ἐπιστάμενος.

{ΑΛ.} Πῶς αὖ τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Ὅρα καὶ σὺ κοινῇ. ἅ μὴ ἐπίστασαι, γινώσκεις δὲ

Stephanus page 117, section c, line 3

ὅτι οὐκ ἐπίστασαι, πλανᾷ περὶ τὰ τοιαῦτα; ὥσπερ περὶ ὧν σκευασίας οἶσθα δήπου ὅτι οὐκ οἶσθα;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν αὐτὸς περὶ ταῦτα δοξάζεις ὅπως χρὴ σκευάζειν καὶ πλανᾶ, ἢ τῷ ἐπισταμένῳ ἐπιτρέπεις;

{ΑΛ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Τί δ' εἰ ἐν νηϊ πλέοις, ἄρα δοξάζοις ἂν πότερον χρὴ τὸν οἶακα εἶσω ἄγειν ἢ ἔξω, καὶ ἅτε οὐκ εἰδῶς πλανῶο ἂν, ἢ τῷ κυβερνήτῃ ἐπιτρέψας ἂν ἡσυχίαν ἄγοις;

{ΑΛ.} Τῷ κυβερνήτῃ.

Stephanus page 117, section d, line 4

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα περὶ ἅ μὴ οἶσθα πλανᾶ, ἄνπερ εἰδῆς ὅτι οὐκ οἶσθα;

{ΑΛ.} Οὐκ ἔοικα.

{ΣΩ.} Ἐννοεῖς οὖν ὅτι καὶ τὰ ἀμαρτήματα ἐν τῇ πράξει διὰ ταύτην τὴν ἄγνοιάν ἐστι, τὴν τοῦ μὴ εἰδότα οἶεσθαι εἰδέναι;

{ΑΛ.} Πῶς αὖ λέγεις τοῦτο;

{ΣΩ.} Τότε που ἐπιχειροῦμεν πράττειν, ὅταν οἰώμεθα εἰδέναι ὅτι πράττομεν;

{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 117, section e, line 1

{ΣΩ.} Ὅταν δέ γέ πού τινες μὴ οἶωνται εἰδέναι, ἄλλοις παραδιδόασι;

{ΑΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἱ τοιοῦτοι τῶν μὴ εἰδόντων ἀναμάρτητοι ζῶσι διὰ τὸ ἄλλοις περὶ αὐτῶν ἐπιτρέπειν;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τίνες οὖν οἱ ἀμαρτάνοντες; οὐ γάρ που οἱ γε εἰδότες.

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ δ' οὐθ' οἱ εἰδότες οὐθ' οἱ τῶν μὴ εἰδόντων εἰδότες ὅτι οὐκ ἴσασιν, ἢ ἄλλοι λείπονται ἢ οἱ μὴ εἰδότες,

Stephanus page 118, section a, line 2

οἰόμενοι δ' εἰδέναι;

{ΑΛ.} Οὐκ, ἀλλ' οὗτοι.

{ΣΩ.} Αὕτη ἄρα ἡ ἄγνοια τῶν κακῶν αἰτία καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἀμαθία;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅταν ἡ περὶ τὰ μέγιστα, τότε κακουργοτάτη καὶ αἰσχίστη;

{ΑΛ.} Πολύ γε.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἔχεις μείζω εἰπεῖν δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ συμφερόντων;

Stephanus page 118, section a, line 12

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν περὶ ταῦτα σὺ φῆς πλανᾶσθαι;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἰ δὲ πλανᾷ, ἄρ' οὐ δηλὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ὅτι οὐ μόνον ἀγνοεῖς τὰ μέγιστα, ἀλλὰ καὶ οὐκ εἰδὼς οἶει αὐτὰ εἰδέναι;

{ΑΛ.} Κινδυνεύω.

{ΣΩ.} Βαβαῖ ἄρα, ὦ Ἀλκιβιάδῃ, οἷον πάθος πέπονθας· ὃ ἐγὼ ὀνομάζειν μὲν ὀκνῶ, ὅμως δέ, ἐπειδὴ μόνῳ ἐσμέν, ῥητέον. ἀμαθία γὰρ συνοικεῖς, ὦ βέλτιστε, τῇ ἐσχάτῃ, ὥς

Stephanus page 118, section b, line 7

ὁ λόγος σου κατηγορεῖ καὶ σὺ σαυτοῦ· διὸ καὶ ἄττεις ἄρα πρὸς τὰ πολιτικὰ πρὶν παιδευθῆναι. πέπονθας δὲ τοῦτο οὐ σὺ μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν πραττόντων τὰ τῆσδε τῆς πόλεως, πλὴν ὀλίγων γε καὶ ἴσως τοῦ σοῦ ἐπιτρόπου Περικλέους.

{ΑΛ.} Λέγεται γέ τοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου σοφὸς γεγονέναι, ἀλλὰ πολλοῖς καὶ σοφοῖς συγγεγονέναι, καὶ Πυθοκλείδῃ καὶ Ἀναξαγόρᾳ· καὶ νῦν ἔτι τηλικούτος ὢν Δάμῳνι σύνεστιν αὐτοῦ τούτου ἕνεκα.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἤδη τιν' εἶδες σοφὸν ὅτιοῦν ἀδυνατοῦντα

Stephanus page 118, section c, line 8

ποιῆσαι ἄλλον σοφὸν ἅπερ αὐτός; ὥσπερ ὅς σε ἐδίδαξεν γράμματα, αὐτός τ' ἦν σοφὸς καὶ σὲ ἐποίησε τῶν τε ἄλλων ὄντιν' ἐβούλετο· ἦ γάρ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ σὺ ὁ παρ' ἐκείνου μαθὼν ἄλλον οἷός τε ἔσῃ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ ὁ κιθαριστὴς δὲ καὶ ὁ παιδοτρίβης ὡσαύτως;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καλὸν γὰρ δήπου τεκμήριον τοῦτο τῶν ἐπισταμένων

Stephanus page 118, section d, line 7

ὅτιοῦν ὅτι ἐπίστανται, ἐπειδὴν καὶ ἄλλον οἰοί τ' ὥσιν ἀποδειῖξαι ἐπιστάμενον.

{ΑΛ.} Ἦμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἔχεις εἰπεῖν Περικλῆς τίνα ἐποίησεν σοφόν, ἀπὸ τῶν ὑέων ἀρξάμενος;

{ΑΛ.} Τί δ' εἰ τῷ Περικλέους ὑεῖ ἡλιθίῳ ἐγενέσθην, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἀλλὰ Κλεινίαν τὸν σὸν ἀδελφόν.

{ΑΛ.} Τί δ' ἂν αὖ Κλεινίαν λέγοις, μαινόμενον ἄνθρωπον;

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ τοίνυν Κλεινίας μὲν μαίνεται, τῷ δὲ Περι-

Stephanus page 118, section e, line 6

κλέους ύει ήλιθίω έγενέσθην, σοι τίνα αϊτίαν άναθώμεν, δι' ότι σε ούτως έχοντα περιορά;

{ΑΛ.} Έγώ οίμαι αϊτιος ού προσέχων τόν νοῦν.

{ΣΩ.} Αλλά τών άλλων Αθηναίων ή τών ξένων δοῦλον ή έλευθєρον ειπέ όστις αϊτίαν έχει δια την Περικλέους συνουσίαν σοφώτερος γεγονέναι, ώσπερ έγώ έχω σοι ειπεῖν δια την Ζήνωνος Πυθόδωρον τόν Ίσολόχου και Καλλιαν τόν Καλλιάδου, ών έκάτερος Ζήνωνι έκατόν μνᾱς τελέσας σοφός τε και έλλόγιμος γέγονεν.

{ΑΛ.} Αλλά μά Δί' ούκ έχω.

Stephanus page 119, section a, line 8

{ΣΩ.} Εἴεν· τί οὔν διανοή περί σαυτοῦ; πότερον ἔαν ὥς νῦν ἔχεις, ή επιμέλειάν τινα ποιεῖσθαι;

{ΑΛ.} Κοινή βουλή, ὦ Σώκρατες. καίτοι ἐννοῶ σου εἰπόντος και συγχωρῶ· δοκοῦσι γάρ μοι οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ἐκτός ὀλίγων ἀπαιδευτοί εἶναι.

{ΣΩ.} Εἴτα τί δὴ τοῦτο;

{ΑΛ.} Εἰ μὲν που ἦσαν πεπαιδευμένοι, ἔδει ἂν τόν ἐπιχειροῦντα αὐτοῖς ἀνταγωνίζεσθαι μαθόντα και ἀσκήσαντα ἰέναι ὥς ἐπ' ἀθλητάς· νῦν δ' ἐπειδὴ και οὔτοι ἰδιωτικῶς έχοντες ἐληλύθασιν ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως, τί δεῖ ἀσκεῖν και

Stephanus page 119, section b, line 9

μανθάνοντα πράγματα ἔχειν; έγώ γάρ εὔ οἶδ' ότι τούτων τῇ γε φύσει πάνυ πολὺ περιέσομαι.

{ΣΩ.} Βαβαῖ, οἶον, ὦ ἄριστε, τοῦτ' εἴρηκας· ὥς ἀνάξιον τῆς ιδέας και τών άλλων τών σοι ὑπαρχόντων.

{ΑΛ.} Τί μάλιστα και πρὸς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἀγανακτῶ ὑπέρ τε σοῦ και τοῦ ἑμαυτοῦ ἔρωτος.

{ΑΛ.} Τί δὴ;

{ΣΩ.} Εἰ ἡξίωσας τόν ἀγῶνά σοι εἶναι πρὸς τοὺς ἐνθάδε ἀνθρώπους.

Stephanus page 119, section c, line 9

{ΑΛ.} Αλλά πρὸς τίνας μήν;

{ΣΩ.} Ἄξιον τοῦτό γε και ἐρέσθαι ἄνδρα οἰόμενον μεγαλόφρονα εἶναι.

{ΑΛ.} Πῶς λέγεις; οὐ πρὸς τούτους μοι ὁ ἀγών;

{ΣΩ.} Αλλά κἂν εἰ τριήρη διενοοῦ κυβερνᾶν μέλλουσιν ναυμαχεῖν, ἥρκει ἂν σοι τών συνναυτῶν βελτίστῳ εἶναι τὰ κυβερνητικά, ή ταῦτα μὲν ᾧ ἂν δεῖν ὑπάρχειν, ἀπέβλεπες δ' ἂν εἰς τοὺς ὥς ἀληθῶς ἀνταγωνιστάς, ἀλλ' οὐχ ὥς νῦν εἰς τοὺς συναγωνιστάς; ὦν δήπου περιγενέσθαι σε δεῖ τοσοῦτον ὥστε μή ἀξιοῦν ἀνταγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καταφρονηθέντας συν-

αγωνίζεσθαί σοι πρὸς τοὺς πολεμίους, εἰ δὴ τῷ ὄντι γε καλὸν τι ἔργον ἀποδείξασθαι διανοῇ καὶ ἄξιον σαυτοῦ τε καὶ τῆς πόλεως.

{ΑΛ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ διανοοῦμαι γε.

{ΣΩ.} Πάνυ σοι ἄρα ἄξιον ἀγαπᾶν εἰ τῶν στρατιωτῶν βελτίων εἶ, ἀλλ' οὐ πρὸς τοὺς τῶν ἀντιπάλων ἡγεμόνας ἀποβλέπειν εἴ ποτε ἐκείνων βελτίων γέγονας, σκοποῦντα καὶ ἀσκοῦντα πρὸς ἐκείνους.

{ΑΛ.} Λέγεις δὲ τίνας τούτους, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Οὐκ οἶσθα ἡμῶν τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις τε καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ πολεμοῦσαν ἐκάστοτε;

{ΑΛ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ ἐν νῷ ἔχεις ἡγεμῶν εἶναι τῆσδε τῆς πόλεως, πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίων βασιλέας καὶ τοὺς Περσῶν τὸν ἀγῶνα ἡγούμενός σοι εἶναι ὀρθῶς ἂν ἡγοῖο;

{ΑΛ.} Κινδυνεύεις ἀληθῇ λέγειν.

{ΣΩ.} Οὐκ, ὠγαθέ, ἀλλὰ πρὸς Μειδίαν σε δεῖ τὸν ὀρτυγοκόπον ἀποβλέπειν καὶ ἄλλους τοιούτους - οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἐπιχειροῦσιν, ἔτι τὴν ἀνδραποδώδη, φαῖεν ἂν αἱ γυναῖκες, τρίχα ἔχοντες ἐν τῇ ψυχῇ ὑπ' ἀμουσίας καὶ οὐπω ἀποβεβληκότες, ἔτι δὲ βαρβαρίζοντες ἐληλύθασιν

κολακεύσοντες τὴν πόλιν ἀλλ' οὐκ ἄρξοντες - πρὸς τοὺς σε δεῖ, οὐσπερ λέγω, βλέποντα σαυτοῦ δὴ ἀμελεῖν, καὶ μήτε μανθάνειν ὅσα μαθήσεως ἔχεται, μέλλοντα τοσοῦτον ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι, μήτε ἀσκεῖν ὅσα δεῖται ἀσκήσεως, καὶ πᾶσαν παρασκευὴν παρεσκευασμένον οὕτως ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως.

{ΑΛ.} Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, δοκεῖς μὲν μοι ἀληθῇ λέγειν, οἶμαι μέντοι τούς τε Λακεδαιμονίων στρατηγοὺς καὶ τὸν Περσῶν βασιλέα οὐδὲν διαφέρειν τῶν ἄλλων.

{ΣΩ.} Ἀλλ', ὦ ἄριστε, τὴν οἴησιν ταύτην σκόπει οἶαν

ἔχεις.

{ΑΛ.} Τοῦ πέρι;

{ΣΩ.} Πρῶτον μὲν ποτέρως ἂν οἶει σαυτοῦ μᾶλλον ἐπιμεληθῆναι, φοβούμενός τε καὶ οἰόμενος δεινούς αὐτοὺς εἶναι, ἢ μή;

{ΑΛ.} Δῆλον ὅτι εἰ δεινούς οἰοίμην.

{ΣΩ.} Μὴ οὖν οἶει τι βλαβήσεσθαι ἐπιμεληθεὶς σαυτοῦ;

{ΑΛ.} Οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ μεγάλα ὀνήσεσθαι.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐν μὲν τοῦτο τοσοῦτον κακὸν ἔχει ἢ οἷσιν αὕτη.

Stephanus page 120, section d, line 8

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Τὸ δεύτερον τοίνυν, ὅτι καὶ ψευδὴς ἐστίν, ἐκ τῶν εἰκότων σκέψαι.

{ΑΛ.} Πῶς δῆ;

{ΣΩ.} Πότερον εἰκὸς ἀμείνους γίγνεσθαι φύσεις ἐν γενναίοις γένεσιν ἢ μή;

{ΑΛ.} Δηλὸν ὅτι ἐν τοῖς γενναίοις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοὺς εὖ φύντας, ἐὰν καὶ εὖ τραφῶσιν, οὕτω τελέους γίγνεσθαι πρὸς ἀρετὴν;

{ΑΛ.} Ἀνάγκη.

Stephanus page 120, section e, line 6

{ΣΩ.} Σκεψώμεθα δῆ, τοῖς ἐκείνων τὰ ἡμέτερα ἀντιτιθέντες, πρῶτον μὲν εἰ δοκοῦσι φαυλοτέρων γενῶν εἶναι οἱ Λακεδαιμονίων καὶ Περσῶν βασιλῆς. ἢ οὐκ ἴσμεν ὥς οἱ μὲν Ἡρακλέους, οἱ δὲ Ἀχαιμένους ἔκγονοι, τὸ δ' Ἡρακλέους τε γένος καὶ τὸ Ἀχαιμένους εἰς Περσέα τὸν Διὸς ἀναφέρεται;

{ΑΛ.} Καὶ γὰρ τὸ ἡμέτερον, ὦ Σώκρατες, εἰς Εὐρυσάκη, τὸ δ' Εὐρυσάκους εἰς Δία.

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ τὸ ἡμέτερον, ὦ γενναῖε Ἀλκιβιάδη, εἰς Δαίδαλον, ὁ δὲ Δαίδαλος εἰς Ἥφαιστον τὸν Διός. ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενα βασιλῆς εἰσιν ἐκ βα-

Stephanus page 121, section a, line 6

σιλέων μέχρι Διός, οἱ μὲν Ἄργους τε καὶ Λακεδαίμονος, οἱ δὲ τῆς Περσίδος τὸ αἰεῖ, πολλάκις δὲ καὶ τῆς Ἀσίας, ὥσπερ καὶ νῦν· ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ τε ἰδιῶται καὶ οἱ πατέρες. εἰ δὲ καὶ τοὺς προγόνους σε δέοι καὶ τὴν πατρίδα Εὐρυσάκους ἐπιδείξαι Σαλαμῖνα ἢ τὴν Αἰακοῦ τοῦ ἔτι προτέρου Αἰγιναν Ἀρτοξέρξη τῷ Ξέρξου, πόσον ἂν οἶε γέλωτα ὀφλεῖν; ἀλλ' ὅρα μὴ τοῦ τε γένους ὄγκῳ ἐλαττώμεθα τῶν ἀνδρῶν καὶ τῇ ἄλλῃ τροφῇ. ἢ οὐκ ἤσθησαι τοῖς τε Λακεδαιμονίων βασιλεῦσιν ὥς μεγάλα τὰ ὑπάρχοντα, ὧν αἱ γυναῖκες δημοσίᾳ φυλάττονται ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ὅπως εἰς

Stephanus page 121, section b, line 8

δύναμιν μὴ λάθῃ ἐξ ἄλλου γενόμενος ὁ βασιλεὺς ἢ ἐξ Ἡρακλειδῶν; ὁ δὲ Περσῶν τοσοῦτον ὑπερβάλλει, ὥστ' οὐδεὶς ὑποψίαν ἔχει ὥς ἐξ ἄλλου ἂν βασιλεὺς γένοιτο ἢ ἐξ αὐτοῦ· διὸ οὐ φρουρεῖται ἢ βασιλέως γυνὴ ἀλλ' ἢ ὑπὸ φόβου. ἐπειδὴν δὲ γένηται ὁ παῖς ὁ πρεσβύτατος, οὔπερ ἡ ἀρχή, πρῶτον μὲν ἐορτάζουσι πάντες οἱ ἐν τῇ βασιλείῳ,

ὦν ἂν ἄρχῃ, εἶτα εἰς τὸν ἄλλον χρόνον ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ
βασιλέως γενέθλια πᾶσα θύει καὶ ἐορτάζει ἡ Ἀσία· ἡμῶν
δὲ γενομένων, τὸ τοῦ κωμωδοποιοῦ, οὐδ' οἱ γείτονες σφόδρα
τι αἰσθάνονται, ὦ Ἀλκιβιάδῃ. μετὰ τοῦτο τρέφεται ὁ

Stephanus page 121, section d, line 3

παῖς, οὐχ ὑπὸ γυναικὸς τροφοῦ ὀλίγου ἀξίας, ἀλλ' ὑπ'
εὐνούχων οἱ ἂν δοκῶσιν τῶν περὶ βασιλέα ἄριστοι εἶναι·
οἷς τὰ τε ἄλλα προστέτακται ἐπιμέλεσθαι τοῦ γενομένου,
καὶ ὅπως ὅτι κάλλιστος ἔσται μηχανᾶσθαι, ἀναπλάττοντας
τὰ μέλη τοῦ παιδὸς καὶ κατορθοῦντας· καὶ ταῦτα δρῶντες
ἐν μεγάλῃ τιμῇ εἰσιν. ἐπειδὴν δὲ ἐπτέτεις γένωνται οἱ
παῖδες, ἐπὶ τοὺς ἵππους καὶ ἐπὶ τοὺς τούτων διδασκάλους
φοιτῶσιν, καὶ ἐπὶ τὰς θήρας ἄρχονται ἰέναι. δις ἐπτά δὲ
γενόμενον ἐτῶν τὸν παῖδα παραλαμβάνουσιν οὓς ἐκεῖνοι
βασιλείους παιδαγωγοὺς ὀνομάζουσιν· εἰσὶ δὲ ἐξελεγμένοι

Stephanus page 121, section e, line 6

Περσῶν οἱ ἄριστοι δόξαντες ἐν ἡλικίᾳ τέτταρες, ὅ τε σο-
φώτατος καὶ ὁ δικαιοτάτος καὶ ὁ σωφρονέστατος καὶ ὁ
ἀνδρείοτατος. ὦν ὁ μὲν μαγείαν τε διδάσκει τὴν Ζωρο-
άστρου τοῦ Ὠρομάζου - ἔστι δὲ τοῦτο θεῶν θεραπεία -
διδάσκει δὲ καὶ τὰ βασιλικά, ὁ δὲ δικαιοτάτος ἀληθεύειν
διὰ παντὸς τοῦ βίου, ὁ δὲ σωφρονέστατος μὴδ' ὑπὸ μιᾶς
ἄρχεσθαι τῶν ἡδονῶν, ἵνα ἐλεύθερος εἶναι ἐθίζεται καὶ
ὄντως βασιλεύς, ἄρχων πρῶτον τῶν ἐν αὐτῷ ἀλλὰ μὴ
δουλεύων, ὁ δὲ ἀνδρείοτατος ἄφοβον καὶ ἀδεᾶ παρασκευά-
ζων, ὥς ὅταν δείσῃ δοῦλον ὄντα· σοὶ δ', ὦ Ἀλκιβιάδῃ,

Stephanus page 122, section b, line 1

Περικλῆς ἐπέστησε παιδαγωγὸν τῶν οἰκετῶν τὸν ἀχρειό-
τατον ὑπὸ γήρῳ, Ζώπυρον τὸν Θράκα. διῆλθον δὲ καὶ
τὴν ἄλλην ἂν σοι τῶν ἀνταγωνιστῶν τροφήν τε καὶ παι-
δείαν, εἰ μὴ πολὺ ἔργον ἦν καὶ ἅμα ταῦθ' ἱκανὰ δηλῶσαι
καὶ τᾶλλα ὅσα τούτοις ἀκόλουθα· τῆς δὲ σῆς γενέσεως,
ὦ Ἀλκιβιάδῃ, καὶ τροφῆς καὶ παιδείας, ἣ ἄλλου ὁτοιοῦν
Ἀθηναίων, ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδενὶ μέλει, εἰ μὴ εἴ τις
ἐραστὴς σου τυγχάνει ὦν. εἰ δ' αὖ ἐθέλεις εἰς πλούτους
ἀποβλέψαι καὶ τρυφᾶς καὶ ἐσθῆτας ἱματίων θ' ἔλξεις καὶ
μύρων ἀλοιφᾶς καὶ θεραπόντων πλήθους ἀκολουθίας τήν

Stephanus page 122, section c, line 3

τε ἄλλην ἀβρότητα τὴν Περσῶν, αἰσχυνθείης ἂν ἐπὶ σεαυτῷ,
αἰσθόμενος ὅσον αὐτῶν ἐλλείπεις. εἰ δ' αὖ ἐθέλῃς εἰς
σωφροσύνην τε καὶ κοσμιότητα ἀποβλέψαι καὶ εὐχέριαν
καὶ εὐκολίαν καὶ μεγαλοφροσύνην καὶ εὐταξίαν καὶ ἀνδρείαν

καὶ καρτερίαν καὶ φιλοπονίαν καὶ φιλονικίαν καὶ φιλοτιμίας
τὰς Λακεδαιμονίων, παῖδ' ἂν ἡγήσαιο σπαντὸν πᾶσι τοῖς
τοιούτοις. εἰ δ' αὖ τι καὶ πλούτῳ προσέχεις καὶ κατὰ
τοῦτο οἶε τι εἶναι, μηδὲ τοῦθ' ἡμῖν ἄρρητον ἔστω, ἐάν πως
αἴσθη οὐ εἶ. τοῦτο μὲν γὰρ εἰ ἐθέλεις <εἰς> τοὺς Λακε-
δαιμονίων πλούτους ἰδεῖν, γνώσῃ ὅτι πολὺ τὰνθάδε τῶν

Stephanus page 122, section d, line 5

ἐκεῖ ἐλλείπει· γῆν μὲν γὰρ ὅσῃν ἔχουσιν τῆς θ' ἐαυτῶν
καὶ Μεσσηνίας, οὐδ' ἂν εἰς ἀμφισβήτησειε τῶν τῆδε πλήθει
οὐδ' ἀρετῇ, οὐδ' αὖ ἀνδραπόδων κτήσει τῶν τε ἄλλων καὶ
τῶν εἰλωτικῶν, οὐδὲ μὴν ἵππων γε, οὐδ' ὅσα ἄλλα βοσκή-
ματα κατὰ Μεσσηνίην νέμεται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πάντα ἐῷ
χαίρειν, χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον οὐκ ἔστιν ἐν πᾶσιν Ἑλ-
λησιν ὅσον ἐν Λακεδαίμονι ἰδίᾳ· πολλὰς γὰρ ἤδη γενεὰς
εἰσέρχεται μὲν αὐτόσε ἐξ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων, πολ-
λάκις δὲ καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων, ἐξέρχεται δὲ οὐδαμόσε,

Stephanus page 123, section a, line 1

ἀλλ' ἀτεχνῶς κατὰ τὸν Αἰσώπου μῦθον ὃν ἡ ἀλώπηξ πρὸς
τὸν λέοντα εἶπεν, καὶ τοῦ εἰς Λακεδαίμονα νομίσματος εἰς-
ιόντος μὲν τὰ ἴχνη τὰ ἐκεῖσε τετραμμένα δῆλα, ἐξιόντος
δὲ οὐδαμῇ ἂν τις ἴδοι. ὥστε εὖ χρή εἰδέναι ὅτι καὶ χρυσῷ
καὶ ἀργύρῳ οἱ ἐκεῖ πλουσιώτατοί εἰσιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ
αὐτῶν ἐκείνων ὁ βασιλεύς· ἔκ τε γὰρ τῶν τοιούτων μέγισται
λήψεις καὶ πλείσταί εἰσι τοῖς βασιλεῦσιν, ἔτι δὲ καὶ ὁ
βασιλικὸς φόρος οὐκ ὀλίγος γίγνεται, ὃν τελοῦσιν οἱ Λακε-
δαιμόνιοι τοῖς βασιλεῦσιν. καὶ τὰ μὲν Λακεδαιμονίων ὥς
πρὸς Ἑλληνικοὺς μὲν πλούτους μεγάλα, ὥς δὲ πρὸς τοὺς

Stephanus page 123, section b, line 3

Περσικοὺς καὶ τοῦ ἐκείνων βασιλέως οὐδέν. ἐπεὶ ποτ'
ἐγὼ ἤκουσα ἀνδρὸς ἀξιοπίστου τῶν ἀναβεβηκότων παρὰ
βασιλέα, ὃς ἔφη παρελθεῖν χώραν πάνυ πολλὴν καὶ ἀγαθὴν,
ἐγγὺς ἡμερησίαν ὁδόν, ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζώνην
τῆς βασιλέως γυναικός· εἶναι δὲ καὶ ἄλλην ἣν αὖ καλεῖσθαι
καλύπτραν, καὶ ἄλλους πολλοὺς τόπους καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς
εἰς τὸν κόσμον ἐξηρημένους τὸν τῆς γυναικός, καὶ ὀνόματα
ἔχειν ἐκάστους τῶν τόπων ἀπὸ ἐκάστου τῶν κόσμων. ὥστ'
οἶμαι ἐγώ, εἴ τις εἴποι τῇ βασιλέως μητρί, Ξέρξου δὲ
γυναικί, Ἀμήστριδι, ὅτι ἐν νῶ ἔχει σοῦ τῷ υἱὲ ἀντιτάτ-

Stephanus page 123, section c, line 6

τεσθαι ὁ Δεινομάχης υἱός, ἣ ἔστι κόσμος ἴσως ἄξιος μνῶν
πεντήκοντα εἰ πάνυ πολλοῦ, τῷ δ' υἱὲ αὐτῆς γῆς πλέθρα

Ἐρχίασιν οὐδὲ τριακόσια, θαυμάσαι ἂν ὅτῳ ποτὲ πιστεύων ἐν νῶ ἔχει οὗτος ὁ Ἀλκιβιάδης τῷ Ἀρτοξέρξῃ διαγωνίζεσθαι, καὶ οἶμαι ἂν αὐτὴν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔσθ' ὅτῳ ἄλλῳ πιστεύων οὗτος ἀνὴρ ἐπιχειρεῖ πλήν ἐπιμελεία τε καὶ σοφία· ταῦτα γὰρ μόνα ἄξια λόγου ἐν Ἑλλήσιν. ἐπεὶ εἴ γε πύθοιτο ὅτι Ἀλκιβιάδης οὗτος νῦν ἐπιχειρεῖ πρῶτον μὲν ἔτη οὐδέπω γεγονῶς σφόδρα εἴκοσιν, ἔπειτα παντάπασιν ἀπαίδευτος, πρὸς δὲ τούτοις, τοῦ ἐραστοῦ αὐτῷ

Stephanus page 123, section d, line 8

λέγοντος ὅτι χρή πρῶτον μαθόντα καὶ ἐπιμεληθέντα αὐτοῦ καὶ ἀσκήσαντα οὕτως ἵεναι διαγωνιούμενον βασιλεῖ, οὐκ ἐθέλει, ἀλλὰ φησιν ἐξαρκεῖν καὶ ὥς ἔχει, οἶμαι ἂν αὐτὴν θαυμάσαι τε καὶ ἐρέσθαι· “Τί οὖν ποτ' ἔστιν ὅτῳ πιστεύει τὸ μειράκιον;” εἰ οὖν λέγοιμεν ὅτι κάλλει τε καὶ μεγέθει καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ φύσει τῆς ψυχῆς, ἡγήσασθαι ἂν ἡμᾶς, ὧς Ἀλκιβιάδης, μαίνεσθαι πρὸς τὰ παρὰ σφίσιν ἀποβλέψασα πάντα τὰ τοιαῦτα. οἶμαι δὲ καὶ Λαμπίδῳ, τὴν Λεωτυχίδου μὲν θυγατέρα, Ἀρχιδάμου δὲ γυναῖκα, Ἄγιδος δὲ μητέρα, οἱ πάντες βασιλῆς γεγονάσιν, θαυμάσαι ἂν καὶ

Stephanus page 124, section a, line 3

ταύτην εἰς τὰ παρὰ σφίσιν ὑπάρχοντα ἀποβλέψασαν, εἰ σὺ ἐν νῶ ἔχεις τῷ ὑεῖ αὐτῆς διαγωνίζεσθαι οὕτω κακῶς ἡγμέμενος. καίτοι οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ εἶναι, εἰ αἱ τῶν πολεμίων γυναῖκες βέλτιον περὶ ἡμῶν διανοοῦνται, οἷους χρή ὄντας σφίσιν ἐπιχειρεῖν, ἢ ἡμεῖς περὶ ἡμῶν αὐτῶν; ἀλλ', ὧς μακάριε, πειθόμενος ἐμοί τε καὶ τῷ ἐν Δελφοῖς γράμματι, γνῶθι σαυτόν, ὅτι οὗτοι ἡμῖν εἰσιν ἀντίπαλοι, ἀλλ' οὐχ οὕς σὺ οἶει· ὧς ἄλλῳ μὲν οὐδ' ἂν ἐνὶ περιγενοίμεθα, εἰ μὴ περ ἐπιμελεία γε ἂν καὶ τέχνη. ὧς σὺ εἰ ἀπολειφθήσῃ, καὶ τοῦ ὀνομαστός γενέσθαι ἀπολειφθήσῃ ἐν Ἑλλήσιν

Stephanus page 124, section b, line 5

τε καὶ βαρβάρους, οὗ μοι δοκεῖς ἐρᾶν ὥς οὐδεὶς ἄλλος ἄλλου.

{ΑΛ.} Τίνα οὖν χρή τὴν ἐπιμέλειαν, ὧς Σώκρατες, ποιῆσθαι; ἔχεις ἐξηγήσασθαι; παντὸς γὰρ μᾶλλον ἔοικας ἀληθῆ εἰρηκότι.

{ΣΩ.} Ναί· ἀλλὰ γὰρ κοινὴ βουλὴ ᾧτινι τρόπῳ ἂν ὅτι βέλτιστοι γενοίμεθα. ἐγὼ γάρ τοι οὐ περὶ μὲν σοῦ λέγω ὥς χρή παιδευθῆναι, περὶ ἐμοῦ δὲ οὐ· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅτῳ σου διαφέρω πλήν γ' ἐνί.

{ΑΛ.} Τίνι;

Stephanus page 124, section c, line 5

{ΣΩ.} Ὁ ἐπίτροπος ὁ ἐμὸς βελτίων ἐστὶ καὶ σοφώτερος
ἢ Περικλῆς ὁ σός.

{ΑΛ.} Τίς οὗτος, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Θεός, ὦ Ἀλκιβιάδη, ὅσπερ σοί με οὐκ εἶα πρὸ
τῆσδε τῆς ἡμέρας διαλεχθῆναι· ᾧ καὶ πιστεύων λέγω ὅτι ἡ
ἐπιφάνεια δι' οὐδενὸς ἄλλου σοι ἔσται ἢ δι' ἐμοῦ.

{ΑΛ.} Παίξεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἴσως· λέγω μέντοι ἀληθῆ, ὅτι ἐπιμελείας δεόμεθα,
μᾶλλον μὲν πάντες ἄνθρωποι, ἀτὰρ νῶ γε καὶ μάλα σφόδρα.

{ΑΛ.} Ὅτι μὲν ἐγώ, οὐ ψεύδῃ.

Stephanus page 124, section d, line 5

{ΣΩ.} Οὐδὲ μὴν ὅτι γε ἐγώ.

{ΑΛ.} Τί οὖν ἂν ποιοῖμεν;

{ΣΩ.} Οὐκ ἀπορρητέον οὐδὲ μαλθακιστέον, ὦ ἑταῖρε.

{ΑΛ.} Οὗτοι δὴ πρέπει γ', ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐ γάρ, ἀλλὰ σκεπτέον κοινῇ. καὶ μοι λέγε·
φαμὲν γὰρ δὴ ὡς ἄριστοι βούλεσθαι γενέσθαι. ἦ γάρ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τίνα ἀρετήν;

{ΑΛ.} Δῆλον ὅτι ἦνπερ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοί.

{ΣΩ.} Οἱ τί ἀγαθοί;

Stephanus page 124, section e, line 6

{ΑΛ.} Δῆλον ὅτι οἱ πράττειν τὰ πράγματα.

{ΣΩ.} Ποῖα; ἄρα τὰ ἵππικα;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Παρὰ τοὺς ἵππικους γὰρ ἂν ἦμεν;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τὰ ναυτικά λέγεις;

{ΑΛ.} Οὐ.

{ΣΩ.} Παρὰ τοὺς ναυτικούς γὰρ ἂν ἦμεν;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ ποῖα; ἃ τίνες πράττουσιν;

Stephanus page 124, section e, line 16

{ΑΛ.} Ἄπερ Ἀθηναίων οἱ καλοὶ κάγαθοί.

{ΣΩ.} Καλοὺς δὲ κάγαθους λέγεις τοὺς φρονίμους ἢ τοὺς
ἄφρονας;

{ΑΛ.} Τοὺς φρονίμους.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ ἕκαστος φρόνιμος, τοῦτ' ἀγαθός;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ὁ δὲ ἄφρων, πονηρός;

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὔ;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ὁ σκυτοτόμος φρόνιμος εἰς ὑποδημάτων
ἐργασίαν;

Stephanus page 125, section a, line 10

{ΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἀγαθὸς ἄρ' εἰς αὐτά;
{ΑΛ.} Ἀγαθός.
{ΣΩ.} Τί δ'; εἰς ἱματίων ἐργασίαν οὐκ ἄφρων ὁ σκυ-
τοτόμος;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Κακὸς ἄρα εἰς τοῦτο;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ὁ αὐτὸς ἄρα τούτῳ γε τῷ λόγῳ κακός τε καὶ
ἀγαθός.

Stephanus page 125, section b, line 5

{ΑΛ.} Φαίνεται.
{ΣΩ.} Ἡ οὖν λέγεις τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας εἶναι καὶ κακοὺς;
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ τίνας ποτὲ τοὺς ἀγαθοὺς λέγεις;
{ΑΛ.} Τοὺς δυναμένους ἔγωγε ἄρχειν ἐν τῇ πόλει.
{ΣΩ.} Οὐ δῆπου ἵππων γε;
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἀνθρώπων;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἄρα καμνόντων;

Stephanus page 125, section b, line 15

{ΑΛ.} Οὐ.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ πλεόντων;
{ΑΛ.} Οὐ φημι.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ θεριζόντων;
{ΑΛ.} Οὐ.
{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐδὲν ποιοῦντων ἢ τι ποιοῦντων;
{ΑΛ.} Ποιοῦντων λέγω.
{ΣΩ.} Τί; πειρῶ καὶ ἐμοὶ δηλῶσαι.
{ΑΛ.} Οὐκοῦν τῶν καὶ συμβαλλόντων ἑαυτοῖς καὶ χρω-
μένων ἀλλήλοις, ὥσπερ ἡμεῖς ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσιν.

Stephanus page 125, section c, line 6

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀνθρώπων λέγεις ἄρχειν ἀνθρώποις χρω-
μένων;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἄρα κελευστῶν χρωμένων ἐρέταις;
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Κυβερνητικὴ γὰρ αὕτη γε ἀρετή;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἀνθρώπων λέγεις ἄρχειν ἀύλητῶν, ἀνθρώποις

ήγουμένων ὠδῆς καὶ χρωμένων χορευταῖς;
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

Stephanus page 125, section d, line 3

{ΣΩ.} Χοροδιδασκαλικὴ γὰρ αὕτη γ' αὖ;
{ΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ τί ποτε λέγεις χρωμένων ἀνθρώπων ἀνθρώ-
ποις οἷόν τ' εἶναι ἄρχειν;
{ΑΛ.} Κοινωνούντων ἔγωγε λέγω πολιτείας καὶ συμ-
βαλλόντων πρὸς ἀλλήλους, τούτων ἄρχειν τῶν ἐν τῇ
πόλει.
{ΣΩ.} Τίς οὖν αὕτη ἡ τέχνη; ὥσπερ ἂν εἴ σε ἐροίμην
πάλιν τὰ νυνδῆ, κοινωνούντων ναυτιλίας ἐπίστασθαι ἄρχειν

Stephanus page 125, section d, line 12

τίς ποιεῖ τέχνη;
{ΑΛ.} Κυβερνητική.
{ΣΩ.} Κοινωνούντων δ' ὠδῆς, ὡς νυνδῆ ἐλέγετο, τις ἐπι-
στήμη ποιεῖ ἄρχειν;
{ΑΛ.} Ἦνπερ σὺ ἄρτι ἔλεγες, ἡ χοροδιδασκαλία.
{ΣΩ.} Τί δέ; πολιτείας κοινωνούντων τίνα καλεῖς ἐπι-
στήμην;
{ΑΛ.} Εὐβουλίαν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Τί δέ; μῶν ἀβουλία δοκεῖ εἶναι ἡ τῶν κυβερνητῶν;
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

Stephanus page 125, section e, line 9

{ΣΩ.} Ἀλλ' εὐβουλία;
{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ, εἷς γε τὸ σῶζεσθαι πλέοντας.
{ΣΩ.} Καλῶς λέγεις. τί δέ; ἦν σὺ λέγεις εὐβουλίαν,
εἰς τί ἐστίν;
{ΑΛ.} Εἰς τὸ ἄμεινον τὴν πόλιν διοικεῖν καὶ σῶζεσθαι.
{ΣΩ.} Ἄμεινον δὲ διοικεῖται καὶ σῶζεται τίνος παρα-
γιγνομένου ἢ ἀπογιγνομένου; ὥσπερ ἂν εἰ σύ με ἔροιο·
“Ἄμεινον διοικεῖται σῶμα καὶ σῶζεται τίνος παραγιγνομένου
ἢ ἀπογιγνομένου;” εἴποιμ' ἂν ὅτι ὑγείας μὲν παραγιγνο-
μένης, νόσου δὲ ἀπογιγνομένης. οὐ καὶ σὺ οἶει οὕτως;

Stephanus page 126, section b, line 1

{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ εἴ μ' αὖ ἔροιο· “Τίνος δὲ παραγιγνομένου
ἄμεινον ὄμματα;” ὡσαύτως εἴποιμ' ἂν ὅτι ὄψεως μὲν παρα-
γιγνομένης, τυφλότητος δὲ ἀπογιγνομένης. καὶ ὦτα δὲ
κωφότητος μὲν ἀπογιγνομένης, ἀκοῆς δὲ ἐγγιγνομένης
βελτίω τε γίγνεται καὶ ἄμεινον θεραπεύεται.

{ΑΛ.} Ὅρθῳς.

{ΣΩ.} Τί δὲ δὴ; πόλις τίνος παραγιγνομένου καὶ ἀπο-
γιγνομένου βελτίων τε γίγνεται καὶ ἄμεινον θεραπεύεται
καὶ διοικεῖται;

Stephanus page 126, section c, line 1

{ΑΛ.} Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ὅταν φιλία μὲν
αὐτοῖς γίγνηται πρὸς ἀλλήλους, τὸ μισεῖν δὲ καὶ στασιάζειν
ἀπογίγνηται.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν φιλίαν λέγεις ὁμόνοιαν ἢ διχόνοιαν;

{ΑΛ.} Ὅμόνοιαν.

{ΣΩ.} Διὰ τίν' οὖν τέχνην ὁμονοοῦσιν αἱ πόλεις περὶ
ἀριθμούς;

{ΑΛ.} Διὰ τὴν ἀριθμητικὴν.

{ΣΩ.} Τί δὲ οἱ ἰδιῶται; οὐ διὰ τὴν αὐτήν;

{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 126, section c, line 11

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ αὐτὸς αὐτῷ ἕκαστος;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Διὰ τίνα δὲ τέχνην ἕκαστος αὐτὸς αὐτῷ ὁμονοεῖ
περὶ σπιθαμῆς καὶ πήχεος ὁπότερον μείζον; οὐ διὰ τὴν
μετρητικὴν;

{ΑΛ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ οἱ ἰδιῶται ἀλλήλοις καὶ αἱ πόλεις;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δέ; περὶ σταθμοῦ οὐχ ὡσαύτως;

{ΑΛ.} Φημί.

Stephanus page 126, section d, line 8

{ΣΩ.} Ἦν δὲ δὴ σὺ λέγεις ὁμόνοιαν, τίς ἐστι καὶ περὶ
τοῦ, καὶ τίς αὐτὴν τέχνη παρασκευάζει; καὶ ἄρα ἥπερ πόλει,
αὐτὴ καὶ ἰδιώτῃ, αὐτῷ τε πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς ἄλλον;

{ΑΛ.} Εἰκὸς γέ τοι.

{ΣΩ.} Τίς οὖν ἔστι; μὴ κάμης ἀποκρινόμενος, ἀλλὰ
προθυμοῦ εἰπεῖν.

{ΑΛ.} Ἐγὼ μὲν οἶμαι φιλίαν τε λέγειν καὶ ὁμόνοιαν,
ἥνπερ πατήρ τε υἱὸν φιλῶν ὁμονοεῖ καὶ μήτηρ, καὶ ἀδελφὸς
ἀδελφῷ καὶ γυνὴ ἀνδρί.

{ΣΩ.} Οἶει ἂν οὖν, ὦ Ἀλκιβιάδῃ, ἄνδρα γυναικὶ περὶ

Stephanus page 126, section e, line 6

ταλασιουργίας δύνασθαι ὁμονοεῖν, τὸν μὴ ἐπιστάμενον τῇ
ἐπισταμένῃ;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Οὐδέ γε δεῖ οὐδέν· γυναικεῖον γὰρ τοῦτό γε μάθημα.

{ΑΛ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Τί δέ; γυνή ἀνδρὶ περὶ ὀπλιτικῆς δύναιτ' ἄν
 ὁμονοεῖν μὴ μαθοῦσα;
 {ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
 {ΣΩ.} Ἀνδρεῖον γὰρ τοῦτό γε ἴσως αὖ φαίης ἄν εἶναι.
 {ΑΛ.} Ἐγωγε.

Stephanus page 127, section a, line 6

{ΣΩ.} Ἐστὶν ἄρα τὰ μὲν γυναικεῖα, τὰ δὲ ἀνδρεῖα μαθή-
 ματα κατὰ τὸν σὸν λόγον.
 {ΑΛ.} Πῶς δ' οὔ;
 {ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ἐν γε τούτοις ἐστὶν ὁμόνοια γυναιξὶ πρὸς
 ἄνδρας.
 {ΑΛ.} Οὔ.
 {ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα φιλία, εἴπερ ἡ φιλία ὁμόνοια ἦν.
 {ΑΛ.} Οὐ φαίνεται.
 {ΣΩ.} Ἦι ἄρα αἱ γυναῖκες τὰ αὐτῶν πράττουσιν, οὐ
 φιλοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν.

Stephanus page 127, section b, line 1

{ΑΛ.} Οὐκ ἔοικεν.
 {ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα οἱ ἄνδρες ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἢ τὰ
 αὐτῶν.
 {ΑΛ.} Οὔ.
 {ΣΩ.} Οὐδ' εὖ ἄρα ταύτῃ οἰκοῦνται αἱ πόλεις, ὅταν τὰ
 αὐτῶν ἕκαστοι πράττωσιν;
 {ΑΛ.} Οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.
 {ΣΩ.} Πῶς λέγεις, φιλίας μὴ παρουσίας, ἥς ἔφαμεν ἐγ-
 γιγνομένης εὖ οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις, ἄλλως δ' οὔ;
 {ΑΛ.} Ἀλλὰ μοι δοκεῖ καὶ κατὰ τοῦτ' αὐτοῖς φιλία

Stephanus page 127, section b, line 11

ἐγγίγνεσθαι, ὅτι τὰ αὐτῶν ἑκάτεροι πράττουσιν.
 {ΣΩ.} Οὐκ ἄρτι γε· νῦν δὲ πῶς αὖ λέγεις; ὁμονοίας μὴ
 ἐγγιγνομένης φιλία ἐγγίγνεται; ἢ οἷόν θ' ὁμόνοιαν ἐγγί-
 γνεσθαι [περὶ τούτων] ὧν οἱ μὲν ἴσασι περὶ τούτων, οἱ δ' οὔ;
 {ΑΛ.} Ἀδύνατον.
 {ΣΩ.} Δίκαια δὲ πράττουσιν ἢ ἄδικα, ὅταν τὰ αὐτῶν
 ἕκαστοι πράττωσιν;
 {ΑΛ.} Δίκαια· πῶς γὰρ οὔ;
 {ΣΩ.} Τὰ δίκαια οὖν πραττόντων ἐν τῇ πόλει τῶν πολιτῶν
 φιλία οὐκ ἐγγίγνεται πρὸς ἀλλήλους;

Stephanus page 127, section c, line 10

{ΑΛ.} Ἀνάγκη αὖ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ Σώκρατες.
 {ΣΩ.} Τίνα οὖν ποτε λέγεις τὴν φιλίαν ἢ ὁμόνοιαν περὶ

ἤς δεῖ ἡμᾶς σοφούς τε εἶναι καὶ εὐβούλους, ἵνα ἀγαθοὶ ἄνδρες ὦμεν; οὐ γὰρ δύναμαι μαθεῖν οὐθ' ἥτις οὐτ' ἐν οἴστισιν· τοτὲ μὲν γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς φαίνεται ἐνοῦσα, τοτὲ δ' οὐ, ὥς ἐκ τοῦ σοῦ λόγου.

{ΑΛ.} Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ Σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς οἶδ' ὅτι λέγω, κινδυνεύω δὲ καὶ πάλαι λεληθέναι ἐμαυτὸν αἴσχιστα ἔχων.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ χρή θαρρεῖν. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ ἥσθου πεπονθῶς

Stephanus page 127, section e, line 1

πεντηκονταετῆς, χαλεπὸν ἂν ἦν σοι ἐπιμεληθῆναι σαυτοῦ· νῦν δ' ἦν ἔχεις ἡλικίαν, αὕτη ἐστὶν ἐν ἣ δεῖ αὐτὸ αἰσθέσθαι.

{ΑΛ.} Τί οὖν τὸν αἰσθανόμενον χρή ποιεῖν, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἀποκρίνεσθαι τὰ ἐρωτώμενα, ὦ Ἀλκιβιάδῃ· καὶ ἐὰν τοῦτο ποιῇς, ἂν θεὸς θέλῃ, εἴ τι δεῖ καὶ τῇ ἐμῇ μαντεία πιστεῦειν, σύ τε καὶ γὰρ βέλτιον σχήσομεν.

{ΑΛ.} Ἔσται ταῦτα ἔνεκά γε τοῦ ἐμὲ ἀποκρίνεσθαι.

{ΣΩ.} Φέρε δῆ, τί ἐστὶν τὸ ἐαυτοῦ ἐπιμελεῖσθαι - μὴ πολ- λάκις λάθωμεν οὐχ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι, οἰόμενοι δέ

Stephanus page 128, section a, line 2

- καὶ πότ' ἄρα αὐτὸ ποιεῖ ἄνθρωπος; ἄρ' ὅταν τῶν αὐτοῦ ἐπιμελῇται, τότε καὶ αὐτοῦ;

{ΑΛ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί δέ; ποδῶν ἄνθρωπος ποτε ἐπιμελεῖται; ἄρ' ὅταν ἐκείνων ἐπιμελῇται ἃ ἐστὶ τῶν ποδῶν;

{ΑΛ.} Οὐ μανθάνω.

{ΣΩ.} Καλεῖς δέ τι χειρὸς; οἷον δακτύλιον ἔστιν ὅτου ἂν ἄλλου τῶν τοῦ ἀνθρώπου φαίης ἢ δακτύλου;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ποδὸς ὑπόδημα τὸν αὐτὸν τρόπον;

Stephanus page 128, section a, line 12

{ΑΛ.} Ναί.

<{ΣΩ.} Καὶ ἱμάτια καὶ στρώματα τοῦ ἄλλου σώματος ὁμοίως;

{ΑΛ.} Ναί.>

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ὅταν ὑποδημάτων ἐπιμελώμεθα, τότε ποδῶν ἐπιμελούμεθα;

{ΑΛ.} Οὐ πάνυ μανθάνω, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τί δέ, ὦ Ἀλκιβιάδῃ; ὀρθῶς ἐπιμελεῖσθαι καλεῖς τι ὁτουοῦν πράγματος;

{ΑΛ.} Ἐγώ γε.

Stephanus page 128, section b, line 8

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ὅταν τίς τι βέλτιον ποιῇ, τότε ὀρθὴν
λέγεις ἐπιμέλειαν;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τίς οὖν τέχνη ὑποδήματα βελτίω ποιεῖ;
{ΑΛ.} Σκυτική.
{ΣΩ.} Σκυτικῇ ἄρα ὑποδημάτων ἐπιμελούμεθα;
{ΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἡ καὶ ποδὸς σκυτικῇ; ἢ ἐκείνη ἣ πόδας βελτίους
ποιοῦμεν;
{ΑΛ.} Ἐκείνη.

Stephanus page 128, section c, line 5

{ΣΩ.} Βελτίους δὲ πόδας οὐχ ἤπερ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα;
{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Αὕτη δ' οὐ γυμναστική;
{ΑΛ.} Μάλιστα.
{ΣΩ.} Γυμναστικῇ μὲν ἄρα ποδὸς ἐπιμελούμεθα, σκυτικῇ
δὲ τῶν τοῦ ποδός;
{ΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Καὶ γυμναστικῇ μὲν χειρῶν, δακτυλιογλυφία δὲ τῶν
τῆς χειρός;
{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 128, section c, line 15

{ΣΩ.} Καὶ γυμναστικῇ μὲν σώματος, ὑφαντικῇ δὲ καὶ ταῖς
ἄλλαις τῶν τοῦ σώματος;
{ΑΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἄλλη μὲν ἄρα τέχνη αὐτοῦ ἐκάστου ἐπιμελούμεθα,
ἄλλη δὲ τῶν αὐτοῦ.
{ΑΛ.} Φαίνεται.
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ὅταν τῶν σαυτοῦ ἐπιμελῇ, σαυτοῦ ἐπιμελῇ.
{ΑΛ.} Οὐδαμῶς.
{ΣΩ.} Οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ τέχνη, ὡς ἔοικεν, ἢ τις ἂν αὐτοῦ τε
ἐπιμελοῖτο καὶ τῶν αὐτοῦ.

Stephanus page 128, section d, line 10

{ΑΛ.} Οὐ φαίνεται.
{ΣΩ.} Φέρε δὴ, ποῖα ποτ' ἂν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμεληθείημεν;
{ΑΛ.} Οὐκ ἔχω λέγειν.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ τοσόνδε γε ὠμολόγηται, ὅτι οὐχ ἡ ἂν τῶν
ἡμετέρων καὶ ὁτιοῦν βέλτιον ποιοῖμεν, ἀλλ' ἡ ἡμᾶς αὐτούς;
{ΑΛ.} Ἀληθῇ λέγεις.
{ΣΩ.} Ἡ οὖν ἔγνωμεν ἂν ποτε τίς τέχνη ὑπόδημα βέλτιον
ποιεῖ, μὴ εἰδότες ὑπόδημα;
{ΑΛ.} Ἀδύνατον.

{ΣΩ.} Οὐδέ γε τίς τέχνη δακτυλίους βελτίους ποιεῖ,
ἀγνοοῦντες δακτύλιον.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Τί δέ; τίς τέχνη βελτίω ποιεῖ αὐτόν, ἄρ' ἂν ποτε
γνοῖμεν ἀγνοοῦντες τί ποτ' ἐσμὲν αὐτοί;

{ΑΛ.} Ἀδύνατον.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν δὴ ῥάδιον τυγχάνει τὸ γινῶναι ἑαυτόν,
καί τις ἦν φαῦλος ὁ τοῦτο ἀναθείς εἰς τὸν ἐν Πυθοῖ νεών, ἢ
χαλεπὸν τι καὶ οὐχὶ παντός;

{ΑΛ.} Ἐμοὶ μέν, ὦ Σώκρατες, πολλάκις μὲν ἔδοξε παντὸς

εἶναι, πολλάκις δὲ παγχάλεπον.

{ΣΩ.} Ἄλλ', ὦ Ἀλκιβιάδης, εἴτε ῥάδιον εἴτε μὴ ἐστίν, ὅμως
γε ἡμῖν ὧδ' ἔχει· γνόντες μὲν αὐτὸ τάχ' ἂν γνοῖμεν τὴν
ἐπιμέλειαν ἡμῶν αὐτῶν, ἀγνοοῦντες δὲ οὐκ ἂν ποτε.

{ΑΛ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, τίν' ἂν τρόπον εὐρεθείη αὐτὸ ταυτό; οὕτω
μὲν γὰρ ἂν τάχ' εὖροιμεν τί ποτ' ἐσμὲν αὐτοί, τούτου δ' ἔτι
ὄντες ἐν ἀγνοίᾳ ἀδύνατοί που.

{ΑΛ.} Ὅρθῳς λέγεις.

{ΣΩ.} Ἔχε οὖν πρὸς Διός. τῷ διαλέγῃ σὺ νῦν; ἄλλο τι

ἢ ἐμοί;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐγὼ σοί;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Σωκράτης ἄρ' ἐστὶν ὁ διαλεγόμενος;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἀλκιβιάδης δ' ὁ ἀκούων;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν λόγῳ διαλέγεται ὁ Σωκράτης;

{ΑΛ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Τὸ δὲ διαλέγεσθαι καὶ τὸ λόγῳ χρῆσθαι ταυτόν που
καλεῖς.

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ὁ δὲ χρώμενος καὶ ὧ χρῆται οὐκ ἄλλο;

{ΑΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ὡς περ σκυτοτόμος τέμνει που τομεῖ καὶ σμίλη καὶ
ἄλλοις ὀργάνοις.

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἄλλο μὲν ὁ τέμνων καὶ χρώμενος, ἄλλο δὲ

οἷς τέμνων χρῆται;

Stephanus page 129, section c, line 12

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὕτως καὶ οἷς ὁ κιθαριστὴς κιθαρίζει καὶ αὐτὸς ὁ κιθαριστὴς ἄλλο ἂν εἴη;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν ἀρτίως ἡρώτων, εἰ ὁ χρώμενος καὶ ᾧ χρῆται ἀεὶ δοκεῖ ἕτερον εἶναι.

{ΑΛ.} Δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί οὖν φῶμεν τὸν σκυτοτόμον; τέμνειν ὀργάνοις μόνον ἢ καὶ χερσίν;

{ΑΛ.} Καὶ χερσίν.

Stephanus page 129, section d, line 7

{ΣΩ.} Χρῆται ἄρα καὶ ταύταις;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἡ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς χρώμενος σκυτοτομεῖ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸν δὲ χρώμενον καὶ οἷς χρῆται ἕτερα ὁμολογοῦμεν;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἅτερον ἄρα σκυτοτόμος καὶ κιθαριστὴς χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν οἷς ἐργάζονται;

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ παντὶ τῷ σώματι χρῆται ἄνθρωπος;

Stephanus page 129, section e, line 4

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἅτερον δ' ἦν τό τε χρώμενον καὶ ᾧ χρῆται;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἅτερον ἄρα ἄνθρωπός ἐστι τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ;

{ΑΛ.} Ὅμοιον.

{ΣΩ.} Τί ποτ' οὖν ὁ ἄνθρωπος;

{ΑΛ.} Οὐκ ἔχω λέγειν.

{ΣΩ.} Ἐχεις μὲν οὖν, ὅτι γε τὸ τῷ σώματι χρώμενον.

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἡ οὖν ἄλλο τι χρῆται αὐτῷ ἢ ψυχὴ;

Stephanus page 130, section a, line 2

{ΑΛ.} Οὐκ ἄλλο.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἄρχουσα;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν τόδε γ' οἶμαι οὐδένα ἂν ἄλλως οἰηθῆναι.

{ΑΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΣΩ.} Μὴ οὐ τριῶν ἐν γέ τι εἶναι τὸν ἄνθρωπον.

{ΑΛ.} Τίνων;

{ΣΩ.} Ψυχὴν ἢ σῶμα ἢ συναμφοτέρων, τὸ ὅλον τοῦτο.

{ΑΛ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν αὐτό γε τὸ τοῦ σώματος ἄρχον ὥμο-

Stephanus page 130, section a, line 12

λογήσαμεν ἄνθρωπον εἶναι;

{ΑΛ.} Ὁμολογήσαμεν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν σῶμα αὐτὸ αὐτοῦ ἄρχει;

{ΑΛ.} Οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Ἀρχεσθαι γὰρ αὐτὸ εἵπομεν.

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκ ἂν δὴ τοῦτό γε εἴη ὃ ζητοῦμεν.

{ΑΛ.} Οὐκ ἔοικεν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἄρα τὸ συναμφοτέρων τοῦ σώματος ἄρχει, καὶ ἔστι δὴ τοῦτο ἄνθρωπος;

Stephanus page 130, section b, line 10

{ΑΛ.} Ἵσως δῆτα.

{ΣΩ.} Πάντων γε ἥκιστα· μὴ γὰρ συνάρχοντος τοῦ ἑτέρου οὐδεμία που μηχανὴ τὸ συναμφοτέρων ἄρχειν.

{ΑΛ.} Ὅρθως.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ δ' οὔτε σῶμα οὔτε τὸ συναμφοτέρον ἐστὶν ἄνθρωπος, λείπεται οἶμαι ἢ μηδὲν αὐτ' εἶναι, ἢ εἴπερ τί ἐστι, μηδὲν ἄλλο τὸν ἄνθρωπον συμβαίνειν ἢ ψυχὴν.

{ΑΛ.} Κομιδῇ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἐτι οὖν τι σαφέστερον δεῖ ἀποδειχθῆναί σοι ὅτι ἡ ψυχὴ ἐστὶν ἄνθρωπος;

Stephanus page 130, section c, line 7

{ΑΛ.} Μὰ Δία, ἀλλ' ἱκανῶς μοι δοκεῖ ἔχειν.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε μὴ ἀκριβῶς ἀλλὰ καὶ μετρίως, ἐξαρκεῖ ἡμῖν· ἀκριβῶς μὲν γὰρ τότε εἰσόμεθα, ὅταν εὕρωμεν ὃ νυνδὴ παρήλθομεν διὰ τὸ πολλῆς εἶναι σκέψεως.

{ΑΛ.} Τί τοῦτο;

{ΣΩ.} Ὅ ἄρτι οὕτω πῶς ἐρρήθη, ὅτι πρῶτον σκεπτέον εἴη αὐτὸ τὸ αὐτό· νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ ἕκαστον ἐσκέμμεθα ὅτι ἐστί. καὶ ἴσως ἐξαρκέσει· οὐ γὰρ που κυριώτερόν γε οὐδὲν ἂν ἡμῶν αὐτῶν φήσαιμεν ἢ τὴν ψυχὴν.

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

Stephanus page 130, section d, line 8

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καλῶς ἔχει οὕτω νομίζειν, ἐμὲ καὶ σὲ προσομιλεῖν ἀλλήλοις τοῖς λόγοις χρωμένους τῇ ψυχῇ πρὸς τὴν ψυχὴν;

{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τοῦτ' ἄρα ἦν ὃ καὶ ὀλίγω ἔμπροσθεν εἵπομεν,

ὅτι Σωκράτης Ἀλκιβιάδῃ διαλέγεται λόγῳ χρώμενος, οὐ
πρὸς τὸ σὸν πρόσωπον, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ πρὸς τὸν
Ἀλκιβιάδην ποιούμενος τοὺς λόγους· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ
ψυχή.

{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

Stephanus page 130, section e, line 8

{ΣΩ.} Ψυχὴν ἄρα ἡμᾶς κελεύει γνωρίσαι ὁ ἐπιτάττων
γινῶναι ἑαυτόν.

{ΑΛ.} Ἐοικεν.

{ΣΩ.} Ὅστις ἄρα τῶν τοῦ σώματος τι γινώσκει, τὰ αὐτοῦ
ἀλλ' οὐχ αὐτὸν ἔγνωκεν.

{ΑΛ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Οὐδεὶς ἄρα τῶν ἱατρῶν ἑαυτὸν γινώσκει, καθ'
ὅσον ἱατρός, οὐδὲ τῶν παιδοτριβῶν, καθ' ὅσον παιδο-
τρίβης.

{ΑΛ.} Οὐκ ἔοικεν.

Stephanus page 131, section a, line 9

{ΣΩ.} Πολλοῦ ἄρα δέουσιν οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἄλλοι δη-
μιουργοὶ γινώσκειν ἑαυτούς. οὐδὲ γὰρ τὰ ἑαυτῶν οὔτοί γε,
ὡς ἔοικεν, ἀλλ' ἔτι πορρωτέρω τῶν ἑαυτῶν κατὰ γε τὰς
τέχνας ἃς ἔχουσιν· τὰ γὰρ τοῦ σώματος γινώσκουσιν, οἷς
τοῦτο θεραπεύεται.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Εἰ ἄρα σωφροσύνη ἐστὶ τὸ ἑαυτὸν γινώσκειν,
οὐδεὶς τούτων σώφρων κατὰ τὴν τέχνην.

{ΑΛ.} Οὐ μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Διὰ ταῦτα δὴ καὶ βάνανσοι αὗται αἱ τέχναι δοκοῦσιν

Stephanus page 131, section b, line 8

εἶναι καὶ οὐκ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ μαθήματα.

{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν πάλιν ὅστις αὖ σῶμα θεραπεύει, τὰ ἑαυτοῦ
ἀλλ' οὐχ αὐτὸν θεραπεύει;

{ΑΛ.} Κινδυνεύει.

{ΣΩ.} Ὅστις δέ γε τὰ χρήματα, οὔθ' ἑαυτὸν οὔτε τὰ
ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἔτι πορρωτέρω τῶν ἑαυτοῦ;

{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐ τὰ αὐτοῦ ἄρα ἔτι πράττει ὁ χρηματιστής.

{ΑΛ.} Ὅρθῶς.

Stephanus page 131, section c, line 5

{ΣΩ.} Εἰ ἄρα τις γέγονεν ἐραστής τοῦ Ἀλκιβιάδου
σώματος, οὐκ Ἀλκιβιάδου ἄρα ἠράσθη ἀλλὰ τινος τῶν
Ἀλκιβιάδου.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ὅστις δέ σου τῆς ψυχῆς ἐρᾷ;

{ΑΛ.} Ἀνάγκη φαίνεται ἐκ τοῦ λόγου.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ μὲν τοῦ σώματός σου ἐρῶν, ἐπειδὴ λήγει ἀνθοῦν, ἀπιὼν οἴχεται;

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ὁ δέ γε τῆς ψυχῆς ἐρῶν οὐκ ἄπεισιν, ἕως ἂν ἐπὶ τὸ

Stephanus page 131, section d, line 2

βέλτιον ἦ;

{ΑΛ.} Εἰκός γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐγὼ εἰμι ὁ οὐκ ἀπιὼν ἀλλὰ παραμένων λήγοντος τοῦ σώματος, τῶν ἄλλων ἀπεληλυθόντων.

{ΑΛ.} Εὖ γε ποιῶν, ὦ Σώκρατες· καὶ μηδὲ ἀπέλθοις.

{ΣΩ.} Προθυμοῦ τοίνυν ὅτι κάλλιστος εἶναι.

{ΑΛ.} Ἀλλὰ προθυμήσομαι.

{ΣΩ.} Ὡς οὕτω γέ σοι ἔχει· οὐτ' ἐγένεθ', ὥς ἔοικεν, Ἀλκιβιάδῃ τῷ Κλεινίου ἐραστῆς οὐτ' ἔστιν ἀλλ' ἢ εἷς μόνος, καὶ οὗτος ἀγαπητός, Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου καὶ

Stephanus page 131, section e, line 4

Φαιναρέτης.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἔφησθα σμικρὸν φθῆναί με προσελθόντα σοι, ἐπεὶ πρότερος ἂν μοι προσελθεῖν, βουλόμενος πυθέσθαι δι'

ὅτι μόνος οὐκ ἀπέρχομαι;

{ΑΛ.} Ἦν γὰρ οὕτω.

{ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν αἶτιον, ὅτι μόνος ἐραστῆς ἦν σός, οἱ δ' ἄλλοι τῶν σῶν· τὰ δὲ σὰ λήγει ὥρας, σὺ δ' ἄρχῃ ἀνθεῖν. καὶ νῦν γε ἂν μὴ διαφθαρῆς ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίων δήμου καὶ

Stephanus page 132, section a, line 2

αἰσχίων γένῃ, οὐ μὴ σε ἀπολίπω. τοῦτο γὰρ δὴ μάλιστα ἐγὼ φοβοῦμαι, μὴ δημεραστῆς ἡμῖν γενόμενος διαφθαρῆς· πολλοὶ γὰρ ἤδη καὶ ἀγαθοὶ αὐτὸ πεπόνθασιν Ἀθηναίων. εὐπρόσωπος γὰρ <ὁ τοῦ μεγαλήτορος δῆμος Ἐρεχθέως>· ἀλλ' ἀποδύντα χρὴ αὐτὸν θεάσασθαι. εὐλαβοῦ οὖν τὴν εὐλάβειαν ἣν ἐγὼ λέγω.

{ΑΛ.} Τίνα;

{ΣΩ.} Γύμνασαι πρῶτον, ὦ μακάριε, καὶ μάθε ἃ δεῖ μαθόντα ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως, πρότερον δὲ μὴ, ἵν' ἀλεξιφάρμακα ἔχων ἦς καὶ μηδὲν πάθῃς δεινόν.

Stephanus page 132, section b, line 4

{ΑΛ.} Εὖ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ πειρῶ

ἐξηγεῖσθαι ὄντιν' ἂν τρόπον ἐπιμεληθεῖμεν ἡμῶν αὐτῶν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοσοῦτον μὲν ἡμῖν εἰς τὸ πρόσθεν πεπέρανται - ὁ γὰρ ἐσμέν, ἐπικεικῶς ὡμολόγηται - ἐφοβούμεθα δὲ μὴ τούτου σφαλέντες λάθωμεν ἑτέρου τινὸς ἐπιμελόμενοι ἀλλ' οὐχ ἡμῶν.

{ΑΛ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Καὶ μετὰ τοῦτο δὴ ὅτι ψυχῆς ἐπιμελητέον καὶ εἰς τοῦτο βλέπτεον.

{ΑΛ.} Δῆλον.

Stephanus page 132, section c, line 4

{ΣΩ.} Σωμάτων δὲ καὶ χρημάτων τὴν ἐπιμέλειαν ἑτέροις παραδοτέον.

{ΑΛ.} Τί μήν;

{ΣΩ.} Τίν' οὖν ἂν τρόπον γνοῖμεν αὐτὸ ἐναργέστατα; ἐπειδὴ τοῦτο γνόντες, ὥς ἔοικεν, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς γνωσόμεθα. Ἄρα πρὸς θεῶν εὖ λέγοντος οὗ νυνδὴ ἐμνήσθημεν τοῦ Δελφικοῦ γράμματος οὐ συνίεμεν;

{ΑΛ.} Τὸ ποῖόν τι διανοούμενος λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι φράσω, ὅ γε ὑποπτεύω λέγειν καὶ συμβουλεύειν ἡμῖν τοῦτο τὸ γράμμα. κινδυνεύει γὰρ οὐδὲ πολλαχοῦ

Stephanus page 132, section d, line 3

εἶναι παράδειγμα αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὄψιν μόνον.

{ΑΛ.} Πῶς τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Σκόπει καὶ σύ. εἰ ἡμῶν τῷ ὄμματι ὥσπερ ἀνθρώπων συμβουλευὼν εἶπεν “ἰδὲ σαυτόν,” πῶς ἂν ὑπελάβομεν τί παραινεῖν; Ἄρα οὐχὶ εἰς τοῦτο βλέπειν, εἰς ὃ βλέπων ὁ ὀφθαλμὸς ἔμελλεν αὐτὸν ἰδεῖν;

{ΑΛ.} Δῆλον.

{ΣΩ.} Ἐννοῶμεν δὴ εἰς τί βλέποντες τῶν ὄντων ἐκεῖνό τε ὀρῶμεν ἅμα ἂν καὶ ἡμᾶς αὐτούς;

{ΑΛ.} Δῆλον δὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι εἰς κάτοπτρά τε καὶ τὰ

Stephanus page 132, section e, line 3

τοιαῦτα.

{ΣΩ.} Ὅρθῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ᾧ ὀρῶμεν ἔνεστί <τι> τῶν τοιούτων;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἐννεόηκας οὖν ὅτι τοῦ ἐμβλέποντος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τὸ πρόσωπον ἐμφαίνεται ἐν τῇ τοῦ καταντικρὺ ὀψει ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, ὃ δὴ καὶ κόρην καλοῦμεν, εἰδῶλον ὃν τι τοῦ ἐμβλέποντος;

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ὁφθαλμὸς ἄρα ὀφθαλμὸν θεώμενος, καὶ ἐμβλέπων

Stephanus page 133, section a, line 6

εἰς τοῦτο ὅπερ βέλτιστον αὐτοῦ καὶ ᾧ ὁρᾷ, οὕτως ἂν αὐτὸν ἴδοι.

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γ' εἰς ἄλλο τῶν τοῦ ἀνθρώπου βλέποι ἢ τι τῶν ὄντων, πλὴν εἰς ἐκεῖνο ᾧ τοῦτο τυγχάνει ὅμοιον, οὐκ ὄψεται ἑαυτόν.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ὁφθαλμὸς ἄρ' εἰ μέλλει ἰδεῖν αὐτόν, εἰς ὀφθαλμὸν αὐτῷ βλέπτεον, καὶ τοῦ ὀμματος εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐν ᾧ τυγχάνει ἡ ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ ἐγγιγνομένη· ἔστι δὲ

Stephanus page 133, section b, line 5

τοῦτό που ὄψις;

{ΑΛ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, ᾧ φίλε Ἀλκιβιάδῃ, καὶ ψυχὴ εἰ μέλλει γνῶσεσθαι αὐτήν, εἰς ψυχὴν αὐτῇ βλέπτεον, καὶ μάλιστ' εἰς τοῦτον αὐτῆς τὸν τόπον ἐν ᾧ ἐγγίγνεται ἡ ψυχῆς ἀρετὴ, σοφία, καὶ εἰς ἄλλο ᾧ τοῦτο τυγχάνει ὅμοιον ὄν;

{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ, ᾧ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἐχομεν οὖν εἰπεῖν ὅτι ἐστὶ τῆς ψυχῆς θειότερον ἢ τοῦτο, περὶ ὃ τὸ εἰδέναι τε καὶ φρονεῖν ἐστίν;

{ΑΛ.} Οὐκ ἔχομεν.

Stephanus page 133, section c, line 4

{ΣΩ.} Τῷ θεῷ ἄρα τοῦτ' ἔοικεν αὐτῆς, καὶ τις εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον γνούς, θεὸν τε καὶ φρόνησιν, οὕτω καὶ ἑαυτόν ἂν γνοίῃ μάλιστα.

{ΑΛ.} Φαίνεται.

<{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, ὅθ' ὥσπερ κάτοπτρά ἐστι σαφέστερα τοῦ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἐνόπτρου καὶ καθαρώτερα καὶ λαμπρότερα, οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ βελτίστου καθαρώτερόν τε καὶ λαμπρότερον τυγχάνει ὄν;

{ΑΛ.} Ἐοικέ γε, ᾧ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Εἰς τὸν θεὸν ἄρα βλέποντες ἐκείνῳ καλλίστῳ

Stephanus page 133, section c, line 14

ἐνόπτρῳ χρώμεθ' ἂν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων εἰς τὴν ψυχῆς ἀρετὴν, καὶ οὕτως ἂν μάλιστα ὀρῶμεν καὶ γινώσκοιμεν ἡμᾶς αὐτούς.

{ΑΛ.} Ναί.>

{ΣΩ.} Τὸ δὲ γινώσκειν αὐτὸν ὡμολογοῦμεν σωφροσύνην εἶναι;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν μὴ γινώσκοντες ἡμᾶς αὐτούς μηδὲ σώφρονες ὄντες δυναίμεθ' ἂν εἰδέναι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν κακά

τε καὶ ἀγαθὰ;

Stephanus page 133, section c, line 24

{ΑΛ.} Καὶ πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Ἀδύνατον γὰρ ἴσως σοι φαίνεται μὴ γινώσκοντα
Ἀλκιβιάδην τὰ Ἀλκιβιάδου γινώσκειν ὅτι Ἀλκιβιάδου
ἐστίν.
{ΑΛ.} Ἀδύνατον μέντοι νῆ Δία.
{ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα τὰ ἡμέτερα ὅτι ἡμέτερα, εἰ μὴδ' ἡμᾶς
αὐτούς;
{ΑΛ.} Πῶς γάρ;
{ΣΩ.} Εἰ δ' ἄρα μὴδὲ τὰ ἡμέτερα, οὐδὲ τὰ τῶν ἡμετέρων;
{ΑΛ.} Οὐ φαίνεται.

Stephanus page 133, section d, line 10

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα πάνυ τι ὀρθῶς ὡμολογοῦμεν ὁμολογοῦντες
ἄρτι εἶναι τινας οἱ ἑαυτοὺς μὲν οὐ γινώσκουσιν, τὰ δ' αὐτῶν,
ἄλλους δὲ τὰ τῶν ἑαυτῶν. ἔοικε γὰρ πάντα ταῦτα εἶναι
κατιδεῖν ἑνός τε καὶ μιᾶς τέχνης, αὐτόν, τὰ αὐτοῦ, τὰ τῶν
ἑαυτοῦ.
{ΑΛ.} Κινδυνεύει.
{ΣΩ.} Ὅστις δὲ τὰ αὐτοῦ ἀγνοεῖ, καὶ τὰ τῶν ἄλλων που
ἂν ἀγνοοῖ κατὰ ταῦτά.
{ΑΛ.} Τί μήν;
{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ τῶν πόλεων ἀγνοήσει.

Stephanus page 133, section e, line 8

{ΑΛ.} Ἀνάγκη.
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρ' ἂν γένοιτο ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ πολιτικός.
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Οὐ μὴν οὐδ' οἰκονομικός γε.
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Οὐδέ γε εἴσεται ὅτι πράττει.
{ΑΛ.} Οὐ γὰρ οὔν.
{ΣΩ.} Ὁ δὲ μὴ εἰδώς οὐχ ἁμαρτήσεται;
{ΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἐξαμαρτάνων δὲ οὐ κακῶς πράξει ἰδίᾳ τε καὶ

Stephanus page 134, section a, line 7

δημοσίᾳ;
{ΑΛ.} Πῶς δ' οὔ;
{ΣΩ.} Κακῶς δὲ πράττων οὐκ ἄθλιος;
{ΑΛ.} Σφόδρα γε.
{ΣΩ.} Τί δ' οἷς οὔτος πράττει;
{ΑΛ.} Καὶ οὔτοι.
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα οἷόν τε, ἔαν μή τις σώφρων καὶ ἀγαθὸς ᾗ,

εὐδαίμονα εἶναι.

{ΑΛ.} Οὐχ οἶόν τε.

{ΣΩ.} Οἱ ἄρα κακοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄθλιοι.

Stephanus page 134, section b, line 3

{ΑΛ.} Σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα οὐδ' ὁ πλουτήσας ἀθλιότητος ἀπαλλάττεται, ἀλλ' ὁ σωφρονήσας.

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τειχῶν οὐδὲ τριήρων οὐδὲ νεωρίων δέονται αἱ πόλεις, ὧς Ἀλκιβιάδης, εἰ μέλλουσιν εὐδαιμονήσῃν, οὐδὲ πλήθους οὐδὲ μεγέθους ἄνευ ἀρετῆς.

{ΑΛ.} Οὐ μέντοι.

{ΣΩ.} Εἰ δὴ μέλλεις τὰ τῆς πόλεως πράξῃν ὀρθῶς καὶ καλῶς, ἀρετῆς σοι μεταδοτέον τοῖς πολίταις.

Stephanus page 134, section c, line 2

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὗ;

{ΣΩ.} Δύναιτο δ' ἂν τις μεταδιδόναι ὃ μὴ ἔχοι;

{ΑΛ.} Καὶ πῶς;

{ΣΩ.} Αὐτῷ ἄρα σοὶ πρῶτον κτητέον ἀρετὴν, καὶ ἄλλω ὅς μέλλει μὴ ἰδίᾳ μόνον αὐτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ ἄρξῃν καὶ ἐπιμελήσεσθαι, ἀλλὰ πόλεως καὶ τῶν τῆς πόλεως.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ἐξουσίαν σοι οὐδ' ἀρχὴν παρασκευαστέον σαυτῷ ποιεῖν ὅτι ἂν βούλῃ, οὐδὲ τῇ πόλει, ἀλλὰ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην.

Stephanus page 134, section c, line 12

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Δικαίως μὲν γὰρ πράττοντες καὶ σωφρόνως σύ τε καὶ ἡ πόλις θεοφιλῶς πράξετε.

{ΑΛ.} Εἰκός γε.

{ΣΩ.} Καὶ ὅπερ γε ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, εἰς τὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν ὁρῶντες πράξετε.

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ἐνταῦθά γε βλέποντες ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὑμέτερα ἀγαθὰ κατόψεσθε καὶ γνώσεσθε.

{ΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 134, section d, line 10

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὀρθῶς τε καὶ εὖ πράξετε;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν οὕτω γε πράττοντας ὑμᾶς ἐθέλω ἐγ-

γυῆσασθαι ἢ μὴν εὐδαιμονήσῃν.

{ΑΛ.} Ἀσφαλὴς γὰρ εἶ ἐγγυητής.

{ΣΩ.} Ἀδίκως δέ γε πράττοντες, εἰς τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν βλέποντες, ὡς τὰ εἰκότα, ὅμοια τούτοις πράξετε ἀγνοοῦντες ὑμᾶς αὐτούς.

{ΑΛ.} Ἐοικεν.

Stephanus page 134, section e, line 8

{ΣΩ.} Ὡς γὰρ <ἄν>, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη, ἐξουσία μὲν ἦ ποιεῖν ὃ βούλεται, νοῦν δὲ μὴ ἔχει, τί τὸ εἶκος συμβαίνειν, ιδιώτῃ ἢ καὶ πόλει; οἷον νοσοῦντι ἐξουσίας οὔσης δρᾶν ὃ βούλεται, νοῦν ἱατρικὸν μὴ ἔχοντι, τυραννοῦντι δὲ ὡς μηδὲν ἐπιπλήττοι τις αὐτῷ, τί τὸ συμβησόμενον; ἄρ' οὐχ, ὡς τὸ εἶκος, διαφθαρῆναι τὸ σῶμα;

{ΑΛ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Τί δ' ἐν νηί, εἴ τω ἐξουσία εἴη ποιεῖν ὃ δοκεῖ, νοῦ τε καὶ ἀρετῆς κυβερνητικῆς ἐστερημένῳ, καθορᾶς ἅ ἂν συμβαίῃ αὐτῷ τε καὶ τοῖς συνναύταις;

Stephanus page 135, section a, line 8

{ΑΛ.} Ἐγωγε, ὅτι γε ἀπόλιντο πάντες ἄν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὡσαύτως ἐν πόλει τε καὶ πάσαις ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ἀπολειπομέναις ἀρετῆς ἔπεται τὸ κακῶς πράττειν;

{ΑΛ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τυραννίδα χρή, ὦ ἄριστε Ἀλκιβιάδη, παρασκευάζεσθαι οὐθ' αὐτῷ οὔτε τῇ πόλει, εἰ μέλλετε εὐδαιμονεῖν, ἀλλ' ἀρετὴν.

{ΑΛ.} Ἀληθῇ λέγεις.

{ΣΩ.} Πρὶν δέ γε ἀρετὴν ἔχειν, τὸ ἀρχεσθαι ἄμεινον ὑπὸ τοῦ βελτίονος ἢ τὸ ἀρχειν ἀνδρί, οὐ μόνον παιδί.

Stephanus page 135, section b, line 9

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τό γ' ἄμεινον καὶ κάλλιον;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ κάλλιον πρεπωδέστερον;

{ΑΛ.} Πῶς δ' οὔ;

{ΣΩ.} Πρέπει ἄρα τῷ κακῷ δουλεύειν ἄμεινον γάρ.

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Δουλοπρεπὲς ἄρ' ἢ κακία.

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἐλευθεροπρεπὲς δὲ ἢ ἀρετή.

Stephanus page 135, section c, line 7

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν φεύγειν χρή, ὦ ἑταῖρε, τὴν δουλοπρέπειαν;

{ΑΛ.} Μάλιστα γε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Αἰσθάνη δὲ νῦν πῶς ἔχεις; ἐλευθεροπρεπῶς ἢ οὐ;
{ΑΛ.} Δοκῶ μοι καὶ μάλα σφόδρα αἰσθάνεσθαι.
{ΣΩ.} Οἷσθ' οὖν πῶς ἀποφεύξῃ τοῦτο τὸ περὶ σὲ νῦν;
ἵνα μὴ ὀνομάζωμεν αὐτὸ ἐπὶ καλῷ ἀνδρί,
{ΑΛ.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Πῶς;
{ΑΛ.} Ἐὰν βούλῃ σύ, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 135, section d, line 4

{ΣΩ.} Οὐ καλῶς λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδη.
{ΑΛ.} Ἀλλὰ πῶς χρὴ λέγειν;
{ΣΩ.} Ὅτι ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.
{ΑΛ.} Λέγω δὴ. καὶ πρὸς τοῦτοις μέντοι τόδε λέγω, ὅτι
κινδυνεύσομεν μεταβαλεῖν τὸ σχῆμα, ὦ Σώκρατες, τὸ μὲν
σὸν ἐγώ, σὺ δὲ τοῦμόν· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως οὐ παιδαγωγήσω
σε ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, σὺ δ' ὑπ' ἐμοῦ παιδαγωγήσῃ.
{ΣΩ.} Ὡ γενναῖε, πελαργοῦ ἄρα ὁ ἐμὸς ἔρως οὐδὲν
διοίσει, εἰ παρὰ σοὶ ἐννεοττεύσας ἔρωτα ὑπόπτερον ὑπὸ
τούτου πάλιν θεραπεύσεται.

Stephanus page 135, section e, line 4

{ΑΛ.} Ἀλλὰ οὕτως ἔχει, καὶ ἄρξομαί γε ἐντεῦθεν τῆς
δικαιοσύνης ἐπιμέλεσθαι.
{ΣΩ.} Βουλοίμην ἄν σε καὶ διατελέσαι· ὀρρωδῶ δέ, οὐ τι
τῇ σῇ φύσει ἀπιστῶν, ἀλλὰ τὴν τῆς πόλεως ὁρῶν ῥώμην,
μὴ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ κρατήσῃ.

Alcibiades II

{ΣΩ.} Ὡ Ἀλκιβιάδη, ἄρά γε πρὸς τὸν θεὸν προσευξόμενος
πορεύῃ;
{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Φαίνῃ γέ τοι ἐσκυθρωπακέναι τε καὶ εἰς γῆν
βλέπειν, ὥς τι συννοούμενος.

Stephanus page 138, section a, line 6

{ΑΛ.} Καὶ τί ἄν τις συννοοῖτο, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Τὴν μεγίστην, ὦ Ἀλκιβιάδη, σύννοιαν, ὥς γ' ἐμοὶ
δοκεῖ. ἐπεὶ φέρε πρὸς Διός, οὐκ οἶει τοὺς θεούς, ἃ
τυγχάνομεν εὐχόμενοι καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἐνίστε τούτων
τὰ μὲν διδόναι, τὰ δ' οὐ, καὶ ἔστιν οἷς μὲν αὐτῶν, ἔστι
δ' οἷς οὐ;
{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν δοκεῖ σοι πολλῆς προμηθείας γε προσδεῖσθαι,
ὅπως μὴ λήσεται αὐτὸν εὐχόμενος μέγала κακά, δοκῶν δ'
ἀγαθὰ, οἱ δὲ θεοὶ τύχωσιν ἐν ταύτῃ ὄντες τῇ ἔξει, ἐν ἣ

διδόασιν αὐτοὶ ἅ τις εὐχόμενος τυγχάνει; ὥσπερ τὸν Οἰ-
δίπουν αὐτίκα φασὶν εὖξασθαι χαλκῷ διελέσθαι τὰ πατρῶα
τοὺς υἱεῖς· ἐξὸν αὐτῷ τῶν παρόντων αὐτῷ κακῶν ἀποτροπὴν
τινα εὖξασθαι, ἕτερα πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν κατηρᾶτο· τοι-
γαροῦν ταῦτά τε ἐξετελέσθη, καὶ ἐκ τούτων ἄλλα πολλὰ καὶ
δεινὰ, ἃ τί δεῖ καθ' ἕκαστα λέγειν;

{ΑΛ.} Ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ Σώκρατες, μαινόμενον ἄνθρωπον
εἴρηκας· ἐπεὶ τίς ἂν σοι δοκεῖ τολμῆσαι ὑγιαίνων τοιαῦτ'
εὖξασθαι;

{ΣΩ.} Τὸ μαίνεσθαι ἄρά γε ὑπεναντίον σοι δοκεῖ τῷ

φρονεῖν;

{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἀφρονες δὲ καὶ φρόνιμοι δοκοῦσιν ἄνθρωποι εἶναι
τινὲς σοι;

{ΑΛ.} Εἶναι μέντοι.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, ἐπισκεψώμεθα τίνες ποτ' εἰσὶν οὗτοι. ὅτι
μὲν γάρ εἰσὶ τινες, ὡμολόγηται, ἀφρονὲς τε καὶ φρόνιμοι,
καὶ μαινόμενοι ἕτεροι.

{ΑΛ.} Ὁμολόγηται γάρ.

{ΣΩ.} Ἐτι δὲ ὑγιαίνοντές εἰσὶ τινες;

{ΑΛ.} Εἰσὶν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἀσθενοῦντες ἕτεροι;

{ΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὐχ οἱ αὐτοί;

{ΑΛ.} Οὐ γάρ.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ ἕτεροὶ τινὲς εἰσιν, οἱ μηδέτερα τούτων
πεπόνθασιν;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἄνθρωπον ὄντα ἢ νοσεῖν ἢ μὴ
νοσεῖν.

{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί δέ; περὶ φρονήσεως καὶ ἀφροσύνης ἄρά γε τὴν
αὐτὴν ἔχεις σὺ γνώμην;

{ΑΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Εἰ δοκεῖ σοι οἷόν τε εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἀφρονα, ἢ
ἔστι τι διὰ μέσου τρίτον πάθος, ὃ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον μήτε
φρόνιμον μήτε ἀφρονα;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἀνάγκη ἄρ' ἐστὶ τὸ ἕτερον τούτων πεπονθέναι.
{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

Stephanus page 139, section b, line 5

{ΣΩ.} Οὐκοῦν μέμνησαι ὁμολογήσας ὑπεναντίον εἶναι
μανίαν φρονήσει;
{ΑΛ.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ μηδὲν εἶναι διὰ μέσου τρίτον πάθος,
ὃ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον μήτε ἄφρονα εἶναι;
{ΑΛ.} Ὁμολόγησα γάρ.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν δύο γε ὑπεναντία ἐνὶ πράγματι πῶς ἂν εἴη;
{ΑΛ.} Οὐδαμῶς.
{ΣΩ.} Ἀφροσύνη ἄρα καὶ μανία κινδυνεύει ταὐτὸν εἶναι.
{ΑΛ.} Φαίνεται.

Stephanus page 139, section c, line 3

{ΣΩ.} Πάντας οὖν ἂν φάντες, ὦ Ἀλκιβιάδη, τοὺς ἄφρονας
μαίνεσθαι ὀρθῶς ἂν φαίμεν· αὐτίκα τῶν σῶν ἡλικιωτῶν
εἴ τινες τυγχάνουσιν ἄφρονες ὄντες, ὥσπερ εἰσὶ, καὶ τῶν
ἔτι πρεσβυτέρων. ἐπεὶ φέρε πρὸς Διός, οὐκ οἶει τῶν ἐν τῇ
πόλει ὀλίγους μὲν εἶναι τοὺς φρονίμους, ἄφρονας δὲ δὴ
τοὺς πολλούς, οὓς δὴ σὺ μαινομένους καλεῖς;
{ΑΛ.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Οἶει ἂν οὖν χαίροντας ἡμᾶς εἶναι μετὰ τοσοῦτων
μαινομένων πολιτευομένους, καὶ οὐκ ἂν παιομένους καὶ βαλ-
λομένους, καὶ ἄπερ εἰώθασιν οἱ μαινόμενοι διαπράττεσθαι,

Stephanus page 139, section d, line 3

πάλαι δὴ δίκην δεδωκέναι; ἀλλὰ ὄρα, ὦ μακάριε, μὴ οὐχ
οὕτως ταῦτ' ἔχει.
{ΑΛ.} Πῶς ἂν οὖν ποτ' ἔχοι, ὦ Σώκρατες; κινδυνεύει γὰρ
οὐχ οὕτως ἔχειν ὥσπερ ᾠήθην.
{ΣΩ.} Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ. ἀλλὰ τῇδὲ πῃ ἀθρητέον.
{ΑΛ.} Πῇ ποτε λέγεις;
{ΣΩ.} Ἐγὼ δὴ σοὶ γε ἐρῶ. ὑπολαμβάνομέν γε τινος
εἶναι νοσοῦντος· ἢ οὐ;
{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι τὸν νοσοῦντα

Stephanus page 139, section e, line 2

ποδαγράν ἢ πυρέττειν ἢ ὀφθαλμιᾶν, ἢ οὐκ ἂν δοκεῖ σοι καὶ
μηδὲν τούτων πεπονθῶς ἑτέραν νόσον νοσεῖν; πολλαὶ γὰρ
δήπου γέ εἰσι, καὶ οὐχ αὐταὶ μόναί.
{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκοῦσιν.
{ΣΩ.} Ὀφθαλμία σοι οὖν δοκεῖ πᾶσα νόσος εἶναι;
{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ πᾶσα νόσος ὀφθαλμία;
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα ἔμοιγε· ἀπορῶ μέντοι γε πῶς λέγω.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐὰν ἔμοιγε προσέχης τὸν νοῦν, σὺν τε δύο
σκεπτομένῳ τυχὸν εὐρήσομεν.

Stephanus page 140, section a, line 3

{ΑΛ.} Ἀλλὰ προσέχω, ὦ Σώκρατες, εἰς δύναμιν τὴν ἐμήν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὠμολογήθη ἡμῖν ὀφθαλμία μὲν πᾶσα νόσος
εἶναι, νόσος μέντοι οὐκ εἶναι πᾶσα ὀφθαλμία;
{ΑΛ.} Ὡμολογήθη.
{ΣΩ.} Καὶ ὀρθῶς γέ μοι δοκεῖ ὁμολογηθῆναι. καὶ γὰρ
οἱ πυρέττοντες πάντες νοσοῦσιν, οὐ μέντοι οἱ νοσοῦντες

πάντες πυρέττουσιν οὐδὲ ποδαγρῶσιν οὐδέ γε ὀφθαλμιῶσιν,
οἶμαι· ἀλλὰ νόσος μὲν πᾶν τὸ τοιοῦτόν ἐστι, διαφέρειν
δέ φασιν οὓς δὴ καλοῦμεν ἰατροὺς τὴν ἀπεργασίαν αὐτῶν.

Stephanus page 140, section b, line 3

οὐ γὰρ πᾶσιν οὔτε ὅμοιαι οὔτε ὁμοίως διαπράττονται, ἀλλὰ
κατὰ τὴν αὐτῆς δύναμιν ἐκάστη· νόσοι μέντοι πᾶσαί εἰσιν.
ὥσπερ δημιουργοὺς τινὰς ὑπολαμβάνομεν· ἢ οὔ;
{ΑΛ.} Πάνν μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοὺς σκυτοτόμους καὶ τέκτονας καὶ ἀν-
δριαντοποιοὺς καὶ ἑτέρους παμπληθεῖς, οὓς τί δεῖ καθ' ἕκαστα
λέγειν; ἔχουσι δ' οὖν διειληφότες δημιουργίας μέρη, καὶ
πάντες οὗτοί εἰσι δημιουργοί, οὐ μέντοι εἰσὶ τέκτονές γε
οὐδὲ σκυτοτόμοι οὐδ' ἀνδριαντοποιοί, οἱ σύμπαντές εἰσι
δημιουργοί.

Stephanus page 140, section c, line 4

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Οὕτως μὲν τοίνυν καὶ τὴν ἀφροσύνην διειληφότες
εἰσί, καὶ τοὺς μὲν πλεῖστον αὐτῆς μέρος ἔχοντας μαινο-
μένους καλοῦμεν, τοὺς δ' ὀλίγον ἔλαττον ἡλιθίους τε καὶ
ἐμβροντήτους· οἱ δὲ ἐν εὐφημοτάτοις ὀνόμασι βουλόμενοι
κατονομάξουσιν οἱ μὲν μεγαλοψύχους, οἱ δὲ εὐήθεις, ἕτεροι δὲ
ἀκάκους καὶ ἀπείρους καὶ ἐνεοῦς· εὐρήσεις δὲ καὶ ἕτερα
πολλὰ ἀναζητῶν ὀνόματα. πάντα δὲ ταῦτα ἀφροσύνη
ἐστίν, διαφέρει δέ, ὥσπερ τέχνη τέχνης ἡμῖν κατεφαίνετο
καὶ νόσος νόσου· ἢ πῶς σοι δοκεῖ;

Stephanus page 140, section d, line 5

{ΑΛ.} Ἐμοὶ μὲν οὕτως.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀπ' ἐκείνου πάλιν ἐπανέλθωμεν. ἦν γὰρ
δήπου καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, σκεπτέον εἶναι τοὺς ἀφρονάς
τε καὶ φρονίμους, τίνες ποτ' εἰσίν. ὠμολόγητο γὰρ εἶναί

τινας· ἡ γὰρ οὐ·
{ΑΛ.} Ναί, ὡμολόγηται.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν τούτους φρονίμους ὑπολαμβάνεις, οἱ ἂν
εἰδῶσιν ἅττα δεῖ πράττειν καὶ λέγειν;
{ΑΛ.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Ἀφρονας δὲ ποτέρους; ἄρά γε τοὺς μηδέτερα

Stephanus page 140, section e, line 5

τούτων εἰδότης;
{ΑΛ.} Τούτους.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἱ γε μὴ εἰδότες μηδέτερα τούτων λήσουσιν
αὐτοὺς καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες ἅττα μὴ δεῖ;
{ΑΛ.} Φαίνεται.
{ΣΩ.} Τούτων μέντοι ἔλεγον, ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ τὸν
Οἰδίπουν εἶναι τῶν ἀνθρώπων· εὐρήσεις δ' ἔτι καὶ τῶν νῦν
πολλοὺς οὐκ ὀργῇ κεκρημένους, ὥσπερ ἐκεῖνον, οὐδ' οἰο-
μένους κακὰ σφισιν εὐχεσθαι, ἀλλ' ἀγαθὰ. ἐκεῖνος μὲν
ὥσπερ οὐδ' ἠύχετο, οὐδ' ὥετο· ἕτεροι δὲ τινὲς εἰσιν οἱ

Stephanus page 141, section a, line 5

τᾶναντία τούτων πεπόνθασιν. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαί σε
πρῶτον, εἴ σοι ἐμφανὲς γενόμενος ὁ θεὸς πρὸς ὃν τυγχάνεις
πορευόμενος, ἐρωτήσῃεν, πρὶν ὅτιοῦν εὐξασθαί σε, εἰ ἐξαρ-
κέσει σοι τύραννον γενέσθαι τῆς Ἀθηναίων πόλεως· εἰ
δὲ τοῦτο φαῦλον ἡγήσαιο καὶ μὴ μέγα τι, προσθεῖη καὶ
πάντων τῶν Ἑλλήνων· εἰ δέ σε ὀρώη ἔτι ἔλαττον δοκοῦντα
ἔχειν, εἰ μὴ καὶ πάσης Εὐρώπης, ὑποσταίη σοι καὶ τοῦτο,
<καὶ τοῦτο> μὴ μόνον ὑποσταίη, <ἀλλ'> αὐθημερόν σου βου-
λομένου ὡς πάντας αἰσθήσεσθαι ὅτι Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου
τύραννός ἐστιν· αὐτὸν οἶμαι ἂν σε ἀπιέναι περιχαρῇ

Stephanus page 141, section b, line 6

γενόμενον, ὡς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν κεκυρηκότα.
{ΑΛ.} Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὦ Σώκρατες, καὶ ἄλλον ὄντινοῦν,
εἴπερ τοιαῦτα συμβαίη αὐτῷ.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι ἀντί γε τῆς σῆς ψυχῆς οὐδ' ἂν τὴν
πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων χώραν τε καὶ τυραννίδα
βουληθείης σοι γενέσθαι.
{ΑΛ.} Οὐκ οἶμαι ἔγωγε. πῶς γὰρ ἂν, μηθέν γέ τι μέλλων
αὐτοῖς χρήσεσθαι;
{ΣΩ.} Τί δ' εἰ μέλλοις κακῶς τε καὶ βλαβερῶς χρήσθαι;
οὐδ' ἂν οὕτως;

Stephanus page 141, section c, line 8

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Ὅρας οὖν ὡς οὐκ ἀσφαλὲς οὔτε τὰ διδόμενα εἰκῇ

δέχεσθαι τε οὔτε αὐτὸν εὐχεσθαι γενέσθαι, εἴ γέ τις
βλάπτεσθαι μέλλοι διὰ ταῦτα ἢ τὸ παράπαν τοῦ βίου
ἀπαλλαγῆναι. πολλοὺς δ' ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν, ὅσοι τυραν-
νίδος ἐπιθυμήσαντες ἤδη καὶ σπουδάσαντες τοῦτ' αὐτοῖς
παραγενέσθαι, ὡς ἀγαθὸν τι πράξαντες, διὰ τὴν τυραννίδα
ἐπιβουλευθέντες τὸν βίον ἀφηρέθησαν. οἶμαι δέ σε οὐκ
ἀνήκοον εἶναι ἑνὶ γὰρ <χθίζά τε καὶ πρωϊζά> γεγενημένα,
ὅτε Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων τύραννον τὰ παιδικά, ἐρα-

Stephanus page 141, section d, line 8

σθέντα τῆς τυραννίδος οὐθὲν ἤττον ἤπερ ἐκεῖνος τῶν παι-
δικῶν, ἀπέκτεινε τὸν ἐραστὴν ὡς τύραννός τε καὶ εὐδαίμων
ἀνὴρ ἐσόμενος· κατασχὼν δὲ τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας τὴν
τυραννίδα πάλιν αὐτὸς ἐπιβουλευθεὶς ὑφ' ἐτέρων τινῶν
ἐτελεύτησεν. ὅρᾳς δὴ καὶ τῶν ἡμετέρων πολιτῶν - ταῦτα
γὰρ οὐκ ἄλλων ἀκηκόαμεν, ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες οἶδαμεν -
ὅσοι στρατηγίας ἐπιθυμήσαντες ἤδη καὶ τυχόντες αὐτῆς οἱ
μὲν ἔτι καὶ νῦν φυγάδες τῆσδε τῆς πόλεώς εἰσιν, οἱ δὲ
τὸν βίον ἐτελεύτησαν· οἱ δὲ ἄριστα δοκοῦντες αὐτῶν πράτ-
τειν διὰ πολλῶν κινδύνων ἐλθόντες καὶ φόβων οὐ μόνον

Stephanus page 142, section a, line 5

ἐν ταύτῃ τῇ στρατηγίᾳ, ἀλλ' ἐπεὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν κατῆλθον,
ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν πολιορκούμενοι πολιορκίαν οὐδὲν
ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων διετέλεσαν, ὥστε ἐνίους
αὐτῶν εὐχεσθαι ἀστρατηγήτους εἶναι μᾶλλον ἢ ἐστρατηγη-
κέναι. εἰ μὲν οὖν ἦσαν οἱ κίνδυνοί τε καὶ πόνοι φέροντες
εἰς ὠφέλειαν, εἶχεν ἂν τινα λόγον· νῦν δὲ καὶ πολὺ τοῦ-
ναντίον. εὐρήσεις δὲ καὶ περὶ τέκνων τὸν αὐτὸν τρόπον,
εὐξαμένους τινὰς ἤδη γενέσθαι καὶ γενομένων εἰς συμφοράς
τε καὶ λύπας τὰς μεγίστας καταστάντας. οἱ μὲν γὰρ
μοχθηρῶν διὰ τέλους ὄντων τῶν τέκνων ὅλον τὸν βίον

Stephanus page 142, section b, line 7

λυπούμενοι διήγαγον· τοὺς δὲ χρηστῶν μὲν γενομένων,
συμφοραῖς δὲ χρησαμένων ὥστε στερηθῆναι, καὶ τούτους
οὐδὲν εἰς ἐλάττονας δυστυχίας καθεστηκότας ἤπερ ἐκείνους
καὶ βουλομένους ἂν ἀγέννητα μᾶλλον εἶναι ἢ γενέσθαι.
ἀλλ' ὅμως τούτων τε καὶ ἐτέρων πολλῶν ὁμοιοτρόπων τού-
τοις οὕτω σφόδρα καταδήλων ὄντων, σπάνιον εὐρεῖν ὅστις
ἂν ἢ διδομένων ἀπόσχοιτο ἢ μέλλων δι' εὐχῆς τεύξεσθαι
παύσαιτο ἂν εὐχόμενος· οἱ δὲ πολλοὶ οὔτε ἂν τυραννίδος
διδομένης ἀπόσχοιντο ἂν οὔτε στρατηγίας οὐδ' ἐτέρων
πολλῶν, ἃ παρόντα βλάπτει μᾶλλον ἢ ὠφελεῖ, ἀλλὰ κἂν

Stephanus page 142, section d, line 2

εὕξαιτο ἂν γενέσθαι, εἴ τω μὴ παρόντα τυγχάνει· ὀλίγον δὲ ἐπισχόντες ἐνίστε παλινωδοῦσιν, ἀνευχόμενοι ἅττ' ἂν τὸ πρῶτον εὕξωνται. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπορῶ μὴ ὡς ἀληθῶς μάτην θεοὺς ἀνθρώποι <αἰτιῶνται>, ἐξ ἐκείνων φάμενοι <κακά> σφισιν εἶναι· <οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῆσιν> εἴτε <ἀτασθαλίαισιν> εἴτε ἀφροσύναις χρή εἰπεῖν, <ὕπὲρ μόνον ἄλγε' ἔχουσι>. κινδυνεύει γοῦν, ὦ Ἀλκιβιάδη, φρόνιμός τις εἶναι ἐκεῖνος ὁ ποιητής, ὃς δοκεῖ μοι φίλοις ἀνοήτοις τισὶ χρησάμενος, ὅρῳ αὐτοὺς καὶ πράττοντας καὶ εὐχομένους ἅπερ οὐ βέλτιον ἦν, ἐκείνοις δὲ ἐδόκει, κοινῇ ὑπὲρ

Stephanus page 142, section e, line 5

ἀπάντων αὐτῶν εὐχὴν ποιήσασθαι· λέγει δὲ πως ὥδι -

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλά, φησί, καὶ εὐχομένοις
καὶ ἀνεύκτοις
ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δειλὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξειν

κελεύει. ἐμοὶ μὲν οὖν καλῶς δοκεῖ καὶ ἀσφαλῶς λέγειν ὁ ποιητής· σὺ δ' εἴ τι ἐν νῶ ἔχεις πρὸς ταῦτα, μὴ σιώπα.
{ΑΛ.} Χαλεπόν, ὦ Σώκρατες, ἐστὶν ἀντιλέγειν πρὸς τὰ καλῶς εἰρημένα· ἐκεῖνο δ' οὖν ἐννοῶ, ὅσων κακῶν αἰτία ἡ

Stephanus page 143, section a, line 8

ἄγνοια τοῖς ἀνθρώποις, ὅποτε, ὡς ἔοικε, λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς διὰ ταύτην καὶ πράττοντες καὶ τό γε ἔσχατον εὐχόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κάκιστα. ὅπερ οὖν οὐδεὶς ἂν οἰηθείη, ἀλλὰ τοῦτό γε πᾶς ἂν οἶοιτο ἱκανὸς εἶναι, αὐτὸς αὐτῷ τὰ βέλτιστα εὕξασθαι, ἀλλ' οὐ τὰ κάκιστα. τοῦτο μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς κατάρχα τινὶ ἀλλ' οὐκ εὐχῇ ὅμοιον ἂν εἴη.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἴσως, ὦ βέλτιστε, φαίη ἂν τις ἀνὴρ, ὃς ἐμοῦ τε καὶ σοῦ σοφώτερος ὢν τυγχάνοι, οὐκ ὀρθῶς ἡμᾶς λέγειν, οὕτως εἰκῇ ψέγοντας ἄγνοϊαν, εἴ γε μὴ προσθεῖημεν τὴν ἔστιν ὦν τε ἄγνοϊαν καὶ ἔστιν οἷς καὶ ἔχουσί πως

Stephanus page 143, section c, line 3

ἀγαθόν, ὥσπερ ἐκείνοις κακόν.

{ΑΛ.} Πῶς λέγεις; ἔστι γὰρ ὅτι οὖν πρᾶγμα ὅτῳ δὴ ὅπως οὖν ἔχοντι ἄμεινον ἀγνοεῖν ἢ γιγνώσκειν;
{ΣΩ.} Ἐμοιγε δοκεῖ· σοὶ δ' οὐ;
{ΑΛ.} Οὐ μέντοι μὰ Δία.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνό σου καταγνώσομαι, ἐθέλειν ἂν σε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα διαπεπρᾶχθαι ἅπερ Ὀρέστην φασὶ καὶ τὸν Ἀλκμέωνα καὶ εἰ δὴ τινες ἄλλοι ἐκείνοις τυγχάνουσι ταῦτά διαπεπραγμένοι.

{ΑΛ.} Εὐφήμει πρὸς Διός, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὗτοι τὸν λέγοντα, ὦ Ἀλκιβιάδη, ὡς οὐκ ἂν ἐθέλοις σοι ταῦτα πεπραῆχθαι, εὐφημεῖν δεῖ σε κελεύειν, ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ, εἴ τις τὰ ἐναντία λέγοι, ἐπειδὴ οὕτω σοι δοκεῖ σφόδρα δεινὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα, ὥστ' οὐδὲ ῥητέον εἶναι οὕτως εἰκῇ. δοκεῖς δ' ἂν τὸν Ὀρέστην, εἰ ἐτύγχανε φρόνιμος ὢν καὶ εἰδὼς ὅτι βέλτιστον ἦν αὐτῷ πράττειν, τολμήσαι ἂν τι τούτων διαπράξασθαι;

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Οὐδέ γε ἄλλον οἶμαι οὐδένα.

{ΑΛ.} Οὐ μέντοι.

{ΣΩ.} Κακὸν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἐστὶν ἡ τοῦ βελτίστου ἄγνοια καὶ τὸ ἀγνοεῖν τὸ βέλτιστον.

{ΑΛ.} Ἔμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐκείνῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν;

{ΑΛ.} Φημί.

{ΣΩ.} Ἔτι τοίνυν καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα· εἴ σοι αὐτίκα μάλα παρεσταίῃ, οἰηθέντι βέλτιον εἶναι, Περικλέα τὸν σεαυτοῦ ἐπίτροπόν τε καὶ φίλον, ἐγχειρίδιον λαβόντα, ἐλθόντα ἐπὶ τὰς θύρας, εἰπεῖν εἰ ἔνδον ἐστί, βουλόμενον

ἀποκτεῖναι αὐτὸν ἐκεῖνον, ἄλλον δὲ μηδένα· οἱ δὲ φαῖεν ἔνδον εἶναι - καὶ οὐ λέγω ἐθέλειν ἂν σε τούτων τι πράττειν· ἀλλ' εἰ, οἶμαι, δόξει σοι, ὅπερ οὐθὲν κωλύει δήπου τῷ γε ἀγνοοῦντι τὸ βέλτιστον παραστῆναί ποτε δόξαν, ὥστε οἰηθῆναι καὶ τὸ κάκιστόν ποτε βέλτιστον εἶναι· ἢ οὐκ ἂν δοκεῖ σοι;

{ΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν παρελθὼν εἴσω καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐκεῖνον ἀγνοήσας τε καὶ οἰηθείης ἂν ἄλλον εἶναί τινα, ἄρ' ἔτι ἂν αὐτὸν τολμήσας ἀποκτεῖναι;

{ΑΛ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐκ ἂν μοι δοκῶ.

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ δήπου τὸν ἐντυχόντα, ἀλλ' αὐτὸν ἐκεῖνον ὃν ἡβούλου. ἢ γάρ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ εἰ πολλάκις ἐγχειροῖς, αἰεὶ δὲ ἀγνοοῖς τὸν Περικλέα, ὅποτε μέλλοις τοῦτο πράττειν, οὐποτε ἂν ἐπίθοιο αὐτῷ.

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Τί δέ; τὸν Ὀρέστην δοκεῖς ἂν ποτε τῇ μητρὶ

ἐπιθέσθαι, εἴ γε ὡσαύτως ἡγγνόησεν;

Stephanus page 144, section c, line 1

{ΑΛ.} Οὐκ οἶμαι ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ δήπου οὐδ' ἐκεῖνος τὴν προστυχοῦσαν γυναῖκα οὐδὲ τὴν ὅτουοῦν μητέρα διενοεῖτο ἀποκτείνειν, ἀλλὰ τὴν αὐτὸς αὐτοῦ.

{ΑΛ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Ἀγνοεῖν ἄρα τά γε τοιαῦτα βέλτιον τοῖς οὕτω διακειμένοις καὶ τοιαύτας δόξας ἔχουσιν.

{ΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ὅρας οὖν ὅτι ἡ ἔστιν ὧν τε ἄγνοια καὶ ἔστιν οἷς καὶ ἔχουσιν πῶς ἀγαθόν, ἀλλ' οὐ κακόν, ὥσπερ ἄρτι σοι ἐδόκει;

Stephanus page 144, section c, line 11

{ΑΛ.} Ἔοικεν.

{ΣΩ.} Ἐτι τοίνυν εἰ βούλει τὸ μετὰ τοῦτο ἐπισκοπεῖν, ἄτοπον ἂν ἴσως ἂν σοι δόξειεν εἶναι.

{ΑΛ.} Τί μάλιστα, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὅτι, ὡς ἔπος εἰπεῖν, κινδυνεύει τό γε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κτῆμα, ἐάν τις ἄνευ τοῦ βελτίστου κεκτημένος ἦ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δὲ τὰ πλείω τὸν ἔχοντα αὐτό. σκόπει δὲ ὧδε. ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ εἶναι, ὅταν τι μέλλωμεν ἢτοι πράττειν ἢ λέγειν, οἰηθῆναι δεῖν πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναι ἢ τῷ ὄντι εἰδέναι τοῦθ' ὃ ἂν προχει-

Stephanus page 144, section e, line 1

ροτέρως μέλλωμεν ἢ λέγειν ἢ πράττειν;

{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἱ ῥήτορες αὐτίκα ἢτοι εἰδότες συμβουλεύειν ἢ οἰηθέντες εἰδέναι συμβουλεύουσιν ἡμῖν ἐκάστοτε, οἱ μὲν περὶ πολέμου τε καὶ εἰρήνης, οἱ δὲ περὶ τειχῶν οἰκοδομίας ἢ καὶ λιμένων κατασκευῆς· ἐνὶ δὲ λόγῳ, ὅσα δή ποτε ἡ πόλις πράττει πρὸς ἄλλην πόλιν ἢ αὐτὴ καθ' αὐτήν, ἀπὸ τῆς τῶν ῥητόρων συμβουλῆς πάντα γίγνεται.

{ΑΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ὅρα τοίνυν καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις.

Stephanus page 145, section a, line 5

{ΑΛ.} Ἄν δυνηθῶ.

{ΣΩ.} Καλεῖς γὰρ δήπου φρονίμους τε καὶ ἄφρονας;

{ΑΛ.} Ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τοὺς μὲν πολλοὺς ἄφρονας, τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους;

{ΑΛ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν πρὸς τι ἀποβλέπων ἀμφοτέρους;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν τὸν τοιοῦτον συμβουλεύειν εἰδότα, χωρὶς τοῦ πότερον βέλτιον καὶ ὅτε βέλτιον, φρόνιμον καλεῖς;

Stephanus page 145, section b, line 3

{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Οὐδέ γε οἶμαι ὅστις τὸ πολεμεῖν αὐτὸ οἶδε χωρὶς τοῦ ὁπότε βέλτιον καὶ τοσοῦτον χρόνον ὅσον βέλτιον. ἦ γάρ;

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὐδὲ εἴ τις τινα ἀποκτείνουσαι οἶδεν οὐδὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι καὶ φυγάδα ποιεῖν τῆς πατρίδος, χωρὶς τοῦ ὁπότε βέλτιον καὶ ὄντινα βέλτιον;

{ΑΛ.} Οὐ μέντοι.

{ΣΩ.} Ὅστις ἄρα τι τῶν τοιούτων οἶδεν, ἐὰν μὲν παρέπηται

Stephanus page 145, section c, line 2

αὐτῶ ἢ τοῦ βελτίστου ἐπιστήμη - αὕτη δ' ἦν ἡ αὐτὴ δῆπου ἥπερ καὶ ἡ τοῦ ὠφελίμου· ἦ γάρ; -

{ΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Φρόνιμον δέ γε αὐτὸν φήσομεν καὶ ἀποχρῶντα σύμβουλον καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτὸν αὐτῶ· τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον τάναντία τούτων. ἦ πῶς δοκεῖ;

{ΑΛ.} Ἐμοὶ μὲν οὕτως.

{ΣΩ.} Τί δ' εἰ τις ἱππεύειν ἢ τοξεύειν οἶδεν, ἢ αὖ πυκτεύειν ἢ παλαίειν ἢ τι τῆς ἄλλης ἀγωνίας ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων ὅσα τέχνη οἶδαμεν, τί καλεῖς ὅς ἂν εἰδῇ τὸ

Stephanus page 145, section d, line 2

κατὰ ταύτην τὴν τέχνην βέλτιον γιγνόμενον; ἄρ' οὐ τὸν κατὰ τὴν ἱππικὴν ἱππικόν;

{ΑΛ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Τὸν δέ γε οἶμαι κατὰ τὴν πυκτικὴν πυκτικόν, τὸν δὲ κατ' αὐλητικὴν αὐλητικόν, καὶ τᾶλλα δῆπου ἀνὰ λόγον τούτοις· ἦ ἄλλως πως;

{ΑΛ.} Οὐκ, ἀλλ' οὕτως.

{ΣΩ.} Δοκεῖ οὖν σοι ἀναγκαῖον εἶναι τὸν περὶ τούτων τι ἐπιστήμονα ὄντα ἄρα καὶ ἄνδρα φρόνιμον εἶναι, ἢ πολλοῦ φήσομεν ἐνδεῖν;

Stephanus page 145, section e, line 2

{ΑΛ.} Πολλοῦ μέντοι νῆ Δία.

{ΣΩ.} Ποῖαν οὖν οἶε πολιτείαν εἶναι τοξοτῶν τε ἀγαθῶν καὶ αὐλητῶν, ἔτι δὲ καὶ ἀθλητῶν τε καὶ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν, ἀναμειγμένων δ' ἐν τούτοις οὓς ἄρτι εἰρήκαμεν τῶν τε αὐτὸ τὸ πολεμεῖν εἰδότων καὶ αὐτὸ τὸ ἀποκτείνουσαι, πρὸς

δὲ καὶ ἀνδρῶν ῥητορικῶν πολιτικὸν φύσημα φυσῶντων,
ἀπάντων δὲ τούτων ὄντων ἄνευ τῆς τοῦ βελτίστου ἐπιστή-
μης καὶ τοῦ εἰδότος, ὅποτε βέλτιον ἐνὶ ἐκάστῳ τούτων
χρησθαι καὶ πρὸς τίνα;
{ΑΛ.} Φαύλην τινὰ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 146, section a, line 3

{ΣΩ.} Φαίης γε ἂν οἶμαι ὅποταν ὁρώης ἓνα ἕκαστον αὐτῶν
φιλοτιμούμενόν τε καὶ νέμοντα τὸ πλεῖστον τῆς πολιτείας
τούτῳ μέρος,
ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει κράτιστος ὢν·

λέγω δὲ τὸ κατ' αὐτὴν τὴν τέχνην βέλτιστον γιγνόμενον·
τοῦ δὲ τῇ πόλει τε καὶ αὐτὸν αὐτῷ βελτίστου ὄντος τὰ
πολλὰ διημαρτηκότα, ἅτε οἶμαι ἄνευ νοῦ δόξῃ πεπιστευκότα.
οὕτως δὲ τούτων ἐχόντων, ἄρα οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν

Stephanus page 146, section b, line 2

φάντες πολλῆς ταραχῆς τε καὶ ἀνομίας μεστὴν εἶναι τὴν
τοιαύτην πολιτείαν;
{ΑΛ.} Ὅρθῶς μέντοι νῆ Δία.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐδόκει οἰηθῆναι δεῖν πρῶ-
τον ἡμᾶς εἰδέναι ἢ τῷ ὄντι εἰδέναι τοῦτο ὃ ἂν προχείρως
μέλλωμεν ἢ πράττειν ἢ λέγειν;
{ΑΛ.} Ἐδόκει.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν κἂν μὲν πράττῃ ἅ τις οἶδεν ἢ δοκεῖ εἰδέναι,
παρέπεται δὲ τὸ ὠφελίμως, καὶ λυσιτελοῦντως ἡμᾶς ἕξειν
καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτὸν αὐτῷ;

Stephanus page 146, section c, line 2

{ΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΣΩ.} Ἐὰν δέ γ' οἶμαι τᾶναντία τούτων, οὔτε τῇ πόλει
οὔτ' αὐτὸν αὐτῷ;
{ΑΛ.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Τί δέ; καὶ νῦν ἔτι ὡσαύτως σοι δοκεῖ ἢ ἄλλως πως;
{ΑΛ.} Οὐκ, ἀλλ' οὕτως.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἔφησθα καλεῖν τοὺς μὲν πολλοὺς ἄφρονας,
τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους;
{ΑΛ.} Ἐγωγε.

Stephanus page 146, section c, line 11

{ΣΩ.} Οὐκοῦν φαμεν πάλιν τοὺς πολλοὺς διημαρτηκῆναι
τοῦ βελτίστου, ὥς τὰ πολλὰ γε οἶμαι ἄνευ νοῦ δόξῃ πε-
πιστευκότας.

{ΑΛ.} Φαμέν γάρ.

{ΣΩ.} Λυσιτελεῖ ἄρα τοῖς πολλοῖς μήτ' εἰδέναι μηδὲν μήτ' οἶεσθαι εἰδέναι, εἴπερ γε μᾶλλον προθυμήσονται πράττειν μὲν ταῦτα ἅττ' ἂν εἰδῶσιν ἢ οἰηθῶσιν εἰδέναι, πράττοντες δὲ βλάπτεσθαι τὰ πλείω μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι.

{ΑΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Ὅρᾳς οὖν, ὅτε γ' ἔφην κινδυνεύειν τό γε τῶν ἄλλων

Stephanus page 146, section e, line 1

ἐπιστημῶν κτῆμα, ἐάν τις ἄνευ τῆς τοῦ βελτίστου ἐπιστήμης κεκτημένος ἦ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δὲ τὰ πλείω τὸν ἔχοντα αὐτό, ἄρ' οὐχὶ τῷ ὄντι ὀρθῶς ἐφαινόμην λέγων;

{ΑΛ.} Καὶ εἰ μὴ τότε, ἀλλὰ νῦν μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Δεῖ ἄρα καὶ πόλιν καὶ ψυχὴν τὴν μέλλουσαν ὀρθῶς βιώσεσθαι ταύτης τῆς ἐπιστήμης ἀντέχεσθαι, ἀτεχνῶς ὥσπερ ἀσθενοῦντα ἱατροῦ ἢ τινος κυβερνήτου τὸν ἀσφαλῶς μέλλοντα πλεῖν. ἄνευ γὰρ ταύτης, ὅσῳ περ ἂν λαμπρότερον ἐπουρίσῃ τὸ τῆς τύχης ἢ περὶ χρημάτων κτῆσιν ἢ σώματος ῥώμην ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, τοσοῦτῳ μείζω

Stephanus page 147, section a, line 4

ἀμαρτήματα ἀπ' αὐτῶν ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὡς ἔοικε, γίγνεσθαι. ὁ δὲ δὴ τὴν καλουμένην πολυμαθίαν τε καὶ πολυτεχνίαν κεκτημένος, ὀρφανὸς δὲ ὢν ταύτης τῆς ἐπιστήμης, ἀγόμενος δὲ ὑπὸ μιᾶς ἐκάστης τῶν ἄλλων, ἄρ' οὐχὶ τῷ ὄντι δικαίως πολλῶ χειμῶνι χρήσεται, ἅτε οἶμαι ἄνευ κυβερνήτου διατελῶν ἐν πελάγει, χρόνον οὐ μακρὸν βίου θέων; ὥστε συμβαίνειν μοι δοκεῖ καὶ ἐνταῦθα τὸ τοῦ ποιητοῦ, ὃ λέγει κατηγορῶν πού τινος, ὡς ἄρα <πολλὰ> μὲν <ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δέ>, φησὶν, <ἠπίστατο πάντα>.

{ΑΛ.} Καὶ τί δὴ ποτε συμβαίνει τὸ τοῦ ποιητοῦ, ὦ Σώ-

Stephanus page 147, section b, line 6

κρατες; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδ' ὅτιοῦν δοκεῖ πρὸς λόγον εἰρηκέναι.

{ΣΩ.} Καὶ μάλα γε πρὸς λόγον· ἀλλ' αἰνίττεται, ὦ βέλτιστε, καὶ οὗτος καὶ ἄλλοι δὲ ποιηταὶ σχεδόν τι πάντες. ἔστιν τε γὰρ φύσει ποιητικὴ ἡ σύμπασα αἰνιγματώδης καὶ οὐ τοῦ προστυχόντος ἀνδρὸς γνωρίσαι· ἔτι τε πρὸς τῷ φύσει τοιαύτη εἶναι, ὅταν λάβηται ἀνδρὸς φθονεροῦ τε καὶ μὴ βουλομένου ἡμῖν ἐνδείκνυσθαι ἀλλ' ἀποκρύπτεσθαι ὅτι μάλιστα τὴν αὐτοῦ σοφίαν, ὑπερφυῶς δὴ τὸ χρῆμα ὡς δύσγνωστον φαίνεται, ὅτι ποτὲ νοοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν. οὐ γὰρ δήπου Ὅμηρόν γε τὸν θειότατόν τε καὶ σοφώτατον

Stephanus page 147, section c, line 7

ποιητὴν ἀγνοεῖν δοκεῖς ὡς οὐχ οἷόν τε ἦν ἐπίστασθαι

κακῶς - ἐκεῖνος γάρ ἐστιν ὁ λέγων τὸν Μαργίτην πολλὰ
μὲν ἐπίστασθαι, κακῶς δέ, φησί, πάντα ἠπίστατο - ἀλλ'
αἰνίττεται οἷμαι παράγων τὸ κακῶς μὲν ἀντὶ τοῦ κακοῦ, τὸ
δὲ ἠπίστατο ἀντὶ τοῦ ἐπίστασθαι· γίνεταί οὖν συντεθὲν
ἕξω μὲν τοῦ μέτρου, ἔστι δ' ὅ γε βούλεται, ὡς πολλὰ μὲν
ἠπίστατο ἔργα, κακὸν δ' ἦν ἐπίστασθαι αὐτῷ πάντα ταῦτα.
δηλὸν οὖν ὅτι εἴπερ ἦν αὐτῷ κακὸν τὸ πολλὰ εἰδέναι,
φαῦλός τις ὢν ἐτύγχανεν, εἴπερ γε πιστεύειν δεῖ τοῖς
προειρημένοις λόγοις.

Stephanus page 147, section e, line 1

{ΑΛ.} Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες· ἢ χαλεπῶς γ'
ἂν ἄλλοις τισὶ πιστεύσαιμι λόγοις, εἴπερ μηδὲ τούτοις.
{ΣΩ.} Καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ.
{ΑΛ.} Πάλιν αὖ μοι δοκεῖ.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ φέρε πρὸς Διός - ὅρας γὰρ δῆπου τὴν ἀπορίαν
ὅση τε καὶ οἷα, ταύτης δὲ καὶ σύ μοι δοκεῖς κεκοινωνηκέναι·
μεταβαλλόμενός γέ τοι ἄνω καὶ κάτω οὐδ' ὅτιοῦν παύη,
ἀλλ' ὅτι ἂν μάλιστά σοι δόξη, τοῦτο καὶ ἐκδεδυκέναι αὖ
καὶ οὐκέτι ὡσαύτως δοκεῖν - εἰ οὖν σοί γ' ἔτι καὶ νῦν
ἐμφανὲς γενόμενος ὁ θεὸς πρὸς ὃν τυγχάνεις πορευόμενος

Stephanus page 148, section a, line 3

ἐρωτήσῃ, πρὶν ὅτιοῦν εὐξασθαί σε, εἰ ἐξαρκέσει σοι ἐκείνων
τι γενέσθαι ὧν περ καὶ ἐν ἀρχῇ ἐλέγετο, εἴτε καὶ αὐτῷ σοι
ἐπιτρέψειεν εὐξασθαι, τί ποτ' ἂν οἶει ἢ τῶν παρ' ἐκείνου
διδομένων λαμβάνων ἢ αὐτὸς εὐξάμενος γενέσθαι τοῦ
καιροῦ τυχεῖν;
{ΑΛ.} Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ μὲν οὐθὲν ἂν ἔχοιμί σοι
εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, οὕτως· ἀλλὰ μάργον τί μοι δοκεῖ εἶναι,
καὶ ὡς ἀληθῶς πολλῆς φυλακῆς, ὅπως μὴ λήσῃ τις αὐτὸν
εὐχόμενος μὲν κακά, δοκῶν δὲ τὰγαθὰ, ἔπειτ' ὀλίγον ἐπισχών,
ὅπερ καὶ σὺ ἔλεγες, παλινωδῇ, ἀνευχόμενος ἅττ' ἂν τὸ

Stephanus page 148, section b, line 4

πρῶτον εὐξῆται.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐχὶ εἰδώς τι πλεον ἡμῶν ὁ ποιητής, οὗ
καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἐπεμνήσθην, τὰ δειλὰ καὶ εὐχομένοις
ἀπαλέξῃν ἐκέλευεν;
{ΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Τοῦτον μὲν τοίνυν, ὦ Ἀλκιβιάδῃ, καὶ Λακεδαι-
μόνιοι τὸν ποιητὴν ἐξηλωκότες, εἴτε καὶ αὐτοὶ οὕτως ἐπε-
σκεμμένοι, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἐκάστοτε παραπλησίαν
εὐχὴν εὐχονται, τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς διδόναι
κελεύοντες αὖ σφίσιν αὐτοῖς· πλείω δ' οὐδεὶς ἂν ἐκείνων

Stephanus page 148, section c, line 5

εὐξαμένων ἀκούσειεν. τοιγαροῦν εἰς τὸ παρῆκον τοῦ χρόνου οὐδένων ἦττον εὐτυχεῖς εἰσιν ἄνθρωποι· εἰ δ' ἄρα καὶ συμβέβηκεν αὐτοῖς ὥστε μὴ πάντα εὐτυχεῖν, ἀλλ' οὖν <οὐ> διὰ τὴν ἐκείνων εὐχὴν, ἐπὶ τοῖς θεοῖς δ' ἐστὶν ὥστε οἶμαι καὶ δίδόναι ἅττ' ἂν τις εὐχόμενος τυγχάνῃ καὶ τάναντία τούτων. βούλομαι δέ σοι καὶ ἕτερόν τι διηγῆσασθαι, ὃ ποτε ἤκουσα [τῶν πρεσβυτέρων] τινῶν, ὡς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις διαφορᾶς γενομένης συνέβαινεν αἰετὶ τῇ πόλει ἡμῶν ὥστε καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὁπότε μάχη γένοιτο δυστυχεῖν καὶ μηδέποτε δύνασθαι κρατῆσαι· τοὺς οὖν Ἀθη-

Stephanus page 148, section d, line 8

ναίους ἀγανακτοῦντας τῷ πράγματι καὶ ἀπορουμένους τίνι χρήῃ μηχανῇ τῶν παρόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὑρεῖν, βουλενομένοις αὐτοῖς δοκεῖν κράτιστον εἶναι πέμψαντας πρὸς Ἄμμωνα ἐκείνον ἐπερωτᾶν· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις τάδε, [καὶ] ἀνθ' ὅτου ποτὲ Λακεδαιμονίοις οἱ θεοὶ μᾶλλον νίκην δίδόασιν ἢ σφίσι αὐτοῖς, οἱ πλείστας, φάναι, μὲν θυσίας καὶ καλίστας τῶν Ἑλλήνων ἄγομεν, ἀναθήμασί τε κεκοσμήκαμεν τὰ ἱερὰ αὐτῶν ὡς οὐδένες ἄλλοι, πομπάς τε πολυτελεστάτας καὶ σεμνοτάτας ἐδωρούμεθα τοῖς θεοῖς ἂν' ἕκαστον ἔτος, καὶ ἐτελοῦμεν χρήματα ὅσα οὐδ' ἄλλοι σύμπαντες Ἕλληνες·

Stephanus page 149, section a, line 2

Λακεδαιμονίοις δέ, φάναι, οὐδεπώποτ' ἐμέλησεν οὐδὲν τούτων, ἀλλ' οὕτως ὀλιγώρως διάκεινται πρὸς τοὺς θεούς, ὥστε καὶ ἀνάπηρα θύουσιν ἐκάστοτε καὶ τᾶλλα πάντα οὐκ ὀλίγῳ ἐνδεεστέρως τιμῶσιν ἢ περ ἡμεῖς, χρήματα οὐδὲν ἐλάττω κεκτημένοι τῆς ἡμετέρας πόλεως. ἐπεὶ δὴ εἰρηκέναι ταῦτα καὶ ἐπερωτῆσαι τί χρή πράττοντας αὐτοὺς τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν εὑρεῖν, ἄλλο μὲν οὐθὲν ἀποκριθῆναι τὸν προφήτην - τὸν γὰρ θεὸν οὐκ ἔαν δῆλον ὅτι - καλέσαντα δὲ αὐτόν, Ἀθηναίοις, φάναι, τάδε λέγει Ἄμμων· φησὶν ἂν βούλεσθαι αὐτῷ τὴν Λακεδαιμονίων εὐφημίαν εἶναι μᾶλλον

Stephanus page 149, section b, line 4

ἢ τὰ σύμπαντα τῶν Ἑλλήνων ἱερά. τοσαῦτα εἰπεῖν, οὐκέτι περαιτέρω. τὴν γ' οὖν εὐφημίαν οὐκ ἄλλην τινά μοι δοκεῖ λέγειν ὁ θεὸς ἢ τὴν εὐχὴν αὐτῶν· ἔστι γὰρ τῷ ὄντι πολὺ διαφέρουσα τῶν ἄλλων. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι Ἕλληνες οἱ μὲν χρυσόκερως βοῦς παραστησάμενοι, ἕτεροι δ' ἀναθήμασι δωρούμενοι τοὺς θεούς, εὐχονται ἅττ' ἂν τύχῃ ταῦτα, ἄντε ἀγαθὰ ἄντε κακά· βλασφημούντων οὖν αὐτῶν ἀκούοντες οἱ θεοὶ οὐκ ἀποδέχονται τὰς πολυτελεῖς ταυτασί πομπάς τε καὶ θυσίας. ἀλλὰ δοκεῖ μοι πολλῆς φυλακῆς δεῖσθαι καὶ

σκέψεως ὅτι ποτὲ ῥητέον ἐστὶ καὶ μή.

Stephanus page 149, section c, line 8

Εὐρήσεις δὲ καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἕτερα παραπλήσια τούτοις
εἰρημένα. φησὶν γὰρ τοὺς Τρῶας ἔπαυλιν ποιουμένους

ἔρδειν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας·

τὴν δὲ <κνῖσαν ἐκ> τοῦ <πεδίου> τοὺς <ἀνέμους φέρειν
οὐρανὸν εἴσω>

ἡδεῖαν· τῆς δ' οὐ τι θεοὺς μάκαρας δατέεσθαι,

Stephanus page 149, section d, line 6

οὐδ' ἐθέλειν· μάλα γάρ σφιν ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρή
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐυμελίῳ Πριάμοιο·

ὥστε οὐδὲν αὐτοῖς ἦν προύργου θύειν τε καὶ δῶρα τελεῖν
μάτην, θεοῖς ἀπηχθημένους. οὐ γὰρ οἶμαι τοιοῦτόν ἐστι
τὸ τῶν θεῶν ὥστε ὑπὸ δώρων παράγεσθαι οἶον κακὸν
τοκιστήν· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εὐήθη λόγον λέγομεν, ἀξιοῦντες
Λακεδαιμονίων ταύτη περιεῖναι. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη εἰ
πρὸς τὰ δῶρα καὶ τὰς θυσίας ἀποβλέπουσιν ἡμῶν οἱ θεοὶ
ἀλλὰ μὴ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἂν τις ὅσιος καὶ δίκαιος ᾖν

Stephanus page 150, section a, line 1

τυγχάνη. πολλῶ γε μᾶλλον οἶμαι ἢ πρὸς τὰς πολυτελεῖς
ταύτας πομπάς τε καὶ θυσίας, ἃς οὐδὲν κωλύει πολλὰ μὲν
εἰς θεοὺς, πολλὰ δ' εἰς ἀνθρώπους ἡμαρτηκότας καὶ ἰδιώτην
καὶ πόλιν ἔχειν ἂν' ἕκαστον ἔτος τελεῖν· οἱ δέ, ἅτε οὐ
δωροδόκοι ὄντες, καταφρονοῦσιν ἀπάντων τούτων, ὥς φησιν
ὁ θεὸς καὶ θεῶν προφήτης. κινδυνεύει γοῦν καὶ παρὰ
θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι δικαιοσύνη τε
καὶ φρόνησις διαφερόντως τετιμῆσθαι· φρόνιμοι δὲ καὶ
δίκαιοι οὐκ ἄλλοι τινές εἰσιν [ἦ] τῶν εἰδότην ἃ δεῖ πράττειν
καὶ λέγειν καὶ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους. βουλοίμην

Stephanus page 150, section b, line 4

δ' ἂν καὶ σοῦ πυθέσθαι ὅτι ποτ' ἐν νῶ ἔχεις πρὸς ταῦτα.

{ΑΛ.} Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἄλλη πη δοκεῖ ἢ
ἡπερ σοί τε καὶ τῷ θεῷ· οὐδὲ γὰρ ἂν εἰκὸς εἴη ἀντίψηφον
ἐμὲ τῷ θεῷ γενέσθαι.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν μέμνησαι ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ φάσκων εἶναι,
ὅπως μὴ λάθῃς σεαυτὸν εὐχόμενος κακά, δοκῶν δὲ ἀγαθά;

{ΑΛ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ὅρᾳς οὖν ὥς οὐκ ἀσφαλές σοί ἐστιν ἐλθεῖν πρὸς

τὸν θεὸν εὖξομένω, ἵνα μηδ' ἂν οὕτω τύχη, βλασφημοῦντός σου ἀκούων οὐθὲν ἀποδέξεται τῆς θυσίας ταύτης, τυχὸν δὲ

Stephanus page 150, section c, line 6

καὶ ἕτερόν τι προσαπολαύσης. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ βέλτιστον εἶναι ἡσυχίαν ἔχειν· τῇ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων εὐχῇ διὰ τὴν μεγαλοψυχίαν - τοῦτο γὰρ κάλλιστον τῶν ἐν ἀφροσύνῃ γε ὀνομάτων - οὐκ ἂν οἶμαί σε ἐθέλειν χρῆσθαι. ἀναγκαῖον οὖν ἐστι περιμένειν ἕως ἄν τις μάθῃ ὡς δεῖ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους διακεῖσθαι.

{ΑΛ.} Πότε οὖν παρέσται ὁ χρόνος οὗτος, ὦ Σώκρατες, καὶ τίς ὁ παιδεύων; ἥδιστα γὰρ ἂν μοι δοκῶ ἰδεῖν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον τίς ἐστιν.

{ΣΩ.} Οὗτος ᾧ μέλει περὶ σοῦ. ἀλλὰ δοκεῖ μοι, ὥσπερ

Stephanus page 150, section d, line 7

τῷ Διομήδει φησὶν τὴν Ἀθηνᾶν Ὅμηρος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀφελεῖν τὴν ἀχλύν,

ὄφρ' εὖ γινώσκοι ἡμὲν θεὸν ἡδὲ καὶ ἄνδρα,

οὕτω καὶ σοὶ δεῖν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πρῶτον τὴν ἀχλύν ἀφελόντα, ἥ νῦν παροῦσα τυγχάνει, τὸ τηνικαῦτ' ἤδη προσφέρειν δι' ὧν μέλλεις γνῶσεσθαι ἡμὲν κακὸν ἡδὲ καὶ ἐσθλόν. νῦν μὲν γὰρ οὐκ ἂν μοι δοκεῖς δυνηθῆναι.

{ΑΛ.} Ἀφαιρείτω, εἴτε βούλεται τὴν ἀχλύν εἴτε ἄλλο τι·

Stephanus page 150, section e, line 6

ὥς ἐγὼ παρεσκεύασμαι μηθὲν ἂν φυγεῖν τῶν ὑπ' ἐκείνου προσταττομένων, ὅστις ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος, εἴ γε μέλλοιμι βελτίων γενέσθαι.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν κακεῖνος θαυμαστὴν ὅσῃν περὶ σὲ προθυμίαν ἔχει.

{ΑΛ.} Εἰς τότε τοίνυν καὶ τὴν θυσίαν ἀναβάλλεσθαι κράτιστον εἶναί μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ· ἀσφαλέστερον γὰρ ἐστὶν ἢ παρακινδυνεύειν τοσοῦτον κίνδυνον.

{ΑΛ.} Ἀλλὰ πῶς, ὦ Σώκρατες; καὶ μὴν τουτονὶ τὸν

Stephanus page 151, section a, line 8

στέφανον, ἐπειδὴ μοι δοκεῖς καλῶς συμβεβουλευκέναι, σοὶ περιθήσω· τοῖς θεοῖς δὲ καὶ στεφάνους καὶ τᾶλλα πάντα τὰ νομιζόμενα τότε δώσομεν, ὅταν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐλθοῦσαν ἴδω. ἥξει δ' οὐ διὰ μακροῦ τούτων θελόντων.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ δέχομαι καὶ τοῦτο, καὶ ἄλλο δὲ ἂν τι τῶν παρὰ σοῦ δοθέντων ἡδέως ἴδοιμι δεξάμενον ἐμαυτόν. ὥσπερ

δὲ καὶ ὁ Κρέων Εὐριπίδῃ πεποιήται τὸν Τειρεσίαν ἰδὼν
ἔχοντα τὰ στέφη καὶ ἀκούσας ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀπαρχὰς
αὐτὸν εἰληφέναι διὰ τὴν τέχνην,

Stephanus page 151, section b, line 9

οἰωνὸν ἐθέμην, φησί, καλλίνικα <σὰ> στέφη·
ἐν γὰρ κλύδωνι κείμεθ', ὥσπερ οἴσθα σύ·

οὕτω δὲ καὶ γὰρ παρὰ σοῦ τὴν δόξαν ταύτην οἰωνὸν τίθεμαι.
δοκῶ δέ μοι οὐκ ἐν ἐλάττονι κλύδωνι τοῦ Κρέοντος εἶναι,
καὶ βουλοίμην ἂν καλλίνικος γενέσθαι τῶν σῶν ἐραστῶν.

Hipparchus

{ΣΩ.} Τί γὰρ τὸ φιλοκερδές; τί ποτέ ἐστιν, καὶ τίνες οἱ
φιλοκερδεῖς;
{ΕΤ.} Ἐμοὶ μὲν δοκοῦσιν οἱ ἂν κερδαίνειν ἀξιῶσιν ἀπὸ
τῶν μηδενὸς ἀξίων.

Stephanus page 225, section a, line 5

{ΣΩ.} Πότερον οὖν σοι δοκοῦσιν γινώσκοντες ὅτι οὐδενὸς
ἐστιν ἄξια, ἢ ἀγνοοῦντες; εἰ γὰρ ἀγνοοῦντες, ἀνοήτους
λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς.

{ΕΤ.} Ἄλλ' οὐκ ἀνοήτους λέγω, ἀλλὰ πανούργους καὶ
πονηροὺς καὶ ἥττους τοῦ κέρδους, γινώσκοντας ὅτι οὐδενὸς
ἄξιά ἐστιν ἀφ' ὧν τολμῶσι κερδαίνειν, ὅμως τολμᾶν φιλο-
κερδεῖν δι' ἀναισχυντίαν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν τοιόνδε λέγεις τὸν φιλοκερδῆ, οἷον ἐὰν
φυτεύων γεωργὸς ἀνὴρ καὶ γινώσκων ὅτι οὐδενὸς ἄξιον
τὸ φυτόν, ἀξιοὶ ἀπὸ τούτου ἐκτραφέντος κερδαίνειν; ἄρα

Stephanus page 225, section b, line 7

τοιούτον αὐτὸν λέγεις;

{ΕΤ.} Ἀπὸ παντός ὃ γε φιλοκερδής, ὦ Σώκρατες, οἶεται
δεῖν κερδαίνειν.

{ΣΩ.} Μὴ μοι οὕτως εἰκῇ, ὥσπερ τι ἡδικημένος ὑπὸ τινος,
ἀλλὰ προσέχων ἔμοι τὸν νοῦν ἀπόκριναι, ὥσπερ ἂν εἰ ἐξ
ἀρχῆς πάλιν ἡρώτων· οὐχὶ ὁμολογεῖς τὸν φιλοκερδῆ ἐπι-
στήμονα εἶναι περὶ τῆς ἀξίας τούτου ὅθεν κερδαίνειν ἀξιοῖ;

{ΕΤ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Τίς οὖν ἐπιστήμων περὶ φυτῶν τῆς ἀξίας, ἐν ὁποίᾳ
ἄξια φυτευθῆναι καὶ ὥρα καὶ χώρα; ἴνα τι καὶ ἡμεῖς τῶν

Stephanus page 225, section c, line 7

σοφῶν ῥημάτων ἐμβάλωμεν, ὧν οἱ δεξιοὶ περὶ τὰς δίκας

καλλιεποῦνται.

{ET.} Ἐγὼ μὲν οἶμαι γεωργόν.

{ΣΩ.} Τὸ οὖν ἀξιοῦν κερδαίνειν ἄλλο τι λέγεις ἢ οἶεσθαι δεῖν κερδαίνειν;

{ET.} Τοῦτο λέγω.

{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν με ἐπιχείρει ἐξαπατᾶν, ἄνδρα πρεσβύτερον ἤδη οὕτω νέος ὢν, ἀποκρινόμενος ὥσπερ νυνδὴ ἃ οὐδ' αὐτὸς οἶει, ἀλλ' ὥς ἀληθῶς εἰπέ· ἄρ' ἔστιν ὄντινα οἶει γεωργικὸν ἄνδρα γινόμενον, καὶ γινώσκοντα ὅτι οὐδενὸς

Stephanus page 226, section a, line 4

ἀξιον φυτεύει τὸ φυτόν, οἶεσθαι ἀπὸ τούτου κερδαίνειν;

{ET.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Τί δέ; ἱππικὸν ἄνδρα γινώσκοντα ὅτι οὐδενὸς ἀξια σιτία τῷ ἵπῳ παρέχει, ἀγνοεῖν αὐτὸν οἶει ὅτι τὸν ἵππον διαφθείρει;

{ET.} Οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα οἶεταί γε ἀπὸ τούτων κερδαίνειν τῶν σιτίων τῶν μηδενὸς ἀξίων.

{ET.} Οὐχί.

{ΣΩ.} Τί δέ; κυβερνήτην μηδενὸς ἀξια ἰστία καὶ πηδάλια

Stephanus page 226, section b, line 5

τῇ νηὶ παρεσκευασμένον ἀγνοεῖν οἶει ὅτι ζημιωθήσεται καὶ κινδυνεύσει καὶ αὐτὸς ἀπολέσθαι καὶ τὴν ναῦν ἀπολέσαι καὶ ἃ ἂν ἄγῃ πάντα;

{ET.} Οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα οἶεταί γε κερδαίνειν ἀπὸ τῶν σκευῶν τῶν μηδενὸς ἀξίων.

{ET.} Οὐ γάρ.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ στρατηγὸς γινώσκων ὅτι ἡ στρατιὰ αὐτῷ οὐδενὸς ἀξια ὅπλα ἔχει, οἶεται ἀπὸ τούτων κερδαίνειν καὶ ἀξιοῖ κερδαίνειν;

Stephanus page 226, section c, line 6

{ET.} Οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Ἀλλ' αὐλητῆς αὐλοῦς οὐδενὸς ἀξίους ἔχων ἢ κιθαριστῆς λύραν ἢ τοξότης τόξον ἢ ἄλλος ὅστισοῦν συλλήβδην τῶν δημιουργῶν ἢ τῶν ἄλλων τῶν ἐμφρόνων ἀνδρῶν μηδενὸς ἀξια ὄργανα ἢ ἄλλην παρασκευὴν ἥντιναοῦν ἔχων ἀπὸ τούτων οἶεται κερδαίνειν;

{ET.} Οὐκ οὐ φαίνεται γε.

{ΣΩ.} Τίνας οὖν ποτε λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς; οὐ γάρ που τούτους γε οὐς διεληλύθαμεν, <ἀλλ'> οἵτινες γινώσκοντες τὰ οὐδενὸς ἀξια ἀπὸ τούτων οἶονται δεῖν κερδαίνειν· ἀλλ' οὕτω

Stephanus page 226, section d, line 5

μέν, ὦ θαυμάσιε, ὥς σὺ λέγεις, οὐκ ἔστ' ἀνθρώπων οὐδεὶς φιλοκερδής.

{ET.} Ἀλλ' ἐγώ, ὦ Σώκρατες, βούλομαι λέγειν τούτους φιλοκερδεῖς εἶναι, οἱ ἐκάστοτε ὑπὸ ἀπληστίας καὶ πάνυ σμικρὰ καὶ ὀλίγου ἄξια καὶ οὐδενὸς γλίσχονται ὑπερφυῶς καὶ φιλοκερδοῦσιν.

{ΣΩ.} Οὐ δήπου, ὦ βέλτιστε, γινώσκοντες ὅτι οὐδενὸς ἄξιά ἐστιν· τοῦτο μὲν γὰρ ἤδη ἡμᾶς αὐτοὺς τῷ λόγῳ ἐξηλέγξαμεν ὅτι ἀδύνατον.

Stephanus page 226, section e, line 6

{ET.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὴ γινώσκοντες, δῆλον ὅτι ἀγνοοῦντες, οἴομενοι δὲ τὰ οὐδενὸς ἄξια πολλοῦ ἄξια εἶναι.

{ET.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν οἷ γε φιλοκερδεῖς φιλοῦσι τὸ κέρδος;

{ET.} Ναί.

{ΣΩ.} Κέρδος δὲ λέγεις ἐναντίον τῇ ζημίᾳ;

{ET.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ἔστιν οὖν ὅτῳ ἀγαθὸν ἐστι ζημιοῦσθαι;

{ET.} Οὐδενί.

Stephanus page 227, section a, line 4

{ΣΩ.} Ἀλλὰ κακόν;

{ET.} Ναί.

{ΣΩ.} Βλάπτονται ὑπὸ τῆς ζημίας ἄρα ἄνθρωποι.

{ET.} Βλάπτονται.

{ΣΩ.} Κακὸν ἄρα ἡ ζημία.

{ET.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐναντίον δὲ τῇ ζημίᾳ τὸ κέρδος.

{ET.} Ἐναντίον.

{ΣΩ.} Ἀγαθὸν ἄρα τὸ κέρδος.

{ET.} Ναί.

Stephanus page 227, section b, line 1

{ΣΩ.} Τοὺς οὖν τὸ ἀγαθὸν φιλοῦντας φιλοκερδεῖς καλεῖς.

{ET.} Ἐοικεν.

{ΣΩ.} Οὐ μανικοὺς γε, ὦ ἑταῖρε, λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς. ἀλλὰ σὺ αὐτὸς πότερον φιλεῖς ὃ ἂν ἀγαθὸν ᾦ, ἢ οὐ φιλεῖς;

{ET.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ἔστι δέ τι ἀγαθόν, ὃ οὐ φιλεῖς, ἀλλὰ κακόν;

{ET.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἴσως φιλεῖς.

{ET.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐροῦ δὴ καὶ ἐμὲ εἰ οὐ καὶ ἐγώ· ὁμολογήσω γὰρ καὶ

Stephanus page 227, section c, line 1

ἐγώ σοι φιλεῖν τὰγαθά. ἀλλὰ πρὸς ἐμοὶ καὶ σοὶ οἱ ἄλλοι
ἄνθρωποι ἅπαντες οὐ δοκοῦσί σοι τὰγαθὰ φιλεῖν, τὰ δὲ κακὰ
μισεῖν;

{ET.} Ἔμοιγε φαίνεται.

{ΣΩ.} Τὸ δὲ κέρδος ἀγαθὸν ὠμολογήσαμεν;

{ET.} Ναί.

{ΣΩ.} Πάντες αὖ φιλοκερδεῖς φαίνονται τοῦτον τὸν τρόπον·
ὃν δὲ τὸ πρότερον ἐλέγομεν, οὐδεὶς ἦν φιλοκερδής. ποτέρῳ
οὖν ἂν τις τῷ λόγῳ χρώμενος οὐκ ἂν ἐξαμαρτάνοι;

{ET.} Εἴ τις, ὦ Σώκρατες οἶμαι ὀρθῶς λαμβάνοι τὸν

Stephanus page 227, section d, line 1

φιλοκερδῆ. ὀρθῶς δ' ἐστὶ τοῦτον ἡγεῖσθαι φιλοκερδῆ, ὅς ἂν
σπουδάζῃ ἐπὶ τούτοις καὶ ἀξιοῖ κερδαίνειν ἀπ' αὐτῶν, ἀφ' ὧν
οἱ χρηστοὶ οὐ τολμῶσι κερδαίνειν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ὁρᾷς, ὦ γλυκύτατε, τὸ κερδαίνειν ἄρτι ὠμολογή-
σαμεν εἶναι ὠφελεῖσθαι.

{ET.} Τί οὖν δὴ τοῦτο;

{ΣΩ.} Ὅτι καὶ τόδε αὐτῷ προσωμολογήσαμεν, βούλεσθαι
τὰ ἀγαθὰ πάντας καὶ ἀεὶ.

{ET.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ οἱ ἀγαθοὶ πάντα τὰ κέρδη βούλονται

Stephanus page 227, section d, line 11

ἔχειν, εἴπερ ἀγαθὰ γέ ἐστιν.

{ET.} Οὐκ ἀφ' ὧν γε μέλλουσιν, ὦ Σώκρατες, βλαβήσεσθαι
τῶν κερδῶν.

{ΣΩ.} Βλαβήσεσθαι δὲ λέγεις ζημιώσεσθαι ἢ ἄλλο τι;

{ET.} Οὐκ, ἀλλὰ ζημιώσεσθαι λέγω.

{ΣΩ.} Ὑπὸ τοῦ κέρδους οὖν ζημιοῦνται ἢ ὑπὸ τῆς ζημίας
ἄνθρωποι;

{ET.} Ὑπὸ ἀμφοτέρων· καὶ γὰρ ὑπὸ τῆς ζημίας ζημιοῦνται
καὶ ὑπὸ τοῦ κέρδους τοῦ πονηροῦ.

{ΣΩ.} Ἡ δοκεῖ οὖν τί σοι χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν πρᾶγμα

Stephanus page 227, section e, line 10

πονηρὸν εἶναι;

{ET.} Οὐκ ἔμοιγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὠμολογήσαμεν ὀλίγον πρότερον τὸ κέρδος
τῇ ζημίᾳ κακῶ ὄντι ἐναντίον εἶναι;

{ET.} Φημί.

{ΣΩ.} Ἐναντίον δὲ ὃν κακῶ ἀγαθὸν εἶναι;

{ET.} Ὁμολογήσαμεν γάρ.

{ΣΩ.} Ὅρᾷς οὖν, ἐπιχειρεῖς με ἐξαπατᾶν, ἐπίτηδες ἐναντία

λέγων οἷς ἄρτι ὡμολογήσαμεν.

{ET.} Οὐ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τὸναντίον σύ με

Stephanus page 228, section a, line 9

ἐξαπατᾷς καὶ οὐκ οἶδα ὅπῃ ἐν τοῖς λόγοις ἄνω καὶ κάτω
στρέφεις.

{ΣΩ.} Εὐφήμεῖ· οὐ μεντὰν καλῶς ποιοῖην οὐ πειθόμενος
ἀνδρὶ ἀγαθῷ καὶ σοφῷ.

{ET.} Τίνι τούτῳ; καὶ τί μάλιστα;

{ΣΩ.} Πολίτη μὲν ἐμῷ τε καὶ σῷ, Πεισιστράτου δὲ υἱὲ
τοῦ ἐκ Φιλαϊδῶν, Ἰππάρχῳ, ὃς τῶν Πεισιστράτου παίδων
ἦν πρεσβύτατος καὶ σοφώτατος, ὃς ἄλλα τε πολλὰ καὶ καλὰ
ἔργα σοφίας ἀπεδείξατο, καὶ τὰ Ὀμήρου ἔπη πρῶτος ἐκόμισεν
εἰς τὴν γῆν ταυτηνί, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψωδοὺς Πανα-

Stephanus page 228, section b, line 9

θηαίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διέναι, ὥσπερ νῦν ἔτι
οἶδε ποιοῦσιν, καὶ ἐπ' Ἀνακρέοντα τὸν Τήιον πεντηκόντορον
στείλας ἐκόμισεν εἰς τὴν πόλιν, Σιμωνίδην δὲ τὸν Κεῖον
ἀεὶ περὶ αὐτὸν εἶχεν, μεγάλους μισθοῖς καὶ δώροις πείθων·
ταῦτα δ' ἐποίει βουλόμενος παιδεύειν τοὺς πολίτας, ἵν' ὥς
βελτίστων ὄντων αὐτῶν ἄρχοι, οὐκ οἰόμενος δεῖν οὐδενὶ
σοφίας φθονεῖν, ἅτε ὢν καλός τε καὶ ἀγαθός. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ
οἱ περὶ τὸ ἄστυ τῶν πολιτῶν πεπαιδευμένοι ἦσαν καὶ
ἐθαύμαζον αὐτὸν ἐπὶ σοφίᾳ, ἐπιβουλεύων αὐτὸς τοὺς ἐν τοῖς
ἀγροῖς παιδεῦσαι ἔστησεν αὐτοῖς Ἑρμᾶς κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐν

Stephanus page 228, section d, line 3

μέσῳ τοῦ ἄστεος καὶ τῶν δήμων ἐκάστων, κᾶπειτα τῆς
σοφίας τῆς αὐτοῦ, ἣν τ' ἔμαθεν καὶ ἦν αὐτὸς ἐξηῦρεν, ἐκλεξά-
μενος ἃ ἡγεῖτο σοφώτατα εἶναι, ταῦτα αὐτὸς ἐντείνας εἰς
ἐλεγεῖον αὐτοῦ ποιήματα καὶ ἐπιδείγματα τῆς σοφίας ἐπ-
έγραψεν, ἵνα πρῶτον μὲν τὰ ἐν Δελφοῖς γράμματα τὰ σοφὰ
ταῦτα μὴ θαυμάζοιεν οἱ πολῖται αὐτοῦ, τό τε “Γνωθὶ σαυτόν”
καὶ τὸ “Μηδὲν ἄγαν” καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ τὰ
Ἰππάρχου ῥήματα μᾶλλον σοφὰ ἡγοῖντο, ἔπειτα παριόντες
ἄνω καὶ κάτω καὶ ἀναγινώσκοντες καὶ γεῦμα λαμβάνοντες
αὐτοῦ τῆς σοφίας φοιτῶεν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ ἐπὶ τὰ λοιπὰ

Stephanus page 228, section e, line 7

παιδευθησόμενοι. ἐστὸν δὲ δύο τῶπιγράμματα· ἐν μὲν τοῖς
ἐπ' ἀριστερὰ τοῦ Ἑρμοῦ ἐκάστου ἐπιγέγραπται λέγων ὁ
Ἑρμῆς ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ ἄστεος καὶ τοῦ δήμου ἔστηκεν, ἐν
δὲ τοῖς ἐπὶ δεξιὰ -

μνημα τόδ' Ἰππάρχου· στεῖχε δίκαια φρονῶν

φησίν. ἔστι δὲ τῶν ποιημάτων καὶ ἄλλα ἐν ἄλλοις Ἑρμαῖς
πολλὰ καὶ καλὰ ἐπιγεγραμμένα· ἔστι δὲ δὴ καὶ τοῦτο ἐπὶ τῇ
Στεριακῇ ὁδῷ, ἐν ᾧ λέγει -

Stephanus page 229, section a, line 7

μῆμα τόδ' Ἰπάρχου· μὴ φίλον ἔξαπάτα.

ἐγὼ οὖν σὲ ἐμοὶ ὄντα φίλον οὐ δῆπου τολμῶν ἂν ἔξαπατᾷν
καὶ ἐκείνῳ τοιούτῳ ὄντι ἀπιστεῖν, οὗ καὶ ἀποθανόντος τρία
ἔτη ἐτυραννεύθησαν Ἀθηναῖοι ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰππίου,
καὶ πάντων ἂν τῶν παλαιῶν ἤκουσας ὅτι ταῦτα μόνον τὰ
ἔτη τυραννὶς ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἐγγύς
τι ἔζων Ἀθηναῖοι ὥσπερ ἐπὶ Κρόνου βασιλεύοντος. λέγεται
δὲ ὑπὸ τῶν χαριστερέων ἀνθρώπων καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ

Stephanus page 229, section c, line 1

γενέσθαι οὐ δι' ἃ οἱ πολλοὶ ᾤκησαν, διὰ τὴν τῆς ἀδελφῆς
ἀτιμίαν τῆς κανηφορίας - ἐπεὶ τοῦτό γε εὐήθες - ἀλλὰ τὸν μὲν
Ἀρμόδιον γεγονέναι παιδικὰ τοῦ Ἀριστογείτονος καὶ πεπαι-
δεῦσθαι ὑπ' ἐκείνου, μέγα δ' ἐφρόνει ἄρα καὶ ὁ Ἀριστο-
γείτων ἐπὶ τῷ παιδεῦσαι ἄνθρωπον, καὶ ἀνταγωνιστὴν ἡγεῖτο
εἶναι τὸν Ἰππαρχον. ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ χρόνῳ αὐτὸν τὸν
Ἀρμόδιον τυγχάνειν ἐρῶντά τινος τῶν νέων τε καὶ καλῶν
καὶ γενναίων τῶν τότε - καὶ λέγουσι τοῦνομα αὐτοῦ, ἐγὼ δὲ
οὐ μέμνημαι - τὸν οὖν νεανίσκον τοῦτον τέως μὲν θαυμάζειν
τόν τε Ἀρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείτονα ὡς σοφοῦς, ἔπειτα

Stephanus page 229, section d, line 5

συγγενόμενον τῷ Ἰππάρχῳ καταφρονῆσαι ἐκείνων, καὶ τοὺς
περιαλγήσαντας ταύτῃ τῇ ἀτιμίᾳ οὕτως ἀποκτεῖναι τὸν
Ἰππαρχον.

{ET.} Κινδυνεύεις τοίνυν, ὦ Σώκρατες, ἢ οὐ φίλον με
ἡγεῖσθαι ἢ, εἰ ἡγῇ φίλον, οὐ πείθεσθαι Ἰππάρχῳ· ἐγὼ γὰρ
ὅπως οὐ σὺ ἐμὲ ἔξαπατᾷς - οὐκ οἶδ' ὄντινα μέντοι τρόπον -
ἐν τοῖς λόγοις, οὐ δύναμαι πεισθῆναι.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν καὶ ὥσπερ πεττεύων ἐθέλω σοι ἐν τοῖς
λόγοις ἀναθέσθαι ὅτι βούλει τῶν εἰρημένων, ἵνα μὴ οἷη
ἔξαπατᾶσθαι. πότερον γὰρ τοῦτό σοι ἀναθῶμαι, ὥς οὐχὶ τῶν

Stephanus page 229, section e, line 6

ἀγαθῶν πάντες ἐπιθυμοῦσιν ἄνθρωποι;

{ET.} Μὴ μοί γε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ὥς τὸ ζημιοῦσθαι καὶ ἡ ζημία οὐ κακόν;

{ET.} Μὴ μοί γε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ὥς οὐ τῇ ζημίᾳ καὶ τῷ ζημιουῖσθαι τὸ κέρδος
καὶ τὸ κερδαίνειν ἐναντίον;
{ΕΤ.} Μηδὲ τοῦτο.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ὥς ἐναντίον ὃν τῷ κακῷ οὐκ ἀγαθὸν ἐστὶ τὸ
κερδαίνειν;
{ΕΤ.} Οὐτι πᾶν γε· τουτί μοι ἀνάθου.

Stephanus page 230, section a, line 5

{ΣΩ.} Δοκεῖ ἄρα σοι, ὥς ἔοικε, τοῦ κέρδους τὸ μὲν τι
ἀγαθὸν εἶναι, τὸ δέ τι κακόν.
{ΕΤ.} Ἑμοιγε.
{ΣΩ.} Ἀνατίθεμαι τοίνυν σοὶ τοῦτο· ἔστω γὰρ δὴ κέρδος
τι ἀγαθὸν καὶ ἕτερον κέρδος τι κακόν. κέρδος δέ γε οὐδὲν
μᾶλλον ἐστὶν αὐτῶν τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν· ἢ γάρ;
{ΕΤ.} Πῶς με ἐρωτᾷς;
{ΣΩ.} Ἐγὼ φράσω. σιτίον ἐστὶν τι ἀγαθόν τε καὶ κακόν;
{ΕΤ.} Ναί.

Stephanus page 230, section b, line 2

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν μᾶλλον τι αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου
σιτίον, ἢ ὁμοίως τοῦτό γε, σιτία, ἐστὸν ἀμφοτέρα καὶ ταύτη
γε οὐδὲν διαφέρει τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου, κατὰ τὸ σιτίον εἶναι,
ἀλλὰ ἢ τὸ μὲν αὐτῶν ἀγαθόν, τὸ δέ κακόν;
{ΕΤ.} Ναί.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ποτὸν καὶ τᾶλλα πάντα, ὅσα τῶν
ὄντων ταῦτά ὄντα τὰ μὲν πέπονθεν ἀγαθὰ εἶναι, τὰ δὲ
κακά, οὐδὲν ἐκείνη γε διαφέρει τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου, ἢ τὸ
αὐτό ἐστίν; ὥσπερ ἄνθρωπος δήπου ὁ μὲν χρηστός ἐστίν, ὁ
δὲ πονηρός.

Stephanus page 230, section c, line 3

{ΕΤ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἄνθρωπός γε οἶμαι οὐδέτερος οὐδετέρου οὔτε
μᾶλλον οὔτε ἥττον ἐστίν, οὔτε ὁ χρηστός τοῦ πονηροῦ οὔτε
ὁ πονηρὸς τοῦ χρηστοῦ.
{ΕΤ.} Ἀληθῆ λέγεις.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτω καὶ περὶ τοῦ κέρδους διανοώμεθα, ὥς
κέρδος γε ὁμοίως ἐστὶ καὶ τὸ πονηρὸν καὶ τὸ χρηστόν;
{ΕΤ.} Ἀνάγκη.
{ΣΩ.} Οὐδὲν ἄρα μᾶλλον κερδαίνει ὁ τὸ χρηστὸν κέρδος
ἔχων ἢ τὸ πονηρὸν· οὐκ οὐν μᾶλλον γε κέρδος φαίνεται

Stephanus page 230, section d, line 1

οὐδέτερον ὄν, ὥς ὁμολογοῦμεν.
{ΕΤ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐδετέρω γὰρ αὐτῶν οὔτε τὸ μᾶλλον οὔτε τὸ ἥττον πρόσεστιν.

{ΕΤ.} Οὐ γὰρ δὴ.

{ΣΩ.} Τῷ δὴ τοιούτῳ πράγματι πῶς ἂν τις μᾶλλον ἢ ἥττον ὅτιοῦν ἂν ποιοῖ ἢ πάσχοι, ὥ μηδέτερον τούτων προσείη;

{ΕΤ.} Ἀδύνατον.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ τοίνυν κέρδη μὲν ὁμοίως ἐστὶν ἀμφοτέρα καὶ κερδαλέα, τουτὶ δὴ δεῖ ἡμᾶς ἐπισκέψασθαι, διὰ τί ποτε

Stephanus page 230, section d, line 11

ἀμφοτέρα αὐτὰ κέρδος καλεῖς, τί ταὐτὸν ἐν ἀμφοτέροις ὁρῶν; ὥσπερ ἂν εἰ [ἅ] σύ με ἡρώτας τὰ νυνδὴ, διὰ τί ποτε καὶ τὸ ἀγαθὸν σιτίον καὶ τὸ κακὸν σιτίον ὁμοίως ἀμφοτέρα σιτία καλῶ, εἶπον ἂν σοι διότι ἀμφοτέρα ξηρὰ τροφή σώματός ἐστιν, διὰ τοῦτο ἔγωγε· τοῦτο γὰρ εἶναι σιτίον κἂν σύ που ἡμῖν ὁμολογοῖς. ἢ γάρ;

{ΕΤ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Καὶ περὶ ποτοῦ οὖν ὁ αὐτὸς ἂν τρόπος εἴη τῆς ἀποκρίσεως, ὅτι τῇ τοῦ σώματος ὑγρᾷ τροφῇ, ἐάντε χρηστὴ ἐάντε πονηρὰ ἦ, τοῦτο τὸ ὄνομά ἐστι, ποτόν· καὶ τοῖς

Stephanus page 231, section a, line 2

ἄλλοις ὡσαύτως. πειρῶ οὖν καὶ σὺν ἐμὲ μιμεῖσθαι οὕτως ἀποκρινόμενον. τὸ χρηστὸν κέρδος καὶ τὸ πονηρὸν κέρδος κέρδος φῆς ἀμφοτέρον εἶναι τί τὸ αὐτὸ ἐν αὐτοῖς ὁρῶν, ὅτι δὴ καὶ τοῦτο κέρδος ἐστίν; εἰ δ' αὖ μὴ αὐτὸς ἔχεις ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει· ἄρα κέρδος λέγεις πᾶν κτήμα ὃ ἂν τις κτήσεται ἢ μηδὲν ἀναλώσας, ἢ ἔλαττον ἀναλώσας πλέον λάβῃ;

{ΕΤ.} Ἐμοιγε δοκῶ τοῦτο καλεῖν κέρδος.

{ΣΩ.} Ἄρα καὶ τὰ τοιάδε λέγεις, ἐάν τις ἐστιαθεῖς, μηδὲν ἀναλώσας ἀλλ' εὐωχηθεῖς, νόσον κτήσεται;

Stephanus page 231, section b, line 4

{ΕΤ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ὑγίειαν δὲ κτησάμενος ἀπὸ ἐστιάσεως κέρδος ἂν κτήσαιο ἢ ζημίαν;

{ΕΤ.} Κέρδος.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τοῦτό γέ ἐστι κέρδος, τὸ ὅτιοῦν κτήμα κτήσασθαι.

{ΕΤ.} Οὐ μέντοι.

{ΣΩ.} Πότερον οὐκ, ἐὰν κακόν; ἢ οὐδ' ἂν ἀγαθὸν ὅτιοῦν κτήσεται, οὐ κέρδος κτήσεται;

{ΕΤ.} Φαίνεται, ἐὰν γε ἀγαθόν.

Stephanus page 231, section c, line 1

{ΣΩ.} Ἐὰν δὲ κακόν, οὐ ζημίαν κτήσεται;
 {ΕΤ.} Ἔμοιγε δοκεῖ.
 {ΣΩ.} Ὅρᾳς οὖν ὡς πάλιν αὖ περιτρέχεις εἰς τὸ αὐτό; τὸ μὲν κέρδος ἀγαθὸν φαίνεται, ἡ δὲ ζημία κακόν.
 {ΕΤ.} Ἀπορῶ ἔγωγε ὅτι εἶπω.
 {ΣΩ.} Οὐκ ἀδίκως γε σὺ ἀπορῶν. ἔτι γὰρ καὶ τόδε ἀπόκριναι· ἐὰν τις ἔλαττον ἀναλώσας πλέον κτήσεται, φῆς κέρδος εἶναι;
 {ΕΤ.} Οὐτι κακόν γε λέγω, ἀλλ' ἐὰν χρυσίον ἢ ἀργύριον ἔλαττον ἀναλώσας πλέον λάβῃ.

Stephanus page 231, section d, line 1

{ΣΩ.} Καὶ ἐγὼ μέλλω τοῦτο ἐρήσεσθαι. φέρε γάρ, ἐάν τις χρυσίου σταθμὸν ἤμισυν ἀναλώσας διπλάσιον λάβῃ ἀργυρίου, κέρδος ἢ ζημίαν εἵληφεν;
 {ΕΤ.} Ζημίαν δήπου, ὦ Σώκρατες· ἀντὶ δωδεκαστασίου γὰρ διστάσιον αὐτῷ καθίσταται τὸ χρυσίον.
 {ΣΩ.} Καὶ μὴν πλέον γ' εἵληφεν· ἢ οὐ πλέον ἐστὶ τὸ διπλάσιον τοῦ ἡμίσεος;
 {ΕΤ.} Οὐτι τῇ ἀξίᾳ γε ἀργύριον χρυσίου.
 {ΣΩ.} Δεῖ ἄρα, ὡς ἔοικε, τῷ κέρδει τοῦτο προσεῖναι, τὴν ἀξίαν. νῦν γοῦν τὸ μὲν ἀργύριον πλέον ὢν τοῦ χρυσίου οὐ

Stephanus page 231, section d, line 11

φῆς ἄξιον εἶναι, τὸ δὲ χρυσίον ἔλαττον ὢν ἄξιον φῆς εἶναι.
 {ΕΤ.} Σφόδρα· ἔχει γὰρ οὕτως.
 {ΣΩ.} Τὸ μὲν ἄξιον ἄρα κερδαλέον ἐστίν, ἐάντε σμικρὸν ἢ ἐάντε μέγα, τὸ δὲ ἀνάξιον ἀκερδές.
 {ΕΤ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Τὸ δὲ ἄξιον λέγεις ἄξιον εἶναι ἄλλο τι ἢ κεκτηῖσθαι;
 {ΕΤ.} Ναί, κεκτηῖσθαι.
 {ΣΩ.} Τὸ δὲ ἄξιον αὖ λέγεις κεκτηῖσθαι τὸ ἀνωφελές ἢ τὸ ὠφέλιμον;
 {ΕΤ.} Τὸ ὠφέλιμον δήπου.

Stephanus page 232, section a, line 1

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ ὠφέλιμον ἀγαθόν ἐστιν;
 {ΕΤ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ ἀνδρειότατε πάντων, οὐ τὸ κερδαλέον ἀγαθὸν αὖ πάλιν τρίτον ἢ τέταρτον ἡκεῖ ἡμῖν ὁμολογούμενον;
 {ΕΤ.} Ἔοικεν.
 {ΣΩ.} Μνημονεύεις οὖν ὅθεν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος γέγονεν;
 {ΕΤ.} Οἶμαί γε.
 {ΣΩ.} Εἰ δὲ μή, ἐγὼ σε ὑπομνήσω. ἡμφεσβήτησάς μοι τοὺς ἀγαθοὺς μὴ πάντα τὰ κέρδη βούλεσθαι κερδαίνειν, ἀλλὰ τῶν κερδῶν τὰγαθὰ, τὰ δὲ πονηρὰ μή.

{ET.} Ναίχι.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν νῦν πάντα τὰ κέρδη ὁ λόγος ἡμᾶς ἠνάγκακε καὶ σμικρὰ καὶ μεγάλα ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι;

{ET.} Ἡνάγκακε γάρ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον ἐμέ γε ἢ πέπεικεν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἴσως μετὰ τοῦτο καὶ πείσειεν ἄν' νῦν δ' οὖν, εἴτε πέπεισαι εἴτε ὅπωςδὴ ἔχεις, σύμφης γοῦν ἡμῖν πάντα τὰ κέρδη ἀγαθὰ εἶναι, καὶ σμικρὰ καὶ μεγάλα.

{ET.} Ὁμολογῶ γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Τοὺς δὲ χρηστοὺς ἀνθρώπους βούλεσθαι τὰγαθὰ

ὁμολογεῖς ἅπαντα ἅπαντας· ἢ οὐ;

{ET.} Ὁμολογῶ.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ τοὺς γε πονηροὺς αὐτὸς εἶπες ὅτι καὶ σμικρὰ καὶ μεγάλα κέρδη φιλοῦσιν.

{ET.} Εἶπον.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν κατὰ τὸν σὸν λόγον πάντες ἄνθρωποι φιλοκερδεῖς ἄν εἶεν, καὶ οἱ χρηστοὶ καὶ οἱ πονηροί.

{ET.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ὀρθῶς ὀνειδίζει, εἴ τίς τῶ ὀνειδίζει φιλοκερδεῖ εἶναι· τυγχάνει γὰρ καὶ ὁ ταῦτα ὀνειδίζων αὐτὸς

τοιοῦτος ὢν.

Amatores

Εἰς Διονυσίου τοῦ γραμματιστοῦ εἰσηλθόν, καὶ εἶδον αὐτόθι τῶν τε νέων τοὺς ἐπεικεστάτους δοκοῦντας εἶναι τὴν ἰδέαν καὶ πατέρων εὐδοκίμων, καὶ τούτων ἐραστάς. ἐτυχχανέτην οὖν δύο τῶν μειρακίων ἐρίζοντε, περὶ οὗτου δέ, οὐ σφόδρα κατήκουον. ἐφαινέσθην μέντοι ἢ περὶ Ἀναξαγόρου ἢ περὶ Οἰνοπίδου ἐρίζειν· κύκλους γοῦν γράφειν ἐφαινέσθην καὶ ἐγκλίσεις τινὰς ἐμιμοῦντο τοῖν χεροῖν ἐπικλίνοντε καὶ μάλ' ἐσπουδακότε. καὶ γὰρ - καθήμην γὰρ παρὰ τὸν ἐραστήν τοῦ ἑτέρου αὐτοῖν - κινήσας οὖν αὐτὸν τῷ ἀγκῶνι ἠρόμην

ὅτι ποτὲ οὕτως ἐσπουδακότε τῷ μειρακίῳ εἶτην, καὶ εἶπον· Ἥ που μέγα τι καὶ καλὸν ἐστὶ περὶ ὃ τοσαύτην σπουδὴν πεποιημένῳ ἐστόν;

Ὁ δ' εἶπε, Ποῖον, ἔφη, μέγα καὶ καλόν; ἀδολεσχοῦσι

μὲν οὖν οὗτοί γε περὶ τῶν μετεώρων καὶ φλυαροῦσι
φιλοσοφοῦντες.

Καὶ ἐγὼ θαυμάσας αὐτοῦ τὴν ἀπόκρισιν εἶπον· ὦ νεανία,
αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι τὸ φιλοσοφεῖν; ἢ τί οὕτως χαλεπῶς
λέγεις;

Καὶ ὁ ἕτερος - πλησίον γὰρ καθήμενος ἐτύγγανεν αὐτοῦ,

Stephanus page 132, section c, line 5

ἀντεραστής ὢν - ἀκούσας ἐμοῦ τε ἐρομένου κακείνου ἀπο-
κρινομένου, Οὐ πρὸς σοῦ γε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ποιεῖς τὸ
καὶ ἀνερέσθαι τοῦτον εἰ αἰσχρὸν ἡγεῖται φιλοσοφίαν εἶναι.

ἢ οὐκ οἶσθα τοῦτον ὅτι τραχηλιζόμενος καὶ ἐμπιμπλάμενος
καὶ καθεύδων πάντα τὸν βίον διατετέλεκεν; ὥστε σὺ τί
αὐτὸν ῥου ἀποκρινεῖσθαι ἀλλ' ἢ ὅτι αἰσχρὸν ἐστὶ φιλοσοφία;
Ἦν δὲ οὗτος μὲν τοῖν ἐρασταῖν περὶ μουσικὴν δια-
τετριφώς, ὁ δ' ἕτερος, ὃν ἐλοιδόρει, περὶ γυμναστικὴν. καί
μοι ἔδοξε χρῆναι τὸν μὲν ἕτερον ἀφιέναι, τὸν ἐρωτώμενον,

Stephanus page 132, section d, line 4

ὅτι οὐδ' αὐτὸς προσεποιεῖτο περὶ λόγων ἔμπειρος εἶναι ἀλλὰ
περὶ ἔργων, τὸν δὲ σοφώτερον προσποιούμενον εἶναι διε-
ρωτῆσαι, ἵνα καὶ εἴ τι δυνάμην παρ' αὐτοῦ ὠφεληθείην.
εἶπον οὖν ὅτι Εἰς κοινὸν μὲν τὸ ἐρώτημα ἡρόμην· εἰ δὲ σὺ
οἶε τοῦδε κάλλιον ἂν ἀποκρίνασθαι, σὲ ἐρωτῶ τὸ αὐτὸ ὅπερ
καὶ τοῦτον, εἰ δοκεῖ σοι τὸ φιλοσοφεῖν καλὸν εἶναι ἢ οὐ.
Σχεδὸν οὖν ταῦτα λεγόντων ἡμῶν ἐπακούσαντε τῷ μει-
ρακίῳ ἐσιγησάτην, καὶ αὐτῷ παυσαμένῳ τῆς ἔριδος ἡμῶν
ἀκροαταὶ ἐγενέσθην. καὶ ὅτι μὲν οἱ ἐρασταὶ ἔπαθον οὐκ
οἶδα, αὐτὸς δ' οὖν ἐξεπλάγην· αἰεὶ γάρ ποτε ὑπὸ τῶν νέων

Stephanus page 133, section a, line 5

τε καὶ καλῶν ἐκπλήττομαι. ἐδόκει μέντοι μοι καὶ ὁ ἕτερος
οὐχ ἦττον ἐμοῦ ἀγωνιᾶν· οὐ μὴν ἀλλ' ἀπεκρίνατό γέ μοι
καὶ μάλα φιλοτίμως. Ὅποτε γάρ τοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
τὸ φιλοσοφεῖν αἰσχρὸν ἡγησαίμην εἶναι, οὐδ' ἂν ἄνθρωπον
νομίσαιμι ἐμαυτὸν εἶναι, οὐδ' ἄλλον τὸν οὕτω διακείμενον,
ἐνδεικνύμενος εἰς τὸν ἀντεραστήν, καὶ λέγων μεγάλη τῇ
φωνῇ, ἴν' αὐτοῦ κατακούοι τὰ παιδικά.

Καὶ ἐγὼ εἶπον, Καλὸν ἄρα δοκεῖ σοι τὸ φιλοσοφεῖν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Τί οὖν, ἐγὼ ἔφην· ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τ' εἶναι εἰδέναι

Stephanus page 133, section b, line 8

πρᾶγμα ὅτιοῦν εἴτε καλὸν εἴτε αἰσχρὸν ἐστίν, ὃ μὴ εἰδείη
τις τὴν ἀρχὴν ὅτι ἔστιν;

Οὐκ ἔφη.
Οἷσθ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἔστιν τὸ φιλοσοφεῖν;
Πάνυ γε, ἔφη.
Τί οὖν ἔστιν; ἔφην ἐγώ.
Τί δ' ἄλλο γε ἢ κατὰ τὸ Σόλωνος; Σόλων γάρ που
εἶπε -

γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος·

Stephanus page 133, section c, line 6

καὶ ἐμοὶ δοκεῖ οὕτως αἰεὶ χρῆναι ἔν γέ τι μανθάνειν τὸν
μέλλοντα φιλοσοφήσειν, καὶ νεώτερον ὄντα καὶ πρεσβύ-
τερον, ἴν' ὥς πλεῖστα ἐν τῷ βίῳ μάθῃ. καὶ μοι τὸ μὲν
πρῶτον ἔδοξε τι εἰπεῖν, ἔπειτὰ πῶς ἐννοήσας ἡρόμην αὐτὸν
εἰ τὴν φιλοσοφίαν πολυμαθίαν ἡγοῖτο.

Κάκεϊνος, Πάνυ, ἔφη.
Ἦγῃ δὲ δὴ καλὸν εἶναι μόνον τὴν φιλοσοφίαν ἢ καὶ
ἀγαθόν; ἦν δ' ἐγώ.
Καὶ ἀγαθόν, ἔφη, πάνυ.

Stephanus page 133, section d, line 5

Πότερον οὖν ἐν φιλοσοφίᾳ τι τοῦτο ἴδιον ἐνορᾶς, ἢ καὶ
ἐν τοῖς ἄλλοις οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν; οἷον φιλογυμνασίαν
οὐ μόνον ἡγῇ καλὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν; ἢ οὐ;
Ὅ δὲ καὶ μάλα εἰρωνικῶς εἶπε δύο· Πρὸς μὲν τόνδε
μοι εἰρήσθω ὅτι οὐδέτερα· πρὸς μέντοι σέ, ὦ Σώκρατες,
ὁμολογῶ καὶ καλὸν εἶναι καὶ ἀγαθόν· ἡγοῦμαι γὰρ ὀρθῶς.
Ἦρώτησα οὖν ἐγώ, Ἄρ' οὖν καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις τὴν
πολυπονίαν φιλογυμνασίαν ἡγῇ εἶναι;
Κάκεϊνος ἔφη, Πάνυ γε, ὥσπερ γε καὶ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν
τὴν πολυμαθίαν φιλοσοφίαν ἡγοῦμαι εἶναι.

Stephanus page 133, section e, line 6

Κάγῳ εἶπον, Ἦγῃ δὲ δὴ τοὺς φιλογυμναστοῦντας ἄλλου
του ἐπιθυμεῖν ἢ τούτου, ὅτι ποιήσῃ αὐτοὺς εὖ ἔχειν τὸ
σῶμα;
Τούτου, ἔφη.
Ἦ οὖν οἱ πολλοὶ πόνοι τὸ σῶμα, ἦν δ' ἐγώ, ποιοῦσιν
εὖ ἔχειν;
Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, ἀπὸ γε ὀλίγων πόνων τὸ σῶμά τις εὖ
ἔχοι;
Καί μοι ἔδοξεν ἤδη ἐνταῦθα κινητέος εἶναι ὁ φιλογυ-
μναστής, ἵνα μοι βοηθήσῃ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῆς γυμναστικῆς·

Stephanus page 134, section a, line 5

κάπειτα ἡρόμην αὐτόν, Σὺ δὲ δὴ τί σιγᾶς ἡμῖν, ὦ λῶστε,
τούτου ταῦτα λέγοντος; ἢ καὶ σοὶ δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι εὖ
τὰ σώματα ἔχειν ἀπὸ τῶν πολλῶν πόνων, ἢ ἀπὸ τῶν
μετρίων;

Ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ὥμην τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο
κἂν ὕν γνῶναι ὅτι οἱ μέτριοι πόνοι εὖ ποιοῦσιν ἔχειν τὰ
σώματα, πόθεν δὴ οὐχὶ ἄνδρα γε ἄγρυπνόν τε καὶ ἄσιτον
καὶ ἀτριβῇ τὸν τράχηλον ἔχοντα καὶ λεπτὸν ὑπὸ μεριμνῶν;
καὶ αὐτοῦ ταῦτα εἰπόντος ἦσθη τὰ μεράκια καὶ ἐπεγέλασεν,
ὁ δ' ἕτερος ἡρυθρίασε.

Stephanus page 134, section b, line 5

Καὶ ἐγὼ εἶπον, Τί οὖν; σὺ ἤδη συγχωρεῖς μήτε πολλοὺς
μήτε ὀλίγους πόνους εὖ ποιεῖν ἔχειν τὰ σώματα τοὺς ἀνθρώ-
πους, ἀλλὰ τοὺς μετρίους; ἢ διαμάχη δυοῖν ὄντων νῶν περὶ
τοῦ λόγου;

Κἀκείνος, Πρὸς μὲν τοῦτον, ἔφη, κἂν πάνυ ἡδέως δια-
γωνισαίμην, καὶ εὖ οἶδ' ὅτι ἱκανὸς ἂν γενοίμην βοηθῆσαι
τῇ ὑποθέσει ἣν ὑπεθέμην, καὶ εἰ ταύτης ἔτι φαιλοτέραν
ὑπεθέμην - οὐδὲν γάρ ἐστι - πρὸς μέντοι σὲ οὐδὲν δέομαι
παρὰ δόξαν φιλονικεῖν, ἀλλ' ὁμολογῶ μὴ τὰ πολλὰ ἀλλὰ
τὰ μέτρια γυμνάσια τὴν εὐεξίαν ἐμποιεῖν τοῖς ἀνθρώποις.

Stephanus page 134, section c, line 7

Τί δὲ τὰ σιτία; τὰ μέτρια ἢ τὰ πολλά; ἔφην ἐγώ.

Καὶ τὰ σιτία ὠμολόγει.

Ἔτι δὲ καγὼ προσηνάγκαζον αὐτὸν ὁμολογεῖν καὶ τᾶλλα
πάντα τὰ περὶ τὸ σῶμα ὠφελιμώτατα εἶναι τὰ μέτρια ἀλλὰ
μὴ τὰ πολλά μηδὲ τὰ ὀλίγα· καὶ μοι ὠμολόγει τὰ μέτρια.

Τί δ', ἔφην, τὰ περὶ τὴν ψυχὴν; τὰ μέτρια ὠφελεῖ ἢ
τὰ ἄμετρα τῶν προσφερομένων;

Τὰ μέτρια, ἔφη.

Οὐκοῦν ἐν τῶν προσφερομένων ψυχῇ ἐστι καὶ τὰ μαθή-
ματα;

Stephanus page 134, section d, line 9

Ὡμολόγει.

Καὶ τούτων ἄρα τὰ μέτρια ὠφελεῖ ἀλλ' οὐ τὰ πολλά;
Συνέφη.

Τίνα οὖν ἐρόμενοι ἂν δικαίως ἐροίμεθα ὅποιοι μέτριοι
πόνοι καὶ σιτία πρὸς τὸ σῶμά ἐστιν;

Ὡμολογοῦμεν μὲν τρεῖς ὄντες, ὅτι ἱατρὸν ἢ παιδοτρίβην.

Τίνα δ' ἂν περὶ σπερμάτων σπορᾶς ὅποσον μέτριον;

Καὶ τούτου τὸν γεωργὸν ὠμολογοῦμεν.

Τίνα δὲ περὶ μαθημάτων εἰς ψυχὴν φυτεύσεώς τε καὶ
σπορᾶς ἐρωτῶντες δικαίως ἂν ἐροίμεθα ὅποσα καὶ ὅποια

μέτρια;

Τοῦντεῦθεν ἤδη ἀπορίας μεστοὶ ἤμεν ἅπαντες· καὶ γὰρ προσπαίζων αὐτοὺς ἡρόμην, Βούλεσθε, ἔφην, ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐν ἀπορίᾳ ἐσμέν, ἐρώμεθα ταυτὶ τὰ μειράκια; ἢ ἴσως αἰσχυρόμεθα, ὥσπερ ἔφη τοὺς μνηστῆρας Ὅμηρος, μὴ ἀξιούντων εἶναι τίνα ἄλλον ὅστις ἐντενεῖ τὸ τόξον; Ἐπειδὴ οὖν μοι ἐδόκουν ἀθυμεῖν πρὸς τὸν λόγον, ἄλλη ἐπειρώμην σκοπεῖν, καὶ εἶπον, Ποῖα δὲ μάλιστα ἅττα το-
πάζομεν εἶναι τῶν μαθημάτων ἃ δεῖ τὸν φιλοσοφοῦντα μανθάνειν, ἐπειδὴ οὐχὶ πάντα οὐδὲ πολλά;

Ὑπολαβὼν οὖν ὁ σοφώτερος εἶπεν ὅτι Κάλλιστα ταῦτ' εἶη τῶν μαθημάτων καὶ προσήκοντα ἀφ' ὧν ἂν πλείστην δόξαν ἔχοι τις εἰς φιλοσοφίαν· πλείστην δ' ἂν ἔχοι δόξαν, εἰ δοκοίη τῶν τεχνῶν ἔμπειρος εἶναι πασῶν, εἰ δὲ μή, ὥς πλείετων γε καὶ μάλιστα τῶν ἀξιολόγων, μαθὼν αὐτῶν ταῦτα ἃ προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μαθεῖν, ὅσα συνέσεως ἔχεται, μὴ ὅσα χειρουργίας.

Ἄρ' οὖν οὕτω λέγεις, ἔφην ἐγώ, ὥσπερ ἐν τῇ τεκτονικῇ; καὶ γὰρ ἐκεῖ τέκτονα μὲν ἂν πρίατο πέντε ἢ ἕξι μνῶν, ἄκρον ἀρχιτέκτονα δὲ οὐδ' ἂν μυρίων δραχμῶν· ὀλίγοι γε μὴν καὶ

ἐν πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι γίγνοιτο. ἄρα μή τι τοιοῦτον λέγεις; Καὶ ὅς ἀκούσας μου συνεχώρει καὶ αὐτὸς λέγειν τοιοῦτον. Ἡρόμην δ' αὐτὸν εἰ οὐκ ἀδύνατον εἶη δύο μόνας τέχνας οὕτω μαθεῖν τὸν αὐτόν, μὴ ὅτι πολλάς καὶ μεγάλας· ὁ δέ, Μὴ οὕτως μου, ἔφη, ὑπολάβης, ὦ Σώκρατες, ὥς λέγοντος ὅτι δεῖ ἐκάστην τῶν τεχνῶν τὸν φιλοσοφοῦντα ἐπίστασθαι ἀκριβῶς ὥσπερ αὐτὸν τὸν τὴν τέχνην ἔχοντα, ἀλλ' ὥς εἰκὸς ἄνδρα ἐλεύθερόν τε καὶ πεπαιδευμένον, ἐπακολουθεῖν τε τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ οἷόν τ' εἶναι δια-
φερόντως τῶν παρόντων, καὶ αὐτὸν ξυμβάλλεσθαι γνώμην,

ὥστε δοκεῖν χαριέστατον εἶναι καὶ σοφώτατον τῶν ἀεὶ παρόντων ἐν τοῖς λεγομένοις τε καὶ πραττομένοις περὶ τὰς τέχνας.

Καὶ γὰρ, ἔτι γὰρ αὐτοῦ ἡμφεγνόουν τὸν λόγον ὅτι ἐβούλετο,

Ἄρ' ἐννοῶ, ἔφην, οἷον λέγεις τὸν φιλόσοφον ἄνδρα; δοκεῖς γάρ μοι λέγειν οἷοι ἐν τῇ ἀγωνίᾳ εἰσὶν οἱ πένταθλοι πρὸς τοὺς δρομέας ἢ τοὺς παλαιστάς. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τούτων μὲν λείπονται κατὰ τὰ τούτων ἄθλα καὶ δεύτεροί εἰσι πρὸς

τούτους, τῶν δ' ἄλλων ἀθλητῶν πρῶτοι καὶ νικῶσιν αὐτούς.

Stephanus page 135, section e, line 6

τάχ' ἂν ἴσως τοιοῦτόν τι λέγοις καὶ τὸ φιλοσοφεῖν ἀπεργάζεσθαι τοὺς ἐπιτηδεύοντας τοῦτο τὸ ἐπιτήδευμα· τῶν μὲν πρῶτων εἰς σύνεσιν περὶ τὰς τέχνας ἐλλείπεσθαι, τὰ δευτερεῖα δ' ἔχοντας τῶν ἄλλων περιεῖναι, καὶ οὕτως γίγνεσθαι περὶ πάντα ὑπακρόν τινα ἄνδρα τὸν πεφιλοσοφηκότα· τοιοῦτόν τινά μοι δοκεῖς ἐνδείκνυσθαι.

Καλῶς γέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, φαίνη ὑπολαμβάνειν τὰ περὶ τοῦ φιλοσόφου, ἀπεικάσας αὐτὸν τῷ πεντάθλῳ. ἔστιν γὰρ ἀτεχνῶς τοιοῦτος οἷος μὴ δουλεύειν μηδενὶ πράγματι, μηδ' εἰς τὴν ἀκρίβειαν μηδὲν διαπεπονηκέναι, ὥστε

Stephanus page 136, section a, line 9

διὰ τὴν τοῦ ἐνὸς τούτου ἐπιμέλειαν τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπολελεῖσθαι, ὥσπερ οἱ δημιουργοί, ἀλλὰ πάντων μετρίως ἐφῆφθαι.

Μετὰ ταύτην δὴ τὴν ἀπόκρισιν ἐγὼ προθυμούμενος σαφῶς εἰδέναι ὅτι λέγοι, ἐπυνθανόμην αὐτοῦ τοὺς ἀγαθοὺς πότερον χρησίμους ἢ ἀχρήστους εἶναι ὑπολαμβάνοι.

Χρησίμους δῆπου, ὦ Σώκρατες, ἔφη.

Ἄρ' οὖν, εἶπερ οἱ ἀγαθοὶ χρήσιμοι, οἱ πονηροὶ ἄχρηστοι;
Ὡμολόγει.

Stephanus page 136, section b, line 10

Τί δέ; τοὺς φιλοσόφους ἄνδρας χρησίμους ἢ γῆ ἢ οὐ;
Ὁ δὲ ὠμολόγει χρησίμους, καὶ πρὸς γε ἔφη χρησιμότητους εἶναι ἡγεῖσθαι.

Φέρε δὴ γινώμεν, εἰ σὺ ἀληθῆ λέγεις, ποῦ καὶ χρήσιμοι ἡμῖν εἰσιν οἱ ὑπακροὶ οὗτοι; δῆλον γὰρ ὅτι ἐκάστου γε τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων φαυλότερός ἐστιν ὁ φιλόσοφος.
Ὡμολόγει.

Φέρε δὴ σὺ, ἦν δ' ἐγώ, εἰ τύχοις ἢ αὐτὸς ἀσθενήσας ἢ τῶν φίλων τις τῶν σῶν περὶ ὧν σὺ σπουδὴν μεγάλην ἔχεις, πότερον ὑγείαν βουλόμενος κτήσασθαι τὸν ὑπακρον ἐκεῖνον

Stephanus page 136, section c, line 10

[τὸν φιλόσοφον] εἰσάγοις ἂν εἰς τὴν οἰκίαν ἢ τὸν ἱατρὸν λάβοις;

Ἀμφοτέρους ἔγωγ' ἂν, ἔφη.

Μή μοι, εἶπον ἐγώ, ἀμφοτέρους λέγε, ἀλλ' ὁπότερον μᾶλλον τε καὶ πρότερον.

Οὐδεὶς ἂν, ἔφη, τοῦτό γε ἀμφισβητήσειεν, ὥς οὐχὶ τὸν ἱατρὸν καὶ μᾶλλον καὶ πρότερον.

Τί δ'; ἐν νηὶ χειμαζομένη ποτέρῳ ἂν μᾶλλον ἐπιτρέποις
σαυτόν τε καὶ τὰ σεαυτοῦ, τῷ κυβερνήτῃ ἢ τῷ φιλοσόφῳ;
Τῷ κυβερνήτῃ ἔγωγε.

Stephanus page 136, section d, line 9

Οὐκοῦν καὶ τᾶλλα πάνθ' οὕτως, ἕως ἂν τις δημιουργὸς ᾗ,
οὐ χρήσιμός ἐστιν ὁ φιλόσοφος;
Φαίνεται, ἔφη.
Οὐκοῦν νῦν ἀχρηστός τις ἡμῖν ἐστιν ὁ φιλόσοφος; εἰσὶ
γὰρ ἡμῖν αἰεὶ που δημιουργοί· ὠμολογήσαμεν δὲ τοὺς μὲν
ἀγαθοὺς χρησίμους εἶναι, τοὺς δὲ μοχθηροὺς ἀχρήστους.
Ἦναγκάζεται ὁμολογεῖν.
Τί οὖν μετὰ τοῦτο; ἔρωμαί σε ἢ ἀγροικότερόν ἐστιν
ἐρέσθαι -
Ἐροῦ ὅτι βούλει.

Stephanus page 136, section e, line 8

Οὐδὲν δὴ, ἔφην ἐγώ, ζητῶ ἄλλο ἢ ἀνομολογήσασθαι τὰ
εἰρημένα. ἔχει δέ πως ὥδι. ὠμολογήσαμεν καλὸν εἶναι
τὴν φιλοσοφίαν καὶ αὐτοὶ φιλόσοφοι εἶναι, τοὺς δὲ φιλοσό-
φους ἀγαθοὺς, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς χρησίμους, τοὺς δὲ πονηροὺς
ἀχρήστους· αὐθις δ' αὖ τοὺς φιλοσόφους ὠμολογήσαμεν, ἕως
ἂν οἱ δημιουργοὶ ὦσιν, ἀχρήστους εἶναι, δημιουργοὺς δὲ αἰεὶ
εἶναι. οὐ γὰρ ταῦτα ὠμολόγηται;
Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς.
Ὡμολογοῦμεν ἄρα, ὥς ἔοικε, κατὰ γε τὸν σὸν λόγον,
εἵπερ τὸ φιλοσοφεῖν ἐστὶ περὶ τὰς τέχνας ἐπιστήμονας

Stephanus page 137, section a, line 10

εἶναι ὃν σὺ λέγεις τὸν τρόπον, πονηροὺς αὐτοὺς εἶναι καὶ
ἀχρήστους, ἕως ἂν ἐν ἀνθρώποις τέχναι ὦσιν. ἀλλὰ μὴ
οὐχ οὕτως, ὦ φίλε, ἔχῃσι, μηδ' ἢ τοῦτο φιλοσοφεῖν, περὶ
τὰς τέχνας ἐσπουδακέναι, οὐδὲ πολυπραγμονοῦντα κυπτά-
ζοντα ζῆν οὐδὲ πολυμαθοῦντα, ἀλλ' ἄλλο τι, ἐπεὶ ἐγὼ ὥμην
καὶ ὄνειδος εἶναι τοῦτο καὶ βαναύσους καλεῖσθαι τοὺς περὶ τὰς
τέχνας ἐσπουδακότας. ὥδε δὲ σαφέστερον εἰσόμεθα εἰ ἄρα
ἀληθῆ λέγω, ἐὰν τοῦτο ἀποκρίνη· τίνες ἵππους ἐπίστανται
κολάζειν ὀρθῶς; πότερον οἵπερ βελτίστους ποιοῦσιν ἢ ἄλλοι;
Οἵπερ βελτίστους.

Stephanus page 137, section c, line 3

Τί δέ; κύνας οὐχ οἱ βελτίστους ἐπίστανται ποιεῖν, οὗτοι
καὶ κολάζειν ὀρθῶς ἐπίστανται;
Ναί.
Ἡ αὐτὴ ἄρα τέχνη βελτίστους τε ποιεῖ καὶ κολάζει
ὀρθῶς;

Φαίνεται μοι, ἢ δ' ὅς.

Τί δέ; πότερον ἢπερ βελτίστους τε ποιεῖ καὶ κολάζει
ὀρθῶς, ἢ αὐτὴ δὲ καὶ γινώσκει τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς
μοχθηροὺς, ἢ ἑτέρα τις;
Ἡ αὐτή, ἔφη.

Stephanus page 137, section c, line 13

Ἐθελήσεις οὖν καὶ κατ' ἀνθρώπους τοῦτο ὁμολογεῖν,
ἢπερ βελτίστους ἀνθρώπους ποιεῖ, ταύτην εἶναι καὶ τὴν
κολάζουσιν ὀρθῶς καὶ διαγινώσκουσιν τοὺς χρηστοὺς τε
καὶ μοχθηροὺς;

Πάνυ γ', ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ ἦτις ἓνα, καὶ πολλοὺς, καὶ ἦτις πολλοὺς, καὶ
ἓνα;

Ναί.

Καὶ καθ' ἵππων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὕτως;

Φημί.

Stephanus page 137, section d, line 10

Τίς οὖν ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη, ἣτις τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν
ἀκολασταίνοντας καὶ παρανομοῦντας ὀρθῶς κολάζει; οὐχ ἡ
δικαστική;

Ναί.

Ἡ ἄλλην οὖν τίνα καλεῖς καὶ δικαιοσύνην ἢ ταύτην;

Οὐκ, ἀλλὰ ταύτην.

Οὐκοῦν ἢπερ κολάζουσιν ὀρθῶς, ταύτη καὶ γινώσκουσι
τοὺς χρηστοὺς καὶ μοχθηροὺς;

Ταύτη.

Ὅστις δὲ ἓνα γινώσκει, καὶ πολλοὺς γινώσεται;

Stephanus page 137, section e, line 5

Ναί.

Καὶ ὅστις γε πολλοὺς ἀγνοεῖ, καὶ ἓνα;

Φημί.

Εἰ ἄρα ἵππος ὧν ἀγνοοῖ τοὺς χρηστοὺς καὶ πονηροὺς
ἵππους, καὶ ἑαυτὸν ἀγνοοῖ ποῖός τις ἐστίν;

Φημί.

Καὶ εἰ βοῦς ὧν ἀγνοοῖ τοὺς πονηροὺς καὶ χρηστοὺς
<βοῦς>, καὶ αὐτὸν ἀγνοοῖ ποῖός τις ἐστίν;

Ναί, ἔφη.

Οὕτω δὴ καὶ εἰ κύων;

Stephanus page 137, section e, line 15

Ὡμολόγει.

Τί δ'; ἐπειδὴν ἀνθρωπός τις ὧν ἀγνοῇ τοὺς χρηστοὺς
καὶ μοχθηροὺς ἀνθρώπους, ἄρ' οὐχ αὐτὸν ἀγνοεῖ πότερον

χρηστός ἐστὶν ἢ πονηρός, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἄνθρωπός ἐστιν;
Συνεχώνει.
Τὸ δὲ αὐτὸν ἀγνοεῖν σωφρονεῖν ἐστὶν ἢ μὴ σωφρονεῖν;
Μὴ σωφρονεῖν.
Τὸ ἑαυτὸν ἄρα γινώσκειν ἐστὶ σωφρονεῖν;
Φημί, ἔφη.
Τοῦτ' ἄρα, ὥς ἔοικε, τὸ ἐν Δελφοῖς γράμμα παρακελεύεται,

Stephanus page 138, section a, line 10

σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην.
Ἦτοικεν.
Τῇ αὐτῇ δὲ ταύτῃ καὶ κολάζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα;
Ναί.
Οὐκοῦν ἢ μὲν κολάζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα, δικαιοσύνη
αὕτη ἐστίν, ἢ δὲ διαγιγνώσκειν καὶ ἑαυτὸν καὶ ἄλλους,
σωφροσύνη;
Ἦτοικεν, ἔφη.
Ταὐτὸν ἄρα ἐστὶ καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη;
Φαίνεται.

Stephanus page 138, section b, line 7

Καὶ μὴν οὕτω γε καὶ αἱ πόλεις εὖ οἰκοῦνται, ὅταν οἱ
ἀδικοῦντες δίκην διδῶσιν.
Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη.
Καὶ πολιτικὴ ἄρα αὕτη ἐστίν.
Συνεδόκει.
Τί δὲ ὅταν εἷς ἀνὴρ ὀρθῶς πόλιν διοικῇ, ὄνομά γε
τούτῳ οὐ τύραννός τε καὶ βασιλεύς;
Φημί.
Οὐκοῦν βασιλικῇ τε καὶ τυραννικῇ τέχνῃ διοικεῖ;
Οὕτως.

Stephanus page 138, section b, line 17

Καὶ αὗται ἄρ' αἱ αὐταὶ τέχναι εἰσὶν ἐκείναις;
Φαίνονται.
Τί δ' ὅταν εἷς ὢν ἀνὴρ οἰκίαν διοικῇ ὀρθῶς, τί ὄνομα
τούτῳ ἐστίν; οὐκ οἰκονόμος τε καὶ δεσπότης;
Ναί.
Πότερον οὖν καὶ οὗτος δικαιοσύνη εὖ ἂν τὴν οἰκίαν
διοικοῖ ἢ κάλλη τινὶ τέχνῃ;
Δικαιοσύνη.
Ἦστιν ἄρα ταῦτόν, ὥς ἔοικε, βασιλεύς, τύραννος, πολι-
τικός, οἰκονόμος, δεσπότης, σώφρων, δίκαιος. καὶ μία

Stephanus page 138, section c, line 9

τέχνη ἐστὶν βασιλική, τυραννική, πολιτική, δεσποτική, οἰκο-

νομική, δικαιοσύνη, σωφροσύνη.

Φαίνεται, ἔφη, οὕτως.

Πότερον οὖν τῷ φιλοσόφῳ, ὅταν μὲν ἰατρὸς περὶ τῶν
καμνόντων τι λέγη, αἰσχρὸν μὴθ' ἔπεσθαι τοῖς λεγομένοις
δύνασθαι μῆτε συμβάλλεσθαι μηδὲν περὶ τῶν λεγομένων
ἢ πραττομένων, καὶ ὁπότεν ἄλλος τις τῶν δημιουργῶν,
ὡσαύτως· ὅταν δὲ δικαστὴς ἢ βασιλεὺς ἢ ἄλλος τις ὢν
νυνδὴ διεληλύθαμεν, οὐκ αἰσχρὸν περὶ τούτων μῆτε ἔπεσθαι
δύνασθαι μῆτε συμβάλλεσθαι περὶ αὐτῶν;

Stephanus page 138, section d, line 8

Πῶς δ' οὐκ αἰσχρὸν, ὦ Σώκρατες, περί γε τοσούτων
πραγμάτων μηδὲν ἔχειν συμβάλλεσθαι;

Πότερον οὖν καὶ περὶ ταῦτα λέγωμεν, ἔφην, πένταθλον
αὐτὸν δεῖν εἶναι καὶ ὑπακρον, καὶ ταύτης μὲν τὰ δευτερεῖα
ἔχοντα πάντων τὸν φιλόσοφον, καὶ ἀχρεῖον εἶναι ἕως ἂν
τούτων τις ᾗ, ἢ πρῶτον μὲν τὴν αὐτοῦ οἰκίαν οὐκ ἄλλῳ
ἐπιτρεπτέον οὐδὲ τὰ δευτερεῖα ἐν τούτῳ ἐκτέον, ἀλλ' αὐτὸν
κολαστέον δικάζοντα ὀρθῶς, εἰ μέλλει εὖ οἰκεῖσθαι αὐτοῦ
ἢ οἰκία;

Stephanus page 138, section e, line 8

Συνεχώρει δὴ μοι.

Ἐπειτά γε δήπου ἔαντε οἱ φίλοι αὐτῷ διαίτας ἐπιτρέ-
πωσιν, ἔαντε ἢ πόλις τι προστάττη διακρίνειν ἢ δικάζειν,
αἰσχρὸν ἐν τούτοις, ὦ ἑταῖρε, δεύτερον φαίνεσθαι ἢ τρίτον
καὶ μὴ οὐχ ἡγεῖσθαι;

Δοκεῖ μοι.

Πολλοῦ ἄρα δεῖ ἡμῖν, ὦ βέλτιστε, τὸ φιλοσοφεῖν πολυ-
μαθία τε εἶναι καὶ ἢ περὶ τὰς τέχνας πραγματεία.

Εἰπόντος δ' ἐμοῦ ταῦτα ὁ μὲν σοφὸς αἰσχυνθεὶς τοῖς
προειρημένοις ἐσίγησεν, ὁ δὲ ἀμαθὴς ἔφη ἐκείνως εἶναι·

Stephanus page 139, section a, line 8

καὶ οἱ ἄλλοι ἐπήνεσαν τὰ εἰρημένα.

Theages

{ΔΗ.} ὦ Σώκρατες, ἐδεόμην ἅττα σοι ιδιολογήσασθαι,
εἰ σχολή· καὶ εἰ ἀσχολία δὲ μὴ πάνυ τις μεγάλη, ὅμως
ἐμοῦ ἕνεκα ποιήσαι σχολήν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ καὶ ἄλλως τυγχάνω σχολάζων, καὶ δὴ σοῦ
γε ἕνεκα καὶ πάνυ. ἀλλ' εἴ τι βούλει λέγειν, ἔξεστιν.

{ΔΗ.} Βούλει οὖν δεῦρο εἰς τὴν τοῦ Διὸς τοῦ ἐλευθερίου
στοὰν ἐκποδῶν ἀποχωρήσωμεν;

{ΣΩ.} Εἰ σοὶ δοκεῖ.

{ΔΗ.} Ἵωμεν δὴ. ὦ Σώκρατες, πάντα τὰ φυτὰ κιν-

Stephanus page 121, section b, line 2

δυνεύει τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν, καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα καὶ τὰ ζῶα τὰ τε ἄλλα καὶ ἄνθρωπος. καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ῥᾶστον ἡμῖν τοῦτο γίγνεται, ὅσοι τὴν γῆν γεωργοῦμεν, τὸ παρασκευάσασθαι πάντα τὰ πρὸ τοῦ φυτεύειν καὶ αὐτὸ τὸ φυτεῦσαι· ἐπειδὴν δὲ τὸ φυτευθὲν βιώ, μετὰ τοῦτο θεραπεία τοῦ φύντος καὶ πολλή καὶ χαλεπή καὶ δύσκολος γίγνεται. οὕτω δὲ ἔχειν ἔοικε καὶ τὸ περὶ τῶν ἀνθρώπων· ἀπὸ τῶν ἐμαυτοῦ ἐγὼ πραγμάτων τεκμαίρομαι καὶ ἐς τάλλα. καὶ γὰρ ἐμοὶ ἢ τοῦ ὕεος τουτουῖ, εἴτε φυτεῖαν εἴτε παιδοποιῖαν δεῖ αὐτὴν ὀνομάζειν, πάντων ῥάστη γέγονεν, ἢ δὲ

Stephanus page 121, section c, line 5

τροφή δύσκολός τε καὶ αἰεὶ ἐν φόβῳ περὶ αὐτοῦ δεδιότι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πολλὰ ἂν εἴη λέγειν, ἢ δὲ νῦν παρούσα ἐπιθυμία τούτῳ πάνυ με φοβεῖ - ἔστι μὲν γὰρ οὐκ ἀγεννῆς, σφαλερὰ δέ - ἐπιθυμεῖ γὰρ δὴ οὗτος ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, ὥς φησι, σοφὸς γενέσθαι. δοκῶ γάρ μοι, τῶν ἡλικιωτῶν τινες αὐτοῦ καὶ δημοτῶν, εἰς τὸ ἄστὺ καταβαίνοντες, λόγους τινὰς ἀπομνημονεύοντες διαταράττουσιν αὐτόν, οὓς ἐξήλωκεν καὶ πάλαι μοι πράγματα παρέχει, ἀξιῶν ἐπιμεληθῆναί με ἑαυτοῦ καὶ χρήματα τελέσαι τινὶ τῶν σοφιστῶν, ὅστις αὐτόν σοφὸν ποιήσει. ἐμοὶ δὲ τῶν μὲν χρημάτων καὶ ἔλαττον

Stephanus page 122, section a, line 1

μέλει, ἡγοῦμαι δὲ τοῦτον οὐκ εἰς μικρὸν κίνδυνον ἰέναι οἷ σπεύδει. τέως μὲν οὖν αὐτόν κατεῖχον παραμυθούμενος· ἐπειδὴ δὲ οὐκέτι οἷός τέ εἰμι, ἡγοῦμαι κράτιστον εἶναι πείθεσθαι αὐτῷ, ἵνα μὴ πολλάκις ἄνευ ἐμοῦ συγγενόμενός τῳ διαφθαρῇ. νῦν οὖν ἡκῶ ἐπ' αὐτὰ ταῦτα, ἵνα τῳ τούτων τῶν σοφιστῶν δοκούντων εἶναι συστήσω τουτονί. σὺ οὖν ἡμῖν εἰς καλὸν παρεφάνης, ὥ ἂν ἐγὼ μάλιστα ἐβουλόμην περὶ τῶν τοιούτων μέλλων πράξειν συμβουλευσάσθαι. ἀλλ' εἴ τι ἔχεις συμβουλεύειν ἐξ ὧν ἐμοῦ ἀκήκοας, ἔξεστί τε καὶ χρή.

Stephanus page 122, section b, line 2

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ, ὦ Δημόδοκε, καὶ λέγεται γε συμβουλή ἱερὸν χρῆμα εἶναι. εἶπερ οὖν καὶ ἄλλη ἡτισοῦν ἐστὶν ἱερά, καὶ αὕτη ἂν εἴη περὶ ἧς σὺ νῦν συμβουλεύῃ· οὐ γὰρ ἔστι περὶ ὅτου θειοτέρου ἂν ἄνθρωπος βουλεύσαιτο ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ οἰκείων. πρῶτον μὲν οὖν ἐγὼ τε καὶ σὺ συνομολογήσωμεν τί ποτε οἰόμεθα

τοῦτο εἶναι περὶ οὗ βουλευόμεθα· μὴ γὰρ πολλάκις ἐγὼ
μὲν ἄλλο τι αὐτὸ ὑπολαμβάνω, σὺ δὲ ἄλλο, κᾶπειτα πόρρω
που τῆς συνουσίας αἰσθώμεθα γελοῖοι ὄντες, ἐγὼ τε ὁ συμ-
βουλευὼν καὶ σὺ ὁ συμβουλευόμενος, μηδὲν τῶν αὐτῶν

Stephanus page 122, section c, line 4

ἡγούμενοι.

{ΔΗ.} Ἀλλὰ μοι δοκεῖς ὀρθῶς λέγειν, ὦ Σώκρατες, καὶ
ποιεῖν χρὴ οὕτω.

{ΣΩ.} Καὶ λέγω γε ὀρθῶς, οὐ μέντοι παντάπασί γε·
σμικρὸν γάρ τι μετατίθεμαι. ἐννοῶ γάρ μὴ καὶ ὁ μει-
ρακίσκος οὗτος οὐ τούτου ἐπιθυμεῖ οὐ ἡμεῖς αὐτὸν οἰόμεθα
ἐπιθυμεῖν ἀλλ' ἑτέρου, εἴτ' αὖ ἡμεῖς ἔτι ἀτοπώτεροι ὦμεν
περὶ ἄλλου τοῦ βουλευόμενοι. ὀρθότατον οὖν μοι δοκεῖ
εἶναι ἀπ' αὐτοῦ τούτου ἄρχεσθαι, διαπυνθανομένους ὅτι καὶ
ἔστιν οὗ ἐπιθυμεῖ.

Stephanus page 122, section d, line 5

{ΔΗ.} Κινδυνεύει γοῦν οὕτω βέλτιστον εἶναι ὥς σὺ λέγεις.

{ΣΩ.} Εἰπέ δὴ μοι, τί καλὸν ὄνομα τῷ νεανίσκῳ; τί αὐτὸν
προσαγορεύωμεν;

{ΔΗ.} Θεάγης ὄνομα τούτῳ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Καλὸν γε, ὦ Δημόδοκε, τῷ υἱῷ τὸ ὄνομα ἔθου καὶ
ἱεροπρεπές. εἰπέ δὴ ἡμῖν, ὦ Θεάγεσ, ἐπιθυμεῖν φῆς σοφὸς
γενέσθαι, καὶ ἀξιοῖς σου τὸν πατέρα τόνδε ἐξευρεῖν ἀνδρός
τινος συνουσίαν τοιούτου ὅστις σε σοφὸν ποιήσει;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Σοφοὺς δὲ καλεῖς πότερον τοὺς ἐπιστήμονας, περὶ

Stephanus page 122, section e, line 6

οἷον ἂν ἐπιστήμονες ᾖσιν, ἢ τοὺς μὴ;

{ΘΕ.} Τοὺς ἐπιστήμονας ἔγωγε.

{ΣΩ.} Τί οὖν; οὐκ ἐδιδάξατό σε ὁ πατήρ καὶ ἐπαίδευσεν
ἅπερ ἐνθάδε οἱ ἄλλοι πεπαιδεύονται, οἱ τῶν καλῶν καγαθῶν
πατέρων υἱεῖς, οἷον γράμματά τε καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν
καὶ τὴν ἄλλην ἀγωνίαν;

{ΘΕ.} Ἐμέ γε.

{ΣΩ.} Ἐτι οὖν οἶε τινὸς ἐπιστήμης ἐλλείπειν, ἧς προσήκει
ὕπερ σοῦ τὸν πατέρα ἐπιμεληθῆναι;

{ΘΕ.} Ἐγώ γε.

Stephanus page 123, section a, line 4

{ΣΩ.} Τίς ἐστὶν αὕτη; εἰπέ καὶ ἡμῖν, ἵνα σοι χαρισώμεθα.

{ΘΕ.} Οἶδεν καὶ οὗτος, ὦ Σώκρατες - ἐπεὶ πολλάκις ἐγὼ
αὐτῷ εἶρηκα - ἀλλὰ ταῦτα ἐξεπίτηδες πρὸς σὲ λέγει, ὥς δὴ
οὐκ εἰδὼς οὐ ἐγὼ ἐπιθυμῶ· τοιαῦτα γὰρ ἕτερα καὶ πρὸς ἐμὲ

μάχεται τε καὶ οὐκ ἐθέλει με οὐδενὶ συστήσαι.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τὰ μὲν ἔμπροσθέν σοι ἦν πρὸς τοῦτον ῥηθέντα ὥσπερ ἄνευ μαρτύρων λεγόμενα· νυνὶ δὲ ἐμὲ ποιήσαι μάρτυρα, καὶ ἐναντίον ἐμοῦ κάτειπε τίς ἐστὶν αὕτη ἡ σοφία ἣς ἐπιθυμεῖς. φέρε γάρ, εἰ ἐπεθύμεις ταύτης ἢ οἱ ἄνθρωποι τὰ πλοῖα κυβερνῶσιν, καὶ ἐγὼ σε ἐτύγγανον ἀνερωτῶν·

Stephanus page 123, section b, line 5

“ὦ Θέαγες, τίνος ἐνδεὴς ὢν σοφίας μέμφη τῷ πατρὶ ὅτι οὐκ ἐθέλει σε συνιστάναι παρ' ὧν ἂν σὺ σοφὸς γένοιο;” τί ἂν μοι ἀπεκρίνω; τίνα αὐτὴν εἶναι; Ἄρα οὐ κυβερνητικήν;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἰ δὲ ἐπιθυμῶν ταύτην τὴν σοφίαν εἶναι σοφὸς ἢ τὰ ἄρματα κυβερνῶσιν εἴτ' ἐμέμφου τῷ πατρί, ἐμοῦ αὖ ἐρωτῶντος τίς ἐστὶν αὕτη ἡ σοφία, τίνα ἂν ἀπεκρίνω αὐτὴν εἶναι; ἄρ' οὐχὶ ἡνιοχικήν;

{ΘΕ.} Ναί.

Stephanus page 123, section c, line 6

{ΣΩ.} Ἦς δὲ δὴ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν, πότερον ἀνῶνυμός τίς ἐστὶν ἢ ἔχει ὄνομα;

{ΘΕ.} Οἶμαι ἔγωγε ἔχειν.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν αὐτὴν μὲν οἶσθα, οὐ μέντοι τό γε ὄνομα, ἢ καὶ τὸ ὄνομα;

{ΘΕ.} Καὶ τὸ ὄνομα ἔγωγε.

{ΣΩ.} Τί οὖν ἔστιν; εἰπέ.

{ΘΕ.} Τί δὲ ἄλλο, ὦ Σώκρατες, αὐτῇ ὀνομά τις φαίη ἂν εἶναι ἀλλ' ἢ σοφίαν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἡ ἡνιοχία σοφία ἐστίν; ἢ ἀμαθία

Stephanus page 123, section d, line 4

δοκεῖ σοι εἶναι;

{ΘΕ.} Οὐκ ἔμοιγε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ σοφία;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἦι τί χρώμεθα; οὐχ ἢ ἵππων ἐπιστάμεθα ζεύγους ἄρχειν;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἡ κυβερνητικὴ σοφία ἐστίν;

{ΘΕ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὐχ αὕτη ἢ πλοίων ἐπιστάμεθα ἄρχειν;

Stephanus page 123, section d, line 14

{ΘΕ.} Αὕτη μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἦς δὲ δὴ σὺ ἐπιθυμεῖς ἡ σοφία τίς ἐστίν; ἢ τίνος

ἐπιστάμεθα ἄρχειν;

{ΘΕ.} Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ἥ τῶν ἀνθρώπων.

{ΣΩ.} Μῶν ἥ τῶν καμνόντων;

{ΘΕ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἰατρικὴ γὰρ αὕτη ἐστίν· ἥ γάρ;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἥ τῶν ἀδόντων ἐπιστάμεθα ἐν τοῖς χοροῖς

Stephanus page 123, section e, line 8

ἄρχειν;

{ΘΕ.} Οὐ.

{ΣΩ.} Μουσικὴ γὰρ αὕτη γε;

{ΘΕ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἥ τῶν γυμναζομένων ἐπιστάμεθα ἄρχειν;

{ΘΕ.} Οὐ.

{ΣΩ.} Γυμναστικὴ γὰρ αὕτη γε;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἥ τῶν τί ποιοούντων; προθυμοῦ εἰπεῖν ὥσπερ
ἐγὼ σοὶ τὰ ἔμπροσθεν.

Stephanus page 124, section a, line 1

{ΘΕ.} Ἦι τῶν ἐν τῇ πόλει, ἔμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐν τῇ πόλει εἰσὶν καὶ οἱ κάμνοντες;

{ΘΕ.} Ναί, ἀλλ' οὐ τούτων λέγω μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν
ἄλλων τῶν ἐν τῇ πόλει.

{ΣΩ.} Ἄρά γε μαθάνω ἦν λέγεις τέχνην; δοκεῖς γάρ μοι
λέγειν οὐχ ἥ τῶν θερίζοντων ἐπιστάμεθα ἄρχειν καὶ τρυγών-
των καὶ τῶν φυτευόντων καὶ σπειρόντων καὶ ἀλοώντων·
αὕτη μὲν γὰρ γεωργικὴ, ἥ τούτων ἄρχομεν. ἥ γάρ;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐδέ γε οἶμαι ἥ τῶν πριζόντων καὶ τρυπώντων καὶ

Stephanus page 124, section b, line 2

ξεόντων καὶ торνευόντων συμπάντων ἐπιστάμεθα ἄρχειν,
οὐ ταύτην λέγεις· αὕτη μὲν γὰρ οὐ τεκτονικὴ;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἴσως ἥ τούτων τε πάντων καὶ αὐτῶν τῶν
γεωργῶν καὶ τῶν τεκτόνων καὶ τῶν δημιουργῶν ἀπάντων
καὶ τῶν ιδιωτῶν καὶ τῶν γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, ταύτην ἴσως
λέγεις τὴν σοφίαν.

{ΘΕ.} Ταύτην πάλαι, ὦ Σώκρατες, βούλομαι λέγειν.

{ΣΩ.} Ἐχεις οὖν εἰπεῖν, Αἴγισθος ὁ Ἀγαμέμνονα ἀπο-
κτείνας ἐν Ἀργεὶ ἄρα τούτων ἦρχεν ὧν σὺ λέγεις, τῶν τε

Stephanus page 124, section c, line 3

δημιουργῶν καὶ ἰδιωτῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν συμπάντων,
 ἢ ἄλλων τινῶν;
 {ΘΕ.} Οὐκ, ἀλλὰ τούτων.
 {ΣΩ.} Τί δὲ δὴ; Πηλεὺς ὁ Αἰακοῦ ἐν Φθίᾳ οὐ τῶν αὐτῶν
 τούτων ἦρχεν;
 {ΘΕ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Περίανδρον δὲ τὸν Κυψέλου ἄρχοντα ἐν Κορίνθῳ
 ἤδη ἀκήκοας γενέσθαι;
 {ΘΕ.} Ἐγώ γε.
 {ΣΩ.} Οὐ τῶν αὐτῶν τούτων ἄρχοντα ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει;

Stephanus page 124, section d, line 1

{ΘΕ.} Ναί.
 {ΣΩ.} Τί δὲ Ἀρχέλαον τὸν Περδίκκου, τὸν νεωστὶ τοῦτον
 ἄρχοντα ἐν Μακεδονίᾳ; οὐ τῶν αὐτῶν ἡγῆ τούτων ἄρχειν;
 {ΘΕ.} Ἐγώ γε.
 {ΣΩ.} Ἰππῖαν δὲ τὸν Πεισιστράτου ἐν τῇδε τῇ πόλει
 ἄρξαντα τίνων οἶσι ἄρξαι; οὐ τούτων;
 {ΘΕ.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΣΩ.} Εἴποις ἂν οὖν μοι τίνα ἐπωνυμίαν ἔχει Βάκις τε
 καὶ Σίβυλλα καὶ ὁ ἡμεδαπὸς Ἀμφίλυτος;
 {ΘΕ.} Τίνα γὰρ ἄλλην, ὦ Σώκρατες, πλὴν γε χρησμοδοί;

Stephanus page 124, section e, line 1

{ΣΩ.} Ὅρθῳς λέγεις. ἀλλὰ καὶ τούσδε μοι οὕτω πειρῶ
 ἀποκρίνασθαι, τίνα ἐπωνυμίαν ἔχει Ἰππίας καὶ Περίανδρος
 διὰ τὴν αὐτὴν ἀρχήν;
 {ΘΕ.} Οἶμαι μὲν τύραννοι· τί γὰρ ἄλλο;
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅστις ἐπιθυμεῖ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ
 πόλει συμπάντων ἄρχειν, τῆς αὐτῆς ἀρχῆς τούτοις ἐπιθυμεῖ,
 τυραννικῆς, καὶ τύραννος εἶναι;
 {ΘΕ.} Φαίνεται.
 {ΣΩ.} Οὐκοῦν ταύτης ἐπιθυμεῖν σὺ φήεις;
 {ΘΕ.} Ἐοικέν γε ἐξ ὧν ἐγὼ εἶπον.

Stephanus page 124, section e, line 11

{ΣΩ.} Ὡς μισαρέ, τυραννεῖν ἄρα ἡμῶν ἐπιθυμῶν πάλαι
 ἐμέμφου τῷ πατρὶ ὅτι σε οὐκ ἔπεμπεν εἰς [διδασκάλου]
 τυραννοδιδασκάλου τινός; καὶ σύ, ὦ Δημόδοκε, οὐκ αἰσχύνῃ
 πάλαι εἰδὼς οὗ ἐπιθυμεῖ οὗτος, καὶ ἔχων ὅθι πέμψας αὐτὸν
 δημιουργὸν ἂν ἐποίησας τῆς σοφίας ἧς ἐπιθυμεῖ, ἔπειτα
 φθονεῖς τε αὐτῷ καὶ οὐκ ἐθέλεις πέμπειν; ἀλλὰ νῦν - ὁρᾷς; -
 ἐπειδὴ ἐναντίον ἐμοῦ κατείρηκέ σου, κοινῇ βουλευόμεθα
 ἐγὼ τε καὶ σὺ ἐς τίνος ἂν αὐτὸν πέμποιμεν καὶ διὰ τὴν
 τίνος συνουσίαν σοφὸς ἂν γένοιτο τύραννος;
 {ΔΗ.} Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, βουλευόμεθα δῆτα, ὥς

Stephanus page 125, section b, line 2

δοκεῖ γέ μοι βουλῆς δεῖν περὶ τούτου οὐ φαύλης.

{ΣΩ.} Ἔασον, ὠγαθέ. διαπυθώμεθα αὐτοῦ πρῶτον ἱκανῶς.

{ΔΗ.} Πυνθάνου δῆ.

{ΣΩ.} Τί οὖν ἂν εἰ Εὐριπίδῃ τι προσχρησαίμεθα, ὦ Θέαγες;
Εὐριπίδης γάρ πού φησιν -

σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσία·

εἰ οὖν ἔροιτό τις τὸν Εὐριπίδην· “ὦ Εὐριπίδη, τῶν τί
σοφῶν συνουσία φῆς σοφοὺς εἶναι τοὺς τυράννους;” ὥσπερ

Stephanus page 125, section c, line 2

ἂν εἰ εἰπόντα -

σοφοὶ γεωργοὶ τῶν σοφῶν συνουσία,

ἠρόμεθα “Τῶν τί σοφῶν;” τί ἂν ἡμῖν ἀπεκρίνατο; ἄρ' ἂν
ἄλλο τι ἢ τῶν τὰ γεωργικά;

{ΘΕ.} Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο.

{ΣΩ.} Τί δὲ εἰ εἶπε -

σοφοὶ μάγειροι τῶν σοφῶν συνουσία,

Stephanus page 125, section c, line 8

εἰ ἠρόμεθα· “Τῶν τί σοφῶν;” τί ἂν ἡμῖν ἀπεκρίνατο; οὐχ
ὅτι τῶν μαγείρων;

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δ' εἰ -

σοφοὶ παλαισταὶ τῶν σοφῶν συνουσία

εἶπεν, εἰ ἠρόμεθα· “Τῶν τί σοφῶν;” ἄρα οὐκ ἂν τῶν
παλαίειν ἔφη;

Stephanus page 125, section d, line 2

{ΘΕ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ δὲ εἶπε -

σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσία,

ἡμῶν ἐρωτώντων· “Τῶν τί σοφῶν λέγεις, ὦ Εὐριπίδη;”
τί ἂν φαίη; ποῖα ἂν εἶναι ταῦτα;

{ΘΕ.} Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ οἶδ' ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ βούλει ἐγὼ σοι εἶπω;

{ΘΕ.} Εἰ σὺ βούλει.

Stephanus page 125, section d, line 10

{ΣΩ.} Ταῦτ' ἐστὶν ἅπερ ἔφη Ἀνακρέων τὴν Καλλικρίτην
ἐπίστασθαι· ἢ οὐκ οἶσθα τὸ ἄσμα;

{ΘΕ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Τί οὖν; τοιαύτης τινὸς καὶ σὺ συνουσίας ἐπιθυμεῖς
ἀνδρὸς ὅστις τυγχάνει ὁμότεχνος ὢν Καλλικρίτη τῇ Κυάνῃς
καὶ “ἐπίσταται τυραννικά,” ὥσπερ ἐκείνην ἔφη ὁ ποιητής,
ἵνα καὶ σὺ ἡμῖν τύραννος γένη καὶ τῇ πόλει;

{ΘΕ.} Πάλαι, ὦ Σώκρατες, σκώπτεις καὶ παίζεις πρὸς με.

{ΣΩ.} Τί δέ; οὐ ταύτης φῆς τῆς σοφίας ἐπιθυμεῖν ἢ
πάντων ἂν τῶν πολιτῶν ἄρχοις; τοῦτο δὲ ποιῶν ἄλλο τι ἢ

Stephanus page 125, section e, line 7

τύραννος ἂν εἴης;

{ΘΕ.} Εὐξαίμην μὲν ἂν οἶμαι ἔγωγε τύραννος γενέσθαι,
μάλιστα μὲν πάντων ἀνθρώπων, εἰ δὲ μή, ὥς πλείστων· καὶ
σύ γ' ἂν οἶμαι καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι - ἔτι δέ γε
ἴσως μᾶλλον θεὸς γενέσθαι - ἀλλ' οὐ τούτου ἔλεγον ἐπι-
θυμεῖν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τί δὴ ἐστὶ ποτε οὗ ἐπιθυμεῖς; οὐ τῶν
πολιτῶν φῆς ἄρχειν ἐπιθυμεῖν;

{ΘΕ.} Οὐ βίᾳ γε οὐδ' ὥσπερ οἱ τύραννοι ἀλλ' ἐκόντων,
ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐν τῇ πόλει ἐλλόγιμοι ἄνδρες.

Stephanus page 126, section a, line 9

{ΣΩ.} Ἄρά γε λέγεις ὥσπερ Θεμιστοκλῆς καὶ Περικλῆς
καὶ Κίμων καὶ ὅσοι τὰ πολιτικὰ δεινοὶ γεγόνασιν;

{ΘΕ.} Νῆ Δία τούτους λέγω.

{ΣΩ.} Τί οὖν εἰ τὰ ἱππικὰ ἐτύγχανες ἐπιθυμῶν σοφὸς
γενέσθαι; παρὰ τίνας ἂν ἀφικόμενος ὠήθης δεινὸς ἔσεσθαι
ἱππεύς; ἢ παρ' ἄλλους τινὰς ἢ τοὺς ἱππικούς;

{ΘΕ.} Μὰ Δία οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ παρ' αὐτοὺς αὖ τοὺς δεινοὺς ὄντας ταῦτα, καὶ
οἷς εἰσὶν τε ἵπποι καὶ χρῶνται ἐκάστοτε καὶ οἰκεῖοις καὶ
ἀλλοτρίοις πολλοῖς.

Stephanus page 126, section b, line 7

{ΘΕ.} Δῆλον ὅτι.

{ΣΩ.} Τί δὲ εἰ τὰ ἀκοντιστικὰ σοφὸς ἐβούλου γενέσθαι;
οὐ παρὰ τοὺς ἀκοντιστικούς ᾧ οὖν ἂν ἐλθὼν σοφὸς ἔσεσθαι
τούτους, οἷς ἔστιν τε ἀκόντια καὶ πολλοῖς καὶ ἀλλοτρίοις καὶ
οἰκεῖοις ἐκάστοτε χρῶνται ἀκοντίοις;

{ΘΕ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Λέγε δὴ μοι· ἐπεὶ δὲ δὴ τὰ πολιτικὰ βούλει σοφὸς

γενέσθαι, οἷε παρ' ἄλλους τινὰς ἀφικόμενος σοφὸς ἔσεσθαι
ἢ τοὺς πολιτικοὺς τούτους, τοὺς αὐτοὺς τε δεινοὺς ὄντας τὰ
πολιτικὰ καὶ χρωμένους ἐκάστοτε τῇ τε αὐτῶν πόλει καὶ

Stephanus page 126, section c, line 7

ἄλλαις πολλαῖς, καὶ Ἑλληνίσιν προσομιλοῦντας πόλεσιν
καὶ βαρβάροις; ἢ δοκεῖς ἄλλοις τισὶν συγγενόμενος σοφὸς
ἔσεσθαι ταῦτα ἅπερ οὗτοι, ἀλλ' οὐκ αὐτοῖς τούτοις;
{ΘΕ.} Ἀκήκοα γάρ, ὦ Σώκρατες, οὓς σέ φασιν λέγειν τοὺς
λόγους, ὅτι τούτων τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν οἱ υἱεῖς οὐδὲν
βελτίους εἰσὶν ἢ οἱ τῶν σκυτοτόμων· καὶ μοι δοκεῖς ἀληθέ-
στατα λέγειν ἐξ ὧν ἐγὼ δύναμαι αἰσθέσθαι. ἀνόητος ἂν
οὖν εἴην εἰ οἰοίμην τινὰ τούτων ἐμοὶ μὲν ἂν παραδοῦναι τὴν
αὐτοῦ σοφίαν, τὸν δὲ ὑὸν τὸν αὐτοῦ μηδὲν ὠφελῆσαι, εἴ τι
οἷός τ' ἦν εἰς ταῦτα ὠφελεῖν ἄλλον ὄντιναοῦν ἀνθρώπων.

Stephanus page 126, section d, line 8

{ΣΩ.} Τί οὖν ἂν, ὦ βέλτιστε ἀνδρῶν, χρήσαιο σαυτῶ, εἴ
σοι ἐπειδὴ γένοιτο ὑὸς τοιαῦτα πράγματα παρέχοι, καὶ φαίη
μὲν ἂν ἐπιθυμεῖν ἀγαθὸς γενέσθαι ζωγράφος, καὶ μέφοιτο
σοὶ τῷ πατρὶ ὅτι οὐκ ἐθέλεις ἀναλίσκειν εἰς αὐτὸν τούτων
αὐτῶν ἔνεκα ἀργύριον, τοὺς δὲ δημιουργοὺς αὐτοῦ τούτου,
τοὺς ζωγράφους, ἀτιμάζοι τε καὶ μὴ βούλοιο παρ' αὐτῶν
μανθάνειν; ἢ τοὺς αὐλητάς, βουλόμενος αὐλητὴς γενέσθαι,
ἢ τοὺς κιθαριστάς; ἔχοις ἂν αὐτῷ ὅτι χρῶο καὶ ὅποι πέμποις
ἄλλοσε μὴ ἐθέλοντα παρὰ τούτων μανθάνειν;

Stephanus page 126, section e, line 8

{ΘΕ.} Μὰ Δία οὐκ ἔγωγε.
{ΣΩ.} Νῦν οὖν ταῦτά ταῦτα αὐτὸς πρὸς τὸν πατέρα ποιῶν
θαυμάζεις, καὶ μέμφῃ εἰ ἀπορεῖ ὅτι σοι χρήσεται καὶ ὅποι
πέμποι; ἐπεὶ Ἀθηναίων γε τῶν καλῶν καγαθῶν τὰ πολιτικὰ
ὅτῳ ἂν βούλῃ συστήσομέν σε, ὅς σοι προῖκα συνέσται· καὶ
ἅμα μὲν ἀργύριον οὐκ ἀναλώσεις, ἅμα δὲ πολὺ μᾶλλον
εὐδοκιμήσεις παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις ἢ ἄλλῳ τῷ
συνών.

{ΘΕ.} Τί οὖν, ὦ Σώκρατες; οὐ καὶ σὺ τῶν καλῶν καγα-
θῶν εἰ ἀνδρῶν; εἰ γὰρ σὺ μοι ἐθέλοις συνεῖναι, ἐξαρκεῖ καὶ

Stephanus page 127, section a, line 10

οὐδένα ἄλλον ζητῶ.

{ΣΩ.} Τί τοῦτο λέγεις, Θεάγε;

{ΔΗ.} Ὁ Σώκρατες, οὐ μέντοι κακῶς λέγει, καὶ ἅμα μὲν
ἐμοὶ χαρὴ· ὥς ἐγὼ οὐκ ἔσθ' ὅτι τούτου μειζρον ἂν ἔρμαιον
ἡγησαίμην, ἢ εἰ οὗτός τε ἀρέσκοιτο τῇ σῇ συνουσίᾳ καὶ σὺ

ἐθέλοις τούτῳ συνεῖναι. καὶ μέντοι καὶ αἰσχύνομαι λέγειν
ὥς σφόδρα βούλομαι. ἀλλ' ἐγὼ ἀμφοτέρων ὑμῶν δέομαι, σέ
τ' ἐθέλεις τούτῳ συνεῖναι καὶ σὲ μὴ ζητεῖν ἄλλῳ μηδενὶ
συγγενέσθαι ἢ Σωκράτει· καί με πολλῶν καὶ φοβερῶν ἀπαλ-
λάξετε φροντίδων. ὥς νῦν πάνυ φοβοῦμαι ὑπὲρ τούτου μή

Stephanus page 127, section c, line 2

τινὶ ἄλλῳ ἐντύχῃ οἴῳ τοῦτον διαφθεῖραι.

{ΘΕ.} Μηκέτι νῦν, ὦ πάτερ, ὑπὲρ γ' ἐμοῦ φοβοῦ, εἴπερ
οἴός τ' εἶ πείσαι τοῦτον τὴν ἐμὴν συνουσίαν προσδέξασθαι.

{ΔΗ.} Πάνυ καλῶς λέγεις. ὦ Σώκρατες, πρὸς σέ δ' ἂν
ἤδη εἴη ὁ μετὰ τοῦτο λόγος· ἐγὼ γάρ σοι ἔτοιμός εἰμι, ὥς
διὰ βραχέων εἰπεῖν, καὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ὥς οἴόν τε οἰκειό-
τατα παρέχειν, ὅτου ἂν δέῃ ἔμβραχυ, ἐὰν Θεάγῃ τουτονὶ
ἀσπάζῃ τε καὶ εὐεργετῇς ὅτι ἂν οἴός τε ᾔῃς.

{ΣΩ.} ὦ Δημόδοκε, τὸ μὲν ἐσπουδακέναι σε οὐ θαυμάζω,
εἴπερ οἶει ὑπ' ἐμοῦ μάλιστ' ἂν σοι τοῦτον ὠφελῇθηναι - οὐ

Stephanus page 127, section d, line 4

γὰρ οἶδα ὑπὲρ ὅτου ἂν τις νοῦν ἔχων μᾶλλον σπουδάζῃ ἢ
ὑπὲρ ὑέος αὐτοῦ ὅπως ὥς βέλτιστος ἔσται - ὁπόθεν δὲ ἔδοξέ
σοι τοῦτο, ὥς ἐγὼ ἂν μᾶλλον τὸν σὸν ὑὸν οἴός τ' εἶην
ὠφελῆσαι πρὸς τὸ πολίτην ἀγαθὸν γενέσθαι ἢ σὺ αὐτός, καὶ
ὁπόθεν οὗτος ῥήθη ἐμὲ μᾶλλον ἢ σὲ αὐτὸν ὠφελήσῃ, τοῦτο
πάνυ θαυμάζω. σὺ γὰρ πρῶτον μὲν πρεσβύτερος εἶ ἐμοῦ,
ἔπειτα πολλὰς ἤδη ἀρχὰς καὶ τὰς μεγίστας Ἀθηναίοις ἥρξας,
καὶ τιμᾷ ὑπὸ Ἀναγυρασίων τε τῶν δημοτῶν πολὺ μάλιστα
καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης πόλεως οὐδενὸς ἦττον· ἐμοὶ δὲ τούτων
οὐδὲν ἐνορᾷ οὐδέτερος ὑμῶν. ἔπειτα εἰ ἄρα τῆς μὲν τῶν

Stephanus page 127, section e, line 6

πολιτικῶν ἀνδρῶν συνουσίας Θεάγῃς ὅδε καταφρονεῖ, ἄλλους
δέ τινας ζητεῖ οἱ παιδεύειν ἐπαγγέλλονται οἰοί τε εἶναι νέους
ἀνθρώπους, ἔστιν ἐνταῦθα καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος καὶ Γοργίας
ὁ Λεοντίνος καὶ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντίνος καὶ ἄλλοι πολλοί,
οἱ οὕτω σοφοί εἰσιν ὥστε εἰς τὰς πόλεις ἰόντες πείθουσι
τῶν νέων τοὺς γενναιοτάτους τε καὶ πλουσιωτάτους - οἷς
ἔξεστιν τῶν πολιτῶν ᾧ ἂν βούλωνται προῖκα συνεῖναι -
τούτους πείθουσιν ἀπολείποντας τὰς ἐκείνων συνουσίας
αὐτοῖς συνεῖναι, προσκατατιθέντας ἀργύριον πάνυ πολὺ
μισθόν, καὶ χάριν πρὸς τούτοις εἰδέναι. τούτων τινὰς εἰκὸς

Stephanus page 128, section a, line 8

ἦν προαιρεῖσθαι καὶ τὸν ὑόν σου καὶ αὐτὸν σέ, ἐμὲ δ' οὐκ
εἰκός· οὐδὲν γὰρ τούτων ἐπίσταμαι τῶν μακαρίων τε καὶ
καλῶν μαθημάτων - ἐπεὶ ἐβουλόμην ἂν - ἀλλὰ καὶ λέγω

δήπου ἀεὶ ὅτι ἐγὼ τυγχάνω ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν ἐπιστάμενος
πλήν γε σμικροῦ τινος μαθήματος, τῶν ἐρωτικῶν. τοῦτο
μέντοι τὸ μάθημα παρ' ὄντινοῦν ποιοῦμαι δεινὸς εἶναι καὶ τῶν
προγεγονότων ἀνθρώπων καὶ τῶν νῦν.

{ΘΕ.} Ὁρᾶς, ὦ πάτερ; ὁ Σωκράτης οὐ πάνυ μοι δοκεῖ
[τι] ἔτι ἐθέλγειν ἐμοὶ συνδιατρίβειν - ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν ἔτοιμον,
ἐὰν οὗτος ἐθέλῃ - ἀλλὰ ταῦτα παίζων πρὸς ἡμᾶς λέγει.

Stephanus page 128, section c, line 2

ἐπεὶ ἐγὼ οἶδα τῶν ἐμῶν ἡλικιωτῶν καὶ ὀλίγων πρεσβυτέρων
οἱ πρὶν μὲν τούτῳ συνεῖναι οὐδενὸς ἄξιοι ἦσαν, ἐπειδὴ δὲ
συνεγένοντο τούτῳ, ἐν πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ πάντων βελτίους
φαίνονται ὢν πρότερον χεῖρους.

{ΣΩ.} Οἶσθα οὖν οἷον τοῦτό ἐστιν, ὦ παῖ Δημοδόκου;

{ΘΕ.} Ναὶ μὰ Δία ἔγωγε, ὅτι, ἐὰν σὺ βούλῃ, καὶ ἐγὼ
οἶός τ' ἔσομαι τοιοῦτος γενέσθαι οἰοίμην καὶ ἐκεῖνοι.

{ΣΩ.} Οὐκ, ὠγαθέ, ἀλλὰ σε λέληθεν οἷον τοῦτ' ἔστιν, ἐγὼ
δέ σοι φράσω. ἔστι γάρ τι θεία μοῖρα παρεπόμενον ἐμοὶ
ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον δαιμόνιον. ἔστι δὲ τοῦτο φωνή, ἥ

Stephanus page 128, section d, line 4

ὅταν γένηται αἰεὶ μοι σημαίνει, ὃ ἂν μέλλω πράττειν, τούτου
ἀποτροπὴν, προτρέπει δὲ οὐδέποτε· καὶ ἐὰν τίς μοι τῶν
φίλων ἀνακοινῶται καὶ γένηται ἡ φωνή, ταῦτόν τοῦτο, ἀπο-
τρέπει καὶ οὐκ ἔἴα πράττειν. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας
παρέξομαι. Χαρμίδην γὰρ τουτονὶ γινώσκετε τὸν καλὸν
γενόμενον, τὸν Γλαύκωνος· οὗτός ποτε ἐτύγχανε ἐμοὶ ἀνα-
κοινούμενος μέλλων ἀσκήσειν στάδιον εἰς Νεμέαν, καὶ εὐθύς
αὐτοῦ ἀρχομένου λέγειν ὅτι μέλλοι ἀσκεῖν ἐγένετο ἡ φωνή,
καὶ ἐγὼ διεκώλυόν τε αὐτὸν καὶ εἶπον ὅτι “Λέγοντός σου
μεταξὺ γέγονέ μοι ἡ φωνή ἡ τοῦ δαιμονίου· ἀλλὰ μὴ ἄσκει.”

Stephanus page 128, section e, line 6

“Ἴσως,” ἔφη, “σημαίνει σοι ὅτι οὐ νικήσω· ἐγὼ δὲ καὶ
μὴ μέλλω νικᾶν, γυμνασάμενός γε τοῦτον τὸν χρόνον ὠφελή-
θήσομαι.” ταῦτα εἰπὼν ἤσκει· ἄξιον οὖν πυθέσθαι αὐτοῦ
ἅ αὐτῷ συνέβη ἀπὸ ταύτης τῆς ἀσκήσεως. εἰ δὲ βούλεσθε,
τὸν Τιμάρχου ἀδελφὸν Κλειτόμαχον ἔρεσθε τί εἶπεν αὐτῷ
Τίμαρχος ἡνίκα ἀποθανούμενος ἦει ἔτι τοῦ δαιμονίου,
ἐκεῖνός τε καὶ Εὐαθλος ὁ σταδιοδρομῶν ὃς Τίμαρχον ὑπ-
εδέξατο φεύγοντα· ἔρεῖ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἶπεν αὐτῷ ταυτί.

{ΘΕ.} Τί;

{ΣΩ.} “ὦ Κλειτόμαχε,” ἔφη, “ἐγὼ μέντοι ἔρχομαι ἀπο-

Stephanus page 129, section a, line 8

θανούμενος νυνί, διότι Σωκράτει οὐκ ἤθελον πείθεσθαι.” τί

δὴ οὖν ποτε τοῦτο εἶπεν ὁ Τίμαρχος; ἐγὼ φράσω. ὅτε ἀνίστατο ἐκ τοῦ συμποσίου ὁ Τίμαρχος καὶ Φιλήμων ὁ Φιλημονίδου ἀποκτενοῦντες Νικίαν τὸν Ἡροσκαμάνδρου, ἠπιστάσθην μὲν αὐτῶ μόνω τὴν ἐπιβουλήν, ὁ δὲ Τίμαρχος ἀνιστάμενος πρὸς ἐμὲ εἶπεν, “Τί λέγεις,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες; ὑμεῖς μὲν πίνετε, ἐμὲ δὲ δεῖ ποι ἐξαναστήναι· ἥξω δὲ ὀλίγον ὕστερον, ἐὰν τύχω.” καί μοι ἐγένετο ἡ φωνή, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, “Μηδαμῶς,” ἔφην, “ἀναστῆς· γέγονε γάρ μοι τὸ εἰωθὸς σημεῖον τὸ δαιμόνιον.” καὶ ὃς ἐπέσχε.

Stephanus page 129, section c, line 1

καὶ διαλιπὼν χρόνον αὐθις ὥρμητο ἰέναι, καὶ ἔφη· “Εἴμι δὴ, Σώκρατες.” αὐθις ἐγένετο ἡ φωνή· αὐθις οὖν αὐτὸν ἠνάγκασα ἐπισχεῖν. τὸ τρίτον, βουλόμενός με λαθεῖν, ἀνέστη οὐκέτι εἰπὼν μοι οὐδὲν ἀλλὰ λαθὼν, ἐπιτηρήσας ἄλλοσε τὸν νοῦν ἔχοντα· καὶ οὕτως ᾤχετο ἀπὼν καὶ διεπράξατο ἐξ ὧν ἦει ἀποθανούμενος. ὅθεν δὴ τοῦτο εἶπεν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὅπερ νῦν ὑμῖν ἐγώ, ὅτι ἴοι ἀποθανούμενος διὰ τὸ ἐμοὶ ἀπιστῆσαι. ἔτι τοίνυν περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ πολλῶν ἀκούσεσθον ἃ ἐγὼ ἔλεγον περὶ τῆς διαφθορᾶς τοῦ στρατοπέδου. καὶ τὰ μὲν παρεληλυθότα τῶν εἰδότων ἔστιν

Stephanus page 129, section d, line 3

ἀκοῦσαι· πείραν δ' ἔξεστι νυνὶ λαβεῖν τοῦ σημείου εἰ ἄρα τί λέγει. ἐπὶ γὰρ τῇ ἐπὶ στρατείᾳ ἐξορμῇ Σαννίωνος τοῦ καλοῦ ἐγένετό μοι τὸ σημεῖον, οἴχεται δὲ νῦν μετὰ Θρασύλλου στρατευσόμενος εὐθὺς Ἐφέσου καὶ Ἰωνίας. ἐγὼ οὖν οἶομαι ἐκεῖνον ἢ ἀποθανεῖσθαι ἢ ὁμοῦ τι τούτῳ γ' ἐλᾶν, καὶ περὶ γε τῆς στρατιᾶς τῆς ἄλλης πάνυ φοβοῦμαι.

Ταῦτα δὴ πάντα εἰρηκά σοι, ὅτι ἡ δύναμις αὕτη τοῦ δαιμονίου τούτου καὶ εἰς τὰς συνουσίας τῶν μετ' ἐμοῦ συνδιατριβόντων τὸ ἅπαν δύναται. πολλοῖς μὲν γὰρ ἕναν-

Stephanus page 129, section e, line 4

τιοῦται, καὶ οὐκ ἔστι τούτοις ὠφελῆσθαι μετ' ἐμοῦ διατρίβουσιν, ὥστε οὐχ οἷόν τέ μοι τούτοις συνδιατρίβειν· πολλοῖς δὲ συνεῖναι μὲν οὐ διακωλύει, ὠφελοῦνται δὲ οὐδὲν συνόντες. οἷς δ' ἂν συλλάβηται τῆς συνουσίας ἡ τοῦ δαιμονίου δύναμις, οὗτοί εἰσιν ὧν καὶ σὺ ἦσθαι· ταχὺ γὰρ παραχρῆμα ἐπιδιδόασιν. καὶ τούτων αὖ τῶν ἐπιδιδόντων οἱ μὲν καὶ βέβαιον ἔχουσι καὶ παραμόνιμον τὴν ὠφελίαν· πολλοὶ δέ, ὅσον ἂν μετ' ἐμοῦ χρόνον ᾧσιν, θαυμάσιον ἐπιδιδόασιν, ἐπειδὴν δέ μου ἀπόσχονται, πάλιν οὐδὲν διαφέρουσιν ὅτουοῦν. τοῦτό ποτε ἔπαθεν Ἀριστείδης ὁ

Stephanus page 130, section a, line 5

Λυσιμάχου υἱὸς τοῦ Ἀριστείδου. διατρίβων γὰρ μετ' ἐμοῦ
πάμπλου ἐπεδεδώκει ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ· ἔπειτα αὐτῷ στρατεία
τις ἐγένετο καὶ ᾤχετο ἐκπλέων, ἥκων δὲ κατελάμβανε μετ'
ἐμοῦ διατρίβοντα Θουκυδίδην τὸν Μελησίου υἱὸν τοῦ Θου-
κυδίδου. ὁ δὲ Θουκυδίδης τῇ προτεραίᾳ μοι δι' ἀπεχθείας
ἐν λόγοις τισὶν ἐγγόνει· ἰδὼν οὖν με ὁ Ἀριστείδης, ἐπειδὴ
ἠσπάσατό τε καὶ τᾶλλα διελέχθη, “Θουκυδίδην δέ,” ἔφη,
“ἀκούω, ὦ Σώκρατες, σεμνύνεσθαι ἅττα πρὸς σε καὶ χαλε-
παίνειν ὥς τι ὄντα.” “Ἔστι γάρ,” ἔφην ἐγώ, “οὕτως.”
“Τί δέ, οὐκ οἶδεν,” ἔφη, “πρὶν σοὶ συγγενέσθαι οἷον ἦν

Stephanus page 130, section b, line 7

τὸ ἀνδράποδον;” “Οὐκ ἔοικέν γε,” ἔφην ἐγώ, “νῆ τοὺς
θεοὺς.” “Ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτός γε,” ἔφη, “καταγελάστως
ἔχω, ὦ Σώκρατες.” “Τί μάλιστα;” ἔφην ἐγώ. “Ὅτι,”
ἔφη, “πρὶν μὲν ἐκπλεῖν, ὁτρωῦν ἀνθρώπῳ οἷός τ' ἢ διαλέ-
γεσθαι καὶ μηδενὸς χείρων φαίνεσθαι ἐν τοῖς λόγοις, ὥστε
καὶ ἐδίωκον τὰς συνουσίας τῶν χαριεστάτων ἀνθρώπων,
νυνὶ δὲ τοῦναντίον φεύγω ἂν τινα καὶ αἰσθάνωμαι πεπαι-
δευμένον· οὕτως αἰσχύνομαι ἐπὶ τῇ ἐμαυτοῦ φαυλότητι.”
“Πότερον δέ,” ἦν δ' ἐγώ, “ἐξαίφνης σε προούλιπεν αὕτη
ἡ δύναμις ἢ κατὰ σμικρόν;” “Κατὰ σμικρόν,” ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 130, section d, line 1

“Ἦνίκα δέ σοι παρεγένετο,” ἦν δ' ἐγώ, “πότερον μαθόντι
παρ' ἐμοῦ τι παρεγένετο ἢ τινι ἄλλῳ τρόπῳ;” “Ἐγώ σοι
ἐρῶ,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, ἄπιστον μὲν νῆ τοὺς θεοὺς, ἀληθὲς
δέ. ἐγὼ γὰρ ἔμαθον μὲν παρὰ σου οὐδὲν πώποτε, ὥς αὐτὸς
οἶσθα· ἐπεδίδουν δὲ ὁπότε σοι συνεῖην, καὶ εἰ ἐν τῇ αὐτῇ
μόνον οἰκία εἶην, μὴ ἐν τῷ αὐτῷ δὲ οἰκήματι, μᾶλλον δὲ
ὁπότε ἐν τῷ αὐτῷ οἰκήματι, καὶ ἔμοιγε ἐδόκουν πολὺ μᾶλλον
ὁπότε ἐν τῷ αὐτῷ οἰκήματι ὦν λέγοντός σου βλέπομι πρὸς
σέ, μᾶλλον ἢ ὁπότε ἄλλοσε ὀρώην, πολὺ δὲ μάλιστα καὶ
πλεῖστον ἐπεδίδουν ὁπότε παρ' αὐτόν σε καθοίμην ἐχόμενός

Stephanus page 130, section e, line 3

σου καὶ ἀπτόμενος· νῦν δέ,” ἦ δ' ὅς, “πᾶσα ἐκείνη ἡ ἔξις
ἐξερρήκε.”

Ἔστιν οὖν, ὦ Θέαγες, τοιαύτη ἡ ἡμετέρα συνουσία· ἐὰν
μὲν τῷ θεῷ φίλον ἦ, πάνυ πολὺ ἐπιδώσεις καὶ ταχύ, εἰ δὲ
μή, οὐ. ὅρα οὖν μή σοι ἀσφαλέστερον ἢ παρ' ἐκείνων τινὶ
παιδεύεσθαι οἱ ἐγκρατεῖς αὐτοὶ εἰσιν τῆς ὠφελείας ἦν
ὠφελούσιν τοὺς ἀνθρώπους μᾶλλον ἢ παρ' ἐμοῦ ὅτι ἂν
τύχη τοῦτο πράξαι.

{ΘΕ.} Ἐμοὶ μὲν τοίνυν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἡμᾶς οὕτωςι
ποιῆσαι, ἀποπειραθῆναι τοῦ δαιμονίου τούτου συνόντας

ἀλλήλοις. καὶ ἐὰν μὲν παρείκη ἡμῖν, ταῦτα βέλτιστα·
εἰ δὲ μή, τότε ἤδη παραχρῆμα βουλευσόμεθα ὅτι δράσομεν,
εἴτε ἄλλω συνεσόμεθα, εἴτε καὶ αὐτὸ τὸ θεῖον τὸ σοὶ γιγνώ-
μενον πειρασόμεθα παραμυθεῖσθαι εὐχαῖσί τε καὶ θυσίαις
καὶ ἄλλω ὅτῳ ἂν οἱ μάντις ἐξηγῶνται.

{ΔΗ.} Μηκέτι πρὸς ταῦτα ἀντείπῃς, ὦ Σώκρατες, τῷ
μειρακίῳ· εὖ γὰρ λέγει Θεάγης.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ δοκεῖ χρῆναι οὕτω ποιεῖν, οὕτω ποιῶμεν.

Charmides

Ἦκομεν τῇ προτεραίᾳ ἐσπέρας ἐκ Ποτειδαίας ἀπὸ τοῦ
στρατοπέδου, οἷον δὲ διὰ χρόνου ἀφιγμένος ἀσμένως ἦα

ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβάς. καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν Ταυρέου
παλαίστραν τὴν καταντικρὺ τοῦ τῆς Βασίλης ἱεροῦ εἰσῆλ-
θον, καὶ αὐτόθι κατέλαβον πάνυ πολλούς, τοὺς μὲν καὶ
ἀγνώτας ἐμοί, τοὺς δὲ πλείστους γνωρίμους. καί με ὥς
εἶδον εἰσιόντα ἐξ ἀπροσδοκήτου, εὐθὺς πόρρωθεν ἡσπάζοντο
ἄλλος ἄλλοθεν· Χαιρεφῶν δέ, ἅτε καὶ μανικὸς ὢν, ἀνα-
πηδήσας ἐκ μέσων ἔθει πρὸς με, καί μου λαβόμενος τῆς
χειρός, ὦ Σώκρατες, ἦ δ' ὅς, πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης;
Ὀλίγον δὲ πρὶν ἡμᾶς ἀπιέναι μάχη ἐγεγόνει ἐν τῇ Ποτειδαίᾳ,
ἣν ἄρτι ἦσαν οἱ τῇδε πεπυσμένοι.

Καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν ἀποκρινόμενος, Οὕτωςί, ἔφην, ὥς
σὺ ὀρᾷς.

Καὶ μὴν ἡγγελταί γε δεῦρο, ἔφη, ἦ τε μάχη πάνυ ἰσχυρὰ
γεγονέναι καὶ ἐν αὐτῇ πολλοὺς τῶν γνωρίμων τεθνάναι.

Καὶ ἐπεικῶς, ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ ἀπήγγελλται.

Παρεγένου μὲν, ἦ δ' ὅς, τῇ μάχῃ;

Παρεγενόμην.

Δεῦρο δὴ, ἔφη, καθεζόμενος ἡμῖν διήγησαι· οὐ γάρ τί
πω πάντα σαφῶς πεπύσμεθα. Καὶ ἅμα με καθίζει ἄγων
παρὰ Κριτίαν τὸν Καλλαίσχρου.

Παρακαθεζόμενος οὖν ἡσπαζόμεν τὸν τε Κριτίαν καὶ τοὺς
ἄλλους, καὶ διηγούμεν αὐτοῖς τὰ ἀπὸ στρατοπέδου, ὅτι μέ-
τις ἀνέροιτο· ἡρώτων δὲ ἄλλος ἄλλο.

Ἐπειδὴ δὲ τῶν τοιούτων ἄδην εἶχομεν, αὐθις ἐγὼ αὐτοὺς

ἀνηρώτων τὰ τῆδε, περὶ φιλοσοφίας ὅπως ἔχοι τὰ νῦν, περὶ
τε τῶν νέων, εἴ τινες ἐν αὐτοῖς διαφέροντες ἢ σοφία ἢ κάλλει
ἢ ἀμφοτέροις ἐγγεγονότες εἶεν. καὶ ὁ Κριτίας ἀποβλέψας
πρὸς τὴν θύραν, ἰδὼν τινὰς νεανίσκους εἰσιόντας καὶ λοι-
δορουμένους ἀλλήλοις καὶ ἄλλον ὄχλον ὀπισθεν ἐπόμενον,
Περὶ μὲν τῶν καλῶν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, αὐτίκα μοι δοκεῖς

Stephanus page 154, section a, line 4

εἴσεσθαι· οὗτοι γὰρ τυγχάνουσιν οἱ εἰσιόντες πρόδρομοί τε
καὶ ἐρασταὶ ὄντες τοῦ δοκοῦντος καλλίστου εἶναι τὰ γε δὴ
νῦν, φαίνεται δέ μοι καὶ αὐτὸς ἐγγὺς ἤδη που εἶναι προσιών.
Ἔστιν δέ, ἦν δ' ἐγώ, τίς τε καὶ τοῦ;
Οἶσθά που σύ γε, ἔφη, ἀλλ' οὐπω ἐν ἡλικίᾳ ἦν πρὶν σε
ἀπιέναι, Χαρμίδην τὸν τοῦ Γλαύκωνος τοῦ ἡμετέρου θείου
ύόν, ἐμὸν δὲ ἀνεψιόν.
Οἶδα μέντοι νῆ Δία, ἦν δ' ἐγώ· οὐ γάρ τι φαῦλος οὐδὲ
τότε ἦν ἔτι παῖς ὢν, νῦν δ' οἶμαί που εὖ μάλα ἂν ἦδη
μειράκιον εἴη.

Stephanus page 154, section b, line 6

Αὐτίκα, ἔφη, εἴση καὶ ἡλίκος καὶ οἶος γέγονεν. Καὶ ἅμα
ταῦτ' αὐτοῦ λέγοντος ὁ Χαρμίδης εἰσέρχεται.
Ἔμοι μὲν οὖν, ὦ ἑταῖρε, οὐδὲν σταθμητόν· ἀτεχνῶς γὰρ
λευκὴ στάθμη εἰμὶ πρὸς τοὺς καλοὺς - σχεδὸν γάρ τί μοι
πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται - ἀτὰρ οὖν δὴ καὶ
τότε ἐκεῖνος ἐμοὶ θαυμαστὸς ἐφάνη τό τε μέγεθος καὶ τὸ
κάλλος, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι πάντες ἐρᾶν ἔμοιγε ἐδόκουν αὐτοῦ -
οὕτως ἐκπεπληγμένοι τε καὶ τεθορυβημένοι ἦσαν, ἥνίκ'
εἰσῆει - πολλοὶ δὲ δὴ ἄλλοι ἐρασταὶ καὶ ἐν τοῖς ὀπισθεν
εἶποντο. καὶ τὸ μὲν ἡμέτερον τὸ τῶν ἀνδρῶν ἦττον θαυ-

Stephanus page 154, section c, line 6

μαστὸν ἦν· ἀλλ' ἐγώ καὶ τοῖς παισὶ προσέσχον τὸν νοῦν,
ὥς οὐδεὶς ἄλλος· ἔβλεπεν αὐτῶν, οὐδ' ὅστις σμικρότατος
ἦν, ἀλλὰ πάντες ὥσπερ ἄγαλμα ἐθεῶντο αὐτόν. καὶ ὁ
Χαιρεφῶν καλέσας με, Τί σοι φαίνεται ὁ νεανίσκος, ἔφη,
ὦ Σώκρατες; οὐκ εὐπρόσωπος;
Ὑπερφυῶς, ἦν δ' ἐγώ.
Οὗτος μέντοι, ἔφη, εἰ ἐθέλοι ἀποδῦναι, δόξει σοι ἀπρόσω-
πος εἶναι· οὕτως τὸ εἶδος πάγκαλός ἐστιν.
Συνέφασαν οὖν καὶ οἱ ἄλλοι ταῦτά ταῦτα τῷ Χαιρεφῶντι·

Stephanus page 154, section d, line 7

καὶ γὰρ, Ἡράκλεις, ἔφην, ὥς ἅμαχον λέγετε τὸν ἄνδρα, εἰ ἔτι
αὐτῷ ἐν δὴ μόνον τυγχάνει προσὸν σμικρόν τι.

Τί; ἔφη ὁ Κριτίας.

Εἰ τὴν ψυχὴν, ἣν δ' ἐγώ, τυγχάνει εὖ πεφυκώς. πρέπει
δέ που, ὦ Κριτία, τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι τῆς γε ὑμετέρας ὄντα
οἰκίας.

Ἀλλ', ἔφη, πάνυ καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἐστὶν καὶ ταῦτα.

Τί οὖν, ἔφη, οὐκ ἀπεδύσαμεν αὐτοῦ αὐτὸ τοῦτο καὶ
ἐθεασάμεθα πρότερον τοῦ εἶδους; πάντως γάρ που τηλικούτος
ὢν ἤδη ἐθέλει διαλέγεσθαι.

Stephanus page 154, section e, line 8

Καὶ πάνυ γε, ἔφη ὁ Κριτίας, ἐπεὶ τοι καὶ ἔστιν φιλό-
σοφός τε καί, ὡς δοκεῖ ἄλλοις τε καὶ ἑαυτῷ, πάνυ ποιητικός.

Τοῦτο μέν, ἣν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Κριτία, πόρρωθεν ὑμῖν τὸ
καλὸν ὑπάρχει ἀπὸ τῆς Σόλωνος συγγενείας. ἀλλὰ τί οὐκ
ἐπέδειξάς μοι τὸν νεανίαν καλέσας δεῦρο; οὐδὲ γὰρ ἂν που
εἰ ἔτι ἐτύγχανε νεώτερος ὢν, αἰσχρὸν ἂν ἦν αὐτῷ διαλέ-
γεσθαι ἡμῖν ἐναντίον γε σοῦ, ἐπιτρόπου τε ἅμα καὶ ἀνεψιοῦ
ὄντος.

Ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις, καὶ καλοῦμεν αὐτόν. Καὶ
ἅμα πρὸς τὸν ἀκόλουθον, Παῖ, ἔφη, κάλει Χαρμίδην, εἰπὼν

Stephanus page 155, section b, line 2

ὅτι βούλομαι αὐτὸν ἰατρῷ συστήσαι περὶ τῆς ἀσθενείας ἣς
πρῶην πρὸς με ἔλεγεν ὅτι ἀσθενοῖ. Πρὸς οὖν ἐμὲ ὁ Κρι-
τίας, Ἐναγχός τοι ἔφη βαρύνεσθαί τι τὴν κεφαλὴν ἔωθεν
ἀνιστάμενος· ἀλλὰ τί σε κωλύει προσποιήσασθαι πρὸς
αὐτὸν ἐπίστασθαί τι κεφαλῆς φάρμακον;

Οὐδέν, ἣν δ' ἐγώ· μόνον ἐλθέτω.

Ἀλλ' ἥξει, ἔφη.

Ὅ οὖν καὶ ἐγένετο. ἦκε γάρ, καὶ ἐποίησε γέλωτα
πολύν· ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῶν καθημένων συγχωρῶν τὸν
πλησίον ἐώθει σπουδῇ, ἵνα παρ' αὐτῷ καθέζοιτο, ἕως τῶν

Stephanus page 155, section c, line 3

ἐπ' ἐσχάτῳ καθημένων τὸν μὲν ἀνεστήσαμεν, τὸν δὲ πλάγιον
κατεβάλομεν. ὁ δ' ἐλθὼν μεταξὺ ἐμοῦ τε καὶ τοῦ Κριτίου
ἐκαθέζετο. ἐνταῦθα μέντοι, ὦ φίλε, ἐγὼ ἤδη ἠπόρουν, καί
μου ἢ πρόσθεν θρασύτης ἐξεκέκοπτο, ἣν εἶχον ἐγὼ ὡς πάνυ
ῥαδίως αὐτῷ διαλεξιόμενος· ἐπειδὴ δέ, φράσαντος τοῦ Κριτίου
ὅτι ἐγὼ εἶην ὁ τὸ φάρμακον ἐπιστάμενος, ἐνέβλεψέν τέ μοι
τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀμήχανόν τι οἶον καὶ ἀνήγετο ὡς ἐρωτήσων,
καὶ οἱ ἐν τῇ παλαιστρᾷ ἅπαντες περιέρρεον ἡμᾶς κύκλῳ
κομιδῇ, τότε δὴ, ὦ γεννάδα, εἰδόν τε τὰ ἐντὸς τοῦ ἱματίου
καὶ ἐφλεγόμην καὶ οὐκέτ' ἐν ἑμαυτοῦ ἦν καὶ ἐνόμισα σοφώ-

Stephanus page 155, section d, line 5

τατον εἶναι τὸν Κυδίαν τὰ ἐρωτικά, ὃς εἶπεν ἐπὶ καλοῦ
λέγων παιδός, ἄλλω ὑποτιθέμενος, <εὐλαβεῖσθαι μὴ κατέ-
ναντα λέοντος> νεβρὸν ἐλθόντα <μοῖραν αἰρεῖσθαι
κρεῶν>· αὐτὸς γάρ μοι ἐδόκουν ὑπὸ τοῦ τοιούτου θρέμματος
ἐαλωκέναι. ὅμως δὲ αὐτοῦ ἐρωτήσαντος εἰ ἐπισταίμην τὸ τῆς
κεφαλῆς φάρμακον, μόγις πως ἀπεκρινάμην ὅτι ἐπισταίμην.

Τί οὖν, ἦ δ' ὅς, ἐστίν;

Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι αὐτὸ μὲν εἴη φύλλον τι, ἐπωδὴ δέ τις
ἐπὶ τῷ φαρμάκῳ εἴη, ἦν εἰ μὲν τις ἐπάδοι ἅμα καὶ χρῶτο
αὐτῷ, παντάπασιν ὑγιᾶ ποιοῖ τὸ φάρμακον· ἄνευ δὲ τῆς

Stephanus page 155, section e, line 8

ἐπωδῆς οὐδὲν ὄφελος εἴη τοῦ φύλλου.

Καὶ ὅς, Απογράφομαι τοίνυν, ἔφη, παρὰ σοῦ τὴν
ἐπωδήν.

Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, ἐάν με πείθῃς ἢ κἂν μή;

Γελάσας οὖν, Ἐάν σε πείθω, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· καὶ τοῦνομά μου σὺ ἀκριβοῖς;

Εἰ μὴ ἀδικῶ γε, ἔφη· οὐ γάρ τι σοῦ ὀλίγος λόγος ἐστὶν
ἐν τοῖς ἡμετέροις ἡλικιώταις, μέμνημαι δὲ ἔγωγε καὶ παῖς
ὢν Κριτία τῷδε συνόντα σε.

Καλῶς γε σύ, ἦν δ' ἐγώ, ποιῶν· μᾶλλον γάρ σοι παρ-

Stephanus page 156, section b, line 1

ρησιάζομαι περὶ τῆς ἐπωδῆς οἷα τυγχάνει οὕσα· ἄρτι δ'
ἠπόρουν τίνι τρόπῳ σοι ἐνδειξαίμην τὴν δύναμιν αὐτῆς.
ἔστι γάρ, ὦ Χαρμίδη, τοιαύτη οἷα μὴ δύνασθαι τὴν
κεφαλὴν μόνον ὑγιᾶ ποιεῖν, ἀλλ' ὥσπερ ἴσως ἤδη καὶ σὺ
ἀκήκοας τῶν ἀγαθῶν ἰατρῶν, ἐπειδὴν τις αὐτοῖς προς-
έλθῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλγῶν, λέγουσί που ὅτι οὐχ οἷόν
τε αὐτοὺς μόνους ἐπιχειρεῖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἰᾶσθαι, ἀλλ'
ἀναγκαῖον εἴη ἅμα καὶ τὴν κεφαλὴν θεραπεύειν, εἰ μέλλοι
καὶ τὰ τῶν ὀμμάτων εὖ ἔχειν· καὶ αὖ τὸ τὴν κεφαλὴν
οἶεσθαι ἂν ποτε θεραπεῦσαι αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἄνευ ὅλου

Stephanus page 156, section c, line 3

τοῦ σώματος πολλὴν ἄνοιαν εἶναι. ἐκ δὲ τούτου τοῦ λόγου
διαίταις ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα τρεπόμενοι μετὰ τοῦ ὅλου τὸ
μέρος ἐπιχειροῦσιν θεραπεύειν τε καὶ ἰᾶσθαι· ἢ οὐκ ἦσθησαι
ὅτι ταῦτα οὕτως λέγουσίν τε καὶ ἔχει;

Πάνυ γε, ἔφη.

Οὐκοῦν καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι καὶ ἀποδέχῃ τὸν λόγον;

Πάντων μάλιστα, ἔφη.

Καγὼ ἀκούσας αὐτοῦ ἐπαινέσαντος ἀνεθάρρησά τε, καί
μοι κατὰ σμικρὸν πάλιν ἡ θρασύτης συνηγείρετο, καὶ ἀνεζω-
πυρούμην. καὶ εἶπον· Τοιοῦτον τοίνυν ἐστίν, ὦ Χαρμίδη, καὶ

τὸ ταύτης τῆς ἐπωδῆς. ἔμαθον δ' αὐτὴν ἐγὼ ἐκεῖ ἐπὶ στρατιᾶς
παρά τινος τῶν Θρακῶν τῶν Ζαλμόξιδος ἱατρῶν, οἱ λέγονται
καὶ ἀπαθανατίζειν. ἔλεγεν δὲ ὁ Θράξ οὗτος ὅτι ταῦτα μὲν
[ἱατροὶ] οἱ Ἕλληνες, ἃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, καλῶς λέγοιεν·
ἀλλὰ Ζάλμοξις, ἔφη, λέγει ὁ ἡμέτερος βασιλεύς, θεὸς ὢν,
ὅτι ὥσπερ ὀφθαλμοὺς ἄνευ κεφαλῆς οὐ δεῖ ἐπιχειρεῖν ἰᾶσθαι
οὐδὲ κεφαλὴν ἄνευ σώματος, οὕτως οὐδὲ σῶμα ἄνευ ψυχῆς,
ἀλλὰ τοῦτο καὶ αἷτιον εἶη τοῦ διαφεύγειν τοὺς παρὰ τοῖς
Ἕλλησιν ἱατροὺς τὰ πολλὰ νοσήματα, ὅτι τοῦ ὅλου ἀμελοῖεν
οὐ δέοι τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, οὐ μὴ καλῶς ἔχοντος ἀδύ-

νατον εἶη τὸ μέρος εὖ ἔχειν. πάντα γὰρ ἔφη ἐκ τῆς ψυχῆς
ὠρμῆσθαι καὶ τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῷ σώματι καὶ παντὶ
τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκεῖθεν ἐπιρρεῖν ὥσπερ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ
τὰ ὄμματα· δεῖν οὖν ἐκεῖνο καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα θερα-
πεύειν, εἰ μέλλει καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τὰ τοῦ ἄλλου
σώματος καλῶς ἔχειν. θεραπεύεσθαι δὲ τὴν ψυχὴν ἔφη, ὦ
μακάριε, ἐπωδαῖς τισιν, τὰς δ' ἐπωδάς ταύτας τοὺς λόγους
εἶναι τοὺς καλοὺς· ἐκ δὲ τῶν τοιούτων λόγων ἐν ταῖς ψυχαῖς
σωφροσύνην ἐγγίγνεσθαι, ἥς ἐγγενομένης καὶ παρούσης
ῥάδιον ἤδη εἶναι τὴν ὑγίειαν καὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ ἄλλῳ

σώματι πορίζειν. διδάσκων οὖν με τό τε φάρμακον καὶ τὰς
ἐπωδάς, “Ὅπως,” ἔφη, “τῷ φαρμάκῳ τούτῳ μηδεὶς σε
πείσει τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν θεραπεύειν, ὅς ἂν μὴ τὴν ψυχὴν
πρῶτον παράσχη τῇ ἐπωδῇ ὑπὸ σοῦ θεραπευθῆναι. καὶ γὰρ
νῦν,” ἔφη, “τοῦτ' ἔστιν τὸ ἀμάρτημα περὶ τοὺς ἀνθρώπους,
ὅτι χωρὶς ἑκατέρου, σωφροσύνης τε καὶ ὑγείας, ἱατροὶ τινες
ἐπιχειροῦσιν εἶναι.” καὶ μοι πάννυ σφόδρα ἐνετέλλετο μήτε
πλούσιον οὕτω μηδένα εἶναι μήτε γενναῖον μήτε καλόν, ὅς
ἐμὲ πείσει ἄλλως ποιεῖν. ἐγὼ οὖν - ὁμώμοκα γὰρ αὐτῷ,
καὶ μοι ἀνάγκη πείθεσθαι - πείσομαι οὖν, καὶ σοί, ἐάν

μὲν βούλῃ κατὰ τὰς τοῦ ξένου ἐντολὰς τὴν ψυχὴν πρῶτον
παρασχεῖν ἐπαῖσαι ταῖς τοῦ Θρακὸς ἐπωδαῖς, προσοίσω τὸ
φάρμακον τῇ κεφαλῇ· εἰ δὲ μή, οὐκ ἂν ἔχοιμεν ὅτι ποιοῦμέν
σοι, ὦ φίλε Χαρμίδη.

Ἀκούσας οὖν μου ὁ Κριτίας ταῦτ' εἰπόντος, Ἑρμαῖον,
ἔφη, ὦ Σώκρατες, γεγονὸς ἂν εἶη ἡ τῆς κεφαλῆς ἀσθένεια
τῷ νεανίσκῳ, εἰ ἀναγκασθήσεται καὶ τὴν διάνοιαν διὰ τὴν
κεφαλὴν βελτίων γενέσθαι. λέγω μέντοι σοι ὅτι Χαρμίδης

τῶν ἡλικιωτῶν οὐ μόνον τῇ ἰδέᾳ δοκεῖ διαφέρειν, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τούτῳ, οὐ σὺ φῆς τὴν ἐπωδὴν ἔχειν· φῆς δὲ σωφρο-

Stephanus page 157, section d, line 4

σύνης· ἦ γάρ·

Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ.

Εὖ τοίνυν ἴσθι, ἔφη, ὅτι πάνυ πολὺ δοκεῖ σωφρονέστατος εἶναι τῶν νυνί, καὶ τᾶλλα πάντα, εἰς ὅσον ἡλικίας ἦκει, οὐδενὸς χείρων ὦν.

Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ δίκαιον, ὦ Χαρμίδη, διαφέρειν σε τῶν ἄλλων πᾶσιν τοῖς τοιούτοις· οὐ γὰρ οἶμαι ἄλλον οὐδένα τῶν ἐνθάδε ῥαδίως ἂν ἔχειν ἐπιδειξαι ποῖαι δύο οἰκίαι

συνελθοῦσαι εἰς ταὐτὸν τῶν Ἀθήνησιν ἐκ τῶν εἰκότων

Stephanus page 157, section e, line 4

καλλίῳ ἂν καὶ ἀμείνῳ γεννήσειαν ἢ ἐξ ὧν σὺ γέγονας. ἦ τε γὰρ πατρώα ὑμῖν οἰκία, ἡ Κριτίου τοῦ Δρωπίδου, καὶ ὑπὸ Ἀνακρέοντος καὶ ὑπὸ Σόλωνος καὶ ὑπ' ἄλλων πολλῶν ποιητῶν ἐγκεκωμιασμένη παραδέδοται ἡμῖν, ὥς διαφέρουσα κάλλει τε καὶ ἀρετῇ καὶ τῇ ἄλλῃ λεγομένη εὐδαιμονίᾳ, καὶ αὖ ἡ πρὸς μητρὸς ὥσάτωες· Πυριλάμπους γὰρ τοῦ σοῦ θείου οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ λέγεται καλλίων καὶ μείζων ἀνὴρ δόξαι εἶναι, ὅσάκις ἐκείνος ἢ παρὰ μέγαν βασιλέα ἢ παρὰ ἄλλον τινὰ τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ πρεσβεύων ἀφίκετο, σύμπασα δὲ αὕτη ἡ οἰκία οὐδὲν τῆς ἑτέρας ὑποδεεστέρα. ἐκ δὴ τοιούτων γεγονότα

Stephanus page 158, section a, line 7

εἰκὸς σε εἰς πάντα πρῶτον εἶναι. τὰ μὲν οὖν ὁρώμενα τῆς ἰδέας, ὦ φίλε παῖ Γλαύκωνος, δοκεῖς μοι οὐδένα τῶν πρὸ σοῦ ἐν οὐδενὶ ὑποβεβηκέναι· εἰ δὲ δὴ καὶ πρὸς σωφροσύνην καὶ πρὸς τᾶλλα κατὰ τὸν τοῦδε λόγον ἱκανῶς πέφυκας, μακάριόν σε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Χαρμίδη, ἡ μήτηρ ἔτικτεν. ἔχει δ' οὖν οὕτως. εἰ μὲν σοι ἤδη πάρεστιν, ὥς λέγει Κριτίας ὅδε, σωφροσύνη καὶ εἰ σώφρων ἱκανῶς, οὐδὲν ἔτι σοι ἔδει οὔτε τῶν Ζαλμόξιδος οὔτε τῶν Ἀβάριδος τοῦ Ὑπερβορέου ἐπωδῶν, ἀλλ' αὐτό σοι ἂν ἤδη δοτέον εἴη τὸ τῆς κεφαλῆς φάρμακον· εἰ δ' ἔτι τούτων ἐπιδεῆς εἶναι δοκεῖς,

Stephanus page 158, section c, line 2

ἐπαστέον πρὸ τῆς τοῦ φαρμάκου δόσεως. αὐτὸς οὖν μοι εἰπὲ πότερον ὁμολογεῖς τῷδε καὶ φῆς ἱκανῶς ἤδη σωφροσύνης μετέχειν ἢ ἐνδεὲς εἶναι;

Ἀνευθυριάσας οὖν ὁ Χαρμίδης πρῶτον μὲν ἔτι καλλίων ἐφάνη - καὶ γὰρ τὸ αἰσχυνηλὸν αὐτοῦ τῇ ἡλικίᾳ ἔπρεψεν - ἔπειτα καὶ οὐκ ἀγεννῶς ἀπεκρίνατο· εἶπεν γὰρ ὅτι οὐ ῥαδίον

εἶη ἐν τῷ παρόντι οὐθ' ὁμολογεῖν οὔτε ἐξάρνω εἶναι τὰ ἐρωτώμενα. ἐὰν μὲν γάρ, ἣ δ' ὅς, μὴ φῶ εἶναι σώφρων, ἅμα μὲν ἄτοπον αὐτὸν καθ' ἑαυτοῦ τοιαῦτα λέγειν, ἅμα δὲ καὶ Κριτιάν τόνδε ψευδῇ ἐπιδείξω καὶ ἄλλους πολλούς, οἷς

Stephanus page 158, section d, line 4

δοκῶ εἶναι σώφρων, ὥς ὁ τούτου λόγος· ἐὰν δ' αὖ φῶ καὶ ἑμαυτὸν ἐπαινῶ, ἴσως ἐπαχθὲς φανεῖται. ὥστε οὐκ ἔχω ὅτι σοι ἀποκρίνωμαι.

Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι μοι εἰκότα φαίνει λέγειν, ὦ Χαρμίδη. Καί μοι δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, κοινῇ ἂν εἶη σκεπτέον εἴτε κέκτησαι εἴτε μὴ ὁ πυνθάνομαι, ἵνα μήτε σὺ ἀναγκάζῃ λέγειν ἅ μὴ βούλει, μήτ' αὖ ἐγὼ ἀσκέπτως ἐπὶ τὴν ἱατρικὴν τρέπωμαι. εἰ οὖν σοι φίλον, ἐθέλω σκοπεῖν μετὰ σοῦ· εἰ δὲ μὴ, ἐάν. Ἀλλὰ πάντων μάλιστα, ἔφη, φίλον· ὥστε τούτου γε ἔνεκα, ὅπῃ αὐτὸς οἶε βέλτιον σκέψασθαι, ταύτῃ σκόπει.

Stephanus page 158, section e, line 6

Τῇδε τοίνυν, ἔφην ἐγώ, δοκεῖ μοι βελτίστη εἶναι ἡ σκέψις περὶ αὐτοῦ. δηλὸν γάρ ὅτι εἴ σοι πάρεστιν σωφροσύνη, ἔχεις τι περὶ αὐτῆς δοξάζειν. ἀνάγκη γάρ που ἐνοῦσαν αὐτήν, εἴπερ ἔνεστιν, αἰσθῆσίν τινα παρέχειν, ἐξ ἧς δόξα ἂν τίς σοι περὶ αὐτῆς εἶη ὅτι ἐστὶν καὶ ὁποῖόν τι ἡ σωφροσύνη· ἢ οὐκ οἶε;

Ἐγωγε, ἔφη, οἶμαι.

Οὐκοῦν τοῦτό γε, ἔφην, ὁ οἶε, ἐπειδὴ περ ἐλληνίζειν ἐπίστασαι, κἂν εἴποις δήπου αὐτὸ ὅτι σοι φαίνεται;

Ἴσως, ἔφη.

Stephanus page 159, section a, line 9

Ἵνα τοίνυν τοπάσωμεν εἴτε σοι ἔνεστιν εἴτε μὴ, εἰπέ, ἦν δ' ἐγώ, τί φῆς εἶναι σωφροσύνην κατὰ τὴν σὴν δόξαν.

Καὶ ὅς τὸ μὲν πρῶτον ὥκνει τε καὶ οὐ πάνυ ἠθέλεν ἀποκρίνασθαι· ἔπειτα μέντοι εἶπεν ὅτι οἱ δοκοῖ σωφροσύνη εἶναι τὸ κοσμίως πάντα πράττειν καὶ ἡσυχῇ, ἐν τε ταῖς ὁδοῖς βαδίζειν καὶ διαλέγεσθαι, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὡσαύτως ποιεῖν. καὶ μοι δοκεῖ, ἔφη, συλλήβδην ἡσυχιότης τις εἶναι ὁ ἐρωτᾶς.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, εὖ λέγεις; φασί γέ τοι, ὦ Χαρμίδη, τοὺς ἡσυχίους σώφρονας εἶναι· ἴδωμεν δὴ εἴ τι λέγουσιν.

Stephanus page 159, section c, line 1

εἰπὲ γάρ μοι, οὐ τῶν καλῶν μέντοι ἡ σωφροσύνη ἐστίν;

Πάνυ γε, ἔφη.

Πότερον οὖν κάλλιστον ἐν γραμματιστοῦ τὰ ὅμοια γράμματα γράφειν ταχὺ ἢ ἡσυχῇ;

Ταχύ.

Τί δ' ἀναγινώσκειν; ταχέως ἢ βραδέως;

Ταχέως.

Καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ κιθαρίζειν ταχέως καὶ τὸ παλαίειν
ὀξέως πολὺ κάλλιον τοῦ ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως;
Ναί.

Stephanus page 159, section c, line 11

Τί δὲ πυκτεύειν τε καὶ παγκρατιάζειν; οὐχ ὡσαύτως;

Πάνυ γε.

Θεῖν δὲ καὶ ἄλλεσθαι καὶ τὰ τοῦ σώματος ἅπαντα ἔργα,
οὐ τὰ μὲν ὀξέως καὶ ταχὺ γινόμενα τὰ τοῦ καλοῦ ἐστίν, τὰ
δὲ [βραδέα] μόγισ τε καὶ ἡσυχῇ τὰ τοῦ αἰσχροῦ;
Φαίνεται.

Φαίνεται ἄρα ἡμῖν, ἔφην ἐγώ, κατὰ γε τὸ σῶμα οὐ τὸ
ἡσύχιον, ἀλλὰ τὸ τάχιστον καὶ ὀξύτατον κάλλιστον ὄν.
ἢ γάρ;

Πάνυ γε.

Stephanus page 159, section d, line 8

Ἡ δέ γε σωφροσύνη καλὸν τι ἦν;

Ναί.

Οὐ τοίνυν κατὰ γε τὸ σῶμα ἢ ἡσυχιότης ἂν ἄλλ' ἢ
ταχυτῆς σωφρονέστερον εἴη, ἐπειδὴ καλὸν ἢ σωφροσύνη.

Ἔοικεν, ἔφη.

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ, εὐμαθία κάλλιον ἢ δυσμαθία;

Εὐμαθία.

Ἔστιν δέ γ', ἔφην, ἢ μὲν εὐμαθία ταχέως μαθάνειν, ἢ
δὲ δυσμαθία ἡσυχῇ καὶ βραδέως;

Ναί.

Stephanus page 159, section e, line 6

Διδάσκειν δὲ ἄλλον οὐ ταχέως [καὶ] κάλλιον καὶ σφόδρα
μᾶλλον ἢ ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως;

Ναί.

Τί δέ; ἀναμνησθεσθαι καὶ μεμνησθαι ἡσυχῇ τε καὶ
βραδέως κάλλιον ἢ σφόδρα καὶ ταχέως;

Σφόδρ', ἔφη, καὶ ταχέως.

Ἡ δ' ἀγχίνοια οὐχὶ ὀξύτης τίς ἐστίν τῆς ψυχῆς ἄλλ' οὐχὶ
ἡσυχία;

Ἀληθῆ.

Οὐκοῦν καὶ τὸ συνιέναι τὰ λεγόμενα, καὶ ἐν γραμματιστοῦ

Stephanus page 160, section a, line 5

καὶ κιθαριστοῦ καὶ ἄλλοθι πανταχοῦ, οὐχ ὥς ἡσυχαιτάτα ἄλλ'
ὥς τάχιστα ἐστὶ κάλλιστα;

Ναί.

Ἀλλὰ μὴν ἔν γε ταῖς ζητήσεσιν τῆς ψυχῆς καὶ τῷ
βουλευέσθαι οὐχ ὁ ἡσυχιώτατος, ὡς ἐγὼ οἶμαι, καὶ μόγις
βουλευόμενός τε καὶ ἀνευρίσκων ἐπαίνου δοκεῖ ἄξιος εἶναι,
ἀλλ' ὁ ῥᾶστα τε καὶ τάχιστα τοῦτο δρῶν.

Ἔστιν ταῦτα, ἔφη.

Οὐκοῦν πάντα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Χαρμίδη, ἡμῖν καὶ τὰ περὶ τὴν
ψυχὴν καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, τὰ τοῦ τάχους τε καὶ τῆς ὀξύτητος

Stephanus page 160, section b, line 5

καλλίῳ φαίνεται ἢ τὰ τῆς βραδυτητός τε καὶ ἡσυχιότητος;
Κινδυνεύει, ἔφη.

Οὐκ ἄρα ἡσυχιότης τις ἢ σωφροσύνη ἂν εἴη, οὐδ' ἡσύχιος
ὁ σώφρων βίος, ἔκ γε τούτου τοῦ λόγου, ἐπειδὴ καλὸν αὐτὸν
δεῖ εἶναι σώφρονα ὄντα. δυοῖν γὰρ δὴ τὰ ἕτερα· ἢ οὐδαμοῦ
ἡμῖν ἢ πάνυ που ὀλιγαχοῦ αἱ ἡσύχιοι πράξεις ἐν τῷ βίῳ
καλλίους ἐφάνησαν ἢ αἱ ταχεῖαι τε καὶ ἰσχυραί. εἰ δ' οὖν, ὦ
φίλε, ὅτι μάλιστα μηδὲν ἐλάττους αἱ ἡσύχιοι τῶν σφοδρῶν
τε καὶ ταχειῶν πράξεων τυγχάνουσιν καλλίους οὔσαι, οὐδὲ
ταύτη σωφροσύνη ἂν εἴη μᾶλλον τι τὸ ἡσυχῇ πράττειν ἢ τὸ

Stephanus page 160, section c, line 6

σφόδρα τε καὶ ταχέως, οὔτε ἐν βαδισμῷ οὔτε ἐν λέξει οὔτε
ἄλλοθι οὐδαμοῦ, οὐδὲ ὁ ἡσύχιος βίος [κόσμιος] τοῦ μὴ ἡσυχίου
σωφρονέστερος ἂν εἴη, ἐπειδὴ ἐν τῷ λόγῳ τῶν καλῶν τι ἡμῖν
ἢ σωφροσύνη ὑπετέθη, καλὰ δὲ οὐχ ἦττον <τὰ> ταχέα τῶν
ἡσυχίων πέφανται.

Ὅρθῳς μοι δοκεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἰρηκέναι.

Πάλιν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Χαρμίδη, μᾶλλον προσέχων
τὸν νοῦν καὶ εἰς σεαυτὸν ἐμβλέψας, ἐννοήσας ὅποῖόν τινα
σε ποιεῖ ἢ σωφροσύνη παροῦσα καὶ ποία τις οὔσα τοιοῦτον
ἀπεργάζοιτο ἂν, πάντα ταῦτα συλλογισάμενος εἰπὲ εὖ καὶ

Stephanus page 160, section e, line 1

ἀνδρείως τί σοι φαίνεται εἶναι;

Καὶ ὅς ἐπισχὼν καὶ πάνυ ἀνδρικῶς πρὸς ἑαυτὸν διασκεψά-
μενος, Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, αἰσχύνεσθαι ποιεῖν ἢ σωφρο-
σύνη καὶ αἰσχυνητὸν τὸν ἄνθρωπον, καὶ εἶναι ὅπερ αἰδῶς ἢ
σωφροσύνη.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, οὐ καλὸν ἄρτι ὠμολόγεις τὴν σωφρο-
σύνην εἶναι;

Πάνυ γ', ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες οἱ σώφρονες;

Ναί.

Stephanus page 160, section e, line 11

Ἄρ' οὖν ἂν εἴη ἀγαθὸν ὃ μὴ ἀγαθοὺς ἀπεργάζεται;
Οὐ δῆτα.
Οὐ μόνον οὖν ἄρα καλόν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν ἐστίν.
Ἐμοιγε δοκεῖ.

Τί οὖν; ἦν δ' ἐγὼ· Ὅμηρῳ οὐ πιστεύεις καλῶς λέγειν,
λέγοντι ὅτι

αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεκρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι;

Stephanus page 161, section a, line 5

Ἐγὼ γ', ἔφη.
Ἔστιν ἄρα, ὥς ἔοικεν, αἰδῶς οὐκ ἀγαθὸν καὶ ἀγαθόν.
Φαίνεται.
Σωφροσύνη δέ γε ἀγαθόν, εἴπερ ἀγαθοὺς ποιεῖ οἷς ἂν
παρῇ, κακοὺς δὲ μὴ.
Ἀλλὰ μὴν οὕτω γε δοκεῖ μοι ἔχειν, ὥς σὺ λέγεις.
Οὐκ ἄρα σωφροσύνη ἂν εἴη αἰδῶς, εἴπερ τὸ μὲν ἀγαθὸν
τυγχάνει ὄν, αἰδῶς δὲ [μὴ] οὐδὲν μᾶλλον ἀγαθὸν ἢ καὶ
κακόν.
Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοῦτο μὲν ὀρθῶς

Stephanus page 161, section b, line 4

λέγεσθαι· τόδε δὲ σκέψαι τί σοι δοκεῖ εἶναι περὶ σωφρο-
σύνης. ἄρτι γὰρ ἀνεμνήσθην - ὃ ἤδη του ἤκουσα λέγοντος -
ὅτι σωφροσύνη ἂν εἴη τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν. σκόπει οὖν
τοῦτο εἰ ὀρθῶς σοι δοκεῖ λέγειν ὃ λέγων.
Καὶ ἐγὼ, ὦ μιανέ, ἔφην, Κριτίου τοῦδε ἀκήκοας αὐτὸ ἢ
ἄλλου του τῶν σοφῶν.
Ἔοικεν, ἔφη ὁ Κριτίας, ἄλλου· οὐ γὰρ δὴ ἐμοῦ γε.
Ἀλλὰ τί διαφέρει, ἢ δ' ὅς, ὁ Χαρμίδης, ὦ Σώκρατες, ὅτου
ἤκουσα;
Οὐδέν, ἦν δ' ἐγὼ· πάντως γὰρ οὐ τοῦτο σκεπτέον, ὅστις

Stephanus page 161, section c, line 6

αὐτὸ εἶπεν, ἀλλὰ πότερον ἀληθὲς λέγεται ἢ οὐ.
Νῦν ὀρθῶς λέγεις, ἢ δ' ὅς.
Νὴ Δία, ἦν δ' ἐγὼ. ἀλλ' εἰ καὶ εὐρήσομεν αὐτὸ ὅπη γε
ἔχει, θαυμάζοιμ' ἂν· αἰνίγματι γὰρ τινι ἔοικεν.
Ὅτι δὴ τί γε; ἔφη.
Ὅτι οὐ δῆπου, ἦν δ' ἐγὼ, ἢ τὰ ῥήματα ἐφθέγγατο ταύτη
καὶ ἐνόει, λέγων σωφροσύνην εἶναι τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν.
ἢ σὺ οὐδὲν ἡγῇ πράττειν τὸν γραμματιστὴν ὅταν γράφῃ ἢ
ἀναγινώσκῃ;
Ἐγὼ γε, ἡγοῦμαι μὲν οὖν, ἔφη.

Δοκεῖ οὖν σοι τὸ αὐτοῦ ὄνομα μόνον γράφειν ὁ γραμματιστῆς καὶ ἀναγινώσκειν ἢ ὑμᾶς τοὺς παιῖδας διδάσκειν, ἢ οὐδὲν ἦττον τὰ τῶν ἐχθρῶν ἐγράφετε ἢ τὰ ὑμέτερα καὶ τὰ τῶν φίλων ὀνόματα;

Οὐδὲν ἦττον.

Ἦ οὖν ἐπολυπραγμονεῖτε καὶ οὐκ ἐσωφρονεῖτε τοῦτο δρῶντες;

Οὐδαμῶς.

Καὶ μὴν οὐ τὰ ὑμέτερά γε αὐτῶν ἐπράττετε, εἴπερ τὸ γράφειν πράττειν τί ἐστιν καὶ τὸ ἀναγινώσκειν.

Ἀλλὰ μὴν ἔστιν.

Καὶ γὰρ τὸ ἰᾶσθαι, ᾧ ἐταῖρε, καὶ τὸ οἰκοδομεῖν καὶ τὸ ὑφαίνειν καὶ τὸ ἡτινιοῦν τέχνῃ ὅτιοῦν τῶν τέχνης ἔργων ἀπεργάζεσθαι πράττειν δήπου τί ἐστιν.

Πάνυ γε.

Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ ἄν σοι πόλις εὖ οἰκεῖσθαι ὑπὸ τούτου τοῦ νόμου τοῦ κελεύοντος τὸ ἑαυτοῦ ἱμάτιον ἕκαστον ὑφαίνειν καὶ πλύνειν, καὶ ὑποδήματα σκυτοτομεῖν, καὶ λήκυθον καὶ στλεγγίδα καὶ τᾶλλα πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τῶν μὲν ἀλλοτρίων μὴ ἄπτεσθαι, τὰ δὲ ἑαυτοῦ ἕκαστον

ἐργάζεσθαί τε καὶ πράττειν;

Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ἦ δ' ὅς.

Ἀλλὰ μέντοι, ἔφην ἐγώ, σωφρόνως γε οἰκοῦσα εὖ ἂν οἰκοῖτο.

Πῶς δ' οὐκ; ἔφη.

Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τὰ τοιαῦτά τε καὶ οὕτω τὰ αὐτοῦ πράττειν σωφροσύνη ἂν εἴη.

Οὐ φαίνεται.

Ἦνίττετο ἄρα, ὥς ἔοικεν, ὅπερ ἄρτι ἐγὼ ἔλεγον, ὁ λέγων τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν σωφροσύνην εἶναι· οὐ γάρ που οὕτω

γε ἦν εὐήθης. ἦ τινος ἡλιθίου ἤκουσας τουτὶ λέγοντος, ᾧ Χαρμίδης;

Ἦκιστά γε, ἔφη, ἐπεὶ τοι καὶ πάνυ ἐδόκει σοφὸς εἶναι.

Παντὸς τοίνυν μᾶλλον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, αἰνιγμα αὐτὸ προύβαλεν, ὥς ὃν χαλεπὸν τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν γινῶναι ὅτι ποτε ἔστιν.

Ἦσως, ἔφη.

Τί οὖν ἂν εἴη ποτὲ τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν; ἔχεις εἰπεῖν;

Οὐκ οἶδα μὰ Δία ἔγωγε, ἦ δ' ὅς· ἀλλ' ἴσως οὐδὲν κωλύει

μηδὲ τὸν λέγοντα μηδὲν εἰδέναι ὅτι ἐνόει. Καὶ ἅμα ταῦτα

Stephanus page 162, section b, line 11

λέγων ὑπεγέλα τε καὶ εἰς τὸν Κριτίαν ἀπέβλεπεν.

Καὶ ὁ Κριτίας δηλὸς μὲν ἦν καὶ πάλαι ἀγωνιῶν καὶ φιλοτίμως πρὸς τε τὸν Χαρμίδην καὶ πρὸς τοὺς παρόντας ἔχων, μόγις δ' ἐαυτὸν ἐν τῷ πρόσθεν κατέχων τότε οὐχ οἷός τε ἐγένετο· δοκεῖ γάρ μοι παντὸς μᾶλλον ἀληθὲς εἶναι, ὃ ἐγὼ ὑπέλαβον, τοῦ Κριτίου ἀκηκοέναι τὸν Χαρμίδην ταύτην τὴν ἀπόκρισιν περὶ τῆς σωφροσύνης. ὁ μὲν οὖν Χαρμίδης βουλόμενος μὴ αὐτὸς ὑπέχειν λόγον ἀλλ' ἐκεῖνον τῆς ἀποκρίσεως, ὑπεκίνει αὐτὸν ἐκεῖνον, καὶ ἐνεδείκνυτο ὡς ἐξεληλεγμένος εἶη· ὁ δ' οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλὰ μοι ἔδοξεν ὀργισθῆναι αὐτῷ ὥσπερ

Stephanus page 162, section d, line 3

ποιητῆς ὑποκριτῇ κακῶς διατιθέντι τὰ ἐαυτοῦ ποιήματα.

ὥστ' ἐμβλέψας αὐτῷ εἶπεν, Οὕτως οἶει, ὦ Χαρμίδη, εἰ σὺ μὴ οἴσθα ὅτι ποτ' ἐνόει ὅς ἔφη σωφροσύνην εἶναι τὸ τὰ ἐαυτοῦ πράττειν, οὐδὲ δὴ ἐκεῖνον εἰδέναι;

Ἀλλ', ὦ βέλτιστε, ἔφην ἐγώ, Κριτία, τοῦτον μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν ἀγνοεῖν τηλικούτον ὄντα· σὲ δέ που εἰκὸς εἰδέναι καὶ ἡλικίας ἔνεκα καὶ ἐπιμελείας. εἰ οὖν συγχωρεῖς τοῦτ' εἶναι σωφροσύνην ὅπερ οὕτοσί λέγει καὶ παραδέχηι τὸν λόγον, ἔγωγε πολὺ ἂν ἥδιον μετὰ σοῦ σκοποίμην εἴτ' ἀληθὲς εἴτε μὴ τὸ λεχθέν.

Stephanus page 162, section e, line 6

Ἀλλὰ πάνυ συγχωρῶ, ἔφη, καὶ παραδέχομαι.

Καλῶς γε σὺ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ποιῶν. καί μοι λέγε, ἦ καὶ ἅ νυνδὴ ἡρώτων ἐγὼ συγχωρεῖς, τοὺς δημιουργοὺς πάντας ποιεῖν τι;

Ἐγωγε.

Ἦ οὖν δοκοῦσί σοι τὰ ἐαυτῶν μόνον ποιεῖν ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων;

Καὶ τὰ τῶν ἄλλων.

Σωφρονοῦσιν οὖν οὐ τὰ ἐαυτῶν μόνον ποιοῦντες;

Τί γὰρ κωλύει; ἔφη.

Stephanus page 163, section a, line 6

Οὐδὲν ἐμέ γε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὅρα μὴ ἐκεῖνον κωλύει, ὃς ὑποθέμενος σωφροσύνην εἶναι τὸ τὰ ἐαυτοῦ πράττειν ἔπειτα οὐδὲν φησι κωλύειν καὶ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων πράττοντας σωφρονεῖν.

Ἐγὼ γάρ που, ἦ δ' ὅς, τοῦθ' ὠμολόγηκα, ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσιν, εἰ τοὺς ποιοῦντας ὠμολόγησα.

Εἰπέ μοι, ἦν δ' ἐγώ, οὐ ταὐτὸν καλεῖς τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πράττειν;

Οὐ μέντοι, ἔφη· οὐδέ γε τὸ ἐργάζεσθαι καὶ τὸ ποιεῖν.

Stephanus page 163, section b, line 4

ἔμαθον γὰρ παρ' Ἡσιόδου, ὃς ἔφη ἔργον [δ'] οὐδὲν εἶναι ὄνειδος. οἶει οὖν αὐτόν, εἰ τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐκάλει καὶ ἐργάζεσθαι καὶ πράττειν, οἷα νυνδὴ σὺ ἔλεγες, οὐδενὶ ἂν ὄνειδος φάναι εἶναι σκυτοτομοῦντι ἢ ταριχοπωλοῦντι ἢ ἐπ' οἰκήματος καθημένῳ; οὐκ οἶεσθαί γε χρή, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος οἶμαι ποίησιν πράξεως καὶ ἐργασίας ἄλλο ἐνόμιζεν, καὶ ποίημα μὲν γίγνεσθαι ὄνειδος ἐνίοτε, ὅταν μὴ μετὰ τοῦ καλοῦ γίγνηται, ἔργον δὲ οὐδέποτε οὐδὲν ὄνειδος· τὰ γὰρ καλῶς τε καὶ ὠφελίμως ποιούμενα ἔργα ἐκάλει, καὶ ἐργασίας τε καὶ πράξεις τὰς τοιαύτας ποιήσεις. φάναι δέ

Stephanus page 163, section c, line 5

γε χρή καὶ οἰκεῖα μόνα τὰ τοιαῦτα ἡγεῖσθαι αὐτόν, τὰ δὲ βλαβερά πάντα ἀλλότρια· ὥστε καὶ Ἡσιόδον χρή οἶεσθαι καὶ ἄλλον ὅστις φρόνιμος τὸν τὰ αὐτοῦ πράττοντα τοῦτον σώφρονα καλεῖν.

Ὡ Κριτία, ἦν δ' ἐγώ, καὶ εὐθὺς ἀρχομένου σου σχεδὸν ἐμάνθανον τὸν λόγον, ὅτι τὰ οἰκεῖά τε καὶ τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ καλοῖς, καὶ τὰς τῶν ἀγαθῶν ποιήσεις πράξεις· καὶ γὰρ Προδίκου μυρία τινὰ ἀκήκοα περὶ ὀνομάτων διαιροῦντος. ἀλλ' ἐγώ σοι τίθεσθαι μὲν τῶν ὀνομάτων δίδωμι ὅπῃ ἂν βούλῃ ἕκαστον· δήλου δὲ μόνον ἐφ' ὅτι ἂν φέρῃς τοῦνομα

Stephanus page 163, section d, line 7

ὅτι ἂν λέγῃς. νῦν οὖν πάλιν ἐξ ἀρχῆς σαφέστερον ὀρίσαι· ἄρα τὴν τῶν ἀγαθῶν πράξιν ἢ ποίησιν ἢ ὅπως σὺ βούλει ὀνομάζεις, ταύτην λέγεις σὺ σωφροσύνην εἶναι;

Ἔγωγε, ἔφη.

Οὐκ ἄρα σωφρονεῖ ὁ τὰ κακὰ πράττων, ἀλλ' ὁ τὰγαθὰ;

Σοὶ δέ, ἦ δ' ὅς, ὦ βέλτιστε, οὐχ οὕτω δοκεῖ;

Ἔα, ἦν δ' ἐγώ· μὴ γάρ πω τὸ ἐμοὶ δοκοῦν σκοπῶμεν, ἀλλ' ὁ σὺ λέγεις νῦν.

Ἀλλὰ μέντοι ἔγωγε, ἔφη, τὸν μὴ ἀγαθὰ ἀλλὰ κακὰ ποιοῦντα οὐ φημι σωφρονεῖν, τὸν δὲ ἀγαθὰ ἀλλὰ μὴ κακὰ

Stephanus page 163, section e, line 10

σωφρονεῖν· τὴν γὰρ τῶν ἀγαθῶν πράξιν σωφροσύνην εἶναι σαφῶς σοι διορίζομαι.

Καὶ οὐδέν γε σε ἴσως κωλύει ἀληθῆ λέγειν· τόδε γε

μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, θαυμάζω, εἰ σωφρονοῦντας ἀνθρώπους

ἡγῆ σὺ ἀγνοεῖν ὅτι σωφρονοῦσιν.

Ἀλλ' οὐχ ἡγοῦμαι, ἔφη.

Οὐκ ὀλίγον πρότερον, ἔφην ἐγώ, ἐλέγετο ὑπὸ σοῦ ὅτι τοὺς δημιουργοὺς οὐδὲν κωλύει καὶ αὐτὰ τῶν ἄλλων ποιοῦντας σωφρονεῖν;

Stephanus page 164, section a, line 8

Ἐλέγετο γάρ, ἔφη· ἀλλὰ τί τοῦτο;

Οὐδέν· ἀλλὰ λέγε εἰ δοκεῖ τίς σοι ἱατρός, ὑγιαῖ τινα ποιῶν, ὠφελίμα καὶ ἑαυτῷ ποιεῖν καὶ ἐκείνῳ ὃν ἰῶτο;

Ἕμοιγε.

Οὐκοῦν τὰ δέοντα πράττει ὃ γε ταῦτα πράττων;

Ναί.

Ὅ τὰ δέοντα πράττων οὐ σωφρονεῖ;

Σωφρονεῖ μὲν οὖν.

Ἡ οὖν καὶ γινώσκειν ἀνάγκη τῷ ἱατρῷ ὅταν τε ὠφελίμως ἰᾶται καὶ ὅταν μή; καὶ ἐκάστῳ τῶν δημιουργῶν ὅταν τε μέλλῃ

Stephanus page 164, section b, line 9

ὀνήσεσθαι ἀπὸ τοῦ ἔργου οὗ ἂν πράττῃ καὶ ὅταν μή;

Ἴσως οὐ.

Ἐνίστε ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὠφελίμως πράξας ἢ βλαβερώς ὁ ἱατρὸς οὐ γινώσκει ἑαυτὸν ὥς ἔπραξεν· καίτοι ὠφελίμως πράξας, ὥς ὁ σὸς λόγος, σωφρόνως ἔπραξεν. ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες;

Ἐγώ γε.

Οὐκοῦν, ὥς ἔοικεν, ἐνίστε ὠφελίμως πράξας πράττει μὲν σωφρόνως καὶ σωφρονεῖ, ἀγνοεῖ δ' ἑαυτὸν ὅτι σωφρονεῖ;

Ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἂν ποτε γένοιτο,

Stephanus page 164, section c, line 8

ἀλλ' εἴ τι σὺ οἶει ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ὑπ' ἐμοῦ ὡμολογημένων εἰς τοῦτο ἀναγκαῖον εἶναι συμβαίνειν, ἐκείνων ἂν τι ἔγωγε μᾶλλον ἀναθείμην, καὶ οὐκ ἂν αἰσχυρθείην μὴ οὐχὶ ὀρθῶς φάναι εἰρηκέναι, μᾶλλον ἢ ποτε συγχωρήσαιμ' ἂν ἀγνοοῦντα αὐτὸν ἑαυτὸν ἄνθρωπον σωφρονεῖν. σχεδὸν γάρ τι ἔγωγε αὐτὸ τοῦτό φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γινώσκειν ἑαυτόν, καὶ συμφέρομαι τῷ ἐν Δελφοῖς ἀναθέντι τὸ τοιοῦτον γράμμα. καὶ γὰρ τοῦτο οὕτω μοι δοκεῖ τὸ γράμμα ἀνακεῖσθαι, ὥς δὴ πρόσρησις οὕσα τοῦ θεοῦ τῶν εἰσιόντων ἀντὶ τοῦ Χαῖρε, ὥς τούτου μὲν οὐκ ὀρθοῦ ὄντος τοῦ προσρήματος, τοῦ χαίρειν,

Stephanus page 164, section e, line 2

οὐδὲ δεῖν τοῦτο παρακελεύεσθαι ἀλλήλοις ἀλλὰ σωφρονεῖν.

οὕτω μὲν δὴ ὁ θεὸς προσαγορεύει τοὺς εἰσιόντας εἰς τὸ ἱερὸν διαφέρον τι ἢ οἱ ἄνθρωποι, ὥς διανοούμενος ἀνέθηκεν

ὁ ἀναθείς, ὥς μοι δοκεῖ· καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀεὶ εἰσιόντα οὐκ ἄλλο τι ἢ Σωφρόνει, φησίν. αἰνιγματωδέστερον δὲ δῆ, ὥς μάντις, λέγει· τὸ γὰρ Γνωθι σαυτόν καὶ τὸ Σωφρόνει ἔστιν μὲν ταυτόν, ὥς τὰ γράμματα φησιν καὶ ἐγώ, τάχα δ' ἂν τις οἰηθείη ἄλλο εἶναι, ὃ δὴ μοι δοκοῦσιν παθεῖν καὶ οἱ τὰ ὕστερον γράμματα ἀναθέντες, τό τε Μηδὲν ἄγαν καὶ τὸ Ἐγγύη πάρα δ' ἄτη. καὶ γὰρ οὗτοι συμβουλὴν ᾠήθησαν εἶναι τὸ Γνωθι

Stephanus page 165, section a, line 5

σαυτόν, ἀλλ' οὐ τῶν εἰσιόντων [ἐνεκεν] ὑπὸ τοῦ θεοῦ πρόσρησιν· εἶθ' ἵνα δὴ καὶ σφεῖς μηδὲν ἦττον συμβουλὰς χρησίμους ἀναθεῖεν, ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσαν. οὐ δὴ οὖν ἔνεκα λέγω, ὦ Σώκρατες, ταῦτα πάντα, τόδ' ἐστίν· τὰ μὲν ἔμπροσθέν σοι πάντα ἀφίημι - ἴσως μὲν γάρ τι σὺ ἔλεγες περὶ αὐτῶν ὀρθότερον, ἴσως δ' ἐγώ, σαφεῖς δ' οὐδὲν πάνυ ἦν ὧν ἐλέγομεν - νῦν δ' ἐθέλω τούτου σοι διδόναι λόγον, εἰ μὴ ὁμολογεῖς σωφροσύνην εἶναι τὸ γινώσκειν αὐτὸν ἑαυτόν.

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κριτία, σὺ μὲν ὡς φάσκοντος ἐμοῦ εἰδέναι περὶ ὧν ἐρωτῶ προσφέρῃ πρὸς με, καὶ ἐὰν δὴ βού-

Stephanus page 165, section b, line 7

λωμαι, ὁμολογήσοντός σοι· τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ ζητῶ γὰρ μετὰ σοῦ ἀεὶ τὸ προτιθέμενον διὰ τὸ μὴ αὐτὸς εἰδέναι. σκεψάμενος οὖν ἐθέλω εἰπεῖν εἴτε ὁμολογῶ εἴτε μή. ἀλλ' ἐπίσχες ἕως ἂν σκέψωμαι.

Σκόπει δῆ, ἦ δ' ὅς.

Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, σκοπῶ. εἰ γὰρ δὴ γινώσκειν γέ τί ἐστιν ἡ σωφροσύνη, δῆλον ὅτι ἐπιστήμη τις ἂν εἴη καὶ τινός· ἦ οὐ;

Ἔστιν, ἔφη, ἑαυτοῦ γε.

Οὐκοῦν καὶ ἱατρική, ἔφην, ἐπιστήμη ἐστὶν τοῦ ὑγιεινοῦ;

Stephanus page 165, section c, line 9

Πάνυ γε.

Εἰ τοίνυν με, ἔφην, ἔροιο σύ· “Ἱατρική ὑγιεινοῦ ἐπιστήμη οὕσα τί ἡμῖν χρησίμη ἐστὶν καὶ τί ἀπεργάζεται,” εἵποίμ' ἂν ὅτι οὐ σμικρὰν ὠφελίαν· τὴν γὰρ ὑγίειαν καλὸν ἡμῖν ἔργον ἀπεργάζεται, εἰ ἀποδέχῃ τοῦτο.

Ἀποδέχομαι.

Καὶ εἰ τοίνυν με ἔροιο τὴν οἰκοδομικήν, ἐπιστήμην οὕσαν τοῦ οἰκοδομεῖν, τί φημι ἔργον ἀπεργάζεσθαι, εἵποίμ' ἂν ὅτι οἰκῆσεις· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. χρὴ οὖν καὶ σὲ ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης, ἐπειδὴ φῆς αὐτὴν ἑαυτοῦ ἐπιστή-

Stephanus page 165, section d, line 8

μην εἶναι, ἔχειν εἰπεῖν ἐρωτηθέντα, “ὦ Κριτία, σωφροσύνη,

ἐπιστήμη οὕσα ἑαυτοῦ, τί καλὸν ἡμῖν ἔργον ἀπεργάζεται καὶ ἄξιον τοῦ ὀνόματος;” ἴθι οὖν, εἰπέ.

Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐκ ὀρθῶς ζητεῖς. οὐ γὰρ ὁμοία αὕτη πέφυκεν ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, οὐδέ γε αἱ ἄλλαι ἀλλήλαις· σὺ δ' ὥς ὁμοίων οὐσῶν ποιῇ τὴν ζήτησιν. ἐπεὶ λέγε μοι, ἔφη, τῆς λογιστικῆς τέχνης ἢ τῆς γεωμετρικῆς τί ἐστὶν τοιοῦτον ἔργον οἷον οἰκία οἰκοδομικῆς ἢ ἱμάτιον ὑφαντικῆς ἢ ἄλλα τοιαῦτ' ἔργα, ἃ πολλὰ ἂν τις ἔχοι πολλῶν τεχνῶν δεῖξαι; ἔχεις οὖν μοι καὶ σὺ τούτων τοιοῦτόν τι ἔργον δεῖξαι;

Stephanus page 166, section a, line 2

ἀλλ' οὐχ ἔξεις.

Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Ἀληθῇ λέγεις· ἀλλὰ τόδε σοι ἔχω δεῖξαι, τίνος ἐστὶν ἐπιστήμη ἐκάστη τούτων τῶν ἐπιστημῶν, ὃ τυγχάνει ὃν ἄλλο αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης. οἷον ἡ λογιστικὴ ἐστὶν που τοῦ ἀρτίου καὶ τοῦ περιττοῦ, πλῆθους ὅπως ἔχει πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα· ἢ γάρ;

Πάνυ γε, ἔφη.

Οὐκοῦν ἑτέρου ὄντος τοῦ περιττοῦ καὶ ἀρτίου αὐτῆς τῆς λογιστικῆς;

Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 166, section b, line 1

Καὶ μὴν αὖ ἡ στατικὴ τοῦ βαρυτέρου τε καὶ κουφοτέρου σταθμοῦ ἐστὶν στατικὴ· ἕτερον δέ ἐστὶν τὸ βαρὺ τε καὶ κουφόν τῆς στατικῆς αὐτῆς. συγχωρεῖς;

Ἔγωγε.

Λέγε δή, καὶ ἡ σωφροσύνη τίνος ἐστὶν ἐπιστήμη, ὃ τυγχάνει ἕτερον ὃν αὐτῆς τῆς σωφροσύνης;

Τοῦτό ἐστιν ἐκεῖνο, ἔφη, ὦ Σώκρατες· ἐπ' αὐτὸ ἥκεις ἐρευνῶν τὸ ᾧ διαφέρει πασῶν τῶν ἐπιστημῶν ἡ σωφροσύνη· σὺ δὲ ὁμοιότητά τινα ζητεῖς αὐτῆς ταῖς ἄλλαις. τὸ δ' οὐκ ἔστιν οὕτως, ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι ἄλλου εἰσὶν ἐπιστῆ-

Stephanus page 166, section c, line 2

μαι, ἑαυτῶν δ' οὐ, ἡ δὲ μόνη τῶν τε ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη ἐστὶ καὶ αὐτὴ ἑαυτῆς. καὶ ταῦτά σε πολλοῦ δεῖ λεληθέναι, ἀλλὰ γὰρ οἶμαι ὃ ἄρτι οὐκ ἔφησθα ποιεῖν, τοῦτο ποιεῖς· ἐμὲ γὰρ ἐπιχειρεῖς ἐλέγχειν, ἐάσας περὶ οὗ ὁ λόγος ἐστίν.

Οἷον, ἦν δ' ἐγώ, ποιεῖς ἡγούμενος, εἰ ὅτι μάλιστα σὲ ἐλέγχω, ἄλλου τινὸς ἕνεκα ἐλέγχειν ἢ οὐπὲρ ἕνεκα καὶν ἐμαυτὸν διερευνῶμην τί λέγω, φοβούμενος μή ποτε λάθω οἰόμενος μὲν τι εἰδέναι, εἰδὼς δὲ μή. καὶ νῦν δὴ οὖν ἔγωγέ φημι τοῦτο ποιεῖν, τὸν λόγον σκοπεῖν μάλιστα μὲν ἐμαυτοῦ

Stephanus page 166, section d, line 4

ένεκα, ἴσως δὲ δὴ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων· ἢ οὐ κοινὸν οἶει ἀγαθὸν εἶναι σχεδόν τι πᾶσιν ἀνθρώποις, γίνεσθαι καταφανὲς ἕκαστον τῶν ὄντων ὅπῃ ἔχει;

Καὶ μάλα, ἢ δ' ὅς, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

Θαρρῶν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ μακάριε, ἀποκρινόμενος τὸ ἐρωτώμενον ὅπῃ σοι φαίνεται, ἔα χαίρειν εἴτε Κριτίας ἐστὶν εἴτε Σωκράτης ὁ ἐλεγχόμενος· ἀλλ' αὐτῷ προσέχων τὸν νοῦν τῷ λόγῳ σκόπει ὅπῃ ποτὲ ἐκβήσεται ἐλεγχόμενος.

Ἀλλὰ, ἔφη, ποιήσω οὕτω· δοκεῖς γάρ μοι μέτρια λέγειν.

Λέγε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, περὶ τῆς σωφροσύνης πῶς λέγεις;

Stephanus page 166, section e, line 5

Λέγω τοίνυν, ἢ δ' ὅς, ὅτι μόνη τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν αὕτη τε αὕτης ἐστὶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνεπιστημοσύνης ἐπιστήμη ἂν εἴη, εἴπερ καὶ ἐπιστήμης;

Πάνυ γε, ἔφη.

Ὁ ἄρα σώφρων μόνος αὐτός τε ἑαυτὸν γινώσεται καὶ οἶός τε ἔσται ἐξετάσαι τί τε τυγχάνει εἰδῶς καὶ τί μή, καὶ τοὺς ἄλλους ὡσαύτως δυνατὸς ἔσται ἐπισκοπεῖν τί τις οἶδεν καὶ οἶεται, εἴπερ οἶδεν, καὶ τί αὖ οἶεται μὲν εἰδέναι, οἶδεν δ'

Stephanus page 167, section a, line 5

οὐ, τῶν δὲ ἄλλων οὐδεὶς· καὶ ἔστιν δὴ τοῦτο τὸ σωφρονεῖν τε καὶ σωφροσύνη καὶ τὸ ἑαυτὸν αὐτὸν γινώσκειν, τὸ εἰδέναι ἅ τε οἶδεν καὶ ἅ μὴ οἶδεν. Ἄρα ταῦτά ἐστιν ἅ λέγεις;

Ἐγὼ γ', ἔφη.

Πάλιν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τρίτον τῷ σωτήρι, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ἐπισκεψώμεθα πρῶτον μὲν εἰ δυνατόν ἐστιν τοῦτ' εἶναι ἢ οὐ - τὸ ἅ οἶδεν καὶ ἅ μὴ οἶδεν εἰδέναι <ὅτι οἶδε καὶ> ὅτι οὐκ οἶδεν - ἔπειτα εἰ ὅτι μάλιστα δυνατόν, τίς ἂν εἴη ἡμῖν ὠφελία εἰδόσιν αὐτό.

Ἀλλὰ χρή, ἔφη, σκοπεῖν.

Stephanus page 167, section b, line 6

Ἰθὶ δὴ, ἔφην ἐγώ, ὦ Κριτία, σκέψαι, ἐάν τι περὶ αὐτῶν εὐπορώτερος φανῇς ἐμοῦ· ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπορῶ. ἢ δὲ ἀπορῶ, φράσω σοι;

Πάνυ γ', ἔφη.

Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, πάντα ταῦτ' ἂν εἴη, εἰ ἔστιν ὅπερ σὺ νυνδὴ ἔλεγες, μία τις ἐπιστήμη, ἢ οὐκ ἄλλου τινός ἐστιν ἢ ἑαυτῆς τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη, καὶ δὴ καὶ ἀνεπιστημοσύνης ἢ αὕτη αὕτη;

Πάνυ γε.

Ἴδὲ δὴ ὡς ἄτοπον ἐπιχειροῦμεν, ὦ ἑταῖρε, λέγειν· ἐν

ἄλλοις γάρ που τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐὰν σκοπῇς, δόξει σοι, ὥς ἐγῶμαι, ἀδύνατον εἶναι.

Πῶς δὴ καὶ ποῦ;

Ἐν τοῖσδε. ἐννόει γὰρ εἴ σοι δοκεῖ ὅψις τις εἶναι, ἢ ὧν μὲν αἱ ἄλλαι ὅψεις εἰσὶν, οὐκ ἔστιν τούτων ὅψις, ἐαυτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὅψεων ὅψις ἐστὶν καὶ μὴ ὅψεων ὡσαύτως, καὶ χρῶμα μὲν ὁρᾷ οὐδὲν ὅψις οὖσα, αὐτὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ὅψεις· δοκεῖ τίς σοι εἶναι τοιαύτη;

Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε.

Τί δὲ ἀκοήν, ἢ φωνῆς μὲν οὐδεμιᾶς ἀκούει, αὐτῆς δὲ καὶ

τῶν ἄλλων ἀκοῶν ἀκούει καὶ τῶν μὴ ἀκοῶν;

Οὐδὲ τοῦτο.

Συλλήβδην δὴ σκόπει περὶ πασῶν τῶν αἰσθήσεων εἴ τίς σοι δοκεῖ εἶναι αἰσθήσεων μὲν αἰσθησις καὶ ἐαυτῆς, ὧν δὲ δὴ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις αἰσθάνονται, μηδενὸς αἰσθανομένη;

Οὐκ ἔμοιγε.

Ἀλλ' ἐπιθυμία δοκεῖ τίς σοι εἶναι, ἣτις ἡδονῆς μὲν οὐδεμιᾶς ἐστὶν ἐπιθυμία, αὐτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν;

Οὐ δῆτα.

Οὐδὲ μὴν βούλησις, ὥς ἐγῶμαι, ἢ ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν

βούλεται, αὐτὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας βουλήσεις βούλεται.

Οὐ γὰρ οὖν.

Ἐρωτα δὲ φαίης ἂν τίνα εἶναι τοιοῦτον, ὃς τυγχάνει ὧν ἔρως καλοῦ μὲν οὐδενός, αὐτοῦ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐρώτων;

Οὐκ, ἔφη, ἔγωγε.

Φόβον δὲ ἤδη τινὰ κατανενόηκας, ὃς ἐαυτὸν μὲν καὶ τοὺς ἄλλους φόβους φοβεῖται, τῶν δεινῶν δ' οὐδὲ ἓν φοβεῖται;

Οὐ κατανενόηκα, ἔφη.

Δόξαν δὲ δοξῶν δόξαν καὶ αὐτῆς, ὧν δὲ αἱ ἄλλαι δοξάζουσιν μηδὲν δοξάζουσιν;

Οὐδαμῶς.

Ἀλλ' ἐπιστήμην, ὥς ἔοικεν, φαμέν τίνα εἶναι τοιαύτην, ἣτις μαθήματος μὲν οὐδενός ἐστὶν ἐπιστήμη, αὐτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη;

Φαμέν γάρ.

Οὐκοῦν ἄτοπον, εἰ ἄρα καὶ ἔστιν; μηδὲν γάρ πω δισχυρίζομεθα ὥς οὐκ ἔστιν, ἀλλ' εἰ ἔστιν ἔτι σκοπῶμεν.

Ὅρθῶς λέγεις.

Φέρε δὴ· ἔστι μὲν αὕτη ἡ ἐπιστήμη τινὸς ἐπιστήμη, καὶ ἔχει τινὰ τοιαύτην δύναμιν ὥστε τινὸς εἶναι· ἢ γάρ;

Stephanus page 168, section b, line 4

Πάνυ γε.

Καὶ γὰρ τὸ μεῖζόν φαμεν τοιαύτην τινὰ ἔχειν δύναμιν, ὥστε τινὸς εἶναι μεῖζον;

Ἔχει γάρ.

Οὐκοῦν ἐλάττωνός τινος, εἴπερ ἔσται μεῖζον.

Ἀνάγκη.

Εἰ οὖν τι εὖροιμεν μεῖζον, ὃ τῶν μὲν μειζόνων ἐστὶν μεῖζον καὶ ἑαυτοῦ, ὧν δὲ τᾶλλα μεῖζω ἐστὶν μηδενὸς μεῖζον, πάντως ἂν που ἐκείνῳ γ' αὐτῷ ὑπάρχῃ, εἴπερ ἑαυτοῦ μεῖζον εἴη, καὶ ἔλαττον ἑαυτοῦ εἶναι· ἢ οὐ;

Stephanus page 168, section c, line 3

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Οὐκοῦν καὶ εἴ τι διπλάσιόν ἐστιν τῶν τε ἄλλων διπλάσιον καὶ ἑαυτοῦ, ἡμίσεος δὴπου ὄντος ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων διπλάσιον ἂν εἴη· οὐ γάρ ἐστὶν που ἄλλου διπλάσιον ἢ ἡμίσεος.

Ἀληθῆ.

Πλέον δὲ αὐτοῦ ὃν οὐ καὶ ἔλαττον ἔσται, καὶ βαρύτερον ὃν κουφότερον, καὶ πρεσβύτερον ὃν νεώτερον, καὶ τᾶλλα πάντα ὡσαύτως, ὅτιπερ ἂν τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν πρὸς ἑαυτὸ ἔχῃ, οὐ καὶ ἐκείνην ἔξει τὴν οὐσίαν, πρὸς ἣν ἡ δύναμις

Stephanus page 168, section d, line 3

αὐτοῦ ἦν; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· οἶον ἢ ἀκοή, φαμέν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἦν ἀκοή ἢ φωνῆς· ἢ γάρ;

Ναί.

Οὐκοῦν εἴπερ αὕτη αὐτῆς ἀκούσεται, φωνὴν ἐχούσης ἑαυτῆς ἀκούσεται· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἀκούσειεν.

Πολλὴ ἀνάγκη.

Καὶ ἡ ὄψις γέ που, ὦ ἄριστε, εἴπερ ὄψεται αὕτη ἑαυτήν, χρῶμά τι αὐτὴν ἀνάγκη ἔχειν· ἄχρων γὰρ ὄψις οὐδὲν [ἂν] μὴ ποτε ἴδῃ.

Οὐ γὰρ οὖν.

Stephanus page 168, section e, line 3

Ὅρᾳς οὖν, ὦ Κριτία, ὅτι ὅσα διεληλύθαμεν, τὰ μὲν αὐτῶν ἀδύνατα παντάπασι φαίνεται ἡμῖν, τὰ δ' ἀπιστεῖται σφόδρα μὴ ποτ' ἂν τὴν ἑαυτῶν δύναμιν πρὸς ἑαυτὰ σχεῖν; μεγέθη μὲν γὰρ καὶ πλήθη καὶ τὰ τοιαῦτα παντάπασιν ἀδύνατον· ἢ οὐχί;

Πάνυ γε.

Ἀκοὴ δ' αὖ καὶ ὄψις καὶ ἔτι γε κίνησις αὐτὴ ἐαυτὴν
κινεῖν, καὶ θερμότης κάειν, καὶ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα τοῖς
μὲν ἀπιστίαν <ἂν> παράσχοι, ἴσως δέ τισιν οὐ. μεγάλου δὴ
τινος, ὦ φίλε, ἀνδρὸς δεῖ, ὅστις τοῦτο κατὰ πάντων ἱκανῶς

Stephanus page 169, section a, line 3

διαιρήσεται, πότερον οὐδὲν τῶν ὄντων τὴν αὐτοῦ δύναμιν
αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἔχειν [πλὴν ἐπιστήμης], ἀλλὰ πρὸς
ἄλλο, ἢ τὰ μὲν, τὰ δ' οὐ· καὶ εἰ ἔστιν αὖ ἅτινα αὐτὰ πρὸς αὐτὰ
ἔχει, ἄρ' ἐν τούτοις ἐστὶν ἐπιστήμη, ἣν δὴ ἡμεῖς σωφρο-
σύνην φαμέν εἶναι. ἐγὼ μὲν οὐ πιστεύω ἑμαυτῷ ἱκανὸς εἶναι
ταῦτα διελέσθαι· διὸ καὶ οὐτ' εἰ δυνατόν ἐστι τοῦτο γενέσθαι,
ἐπιστήμης ἐπιστήμην εἶναι, ἔχω δισχυρίσασθαι, οὐτ' εἰ ὅτι
μάλιστα ἔστι, σωφροσύνην ἀποδέχομαι αὐτὸ εἶναι, πρὶν ἂν
ἐπισκέψωμαι εἴτε τι ἂν ἡμᾶς ὠφελοῖ τοιοῦτον ὃν εἴτε μή.
τὴν γὰρ οὖν δὴ σωφροσύνην ὠφέλιμόν τι καὶ ἀγαθὸν μαν-

Stephanus page 169, section b, line 5

τεύομαι εἶναι· σὺ οὖν, ὦ παῖ Καλλαίσχρου - τίθεσαι γὰρ
σωφροσύνην τοῦτ' εἶναι, ἐπιστήμην ἐπιστήμης καὶ δὴ καὶ
ἀνεπιστημοσύνης - πρῶτον μὲν τοῦτο ἔνδειξαι, ὅτι δυνατόν
[ἀποδείξαι σε] ὃ νυνδὴ ἔλεγον, ἔπειτα πρὸς τῷ δυνατῷ ὅτι
καὶ ὠφέλιμον· καμὲ τάχ' ἂν ἀποπληρώσας ὡς ὀρθῶς λέγεις
περὶ σωφροσύνης ὃ ἔστιν.

Καὶ ὁ Κριτίας ἀκούσας ταῦτα καὶ ἰδὼν με ἀποροῦντα,
ὥσπερ οἱ τοὺς χασμωμένους καταντικρὺ ὀρῶντες ταῦτόν
τοῦτο συμπάσχουσιν, κάκεινος ἔδοξε μοι ὑπ' ἐμοῦ ἀποροῦντος
ἀναγκασθῆναι καὶ αὐτὸς ἀλῶναι ὑπὸ ἀπορίας. ἄτε οὖν εὐ-

Stephanus page 169, section c, line 7

δοκιμῶν ἐκάστοτε, ἡσχύνετο τοὺς παρόντας, καὶ οὔτε συγχω-
ρῆσαι μοι ἤθελεν ἀδύνατος εἶναι διελέσθαι ἃ προυκαλούμην
αὐτόν, ἔλεγέν τε οὐδὲν σαφές, ἐπικαλύπτων τὴν ἀπορίαν.
καὶ γὰρ ἡμῖν ἵνα ὁ λόγος προῖοι, εἶπον· Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ὦ
Κριτία, νῦν μὲν τοῦτο συγχωρήσωμεν, δυνατόν εἶναι γενέ-
σθαι ἐπιστήμην ἐπιστήμης· αὐθις δὲ ἐπισκεψόμεθα εἴτε
οὕτως ἔχει εἴτε μή. ἴθι δὴ οὖν, εἰ ὅτι μάλιστα δυνατόν
τοῦτο, τί μᾶλλον οἷόν τέ ἐστιν εἰδέναι ἢ τέ τις οἶδε καὶ ἢ
μή; τοῦτο γὰρ δήπου ἔφαμεν εἶναι τὸ γινώσκειν αὐτόν καὶ
σωφρονεῖν· ἢ γάρ;

Stephanus page 169, section d, line 9

Πάνυ γε, ἢ δ' ὅς, καὶ συμβαίνει γέ πον, ὦ Σώκρατες. εἰ
γὰρ τις ἔχει ἐπιστήμην ἢ αὐτὴ αὐτὴν γινώσκει, τοιοῦτος
ἂν αὐτὸς εἴη οἷόνπερ ἐστὶν ὃ ἔχει· ὥσπερ ὅταν τάχος τις
ἔχη, ταχύς, καὶ ὅταν κάλλος, καλός, καὶ ὅταν γνῶσιν, γι-

γινώσκων, ὅταν δὲ δὴ γινῶσιν αὐτὴν αὐτῆς τις ἔχη, γινώ-
σκων που αὐτὸς ἑαυτὸν τότε ἔσται.

Οὐ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἀμφισβητῶ, ὥς οὐχ ὅταν τὸ αὐτὸ
γινῶσκόν τις ἔχη, αὐτὸς αὐτὸν γινώσεται, ἀλλ' ἔχοντι τοῦτο
τίς ἀνάγκη εἰδέναι ἅ τε οἶδεν καὶ ἅ μὴ οἶδεν;
Ὅτι, ὦ Σώκρατες, ταῦτόν ἐστιν τοῦτο ἐκεῖνῳ.

Stephanus page 170, section a, line 2

Ἵσως, ἔφην, ἀλλ' ἐγὼ κινδυνεύω ἀεὶ ὅμοιος εἶναι· οὐ

γὰρ αὖ μανθάνω ὥς ἔστιν τὸ αὐτό, ἃ οἶδεν εἰδέναι καὶ ἅ τις
μὴ οἶδεν εἰδέναι.

Πῶς λέγεις, ἔφη;

Ὡδε, ἦν δ' ἐγώ. ἐπιστήμη που ἐπιστήμης οὕσα ἄρα
πλέον τι οἶα τ' ἔσται διαιρεῖν, ἢ ὅτι τούτων τόδε μὲν
ἐπιστήμη, τόδε δ' οὐκ ἐπιστήμη;
Οὐκ, ἀλλὰ τοσοῦτον.

Ταῦτόν οὖν ἐστιν ἐπιστήμη τε καὶ ἀνεπιστημοσύνη ὑγίει-

Stephanus page 170, section b, line 1

νοῦ, καὶ ἐπιστήμη τε καὶ ἀνεπιστημοσύνη δικαίου;
Οὐδαμῶς.

Ἀλλὰ τὸ μὲν οἶμαι ἰατρική, τὸ δὲ πολιτική, τὸ δὲ οὐδὲν
ἄλλο ἢ ἐπιστήμη.

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν ἐὰν μὴ προσεπίσθηταί τις τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ
δίκαιον, ἀλλ' ἐπιστήμην μόνον γινώσκη ἅτε τούτου μόνον
ἔχων ἐπιστήμην, ὅτι μὲν τι ἐπίσταται καὶ ὅτι ἐπιστήμην
τινὰ ἔχει, εἰκότως ἂν γινώσκοι καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν
ἄλλων· ἦ γάρ;

Stephanus page 170, section b, line 11

Ναί.

Ὅτι δὲ γινώσκει, ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ πῶς εἴσεται;
γινώσκει γὰρ δὴ τὸ μὲν ὑγιεινὸν τῇ ἰατρικῇ ἀλλ' οὐ σωφρο-
σύνη, τὸ δ' ἀρμονικὸν μουσικῇ ἀλλ' οὐ σωφροσύνη, τὸ δ'
οἰκοδομικὸν οἰκοδομικῇ ἀλλ' οὐ σωφροσύνη, καὶ οὕτω πάντα·
ἦ οὐ;

Φαίνεται.

Σωφροσύνη δέ, εἴπερ μόνον ἐστὶν ἐπιστημῶν ἐπιστήμη,
πῶς εἴσεται ὅτι τὸ ὑγιεινὸν γινώσκει ἢ ὅτι τὸ οἰκοδομικόν;
Οὐδαμῶς.

Stephanus page 170, section c, line 9

Οὐκ ἄρα εἴσεται ὁ οἶδεν ὁ τοῦτο ἀγνοῶν, ἀλλ' ὅτι οἶδεν
μόνον.

Ἕοικεν.

Οὐκ ἄρα σωφρονεῖν τοῦτ' ἂν εἴη οὐδὲ σωφροσύνη, εἰδέναι ἅ τε οἶδεν καὶ ἅ μὴ οἶδεν, ἀλλ', ὥς ἔοικεν, ὅτι οἶδεν καὶ ὅτι οὐκ οἶδεν μόνον.

Κινδυνεύει.

Οὐδὲ ἄλλον ἄρα οἷός τε ἔσται οὗτος ἐξετάσαι φάσκοντά τι ἐπίστασθαι, πότερον ἐπίσταται ὃ φησιν ἐπίστασθαι ἢ οὐκ ἐπίσταται· ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ὥς ἔοικεν, γινώσκεται, ὅτι

Stephanus page 170, section d, line 8

ἔχει τινὰ ἐπιστήμην, ὅτου δέ γε, ἡ σωφροσύνη οὐ ποιήσῃ αὐτὸν γινώσκειν.

Οὐ φαίνεται.

Οὔτε ἄρα τὸν προσποιούμενον ἱατρὸν εἶναι, ὄντα δὲ μὴ, καὶ τὸν ὥς ἀληθῶς ὄντα οἷός τε ἔσται διακρίνειν, οὔτε ἄλλον οὐδένα τῶν ἐπιστημόνων καὶ μὴ. σκεψώμεθα δὲ ἐκ τῶνδε· εἰ μέλλει ὁ σώφρων ἢ ὅστισοῦν ἄλλος τὸν ὥς ἀληθῶς ἱατρὸν διαγνώσεσθαι καὶ τὸν μὴ, ἄρ' οὐχ ὧδε ποιήσῃ· περὶ μὲν ἱατρικῆς δήπου αὐτῷ οὐ διαλέγεται - οὐδὲν γὰρ ἐπαῖει, ὥς ἔφαμεν, ὁ ἱατρὸς ἀλλ' ἢ τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες - ἢ οὐ;

Stephanus page 170, section e, line 8

Ναί, οὕτως.

Περὶ δέ γε ἐπιστήμης οὐδὲν οἶδεν, ἀλλὰ τοῦτο δὴ τῇ σωφροσύνῃ μόνῃ ἀπέδομεν.

Ναί.

Οὐδὲ περὶ ἱατρικῆς ἄρα οἶδεν ὁ ἱατρικός, ἐπειδὴ περ ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη οὔσα τυγχάνει.

Ἀληθῆ.

Ὅτι μὲν δὴ ἐπιστήμην τινὰ ἔχει, γινώσκεται ὁ σώφρων τὸν ἱατρόν· δέον δὲ πεῖραν λαβεῖν ἥτις ἐστίν, ἄλλο τι σκέπεται ὦντινων; ἢ οὐ τούτῳ ὥρισταί ἐκάστη ἐπιστήμη μὴ

Stephanus page 171, section a, line 6

μόνον ἐπιστήμη εἶναι ἀλλὰ καὶ τίς, τῷ τινῶν εἶναι;

Τούτῳ μὲν οὖν.

Καὶ ἡ ἱατρικὴ δὴ ἑτέρα εἶναι τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ὠρίσθη τῷ τοῦ ὑγιεινοῦ εἶναι καὶ νοσώδους ἐπιστήμη.

Ναί.

Οὐκοῦν ἐν τούτοις ἀναγκαῖον σκοπεῖν τὸν βουλόμενον ἱατρικὴν σκοπεῖν, ἐν οἷς ποτ' ἔστιν· οὐ γὰρ δήπου ἔν γε τοῖς ἔξω, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν;

Οὐ δῆτα.

Ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ἄρα καὶ νοσώδεσιν ἐπισκέπεται τὸν

Stephanus page 171, section b, line 5

ιατρόν, ἣ ἱατρικός ἐστιν, ὁ ὀρθῶς σκοπούμενος.

Ἔοικεν.

Οὐκοῦν ἐν τοῖς οὕτως ἡ λεγομένοις ἡ πραττομένοις τὰ μὲν λεγόμενα, εἰ ἀληθῆ λέγεται, σκοπούμενος, τὰ δὲ πραττόμενα, εἰ ὀρθῶς πράττεται;

Ἀνάγκη.

Ἡ οὖν ἄνευ ἱατρικῆς δύναται' ἂν τις τούτων ποτέροις ἐπακολουθῇσαι;

Οὐ δῆτα.

Οὐδέ γε ἄλλος οὐδεὶς, ὥς ἔοικεν, πλὴν ἱατρός, οὔτε δὴ ὁ

Stephanus page 171, section c, line 2

σώφρων· ἱατρός γὰρ ἂν εἴη πρὸς τῇ σωφροσύνῃ.

Ἔστι ταῦτα.

Παντὸς ἄρα μᾶλλον, εἰ ἡ σωφροσύνη ἐπιστήμης ἐπιστήμη μόνον ἐστὶν καὶ ἀνεπισημοσύνης, οὔτε ἱατρόν διακρίναι οἷα τε ἔσται ἐπιστάμενον τὰ τῆς τέχνης ἢ μὴ ἐπιστάμενον, προσποιούμενον δὲ ἢ οἰόμενον, οὔτε ἄλλον οὐδένα τῶν ἐπισταμένων καὶ ὁτιοῦν, πλὴν γε τὸν αὐτοῦ ὁμότεχνον, ὥσπερ οἱ ἄλλοι δημιουργοί.

Φαίνεται, ἔφη.

Τίς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κριτία, ὠφελία ἡμῖν ἔτι ἂν εἴη

Stephanus page 171, section d, line 2

ἀπὸ τῆς σωφροσύνης τοιαύτης οὔσης; εἰ μὲν γάρ, ὃ ἐξ ἀρχῆς ὑπετιθέμεθα, ἦδει ὁ σώφρων ἅ τε ἦδει καὶ ἅ μὴ ἦδει, τὰ μὲν ὅτι οἶδεν, τὰ δ' ὅτι οὐκ οἶδεν, καὶ ἄλλον ταυτὸν τοῦτο πεπονθότα ἐπισκέψασθαι οἷός τ' ἦν, μεγαλωστὶ ἂν ἡμῖν, φαμέν, ὠφέλιμον ἦν σώφροσιν εἶναι· ἀναμάρτητοι γὰρ ἂν τὸν βίον διεζῶμεν αὐτοὶ τε [καὶ] οἱ τὴν σωφροσύνην ἔχοντες καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι ὑφ' ἡμῶν ἤρχοντο. οὔτε γὰρ ἂν αὐτοὶ ἐπεχειροῦμεν πράττειν ἅ μὴ ἠπιστάμεθα, ἀλλ' ἐξευρίσκοντες τοὺς ἐπισταμένους ἐκείνοις ἂν παρεδίδομεν, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπετρέπομεν, ὧν ἤρχομεν, ἄλλο τι πράτ-

Stephanus page 171, section e, line 4

τειν ἢ ὅτι πράττοντες ὀρθῶς ἔμελλον πράξειν - τοῦτο δ' ἦν ἂν, οὗ ἐπιστήμην εἶχον - καὶ οὕτω δὴ ὑπὸ σωφροσύνης οἰκία τε οἰκουμένη ἔμελλεν καλῶς οἰκεῖσθαι, πόλις τε πολιτευομένη, καὶ ἄλλο πᾶν οὗ σωφροσύνη ἄρχοι· ἀμαρτίας γὰρ ἐξηρημένης, ὀρθότητος δὲ ἡγουμένης, ἐν πάσῃ πράξει καλῶς καὶ εὖ πράττειν ἀναγκαῖον τοὺς οὕτω διακειμένους, τοὺς δὲ εὖ πράττοντας εὐδαίμονας εἶναι. Ἄρ' οὐχ οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κριτία, ἐλέγομεν περὶ σωφροσύνης, λέγοντες ὅσον ἀγαθὸν εἶη τὸ εἰδέναι ἅ τε οἶδέν τις καὶ ἅ μὴ οἶδεν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως.

Νῦν δέ, ἣν δ' ἐγώ, ὁρᾷς ὅτι οὐδαμοῦ ἐπιστήμη οὐδεμία τοιαύτη οὕσα πέφανται.

Ὅρῳ, ἔφη.

Ἄρ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, τοῦτ' ἔχει τὸ ἀγαθὸν ἣν νῦν εὐρίσκομεν σωφροσύνην οὕσαν, τὸ ἐπιστήμην ἐπίστασθαι καὶ ἀνεπιστημοσύνην, ὅτι ὁ ταύτην ἔχων, ὅτι ἂν ἄλλο μανθάνῃ, ῥᾶόν τε μαθήσεται καὶ ἐναργέστερα πάντα αὐτῷ φανεῖται, ἅτε πρὸς ἐκάστῳ ᾧ ἂν μανθάνῃ προσκαθορῶντι τὴν ἐπιστήμην· καὶ τοὺς ἄλλους δὴ κάλλιον ἐξετάσει περὶ ὧν ἂν καὶ αὐτὸς μάθῃ, οἱ δὲ ἄνευ τούτου ἐξετάζοντες ἀσθενέστερον

καὶ φαυλότερον τοῦτο δράσουσιν; Ἄρ', ὦ φίλε, τοιαῦτα ἅττα ἐστὶν ἃ ἀπολαυσόμεθα τῆς σωφροσύνης, ἡμεῖς δὲ μεῖζόν τι βλέπομεν καὶ ζητοῦμεν αὐτὸ μεῖζόν τι εἶναι ἢ ὅσον ἐστίν;

Τάχα δ' ἂν, ἔφη, οὕτως ἔχοι.

Ἴσως, ἣν δ' ἐγώ· ἴσως δέ γε ἡμεῖς οὐδὲν χρηστὸν ἐζητήσαμεν. τεκμαίρομαι δέ, ὅτι μοι ἄτοπ' ἅττα καταφαίνεται περὶ σωφροσύνης, εἰ τοιοῦτόν ἐστιν. ἴδωμεν γάρ, εἰ βούλει, συγχωρήσαντες καὶ ἐπίστασθαι ἐπιστήμην δυνατὸν εἶναι [εἰδέναι], καὶ ὁ γε ἐξ ἀρχῆς ἐτιθέμεθα σωφροσύνην εἶναι, τὸ εἰδέναι ἃ τε οἶδεν καὶ ἃ μὴ οἶδεν, μὴ

ἀποστερήσωμεν, ἀλλὰ δῶμεν· καὶ πάντα ταῦτα δόντες ἔτι βέλτιον σκεψώμεθα εἰ ἄρα τι καὶ ἡμᾶς ὀνήσει τοιοῦτον ὄν. ἃ γὰρ νυνδὴ ἐλέγομεν, ὡς μέγα ἂν εἴη ἀγαθὸν ἢ σωφροσύνη εἰ τοιοῦτον εἴη, ἡγουμένη διοικήσεως καὶ οἰκίας καὶ πόλεως, οὐ μοι δοκοῦμεν, ὦ Κριτία, καλῶς ὠμολογηκέναι.

Πῶς δὴ; ἦ δ' ὅς.

Ὅτι, ἣν δ' ἐγώ, ῥαδίως ὠμολογήσαμεν μέγα τι ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις εἰ ἕκαστοι ἡμῶν, ἃ μὲν ἴσασι, πράττοιεν ταῦτα, ἃ δὲ μὴ ἐπίσταιντο, ἄλλοις παραδιδόιν τοῖς ἐπισταμένοις.

Οὐκ οὖν, ἔφη, καλῶς ὠμολογήσαμεν;

Οὐ μοι δοκοῦμεν, ἣν δ' ἐγώ.

Ἄτοπα λέγεις ὡς ἀληθῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Νῆ τὸν κύνα, ἔφην, καὶ ἐμοί τοι δοκεῖ οὕτω, κἀνταῦθα καὶ ἄρτι ἀποβλέψας ἄτοπ' ἅττ' ἔφην μοι προφαίνεσθαι, καὶ ὅτι φοβοίμην μὴ οὐκ ὀρθῶς σκοποῖμεν. ὡς ἀληθῶς γάρ, εἰ ὅτι μάλιστα τοιοῦτόν ἐστιν ἢ σωφροσύνη, οὐδέν μοι δῆλον εἶναι δοκεῖ ὅτι ἀγαθὸν ἡμᾶς ἀπεργάζεται.

Πῶς δὴ; ἢ δ' ὅς. λέγε, ἵνα καὶ ἡμεῖς εἰδῶμεν ὅτι λέγεις.

Stephanus page 173, section a, line 3

Οἶμαι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ληρεῖν με· ὅμως τό γε προφαινό-
μενον ἀναγκαῖον σκοπεῖν καὶ μὴ εἰκῇ παριέναι, εἴ τίς γε
αὐτοῦ καὶ σμικρὸν κήδεται.

Καλῶς γάρ, ἔφη, λέγεις.

Ἄκουε δὴ, ἔφην, τὸ ἐμὸν ὄναρ, εἴτε διὰ κεράτων εἴτε
δι' ἐλέφαντος ἐλήλυθεν. εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα ἡμῶν ἄρχοι
ἢ σωφροσύνη, οὔσα οἶαν νῦν ὀριζόμεθα, ἄλλο τι κατὰ τὰς
ἐπιστήμας πάντ' ἂν πράττοιτο, καὶ οὔτε τις κυβερνήτης
φάσκων εἶναι, ὧν δὲ οὐ, ἐξαπατῶ ἂν ἡμᾶς, οὔτε ἰατρὸς οὔτε
στρατηγὸς οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς, προσποιούμενός τι εἰδέναι

Stephanus page 173, section b, line 4

ὁ μὴ οἶδεν, λανθάνοι ἂν· ἐκ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων ἄλλο
ἂν ἡμῖν τι συμβαίνοι ἢ ὑγιέσιν τε τὰ σώματα εἶναι μᾶλλον
ἢ νῦν, καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ κινδυνεύοντας καὶ ἐν πολέμῳ
σώζεσθαι, καὶ τὰ σκεύη καὶ τὴν ἀμπεχόνην καὶ ὑπόδεσιν
πᾶσαν καὶ τὰ χρήματα πάντα τεχνικῶς ἡμῖν εἰργασμένα
εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ διὰ τὸ ἀληθινοῖς δημιουργοῖς χρῆσθαι;
εἰ δὲ βούλοιό γε, καὶ τὴν μαντικὴν εἶναι συγχωρήσωμεν
ἐπιστήμην τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, καὶ τὴν σωφροσύνην,
αὐτῆς ἐπιστατοῦσαν, τοὺς μὲν ἀλαζόνας ἀποτρέπειν, τοὺς
δὲ ὡς ἀληθῶς μάντις καθιστάναι ἡμῖν προφήτας τῶν μελ-

Stephanus page 173, section c, line 7

λόντων. κατεσκευασμένον δὴ οὕτω τὸ ἀνθρώπινον γένος
ὅτι μὲν ἐπιστημόνως ἂν πράττοι καὶ ζῶη, ἔπομαι - ἢ γὰρ
σωφροσύνη φυλάττουσα οὐκ ἂν ἐφῇ παρεμπίπτουσιν τὴν
ἀνεπιστημοσύνην συνεργὸν ἡμῖν εἶναι - ὅτι δ' ἐπιστημόνως
ἂν πράττοντες εὖ ἂν πράττοιμεν καὶ εὐδαιμονοῖμεν, τοῦτο
δὲ οὐπω δυνάμεθα μαθεῖν, ὦ φίλε Κριτία.

Ἀλλὰ μέντοι, ἢ δ' ὅς, οὐ ῥαδίως εὐρήσεις ἄλλο τι τέλος
τοῦ εὖ πράττειν, ἐὰν τὸ ἐπιστημόνως ἀτιμάσης.

Σμικρὸν τοίνυν με, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι προσδίδασον. τίνος
ἐπιστημόνως λέγεις; ἢ σκυτῶν τομῆς;

Stephanus page 173, section e, line 1

Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

Ἀλλὰ χαλκοῦ ἐργασίας;

Οὐδαμῶς.

Ἀλλὰ ἐρίων ἢ ξύλων ἢ ἄλλου τοῦ τῶν τοιούτων;

Οὐ δῆτα.

Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι ἐμμένομεν τῷ λόγῳ τῷ εὐδαί-

μονα εἶναι τὸν ἐπιστημόνως ζῶντα. οὗτοι γὰρ ἐπιστημόνως
ζῶντες οὐχ ὁμολογοῦνται παρὰ σοῦ εὐδαίμονες εἶναι, ἀλλὰ
περί τινων ἐπιστημόνως ζῶντα σὺ δοκεῖς μοι ἀφορίζεσθαι
τὸν εὐδαίμονα. καὶ ἴσως λέγεις ὃν νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, τὸν

Stephanus page 174, section a, line 1

εἰδότα τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι πάντα, τὸν μάντιν. τοῦτον
ἢ ἄλλον τινὰ λέγεις;
Καὶ τοῦτον ἔγωγε, ἔφη, καὶ ἄλλον.
Τίνα; ἦν δ' ἐγώ. Ἄρα μὴ τὸν τοιόνδε, εἴ τις πρὸς τοῖς
μέλλουσιν καὶ τὰ γεγονότα πάντα εἰδείη καὶ τὰ νῦν ὄντα,
καὶ μηδὲν ἀγνοοῖ; θῶμεν γάρ τινα εἶναι αὐτόν. οὐ γὰρ
οἶμαι τούτου γε ἔτι ἂν εἴποις οὐδένα ἐπιστημονέστερον
ζῶντα εἶναι.
Οὐ δῆτα.
Τόδε δὴ ἔτι προσποθῶ, τίς αὐτὸν τῶν ἐπιστημῶν ποιεῖ

Stephanus page 174, section a, line 11

εὐδαίμονα; ἢ ἅπασαι ὁμοίως;
Οὐδαμῶς ὁμοίως, ἔφη.
Ἀλλὰ ποία μάλιστα; ἢ τί οἶδεν καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν
γεγονότων καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι; ἄρά γε ἢ τὸ πετ-
τευτικόν;
Ποῖον, ἢ δ' ὅς, πεττευτικόν;
Ἀλλ' ἢ τὸ λογιστικόν;
Οὐδαμῶς.
Ἀλλ' ἢ τὸ ὑγιεινόν;
Μᾶλλον, ἔφη.

Stephanus page 174, section b, line 9

Ἐκεῖνη δ' ἦν λέγω μάλιστα, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τί;
Ἦι τὸ ἀγαθόν, ἔφη, καὶ τὸ κακόν.
Ὡς μισαρέ, ἔφην ἐγώ, πάλαι με περιέλκεις κύκλω, ἀπο-
κρυπτόμενος ὅτι οὐ τὸ ἐπιστημόνως ἦν ζῆν τὸ εὖ πράττειν
τε καὶ εὐδαιμονεῖν ποιοῦν, οὐδὲ συμπασῶν τῶν ἄλλων
ἐπιστημῶν, ἀλλὰ μιᾶς οὔσης ταύτης μόνον τῆς περὶ τὸ
ἀγαθόν τε καὶ κακόν. ἐπεὶ ὦ Κριτία, εἰ 'θέλεις ἐξελεῖν
ταύτην τὴν ἐπιστήμην ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ἡττόν τι
ἢ μὲν ἰατρικὴ ὑγιαίνειν ποιήσει, ἢ δὲ σκυτικὴ ὑποδεδέσθαι,
ἢ δὲ ὑφαντικὴ ἡμφιέσθαι, ἢ δὲ κυβερνητικὴ κωλύσει ἐν τῇ

Stephanus page 174, section c, line 7

θαλάττῃ ἀποθνήσκειν καὶ ἡ στρατηγικὴ ἐν πολέμῳ;
Οὐδὲν ἡττον, ἔφη.
Ἀλλ', ὦ φίλε Κριτία, τὸ εὖ γε τούτων ἕκαστα γίγνεσθαι
καὶ ὠφελίμως ἀπολελοιπὸς ἡμᾶς ἔσται ταύτης ἀπούσης.

Ἀληθῇ λέγεις.

Οὐχ αὕτη δέ γε, ὡς ἔοικεν, ἐστὶν ἡ σωφροσύνη, ἀλλ' ἥς ἔργον ἐστὶν τὸ ὠφελεῖν ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἐπιστημῶν γε καὶ ἀνεπιστημοσυνῶν ἡ ἐπιστήμη ἐστίν, ἀλλὰ ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ· ὥστε εἰ αὕτη ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ σωφροσύνη ἄλλο τι ἂν εἴη [ἢ ὠφελίμη] ἡμῖν.

Stephanus page 174, section d, line 8

Τί δ', ἡ δ' ὅς, οὐκ ἂν αὕτη ὠφελοῖ; εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα τῶν ἐπιστημῶν ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ σωφροσύνη, ἐπιστατεῖ δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, καὶ ταύτης δήπου ἂν ἄρχουσα τῆς περὶ τὰγαθὸν ἐπιστήμης ὠφελοῖ ἂν ἡμᾶς.

Ἡ κἂν ὑγιαίνειν ποιοῖ, ἣν δ' ἐγώ, αὕτη, ἀλλ' οὐχ ἡ ἱατρική; καὶ τᾶλλα τὰ τῶν τεχνῶν αὕτη ἂν ποιοῖ, καὶ οὐχ αἱ ἄλλαι τὸ αὐτῆς ἔργον ἐκάστη; ἡ οὐ πάλαι διεμαρτυροῦμεθα ὅτι ἐπιστήμης μόνον ἐστὶν καὶ ἀνεπιστημοσύνης ἐπιστήμη, ἄλλου δὲ οὐδενός· οὐχ οὕτω;

Φαίνεται γε.

Stephanus page 174, section e, line 9

Οὐκ ἄρα ὑγιείας ἔσται δημιουργός;

Οὐ δῆτα.

Ἄλλης γὰρ ἣν τέχνης ὑγίεια· ἡ οὐ;

Ἄλλης.

Οὐδ' ἄρα ὠφελείας, ᾧ ἐταῖρε· ἄλλη γὰρ αὖ ἀπέδομεν τοῦτο τὸ ἔργον τέχνῃ νυνδὴ· ἡ γάρ;

Πάνυ γε.

Πῶς οὖν ὠφέλιμος ἔσται ἡ σωφροσύνη, οὐδεμιᾶς ὠφελίας οὔσα δημιουργός;

Οὐδαμῶς, ᾧ Σώκρατες, ἔοικέν γε.

Stephanus page 175, section a, line 9

Ὅρᾳς οὖν, ᾧ Κριτία, ὡς ἐγώ πάλαι εἰκότως ἐδεδοίκη καὶ δικαίως ἐμαυτὸν ἠτιώμην ὅτι οὐδὲν χρηστὸν περὶ σωφροσύνης σκοπῶ; οὐ γὰρ ἂν που ὅ γε κάλλιστον πάντων ὁμολογεῖται εἶναι, τοῦτο ἡμῖν ἀνωφελές ἐφάνη, εἴ τι ἐμοῦ ὄφελος ἦν πρὸς τὸ καλῶς ζητεῖν. νῦν δὲ πανταχῇ γὰρ ἠττώμεθα, καὶ οὐ δυνάμεθα εὐρεῖν ἐφ' ὅτῳ ποτὲ τῶν ὄντων ὁ νομοθέτης τοῦτο τοῦνομα ἔθετο, τὴν σωφροσύνην. καίτοι πολλά γε συγκεχωρήκαμεν οὐ συμβαίνονθ' ἡμῖν ἐν τῷ λόγῳ. καὶ γὰρ ἐπιστήμην ἐπιστήμης εἶναι συνεχωρήσαμεν, οὐκ ἐῶντος τοῦ λόγου οὐδὲ φάσκοντος εἶναι· καὶ ταύτη αὖ τῇ

Stephanus page 175, section b, line 8

ἐπιστήμη καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἔργα γινώσκειν συνεχωρήσαμεν, οὐδὲ τοῦτ' ἐῶντος τοῦ λόγου, ἵνα δὴ ἡμῖν

γένοιτο ὁ σώφρων ἐπιστήμων ὧν τε οἶδεν ὅτι οἶδεν, καὶ ὧν μὴ οἶδεν ὅτι οὐκ οἶδεν. τοῦτο μὲν δὴ καὶ παντάπασι μεγαλοπρεπῶς συνεχωρήσαμεν, οὐδ' ἐπισκεψάμενοι τὸ ἀδύνατον εἶναι ἃ τις μὴ οἶδεν μηδαμῶς, ταῦτα εἰδέναι ἀμῶς γέ πως· ὅτι γὰρ οὐκ οἶδεν, φησὶν αὐτὰ εἰδέναι ἢ ἡμετέρα ὁμολογία. καίτοι, ὡς ἐγῶμαι, οὐδενὸς ὅτου οὐχὶ ἀλογώτερον τοῦτ' ἂν φανείη. ἀλλ' ὅμως οὕτως ἡμῶν εὐηθικῶν τυχοῦσα ἢ ζήτησις καὶ οὐ σκληρῶν, οὐδέν τι μᾶλλον εὐρεῖν

Stephanus page 175, section d, line 2

δύναται τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τοσοῦτον κατεγέλασεν αὐτῆς, ὥστε ὁ ἡμεῖς πάλαι συνομολογοῦντες καὶ συμπλάττοντες ἐτιθέμεθα σωφροσύνην εἶναι, τοῦτο ἡμῖν πάνυ ὑβριστικῶς ἀνωφελές ὃν ἀπέφαινε. τὸ μὲν οὖν ἐμὸν καὶ ἥττον ἀγανακτῶ· ὑπὲρ δὲ σοῦ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Χαρμίδη, πάνυ ἀγανακτῶ, εἰ σὺ τοιοῦτος ὧν τὴν ἰδέαν καὶ πρὸς τούτῳ τὴν ψυχὴν σωφρονέστατος, μηδὲν ὀνήσῃ ἀπὸ ταύτης τῆς σωφροσύνης μηδέ τί σ' ὠφελήσῃ ἐν τῷ βίῳ παροῦσα. ἔτι δὲ μᾶλλον ἀγανακτῶ ὑπὲρ τῆς ἐπωδῆς ἣν παρὰ τοῦ Θρακὸς ἔμαθον, εἰ μηδενὸς ἀξίου πράγματος οὖσαν αὐτὴν μετὰ πολλῆς

Stephanus page 175, section e, line 5

σπουδῆς ἐμάνθανον. ταῦτ' οὖν πάνυ μὲν [οὖν] οὐκ οἶομαι οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἐμὲ φαῦλον εἶναι ζητητὴν· ἐπεὶ τὴν γε σωφροσύνην μέγα τι ἀγαθὸν εἶναι, καὶ εἴπερ γε ἔχεις αὐτό, μακάριον εἶναί σε. ἀλλ' ὅρα εἰ ἔχεις τε καὶ μηδὲν δέῃ τῆς ἐπωδῆς· εἰ γὰρ ἔχεις, μᾶλλον ἂν ἔγωγέ σοι συμβουλεύσαιμι ἐμὲ μὲν λῆρον ἡγεῖσθαι εἶναι καὶ ἀδύνατον λόγῳ ὅτιοῦν ζητεῖν, σεαυτὸν δέ, ὅσῳ περ σωφρονέστερος εἶ, τοσοῦτ' εἶναι καὶ εὐδαιμονέστερον.

Καὶ ὁ Χαρμίδης, Ἀλλὰ μὰ Δί', ἦ δ' ὅς, ἔγωγε, ὦ Σώ-

Stephanus page 176, section a, line 7

κρατες, οὐκ οἶδα οὐτ' εἰ ἔχω οὐτ' εἰ μὴ ἔχω· πῶς γὰρ ἂν εἰδείην ὅ γε μὴδ' ὑμεῖς οἰοί τέ ἐστε ἐξευρεῖν ὅτι ποτ' ἔστιν, ὡς φῆς σύ; ἐγὼ μέντοι οὐ πάνυ σοι πείθομαι, καὶ ἐμαυτόν, ὦ Σώκρατες, πάνυ οἶμαι δεῖσθαι τῆς ἐπωδῆς, καὶ τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει ἐπάδεσθαι ὑπὸ σοῦ ὅσαι ἡμέραι, ἕως ἂν φῆς σὺ ἰκανῶς ἔχειν.

Εἶεν· ἀλλ', ἔφη ὁ Κριτίας, ὦ Χαρμίδη, <ἦν> δρᾶς τοῦτο ἔμοιγ' ἔσται τοῦτο τεκμήριον ὅτι σωφρονεῖς, ἦν ἐπάδειν παρέχῃς Σωκράτει καὶ μὴ ἀπολείπη τούτου μήτε μέγα μήτε μικρόν.

Stephanus page 176, section b, line 9

Ὡς ἀκολουθήσοντος, ἔφη, καὶ μὴ ἀπολειψομένου· δεινὰ γὰρ ἂν ποιοίην, εἰ μὴ πειθοίμην σοὶ τῷ ἐπιτρόπῳ καὶ μὴ ποιοίην ἃ κελεύεις.

Ἀλλὰ μήν, ἔφη, κελεύω ἔγωγε.

Ποιήσω τοίνυν, ἔφη, ἀπὸ ταυτησὶ τῆς ἡμέρας ἀρξάμενος.

Οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, τί βουλεύεσθον ποιεῖν;

Οὐδέν, ἔφη ὁ Χαρμίδης, ἀλλὰ βεβουλεύμεθα.

Βιάση ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, καὶ οὐδ' ἀνάκρισίν μοι δώσεις;

Ὡς βιασομένου, ἔφη, ἐπειδὴπερ ὅδε γε ἐπιτάττει· πρὸς ταῦτα σὺ αὖ βουλεύου ὅτι ποιήσεις.

Stephanus page 176, section d, line 1

Ἀλλ' οὐδεμία, ἔφην ἐγώ, λείπεται βουλή· σοὶ γὰρ ἐπιχειροῦντι πράττειν ὅτιοῦν καὶ βιαζομένῳ οὐδεὶς οἶός τ' ἔσται ἐναντιοῦσθαι ἀνθρώπων.

Μὴ τοίνυν, ἦ δ' ὅς, μηδὲ σὺ ἐναντιοῦ.

Οὐ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἐναντιώσομαι.

Laches

{ΛΥ.} Τεθέασθε μὲν τὸν ἄνδρα μαχόμενον ἐν ὅπλοις, ὧ Νικία τε καὶ Λάχης· οὗ δ' ἔνεκα ὑμᾶς ἐκελεύσαμεν συνθεάσασθαι ἐγώ τε καὶ Μελησίας ὅδε, τότε μὲν οὐκ εἵπομεν, νῦν δ' ἐροῦμεν. ἡγούμεθα γὰρ χρῆναι πρὸς γε ὑμᾶς παρρησιάζεσθαι. εἰσὶ γὰρ τινες οἱ τῶν τοιούτων καταγελῶσι, καὶ ἐάν

Stephanus page 178, section b, line 1

τις αὐτοῖς συμβουλεύσεται, οὐκ ἂν εἵποιεν ἃ νοοῦσιν, ἀλλὰ στοχαζόμενοι τοῦ συμβουλευομένου ἄλλα λέγουσι παρὰ τὴν αὐτῶν δόξαν· ὑμᾶς δὲ ἡμεῖς ἡγησάμενοι καὶ ἱκανοὺς γινῶναι καὶ γνόντας ἀπλῶς ἂν εἰπεῖν ἃ δοκεῖ ὑμῖν, οὕτω παρελάβομεν ἐπὶ τὴν συμβουλήν περὶ ὧν μέλλομεν ἀνακοινοῦσθαι. ἔστιν οὖν τοῦτο, περὶ οὗ πάλαι τοσαῦτα προσιμιάζομαι, τόδε. ἡμῖν εἰσὶν ὑεῖς οὗτοι, ὅδε μὲν τοῦδε, πάππου ἔχων ὄνομα Θουκυδίδης, ἐμὸς δὲ αὖ ὅδε - παππῶν δὲ καὶ οὗτος ὄνομ' ἔχει τοῦμοῦ πατρός· Ἀριστείδην γὰρ αὐτὸν καλοῦμεν - ἡμῖν οὖν τούτων δέδοκται ἐπιμεληθῆναι ὥς οἷόν τε μάλιστα, καὶ μὴ

Stephanus page 179, section a, line 6

ποιῆσαι ὅπερ οἱ πολλοί, ἐπειδὴ μειράκια γέγονεν, ἀνεῖναι αὐτοὺς ὅτι βούλονται ποιεῖν, ἀλλὰ νῦν δὴ καὶ ἄρχεσθαι αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι καθ' ὅσον οἱοί τ' ἐσμέν. εἰδότες οὖν καὶ ὑμῖν ὑεῖς ὄντας ἡγησάμεθα μεμεληκέναι περὶ αὐτῶν, εἴπερ τις ἄλλοις, πῶς ἂν θεραπευθέντες γένοιντο ἄριστοι· εἰ δ' ἄρα πολλάκις μὴ προσεσχίκατε τὸν νοῦν τῷ τοιούτῳ, ὑπομνήσκοντες ὅτι οὐ χρή αὐτοῦ ἀμελεῖν, καὶ παρακαλοῦντες ὑμᾶς

ἐπὶ τὸ ἐπιμέλειάν τινα ποιήσασθαι τῶν ὑέων κοινῇ μεθ'
ἡμῶν. ὅθεν δὲ ἡμῖν ταῦτ' ἔδοξεν, ὦ Νικία τε καὶ Λάχης,
χρὴ ἀκοῦσαι, καὶ ἢ ὀλίγω μακρότερα. συσσιτοῦμεν γὰρ

Stephanus page 179, section b, line 8

δὴ ἐγὼ τε καὶ Μελησίας ὅδε, καὶ ἡμῖν τὰ μειράκια παρα-
σιτεῖ. ὅπερ οὖν καὶ ἀρχόμενος εἶπον τοῦ λόγου, παρρη-
σιασόμεθα πρὸς ὑμᾶς. ἡμῶν γὰρ ἑκάτερος περὶ τοῦ ἑαυτοῦ
πατρὸς πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα ἔχει λέγειν πρὸς τοὺς νεανίσκους,
καὶ ὅσα ἐν πολέμῳ ἡργάσαντο καὶ ὅσα ἐν εἰρήνῃ, διοικοῦντες
τά τε τῶν συμμάχων καὶ τὰ τῆσδε τῆς πόλεως· ἡμέτερα δ'
αὐτῶν ἔργα οὐδέτερος ἔχει λέγειν. ταῦτα δὴ ὑπαισχυνόμεθα
τε τούσδε καὶ αἰτιώμεθα τοὺς πατέρας ἡμῶν ὅτι ἡμᾶς μὲν
εἶων τρυφᾶν, ἐπειδὴ μειράκια ἐγενόμεθα, τὰ δὲ τῶν ἄλλων
πράγματα ἔπραττον· καὶ τοῖσδε τοῖς νεανίσκοις αὐτὰ ταῦτα

Stephanus page 179, section d, line 3

ἐνδεικνύμεθα, λέγοντες ὅτι εἰ μὲν ἀμελήσουσιν ἑαυτῶν καὶ
μὴ πείσονται ἡμῖν, ἀκλεεῖς γενήσονται, εἰ δ' ἐπιμελήσονται,
τάχ' ἂν τῶν ὀνομάτων ἄξιοι γένοιτο ἃ ἔχουσιν. οὗτοι μὲν
οὖν φασιν πείσεσθαι· ἡμεῖς δὲ δὴ τοῦτο σκοποῦμεν, τί
ἂν οὗτοι μαθόντες ἢ ἐπιτηδεύσαντες ὅτι ἄριστοι γένοιτο.
εἰσηγήσατο οὖν τις ἡμῖν καὶ τοῦτο τὸ μάθημα, ὅτι καλὸν εἶη
τῷ νέῳ μαθεῖν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι· καὶ ἐπὶ τούτῳ ὃν
νῦν ὑμεῖς ἐθεάσασθε ἐπιδεικνύμενον, καὶ τ' ἐκέλευε θεάσασθαι.
ἔδοξε δὴ χρῆναι αὐτοὺς τε ἐλθεῖν ἐπὶ θεῶν τάνδρως καὶ ὑμᾶς
συμπαλαβεῖν ἅμα μὲν συνθεατάς, ἅμα δὲ συμβούλους τε

Stephanus page 179, section e, line 6

καὶ κοινωνούς, ἐὰν βούλησθε, περὶ τῆς τῶν ὑέων ἐπιμελείας.
ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἐβουλόμεθα ὑμῖν ἀνακοινώσασθαι. ἤδη οὖν
ὑμέτερον μέρος συμβουλεύειν καὶ περὶ τούτου τοῦ μαθήματος,
εἴτε δοκεῖ χρῆναι μανθάνειν εἴτε μή, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, εἴ
τι ἔχετε ἐπαινέσαι μάθημα νέῳ ἀνδρὶ ἢ ἐπιτήδευμα, καὶ περὶ
τῆς κοινωνίας λέγειν ὅποιόν τι ποιήσετε.

{NI.} Ἐγὼ μὲν, ὦ Λυσίμαχε καὶ Μελησία, ἐπαινῶ τε ὑμῶν
τὴν διάνοιαν καὶ κοινωνεῖν ἔτοιμος, οἶμαι δὲ καὶ Λάχητα
τόνδε.

{AA.} Ἀληθῇ γὰρ οἶει, ὦ Νικία. ὥς ὁ γε ἔλεγεν ὁ Λυσί-

Stephanus page 180, section b, line 2

μαχος ἄρτι περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Μελησίου,
πάνν μοι δοκεῖ εὖ εἰρηῆσθαι καὶ εἰς ἐκείνους καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ
εἰς ἅπαντας ὅσοι τὰ τῶν πόλεων πράττουσιν, ὅτι αὐτοῖς
σχεδὸν τι ταῦτα συμβαίνει ἃ οὗτος λέγει καὶ περὶ παιδᾶς
καὶ περὶ τᾶλλα, τὰ ἴδια ὀλιγωρεῖσθαι τε καὶ ἀμελῶς διατί-

θεσθαι. ταῦτα μὲν οὖν καλῶς λέγεις, ὦ Λυσίμαχε· ὅτι δ'
ἡμᾶς μὲν συμβούλους παρακαλεῖς ἐπὶ τὴν τῶν νεανίσκων
παιδείαν, Σωκράτη δὲ τόνδε οὐ παρακαλεῖς, θαυμάζω, πρῶτον
μὲν ὄντα δημότην, ἔπειτα ἐνταῦθα ἀεὶ τὰς διατριβὰς ποιού-
μενον ὅπου τί ἐστὶ τῶν τοιούτων ὧν σὺ ζητεῖς περὶ τοὺς

Stephanus page 180, section c, line 4

νέους ἢ μάθημα ἢ ἐπιτήδευμα καλόν.

{ΛΥ.} Πῶς λέγεις, ὦ Λάχης; Σωκράτης γὰρ ὅδε τινὸς τῶν
τοιούτων ἐπιμέλειαν πεποιήται;

{ΛΑ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Λυσίμαχε.

{ΝΙ.} Τοῦτο μὲν σοι κἂν ἐγὼ ἔχοιμι εἰπεῖν οὐ χειρὸν
Λάχητος· καὶ γὰρ αὐτῷ μοι ἔναγχος ἄνδρα προϋξένησε τῷ
ὕει διδάσκαλον μουσικῆς, Ἀγαθοκλέους μαθητὴν Δάμωνα,
ἀνδρῶν χαριέστατον οὐ μόνον τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καὶ τᾶλλα
ὅπόσου βούλει ἄξιον συνδιατρίβειν τηλικούτοις νεανίσκοις.

{ΛΥ.} Οὗτοι, ὦ Σώκρατες τε καὶ Νικία καὶ Λάχης, οἱ

Stephanus page 180, section d, line 5

ήλικοι ἐγὼ ἔτι γινώσκομεν τοὺς νεωτέρους, ἅτε κατ' οἰκίαν
τὰ πολλὰ διατρίβοντες ὑπὸ τῆς ἡλικίας· ἀλλ' εἴ τι καὶ σύ,
ὦ παῖ Σωφρονίσκου, ἔχεις τῷδε τῷ σαυτοῦ δημότῃ ἀγαθὸν
συμβουλευσαι, χρή συμβουλεύειν. δίκαιος δ' εἶ· καὶ γὰρ
πατρικὸς ἡμῖν φίλος τυγχάνεις ὧν· ἀεὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ὁ
σὸς πατήρ ἐταίρω τε καὶ φίλῳ ἦμεν, καὶ πρότερον ἐκεῖνος
ἐτελεύτησε, πρὶν τι ἐμοὶ διενεχθῆναι. περιφέρει δέ τις με
καὶ μνήμη ἄρτι τῶνδε λεγόντων· τὰ γὰρ μειράκια τάδε πρὸς
ἀλλήλους οἵκοι διαλεγόμενοι θαμὰ ἐπιμέμνηνται Σωκράτους
καὶ σφόδρα ἐπαινοῦσιν· οὐ μέντοι πώποτε αὐτοὺς ἀνηρώτησα

Stephanus page 181, section a, line 1

εἰ τὸν Σωφρονίσκου λέγοιεν. ἀλλ', ὦ παῖδες, λέγετέ μοι,
ὅδ' ἐστὶ Σωκράτης, περὶ οὗ ἐκάστοτε ἐμέμνησθε;

{ΠΑΙ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ πάτερ, οὗτος.

{ΛΥ.} Εὖ γε νῆ τὴν Ἥραν, ὦ Σώκρατες, ὅτι ὀρθοῖς τὸν
πατέρα, ἄριστον ἀνδρῶν ὄντα, καὶ ἄλλως καὶ δὴ καὶ ὅτι
οἰκεῖα τὰ τε σὰ ἡμῖν ὑπάρξει καὶ σοὶ τὰ ἡμέτερα.

{ΛΑ.} Καὶ μὴν, ὦ Λυσίμαχε, μὴ ἀφίεσό γε τὰνδρός· ὥς
ἐγὼ καὶ ἄλλοθι γε αὐτὸν ἐθεασάμην οὐ μόνον τὸν πατέρα
ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα ὀρθοῦντα· ἐν γὰρ τῇ ἀπὸ Δηλίου
φυγῇ μετ' ἐμοῦ συνανεχώρει, καὶ γὰρ σοὶ λέγω ὅτι εἰ οἱ ἄλλοι

Stephanus page 181, section b, line 3

ἤθελον τοιοῦτοι εἶναι, ὀρθὴ ἂν ἡμῶν ἡ πόλις ἦν καὶ οὐκ ἂν
ἔπεσε τότε τοιοῦτον πτῶμα.

{ΛΥ.} Ὡς Σώκρατες, οὗτος μέντοι ὁ ἔπαινός ἐστιν καλός, ὃν
σὺ νῦν ἐπαινῇ ὑπ' ἀνδρῶν ἀξίων πιστεῦεσθαι καὶ εἰς ταῦτα
εἰς ἃ οὗτοι ἐπαινοῦσιν. εὖ οὖν ἴσθι ὅτι ἐγὼ ταῦτα ἀκούων
χαίρω ὅτι εὐδοκιμεῖς, καὶ σὺ δὲ ἡγοῦ με ἐν τοῖς εὐνούστατον
σοι εἶναι. χρῆν μὲν οὖν καὶ πρότερόν γε φοιτᾶν αὐτὸν παρ'
ἡμᾶς καὶ οἰκείους ἡγεῖσθαι, ὥσπερ τὸ δίκαιον· νῦν δ' οὖν
ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, ἐπειδὴ ἀνεγνωρίσαμεν ἀλλήλους, μὴ

Stephanus page 181, section c, line 4

ἄλλως ποίει, ἀλλὰ σύνισθί τε καὶ γνῶριζε καὶ ἡμᾶς καὶ
τούσδε τοὺς νεωτέρους, ὅπως ἂν διασώζητε καὶ ὑμεῖς τὴν
ἡμετέραν φιλίαν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ σὺ ποιήσεις καὶ ἡμεῖς
σε καὶ αὐθις ὑπομνήσομεν· περὶ δὲ ὧν ἡρξάμεθα τί φατε;
τί δοκεῖ; τὸ μάθημα τοῖς μειρακίοις ἐπιτήδειον εἶναι ἢ οὐ, τὸ
μαθεῖν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι;

{ΣΩ.} Ἀλλὰ καὶ τούτων πέρι, ὦ Λυσίμαχε, ἔγωγε πειρά-
σομαι συμβουλεύειν ἂν τι δύνωμαι, καὶ αὖ ἃ προκαλῇ πάντα
ποιεῖν. δικαιοτάτον μέντοι μοι δοκεῖ εἶναι ἐμὲ νεώτερον ὄντα
τῶνδε καὶ ἀπειρότερον τούτων ἀκούειν πρότερον τί λέγουσιν

Stephanus page 181, section d, line 5

καὶ μανθάνειν παρ' αὐτῶν· ἐὰν δ' ἔχω τι ἄλλο παρὰ τὰ ὑπὸ
τούτων λεγόμενα, τότε ἤδη διδάσκειν καὶ πείθειν καὶ σὲ καὶ
τούτους. ἀλλ', ὦ Νικία, τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν;

{ΝΙ.} Ἀλλ' οὐδὲν κωλύει, ὦ Σώκρατες. δοκεῖ γὰρ καὶ
ἐμοὶ τοῦτο τὸ μάθημα τοῖς νέοις ὠφέλιμον εἶναι ἐπίστασθαι
πολλαχῇ. καὶ γὰρ τὸ μὴ ἄλλοθι διατρίβειν, ἐν οἷς δὴ
φιλοῦσιν οἱ νέοι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι ὅταν σχολὴν
ἄγωσιν, ἀλλ' ἐν τούτῳ, εὖ ἔχει, ὅθεν καὶ τὸ σῶμα βέλτιον
ἴσχειν ἀνάγκη - οὐδενὸς γὰρ τῶν γυμνασίων φαυλότερον οὐδ'
ἐλάττω πόνον ἔχει - καὶ ἅμα προσήκει μάλιστα' ἐλευθέρῳ

Stephanus page 182, section a, line 2

τοῦτό τε τὸ γυμνάσιον καὶ ἡ ἵππική· οὗ γὰρ ἀγῶνος ἀθληταί
ἐσμεν καὶ ἐν οἷς ἡμῖν ὁ ἀγὼν πρόκειται, μόνοι οὗτοι γυμνά-
ζονται οἱ ἐν τούτοις τοῖς [τόν] περὶ τὸν πόλεμον ὀργάνοις
γυμναζόμενοι. ἔπειτα ὀνήσει μὲν τι τοῦτο τὸ μάθημα καὶ
ἐν τῇ μάχῃ αὐτῇ, ὅταν ἐν τάξει δέῃ μάχεσθαι μετὰ πολλῶν
ἄλλων· μέγιστον μέντοι αὐτοῦ ὄφελος, ὅταν λυθῶσιν αἱ
τάξεις καὶ ἤδη τι δέῃ μόνον πρὸς μόνον ἢ διώκοντα ἀμυνο-
μένῳ τινὶ ἐπιθέσθαι ἢ καὶ ἐν φυγῇ ἐπιτιθεμένου ἄλλου
ἀμύνεσθαι αὐτόν· οὐτ' ἂν ὑπὸ γε ἐνὸς εἰς ὁ τοῦτ' ἐπιστά-
μενος οὐδὲν ἂν πάθοι, ἴσως δ' οὐδὲ ὑπὸ πλειόνων, ἀλλὰ

Stephanus page 182, section b, line 4

πανταχῇ ἂν ταύτῃ πλεονεκτοῖ. ἔτι δὲ καὶ εἰς ἄλλου καλοῦ

μαθήματος ἐπιθυμίαν παρακαλεῖ τὸ τοιοῦτον· πᾶς γὰρ ἂν
μαθὼν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι ἐπιθυμήσειε καὶ τοῦ ἐξῆς μαθή-
ματος τοῦ περὶ τὰς τάξεις, καὶ ταῦτα λαβὼν καὶ φιλοτιμηθεὶς
ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πᾶν ἂν τὸ περὶ τὰς στρατηγίας ὀρμήσειε· καὶ
ἤδη δῆλον ὅτι τὰ τούτων ἐχόμενα καὶ μαθήματα πάντα
καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ καλὰ καὶ πολλοῦ ἄξια ἀνδρὶ μαθεῖν
τε καὶ ἐπιτηδεῦσαι, ὧν καθηγῆσαιτ' ἂν τοῦτο τὸ μάθημα.
προσθήσομεν δ' αὐτῷ οὐ σμικρὰν προσθήκην, ὅτι πάντα
ἄνδρα ἐν πολέμῳ καὶ θαρραλεώτερον καὶ ἀνδρειότερον ἂν

Stephanus page 182, section c, line 7

ποιήσειεν αὐτὸν αὐτοῦ οὐκ ὀλίγῳ αὕτη ἡ ἐπιστήμη. μὴ
ἀτιμάσωμεν δὲ εἰπεῖν, εἰ καὶ τῷ σμικρότερον δοκεῖ εἶναι, ὅτι
καὶ εὐσχημονέστερον ἐνταῦθα οὗ χρή τὸν ἄνδρα εὐσχημονέ-
στερον φαίνεσθαι, οὗ ἅμα καὶ δεινότερος τοῖς ἐχθροῖς φανεῖται
διὰ τὴν εὐσχημοσύνην. ἐμοὶ μὲν οὖν, ὦ Λυσίμαχε, ὥσπερ
λέγω, δοκεῖ τε χρῆναι διδάσκειν τοὺς νεανίσκους ταῦτα καὶ
δι' ἃ δοκεῖ εἶρηκα· Λάχητος δ', εἴ τι παρὰ ταῦτα λέγει, κἂν
αὐτὸς ἡδέως ἀκούσαιμι.

{ΛΑ.} Ἄλλ' ἔστι μὲν, ὦ Νικία, χαλεπὸν λέγειν περὶ
ότουοῦν μαθήματος ὥς οὐ χρή μανθάνειν· πάντα γὰρ ἐπί-

Stephanus page 182, section d, line 8

στασθαι ἀγαθὸν δοκεῖ εἶναι. καὶ δὴ καὶ τὸ ὀπλιτικὸν τοῦτο,
εἰ μὲν ἔστιν μάθημα, ὅπερ φασὶν οἱ διδάσκοντες, καὶ οἷον
Νικίας λέγει, χρή αὐτὸ μανθάνειν· εἰ δ' ἔστιν μὲν μὴ μάθημα,
ἀλλ' ἐξαπατῶσιν οἱ ὑπισχνούμενοι, ἢ μάθημα μὲν τυγχάνει
ὄν, μὴ μέντοι πάνυ σπουδαῖον, τί καὶ δέοι ἂν αὐτὸ μανθάνειν;
λέγω δὲ ταῦτα περὶ αὐτοῦ εἰς τὰδε ἀποβλέψας, ὅτι οἶμαι
ἐγὼ τοῦτο, εἰ τί ἦν, οὐκ ἂν λεληθῆναι Λακεδαιμονίους, οἷς
οὐδὲν ἄλλο μέλει ἐν τῷ βίῳ ἢ τοῦτο ζητεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν,
ὅτι ἂν μαθόντες καὶ ἐπιτηδεύσαντες πλεονεκτοῖεν τῶν ἄλλων
περὶ τὸν πόλεμον. εἰ δ' ἐκείνους λέληθεν, ἀλλ' οὐ τούτους

Stephanus page 183, section a, line 3

γε τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ λέληθεν αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνοι
μάλιστα τῶν Ἑλλήνων σπουδάζουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις καὶ
ὅτι παρ' ἐκείνοις ἂν τις τιμηθεὶς εἰς ταῦτα καὶ παρὰ τῶν
ἄλλων πλεῖστ' ἂν ἐργάζοιτο χρήματα, ὥσπερ γε καὶ τρα-
γωδίας ποιητῆς παρ' ἡμῖν τιμηθεὶς. τοιγάρτοι ὅς ἂν οἴηται
τραγωδίαν καλῶς ποιεῖν, οὐκ ἔξωθεν κύκλῳ περὶ τὴν Ἀττικὴν
κατὰ τὰς ἄλλας πόλεις ἐπιδεικνύμενος περιέρχεται, ἀλλ' εὐθὺς
δεῦρο φέρεται καὶ τοῖσδ' ἐπιδείκνυσιν εἰκότως· τοὺς δὲ ἐν
ὅπλοις μαχομένους ἐγὼ τούτους ὁρῶ τὴν μὲν Λακεδαίμονα
ἡγουμένους εἶναι ἄβατον ἱερὸν καὶ οὐδὲ ἄκρῳ ποδὶ ἐπι-

Stephanus page 183, section b, line 5

βαίνοντας, κύκλω δὲ περιόντας αὐτὴν καὶ πᾶσι μᾶλλον
ἐπιδεικνυμένους, καὶ μάλιστα τούτοις οἱ καὶ αὐτοὶ ὁμολογή-
σειαν πολλοὺς σφῶν προτέρους εἶναι πρὸς τὰ τοῦ πολέμου.
ἔπειτα, ὦ Λυσίμαχε, οὐ πάνυ ὀλίγοις ἐγὼ τούτων παρα-
γέγονα ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, καὶ ὁρῶ οἰοί εἰσιν. ἔξεστι δὲ καὶ
αὐτόθεν ἡμῖν σκέψασθαι. ὥσπερ γὰρ ἐπίτηδες οὐδεὶς πάποτ'
εὐδόκιμος γέγονεν ἐν τῷ πολέμῳ ἀνὴρ τῶν τὰ ὀπλιτικὰ
ἐπιτηδευσάντων. καίτοι εἰς γε τᾶλλα πάντα ἐκ τούτων οἱ
ὀνομαστοὶ γίνονται, ἐκ τῶν ἐπιτηδευσάντων ἕκαστα· οὗτοι
δ', ὡς ἔοικε, παρὰ τοὺς ἄλλους οὕτω σφόδρα εἰς τοῦτο

Stephanus page 183, section c, line 8

δεδυστυχήκασιν. ἐπεὶ καὶ τοῦτον τὸν Στησίλεων, ὃν ὑμεῖς
μετ' ἐμοῦ ἐν τοσούτῳ ὄχλῳ ἐθεάσασθε ἐπιδεικνύμενον καὶ τὰ
μεγάλα περὶ αὐτοῦ λέγοντα ἃ ἔλεγεν, ἐτέρωθι ἐγὼ κάλλιον
ἐθεασάμην ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὡς ἀληθῶς ἐπιδεικνύμενον οὐχ
ἐκόντα. προσβαλοῦσης γὰρ τῆς νεῶς ἐφ' ἣ ἐπεβάτευεν
πρὸς ὀλκάδα τινά, ἐμάχετο ἔχων δορυδρέπανον, διαφέρον δὴ
ὄπλον ἅτε καὶ αὐτὸς τῶν ἄλλων διαφέρων. τὰ μὲν οὖν ἄλλα
οὐκ ἄξια λέγειν περὶ τάνδρος, τὸ δὲ σόφισμα τὸ τοῦ δρεπάνου
τοῦ πρὸς τῇ λόγχῃ οἷον ἀπέβη. μαχομένου γὰρ αὐτοῦ
ἐνέσχετό που ἐν τοῖς τῆς νεῶς σκεύεσιν καὶ ἀντελάβετο·

Stephanus page 183, section e, line 3

εἶλκεν οὖν ὁ Στησίλεως βουλόμενος ἀπολῦσαι, καὶ οὐχ οἷός
τ' ἦν, ἢ δὲ ναῦς τὴν ναῦν παρήει. τέως μὲν οὖν παρέθει
ἐν τῇ νηὶ ἀντεχόμενος τοῦ δόρατος· ἐπεὶ δὲ δὴ παρημείβετο
ἢ ναῦς τὴν ναῦν καὶ ἐπέσπα αὐτὸν τοῦ δόρατος ἐχόμενον,
ἐφίει τὸ δόρυ διὰ τῆς χειρός, ἕως ἄκρου τοῦ στύρακος ἀντε-
λάβετο. ἦν δὲ γέλως καὶ κρότος ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς ὀλκάδος
ἐπὶ τε τῷ σχήματι αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ βαλόντος τινὸς λίθῳ
παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὸ κατάστρωμα ἀφίεται τοῦ
δόρατος, τότε ἤδη καὶ οἱ ἐκ τῆς τριήρους οὐκέτι οἰοί τ' ἦσαν
τὸν γέλῳτα κατέχειν, ὁρῶντες αἰωρούμενον ἐκ τῆς ὀλκάδος

Stephanus page 184, section a, line 7

τὸ δορυδρέπανον ἐκεῖνο. ἴσως μὲν οὖν εἴη ἂν τὰ ταῦτα,
ὥσπερ Νικίας λέγει· οἷς δ' οὖν ἐγὼ ἐντετύχηκα, τοιαῦτ'
ἄττα ἐστίν. ὁ οὖν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, εἴτε οὕτω σμικρὰς
ὠφελίας ἔχει μάθημα ὃν, εἴτε μὴ ὃν φασὶ καὶ προσποιοῦνται
αὐτὸ εἶναι μάθημα, οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν μανθάνειν. καὶ γὰρ
οὖν μοι δοκεῖ, εἰ μὲν δειλὸς τις ὢν οἶοιτο αὐτὸ ἐπίστασθαι,
θρασύτερος ἂν δι' αὐτὸ γενόμενος ἐπιφανέστερος γένοιτο
οἷος ἦν, εἰ δὲ ἀνδρεῖος, φυλαττόμενος ἂν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων,
εἰ καὶ σμικρὸν ἐξαμάρτοι, μεγάλας ἂν διαβολὰς ἴσχειν·

ἐπίφθονος γὰρ ἢ προσποιήσας τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης, ὥστ'

Stephanus page 184, section c, line 2

εἰ μὴ τι θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει τῇ ἀρετῇ τῶν ἄλλων, οὐκ ἔσθ' ὅπως ἂν τις φύγοι τὸ καταγέλαστος γενέσθαι φάσκων ἔχειν ταύτην τὴν ἐπιστήμην. τοιαύτη τις ἔμοιγε δοκεῖ, ὧς Λυσίμαχε, ἢ περὶ τοῦτο τὸ μάθημα εἶναι σπουδὴ· χρὴ δ' ὅπερ σοι ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, καὶ Σωκράτη τόνδε μὴ ἀφιέναι, ἀλλὰ δεῖσθαι συμβουλεύειν ὅπῃ δοκεῖ αὐτῷ περὶ τοῦ προκειμένου.

{ΛΥ.} Ἀλλὰ δέομαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ ὥσπερ τοῦ ἐπιδιακρινούντος δοκεῖ μοι δεῖν ἡμῖν ἢ βουλή. εἰ μὲν

Stephanus page 184, section d, line 2

γὰρ συνεφερέσθην τώδε, ἦττον ἂν τοῦ τοιούτου ἔδει· νῦν δὲ τὴν ἐναντίαν γάρ, ὡς ὀρᾷς, Λάχης Νικίᾳ ἔθετο, εὖ δὴ ἔχει ἀκοῦσαι καὶ σοῦ ποτέρῳ τοῖν ἀνδροῖν σύμψηφος εἶ.

{ΣΩ.} Τί δέ, ὦ Λυσίμαχε; ὅποτερ' ἂν οἱ πλείους ἐπαινώσιν ἡμῶν, τούτοις μέλλεις χρῆσθαι;

{ΛΥ.} Τί γὰρ ἂν τις καὶ ποιοῖ, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἡ καὶ σύ, ὦ Μελησία, οὕτως ἂν ποιοῖς; κὰν εἴ τις περὶ ἀγωνίας τοῦ ὑέος σοι βουλή εἴη τί χρὴ ἀσκεῖν, ἄρα τοῖς πλείοσιν ἂν ἡμῶν πείθοιο, ἢ 'κείνῳ ὅστις τυγχάνει ὑπὸ παιδοτρίβῃ ἀγαθῷ πεπαιδευμένος καὶ ἡσκηκώς;

Stephanus page 184, section e, line 4

{ΜΕ.} Ἐκείνῳ εἰκός γε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Αὐτῷ ἄρ' ἂν μάλλον πείθοιο ἢ τέτταρσιν οὖσιν ἡμῖν;

{ΜΕ.} Ἵσως.

{ΣΩ.} Ἐπιστήμη γὰρ οἶμαι δεῖ κρίνεσθαι ἄλλ' οὐ πλήθει τὸ μέλλον καλῶς κριθήσεσθαι.

{ΜΕ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ νῦν χρὴ πρῶτον αὐτὸ τοῦτο σκέψασθαι, εἰ ἔστιν τις ἡμῶν τεχνικὸς περὶ οὗ βουλευόμεθα ἢ οὐ· καὶ εἰ μὲν ἔστιν, ἐκείνῳ πείθεσθαι ἐνὶ ὄντι, τοὺς δ' ἄλλους ἐᾶν, εἰ

Stephanus page 185, section a, line 3

δὲ μὴ, ἄλλον τινὰ ζητεῖν. ἢ περὶ σμικροῦ οἴεσθε νυνὶ κινδυνεύειν καὶ σὺ καὶ Λυσίμαχος ἄλλ' οὐ περὶ τούτου τοῦ κτήματος ὃ τῶν ὑμετέρων μέγιστον ὄν τυγχάνει; ὑέων γὰρ που ἢ χρηστῶν ἢ τάναντία γενομένων καὶ πᾶς ὁ οἶκος ὁ τοῦ πατρὸς οὕτως οἰκήσεται, ὅποιοι ἂν τινες οἱ παῖδες γένωνται.

{ΜΕ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Πολλὴν ἄρα δεῖ προμηθίαν αὐτοῦ ἔχειν.

{ME.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Πῶς οὖν, ὃ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, ἐσκοποῦμεν ἄν, εἰ ἐβουλόμεθα σκέψασθαι τίς ἡμῶν περὶ ἀγωνίαν τεχνικώτατος;

Stephanus page 185, section b, line 3

ἄρ' οὐχ ὁ μαθὼν καὶ ἐπιτηδεύσας, ᾧ καὶ διδάσκαλοι ἀγαθοὶ γεγονότες ἦσαν αὐτοῦ τούτου;

{ME.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἔτι πρότερον, τίνας ὄντος τούτου [οὔ] ζητοῦμεν τοὺς διδασκάλους;

{ME.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ὡδε ἴσως μᾶλλον κατάδηλον ἔσται. οὐ μοι δοκεῖ ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν ὡμολογῆσθαι τί ποτ' ἔστιν περὶ οὗ βουλευόμεθα [καὶ σκεπτόμεθα], ὅστις ἡμῶν τεχνικὸς καὶ τούτου ἕνεκα διδασκάλους ἐκτίσατο, καὶ ὅστις μή.

Stephanus page 185, section c, line 2

{ΝΙ.} Οὐ γάρ, ᾧ Σώκρατες, περὶ τοῦ ἐν ὅπλοις μάχεσθαι σκοποῦμεν, εἴτε χρή αὐτὸ τοὺς νεανίσκους μανθάνειν εἴτε μή;

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν, ᾧ Νικία. ἀλλ' ὅταν περὶ φαρμάκου τίς τοῦ πρὸς ὀφθαλμοὺς σκοπῇται, εἴτε χρή αὐτὸ ὑπαλείφεσθαι εἴτε μή, πότερον οἶει τότε εἶναι τὴν βουλὴν περὶ τοῦ φαρμάκου ἢ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν;

{ΝΙ.} Περὶ τῶν ὀφθαλμῶν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὅταν ἵπῳ χαλινὸν σκοπῇται τις εἰ προσοιστέον ἢ μή, καὶ ὁπότε, τότε που περὶ τοῦ ἵππου

Stephanus page 185, section d, line 3

βουλεύεται ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ χαλινοῦ;

{ΝΙ.} Ἀληθῆ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐνὶ λόγῳ, ὅταν τίς τι ἕνεκά τοῦ σκοπῇ, περὶ ἐκείνου ἢ βουλὴ τυγχάνει οὔσα οὗ ἕνεκα ἐσκόπει, ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ ὃ ἕνεκα ἄλλου ἐζήτει.

{ΝΙ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Δεῖ ἄρα καὶ τὸν σύμβουλον σκοπεῖν ἄρα τεχνικός ἐστιν εἰς ἐκείνου θεραπείαν, οὗ ἕνεκα σκοπούμενοι σκοποῦμεν.

{ΝΙ.} Πάνυ γε.

Stephanus page 185, section e, line 1

{ΣΩ.} Οὐκοῦν νῦν φαμεν περὶ μαθήματος σκοπεῖν τῆς ψυχῆς ἕνεκα τῆς τῶν νεανίσκων;

{ΝΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἴ τις ἄρα ἡμῶν τεχνικὸς περὶ ψυχῆς θεραπείαν καὶ οἷός τε καλῶς τοῦτο θεραπεῦσαι, καὶ ὅτῳ διδάσκαλοι

ἀγαθοὶ γεγόνασιν, τοῦτο σκεπτέον.

{ΛΑ.} Τί δέ, ὦ Σώκρατες; οὐπὼ ἐώρακας ἄνευ διδασκάλων τεχνικωτέρους γεγονότας εἰς ἓνια ἢ μετὰ διδασκάλων;

{ΣΩ.} Ἐγώ γε, ὦ Λάχης· οἷς γε σὺ οὐκ ἂν ἐθέλοις πιστεῦσαι, εἰ φαῖεν ἀγαθοὶ εἶναι δημιουργοί, εἰ μή τί σοι τῆς

Stephanus page 185, section e, line 11

αὐτῶν τέχνης ἔργον ἔχοιεν ἐπιδεῖξαι εὖ εἰργασμένον, καὶ ἐν καὶ πλείω.

{ΛΑ.} Τοῦτο μὲν ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Καὶ ἡμᾶς ἄρα δεῖ, ὦ Λάχης τε καὶ Νικία - ἐπειδὴ Λυσίμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλὴν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς περὶ τοῖν ὑέοιν, προθυμούμενοι αὐτοῖν ὅτι ἀρίστας γενέσθαι τὰς ψυχὰς - εἰ μὲν φαμεν ἔχειν, ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς καὶ διδασκάλους οἵτινες [ἡμῶν γεγόνασιν] αὐτοὶ πρῶτον ἀγαθοὶ ὄντες καὶ πολλῶν νέων θεραπευκότες ψυχὰς ἔπειτα καὶ ἡμᾶς διδάξαντες φαίνονται· ἢ εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν ἑαυτῷ

Stephanus page 186, section b, line 2

διδάσκαλον μὲν οὐ φησι γεγονέναι, ἀλλ' οὖν ἔργα αὐτὸν αὐτοῦ ἔχειν εἰπεῖν καὶ ἐπιδεῖξαι τίνες Ἀθηναίων ἢ τῶν ξένων, ἢ δοῦλοι ἢ ἐλεύθεροι, δι' ἐκεῖνον ὁμολογουμένως ἀγαθοὶ γεγόνασιν· εἰ δὲ μηδὲν ἡμῖν τούτων ὑπάρχει, ἄλλους κελεύειν ζητεῖν καὶ μὴ ἐν ἐταίρων ἀνδρῶν ὑέσιν κινδυνεύειν διαφθείροντας τὴν μεγίστην αἰτίαν ἔχειν ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Λυσίμαχε τε καὶ Μελησία, πρῶτος περὶ ἐμαυτοῦ λέγω ὅτι διδάσκαλός μοι οὐ γέγονε τούτου πέρι· καίτοι ἐπιθυμῶ γε τοῦ πράγματος ἐκ νέου ἀρξάμενος. ἀλλὰ τοῖς μὲν σοφισταῖς οὐκ ἔχω τελεῖν μισθούς, οἵπερ μόνοι

Stephanus page 186, section c, line 4

ἐπηγγέλλοντό με οἷοί τ' εἶναι ποιῆσαι καλὸν τε καὶ ἀγαθόν· αὐτὸς δ' αὖ εὗρεῖν τὴν τέχνην ἀδυνατῶ ἔτι νυνί. εἰ δὲ Νικίας ἢ Λάχης ἠύρηκεν ἢ μεμάθηκεν, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι· καὶ γὰρ χρήμασιν ἐμοῦ δυνατώτεροι, ὥστε μαθεῖν παρ' ἄλλων, καὶ ἅμα πρεσβύτεροι, ὥστε ἤδη ἠύρηκέναι. δοκοῦσι δὴ μοι δυνατοὶ εἶναι παιδεῦσαι ἄνθρωπον· οὐ γὰρ ἂν ποτε ἀδεῶς ἀπεφαίνοντο περὶ ἐπιτηδευμάτων νέω χρηστῶν τε καὶ πονηρῶν, εἰ μὴ αὐτοῖς ἐπίστευον ἱκανῶς εἰδέναι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἔγωγε τούτοις πιστεύω· ὅτι δὲ διαφέρεσθον ἀλλήλοις, ἐθαύμασα. τοῦτο οὖν σου ἐγὼ ἀντιδέομαι, ὦ Λυσίμαχε·

Stephanus page 186, section d, line 6

καθάπερ ἄρτι Λάχης μὴ ἀφίεσθαί σε ἐμοῦ διεκελεύετο ἀλλὰ ἐρωτᾶν, καὶ ἐγὼ νῦν παρακελεύομαί σοι μὴ ἀφίεσθαι Λάχηςτος μηδὲ Νικίου, ἀλλ' ἐρωτᾶν λέγοντα ὅτι ὁ μὲν Σωκράτης οὐ

φησιν ἐπαΐειν περὶ τοῦ πράγματος οὐδ' ἱκανὸς εἶναι δια-
κρίναι ὁπότερος ὑμῶν ἀληθῆ λέγει - οὔτε γὰρ εὐρετῆς οὔτε
μαθητῆς οὐδενὸς περὶ τῶν τοιούτων γεγονέναι - σὺ δ', ὦ
Λάχης καὶ Νικία, εἶπετον ἡμῖν ἑκάτερος τίνι δὴ δεινοτάτῳ
συγγεγόνατον περὶ τῆς τῶν νέων τροφῆς, καὶ πότερα μαθόντε
παρά του ἐπίστασθον ἢ αὐτῷ ἐξευρόντε, καὶ εἰ μὲν μαθόντε,
τίς ὁ διδάσκαλος ἑκατέρῳ καὶ τίνες ἄλλοι ὁμότεχνοι αὐτοῖς,

Stephanus page 187, section a, line 2

ἴν', ἂν μὴ ὑμῖν σχολὴ ἢ ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων,
ἐπ' ἐκείνους ἴωμεν καὶ πείθωμεν ἢ δώροις ἢ χάρισιν ἢ ἀμ-
φότερα ἐπιμεληθῆναι καὶ τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ὑμετέρων
παίδων, ὅπως μὴ κατασχύνωσι τοὺς αὐτῶν προγόνους φαῦλοι
γενόμενοι· εἰ δ' αὐτοὶ εὐρεταὶ γεγονότε τοῦ τοιούτου, δότε
παράδειγμα τίνων ἤδη ἄλλων ἐπιμεληθέντες ἐκ φαύλων
καλοὺς τε κάγαθοὺς ἐποιήσατε. εἰ γὰρ νῦν πρῶτον ἄρξεσθε
παιδεύειν, σκοπεῖν χρή μὴ οὐκ ἐν τῷ Καρὶ ὑμῖν ὁ κίνδυνος
κινδυνεύηται, ἀλλ' ἐν τοῖς ὑέσι τε καὶ ἐν τοῖς τῶν φίλων
παισὶ, καὶ ἀτεχνῶς τὸ λεγόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν ὑμῖν

Stephanus page 187, section b, line 4

συμβαίνειν ἐν πίθῳ ἢ κεραμείᾳ γιγνομένη. λέγετε οὖν τί
τούτων ἢ φατὲ ὑμῖν ὑπάρχειν τε καὶ προσήκειν ἢ οὐ φατε.
ταῦτ', ὦ Λυσίμαχε, παρ' αὐτῶν πυνθάνου τε καὶ μὴ μεθίει
τοὺς ἄνδρας.
{ΛΥ.} Καλῶς μὲν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ ἄνδρες, Σωκράτης λέγειν·

εἰ δὲ βουλομένοις ὑμῖν ἐστι περὶ τῶν τοιούτων ἐρωτᾶσθαί
τε καὶ διδόναι λόγον, αὐτοὺς δὴ χρή γινώσκειν, ὦ Νικία
τε καὶ Λάχης. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ Μελησίᾳ τῷδε δῆλον ὅτι
ἡδομένοις ἂν εἴη εἰ πάντα ἃ Σωκράτης ἐρωτᾷ ἐθέλοιτε λόγω

Stephanus page 187, section c, line 5

διεξιέναι· καὶ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐντεῦθεν ἡρχόμεν λέγων, ὅτι
εἰς συμβουλήν διὰ ταῦτα ὑμᾶς παρακαλέσαιμεν, ὅτι μεμελη-
κέναι ὑμῖν ἡγοῦμεθα, ὥς εἰκός, περὶ τῶν τοιούτων, καὶ ἄλλως
καὶ ἐπειδὴ οἱ παῖδες ὑμῖν ὀλίγου ὥσπερ οἱ ἡμέτεροι ἡλικίαν
ἔχουσι παιδεύεσθαι. εἰ οὖν ὑμῖν μὴ τι διαφέρει, εἵπατε καὶ
κοινῇ μετὰ Σωκράτους σκέψασθε, διδόντες τε καὶ δεχόμενοι
λόγον παρ' ἀλλήλων· εὖ γὰρ καὶ τοῦτο λέγει ὁδε, ὅτι περὶ
τοῦ μεγίστου νῦν βουλευόμεθα τῶν ἡμετέρων. ἀλλ' ὁρᾶτε
εἰ δοκεῖ χρήναι οὕτω ποιεῖν.

{ΝΙ.} ὦ Λυσίμαχε, δοκεῖς μοι ὥς ἀληθῶς Σωκράτη πατρό-

Stephanus page 187, section d, line 7

θεν γινώσκειν μόνον, αὐτῷ δ' οὐ συγγεγονέναι ἀλλ' ἢ

παιδὶ ὄντι, εἴ που ἐν τοῖς δημόταις μετὰ τοῦ πατρὸς ἀκολου-
θῶν ἐπλησίασέν σοι ἢ ἐν ἱερῷ ἢ ἐν ἄλλῳ τῷ συλλόγῳ τῶν
δημοτῶν· ἐπειδὴ δὲ πρεσβύτερος γέγονεν, οὐκ ἐντετυχηκῶς
τῷ ἀνδρὶ δῆλος ἔτι εἶ.

{ΛΥ.} Τί μάλιστα, ὦ Νικία;

{ΝΙ.} Οὐ μοι δοκεῖς εἰδέναι ὅτι ὅς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους
ἦ [λόγῳ ὥσπερ γένει] καὶ πλησιάζῃ διαλεγόμενος, ἀνάγκη
αὐτῷ, ἐὰν ἄρα καὶ περὶ ἄλλου του πρότερον ἄρξηται διαλέ-
γεσθαι, μὴ παύεσθαι ὑπὸ τούτου περιεγόμενον τῷ λόγῳ,

Stephanus page 187, section e, line 10

πρὶν <ἂν> ἐμπέσῃ εἰς τὸ διδόναι περὶ αὐτοῦ λόγον, ὄντινα
τρόπον νῦν τε ζῇ καὶ ὄντινα τὸν παρεληλυθότα βίον βεβί-
ωκεν· ἐπειδὴ δ' ἐμπέσῃ, ὅτι οὐ πρότερον αὐτὸν ἀφήσει
Σωκράτης, πρὶν ἂν βασανίσῃ ταῦτα εὖ τε καὶ καλῶς ἅπαντα.
ἐγὼ δὲ συνήθης τέ εἰμι τῷδε καὶ οἶδ' ὅτι ἀνάγκη ὑπὸ τούτου
πάσχειν ταῦτα, καὶ ἔτι γε αὐτὸς ὅτι πείσομαι ταῦτα εὖ οἶδα·
χαίρω γάρ, ὦ Λυσίμαχε, τῷ ἀνδρὶ πλησιάζων, καὶ οὐδὲν
οἶμαι κακὸν εἶναι τὸ ὑπομιμνήσκεσθαι ὅτι μὴ καλῶς ἢ πεποιή-
καμεν ἢ ποιούμεν, ἀλλ' εἰς τὸν ἔπειτα βίον προμηθέστερον
ἀνάγκη εἶναι τὸν ταῦτα μὴ φεύγοντα ἀλλ' ἐθέλοντα κατὰ

Stephanus page 188, section b, line 3

τὸ τοῦ Σόλωνος καὶ ἀξιοῦντα μανθάνειν ὥσπερ ἂν ζῇ, καὶ
μὴ οἰόμενον αὐτῷ τὸ γῆρας νοῦν ἔχον προσιέναι. ἐμοὶ μὲν
οὖν οὐδὲν ἄηθες οὐδ' αὖ ἠηδὲς ὑπὸ Σωκράτους βασανίζεσθαι,
ἀλλὰ καὶ πάλαι σχεδόν τι ἠπιστάμην ὅτι οὐ περὶ τῶν μει-
ρακίων ἡμῖν ὁ λόγος ἔσοιτο Σωκράτους παρόντος, ἀλλὰ περὶ
ἡμῶν αὐτῶν. ὅπερ οὖν λέγω, τὸ μὲν ἐμὸν οὐδὲν κωλύει
Σωκράτει συνδιατρίβειν ὅπως οὗτος βούλεται· Λάχητα δὲ
τόνδε ὅρα ὅπως ἔχει περὶ τοῦ τοιούτου.

{ΛΑ.} Ἀπλοῦν τό γ' ἐμὸν, ὦ Νικία, περὶ λόγων ἐστίν, εἰ
δὲ βούλει, οὐχ ἀπλοῦν ἀλλὰ διπλοῦν· καὶ γὰρ ἂν δόξαιμι

Stephanus page 188, section c, line 6

τῷ φιλόλογος εἶναι καὶ αὖ μισόλογος. ὅταν μὲν γὰρ
ἀκούω ἀνδρὸς περὶ ἀρετῆς διαλεγομένου ἢ περὶ τίνος σοφίας
ὥς ἀληθῶς ὄντος ἀνδρὸς καὶ ἀξίου τῶν λόγων ὧν λέγει,
χαίρω ὑπερφυῶς, θεώμενος ἅμα τὸν τε λέγοντα καὶ τὰ
λεγόμενα ὅτι πρόποντα ἀλλήλοις καὶ ἀρμόττοντά ἐστι. καὶ
κομιδῇ μοι δοκεῖ μουσικὸς ὁ τοιοῦτος εἶναι, ἀρμονίαν καλ-
λίστην ἡρμωσμένος οὐ λύραν οὐδὲ παιδιᾶς ὄργανα, ἀλλὰ τῷ
ὄντι [ζῆν ἡρμωσμένος οὗ] αὐτὸς αὐτοῦ τὸν βίον σύμφωνον
τοῖς λόγοις πρὸς τὰ ἔργα, ἀτεχνῶς δωριστὶ ἀλλ' οὐκ ἰαστί,
οἶμαι δὲ οὐδὲ φρυγιστὶ οὐδὲ λυδιστί, ἀλλ' ἥπερ μόνη Ἑλ-

Stephanus page 188, section d, line 8

ληνική ἐστὶν ἀρμονία. ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος χαίρειν με ποιεῖ
φθεγγόμενος καὶ δοκεῖν ὁτ'οὔν φιλόλογον εἶναι - οὕτω σφό-
δρα ἀποδέχομαι παρ' αὐτοῦ τὰ λεγόμενα - ὁ δὲ τ'ἀναντία
τούτου πράττων λυπεῖ με, ὅσῳ ἂν δοκῇ ἄμεινον λέγειν,
τοσοῦτ' ἄλλων, καὶ ποιεῖ αὖ δοκεῖν εἶναι μισόλογον.
Σωκράτους δ' ἐγὼ τῶν μὲν λόγων οὐκ ἔμπειρός εἰμι, ἀλλὰ
πρότερον, ὥς ἔοικε, τῶν ἔργων ἐπειράθην, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν
ἡῦρον ἄξιον ὄντα λόγων καλῶν καὶ πάσης παρρησίας. εἰ
οὖν καὶ τοῦτο ἔχει, συμβούλομαι τ'ἀνδρί, καὶ ἥδιστ' ἂν
ἐξεταζοίμην ὑπὸ τοῦ τοιούτου, καὶ οὐκ ἂν ἀχθοίμην μανθά-

Stephanus page 189, section a, line 4

νων, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ τῷ Σόλωνι, ἐν μόνον προσλαβὼν, συγ-
χωρῶ· γηράσκων γὰρ πολλὰ διδάσκεσθαι ἐθέλω ὑπὸ χρηστῶν
μόνον. τοῦτο γάρ μοι συγχωρεῖτω, ἀγαθὸν καὶ αὐτὸν εἶναι
τὸν διδάσκαλον, ἵνα μὴ δυσμαθὴς φαίνωμαι ἀηδῶς μανθάνων·
εἰ δὲ νεώτερος ὁ διδάσκων ἔσται ἢ μήπω ἐν δόξῃ ὧν ἢ τι
ἄλλο τῶν τοιούτων ἔχων, οὐδέν μοι μέλει. σοὶ οὖν, ὦ
Σώκρατες, ἐγὼ ἐπαγγέλλομαι καὶ διδάσκειν καὶ ἐλέγχειν
ἐμὲ ὅτι ἂν βούλη, καὶ μανθάνειν γε ὅτι αὖ ἐγὼ οἶδα· οὕτω
σὺ παρ' ἐμοὶ διακείσαι ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἢ μετ' ἐμοῦ
συνδιεκινδύνευσας καὶ ἔδωκας σ'αυτοῦ πείραν ἀρετῆς ἣν χρή

Stephanus page 189, section b, line 6

διδόναι τὸν μέλλοντα δικαίως δώσειν. λέγ' οὖν ὅτι σοι
φίλον, μηδὲν τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν ὑπόλογον ποιούμενος.
{ΣΩ.} Οὐ τὰ ὑμέτερα, ὥς ἔοικεν, αἰτιασόμεθα μὴ οὐχ
ἔτοιμα εἶναι καὶ συμβουλεύειν καὶ συσκοπεῖν.
{ΛΥ.} Ἀλλ' ἡμέτερον δὴ ἔργον, ὦ Σώκρατες - ἓνα γάρ σε
ἔγωγε ἡμῶν τίθημι - σκόπει οὖν ἀντ' ἐμοῦ ὑπὲρ τῶν νεανί-
σκων ὅτι δεόμεθα παρὰ τῶνδε πυνθάνεσθαι, καὶ συμβούλευε
διαλεγόμενος τούτοις. ἐγὼ μὲν γὰρ καὶ ἐπιλανθάνομαι ἤδη
τὰ πολλὰ διὰ τὴν ἡλικίαν ὧν ἂν διανοηθῶ ἐρέσθαι καὶ αὖ ἂ
ἂν ἀκούσω· ἐὰν δὲ μεταξὺ ἄλλοι λόγοι γένωνται, οὐ πάνυ

Stephanus page 189, section d, line 1

μέμνημαι. ὑμεῖς οὖν λέγετε καὶ διέξιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς
περὶ ὧν προυθέμεθα· ἐγὼ δ' ἀκούσομαι καὶ ἀκούσας αὖ μετὰ
Μελησίου τοῦδε ποιήσω τοῦτο ὅτι ἂν καὶ ὑμῖν δοκῇ.
{ΣΩ.} Πειστέον, ὦ Νικία τε καὶ Λάχης, Λυσιμάχῳ καὶ
Μελησίᾳ. ἃ μὲν οὖν νυνδὴ ἐπεχειρήσαμεν σκοπεῖν, τίνες
οἱ διδάσκαλοι ἡμῖν τῆς τοιαύτης παιδείας γεγόνασιν ἢ τίνες
ἄλλους βελτίους πεποιήκαμεν, ἴσως μὲν οὐ κακῶς εἶχεν
ἐξετάζειν καὶ τὰ τοιαῦτα ἡμᾶς αὐτούς· ἀλλ' οἶμαι καὶ ἡ
τοιάδε σκέψις εἰς ταῦτόν φέρει, σχεδὸν δέ τι καὶ μᾶλλον ἐξ

ἀρχῆς εἴη ἄν. εἰ γὰρ τυγχάνομεν ἐπιστάμενοι ὅτουοῦν πέρι

Stephanus page 189, section e, line 4

ὅτι παραγενόμενόν τω βέλτιον ποιεῖ ἐκεῖνο ᾧ παρεγένετο, καὶ προσέτι οἰοί τε ἔσμεν αὐτὸ ποιεῖν παραγίγνεσθαι ἐκεῖνω, δῆλον ὅτι αὐτὸ γε ἴσμεν τοῦτο οὐ πέρι σύμβουλοι ἂν γενοίμεθα ὥς ἂν τις αὐτὸ ῥᾶστα καὶ ἄριστ' ἂν κτήσαιο. ἴσως οὖν οὐ μανθάνετε μου ὅτι λέγω, ἀλλ' ὥδε ῥᾶον μαθήσεσθε. εἰ τυγχάνομεν ἐπιστάμενοι ὅτι ὄψις παραγενομένη ὀφθαλμοῖς βελτίους ποιεῖ ἐκείνους οἷς παρεγένετο, καὶ προσέτι οἰοί τ' ἔσμεν ποιεῖν αὐτὴν παραγίγνεσθαι ὁμμασι, δῆλον ὅτι ὄψιν γε ἴσμεν αὐτὴν ὅτι ποτ' ἔστιν, ἥς πέρι σύμβουλοι ἂν γενοίμεθα ὥς ἂν τις αὐτὴν ῥᾶστα καὶ ἄριστα κτήσαιο.

Stephanus page 190, section a, line 6

εἰ γὰρ μηδ' αὐτὸ τοῦτο εἰδεῖμεν, ὅτι ποτ' ἔστιν ὄψις ἢ ὅτι ἔστιν ἀκοή, σχολῇ ἂν σύμβουλοί γε ἄξιοι λόγου γενοίμεθα καὶ ἰατροὶ ἢ περὶ ὀφθαλμῶν ἢ περὶ ὠτῶν, ὅντινα τρόπον ἀκοὴν ἢ ὄψιν κάλλιστ' ἂν κτήσαιο τις.

{ΛΑ.} Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ Λάχης, καὶ νῦν ἡμᾶς τῷδε παρακαλεῖτον εἰς συμβουλήν, τίς ἂν τρόπον τοῖς ὑέσιν αὐτῶν ἀρετὴ παραγενομένη ταῖς ψυχαῖς ἀμείνους ποιήσῃ;

{ΛΑ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἡμῖν τοῦτό γ' ὑπάρχειν δεῖ, τὸ εἰδέναι ὅτι

Stephanus page 190, section b, line 8

ποτ' ἔστιν ἀρετὴ; εἰ γὰρ που μηδ' ἀρετὴν εἰδεῖμεν τὸ παράπαν ὅτι ποτε τυγχάνει ὄν, τίς ἂν τρόπον τούτου σύμβουλοι γενοίμεθ' ἂν ὅτωοῦν, ὅπως ἂν αὐτὸ κάλλιστα κτήσαιο;

{ΛΑ.} Οὐδένα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Φαμέν ἄρα, ὦ Λάχης, εἰδέναι αὐτὸ ὅτι ἔστιν.

{ΛΑ.} Φαμέν μέντοι.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὃ γε ἴσμεν, καὶ εἴπομεν δήπου τί ἔστιν.

{ΛΑ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 190, section c, line 8

{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν, ὦ ἄριστε, περὶ ὅλης ἀρετῆς εὐθέως σκοπώμεθα - πλέον γὰρ ἴσως ἔργον - ἀλλὰ μέρους τινὸς πέρι πρῶτον ἴδωμεν εἰ ἱκανῶς ἔχομεν πρὸς τὸ εἰδέναι· καὶ ἡμῖν, ὥς τὸ εἰκός, ῥᾶων ἢ σκέψις ἔσται.

{ΛΑ.} Ἀλλ' οὕτω ποιῶμεν, ὦ Σώκρατες, ὥς σὺ βούλει.

{ΣΩ.} Τί οὖν ἂν προελοίμεθα τῶν τῆς ἀρετῆς μερῶν; ἢ δῆλον δὴ ὅτι τοῦτο εἰς ὃ τείνειν δοκεῖ ἢ ἐν τοῖς ὅπλοις

μάθησις; δοκεῖ δέ που τοῖς πολλοῖς εἰς ἀνδρείαν. ἦ γάρ;
{ΛΑ.} Καὶ μάλα δὴ οὕτω δοκεῖ.
{ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἐπιχειρήσωμεν, ὦ Λάχης,

Stephanus page 190, section d, line 8

εἰπεῖν, ἀνδρεία τί ποτ' ἐστίν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο σκεψόμεθα
καὶ ὅτῳ ἂν τρόπῳ τοῖς νεανίσκοις παραγένοιτο, καθ' ὅσον
οἶόν τε ἐξ ἐπιτηδευμάτων τε καὶ μαθημάτων παραγενέσθαι.
ἀλλὰ πειρῶ εἰπεῖν ὃ λέγω, τί ἐστὶν ἀνδρεία.

{ΛΑ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν·
εἰ γάρ τις ἐθέλοι ἐν τῇ τάξει μένων ἀμύνεσθαι τοὺς πολε-
μίους καὶ μὴ φεύγοι, εὖ ἴσθι ὅτι ἀνδρεῖος ἂν εἴη.

{ΣΩ.} Εὖ μὲν λέγεις, ὦ Λάχης· ἀλλ' ἴσως ἐγὼ αἴτιος,
οὐ σαφῶς εἰπὼν, τὸ σὲ ἀποκρίνασθαι μὴ τοῦτο ὃ διανοοῦ-
μενος ἡρόμην, ἀλλ' ἕτερον.

Stephanus page 190, section e, line 10

{ΛΑ.} Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Ἐγὼ φράσω, ἐὰν οἶός τε γένωμαι. ἀνδρεῖός που
οὗτος, ὃν καὶ σὺ λέγεις, ὃς ἂν ἐν τῇ τάξει μένων μάχηται
τοῖς πολεμίοις.

{ΛΑ.} Ἐγὼ γοῦν φημι.

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἐγώ. ἀλλὰ τί αὖ ὅδε, ὃς ἂν φεύγων
μάχηται τοῖς πολεμίοις ἀλλὰ μὴ μένων;

{ΛΑ.} Πῶς φεύγων;

{ΣΩ.} Ὡς περ που καὶ Σκύθαι λέγονται οὐχ ἦττον φεύ-
γοντες ἢ διώκοντες μάχεσθαι, καὶ Ὀμηρός που ἐπαινῶν

Stephanus page 191, section a, line 10

τοὺς τοῦ Αἰνείου ἵππους <κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα>
ἔφη αὐτοὺς ἐπίστασθαι <διώκειν ἢ δὲ φέβεσθαι>· καὶ αὐτὸν
τὸν Αἰνεΐαν κατὰ τοῦτ' ἐνεκωμίασε, κατὰ τὴν τοῦ φόβου
ἐπιστήμην, καὶ εἶπεν αὐτὸν εἶναι <μήστῳρα φόβοιο>.

{ΛΑ.} Καὶ καλῶς γε, ὦ Σώκρατες· περὶ ἀρμάτων γὰρ
ἔλεγε. καὶ σὺ τὸ τῶν Σκυθῶν ἱππέων πέρι λέγεις· τὸ μὲν
γὰρ ἱππικὸν [τὸ ἐκείνων] οὕτω μάχεται, τὸ δὲ ὀπλιτικὸν [τό
γε τῶν Ἑλλήνων], ὥς ἐγὼ λέγω.

{ΣΩ.} Πλὴν γ' ἴσως, ὦ Λάχης, τὸ Λακεδαιμονίων. Λακε-
δαιμονίους γὰρ φασιν ἐν Πλαταιαῖς, ἐπειδὴ πρὸς τοῖς

Stephanus page 191, section c, line 2

γερροφόροις ἐγένοντο, οὐκ ἐθέλειν μένοντας πρὸς αὐτοὺς
μάχεσθαι, ἀλλὰ φεύγειν, ἐπειδὴ δ' ἐλύθησαν αἱ τάξεις
τῶν Περσῶν, ἀναστρεφόμενους ὥς περ ἱππέας μάχεσθαι
καὶ οὕτω νικῆσαι τὴν ἐκεῖ μάχην.

{ΛΑ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν ὁ ἄρτι ἔλεγον, ὅτι ἐγὼ αἷτιος μὴ καλῶς σε ἀποκρίνασθαι, ὅτι οὐ καλῶς ἡρόμην - βουλόμενος γάρ σου πυθέσθαι μὴ μόνον τοὺς ἐν τῷ ὀπλιτικῷ ἀνδρείους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἱππικῷ καὶ ἐν σύμπαντι τῷ πολεμικῷ εἶδει, καὶ μὴ μόνον τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν

Stephanus page 191, section d, line 4

τοῖς πρὸς τὴν θάλατταν κινδύνοις ἀνδρείους ὄντας, καὶ ὅσοι γε πρὸς νόσους καὶ ὅσοι πρὸς πενίας ἢ καὶ πρὸς τὰ πολιτικὰ ἀνδρεῖοί εἰσιν, καὶ ἔτι αὖ μὴ μόνον ὅσοι πρὸς λύπας ἀνδρεῖοί εἰσιν ἢ φόβους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπιθυμίας ἢ ἡδονὰς δεινοὶ μάχεσθαι, καὶ μένοντες καὶ ἀναστρέφοντες - εἰσὶ γάρ πού τινες, ὧς Λάχης, καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνδρεῖοι -

{ΛΑ.} Καὶ σφόδρα, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀνδρεῖοι μὲν πάντες οὗτοί εἰσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ἡδοναῖς, οἱ δ' ἐν λύπαις, οἱ δ' ἐν ἐπιθυμίαις, οἱ δ' ἐν φόβοις τὴν ἀνδρείαν κέκτηνται· οἱ δέ γ' οἶμαι δειλίαν ἐν

Stephanus page 191, section e, line 7

τοῖς αὐτοῖς τούτοις.

{ΛΑ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τί ποτε ὃν ἐκάτερον τούτων; τοῦτο ἐπυνθανόμην. πάλιν οὖν πειρῶ εἰπεῖν ἀνδρείαν πρῶτον τί ὃν ἐν πᾶσι τούτοις ταυτόν ἐστιν· ἢ οὐπω καταμανθάνεις ὁ λέγων;

{ΛΑ.} Οὐ πάνυ τι.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ὥδε λέγω, ὥσπερ ἂν εἰ τάχος ἡρώτων τί ποτ' ἐστίν, ὁ καὶ ἐν τῷ τρέχειν τυγχάνει ὃν ἡμῖν καὶ ἐν τῷ κιθαρίζειν καὶ ἐν τῷ λέγειν καὶ ἐν τῷ μανθάνειν καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, καὶ σχεδόν τι αὐτὸ κεκτήμεθα, οὗ καὶ περί

Stephanus page 192, section a, line 5

ἄξιον λέγειν, ἢ ἐν ταῖς τῶν χειρῶν πράξεσιν ἢ σκελῶν ἢ στόματός τε καὶ φωνῆς ἢ διανοίας· ἢ οὐχ οὕτω καὶ σὺ λέγεις;

{ΛΑ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Εἰ τοίνυν τίς με ἔροιτο· “ὦ Σώκρατες, τί λέγεις τοῦτο ὃ ἐν πᾶσιν ὀνομάζεις ταχυτῆτα εἶναι;” εἴποιμ' ἂν αὐτῷ ὅτι τὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ διαπραττομένην δύναμιν ταχυτῆτα ἔγωγε καλῶ καὶ περὶ φωνὴν καὶ περὶ δρόμον καὶ περὶ τᾶλλα πάντα.

{ΛΑ.} Ὅρθῳς γε σὺ λέγων.

{ΣΩ.} Πειρῶ δὴ καὶ σὺ, ὦ Λάχης, τὴν ἀνδρείαν οὕτως

Stephanus page 192, section b, line 6

εἰπεῖν τίς οὕσα δύναμις ἡ αὐτὴ ἐν ἡδονῇ καὶ ἐν λύπῃ καὶ ἐν ἅπασιν οἷς νυνδὴ ἐλέγομεν αὐτὴν εἶναι, ἔπειτα ἀνδρεία κέκληται.

{ΛΑ.} Δοκεῖ τοίνυν μοι καρτερία τις εἶναι τῆς ψυχῆς, εἰ τό γε διὰ πάντων [περὶ ἀνδρείας] πεφυκὸς δεῖ εἰπεῖν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν δεῖ, εἴ γε τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρινόμεθα ἡμῖν αὐτοῖς. τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε φαίνεται· οὐτι πᾶσά γε, ὥς ἐγῶμαι, καρτερία ἀνδρεία σοι φαίνεται. τεκμαίρομαι δὲ ἐνθένδε· σχεδὸν γάρ τι οἶδα, ὦ Λάχης, ὅτι τῶν πάνυ καλῶν πραγμάτων ἡγῇ σὺ ἀνδρείαν εἶναι.

Stephanus page 192, section c, line 7

{ΛΑ.} Εὖ μὲν οὖν ἴσθι ὅτι τῶν καλλίστων.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἢ μὲν μετὰ φρονήσεως καρτερία καλὴ καγαθή;

{ΛΑ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τί δ' ἢ μετ' ἀφροσύνης; οὐ τὸ ὑναντίον ταύτῃ βλαβερά καὶ κακοῦργος;

{ΛΑ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καλὸν οὖν τι φήσεις σὺ εἶναι τὸ τοιοῦτον, ὃν κακοῦργόν τε καὶ βλαβερόν;

{ΛΑ.} Οὐκ οὐν δίκαιόν γε, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 192, section d, line 7

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τήν γε τοιαύτην καρτερίαν ἀνδρείαν ὁμολογήσεις εἶναι, ἐπειδήπερ οὐ καλὴ ἐστίν, ἢ δὲ ἀνδρεία καλὸν ἐστίν.

{ΛΑ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἡ φρόνιμος ἄρα καρτερία κατὰ τὸν σὸν λόγον ἀνδρεία ἂν εἴη.

{ΛΑ.} Ὅμοιον.

{ΣΩ.} Ἰδωμεν δὴ, ἢ εἰς τί φρόνιμος; ἢ ἢ εἰς ἅπαντα καὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά; οἷον εἴ τις καρτερεῖ ἀναλίσκων ἀργύριον φρονίμως, εἰδὼς ὅτι ἀναλώσας πλεον ἐκτίσεται, τοῦτον ἀνδρεῖον καλοῖς ἄν;

Stephanus page 192, section e, line 5

{ΛΑ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οἷον εἴ τις ἰατρὸς ὢν, περιπλευμονία τοῦ υἱοῦ ἐχομένου ἢ ἄλλου τινὸς καὶ δεομένου πιεῖν ἢ φαγεῖν δοῦναι, μὴ κάμπτειτο ἀλλὰ καρτεροῖ;

{ΛΑ.} Οὐδ' ὅπως οὖν οὐδ' αὕτη.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐν πολέμῳ καρτεροῦντα ἄνδρα καὶ ἐθέλοντα μάχεσθαι, φρονίμως λογιζόμενον, εἰδότα μὲν ὅτι βοηθήσουσιν ἄλλοι αὐτῷ, πρὸς ἐλάττους δὲ καὶ φαυλοτέρους μαχεῖται ἢ μεθ' αὐτός ἐστιν, ἔτι δὲ χωρία ἔχει κρείττω, τοῦτον τὸν μετὰ τῆς τοιαύτης φρονήσεως καὶ παρασκευῆς

Stephanus page 193, section a, line 8

καρτεροῦντα ἀνδρειότερον ἂν φαίης ἢ τὸν ἐν τῷ ἐναντίῳ

στρατοπέδῳ ἐθέλοντα ὑπομένειν τε καὶ καρτερεῖν;
{ΛΑ.} Τὸν ἐν τῷ ἐναντίῳ, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ἀφρονεστέρα γε ἢ τούτου ἢ ἢ τοῦ ἑτέρου
καρτερία.
{ΛΑ.} Ἀληθῆ λέγεις.
{ΣΩ.} Καὶ τὸν μετ' ἐπιστήμης ἄρα ἵπικῆς καρτεροῦντα
ἐν ἵππομαχίᾳ ἦττον φήσεις ἀνδρεῖον εἶναι ἢ τὸν ἄνευ
ἐπιστήμης.
{ΛΑ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

Stephanus page 193, section b, line 9

{ΣΩ.} Καὶ τὸν μετὰ σφενδονητικῆς ἢ τοξικῆς ἢ ἄλλης
τινὸς τέχνης καρτεροῦντα.
{ΛΑ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Καὶ ὅσοι ἂν ἐθέλωσιν εἰς φρέαρ καταβαίνοντες καὶ
κολυμβῶντες καρτερεῖν ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ, μὴ ὄντες δεινοί,
ἢ ἐν τινὶ ἄλλῳ τοιούτῳ, ἀνδρειότερους φήσεις τῶν ταῦτα
δεινῶν.
{ΛΑ.} Τί γὰρ ἂν τις ἄλλο φαίη, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Οὐδέν, εἴπερ οἷοιτό γε οὕτως.
{ΛΑ.} Ἀλλὰ μὴν οἶμαί γε.

Stephanus page 193, section c, line 9

{ΣΩ.} Καὶ μὴν που ἀφρονεστέρως γε, ὦ Λάχης, οἱ τοιοῦτοι
κινδυνεύουσιν τε καὶ καρτεροῦσιν ἢ οἱ μετὰ τέχνης αὐτὸ
πράττοντες.
{ΛΑ.} Φαίνονται.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν αἰσχροὶ ἢ ἀφρων τόλμα τε καὶ καρτέρησις
ἐν τῷ πρόσθεν ἐφάνη ἡμῖν οὔσα καὶ βλαβερά;
{ΛΑ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἡ δέ γε ἀνδρεία ὡμολογεῖτο καλὸν τι εἶναι.
{ΛΑ.} Ὡμολογεῖτο γάρ.

Stephanus page 193, section d, line 6

{ΣΩ.} Νῦν δ' αὖ πάλιν φαμὲν ἐκεῖνο τὸ αἰσχρόν, τὴν
ἄφρονα καρτέρησιν, ἀνδρείαν εἶναι.
{ΛΑ.} Ἐοίκαμεν.
{ΣΩ.} Καλῶς οὖν σοι δοκοῦμεν λέγειν;
{ΛΑ.} Μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες, ἐμοὶ μὲν οὔ.
{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα που κατὰ τὸν σὸν λόγον δωριστὶ ἡρμό-
σμεθα ἐγὼ τε καὶ σύ, ὦ Λάχης· τὰ γὰρ ἔργα οὐ συμφωνεῖ
ἡμῖν τοῖς λόγοις. ἔργῳ μὲν γάρ, ὥς ἔοικε, φαίη ἂν τις
ἡμᾶς ἀνδρείας μετέχειν, λόγῳ δ', ὥς ἐγῶμαι, οὐκ ἂν, εἰ νῦν
ἡμῶν ἀκούσειε διαλεγομένων.

Stephanus page 193, section e, line 5

{ΛΑ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΣΩ.} Τί οὖν; δοκεῖ καλὸν εἶναι οὕτως ἡμᾶς διακεῖσθαι;

{ΛΑ.} Οὐδ' ὅπωςτιοῦν.

{ΣΩ.} Βούλει οὖν ᾧ λέγομεν πειθώμεθα τό γε τοσοῦτον;

{ΛΑ.} Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο, καὶ τίνι τούτῳ;

{ΣΩ.} Τῷ λόγῳ ὃς καρτερεῖν κελεύει. εἰ οὖν βούλει, καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ζητήσῃ ἐπιμείνωμέν τε καὶ καρτερήσωμεν, ἵνα καὶ μὴ ἡμῶν αὐτῇ ἡ ἀνδρεία καταγελάσῃ, ὅτι οὐκ ἀνδρείως αὐτὴν ζητοῦμεν, εἰ ἄρα πολλάκις αὐτὴ ἡ καρτέρησις ἐστὶν ἀνδρεία.

Stephanus page 194, section a, line 6

{ΛΑ.} Ἐγὼ μὲν ἔτοιμος, ὦ Σώκρατες, μὴ προαφίστασθαι. καίτοι ἀήθης γ' εἰμὶ τῶν τοιούτων λόγων· ἀλλὰ τίς με καὶ φιλονικία εἵληφεν πρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ ὥς ἀληθῶς ἀγανακτῶ εἰ οὕτως ἂν νοῶ μὴ οἷός τ' εἰμὶ εἰπεῖν. νοεῖν μὲν γὰρ ἔμοιγε δοκῶ περὶ ἀνδρείας ὅτι ἔστιν, οὐκ οἶδα δ' ὅπῃ με ἄρτι διέφυγεν, ὥστε μὴ συλλαβεῖν τῷ λόγῳ αὐτὴν καὶ εἰπεῖν ὅτι ἔστιν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ φίλε, τὸν ἀγαθὸν κυνηγέτην μεταθεῖν χρὴ καὶ μὴ ἀνιέναι.

{ΛΑ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

Stephanus page 194, section b, line 8

{ΣΩ.} Βούλει οὖν καὶ Νικίαν τόνδε παρακαλῶμεν ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον, εἴ τι ἡμῶν εὐπορώτερός ἐστιν;

{ΛΑ.} Βούλομαι· πῶς γὰρ οὔ;

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ, ὦ Νικία, ἀνδράσι φίλοις χειμαζομένοις ἐν λόγῳ καὶ ἀποροῦσιν βοήθησον, εἴ τινα ἔχεις δύναμιν. τὰ μὲν γὰρ δὴ ἡμέτερα ὀρᾷς ὥς ἄπορα· σὺ δ' εἰπὼν ὅτι ἡγῇ ἀνδρείαν εἶναι, ἡμᾶς τε τῆς ἀπορίας ἔκλυσαι καὶ αὐτὸς ἂν νοεῖς τῷ λόγῳ βεβαίως.

{ΝΙ.} Δοκεῖτε τοίνυν μοι πάλαι οὐ καλῶς, ὦ Σώκρατες, ὀρίζεσθαι τὴν ἀνδρείαν· ὁ γὰρ ἐγὼ σοῦ ἤδη καλῶς λέγοντος

Stephanus page 194, section c, line 9

ἀκήκοα, τούτῳ οὐ χρῆσθε.

{ΣΩ.} Ποίῳ δὴ, ὦ Νικία;

{ΝΙ.} Πολλάκις ἀκήκοά σου λέγοντος ὅτι ταῦτα ἀγαθὸς ἕκαστος ἡμῶν ἅπερ σοφός, ἃ δὲ ἀμαθής, ταῦτα δὲ κακός.

{ΣΩ.} Ἀληθῇ μέντοι νῆ Δία λέγεις, ὦ Νικία.

{ΝΙ.} Οὐκοῦν εἵπερ ὁ ἀνδρεῖος ἀγαθός, δῆλον ὅτι σοφός ἐστιν.

{ΣΩ.} Ἦκουσας, ὦ Λάχης;

{ΛΑ.} Ἐγωγε, καὶ οὐ σφόδρα γε μανθάνω ὃ λέγει.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐγὼ δοκῶ μανθάνειν, καί μοι δοκεῖ ἀνὴρ

Stephanus page 194, section d, line 9

σοφίαν τινὰ τὴν ἀνδρείαν λέγειν.

{ΛΑ.} Ποίαν, ὦ Σώκρατες, σοφίαν;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τόνδε τοῦτο ἐρωτᾷς;

{ΛΑ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ, αὐτῷ εἰπέ, ὦ Νικία, ποία σοφία ἀνδρεία ἂν εἴη κατὰ τὸν σὸν λόγον. οὐ γάρ που ἦ γε ἀύλητική.

{ΝΙ.} Οὐδαμῶς.

{ΣΩ.} Οὐδὲ μὴν ἡ καθαριστική.

{ΝΙ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τίς δὴ αὕτη ἡ τίνος ἐπιστήμη;

Stephanus page 194, section e, line 9

{ΛΑ.} Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς αὐτὸν ἐρωτᾷς, ὦ Σώκρατες, καὶ εἰπέτω γε τίνα φησὶν αὐτὴν εἶναι.

{ΝΙ.} Ταύτην ἔγωγε, ὦ Λάχης, τὴν τῶν δεινῶν καὶ θαρραλέων ἐπιστήμην καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.

{ΛΑ.} Ὡς ἄτοπα λέγει, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Πρὸς τί τοῦτ' εἶπες βλέπας, ὦ Λάχης;

{ΛΑ.} Πρὸς ὅτι, χωρὶς δήπου σοφία ἐστὶν ἀνδρείας.

{ΣΩ.} Οὐκ οὖν φησὶ γε Νικίας.

{ΛΑ.} Οὐ μέντοι μὰ Δία· ταῦτά τοι καὶ ληρεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν διδάσκωμεν αὐτὸν ἀλλὰ μὴ λοιδορῶμεν.

Stephanus page 195, section a, line 8

{ΝΙ.} Οὐκ, ἀλλὰ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, Λάχης ἐπιθυμεῖν καμὲ φανῆναι μηδὲν λέγοντα, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄρτι τοιοῦτός τις ἐφάνη.

{ΛΑ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Νικία, καὶ πειράσομαί γε ἀποφῆναι· οὐδὲν γὰρ λέγεις. ἐπεὶ αὐτίκα ἐν ταῖς νόσοις οὐχ οἱ ἱατροὶ τὰ δεινὰ ἐπίστανται; ἢ οἱ ἀνδρεῖοι δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαι; ἢ τοὺς ἱατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς;

{ΝΙ.} Οὐδ' ὅπωςτιοῦν.

{ΛΑ.} Οὐδέ γε τοὺς γεωργοὺς οἶμαι. καίτοι τά γε ἐν τῇ γεωργίᾳ δεινὰ οὗτοι δήπου ἐπίστανται, καὶ οἱ ἄλλοι

Stephanus page 195, section b, line 9

δημιουργοὶ ἅπαντες τὰ ἐν ταῖς αὐτῶν τέχναις δεινὰ τε καὶ θαρραλέα ἴσασιν· ἀλλ' οὐδέν τι μᾶλλον οὗτοι ἀνδρεῖοί εισιν.

{ΣΩ.} Τί δοκεῖ Λάχης λέγειν, ὦ Νικία; ἔοικεν μέντοι λέγειν τι.

{ΝΙ.} Καὶ γὰρ λέγει γέ τι, οὐ μέντοι ἀληθές γε.

{ΣΩ.} Πῶς δὴ;

{NI.} Ὅτι οἶται τοὺς ἰατροὺς πλεον τι εἰδέναι περὶ τοὺς κάμνοντας ἢ τὸ ὑγιεινὸν φεῖπειν οἷόν τε καὶ νοσῶδες. οἱ δὲ δήπου τοσοῦτον μόνον ἴσασιν· εἰ δὲ δεινὸν τῷ τοῦτό ἐστιν

Stephanus page 195, section c, line 10

τὸ ὑγιαίνειν μάλλον ἢ τὸ κάμνειν, ἡγῇ σὺ τουτί, ὦ Λάχης, τοὺς ἰατροὺς ἐπίστασθαι; ἢ οὐ πολλοῖς οἶει ἐκ τῆς νόσου ἄμεινον εἶναι μὴ ἀναστῆναι ἢ ἀναστῆναι; τοῦτο γὰρ εἰπέ· σὺ πᾶσι φῆς ἄμεινον εἶναι ζῆν καὶ οὐ πολλοῖς κρεῖττον τεθνάναι;

{ΛΑ.} Οἶμαι ἔγωγε τοῦτό γε.

{NI.} Οἷς οὖν τεθνάναι λυσιτελεῖ, ταῦτά οἶει δεινὰ εἶναι καὶ οἷς ζῆν;

{ΛΑ.} Οὐκ ἔγωγε.

{NI.} Ἀλλὰ τοῦτο δὴ σὺ δίδως τοῖς ἰατροῖς γινώσκειν

Stephanus page 195, section d, line 8

ἢ ἄλλῳ τινὶ δημιουργῷ πλην τῷ τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν ἐπιστήμονι, ὃν ἐγὼ ἀνδρεῖον καλῶ;

{ΣΩ.} Κατανοεῖς, ὦ Λάχης, ὅτι λέγει;

{ΛΑ.} Ἐγωγε, ὅτι γε τοὺς μάντις καλεῖ τοὺς ἀνδρείους· τίς γὰρ δὴ ἄλλος εἴσεται ὅτῳ ἄμεινον ζῆν ἢ τεθνάναι; καίτοι σύ, ὦ Νικία, πότερον ὁμολογεῖς μάντις εἶναι ἢ οὔτε μάντις οὔτε ἀνδρείος;

{NI.} Τί δέ; μάντει αὖ οἶει προσήκει τὰ δεινὰ γινώσκειν καὶ τὰ θαρραλέα;

{ΛΑ.} Ἐγωγε· τίνι γὰρ ἄλλῳ;

Stephanus page 195, section e, line 8

{NI.} Ὡς ἐγὼ λέγω πολὺ μάλλον, ὦ βέλτιστε· ἐπεὶ μάντιν γε τὰ σημεῖα μόνον δεῖ γινώσκειν τῶν ἐσομένων, εἴτε τῷ θάνατος εἴτε νόσος εἴτε ἀποβολὴ χρημάτων ἔσται, εἴτε νίκη εἴτε ἥττα ἢ πολέμου ἢ καὶ ἄλλης τινὸς ἀγωνίας· ὅτι δέ τῳ ἄμεινον τούτων ἢ παθεῖν ἢ μὴ παθεῖν, τί μάλλον μάντει προσήκει κρῖναι ἢ ἄλλῳ ὁτάρῳ;

{ΛΑ.} Ἀλλ' ἐγὼ τούτου οὐ μανθάνω, ὦ Σώκρατες, ὅτι βούλεται λέγειν· οὔτε γὰρ μάντιν οὔτε ἰατρὸν οὔτε ἄλλον οὐδένα δηλοῖ ὄντινα λέγει τὸν ἀνδρεῖον, εἰ μὴ εἰ θεόν τινα λέγει αὐτὸν εἶναι. ἐμοὶ μὲν οὖν φαίνεται Νικίας οὐκ ἐθέλειν

Stephanus page 196, section b, line 1

γενναίως ὁμολογεῖν ὅτι οὐδὲν λέγει, ἀλλὰ στρέφεται ἄνω καὶ κάτω ἐπικρυπτόμενος τὴν αὐτοῦ ἀπορίαν· καίτοι κἂν ἡμεῖς οἰοί τε ἡμεν ἄρτι ἐγὼ τε καὶ σὺ τοιαῦτα στρέφεσθαι, εἰ ἐβουλόμεθα μὴ δοκεῖν ἐναντία ἡμῖν αὐτοῖς λέγειν. εἰ μὲν οὖν ἐν δικαστηρίῳ ἡμῖν οἱ λόγοι ἦσαν, εἶχεν ἄν τινα

λόγον ταῦτα ποιεῖν· νῦν δὲ τί ἂν τις ἐν συνουσίᾳ τοιᾶδε
μάτην κενοῖς λόγοις αὐτὸς αὐτὸν κοσμοῖ;
{ΣΩ.} Οὐδὲν οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Λάχης· ἀλλ' ὀρῶμεν μὴ
Νικίας οἶεται τι λέγειν καὶ οὐ λόγου ἕνεκα ταῦτα λέγει.
αὐτοῦ οὖν σαφέστερον πυθώμεθα τί ποτε νοεῖ· καὶ ἔάν τι

Stephanus page 196, section c, line 4

φαίνεται λέγων, συγχωρησόμεθα, εἰ δὲ μή, διδάξομεν.
{ΛΑ.} Σὺ τοίνυν, ὦ Σώκρατες, εἰ βούλει πυνθάνεσθαι,
πυνθάνου· ἐγὼ δ' ἴσως ἱκανῶς πέπυσμαι.
{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐδέν με κωλύει· κοινὴ γὰρ ἔσται ἡ πύστις
ὑπὲρ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ.
{ΛΑ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Λέγε δή μοι, ὦ Νικία - μᾶλλον δ' ἡμῖν· κοινούμεθα
γὰρ ἐγὼ τε καὶ Λάχης τὸν λόγον - τὴν ἀνδρείαν ἐπιστήμην
φῆς δεινῶν τε καὶ θαρραλέων εἶναι;

Stephanus page 196, section d, line 3

{ΝΙ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Τοῦτο δὲ οὐ παντὸς δὴ εἶναι ἀνδρὸς γινῶναι, ὅποτε
γε μήτε ἱατρὸς μήτε μάντις αὐτὸ γινώσεται μηδὲ ἀνδρείος
ἔσται, ἔάν μὴ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπιστήμην προσλάβῃ· οὐχ
οὕτως ἔλεγες;
{ΝΙ.} Οὕτω μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Κατὰ τὴν παροιμίαν ἄρα τῷ ὄντι οὐκ ἂν πᾶσα ὕς
γνοίῃ οὐδ' ἂν ἀνδρεία γένοιτο.
{ΝΙ.} Οὐ μοι δοκεῖ.
{ΣΩ.} Δῆλον δὴ, ὦ Νικία, ὅτι οὐδὲ τὴν Κρομμυονίαν ὕν

Stephanus page 196, section e, line 2

πιστεύεις σύ γε ἀνδρείαν γεγονέναι. τοῦτο δὲ λέγω οὐ
παίζων, ἀλλ' ἀναγκαῖον οἶμαι τῷ ταῦτα λέγοντι μηδενὸς
θηρίου ἀποδέχεσθαι ἀνδρείαν, ἢ συγχωρεῖν θηρίον τι οὕτω
σοφὸν εἶναι, ὥστε ἂ ὀλίγοι ἀνθρώπων ἴσασι διὰ τὸ χαλεπὰ
εἶναι γινῶναι, ταῦτα λέοντα ἢ πάρδαλιν ἢ τινα κάπρον φάναι
εἰδέναι· ἀλλ' ἀνάγκη ὁμοίως λέοντα καὶ ἔλαφον καὶ ταῦρον
καὶ πίθηκον πρὸς ἀνδρείαν φάναι πεφυκέναι τὸν τιθέμενον
ἀνδρείαν τοῦθ' ὅπερ σὺ τίθεσαι.
{ΛΑ.} Νῆ τοὺς θεοὺς, καὶ εὖ γε λέγεις, ὦ Σώκρατες. καὶ
ἡμῖν ὥς ἀληθῶς τοῦτο ἀπόκριναι, ὦ Νικία, πότερον σοφώ-

Stephanus page 197, section a, line 3

τερα φῆς ἡμῶν ταῦτα εἶναι τὰ θηρία, ἂ πάντες ὁμολογοῦμεν
ἀνδρεῖα εἶναι, ἢ πᾶσιν ἐναντιούμενος τολμᾶς μηδὲ ἀνδρεῖα
αὐτὰ καλεῖν;

{NI.} Οὐ γάρ τι, ὦ Λάχης, ἔγωγε ἀνδρεῖα καλῶ οὔτε θηρία οὔτε ἄλλο οὐδὲν τὸ τὰ δεινὰ ὑπὸ ἀνοίας μὴ φοβούμενον, ἀλλ' ἄφοβον καὶ μῶρον· ἢ καὶ τὰ παῖδια πάντα οἶμι με ἀνδρεῖα καλεῖν, ἃ δι' ἀνοίαν οὐδὲν δέδοικεν; ἀλλ' οἶμαι τὸ ἄφοβον καὶ τὸ ἀνδρεῖον οὐ ταυτόν ἐστιν. ἐγὼ δὲ ἀνδρείας μὲν καὶ προμηθείας πάνυ τισὶν ὀλίγοις οἶμαι μετεῖναι, θρασύτητος δὲ καὶ τόλμης καὶ τοῦ ἀφόβου μετὰ ἀπρομηθείας

Stephanus page 197, section b, line 5

πάνυ πολλοῖς καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παίδων καὶ θηρίων. ταῦτ' οὖν ἃ σὺ καλεῖς ἀνδρεῖα καὶ οἱ πολλοί, ἐγὼ θρασέα καλῶ, ἀνδρεῖα δὲ τὰ φρόνιμα περὶ ὧν λέγω.

{ΛΑ.} Θέασαι, ὦ Σώκρατες, ὥς εὖ ὁδε ἑαυτὸν δῆ, ὥς οἶται, κοσμεῖ τῷ λόγῳ· οὓς δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν ἀνδρείους εἶναι, τούτους ἀποστερεῖν ἐπιχειρεῖ ταύτης τῆς τιμῆς.

{NI.} Οὐκ οὖν σέ γε, ὦ Λάχης, ἀλλὰ θάρρει· φημί γάρ σε εἶναι σοφόν, καὶ Λάμαχόν γε, εἴπερ ἐστὲ ἀνδρεῖοι, καὶ ἄλλους γε συχνοὺς Ἀθηναίων.

{ΛΑ.} Οὐδὲν ἐρῶ πρὸς ταῦτα, ἔχων εἰπεῖν, ἵνα μή με φῆς

Stephanus page 197, section c, line 9

ὥς ἀληθῶς Αἰζωνέα εἶναι.

{ΣΩ.} Μηδὲ γε εἴπῃς, ὦ Λάχης· καὶ γάρ μοι δοκεῖς οὐδὲ ἠσθῆσθαι ὅτι ταύτην τὴν σοφίαν παρὰ Δάμωνος τοῦ ἡμετέρου ἐταίρου παρεῖληφεν, ὃ δὲ Δάμων τῷ Προδίκῳ πολλὰ πλησιάζει, ὃς δὴ δοκεῖ τῶν σοφιστῶν κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα διαιρεῖν.

{ΛΑ.} Καὶ γὰρ πρέπει, ὦ Σώκρατες, σοφιστῇ τὰ τοιαῦτα μᾶλλον κομψεύεσθαι ἢ ἀνδρὶ ὃν ἡ πόλις ἀξιοῖ αὐτῆς προεστάναι.

{ΣΩ.} Πρέπει μὲν πού, ὦ μακάριε, τῶν μεγίστων προ-

Stephanus page 197, section e, line 2

στατοῦντι μεγίστης φρονήσεως μετέχειν· δοκεῖ δέ μοι Νικίας ἄξιός εἶναι ἐπισκέψεως, ὅποι ποτὲ βλέπων τοῦνομα τοῦτο τίθησι τὴν ἀνδρείαν.

{ΛΑ.} Αὐτὸς τοίνυν σκόπει, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τοῦτο μέλλω ποιεῖν, ὦ ἄριστε· μὴ μέντοι οἶον με ἀφήσειν σε τῆς κοινωνίας τοῦ λόγου, ἀλλὰ πρόσεχε τὸν νοῦν καὶ συσκόπει τὰ λεγόμενα.

{ΛΑ.} Ταῦτα δὴ ἔστω, εἰ δοκεῖ χρῆναι.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ δοκεῖ. σὺ δέ, Νικία, λέγε ἡμῖν πάλιν ἐξ ἀρχῆς· οἶσθ' ὅτι τὴν ἀνδρείαν κατ' ἀρχὰς τοῦ λόγου ἔσκο-

Stephanus page 198, section a, line 2

ποῦμεν ὥς μέρος ἀρετῆς σκοποῦντες;

{NI.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ σὺ τοῦτο ἀπεκρίνω ὡς μόριον, ὄντων δὴ καὶ ἄλλων μερῶν, ἃ σύμπαντα ἀρετὴ κέκληται;

{NI.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἅπερ ἐγὼ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις; ἐγὼ δὲ καλῶ πρὸς ἀνδρείᾳ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην καὶ ἄλλ' ἅττα τοιαῦτα. οὐ καὶ σὺ;

{NI.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ. ταῦτα μὲν γὰρ ὁμολογοῦμεν, περὶ δὲ τῶν

Stephanus page 198, section b, line 3

δεινῶν καὶ θαρραλέων σκεψώμεθα, ὅπως μὴ σὺ μὲν ἄλλ' ἅττα ἡγῇ, ἡμεῖς δὲ ἄλλα. ἃ μὲν οὖν ἡμεῖς ἡγοῦμεθα, φράσομέν σοι· σὺ δὲ ἂν μὴ ὁμολογῇς, διδάξεις. ἡγοῦμεθα δ' ἡμεῖς δεινὰ μὲν εἶναι ἃ καὶ δέος παρέχει, θαρραλέα δὲ ἃ μὴ δέος παρέχει - δέος δὲ παρέχει οὐ τὰ γεγονότα οὐδὲ τὰ παρόντα τῶν κακῶν, ἀλλὰ τὰ προσδοκώμενα· δέος γὰρ εἶναι προσδοκίαν μέλλοντος κακοῦ - ἢ οὐχ οὕτω καὶ συνδοκεῖ, ὦ Λάχης;

{ΛΑ.} Πάνυ γε σφόδρα, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τὰ μὲν ἡμέτερα τοίνυν, ὦ Νικία, ἀκούεις, ὅτι δεινὰ

Stephanus page 198, section c, line 3

μὲν τὰ μέλλοντα κακὰ φαμεν εἶναι, θαρραλέα δὲ τὰ μὴ κακὰ ἢ ἀγαθὰ μέλλοντα· σὺ δὲ ταύτη ἢ ἄλλῃ περὶ τούτων λέγεις;

{NI.} Ταύτη ἔγωγε.

{ΣΩ.} Τούτων δέ γε τὴν ἐπιστήμην ἀνδρείαν προσ-
αγορεύεις;

{NI.} Κομιδῇ γε.

{ΣΩ.} Ἐτι δὴ τὸ τρίτον σκεψώμεθα εἰ συνδοκεῖ σοί τε καὶ ἡμῖν.

{NI.} Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο;

{ΣΩ.} Ἐγὼ δὴ φράσω. δοκεῖ γὰρ δὴ ἐμοί τε καὶ τῷδε,

Stephanus page 198, section d, line 2

περὶ ὅσων ἐστὶν ἐπιστήμη, οὐκ ἄλλη μὲν εἶναι περὶ γεγονότος εἰδέναι ὅπῃ γέγονεν, ἄλλη δὲ περὶ γιγνομένων ὅπῃ γίνεται, ἄλλη δὲ ὅπῃ ἂν κάλλιστα γένοιτο καὶ γενήσεται τὸ μήπω γεγονός, ἄλλ' ἢ αὐτή. οἶον περὶ τὸ ὑγιεινὸν εἰς ἅπαντας τοὺς χρόνους οὐκ ἄλλη τις ἢ ἱατρικὴ, μία οὖσα, ἐφορᾷ καὶ γιγνόμενα καὶ γεγονότα καὶ γενησόμενα ὅπῃ γενήσεται· καὶ περὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς αὖ φυόμενα ἢ γεωργία ὡσαύτως ἔχει· καὶ δήπου τὰ περὶ τὸν πόλεμον αὐτοὶ ἂν μαρτυρήσατε ὅτι ἡ στρατηγία κάλλιστα προμηθεῖται τὰ τε ἄλλα καὶ περὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαι, οὐδὲ τῇ μαντικῇ

Stephanus page 198, section e, line 5

οἶεται δεῖν ὑπηρετεῖν ἀλλὰ ἄρχειν, ὡς εἰδυῖα κάλλιον
τὰ περὶ τὸν πόλεμον καὶ γιγνόμενα καὶ γενησόμενα· καὶ
ὁ νόμος οὕτω τάττει, μὴ τὸν μάντιν τοῦ στρατηγοῦ ἄρχειν,
ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν τοῦ μάντεως. φήσομεν ταῦτα, ὦ
Λάχης;

{ΛΑ.} Φήσομεν.

{ΣΩ.} Τί δέ; σὺ ἡμῖν, ὦ Νικία, σύμφης περὶ τῶν αὐτῶν
τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην καὶ ἐσομένων καὶ γιγνομένων καὶ
γεγονότων ἐπαῖειν;

{ΝΙ.} Ἐγώ γε· δοκεῖ γάρ μοι οὕτως, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 199, section a, line 10

{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ ἄριστε, καὶ ἡ ἀνδρεία τῶν δεινῶν ἐπι-
στήμη ἐστὶν καὶ θαρραλέων, ὡς φής· ἢ γάρ;

{ΝΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὰ δὲ δεινὰ ὠμολόγηται καὶ τὰ θαρραλέα τὰ μὲν
μέλλοντα ἀγαθὰ, τὰ δὲ μέλλοντα κακὰ εἶναι.

{ΝΙ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἡ δέ γ' αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν αὐτῶν καὶ μελλόντων
καὶ πάντως ἐχόντων εἶναι.

{ΝΙ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Οὐ μόνον ἄρα τῶν δεινῶν καὶ θαρραλέων ἡ ἀνδρεία

Stephanus page 199, section b, line 10

ἐπιστήμη ἐστίν· οὐ γὰρ μελλόντων μόνον πέρι τῶν ἀγαθῶν
τε καὶ κακῶν ἐπαῖει, ἀλλὰ καὶ γιγνομένων καὶ γεγονότων
καὶ πάντως ἐχόντων, ὥσπερ αἱ ἄλλαι ἐπιστήμαι.

{ΝΙ.} Ἐοικέν γε.

{ΣΩ.} Μέρος ἄρα ἀνδρείας ἡμῖν, ὦ Νικία, ἀπεκρίνω σχεδόν
τι τρίτον· καίτοι ἡμεῖς ἠρωτῶμεν ὅλην ἀνδρείαν ὅτι εἴη. καὶ
νῦν δὴ, ὡς ἔοικεν, κατὰ τὸν σὸν λόγον οὐ μόνον δεινῶν τε
καὶ θαρραλέων ἐπιστήμη ἡ ἀνδρεία ἐστίν, ἀλλὰ σχεδόν τι ἡ
περὶ πάντων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ πάντως ἐχόντων, ὡς
νῦν αὖ ὁ σὸς λόγος, ἀνδρεία ἂν εἴη. οὕτως αὖ μετατίθεσθαι

Stephanus page 199, section d, line 2

ἢ πῶς λέγεις, ὦ Νικία;

{ΝΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Δοκεῖ οὖν σοι, ὦ δαιμόνιε, ἀπολείπειν ἂν τι ὁ τοι-
οῦτος ἀρετῆς, εἴπερ εἰδείη τά τε ἀγαθὰ πάντα καὶ παντά-
πασιν ὡς γίγνεται καὶ γενήσεται καὶ γέγονε, καὶ τὰ κακὰ
ὡσαύτως; καὶ τοῦτον οἶε ἂν σὺ ἐνδεᾶ εἶναι σωφροσύνης ἢ
δικαιοσύνης τε καὶ ὁσιότητος, ᾧ γε μόνῳ προσήκει καὶ περὶ
θεοὺς καὶ περὶ ἀνθρώπους ἐξευλαβεῖσθαι τε τὰ δεινὰ καὶ τὰ

μή, καὶ τὰγαθὰ πορίζεσθαι, ἐπισταμένῳ ὀρθῶς προσομιλεῖν;

Stephanus page 199, section e, line 2

{NI.} Λέγειν τι ὦ Σώκρατες μοι δοκεῖς.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα, ὦ Νικία, μόνιον ἀρετῆς ἂν εἴη τὸ νῦν σοι λεγόμενον, ἀλλὰ σύμπασα ἀρετή.

{NI.} Ἔοικεν.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἔφαμέν γε τὴν ἀνδρείαν μόνιον εἶναι ἐν τῶν τῆς ἀρετῆς.

{NI.} Ἔφαμεν γάρ.

{ΣΩ.} Τὸ δέ γε νῦν λεγόμενον οὐ φαίνεται.

{NI.} Οὐκ ἔοικεν.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ἠυρήκαμεν, ὦ Νικία, ἀνδρεία ὅτι ἔστιν.

Stephanus page 199, section e, line 12

{NI.} Οὐ φαινόμεθα.

{ΛΑ.} Καὶ μὴν ἔγωγε, ὦ φίλε Νικία, ὥμην σε εὐρήσειν, ἐπειδὴ ἐμοῦ κατεφρόνησας Σωκράτει ἀποκριναμένου· πάνυ δὴ μεγάλην ἐλπίδα εἶχον, ὥς τῇ παρὰ τοῦ Δάμωνος σοφία αὐτὴν ἀνευρήσεις.

{NI.} Εὖ γε, ὦ Λάχης, ὅτι οὐδὲν οἶμι σὺ ἔτι πρᾶγμα εἶναι ὅτι αὐτὸς ἄρτι ἐφάνης ἀνδρείας πέρι οὐδὲν εἰδώς, ἀλλ' εἰ καὶ ἐγὼ ἕτερος τοιοῦτος ἀναφανήσομαι, πρὸς τοῦτο βλέπεις, καὶ οὐδὲν ἔτι διοίσεις, ὥς ἔοικε, σοὶ μετ' ἐμοῦ μηδὲν εἰδέναι ὧν προσήκει ἐπιστήμην ἔχειν ἀνδρὶ οἰομένῳ τι εἶναι. σὺ

Stephanus page 200, section b, line 1

μὲν οὖν μοι δοκεῖς ὡς ἀληθῶς ἀνθρώπειον πρᾶγμα ἐργάζεσθαι οὐδὲ πρὸς σαυτὸν βλέπειν ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλους· ἐγὼ δ' οἶμαι ἐμοὶ περὶ ὧν ἐλέγομεν νῦν τε ἐπεικῶς εἰρησθαι, καὶ εἴ τι αὐτῶν μὴ ἱκανῶς εἴρηται, ὕστερον ἐπανορθώσεσθαι καὶ μετὰ Δάμωνος - οὐ σύ που οἶμι καταγελᾶν, καὶ ταῦτα οὐδ' ἰδὼν πώποτε τὸν Δάμωνα - καὶ μετ' ἄλλων· καὶ ἐπειδὴ βεβαιώσωμαι αὐτά, διδάξω καὶ σέ, καὶ οὐ φθονήσω· δοκεῖς γάρ μοι καὶ μάλα σφόδρα δεῖσθαι μαθεῖν.

{ΛΑ.} Σοφὸς γάρ τοι σὺ εἶ, ὦ Νικία. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ Λυσιμάχῳ τῷδε καὶ Μελησίᾳ συμβουλεύω σέ μὲν καὶ ἐμέ

Stephanus page 200, section c, line 4

περὶ τῆς παιδείας τῶν νεανίσκων χαίρειν ἔαν, Σωκράτη δὲ τουτονί, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, μὴ ἀφιέναι· εἰ δὲ καὶ ἐμοὶ ἐν ἡλικίᾳ ἦσαν οἱ παῖδες, ταῦτά ἂν ταῦτ' ἐποίουν.

{NI.} Ταῦτα μὲν καγὼ συγχωρῶ· ἄνπερ ἐθέλη Σωκράτης τῶν μειρακίων ἐπιμελεῖσθαι, μηδένα ἄλλον ζητεῖν. ἐπεὶ κὰν ἐγὼ τὸν Νικήρατον τούτῳ ἥδιστα ἐπιτρέποιμι, εἰ ἐθέλοι οὗτος· ἀλλὰ γὰρ ἄλλους μοι ἐκάστοτε συνίστησιν, ὅταν τι αὐτῷ περὶ τούτου μνησθῶ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐθέλει. ἀλλ' ὅρα, ὦ

Λυσίμαχε, εἴ τι σοῦ ἂν μᾶλλον ὑπακούοι Σωκράτης.
{ΛΥ.} Δίκαιόν γέ τοι, ὦ Νικία, ἐπεὶ καὶ ἐγὼ τούτῳ πολλὰ

Stephanus page 200, section d, line 6

ἂν ἐθελήσαιμι ποιεῖν, ἃ οὐκ ἂν ἄλλοις πάνυ πολλοῖς ἐθέλοιμι.
πῶς οὖν φῆς, ὦ Σώκρατες; ὑπακούσῃ τι καὶ συμπροθυμήσῃ
ὥς βελτίστοις γενέσθαι τοῖς μειρακίοις;
{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἶη, ὦ Λυσίμαχε, τοῦτό γε, μὴ
ἐθέλῃ τῷ συμπροθυμεῖσθαι ὥς βελτίστῳ γενέσθαι. εἰ μὲν
οὖν ἐν τοῖς διαλόγοις τοῖς ἄρτι ἐγὼ μὲν ἐφάνην εἰδώς, τώδε
δὲ μὴ εἰδότε, δίκαιον ἂν ᾦν ἐμὲ μάλιστα ἐπὶ τοῦτο τὸ ἔργον
παρακαλεῖν, νῦν δ' ὁμοίως γὰρ πάντες ἐν ἀπορίᾳ ἐγενόμεθα·
τί οὖν ἂν τις ἡμῶν τίνα προαιροῖτο; ἐμοὶ μὲν οὖν δὴ αὐτῷ
δοκεῖ οὐδένα· ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα οὕτως ἔχει, σκέψασθε ἂν

Stephanus page 201, section a, line 2

τι δόξω συμβουλεύειν ὑμῖν. ἐγὼ γὰρ φημι χρῆναι, ὦ ἄνδρες
- οὐδεὶς γὰρ ἔκφορος λόγος - κοινῇ πάντας ἡμᾶς ζητεῖν
μάλιστα μὲν ἡμῖν αὐτοῖς διδάσκαλον ὥς ἄριστον - δεόμεθα
γὰρ - ἔπειτα καὶ τοῖς μειρακίοις, μήτε χρημάτων φειδομένους
μήτε ἄλλου μηδενός· ἔαν δὲ ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχειν ὥς νῦν ἔχο-
μεν οὐ συμβουλεύω. εἰ δέ τις ἡμῶν καταγελάσεται, ὅτι
τηλικοῖδε ὄντες εἰς διδασκάλων ἀξιοῦμεν φοιτᾶν, τὸν Ὅμηρον
δοκεῖ μοι χρῆναι προβάλλεσθαι, ὃς ἔφη οὐκ <ἀγαθὴν> εἶναι
<αἰδῶ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι>. καὶ ἡμεῖς οὖν ἐά-
σαντες χαίρειν εἴ τίς τι ἐρεῖ, κοινῇ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν

Stephanus page 201, section b, line 5

μειρακίων ἐπιμέλειαν ποιησώμεθα.

{ΛΥ.} Ἐμοὶ μὲν ἀρέσκει, ὦ Σώκρατες, ἃ λέγεις· καὶ ἐθέλω,
ὅσῳ περ γεραίτατός εἰμι, τοσοῦτῳ προθυμότερα μανθάνειν
μετὰ τῶν νεανίσκων. ἀλλὰ μοι οὕτωςι ποίησον· αὐριον
ἔωθεν ἀφίκου οἴκαδε καὶ μὴ ἄλλως ποιήσης, ἵνα βουλευ-
σώμεθα περὶ αὐτῶν τούτων, τὸ δὲ νῦν εἶναι τὴν συνουσίαν
διαλύσωμεν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ ποιήσω, ὦ Λυσίμαχε, ταῦτα, καὶ ἤξω παρὰ
σὲ αὐριον, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.

Lysis

Ἐπορευόμεν μὲν ἐξ Ἀκαδημείας εὐθὺ Λυκείου τὴν ἔξω

Stephanus page 203, section a, line 2

τείχους ὑπ' αὐτὸ τὸ τεῖχος· ἐπειδὴ δ' ἐγενόμην κατὰ τὴν
πυλίδαν ἣ ἡ Πάνοπος κρήνη, ἐνταῦθα συνέτυχον Ἴπποθάλει τε

τῷ Ἱερωνύμῳ καὶ Κτησίππῳ τῷ Παιανιεῖ καὶ ἄλλοις μετὰ
τούτων νεανίσκοις ἀθρόοις συνεστῶσι. καί με προσιόντα ὁ
Ἱπποθάλης ἰδὼν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ποῖ δὴ πορεύῃ καὶ
πόθεν;

Ἐξ Ἀκαδημείας, ἦν δ' ἐγώ, πορεύομαι εὐθὺς Λυκείου.
Δεῦρο δὴ, ἦ δ' ὅς, εὐθὺς ἡμῶν. οὐ παραβάλλεις; ἄξιον
μέντοι.

Ποῖ, ἔφην ἐγώ, λέγεις, καὶ παρὰ τίνας τοὺς ὑμᾶς;

Stephanus page 203, section b, line 6

Δεῦρο, ἔφη, δείξας μοι ἐν τῷ καταντικρὺ τοῦ τείχους περί-
βολόν τέ τινα καὶ θύραν ἀνεωγμένην. διατρίβομεν δέ, ἦ δ'
ὅς, αὐτόθι ἡμεῖς τε αὐτοὶ καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοὶ καὶ καλοί.
Ἔστιν δὲ δὴ τί τοῦτο, καὶ τίς ἡ διατριβή;

Παλαίστρα, ἔφη, νεωστὶ ᾠκοδομημένη· ἡ δὲ διατριβὴ τὰ
πολλὰ ἐν λόγοις, ὧν ἡδέως ἂν σοι μεταδιδόιμεν.

Καλῶς γε, ἦν δ' ἐγώ, ποιοῦντες· διδάσκει δὲ τίς αὐτόθι;
Σὸς ἐταῖρός γε, ἦ δ' ὅς, καὶ ἐπαινέτης, Μίκκος.
Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, οὐ φαῦλός γε ἀνὴρ, ἀλλ' ἱκανὸς
σοφιστής.

Stephanus page 204, section a, line 8

Βούλει οὖν ἔπεσθαι, ἔφη, ἵνα καὶ ἴδῃς τοὺς ὄντας αὐτόθι
[αὐτοῦ];

Πρῶτον ἡδέως ἀκούσαιμ' ἂν ἐπὶ τῷ καὶ εἴσειμι καὶ τίς ὁ
καλός.

Ἄλλος, ἔφη, ἄλλῳ ἡμῶν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

Σοὶ δὲ δὴ τίς, ὦ Ἱππόθαλες; τοῦτό μοι εἰπέ.

Καὶ ὃς ἐρωτηθεὶς ἡρυθρίασεν. καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ παῖ
Ἱερωνύμου Ἱππόθαλες, τοῦτο μὲν μηκέτι εἴπῃς, εἴτε ἐρᾶς του
εἴτε μή· οἶδα γὰρ ὅτι οὐ μόνον ἐρᾶς, ἀλλὰ καὶ πόρρῳ ἤδη εἰ
πορευόμενος τοῦ ἔρωτος. εἰμὶ δ' ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα φαῦλος

Stephanus page 204, section c, line 1

καὶ ἄχρηστος, τοῦτο δέ μοί πως ἐκ θεοῦ δέδοται, ταχὺ οἶω
τ' εἶναι γινῶναι ἐρῶντά τε καὶ ἐρώμενον.

Καὶ ὃς ἀκούσας πολὺ ἔτι μᾶλλον ἡρυθρίασεν. ὁ οὖν
Κτησίππος, Ἀστεῖόν γε, ἦ δ' ὅς, ὅτι ἐρυθρίας, ὦ Ἱππόθαλες,
καὶ ὀκνεῖς εἰπεῖν Σωκράτει τοῦνομα· ἐὰν δ' οὗτος καὶ σμικρὸν
χρόνον συνδιατρίψῃ σοι, παραταθήσεται ὑπὸ σοῦ ἀκούων
θαμὰ λέγοντος. ἡμῶν γοῦν, ὦ Σώκρατες, ἐκκεκώφωκε τὰ
ᾧτα καὶ ἐμπέπληκε Λύσιδος· ἂν μὲν δὴ καὶ ὑποπῇ, εὐμαρία
ἡμῖν ἐστίν καὶ ἐξ ὕπνου ἐγρομένοις Λύσιδος οἶεσθαι τοῦνομα
ἀκούειν. καὶ ἃ μὲν καταλογάδην διηγεῖται, δεινὰ ὄντα, οὐ

Stephanus page 204, section d, line 4

πάνυ τι δεινὰ ἐστίν, ἀλλ' ἐπειδὴν τὰ ποιήματα ἡμῶν ἐπιχειρήσῃ καταντλεῖν καὶ συγγράμματα. καὶ ὃ ἐστὶν τούτων δεινότερον, ὅτι καὶ ἄδει εἰς τὰ παιδικὰ φωνῇ θαυμασία, ἣν ἡμᾶς δεῖ ἀκούοντας ἀνέχεσθαι. νῦν δὲ ἐρωτώμενος ὑπὸ σοῦ ἐρυθριᾷ.

Ἔστιν δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὁ Λύσις νέος τις, ὡς ἔοικε· τεκμαίρομαι δέ, ὅτι ἀκούσας τοῦνομα οὐκ ἔγνω.

Οὐ γὰρ πάνυ, ἔφη, τὸ αὐτοῦ τοῦνομα λέγουσιν, ἀλλ' ἔτι πατρόθεν ἐπονομάζεται διὰ τὸ σφόδρα τὸν πατέρα γινώσκεισθαι αὐτοῦ. ἐπεὶ εὖ οἶδ' ὅτι πολλοῦ δεῖς τὸ εἶδος ἀγνοεῖν

Stephanus page 204, section e, line 6

τοῦ παιδός· ἱκανὸς γὰρ καὶ ἀπὸ μόνου τούτου γινώσκεισθαι.

Λεγέσθω, ἦν δ' ἐγώ, οὐτινος ἔστιν.

Δημοκράτους, ἔφη, τοῦ Αἰζωνέως ὁ πρεσβύτατος υἱός.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἰππόθαλες, ὡς γενναῖον καὶ νεανικὸν τοῦτον τὸν ἔρωτα πανταχῇ ἀνηῦρες· καὶ μοι ἴθι ἐπίδειξαι ἃ καὶ τοῖσδε ἐπιδείκνυσαι, ἵνα εἰδῶ εἰ ἐπίστασαι ἃ χρὴ ἐραστὴν περὶ παιδικῶν πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς ἄλλους λέγειν.

Τούτων δέ τι, ἔφη, σταθμᾷ, ὦ Σώκρατες, ὧν ὁδε λέγει;

Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἐρᾶν ἔξαρνος εἶ οὗ λέγει ὁδε;

Stephanus page 205, section a, line 5

Οὐκ ἔγωγε, ἔφη, ἀλλὰ μὴ ποιεῖν εἰς τὰ παιδικὰ μηδὲ συγγράφειν.

Οὐχ ὑγιαίνει, ἔφη ὁ Κτήσιππος, ἀλλὰ ληρεῖ τε καὶ μαίνεται.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ Ἰππόθαλες, οὐ τι τῶν μέτρων δέομαι ἀκοῦσαι οὐδὲ μέλος εἶ τι πεποίηκας εἰς τὸν νεανίσκον, ἀλλὰ τῆς διανοίας, ἵνα εἰδῶ τίνα τρόπον προσφέρῃ πρὸς τὰ παιδικά.

Ὅδε δὴπου σοι, ἔφη, ἐρεῖ· ἀκριβῶς γὰρ ἐπίσταται καὶ μέμνηται, εἶπερ, ὡς λέγει, ὑπ' ἐμοῦ ἀεὶ ἀκούων διατεθρύληται.

Stephanus page 205, section b, line 6

Νὴ τοὺς θεούς, ἔφη ὁ Κτήσιππος, πάνυ γε. καὶ γὰρ ἐστὶ καταγέλαστα, ὦ Σώκρατες. τὸ γὰρ ἐραστὴν ὄντα καὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων τὸν νοῦν προσέχοντα τῷ παιδί ἴδιον μὲν μηδὲν ἔχειν λέγειν ὃ οὐχὶ κἂν παῖς εἴποι, πῶς οὐχὶ καταγέλαστον; ἃ δὲ ἡ πόλις ὅλη ἄδει περὶ Δημοκράτους καὶ Λύσιδος τοῦ πάππου τοῦ παιδὸς καὶ πάντων πέρι τῶν προγόνων, πλούτους τε καὶ ἵπποτροφίας καὶ νίκας Πυθοῖ καὶ Ἴσθμοι καὶ Νεμέα τεθρίπποις τε καὶ κέλησι, ταῦτα ποιεῖ τε καὶ λέγει, πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τούτων κρονικώτερα. τὸν γὰρ τοῦ Ἡρακλέους ξενισμὸν πρῶην ἡμῖν ἐν ποιήματί τινι διήει,

ὥς διὰ τὴν τοῦ Ἡρακλέους συγγένειαν ὁ πρόγονος αὐτῶν
ὕποδέξαιτο τὸν Ἡρακλέα, γεγονῶς αὐτὸς ἐκ Διὸς τε καὶ τῆς
τοῦ δήμου ἀρχηγέτου θυγατρὸς, ἅπερ αἱ γραῖαι ἄδουσι, καὶ
ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ᾧ Σώκρατες· ταῦτ' ἐστὶν ἃ οὗτος λέγων
τε καὶ ἄδων ἀναγκάζει καὶ ἡμᾶς ἀκροᾶσθαι.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας εἶπον· ὦ καταγέλαστε Ἰππόθαλες, πρὶν
νενικηκέναι ποιεῖς τε καὶ ἄδεις εἰς σαυτὸν ἐγκώμιον;

Ἀλλ' οὐκ εἰς ἑμαυτόν, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, οὔτε ποιῶ οὔτε
ἄδω.

Οὐκ οἶει γε, ἦν δ' ἐγώ.

Τὸ δὲ πῶς ἔχει, ἔφη.

Πάντων μάλιστα, εἶπον, εἰς σὲ τείνουσιν αὐται αἱ ᾠδαί.
ἐὰν μὲν γὰρ ἔλῃς τὰ παιδικὰ τοιαῦτα ὄντα, κόσμος σοι
ἔσται τὰ λεχθέντα καὶ ἀσθέντα καὶ τῷ ὄντι ἐγκώμια ὥσπερ
νενικηκότι, ὅτι τοιούτων παιδικῶν ἔτυχες· ἐὰν δέ σε διαφύγῃ,
ὅσῳ ἂν μείζω σοι εἰρημένα ἢ ἐγκώμια περὶ τῶν παιδικῶν,
τοσοῦτ' αὖ μείζονων δόξεις καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἐστερημένος
καταγέλαστος εἶναι. ὅστις οὖν τὰ ἐρωτικά, ᾧ φίλε, σοφός,
οὐκ ἐπαινεῖ τὸν ἐρώμενον πρὶν ἂν ἔλῃ, δεδιὼς τὸ μέλλον ὅπῃ
ἀποβήσεται. καὶ ἅμα οἱ καλοί, ἐπειδὴν τις αὐτοὺς ἐπαινῇ καὶ

αὕξη, φρονήματος ἐμπίμπλονται καὶ μεγαλαυχίας· ἢ οὐκ οἶει;
Ἔγωγε, ἔφη.

Οὐκοῦν ὅσῳ ἂν μεγαλαυχότεροι ᾦσιν, δυσαλωτότεροι
γίνονται;

Εἰκός γε.

Ποῖός τις οὖν ἂν σοι δοκεῖ θηρευτὴς εἶναι, εἰ ἀνασοβοῖ
θηρεῶν καὶ δυσαλωτοτέραν τὴν ἄγρην ποιοῖ;

Δῆλον ὅτι φαῦλος.

Καὶ μὲν δὴ λόγοις τε καὶ ᾠδαῖς μὴ κηλεῖν ἀλλ' ἐξαγριαίνειν
πολλὴ ἀμουσία· ἢ γάρ;

Δοκεῖ μοι.

Σκόπει δὴ, ᾧ Ἰππόθαλες, ὅπως μὴ πᾶσι τούτοις ἔνοχον
σαυτὸν ποιήσεις διὰ τὴν ποίησιν· καίτοι οἶμαι ἐγὼ ἄνδρα
ποιήσῃ βλάπτοντα ἑαυτὸν οὐκ ἂν σε ἐθέλῃν ὁμολογῆσαι ὥς
ἀγαθός ποτ' ἐστὶν ποιητὴς, βλαβερός ὢν ἑαυτῷ.

Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη· πολλὴ γὰρ ἂν ἀλογία εἴη. ἀλλὰ διὰ
ταῦτα δὴ σοι, ᾧ Σώκρατες, ἀνακοινοῦμαι, καὶ εἴ τι ἄλλο
ἔχεις, συμβούλευε τίνα ἂν τις λόγον διαλεγόμενος ἢ τί
πράττων προσφιλὴς παιδικοῖς γένοιτο.

Οὐ ῥάδιον, ἦν δ' ἐγώ, εἰπεῖν· ἀλλ' εἴ μοι ἐθελήσῃς αὐτὸν

Stephanus page 206, section c, line 5

ποιῆσαι εἰς λόγους ἐλθεῖν, ἴσως ἂν δυναίμην σοι ἐπιδειῖναι
ἃ χρὴ αὐτῷ διαλέγεσθαι ἀντὶ τούτων ὧν οὗτοι λέγειν τε καὶ
ἄδῃν φασί σε.

Ἀλλ' οὐδέν, ἔφη, χαλεπόν. ἂν γὰρ εἰσέλθῃς μετὰ
Κτησίππου τοῦδε καὶ καθεζόμενος διαλέγῃ, οἶμαι μὲν καὶ
αὐτός σοι πρόσεισι - φιλήκοος γάρ, ὦ Σώκρατες, διαφερόντως
ἐστίν, καὶ ἅμα, ὡς Ἑρμαῖα ἄγουσιν, ἀναμειγμένοι ἐν ταύτῳ
εἰσιν οἳ τε νεανίσκοι καὶ οἱ παῖδες - πρόσεισιν οὖν σοι.
εἰ δὲ μή, Κτησίππῳ συνήθης ἐστὶν διὰ τὸν τούτου ἀνεπιὸν
Μενέξενον· Μενέξενῳ μὲν γὰρ δὴ πάντων μάλιστα ἐταῖρος

Stephanus page 206, section d, line 5

ὧν τυγχάνει. καλεσάτω οὖν οὗτος αὐτόν, ἐὰν ἄρα μὴ προσίῃ
αὐτός.

Ταῦτα, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ ποιεῖν. Καὶ ἅμα λαβὼν τὸν
Κτήσιππον προσῆα εἰς τὴν παλαίστραν· οἱ δ' ἄλλοι ὕστεροι
ἡμῶν ἦσαν.

Εἰσελθόντες δὲ κατελάβομεν αὐτόθι τεθυκότας τε τοὺς
παῖδας καὶ τὰ περὶ τὰ ἱερεῖα σχεδόν τι ἤδη πεποιημένα,
ἀστραγαλίζοντάς τε δὴ καὶ κεκοσμημένους ἅπαντας. οἱ μὲν
οὖν πολλοὶ ἐν τῇ αὐλῇ ἔπαιζον ἔξω, οἱ δὲ τινες τοῦ ἀπο-
δυτηρίου ἐν γωνίᾳ ἡρτίαζον ἀστραγάλοις παμπόλλοις, ἐκ

Stephanus page 206, section e, line 8

φορμίσκων τινῶν προαιρούμενοι· τούτους δὲ περιέστασαν
ἄλλοι θεωροῦντες. ὧν δὴ καὶ ὁ Λύσις ἦν, καὶ εἰστήκει ἐν
τοῖς παισὶ τε καὶ νεανίσκοις ἐστεφανωμένος καὶ τὴν ὄψιν
διαφέρων, οὐ τὸ καλὸς εἶναι μόνον ἄξιος ἀκοῦσαι, ἀλλ' ὅτι
καλὸς τε καὶ ἀγαθός. καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ καταντικρὺ ἀποχωρή-
σαντες ἐκαθεζόμεθα - ἦν γὰρ αὐτόθι ἡσυχία - καὶ τι ἀλλήλοις
διελεγόμεθα. περιστρεφόμενος οὖν ὁ Λύσις θαμὰ ἐπεσκο-
πεῖτο ἡμᾶς, καὶ δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν προσελθεῖν. τέως μὲν
οὖν ἡπόρει τε καὶ ὥκνει μόνος προσιέναι, ἔπειτα ὁ Μενέξενος
ἐκ τῆς αὐλῆς μεταξὺ παίζων εἰσέρχεται, καὶ ὡς εἶδεν ἐμέ τε

Stephanus page 207, section b, line 2

καὶ τὸν Κτήσιππον, ἦει παρακαθιζήσόμενος· ἰδὼν οὖν αὐτὸν
ὁ Λύσις εἶπετο καὶ συμπαρεκαθέζετο μετὰ τοῦ Μενέξενου.
προσῆλθον δὴ καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ δὴ καὶ ὁ Ἱπποθάλῃς,
ἐπειδὴ πλείους ἑώρα ἐφισταμένους, τούτους ἐπηλυγισάμενος
προσέστη ἢ μὴ ᾤετο κατόψεσθαι τὸν Λύσιν, δεδιώς μὴ αὐτῷ
ἀπεχθάνοιτο· καὶ οὕτω προσεστὼς ἡκροᾶτο.

Καὶ ἐγὼ πρὸς τὸν Μενέξενον ἀποβλέψας, ὦ παῖ Δημο-

φώντος, ἦν δ' ἐγώ, πότερος ὑμῶν πρεσβύτερος;
Ἀμφισβητοῦμεν, ἔφη.
Οὐκοῦν καὶ ὁπότερος γενναιότερος, ἐρίζοιτ' ἄν, ἦν δ' ἐγώ.

Stephanus page 207, section c, line 4

Πάνυ γε, ἔφη.
Καὶ μὴν ὁπότερός γε καλλίων, ὥσαύτως.
Ἐγελασάτην οὖν ἄμφω.
Οὐ μὴν ὁπότερός γε, ἔφην, πλουσιώτερος ὑμῶν, οὐκ
ἐρήσομαι· φίλω γάρ ἐστον. ἦ γάρ;
Πάνυ γ', ἐφάτην.
Οὐκοῦν κοινὰ τὰ γε φίλων λέγεται, ὥστε τούτῳ γε οὐδὲν
διοίσετον, εἴπερ ἀληθῆ περὶ τῆς φιλίας λέγετον.
Συνεφάτην.
Ἐπεχείρουν δὴ μετὰ τοῦτο ἐρωτᾶν ὁπότερος δικαιότερος

Stephanus page 207, section d, line 2

καὶ σοφώτερος αὐτῶν εἴη. μεταξὺ οὖν τις προσελθὼν ἀν-
έστησε τὸν Μενέξενον, φάσκων καλεῖν τὸν παιδοτρίβην·
ἐδόκει γάρ μοι ἱεροποιῶν τυγχάνειν. ἐκεῖνος μὲν οὖν ὥχετο·
ἐγὼ δὲ τὸν Λύσιν ἠρόμην, Ἥ που, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Λύσι,
σφόδρα φιλεῖ σε ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ; { - } Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς.
{ - } Οὐκοῦν βούλοιντο ἄν σε ὥς εὐδαιμονέστατον εἶναι; { - }
Πῶς γὰρ οὐ; { - } Δοκεῖ δέ σοι εὐδαίμων εἶναι ἄνθρωπος
δουλεύων τε καὶ ᾧ μηδὲν ἐξεῖη ποιεῖν ὧν ἐπιθυμοῖ; { - } Μὰ
Δί' οὐκ ἔμοιγε, ἔφη. { - } Οὐκοῦν εἴ σε φιλεῖ ὁ πατήρ καὶ ἡ
μήτηρ καὶ εὐδαίμονά σε ἐπιθυμοῦσι γενέσθαι, τοῦτο παντὶ

Stephanus page 207, section e, line 5

τρόπῳ δῆλον ὅτι προθυμοῦνται ὅπως ἂν εὐδαιμονοίης. { - } Πῶς
γὰρ οὐχί; ἔφη. { - } Ἐῷσιν ἄρα σε ἃ βούλει ποιεῖν, καὶ οὐδὲν
ἐπιπλήττουσιν οὐδὲ διακωλύουσι ποιεῖν ὧν ἂν ἐπιθυμῇς; { - }
Ναὶ μὰ Δία ἐμέ γε, ὦ Σώκρατες, καὶ μάλα γε πολλὰ
κωλύουσιν. { - } Πῶς λέγεις; ἦν δ' ἐγώ. βουλόμενοί σε μακά-
ριον εἶναι διακωλύουσι τοῦτο ποιεῖν ὃ ἂν βούλῃ; ὧδε δέ
μοι λέγε. ἦν ἐπιθυμῆσης ἐπὶ τινος τῶν τοῦ πατρὸς ἀρμάτων
ὀχεῖσθαι λαβὼν τὰς ἡνίας, ὅταν ἀμιλλᾶται, οὐκ ἂν ἐῷέν σε
ἀλλὰ διακωλύοιεν; { - } Μὰ Δί' οὐ μέντοι ἄν, ἔφη, ἐῷεν. { - }
Ἀλλὰ τίνα μὴν; { - } Ἔστιν τις ἡνίοχος παρὰ τοῦ πατρὸς

Stephanus page 208, section a, line 6

μισθὸν φέρων. { - } Πῶς λέγεις; μισθωτῷ μᾶλλον ἐπιτρέπουσιν
ἢ σοὶ ποιεῖν ὅτι ἂν βούληται περὶ τοὺς ἵππους, καὶ προσέτι
αὐτοῦ τούτου ἀργύριον τελοῦσιν; { - } Ἀλλὰ τί μὴν; ἔφη. { - }
Ἀλλὰ τοῦ ὀρικοῦ ζεύγους οἶμαι ἐπιτρέπουσίν σοι ἄρχειν,

καὶν εἰ βούλοιο λαβὼν τὴν μάστιγα τύπτειν, ἐῷεν ἄν. { - }
Πόθεν, ἢ δ' ὅς, ἐῷεν; { - } Τί δέ; ἦν δ' ἐγὼ· οὐδενὶ ἔξεστιν
αὐτοὺς τύπτειν; { - } Καὶ μάλα, ἔφη, τῷ ὀρεοκόμῳ. { - } Δούλῳ
ὄντι ἢ ἐλευθέρῳ; { - } Δούλῳ, ἔφη. { - } Καὶ δοῦλον, ὡς ἔοικεν,
ἡγοῦνται περὶ πλείονος ἢ σὲ τὸν ὑόν, καὶ ἐπιτρέπουσι τὰ

Stephanus page 208, section b, line 8

ἐαυτῶν μᾶλλον ἢ σοί, καὶ ἐῷσιν ποιεῖν ὅτι βούλεται, σὲ δὲ
διακωλύουσι; καὶ μοι ἔτι τόδε εἶπέ. σὲ αὐτὸν ἐῷσιν ἄρχειν
σεαυτοῦ, ἢ οὐδὲ τοῦτο ἐπιτρέπουσί σοι; { - } Πῶς γάρ, ἔφη,
ἐπιτρέπουσιν; { - } Ἀλλ' ἄρχει τίς σου; { - } Ὅδε, παιδαγωγός,
ἔφη. { - } Μῶν δοῦλος ὢν; { - } Ἀλλὰ τί μήν; ἡμέτερός γε, ἔφη.
{ - } Ἡ δεινόν, ἦν δ' ἐγὼ, ἐλεύθερον ὄντα ὑπὸ δούλου ἄρχεσθαι.
τί δὲ ποιῶν αὐ οὗτος ὁ παιδαγωγός σου ἄρχει; { - } Ἄγων δήπου,
ἔφη, εἰς διδασκάλου. { - } Μῶν μὴ καὶ οὗτοί σου ἄρχουσιν, οἱ
διδάσκαλοι; { - } Πάντως δήπου. { - } Παμπόλλους ἄρα σοι δε-
σπότης καὶ ἄρχοντας ἐκὼν ὁ πατήρ ἐφίστησιν. ἀλλ' ἄρα

Stephanus page 208, section d, line 3

ἐπειδὴν οἴκαδε ἔλθης παρὰ τὴν μητέρα, ἐκείνη σε ἐᾷ ποιεῖν
ὅτι ἂν βούλη, ἴν' αὐτῇ μακάριος ᾦς, ἢ περὶ τὰ ἔρια ἢ περὶ
τὸν ἰστόν, ὅταν ὑφαίνῃ; οὐ τι γάρ που διακωλύει σε ἢ τῆς
σπάθης ἢ τῆς κερκίδος ἢ ἄλλου του τῶν περὶ ταλασιουργίαν
ὀργάνων ἄπτεσθαι. { - } Καὶ ὅς γελάσας, Μὰ Δία, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, οὐ μόνον γε διακωλύει, ἀλλὰ καὶ τυπτοίμην ἂν εἰ
ἀπτοίμην. { - } Ἡράκλεις, ἦν δ' ἐγὼ, μῶν μὴ τι ἡδίκηκας τὸν
πατέρα ἢ τὴν μητέρα; { - } Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε, ἔφη.
Ἀλλ' ἀντὶ τίνος μήν οὕτω σε δεινῶς διακωλύουσιν εὐδαί-
μονα εἶναι καὶ ποιεῖν ὅτι ἂν βούλη, καὶ δι' ἡμέρας ὅλης

Stephanus page 208, section e, line 6

τρέφουσί σε αἰεὶ τῷ δουλεύοντα καὶ ἐνὶ λόγῳ ὀλίγου ὦν
ἐπιθυμεῖς οὐδὲν ποιοῦντα; ὥστε σοι, ὡς ἔοικεν, οὔτε τῶν
 χρημάτων τοσούτων ὄντων οὐδὲν ὄφελος, ἀλλὰ πάντες
αὐτῶν μᾶλλον ἄρχουσιν ἢ σύ, οὔτε τοῦ σώματος οὕτω γεν-
ναίου ὄντος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄλλος ποιμαίνει καὶ θεραπεύει·
σὺ δὲ ἄρχεις οὐδενός, ὦ Λύσι, οὐδὲ ποιεῖς οὐδὲν ὦν ἐπιθυ-
μεῖς. { - } Οὐ γάρ πω, ἔφη, ἡλικίαν ἔχω, ὦ Σώκρατες. { - } Μὴ οὐ
τοῦτό σε, ὦ παῖ Δημοκράτους, κωλύῃ, ἐπεὶ τό γε τοσόνδε,
ὡς ἐγῶμαι, καὶ ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ σοι ἐπιτρέπουσιν καὶ
οὐκ ἀναμένουσιν ἕως ἂν ἡλικίαν ἔχῃς. ὅταν γὰρ βούλωνται

Stephanus page 209, section a, line 8

αὐτοῖς τινα ἀναγνωσθῆναι ἢ γραφῆναι, σέ, ὡς ἐγῶμαι,
πρῶτον τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπὶ τοῦτο τάττουσιν. ἢ γάρ; { - }
Πάνυ γ', ἔφη. { - } Οὐκοῦν ἔξεστί σοι ἐνταῦθ' ὅτι ἂν βούλη

πρῶτον τῶν γραμμάτων γράφειν καὶ ὅτι ἂν δεύτερον· καὶ ἀναγινώσκειν ὡσαύτως ἔξεστιν. καὶ ἐπειδάν, ὡς ἐγῶμαι, τὴν λύραν λάβῃς, οὐ διακωλύουσί σε οὔτε ὁ πατήρ οὔτε ἡ μήτηρ ἐπιτεῖναι τε καὶ ἀνεῖναι ἣν ἂν βούλῃ τῶν χορδῶν, καὶ ψῆλαι καὶ κρούειν τῷ πλήκτρῳ. ἢ διακωλύουσιν; { - } Οὐ δῆτα. { - } Τί ποτ' ἂν οὖν εἴη, ὦ Λύσι, τὸ αἴτιον ὅτι ἐνταῦθα μὲν οὐ διακωλύουσιν, ἐν οἷς δὲ ἄρτι ἐλέγομεν κωλύουσι; { - }

Stephanus page 209, section c, line 2

Ὅτι οἶμαι, ἔφη, ταῦτα μὲν ἐπίσταμαι, ἐκεῖνα δ' οὐ. { - } Εἶεν, ἣν δ' ἐγώ, ὦ ἄριστε· οὐκ ἄρα τὴν ἡλικίαν σου περιμένει ὁ πατήρ ἐπιτρέπειν πάντα, ἀλλ' ἢ ἂν ἡμέρα ἡγήσῃται σε βέλτιον αὐτοῦ φρονεῖν, ταύτῃ ἐπιτρέψει σοὶ καὶ αὐτὸν καὶ τὰ αὐτοῦ. { - } Οἶμαι ἔγωγε, ἔφη. { - } Εἶεν, ἣν δ' ἐγώ· τί δέ; τῷ γείτονι ἄρ' οὐχ ὁ αὐτὸς ὅρος ὅσπερ τῷ πατρὶ περὶ σοῦ; πότερον οἶει αὐτὸν ἐπιτρέψειν σοὶ τὴν αὐτοῦ οἰκίαν οἰκονομεῖν, ὅταν σε ἡγήσῃται βέλτιον περὶ οἰκονομίας ἑαυτοῦ φρονεῖν, ἢ αὐτὸν ἐπιστατήσῃν; { - } Ἐμοὶ ἐπιτρέψειν οἶμαι. { - } Τί δ'; Ἀθηναίους οἶει σοὶ οὐκ ἐπιτρέψειν τὰ αὐτῶν, ὅταν

Stephanus page 209, section d, line 5

αἰσθάνωνται ὅτι ἱκανῶς φρονεῖς; { - } Ἐγωγε. { - } Πρὸς Διός, ἣν δ' ἐγώ, τί ἄρα ὁ μέγας βασιλεύς; πότερον τῷ πρεσβυτάτῳ ὑεῖ, οὗ ἡ τῆς Ἀσίας ἀρχὴ γίγνεται, μᾶλλον ἂν ἐπιτρέψειεν ἐσομένων κρεῶν [ἐμβάλλειν] ὅτι ἂν βούλῃται ἐμβαλεῖν εἰς τὸν ζωμόν, ἢ ἡμῖν, εἰ ἀφικόμενοι παρ' ἐκεῖνον ἐνδειξαίμεθα αὐτῷ ὅτι ἡμεῖς κάλλιον φρονοῦμεν ἢ ὁ υἱὸς αὐτοῦ περὶ ὄψου σκευασίας; { - } Ἡμῖν δῆλον ὅτι, ἔφη. { - } Καὶ τὸν μὲν γε οὐδ' ἂν σμικρὸν ἐάσειεν ἐμβαλεῖν· ἡμᾶς δέ, κἂν εἰ βουλοίμεθα δραξάμενοι τῶν ἀλῶν, ἐώη ἂν ἐμβαλεῖν. { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Τί δ' εἰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ υἱὸς

Stephanus page 209, section e, line 7

αὐτοῦ ἀσθενοῖ, ἄρα ἐώη ἂν αὐτὸν ἄπτεσθαι τῶν ἑαυτοῦ ὀφθαλμῶν, μὴ ἱατρὸν ἡγούμενος, ἢ κωλύοι ἄν; { - } Κωλύοι ἄν. { - } Ἡμᾶς δέ γε εἰ ὑπολαμβάνοι ἱατρικοὺς εἶναι, κἂν εἰ βουλοίμεθα διανοίγοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐμπάσαι τῆς τέφρας, οἶμαι οὐκ ἂν κωλύσειεν, ἡγούμενος ὀρθῶς φρονεῖν. { - } Ἀληθῆ λέγεις. { - } Ἄρ' οὖν καὶ τᾶλλα πάντα ἡμῖν ἐπιτρέποι ἂν μᾶλλον ἢ ἑαυτῷ καὶ τῷ ὑεῖ, περὶ ὅσων ἂν δόξωμεν αὐτῷ σοφώτεροι ἐκείνων εἶναι; { - } Ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Οὕτως ἄρα ἔχει, ἣν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Λύσι· εἰς μὲν ταῦτα,

Stephanus page 210, section b, line 1

ἃ ἂν φρόνιμοι γενώμεθα, ἅπαντες ἡμῖν ἐπιτρέψουσιν, Ἐλ-

ληγές τε καὶ βάρβαροι καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ποιήσομέν
τε ἐν τούτοις ὅτι ἂν βουλώμεθα, καὶ οὐδείς ἡμᾶς ἐκὼν εἶναι
ἐμποδιεῖ, ἀλλ' αὐτοὶ τε ἐλεύθεροι ἐσόμεθα ἐν αὐτοῖς καὶ
ἄλλων ἄρχοντες, ἡμέτερά τε ταῦτα ἔσται - ὀνησόμεθα γὰρ
ἀπ' αὐτῶν - εἰς ἃ δ' ἂν νοῦν μὴ κτησώμεθα, οὔτε τις ἡμῖν
ἐπιτρέψει περὶ αὐτὰ ποιεῖν τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, ἀλλ' ἐμπο-
διοῦσι πάντες καθ' ὅτι ἂν δύνωνται, οὐ μόνον οἱ ἀλλότριοι,
ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ εἴ τι τούτων οἰκειότερόν
ἐστιν, αὐτοὶ τε ἐν αὐτοῖς ἐσόμεθα ἄλλων ὑπήκοοι, καὶ ἡμῖν

Stephanus page 210, section c, line 4

ἔσται ἀλλότρια· οὐδὲν γὰρ ἀπ' αὐτῶν ὀνησόμεθα. συγχω-
ρεῖς οὕτως ἔχειν; { - } Συγχωρῶ. { - } Ἄρ' οὖν τῷ φίλοι ἐσόμεθα
καὶ τις ἡμᾶς φιλήσει ἐν τούτοις, ἐν οἷς ἂν ὦμεν ἀνωφελεῖς;
{ - } Οὐ δῆτα, ἔφη. { - } Νῦν ἄρα οὐδὲ σὲ ὁ πατήρ οὐδὲ ἄλλος
ἄλλον οὐδένα φιλεῖ, καθ' ὅσον ἂν ἦ ἄχρηστος. { - } Οὐκ ἔοικεν,
ἔφη. { - } Ἐὰν μὲν ἄρα σοφὸς γένῃ, ὦ παῖ, πάντες σοι φίλοι
καὶ πάντες σοι οἰκεῖοι ἔσονται - χρήσιμος γὰρ καὶ ἀγαθὸς
ἔσῃ - εἰ δὲ μὴ, σοὶ οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὔτε ὁ πατήρ φίλος
ἔσται οὔτε ἡ μήτηρ οὔτε οἱ οἰκεῖοι. οἷόν τε οὖν ἐπὶ τούτοις,
ὦ Λύσι, μέγα φρονεῖν, ἐν οἷς τις μήπω φρονεῖ; { - } Καὶ πῶς

Stephanus page 210, section d, line 6

ἂν; ἔφη. { - } Εἰ δ' ἄρα σὺ διδασκάλου δέῃ, οὕτω φρονεῖς. { - }
Ἀληθῆ. { - } Οὐδ' ἄρα μεγαλόφρων εἶ, εἵπερ ἄφρων ἔτι. { - } Μὰ
Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ μοι δοκεῖ.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας αὐτοῦ ἀπέβλεψα πρὸς τὸν Ἱπποθάλῃ,
καὶ ὀλίγου ἐξήμαρτον· ἐπῆλθε γάρ μοι εἰπεῖν ὅτι Οὔτῳ
χρή, ὦ Ἱππόθαλες, τοῖς παιδικοῖς διαλέγεσθαι, ταπεινοῦντα
καὶ συστέλλοντα, ἀλλὰ μὴ ὥσπερ σὺ χαυνοῦντα καὶ διαθρύ-
πτοντα. κατιδὼν οὖν αὐτὸν ἀγωνιῶντα καὶ τεθορυβημένον
ὑπὸ τῶν λεγομένων, ἀνεμνήσθην ὅτι καὶ προσεστὼς λαν-
θάνειν τὸν Λύσιν ἐβούλετο· ἀνέλαβον οὖν ἐμαυτὸν καὶ

Stephanus page 211, section a, line 1

ἐπέσχον τοῦ λόγου. καὶ ἐν τούτῳ ὁ Μενέξενος πάλιν ἤκεν,
καὶ ἐκαθέζετο παρὰ τὸν Λύσιν, ὅθεν καὶ ἐξανέστη. ὁ οὖν
Λύσις μάλα παιδικῶς καὶ φιλικῶς, λάθρα τοῦ Μενεξένου,
σμικρὸν πρὸς με λέγων ἔφη· ὦ Σώκρατες, ἅπερ καὶ ἐμοὶ
λέγεις, εἰπέ καὶ Μενεξένῳ.

Καὶ ἐγὼ εἶπον, Ταῦτα μὲν σὺ αὐτῷ ἐρεῖς, ὦ Λύσι·
πάντως γὰρ προσεῖχες τὸν νοῦν.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Πειρῶ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπομνημονεῦσαι αὐτὰ ὅτι

Stephanus page 211, section b, line 1

μάλιστα, ἵνα τούτῳ σαφῶς πάντα εἴπῃς· ἐὰν δέ τι αὐτῶν ἐπιλάβῃ, αὐθίς με ἀνερέσθαι ὅταν ἐντύχῃς πρῶτον.

Ἀλλὰ ποιήσω, ἔφη, ταῦτα, ὦ Σώκρατες, πάνυ σφόδρα, εὖ ἴσθι. ἀλλὰ τι ἄλλο αὐτῷ λέγε, ἵνα καὶ ἐγὼ ἀκούω, ἕως ἂν οἴκαδε ὥρα ᾗ ἀπιέναι.

Ἀλλὰ χρὴ ποιεῖν ταῦτα, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ γε καὶ σὺ κελεύεις. ἀλλὰ ὅρα ὅπως ἐπικουρήσεις μοι, ἐάν με ἐλέγχειν ἐπιχειρῇ ὁ Μενέξενος· ἢ οὐκ οἴσθα ὅτι ἐριστικός ἐστιν;

Ναὶ μὰ Δία, ἔφη, σφόδρα γε· διὰ ταῦτά τοι καὶ βούλομαι σε αὐτῷ διαλέγεσθαι.

Stephanus page 211, section c, line 2

Ἴνα, ἦν δ' ἐγώ, καταγέλαστος γένωμαι;

Οὐ μὰ Δία, ἔφη, ἀλλ' ἵνα αὐτὸν κολάσῃς.

Πόθεν; ἦν δ' ἐγώ. οὐ ῥάδιον· δεινὸς γάρ ὁ ἄνθρωπος, Κτησίππου μαθητῆς. πάρεστι δέ τοι αὐτός - οὐχ ὀρᾷς; - Κτήσιππος.

Μηδενὸς σοι, ἔφη, μελέτω, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἴθι διαλέγου αὐτῷ.

Διαλεκτέον, ἦν δ' ἐγώ.

Ταῦτα οὖν ἡμῶν λεγόντων πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, Τί ὑμεῖς, ἔφη ὁ Κτήσιππος, αὐτῷ μόνῳ ἐστιᾷσθον, ἡμῖν δὲ οὐ

Stephanus page 211, section d, line 1

μεταδίδοτον τῶν λόγων;

Ἀλλὰ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, μεταδοτέον. ὅδε γάρ τι ὦν λέγω οὐ μανθάνει, ἀλλὰ φησιν οἶεσθαι Μενέξενον εἰδέναι, καὶ κελεύει τοῦτον ἐρωτᾶν.

Τί οὖν, ἦ δ' ὅς, οὐκ ἐρωτᾷς;

Ἀλλ' ἐρήσομαι, ἦν δ' ἐγώ. καὶ μοι εἰπέ, ὦ Μενέξε네, ὃ ἂν σε ἔρωμαι. τυγχάνω γὰρ ἐκ παιδὸς ἐπιθυμῶν κτήματός του, ὥσπερ ἄλλος ἄλλου. ὁ μὲν γάρ τις ἵππους ἐπιθυμεῖ κτᾷσθαι, ὁ δὲ κύνας, ὁ δὲ χρυσίον, ὁ δὲ τιμάς· ἐγὼ δὲ πρὸς μὲν ταῦτα πράως ἔχω, πρὸς δὲ τὴν τῶν φίλων

Stephanus page 211, section e, line 3

κτῆσιν πάνυ ἐρωτικῶς, καὶ βουλοίμην ἂν μοι φίλον ἀγαθὸν γενέσθαι μᾶλλον ἢ τὸν ἄριστον ἐν ἀνθρώποις ὄρτυγα ἢ ἀλεκτρυόνα, καὶ ναὶ μὰ Δία ἔγωγε μᾶλλον ἢ ἵππον τε καὶ κύνα - οἶμαι δέ, νῆ τὸν κύνα, μᾶλλον ἢ τὸ Δαρείου χρυσίον κτήσασθαι δεξαίμην πολὺ πρότερον ἐταῖρον, μᾶλλον <δὲ> ἢ αὐτὸν Δαρεῖον - οὕτως ἐγὼ φιλέταιρός τίς εἰμι. ὑμᾶς οὖν ὁρῶν, σέ τε καὶ Λύσιν, ἐκπέπληγμαι καὶ εὐδαιμονίζω ὅτι οὕτῳ νέοι ὄντες οἴοι τ' ἐστὸν τοῦτο τὸ κτῆμα ταχὺ καὶ ῥαδίως κτᾷσθαι, καὶ σύ τε τοῦτον οὕτῳ φίλον ἐκτήσω ταχύ

τε καὶ σφόδρα, καὶ αὐτὸς οὗτος σέ· ἐγὼ δὲ οὕτω πόρρω εἰμὶ

Stephanus page 212, section a, line 5

τοῦ κτήματος, ὥστε οὐδ' ὄντινα τρόπον γίγνεται φίλος
ἕτερος ἑτέρου οἶδα, ἀλλὰ ταῦτα δὴ αὐτὰ σε βούλομαι
ἐρέσθαι ἅτε ἔμπειρον.

Καὶ μοι εἰπέ· ἐπειδάν τις τινα φιλῇ, πότερος ποτέρου
φίλος γίγνεται, ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου ἢ ὁ φιλούμενος
τοῦ φιλοῦντος· ἢ οὐδὲν διαφέρει; { - } Οὐδέν, ἔφη, ἔμοιγε
δοκεῖ διαφέρειν. { - } Πῶς λέγεις; ἦν δ' ἐγώ· ἀμφοτέροι ἄρα
ἀλλήλων φίλοι γίνονται, ἐὰν μόνος ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον
φιλῇ; { - } Ἐμοιγε, ἔφη, δοκεῖ. { - } Τί δέ; οὐκ ἔστιν φιλοῦντα
μὴ ἀντιφιλεῖσθαι ὑπὸ τούτου ὃν ἂν φιλῇ; { - } Ἔστιν. { - } Τί δέ;

Stephanus page 212, section b, line 7

ἄρα ἔστιν καὶ μισεῖσθαι φιλοῦντα; οἷόν που ἐνίστε δοκοῦσι
καὶ οἱ ἐρασταὶ πᾶσχειν πρὸς τὰ παιδικά· φιλοῦντες γὰρ
ὥς οἷόν τε μάλιστα οἱ μὲν οἶονται οὐκ ἀντιφιλεῖσθαι, οἱ
δὲ καὶ μισεῖσθαι. ἢ οὐκ ἀληθὲς δοκεῖ σοι τοῦτο; { - }
Σφόδρα γε, ἔφη, ἀληθές. { - } Οὐκοῦν ἐν τῷ τοιούτῳ, ἦν δ'
ἐγώ, ὁ μὲν φιλεῖ, ὁ δὲ φιλεῖται; { - } Ναί. { - } Πότερος οὖν αὐ-
τῶν ποτέρου φίλος ἐστίν; ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου, ἐάντε
καὶ ἀντιφιληται ἐάντε καὶ μισῇται, ἢ ὁ φιλούμενος τοῦ
φιλοῦντος; ἢ οὐδέτερος αὐτῷ ἐν τῷ τοιούτῳ οὐδετέρου φίλος
ἐστίν, ἂν μὴ ἀμφοτέροι ἀλλήλους φιλῶσιν; { - } Ἔοικε γοῦν

Stephanus page 212, section d, line 1

οὕτως ἔχειν. { - } Ἀλλοίως ἄρα νῦν ἡμῖν δοκεῖ ἢ πρότερον
ἔδοξεν. τότε μὲν γάρ, εἰ ὁ ἕτερος φιλοῖ, φίλω εἶναι ἄμφω·
νῦν δέ, ἂν μὴ ἀμφοτέροι φιλῶσιν, οὐδέτερος φίλος. { - } Κιν-
δυνεύει, ἔφη. { - } Οὐκ ἄρα ἐστὶν φίλον τῷ φιλοῦντι οὐδὲν μὴ
οὐκ ἀντιφιλοῦν. { - } Οὐκ ἔοικεν. { - } Οὐδ' ἄρα φίλιπποι εἰσιν
οὓς ἂν οἱ ἵπποι μὴ ἀντιφιλῶσιν, οὐδὲ φιλόρτυγες, οὐδ' αὖ
φιλόκυνές γε καὶ φίλοινοι καὶ φιλογυμνασταὶ καὶ φιλόσοφοι,
ἂν μὴ ἡ σοφία αὐτοὺς ἀντιφιλῇ. ἢ φιλοῦσι μὲν ταῦτα
ἕκαστοι, οὐ μέντοι φίλα ὄντα, ἀλλὰ ψεύδεθ' ὁ ποιητής, ὃς
ἔφη -

Stephanus page 212, section e, line 2

ὄλβιος, ᾧ παιδὲς τε φίλοι καὶ μώνυχες ἵπποι
καὶ κύνες ἀγρευταὶ καὶ ξένος ἀλλοδαπός;

{ - } Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ἦ δ' ὅς. { - } Ἀλλ' ἀληθῆ δοκεῖ λέγειν σοι;
{ - } Ναί. { - } Τὸ φιλούμενον ἄρα τῷ φιλοῦντι φίλον ἐστίν, ὥς
ἔοικεν, ᾧ Μενέξενε, ἐάντε φιλῇ ἐάντε καὶ μισῇ· οἷον καὶ

τὰ νεωστὶ γεγονότα παιδιά, τὰ μὲν οὐδέπω φιλοῦντα, τὰ
δὲ καὶ μισοῦντα, ὅταν κολάζεται ὑπὸ τῆς μητρὸς ἢ ὑπὸ τοῦ
πατρὸς, ὅμως καὶ μισοῦντα ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ πάντων

Stephanus page 213, section a, line 3

μάλιστά ἐστι τοῖς γονεῦσι φίλτατα. { - } Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη,
οὕτως ἔχειν. { - } Οὐκ ἄρα ὁ φίλῳ φίλος ἐκ τούτου τοῦ λόγου,
ἀλλ' ὁ φιλούμενος. { - } Ἔοικεν. { - } Καὶ ὁ μισούμενος ἐχθρὸς
ἄρα, ἀλλ' οὐχ ὁ μισῶν. { - } Φαίνεται. { - } Πολλοὶ ἄρα ὑπὸ τῶν
ἐχθρῶν φιλοῦνται, ὑπὸ δὲ τῶν φίλων μισοῦνται, καὶ τοῖς
μὲν ἐχθροῖς φίλοι εἰσίν, τοῖς δὲ φίλοις ἐχθροί, εἰ τὸ φιλού-
μενον φίλον ἐστὶν ἀλλὰ μὴ τὸ φιλοῦν. καίτοι πολλή
ἀλογία, ὦ φίλε ἐταῖρε, μᾶλλον δὲ οἶμαι καὶ ἀδύνατον, τῷ
τε φίλῳ ἐχθρὸν καὶ τῷ ἐχθρῷ φίλον εἶναι. { - } Ἀληθῆ, ἔφη,
ἔοικας λέγειν, ὦ Σώκρατες. { - } Οὐκοῦν εἰ τοῦτ' ἀδύνατον, τὸ

Stephanus page 213, section b, line 6

φιλοῦν ἂν εἴη φίλον τοῦ φιλουμένου. { - } Φαίνεται. { - } Τὸ
μισοῦν ἄρα πάλιν ἐχθρὸν τοῦ μισουμένου. { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐ-
κοῦν ταῦτά ἡμῖν συμβήσεται ἀναγκαῖον εἶναι ὁμολογεῖν,
ἅπερ ἐπὶ τῶν πρότερον, πολλάκις φίλον εἶναι μὴ φίλου,
πολλάκις δὲ καὶ ἐχθροῦ, ὅταν ἢ μὴ φιλοῦν τις φίλῃ ἢ καὶ
μισοῦν φίλῃ· πολλάκις δ' ἐχθρὸν εἶναι μὴ ἐχθροῦ ἢ καὶ
φίλου, ὅταν ἢ <μὴ> μισοῦν τις μισῇ ἢ καὶ φιλοῦν μισῇ. { - }
Κινδυνεύει, ἔφη. { - } Τί οὖν δὴ χρησώμεθα, ἦν δ' ἐγώ, εἰ μήτε
οἱ φιλοῦντες φίλοι ἔσονται μήτε οἱ φιλούμενοι μήτε οἱ
φιλοῦντές τε καὶ φιλούμενοι; ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῦτα ἄλλους

Stephanus page 213, section c, line 8

τινὰς ἔτι φήσομεν εἶναι φίλους ἀλλήλοις γιγνομένους; { - }
Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ πάνυ εὐπορῶ ἔγωγε.
{ - } Ἄρα μή, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Μενέξενε, τὸ παράπαν οὐκ ὀρθῶς
ἐζητοῦμεν; { - } Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ὁ Λύσις,
καὶ ἅμα εἰπὼν ἡρυσθρίασεν· ἐδόκει γάρ μοι ἄκοντ' αὐτὸν
ἐκφεύγειν τὸ λεχθὲν διὰ τὸ σφόδρα προσέχειν τὸν νοῦν
τοῖς λεγομένοις, δῆλος δ' ἦν καὶ ὅτε ἡκροᾶτο οὕτως ἔχων.
Ἐγὼ οὖν βουλόμενος τὸν τε Μενέξενον ἀναπαῦσαι καὶ
ἐκείνου ἡσθεῖς τῇ φιλοσοφίᾳ, οὕτω μεταβαλὼν πρὸς τὸν
Λύσιν ἐποιούμην τοὺς λόγους, καὶ εἶπον· ὦ Λύσι, ἀληθῆ

Stephanus page 213, section e, line 2

μοι δοκεῖς λέγειν ὅτι εἰ ὀρθῶς ἡμεῖς ἐσκοποῦμεν, οὐκ ἂν
ποτε οὕτως ἐπλανώμεθα. ἀλλὰ ταύτη μὲν μηκέτι ἴωμεν -
καὶ γὰρ χαλεπή τίς μοι φαίνεται ὥσπερ ὁδὸς ἡ σκέψις - ἢ
δὲ ἐτράπημεν, δοκεῖ μοι χρῆναι ἰέναι, σκοποῦντα [τὰ] κατὰ
τοὺς ποιητάς· οὗτοι γὰρ ἡμῖν ὥσπερ πατέρες τῆς σοφίας

εἰσὶν καὶ ἡγεμόνες. λέγουσι δὲ δήπου οὐ φαύλως ἀποφαινό-
μενοι περὶ τῶν φίλων, οἳ τυγχάνουσιν ὄντες· ἀλλὰ τὸν θεὸν
αὐτόν φασιν ποιεῖν φίλους αὐτούς, ἄγοντα παρ' ἀλλήλους.
λέγουσι δὲ πῶς ταῦτα, ὥς ἐγῶμαι, ὦδ' -

Stephanus page 214, section a, line 6

αἰεὶ τοι τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὥς τὸν ὁμοῖον

καὶ ποιεῖ γνῶριμον· ἢ οὐκ ἐντετύχηκας τούτοις τοῖς ἔπεσιν;
{ - } 'Εγὼγ', ἔφη. { - } Οὐκοῦν καὶ τοῖς τῶν σοφωτάτων συγγράμ-
μασιν ἐντετύχηκας ταῦτα αὐτὰ λέγουσιν, ὅτι τὸ ὁμοῖον τῷ
ὁμοίῳ ἀνάγκη ἀεὶ φίλον εἶναι; εἰσὶν δὲ πού οὗτοι οἱ περὶ
φύσεώς τε καὶ τοῦ ὅλου διαλεγόμενοι καὶ γράφοντες. { - }

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. { - } Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, εὖ λέγουσιν; { - }
'Ισως, ἔφη. { - } 'Ισως, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, ἴσως δὲ καὶ

Stephanus page 214, section b, line 8

πᾶν, ἀλλ' ἡμεῖς οὐ συνίεμεν. δοκεῖ γὰρ ἡμῖν ὁ γε πονηρὸς
τῷ πονηρῷ, ὅσῳ ἂν ἐγγυτέρῳ προσίῃ καὶ μᾶλλον ὁμίλῃ,
τοσοῦτ' ἐχθίῳ γίνεσθαι. ἀδικεῖ γάρ· ἀδικοῦντας δὲ καὶ
ἀδικουμένους ἀδύνατόν που φίλους εἶναι. οὐχ οὕτως; { - } Ναί,
ἦ δ' ὅς. { - } Ταύτη μὲν ἂν τοίνυν τοῦ λεγομένου τὸ ἥμισυ οὐκ
ἀληθὲς εἶη, εἴπερ οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι. { - } Ἀληθῆ
λέγεις. { - } Ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν λέγειν τοὺς ἀγαθοὺς ὁμοίους
εἶναι ἀλλήλοις καὶ φίλους, τοὺς δὲ κακοὺς, ὅπερ καὶ λέγεται
περὶ αὐτῶν, μηδέποτε ὁμοίους μηδ' αὐτοὺς αὐτοῖς εἶναι, ἀλλ'
ἐμπλήκτους τε καὶ ἀσταθμήτους· ὁ δὲ αὐτὸ αὐτῷ ἀνόμοιον

Stephanus page 214, section d, line 2

εἶη καὶ διάφορον, σχολῇ γέ τ' ἄλλῳ ὁμοῖον ἢ φίλον γένοιτ'
ἂν. ἢ οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ οὕτως; { - } 'Εμοίγ', ἔφη. { - } Τοῦτο
τοίνυν αἰνίττονται, ὥς ἐμοὶ δοκοῦσιν, ὦ ἑταῖρε, οἱ τὸ ὁμοῖον
τῷ ὁμοίῳ φίλον λέγοντες, ὥς ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος
μόνῳ φίλος, ὁ δὲ κακὸς οὔτε ἀγαθῷ οὔτε κακῷ οὐδέποτε
εἰς ἀληθῆ φιλίαν ἔρχεται. συνδοκεῖ σοι; { - } Κατένευσεν. { - }
'Εχομεν ἄρα ἤδη τίνες εἰσὶν οἱ φίλοι· ὁ γὰρ λόγος ἡμῖν
σημαίνει ὅτι οἱ ἂν ὦσιν ἀγαθοί. { - } Πάνυ γε, ἔφη, δοκεῖ.
Καὶ ἐμοί, ἦν δ' ἐγώ. καίτοι δυσχεραίνω τί γε ἐν αὐτῷ·
φέρε οὖν, ὦ πρὸς Διός, ἴδωμεν τί καὶ ὑποπτεύω. ὁ ὁμοῖος

Stephanus page 214, section e, line 4

τῷ ὁμοίῳ καθ' ὅσον ὁμοῖος φίλος, καὶ ἔστιν χρήσιμος ὁ
τοιοῦτος τῷ τοιούτῳ; μᾶλλον δὲ ὥδε· ὅτιοῦν ὁμοῖον ὁτ' αὐτοῦν
ὁμοίῳ τίνα ὠφελίαν ἔχειν ἢ τίνα βλάβην ἂν ποιῆσαι

δύναιτο, ὃ μὴ καὶ αὐτὸ αὐτῶ; ἢ τί ἂν παθεῖν, ὃ μὴ καὶ ὑφ'
αὐτοῦ πάθοι; τὰ δὴ τοιαῦτα πῶς ἂν ὑπ' ἀλλήλων ἀγαπηθεῖη,
μηδεμίαν ἐπικουρίαν ἀλλήλοις ἔχοντα; ἔστιν ὅπως; { - } Οὐκ
ἔστιν. { - } Ὁ δὲ μὴ ἀγαπῶτο, πῶς φίλον; { - } Οὐδαμῶς. { - } Ἀλλὰ
δὴ ὁ μὲν ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ οὐ φίλος· ὁ δὲ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ
καθ' ὅσον ἀγαθός, οὐ καθ' ὅσον ὅμοιος, φίλος ἂν εἴη; { - } Ἴσως.
{ - } Τί δέ; οὐχ ὁ ἀγαθός, καθ' ὅσον ἀγαθός, κατὰ τοσοῦτον

Stephanus page 215, section a, line 7

ἱκανὸς ἂν εἴη αὐτῶ; { - } Ναί. { - } Ὁ δέ γε ἱκανὸς οὐδενὸς δεό-
μενος κατὰ τὴν ἱκανότητα. { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Ὁ δὲ μὴ του
δεόμενος οὐδέ τι ἀγαπῶη ἂν. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Ὁ δὲ μὴ
ἀγαπῶη, οὐδ' ἂν φιλοῖ. { - } Οὐ δῆτα. { - } Ὁ δὲ μὴ φιλῶν γε οὐ
φίλος. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Πῶς οὖν οἱ ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖς
ἡμῖν φίλοι ἔσονται τὴν ἀρχήν, οἱ μήτε ἀπόντες ποθεινοὶ
ἀλλήλοις - ἱκανοὶ γὰρ ἑαυτοῖς καὶ χωρὶς ὄντες - μήτε πα-
ρόντες χρεῖαν αὐτῶν ἔχουσιν; τοὺς δὴ τοιούτους τίς μηχανῇ
περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι ἀλλήλους; { - } Οὐδεμία, ἔφη. { - } Φίλοι
δέ γε οὐκ ἂν εἶεν μὴ περὶ πολλοῦ ποιούμενοι ἑαυτούς. { - }

Stephanus page 215, section c, line 2

Ἀληθῆ.

Ἄθρει δὴ, ὦ Λύσι, πῇ παρακρουόμεθα. ἄρά γε ὅλῳ
τινὶ ἐξαπατώμεθα; { - } Πῶς δὴ; ἔφη. { - } Ἦδη ποτέ του ἤκουσα
λέγοντος, καὶ ἄρτι ἀναμνησκομαι, ὅτι τὸ μὲν ὅμοιον τῷ
ὁμοίῳ καὶ οἱ ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖς πολεμιώτατοι εἶεν· καὶ δὴ
καὶ τὸν Ἡσίοδον ἐπήγετο μάρτυρα, λέγων ὥς ἄρα -

καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ
καὶ πτωχὸς πτωχῷ,

Stephanus page 215, section d, line 2

καὶ τᾶλλα δὴ πάντα οὕτως ἔφη ἀναγκαῖον εἶναι μάλιστα τὰ
ὁμοιότατα <πρὸς> ἀλλήλα φθόνου τε καὶ φιλονικίας καὶ
ἔχθρας ἐμπίμπλασθαι, τὰ δ' ἀνομοιότατα φιλίας· τὸν γὰρ
πένητα τῷ πλουσίῳ ἀναγκάζεσθαι φίλον εἶναι καὶ τὸν ἀσθενῆ
τῷ ἰσχυρῷ τῆς ἐπικουρίας ἕνεκα, καὶ τὸν κάμνοντα τῷ ἱατρῷ,
καὶ πάντα δὴ τὸν μὴ εἰδότα ἀγαπᾶν τὸν εἰδότα καὶ φιλεῖν.
καὶ δὴ καὶ ἔτι ἐπεξήκει τῷ λόγῳ μεγαλοπρεπέστερον, λέγων
ὥς ἄρα παντὸς δέοι τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον εἶναι, ἀλλ'
αὐτὸ τὸ ἐναντίον εἴη τούτου· τὸ γὰρ ἐναντιώτατον τῷ
ἐναντιωτάτῳ εἶναι μάλιστα φίλον. ἐπιθυμεῖν γὰρ τοῦ

Stephanus page 215, section e, line 5

τοιούτου ἕκαστον, ἀλλ' οὐ τοῦ ὁμοίου· τὸ μὲν γὰρ ξηρὸν

ύγροῦ, τὸ δὲ ψυχρὸν θερμοῦ, τὸ δὲ πικρὸν γλυκέος, τὸ δὲ ὀξὺ ἀμβλέος, τὸ δὲ κενὸν πληρώσεως, καὶ τὸ πλήρες δὲ κενώσεως, καὶ τᾶλλα οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. τροφήν γὰρ εἶναι τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ· τὸ γὰρ ὅμοιον τοῦ ὁμοίου οὐδὲν ἂν ἀπολαῦσαι. καὶ μέντοι, ὦ ἑταῖρε, καὶ κομπῶς ἐδόκει εἶναι ταῦτα λέγων· εὖ γὰρ ἔλεγεν. ὑμῖν δέ, ἦν δ' ἐγώ, πῶς δοκεῖ λέγειν; { - } Εὖ γε, ἔφη ὁ Μενέξενος, ὥς γε οὕτως ἀκοῦσαι. { - } Φῶμεν ἄρα τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ μάλιστα φίλον εἶναι; { - } Πάνυ γε. { - } Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἀλλό-

Stephanus page 216, section a, line 6

κοτον, ὦ Μενέξενε; καὶ ἡμῖν εὐθύς ἄσμενοι ἐπιπηδήσονται οὗτοι οἱ πάσσοφοι ἄνδρες, οἱ ἀντιλογικοί, καὶ ἐρήσονται εἰ οὐκ ἐναντιώτατον ἔχθρα φιλία; οἷς τί ἀποκρινόμεθα; ἢ οὐκ ἀνάγκη ὁμολογεῖν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν; { - } Ἀνάγκη. { - } Ἄρ' οὖν, φήσουσιν, τὸ ἐχθρὸν τῷ φίλῳ φίλον ἢ τὸ φίλον τῷ ἐχθρῷ; { - } Οὐδέτερα, ἔφη. { - } Ἀλλὰ τὸ δίκαιον τῷ ἀδίκῳ, ἢ τὸ σῶφρον τῷ ἀκολάστῳ, ἢ τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ; { - } Οὐκ ἂν μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν. { - } Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, εἴπερ γε κατὰ τὴν ἐναντιότητά τί τῳ [φίλῳ] φίλον ἐστίν, ἀνάγκη καὶ ταῦτα φίλα εἶναι. { - } Ἀνάγκη. { - } Οὔτε ἄρα τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ οὔτε

Stephanus page 216, section b, line 9

τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ φίλον. { - } Οὐκ ἔοικεν. Ἔτι δὲ καὶ τόδε σκεψώμεθα, μὴ ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς λανθάνει τὸ φίλον ὥς ἀληθῶς οὐδὲν τούτων ὄν, ἀλλὰ τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν φίλον οὕτω ποτὲ γιγνόμενον τοῦ ἀγαθοῦ. { - } Πῶς, ἦ δ' ὅς, λέγεις; { - } Ἀλλὰ μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ οἶδα, ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτὸς εἰλιγγίῳ ὑπὸ τῆς τοῦ λόγου ἀπορίας, καὶ κινδυνεύει κατὰ τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν τὸ καλὸν φίλον εἶναι. ἔοικε γοῦν μαλακῷ τινι καὶ λείῳ καὶ λιπαρῷ· διὸ καὶ ἴσως ῥαδίως διολισθαίνει καὶ διαδύεται ἡμᾶς, ἅτε τοιοῦτον ὄν. λέγω γὰρ τὰγαθὸν καλὸν εἶναι· σὺ δ' οὐκ

Stephanus page 216, section d, line 3

οἶει; { - } Ἐγωγε. { - } Λέγω τοίνυν ἀπομαντευόμενος, τοῦ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ φίλον εἶναι τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακόν· πρὸς ᾧ δὲ λέγων μαντεύομαι, ἄκουσον. δοκεῖ μοι ὥσπερ εἰ τρία ἄττα εἶναι γένη, τὸ μὲν ἀγαθόν, τὸ δὲ κακόν, τὸ δ' οὐτ' ἀγαθὸν οὔτε κακόν· τί δὲ σοί; { - } Καὶ ἐμοί, ἔφη. { - } Καὶ οὔτε τὰγαθὸν τὰγαθῷ οὔτε τὸ κακὸν τῷ κακῷ οὔτε τὰγαθὸν τῷ κακῷ φίλον εἶναι, ὥσπερ οὐδ' ὁ ἔμπροσθεν λόγος ἐᾶ· λείπεται δὴ, εἴπερ τῷ τί ἐστὶν φίλον, τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν φίλον εἶναι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τοῦ τοιούτου οἷον αὐτό ἐστίν. οὐ γὰρ ἂν που τῷ κακῷ φίλον ἂν τι γένοιτο. { - }

Stephanus page 216, section e, line 5

Ἀληθῆ. { - } Οὐδὲ μὴν τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ἔφαμεν ἄρτι· ἦ γάρ; { - } Ναί. { - } Οὐκ ἄρα ἔσται τῷ μήτε ἀγαθῷ μήτε κακῷ τὸ τοιοῦτον φίλον οἷον αὐτό. { - } Οὐ φαίνεται. { - } Τῷ ἀγαθῷ ἄρα τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν μόνῳ μόνον συμβαίνει γίγνεσθαι φίλον. { - } Ἀνάγκη, ὥς ἔοικεν.

Ἄρ' οὖν καὶ καλῶς, ἣν δ' ἐγώ, ὦ παῖδες, ὑφηγεῖται ἡμῖν τὸ νῦν λεγόμενον; εἰ γοῦν θέλομεν ἐννοῆσαι τὸ ὑγιαῖνον σῶμα, οὐδὲν ἱατρικῆς δεῖται οὐδὲ ὠφελίας· ἱκανῶς γὰρ ἔχει, ὥστε ὑγιαίνων οὐδεὶς ἱατρῷ φίλος διὰ τὴν ὑγίειαν. ἦ γάρ; { - } Οὐδεὶς. { - } Ἀλλ' ὁ κάμνων οἶμαι διὰ τὴν νόσον. { - } Πῶς γὰρ

Stephanus page 217, section b, line 1

οὐ; { - } Νόσος μὲν δὴ κακόν, ἱατρικὴ δὲ ὠφέλιμον καὶ ἀγαθόν. { - } Ναί. { - } Σῶμα δέ γέ που κατὰ τὸ σῶμα εἶναι οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακόν. { - } Οὕτως. { - } Ἀναγκάζεται δέ γε σῶμα διὰ νόσον ἱατρικὴν ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν. { - } Δοκεῖ μοι. { - } Τὸ μήτε κακὸν ἄρα μήτ' ἀγαθὸν φίλον γίγνεται τοῦ ἀγαθοῦ διὰ κακοῦ παρουσίαν. { - } Ἔοικεν. { - } Δῆλον δέ γε ὅτι πρὶν γενέσθαι αὐτὸ κακὸν ὑπὸ τοῦ κακοῦ οὐ ἔχει. οὐ γὰρ δὴ γε κακὸν γεγονὸς ἔτι ἂν τι τοῦ ἀγαθοῦ [οὔ] ἐπιθυμοῖ καὶ φίλον εἴη· ἀδύνατον γὰρ ἔφαμεν κακὸν ἀγαθῷ φίλον εἶναι. { - } Ἀδύνατον γάρ. { - }

Stephanus page 217, section c, line 3

Σκέψασθε δὴ ὃ λέγω. λέγω γὰρ ὅτι ἓνια μὲν, οἷον ἂν ἡ τὸ παρόν, τοιαῦτά ἐστι καὶ αὐτά, ἓνια δὲ οὐ. ὥσπερ εἰ ἐθέλοι τις χρώματί τῳ ὁτιοῦν [τι] ἀλείψαι, πάρεστίν που τῷ ἀλειφθέντι τὸ ἐπαλειφθέν. { - } Πάνυ γε. { - } Ἄρ' οὖν καὶ ἔστιν τότε τοιοῦτον τὴν χροάν τὸ ἀλειφθέν, οἷον τὸ ἐπόν; { - } Οὐ μανθάνω, ἦ δ' ὅς. { - } Ἀλλ' ὥδε, ἣν δ' ἐγώ. εἴ τίς σου ξανθὰς οὖσας τὰς τρίχας ψιμυθίῳ ἀλείψειεν, πότερον τότε λευκαὶ εἶεν ἢ φαίνοντ' ἄν; { - } Φαίνοντ' ἄν, ἦ δ' ὅς. { - } Καὶ μὴν παρείη γ' ἂν αὐταῖς λευκότης. { - } Ναί. { - } Ἀλλ' ὅμως οὐδέν τι μᾶλλον ἂν εἶεν λευκαὶ πῶ, ἀλλὰ παρούσης λευκό-

Stephanus page 217, section d, line 6

τητος οὔτε τι λευκαὶ οὔτε μέλαιναί εἰσιν. { - } Ἀληθῆ. { - } Ἀλλ' ὅταν δὴ, ὦ φίλε, τὸ γῆρας αὐταῖς ταῦτόν τοῦτο χρῶμα ἐπαγάγη, τότε ἐγένοντο οἷόνπερ τὸ παρόν, λευκοῦ παρουσίᾳ λευκαί. { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Τοῦτο τοίνυν ἐρωτῶ νῦν δὴ, εἰ ᾧ ἂν τι παρῇ, τοιοῦτον ἔσται τὸ ἔχον οἷον τὸ παρόν· ἢ ἔαν μὲν κατὰ τινὰ τρόπον παρῇ, ἔσται, ἔαν δὲ μή, οὐ; { - } Οὕτω μᾶλλον, ἔφη. { - } Καὶ τὸ μήτε κακὸν ἄρα μήτ' ἀγαθὸν ἐνίστε κακοῦ παρόντος οὐπὼ κακόν ἐστιν, ἔστιν δ' ὅτε ἤδη τὸ τοιοῦτον γέγονεν. { - } Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν ὅταν μήπω κακὸν ἢ κακοῦ παρόντος, αὕτη μὲν ἢ παρουσία ἀγαθοῦ αὐτὸ ποιεῖ

ἐπιθυμεῖν· ἡ δὲ κακὸν ποιοῦσα ἀποστερεῖ αὐτὸ τῆς τε ἐπιθυμίας ἅμα καὶ τῆς φιλίας τοῦ ἀγαθοῦ. οὐ γὰρ ἔτι ἐστὶν οὔτε κακὸν οὔτε ἀγαθόν, ἀλλὰ κακόν· φίλον δὲ ἀγαθῷ κακὸν οὐκ ἦν. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Διὰ ταῦτα δὴ φαῖμεν ἂν καὶ τοὺς ἤδη σοφοὺς μηκέτι φιλοσοφεῖν, εἴτε θεοὶ εἴτε ἄνθρωποι εἰσιν οὗτοι· οὐδ' αὖ ἐκείνους φιλοσοφεῖν τοὺς οὕτως ἄγνοιαν ἔχοντας ὥστε κακοὺς εἶναι· κακὸν γὰρ καὶ ἀμαθῇ οὐδένα φιλοσοφεῖν. λείπονται δὴ οἱ ἔχοντες μὲν τὸ κακὸν τοῦτο, τὴν ἄγνοιαν, μήπω δὲ ὑπ' αὐτοῦ ὄντες ἀγνώμονες μηδὲ ἀμαθεῖς, ἀλλ' ἔτι ἡγούμενοι μὴ εἰδέναι ἅ μὴ ἴσασιν. διὸ

δὴ καὶ φιλοσοφοῦσιν οἱ οὔτε ἀγαθοὶ οὔτε κακοὶ πῶ ὄντες, ὅσοι δὲ κακοὶ οὐ φιλοσοφοῦσιν, οὐδὲ οἱ ἀγαθοί· οὔτε γὰρ τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου οὔτε τὸ ὅμοιον τοῦ ὁμοίου φίλον ἡμῖν ἐφάνη ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις. ἢ οὐ μέμνησθε; { - } Πάνυ γε, ἐφάτην. { - } Νῦν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Λύσι τε καὶ Μενέξενε, παντὸς μᾶλλον ἐξηυρήκαμεν ὃ ἔστιν τὸ φίλον καὶ οὐ. φαμέν γὰρ αὐτό, καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ πανταχοῦ, τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθὸν διὰ κακοῦ παρουσίαν τοῦ ἀγαθοῦ φίλον εἶναι. { - } Παντάπασιν ἐφάτην τε καὶ συνεχωρείτην οὕτω τοῦτ' ἔχειν.

Καὶ δὴ καὶ αὐτὸς ἐγὼ πάνυ ἔχαιρον, ὥσπερ θηρευτῆς τις, ἔχων ἀγαπητῶς ὃ ἐθηρευόμεν. κᾶπειτ' οὐκ οἶδ' ὀπόθεν μοι ἀτοπωτάτη τις ὑποψία εἰσῆλθεν ὥς οὐκ ἀληθῆ εἶη τὰ ὠμολογημένα ἡμῖν, καὶ εὐθὺς ἀχθесθεῖς εἶπον· Βαβαῖ, ὦ Λύσι τε καὶ Μενέξενε, κινδυνεύομεν ὄναρ πεπλουτηκέναι. Τί μάλιστα; ἔφη ὁ Μενέξενος. Φοβοῦμαι, ἦν δ' ἐγώ, μὴ ὥσπερ ἀνθρώποις ἀλαζόσιν λόγοις τισὶν τοιούτοις [ψευδέσιν] ἐντετυχήκαμεν περὶ τοῦ φίλου. Πῶς δὴ; ἔφη.

Ἦδε, ἦν δ' ἐγώ, σκοπῶμεν· φίλος ὅς ἂν εἴη, πότερόν ἐστὶν τῷ φίλῳ ἢ οὐ; { - } Ἀνάγκη, ἔφη. { - } Πότερον οὖν οὐδενὸς ἔνεκα καὶ δι' οὐδέν, ἢ ἔνεκά του καὶ διὰ τι; { - } Ἐνεκά του καὶ διὰ τι. { - } Πότερον φίλου ὄντος ἐκείνου τοῦ πράγματος, οὐ ἔνεκα φίλος ὁ φίλος τῷ φίλῳ, ἢ οὔτε φίλου οὔτε ἐχθροῦ; { - } Οὐ πάνυ, ἔφη, ἔπομαι. { - } Εἰκότως γε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὥδε ἴσως ἀκολουθήσεις, οἶμαι δὲ καὶ ἐγὼ μᾶλλον εἶσομαι ὅτι λέγω. ὁ κάμνων, νυνδὴ ἔφαμεν, τοῦ ἱατροῦ φίλος· οὐχ οὕτως; { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν διὰ νόσον ἔνεκα ὑγιείας τοῦ ἱατροῦ

φίλος; { - } Ναί. { - } Ἡ δὲ γε νόσος κακόν; { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Τί δὲ

Stephanus page 218, section e, line 6

ύγεια; ἦν δ' ἐγώ· ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ οὐδέτερον; { - } Ἀγαθόν,
ἔφη. { - } Ἐλέγομεν δ' ἄρα, ὡς ἔοικεν, ὅτι τὸ σῶμα, οὔτε ἀγα-
θὸν οὔτε κακὸν <ὄν>, διὰ τὴν νόσον, τοῦτο δὲ διὰ τὸ κακόν,
τῆς ἱατρικῆς φίλον ἐστίν, ἀγαθὸν δὲ ἱατρικὴ· ἔνεκα δὲ τῆς
ύγειας τὴν φιλίαν ἢ ἱατρικὴ ἀνήρηται, ἢ δὲ ύγεια ἀγαθόν.
ἦ γάρ; { - } Ναί. { - } Φίλον δὲ ἢ οὐ φίλον ἢ ύγεια; { - } Φίλον. { - }
Ἡ δὲ νόσος ἐχθρόν. { - } Πάνυ γε. { - } Τὸ οὔτε κακὸν οὔτε
ἀγαθὸν ἄρα διὰ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἐχθρόν τοῦ ἀγαθοῦ φίλον
ἐστὶν ἔνεκα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φίλου. { - } Φαίνεται. { - } Ἐνεκα ἄρα
τοῦ φίλου <τοῦ φίλου> τὸ φίλον φίλον διὰ τὸ ἐχθρόν. { - }

Stephanus page 219, section b, line 4

Ἔοικεν.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἤκομεν, ὦ παῖδες,
πρόσσχωμεν τὸν νοῦν μὴ ἐξαπατηθῶμεν. ὅτι μὲν γὰρ φίλον
τοῦ φίλου τὸ φίλον γέγονεν, ἐῷ χαίρειν, καὶ τοῦ ὁμοίου γε
τὸ ὅμοιον φίλον γίγνεται, ὃ φαμεν ἀδύνατον εἶναι· ἀλλ'
ὅμως τόδε σκεψώμεθα, μὴ ἡμᾶς ἐξαπατήσῃ τὸ νῦν λεγό-
μενον. ἢ ἱατρικὴ, φαμέν, ἔνεκα τῆς ύγειας φίλον. { - } Ναί.
{ - } Οὐκοῦν καὶ ἢ ύγεια φίλον; { - } Πάνυ γε. { - } Εἰ ἄρα φίλον,
ἔνεκά του. { - } Ναί. { - } Φίλου γέ τινος δὴ, εἴπερ ἀκολουθήσει τῇ
πρόσθεν ὁμολογίᾳ. { - } Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν καὶ ἐκεῖνο φίλον αὖ

Stephanus page 219, section c, line 5

ἔσται ἔνεκα φίλου; { - } Ναί. { - } Ἄρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη ἀπειπεῖν
ἡμᾶς οὕτως ἰόντας ἢ ἀφικέσθαι ἐπὶ τινι ἀρχῇ, ἢ οὐκέτ'
ἐπανοίσει ἐπ' ἄλλο φίλον, ἀλλ' ἥξει ἐπ' ἐκεῖνο ὃ ἐστὶν
πρῶτον φίλον, οὗ ἔνεκα καὶ τὰ ἄλλα φαμέν πάντα φίλα
εἶναι; { - } Ἀνάγκη. { - } Τοῦτο δὴ ἐστὶν ὃ λέγω, μὴ ἡμᾶς τᾶλλα
πάντα ἃ εἶπομεν ἐκείνου ἔνεκα φίλα εἶναι, ὥσπερ εἶδωλα
ἄττα ὄντα αὐτοῦ, ἐξαπατᾶ, ἢ δ' ἐκεῖνο τὸ πρῶτον, ὃ ὡς
ἀληθῶς ἐστὶ φίλον. ἐννοήσωμεν γὰρ οὕτως· ὅταν τίς τι
περὶ πολλοῦ ποιῇται, οἷόνπερ ἐνίοτε πατὴρ υἱὸν ἀντὶ πάντων
τῶν ἄλλων χρημάτων προτιμᾶ, ὃ δὴ τοιοῦτος ἔνεκα τοῦ τὸν

Stephanus page 219, section e, line 1

υἱὸν περὶ παντὸς ἡγεῖσθαι ἄρα καὶ ἄλλο τι ἂν περὶ πολλοῦ
ποιοῖτο; οἷον εἰ αἰσθάνοιτο αὐτὸν κώνειον πεπωκότα, ἄρα
περὶ πολλοῦ ποιοῖτ' ἂν οἶνον, εἴπερ τοῦτο ἡγοῖτο τὸν υἱὸν
σώσειν; { - } Τί μήν; ἔφη. { - } Οὐκοῦν καὶ τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ὁ
οἶνος ἐνεΐη; { - } Πάνυ γε. { - } Ἄρ' οὖν τότε οὐδὲν περὶ πλείονος
ποιεῖται, κύλικα κεραμέαν ἢ τὸν υἱὸν τὸν αὐτοῦ, οὐδὲ τρεῖς
κοτύλας οἶνου ἢ τὸν υἱόν; ἢ ὧδέ πως ἔχει· πᾶσα ἢ τοιαύτη

σπουδή οὐκ ἐπὶ τούτοις ἐστὶν ἐσπουδασμένη, ἐπὶ τοῖς ἔνεκά
του παρασκευαζομένοις, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνῳ οὐ ἔνεκα πάντα τὰ
τοιαῦτα παρασκευάζεται. οὐχ ὅτι πολλάκις λέγομεν ὥς

Stephanus page 220, section a, line 2

περὶ πολλοῦ ποιούμεθα χρυσίον καὶ ἀργύριον· ἀλλὰ μὴ
οὐδέν τι μᾶλλον οὕτω τό γε ἀληθὲς ἔχει, ἀλλ' ἐκεῖνό ἐστιν
ὁ περὶ παντός ποιούμεθα, ὁ ἂν φανῇ ὄν, ὅτου ἔνεκα καὶ
χρυσίον καὶ πάντα τὰ παρασκευαζόμενα παρασκευάζεται.
ἄρ' οὕτως φήσομεν; { - } Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ φίλου
ὁ αὐτὸς λόγος; ὅσα γὰρ φαμεν φίλα εἶναι ἡμῖν ἔνεκα φίλου
τινὸς ἑτέρου, ῥήματι φαινόμεθα λέγοντες αὐτό· φίλον δὲ
τῷ ὄντι κινδυνεύει ἐκεῖνο αὐτὸ εἶναι, εἰς ὃ πᾶσαι αὗται αἰ
λεγόμεναι φιλίαι τελευτῶσιν. { - } Κινδυνεύει οὕτως, ἔφη, ἔχειν.
{ - } Οὐκοῦν τό γε τῷ ὄντι φίλον οὐ φίλου τινὸς ἔνεκα φίλον

Stephanus page 220, section b, line 5

ἐστίν; { - } Ἀληθῆ.

Τοῦτο μὲν δὴ ἀπήλλακται, μὴ φίλου τινὸς ἔνεκα τὸ
φίλον φίλον εἶναι· ἀλλ' ἄρα τὸ ἀγαθὸν ἐστὶν φίλον; { - }
Ἕμοιγε δοκεῖ. { - } Ἄρ' οὖν διὰ τὸ κακὸν τὸ ἀγαθὸν φιλεῖται,
καὶ ἔχει ὧδε· εἰ τριῶν ὄντων ὧν νυνδὴ ἐλέγομεν, ἀγαθοῦ
καὶ κακοῦ καὶ μήτε ἀγαθοῦ μήτε κακοῦ, τὰ δύο λειφθείη, τὸ
δὲ κακὸν ἐκποδὼν ἀπέλθοι καὶ μηδενὸς ἐφάπτοιτο μήτε
σώματος μήτε ψυχῆς μήτε τῶν ἄλλων, ἃ δὴ φαμεν αὐτὰ
καθ' αὐτὰ οὔτε κακὰ εἶναι οὔτε ἀγαθὰ, ἄρα τότε οὐδὲν ἂν

Stephanus page 220, section c, line 6

ἡμῖν χρήσιμον εἶη τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' ἄχρηστον ἂν γεγονὸς
εἶη; εἰ γὰρ μηδὲν ἡμᾶς ἔτι βλάπτει, οὐδὲν ἂν οὐδεμιᾶς
ὠφελίας δεοίμεθα, καὶ οὕτω δὴ ἂν τότε γένοιτο κατάδηλον
ὅτι διὰ τὸ κακὸν τὰγαθὸν ἠγαπῶμεν καὶ ἐφιλοῦμεν, ὥς
φάρμακον ὃν τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν, τὸ δὲ κακὸν νόσημα·
νοσήματος δὲ μὴ ὄντος οὐδὲν δεῖ φαρμάκου. ἄρ' οὕτω
πέφυκέ τε καὶ φιλεῖται τὰγαθὸν διὰ τὸ κακὸν ὑφ' ἡμῶν, τῶν
μεταξὺ ὄντων τοῦ κακοῦ τε καὶ τὰγαθοῦ, αὐτὸ δ' ἑαυτοῦ
ἔνεκα οὐδεμίαν χρεῖαν ἔχει; { - } Ἐοικεν, ἦ δ' ὅς, οὕτως ἔχειν.
{ - } Τὸ ἄρα φίλον ἡμῖν ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἐτελεύτα πάντα τὰ ἄλλα

Stephanus page 220, section e, line 1

- ἔνεκα ἑτέρου φίλου φίλα ἔφαμεν εἶναι ἐκεῖνα - οὐδὲν [δὲ]
τούτοις ἔοικεν. ταῦτα μὲν γὰρ φίλου ἔνεκα φίλα κέκληται,
τὸ δὲ τῷ ὄντι φίλον πᾶν τούναντίον τούτου φαίνεται πεφυ-
κός· φίλον γὰρ ἡμῖν ἀνεφάνη ὃν ἐχθροῦ ἔνεκα, εἰ δὲ τὸ
ἐχθρὸν ἀπέλθοι, οὐκέτι, ὥς ἔοικ', ἔσθ' ἡμῖν φίλον. { - } Οὐ μοι

δοκεῖ, ἔφη, ὥς γε νῦν λέγεται. { - } Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς Δίος, ἐὰν τὸ κακὸν ἀπόληται, οὐδὲ πεινῆν ἔτι ἔσται οὐδὲ διψῆν οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων; ἢ πείνη μὲν ἔσται, ἐάνπερ ἄνθρωποι τε καὶ τᾶλλα ζῶα ἦ, οὐ μέντοι βλαβερὰ γε; καὶ δίψα δὴ καὶ αἱ ἄλλαι ἐπιθυμῖαι, ἀλλ' οὐ κακαί, ἅτε

Stephanus page 221, section a, line 4

τοῦ κακοῦ ἀπολωλότος; ἢ γελοῖον τὸ ἐρώτημα, ὅτι ποτ' ἔσται τότε ἢ μὴ ἔσται; τίς γὰρ οἶδεν; ἀλλ' οὖν τόδε γ' ἴσμεν, ὅτι καὶ νῦν ἔστιν πεινῶντα βλάπτεσθαι, ἔστιν δὲ καὶ ὠφελεῖσθαι. ἢ γάρ; { - } Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν καὶ διψῶντα καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων πάντων ἐπιθυμοῦντα ἔστιν ἐνίστε μὲν ὠφελίμως ἐπιθυμεῖν, ἐνίστε δὲ βλαβερῶς, ἐνίστε δὲ μηδέτερα; { - } Σφόδρα γε. { - } Οὐκοῦν ἐὰν ἀπολλύηται τὰ κακά, ἅ γε μὴ τυγχάνει ὄντα κακά, τί προσήκει τοῖς κακοῖς συναπόλλυσθαι; { - } Οὐδέν. { - } Ἔσονται ἄρα αἱ μὴτε ἀγαθαὶ μὴτε κακαὶ ἐπιθυμῖαι καὶ ἐὰν ἀπόληται τὰ κακά. { - } Φαίνεται. { - }

Stephanus page 221, section b, line 7

Οἷόν τε οὖν ἔστιν ἐπιθυμοῦντα καὶ ἐρῶντα τούτου οὐ ἐπιθυμεῖ καὶ ἐρᾷ μὴ φιλεῖν; { - } Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. { - } Ἔσται ἄρα καὶ τῶν κακῶν ἀπολομένων, ὥς ἔοικεν, φίλ' ἅττα. { - } Ναί. { - } Οὐκ ἂν, εἰ γε τὸ κακὸν αἴτιον ἦν τοῦ φίλον τι εἶναι, οὐκ ἂν ἦν τούτου ἀπολομένου φίλον ἕτερον ἐτέρῳ. αἰτίας γὰρ ἀπολομένης ἀδύνατόν που ἦν ἔτ' ἐκεῖνο εἶναι, οὐ ἦν αὕτη ἡ αἰτία. { - } Ὅρθῳς λέγεις. { - } Οὐκοῦν ὠμολόγηται ἡμῖν τὸ φίλον φιλεῖν τι καὶ διὰ τι καὶ ὠήθημεν τότε γε διὰ τὸ κακὸν τὸ μὴτε ἀγαθὸν μὴτε κακὸν τὸ ἀγαθὸν φιλεῖν; { - } Ἀληθῆ. { - } Νῦν δέ γε, ὥς ἔοικε, φαίνεται ἄλλη τις αἰτία τοῦ φιλεῖν τε

Stephanus page 221, section d, line 2

καὶ φιλεῖσθαι. { - } Ἔοικεν. { - } Ἄρ' οὖν τῷ ὄντι, ὥσπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ἢ ἐπιθυμία τῆς φιλίας αἰτία, καὶ τὸ ἐπιθυμοῦν φίλον ἔστιν τούτῳ οὐ ἐπιθυμεῖ καὶ τότε ὅταν ἐπιθυμῇ, ὃ δὲ τὸ πρότερον ἐλέγομεν φίλον εἶναι, ὅθλος τις ἦν, ὥσπερ ποίημα μακρὸν συγκεείμενον; { - } Κινδυνεύει, ἔφη. { - } Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, τό γε ἐπιθυμοῦν, οὐ ἂν ἐνδεὲς ἦ, τούτου ἐπιθυμεῖ. ἢ γάρ; { - } Ναί. { - } Τὸ δ' ἐνδεὲς ἄρα φίλον ἐκείνου οὐ ἂν ἐνδεὲς ἦ; { - } Δοκεῖ μοι. { - } Ἐνδεὲς δὲ γίγνεται οὐ ἂν τι ἀφαιρῇται. { - } Πῶς δ' οὐ; { - } Τοῦ οἰκείου δὴ, ὥς ἔοικεν, ὃ τε ἔρως καὶ ἡ φιλία καὶ ἡ ἐπιθυμία τυγχάνει οὕσα, ὥς φαίνεται,

Stephanus page 221, section e, line 5

ὦ Μενέξενέ τε καὶ Λύσι. { - } Συνεφάτην. { - } Ὑμεῖς ἄρα εἰ φίλοι ἐστὸν ἀλλήλοις, φύσει πῃ οἰκεῖοί ἐσθ' ὑμῖν αὐτοῖς. { - } Κομιδῇ, ἐφάτην. { - } Καὶ εἰ ἄρα τις ἕτερος ἐτέρου ἐπιθυμεῖ, ἦν δ' ἐγώ,

ὦ παῖδες, ἢ ἐρᾶ, οὐκ ἂν ποτε ἐπεθύμει οὐδὲ ἦρα οὐδὲ ἐφίλει,
εἰ μὴ οἰκεῖός πῃ τῷ ἐρωμένῳ ἐτύγγανεν ὦν ἢ κατὰ τὴν
ψυχὴν ἢ κατὰ τι τῆς ψυχῆς ἥθος ἢ τρόπους ἢ εἶδος. { - }
Πάνυ γε, ἔφη ὁ Μενέξενος· ὁ δὲ Λύσις ἐσίγησεν. { - } Εἶεν,
ἦν δ' ἐγώ. τὸ μὲν δὴ φύσει οἰκεῖον ἀναγκαῖον ἡμῖν πέφαν-
ται φιλεῖν. { - } Ὑποκρίνεται, ἔφη. { - } Ἀναγκαῖον ἄρα τῷ γνησίῳ
ἐραστῇ καὶ μὴ προσποιήτῳ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν παιδικῶν. { - }

Stephanus page 222, section b, line 1

Ὁ μὲν οὖν Λύσις καὶ ὁ Μενέξενος μόγις πως ἐπενευσάτην,
ὁ δὲ Ἰπποθάλῃς ὑπὸ τῆς ἡδονῆς παντοδαπὰ ἠφίει χρώματα.
Καὶ ἐγὼ εἶπον, βουλόμενος τὸν λόγον ἐπισκέψασθαι, Εἰ
μὲν τι τὸ οἰκεῖον τοῦ ὁμοίου διαφέρει, λέγοιμεν ἂν τι, ὥς
ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Λύσι τε καὶ Μενέξενε, περὶ φίλου, ὃ ἔστιν·
εἰ δὲ ταῦτόν τι τυγχάνει ὃν ὁμοίον τε καὶ οἰκεῖον, οὐ ῥᾶδιον
ἀποβαλεῖν τὸν πρόσθεν λόγον, ὥς οὐ τὸ ὁμοίον τῷ ὁμοίῳ
κατὰ τὴν ὁμοιότητα ἄχρηστον· τὸ δὲ ἄχρηστον φίλον
ὁμολογεῖν πλημμελές. βούλεσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ
ὥσπερ μεθύομεν ὑπὸ τοῦ λόγου, συγχωρήσωμεν καὶ φῶμεν

Stephanus page 222, section c, line 3

ἕτερόν τι εἶναι τὸ οἰκεῖον τοῦ ὁμοίου; { - } Πάνυ γε. { - } Πότερον
οὖν καὶ ἀγαθὸν οἰκεῖον θήσομεν παντί, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον
εἶναι; ἢ τὸ μὲν κακὸν τῷ κακῷ οἰκεῖον, τῷ δὲ ἀγαθῷ τὸ
ἀγαθόν, τῷ δὲ μήτε ἀγαθῷ μήτε κακῷ τὸ μήτε ἀγαθὸν
μήτε κακόν; { - } Οὕτως ἐφάτην δοκεῖν σφίσις ἕκαστον ἑκάστῳ
οἰκεῖον εἶναι. { - } Πάλιν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ παῖδες, οὐς τὸ
πρῶτον λόγους ἀπεβαλόμεθα περὶ φιλίας, εἰς τούτους
εἰσπεπτώκαμεν· ὁ γὰρ ἀδίκος τῷ ἀδίκῳ καὶ ὁ κακὸς τῷ
κακῷ οὐδὲν ἦττον φίλος ἔσται ἢ ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ. { - }
Ὑποκρίνεται, ἔφη. { - } Τί δέ; τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ οἰκεῖον ἂν ταῦτόν

Stephanus page 222, section d, line 6

φῶμεν εἶναι, ἄλλο τι ἢ ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνον φίλος; { - }
Πάνυ γε. { - } Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτό γε ὠόμεθα ἐξελέγξαι ἡμᾶς
αὐτούς· ἢ οὐ μέμνησθε; { - } Μεμνήμεθα.
Τί οὖν ἂν ἔτι χρῆσαιμέθα τῷ λόγῳ; ἢ δῆλον ὅτι οὐδέν;
δέομαι οὖν, ὥσπερ οἱ σοφοὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, τὰ εἰρημένα
ἅπαντα ἀναπεμπάσασθαι. εἰ γὰρ μήτε οἱ φιλοῦμενοι μήτε
οἱ φιλοῦντες μήτε οἱ ὅμοιοι μήτε οἱ ἀνόμοιοι μήτε οἱ ἀγαθοὶ
μήτε οἱ οἰκεῖοι μήτε τὰ ἄλλα ὅσα διεληλύθαμεν - οὐ γὰρ
ἔγωγε ἔτι μέμνημαι ὑπὸ τοῦ πλήθους - ἀλλ' εἰ μηδὲν τούτων
φίλον ἐστίν, ἐγὼ μὲν οὐκέτι ἔχω τί λέγω.

Stephanus page 223, section a, line 1

Ταῦτα δ' εἰπὼν ἐν νῷ εἶχον ἄλλον ἤδη τινὰ τῶν πρεσβυ-

τέρων κινεῖν· κᾶτα, ὥσπερ δαίμονές τινες, προσελθόντες οἱ
παιδαγωγοί, ὃ τε τοῦ Μενεξένου καὶ ὁ τοῦ Λύσιδος, ἔχοντες
αὐτῶν τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλουν καὶ ἐκέλευον αὐτοὺς οἴκαδ'
ἀπιέναι· ἤδη γὰρ ἦν ὀψέ. τὸ μὲν οὖν πρῶτον καὶ ἡμεῖς
καὶ οἱ περιεστῶτες αὐτοὺς ἀπηλαύνομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν
ἐφρόντιζον ἡμῶν, ἀλλ' ὑποβαρβαρίζοντες ἡγανάκτουν τε καὶ
οὐδὲν ἤττον ἐκάλουν, ἀλλ' ἐδόκουν ἡμῖν ὑποπεπωκότες ἐν τοῖς
Ἑρμαίοις ἄποροι εἶναι προσφέρεσθαι, ἡττηθέντες οὖν αὐτῶν
διελύσαμεν τὴν συνουσίαν. ὅμως δ' ἔγωγε ἤδη ἀπιόντων

Stephanus page 223, section b, line 4

αὐτῶν, Νῦν μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Λύσι τε καὶ Μενέξενε, κατα-
γέλαστοι γεγόναμεν ἐγώ τε, γέρων ἀνὴρ, καὶ ὑμεῖς. ἐροῦσι
γὰρ οἶδε ἀπιόντες ὡς οἴομεθα ἡμεῖς ἀλλήλων φίλοι εἶναι -
καὶ ἐμὲ γὰρ ἐν ὑμῖν τίθημι - οὐπω δὲ ὅτι ἔστιν ὁ φίλος οἰοί
τε ἐγενόμεθα ἐξευρεῖν.

Euthydemus

{KP.} Τίς ἦν, ὦ Σώκρατες, ὃ χθὲς ἐν Λυκείῳ διελέγου;
ἢ πολὺς ὑμᾶς ὄχλος περιειστήκει, ὥστ' ἔγωγε βουλόμενος
ἀκούειν προσελθὼν οὐδὲν οἴός τ' ἢ ἀκοῦσαι σαφές· ὑπερκύψας
μέντοι κατεῖδον, καὶ μοι ἔδοξεν εἶναι ξένος τις ὃ διελέγου.

Stephanus page 271, section a, line 5

τίς ἦν;

{ΣΩ.} Πότερον καὶ ἐρωτᾷς, ὦ Κρίτων; οὐ γὰρ εἷς ἀλλὰ
δύ' ἦσθιν.

{KP.} Ὅν μὲν ἐγώ λέγω, ἐκ δεξιᾶς τρίτος ἀπὸ σοῦ καθῆστο·
ἐν μέσῳ δ' ὑμῶν τὸ Ἀξιόχου μειράκιον ἦν. καὶ μάλα πολὺ,
ὦ Σώκρατες, ἐπιδεδωκέναι μοι ἔδοξεν, καὶ τοῦ ἡμετέρου οὐ
πολύ τι τὴν ἡλικίαν διαφέρειν Κριτοβούλου. ἀλλ' ἐκεῖνος
μὲν σκληρός, οὗτος δὲ προφερὴς καὶ καλὸς καὶ ἀγαθὸς τὴν
ὄψιν.

{ΣΩ.} Εὐθύδημος οὗτός ἐστιν, ὦ Κρίτων, ὃν ἐρωτᾷς, ὁ δὲ

Stephanus page 271, section b, line 7

παρ' ἐμὲ καθήμενος ἐξ ἀριστερᾶς ἀδελφὸς τούτου, Διονυσό-
δωρος· μετέχει δὲ καὶ οὗτος τῶν λόγων.

{KP.} Οὐδέτερον γινώσκω, ὦ Σώκρατες. καινοὶ τινες αὖ
οὔτοι, ὡς ἔοικε, σοφισταί· ποδαποί; καὶ τίς ἡ σοφία;

{ΣΩ.} Οὔτοι τὸ μὲν γένος, ὡς ἐγῶμαι, ἐντεῦθεν ποθέν
εἰσιν ἐκ Χίου, ἀπώκησαν δὲ ἐς Θουρίους, φεύγοντες δὲ
ἐκεῖθεν πόλλ' ἤδη ἔτη περὶ τούσδε τοὺς τόπους διατρίβουσιν.
ὁ δὲ σὺ ἐρωτᾷς τὴν σοφίαν αὐτοῖν, θαυμασία, ὦ Κρίτων·
πάσσοφοι ἀτεχνῶς τῷ γε, οὐδ' ἤδη πρὸ τοῦ ὅτι εἶεν οἱ

παγκρατιασταί. τούτω γάρ ἐστον κομιδῇ παμμάχῳ. οὐ κατὰ

Stephanus page 271, section c, line 8

τῷ Ἀκαρνᾶνε ἐγενέσθην τῷ παγκρατιαστᾷ ἀδελφῷ· ἐκείνῳ
μὲν γὰρ τῷ σώματι μόνον οἶω τε μάχεσθαι, τούτω δὲ πρῶτον
μὲν τῷ σώματι δεινотάτῳ ἐστὸν [καὶ μάχῃ, ἣ πάντων ἔστι
κρατεῖν] - ἐν ὅπλοις γὰρ αὐτῷ τε σοφῶ πάνυ μάχεσθαι καὶ
ἄλλον, ὃς ἂν διδῶ μισθόν, οἶω τε ποιῆσαι - ἔπειτα τὴν ἐν
τοῖς δικαστηρίοις μάχην κρατίστῳ καὶ ἀγωνίσασθαι καὶ
ἄλλον διδάξαι λέγειν τε καὶ συγγράφεσθαι λόγους οἴους
εἰς τὰ δικαστήρια. πρὸ τοῦ μὲν οὖν ταῦτα δεινῶ ἦσθην
μόνον, νῦν δὲ τέλος ἐπιτεθήκατον παγκρατιαστικῇ τέχνῃ. ἣ
γὰρ ἦν λοιπὴ αὐτοῖν μάχῃ ἀργός, ταύτην νῦν ἐξείργασθον,

Stephanus page 272, section a, line 7

ὥστε μὴδ' ἂν ἓνα αὐτοῖς οἷόν τ' εἶναι μὴδ' ἀντᾶραι· οὕτω
δεινῶ γεγόνατον ἐν τοῖς λόγοις μάχεσθαί τε καὶ ἐξελέγχειν
τὸ ἀεὶ λεγόμενον, ὁμοίως ἑάντε ψεῦδος ἑάντε ἀληθὲς ἦ. ἐγὼ
μὲν οὖν, ὦ Κρίτων, ἐν νῷ ἔχω τοῖν ἀνδροῖν παραδοῦναι
ἐμαυτόν· καὶ γὰρ φατον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ποιῆσαι ἂν καὶ
ἄλλον ὄντινόν τὰ αὐτὰ ταῦτα δεινόν.

{KP.} Τί δέ, ὦ Σώκρατες; οὐ φοβῇ τὴν ἡλικίαν, μὴ ἤδη
πρεσβύτερος ἦς;

{ΣΩ.} Ἦκιστά γε, ὦ Κρίτων· ἱκανὸν τεκμήριον ἔχω καὶ
παραμύθιον τοῦ μὴ φοβεῖσθαι. αὐτῷ γὰρ τούτῳ, ὥς ἔπος

Stephanus page 272, section b, line 9

εἰπεῖν, γέροντε ὄντε ἡρξάσθην ταύτης τῆς σοφίας ἣς ἔγωγε
ἐπιθυμῶ, τῆς ἐριστικῆς· πέρυσιν ἢ προπέρυσιν οὐδέπω ἦσθην
σοφῶ. ἀλλ' ἐγὼ ἐν μόνον φοβοῦμαι, μὴ αὖ ὄνειδος τοῖν
ξένοις περιάψω, ὥσπερ Κόννῳ τῷ Μητροβίου, τῷ κιθαριστῇ,
ὃς ἐμὲ διδάσκει ἔτι καὶ νῦν κιθαρίζειν· ὀρώντες οὖν οἱ παῖδες
οἱ συμφοιτηταί μοι ἐμοῦ τε καταγελῶσι καὶ τὸν Κόννον
καλοῦσι γεροντοδιδάσκαλον. μὴ οὖν καὶ τοῖν ξένοις τις
ταῦτόν τοῦτο ὀνειδίσῃ· οἱ δ' αὐτὸ τοῦτο ἴσως φοβούμενοι
τάχα με οὐκ ἂν ἐθέλοιεν προσδέξασθαι. ἐγὼ δ', ὦ Κρίτων,
ἐκεῖσε μὲν ἄλλους πέπεικα συμμαθητάς μοι φοιτᾶν πρε-

Stephanus page 272, section d, line 1

σβύτας, ἐνταῦθα δέ γε ἑτέρους πειράσομαι πείθειν. καὶ σὺ τί
οὐ συμφοιτᾷς; ὥς δὲ δέλεαρ αὐτοῖς ἄξομεν τοὺς σοὺς υἱεῖς·
ἐφίεμενοι γὰρ ἐκείνων οἶδ' ὅτι καὶ ἡμᾶς παιδεύουσιν.

{KP.} Ἀλλ' οὐδὲν κωλύει, ὦ Σώκρατες, ἑάν γε σοὶ δοκῇ.

πρῶτον δέ μοι διῆγησαι τὴν σοφίαν τοῖν ἀνδροῖν τίς ἐστίν,
ἵνα εἰδῶ ὅτι καὶ μαθησόμεθα.

{ΣΩ.} Οὐκ ἂν φθάνοις ἀκούων· ὥς οὐκ ἂν ἔχοιμί γε εἰπεῖν

ὅτι οὐ προσεῖχον τὸν νοῦν αὐτοῖν, ἀλλὰ πάνυ καὶ προσεῖχον καὶ μέμνημαι, καὶ σοι πειράσομαι ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα διηγῆσασθαι. κατὰ θεὸν γάρ τινα ἔτυχον καθήμενος ἐνταῦθα,

Stephanus page 272, section e, line 2

οὐπερ σύ με εἶδες, ἐν τῷ ἀποδυτηρίῳ μόνος, καὶ ἤδη ἐν νῶ εἶχον ἀναστῆναι· ἀνισταμένου δέ μου ἐγένετο τὸ εἰωθὸς σημεῖον τὸ δαιμόνιον. πάλιν οὖν ἐκαθεζόμεν, καὶ ὀλίγω ὕστερον εἰσέρχεσθον τούτῳ - ὅ τ' Εὐθύδημος καὶ ὁ Διονυσόδωρος - καὶ ἄλλοι μαθηταὶ ἅμα αὐτοῖς πολλοὶ ἐμοὶ δοκεῖν· εἰσελθόντες δὲ περιπατεῖσθαι ἐν τῷ καταστέγῳ δρόμῳ. καὶ οὐπω τούτῳ δὴ τρεῖς δρόμους περιελυθότες ἦσθιν, καὶ εἰσέρχεται Κλεινίας, ὃν σὺ φῆς πολὺ ἐπιδεδωκέναι, ἀληθῆ λέγων· ὅπισθεν δὲ αὐτοῦ ἐραστὰι πάνυ πολλοὶ τε καὶ ἄλλοι καὶ Κτήσιππος, νεανίσκος τις Παιανιεύς, μάλα

Stephanus page 273, section a, line 8

καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς τὴν φύσιν, ὅσον μὴ ὑβριστῆς [δὲ] διὰ τὸ νέος εἶναι. ἰδὼν οὖν με ὁ Κλεινίας ἀπὸ τῆς εἰσόδου μόνον καθήμενον, ἀντικρυς ἰὼν παρεκαθέζετο ἐκ δεξιᾶς, ὥσπερ καὶ σὺ φῆς. ἰδόντες δὲ αὐτὸν ὁ τε Διονυσόδωρος καὶ ὁ Εὐθύδημος πρῶτον μὲν ἐπιστάντες διελεγέσθην ἀλλήλοις, ἄλλην καὶ ἄλλην ἀποβλέποντες εἰς ἡμᾶς - καὶ γὰρ πάνυ αὐτοῖς προσεῖχον τὸν νοῦν - ἔπειτα ἰόντες ὁ μὲν παρὰ τὸ μειράκιον ἐκαθέζετο, ὁ Εὐθύδημος, ὁ δὲ παρ' αὐτὸν ἐμὲ ἐξ ἀριστερᾶς, οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἕκαστος ἐτύγχανεν.

Ἦσπαζόμεν οὖν αὐτῷ ἅτε διὰ χρόνου ἑωρακώς· μετὰ δὲ

Stephanus page 273, section c, line 2

τοῦτο εἶπον πρὸς τὸν Κλεινίαν· ὦ Κλεινία, τῷδε μέντοι τῷ ἄνδρι σοφῷ, Εὐθύδημός τε καὶ Διονυσόδωρος, οὐ τὰ σμικρὰ ἀλλὰ τὰ μεγάλα· τὰ γὰρ περὶ τὸν πόλεμον πάντα ἐπίστασθον, ὅσα δεῖ τὸν μέλλοντα ἀγαθὸν στρατηγὸν ἔσεσθαι, τάς τε τάξεις καὶ τὰς ἡγεμονίας τῶν στρατοπέδων καὶ [ὅσα] ἐν ὅπλοις μάχεσθαι [διδασκτέον]· οἶω τε δὲ καὶ ποιῆσαι δυνατόν εἶναι αὐτὸν αὐτῷ βοηθεῖν ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἂν τις αὐτὸν ἀδικῇ.

Εἰπὼν οὖν ταῦτα κατεφρονήθη ὑπ' αὐτοῖς· ἐγελασάτην οὖν ἄμφω βλέψαντες εἰς ἀλλήλῳ, καὶ ὁ Εὐθύδημος εἶπεν·

Stephanus page 273, section d, line 3

Οὗτοι ἔτι ταῦτα, ὦ Σώκρατες, σπουδάζομεν, ἀλλὰ παρέργοις αὐτοῖς χρώμεθα.

Καὶ γὰρ θαυμάσας εἶπον· Καλὸν ἂν πού τι τὸ ἔργον ὑμῶν εἴη, εἰ τηλικαῦτα πράγματα πάρεργα ὑμῖν τυγχάνει ὄντα, καὶ πρὸς θεῶν εἵπετόν μοι τί ἐστὶ τοῦτο τὸ καλόν.

Ἀρετὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οἰόμεθα οἶω τ' εἶναι παραδοῦναι
κάλλιστ' ἀνθρώπων καὶ τάχιστα.

Ὡ Ζεῦ, οἶον, ἦν δ' ἐγώ, λέγετον πρᾶγμα· πόθεν τοῦτο
τὸ ἔρμαιον ἠύρετήν; ἐγὼ δὲ περὶ ὑμῶν διανοοῦμένην ἔτι, ὥσπερ
νυνδὴ ἔλεγον, ὡς τὸ πολὺ τοῦτο δεινοῖν ὄντοιν, ἐν ὅλοις

Stephanus page 273, section e, line 4

μάχεσθαι, καὶ ταῦτα ἔλεγον περὶ σφῶν· ὅτε γὰρ τὸ πρότερον
ἐπεδημησάτην, τοῦτο μέμνημαι σφῶ ἐπαγγελλομένῳ. εἰ
δὲ νῦν ἀληθῶς ταύτην τὴν ἐπιστήμην ἔχετον, ἴλεω εἶτον -
ἀτεχνῶς γὰρ ἔγωγε σφῶ ὥσπερ θεῶ προσαγορεύω, συγ-
γνώμην δεόμενος ἔχειν μοι τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων. ἀλλ'
ὁρᾶτον, ὦ Εὐθύδημέ τε καὶ Διονυσόδωρε, εἰ ἀληθῆ λέγετον·
ὕπὸ γὰρ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐπαγγέλματος οὐδὲν θαυμαστὸν
ἀπιστεῖν.

Ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, [ἔφατον,] τοῦτο οὕτως ἔχον.
Μακαρίζω ἄρ' ὑμᾶς ἔγωγε τοῦ κτήματος πολὺ μᾶλλον ἢ

Stephanus page 274, section a, line 7

μέγαν βασιλέα τῆς ἀρχῆς· τοσόνδε δέ μοι εἶπετον, εἰ ἐν νῶ
ἔχετον ἐπιδεικνύναι ταύτην τὴν σοφίαν, ἢ πῶς σφῶν βεβού-
λευται.

Ἐπ' αὐτό γε τοῦτο πάρεσμεν, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐπιδείζοντε
καὶ διδάζοντε, ἐάν τις ἐθέλῃ μαθάνειν.

Ἀλλ' ὅτι μὲν ἐθελήσουσιν ἅπαντες οἱ μὴ ἔχοντες, ἐγὼ
ὕμιν ἐγγυῶμαι, πρῶτος μὲν ἐγώ, ἔπειτα δὲ Κλεινίας οὐτοσί,
πρὸς δ' ἡμῖν Κτήσιππός τε ὅδε καὶ οἱ ἄλλοι οὕτοι, ἦν δ' ἐγὼ
δεικνὺς αὐτῶ τοὺς ἐραστὰς τοὺς Κλεινίου· οἱ δὲ ἐτύγχανον
ἡμᾶς ἤδη περιεστάμενοι. ὁ γὰρ Κτήσιππος ἔτυχε πόρρω

Stephanus page 274, section b, line 7

καθεζόμενος τοῦ Κλεινίου - κάμοι δοκεῖν ὡς ἐτύγχανεν ὁ

Εὐθύδημος ἐμοὶ διαλεγόμενος προνευκῶς εἰς τὸ πρόσθεν,
ἐν μέσῳ ὄντος ἡμῶν τοῦ Κλεινίου ἐπεσκότει τῶ Κτησίππῳ
τῆς θεάς - βουλούμενός τε οὖν θεάσασθαι ὁ Κτήσιππος τὰ
παιδικὰ καὶ ἅμα φιλήκοος ὢν ἀναπηδήσας πρῶτος προσέστη
ἡμῖν ἐν τῷ καταντικρύ· οὕτως οὖν καὶ οἱ ἄλλοι ἐκεῖνον
ιδόντες περιέστησαν ἡμᾶς, οἱ τε τοῦ Κλεινίου ἐρασταὶ καὶ
οἱ τοῦ Εὐθυδήμου τε καὶ Διονυσόδωρου ἐταῖροι. τούτους δὴ
ἐγὼ δεικνὺς ἔλεγον τῷ Εὐθυδήμῳ ὅτι πάντες ἔτοιμοι εἶεν

Stephanus page 274, section d, line 1

μαθάνειν· ὁ τε οὖν Κτήσιππος συνέφη μάλα προθύμως
καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ἐκέλευον αὐτῷ κοινῇ πάντες ἐπιδείξασθαι
τὴν δύναμιν τῆς σοφίας.

Εἶπον οὖν ἐγὼ· ὦ Εὐθύδημε καὶ Διονυσόδωρε, πάννυ μὲν οὖν παντὶ τρόπῳ καὶ τούτοις χαρίσασθον καὶ ἐμοῦ ἕνεκα ἐπιδείξασθον. τὰ μὲν οὖν πλεῖστα δῆλον ὅτι οὐκ ὀλίγον ἔργον ἐπιδείξαι· τόδε δέ μοι εἶπετον, πότερον πεπεισμένον ἤδη ὡς χρή παρ' ὑμῶν μανθάνειν δύναισθ' ἂν ἀγαθὸν ποιῆσαι ἄνδρα μόνον, ἢ καὶ ἐκεῖνον τὸν μήπω πεπεισμένον διὰ τὸ μὴ οἶεσθαι ὅλως τὸ πρᾶγμα τὴν ἀρετὴν μαθητὸν εἶναι ἢ μὴ σφῶ

Stephanus page 274, section e, line 3

εἶναι αὐτῆς διδασκάλῳ; φέρε, καὶ τὸν οὕτως ἔχοντα τῆς αὐτῆς τέχνης ἔργον πεῖσαι ὡς καὶ διδασκτὸν ἢ ἀρετὴ καὶ οὗτοι ὑμεῖς ἐστὲ παρ' ὧν ἂν κάλλιστα τις αὐτὸ μάθοι, ἢ ἄλλης;

Ταύτης μὲν οὖν, ἔφη, τῆς αὐτῆς, ὦ Σώκρατες, ὁ Διονυσόδωρος.

Ὑμεῖς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Διονυσόδωρε, τῶν νῦν ἀνθρώπων κάλλιστ' ἂν προτρέψαιτε εἰς φιλοσοφίαν καὶ ἀρετῆς ἐπιμέλειαν;

Οἰόμεθά γε δῆ, ὦ Σώκρατες.

Τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων τὴν ἐπίδειξιν ἡμῖν, ἔφην, εἰς αὐθις

Stephanus page 275, section a, line 5

ἀπόθεσθον, τοῦτο δ' αὐτὸ ἐπιδείξασθον· τουτονὶ τὸν νεανίσκον πείσατον ὡς χρή φιλοσοφεῖν καὶ ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι, καὶ χαριεῖσθον ἐμοὶ τε καὶ τουτοισὶ πᾶσιν. συμβέβηκεν γάρ τι τοιοῦτον τῷ μεираκίῳ τούτῳ· ἐγώ τε καὶ οἶδε πάντες τυγχάνομεν ἐπιθυμοῦντες ὡς βέλτιστον αὐτὸν γενέσθαι. ἔστι δὲ οὗτος Ἀξιόχου μὲν υἱὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου τοῦ παλαιοῦ, αὐτανεπιὸς δὲ τοῦ νῦν ὄντος Ἀλκιβιάδου· ὄνομα δ' αὐτῷ Κλεινίας. ἔστι δὲ νέος· φοβούμεθα δὲ περὶ αὐτῷ, οἷον εἰκὸς περὶ νέῳ, μή τις φθῇ ἡμᾶς ἐπ' ἄλλο τι ἐπιτήδευμα τρέψας αὐτοῦ τὴν διάνοιαν καὶ διαφθείρη. σφῶ οὖν ἦκετον εἰς κάλλιστον·

Stephanus page 275, section b, line 5

ἀλλ' εἰ μή τι διαφέρει ὑμῖν, λάβετον πεῖραν τοῦ μεираκίου καὶ διαλέχθητον ἐναντίον ἡμῶν.

Εἰπόντος οὖν ἐμοῦ σχεδόν τι αὐτὰ ταῦτα ὁ Εὐθύδημος ἅμα ἀνδρείως τε καὶ θαρραλέως, Ἀλλ' οὐδὲν διαφέρει, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἐὰν μόνον ἐθέλῃ ἀποκρίνεσθαι ὁ νεανίσκος.

Ἀλλὰ μὲν δῆ, ἔφην ἐγώ, τοῦτό γε καὶ εἴθισται· θαμὰ γὰρ αὐτῷ οἶδε προσιόντες πολλὰ ἐρωτῶσιν τε καὶ διαλέγονται, ὥστε ἐπιεικῶς θαρρεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι.

Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, ὦ Κρίτων, πῶς ἂν καλῶς σοι διηγησαίμην; οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ ἔργον δύνασθαι ἀναλαβεῖν

Stephanus page 275, section c, line 7

διεξιόντα σοφίαν ἀμήχανον ὅσην· ὥστ' ἐγωγε, καθάπερ οἱ

ποιηταί, δέομαι ἀρχόμενος τῆς διηγήσεως Μούσας τε καὶ Μνημοσύνην ἐπικαλεῖσθαι. ἤρξατο δ' οὖν ἐνθένδε ποθὲν ὁ Εὐθύδημος, ὡς ἐγῶμαι· ὦ Κλεινία, πότεροί εἰσι τῶν ἀνθρώπων οἱ μανθάνοντες, οἱ σοφοὶ ἢ οἱ ἀμαθεῖς;

Καὶ τὸ μειράκιον, ἅτε μεγάλου ὄντος τοῦ ἐρωτήματος, ἠρυθρίασέν τε καὶ ἀπορήσας ἐνέβλεψεν εἰς ἐμέ· καὶ ἐγὼ γνοὺς αὐτὸν τεθορυβημένον, Θάρρει, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κλεινία, καὶ ἀπόκριναι ἀνδρείως, ὅποτέρᾳ σοι φαίνεται· ἴσως γάρ τοι ὠφελεῖ τὴν μεγίστην ὠφελίαν.

Stephanus page 275, section e, line 3

Καὶ ἐν τούτῳ ὁ Διονυσόδωρος προσκύψας μοι μικρὸν πρὸς τὸ οὖς, πάνυ μειδιάσας τῷ προσώπῳ, Καὶ μὴν, ἔφη, σοί, ὦ Σώκρατες, προλέγω ὅτι ὅποτερ' ἂν ἀποκρίνηται τὸ μειράκιον, ἐξελεγχθήσεται.

Καὶ αὐτοῦ μεταξὺ ταῦτα λέγοντος ὁ Κλεινίας ἔτυχεν ἀποκρινάμενος, ὥστε οὐδὲ παρακελεύσασθαί μοι ἐξεγένετο εὐλαβηθῆναι τῷ μειρακίῳ, ἀλλ' ἀπεκρίνατο ὅτι οἱ σοφοὶ εἶεν οἱ μανθάνοντες.

Καὶ ὁ Εὐθύδημος, Καλεῖς δέ τινας, ἔφη, διδασκάλους, ἢ οὐ; { - } Ὁμολόγει. { - } Οὐκοῦν τῶν μανθανόντων οἱ διδάσκαλοι

Stephanus page 276, section a, line 5

διδάσκαλοί εἰσιν, ὥσπερ ὁ κιθαριστὴς καὶ ὁ γραμματιστὴς διδάσκαλοι δῆπου ἦσαν σοῦ καὶ τῶν ἄλλων παιδῶν, ὑμεῖς δὲ μαθηταί; { - } Συνέφη. { - } Ἄλλο τι οὖν, ἥνίκα ἐμανθάνετε, οὐπω ἠπίστασθε ταῦτα ἃ ἐμανθάνετε; { - } Οὐκ ἔφη. { - } Ἄρ' οὖν σοφοὶ ἦτε, ὅτε ταῦτα οὐκ ἠπίστασθε; { - } Οὐ δῆτα, ἦ δ' ὅς. { - } Οὐκοῦν εἰ μὴ σοφοί, ἀμαθεῖς; { - } Πάνυ γε. { - } Ὑμεῖς ἄρα μανθάνοντες ἃ οὐκ ἠπίστασθε, ἀμαθεῖς ὄντες ἐμανθάνετε. { - } Ἐπένευσε τὸ μειράκιον. { - } Οἱ ἀμαθεῖς ἄρα μανθάνουσιν, ὦ Κλεινία, ἀλλ' οὐχ οἱ σοφοί, ὡς σὺ οἶει.

Ταῦτ' οὖν εἰπόντος αὐτοῦ, ὥσπερ ὑπὸ διδασκάλου χορὸς

Stephanus page 276, section b, line 7

ἀποσημήναντος, ἅμα ἀνεθορύβησάν τε καὶ ἐγέλασαν οἱ ἐπόμενοι ἐκεῖνοι μετὰ τοῦ Διονυσοδώρου τε καὶ Εὐθυδήμου· καὶ πρὶν ἀναπνεῦσαι καλῶς τε καὶ εὖ τὸ μειράκιον, ἐκδεξάμενος ὁ Διονυσόδωρος, Τί δέ, ὦ Κλεινία, ἔφη, ὅποτε ἀποστοματίζοι ὑμῖν ὁ γραμματιστής, πότεροι ἐμάνθανον τῶν παιδῶν τὰ ἀποστοματιζόμενα, οἱ σοφοὶ ἢ οἱ ἀμαθεῖς; { - } Οἱ σοφοί, ἔφη ὁ Κλεινίας. { - } Οἱ σοφοὶ ἄρα μανθάνουσιν ἀλλ' οὐχ οἱ ἀμαθεῖς, καὶ οὐκ εὖ σὺ ἄρτι Εὐθυδήμῳ ἀπεκρίνω.

Ἐνταῦθα δὴ καὶ πάνυ μέγα ἐγέλασάν τε καὶ ἐθορύβησαν οἱ ἐρασταὶ τοῖν ἀνδροῖν, ἀγασθέντες τῆς σοφίας αὐτοῖν· οἱ

Stephanus page 276, section d, line 3

δ' ἄλλοι ἡμεῖς ἐκπεπληγμένοι ἐσιωπῶμεν. γνοὺς δὲ ἡμᾶς
ὁ Εὐθύδημος ἐκπεπληγμένους, ἴν' ἔτι μᾶλλον θαυμάζοιμεν
αὐτόν, οὐκ ἀνίει τὸ μειράκιον, ἀλλ' ἡρώτα, καὶ ὥσπερ οἱ
ἀγαθοὶ ὀρχησταί, διπλᾶ ἔστρεφε τὰ ἐρωτήματα περὶ τοῦ
αὐτοῦ, καὶ ἔφη· Πότερον γὰρ οἱ μανθάνοντες μανθάνουσιν
ἢ ἐπίστανται ἢ ἄ μὴ ἐπίστανται;

Καὶ ὁ Διονυσόδωρος πάλιν μικρὸν πρὸς με ψιθυρίσας,
Καὶ τοῦτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἕτερον τοιοῦτον οἶον τὸ
πρότερον.

Ὡ Ζεῦ, ἔφην ἐγώ, ἢ μὴν καὶ τὸ πρότερόν γε καλὸν ἡμῖν

Stephanus page 276, section e, line 4

ἐφάνη τὸ ἐρώτημα.

Πάντ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοιαῦτα ἡμεῖς ἐρωτῶμεν ἄφυκτα.

Τοιγάρτοι, ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖτέ μοι εὐδοκιμεῖν παρὰ τοῖς
μαθηταῖς.

Ἐν δὲ τούτῳ ὁ μὲν Κλεινίας τῷ Εὐθυδήμῳ ἀπεκρίνατο
ὅτι μανθάνοιεν οἱ μανθάνοντες ἢ οὐκ ἐπίσταντο· ὁ δὲ ἤρετο
αὐτὸν διὰ τῶν αὐτῶν ὥνπερ τὸ πρότερον· Τί δέ; ἢ δ' ὅς, οὐκ
ἐπίστασαι σὺ γράμματα; { - } Ναί, ἔφη. { - } Οὐκοῦν ἅπαντα; { - }
Ὡμολόγει. { - } Ὅταν οὖν τις ἀποστοματίζει ὅτιοῦν, οὐ γράμματα
ἀποστοματίζει; { - } Ὡμολόγει. { - } Οὐκοῦν ὦν τι σὺ ἐπίστασαι,

Stephanus page 277, section a, line 5

ἔφη, ἀποστοματίζει, εἴπερ πάντα ἐπίστασαι; { - } Καὶ τοῦτο
ὠμολόγει. { - } Τί οὖν; ἢ δ' ὅς, ἄρα σὺ <οὐ> μανθάνεις ἅττ' ἂν
ἀποστοματίζει τις, ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος γράμματα μανθάνει;
{ - } Οὐκ, ἀλλ', ἢ δ' ὅς, μανθάνω. { - } Οὐκοῦν ἢ ἐπίστασαι, ἢ δ'
ὅς, μανθάνεις, εἴπερ γε ἅπαντα τὰ γράμματα ἐπίστασαι. { - }
Ὡμολόγησεν. { - } Οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἀπεκρίνω, ἔφη.

Καὶ οὐπω σφόδρα τι ταῦτα εἶρητο τῷ Εὐθυδήμῳ, καὶ ὁ
Διονυσόδωρος ὥσπερ σφαῖραν ἐκδεξάμενος τὸν λόγον πάλιν
ἐστοχάζετο τοῦ μειρακίου, καὶ εἶπεν· Ἐξαπατᾷ σε Εὐθύ-
δημος, ὦ Κλεινία. εἰπὲ γάρ μοι, τὸ μανθάνειν οὐκ ἐπιστήμην

Stephanus page 277, section b, line 7

ἐστὶ λαμβάνειν τούτου οὗ ἂν τις μανθάνῃ; { - } Ὡμολόγει ὁ
Κλεινίας. { - } Τὸ δ' ἐπίστασθαι, ἢ δ' ὅς, ἄλλο τι ἢ ἔχειν
ἐπιστήμην ἤδη ἐστίν; { - } Συνέφη. { - } Τὸ ἄρα μὴ ἐπίστασθαι
μήπω ἔχειν ἐπιστήμην ἐστίν; { - } Ὡμολόγει αὐτῷ. { - } Πότερον
οὖν εἰσιν οἱ λαμβάνοντες ὅτιοῦν οἱ ἔχοντες ἤδη ἢ οἱ ἂν μὴ
ἔχωσιν; { - } Οἱ ἂν μή. { - } Οὐκοῦν ὠμολόγηκας εἶναι τούτων καὶ

τούς μὴ ἐπισταμένους, τῶν μὴ ἐχόντων; { - } Κατένευσε. { - }
Τῶν λαμβανόντων ἄρ' εἰσιν οἱ μανθάνοντες, ἀλλ' οὐ τῶν
ἐχόντων; { - } Συνέφη. { - } Οἱ μὴ ἐπιστάμενοι ἄρα, ἔφη, μανθά-

νουςιν, ὦ Κλεινία, ἀλλ' οὐχ οἱ ἐπιστάμενοι.

Ἔτι δὴ ἐπὶ τὸ τρίτον καταβαλὼν ὥσπερ πάλαισμα ὥρμα
ὁ Εὐθύδημος τὸν νεανίσκον· καὶ ἐγὼ γνοὺς βαπτιζόμενον τὸ
μειράκιον, βουλόμενος ἀναπαῦσαι αὐτό, μὴ ἡμῖν ἀποδειλιά-
σειε, παραμυθούμενος εἶπον· ὦ Κλεινία, μὴ θαύμαζε εἰ
σοι φαίνονται ἀήθεις οἱ λόγοι. ἴσως γὰρ οὐκ αἰσθάνη
οἶον ποιεῖτον τῷ ξένῳ περὶ σέ· ποιεῖτον δὲ ταῦτόν ὅπερ
οἱ ἐν τῇ τελετῇ τῶν Κορυβάντων, ὅταν τὴν θρόνῳσιν
ποιῶσιν περὶ τοῦτον ὃν ἂν μέλλωσι τελεῖν. καὶ γὰρ ἐκεῖ
χορεία τίς ἐστι καὶ παιδιὰ, εἰ ἄρα καὶ τετέλεσαι· καὶ νῦν

τούτῳ οὐδὲν ἄλλο ἢ χορεύετον περὶ σέ καὶ οἶον ὀρχεῖσθον
παίζοντε, ὥς μετὰ τοῦτο τελοῦντε. νῦν οὖν νόμισον τὰ
πρῶτα τῶν ἱερῶν ἀκούειν τῶν σοφιστικῶν. πρῶτον γάρ,
ὥς φησι Πρόδικος, περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος μαθεῖν δεῖ·
ὁ δὴ καὶ ἐνδείκνυσθόν σοι τῷ ξένῳ, ὅτι οὐκ ἤδησθα τὸ
μανθάνειν ὅτι οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι μὲν ἐπὶ τῷ τοιῷδε, ὅταν
τις ἐξ ἀρχῆς μηδεμίαν ἔχων ἐπιστήμην περὶ πράγματός
τινος ἔπειτα ὕστερον αὐτοῦ λαμβάνῃ τὴν ἐπιστήμην, καλοῦσι
δὲ ταῦτόν τοῦτο καὶ ἐπειδὴν ἔχων ἤδη τὴν ἐπιστήμην ταύτη
τῇ ἐπιστήμῃ ταῦτόν τοῦτο πρᾶγμα ἐπισκοπῇ ἢ πραττόμενον

ἢ λεγόμενον - μᾶλλον μὲν αὐτὸ συνιέναι καλοῦσιν ἢ μαν-
θάνειν, ἔστι δ' ὅτε καὶ μανθάνειν - σέ δὲ τοῦτο, ὥς οὗτοι
ἐνδείκνυνται, διαλέληθεν, ταῦτόν ὄνομα ἐπ' ἀνθρώποις ἐναν-
τίως ἔχουσιν κείμενον, τῷ τε εἰδότη καὶ ἐπὶ τῷ μὴ· παρα-
πλήσιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐρωτήματι, ἐν ᾧ
ἡρώτων σε πότερα μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι ἢ ἐπίστανται
ἢ ἢ μὴ. ταῦτα δὴ τῶν μαθημάτων παιδιὰ ἐστίν - διὸ καί
φημι ἐγὼ σοι τούτους προσπαίξειν - παιδιὰν δὲ λέγω διὰ
ταῦτα, ὅτι, εἰ καὶ πολλὰ τις ἢ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μάθοι,
τὰ μὲν πράγματα οὐδὲν ἂν μᾶλλον εἰδεῖν πῇ ἔχει, προς-

παίζειν δὲ οἷός τ' ἂν εἴη τοῖς ἀνθρώποις διὰ τὴν τῶν ὀνο-
μάτων διαφορὰν ὑποσκελίζων καὶ ἀνατρέπων, ὥσπερ οἱ τὰ
σκολύθρια τῶν μελλόντων καθιζήσεσθαι ὑποσπῶντες χαίρουσι
καὶ γελῶσιν, ἐπειδὴν ἴδωσιν ὕπτιον ἀνατετραμμένον. ταῦτα
μὲν οὖν σοι παρὰ τούτων νόμιζε παιδιὰν γεγονέναι· τὸ δὲ
μετὰ ταῦτα δῆλον ὅτι τούτῳ γέ σοι αὐτῷ τὰ σπουδαῖα
ἐνδείξεσθον, καὶ ἐγὼ ὑφηγήσομαι αὐτοῖν ἵνα μοι ὁ ὑπέσχοντο
ἀποδῶσιν. ἐφάτην γὰρ ἐπιδείξασθαι τὴν προτρεπτικὴν

σοφίαν· νῦν δέ, μοι δοκεῖ, δεῖν ᾠηθήτην πρότερον παῖσαι
πρὸς σέ. ταῦτα μὲν οὖν, ὦ Εὐθύδημέ τε καὶ Διονυσόδωρε,

Stephanus page 278, section d, line 1

πεπαίσθω τε ὑμῖν, καὶ ἴσως ἱκανῶς ἔχει· τὸ δὲ δὴ μετὰ
ταῦτα ἐπιδείξατον προτρέποντε τὸ μεράκιον ὅπως χρή
σοφίας τε καὶ ἀρετῆς ἐπιμεληθῆναι. πρότερον δ' ἐγὼ σφῶν
ἐνδείξομαι οἷον αὐτὸ ὑπολαμβάνω καὶ οἷου αὐτοῦ ἐπιθυμῶ
ἀκοῦσαι. ἐὰν οὖν δόξω ὑμῖν ἰδιωτικῶς τε καὶ γελοίως αὐτὸ
ποιεῖν, μή μου καταγελᾶτε· ὑπὸ προθυμίας γὰρ τοῦ ἀκοῦσαι
τῆς ὑμετέρας σοφίας τολμήσω ἀπαυτοσχεδιάσαι ἐναντίον
ὑμῶν. ἀνάσχεσθον οὖν ἀγελαστὶ ἀκούοντες αὐτοί τε καὶ
οἱ μαθηταὶ ὑμῶν· σὺ δέ μοι, ὦ παῖ Ἀξιόχου, ἀπόκριναι.
Ἄρά γε πάντες ἀνθρώποι βουλόμεθα εὖ πράττειν; ἦ

Stephanus page 278, section e, line 4

τοῦτο μὲν ἐρώτημα ὧν νυνδὴ ἐφοβούμην ἐν τῶν καταγελά-
στων; ἀνόητον γὰρ δήπου καὶ τὸ ἐρωτᾶν τὰ τοιαῦτα· τίς γὰρ
οὐ βούλεται ἀνθρώπων εὖ πράττειν; { - } Οὐδεὶς ὅστις οὐκ, ἔφη
ὁ Κλεινίας. { - } Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο, ἐπειδὴ βου-
λόμεθα εὖ πράττειν, πῶς ἂν εὖ πράττοιμεν; ἄρ' ἂν εἰ ἡμῖν
πολλὰ καγαθὰ εἴη; ἦ τοῦτο ἐκείνου ἔτι εὐηθέστερον; δῆλον
γὰρ πού καὶ τοῦτο ὅτι οὕτως ἔχει. { - } Συνέφη. { - } Φέρε δή,
ἀγαθὰ δὲ ποῖα ἄρα τῶν ὄντων τυγχάνει ἡμῖν ὄντα; ἦ οὐ
χαλεπὸν οὐδὲ σεμνοῦ ἀνδρὸς πάνυ τι οὐδὲ τοῦτο ἔοικεν εἶναι
εὐπορεῖν; πᾶς γὰρ ἂν ἡμῖν εἴποι ὅτι τὸ πλουτεῖν ἀγαθόν·

Stephanus page 279, section a, line 8

ἦ γάρ· { - } Πάνυ γ', ἔφη. { - } Οὐκοῦν καὶ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ
καλὸν εἶναι καὶ τᾶλλα κατὰ τὸ σῶμα ἱκανῶς παρεσκευά-
σθαι; { - } Συνεδόκει. { - } Ἀλλὰ μὴν εὐγένειαί γε καὶ δυνάμεις καὶ
τιμαὶ ἐν τῇ ἐαυτοῦ δηλὰ ἐστὶν ἀγαθὰ ὄντα. { - } Ὡμολόγει. { - }
Τί οὖν, ἔφην, ἔτι ἡμῖν λείπεται τῶν ἀγαθῶν; τί ἄρα ἐστὶν
τὸ σώφρονά τε εἶναι καὶ δίκαιον καὶ ἀνδρεῖον; πρότερον
πρὸς Διός, ὦ Κλεινία, ἡγῇ σύ, ἐὰν ταῦτα τιθῶμεν ὥς
ἀγαθὰ, ὀρθῶς ἡμᾶς θήσιν, ἦ ἐὰν μή; ἴσως γὰρ ἂν τις ἡμῖν
ἀμφισβητήσκειν· σοὶ δὲ πῶς δοκεῖ; { - } Ἀγαθὰ, ἔφη ὁ Κλει-
νίας. { - } Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὴν δὲ σοφίαν ποῦ χοροῦ τάξομεν;

Stephanus page 279, section c, line 2

ἐν τοῖς ἀγαθοῖς, ἦ πῶς λέγεις; { - } Ἐν τοῖς ἀγαθοῖς. { - } Ἐνθυ-
μοῦ δὴ μή τι παραλείπωμεν τῶν ἀγαθῶν, ὅτι καὶ ἄξιον
λόγου. { - } Ἀλλὰ μοι δοκοῦμεν, ἔφη, οὐδέν, ὁ Κλεινίας. { - } Καὶ
ἐγὼ ἀναμνησθεὶς εἶπον ὅτι Ναὶ μὰ Δία κινδυνεύομέν γε
τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν παραλιπεῖν. { - } Τί τοῦτο; ἦ δ' ὅς.
{ - } Τὴν εὐτυχίαν, ὦ Κλεινία· ὁ πάντες φασί, καὶ οἱ πάνυ

φαῦλοι, μέγιστον τῶν ἀγαθῶν εἶναι. { - } Ἀληθῇ λέγεις, ἔφη.
{ - } Καὶ ἐγὼ αὖ πάλιν μετανοήσας εἶπον ὅτι Ὀλίγου κατα-
γέλαστοι ἐγενόμεθα ὑπὸ τῶν ξένων ἐγὼ τε καὶ σύ, ὦ παῖ
Ἀξιόχου. { - } Τί δή, ἔφη, τοῦτο; { - } Ὅτι εὐτυχίαν ἐν τοῖς ἔμ-

Stephanus page 279, section d, line 3

προσθεν θέμενοι νυνδὴ αὖθις περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐλέγομεν. { - }
Τί οὖν δὴ τοῦτο; { - } Καταγέλαστον δήπου, ὃ πάλαι πρόκειται,
τοῦτο πάλιν προτιθέναι καὶ δις ταῦτά λέγειν. { - } Πῶς, ἔφη,
τοῦτο λέγεις; { - } Ἡ σοφία δήπου, ἣν δ' ἐγὼ, εὐτυχία ἐστίν·
τοῦτο δὲ κἂν παῖς γνοίῃ. { - } Καὶ ὅς ἐθαύμασεν· οὕτως ἔτι νέος
τε καὶ εὐήθης ἐστί. { - } Καγὼ γνοὺς αὐτὸν θαυμάζοντα, Ἄρα
οὐκ οἶσθα, ἔφην, ὦ Κλεινία, ὅτι περὶ αὐλημάτων εὐπραγίαν
οἱ αὐληταὶ εὐτυχέστατοί εἰσιν; { - } Συνέφη. { - } Οὐκοῦν, ἣν δ'
ἐγὼ, καὶ περὶ γραμμάτων γραφῆς τε καὶ ἀναγνώσεως οἱ
γραμματισταί; { - } Πάνυ γε. { - } Τί δέ; πρὸς τοὺς τῆς θαλάττης

Stephanus page 279, section e, line 5

κινδύνους μῶν οἶει εὐτυχεστέρους τινὰς εἶναι τῶν σοφῶν
κυβερνητῶν, ὥς ἐπὶ πᾶν εἰπεῖν; { - } Οὐ δῆτα. { - } Τί δέ; στρα-
τευόμενος μετὰ ποτέρου ἂν ἥδιον τοῦ κινδύνου τε καὶ τῆς
τύχης μετέχοις, μετὰ σοφοῦ στρατηγοῦ ἢ μετὰ ἀμαθοῦς; { - }
Μετὰ σοφοῦ. { - } Τί δέ; ἀσθενῶν μετὰ ποτέρου ἂν ἡδέως
κινδυνεύοις, μετὰ σοφοῦ ἱατροῦ ἢ μετὰ ἀμαθοῦς; { - } Μετὰ
σοφοῦ. { - } Ἄρ' οὖν, ἣν δ' ἐγὼ, ὅτι εὐτυχέστερον ἂν οἶει πράτ-
τειν μετὰ σοφοῦ πράττων ἢ μετὰ ἀμαθοῦς; { - } Συνεχώρει. { - }
Ἡ σοφία ἄρα πανταχοῦ εὐτυχεῖν ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους.
οὐ γὰρ δήπου ἀμαρτάνοι γ' ἂν ποτέ τι σοφία, ἀλλ' ἀνάγκη

Stephanus page 280, section a, line 8

ὀρθῶς πράττειν καὶ τυγχάνειν· ἡ γὰρ ἂν οὐκέτι σοφία εἴη.
Συνωμολογησάμεθα τελευτῶντες οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν κεφα-
λαίῳ οὕτω τοῦτο ἔχειν, σοφίας παρούσης, ᾧ ἂν παρῇ, μηδὲν
προσδεῖσθαι εὐτυχίας· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο συνωμολογησάμεθα,
πάλιν ἐπυνθανόμην αὐτοῦ τὰ πρότερον ὡμολογημένα πῶς
ἂν ἡμῖν ἔχοι. Ὁμολογήσαμεν γάρ, ἔφην, εἰ ἡμῖν ἀγαθὰ
πολλὰ παρείη, εὐδαιμονεῖν ἂν καὶ εὖ πράττειν. { - } Συνέφη. { - }
Ἄρ' οὖν εὐδαιμονοῖμεν ἂν διὰ τὰ παρόντα ἀγαθὰ, εἰ μηδὲν
ἡμᾶς ὠφελοῖ ἢ εἰ ὠφελοῖ; { - } Εἰ ὠφελοῖ, ἔφη. { - } Ἄρ' οὖν ἂν
τι ὠφελοῖ, εἰ εἴη μόνον ἡμῖν, χρώμεθα δ' αὐτοῖς μή; οἶον

Stephanus page 280, section c, line 2

σιτία εἰ ἡμῖν εἴη πολλά, ἐσθίοιμεν δὲ μή, ἢ ποτόν, πίνοιμεν
δὲ μή, ἔσθ' ὅτι ὠφελοῖμεθ' ἂν; { - } Οὐ δῆτα, ἔφη. { - } Τί δέ;
οἱ δημιουργοὶ πάντες, εἰ αὐτοῖς εἴη πάντα τὰ ἐπιτήδεια

παρεσκευασμένα ἐκάστω εἰς τὸ ἑαυτοῦ ἔργον, χρῶντο δὲ αὐτοῖς μή, ἄρ' ἂν οὗτοι εὖ πράττειεν διὰ τὴν κτήσιν, ὅτι κεκτημένοι εἶεν πάντα ἃ δεῖ κεκτηῖσθαι τὸν δημιουργόν; οἷον τέκτων, εἰ παρεσκευασμένος εἴη τὰ τε ὄργανα ἅπαντα καὶ ξύλα ἱκανά, τεκταίνοιτο δὲ μή, ἔσθ' ὅτι ὠφελοῖτ' ἂν ἀπὸ τῆς κτήσεως; { - } Οὐδαμῶς, ἔφη. { - } Τί δέ, εἰ τις κεκτη-

Stephanus page 280, section d, line 2

μένος εἴη πλοῦτόν τε καὶ ἃ νυνδὴ ἐλέγομεν πάντα τὰ ἀγαθὰ, χρῶτο δὲ αὐτοῖς μή, ἄρ' ἂν εὐδαιμονοῖ διὰ τὴν τούτων κτήσιν τῶν ἀγαθῶν; { - } Οὐ δῆτα, ὦ Σώκρατες. { - } Δεῖ ἄρα, ἔφην, ὡς ἔοικεν, μὴ μόνον κεκτηῖσθαι τὰ τοιαῦτα ἀγαθὰ τὸν μέλλοντα εὐδαίμονα ἔσεσθαι, ἀλλὰ καὶ χρῆσθαι αὐτοῖς· ἢ οὐδὲν ὄφελος τῆς κτήσεως γίνεται. { - } Ἀληθῆ λέγεις. { - } Ἄρ' οὖν, ὦ Κλεινία, ἤδη τοῦτο ἱκανὸν πρὸς τὸ εὐδαίμονα ποιῆσαι τινα, τό τε κεκτηῖσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὸ χρῆσθαι αὐτοῖς; { - } Ἐμοιγε δοκεῖ. { - } Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, ἐὰν ὀρθῶς χρηταί τις ἢ καὶ ἐὰν μή; { - } Ἐὰν ὀρθῶς. { - } Καλῶς γε, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις.

Stephanus page 280, section e, line 5

πλέον γάρ που οἶμαι θάτερόν ἐστιν, ἐὰν τις χρηται ὁτῶν μὴ ὀρθῶς πράγματι ἢ ἐὰν ἑᾶ· τὸ μὲν γὰρ κακόν, τὸ δὲ οὔτε κακὸν οὔτε ἀγαθόν. ἢ οὐχ οὕτω φαμέν; { - } Συνεχώρει. { - } Τί οὖν; ἐν τῇ ἐργασίᾳ τε καὶ χρήσει τῇ περὶ τὰ ξύλα μὲν ἄλλο τί ἐστιν τὸ ἀπεργαζόμενον ὀρθῶς χρῆσθαι ἢ ἐπιστήμη ἢ τεκτονική; { - } Οὐ δῆτα, ἔφη. { - } Ἀλλὰ μήν που καὶ ἐν τῇ περὶ τὰ σκεύη ἐργασίᾳ τὸ ὀρθῶς ἐπιστήμη ἐστὶν ἢ ἀπεργαζομένη. { - } Συνέφη. { - } Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ περὶ τὴν χρείαν ὧν ἐλέγομεν τὸ πρῶτον τῶν ἀγαθῶν, πλούτου τε καὶ ὑγείας καὶ κάλλους, τὸ ὀρθῶς παῖσι τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι ἐπι-

Stephanus page 281, section b, line 1

στήμη ἦν ἡγουμένη καὶ κατορθοῦσα τὴν πράξιν, ἢ ἄλλο τι; { - } Ἐπιστήμη, ἦ δ' ὅς. { - } Οὐ μόνον ἄρα εὐτυχίαν ἀλλὰ καὶ εὐπραγίαν, ὡς ἔοικεν, ἢ ἐπιστήμη παρέχει τοῖς ἀνθρώποις ἐν πάσῃ κτήσει τε καὶ πράξει. { - } Ὡμολόγει. { - } Ἄρ' οὖν ὦ πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, ὄφελός τι τῶν ἄλλων κτημάτων ἄνευ φρονήσεως καὶ σοφίας; ἄρα γε ἂν ὄναιτο ἄνθρωπος πολλὰ κεκτημένος καὶ πολλὰ πράττων νοῦν μὴ ἔχων, ἢ μᾶλλον ὀλίγα νοῦν ἔχων; ὧδε δὲ σκόπει· οὐκ ἐλάττω πράττων ἐλάττω ἂν ἐξαμαρτάνοι, ἐλάττω δὲ ἀμαρτάνων ἥττον ἂν κακῶς πράττοι, ἥττον δὲ κακῶς πράττων ἄθλιος ἥττον ἂν

Stephanus page 281, section c, line 3

εἶη; { - } Πάνυ γ', ἔφη. { - } Πότερον οὖν ἂν μᾶλλον ἐλάττω τις πράττοι πένης ὢν ἢ πλούσιος; { - } Πένης, ἔφη. { - } Πότερον δὲ

ἀσθενής ἢ ἰσχυρός; { - } Ἀσθενής. { - } Πότερον δὲ ἔντιμος ἢ
ἄτιμος; { - } Ἄτιμος. { - } Πότερον δὲ ἀνδρεῖος ὢν καὶ σώφρων
ἐλάττω ἢ πράττει ἢ δειλός; { - } Δειλός. { - } Οὐκοῦν καὶ ἀργός
μᾶλλον ἢ ἐργάτης; { - } Συνεχώνει. { - } Καὶ βραδὺς μᾶλλον ἢ
ταχύς, καὶ ἀμβλὺν ὁρῶν καὶ ἀκούων μᾶλλον ἢ ὀξύ; { - } Πάντα
τὰ τοιαῦτα συνεχωροῦμεν ἀλλήλοις. { - } Ἐν κεφαλαίῳ δ', ἔφη,
ὦ Κλεινία, κινδυνεύει σύμπαντα ἃ τὸ πρῶτον ἔφαμεν ἀγαθὰ
εἶναι, οὐ περὶ τούτου ὁ λόγος αὐτοῖς εἶναι, ὅπως αὐτὰ γε

Stephanus page 281, section d, line 5

καθ' αὐτὰ πέφυκεν ἀγαθὰ [εἶναι], ἀλλ' ὥς ἔοικεν ὥδ' ἔχει·
ἐὰν μὲν αὐτῶν ἡγήται ἀμαθία, μείζω κακὰ εἶναι τῶν ἐναν-
τίων, ὅσῳ δυνατώτερα ὑπηρετεῖν τῷ ἡγουμένῳ κακῷ ὄντι,
ἐὰν δὲ φρόνησις τε καὶ σοφία, μείζω ἀγαθὰ, αὐτὰ δὲ καθ'
αὐτὰ οὐδέτερα αὐτῶν οὐδενὸς ἄξια εἶναι. { - } Φαίνεται, ἔφη,
ὥς ἔοικεν, οὕτως, ὥς σὺ λέγεις. { - } Τί οὖν ἡμῖν συμβαίνει ἐκ
τῶν εἰρημένων; ἄλλο τι ἢ τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲν ὄν οὔτε
ἀγαθὸν οὔτε κακόν, τούτοις δὲ δυοῖν ὄντοιν ἢ μὲν σοφία
ἀγαθόν, ἢ δὲ ἀμαθία κακόν; { - } Ὡμολόγει.
Ἔτι τοίνυν, ἔφη, τὸ λοιπὸν ἐπισκεψώμεθα. ἐπειδὴ

Stephanus page 282, section a, line 2

εὐδαίμονες μὲν εἶναι προθυμούμεθα πάντες, ἐφάνημεν δὲ
τοιοῦτοι γιγνόμενοι ἐκ τοῦ χρῆσθαι τε τοῖς πράγμασιν καὶ
ὀρθῶς χρῆσθαι, τὴν δὲ ὀρθότητα καὶ εὐτυχίαν ἐπιστήμη <ἦν>
ἢ παρέχουσα, δεῖ δὴ, ὥς ἔοικεν, ἐκ παντὸς τρόπου ἅπαντα
ἄνδρα τοῦτο παρασκευάζεσθαι, ὅπως ὥς σοφώτατος ἔσται·
ἢ οὔ; { - } Ναί, ἔφη. { - } Καὶ παρὰ πατρός γε δήπου τοῦτο οἰό-
μενον δεῖν παραλαμβάνειν πολὺ μᾶλλον ἢ χρήματα, καὶ
παρ' ἐπιτρόπων καὶ φίλων τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν φασκόν-
των ἐραστῶν εἶναι, καὶ ξένων καὶ πολιτῶν, δεόμενον καὶ
ἰκετεύοντα σοφίας μεταδιδόναι, οὐδὲν αἰσχρόν, ὦ Κλεινία,

Stephanus page 282, section b, line 4

οὐδὲ νεμεσητὸν ἕνεκα τούτου ὑπηρετεῖν καὶ δουλεύειν καὶ
ἐραστῇ καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ, ὅτιοῦν ἐθέλοντα ὑπηρετεῖν τῶν
καλῶν ὑπηρετημάτων, προθυμούμενον σοφὸν γενέσθαι· ἢ οὐ
δοκεῖ σοι, ἔφη, ἐγώ, οὕτως; { - } Πάνυ μὲν οὖν εὖ μοι δοκεῖς
λέγειν, ἢ δ' ὅς. { - } Εἰ ἔστι γε, ὦ Κλεινία, ἦν δ' ἐγώ, ἢ σοφία
διδασκόν, ἀλλὰ μὴ ἀπὸ ταῦτομάτου παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώ-
ποις· τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἔτι ἄσκεπτον καὶ οὐπω διωμολογη-
μένον ἐμοὶ τε καὶ σοί. { - } Ἀλλ' ἔμοιγε, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
διδασκὸν εἶναι δοκεῖ. { - } Καὶ ἐγὼ ἡσθεῖς εἶπον· Ἡ καλῶς
λέγεις, ὦ ἄριστε ἀνδρῶν, καὶ εὖ ἐποίησας ἀπαλλάξας με

Stephanus page 282, section c, line 7

σκέψεως πολλῆς περὶ τούτου αὐτοῦ, πότερον διδασκὸν ἢ οὐ διδασκὸν ἢ σοφία. νῦν οὖν ἐπειδὴ σοὶ καὶ διδασκὸν δοκεῖ καὶ μόνον τῶν ὄντων εὐδαίμονα καὶ εὐτυχῇ ποιεῖν τὸν ἄνθρωπον, ἄλλο τι ἢ φαίης ἂν ἀναγκαῖον εἶναι φιλοσοφεῖν καὶ αὐτὸς ἐν νῶ ἔχεις αὐτὸ ποιεῖν; { - } Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὥς οἶόν τε μάλιστα.

Καγὼ ταῦτα ἄσμενος ἀκούσας, Τὸ μὲν ἐμόν, ἔφην, παράδειγμα, ὦ Διονυσόδωρε τε καὶ Εὐθύδημε, οἶων ἐπιθυμῶ τῶν προτρεπτικῶν λόγων εἶναι, τοιοῦτον, ιδιωτικὸν ἴσως καὶ μόλις διὰ μακρῶν λεγόμενον· σφῶν δὲ ὁπότερος βούλεται,

Stephanus page 282, section d, line 8

ταῦτόν τοῦτο τέχνη πράττων ἐπιδειξάτω ἡμῖν. εἰ δὲ μὴ τοῦτο βούλεσθον, ὅθεν ἐγὼ ἀπέλιπον, τὸ ἐξῆς ἐπιδείξατον τῷ μεираκίῳ, πότερον πᾶσαν ἐπιστήμην δεῖ αὐτὸν κτᾶσθαι, ἢ ἔστι τις μία ἣν δεῖ λαβόντα εὐδαιμονεῖν τε καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα εἶναι, καὶ τίς αὕτη. ὥς γὰρ ἔλεγον ἀρχόμενος, περὶ πολλοῦ ἡμῖν τυγχάνει ὃν τόνδε τὸν νεανίσκον σοφὸν τε καὶ ἀγαθὸν γενέσθαι.

Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἶπον, ὦ Κρίτων· τῷ δὲ μετὰ τοῦτο ἐσομένῳ πάνυ σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν, καὶ ἐπεσκόπουν τίνα ποτὲ τρόπον ἄψοιντο τοῦ λόγου καὶ ὁπόθεν ἄρξοιντο

Stephanus page 283, section a, line 4

παρακελευόμενοι τῷ νεανίσκῳ σοφίαν τε καὶ ἀρετὴν ἀσκεῖν. ὁ οὖν πρεσβύτερος αὐτῶν, ὁ Διονυσόδωρος, πρότερος ἤρχετο τοῦ λόγου, καὶ ἡμεῖς πάντες ἐβλέπομεν πρὸς αὐτὸν ὥς αὐτίκα μάλα ἀκουσόμενοι θαυμασίους τινὰς λόγους. ὅπερ οὖν καὶ συνέβη ἡμῖν· θαυμαστὸν γάρ τινα, ὦ Κρίτων, ἀνὴρ κατήρχεν λόγον, οὗ σοὶ ἄξιον ἀκοῦσαι, ὥς παρακελευστικὸς ὁ λόγος ἦν ἐπ' ἀρετῇ.

Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες τε καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι, ὅσοι φατὲ ἐπιθυμεῖν τόνδε τὸν νεανίσκον σοφὸν γενέσθαι, πότερον παίζετε ταῦτα λέγοντες ἢ ὥς ἀληθῶς ἐπιθυμεῖτε καὶ

Stephanus page 283, section b, line 7

σπουδάζετε;

Καγὼ διενοήθην ὅτι ᾠηθήτην ἄρα ἡμᾶς τὸ πρότερον παίζειν, ἥνίκα ἐκελεύομεν διαλεχθῆναι τῷ νεανίσκῳ αὐτῷ, καὶ διὰ ταῦτα προσεπαισάτην τε καὶ οὐκ ἐσπουδασάτην· ταῦτα οὖν διανοηθεὶς ἔτι μᾶλλον εἶπον ὅτι θαυμαστῶς σπουδάζοιμεν.

Καὶ ὁ Διονυσόδωρος, Σκόπει μὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅπως μὴ ἔξαρνος ἔσῃ ἃ νῦν λέγεις. { - } Ἐσκεμμαι, ἦν δ' ἐγώ· οὐ γὰρ μὴ ποτ' ἔξαρνος γένωμαι. { - } Τί οὖν; ἔφη· φατὲ βούλεσθαι αὐτὸν σοφὸν γενέσθαι; { - } Πάνυ μὲν οὖν. { - } Νῦν

Stephanus page 283, section c, line 7

δέ, ἢ δ' ὅς, Κλεινίας πότερον σοφός ἐστιν ἢ οὐ; { - } Οὐκοῦν
φησί γέ πω· ἐστιν δέ, ἢν δ' ἐγώ, οὐκ ἀλαζών. { - } Ὑμεῖς δέ,

ἔφη, βούλεσθε γενέσθαι αὐτὸν σοφόν, ἀμαθῇ δὲ μὴ εἶναι;
{ - } Ὡμολογοῦμεν. { - } Οὐκοῦν ὅς μὲν οὐκ ἐστιν, βούλεσθε
αὐτὸν γενέσθαι, ὅς δ' ἐστι νῦν, μηκέτι εἶναι. { - } Καὶ ἐγὼ
ἀκούσας ἐθορυβήθην· ὁ δέ μου θορυβουμένου ὑπολαβών,
Ἄλλο τι οὖν, ἔφη, ἐπεὶ βούλεσθε αὐτὸν ὅς νῦν ἐστὶν
μηκέτι εἶναι, βούλεσθε αὐτόν, ὥς ἔοικεν, ἀπολωλέναι; καίτοι
πολλοὺ ἂν ἄξιοι οἱ τοιοῦτοι εἶεν φίλοι τε καὶ ἐρασταί,

Stephanus page 283, section d, line 8

οἵτινες τὰ παιδικὰ περὶ παντὸς ἂν ποιήσαιντο ἐξολωλέναι.

Καὶ ὁ Κτήσιππος ἀκούσας ἠγανάκτησέν τε ὑπὲρ τῶν
παιδικῶν καὶ εἶπεν· Ὡ ξένη Θούριε, εἰ μὴ ἀγροικότερον,
ἔφη, ἢν εἰπεῖν, εἶπον ἄν· “Σοὶ εἰς κεφαλὴν,” ὅτι μαθὼν μου
καὶ τῶν ἄλλων καταψεύδῃ τοιοῦτον πρᾶγμα, ὃ ἐγὼ οἶμαι
οὐδ' ὅσιον εἶναι λέγειν, ὥς ἐγὼ τόνδε βουλοίμην ἂν ἐξολω-
λέναι.

Τί δέ, ἔφη, ὦ Κτήσιππε, ὁ Εὐθύδημος, ἡ δοκεῖ σοι οἷόν
τ' εἶναι ψεύδεσθαι; { - } Νῆ Δία, ἔφη, εἰ μὴ μαίνομαί γε. { - }
Πότερον λέγοντα τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ἦ, ἢ μὴ

Stephanus page 284, section a, line 1

λέγοντα; { - } Λέγοντα, ἔφη. { - } Οὐκοῦν εἴπερ λέγει αὐτό, οὐκ
ἄλλο λέγει τῶν ὄντων ἢ ἐκεῖνο ὅπερ λέγει; { - } Πῶς γὰρ ἄν;
ἔφη ὁ Κτήσιππος. { - } Ἐν μὴν κακείνῳ γ' ἐστὶν τῶν ὄντων, ὃ
λέγει, χωρὶς τῶν ἄλλων. { - } Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν ὁ ἐκεῖνο
λέγων τὸ ὄν, ἔφη, λέγει; { - } Ναί. { - } Ἀλλὰ μὴν ὅ γε τὸ ὄν
λέγων καὶ τὰ ὄντα τάληθῃ λέγει· ὥστε ὁ Διονυσόδωρος,
εἴπερ λέγει τὰ ὄντα, λέγει τάληθῃ καὶ οὐδὲν κατὰ σοῦ
ψεύδεται.

Ναί, ἔφη· ἀλλ' ὁ ταῦτα λέγων, ἔφη ὁ Κτήσιππος, ὦ
Εὐθύδημε, οὐ τὰ ὄντα λέγει.

Stephanus page 284, section b, line 3

Καὶ ὁ Εὐθύδημος, Τὰ δὲ μὴ ὄντα, ἔφη, ἄλλο τι ἢ οὐκ
ἐστίν; { - } Οὐκ ἐστίν. { - } Ἄλλο τι οὖν οὐδαμοῦ τά γε μὴ ὄντα
ὄντα ἐστίν; { - } Οὐδαμοῦ. { - } Ἔστιν οὖν ὅπως περὶ ταῦτα, τὰ μὴ
ὄντα, πράξειεν ἂν τίς τι, ὥστ' ἐκεῖνα ποιήσειεν ἂν καὶ
ὅστισοῦν τὰ μηδαμοῦ ὄντα; { - } Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη ὁ Κτήσι-
ππος. { - } Τί οὖν; οἱ ῥήτορες ὅταν λέγωσιν ἐν τῷ δήμῳ,
οὐδὲν πράττουσι; { - } Πράττουσι μὲν οὖν, ἢ δ' ὅς. { - } Οὐκοῦν
εἴπερ πράττουσι, καὶ ποιοῦσι; { - } Ναί. { - } Τὸ λέγειν ἄρα πράτ-

τειν τε καὶ ποιεῖν ἐστιν; { - } Ὡμολόγησεν. { - } Οὐκ ἄρα τά γε μὴ ὄντ', ἔφη, λέγει οὐδείς - ποιοῖ γὰρ ἂν ἤδη τί· σὺ δὲ

Stephanus page 284, section c, line 4

ὡμολόγηκας τὸ μὴ ὄν μὴ οἶόν τ' εἶναι μηδένα ποιεῖν - ὥστε κατὰ τὸν σὸν λόγον οὐδείς ψευδῇ λέγει, ἀλλ' εἴπερ λέγει Διονυσόδωρος, τάληθ' τε καὶ τὰ ὄντα λέγει.

Νῆ Δία, ἔφη ὁ Κτήσιππος, ὦ Εὐθύδημε· ἀλλὰ τὰ ὄντα μὲν τρόπον τινὰ λέγει, οὐ μέντοι ὥς γε ἔχει.

Πῶς λέγεις, ἔφη ὁ Διονυσόδωρος, ὦ Κτήσιππε; εἰσὶν γάρ τινες οἱ λέγουσι τὰ πράγματα ὥς ἔχει; { - } Εἰσὶν μέντοι, ἔφη, οἱ καλοὶ τε κάγαθοι καὶ οἱ τάληθ' λέγοντες. { - } Τί οὖν; ἡ δ' ὅς· τὰγαθὰ οὐκ εὖ, ἔφη, ἔχει, τὰ δὲ κακὰ κακῶς; { - } Συνεχώρει. { - } Τοὺς δὲ καλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς ὁμολογεῖς λέ-

Stephanus page 284, section d, line 5

γειν ὥς ἔχει τὰ πράγματα; { - } Ὅμολογῶ. { - } Κακῶς ἄρα, ἔφη, λέγουσιν, ὦ Κτήσιππε, οἱ ἀγαθοὶ τὰ κακὰ, εἴπερ ὥς ἔχει λέγουσιν. { - } Ναὶ μὰ Δία, ἡ δ' ὅς, σφόδρα γε, τοὺς γοῦν κακοὺς ἀνθρώπους· ὦν σὺ, ἐάν μοι πείθῃ, εὐλαβήσῃ εἶναι, ἵνα μὴ σε οἱ ἀγαθοὶ κακῶς λέγωσιν. ὥς εὖ ἴσθ' ὅτι κακῶς λέγουσιν οἱ ἀγαθοὶ τοὺς κακοὺς. { - } Καὶ τοὺς μεγάλους, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, μεγάλως λέγουσι καὶ τοὺς θερμοὺς θερμῶς; { - } Μάλιστα δήπου, ἔφη ὁ Κτήσιππος· τοὺς γοῦν ψυχροὺς ψυχρῶς λέγουσί τε καὶ φασὶν διαλέγεσθαι. { - } Σὺ μὲν, ἔφη ὁ Διονυσόδωρος, λοιδορῇ, ὦ Κτήσιππε, λοιδορῇ. { - } Μὰ Δί' οὐκ

Stephanus page 284, section e, line 7

ἔγωγε, ἡ δ' ὅς, ὦ Διονυσόδωρε, ἐπεὶ φιλῶ σε, ἀλλὰ νοθεῶ σε ὥς ἐταῖρον, καὶ πειρῶμαι πείθειν μηδέποτε ἐναντίον ἐμοῦ οὕτως ἀγροίκως λέγειν ὅτι ἐγὼ τούτους βούλομαι ἐξολωλέναι, οὐς περὶ πλείστου ποιοῦμαι.

Ἐγὼ οὖν, ἐπειδὴ μοι ἐδόκουν ἀγριωτέως πρὸς ἀλλήλους ἔχειν, προσέπαιζόν τε τὸν Κτήσιππον καὶ εἶπον ὅτι Ὡ Κτήσιππε, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς παρὰ τῶν ξένων δέχεσθαι ἃ λέγουσιν, ἐὰν ἐθέλωσι διδόναι, καὶ μὴ ὀνόματι διαφέρεσθαι. εἰ γὰρ ἐπίστανται οὕτως ἐξολλύναι ἀνθρώπους, ὥστ' ἐκ πονηρῶν τε καὶ ἀφρόνων χρηστοὺς τε καὶ

Stephanus page 285, section a, line 8

ἔμφονας ποιεῖν, καὶ τοῦτο εἴτε αὐτῷ ἡνύρηκατον εἴτε καὶ παρ' ἄλλου του ἐμαθέτην φθόρον τινὰ καὶ ὄλεθρον τοιοῦτον, ὥστε ἀπολέσαντες πονηρὸν ὄντα χρηστὸν πάλιν ἀποφῆναι· εἰ τοῦτο ἐπίστασθον - δῆλον δὲ ὅτι ἐπίστασθον· ἐφάτην γοῦν τὴν τέχνην σφῶν εἶναι τὴν νεωστὶ ἡνύρημένην ἀγαθοὺς ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἐκ πονηρῶν - συγχωρήσωμεν οὖν

αὐτοῖν αὐτό· ἀπολεσάντων ἡμῖν τὸ μεираκίον καὶ φρόνιμον
ποιησάντων, καὶ ἅπαντάς γε ἡμᾶς τοὺς ἄλλους. εἰ δὲ ὑμεῖς
οἱ νέοι φοβεῖσθε, ὥσπερ ἐν Καρὶ ἐν ἐμοὶ ἔστω ὁ κίνδυνος·
ὥς ἐγώ, ἐπειδὴ καὶ πρεσβύτης εἰμί, παρακινδυνεύειν ἔτοι-

Stephanus page 285, section c, line 3

μος καὶ παραδίδωμι ἐμαυτὸν Διονυσοδώρῳ τούτῳ ὥσπερ τῇ
Μηδείᾳ τῇ Κόλχῳ. ἀπολλύτω με, καὶ εἰ μὲν βούλεται,
ἐνέτω, εἰ δ' ὅτι βούλεται, τοῦτο ποιεῖτω· μόνον χρηστὸν
ἀποφηνάτω.

Καὶ ὁ Κτήσιππος, Ἐγὼ μὲν, ἔφη, καὶ αὐτός, ὦ Σώκρατες,
ἔτοιμός εἰμι παρέχειν ἐμαυτὸν τοῖς ξένοις, καὶ ἐὰν βούλων-
ται δέρειν ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν δέρουσιν, εἴ μοι ἢ δορὰ μὴ εἰς
ἀσκὸν τελευτήσῃ, ὥσπερ ἡ τοῦ Μαρσύου, ἀλλ' εἰς ἀρετὴν.
καίτοι με οἶεται Διονυσόδωρος οὐτοσὶ χαλεπαίνειν αὐτῷ·
ἐγὼ δὲ οὐ χαλεπαίνω, ἀλλ' ἀντιλέγω πρὸς ταῦτα ἅ μοι

Stephanus page 285, section d, line 4

δοκεῖ πρὸς με μὴ καλῶς λέγειν. ἀλλὰ σὺ τὸ ἀντιλέγειν,
ἔφη, ὦ γενναῖε Διονυσόδωρε, μὴ κάλει λοιδορεῖσθαι· ἕτερον
γάρ τί ἐστι τὸ λοιδορεῖσθαι.

Καὶ Διονυσόδωρος, Ὡς ὄντος, ἔφη, τοῦ ἀντιλέγειν, ὦ
Κτήσιππε, ποιῇ τοὺς λόγους;

Πάντως δήπου, ἔφη, καὶ σφόδρα γε· ἡ σύ, ὦ Διονυσό-
δωρε, οὐκ οἶει εἶναι ἀντιλέγειν;

Οὐκ οὖν σύ γ' ἄν, ἔφη, ἀποδείξαις πώποτε ἀκούσας οὐδενὸς
ἀντιλέγοντος ἑτέρου ἑτέρῳ.

Ἀληθῆ λέγεις; ἔφη· ἀλλὰ ἀκούων μὲν νυνὶ σοὶ ἀποδεί-

Stephanus page 285, section e, line 6

κνυμι ἀντιλέγοντος Κτησίππου Διονυσοδώρῳ.

Ἦ καὶ ὑπόσχοις ἂν τούτου λόγον;

Πάνυ, ἔφη.

Τί οὖν; ἡ δ' ὅς· εἰσὶν ἐκάστῳ τῶν ὄντων λόγοι; { - }

Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν ὥς ἔστιν ἕκαστον ἢ ὥς οὐκ ἔστιν; { - }

Ὡς ἔστιν. { - } Εἰ γὰρ μέμνησαι, ἔφη, ὦ Κτήσιππε, καὶ ἄρτι
ἐπεδείξαμεν μηδένα λέγοντα ὥς οὐκ ἔστι· τὸ γὰρ μὴ ὄν
οὐδεὶς ἐφάνη λέγων. { - } Τί οὖν δὴ τοῦτο; ἡ δ' ὅς ὁ Κτήσιπ-
πος· ἡττόν τι ἀντιλέγομεν ἐγὼ τε καὶ σύ; { - } Πότερον οὖν,
ἡ δ' ὅς, ἀντιλέγοιμεν ἂν τοῦ αὐτοῦ πράγματος λόγον ἀμφο-

Stephanus page 286, section a, line 6

τεροι λέγοντες, ἡ οὕτω μὲν ἂν δήπου ταῦτ' ἀλέγοιμεν; { - }

Συνεχώρει. { - } Ἀλλ' ὅταν μηδέτερος, ἔφη, τὸν τοῦ πράγματος
λόγον λέγῃ, τότε ἀντιλέγοιμεν ἂν; ἡ οὕτω γε τὸ παράπαν
οὐδ' ἂν μεμνημένος εἴῃ τοῦ πράγματος οὐδέτερος ἡμῶν; { - }

Καὶ τοῦτο συνωμολόγει. { - } Ἀλλ' ἄρα, ὅταν ἐγὼ μὲν τὸν τοῦ
πράγματος λόγον λέγω, σὺ δὲ ἄλλου τινὸς ἄλλον, τότε
ἀντιλέγομεν; ἢ ἐγὼ λέγω μὲν τὸ πρᾶγμα, σὺ δὲ οὐδὲ λέγεις
τὸ παράπαν; ὁ δὲ μὴ λέγων τῷ λέγοντι πῶς <ἂν> ἀντιλέγοι;
Καὶ ὁ μὲν Κτήσιππος ἐσίγησεν· ἐγὼ δὲ θαυμάσας τὸν
λόγον, Πῶς, ἔφην, ὦ Διονυσόδωρε, λέγεις; οὐ γάρ τοι

Stephanus page 286, section c, line 1

ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν λόγον πολλῶν δὴ καὶ πολλακίς ἀκηκοὺς
αἰεὶ θαυμάζω - καὶ γὰρ οἱ ἀμφὶ Πρωταγόραν σφόδρα ἐχρῶντο
αὐτῷ καὶ οἱ ἔτι παλαιότεροι· ἐμοὶ δὲ αἰεὶ θαυμαστός τις
δοκεῖ εἶναι καὶ τοὺς τε ἄλλους ἀνατρέπων καὶ αὐτὸς αὐτόν
- οἶμαι δὲ αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν παρὰ σοῦ κάλλιστα πεύ-

σεσθαι. ἄλλο τι ψευδῇ λέγειν οὐκ ἔστιν; - τοῦτο γὰρ
δύναται ὁ λόγος· ἢ γάρ; - ἀλλ' ἢ λέγοντ' ἀληθῆ λέγειν ἢ
μὴ λέγειν;
Συνεχώνει.

Stephanus page 286, section d, line 1

Πότερον οὖν ψευδῇ μὲν λέγειν οὐκ ἔστι, δοξάζειν μέντοι
ἔστιν;
Οὐδὲ δοξάζειν, ἔφη.
Οὐδ' ἄρα ψευδῆς, ἦν δ' ἐγώ, δόξα ἔστι τὸ παράπαν.
Οὐκ ἔφη.
Οὐδ' ἄρα ἀμαθία οὐδ' ἀμαθεὶς ἀνθρώποι· ἢ οὐ τοῦτ' ἂν
εἴη ἀμαθία, εἴπερ εἴη, τὸ ψεύδεσθαι τῶν πραγμάτων;
Πάνυ γε, ἔφη.
Ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν, ἦν δ' ἐγώ.
Οὐκ ἔφη.

Stephanus page 286, section d, line 11

Λόγου ἔνεκα, ὦ Διονυσόδωρε, λέγεις τὸν λόγον, ἵνα δὴ
ἄτοπον λέγης, ἢ ὡς ἀληθῶς δοκεῖ σοι οὐδεὶς εἶναι ἀμαθὴς
ἀνθρώπων;
Ἀλλὰ σὺ, ἔφη, ἔλεγξον.
Ἦ καὶ ἔστι τοῦτο κατὰ τὸν σὸν λόγον, ἐξελέγξαι,
μηδενὸς ψευδομένου;
Οὐκ ἔστιν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος.
Οὐδ' ἄρα ἐκέλευεν, ἔφην ἐγώ, νυνδὴ Διονυσόδωρος
ἐξελέγξαι;
Τὸ γὰρ μὴ ὄν πῶς ἂν τις κελεύσαι; σὺ δὲ κελεύεις;

Stephanus page 286, section e, line 8

Ὅτι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Εὐθύδημε, τὰ σοφὰ ταῦτα καὶ τὰ εὖ
ἔχοντα οὐ πάνυ τι μανθάνω, ἀλλὰ παχέως πως ἐννοῶ.

ἴσως μὲν οὖν φορτικώτερόν τι ἐρήσομαι, ἀλλὰ συγγίγνωσκε.
ὄρα δέ· εἰ γὰρ μήτε ψεύδεσθαι ἔστιν μήτε ψευδῇ δοξάζειν
μήτε ἀμαθῆ εἶναι, ἄλλο τι οὐδ' ἐξαμαρτάνειν ἔστιν, ὅταν τίς
τι πράττῃ; πράττοντα γὰρ οὐκ ἔστιν ἀμαρτάνειν τούτου ὃ
πράττει· οὐχ οὕτω λέγετε;

Πάνυ γ', ἔφη.

Τοῦτό ἐστιν ἤδη, ἦν δ' ἐγώ, τὸ φορτικὸν ἐρώτημα. εἰ
γὰρ μὴ ἀμαρτάνομεν μήτε πράττοντες μήτε λέγοντες μήτε

Stephanus page 287, section a, line 8

διανοούμενοι, ὑμεῖς, ὦ πρὸς Διός, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, τίνας
διδάσκαλοι ἦκετε; ἢ οὐκ ἄρτι ἔφατε ἀρετὴν κάλλιστ' ἂν
παραδοῦναι ἀνθρώπων τῷ ἐθέλοντι μαρθάνειν;

Εἶτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Διονυσόδωρος ὑπολαβὼν, οὕτως
εἰ Κρόνος, ὥστε ἅ τὸ πρῶτον εἶπομεν νῦν ἀναμνησκή, καὶ
εἰ τι πέρυσιν εἶπον, νῦν ἀναμνησθήσῃ, τοῖς δ' ἐν τῷ παρόντι
λεγομένοις οὐχ ἔξεις ὅτι χρή;

Καὶ γάρ, ἔφην ἐγώ, χαλεποὶ εἰσιν πάνυ - εἰκότως· παρὰ
σοφῶν γὰρ λέγονται - ἐπεὶ καὶ τούτῳ τῷ τελευταίῳ παγ-
χάλεπον χρήσασθαι ἔστιν, ὧ λέγεις. τὸ γὰρ “Οὐκ ἔχω ὅτι

Stephanus page 287, section b, line 9

χρῶμαι” τί ποτε λέγεις, ὦ Διονυσόδωρε; ἢ δῆλον ὅτι ὡς
οὐκ ἔχω ἐξελέγξαι αὐτόν; ἐπεὶ εἶπέ, τί σοι ἄλλο νοεῖ τοῦτο
τὸ ῥῆμα, τὸ “Οὐκ ἔχω ὅτι χρήσωμαι τοῖς λόγοις”;

Ἀλλ' ὃ σὺ λέγεις, ἔφη, [τούτῳ τῷ πάνυ χαλεπὸν χρῆσθαι·]
ἐπεὶ ἀποκρίναι.

Πρὶν σὲ ἀποκρίνασθαι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Διονυσόδωρε;

Οὐκ ἀποκρίνῃ; ἔφη.

Ἦ καὶ δίκαιον;

Δίκαιον μέντοι, ἔφη.

Κατὰ τίνα λόγον; ἦν δ' ἐγώ· ἢ δῆλον ὅτι κατὰ τόνδε,

Stephanus page 287, section c, line 10

ὅτι σὺ νῦν πάσσοφός τις ἡμῖν ἀφῖξαι περὶ λόγους, καὶ οἶσθα
ὅτε δεῖ ἀποκρίνασθαι καὶ ὅτε μή; καὶ νῦν οὐδ' ἂν ὀτιοῦν
ἀποκρίνῃ, ἅτε γινώσκων ὅτι οὐ δεῖ;

Λαλεῖς, ἔφη, ἀμελήσας ἀποκρίνασθαι· ἀλλ', ὠγαθέ, πείθου
καὶ ἀποκρίνου, ἐπειδὴ καὶ ὁμολογεῖς με σοφὸν εἶναι.

Πειστέον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη, ὥς ἔοικεν· σὺ
γὰρ ἄρχεις. ἀλλ' ἐρώτα.

Πότερον οὖν ψυχὴν ἔχοντα νοεῖ τὰ νοοῦντα, ἢ καὶ τὰ
ἄψυχα;

Τὰ ψυχὴν ἔχοντα.

Stephanus page 287, section d, line 10

Οἶσθα οὖν τι, ἔφη, ῥῆμα ψυχὴν ἔχον;

Μὰ Δία οὐκ ἔγωγε.

Τί οὖν ἄρτι ἤρου ὅτι μοι νοοῖ τὸ ῥῆμα;

Τί ἄλλο γε, ἦν δ' ἐγώ, ἢ ἐξήμαρτον διὰ τὴν βλακείαν;
ἢ οὐκ ἐξήμαρτον ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὀρθῶς εἶπον, εἰπὼν ὅτι
νοεῖ τὰ ῥήματα; πότερα φῆς ἐξαμαρτάνειν με ἢ οὐ; εἰ γὰρ
μὴ ἐξήμαρτον, οὐδὲ σὺ ἐξελέγξεις, καίπερ σοφὸς ὢν, οὐδ'
ἔχεις ὅτι χρῆ τῷ λόγῳ· εἰ δ' ἐξήμαρτον, οὐδ' οὕτως ὀρθῶς
λέγεις, φάσκων οὐκ εἶναι ἐξαμαρτάνειν. καὶ ταῦτα οὐ πρὸς
ἀ πέρυσιν ἔλεγες λέγω. ἀλλὰ ἔοικεν, ἔφην ἐγώ, ὧ Διονυσό-

Stephanus page 288, section a, line 3

δωρέ τε καὶ Εὐθύδημε, οὗτος μὲν ὁ λόγος ἐν ταύτῳ μένειν
καὶ ἔτι ὥσπερ τὸ παλαιὸν καταβαλὼν πίπτειν, καὶ ὥστε
τοῦτο μὴ πάσχειν οὐδ' ὑπὸ τῆς ὑμετέρας πω τέχνης ἐξηυρη-
σθαι, καὶ ταῦτα οὕτως θυμαστῆς οὔσης εἰς ἀκρίβειαν
λόγων.

Καὶ ὁ Κτήσιππος, Θαυμάσιά γε λέγετ', ἔφη, ὧ ἄνδρες
Θούριοι εἴτε Χῖοι εἴθ' ὁπόθεν καὶ ὅπη χαίρετον ὀνομαζόμενοι·
ὥς οὐδὲν ὑμῖν μέλει τοῦ παραληρεῖν.

Καὶ ἐγὼ φοβηθεὶς μὴ λοιδορία γένηται, πάλιν κατεπράυ-
νον τὸν Κτήσιππον καὶ εἶπον· ὦ Κτήσιππε, καὶ νυνδὴ ἅ

Stephanus page 288, section b, line 5

πρὸς Κλεινίαν ἔλεγον, καὶ πρὸς σὲ ταῦτά ταῦτα λέγω, ὅτι
οὐ γινώσκεις τῶν ξένων τὴν σοφίαν ὅτι θαυμασία ἐστίν.
ἀλλ' οὐκ ἐθέλετον ἡμῖν ἐπιδείξασθαι σπουδάζοντε, ἀλλὰ τὸν
Πρωτέα μιμεῖσθον τὸν Αἰγύπτιον σοφιστὴν γοητεύοντε ἡμᾶς.
ἡμεῖς οὖν τὸν Μενέλαον μιμώμεθα, καὶ μὴ ἀφιώμεθα τοῖν
ἀνδροῖν ἕως ἄν ἡμῖν ἐκφανῇτον ἐφ' ᾧ αὐτῷ σπουδάζετον·
οἶμαι γάρ τι αὐτοῖν πάγκαλον φανεῖσθαι, ἐπειδὴν ἄρξωνται
σπουδάζειν. ἀλλὰ δεώμεθα καὶ παραμυθώμεθα καὶ προσευχώ-
μεθα αὐτοῖν ἐκφανῆναι. ἐγὼ οὖν μοι δοκῶ καὶ αὐτὸς πάλιν
ὑφηγήσασθαι οἷω προσεύχομαι αὐτῷ φανῆναί μοι· ὅθεν γὰρ

Stephanus page 288, section d, line 1

τὸ πρότερον ἀπέλιπον, τὸ ἐξῆς τούτοις πειράσομαι, ὅπως ἂν
δύνωμαι, διελθεῖν, ἐάν πως ἐκκαλέσωμαι καὶ ἐλεήσαντέ
με καὶ οἰκτίραντε συντεταμένον καὶ σπουδάζοντα καὶ αὐτῷ
σπουδάσητον.

Σὺ δέ, ὦ Κλεινία, ἔφην, ἀνάμνησόν με πόθεν τότ' ἀπε-
λίπομεν. ὥς μὲν οὖν ἐγῶμαι, ἐνθένδε ποθέν. φιλοσοφη-
τέον ὡμολογήσαμεν τελευτῶντες· ἦ γάρ; { - } Ναί, ἦ δ' ὅς. { - }

Ἡ δέ γε φιλοσοφία κτήσις ἐπιστήμης· οὐχ οὔτως; ἔφην.

{ - } Ναί, ἔφη. { - } Τίνα ποτ' οὖν ἂν κτησάμενοι ἐπιστήμην ὀρθῶς
κτησαίμεθα; ἄρ' οὐ τοῦτο μὲν ἀπλοῦν, ὅτι ταύτην ἥτις ἡμᾶς

ὀνήσει; { - } Πάνυ γ', ἔφη. { - } Ἄρ' οὖν ἂν τι ἡμᾶς ὀνήσειεν, εἰ ἐπισταίμεθα γινώσκειν περιόντες ὅπου τῆς γῆς χρυσίον πλεῖστον κατορώρεται; { - } Ἴσως, ἔφη. { - } Ἀλλὰ τὸ πρότερον, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτό γε ἐξηλέγξαμεν, ὅτι οὐδὲν πλεόν, οὐδ' εἰ ἄνευ πραγμάτων καὶ τοῦ ὀρύττειν τὴν γῆν τὸ πᾶν ἡμῖν χρυσίον γένοιτο· ὥστε οὐδ' εἰ τὰς πέτρας χρυσᾶς ἐπισταίμεθα ποιεῖν, οὐδενὸς ἂν ἀξία ἢ ἐπιστήμη εἴη. εἰ γὰρ μὴ καὶ χρησθαι ἐπιστησόμεθα τῷ χρυσίῳ, οὐδὲν ὄφελος αὐτοῦ ἐφάνη ὄν· ἢ οὐ μέμνησαι; ἔφην ἐγώ. { - } Πάνυ γ', ἔφη, μέμνημαι. { - } Οὐδέ γε, ὡς ἔοικε, τῆς ἄλλης ἐπιστήμης ὄφελος

γίνεται οὐδέν, οὔτε χρηματιστικῆς οὔτε ἰατρικῆς οὔτε ἄλλης οὐδεμιᾶς, ἣτις ποιεῖν τι ἐπίσταται, χρησθαι δὲ μὴ ᾧ ἂν ποιήσῃ· οὐχ οὕτως; { - } Συνέφη. { - } Οὐδέ γε εἴ τις ἔστιν ἐπιστήμη ὥστε ἀθανάτους ποιεῖν, ἄνευ τοῦ ἐπίστασθαι τῇ ἀθανασίᾳ χρησθαι οὐδὲ ταύτης ἔοικεν ὄφελος οὐδέν, εἴ τι δεῖ τοῖς πρόσθεν ὠμολογημένοις τεκμαίρεσθαι. { - } Συνεδόκει ἡμῖν πάντα ταῦτα. { - } Τοιαύτης τινὸς ἄρα ἡμῖν ἐπιστήμης δεῖ, ᾧ καλὲ παῖ, ἦν δ' ἐγώ, ἐν ἣ συμπέπτωκεν ἅμα τό τε ποιεῖν καὶ τὸ ἐπίστασθαι χρησθαι τούτῳ ὃ ἂν ποιῇ. { - } Φαίνεται, ἔφη. { - } Πολλοῦ ἄρα δεῖ, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς λυροποιούς δεῖν

εἶναι καὶ τοιαύτης τινὸς ἐπιστήμης ἐπηβόλους. ἐνταῦθα γὰρ δὴ χωρὶς μὲν ἡ ποιουσα τέχνη, χωρὶς δὲ ἡ χρωμένη διήρηται τοῦ αὐτοῦ πέρι· ἡ γὰρ λυροποιικὴ καὶ ἡ κιθαριστικὴ πολὺ διαφέρειτον ἀλλήλοιν. οὐχ οὕτως; { - } Συνέφη. { - } Οὐδὲ μὴν αὐλοποιικῆς γε δῆλον ὅτι δεόμεθα· καὶ γὰρ αὕτη ἑτέρα τοιαύτη. { - } Συνεδόκει. { - } Ἀλλὰ πρὸς θεῶν, ἔφην ἐγώ, εἰ τὴν λογοποιικὴν τέχνην μάθοιμεν, ἄρ' ἐστὶν αὕτη ἣν ἔδει κεκτημένους ἡμᾶς εὐδαίμονας εἶναι; { - } Οὐκ οἶμαι, ἔφη, ἐγώ, ὁ Κλεινίας ὑπολαβών.

Τίνι τεκμηρίῳ, ἦν δ' ἐγώ, χρῆ;

Ὅρῳ, ἔφη, τινὰς λογοποιούς, οἱ τοῖς ἰδίῳις λόγοις, οἷς αὐτοὶ ποιοῦσιν, οὐκ ἐπίστανται χρησθαι, ὥσπερ οἱ λυροποιοὶ

ταῖς λύραις, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἄλλοι δυνατοὶ χρησθαι οἷς ἐκεῖνοι ἠργάσαντο, οἱ λογοποιεῖν αὐτοὶ ἀδύνατοι· δῆλον οὖν ὅτι καὶ περὶ λόγους χωρὶς ἢ τοῦ ποιεῖν τέχνη καὶ ἢ τοῦ χρησθαι.

Ἰκανόν μοι δοκεῖς, ἔφην ἐγώ, τεκμήριον λέγειν, ὅτι οὐχ

αὕτη ἐστὶν ἡ τῶν λογοποιῶν τέχνη, ἣν ἂν κτησάμενός τις
εὐδαίμων εἴη. καίτοι ἐγὼ ὦμην ἐνταῦθά που φανήσεσθαι

Stephanus page 289, section e, line 1

τὴν ἐπιστήμην ἣν δὴ πάλαι ζητοῦμεν. καὶ γὰρ μοι οἱ τε
ἄνδρες αὐτοὶ οἱ λογοποιοί, ὅταν συγγένωμαι αὐτοῖς, ὑπέρ-
σοφοι, ὧ Κλεινία, δοκοῦσιν εἶναι, καὶ αὐτὴ ἡ τέχνη αὐτῶν
θεσπεσία τις καὶ ὑψηλὴ. καὶ μέντοι οὐδὲν θαυμαστόν· ἔστι
γὰρ τῆς τῶν ἐπωδῶν τέχνης μόνον μικρῷ τε ἐκείνης ὑπο-
δεεστέρα. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἐπωδῶν ἔχεών τε καὶ φαλαγγίων
καὶ σκορπίων καὶ τῶν ἄλλων θηρίων τε καὶ νόσων κήλησίς
ἐστίν, ἡ δὲ δικαστῶν τε καὶ ἐκκλησιαστῶν καὶ τῶν ἄλλων
ὄχλων κήλησίς τε καὶ παραμυθία τυγχάνει οὕσα· ἡ σοί,
ἔφην ἐγώ, ἄλλως πως δοκεῖ;

Stephanus page 290, section a, line 6

Οὐκ, ἀλλ' οὕτω μοι φαίνεται, ἔφη, ὥς σὺ λέγεις.
Ποῖ οὖν, ἔφην ἐγώ, τραποίμεθ' ἂν ἔτι; ἐπὶ ποίαν τέχνην;
Ἐγὼ μὲν οὐκ εὐπορῶ, ἔφη.
Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ἐμὲ οἶμαι ἡύρηκέναι.
Τίνα; ἔφη ὁ Κλεινίας.
Ἡ στρατηγική μοι δοκεῖ, ἔφην ἐγώ, τέχνη παντὸς μᾶλλον
εἶναι ἣν ἂν τις κτησάμενος εὐδαίμων εἴη.
Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.
Πῶς; ἦν δ' ἐγώ.
Θηρευτική τις ἥδε γέ ἐστιν τέχνη ἀνθρώπων.

Stephanus page 290, section b, line 6

Τί δὴ οὖν; ἔφην ἐγώ.
Οὐδεμία, ἔφη, τῆς θηρευτικῆς αὐτῆς ἐπὶ πλέον ἐστὶν ἢ
ὅσον θηρεῦσαι καὶ χειρώσασθαι· ἐπειδὰν δὲ χειρώσωνται
τοῦτο ὃ ἂν θηρεύωνται, οὐ δύνανται τούτῳ χρῆσθαι, ἀλλ' οἱ
μὲν κυνηγέται καὶ οἱ ἀλιεῖς τοῖς ὀψοποιοῖς παραδιδόασιν, οἱ
δ' αὖ γεωμέτραι καὶ οἱ ἀστρονόμοι καὶ οἱ λογιστικοί - θηρευ-
τικοὶ γὰρ εἰσι καὶ οὗτοι· οὐ γὰρ ποιοῦσι τὰ διαγράμματα
ἕκαστοι τούτων, ἀλλὰ τὰ ὄντα ἀνευρίσκουσιν - ἅτε οὖν χρῆ-
σθαι αὐτοὶ αὐτοῖς οὐκ ἐπιστάμενοι, ἀλλὰ θηρεῦσαι μόνον,
παραδιδόασιν δὴπου τοῖς διαλεκτικοῖς καταχρῆσθαι αὐτῶν τοῖς

Stephanus page 290, section c, line 6

εὐρήμασιν, ὅσοι γε αὐτῶν μὴ παντάπασιν ἀνόητοί εἰσιν.
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὧ κάλλιστε καὶ σοφώτατε Κλεινία·
τοῦτο οὕτως ἔχει,
Πάνυ μὲν οὖν. καὶ οἱ γε στρατηγοί, ἔφη, οὕτω τὸν αὐτὸν
τρόπον· ἐπειδὰν ἡ πόλιν τινὰ θηρεύσωνται ἢ στρατόπεδον,
παραδιδόασιν τοῖς πολιτικοῖς ἀνδράσιν - αὐτοὶ γὰρ οὐκ ἐπί-

στανται χρῆσθαι τούτοις ἃ ἐθήρευσαν - ὥσπερ οἶμαι οἱ
ὀρτυγοθήραι τοῖς ὀρτυγοτρόφοις παραδιδόασιν. εἰ οὖν, ἢ δ'
ὅς, δεόμεθα ἐκείνης τῆς τέχνης, ἣτις ᾧ ἂν κτήσεται ἢ ποι-
ήσασα ἢ θηρευσασμένη αὐτὴ καὶ ἐπιστήσεται χρῆσθαι, καὶ ἡ

Stephanus page 290, section d, line 7

τοιαύτη ποιήσῃ ἡμᾶς μακαρίους, ἄλλην δὴ τινα, ἔφη,
ζητητέον ἀντὶ τῆς στρατηγικῆς.

{KP.} Τί λέγεις σύ, ὦ Σώκρατες; ἐκεῖνο τὸ μειράκιον
τοιαῦτ' ἐφθέγγετο;

{ΣΩ.} Οὐκ οἶει, ὦ Κρίτων;

{KP.} Μὰ Δί' οὐ μέντοι. οἶμαι γὰρ αὐτὸν ἐγώ, εἰ ταῦτ'
εἶπεν, οὔτ' Εὐθυδήμου οὔτε ἄλλου οὐδενὸς ἔτ' ἀνθρώπου
δεῖσθαι εἰς παιδείαν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἄρα, ὦ πρὸς Διός, μὴ ὁ Κτήσιππος ᾗν ὁ ταῦτ'
εἰπὼν, ἐγὼ δὲ οὐ μέμνημαι;

Stephanus page 291, section a, line 1

{KP.} Ποῖος Κτήσιππος;

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τόδε γε εὖ οἶδα, ὅτι οὔτε Εὐθύδημος οὔτε
Διονυσόδωρος ᾗν ὁ εἰπὼν ταῦτα· ἀλλ', ὦ δαιμόνιε Κρίτων,
μή τις τῶν κρειττόνων παρὼν αὐτὰ ἐφθέγγετο; ὅτι γὰρ
ἤκουσά γε ταῦτα, εὖ οἶδα.

{KP.} Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες· τῶν κρειττόνων μέντοι
τις ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ πολὺ γε. ἀλλὰ μετὰ τοῦτο ἔτι τινὰ
ἐζητήσατε τέχνην; καὶ ἠύρετε ἐκείνην ἢ οὐχ ἠύρετε, ἥς
ἐνεκα ἐζητεῖτε;

{ΣΩ.} Πόθεν, ὦ μακάριε, ἠύρομεν; ἀλλ' ἤμεν πάνυ γελοῖοι·

Stephanus page 291, section b, line 2

ὥσπερ τὰ παιδιά τὰ τοὺς κορύδους διώκοντα, ἀεὶ ᾠόμεθα
ἐκάστην τῶν ἐπιστημῶν αὐτίκα λήψεσθαι, αἱ δ' αἰεὶ ὑπεξέ-
φενγον. τὰ μὲν οὖν πολλὰ τί ἂν σοι λέγοιμι; ἐπὶ δὲ δὴ
τὴν βασιλικὴν ἐλθόντες τέχνην καὶ διασκοπούμενοι αὐτὴν
εἰ αὕτη εἴη ἢ τὴν εὐδαιμονίαν παρέχουσά τε καὶ ἀπεργαζο-
μένη, ἐνταῦθα ὥσπερ εἰς λαβύρινθον ἐμπεσόντες, οἰόμενοι
ἤδη ἐπὶ τέλει εἶναι, περικάμψαντες πάλιν ὥσπερ ἐν ἀρχῇ τῆς
ζητήσεως ἀνεφάνημεν ὄντες καὶ τοῦ ἴσου δεόμενοι ὅσους περ
ὅτε τὸ πρῶτον ἐζητοῦμεν.

{KP.} Πῶς δὴ τοῦτο ὑμῖν συνέβη, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 291, section c, line 4

{ΣΩ.} Ἐγὼ φράσω. ἔδοξε γὰρ δὴ ἡμῖν ἡ πολιτικὴ καὶ
ἡ βασιλικὴ τέχνη ἢ αὐτὴ εἶναι.

{KP.} Τί οὖν δὴ;

{ΣΩ.} Ταύτη τῇ τέχνῃ ἢ τε στρατηγικῇ καὶ αἱ ἄλλαι

παραδιδόναι ἄρχειν τῶν ἔργων ὧν αὐταὶ δημιουργοὶ εἰσιν,
ὥς μόνη ἐπισταμένη χρηθῆσθαι. σαφῶς οὖν ἐδόκει ἡμῖν αὕτη
εἶναι ἣν ἐζητοῦμεν, καὶ ἡ αἰτία τοῦ ὀρθῶς πράττειν ἐν τῇ
πόλει, καὶ ἀτεχνῶς κατὰ τὸ Αἰσχύλου ἱαμβεῖον μόνη ἐν
τῇ πρύμνῃ καθῆσθαι τῆς πόλεως, πάντα κυβερνῶσα καὶ
πάντων ἄρχουσα πάντα χρήσιμα ποιεῖν.

Stephanus page 291, section d, line 4

{KP.} Οὐκοῦν καλῶς ὑμῖν ἐδόκει, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Σὺ κρινεῖς, ὦ Κρίτων, ἐὰν βούλῃ ἀκούειν καὶ τὰ μετὰ
ταῦτα συμβάντα ἡμῖν. αὐθις γὰρ δὴ πάλιν ἐσκοποῦμεν
ὧδέ πως· Φέρε, πάντων ἄρχουσα ἡ βασιλικὴ τέχνη τί ἡμῖν
ἀπεργάζεται ἔργον ἢ οὐδέν; Πάντως δήπου, ἡμεῖς ἔφαμεν
πρὸς ἀλλήλους. Οὐ καὶ σὺ ἂν ταῦτα φαίης, ὦ Κρίτων;
{KP.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Τί οὖν ἂν φαίης αὐτῆς ἔργον εἶναι; ὥσπερ εἰ σὲ
ἐγὼ ἐρωτῶην, πάντων ἄρχουσα ἡ ἱατρικὴ ὧν ἄρχει, τί ἔργον
παρέχεται; οὐ τὴν ὑγίειαν <ἂν> φαίης;

Stephanus page 291, section e, line 7

{KP.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Τί δὲ ἡ ὑμετέρα τέχνη ἡ γεωργία; πάντων ἄρχουσα
ὧν ἄρχει, τί [ἔργον] ἀπεργάζεται; οὐ τὴν τροφὴν ἂν φαίης
τὴν ἐκ τῆς γῆς παρέχειν ἡμῖν;
{KP.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Τί δὲ ἡ βασιλικὴ πάντων ἄρχουσα ὧν ἄρχει; τί
ἀπεργάζεται; ἴσως οὐ πάνυ γ' εὐπορεῖς.
{KP.} Μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς, ὦ Κρίτων· ἀλλὰ τοσόνδε γε οἶσθα,
ὅτι εἴπερ ἐστὶν αὕτη ἣν ἡμεῖς ζητοῦμεν, ὠφέλιμον αὐτὴν δεῖ

Stephanus page 292, section a, line 9

εἶναι.
{KP.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀγαθόν γέ τι δεῖ ἡμῖν αὐτὴν παραδιδόναι;
{KP.} Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἀγαθὸν δέ γέ που ὡμολογήσαμεν ἀλλήλοις ἐγὼ τε
καὶ Κλεινίας οὐδὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἐπιστήμην τινά.
{KP.} Ναί, οὕτως ἔλεγες.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ μὲν ἄλλα ἔργα, ἃ φαίη ἂν τις πολιτικῆς
εἶναι - πολλὰ δέ που ταῦτ' ἂν εἴη, οἷον πλουσίους τοὺς
πολίτας παρέχειν καὶ ἐλευθέρους καὶ ἀστασιάστους - πάντα

Stephanus page 292, section b, line 7

ταῦτα οὔτε κακὰ οὔτε ἀγαθὰ ἐφάνη, ἔδει δὲ σοφοὺς ποιεῖν
καὶ ἐπιστήμης μεταδιδόναι, εἴπερ ἔμελλεν αὕτη εἶναι ἡ

ὠφελουῖσά τε καὶ εὐδαίμονας ποιουῖσα.

{KP.} Ἐστὶ ταῦτα· τότε γοῦν οὕτως ὑμῖν ὠμολογήθη, ὥς
σὺ τοὺς λόγους ἀπήγγειλας.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἡ βασιλικὴ σοφοὺς ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους
καὶ ἀγαθοὺς;

{KP.} Τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἄλλ' ἄρα πάντα καὶ πάντα ἀγαθοὺς; καὶ πᾶσαν
ἐπιστήμην, σκυτοτομικὴν τε καὶ τεκτονικὴν καὶ τὰς ἄλλας

Stephanus page 292, section c, line 9

ἀπάσας, αὕτη ἡ παραδιδουῖσά ἐστιν;

{KP.} Οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τίνα δὴ ἐπιστήμην; ἢ τί χρησόμεθα; τῶν
μὲν γὰρ ἔργων οὐδενὸς δεῖ αὐτὴν δημιουργὸν εἶναι τῶν μήτε
κακῶν μήτε ἀγαθῶν, ἐπιστήμην δὲ παραδιδόναι μηδεμίαν
ἄλλην ἢ αὐτὴν ἑαυτήν. λέγωμεν δὴ οὖν τίς ποτέ ἐστιν
αὕτη, ἢ τί χρησόμεθα; βούλει φῶμεν, ὦ Κρίτων, ἢ ἄλλους
ἀγαθοὺς ποιήσομεν;

{KP.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οἱ τί ἔσονται ἡμῖν ἀγαθοὶ καὶ τί χρήσιμοι; ἢ ἔτι

Stephanus page 292, section d, line 9

λέγωμεν ὅτι ἄλλους ποιήσουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι ἐκεῖνοι ἄλλους;
ὅτι δέ ποτε ἀγαθοὶ εἰσιν, οὐδαμοῦ ἡμῖν φαίνονται, ἐπειδήπερ

τὰ ἔργα τὰ λεγόμενα εἶναι τῆς πολιτικῆς ἡτιμάσαμεν, ἀλλ'
ἀτεχνῶς τὸ λεγόμενον ὁ Διὸς Κόρινθος γίγνεται, καὶ ὅπερ
ἔλεγον, τοῦ ἴσου ἡμῖν ἐνδεῖ ἢ ἔτι πλέονος πρὸς τὸ εἰδέναι τίς
ποτέ ἐστιν ἡ ἐπιστήμη ἐκείνη ἢ ἡμᾶς εὐδαίμονας ποιήσει;

{KP.} Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, εἰς πολλὴν γε ἀπορίαν,
ὥς ἔοικεν, ἀφίκεσθε.

{ΣΩ.} Ἐγώ γε οὖν καὶ αὐτός, ὦ Κρίτων, ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ

Stephanus page 293, section a, line 1

τῇ ἀπορίᾳ ἐνεπεπτώκη, πᾶσαν ἤδη φωνὴν ἡφίειν, δεόμενος
τοῖν ξένοιον ὥσπερ Διοσκύρων ἐπικαλούμενος σῶσαι ἡμᾶς,
ἐμέ τε καὶ τὸ μειράκιον, ἐκ τῆς τρικυμίας τοῦ λόγου, καὶ
παντὶ τρόπῳ σπουδάσαι, καὶ σπουδάσαντας ἐπιδείξαι τίς
ποτ' ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη ἣς τυχόντες ἂν καλῶς τὸν ἐπίλοιπον
βίον διέλθοιμεν.

{KP.} Τί οὖν; ἠθέλησέν τι ὑμῖν ἐπιδείξαι ὁ Εὐθύδημος;

{ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ; καὶ ἥρξατό γε, ὦ ἑταῖρε, πάνυ μεγαλο-
φρόνως τοῦ λόγου ὧδε -

Πότερον δὴ σε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ταύτην τὴν ἐπιστήμην,

Stephanus page 293, section b, line 2

περὶ ἣν πάλαι ἀπορεῖτε, διδάξω, ἢ ἐπιδείξω ἔχοντα;
Ὡ μακάριε, ἣν δ' ἐγώ, ἔστι δὲ ἐπὶ σοὶ τοῦτο;
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.
Ἐπιδείξον τοίνυν με νῆ Δί', ἔφην ἐγώ, ἔχοντα· πολὺ γὰρ
ῥᾶον ἢ μανθάνειν τηλικόνδε ἄνδρα.
Φέρε δὴ μοι ἀπόκριναι, ἔφη· ἔστιν ὅτι ἐπίστασαι; { - } Πάνυ
γε, ἣν δ' ἐγώ, καὶ πολλὰ, σμικρά γε. { - } Ἀρκεῖ, ἔφη. Ἄρ' οὖν
δοκεῖς οἷόν τέ τι τῶν ὄντων τοῦτο ὃ τυγχάνει ὄν, αὐτὸ τοῦτο
μὴ εἶναι; { - } Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. { - } Οὐκοῦν σύ, ἔφη,
ἐπίστασαί τι; { - } Ἐγωγε. { - } Οὐκοῦν ἐπιστήμων εἶ, εἴπερ ἐπί-

Stephanus page 293, section c, line 3

στασαι; { - } Πάνυ γε, τούτου γε αὐτοῦ. { - } Οὐδὲν διαφέρει· ἀλλ'
οὐκ ἀνάγκη σε ἔχει πάντα ἐπίστασθαι ἐπιστήμονά γε ὄντα;
{ - } Μὰ Δί', ἔφην ἐγώ· ἐπεὶ πολλὰ ἄλλ' οὐκ ἐπίσταμαι. { - }
Οὐκοῦν εἴ τι μὴ ἐπίστασαι, οὐκ ἐπιστήμων εἶ. { - } Ἐκείνου γε,
ὦ φίλε, ἣν δ' ἐγώ. { - } Ἦττον οὖν τι, ἔφη, οὐκ ἐπιστήμων
εἶ; ἄρτι δὲ ἐπιστήμων ἔφησθα εἶναι· καὶ οὕτως τυγχάνεις ὦν
αὐτὸς οὗτος ὃς εἶ, καὶ αὖ πάλιν οὐκ εἶ, κατὰ ταῦτά ἅμα.
Εἶεν, ἣν δ' ἐγώ, Εὐθύδημε· τὸ γὰρ λεγόμενον, καλὰ
δὴ παταγεῖς· πῶς οὖν ἐπίσταμαι ἐκείνην τὴν ἐπιστήμην
ἣν ἐζητοῦμεν; ὥς δὴ τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν τὸ αὐτὸ εἶναί τε

Stephanus page 293, section d, line 5

καὶ μή, εἴπερ ἔν ἐπίσταμαι, ἅπαντα ἐπίσταμαι - οὐ γὰρ
ἂν εἶην ἐπιστήμων τε καὶ ἀνεπιστήμων ἅμα - ἐπεὶ δὲ πάντα
ἐπίσταμαι, κακείνην δὴ τὴν ἐπιστήμην ἔχω· ἄρα οὕτως λέγεις,
καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ σοφόν;
Αὐτὸς σαυτὸν γε δὴ ἐξελέγχεις, ἔφη, ὦ Σώκρατες.
Τί δέ, ἣν δ' ἐγώ, ὦ Εὐθύδημε, σὺ οὐ πέπονθας τοῦτο τὸ
αὐτὸ πάθος; ἐγώ γάρ τοι μετὰ σοῦ ὅτιοῦν ἂν πάσχων καὶ
μετὰ Διονυσόδωρου τοῦδε, φίλης κεφαλῆς, οὐκ ἂν πάνυ
ἀγανακτοῖην. εἰπέ μοι, σφῶ οὐχὶ τὰ μὲν ἐπίστασθον τῶν
όντων, τὰ δὲ οὐκ ἐπίστασθον;

Stephanus page 293, section e, line 7

Ἦκιστα γε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Διονυσόδωρος.
Πῶς λέγετον; ἔφην ἐγώ· ἀλλ' οὐδὲν ἄρα ἐπίστασθον;
Καὶ μάλα, ἣ δ' ὅς.
Πάντ' ἄρα, ἔφην ἐγώ, ἐπίστασθον, ἐπειδήπερ καὶ ὅτιοῦν;
Πάντ', ἔφη· καὶ σύ γε πρὸς, εἴπερ καὶ ἔν ἐπίστασαι, πάντα
ἐπίστασαι.
Ὡ Ζεῦ, ἔφην ἐγώ, ὥς θαυμαστὸν λέγεις καὶ ἀγαθὸν μέγα
πεφάνθαι. μῶν καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πάντ' ἐπί-
στανται, ἢ οὐδέν;
Οὐ γὰρ δήπου, ἔφη, τὰ μὲν ἐπίστανται, τὰ δ' οὐκ ἐπί-

στανται, καὶ εἰσὶν ἅμα ἐπιστήμονές τε καὶ ἀνεπιστήμονες.

Ἀλλὰ τί; ἦν δ' ἐγώ.

Πάντες, ἦ δ' ὅς, πάντα ἐπίστανται, εἴπερ καὶ ἔν.

Ἦ πρὸς τῶν θεῶν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Διονυσόδωρε - δῆλοι γάρ μοι ἔστων ἤδη ὅτι σπουδάζετον, καὶ μόλις ὑμᾶς προυκαλεσάμην σπουδάζειν - αὐτῷ τῷ ὄντι πάντα ἐπίστασθον; οἷον τεκτονικὴν καὶ σκυτικὴν;

Πάνυ γ', ἔφη.

Ἦ καὶ νευρορραφεῖν δυνατὴ ἔστων;

Καὶ ναὶ μὰ Δία καττύνειν, ἔφη.

Ἦ καὶ τὰ τοιαῦτα, τοὺς ἀστέρας ὅποσοι εἰσὶ, καὶ τὴν ἄμμον;

Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς· εἴτ' οὐκ ἂν οἶει ὁμολογήσαι ἡμᾶς;

Καὶ ὁ Κτήσιππος ὑπολαβὼν· Πρὸς Διός, ἔφη, Διονυσόδωρε, τεκμήριόν τί μοι τούτων ἐπιδείξατον τοιόνδε, ᾧ εἴσομαι ὅτι ἀληθῆ λέγετον.

Τί ἐπιδείξω; ἔφη.

Οἶσθα Εὐθύδημον ὅποσους ὀδόντας ἔχει, καὶ ὁ Εὐθύδημος ὀποσους σύ;

Οὐκ ἐξαρκεῖ σοι, ἔφη, ἀκοῦσαι ὅτι πάντα ἐπιστάμεθα;

Μηδαμῶς, ἦ δ' ὅς, ἀλλὰ τοῦτο ἔτι ἡμῖν μόνον εἶπατον καὶ ἐπιδείξατον ὅτι ἀληθῆ λέγετον· καὶ ἐὰν εἴπητον ὀποσους ἑκάτερος ἔχει ὑμῶν, καὶ φαίνεσθε γνόντες ἡμῶν ἀριθμησάντων, ἤδη πεισόμεθα ὑμῖν καὶ τᾶλλα.

Ἦ γουμένω οὖν σκώπτεσθαι οὐκ ἠθέλητην, ἀλλ' ὡμολογησάτην πάντα χρήματα ἐπίστασθαι, καθ' ἓν ἕκαστον ἐρωτῶμενοι ὑπὸ Κτησίππου. ὁ γὰρ Κτήσιππος πάνυ ἀπαρκαλύπτως οὐδὲν ὅτι οὐκ ἠρώτα τελευτῶν, καὶ τὰ αἰσχιστα, εἰ ἐπισταίστην· τῷ δὲ ἀνδρειότατα ὁμόσε ἦτην τοῖς ἐρωτήμασιν, ὁμολογοῦντες εἰδέναι, ὥσπερ οἱ κάπροι οἱ πρὸς τὴν πληγὴν

ὁμόσε ὠθούμενοι, ὥστ' ἔγωγε καὶ αὐτός, ὦ Κρίτων, ὑπ' ἀπιστίας ἠναγκάσθην τελευτῶν ἐρέσθαι [τὸν Εὐθύδημον] εἰ καὶ ὀρχεῖσθαι ἐπίσταιτο ὁ Διονυσόδωρος· ὁ δέ, Πάνυ, ἔφη.

Οὐ δῆπου, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἐς μαχαίρας γε κυβιστᾶν καὶ ἐπὶ τροχοῦ δινεῖσθαι τηλικούτος ὢν, οὕτω πόρρω σοφίας ἦκεις;

Οὐδέν, ἔφη, ὅτι οὐ.

Πότερον δέ, ἦν δ' ἐγώ, πάντα νῦν μόνον ἐπίστασθον ἢ

καὶ ἀεὶ;
Καὶ ἀεὶ, ἔφη.

Stephanus page 294, section e, line 9

Καὶ ὅτε παιδιά ἦσθην καὶ εὐθύς γενόμενοι ἠπίστασθε
πάντα;
Ἐφάτην ἅμα ἀμφοτέρω.
Καὶ ἡμῖν μὲν ἄπιστον ἐδόκει τὸ πρᾶγμα εἶναι· ὁ δ'
Εὐθύδημος, Ἀπιστεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες;
Πλήν γ' ὅτι, <ἦν δ'> ἐγώ, εἰκὸς ὑμᾶς ἐστὶ σοφοὺς εἶναι.
Ἀλλ' ἦν, ἔφη, ἐθελήσης μοι ἀποκρίνεσθαι, ἐγὼ ἐπιδείξω
καὶ σὲ ταῦτα τὰ θαυμαστὰ ὁμολογοῦντα.
Ἀλλὰ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, ἥδιστα ταῦτα ἐξελέγχομαι. εἰ γάρ
τοι λέληθα ἐμαυτὸν σοφὸς ὢν, σὺ δὲ τοῦτο ἐπιδείξεις ὥς

Stephanus page 295, section a, line 8

πάντα ἐπίσταμαι καὶ ἀεὶ, τί μείζον ἔρμαιον αὐτοῦ ἂν εὗροιμι
ἐν παντὶ τῷ βίῳ;
Ἀποκρίνου δὴ, ἔφη.
Ὡς ἀποκρινουμένου ἐρώτα.
Ἄρ' οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐπιστήμων του εἶ ἢ οὐ; { - }
Ἐγωγε. { - } Πότερον οὖν ᾧ ἐπιστήμων εἶ, τούτῳ καὶ ἐπίστασαι,
ἢ ἄλλῳ τῷ; { - } Ὡς ἐπιστήμων. οἶμαι γὰρ σε τὴν ψυχὴν
λέγειν· ἢ οὐ τοῦτο λέγεις;
Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, ὦ Σώκρατες; ἐρωτώμενος ἀντερωτᾶς;
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλὰ πῶς ποιῶ; οὕτω γὰρ ποιήσω

Stephanus page 295, section b, line 8

ὅπως ἂν σὺ κελεύῃς. ὅταν μὴ εἰδῶ ὅτι ἐρωτᾶς, κελεύεις
με ὅμως ἀποκρίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἐπανερέσθαι;
Ὑπολαμβάνεις γὰρ δήπου τι, ἔφη, ὁ λέγω;
Ἐγωγε, ἦν δ' ἐγώ.
Πρὸς τοῦτο τοίνυν ἀποκρίνου ὁ ὑπολαμβάνεις.
Τί οὖν, ἔφην, ἂν σὺ μὲν ἄλλῃ ἐρωτᾶς διανοούμενος, ἐγὼ
δὲ ἄλλῃ ὑπολάβω, ἔπειτα πρὸς τοῦτο ἀποκρίνωμαι, ἐξαρκεῖ
σοι ἐὰν μηδὲν πρὸς ἔπος ἀποκρίνωμαι;
Ἐμοιγε, ἦ δ' ὅς· οὐ μέντοι σοί γε, ὥς ἐγῶμαι.
Οὐ τοίνυν μὰ Δία ἀποκρινοῦμαι, ἦν δ' ἐγώ, πρότερον

Stephanus page 295, section c, line 9

πρὶν ἂν πύθωμαι.
Οὐκ ἀποκρινῇ, ἔφη, πρὸς ἃ ἂν ἀεὶ ὑπολαμβάνῃς, ὅτι ἔχων
φλυαρεῖς καὶ ἀρχαιότερος εἶ τοῦ δέοντος.
Κἀγὼ ἔγνων αὐτὸν ὅτι μοι χαλεπαῖνοι διαστέλλοντι τὰ
λεγόμενα, βουλόμενός με θηρεῦσαι τὰ ὀνόματα περιστήσας.
ἀνεμνήσθην οὖν τοῦ Κόννου, ὅτι μοι κακεῖνος χαλεπαίνει

ἐκάστοτε ὅταν αὐτῷ μὴ ὑπέικω, ἔπειτά μου ἦττον ἐπιμελεῖται
ὥς ἀμαθοῦς ὄντος· ἐπεὶ δὲ οὖν διενενοήμην καὶ παρὰ τοῦτον
φοιτᾶν, ὥρῃην δεῖν ὑπέικειν, μὴ με σκαιὸν ἡγησάμενος
φοιτητὴν μὴ προσδέχοιτο. εἶπον οὖν· Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι,

Stephanus page 295, section e, line 1

Εὐθύδημε, οὕτω ποιεῖν, ποιητέον· σὺ γὰρ πάντως που
κάλλιον ἐπίστασαι διαλέγεσθαι ἢ ἐγώ, τέχνην ἔχων ιδιώτου
ἀνθρώπου. ἐρώτα οὖν πάλιν ἐξ ἀρχῆς.

Ἀποκρίνου δὴ, ἔφη, πάλιν, πότερον ἐπίστασαί τω ἅ
ἐπίστασαι, ἢ οὐ; { - } Ἐγωγε, ἔφην, τῇ γε ψυχῇ.

Οὗτος αὖ, ἔφη, προσαποκρίνεται τοῖς ἐρωτωμένοις. οὐ
γὰρ ἔγωγε ἐρωτῶ ὅτω, ἀλλ' εἰ ἐπίστασαί τω.

Πλέον αὖ, ἔφην ἐγώ, τοῦ δέοντος ἀπεκρινάμην ὑπὸ ἀπαι-
δευσίας. ἀλλὰ συγγίγνωσκέ μοι· ἀποκρινοῦμαι γὰρ ἤδη

Stephanus page 296, section a, line 5

ἀπλῶς ὅτι ἐπίσταμαί τω ἅ ἐπίσταμαι. { - } Πότερον, ἢ δ' ὅς,
τῷ αὐτῷ τούτῳ γ' αἰεὶ, ἢ ἔστι μὲν ὅτε τούτῳ, ἔστιν δὲ ὅτε
ἐτέρῳ; { - } Αἰεὶ, ὅταν ἐπίστωμαι, ἦν δ' ἐγώ, τούτῳ.

Οὐκ αὖ, ἔφη, παύση παραφθεγγόμενος;

Ἀλλ' ὅπως μὴ τι ἡμᾶς σφήλη τὸ “αἰεὶ” τοῦτο.

Οὐκοῦν ἡμᾶς γ', ἔφη, ἀλλ' εἶπερ, σέ. ἀλλ' ἀποκρίνου·

ἢ αἰεὶ τούτῳ ἐπίστασαι; { - } Αἰεὶ, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ δεῖ ἀφελεῖν
τὸ “ὅταν.” { - } Οὐκοῦν αἰεὶ μὲν τούτῳ ἐπίστασαι· αἰεὶ δ' ἐπιστά-
μενος πότερον τὰ μὲν τούτῳ ἐπίστασαι ᾧ ἐπίστασαι, τὰ δ'
ἄλλω, ἢ τούτῳ πάντα; { - } Τούτῳ, ἔφην ἐγώ, ἅπαντα, ἅ γ'

Stephanus page 296, section b, line 6

ἐπίσταμαι.

Τοῦτ' ἐκεῖνο, ἔφη· ἦκει τὸ αὐτὸ παράφθεγμα.

Ἀλλ' ἀφαιρῶ, ἔφην ἐγώ, τὸ “ἅ γ' ἐπίσταμαι.”

Ἀλλὰ μὴδὲ ἓν, ἔφη, ἀφέλης· οὐδὲν γάρ σου δέομαι.

ἀλλὰ μοι ἀπόκριναι· δύναιο ἂν ἅπαντα ἐπίστασθαι, εἰ μὴ
πάντα ἐπίσταιο;

Τέρας γὰρ ἂν εἴη, ἦν δ' ἐγώ.

Καὶ ὃς εἶπε· Προστίθει τοίνυν ἤδη ὅτι βούλει· ἅπαντα
γὰρ ὁμολογεῖς ἐπίστασθαι.

ἽΕοικα, ἔφην ἐγώ, ἐπειδὴ περ γε οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν τὸ

Stephanus page 296, section c, line 7

“ἅ ἐπίσταμαι,” πάντα δὲ ἐπίσταμαι.

Οὐκοῦν καὶ αἰεὶ ὁμολόγηκας ἐπίστασθαι τούτῳ ᾧ ἐπίστα-
σαι, εἴτε ὅταν ἐπίστη εἴτε ὅπως βούλει· αἰεὶ γὰρ ὁμολόγηκας
ἐπίστασθαι καὶ ἅμα πάντα. δῆλον οὖν ὅτι καὶ παῖς ὢν

ἡπίστω, καὶ ὅτ' ἐγίγνου, καὶ ὅτ' ἐφύον· καὶ πρὶν αὐτὸς γενέσθαι, καὶ πρὶν οὐρανὸν καὶ γῆν γενέσθαι, ἡπίστω ἅπαντα, εἶπερ αἰεὶ ἐπίστασαι. καὶ ναὶ μὰ Δία, ἔφη, αὐτὸς αἰεὶ ἐπιστήσῃ καὶ ἅπαντα, ἂν ἐγὼ βούλωμαι.

Ἀλλὰ βουλευθείης, ἦν δ' ἐγώ, ὦ πολυτίμητε Εὐθύδημε, εἰ δὴ τῷ ὄντι ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' οὐ σοὶ πάνυ πιστεύω

Stephanus page 296, section d, line 7

ἱκανῶ εἶναι, εἰ μὴ σοὶ συμβουλευθείῃ ὁ ἀδελφὸς σου οὕτοσιν Διονυσόδωρος· οὕτω δὲ τάχα ἄν. εἶπετον δέ μοι, ἦν δ' ἐγώ - τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὐκ ἔχω ὑμῖν πῶς ἀμφισβητοῖν, οὕτως εἰς σοφίαν τερατώδεσιν ἀνθρώποις, ὅπως ἐγὼ οὐ πάντα ἐπίσταμαι, ἐπειδὴ γε ὑμεῖς φατε - τὰ δὲ τοιάδε πῶς φῶ ἐπίστασθαι, Εὐθύδημε, ὥς οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἀδικοὶ εἰσιν; φέρε εἰπέ, τοῦτο ἐπίσταμαι ἢ οὐκ ἐπίσταμαι;

Ἐπίστασαι μέντοι, ἔφη.

Τί; ἦν δ' ἐγώ.

Ὅτι οὐκ ἀδικοὶ εἰσιν οἱ ἀγαθοί.

Stephanus page 297, section a, line 1

Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ, πάλαι. ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐρωτῶ· ἀλλ' ὥς ἀδικοὶ εἰσιν οἱ ἀγαθοί, ποῦ ἐγὼ τοῦτο ἔμαθον;

Οὐδαμοῦ, ἔφη ὁ Διονυσόδωρος.

Οὐκ ἄρα ἐπίσταμαι, ἔφην, τοῦτο ἐγώ.

Διαφθείρεις, ἔφη, τὸν λόγον, ὁ Εὐθύδημος πρὸς τὸν Διονυσόδωρον, καὶ φανήσεται οὕτοσιν οὐκ ἐπιστάμενος, καὶ ἐπιστήμων ἅμα ὢν καὶ ἀνεπιστήμων. Καὶ ὁ Διονυσόδωρος ἠρυθρίασεν.

Ἀλλὰ σύ, ἦν δ' ἐγώ, πῶς λέγεις, ὦ Εὐθύδημε; οὐ δοκεῖ σοὶ ὀρθῶς ἀδελφὸς λέγειν ὁ πάντ' εἰδώς;

Stephanus page 297, section b, line 2

Ἀδελφὸς γάρ, ἔφη, ἐγώ εἰμι Εὐθυδήμου, ταχὺ ὑπολαβὼν ὁ Διονυσόδωρος;

Καγὼ εἶπον· Ἔασον, ὠγαθέ, ἕως ἂν Εὐθύδημός με διδάξῃ ὥς ἐπίσταμαι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ὅτι ἀδικοὶ εἰσι, καὶ μὴ μοι φθονήσῃς τοῦ μαθήματος.

Φεύγεις, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Διονυσόδωρος, καὶ οὐκ ἐθέλεις ἀποκρίνεσθαι.

Εἰκότως γ', εἶπον ἐγώ· ἦττων γάρ εἰμι καὶ τοῦ ἐτέρου ὑμῶν, ὥστε πολλοῦ δέω μὴ οὐ δύο γε φεύγειν. πολὺ γάρ πού εἰμι φαυλότερος τοῦ Ἡρακλέους, ὃς οὐχ οἷός τε ἦν τῇ

Stephanus page 297, section c, line 2

τε ὕδρα διαμάχεσθαι, σοφιστρίᾳ οὐσῇ καὶ διὰ τὴν σοφίαν ἀνιείσῃ, εἰ μίαν κεφαλὴν τοῦ λόγου τις ἀποτέμοι, πολλὰς

ἀντὶ τῆς μιᾶς, καὶ καρκίνῳ τινὶ ἐτέρῳ σοφιστῇ ἐκ θαλάττης ἀφιγμένῳ, νεωστὶ μοι δοκεῖν, καταπεπλευκότι· ὃς ἐπειδὴ αὐτὸν ἐλύπει οὕτως ἐκ τοῦ ἐπ' ἀριστερὰ λέγων καὶ δάκνων, τὸν Ἰόλεων τὸν ἀδελφιδοῦν βοηθὸν ἐπεκαλέσατο, ὁ δὲ αὐτῷ ἱκανῶς ἐβοήθησεν. ὁ δ' ἐμὸς Ἰόλεως [Πατροκλῆς] εἰ ἔλθοι, πλεον ἂν θάτερον ποιήσειεν.

Ἀποκρίναι δὴ, ἔφη ὁ Διονυσόδωρος, ὅποτε σοι ταῦτα ὑμνηται· πότερον ὁ Ἰόλεως τοῦ Ἡρακλέους μᾶλλον ἦν

Stephanus page 297, section d, line 5

ἀδελφιδοῦς ἢ σός;

Κράτιστον τοίνυν μοι, ὦ Διονυσόδωρε, ἦν δ' ἐγώ, ἀποκρίνασθαί σοι. οὐ γὰρ μὴ ἀνῆς ἐρωτῶν, σχεδόν τι ἐγὼ τοῦτ' εὖ οἶδα, φθονῶν καὶ διακωλύων, ἵνα μὴ διδάξῃ με Εὐθύδημος ἐκεῖνο τὸ σοφόν. { - } Ἀποκρίνου δὴ, ἔφη. { - } Ἀποκρίνομαι δὴ, εἶπον, ὅτι τοῦ Ἡρακλέους ἦν ὁ Ἰόλεως ἀδελφιδοῦς, ἐμὸς δ', ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐδ' ὅπως οἶσιν. οὐ γὰρ Πατροκλῆς ἦν αὐτῷ πατήρ, ὁ ἐμὸς ἀδελφός, ἀλλὰ παραπλήσιον μὲν τοῦνομα Ἰφικλῆς, ὁ Ἡρακλέους ἀδελφός. { - } Πατροκλῆς δέ, ἢ δ' ὅς, σός; { - } Πάνυ γ', ἔφην ἐγώ, ὁμομή-

Stephanus page 297, section e, line 5

τριός γε, οὐ μέντοι ὁμοπάτριος. { - } Ἀδελφός ἄρα ἐστὶ σοι καὶ οὐκ ἀδελφός. { - } Οὐχ ὁμοπάτριός γε, ὦ βέλτιστε, ἔφην· ἐκείνου μὲν γὰρ Χαιρέδημος ἦν πατήρ, ἐμὸς δὲ Σωφρονίσκος. { - } Πατήρ δὲ ἦν, ἔφη, Σωφρονίσκος καὶ Χαιρέδημος; { - } Πάνυ γ', ἔφην· ὁ μὲν γε ἐμὸς, ὁ δὲ ἐκείνου. { - } Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, ἕτερος ἦν Χαιρέδημος τοῦ πατρός; { - } Τοῦμοῦ γ', ἔφην ἐγώ. { - } Ἄρ' οὖν πατήρ ἦν ἕτερος ὢν πατρός; ἢ σὺ εἶ ὁ αὐτὸς τῷ λίθῳ; { - } Δέδοικα μὲν ἔγωγ', ἔφην, μὴ φανῶ ὑπὸ σοῦ ὁ αὐτός· οὐ μέντοι μοι δοκῶ. { - } Οὐκοῦν ἕτερος εἶ, ἔφη, τοῦ λίθου; { - } Ἑτερος μέντοι. { - } Ἄλλο τι οὖν ἕτερος, ἢ δ' ὅς, ὢν λίθου οὐ

Stephanus page 298, section a, line 7

λίθος εἶ; καὶ ἕτερος ὢν χρυσοῦ οὐ χρυσὸς εἶ; { - } Ἔστι ταῦτα.

{ - } Οὐκ οὐν καὶ ὁ Χαιρέδημος, ἔφη, ἕτερος ὢν πατρός [οὐκ ἂν] πατήρ ἐστιν. { - } Ἐοικεν, ἦν δ' ἐγώ, οὐ πατήρ εἶναι.

Εἰ γὰρ δήπου, ἔφη, πατήρ ἐστιν ὁ Χαιρέδημος, ὑπολαβὼν ὁ Εὐθύδημος, πάλιν αὖ ὁ Σωφρονίσκος ἕτερος ὢν πατρός οὐ πατήρ ἐστιν, ὥστε σύ, ὦ Σώκρατες, ἀπάτωρ εἶ.

Καὶ ὁ Κτήσιππος ἐκδεξάμενος, Ὁ δὲ ὑμέτερος, ἔφη, αὖ πατήρ οὐ ταῦτα ταῦτα πέπονθεν; ἕτερός ἐστιν τοῦμοῦ πατρός; { - } Πολλοῦ γ', ἔφη, δεῖ, ὁ Εὐθύδημος. { - } Ἀλλά, ἢ δ' ὅς, ὁ αὐτός; { - } Ὁ αὐτὸς μέντοι. { - } Οὐκ ἂν συμβουλοίμην. ἀλλὰ

Stephanus page 298, section c, line 1

πότερον, ὦ Εὐθύδημε, ἐμὸς μόνον ἐστὶ πατήρ ἢ καὶ τῶν
 ἄλλων ἀνθρώπων; { - } Καὶ τῶν ἄλλων, ἔφη· ἢ οἶει τὸν αὐτὸν
 πατέρα ὄντα οὐ πατέρα εἶναι; { - } Ὡμην δῆτα, ἔφη ὁ Κτήσι-
 ππος. { - } Τί δέ; ἢ δ' ὅς· χρυσὸν ὄντα μὴ χρυσὸν εἶναι;
 ἢ ἄνθρωπον ὄντα μὴ ἄνθρωπον; { - } Μὴ γάρ, ἔφη ὁ Κτήσιπ-
 πος, ὦ Εὐθύδημε, τὸ λεγόμενον, οὐ λίνον λίνῳ συνάπτεις·
 δεινὸν γὰρ λέγεις πρᾶγμα εἰ ὁ σὸς πατήρ πάντων ἐστὶν
 πατήρ. { - } Ἀλλ' ἐστίν, ἔφη. { - } Πότερον ἀνθρώπων; ἢ δ' ὅς
 ὁ Κτήσιππος, ἢ καὶ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων πάντων ζώων; { - }
 Πάντων, ἔφη. { - } Ἡ καὶ μήτηρ ἢ μήτηρ; { - } Καὶ ἡ μήτηρ γε.

Stephanus page 298, section d, line 2

{ - } Καὶ τῶν ἐχίνων ἄρα, ἔφη, ἡ σὴ μήτηρ μήτηρ ἐστὶ τῶν
 θαλαττίων. { - } Καὶ ἡ σὴ γ', ἔφη. { - } Καὶ σὺ ἄρα ἀδελφὸς
 εἶ τῶν κωβίων καὶ κυναρίων καὶ χοιριδίων. { - } Καὶ γὰρ σύ,
 ἔφη. { - } Κάπρος ἄρα σοι πατήρ ἐστὶ καὶ κύων. { - } Καὶ γὰρ
 σοί, ἔφη.

Αὐτίκα δέ γε, ἢ δ' ὅς ὁ Διονυσόδωρος, ἄν μοι ἀποκρίνη,
 ὦ Κτήσιππε, ὁμολογήσεις ταῦτα. εἰπὲ γάρ μοι, ἐστὶ σοι

κύων; { - } Καὶ μάλα πονηρός, ἔφη ὁ Κτήσιππος. { - } Ἔστιν οὖν
 αὐτῷ κυνίδια; { - } Καὶ μάλ', ἔφη, ἕτερα τοιαῦτα. { - } Οὐκοῦν

Stephanus page 298, section e, line 2

πατήρ ἐστὶν αὐτῶν ὁ κύων; { - } Ἐγωγέ τοι εἶδον, ἔφη, αὐτὸν
 ὀχεύοντα τὴν κύνα. { - } Τί οὖν; οὐ σὸς ἐστὶν ὁ κύων; { - } Πάνυ
 γ', ἔφη. { - } Οὐκοῦν πατήρ ὢν σὸς ἐστίν, ὥστε σὸς πατήρ
 γίγνεται ὁ κύων καὶ σὺ κυναρίων ἀδελφός;

Καὶ αὖθις ταχὺ ὑπολαβὼν ὁ Διονυσόδωρος, ἵνα μὴ
 πρότερόν τι εἴποι ὁ Κτήσιππος, Καὶ ἔτι γέ μοι μικρόν, ἔφη,
 ἀποκρίναι· τύπτεις τὸν κύνα τοῦτον; { - } Καὶ ὁ Κτήσιππος
 γελάσας, Νῆ τοὺς θεοὺς, ἔφη· οὐ γὰρ δύναμαι σέ. { - } Οὐκοῦν
 τὸν σαυτοῦ πατέρα, ἔφη, τύπτεις;

Πολὺ μέντοι, ἔφη, δικαιότερον τὸν ὑμέτερον πατέρ' ἄ<v>

Stephanus page 299, section a, line 2

τύπτοιμι, ὅτι μαθὼν σοφοὺς ὑεῖς οὕτως ἔφυσεν. ἀλλ' ἢ
 που, ὦ Εὐθύδημε [ὁ Κτήσιππος], πόλλ' ἀγαθὰ ἀπὸ τῆς
 ὑμετέρας σοφίας ταύτης ἀπολέλαυκεν ὁ πατήρ ὁ ὑμέτερός
 τε καὶ τῶν κυνιδίων.

Ἀλλ' οὐδὲν δεῖται πολλῶν ἀγαθῶν, ὦ Κτήσιππε, οὐτ'
 ἐκεῖνος οὐτε σύ.

Οὐδὲ σύ, ἢ δ' ὅς, ὦ Εὐθύδημε, αὐτός;

Οὐδὲ ἄλλος γε οὐδεὶς ἀνθρώπων. εἰπὲ γάρ μοι, ὦ
 Κτήσιππε, εἰ ἀγαθὸν νομίζεις εἶναι ἀσθενοῦντι φάρμακον
 πιεῖν ἢ οὐκ ἀγαθὸν εἶναι δοκεῖ σοι, ὅταν δέηται· ἢ εἰς

πόλεμον ὅταν ἦ, ὅπλα ἔχοντα μᾶλλον ἰέναι ἢ ἄνοπλον. { - }
Ἔμοιγε, ἔφη. καίτοι οἶμαί τί σε τῶν καλῶν ἐρεῖν. { - } Σὺ
ἄριστα εἶση, ἔφη· ἀλλ' ἀποκρίνου. ἐπειδὴ γὰρ ὠμολόγεις
ἀγαθὸν εἶναι φάρμακον, ὅταν δέῃ, πίνειν ἀνθρώπῳ, ἄλλο τι
τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ὥς πλεῖστον δεῖ πίνειν, καὶ καλῶς ἐκεῖ ἔξει,
ἐάν τις αὐτῷ τρίψας ἐγκεράσῃ ἐλλεβόρου ἅμαξαν; { - } Καὶ ὁ
Κτήσιππος εἶπεν· Πάνυ γε σφόδρα, ὦ Εὐθύδημε, ἐάν ἦ γε
ὁ πίνων ὅσος ὁ ἀνδριάς ὁ ἐν Δελφοῖς. { - } Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ ἐν
τῷ πολέμῳ ἐπειδὴ ἀγαθὸν ἐστὶν ὅπλα ἔχειν, ὥς πλεῖστα δεῖ
ἔχειν δόρατά τε καὶ ἀσπίδας, ἐπειδὴ περ ἀγαθὸν ἐστὶν; { - }

Μάλα δήπου, ἔφη ὁ Κτήσιππος· σὺ δ' οὐκ οἶει, ὦ Εὐθύδημε,
ἀλλὰ μίαν καὶ ἐν δόρυ; { - } Ἔγωγε. { - } Ἡ καὶ τὸν Γηρυόνην ἄν,
ἔφη, καὶ τὸν Βριάρεων οὕτως σὺ ὀπλίσαις; ἐγὼ δὲ ὦμην σὲ
δεινότερον εἶναι, ἅτε ὀλομάχην ὄντα, καὶ τόνδε τὸν ἐταῖρον.
Καὶ ὁ μὲν Εὐθύδημος ἐσίγησεν· ὁ δὲ Διονυσόδωρος πρὸς
τὰ πρότερον ἀποκεκριμένα τῷ Κτησίππῳ ἤρετο, Οὐκοῦν καὶ
χρυσίον, ἦ δ' ὅς, ἀγαθὸν δοκεῖ σοι εἶναι ἔχειν; { - } Πάνυ,
καὶ ταῦτά γε πολὺ, ἔφη ὁ Κτήσιππος. { - } Τί οὖν; ἀγαθὰ οὐ
δοκεῖ σοι χρῆναι ἀεὶ τ' ἔχειν καὶ πανταχοῦ; { - } Σφόδρα γ',
ἔφη. { - } Οὐκοῦν καὶ τὸ χρυσίον ἀγαθὸν ὁμολογεῖς εἶναι; { - }

Ὁμολόγηκα μὲν οὖν, ἦ δ' ὅς. { - } Οὐκοῦν ἀεὶ δεῖ αὐτὸ ἔχειν
καὶ πανταχοῦ καὶ ὥς μάλιστα ἐν ἑαυτῷ; καὶ εἴη ἂν εὐδαι-
μονέστατος εἰ ἔχοι χρυσίου μὲν τρία τάλαντα ἐν τῇ γαστρὶ,
τάλαντον δ' ἐν τῷ κρανίῳ, στατῆρα δὲ χρυσοῦ ἐν ἑκατέρῳ
τῷ φθαλμῷ; { - } Φασί γε οὖν, ὦ Εὐθύδημε, ἔφη ὁ Κτήσιππος,
τούτους εὐδαιμονεστάτους εἶναι Σκυθῶν καὶ ἀρίστους ἄνδρας,
οἱ χρυσίον τε ἐν τοῖς κρανίοις ἔχουσιν πολὺ τοῖς ἑαυτῶν,
ὥσπερ σὺ νυνδὴ ἔλεγες τὸν κύνα τὸν πατέρα, καὶ ὁ θαν-
μασιώτερόν γε ἔτι, ὅτι καὶ πίνουσιν ἐκ τῶν ἑαυτῶν κρανίων
κεχρυσωμένων, καὶ ταῦτα ἐντὸς καθορῶσιν, τὴν ἑαυτῶν

κορυφὴν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντες.
Πότερον δὲ ὁρῶσιν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, καὶ Σκύθαι τε καὶ
οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τὰ δυνατὰ ὁρᾶν ἢ τὰ ἀδύνατα; { - } Τὰ
δυνατὰ δήπου. { - } Οὐκοῦν καὶ σύ, ἔφη; { - } Καγὼ. { - } Ὅρᾳς οὖν
τὰ ἡμέτερα ἱμάτια; { - } Ναί. { - } Δυνατὰ οὖν ὁρᾶν ἐστὶν ταῦτα. { - }
Ὑπερφυῶς, ἔφη ὁ Κτήσιππος. { - } Τί δέ; ἦ δ' ὅς. { - } Μηδέν.
σὺ δὲ ἴσως οὐκ οἶει αὐτὰ ὁρᾶν· οὕτως ἡδὺς εἶ. ἀλλὰ μοι
δοκεῖς, Εὐθύδημε, οὐ καθεύδων ἐπικεκοιμηθῆναι καί, <εἰ> οἶόν
τε λέγοντα μηδὲν λέγειν, καὶ σὺ τοῦτο ποιεῖν.

Ἡ γὰρ οὐχ οἷόν τ', ἔφη ὁ Διονυσόδωρος, σιγῶντα

Stephanus page 300, section b, line 2

λέγειν; { - } Οὐδ' ὁπωστιοῦν, ἦ δ' ὅς ὁ Κτήσιππος. { - } Ἄρ' οὐδὲ
λέγοντα σιγᾶν; { - } Ἐτι ἦττον, ἔφη. { - } Ὅταν οὖν λίθους λέγῃς
καὶ ξύλα καὶ σιδήρια, οὐ σιγῶντα λέγεις; { - } Οὐκοῦν εἴ γε
ἐγώ, ἔφη, παρέρχομαι ἐν τοῖς χαλκείοις, ἀλλὰ φθεγγόμενα
καὶ βοῶντα μέγιστον τὰ σιδήρια λέγεται, ἐάν τις ἄψηται·
ὥστε τοῦτο μὲν ὑπὸ σοφίας ἔλαθες οὐδὲν εἰπών. ἀλλ' ἔτι
μοι τὸ ἕτερον ἐπιδείξατον, ὅπως αὖ ἔστιν λέγοντα σιγᾶν.
Καί μοι ἐδόκει ὑπεραγωνιᾶν ὁ Κτήσιππος διὰ τὰ παιδικά.
Ὅταν σιγᾶς, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, οὐ πάντα σιγᾶς; { - } Ἐγωγε,
ἦ δ' ὅς. { - } Οὐκοῦν καὶ τὰ λέγοντα σιγᾶς, εἴπερ τῶν ἀπάντων

Stephanus page 300, section c, line 4

ἐστὶν [τὰ λεγόμενα]. { - } Τί δέ; ἔφη ὁ Κτήσιππος, οὐ σιγᾶ
πάντα; { - } Οὐ δῆπου, ἔφη ὁ Εὐθύδημος. { - } Ἀλλ' ἄρα, ὦ βέλ-
τιστε, λέγει τὰ πάντα; { - } Τὰ γε δῆπου λέγοντα. { - } Ἀλλά, ἦ
δ' ὅς, οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ἀλλὰ τὰ πάντα σιγᾶ ἢ λέγει;
Οὐδέτερα καὶ ἀμφοτέρα, ἔφη ὑφαρπάσας ὁ Διονυσόδωρος·
εὖ γὰρ οἶδα ὅτι τῇ ἀποκρίσει οὐχ ἔξεις ὅτι χρῆ.
Καὶ ὁ Κτήσιππος, ὥσπερ εἰώθει, μέγα πάνυ ἀνακαγχάσας,
Ὡ Εὐθύδημε, ἔφη, ὁ ἀδελφός σου ἐξηφοτέρικεν τὸν λόγον,
καὶ ἀπόλωλέ τε καὶ ἥττηται. Καὶ ὁ Κλεινίας πάνυ ἥσθη
καὶ ἐγέλασεν, ὥστε ὁ Κτήσιππος ἐγένετο πλεῖον ἢ δεκα-

Stephanus page 300, section d, line 7

πλάσιος. ὁ δέ μοι δοκεῖ ἅτε πανοῦργος ὢν, ὁ Κτήσιππος,
παρ' αὐτῶν τούτων αὐτὰ ταῦτα παρηκηκόει· οὐ γὰρ ἐστὶν
ἄλλων τοιαύτη σοφία τῶν νῦν ἀνθρώπων.
Κἀγὼ εἶπον· Τί γελᾶς, ὦ Κλεινία, ἐπὶ σπουδαίοις οὕτω
πράγμασιν καὶ καλοῖς;
Σὺ γὰρ ἤδη τι πάποτ' εἶδες, ὦ Σώκρατες, καλὸν πράγμα;
ἔφη ὁ Διονυσόδωρος.
Ἐγωγε, ἔφην, καὶ πολλά γε, ὦ Διονυσόδωρε.
Ἄρα ἕτερα ὄντα τοῦ καλοῦ, ἔφη, ἢ ταῦτα τῷ καλῷ;
Κἀγὼ ἐν παντὶ ἐγενόμην ὑπὸ ἀπορίας, καὶ ἡγούμην

Stephanus page 301, section a, line 3

δίκαια πεπονθέναι ὅτι ἔγρυζα, ὅμως δὲ ἕτερα ἔφην αὐτοῦ
γε τοῦ καλοῦ· πάρεστιν μέντοι ἐκάστῳ αὐτῶν κάλλος τι.
Ἐάν οὖν, ἔφη, παραγένηταί σοι βοῦς, βοῦς εἶ, καὶ ὅτι
νῦν ἐγώ σοι πάρειμι, Διονυσόδωρος εἶ;
Εὐφήμει τοῦτό γε, ἦν δ' ἐγώ.
Ἀλλὰ τίνα τρόπον, ἔφη, ἐτέρου ἐτέρῳ παραγενομένου
τὸ ἕτερον ἕτερον ἂν εἴη;

Ἄρα τοῦτο, ἔφην ἐγώ, ἀπορεῖς; Ἦδη δὲ τοῖν ἀνδροῖν
τὴν σοφίαν ἐπεχείρουν μιμεῖσθαι, ἅτε ἐπιθυμῶν αὐτῆς.
Πῶς γὰρ οὐκ ἀπορῶ, ἔφη, καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες

Stephanus page 301, section b, line 4

ἄνθρωποι ὃ μὴ ἔστι;
Τί λέγεις, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Διονυσόδωρε; οὐ τὸ καλὸν καλόν
ἐστίν καὶ τὸ αἰσχρὸν αἰσχρόν; { - } Ἐὰν ἔμοιγε, ἔφη, δοκῇ. { - }
Οὐκοῦν δοκεῖ; { - } Πάνυ γ', ἔφη. { - } Οὐκοῦν καὶ τὸ ταῦτόν ταῦτόν
καὶ τὸ ἕτερον ἕτερον; οὐ γὰρ δήπου τό γε ἕτερον ταῦτόν, ἀλλ'
ἔγωγε οὐδ' ἂν παῖδα ὥμην τοῦτο ἀπορῆσαι, ὥς οὐ τὸ ἕτερον
ἕτερόν ἐστιν. ἀλλ', ὦ Διονυσόδωρε, τοῦτο μὲν ἐκὼν παρήκας,
ἐπεὶ τὰ ἄλλα μοι δοκεῖτε ὥσπερ οἱ δημιουργοὶ οἷς ἕκαστα
προσῆκει ἀπεργάζεσθαι, καὶ ὑμεῖς τὸ διαλέγεσθαι παγκάλως
ἀπεργάζεσθαι.

Stephanus page 301, section c, line 6

Οἶσθα οὖν, ἔφη, ὅτι προσῆκει ἐκάστοις τῶν δημιουργῶν;
πρῶτον τίνα χαλκεύειν προσῆκει, οἶσθα; { - } Ἐγώ γε· ὅτι χαλ-
κέα. { - } Τί δέ, κεραμεύειν; { - } Κεραμέα. { - } Τί δέ, σφάττειν τε
καὶ ἐκδέρειν καὶ τὰ μικρὰ κρέα κατακόψαντα ἔψειν καὶ ὀπτᾶν;
{ - } Μάγειρον, ἦν δ' ἐγώ. { - } Οὐκοῦν ἐάν τις, ἔφη, τὰ προσή-
κοντα πράττει, ὀρθῶς πράξει; { - } Μάλιστα. { - } Προσῆκει δέ γε,
ὥς φῆς, τὸν μάγειρον κατακόπτειν καὶ ἐκδέρειν; ὠμολόγησας
ταῦτα ἦ οὐ; { - } ὠμολόγησα, ἔφην, ἀλλὰ συγγνώμην μοι ἔχε.

{ - } Δῆλον τοίνυν, ἦ δ' ὅς, ὅτι ἂν τις σφάξας τὸν μάγειρον καὶ

Stephanus page 301, section d, line 6

κατακόψας ἐνήσει καὶ ὀπτήσει, τὰ προσήκοντα ποιήσει· καὶ
ἐὰν τὸν χαλκέα τις αὐτὸν χαλκεύῃ καὶ τὸν κεραμέα κεραμεύῃ,
καὶ οὗτος τὰ προσήκοντα πράξει.

Ὡ πόσειδον, ἦν δ' ἐγώ, ἤδη κολοφῶνα ἐπιτιθεῖς τῇ
σοφίᾳ. Ἄρά μοι ποτε αὕτη παραγενήσεται ὥστε μοι οἰκεία
γενέσθαι;

Ἐπιγνοίης ἂν αὐτήν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, οἰκείαν γενο-
μένην;

Ἐὰν σύ γε βούλῃ, ἔφην ἐγώ, δῆλον ὅτι.

Τί δέ, ἦ δ' ὅς, τὰ σαυτοῦ οἶει γινώσκειν;

Stephanus page 301, section e, line 8

Εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις· ἀπὸ σοῦ γὰρ δεῖ ἄρχεσθαι,
τελευτᾶν δ' εἰς Εὐθύδημον τόνδε.

Ἄρ' οὖν, ἔφη, ταῦτα ἡγήσῃ σὰ εἶναι, ὧν ἂν ἄρξης καὶ ἐξῇ
σοι αὐτοῖς χρῆσθαι ὅτι ἂν βούλῃ; οἷον βοῦς καὶ πρόβατον,
ἄρ' ἂν ἡγοῖο ταῦτα σὰ εἶναι, ἅ σοι ἐξεῖη καὶ ἀποδόσθαι

καὶ δοῦναι καὶ θῦσαι ὅτῳ βούλοιο θεῶν; ἃ δ' ἂν μὴ οὕτως ἔχη, οὐ σά;

Κἀγώ (ἤδη γὰρ ὅτι ἐξ αὐτῶν καλὸν τι ἀνακύψοιτο τῶν ἐρωτημάτων, καὶ ἅμα βουλόμενος ὅτι τάχιστ' ἀκοῦσαι) Πάνυ μὲν οὖν, ἔφην, οὕτως ἔχει· τὰ τοιαῦτά ἐστιν μόνα

Stephanus page 302, section a, line 8

ἐμά. { - } Τί δέ; ζῶα, ἔφη, οὐ ταῦτα καλεῖς ἃ ἂν ψυχὴν ἔχη;
{ - } Ναί, ἔφην. { - } Ὁμολογεῖς οὖν τῶν ζώων ταῦτα μόνα εἶναι σά, περὶ ἃ ἂν σοι ἐξουσία ἦ πάντα ταῦτα ποιεῖν ἃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον; { - } Ὁμολογῶ. { - } Καὶ ὅς, εἰρωνικῶς πάνυ ἐπισχῶν ὥς τι μέγα σκοπούμενος, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἔστιν σοι Ζεὺς πατρῷος; { - } Καὶ ἐγὼ ὑποπτέυσας ἤξειν τὸν λόγον οἷπερ ἐτελεύτησεν, ἀπορὸν τινα στροφὴν ἔφευγόν τε καὶ ἐστρεφόμεν ἤδη ὥσπερ ἐν δικτύῳ εἰλημμένος· Οὐκ ἔστιν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Διονυσόδωρε. { - } Ταλαίπωρος ἄρα τις σύ γε ἄνθρωπος εἶ καὶ οὐδὲ Ἀθηναῖος, ὦ μήτε θεοὶ πατρῷοί εἰσιν μήτε

Stephanus page 302, section c, line 2

ἱερὰ μήτε ἄλλο μηδὲν καλὸν καὶ ἀγαθόν. { - } Ἔα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Διονυσόδωρε, εὐφήμει τε καὶ μὴ χαλεπῶς με προδίδασκε. ἔστι γὰρ ἔμοιγε καὶ βωμοὶ καὶ ἱερὰ οἰκεῖα καὶ πατρῷα καὶ τὰ ἄλλα ὅσα περ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις τῶν τοιούτων. { - } Εἶτα τοῖς ἄλλοις, ἔφη, Ἀθηναίοις οὐκ ἔστιν Ζεὺς ὁ πατρῷος; { - } Οὐκ ἔστιν, ἦν δ' ἐγώ, αὐτὴ ἡ ἐπωνυμία Ἰώνων οὐδενί, οὐθ' ὅσοι ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως ἀπωκισμένοι εἰσὶν οὐθ' ἡμῖν, ἀλλὰ Απόλλων πατρῷος διὰ τὴν τοῦ Ἰωνος γένεσιν· Ζεὺς δ' ἡμῖν πατρῷος μὲν οὐ καλεῖται, ἔρκειος δὲ καὶ φράτριος, καὶ Ἀθηναία φρατρία. { - } Ἀλλ' ἄρκει γ', ἔφη ὁ Διονυσόδωρος·

Stephanus page 302, section d, line 4

ἔστιν γὰρ σοι, ὥς ἔοικεν, Απόλλων τε καὶ Ζεὺς καὶ Ἀθηνᾶ.
{ - } Πάνυ, ἦν δ' ἐγώ. { - } Οὐκοῦν καὶ οὗτοι σοὶ θεοὶ ἂν εἶεν; ἔφη. { - } Πρόγονοι, ἦν δ' ἐγώ, καὶ δεσπόται. { - } Ἀλλ' οὖν σοί γε, ἔφη· ἢ οὐ σοὺς ὠμολόγηκας αὐτοὺς εἶναι; { - } Ὁμολόγηκα, ἔφην· τί γὰρ πάθω; { - } Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ ζῶά εἰσιν οὗτοι οἱ θεοί; ὠμολόγηκας γὰρ ὅσα ψυχὴν ἔχει ζῶα εἶναι. ἢ οὗτοι οἱ θεοὶ οὐκ ἔχουσιν ψυχὴν; { - } Ἔχουσιν, ἦν δ' ἐγώ. { - } Οὐκοῦν καὶ ζῶά εἰσιν; { - } Ζῶα, ἔφην. { - } Τῶν δέ γε ζώων, ἔφη, ὠμολόγηκας ταῦτ' εἶναι σά, ὅσα ἂν σοι ἐξῇ καὶ δοῦναι καὶ ἀποδόσθαι καὶ θῦσαι δὴ θεῷ ὅτῳ ἂν βούλῃ. { - } Ὁμολόγηκα,

Stephanus page 302, section e, line 6

ἔφην· οὐκ ἔστιν γὰρ μοι ἀνάδυσις, ὦ Εὐθύδημε. { - } Ἴθι δὴ μοι εὐθύς, ἦ δ' ὅς, εἰπέ· ἐπειδὴ σὸν ὁμολογεῖς εἶναι τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, ἄρα ἔξεστί σοι αὐτοὺς ἀποδόσθαι

ἢ δοῦναι ἢ ἄλλ' ὅτι ἂν βούλη χρησθαι ὥσπερ τοῖς ἄλλοις
ζώοις;

Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Κρίτων, ὥσπερ πληγεὶς ὑπὸ τοῦ λόγου,
ἐκείμην ἄφωνος· ὁ δὲ Κτήσιππος μοι ἰὼν ὡς βοηθήσων,
Πυππᾶξ ὦ Ἡράκλεις, ἔφη, καλοῦ λόγου. { - } Καὶ ὁ Διονυσό-
δωρος, Πότερον οὖν, ἔφη, ὁ Ἡρακλῆς πυππᾶξ ἐστὶν ἢ ὁ
πυππᾶξ Ἡρακλῆς; { - } Καὶ ὁ Κτήσιππος, ὦ Πόσειδον, ἔφη,

Stephanus page 303, section a, line 9

δεινῶν λόγων. ἀφίσταμαι· ἀμάχω τῷ ἄνδρῃ.

Ἐνταῦθα μέντοι, ὦ φίλε Κρίτων, οὐδεὶς ὅστις οὐ τῶν
παρόντων ὑπερεπήνεσε τὸν λόγον καὶ τῷ ἄνδρῃ, καὶ γελῶντες
καὶ κροτοῦντες καὶ χαίροντες ὀλίγου παρετάθησαν. ἐπὶ μὲν
γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν ἐφ' ἑκάστοις πᾶσι παγκάλως ἐθορύβουν
μόνοι οἱ τοῦ Εὐθύδημου ἐρασταί, ἐνταῦθα δὲ ὀλίγου καὶ οἱ
κίονες οἱ ἐν τῷ Λυκεῖῳ ἐθορύβησάν τ' ἐπὶ τοῖν ἀνδροῖν καὶ
ἦσθησαν. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ αὐτὸς οὕτω διετέθην, ὥστε
ὁμολογεῖν μηδένας πώποτε ἀνθρώπους ἰδεῖν οὕτω σοφούς,
καὶ παντάπασι καταδουλωθεὶς ὑπὸ τῆς σοφίας αὐτοῖν ἐπὶ

Stephanus page 303, section c, line 3

τὸ ἐπαινεῖν τε καὶ ἐγκωμιάζειν αὐτῷ ἐτραπόμην, καὶ εἶπον·
ὦ μακάριοι σφῶ τῆς θαυμαστῆς φύσεως, οἱ τοσοῦτον πρᾶγμα
οὕτω ταχὺ καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἐξεύργασθον. πολλὰ μὲν
οὖν καὶ ἄλλα οἱ λόγοι ὑμῶν καλὰ ἔχουσιν, ὦ Εὐθύδημέ τε
καὶ Διονυσόδωρε· ἐν δὲ τοῖς καὶ τοῦτο μεγαλοπρεπέστατον,
ὅτι τῶν πολλῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν σεμνῶν δὴ καὶ δοκούντων
τὶ εἶναι οὐδὲν ὑμῖν μέλει, ἀλλὰ τῶν ὁμοίων ὑμῖν μόνον.
ἐγὼ γὰρ εὖ οἶδα ὅτι τούτους τοὺς λόγους πάνυ μὲν ἂν ὀλίγοι
ἀγαπῶεν ἄνθρωποι ὅμοιοι ὑμῖν, οἱ δ' ἄλλοι οὕτως ἀγνοοῦσιν
αὐτούς, ὥστ' εὖ οἶδα ὅτι αἰσχυνθεῖεν ἂν μᾶλλον ἐξελέγχοντες

Stephanus page 303, section d, line 5

τοιούτοις λόγοις τοὺς ἄλλους ἢ αὐτοὶ ἐξελεγχόμενοι. καὶ
τόδε αὖ ἕτερον δημοτικόν τι καὶ πρᾶον ἐν τοῖς λόγοις·
ὁπότεν φῆτε μήτε καλὸν εἶναι μηδὲν μήτε ἀγαθὸν πρᾶγμα
μήτε λευκὸν μηδ' ἄλλο τῶν τοιούτων μηδέν, μηδὲ τὸ παράπαν
ἑτέρων ἕτερον, ἀτεχνῶς μὲν τῷ ὄντι συρράπτετε τὰ στόματα
τῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ καὶ φατέ· ὅτι δ' οὐ μόνον τὰ τῶν
ἄλλων, ἀλλὰ δόξατε ἂν καὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν, τοῦτο πάνυ
χαρίεν τέ ἐστὶν καὶ τὸ ἐπαχθὲς τῶν λόγων ἀφαιρεῖται. τὸ
δὲ δὴ μέγιστον, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει ὑμῖν καὶ τεχνικῶς
ἐξηύρηται, ὥστ' ἐ<v> πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ ὄντιν οὖν ἂν μαθεῖν

Stephanus page 303, section e, line 7

ἀνθρώπων· ἔγνω ἔγωγε καὶ τῷ Κτησίππῳ τὸν νοῦν προσέ-

χων ὡς ταχὺ ὑμᾶς ἐκ τοῦ παραχρηῖμα μιμεῖσθαι οἷός τε ἦν.
τοῦτο μὲν οὖν τοῦ πράγματος σφῶν τὸ σοφὸν πρὸς μὲν τὸ
ταχὺ παραδιδόναι καλόν, ἐναντίον δ' ἀνθρώπων διαλέγεσθαι
οὐκ ἐπιτήδειον, ἀλλ' ἂν γέ μοι πείθησθε, εὐλαβήσεσθε μὴ
πολλῶν ἐναντίον λέγειν, ἵνα μὴ ταχὺ ἐκμαθόντες ὑμῖν μὴ
εἰδῶσιν χάριν. ἀλλὰ μάλιστα μὲν αὐτῷ πρὸς ἀλλήλῳ μόνῳ
διαλέγεσθον· εἰ δὲ μὴ, εἴπερ ἄλλου του ἐναντίον, ἐκείνου
μόνου ὅς ἂν ὑμῖν διδῶ ἀργύριον. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα, ἐὰν
σωφρονῇτε, καὶ τοῖς μαθηταῖς συμβουλεύσετε, μηδέποτε

Stephanus page 304, section b, line 2

μηδενὶ ἀνθρώπων διαλέγεσθαι ἀλλ' ἢ ὑμῖν τε καὶ αὐτοῖς·
τὸ γὰρ σπάνιον, ὦ Εὐθύδημε, τίμιον, τὸ δὲ ὕδωρ εὐωνό-
τατον, ἄριστον ὄν, ὡς ἔφη Πίνδαρος. ἀλλ' ἄγετε, ἦν δ'
ἐγώ, ὅπως καὶ Κλεινίαν τόνδε παραδέξεσθον.

Ταῦτα, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα ἅττα ἔτι βραχέα διαλε-
χθέντες ἀπῆμεν. σκοπεῖ οὖν ὅπως συμφοιτήσεις παρὰ τῷ
ἀνδρῇ, ὡς ἐκείνῳ φατὸν οἶω τε εἶναι διδάξαι τὸν ἐθέλοντ'
ἀργύριον διδόναι, καὶ οὔτε φύσιν οὔθ' ἡλικίαν ἐξείργειν
οὐδεμίαν - ὁ δὲ καὶ σοὶ μάλιστα προσήκει ἀκοῦσαι, ὅτι οὐδὲ
τοῦ χρηματίζεσθαί φατον διακωλύειν οὐδέν - μὴ οὐ παρα-

Stephanus page 304, section c, line 5

λαβεῖν ὄντινον εὐπετῶς τὴν σφετέραν σοφίαν.

{KP.} Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, φιλήκοος μὲν ἔγωγε καὶ
ἡδέως ἂν τι μανθάνοιμι, κινδυνεύω μέντοι καὶ γὰρ εἶς εἶναι
τῶν οὐχ ὁμοίων Εὐθυδήμῳ, ἀλλ' ἐκείνων ὧν δὴ καὶ σὺ
ἔλεγες, τῶν ἥδιον ἂν ἐξελεγχόμενων ὑπὸ τῶν τοιούτων
λόγων ἢ ἐξελεγχόντων. ἀτὰρ γελοῖον μὲν μοι δοκεῖ εἶναι
τὸ νοθετεῖν σε, ὅμως δέ, ἅ γ' ἤκουον, ἐθέλω σοὶ ἀπαγ-
γεῖλαι. τῶν ἀφ' ὑμῶν ἀπιόντων ἴσθ' ὅτι προσελθὼν τίς

μοι περιπατοῦντι, ἀνὴρ οἰόμενος πάνυ εἶναι σοφός, τούτων

Stephanus page 304, section d, line 6

τις τῶν περὶ τοὺς λόγους τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια δεινῶν,
Ὡ Κρίτων, ἔφη, οὐδὲν ἀκροᾷ τῶνδε τῶν σοφῶν; { - } Οὐ μὰ
τὸν Δία, ἦν δ' ἐγώ· οὐ γὰρ οἷός τ' ἢ προσστάς κατακούειν
ὑπὸ τοῦ ὄχλου. { - } Καὶ μὴν, ἔφη, ἄξιόν γ' ἦν ἀκοῦσαι. { - } Τί
δέ; ἦν δ' ἐγώ. { - } Ἵνα ἤκουσας ἀνδρῶν διαλεγόμενων οἱ νῦν
σοφώτατοί εἰσι τῶν περὶ τοὺς τοιούτους λόγους. { - } Καὶ γὰρ
εἶπον· Τί οὖν ἐφαίνοντό σοι; { - } Τί δὲ ἄλλο, ἦ δ' ὅς, ἢ οἵάπερ
ἀεὶ ἂν τις τῶν τοιούτων ἀκούσαι ληρούντων καὶ περὶ οὐδενὸς
ἀξίων ἀναξίαν σπουδὴν ποιουμένων; (οὕτως γὰρ πῶς καὶ
εἶπεν τοῖς ὀνόμασιν). { - } Καὶ ἐγώ, Ἀλλὰ μέντοι, ἔφην, χαρίεν

Stephanus page 304, section e, line 7

γέ τι πρᾶγμά ἐστιν ἡ φιλοσοφία. { - } Ποῖον, ἔφη, χαρίεν, ὦ μακάριε; οὐδενὸς μὲν οὖν ἄξιον. ἀλλὰ καὶ εἰ νῦν παρεγένου, πάνυ ἂν σε οἶμαι αἰσχυνηθῆναι ὑπὲρ τοῦ σεαυτοῦ ἐταίρου· οὕτως ἦν ἄτοπος, ἐθέλων ἑαυτὸν παρέχειν ἀνθρώποις οἷς οὐδὲν μέλει ὅτι ἂν λέγωσιν, παντὸς δὲ ῥήματος ἀντέχονται. καὶ οὗτοι, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, ἐν τοῖς κρᾶτιστοῖ ἐῖσι τῶν νῦν. ἀλλὰ γάρ, ὦ Κρίτων, ἔφη, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ τῷ πράγματι διατρίβοντες φαῦλοί εἰσιν καὶ καταγέλαστοι. Ἐμοὶ δέ, ὦ Σώκρατες, τὸ πρᾶγμα ἐδόκει οὐκ ὀρθῶς ψέγειν οὐθ' οὗτος οὐτ' εἰ τις ἄλλος ψέγει· τὸ

Stephanus page 305, section b, line 2

μέντοι ἐθέλειν διαλέγεσθαι τοιούτοις ἐναντίον πολλῶν ἀνθρώπων ὀρθῶς μοι ἐδόκει μέμφεσθαι.

{ΣΩ.} Ὡ Κρίτων, θαυμάσιοί εἰσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. ἀτὰρ οὐπὼ οἶδα ὅτι μέλλω ἔρεῖν. ποτέρων ἦν ὁ προσελθὼν σοι καὶ μεμφόμενος τὴν φιλοσοφίαν; πότερον τῶν ἀγωνίσασθαι δεινῶν ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ῥήτωρ τις, ἢ τῶν τοὺς τοιούτους εἰσπεμπόντων, ποιητῆς τῶν λόγων οἷς οἱ ῥήτορες ἀγωνίζονται;

{ΚΡ.} Ἦκιστα νῆ τὸν Δία ῥήτωρ, οὐδὲ οἶμαι πῶποτ' αὐτὸν ἐπὶ δικαστήριον ἀναβεβηκέναι· ἀλλ' ἐπαῖειν αὐτόν φασι

Stephanus page 305, section c, line 3

περὶ τοῦ πράγματος νῆ τὸν Δία καὶ δεινὸν εἶναι καὶ δεινοὺς λόγους συντιθέναι.

{ΣΩ.} Ἦδη μαθάνω· περὶ τούτων καὶ αὐτὸς νυνδὴ ἔμελλον λέγειν. οὗτοι γάρ εἰσιν μὲν, ὦ Κρίτων, οὓς ἔφη Πρόδικος μεθόρια φιλοσόφου τε ἀνδρὸς καὶ πολιτικοῦ, οἷονται δ' εἶναι πάντων σοφώτατοι ἀνθρώπων, πρὸς δὲ τῷ εἶναι καὶ δοκεῖν πάνυ παρὰ πολλοῖς, ὥστε παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν ἐμποδῶν σφίσιν εἶναι οὐδένας ἄλλους ἢ τοὺς περὶ φιλοσοφίαν ἀνθρώπους. ἡγοῦνται οὖν, ἐὰν τούτους εἰς δόξαν καταστήσωσιν μηδενὸς δοκεῖν ἀξίους εἶναι, ἀναμφισβητήτως

Stephanus page 305, section d, line 4

ἤδη παρὰ πᾶσιν τὰ νικητήρια εἰς δόξαν οἷσεσθαι σοφίας πέρι. εἶναι μὲν γὰρ τῇ ἀληθείᾳ σφᾶς σοφωτάτους, ἐν δὲ τοῖς ἰδίοις λόγοις ὅταν ἀποληθῶσιν, ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Εὐθύδημον κολούεσθαι. σοφοὶ δὲ ἡγοῦνται εἶναι πάνυ - εἰκότως· μετρίως μὲν γὰρ φιλοσοφίας ἔχειν, μετρίως δὲ πολιτικῶν, πάνυ ἔξ εἰκότος λόγου - μετέχειν γὰρ ἀμφοτέρων ὅσον ἔδει, ἐκτὸς δὲ ὄντες κινδύνων καὶ ἀγώνων καρποῦσθαι τὴν σοφίαν.

{ΚΡ.} Τί οὖν; δοκοῦσί σοί τι, ὦ Σώκρατες, λέγειν; οὐ γάρ τοι ἀλλὰ ὅ γε λόγος ἔχει τινὰ εὐπρέπειαν τῶν ἀνδρῶν.

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἔχει ὄντως, ὦ Κρίτων, εὐπρέπειαν μᾶλλον

Stephanus page 306, section a, line 1

ἢ ἀλήθειαν. οὐ γὰρ ῥάδιον αὐτοὺς πείσαι ὅτι καὶ ἄνθρωποι καὶ τᾶλλα πάντα ὅσα μεταξύ τινοιν δυοῖν ἐστὶν καὶ ἀμφοτέρωιν τυγχάνει μετέχοντα, ὅσα μὲν ἐκ κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ, τοῦ μὲν βελτίω, τοῦ δὲ χείρω γίγνεται· ὅσα δὲ ἐκ δυοῖν ἀγαθοῖν μὴ πρὸς ταυτόν, ἀμφοῖν χείρω πρὸς ὃ ἂν ἐκάτερον ἢ χρηστὸν ἐκείνων ἐξ ὧν συνετέθη· ὅσα δ' ἐκ δυοῖν κακοῖν συνεθέντα μὴ πρὸς τὸ αὐτὸ ὄντοιν ἐν τῷ μέσῳ ἐστίν, ταῦτα μόνον βελτίω ἐκατέρου ἐκείνων ἐστίν, ὧν ἀμφοτέρων μέρος μετέχουσιν. εἰ μὲν οὖν ἡ φιλοσοφία ἀγαθὸν ἐστὶν καὶ ἡ πολιτικὴ πρᾶξις, πρὸς ἄλλο δὲ ἐκάτερα, οὗτοι δ' ἀμφοτέρων

Stephanus page 306, section b, line 4

μετέχοντες τούτων ἐν μέσῳ εἰσὶν, οὐδὲν λέγουσιν - ἀμφοτέρων γὰρ εἰσι φανυλότεροι - εἰ δὲ ἀγαθὸν καὶ κακόν, τῶν μὲν βελτίους, τῶν δὲ χείρους· εἰ δὲ κακὰ ἀμφότερα, οὕτως ἂν τι λέγοιεν ἀληθές, ἄλλως δ' οὐδαμῶς. οὐκ ἂν οὖν οἶμαι αὐτοὺς ὁμολογῆσαι οὔτε κακῷ αὐτῷ ἀμφοτέρῳ εἶναι οὔτε τὸ μὲν κακόν, τὸ δὲ ἀγαθόν· ἀλλὰ τῷ ὄντι οὗτοι ἀμφοτέρων μετέχοντες ἀμφοτέρων ἥττους εἰσὶν πρὸς ἐκάτερον πρὸς ὃ ἢ τε πολιτικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία ἀξίῳ λόγῳ ἐστὸν, καὶ τρίτοι ὄντες τῇ ἀληθείᾳ ζητοῦσι πρῶτοι δοκεῖν εἶναι. συγγιγνώσκειν μὲν οὖν αὐτοῖς χρή τῆς ἐπιθυμίας καὶ μὴ

Stephanus page 306, section c, line 7

χαλεπαίνειν, ἡγεῖσθαι μέντοι τοιούτους εἶναι οἷοί εἰσιν· πάντα γὰρ ἄνδρα χρή ἀγαπᾶν ὅστις καὶ ὅτιοῦν λέγει ἐχόμενον φρονήσεως πρᾶγμα καὶ ἀνδρείως ἐπεξιὼν διαπονεῖται.
{ΚΡ.} Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, καὶ αὐτὸς περὶ τῶν ὑέων, ὥσπερ ἀεὶ πρὸς σε λέγω, ἐν ἀπορίᾳ εἰμι τί δεῖ αὐτοῖς χρήσασθαι. ὁ μὲν οὖν νεώτερος ἔτι καὶ σμικρὸς ἐστίν, Κριτόβουλος δ' ἤδη ἡλικίαν ἔχει καὶ δεῖταί τινος ὅστις αὐτὸν ὀνήσει. ἐγὼ μὲν οὖν ὅταν σοὶ συγγένωμαι, οὕτω διατίθεμαι ὥστ' ἐμοὶ δοκεῖ μανίαν εἶναι τὸ ἔνεκα τῶν παίδων ἄλλων μὲν πολλῶν σπουδὴν τοιαύτην ἐσχηκέναι, καὶ περὶ

Stephanus page 306, section e, line 1

τοῦ γάμου ὅπως ἐκ γενναιοτάτης ἔσσονται μητρός, καὶ περὶ τῶν χρημάτων ὅπως ὥς πλουσιώτατοι, αὐτῶν δὲ περὶ παιδείας ἀμελῆσαι· ὅταν δὲ εἷς τινα ἀποβλέψω τῶν φασκόντων ἂν παιδεῦσαι ἀνθρώπους, ἐκπέπληγμαι καὶ μοι δοκεῖ εἷς ἕκαστος αὐτῶν σκοποῦντι πάνυ ἀλλόκοτος εἶναι, ὥς γε πρὸς σὲ τάληθ' εἰρῆσθαι· ὥστε οὐκ ἔχω ὅπως προτρέπω τὸ μειράκιον ἐπὶ φιλοσοφίαν.

{ΣΩ.} ὦ φίλε Κρίτων, οὐκ οἶσθα ὅτι ἐν παντὶ ἐπιτηδεύ-
ματι οἱ μὲν φαῦλοι πολλοὶ καὶ οὐδενὸς ἄξιοι, οἱ δὲ σπουδαῖοι
ὀλίγοι καὶ παντὸς ἄξιοι; ἐπεὶ γυμναστική οὐ καλὸν δοκεῖ

Stephanus page 307, section a, line 6

σοι εἶναι, καὶ χρηματιστική καὶ ῥητορική καὶ στρατηγία;
{ΚΡ.} Ἐμοιγε πάντως δήπου.
{ΣΩ.} Τί οὖν; ἐν ἐκάστη τούτων τοὺς πολλοὺς πρὸς
ἕκαστον τὸ ἔργον οὐ καταγελάστους ὀράς;
{ΚΡ.} Ναὶ μὰ τὸν Δία, καὶ μάλα ἀληθῆ λέγεις.
{ΣΩ.} Ἡ οὖν τούτου ἕνεκα αὐτός τε φεύξῃ πάντα τὰ
ἐπιτηδεύματα καὶ τῷ ὑεῖ οὐκ ἐπιτρέψεις;
{ΚΡ.} Οὐκ οὐν δίκαιόν γε, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν ὅ γε οὐ χρή ποίει, ὦ Κρίτων, ἀλλ' ἐάσας
χαίρειν τοὺς ἐπιτηδεύοντας φιλοσοφίαν, εἴτε χρηστοὶ εἰσιν

Stephanus page 307, section b, line 8

εἴτε πονηροί, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα βασανίσας καλῶς τε καὶ εὖ,
ἐὰν μὲν σοι φαίνεται φαῦλον ὄν, πάντ' ἄνδρα ἀπώτρειπε,
μὴ μόνον τοὺς ὑεῖς· ἐὰν δὲ φαίνεται οἷον οἶμαι αὐτὸ ἐγὼ
εἶναι, θαρρῶν δίωκε καὶ ἄσκει, τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, αὐτός
τε καὶ τὰ παιδιά.

Protagoras

{ΕΤ.} Πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνει; ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ
κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; καὶ μήν μοι
καὶ πρῶν ἰδόντι καλὸς μὲν ἐφαίνετο ἀνὴρ ἔτι, ἀνὴρ μέντοι,
ὦ Σώκρατες, ὥς γ' ἐν αὐτοῖς ἡμῖν εἰρῇσθαι, καὶ πάγωνος
ἤδη ὑποπιμπλάμενος.

Stephanus page 309, section a, line 6

{ΣΩ.} Εἴτα τί τοῦτο; οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἶ,
ὃς ἔφη χαριεστάτην ἦβην εἶναι τοῦ <πρῶτον> ὑπνότητου, ἣν
νῦν Ἀλκιβιάδης ἔχει;
{ΕΤ.} Τί οὖν τὰ νῦν; ἢ παρ' ἐκείνου φαίνει; καὶ πῶς
πρὸς σε ὁ νεανίας διάκειται;
{ΣΩ.} Εὖ, ἔμοιγε ἔδοξεν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τῇ νῦν ἡμέρᾳ·
καὶ γὰρ πολλὰ ὑπὲρ ἐμοῦ εἶπε βοηθῶν ἐμοί, καὶ οὖν καὶ
ἄρτι ἀπ' ἐκείνου ἔρχομαι. ἄτοπον μέντοι τί σοι ἐθέλω
εἰπεῖν· παρόντος γὰρ ἐκείνου, οὔτε προσεῖχον τὸν νοῦν,
ἐπελανθανόμην τε αὐτοῦ θαμά.

Stephanus page 309, section c, line 1

{ΕΤ.} Καὶ τί ἂν γεγονὸς εἴη περὶ σὲ κακκεῖνον τοσοῦτον

πρᾶγμα; οὐ γὰρ δῆπου τινὶ καλλίονι ἐνέτυχες ἄλλω ἢ γε
τῇδε τῇ πόλει.

{ΣΩ.} Καὶ πολὺ γε.

{ΕΤ.} Τί φῆς; ἀστῶ ἢ ξένω;

{ΣΩ.} Ξένω.

{ΕΤ.} Ποδαπῶ;

{ΣΩ.} Ἀβδηρίτη.

{ΕΤ.} Καὶ οὕτω καλὸς τις ὁ ξένος ἔδοξέν σοι εἶναι, ὥστε

Stephanus page 309, section c, line 10

τοῦ Κλεινίου υἱέος καλλίων σοι φανῆναι;

{ΣΩ.} Πῶς δ' οὐ μέλλει, ὦ μακάριε, τὸ σοφώτατον κάλλιον
φαίνεσθαι;

{ΕΤ.} Ἀλλ' ἢ σοφῶ τινι ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, ἐντυχὼν πάρει;

{ΣΩ.} Σοφωτάτω μὲν οὖν δῆπου τῶν γε νῦν, εἴ σοι δοκεῖ
σοφώτατος εἶναι Πρωταγόρας.

{ΕΤ.} Ὡ τί λέγεις; Πρωταγόρας ἐπιδεδήμηκεν;

{ΣΩ.} Τρίτην γε ἤδη ἡμέραν.

{ΕΤ.} Καὶ ἄρτι ἄρα ἐκείνῳ συγγεγονῶς ἦκεις;

{ΣΩ.} Πάνυ γε, πολλὰ καὶ εἰπὼν καὶ ἀκούσας.

Stephanus page 310, section a, line 2

{ΕΤ.} Τί οὖν οὐ διηγῆσω ἡμῖν τὴν συνουσίαν, εἰ μὴ σέ
τι κωλύει, καθεζόμενος ἐνταυθί, ἐξαναστήσας τὸν παῖδα
τουτονί;

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν· καὶ χάριν γε εἶσομαι, ἐὰν ἀκούητε.

{ΕΤ.} Καὶ μὴν καὶ ἡμεῖς σοί, ἐὰν λέγῃς.

{ΣΩ.} Διπλῇ ἂν εἴῃ ἡ χάρις. ἀλλ' οὖν ἀκούετε.

Τῆς γὰρ παρελθούσης νυκτὸς ταυτησί, ἔτι βαθέος ὄρθρου,
Ἴπποκράτης, ὁ Ἀπολλοδώρου υἱὸς Φάσωνος δὲ ἀδελφός, τὴν
θύραν τῇ βακτηρίᾳ πάνυ σφόδρα ἔκρουε, καὶ ἐπειδὴ αὐτῶ
ἀνέωξέ τις, εὐθὺς εἶσω ἦει ἐπειγόμενος, καὶ τῇ φωνῇ μέγα

Stephanus page 310, section b, line 3

λέγων, “Ὡ Σώκρατες,” ἔφη, “ἐγρήγορας ἢ καθεύδεις;”

Καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν γνοὺς αὐτοῦ, “Ἴπποκράτης,” ἔφην,

“οὗτος· μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις;” “Οὐδέν γ',” ἢ δ' ὅς,

“εἰ μὴ ἀγαθὰ γε.” “Εὖ ἂν λέγοις,” ἦν δ' ἐγώ· “ἔστι δὲ

τί, καὶ τοῦ ἔνεκα τῆνικάδε ἀφίκου;” “Πρωταγόρας,” ἔφη,

“ἦκει,” στὰς παρ' ἐμοί. “Πρώην,” ἔφην ἐγώ· “σὺ δὲ

ἄρτι πέπυσαι;” “Νῆ τοὺς θεοὺς,” ἔφη, “ἐσπέρας γε.”

Καὶ ἅμα ἐπιπηλαφήσας τοῦ σκίμποδος ἐκαθέζετο παρὰ τοὺς
πόδας μου, καὶ εἶπεν· “Εσπέρας δῆτα, μάλα γε ὀψὲ ἀφι-
κόμενος ἐξ Οἰνός. ὁ γὰρ τοι παῖς με ὁ Σάτυρος ἀπέδρα·

Stephanus page 310, section c, line 4

καὶ δῆτα μέλλων σοὶ φράζειν ὅτι διωξοίμην αὐτόν, ὑπὸ τινος ἄλλου ἐπελαθόμεν. ἐπειδὴ δὲ ἦλθον καὶ δεδειπνηκότες ἤμεν καὶ ἐμέλλομεν ἀναπαύεσθαι, τότε μοι ἀδελφὸς λέγει ὅτι ἦκει Πρωταγόρας. καὶ ἔτι μὲν ἐνεχείρησα εὐθύς παρὰ σὲ ἵεναι, ἔπειτά μοι λίαν πόρρω ἔδοξε τῶν νυκτῶν εἶναι· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα με ἐκ τοῦ κόπου ὁ ὕπνος ἀνῆκεν, εὐθύς ἀναστὰς οὕτω δεῦρο ἐπορευόμην.” Καὶ ἐγὼ γιγνώσκων αὐτοῦ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν πτοίησιν, “Τί οὖν σοι,” ἦν δ' ἐγώ, “τοῦτο; μὲν τί σε ἀδικεῖ Πρωταγόρας;” Καὶ ὅς γελάσας, “Νῆ τοὺς θεούς,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, ὅτι γε μόνος ἐστὶ

Stephanus page 310, section d, line 6

σοφός, ἐμὲ δὲ οὐ ποιεῖ.” “Ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία,” ἔφην ἐγώ, “ἂν αὐτῷ διδῶς ἀργύριον καὶ πείθης ἐκείνον, ποιήσει καὶ σὲ σοφόν.” “Εἰ γάρ,” ἦ δ' ὅς, “ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, ἐν τούτῳ εἶη· ὥς οὐτ' ἂν τῶν ἐμῶν ἐπιλίποισι οὐδὲν οὔτε τῶν φίλων· ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἤκω παρὰ σέ, ἵνα ὑπὲρ ἐμοῦ διαλεχθῇς αὐτῷ. ἐγὼ γὰρ ἅμα μὲν καὶ νεώτερός εἰμι, ἅμα δὲ οὐδὲ ἐώρακα Πρωταγόραν πώποτε οὐδ' ἀκήκοα οὐδέν· ἔτι γὰρ παῖς ἦ ὅτε τὸ πρότερον ἐπεδήμησε. ἀλλὰ γάρ, ὦ Σώκρατες, πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσιν καὶ φασιν σοφώτατον εἶναι λέγειν· ἀλλὰ τί οὐ βαδίζομεν παρ' αὐτόν, ἵνα

Stephanus page 311, section a, line 1

ἔνδον καταλάβωμεν; καταλύει δ', ὥς ἐγὼ ἤκουσα, παρὰ Καλλία τῷ Ἴππονίκου· ἀλλ' ἴωμεν.” Καὶ ἐγὼ εἶπον· “Μήπω, ἀγαθέ, ἐκεῖσε ἴωμεν - πρῶ γὰρ ἐστὶν - ἀλλὰ δεῦρο ἐξαναστῶμεν εἰς τὴν αὐλήν, καὶ περιόντες αὐτοῦ διατρίψωμεν ἕως ἂν φῶς γένηται· εἶτα ἴωμεν. καὶ γὰρ τὰ πολλὰ Πρωταγόρας ἔνδον διατρίβει, ὥστε, θάρρει, καταληψόμεθα αὐτόν, ὥς τὸ εἰκός, ἔνδον.”

Μετὰ ταῦτα ἀναστάντες εἰς τὴν αὐλήν περιῆμεν· καὶ ἐγὼ ἀποπειρώμενος τοῦ Ἴπποκράτους τῆς ῥώμης διεσκόπουν αὐτόν καὶ ἠρώτων, Εἰπέ μοι, ἔφην ἐγώ, ὦ Ἴππόκρατες, παρὰ

Stephanus page 311, section b, line 3

Πρωταγόραν νῦν ἐπιχειρεῖς ἵεναι, ἀργύριον τελῶν ἐκείνῳ μισθὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ, ὥς παρὰ τίνα ἀφιζόμενος καὶ τίς γενησόμενος; ὥσπερ ἂν εἰ ἐπενόεις παρὰ τὸν σεαυτοῦ ὁμῶνυμον ἐλθὼν Ἴπποκράτη τὸν Κῶρον, τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν, ἀργύριον τελεῖν ὑπὲρ σεαυτοῦ μισθὸν ἐκείνῳ, εἴ τίς σε ἤρετο· “Εἰπέ μοι, μέλλεις τελεῖν, ὦ Ἴππόκρατες, Ἴπποκράτει μισθὸν ὥς τίνι ὄντι;” τί ἂν ἀπεκρίνω; { - } Εἶπον ἄν, ἔφη, ὅτι ὥς ἱατρῷ. { - } “Ὡς τίς γενησόμενος;” { - } Ὡς ἱατρός, ἔφη. { - } Εἰ δὲ παρὰ Πολύκλειτον τὸν Ἀργεῖον ἢ Φειδίαν τὸν Ἀθηναῖον ἐπενόεις ἀφικόμενος μισθὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ τελεῖν ἐκεί-

νοις, εἴ τίς σε ἤρετο· “Τελεῖν τοῦτο τὸ ἀργύριον ὡς τίνι ὄντι ἐν νῶ ἔχεις Πολυκλείτῳ τε καὶ Φειδίᾳ;” τί ἂν ἀπεκρίνω; { - } Εἶπον ἂν ὡς ἀγαλματοποιοῖς. { - } “Ὡς τίς δὲ γενησόμενος αὐτός;” { - } Δῆλον ὅτι ἀγαλματοποιός. { - } Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· παρὰ δὲ δὴ Πρωταγόραν νῦν ἀφικόμενοι ἐγώ τε καὶ σὺ ἀργύριον ἐκείνῳ μισθὸν ἔτοιμοι ἐσόμεθα τελεῖν ὑπὲρ σοῦ, ἂν μὲν ἐξικνῆται τὰ ἡμέτερα χρήματα καὶ τούτοις πείθωμεν αὐτόν, εἰ δὲ μή, καὶ τὰ τῶν φίλων προσαναλίσκοντες. εἰ οὖν τις ἡμᾶς περὶ ταῦτα οὕτω σφόδρα σπουδάζοντας ἔροιτο· “Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες τε καὶ Ἰππόκρατες, ὡς τίνι ὄντι

τῷ Πρωταγόρᾳ ἐν νῶ ἔχετε χρήματα τελεῖν;” τί ἂν αὐτῷ ἀποκριναιόμεθα; τί ὄνομα ἄλλο γε λεγόμενον περὶ Πρωταγόρου ἀκούομεν; ὥσπερ περὶ Φειδίου ἀγαλματοποιὸν καὶ περὶ Ὀμήρου ποιητὴν, τί τοιοῦτον περὶ Πρωταγόρου ἀκούομεν; { - } Σοφιστὴν δὴ τοι ὀνομάζουσιν γε, ὦ Σώκρατες, τὸν ἄνδρα εἶναι, ἔφη. { - } Ὡς σοφιστῇ ἄρα ἐρχόμεθα τελοῦντες τὰ χρήματα; { - } Μάλιστα. { - } Εἰ οὖν καὶ τοῦτό τίς σε προσέροιτο· “Αὐτὸς δὲ δὴ ὡς τίς γενησόμενος ἔρχη παρὰ τὸν Πρωταγόραν;” { - } Καὶ ὃς εἶπεν ἐρυθρίασας - ἤδη γὰρ ὑπέφαινεν τι ἡμέρας, ὥστε καταφανῆ αὐτὸν γενέσθαι - Εἰ μὲν τι τοῖς

ἔμπροσθεν ἔοικεν, δῆλον ὅτι σοφιστὴς γενησόμενος. { - } Σὺ δέ, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς θεῶν, οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἰς τοὺς Ἑλλήνας σαυτὸν σοφιστὴν παρέχων; { - } Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, εἶπερ γε ἃ διανοοῦμαι χρή λέγειν. { - } Ἀλλ' ἄρα, ὦ Ἰππόκρατες, μὴ οὐ τοιαύτην ὑπολαμβάνεις σου τὴν παρὰ Πρωταγόρου μάθησιν ἔσεσθαι, ἀλλ' οἷα περὶ ἢ παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἐγένετο καὶ κιθαριστοῦ καὶ παιδοτρίβου; τούτων γὰρ σὺ ἐκάστην οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες, ὡς δημιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ, ὡς τὸν ιδιώτην καὶ τὸν ἐλεύθερον πρέπει. { - } Πάνυ μὲν οὖν μοι δοκεῖ, ἔφη, τοιαύτη μᾶλλον εἶναι ἢ παρὰ

Πρωταγόρου μάθησις.

Οἶσθα οὖν ὁ μέλλεις νῦν πράττειν, ἢ σε λανθάνει; ἦν δ' ἐγώ. { - } Τοῦ πέρι; { - } Ὅτι μέλλεις τὴν ψυχὴν τὴν σαυτοῦ παρασχεῖν θεραπεῦσαι ἀνδρί, ὡς φῆς, σοφιστῇ· ὅτι δέ ποτε ὁ σοφιστής ἐστιν, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ οἶσθα. καίτοι εἰ τοῦτ' ἀγνοεῖς, οὐδὲ ὅτῳ παραδίδως τὴν ψυχὴν οἶσθα, οὐτ' εἰ ἀγαθῷ οὐτ' εἰ κακῷ πράγματι. { - } Οἰμαί γ', ἔφη, εἰδέναι. { - } Λέγε δὴ, τί ἡγῇ εἶναι τὸν σοφιστὴν; { - } Ἐγὼ μὲν, ἦ δ' ὅς, ὥσπερ τοῦνομα λέγει,

τοῦτον εἶναι τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστήμονα. { - } Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο μὲν ἔξεστι λέγειν καὶ περὶ ζωγράφων καὶ περὶ

Stephanus page 312, section c, line 8

τεκτόνων, ὅτι οὗτοί εἰσιν οἱ τῶν σοφῶν ἐπιστήμονες· ἀλλ' εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, “Τῶν τί σοφῶν εἰσιν οἱ ζωγράφοι ἐπιστήμονες,” εἴπομεν ἄν που αὐτῷ ὅτι τῶν πρὸς τὴν ἀπεργασίαν τὴν τῶν εἰκόνων, καὶ τᾶλλα οὕτως. εἰ δέ τις ἐκεῖνο ἔροιτο, “Ὁ δὲ σοφιστὴς τῶν τί σοφῶν ἐστίν;” τί ἂν ἀποκρinoίμεθα αὐτῷ; ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης; { - } Τί ἂν

εἴπομεν αὐτὸν εἶναι, ὦ Σώκρατες, ἢ ἐπιστάτην τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν; { - } Ἴσως ἄν, ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ λέγοιμεν, οὐ μέντοι ἱκανῶς γε· ἐρωτήσεως γὰρ ἔτι ἢ ἀποκρίσις ἡμῖν δεῖται,

Stephanus page 312, section d, line 9

περὶ οὗτου ὁ σοφιστὴς δεινὸν ποιεῖ λέγειν· ὥσπερ ὁ κιθαριστὴς δεινὸν δήπου ποιεῖ λέγειν περὶ οὔπερ καὶ ἐπιστήμονα, περὶ κιθαρίσεως· ἦ γάρ; { - } Ναί. { - } Εἶεν· ὁ δὲ δὴ σοφιστὴς περὶ τίνος δεινὸν ποιεῖ λέγειν; { - } Δῆλον ὅτι περὶ οὔπερ καὶ ἐπίστασθαι; { - } Εἰκός γε. τί δὴ ἐστίν τοῦτο περὶ οὗ αὐτός τε ἐπιστήμων ἐστίν ὁ σοφιστὴς καὶ τὸν μαθητὴν ποιεῖ; { - } Μὰ Δί', ἔφη, οὐκέτι ἔχω σοι λέγειν.

Καὶ ἐγὼ εἶπον μετὰ τοῦτο· Τί οὖν; οἶσθα εἰς οἶόν τινα κίνδυνον ἔρχη ὑποθήσων τὴν ψυχὴν; ἢ εἰ μὲν τὸ σῶμα ἐπιτρέπειν σε ἔδει τῷ διακινδυνεύοντα ἢ χρηστὸν αὐτὸ

Stephanus page 313, section a, line 4

γενέσθαι ἢ πονηρόν, πολλὰ ἂν περιεσκέψω εἴτ' ἐπιτρέπτεον εἴτε οὐ, καὶ εἰς συμβουλὴν τοὺς τε φίλους ἂν παρεκάλεις καὶ τοὺς οἰκείους σκοπούμενος ἡμέρας συχνάς· ὁ δὲ περὶ πλείονος τοῦ σώματος ἡγῇ, τὴν ψυχὴν, καὶ ἐν ᾧ πάντ' ἐστὶν τὰ σὰ ἢ εὖ ἢ κακῶς πράττειν, χρηστοῦ ἢ πονηροῦ αὐτοῦ γενομένου, περὶ δὲ τούτου οὔτε τῷ πατρὶ οὔτε τῷ ἀδελφῷ ἐπεκοινώσω οὔτε ἡμῶν τῶν ἐταίρων οὐδενί, εἴτ' ἐπιτρέπτεον εἴτε καὶ οὐ τῷ ἀφικομένῳ τούτῳ ξένῳ τὴν σὴν ψυχὴν, ἀλλ' ἐσπέρας ἀκούσας, ὡς φῆς, ὀρθριος ἦκων περὶ μὲν τούτου οὐδένα λόγον οὐδὲ συμβουλὴν ποιῇ, εἴτε χρὴ ἐπιτρέπειν

Stephanus page 313, section b, line 5

σαυτὸν αὐτῷ εἴτε μή, ἔτοιμος δ' εἶ ἀναλίσκειν τὰ τε σαυτοῦ καὶ τὰ τῶν φίλων χρήματα, ὡς ἤδη διεγνωκῶς ὅτι πάντως συνεστέον Πρωταγόρᾳ, ὃν οὔτε γινώσκεις, ὡς φῆς, οὔτε διείλεξαι οὐδεπώποτε, σοφιστὴν δ' ὀνομάζεις, τὸν δὲ σοφιστὴν ὅτι ποτ' ἐστίν φαίνῃ ἀγνοῶν, ᾧ μέλλεις σαυτὸν ἐπιτρέπειν; { - } Καὶ ὃς ἀκούσας, Ἔοικεν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐξ ὧν

σὺν λέγεις. { - } Ἄρ' οὖν, ὦ Ἰπόκратες, ὁ σοφιστὴς τυγχάνει
ὦν ἔμπορός τις ἢ κάπηλος τῶν ἀγωγίμων, ἀφ' ὧν ψυχὴ
τρέφεται; φαίνεται γὰρ ἔμοιγε τοιοῦτός τις. { - } Τρέφεται δέ,
ὦ Σώκратες, ψυχὴ τίνι; { - } Μαθήμασιν δὴπου, ἦν δ' ἐγώ. καὶ

Stephanus page 313, section c, line 8

ὅπως γε μή, ὦ ἐταῖρε, ὁ σοφιστὴς ἐπαινῶν ἅ πωλεῖ ἐξα-
πατήσῃ ἡμᾶς, ὥσπερ οἱ περὶ τὴν τοῦ σώματος τροφήν, ὁ
ἔμπορός τε καὶ κάπηλος. καὶ γὰρ οὗτοί που ὧν ἄγουσιν
ἀγωγίμων οὔτε αὐτοὶ ἴσασιν ὅτι χρηστὸν ἢ πονηρὸν περὶ τὸ
σῶμα, ἐπαινοῦσιν δὲ πάντα πωλοῦντες, οὔτε οἱ ἀννούμενοι
παρ' αὐτῶν, ἐὰν μή τις τύχῃ γυμναστικὸς ἢ ἰατρὸς ὧν.
οὕτω δὲ καὶ οἱ τὰ μαθήματα περιάγοντες κατὰ τὰς πόλεις
καὶ πωλοῦντες καὶ καπηλεύοντες τῷ ἀεὶ ἐπιθυμοῦντι ἐπαι-
νοῦσιν μὲν πάντα ἅ πωλοῦσιν, τάχα δ' ἂν τινες, ὦ ἄριστε,
καὶ τούτων ἀγνοοῖεν ὧν πωλοῦσιν ὅτι χρηστὸν ἢ πονηρὸν

Stephanus page 313, section e, line 1

πρὸς τὴν ψυχὴν· ὥς δ' αὐτως καὶ οἱ ἀννούμενοι παρ' αὐτῶν,
ἐὰν μή τις τύχῃ περὶ τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἰατρικὸς ὧν. εἰ
μὲν οὖν σὺ τυγχάνεις ἐπιστήμων τούτων τί χρηστὸν καὶ
πονηρὸν, ἀσφαλὲς σοὶ ἀνείσθαι μαθήματα καὶ παρὰ Πρω-
ταγόρου καὶ παρ' ἄλλου ὅτουοῦν· εἰ δὲ μή, ὄρα, ὦ μακάριε,
μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύῃς τε καὶ κινδυνεύῃς. καὶ γὰρ
δὴ καὶ πολὺ μείζων κίνδυνος ἐν τῇ τῶν μαθημάτων ὥνῃ ἢ
ἐν τῇ τῶν σιτίων. σιτία μὲν γὰρ καὶ ποτὰ πριάμενον παρὰ
τοῦ καπήλου καὶ ἐμποροῦ ἔξεστιν ἐν ἄλλοις ἀγγείοις ἀπο-
φέρειν, καὶ πρὶν δέξασθαι αὐτὰ εἰς τὸ σῶμα πίνοντα ἢ

Stephanus page 314, section a, line 6

φαγόντα, καταθέμενον οἴκαδε ἔξεστιν συμβουλεύσασθαι,
παρακαλέσαντα τὸν ἐπαῖοντα, ὅτι τε ἐδεστέον ἢ ποτέον καὶ
ὅτι μή, καὶ ὅποσον καὶ ὅποτε· ὥστε ἐν τῇ ὥνῃ οὐ μέγας ὁ
κίνδυνος. μαθήματα δὲ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ ἀγγείῳ ἀπενεγ-
κεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη καταθέντα τὴν τιμὴν τὸ μάθημα ἐν αὐτῇ
τῇ ψυχῇ λαβόντα καὶ μαθόντα ἀπιέναι ἢ βεβλαμμένον ἢ
ὠφελημένον. ταῦτα οὖν σκοπώμεθα καὶ μετὰ τῶν πρεσβυ-
τέρων ἡμῶν· ἡμεῖς γὰρ ἔτι νέοι ὥστε τοσοῦτον πρᾶγμα
διελέσθαι. νῦν μέντοι, ὥσπερ ὠρμήσαμεν, ἴωμεν καὶ ἀκού-
σωμεν τοῦ ἀνδρός, ἔπειτα ἀκούσαντες καὶ ἄλλοις ἀνακοι-

Stephanus page 314, section b, line 8

νωσώμεθα· καὶ γὰρ οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστίν,
ἀλλὰ καὶ Ἰππίας ὁ Ἡλείος - οἶμαι δὲ καὶ Πρόδικον τὸν
Κεῖον - καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ σοφοί.

Δόξαν ἡμῖν ταῦτα ἐπορευόμεθα· ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ προθύρῳ

ἐγενόμεθα, ἐπιστάντες περί τινος λόγου διελεγόμεθα, ὃς ἡμῖν
κατὰ τὴν ὁδὸν ἐνέπεσεν· ἵν' οὖν μὴ ἀτελής γένοιτο, ἀλλὰ
διαπερανάμενοι οὕτως ἐσίοιμεν, στάντες ἐν τῷ προθύρῳ
διελεγόμεθα ἕως συνωμολογήσαμεν ἀλλήλοις. δοκεῖ οὖν
μοι, ὁ θυρωρός, εὐνοῦχός τις, κατήκουεν ἡμῶν, κινδυνεύει δὲ
διὰ τὸ πλῆθος τῶν σοφιστῶν ἄχθεσθαι τοῖς φοιτῶσιν εἰς τὴν

Stephanus page 314, section d, line 2

οἰκίαν· ἐπειδὴ γοῦν ἐκρούσαμεν τὴν θύραν, ἀνοίξας καὶ ἰδὼν
ἡμᾶς, “Ἐα,” ἔφη, “σοφισταὶ τινες· οὐ σχολὴ αὐτῷ.” καὶ ἅμα
ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν πάνυ προθύμως ὥς οἷός τ' ἦν ἐπή-
ραξεν. καὶ ἡμεῖς πάλιν ἐκρούομεν, καὶ ὃς ἐγκεκλημένης τῆς
θύρας ἀποκρινόμενος εἶπεν, “ὦ ἄνθρωποι,” ἔφη, “οὐκ ἀκη-
κόατε ὅτι οὐ σχολὴ αὐτῷ;” “Ἀλλ' ὦγαθέ,” ἔφην ἐγώ, “οὔτε
παρὰ Καλλίαν ἤκομεν οὔτε σοφισταὶ ἐσμεν. ἀλλὰ θάρρει·
Πρωταγόραν γάρ τοι δεόμενοι ἰδεῖν ἤλθομεν· εἰσάγγειλον
οὖν.” μόγις οὖν ποτε ἡμῖν ἄνθρωπος ἀνέφωξεν τὴν θύραν.
Ἐπειδὴ δὲ εἰσήλθομεν, κατελάβομεν Πρωταγόραν ἐν τῷ

Stephanus page 314, section e, line 4

προστώῳ περιπατοῦντα, ἐξῆς δ' αὐτῷ συμπεριεπάτουν ἐκ μὲν
τοῦ ἐπὶ θάτερα Καλλίας ὁ Ἱππονίκου καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
ὁ ὁμομήτριος, Πάραλος ὁ Περικλέους, καὶ Χαρμίδης ὁ Γλαύ-
κωνος, ἐκ δὲ τοῦ ἐπὶ θάτερα ὁ ἕτερος τῶν Περικλέους
Ξάνθιππος, καὶ Φιλίππιδης ὁ Φιλομήλου καὶ Ἀντίμοιρος ὁ
Μενδαῖος, ὅσπερ εὐδοκιμεῖ μάλιστα τῶν Πρωταγόρου μαθη-
τῶν καὶ ἐπὶ τέχνῃ μανθάνει, ὥς σοφιστὴς ἐσόμενος. τούτων
δὲ οἱ ὀπισθεν ἠκολούθουν ἐπακούοντες τῶν λεγομένων τὸ
μὲν πολὺ ξένοι ἐφαίνοντο - οὐς ἄγει ἐξ ἐκάστων τῶν πόλεων
ὁ Πρωταγόρας, δι' ὧν διεξέρχεται, κηλῶν τῇ φωνῇ ὥσπερ

Stephanus page 315, section b, line 1

Ὀρφεύς, οἱ δὲ κατὰ τὴν φωνὴν ἔπονται κεκληλημένοι -
ἦσαν δέ τινες καὶ τῶν ἐπιχωρίων ἐν τῷ χορῷ. τοῦτον τὸν
χορὸν μάλιστα ἔγωγε ἰδὼν ἦσθην, ὥς καλῶς ηὐλαβοῦντο
μηδέποτε ἐμποδῶν ἐν τῷ πρόσθεν εἶναι Πρωταγόρου, ἀλλ'
ἐπειδὴ αὐτὸς ἀναστρέφοι καὶ οἱ μετ' ἐκείνου, εὖ πως καὶ ἐν
κόσμῳ περιεσχίζοντο οὗτοι οἱ ἐπήκοοι ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
καὶ ἐν κύκλῳ περιυόντες ἀεὶ εἰς τὸ ὀπισθεν καθίσταντο
κάλλιστα.

<Τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα>, ἔφη Ὅμηρος, Ἰππῖαν τὸν
Ἥλειον, καθήμενον ἐν τῷ κατ' ἀντικρὺ προστώῳ ἐν θρόνῳ·

Stephanus page 315, section c, line 2

περὶ αὐτὸν δ' ἐκάθηντο ἐπὶ βάθρων Ἐρυξίμαχος τε ὁ
Ἀκουμενοῦ καὶ Φαῖδρος ὁ Μυρρινούσιος καὶ Ἄνδρων ὁ

Ἀνδροτίωνος καὶ τῶν ξένων πολῖται τε αὐτοῦ καὶ ἄλλοι
τινές. ἐφαίνοντο δὲ περὶ φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων
ἀστρονομικὰ ἄττα διερωτᾶν τὸν Ἰππίαν, ὁ δ' ἐν θρόνῳ καθή-
μενος ἐκάστοις αὐτῶν διέκρινεν καὶ διεξήει τὰ ἐρωτώμενα.
Καὶ μὲν δὴ <καὶ Τάνταλόν> γε <εἰσεῖδον> - ἐπεδήμει
γὰρ ἄρα καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος - ἦν δὲ ἐν οἰκήματί τινι, ὧ
πρὸ τοῦ μὲν ὡς ταμειῶν ἐχρήτο Ἰππόνικος, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ
πλήθους τῶν καταλόντων ὁ Καλλίας καὶ τοῦτο ἐκκενώσας

Stephanus page 315, section d, line 4

ξένοις κατάλυσιν πεποίηκεν. ὁ μὲν οὖν Πρόδικος ἔτι κατέ-
κειτο, ἐγκεκαλυμμένος ἐν καρδίῳις τισὶν καὶ στρώμασιν καὶ
μάλα πολλοῖς, ὡς ἐφαίνετο· παρεκάθητο δὲ αὐτῷ ἐπὶ ταῖς
πλησίον κλίναις Πausανίας τε ὁ ἐκ Κεραμέων καὶ μετὰ
Πausανίου νέον τι ἔτι μεῖράκιον, ὡς μὲν ἐγῶμαι καλόν τε

καγαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ἰδέαν πάννυ καλός. ἔδοξα
ἀκοῦσαι ὄνομα αὐτῷ εἶναι Ἀγάθωνα, καὶ οὐκ ἂν θαυμάζοιμι
εἰ παιδικὰ Πausανίου τυγχάνει ὦν. τοῦτό τ' ἦν τὸ μεῖρά-
κιον, καὶ τῷ Ἀδειμάντῳ ἀμφοτέρῳ, ὅ τε Κήπιδος καὶ ὁ

Stephanus page 315, section e, line 5

Λευκολοφίδου, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐφαίνοντο· περὶ δὲ ὧν διελέ-
γοντο οὐκ ἐδυνάμην ἐγωγε μαθεῖν ἔξωθεν, καίπερ λιπαρῶς
ἔχων ἀκούειν τοῦ Προδίκου - πάσσοφος γάρ μοι δοκεῖ ἀνὴρ
εἶναι καὶ θεῖος - ἀλλὰ διὰ τὴν βαρύτητα τῆς φωνῆς βόμβος
τις ἐν τῷ οἰκήματι γιγνόμενος ἀσαφῆ ἐποίει τὰ λεγόμενα.
Καὶ ἡμεῖς μὲν ἄρτι εἰσεληλύθεμεν, κατόπιν δὲ ἡμῶν
ἐπεισῆλθον Ἀλκιβιάδης τε ὁ καλός, ὡς φῆς σὺ καὶ ἐγὼ
πεῖθομαι, καὶ Κριτίας ὁ Καλλαίσχρου.
Ἥμεῖς οὖν ὡς εἰσῆλθομεν, ἔτι σμίκρ' ἄττα διατρίψαντες
καὶ ταῦτα διαθεασάμενοι προσῆμεν πρὸς τὸν Πρωταγόραν,

Stephanus page 316, section b, line 1

καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ Πρωταγόρα, πρὸς σέ τοι ἦλθομεν ἐγὼ τε
καὶ Ἰποκράτης οὗτος.
Πότερον, ἔφη, μόνῳ βουλόμενοι διαλεχθῆναι ἢ καὶ μετὰ
τῶν ἄλλων;
Ἥμῖν μὲν, ἦν δ' ἐγὼ, οὐδὲν διαφέρει· ἀκούσας δὲ οὐ
ἐνεκα ἦλθομεν, αὐτὸς σκέψαι.
Τί οὖν δὴ ἐστίν, ἔφη, οὐ ἐνεκα ἦκετε;
Ἰποκράτης ὅδε ἐστὶν μὲν τῶν ἐπιχωρίων, Ἀπολλοδώρου
υἱός, οἰκίας μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος, αὐτὸς δὲ τὴν φύσιν
δοκεῖ ἐνάμιλλος εἶναι τοῖς ἡλικιώταις. ἐπιθυμεῖν δέ μοι

Stephanus page 316, section c, line 1

δοκεῖ ἐλλόγιμος γενέσθαι ἐν τῇ πόλει, τοῦτο δὲ οἶεταί οἱ
μάλιστα' ἄ<ν> γενέσθαι, εἰ σοὶ συγγένοιτο· ταῦτ' οὖν ἤδη σὺ
σκόπει, πότερον περὶ αὐτῶν μόνος οἶει δεῖν διαλέγεσθαι πρὸς
μόνους, ἢ μετ' ἄλλων.

Ὅρθως, ἔφη, προμηθῇ, ὦ Σώκρατες, ὑπὲρ ἐμοῦ. ξένον
γὰρ ἄνδρα καὶ ἰόντα εἰς πόλεις μεγάλας, καὶ ἐν ταύταις
πείθοντα τῶν νέων τοὺς βελτίστους ἀπολείποντας τὰς τῶν
ἄλλων συνουσίας, καὶ οἰκείων καὶ ὀθνείων, καὶ πρεσβυτέρων
καὶ νεωτέρων, ἑαυτῷ συνεῖναι ὥς βελτίους ἐσομένους διὰ
τὴν ἑαυτοῦ συνουσίαν, χρή εὐλαβεῖσθαι τὸν ταῦτα πράτ-

Stephanus page 316, section d, line 2

τοντα· οὐ γὰρ σμικροὶ περὶ αὐτὰ φθόνοι τε γίνονται καὶ
ἄλλαι δυσμένεαί τε καὶ ἐπιβουλαί. ἐγὼ δὲ τὴν σοφιστικὴν
τέχνην φημὶ μὲν εἶναι παλαιάν, τοὺς δὲ μεταχειριζομένους
αὐτὴν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν, φοβουμένους τὸ ἐπαχθὲς αὐτῆς,
πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ προκαλύπτεσθαι, τοὺς μὲν ποιήσιν,
οἷον Ὅμηρόν τε καὶ Ἡσίοδον καὶ Σιμωνίδην, τοὺς δὲ αὖ
τελετάς τε καὶ χρησμοδίας, τοὺς ἀμφὶ τε Ὀρφέα καὶ Μου-
σαῖον· ἐνίους δὲ τινὰς ἦσθαι καὶ γυμναστικὴν, οἷον Ἴκκος
τε ὁ Ταραντῖνος καὶ ὁ νῦν ἔτι ὢν οὐδενὸς ἦττων σοφιστῆς
Ἡρόδικος ὁ Σηλυμβριανός, τὸ δὲ ἀρχαῖον Μεγαρεύς· μου-

Stephanus page 316, section e, line 2

σικὴν δὲ Ἀγαθοκλῆς τε ὁ ὑμέτερος πρόσχημα ἐποίησατο,
μέγας ὢν σοφιστῆς, καὶ Πυθοκλείδης ὁ Κεῖος καὶ ἄλλοι πολ-
λοί. οὗτοι πάντες, ὥσπερ λέγω, φοβηθέντες τὸν φθόνον ταῖς
τέχναις ταύταις παραπετάσασιν ἐχρήσαντο. ἐγὼ δὲ τούτοις
ἅπασιν κατὰ τοῦτο εἶναι οὐ συμφέρομαι· ἡγοῦμαι γὰρ αὐτοὺς
οὐ τι διαπράξασθαι ὃ ἐβουλήθησαν - οὐ γὰρ λαθεῖν τῶν
ἀνθρώπων τοὺς δυναμένους ἐν ταῖς πόλεσι πράττειν, ὥνπερ
ἐνεκα ταῦτ' ἐστὶν τὰ προσχήματα· ἐπεὶ οἳ γε πολλοὶ ὥς
ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν αἰσθάνονται, ἀλλ' ἅττ' ἂν οὗτοι διαγγέλ-
λωσι, ταῦτα ὑμνοῦσιν - τὸ οὖν ἀποδιδράσκοντα μὴ δύνασθαι

Stephanus page 317, section a, line 7

ἀποδρᾶναι, ἀλλὰ καταφανῇ εἶναι, πολλὴ μωρία καὶ τοῦ ἐπι-
χειρήματος, καὶ πολὺ δυσμενεστέρους παρέχεσθαι ἀνάγκη
τοὺς ἀνθρώπους· ἡγοῦνται γὰρ τὸν τοιοῦτον πρὸς τοῖς ἄλλοις
καὶ πανοῦργον εἶναι. ἐγὼ οὖν τούτων τὴν ἐναντίαν ἅπασαν
ὁδὸν ἐλήλυθα, καὶ ὁμολογῶ τε σοφιστῆς εἶναι καὶ παιδεύειν
ἀνθρώπους, καὶ εὐλάβειαν ταύτην οἶμαι βελτίω ἐκείνης εἶναι,
τὸ ὁμολογεῖν μᾶλλον ἢ ἕξαρνον εἶναι· καὶ ἄλλας πρὸς ταύτη
ἔσκεμμαι, ὥστε, σὺν θεῷ εἰπεῖν, μηδὲν δεινὸν πάσχειν διὰ
τὸ ὁμολογεῖν σοφιστῆς εἶναι. καίτοι πολλὰ γε ἔτη ἤδη εἰμὶ
ἐν τῇ τέχνῃ· καὶ γὰρ καὶ τὰ σύμπαντα πολλὰ μοί ἐστιν -

οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατὴρ εἴην
- ὥστε πολὺ μοι ἡδιστόν ἐστιν, εἴ τι βούλεσθε, περὶ τούτων
ἀπάντων ἐναντίον τῶν ἔνδον ὄντων τὸν λόγον ποιεῖσθαι.

Καὶ ἐγὼ - ὑπώπτευσα γὰρ βούλεσθαι αὐτὸν τῷ τε Προδίκῳ
καὶ τῷ Ἰππία ἐνδείξασθαι καὶ καλλωπίσασθαι ὅτι ἐρασταὶ
αὐτοῦ ἀφιγμένοι εἴμεν - Τί οὖν, ἔφην ἐγώ, οὐ καὶ Πρό-
δικον καὶ Ἰππίαν ἐκαλέσαμεν καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν, ἵνα
ἐπακούσωσιν ἡμῶν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Πρωταγόρας.

Βούλεσθε οὖν, ὁ Καλλίας ἔφη, συνέδριον κατασκευάσωμεν,

ἵνα καθεζόμενοι διαλέγησθε;

Ἐδόκει χρῆναι· ἄσμενοι δὲ πάντες ἡμεῖς, ὡς ἀκουσόμενοι
ἀνδρῶν σοφῶν, καὶ αὐτοὶ τε ἀντιλαβόμενοι τῶν βάθρων
καὶ τῶν κλινῶν κατεσκευάζομεν παρὰ τῷ Ἰππία - ἐκεῖ γὰρ
προϋπῆρχε τὰ βάθρα - ἐν δὲ τούτῳ Καλλίας τε καὶ Ἀλκι-
βιάδης ἡκέτην ἄγοντε τὸν Πρόδικον, ἀναστήσαντες ἐκ τῆς
κλίνης, καὶ τοὺς μετὰ τοῦ Προδίκου.

Ἐπεὶ δὲ πάντες συνεκαθεζόμεθα, ὁ Πρωταγόρας, Νῦν δὴ
ἂν, ἔφη, λέγοις, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ καὶ οἶδε πάρεσιν, περὶ
ῶν ὀλίγον πρότερον μείαν ἐποιοῦ πρὸς ἐμὲ ὑπὲρ τοῦ

νεανίσκου.

Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Ἡ αὐτὴ μοι ἀρχὴ ἐστίν, ὦ Πρωταγόρα,
ἥπερ ἄρτι, περὶ ὧν ἀφικόμην. Ἰπποκράτης γὰρ ὅδε τυγχάνει
ἐν ἐπιθυμίᾳ ὧν τῆς σῆς συνουσίας· ὅτι οὖν αὐτῷ ἀποβήσεται,
ἐάν σοι συνῇ, ἡδέως ἂν φησι πυθέσθαι. τοσοῦτος ὁ γε
ἡμέτερος λόγος.

Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Πρωταγόρας εἶπεν· ὦ νεανίσκε, ἔσται
τοῖνυν σοι, ἐάν ἐμοὶ συνῇς, ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἐμοὶ συγγένη, ἀπιέναι
οἴκαδε βελτίονι γεγονότι, καὶ ἐν τῇ ὑστεραίᾳ ταῦτά ταῦτα·
καὶ ἐκάστης ἡμέρας ἀεὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδόναι.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας εἶπον· ὦ Πρωταγόρα, τοῦτο μὲν οὐδὲν
θαυμαστὸν λέγεις, ἀλλὰ εἰκός, ἐπεὶ κἂν σύ, καίπερ τηλι-
κοῦτος ὢν καὶ οὕτως σοφός, εἴ τίς σε διδάξειεν ὁ μὴ τυγ-
χάνοις ἐπιστάμενος, βελτίων ἂν γένοιο. ἀλλὰ μὴ οὕτως,
ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ αὐτίκα μάλα μεταβαλὼν τὴν ἐπιθυμίαν
Ἰπποκράτης ὅδε ἐπιθυμήσειεν τῆς συνουσίας τούτου τοῦ
νεανίσκου τοῦ νῦν νεωστὶ ἐπιδημοῦντος, Ζευξίππου τοῦ
Ἡρακλεώτου, καὶ ἀφικόμενος παρ' αὐτόν, ὥσπερ παρὰ σὲ

νῦν, ἀκούσειεν αὐτοῦ ταῦτα ταῦτα ἅπερ σοῦ, ὅτι ἐκάστης
ἡμέρας συνὼν αὐτῷ βελτίων ἔσται καὶ ἐπιδώσει, εἰ αὐτὸν

Stephanus page 318, section c, line 3

ἐπανερόιτο· “Τί δὴ φῆς βελτίω ἔσεσθαι καὶ εἰς τί ἐπιδώ-
σειν;” εἶποι ἂν αὐτῷ ὁ Ζεύξιππος ὅτι πρὸς γραφικὴν· κἂν
εἰ Ὀρθαγόρα τῷ Θηβαίῳ συγγενόμενος, ἀκούσας ἐκείνου
ταῦτα ταῦτα ἅπερ σοῦ, ἐπανερόιτο αὐτὸν εἰς ὅτι βελτίων
καθ’ ἡμέραν ἔσται συγγιγνόμενος ἐκείνῳ, εἶποι ἂν ὅτι εἰς
αὐλῆσιν· οὕτω δὴ καὶ σὺ εἶπες τῷ νεανίσκῳ καὶ ἐμοὶ ὑπὲρ
τούτου ἐρωτῶντι, Ἴπποκράτης ὅδε Πρωταγόρα συγγενόμενος,
ἢ ἂν αὐτῷ ἡμέρα συγγένηται, βελτίων ἅπεισι γενόμενος
καὶ τῶν ἄλλων ἡμερῶν ἐκάστης οὕτως ἐπιδώσει εἰς τί, ᾧ
Πρωταγόρα, καὶ περὶ τοῦ;

Stephanus page 318, section d, line 5

Καὶ ὁ Πρωταγόρας ἐμοῦ ταῦτα ἀκούσας, Σὺ τε καλῶς
ἐρωτᾷς, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, καὶ ἐγὼ τοῖς καλῶς ἐρωτῶσι
χαίρω ἀποκρινόμενος. Ἴπποκράτης γὰρ παρ’ ἐμὲ ἀφικό-
μενος οὐ πείσεται ἅπερ ἂν ἔπαθεν ἄλλῳ τῷ συγγενόμενος
τῶν σοφιστῶν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι λωβῶνται τοὺς νέους·
τὰς γὰρ τέχνας αὐτοὺς πεφευγότας ἄκοντας πάλιν αὖ ἄγοντες
ἐμβάλλουσιν εἰς τέχνας, λογισμούς τε καὶ ἀστρονομίαν καὶ
γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν διδάσκοντες - καὶ ἅμα εἰς τὸν
Ἰππῖαν ἀπέβλεψεν - παρὰ δ’ ἐμὲ ἀφικόμενος μαθήσεται οὐ
περὶ ἄλλου τοῦ ἢ περὶ οὗ ἥκει. τὸ δὲ μάθημά ἐστιν εὐβουλία

Stephanus page 318, section e, line 6

περὶ τῶν οἰκείων, ὅπως ἂν ἄριστα τὴν αὐτοῦ οἰκίαν διοικοῖ,
καὶ περὶ τῶν τῆς πόλεως, ὅπως τὰ τῆς πόλεως δυνατώτατος
ἂν εἴη καὶ πράττειν καὶ λέγειν.

Ἄρα, ἔφην ἐγὼ, ἔπομαί σου τῷ λόγῳ; δοκεῖς γάρ μοι
λέγειν τὴν πολιτικὴν τέχνην καὶ ὑπισχνεῖσθαι ποιεῖν ἄνδρας
ἀγαθοὺς πολίτας.

Αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτό ἐστιν, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, τὸ ἐπάγγελμα
ὃ ἐπαγγέλλομαι.

Ἦ καλόν, ἦν δ’ ἐγὼ, τέχνημα ἄρα κέκτησαι, εἶπερ

Stephanus page 319, section a, line 9

κέκτησαι· οὐ γάρ τι ἄλλο πρὸς γε σὲ εἰρήσεται ἢ ἅπερ
νοῶ. ἐγὼ γὰρ τοῦτο, ᾧ Πρωταγόρα, οὐκ ᾧμην διδακτὸν
εἶναι, σοὶ δὲ λέγοντι οὐκ ἔχω ὅπως [ἂν] ἀπιστῶ. ὅθεν δὲ
αὐτὸ ἡγοῦμαι οὐ διδακτὸν εἶναι μηδ’ ὑπ’ ἀνθρώπων παρα-
σκευαστὸν ἀνθρώποις, δίκαιός εἰμι εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ Ἀθη-
ναίους, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, φημι σοφοὺς εἶναι.

ὁρῶ οὖν, ὅταν συλλεγῶμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐπειδὴν μὲν περὶ οἰκοδομίας τι δέη πρᾶξαι τὴν πόλιν, τοὺς οἰκοδόμους μεταπεμπομένους συμβούλους περὶ τῶν οἰκοδομημάτων, ὅταν δὲ περὶ ναυπηγίας, τοὺς ναυπηγούς, καὶ τᾶλλα πάντα οὕτως,

Stephanus page 319, section c, line 1

ὅσα ἡγοῦνται μαθητά τε καὶ διδασκὰ εἶναι· ἐὰν δέ τις ἄλλος ἐπιχειρῇ αὐτοῖς συμβουλεύειν ὃν ἐκεῖνοι μὴ οἶονται δημιουργὸν εἶναι, κἂν πάνυ καλὸς ᾦ καὶ πλούσιος καὶ τῶν γενναίων, οὐδέν τι μᾶλλον ἀποδέχονται, ἀλλὰ καταγελῶσι καὶ θορυβοῦσιν, ἕως ἂν ἢ αὐτὸς ἀποστῇ ὁ ἐπιχειρῶν λέγειν καταθορυβηθείς, ἢ οἱ τοξόται αὐτὸν ἀφελκύσωσιν ἢ ἐξάρωνται κελευόντων τῶν πρυτάνεων. περὶ μὲν οὖν ὧν οἶονται ἐν τέχνῃ εἶναι, οὕτω διαπράττονται· ἐπειδὴν δέ τι περὶ τῶν τῆς πόλεως διοικήσεως δέη βουλευσασθαι, συμβουλεύει αὐτοῖς ἀνιστάμενος περὶ τούτων ὁμοίως μὲν τέκτων, ὁμοίως δὲ

Stephanus page 319, section d, line 3

χαλκεὺς σκυτοτόμος, ἔμπορος ναύκληρος, πλούσιος πένης, γενναῖος ἀγεννής, καὶ τούτοις οὐδεὶς τοῦτο ἐπιπλήττει ὥσπερ τοῖς πρότερον, ὅτι οὐδαμῶθεν μαθὼν, οὐδὲ ὄντος διδασκάλου οὐδενὸς αὐτῷ, ἔπειτα συμβουλεύειν ἐπιχειρεῖ· δηλὸν γὰρ ὅτι οὐχ ἡγοῦνται διδασκτὸν εἶναι. μὴ τοίνυν ὅτι τὸ κοινὸν τῆς πόλεως οὕτως ἔχει, ἀλλὰ ἰδίᾳ ἡμῖν οἱ σοφώτατοι καὶ ἄριστοι τῶν πολιτῶν ταύτην τὴν ἀρετὴν ἣν ἔχουσιν οὐχ οἰοί τε ἄλλοις παραδιδόναι· ἐπεὶ Περικλῆς, ὁ τουτωνὶ τῶν νεανίσκων πατήρ, τούτους ἃ μὲν διδασκάλων εἶχετο καλῶς καὶ εὖ ἐπαίδευσεν, ἃ δὲ αὐτὸς σοφός ἐστιν οὔτε αὐτὸς παιδεύει οὔτε τῷ ἄλλῳ

Stephanus page 320, section a, line 2

παραδίδωσιν, ἀλλ' αὐτοὶ περιιόντες νέμονται ὥσπερ ἄφετοι, ἐὰν που αὐτόματοι περιτύχωσιν τῇ ἀρετῇ. εἰ δὲ βούλει, Κλεινίαν, τὸν Ἀλκιβιάδου τουτουῖ νεώτερον ἀδελφόν, ἐπιτροπεύων ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ Περικλῆς, δεδιὼς περὶ αὐτοῦ μὴ διαφθαρῇ δὴ ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, ἀποσπάσας ἀπὸ τούτου, καταθέμενος ἐν Ἀρίφρονος ἐπαίδευε· καὶ πρὶν ἕξ μῆνας γεγονέναι, ἀπέδωκε τούτῳ οὐκ ἔχων ὅτι χρήσαιτο αὐτῷ. καὶ ἄλλους σοὶ παμπόλλους ἔχω λέγειν, οἱ αὐτοὶ ἀγαθοὶ ὄντες οὐδένα πώποτε βελτίῳ ἐποίησαν οὔτε τῶν οἰκείων οὔτε τῶν ἀλλοτριῶν. ἐγὼ οὖν, ὦ Πρωταγόρα, εἰς ταῦτα ἀποβλέπων οὐχ ἡγοῦμαι

Stephanus page 320, section b, line 5

διδασκτὸν εἶναι ἀρετὴν· ἐπειδὴ δέ σου ἀκούω ταῦτα λέγοντος, κάμπτομαι καὶ οἶμαι τί σε λέγειν διὰ τὸ ἡγεῖσθαί σε πολλῶν μὲν ἔμπειρον γεγονέναι, πολλὰ δὲ μεμαθηκέναι, τὰ δὲ αὐτὸν ἐξηυρηκέναι. εἰ οὖν ἔχεις ἐναργέστερον ἡμῖν ἐπιδειξαι ὥς

διδασκόν ἐστιν ἢ ἀρετῇ, μὴ φθονήσης ἀλλ' ἐπίδειξον.

Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐ φθονήσω· ἀλλὰ πότερον ὑμῖν, ὡς πρεσβύτερος νεωτέροις, μῦθον λέγων ἐπιδείξω ἢ λόγῳ διεξιέλθων;

Πολλοὶ οὖν αὐτῷ ὑπέλαβον τῶν παρακαθημένων ὁποτέρως βούλοιο οὕτως διεξιέναι. Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, χαριέ-

Stephanus page 320, section c, line 7

στερον εἶναι μῦθον ὑμῖν λέγειν.

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείζαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῇ κεράννυται. ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεῖ καὶ Ἐπιμηθεῖ κοσμησαί τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεῖα δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι, “Νείμαντος δέ μου,” ἔφη, “ἐπίσκεψαι” καὶ οὕτω πείσας νέμει. νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπτεν,

Stephanus page 320, section e, line 1

τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὥπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδούς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἡμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἠὔξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσφωζεν· καὶ τᾶλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀἵστωθείη· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννὺς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνὰς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχουσι

Stephanus page 321, section a, line 7

τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὅπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. τούντεῦθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζώων ἄλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλίσκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων. ἅτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα· λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἠπόρει ὅτι

Stephanus page 321, section c, line 3

χρήσαιτο. ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομήν, καὶ ὁρᾷ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάντων

ἔχοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ
ἄστρωτον καὶ ἄοπλον· ἤδη δὲ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἡμέρα παρῆν,
ἐν ἣ ἔδει καὶ ἄνθρωπον ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. ἀπορία οὖν
σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὔροι,
κλέπτει Ἥφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν
πυρί - ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητὴν τῷ ἢ
χρησίμην γενέσθαι - καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ. τὴν
μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἄνθρωπος ταύτη ἔσχεν, τὴν δὲ

Stephanus page 321, section d, line 5

πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γὰρ παρὰ τῷ Διί. τῷ δὲ Προμηθεῖ
εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς οἴκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει
εἰσελθεῖν - πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν - εἰς
δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἥφαίστου οἶκημα τὸ κοινόν, ἐν ᾧ
ἐφιλοτεχνεῖτην, λαθὼν εἰσέρχεται, καὶ κλέψας τὴν τε ἔμπυρον
τέχνην τὴν τοῦ Ἥφαίστου καὶ τὴν ἄλλην τὴν τῆς Ἀθηνᾶς
δίδωσιν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκ τούτου εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ
βίου γίγνεται, Προμηθεῖ δὲ δι' Ἐπιμηθεῖ ὕστερον, ἥπερ
λέγεται, κλοπῆς δίκη μετῆλθεν.
Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν

Stephanus page 322, section a, line 4

διὰ τὴν τοῦ θεοῦ συγγένειαν ζῶων μόνον θεοὺς ἐνόμισεν, καὶ
ἐπεχείρει βωμούς τε ἰδρύεσθαι καὶ ἀγάλματα θεῶν· ἔπειτα
φωτὴν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ, καὶ οἰκῆσεις
καὶ ἐσθῆτας καὶ ὑποδέσεις καὶ στρωμνάς καὶ τὰς ἐκ γῆς
τροφὰς ἠύρετο. οὕτω δὲ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς
ἄνθρωποι ᾤκουν σποράδην, πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν· ἀπώλλυντο
οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῇ αὐτῶν ἀσθενέστεροι
εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφὴν
ἱκανὴ βοηθὸς ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής
- πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὐπω εἶχον, ἥς μέρος πολεμικὴ -

Stephanus page 322, section b, line 6

ἐξήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σῶζεσθαι κτίζοντες πόλεις· ὅτ'

οὖν ἀθροισθεῖεν, ἡδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν
πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο.
Ζεὺς οὖν δείσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν,
Ἑρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν'
εἶεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί. ἐρωτᾷ
οὖν Ἑρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίῃ δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώ-
ποις· “Πότερον ὥς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας
νείμω; νενέμηνται δὲ ᾧδε· εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἱκανὸς

Stephanus page 322, section c, line 7

ιδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί· καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ
οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω;” “Ἐπὶ
πάντας,” ἔφη ὁ Ζεὺς, “καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν
γένοντο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων
τεχνῶν· καὶ νόμον γε θεὸς παρ’ ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον
αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.” οὕτω
δὴ, ὦ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἱ τε ἄλλοι καὶ Ἀθηναῖοι,
ὅταν μὲν περὶ ἀρετῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς
δημιουργικῆς, ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλῆς, καὶ ἐάν
τις ἐκτὸς ὦν τῶν ὀλίγων συμβουλευῇ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ

Stephanus page 322, section e, line 2

φῆς - εἰκότως, ὡς ἐγὼ φημι - ὅταν δὲ εἰς συμβουλὴν πολι-
τικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἣν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ἰέναι καὶ
σωφροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ
προσηκόν ταύτης γε μετέχειν τῆς ἀρετῆς ἢ μὴ εἶναι πόλεις.
αὕτη, ὦ Σώκρατες, τούτου αἰτία.

Ἵνα δὲ μὴ οἷη ἀπαταᾶσθαι ὡς τῷ ὄντι ἡγοῦνται πάντες
ἄνθρωποι πάντα ἄνδρα μετέχειν δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης
πολιτικῆς ἀρετῆς, τόδε αὖ λαβὲ τεκμήριον. ἐν γὰρ ταῖς
ἄλλαις ἀρεταῖς, ὥσπερ σὺ λέγεις, ἐάν τις φῇ ἀγαθὸς αὐλητῆς
εἶναι, ἢ ἄλλην ἡντινοῦν τέχνην ἣν μὴ ἐστίν, ἢ καταγελῶσιν

Stephanus page 323, section b, line 1

ἢ χαλεπαίνουν, καὶ οἱ οἰκεῖοι προσιόντες νουθετοῦσιν ὡς
μαινόμενον· ἐν δὲ δικαιοσύνη καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ πολιτικῇ ἀρετῇ,
ἐάν τινα καὶ εἰδῶσιν ὅτι ἄδικός ἐστιν, ἐὰν οὗτος αὐτὸς καθ’
αὐτοῦ τάληθῇ λέγει ἐναντίον πολλῶν, ὃ ἐκεῖ σωφροσύνην
ἡγοῦντο εἶναι, τάληθῇ λέγειν, ἐνταῦθα μανίαν, καὶ φασιν
πάντας δεῖν φάναι εἶναι δικαίους, ἐάντε ᾧσιν ἐάντε μή, ἢ
μαίνεσθαι τὸν μὴ προσποιούμενον [δικαιοσύνην]· ὡς ἀναγ-
καῖον οὐδένα ὄντιν’ οὐχὶ ἀμῶς γέ πως μετέχειν αὐτῆς, ἢ μὴ
εἶναι ἐν ἀνθρώποις.

Ὅτι μὲν οὖν πάντ’ ἄνδρα εἰκότως ἀποδέχονται περὶ ταύτης

Stephanus page 323, section c, line 4

τῆς ἀρετῆς σύμβουλον διὰ τὸ ἡγεῖσθαι παντὶ μετεῖναι αὐτῆς,
ταῦτα λέγω· ὅτι δὲ αὐτὴν οὐ φύσει ἡγοῦνται εἶναι οὐδ’ ἀπὸ
τοῦ αὐτομάτου, ἀλλὰ διδακτόν τε καὶ ἐξ ἐπιμελείας παραγί-
γνεσθαι ᾧ ἂν παραγίγνηται, τοῦτό σοι μετὰ τοῦτο πειράσομαι
ἀποδείξαι. ὅσα γὰρ ἡγοῦνται ἀλλήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι
φύσει ἢ τύχῃ, οὐδεὶς θυμοῦται οὐδὲ νουθετεῖ οὐδὲ διδάσκει
οὐδὲ κολάζει τοὺς ταῦτα ἔχοντας, ἵνα μὴ τοιοῦτοι ᾧσιν, ἀλλ’
ἐλεοῦσιν· οἷον τοὺς αἰσχροὺς ἢ σμικροὺς ἢ ἀσθενεῖς τίς οὕτως
ἀνόητος ὥστε τι τούτων ἐπιχειρεῖν ποιεῖν; ταῦτα μὲν γὰρ
οἶμαι ἴσασιν ὅτι φύσει τε καὶ τύχῃ τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται,

τὰ καλὰ καὶ τάναντία τούτοις· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιμελείας καὶ ἀσκήσεως καὶ διδαχῆς οἴονται γίνεσθαι ἀγαθὰ ἀνθρώποις, ἐάν τις ταῦτα μὴ ἔχῃ, ἀλλὰ τάναντία τούτων κακὰ, ἐπὶ τούτοις που οἱ τε θυμοὶ γίνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις. ὧν ἐστὶν ἓν καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀσέβεια καὶ συλλήβδην πᾶν τὸ ἐναντίον τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς· ἔνθα δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται καὶ νουθετεῖ, δῆλον ὅτι ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς οὕσης. εἰ γὰρ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὸ κολάζειν, ὧ Σώκρατες, τοὺς ἀδικοῦντας τί ποτε δύναται, αὐτό σε διδάξει ὅτι οἱ γε ἄνθρωποι ἡγοῦνται παρασκευαστὸν

εἶναι ἀρετὴν. οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἕνεκα, ὅτι ἡδίκησεν, ὅστις μὴ ὥσπερ θηρίον ἀλογίστως τιμωρεῖται· ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἕνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται - οὐ γὰρ ἂν τό γε πραχθὲν ἀγέννητον θεῖη - ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος χάριν, ἵνα μὴ αὐθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα. καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἔχων διανοεῖται παιδευτὴν εἶναι ἀρετὴν· ἀποτροπῆς γοῦν ἕνεκα κολάζει. ταύτην οὖν τὴν δόξαν πάντες ἔχουσιν ὅσοι περ τιμωροῦνται καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. τιμωροῦνται δὲ καὶ κολά-

ζονται οἱ τε ἄλλοι ἄνθρωποι οὓς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν, καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναῖοι οἱ σοὶ πολῖται· ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ Ἀθηναῖοί εἰσι τῶν ἡγουμένων παρασκευαστὸν εἶναι καὶ διδακτὸν ἀρετὴν. ὥς μὲν οὖν εἰκότως ἀποδέχονται οἱ σοὶ πολῖται καὶ χαλκέως καὶ σκυτοτόμου συμβουλευόντος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι διδακτὸν καὶ παρασκευαστὸν ἡγοῦνται ἀρετὴν, ἀποδέδεικταί σοι, ὧ Σώκρατες, ἱκανῶς, ὥς γέ μοι φαίνεται.

Ἔτι δὴ λοιπὴ ἀπορία ἐστίν, ἣν ἀπορεῖς περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν, τί δήποτε οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ τὰ μὲν ἄλλα

τοὺς αὐτῶν υἱεῖς διδάσκουσιν ἢ διδασκάλων ἔχεται καὶ σοφοὺς ποιοῦσιν, ἣν δὲ αὐτοὶ ἀρετὴν ἀγαθοὶ οὐδενὸς βελτίους ποιοῦσιν. τούτου δὴ πέρι, ὧ Σώκρατες, οὐκέτι μῦθόν σοι ἐρῶ ἀλλὰ λόγον. ὧδε γὰρ ἐννόησον· πότερον ἐστὶν τι ἓν ἢ οὐκ ἐστὶν οὗ ἀναγκαῖον πάντας τοὺς πολίτας μετέχειν, εἴπερ μέλλει πόλις εἶναι; ἐν τούτῳ γὰρ αὕτη λύεται ἡ ἀπορία ἣν σὺ ἀπορεῖς ἢ ἄλλοθι οὐδαμοῦ. εἰ μὲν γὰρ ἐστὶν, καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ ἐν οὐ τεκτονικῇ οὐδὲ χαλκεῖᾳ οὐδὲ κεραμεῖᾳ

ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ τὸ ὅσιον εἶναι, καὶ
συλλήβδην ἐν αὐτὸ προσαγορεύω εἶναι ἀνδρὸς ἀρετὴν - εἰ

Stephanus page 325, section a, line 3

τοῦτ' ἐστὶν οὗ δεῖ πάντας μετέχειν καὶ μετὰ τούτου πάντ'
ἄνδρα, ἐάν τι καὶ ἄλλο βούληται μανθάνειν ἢ πράττειν, οὕτω
πράττειν, ἄνευ δὲ τούτου μή, ἢ τὸν μὴ μετέχοντα καὶ δι-
δάσκειν καὶ κολάζειν καὶ παῖδα καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα,
ὥσπερ ἂν κολαζόμενος βελτίων γένηται, ὅς δ' ἂν μὴ ὑπα-
κούῃ κολαζόμενος καὶ διδασκόμενος, ὡς ἀνίατον ὄντα τοῦτον
ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων ἢ ἀποκτείνειν - εἰ οὕτω μὲν ἔχει,
οὕτω δ' αὐτοῦ πεφυκότος οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες εἰ τὰ μὲν ἄλλα
διδάσκονται τοὺς ὑεῖς, τοῦτο δὲ μή, σκέψαι ὡς θαυμασίως
γίνονται οἱ ἀγαθοί. ὅτι μὲν γὰρ διδακτὸν αὐτὸ ἡγοῦνται

Stephanus page 325, section b, line 5

καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἀπεδείξαμεν· διδακτοῦ δὲ ὄντος καὶ
θεραπευτοῦ τὰ μὲν ἄλλα ἄρα τοὺς ὑεῖς διδάσκονται, ἐφ' οἷς
οὐκ ἔστι θάνατος ἢ ζημία ἐὰν μὴ ἐπίστωνται, ἐφ' ᾧ δὲ ἢ
τε ζημία θάνατος αὐτῶν τοῖς παισὶ καὶ φυγαὶ μὴ μαθοῦσι
μηδὲ θεραπευθεῖσιν εἰς ἀρετὴν, καὶ πρὸς τῷ θανάτῳ χρη-
μάτων τε δημεύσεις καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν συλλήβδην τῶν
οἰκῶν ἀνατροπαί, ταῦτα δ' ἄρα οὐ διδάσκονται οὐδ' ἐπι-
μελοῦνται πᾶσαν ἐπιμέλειαν; οἷσθαί γε χρή, ὦ Σώκρατες.
ἐκ παίδων σμικρῶν ἀρξάμενοι, μέχρι οὐπὲρ ἂν ζῶσι, καὶ
διδάσκουσι καὶ νοουθετοῦσιν. ἐπειδὴν θᾶπτον συνιῇ τις τὰ

Stephanus page 325, section c, line 7

λεγόμενα, καὶ τροφὸς καὶ μήτηρ καὶ παιδαγωγὸς καὶ αὐτὸς
ὁ πατήρ περὶ τούτου διαμάχονται, ὅπως <ὡς> βέλτιστος ἔσται
ὁ παῖς, παρ' ἑκάστου καὶ ἔργον καὶ λόγον διδάσκοντες καὶ
ἐνδεικνύμενοι ὅτι τὸ μὲν δίκαιον, τὸ δὲ ἄδικον, καὶ τόδε μὲν
καλόν, τόδε δὲ αἰσχρόν, καὶ τόδε μὲν ὅσιον, τόδε δὲ ἀνόσιον,
καὶ τὰ μὲν ποιεῖ, τὰ δὲ μὴ ποιεῖ. καὶ ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθη-
ται· εἰ δὲ μὴ, ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον καὶ καμπτόμενον
εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς δι-
δασκάλων πέμποντες πολὺ μᾶλλον ἐντέλλονται ἐπιμελεῖσθαι

Stephanus page 325, section e, line 1

εὐκοσμίας τῶν παίδων ἢ γραμμάτων τε καὶ κιθαρίσεως· οἱ
δὲ διδάσκαλοι τούτων τε ἐπιμελοῦνται, καὶ ἐπειδὴν αὐ
γράμματα μάθωσιν καὶ μέλλωσιν συνήσειν τὰ γεγραμμένα
ὥσπερ τότε τὴν φωνήν, παρατιθέασιν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν βάθρων
ἀναγιγνώσκειν ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα καὶ ἐκμανθάνειν
ἀναγκάζουσιν, ἐν οἷς πολλὰ μὲν νοουθετήσεις ἔνεισιν πολ-

λαὶ δὲ διέξοδοι καὶ ἔπαινοι καὶ ἐγκώμια παλαιῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ἵνα ὁ παῖς ζηλῶν μιμῆται καὶ ὀρέγεται τοιοῦτος γενέσθαι. οἳ τ' αὖ κιθαρισταί, ἕτερα τοιαῦτα, σωφροσύνης τε ἐπιμελοῦνται καὶ ὅπως ἂν οἱ νέοι μηδὲν κακουργῶσιν·

Stephanus page 326, section a, line 6

πρὸς δὲ τούτοις, ἐπειδὴν κιθαρίζειν μάθωσιν, ἄλλων αὖ ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα διδάσκουσι μελοποιῶν, εἰς τὰ κιθαρίσματα ἐντείνοντες, καὶ τοὺς ῥυθμούς τε καὶ τὰς ἀρμονίας ἀναγκάζουσιν οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων, ἵνα ἡμερώτεροί τε ᾧσιν, καὶ εὐρυθμότεροι καὶ εὐαρμοστώτεροι γιγνόμενοι χρήσιμοι ᾧσιν εἰς τὸ λέγειν τε καὶ πράττειν· πᾶς γὰρ ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εὐρυθμίας τε καὶ εὐαρμοστίας δεῖται. ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις εἰς παιδοτρίβου πέμπουσιν, ἵνα τὰ σώματα βελτίω ἔχοντες ὑπηρετῶσι τῇ διανοίᾳ χρηστῇ οὔσῃ, καὶ μὴ ἀναγκάζονται ἀποδειλιᾶν διὰ τὴν πονηρίαν

Stephanus page 326, section c, line 2

τῶν σωμάτων καὶ ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πράξεσιν. καὶ ταῦτα ποιοῦσιν οἱ μάλιστα δυνάμενοι <μάλιστα> - μάλιστα δὲ δύνανται οἱ πλουσιώτατοι - καὶ οἱ τούτων ὑεῖς, πρῶαίτατα εἰς διδασκάλων τῆς ἡλικίας ἀρξάμενοι φοιτᾶν, ὀψιαίτατα ἀπαλλάττονται. ἐπειδὴν δὲ ἐκ διδασκάλων ἀπαλλαγῶσιν, ἡ πόλις αὖ τοὺς τε νόμους ἀναγκάζει μανθάνειν καὶ κατὰ τούτους ζῆν κατὰ παράδειγμα, ἵνα μὴ αὐτοὶ ἐφ' αὐτῶν εἰκῇ πράττωσιν, ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥσπερ οἱ γραμματισταὶ τοῖς μήπω δεινοῖς γράφειν τῶν παίδων ὑπογράψαντες γραμμὰς τῇ γραφίδι οὕτω τὸ γραμ-

Stephanus page 326, section d, line 4

ματεῖον διδόασιν καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῶν γραμμῶν, ὥς δὲ καὶ ἡ πόλις νόμους ὑπογράψασα, ἀγαθῶν καὶ παλαιῶν νομοθετῶν εὐρήματα, κατὰ τούτους ἀναγκάζει καὶ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι, ὅς δ' ἂν ἐκτὸς βαίνειν τούτων, κολάζει· καὶ ὄνομα τῇ κολάσει ταύτῃ καὶ παρ' ὑμῖν καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ, ὥς εὐθυνούσης τῆς δίκης, εὐθῆναι. τοσαύτης οὖν τῆς ἐπιμελείας οὔσης περὶ ἀρετῆς ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, θαυμάζεις, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀπορεῖς εἰ διδακτόν ἐστιν ἀρετῇ; ἀλλ' οὐ χρὴ θαυμάζειν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ διδακτόν.

Stephanus page 326, section e, line 6

Διὰ τί οὖν τῶν ἀγαθῶν πατέρων πολλοὶ ὑεῖς φαῦλοι γίνονται; τοῦτο αὖ μάθε· οὐδὲν γὰρ θαυμαστόν, εἴπερ ἀληθῆ ἐγὼ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον, ὅτι τούτου τοῦ πράγματος, τῆς ἀρετῆς, εἰ μέλλει πόλις εἶναι, οὐδένα δεῖ ἰδιω-

τεύειν. εἰ γὰρ δὴ ὁ λέγω οὕτως ἔχει - ἔχει δὲ μάλιστα πάντων οὕτως - ἐνθυμήθητι ἄλλο τῶν ἐπιτηδευμάτων ὅτιοῦν καὶ μαθημάτων προελόμενος. εἰ μὴ οἷόν τ' ἦν πόλιν εἶναι εἰ μὴ πάντες αὐληταὶ ἦμεν ὅποῖός τις ἐδύνατο ἕκαστος, καὶ τοῦτο καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πᾶς πάντα καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐπέπληττε τὸν μὴ καλῶς αὐλοῦντα, καὶ μὴ ἐφθόνει τούτου,

Stephanus page 327, section a, line 8

ὥσπερ νῦν τῶν δικαίων καὶ τῶν νομίμων οὐδεὶς φθονεῖ οὐδ' ἀποκρύπτεται ὥσπερ τῶν ἄλλων τεχνημάτων - λυσιτελεῖ γὰρ οἶμαι ἡμῖν ἢ ἀλλήλων δικαιοσύνη καὶ ἀρετὴ· διὰ ταῦτα πᾶς παντὶ προθύμως λέγει καὶ διδάσκει καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ νόμιμα - εἰ οὖν οὕτω καὶ ἐν αὐλήσει πᾶσαν προθυμίαν καὶ ἀφθονίαν εἶχομεν ἀλλήλους διδάσκειν, οἶει ἂν τι, ἔφη, μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, τῶν ἀγαθῶν αὐλητῶν ἀγαθοὺς αὐλητὰς τοὺς ὑεῖς γίνεσθαι ἢ τῶν φαύλων; οἶμαι μὲν οὐ, ἀλλὰ ὅτου ἔτυχεν ὁ ὑὸς εὐφυέστατος γενόμενος εἰς αὐλησιν, οὗτος ἂν ἐλλόγιμος ηὑξήθη, ὅτου δὲ ἀφυῆς, ἀκλεῆς· καὶ πολλάκις

Stephanus page 327, section c, line 2

μὲν ἀγαθοῦ αὐλητοῦ φαῦλος ἂν ἀπέβη, πολλάκις δ' ἂν φαύλου ἀγαθός· ἀλλ' οὖν αὐληταὶ γ' ἂν πάντες ἦσαν ἱκανοὶ ὥς πρὸς τοὺς ἰδιώτας καὶ μηδὲν αὐλήσεως ἐπαῖοντας. οὕτως οἴου καὶ νῦν, ὅστις σοὶ ἀδικώτατος φαίνεται ἄνθρωπος τῶν ἐν νόμοις καὶ ἀνθρώποις τεθραμμένων, δίκαιον αὐτὸν εἶναι καὶ δημιουργὸν τούτου τοῦ πράγματος, εἰ δέοι αὐτὸν κρίνεσθαι πρὸς ἀνθρώπους οἷς μήτε παιδεία ἐστὶν μήτε δικαστήρια μήτε νόμοι μηδὲ ἀνάγκη μηδεμία διὰ παντὸς ἀναγκάζουσα ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι, ἀλλ' εἴεν ἄγριοί τινες οἰοίπερ οὖς πέρυσιν Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ. ἡ σφόδρα ἐν

Stephanus page 327, section d, line 5

τοῖς τοιοῦτοις ἀνθρώποις γενόμενος, ὥσπερ οἱ ἐν ἐκείνῳ τῷ χορῷ μισάνθρωποι, ἀγαπήσαις ἂν εἰ ἐντύχοις Εὐρυβάτῳ καὶ Φρυνώνδᾳ, καὶ ἀνολοφύραι' ἂν ποθῶν τὴν τῶν ἐνθάδε ἀνθρώπων πονηρίαν. νῦν δὲ τρυφᾶς, ὦ Σώκρατες, διότι πάντες διδάσκαλοί εἰσιν ἀρετῆς καθ' ὅσον δύνανται ἕκαστος, καὶ οὐδεὶς σοὶ φαίνεται· εἴθ', ὥσπερ ἂν εἰ ζητοῖς τίς διδάσκαλος τοῦ ἐλληνίζειν, οὐδ' ἂν εἷς φανείη, οὐδέ γ' ἂν οἶμαι εἰ ζητοῖς τίς ἂν ἡμῖν διδάξειεν τοὺς τῶν χειροτεχνῶν ὑεῖς αὐτὴν ταύτην τὴν τέχνην ἣν δὴ παρὰ τοῦ πατρὸς μεμαθήκασιν, καθ' ὅσον οἷός τ' ἦν ὁ πατὴρ καὶ οἱ τοῦ πατρὸς φίλοι

Stephanus page 328, section a, line 5

ὄντες ὁμότεχνοι, τούτους ἔτι τίς ἂν διδάξειεν, οὐ ῥάδιον οἶμαι εἶναι, ὦ Σώκρατες, τούτων διδάσκαλον φανῆναι, τῶν

δὲ ἀπειρῶν παντάπασι ῥάδιον, οὕτω δὲ ἀρετῆς καὶ τῶν
ἄλλων πάντων· ἀλλὰ καὶ εἰ ὀλίγον ἔστιν τις ὅστις διαφέρει
ἡμῶν προβιάσαι εἰς ἀρετὴν, ἀγαπητόν. ὦν δὴ ἐγὼ οἶμαι
εἶς εἶναι, καὶ διαφερόντως ἂν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὀνήσῃ
τινα πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ ἀξίως τοῦ
μισθοῦ ὃν πράττομαι καὶ ἔτι πλείονος, ὥστε καὶ αὐτῷ δοκεῖν
τῷ μαθόντι. διὰ ταῦτα καὶ τὸν τρόπον τῆς πράξεως τοῦ
μισθοῦ τοιοῦτον πεποιήμαι· ἐπειδὴν γὰρ τις παρ' ἐμοῦ μάθῃ,

Stephanus page 328, section b, line 7

ἐὰν μὲν βούληται, ἀποδέδωκεν ὃ ἐγὼ πράττομαι ἀργύριον·
ἐὰν δὲ μή, ἐλθὼν εἰς ἱερόν, ὁμόσας ὅσου ἂν φῇ ἄξια εἶναι
τὰ μαθήματα, τοσοῦτον κατέθηκε.

Τοιοῦτόν σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ καὶ μῦθον καὶ λόγον
εἴρηκα, ὡς διδακτὸν ἀρετὴ καὶ Ἀθηναῖοι οὕτως ἡγούνται,
καὶ ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν τῶν ἀγαθῶν πατέρων φαύλους υἱεῖς
γίνεσθαι καὶ τῶν φαύλων ἀγαθούς, ἐπεὶ καὶ οἱ Πολυκλείτου
υἱεῖς, Παράλου καὶ Ξανθίππου τοῦδε ἡλικιῶνται, οὐδὲν πρὸς
τὸν πατέρα εἰσίν, καὶ ἄλλοι ἄλλων δημιουργῶν. τῶνδε δὲ
οὐπω ἄξιον τοῦτο κατηγορεῖν· ἔτι γὰρ ἐν αὐτοῖς εἰσιν

Stephanus page 328, section d, line 2

ἐλπίδες· νέοι γάρ.

Πρωταγόρας μὲν τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐπιδειξάμενος ἀπε-
παύσατο τοῦ λόγου. καὶ ἐγὼ ἐπὶ μὲν πολὺν χρόνον κεκληλη-
μένος ἔτι πρὸς αὐτὸν ἔβλεπον ὡς ἐροῦντά τι, ἐπιθυμῶν
ἀκούειν· ἐπεὶ δὲ δὴ ἡσθόμην ὅτι τῷ ὄντι πεπαυμένος εἴη,
μόγισ πῶς ἐμαυτὸν ὥσπερ εἰ συναγείρας εἶπον, βλέψας πρὸς
τὸν Ἱπποκράτη· ὦ παῖ Ἀπολλοδώρου, ὡς χάριν σοι ἔχω
ὅτι προὔτρεψάς με ὥδε ἀφικέσθαι· πολλοῦ γὰρ ποιοῦμαι
ἀκηκοέναι ἢ ἀκήκοα Πρωταγόρου. ἐγὼ γὰρ ἐν μὲν τῷ ἔμ-
προσθεν χρόνῳ ἡγούμεν οὐκ εἶναι ἀνθρωπίνην ἐπιμέλειαν

Stephanus page 328, section e, line 3

ἢ ἀγαθοὶ οἱ ἀγαθοὶ γίνονται· νῦν δὲ πέπεισμαι. πλὴν
σμικρὸν τί μοι ἐμποδῶν, ὃ δῆλον ὅτι Πρωταγόρας ῥαδίως
ἐπεκδιδάξει, ἐπειδὴ καὶ τὰ πολλὰ ταῦτα ἐξεδίδαξεν. καὶ
γὰρ εἰ μὲν τις περὶ αὐτῶν τούτων συγγένοιτο ὁτάρουν τῶν
δημηγόρων, τάχ' ἂν καὶ τοιούτους λόγους ἀκούσειεν ἢ Περι-
κλέους ἢ ἄλλου τινὸς τῶν ἱκανῶν εἰπεῖν· εἰ δὲ ἐπανερόιτό
τινά τι, ὥσπερ βιβλία οὐδὲν ἔχουσιν οὔτε ἀποκρίνασθαι οὔτε
αὐτοὶ ἐρέσθαι, ἀλλ' ἐὰν τις καὶ σμικρὸν ἐπερωτήσῃ τι τῶν
ῥηθέντων, ὥσπερ τὰ χαλκία πληγέντα μακρὸν ἤχεϊ καὶ ἀπο-
τείνει ἐὰν μὴ ἐπιλάβηται τις, καὶ οἱ ῥήτορες οὕτω, σμικρὰ

Stephanus page 329, section b, line 1

ἐρωτηθέντες δόλιχον κατατείνουνσι τοῦ λόγου. Πρωταγόρας δὲ ὅδε ἱκανὸς μὲν μακροὺς λόγους καὶ καλοὺς εἰπεῖν, ὡς αὐτὰ δηλοῖ, ἱκανὸς δὲ καὶ ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνασθαι κατὰ βραχὺ καὶ ἐρόμενος περιμεῖναί τε καὶ ἀποδέξασθαι τὴν ἀπόκρισιν, ἃ ὀλίγοις ἐστὶ παρεσκευασμένα. νῦν οὖν, ὦ Πρωταγόρα, σμικροῦ τινος ἐνδεής εἰμι πάντ' ἔχειν, εἴ μοι ἀποκρίναιο τόδε. τὴν ἀρετὴν φῆς διδασκτὸν εἶναι, καὶ ἐγὼ εἵπερ ἄλλω τῷ ἀνθρώπῳ πειθοίμην ἄν, καὶ σοὶ πείθομαι· ὁ δ' ἐθαύμασά σου λέγοντος, τοῦτό μοι ἐν τῇ ψυχῇ

Stephanus page 329, section c, line 2

ἀποπλήρωσον. ἔλεγες γὰρ ὅτι ὁ Ζεὺς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν αἰδῶ πέμψειε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ αὐτὸς πολλαχοῦ ἐν τοῖς λόγοις ἐλέγετο ὑπὸ σοῦ ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης καὶ πάντα ταῦτα ὡς ἔν τι εἴη συλλήβδην, ἀρετὴ· ταῦτ' οὖν αὐτὰ διέλθέ μοι ἀκριβῶς τῷ λόγῳ, πότερον ἐν μὲν τί ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, μῦρια δὲ αὐτῆς ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης, ἢ ταῦτ' ἐστὶν ἡ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον πάντα ὀνόματα τοῦ αὐτοῦ ἐνὸς ὄντος. τοῦτ' ἐστὶν ὃ ἔτι ἐπιποθῶ.

Ἀλλὰ ῥάδιον τοῦτό γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι,

Stephanus page 329, section d, line 4

ὅτι ἐνὸς ὄντος τῆς ἀρετῆς μῦριά ἐστὶν ἃ ἐρωτᾷς. { - } Πότερον, ἔφη, ὥσπερ προσώπου τὰ μῶρια μῦριά ἐστιν, στόμα τε καὶ ῥίς καὶ ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα, ἢ ὥσπερ τὰ τοῦ χρυσοῦ μῦρια οὐδὲν διαφέρει τὰ ἕτερα τῶν ἐτέρων, ἀλλήλων καὶ τοῦ ὅλου, ἀλλ' ἢ μεγέθει καὶ σμικρότητι; { - } Ἐκείνως μοι φαίνεται, ὦ Σώκρατες, ὥσπερ τὰ τοῦ προσώπου μῦρια ἔχει πρὸς τὸ ὅλον πρόσωπον. { - } Πότερον οὖν, ἢν δ' ἐγώ, καὶ μεταλαμβάνουσιν οἱ ἄνθρωποι τούτων τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων οἱ μὲν ἄλλοι, οἱ δὲ ἄλλοι, ἢ ἀνάγκη, ἐάνπερ τις ἐν λάβῃ, ἅπαντα ἔχειν; { - } Οὐδαμῶς, ἔφη, ἐπεὶ πολλοὶ ἀνδρεῖοί εἰσιν, ἄδικοι δέ, καὶ

Stephanus page 329, section e, line 6

δίκαιοι αὖ, σοφοὶ δὲ οὐ. { - } Ἔστιν γὰρ οὖν καὶ ταῦτα μῦρια τῆς ἀρετῆς, ἔφη ἐγώ, σοφία τε καὶ ἀνδρεία; { - } Πάντων μάλιστα δήπου, ἔφη· καὶ μέγιστόν γε ἡ σοφία τῶν μορίων. { - } Ἐκαστον δὲ αὐτῶν ἐστὶν, ἢν δ' ἐγώ, ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο; { - } Ναί. { - } Ἡ καὶ δύναμιν αὐτῶν ἕκαστον ἰδίαν ἔχει; ὥσπερ τὰ τοῦ προσώπου, οὐκ ἔστιν ὀφθαλμὸς οἷον τὰ ὦτα, οὐδ' ἡ δύναμις αὐτοῦ ἢ αὐτῆς· οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἐστὶν οἷον τὸ ἕτερον οὔτε κατὰ τὴν δύναμιν οὔτε κατὰ τὰ ἄλλα· ἄρ' οὖν οὕτω καὶ τὰ τῆς ἀρετῆς μῦρια οὐκ ἔστιν τὸ ἕτερον οἷον τὸ ἕτερον, οὔτε αὐτὸ οὔτε ἡ δύναμις αὐτοῦ; ἢ δῆλα δὴ ὅτι

οὕτως ἔχει, εἴπερ τῷ παραδείγματί γε ἔοικε; { - } Ἀλλ' οὕτως,
ἔφη, ἔχει, ὦ Σώκρατες. { - } Καὶ ἐγὼ εἶπον· Οὐδὲν ἄρα ἐστὶν
τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων ἄλλο οἷον ἐπιστήμη, οὐδ' οἷον
δικαιοσύνη, οὐδ' οἷον ἀνδρεία, οὐδ' οἷον σωφροσύνη, οὐδ'
οἷον ὁσιότης. { - } Οὐκ ἔφη. { - } Φέρε δὴ, ἔφην ἐγώ, κοινῇ σκεψώ-
μεθα ποῖον τι αὐτῶν ἐστὶν ἕκαστον. πρῶτον μὲν τὸ τοιόνδε·
ἡ δικαιοσύνη πρᾶγμα τί ἐστὶν ἢ οὐδὲν πρᾶγμα; ἐμοὶ μὲν
γὰρ δοκεῖ· τί δὲ σοί; { - } Καμοί, ἔφη. { - } Τί οὖν; εἴ τις ἔροιτο
ἐμέ τε καὶ σέ· “ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, εἶπετον δὴ
μοι, τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὃ ὠνομάσατε ἄρτι, ἡ δικαιοσύνη, αὐτὸ

τοῦτο δίκαιόν ἐστιν ἢ ἄδικον;” ἐγὼ μὲν ἂν αὐτῷ ἀποκρίναί-
μην ὅτι δίκαιον· σὺ δὲ τίς ἂν ψῆφον θεῖο; τὴν αὐτὴν ἐμοὶ
ἢ ἄλλην; { - } Τὴν αὐτὴν, ἔφη. { - } Ἔστιν ἄρα τοιοῦτον ἡ δικαιο-
σύνη οἷον δίκαιον εἶναι, φαίην ἂν ἔγωγε ἀποκρινόμενος τῷ
ἐρωτῶντι· οὐκοῦν καὶ σύ; { - } Ναί, ἔφη. { - } Εἰ οὖν μετὰ τοῦτο
ἡμᾶς ἔροιτο· “Οὐκοῦν καὶ ὁσιότητά τινά φατε εἶναι;”
φαῖμεν ἂν, ὥς ἐγῶμαι. { - } Ναί, ἢ δ' ὅς. { - } “Οὐκοῦν φατε καὶ
τοῦτο πρᾶγμα τι εἶναι;” φαῖμεν ἂν· ἢ οὐ; { - } Καὶ τοῦτο
συνέφη. { - } “Πότερον δὲ τοῦτο αὐτὸ τὸ πρᾶγμα φατε τοιοῦτον
πεφυκέναι οἷον ἀνόσιον εἶναι ἢ οἷον ὅσιον;” ἀγανακτήσασαι!

ἂν ἔγωγ', ἔφην, τῷ ἐρωτήματι, καὶ εἵπομαι ἂν· Εὐφήμει,
ὦ ἄνθρωπε· σχολῇ μεντᾶν τι ἄλλο ὅσιον εἴη, εἰ μὴ αὐτή
γε ἡ ὁσιότης ὅσιον ἔσται. τί δὲ σύ; οὐχ οὕτως ἂν
ἀποκρίναιο; { - } Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.
Εἰ οὖν μετὰ τοῦτο εἵποι ἐρωτῶν ἡμᾶς· “Πῶς οὖν ὀλίγον
πρότερον ἐλέγετε; ἄρ' οὐκ ὀρθῶς ὑμῶν κατήκουσα; ἐδόξατέ
μοι φάναι <τά> τῆς ἀρετῆς μόρια εἶναι οὕτως ἔχοντα πρὸς
ἄλληλα, ὥς οὐκ εἶναι τὸ ἕτερον αὐτῶν οἷον τὸ ἕτερον.”
εἵπομαι ἂν ἔγωγε ὅτι Τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἤκουσας, ὅτι δὲ
καὶ ἐμέ οἶε εἰπεῖν τοῦτο, παρήκουσας· Πρωταγόρας γὰρ

ὅδε ταῦτα ἀπεκρίνατο, ἐγὼ δὲ ἡρώτων. εἰ οὖν εἵποι·
“Ἀληθῆ ὅδε λέγει, ὦ Πρωταγόρα; σὺ φῆς οὐκ εἶναι τὸ
ἕτερον μόριον οἷον τὸ ἕτερον τῶν τῆς ἀρετῆς; σὸς οὗτος
ὁ λόγος ἐστίν;” τί ἂν αὐτῷ ἀποκρίναιο; { - } Ἀνάγκη, ἔφη,
ὦ Σώκρατες, ὁμολογεῖν.

Τί οὖν, ὦ Πρωταγόρα, ἀποκρινόμεθα αὐτῷ, ταῦτα ὁμο-
λογήσαντες, ἐὰν ἡμᾶς ἐπανέρηται· “Οὐκ ἄρα ἐστὶν ὁσιότης
οἷον δίκαιον εἶναι πρᾶγμα, οὐδὲ δικαιοσύνη οἷον ὅσιον ἀλλ'
οἷον μὴ ὅσιον· ἢ δ' ὁσιότης οἷον μὴ δίκαιον, ἀλλ' ἄδικον

ἄρα, τὸ δὲ ἀνόσιον;” τί αὐτῷ ἀποκρινόμεθα; ἐγὼ μὲν γὰρ

Stephanus page 331, section b, line 2

αὐτὸς ὑπὲρ γε ἑμαυτοῦ φαίην ἂν καὶ τὴν δικαιοσύνην ὅσιον εἶναι καὶ τὴν ὁσιότητα δίκαιον· καὶ ὑπὲρ σοῦ δέ, εἴ με ἐώης, ταῦτά ἂν ταῦτα ἀποκρinoίμην, ὅτι ἦτοι ταυτόν γ' ἐστὶν δικαιοσύνης ὁσιότητι ἢ ὅτι ὁμοιότατον, καὶ μάλιστα πάντων ἢ τε δικαιοσύνη οἷον ὁσιότης καὶ ἡ ὁσιότης οἷον δικαιοσύνη. ἀλλ' ὅρα εἰ διακωλύεις ἀποκρίνεσθαι, ἢ καὶ σοὶ συνδοκεῖ οὕτως. { - } Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὕτως ἀπλοῦν εἶναι, ὥστε συγχωρῆσαι τὴν τε δικαιοσύνην ὅσιον εἶναι καὶ τὴν ὁσιότητα δίκαιον, ἀλλὰ τί μοι δοκεῖ ἐν αὐτῷ διάφορον εἶναι. ἀλλὰ τί τοῦτο διαφέρει; ἔφη· εἰ γὰρ βούλει, ἔστω

Stephanus page 331, section c, line 4

ἡμῖν καὶ δικαιοσύνη ὅσιον καὶ ὁσιότης δίκαιον. { - } Μή μοι, ἦν δ' ἐγώ· οὐδὲν γὰρ δέομαι τὸ “εἰ βούλει” τοῦτο καὶ “εἴ σοι δοκεῖ” ἐλέγχεσθαι, ἀλλ' ἐμέ τε καὶ σέ· τὸ δ' “ἐμέ τε καὶ σέ” τοῦτο λέγω, οἰόμενος οὕτω τὸν λόγον βέλτιστ' ἂν ἐλέγχεσθαι, εἴ τις τὸ “εἴ” ἀφέλοι αὐτοῦ. { - } Ἀλλὰ μέντοι, ἢ δ' ὅς, προσέοικεν τι δικαιοσύνη ὁσιότητι· καὶ γὰρ ὁτιοῦν ὁτιοῦν ἀμῇ γέ πη προσέοικεν. τὸ γὰρ λευκὸν τῷ μέλανι ἔστιν ὅπῃ προσέοικεν, καὶ τὸ σκληρὸν τῷ μαλακῷ, καὶ τὰλλα ἃ δοκεῖ ἐναντιώτατα εἶναι ἀλλήλοις· καὶ ἃ τότε ἔφαμεν ἄλλην δύναμιν ἔχειν καὶ οὐκ εἶναι τὸ ἕτερον οἷον

Stephanus page 331, section d, line 7

τὸ ἕτερον, τὰ τοῦ προσώπου μόρια, ἀμῇ γέ πη προσέοικεν καὶ ἔστιν τὸ ἕτερον οἷον τὸ ἕτερον. ὥστε τούτῳ γε τῷ τρόπῳ καὶ ταῦτα ἐλέγχεις, εἰ βούλοιο, ὥς ἅπαντά ἐστιν ὅμοια ἀλλήλοις. ἀλλ' οὐχὶ τὰ ὁμοίων τι ἔχοντα ὅμοια δίκαιον καλεῖν, οὐδὲ τὰ ἀνόμοιον τι ἔχοντα ἀνόμοια, καὶ πάνυ σμικρὸν ἔχη τὸ ὅμοιον. { - } Καὶ ἐγὼ θαυμάσας εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἡ γὰρ οὕτω σοι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὅσιον πρὸς ἀλλήλα ἔχει, ὥστε ὁμοίων τι σμικρὸν ἔχειν ἀλλήλοις; { - } Οὐ πάνυ, ἔφη, οὕτως, οὐ μέντοι οὐδὲ αὖ ὥς σύ μοι δοκεῖς οἶεσθαι. { - } Ἀλλὰ μήν, ἔφην ἐγώ, ἐπειδὴ δυσχερῶς δοκεῖς μοι ἔχειν

Stephanus page 332, section a, line 3

πρὸς τοῦτο, τοῦτο μὲν ἐάσωμεν, τόδε δὲ ἄλλο ὧν ἔλεγες ἐπισκεψώμεθα. ἀφροσύνην τι καλεῖς; { - } Ἦφην. { - } Τούτῳ τῷ πράγματι οὐ πᾶν τὸ ἑναντίον ἐστὶν ἡ σοφία; { - } Ἦμοιγε δοκεῖ, ἔφη. { - } Πότερον δὲ ὅταν πράττωσιν ἄνθρωποι ὀρθῶς τε καὶ ὠφελίμως, τότε σωφρονεῖν σοι δοκοῦσιν οὕτω πράττοντες, ἢ [εἰ] τὸ ἑναντίον [ἔπραττον]; { - } Σωφρονεῖν, ἔφη. { - } Οὐκοῦν

σωφροσύνη σωφρονοῦσιν; { - } Ἀνάγκη. { - } Οὐκοῦν οἱ μὴ ὀρθῶς
πράττοντες ἀφρόνως πράττουσιν καὶ οὐ σωφρονοῦσιν οὕτω
πράττοντες; { - } Συνδοκεῖ μοι, ἔφη. { - } Τοῦναντίον ἄρα ἐστὶν

Stephanus page 332, section b, line 4

τὸ ἀφρόνως πράττειν τῷ σωφρόνως; { - } Ἐφη. { - } Οὐκοῦν τὰ μὲν
ἀφρόνως πραττόμενα ἀφροσύνη πράττεται, τὰ δὲ σωφρόνως
σωφροσύνη; { - } Ὡμολόγει. { - } Οὐκοῦν εἴ τι ἰσχυρῶς πράττεται,
ἰσχυρῶς πράττεται, καὶ εἴ τι ἀσθενεία, ἀσθενῶς; { - } Ἐδόκει.
{ - } Καὶ εἴ τι μετὰ τάχους, ταχέως, καὶ εἴ τι μετὰ βραδυτήτος,
βραδέως; { - } Ἐφη. { - } Καὶ εἴ τι δὴ ὡσαύτως πράττεται, ὑπὸ
τοῦ αὐτοῦ πράττεται, καὶ εἴ τι ἐναντίως, ὑπὸ τοῦ ἐναντίου; { - }
Συνέφη. { - } Φέρε δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ἔστιν τι καλόν; { - } Συνεχώρει.
{ - } Τούτῳ ἔστιν τι ἐναντίον πλὴν τὸ αἰσχρόν; { - } Οὐκ ἔστιν.
{ - } Τί δέ; ἔστιν τι ἀγαθόν; { - } Ἔστιν. { - } Τούτῳ ἔστιν τι ἐναν-

Stephanus page 332, section c, line 6

τίον πλὴν τὸ κακόν; { - } Οὐκ ἔστιν. { - } Τί δέ; ἔστιν τι ὁξὺ ἐν
φωνῇ; { - } Ἐφη. { - } Τούτῳ μὴ ἔστιν τι ἐναντίον ἄλλο πλὴν τὸ
βαρύ; { - } Οὐκ ἔφη. { - } Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἐναν-
τίων ἐν μόνον ἔστιν ἐναντίον καὶ οὐ πολλά; { - } Συνωμολόγει.
Ἰθὶ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ἀναλογισώμεθα τὰ ὡμολογημένα
ἡμῖν. ὡμολογήκαμεν ἐν ἐνὶ μόνον ἐναντίον εἶναι, πλείω
δὲ μὴ; { - } Ὡμολογήκαμεν. { - } Τὸ δὲ ἐναντίως πραττόμενον
ὑπὸ ἐναντίων πράττεσθαι; { - } Ἐφη. { - } Ὡμολογήκαμεν δὲ
ἐναντίως πράττεσθαι ὃ ἂν ἀφρόνως πράττηται τῷ σωφρό-
νως πραττομένῳ; { - } Ἐφη. { - } Τὸ δὲ σωφρόνως πραττόμενον

Stephanus page 332, section d, line 7

ὑπὸ σωφροσύνης πράττεσθαι, τὸ δὲ ἀφρόνως ὑπὸ ἀφρο-
σύνης; { - } Συνεχώρει. { - } Οὐκοῦν εἴπερ ἐναντίως πράττεται, ὑπὸ
ἐναντίου πράττειτ' ἄν; { - } Ναί. { - } Πράττεται δὲ τὸ μὲν ὑπὸ
σωφροσύνης, τὸ δὲ ὑπὸ ἀφροσύνης; { - } Ναί. { - } Ἐναντίως; { - }
Πάνυ γε. { - } Οὐκοῦν ὑπὸ ἐναντίων ὄντων; { - } Ναί. { - } Ἐναντίον
ἄρ' ἐστὶν ἀφροσύνη σωφροσύνης; { - } Φαίνεται. { - } Μέμνησαι
οὖν ὅτι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡμολόγηται ἡμῖν ἀφροσύνη σοφία
ἐναντίον εἶναι; { - } Συνωμολόγει. { - } Ἐν δὲ ἐνὶ μόνον ἐναντίον
εἶναι; { - } Φημί. { - } Πότερον οὖν, ὧ Πρωταγόρα, λύσωμεν τῶν
λόγων; τὸ ἐν ἐνὶ μόνον ἐναντίον εἶναι, ἢ ἐκεῖνον ἐν ᾧ ἐλέ-

Stephanus page 333, section a, line 3

γετο ἕτερον εἶναι σωφροσύνης σοφία, μῶριον δὲ ἐκάτερον
ἀρετῆς, καὶ πρὸς τῷ ἕτερον εἶναι καὶ ἀνόμοια καὶ αὐτὰ καὶ
αἱ δυνάμεις αὐτῶν, ὥσπερ τὰ τοῦ προσώπου μῶρια; πότερον
οὖν δὴ λύσωμεν; οὗτοι γὰρ οἱ λόγοι ἀμφότεροι οὐ πάνυ
μουσικῶς λέγονται· οὐ γὰρ συνάδουσιν οὐδὲ συναρμόττουσιν

ἀλλήλοις. πῶς γὰρ ἂν συνάδοιεν, εἴπερ γε ἀνάγκη ἐνὶ
μὲν ἓν μόνον ἐναντίον εἶναι, πλείοσιν δὲ μή, τῇ δὲ ἀφροσύνῃ
ἐνὶ ὄντι σοφία ἐναντία καὶ σωφροσύνη αὐτὴ φαίνεται· ἡ γάρ,
ὦ Πρωταγόρα, ἔφην ἐγώ, ἢ ἄλλως πως; { - } Ὡμολόγησεν
καὶ μάλ' ἀκόντως. { - } Οὐκοῦν ἐν ἂν εἴη ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ

Stephanus page 333, section b, line 5

σοφία; τὸ δὲ πρότερον αὐτὴ ἐφάνη ἡμῖν ἡ δικαιοσύνη καὶ
ἡ ὁσιότης σχεδόν τι ταὐτὸν ὄν.
Ἰθὶ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πρωταγόρα, μὴ ἀποκάμωμεν ἀλλὰ
καὶ τὰ λοιπὰ διασκεψώμεθα. Ἄρά τίς σοι δοκεῖ ἀδικῶν
ἀνθρώπος σωφρονεῖν, ὅτι ἀδικεῖ; { - } Αἰσχυνοίμην ἂν ἔγωγ',
ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοῦτο ὁμολογεῖν, ἐπεὶ πολλοὶ γέ φασι
τῶν ἀνθρώπων. { - } Πότερον οὖν πρὸς ἐκείνους τὸν λόγον ποιή-
σομαι, ἔφην, ἢ πρὸς σέ; { - } Εἰ βούλει, ἔφη, πρὸς τοῦτον
πρῶτον τὸν λόγον διαλέχθῃ τὸν τῶν πολλῶν. { - } Ἀλλ'
οὐδέν μοι διαφέρει, ἐὰν μόνον σύ γε ἀποκρίνη, εἴτ' οὖν

Stephanus page 333, section c, line 7

δοκεῖ σοι ταῦτα εἶτε μή· τὸν γὰρ λόγον ἔγωγε μάλιστα
ἐξετάζω, συμβαίνει μέντοι ἴσως καὶ ἐμὲ τὸν ἐρωτῶντα καὶ
τὸν ἀποκρινόμενον ἐξετάζεσθαι.
Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐκαλλωπίζετο ἡμῖν ὁ Πρωταγόρας - τὸν
γὰρ λόγον ἡτιᾶτο δυσχερῇ εἶναι - ἔπειτα μέντοι συνεχώρησεν
ἀποκρίνεσθαι. { - } Ἰθὶ δὴ, ἔφην ἐγώ, ἐξ ἀρχῆς μοι ἀπόκριναί.
δοκοῦσί τινές σοι σωφρονεῖν ἀδικοῦντες; { - } Ἔστω, ἔφη. { - }
Τὸ δὲ σωφρονεῖν λέγεις εὖ φρονεῖν; { - } Ἔφη. { - } Τὸ δ' εὖ
φρονεῖν εὖ βουλεύεσθαι, ὅτι ἀδικοῦσιν; { - } Ἔστω, ἔφη. { - }
Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, εἰ εὖ πράττουσιν ἀδικοῦντες ἢ εἰ κακῶς;

Stephanus page 333, section d, line 8

{ - } Εἰ εὖ. { - } Λέγεις οὖν ἀγαθὰ ἅττα εἶναι; { - } Λέγω. { - } Ἄρ' οὖν,
ἦν δ' ἐγώ, ταῦτ' ἐστὶν ἀγαθὰ ἃ ἐστὶν ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώ-
ποις; { - } Καὶ ναὶ μὰ Δί', ἔφη, καὶ μὴ τοῖς ἀνθρώποις
ὠφέλιμα ἦ, ἔγωγε καλῶ ἀγαθὰ. { - } Καί μοι ἐδόκει ὁ Πρωτα-
γόρας ἤδη τετραχύνθαι τε καὶ ἀγωνιᾶν καὶ παρατετάχθαι
πρὸς τὸ ἀποκρίνεσθαι· ἐπειδὴ οὖν ἑώρων αὐτὸν οὕτως ἔχοντα,
εὐλαβούμενος ἡρέμα ἡρόμην. Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ὦ
Πρωταγόρα, ἃ μηδενὶ ἀνθρώπων ὠφέλιμά ἐστιν, ἢ ἃ μηδὲ
τὸ παράπαν ὠφέλιμα; καὶ τὰ τοιαῦτα σὺ ἀγαθὰ καλεῖς; { - }
Οὐδαμῶς, ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε πολλὰ οἶδ' ἃ ἀνθρώποις μὲν

Stephanus page 334, section a, line 4

ἀνωφελῇ ἐστι, καὶ σιτία καὶ ποτὰ καὶ φάρμακα καὶ ἄλλα
μυρία, τὰ δέ γε ὠφέλιμα· τὰ δὲ ἀνθρώποις μὲν οὐδέτερα,
ἵπποις δέ· τὰ δὲ βουσὶν μόνον, τὰ δὲ κυσίν· τὰ δέ γε τούτων

μὲν οὐδενί, δένδροις δέ· τὰ δὲ τοῦ δένδρου ταῖς μὲν ῥίζαις ἀγαθὰ, ταῖς δὲ βλάσταις πονηρά, οἷον καὶ ἡ κόπρος πάντων τῶν φυτῶν ταῖς μὲν ῥίζαις ἀγαθὸν παραβαλλομένη, εἰ δ' ἐθέλοις ἐπὶ τοὺς πόρθους καὶ τοὺς νέους κλῶνας ἐπιβάλλειν, πάντα ἀπόλλυσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἔλαιον τοῖς μὲν φυτοῖς ἅπασιν ἐστὶν πάγκακον καὶ ταῖς θριξίν πολεμιώτατον ταῖς τῶν ἄλλων ζώων πλην ταῖς τοῦ ἀνθρώπου, ταῖς δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀρωγὸν

Stephanus page 334, section b, line 6

καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι. οὕτω δὲ ποικίλον τί ἐστὶν τὸ ἀγαθὸν καὶ παντοδαπὸν, ὥστε καὶ ἐνταῦθα τοῖς μὲν ἔξωθεν τοῦ σώματος ἀγαθὸν ἐστὶν τῷ ἀνθρώπῳ, τοῖς δ' ἐντὸς ταὐτὸν τοῦτο κάκιστον· καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἰατροὶ πάντες ἀπαγορεύουσιν τοῖς ἀσθενοῦσιν μὴ χρῆσθαι ἐλαίῳ ἀλλ' ἢ ὅτι σμικροτάτῳ ἐν τούτοις οἷς μέλλει ἔδεσθαι, ὅσον μόνον τὴν δυσχέρειαν κατασβέσαι τὴν ἐπὶ ταῖς αἰσθήσεσι ταῖς διὰ τῶν ῥινῶν γιγνομένην ἐν τοῖς σιτίοις τε καὶ ὄψοις.

Εἰπόντος οὖν ταῦτα αὐτοῦ οἱ παρόντες ἀνεθορύβησαν ὥς εὖ λέγοι, καὶ ἐγὼ εἶπον· Ὡ Πρωταγόρα, ἐγὼ τυγχάνω ἐπι-

Stephanus page 334, section c, line 9

λήσμων τις ὢν ἄνθρωπος, καὶ ἐάν τίς μοι μακρὰ λέγῃ, ἐπιλανθάνομαι περὶ οὗ ἂν ἦ ὁ λόγος. ὥσπερ οὖν εἰ ἐτύγχανον ὑπόκωφος ὢν, ὥρου ἂν χρῆναι, εἵπερ ἔμελλές μοι διαλέξεσθαι, μεῖζον φθέγγεσθαι ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους, οὕτω καὶ νῦν, ἐπειδὴ ἐπιλήσμονι ἐνέτυχες, σύντεμνέ μοι τὰς ἀποκρίσεις καὶ βραχυτέρας ποίει, εἰ μέλλω σοι ἔπεσθαι.

Πῶς οὖν κελεύεις με βραχέα ἀποκρίνεσθαι; ἢ βραχυτερά σοι, ἔφη, ἀποκρίνωμαι ἢ δεῖ;

Μηδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ.

Ἀλλ' ὅσα δεῖ; ἔφη.

Stephanus page 334, section e, line 1

Ναί, ἦν δ' ἐγώ.

Πότερα οὖν ὅσα ἐμοὶ δοκεῖ δεῖν ἀποκρίνεσθαι, τοσαῦτά σοι ἀποκρίνωμαι, ἢ ὅσα σοί;

Ἀκήκοα γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι σὺ οἷός τ' εἶ καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλον διδάξαι περὶ τῶν αὐτῶν καὶ μακρὰ λέγειν, ἐὰν βούλῃ, οὕτως ὥστε τὸν λόγον μηδέποτε ἐπιλιπεῖν, καὶ αὖ βραχέα οὕτως ὥστε μηδένα σοῦ ἐν βραχυτέροις εἰπεῖν· εἰ οὖν μέλλεις ἐμοὶ διαλέξεσθαι, τῷ ἑτέρῳ χρῶ τρόπῳ πρὸς με, τῇ βραχυλογίᾳ.

Ὡ Σώκρατες, ἔφη, ἐγὼ πολλοῖς ἤδη εἰς ἀγῶνα λόγων

Stephanus page 335, section a, line 5

ἀφικόμην ἀνθρώποις, καὶ εἰ τοῦτο ἐποίουν ὃ σὺ κελεύεις,

ὥς ὁ ἀντιλέγων ἐκέλευέν με διαλέγεσθαι, οὕτω διελεγόμην,
οὐδενὸς ἂν βελτίων ἐφαινόμην οὐδ' ἂν ἐγένετο Πρωταγόρου
ὄνομα ἐν τοῖς Ἑλλήσιν.

Καὶ ἐγὼ - ἔγων γὰρ ὅτι οὐκ ἤρεσεν αὐτὸς αὐτῷ ταῖς
ἀποκρίσεσιν ταῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὅτι οὐκ ἐθελήσοι ἐκὼν εἶναι

ἀποκρινόμενος διαλέγεσθαι - ἡγησάμενος οὐκέτι ἐμὸν ἔργον
εἶναι παρεῖναι ἐν ταῖς συνουσίαις, Ἀλλὰ τοι, ἔφην, ὦ
Πρωταγόρα, οὐδ' ἐγὼ λιπαρῶς ἔχω παρὰ τὰ σοὶ δοκοῦντα

Stephanus page 335, section b, line 5

τὴν συνουσίαν ἡμῖν γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐπειδὴν σὺ βούλῃ
διαλέγεσθαι ὥς ἐγὼ δύναμαι ἔπεσθαι, τότε σοὶ διαλέξομαι.
σὺ μὲν γάρ, ὥς λέγεται περὶ σοῦ, φῆς δὲ καὶ αὐτός, καὶ ἐν
μακρολογία καὶ ἐν βραχυλογία οἷός τ' εἶ συνουσίας ποιεῖσθαι
- σοφὸς γὰρ εἶ - ἐγὼ δὲ τὰ μακρὰ ταῦτα ἀδύνατος, ἐπεὶ
ἐβουλόμην ἂν οἷός τ' εἶναι. ἀλλὰ σὲ ἔχρην ἡμῖν συγχωρεῖν
τὸν ἀμφοτέρα δυνάμενον, ἵνα ἡ συνουσία ἐγίγνετο· νῦν δὲ
ἐπειδὴ οὐκ ἐθέλεις καὶ ἐμοί τις ἀσχολία ἐστὶν καὶ οὐκ ἂν οἷός
τ' εἴην σοὶ παραμεῖναι ἀποτείνοντι μακροὺς λόγους - ἔλθεῖν
γὰρ ποί με δεῖ - εἴμι· ἐπεὶ καὶ ταῦτ' ἂν ἴσως οὐκ ἀηδῶς σου

Stephanus page 335, section c, line 7

ἤκουον.

Καὶ ἅμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνιστάμην ὥς ἀπιών· καί μου
ἀνισταμένου ἐπιλαμβάνεται ὁ Καλλίας τῆς χειρὸς τῇ δεξιᾷ,
τῇ δ' ἀριστερᾷ ἀντελάβετο τοῦ τρίβωνος τουτουῖ, καὶ εἶπεν·
Οὐκ ἀφήσομέν σε, ὦ Σώκρατες· ἐὰν γὰρ σὺ ἐξέλθῃς, οὐχ
ὁμοίως ἡμῖν ἔσονται οἱ διάλογοι. δέομαι οὖν σου παρα-
μεῖναι ἡμῖν· ὥς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνὸς ἡδίου ἀκούσαιμι ἢ σοῦ τε
καὶ Πρωταγόρου διαλεγομένων. ἀλλὰ χάρισαι ἡμῖν πᾶσιν.

Καὶ ἐγὼ εἶπον - ἥδη δὲ ἀνειστήκη ὥς ἐξιόν - ὦ παῖ
Ἴππονίκου, ἀεὶ μὲν ἔγωγέ σου τὴν φιλοσοφίαν ἄγαμαι, ἀτὰρ

Stephanus page 335, section e, line 1

καὶ νῦν ἐπαινῶ καὶ φιλῶ, ὥστε βουλοίμην ἂν χαρίζεσθαί
σοι, εἴ μου δυνατὰ δέοιο· νῦν δ' ἐστὶν ὥσπερ ἂν εἰ δέοιό
μου Κρίσωνι τῷ Ἱμεραίῳ δρομεῖ ἀκμάζοντι ἔπεσθαι, ἢ τῶν
δολιχοδρόμων τῷ ἢ τῶν ἡμεροδρόμων διαθεῖν τε καὶ ἔπεσθαι,
εἵποιμι ἂν σοὶ ὅτι πολὺ σοῦ μᾶλλον ἐγὼ ἐμαντοῦ δέομαι
θέουσιν τούτοις ἀκολουθεῖν, ἀλλ' οὐ γὰρ δύναμαι, ἀλλ' εἴ τι
δέη θεάσασθαι ἐν τῷ αὐτῷ ἐμέ τε καὶ Κρίσωνα θέοντας,
τούτου δέου συγκαθεῖναι· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ δύναμαι ταχὺ θεῖν,
οὗτος δὲ δύναται βραδέως. εἰ οὖν ἐπιθυμεῖς ἐμοῦ καὶ Πρωτα-
γόρου ἀκούειν, τούτου δέου, ὥσπερ τὸ πρῶτόν μοι ἀπεκρίνατο

Stephanus page 336, section a, line 7

διὰ βραχέων τε καὶ αὐτὰ τὰ ἐρωτώμενα, οὕτω καὶ νῦν ἀποκρίνεσθαι· εἰ δὲ μή, τίς ὁ τρόπος ἔσται τῶν διαλόγων; χωρὶς γὰρ ἔγωγ' ὥμην εἶναι τὸ συνεῖναί τε ἀλλήλοις διαλεγομένους καὶ τὸ δημηγορεῖν.

Ἄλλ' - ὀρᾷς; - ἔφη, ὦ Σώκρατες, δίκαια δοκεῖ λέγειν Πρωταγόρας ἀξιῶν αὐτῷ τε ἐξεῖναι διαλέγεσθαι ὅπως βούλεται, καὶ σὺ ὅπως ἂν αὐτὸ σὺ βούλῃ.

Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀλκιβιάδης, Οὐ καλῶς λέγεις, ἔφη, ὦ Καλλία· Σωκράτης μὲν γὰρ ὅδε ὁμολογεῖ μὴ μετεῖναί οἱ μακρολογίας καὶ παραχωρεῖ Πρωταγόρα, τοῦ δὲ διαλέγεσθαι

Stephanus page 336, section c, line 1

οἷός τ' εἶναι καὶ ἐπίστασθαι λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι θαυμάζοιμ' ἂν εἴ τῳ ἀνθρώπων παραχωρεῖ. εἰ μὲν οὖν καὶ Πρωταγόρας ὁμολογεῖ φαυλότερος εἶναι Σωκράτους διαλεχθῆναι, ἐξαρκεῖ Σωκράτει· εἰ δὲ ἀντιποιεῖται, διαλεγέσθω ἐρωτῶν τε καὶ ἀποκρινόμενος, μὴ ἐφ' ἐκάστη ἐρωτήσῃ μακρὸν λόγον ἀποτείνων, ἐκκρούων τοὺς λόγους καὶ οὐκ ἐθέλων διδόναι λόγον, ἀλλ' ἀπομηκύνων ἕως ἂν ἐπιλάθωνται περὶ ὅτου τὸ ἐρώτημα ἦν οἱ πολλοὶ τῶν ἀκουόντων· ἐπεὶ Σωκράτης γε ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησιν ἐπιλήσμων εἶναι. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ ἐπιεικέστερα Σωκράτης

Stephanus page 336, section d, line 5

λέγειν· χρή γὰρ ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Μετὰ δὲ τὸν Ἀλκιβιάδην, ὥς ἐγῶμαι, Κριτίας ἦν ὁ εἰπών· ὦ Πρόδικε καὶ Ἰππία, Καλλίας μὲν δοκεῖ μοι μάλα πρὸς Πρωταγόρου εἶναι, Ἀλκιβιάδης δὲ αἰεὶ φιλόνομος ἐστὶ πρὸς ὃ ἂν ὀρμήσῃ· ἡμᾶς δὲ οὐδὲν δεῖ συμφιλονικεῖν οὔτε Σωκράτει οὔτε Πρωταγόρα, ἀλλὰ κοινῇ ἀμφοτέρων δεῖσθαι μὴ μεταξὺ διαλῦσαι τὴν συνουσίαν.

Εἰπόντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα, ὁ Πρόδικος, Καλῶς μοι, ἔφη, δοκεῖς λέγειν, ὦ Κριτία· χρή γὰρ τοὺς ἐν τοιοῖσδε λόγοις παραγινομένους κοινούς μὲν εἶναι ἀμφοῖν τοῖν διαλεγομένοις

Stephanus page 337, section a, line 4

ἀκροατάς, ἴσους δὲ μή - ἔστιν γὰρ οὐ ταυτόν· κοινῇ μὲν γὰρ ἀκοῦσαι δεῖ ἀμφοτέρων, μὴ ἴσον δὲ νεῖμαι ἑκατέρῳ, ἀλλὰ τῷ μὲν σοφωτέρῳ πλεον, τῷ δὲ ἀμαθεστέρῳ ἔλαττον. ἐγὼ μὲν καὶ αὐτός, ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, ἀξιῶ ὑμᾶς συγχωρεῖν καὶ ἀλλήλοις περὶ τῶν λόγων ἀμφισβητεῖν μὲν, ἐρίζειν δὲ μή - ἀμφισβητοῦσι μὲν γὰρ καὶ δι' εὐνοίαν οἱ φίλοι τοῖς φίλοις, ἐρίζουσιν δὲ οἱ διάφοροί τε καὶ ἐχθροὶ ἀλλήλοις - καὶ οὕτως ἂν καλλίστη ἡμῖν ἡ συνουσία γίγνοιτο· ὑμεῖς τε γὰρ οἱ λέγοντες μάλιστ' ἂν οὕτως ἐν ἡμῖν τοῖς

ἀκούουσιν εὐδοκιμοῖτε καὶ οὐκ ἐπαινοῖσθε - εὐδοκιμεῖν μὲν

Stephanus page 337, section b, line 6

γὰρ ἔστιν παρὰ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκουόντων ἄνευ ἀπάτης, ἐπαινεῖσθαι δὲ ἐν λόγῳ πολλάκις παρὰ δόξαν ψευδομένων - ἡμεῖς τ' αὖ οἱ ἀκούοντες μάλιστ' ἂν οὕτως εὐφραινοίμεθα, οὐχ ἡδοίμεσθα - εὐφραίνεσθαι μὲν γὰρ ἔστιν μανθάνοντά τι καὶ φρονήσεως μεταλαμβάνοντα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ, ἥδεσθαι δὲ ἐσθιοντά τι ἢ ἄλλο ἢδὺ πάσχοντα αὐτῶ τῷ σώματι.

Ταῦτα οὖν εἰπόντος τοῦ Προδίκου πολλοὶ πάνυ τῶν παρόντων ἀπεδέξαντο· μετὰ δὲ τὸν Πρόδικον Ἰπίας ὁ σοφὸς εἶπεν, ὦ ἄνδρες, ἔφη, οἱ παρόντες, ἡγοῦμαι ἐγὼ ὑμᾶς συγγενεῖς τε καὶ οἰκείους καὶ πολίτας ἅπαντας εἶναι -

Stephanus page 337, section d, line 1

φύσει, οὐ νόμῳ· τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φύσει συγγενές ἐστιν, ὁ δὲ νόμος, τύραννος ὢν τῶν ἀνθρώπων, πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν βιάζεται - ἡμᾶς οὖν αἰσχροὺς τὴν μὲν φύσιν τῶν πραγμάτων εἰδέναι, σοφωτάτους δὲ ὄντας τῶν Ἑλλήνων, καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο νῦν συνελθυθότας τῆς τε Ἑλλάδος εἰς αὐτὸ τὸ πρυτανεῖον τῆς σοφίας καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως εἰς τὸν μέγιστον καὶ ὀλβιώτατον οἶκον τόνδε, μηδὲν τούτου τοῦ ἀξιώματος ἄξιον ἀποφήνασθαι, ἀλλ' ὥσπερ τοὺς φαυλοτάτους τῶν ἀνθρώπων διαφέρεσθαι ἀλλήλοις. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ συμβουλεύω, ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες,

Stephanus page 337, section e, line 4

συμβῆναι ὑμᾶς ὥσπερ ὑπὸ διαιτητῶν ἡμῶν συμβιβαζόντων εἰς τὸ μέσον, καὶ μήτε σὲ τὸ ἀκριβὲς τοῦτο εἶδος τῶν διαλόγων ζητεῖν τὸ κατὰ βραχὺ λῖαν, εἰ μὴ ἢδὺ Πρωταγόρα, ἀλλ' ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίας τοῖς λόγοις, ἵνα μεγαλοπρεπέστεροι καὶ εὐσημονέστεροι ἡμῖν φαίνωνται, μήτ' αὖ Πρωταγόραν πάντα κάλων ἐκτείναντα, οὐρίᾳ ἐφέντα, φεύγειν εἰς τὸ πέλαγος τῶν λόγων ἀποκρύψαντα γῆν, ἀλλὰ μέσον τι ἀμφοτέρους τεμεῖν. ὥς οὖν ποιήσετε, καὶ πείθεσθέ μοι ῥαβδοῦχον καὶ ἐπιστάτην καὶ πρύτανιν ἐλέσθαι ὅς ὑμῖν φυλάξει τὸ μέτριον μῆκος τῶν λόγων ἑκατέρου.

Stephanus page 338, section b, line 2

Ταῦτα ἤρεσε τοῖς παροῦσι, καὶ πάντες ἐπήνεσαν, καὶ ἐμέ τε ὁ Καλλίας οὐκ ἔφη ἀφήσειν καὶ ἐλέσθαι ἐδέοντο ἐπιστάτην. εἶπον οὖν ἐγὼ ὅτι αἰσχροὺς εἶη βραβευτὴν ἐλέσθαι τῶν λόγων. εἴτε γὰρ χεῖρων ἔσται ἡμῶν ὁ αἰρεθείς, οὐκ ὀρθῶς ἂν ἔχοι τὸν χεῖρῳ τῶν βελτιόνων ἐπιστατεῖν, εἴτε ὅμοιος, οὐδ' οὕτως ὀρθῶς· ὁ γὰρ ὅμοιος ἡμῖν ὅμοια καὶ ποιήσει, ὥστε ἐκ περιττοῦ ἡρήσεται. ἀλλὰ δὴ βελτίονα ἡμῶν αἰρήσεσθε. τῇ

μὲν ἀληθείᾳ, ὥς ἐγῶμαι, ἀδύνατον ὑμῖν ὥστε Πρωταγόρου
τοῦδε σοφώτερόν τινα ἐλέσθαι· εἰ δὲ αἰρήσεσθε μὲν μηδὲν
βελτίῳ, φήσετε δέ, αἰσχροὺν καὶ τοῦτο τῷδε γίγνεται, ὥσπερ

Stephanus page 338, section c, line 5

φαύλῳ ἀνθρώπῳ ἐπιστάτην αἰρεῖσθαι, ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδέν
μοι διαφέρει. ἀλλ' οὕτως ἐθέλω ποιῆσαι, ἵν' ὁ προθυμεῖσθε
συνουσία τε καὶ διάλογοι ἡμῖν γίγνωνται· εἰ μὴ βούλεται
Πρωταγόρας ἀποκρίνεσθαι, οὗτος μὲν ἐρωτάτω, ἐγὼ δὲ ἀπο-
κρινοῦμαι, καὶ ἅμα πειράσομαι αὐτῷ δεῖξαι ὥς ἐγὼ φημι
χρῆναι τὸν ἀποκρινόμενον ἀποκρίνεσθαι· ἐπειδὴν δὲ ἐγὼ

ἀποκρίνωμαι ὅπως· ἂν οὗτος βούληται ἐρωτᾶν, πάλιν οὗτος
ἐμοὶ λόγον ὑποσχέτω ὁμοίως. ἐάν οὖν μὴ δοκῇ πρόθυμος εἶναι
πρὸς αὐτὸ τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, καὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς κοινῇ

Stephanus page 338, section d, line 7

δεησόμεθα αὐτοῦ ἅπερ ὑμεῖς ἐμοῦ, μὴ διαφθείρειν τὴν συν-
ουσίαν· καὶ οὐδὲν δεῖ τούτου ἔνεκα ἓνα ἐπιστάτην γενέσθαι,
ἀλλὰ πάντες κοινῇ ἐπιστατήσετε. Ἐδόκει πᾶσιν οὕτω ποιη-
τέον εἶναι· καὶ ὁ Πρωταγόρας πάνυ μὲν οὐκ ἤθελεν, ὅμως
δὲ ἠναγκάσθη ὁμολογῆσαι ἐρωτήσεις, καὶ ἐπειδὴν ἱκανῶς
ἐρωτήσῃ, πάλιν δώσειν λόγον κατὰ σμικρὸν ἀποκρινόμενος.
Ἦρξατο οὖν ἐρωτᾶν οὕτως ἰπῶς· Ἐγὼμαι, ἔφη, ὦ Σώ-
κρατες, ἐγὼ ἀνδοὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι περὶ ἐπῶν
δεινὸν εἶναι· ἔστιν δὲ τοῦτο τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα
οἷόν τ' εἶναι συνιέναι ἅ τε ὀρθῶς πεποιήται καὶ ἅ μὴ, καὶ

Stephanus page 339, section a, line 3

ἐπίστασθαι διελεῖν τε καὶ ἐρωτώμενον λόγον δοῦναι. καὶ δὴ
καὶ νῦν ἔσται τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ αὐτοῦ μὲν περὶ οὐπὲρ ἐγὼ
τε καὶ σὺ νῦν διαλεγόμεθα, περὶ ἀρετῆς, μετενηνεγμένον
δ' εἰς ποίησιν· τοσοῦτον μόνον διοίσει. λέγει γάρ που
Σιμωνίδης πρὸς Σκόπαν τὸν Κρέοντος υἱὸν τοῦ Θετταλοῦ ὅτι -

ἄνδρ' ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπὸν,
χερσὶν τε καὶ ποσὶ καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου
τετυγμένον.

Stephanus page 339, section b, line 4

τοῦτο ἐπίστασαι τὸ ἄσμα, ἢ πᾶν σοι διεξέλθω;
Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Οὐδὲν δεῖ· ἐπίσταμαί τε γάρ, καὶ πάνυ
μοι τυγχάνει μεμεληκὸς τοῦ ἄσματος.
Εὖ, ἔφη, λέγεις. πότερον οὖν καλῶς σοι δοκεῖ πεποιῆσθαι
καὶ ὀρθῶς, ἢ οὐ; { - } Πάνυ, ἔφην ἐγὼ, <καλῶς> τε καὶ ὀρθῶς.

{ - } Δοκεῖ δέ σοι καλῶς πεποιῆσθαι, εἰ ἐναντία λέγει αὐτὸς αὐτῷ ὁ ποιητής; { - } Οὐ καλῶς, ἦν δ' ἐγώ. { - } Ὅρα δὴ, ἔφη, βέλτιον. { - } Ἀλλ', ὠγαθέ, ἔσκεμμαι ἱκανῶς. { - } Οἶσθα οὖν, ἔφη, ὅτι προϊόντος τοῦ ἄσματος λέγει πον -

Stephanus page 339, section c, line 3

οὐδέ μοι ἐμμελέως τὸ Πιττάκειον νέμεται,
καίτοι σοφοῦ παρὰ φωτὸς εἰρημένον· χαλεπὸν φάτ' ἐσθλὸν
ἔμμεναι.

ἐννοεῖς ὅτι ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ τάδε λέγει κακεῖνα τὰ ἔμπροσθεν;
{ - } Οἶδα, ἦν δ' ἐγώ. { - } Δοκεῖ οὖν σοι, ἔφη, ταῦτα ἐκείνοις ὁμολο-
γεῖσθαι; { - } Φαίνεται ἔμοιγε (καὶ ἅμα μέντοι ἐφοβούμην μὴ
τὶ λέγοι) ἀτάρ, ἔφην ἐγώ, σοὶ οὐ φαίνεται; { - } Πῶς γὰρ ἂν
φαίνοιτο ὁμολογεῖν αὐτὸς ἑαυτῷ ὁ ταῦτα ἀμφοτέρω λέγων,
ὅς γε τὸ μὲν πρῶτον αὐτὸς ὑπέθετο χαλεπὸν εἶναι ἄνδρα

Stephanus page 339, section d, line 3

ἀγαθὸν γενέσθαι ἀλαθείᾳ, ὀλίγον δὲ τοῦ ποιήματος εἰς τὸ
πρόσθεν προελθὼν ἐπελάθετο, καὶ Πιττακὸν τὸν ταῦτα
λέγοντα ἑαυτῷ, ὅτι <χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι>, τοῦτον
μέμφεται τε καὶ οὐ φησιν ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ
λέγοντος; καίτοι ὁπότε τὸν ταῦτα λέγοντα αὐτῷ μέμφεται,
δῆλον ὅτι καὶ ἑαυτὸν μέμφεται, ὥστε ἦτοι τὸ πρότερον ἢ
ὕστερον οὐκ ὀρθῶς λέγει.

Εἰπὼν οὖν ταῦτα πολλοῖς θόρυβον παρέσχεν καὶ ἔπαινον
τῶν ἀκουόντων· καὶ ἐγὼ τὸ μὲν πρῶτον, ὥσπερ ἐπὶ ὑπὸ ἀγαθοῦ
πύκτου πληγείς, ἐσκοτώθην τε καὶ ἱλιγγίασα εἰπόντος αὐτοῦ

Stephanus page 339, section e, line 3

ταῦτα καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθορυβησάντων· ἔπειτα - ὥς γε πρὸς
σὲ εἰρῆσθαι τάληθῇ, ἵνα μοι χρόνος ἐγγένηται τῇ σκέψει τί
λέγοι ὁ ποιητής - τρέπομαι πρὸς τὸν Πρόδικον, καὶ καλέσας
αὐτόν, ὦ Πρόδικε, ἔφην ἐγώ, σὸς μέντοι Σιμωνίδης πολίτης·
δίκαιος εἴ βοηθεῖν τῷ ἀνδρί. δοκῶ οὖν μοι ἐγὼ παρακαλεῖν
σέ· ὥσπερ ἔφη Ὅμηρος τὸν Σκάμανδρον πολιορκούμενον ὑπὸ
τοῦ Ἀχιλλέως τὸν Σιμόεντα παρακαλεῖν, εἰπόντα -

φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφοτέροί περ
σχῶμεν,

Stephanus page 340, section a, line 5

ἀτάρ καὶ ἐγὼ σὲ παρακαλῶ, μὴ ἡμῖν ὁ Πρωταγόρας τὸν
Σιμωνίδην ἐκπέρση. καὶ γὰρ οὖν καὶ δεῖται τὸ ὑπὲρ Σιμω-

νίδου ἐπανόρθωμα τῆς σῆς μουσικῆς, ἣ τό τε βούλεσθαι καὶ ἐπιθυμεῖν διαιρεῖς ὥς οὐ ταὐτόν ὄν, καὶ ἅ νυνδῇ εἶπες πολλά τε καὶ καλά. καὶ νῦν σκόπει εἰ σοι συνδοκεῖ ὅπερ ἐμοί. οὐ γὰρ φαίνεται ἐναντία λέγειν αὐτὸς αὐτῷ Σιμωνίδης. σὺ γάρ, ὦ Πρόδικε, προαπόφηναι τὴν σὴν γνώμην· ταὐτόν σοι δοκεῖ εἶναι τὸ γενέσθαι καὶ τὸ εἶναι, ἢ ἄλλο; { - } Ἄλλο νῆ Δί', ἔφη ὁ Πρόδικος. { - } Οὐκοῦν, ἔφην ἐγώ, ἐν μὲν τοῖς πρώτοις

Stephanus page 340, section b, line 7

αὐτὸς ὁ Σιμωνίδης τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀπεφήνατο, ὅτι ἄνδρα ἀγαθὸν ἀληθείᾳ γενέσθαι χαλεπὸν εἶη; { - } Ἀληθῇ λέγεις, ἔφη ὁ Πρόδικος. { - } Τὸν δέ γε Πιττακόν, ἦν δ' ἐγώ, μέμφεται, οὐχ ὥς οἶται Πρωταγόρας, ταὐτόν ἑαυτῷ λέγοντα, ἀλλ' ἄλλο. οὐ γὰρ τοῦτο ὁ Πιττακὸς ἔλεγεν τὸ χαλεπόν, <γενέσθαι> ἐσθλόν, ὥσπερ ὁ Σιμωνίδης, ἀλλὰ τὸ <ἔμμεναι>· ἔστιν δὲ οὐ ταὐτόν, ὦ Πρωταγόρα, ὥς φησιν Πρόδικος ὅδε, τὸ εἶναι καὶ τὸ γενέσθαι. εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτὸ ἐστὶν τὸ εἶναι τῷ γενέσθαι, οὐκ ἐναντία λέγει ὁ Σιμωνίδης αὐτὸς αὐτῷ. καὶ ἴσως ἂν φαίη Πρόδικος ὅδε καὶ ἄλλοι πολλοὶ καθ' Ἡσίοδον γενέ-

Stephanus page 340, section d, line 2

σθαι μὲν ἀγαθὸν χαλεπὸν εἶναι - τῆς γὰρ <ἀρετῆς ἔμπροσθεν> τοὺς θεοὺς <ιδρῶτα> θεῖναι - ὅταν δέ τις αὐτῆς <εἰς ἄκρον ἵκηται, ῥηϊδίην δῆπναιτα πέλειν, χαλεπήν περ ἐοῦσαν>, ἐκτῆσθαι.

Ὁ μὲν οὖν Πρόδικος ἀκούσας ταῦτα ἐπήνεσέν με· ὁ δὲ Πρωταγόρας, Τὸ ἐπανόρθωμά σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, μεῖζον ἀμάρτημα ἔχει ἢ ὁ ἐπανορθοῖς.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Κακὸν ἄρα μοι εἰργασται, ὥς ἔοικεν, ὦ Πρωταγόρα, καὶ εἰμί τις γελοῖος ἰατρός· ἰώμενος μεῖζον τὸ νόσημα ποιῶ.

Stephanus page 340, section e, line 3

Ἀλλ' οὕτως ἔχει, ἔφη.

Πῶς δῆ; ἦν δ' ἐγώ.

Πολλὴ ἂν, ἔφη, ἀμαθία εἴη τοῦ ποιητοῦ, εἰ οὕτω φαῦλόν τί φησιν εἶναι τὴν ἀρετὴν ἐκτῆσθαι, ὅ ἐστιν πάντων χαλεπώτατον, ὥς ἅπασιν δοκεῖ ἀνθρώποις.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Νῆ τὸν Δία, εἰς καιρόν γε παρατετύχηκεν ἡμῖν ἐν τοῖς λόγοις Πρόδικος ὅδε. κινδυνεύει γάρ τοι, ὦ Πρωταγόρα, ἢ Προδίκου σοφία θεία τις εἶναι πάλαι, ἥτοι ἀπὸ Σιμωνίδου ἀρξαμένη, ἣ καὶ ἔτι παλαιότερα. σὺ δὲ ἄλλων πολλῶν ἔμπειρος ὢν ταύτης ἄπειρος εἶναι φαίνῃ, οὐχ

Stephanus page 341, section a, line 4

ὥσπερ ἐγὼ ἔμπειρος διὰ τὸ μαθητὴς εἶναι Προδίκου τουτουῖ·

καὶ νῦν μοι δοκεῖς οὐ μανθάνειν ὅτι καὶ τὸ “χαλεπὸν” τοῦτο ἴσως οὐχ οὕτως Σιμωνίδης ὑπελάμβανεν ὥσπερ σὺ ὑπολαμβάνεις, ἀλλ’ ὥσπερ περὶ τοῦ “δεινοῦ” Πρόδικός με οὕτως νουθετεῖ ἐκάστοτε, ὅταν ἐπαινῶν ἐγὼ ἢ σὲ ἢ ἄλλον τινὰ λέγω ὅτι Πρωταγόρας σοφὸς καὶ δεινὸς ἐστὶν ἀνὴρ, ἐρωτᾷ εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τὰγαθὰ δεινὰ καλῶν. τὸ γὰρ δεινόν, φησὶν, κακὸν ἐστὶν· οὐδεὶς γοῦν λέγει ἐκάστοτε “δεινοῦ πλούτου” οὐδὲ “δεινῆς εἰρήνης” οὐδὲ “δεινῆς ὑγείας,” ἀλλὰ “δεινῆς νόσου” καὶ “δεινοῦ πολέμου” καὶ “δεινῆς πενίας,”

Stephanus page 341, section b, line 5

ὡς τοῦ δεινοῦ κακοῦ ὄντος. ἴσως οὖν καὶ τὸ “χαλεπὸν” αὐτοὶ οἱ Κεῖοι καὶ ὁ Σιμωνίδης ἢ κακὸν ὑπολαμβάνουσι ἢ ἄλλο τι ὃ σὺ οὐ μανθάνεις· ἐρώμεθα οὖν Πρόδικον - δίκαιον γὰρ τὴν Σιμωνίδου φωνὴν τοῦτον ἐρωτᾶν - τί ἔλεγεν, ὦ Πρόδικε, τὸ “χαλεπὸν” Σιμωνίδης;

Κακόν, ἔφη.

Διὰ ταῦτ’ ἄρα καὶ μέμφεται, ἦν δ’ ἐγὼ, ὦ Πρόδικε, τὸν Πιττακὸν λέγοντα <χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι>, ὥσπερ ἂν εἰ ἤκουεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐστὶν κακὸν <ἐσθλὸν ἔμμεναι>. Ἀλλὰ τί οἶει, ἔφη, λέγειν, ὦ Σώκρατες, Σιμωνίδην ἄλλο

Stephanus page 341, section c, line 7

ἢ τοῦτο, καὶ ὀνειδίζειν τῷ Πιττακῷ ὅτι τὰ ὀνόματα οὐκ ἠπίστατο ὀρθῶς διαιρεῖν ἅτε Λέσβιος ὢν καὶ ἐν φωνῇ βαρβάρῳ τεθραμμένος;

Ἀκούεις δὴ, ἔφην ἐγὼ, ὦ Πρωταγόρα, Προδίκου τοῦδε. ἔχεις τι πρὸς ταῦτα λέγειν;

Καὶ ὁ Πρωταγόρας, Πολλοῦ γε δεῖ, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὦ Πρόδικε· ἀλλ’ ἐγὼ εὖ οἶδ’ ὅτι καὶ Σιμωνίδης τὸ “χαλεπὸν”

ἔλεγεν ὅπερ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, οὐ τὸ κακόν, ἀλλ’ ὃ ἂν μὴ ῥάδιον ἢ ἄλλὰ διὰ πολλῶν πραγμάτων γίγνηται.

Stephanus page 341, section d, line 6

Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ οἶμαι, ἔφην, ὦ Πρωταγόρα, τοῦτο λέγειν Σιμωνίδην, καὶ Πρόδικόν γε τόνδε εἰδέναι, ἀλλὰ παίζειν καὶ σοῦ δοκεῖν ἀποπειρᾶσθαι εἰ οἷός τ’ ἔσῃ τῷ σαυτοῦ λόγῳ βοηθεῖν. ἐπεὶ ὅτι γε Σιμωνίδης οὐ λέγει τὸ χαλεπὸν κακόν, μέγα τεκμήριόν ἐστιν εὐθύς τὸ μετὰ τοῦτο ῥῆμα· λέγει γὰρ ὅτι -

θεὸς ἂν μόνος τοῦτ’ ἔχοι γέρας,

οὐ δῆπου τοῦτό γε λέγων, κακὸν <ἐσθλὸν ἔμμεναι>, εἴτα

Stephanus page 341, section e, line 5

τὸν θεὸν φησιν μόνον τοῦτο ἂν ἔχειν καὶ τῷ θεῷ τοῦτο
γέρας ἀπένειμε μόνῳ· ἀκόλαστον γὰρ ἂν τινα λέγοι Σιμωνί-
δην ὁ Πρόδικος καὶ οὐδαμῶς Κεῖον. ἀλλ' ἅ μοι δοκεῖ
διανοεῖσθαι Σιμωνίδης ἐν τούτῳ τῷ ᾄσματι, ἐθέλω σοι εἰπεῖν,
εἰ βούλει λαβεῖν μου πεῖραν ὅπως ἔχω, ὃ σὺ λέγεις τοῦτο,
περὶ ἐπῶν· ἐὰν δὲ βούλῃ, σοῦ ἀκούσομαι.
Ὁ μὲν οὖν Πρωταγόρας ἀκούσας μου ταῦτα λέγοντος, Εἰ
σὺ βούλει, ἔφη, ὦ Σώκρατες· ὁ δὲ Πρόδικός τε καὶ ὁ Ἰππίας
ἐκελευέτην πάνυ, καὶ οἱ ἄλλοι.
Ἐγὼ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἅ γέ μοι δοκεῖ περὶ τοῦ ᾄσματος

Stephanus page 342, section a, line 7

τούτου, πειράσομαι ὑμῖν διεξελεῖν. φιλοσοφία γάρ ἐστιν
παλαιοτάτη τε καὶ πλείστη τῶν Ἑλλήνων ἐν Κρήτῃ τε καὶ
ἐν Λακεδαιμόνι, καὶ σοφισταὶ πλείστοι γῆς ἐκεῖ εἰσιν· ἀλλ'
ἐξαρνοῦνται καὶ σχηματίζονται ἀμαθεῖς εἶναι, ἵνα μὴ κατὰ-
δηλοὶ ᾧσιν ὅτι σοφία τῶν Ἑλλήνων περίεστιν, ὥσπερ οὐς
Πρωταγόρας ἔλεγε τοὺς σοφιστάς, ἀλλὰ δοκῶσιν τῷ μάχε-
σθαι καὶ ἀνδρεία περιεῖναι, ἡγούμενοι, εἰ γνωσθεῖεν ᾧ
περίεστιν, πάντας τοῦτο ἀσκήσειν, τὴν σοφίαν. νῦν δὲ
ἀποκρυψάμενοι ἐκεῖνο ἐξηπατήκασιν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι
λακωνίζοντας, καὶ οἱ μὲν ᾧτά τε κατὰγνυνται μιμούμενοι

Stephanus page 342, section c, line 1

αὐτούς, καὶ ἱμάντας περιελίττονται καὶ φιλογυμναστοῦσιν
καὶ βραχείας ἀναβολὰς φοροῦσιν, ὥς δὴ τούτοις κρατοῦντας
τῶν Ἑλλήνων τοὺς Λακεδαιμονίους· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι,
ἐπειδὴν βούλωνται ἀνέδην τοῖς παρ' αὐτοῖς συγγενέσθαι
σοφισταῖς καὶ ἤδη ἄχθονται λάθρα συγγιγνόμενοι, ξενη-
λασίας ποιοῦμενοι τῶν τε λακωνιζόντων τούτων καὶ ἐὰν τις
ἄλλος ξένος ᾧν ἐπιδημήσῃ, συγγίγνονται τοῖς σοφισταῖς
λανθάνοντες τοὺς ξένους, καὶ αὐτοὶ οὐδένα ἐῷσιν τῶν νέων
εἰς τὰς ἄλλας πόλεις ἐξιέναι, ὥσπερ οὐδὲ Κρήτες, ἵνα μὴ
ἀπομανθάνωσιν ἃ αὐτοὶ διδάσκουσιν. εἰσὶν δὲ ἐν ταύταις

Stephanus page 342, section d, line 3

ταῖς πόλεσιν οὐ μόνον ἄνδρες ἐπὶ παιδεύσει μέγα φρονοῦν-
τες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. γνοῖτε δ' ἂν ὅτι ἐγὼ ταῦτα ἀληθῆ
λέγω καὶ Λακεδαιμόνιοι πρὸς φιλοσοφίαν καὶ λόγους ἄριστα
πεπαιδευνται, ᾧδε· εἰ γὰρ ἐθέλει τις Λακεδαιμονίων τῷ
φαιλοτάτῳ συγγενέσθαι, τὰ μὲν πολλὰ ἐν τοῖς λόγοις εὐρή-
σει αὐτὸν φαῦλόν τινα φαινόμενον, ἔπειτα, ὅπου ἂν τύχῃ
τῶν λεγομένων, ἐνέβαλεν ῥῆμα ἄξιον λόγου βραχὺ καὶ
συνεστραμμένον ὥσπερ δεινὸς ἀκοντιστής, ὥστε φαίνεσθαι
τὸν προσδιαλεγόμενον παιδὸς μηδὲν βελτίω. τοῦτο οὖν

αὐτὸ καὶ τῶν νῦν εἰσὶν οἱ κατανενοήκασι καὶ τῶν πάλαι, ὅτι

Stephanus page 342, section e, line 6

τὸ λακωνίζειν πολὺ μᾶλλον ἐστὶν φιλοσοφεῖν ἢ φιλογυμνα-
στεῖν, εἰδότες ὅτι τοιαῦτα οἷόν τ' εἶναι ῥήματα φθέγγεσθαι
τελέως πεπαιδευμένου ἐστὶν ἀνθρώπου. τούτων ἦν καὶ
Θαλῆς ὁ Μιλήσιος καὶ Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος καὶ Βίας ὁ
Πριηνεὺς καὶ Σόλων ὁ ἡμέτερος καὶ Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος
καὶ Μύσων ὁ Χηνεὺς, καὶ ἑβδομος ἐν τούτοις ἐλέγετο Λακε-
δαιμόνιος Χίλων. οὗτοι πάντες ζηλωταὶ καὶ ἐρασταὶ καὶ
μαθηταὶ ἦσαν τῆς Λακεδαιμονίων παιδείας, καὶ καταμάθοι
ἂν τις αὐτῶν τὴν σοφίαν τοιαύτην οὖσαν, ῥήματα βραχέα
ἀξιομνημόνευτα ἐκάστω εἰρημένα· οὗτοι καὶ κοινῇ συνελ-

Stephanus page 343, section b, line 1

θόντες ἀπαρχὴν τῆς σοφίας ἀνέθεσαν τῷ Ἀπόλλωνι εἰς τὸν
νεῶν τὸν ἐν Δελφοῖς, γράψαντες ταῦτα ἃ δὴ πάντες
ὑμνοῦσιν, <Γνῶθι σαυτόν> καὶ <Μηδὲν ἄγαν>. τοῦ δὴ ἔνεκα
ταῦτα λέγω; ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἦν τῶν παλαιῶν τῆς φιλο-
σοφίας, βραχυλογία τις Λακωνική· καὶ δὴ καὶ τοῦ Πιττακοῦ
ιδίᾳ περιεφέρετο τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐγκωμιαζόμενον ὑπὸ τῶν
σοφῶν, τὸ <Χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι>. ὁ οὖν Σιμωνίδης,
ἅτε φιλότιμος ὢν ἐπὶ σοφίᾳ, ἔγνω ὅτι εἰ καθέλοι τοῦτο τὸ
ῥῆμα ὥσπερ εὐδοκιμοῦντα ἀθλητὴν καὶ περιγένοιτο αὐτοῦ,
αὐτὸς εὐδοκίμησai ἐν τοῖς τότε ἀνθρώποις. εἰς τοῦτο οὖν τὸ

Stephanus page 343, section c, line 4

ῥῆμα καὶ τούτου ἔνεκα τούτῳ ἐπιβουλεύων κολουῖσαι αὐτὸ
ἅπαν τὸ ἄσμα πεποίηκεν, ὥς μοι φαίνεται.

Ἐπισκεψώμεθα δὴ αὐτὸ κοινῇ ἅπαντες, εἰ ἄρα ἐγὼ ἀληθῆ
λέγω. εὐθύς γὰρ τὸ πρῶτον τοῦ ἄσματος μανικὸν ἂν φανείη,
εἰ βουλόμενος λέγειν ὅτι ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπὸν,
ἔπειτα ἐνέβαλε τὸ <μὲν>. τοῦτο γὰρ οὐδὲ πρὸς ἓνα λόγον
φαίνεται ἐμβεβλῆσθαι, ἐὰν μὴ τις ὑπολάβῃ πρὸς τὸ τοῦ
Πιττακοῦ ῥῆμα ὥσπερ ἐρίζοντα λέγειν τὸν Σιμωνίδην· λέγον-
τος τοῦ Πιττακοῦ ὅτι <χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι>, ἀμφι-
σβητοῦντα εἰπεῖν ὅτι Οὐκ, ἀλλὰ <γενέσθαι μὲν χαλεπὸν>

Stephanus page 343, section d, line 6

ἄνδρα ἀγαθὸν ἐστὶν, ὃ Πιττακέ, ὡς ἀληθῶς - οὐκ ἀληθείᾳ
ἀγαθόν, οὐκ ἐπὶ τούτῳ λέγει τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἄρα ὄντων τινῶν
τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς ἀγαθῶν, τῶν δὲ ἀγαθῶν μὲν, οὐ μέντοι
ἀληθῶς - εὐηθες γὰρ τοῦτό γε φανείη ἂν καὶ οὐ Σιμωνίδου
- ἀλλ' ὑπερβατὸν δεῖ θεῖναι ἐν τῷ ἄσματι τὸ <ἀλαθέως>,
οὕτωςί πως ὑπειπόντα τὸ τοῦ Πιττακοῦ, ὥσπερ ἂν εἰ θεῖμεν
αὐτὸν λέγοντα τὸν Πιττακὸν καὶ Σιμωνίδην ἀποκρινόμενον

εἰπόντα· Ὡς ἄνθρωποι, <χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι>, τὸν δὲ ἀποκρινόμενον ὅτι Ὡς Πιττακέ, οὐκ ἀληθῆ λέγεις· οὐ γὰρ εἶναι ἀλλὰ γενέσθαι μὲν ἐστὶν ἄνδρα <ἀγαθὸν χερσί τε

Stephanus page 344, section a, line 3

καὶ ποσὶ καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου τετυγμένον, χαλεπὸν ἀλαθέως>. οὕτω φαίνεται [τὸ] πρὸς λόγον τὸ <μὲν> ἐμβεβλημένον καὶ τὸ <ἀλαθέως> ὀρθῶς ἐπ' ἐσχάτῳ κείμενον· καὶ τὰ ἐπιόντα πάντα τούτῳ μαρτυρεῖ, ὅτι οὕτως εἴρηται. πολλὰ μὲν γὰρ ἔστι καὶ περὶ ἐκάστου τῶν ἐν τῷ ἄσματι εἰρημένων ἀποδείξαι ὥς εὖ πεποιήται - πάνυ γὰρ χαριέντως καὶ μεμελημένως ἔχει - ἀλλὰ μακρὸν ἂν εἴη αὐτὸ οὕτω διελθεῖν· ἀλλὰ τὸν τύπον αὐτοῦ τὸν ὅλον διεξέλθωμεν καὶ τὴν βούλησιν, ὅτι παντὸς μᾶλλον ἔλεγχός ἐστὶν τοῦ Πιττακείου ῥήματος διὰ παντὸς τοῦ ἄσματος.

Stephanus page 344, section b, line 6

Λέγει γὰρ μετὰ τοῦτο ὀλίγα διελθὼν, ὥς ἂν εἰ λέγοι λόγον, ὅτι γενέσθαι μὲν ἄνδρα ἀγαθὸν χαλεπὸν ἀλαθέως, οἷόν τε μέντοι ἐπὶ γε χρόνον τινά· γενόμενον δὲ διαμένειν ἐν ταύτῃ τῇ ἔξει καὶ εἶναι ἄνδρα ἀγαθόν, ὥς σὺ λέγεις, ὦ Πιττακέ, ἀδύνατον καὶ οὐκ ἀνθρώπειον, ἀλλὰ θεὸς ἂν μόνος τοῦτο ἔχοι τὸ γέρας,
ἄνδρα δ' οὐκ ἔστι μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι,
ὃν [ἂν] ἀμήχανος συμφορὰ καθέλη.

τίνα οὖν ἀμήχανος συμφορὰ καθαιρεῖ ἐν πλοίου ἀρχῇ; δηλον

Stephanus page 344, section c, line 7

ὅτι οὐ τὸν ιδιώτην· ὁ μὲν γὰρ ιδιώτης ἀεὶ καθήρηται. ὥσπερ οὖν οὐ τὸν κείμενόν τις ἂν καταβάλοι, ἀλλὰ τὸν μὲν ἐστῶτά ποτε καταβάλοι ἂν τις ὥστε κείμενον ποιῆσαι, τὸν δὲ κείμενον οὐ, οὕτω καὶ τὸν εὐμήχανον ὄντα ποτὲ ἀμήχανος ἂν συμφορὰ καθέλοι, τὸν δὲ ἀεὶ ἀμήχανον ὄντα οὐ, καὶ τὸν κυβερνήτην μέγας χειμῶν ἐπιπεσὼν ἀμήχανον ἂν ποιήσειεν, καὶ γεωργὸν χαλεπὴ ὥρα ἐπελθοῦσα ἀμήχανον ἂν θείη, καὶ ἱατρὸν ταῦτά ταῦτα. τῷ μὲν γὰρ ἐσθλῷ ἐγχωρεῖ κακῷ γενέσθαι, ὥσπερ καὶ παρ' ἄλλου ποιητοῦ μαρτυρεῖται τοῦ εἰπόντος -

Stephanus page 344, section d, line 7

αὐτὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς τοτὲ μὲν κακός, ἄλλοτε δ' ἐσθλός·
τῷ δὲ κακῷ οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι, ἀλλ' ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη.

ὥστε τὸν μὲν εὐμήχανον καὶ σοφὸν καὶ ἀγαθὸν ἐπειδὴν
ἀμήχανος συμφορὰ καθέλη, <οὐκ ἔστι μὴ οὐ κακὸν ἔμμε-
ναι>· σὺ δὲ φῆς, ὦ Πιττακέ, <χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι>·
τὸ δ' ἐστὶ γενέσθαι μὲν χαλεπὸν, δυνατὸν δέ, ἐσθλόν,
ἔμμεναι δὲ ἀδύνατον·

Stephanus page 344, section e, line 6

πράξας μὲν γὰρ εὖ πᾶς ἀνὴρ ἀγαθός,
κακὸς δ' εἰ κακῶς.

τίς οὖν εἰς γράμματα ἀγαθὴ πρᾶξις ἐστίν, καὶ τίς ἄνδρα
ἀγαθὸν ποιεῖ εἰς γράμματα; δῆλον ὅτι ἡ τούτων μάθησις.
τίς δὲ εὐπραγία ἀγαθὸν ἱατρὸν ποιεῖ; δῆλον ὅτι ἡ τῶν
καμνόντων τῆς θεραπείας μάθησις. <κακὸς δὲ κακῶς>· τίς
οὖν ἂν κακὸς ἱατρὸς γένοιτο; δῆλον ὅτι ὦ πρῶτον μὲν
ὑπάρχει ἱατρῷ εἶναι, ἔπειτα ἀγαθῷ ἱατρῷ - οὗτος γὰρ ἂν καὶ

Stephanus page 345, section a, line 7

κακὸς γένοιτο - ἡμεῖς δὲ οἱ ἱατρικῆς ἰδιῶται οὐκ ἂν ποτε
γενοίμεθα κακῶς πράξαντες οὔτε ἱατροὶ οὔτε τέκτονες οὔτε
ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων· ὅστις δὲ μὴ ἱατρὸς ἂν γένοιτο
κακῶς πράξας, δῆλον ὅτι οὐδὲ κακὸς ἱατρός. οὕτω καὶ ὁ
μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἂν ποτε καὶ κακὸς ἢ ὑπὸ χρόνου ἢ
ὑπὸ πόνου ἢ ὑπὸ νόσου ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς περιπτώματος -
αὕτη γὰρ μόνη ἐστὶ κακὴ πρᾶξις, ἐπιστήμης στέρηθῆναι - ὁ
δὲ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός - ἔστιν γὰρ αἰεὶ -
ἀλλ' εἰ μέλλει κακὸς γενέσθαι, δεῖ αὐτὸν πρότερον ἀγαθὸν
γενέσθαι. ὥστε καὶ τοῦτο τοῦ ἄσματος πρὸς τοῦτο τείνει,

Stephanus page 345, section c, line 1

ὅτι εἶναι μὲν ἄνδρα ἀγαθὸν οὐχ οἷόν τε, διατελοῦντα ἀγαθόν,
γενέσθαι δὲ ἀγαθὸν οἷόν τε, καὶ κακόν γε τὸν αὐτὸν τοῦτον·
ἐπὶ πλείστον δὲ καὶ ἄριστοί εἰσιν οὓς ἂν οἱ θεοὶ φιλῶσιν.
Ταῦτά τε οὖν πάντα πρὸς τὸν Πιττακὸν εἴρηται, καὶ τὰ
ἐπιόντα γε τοῦ ἄσματος ἔτι μᾶλλον δηλοῖ. φησὶ γάρ -

τοῦνεκεν οὐ ποτ' ἐγὼ τὸ μὴ γενέσθαι δυνατὸν
διζήμενος κενεᾶν ἐς ἄπρακτον ἐλπίδα μοῖραν αἰῶνος
βαλέω,
πανάμωμον ἄνθρωπον, εὐρυεδοῦς ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα

Stephanus page 345, section c, line 10

χθονός·
ἐπὶ θ' ὑμῖν εὐρῶν ἀπαγγελέω,

φησίν - οὕτω σφόδρα καὶ δι' ὅλου τοῦ ἄσματος ἐπεξέρχεται
τῷ τοῦ Πιττακοῦ ῥήματι -

πάντας δ' ἐπαίνημι καὶ φιλέω
ἐκῶν ὅστις ἔρδη
μηδὲν αἰσχρόν· ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται·

Stephanus page 345, section d, line 6

καὶ τοῦτ' ἐστὶ πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦτο εἰρημένον. οὐ γὰρ οὕτως
ἀπαίδευτος ἦν Σιμωνίδης, ὥστε τούτους φάναι ἐπαινεῖν, ὅς
ἂν ἐκῶν μηδὲν κακὸν ποιῇ, ὡς ὄντων τινῶν οἱ ἐκόντες κακὰ
ποιοῦσιν. ἐγὼ γὰρ σχεδὸν τι οἶμαι τοῦτο, ὅτι οὐδεὶς τῶν
σοφῶν ἀνδρῶν ἡγεῖται οὐδένα ἀνθρώπων ἐκόντα ἐξαμαρ-
τάνειν οὐδὲ αἰσχρὰ τε καὶ κακὰ ἐκόντα ἐργάζεσθαι, ἀλλ' εὖ
ἴσασις ὅτι πάντες οἱ τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ κακὰ ποιοῦντες ἄκον-
τες ποιοῦσιν· καὶ δὴ καὶ ὁ Σιμωνίδης οὐχ ὅς ἂν μὴ κακὰ
ποιῇ ἐκῶν, τούτων φησὶν ἐπαινέτης εἶναι, ἀλλὰ περὶ ἑαυτοῦ
λέγει τοῦτο τὸ <ἐκῶν>. ἡγεῖτο γὰρ ἄνδρα καλὸν καγαθὸν

Stephanus page 345, section e, line 7

πολλάκις αὐτὸν ἐπαναγκάζειν φίλον τινὶ γίγνεσθαι καὶ ἐπαι-
νέτην [φιλεῖν καὶ ἐπαινεῖν], οἷον ἀνδρὶ πολλάκις συμβῆναι
μητέρα ἢ πατέρα ἀλλόκοτον ἢ πατρίδα ἢ ἄλλο τι τῶν τοιού-
των. τοὺς μὲν οὖν πονηροὺς, ὅταν τοιοῦτόν τι αὐτοῖς
συμβῇ, ὥσπερ ἀσμένους ὁρᾶν καὶ ψέγοντας ἐπιδεικνύναι καὶ
κατηγορεῖν τὴν πονηρίαν τῶν γονέων ἢ πατρίδος, ἵνα αὐτοῖς
ἀμελοῦσιν αὐτῶν μὴ ἐγκαλῶσιν οἱ ἄνθρωποι μηδ' ὀνειδίζωσιν
ὅτι ἀμελοῦσιν, ὥστε ἔτι μᾶλλον ψέγειν τε αὐτοὺς καὶ ἔχθρας
ἐκουσίους πρὸς ταῖς ἀναγκαίαις προστίθεσθαι· τοὺς δ' ἀγα-
θοὺς ἐπικρύπτεσθαί τε καὶ ἐπαινεῖν ἀναγκάζεσθαι, καὶ ἂν τι

Stephanus page 346, section b, line 3

ὀργισθῶσιν τοῖς γονεῦσιν ἢ πατρίδι ἀδικηθέντες, αὐτοὺς ἑαυ-
τοὺς παραμυθεῖσθαι καὶ διαλλάττεσθαι προσαναγκάζοντας
ἑαυτοὺς φιλεῖν τοὺς ἑαυτῶν καὶ ἐπαινεῖν. πολλάκις δὲ
οἶμαι καὶ Σιμωνίδης ἡγήσατο καὶ αὐτὸς ἢ τύραννον ἢ ἄλλον
τινὰ τῶν τοιούτων ἐπαινέσαι καὶ ἐγκωμιάσαι οὐχ ἐκῶν, ἀλλ'
ἀναγκαζόμενος. ταῦτα δὴ καὶ τῷ Πιττακῷ λέγει ὅτι Ἐγώ,
ὦ Πιττακέ, οὐ διὰ ταῦτά σε ψέγω, ὅτι εἰμὶ φιλόσογος,
ἐπεὶ -

ἔμοιγ' ἐξαρκεῖ ὅς ἂν μὴ κακὸς ᾦ

Stephanus page 346, section c, line 4

μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος, εἰδώς τ' ὀνησίπολιν δίκαν ὑγιῆς

άνήρ·

οὐ μιν ἐγὼ μωμήσομαι -

οὐ γάρ εἰμι φιλόμωμος -

τῶν γὰρ ἡλιθίων ἀπειρών γενέθλα,

ὥστ' εἴ τις χαίρει ψέγων, ἐμπλησθεῖν ἂν ἐκείνους μεμ-
φόμενος -

Stephanus page 346, section c, line 10

πάντα τοι καλά, τοῖσί τ' αἰσχροῖα μὴ μέμικται.

οὐ τοῦτο λέγει, ὥσπερ ἂν εἰ ἔλεγε πάντα τοι λευκά, οἷς
μέλανα μὴ μέμικται - γελοῖον γὰρ ἂν εἶη πολλαχῇ - ἀλλ'
ὅτι αὐτὸς καὶ τὰ μέσα ἀποδέχεται ὥστε μὴ ψέγειν. καὶ οὐ
ζητῶ, ἔφη, <πανάμωμον ἄνθρωπον, εὐρυεδοῦς ὅσοι
καρπὸν αἰνύμεθα χθονός, ἐπὶ θ' ὑμῖν εὐρῶν ἀπαγ-
γέλω>· ὥστε τούτου γ' ἔνεκα οὐδένα ἐπαινέσομαι, ἀλλὰ
μοι ἐξαρκεῖ ἂν ἡ μέσος καὶ μηδὲν κακὸν ποιῇ, ὡς ἐγὼ πάντας

Stephanus page 346, section d, line 8

<φιλέω καὶ ἐπαίνημι> - καὶ τῇ φωνῇ ἐνταῦθα κέχρηται τῇ
τῶν Μυτιληναίων, ὡς πρὸς Πιττακὸν λέγων τὸ <πάντας δὲ
ἐπαίνημι καὶ φιλέω ἐκόν> - ἐνταῦθα δεῖ ἐν τῷ <ἐκόν> δια-
λαβεῖν λέγοντα - <ὅστις ἔρδη μηδὲν αἰσχρόν>, ἄκων δ'
ἔστιν οὐς ἐγὼ ἐπαινῶ καὶ φιλῶ. σὲ οὖν, καὶ εἰ μέσως
ἔλεγες ἐπεικῇ καὶ ἀληθῇ, ὦ Πιττακέ, οὐκ ἂν ποτε ἔψεγον·
νῦν δὲ σφόδρα γὰρ καὶ περὶ τῶν μεγίστων ψευδόμενος δοκεῖς
ἀληθῇ λέγειν, διὰ ταῦτά σε ἐγὼ ψέγω. ταῦτά μοι δοκεῖ, ὦ
Πρόδικε καὶ Πρωταγόρα, ἣν δ' ἐγὼ, Σιμωνίδης διανοούμενος
πεποιηκέναι τοῦτο τὸ ἄσμα.

Stephanus page 347, section a, line 6

Καὶ ὁ Ἰππίας, Εὐ μὲν μοι δοκεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ
σὺ περὶ τοῦ ἄσματος διεληλυθέναι· ἔστιν μέντοι, ἔφη, καὶ
ἐμοὶ λόγος περὶ αὐτοῦ εὖ ἔχων, ὃν ὑμῖν ἐπιδείξω, ἂν
βούλησθε.

Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Ναί, ἔφη, ὦ Ἰππία, εἰς αὐθὶς γε· νῦν
δὲ δίκαιόν ἐστιν ἂν ὁμολογησάτην πρὸς ἀλλήλῳ Πρωταγόρας
καὶ Σωκράτης, Πρωταγόρας μὲν εἰ ἔτι βούλεται ἐρωτᾶν,
ἀποκρίνεσθαι Σωκράτη, εἰ δὲ δὴ βούλεται Σωκράτει ἀποκρί-
νεσθαι, ἐρωτᾶν τὸν ἕτερον.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Ἐπιτρέπω μὲν ἔγωγε Πρωταγόρᾳ ὁπότερον

Stephanus page 347, section b, line 9

αὐτῷ ἡδίων· εἰ δὲ βούλεται, περὶ μὲν ἀσμάτων τε καὶ ἐπῶν
ἐάσωμεν, περὶ δὲ ὧν τὸ πρῶτον ἐγὼ σε ἠρώτησα, ὦ Πρω-
ταγόρα, ἡδέως ἂν ἐπὶ τέλος ἔλθοιμι μετὰ σοῦ σκοπούμενος.
καὶ γὰρ δοκεῖ μοι τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον
εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀν-
θρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι'
ἑαυτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς
καὶ τῶν λόγων τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιοῦσι
τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φωνήν τὴν
τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις σύνεισιν·

Stephanus page 347, section d, line 3

ὅπου δὲ καλοὶ καγαθοὶ συμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσίν,
οὐκ ἂν ἴδοις οὐτ' αὐλητρίδας οὔτε ὀρχηστρίδας οὔτε ψαλ-
τρίδας, ἀλλὰ αὐτοὺς αὐτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν
λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων διὰ τῆς αὐτῶν φωνῆς, λέγον-
τάς τε καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ
πολὺν οἶνον πίωσιν. οὕτω δὲ καὶ αἱ τοιαίδε συνουσίαι, ἐὰν
μὲν λάβωνται ἀνδρῶν οἰοίπερ ἡμῶν οἱ πολλοὶ φασιν εἶναι,
οὐδὲν δέονται ἀλλοτρίας φωνῆς οὐδὲ ποιητῶν, οὓς οὐτε
ἀνερέσθαι οἷόν τ' ἐστὶν περὶ ὧν λέγουσιν, ἐπαγόμενοί τε
αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἐν τοῖς λόγοις οἱ μὲν ταῦτά φασιν τὸν

Stephanus page 347, section e, line 6

ποιητὴν νοεῖν, οἱ δ' ἕτερα, περὶ πράγματος διαλεγόμενοι ὁ
ἀδυνατοῦσι ἐξελέγξαι· ἀλλὰ τὰς μὲν τοιαύτας συνουσίας
ἐῷσιν χαίρειν, αὐτοὶ δ' ἑαυτοῖς σύνεισιν δι' ἑαυτῶν, ἐν τοῖς
ἑαυτῶν λόγοις πεῖραν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ διδόντες.
τοὺς τοιούτους μοι δοκεῖ χρῆναι μᾶλλον μιμεῖσθαι ἐμέ τε

καὶ σέ, καταθεμένους τοὺς ποιητὰς αὐτοὺς δι' ἡμῶν αὐτῶν
πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, τῆς ἀληθείας καὶ
ἡμῶν αὐτῶν πεῖραν λαμβάνοντας· κἂν μὲν βούλῃ ἔτι ἐρωτᾶν,
ἕτοιμός εἰμί σοι παρέχειν ἀποκρινόμενος· ἐὰν δὲ βούλῃ, σὺ

Stephanus page 348, section a, line 8

ἐμοὶ παράσχες, περὶ ὧν μεταξὺ ἐπαυσάμεθα διεξιόντες, τού-
τοις τέλος ἐπιθεῖναι.

Λέγοντος οὖν ἐμοῦ ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἄλλα οὐδὲν ἀπε-
σάφει ὁ Πρωταγόρας ὁπότερα ποιήσοι. εἶπεν οὖν ὁ Ἀλκι-
βιάδης πρὸς τὸν Καλλίαν βλέψας, ὦ Καλλία, δοκεῖ σοι,
ἔφη, καὶ νῦν καλῶς Πρωταγόρας ποιεῖν, οὐκ ἐθέλων εἶτε
δώσει λόγον εἶτε μὴ διασαφεῖν; ἐμοὶ γὰρ οὐ δοκεῖ· ἀλλ'
ἤτοι διαλεγέσθω ἢ εἰπέτω ὅτι οὐκ ἐθέλει διαλέγεσθαι, ἵνα
τούτῳ μὲν ταῦτα συνειδῶμεν, Σωκράτης δὲ ἄλλῳ τῷ διαλέ-
γεται ἢ ἄλλος ὅστις ἂν βούληται ἄλλῳ.

Καὶ ὁ Πρωταγόρας αἰσχυνθείς, ὥς γέ μοι ἔδοξεν, τοῦ τε
Ἀλκιβιάδου ταῦτα λέγοντος καὶ τοῦ Καλλίου δεομένου καὶ
τῶν ἄλλων σχεδόν τι τῶν παρόντων, μόγις προουτράπετο εἰς
τὸ διαλέγεσθαι καὶ ἐκέλευεν ἐρωτᾶν αὐτὸν ὥς ἀποκρινόμενος.
Εἶπον δὴ ἐγώ· ὦ Πρωταγόρα, μὴ οἴου διαλέγεσθαί μέ
σοι ἄλλο τι βουλόμενον ἢ ἂ αὐτὸς ἀπορῶ ἐκάστοτε, ταῦτα
διασκέψασθαι. ἡγοῦμαι γὰρ πάνυ λέγειν τι τὸν Ὅμηρον
τὸ -

σύν τε δὴ ἐρχομένῳ, καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν.

εὐπορώτεροι γὰρ πῶς ἅπαντές ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἅπαν
ἔργον καὶ λόγον καὶ διανόημα· “<μοῦνος δ' εἴπερ τε
νοήσῃ>,” αὐτίκα περιῶν ζητεῖ ὅτῳ ἐπιδείξεται καὶ μεθ'
οὔτου βεβαιώσεται, ἕως ἂν ἐντύχῃ. ὥσπερ καὶ ἐγὼ ἔνεκα
τούτου σοὶ ἡδέως διαλέγομαι μᾶλλον ἢ ἄλλῳ τινί, ἡγού-
μενός σε βέλτιστ' ἂν ἐπισκέψασθαι καὶ περὶ τῶν ἄλλων
περὶ ὧν εἰκὸς σκοπεῖσθαι τὸν ἐπεικῆ, καὶ δὴ καὶ περὶ ἀρετῆς.
τίνα γὰρ ἄλλον ἢ σέ; ὅς γε οὐ μόνον αὐτὸς οἶει καλὸς
κάγαθός εἶναι, ὥσπερ τινὲς ἄλλοι αὐτοὶ μὲν ἐπεικεῖς εἰσιν,

ἄλλους δὲ οὐ δύνανται ποιεῖν· σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἀγαθὸς εἶ
καὶ ἄλλους οἷός τ' εἶ ποιεῖν ἀγαθοῦς, καὶ οὕτω πεπί-
στευκας σαυτῷ, ὥστε καὶ ἄλλων ταύτην τὴν τέχνην ἀπο-
κρυπτομένων σύ γ' ἀναφανδὸν σεαυτὸν ὑποκηρυξάμενος εἰς
πάντας τοὺς Ἕλληνας, σοφιστὴν ἐπονομάσας σεαυτόν,
ἀπέφηνας παιδεύσεως καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον, πρῶτος τού-
του μισθὸν ἀξιώσας ἄρνησθαι. πῶς οὖν οὐ σέ χρῆν παρα-
καλεῖν ἐπὶ τὴν τούτων σκέψιν καὶ ἐρωτᾶν καὶ ἀνακοινοῦσθαι;
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὔ. καὶ νῦν δὴ ἐγὼ ἐκεῖνα, ἅπερ τὸ πρῶτον
ἡρώτων περὶ τούτων, πάλιν ἐπιθυμῶ ἐξ ἀρχῆς τὰ μὲν

ἀναμνησθῆναι παρὰ σοῦ, τὰ δὲ συνδιασκέψασθαι. ἦν δέ,
ὥς ἐγῶμαι, τὸ ἐρώτημα τόδε· σοφία καὶ σωφροσύνη καὶ
ἀνδρεία καὶ δικαιοσύνη καὶ ὁσιότης, πότερον ταῦτα, πέντε
ὄντα ὀνόματα, ἐπὶ ἐνὶ πράγματι ἐστίν, ἢ ἐκάστῳ τῶν ὀνο-
μάτων τούτων ὑπόκειται τις ἴδιος οὐσία καὶ πρᾶγμα ἔχον
ἑαυτοῦ δύναμιν ἕκαστον, οὐκ ὃν οἷον τὸ ἕτερον αὐτῶν τὸ
ἕτερον; ἔφησθα οὖν σὺ οὐκ ὀνόματα ἐπὶ ἐνὶ εἶναι, ἀλλὰ
ἕκαστον ἰδίῳ πράγματι τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπικεῖσθαι,
πάντα δὲ ταῦτα μόρια εἶναι ἀρετῆς, οὐχ ὥς τὰ τοῦ χρυσοῦ

μόρια ὁμοιά ἐστιν ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ οὗ μόριά ἐστιν,

Stephanus page 349, section c, line 4

ἀλλ' ὥς τὰ τοῦ προσώπου μόρια καὶ τῷ ὅλῳ οὗ μόριά ἐστιν καὶ ἀλλήλοις ἀνόμοια, ἰδίαν ἕκαστα δύνανται ἔχοντα. ταῦτα εἰ μὲν σοι δοκεῖ ἔτι ὥσπερ τότε, φάθι· εἰ δὲ ἄλλως πως, τοῦτο διόρισαι, ὥς ἔγωγε οὐδέν σοι ὑπόλογον τίθεμαι, ἔαν πῃ ἄλλη νῦν φήσης· οὐ γὰρ ἂν θαυμάζοιμι εἰ τότε ἀποπειρώμενός μου ταῦτα ἔλεγες.

Ἀλλ' ἐγὼ σοι, ἔφη, λέγω, ὦ Σώκρατες, ὅτι ταῦτα πάντα μόρια μὲν ἐστὶν ἀρετῆς, καὶ τὰ μὲν τέτταρα αὐτῶν ἐπικεικῶς παραπλήσια ἀλλήλοις ἐστίν, ἡ δὲ ἀνδρεία πάνυ πολὺ διαφέρον πάντων τούτων. ὦδε δὲ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ

Stephanus page 349, section d, line 6

λέγω· εὐρήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀδικωτάτους μὲν ὄντας καὶ ἀνοσιωτάτους καὶ ἀκολαστοτάτους καὶ ἀμαρτηστάτους, ἀνδρειοτάτους δὲ διαφερόντως.

Ἔχε δὴ, ἔφην ἐγὼ· ἄξιον γάρ τοι ἐπισκέψασθαι ὃ λέγεις. πότερον τοὺς ἀνδρείους θαρραλέους λέγεις ἢ ἄλλο τι; { - } Καὶ ἴτας γε, ἔφη, ἐφ' ᾧ οἱ πολλοὶ φοβοῦνται ἰέναι. { - } Φέρε δὴ, τὴν ἀρετὴν καλὸν τι φῆς εἶναι, καὶ ὥς καλοῦ ὄντος αὐτοῦ σὺ διδάσκαλον σαυτὸν παρέχεις; { - } Κάλλιστον μὲν οὖν, ἔφη, εἰ μὴ μαίνομαί γε. { - } Πότερον οὖν, ἣν δ' ἐγὼ, τὸ μὲν τι αὐτοῦ αἰσχρόν, τὸ δὲ τι καλόν, ἢ ὅλον καλόν; { - } Ὅλον

Stephanus page 349, section e, line 8

που καλὸν ὥς οἶόν τε μάλιστα. { - } Οἶσθα οὖν τίνες εἰς τὰ φρέατα κολυμβῶσιν θαρραλέως; { - } Ἐγωγε, ὅτι οἱ κολυμβηταί. { - } Πότερον διότι ἐπίστανται ἢ δι' ἄλλο τι; { - } Ὅτι ἐπίστανται. { - } Τίνες δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων πολεμεῖν θαρραλέοι εἰσίν; πότερον οἱ ἵππικοί ἢ οἱ ἄφιπποι; { - } Οἱ ἵππικοί. { - } Τίνες δὲ πέλτας ἔχοντες; οἱ πελταστικοὶ ἢ οἱ μῆ; { - } Οἱ πελταστικοί. καὶ τὰ ἄλλα γε πάντα, εἰ τοῦτο ζητεῖς, ἔφη, οἱ ἐπιστήμονες τῶν μὴ ἐπισταμένων θαρραλεώτεροί εἰσιν, καὶ αὐτοὶ ἑαυτῶν ἐπειδὴν μάθωσιν ἢ πρὶν μαθεῖν. { - } Ἦδη δέ τινας ἐώρακας, ἔφην, πάντων τούτων ἀνεπιστήμονας ὄντας, θαρροῦντας δὲ

Stephanus page 350, section b, line 3

πρὸς ἕκαστα τούτων; { - } Ἐγωγε, ἢ δ' ὅς, καὶ λίαν γε θαρροῦντας. { - } Οὐκοῦν οἱ θαρραλέοι οὗτοι καὶ ἀνδρεῖοί εἰσιν; { - } Αἰσχρόν μεντᾶν, ἔφη, εἴη ἡ ἀνδρεία· ἐπεὶ οὗτοί γε μαινόμενοι εἰσιν. { - } Πῶς οὖν, ἔφην ἐγὼ, λέγεις τοὺς ἀνδρείους; οὐχὶ τοὺς θαρραλέους εἶναι; { - } Καὶ νῦν γ', ἔφη. { - } Οὐκοῦν οὗτοι, ἣν δ' ἐγὼ, οἱ οὕτω θαρραλέοι ὄντες οὐκ ἀνδρεῖοι ἀλλὰ μαινόμενοι φαίνονται; καὶ ἐκεῖ αὖ οἱ σοφώτατοι

οὔτοι καὶ θαρραλεώτατοί εἰσιν, θαρραλεώτατοι δὲ ὄντες
ἀνδρείοτατοι; καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἢ σοφία ἂν ἀνδρεία
εἴη;

Stephanus page 350, section c, line 6

Οὐ καλῶς, ἔφη, μνημονεύεις, ὦ Σώκρατες, ἃ ἔλεγόν τε
καὶ ἀπεκρινόμην σοι. ἔγωγε ἐρωτηθεὶς ὑπὸ σοῦ εἰ οἱ
ἀνδρεῖοι θαρραλέοι εἰσίν, ὡμολόγησα· εἰ δὲ καὶ οἱ θαρραλέοι
ἀνδρεῖοι, οὐκ ἠρωτήθην - εἰ γάρ με τότε ἤρου, εἶπον ἂν ὅτι
οὐ πάντες - τοὺς δὲ ἀνδρείους ὥς οὐ θαρραλέοι εἰσίν, τὸ
ἐμὸν ὁμολόγημα οὐδαμοῦ ἐπέδειξας ὥς οὐκ ὀρθῶς ὡμολόγησα.
ἔπειτα τοὺς ἐπισταμένους αὐτοὺς ἐαυτῶν θαρραλεωτέρους
ὄντας ἀποφαίνεις καὶ μὴ ἐπισταμένων ἄλλων, καὶ ἐν τούτῳ
οἶε τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν σοφίαν ταὐτὸν εἶναι· τούτῳ δὲ
τῷ τρόπῳ μετιὼν καὶ τὴν ἰσχὺν οἰηθείης ἂν εἶναι σοφίαν.

Stephanus page 350, section d, line 7

πρῶτον μὲν γὰρ εἰ οὕτω μετιὼν ἔροιο με εἰ οἱ ἰσχυροὶ
δυνατοὶ εἰσιν, φαίην ἂν· ἔπειτα, εἰ οἱ ἐπιστάμενοι παλαίειν
δυνατώτεροί εἰσιν τῶν μὴ ἐπισταμένων παλαίειν καὶ αὐτοὶ
αὐτῶν ἐπειδὰν μάθωσιν ἢ πρὶν μαθεῖν, φαίην ἂν· ταῦτα
δὲ ἐμοῦ ὁμολογήσαντος ἐξείη ἂν σοι, χρωμένῳ τοῖς αὐτοῖς
τεκμηρίοις τούτοις, λέγειν ὥς κατὰ τὴν ἐμὴν ὁμολογίαν ἢ
σοφία ἐστὶν ἰσχὺς. ἐγὼ δὲ οὐδαμοῦ οὐδ' ἐνταῦθα ὁμολογῶ
τοὺς δυνατοὺς ἰσχυροὺς εἶναι, τοὺς μέντοι ἰσχυροὺς δυνατούς·
οὐ γὰρ ταὐτὸν εἶναι δύναμιν τε καὶ ἰσχύν, ἀλλὰ τὸ μὲν
καὶ ἀπὸ ἐπιστήμης γίνεσθαι, τὴν δύναμιν, καὶ ἀπὸ μανίας

Stephanus page 351, section a, line 3

γε καὶ θυμοῦ, ἰσχὺν δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας τῶν
σωμάτων. οὕτω δὲ κακεῖ οὐ ταὐτὸν εἶναι θάρσος τε καὶ
ἀνδρείαν· ὥστε συμβαίνει τοὺς μὲν ἀνδρείους θαρραλέους
εἶναι, μὴ μέντοι τοὺς γε θαρραλέους ἀνδρείους πάντας·
θάρσος μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ τέχνης γίγνεται ἀνθρώποις καὶ
ἀπὸ θυμοῦ γε καὶ ἀπὸ μανίας, ὥσπερ ἡ δύναμις, ἀνδρεία
δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας τῶν ψυχῶν γίγνεται.
Λέγεις δέ τινας, ἔφην, ὦ Πρωταγόρα, τῶν ἀνθρώπων

εὖ ζῆν, τοὺς δὲ κακῶς; { - } Ἔφη. { - } Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι ἄνθρωπος

Stephanus page 351, section b, line 5

ἂν εὖ ζῆν, εἰ ἀνιώμενός τε καὶ ὀδυνώμενος ζῶν; { - } Οὐκ
ἔφη. { - } Τί δ' εἰ ἡδέως βιοὺς τὸν βίον τελευτήσειεν; οὐκ εὖ
ἂν σοι δοκεῖ οὕτως βεβιωκέναι; { - } Ἔμοιγ', ἔφη. { - } Τὸ μὲν ἄρα
ἡδέως ζῆν ἀγαθόν, τὸ δ' ἀηδῶς κακόν. { - } Εἶπερ τοῖς καλοῖς
γ', ἔφη, ζῶν ἡδόμενος. { - } Τί δή, ὦ Πρωταγόρα; μὴ καὶ σύ,

ὥσπερ οἱ πολλοί, ἤδέ' ἄττα καλεῖς κακὰ καὶ ἀνιαρὰ ἀγαθὰ;
ἐγὼ γὰρ λέγω, καθ' ὃ ἡδέα ἐστίν, ἄρα κατὰ τοῦτο οὐκ
ἀγαθὰ, μὴ εἴ τι ἀπ' αὐτῶν ἀποβήσεται ἄλλο; καὶ αὖθις αὖ
τὰ ἀνιαρὰ ὡσαύτως οὕτως οὐ καθ' ὅσον ἀνιαρά, κακά; { - }
Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἀπλῶς οὕτως, ὡς σὺ ἐρωτᾷς,

Stephanus page 351, section d, line 1

εἰ ἐμοὶ ἀποκριτέον ἐστίν ὡς τὰ ἡδέα τε ἀγαθὰ ἐστὶν ἅπαντα
καὶ τὰ ἀνιαρὰ κακά· ἀλλὰ μοι δοκεῖ οὐ μόνον πρὸς τὴν νῦν
ἀπόκρισιν ἐμοὶ ἀσφαλέστερον εἶναι ἀποκρίνασθαι, ἀλλὰ καὶ
πρὸς πάντα τὸν ἄλλον βίον τὸν ἐμόν, ὅτι ἔστι μὲν ἅ τῶν
ἡδέων οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ, ἔστι δ' αὖ καὶ ἅ τῶν ἀνιαρῶν οὐκ
ἔστι κακά, ἔστι δ' ἅ ἔστι, καὶ τρίτον ἅ οὐδέτερα, οὔτε κακὰ
οὔτ' ἀγαθὰ. { - } Ἡδέα δὲ καλεῖς, ἦν δ' ἐγώ, οὐ τὰ ἡδονῆς
μετέχοντα ἢ ποιοῦντα ἡδονήν; { - } Πάνυ γ', ἔφη. { - } Τοῦτο τοί-
νυν λέγω, καθ' ὅσον ἡδέα ἐστίν, εἰ οὐκ ἀγαθὰ, τὴν ἡδονήν
αὐτὴν ἐρωτῶν εἰ οὐκ ἀγαθὸν ἐστίν. { - } Ὡσπερ σὺ λέγεις, ἔφη,

Stephanus page 351, section e, line 4

ἐκάστοτε, ὦ Σώκρατες, σκοπώμεθα αὐτό, καὶ ἐὰν μὲν πρὸς
λόγον δοκῇ εἶναι τὸ σκέμμα καὶ τὸ αὐτὸ φαίνεται ἡδὺ τε
καὶ ἀγαθόν, συγχωρησόμεθα· εἰ δὲ μή, τότε ἤδη ἀμφισβη-
τήσομεν.

Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, σὺ βούλει ἡγεμονεύειν τῆς
σκέψεως, ἢ ἐγὼ ἡγῶμαι;

Δίκαιος, ἔφη, σὺ ἡγεῖσθαι· σὺ γὰρ καὶ κατάρχῃς τοῦ
λόγου.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τῇδέ πη καταφανὲς ἂν ἡμῖν γένοιτο;
ὥσπερ εἴ τις ἄνθρωπον σκοπῶν ἐκ τοῦ εἶδους ἢ πρὸς ὑγίειαν

Stephanus page 352, section a, line 3

ἢ πρὸς ἄλλο τι τῶν τοῦ σώματος ἔργων, ἰδὼν τὸ πρόσωπον
καὶ τὰς χεῖρας ἄκρας εἶποι· “Ἴθι δὴ μοι ἀποκαλύψας καὶ τὰ
στήθη καὶ τὸ μετάφρενον ἐπίδειξον, ἵνα ἐπισκέψωμαι σαφέ-
στερον,” καὶ ἐγὼ τοιοῦτόν τι ποθῶ πρὸς τὴν σκέψιν· θεα-
σάμενος ὅτι οὕτως ἔχεις πρὸς τὸ ἀγαθόν καὶ τὸ ἡδὺ ὡς
φῆς, δέομαι τοιοῦτόν τι εἰπεῖν· Ἴθι δὴ μοι, ὦ Πρωταγόρα,
καὶ τόδε τῆς διανοίας ἀποκάλυψον· πῶς ἔχεις πρὸς ἐπιστή-
μην; πότερον καὶ τοῦτό σοι δοκεῖ ὥσπερ τοῖς πολλοῖς
ἀνθρώποις, ἢ ἄλλως; δοκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς περὶ ἐπιστήμης
τοιοῦτόν τι, οὐκ ἰσχυρόν οὐδ' ἡγεμονικόν οὐδ' ἀρχικόν εἶναι·

Stephanus page 352, section b, line 5

οὐδὲ ὡς περὶ τοιούτου αὐτοῦ ὄντος διανοοῦνται, ἀλλ' ἐνούσης
πολλάκις ἀνθρώπων ἐπιστήμης οὐ τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ
ἄρχειν ἀλλ' ἄλλο τι, τοτὲ μὲν θυμόν, τοτὲ δὲ ἡδονήν, τοτὲ

δὲ λύπην, ἐνίστε δὲ ἔρωτα, πολλάκις δὲ φόβον, ἀτεχνῶς
διανοούμενοι περὶ τῆς ἐπιστήμης ὥσπερ περὶ ἀνδραπόδου,
περιελκομένης ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων. Ἄρ' οὖν καὶ σοὶ
τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῆς δοκεῖ, ἢ καλόν τε εἶναι ἢ ἐπιστήμη
καὶ οἷον ἄρχειν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐάνπερ γινώσκη τις
τὰ γαθὰ καὶ τὰ κακά, μὴ ἂν κρατηθῆναι ὑπὸ μηδενὸς ὥστε
ἄλλ' ἅττα πράττειν ἢ ἂν ἐπιστήμη κελεύῃ, ἀλλ' ἱκανὴν εἶναι

Stephanus page 352, section c, line 7

τὴν φρόνησιν βοηθεῖν τῷ ἀνθρώπῳ;

Καὶ δοκεῖ, ἔφη, ὥσπερ σὺ λέγεις, ὦ Σώκρατες, καὶ ἅμα,
εἴπερ τῷ ἄλλῳ, αἰσχροὺς ἐστὶ καὶ ἐμοὶ σοφίαν καὶ ἐπιστή-
μην μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φάναι εἶναι τῶν ἀνθρωπείων
πραγμάτων.

Καλῶς γε, ἔφην ἐγώ, σὺ λέγων καὶ ἀληθῆ. οἶσθα οὖν
ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐμοὶ τε καὶ σοὶ οὐ πείθονται,
ἀλλὰ πολλοὺς φασὶ γινώσκοντας τὰ βέλτιστα οὐκ ἐθέλειν
πράττειν, ἐξὸν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἄλλα πράττειν· καὶ ὅσους δὴ
ἐγὼ ἠρόμην ὅτι ποτε αἰτιὸν ἐστὶ τούτου, ὑπὸ ἡδονῆς φασιν

Stephanus page 352, section e, line 1

ἡττωμένους ἢ λύπης ἢ ὧν νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον ὑπὸ τινος
τούτων κρατουμένους ταῦτα ποιεῖν τοὺς ποιοῦντας.

Πολλὰ γὰρ οἶμαι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ἄλλα οὐκ ὀρθῶς
λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι.

Ἦτι δὴ μετ' ἐμοῦ ἐπιχείρησον πείθειν τοὺς ἀνθρώπους
καὶ διδάσκειν ὅ ἐστιν αὐτοῖς τοῦτο τὸ πάθος, ὅ φασιν ὑπὸ
τῶν ἡδονῶν ἡττᾶσθαι καὶ οὐ πράττειν διὰ ταῦτα τὰ βέλτιστα,
ἐπεὶ γινώσκειν γε αὐτά. ἴσως γὰρ ἂν λεγόντων ἡμῶν
ὅτι Οὐκ ὀρθῶς λέγετε, ὦ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ψεύδεσθε, ἔροιντ'
ἂν ἡμᾶς· “ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, εἰ μὴ ἔστιν

Stephanus page 353, section a, line 5

τοῦτο τὸ πάθημα ἡδονῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ τί ποτ' ἐστίν, καὶ
τί ὑμεῖς αὐτό φατε εἶναι; εἶπατον ἡμῖν.”

Τί δέ, ὦ Σώκρατες, δεῖ ἡμᾶς σκοπεῖσθαι τὴν τῶν πολλῶν
δόξαν ἀνθρώπων, οἱ ὅτι ἂν τύχωσι τοῦτο λέγουσιν;

Οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, εἶναί τι ἡμῖν τοῦτο πρὸς τὸ ἐξευρεῖν
περὶ ἀνδρείας, πρὸς τᾶλλα μόρια τὰ τῆς ἀρετῆς πῶς ποτ'
ἔχει. εἰ οὖν σοὶ δοκεῖ ἐμμένειν οἷς ἄρτι ἔδοξεν ἡμῖν, ἐμὲ
ἡγήσασθαι ἢ οἶμαι ἂν ἔγωγε κάλλιστα φανερόν γενέσθαι,
ἔπουν· εἰ δὲ μὴ βούλει, εἴ σοι φίλον, ἐὼ χαίρειν.

Ἀλλ', ἔφη, ὀρθῶς λέγεις· καὶ πέραινεν ὥσπερ ἥρξω.

Stephanus page 353, section c, line 1

Πάλιν τοίνυν, ἔφην ἐγώ, εἰ ἔροιντο ἡμᾶς· “Τί οὖν φατε

τοῦτο εἶναι, ὃ ἡμεῖς ἤττω εἶναι τῶν ἡδονῶν ἐλέγομεν;”
εἵπομ' ἂν ἔγωγε πρὸς αὐτοὺς ὥδὶ· Ἀκούετε δὴ· πειρασό-
μεθα γὰρ ὑμῖν ἐγώ τε καὶ Πρωταγόρας φράσαι. ἄλλο τι
γάρ, ὧ ἄνθρωποι, φατέ ὑμῖν τοῦτο γίγνεσθαι ἐν τοῖσδε,
οἷον πολλάκις ὑπὸ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ἀφροδισίων κρατού-
μενοι ἡδέων ὄντων, γινώσκοντες ὅτι πονηρὰ ἐστίν, ὅμως
αὐτὰ πράττειν; { - } Φαῖεν ἄν. { - } Οὐκοῦν ἐροίμεθ' ἂν αὐτοὺς
ἐγώ τε καὶ σὺ πάλιν· Πονηρὰ δὲ αὐτὰ πῇ φατέ εἶναι;
πότερον ὅτι τὴν ἡδονὴν ταύτην ἐν τῷ παραχρῆμα παρέχει

Stephanus page 353, section d, line 2

καὶ ἡδὺ ἐστὶν ἕκαστον αὐτῶν, ἢ ὅτι εἰς τὸν ὕστερον χρόνον
νόσους τε ποιεῖ καὶ πενίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ παρα-
σκευάζει; ἢ καὶ εἴ τι τούτων εἰς τὸ ὕστερον μηδὲν παρα-
σκευάζει, χαίρειν δὲ μόνον ποιεῖ, ὅμως δ' ἂν κακὰ ἦν, ὅτι
μαθόντα χαίρειν ποιεῖ καὶ ὀπηροῦν; ἄρ' οἰόμεθ' ἂν αὐτούς,
ὧ Πρωταγόρα, ἄλλο τι ἀποκρίνασθαι ἢ ὅτι οὐ κατὰ τὴν
αὐτῆς τῆς ἡδονῆς τῆς παραχρῆμα ἐργασίαν κακὰ ἐστίν,
ἀλλὰ διὰ τὰ ὕστερον γινόμενα, νόσους τε καὶ τᾶλλα. { - } Ἐγὼ
μὲν οἶμαι, ἔφη ὁ Πρωταγόρας, τοὺς πολλοὺς ἂν ταῦτα
ἀποκρίνασθαι. { - } Οὐκοῦν νόσους ποιοῦντα ἀνίας ποιεῖ, καὶ

Stephanus page 353, section e, line 4

πενίας ποιοῦντα ἀνίας ποιεῖ; Ὁμολογοῖεν ἄν, ὥς ἐγῶμαι. { - }
Συνέφη ὁ Πρωταγόρας. { - } Οὐκοῦν φαίνεται, ὧ ἄνθρωποι,
ὑμῖν, ὥς φαμεν ἐγώ τε καὶ Πρωταγόρας, δι' οὐδὲν ἄλλο
ταῦτα κακὰ ὄντα ἢ διότι εἰς ἀνίας τε ἀποτελευντὰ καὶ ἄλλων
ἡδονῶν ἀποστερεῖ; Ὁμολογοῖεν ἄν; { - } Συνεδόκει ἡμῖν ἀμ-
φοῖν. { - } Οὐκοῦν πάλιν ἂν αὐτοὺς τὸ ἐναντίον εἰ ἐροίμεθα·
Ὡ ἄνθρωποι οἱ λέγοντες αὐτὰ ἀγαθὰ ἀνιαρὰ εἶναι, ἄρα οὐ τὰ
τοιάδε λέγετε, οἷον τὰ τε γυμνάσια καὶ τὰς στρατείας καὶ
τὰς ὑπὸ τῶν ἱατρῶν θεραπείας τὰς διὰ καύσεων τε καὶ τομῶν
καὶ φαρμακείων καὶ λιμοκτονιῶν γιγνομένας, ὅτι ταῦτα

Stephanus page 354, section a, line 7

ἀγαθὰ μὲν ἐστίν, ἀνιαρὰ δέ; Φαῖεν ἄν; { - } Συνεδόκει. { - } Πότε-
ρον οὖν κατὰ τόδε ἀγαθὰ αὐτὰ καλεῖτε, ὅτι ἐν τῷ παραχρῆμα
ὀδύνας τὰς ἐσχάτας παρέχει καὶ ἀλγηδόνας, ἢ ὅτι εἰς τὸν
ὕστερον χρόνον ὑγίειαί τε ἀπ' αὐτῶν γίνονται καὶ εὐεξίαι
τῶν σωμάτων καὶ τῶν πόλεων σωτηρίαι καὶ ἄλλων ἀρχαὶ
καὶ πλοῦτοι; Φαῖεν ἄν, ὥς ἐγῶμαι. { - } Συνεδόκει. { - } Ταῦτα δὲ
ἀγαθὰ ἐστὶ δι' ἄλλο τι ἢ ὅτι εἰς ἡδονὰς ἀποτελευντὰ καὶ
λυπῶν ἀπαλλαγὰς τε καὶ ἀποτροπὰς; ἢ ἔχετε τι ἄλλο τέλος

λέγειν, εἰς ὃ ἀποβλέψαντες αὐτὰ ἀγαθὰ καλεῖτε, ἀλλ' <ἢ>

Stephanus page 354, section c, line 2

ἡδονάς τε καὶ λύπας; Οὐκ ἂν φαῖεν, ὥς ἐγῶμαι. { - }
Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη ὁ Πρωταγόρας. { - } Οὐκοῦν τὴν μὲν
ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὄν, τὴν δὲ λύπην φεύγετε ὡς
κακόν; { - } Συνεδόκει. { - } Τοῦτ' ἄρα ἡγεῖσθ' εἶναι κακόν, τὴν
λύπην, καὶ ἀγαθὸν τὴν ἡδονήν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ χαίρειν
τότε λέγετε κακὸν εἶναι, ὅταν μειζόνων ἡδονῶν ἀποστερῇ
ἢ ὅσας αὐτὸ ἔχει, ἢ λύπας μείζους παρασκευάζῃ τῶν ἐν
αὐτῷ ἡδονῶν· ἐπεὶ εἰ κατ' ἄλλο τι αὐτὸ τὸ χαίρειν κακὸν
καλεῖτε καὶ εἰς ἄλλο τι τέλος ἀποβλέψαντες, ἔχοιτε ἂν καὶ
ἡμῖν εἰπεῖν· ἀλλ' οὐχ ἔξετε. { - } Οὐδ' ἐμοὶ δοκοῦσιν, ἔφη ὁ

Stephanus page 354, section d, line 4

Πρωταγόρας. { - } Ἄλλο τι οὖν πάλιν καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ
λυπεῖσθαι ὁ αὐτὸς τρόπος; τότε καλεῖτε αὐτὸ τὸ λυπεῖσθαι
ἀγαθόν, ὅταν ἢ μείζους λύπας τῶν ἐν αὐτῷ οὐσῶν ἀπαλ-
λάττῃ ἢ μείζους ἡδονάς τῶν λυπῶν παρασκευάζῃ; ἐπεὶ εἰ
πρὸς ἄλλο τι τέλος ἀποβλέπετε, ὅταν καλῇτε αὐτὸ τὸ λυ-
πεῖσθαι ἀγαθόν, ἢ πρὸς ὃ ἐγὼ λέγω, ἔχετε ἡμῖν εἰπεῖν·
ἀλλ' οὐχ ἔξετε. { - } Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Πρωταγόρας.
Πάλιν τοίνυν, ἔφην ἐγώ, εἰ με ἀνέροισθε, ὦ ἄνθρωποι,
“Τίνος οὖν δήποτε ἔνεκα πολλὰ περὶ τούτου λέγεις καὶ
πολλαχῇ;” Συγγινώσκετέ μοι, φαίην ἂν ἔγωγε. πρῶτον

Stephanus page 354, section e, line 6

μὲν γὰρ οὐ ῥάδιον ἀποδείξαι τί ἐστὶν ποτε τοῦτο ὃ ὑμεῖς
καλεῖτε τῶν ἡδονῶν ἥττω εἶναι· ἔπειτα ἐν τούτῳ εἰσὶν
πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἀναθέσθαι ἔξεστιν,
εἴ πῃ ἔχετε ἄλλο τι φάναι εἶναι τὸ ἀγαθὸν ἢ τὴν ἡδονήν,
ἢ τὸ κακὸν ἄλλο τι ἢ τὴν ἀνίαν· ἢ ἀρκεῖ ὑμῖν τὸ ἡδέως
καταβιῶναι τὸν βίον ἄνευ λυπῶν; εἰ δὲ ἀρκεῖ καὶ μὴ ἔχετε
μηδὲν ἄλλο φάναι εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὃ μὴ εἰς ταῦτα
τελευτᾷ, τὸ μετὰ τοῦτο ἀκούετε. φημὶ γὰρ ὑμῖν τούτου
οὕτως ἔχοντος γελοῖον τὸν λόγον γίνεσθαι, ὅταν λέγητε
ὅτι πολλάκις γινώσκων τὰ κακὰ ἄνθρωπος ὅτι κακὰ ἐστίν,

Stephanus page 355, section a, line 8

ὅμως πράττει αὐτά, ἐξὸν μὴ πράττειν, ὑπὸ τῶν ἡδονῶν
ἀγόμενος καὶ ἐκπληττόμενος· καὶ αὖθις αὖ λέγετε ὅτι
γινώσκων ὁ ἄνθρωπος τὰ γαθὰ πράττειν οὐκ ἐθέλει διὰ τὰς
παραχρῆμα ἡδονάς, ὑπὸ τούτων ἡττώμενος. ὥς δὲ ταῦτα
γελοῖά ἐστιν, κατὰδηλον ἔσται, ἐὰν μὴ πολλοῖς ὀνόμασι
χρώμεθα ἅμα, ἡδεῖ τε καὶ ἀνιαρῷ καὶ ἀγαθῷ καὶ κακῷ, ἀλλ'
ἐπειδὴ δύο ἐφάνη ταῦτα, δυοῖν καὶ ὀνόμασιν προσαγορεύωμεν
αὐτά, πρῶτον μὲν ἀγαθῷ καὶ κακῷ, ἔπειτα αὖθις ἡδεῖ τε
καὶ ἀνιαρῷ. θέμενοι δὴ οὕτω λέγωμεν ὅτι Γινώσκων ὁ

ἄνθρωπος τὰ κακὰ ὅτι κακά ἐστιν, ὅμως αὐτὰ ποιεῖ. ἐὰν οὖν

Stephanus page 355, section c, line 3

τις ἡμᾶς ἔρηται, “Διὰ τί;” Ἡττώμενος, φήσομεν· “Ὑπὸ τοῦ;” ἐκεῖνος ἐρήσεται ἡμᾶς· ἡμῖν δὲ ὑπὸ μὲν ἡδονῆς οὐκέτι ἔξεστιν εἰπεῖν - ἄλλο γὰρ ὄνομα μετεῖληφεν ἀντὶ τῆς ἡδονῆς τὸ ἀγαθόν - ἐκείνῳ δὲ ἀποκρινόμεθα καὶ λέγωμεν ὅτι Ἡττώμενος { - } “Ὑπὸ τίνος;” φήσῃ. Τοῦ ἀγαθοῦ, φήσομεν νῆ Δία. ἂν οὖν τύχη ὁ ἐρόμενος ἡμᾶς ὑβριστῆς ὢν, γελάσεται καὶ ἐρεῖ· “Ἡ γελοῖον λέγετε πρᾶγμα, εἰ πράττει τις κακά, γινώσκων ὅτι κακά ἐστιν, οὐ δέον αὐτὸν πράττειν, ἡττώμενος ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν. Ἄρα,” φήσῃ, “οὐκ ἀξίων ὄντων νικᾶν ἐν ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν τὰ κακά, ἢ ἀξίων;” φήσομεν

Stephanus page 355, section d, line 5

δηλον ὅτι ἀποκρινόμενοι, ὅτι Οὐκ ἀξίων ὄντων· οὐ γὰρ ἂν ἐξημάρτανεν ὃν φαμεν ἡττω εἶναι τῶν ἡδονῶν. “Κατὰ τί δέ,” φήσῃ ἴσως, “ἀνάξιά ἐστιν τὰγαθὰ τῶν κακῶν ἢ τὰ κακὰ τῶν ἀγαθῶν; ἢ κατ’ ἄλλο τι ἢ ὅταν τὰ μὲν μείζω, τὰ δὲ σμικρότερα ἢ; ἢ πλείω, τὰ δὲ ἐλάττω ἢ;” οὐχ ἔξομεν εἰπεῖν ἄλλο ἢ τοῦτο. “Δῆλον ἄρα,” φήσῃ, “ὅτι τὸ ἡττᾶσθαι τοῦτο λέγετε, ἀντὶ ἐλαττόνων ἀγαθῶν μείζω κακὰ λαμβάνειν.” Ταῦτα μὲν οὖν οὕτω. μεταλάβωμεν δὲ τὰ ὀνόματα πάλιν τὸ ἡδύ τε καὶ ἀνιαρὸν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις, καὶ λέγωμεν ὅτι Ἄνθρωπος πράττει - τότε μὲν ἐλέγομεν τὰ κακά, νῦν δὲ

Stephanus page 355, section e, line 7

λέγωμεν τὰ ἀνιαρά, γινώσκων ὅτι ἀνιαρά ἐστιν, ἡττώμενος ὑπὸ τῶν ἡδέων, δηλον ὅτι ἀναξίων ὄντων νικᾶν. καὶ τίς ἄλλη ἀναξία ἡδονῇ πρὸς λύπην ἐστίν, ἀλλ’ ἢ ὑπερβολὴ ἀλλήλων καὶ ἔλλειψις; ταῦτα δ’ ἐστὶ μείζω τε καὶ σμικρότερα γινόμενα ἀλλήλων καὶ πλείω καὶ ἐλάττω καὶ μᾶλλον καὶ ἡττον. εἰ γάρ τις λέγοι ὅτι “Ἀλλὰ πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες, τὸ παραχρῆμα ἡδὺ τοῦ εἰς τὸν ὕστερον χρόνον καὶ ἡδέος καὶ λυπηροῦ,” Μῶν ἄλλω τω, φαίην ἂν ἔγωγε, ἢ ἡδονῇ καὶ λύπῃ; οὐ γὰρ ἔσθ’ ὅτῳ ἄλλω. ἀλλ’ ὥσπερ ἀγαθὸς ἰστάναι ἄνθρωπος, συνθεῖς τὰ ἡδέα καὶ συνθεῖς τὰ

Stephanus page 356, section b, line 2

λυπηρά, καὶ τὸ ἐγγὺς καὶ τὸ πόρρω στήσας ἐν τῷ ζυγῷ, εἰπὲ πότερα πλείω ἐστίν. ἐὰν μὲν γὰρ ἡδέα πρὸς ἡδέα ἰστίης, τὰ μείζω αἰεὶ καὶ πλείω ληπτέα· ἐὰν δὲ λυπηρά πρὸς λυπηρά, τὰ ἐλάττω καὶ σμικρότερα· ἐὰν δὲ ἡδέα πρὸς λυπηρά, ἐὰν μὲν τὰ ἀνιαρά ὑπερβάλληται ὑπὸ τῶν ἡδέων, ἐάντε τὰ ἐγγὺς ὑπὸ τῶν πόρρω ἐάντε τὰ πόρρω ὑπὸ τῶν ἐγγύς, ταύτην τὴν πρᾶξιν πρακτέον ἐν ἣ ἂν ταῦτ’ ἐνῇ· ἐὰν

δὲ τὰ ἡδέα ὑπὸ τῶν ἀνιαρῶν, οὐ πρακτέα. μή πη ἄλλη
ἔχει, φαίην ἄν, ταῦτα, ὦ ἄνθρωποι; οἶδ' ὅτι οὐκ ἂν ἔχοιεν
ἄλλως λέγειν. { - } Συνεδόκει καὶ ἐκεῖνῳ.

Stephanus page 356, section c, line 4

Ὅτε δὴ τοῦτο οὕτως ἔχει, τόδε μοι ἀποκρίνασθε, φήσω.
φαίνεται ὑμῖν τῇ ὄψει τὰ αὐτὰ μεγέθη ἐγγύθεν μὲν μείζω,
πόρρωθεν δὲ ἐλάττω· ἢ οὐ; { - } Φήσουσιν. { - } Καὶ τὰ παχέα
καὶ τὰ πολλὰ ὡσαύτως; καὶ αἱ φωναὶ <αῖ> ἴσαι ἐγγύθεν
μὲν μείζους, πόρρωθεν δὲ σμικρότεραι; { - } Φαῖεν ἄν. { - } Εἰ οὖν
ἐν τούτῳ ἡμῖν ἦν τὸ εὖ πράττειν, ἐν τῷ τὰ μὲν μεγάλα
μήκη καὶ πράττειν καὶ λαμβάνειν, τὰ δὲ σμικρὰ καὶ φεύγειν
καὶ μὴ πράττειν, τίς ἂν ἡμῖν σωτηρία ἐφάνη τοῦ βίου; ἄρα
ἡ μετρητικὴ τέχνη ἢ ἡ τοῦ φαινομένου δύναμις; ἢ αὕτη
μὲν ἡμᾶς ἐπλάνα καὶ ἐποίει ἄνω τε καὶ κάτω πολλάκις

Stephanus page 356, section d, line 6

μεταλαμβάνειν ταῦτα καὶ μεταμέλειν καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν
καὶ ἐν ταῖς αἰρέσεσιν τῶν μεγάλων τε καὶ σμικρῶν, ἡ δὲ
μετρητικὴ ἄκυρον μὲν ἂν ἐποίησε τοῦτο τὸ φάντασμα, δηλώ-
σασα δὲ τὸ ἀληθὲς ἡσυχίαν ἂν ἐποίησεν ἔχειν τὴν ψυχὴν
μένουσαν ἐπὶ τῷ ἀληθεῖ καὶ ἔσωσεν ἂν τὸν βίον; ἄρ' ἂν
ὁμολογοῖεν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ταῦτα ἡμᾶς τὴν μετρητικὴν
σώζειν ἂν τέχνην ἢ ἄλλην; { - } Τὴν μετρητικὴν, ὡμολόγει. { - }
Τί δ' εἰ ἐν τῇ τοῦ περιττοῦ καὶ ἀρτίου αἰρέσει ἡμῖν ἦν ἡ
σωτηρία τοῦ βίου, ὅποτε τὸ πλεον ὀρθῶς ἔδει ἐλέσθαι καὶ
ὅποτε τὸ ἔλαττον, ἢ αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ ἢ τὸ ἕτερον πρὸς τὸ

Stephanus page 356, section e, line 8

ἕτερον, εἴτ' ἐγγὺς εἴτε πόρρω εἴη; τί ἂν ἔσωζεν ἡμῖν τὸν
βίον; ἄρ' ἂν οὐκ ἐπιστήμη; καὶ ἄρ' ἂν οὐ μετρητικὴ τις,
ἐπειδὴ περ ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδεΐας ἐστὶν ἡ τέχνη; ἐπειδὴ
δὲ περιττοῦ τε καὶ ἀρτίου, ἄρα ἄλλη τις ἢ ἀριθμητικὴ; Ὅμο-
λογοῖεν ἂν ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι ἢ οὐ; { - } Ἐδόκουν ἂν καὶ τῷ
Πρωταγόρᾳ ὁμολογεῖν. { - } Εἶεν, ὦ ἄνθρωποι· ἐπεὶ δὲ δὴ
ἡδονῆς τε καὶ λύπης ἐν ὀρθῇ τῇ αἰρέσει ἐφάνη ἡμῖν ἡ σω-
τηρία τοῦ βίου οὕσα, τοῦ τε πλεονος καὶ ἐλάττονος καὶ
μείζονος καὶ σμικροτέρου καὶ πορρωτέρω καὶ ἐγγυτέρω, ἄρα
πρῶτον μὲν οὐ μετρητικὴ φαίνεται, ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδεΐας

Stephanus page 357, section b, line 3

οὕσα καὶ ἰσότητος πρὸς ἀλλήλας σκέψις; { - } Ἀλλ' ἀνάγκη. { - }
Ἐπεὶ δὲ μετρητικὴ, ἀνάγκη δήπου τέχνη καὶ ἐπιστήμη. { - }
Συμφήσουσιν. { - } Ἦτις μὲν τοίνυν τέχνη καὶ ἐπιστήμη ἐστὶν
αὕτη, εἰς αὗθις σκεψόμεθα· ὅτι δὲ ἐπιστήμη ἐστίν, τοσοῦτον
ἐξαρκεῖ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν ἣν ἐμὲ δεῖ καὶ Πρωταγόραν

ἀποδειξαι περὶ ὧν ἤρεσθ' ἡμᾶς. ἤρεσθε δέ, εἰ μέμνησθε,
ἡνίκα ἡμεῖς ἀλλήλοις ὡμολογοῦμεν ἐπιστήμης μηδὲν εἶναι
κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο ἀεὶ κρατεῖν, ὅπου ἂν ἐνῇ, καὶ ἡδονῆς
καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· ὑμεῖς δὲ δὴ ἔφατε τὴν ἡδονήν

Stephanus page 357, section c, line 5

πολλάκις κρατεῖν καὶ τοῦ εἰδότος ἀνθρώπου, ἐπειδὴ δὲ ὑμῖν
οὐχ ὡμολογοῦμεν, μετὰ τοῦτο ἤρεσθε ἡμᾶς· “ὦ Πρωταγόρα
τε καὶ Σώκρατες, εἰ μὴ ἔστι τοῦτο τὸ πάθημα ἡδονῆς ἡττᾶσθαι,
ἀλλὰ τί ποτ' ἐστὶν καὶ τί ὑμεῖς αὐτό φατε εἶναι; εἶπατε
ἡμῖν.” εἰ μὲν οὖν τότε εὐθύς ὑμῖν εἶπομεν ὅτι Ἀμαθία,
κατεγελᾷτε ἂν ἡμῶν· νῦν δὲ ἂν ἡμῶν καταγελᾷτε, καὶ ὑμῶν
αὐτῶν καταγελᾶσεσθε. καὶ γὰρ ὑμεῖς ὡμολογήκατε ἐπιστή-
μης ἐνδεία ἐξαμαρτάνειν περὶ τὴν τῶν ἡδονῶν αἵρεσιν καὶ
λυπῶν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας - ταῦτα δὲ ἐστὶν ἀγαθὰ τε καὶ
κακὰ - καὶ οὐ μόνον ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ ἥς τὸ πρόσθεν ἔτι

Stephanus page 357, section d, line 7

ὡμολογήκατε ὅτι μετρητικῆς· ἡ δὲ ἐξαμαρτανομένη πρᾶξις
ἄνευ ἐπιστήμης ἴστε πού καὶ αὐτοὶ ὅτι ἀμαθία πράττεται.
ὥστε τοῦτ' ἐστὶν τὸ ἡδονῆς ἡττω εἶναι, ἀμαθία ἡ μεγίστη,
ἥς Πρωταγόρας ὅδε φησὶν ἰατρὸς εἶναι καὶ Πρόδικος καὶ
Ἰππίας· ὑμεῖς δὲ διὰ τὸ οἶεσθαι ἄλλο τι ἢ ἀμαθίαν εἶναι
οὔτε αὐτοὶ οὔτε τοὺς ὑμετέρους παῖδας παρὰ τοὺς τούτων
διδασκάλους τούσδε τοὺς σοφιστὰς πέμπετε, ὥς οὐ διδακτοῦ
ὄντος, ἀλλὰ κηδόμενοι τοῦ ἀργυρίου καὶ οὐ διδόντες τούτοις
κακῶς πράττετε καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ.

Ταῦτα μὲν τοῖς πολλοῖς ἀποκεκριμένοι ἂν ἤμεν· ὑμᾶς δὲ

Stephanus page 358, section a, line 2

δὴ μετὰ Πρωταγόρου ἐρωτῶ, <ῶ> Ἰππία τε καὶ Πρόδικε
(κοινὸς γὰρ δὴ ἔστω ὑμῖν ὁ λόγος) πότερον δοκῶ ὑμῖν ἀληθῆ
λέγειν ἢ ψεύδεσθαι. { - } Ὑπερφυῶς ἐδόκει ἅπασιν ἀληθῆ εἶναι
τὰ εἰρημένα. { - } Ὁμολογεῖτε ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μὲν ἡδὺ ἀγαθὸν
εἶναι, τὸ δὲ ἀνιαρὸν κακόν. τὴν δὲ Προδίκου τοῦδε διαίρεσιν
τῶν ὀνομάτων παραιτοῦμαι· εἴτε γὰρ ἡδὺ εἴτε τερπνόν
λέγεις εἴτε χαρτόν, εἴτε ὀπόθεν καὶ ὅπως χαίρεις τὰ τοιαῦτα
ὀνομάζων, ὧ βέλτιστε Πρόδικε, τοῦτό μοι πρὸς ὃ βούλομαι
ἀπόκριναι. { - } Γελάσας οὖν ὁ Πρόδικος συνωμολόγησε, καὶ οἱ
ἄλλοι. { - } Τί δὲ δὴ, ὦ ἄνδρες, ἔφην ἐγώ, τὸ τοιόνδε; αἱ ἐπὶ

Stephanus page 358, section b, line 4

τούτου πράξεις ἅπασαι, ἐπὶ τοῦ ἀλύπως ζῆν καὶ ἡδέως, ἄρ'
οὐ καλαί [καὶ ὠφέλιμοι]; καὶ τὸ καλὸν ἔργον ἀγαθόν τε καὶ
ὠφέλιμον; { - } Συνεδόκει. { - } Εἰ ἄρα, ἔφην ἐγώ, τὸ ἡδὺ ἀγαθόν

ἐστιν, οὐδεὶς οὔτε εἰδὼς οὔτε οἰόμενος ἄλλα βελτίω εἶναι ἢ
ἃ ποιεῖ, καὶ δυνατά, ἔπειτα ποιεῖ ταῦτα, ἐξὸν τὰ βελτίω· οὐδὲ
τὸ ἥττω εἶναι αὐτοῦ ἄλλο τι τοῦτ' ἐστὶν ἢ ἀμαθία, οὐδὲ
κρείττω ἑαυτοῦ ἄλλο τι ἢ σοφία. { - } Συνεδόκει πᾶσιν. { - } Τί δὲ
δῆ; ἀμαθίαν ἄρα τὸ τοιόνδε λέγετε, τὸ ψευδῇ ἔχειν δόξαν
καὶ ἐψεῦσθαι περὶ τῶν πραγμάτων τῶν πολλοῦ ἀξίων; { - } Καὶ
τοῦτο πᾶσι συνεδόκει. { - } Ἄλλο τι οὖν, ἔφην ἐγώ, ἐπὶ γε τὰ

Stephanus page 358, section c, line 7

κακὰ οὐδεὶς ἐκὼν ἔρχεται οὐδὲ ἐπὶ ἃ οἶεται κακὰ εἶναι, οὐδ'
ἔστι τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ἐν ἀνθρώπου φύσει, ἐπὶ ἃ οἶεται κακὰ
εἶναι ἐθέλειν ἰέναι ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν· ὅταν τε ἀναγκασθῇ
δυοῖν κακοῖν τὸ ἕτερον αἰρεῖσθαι, οὐδεὶς τὸ μείζον αἰρήσεται
ἐξὸν τὸ ἔλαττον; { - } Ἄπαντα ταῦτα συνεδόκει ἅπασιν ἡμῖν. { - }
Τί οὖν; ἔφην ἐγώ, καλεῖτέ <τι> δέος καὶ φόβον; καὶ ἄρα
ὅπερ ἐγώ; (πρὸς σὲ λέγω, ὦ Πρόδικε). προσδοκίαν τινὰ
λέγω κακοῦ τοῦτο, εἴτε φόβον εἴτε δέος καλεῖτε. { - } Ἐδόκει
Πρωταγόρα μὲν καὶ Ἰππία δέος τε καὶ φόβος εἶναι τοῦτο,
Προδίκῳ δὲ δέος, φόβος δ' οὐ. { - } Ἄλλ' οὐδέν, ἔφην ἐγώ,

Stephanus page 358, section e, line 2

Πρόδικε, διαφέρει· ἀλλὰ τόδε. εἰ ἀληθῆ τὰ ἔμπροσθέν ἐστιν,
ἄρά τις ἀνθρώπων ἐθελήσει ἐπὶ ταῦτα ἰέναι ἃ δέδοικεν, ἐξὸν
ἐπὶ ἃ μὴ; ἢ ἀδύνατον ἐκ τῶν ὠμολογημένων; ἃ γὰρ δέ-
δοικεν, ὠμολόγηται ἡγεῖσθαι κακὰ εἶναι· ἃ δὲ ἡγεῖται κακά,
οὐδένα οὔτε ἰέναι ἐπὶ ταῦτα οὔτε λαμβάνειν ἐκόντα. { - } Ἐδόκει
καὶ ταῦτα πᾶσιν.

Οὕτω δὴ τούτων ὑποκειμένων, ἦν δ' ἐγώ, Πρόδικέ τε καὶ
Ἰππία, ἀπολογεῖσθω ἡμῖν Πρωταγόρας ὅδε ἃ τὸ πρῶτον
ἀπεκρίνατο πῶς ὀρθῶς ἔχει - μὴ ἃ τὸ πρῶτον παντάπασι·
τότε μὲν γὰρ δὴ πέντε ὄντων μορίων τῆς ἀρετῆς οὐδέν ἔφη

Stephanus page 359, section a, line 6

εἶναι τὸ ἕτερον οἷον τὸ ἕτερον, ἰδίαν δὲ αὐτοῦ ἕκαστον ἔχειν
δύναμιν· ἀλλ' οὐ ταῦτα λέγω, ἀλλ' ἃ τὸ ὕστερον εἶπεν. τὸ γὰρ
ὕστερον ἔφη τὰ μὲν τέτταρα ἐπιεικῶς παραπλήσια ἀλλήλοις
εἶναι, τὸ δὲ ἐν πάνυ πολὺ διαφέρειν τῶν ἄλλων, τὴν ἀνδρείαν,
γνώσεσθαι δέ μ' ἔφη τεκμηρίῳ τῷδε· “Εὐρήσεις γάρ, ὦ Σώ-
κρατες, ἀνθρώπους ἀνοσιωτάτους μὲν ὄντας καὶ ἀδικωτάτους
καὶ ἀκολαστοτάτους καὶ ἀμαθεστάτους, ἀνδρειοτάτους δέ· ὧ
γνώσῃ ὅτι πολὺ διαφέρει ἡ ἀνδρεία τῶν ἄλλων μορίων τῆς
ἀρετῆς.” καὶ ἐγὼ εὐθύς τότε πάνυ ἐθαύμασα τὴν ἀπόκρισιν,
καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπειδὴ ταῦτα μεθ' ὧν διεξῆλθον. ἡρόμην

Stephanus page 359, section b, line 8

δ' οὖν τοῦτον εἰ τοὺς ἀνδρείους λέγοι θαρραλέους· ὁ δέ, “Καὶ

ἴτας γ', ἔφη. μέμνησαι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πρωταγόρα, ταῦτα ἀποκρινόμενος; { - } Ὡμολόγει. { - } Ἴθι δὴ, ἔφην ἐγώ, εἰπέ ἡμῖν, ἐπὶ τί λέγεις ἴτας εἶναι τοὺς ἀνδρείους; ἦ ἐφ' ἅπερ οἱ δειλοί; { - } Οὐκ ἔφη. { - } Οὐκοῦν ἐφ' ἕτερα. { - } Ναί, ἦ δ' ὅς. { - } Πότερον οἱ μὲν δειλοὶ ἐπὶ τὰ θαρραλέα ἔρχονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐπὶ τὰ δεινά; { - } Λέγεται δὴ, ὦ Σώκρατες, οὕτως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. { - } Ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, λέγεις· ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ἀλλὰ σὺ ἐπὶ τί φῆς ἴτας εἶναι τοὺς ἀνδρείους; ἄρ' ἐπὶ τὰ δεινά, ἡγουμένους δεινὰ εἶναι, ἢ ἐπὶ τὰ μή; { - } Ἀλλὰ

Stephanus page 359, section d, line 3

τοῦτό γ', ἔφη, ἐν οἷς σὺ ἔλεγες τοῖς λόγοις ἀπεδείχθη ἄρτι ὅτι ἀδύνατον. { - } Καὶ τοῦτο, ἔφην ἐγώ, ἀληθὲς λέγεις· ὥστ' εἰ τοῦτο ὀρθῶς ἀπεδείχθη, ἐπὶ μὲν ἃ δεινὰ ἡγεῖται εἶναι οὐδείς ἔρχεται, ἐπειδὴ τὸ ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ ἡνέθη ἀμαθία οὔσα. { - } Ὡμολόγει. { - } Ἀλλὰ μὴν ἐπὶ ἃ γε θαρροῦσι πάντες αὖ ἔρχονται, καὶ δειλοὶ καὶ ἀνδρεῖοι, καὶ ταύτη γε ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἔρχονται οἱ δειλοὶ τε καὶ οἱ ἀνδρεῖοι. { - } Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πᾶν γε τὸνναντίον ἐστὶν ἐπὶ ἃ οἱ τε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἀνδρεῖοι. αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν. { - } Πότερον, ἔφην ἐγώ,

Stephanus page 359, section e, line 5

καλὸν ὃν ἰέναι ἢ αἰσχροῦ; { - } Καλόν, ἔφη. { - } Οὐκοῦν εἴπερ καλόν, καὶ ἀγαθὸν ὠμολογήσαμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν· τὰς γὰρ καλὰς πράξεις ἀπάσας ἀγαθὰς ὠμολογήσαμεν. { - } Ἀληθῆ λέγεις, καὶ αἰεὶ ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως. { - } Ὅρθῶς γε, ἔφην ἐγώ. ἀλλὰ ποτέρους φῆς εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἐθέλιν ἰέναι, καλὸν ὃν καὶ ἀγαθόν; { - } Τοὺς δειλοὺς, ἦ δ' ὅς. { - } Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, εἴπερ καλὸν καὶ ἀγαθόν, καὶ ἡδύ; { - } Ὡμολόγηται γοῦν, ἔφη. { - } Ἄρ' οὖν γινώσκοντες οἱ δειλοὶ οὐκ ἐθέλουσιν ἰέναι ἐπὶ τὸ κάλλιον τε καὶ ἄμεινον καὶ ἥδιον; { - } Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐὰν ὁμολογῶμεν, ἔφη, διαφθεροῦμεν τὰς ἔμπροσθεν ὁμολογίας.

Stephanus page 360, section a, line 7

{ - } Τί δ' ὁ ἀνδρεῖος; οὐκ ἐπὶ τὸ κάλλιον τε καὶ ἄμεινον καὶ ἥδιον ἔρχεται; { - } Ἀνάγκη, ἔφη, ὁμολογεῖν. { - } Οὐκοῦν ὅλως οἱ ἀνδρεῖοι οὐκ αἰσχροὺς φόβους φοβοῦνται, ὅταν φοβῶνται, οὐδὲ αἰσchrὰ θάρρη θαρροῦσιν; { - } Ἀληθῆ, ἔφη. { - } Εἰ δὲ μὴ αἰσchrὰ, ἄρ' οὐ καλὰ; { - } Ὡμολόγει. { - } Εἰ δὲ καλὰ, καὶ ἀγαθὰ; { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν καὶ οἱ δειλοὶ καὶ οἱ θρασεῖς καὶ οἱ μαινόμενοι τὸνναντίον αἰσchrοὺς τε φόβους φοβοῦνται καὶ αἰσchrὰ θάρρη θαρροῦσιν; { - } Ὡμολόγει. { - } Θαρροῦσιν δὲ τὰ αἰσchrὰ

καὶ κακὰ δι' ἄλλο τι ἢ δι' ἄγνοιαν καὶ ἀμαθίαν; { - } Οὕτως

Stephanus page 360, section c, line 1

ἔχει, ἔφη. { - } Τί οὖν; τοῦτο δι' ὃ δειλοί εἰσιν οἱ δειλοί,
δειλίαν ἢ ἀνδρείαν καλεῖς; { - } Δειλίαν ἔγωγ', ἔφη. { - } Δειλοί
δὲ οὐ διὰ τὴν τῶν δεινῶν ἀμαθίαν ἐφάνησαν ὄντες; { - } Πάνυ
γ', ἔφη. { - } Διὰ ταύτην ἄρα τὴν ἀμαθίαν δειλοί εἰσιν; { - }
Ὡμολόγει. { - } Δι' ὃ δὲ δειλοί εἰσιν, δειλία ὁμολογεῖται παρὰ
σοῦ; { - } Συνέφη. { - } Οὐκοῦν ἡ τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν ἀμαθία
δειλία ἂν εἴη; { - } Ἐπένευσεν. { - } Ἀλλὰ μήν, ἦν δ' ἐγώ, ἐναντίον
ἀνδρεία δειλία. { - } Ἔφη. { - } Οὐκοῦν ἡ τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν
σοφία ἐναντία τῇ τούτων ἀμαθίᾳ ἐστίν; { - } Καὶ ἐνταῦθα ἔτι
ἐπένευσεν. { - } Ἡ δὲ τούτων ἀμαθία δειλία; { - } Πάνυ μόγις

Stephanus page 360, section d, line 4

ἐνταῦθα ἐπένευσεν. { - } Ἡ σοφία ἄρα τῶν δεινῶν καὶ μὴ
δεινῶν ἀνδρεία ἐστίν, ἐναντία οὖσα τῇ τούτων ἀμαθίᾳ; { - }
Οὐκέτι ἐνταῦθα οὐτ' ἐπινεῦσαι ἠθέλησεν ἐσίγα τε. { - } Καὶ ἐγὼ
εἶπον· Τί δή, ὦ Πρωταγόρα, οὔτε σὺ φῆς ἅ ἐρωτῶ οὔτε
ἀπόφη; { - } Αὐτός, ἔφη, πέρανον. { - } Ἐν γ', ἔφην ἐγώ, μόνον
ἐρόμενος ἔτι σέ, εἴ σοι ὥσπερ τὸ πρῶτον ἔτι δοκοῦσιν
εἶναι τινες ἄνθρωποι ἀμαθέστατοι μέν, ἀνδρειότατοι δέ. { - }
Φιλονικεῖν μοι, ἔφη, δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν
ἀποκρινόμενον· χαριεῖμαι οὖν σοι, καὶ λέγω ὅτι ἐκ τῶν
ὠμολογημένων ἀδύνατόν μοι δοκεῖ εἶναι.

Stephanus page 360, section e, line 6

Οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, ἄλλου ἔνεκα ἐρωτῶ πάντα ταῦτα ἢ
σκέψασθαι βουλόμενος πῶς ποτ' ἔχει τὰ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ
τί ποτ' ἐστὶν αὐτό, ἡ ἀρετή. οἶδα γὰρ ὅτι τούτου φανεροῦ
γενομένου μάλιστ' ἂν κατάδηλον γένοιτο ἐκεῖνο περὶ οὗ ἐγώ
τε καὶ σὺ μακρὸν λόγον ἐκάτερος ἀπετείναμεν, ἐγὼ μὲν λέγων
ὥς οὐ διδακτὸν ἀρετή, σὺ δ' ὥς διδακτόν. καὶ μοι δοκεῖ ἡμῶν
ἡ ἄρτι ἔξοδος τῶν λόγων ὥσπερ ἄνθρωπος κατηγορεῖν τε καὶ
καταγελᾶν, καὶ εἰ φωνὴν λάβοι, εἰπεῖν ἂν ὅτι “Ἀποποιί γ'
ἐστέ, ὦ Σώκρατες τε καὶ Πρωταγόρα· σὺ μὲν λέγων ὅτι οὐ
διδακτόν ἐστιν ἀρετή ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, νῦν σεαυτῷ τάναντία

Stephanus page 361, section b, line 1

σπεύδεις, ἐπιχειρῶν ἀποδείξαι ὥς πάντα χρήματά ἐστιν ἐπι-
στήμη, καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία,
ὧ τρόπῳ μάλιστ' ἂν διδακτὸν φανείη ἡ ἀρετή. εἰ μὲν γὰρ
ἄλλο τι ἦν ἢ ἐπιστήμη ἡ ἀρετή, ὥσπερ Πρωταγόρας ἐπεχείρει
λέγειν, σαφῶς οὐκ ἂν ἦν διδακτόν· νῦν δὲ εἰ φανήσεται
ἐπιστήμη ὅλον, ὥς σὺ σπεύδεις, ὦ Σώκρατες, θαυμάσιον
ἔσται μὴ διδακτὸν ὄν. Πρωταγόρας δ' αὖ διδακτὸν τότε
ὑποθέμενος, νῦν τοῦναντίον ἔοικεν σπεύδοντι ὀλίγου πάντα
μᾶλλον φανῆναι αὐτὸ ἢ ἐπιστήμην· καὶ οὕτως ἂν ἤκιστα

εἷη διδακτόν.” ἐγὼ οὖν, ὦ Πρωταγόρα, πάντα ταῦτα καθορῶν

Stephanus page 361, section c, line 3

ἄνω κάτω ταραττόμενα δεινῶς, πᾶσαν προθυμίαν ἔχω καταφανῇ αὐτὰ γενέσθαι, καὶ βουλοίμην ἂν ταῦτα διεξελθόντας ἡμᾶς ἐξελθεῖν καὶ ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ὅτι ἔστιν, καὶ πάλιν ἐπισκέψασθαι περὶ αὐτοῦ εἴτε διδακτόν εἴτε μὴ διδακτόν, μὴ πολλάκις ἡμᾶς ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐκεῖνος καὶ ἐν τῇ σκέψει σφήλῃ ἐξαπατήσας, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ διανομῇ ἡμέλησεν ἡμῶν, ὡς φῆς σύ. ἤρρεσεν οὖν μοι καὶ ἐν τῷ μύθῳ ὁ Προμηθεὺς μᾶλλον τοῦ Ἐπιμηθέως· ᾧ χρώμενος ἐγὼ καὶ προμηθοῦμενος ὑπὲρ τοῦ βίου τοῦ ἐμαυτοῦ παντὸς πάντα ταῦταπραγματεύομαι, καὶ εἰ σὺ ἐθέλοις, ὅπερ καὶ κατ' ἀρχὰς

Stephanus page 361, section d, line 6

ἔλεγον, μετὰ σοῦ ἂν ἥδιστα ταῦτα συνδιασκοποίην.
Καὶ ὁ Πρωταγόρας, Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐπαινῶ σου τὴν προθυμίαν καὶ τὴν διέξοδον τῶν λόγων. καὶ γὰρ οὔτε τᾶλλα οἶμαι κακὸς εἶναι ἄνθρωπος, φθονερός τε ἥκιστ' ἀνθρώπων, ἐπεὶ καὶ περὶ σοῦ πρὸς πολλοὺς δὴ εἶρηκα ὅτι ὦν ἐντυγχάνω πολὺ μάλιστα ἄγαμαι σέ, τῶν μὲν τηλικούτων καὶ πάντων καὶ λέγω γε ὅτι οὐκ ἂν θαυμάζοιμι εἰ τῶν ἐλλογίμων γένοιτο ἀνδρῶν ἐπὶ σοφία. καὶ περὶ τούτων δὲ εἰς αὖθις, ὅταν βούλῃ, διέξιμεν· νῦν δ' ὥρα ἤδη καὶ ἐπ' ἄλλο τι τρέπεσθαι.
Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, οὕτω χρή ποιεῖν, εἰ σοι δοκεῖ. καὶ

Stephanus page 362, section a, line 2

γὰρ ἐμοὶ οἵπερ ἔφην ἰέναι πάλαι ὥρα, ἀλλὰ Καλλία τῷ καλῷ χαριζόμενος παρέμεινα.
Ταῦτ' εἰπόντες καὶ ἀκούσαντες ἀπῆμεν.

Gorgias

{ΚΑΛ.} Πολέμου καὶ μάχης φασὶ χρῆναι, ὦ Σώκρατες, οὕτω μεταλαγχάνειν.
{ΣΩ.} Ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν ἐορτῆς ἤκομεν καὶ ὑστεροῦμεν;
{ΚΑΛ.} Καὶ μάλα γε ἀστείας ἐορτῆς· πολλὰ γὰρ καὶ καλὰ Γοργίας ἡμῖν ὀλίγον πρότερον ἐπεδείξατο.
{ΣΩ.} Τούτων μέντοι, ὦ Καλλίκλεις, αἴτιος Χαιρεφῶν ὅδε,

Stephanus page 447, section a, line 8

ἐν ἀγορᾷ ἀναγκάσας ἡμᾶς διατρίψαι.
{ΧΑΙ.} Οὐδὲν πρᾶγμα, ὦ Σώκρατες· ἐγὼ γὰρ καὶ ἰάσομαι. φίλος γάρ μοι Γοργίας, ὥστ' ἐπιδείξεται ἡμῖν, εἰ μὲν δοκεῖ,

νῦν, ἐὰν δὲ βούλῃ, εἰς αὐθις.

{ΚΑΛ.} Τί δέ, ὦ Χαιρεφῶν; ἐπιθυμῇ Σωκράτης ἀκοῦσαι Γοργίου;

{ΧΑΙ.} Ἐπ' αὐτό γέ τοι τοῦτο πάρεσμεν.

{ΚΑΛ.} Οὐκοῦν ὅταν βούλησθε παρ' ἐμὲ ἦκειν οἴκαδε· παρ' ἐμοὶ γὰρ Γοργίας καταλύει καὶ ἐπιδείξεται ὑμῖν.

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις, ὦ Καλλίκλεις. ἀλλ' ἄρα ἐθελήσειεν ἄν

Stephanus page 447, section c, line 1

ἡμῖν διαλεχθῆναι; βούλομαι γὰρ πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τίς ἢ δύναμις τῆς τέχνης τοῦ ἀνδρός, καὶ τί ἐστὶν ὃ ἐπαγγέλλεται τε καὶ διδάσκει· τὴν δὲ ἄλλην ἐπιδείξιν εἰς αὐθις, ὥσπερ σὺ λέγεις, ποιησάσθω.

{ΚΑΛ.} Οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν, ὦ Σώκρατες. καὶ γὰρ αὐτῷ ἐν τοῦτ' ἦν τῆς ἐπιδείξεως· ἐκέλευε γοῦν νυνδὴ ἐρωτᾶν ὅτι τις βούλοιο τῶν ἔνδον ὄντων, καὶ πρὸς ἅπαντα ἔφη ἀποκρινεῖσθαι.

{ΣΩ.} Ἦ καλῶς λέγεις. ὦ Χαιρεφῶν, ἐροῦ αὐτόν.

{ΧΑΙ.} Τί ἔρωμαι;

Stephanus page 447, section d, line 1

{ΣΩ.} Ὅστις ἐστίν.

{ΧΑΙ.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ὡσπερ ἂν εἰ ἐτύγγανεν ὦν ὑποδημάτων δημιουργός, ἀπεκρίνατο ἂν δήπου σοι ὅτι σκυτοτόμος· ἢ οὐ μανθάνεις ὥς λέγω;

{ΧΑΙ.} Μανθάνω καὶ ἐρήσομαι. Εἰπέ μοι, ὦ Γοργία, ἀληθῆ λέγει Καλλικλῆς ὅδε ὅτι ἐπαγγέλλῃ ἀποκρίνεσθαι ὅτι ἂν τίς σε ἐρωτᾷ;

{ΓΟΡ.} Ἀληθῆ, ὦ Χαιρεφῶν· καὶ γὰρ νυνδὴ αὐτὰ ταῦτα ἐπηγγελλόμην, καὶ λέγω ὅτι οὐδεὶς μέ πω ἠρώτηκε καινὸν

Stephanus page 448, section a, line 3

οὐδὲν πολλῶν ἐτῶν.

{ΧΑΙ.} Ἦ που ἄρα ῥαδίως ἀποκρινῇ, ὦ Γοργία.

{ΓΟΡ.} Πάρεστι τούτου πείραν, ὦ Χαιρεφῶν, λαμβάνειν.

{ΠΩΛ.} Νῆ Δία· ἂν δέ γε βούλῃ, ὦ Χαιρεφῶν, ἐμοῦ.

Γοργίας μὲν γὰρ καὶ ἀπειρηκέναι μοι δοκεῖ· πολλὰ γὰρ ἄρτι διελήλυθεν.

{ΧΑΙ.} Τί δέ, ὦ Πῶλε; οἶει σὺ κάλλιον ἂν Γοργίου ἀποκρίνασθαι;

{ΠΩΛ.} Τί δὲ τοῦτο, ἐὰν σοί γε ἱκανῶς;

{ΧΑΙ.} Οὐδέν· ἀλλ' ἐπειδὴ σὺ βούλει, ἀποκρίνου.

Stephanus page 448, section b, line 3

{ΠΩΛ.} Ἐρώτα.

{XAI.} Ἐρωτῶ δὴ. εἰ ἐτύγγανε Γοργίας ἐπιστήμων ὢν
τῆς τέχνης ἥσπερ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἡρόδικος, τί ἂν αὐτὸν
ὠνομάζομεν δικαίως; οὐχ ὅπερ ἐκεῖνον;

{ΠΩΛ.} Πάνυ γε.

{XAI.} Ἰατρὸν ἄρα φάσκοντες αὐτὸν εἶναι καλῶς ἂν
ἐλέγομεν.

{ΠΩΛ.} Ναί.

{XAI.} Εἰ δέ γε ἥσπερ Ἀριστοφῶν ὁ Ἀγλαοφῶντος ἢ ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔμπειρος ἦν τέχνης, τίνα ἂν αὐτὸν ὀρθῶς

Stephanus page 448, section b, line 13

ἐκαλοῦμεν;

{ΠΩΛ.} Δῆλον ὅτι ζωγράφον.

{XAI.} Νῦν δ' ἐπειδὴ τίνος τέχνης ἐπιστήμων ἐστίν, τίνα
ἂν καλοῦντες αὐτὸν ὀρθῶς καλοῖμεν;

{ΠΩΛ.} ὦ Χαιρεφῶν, πολλαὶ τέχναι ἐν ἀνθρώποις εἰσὶν
ἐκ τῶν ἐμπειριῶν ἐμπείρως ἠύρημένοι· ἐμπειρία μὲν γὰρ
ποιεῖ τὸν αἰῶνα ἡμῶν πορεύεσθαι κατὰ τέχνην, ἀπειρία δὲ
κατὰ τύχην. ἐκάστων δὲ τούτων μεταλαμβάνουσιν ἄλλοι
ἄλλων ἄλλως, τῶν δὲ ἀρίστων οἱ ἄριστοι· ὢν καὶ Γοργίας
ἐστὶν ὁδε, καὶ μετέχει τῆς καλλίστης τῶν τεχνῶν.

Stephanus page 448, section d, line 1

{ΣΩ.} Καλῶς γε, ὦ Γοργία, φαίνεται Πῶλος παρεσκευά-

σθαι εἰς λόγους· ἀλλὰ γὰρ ὁ ὑπέσχετο Χαιρεφῶντι οὐ
ποιεῖ.

{ΓΟΡ.} Τί μάλιστα, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Τὸ ἐρωτώμενον οὐ πάνυ μοι φαίνεται ἀποκρίνεσθαι.

{ΓΟΡ.} Ἀλλὰ σύ, εἰ βούλει, ἐροῦ αὐτόν.

{ΣΩ.} Οὐκ, εἰ αὐτῷ γε σοὶ βουλομένῳ ἐστὶν ἀποκρίνεσθαι,
ἀλλὰ πολὺ ἂν ἥδιον σέ. δῆλος γάρ μοι Πῶλος καὶ ἐξ ὧν
εἶρηκεν ὅτι τὴν καλουμένην ῥητορικὴν μᾶλλον μεμελέτηκεν

Stephanus page 448, section d, line 10

ἢ διαλέγεσθαι.

{ΠΩΛ.} Τί δὴ, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὅτι, ὦ Πῶλε, ἐρομένου Χαιρεφῶντος τίνος Γοργίας
ἐπιστήμων τέχνης, ἐγκωμιάζεις μὲν αὐτοῦ τὴν τέχνην ὥσπερ
τινὸς ψέγοντος, ἥτις δὲ ἐστὶν οὐκ ἀπεκρίνω.

{ΠΩΛ.} Οὐ γὰρ ἀπεκρινάμην ὅτι εἴη ἡ καλλίστη;

{ΣΩ.} Καὶ μάλα. ἀλλ' οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποία τις ἡ Γοργίου
τέχνη, ἀλλὰ τίς, καὶ ὅντινα δέοι καλεῖν τὸν Γοργίαν· ὥσπερ
τὰ ἔμπροσθέν σοι ὑπετείνατο Χαιρεφῶν καὶ αὐτῷ καλῶς
καὶ διὰ βραχέων ἀπεκρίνω, καὶ νῦν οὕτως εἰπὲ τίς ἡ τέχνη

Stephanus page 449, section a, line 2

καὶ τίνα Γοργίαν καλεῖν χρή ἡμᾶς. μᾶλλον δέ, ὦ Γοργία, αὐτὸς ἡμῖν εἰπὲ τίνα σε χρή καλεῖν ὥς τίνος ἐπιστήμονα τέχνης.

{ΓΟΡ.} Τῆς ῥητορικῆς, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ῥήτορα ἄρα χρή σε καλεῖν;

{ΓΟΡ.} Ἀγαθόν γε, ὦ Σώκρατες, εἰ δὴ ὁ γε εὐχομαι εἶναι, ὥς ἔφη Ὅμηρος, βούλει με καλεῖν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ βούλομαι.

{ΓΟΡ.} Κάλει δὴ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἄλλους σε φῶμεν δυνατόν εἶναι ποιεῖν;

Stephanus page 449, section b, line 2

{ΓΟΡ.} Ἐπαγγέλλομαί γε δὴ ταῦτα οὐ μόνον ἐνθάδε ἀλλὰ καὶ ἄλλοθι.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἐθελήσαις ἄν, ὦ Γοργία, ὥσπερ νῦν διαλεγόμεθα, διατελέσαι τὸ μὲν ἐρωτῶν, τὸ δ' ἀποκρινόμενος, τὸ δὲ μῆκος τῶν λόγων τοῦτο, οἷον καὶ Πῶλος ἤρξατο, εἰς αὐθις ἀποθέσθαι; ἀλλ' ὅπερ ὑπισχνῇ, μὴ ψεύσῃ, ἀλλὰ ἐθέλησον κατὰ βραχὺ τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι.

{ΓΟΡ.} Εἰσὶ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔναι τῶν ἀποκρίσεων ἀναγκαῖαι διὰ μακρῶν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι· οὐ μὲν ἀλλὰ πειράσομαί γε ὥς διὰ βραχυτάτων. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο

Stephanus page 449, section c, line 2

ἐν ἔστιν ὧν φημι, μηδένα ἄν ἐν βραχυτέροις ἐμοῦ τὰ αὐτὰ εἰπεῖν.

{ΣΩ.} Τούτου μὲν δεῖ, ὦ Γοργία· καί μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποιῆσαι, τῆς βραχυλογίας, μακρολογίας δὲ εἰς αὐθις.

{ΓΟΡ.} Ἀλλὰ ποιήσω, καὶ οὐδενὸς φήσεις βραχυλογωτέρου ἀκοῦσαι.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ· ῥητορικῆς γὰρ φῆς ἐπιστήμων τέχνης εἶναι καὶ ποιῆσαι ἄν καὶ ἄλλον ῥήτορα· ἡ ῥητορικὴ περὶ τί τῶν ὄντων τυγχάνει οὕσα; ὥσπερ ἡ ὑφαντικὴ περὶ τὴν τῶν

Stephanus page 449, section d, line 3

ἱματίων ἐργασίαν· ἢ γάρ; { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἡ μουσικὴ περὶ τὴν τῶν μελῶν ποιήσιν; { - ΓΟΡ.} Ναί.

{ΣΩ.} Νῆ τὴν Ἥραν, ὦ Γοργία, ἄγαμαί γε τὰς ἀποκρίσεις, ὅτι ἀποκρίνη ὥς οἷόν τε διὰ βραχυτάτων.

{ΓΟΡ.} Πάνυ γὰρ οἶμαι, ὦ Σώκρατες, ἐπικεικῶς τοῦτο ποιεῖν.

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις. ἴθι δὴ μοι ἀπόκριναι οὕτως καὶ περὶ τῆς ῥητορικῆς, περὶ τί τῶν ὄντων ἔστιν ἐπιστήμη; { -

ΓΟΡ.} Περὶ λόγους. { - ΣΩ.} Ποίους τούτους, ὦ Γοργία; ἄρα οἱ δηλοῦσι τοὺς κάμνοντας, ὥς ἂν διαιτῶμενοι ὑγιαίνουσιν; { -

GOR.} Οὐ. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα περὶ πάντας γε τοὺς λόγους ἢ

Stephanus page 449, section e, line 4

ῥητορικὴ ἐστίν. { - GOR.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν λέγειν γε ποιεῖ δυνατούς. { - GOR.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν περὶ ὧν περ λέγειν, καὶ φρονεῖν; { - GOR.} Πῶς γὰρ οὐ; { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, ἣν νυνδὴ ἐλέγομεν, ἢ ἱατρικὴ περὶ τῶν καμνόντων ποιεῖ δυνατούς εἶναι φρονεῖν καὶ λέγειν; { - GOR.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Καὶ ἡ ἱατρικὴ ἄρα, ὡς ἔοικεν, περὶ λόγους ἐστίν. { - GOR.} Ναί. { - ΣΩ.} Τοὺς γε περὶ τὰ νοσήματα; { - GOR.} Μάλιστα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἡ γυμναστικὴ περὶ λόγους ἐστίν τοὺς περὶ εὐεξίαν τε τῶν σωμάτων καὶ καχεξίαν; { - GOR.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι, ὧς Γοργία, οὕτως

Stephanus page 450, section b, line 1

ἔχουσιν· ἐκάστη αὐτῶν περὶ λόγους ἐστίν τούτους, οἳ τυγχάνουσιν ὄντες περὶ τὸ πρᾶγμα οὗ ἐκάστη ἐστίν ἢ τέχνη. { - GOR.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Τί οὖν δὴ ποτε τὰς ἄλλας τέχνας οὐ ῥητορικὰς καλεῖς, οὓσας περὶ λόγους, εἴπερ ταύτην ῥητορικὴν καλεῖς, ἣ ἂν ἦ περὶ λόγους; {GOR.} Ὅτι, ὦ Σώκρατες, τῶν μὲν ἄλλων τεχνῶν περὶ χειρουργίας τε καὶ τοιαύτας πράξεις ὡς ἔπος εἰπεῖν πᾶσά ἐστιν ἢ ἐπιστήμη, τῆς δὲ ῥητορικῆς οὐδέν ἐστιν τοιοῦτον χειρουργήμα, ἀλλὰ πᾶσα ἢ πρᾶξις καὶ ἡ κύρωσις διὰ λόγων ἐστίν. διὰ ταῦτ' ἐγὼ τὴν ῥητορικὴν τέχνην ἀξιῶ εἶναι περὶ

Stephanus page 450, section c, line 2

λόγους, ὀρθῶς λέγων, ὡς ἐγὼ φημι. {ΣΩ.} Ἄρ' οὖν μανθάνω οἷαν αὐτὴν βούλει καλεῖν; τάχα δὲ εἴσομαι σαφέστερον. ἀλλ' ἀποκρίναι· εἰσὶν ἡμῖν τέχναι. ἢ γάρ; {GOR.} Ναί. {ΣΩ.} Πασῶν δὴ οἶμαι τῶν τεχνῶν τῶν μὲν ἐργασία τὸ πολὺ ἐστίν καὶ λόγου βραχείος δέονται, ἔναι δὲ οὐδενὸς ἀλλὰ τὸ τῆς τέχνης περαίνοντο ἂν καὶ διὰ σιγῆς, οἷον γραφικὴ καὶ ἀνδριαντοποιία καὶ ἄλλαι πολλαί. τὰς τοιαύτας μοι δοκεῖς λέγειν, περὶ ἃς οὐ φῆς τὴν ῥητορικὴν εἶναι·

Stephanus page 450, section d, line 2

ἢ οὐ; {GOR.} Πάνυ μὲν οὖν καλῶς ὑπολαμβάνεις, ὦ Σώκρατες. {ΣΩ.} Ἑτεραι δέ γέ εἰσι τῶν τεχνῶν αἱ διὰ λόγου πᾶν περαίνουσι, καὶ ἔργου ὡς ἔπος εἰπεῖν ἢ οὐδενὸς προσδέονται ἢ βραχείος πάνυ, οἷον ἡ ἀριθμητικὴ καὶ λογιστικὴ καὶ γεωμετρικὴ καὶ πεττευτικὴ γε καὶ ἄλλαι πολλαὶ τέχναι, ὧν ἔναι σχεδὸν τι ἴσους τοὺς λόγους ἔχουσι ταῖς πράξεσιν, αἱ

δὲ πολλὰι πλείους, καὶ τὸ παράπαν πᾶσα ἡ πράξις καὶ τὸ
κῦρος αὐταῖς διὰ λόγων ἐστίν. τῶν τοιούτων τινὰ μοι
δοκεῖς λέγειν τὴν ῥητορικὴν.

Stephanus page 450, section e, line 3

{ΓΟΡ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἄλλ' οὗτοι τούτων γε οὐδεμίαν οἶμαί σε βούλεσθαι
ῥητορικὴν καλεῖν, οὐχ ὅτι τῷ ῥήματι οὕτως εἶπες, ὅτι ἡ διὰ
λόγου τὸ κῦρος ἔχουσα ῥητορικὴ ἐστίν, καὶ ὑπολάβοι ἄν τις,
εἰ βούλοιο δυσχεραίνειν ἐν τοῖς λόγοις, “Τὴν ἀριθμητικὴν
ἄρα ῥητορικὴν, ὦ Γοργία, λέγεις;” ἀλλ' οὐκ οἶμαί σε οὔτε
τὴν ἀριθμητικὴν οὔτε τὴν γεωμετρίαν ῥητορικὴν λέγειν.

{ΓΟΡ.} Ὅρθῳς γὰρ οἶει, ὦ Σώκρατες, καὶ δικαίως ὑπο-
λαμβάνεις.

{ΣΩ.} Ἴθι νυν καὶ σὺ τὴν ἀπόκρισιν ἣν ἠρόμην διαπέρανον.

Stephanus page 451, section a, line 4

ἐπεὶ γὰρ ῥητορικὴ τυγχάνει μὲν οὕσα τούτων τις τῶν τεχνῶν
τῶν τὸ πολὺ λόγῳ χρωμένων, τυγχάνουσιν δὲ καὶ ἄλλαι
τοιαῦται οὕσαι, πειρῶ εἰπεῖν ἡ περὶ τί ἐν λόγοις τὸ κῦρος
ἔχουσα ῥητορικὴ ἐστίν. ὥσπερ ἂν εἴ τις με ἔροιτο ὧν νυνδὴ
ἔλεγον περὶ ἡστινοσοῦν τῶν τεχνῶν· “ὦ Σώκρατες, τίς
ἐστίν ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη;” εἴποιμ' ἂν αὐτῷ, ὥσπερ σὺ ἄρτι,
ὅτι τῶν διὰ λόγου τις τὸ κῦρος ἔχουσιν. καὶ εἴ με ἐπανε-
ροιτο· “Τῶν περὶ τί;” εἴποιμ' ἂν ὅτι τῶν περὶ τὸ ἄρτιόν τε
καὶ περιττὸν [γνῶσις], ὅσα ἂν ἐκάτερα τυγχάνῃ ὄντα. εἰ δ'
αὖ ἔροιτο· “Τὴν δὲ λογιστικὴν τίνα καλεῖς τέχνην;” εἴποιμ'

Stephanus page 451, section b, line 6

ἂν ὅτι καὶ αὕτη ἐστίν τῶν λόγῳ τὸ πᾶν κυρουμένων· καὶ εἰ
ἐπανερόιτο· “Ἡ περὶ τί;” εἴποιμ' ἂν ὥσπερ οἱ ἐν τῷ δήμῳ
συγγραφόμενοι, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ ἡ ἀριθμητικὴ ἡ
λογιστικὴ ἔχει - περὶ τὸ αὐτὸ γὰρ ἐστίν, τό τε ἄρτιον καὶ
τὸ περιττὸν - διαφέρει δὲ τοσοῦτον, ὅτι καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ
πρὸς ἄλληλα πῶς ἔχει πλήθους ἐπισκοπεῖ τὸ περιττὸν καὶ
τὸ ἄρτιον ἡ λογιστικὴ. καὶ εἴ τις τὴν ἀστρονομίαν ἀνέ-
ροιτο, ἐμοῦ λέγοντος ὅτι καὶ αὕτη λόγῳ κυροῦται τὰ πάντα,
“Οἱ δὲ λόγοι οἱ τῆς ἀστρονομίας,” εἰ φαίη, “περὶ τί εἰσιν,
ὦ Σώκρατες;” εἴποιμ' ἂν ὅτι περὶ τὴν τῶν ἄστρον φορὰν

Stephanus page 451, section c, line 9

καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, πῶς πρὸς ἄλληλα τάχους ἔχει.

{ΓΟΡ.} Ὅρθῳς γε λέγων σύ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ καὶ σὺ, ὦ Γοργία. τυγχάνει μὲν γὰρ δὴ ἡ

ῥητορικὴ οὕσα τῶν λόγῳ τὰ πάντα διαπραττομένων τε καὶ

κυρουμένων· ἡ γάρ;
{ΓΟΡ.} Ἔστι ταῦτα.
{ΣΩ.} Λέγε δὴ τῶν περὶ τί; <τί> ἐστι τοῦτο τῶν ὄντων,
περὶ οὗ οὗτοι οἱ λόγοι εἰσὶν οἷς ἡ ῥητορικὴ χρῆται;
{ΓΟΡ.} Τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὦ Σώ-

Stephanus page 451, section d, line 8

κρατες, καὶ ἄριστα.
{ΣΩ.} Ἄλλ', ὦ Γοργία, ἀμφισβητήσιμον καὶ τοῦτο λέγεις
καὶ οὐδέν πω σαφές. οἶμαι γάρ σε ἀκηκοέναι ἐν τοῖς
συμποσίοις ἀδόντων ἀνθρώπων τοῦτο τὸ σκολιόν, ἐν ᾧ κατ-
αριθμοῦνται ἀδόντες ὅτι <ὕγιαίνειν μὲν ἄριστόν> ἐστίν,
τὸ δὲ <δεύτερον καλὸν γενέσθαι, τρίτον δέ>, ὥς φησιν
ὁ ποιητὴς τοῦ σκολιοῦ, <τὸ πλουτεῖν ἀδόλως>.
{ΓΟΡ.} Ἀκήκοα γάρ· ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτο λέγεις;
{ΣΩ.} Ὅτι εἴ σοι αὐτίκα παρασταῖεν οἱ δημιουργοὶ τού-
των ὧν ἐπήνεσεν ὁ τὸ σκολιὸν ποιήσας, ἰατρός τε καὶ

Stephanus page 452, section a, line 3

παιδοτρίβης καὶ χρηματιστῆς, καὶ εἴποι πρῶτον μὲν ὁ ἰατρὸς
ὅτι “ὦ Σώκρατες, ἐξαπατᾷ σε Γοργίας· οὐ γάρ ἐστιν ἡ
τούτου τέχνη περὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ'
ἡ ἐμή” - εἰ οὖν αὐτὸν ἐγὼ ἐροίμην· Σὺ δὲ τίς ὢν ταῦτα
λέγεις; εἴποι ἂν ἴσως ὅτι ἰατρός. Τί οὖν λέγεις; ἡ τὸ τῆς
σῆς τέχνης ἔργον μέγιστόν ἐστιν ἀγαθόν; “Πῶς γὰρ οὐ,”
φαίη ἂν ἴσως, “ὦ Σώκρατες, ὑγίεια; τί δ' ἐστὶν μείζον ἀγαθὸν
ἀνθρώποις ὑγείας;” εἰ δ' αὖ μετὰ τοῦτον ὁ παιδοτρίβης εἴποι
ὅτι “Θαυμάζοιμί τᾶν, ὦ Σώκρατες, καὶ αὐτὸς εἴ σοι ἔχοι
Γοργίας μείζον ἀγαθὸν ἐπιδείξαι τῆς αὐτοῦ τέχνης ἢ ἐγὼ

Stephanus page 452, section b, line 4

τῆς ἐμῆς” εἴποιμ' ἂν αὖ καὶ πρὸς τοῦτον· Σὺ δὲ δὴ τίς εἶ,
ὦ ἄνθρωπε, καὶ τί τὸ σὸν ἔργον; “Παιδοτρίβης,” φαίη ἂν,
“τὸ δὲ ἔργον μού ἐστιν καλοῦς τε καὶ ἰσχυροῦς ποιεῖν τοὺς
ἀνθρώπους τὰ σώματα.” μετὰ δὲ τὸν παιδοτρίβην εἴποι
ἂν ὁ χρηματιστής, ὥς ἐγῶμαι πάνυ καταφρονῶν ἀπάντων·
“Σκόπει δῆτα, ὦ Σώκρατες, ἐάν σοι πλούτου φανῇ τι μείζον
ἀγαθὸν ὃν ἢ παρὰ Γοργία ἢ παρ' ἄλλῳ ὁτῶοῦν.” φαῖμεν ἂν
οὖν πρὸς αὐτόν· Τί δὲ δῆ; ἡ σὺ τούτου δημιουργός; Φαίη
ἂν. Τίς ὢν; “Χρηματιστής.” Τί οὖν; κρίνεις σὺ μέγιστον
ἀνθρώποις ἀγαθὸν εἶναι πλοῦτον; φήσομεν. “Πῶς γὰρ οὐκ;”

Stephanus page 452, section c, line 6

ἐρεῖ. Καὶ μὴν ἀμφισβητεῖ γε Γοργίας ὅδε τὴν παρ' αὐτῷ
τέχνην μείζονος ἀγαθοῦ αἰτίαν εἶναι ἢ τὴν σὴν, φαῖμεν ἂν
ἡμεῖς. δῆλον οὖν ὅτι τὸ μετὰ τοῦτο ἔροιτ' ἂν· “Καὶ τί ἐστίν

τοῦτο τὸ ἀγαθόν; ἀποκρινάσθω Γοργίας.” ἴθι οὖν νομίσας, ὦ Γοργία, ἐρωτᾶσθαι καὶ ὑπ' ἐκείνων καὶ ὑπ' ἐμοῦ, ἀποκρίναι τί ἐστὶν τοῦτο ὃ φῆς σὺ μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις καὶ σὲ δημιουργὸν εἶναι αὐτοῦ.

{ΓΟΡ.} Ὅπερ ἐστίν, ὦ Σώκρατες, τῇ ἀληθείᾳ μέγιστον ἀγαθὸν καὶ αἴτιον ἅμα μὲν ἐλευθερίας αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις, ἅμα δὲ τοῦ ἄλλων ἄρχειν ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει

Stephanus page 452, section d, line 8

ἐκάστω.

{ΣΩ.} Τί οὖν δὴ τοῦτο λέγεις;

{ΓΟΡ.} Τὸ πείθειν ἕγωγ' οἷόν τ' εἶναι τοῖς λόγοις καὶ ἐν δικαστηρίῳ δικαστὰς καὶ ἐν βουλευτηρίῳ βουλευτὰς καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιαστὰς καὶ ἐν ἄλλῳ συλλόγῳ παντί, ὅστις ἂν πολιτικὸς σύλλογος γίγνηται. καίτοι ἐν ταύτῃ τῇ δυνάμει δοῦλον μὲν ἕξεις τὸν ἱατρόν, δοῦλον δὲ τὸν παιδοτρίβην· ὁ δὲ χρηματιστὴς οὗτος ἄλλῳ ἀναφανήσεται χρηματιζόμενος καὶ οὐχ αὐτῷ, ἀλλὰ σοὶ τῷ δυναμένῳ λέγειν καὶ πείθειν τὰ πλήθη.

Stephanus page 452, section e, line 9

{ΣΩ.} Νῦν μοι δοκεῖς δηλῶσαι, ὦ Γοργία, ἐγγύτατα τὴν ῥητορικὴν ἦντινα τέχνην ἡγῇ εἶναι, καὶ εἴ τι ἐγὼ συνίημι, λέγεις ὅτι πειθοῦς δημιουργὸς ἐστὶν ἡ ῥητορικὴ, καὶ ἡ πραγματεία αὐτῆς ἅπασα καὶ τὸ κεφάλαιον εἰς τοῦτο τελευτᾷ· ἢ ἔχεις τι λέγειν ἐπὶ πλεον τὴν ῥητορικὴν δύνασθαι ἢ πειθῶ τοῖς ἀκούουσιν ἐν τῇ ψυχῇ ποιεῖν;

{ΓΟΡ.} Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ἱκανῶς ὀρίζεσθαι· ἐστὶν γὰρ τοῦτο τὸ κεφάλαιον αὐτῆς.

{ΣΩ.} Ἀκουσον δὴ, ὦ Γοργία. ἐγὼ γὰρ εὖ ἴσθ' ὅτι, ὥς ἐμαυτὸν πείθω, εἶπερ τις ἄλλος ἄλλῳ διαλέγεται βουλό-

Stephanus page 453, section b, line 2

μενος εἰδέναι αὐτὸ τοῦτο περὶ ὅτου ὁ λόγος ἐστίν, καὶ ἐμὲ εἶναι τούτων ἕνα· ἀξιῶ δὲ καὶ σέ.

{ΓΟΡ.} Τί οὖν δὴ, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἐγὼ ἐρῶ νῦν. ἐγὼ τὴν ἀπὸ τῆς ῥητορικῆς πειθῶ, ἥτις ποτ' ἐστὶν ἦν σὺ λέγεις καὶ περὶ ὧντινων πραγμάτων ἐστὶν πειθῶ, σαφῶς μὲν εὖ ἴσθ' ὅτι οὐκ οἶδα, οὐ μὴν ἀλλ' ὑποπεύω γε ἦν οἶμαί σε λέγειν καὶ περὶ ὧν· οὐδὲν μέντοι ἥττον ἐρήσομαι σε τίνα ποτὲ λέγεις τὴν πειθῶ τὴν ἀπὸ τῆς ῥητορικῆς καὶ περὶ τίνων αὐτὴν εἶναι. τοῦ ἔνεκα δὴ αὐτὸς ὑποπεύων σὲ ἐρήσομαι, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς λέγω; οὐ σοῦ

Stephanus page 453, section c, line 3

ἔνεκα ἀλλὰ τοῦ λόγου, ἵνα οὕτω προῖη ὥς μάλιστ' ἂν ἡμῖν

καταφανές ποιοῖ περὶ οὗτου λέγεται. σκόπει γὰρ εἴ σοι
δοκῶ δικαίως ἀνερωτᾶν σε· ὥσπερ ἂν εἰ ἐτύγχανόν σε
ἐρωτῶν τίς ἐστὶν τῶν ζωγράφων Ζεῦξις, εἴ μοι εἶπες ὅτι
ὁ τὰ ζῶα γράφων, ἄρ' οὐκ ἂν δικαίως σε ἠρόμην ὁ τὰ ποῖα
τῶν ζώων γράφων καὶ ποῦ;

{ΓΟΡ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἄρα διὰ τοῦτο, ὅτι καὶ ἄλλοι εἰσὶ ζωγράφοι γρά-
φοντες ἄλλα πολλὰ ζῶα;

{ΓΟΡ.} Ναί.

Stephanus page 453, section d, line 4

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε μηδεὶς ἄλλος ἢ Ζεῦξις ἔγραφε, καλῶς ἂν
σοι ἀπεκρίντο;

{ΓΟΡ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ καὶ περὶ τῆς ῥητορικῆς εἰπέ· πότερόν σοι
δοκεῖ πειθῶ ποιεῖν ἢ ῥητορικὴ μόνη ἢ καὶ ἄλλαι τέχναι;
λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· ὅστις διδάσκει ὅτιοῦν πρᾶγμα, πότερον
ὁ διδάσκει πείθει ἢ οὐ;

{ΓΟΡ.} Οὐ δῆτα, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ πάντων μάλιστα πείθει.

{ΣΩ.} Πάλιν δὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγωμεν ὥνπερ
νυνδὴ· ἢ ἀριθμητικὴ οὐ διδάσκει ἡμᾶς ὅσα ἐστὶν τὰ τοῦ

Stephanus page 453, section e, line 3

ἀριθμοῦ, καὶ ὁ ἀριθμητικὸς ἄνθρωπος; { - ΓΟΡ.} Πάνυ γε. { -
ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ πείθει; { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Πειθοῦς ἄρα
δημιουργός ἐστιν καὶ ἡ ἀριθμητικὴ; { - ΓΟΡ.} Φαίνεται. { -
ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐάν τις ἐρωτᾷ ἡμᾶς ποίας πειθοῦς καὶ περὶ τί,
ἀποκρινόμεθα πού αὐτῷ ὅτι τῆς διδασκαλικῆς τῆς περὶ τὸ
ἄρτιόν τε καὶ τὸ περιττὸν ὅσον ἐστίν· καὶ τὰς ἄλλας ἅς
νυνδὴ ἐλέγομεν τέχνας ἀπάσας ἔξομεν ἀποδεῖξαι πειθοῦς
δημιουργοὺς οὕσας καὶ ἥστινος καὶ περὶ ὅτι· ἢ οὐ; { -
ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ῥητορικὴ μόνη πειθοῦς ἐστὶν
δημιουργός. { - ΓΟΡ.} Ἀληθῆ λέγεις.

Stephanus page 454, section a, line 6

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ τοίνυν οὐ μόνη ἀπεργάζεται τοῦτο τὸ ἔργον,
ἀλλὰ καὶ ἄλλαι, δικαίως ὥσπερ περὶ τοῦ ζωγράφου μετὰ
τοῦτο ἐπανερóιμεθ' ἂν τὸν λέγοντα· Ποίας δὴ πειθοῦς καὶ
τῆς περὶ τί πειθοῦς ἢ ῥητορικὴ ἐστὶν τέχνη; ἢ οὐ δοκεῖ σοι
δίκαιον εἶναι ἐπανερέσθαι;

{ΓΟΡ.} Ἐμοιγε.

{ΣΩ.} Ἀπόκριναι δὴ, ὦ Γοργία, ἐπειδὴ γε καὶ σοὶ δοκεῖ
οὕτως.

{ΓΟΡ.} Ταύτης τοίνυν τῆς πειθοῦς λέγω, ὦ Σώκρατες, τῆς
ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὄχλοις, ὥσπερ καὶ

Stephanus page 454, section b, line 7

ἄρτι ἔλεγον, καὶ περὶ τούτων ἃ ἐστὶ δίκαιά τε καὶ ἄδिका.

{ΣΩ.} Καὶ ἐγὼ τοι ὑπώπτειν ταύτην σε λέγειν τὴν πειθῶν καὶ περὶ τούτων, ὦ Γοργία· ἀλλ' ἵνα μὴ θαυμάζῃς ἐὰν καὶ ὀλίγον ὕστερον τοιοῦτόν τί σε ἀνέρωμαι, ὃ δοκεῖ μὲν δῆλον εἶναι, ἐγὼ δ' ἐπανερωτῶ - ὅπερ γὰρ λέγω, τοῦ ἐξῆς ἕνεκα περαίνεσθαι τὸν λόγον ἐρωτῶ, οὐ σοῦ ἕνεκα ἀλλ' ἵνα μὴ ἐθιζώμεθα ὑπονοοῦντες προαρπάζειν ἀλλήλων τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ σὺ τὰ σαυτοῦ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ὅπως ἂν βούλῃ περαίνῃς.

{ΓΟΡ.} Καὶ ὀρθῶς γέ μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 454, section c, line 7

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα. καλεῖς τι μεμαθηκέναι; {- ΓΟΡ.} Καλῶ. {- ΣΩ.} Τί δέ; πεπιστευκέναι; {- ΓΟΡ.} Ἐγώ γε. {- ΣΩ.} Πότερον οὖν ταυτόν δοκεῖ σοι εἶναι μεμαθη-

κέναι καὶ πεπιστευκέναι, καὶ μάθησις καὶ πίστις, ἢ ἄλλο τι; {- ΓΟΡ.} Οἶμαι μὲν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἄλλο. {- ΣΩ.} Καλῶς γὰρ οἶμι· γνώσῃ δὲ ἐνθένδε. εἰ γὰρ τίς σε ἔροιτο· “Ἄρ' ἐστὶν τις, ὦ Γοργία, πίστις ψευδῆς καὶ ἀληθῆς;” φαίῃς ἂν, ὥς ἐγὼ οἶμαι. {- ΓΟΡ.} Ναί. {- ΣΩ.} Τί δέ; ἐπιστήμη ἐστὶν ψευδῆς καὶ ἀληθῆς; {- ΓΟΡ.} Οὐδαμῶς. {- ΣΩ.} Δῆλον

Stephanus page 454, section d, line 8

ἄρ' αὖ ὅτι οὐ ταυτόν ἐστιν. {- ΓΟΡ.} Ἀληθῆ λέγεις. {- ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν οἷ τέ γε μεμαθηκότες πεπεισμένοι εἰσὶν καὶ οἱ πεπιστευκότες. {- ΓΟΡ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Βούλει οὖν δύο εἶδη θῶμεν πειθοῦς, τὸ μὲν πίστιν παρεχόμενον ἄνευ τοῦ εἰδέναι, τὸ δ' ἐπιστήμην; {- ΓΟΡ.} Πάνυ γε. {- ΣΩ.} Ποτέραν οὖν ἡ ῥητορικὴ πειθῶ ποιεῖ ἐν δικαστηρίοις τε καὶ τοῖς ἄλλοις ὄχλοις περὶ τῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων; ἐξ ἧς πιστεύειν γίνεται ἄνευ τοῦ εἰδέναι ἢ ἐξ ἧς τὸ εἰδέναι; {- ΓΟΡ.} Δῆλον δήπου, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἐξ ἧς τὸ πιστεύειν. {- ΣΩ.} Ἡ ῥητορικὴ ἄρα, ὥς ἔοικεν, πειθοῦς

Stephanus page 455, section a, line 1

δημιουργός ἐστιν πιστευτικῆς ἀλλ' οὐ διδασκαλικῆς περὶ τὸ δίκαιόν τε καὶ ἄδικον. {- ΓΟΡ.} Ναί. {- ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα διδασκαλικὸς ὁ ῥήτωρ ἐστὶν δικαστηρίων τε καὶ τῶν ἄλλων ὄχλων δικαίων τε πέρι καὶ ἀδίκων, ἀλλὰ πιστικὸς μόνον· οὐ γὰρ δήπου ὄχλον γ' ἂν δύναίτο τοσοῦτον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διδάξαι οὕτω μεγάλα πράγματα. {- ΓΟΡ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, ἴδωμεν τί ποτε καὶ λέγομεν περὶ τῆς ῥητορικῆς· ἐγὼ μὲν γὰρ τοι οὐδ' αὐτός πω δύναμαι κατανοῆσαι ὅτι λέγω. ὅταν περὶ ἱατρῶν αἰρέσεως ἢ τῇ πόλει

σύλλογος ἢ περὶ ναυπηγῶν ἢ περὶ ἄλλου τινὸς δημιουργικοῦ
ἔθνους, ἄλλο τι ἢ τότε ὁ ῥητορικὸς οὐ συμβουλεύσει, δηλὸν
γὰρ ὅτι ἐν ἐκάστῃ αἰρέσει τὸν τεχνικώτατον δεῖ αἰρεῖσθαι.
οὐδ' ὅταν τειχῶν περὶ οἰκοδομήσεως ἢ λιμένων κατασκευῆς
ἢ νεωρίων, ἀλλ' οἱ ἀρχιτέκτονες· οὐδ' αὖ ὅταν στρατηγῶν
αἰρέσεως πέρι ἢ τάξεώς τινος πρὸς πολεμίους ἢ χωρίων
καταλήψεως συμβουλὴ ἦ, ἀλλ' οἱ στρατηγικοὶ τότε συμ-
βουλεύουσιν, οἱ ῥητορικοὶ δὲ οὐ· ἢ πῶς λέγεις, ὦ Γοργία,
τὰ τοιαῦτα; ἐπειδὴ γὰρ αὐτός τε φῆς ῥήτωρ εἶναι καὶ ἄλλους
ποιεῖν ῥητορικούς, εὖ ἔχει τὰ τῆς σῆς τέχνης παρὰ σοῦ

πυνθάνεσθαι. καὶ ἐμὲ νῦν νόμισον καὶ τὸ σὸν σπεύδειν·
ἴσως γὰρ καὶ τυγχάνει τις τῶν ἔνδον ὄντων μαθητῆς σου
βουλόμενος γενέσθαι, ὡς ἐγώ τινας σχεδὸν καὶ συχνούς
αἰσθάνομαι, οἱ ἴσως αἰσχύνοντ' ἂν σε ἀνερέσθαι. ὑπ'
ἐμοῦ οὖν ἀνερωτώμενος νόμισον καὶ ὑπ' ἐκείνων ἀνερωτᾶσθαι·
“Τί ἡμῖν, ὦ Γοργία, ἔσται, ἐάν σοι συνῶμεν; περὶ τίνων τῇ
πόλει συμβουλεύειν οἰοί τε ἐσόμεθα; πότερον περὶ δικαίου
μόνον καὶ ἀδίκου ἢ καὶ περὶ ὧν νυνδὴ Σωκράτης ἔλεγεν;”
πειρῶ οὖν αὐτοῖς ἀποκρίνεσθαι.

{ΓΟΡ.} Ἀλλ' ἐγὼ σοι πειράσομαι, ὦ Σώκρατες, σαφῶς

ἀποκαλύψαι τὴν τῆς ῥητορικῆς δύναμιν ἅπασαν· αὐτὸς γὰρ
καλῶς ὑφηγήσω. οἶσθα γὰρ δήπου ὅτι τὰ νεώρια ταῦτα
καὶ τὰ τεῖχη τὰ Ἀθηναίων καὶ ἡ τῶν λιμένων κατασκευὴ
ἐκ τῆς Θεμιστοκλέους συμβουλῆς γέγονεν, τὰ δ' ἐκ τῆς
Περικλέους ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν δημιουργῶν.

{ΣΩ.} Λέγεται ταῦτα, ὦ Γοργία, περὶ Θεμιστοκλέους·
Περικλέους δὲ καὶ αὐτὸς ἤκουον ὅτε συνεβούλευεν ἡμῖν περὶ
τοῦ διὰ μέσου τείχους.

{ΓΟΡ.} Καὶ ὅταν γέ τις αἴρεσις ἢ ὧν νυνδὴ σὺ ἔλεγες, ὦ
Σώκρατες, ὁρᾷς ὅτι οἱ ῥήτορες εἰσιν οἱ συμβουλεύοντες καὶ

οἱ νικῶντες τὰς γνώμας περὶ τούτων.

{ΣΩ.} Ταῦτα καὶ θαυμάζων, ὦ Γοργία, πάλαι ἐρωτῶ τίς
ποτε ἡ δύναμις ἐστὶν τῆς ῥητορικῆς. δαιμονία γὰρ τις
ἔμοιγε καταφαίνεται τὸ μέγεθος οὕτω σκοποῦντι.

{ΓΟΡ.} Εἰ πάντα γε εἰδείης, ὦ Σώκρατες, ὅτι ὡς ἔπος
εἰπεῖν ἀπάσας τὰς δυνάμεις συλλαβοῦσα ὑφ' αὐτῇ ἔχει.
μέγα δέ σοι τεκμήριον ἐρῶ· πολλάκις γὰρ ἤδη ἔγωγε μετὰ
τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἱατρῶν εἰσελθὼν παρὰ

τινα τῶν καμνόντων οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πειν ἢ
τεμεῖν ἢ καῦσαι παρασχεῖν τῷ ἱατρῷ, οὐ δυναμένου τοῦ

Stephanus page 456, section b, line 5

ἱατροῦ πεῖσαι, ἐγὼ ἔπεισα, οὐκ ἄλλη τέχνη ἢ τῇ ῥητορικῇ.
φημί δὲ καὶ εἰς πόλιν ὅπῃ βούλει ἐλθόντα ῥητορικὸν ἄνδρα
καὶ ἱατρόν, εἰ δέοι λόγῳ διαγωνίζεσθαι ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν
ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ ὁπότερον δεῖ αἰρεθῆναι ἱατρόν, οὐδαμοῦ
ἂν φανῆναι τὸν ἱατρόν, ἀλλ' αἰρεθῆναι ἂν τὸν εἰπεῖν δυνα-
τόν, εἰ βούλοιτο. καὶ εἰ πρὸς ἄλλον γε δημιουργὸν ὄν-
τιναοῦν ἀγωνίζοιτο, πείσειεν ἂν αὐτὸν ἐλέσθαι ὁ ῥητορικὸς
μᾶλλον ἢ ἄλλος ὅστισοῦν· οὐ γὰρ ἔστιν περὶ οὗτου οὐκ ἂν
πιθανώτερον εἴποι ὁ ῥητορικὸς ἢ ἄλλος ὅστισοῦν τῶν δη-
μιουργῶν ἐν πλήθει. ἡ μὲν οὖν δύναμις τοσαύτη ἐστίν

Stephanus page 456, section c, line 7

καὶ τοιαύτη τῆς τέχνης· δεῖ μέντοι, ὦ Σώκρατες, τῇ
ῥητορικῇ χρῆσθαι ὥσπερ τῇ ἄλλῃ πάσῃ ἀγωνίᾳ. καὶ γὰρ
τῇ ἄλλῃ ἀγωνίᾳ οὐ τούτου ἕνεκα δεῖ πρὸς ἅπαντας χρῆσθαι
ἀνθρώπους, ὅτι ἔμαθεν πυκτεύειν τε καὶ παγκρατιάζειν καὶ
ἐν ὅπλοις μάχεσθαι, ὥστε κρείττων εἶναι καὶ φίλων καὶ
ἐχθρῶν, οὐ τούτου ἕνεκα τοὺς φίλους δεῖ τύπτειν οὐδὲ
κεντεῖν τε καὶ ἀποκτείνυναι. οὐδέ γε μὰ Δία ἐάν τις εἰς
παλαίστραν φοιτήσας εὖ ἔχων τὸ σῶμα καὶ πυκτικὸς γενό-
μενος, ἔπειτα τὸν πατέρα τύπτῃ καὶ τὴν μητέρα ἢ ἄλλον
τινὰ τῶν οἰκείων ἢ τῶν φίλων, οὐ τούτου ἕνεκα δεῖ τοὺς

Stephanus page 456, section e, line 1

παιδοτρίβας καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις διδάσκοντας μάχεσθαι
μισεῖν τε καὶ ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ
παρέδοσαν ἐπὶ τῷ δικαίῳ χρῆσθαι τούτοις πρὸς τοὺς πολε-
μίους καὶ τοὺς ἀδικοῦντας, ἀμυνομένους, μὴ ὑπάρχοντας·
οἱ δὲ μεταστρέψαντες χρῶνται τῇ ἰσχυρί καὶ τῇ τέχνῃ οὐκ
ὀρθῶς. οὐκ οὖν οἱ διδάξαντες πονηροί, οὐδὲ ἡ τέχνη οὔτε
αἰτία οὔτε πονηρὰ τούτου ἕνεκά ἐστιν, ἀλλ' οἱ μὴ χρώμενοι
οἶμαι ὀρθῶς. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ τῆς ῥητορικῆς.
δυνατὸς μὲν γὰρ πρὸς ἅπαντάς ἐστιν ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ
παντὸς λέγειν, ὥστε πιθανώτερος εἶναι ἐν τοῖς πλήθεσιν

Stephanus page 457, section b, line 1

ἔμβραχυν περὶ οὗτου ἂν βούληται· ἀλλ' οὐδέν τι μᾶλλον
τούτου ἕνεκα δεῖ οὔτε τοὺς ἱατροὺς τὴν δόξαν ἀφαιρεῖσθαι -
ὅτι δύναιτο ἂν τοῦτο ποιῆσαι - οὔτε τοὺς ἄλλους δημιουρ-
γούς, ἀλλὰ δικαίως καὶ τῇ ῥητορικῇ χρῆσθαι, ὥσπερ καὶ τῇ
ἀγωνίᾳ. ἐάν δὲ οἶμαι ῥητορικὸς γενόμενός τις κᾶτα ταύτη
τῇ δυνάμει καὶ τῇ τέχνῃ ἀδικῇ, οὐ τὸν διδάξαντα δεῖ μισεῖν

τε καὶ ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐπὶ
δικαίου χρεῖα παρέδωκεν, ὁ δ' ἐναντίως χρηται. τὸν οὖν
οὐκ ὀρθῶς χρώμενον μισεῖν δίκαιον καὶ ἐκβάλλειν καὶ
ἀποκτεινύναι ἀλλ' οὐ τὸν διδάξαντα.

Stephanus page 457, section c, line 4

{ΣΩ.} Οἶμαι, ὦ Γοργία, καὶ σὲ ἔμπειρον εἶναι πολλῶν
λόγων καὶ καθεωρακέναι ἐν αὐτοῖς τὸ τοιόνδε, ὅτι οὐ ῥαδίως
δύνανται περὶ ὧν ἂν ἐπιχειρήσωσιν διαλέγεσθαι διορισά-
μενοι πρὸς ἀλλήλους καὶ μαθόντες καὶ διδάξαντες ἑαυτούς,
οὕτω διαλύεσθαι τὰς συνουσίας, ἀλλ' ἐὰν περὶ τοῦ ἀμφι-
σβητήσωσιν καὶ μὴ φῇ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον ὀρθῶς λέγειν ἢ
μὴ σαφῶς, χαλεπαίνουσί τε καὶ κατὰ φθόνον οἶονται τὸν
ἑαυτῶν λέγειν, φιλονικούντας ἀλλ' οὐ ζητοῦντας τὸ προκεί-
μενον ἐν τῷ λόγῳ· καὶ ἔνιοί γε τελευτῶντες αἰσχιστα
ἀπαλλάττονται, λοιδορηθέντες τε καὶ εἰπόντες καὶ ἀκού-

Stephanus page 457, section d, line 7

σαντες περὶ σφῶν αὐτῶν τοιαῦτα οἶα καὶ τοὺς παρόντας
ἄχθεσθαι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν, ὅτι τοιούτων ἀνθρώπων ἡξίωσαν
ἀκροαταὶ γενέσθαι. τοῦ δὴ ἔνεκα λέγω ταῦτα; ὅτι νῦν
ἐμοὶ δοκεῖς σὺ οὐ πάνυ ἀκόλουθα λέγειν οὐδὲ σύμφωνα οἷς
τὸ πρῶτον ἔλεγες περὶ τῆς ῥητορικῆς· φοβοῦμαι οὖν διε-

λέγχειν σε, μή με ὑπολάβῃς οὐ πρὸς τὸ πρᾶγμα φιλονι-
κοῦντα λέγειν τοῦ καταφανὲς γενέσθαι, ἀλλὰ πρὸς σέ.
ἐγὼ οὖν, εἰ μὲν καὶ σὺ εἰ τῶν ἀνθρώπων ὧν περ καὶ ἐγώ,
ἡδέως ἂν σε διερωτῶην· εἰ δὲ μή, ἐώην ἂν. ἐγὼ δὲ τίνων

Stephanus page 458, section a, line 3

εἰμὶ; τῶν ἡδέως μὲν ἂν ἐλεγχθέντων εἴ τι μὴ ἀληθὲς
λέγω, ἡδέως δ' ἂν ἐλεγχάντων εἴ τίς τι μὴ ἀληθὲς λέγοι,
οὐκ ἀηδέστερον μεντὰν ἐλεγχθέντων ἢ ἐλεγχάντων· μεῖζον
γὰρ αὐτὸ ἀγαθὸν ἡγοῦμαι, ὅσῳ περ μεῖζον ἀγαθὸν ἐστίν
αὐτὸν ἀπαλλαγῆναι κακοῦ τοῦ μεγίστου ἢ ἄλλον ἀπαλλάξαι.
οὐδὲν γὰρ οἶμαι τοσοῦτον κακὸν εἶναι ἀνθρώπῳ, ὅσον δόξα
ψευδὴς περὶ ὧν τυγχάνει νῦν ἡμῖν ὁ λόγος ὧν. εἰ μὲν οὖν
καὶ σὺ φῆς τοιοῦτος εἶναι, διαλεγώμεθα· εἰ δὲ καὶ δοκεῖ
χρῆναι ἑᾶν, ἐῷμεν ἤδη χαίρειν καὶ διαλύωμεν τὸν λόγον.

{ΓΟΡ.} Ἀλλὰ φημί μὲν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, καὶ αὐτὸς τοιοῦ-

Stephanus page 458, section b, line 5

τος εἶναι οἷον σὺ ὑφηγῇ· ἴσως μέντοι χρῆν ἐννοεῖν καὶ τὸ
τῶν παρόντων. πάλαι γάρ τοι, πρὶν καὶ ὑμᾶς ἐλθεῖν, ἐγὼ
τοῖς παροῦσι πολλὰ ἐπεδειξάμην, καὶ νῦν ἴσως πόρρω ἀπο-
τενοῦμεν, ἣν διαλεγώμεθα. σκοπεῖν οὖν χρή καὶ τὸ τούτων,

μή τινας αὐτῶν κατέχομεν βουλομένους τι καὶ ἄλλο πράττειν.

{ΧΑΙ.} Τοῦ μὲν θορύβου, ὦ Γοργία τε καὶ Σώκρατες, αὐτοὶ ἀκούετε τούτων τῶν ἀνδρῶν βουλομένων ἀκούειν ἐάν τι λέγητε· ἐμοὶ δ' οὖν καὶ αὐτῷ μὴ γένοιτο τοσαύτη ἀσχολία, ὥστε τοιούτων λόγων καὶ οὕτω λεγομένων ἀφεμένῳ προὔρ-γιαίτερόν τι γενέσθαι ἄλλο πράττειν.

Stephanus page 458, section d, line 1

{ΚΑΛ.} Νῆ τοὺς θεοὺς, ὦ Χαιρεφῶν, καὶ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς πολλοῖς ἤδη λόγοις παραγενόμενος οὐκ οἶδ' εἰ πώποτε ἦσθην οὕτως ὥσπερ νυνί· ὥστ' ἔμοιγε, κἂν τὴν ἡμέραν ὅλην ἐθέλητε διαλέγεσθαι, χαριεῖσθε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν, ὦ Καλλίκλεις, τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει, εἴπερ ἐθέλει Γοργίας.

{ΓΟΡ.} Αἰσχρὸν δὴ τὸ λοιπόν, ὦ Σώκρατες, γίγνεται ἐμέ γε μὴ ἐθέλειν, αὐτὸν ἐπαγγειλάμενον ἐρωτᾶν ὅτι τις βού-λεται. ἀλλ' εἰ δοκεῖ τουτοισί, διαλέγου τε καὶ ἐρώτα ὅτι βούλει.

Stephanus page 458, section e, line 3

{ΣΩ.} Ἄκουε δὴ, ὦ Γοργία, ἃ θαυμάζω ἐν τοῖς λεγομένοις ὑπὸ σοῦ· ἴσως γάρ τοι σοῦ ὀρθῶς λέγοντος ἐγὼ οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω. ῥητορικὸν φῆς ποιεῖν οἷός τ' εἶναι, ἐάν τις βούληται παρὰ σοῦ μαθάνειν; { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν περὶ πάντων ὥστ' ἐν ὅλῳ πιθανὸν εἶναι, οὐ διδάσκοντα ἀλλὰ πείθοντα; { - ΓΟΡ.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Ἐλεγές τοι νυνδὴ ὅτι καὶ περὶ τοῦ ὑγιεινοῦ τοῦ ἱατροῦ πιθανώτερος ἔσται ὁ ῥήτωρ. { - ΓΟΡ.} Καὶ γὰρ ἔλεγον, ἐν γε ὅλῳ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ ἐν ὅλῳ τοῦτό ἐστιν, ἐν τοῖς μὴ εἰδόσιν; οὐ γὰρ δήπου ἐν γε τοῖς εἰδόσι τοῦ ἱατροῦ πιθανώτερος ἔσται. { - ΓΟΡ.}

Stephanus page 459, section a, line 6

Ἀληθῆ λέγεις. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ τοῦ ἱατροῦ πιθανώτερος ἔσται, τοῦ εἰδότος πιθανώτερος γίγνεται; { - ΓΟΡ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκ ἰατρός γε ὢν· ἦ γάρ; { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ὁ δὲ μὴ ἰατρός γε δήπου ἀνεπιστήμων ὢν ὁ ἰατρὸς ἐπιστή-μων. { - ΓΟΡ.} Δηλὸν ὅτι. { - ΣΩ.} Ὁ οὐκ εἰδὼς ἄρα τοῦ εἰδότος ἐν οὐκ εἰδόσι πιθανώτερος ἔσται, ὅταν ὁ ῥήτωρ τοῦ ἱατροῦ πιθανώτερος ᾗ. τοῦτο συμβαίνει ἢ ἄλλο τι; { - ΓΟΡ.} Τοῦτο ἐνταῦθα γε συμβαίνει. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ τὰς ἄλλας ἀπάσας τέχνας ὡσαύτως ἔχει ὁ ῥήτωρ καὶ ἡ ῥητορική· αὐτὰ μὲν τὰ πράγματα οὐδὲν δεῖ αὐτὴν εἰδέναι ὅπως ἔχει, μηχανὴν

Stephanus page 459, section c, line 1

δέ τινα πειθοῦς ἠύρηκέναι ὥστε φαίνεσθαι τοῖς οὐκ εἰδόσι μᾶλλον εἰδέναι τῶν εἰδόντων.

{ΓΟΡ.} Οὐκοῦν πολλή ῥαστώνη, ὦ Σώκρατες, γίνεται, μὴ μαθόντα τὰς ἄλλας τέχνας ἀλλὰ μίαν ταύτην, μηδὲν ἐλαττοῦσθαι τῶν δημιουργῶν;

{ΣΩ.} Εἰ μὲν ἐλαττοῦται ἢ μὴ ἐλαττοῦται ὁ ῥήτωρ τῶν ἄλλων διὰ τὸ οὕτως ἔχειν, αὐτίκα ἐπισκεψόμεθα, ἐάν τι ἡμῖν πρὸς λόγου ἦ· νῦν δὲ τόδε πρότερον σκεψώμεθα, ἄρα τυγχάνει περὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον καὶ τὸ αἰσχροὺν καὶ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν οὕτως ἔχων ὁ ῥητορικὸς

Stephanus page 459, section d, line 3

ὥς περὶ τὸ ὑγιεινὸν καὶ περὶ τὰ ἄλλα ὧν αἱ ἄλλαι τέχναι, αὐτὰ μὲν οὐκ εἰδώς, τί ἀγαθὸν ἢ τί κακὸν ἐστὶν ἢ τί καλὸν ἢ τί αἰσχροὺν ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον, πειθῶ δὲ περὶ αὐτῶν μεμηχανημένος ὥστε δοκεῖν εἰδέναι οὐκ εἰδώς ἐν οὐκ εἰδόσιν μᾶλλον τοῦ εἰδότος; ἢ ἀνάγκη εἰδέναι, καὶ δεῖ προεπιστάμενον ταῦτα ἀφικέσθαι παρὰ σὲ τὸν μέλλοντα μαθήσεσθαι τὴν ῥητορικὴν; εἰ δὲ μή, σὺ ὁ τῆς ῥητορικῆς διδάσκαλος τούτων μὲν οὐδὲν διδάξεις τὸν ἀφικνούμενον - οὐ γὰρ σὸν ἔργον - ποιήσεις δ' ἐν τοῖς πολλοῖς δοκεῖν εἰδέναι αὐτὸν τὰ τοιαῦτα οὐκ εἰδότα καὶ δοκεῖν ἀγαθὸν εἶναι οὐκ ὄντα; ἢ τὸ παράπαν

Stephanus page 459, section e, line 7

οὐχ οἷός τε ἔσῃ αὐτὸν διδάξαι τὴν ῥητορικὴν, ἐὰν μὴ προειδῇ περὶ τούτων τὴν ἀλήθειαν; ἢ πῶς τὰ τοιαῦτα ἔχει, ὦ Γοργία; καὶ πρὸς Διός, ὥσπερ ἄρτι εἶπες, ἀποκαλύψας τῆς ῥητορικῆς εἰπὲ τίς ποθ' ἢ δύναμις ἐστίν.

{ΓΟΡ.} Ἀλλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὦ Σώκρατες, ἐὰν τύχη μὴ εἰδώς, καὶ ταῦτα παρ' ἐμοῦ μαθήσεται.

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ· καλῶς γὰρ λέγεις. ἐάνπερ ῥητορικὸν σύ τινα ποιήσης, ἀνάγκη αὐτὸν εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδिका ἢτοι πρότερόν γε ἢ ὕστερον μαθόντα παρὰ σοῦ. { - ΓΟΡ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Τί οὖν; ὁ τὰ τεκτονικὰ μεμαθηκώς

Stephanus page 460, section b, line 2

τεκτονικός, ἢ οὐ; { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὁ τὰ μουσικὰ μουσικός; { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Καὶ ὁ τὰ ἱατρικὰ ἱατρικός; καὶ τᾶλλα οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὁ μεμαθηκώς ἕκαστα τοιοῦτός ἐστιν οἷον ἢ ἐπιστήμη ἕκαστον ἀπεργάζεται; { - ΓΟΡ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ὁ τὰ δίκαια μεμαθηκώς δίκαιος; { - ΓΟΡ.} Πάντως δήπου. { - ΣΩ.} Ὁ δὲ δίκαιος δίκαιά που πράττει. { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν ῥητορικὸν δίκαιον εἶναι, τὸν δὲ δίκαιον βούλεσθαι δίκαια πράττειν; { - ΓΟΡ.} Φαίνεται γε. { - ΣΩ.} Οὐδέποτε ἄρα βουλήσεται ὁ γε δίκαιος ἀδικεῖν. { -

Stephanus page 460, section c, line 4

ΓΟΡ.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Τὸν δὲ ῥητορικὸν ἀνάγκη ἐκ τοῦ λόγου
δίκαιον εἶναι. { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐδέποτε ἄρα βουλήσεται
ὁ ῥητορικὸς ἀδικεῖν. { - ΓΟΡ.} Οὐ φαίνεται γε.

{ΣΩ.} Μέμνησαι οὖν λέγων ὀλίγω πρότερον ὅτι οὐ δεῖ τοῖς
παιδοτρίβαις ἐγκαλεῖν οὐδ' ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων, ἐὰν ὁ
πύκτης τῇ πυκτικῇ χρῆταί τε καὶ ἀδίκως χρῆται καὶ ἀδικῇ,
ὡσαύτως δὲ οὕτως καὶ ἐὰν ὁ ῥήτωρ τῇ ῥητορικῇ ἀδίκως
χρῆται, μὴ τῷ διδάξαντι ἐγκαλεῖν μηδ' ἐξελαύνειν ἐκ τῆς
πόλεως, ἀλλὰ τῷ ἀδικοῦντι καὶ οὐκ ὀρθῶς χρωμένῳ τῇ
ῥητορικῇ; ἐρρήθη ταῦτα ἢ οὐ; { - ΓΟΡ.} Ἐρρήθη. { - ΣΩ.} Νῦν

Stephanus page 460, section e, line 1

δέ γε ὁ αὐτὸς οὗτος φαίνεται, ὁ ῥητορικὸς, οὐκ ἂν ποτε
ἀδικήσας. ἢ οὐ; { - ΓΟΡ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Καὶ ἐν τοῖς πρώ-
τοις γε, ὦ Γοργία, λόγοις ἐλέγετο ὅτι ἡ ῥητορικὴ περὶ λόγους
εἴη οὐ τοὺς τοῦ ἀρτίου καὶ περιττοῦ, ἀλλὰ τοὺς τοῦ δικαίου
καὶ ἀδίκου· ἢ γάρ; { - ΓΟΡ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἐγὼ τοίνυν σου τότε
ταῦτα λέγοντος ὑπέλαβον ὡς οὐδέποτ' ἂν εἴη ἡ ῥητορικὴ
ἄδικον πρᾶγμα, ὃ γ' αἰεὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους
ποιεῖται· ἐπειδὴ δὲ ὀλίγον ὕστερον ἔλεγες ὅτι ὁ ῥήτωρ
τῇ ῥητορικῇ καὶ ἀδίκως χρῶτο, οὕτω θαυμάσας καὶ ἡγησά-
μενος οὐ συνάδειν τὰ λεγόμενα ἐκείνους εἶπον τοὺς λόγους,

Stephanus page 461, section a, line 3

ὅτι εἰ μὲν κέρδος ἡγοῖο εἶναι τὸ ἐλέγχεσθαι ὥσπερ ἐγώ,
ἄξιον εἴη διαλέγεσθαι, εἰ δὲ μὴ, ἐὰν χαίρειν. ὕστερον δὲ
ἡμῶν ἐπισκοπούμενων ὁρᾷς δὴ καὶ αὐτὸς ὅτι αὐτὸς ὁμολογεῖται
τὸν ῥητορικὸν ἀδύνατον εἶναι ἀδίκως χρῆσθαι τῇ ῥητορικῇ

καὶ ἐθέλειν ἀδικεῖν. ταῦτα οὖν ὅπη ποτὲ ἔχει, μὰ τὸν
κύνα, ὦ Γοργία, οὐκ ὀλίγης συνουσίας ἐστὶν ὥστε ἱκανῶς
διασκέψασθαι.

{ΠΩΛ.} Τί δέ, ὦ Σώκρατες; οὕτω καὶ σὺ περὶ τῆς
ῥητορικῆς δοξάζεις ὥσπερ νῦν λέγεις; ἢ οἶε - ὅτι Γοργίας

Stephanus page 461, section b, line 5

ἡσχύνθη σοι μὴ προσομολογῆσαι τὸν ῥητορικὸν ἄνδρα μὴ
οὐχὶ καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ
ἐὰν μὴ ἔλθῃ ταῦτα εἰδὼς παρ' αὐτόν, αὐτὸς διδάξειν, ἔπειτα
ἐκ ταύτης ἴσως τῆς ὁμολογίας ἐναντίον τι συνέβη ἐν τοῖς
λόγοις - τοῦτο <δ> δὴ ἀγαπᾷς, αὐτὸς ἀγαγὼν ἐπὶ τοιαῦτα
ἐρωτήματα - ἐπεὶ τίνα οἶε ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸν
ἐπίστασθαι τὰ δίκαια καὶ ἄλλους διδάξειν; - ἀλλ' εἰς τὰ
τοιαῦτα ἄγειν πολλὴ ἀγροικία ἐστὶν τοὺς λόγους.

{ΣΩ.} Ὡ κάλλιστε Πῶλε, ἀλλὰ τοι ἐξεπίτηδες κτώμεθα
ἐταίρους καὶ υἱεῖς, ἵνα ἐπειδὴν αὐτοὶ πρεσβύτεροι γενόμενοι

σφαλλώμεθα, παρόντες ὑμεῖς οἱ νεώτεροι ἐπανορθώτε ἡμῶν τὸν βίον καὶ ἐν ἔργοις καὶ ἐν λόγοις. καὶ νῦν εἴ τι ἐγὼ καὶ Γοργίας ἐν τοῖς λόγοις σφαλλώμεθα, σὺ παρῶν ἐπανόρθου - δίκαιος δ' εἶ - καὶ ἐγὼ ἐθέλω τῶν ὁμολογημένων εἴ τί σοι δοκεῖ μὴ καλῶς ὁμολογηθῆσαι, ἀναθέσθαι ὅτι ἂν σὺ βούλῃ, ἐάν μοι ἐν μόνον φυλάττῃς.

{ΠΩΛ.} Τί τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Τὴν μακρολογίαν, ὦ Πῶλε, ἣν καθέρξης, ἥ τὸ πρῶτον ἐπεχείρησας χρῆσθαι.

{ΠΩΛ.} Τί δέ; οὐκ ἐξέσται μοι λέγειν ὅποσα ἂν βού-

λωμαι;

{ΣΩ.} Δεινὰ μεντὰν πάθοις, ὦ βέλτιστε, εἰ Ἀθήναζε ἀφικόμενος, οὗ τῆς Ἑλλάδος πλείστη ἐστὶν ἐξουσία τοῦ λέγειν, ἔπειτα σὺ ἐνταῦθα τούτου μόνος ἀτυχήσῃς. ἀλλὰ ἀντίθεος τοι· σοῦ μακρὰ λέγοντος καὶ μὴ ἐθέλοντος τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, οὐ δεινὰ ἂν αὖ ἐγὼ πάθοιμι, εἰ μὴ ἐξέσται μοι ἀπιέναι καὶ μὴ ἀκούειν σου; ἀλλ' εἴ τι κήδη τοῦ λόγου τοῦ εἰρημένου καὶ ἐπανορθώσασθαι αὐτὸν βούλει, ὥσπερ νυνδὴ ἔλεγον, ἀναθέμενος ὅτι σοι δοκεῖ, ἐν τῷ μέρει ἐρωτῶν τε καὶ ἐρωτώμενος, ὥσπερ ἐγὼ τε καὶ Γοργίας, ἔλεγχέ τε

καὶ ἐλέγχου. φῆς γὰρ δῆπου καὶ σὺ ἐπίστασθαι ἅπερ Γοργίας· ἢ οὐ;

{ΠΩΛ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ σὺ κελεύεις σαυτὸν ἐρωτᾶν ἐκάστοτε ὅτι ἂν τις βούληται, ὥς ἐπιστάμενος ἀποκρίνεσθαι;

{ΠΩΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Καὶ νῦν δὴ τούτων ὁπότερον βούλει ποίει, ἐρώτα ἢ ἀποκρίνου.

{ΠΩΛ.} Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα. καί μοι ἀπόκριναι, ὦ Σώκρατες· ἐπειδὴ Γοργίας ἀπορεῖν σοι δοκεῖ περὶ τῆς ῥητορικῆς,

σὺ αὐτὴν τίνα φῆς εἶναι;

{ΣΩ.} Ἄρα ἐρωτᾷς ἥντινα τέχνην φημὶ εἶναι;

{ΠΩΛ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Οὐδεμία ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Πῶλε, ὥς γε πρὸς σὲ τὰληθῆ εἰρησθαι.

{ΠΩΛ.} Ἀλλὰ τί σοι δοκεῖ ἡ ῥητορικὴ εἶναι;

{ΣΩ.} Πρᾶγμα ὃ φῆς σὺ ποιῆσαι τέχνην ἐν τῷ συγγράμματι ὃ ἐγὼ ἔναγχος ἀνέγνων.

{ΠΩΛ.} Τί τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐμπειρίαν ἔγωγέ τινα.

Stephanus page 462, section c, line 4

{ΠΩΛ.} Ἐμπειρία ἄρα σοι δοκεῖ ἡ ῥητορικὴ εἶναι;

{ΣΩ.} Ἐμοιγε, εἰ μὴ τι σὺ ἄλλο λέγεις.

{ΠΩΛ.} Τίνος ἐμπειρία;

{ΣΩ.} Χάριτός τινος καὶ ἡδονῆς ἀπεργασίας.

{ΠΩΛ.} Οὐκοῦν καλὸν σοι δοκεῖ ἡ ῥητορικὴ εἶναι, χαρίζεσθαι οἷόν τε εἶναι ἀνθρώποις;

{ΣΩ.} Τί δέ, ὦ Πῶλε; ἤδη πέπυσαι παρ' ἐμοῦ ὅτι φημί αὐτὴν εἶναι, ὥστε τὸ μετὰ τοῦτο ἐρωτᾶς εἰ οὐ καλὴ μοι δοκεῖ εἶναι;

{ΠΩΛ.} Οὐ γὰρ πέπυσμαι ὅτι ἐμπειρίαν τινὰ αὐτὴν φῆς

Stephanus page 462, section d, line 4

εἶναι;

{ΣΩ.} Βούλει οὖν, ἐπειδὴ τιμᾶς τὸ χαρίζεσθαι, σμικρόν τί μοι χαρίσασθαι;

{ΠΩΛ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ἐροῦ νῦν με, ὁποιοία ἥτις μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι.

{ΠΩΛ.} Ἐρωτῶ δὴ, τίς τέχνη ὁποιοία; { - ΣΩ.} Οὐδεμία, ὦ Πῶλε. { - ΠΩΛ.} Ἀλλὰ τί; φάθι. { - ΣΩ.} Φημί δὴ, ἐμπειρία τις. { - ΠΩΛ.} Τίς; φάθι. { - ΣΩ.} Φημί δὴ, χάριτος καὶ ἡδονῆς ἀπεργασίας, ὦ Πῶλε.

{ΠΩΛ.} Ταῦτόν ἄρ' ἐστὶν ὁποιοία καὶ ῥητορικὴ;

Stephanus page 462, section e, line 3

{ΣΩ.} Οὐδαμῶς γε, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς μὲν ἐπιτηδεύσεως μόριον.

{ΠΩΛ.} Τίνος λέγεις ταύτης;

{ΣΩ.} Μὴ ἀγροικότερον ἢ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν· ὁκνῶ γὰρ Γοργίου ἔνεκα λέγειν, μὴ οἷηταί με διακωμῶδεῖν τὸ ἑαυτοῦ ἐπιτήδευμα. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν τοῦτό ἐστιν ἡ ῥητορικὴ ἣν Γοργίας ἐπιτηδεύει, οὐκ οἶδα - καὶ γὰρ ἄρτι ἐκ τοῦ λόγου οὐδὲν ἡμῖν καταφανὲς ἐγένετο τί ποτε οὗτος ἡγεῖται - ὁ δ' ἐγὼ καλῶ τὴν ῥητορικὴν, πράγματός τινός ἐστι μόριον οὐδενὸς τῶν καλῶν.

Stephanus page 463, section a, line 5

{ΓΟΡ.} Τίνος, ὦ Σώκρατες; εἰπέ· μὴδὲν ἐμὲ αἰσχυνοῦς.

{ΣΩ.} Δοκεῖ τοίνυν μοι, ὦ Γοργία, εἶναί τι ἐπιτήδευμα τεχνικὸν μὲν οὐ, ψυχῆς δὲ στοχαστικῆς καὶ ἀνδρείας καὶ φύσει δεινῆς προσομιλεῖν τοῖς ἀνθρώποις· καλῶ δὲ αὐτοῦ ἐγὼ τὸ κεφάλαιον κολακείαν. ταύτης μοι δοκεῖ τῆς ἐπιτηδεύσεως πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα μόρια εἶναι, ἐν δὲ καὶ ἡ ὁποιοικὴ· ὁ δοκεῖ μὲν εἶναι τέχνη, ὥς δὲ ὁ ἐμὸς λόγος, οὐκ

ἔστιν τέχνη ἀλλ' ἐμπειρία καὶ τριβή. ταύτης μόνιον καὶ
τὴν ῥητορικὴν ἐγὼ καλῶ καὶ τὴν γε κομμωτικὴν καὶ τὴν
σοφιστικὴν, τέτταρα ταῦτα μόνια ἐπὶ τέτταρσιν πράγμασιν.

Stephanus page 463, section b, line 7

εἰ οὖν βούλεται Πῶλος πυνθάνεσθαι, πυνθανέσθω· οὐ γάρ
πω πέπυσται ὅποιόν φημι ἐγὼ τῆς κολακείας μόνιον εἶναι
τὴν ῥητορικὴν, ἀλλ' αὐτὸν λέληθα οὐπω ἀποκεκριμένος, ὁ δὲ
ἐπανερωτᾷ εἰ οὐ καλὸν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δὲ αὐτῷ οὐκ
ἀποκρинуῖμαι πρότερον εἴτε καλὸν εἴτε αἰσχρὸν ἡγοῦμαι
εἶναι τὴν ῥητορικὴν πρὶν ἂν πρῶτον ἀποκρίνωμαι ὅτι ἐστίν.
οὐ γὰρ δίκαιον, ὦ Πῶλε· ἀλλ' εἴπερ βούλει πυθέσθαι, ἐρώτα
ὅποιον μόνιον τῆς κολακείας φημι εἶναι τὴν ῥητορικὴν.
{ΠΩΛ.} Ἐρωτῶ δὴ, καὶ ἀποκρίναι ὅποιον μόνιον.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἂν μάθοις ἀποκριναμένου; ἔστιν γὰρ ἢ

Stephanus page 463, section d, line 2

ῥητορικὴ κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον πολιτικῆς μορίου εἰδῶλον.
{ΠΩΛ.} Τί οὖν; καλὸν ἢ αἰσχρὸν λέγεις αὐτὴν εἶναι;
{ΣΩ.} Αἰσχρὸν ἔγωγε - τὰ γὰρ κακὰ αἰσχροῦ καλῶ - ἐπειδὴ
δεῖ σοι ἀποκρίνασθαι ὥς ἤδη εἰδότε ἃ ἐγὼ λέγω.
{ΓΟΡ.} Μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐγὼ οὐδὲ αὐτὸς
συνίημι ὅτι λέγεις.
{ΣΩ.} Εἰκότως γε, ὦ Γοργία· οὐδὲν γὰρ πω σαφὲς λέγω,
Πῶλος δὲ ὅδε νέος ἐστὶ καὶ ὀξύς.
{ΓΟΡ.} Ἀλλὰ τοῦτον μὲν ἔα, ἐμοὶ δ' εἰπὲ πῶς λέγεις
πολιτικῆς μορίου εἰδῶλον εἶναι τὴν ῥητορικὴν.

Stephanus page 463, section e, line 5

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐγὼ πειράσομαι φράσαι ὅ γέ μοι φαίνεται
εἶναι ἢ ῥητορικὴ· εἰ δὲ μὴ τυγχάνει ὃν τοῦτο, Πῶλος ὅδε
ἐλέγξει. σῶμά που καλεῖς τι καὶ ψυχὴν; { - ΓΟΡ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τούτων οἶμι τινὰ εἶναι ἑκατέρου εὐεξίαν; { -
ΓΟΡ.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Τί δέ; δοκοῦσαν μὲν εὐεξίαν, οὔσαν
δ' οὐ; οἷον τοιόνδε λέγω· πολλοὶ δοκοῦσιν εὖ ἔχειν τὰ
σώματα, οὓς οὐκ ἂν ῥαδίως αἰσθοιτό τις ὅτι οὐκ εὖ ἔχουσιν,
ἀλλ' ἢ ἰατρός τε καὶ τῶν γυμναστικῶν τις. { - ΓΟΡ.} Ἀληθῆ
λέγεις. { - ΣΩ.} Τὸ τοιοῦτον λέγω καὶ ἐν σώματι εἶναι καὶ ἐν
ψυχῇ, ὃ ποιεῖ μὲν δοκεῖν εὖ ἔχειν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν,

Stephanus page 464, section b, line 1

ἔχει δὲ οὐδὲν μάλλον. { - ΓΟΡ.} Ἦστι ταῦτα.
{ΣΩ.} Φέρε δὴ σοι, ἐὰν δύνωμαι, σαφέστερον ἐπιδείξω ὃ
λέγω. δυοῖν ὄντοιν τοῖν πραγμάτοιν δύο λέγω τέχνας· τὴν
μὲν ἐπὶ τῇ ψυχῇ πολιτικὴν καλῶ, τὴν δὲ ἐπὶ σώματι μίαν
μὲν οὕτως ὀνομάσαι οὐκ ἔχω σοι, μιᾶς δὲ οὔσης τῆς τοῦ

σώματος θεραπείας δύο μόρια λέγω, τὴν μὲν γυμναστικὴν,
τὴν δὲ ἰατρικὴν· τῆς δὲ πολιτικῆς ἀντὶ μὲν τῆς γυμναστικῆς
τὴν νομοθετικὴν, ἀντίστροφον δὲ τῇ ἰατρικῇ τὴν δικαιοσύνην.
ἐπικοινωνοῦσι μὲν δὴ ἀλλήλαις, ἅτε περὶ τὸ αὐτὸ οὔσαι,
ἐκάτεραι τούτων, ἢ τε ἰατρικὴ τῇ γυμναστικῇ καὶ ἡ δικαιοσύνη

Stephanus page 464, section c, line 3

τῇ νομοθετικῇ· ὁμως δὲ διαφέρουσιν τι ἀλλήλων. τεττάρων
δὴ τούτων οὐσῶν, καὶ αἰεὶ πρὸς τὸ βέλτιστον θεραπευουσῶν
τῶν μὲν τὸ σῶμα, τῶν δὲ τὴν ψυχὴν, ἡ κολακευτικὴ αἰσθομένη
- οὐ γνοῦσα λέγω ἀλλὰ στοχασαμένη - τέτραχα ἑαυτὴν δια-
νείμασα, ὑποδῶσα ὑπὸ ἕκαστον τῶν μορίων, προσποιεῖται
εἶναι τοῦτο ὅπερ ὑπέδω, καὶ τοῦ μὲν βελτίστου οὐδὲν φροντίζει,
τῷ δὲ αἰεὶ ἡδίστῳ θηρεύεται τὴν ἄνοιαν καὶ ἐξαπατᾷ, ὥστε
δοκεῖ πλείστου ἀξία εἶναι. ὑπὸ μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν ἡ
ὀψοποικὴ ὑποδέδυκεν, καὶ προσποιεῖται τὰ βέλτιστα σιτία

Stephanus page 464, section d, line 5

τῷ σώματι εἰδέναι, ὥστ' εἰ δέοι ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι
ὀψοποιόν τε καὶ ἰατρόν, ἢ ἐν ἀνδράσιν οὕτως ἀνοήτοις ὥσπερ
οἱ παῖδες, πότερος ἐπαῖει περὶ τῶν χρηστῶν σιτίων καὶ
πονηρῶν, ὁ ἰατρός ἢ ὁ ὀψοποιός, λιμῷ ἂν ἀποθανεῖν τὸν
ἰατρόν. κολακεῖαν μὲν οὖν αὐτὸ καλῶ, καὶ αἰσχροὺς φημι
εἶναι τὸ τοιοῦτον, ὡς Πῶλε - τοῦτο γὰρ πρὸς σὲ λέγω - ὅτι
τοῦ ἡδέος στοχάζεται ἄνευ τοῦ βελτίστου· τέχνην δὲ αὐτὴν
οὐ φημι εἶναι ἀλλ' ἐμπειρίαν, ὅτι οὐκ ἔχει λόγον οὐδένα
ὧς προσφέρει ἢ προσφέρει ὅποι' ἅττα τὴν φύσιν ἐστίν, ὥστε
τὴν αἰτίαν ἐκάστου μὴ ἔχειν εἰπεῖν. ἐγὼ δὲ τέχνην οὐ

Stephanus page 465, section a, line 6

καλῶ ὃ ἂν ἢ ἄλογον πρᾶγμα· τούτων δὲ πέρι εἰ ἀμφισβητεῖς,
ἐθέλω ὑποσχεῖν λόγον.

Τῇ μὲν οὖν ἰατρικῇ, ὥσπερ λέγω, ἡ ὀψοποικὴ κολακεῖα
ὑπόκειται· τῇ δὲ γυμναστικῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον
ἡ κομμωτικὴ, κακοῦργός τε καὶ ἀπατηλὴ καὶ ἀγεννὴς καὶ
ἀνελεύθερος, σχήμασιν καὶ χρώμασιν καὶ λειότητι καὶ ἐσθῇσιν
ἀπατῶσα, ὥστε ποιεῖν ἀλλότριον κάλλος ἐφελκομένους τοῦ
οἰκείου τοῦ διὰ τῆς γυμναστικῆς ἀμελεῖν. ἴν' οὖν μὴ
μακρολογῶ, ἐθέλω σοι εἰπεῖν ὥσπερ οἱ γεωμέτραι - ἤδη γὰρ
ἂν ἴσως ἀκολουθήσῃς - ὅτι ὁ κομμωτικὴ πρὸς γυμναστικὴν,

Stephanus page 465, section c, line 2

τοῦτο σοφιστικὴ πρὸς νομοθετικὴν, καὶ ὅτι ὁ ὀψοποικὴ πρὸς
ἰατρικὴν, τοῦτο ῥητορικὴ πρὸς δικαιοσύνην. ὅπερ μέντοι
λέγω, διέστηκε μὲν οὕτω φύσει, ἅτε δ' ἐγγὺς ὄντων φύρονται

ἐν τῷ αὐτῷ καὶ περὶ ταῦτά σοφιστὰ καὶ ῥήτορες, καὶ οὐκ ἔχουσιν ὅτι χρήσονται οὔτε αὐτοὶ ἑαυτοῖς οὔτε οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τούτοις. καὶ γὰρ ἄν, εἰ μὴ ἡ ψυχὴ τῷ σώματι ἐπεστάτει, ἀλλ' αὐτὸ αὐτῷ, καὶ μὴ ὑπὸ ταύτης κατεθεωρεῖτο καὶ διεκρίνετο ἢ τε ὀψοποικὴ καὶ ἡ ἱατρικὴ, ἀλλ' αὐτὸ τὸ σῶμα ἔκρινε σταθμώμενον ταῖς χάρισι ταῖς πρὸς αὐτό, τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου ἂν πολὺ ἦν, ὦ φίλε Πῶλε - σὺ γὰρ τούτων

Stephanus page 465, section d, line 5

ἐμπειρος - ὁμοῦ ἂν πάντα χρήματα ἐφύρετο ἐν τῷ αὐτῷ, ἀκρίτων ὄντων τῶν τε ἱατρικῶν καὶ ὑγιεινῶν καὶ ὀψοποικῶν. ὁ μὲν οὖν ἐγὼ φημι τὴν ῥητορικὴν εἶναι, ἀκήκοας· ἀντί-στροφον ὀψοποιίας ἐν ψυχῇ, ὡς ἐκεῖνο ἐν σώματι. ἴσως μὲν οὖν ἄτοπον πεποίηκα, ὅτι σε οὐκ ἔων μακροὺς λόγους λέγειν αὐτὸς συγχὸν λόγον ἀποτέτακα. ἄξιον μὲν οὖν ἐμοὶ συγγνώμην ἔχειν ἐστίν· λέγοντος γὰρ μου βραχέα οὐκ ἐμάνθανες, οὐδὲ χρῆσθαι τῇ ἀποκρίσει ἣν σοι ἀπεκρινάμην οὐδὲν οἷός τ' ἦσθα, ἀλλ' ἐδέου διηγήσεως. ἐὰν μὲν οὖν καὶ ἐγὼ σοῦ ἀποκρινομένου μὴ ἔχω ὅτι χρήσωμαι, ἀπότεινε

Stephanus page 466, section a, line 2

καὶ σὺ λόγον, ἐὰν δὲ ἔχω, ἔα με χρῆσθαι· δίκαιον γάρ. καὶ νῦν ταύτῃ τῇ ἀποκρίσει εἴ τι ἔχεις χρῆσθαι, χρῶ.

{ΠΩΛ.} Τί οὖν φήεις; κολακεία δοκεῖ σοι εἶναι ἡ ῥητορικὴ;

{ΣΩ.} Κολακείας μὲν οὖν ἔγωγε εἶπον μόριον. ἀλλ' οὐ μνημονεύεις τηλικούτου ὦν, ὦ Πῶλε; τί τάχα δράσεις;

{ΠΩΛ.} Ἄρ' οὖν δοκοῦσί σοι ὡς κόλακες ἐν ταῖς πόλεσι φαῦλοι νομίζεσθαι οἱ ἀγαθοὶ ῥήτορες;

{ΣΩ.} Ἐρώτημα τοῦτ' ἐρωτᾷς ἢ λόγου τινὸς ἀρχὴν λέγεις;

Stephanus page 466, section b, line 2

{ΠΩΛ.} Ἐρωτῶ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐδὲ νομίζεσθαι ἔμοιγε δοκοῦσιν.

{ΠΩΛ.} Πῶς οὐ νομίζεσθαι; οὐ μέγιστον δύνανται ἐν ταῖς πόλεσιν;

{ΣΩ.} Οὐκ, εἰ τὸ δύνασθαι γε λέγεις ἀγαθόν τι εἶναι τῷ δυναμένῳ.

{ΠΩΛ.} Ἀλλὰ μὴν λέγω γε.

{ΣΩ.} Ἐλάχιστον τοίνυν μοι δοκοῦσι τῶν ἐν τῇ πόλει δύνασθαι οἱ ῥήτορες.

{ΠΩΛ.} Τί δέ; οὐχ, ὥσπερ οἱ τύραννοι, ἀποκτεινύασιν τε

Stephanus page 466, section c, line 1

ὄν ἂν βούλωνται, καὶ ἀφαιροῦνται χρήματα καὶ ἐκβάλλουσιν

ἐκ τῶν πόλεων ὃν ἂν δοκῇ αὐτοῖς;

{ΣΩ.} Νῆ τὸν κύνα, ἀμφιγνοῶ μέντοι, ὦ Πῶλε, ἐφ' ἐκάστου
ᾧ λέγεις πότερον αὐτὸς ταῦτα λέγεις καὶ γνώμην σαυτοῦ
ἀποφαίνει, ἢ ἐμὲ ἐρωτᾷς.

{ΠΩΛ.} Ἄλλ' ἔγωγε σὲ ἐρωτῶ.

{ΣΩ.} Εἶεν, ὦ φίλε· ἔπειτα δύο ἅμα με ἐρωτᾷς;

{ΠΩΛ.} Πῶς δύο;

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρτι οὕτω πως ἔλεγες· “Ἡ οὐχὶ ἀποκτεινύασιν
οἱ ῥήτορες οὓς ἂν βούλωνται, ὥσπερ οἱ τύραννοι, καὶ χρήματα

Stephanus page 466, section d, line 2

ἀφαιροῦνται καὶ ἐξελαύνουσιν ἐκ τῶν πόλεων ὃν ἂν δοκῇ
αὐτοῖς;”

{ΠΩΛ.} Ἦγώ γε.

{ΣΩ.} Λέγω τοίνυν σοι ὅτι δύο ταῦτ' ἐστὶν τὰ ἐρωτήματα,
καὶ ἀποκρινοῦμαι γέ σοι πρὸς ἀμφοτέρα. φημί γάρ, ὦ
Πῶλε, ἐγὼ καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς τυράννους δύνασθαι
μὲν ἐν ταῖς πόλεσιν σμικρότατον, ὥσπερ νυνδὴ ἔλεγον· οὐδὲν
γὰρ ποιεῖν ᾧ βούλονται ὥς ἔπος εἰπεῖν, ποιεῖν μέντοι ὅτι
ἂν αὐτοῖς δόξη βέλτιστον εἶναι.

{ΠΩΛ.} Οὐκοῦν τοῦτο ἔστιν τὸ μέγα δύνασθαι;

Stephanus page 466, section e, line 4

{ΣΩ.} Οὐχ, ὥς γέ φησιν Πῶλος.

{ΠΩΛ.} Ἦγὼ οὐ φημι; φημί μὲν οὖν ἔγωγε.

{ΣΩ.} Μὰ τὸν - οὐ σύ γε, ἐπεὶ τὸ μέγα δύνασθαι ἔφης
ἀγαθὸν εἶναι τῷ δυναμένῳ.

{ΠΩΛ.} Φημί γὰρ οὖν.

{ΣΩ.} Ἀγαθὸν οὖν οἶε εἶναι, ἐάν τις ποιῇ ταῦτα ἃ ἂν
δοκῇ αὐτῷ βέλτιστα εἶναι, νοῦν μὴ ἔχων; καὶ τοῦτο καλεῖς
σὺ μέγα δύνασθαι;

{ΠΩΛ.} Οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀποδείξεις τοὺς ῥήτορας νοῦν ἔχοντας καὶ

Stephanus page 467, section a, line 1

τέχνην τὴν ῥητορικὴν ἀλλὰ μὴ κολακείαν, ἐμὲ ἐξελέγξας; εἰ
δέ με ἐάσεις ἀνέλεγκτον, οἱ ῥήτορες οἱ ποιοῦντες ἐν ταῖς
πόλεσιν ἃ δοκεῖ αὐτοῖς καὶ οἱ τύραννοι οὐδὲν ἀγαθὸν τοῦτο
κεκτήσονται, ἢ δὲ δυνάμεις ἐστίν, ὥς σὺ φῆς, ἀγαθόν, τὸ
δὲ ποιεῖν ἄνευ νοῦ ἃ δοκεῖ καὶ σὺ ὁμολογεῖς κακὸν εἶναι·
ἢ οὐ;

{ΠΩΛ.} Ἦγώ γε.

{ΣΩ.} Πῶς ἂν οὖν οἱ ῥήτορες μέγα δύναιτο ἢ οἱ τύραννοι
ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐὰν μὴ Σωκράτης ἐξελεγχθῇ ὑπὸ Πώλου ὅτι
ποιοῦσιν ἃ βούλονται;

Stephanus page 467, section b, line 1

{ΠΩΛ.} Οὗτος ἀνὴρ -
 {ΣΩ.} Οὐ φημι ποιεῖν αὐτοὺς ἃ βούλονται· ἀλλὰ μ' ἔλεγγε.
 {ΠΩΛ.} Οὐκ ἄρτι ὡμολόγεις ποιεῖν ἃ δοκεῖ αὐτοῖς βέλτιστα εἶναι, [τούτου πρόσθεν];
 {ΣΩ.} Καὶ γὰρ νῦν ὁμολογῶ.
 {ΠΩΛ.} Οὐκ οὖν ποιοῦσιν ἃ βούλονται;
 {ΣΩ.} Οὐ φημι.
 {ΠΩΛ.} Ποιοῦντες ἃ δοκεῖ αὐτοῖς;
 {ΣΩ.} Φημί.
 {ΠΩΛ.} Σχέτλιά γε λέγεις καὶ ὑπερφυῆ, ὧ Σώκρατες.

Stephanus page 467, section b, line 11

{ΣΩ.} Μὴ κακηγόρει, ὧ λῶστε Πῶλε, ἵνα προσείπω σε κατὰ σέ· ἀλλ' εἰ μὲν ἔχεις ἐμὲ ἐρωτᾶν, ἐπίδειξον ὅτι ψεύδομαι, εἰ δὲ μή, αὐτὸς ἀποκρίνου.
 {ΠΩΛ.} Ἄλλ' ἐθέλω ἀποκρίνεσθαι, ἵνα καὶ εἰδῶ ὅτι λέγεις.

{ΣΩ.} Πότερον οὖν σοι δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι τοῦτο βούλεσθαι ὃ ἂν πράττωσιν ἐκάστοτε, ἢ ἐκεῖνο οὗ ἕνεκα πράττουσιν τοῦθ' ὃ πράττουσιν; οἷον οἱ τὰ φάρμακα πίνοντες παρὰ τῶν ἱατρῶν πότερόν σοι δοκοῦσιν τοῦτο βούλεσθαι ὅπερ ποιοῦσιν, πίνειν τὸ φάρμακον καὶ ἀλγεῖν, ἢ ἐκεῖνο,

Stephanus page 467, section c, line 10

τὸ ὑγιαίνειν, οὗ ἕνεκα πίνουσιν; { - ΠΩΛ.} Δῆλον ὅτι τὸ ὑγιαίνειν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ οἱ πλείοντές τε καὶ τὸν ἄλλον χρηματισμὸν χρηματιζόμενοι οὐ τοῦτό ἐστιν ὃ βούλονται, ὃ ποιοῦσιν ἐκάστοτε (τίς γὰρ βούλεται πλεῖν τε καὶ κινδυνεύειν καὶ πράγματ' ἔχειν;) ἀλλ' ἐκεῖνο οἶμαι οὗ ἕνεκα πλέουσιν, πλουτεῖν· πλούτου γὰρ ἕνεκα πλέουσιν. { - ΠΩΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν οὕτω καὶ περὶ πάντων; ἐάν τις

τι πράττη ἕνεκά του, οὐ τοῦτο βούλεται ὃ πράττει, ἀλλ' ἐκεῖνο οὗ ἕνεκα πράττει; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἔστιν τι τῶν

Stephanus page 467, section e, line 2

ὄντων ὃ οὐχὶ ἦτοι ἀγαθόν γ' ἐστὶν ἢ κακὸν ἢ μεταξὺ τούτων, οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακόν; { - ΠΩΛ.} Πολλὴ ἀνάγκη, ὧ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν λέγεις εἶναι ἀγαθὸν μὲν σοφίαν τε καὶ ὑγίειαν καὶ πλοῦτον καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα, κακὰ δὲ τὰναντία τούτων; { - ΠΩΛ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ ἄρα τοιάδε λέγεις, ἃ ἐνίστε μὲν μετέχει τοῦ ἀγαθοῦ, ἐνίστε δὲ τοῦ κακοῦ, ἐνίστε δὲ οὐδετέρου, οἷον καθῆσθαι καὶ βαδίζειν καὶ τρέχειν καὶ πλεῖν, καὶ οἷον αὐτὸ λίθους καὶ ξύλα καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα; οὐ ταῦτα λέγεις; ἢ ἄλλ' ἅττα καλεῖς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ; { - ΠΩΛ.} Οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα. { -

ΣΩ.} Πότερον οὖν τὰ μεταξὺ ταῦτα ἔνεκα τῶν ἀγαθῶν πράττουσιν ὅταν πράττωσιν, ἢ τὰγαθὰ τῶν μεταξὺ; { - ΠΩΛ.} Τὰ μεταξὺ δήπου τῶν ἀγαθῶν. { - ΣΩ.} Τὸ ἀγαθὸν ἄρα διώκοντες καὶ βαδίζομεν ὅταν βαδίζωμεν, οἰόμενοι βέλτιον εἶναι, καὶ τὸ ἐναντίον ἔσταμεν ὅταν ἐστῶμεν, τοῦ αὐτοῦ ἔνεκα, τοῦ ἀγαθοῦ· ἢ οὐ; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἀποκτείνουμεν, εἴ τι' ἀποκτείνουμεν, καὶ ἐκβάλλομεν καὶ ἀφαιρούμεθα χρήματα, οἰόμενοι ἄμεινον εἶναι ἡμῖν ταῦτα ποιεῖν ἢ μή; { - ΠΩΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἐνεκ' ἄρα τοῦ ἀγαθοῦ ἅπαντα ταῦτα ποιοῦσιν οἱ ποιοῦντες. { - ΠΩΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν

ὠμολογήσαμεν, ἃ ἔνεκά του ποιοῦμεν, μὴ ἐκεῖνα βούλεσθαι, ἀλλ' ἐκεῖνο οὗ ἔνεκα ταῦτα ποιοῦμεν; { - ΠΩΛ.} Μάλιστα. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα σφάττειν βουλόμεθα οὐδ' ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων οὐδὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι ἀπλῶς οὕτως, ἀλλ' ἐὰν μὲν ὠφέλιμα ἢ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερὰ δὲ ὄντα οὐ βουλόμεθα. τὰ γὰρ ἀγαθὰ βουλόμεθα, ὡς φῆς σύ, τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ οὐ βουλόμεθα, οὐδὲ τὰ κακὰ. ἢ γάρ; ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν, ὦ Πῶλε, ἢ οὐ; τί οὐκ ἀποκρίνη; { - ΠΩΛ.} Ἀληθῆ. {ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ ταῦτα ὁμολογοῦμεν, εἴ τις ἀποκτείνει

τινὰ ἢ ἐκβάλλει ἐκ πόλεως ἢ ἀφαιρεῖται χρήματα, εἴτε τύραννος ὢν εἴτε ῥήτωρ, οἰόμενος ἄμεινον εἶναι αὐτῷ, τυγχάνει δὲ ὃν κάκιον, οὗτος δήπου ποιεῖ ἃ δοκεῖ αὐτῷ· ἢ γάρ; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ ἃ βούλεται, εἴπερ τυγχάνει ταῦτα κακὰ ὄντα; τί οὐκ ἀποκρίνη; { - ΠΩΛ.} Ἀλλ' οὐ μοι δοκεῖ ποιεῖν ἃ βούλεται. { - ΣΩ.} Ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος μέγα δύναται ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, εἴπερ ἐστὶ τὸ μέγα δύνασθαι ἀγαθόν τι κατὰ τὴν σὴν ὁμολογίαν; { - ΠΩΛ.} Οὐκ ἔστιν. { - ΣΩ.} Ἀληθῆ ἄρα ἐγὼ ἔλεγον, λέγων ὅτι ἔστιν ἄνθρωπον ποιοῦντα ἐν πόλει ἃ δοκεῖ αὐτῷ μὴ μέγα δύνασθαι

μηδὲ ποιεῖν ἃ βούλεται.
{ΠΩΛ.} Ὡς δὴ σύ, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἂν δέξαιο ἐξεῖναί σοι ποιεῖν ὅτι δοκεῖ σοι ἐν τῇ πόλει μᾶλλον ἢ μή, οὐδὲ ζηλοῖς ὅταν ἴδῃς τινὰ ἢ ἀποκτείναντα ὃν ἔδοξεν αὐτῷ ἢ ἀφελόμενον χρήματα ἢ δῆσαντα.
{ΣΩ.} Δικαίως λέγεις ἢ ἀδίκως;
{ΠΩΛ.} Ὅποτερ' ἂν ποιῇ, οὐκ ἀμφοτέρως ζηλωτόν ἐστιν;
{ΣΩ.} Εὐφήμει, ὦ Πῶλε.

{ΠΩΛ.} Τί δή;

{ΣΩ.} Ὅτι οὐ χρὴ οὔτε τοὺς ἀζηλώτους ζηλοῦν οὔτε τοὺς

Stephanus page 469, section a, line 5

ἀθλίους, ἀλλ' ἐλεεῖν.

{ΠΩΛ.} Τί δέ; οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν περὶ ὧν ἐγὼ λέγω

τῶν ἀνθρώπων;

{ΣΩ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΠΩΛ.} Ὅστις οὖν ἀποκτείνουσιν ὃν ἂν δόξη αὐτῷ, δικαίως ἀποκτεινύς, ἄθλιος δοκεῖ σοι εἶναι καὶ ἐλεινός;

{ΣΩ.} Οὐκ ἔμοιγε, οὐδὲ μέντοι ζηλωτός.

{ΠΩΛ.} Οὐκ ἄρτι ἄθλιον ἔφησθα εἶναι;

{ΣΩ.} Τὸν ἀδίκως γε, ὃ ἐταῖρε, ἀποκτείναντα, καὶ ἐλεινόν γε πρὸς τὸν δὲ δικαίως ἀζήλωτον.

Stephanus page 469, section b, line 3

{ΠΩΛ.} Ἡ που ὃ γε ἀποθνήσκων ἀδίκως ἐλεινός τε καὶ ἄθλιός ἐστιν.

{ΣΩ.} Ἡττον ἢ ὁ ἀποκτεινύς, ὃ Πῶλε, καὶ ἦττον ἢ ὁ δικαίως ἀποθνήσκων.

{ΠΩΛ.} Πῶς δῆτα, ὃ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Οὕτως, ὡς μέγιστον τῶν κακῶν τυγχάνει ὃν τὸ ἀδικεῖν.

{ΠΩΛ.} Ἡ γὰρ τοῦτο μέγιστον; οὐ τὸ ἀδικεῖσθαι μείζον;

{ΣΩ.} Ἡκιστά γε.

{ΠΩΛ.} Σὺ ἄρα βούλοιο ἂν ἀδικεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀδικεῖν;

Stephanus page 469, section c, line 1

{ΣΩ.} Βουλοίμην μὲν ἂν ἔγωγε οὐδέτερα· εἰ δ' ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν.

{ΠΩΛ.} Σὺ ἄρα τυραννεῖν οὐκ ἂν δέξαιο;

{ΣΩ.} Οὐκ, εἰ τὸ τυραννεῖν γε λέγεις ὅπερ ἐγώ.

{ΠΩΛ.} Ἀλλ' ἔγωγε τοῦτο λέγω ὅπερ ἄρτι, ἐξεῖναι ἐν τῇ πόλει, ὃ ἂν δοκῇ αὐτῷ, ποιεῖν τοῦτο, καὶ ἀποκτείνονται καὶ ἐκβάλλονται καὶ πάντα πράττοντι κατὰ τὴν αὐτοῦ δόξαν.

{ΣΩ.} ὦ μακάριε, ἐμοῦ δὴ λέγοντος τῷ λόγῳ ἐπιλαβοῦ. εἰ γὰρ ἐγὼ ἐν ἀγορᾷ πληθούσῃ λαβὼν ὑπὸ μάλης ἐγχειρίδιον λέγοιμι πρὸς σέ ὅτι “ὦ Πῶλε, ἐμοὶ δύναμεις τις καὶ

Stephanus page 469, section d, line 3

τυραννὶς θαυμασία ἄρτι προσέγονεν· ἐὰν γὰρ ἄρα ἐμοὶ δόξη τινὰ τουτωνῶν τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ ὀρᾷς αὐτίκα μάλα δεῖν τεθνάναι, τεθνήξει οὗτος ὃν ἂν δόξη· κἄν τινα δόξη μοι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν καταγῆναι δεῖν, κατεαγὼς ἔσται αὐτίκα μάλα, κἄν θοιμάτιον διεσχίσθαι, διεσχισμένον ἔσται - οὕτω μέγα ἐγὼ δύναμαι ἐν τῇδε τῇ πόλει,” εἰ οὖν ἀπιστοῦντί σοι

δείξαιμι τὸ ἐγχειρίδιον, ἴσως ἂν εἴποις ἰδὼν ὅτι “Ὁ Σώ-
κρατες, οὕτω μὲν πάντες ἂν μέγα δύναιντο, ἐπεὶ καὶ ἐμπρη-
σθεὶς οἰκία τούτῳ τῷ τρόπῳ ἦντινά σοι δοκοῖ, καὶ τά γε
Ἀθηναίων νεώρια καὶ αἱ τριήρεις καὶ τὰ πλοῖα πάντα καὶ τὰ

Stephanus page 469, section e, line 6

δημόσια καὶ τὰ ἴδια.” ἀλλ' οὐκ ἄρα τοῦτ' ἔστιν τὸ μέγα
δύνασθαι, τὸ ποιεῖν ἃ δοκεῖ αὐτῷ· ἢ δοκεῖ σοι;
{ΠΩΛ.} Οὐ δῆτα οὕτω γε.
{ΣΩ.} Ἐχεις οὖν εἰπεῖν δι' ὅτι μέμφη τὴν τοιαύτην
δύναμιν;
{ΠΩΛ.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Τί δὴ; λέγε.
{ΠΩΛ.} Ὅτι ἀναγκαῖον τὸν οὕτω πράττοντα ζημιοῦσθαι
ἔστιν.
{ΣΩ.} Τὸ δὲ ζημιοῦσθαι οὐ κακόν;

Stephanus page 470, section a, line 8

{ΠΩΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ θαυμάσιε, [τὸ μέγα δύνασθαι] πάλιν αὖ
σοι φαίνεται, ἐὰν μὲν πράττοντι ἃ δοκεῖ ἔπεται τὸ ὠφελί-
μως πράττειν, ἀγαθόν τε εἶναι, καὶ τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ἔστιν
τὸ μέγα δύνασθαι· εἰ δὲ μή, κακὸν καὶ σμικρὸν δύνασθαι.
σκεψώμεθα δὲ καὶ τόδε· ἄλλο τι ὁμολογοῦμεν ἐνίστε μὲν
ἄμεινον εἶναι ταῦτα ποιεῖν ἢ νυνδὴ ἐλέγμεν, ἀποκτείνουσι τε
καὶ ἐξελαύνειν ἀνθρώπους καὶ ἀφαιρεῖσθαι χρήματα, ἐνίστε
δὲ οὐ;
{ΠΩΛ.} Πάνυ γε.

Stephanus page 470, section b, line 6

{ΣΩ.} Τοῦτο μὲν δὴ, ὡς ἔοικε, καὶ παρὰ σοῦ καὶ παρ'
ἐμοῦ ὁμολογεῖται.
{ΠΩΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Πότε οὖν σὺ φῆς ἄμεινον εἶναι ταῦτα ποιεῖν; εἰπέ
τίνα ὅρον ὀρίζῃ.
{ΠΩΛ.} Σὺ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες, ἀπόκριναι [ταῦτό] τοῦτο.
{ΣΩ.} Ἐγὼ μὲν τοίνυν φημί, ὦ Πῶλε, εἰ σοι παρ' ἐμοῦ
ἡδιόν ἐστιν ἀκούειν, ὅταν μὲν δικαίως τις ταῦτα ποιῇ,
ἄμεινον εἶναι, ὅταν δὲ ἀδίκως, κάκιον.
{ΠΩΛ.} Χαλεπόν γέ σε ἐλέγξαι, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' οὐχὶ

Stephanus page 470, section c, line 5

καὶ παῖς σε ἐλέγξειεν ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγεις;
{ΣΩ.} Πολλὴν ἄρα ἐγὼ τῷ παιδὶ χάριν ἔξω, ἴσῃν δὲ καὶ
σοί, ἐάν με ἐλέγξης καὶ ἀπαλλάξης φλυαρίας. ἀλλὰ μὴ
κάμῃς φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν, ἀλλ' ἔλεγχε.

{ΠΩΛ.} Ἀλλὰ μὴν, ὦ Σώκρατες, οὐδέν γέ σε δεῖ παλαιοῖς
πράγμασιν ἐλέγχειν· τὰ γὰρ ἐχθρὰ καὶ πρώην γεγονότα ταῦτα
ἱκανά σε ἐξελέγξαι ἐστὶν καὶ ἀποδείξαι ὥς πολλοὶ ἀδικοῦντες
ἄνθρωποι εὐδαιμόνες εἰσιν.

{ΣΩ.} Τὰ ποῖα ταῦτα;

{ΠΩΛ.} Ἀρχέλαον δῆπου τοῦτον τὸν Περδίκκου ὀρχᾶς

Stephanus page 470, section d, line 6

ἄρχοντα Μακεδονίας;

{ΣΩ.} Εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἀκούω γε.

{ΠΩΛ.} Εὐδαιμόνων οὖν σοι δοκεῖ εἶναι ἢ ἄθλιος;

{ΣΩ.} Οὐκ οἶδα, ὦ Πῶλε· οὐ γὰρ πῶ συγγέγονα τῷ ἀνδρί.

{ΠΩΛ.} Τί δέ; συγγενόμενος ἂν γνοίης, ἄλλως δὲ αὐτόθεν
οὐ γινώσκεις ὅτι εὐδαιμονεῖ;

{ΣΩ.} Μὰ Δί' οὐ δῆτα.

{ΠΩΛ.} Δῆλον δῆ, ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐδὲ τὸν μέγαν βασιλέα
γινώσκειν φήσεις εὐδαιμόνα ὄντα.

Stephanus page 470, section e, line 6

{ΣΩ.} Καὶ ἀληθῆ γε ἐρῶ· οὐ γὰρ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει
καὶ δικαιοσύνης.

{ΠΩΛ.} Τί δέ; ἐν τούτῳ ἢ πᾶσα εὐδαιμονία ἐστίν;

{ΣΩ.} Ὡς γε ἐγὼ λέγω, ὦ Πῶλε· τὸν μὲν γὰρ καλὸν καὶ
ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ γυναῖκα εὐδαιμόνα εἶναί φημι, τὸν δὲ
ἄδικον καὶ πονηρὸν ἄθλιον.

{ΠΩΛ.} Ἄθλιος ἄρα οὗτός ἐστιν ὁ Ἀρχέλαος κατὰ τὸν
σὸν λόγον;

{ΣΩ.} Εἴπερ γε, ὦ φίλε, ἄδικος.

{ΠΩΛ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ πῶς οὐκ ἄδικος; ὦ γε προσῆκε μὲν

Stephanus page 471, section a, line 5

τῆς ἀρχῆς οὐδὲν ἦν νῦν ἔχει, ὄντι ἐκ γυναικὸς ἢ ἦν δούλη
Ἀλκέτου τοῦ Περδίκκου ἀδελφοῦ, καὶ κατὰ μὲν τὸ δίκαιον
δούλος ἦν Ἀλκέτου, καὶ εἰ ἐβούλετο τὰ δίκαια ποιεῖν, ἐδού-
λευεν ἂν Ἀλκίτη καὶ ἦν εὐδαιμόνων κατὰ τὸν σὸν λόγον.
νῦν δὲ θαυμασίως ὥς ἄθλιος γέγονεν, ἐπεὶ τὰ μέγιστα ἠδί-
κηκεν· ὅς γε πρῶτον μὲν τοῦτον αὐτὸν τὸν δεσπότην καὶ
θεῖον μεταπεμψάμενος ὥς ἀποδώσων τὴν ἀρχὴν ἦν Περδίκκας
αὐτὸν ἀφείλετο, ξενίσας καὶ καταμεθύσας αὐτόν τε καὶ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ Ἀλέξανδρον, ἀνεψιὸν αὐτοῦ, σχεδὸν ἡλικιώτην,
ἐμβάλων εἰς ἅμαξαν, νύκτωρ ἐξαγαγὼν ἀπέσφαξέν τε καὶ

Stephanus page 471, section b, line 6

ἠφάνισεν ἀμφοτέρους. καὶ ταῦτα ἀδικήσας ἔλαθεν ἑαυτὸν
ἀθλιώτατος γενόμενος καὶ οὐ μετεμέλησεν αὐτῷ, ἀλλ' ὀλίγον

ὑστερον τὸν ἀδελφόν, τὸν γνήσιον τοῦ Περδίκκου υἱόν, παῖδα ὡς ἐπέτη, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγένετο κατὰ τὸ δίκαιον, οὐκ ἐβουλήθη εὐδαίμων γενέσθαι δικαίως ἐκθρέψας καὶ ἀποδοὺς τὴν ἀρχὴν ἐκείνῳ, ἀλλ' εἰς φρέαρ ἐμβαλὼν καὶ ἀποπνίξας πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ Κλεοπάτρην χῆνα ἔφη διώκοντα ἐμπεσεῖν καὶ ἀποθανεῖν. τοιγάρτοι νῦν, ἅτε μέγιστα ἡδικηκῶς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ, ἀθλιώτατός ἐστιν πάντων Μακεδόνων, ἀλλ' οὐκ εὐδαιμονέστατος, καὶ ἴσως ἔστιν ὅστις Ἀθηναίων ἀπὸ σοῦ

Stephanus page 471, section d, line 1

ἀρξάμενος δέξαιτ' ἂν ἄλλος ὅστισοῦν Μακεδόνων γενέσθαι μᾶλλον ἢ Ἀρχέλαος.

{ΣΩ.} Καὶ κατ' ἀρχὰς τῶν λόγων, ὦ Πῶλε, ἔγωγέ σε ἐπήνεσα ὅτι μοι δοκεῖς εὖ πρὸς τὴν ῥητορικὴν πεπαιδευῆσθαι, τοῦ δὲ διαλέγεσθαι ἡμεληκέναι· καὶ νῦν ἄλλο τι οὗτός ἐστιν ὁ λόγος, ὦ με καὶ ἂν παῖς ἐξελέγξειε, καὶ ἐγὼ ὑπὸ σοῦ νῦν, ὡς σὺ οἶε, ἐξελήλεγμαι τούτῳ τῷ λόγῳ, φάσκων τὸν ἀδικοῦντα οὐκ εὐδαίμονα εἶναι; πόθεν, ὦγαθέ; καὶ μὴν οὐδέν γέ σοι τούτων ὁμολογῶ ὧν σὺ φῆς.

{ΠΩΛ.} Οὐ γὰρ ἐθέλεις, ἐπεὶ δοκεῖ γέ σοι ὡς ἐγὼ λέγω.

Stephanus page 471, section e, line 2

{ΣΩ.} ὦ μακάριε, ῥητορικῶς γὰρ με ἐπιχειρεῖς ἐλέγχειν, ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἡγούμενοι ἐλέγχειν. καὶ γὰρ ἐκεῖ οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους δοκοῦσιν ἐλέγχειν, ἐπειδὰν τῶν λόγων ὧν ἂν λέγωσι μάρτυρας πολλοὺς παρέχωνται καὶ εὐδοκίμους, ὁ δὲ τὰναντία λέγων ἕνα τινὰ παρέχεται ἢ μηδένα. οὗτος δὲ ὁ ἔλεγχος οὐδενὸς ἀξιός ἐστιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν· ἐνίοτε γὰρ ἂν καὶ καταψευδομαρτυρηθεῖ τις ὑπὸ πολλῶν καὶ δοκούντων εἶναι τι. καὶ νῦν περὶ ὧν σὺ λέγεις ὀλίγου σοι πάντες συμφήσουσιν ταῦτ' Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξένοι, ἐὰν βούλῃ κατ' ἐμοῦ μάρτυρας παρασχέσθαι ὡς οὐκ ἀληθῆ

Stephanus page 472, section a, line 5

λέγω· μαρτυρήσουσί σοι, ἐὰν μὲν βούλῃ, Νικίας ὁ Νικηράτου καὶ οἱ ἀδελφοὶ μετ' αὐτοῦ, ὧν οἱ τρίποδες οἱ ἐφεξῆς ἐστῶτές εἰσιν ἐν τῷ Διονυσίῳ, ἐὰν δὲ βούλῃ, Ἀριστοκράτης ὁ Σκελλίου, οὗ αὖ ἐστιν ἐν Πυθίου τοῦτο τὸ καλὸν ἀνάθημα, ἐὰν δὲ βούλῃ, ἡ Περικλέους ὅλη οἰκία ἢ ἄλλη συγγένεια ἦντινα ἂν βούλῃ τῶν ἐνθάδε ἐκλέξασθαι. ἀλλ' ἐγὼ σοι εἰς ὧν οὐχ ὁμολογῶ· οὐ γὰρ με σὺ ἀναγκάζεις, ἀλλὰ ψευδομάρτυρας πολλοὺς κατ' ἐμοῦ παρασχόμενος ἐπιχειρεῖς ἐκβάλλειν με ἐκ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἀληθοῦς. ἐγὼ δὲ ἂν μὴ σὲ αὐτὸν ἕνα ὄντα μάρτυρα παράσχωμαι ὁμολογοῦντα περὶ ὧν

Stephanus page 472, section b, line 8

λέγω, οὐδὲν οἶμαι ἄξιον λόγου μοι πεπεράνθαι περὶ ὧν ἂν
ἡμῖν ὁ λόγος ᾗ· οἶμαι δὲ οὐδὲ σοί, ἐὰν μὴ ἐγὼ σοι μαρτυρῶ εἰς
ὧν μόνος, τοὺς δ' ἄλλους πάντας τούτους χαίρειν ἑᾶς. ἔστιν
μὲν οὖν οὗτός τις τρόπος ἐλέγχου, ὥς σύ τε οἶει καὶ ἄλλοι
πολλοί· ἔστιν δὲ καὶ ἄλλος, ὃν ἐγὼ αὖ οἶμαι. παραβα-
λόντες οὖν παρ' ἀλλήλους σκεψώμεθα εἴ τι διοίσουσιν ἀλλή-
λων. καὶ γὰρ καὶ τυγχάνει περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν οὐ πάνυ
σμικρὰ ὄντα, ἀλλὰ σχεδόν τι ταῦτα περὶ ὧν εἰδέναι τε
κάλλιστον μὴ εἰδέναι τε αἰσχιστον· τὸ γὰρ κεφάλαιον αὐτῶν
ἐστὶν ἢ γινώσκειν ἢ ἀγνοεῖν ὅστις τε εὐδαίμων ἐστὶν καὶ

Stephanus page 472, section d, line 1

ὅστις μὴ. αὐτίκα πρῶτον, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστίν, σὺ
ἡγῇ οἷόν τε εἶναι μακάριον ἄνδρα ἀδικοῦντά τε καὶ ἄδικον
ὄντα, εἴπερ Ἀρχέλαον ἄδικον μὲν ἡγῇ εἶναι, εὐδαίμονα δέ.
ἄλλο τι ὥς οὕτω σου νομίζοντος διανοώμεθα;

{ΠΩΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἐγὼ δέ φημι ἀδύνατον. ἐν μὲν τουτὶ ἀμφισβη-
τοῦμεν. εἶεν· ἀδικῶν δὲ δὴ εὐδαίμων ἔσται ἄρ', ἂν τυγχάνῃ
δίκης τε καὶ τιμωρίας;

{ΠΩΛ.} Ἦκιστά γε, ἐπεὶ οὕτω γ' ἂν ἀθλιώτατος εἴη.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐὰν ἄρα μὴ τυγχάνῃ δίκης ὁ ἀδικῶν, κατὰ τὸν

Stephanus page 472, section e, line 2

σὸν λόγον εὐδαίμων ἔσται;

{ΠΩΛ.} Φημί.

{ΣΩ.} Κατὰ δέ γε τὴν ἐμὴν δόξαν, ὦ Πῶλε, ὁ ἀδικῶν τε
καὶ ὁ ἄδικος πάντως μὲν ἄθλιος, ἀθλιώτερος μέντοι ἐὰν μὴ
διδῶ δίκην μηδὲ τυγχάνῃ τιμωρίας ἀδικῶν, ἥττον δὲ ἄθλιος
ἐὰν διδῶ δίκην καὶ τυγχάνῃ δίκης ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων.

{ΠΩΛ.} Ἀτοπά γε, ὦ Σώκρατες, ἐπιχειρεῖς λέγειν.

{ΣΩ.} Πειράσομαι δέ γε καὶ σὲ ποιῆσαι, ὦ ἑταῖρε, ταῦτά
ἐμοὶ λέγειν· φίλον γάρ σε ἡγοῦμαι. νῦν μὲν οὖν ἅ διαφε-
ρόμεθα ταῦτ' ἐστὶν· σκόπει δὲ καὶ σύ. εἶπον ἐγὼ που ἐν

Stephanus page 473, section a, line 5

τοῖς ἔμπροσθεν τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον εἶναι.

{ΠΩΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Σὺ δὲ τὸ ἀδικεῖσθαι.

{ΠΩΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀθλίους ἔφην εἶναι ἐγώ, καὶ
ἐξηλέγχθην ὑπὸ σοῦ.

{ΠΩΛ.} Ναὶ μὰ Δία.

{ΣΩ.} Ὡς σύ γε οἶει, ὦ Πῶλε.

{ΠΩΛ.} Ἀληθῇ γε οἰόμενος.

{ΣΩ.} Ἴσως. σὺ δέ γε εὐδαίμονας αὖ τοὺς ἀδικοῦντας, ἐὰν

μὴ διδῶσι δίκην.

{ΠΩΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἐγὼ δέ γε αὐτοὺς ἀθλιωτάτους φημί, τοὺς δὲ διδόντας δίκην ἦττον. βούλει καὶ τοῦτο ἐλέγχειν;

{ΠΩΛ.} Ἀλλ' ἔτι τοῦτ' ἐκείνου χαλεπώτερόν ἐστιν, ὧ Σώκρατες, ἐξελέγξαι.

{ΣΩ.} Οὐ δῆτα, ὦ Πῶλε, ἀλλ' ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἀληθὲς οὐδέποτε ἐλέγχεται.

{ΠΩΛ.} Πῶς λέγεις; ἐὰν ἀδικῶν ἄνθρωπος ληφθῇ τυραννίδι ἐπιβουλεύων, καὶ ληφθεὶς στρεβλῶται καὶ ἐκτέμνηται

καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκάρηται, καὶ ἄλλας πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ παντοδαπὰς λώβας αὐτός τε λωβηθεὶς καὶ τοὺς αὐτοῦ ἐπιδὼν παῖδάς τε καὶ γυναῖκα τὸ ἔσχατον ἀνασταυρωθῇ ἢ καταπιττωθῇ, οὗτος εὐδαιμονέστερος ἔσται ἢ ἐὰν διαφυγὼν τύραννος καταστῇ καὶ ἄρχων ἐν τῇ πόλει διαβίῃ ποιῶν ὅτι ἂν βούληται, ζηλωτὸς ὢν καὶ εὐδαιμονιζόμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ξένων; ταῦτα λέγεις ἀδύνατον εἶναι ἐξελέγχειν;

{ΣΩ.} Μορμολύττη αὖ, ὦ γενναῖε Πῶλε, καὶ οὐκ ἐλέγχεις· ἄρτι δὲ ἐμαρτύρου. ὅμως δὲ ὑπόμνησόν με σμικρόν. ἐὰν

ἀδίκως ἐπιβουλεύων τυραννίδι, εἶπες;

{ΠΩΛ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Εὐδαιμονέστερος μὲν τοίνυν οὐδέποτε ἔσται οὐδέτερος αὐτῶν, οὔτε ὁ κατειργασμένος τὴν τυραννίδα ἀδίκως οὔτε ὁ διδοὺς δίκην - δυοῖν γὰρ ἀθλίοις εὐδαιμονέστερος μὲν

οὐκ ἂν εἴη - ἀθλιώτερος μέντοι ὁ διαφεύγων καὶ τυραννεύσας. τί τοῦτο, ὦ Πῶλε; γελαῖς; ἄλλο αὖ τοῦτο εἶδος ἐλέγχου ἐστίν, ἐπειδὴν τίς τι εἴπη, καταγελαῖν, ἐλέγχειν δὲ μή; {ΠΩΛ.} Οὐκ οἶμι ἐξεληλέγχθαι, ὦ Σώκρατες, ὅταν τοιαῦτα

λέγῃς ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων; ἐπεὶ ἐροῦ τίνα τουτωνί.

{ΣΩ.} ὦ Πῶλε, οὐκ εἰμί τῶν πολιτικῶν, καὶ πέρυσι βουλεύειν λαχὼν, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε καὶ ἔδει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον καὶ οὐκ ἠπιστάμην ἐπιψηφίζειν. μὴ οὖν μηδὲ νῦν με κέλευε ἐπιψηφίζειν τοὺς παρόντας, ἀλλ' εἰ μὴ ἔχεις τούτων βελτίω ἔλεγχον, ὅπερ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, ἐμοὶ ἐν τῷ μέρει παράδος, καὶ πείρασαι τοῦ ἐλέγχου οἶον ἐγὼ οἶμαι δεῖν εἶναι. ἐγὼ γὰρ ὢν ἂν λέγω ἓνα μὲν παρασχέσθαι

μάρτυρα ἐπίσταμαι, αὐτὸν πρὸς ὃν ἂν μοι ὁ λόγος ᾗ, τοὺς δὲ πολλοὺς ἐὼ χαίρειν, καὶ ἕνα ἐπισηφίζειν ἐπίσταμαι, τοῖς δὲ

Stephanus page 474, section b, line 1

πολλοῖς οὐδὲ διαλέγομαι. ὅρα οὖν εἰ ἐθελήσεις ἐν τῷ μέρει διδόναι ἔλεγχον ἀποκρινόμενος τὰ ἐρωτώμενα. ἐγὼ γὰρ δὴ οἶμαι καὶ ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἡγεῖσθαι καὶ τὸ μὴ διδόναι δίκην τοῦ διδόναι.

{ΠΩΛ.} Ἐγὼ δέ γε οὐτ' ἐμὲ οὐτ' ἄλλον ἀνθρώπων οὐδένα. ἐπεὶ σὺ δέξαι' ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν;

{ΣΩ.} Καὶ σύ γ' ἂν καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.

{ΠΩΛ.} Πολλοὺ γε δεῖ, ἀλλ' οὐτ' ἐγὼ οὔτε σὺ οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς.

Stephanus page 474, section c, line 1

{ΣΩ.} Οὐκ οὐκ ἀποκρινῇ;

{ΠΩΛ.} Πάνυ μὲν οὖν· καὶ γὰρ ἐπιθυμῶ εἰδέναι ὅτι ποτ' ἐρεῖς.

{ΣΩ.} Λέγε δὴ μοι, ἴν' εἰδῇς, ὥσπερ ἂν εἰ ἐξ ἀρχῆς σε ἡρώτων· πότερον δοκεῖ σοι, ὦ Πῶλε, κάκιον εἶναι, τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι; { - ΠΩΛ.} Τὸ ἀδικεῖσθαι ἔμοιγε. { - ΣΩ.} Τί δὲ δὴ; αἰσχίον πότερον τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι; ἀποκρίνου. { - ΠΩΛ.} Τὸ ἀδικεῖν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ κάκιον, εἴπερ αἰσχίον. { - ΠΩΛ.} Ἦκιστα γε. { - ΣΩ.} Μανθάνω· οὐ ταῦτόν ἡγῇ σύ, ὥς ἔοικας, καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν

Stephanus page 474, section d, line 2

καὶ αἰσχρόν. { - ΠΩΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Τί δὲ τόδε; τὰ καλὰ πάντα, οἷον καὶ σώματα καὶ χρώματα καὶ σχήματα καὶ φωνὰς καὶ ἐπιτηδεύματα, εἰς οὐδὲν ἀποβλέπων καλεῖς ἐκάστοτε καλὰ; οἷον πρῶτον τὰ σώματα τὰ καλὰ οὐχὶ ἦτοι κατὰ τὴν χρεῖαν λέγεις καλὰ εἶναι, πρὸς ὃ ἂν ἕκαστον χρήσιμον ᾗ, πρὸς τοῦτο, ἢ κατὰ ἡδονὴν τινα, ἐὰν ἐν τῷ θεωρεῖσθαι χαίρειν ποιῇ τοὺς θεωροῦντας; ἔχεις τι ἐκτὸς τούτων λέγειν περὶ σώματος κάλλους; { - ΠΩΛ.} Οὐκ ἔχω. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τᾶλλα πάντα οὕτω καὶ σχήματα καὶ χρώματα ἢ διὰ ἡδονὴν τινα ἢ διὰ

Stephanus page 474, section e, line 3

ὠφελίαν ἢ δι' ἀμφοτέρω καλὰ προσαγορεύεις; { - ΠΩΛ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Οὐ καὶ τὰς φωνὰς καὶ τὰ κατὰ τὴν μουσικὴν πάντα ὡσαύτως; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Καὶ μὴν τά γε κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δῆπου ἐκτὸς τούτων ἐστίν, τὰ καλὰ, τοῦ ἢ ὠφέλιμα εἶναι ἢ ἡδέα ἢ ἀμφοτέρω. { - ΠΩΛ.} Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ τῶν μαθη-

μάτων κάλλος ὡσαύτως; { - ΠΩΛ.} Πάνυ γε· καὶ καλῶς γε
νῦν ὀρίζῃ, ὦ Σώκρατες, ἡδονῇ τε καὶ ἀγαθῷ ὀριζόμενος τὸ
καλόν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ αἰσχροὺν τῷ ἐναντίῳ, λύπη τε καὶ
κακῷ; { - ΠΩΛ.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Ὅταν ἄρα δυοῖν καλοῖν θά-

Stephanus page 475, section a, line 6

τερον κάλλιον ἢ, ἢ τῷ ἐτέρῳ τούτοις ἢ ἀμφοτέροις ὑπερ-
βάλλον κάλλιον ἐστίν, ἥτοι ἡδονῇ ἢ ὠφελίᾳ ἢ ἀμφοτέροις.
{ - ΠΩΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Καὶ ὅταν δὲ δὴ δυοῖν αἰσχροῖν τὸ
ἕτερον αἴσχιον ἢ, ἥτοι λύπη ἢ κακῷ ὑπερβάλλον αἴσχιον
ἔσται· ἢ οὐκ ἀνάγκη; { - ΠΩΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, πῶς ἐλέγετο νυνδὴ περὶ τοῦ ἀδικεῖν καὶ
ἀδικεῖσθαι; οὐκ ἔλεγες τὸ μὲν ἀδικεῖσθαι κάκιον εἶναι, τὸ
δὲ ἀδικεῖν αἴσχιον; { - ΠΩΛ.} Ἐλεγον. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ
αἴσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, ἥτοι λυπηρότερόν ἐστιν
καὶ λύπη ὑπερβάλλον αἴσχιον ἂν εἴη ἢ κακῷ ἢ ἀμφοτέροις;

Stephanus page 475, section b, line 8

οὐ καὶ τοῦτο ἀνάγκη; { - ΠΩΛ.} Πῶς γὰρ οὔ; { - ΣΩ.} Πρῶτον
μὲν δὴ σκεψώμεθα, ἄρα λύπη ὑπερβάλλει τὸ ἀδικεῖν τοῦ
ἀδικεῖσθαι, καὶ ἀλγοῦσι μᾶλλον οἱ ἀδικοῦντες ἢ οἱ ἀδικού-
μενοι; { - ΠΩΛ.} Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε. { - ΣΩ.} Οὐκ
ἄρα λύπη γε ὑπερέχει. { - ΠΩΛ.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ
μὴ λύπη, ἀμφοτέροις μὲν οὐκ ἂν ἔτι ὑπερβάλλοι. { - ΠΩΛ.} Οὐ
φαίνεται. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τῷ ἐτέρῳ λείπεται. { - ΠΩΛ.} Ναί.
{ - ΣΩ.} Τῷ κακῷ. { - ΠΩΛ.} Ἔοικεν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν κακῷ ὑπερ-
βάλλον τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι. { - ΠΩΛ.}
Δῆλον δὴ ὅτι.

Stephanus page 475, section d, line 1

{ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων καὶ
ὑπὸ σοῦ ὡμολογεῖτο ἡμῖν ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ αἴσχιον
εἶναι τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Νῦν
δὲ γε κάκιον ἐφάνη. { - ΠΩΛ.} Ἔοικε. { - ΣΩ.} Δέξαιτο ἂν οὖν
σὺ μᾶλλον τὸ κάκιον καὶ τὸ αἴσχιον ἀντὶ τοῦ ἥττον; μὴ
ὅκνει ἀποκρίνασθαι, ὦ Πῶλε· οὐδὲν γὰρ βλαβήσῃ· ἀλλὰ
γενναίως τῷ λόγῳ ὥσπερ ἰατρῷ παρέχων ἀποκρίνου, καὶ ἢ
φάθῃ ἢ μὴ ἂ ἐρωτῶ. { - ΠΩΛ.} Ἀλλ' οὐκ ἂν δεξαίμην, ὦ Σώ-
κρατες. { - ΣΩ.} Ἄλλος δὲ τις ἀνθρώπων; { - ΠΩΛ.} Οὐ μοι
δοκεῖ κατὰ γε τοῦτον τὸν λόγον. { - ΣΩ.} Ἀληθῆ ἄρα ἐγὼ

Stephanus page 475, section e, line 4

ἔλεγον, ὅτι οὐτ' ἂν ἐγὼ οὐτ' ἂν σὺ οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς ἀνθρώ-
πων δέξαιτο ἂν μᾶλλον ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι· κάκιον γὰρ
τυγχάνει ὄν. { - ΠΩΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ὅρα· οὖν, ὦ Πῶλε, ὁ ἔλεγχος παρὰ τὸν ἔλεγχον

παραβαλλόμενος ὅτι οὐδὲν ἔοικεν, ἀλλὰ σοὶ μὲν οἱ ἄλλοι πάντες ὁμολογοῦσιν πλην ἐμοῦ, ἐμοὶ δὲ σὺ ἐξαρκεῖς εἰς ὦν μόνος καὶ ὁμολογῶν καὶ μαρτυρῶν, καὶ ἐγὼ σὲ μόνον ἐπιψηφίζων τοὺς ἄλλους ἐὼ χαίρειν. καὶ τοῦτο μὲν ἡμῖν οὕτως ἐχέτω· μετὰ τοῦτο δὲ περὶ οὗ τὸ δεύτερον ἡμφεσβητήσαμεν σκεψώμεθα, τὸ ἀδικοῦντα διδόναι δίκην ἄρα μέγιστον τῶν

Stephanus page 476, section a, line 5

κακῶν ἐστίν, ὥς σὺ ᾧ, ἢ μείζον τὸ μὴ διδόναι, ὥς αὖ ἐγὼ ᾧμην.

Σκοπώμεθα δὲ τῇδε· τὸ διδόναι δίκην καὶ τὸ κολάζεσθαι δικαίως ἀδικοῦντα ἄρα τὸ αὐτὸ καλεῖς; { - ΠΩΛ. } Ἐγωγε. { - ΣΩ. } Ἐχεις οὖν λέγειν ὥς οὐχὶ τά γε δίκαια πάντα καλὰ ἐστίν, καθ' ὅσον δίκαια; καὶ διασκεψάμενος εἰπέ. { - ΠΩΛ. } Ἀλλὰ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ. } Σκόπει δὴ καὶ τόδε· ἄρα εἴ τις τι ποιεῖ, ἀνάγκη τι εἶναι καὶ πάσχον ὑπὸ τούτου τοῦ ποιοῦντος; { - ΠΩΛ. } Ἐμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ. } Ἀρα τοῦτο πάσχον ὃ τὸ ποιοῦν ποιεῖ, καὶ τοιοῦτον οἷον ποιεῖ τὸ ποιοῦν;

Stephanus page 476, section b, line 7

λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· εἴ τις τύπτει, ἀνάγκη τι τύπτεσθαι; { - ΠΩΛ. } Ἀνάγκη. { - ΣΩ. } Καὶ εἰ σφόδρα τύπτει ἢ ταχὺ ὁ τύπτων, οὕτω καὶ τὸ τυπτόμενον τύπτεσθαι; { - ΠΩΛ. } Ναί. { - ΣΩ. } Τοιοῦτον ἄρα πάθος τῷ τυπτομένῳ ἐστὶν οἷον ἂν τὸ τύπτον ποιῇ; { - ΠΩΛ. } Πάνυ γε. { - ΣΩ. } Οὐκοῦν καὶ εἰ κάει τις, ἀνάγκη τι κάεσθαι; { - ΠΩΛ. } Πῶς γὰρ οὐ; { - ΣΩ. } Καὶ εἰ σφόδρα γε κάει ἢ ἀλγεινῶς, οὕτω κάεσθαι τὸ καόμενον ὥς ἂν τὸ κᾶον κᾶη; { - ΠΩΛ. } Πάνυ γε. { - ΣΩ. } Οὐκοῦν καὶ εἰ τέμνει τι, ὃ αὐτὸς λόγος; τέμνεται γάρ τι. { - ΠΩΛ. } Ναί. { - ΣΩ. } Καὶ εἰ μέγα γε ἢ βαθὺ τὸ τμήμα ἢ ἀλγεινόν, τοιοῦ-

Stephanus page 476, section d, line 1

τον τμήμα τέμνεται τὸ τεμνόμενον οἷον τὸ τέμνον τέμνει; { - ΠΩΛ. } Φαίνεται. { - ΣΩ. } Συλλήβδην δὴ ὅρα εἰ ὁμολογεῖς, ὃ ἄρτι ἔλεγον, περὶ πάντων, οἷον ἂν ποιῇ τὸ ποιοῦν, τοιοῦτον τὸ πάσχον πάσχειν. { - ΠΩΛ. } Ἀλλ' ὁμολογῶ.

{ ΣΩ. } Τούτων δὴ ὁμολογουμένων, τὸ δίκην διδόναι πότερον πάσχειν τί ἐστίν ἢ ποιεῖν; { - ΠΩΛ. } Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες,

πάσχειν. { - ΣΩ. } Οὐκοῦν ὑπὸ τίνος ποιοῦντος; { - ΠΩΛ. } Πῶς γὰρ οὐ; ὑπὸ γε τοῦ κολάζοντος. { - ΣΩ. } Ὁ δὲ ὀρθῶς κολάζων δικαίως κολάζει; { - ΠΩΛ. } Ναί. { - ΣΩ. } Δίκαια ποιῶν ἢ οὐ;

Stephanus page 476, section e, line 2

{ - ΠΩΛ. } Δίκαια. { - ΣΩ. } Οὐκοῦν ὁ κολαζόμενος δίκην διδοῦς δίκαια πάσχει; { - ΠΩΛ. } Φαίνεται. { - ΣΩ. } Τὰ δὲ δίκαιά που

καλὰ ὠμολόγηται; { - ΠΩΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Τούτων ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλὰ, ὁ δὲ πάσχει, ὁ κολαζόμενος. { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἶπερ καλὰ, ἀγαθὰ; ἢ γὰρ ἡδέα ἢ ὠφέλιμα. { - ΠΩΛ.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Ἀγαθὰ ἄρα πάσχει ὁ δίκην διδούς; { - ΠΩΛ.} Ὅμοιον. { - ΣΩ.} Ὤφελεῖται ἄρα; { - ΠΩΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἄρα ἤνπερ ἐγὼ ὑπολαμβάνω τὴν ὠφελίαν; βελτίων τὴν ψυχὴν γίνεταί, εἶπερ δικαίως κολάζεται; { - ΠΩΛ.}

Stephanus page 477, section a, line 7

Εἰκός γε. { - ΣΩ.} Κακίας ἄρα ψυχῆς ἀπαλλάττεται ὁ δίκην διδούς; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἄρα οὖν τοῦ μεγίστου ἀπαλλάττεται κακοῦ; ὧδε δὲ σκόπει· ἐν χρημάτων κατασκευῇ ἀνθρώπου κακίαν ἄλλην τινὰ ἐνορᾶς ἢ πενίαν; { - ΠΩΛ.} Οὐκ, ἀλλὰ πενίαν. { - ΣΩ.} Τί δ' ἐν σώματος κατασκευῇ; κακίαν ἂν φήσας ἀσθένειαν εἶναι καὶ νόσον καὶ αἰσχος καὶ τὰ τοιαῦτα; { - ΠΩΛ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐν ψυχῇ πονηρίαν ἢ γῆ τινὰ εἶναι; { - ΠΩΛ.} Πῶς γὰρ οὔ; { - ΣΩ.} Ταύτην οὖν οὐκ ἀδικίαν καλεῖς καὶ ἀμαθίαν καὶ δειλίαν καὶ τὰ τοιαῦτα; { - ΠΩΛ.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν χρημάτων

Stephanus page 477, section c, line 1

καὶ σώματος καὶ ψυχῆς, τριῶν ὄντων, τριττὰς εἴρηκας πονηρίας, πενίαν, νόσον, ἀδικίαν; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τίς οὖν τούτων τῶν πονηριῶν αἰσχίστη; οὐχ ἡ ἀδικία καὶ συλλήβδην ἢ τῆς ψυχῆς πονηρία; { - ΠΩΛ.} Πολύ γε. { - ΣΩ.} Εἰ δὴ αἰσχίστη, καὶ κακίστη; { - ΠΩΛ.} Πῶς, ὦ Σώκρατες, λέγεις; {ΣΩ.} Ὡδί· ἀεὶ τὸ αἰσχιστον ἦτοι λύπην μεγίστην παρέχον ἢ βλάβην ἢ ἀμφοτέρα αἰσχιστόν ἐστιν ἐκ τῶν ὠμολογημένων ἐν τῷ ἔμπροσθεν. { - ΠΩΛ.} Μάλιστα. { - ΣΩ.} Αἰσχιστον δὲ ἀδικία καὶ σύμπασα ψυχῆς πονηρία νυνδὴ ὠμολόγηται ἡμῖν; { - ΠΩΛ.} Ὁμολόγηται γάρ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν

Stephanus page 477, section d, line 2

ἢ ἀνιαιρότατόν ἐστι καὶ ἀνία ὑπερβάλλον αἰσχιστον τούτων ἐστὶν ἢ βλάβη ἢ ἀμφοτέρα; { - ΠΩΛ.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἀλγεινότερόν ἐστιν τοῦ πένεσθαι καὶ κάμνειν τὸ ἄδικον εἶναι καὶ ἀκόλαστον καὶ δειλὸν καὶ ἀμαθῆ; { - ΠΩΛ.} Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀπὸ τούτων γε. { - ΣΩ.} Ὑπερφυεῖ τινι ἄρα ὥς μεγάλη βλάβη καὶ κακῷ θαυμασίῳ ὑπερβάλλουσα τᾶλλα ἢ τῆς ψυχῆς πονηρία αἰσχιστόν ἐστι πάντων, ἐπειδὴ οὐκ ἀλγηδόνι γε, ὥς ὁ σὸς λόγος. { - ΠΩΛ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μήν που τό γε μεγίστη βλάβη ὑπερβάλλον μέγιστον ἂν κακὸν εἴη τῶν ὄντων. { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἡ

Stephanus page 477, section e, line 5

ἀδικία ἄρα καὶ ἡ ἀκολασία καὶ ἡ ἄλλη ψυχῆς πονηρία
μέγιστον τῶν ὄντων κακόν ἐστιν; { - ΠΩΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Τίς οὖν τέχνη πενίας ἀπαλλάττει; οὐ χρηματι-
στική; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τίς δὲ νόσου; οὐκ ἰατρική; { -
ΠΩΛ.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Τίς δὲ πονηρίας καὶ ἀδικίας; εἰ μὴ
οὕτως εὐπορεῖς, ὥδε σκόπει· ποῖ ἄγομεν καὶ παρὰ τίνας
τοὺς κάμνοντας τὰ σώματα; { - ΠΩΛ.} Παρὰ τοὺς ἰατρούς, ὦ
Σώκρατες. { - ΣΩ.} Ποῖ δὲ τοὺς ἀδικοῦντας καὶ τοὺς ἀκολα-
σταίνοντας; { - ΠΩΛ.} Παρὰ τοὺς δικαστὰς λέγεις; { - ΣΩ.} Οὐ-
κοῦν δίκην δώσοντας; { - ΠΩΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ

Stephanus page 478, section a, line 7

δικαιοσύνη τινὶ χρώμενοι κολάζουσιν οἱ ὀρθῶς κολάζοντες;
{ΠΩΛ.} Δῆλον δῆ. { - ΣΩ.} Χρηματιστική μὲν ἄρα πενίας ἀπαλ-
λάττει, ἰατρική δὲ νόσου, δίκη δὲ ἀκολασίας καὶ ἀδικίας. { -
ΠΩΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Τί οὖν τούτων κάλλιστόν ἐστιν [ὧν λέγεις]; { -
ΠΩΛ.} Τίνων λέγεις; { - ΣΩ.} Χρηματιστικῆς, ἰατρικῆς, δίκης.
{ - ΠΩΛ.} Πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες, ἡ δίκη. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
αὐτῷ ἥτοι ἡδονὴν πλείστην ποιεῖ ἢ ὠφελίαν ἢ ἀμφοτέρω, εἴπερ
κάλλιστόν ἐστιν; { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν τὸ ἰατρεύε-
σθαι ἡδύ ἐστιν, καὶ χαίρουσιν οἱ ἰατρευόμενοι; { - ΠΩΛ.} Οὐκ

Stephanus page 478, section b, line 9

ἔμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Ἀλλ' ὠφέλιμόν γε. ἦ γάρ; { - ΠΩΛ.}
Ναί. { - ΣΩ.} Μεγάλου γὰρ κακοῦ ἀπαλλάττεται, ὥστε λυσι-
τελεῖ ὑπομεῖναι τὴν ἀλγηδόνα καὶ ὑγιῆ εἶναι. { - ΠΩΛ.} Πῶς
γὰρ οὐ; { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὕτως ἂν περὶ σῶμα εὐδαιμονέστατος
ἄνθρωπος εἴη, ἰατρευόμενος, ἢ μὴδὲ κάμνων ἀρχὴν; { - ΠΩΛ.}
Δῆλον ὅτι μὴδὲ κάμνων. { - ΣΩ.} Οὐ γὰρ τοῦτ' ἦν εὐδαιμονία,
ὥς ἔοικε, κακοῦ ἀπαλλαγῇ, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν μὴδὲ κτῆσις. { -
ΠΩΛ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Τί δέ; ἀθλιώτερος πότερος δυοῖν ἐχόντοιν κακόν
εἴτ' ἐν σώματι εἴτ' ἐν ψυχῇ, ὁ ἰατρευόμενος καὶ ἀπαλλαττό-

Stephanus page 478, section d, line 3

μενος τοῦ κακοῦ, ἢ ὁ μὴ ἰατρευόμενος, ἔχων δέ; { - ΠΩΛ.} Φαί-
νεταί μοι ὁ μὴ ἰατρευόμενος. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ δίκην διδόναι
μεγίστου κακοῦ ἀπαλλαγῇ ἦν, πονηρίας; { - ΠΩΛ.} Ἦν γάρ.
{ - ΣΩ.} Σωφρονίζει γὰρ πού καὶ δικαιότερους ποιεῖ καὶ ἰα-
τρική γίγνεται πονηρίας ἢ δίκη. { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Εὐδαι-
μονέστατος μὲν ἄρα ὁ μὴ ἔχων κακίαν ἐν ψυχῇ, ἐπειδὴ τοῦτο
μέγιστον τῶν κακῶν ἐφάνη. { - ΠΩΛ.} Δῆλον δῆ. { - ΣΩ.} Δεύ-
τερος δέ πού ὁ ἀπαλλαττόμενος. { - ΠΩΛ.} Ἔοικεν. { - ΣΩ.} Οὐ-
τος δ' ἦν ὁ νοουθετούμενός τε καὶ ἐπιπληττόμενος καὶ δίκην
διδούς. { - ΠΩΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Κάκιστα ἄρα ζῇ ὁ ἔχων [ἀδικίαν]

καὶ μὴ ἀπαλλαττόμενος. { - ΠΩΛ. } Φαίνεται.

{ ΣΩ. } Οὐκοῦν οὗτος τυγχάνει ὧν ὅς ἂν τὰ μέγιστα ἀδικῶν καὶ χρώμενος μεγίστη ἀδικία διαπράξῃται ὥστε μήτε νοθεῖσθαι μήτε κολάζεσθαι μήτε δίκην δίδόναι, ὥσπερ σὺ φῆς Ἀρχέλαον παρεσκευάσθαι καὶ τοὺς ἄλλους τυράννους καὶ ῥήτορας καὶ δυνάστας;

{ ΠΩΛ. } Ἔοικε.

{ ΣΩ. } Σχεδὸν γάρ που οὗτοι, ὧ ἄριστε, τὸ αὐτὸ διαπραγμένον εἰσὶν ὥσπερ ἂν εἴ τις τοῖς μεγίστοις νοσήμασιν συνισχύμενος διαπράξαιτο μὴ δίδόναι δίκην τῶν περὶ τὸ

σῶμα ἀμαρτημάτων τοῖς ἰατροῖς μὴδὲ ἰατρεύεσθαι, φοβούμενος ὥσπερ ἀνὴρ παῖς τὸ κάεσθαι καὶ τὸ τέμνεσθαι, ὅτι ἀλγεινόν. ἢ οὐ δοκεῖ καὶ σοὶ οὕτω;

{ ΠΩΛ. } Ἔμοιγε.

{ ΣΩ. } Ἀγνοῶν γε, ὡς ἔοικεν, οἷόν ἐστιν ἡ ὑγίεια καὶ ἀρετὴ σώματος. κινδυνεύουσι γὰρ ἐκ τῶν νῦν ἡμῖν ὡμολογημένων τοιοῦτόν τι ποιεῖν καὶ οἱ τὴν δίκην φεύγοντες, ὧ Πῶλε, τὸ ἀλγεινὸν αὐτοῦ καθορᾶν, πρὸς δὲ τὸ ὠφέλιμον τυφλῶς ἔχειν καὶ ἀγνοεῖν ὅσῳ ἀθλιώτερόν ἐστι μὴ ὑγιουῖς σώματος μὴ ὑγιεῖ ψυχῇ συνοικεῖν, ἀλλὰ σαθρᾷ καὶ ἀδίκῳ

καὶ ἀνοσίῳ, ὅθεν καὶ πᾶν ποιοῦσιν ὥστε δίκην μὴ δίδόναι μὴδ' ἀπαλλάττεσθαι τοῦ μεγίστου κακοῦ, καὶ χρήματα παρασκευαζόμενοι καὶ φίλους καὶ ὅπως ἂν ᾧσιν ὡς πιθανώτατοι λέγειν· εἰ δὲ ἡμεῖς ἀληθῆ ὡμολογήκαμεν, ὧ Πῶλε, ἄρ' αἰσθάνῃ τὰ συμβαίνοντα ἐκ τοῦ λόγου; ἢ βούλει συλλογισώμεθα αὐτά;

{ ΠΩΛ. } Εἰ σοί γε δοκεῖ.

{ ΣΩ. } Ἄρ' οὖν συμβαίνει μέγιστον κακὸν ἢ ἀδικία καὶ τὸ ἀδικεῖν; { - ΠΩΛ. } Φαίνεται γέ. { - ΣΩ. } Καὶ μὴν ἀπαλλαγὴ γέ ἐφάνη τούτου τοῦ κακοῦ τὸ δίκην δίδόναι; { - ΠΩΛ. } Κινδυ-

νεύει. { - ΣΩ. } Τὸ δέ γε μὴ δίδόναι ἐμμονὴ τοῦ κακοῦ; { - ΠΩΛ. } Ναί. { - ΣΩ. } Δεύτερον ἄρα ἐστὶν τῶν κακῶν μεγέθει τὸ ἀδικεῖν· τὸ δὲ ἀδικοῦντα μὴ δίδόναι δίκην πάντων μεγίστον τε καὶ πρῶτον κακῶν πέφυκεν. { - ΠΩΛ. } Ἔοικεν.

{ ΣΩ. } Ἄρ' οὖν οὐ περὶ τούτου, ὧ φίλε, ἡμφεσβητήσαμεν, σὺ μὲν τὸν Ἀρχέλαον εὐδαιμονίζων τὸν τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα δίκην οὐδεμίαν δίδόντα, ἐγὼ δὲ τοῦναντίον οἰόμενος, εἴτε Ἀρχέλαος εἴτ' ἄλλος ἀνθρώπων ὅστισοῦν μὴ δίδωσι

δίκην ἀδικῶν, τούτῳ προσήκειν ἀθλίῳ εἶναι διαφερόντως

Stephanus page 479, section e, line 4

τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ ἀεὶ τὸν ἀδικοῦντα τοῦ ἀδικου-
μένου ἀθλιώτερον εἶναι καὶ τὸν μὴ διδόντα δίκην τοῦ
διδόντος; οὐ ταῦτ' ἦν τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενα;

{ΠΩΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀποδέδεικται ὅτι ἀληθῆ ἐλέγετο;

{ΠΩΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Εἴεν· εἰ οὖν δὴ ταῦτα ἀληθῆ, ὦ Πῶλε, τίς ἡ
μεγάλη χρεία ἐστὶν τῆς ῥητορικῆς; δεῖ μὲν γὰρ δὴ ἐκ τῶν
νῦν ὡμολογημένων αὐτὸν ἑαυτὸν μάλιστα φυλάττειν ὅπως
μὴ ἀδικήσῃ, ὥς ἱκανὸν κακὸν ἔξοντα. οὐ γάρ;

Stephanus page 480, section a, line 5

{ΠΩΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἐὰν δέ γε ἀδικήσῃ ἢ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις ὧν ἂν
κήδηται, αὐτὸν ἐκόντα ἰέναι ἐκεῖσε ὅπου ὡς τάχιστα
δώσει δίκην, παρὰ τὸν δικαστὴν ὥσπερ παρὰ τὸν ἰατρὸν,
σπεύδοντα ὅπως μὴ ἐγχρονισθὲν τὸ νόσημα τῆς ἀδικίας
ὑποῦλον τὴν ψυχὴν ποιήσῃ καὶ ἀνίατον· ἢ πῶς λέγο-
μεν, ὦ Πῶλε, εἴπερ τὰ πρότερον μένει ἡμῖν ὁμολογήματα;
οὐκ ἀνάγκη ταῦτα ἐκείνοις οὕτω μὲν συμφωνεῖν, ἄλλως
δὲ μή;

{ΠΩΛ.} Τί γὰρ δὴ φῶμεν, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 480, section b, line 7

{ΣΩ.} Ἐπὶ μὲν ἄρα τὸ ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῆς ἀδικίας
τῆς αὐτοῦ ἢ γονέων ἢ ἐταίρων ἢ παιδῶν ἢ πατρίδος ἀδικούσης
οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἢ ῥητορικὴ ἡμῖν, ὦ Πῶλε, εἰ μὴ εἴ τις
ὑπολάβοι ἐπὶ τούναντίον - κατηγορεῖν δεῖν μάλιστα μὲν
ἑαυτοῦ, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν οἰκείων καὶ τῶν ἄλλων ὃς ἂν
ἀεὶ τῶν φίλων τυγχάνῃ ἀδικῶν, καὶ μὴ ἀποκρύπτεσθαι ἀλλ'
εἰς τὸ φανερὸν ἄγειν τὸ ἀδίκημα, ἵνα δῶ δίκην καὶ ὑγιὲς
γένηται, ἀναγκάζειν τε αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους μὴ ἀποδειλιᾶν
ἀλλὰ παρέχειν μύσαντα εὖ καὶ ἀνδρείως ὥσπερ τέμνειν
καὶ κάειν ἱατρῷ, τὸ ἀγαθὸν καὶ καλὸν διώκοντα, μὴ ὑπολογι-

Stephanus page 480, section c, line 8

ζόμενον τὸ ἀλγεινόν, ἐὰν μὲν γε πληγῶν ἄξια ἡδικηκῶς
ἦ, τύπτειν παρέχοντα, ἐὰν δὲ δεσμοῦ, δεῖν, ἐὰν δὲ ζημίας,
ἀποτίνοντα, ἐὰν δὲ φυγῆς, φεύγοντα, ἐὰν δὲ θανάτου, ἀπο-
θνήσκοντα, αὐτὸν πρῶτον ὄντα κατήγορον καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ἐπὶ τοῦτο χρώμενον τῇ ῥητορικῇ,
ὅπως ἂν καταδήλων τῶν ἀδικημάτων γιγνομένων ἀπαλλάτ-

τώνται τοῦ μεγίστου κακοῦ, ἀδικίας. φῶμεν οὕτως ἢ μὴ
φῶμεν, ὦ Πῶλε;

{ΠΩΛ.} Ἄτοπα μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔμοιγε δοκεῖ, τοῖς μέντοι
ἔμπροσθεν ἴσως σοι ὁμολογεῖται.

Stephanus page 480, section e, line 3

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἢ κακεῖνα λυτέον ἢ τάδε ἀνάγκη συμβαίνειν;

{ΠΩΛ.} Ναί, τοῦτό γε οὕτως ἔχει.

{ΣΩ.} Τὸυναντίον δέ γε αὖ μεταβαλόντα, εἰ ἄρα δεῖ τινα
κακῶς ποιεῖν, εἴτ' ἐχθρὸν εἴτε ὄντινόν, ἐὰν μόνον μὴ αὐτὸς
ἀδικῆται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ - τοῦτο μὲν γὰρ εὐλαβητέον - ἐὰν
δὲ ἄλλον ἀδικῇ ὁ ἐχθρός, παντὶ τρόπῳ παρασκευαστέον, καὶ
πράττοντα καὶ λέγοντα, ὅπως μὴ δῶ δίκην μηδὲ ἔλθῃ παρὰ
τὸν δικαστήν· ἐὰν δὲ ἔλθῃ, μηχανητέον ὅπως ἂν διαφύγῃ
καὶ μὴ δῶ δίκην ὁ ἐχθρός, ἀλλ' ἐάντε χρυσίον <ἦ> ἥρπακῶς
πολύ, μὴ ἀποδιδῶ τοῦτο ἀλλ' ἔχων ἀναλίσκῃ καὶ εἰς ἑαυτὸν

Stephanus page 481, section a, line 5

καὶ εἰς τοὺς ἑαυτοῦ ἀδίκως καὶ ἀθέως, ἐάντε αὖ θανάτου
ἄξια ἡδίκηκῶς ἦ, ὅπως μὴ ἀποθανεῖται, μάλιστα μὲν μηδέ-
ποτε, ἀλλ' ἀθάνατος ἔσται πονηρὸς ὢν, εἰ δὲ μὴ, ὅπως ὥς
πλεῖστον χρόνον βιώσεται τοιοῦτος ὢν. ἐπὶ τὰ τοιαῦτα
ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Πῶλε, ἡ ῥητορική χρήσιμος εἶναι, ἐπεὶ τῶ
γε μὴ μέλλοντι ἀδικεῖν οὐ μεγάλη τίς μοι δοκεῖ ἡ χρεία
αὐτῆς εἶναι, εἰ δὴ καὶ ἔστιν τις χρεία, ὥς ἔν γε τοῖς
πρόσθεν οὐδαμῇ ἐφάνη οὔσα.

{ΚΑΛ.} Εἰπέ μοι, ὦ Χαιρεφῶν, σπουδάζει ταῦτα Σωκράτης
ἢ παίζει;

Stephanus page 481, section b, line 8

{ΧΑΙ.} Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Καλλίκλεις, ὑπερφυῶς σπου-
δάζειν· οὐδὲν μέντοι οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν.

{ΚΑΛ.} Νῆ τοὺς θεοὺς ἀλλ' ἐπιθυμῶ. εἰπέ μοι, ὦ Σώ-
κρατες, πότερόν σε θῶμεν νυνὶ σπουδάζοντα ἢ παίζοντα; εἰ
μὲν γὰρ σπουδάζεις τε καὶ τυγχάνει ταῦτα ἀληθῆ ὄντα ἃ
λέγεις, ἄλλο τι ἢ ἡμῶν ὁ βίος ἀνατετραμμένος ἂν εἴη τῶν ἀν-
θρώπων καὶ πάντα τὰ ἐναντία πράττομεν, ὥς ἔοικεν, ἢ ἃ δεῖ;

{ΣΩ.} ὦ Καλλίκλεις, εἰ μὴ τι ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάθος,
τοῖς μὲν ἄλλο τι, τοῖς δὲ ἄλλο τι [ἦ] τὸ αὐτό, ἀλλὰ τις
ἡμῶν ἰδίον τι ἔπασχεν πάθος ἢ οἱ ἄλλοι, οὐκ ἂν ἦν ῥάδιον

Stephanus page 481, section d, line 1

ἐνδείξασθαι τῶ ἐτέρῳ τὸ ἑαυτοῦ πάθημα. λέγω δ' ἐννοήσας
ὅτι ἐγὼ τε καὶ σὺ νῦν τυγχάνομεν ταῦτόν τι πεπονθότες,
ἐρῶντε δύο ὄντε δυοῖν ἑκάτερος, ἐγὼ μὲν Ἀλκιβιάδου τε
τοῦ Κλεινίου καὶ φιλοσοφίας, σὺ δὲ δυοῖν, τοῦ τε Ἀθη-

ναίων δήμου καὶ τοῦ Πυριλάμπους. αἰσθάνομαι οὖν σου
ἐκάστοτε, καίπερ ὄντος δεινοῦ, ὅτι ἂν φῇ σου τὰ παιδικὰ
καὶ ὅπως ἂν φῇ ἔχειν, οὐ δυναμένου ἀντιλέγειν, ἀλλ' ἄνω
καὶ κάτω μεταβαλλομένου· ἐν τε τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐάν τι σοῦ
λέγοντος ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων μὴ φῇ οὕτως ἔχειν, μετα-
βαλλόμενος λέγεις ἃ ἐκεῖνος βούλεται, καὶ πρὸς τὸν Πυρι-

Stephanus page 481, section e, line 4

λάμπους νεανίαν τὸν καλὸν τοῦτον τοιαῦτα ἕτερα πέπονθας.
τοῖς γὰρ τῶν παιδικῶν βουλευμασὶν τε καὶ λόγοις οὐχ οἷός
τ' εἶ ἐναντιοῦσθαι, ὥστε, εἴ τις σου λέγοντος ἐκάστοτε ἃ
διὰ τούτους λέγεις θαυμάζοι ὥς ἄτοπὰ ἐστίν, ἴσως εἴποις
ἂν αὐτῷ, εἰ βούλοιο τἀληθῆ λέγειν, ὅτι εἰ μὴ τις παύσει τὰ
σὰ παιδικὰ τούτων τῶν λόγων, οὐδὲ σὺ παύσῃ ποτὲ ταῦτα
λέγων. νόμιζε τοίνυν καὶ παρ' ἐμοῦ χρῆναι ἕτερα τοιαῦτα
ἀκούειν, καὶ μὴ θαύμαζε ὅτι ἐγὼ ταῦτα λέγω, ἀλλὰ τὴν
φιλοσοφίαν, τὰ ἐμὰ παιδικὰ, παῦσον ταῦτα λέγουσαν.
λέγει γάρ, ὦ φίλε ἐταῖρε, ἃ νῦν ἐμοῦ ἀκούεις, καὶ μοί ἐστιν

Stephanus page 482, section a, line 6

τῶν ἐτέρων παιδικῶν πολὺ ἦττον ἔμπληκτος· ὁ μὲν γὰρ Κλει-
νίειος οὗτος ἄλλοτε ἄλλων ἐστὶ λόγων, ἡ δὲ φιλοσοφία ἀεὶ
τῶν αὐτῶν, λέγει δὲ ἃ σὺ νῦν θαυμάζεις, παρῆσθα δὲ καὶ
αὐτὸς λεγομένοις. ἡ οὖν ἐκείνην ἐξέλεγξον, ὅπερ ἄρτι
ἔλεγον, ὥς οὐ τὸ ἀδικεῖν ἐστίν καὶ ἀδικοῦντα δίκην μὴ δι-
δόναι ἀπάντων ἔσχατον κακῶν· ἡ εἰ τοῦτο ἐάσεις ἀνέλεγκτον,
μὰ τὸν κύνα τὸν Αἰγυπτίων θεόν, οὗ σοι ὁμολογήσει Καλ-
λικλῆς, ὦ Καλλίκλεις, ἀλλὰ διαφωνήσῃ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ.
καίτοι ἔγωγε οἶμαι, ὦ βέλτιστε, καὶ τὴν λύραν μοι κρεῖττον
εἶναι ἀνάρμοστόν τε καὶ διαφωνεῖν, καὶ χορὸν ᾧ χορηγοίην,

Stephanus page 482, section c, line 1

καὶ πλείστους ἀνθρώπους μὴ ὁμολογεῖν μοι ἀλλ' ἐναντία
λέγειν μᾶλλον ἢ ἔνα ὄντα ἐμὲ ἐμαυτῷ ἀσύμφωνον εἶναι
καὶ ἐναντία λέγειν.

{ΚΑΛ.} Ὡ Σώκρατες, δοκεῖς νεανιεύεσθαι ἐν τοῖς λόγοις
ὥς ἀληθῶς δημηγόρος ὢν· καὶ νῦν ταῦτα δημηγορεῖς ταῦτόν
παθόντος Πάβλου πάθος ὅπερ Γοργίου κατηγορεῖ πρὸς σὲ
παθεῖν. ἔφη γάρ που Γοργίαν ἐρωτώμενον ὑπὸ σοῦ, ἐάν
ἀφίκηται παρ' αὐτὸν μὴ ἐπιστάμενος τὰ δίκαια ὁ τὴν ῥητο-
ρικὴν βουλόμενος μαθεῖν, εἰ διδάξοι αὐτὸν ὁ Γοργίας,
αἰσχυρῆσθαι αὐτὸν καὶ φάναι διδάξειν διὰ τὸ ἔθος τῶν ἀν-

Stephanus page 482, section d, line 3

θρώπων, ὅτι ἀγανακτοῖεν ἂν εἴ τις μὴ φαίῃ - διὰ δὲ ταύτην
τὴν ὁμολογίαν ἀναγκασθῆναι ἐναντία αὐτὸν αὐτῷ εἰπεῖν,

σὲ δὲ αὐτὸ τοῦτο ἀγαπᾶν - καὶ σου καταγελᾶν, ὥς γέ μοι
δοκεῖν ὀρθῶς, τότε· νῦν δὲ πάλιν αὐτὸς ταῦτόν τοῦτο ἔπαθεν.
καὶ ἔγωγε κατ' αὐτὸ τοῦτο οὐκ ἄγαμαι Πῶλον, ὅτι σοι
συνεχώρησεν τὸ ἀδικεῖν αἰσχίον εἶναι τοῦ ἀδικεῖσθαι· ἐκ
ταύτης γὰρ αὐτῆς ὁμολογίας αὐτὸς ὑπὸ σοῦ συμποδισθεὶς
ἐν τοῖς λόγοις ἐπεστομίσθη, αἰσχυνθεὶς ἅ ἐνόει εἰπεῖν. σὺ
γὰρ τῷ ὄντι, ὦ Σώκρατες, εἰς τοιαῦτα ἄγεις φορτικά καὶ
δημηγορικά, φάσκων τὴν ἀλήθειαν διώκειν, ἃ φύσει μὲν

Stephanus page 482, section e, line 5

οὐκ ἔστιν καλὰ, νόμῳ δέ. ὥς τὰ πολλὰ δὲ ταῦτα ἐναντί'
ἀλλήλοις ἐστίν, ἢ τε φύσις καὶ ὁ νόμος· ἐὰν οὖν τις αἰσχύ-
νηται καὶ μὴ τολμᾷ λέγειν ἅπερ νοεῖ, ἀναγκάζεται ἐναντία
λέγειν. ὁ δὲ καὶ σὺ τοῦτο τὸ σοφὸν κατανενοηκῶς κακουρ-

γεῖς ἐν τοῖς λόγοις, ἐὰν μὲν τις κατὰ νόμον λέγῃ, κατὰ
φύσιν ὑπερωτῶν, ἐὰν δὲ τὰ τῆς φύσεως, τὰ τοῦ νόμου.
ὥσπερ αὐτίκα ἐν τούτοις, τῷ ἀδικεῖν τε καὶ τῷ ἀδικεῖσθαι,
Πῶλου τὸ κατὰ νόμον αἰσχίον λέγοντος, σὺ τὸν λόγον
ἐδιώκαθες κατὰ φύσιν. φύσει μὲν γὰρ πᾶν αἰσχίον ἐστίν

Stephanus page 483, section a, line 8

ὅπερ καὶ κάκιον, τὸ ἀδικεῖσθαι, νόμῳ δὲ τὸ ἀδικεῖν. οὐδὲ
γὰρ ἀνδρὸς τοῦτό γ' ἐστὶν τὸ πάθημα, τὸ ἀδικεῖσθαι, ἀλλ'
ἀνδραπόδου τινὸς ᾧ κρεῖττόν ἐστιν τεθνάναι ἢ ζῆν, ὅστις
ἀδικούμενος καὶ προπηλακίζόμενος μὴ οἷός τέ ἐστιν αὐτὸς
αὐτῷ βοηθεῖν μηδὲ ἄλλῳ οὐ ἂν κήδηται. ἀλλ' οἶμαι οἱ
τιθέμενοι τοὺς νόμους οἱ ἀσθενεῖς ἄνθρωποι εἰσιν καὶ οἱ
πολλοί. πρὸς αὐτοὺς οὖν καὶ τὸ αὐτοῖς συμφέρον τοὺς τε
νόμους τίθενται καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐπαινοῦσιν καὶ τοὺς
ψόγους ψέγουσιν· ἐκφοβοῦντες τοὺς ἐρρωμενεστέρους τῶν
ἀνθρώπων καὶ δυνατοὺς ὄντας πλέον ἔχειν, ἵνα μὴ αὐτῶν

Stephanus page 483, section c, line 3

πλέον ἔχωσιν, λέγουσιν ὥς αἰσχρὸν καὶ ἄδικον τὸ πλεον-
εκτεῖν, καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλεόν τῶν ἄλλων
ζητεῖν ἔχειν· ἀγαπῶσι γὰρ οἶμαι αὐτοὶ ἂν τὸ ἴσον ἔχωσιν
φauλότεροι ὄντες. διὰ ταῦτα δὴ νόμῳ μὲν τοῦτο ἄδικον καὶ
αἰσχρὸν λέγεται, τὸ πλεόν ζητεῖν ἔχειν τῶν πολλῶν, καὶ
ἀδικεῖν αὐτὸ καλοῦσιν· ἡ δέ γε οἶμαι φύσις αὐτὴ ἀποφαίνει
αὐτό, ὅτι δίκαιόν ἐστιν τὸν ἀμείνω τοῦ χείρονος πλεόν
ἔχειν καὶ τὸν δυνατώτερον τοῦ ἀδυνατωτέρου. δηλοῖ δὲ
ταῦτα πολλαχοῦ ὅτι οὕτως ἔχει, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις
καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ὅλαις ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς γένεσιν,

Stephanus page 483, section d, line 5

ὅτι οὕτω τὸ δίκαιον κέκριται, τὸν κρείττω τοῦ ἥττονος ἄρχειν
καὶ πλέον ἔχειν. ἐπεὶ ποίῳ δικαίῳ χρώμενος Ξέρξης ἐπὶ
τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν ἢ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐπὶ Σκύθας; ἢ
ἄλλα μυρία ἂν τις ἔχοι τοιαῦτα λέγειν. ἀλλ' οἶμαι οὗτοι
κατὰ φύσιν τὴν τοῦ δικαίου ταῦτα πράττουσιν, καὶ ναὶ μὰ
Δία κατὰ νόμον γε τὸν τῆς φύσεως, οὐ μέντοι ἴσως κατὰ
τοῦτον ὃν ἡμεῖς τιθέμεθα· πλάττοντες τοὺς βελτίστους καὶ
ἐρρωμενεστάτους ἡμῶν αὐτῶν, ἐκ νέων λαμβάνοντες, ὥσπερ
λέοντας, κατεπάδοντές τε καὶ γοητεύοντες καταδουλούμεθα
λέγοντες ὡς τὸ ἴσον χρὴ ἔχειν καὶ τοῦτό ἐστὶν τὸ καλόν

Stephanus page 484, section a, line 2

καὶ τὸ δίκαιον. ἐὰν δέ γε οἶμαι φύσιν ἱκανὴν γένηται
ἔχων ἀνὴρ, πάντα ταῦτα ἀποσεισάμενος καὶ διαρρήξας καὶ
διαφυγών, καταπατήσας τὰ ἡμέτερα γράμματα καὶ μαγα-
νεύματα καὶ ἐπαυδάς καὶ νόμους τοὺς παρὰ φύσιν ἅπαντας,
ἐπαναστὰς ἀνεφάνη δεσπότης ἡμέτερος ὁ δοῦλος, καὶ ἐνταῦθα
ἐξέλαμψεν τὸ τῆς φύσεως δίκαιον. δοκεῖ δέ μοι καὶ Πίν-
δαρος ἅπερ ἐγὼ λέγω ἐνδείκνυσθαι ἐν τῷ ᾄσματι ἐν ᾧ λέγει
ὅτι -

νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς

Stephanus page 484, section b, line 5

θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων·

οὗτος δὲ δῆ, φησὶν, -

ἄγει δικαίων τὸ βιαιότατον
ὑπερτάτῃ χειρὶ· τεκμαίρομαι
ἔργοισιν Ἡρακλέος, ἐπεὶ - ἀπριάτας -

λέγει οὕτω πως - τὸ γὰρ ᾄσμα οὐκ ἐπίσταμαι - λέγει δ' ὅτι
οὔτε πριάμενος οὔτε δόντος τοῦ Γηρυόνου ἠλάσατο τὰς βοῦς,

Stephanus page 484, section c, line 1

ὡς τούτου ὄντος τοῦ δικαίου φύσει, καὶ βοῦς καὶ τᾶλλα κτή-
ματα εἶναι πάντα τοῦ βελτιονός τε καὶ κρείττονος τὰ τῶν
χειρόνων τε καὶ ἥττόνων.

Τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς οὕτως ἔχει, γνώση δέ, ἂν ἐπὶ τὰ
μείζω ἔλθῃς ἐάσας ἤδη φιλοσοφίαν. φιλοσοφία γάρ τοι
ἐστίν, ὧς Σώκρατες, χαρίεν, ἂν τις αὐτοῦ μετρίως ᾄσῃται ἐν
τῇ ἡλικίᾳ· ἐὰν δὲ περαιτέρω τοῦ δέοντος ἐνδιατρίψῃ, δια-
φθορὰ τῶν ἀνθρώπων. ἐὰν γὰρ καὶ πάνυ εὐφυῆς ἦ καὶ
πόρρω τῆς ἡλικίας φιλοσοφῇ, ἀνάγκη πάντων ἄπειρον γεγο-
νέναι ἐστὶν ὧν χρὴ ἔμπειρον εἶναι τὸν μέλλοντα καλόν

καγαθὸν καὶ εὐδόκιμον ἔσεσθαι ἄνδρα. καὶ γὰρ τῶν νόμων ἄπειροι γίνονται τῶν κατὰ τὴν πόλιν, καὶ τῶν λόγων οἷς δεῖ χρώμενον ὁμιλεῖν ἐν τοῖς συμβολαίοις τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, καὶ τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν τῶν ἀνθρωπείων, καὶ συλλήβδην τῶν ἡθῶν παντάπασιν ἄπειροι γίνονται. ἐπειδὴν οὖν ἔλθωσιν εἰς τινὰ ἰδίαν ἢ πολιτικὴν πρᾶξιν, καταγέλαστοι γίνονται, ὥσπερ γε οἶμαι οἱ πολιτικοί, ἐπειδὴν αὐτοὶ εἰς τὰς ὑμετέρας διατριβὰς ἔλθωσιν καὶ τοὺς λόγους, καταγέλαστοί εἰσιν. συμβαίνει γὰρ τὸ τοῦ Εὐριπίδου· <λαμπρός> τέ ἐστιν <ἕκαστος> ἐν τούτῳ, <καὶ ἐπὶ τοῦτ' >

ἐπείγεται>,

νέμων τὸ πλεῖστον ἡμέρας τούτῳ μέρος,
ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει βέλτιστος ὢν·

ὅπου δ' ἂν φαῦλος ᾖ, ἐντεῦθεν φεύγει καὶ λοιδορεῖ τοῦτο, τὸ δ' ἕτερον ἐπαινεῖ, εὐνοίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, ἡγούμενος οὕτως αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπαινεῖν. ἀλλ' οἶμαι τὸ ὀρθότατόν ἐστιν ἀμφοτέρων μετασχεῖν. φιλοσοφίας μὲν ὅσον παιδείας χάριν καλὸν μετέχειν, καὶ οὐκ αἰσχρὸν μεираκίῳ ὄντι φιλοσοφεῖν·

ἐπειδὴν δὲ ἤδη πρεσβύτερος ὢν ἄνθρωπος ἔτι φιλοσοφῇ, καταγέλαστον, ὡς Σώκρατες, τὸ χρῆμα γίνεταί, καὶ ἔγωγε ὁμοιότατον πάσχω πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦντας ὥσπερ πρὸς τοὺς ψελλιζομένους καὶ παίζοντας. ὅταν μὲν γὰρ παιδίον ἴδω, ὃ ἔτι προσήκει διαλέγεσθαι οὕτω, ψελλιζόμενον καὶ παίζον, χαίρω τε καὶ χαρίεν μοι φαίνεται καὶ ἐλευθέριον καὶ πρέπον τῇ τοῦ παιδίου ἡλικίᾳ, ὅταν δὲ σαφῶς διαλεγόμενου παιδαρίου ἀκούσω, πικρὸν τί μοι δοκεῖ χρῆμα εἶναι καὶ ἀνία μου τὰ ὦτα καὶ μοι δοκεῖ δουλοπρεπές τι εἶναι· ὅταν δὲ ἀνδρὸς ἀκούσῃ τις ψελλιζόμενου ἢ παίζοντα ὁρᾷ, καταγέ-

λαστον φαίνεται καὶ ἄνανδρον καὶ πληγῶν ἄξιον. ταῦτόν οὖν ἔγωγε τοῦτο πάσχω καὶ πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦντας. παρὰ νέῳ μὲν γὰρ μεираκίῳ ὁρῶν φιλοσοφίαν ἄγαμαι, καὶ πρέπειν μοι δοκεῖ, καὶ ἡγοῦμαι ἐλεύθερόν τινα εἶναι τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, τὸν δὲ μὴ φιλοσοφοῦντα ἀνελεύθερον καὶ οὐδέποτε οὐδενὸς ἀξιῶσιντα ἑαυτὸν οὔτε καλοῦ οὔτε γενναίου πράγματος· ὅταν δὲ δὴ πρεσβύτερον ἴδω ἔτι φιλοσοφοῦντα καὶ μὴ ἀπαλλαττόμενον, πληγῶν μοι δοκεῖ ἤδη δεῖσθαι, ὡς Σώκρατες, οὗτος ὁ ἀνὴρ. ὁ γὰρ νυνδὴ ἔλεγον, ὑπάρχει

τούτω τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ πάννυ εὐφυῆς ἦ, ἀνάνδρῳ γενέσθαι

Stephanus page 485, section d, line 5

φεύγοντι τὰ μέσα τῆς πόλεως καὶ τὰς ἀγοράς, ἐν αἷς ἔφη ὁ ποιητὴς τοὺς ἀνδρας ἀριπρεπεῖς γίγνεσθαι, καταδεδυκοῖτι δὲ τὸν λοιπὸν βίον βιῶναι μετὰ μειρακίων ἐν γωνίᾳ τριῶν ἢ τεττάρων ψιθυρίζοντα, ἐλεύθερον δὲ καὶ μέγα καὶ ἱκανὸν μηδέποτε φθέγγεσθαι. ἐγὼ δέ, ὦ Σώκρατες, πρὸς σέ ἐπιεικῶς ἔχω φιλικῶς· κινδυνεύω οὖν πεπονθέναι νῦν ὅπερ ὁ Ζῆθος πρὸς τὸν Ἀμφίονα ὁ Εὐριπίδου, οὐπερ ἐμνήσθην. καὶ γὰρ ἐμοὶ τοιαῦτ' ἅττα ἐπέρχεται πρὸς σέ λέγειν, οἷάπερ ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὅτι “Ἀμελεῖς, ὦ Σώκρατες, ὧν δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι, καὶ φύσιν ψυχῆς ὧδε γενναίαν μει-

Stephanus page 486, section a, line 1

ρακιδώδει τινὶ διατρέπεις μορφώματι, καὶ οὐτ' ἂν δίκης βουλαῖσι προσθεῖ' ἂν ὀρθῶς λόγον, οὐτ' εἰκὸς ἂν καὶ πιθανὸν ἂν λάβοις, οὐθ' ὑπὲρ ἄλλου νεανικὸν βούλευμα βουλεύσαιο.” καίτοι, ὦ φίλε Σώκρατες - καὶ μοι μηδὲν ἀχθεσθῆς· εὐνοία γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ - οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι οὕτως ἔχειν ὥς ἐγὼ σέ οἶμαι ἔχειν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πόρρῳ αἰεὶ φιλοσοφίας ἐλαύνοντας; νῦν γὰρ εἴ τις σοῦ λαβόμενος ἢ ἄλλου ὁτουοῦν τῶν τοιούτων εἰς τὸ δεσμοτήριον ἀπάγοι, φάσκων ἀδικεῖν μηδὲν ἀδικοῦντα, οἴσθ' ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ὅτι χρήσαι σοι αὐτῷ, ἀλλ' ἰλιγγιῶς ἂν καὶ χασμῶ οὐκ ἔχων ὅτι

Stephanus page 486, section b, line 2

εἴποις, καὶ εἰς τὸ δικαστήριον ἀναβάς, κατηγοροῦ τυχὼν πάννυ φαύλου καὶ μοχθηροῦ, ἀποθάνοις ἂν, εἰ βούλοιτο θανάτου σοι τιμᾶσθαι. καίτοι πῶς σοφὸν τοῦτό ἐστιν, ὦ Σώκρατες, <ἥτις εὐφυῆ λαβοῦσα τέχνη φῶτα ἔθηκε χεῖρονα>,

μήτε αὐτὸν αὐτῷ δυνάμενον βοηθεῖν μηδ' ἐκσῶσαι ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων μήτε ἑαυτὸν μήτε ἄλλον μηδένα, ὑπὸ δὲ τῶν ἐχθρῶν περισυλᾶσθαι πᾶσαν τὴν οὐσίαν, ἀτεχνῶς δὲ ἄτιμον ζῆν ἐν τῇ πόλει; τὸν δὲ τοιοῦτον, εἴ τι καὶ ἀγροικότερον εἰρῆσθαι, ἔξεστιν ἐπὶ κόρρῃς τύπτοντα μὴ διδόναι δίκην.

Stephanus page 486, section c, line 4

ἀλλ' ὦγαθέ, ἐμοὶ πείθου, <παῦσαι δὲ ἐλέγχων, πραγμάτων δ' εὐμουσίαν ἄσκει>, καὶ ἄσκει ὁπόθεν δόξεις φρονεῖν, <ἄλλοις τὰ κομψὰ ταῦτα ἀφείς>, εἴτε ληρήματα χρή φάναι εἶναι εἴτε φλυαρίας, <ἐξ ὧν κενοῖσιν ἐγκατοικήσεις δόμοις>. ζηλῶν οὐκ ἐλέγχοντας ἀνδρας τὰ μικρὰ ταῦτα, ἀλλ' οἷς ἔστιν καὶ βίος καὶ δόξα καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθὰ. {ΣΩ.} Εἰ χρυσὴν ἔχων ἐτύγχανον τὴν ψυχὴν, ὦ Καλλί-

κλεις, οὐκ ἂν οἶε με ἄσμενον εὐρεῖν τούτων τινὰ τῶν λίθων
ἢ βασανίζουσιν τὸν χρυσόν, τὴν ἀρίστην, πρὸς ἣντινα ἔμελ-
λον προσαγαγὼν αὐτήν, εἰ μοι ὁμολογήσειεν ἐκείνη καλῶς

Stephanus page 486, section d, line 6

τεθεραπεῦσθαι τὴν ψυχὴν, εὖ εἴσεσθαι ὅτι ἱκανῶς ἔχω καὶ
οὐδέν με δεῖ ἄλλης βασάνου;

{ΚΑΛ.} Πρὸς τί δὴ τοῦτο ἐρωτᾷς, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι ἐρῶ· νῦν οἶμαι ἐγὼ σοὶ ἐντετυχηκῶς
τοιούτῳ ἐρμαίῳ ἐντετυχηκέναι.

{ΚΑΛ.} Τί δὴ;

{ΣΩ.} Εὖ οἶδ' ὅτι, ἂν μοι σὺ ὁμολογήσης περὶ ὧν ἡ ἐμὴ
ψυχὴ δοξάζει, ταῦτ' ἤδη ἐστὶν αὐτὰ τἀληθῆ. ἐννοῶ γὰρ
ὅτι τὸν μέλλοντα βασανιεῖν ἱκανῶς ψυχῆς πέρι ὀρθῶς τε
ζώσης καὶ μὴ τρία ἄρα δεῖ ἔχειν ἅ σὺ πάντα ἔχεις, ἐπιστή-

Stephanus page 487, section a, line 3

μην τε καὶ εὐνοίαν καὶ παρρησίαν. ἐγὼ γὰρ πολλοῖς ἐντυγ-
χάνω οἱ ἐμὲ οὐχ οἰοί τέ εἰσιν βασανίζειν διὰ τὸ μὴ σοφοὶ
εἶναι ὥσπερ σὺ· ἕτεροι δὲ σοφοὶ μὲν εἰσιν, οὐκ ἐθέλουσιν δέ
μοι λέγειν τὴν ἀλήθειαν διὰ τὸ μὴ κήδεσθαί μου ὥσπερ σὺ·
τῷ δὲ ξένῳ τῷδε, Γοργίας τε καὶ Πῶλος, σοφῶ μὲν καὶ
φίλῳ ἐστὸν ἐμῷ, ἐνδεεστέρῳ δὲ παρρησίας καὶ αἰσχυνη-
ροτέρῳ μᾶλλον τοῦ δέοντος· πῶς γὰρ οὐ; ὦ γε εἰς τοσοῦτον
αἰσχύνῃς ἐληλύθατον, ὥστε διὰ τὸ αἰσχύνεσθαι τολμᾷ ἐκά-
τερος αὐτῶν αὐτὸς αὐτῷ ἐναντία λέγειν ἐναντίον πολλῶν
ἀνθρώπων, καὶ ταῦτα περὶ τῶν μεγίστων. σὺ δὲ ταῦτα

Stephanus page 487, section b, line 6

πάντα ἔχεις ἅ οἱ ἄλλοι οὐκ ἔχουσιν· πεπαίδευσαί τε γὰρ
ἱκανῶς, ὥς πολλοὶ ἂν φήσαιεν Ἀθηναίων, καὶ ἐμοὶ εἰ εὖνους.
τίνι τεκμηρίῳ χρῶμαι; ἐγὼ σοι ἐρῶ. οἶδα ὑμᾶς ἐγὼ, ὦ
Καλλίκλεις, τέτταρας ὄντας κοινωνοὺς γεγονότας σοφίας, σέ
τε καὶ Τείσανδρον τὸν Ἀφιδναῖον καὶ Ἀνδρῶνα τὸν Ἀνδρο-
τίωνος καὶ Ναυσικύδην τὸν Χολαργέα· καὶ ποτε ὑμῶν ἐγὼ
ἐπήκουσα βουλευομένων μέχρι ὅποι τὴν σοφίαν ἀσκητέον
εἶη, καὶ οἶδα ὅτι ἐνίκα ἐν ὑμῖν τοιάδε τις δόξα, μὴ προθυ-
μεῖσθαι εἰς τὴν ἀκρίβειαν φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ εὐλαβεῖσθαι
παρεκελεύεσθε ἀλλήλοις ὅπως μὴ πέρα τοῦ δέοντος σοφώ-

Stephanus page 487, section d, line 2

τεροι γενόμενοι λήσετε διαφθαρέντες. ἐπειδὴ οὖν σου ἀκούω
ταῦτα ἐμοὶ συμβουλευόντος ἅπερ τοῖς σεαυτοῦ ἐταιροτάτοις,
ἱκανόν μοι τεκμήριόν ἐστιν ὅτι ὥς ἀληθῶς μοι εὖνους εἶ.
καὶ μὴν ὅτι γε οἷος παρρησιάζεσθαι καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι,
αὐτός τε φῆς καὶ ὁ λόγος ὃν ὀλίγον πρότερον ἔλεγες ὁμο-

λογεῖ σοι. ἔχει δὴ οὕτωςι δῆλον ὅτι τούτων πέρι νυνί·
ἐάν τι σὺ ἐν τοῖς λόγοις ὁμολογήσης μοι, βεβασανισμένον
τοῦτ' ἤδη ἔσται ἱκανῶς ὑπ' ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, καὶ οὐκέτι αὐτὸ
δεήσει ἐπ' ἄλλην βάσανον ἀναφέρειν. οὐ γὰρ ἂν ποτε
αὐτὸ συνεχώρησας σὺ οὔτε σοφίας ἐνδεία οὔτ' αἰσχύνης

Stephanus page 487, section e, line 5

περιουσίᾳ, οὐδ' αὖ ἀπατῶν ἐμὲ συγχωρήσας ἄν· φίλος γάρ
μοι εἶ, ὥς καὶ αὐτὸς φῆς. τῷ ὄντι οὖν ἢ ἐμὴ καὶ ἢ σὴ
ὁμολογία τέλος ἤδη ἔξει τῆς ἀληθείας. πάντων δὲ καλ-
λίστη ἐστὶν ἡ σκέψις, ᾧ Καλλίκλεις, περὶ τούτων ὧν σὺ
δή μοι ἐπετίμησας, ποῖόν τινα χρὴ εἶναι τὸν ἄνδρα καὶ τί
ἐπιτηδεύειν καὶ μέχρι τοῦ, καὶ πρεσβύτερον καὶ νεώτερον
ὄντα. ἐγὼ γὰρ εἴ τι μὴ ὀρθῶς πράττω κατὰ τὸν βίον τὸν
ἐμαυτοῦ, εὖ ἴσθι τοῦτο ὅτι οὐχ ἐκὼν ἐξαμαρτάνω ἀλλ' ἀμαθία
τῇ ἐμῇ· σὺ οὖν, ὥσπερ ἤρξω νουθετεῖν με, μὴ ἀποστῆς,
ἀλλ' ἱκανῶς μοι ἐνδείξαι τί ἔστιν τοῦτο ὃ ἐπιτηδευτέον μοι,

Stephanus page 488, section a, line 6

καὶ τίνα τρόπον κτησαίμην ἂν αὐτό, καὶ ἐάν με λάβῃς νῦν
μέν σοι ὁμολογήσαντα, ἐν δὲ τῷ ὑστέρω χρόνῳ μὴ ταυτὰ
πράττοντα ἅπερ ὡμολόγησα, πάνυ με ἡγοῦ βλάκα εἶναι καὶ
μηκέτι ποτέ με νουθετήσης ὕστερον, ὥς μηδενὸς ἄξιον ὄντα.
ἐξ ἀρχῆς δέ μοι ἐπανάλαβε πῶς φῆς τὸ δίκαιον ἔχειν καὶ
σὺ καὶ Πίνδαρος τὸ κατὰ φύσιν; ἄγειν βία τὸν κρείττω τὰ
τῶν ἡττόνων καὶ ἄρχειν τὸν βελτίῳ τῶν χειρόνων καὶ πλεον
ἔχειν τὸν ἀμείνω τοῦ φαυλοτέρου; μὴ τι ἄλλο λέγεις τὸ
δίκαιον εἶναι, ἢ ὀρθῶς μέμνημαι;
{ΚΑΛ.} Ἀλλὰ ταῦτα ἔλεγον καὶ τότε καὶ νῦν λέγω.

Stephanus page 488, section b, line 8

{ΣΩ.} Πότερον δὲ τὸν αὐτὸν βελτίῳ καλεῖς σὺ καὶ κρείττω;
οὐδὲ γάρ τοι τότε οἷός τ' ἢ μαθεῖν σου τί ποτε λέγοις.
πότερον τοὺς ἰσχυροτέρους κρείττους καλεῖς καὶ δεῖ ἀκροᾶ-
σθαι τοῦ ἰσχυροτέρου τοὺς ἀσθενεστέρους, οἷόν μοι δοκεῖς
καὶ τότε ἐνδείκνυσθαι, ὥς αἱ μεγάλαι πόλεις ἐπὶ τὰς σμικρὰς
κατὰ τὸ φύσει δίκαιον ἔρχονται, ὅτι κρείττους εἰσὶν καὶ
ἰσχυρότεραι, ὥς τὸ κρείττον καὶ τὸ ἰσχυρότερον καὶ βέλτιον
ταῦτόν ὄν, ἢ ἔστι βελτίῳ μὲν εἶναι, ἡττω δὲ καὶ ἀσθενέ-
στερον, καὶ κρείττω μὲν εἶναι, μοχθηρότερον δέ· ἢ ὁ αὐτὸς
ὅρος ἐστὶν τοῦ βελτίονος καὶ τοῦ κρείττονος; τοῦτό μοι

Stephanus page 488, section d, line 2

αὐτὸ σαφῶς διόρισον, ταῦτόν ἢ ἕτερόν ἐστιν τὸ κρείττον καὶ
τὸ βέλτιον καὶ τὸ ἰσχυρότερον;
{ΚΑΛ.} Ἀλλ' ἐγὼ σοι σαφῶς λέγω, ὅτι ταῦτόν ἐστιν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἱ πολλοὶ τοῦ ἐνὸς κρείττους εἰσὶν κατὰ φύσιν; οἱ δὲ καὶ τοὺς νόμους τίθενται ἐπὶ τῷ ἐνί, ὥσπερ καὶ σὺ ἄρτι ἔλεγες.

{ΚΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Τὰ τῶν πολλῶν ἄρα νόμιμα τὰ τῶν κρειττόνων ἐστίν.

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

Stephanus page 488, section e, line 1

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ τῶν βελτιόνων; οἱ γὰρ κρείττους βελτίους πολὺ κατὰ τὸν σὸν λόγον.

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰ τούτων νόμιμα κατὰ φύσιν καλὰ, κρειτόνων γε ὄντων;

{ΚΑΛ.} Φημί.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οἱ πολλοὶ νομίζουσιν οὕτως, ὥς ἄρτι αὖ σὺ ἔλεγες, δίκαιον εἶναι τὸ ἴσον ἔχειν καὶ αἴσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; ἔστιν ταῦτα ἢ οὐ; καὶ ὅπως μὴ ἀλώση ἐνταῦθα σὺ αὖ αἰσχυνόμενος. νομίζουσιν, ἢ οὐ, οἱ πολλοὶ

Stephanus page 489, section a, line 3

τὸ ἴσον ἔχειν ἄλλ' οὐ τὸ πλεόν δίκαιον εἶναι, καὶ αἴσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; μὴ φθόνει μοι ἀποκρίνασθαι τοῦτο, Καλλίκλεις, ἴν', ἐάν μοι ὁμολογήσης, βεβαιώσωμαι ἤδη παρὰ σοῦ, ἅτε ἱκανοῦ ἀνδρὸς διαγινῶναι ὁμολογηκός.

{ΚΑΛ.} Ἄλλ' οἱ γε πολλοὶ νομίζουσιν οὕτως.

{ΣΩ.} Οὐ νόμῳ ἄρα μόνον ἐστὶν αἴσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, οὐδὲ δίκαιον τὸ ἴσον ἔχειν, ἀλλὰ καὶ φύσει· ὥστε κινδυνεύεις οὐκ ἀληθῆ λέγειν ἐν τοῖς πρόσθεν οὐδὲ ὀρθῶς ἐμοῦ κατηγορεῖν λέγων ὅτι ἐναντίον ἐστὶν ὁ νόμος καὶ ἡ φύσις, ἃ δὲ καὶ ἐγὼ γνοῦς κακουργῶ ἐν τοῖς λόγοις,

Stephanus page 489, section b, line 5

ἐάν μὲν τις κατὰ φύσιν λέγῃ, ἐπὶ τὸν νόμον ἄγων, ἐάν δέ τις κατὰ νόμον, ἐπὶ τὴν φύσιν.

{ΚΑΛ.} Οὐτοσί ἀνὴρ οὐ παύσεται φλυαρῶν. εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ αἰσχύνῃ τηλικοῦτος ὢν ὀνόματα θηρεύων, καὶ ἐάν τις ῥήματι ἀμάρτη, ἔρμαιον τοῦτο ποιούμενος; ἐμὲ γὰρ οἶε ἄλλο τι λέγειν τὸ κρείττους εἶναι ἢ τὸ βελτίους; οὐ πάλαι σοι λέγω ὅτι ταῦτόν φημι εἶναι τὸ βέλτιον καὶ τὸ κρεῖττον; ἢ οἶε με λέγειν, ἐάν συρφετὸς συλλεγῇ δούλων καὶ παντοδαπῶν ἀνθρώπων μηδενὸς ἀξίων πλὴν ἴσως τῷ σώματι ἰσχυρίσασθαι, καὶ οὔτοι φῶσιν, αὐτὰ ταῦτα εἶναι

Stephanus page 489, section c, line 7

νόμιμα;

{ΣΩ.} Εἶεν, ὦ σοφώτατε Καλλίκλεις· οὕτω λέγεις;

{ΚΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐγὼ μὲν, ὦ δαιμόνιε, καὶ αὐτὸς πάλαι τοπάζω τοιοῦτόν τί σε λέγειν τὸ κρεῖττον, καὶ ἀνερωτῶ γλιχόμενος σαφῶς εἰδέναι ὅτι λέγεις. οὐ γὰρ δήπου σύ γε τοὺς δύο βελτίους ἢ γῆ τοῦ ἐνός, οὐδὲ τοὺς σοὺς δούλους βελτίους σοῦ, ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν ἢ σύ. ἀλλὰ πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἰπὲ τί ποτε λέγεις τοὺς βελτίους, ἐπειδὴ οὐ τοὺς ἰσχυροτέρους;

Stephanus page 489, section d, line 7

καὶ ὦ θαυμάσιε πραότερόν με προδίδασκε, ἵνα μὴ ἀποφοιτήσω παρὰ σοῦ.

{ΚΑΛ.} Εἰρωνεύη, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Μὰ τὸν Ζῆθον, ὦ Καλλίκλεις, ὦ σὺ χρώμενος πολλὰ νυνδὴ εἰρωνεύου πρὸς με· ἀλλ' ἴθι εἰπέ, τίνας λέγεις τοὺς βελτίους εἶναι;

{ΚΑΛ.} Τοὺς ἀμείνους ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ὅρα· ἄρα ὅτι σὺ αὐτὸς ὀνόματα λέγεις, δηλοῖς δὲ οὐδέν; οὐκ ἔρεῖς, τοὺς βελτίους καὶ κρεῖττους πότερον τοὺς φρονιμωτέρους λέγεις ἢ ἄλλους τινάς;

Stephanus page 489, section e, line 9

{ΚΑΛ.} Ἀλλὰ ναι μὰ Δία τούτους λέγω, καὶ σφόδρα γε.

{ΣΩ.} Πολλάκις ἄρα εἰς φρονῶν μυρίων μὴ φρονούντων κρείττων ἐστὶν κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ τοῦτον ἄρχειν δεῖ, τοὺς δ' ἄρχεσθαι, καὶ πλέον ἔχειν τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων· τοῦτο γὰρ μοι δοκεῖς βούλεσθαι λέγειν - καὶ οὐ ῥήματι θηρεύω - εἰ ὁ εἰς τῶν μυρίων κρείττων.

{ΚΑΛ.} Ἀλλὰ ταῦτ' ἐστὶν ἃ λέγω. τοῦτο γὰρ οἶμαι ἐγὼ τὸ δίκαιον εἶναι φύσει, τὸ βελτίῳ ὄντι καὶ φρονιμώτερον καὶ ἄρχειν καὶ πλέον ἔχειν τῶν φαυλοτέρων.

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ αὐτοῦ. τί ποτε αὖ νῦν λέγεις; ἐὰν ἐν

Stephanus page 490, section b, line 2

τῷ αὐτῷ ὦμεν, ὥσπερ νῦν, πολλοὶ ἀθρόοι, καὶ ἡμῖν ἢ ἐν κοινῷ πολλὰ σιτία καὶ ποτά, ὦμεν δὲ παντοδαποί, οἱ μὲν ἰσχυροί, οἱ δ' ἀσθενεῖς, εἰς δὲ ἡμῶν ἢ φρονιμώτερος περὶ ταῦτα, ἱατρὸς ὢν, ἢ δέ, οἷον εἰκός, τῶν μὲν ἰσχυρότερος, τῶν δὲ ἀσθενέστερος, ἄλλο τι ἢ οὗτος, φρονιμώτερος ἡμῶν ὢν, βελτίων καὶ κρείττων ἔσται εἰς ταῦτα;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἡ οὖν τούτων τῶν σιτίων πλέον ἡμῶν ἐκτέον αὐτῷ, ὅτι βελτίων ἐστίν, ἢ τῷ μὲν ἄρχειν πάντα ἐκεῖνον δεῖ νέμειν, ἐν τῷ δὲ ἀναλίσκειν τε αὐτὰ καὶ καταχρῆσθαι εἰς τὸ ἑαυτοῦ

Stephanus page 490, section c, line 4

σῶμα οὐ πλεονεκτητέον, εἰ μὴ μέλλει ζημιοῦσθαι, ἀλλὰ τῶν
μὲν πλέον, τῶν δ' ἔλαττον ἐκτέον· ἐὰν δὲ τύχη πάντων
ἀσθενέστατος ὢν, πάντων ἐλάχιστον τῷ βελτίστῳ, ὦ Καλ-
λίκλεις; οὐχ οὕτως, ὠγαθέ;

{ΚΑΛ.} Περὶ σιτία, λέγεις, καὶ ποτὰ καὶ ἰατροὺς καὶ φλυα-
ρίας· ἐγὼ δὲ οὐ ταῦτα λέγω.

{ΣΩ.} Πότερον οὐ τὸν φρονιμώτερον βελτίῳ λέγεις; φάθι
ἢ μή.

{ΚΑΛ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐ τὸν βελτίῳ πλέον δεῖν ἔχειν;

Stephanus page 490, section d, line 6

{ΚΑΛ.} Οὐ σιτίων γε οὐδὲ ποτῶν.

{ΣΩ.} Μανθάνω, ἀλλ' ἴσως ἱματίων, καὶ δεῖ τὸν ὑφαντι-
κώτατον μέγιστον ἱμάτιον ἔχειν καὶ πλεῖστα καὶ κάλλιστα
ἀμπεχόμενον περιέναι;

{ΚΑΛ.} Ποίων ἱματίων;

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰς ὑποδήματα δῆλον ὅτι δεῖ πλεονεκτεῖν τὸν
φρονιμώτατον εἰς ταῦτα καὶ βέλτιστον. τὸν σκυτοτόμον
ἴσως μέγιστα δεῖ ὑποδήματα καὶ πλεῖστα ὑποδεδεμένον
περιπατεῖν.

{ΚΑΛ.} Ποῖα ὑποδήματα; φλυαρεῖς ἔχων.

Stephanus page 490, section e, line 5

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα λέγεις, ἴσως τὰ τοιάδε· οἷον
γεωργικὸν ἄνδρα περὶ γῆν φρόνιμόν τε καὶ καλὸν καὶ ἀγαθόν,
τοῦτον δὴ ἴσως δεῖ πλεονεκτεῖν τῶν σπερμάτων καὶ ὥς
πλείστῳ σπέρματι χρῆσθαι εἰς τὴν αὐτοῦ γῆν.

{ΚΑΛ.} Ὡς ἀεὶ ταῦτά λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐ μόνον γε, ὦ Καλλίκλεις, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν
αὐτῶν.

{ΚΑΛ.} Νῆ τοὺς θεοὺς, ἀτεχνῶς γε ἀεὶ σκυτέας τε καὶ
κναφέας καὶ μαγείρους λέγων καὶ ἰατροὺς οὐδὲν παύη, ὥς
περὶ τούτων ἡμῖν ὄντα τὸν λόγον.

Stephanus page 491, section a, line 4

{ΣΩ.} Οὐκοῦν σὺ ἐρεῖς περὶ τίνων ὁ κρείττων τε καὶ
φρονιμώτερος πλέον ἔχων δικαίως πλεονεκτεῖ; ἢ οὐτε ἐμοῦ
ὑποβάλλοντος ἀνέξῃ οὐτ' αὐτὸς ἐρεῖς;

{ΚΑΛ.} Ἀλλ' ἔγωγε καὶ πάλαι λέγω. πρῶτον μὲν τοὺς
κρείττους οἳ εἰσιν οὐ σκυτοτόμους λέγω οὐδὲ μαγείρους, ἀλλ'
οἳ ἂν εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα φρόνιμοι ᾖσιν, ὅντινα ἂν
τρόπον εὖ οἰκοῖτο, καὶ μὴ μόνον φρόνιμοι, ἀλλὰ καὶ ἀνδρεῖοι,
ἱκανοὶ ὄντες ἃ ἂν νοήσωσιν ἐπιτελεῖν, καὶ μὴ ἀποκάμνωσι
διὰ μαλακίαν τῆς ψυχῆς.

{ΣΩ.} Ὅρας, ὦ βέλτιστε Καλλίικλεις, ὥς οὐ ταυτὰ σύ τ'

Stephanus page 491, section b, line 6

ἐμοῦ κατηγορεῖς καὶ ἐγὼ σοῦ; σὺ μὲν γὰρ ἐμὲ φῆς ἀεὶ
ταυτὰ λέγειν, καὶ μέμνη μοι· ἐγὼ δὲ σοῦ τούναντίον, ὅτι
οὐδέποτε ταυτὰ λέγεις περὶ τῶν αὐτῶν, ἀλλὰ τοτὲ μὲν τοὺς
βελτίους τε καὶ κρείττους τοὺς ἰσχυροτέρους ὠρίζου, αὐθις
δὲ τοὺς φρονιμωτέρους, νῦν δ' αὖ ἕτερόν τι ἤκεις ἔχων·
ἀνδρεῖοτεροὶ τινες ὑπὸ σοῦ λέγονται οἱ κρείττους καὶ οἱ
βελτίους. ἀλλ', ὠγαθέ, εἰπὼν ἀπαλλάγηθι τίνας ποτὲ λέγεις
τοὺς βελτίους τε καὶ κρείττους καὶ εἰς ὅτι.

{ΚΑΛ.} Ἄλλ' εἰρηκά γε ἔγωγε τοὺς φρονίμους εἰς
τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ ἀνδρεῖους. τούτους γὰρ

Stephanus page 491, section d, line 1

προσῆκει τῶν πόλεων ἄρχειν, καὶ τὸ δίκαιον τοῦτ'
ἐστίν, πλεον ἔχειν τούτους τῶν ἄλλων, τοὺς ἄρχοντας τῶν
ἀρχομένων.

{ΣΩ.} Τί δέ; αὐτῶν, ὦ ἐταῖρε, τί; ἢ τι ἄρχοντας ἢ ἀρχο-
μένους;

{ΚΑΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐνα ἕκαστον λέγω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχοντα· ἢ τοῦτο
μὲν οὐδὲν δεῖ, αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχειν, τῶν δὲ ἄλλων;

{ΚΑΛ.} Πῶς ἑαυτοῦ ἄρχοντα λέγεις;

{ΣΩ.} Οὐδὲν ποικίλον ἀλλ' ὥσπερ οἱ πολλοί, σώφρονα

Stephanus page 491, section d, line 11

ὄντα καὶ ἐγκρατῇ αὐτὸν ἑαυτοῦ, τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν
ἄρχοντα τῶν ἐν ἑαυτῷ.

{ΚΑΛ.} Ὡς ἡδὺς εἶ· τοὺς ἡλιθίους λέγεις τοὺς σώφρονας.

{ΣΩ.} Πῶς γὰρ [οὐ]; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν γνοίη ὅτι οὐ τοῦτο
λέγω.

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε σφόδρα, ὦ Σώκρατες. ἐπεὶ πῶς ἂν
εὐδαίμων γένοιτο ἄνθρωπος δουλεύων ὀτρωῦν; ἀλλὰ τοῦτ'
ἐστίν τὸ κατὰ φύσιν καλὸν καὶ δίκαιον, ὃ ἐγὼ σοι νῦν παρ-
ρησιαζόμενος λέγω, ὅτι δεῖ τὸν ὀρθῶς βιωσόμενον τὰς μὲν
ἐπιθυμίας τὰς ἑαυτοῦ ἔαν ὥς μεγίστας εἶναι καὶ μὴ κολάζειν,

Stephanus page 492, section a, line 1

ταύταις δὲ ὥς μεγίσταις οὔσαις ἱκανὸν εἶναι ὑπηρετεῖν δι'
ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν, καὶ ἀποπιμπλάναι ὧν ἂν ἀεὶ ἡ ἐπι-
θυμία γίγνηται. ἀλλὰ τοῦτ' οἶμαι τοῖς πολλοῖς οὐ δυνατόν·
ὅθεν ψέγουσιν τοὺς τοιούτους δι' αἰσχύνην, ἀποκρυπτόμενοι
τὴν αὐτῶν ἀδυναμίαν, καὶ αἰσχρὸν δὴ φασιν εἶναι τὴν ἀκο-
λασίαν, ὅπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐγὼ ἔλεγον, δουλούμενοι τοὺς
βελτίους τὴν φύσιν ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ οὐ δυνάμενοι

ἐκπορίζεσθαι ταῖς ἡδοναῖς πλήρωσιν ἐπαινοῦσιν τὴν σωφρο-
σύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην διὰ τὴν αὐτῶν ἀνανδρίαν. ἐπεὶ
ὅσοις ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν ἡ βασιλέων ὑέσιν εἶναι ἢ αὐτοὺς τῇ

Stephanus page 492, section b, line 3

φύσει ἱκανοὺς ἐκπορίσασθαι ἀρχὴν τινα ἢ τυραννίδα ἢ δυνα-
στείαν, <τί ἂν> τῇ ἀληθείᾳ αἴσχιον καὶ κάκιον εἶη σωφρο-
σύνης καὶ δικαιοσύνης τούτοις τοῖς ἀνθρώποις, οἷς ἐξὸν
ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν καὶ μηδενὸς ἐμποδῶν ὄντος, αὐτοὶ
ἐαυτοῖς δεσπότην ἐπαγάγοιντο τὸν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων
νόμον τε καὶ λόγον καὶ ψόγον; ἢ πῶς οὐκ ἂν ἄθλιοι γεγονότες
εἶεν ὑπὸ τοῦ καλοῦ τοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς σωφροσύνης,
μηδὲν πλέον νέμοντες τοῖς φίλοις τοῖς αὐτῶν ἢ τοῖς ἐχθροῖς,
καὶ ταῦτα ἄρχοντες ἐν τῇ ἐαυτῶν πόλει; ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ,
ὦ Σώκρατες, ἦν φῆς σὺ διώκειν, ὧδ' ἔχει· τρυφή καὶ ἀκο-

Stephanus page 492, section c, line 5

λασία καὶ ἐλευθερία, ἐὰν ἐπικουρίαν ἔχη, τοῦτ' ἐστὶν ἀρετὴ
τε καὶ εὐδαιμονία, τὰ δὲ ἄλλα ταῦτ' ἐστὶν τὰ καλλωπίσματα,
τὰ παρὰ φύσιν συνθήματα ἀνθρώπων, φλυαρία καὶ οὐδενὸς
ἄξια.

{ΣΩ.} Οὐκ ἀγεννῶς γε, ὦ Καλλίκλεις, ἐπεξέρχη τῷ λόγῳ
παρρησιαζόμενος· σαφῶς γὰρ σὺ νῦν λέγεις ἅ οἱ ἄλλοι

διανοοῦνται μὲν, λέγειν δὲ οὐκ ἐθέλουσιν. δέομαι οὖν ἐγώ
σου μηδενὶ τρόπῳ ἀνεῖναι, ἵνα τῷ ὄντι κατάδηλον γένηται
πῶς βιωτέον. καὶ μοι λέγε· τὰς μὲν ἐπιθυμίας φῆς οὐ

Stephanus page 492, section d, line 6

κολαστέον, εἰ μέλλει τις οἷον δεῖ εἶναι, ἐῶντα δὲ αὐτὰς ὥς
μεγίστας πλήρωσιν αὐταῖς ἀμόθεν γέ ποθεν ἐτοιμάζειν, καὶ
τοῦτο εἶναι τὴν ἀρετὴν;

{ΚΑΛ.} Φημὶ ταῦτα ἐγώ.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ὀρθῶς λέγονται οἱ μηδενὸς δεόμενοι εὐδαι-
μονες εἶναι.

{ΚΑΛ.} Οἱ λίθοι γὰρ ἂν οὕτω γε καὶ οἱ νεκροὶ εὐδαι-
μονέστατοι εἶεν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ ὥς γε σὺ λέγεις δεινὸς ὁ βίος.
οὐ γὰρ τοι θαυμάζοιμ' ἂν εἰ Εὐριπίδης ἀληθῆ ἐν τοῖσδε

Stephanus page 492, section e, line 9

λέγει, λέγων -

τίς δ' οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν,
τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν;

καὶ ἡμεῖς τῷ ὄντι ἴσως τέθναμεν· ἤδη γάρ του ἔγωγε καὶ ἤκουσα τῶν σοφῶν ὡς νῦν ἡμεῖς τέθναμεν καὶ τὸ μὲν σῶμά ἐστιν ἡμῖν σῆμα, τῆς δὲ ψυχῆς τοῦτο ἐν ᾧ ἐπιθυμίαι εἰσὶ τυγχάνει ὃν οἶον ἀναπείθεσθαι καὶ μεταπίπτειν ἄνω κάτω, καὶ τοῦτο ἄρα τις μυθολογῶν κομψὸς ἀνὴρ, ἴσως

Stephanus page 493, section a, line 6

Σικελὸς τις ἢ Ἰταλῆς, παράγων τῷ ὀνόματι διὰ τὸ πιθανόν τε καὶ πειστικὸν ὠνόμασε πίθον, τοὺς δὲ ἀνοήτους ἀμυήτους, τῶν δ' ἀνοήτων τοῦτο τῆς ψυχῆς οὗ αἱ ἐπιθυμίαι εἰσὶ, τὸ ἀκόλαστον αὐτοῦ καὶ οὐ στεγανόν, ὡς τετρημένος εἴη πίθος, διὰ τὴν ἀπληστίαν ἀπεικάσας. τὸνναντίον δὲ οὗτος σοί, ὦ Καλλίκλεις, ἐνδείκνυται ὡς τῶν ἐν Αἴδου - τὸ αἰδὲς δὲ λέγων - οὗτοι ἀθλιώτατοι ἂν εἴεν, οἱ ἀμύητοι, καὶ φοροῖεν εἰς τὸν τετρημένον πίθον ὕδωρ ἑτέρω τοιούτῳ τετρημένῳ κοσκίνῳ. τὸ δὲ κόσκινον ἄρα λέγει, ὡς ἔφη ὁ πρὸς ἐμὲ λέγων, τὴν ψυχὴν εἶναι· τὴν δὲ ψυχὴν κοσκίνῳ ἀπήκασεν

Stephanus page 493, section c, line 2

τὴν τῶν ἀνοήτων ὡς τετρημένην, ἅτε οὐ δυναμένην στέγειν δι' ἀπιστίαν τε καὶ λήθην. ταῦτ' ἐπεικῶς μὲν ἐστὶν ὑπὸ τι ἄτοπα, δηλοῖ μὲν ὃ ἐγὼ βούλομαι σοὶ ἐνδειξάμενος, ἐάν πως οἷός τε ὦ, πείσαι μεταθέσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀπλήστως καὶ ἀκόλαστος ἔχοντος βίου τὸν κοσμίως καὶ τοῖς αἰετοῦ παροῦσιν ἱκανῶς καὶ ἐξαρκούντως ἔχοντα βίον ἐλέσθαι. ἀλλὰ πότερον πείθω τί σε καὶ μετατίθεσθαι εὐδαιμονεστέρους εἶναι τοὺς κοσμίους τῶν ἀκολάστον, ἢ οὐδ' ἂν ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα μυθολογῶ, οὐδὲν τι μᾶλλον μεταθήσῃ;
{ΚΑΛ.} Τοῦτ' ἀληθέστερον εἴρηκας, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 493, section d, line 5

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, ἄλλην σοὶ εἰκόνα λέγω ἐκ τοῦ αὐτοῦ γυμνασίου τῇ νῦν. σκόπει γὰρ εἰ τοιόνδε λέγεις περὶ τοῦ βίου ἑκατέρου, τοῦ τε σώφρονος καὶ τοῦ ἀκολάστου, οἷον εἰ δυοῖν ἀνδροῖν ἑκατέρῳ πίθοι πολλοὶ εἴεν καὶ τῷ μὲν ἑτέρῳ ὑγιεῖς καὶ πλήρεις, ὁ μὲν οἶνου, ὁ δὲ μέλιτος, ὁ δὲ γάλακτος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πολλῶν, νάματα δὲ σπάνια καὶ χαλεπὰ ἐκάστου τούτων εἴη καὶ μετὰ πολλῶν πόνων καὶ χαλεπῶν ἐκποριζόμενα· ὁ μὲν οὖν ἕτερος πληρωσάμενος μήτ' ἐποχετεύει μήτε τι φροντίζει, ἀλλ' ἔνεκα τούτων ἡσυχίαν ἔχει· τῷ δ' ἑτέρῳ τὰ μὲν νάματα, ὥσπερ καὶ

Stephanus page 493, section e, line 7

ἐκεῖνῳ, δυνατὰ μὲν πορίζεσθαι, χαλεπὰ δέ, τὰ δ' ἀγγεῖα τετρημένα καὶ σαθρά, ἀναγκάζοιτο δ' αἰεὶ καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν πιμπλάναι αὐτά, ἢ τὰς ἐσχάτας λυποῖτο λύπας·

ἄρα τοιούτου ἑκατέρου ὄντος τοῦ βίου, λέγεις τὸν τοῦ ἀκο-
λάστου εὐδαιμονέστερον εἶναι ἢ τὸν τοῦ κοσμίου; πείθω
τί σε ταῦτα λέγων συγχωρῆσαι τὸν κόσμιον βίον τοῦ
ἀκολάστου ἀμείνω εἶναι, ἢ οὐ πείθω;
{ΚΑΛ.} Οὐ πείθεις, ὦ Σώκρατες. τῷ μὲν γὰρ πληρω-
σαμένῳ ἐκείνῳ οὐκέτ' ἔστιν ἡδονὴ οὐδεμία, ἀλλὰ τοῦτ'
ἔστιν, ὃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, τὸ ὥσπερ λίθον ζῆν, ἐπειδὴν

Stephanus page 494, section b, line 1

πληρώσῃ, μήτε χαίροντα ἔτι μήτε λυπούμενον. ἀλλ' ἐν
τούτῳ ἔστιν τὸ ἡδέως ζῆν, ἐν τῷ ὡς πλεῖστον ἐπιρρεῖν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀνάγκη γ', ἂν πολὺ ἐπιρρέῃ, πολὺ καὶ τὸ
ἀπὸν εἶναι, καὶ μεγάλ' ἅττα τὰ τρήματα εἶναι ταῖς ἐκροαῖς;
{ΚΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Χαραδριοῦ τινα αὖ σὺ βίον λέγεις, ἀλλ' οὐ νεκροῦ
οὐδὲ λίθου. καὶ μοι λέγε· τὸ τοιόνδε λέγεις οἶον πεινῆν
καὶ πεινῶντα ἐσθίειν;
{ΚΑΛ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Καὶ διψῆν γε καὶ διψῶντα πίνειν;

Stephanus page 494, section c, line 2

{ΚΑΛ.} Λέγω, καὶ τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ἀπάσας ἔχοντα
καὶ δυνάμενον πληροῦντα χαίροντα εὐδαιμόνως ζῆν.
{ΣΩ.} Εὖ γε, ὦ βέλτιστε· διατέλει γὰρ ὥσπερ ἡρξω, καὶ
ὅπως μὴ ἀπαισχυνῇ. δεῖ δέ, ὡς ἔοικε, μηδ' ἐμὲ ἀπαι-
σχυνθῆναι. καὶ πρῶτον μὲν εἶπε εἰ καὶ ψωρῶντα καὶ
κνησιῶντα, ἀφθόνως ἔχοντα τοῦ κνησθαι, κνώμενον δια-
τελοῦντα τὸν βίον εὐδαιμόνως ἔστι ζῆν.
{ΚΑΛ.} Ὡς ἄτοπος εἶ, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀτεχνῶς δημηγόρος.
{ΣΩ.} Τοιγάρτοι, ὦ Καλλίκλεις, Πῶλον μὲν καὶ Γορ-
γίαν καὶ ἐξέπληξα καὶ αἰσχύνεσθαι ἐποίησα, σὺ δὲ οὐ μὴ

Stephanus page 494, section d, line 4

ἐκπλαγῆς οὐδὲ μὴ αἰσχυνθῆς· ἀνδρεῖος γὰρ εἶ. ἀλλ' ἀπο-
κρίνου μόνον.
{ΚΑΛ.} Φημὶ τοίνυν καὶ τὸν κνώμενον ἡδέως ἂν βιῶναι.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ ἡδέως, καὶ εὐδαιμόνως;
{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Πότερον εἰ τὴν κεφαλὴν μόνον κνησιῶ - ἢ ἔτι τί
σε ἐρωτῶ; ὅρα, ὦ Καλλίκλεις, τί ἀποκρινῇ, ἐάν τις σε
τὰ ἐχόμενα τούτοις ἐφεξῆς ἅπαντα ἐρωτᾷ. καὶ τούτων
τοιούτων ὄντων κεφάλαιον, ὃ τῶν κιναιδῶν βίος, οὗτος οὐ
δεινὸς καὶ αἰσχυρὸς καὶ ἄθλιος; ἢ τούτους τολμήσεις λέγειν

Stephanus page 494, section e, line 6

εὐδαίμονας εἶναι, ἐὰν ἀφθόνως ἔχωσιν ὧν δέονται;

{ΚΑΛ.} Οὐκ αἰσχύνῃ εἰς τοιαῦτα ἄγων, ὦ Σώκρατες, τοὺς λόγους;

{ΣΩ.} Ἡ γὰρ ἐγὼ ἄγω ἐνταῦθα, ὦ γενναῖε, ἢ ἐκεῖνος ὃς ἂν φῇ ἀνέδην οὕτω τοὺς χαίροντας, ὅπως ἂν χαίρωσιν, εὐδαίμονας εἶναι, καὶ μὴ διορίζηται τῶν ἡδονῶν ὅποια ἀγαθαὶ καὶ κακαί; ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν λέγε πότερον φῆς εἶναι τὸ αὐτὸ ἡδὺ καὶ ἀγαθόν, ἢ εἶναί τι τῶν ἡδέων ὃ οὐκ ἔστιν ἀγαθόν;

{ΚΑΛ.} Ἵνα δὴ μοι μὴ ἀνομολογούμενος ἦ ὁ λόγος, ἐὰν

Stephanus page 495, section a, line 6

ἕτερον φήσω εἶναι, τὸ αὐτὸ φημι εἶναι.

{ΣΩ.} Διαφθείρεις, ὦ Καλλίκλεις, τοὺς πρώτους λόγους, καὶ οὐκ ἂν ἔτι μετ' ἐμοῦ ἱκανῶς τὰ ὄντα ἐξετάζοις, εἴπερ παρὰ τὰ δοκοῦντα σαντῶ ἔρεῖς.

{ΚΑΛ.} Καὶ γὰρ σύ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐ τοίνυν ὀρθῶς ποιῶ οὐτ' ἐγώ, εἴπερ ποιῶ τοῦτο, οὔτε σύ. ἀλλ', ὦ μακάριε, ἄθρει μὴ οὐ τοῦτο ἦ τὸ ἀγαθόν, τὸ πάντως χαίρειν· ταῦτά τε γὰρ τὰ νυνδὴ αἰνιχθέντα πολλὰ καὶ αἰσχρὰ φαίνεται συμβαίνοντα, εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, καὶ ἄλλα πολλά.

Stephanus page 495, section b, line 7

{ΚΑΛ.} Ὡς σύ γε οἶει, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Σὺ δὲ τῶ ὄντι, ὦ Καλλίκλεις, ταῦτα ἰσχυρίζῃ;

{ΚΑΛ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ἐπιχειρῶμεν ἄρα τῶ λόγῳ ὥς σοῦ σπουδάζοντος;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε σφόδρα.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ μοι, ἐπειδὴ οὕτω δοκεῖ, διελοῦ τάδε· ἐπιστήμην που καλεῖς τι; { - ΚΑΛ.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Οὐ καὶ ἀνδρείαν νυνδὴ ἔλεγές τινα εἶναι μετὰ ἐπιστήμης; { - ΚΑΛ.} Ἐλεγον γάρ. { - ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν ὥς ἕτερον τὴν ἀνδρείαν τῆς ἐπιστήμης δύο ταῦτα ἔλεγες; { - ΚΑΛ.} Σφόδρα γε. { -

Stephanus page 495, section c, line 8

ΣΩ.} Τί δέ; ἡδονὴν καὶ ἐπιστήμην ταὐτὸν ἢ ἕτερον; { - ΚΑΛ.} Ἐτερον δήπου, ὦ σοφώτατε σύ. { - ΣΩ.} Ἡ καὶ ἀνδρείαν ἑτέραν ἡδονῆς; { - ΚΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ; { - ΣΩ.} Φέρε δὴ ὅπως μεμνησόμεθα ταῦτα, ὅτι Καλλικλῆς ἔφη Ἀχαρνεὺς ἡδὺ μὲν καὶ ἀγαθὸν ταὐτὸν εἶναι, ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀνδρείαν καὶ ἀλλήλων καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἕτερον.

{ΚΑΛ.} Σωκράτης δέ γε ἡμῖν ὁ Ἀλωπεκῆθεν οὐχ ὁμολογεῖ ταῦτα. ἢ ὁμολογεῖ;

{ΣΩ.} Οὐχ ὁμολογεῖ· οἶμαι δέ γε οὐδὲ Καλλικλῆς, ὅταν αὐτὸς αὐτὸν θεάσῃται ὀρθῶς. εἰπὲ γὰρ μοι, τοὺς εὖ πράτ-

Stephanus page 495, section e, line 3

τοντας τοῖς κακῶς πράττουσιν οὐ τὸναντίον ἡγῆ πάθος
πεπονθέναι;
{ΚΑΛ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, εἴπερ ἐναντία ἐστὶν ταῦτα ἀλλήλοις,
ἀνάγκη περὶ αὐτῶν ἔχειν ὥσπερ περὶ ὑγιείας ἔχει καὶ νόσου;
οὐ γὰρ ἅμα δῆπου ὑγιαίνει τε καὶ νοσεῖ ὁ ἄνθρωπος, οὐδὲ
ἅμα ἀπαλλάττεται ὑγιείας τε καὶ νόσου.
{ΚΑΛ.} Πῶς λέγεις;
{ΣΩ.} Οἷον περὶ ὅτου βούλει τοῦ σώματος ἀπολαβῶν

Stephanus page 496, section a, line 1

σκόπει. νοσεῖ που ἄνθρωπος ὀφθαλμούς, ὥ ὄνομα ὀφθαλ-
μία; { - ΚΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ; { - ΣΩ.} Οὐ δῆπου καὶ ὑγιαίνει γε
ἅμα τοὺς αὐτούς; { - ΚΑΛ.} Οὐδ' ὅπωςτι οὖν. { - ΣΩ.} Τί δὲ
ὅταν τῆς ὀφθαλμίας ἀπαλλάττεται, ἄρα τότε καὶ τῆς ὑγιείας
ἀπαλλάττεται τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τελευτῶν ἅμα ἀμφοτέρων
ἀπήλλακται; { - ΚΑΛ.} Ἦκιστα γε. { - ΣΩ.} Θαυμάσιον γὰρ
οἶμαι καὶ ἄλογον γίνεταί· ἦ γάρ; { - ΚΑΛ.} Σφόδρα γε. { -
ΣΩ.} Ἀλλ' ἐν μέρει οἶμαι ἐκάτερον καὶ λαμβάνει καὶ ἀπολ-
λύει; { - ΚΑΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἰσχὺν καὶ ἀσθένειαν
ὡσαύτως; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Καὶ τάχος καὶ βραδυτήτα; { -

Stephanus page 496, section b, line 5

ΚΑΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἡ καὶ τὰγαθὰ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ
τὰναντία τούτων, κακὰ τε καὶ ἀθλιότητα, ἐν μέρει λαμβάνει
καὶ ἐν μέρει ἀπαλλάττεται ἐκάτερου; { - ΚΑΛ.} Πάντως δῆπου.
{ - ΣΩ.} Ἐὰν εὖρωμεν ἄρα ἅττα ὧν ἅμα τε ἀπαλλάττεται
ἄνθρωπος καὶ ἅμα ἔχει, δῆλον ὅτι ταῦτά γε οὐκ ἂν εἴη τό
τε ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. ὁμολογοῦμεν ταῦτα; καὶ εὖ μάλα
σκεψάμενος ἀποκρίνου. { - ΚΑΛ.} Ἀλλ' ὑπερφυῶς ὡς ὁμο-
λογῶ.
{ΣΩ.} Ἴθι δὴ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν ὁμολογημένα. τὸ πεινῆν
ἔλεγες πότερον ἡδὺν ἢ ἀνιαρὸν εἶναι; αὐτὸ λέγω τὸ πεινῆν.

Stephanus page 496, section c, line 8

{ - ΚΑΛ.} Ἀνιαρὸν ἔγωγε· τὸ μέντοι πεινῶντα ἐσθίειν ἡδὺν
λέγω. { - ΣΩ.} Μανθάνω· ἀλλ' οὖν τό γε πεινῆν αὐτὸ ἀνιαρόν.
ἦ οὐχί; { - ΚΑΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ διψῆν; { - ΚΑΛ.}
Σφόδρα γε. { - ΣΩ.} Πότερον οὖν ἔτι πλείω ἐρωτῶ, ἢ ὁμολογεῖς
ἅπασαν ἔνδειαν καὶ ἐπιθυμίαν ἀνιαρὸν εἶναι; { - ΚΑΛ.} Ὁμο-
λογῶ, ἀλλὰ μὴ ἐρώτα. { - ΣΩ.} Εἰεν· διψῶντα δὲ δὴ πίνειν
ἄλλο τι ἢ ἡδὺν φῆς εἶναι; { - ΚΑΛ.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
τούτου οὐ λέγεις τὸ μὲν διψῶντα λυπούμενον δῆπου ἐστίν;
{ - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τὸ δὲ πίνειν πλήρωσίς τε τῆς ἐνδείας
καὶ ἡδονή; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν κατὰ τὸ πίνειν χαί-

ρειν λέγεις; { - ΚΑΛ.} Μάλιστα. { - ΣΩ.} Διψῶντά γε. { - ΚΑΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Λυπούμενον; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Αἰσθάνη οὖν τὸ συμβαῖνον, ὅτι λυπούμενον χαίρειν λέγεις ἅμα, ὅταν διψῶντα πίνειν λέγῃς; ἢ οὐχ ἅμα τοῦτο γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρόνον εἴτε ψυχῆς εἴτε σώματος βούλει; οὐδὲν γὰρ οἶμαι διαφέρει. ἔστι ταῦτα ἢ οὐ; { - ΚΑΛ.} Ἔστιν. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν εὖ γε πράττοντα κακῶς πράττειν ἅμα ἀδύνατον φῆς εἶναι. { - ΚΑΛ.} Φημί γάρ. { - ΣΩ.} Ἀνιώμενον δέ γε χαίρειν δυνατὸν ὡμολόγηκας. { - ΚΑΛ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τὸ χαίρειν ἐστὶν εὖ πράττειν

οὐδὲ τὸ ἀνιᾶσθαι κακῶς, ὥστε ἕτερον γίνεται τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ.

{ΚΑΛ.} Οὐκ οἶδ' ἅττα σοφίζῃ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οἴσθα, ἀλλὰ ἀκκίζῃ, ὦ Καλλίκλεις· καὶ πρόιθι γε ἔτι εἰς τὸ ἔμπροσθεν, [ὅτι ἔχων ληρεῖς] ἵνα εἰδῇς ὡς σοφὸς ὢν με νουθετεῖς. οὐχ ἅμα διψῶν τε ἕκαστος ἡμῶν πέ-
πνυται καὶ ἅμα ἡδόμενος διὰ τοῦ πίνειν;

{ΚΑΛ.} Οὐκ οἶδα ὅτι λέγεις.

{ΓΟΡ.} Μηδαμῶς, ὦ Καλλίκλεις, ἀλλ' ἀποκρίνου καὶ ἡμῶν ἕνεκα, ἵνα περανθῶσιν οἱ λόγοι.

{ΚΑΛ.} Ἀλλ' αἰεὶ τοιοῦτός ἐστιν Σωκράτης, ὦ Γοργία·
σμικρὰ καὶ ὀλίγου ἄξια ἀνερωτᾷ καὶ ἐξελέγχει.

{ΓΟΡ.} Ἀλλὰ τί σοὶ διαφέρει; πάντως οὐ σὴ αὕτη ἡ τιμή,
ὦ Καλλίκλεις· ἀλλ' ὑπόσχες Σωκράτει ἐξελέγξαι ὅπως ἂν
βούληται.

{ΚΑΛ.} Ἐρώτα δὴ σὺ τὰ σμικρὰ τε καὶ στενὰ ταῦτα,
ἐπεὶ περ Γοργία δοκεῖ οὕτως.

{ΣΩ.} Εὐδαίμων εἶ, ὦ Καλλίκλεις, ὅτι τὰ μεγάλα με-
μύησαι πρὶν τὰ σμικρὰ· ἐγὼ δ' οὐκ ὥμην θεμιτὸν εἶναι.
ὅθεν οὖν ἀπέλιπες ἀποκρίνου, εἰ οὐχ ἅμα παύεται διψῶν

ἕκαστος ἡμῶν καὶ ἡδόμενος. { - ΚΑΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
καὶ πεινῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν ἅμα
παύεται; { - ΚΑΛ.} Ἔστι ταῦτα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τῶν λυπῶν
καὶ τῶν ἡδονῶν ἅμα παύεται; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ
μὴν τῶν ἀγαθῶν γε καὶ κακῶν οὐχ ἅμα παύεται, ὥς σὺ
ὡμολόγεις· νῦν δὲ οὐχ ὁμολογεῖς; { - ΚΑΛ.} Ἐγωγε· τί
οὖν δῆ;

{ΣΩ.} Ὅτι οὐ τὰ αὐτὰ γίνεται, ὦ φίλε, τὰγαθὰ τοῖς

ἡδέσιν οὐδὲ τὰ κακὰ τοῖς ἀνιανοῖς. τῶν μὲν γὰρ ἅμα
παύεται, τῶν δὲ οὐ, ὥς ἑτέρων ὄντων· πῶς οὖν ταῦτά ἂν

Stephanus page 497, section d, line 8

εἴη τὰ ἡδέα τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τὰ ἀνιανὰ τοῖς κακοῖς; ἐὰν δὲ
βούλῃ, καὶ τῇδε ἐπίσκεψαι (οἶμαι γὰρ σοι οὐδὲ ταύτη
ὁμολογεῖσθαι· ἄθρσι δέ) τοὺς ἀγαθοὺς οὐχὶ ἀγαθῶν παρου-
σία ἀγαθοὺς καλεῖς, ὥσπερ τοὺς καλοὺς οἷς ἂν κάλλος
παρῇ; { - ΚΑΛ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Τί δέ; ἀγαθοὺς ἄνδρας καλεῖς
ἄφρονας καὶ δειλοὺς; οὐ γὰρ ἄρτι γε, ἀλλὰ τοὺς ἀνδρείους
καὶ φρονίμους ἔλεγες· ἢ οὐ τούτους ἀγαθοὺς καλεῖς; { -
ΚΑΛ.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Τί δέ; παῖδα ἀνόητον χαίροντα
ἤδη εἶδες; { - ΚΑΛ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Ἄνδρα δὲ οὐπω εἶδες
ἀνόητον χαίροντα; { - ΚΑΛ.} Οἶμαι ἔγωγε· ἀλλὰ τί τοῦτο; { -

Stephanus page 498, section a, line 1

ΣΩ.} Οὐδέν· ἀλλ' ἀποκρίνου. { - ΚΑΛ.} Εἶδον. { - ΣΩ.} Τί δέ;
νοῦν ἔχοντα λυπούμενον καὶ χαίροντα; { - ΚΑΛ.} Φημί. { -
ΣΩ.} Πότεροι δὲ μᾶλλον χαίρουσι καὶ λυποῦνται, οἱ φρό-
νιμοι ἢ οἱ ἄφρονες; { - ΚΑΛ.} Οἶμαι ἔγωγε οὐ πολὺ τι δια-
φέρειν. { - ΣΩ.} Ἀλλ' ἄρκεϊ καὶ τοῦτο. ἐν πολέμῳ δὲ ἤδη
εἶδες ἄνδρα δειλόν; { - ΚΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ; { - ΣΩ.} Τί οὖν;
ἀπιόντων τῶν πολεμίων πότεροί σοι ἐδόκουν μᾶλλον χαί-
ρειν, οἱ δειλοὶ ἢ οἱ ἀνδρεῖοι; { - ΚΑΛ.} Ἀμφοτέρω ἔμοιγε
[μᾶλλον]· εἰ δὲ μή, παραπλησίως γε. { - ΣΩ.} Οὐδὲν διαφέρει.
χαίρουσιν δ' οὖν καὶ οἱ δειλοί; { - ΚΑΛ.} Σφόδρα γε. { - ΣΩ.}

Stephanus page 498, section b, line 3

Καὶ οἱ ἄφρονες, ὥς ἔοικεν. { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Προσιόντων
δὲ οἱ δειλοὶ μόνον λυποῦνται ἢ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι; { - ΚΑΛ.} Ἀμ-
φότεροι. { - ΣΩ.} Ἄρα ὁμοίως; { - ΚΑΛ.} Μᾶλλον ἴσως οἱ
δειλοί. { - ΣΩ.} Ἀπιόντων δ' οὐ μᾶλλον χαίρουσιν; { - ΚΑΛ.}
ἴσως. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν λυποῦνται μὲν καὶ χαίρουσιν καὶ οἱ
ἄφρονες καὶ οἱ φρόνιμοι καὶ οἱ δειλοὶ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι παρα-
πλησίως, ὥς σὺ φῆς, μᾶλλον δὲ οἱ δειλοὶ τῶν ἀνδρείων;
{ - ΚΑΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν οἷ γε φρόνιμοι καὶ οἱ
ἀνδρεῖοι ἀγαθοί, οἱ δὲ δειλοὶ καὶ ἄφρονες κακοί; { - ΚΑΛ.}
Ναί. { - ΣΩ.} Παραπλησίως ἄρα χαίρουσιν καὶ λυποῦνται οἱ

Stephanus page 498, section c, line 5

ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοί; { - ΚΑΛ.} Φημί.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν παραπλησίως εἰσὶν ἀγαθοὶ καὶ κακοὶ οἱ
ἀγαθοὶ τε καὶ οἱ κακοί; ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀγαθοὶ [οἱ ἀγαθοὶ
καὶ οἱ κακοί] εἰσὶν οἱ κακοί;
{ΚΑΛ.} Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ οἶδ' ὅτι λέγεις.
{ΣΩ.} Οὐκ οἶσθ' ὅτι τοὺς ἀγαθοὺς ἀγαθῶν φῆς παρουσίᾳ

εἶναι ἀγαθοὺς, καὶ κακοὺς δὲ κακῶν; τὰ δὲ ἀγαθὰ εἶναι τὰς
ἡδονάς, κακὰ δὲ τὰς ἀνίας; { - ΚΑΛ.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
τοῖς χαίρουσιν πάρεστιν τὰγαθὰ, αἱ ἡδοναί, εἴπερ χαίρουσιν;
{ - ΚΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ; { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀγαθῶν παρόντων

Stephanus page 498, section d, line 7

ἀγαθοὶ εἰσιν οἱ χαίροντες; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τί δέ; τοῖς
ἀνιωμένοις οὐ πάρεστιν τὰ κακὰ, αἱ λῦπαι; { - ΚΑΛ.} Πάρεστιν.
{ - ΣΩ.} Κακῶν δέ γε παρουσίᾳ φῆς σὺ εἶναι κακοὺς τοὺς
κακοὺς· ἢ οὐκέτι φῆς; { - ΚΑΛ.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Ἀγαθοὶ ἄρα
οἱ ἂν χαίρωσι, κακοὶ δὲ οἱ ἂν ἀνιῶνται; { - ΚΑΛ.} Πάνυ γε. { -
ΣΩ.} Οἱ μὲν γε μᾶλλον μᾶλλον, οἱ δ' ἥττον ἥττον, οἱ δὲ

παραπλησίως παραπλησίως; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
φῆς παραπλησίως χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι τοὺς φρονίμους
καὶ τοὺς ἄφρονας καὶ τοὺς δειλοὺς καὶ τοὺς ἀνδρείους, ἢ

Stephanus page 498, section e, line 8

καὶ μᾶλλον ἔτι τοὺς δειλοὺς;
{ΚΑΛ.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Συλλόγισαι δὴ κοινῇ μετ' ἐμοῦ τί ἡμῖν συμβαίνει
ἐκ τῶν ὡμολογημένων· καὶ δις γάρ τοι καὶ τρίς φασιν καλὸν
εἶναι τὰ καλὰ λέγειν τε καὶ ἐπισκοπεῖσθαι. ἀγαθὸν μὲν
εἶναι τὸν φρόνιμον καὶ ἀνδρεῖόν φαμεν. ἢ γάρ; { - ΚΑΛ.}
Ναί. { - ΣΩ.} Κακὸν δὲ τὸν ἄφρονα καὶ δειλόν; { - ΚΑΛ.} Πάνυ
γε. { - ΣΩ.} Ἀγαθὸν δὲ αὖ τὸν χαίροντα; { - ΚΑΛ.} Ναί. { -
ΣΩ.} Κακὸν δὲ τὸν ἀνιώμενον; { - ΚΑΛ.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.}
Ἀνιᾶσθαι δὲ καὶ χαίρειν τὸν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ὁμοίως,

Stephanus page 499, section a, line 7

ἴσως δὲ καὶ μᾶλλον τὸν κακόν; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
ὁμοίως γίγνεται κακὸς καὶ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ ἢ καὶ μᾶλλον
ἀγαθὸς ὁ κακός; οὐ ταῦτα συμβαίνει καὶ τὰ πρότερα ἐκεῖνα,
ἐάν τις ταῦτὰ φῇ ἡδέα τε καὶ ἀγαθὰ εἶναι; οὐ ταῦτα ἀνάγκη,
ὦ Καλλίκλεις;

{ΚΑΛ.} Πάλαι τοί σου ἀκροῶμαι, ὦ Σώκρατες, καθομο-
λογῶν, ἐνθυμούμενος ὅτι, κὰν παίζων τίς σοι ἐνδῶ ὅτιοῦν,
τούτου ἄσμενος ἔχη ὥσπερ τὰ μειράκια. ὥς δὴ σὺ οἶει
ἐμὲ ἢ καὶ ἄλλον ὄντινοῦν ἀνθρώπων οὐχ ἡγεῖσθαι τὰς μὲν
βελτίους ἡδονάς, τὰς δὲ χεῖρους.

Stephanus page 499, section b, line 9

{ΣΩ.} Ἰοῦ ἰοῦ, ὦ Καλλίκλεις, ὥς πανοῦργος εἶ καί μοι
ὥσπερ παιδὶ χρῆ, τοτὲ μὲν τὰ αὐτὰ φάσκων οὕτως ἔχειν,
τοτὲ δὲ ἐτέρως, ἐξαπατῶν με. καίτοι οὐκ ᾧμην γε κατ'
ἀρχὰς ὑπὸ σοῦ ἐκόντος εἶναι ἐξαπατηθήσεσθαι, ὥς ὄντος

φίλου· νῦν δὲ ἐψεύσθην, καὶ ὥς ἔοικεν ἀνάγκη μοι κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν καὶ τοῦτο δέχεσθαι τὸ διδόμενον παρὰ σοῦ. ἔστιν δὲ δῆ, ὥς ἔοικεν, ὃ νῦν λέγεις, ὅτι ἡδοναὶ τινὲς εἰσιν αἱ μὲν ἀγαθαί, αἱ δὲ κακαί· ἢ γάρ; { - ΚΑΛ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἀγαθαὶ μὲν αἱ ὠφέλιμοι, κακαὶ δὲ αἱ βλαβεραί; { - ΚΑΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ὤφέλιμοι δέ γε

Stephanus page 499, section d, line 3

αἱ ἀγαθὸν τι ποιοῦσαι, κακαὶ δὲ αἱ κακὸν τι; { - ΚΑΛ.} Φημί. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν τὰς τοιάσδε λέγεις, οἷον κατὰ τὸ σῶμα ἄς νυνδὴ ἐλέγομεν ἐν τῷ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἡδονάς, ἢ ἄρα τούτων αἱ μὲν ὑγίειαν ποιοῦσαι ἐν τῷ σώματι, ἢ ἰσχὺν ἢ ἄλλην τινὰ ἀρετὴν τοῦ σώματος, αὗται μὲν ἀγαθαί, αἱ δὲ τὰναντία τούτων κακαί; { - ΚΑΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ λῦπαι ὡσαύτως αἱ μὲν χρησταὶ εἰσιν, αἱ δὲ πονηραί; { - ΚΑΛ.} Πῶς γὰρ οὔ; { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς καὶ ἡδονὰς καὶ λύπας καὶ αἰρετέον ἐστὶν καὶ πρακτέον; { - ΚΑΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Τὰς δὲ πονηράς οὔ; { - ΚΑΛ.} Δῆλον δῆ. { -

Stephanus page 499, section e, line 6

ΣΩ.} Ἐνεκα γάρ που τῶν ἀγαθῶν ἅπαντα ἡμῖν ἔδοξεν πρακτέον εἶναι, εἰ μνημονεύεις, ἐμοί τε καὶ Πῶλῳ. ἄρα καὶ σοὶ συνδοκεῖ οὕτω, τέλος εἶναι ἀπασῶν τῶν πράξεων τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐκείνου ἔνεκα δεῖν πάντα τὰλλα πράττεσθαι ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο τῶν ἄλλων; σύμψηφος ἡμῖν εἶ καὶ σὺ ἐκ τρίτων; { - ΚΑΛ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Τῶν ἀγαθῶν ἄρα ἔνεκα δεῖ καὶ τὰλλα καὶ τὰ ἡδέα πράττειν, ἀλλ' οὐ τὰγαθὰ τῶν ἡδέων. { - ΚΑΛ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν παντὸς ἀνδρός ἐστὶν ἐκλέξασθαι ποῖα ἀγαθὰ τῶν ἡδέων ἐστὶν καὶ ὅποια κακά, ἢ τεχνικοῦ δεῖ εἰς ἕκαστον; { - ΚΑΛ.} Τεχνικοῦ.

Stephanus page 500, section a, line 7

{ΣΩ.} Αναμνησθῶμεν δὴ ὧν αὖ ἐγὼ πρὸς Πῶλον καὶ Γοργίαν ἐτύγχανον λέγων. ἔλεγον γὰρ αὖ, εἰ μνημονεύεις, ὅτι εἶεν παρασκευαὶ αἱ μὲν μέχρι ἡδονῆς, αὐτὸ τοῦτο μόνον παρασκευάζουσαι, ἀγνοοῦσαι δὲ τὸ βέλτιον καὶ τὸ χεῖρον, αἱ δὲ γινώσκουσαι ὅτι τε ἀγαθὸν καὶ ὅτι κακόν· καὶ ἐτίθην τῶν μὲν περὶ τὰς ἡδονὰς τὴν μαγειρικὴν ἐμπειρίαν ἀλλὰ οὐ τέχνην, τῶν δὲ περὶ τὸ ἀγαθὸν τὴν ἰατρικὴν τέχνην. καὶ πρὸς Φιλίου, ὦ Καλλίκλεις, μήτε αὐτὸς οἶον δεῖν πρὸς ἐμὲ παίζειν μηδ' ὅτι ἂν τύχης παρὰ τὰ δοκοῦντα ἀποκρίνου, μήτ' αὖ τὰ παρ' ἐμοῦ οὕτως ἀποδέχου ὥς παίζοντος· ὅρῳ γὰρ ὅτι

Stephanus page 500, section c, line 2

περὶ τούτου ἡμῖν εἰσιν οἱ λόγοι, οὗ τί ἂν μᾶλλον σπουδάσειέ τις καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχων ἄνθρωπος, ἢ τοῦτο, ὅντινα χρὴ

τρόπον ζῆν, πότερον ἐπὶ ὃν σὺ παρακαλεῖς ἐμέ, τὰ τοῦ
ἀνδρὸς δὴ ταῦτα πράττοντα, λέγοντά τε ἐν τῷ δήμῳ καὶ
ῥητορικὴν ἀσκοῦντα καὶ πολιτευόμενον τοῦτον τὸν τρόπον
ὃν ὑμεῖς νῦν πολιτεύεσθε, ἢ [ἐπὶ] τόνδε τὸν βίον τὸν ἐν
φιλοσοφίᾳ, καὶ τί ποτ' ἐστὶν οὗτος ἐκείνου διαφέρων. ἴσως
οὖν βέλτιστόν ἐστιν, ὥς ἄρτι ἐγὼ ἐπεχείρησα, διαιρεῖσθαι,
διελομένους δὲ καὶ ὁμολογήσαντας ἀλλήλοις, εἰ ἔστιν τοῦτω
διττῷ τῷ βίῳ, σκέψασθαι τί τε διαφέρετον ἀλλήλοιν καὶ

Stephanus page 500, section d, line 4

ὁπότερον βιωτέον αὐτοῖν. ἴσως οὖν οὐπω οἶσθα τί λέγω.

{ΚΑΛ.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐγὼ σοι σαφέστερον ἐρῶ. ἐπειδὴ ὡμολο-
γήκαμεν ἐγὼ τε καὶ σὺ εἶναι μὲν τι ἀγαθόν, εἶναι δέ τι ἡδύ,
ἕτερον δὲ τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ, ἑκατέρου δὲ αὐτοῖν μελέτην
τινὰ εἶναι καὶ παρασκευὴν τῆς κτήσεως, τὴν μὲν τοῦ ἡδέος
θήραν, τὴν δὲ τοῦ ἀγαθοῦ - αὐτὸ δέ μοι τοῦτο πρῶτον ἢ
σύμφαθι ἢ μὴ. σύμφης;

{ΚΑΛ.} Οὕτως φημί.

{ΣΩ.} Ἴθι δὴ, ἅ καὶ πρὸς τούσδε ἐγὼ ἔλεγον, διομολόγησαί

Stephanus page 500, section e, line 4

μοι, εἰ ἄρα σοι ἔδοξα τότε ἀληθῆ λέγειν. ἔλεγον δέ που
ὅτι ἡ μὲν ὀψοποικὴ οὐ μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι ἀλλ' ἐμπειρία,
ἡ δ' ἰατρικὴ, λέγων ὅτι ἡ μὲν τούτου οὐ θεραπεύει καὶ τὴν
φύσιν ἔσκεπται καὶ τὴν αἰτίαν ὣν πράττει, καὶ λόγον ἔχει
τούτων ἐκάστου δοῦναι, ἡ ἰατρικὴ ἡ δ' ἑτέρα τῆς ἡδονῆς,
πρὸς ἣν ἡ θεραπεία αὐτῇ ἐστὶν ἅπασα, κομιδῇ ἀτέχνως ἐπ'
αὐτὴν ἔρχεται, οὔτε τι τὴν φύσιν σκεψαμένη τῆς ἡδονῆς οὔτε
τὴν αἰτίαν, ἀλόγως τε παντάπασιν ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν
διαριθμησαμένη, τριβῇ καὶ ἐμπειρίᾳ μνήμην μόνον σφωζομένη
τοῦ εἰωθότος γίνεσθαι, ᾧ δὴ καὶ πορίζεται τὰς ἡδονάς. ταῦτ'

Stephanus page 501, section b, line 2

οὖν πρῶτον σκόπει εἰ δοκεῖ σοι ἱκανῶς λέγεσθαι, καὶ εἶναί
τινες καὶ περὶ ψυχὴν τοιαῦται ἄλλαι πραγματεῖαι, αἱ μὲν
τεχνικαί, προμήθειάν τινα ἔχουσαι τοῦ βελτίστου περὶ τὴν
ψυχὴν, αἱ δὲ τούτου μὲν ὀλιγοροῦσαι, ἐσκεμμέναι δ' αὖ,
ὥσπερ ἐκεῖ, τὴν ἡδονὴν μόνον τῆς ψυχῆς, τίνα ἂν αὐτῇ
τρόπον γίγνοιτο, ἥτις δὲ ἡ βελτίων ἢ χειρῶν τῶν ἡδονῶν,
οὔτε σκοπούμεναι οὔτε μέλον αὐταῖς ἄλλο ἢ χαρίζεσθαι
μόνον, εἴτε βέλτιον εἴτε χειρόν. ἐμοὶ μὲν γάρ, ὦ Καλ-
λίκλεις, δοκοῦσίν τε εἶναι, καὶ ἔγωγέ φημι τὸ τοιοῦτον
κολακείαν εἶναι καὶ περὶ σῶμα καὶ περὶ ψυχὴν καὶ περὶ

Stephanus page 501, section c, line 4

ἄλλο ὅτου ἂν τις τὴν ἡδονὴν θεραπεύῃ, ἀσκέπτως ἔχων τοῦ ἀμείνονός τε καὶ τοῦ χείρονος· σὺ δὲ δὴ πότερον συγκατατίθεσαι ἡμῖν περὶ τούτων τὴν αὐτὴν δόξαν ἢ ἀντίφης;

{ΚΑΛ.} Οὐκ ἔγωγε, ἀλλὰ συγχωρῶ, ἵνα σοι καὶ περανθῇ ὁ λόγος καὶ Γοργία τῷδε χαρίσωμαι.

{ΣΩ.} Πότερον δὲ περὶ μὲν μίαν ψυχὴν ἔστιν τοῦτο, περὶ δὲ δύο καὶ πολλὰς οὐκ ἔστιν;

{ΚΑΛ.} Οὐκ, ἀλλὰ καὶ περὶ δύο καὶ περὶ πολλὰς.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἀθρόαις ἅμα χαρίζεσθαι ἔστι, μὴδὲν σκοπούμενον τὸ βέλτιστον;

Stephanus page 501, section d, line 6

{ΚΑΛ.} Οἶμαι ἔγωγε.

{ΣΩ.} Ἐχεις οὖν εἰπεῖν αἵτινές εἰσιν αἱ ἐπιτηδεύσεις αἱ τοῦτο ποιοῦσαι; μᾶλλον δέ, εἰ βούλει, ἐμοῦ ἐρωτῶντος, ἢ μὲν ἂν σοι δοκῇ τούτων εἶναι, φάθι, ἢ δ' ἂν μὴ, μὴ φάθι. πρῶτον δὲ σκεψώμεθα τὴν αὐλητικὴν. οὐ δοκεῖ σοι τοιαύτη τις εἶναι, ᾧ Καλλίκλεις, τὴν ἡδονὴν ἡμῶν μόνον διώκειν, ἄλλο δ' οὐδὲν φροντίζειν;

{ΚΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ αἱ τοιαίδε ἅπασαι, οἷον ἡ κιθαριστικὴ ἢ ἐν τοῖς ἀγῶσιν;

Stephanus page 501, section e, line 7

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δὲ ἢ τῶν χορῶν διδασκαλία καὶ ἡ τῶν δι-

θυράμβων ποίησις; οὐ τοιαύτη τίς σοι καταφαίνεται; ἢ ἡγῇ τι φροντίζειν Κινησίαν τὸν Μέλητος, ὅπως ἔρεῖ τι τοιοῦτον ὄθεν ἂν οἱ ἀκούοντες βελτίους γίγνοιτο, ἢ ὅτι μέλλει χαριεῖσθαι τῷ ὄχλῳ τῶν θεατῶν;

{ΚΑΛ.} Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ᾧ Σώκρατες, Κινησίου γε πέρι.

{ΣΩ.} Τί δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μέλης; ἢ πρὸς τὸ βέλτιστον

Stephanus page 502, section a, line 5

βλέπων ἐδόκει σοι κιθαρωδεῖν; ἢ ἐκεῖνος μὲν οὐδὲ πρὸς τὸ ἥδιστον; ἡνία γὰρ ἄδων τοὺς θεατάς. ἀλλὰ δὴ σκόπει· οὐχὶ ἢ τε κιθαρωδικὴ δοκεῖ σοι πᾶσα καὶ ἡ τῶν διθυράμβων ποίησις ἡδονῆς χάριν ἠϋρῆσθαι;

{ΚΑΛ.} Ἐμοιγε.

{ΣΩ.} Τί δὲ δὴ ἡ σεμνὴ αὕτη καὶ θαυμαστή, ἢ τῆς τραγωδίας ποίησις, ἐφ' ᾧ ἐσπούδακεν; πότερόν ἐστιν αὐτῆς τὸ ἐπιχείρημα καὶ ἡ σπουδή, ὥς σοι δοκεῖ, χαρίζεσθαι τοῖς θεαταῖς μόνον, ἢ καὶ διαμάχεσθαι, ἐάν τι αὐτοῖς ἡδὺ μὲν ἢ καὶ κεχαρισμένον, πονηρὸν δέ, ὅπως τοῦτο μὲν μὴ ἐρεῖ, εἰ

δέ τι τυγχάνει ἀηδὲς καὶ ὠφέλιμον, τοῦτο δὲ καὶ λέξει
καὶ ἄσεται, ἔάντε χαίρωσιν ἔάντε μῆ; ποτέρως σοι δοκεῖ
παρεσκευάσθαι ἢ τῶν τραγωδιῶν ποιήσις;

{ΚΑΛ.} Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὦ Σώκρατες, ὅτι πρὸς τὴν
ἡδονὴν μᾶλλον ὥρμηται καὶ τὸ χαρίζεσθαι τοῖς θεαταῖς.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ τοιοῦτον, ὦ Καλλίκλεις, ἔφαμεν νυνδὴ
κολακείαν εἶναι;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ, εἴ τις περιέλοι τῆς ποιήσεως πάσης τό τε
μέλος καὶ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸ μέτρον, ἄλλο τι ἢ λόγοι γίνονται

τὸ λειπόμενον;

{ΚΑΛ.} Ἀνάγκη.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν πρὸς πολὺν ὄχλον καὶ δῆμον οὗτοι λέγονται
οἱ λόγοι;

{ΚΑΛ.} Φημί.

{ΣΩ.} Δημηγορία ἄρα τίς ἐστίν ἡ ποιητική.

{ΚΑΛ.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ῥητορικὴ δημηγορία ἂν εἴη· ἢ οὐ ῥητορεύειν
δοκοῦσί σοι οἱ ποιηταὶ ἐν τοῖς θεάτροις;

{ΚΑΛ.} Ἦμοιγε.

{ΣΩ.} Νῦν ἄρα ἡμεῖς ἠύρηκαμεν ῥητορικὴν τινα πρὸς δῆμον
τοιοῦτον οἷον παίδων τε ὁμοῦ καὶ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, καὶ
δούλων καὶ ἐλευθέρων, ἣν οὐ πάνυ ἀγάμεθα· κολακικὴν γὰρ
αὐτὴν φαμεν εἶναι.

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Εἶεν· τί δὲ ἢ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον ῥητορικὴ
καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν δήμους τοὺς τῶν
ἐλευθέρων ἀνδρῶν, τί ποτε ἡμῖν αὕτη ἐστίν; πότερόν σοι
δοκοῦσιν πρὸς τὸ βέλτιστον ἀεὶ λέγειν οἱ ῥήτορες, τούτου
στοχαζόμενοι, ὅπως οἱ πολῖται ὡς βέλτιστοι ἔσονται διὰ τοὺς

αὐτῶν λόγους, ἢ καὶ οὗτοι πρὸς τὸ χαρίζεσθαι τοῖς πολίταις
ὥρμημένοι, καὶ ἔνεκα τοῦ ἰδίου τοῦ αὐτῶν ὀλιγωροῦντες τοῦ
κοινοῦ, ὥσπερ παισὶ προσομιλοῦσι τοῖς δήμοις, χαρίζεσθαι
αὐτοῖς πειρώμενοι μόνον, εἰ δέ γε βελτίους ἔσονται ἢ χείρους
διὰ ταῦτα, οὐδὲν φροντίζουσιν;

{ΚΑΛ.} Οὐχ ἀπλοῦν ἔτι τοῦτο ἐρωτᾷς· εἰσὶ μὲν γὰρ οἱ
κηδόμενοι τῶν πολιτῶν λέγουσιν ἅ λέγουσιν, εἰσὶν δὲ καὶ
οἷους σὺ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἐξαρκεῖ. εἰ γὰρ καὶ τοῦτό ἐστι διπλοῦν, τὸ μὲν

ἕτερόν που τούτου κολακεία ἂν εἴη καὶ αἰσχροὶ δημηγορία,

Stephanus page 503, section a, line 7

τὸ δ' ἕτερον καλόν, τὸ παρασκευάζειν ὅπως ὡς βέλτισται
ἔσονται τῶν πολιτῶν αἱ ψυχαί, καὶ διαμάχεσθαι λέγοντα τὰ
βέλτιστα, εἴτε ἡδῖω εἴτε ἀηδέστερα ἔσται τοῖς ἀκούουσιν.
ἀλλ' οὐ πώποτε σὺ ταύτην εἶδες τὴν ῥητορικὴν· ἢ εἴ τινα
ἔχεις τῶν ῥητόρων τοιοῦτον εἰπεῖν, τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ αὐτὸν
ἔφρασας τίς ἐστιν;

{ΚΑΛ.} Ἀλλὰ μὰ Δία οὐκ ἔχω ἔγωγέ σοι εἰπεῖν τῶν γε
νῦν ῥητόρων οὐδένα.

{ΣΩ.} Τί δέ; τῶν παλαιῶν ἔχεις τινὰ εἰπεῖν δι' ὄντινα
αἰτίαν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι βελτίους γεγονέναι, ἐπειδὴ ἐκεῖνος

Stephanus page 503, section b, line 8

ἤρξατο δημηγορεῖν, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ χεῖρους ὄντες; ἐγὼ
μὲν γὰρ οὐκ οἶδα τίς ἐστιν οὗτος.

{ΚΑΛ.} Τί δέ; Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν
γεγονότα καὶ Κίμωνα καὶ Μιλτιάδην καὶ Περικλέα τουτονὶ
τὸν νεωστὶ τετελευτηκότα, οὗ καὶ σὺ ἀκήκοας;

{ΣΩ.} Εἰ ἔστιν γε, ὦ Καλλίκλεις, ἦν πρότερον σὺ ἔλεγες
ἀρετὴν, ἀληθῆς, τὸ τὰς ἐπιθυμίας ἀποπιμπλάναι καὶ τὰς αὐτοῦ
καὶ τὰς τῶν ἄλλων· εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλ' ὅπερ ἐν τῷ ὑστέρῳ
λόγῳ ἠναγκάσθημεν ἡμεῖς ὁμολογεῖν - ὅτι αἱ μὲν τῶν
ἐπιθυμιῶν πληρούμεναι βελτίῳ ποιοῦσι τὸν ἄνθρωπον,

Stephanus page 503, section d, line 1

ταύτας μὲν ἀποτελεῖν, αἱ δὲ χεῖρω, μή, τοῦτο δὲ τέχνη τις
εἴη - τοιοῦτον ἄνδρα τούτων τινὰ [γεγονέναι] οὐκ ἔχω ἔγωγε
πῶς εἶπω.

{ΚΑΛ.} Ἀλλ' ἐὰν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις.

{ΣΩ.} Ἴδωμεν δὴ οὕτως ἄτρεμα σκοπούμενοι εἴ τις τούτων
τοιοῦτος γέγονεν· φέρε γάρ, ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ ἐπὶ τὸ
βέλτιστον λέγων, ἃ ἂν λέγῃ ἄλλο τι οὐκ εἰκὴ ἔρεϊ, ἀλλ'
ἀποβλέπων πρὸς τι; ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες δημιουργοὶ
[βλέποντες] πρὸς τὸ αὐτῶν ἔργον ἕκαστος οὐκ εἰκὴ ἐκλεγόμενος
προσφέρει [πρὸς τὸ ἔργον τὸ αὐτῶν,] ἀλλ' ὅπως ἂν

Stephanus page 503, section e, line 4

εἰδός τι αὐτῷ σχῆ τοῦτο ὃ ἐργάζεται. οἷον εἰ βούλει ἰδεῖν τοὺς
ζωγράφους, τοὺς οἰκοδόμους, τοὺς ναυπηγούς, τοὺς ἄλλους
πάντας δημιουργούς, ὄντινα βούλει αὐτῶν, ὡς εἰς τάξιν τινὰ
ἕκαστος ἕκαστον τίθῃσιν ὃ ἂν τιθῇ, καὶ προσαναγκάζει τὸ
ἕτερον τῷ ἑτέρῳ πρέπον τε εἶναι καὶ ἀρμόττειν, ἕως ἂν τὸ
ἅπαν συστήσῃται τεταγμένον τε καὶ κεκοσμημένον πρᾶγμα·
καὶ οἱ τε δὴ ἄλλοι δημιουργοὶ καὶ οὓς νυνδὴ ἐλέγομεν, οἱ

περὶ τὸ σῶμα, παιδοτρίβαι τε καὶ ἰατροί, κοσμοῦσί που
τὸ σῶμα καὶ συντάττουσιν. ὁμολογοῦμεν οὕτω τοῦτ' ἔχειν
ἢ οὐ;

Stephanus page 504, section a, line 6

{ΚΑΛ.} Ἐστω τοῦτο οὕτω.
{ΣΩ.} Τάξεως ἄρα καὶ κόσμου τυχοῦσα οἰκία χρηστή ἂν
εἴη, ἀταξίας δὲ μοχθηρά;
{ΚΑΛ.} Φημί.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ πλοῖον ὡσαύτως;
{ΚΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ τὰ σώματά φαμεν τὰ ἡμέτερα;
{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Τί δ' ἢ ψυχῇ; ἀταξίας τυχοῦσα ἔσται χρηστή, ἢ
τάξεώς τε καὶ κόσμου τινός;

Stephanus page 504, section b, line 6

{ΚΑΛ.} Ἀνάγκη ἐκ τῶν πρόσθεν καὶ τοῦτο συνομολογεῖν.
{ΣΩ.} Τί οὖν ὄνομά ἐστιν ἐν τῷ σώματι τῷ ἐκ τῆς τάξεώς
τε καὶ τοῦ κόσμου γιγνομένῳ;
{ΚΑΛ.} Ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν ἴσως λέγεις.
{ΣΩ.} Ἐγωγε. τί δὲ αὖ τῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἐγγιγνομένῳ ἐκ
τῆς τάξεως καὶ τοῦ κόσμου; πειρῶ εὑρεῖν καὶ εἰπεῖν ὥσπερ
ἐκεῖ τὸ ὄνομα.
{ΚΑΛ.} Τί δὲ οὐκ αὐτὸς λέγεις, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ σοι ἥδιόν ἐστιν, ἐγὼ ἐρῶ· σὺ δέ, ἂν μὲν
σοι δοκῶ ἐγὼ καλῶς λέγειν, φάθι, εἰ δὲ μή, ἔλεγγε καὶ μὴ

Stephanus page 504, section c, line 7

ἐπίτρεπε. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ταῖς μὲν τοῦ σώματος τάξεσιν
ὄνομα εἶναι ὑγιεινόν, ἐξ οὗ ἐν αὐτῷ ἡ ὑγίεια γίγνεται καὶ ἡ
ἄλλη ἀρετὴ τοῦ σώματος. ἔστιν ταῦτα ἢ οὐκ ἔστιν;
{ΚΑΛ.} Ἐστί.
{ΣΩ.} Ταῖς δέ γε τῆς ψυχῆς τάξεσι καὶ κοσμήσεσιν
νόμιμόν τε καὶ νόμος, ὅθεν καὶ νόμιμοι γίνονται καὶ κόσμιοι·
ταῦτα δ' ἔστιν δικαιοσύνη τε καὶ σωφροσύνη. φῆς ἢ οὐ;
{ΚΑΛ.} Ἐστω.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν πρὸς ταῦτα βλέπων ὁ ῥήτωρ ἐκεῖνος, ὁ
τεχνικός τε καὶ ἀγαθός, καὶ τοὺς λόγους προσοίσει ταῖς

Stephanus page 504, section d, line 7

ψυχῆς οὐς ἂν λέγη, καὶ τὰς πράξεις ἀπάσας, καὶ δῶρον
ἐάν τι διδῶ, δώσει, καὶ ἐάν τι ἀφαιρῇται, ἀφαιρήσεται,
πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχων, ὅπως ἂν αὐτοῦ τοῖς πολίταις
δικαιοσύνη μὲν ἐν ταῖς ψυχαῖς γίγνηται, ἀδικία δὲ ἀπαλ-
λάττηται, καὶ σωφροσύνη μὲν ἐγγίγνηται, ἀκολασία δὲ

ἀπαλλάττηται, καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ ἐγγίγνηται, κακία δὲ ἀπίη.
συγχωρεῖς ἢ οὐ;

{ΚΑΛ.} Συγχωρῶ.

{ΣΩ.} Τί γὰρ ὄφελος, ὦ Καλλίκλεις, σώματί γε κάμνοντι
καὶ μοχθηρῶς διακειμένῳ σιτία πολλὰ διδόναι καὶ τὰ ἴδια

Stephanus page 504, section e, line 8

ἢ ποτὰ ἢ ἄλλ' ὅτιοῦν, ὃ μὴ ὀνήσει αὐτὸ ἔσθ' ὅτι πλέον ἢ
τοῦναντίον κατὰ γε τὸν δίκαιον λόγον καὶ ἔλαττον; ἔστι
ταῦτα;

{ΚΑΛ.} Ἔστω.

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ οἶμαι λυσιτελεῖ μετὰ μοχθηρίας σώματος
ζῆν ἀνθρώπων· ἀνάγκη γὰρ οὕτω καὶ ζῆν μοχθηρῶς. ἢ οὐχ
οὕτως;

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἀποπιμπλάναι, οἷον πει-

Stephanus page 505, section a, line 7

νῶντα φαγεῖν ὅσον βούλεται ἢ διψῶντα πιεῖν, ὑγιαίνοντα
μὲν ἔωσιν οἱ ἱατροὶ ὡς τὰ πολλά, κάμνοντα δὲ ὡς ἔπος
εἰπεῖν οὐδέποτε· ἔωσιν ἐπιμπλασθαι ὧν ἐπιθυμεῖ; συγχωρεῖς
τοῦτό γε καὶ σύ;

{ΚΑΛ.} Ἔγωγε.

{ΣΩ.} Περὶ δὲ ψυχὴν, ὦ ἄριστε, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος;
ἔως μὲν ἂν πονηρὰ ἦ, ἀνόητός τε οὖσα καὶ ἀκόλαστος καὶ
ἄδικος καὶ ἀνόσιος, εἴργειν αὐτὴν δεῖ τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ
μὴ ἐπιτρέπειν ἄλλ' ἅττα ποιεῖν ἢ ἀφ' ὧν βελτίων ἔσται·
φῆς ἢ οὐ;

Stephanus page 505, section b, line 6

{ΚΑΛ.} Φημί.

{ΣΩ.} Οὕτω γὰρ που αὐτῇ ἄμεινον τῇ ψυχῇ;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ εἴργειν ἐστὶν ἀφ' ὧν ἐπιθυμεῖ κολάζειν;

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τὸ κολάζεσθαι ἄρα τῇ ψυχῇ ἄμεινόν ἐστιν ἢ ἡ
ἀκολασία, ὥσπερ σὺ νυνδὴ ῥου.

{ΚΑΛ.} Οὐκ οἶδ' ἅττα λέγεις, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἄλλον
τινὰ ἐρώτα.

{ΣΩ.} Οὗτος ἀνὴρ οὐχ ὑπομένει ὠφελούμενος καὶ αὐτὸς

Stephanus page 505, section c, line 4

τοῦτο πάσχων περὶ οὗ ὁ λόγος ἐστί, κολαζόμενος.

{ΚΑΛ.} Οὐδέ γέ μοι μέλει οὐδὲν ὧν σὺ λέγεις, καὶ ταῦτά
σοι Γοργίου χάριν ἀπεκρινάμην.

{ΣΩ.} Εἶεν· τί οὖν δὴ ποιήσομεν; μεταξὺ τὸν λόγον καταλύομεν;

{ΚΑΛ.} Αὐτὸς γνώση.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐδὲ τοὺς μύθους φασὶ μεταξὺ θέμις εἶναι καταλείπειν, ἀλλ' ἐπιθέντας κεφαλὴν, ἵνα μὴ ἄνευ κεφαλῆς περιίῃ. ἀπόκριναι οὖν καὶ τὰ λοιπὰ, ἵνα ἡμῖν ὁ λόγος κεφαλὴν λάβῃ.

Stephanus page 505, section d, line 4

{ΚΑΛ.} Ὡς βίαιος εἶ, ὦ Σώκρατες. ἐὰν δὲ ἐμοὶ πείθῃ, ἐάσεις χαίρειν τοῦτον τὸν λόγον, ἢ καὶ ἄλλω τῷ διαλέξει.

{ΣΩ.} Τίς οὖν ἄλλος ἐθέλει; μὴ γάρ τοι ἀτελῇ γε τὸν λόγον καταλίπωμεν.

{ΚΑΛ.} Αὐτὸς δὲ οὐκ ἂν δύναιο διελθεῖν τὸν λόγον, ἢ λέγων κατὰ σαυτὸν ἢ ἀποκρινόμενος σαυτῷ;

{ΣΩ.} Ἴνα μοι τὸ τοῦ Ἐπιχάρμου γένηται, ἃ “πρὸ τοῦ δύο ἄνδρες ἔλεγον,” εἰς ὧν ἱκανὸς γένωμαι. ἀτὰρ κινδυνεύει ἀναγκαιότατον εἶναι οὕτως. εἰ μέντοι ποιήσομεν, οἶμαι ἔγωγε χρῆναι πάντας ἡμᾶς φιλονίκως ἔχειν πρὸς τὸ

Stephanus page 505, section e, line 5

εἰδέναι τὸ ἀληθές τί ἐστὶν περὶ ὧν λέγομεν καὶ τί ψεῦδος· κοινὸν γὰρ ἀγαθὸν ἅπασι φανερὸν γενέσθαι αὐτό. δίδειμι μὲν οὖν τῷ λόγῳ ἐγὼ ὥς ἂν μοι δοκῇ ἔχειν· ἐὰν δέ τῳ ὑμῶν μὴ τὰ ὄντα δοκῶ ὁμολογεῖν ἐμαυτῷ, χρή ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ἐλέγχειν. οὐδὲ γάρ τοι ἔγωγε εἰδὼς λέγω ἃ λέγω, ἀλλὰ ζητῶ κοινῇ μεθ' ὑμῶν, ὥστε, ἂν τι φαίνεται λέγων ὁ ἀμφισβητῶν ἐμοί, ἐγὼ πρῶτος συγχωρήσομαι. λέγω μέντοι ταῦτα, εἰ δοκεῖ χρῆναι διαπερανθῆναι τὸν λόγον· εἰ δὲ μὴ βούλεσθε, ἐῷμεν ἤδη χαίρειν καὶ ἀπίωμεν.

{ΓΟΡ.} Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, χρῆναί πω

Stephanus page 506, section b, line 1

ἀπιέναι, ἀλλὰ διεξελθεῖν σε τὸν λόγον· φαίνεται δέ μοι καὶ τοῖς ἄλλοις δοκεῖν. βούλομαι γὰρ ἔγωγε καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαί σου αὐτοῦ διόντος τὰ ἐπίλοιπα.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὲν δὴ, ὦ Γοργία, καὶ αὐτὸς ἡδέως μὲν ἂν Καλλικλεῖ τούτῳ ἔτι διελεγόμην, ἕως αὐτῷ τὴν τοῦ Ἀμφίονος ἀπέδωκα ῥῆσιν ἀντὶ τῆς τοῦ Ζήθου· ἐπειδὴ δὲ σύ, ὦ Καλλίκλεις, οὐκ ἐθέλεις συνδιαπερᾶναι τὸν λόγον, ἀλλ' οὖν ἐμοῦ γε ἀκούων ἐπιλαμβάνου, ἐὰν τί σοι δοκῶ μὴ καλῶς λέγειν. καί με ἐὰν ἐξελέγῃς, οὐκ ἀχθεσθήσομαί σοι ὥσπερ σὺ ἐμοί, ἀλλὰ μέγιστος εὐεργέτης παρ' ἐμοὶ

Stephanus page 506, section c, line 3

ἀναγεγράψῃ.

{ΚΑΛ.} Λέγε, ὦγαθέ, αὐτὸς καὶ πέραινε.

{ΣΩ.} Ἄκουε δὴ ἐξ ἀρχῆς ἐμοῦ ἀναλαβόντος τὸν λόγον.

Ἄρα τὸ ἡδὺ καὶ τὸ ἀγαθὸν τὸ αὐτὸ ἐστίν; { - } Οὐ ταῦτόν,
ὥς ἐγὼ καὶ Καλλικλῆς ὡμολογήσαμεν. { - } Πότερον δὲ τὸ ἡδὺ
ἐνεκα τοῦ ἀγαθοῦ πρακτέον, ἢ τὸ ἀγαθὸν ἐνεκα τοῦ ἡδέος;
{ - } Τὸ ἡδὺ ἐνεκα τοῦ ἀγαθοῦ. { - } Ἡδὺ δὲ ἐστὶν τοῦτο οὗ
παραγενομένου ἡδόμεθα, ἀγαθὸν δὲ οὗ παρόντος ἀγαθοί
ἐσμεν; { - } Πάνυ γε. { - } Ἀλλὰ μὴν ἀγαθοί γέ ἐσμεν καὶ ἡμεῖς
καὶ τᾶλλα πάντα ὅς' ἀγαθὰ ἐστίν, ἀρετῆς τινος παραγενο-

Stephanus page 506, section d, line 4

μένης; { - } Ἐμοιγε δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι, ὦ Καλλίκλεις. { - }
Ἀλλὰ μὲν δὴ ἢ γε ἀρετὴ ἐκάστου, καὶ σκεύους καὶ σώματος
καὶ ψυχῆς αὐ καὶ ζῶου παντός, οὐ τῷ εἰκῇ κάλλιστα παρα-
γίνεται, ἀλλὰ τάξει καὶ ὀρθότητι καὶ τέχνῃ, ἣτις ἐκάστῳ
ἀποδέδοται αὐτῶν· ἄρα ἔστιν ταῦτα; { - } Ἐγὼ μὲν γάρ φημι.
{ - } Τάξει ἄρα τεταγμένον καὶ κεκοσμημένον ἐστὶν ἡ ἀρετὴ
ἐκάστου; { - } Φαίην ἂν ἔγωγε. { - } Κόσμος τις ἄρα ἐγγενόμενος
ἐν ἐκάστῳ ὁ ἐκάστου οἰκεῖος ἀγαθὸν παρέχει ἕκαστον τῶν
ὄντων; { - } Ἐμοιγε δοκεῖ. { - } Καὶ ψυχὴ ἄρα κόσμον ἔχουσα
τὸν ἑαυτῆς ἀμείνων τῆς ἀκοσμήτου; { - } Ἀνάγκη. { - } Ἀλλὰ μὴν

Stephanus page 506, section e, line 6

ἢ γε κόσμον ἔχουσα κοσμία; { - } Πῶς γὰρ οὐ μέλλει; { - } Ἡ δέ
γε κοσμία σώφρων; { - } Πολλὴ ἀνάγκη. { - } Ἡ ἄρα σώφρων
ψυχὴ ἀγαθὴ. ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα φάναι,
ὦ φίλε Καλλίκλεις· σὺ δ' εἰ ἔχεις, δίδασκε.

{ΚΑΛ.} Λέγ', ὦγαθέ.

{ΣΩ.} Λέγω δὴ ὅτι, εἰ ἡ σώφρων ἀγαθὴ ἐστίν, ἡ τοῦ-
ναντίον τῇ σώφρονι πεπονθυῖα κακὴ ἐστίν· ἦν δὲ αὕτη ἡ
ἄφρων τε καὶ ἀκόλαστος. { - } Πάνυ γε. { - } Καὶ μὴν ὅ γε σώ-
φρων τὰ προσήκοντα πράττει ἂν καὶ περὶ θεοὺς καὶ περὶ
ἀνθρώπους· οὐ γὰρ ἂν σωφρονοῖ τὰ μὴ προσήκοντα πράτ-

Stephanus page 507, section b, line 1

των; { - } Ἀνάγκη ταῦτ' εἶναι οὕτω. { - } Καὶ μὴν περὶ μὲν ἀνθρώ-
πους τὰ προσήκοντα πράττων δίκαι' ἂν πράττοι, περὶ δὲ
θεοὺς ὅσια· τὸν δὲ τὰ δίκαια καὶ ὅσια πράττοντα ἀνάγκη
δίκαιον καὶ ὅσιον εἶναι. { - } Ἔστι ταῦτα. { - } Καὶ μὲν δὴ καὶ
ἀνδρεῖόν γε ἀνάγκη· οὐ γὰρ δὴ σώφρονος ἀνδρός ἐστὶν οὔτε
διώκειν οὔτε φεύγειν ἢ μὴ προσήκει, ἀλλ' ἢ δεῖ καὶ πρά-
γματα καὶ ἀνθρώπους καὶ ἡδονὰς καὶ λύπας φεύγειν καὶ
διώκειν, καὶ ὑπομένοντα καρτερεῖν ὅπου δεῖ· ὥστε πολλὴ
ἀνάγκη, ὦ Καλλίκλεις, τὸν σώφρονα, ὥσπερ διήλθομεν,
δίκαιον ὄντα καὶ ἀνδρεῖον καὶ ὅσιον ἀγαθὸν ἄνδρα εἶναι

Stephanus page 507, section c, line 3

τελέως, τὸν δὲ ἀγαθὸν εὖ τε καὶ καλῶς πράττειν ἂν
πράττει, τὸν δ' εὖ πράττοντα μακάριόν τε καὶ εὐδαίμονα
εἶναι, τὸν δὲ πονηρὸν καὶ κακῶς πράττοντα ἄθλιον· οὗτος
δ' ἂν εἴη ὁ ἐναντίως ἔχων τῷ σώφρονι, ὁ ἀκόλαστος, ὃν
σὺ ἐπὶ γνεις.

Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα οὕτω τίθεμαι καὶ φημι ταῦτα ἀληθῆ
εἶναι· εἰ δὲ ἔστιν ἀληθῆ, τὸν βουλόμενον, ὥς ἔοικεν, εὐ-
δαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον,
ἀκολασίαν δὲ φευκτέον ὥς ἔχει ποδῶν ἕκαστος ἡμῶν, καὶ
παρασκευαστέον μάλιστα μὲν μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι,

Stephanus page 507, section d, line 4

ἐὰν δὲ δεηθῇ ἢ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις τῶν οἰκείων, ἢ ιδιώτης
ἢ πόλις, ἐπιθετέον δίκην καὶ κολαστέον, εἰ μέλλει εὐδαίμων
εἶναι. οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ ὁ σκοπὸς εἶναι πρὸς ὃν βλέ-
ποντα δεῖ ζῆν, καὶ πάντα εἰς τοῦτο τὰ αὐτοῦ συντείνοντα
καὶ τὰ τῆς πόλεως, ὅπως δικαιοσύνη παρέσται καὶ σωφρο-
σύνη τῷ μακαρίῳ μέλλοντι ἔσεσθαι, οὕτω πράττειν, οὐκ
ἐπιθυμίας ἑῶντα ἀκολάστους εἶναι καὶ ταύτας ἐπιχειροῦντα
πληροῦν, ἀνήνυτον κακόν, ληστοῦ βίον ζῶντα. οὔτε γὰρ
ἂν ἄλλω ἀνθρώπῳ προσφυλῆς ἂν εἴη ὁ τοιοῦτος οὔτε θεῷ·
κοινωνεῖν γὰρ ἀδύνατος, ὅτῳ δὲ μὴ ἔνι κοινωνία, φιλία οὐκ

Stephanus page 507, section e, line 6

ἂν εἴη. φασὶ δ' οἱ σοφοί, ὦ Καλλίκλεις, καὶ οὐρανὸν καὶ
γῆν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους τὴν κοινωνίαν συνέχειν καὶ
φιλίαν καὶ κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην,
καὶ τὸ ὅλον τοῦτο διὰ ταῦτα κόσμον καλοῦσιν, ὦ ἑταῖρε,
οὐκ ἀκοσμίαν οὐδὲ ἀκολασίαν. σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐ προς-
έχειν τὸν νοῦν τούτοις, καὶ ταῦτα σοφὸς ὢν, ἀλλὰ λέληθέν

σε ὅτι ἡ ἰσότης ἢ γεωμετρικὴ καὶ ἐν θεοῖς καὶ ἐν ἀνθρώποις
μέγα δύναται, σὺ δὲ πλεονεξίαν οἶει δεῖν ἀσκεῖν· γεωμε-
τρίας γὰρ ἀμελεῖς. εἶεν· ἢ ἐξελεγκτέος δὴ οὗτος ὁ λόγος

Stephanus page 508, section b, line 1

ἡμῖν ἔστιν, ὥς οὐ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης κτήσεται εὐδαί-
μονες οἱ εὐδαίμονες, κακίας δὲ οἱ ἄθλιοι, ἢ εἰ οὗτος ἀληθής
ἔστιν, σκεπτέον τί τὰ συμβαίνοντα. τὰ πρόσθεν ἐκεῖνα,
ὦ Καλλίκλεις, συμβαίνει πάντα, ἐφ' οἷς σύ με ἥρου εἰ
σπουδάζων λέγοιμι, λέγοντα ὅτι κατηγορητέον εἴη καὶ αὐτοῦ
καὶ υἱοῦ καὶ ἐταίρου, ἐὰν τι ἀδικῇ, καὶ τῇ ῥητορικῇ ἐπὶ
τοῦτο χρηστέον· καὶ ἂ Πῶλον αἰσχύνῃ ᾧ συγχωρεῖν,
ἀληθῆ ἄρα ἦν, τὸ εἶναι τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι ὅσῳ περ
αἴσχιον τοσούτῳ κάκιον· καὶ τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ῥητορικὸν
ἔσεσθαι δίκαιον ἄρα δεῖ εἶναι καὶ ἐπιστήμονα τῶν δικαίων,

ὁ αὖ Γοργίαν ἔφη Πῶλος δι' αἰσχύνην ὁμολογῆσαι.

Τούτων δὲ οὕτων ἐχόντων σκεψώμεθα τί ποτ' ἐστὶν ἃ σὺ ἐμοὶ ὀνειδίζεις, ἄρα καλῶς λέγεται ἢ οὐ, ὥς ἄρα ἐγὼ οὐχ οἷός τ' εἰμὶ βοηθῆσαι οὔτε ἐμαυτῷ οὔτε τῶν φίλων οὐδενὶ οὐδὲ τῶν οἰκείων, οὐδ' ἐκῶσαι ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων, εἰμὶ δὲ ἐπὶ τῷ βουλομένῳ ὥσπερ οἱ ἄτιμοι τοῦ ἐθέλοντος, ἅντε τύπτειν βούληται, τὸ νεανικὸν δὴ τοῦτο τὸ τοῦ σοῦ λόγου, ἐπὶ κόρρης, ἔάντε χρήματα ἀφαιρεῖσθαι, ἔάντε ἐκβάλλειν ἐκ τῆς πόλεως, ἔάντε, τὸ ἔσχατον, ἀποκτεῖναι· καὶ οὕτω διακεῖσθαι πάντων δὴ αἰσχιστόν ἐστιν, ὥς ὁ σὸς λόγος.

ὁ δὲ δὴ ἐμὸς ὅστις, πολλάκις μὲν ἤδη εἴρηται, οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ ἔτι λέγεσθαι· Οὐ φημι, ὦ Καλλίκλεις, τὸ τύπτεσθαι ἐπὶ κόρρης ἀδίκως αἰσχιστόν εἶναι, οὐδέ γε τὸ τέμνεσθαι οὔτε τὸ σῶμα τὸ ἐμὸν οὔτε τὸ βαλλάντιον, ἀλλὰ τὸ τύπτειν καὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ἀδίκως καὶ τέμνειν καὶ αἰσχίον καὶ κάκιον, καὶ κλέπτειν γε ἅμα καὶ ἀνδραποδίζεσθαι καὶ τοιχωρυχεῖν καὶ συλλήβδην ὅτιοῦν ἀδικεῖν καὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ τῷ ἀδικοῦντι καὶ κάκιον καὶ αἰσχίον εἶναι ἢ ἐμοὶ τῷ ἀδικουμένῳ. ταῦτα ἡμῖν ἄνω ἐκεῖ ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις οὕτω φανέντα, ὥς ἐγὼ λέγω, κατέχεται καὶ δέδεται, καὶ

εἰ ἀγροικότερόν τι εἰπεῖν ἔστιν, σιδηροῖς καὶ ἀδαμαντίνοις λόγοις, ὥς γοῦν ἂν δόξειεν οὕτωςί, οὐς σὺ εἰ μὴ λύσεις ἢ σοῦ τις νεανικώτερος, οὐχ οἷόν τε ἄλλως λέγοντα ἢ ὥς ἐγὼ νῦν λέγω καλῶς λέγειν· ἐπεὶ ἔμοιγε ὁ αὐτὸς λόγος ἐστὶν ἀεὶ, ὅτι ἐγὼ ταῦτα οὐκ οἶδα ὅπως ἔχει, ὅτι μέντοι ὦν ἐγὼ ἐντετύχηκα, ὥσπερ νῦν, οὐδεὶς οἷός τ' ἐστὶν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι. ἐγὼ μὲν οὖν αὖ τίθημι ταῦτα οὕτως ἔχειν· εἰ δὲ οὕτως ἔχει καὶ μέγιστον τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ ἀδικία τῷ ἀδικοῦντι καὶ ἔτι τούτου μείζον μεγίστου ὄντος, εἰ οἷόν τε, τὸ ἀδικοῦντα μὴ διδόναι δίκην, τίνα ἂν

βοήθειαν μὴ δυνάμενος ἄνθρωπος βοηθεῖν ἑαυτῷ καταγέλαστος ἂν τῇ ἀληθείᾳ εἴη; ἄρα οὐ ταύτην, ἥτις ἀποτρέψει τὴν μεγίστην ἡμῶν βλάβην; ἀλλὰ πολλὴ ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἰσχίστην βοήθειαν μὴ δύνασθαι βοηθεῖν μήτε αὐτῷ μήτε τοῖς αὐτοῦ φίλοις τε καὶ οἰκείοις, δευτέραν δὲ τὴν τοῦ δευτέρου κακοῦ καὶ τρίτην τὴν τοῦ τρίτου καὶ τἄλλα οὕτως· ὥς ἐκάστου κακοῦ μέγεθος πέφυκεν, οὕτω καὶ κάλλος τοῦ δυνατοῦ εἶναι ἐφ' ἑκάστα βοηθεῖν καὶ αἰσχύνῃ τοῦ μὴ.

ἄρα ἄλλως ἢ οὕτως ἔχει, ὦ Καλλίκλεις;
{ΚΑΛ.} Οὐκ ἄλλως.

Stephanus page 509, section c, line 6

{ΣΩ.} Δυοῖν οὖν ὄντοιν, τοῦ ἀδικεῖν τε καὶ ἀδικεῖσθαι,
μεῖζον μὲν φαμεν κακὸν τὸ ἀδικεῖν, ἔλαττον δὲ τὸ ἀδικεῖσθαι.
τί οὖν ἂν παρασκευασάμενος ἄνθρωπος βοηθήσειεν αὐτῷ,
ὥστε ἀμφοτέρας τὰς ὠφελίας ταύτας ἔχειν, τὴν τε ἀπὸ τοῦ
μὴ ἀδικεῖν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι; πότερα δύνάμιν
ἢ βούλησιν; ὧδε δὲ λέγω· πότερον ἐὰν μὴ βούληται ἀδι-
κεῖσθαι, οὐκ ἀδικήσεται, ἢ ἐὰν δύνάμιν παρασκευάσῃται τοῦ
μὴ ἀδικεῖσθαι, οὐκ ἀδικήσεται;
{ΚΑΛ.} Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὅτι ἐὰν δύνάμιν.
{ΣΩ.} Τί δὲ δὴ τοῦ ἀδικεῖν; πότερον ἐὰν μὴ βούληται

Stephanus page 509, section d, line 8

ἀδικεῖν, ἱκανὸν τοῦτ' ἐστίν - οὐ γὰρ ἀδικήσει - ἢ καὶ ἐπὶ
τοῦτο δεῖ δύνάμιν τινα καὶ τέχνην παρασκευάσασθαι, ὥς,
ἐὰν μὴ μάθῃ αὐτὰ καὶ ἀσκήσῃ, ἀδικήσει; τί οὐκ αὐτό γέ
μοι τοῦτο ἀπεκρίνω, ὦ Καλλίκλεις, πότερόν σοι δοκοῦμεν
ὀρθῶς ἀναγκασθῆναι ὁμολογεῖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις
ἐγὼ τε καὶ Πῶλος ἢ οὐ, ἡνίκα ὠμολογήσαμεν μηδὲνα
βουλόμενον ἀδικεῖν, ἀλλ' ἄκοντας τοὺς ἀδικοῦντας πάντας
ἀδικεῖν;
{ΚΑΛ.} Ἐστω σοι τοῦτο, ὦ Σώκρατες, οὕτως, ἵνα δια-
περάνῃς τὸν λόγον.

Stephanus page 510, section a, line 3

{ΣΩ.} Καὶ ἐπὶ τοῦτο ἄρα, ὥς ἔοικεν, παρασκευαστέον
ἐστὶ δύνάμιν τινα καὶ τέχνην, ὅπως μὴ ἀδικήσωμεν.
{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Τίς οὖν ποτ' ἐστὶν τέχνη τῆς παρασκευῆς τοῦ
μηδὲν ἀδικεῖσθαι ἢ ὥς ὀλίγιστα; σκέψαι εἰ σοὶ δοκεῖ ἢ περ
ἐμοί. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ ἢ δε· ἢ αὐτὸν ἄρχειν δεῖν ἐν
τῇ πόλει ἢ καὶ τυραννεῖν, ἢ τῆς ὑπαρχούσης πολιτείας
ἐταῖρον εἶναι.
{ΚΑΛ.} Ὅρα, ὦ Σώκρατες, ὥς ἐγὼ ἔτοιμός εἰμι ἐπαινεῖν,
ἂν τι καλῶς λέγῃς; τοῦτό μοι δοκεῖ πάνυ καλῶς εἰρηκέναι.

Stephanus page 510, section b, line 2

{ΣΩ.} Σκόπει δὴ καὶ τόδε ἐὰν σοὶ δοκῶ εὖ λέγειν. φίλος
μοι δοκεῖ ἕκαστος ἐκάστῳ εἶναι ὥς οἶόν τε μάλιστα, ὄνπερ
οἱ παλαιοὶ τε καὶ σοφοὶ λέγουσιν, ὁ ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ. οὐ
καὶ σοί;
{ΚΑΛ.} Ἦμοιγε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅπου τύραννός ἐστιν ἄρχων ἄγριος καὶ

ἀπαίδευτος, εἴ τις τούτου ἐν τῇ πόλει πολὺν βελτίων εἴη,
φοβοῖτο δήπου ἂν αὐτὸν ὁ τύραννος καὶ τούτῳ ἐξ ἅπαντος
τοῦ νοῦ οὐκ ἂν ποτε δύναιτο φίλος γενέσθαι;
{ΚΑΛ.} Ἦστι ταῦτα.

Stephanus page 510, section c, line 3

{ΣΩ.} Οὐδέ γε εἴ τις πολὺ φαυλότερος εἴη, οὐδ' ἂν οὗτος
καταφρονοῖ γὰρ ἂν αὐτοῦ ὁ τύραννος καὶ οὐκ ἂν ποτε ὡς
πρὸς φίλον σπουδάσειεν.
{ΚΑΛ.} Καὶ ταῦτ' ἀληθῆ.
{ΣΩ.} Λείπεται δὴ ἐκεῖνος μόνος ἄξιος λόγου φίλος τῷ
τοιούτῳ, ὃς ἂν ὁμοίηθης ὦν, ταῦτά ψέγων καὶ ἐπαινῶν,
ἐθέλῃ ἄρχεσθαι καὶ ὑποκεῖσθαι τῷ ἄρχοντι. οὗτος μέγα
ἐν ταύτῃ τῇ πόλει δυνήσεται, τοῦτον οὐδεὶς χαίρων ἀδικήσει.
οὐχ οὕτως ἔχει;
{ΚΑΛ.} Ναί.

Stephanus page 510, section d, line 4

{ΣΩ.} Εἰ ἄρα τις ἐννοήσειεν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει τῶν νέων,
“Τίνα ἂν τρόπον ἐγὼ μέγα δυναίμην καὶ μηδεὶς με ἀδικοῖ;”
αὕτη, ὡς ἔοικεν, αὐτῷ ὁδὸς ἐστίν, εὐθύς ἐκ νέου ἐθίζειν
αὐτὸν τοῖς αὐτοῖς χαίρειν καὶ ἄχθεσθαι τῷ δεσπότῃ, καὶ
παρασκευάζειν ὅπως ὅτι μάλιστα ὅμοιος ἔσται ἐκείνῳ. οὐχ
οὕτως;
{ΚΑΛ.} Ναί.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τούτῳ τὸ μὲν μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ μέγα
δύνασθαι, ὡς ὁ ὑμέτερος λόγος, ἐν τῇ πόλει διαπεπρά-
ζεται.

Stephanus page 510, section e, line 3

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖν; ἢ πολλοῦ δεῖ, εἴπερ
ὅμοιος ἔσται τῷ ἄρχοντι ὄντι ἀδίκῳ καὶ παρὰ τούτῳ μέγα
δυνήσεται; ἀλλ' οἶμαι ἔγωγε, πᾶν τοῦναντίον οὕτως ἢ
παρασκευὴ ἔσται αὐτῷ ἐπὶ τὸ οἶω τε εἶναι ὡς πλεῖστα
ἀδικεῖν καὶ ἀδικοῦντα μὴ διδόναι δίκην. ἢ γάρ;
{ΚΑΛ.} Φαίνεται.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ μέγιστον αὐτῷ κακὸν ὑπάρξει μοχθηρῷ
ὄντι τὴν ψυχὴν καὶ λελωβημένῳ διὰ τὴν μίμησιν τοῦ δε-
σπότου καὶ δύναμιν.

Stephanus page 511, section a, line 4

{ΚΑΛ.} Οὐκ οἶδ' ὅπῃ στρέφεις ἐκάστοτε τοὺς λόγους ἄνω
καὶ κάτω, ὦ Σώκρατες; ἢ οὐκ οἶσθα ὅτι οὗτος ὁ μιμούμενος
τὸν μὴ μιμούμενον ἐκείνον ἀποκτενεῖ, ἐὰν βούληται, καὶ
ἀφαιρήσεται τὰ ὄντα.

{ΣΩ.} Οἶδα, ὦγαθὲ Καλλίκλεις, εἰ μὴ κωφός γ' εἰμί, καὶ
σοῦ ἀκούων καὶ Πάволου ἄρτι πολλάκις καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγου
πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐμοῦ ἄκουε, ὅτι

ἀποκτενεῖ μέν, ἂν βούληται, ἀλλὰ πονηρὸς ὢν καλὸν καγαθὸν
ὄντα.

Stephanus page 511, section b, line 6

{ΚΑΛ.} Οὐκοῦν τοῦτο δὴ καὶ τὸ ἀγανακτητόν;
{ΣΩ.} Οὐ νοῦν γε ἔχοντι, ὥς ὁ λόγος σημαίνει. ἢ οἶει
δεῖν τοῦτο παρασκευάζεσθαι ἄνθρωπον, ὥς πλεῖστον χρόνον
ζῆν, καὶ μελετᾶν τὰς τέχνας ταύτας αἱ ἡμᾶς ἀεὶ ἐκ τῶν
κινδύνων σῶζουσιν, ὥσπερ καὶ ἦν σὺ κελεύεις ἐμὲ μελετᾶν
τὴν ῥητορικὴν τὴν ἐν τοῖς δικαστηρίοις διασῶζουσιν;
{ΚΑΛ.} Ναὶ μὰ Δία ὀρθῶς γέ σοι συμβουλεύων.
{ΣΩ.} Τί δέ, ὦ βέλτιστε; ἢ καὶ ἡ τοῦ νεῖν ἐπιστήμη
σεμνή τίς σοι δοκεῖ εἶναι;
{ΚΑΛ.} Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε.

Stephanus page 511, section c, line 7

{ΣΩ.} Καὶ μὴν σῶζει γε καὶ αὕτη ἐκ θανάτου τοὺς ἀνθρώ-
πους, ὅταν εἰς τι τοιοῦτον ἐμπέσωσιν οὗ δεῖ ταύτης τῆς
ἐπιστήμης. εἰ δ' αὕτη σοι δοκεῖ σμικρὰ εἶναι, ἐγὼ σοι
μείζω ταύτης ἐρῶ, τὴν κυβερνητικὴν, ἣ οὐ μόνον τὰς ψυχὰς
σῶζει ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ χρήματα ἐκ τῶν ἐσχάτων
κινδύνων, ὥσπερ ἡ ῥητορικὴ. καὶ αὕτη μὲν προσεσταλμένη
ἐστὶν καὶ κοσμία, καὶ οὐ σεμνύνεται ἐσχηματισμένη ὥς
ὑπερήφανόν τι διαπραττομένη, ἀλλὰ ταῦτά διαπραξαμένη
τῇ δικανικῇ, ἐὰν μὲν ἐξ Αἰγίνης δεῦρο σώσῃ, οἶμαι δὴ
ὀβολοὺς ἐπράξατο, ἐὰν δὲ ἐξ Αἰγύπτου ἢ ἐκ τοῦ Πόντου,

Stephanus page 511, section e, line 1

ἐὰν πάμπολυ, ταύτης τῆς μεγάλης εὐεργεσίας, σώσασα ἃ
νυνδὴ ἔλεγον, καὶ αὐτὸν καὶ παῖδας καὶ χρήματα καὶ γυναῖ-
κας, ἀποβιβάσας' εἰς τὸν λιμένα δύο δραχμὰς ἐπράξατο,
καὶ αὐτὸς ὁ ἔχων τὴν τέχνην καὶ ταῦτα διαπραξάμενος
ἐκβὰς παρὰ τὴν θάλατταν καὶ τὴν ναῦν περιπατεῖ ἐν μετρίῳ
σχήματι· λογίζεσθαι γὰρ οἶμαι ἐπίσταται ὅτι ἄδηλόν
ἐστὶν οὔστινάς τε ὠφέληκεν τῶν συμπλεόντων οὐκ ἐάσας
καταποντωθῆναι καὶ οὔστινας ἔβλαψεν, εἰδὼς ὅτι οὐδὲν
αὐτοὺς βελτίους ἐξεβίβασεν ἢ οἱοὶ ἐνέβησαν, οὔτε τὰ σώ-
ματα οὔτε τὰς ψυχὰς. λογίζεται οὖν ὅτι οὐκ, εἰ μὲν τις

Stephanus page 512, section a, line 3

μεγάλοις καὶ ἀνιάτοις νοσήμασιν κατὰ τὸ σῶμα συνεχό-
μενος μὴ ἀπεπνίγη, οὗτος μὲν ἄθλιός ἐστιν ὅτι οὐκ ἀπέ-

θανεν, καὶ οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ ὠφέληται· εἰ δέ τις ἄρα ἐν τῷ τοῦ σώματος τιμωτέρῳ, τῇ ψυχῇ, πολλὰ νοσήματα ἔχει καὶ ἀνίατα, τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστὶν καὶ τοῦτον ὀνήσει, ἄντε ἐκ θαλάττης ἄντε ἐκ δικαστηρίου ἔάντε ἄλλοθεν ὀπο-
θενοῦν σῶση, ἀλλ' οἶδεν ὅτι οὐκ ἄμεινόν ἐστιν ζῆν τῷ μοχθηρῷ ἀνθρώπῳ· κακῶς γὰρ ἀνάγκη ἐστὶν ζῆν.

Διὰ ταῦτα οὐ νόμος ἐστὶ σεμνύνεσθαι τὸν κυβερνήτην, καίπερ σφάζοντα ἡμᾶς, οὐδέ γε, ὧ θαυμάσιε, τὸν μηχανο-

Stephanus page 512, section b, line 5

ποιόν, ὃς οὔτε στρατηγοῦ, μὴ ὅτι κυβερνήτου, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς ἐλάττω ἐνίστε δύναται σφάζειν· πόλεις γὰρ ἔστιν ὅτε ὅλας σφάζει. μὴ σοι δοκεῖ κατὰ τὸν δικανικὸν εἶναι; καίτοι εἰ βούλοιο λέγειν, ὧ Καλλίκλεις, ἅπερ ὑμεῖς, σεμ-
νύνων τὸ πρᾶγμα, καταχώσειεν ἂν ὑμᾶς τοῖς λόγοις, λέγων καὶ παρακαλῶν ἐπὶ τὸ δεῖν γίγνεσθαι μηχανοποιούς, ὡς οὐδὲν τᾶλλά ἐστιν· ἱκανὸς γὰρ αὐτῷ ὁ λόγος. ἀλλὰ σὺ οὐδὲν ἤττον αὐτοῦ καταφρονεῖς καὶ τῆς τέχνης τῆς ἐκεί-
νου, καὶ ὡς ἐν ὀνειδίει ἀποκαλέσσαις ἂν μηχανοποιόν, καὶ τῷ ὑεῖ αὐτοῦ οὔτ' ἂν δοῦναι θυγατέρα ἐθέλοις, οὔτ' ἂν

Stephanus page 512, section c, line 7

αὐτὸς λαβεῖν τὴν ἐκείνου. καίτοι ἐξ ὧν τὰ σαυτοῦ ἐπαι-
νεῖς, τίني δικαίῳ λόγῳ τοῦ μηχανοποιοῦ καταφρονεῖς καὶ τῶν ἄλλων ὧν νυνδὴ ἔλεγον; οἶδ' ὅτι φαίης ἂν βελτίων εἶναι καὶ ἐκ βελτιόνων. τὸ δὲ βέλτιον εἰ μὴ ἔστιν ὃ ἐγὼ λέγω, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτ' ἐστὶν ἀρετή, τὸ σφάζειν αὐτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ ὄντα ὁποῖός τις ἔτυχεν, καταγέλαστός σοι ὁ ψόγος γίγνεται καὶ μηχανοποιοῦ καὶ ἱατροῦ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ὅσαι τοῦ σφάζειν ἔνεκα πεποίηται. ἀλλ', ὧ μακάριε, ὅρα μὴ ἄλλο τι τὸ γενναῖον καὶ τὸ ἀγαθὸν ἢ ἢ τὸ σφάζειν τε καὶ σφάζεσθαι. μὴ γὰρ τοῦτο μέν, τὸ ζῆν ὀπο-

Stephanus page 512, section e, line 1

σονδὴ χρόνον, τὸν γε ὡς ἀληθῶς ἄνδρα ἐατέον ἐστὶν καὶ οὐ φιλοψυχητέον, ἀλλὰ ἐπιτρέψαντα περὶ τούτων τῷ θεῷ καὶ πιστεύσαντα ταῖς γυναιξὶν ὅτι τὴν εἰμαρμένην οὐδ' ἂν εἰς ἐκφύγοι, τὸ ἐπὶ τούτῳ σκεπτέον τί' ἂν τρόπον τοῦτον ὃν μέλλοι χρόνον βιῶναι ὡς ἄριστα βιοίῃ, ἄρα ἐξομοίων αὐτὸν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ ἐν ἣ ἂν οἰκῇ, καὶ νῦν δὲ ἄρα δεῖ σὲ ὡς ὁμοιότατον γίγνεσθαι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, εἰ μέλλεις τούτῳ προσφιλεῖς εἶναι καὶ μέγα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει· τοῦθ' ὅρα εἰ σοὶ λυσιτελεῖ καὶ ἐμοί, ὅπως μή, ὧ δαιμόνιε, πεισόμεθα ὅπερ φασὶ τὰς τὴν σελήνην καθαι-

Stephanus page 513, section a, line 6

ρούσας, τὰς Θετταλίδας· σὺν τοῖς φιλτάτοις ἢ αἵρεσις ἡμῖν
ἔσται ταύτης τῆς δυνάμεως τῆς ἐν τῇ πόλει. εἰ δέ σοι οἶει
όντινοῦν ἀνθρώπων παραδῶσιν τέχνην τινὰ τοιαύτην, ἥτις
σε ποιήσει μέγα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει τῇδε ἀνόμοιον ὄντα
τῇ πολιτείᾳ εἶτ' ἐπὶ τὸ βέλτιον εἶτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον, ὥς ἐμοὶ
δοκεῖ, οὐκ ὀρθῶς βουλευή, ὦ Καλλίκλεις· οὐ γὰρ μιμητὴν
δεῖ εἶναι ἀλλ' αὐτοφυῶς ὅμοιον τούτοις, εἰ μέλλεις τι γνή-
σιον ἀπεργάζεσθαι εἰς φιλίαν τῷ Ἀθηναίων δήμῳ καὶ ναὶ
μὰ Δία τῷ Πυριλάμπους γε πρὸς. ὅστις οὖν σε τούτοις
ὁμοιότατον ἀπεργάσεται, οὗτός σε ποιήσει, ὥς ἐπιθυμεῖς

Stephanus page 513, section b, line 8

πολιτικός εἶναι, πολιτικὸν καὶ ῥητορικόν· τῷ αὐτῶν γὰρ
ἤθει λεγομένων τῶν λόγων ἕκαστοι χαίρουσι, τῷ δὲ ἄλλο-
τρίῳ ἄχθονται, εἰ μὴ τι σὺ ἄλλο λέγεις, ὦ φίλη κεφαλή.
λέγομέν τι πρὸς ταῦτα, ὦ Καλλίκλεις;

{ΚΑΛ.} Οὐκ οἶδ' ὄντινά μοι τρόπον δοκεῖς εὖ λέγειν, ὦ
Σώκρατες, πέπονθα δὲ τὸ τῶν πολλῶν πάθος· οὐ πάνυ σοι
πείθομαι.

{ΣΩ.} Ὁ δῆμου γὰρ ἔρω, ὦ Καλλίκλεις, ἐνὼν ἐν τῇ ψυχῇ
τῇ σῇ ἀντιστατεῖ μοι· ἀλλ' ἐὰν πολλάκις [ἴσως καὶ] βέλτιον
ταῦτά ταῦτα διασκοπώμεθα, πεισθήσῃ. ἀναμνήσθητι δ' οὖν

Stephanus page 513, section d, line 2

ὅτι δύ' ἔφαμεν εἶναι τὰς παρασκευὰς ἐπὶ τὸ ἕκαστον θερα-
πεύειν, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν, μίαν μὲν πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖν,
τὴν ἑτέραν δὲ πρὸς τὸ βέλτιστον, μὴ καταχαριζόμενον ἀλλὰ
διαμαχόμενον. οὐ ταῦτα ἦν ἅ τότε ὠριζόμεθα;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἡ μὲν ἑτέρα, ἡ πρὸς ἡδονὴν, ἀγεννὴς καὶ
οὐδὲν ἄλλο ἢ κολακεία τυγχάνει οὕσα· ἡ γάρ;

{ΚΑΛ.} Ἔστω, εἰ βούλει, σοὶ οὕτως.

{ΣΩ.} Ἡ δέ γε ἑτέρα, ὅπως ὥς βέλτιστον ἔσται τοῦτο,
εἴτε σῶμα τυγχάνει ὃν εἴτε ψυχὴ, ὃ θεραπεύομεν;

Stephanus page 513, section e, line 4

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὕτως ἐπιχειρητέον ἡμῖν ἐστὶν τῇ πόλει
καὶ τοῖς πολίταις θεραπεύειν, ὥς βελτίστους αὐτοὺς τοὺς
πολίτας ποιοῦντας; ἄνευ γὰρ δὴ τούτου, ὥς ἐν τοῖς ἔμ-
προσθεν ἠυρίσκομεν, οὐδὲν ὄφελος ἄλλην εὐεργεσίαν οὐδε-
μίαν προσφέρειν, ἐὰν μὴ καλὴ καγαθὴ ἡ διάνοια ἢ τῶν
μελλόντων ἢ χρήματα πολλὰ λαμβάνειν ἢ ἀρχὴν τινων ἢ
ἄλλην δύνανται ἡντινοῦν. φῶμεν οὕτως ἔχειν;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε, εἴ σοι ἥδιον.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν παρεκαλοῦμεν ἀλλήλους, ὦ Καλλίκλεις, δη-

μοσία πράζοντες τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐπὶ τὰ οἰκοδομικά, ἢ τειχῶν ἢ νεωρίων ἢ ἱερῶν ἐπὶ τὰ μέγιστα οἰκοδομήματα, πότερον ἔδει ἂν ἡμᾶς σκέψασθαι ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἐξετάσαι πρῶτον μὲν εἰ ἐπιστάμεθα τὴν τέχνην ἢ οὐκ ἐπιστάμεθα, τὴν οἰκοδομικὴν, καὶ παρὰ τοῦ ἐμάθομεν; ἔδει ἂν ἢ οὐ;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν δεύτερον αὖ τόδε, εἴ τι πώποτε οἰκοδόμημα ὠκοδομήκαμεν ἰδίᾳ ἢ τῶν φίλων τινὶ ἢ ἡμέτερον αὐτῶν, καὶ τοῦτο τὸ οἰκοδόμημα καλὸν ἢ αἰσχρὸν ἔστιν· καὶ εἰ μὲν

ἡύρισκομεν σκοπούμενοι διδασκάλους τε ἡμῶν ἀγαθοὺς καὶ ἐλλογίμους γεγονότας καὶ οἰκοδομήματα πολλὰ μὲν καὶ καλὰ μετὰ τῶν διδασκάλων ὠκοδομημένα ἡμῖν, πολλὰ δὲ καὶ ἴδια ἡμῶν ἐπειδὴ τῶν διδασκάλων ἀπηλλάγημεν, οὕτω μὲν δια-

κειμένων, νοῦν ἔχόντων ἦν ἂν ἰέναι ἐπὶ τὰ δημόσια ἔργα· εἰ δὲ μήτε διδάσκαλον εἶχομεν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιδιδῆναι οἰκοδομήματά τε ἢ μηδὲν ἢ πολλὰ καὶ μηδενὸς ἄξια, οὕτω δὴ ἀνόητον ἦν δήπου ἐπιχειρεῖν τοῖς δημοσίοις ἔργοις καὶ παρακαλεῖν ἀλλήλους ἐπ' αὐτά. φῶμεν ταῦτα ὀρθῶς λέ-

γεσθαι ἢ οὐ;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτω πάντα, τά τε ἄλλα κἂν εἰ ἐπιχειρήσαντες δημοσιεύειν παρεκαλοῦμεν ἀλλήλους ὥς ἱκανοὶ ἱατροὶ ὄντες, ἐπεσκεψάμεθα δήπου ἂν ἐγὼ τε σὲ καὶ σὺ ἐμέ, Φέρε πρὸς θεῶν, αὐτὸς δὲ ὁ Σωκράτης πῶς ἔχει τὸ σῶμα πρὸς ὑγίειαν; ἢ ἤδη τις ἄλλος διὰ Σωκράτην ἀπηλλάγη νόσου, ἢ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος; κἂν ἐγὼ οἶμαι περὶ σοῦ ἕτερα τοιαῦτα ἐσκόπουν· καὶ εἰ μὴ ἡύρισκομεν δι' ἡμᾶς μηδένα βελτίω γεγονότα τὸ σῶμα, μήτε τῶν ξένων μήτε τῶν

ἀστῶν, μήτε ἄνδρα μήτε γυναῖκα, πρὸς Διός, ὦ Καλλίκλεις, οὐ καταγέλαστον ἂν ἦν τῇ ἀληθείᾳ, εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐλθεῖν ἀνθρώπους, ὥστε, πρὶν ιδιωτεύοντας πολλὰ μὲν ὅπως ἐτύχομεν ποιῆσαι, πολλὰ δὲ κατορθῶσαι καὶ γυμνάσασθαι ἱκανῶς τὴν τέχνην, τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο ἐν τῷ πίθῳ τὴν κεραμεῖαν ἐπιχειρεῖν μανθάνειν, καὶ αὐτοὺς τε δημοσιεύειν ἐπιχειρεῖν καὶ ἄλλους τοιούτους παρακαλεῖν; οὐκ ἀνόητόν σοι δοκεῖ ἂν εἶναι οὕτω πράττειν;

{ΚΑΛ.} Ἕμοιγε.

{ΣΩ.} Νῦν δέ, ὦ βέλτιστε ἀνδρῶν, ἐπειδὴ σὺ μὲν αὐτὸς

Stephanus page 515, section a, line 2

ἄρτι ἄρχῃ πράττειν τὰ τῆς πόλεως πράγματα, ἐμὲ δὲ παρακαλεῖς καὶ ὀνειδίζεις ὅτι οὐ πράττω, οὐκ ἐπισκεψόμεθα ἀλλήλους, Φέρε, Καλλικλῆς ἤδη τινὰ βελτίω πεποίηκεν τῶν πολιτῶν; ἔστιν ὅστις πρότερον πονηρὸς ὢν, ἀδίκος τε καὶ ἀκόλαστος καὶ ἄφρων, διὰ Καλλικλέα καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς γέγονεν, ἢ ξένος ἢ ἀστός, ἢ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος; λέγε μοι, ἐάν τις σε ταῦτα ἐξετάζῃ, ὦ Καλλίκλεις, τί ἐρεῖς; τίνα φήσεις βελτίω πεποιηκέναι ἄνθρωπον τῇ συνουσίᾳ τῇ σῇ; ὁκνεῖς ἀποκρίνασθαι, εἴπερ ἔστιν τι ἔργον σὸν ἔτι ἰδιωτεύοντος, πρὶν δημοσιεύειν ἐπιχειρεῖν;

Stephanus page 515, section b, line 5

{ΚΑΛ.} Φιλόνικος εἶ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐ φιλονικία γε ἐρωτῶ, ἀλλ' ὥς ἀληθῶς βουλόμενος εἰδέναι ὄντιν' ἀποτε τρόπον οἶμι δεῖν πολιτεύεσθαι ἐν ἡμῖν. ἢ ἄλλου τοῦ ἄρα ἐπιμελήσῃ ἡμῖν ἐλθὼν ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἢ ὅπως ὅτι βέλτιστοι οἱ πολῖται ὦμεν; ἢ οὐ πολλάκις ἤδη ὡμολογήκαμεν τοῦτο δεῖν πράττειν τὸν πολιτικὸν ἄνδρα; ὡμολογήκαμεν ἢ οὐ; ἀποκρίνου. ὡμολογήκαμεν· ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι. εἰ τοίνυν τοῦτο δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα παρασκευάζειν τῇ ἑαυτοῦ πόλει, νῦν μοι ἀναμνησθεῖς εἰπὲ περὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὧν ὀλίγω

Stephanus page 515, section c, line 7

πρότερον ἔλεγες, εἰ ἔτι σοι δοκοῦσιν ἀγαθοὶ πολῖται γεγονέναι, Περικλῆς καὶ Κίμων καὶ Μιλτιάδης καὶ Θεμιστοκλῆς.

{ΚΑΛ.} Ἕμοιγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ ἀγαθοί, δῆλον ὅτι ἕκαστος αὐτῶν βελτίους ἐποίει τοὺς πολίτας ἀντὶ χειρόνων. ἐποίει ἢ οὐ;

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅτε Περικλῆς ἤρχετο λέγειν ἐν τῷ δήμῳ, χεῖρους ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἢ ὅτε τὰ τελευταῖα ἔλεγεν;

{ΚΑΛ.} Ἴσως.

{ΣΩ.} Οὐκ ἴσως δὴ, ὦ βέλτιστε, ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τῶν

Stephanus page 515, section d, line 10

ὡμολογημένων, εἴπερ ἀγαθὸς γ' ἦν ἐκεῖνος πολίτης.

{ΚΑΛ.} Τί οὖν δὴ;

{ΣΩ.} Οὐδέν· ἀλλὰ τόδε μοι εἰπὲ ἐπὶ τούτῳ, εἰ λέγονται Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέα βελτίους γεγονέναι, ἢ πᾶν τούναντίον διαφθαρῆναι ὑπ' ἐκείνου. ταυτὶ γὰρ ἔγωγε ἀκούω, Περικλέα πεποιηκέναι Ἀθηναίους ἀργοὺς καὶ δειλοὺς καὶ

λάλους καὶ φιλαργύρους, εἰς μισθοφορίαν πρῶτον καταστήσαντα.

{ΚΑΛ.} Τῶν τὰ ὦτα κατεαγόντων ἀκούεις ταῦτα, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 515, section e, line 10

{ΣΩ.} Ἀλλὰ τάδε οὐκέτι ἀκούω, ἀλλ' οἶδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σύ, ὅτι τὸ μὲν πρῶτον ἠὺδοκίμει Περικλῆς καὶ οὐδεμίαν αἰσχροὴν δίκην κατεψηφίσαντο αὐτοῦ Ἀθηναῖοι, ἤνίκα χεῖρους ἦσαν· ἐπειδὴ δὲ καλοὶ καγαθοὶ ἐγεγόνεσαν ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ τελευτῇ τοῦ βίου τοῦ Περικλέους, κλοπὴν αὐτοῦ κατεψηφίσαντο, ὀλίγου δὲ καὶ θανάτου ἐτίμησαν, δῆλον ὅτι ὡς πονηροῦ ὄντος.

{ΚΑΛ.} Τί οὖν; τούτου ἕνεκα κακὸς ἦν Περικλῆς;

{ΣΩ.} Ὅνων γοῦν ἂν ἐπιμελητὴς καὶ ἵππων καὶ βοῶν τοιοῦτος ὢν κακὸς ἂν ἐδόκει εἶναι, εἰ παραλαβὼν μὴ λακτί-

Stephanus page 516, section a, line 7

ζοντας ἑαυτὸν μηδὲ κυρίττοντας μηδὲ δάκνοντας ἀπέδειξε ταῦτα ἅπαντα ποιοῦντας δι' ἀγριότητα. ἢ οὐ δοκεῖ σοι κακὸς εἶναι ἐπιμελητὴς ὅστισοῦν ὅτουοῦν ζώου, ὃς ἂν παραλαβὼν ἡμερώτερα ἀποδείξει ἀγριώτερα ἢ παρέλαβε; δοκεῖ ἢ οὐ;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε, ἵνα σοι χαρίσωμαι.

{ΣΩ.} Καὶ τόδε τοῖνυν μοι χάρισαι ἀποκρινάμενος· πότερον καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῶν ζώων ἐστὶν ἢ οὐ;

{ΚΑΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀνθρώπων Περικλῆς ἐπεμέλετο;

Stephanus page 516, section b, line 9

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί οὖν; οὐκ ἔδει αὐτούς, ὥς ἄρτι ὠμολογοῦμεν, δικαιότερους γεγονέναι ἀντὶ ἀδικωτέρων ὑπ' ἐκείνου, εἴπερ ἐκεῖνος ἐπεμελεῖτο αὐτῶν ἀγαθὸς ὢν τὰ πολιτικά;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἱ γε δίκαιοι ἡμεροί, ὥς ἔφη Ὅμηρος· σὺ δὲ τί φῆς; οὐχ οὕτως;

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ἀγριωτέρους γε αὐτοὺς ἀπέφηνεν ἢ οἷους παρέλαβεν, καὶ ταῦτ' εἰς αὐτόν, ὃν ἦκιστ' ἂν ἐβούλετο.

Stephanus page 516, section c, line 8

{ΚΑΛ.} Βούλει σοι ὁμολογήσω;

{ΣΩ.} Εἰ δοκῶ γε σοι ἀληθῆ λέγειν.

{ΚΑΛ.} Ἔστω δὴ ταῦτα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ ἀγριωτέρους, ἀδικωτέρους τε καὶ

χείρους;

{ΚΑΛ.} Ἐστω.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρ' ἀγαθὸς τὰ πολιτικὰ Περικλῆς ἦν ἐκ τούτου τοῦ λόγου.

{ΚΑΛ.} Οὐ σύ γε φῆς.

{ΣΩ.} Μὰ Δί' οὐδέ γε σὺ ἐξ ὧν ὡμολόγεις, πάλιν δὲ

Stephanus page 516, section d, line 6

λέγε μοι περὶ Κίμωνος· οὐκ ἐξωστράκισαν αὐτὸν οὗτοι οὐς ἐθεράπευνεν, ἵνα αὐτοῦ δέκα ἐτῶν μὴ ἀκούσειαν τῆς φωνῆς; καὶ Θεμιστοκλέα ταῦτα ταῦτα ἐποίησαν καὶ φυγῇ προσεζημίωσαν; Μιλτιάδην δὲ τὸν Μαραθῶνι εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν ἐψηφίσαντο, καὶ εἰ μὴ διὰ τὸν πρύτανιν, ἐνέπεσεν ἄν; καίτοι οὗτοι, εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, ὥς σὺ φῆς, οὐκ ἂν ποτε ταῦτα ἔπασχον. οὐκουν οἱ γε ἀγαθοὶ ἡνίοχοι κατ' ἀρχὰς μὲν οὐκ ἐκπίπτουσιν ἐκ τῶν ζευγῶν, ἐπειδὴν δὲ θεραπεύσωσιν τοὺς ἵππους καὶ αὐτοὶ ἀμείνους γένωνται ἡνίοχοι, τότε ἐκπίπτουσιν· οὐκ ἔστι ταῦτ' οὐτ' ἐν ἡνιοχείᾳ

Stephanus page 516, section e, line 7

οὐτ' ἐν ἄλλῳ ἔργῳ οὐδενί· ἢ δοκεῖ σοι;

{ΚΑΛ.} Οὐκ ἔμοιγε.

{ΣΩ.} Ἀληθεῖς ἄρα, ὥς ἔοικεν, οἱ ἔμπροσθεν λόγοι ἦσαν, ὅτι οὐδένα ἡμεῖς ἴσμεν ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα τὰ πολιτικὰ ἐν τῇδε τῇ πόλει. σὺ δὲ ὡμολόγεις τῶν γε νῦν οὐδένα, τῶν μέντοι ἔμπροσθεν, καὶ προείλου τούτους τοὺς ἄνδρας· οὗτοι δὲ ἀνεφάνησαν ἐξ ἴσου τοῖς νῦν ὄντες, ὥστε, εἰ οὗτοι ῥήτορες ἦσαν, οὐτε τῇ ἀληθινῇ ῥητορικῇ ἐχρῶντο - οὐ γὰρ ἂν ἐξέπεσον - οὐτε τῇ κολακικῇ.

{ΚΑΛ.} Ἀλλὰ μέντοι πολλοῦ γε δεῖ, ὦ Σώκρατες, μή

Stephanus page 517, section a, line 8

ποτέ τις τῶν νῦν ἔργα τοιαῦτα ἐργάσεται οἷα τούτων ὅστις βούλει εἰργασται.

{ΣΩ.} ὦ δαιμόνιε, οὐδ' ἐγὼ ψέγω τούτους ὥς γε διακόνοισιν εἶναι πόλεως, ἀλλὰ μοι δοκοῦσι τῶν γε νῦν διακονικώτεροι γεγονέναι καὶ μᾶλλον οἰοῖ τε ἐκπορίζειν τῇ πόλει ὧν ἐπεθύμει. ἀλλὰ γὰρ μεταβιβάζειν τὰς ἐπιθυμίας καὶ μὴ ἐπιτρέπειν, πείθοντες καὶ βιαζόμενοι ἐπὶ τοῦτο ὅθεν ἔμελλον ἀμείνους ἔσεσθαι οἱ πολῖται, ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν τούτων διέφερον ἐκείνοι· ὅπερ μόνον ἔργον ἐστὶν ἀγαθοῦ πολίτου. ναῦς δὲ καὶ τείχη καὶ νεώρια καὶ ἄλλα πολλὰ

Stephanus page 517, section c, line 3

τοιαῦτα καὶ ἐγὼ σοι ὁμολογῶ δεινότερους εἶναι ἐκείνους τούτων ἐκπορίζειν. πρᾶγμα οὖν γελοῖον ποιούμεν ἐγὼ τε

καὶ σὺ ἐν τοῖς λόγοις· ἐν παντὶ γὰρ τῷ χρόνῳ ὃν διαλεγόμεθα οὐδὲν πανόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ ἀεὶ περιφερόμενοι καὶ ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅτι λέγομεν. ἐγὼ γοῦν σε πολλάκις οἶμαι ὠμολογηκέναι καὶ ἐγνωκέναι ὡς ἄρα διττὴ αὕτη τις ἢ πραγματεία ἔστιν καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ περὶ τὴν ψυχὴν, καὶ ἡ μὲν ἐτέρα διακονικὴ ἔστιν, ἣ δυνατόν εἶναι ἐκπορίζειν, ἐὰν μὲν πεινῇ τὰ σώματα ἡμῶν, σιτία, ἐὰν δὲ διψῇ, ποτά,

Stephanus page 517, section d, line 4

ἐὰν δὲ ῥιγῶ, ἱμάτια, στρώματα, ὑποδήματα, ἄλλ' ὧν ἔρχεται σώματα εἰς ἐπιθυμίαν· καὶ ἐξεπίτηδές σοι διὰ τῶν αὐτῶν εἰκόνων λέγω, ἵνα ῥᾶον καταμάθῃς. τούτων γὰρ ποριστικὸν εἶναι ἢ κάπηλον ὄντα ἢ ἔμπορον ἢ δημιουργόν του αὐτῶν τούτων, σιτοποιὸν ἢ ὀψοποιὸν ἢ ὑφάντην ἢ σκυτοτόμον ἢ σκυτοδεψόν, οὐδὲν θαυμαστόν ἐστιν ὄντα τοιοῦτον δόξαι καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις θεραπευτὴν εἶναι σώματος, παντὶ τῷ μὴ εἰδότι ὅτι ἔστιν τις παρὰ ταύτας ἀπάσας τέχνη γυμναστική τε καὶ ἰατρικὴ, ἣ δὴ τῷ ὄντι γε ἐστὶν σώματος θεραπεία, ἣν περ καὶ προσήκει τούτων ἄρχειν πασῶν τῶν

Stephanus page 517, section e, line 7

τεχνῶν καὶ χρῆσθαι τοῖς τούτων ἔργοις διὰ τὸ εἰδέναι ὅτι χρηστὸν καὶ πονηρὸν τῶν σιτίων ἢ ποτῶν ἐστὶν εἰς ἀρετὴν σώματος, τὰς δ' ἄλλας πάσας ταύτας ἀγνοεῖν· διὸ δὴ καὶ ταύτας μὲν δουλοπρεπεῖς τε καὶ διακονικὰς καὶ ἀνελευθέρους εἶναι περὶ σώματος πραγματεῖαν, τὰς ἄλλας τέχνας, τὴν δὲ γυμναστικὴν καὶ ἰατρικὴν κατὰ τὸ δίκαιον δεσποίνας εἶναι τούτων. ταῦτά οὖν ταῦτα ὅτι ἔστιν καὶ περὶ ψυχὴν, τότε μὲν μοι δοκεῖς μανθάνειν ὅτι λέγω, καὶ ὁμολογεῖς ὡς εἰδώς ὅτι ἐγὼ λέγω· ἦ κεις δὲ ὀλίγον ὕστερον λέγων ὅτι ἄνθρωποι καλοὶ καγαθοὶ γεγόνασιν πολῖται ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐπειδὴν

Stephanus page 518, section b, line 2

ἐγὼ ἐρωτῶ οἵτινες, δοκεῖς μοι ὁμοιοτάτους προτείνεσθαι ἀνθρώπους περὶ τὰ πολιτικά, ὥσπερ ἂν εἰ περὶ τὰ γυμναστικά ἐμοῦ ἐρωτῶντος οἵτινες ἀγαθοὶ γεγόνασιν ἢ εἰσὶν σωμάτων θεραπευταί, ἔλεγές μοι πάνυ σπουδάζων, Θεαρίων ὁ ἀρτοκόπος καὶ Μίθαικος ὁ τὴν ὀψοποιίαν συγγεγραφώς τὴν Σικελικὴν καὶ Σάραμβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμάσιοι γεγόνασιν σωμάτων θεραπευταί, ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον. ἴσως ἂν οὖν ἡγανάκτεις, εἰ σοι ἔλεγον ἐγὼ ὅτι Ἄνθρωπε, ἐπαῖεις οὐδὲν περὶ γυμναστικῆς· διακόνους μοι λέγεις καὶ ἐπιθυμιῶν

Stephanus page 518, section c, line 4

παρασκευαστὰς ἀνθρώπους, οὐκ ἐπαῖοντας καλὸν καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν περὶ αὐτῶν, οἷ, ἂν οὕτω τύχωσιν, ἐμπλήσαντες καὶ παχύναντες τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, ἐπαινούμενοι ὑπ' αὐτῶν, προσαπολοῦσιν αὐτῶν καὶ τὰς ἀρχαίας σάρκας· οἱ δ' αὖ δι' ἀπειρίαν οὐ τοὺς ἐστιῶντας αἰτιάσονται τῶν νόσων αἰτίους εἶναι καὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν ἀρχαίων σαρκῶν, ἀλλ' οἱ ἂν αὐτοῖς τύχωσι τότε παρόντες καὶ συμβουλευόντες τι, ὅταν δὴ αὐτοῖς ἦκη ἢ τότε πλησμονὴ νόσον φέρουσα συχνῶ ὕστερον χρόνῳ, ἅτε ἄνευ τοῦ ὑγιεινοῦ γεγονυῖα, τούτους αἰτιάσονται καὶ ψέξουσιν καὶ κακόν τι ποιήσουσιν, ἂν οἱοί

Stephanus page 518, section d, line 7

τ' ὦσι, τοὺς δὲ προτέρους ἐκείνους καὶ αἰτίους τῶν κακῶν ἐγκωμιάσουσιν. καὶ σὺ νῦν, ὦ Καλλίκλεις, ὁμοιότατον τούτῳ ἐργάζῃ· ἐγκωμιάζεις ἀνθρώπους, οἱ τούτους εἰστιά-
κασιν εὐωχοῦντες ὧν ἐπεθύμουν. καὶ φασὶ μεγάλην τὴν πόλιν πεποιηκέναι αὐτούς· ὅτι δὲ οἶδεῖ καὶ ὑπουργός ἐστιν δι' ἐκείνους τοὺς παλαιούς, οὐκ αἰσθάνονται. ἄνευ γὰρ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης λιμένων καὶ νεωρίων καὶ τειχῶν καὶ φόρων καὶ τοιούτων φλυαριῶν ἐμπεπλήκασιν τὴν πόλιν· ὅταν οὖν ἔλθῃ ἢ καταβολὴ αὕτη τῆς ἀσθενείας, τοὺς τότε παρόντας αἰτιάσονται συμβούλους, Θεμιστοκλέα δὲ

Stephanus page 519, section a, line 6

καὶ Κίμωνα καὶ Περικλέα ἐγκωμιάσουσιν, τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν· σοῦ δὲ ἴσως ἐπιλήψονται, ἐὰν μὴ εὐλαβῇ, καὶ τοῦ ἐμοῦ ἐταίρου Ἀλκιβιάδου, ὅταν καὶ τὰ ἀρχαῖα προς-
απολλύωσι πρὸς οἷς ἐκτῆσαντο, οὐκ αἰτίων ὄντων τῶν κακῶν ἀλλ' ἴσως συναιτίων. καίτοι ἔγωγε ἀνόητον πρᾶγμα καὶ νῦν ὀρῶ γιγνόμενον καὶ ἀκούω τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν πέρι. αἰσθάνομαι γάρ, ὅταν ἢ πόλις τινὰ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν μεταχειρίζεται ὥς ἀδικοῦντα, ἀγανακτούντων καὶ σχετλια-
ζόντων ὥς δεινὰ πάσχουσι· πολλὰ καὶ ἀγαθὰ τὴν πόλιν πεποιηκότες ἄρα ἀδίκως ὑπ' αὐτῆς ἀπόλλυνται, ὥς ὁ τούτων

Stephanus page 519, section b, line 8

λόγος. τὸ δὲ ὅλον ψευδός ἐστιν· προστάτης γὰρ πόλεως οὐδ' ἂν εἷς ποτε ἀδίκως ἀπόλοιτο ὑπ' αὐτῆς τῆς πόλεως ἥς προστατεῖ. κινδυνεύει γὰρ ταὐτὸν εἶναι, ὅσοι τε πολιτικοὶ προσποιοῦνται εἶναι καὶ ὅσοι σοφισταί. καὶ γὰρ οἱ σοφισταί, τᾶλλα σοφοὶ ὄντες, τοῦτο ἄτοπον ἐργάζονται πρᾶγμα· φάσκοντες γὰρ ἀρετῆς διδάσκαλοι εἶναι πολλάκις κατηγοροῦσιν τῶν μαθητῶν ὥς ἀδικοῦσι σφᾶς [αὐτούς], τοὺς τε μισθοὺς ἀποστεροῦντες καὶ ἄλλην χάριν οὐκ ἀποδιδόντες, εὖ παθόντες ὑπ' αὐτῶν. καὶ τούτου τοῦ λόγου τί ἂν ἀλογώ-
τερον εἴῃ πρᾶγμα, ἀνθρώπους ἀγαθοὺς καὶ δικαίους γενο-

μένους, ἐξαιρεθέντας μὲν ἀδικίαν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου,
σχόντας δὲ δικαιοσύνην, ἀδικεῖν τούτῳ ᾧ οὐκ ἔχουσιν; οὐ
δοκεῖ σοι τοῦτο ἄτοπον εἶναι, ὦ ἑταῖρε; ὡς ἀληθῶς δημη-
γορεῖν με ἠνάγκασας, ὦ Καλλίκλεις, οὐκ ἐθέλων ἀποκρί-
νεσθαι.

{ΚΑΛ.} Σὺ δ' οὐκ ἂν οἴός τ' εἶης λέγειν, εἰ μὴ τίς σοι
ἀποκρίνοιτο;

{ΣΩ.} Ἐοικά γε· νῦν γοῦν συχνοὺς τείνω τῶν λόγων,
ἐπειδὴ μοι οὐκ ἐθέλεις ἀποκρίνεσθαι. ἀλλ', ὠγαθέ, εἰπὲ
πρὸς Φιλίου, οὐ δοκεῖ σοι ἄλογον εἶναι ἀγαθὸν φάσκοντα

πεποιηκέναι τινὰ μέμφεσθαι τούτῳ ὅτι ὑφ' ἑαυτοῦ ἀγαθὸς
γεγονώς τε καὶ ὦν ἔπειτα πονηρός ἐστιν;

{ΚΑΛ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀκούεις τοιαῦτα λεγόντων τῶν φασκόντων
παιδεύειν ἀνθρώπους εἰς ἀρετήν;

{ΚΑΛ.} Ἐγώ γε· ἀλλὰ τί ἂν λέγοις ἀνθρώπων περὶ οὐδενὸς
ἀξίων;

{ΣΩ.} Τί δ' ἂν περὶ ἐκείνων λέγοις, οἱ φάσκοντες προε-
στάναι τῆς πόλεως καὶ ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ὡς βελτίστη
ἔσται, πάλιν αὐτῆς κατηγοροῦσιν, ὅταν τύχωσιν, ὡς πονη-

ροτάτης; οἶει τι διαφέρειν τούτους ἐκείνων; ταῦτόν, ὦ
μακάρι', ἐστὶν σοφιστής καὶ ῥήτωρ, ἢ ἐγγύς τι καὶ παρα-
πλήσιον, ὥσπερ ἐγὼ ἔλεγον πρὸς Πῶλον· σὺ δὲ δι' ἄγνοιαν
τὸ μὲν πάγκαλόν τι οἶει εἶναι, τὴν ῥητορικὴν, τοῦ δὲ κατα-
φρονεῖς. τῇ δὲ ἀληθείᾳ κάλλιον ἐστὶν σοφιστικὴ ῥητο-
ρικῆς ὅσῳ περ νομοθετικὴ δικαστικῆς καὶ γυμναστικῆς ἱατρικῆς·
μόνοις δ' ἔγωγε καὶ ὥμην τοῖς δημηγόροις τε καὶ σοφισταῖς
οὐκ ἐγχωρεῖν μέμφεσθαι τούτῳ τῷ πράγματι ὃ αὐτοὶ παι-
δεύουσιν, ὡς πονηρόν ἐστιν εἰς σφᾶς, ἢ τῷ αὐτῷ λόγῳ
τούτῳ ἅμα καὶ ἑαυτῶν κατηγορεῖν ὅτι οὐδὲν ὠφελήκασιν

οὓς φασιν ὠφελεῖν. οὐχ οὕτως ἔχει;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ προέσθαι γε δήπου τὴν εὐεργεσίαν ἄνευ μισθοῦ,
ὡς τὸ εἰκός, μόνοις τούτοις ἐνεχώρει, εἴπερ ἀληθῆ ἔλεγον.
ἄλλην μὲν γὰρ εὐεργεσίαν τις εὐεργετηθεὶς, οἷον ταχύς
γενόμενος διὰ παιδοτρίβην, ἴσως ἂν ἀποστερήσειε τὴν
χάριν, εἰ προῖτο αὐτῷ ὁ παιδοτρίβης καὶ μὴ συνθέμενος
αὐτῷ μισθὸν ὅτι μάλιστα ἅμα μεταδιδούς τοῦ τάχους λαμ-

βάνοι τὸ ἀργύριον· οὐ γὰρ δὴ τῇ βραδυτῇτι οἶμαι ἀδικοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ἀδικία· ἡ γάρ;

Stephanus page 520, section d, line 3

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴ τις αὐτὸ τοῦτο ἀφαιρεῖ, τὴν ἀδικίαν, οὐδὲν δεινὸν αὐτῷ μήποτε ἀδικηθῇ, ἀλλὰ μόνῳ ἀσφαλὲς ταύτην τὴν εὐεργεσίαν προέσθαι, εἴπερ τῷ ὄντι δύναιτό τις ἀγαθοὺς ποιεῖν. οὐχ οὕτω;

{ΚΑΛ.} Φημί.

{ΣΩ.} Διὰ ταῦτ' ἄρα, ὡς ἔοικε, τὰς μὲν ἄλλας συμβουλάς συμβουλευεῖν λαμβάνοντα ἀργύριον, οἷον οἰκοδομίας πέρι ἢ τῶν ἄλλων τεχνῶν, οὐδὲν αἰσχρόν.

{ΚΑΛ.} Ἦεοικέ γε.

Stephanus page 520, section e, line 2

{ΣΩ.} Περὶ δέ γε ταύτης τῆς πράξεως, ὄντιν' ἂν τις τρόπον ὡς βέλτιστος εἴη καὶ ἄριστα τὴν αὐτοῦ οἰκίαν διοικοῖ ἢ πόλιν, αἰσχρόν νενόμισται μὴ φάναι συμβουλευεῖν, ἐὰν μή τις αὐτῷ ἀργύριον διδῷ. ἡ γάρ;

{ΚΑΛ.} Ναί.

{ΣΩ.} Δῆλον γὰρ ὅτι τοῦτο αἴτιόν ἐστιν, ὅτι μόνη αὕτη τῶν εὐεργεσιῶν τὸν εὖ παθόντα ἐπιθυμεῖν ποιεῖ ἀντ' εὖ ποιεῖν, ὥστε καλὸν δοκεῖ τὸ σημεῖον εἶναι, εἰ εὖ ποιήσας ταύτην τὴν εὐεργεσίαν ἀντ' εὖ πείσεται· εἰ δὲ μή, οὐ.

Stephanus page 520, section e, line 11

ἔστι ταῦτα οὕτως ἔχοντα;

{ΚΑΛ.} Ἦεστιν.

{ΣΩ.} Ἐπὶ ποτέραν οὖν με παρακαλεῖς τὴν θεραπείαν τῆς πόλεως, διόρισόν μοι· τὴν τοῦ διαμάχεσθαι Ἀθηναίοις ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσσονται, ὡς ἰατρόν, ἢ ὡς διακονήσοντα καὶ πρὸς χάριν ὁμιλήσοντα; τάληθῇ μοι εἰπέ, ὦ Καλλίκλεις· δίκαιος γὰρ εἶ, ὥσπερ ἤρξω παρρησιάζεσθαι πρὸς ἐμέ, διατελεῖν ἃ νοεῖς λέγων. καὶ νῦν εὖ καὶ γενναίως εἰπέ.

{ΚΑΛ.} Λέγω τοίνυν ὅτι ὡς διακονήσοντα.

{ΣΩ.} Κολακεύσοντα ἄρα με, ὦ γενναιότατε, παρακαλεῖς.

Stephanus page 521, section b, line 2

{ΚΑΛ.} Εἴ σοι Μυσόν γε ἥδιον καλεῖν, ὦ Σώκρατες· ὡς εἰ μὴ ταῦτά γε ποιήσεις -

{ΣΩ.} Μὴ εἴπης ὁ πολλάκις εἴρηκας, ὅτι ἀποκτενεῖ με ὁ βουλόμενος, ἵνα μὴ αὖ καὶ ἐγὼ εἴπω, ὅτι Πονηρός γε ὢν ἀγαθὸν ὄντα· μηδ' ὅτι ἀφαιρήσεται ἐάν τι ἔχω, ἵνα μὴ αὖ ἐγὼ εἴπω ὅτι Ἄλλ' ἀφελόμενος οὐχ ἔξει ὅτι χρή-

σεται αὐτοῖς, ἀλλ' ὥσπερ με ἀδίκως ἀφείλετο, οὕτως καὶ
λαβὼν ἀδίκως χρήσεται, εἰ δὲ ἀδίκως, αἰσχροῶς, εἰ δὲ
αἰσχροῶς, κακῶς.

{ΚΑΛ.} Ὡς μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, πιστεύειν μὴδ' ἄν

Stephanus page 521, section c, line 4

ἐν τούτων παθεῖν, ὥς οἰκῶν ἐκποδῶν καὶ οὐκ ἂν εἰσαχθεὶς
εἰς δικαστήριον ὑπὸ πάνυ ἴσως μοχθηροῦ ἀνθρώπου καὶ
φαύλου.

{ΣΩ.} Ἀνόητος ἄρα εἰμί, ὦ Καλλίκλεις, ὥς ἀληθῶς, εἰ μὴ
οἶμαι ἐν τῇδε τῇ πόλει ὄντινόν ἂν ὅτι τύχοι, τοῦτο παθεῖν.
τόδε μέντοι εὖ οἶδ' ὅτι, ἐάνπερ εἰσῶ εἰς δικαστήριον περὶ
τούτων τινὸς κινδυνεύων, ὃ σὺ λέγεις, πονηρός τίς μ' ἔσται
ὁ εἰσάγων - οὐδεὶς γὰρ ἂν χρηστὸς μὴ ἀδικοῦντ' ἄνθρωπον
εἰσαγάγοι - καὶ οὐδέν γε ἄτοπον εἰ ἀποθάνοιμι. βούλει σοι
εἶπω δι' ὅτι ταῦτα προσδοκῶ;

Stephanus page 521, section d, line 5

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οἶμαι μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων, ἵνα μὴ εἶπω μόνος,
ἐπιχειρεῖν τῇ ὥς ἀληθῶς πολιτικῇ τέχνῃ καὶ πράττειν τὰ
πολιτικά μόνος τῶν νῦν· ἅτε οὖν οὐ πρὸς χάριν λέγων τοὺς
λόγους οὐς λέγω ἐκάστοτε, ἀλλὰ πρὸς τὸ βέλτιστον, οὐ πρὸς
τὸ ἥδιστον, καὶ οὐκ ἐθέλων ποιεῖν ἅ σὺ παραινεῖς, τὰ κομψὰ
ταῦτα, οὐχ ἔξω ὅτι λέγω ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ὁ αὐτὸς δέ
μοι ἦκει λόγος ὅνπερ πρὸς Πῶλον ἔλεγον· κρινοῦμαι γὰρ
ὥς ἐν παιδίῳ ἰατρὸς ἂν κρίνοιτο κατηγοροῦντος ὀψοποιου.
σκόπει γάρ, τί ἂν ἀπολογοῖτο ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἐν τούτοις

Stephanus page 521, section e, line 6

ληφθεὶς, εἰ αὐτοῦ κατηγοροῖ τις λέγων ὅτι “ὦ παῖδες,
πολλὰ ὑμᾶς καὶ κακὰ ὅδε εἵργασται ἀνὴρ καὶ αὐτοῦς, καὶ
τοὺς νεωτάτους ὑμῶν διαφθείρει τέμνων τε καὶ κάων, καὶ
ἰσχυαίνων καὶ πνίγων ἀπορεῖν ποιεῖ, πικρότατα πώματα
διδούς καὶ πεινῆν καὶ διψῆν ἀναγκάζων, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ
πολλὰ καὶ ἡδέα καὶ παντοδαπὰ ηὐώχουν ὑμᾶς.” τί ἂν οἶει
ἐν τούτῳ τῷ κακῷ ἀποληφθέντα ἰατρὸν ἔχειν εἰπεῖν; ἢ εἰ
εἴποι τὴν ἀλήθειαν, ὅτι “Ταῦτα πάντα ἐγὼ ἐποίουν, ὦ
παῖδες, ὑγιεινῶς,” πόσον τι οἶει ἂν ἀναβοῆσαι τοὺς τοιούτους
δικαστάς; οὐ μέγα;

Stephanus page 522, section a, line 8

{ΚΑΛ.} Ἴσως· οἶεσθαί γε χρή.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οἶει ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ ἂν αὐτὸν ἔχεσθαι ὅτι
χρὴ εἰπεῖν;

{ΚΑΛ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τοιοῦτον μέντοι καὶ ἐγὼ οἶδα ὅτι πάθος πάθοιμι ἂν εἰσελθὼν εἰς δικαστήριον. οὔτε γὰρ ἡδονὰς ἅς ἐκπεπόρικα ἔξω αὐτοῖς λέγειν, ἅς οὗτοι εὐεργεσίας καὶ ὠφελίας νομίζουσιν, ἐγὼ δὲ οὔτε τοὺς πορίζοντας ζηλῶ οὔτε οἷς πορίζεται· ἐάν τέ τις με ἢ νεωτέρους φῇ διαφθείρειν ἀπορεῖν ποιοῦντα, ἢ τοὺς πρεσβυτέρους κακηγορεῖν λέγοντα πικροὺς λόγους ἢ

Stephanus page 522, section b, line 9

ιδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, οὔτε τὸ ἀληθὲς ἔξω εἰπεῖν, ὅτι Δικαίως πάντα ταῦτα ἐγὼ λέγω, καὶ πράττω τὸ ὑμέτερον δὴ τοῦτο, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὔτε ἄλλο οὐδέν· ὥστε ἴσως, ὅτι ἂν τύχω, τοῦτο πείσομαι.

{ΚΑΛ.} Δοκεῖ οὖν σοι, ὦ Σώκρατες, καλῶς ἔχειν ἄνθρωπος ἐν πόλει οὕτως διακείμενος καὶ ἀδύνατος ὢν ἑαυτῷ βοηθεῖν;

{ΣΩ.} Εἰ ἐκεῖνό γε ἐν αὐτῷ ὑπάρχοι, ὦ Καλλίκλεις, ὃ σὺ πολλάκις ὠμολόγησας· εἰ βεβοηθηκὼς εἴη αὐτῷ, μήτε περὶ ἀνθρώπους μήτε περὶ θεοὺς ἄδικον μηδὲν μήτε εἰρηκὼς μήτε

Stephanus page 522, section d, line 2

εἰργασμένος. αὕτη γὰρ τῆς βοηθείας ἑαυτῷ πολλάκις ἡμῖν ὠμολόγηται κρατίστη εἶναι. εἰ μὲν οὖν ἐμέ τις ἐξελέγχοι ταύτην τὴν βοήθειαν ἀδύνατον ὄντα ἑμαυτῷ καὶ ἄλλῳ βοηθεῖν, αἰσχυνοίμην ἂν καὶ ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις ἐξελεγχόμενος καὶ μόνος ὑπὸ μόνου, καὶ εἰ διὰ ταύτην τὴν ἀδυναμίαν ἀποθνήσκοιμι, ἀγανακτοίην ἂν· εἰ δὲ κολακικῆς ῥητορικῆς ἐνδεία τελευτῶν ἔγωγε, εὖ οἶδα ὅτι ῥαδίως ἴδοις ἂν με φέροντα τὸν θάνατον. αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φοβεῖται, ὅστις μὴ παντάπασιν ἀλόγιστός τε καὶ ἀνανδρός ἐστιν, τὸ δὲ ἀδικεῖν φοβεῖται· πολλῶν γὰρ ἀδικημάτων γέμοντα τὴν

Stephanus page 522, section e, line 4

ψυχὴν εἰς Αἴδου ἀφικέσθαι πάντων ἐσχατον κακῶν ἐστιν. εἰ δὲ βούλει, σοὶ ἐγὼ, ὥς τοῦτο οὕτως ἔχει, ἐθέλω λόγον λέξαι.

{ΚΑΛ.} Ἄλλ' ἐπείπερ γε καὶ τᾶλλα ἐπέρινας, καὶ τοῦτο πέριον.

{ΣΩ.} Ἄκουε δὴ, φασί, μάλα καλοῦ λόγου, ὃν σὺ μὲν ἡγήσῃ μῦθον, ὥς ἐγὼ οἶμαι, ἐγὼ δὲ λόγον· ὥς ἀληθῆ γὰρ ὄντα σοι λέξω ἃ μέλλω λέγειν. ὥσπερ γὰρ Ὅμηρος λέγει, διενείμαντο τὴν ἀρχὴν ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων, ἐπειδὴ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβον. ἦν οὖν νόμος ὅδε περὶ

Stephanus page 523, section a, line 6

ἀνθρώπων ἐπὶ Κρόνου, καὶ αἰεὶ καὶ νῦν ἔτι ἔστιν ἐν θεοῖς, τῶν ἀνθρώπων τὸν μὲν δικαίως τὸν βίον διελθόντα καὶ

όσίως, ἐπειδὴν τελευτήσῃ, εἰς μακάρων νήσους ἀπιόντα οἰκεῖν
ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ ἐκτὸς κακῶν, τὸν δὲ ἀδίκως καὶ ἀθέως
εἰς τὸ τῆς τίσεώς τε καὶ δίκης δεσμωτήριον, ὃ δὴ Τάρταρον
καλοῦσιν, ἰέναι. τούτων δὲ δικασταὶ ἐπὶ Κρόνου καὶ ἔτι
νεωστὶ τοῦ Διὸς τὴν ἀρχὴν ἔχοντος ζῶντες ἦσαν ζώντων,
ἐκεῖνῃ τῇ ἡμέρᾳ δικάζοντες ἢ μέλλοιεν τελευτᾶν· κακῶς οὖν
αἱ δίκαι ἐκρίνοντο. ὃ τε οὖν Πλούτων καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ οἱ
ἐκ μακάρων νήσων ἰόντες ἔλεγον πρὸς τὸν Δία ὅτι φοιτῶν

Stephanus page 523, section c, line 1

σφιν ἄνθρωποι ἐκατέρωσε ἀνάξιοι. εἶπεν οὖν ὁ Ζεὺς· “Ἄλλ’
ἐγώ,” ἔφη, “παύσω τοῦτο γιγνόμενον. νῦν μὲν γὰρ κακῶς
αἱ δίκαι δικάζονται. ἀμπεχόμενοι γάρ,” ἔφη, “οἱ κρινόμενοι
κρίνονται· ζῶντες γὰρ κρίνονται. πολλοὶ οὖν,” ἢ δ’ ὅς,
“ψυχὰς πονηρὰς ἔχοντες ἡμφιεσμένοι εἰσὶ σώματά τε καλὰ
καὶ γένη καὶ πλούτους, καί, ἐπειδὴν ἡ κρίσις ἦ, ἔρχονται
αὐτοῖς πολλοὶ μάρτυρες, μαρτυρήσοντες ὡς δικαίως βεβιώ-
κασιν· οἱ οὖν δικασταὶ ὑπὸ τε τούτων ἐκπλήττονται, καὶ
ἅμα καὶ αὐτοὶ ἀμπεχόμενοι δικάζουσι, πρὸ τῆς ψυχῆς τῆς
αὐτῶν ὀφθαλμοὺς καὶ ὦτα καὶ ὅλον τὸ σῶμα προκεκαλυμ-

Stephanus page 523, section d, line 4

μένοι. ταῦτα δὴ αὐτοῖς πάντα ἐπίπροσθεν γίγνεται, καὶ τὰ
αὐτῶν ἀμφιέσματα καὶ τὰ τῶν κρινομένων. πρῶτον μὲν
οὖν,” ἔφη, “παυστέον ἐστὶν προειδότας αὐτοὺς τὸν θάνατον·
νῦν γὰρ προΐσασι. τοῦτο μὲν οὖν καὶ δὴ εἴρηται τῷ Προ-
μηθεὶ ὅπως ἂν παύσῃ αὐτῶν. ἔπειτα γυμνοὺς κριτέον
ἀπάντων τούτων· τεθνεῶτας γὰρ δεῖ κρίνεσθαι. καὶ τὸν
κριτὴν δεῖ γυμνὸν εἶναι, τεθνεῶτα, αὐτῇ τῇ ψυχῇ αὐτὴν τὴν
ψυχὴν θεωροῦντα ἐξαίφνης ἀποθανόντος ἐκάστου, ἔρημον

πάντων τῶν συγγενῶν καὶ καταλιπόντα ἐπὶ τῆς γῆς πάντα

Stephanus page 523, section e, line 6

ἐκεῖνον τὸν κόσμον, ἵνα δικαία ἡ κρίσις ἦ. ἐγὼ μὲν οὖν
ταῦτα ἐγνωκὼς πρότερος ἢ ὑμεῖς ἐποιησάμην δικαστὰς ὑεῖς
ἐμαντοῦ, δύο μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας, Μίνω τε καὶ Ῥαδάμανθυν,
ένα δὲ ἐκ τῆς Εὐρώπης, Αἰακόν· οὗτοι οὖν ἐπειδὴν τελευ-
τήσωσι, δικάσουσιν ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τῇ τριόδῳ ἐξ ἧς
φέρετον τὼ ὁδῶ, ἢ μὲν εἰς μακάρων νήσους, ἢ δ’ εἰς Τάρ-
ταρον. καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας Ῥαδάμανθος κρινεῖ, τοὺς
δὲ ἐκ τῆς Εὐρώπης Αἰακός· Μίνω δὲ πρεσβεῖα δώσω ἐπιδια-
κρίνειν, ἔαν ἀπορητόν τι τῷ ἐτέρῳ, ἵνα ὡς δικαιοτάτῃ ἡ κρίσις
ἦ περὶ τῆς πορείας τοῖς ἀνθρώποις.”

Stephanus page 524, section a, line 8

Ταῦτ' ἔστιν, ὦ Καλλίκλεις, ἃ ἐγὼ ἀκηκοὺς πιστεύω ἀληθῆ εἶναι· καὶ ἐκ τούτων τῶν λόγων τοιόνδε τι λογίζομαι συμβαίνειν. ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐδὲν ἄλλο ἢ δυοῖν πραγμάτοις διάλυσιν, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἀπ' ἀλλήλοιν· ἐπειδὴν δὲ διαλυθῆτον ἄρα ἀπ' ἀλλήλοιν, οὐ πολὺ ἦττον ἐκάτερον αὐτοῖν ἔχει τὴν ἕξιν τὴν αὐτοῦ ἥνπερ καὶ ὅτε ἔζη ὁ ἄνθρωπος, τό τε σῶμα τὴν φύσιν τὴν αὐτοῦ καὶ τὰ θεραπεύματα καὶ τὰ παθήματα ἔνδηλα πάντα. οἷον εἴ τινος μέγα ἦν τὸ σῶμα φύσει ἢ τροφῇ ἢ ἀμφοτέρα ζῶντος, τούτου καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ νεκρὸς

Stephanus page 524, section c, line 3

μέγας, καὶ εἰ παχὺς, παχὺς καὶ ἀποθανόντος, καὶ τᾶλλα οὕτως· καὶ εἰ αὖ ἐπετήδευε κομᾶν, κομήτης τούτου καὶ ὁ νεκρὸς. μαστιγίας αὖ εἴ τις ἦν καὶ ἔχνη εἶχε τῶν πληγῶν οὐλὰς ἐν τῷ σώματι ἢ ὑπὸ μαστίγων ἢ ἄλλων τραυμάτων ζῶν, καὶ τεθνεῶτος τὸ σῶμα ἔστιν ἰδεῖν ταῦτα ἔχον· ἢ κατεαγότα εἴ του ἦν μέλη ἢ διεστραμμένα ζῶντος, καὶ τεθνεῶτος ταῦτα ταῦτα ἔνδηλα. ἐνὶ δὲ λόγῳ, οἷος εἶναι παρεσκεύαστο τὸ σῶμα ζῶν, ἔνδηλα ταῦτα καὶ τελευτήσαντος ἢ πάντα ἢ τὰ πολλὰ ἐπὶ τινα χρόνον. ταῦτὸν δὴ μοι δοκεῖ τοῦτ' ἄρα καὶ περὶ τὴν ψυχὴν εἶναι, ὦ Καλλίκλεις· ἔνδηλα

Stephanus page 524, section d, line 5

πάντα ἔστιν ἐν τῇ ψυχῇ, ἐπειδὴν γυμνωθῇ τοῦ σώματος, τὰ τε τῆς φύσεως καὶ τὰ παθήματα ἃ διὰ τὴν ἐπιτήδευσιν ἐκάστου πράγματος ἔσχεν ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἄνθρωπος. ἐπειδὴν οὖν ἀφίκωνται παρὰ τὸν δικαστήν, οἱ μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας παρὰ τὸν Ῥαδάμανθυν, ὁ Ῥαδάμανθους ἐκείνους ἐπιστήσας θεᾶται ἐκάστου τὴν ψυχὴν, οὐκ εἰδὼς ὅτου ἐστίν, ἀλλὰ πολλάκις τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐπιλαβόμενος ἢ ἄλλου ὅτουοῦν βασιλέως ἢ δυνάστου κατεῖδεν οὐδὲν ὑγιὲς ὄν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ διαμεμαστιγωμένην καὶ οὐλῶν μεστὴν ὑπὸ ἐπιπορκιῶν καὶ ἀδικίας, ἃ ἐκάστη ἢ πράξις αὐτοῦ ἐξωμόρξατο

Stephanus page 525, section a, line 2

εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ πάντα σκολιὰ ὑπὸ ψεύδους καὶ ἀλαζονείας καὶ οὐδὲν εὐθὺ διὰ τὸ ἄνευ ἀληθείας τεθράφθαι· καὶ ὑπὸ ἐξουσίας καὶ τρυφῆς καὶ ὕβρεως καὶ ἀκρατίας τῶν πράξεων ἀσυμμετρίας τε καὶ αἰσχύροτητος γέμουσαν τὴν ψυχὴν εἶδεν· ἰδὼν δὲ ἀτίμως ταύτην ἀπέπεμψεν εὐθὺ τῆς φρουρᾶς, οἱ μέλλει ἐλθοῦσα ἀνατλήναι τὰ προσήκοντα πάθη. προσήκει δὲ παντὶ τῷ ἐν τιμωρίᾳ ὄντι, ὑπ' ἄλλου ὀρθῶς τιμωρουμένῳ, ἢ βελτίονι γίγνεσθαι καὶ ὀνίνασθαι ἢ παραδείγματι τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι, ἵνα ἄλλοι ὀρῶντες πάσχοντα ἃ ἂν πάσχη φοβούμενοι βελτίους γίγνωνται. εἰσὶν δὲ οἱ

μὲν ὠφελοῦμενοί τε καὶ δίκην διδόντες ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων οὗτοι οἱ ἂν ἰάσιμα ἀμαρτήματα ἀμάρτωσιν· ὅμως δὲ δι' ἀλγηδόνων καὶ ὀδυνῶν γίγνεται αὐτοῖς ἡ ὠφελία καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν Αἴδου· οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως ἀδικίας ἀπαλλάττεσθαι. οἱ δ' ἂν τὰ ἔσχατα ἀδικήσωσι καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα ἀδικήματα ἀνίατοι γένωνται, ἐκ τούτων τὰ παραδείγματα γίγνεται, καὶ οὗτοι αὐτοὶ μὲν οὐκέτι ὀνίνανται οὐδέν, ἅτε ἀνίατοι ὄντες, ἄλλοι δὲ ὀνίνανται οἱ τούτους ὀρώντες διὰ τὰς ἀμαρτίας τὰ μέγιστα καὶ ὀδυνηρότατα καὶ φοβερώτατα πάθη πάσχοντας τὸν αἰεὶ χρόνον, ἀτεχνῶς παρα-

δείγματα ἀνηρτημένους ἐκεῖ ἐν Αἴδου ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, τοῖς αἰεὶ τῶν ἀδίκων ἀφικνουμένοις θεάματα καὶ νοθετήματα. ὦν ἐγὼ φημι ἓνα καὶ Ἀρχέλαον ἔσεσθαι, εἰ ἀληθῆ λέγει Πῶλος, καὶ ἄλλον ὅστις ἂν τοιοῦτος τύραννος ᾗ· οἶμαι δὲ καὶ τοὺς πολλοὺς εἶναι τούτων τῶν παραδειγμάτων ἐκ τυράννων καὶ βασιλέων καὶ δυναστῶν καὶ τὰ τῶν πόλεων πραξάντων γεγονότας· οὗτοι γὰρ διὰ τὴν ἐξουσίαν μέγιστα καὶ ἀνοσιώτατα ἀμαρτήματα ἀμαρτάνουσι. μαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ Ὅμηρος· βασιλέας γὰρ καὶ δυνάστας ἐκεῖνος πεποίηκεν τοὺς ἐν Αἴδου τὸν αἰεὶ χρόνον τιμωρουμένους, Τάνταλον καὶ

Σίσυφον καὶ Τιτυόν· Θερσίτην δέ, καὶ εἴ τις ἄλλος πονηρὸς ᾗ ἰδιώτης, οὐδεὶς πεποίηκεν μεγάλαις τιμωρίαις συνεχόμενον ὥς ἀνίατον - οὐ γὰρ οἶμαι ἐξῆν αὐτῷ· διὸ καὶ εὐδαιμόνεστερος ᾗ ἢ οἷς ἐξῆν - ἀλλὰ γάρ, ὦ Καλλίκλεις, ἐκ τῶν δυναμένων εἰσι καὶ οἱ σφόδρα πονηροὶ γιγνόμενοι ἄνθρωποι· οὐδὲν μὴν κωλύει καὶ ἐν τούτοις ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγγίγνεσθαι, καὶ σφόδρα γε ἄξιον ἄγασθαι τῶν γιγνομένων· χαλεπὸν γάρ, ὦ Καλλίκλεις, καὶ πολλοῦ ἐπαίνου ἄξιον ἐν μεγάλῃ ἐξουσίᾳ τοῦ ἀδικεῖν γεγόμενον δικαίως διαβιῶναι. ὀλίγοι δὲ γίνονται οἱ τοιοῦτοι· ἐπεὶ καὶ ἐνθάδε καὶ ἄλλοι γεγόνασιν, οἶμαι δὲ

καὶ ἔσονται καλοὶ καγαθοὶ ταύτην τὴν ἀρετὴν τὴν τοῦ δικαίως διαχειρίζειν ἢ ἂν τις ἐπιτρέπη· εἷς δὲ καὶ πάνυ ἐλλόγιμος γέγονεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου· οἱ δὲ πολλοί, ὦ ἄριστε, κακοὶ γίνονται τῶν δυναστῶν. ὅπερ οὖν ἔλεγον, ἐπειδὴν ὁ Παδάμανθος ἐκεῖνος τοιοῦτόν τινα λάβῃ, ἄλλο μὲν περὶ αὐτοῦ οὐκ οἶδεν οὐδέν, οὐθ' ὅστις οὐθ' ὠντινων, ὅτι δὲ πονηρὸς τις· καὶ τοῦτο κατιδὼν ἀπέπεμψεν εἰς Τάρταρον, ἐπισημνύμενος, ἕάντε

ιάσιμος ἐάντε ἀνίατος δοκῇ εἶναι· ὁ δὲ ἐκεῖσε ἀφικόμενος
τὰ προσήκοντα πάσχει. ἐνίστε δ' ἄλλην εἰσιδὼν ὁσίως

Stephanus page 526, section c, line 2

βεβιωκυῖαν καὶ μετ' ἀληθείας, ἀνδρὸς ἰδιώτου ἢ ἄλλου τινός,
μάλιστα μὲν, ἔγωγέ φημι, ὦ Καλλίκλεις, φιλοσόφου τὰ
αὐτοῦ πράξαντος καὶ οὐ πολυπραγμονήσαντος ἐν τῷ βίῳ,
ἡγάσθη τε καὶ ἐς μακάρων νήσους ἀπέπεμψε. ταῦτα δὲ
ταῦτα καὶ ὁ Αἰακός - ἐκάτερος τούτων ῥάβδον ἔχων δι-
κάζει - ὁ δὲ Μίνως ἐπισκοπῶν κάθηται, μόνος ἔχων χρυσοῦν
σκῆπτρον, ὥς φησιν Ὀδυσσεὺς ὁ Ὀμήρου ἰδεῖν αὐτὸν -

chrύσειον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσιν.
ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Καλλίκλεις, ὑπὸ τε τούτων τῶν λόγων

Stephanus page 526, section d, line 4

πέπεισμαι, καὶ σκοπῶ ὅπως ἀποφανοῦμαι τῷ κριτῇ ὡς ὑγιε-
στάτην τὴν ψυχὴν· χαίρειν οὖν ἔσας τὰς τιμὰς τὰς τῶν
πολλῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀλήθειαν ἀσκῶν πειράσομαι τῷ ὄντι
ὡς ἂν δύνωμαι βέλτιστος ὢν καὶ ζῆν καὶ ἐπειδὴν ἀποθνήσκω
ἀποθνήσκειν. παρακαλῶ δὲ καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ἀνθρώ-
πους, καθ' ὅσον δύναμαι, καὶ δὴ καὶ σὲ ἀντιπαρακαλῶ ἐπὶ
τοῦτον τὸν βίον καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ὃν ἐγὼ φημι ἀντὶ
πάντων τῶν ἐνθάδε ἀγώνων εἶναι, καὶ ὀνειδίζω σοι ὅτι οὐχ
οἷός τ' ἔση σαυτῷ βοηθῆσαι, ὅταν ἡ δίκη σοι ἦ καὶ ἡ κρίσις
ἦν νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον, ἀλλὰ ἐλθὼν παρὰ τὸν δικαστήν,

Stephanus page 527, section a, line 1

τὸν τῆς Αἰγίνης ὑόν, ἐπειδὴν σου ἐπιλαβόμενος ἄγη,
χασμήσει καὶ ἱλιγγιάσεις οὐδὲν ἦττον ἢ ἐγὼ ἐνθάδε σὺ
ἐκεῖ, καὶ σε ἴσως τυπήσει τις καὶ ἐπὶ κόρρης ἀτίμως καὶ
πάντως προπηλακιεῖ.

Τάχα δ' οὖν ταῦτα μῦθος σοι δοκεῖ λέγεσθαι ὥσπερ γραὸς
καὶ καταφρονεῖς αὐτῶν, καὶ οὐδὲν γ' ἂν ἦν θαυμαστὸν κατα-
φρονεῖν τούτων, εἴ περ ζητοῦντες εἴχομεν αὐτῶν βελτίω καὶ
ἀληθέστερα εὐρεῖν· νῦν δὲ ὁρᾷς ὅτι τρεῖς ὄντες ὑμεῖς, οἵπερ

σοφώτατοί ἐστε τῶν νῦν Ἑλλήνων, σὺ τε καὶ Πῶλος καὶ

Stephanus page 527, section b, line 1

Γοργίας, οὐκ ἔχετε ἀποδειξαι ὡς δεῖ ἄλλον τινὰ βίον ζῆν
ἢ τοῦτον, ὅσπερ καὶ ἐκεῖσε φαίνεται συμφέρων. ἀλλ' ἐν
τοσοῦτοις λόγοις τῶν ἄλλων ἐλεγχομένων μόνος οὗτος
ἡρεμεῖ ὁ λόγος, ὡς εὐλαβητέον ἐστὶν τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἢ
τὸ ἀδικεῖσθαι, καὶ παντὸς μᾶλλον ἀνδρὶ μελετητέον οὐ τὸ
δοκεῖν εἶναι ἀγαθὸν ἀλλὰ τὸ εἶναι, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ·

ἐὰν δέ τις κατὰ τι κακὸς γίγνηται, κολαστέος ἐστί, καὶ τοῦτο
δεύτερον ἀγαθὸν μετὰ τὸ εἶναι δίκαιον, τὸ γίγνεσθαι καὶ
κολαζόμενον διδόναι δίκην· καὶ πᾶσαν κολακείαν καὶ τὴν
περὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν περὶ τοὺς ἄλλους, καὶ περὶ ὀλίγους

Stephanus page 527, section c, line 3

καὶ περὶ πολλούς, φευκτέον· καὶ τῇ ῥητορικῇ οὕτω χρηστέον
ἐπὶ τὸ δίκαιον ἀεὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ πάσῃ πράξει. ἐμοὶ οὖν
πειθόμενος ἀκολούθησον ἐνταῦθα, οἱ ἀφικόμενος εὐδαιμο-
νήσεις καὶ ζῶν καὶ τελευτήσας, ὥς ὁ λόγος σημαίνει. καὶ
ἕασόν τινά σου καταφρονῆσαι ὥς ἀνοήτου καὶ προπηλακίσαι,
ἐὰν βούληται, καὶ ναὶ μὰ Δία σὺ γε θαρρῶν πατάξαι τὴν
ἄτιμον ταύτην πληγὴν· οὐδὲν γὰρ δεινὸν πείσῃ, ἐὰν τῷ ὄντι
ἦς καλὸς καὶ γαθός, ἀσκῶν ἀρετὴν. κἄπειτα οὕτω κοινῇ
ἀσκήσαντες, τότε ἤδη, ἐὰν δοκῇ χρῆναι, ἐπιθησόμεθα τοῖς
πολιτικοῖς, ἢ ὅποιον ἂν τι ἡμῖν δοκῇ, τότε βουλευσόμεθα,

Stephanus page 527, section d, line 5

βελτίους ὄντες βουλεύεσθαι ἢ νῦν. αἰσchrὸν γὰρ ἔχοντάς
γε ὥς νῦν φαινόμεθα ἔχειν, ἔπειτα νεανιεύεσθαι ὥς τὶ ὄντας,
οἷς οὐδέποτε ταῦτά δοκεῖ περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ταῦτα περὶ
τῶν μεγίστων - εἰς τοσοῦτον ἤκομεν ἀπαιδευσίας - ὥσπερ
οὖν ἡγεμόνι τῷ λόγῳ χρησώμεθα τῷ νῦν παραφανέντι, ὃς
ἡμῖν σημαίνει ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἀριστος τοῦ βίου, καὶ τὴν
δικαιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἀσκοῦντας καὶ ζῆν καὶ
τεθνάναι. τούτῳ οὖν ἐπώμεθα, καὶ τοὺς ἄλλους παρακα-
λῶμεν, μὴ ἐκείνῳ, ᾧ σὺ πιστεύων ἐμὲ παρακαλεῖς· ἔστι γὰρ
οὐδενὸς ἄξιος ὧ Καλλίκλεις.

Stephanus page 70, section a, line 1

Meno

{MEN.} Ἔχεις μοι εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἄρα διδασκὸν ἢ
ἀρετὴ; ἢ οὐ διδασκὸν ἀλλ' ἀσκητόν; ἢ οὔτε ἀσκητόν οὔτε
μαθητόν, ἀλλὰ φύσει παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις ἢ ἄλλῳ
τινὶ τρόπῳ;

{ΣΩ.} Ὁ Μένων, πρὸ τοῦ μὲν Θετταλοὶ εὐδόκιμοι ἦσαν
ἐν τοῖς Ἑλλήσιν καὶ ἐθαυμάζοντο ἐφ' ἱππικῇ τε καὶ πλούτῳ,
νῦν δέ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ τοῦ
σοῦ ἐταίρου Ἀριστίππου πολῖται Λαρισαῖοι. τούτου δὲ ὑμῖν
αἰτίος ἐστί Γοργίας· ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν πόλιν ἐραστάς
ἐπὶ σοφίᾳ εἵληφεν Ἀλευαδῶν τε τοὺς πρώτους, ὧν ὁ σὸς

Stephanus page 70, section b, line 5

ἐραστής ἐστὶν Ἀρίστιππος, καὶ τῶν ἄλλων Θετταλῶν. καὶ

δὴ καὶ τοῦτο τὸ ἔθος ὑμᾶς εἴθικεν, ἀφόβως τε καὶ μεγαλο-
πρεπῶς ἀποκρίνεσθαι ἐάν τις τι ἔρηται, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς
εἰδότας, ἅτε καὶ αὐτὸς παρέχων αὐτὸν ἐρωτᾶν τῶν Ἑλλήνων
τῷ βουλομένῳ ὅτι ἂν τις βούληται, καὶ οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ
ἀποκρινόμενος. ἐνθάδε δέ, ὦ φίλε Μένων, τὸ ἐναντίον
περιέστηκεν· ὥσπερ αὐχμὸς τις τῆς σοφίας γέγονεν, καὶ κιν-
δυνεύει ἐκ τῶνδε τῶν τόπων παρ' ὑμᾶς οἴχεσθαι ἢ σοφία. εἰ
γοῦν τινα ἐθέλεις οὕτως ἐρέσθαι τῶν ἐνθάδε, οὐδεὶς ὅστις οὐ
γελάσεται καὶ ἐρεῖ· “ὦ ξέने, κινδυνεύω σοι δοκεῖν μακάριός

Stephanus page 71, section a, line 4

τις εἶναι - ἀρετὴν γοῦν εἴτε διδακτὸν εἶθ' ὅτῳ τρόπῳ παρα-
γίνεται εἰδέναι - ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω εἴτε διδακτὸν εἴτε
μὴ διδακτὸν εἰδέναι, ὥστ' οὐδὲ αὐτὸ ὅτι ποτ' ἐστὶ τὸ παράπαν
ἀρετὴ τυγχάνω εἰδῶς.”

Ἐγὼ οὖν καὶ αὐτός, ὦ Μένων, οὕτως ἔχω· συμπένομαι
τοῖς πολίταις τούτου τοῦ πράγματος, καὶ ἐμαυτὸν κατα-
μέφομαι ὥς οὐκ εἰδῶς περὶ ἀρετῆς τὸ παράπαν· ὁ δὲ μὴ
οἶδα τί ἐστίν, πῶς ἂν ὁποῖόν γέ τι εἰδείην; ἢ δοκεῖ σοι
οἶόν τε εἶναι, ὅστις Μένωνα μὴ γινώσκει τὸ παράπαν ὅστις
ἐστίν, τοῦτον εἰδέναι εἴτε καλὸς εἴτε πλούσιος εἴτε καὶ

Stephanus page 71, section b, line 7

γενναῖός ἐστιν, εἴτε καὶ τὰναντία τούτων; δοκεῖ σοι οἶόν τ'
εἶναι;

{MEN.} Οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ σύ, ὦ Σώκρατες, ἀληθῶς
οὐδ' ὅτι ἀρετὴ ἐστίν οἶσθα, ἀλλὰ ταῦτα περὶ σοῦ καὶ οἴκαδε
ἀπαγγέλλωμεν;

{ΣΩ.} Μὴ μόνον γε, ὦ ἑταῖρε, ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐδ' ἄλλῳ πῶ
ἐνέτυχον εἰδοῖ, ὥς ἐμοὶ δοκῶ.

{MEN.} Τί δέ; Γοργία οὐκ ἐνέτυχες ὅτε ἐνθάδε ἦν;

{ΣΩ.} Ἐγώ γε.

{MEN.} Εἶτα οὐκ ἐδόκει σοι εἰδέναι;

Stephanus page 71, section c, line 8

{ΣΩ.} Οὐ πάνυ εἰμὶ μνήμων, ὦ Μένων, ὥστε οὐκ ἔχω
εἰπεῖν ἐν τῷ παρόντι πῶς μοι τότε ἔδοξεν. ἀλλ' ἴσως
ἐκεῖνός τε οἶδε, καὶ σὺ ἂν ἐκεῖνος ἔλεγε· ἀνάμνησον οὖν
με πῶς ἔλεγεν. εἰ δὲ βούλει, αὐτὸς εἰπέ· δοκεῖ γὰρ δήπου
σοὶ ἅπερ ἐκεῖνον.

{MEN.} Ἐμοιγε.

{ΣΩ.} Ἐκεῖνον μὲν τοίνυν ἐῷμεν, ἐπειδὴ καὶ ἄπεστιν· σὺ
δὲ αὐτός, ὦ πρὸς θεῶν, Μένων, τί φῆς ἀρετὴν εἶναι; εἶπον
καὶ μὴ φθονήσης, ἵνα εὐτυχέστατον ψεῦσμα ἐψευσμένος ὦ,
ἂν φανῇς σὺ μὲν εἰδῶς καὶ Γοργίας, ἐγὼ δὲ εἰρηκῶς μηδενὶ

Stephanus page 71, section d, line 8

πώποτε εἰδóτι ἐντετυχηκέναι.

{MEN.} Ἄλλ' οὐ χαλεπόν, ὦ Σώκρατες, εἰπεῖν. πρῶτον μὲν, εἰ βούλει ἀνδρὸς ἀρετὴν, ῥάδιον, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἀνδρὸς ἀρετὴ, ἱκανὸν εἶναι τὰ τῆς πόλεως πράττειν, καὶ πράττοντα τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιεῖν, τοὺς δ' ἐχθροὺς κακῶς, καὶ αὐτὸν εὐλαβεῖσθαι μηδὲν τοιοῦτον παθεῖν. εἰ δὲ βούλει γυναικὸς ἀρετὴν, οὐ χαλεπὸν διελθεῖν, ὅτι δεῖ αὐτὴν τὴν οἰκίαν εὖ οἰκεῖν, σφύζουσάν τε τὰ ἔνδον καὶ κατήκοον οὔσαν τοῦ ἀνδρός. καὶ ἄλλη ἐστὶν παιδὸς ἀρετὴ, καὶ θηλείας καὶ ἄρρενος, καὶ πρεσβυτέρου ἀνδρός, εἰ μὲν βούλει, ἐλευθέρου, εἰ δὲ βούλει,

Stephanus page 72, section a, line 1

δούλου. καὶ ἄλλαι πάμπολλαι ἀρεταί εἰσιν, ὥστε οὐκ ἀπορία εἰπεῖν ἀρετῆς πέρι ὅτι ἐστίν· καθ' ἐκάστην γὰρ τῶν πράξεων καὶ τῶν ἡλικιῶν πρὸς ἕκαστον ἔργον ἐκάστω ἡμῶν ἡ ἀρετὴ ἐστίν, ὡσαύτως δὲ οἶμαι, ὦ Σώκρατες, καὶ ἡ κακία.

{ΣΩ.} Πολλῇ γέ τιτι εὐτυχία ἔοικα κεχρηῆσθαι, ὦ Μένων, εἰ μίαν ζητῶν ἀρετὴν σμῆνός τι ἀνηύρηκα ἀρετῶν παρὰ σοὶ κείμενον. ἀτάρ, ὦ Μένων, κατὰ ταύτην τὴν εἰκόνα τὴν περὶ τὰ σμῆνη, εἴ μου ἐρομένου μελίττης περὶ οὐσίας ὅτι ποτ' ἐστίν, πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἔλεγες αὐτὰς εἶναι, τί

Stephanus page 72, section b, line 3

ἂν ἀπεκρίνω μοι, εἴ σε ἡρόμην· “Ἄρα τούτῳ φῆς πολλὰς καὶ παντοδαπὰς εἶναι καὶ διαφερούσας ἀλλήλων, τῷ μελίττας εἶναι; ἢ τούτῳ μὲν οὐδὲν διαφέρουσιν, ἄλλω δέ τῳ, οἷον ἢ κάλλει ἢ μεγέθει ἢ ἄλλω τῳ τῶν τοιούτων;” εἰπέ, τί ἂν ἀπεκρίνω οὕτως ἐρωτηθεῖς;

{MEN.} Τοῦτ' ἔγωγε, ὅτι οὐδὲν διαφέρουσιν, ἢ μέλιτται εἰσιν, ἢ ἑτέρα τῆς ἑτέρας.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν εἶπον μετὰ ταῦτα· “Τοῦτο τοίνυν μοι αὐτὸ εἰπέ, ὦ Μένων· ᾧ οὐδὲν διαφέρουσιν ἀλλὰ ταυτόν εἰσιν ἅπασαι, τί τοῦτο φῆς εἶναι;” εἶχες δῆπου ἂν τί μοι

Stephanus page 72, section c, line 4

εἰπεῖν;

{MEN.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Οὕτω δὴ καὶ περὶ τῶν ἀρετῶν· κὰν εἰ πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ εἰσιν, ἔν γέ τι εἶδος ταυτόν ἅπασαι ἔχουσιν δι' ὃ εἰσιν ἀρεταί, εἰς ὃ καλῶς που ἔχει ἀποβλέψαντα τὸν ἀποκρινόμενον τῷ ἐρωτήσαντι ἐκεῖνο δηλῶσαι, ὃ τυγχάνει οὔσα ἀρετὴ· ἢ οὐ μανθάνεις ὅτι λέγω;

{MEN.} Δοκῶ γέ μοι μανθάνειν· οὐ μέντοι ὥς βούλομαί γε πῶ κατέχω τὸ ἐρωτώμενον.

{ΣΩ.} Πότερον δὲ περὶ ἀρετῆς μόνον σοι οὕτω δοκεῖ, ὦ

Stephanus page 72, section d, line 5

Μένων, ἄλλη μὲν ἀνδρὸς εἶναι, ἄλλη δὲ γυναικὸς καὶ τῶν
ἄλλων, ἣ καὶ περὶ ὑγιείας καὶ περὶ μεγέθους καὶ περὶ ἰσχύος
ὡσαύτως; ἄλλη μὲν ἀνδρὸς δοκεῖ σοι εἶναι ὑγίεια, ἄλλη
δὲ γυναικός; ἣ ταῦτόν πανταχοῦ εἰδός ἐστιν, ἐάνπερ ὑγίεια
ἦ, ἐάντε ἐν ἀνδρὶ ἐάντε ἐν ἄλλῳ ὁτῶοῦν ἦ;
{MEN.} Ἡ αὐτὴ μοι δοκεῖ ὑγίειά γε εἶναι καὶ ἀνδρὸς καὶ
γυναικός.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ μέγεθος καὶ ἰσχύς; ἐάνπερ ἰσχυρὰ
γυνὴ ἦ, τῷ αὐτῷ εἶδει καὶ τῇ αὐτῇ ἰσχύϊ ἰσχυρὰ ἔσται; τὸ

Stephanus page 72, section e, line 6

γὰρ τῇ αὐτῇ τοῦτο λέγω· οὐδὲν διαφέρει πρὸς τὸ ἰσχύς εἶναι
ἢ ἰσχύς, ἐάντε ἐν ἀνδρὶ ἢ ἐάντε ἐν γυναικί. ἣ δοκεῖ τί
σοι διαφέρειν;

{MEN.} Οὐκ ἔμοιγε.

{ΣΩ.} Ἡ δὲ ἀρετὴ πρὸς τὸ ἀρετὴ εἶναι διοίσει τι, ἐάντε
ἐν παιδί ἢ ἐάντε ἐν πρεσβύτῃ, ἐάντε ἐν γυναικὶ ἐάντε ἐν
ἀνδρί;

{MEN.} Ἐμοιγέ πως δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, τοῦτο οὐκέτι
ὅμοιον εἶναι τοῖς ἄλλοις τούτοις.

{ΣΩ.} Τί δέ; οὐκ ἀνδρὸς μὲν ἀρετὴν ἔλεγες πόλιν εὖ

Stephanus page 73, section a, line 7

διοικεῖν, γυναικὸς δὲ οἰκίαν; { - MEN.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Ἄρ'
οὖν οἷόν τε εὖ διοικεῖν ἢ πόλιν ἢ οἰκίαν ἢ ἄλλο ὅτιοῦν,
μὴ σωφρόνως καὶ δικαίως διοικοῦντα; { - MEN.} Οὐ δῆτα. { -
ΣΩ.} Οὐκοῦν ἄνπερ δικαίως καὶ σωφρόνως διοικῶσιν, δι-
καιосύνη καὶ σωφροσύνη διοικήσουσιν; { - MEN.} Ἀνάγκη.
{ - ΣΩ.} Τῶν αὐτῶν ἄρα ἀμφοτέρωθεν δέονται, εἴπερ μέλλουσιν
ἀγαθοὶ εἶναι, καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ, δικαιοσύνης καὶ σω-
φροσύνης. { - MEN.} Φαίνονται. { - ΣΩ.} Τί δὲ παῖς καὶ πρε-
σβύτης; μὴν ἀκόλαστοι ὄντες καὶ ἄδικοι ἀγαθοὶ ἂν ποτε
γένοιτο; { - MEN.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ σώφρονες καὶ

Stephanus page 73, section c, line 1

δίκαιοι; { - MEN.} Ναί. { - ΣΩ.} Πάντες ἄρ' ἀνθρώποι τῷ αὐτῷ
τρόπῳ ἀγαθοὶ εἰσιν· τῶν αὐτῶν γὰρ τυχόντες ἀγαθοὶ γί-
γνονται. { - MEN.} Ἐοικε. { - ΣΩ.} Οὐκ ἂν δήπου, εἴ γε μὴ ἡ
αὐτὴ ἀρετὴ ἦν αὐτῶν, τῷ αὐτῷ ἂν τρόπῳ ἀγαθοὶ ἦσαν. { -
MEN.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ αὐτὴ ἀρετὴ πάντων ἐστίν, πειρῶ
εἰπεῖν καὶ ἀναμνησθῆναι τί αὐτό φησι Γοργίας εἶναι καὶ
σὺ μετ' ἐκείνου.

{MEN.} Τί ἄλλο γ' ἢ ἄρχειν οἷόν τ' εἶναι τῶν ἀνθρώπων;
εἵπερ ἓν γέ τι ζητεῖς κατὰ πάντων.

Stephanus page 73, section d, line 2

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ζητῶ γε. ἀλλ' ἄρα καὶ παιδὸς ἢ αὐτὴ
ἀρετὴ, ὦ Μένων, καὶ δούλου, ἄρχειν οἷω τε εἶναι τοῦ δε-
σπότη, καὶ δοκεῖ σοι ἔτι ἂν δοῦλος εἶναι ὁ ἄρχων;

{MEN.} Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ εἰκός, ὦ ἄριστε· ἔτι γὰρ καὶ τόδε σκόπει.
ἄρχειν φης οἷόν τ' εἶναι. οὐ προσθήσομεν αὐτόσε τὸ
δικαίως, ἀδίκως δὲ μή;

{MEN.} Οἶμαι ἔγωγε· ἢ γὰρ δικαιοσύνη, ὦ Σώκρατες,
ἀρετὴ ἐστίν.

{ΣΩ.} Πότερον ἀρετὴ, ὦ Μένων, ἢ ἀρετὴ τις;

Stephanus page 73, section e, line 2

{MEN.} Πῶς τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Ὡς περὶ ἄλλου ὅτουοῦν. οἷον, εἰ βούλει, στρογ-
γυλότητος πέρι εἵπομι' ἂν ἔγωγε ὅτι σχῆμά τί ἐστίν, οὐχ
οὕτως ἀπλῶς ὅτι σχῆμα. διὰ ταῦτα δὲ οὕτως ἂν εἵπομι,
ὅτι καὶ ἄλλα ἔστι σχήματα.

{MEN.} Ὅρθῶς γε λέγων σύ, ἐπεὶ καὶ ἐγὼ λέγω οὐ μόνον
δικαιοσύνην ἀλλὰ καὶ ἄλλας εἶναι ἀρετάς.

{ΣΩ.} Τίνας ταύτας; εἰπέ. οἷον καὶ ἐγὼ σοι εἵπομι ἂν
καὶ ἄλλα σχήματα, εἴ με κελεύεις· καὶ σὺ οὖν ἐμοὶ εἰπὲ
ἄλλας ἀρετάς.

Stephanus page 74, section a, line 4

{MEN.} Ἡ ἀνδρεία τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ ἀρετὴ εἶναι καὶ
σωφροσύνη καὶ σοφία καὶ μεγαλοπρέπεια καὶ ἄλλαι πάμ-
πολλαι.

{ΣΩ.} Πάλιν, ὦ Μένων, ταὐτὸν πεπόνθαμεν· πολλὰς αὖ
ἠυρήκαμεν ἀρετάς μίαν ζητοῦντες, ἄλλον τρόπον ἢ νυνδὴ·
τὴν δὲ μίαν, ἢ διὰ πάντων τούτων ἐστίν, οὐ δυνάμεθα
ἀνευρεῖν.

{MEN.} Οὐ γὰρ δύναμαί πω, ὦ Σώκρατες, ὥς σὺ ζητεῖς,
μίαν ἀρετὴν λαβεῖν κατὰ πάντων, ὥσπερ ἓν τοῖς ἄλλοις.

{ΣΩ.} Εἰκότως γε· ἀλλ' ἐγὼ προθυμήσομαι, ἐὰν οἷός τ'

Stephanus page 74, section b, line 3

ὦ, ἡμᾶς προβιβᾶσαι. μανθάνεις γὰρ πού ὅτι οὕτως ἔχει
περὶ παντός· εἴ τις σε ἀνέροιτο τοῦτο ὃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον,
“Τί ἐστίν σχῆμα, ὦ Μένων;” εἰ αὐτῷ εἶπες ὅτι στρογ-
γυλότης, εἴ σοι εἶπεν ἄπερ ἐγὼ, “Πότερον σχῆμα ἢ στρογ-
γυλότης ἐστίν ἢ σχῆμά τι,” εἶπες δῆπου ἂν ὅτι σχῆμά τι.

{MEN.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν διὰ ταῦτα, ὅτι καὶ ἄλλα ἔστιν σχήματα;
{ΜΕΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ εἴ γε προσανηρώτα σε ὅποια, ἔλεγες ἄν;
{ΜΕΝ.} Ἐγώ γε.

Stephanus page 74, section c, line 5

{ΣΩ.} Καὶ αὖ εἰ περὶ χρώματος ὡσαύτως ἀνήρετο ὅτι
ἐστίν, καὶ εἰπόντος σου ὅτι τὸ λευκόν, μετὰ ταῦτα ὑπέλαβεν
ὁ ἐρωτῶν· “Πότερον τὸ λευκὸν χρωμὰ ἐστὶν ἢ χρωμὰ τι;”
εἶπες ἄν ὅτι χρωμὰ τι, διότι καὶ ἄλλα τυγχάνει ὄντα;
{ΜΕΝ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Καὶ εἴ γέ σε ἐκέλευε λέγειν ἄλλα χρώματα, ἔλεγες
ἄν ἄλλα, ἃ οὐδὲν ἦττον τυγχάνει ὄντα χρώματα τοῦ λευκοῦ;
{ΜΕΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Εἰ οὖν ὥσπερ ἐγὼ μετήει τὸν λόγον, καὶ ἔλεγεν
ὅτι “Ἀεὶ εἰς πολλὰ ἀφικνούμεθα, ἀλλὰ μὴ μοι οὕτως,

Stephanus page 74, section d, line 5

ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ταῦτα ἐνὶ τινι προσαγορεύεις ὀνό-
ματι, καὶ φῆς οὐδὲν αὐτῶν ὅτι οὐ σχῆμα εἶναι, καὶ ταῦτα
καὶ ἐναντία ὄντα ἀλλήλοις, ὅτι ἐστὶν τοῦτο ὃ οὐδὲν ἦττον
κατέχει τὸ στρογγύλον ἢ τὸ εὐθύ, ὃ δὴ ὀνομάζεις σχῆμα
καὶ οὐδὲν μᾶλλον φῆς τὸ στρογγύλον σχῆμα εἶναι ἢ τὸ
εὐθύ;” ἢ οὐχ οὕτω λέγεις;
{ΜΕΝ.} Ἐγώ γε.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν, ὅταν οὕτω λέγῃς, τότε οὐδὲν μᾶλλον φῆς
τὸ στρογγύλον εἶναι στρογγύλον ἢ εὐθύ, οὐδὲ τὸ εὐθὺ εὐθὺ
ἢ στρογγύλον;

Stephanus page 74, section e, line 7

{ΜΕΝ.} Οὐ δῆπου, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν σχῆμά γε οὐδὲν μᾶλλον φῆς εἶναι τὸ
στρογγύλον τοῦ εὐθέος, οὐδὲ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου.
{ΜΕΝ.} Ἀληθῆ λέγεις.
{ΣΩ.} Τί ποτε οὖν τοῦτο οὐ τοῦτο ὀνομά ἐστιν, τὸ σχῆμα;
πειρῶ λέγειν. εἰ οὖν τῷ ἐρωτῶντι οὕτως ἢ περὶ σχήματος
ἢ χρώματος εἶπες ὅτι “Ἀλλ' οὐδὲ μανθάνω ἔγωγε ὅτι
βούλει, ὦ ἄνθρωπε, οὐδὲ οἶδα ὅτι λέγεις,” ἴσως ἂν ἐθαύ-
μασε καὶ εἶπεν· “Οὐ μανθάνεις ὅτι ζητῶ τὸ ἐπὶ πᾶσιν
τούτοις ταυτόν;” ἢ οὐδὲ ἐπὶ τούτοις, ὦ Μένων, ἔχοις ἄν

Stephanus page 75, section a, line 6

εἰπεῖν, εἴ τίς σε ἐρωτῶῃ· “Τί ἐστὶν ἐπὶ τῷ στρογγύλῳ
καὶ εὐθεῖ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ δὴ σχήματα καλεῖς, ταυτόν
ἐπὶ πᾶσιν;” πειρῶ εἰπεῖν, ἵνα καὶ γένηταί σοι μελέτη πρὸς
τὴν περὶ τῆς ἀρετῆς ἀπόκρισιν.

{MEN.} Μή, ἀλλὰ σύ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ.
{ΣΩ.} Βούλει σοι χαρίσωμαι;
{MEN.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἐθελήσεις οὖν καὶ σὺ ἐμοὶ εἰπεῖν περὶ τῆς ἀρετῆς;
{MEN.} Ἐγωγε.
{ΣΩ.} Προθυμητέον τοίνυν· ἄξιον γάρ.

Stephanus page 75, section b, line 7

{MEN.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΣΩ.} Φέρε δὴ, πειρώμεθά σοι εἰπεῖν τί ἐστὶν σχῆμα.
σκοπεῖ οὖν εἰ τόδε ἀποδέχῃ αὐτὸ εἶναι· ἔστω γὰρ δὴ ἡμῖν
τοῦτο σχῆμα, ὃ μόνον τῶν ὄντων τυγχάνει χρώματι ἀεὶ
ἐπόμενον. ἱκανῶς σοι, ἢ ἄλλως πως ζητεῖς; ἐγὼ γὰρ κἂν
οὕτως ἀγαπῶν εἴ μοι ἀρετὴν εἴποις.
{MEN.} Ἀλλὰ τοῦτό γε εὐηθες, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Πῶς λέγεις;
{MEN.} Ὅτι σχῆμά πού ἐστιν κατὰ τὸν σὸν λόγον ὃ ἀεὶ
χρόα ἔπεται. εἶεν· εἰ δὲ δὴ τὴν χρόαν τις μὴ φαίη εἰδέναι,

Stephanus page 75, section c, line 6

ἀλλὰ ὡσαύτως ἀποροῖ ὥσπερ περὶ τοῦ σχήματος, τί ἂν οἶε
σοι ἀποκεκρίσθαι;
{ΣΩ.} Τάληθ' ἔγωγε· καὶ εἰ μὲν γε τῶν σοφῶν τις εἴη
καὶ ἐριστικῶν τε καὶ ἀγωνιστικῶν ὁ ἐρόμενος, εἴποιμ' ἂν
αὐτῷ ὅτι “Ἐμοὶ μὲν εἴρηται· εἰ δὲ μὴ ὀρθῶς λέγω, σὸν
ἔργον λαμβάνειν λόγον καὶ ἐλέγχειν.” εἰ δὲ ὥσπερ ἐγὼ
τε καὶ σὺ νυνὶ φίλοι ὄντες βούλοιντο ἀλλήλοις διαλέγεσθαι,
δεῖ δὴ πραότερόν πως καὶ διαλεκτικώτερον ἀποκρίνεσθαι.
ἔστι δὲ ἴσως τὸ διαλεκτικώτερον μὴ μόνον τάληθ' ἀποκρί-
νεσθαι, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνων ὧν ἂν προσομολογῇ εἰδέναι

Stephanus page 75, section d, line 7

ὁ ἐρωτώμενος. πειράσομαι δὴ καὶ ἐγὼ σοι οὕτως εἰπεῖν.
λέγε γάρ μοι· τελευτήν καλεῖς τι; τοιόνδε λέγω οἷον πέρας
καὶ ἔσχατον - πάντα ταῦτα ταῦτόν τι λέγω· ἴσως δ' ἂν
ἡμῖν Πρόδικος διαφέροιτο, ἀλλὰ σύ γέ που καλεῖς πεπεράνθαι

τι καὶ τετελευτηκέναι - τὸ τοιοῦτον βούλομαι λέγειν, οὐδὲν
ποικίλον.

{MEN.} Ἀλλὰ καλῶ, καὶ οἶμαι μαθάνειν ὃ λέγεις.
{ΣΩ.} Τί δ'; ἐπίπεδον καλεῖς τι, καὶ ἕτερον αὖ στερεόν,
οἷον ταῦτα τὰ ἐν ταῖς γεωμετρίαις;

Stephanus page 76, section a, line 3

{MEN.} Ἐγωγε καλῶ.
{ΣΩ.} Ἦδη τοίνυν ἂν μάθοις μου ἐκ τούτων σχῆμα ὃ

λέγω. κατὰ γὰρ παντὸς σχήματος τοῦτο λέγω, εἰς ὃ τὸ στερεὸν περαίνει, τοῦτ' εἶναι σχῆμα· ὅπερ ἂν συλλαβῶν εἴποιμι στερεοῦ πέρας σχῆμα εἶναι.

{MEN.} Τὸ δὲ χρῶμα τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὑβριστὴς γ' εἶ, ὦ Μένων· ἀνδρὶ πρεσβύτῃ πράγματα προστάτεις ἀποκρίνεσθαι, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐθέλεις ἀναμνησθεὶς εἰπεῖν ὅτι ποτε λέγει Γοργίας ἀρετὴν εἶναι.

{MEN.} Ἀλλ' ἐπειδάν μοι σὺ τοῦτ' εἴπῃς, ὦ Σώκρατες,

Stephanus page 76, section b, line 3

ἐρῶ σοι.

{ΣΩ.} Κἂν κατακεκαλυμμένος τις γνοίῃ, ὦ Μένων, διαλεγόμενου σου, ὅτι καλὸς εἶ καὶ ἐρασταί σοι ἔτι εἰσίν.

{MEN.} Τί δῆ;

{ΣΩ.} Ὅτι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἐπιτάτεις ἐν τοῖς λόγοις, ὅπερ ποιοῦσιν οἱ τρυφῶντες, ἅτε τυραννεύοντες ἕως ἂν ἐν ὥρᾳ ᾧσιν, καὶ ἅμα ἐμοῦ ἴσως κατέγνωκας ὅτι εἰμὶ ἥττων τῶν καλῶν· χαριοῦμαι οὖν σοι καὶ ἀποκρινοῦμαι.

{MEN.} Πάνυ μὲν οὖν χάρισαι.

{ΣΩ.} Βούλει οὖν σοι κατὰ Γοργίαν ἀποκρίνωμαι, ἢ ἂν

Stephanus page 76, section c, line 5

σὺ μάλιστα ἀκολουθήσῃς;

{MEN.} Βούλομαι· πῶς γὰρ οὐ;

{ΣΩ.} Οὐκοῦν λέγετε ἀπορροάς τινας τῶν ὄντων κατὰ Ἐμπεδοκλέα; { - MEN.} Σφόδρα γε. { - ΣΩ.} Καὶ πόρους εἰς οὓς καὶ δι' ὧν αἱ ἀπορροαὶ πορεύονται; { - MEN.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Καὶ τῶν ἀπορροῶν τὰς μὲν ἀρμόττειν ἐνίοις τῶν πόρων, τὰς δὲ ἐλάττους ἢ μείζους εἶναι; { - MEN.} Ἔστι ταῦτα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὄψιν καλεῖς τι; { - MEN.} Ἔγωγε. { - ΣΩ.} Ἐκ τούτων δὴ “σύνες ὅ τοι λέγω,” ἔφη Πίνδαρος. ἔστιν γὰρ χρῶα ἀπορροὴ σχημάτων ὅψει σύμμετρος καὶ

Stephanus page 76, section d, line 5

αἰσθητός.

{MEN.} Ἀριστά μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, ταύτην τὴν ἀπόκρισιν εἰρηκέναι.

{ΣΩ.} Ἴσως γὰρ σοι κατὰ συνήθειαν εἴρηται· καὶ ἅμα οἶμαι ἐννοεῖς ὅτι ἔχῃς ἂν ἐξ αὐτῆς εἰπεῖν καὶ φωνὴν ὃ ἔστι, καὶ ὁσμὴν καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιούτων.

{MEN.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τραγικὴ γὰρ ἐστίν, ὦ Μένων, ἡ ἀπόκρισις, ὥστε ἀρέσκει σοι μᾶλλον ἢ ἡ περὶ τοῦ σχήματος.

{MEN.} Ἔμοιγε.

Stephanus page 76, section e, line 6

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὦ παῖ Ἀλεξιδήμου, ὡς ἐγὼ ἐμαυτὸν
πείθω, ἀλλ' ἐκείνη βελτίων· οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν σοὶ δόξαι,
εἰ μή, ὥσπερ χθὲς ἔλεγες, ἀναγκαῖόν σοι ἀπιέναι πρὸ τῶν
μυστηρίων, ἀλλ' εἰ περιμέναις τε καὶ μνηθείης.

{MEN.} Ἀλλὰ περιμένοιμ' ἂν, ὦ Σώκρατες, εἴ μοι πολλὰ
τοιαῦτα λέγοις.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν προθυμίας γε οὐδὲν ἀπολείψω, καὶ σοῦ
ἕνεκα καὶ ἐμαυτοῦ, λέγων τοιαῦτα· ἀλλ' ὅπως μὴ οὐχ οἷός
τ' ἔσομαι πολλὰ τοιαῦτα λέγειν. ἀλλ' ἴθι δὴ πειρῶ καὶ
σὺ ἐμοὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἀποδοῦναι, κατὰ ὅλου εἰπὼν ἀρετῆς

Stephanus page 77, section a, line 7

πέρι ὅτι ἐστίν, καὶ παῦσαι πολλὰ ποιῶν ἐκ τοῦ ἐνός, ὅπερ
φασὶ τοὺς συντρίβοντάς τι ἐκάστοτε οἱ σκώπτοντες, ἀλλὰ
ἔασας ὅλην καὶ ὑγιῇ εἰπε τί ἐστὶν ἀρετή. τὰ δέ γε παρα-
δείγματα παρ' ἐμοῦ εἴληφας.

{MEN.} Δοκεῖ τοίνυν μοι, ὦ Σώκρατες, ἀρετὴ εἶναι, καθά-
περ ὁ ποιητὴς λέγει, “χαίρειν τε καλοῖσι καὶ δύνασθαι.”
καὶ ἐγὼ τοῦτο λέγω ἀρετὴν, ἐπιθυμοῦντα τῶν καλῶν δυνατόν
εἶναι πορίζεσθαι.

{ΣΩ.} Ἄρα λέγεις τὸν τῶν καλῶν ἐπιθυμοῦντα ἀγαθῶν
ἐπιθυμητὴν εἶναι; { - MEN.} Μάλιστα γε. { - ΣΩ.} Ἄρα ὡς

Stephanus page 77, section b, line 8

ὄντων τινῶν οἱ τῶν κακῶν ἐπιθυμοῦσιν, ἐτέρων δὲ οἱ τῶν
ἀγαθῶν; οὐ πάντες, ὥριστε, δοκοῦσί σοι τῶν ἀγαθῶν ἐπι-
θυμεῖν; { - MEN.} Οὐκ ἔμοιγε. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ τινες τῶν κακῶν;
{ - MEN.} Ναί. { - ΣΩ.} Οἰόμενοι τὰ κακὰ ἀγαθὰ εἶναι, λέγεις,
ἢ καὶ γινώσκοντες ὅτι κακὰ ἐστὶν ὅμως ἐπιθυμοῦσιν αὐ-
τῶν; { - MEN.} Ἀμφοτέρα ἔμοιγε δοκοῦσιν. { - ΣΩ.} Ἡ γὰρ
δοκεῖ τίς σοι, ὦ Μένων, γινώσκων τὰ κακὰ ὅτι κακὰ ἐστὶν
ὅμως ἐπιθυμεῖν αὐτῶν; { - MEN.} Μάλιστα. { - ΣΩ.} Τί ἐπιθυ-
μεῖν λέγεις; ἢ γενέσθαι αὐτῶν; { - MEN.} Γενέσθαι· τί γὰρ
ἄλλο; { - ΣΩ.} Πότερον ἡγούμενος τὰ κακὰ ὠφελεῖν ἐκείνων

Stephanus page 77, section d, line 2

ᾧ ἂν γένηται, ἢ γινώσκων τὰ κακὰ ὅτι βλάπτει ᾧ ἂν
παρῇ; { - MEN.} Εἰσὶ μὲν οἱ ἡγούμενοι τὰ κακὰ ὠφελεῖν,
εἰσὶν δὲ καὶ οἱ γινώσκοντες ὅτι βλάπτει. { - ΣΩ.} Ἡ καὶ
δοκοῦσί σοι γινώσκειν τὰ κακὰ ὅτι κακὰ ἐστὶν οἱ ἡγού-
μενοι τὰ κακὰ ὠφελεῖν; { - MEN.} Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τοῦτό
γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν δηλὸν ὅτι οὗτοι μὲν οὐ τῶν κακῶν ἐπι-
θυμοῦσιν, οἱ ἀγνοοῦντες αὐτά, ἀλλὰ ἐκείνων ἃ ᾤοντο ἀγαθὰ
εἶναι, ἔστιν δὲ ταῦτά γε κακὰ· ὥστε οἱ ἀγνοοῦντες αὐτά
καὶ οἰόμενοι ἀγαθὰ εἶναι δηλὸν ὅτι τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν.
ἢ οὐ; { - MEN.} Κινδυνεύουσιν οὗτοί γε.

{ΣΩ.} Τί δέ; οἱ τῶν κακῶν μὲν ἐπιθυμοῦντες, ὡς φῆς σύ, ἡγούμενοι δὲ τὰ κακὰ βλάπτειν ἐκεῖνον ᾧ ἂν γίγνηται, γινώσκουσιν δήπου ὅτι βλαβήσονται ὑπ' αὐτῶν; { - MEN.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ τοὺς βλαπτομένους οὗτοι οὐκ οἶονται ἀθλίους εἶναι καθ' ὅσον βλάπτονται; { - MEN.} Καὶ τοῦτο ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Τοὺς δὲ ἀθλίους οὐ κακοδαίμονας; { - MEN.} Οἶμαι ἔγωγε. { - ΣΩ.} Ἔστιν οὖν ὅστις βούλεται ἄθλιος καὶ κακοδαίμων εἶναι; { - MEN.} Οὐ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα βούλεται, ὦ Μένων, τὰ κακὰ οὐδεὶς, εἴπερ μὴ βούλεται τοιοῦτος εἶναι. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶν ἄθλιον εἶναι

ἢ ἐπιθυμεῖν τε τῶν κακῶν καὶ κτᾶσθαι; { - MEN.} Κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν, ὦ Σώκρατες· καὶ οὐδεὶς βούλεσθαι τὰ κακὰ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν νυνδὴ ἔλεγες ὅτι ἔστιν ἡ ἀρετὴ βούλεσθαι τε τὰγαθὰ καὶ δύνασθαι; { - MEN.} Εἶπον γάρ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦ λεχθέντος τὸ μὲν βούλεσθαι πᾶσιν ὑπάρχει, καὶ ταύτη γε οὐδὲν ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου βελτίων; { - MEN.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ δηλὸν ὅτι εἴπερ ἐστὶ βελτίων ἄλλος ἄλλου, κατὰ τὸ δύνασθαι ἂν εἴη ἀμείνων. { - MEN.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Τοῦτ' ἐστὶν ἄρα, ὡς ἔοικε, κατὰ τὸν σὸν λόγον ἀρετὴ,

δύναμις τοῦ πορίζεσθαι τὰγαθὰ. { - MEN.} Παντάπασί μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, οὕτως ἔχειν ὡς σὺ νῦν ὑπολαμβάνεις.

{ΣΩ.} Ἴδωμεν δὴ καὶ τοῦτο εἰ ἀληθὲς λέγεις· ἴσως γὰρ ἂν εὖ λέγοις. τὰγαθὰ φῆς οἷόν τ' εἶναι πορίζεσθαι ἀρετὴν εἶναι; { - MEN.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Ἀγαθὰ δὲ καλεῖς οὐχὶ οἷον ὑγίειάν τε καὶ πλοῦτον; { - MEN.} Καὶ χρυσίον λέγω καὶ ἀργύριον κτᾶσθαι καὶ τιμὰς ἐν πόλει καὶ ἀρχάς. { - ΣΩ.} Μὴ ἄλλ' ἅττα λέγεις τὰγαθὰ ἢ τὰ τοιαῦτα; { - MEN.} Οὐκ, ἀλλὰ πάντα λέγω τὰ τοιαῦτα. { - ΣΩ.} Εἴεν· χρυσίον δὲ δὴ καὶ ἀργύριον πορίζεσθαι ἀρετὴ ἐστίν, ὥς φησι Μένων ὁ τοῦ

μεγάλου βασιλέως πατρικὸς ξένος. πότερον προστιθεῖς τούτῳ τῷ πόρῳ, ὦ Μένων, τὸ δικαίως καὶ ὀσίως, ἢ οὐδέν σοι διαφέρει, ἀλλὰ κἂν ἀδίκως τις αὐτὰ πορίζηται, ὁμοίως σὺ αὐτὰ ἀρετὴν καλεῖς; { - MEN.} Οὐ δήπου, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ κακίαν. { - MEN.} Πάντως δήπου. { - ΣΩ.} Δεῖ ἄρα, ὡς ἔοικε, τούτῳ τῷ πόρῳ δικαιοσύνην ἢ σωφροσύνην ἢ ὀσιότητα προσεῖναι, ἢ ἄλλο τι μῶριον ἀρετῆς· εἰ δὲ μή, οὐκ ἔσται ἀρετὴ, καίπερ ἐκπορίζουσα τὰγαθὰ. { - MEN.} Πῶς

γὰρ ἄνευ τούτων ἀρετὴ γένοιτ' ἄν; { - ΣΩ.} Τὸ δὲ μὴ ἐκ-
πορίζειν χρυσίον καὶ ἀργύριον, ὅταν μὴ δίκαιον ᾖ, μήτε

Stephanus page 78, section e, line 5

αὐτῷ μήτε ἄλλω, οὐκ ἀρετὴ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπορία; { -
ΜΕΝ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Οὐδὲν ἄρα μᾶλλον ὁ πόρος τῶν
τοιούτων ἀγαθῶν ἢ ἡ ἀπορία ἀρετὴ ἂν εἴη, ἀλλὰ, ὥς ἔοικεν,

ὁ μὲν ἂν μετὰ δικαιοσύνης γίγνηται, ἀρετὴ ἔσται, ὁ δ'
ἂν ἄνευ πάντων τῶν τοιούτων, κακία. { - ΜΕΝ.} Δοκεῖ μοι
ἀναγκαῖον εἶναι ὡς λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τούτων ἕκαστον ὀλίγον πρότερον μόριον
ἀρετῆς ἔφαμεν εἶναι, τὴν δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ
πάντα τὰ τοιαῦτα;

Stephanus page 79, section a, line 6

{ΜΕΝ.} Ναί.

{ΣΩ.} Εἴτα, ὦ Μένων, παίζεις πρὸς με;

{ΜΕΝ.} Τί δὴ, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὅτι ἄρτι ἐμοῦ δεηθέντος σου μὴ καταγνύναι μηδὲ
κερματίζειν τὴν ἀρετὴν, καὶ δόντος παραδείγματα καθ' ἃ δέοι
ἀποκρίνεσθαι, τούτου μὲν ἡμέλησας, λέγεις δέ μοι ὅτι ἀρετὴ
ἐστὶν οἷόν τ' εἶναι τὰγαθὰ πορίζεσθαι μετὰ δικαιοσύνης·
τοῦτο δὲ φῆς μόριον ἀρετῆς εἶναι;

{ΜΕΝ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν συμβαίνει ἐξ ὧν σὺ ὁμολογεῖς, τὸ μετὰ

Stephanus page 79, section b, line 5

μορίου ἀρετῆς πράττειν ὅτι ἂν πράττη, τοῦτο ἀρετὴν εἶναι·
τὴν γὰρ δικαιοσύνην μόριον φῆς ἀρετῆς εἶναι, καὶ ἕκαστα
τούτων. τί οὖν δὴ τοῦτο λέγω; ὅτι ἐμοῦ δεηθέντος ὅλον
εἶπεῖν τὴν ἀρετὴν, αὐτὴν μὲν πολλοῦ δεῖς εἶπεῖν ὅτι ἐστίν,
πᾶσαν δὲ φῆς πρᾶξιν ἀρετὴν εἶναι, ἐάνπερ μετὰ μορίου
ἀρετῆς πράττηται, ὥσπερ εἰρηκῶς ὅτι ἀρετὴ ἐστὶν τὸ ὅλον
καὶ ἤδη γνωσμένου ἐμοῦ, καὶ ἐὰν σὺ κατακερματίζης αὐτὴν
κατὰ μόρια. δεῖται οὖν σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,
τῆς αὐτῆς ἐρωτήσεως, ὦ φίλε Μένων, τί ἐστὶν ἀρετὴ, εἰ
μετὰ μορίου ἀρετῆς πᾶσα πρᾶξις ἀρετὴ ἂν εἴη; τοῦτο γάρ

Stephanus page 79, section c, line 6

ἐστὶν λέγειν, ὅταν λέγῃ τις, ὅτι πᾶσα ἢ μετὰ δικαιοσύνης
πρᾶξις ἀρετὴ ἐστίν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι πάλιν δεῖσθαι τῆς
αὐτῆς ἐρωτήσεως, ἀλλ' οἶει τινὰ εἰδέναι μόριον ἀρετῆς ὅτι
ἐστίν, αὐτὴν μὴ εἰδότα;

{ΜΕΝ.} Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Εἰ γὰρ καὶ μέμνησαι, ὅτ' ἐγώ σοι ἄρτι ἀπεκρινάμην

περὶ τοῦ σχήματος, ἀπεβάλλομέν που τὴν τοιαύτην ἀπό-
κρισιν τὴν διὰ τῶν ἔτι ζητουμένων καὶ μήπω ὡμολογημένων
ἐπιχειροῦσαν ἀποκρίνεσθαι.

{MEN.} Καὶ ὀρθῶς γε ἀπεβάλλομεν, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 79, section d, line 6

{ΣΩ.} Μὴ τοίνυν, ὦ ἄριστε, μηδὲ σὺ ἔτι ζητουμένης ἀρετῆς
ὅλης ὅτι ἐστὶν οἴου διὰ τῶν ταύτης μορίων ἀποκρινόμενος
δηλώσειν αὐτὴν ὅτι οὖν, ἢ ἄλλο ὅτι οὖν τούτῳ τῷ αὐτῷ
τρόπῳ λέγων, ἀλλὰ πάλιν τῆς αὐτῆς δεήσεσθαι ἐρωτήσεως,
τίνος ὄντος ἀρετῆς λέγεις ἢ λέγεις· ἢ οὐδὲν σοὶ δοκῶ
λέγειν;

{MEN.} Ἐμοιγε δοκεῖς ὀρθῶς λέγειν.

{ΣΩ.} Ἀπόκριναι τοίνυν πάλιν ἐξ ἀρχῆς· τί φῆς ἀρετὴν
εἶναι καὶ σὺ καὶ ὁ ἐταῖρός σου;

{MEN.} ὦ Σώκρατες, ἤκουον μὲν ἔγωγε πρὶν καὶ συγγε-

Stephanus page 80, section a, line 1

νέσθαι σοὶ ὅτι σὺ οὐδὲν ἄλλο ἢ αὐτός τε ἀπορεῖς καὶ τοὺς
ἄλλους ποιεῖς ἀπορεῖν· καὶ νῦν, ὥς γέ μοι δοκεῖς, γοητεύεις
με καὶ φαρμάττεις καὶ ἀτεχνῶς κατεπάδεις, ὥστε μεστὸν
ἀπορίας γεγονέναι. καὶ δοκεῖς μοι παντελῶς, εἰ δεῖ τι καὶ
σκῶψαι, ὁμοιότατος εἶναι τό τε εἶδος καὶ τᾶλλα ταύτῃ τῇ
πλατεῖα νάρκῃ τῇ θαλαττίᾳ· καὶ γὰρ αὕτη τὸν ἀεὶ πλησιάζ-
οντα καὶ ἀπτόμενον ναρκᾶν ποιεῖ, καὶ σὺ δοκεῖς μοι νῦν ἐμὲ
τοιοῦτόν τι πεποιηκέναι, [ναρκᾶν]· ἀληθῶς γὰρ ἔγωγε καὶ
τὴν ψυχὴν καὶ τὸ στόμα ναρκῶ, καὶ οὐκ ἔχω ὅτι ἀποκρίνωμαί
σοι. καίτοι μυριάκις γε περὶ ἀρετῆς παμπόλλους λόγους

Stephanus page 80, section b, line 3

εἴρηκα καὶ πρὸς πολλούς, καὶ πάνυ εὖ, ὥς γε ἑμαυτῷ ἐδόκουν·
νῦν δὲ οὐδ' ὅτι ἐστὶν τὸ παράπαν ἔχω εἰπεῖν. καὶ μοι δοκεῖς
εὖ βουλευέσθαι οὐκ ἐκπλέων ἐνθὲνδε οὐδ' ἀποδημῶν· εἰ
γὰρ ξένος ἐν ἄλλῃ πόλει τοιαῦτα ποιοῖς, τάχ' ἂν ὥς γόης
ἀπαχθείης.

{ΣΩ.} Πανοῦργος εἶ, ὦ Μένων, καὶ ὀλίγου ἐξηπάτησάς με.

{MEN.} Τί μάλιστα, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Γινώσκω οὐ ἔνεκά με ἤκασας.

{MEN.} Τίνος δὴ οἶει;

{ΣΩ.} Ἵνα σε ἀντεικάσω. ἐγὼ δὲ τοῦτο οἶδα περὶ πάντων

Stephanus page 80, section c, line 4

τῶν καλῶν, ὅτι χαίρουσιν εἰκαζόμενοι - λυσιτελεῖ γὰρ αὐτοῖς·
καλαὶ γὰρ οἶμαι τῶν καλῶν καὶ αἱ εἰκόνες - ἀλλ' οὐκ
ἀντεικάσομαί σε. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν ἡ νάρκη αὐτὴ ναρκῶσα
οὕτω καὶ τοὺς ἄλλους ποιεῖ ναρκᾶν, ἔοικα αὐτῇ· εἰ δὲ μή,

οὐ. οὐ γὰρ εὐπορῶν αὐτὸς τοὺς ἄλλους ποιῶ ἀπορεῖν, ἀλλὰ παντὸς μᾶλλον αὐτὸς ἀπορῶν οὕτως καὶ τοὺς ἄλλους ποιῶ ἀπορεῖν. καὶ νῦν περὶ ἀρετῆς ὃ ἔστιν ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, σὺ μέντοι ἴσως πρότερον μὲν ἤδησθα πρὶν ἐμοῦ ἄψασθαι, νῦν μέντοι ὁμοίος εἶ οὐκ εἰδότι. ὅμως δὲ ἐθέλω μετὰ σοῦ σκέψασθαι καὶ συζητῆσαι ὅτι ποτέ ἐστιν.

Stephanus page 80, section d, line 5

{MEN.} Καὶ τίνα τρόπον ζητήσεις, ὦ Σώκρατες, τοῦτο ὃ μὴ οἶσθα τὸ παράπαν ὅτι ἐστίν; ποῖον γὰρ ὦν οὐκ οἶσθα προθέμενος ζητήσεις; ἢ εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐντύχοις αὐτῷ, πῶς εἴσῃ ὅτι τοῦτό ἐστιν ὃ σὺ οὐκ ἤδησθα;

{ΣΩ.} Μανθάνω οἶον βούλει λέγειν, ὦ Μένων. ὁρᾷς τοῦτον ὡς ἐριστικὸν λόγον κατάγεις, ὡς οὐκ ἄρα ἔστιν ζητεῖν ἀνθρώπῳ οὔτε ὃ οἶδε οὔτε ὃ μὴ οἶδε; οὔτε γὰρ ἂν ὅ γε οἶδεν ζητοῖ - οἶδεν γάρ, καὶ οὐδὲν δεῖ τῷ γε τοιούτῳ ζητήσεως - οὔτε ὃ μὴ οἶδεν - οὐδὲ γὰρ οἶδεν ὅτι ζητήσει.

{MEN.} Οὐκοῦν καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι ὁ λόγος οὗτος,

Stephanus page 81, section a, line 2

ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Οὐκ ἔμοιγε.

{MEN.} Ἔχεις λέγειν ὅπη;

{ΣΩ.} Ἐγωγε· ἀκήκοα γὰρ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν σοφῶν περὶ τὰ θεῖα πράγματα -

{MEN.} Τίνα λόγον λεγόντων;

{ΣΩ.} Ἀληθῆ, ἔμοιγε δοκεῖν, καὶ καλόν.

{MEN.} Τίνα τοῦτον, καὶ τίνες οἱ λέγοντες;

{ΣΩ.} Οἱ μὲν λέγοντές εἰσι τῶν ἱερέων τε καὶ τῶν ἱερειῶν ὅσοις μεμέληκε περὶ ὧν μεταχειρίζονται λόγον οἷσις τ' εἶναι

Stephanus page 81, section b, line 1

διδόναι· λέγει δὲ καὶ Πίνδαρος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν ὅσοι θεοῖοι εἰσιν. ἅ δὲ λέγουσιν, ταυτί ἐστιν· ἀλλὰ σκόπει εἰ σοι δοκοῦσιν ἀληθῆ λέγειν. φασὶ γὰρ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀθάνατον, καὶ τοτὲ μὲν τελευτᾶν - ὃ δὴ ἀποθνήσκειν καλοῦσι - τοτὲ δὲ πάλιν γίγνεσθαι, ἀπόλλυσθαι δ' οὐδέποτε· δεῖν δὴ διὰ ταῦτα ὡς ὀσιώτατα διαβιῶναι τὸν βίον· <οἶσιν> γὰρ ἂν -

Φερσεφόνα ποινὰν παλαιοῦ πένθεος

δέξεται, εἰς τὸν ὕπερθεν ἄλιον κείνων ἐνάτῳ ἔτεϊ

Stephanus page 81, section b, line 10

ἀνδιδοῖ ψυχὰς πάλιν,

ἐκ τᾶν βασιλῆες ἀγαυοὶ

καὶ σθένει κραιπνοὶ σοφίᾳ τε μέγιστοι
ἄνδρες αὖξοντ'· ἐς δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ἥρωες ἄγνοὶ
πρὸς ἀνθρώπων καλεῦνται.

Ἄτε οὖν ἡ ψυχὴ ἀθάνατός τε οὖσα καὶ πολλάκις γεγонуῖα,
καὶ ἑωρακυῖα καὶ τὰ ἐνθάδε καὶ τὰ ἐν Αἴδου καὶ πάντα
χρήματα, οὐκ ἔστιν ὅτι οὐ μεμάθηκεν· ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν
καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ περὶ ἄλλων οἷόν τ' εἶναι αὐτὴν ἀναμνη-

Stephanus page 81, section c, line 9

σθῆναι, ἃ γε καὶ πρότερον ἠπίστατο. ἄτε γὰρ τῆς φύσεως
ἀπάσης συγγενοῦς οὕσης, καὶ μεμαθηκυῖας τῆς ψυχῆς ἅπαντα,
οὐδὲν κωλύει ἐν μόνον ἀναμνησθέντα - ὁ δὴ μάθησιν καλοῦσιν
ἄνθρωποι - τᾶλλα πάντα αὐτὸν ἀνευρεῖν, ἐάν τις ἀνδρεῖος ἦ
καὶ μὴ ἀποκάμνη ζητῶν· τὸ γὰρ ζητεῖν ἄρα καὶ τὸ μαθάνειν
ἀνάμνησις ὅλον ἐστίν. οὐκ οὖν δεῖ πείθεσθαι τούτῳ τῷ
ἐριστικῷ λόγῳ· οὗτος μὲν γὰρ ἂν ἡμᾶς ἀργοὺς ποιήσειεν
καὶ ἔστιν τοῖς μαλακοῖς τῶν ἀνθρώπων ἡδὺς ἀκοῦσαι, ὅδε
δὲ ἐργατικούς τε καὶ ζητητικούς ποιεῖ· ὧς ἐγὼ πιστεύων
ἀληθεῖ εἶναι ἐθέλω μετὰ σοῦ ζητεῖν ἀρετὴν ὅτι ἐστίν.

Stephanus page 81, section e, line 3

{MEN.} Ναί, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ πῶς λέγεις τοῦτο, ὅτι οὐ
μαθάνομεν, ἀλλὰ ἦν καλοῦμεν μάθησιν ἀνάμνησιν ἐστίν;
ἔχεις με τοῦτο διδάξαι ὡς οὕτως ἔχει;

{ΣΩ.} Καὶ ἄρτι εἶπον, ὦ Μένων, ὅτι πανοῦργος εἶ, καὶ
νῦν ἐρωτᾷς εἰ ἔχω σε διδάξαι, ὅς οὐ φημι διδαχὴν εἶναι
ἀλλ' ἀνάμνησιν, ἵνα δὴ εὐθὺς φαίνωμαι αὐτὸς ἐμαυτῷ
τὰναντία λέγων.

{MEN.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, οὐ πρὸς τοῦτο

βλέψας εἶπον, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἔθους· ἀλλ' εἰ πῶς μοι ἔχεις

Stephanus page 82, section a, line 6

ἐνδείξασθαι ὅτι ἔχει ὥσπερ λέγεις, ἐνδείξαι.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἔστι μὲν οὐ ῥάδιον, ὅμως δὲ ἐθέλω προθυμη-
θῆναι σοῦ ἕνεκα. ἀλλὰ μοι προσκάλεσον τῶν πολλῶν
ἀκολούθων τουτωνὶ τῶν σαινοῦ ἕνα, ὅντινα βούλει, ἵνα ἐν
τούτῳ σοι ἐπιδείξωμαι.

{MEN.} Πάνυ γε. δεῦρο πρόσελθε.

{ΣΩ.} Ἑλλην μὲν ἐστὶ καὶ ἐλληνίζει;

{MEN.} Πάνυ γε σφόδρα, οἰκογενὴς γε.

{ΣΩ.} Πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν ὁπότ' ἂν σοι φαίνεται, ἢ
ἀναμιμνησκόμενος ἢ μαθάνων παρ' ἐμοῦ.

Stephanus page 82, section b, line 8

{MEN.} Ἀλλὰ προσέξω.

{ΣΩ.} Εἰπέ δή μοι, ὦ παῖ, γινώσκεις τετράγωνον χωρίον
ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν; {- ΠΑΙ.} Ἐγωγε. {- ΣΩ.} Ἔστιν οὖν
τετράγωνον χωρίον ἴσας ἔχον τὰς γραμμὰς ταύτας πάσας,
τέτταρας οὐσας; {- ΠΑΙ.} Πάνυ γε. {- ΣΩ.} Οὐ καὶ ταυτασὶ
τὰς διὰ μέσου ἐστὶν ἴσας ἔχον; {- ΠΑΙ.} Ναί. {- ΣΩ.} Οὐ-
κοῦν εἴη ἂν τοιοῦτον χωρίον καὶ μείζον καὶ ἔλαττον;
{- ΠΑΙ.} Πάνυ γε. {- ΣΩ.} Εἰ οὖν εἴη αὕτη ἡ πλευρὰ δυοῖν
ποδοῖν καὶ αὕτη δυοῖν, πόσων ἂν εἴη ποδῶν τὸ ὅλον; ὧδε
δὲ σκόπει· εἰ ἦν ταύτη δυοῖν ποδοῖν, ταύτη δὲ ἐνὸς ποδὸς

Stephanus page 82, section c, line 8

μόνον, ἄλλο τι ἅπαξ ἂν ἦν δυοῖν ποδοῖν τὸ χωρίον; {- ΠΑΙ.}
Ναί. {- ΣΩ.} Ἐπειδὴ δὲ δυοῖν ποδοῖν καὶ ταύτη, ἄλλο τι ἦ
δὶς δυοῖν γίνεταί; {- ΠΑΙ.} Γίνεται. {- ΣΩ.} Δυοῖν ἄρα δὶς
γίνεταί ποδῶν; {- ΠΑΙ.} Ναί. {- ΣΩ.} Πόσοι οὖν εἰσιν οἱ δύο
δὶς πόδες; λογισάμενος εἰπέ. {- ΠΑΙ.} Τέτταρες, ὦ Σώκρατες.
{- ΣΩ.} Οὐκοῦν γένοιτ' ἂν τούτου τοῦ χωρίου ἕτερον διπλά-
σιον, τοιοῦτον δέ, ἴσας ἔχον πάσας τὰς γραμμὰς ὥσπερ
τοῦτο; {- ΠΑΙ.} Ναί. {- ΣΩ.} Πόσων οὖν ἔσται ποδῶν; {- ΠΑΙ.}
Ὀκτώ. {- ΣΩ.} Φέρε δή, πειρῶ μοι εἰπεῖν πηλίκη τις ἔσται
ἐκείνου ἡ γραμμὴ ἐκάστη. ἡ μὲν γὰρ τοῦδε δυοῖν ποδοῖν· τί

Stephanus page 82, section e, line 2

δὲ ἡ ἐκείνου τοῦ διπλασίου; {- ΠΑΙ.} Δῆλον δὴ, ὦ Σώκρατες,
ὅτι διπλασία.
{ΣΩ.} Ὅρα, ὦ Μένων, ὥς ἐγὼ τοῦτον οὐδὲν διδάσκω,
ἀλλ' ἐρωτῶ πάντα; καὶ νῦν οὗτος οἶεται εἰδέναι ὅποια ἐστὶν
ἀφ' ἧς τὸ ὀκτώπουν χωρίον γενήσεται· ἡ οὐ δοκεῖ σοι;
{MEN.} Ἐμοιγε.
{ΣΩ.} Οἶδεν οὖν;
{MEN.} Οὐ δῆτα.
{ΣΩ.} Οἶεται δέ γε ἀπὸ τῆς διπλασίας;
{MEN.} Ναί.

Stephanus page 82, section e, line 12

{ΣΩ.} Θεῶ δὴ αὐτὸν ἀναμιμνησκόμενον ἐφεξῆς, ὥς δεῖ
ἀναμιμνήσκεσθαι.
Σὺ δέ μοι λέγε· ἀπὸ τῆς διπλασίας γραμμῆς φῆς τὸ
διπλάσιον χωρίον γίνεσθαι; τοιόνδε λέγω, μὴ ταύτη μὲν
μακρόν, τῇ δὲ βραχύ, ἀλλὰ ἴσον πανταχῇ ἔστω ὥσπερ τουτί,
διπλάσιον δὲ τούτου, ὀκτώπουν· ἀλλ' ὅρα εἰ ἔτι σοι ἀπὸ τῆς
διπλασίας δοκεῖ ἔσεσθαι. {- ΠΑΙ.} Ἐμοιγε. {- ΣΩ.} Οὐκοῦν
διπλασία αὕτη ταύτης γίνεταί, ἂν ἑτέραν τοσαύτην προς-
θῶμεν ἐνθένδε; {- ΠΑΙ.} Πάνυ γε. {- ΣΩ.} Ἀπὸ ταύτης δὴ,
φής, ἔσται τὸ ὀκτώπουν χωρίον, ἂν τέτταρες τοσαῦται

γένωνται; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Αναγραφώμεθα δὴ ἀπ' αὐ-
τῆς ἴσας τέτταρας. ἄλλο τι ἢ τουτὶ ἂν εἴη ὃ φῆς τὸ ὀκτώπουν
εἶναι; { - ΠΑΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐν αὐτῷ ἐστὶν ταυτὶ
τέτταρα, ὧν ἕκαστον ἴσον τούτῳ ἐστὶν τῷ τετράποδι; { -
ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Πόσον οὖν γίγνεται; οὐ τετράκις τοσοῦ-
τον; { - ΠΑΙ.} Πῶς δ' οὐ; { - ΣΩ.} Διπλάσιον οὖν ἐστὶν τὸ
τετράκις τοσοῦτον; { - ΠΑΙ.} Οὐ μὰ Δία. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ ποσα-
πλάσιον; { - ΠΑΙ.} Τετραπλάσιον. { - ΣΩ.} Ἀπὸ τῆς διπλασίας
ἄρα, ὧ παῖ, οὐ διπλάσιον ἀλλὰ τετραπλάσιον γίγνεται χωρίον.
{ - ΠΑΙ.} Ἀληθῆ λέγεις. { - ΣΩ.} Τεττάρων γὰρ τετράκις ἐστὶν

έκκαίδεκα. οὐχί; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ὀκτώπουν δ' ἀπὸ ποίας
γραμμῆς; οὐχὶ ἀπὸ μὲν ταύτης τετραπλάσιον; { - ΠΑΙ.} Φημί.
{ - ΣΩ.} Τετράπουν δὲ ἀπὸ τῆς ἡμισέας ταυτησὶ τουτί; { - ΠΑΙ.}
Ναί. { - ΣΩ.} Εἴεν· τὸ δὲ ὀκτώπουν οὐ τοῦδε μὲν διπλάσιόν
ἐστὶν, τούτου δὲ ἥμισυ; { - <ΠΑΙ.} Ναί.> { - ΣΩ.} Οὐκ ἀπὸ μὲν
μείζονος ἔσται ἢ τοσαύτης γραμμῆς, ἀπὸ ἐλάττονος δὲ ἢ
τοσησδὶ; ἢ οὐ; { - ΠΑΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτω. { - ΣΩ.} Καλῶς·
τὸ γὰρ σοι δοκοῦν τοῦτο ἀποκρίνου. καί μοι λέγε· οὐχ ἤδε
μὲν δυοῖν ποδοῖν ἦν, ἢ δὲ τεττάρων; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.}
Δεῖ ἄρα τὴν τοῦ ὀκτώποδος χωρίου γραμμὴν μείζω μὲν εἶναι

τῆσδε τῆς δίποδος, ἐλάττω δὲ τῆς τετράποδος. { - ΠΑΙ.} Δεῖ.
{ - ΣΩ.} Πειρῶ δὴ λέγειν πηλίκην τινὰ φῆς αὐτὴν εἶναι. { -
ΠΑΙ.} Τρίποδα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἄνπερ τρίπους ἦ, τὸ ἥμισυ
ταύτης προσληψόμεθα καὶ ἔσται τρίπους; δύο μὲν γὰρ οἶδε,
ὁ δὲ εἷς· καὶ ἐνθένδε ὡσαύτως δύο μὲν οἶδε, ὁ δὲ εἷς· καὶ
γίγνεται τοῦτο τὸ χωρίον ὃ φῆς. { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
ἂν ἡ τῆδε τριῶν καὶ τῆδε τριῶν, τὸ ὅλον χωρίον τριῶν τρεῖς
ποδῶν γίγνεται; { - ΠΑΙ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Τρεῖς δὲ τρεῖς πόσοι
εἰσὶ πόδες; { - ΠΑΙ.} Ἐννέα. { - ΣΩ.} Ἐδεῖ δὲ τὸ διπλάσιον
πόσων εἶναι ποδῶν; { - ΠΑΙ.} Ὀκτώ. { - ΣΩ.} Οὐδ' ἄρ' ἀπὸ τῆς

τρίποδός πω τὸ ὀκτώπουν χωρίον γίγνεται. { - ΠΑΙ.} Οὐ δῆτα.
{ - ΣΩ.} Ἀλλ' ἀπὸ ποίας; πειρῶ ἡμῖν εἰπεῖν ἀκριβῶς· καὶ
εἰ μὴ βούλει ἀριθμεῖν, ἀλλὰ δεῖξον ἀπὸ ποίας. { - ΠΑΙ.} Ἀλλὰ
μὰ τὸν Δία, ὧ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ οἶδα.

{ΣΩ.} Ἐννοεῖς αὖ, ὧ Μένων, οὗ ἐστὶν ἤδη βαδίζων ὅδε
τοῦ ἀναμνησκεισθαι; ὅτι τὸ μὲν πρῶτον ἤδει μὲν οὐ, ἤ τις
ἐστὶν ἢ τοῦ ὀκτώποδος χωρίου γραμμὴ, ὥσπερ οὐδὲ νῦν πω
οἶδεν, ἀλλ' οὖν ᾤετό γ' αὐτὴν τότε εἰδέναι, καὶ θαρραλέως

ἀπεκρίνετο ὡς εἰδῶς, καὶ οὐχ ἡγεῖτο ἀπορεῖν· νῦν δὲ ἡγεῖται ἀπορεῖν ἤδη, καὶ ὥσπερ οὐκ οἶδεν, οὐδ' οἶεται εἰδέναι.

Stephanus page 84, section b, line 2

{MEN.} Ἀληθῆ λέγεις.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν νῦν βέλτιον ἔχει περὶ τὸ πρᾶγμα ὁ οὐκ ἤδει;
{MEN.} Καὶ τοῦτό μοι δοκεῖ.
{ΣΩ.} Ἀπορεῖν οὖν αὐτὸν ποιήσαντες καὶ ναρκᾶν ὥσπερ ἡ νάρκη, μῶν τι ἐβλάψαμεν;
{MEN.} Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Προὔργου γοῦν τι πεποιθήκαμεν, ὡς ἔοικε, πρὸς τὸ ἐξευρεῖν ὅπῃ ἔχει· νῦν μὲν γὰρ καὶ ζητήσκειν ἂν ἡδέως οὐκ εἰδῶς, τότε δὲ ῥαδίως ἂν καὶ πρὸς πολλοὺς καὶ πολλάκις

Stephanus page 84, section c, line 1

ᾧτε' ἂν εὖ λέγειν περὶ τοῦ διπλασίου χωρίου, ὡς δεῖ διπλασίαν τὴν γραμμὴν ἔχειν μήκει.
{MEN.} Ἔοικεν.
{ΣΩ.} Οἶει οὖν ἂν αὐτὸν πρότερον ἐπιχειρῆσαι ζητεῖν ἢ μαθάνειν τοῦτο ὃ ᾧτε εἰδέναι οὐκ εἰδῶς, πρὶν εἰς ἀπορίαν κατέπεσεν ἡγησάμενος μὴ εἰδέναι, καὶ ἐπόθησεν τὸ εἰδέναι;
{MEN.} Οὐ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Ὡνητο ἄρα ναρκήσας;
{MEN.} Δοκεῖ μοι.
{ΣΩ.} Σκέψαι δὴ ἐκ ταύτης τῆς ἀπορίας ὅτι καὶ ἀνευρήσει

Stephanus page 84, section c, line 11

ζητῶν μετ' ἐμοῦ, οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἐρωτῶντος ἐμοῦ καὶ οὐ διδάσκοντος· φύλαττε δὲ ἂν που εὐρύς με διδάσκοντα καὶ διεξιόντα αὐτῷ, ἀλλὰ μὴ τὰς τούτου δόξας ἀνερωτῶντα.
Λέγε γάρ μοι σύ· οὐ τὸ μὲν τετράπουν τοῦτο ἡμῖν ἐστι χωρίον; μαθάνεις; { - ΠΑΙ.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Ἐτερον δὲ αὐτῷ προσθεῖμεν ἂν τουτί ἴσον; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Καὶ τρίτον τόδε ἴσον ἐκατέρω τούτων; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν προσαναπληρωσάμεθ' ἂν τὸ ἐν τῇ γωνίᾳ τόδε; { - ΠΑΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν γένοιτ' ἂν τέτταρα ἴσα χωρία τάδε; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τί οὖν; τὸ ὅλον τόδε ποσαπλάσιον

Stephanus page 84, section e, line 2

τοῦδε γίγνεται; { - ΠΑΙ.} Τετραπλάσιον. { - ΣΩ.} Ἔδει δέ γε διπλάσιον ἡμῖν γενέσθαι· ἢ οὐ μέμνησαι; { - ΠΑΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐστὶν αὕτη γραμμὴ ἐκ γωνίας εἰς γωνίαν [τινὰ] τέμνουσα δίχα ἕκαστον τούτων τῶν χωρίων; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τέτταρες αὗται γίνονται γραμμαὶ ἴσαι,

περιέχουσai τουτὶ τὸ χωρίον; { - ΠΑΙ.} Γίγνονται γάρ. { - ΣΩ.}
Σκόπει δὴ· πηλίκον τί ἐστὶν τοῦτο τὸ χωρίον; { - ΠΑΙ.} Οὐ
μανθάνω. { - ΣΩ.} Οὐχὶ τεττάρων ὄντων τούτων ἡμισυ ἐκάστου
ἐκάστη ἢ γραμμὴ ἀποτέμνηκεν ἐντός; ἢ οὐ; { - ΠΑΙ.} Ναί. { -

Stephanus page 85, section a, line 7

ΣΩ.} Πόσα οὖν τηλικαῦτα ἐν τούτῳ ἔνεστιν; { - ΠΑΙ.} Τέτταρα.
{ - ΣΩ.} Πόσα δὲ ἐν τῷδε; { - ΠΑΙ.} Δύο. { - ΣΩ.} Τὰ δὲ τέτταρα
τοῖν δυοῖν τί ἐστὶν; { - ΠΑΙ.} Διπλάσια. { - ΣΩ.} Τόδε οὖν
ποσάπουν γίγνεται; { - ΠΑΙ.} Ὀκτώπουν. { - ΣΩ.} Ἀπὸ ποίας
γραμμῆς; { - ΠΑΙ.} Ἀπὸ ταύτης. { - ΣΩ.} Ἀπὸ τῆς ἐκ γωνίας
εἰς γωνίαν τεινούσης τοῦ τετράποδος; { - ΠΑΙ.} Ναί. { - ΣΩ.}
Καλοῦσιν δέ γε ταύτην διάμετρον οἱ σοφισταί· ὥστ' εἰ ταύτη
διάμετρος ὄνομα, ἀπὸ τῆς διαμέτρου ἄν, ὥς σὺ φῆς, ὦ παῖ
Μένωνος, γίγνοιτ' ἂν τὸ διπλάσιον χωρίον. { - ΠΑΙ.} Πάνυ
μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 85, section b, line 8

{ΣΩ.} Τί σοι δοκεῖ, ὦ Μένων; ἔστιν ἥντινα δόξαν οὐχ
αὐτοῦ οὗτος ἀπεκρίνατο;
{ΜΕΝ.} Οὐκ, ἀλλ' ἑαυτοῦ.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν οὐκ ἤδει γε, ὥς ἔφαμεν ὀλίγον πρότερον.
{ΜΕΝ.} Ἀληθῆ λέγεις.
{ΣΩ.} Ἐνῆσαν δέ γε αὐτῷ αὐταὶ αἱ δόξαι· ἢ οὐ;
{ΜΕΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τῷ οὐκ εἰδότι ἄρα περὶ ὧν ἂν μὴ εἰδῇ ἔνεισιν
ἀληθεῖς δόξαι περὶ τούτων ὧν οὐκ οἶδε;
{ΜΕΝ.} Φαίνεται.

Stephanus page 85, section c, line 9

{ΣΩ.} Καὶ νῦν μὲν γε αὐτῷ ὥσπερ ὄναρ ἄρτι ἀνακεκίνηται
αἱ δόξαι αὐταί· εἰ δὲ αὐτόν τις ἀνερῆσεται πολλάκις τὰ αὐτὰ
ταῦτα καὶ πολλαχῇ, οἷσθ' ὅτι τελευτῶν οὐδενὸς ἦττον ἀκριβῶς
ἐπιστήσεται περὶ τούτων.
{ΜΕΝ.} Ἔοικεν.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὐδενὸς διδάξαντος ἀλλ' ἐρωτήσαντος ἐπι-
στήσεται, ἀναλαβὼν αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην;
{ΜΕΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τὸ δὲ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν ἐν αὐτῷ ἐπιστήμην οὐκ
ἀναμνήσκεισθαι ἐστὶν;

Stephanus page 85, section d, line 8

{ΜΕΝ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ τὴν ἐπιστήμην, ἣν νῦν οὗτος ἔχει, ἥτοι
ἔλαβέν ποτε ἢ αἰεὶ εἶχεν;
{ΜΕΝ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν ἀεὶ εἶχεν, ἀεὶ καὶ ἦν ἐπιστήμων· εἰ δὲ ἔλαβέν ποτε, οὐκ ἂν ἔν γε τῷ νῦν βίῳ εἰληφώς εἴη. ἦ δεδίδαχέν τις τοῦτον γεωμετρεῖν; οὗτος γὰρ ποιήσει περὶ πάσης γεωμετρίας ταῦτά ταῦτα, καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων ἀπάντων. ἔστιν οὖν ὅστις τοῦτον πάντα δεδίδαχεν; δίκαιος γάρ που εἴ εἰδέναι, ἄλλως τε ἐπειδὴ ἐν τῇ σῇ οἰκίᾳ γέγονεν

Stephanus page 85, section e, line 5

καὶ τέθραπται.

{MEN.} Ἀλλ' οἶδα ἔγωγε ὅτι οὐδεὶς πώποτε ἐδίδαξεν.

{ΣΩ.} Ἐχει δὲ ταύτας τὰς δόξας, ἦ οὐχί;

{MEN.} Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, φαίνεται.

{ΣΩ.} Εἰ δὲ μὴ ἔν τῷ νῦν βίῳ λαβών, οὐκ ἤδη τοῦτο δῆλον, ὅτι ἐν ἄλλῳ τινὶ χρόνῳ εἶχε καὶ ἐμεμαθήκει;

{MEN.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν οὗτός γε ἔστιν ὁ χρόνος ὅτ' οὐκ ἦν ἄνθρωπος;

{MEN.} Ναί.

Stephanus page 86, section a, line 6

{ΣΩ.} Εἰ οὖν ὅν τ' ἂν ἦ χρόνον καὶ ὃν ἂν μὴ ἦ ἄνθρωπος, ἐνέσονται αὐτῷ ἀληθεῖς δόξαι, αἱ ἐρωτήσῃ ἐπεγεργεῖσθαι ἐπιστῆμαι γίγνονται, ἅρ' οὖν τὸν ἀεὶ χρόνον μεμαθηκυῖα ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ; δῆλον γὰρ ὅτι τὸν πάντα χρόνον ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος.

{MEN.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ ἀεὶ ἡ ἀλήθεια ἡμῖν τῶν ὄντων ἔστιν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀθάνατος ἂν ἡ ψυχὴ εἴη, ὥστε θαρροῦντα χρὴ ὁ μὴ τυγχάνεις ἐπιστάμενος νῦν - τοῦτο δ' ἔστιν ὁ μὴ μεμνημένος - ἐπιχειρεῖν ζητεῖν καὶ ἀναμνησέσθαι;

Stephanus page 86, section b, line 5

{MEN.} Εὖ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶδ' ὅπως.

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἐγὼ ἐμοί, ὦ Μένων. καὶ τὰ μὲν γε ἄλλα οὐκ ἂν πάνυ ὑπὲρ τοῦ λόγου δυσχুরισαίμην· ὅτι δ' οἰόμενοι δεῖν ζητεῖν ἅ μὴ τις οἶδεν βελτίους ἂν εἴμεν καὶ ἀνδρικώτεροι καὶ ἥττον ἀργοὶ ἢ εἰ οἰοίμεθα ἅ μὴ ἐπιστάμεθα μηδὲ δυνατόν εἶναι εὐρεῖν μηδὲ δεῖν ζητεῖν, περὶ τούτου πάνυ ἂν διαμαχοίμην, εἰ οἷός τε εἴην, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ.

{MEN.} Καὶ τοῦτο μὲν γε δοκεῖς μοι εὖ λέγειν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Βούλει οὖν, ἐπειδὴ ὁμονοοῦμεν ὅτι ζητητέον περὶ οὗ μὴ τις οἶδεν, ἐπιχειρήσωμεν κοινῇ ζητεῖν τί ποτ' ἔστιν

Stephanus page 86, section c, line 6

ἀρετή;

{MEN.} Πάνυ μὲν οὖν. οὐ μέντοι, ὦ Σώκρατες, ἀλλ'

ἔγωγε ἐκεῖνο ἂν ἤδιστα, ὅπερ ἠρόμην τὸ πρῶτον, καὶ σκεψαί-
μην καὶ ἀκούσαιμι, πότερον ὡς διδασκῶ ὄντι αὐτῷ δεῖ ἐπι-
χειρεῖν, ἢ ὡς φύσει ἢ ὡς τίνι ποτὲ τρόπῳ παραγιγνομένης
τοῖς ἀνθρώποις τῆς ἀρετῆς.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ μὲν ἐγὼ ἤρχον, ὦ Μένων, μὴ μόνον ἐμαυ-
τοῦ ἀλλὰ καὶ σοῦ, οὐκ ἂν ἐσκεψάμεθα πρότερον εἴτε διδασκτὸν
εἴτε οὐ διδασκτὸν ἢ ἀρετῇ, πρὶν ὅτι ἐστὶν πρῶτον ἐζητήσαμεν
αὐτό· ἐπειδὴ δὲ σὺ σαυτοῦ μὲν οὐδ' ἐπιχειρεῖς ἄρχειν, ἵνα

Stephanus page 86, section d, line 7

δὴ ἐλεύθερος ἦς, ἐμοῦ δὲ ἐπιχειρεῖς τε ἄρχειν καὶ ἄρχεις,
συγχωρήσομαί σοι - τί γὰρ χρὴ ποιεῖν; - ἔοικεν οὖν σκεπτέον
εἶναι ποῖόν τί ἐστὶν ὃ μήπω ἴσμεν ὅτι ἐστίν. εἰ μὴ τι οὖν
ἀλλὰ σμικρόν γέ μοι τῆς ἀρχῆς χάλασον, καὶ συγχώρησον
ἐξ ὑποθέσεως αὐτὸ σκοπεῖσθαι, εἴτε διδασκτὸν ἐστὶν εἴτε
ὅπως οὖν. λέγω δὲ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ὧδε, ὥσπερ οἱ γεωμέ-
τραι πολλάκις σκοποῦνται, ἐπειδὴν τις ἔρηται αὐτούς, οἷον
περὶ χωρίου, εἰ οἷόν τε ἐς τόνδε τὸν κύκλον τόδε τὸ χωρίον
τρίγωνον ἐνταθῆναι, εἰποι ἂν τις ὅτι “Οὐπω οἶδα εἰ ἐστὶν
τοῦτο τοιοῦτον, ἀλλ' ὥσπερ μὲν τινα ὑπόθεσιν προὔργου

Stephanus page 87, section a, line 3

οἶμαι ἔχειν πρὸς τὸ πρᾶγμα τοιάνδε· εἰ μὲν ἐστὶν τοῦτο τὸ
χωρίον τοιοῦτον οἷον παρὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῦ γραμμὴν
παρατείναντα ἐλλείπειν τοιούτῳ χωρίῳ οἷον ἂν αὐτὸ τὸ
παρατεταμένον ἦ, ἄλλο τι συμβαίνειν μοι δοκεῖ, καὶ ἄλλο
αὖ, εἰ ἀδύνατόν ἐστιν ταῦτα παθεῖν. ὑποθέμενος οὖν ἐθέλω
εἰπεῖν σοι τὸ συμβαῖνον περὶ τῆς ἐντάσεως αὐτοῦ εἰς τὸν
κύκλον, εἴτε ἀδύνατον εἴτε μή.” οὕτω δὴ καὶ περὶ ἀρετῆς
ἡμεῖς, ἐπειδὴ οὐκ ἴσμεν οὐθ' ὅτι ἐστὶν οὐθ' ὅποιόν τι, ὑπο-
θέμενοι αὐτὸ σκοπῶμεν εἴτε διδασκτὸν εἴτε οὐ διδασκτὸν ἐστὶν,
ὧδε λέγοντες· Εἰ ποῖόν τί ἐστὶν τῶν περὶ τὴν ψυχὴν ὄντων

Stephanus page 87, section b, line 6

ἀρετῇ, διδασκτὸν ἂν εἴη ἢ οὐ διδασκτὸν; πρῶτον μὲν δὴ εἰ
ἐστὶν ἄλλοιον ἢ οἷον ἐπιστήμη, ἄρα διδασκτὸν ἢ οὐ, ἢ ὃ
νυνδὴ ἐλέγομεν, ἀναμνηστόν - διαφερέτω δὲ μηδὲν ἡμῖν
ὁποτέρῳ ἂν τῷ ὀνόματι χρώμεθα - ἀλλ' ἄρα διδασκτὸν; ἢ
τοῦτό γε παντὶ δῆλον, ὅτι οὐδὲν ἄλλο διδάσκεται ἄνθρωπος
ἢ ἐπιστήμην;

{ΜΕΝ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γ' ἐστὶν ἐπιστήμη τις ἢ ἀρετῇ, δῆλον ὅτι
διδασκτὸν ἂν εἴη.

{ΜΕΝ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 87, section c, line 8

{ΣΩ.} Τούτου μὲν ἄρα ταχὺ ἀπηλλάγμεθα, ὅτι τοιοῦδε μὲν ὄντος διδακτόν, τοιοῦδε δ' οὐ.

{MEN.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, δεῖ σκέψασθαι πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἀρετὴ ἢ ἄλλοῖον ἐπιστήμης.

{MEN.} Ἐμοιγε δοκεῖ τοῦτο μετὰ τοῦτο σκεπτέον εἶναι.

{ΣΩ.} Τί δὲ δὴ; ἄλλο τι ἢ ἀγαθὸν αὐτὸ φαμεν εἶναι τὴν ἀρετὴν, καὶ αὕτη ἡ ὑπόθεσις μένει ἡμῖν, ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι;

{ - MEN.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν τί ἐστιν ἀγαθὸν καὶ ἄλλο χωριζόμενον ἐπιστήμης, τάχ' ἂν εἴη ἡ

Stephanus page 87, section d, line 6

ἀρετὴ οὐκ ἐπιστήμη τις· εἰ δὲ μηδὲν ἐστιν ἀγαθὸν ὃ οὐκ ἐπιστήμη περιέχει, ἐπιστήμην ἂν τιν' αὐτὸ ὑποπεύοντες εἶναι ὀρθῶς ὑποπεύοιμεν. { - MEN.} Ἔστι ταῦτα. { - ΣΩ.} Καὶ μὴν ἀρετὴ γ' ἐσμὲν ἀγαθοί; { - MEN.} Ναί. { - ΣΩ.} Εἰ δὲ ἀγαθοί, ὠφέλιμοι· πάντα γὰρ τὰγαθὰ ὠφέλιμα. οὐχί; { - MEN.} Ναί. { - ΣΩ.} Καὶ ἡ ἀρετὴ δὴ ὠφέλιμόν ἐστιν; { - MEN.} Ἀνάγκη ἐκ τῶν ὠμολογημένων.

{ΣΩ.} Σκεψώμεθα δὴ καθ' ἕκαστον ἀναλαμβάνοντες ποῖά ἐστιν ἃ ἡμᾶς ὠφελεῖ. ὑγίεια, φαμέν, καὶ ἰσχυρὸς καὶ κάλλος

Stephanus page 87, section e, line 7

καὶ πλοῦτος δὴ· ταῦτα λέγομεν καὶ τὰ τοιαῦτα ὠφέλιμα. οὐχί; { - MEN.} Ναί. { - ΣΩ.} Ταῦτά δὲ ταῦτά φαμεν ἐνίοτε καὶ βλάπτειν· ἢ σὺ ἄλλως φῆς ἢ οὕτως; { - MEN.} Οὐκ, ἀλλ' οὕτως. { - ΣΩ.} Σκόπει δὴ, ὅταν τί ἐκάστου τούτων ἡγῆται, ὠφελεῖ ἡμᾶς, καὶ ὅταν τί, βλάπτει; ἄρ' οὐχ ὅταν μὲν ὀρθῇ χρῆσις, ὠφελεῖ, ὅταν δὲ μὴ, βλάπτει; { - MEN.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἔτι τοίνυν καὶ τὰ κατὰ τὴν ψυχὴν σκεψώμεθα. σωφροσύνην τι καλεῖς καὶ δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν καὶ εὐμαθίαν καὶ μνήμην καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα; { - MEN.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Σκόπει δὴ, τούτων ἅττα

Stephanus page 88, section b, line 2

σοι δοκεῖ μὴ ἐπιστήμη εἶναι ἀλλ' ἄλλο ἐπιστήμης, εἰ οὐχὶ τοτὲ μὲν βλάπτει, τοτὲ δὲ ὠφελεῖ; οἷον ἀνδρεία, εἰ μὴ ἔστι φρόνησις ἢ ἀνδρεία ἀλλ' οἷον θάρρος τι· οὐχ ὅταν μὲν ἄνευ νοῦ θαρρῇ ἄνθρωπος, βλάπτεται, ὅταν δὲ σὺν νῷ, ὠφελεῖται; { - MEN.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ σωφροσύνη ὡσαύτως καὶ εὐμαθία· μετὰ μὲν νοῦ καὶ μανθανόμενα καὶ καταρτυόμενα ὠφέλιμα, ἄνευ δὲ νοῦ βλαβερά; { - MEN.} Πάνυ σφόδρα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν συλλήβδην πάντα τὰ τῆς ψυχῆς ἐπιχειρήματα καὶ καρτερήματα ἡγουμένης μὲν φρονήσεως εἰς εὐδαιμονίαν τελευτᾷ, ἀφροσύνης δ' εἰς τὸνναντίον; { - MEN.}

Ἔοικεν. { - ΣΩ.} Εἰ ἄρα ἀρετὴ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ τί ἐστὶν καὶ ἀναγκαῖον αὐτῷ ὠφελίμῳ εἶναι, φρόνησιν αὐτὸ δεῖ εἶναι, ἐπειδήπερ πάντα τὰ κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτὰ μὲν καθ' αὐτὰ οὔτε ὠφέλιμα οὔτε βλαβερὰ ἐστὶν, προσγενομένης δὲ φρονήσεως ἢ ἀφροσύνης βλαβερὰ τε καὶ ὠφέλιμα γίνονται. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν λόγον ὠφελιμὸν γε οὖσαν τὴν ἀρετὴν φρόνησιν δεῖ τιν' εἶναι. { - ΜΕΝ.} Ἔμοιγε δοκεῖ.
{ΣΩ.} Καὶ μὲν δὴ καὶ τὰλλα ἃ νυνδὴ ἐλέγομεν, πλοῦτόν τε καὶ τὰ τοιαῦτα, τοτὲ μὲν ἀγαθὰ τοτὲ δὲ βλαβερὰ εἶναι, ἄρα οὐχ ὥσπερ τῇ ἄλλῃ ψυχῇ ἢ φρόνησις ἡγουμένη ὠφέλιμα

τὰ τῆς ψυχῆς ἐποίει, ἢ δὲ ἀφροσύνη βλαβερὰ, οὕτως αὖ καὶ τούτοις ἢ ψυχῇ ὀρθῶς μὲν χρωμένη καὶ ἡγουμένη ὠφέλιμα αὐτὰ ποιεῖ, μὴ ὀρθῶς δὲ βλαβερὰ; { - ΜΕΝ.} Πάνυ γε.
{ - ΣΩ.} Ὄρθῶς δέ γε ἢ ἔμφρων ἡγεῖται, ἡμαρτημένως δ' ἢ ἄφρων; { - ΜΕΝ.} Ἔστι ταῦτα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτω δὴ κατὰ πάντων εἰπεῖν ἔστιν, τῷ ἀνθρώπῳ τὰ μὲν ἄλλα πάντα εἰς τὴν ψυχὴν ἀνηρτῆσθαι, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς αὐτῆς εἰς φρόνησιν, εἰ μέλλει ἀγαθὰ εἶναι· καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ φρόνησις ἂν εἴη τὸ ὠφέλιμον· φαμὲν δὲ τὴν ἀρετὴν ὠφέλιμον εἶναι; { - ΜΕΝ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Φρόνησιν ἄρα φαμὲν ἀρετὴν εἶναι,

ἤτοι σύμπασαν ἢ μέρος τι; { - ΜΕΝ.} Δοκεῖ μοι καλῶς λέγεσθαι, ὦ Σώκρατες, τὰ λεγόμενα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐκ ἂν εἴεν φύσει οἱ ἀγαθοί. { - ΜΕΝ.} Οὐ μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Καὶ γὰρ ἂν που καὶ τόδ' ἦν· εἰ φύσει οἱ ἀγαθοὶ ἐγίγνοντο, ἥσάν που ἂν ἡμῖν οἱ ἐγίγνωσκον τῶν νέων τοὺς ἀγαθοὺς τὰς φύσεις, οὓς ἡμεῖς ἂν παραλαβόντες ἐκείνων ἀποφηνάντων ἐφυλάττομεν ἂν ἐν ἀκροπόλει, κατασημνήμενοι πολὺ μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον, ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφίκοιντο εἰς τὴν ἡλικίαν, χρήσιμοι

γίγνοιτο ταῖς πόλεσι.

{ΜΕΝ.} Εἰκός γέ τοι, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἐπειδὴ οὐ φύσει οἱ ἀγαθοὶ ἀγαθοὶ γίνονται, ἄρα μαθήσει;

{ΜΕΝ.} Δοκεῖ μοι ἤδη ἀναγκαῖον εἶναι· καὶ δῆλον, ὦ Σώκρατες, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, εἴπερ ἐπιστήμη ἐστὶν ἀρετή, ὅτι διδακτόν ἐστιν.

{ΣΩ.} Ἴσως νῆ Δία· ἀλλὰ μὴ τοῦτο οὐ καλῶς ὡμολογήσαμεν;

{MEN.} Καὶ μὴν ἐδόκει γε ἄρτι καλῶς λέγεσθαι.

Stephanus page 89, section c, line 8

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴ οὐκ ἐν τῷ ἄρτι μόνον δέη αὐτὸ δοκεῖν καλῶς λέγεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ νῦν καὶ ἐν τῷ ἔπειτα, εἰ μέλλει τι αὐτοῦ ὑγιὲς εἶναι.

{MEN.} Τί οὖν δῆ; πρὸς τί βλέπων δυσχεραίνεις αὐτὸ καὶ ἀπιστεῖς μὴ οὐκ ἐπιστήμη ἢ ἡ ἀρετή;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι ἐρῶ, ὦ Μένων. τὸ μὲν γὰρ διδακτὸν αὐτὸ εἶναι, εἴπερ ἐπιστήμη ἐστίν, οὐκ ἀνατίθεμαι μὴ οὐ καλῶς λέγεσθαι· ὅτι δὲ οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, σκέψαι ἐάν σοι δοκῶ εἰκότως ἀπιστεῖν. τόδε γάρ μοι εἰπέ· εἰ ἔστιν διδακτὸν ὅτιοῦν πράγμα, μὴ μόνον ἀρετή, οὐκ ἀναγκαῖον αὐτοῦ

Stephanus page 89, section d, line 8

καὶ διδασκάλους καὶ μαθητὰς εἶναι;

{MEN.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν τούναντίον αὖ, οὐ μήτε διδάσκαλοι μήτε μαθηταὶ εἶεν, καλῶς ἂν αὐτὸ εἰκάζοντες εἰκάζοιμεν μὴ διδακτὸν εἶναι;

{MEN.} Ἔστι ταῦτα· ἀλλ' ἀρετῆς διδάσκαλοι οὐ δοκοῦσί σοι εἶναι;

{ΣΩ.} Πολλάκις γοῦν ζητῶν εἴ τινες εἶεν αὐτῆς διδάσκαλοι, πάντα ποιῶν οὐ δύναμαι εὐρεῖν. καίτοι μετὰ πολλῶν γε ζητῶ, καὶ τούτων μάλιστα οὓς ἂν οἶμαι ἐμπειροτάτους

Stephanus page 89, section e, line 9

εἶναι τοῦ πράγματος. καὶ δὴ καὶ νῦν, ὦ Μένων, εἰς καλὸν ἡμῖν Ἄνυτος ὅδε παρεκαθέζετο, ᾧ μεταδῶμεν τῆς ζητήσεως. εἰκότως δ' ἂν μεταδοῖμεν· Ἄνυτος γὰρ ὅδε πρῶτον μὲν ἐστὶ πατρὸς πλουσίου τε καὶ σοφοῦ Ἀνθεμίωνος, ὃς ἐγένετο πλούσιος οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου οὐδὲ δόντος τινός, ὥσπερ ὁ νῦν νεωστὶ εἰληφώς τὰ Πολυκράτους χρήματα Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος, ἀλλὰ τῇ αὐτοῦ σοφίᾳ κτησάμενος καὶ ἐπιμελείᾳ, ἔπειτα καὶ τὰ ἄλλα οὐχ ὑπερήφανος δοκῶν εἶναι πολίτης οὐδὲ ὀγκώδης τε καὶ ἐπαχθής, ἀλλὰ κόσμιος καὶ εὐσταλῆς ἀνὴρ· ἔπειτα τοῦτον εὖ ἔθρεψεν καὶ ἐπαίδευσεν, ὥς δοκεῖ

Stephanus page 90, section b, line 2

Ἀθηναίων τῷ πλήθει· αἰροῦνται γοῦν αὐτὸν ἐπὶ τὰς μεγίστας ἀρχάς. δίκαιον δὴ μετὰ τοιούτων ζητεῖν ἀρετῆς πέρι διδασκάλους, εἴτ' εἰσὶν εἴτε μὴ, καὶ οἵτινες. σὺ οὖν ἡμῖν, ὦ Ἄνυτε, συζήτησον, ἐμοί τε καὶ τῷ σαυτοῦ ξένῳ Μένωνι τῷδε, περὶ τούτου τοῦ πράγματος τίνες ἂν εἶεν διδάσκαλοι. ὥδε δὲ σκέψαι· εἰ βουλοίμεθα Μένωνα τόνδε ἀγαθὸν ἱατρὸν γενέσθαι, παρὰ τίνας ἂν αὐτὸν πέμποιμεν διδασκάλους; ἄρ'

οὐ παρὰ τοὺς ἰατρούς;

{AN.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τί δ' εἰ σκυτοτόμον ἀγαθὸν βουλοίμεθα γενέσθαι,

Stephanus page 90, section c, line 5

ἄρ' οὐ παρὰ τοὺς σκυτοτόμους;

{AN.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ τᾶλλα οὕτως;

{AN.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ὡδε δὴ μοι πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν εἰπέ. παρὰ τοὺς ἰατρούς, φαμέν, πέμποντες τόνδε καλῶς ἂν ἐπέμπομεν, βουλόμενοι ἰατρὸν γενέσθαι· ἄρ' ὅταν τοῦτο λέγωμεν, τόδε λέγομεν, ὅτι παρὰ τούτους πέμποντες αὐτὸν σωφρονοῖμεν ἂν, τοὺς ἀντιποιουμένους τε τῆς τέχνης μᾶλλον ἢ τοὺς μή, καὶ τοὺς μισθὸν πραττομένους ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, ἀποφύναντας

Stephanus page 90, section d, line 4

αὐτοὺς διδασκάλους τοῦ βουλομένου ἵεναι τε καὶ μανθάνειν; ἄρ' οὐ πρὸς ταῦτα βλέψαντες καλῶς ἂν πέμποιμεν;

{AN.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ αὐλήσεως καὶ τῶν ἄλλων τὰ αὐτὰ ταῦτα; πολλὴ ἄνοιά ἐστι βουλομένους αὐλητὴν τινα ποιῆσαι παρὰ μὲν τοὺς ὑπισχνουμένους διδάξειν τὴν τέχνην καὶ μισθὸν πραττομένους μὴ ἐθέλειν πέμπειν, ἄλλοις δέ τιςιν πράγματα παρέχειν, ζητοῦντα μανθάνειν παρὰ τούτων, οἳ μήτε προσποιοῦνται διδασκαλοὶ εἶναι μήτ' ἔστιν αὐτῶν μαθητῆς μηδεὶς τούτου τοῦ μαθήματος ὃ ἡμεῖς ἀξιοῦμεν μανθά-

Stephanus page 90, section e, line 7

νειν παρ' αὐτῶν ὃν ἂν πέμπωμεν. οὐ πολλή σοι δοκεῖ ἀλογία εἶναι;

{AN.} Ναὶ μὰ Δία ἔμοιγε, καὶ ἀμαθία γε πρὸς.

{ΣΩ.} Καλῶς λέγεις. νῦν τοίνυν ἔξεστί σε μετ' ἐμοῦ κοινῇ βουλευέσθαι περὶ τοῦ ξένου τουτουῖ Μένωνος. οὗτος γάρ, ὦ ἄνυτε, πάλαι λέγει πρὸς με ὅτι ἐπιθυμεῖ ταύτης τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς ἣ οἱ ἄνθρωποι τάς τε οἰκίας καὶ τὰς πόλεις καλῶς διοικοῦσι, καὶ τοὺς γονέας τοὺς αὐτῶν θεραπεύουσι, καὶ πολίτας καὶ ξένους ὑποδέξασθαι τε καὶ ἀποπέμψαι ἐπίστανται ἀξίως ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. ταύτην οὖν τὴν

Stephanus page 91, section b, line 1

ἀρετὴν σκόπει παρὰ τίνας ἂν πέμποντες αὐτὸν ὀρθῶς πέμποιμεν. ἢ δῆλον δὴ κατὰ τὸν ἄρτι λόγον ὅτι παρὰ τούτους τοὺς ὑπισχνουμένους ἀρετῆς διδασκάλους εἶναι καὶ ἀποφύναντας αὐτοὺς κοινοὺς τῶν Ἑλλήνων τῷ βουλομένῳ μανθάνειν,

μισθὸν τούτου ταξαμένους τε καὶ πραττομένους;
{AN.} Καὶ τίνας λέγεις τούτους, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Οἴσθα δήπου καὶ σὺ ὅτι οὗτοί εἰσιν οὓς οἱ ἄνθρωποι
καλοῦσι σοφιστάς.
{AN.} Ἡράκλεις, εὐφήμει, ὦ Σώκρατες. μηδένα τῶν γ'

Stephanus page 91, section c, line 2

ἐμῶν μήτε οἰκείων μήτε φίλων, μήτε ἀστὸν μήτε ξένον,
τοιαύτη μανία λάβοι, ὥστε παρὰ τούτους ἐλθόντα λωβηθῆναι,
ἐπεὶ οὗτοί γε φανερά ἐστι λώβη τε καὶ διαφθορά τῶν
συγγιγνομένων.

{ΣΩ.} Πῶς λέγεις, ὦ Ἄνυτε; οὗτοι ἄρα μόνοι τῶν ἀντι-
ποιουμένων τι ἐπίστασθαι εὐεργετεῖν τοσοῦτον τῶν ἄλλων
διαφέρουσιν, ὅσον οὐ μόνον οὐκ ὠφελοῦσιν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι,
ὅτι ἂν τις αὐτοῖς παραδῶ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐναντίον διαφθεί-
ρουνσιν; καὶ τούτων φανερώς χρήματα ἀξιοῦσι πράττεσθαι;
ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔχω ὅπως σοι πιστεύσω· οἶδα γὰρ ἄνδρα

Stephanus page 91, section d, line 3

ἓνα Πρωταγόραν πλείω χρήματα κτησάμενον ἀπὸ ταύτης
τῆς σοφίας ἢ Φειδίαν τε, ὃς οὕτω περιφανῶς καλὰ ἔργα
ἡργάζετο, καὶ ἄλλους δέκα τῶν ἀνδριαντοποιῶν. καίτοι
τέρας λέγεις εἰ οἱ μὲν τὰ ὑποδήματα ἐργαζόμενοι τὰ παλαιὰ
καὶ τὰ ἱμάτια ἐξακούμενοι οὐκ ἂν δύναιντο λαθεῖν τριάκονθ'
ἡμέρας μοχθηρότερα ἀποδιδόντες ἢ παρέλαβον τὰ ἱμάτιά τε
καὶ ὑποδήματα, ἀλλ' εἰ τοιαῦτα ποιοῖεν, ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ
ἀποθάνοιεν, Πρωταγόρας δὲ ἄρα ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐλάν-
θανεν διαφθείρων τοὺς συγγιγνομένους καὶ μοχθηροτέρους
ἀποπέμπων ἢ παρελάμβανεν πλέον ἢ τετταράκοντα ἔτη -

Stephanus page 91, section e, line 6

οἶμαι γὰρ αὐτὸν ἀποθανεῖν ἐγγὺς καὶ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγο-
νότα, τετταράκοντα δὲ ἐν τῇ τέχνῃ ὄντα - καὶ ἐν ἅπαντι
τῷ χρόνῳ τούτῳ ἔτι εἰς τὴν ἡμέραν ταυτηνὴν εὐδοκιμῶν
οὐδὲν πέπαυται, καὶ οὐ μόνον Πρωταγόρας, ἀλλὰ καὶ
ἄλλοι πάμπολλοι, οἱ μὲν πρότερον γεγονότες ἐκείνου, οἱ
δὲ καὶ νῦν ἔτι ὄντες. πότερον δὴ οὖν φῶμεν κατὰ τὸν
σὸν λόγον εἰδότας αὐτοὺς ἐξαπατᾶν καὶ λωβᾶσθαι τοὺς
νέους, ἢ λεληθέναι καὶ ἑαυτούς; καὶ οὕτω μαίνεσθαι
ἀξιόσομεν τούτους, οὓς ἐνιοί φασι σοφωτάτους ἀνθρώπων
εἶναι;

Stephanus page 92, section a, line 7

{AN.} Πολλοῦ γε δέουσι μαίνεσθαι, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ
πολὺν μᾶλλον οἱ τούτοις διδόντες ἀργύριον τῶν νέων, τούτων
δ' ἔτι μᾶλλον οἱ τούτοις ἐπιτρέποντες, οἱ προσήκοντες, πολὺν

δὲ μάλιστα πάντων αἱ πόλεις, ἐῷσαι αὐτοὺς εἰσαφικνεῖσθαι
καὶ οὐκ ἐξελαύνουσαι, εἴτε τις ξένος ἐπιχειρεῖ τοιοῦτόν τι
ποιεῖν εἴτε ἀστός.

{ΣΩ.} Πότερον δέ, ὦ Ἄνυτε, ἡδίκηκέ τις σε τῶν σοφιστῶν,
ἢ τί οὕτως αὐτοῖς χαλεπὸς εἶ;

{ΑΝ.} Οὐδὲ μὰ Δία ἔγωγε συγγέγονα πώποτε αὐτῶν οὐδενί,
οὐδ' ἂν ἄλλον ἐάσαιμι τῶν ἐμῶν οὐδένα.

Stephanus page 92, section b, line 9

{ΣΩ.} Ἄπειρος ἄρ' εἶ παντάπασιν τῶν ἀνδρῶν;

{ΑΝ.} Καὶ εἶην γε.

{ΣΩ.} Πῶς οὖν ἂν, ὦ δαιμόνιε, εἰδείης περὶ τούτου τοῦ
πράγματος, εἴτε τι ἀγαθὸν ἔχει ἐν αὐτῷ εἴτε φλαῦρον, οὗ
παντάπασιν ἄπειρος εἶης;

{ΑΝ.} Ῥαδίως· τούτους γοῦν οἶδα οἱ εἶσιν, εἴτ' οὖν
ἄπειρος αὐτῶν εἰμι εἴτε μή.

{ΣΩ.} Μάντις εἶ ἴσως, ὦ Ἄνυτε· ἐπεὶ ὅπως γε ἄλλως
οἶσθα τούτων πέρι, ἐξ ὧν αὐτὸς λέγεις θαυμάζοιμ' ἂν.
ἀλλὰ γὰρ οὐ τούτους ἐπιζητοῦμεν τίνες εἰσίν, παρ' οὓς ἂν

Stephanus page 92, section d, line 1

Μένων ἀφικόμενος μοχθηρὸς γένοιτο - οὗτοι μὲν γάρ, εἰ σὺ
βούλει, ἔστων οἱ σοφισταί - ἀλλὰ δὴ ἐκείνους εἰπὲ ἡμῖν,
καὶ τὸν πατρικὸν τόνδε ἐταῖρον εὐεργέτησον φράσας αὐτῷ
παρὰ τίνας ἀφικόμενος ἐν τοσαύτῃ πόλει τὴν ἀρετὴν ἦν
νυνδὴ ἐγὼ διήλθον γένοιτ' ἂν ἄξιος λόγου.

{ΑΝ.} Τί δὲ αὐτῷ οὐ σὺ ἔφρασας;

{ΣΩ.} Ἀλλ' οὓς μὲν ἐγὼ ᾧμην διδασκάλους τούτων εἶναι,
εἶπον, ἀλλὰ τυγχάνω οὐδὲν λέγων, ὥς σὺ φῆς· καὶ ἴσως τὶ
λέγεις. ἀλλὰ σὺ δὴ ἐν τῷ μέρει αὐτῷ εἰπὲ παρὰ τίνας
ἔλθῃ Ἀθηναίων· εἰπὲ ὄνομα ὅτου βούλει.

Stephanus page 92, section e, line 3

{ΑΝ.} Τί δὲ ἐνὸς ἀνθρώπου ὄνομα δεῖ ἀκοῦσαι; ὅτῳ γὰρ
ἂν ἐντύχη Ἀθηναίων τῶν καλῶν καγαθῶν, οὐδεὶς ἔστιν ὃς
οὐ βελτίῳ αὐτὸν ποιήσει ἢ οἱ σοφισταί, ἐάνπερ ἐθέλῃ
πείθεσθαι.

{ΣΩ.} Πότερον δὲ οὗτοι οἱ καλοὶ καγαθοὶ ἀπὸ τοῦ
αὐτομάτου ἐγένοντο τοιοῦτοι, παρ' οὐδενὸς μαθόντες ὅμως
μέντοι ἄλλους διδάσκειν οἰοί τε ὄντες ταῦτα ἃ αὐτοὶ οὐκ
ἔμαθον;

{ΑΝ.} Καὶ τούτους ἔγωγε ἀξιῶ παρὰ τῶν προτέρων μαθεῖν,
ὄντων καλῶν καγαθῶν· ἢ οὐ δοκοῦσί σοι πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ

Stephanus page 93, section a, line 4

γεγονέναι ἐν τῇδε τῇ πόλει ἄνδρες;

{ΣΩ.} Ἐμοιγε, ὦ Ἄνυτε, καὶ εἶναι δοκοῦσιν ἐνθάδε ἀγαθοὶ τὰ πολιτικά, καὶ γεγονέναι ἔτι οὐχ ἦττον ἢ εἶναι· ἀλλὰ μῶν καὶ διδάσκαλοι ἀγαθοὶ γεγονάσιν τῆς αὐτῶν ἀρετῆς; τοῦτο γὰρ ἐστὶν περὶ οὗ ὁ λόγος ἡμῖν τυγχάνει ὦν· οὐκ εἰ εἰσὶν ἀγαθοὶ ἢ μὴ ἄνδρες ἐνθάδε, οὐδ' εἰ γεγονάσιν ἐν τῷ πρόσθεν, ἀλλ' εἰ διδακτὸν ἐστὶν ἀρετὴ πάλαι σκοποῦμεν. τοῦτο δὲ σκοποῦντες τόδε σκοποῦμεν, ἄρα οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες καὶ τῶν νῦν καὶ τῶν προτέρων ταύτην τὴν ἀρετὴν ἣν αὐτοὶ ἀγαθοὶ ἦσαν ἠπίσταντο καὶ ἄλλω παραδοῦναι, ἢ οὐ παρα-

Stephanus page 93, section b, line 5

δοτὸν τοῦτο ἀνθρώπῳ οὐδὲ παραληπτὸν ἄλλῳ παρ' ἄλλου· τοῦτ' ἐστὶν ὃ πάλαι ζητοῦμεν ἐγὼ τε καὶ Μένων. ὥδε οὖν σκόπει ἐκ τοῦ σαυτοῦ λόγου· Θεμιστοκλέα οὐκ ἀγαθὸν ἂν φαίης ἄνδρα γεγονέναι;

{AN.} Ἐγωγε, πάντων γε μάλιστα.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ διδάσκαλον ἀγαθόν, εἴπερ τις ἄλλος τῆς αὐτοῦ ἀρετῆς διδάσκαλος ἦν, κακεῖνον εἶναι;

{AN.} Οἶμαι ἔγωγε, εἴπερ ἐβούλετό γε.

{ΣΩ.} Ἀλλ', οἶει, οὐκ ἂν ἐβουλήθη ἄλλους τέ τινας καλοὺς καγαθοὺς γενέσθαι, μάλιστα δέ που τὸν ὑὸν τὸν

Stephanus page 93, section c, line 8

αὐτοῦ; ἢ οἶει αὐτὸν φθονεῖν αὐτῷ καὶ ἐξεπίτηδες οὐ παραδιδόναι τὴν ἀρετὴν ἣν αὐτὸς ἀγαθὸς ἦν; ἢ οὐκ ἀκήκοας ὅτι Θεμιστοκλῆς Κλεόφαντον τὸν ὑὸν ἱππέα μὲν ἐδιδάξατο ἀγαθόν, ἐπέμενε γοῦν ἐπὶ τῶν ἵππων ὀρθὸς ἐστηκώς, καὶ ἠκόντιζεν ἀπὸ τῶν ἵππων ὀρθός, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ἡργάζετο ἃ ἐκεῖνος αὐτὸν ἐπαιδεύσατο καὶ ἐποίησε σοφόν, ὅσα διδασκάλων ἀγαθῶν εἶχετο· ἢ ταῦτα οὐκ ἀκήκοας τῶν πρεσβυτέρων;

{AN.} Ἀκήκοα.

{ΣΩ.} Οὐκ ἂν ἄρα τὴν γε φύσιν τοῦ ὑέος αὐτοῦ ἠτιάσατ'

Stephanus page 93, section d, line 10

ἂν τις εἶναι κακὴν.

{AN.} Ἴσως οὐκ ἂν.

{ΣΩ.} Τί δὲ τόδε; ὥς Κλεόφαντος ὁ Θεμιστοκλέους ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς ἐγένετο ἅπερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἤδη του ἀκήκοας ἢ νεωτέρου ἢ πρεσβυτέρου;

{AN.} Οὐ δῆτα.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ταῦτα μὲν οἴομεθα βούλεσθαι αὐτὸν τὸν αὐτοῦ ὑὸν παιδεῦσαι, ἣν δὲ αὐτὸς σοφίαν ἦν σοφός, οὐδὲν τῶν γειτόνων βελτίω ποιῆσαι, εἴπερ ἦν γε διδακτὸν ἢ ἀρετῇ;

{AN.} Ἴσως μὰ Δί' οὐ.

Stephanus page 93, section e, line 10

{ΣΩ.} Οὗτος μὲν δὴ σοι τοιοῦτος διδάσκαλος ἀρετῆς, ὃν καὶ σὺ ὁμολογεῖς ἐν τοῖς ἄριστον τῶν προτέρων εἶναι· ἄλλον δὲ δὴ σκεψώμεθα, Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου· ἢ τοῦτον οὐχ ὁμολογεῖς ἀγαθὸν γεγονέναι;

{ΑΝ.} Ἐγωγε, πάντως δὴπου.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ οὗτος τὸν ὑὸν τὸν αὐτοῦ Λυσίμαχον, ὅσα μὲν διδασκάλων εἶχετο, κάλλιστα Ἀθηναίων ἐπαίδευσε, ἄνδρα δὲ βελτίω δοκεῖ σοι ὅτουοῦν πεποιηκέναι; τούτῳ γάρ που καὶ συγγέγονας καὶ ὁρᾶς οἴός ἐστιν. εἰ δὲ βούλει, Περικλέα, οὕτως μεγαλοπρεπῶς σοφὸν ἄνδρα, οἴσθ' ὅτι δύο

Stephanus page 94, section b, line 2

ύεις ἔθρεψε, Πάραλον καὶ Ξάνθιππον;

{ΑΝ.} Ἐγωγε.

{ΣΩ.} Τούτους μέντοι, ὥς οἴσθα καὶ σύ, ἱππέας μὲν ἐδίδασκεν οὐδενὸς χείρους Ἀθηναίων, καὶ μουσικὴν καὶ ἀγωνίαν

καὶ τᾶλλα ἐπαίδευσεν ὅσα τέχνης ἔχεται οὐδενὸς χείρους· ἀγαθοὺς δὲ ἄρα ἄνδρας οὐκ ἐβούλετο ποιῆσαι; δοκῶ μὲν, ἐβούλετο, ἀλλὰ μὴ οὐκ ἦ διδακτόν. ἵνα δὲ μὴ ὀλίγους οἴῃ καὶ τοὺς φαυλοτάτους Ἀθηναίων ἀδυνάτους γεγονέναι τοῦτο τὸ πρᾶγμα, ἐνθυμήθητι ὅτι Θουκυδίδης αὖ δύο ὑεῖς ἔθρεψεν,

Stephanus page 94, section c, line 2

Μελησίαν καὶ Στέφανον, καὶ τούτους ἐπαίδευσεν τά τε ἄλλα εὖ καὶ ἐπάλαισαν κάλλιστα Ἀθηναίων - τὸν μὲν γὰρ Ξανθία ἔδωκε, τὸν δὲ Εὐδῶρα· οὗτοι δὲ που ἐδόκουν τῶν τότε κάλλιστα παλαίειν - ἢ οὐ μέμνησαι;

{ΑΝ.} Ἐγωγε, ἀκοῇ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν δῆλον ὅτι οὗτος οὐκ ἂν ποτε, οὗ μὲν ἔδει δαπανώμενον διδάσκειν, ταῦτα μὲν ἐδίδαξε τοὺς παῖδας τοὺς αὐτοῦ, οὗ δὲ οὐδὲν ἔδει ἀναλώσαντα ἀγαθοὺς ἄνδρας ποιῆσαι, ταῦτα δὲ οὐκ ἐδίδασκεν, εἰ διδακτόν ἦν; ἀλλὰ γὰρ ἴσως ὁ Θουκυδίδης φαῦλος ἦν, καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ πλεῖστοι φίλοι

Stephanus page 94, section d, line 5

Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων; καὶ οἰκίας μεγάλης ἦν καὶ ἐδύνατο μέγα ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν, ὥστε εἴπερ ἦν τοῦτο διδακτόν, ἐξευρεῖν ἂν ὅστις ἔμελλεν αὐτοῦ τοὺς ὑεῖς ἀγαθοὺς ποιήσῃν, ἢ τῶν ἐπιχωρίων τις ἢ τῶν ξένων, εἰ αὐτὸς μὴ ἐσχόλαζεν διὰ τὴν τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν. ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἑταῖρε Ἄνυτε, μὴ οὐκ ἦ διδακτόν ἀρετῇ.

{ΑΝ.} Ὁ Σώκρατες, ῥαδίως μοι δοκεῖς κακῶς λέγειν ἀνθρώπους. ἐγὼ μὲν οὖν ἂν σοι συμβουλεύσαιμι, εἰ ἐθέλεις ἐμοὶ πείθεσθαι, εὐλαβεῖσθαι· ὥς ἴσως μὲν καὶ ἐν ἄλλῃ πόλει ῥᾶόν ἐστιν κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους ἢ εὖ, ἐν τῇδε δὲ καὶ

πάνν· οἶμαι δὲ σὲ καὶ αὐτὸν εἰδέναι.

{ΣΩ.} ὦ Μένων, ἄνυτος μὲν μοι δοκεῖ χαλεπαίνειν, καὶ οὐδὲν θαυμάζω· οἶται γάρ με πρῶτον μὲν κακηγορεῖν τούτους τοὺς ἄνδρας, ἔπειτα ἡγεῖται καὶ αὐτὸς εἶναι εἷς τούτων. ἀλλ' οὗτος μὲν ἂν ποτε γνῶ οἷόν ἐστιν τὸ κακῶς λέγειν, παύσεται χαλεπαίνων, νῦν δὲ ἀγνοεῖ· σὺ δέ μοι εἰπέ, οὐ καὶ παρ' ὑμῖν εἰσιν καλοὶ καγαθοὶ ἄνδρες;

{MEN.} Πάνν γε.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἐθέλουσιν οὗτοι παρέχειν αὐτοὺς διδασκάλους τοῖς νέοις, καὶ ὁμολογεῖν διδάσκαλοί τε εἶναι καὶ

διδακτὸν ἀρετῇ;

{MEN.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τοτὲ μὲν ἂν αὐτῶν ἀκούσαις ὥς διδακτὸν, τοτὲ δὲ ὥς οὔ.

{ΣΩ.} Φῶμεν οὖν τούτους διδασκάλους εἶναι τούτου τοῦ πράγματος, οἷς μὴδὲ αὐτὸ τοῦτο ὁμολογεῖται;

{MEN.} Οὐ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τί δὲ δῆ; οἱ σοφισταί σοι οὗτοι, οἵπερ μόνοι ἐπαγγέλλονται, δοκοῦσι διδάσκαλοι εἶναι ἀρετῆς;

{MEN.} Καὶ Γοργίου μάλιστα, ὦ Σώκρατες, ταῦτα ἄγαμαι, ὅτι οὐκ ἂν ποτε αὐτοῦ τοῦτο ἀκούσαις ὑπισχνουμένου, ἀλλὰ

καὶ τῶν ἄλλων καταγελαῖ, ὅταν ἀκούσῃ ὑπισχνουμένων· ἀλλὰ λέγειν οἶται δεῖν ποιεῖν δεινούς.

{ΣΩ.} Οὐδ' ἄρα σοὶ δοκοῦσιν οἱ σοφισταὶ διδάσκαλοι εἶναι;

{MEN.} Οὐκ ἔχω λέγειν, ὦ Σώκρατες. καὶ γὰρ αὐτὸς ὅπερ οἱ πολλοὶ πέπονθα· τοτὲ μὲν μοι δοκοῦσιν, τοτὲ δὲ οὔ.

{ΣΩ.} Οἶσθα δὲ ὅτι οὐ μόνον σοί τε καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πολιτικοῖς τοῦτο δοκεῖ τοτὲ μὲν εἶναι διδακτὸν, τοτὲ δ' οὔ, ἀλλὰ καὶ Θέογνιν τὸν ποιητὴν οἶσθ' ὅτι ταῦτά ταῦτα λέγει;

{MEN.} Ἐν ποίοις ἔπεσιν;

{ΣΩ.} Ἐν τοῖς ἐλεγείοις, οὗ λέγει -

καὶ παρὰ τοῖσιν πῖνε καὶ ἔσθιε, καὶ μετὰ τοῖσιν ἵζε, καὶ ἄνδανε τοῖς, ὧν μεγάλη δύναμις.
ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἅπ' ἐσθλὰ διδάξαι· ἣν δὲ κακοῖσιν συμμίσγῃς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.

οἶσθ' ὅτι ἐν τούτοις μὲν ὥς διδακτοῦ οὔσης τῆς ἀρετῆς λέγει;

{MEN.} Φαίνεται γε.

{ΣΩ.} Ἐν ἄλλοις δέ γε ὀλίγον μεταβάς, -

Stephanus page 95, section e, line 4

εἰ δ' ἦν ποιητόν, φησί, καὶ ἔνθετον ἀνδρὶ νόημα,

λέγει πως ὅτι -

πολλοὺς ἂν μισθοὺς καὶ μεγάλους ἔφερον

οἱ δυνάμενοι τοῦτο ποιεῖν, καὶ -

οὐ ποτ' ἂν ἐξ ἀγαθοῦ πατρὸς ἔγεντο κακός,

Stephanus page 96, section a, line 1

πειθόμενος μύθοισι σαόφροσιν. ἀλλὰ διδάσκων

οὐ ποτε ποιήσεις τὸν κακὸν ἄνδρ' ἀγαθόν.

ἐννοεῖς ὅτι αὐτὸς αὐτῷ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν τάναντία
λέγει;

{MEN.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἐχεις οὖν εἰπεῖν ἄλλου ὅτου οὖν πράγματος, οὐ οἱ
μὲν φάσκοντες διδάσκαλοι εἶναι οὐχ ὅπως ἄλλων διδάσκαλοι
ὁμολογοῦνται, ἀλλ' οὐδὲ αὐτοὶ ἐπίστασθαι, ἀλλὰ πονηροὶ
εἶναι περὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρᾶγμα οὐ φασὶ διδάσκαλοι εἶναι,

Stephanus page 96, section b, line 2

οἱ δὲ ὁμολογούμενοι αὐτοὶ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τοτὲ μὲν φασιν
αὐτὸ διδακτὸν εἶναι, τοτὲ δὲ οὐ; τοὺς οὖν οὕτω τεταραγμένους
περὶ ὅτου οὖν φαίης ἂν σὺ κυρίως διδασκάλους εἶναι;

{MEN.} Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μήτε οἱ σοφισταὶ μήτε οἱ αὐτοὶ καλοὶ
καὶ ἀγαθοὶ ὄντες διδάσκαλοί εἰσι τοῦ πράγματος, δῆλον ὅτι οὐκ
ἂν ἄλλοι γε;

{MEN.} Οὐ μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε μὴ διδάσκαλοι, οὐδὲ μαθηταί;

{MEN.} Δοκεῖ μοι ἔχειν ὥς λέγεις.

Stephanus page 96, section c, line 3

{ΣΩ.} Ὁμολογήκαμεν δέ γε, πράγματος οὐ μήτε διδάσκαλοι
μήτε μαθηταὶ εἶεν, τοῦτο μὴδὲ διδακτὸν εἶναι;

{MEN.} Ὁμολογήκαμεν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀρετῆς οὐδαμοῦ φαίνονται διδάσκαλοι;

{MEN.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Εἰ δέ γε μὴ διδάσκαλοι, οὐδὲ μαθηταί;

{MEN.} Φαίνεται οὕτως.

{ΣΩ.} Ἀρετὴ ἄρα οὐκ ἂν εἴη διδακτόν;
{ΜΕΝ.} Οὐκ ἔοικεν, εἴπερ ὀρθῶς ἡμεῖς ἐσκέμμεθα. ὥστε
καὶ θαυμάζω δὴ, ὦ Σώκρατες, πότερόν ποτε οὐδ' εἰσὶν ἀγαθοὶ

Stephanus page 96, section d, line 3

ἄνδρες, ἢ τίς ἂν εἴη τρόπος τῆς γενέσεως τῶν ἀγαθῶν
γιγνομένων.

{ΣΩ.} Κινδυνεύομεν, ὦ Μένων, ἐγώ τε καὶ σὺ φαῦλοί τινες
εἶναι ἄνδρες, καὶ σέ τε Γοργίας οὐχ ἱκανῶς πεπαιδευκέναι
καὶ ἐμὲ Πρόδικος. παντὸς μᾶλλον οὖν προσεκτέον τὸν νοῦν
ἡμῖν αὐτοῖς, καὶ ζητητέον ὅστις ἡμᾶς ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ βελτίους
ποιήσῃ· λέγω δὲ ταῦτα ἀποβλέψας πρὸς τὴν ἄρτι ζήτησιν,
ὥς ἡμᾶς ἔλαθεν καταγελάστως ὅτι οὐ μόνον ἐπιστήμης
ἡγουμένης ὀρθῶς τε καὶ εὖ τοῖς ἀνθρώποις πράττεται τὰ
πράγματα, ἢ ἴσως καὶ διαφεύγει ἡμᾶς τὸ γινῶναι τίνα ποτὲ

Stephanus page 96, section e, line 5

τρόπον γίνονται οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες.

{ΜΕΝ.} Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Ὡδε· ὅτι μὲν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας δεῖ ὠφελίμους εἶναι,
ὀρθῶς ὠμολογήκαμεν τοῦτό γε ὅτι οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι· ἢ γάρ;
{ΜΕΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Καὶ ὅτι γε ὠφελίμοι ἔσονται, ἂν ὀρθῶς ἡμῖν ἡγῶνται
τῶν πραγμάτων, καὶ τοῦτό που καλῶς ὠμολογοῦμεν;
{ΜΕΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ὅτι δ' οὐκ ἔστιν ὀρθῶς ἡγεῖσθαι, ἐὰν μὴ φρόνιμος
ἦ, τοῦτο ὅμοιοί ἐσμεν οὐκ ὀρθῶς ὠμολογηκόσιν.

Stephanus page 97, section a, line 8

{ΜΕΝ.} Πῶς δὴ [ὀρθῶς] λέγεις;
{ΣΩ.} Ἐγὼ ἐρῶ. <εἰ> εἰδὼς τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Λάρισαν ἢ
ὅποι βούλει ἄλλοσε βαδίζοι καὶ ἄλλοις ἡγοῖτο, ἄλλο τι ὀρθῶς
ἂν καὶ εὖ ἡγοῖτο;
{ΜΕΝ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Τί δ' εἰ τις ὀρθῶς μὲν δοξάζων ἥτις ἐστὶν ἡ ὁδός,
ἐληλυθὼς δὲ μὴ μὴδ' ἐπιστάμενος, οὐ καὶ οὗτος ἂν ὀρθῶς
ἡγοῖτο;
{ΜΕΝ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Καὶ ἕως γ' ἂν που ὀρθὴν δόξαν ἔχη περὶ ὧν ὁ ἕτερος

Stephanus page 97, section b, line 6

ἐπιστήμην, οὐδὲν χείρων ἡγεμῶν ἔσται, οἰόμενος μὲν ἀληθῆ,
φρονῶν δὲ μὴ, τοῦ τοῦτο φρονοῦντος.

{ΜΕΝ.} Οὐδὲν γάρ.
{ΣΩ.} Δόξα ἄρα ἀληθὴς πρὸς ὀρθότητα πράξεως οὐδὲν
χείρων ἡγεμῶν φρονήσεως· καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ νυνδὴ παρε-

λείπομεν ἐν τῇ περὶ τῆς ἀρετῆς σκέψει ὅποιόν τι εἶη, λέγοντες
ὅτι φρόνησις μόνον ἡγεῖται τοῦ ὀρθῶς πράττειν· τὸ δὲ ἄρα
καὶ δόξα ἦν ἀληθής.

{MEN.} Ἐοικέ γε.

{ΣΩ.} Οὐδὲν ἄρα ἦττον ὠφέλιμόν ἐστιν ὀρθὴ δόξα ἐπι-

Stephanus page 97, section c, line 5

στήμης.

{MEN.} Τοσούτῳ γε, ὦ Σώκρατες, ὅτι ὁ μὲν τὴν ἐπιστήμην
ἔχων ἀεὶ ἂν ἐπιτυγχάνοι, ὁ δὲ τὴν ὀρθὴν δόξαν τοτὲ μὲν ἂν

τυγχάνοι, τοτὲ δ' οὐ.

{ΣΩ.} Πῶς λέγεις; ὁ ἀεὶ ἔχων ὀρθὴν δόξαν οὐκ ἀεὶ ἂν
τυγχάνοι, ἕωσπερ ὀρθὰ δοξάζοι;

{MEN.} Ανάγκη μοι φαίνεται· ὥστε θαυμάζω, ὦ Σώ-
κρατες, τούτου οὕτως ἔχοντος, ὅτι δὴ ποτε πολὺ τιμιωτέρα
ἢ ἐπιστήμη τῆς ὀρθῆς δόξης, καὶ δι' ὅτι τὸ μὲν ἕτερον, τὸ δὲ

Stephanus page 97, section d, line 3

ἕτερόν ἐστιν αὐτῶν.

{ΣΩ.} Οἶσθα οὖν δι' ὅτι θαυμάζεις, ἢ ἐγὼ σοι εἶπω;

{MEN.} Πάνυ γ' εἰπέ.

{ΣΩ.} Ὅτι τοῖς Δαιδάλου ἀγάλμασιν οὐ προσέσχηκας τὸν
νοῦν· ἴσως δὲ οὐδ' ἐστὶν παρ' ὑμῖν.

{MEN.} Πρὸς τί δὲ δὴ τοῦτο λέγεις;

{ΣΩ.} Ὅτι καὶ ταῦτα, ἐὰν μὲν μὴ δεδεμένα ᾖ, ἀποδιδράσκει
καὶ δραπετεύει, ἐὰν δὲ δεδεμένα, παραμένει.

{MEN.} Τί οὖν δὴ;

{ΣΩ.} Τῶν ἐκείνου ποιημάτων λελυμένον μὲν ἐκτῆσθαι οὐ

Stephanus page 97, section e, line 3

πολλῆς τιнос ἄξιόν ἐστι τιμῆς, ὥσπερ δραπετέτην ἄνθρωπον
- οὐ γὰρ παραμένει - δεδεμένον δὲ πολλοῦ ἄξιον· πάνυ γὰρ
καλὰ τὰ ἔργα ἐστίν. πρὸς τί οὖν δὴ λέγω ταῦτα; πρὸς
τὰς δόξας τὰς ἀληθεῖς. καὶ γὰρ αἱ δόξαι αἱ ἀληθεῖς, ὅσον
μὲν ἂν χρόνον παραμένωσιν, καλὸν τὸ χρῆμα καὶ πάντ'
ἀγαθὰ ἐργάζονται· πολὺν δὲ χρόνον οὐκ ἐθέλουσι παρα-
μένειν, ἀλλὰ δραπετεύουσιν ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου,
ὥστε οὐ πολλοῦ ἄξιαί εἰσιν, ἕως ἂν τις αὐτὰς δήσῃ αἰτίας
λογισμῶ. τοῦτο δ' ἐστίν, ὦ Μένων ἐταῖρε, ἀνάμνησις, ὡς
ἐν τοῖς πρόσθεν ἡμῖν ὡμολόγηται. ἐπειδὴν δὲ δεθῶσιν,

Stephanus page 98, section a, line 6

πρῶτον μὲν ἐπιστῆμαι γίνονται, ἔπειτα μόνιμοι· καὶ διὰ
ταῦτα δὴ τιμιώτερον ἐπιστήμη ὀρθῆς δόξης ἐστίν, καὶ διαφέρει
δεσμῶ ἐπιστήμη ὀρθῆς δόξης.

{MEN.} Νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, ἔοικεν τοιούτῳ τινί.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν καὶ ἐγὼ ὥς οὐκ εἰδὼς λέγω, ἀλλὰ εἰκάζων·
ὅτι δέ ἐστίν τι ἄλλοιον ὀρθὴ δόξα καὶ ἐπιστήμη, οὐ πάνυ
μοι δοκῶ τοῦτο εἰκάζειν, ἀλλ' εἵπερ τι ἄλλο φαίην ἂν
εἰδέναι - ὀλίγα δ' ἂν φαίην - ἐν δ' οὖν καὶ τοῦτο ἐκείνων
θείην ἂν ὧν οἶδα.
{MEN.} Καὶ ὀρθῶς γε, ὦ Σώκρατες, λέγεις.

Stephanus page 98, section b, line 7

{ΣΩ.} Τί δέ; τόδε οὐκ ὀρθῶς, ὅτι ἀληθὴς δόξα ἡγουμένη
τὸ ἔργον ἐκάστης τῆς πράξεως οὐδὲν χειρόν ἀπεργάζεται ἢ
ἐπιστήμη;
{MEN.} Καὶ τοῦτο δοκεῖ μοι ἀληθῆ λέγειν.
{ΣΩ.} Οὐδὲν ἄρα ὀρθὴ δόξα ἐπιστήμης χειρόν οὐδὲ ἥττον
ὠφελίμη ἔσται εἰς τὰς πράξεις, οὐδὲ ἀνὴρ ὁ ἔχων ὀρθὴν
δόξαν ἢ ὁ ἐπιστήμην.
{MEN.} Ἔστι ταῦτα.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν ὅ γε ἀγαθὸς ἀνὴρ ὠφέλιμος ἡμῖν ὡμο-
λόγηται εἶναι.

Stephanus page 98, section c, line 7

{MEN.} Ναί.
{ΣΩ.} Ἐπειδὴ τοίνυν οὐ μόνον δι' ἐπιστήμην ἀγαθοὶ ἄνδρες
ἂν εἶεν καὶ ὠφέλιμοι ταῖς πόλεσιν, εἵπερ εἶεν, ἀλλὰ καὶ δι'
ὀρθὴν δόξαν, τούτοις δὲ οὐδέτερον φύσει ἐστὶν τοῖς ἀνθρώ-
ποις, οὔτε ἐπιστήμη οὔτε δόξα ἀληθὴς, †οὔτ' ἐπίκτητα - ἢ
δοκεῖ σοι φύσει ὁποτεροῦν αὐτοῖν εἶναι;
{MEN.} Οὐκ ἔμοιγε.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐ φύσει, οὐδὲ οἱ ἀγαθοὶ φύσει
εἶεν ἄν.
{MEN.} Οὐ δῆτα.

Stephanus page 98, section d, line 7

{ΣΩ.} Ἐπειδὴ δέ γε οὐ φύσει, ἐσκοποῦμεν τὸ μετὰ τοῦτο
εἰ διδακτὸν ἐστίν.
{MEN.} Ναί.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν διδακτὸν ἔδοξεν εἶναι, εἰ φρόνησις ἢ ἀρετή;
{MEN.} Ναί.
{ΣΩ.} Κἂν εἰ γε διδακτὸν εἴη, φρόνησις ἂν εἶναι;
{MEN.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} Καὶ εἰ μὲν γε διδάσκαλοι εἶεν, διδακτὸν ἂν εἶναι,
μὴ ὄντων δὲ οὐ διδακτόν;
{MEN.} Οὕτω.

Stephanus page 98, section e, line 4

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ὡμολογήκαμεν μὴ εἶναι αὐτοῦ διδασκά-

λους;

{MEN.} Ἔστι ταῦτα.

{ΣΩ.} Ὁμολογήκαμεν ἄρα μήτε διδασκτὸν αὐτὸ μήτε φρόνησιν εἶναι;

{MEN.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ἀγαθὸν γε αὐτὸ ὁμολογοῦμεν εἶναι;

{MEN.} Ναί.

{ΣΩ.} Ὁφέλιμον δὲ καὶ ἀγαθὸν εἶναι τὸ ὀρθῶς ἡγούμενον;

{MEN.} Πάνυ γε.

Stephanus page 99, section a, line 1

{ΣΩ.} Ὅρθῶς δέ γε ἡγεῖσθαι δύο ὄντα ταῦτα μόνα, δόξαν τε ἀληθῆ καὶ ἐπιστήμην, ἃ ἔχων ἄνθρωπος ὀρθῶς ἡγεῖται - τὰ γὰρ ἀπὸ τύχης τινὸς ὀρθῶς γιγνόμενα οὐκ ἀνθρωπίνη ἡγεμονία γίνεταί - ὧν δὲ ἄνθρωπος ἡγεμὼν ἐστὶν ἐπὶ τὸ ὀρθόν, δύο ταῦτα, δόξα ἀληθὴς καὶ ἐπιστήμη.

{MEN.} Δοκεῖ μοι οὕτω.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐ διδασκτὸν ἐστίν, οὐδ' ἐπιστήμη δὴ ἔτι γίγνεται ἢ ἀρετή;

{MEN.} Οὐ φαίνεται.

{ΣΩ.} Δυοῖν ἄρα ὄντοιν ἀγαθοῖν καὶ ὠφελίμοιν τὸ μὲν

Stephanus page 99, section b, line 2

ἕτερον ἀπολέλυται, καὶ οὐκ ἂν εἴη ἐν πολιτικῇ πράξει ἐπιστήμη ἡγεμὼν.

{MEN.} Οὐ μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα σοφία τινὶ οὐδὲ σοφοὶ ὄντες οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες ἡγοῦντο ταῖς πόλεσιν, οἱ ἀμφὶ Θεμιστοκλέα τε καὶ οὓς ἄρτι Ἄνυτος ὅδε ἔλεγεν· διὸ δὴ καὶ οὐχ οἷοί τε ἄλλους ποιεῖν τοιούτους οἷοι αὐτοῖ εἰσι, ἅτε οὐ δι' ἐπιστήμην ὄντες τοιοῦτοι.

{MEN.} Ἐοικεν οὕτως ἔχειν, ὦ Σώκρατες, ὥς λέγεις.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὴ ἐπιστήμη, εὐδοξία δὴ τὸ λοιπὸν

Stephanus page 99, section c, line 1

γίνεται· ἥ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες χρώμενοι τὰς πόλεις ὀρθοῦσιν, οὐδὲν διαφερόντως ἔχοντες πρὸς τὸ φρονεῖν ἢ οἱ χρησμοδοί τε καὶ οἱ θεομάντεις· καὶ γὰρ οὗτοι ἐνθουσιῶντες λέγουσιν μὲν ἀληθῆ καὶ πολλὰ, ἴσασι δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσιν.

{MEN.} Κινδυνεύει οὕτως ἔχειν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ Μένων, ἄξιον τούτους θεῖους καλεῖν τοὺς ἄνδρας, οἵτινες νοῦν μὴ ἔχοντες πολλὰ καὶ μεγάλα κατορθοῦσιν ὧν πράττουσι καὶ λέγουσι;

{MEN.} Πάνυ γε.

Stephanus page 99, section c, line 11

{ΣΩ.} Ὅρθῳς ἄρ' ἂν καλοῖμεν θεῖους τε οὓς νυνδὴ ἐλέγομεν χρησμοδούς καὶ μάντις καὶ τοὺς ποιητικούς ἅπαντας· καὶ τοὺς πολιτικούς οὐχ ἤκιστα τούτων φαῖμεν ἂν θεῖους τε εἶναι καὶ ἐνθουσιάζειν, ἐπίπνους ὄντας καὶ κατεχομένους ἐκ τοῦ θεοῦ, ὅταν κατορθῶσι λέγοντες πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα, μηδὲν εἰδότες ὧν λέγουσιν.

{MEN.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Καὶ αἶ γε γυναῖκες δῆπου, ὦ Μένων, τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας θεῖους καλοῦσι· καὶ οἱ Λάκωνες ὅταν τινὰ ἐγκωμιάζωσιν ἀγαθὸν ἄνδρα, “Θεῖος ἀνὴρ,” φασίν, “οὗτος.”

Stephanus page 99, section e, line 1

{MEN.} Καὶ φαίνονται γε, ὦ Σώκρατες, ὀρθῳς λέγειν. καίτοι ἴσως Ἄνυτος ὅδε σοι ἄχθεται λέγοντι.

{ΣΩ.} Οὐδὲν μέλει ἔμοιγε. τούτῳ μὲν, ὦ Μένων, καὶ αὖθις διαλεξόμεθα· εἰ δὲ νῦν ἡμεῖς ἐν παντὶ τῷ λόγῳ τούτῳ καλῶς ἐζητήσαμεν τε καὶ ἐλέγομεν, ἀρετὴ ἂν εἴη οὔτε φύσει οὔτε διδακτόν, ἀλλὰ θεία μοῖρα παραγίγνομένη ἄνευ νοῦ οἷς ἂν παραγίγνηται, εἰ μὴ τις εἴη τοιοῦτος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν οἷος καὶ ἄλλον ποιῆσαι πολιτικόν. εἰ δὲ εἴη, σχεδὸν ἂν τι οὗτος λέγοιτο τοιοῦτος ἐν τοῖς ζῶσιν οἷον ἔφη Ὅμηρος ἐν τοῖς τεθνεῶσιν τὸν Τειρεσίαν εἶναι, λέγων περὶ αὐτοῦ, ὅτι

Stephanus page 100, section a, line 5

<οἷος πέπνυται> τῶν ἐν Αἰδου, <τοὶ δὲ σκιαὶ αἰίσσουσι>. ταῦτόν ἂν καὶ ἐνθάδε ὁ τοιοῦτος ὥσπερ παρὰ σκιάς ἀληθὲς ἂν πρᾶγμα εἴη πρὸς ἀρετήν.

{MEN.} Κάλλιστα δοκεῖς μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἐκ μὲν τοίνυν τούτου τοῦ λογισμοῦ, ὦ Μένων, θεία μοῖρα ἡμῖν φαίνεται παραγίγνομένη ἡ ἀρετὴ οἷς ἂν παραγίγνηται· τὸ δὲ σαφὲς περὶ αὐτοῦ εἰσόμεθα τότε, ὅταν πρὶν ᾧτινι τρόπῳ τοῖς ἀνθρώποις παραγίγνεται ἀρετὴ, πρότερον ἐπιχειρήσωμεν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ζητεῖν τί ποτ' ἔστιν ἀρετὴ. νῦν δ' ἐμοὶ μὲν ὥρα ποιῖέναι, σὺ δὲ ταῦτά ταῦτα ἄπερ

Stephanus page 100, section b, line 8

αὐτὸς πέπεισαι πεῖθε καὶ τὸν ξένον τόνδε Ἄνυτον, ἵνα πρῶτερος ᾗ· ὥς ἐὰν πείσης τοῦτον, ἔστιν ὅτι καὶ Ἀθηναίους ὀνήσεις.

Hippias major

{ΣΩ.} Ἰππίας ὁ καλός τε καὶ σοφός· ὥς διὰ χρόνου ἡμῖν κατῆρας εἰς τὰς Ἀθήνας.

{ΙΠ.} Οὐ γὰρ σχολή, ὦ Σώκρατες. ἡ γὰρ Ἥλις ὅταν τι

δέηται διαπράξασθαι πρὸς τινα τῶν πόλεων, αἰεὶ ἐπὶ πρῶτον ἐμὲ ἔρχεται τῶν πολιτῶν αἰρουμένη πρεσβευτήν, ἡγουμένη δικαστήν καὶ ἄγγελον ἱκανώτατον εἶναι τῶν λόγων οἱ ἂν

Stephanus page 281, section b, line 1

παρὰ τῶν πόλεων ἐκάστων λέγονται. πολλάκις μὲν οὖν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ἐπρέσβευσα, πλείστα δὲ καὶ περὶ πλείστων καὶ μεγίστων εἰς τὴν Λακεδαίμονα· διὸ δὴ, ὃ σὺ ἐρωτᾷς, οὐ θαμίζω εἰς τοῦσδε τοὺς τόπους.

{ΣΩ.} Τοιοῦτον μέντοι, ὦ Ἰππία, ἔστι τὸ τῇ ἀληθείᾳ σοφόν τε καὶ τέλειον ἄνδρα εἶναι. σὺ γὰρ καὶ ἰδίᾳ ἱκανὸς εἶ παρὰ τῶν νέων πολλὰ χρήματα λαμβάνων ἔτι πλείω ὠφελεῖν ὧν λαμβάνεις, καὶ αὐτὴ δημοσίᾳ τὴν σπαντοῦ πόλιν ἱκανὸς εὐεργετεῖν, ὥσπερ χρή τὸν μέλλοντα μὴ καταφρονησεσθαι ἀλλ' εὐδοκιμήσειν ἐν τοῖς πολλοῖς. ἀτάρ, ὦ Ἰππία,

Stephanus page 281, section c, line 4

τί ποτε τὸ αἴτιον ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι, ὧν ὀνόματα μεγάλα λέγεται ἐπὶ σοφίᾳ, Πιττακοῦ τε καὶ Βίαντος καὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Μιλήσιον Θαλῆν καὶ ἔτι τῶν ὕστερον μέχρι Ἀναξαγόρου, ὥς ἢ πάντες ἢ οἱ πολλοὶ αὐτῶν φαίνονται ἀπεχόμενοι τῶν πολιτικῶν πράξεων;

{ΙΠ.} Τί δ' οἶμι, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γε ἢ ἀδύνατοι ἦσαν καὶ οὐχ ἱκανοὶ ἐξικνεῖσθαι φρονήσει ἐπ' ἀμφοτέρω, τὰ τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια;

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν πρὸς Διός, ὥσπερ αἱ ἄλλαι τέχναι ἐπιδεδώκασι καὶ εἰσὶ παρὰ τοὺς νῦν δημιουργοὺς οἱ παλαιοὶ

Stephanus page 281, section d, line 5

φαῦλοι, οὕτω καὶ τὴν ὑμετέραν τὴν τῶν σοφιστῶν τέχνην ἐπιδεδωκέναι φῶμεν καὶ εἶναι τῶν ἀρχαίων τοὺς περὶ τὴν σοφίαν φαύλους πρὸς ὑμᾶς;

{ΙΠ.} Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς λέγεις.

{ΣΩ.} Εἰ ἄρα νῦν ἡμῖν, ὦ Ἰππία, ὁ Βίας ἀναβιοίῃ, γέλωτ' ἂν ὄφλοι πρὸς ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ τὸν Δαίδαλόν φασιν οἱ ἀνδριαντοποιοί, νῦν εἰ γενόμενος τοιαῦτ' ἐργάζοιτο οἷα ἦν ἀφ' ὧν τοῦνομ' ἔσχεν, καταγέλαστον ἂν εἶναι.

{ΙΠ.} Ἦστι μὲν ταῦτα, ὦ Σώκρατες, οὕτως ὥς σὺ λέγεις· εἴωθα μέντοι ἔγωγε τοὺς παλαιούς τε καὶ προτέρους ἡμῶν

Stephanus page 282, section a, line 6

προτέρους τε καὶ μᾶλλον ἐγκωμιάζειν ἢ τοὺς νῦν, εὐλαβούμενος μὲν φθόνον τῶν ζώντων, φοβούμενος δὲ μῆνιν τῶν τετελευτηκότων.

{ΣΩ.} Καλῶς γε σὺ, ὦ Ἰππία, ὀνομάζων τε καὶ διανοούμενος,

ὥς ἐμοὶ δοκεῖς. συμμαρτυρῆσαι δέ σοι ἔχω ὅτι ἀληθῆ λέγεις,
καὶ τῷ ὄντι ὑμῶν ἐπιδέδωκεν ἡ τέχνη πρὸς τὸ καὶ τὰ δημόσια
πράττειν δύνασθαι μετὰ τῶν ιδίων. Γοργίας τε γὰρ οὗτος
ὁ Λεοντίνος σοφιστῆς δεῦρο ἀφίκετο δημοσίᾳ οἰκοθεν πρε-
σβέων, ὥς ἰκανώτατος ὢν Λεοντίνων τὰ κοινὰ πράττειν,
καὶ ἐν τε τῷ δήμῳ ἔδοξεν ἄριστα εἰπεῖν, καὶ ἰδίᾳ ἐπιδείξεις

Stephanus page 282, section b, line 8

ποιούμενος καὶ συνὼν τοῖς νέοις χρήματα πολλὰ ἡργάσατο
καὶ ἔλαβεν ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως· εἰ δὲ βούλει, ὁ ἡμέτερος
ἐταῖρος Πρόδικος οὗτος πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε δημοσίᾳ
ἀφίκετο, ἀτὰρ τὰ τελευταῖα ἑναγχος ἀφικόμενος δημοσίᾳ ἐκ
Κέω λέγων τ' ἐν τῇ βουλῇ πάνυ ἠὺδοκίμησεν καὶ ἰδίᾳ
ἐπιδείξεις ποιούμενος καὶ τοῖς νέοις συνὼν χρήματα ἔλαβεν
θαυμαστὰ ὅσα. τῶν δὲ παλαιῶν ἐκεῖνων οὐδεὶς πώποτε
ἠξίωσεν ἀργύριον μισθὸν πράξασθαι οὐδ' ἐπιδείξεις ποιή-
σασθαι ἐν παντοδαποῖς ἀνθρώποις τῆς ἑαυτοῦ σοφίας· οὕτως
ἦσαν εὐήθεις καὶ ἐλελήθει αὐτοὺς ἀργύριον ὥς πολλοῦ

Stephanus page 282, section d, line 3

ἄξιον εἶη. τούτων δ' ἑκάτερος πλεον ἀργύριον ἀπὸ σοφίας
εἵργασται ἢ ἄλλος δημιουργὸς ἀφ' ἧστινος τέχνης· καὶ ἔτι
πρότερος τούτων Πρωταγόρας.

{ΠΙ.} Οὐδὲν γάρ, ὦ Σώκρατες, οἶσθα τῶν καλῶν περὶ τοῦτο.
εἰ γὰρ εἰδείης ὅσον ἀργύριον εἵργασμαι ἐγώ, θαυμάσαις ἄν·
καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐγὼ, ἀφικόμενος δέ ποτε εἰς Σικελίαν, Πρωτα-
γόρου αὐτόθι ἐπιδημοῦντος καὶ εὐδοκιμοῦντος καὶ πρεσβυτέρου
ὄντος πολὺ νεώτερος ὢν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάνυ πλεον ἢ πεντή-
κοντα καὶ ἑκατὸν μνᾶς ἡργασάμην, καὶ ἐξ ἑνός γε χωρίου
πάνυ μικροῦ, Ἴνυκοῦ, πλεον ἢ εἴκοσι μνᾶς· καὶ τοῦτο ἐλθὼν

Stephanus page 282, section e, line 5

οἴκαδε φέρων τῷ πατρὶ ἔδωκα, ὥστε ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους
πολίτας θαυμάζειν τε καὶ ἐκπεπληχθαι. καὶ σχεδὸν τι οἶμαι
ἐμὲ πλείω χρήματα εἵργασθαι ἢ ἄλλους σύνδυο οὕστινας
βούλει τῶν σοφιστῶν.

{ΣΩ.} Καλὸν γε, ὦ Ἰππία, λέγεις καὶ μέγα τεκμήριον
σοφίας τῆς τε σεαυτοῦ καὶ τῶν νῦν ἀνθρώπων πρὸς
τοὺς ἀρχαίους ὅσον διαφέρουσι. τῶν γὰρ προτέρων [περὶ
Ἀναξαγόρου λέγεται] πολλὴ ἀμαθία κατὰ τὸν σὸν λόγον.
τοὺναντίον γὰρ Ἀναξαγόρα φασὶ συμβῆναι ἢ ὑμῖν· κατα-
λειφθέντων γὰρ αὐτῷ πολλῶν χρημάτων καταμελῆσαι καὶ

Stephanus page 283, section a, line 6

ἀπολέσαι πάντα - οὕτως αὐτὸν ἀνόητα σοφίζεσθαι - λέγουσι
δὲ καὶ περὶ ἄλλων τῶν παλαιῶν ἕτερα τοιαῦτα. τοῦτο μὲν

οὖν μοι δοκεῖς καλὸν τεκμήριον ἀποφαίνειν περὶ σοφίας τῶν
νῦν πρὸς τοὺς προτέρους, καὶ πολλοῖς συνδοκεῖ ὅτι τὸν σοφὸν
αὐτὸν αὐτῷ μάλιστα δεῖ σοφὸν εἶναι· τούτου δ' ὅρος ἐστὶν
ἄρα, ὃς ἂν πλεῖστον ἀργύριον ἐργάσῃται. καὶ ταῦτα μὲν
ἱκανῶς ἔχέτω· τόδε δέ μοι εἰπέ, σὺ αὐτὸς πόθεν πλεῖστον
ἀργύριον ἡργάσω τῶν πόλεων εἰς ἃς ἀφικνῇ; ἢ δῆλον ὅτι ἐκ
Λακεδαιμόνου, οἷπερ καὶ πλειστάκις ἀφῖξαι;
{ΠΙ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 283, section b, line 8

{ΣΩ.} Πῶς φῆς; ἀλλ' ἐλάχιστον;
{ΠΙ.} Οὐδὲν μὲν οὖν τὸ παράπαν πώποτε.
{ΣΩ.} Τέρας λέγεις καὶ θαυμαστόν, ὦ Ἰππία. καί μοι
εἰπέ· πότερον ἢ σοφία ἢ σὴ οὐχ οἷα τοὺς συνόντας αὐτῇ
καὶ μανθάνοντας εἰς ἀρετὴν βελτίους ποιεῖν; { - ΠΙ.} Καὶ
πολύ γε, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ τοὺς μὲν Ἰνυκίων
υἱεῖς οἷός τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν
ἡδυνάταις; { - ΠΙ.} Πολλοῦ γε δέω. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ δῆτα Σικε-
λιῶται μὲν ἐπιθυμοῦσιν ἀμείνους γίγνεσθαι, Λακεδαιμόνιοι
δ' οὐ; { - ΠΙ.} Πάντως γέ που, ὦ Σώκρατες, καὶ Λακεδαι-

Stephanus page 283, section d, line 2

μόνιοι. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν χρημάτων ἐνδεία ἔφευγον τὴν σὴν
ὁμιλίαν; { - ΠΙ.} Οὐ δῆτα, ἐπεὶ ἱκανὰ αὐτοῖς ἐστίν.
{ΣΩ.} Τί δῆτ' ἂν εἴη ὅτι ἐπιθυμοῦντες καὶ ἔχοντες χρή-
ματα, καὶ σοῦ δυναμένου τὰ μέγιστα αὐτοὺς ὠφελεῖν, οὐ
πλήρη σε ἀργυρίου ἀπέπεμψαν; ἀλλ' ἐκεῖνο, μὴν μὴ Λακε-
δαιμόνιοι σοῦ βέλτιον ἂν παιδεύσειαν τοὺς αὐτῶν παῖδας; ἢ
τοῦτο φῶμεν οὔτω, καὶ σὺ συγχωρεῖς;
{ΠΙ.} Οὐδ' ὅπωςτιοῦν.
{ΣΩ.} Πότερον οὖν τοὺς νέους οὐχ οἷός τ' ἦσθα πείθειν ἐν
Λακεδαιμόνι ὥς σοὶ συνόντες πλέον ἂν εἰς ἀρετὴν ἐπιδιδόειν

Stephanus page 283, section e, line 4

ἢ τοῖς ἑαυτῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων πατέρας ἡδυνάταις πείθειν ὅτι
σοὶ χρή παραδιδόναι μᾶλλον ἢ αὐτοὺς ἐπιμελεῖσθαι, εἴπερ τι
τῶν υἱῶν κήδονται; οὐ γάρ που ἐφθόνουν γε τοῖς ἑαυτῶν
παισὶν ὥς βελτίστοις γενέσθαι.
{ΠΙ.} Οὐκ οἶμαι ἔγωγε φθονεῖν.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν εὐνομός γ' ἢ Λακεδαιμόν. { - ΠΙ.} Πῶς γὰρ
οὐ; { - ΣΩ.} Ἐν δέ γε ταῖς εὐνόμοις πόλεσιν τιμωτάτον ἢ
ἀρετή. { - ΠΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Σὺ δὲ ταύτην παραδιδόναι
ἄλλω κάλλιστ' ἀνθρώπων ἐπίστασαι. { - ΠΙ.} Καὶ πολύ γε,
ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Ὁ οὖν κάλλιστ' ἐπιστάμενος ἱππικὴν

Stephanus page 284, section a, line 5

παραδιδόναι ἄρ' οὐκ ἂν ἐν Θετταλίᾳ τῆς Ἑλλάδος μάλιστα
τιμῶτο καὶ πλεῖστα χρήματα λαμβάνοι, καὶ ἄλλοθι ὅπου
τοῦτο σπουδάζοιτο; { - ΠΙ.} Εἰκός γε. { - ΣΩ.} Ὁ δὴ δυνάμενος
παραδιδόναι τὰ πλείστου ἄξια μαθήματα εἰς ἀρετὴν οὐκ ἐν
Λακεδαίμονι μάλιστα τιμήσεται καὶ πλεῖστα ἐργάσεται χρή-
ματα, ἂν βούληται, καὶ ἐν ἄλλῃ πόλει ἥτις τῶν Ἑλληνίδων
εὐνομεῖται; ἀλλ' ἐν Σικελίᾳ, ὦ ἑταῖρε, οἶμι μᾶλλον καὶ ἐν
Ἰνυκῶ; ταῦτα πειθώμεθα, ὦ Ἰππία; ἐὰν γὰρ σὺ κελεύης,
πειστέον.

{ΠΙ.} Οὐ γὰρ πάτριον, ὦ Σώκρατες, Λακεδαιμονίοις κινεῖν

Stephanus page 284, section b, line 7

τοὺς νόμους, οὐδὲ παρὰ τὰ εἰωθότα παιδεύειν τοὺς υἱεῖς.

{ΣΩ.} Πῶς λέγεις; Λακεδαιμονίοις οὐ πάτριον ὀρθῶς
πράττειν ἀλλ' ἐξαμαρτάνειν;

{ΠΙ.} Οὐκ ἂν φαίην ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὀρθῶς ἂν πράττοιεν βέλτιον ἀλλὰ μὴ χεῖρον
παιδεύοντες τοὺς νέους;

{ΠΙ.} Ὅρθῶς· ἀλλὰ ξενικὴν παιδευσιν οὐ νόμιμον αὐτοῖς

παιδεύειν, ἐπεὶ εὖ ἴσθι, εἴπερ τις ἄλλος ἐκεῖθεν χρήματα
ἔλαβεν πώποτε ἐπὶ παιδείᾳ, καὶ ἐμὲ ἂν λαβεῖν πολὺ

Stephanus page 284, section c, line 8

μάλιστα - χαίρουσι γοῦν ἀκούοντες ἐμοῦ καὶ ἐπαινοῦσιν -
ἀλλ', ὃ λέγω, οὐ νόμος.

{ΣΩ.} Νόμον δὲ λέγεις, ὦ Ἰππία, βλάβην πόλεως εἶναι ἢ
ὠφελίαν; { - ΠΙ.} Τίθεται μὲν οἶμαι ὠφελίας ἕνεκα, ἐνίοτε δὲ
καὶ βλάπτει, ἐὰν κακῶς τεθῇ ὁ νόμος. { - ΣΩ.} Τί δέ; οὐχ
ὥς ἀγαθὸν μέγιστον πόλει τίθενται τὸν νόμον οἱ τιθέμενοι;
καὶ ἄνευ τούτου μετὰ εὐνομίας ἀδύνατον οἰκεῖν; { - ΠΙ.} Ἀληθῆ
λέγεις. { - ΣΩ.} Ὅταν ἄρα ἀγαθοῦ ἀμάρτωσιν οἱ ἐπιχειροῦντες
τοὺς νόμους τιθέναι, νόμιμον τε καὶ νόμου ἡμαρτήκασιν· ἢ
πῶς λέγεις; { - ΠΙ.} Τῷ μὲν ἀκριβεῖ λόγῳ, ὦ Σώκρατες, οὕτως

Stephanus page 284, section e, line 2

ἔχει· οὐ μέντοι εἰώθασιν ἄνθρωποι ὀνομάζειν οὕτω. { - ΣΩ.}

Πότερον, ὦ Ἰππία, οἱ εἰδότες ἢ οἱ μὴ εἰδότες; { - ΠΙ.} Οἱ
πολλοί. { - ΣΩ.} Εἰσὶν δ' οὗτοι οἱ εἰδότες τὰληθές, οἱ πολλοί;

{ - ΠΙ.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν που οἱ γ' εἰδότες τὸ
ὠφελιμώτερον τοῦ ἀνωφελεστέρου νομιμώτερον ἡγοῦνται τῇ
ἀληθείᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις· ἢ οὐ συγχωρεῖς; { - ΠΙ.} Ναί,
συγχωρῶ, ὅτι γε τῇ ἀληθείᾳ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἔστιν τε καὶ
ἔχει οὕτως ὥς οἱ εἰδότες ἡγοῦνται; { - ΠΙ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Ἔστι δέ γε Λακεδαιμονίοις, ὥς σὺ φῆς, ὠφελιμώ-
τερον τὴν ὑπὸ σοῦ παιδευσιν, ξενικὴν οὖσαν, παιδεύεσθαι

μᾶλλον ἢ τὴν ἐπιχωρίαν. { - ΠΙ.} Καὶ ἀληθῆ γε λέγω. { - ΣΩ.}
Καὶ γὰρ ὅτι τὰ ὠφελιμώτερα νομιμώτερά ἐστι, καὶ τοῦτο
λέγεις, ὦ Ἰππία; { - ΠΙ.} Εἶπον γάρ. { - ΣΩ.} Κατὰ τὸν σὸν
ἄρα λόγον τοῖς Λακεδαιμονίων ὑέσιν ὑπὸ Ἰππίου παιδεύεσθαι
νομιμώτερόν ἐστιν, ὑπὸ δὲ τῶν πατέρων ἀνομώτερον, εἴπερ τῶ
ὄντι ὑπὸ σοῦ πλείω ὠφεληθήσονται. { - ΠΙ.} Ἀλλὰ μὴν ὠφελη-
θήσονται, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Παρανομοῦσιν ἄρα Λακεδαι-
μόνιοι οὐ διδόντες σοι χρυσίον καὶ ἐπιτρέποντες τοὺς αὐτῶν
υἱεῖς. { - ΠΙ.} Συγχωρῶ ταῦτα· δοκεῖς γάρ μοι τὸν λόγον πρὸς
ἐμοῦ λέγειν, καὶ οὐδέν με δεῖ αὐτῶ ἐναντιοῦσθαι.

{ΣΩ.} Παρανόμους μὲν δὴ, ὦ ἑταῖρε, τοὺς Λάκωνας εὐρί-
σκομεν, καὶ ταῦτ' εἰς τὰ μέγιστα, τοὺς νομιμωτάτους δοκοῦντας
εἶναι. ἐπαινοῦσι δὲ δὴ σε πρὸς θεῶν, ὦ Ἰππία, καὶ χαίρουσιν
ἀκούοντες ποῖα; ἢ δῆλον δὴ ὅτι ἐκεῖνα ἃ σὺ κάλλιστα
ἐπίστασαι, τὰ περὶ τὰ ἄστρα τε καὶ τὰ οὐράνια πάθη; { -
ΠΙ.} Οὐδ' ὅπωςτιοῦν· ταῦτά γε οὐδ' ἀνέχονται. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ
περὶ γεωμετρίας τι χαίρουσιν ἀκούοντες; { - ΠΙ.} Οὐδαμῶς,
ἐπεὶ οὐδ' ἀριθμεῖν ἐκείνων γε, ὥς ἔπος εἰπεῖν, πολλοὶ
ἐπίστανται. { - ΣΩ.} Πολλοῦ ἄρα δέουσιν περὶ γε λογισμῶν
ἀνέχεσθαι σου ἐπιδεικνυμένου. { - ΠΙ.} Πολλοῦ μέντοι νῆ Δία.

{ - ΣΩ.} Ἀλλὰ δῆτα ἐκεῖνα ἃ σὺ ἀκριβέστατα ἐπίστασαι
ἀνθρώπων διαιρεῖν, περὶ τε γραμμάτων δυνάμεως καὶ συλ-
λαβῶν καὶ ῥυθμῶν καὶ ἀρμονιῶν; { - ΠΙ.} Ποίων, ὠγαθέ,
ἀρμονιῶν καὶ γραμμάτων; { - ΣΩ.} Ἀλλὰ τί μὴν ἐστιν ἃ ἡδέως
σου ἀκροῶνται καὶ ἐπαινοῦσιν; αὐτός μοι εἰπέ, ἐπειδὴ ἐγὼ
οὐχ εὐρίσκω.

{ΠΙ.} Περὶ τῶν γενῶν, ὦ Σώκρατες, τῶν τε ἡρώων καὶ τῶν
ἀνθρώπων, καὶ τῶν κατοικήσεων, ὥς τὸ ἀρχαῖον ἐκτίσθησαν
αἱ πόλεις, καὶ συλλήβδην πάσης τῆς ἀρχαιολογίας ἥδιστα
ἀκροῶνται, ὥστ' ἔγωγε δι' αὐτοὺς ἠνάγκασμαι ἐκμεμαθηκέναι

τε καὶ ἐκμεμελετηκέναι πάντα τὰ τοιαῦτα.

{ΣΩ.} Ναὶ μὰ Δί', ὦ Ἰππία, ἡτύχηκάς γε ὅτι Λακε-
δαιμόνιοι οὐ χαίρουσιν ἂν τις αὐτοῖς ἀπὸ Σόλωνος τοὺς
ἄρχοντας τοὺς ἡμετέρους καταλέγῃ· εἰ δὲ μή, πράγματ' ἂν
εἶχες ἐκμανθάνων.

{ΠΙ.} Πόθεν, ὦ Σώκρατες; ἅπαξ ἀκούσας πεντήκοντα
ὀνόματα ἀπομνημονεύσω.

{ΣΩ.} Ἀληθῆ λέγεις, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐνενόησα ὅτι τὸ
μνημονικὸν ἔχεις· ὥστ' ἐννοῶ ὅτι εἰκότως σοι χαίρουσιν

οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄτε πολλὰ εἰδότι, καὶ χρῶνται ὥσπερ ταῖς

Stephanus page 286, section a, line 2

πρεσβύτισιν οἱ παῖδες πρὸς τὸ ἡδέως μυθολογῆσαι.

{ΠΙ.} Καὶ ναὶ μὰ Δί', ὦ Σώκρατες, περί γε ἐπιτηδευμάτων
καλῶν καὶ ἔναγχος αὐτόθι ἡὺδοκίμησα διεξιὼν ἂν χρή τὸν
νέον ἐπιτηδεύειν. ἔστι γάρ μοι περὶ αὐτῶν παγκάλως λόγος
συγκείμενος, καὶ ἄλλως εὖ διακείμενος καὶ τοῖς ὀνόμασι·
πρόσχημα δέ μοι ἔστι καὶ ἀρχὴ τοιάδε τις τοῦ λόγου.
ἐπειδὴ ἡ Τροία ἦλω, λέγει ὁ λόγος ὅτι Νεοπτόλεμος
Νέστορα ἔροιτο ποῖά ἐστι καλὰ ἐπιτηδεύματα, ἃ ἂν τις
ἐπιτηδεύσας νέος ὦν εὐδοκιμώτατος γένοιτο· μετὰ ταῦτα δὴ
λέγων ἔστιν ὁ Νέστωρ καὶ ὑποτιθέμενος αὐτῷ πάμπολλα

Stephanus page 286, section b, line 4

νόμιμα καὶ πάγκαλα. τοῦτον δὴ καὶ ἐκεῖ ἐπεδειξάμην καὶ
ἐνθάδε μέλλω ἐπιδεικνύναι εἰς τρίτην ἡμέραν, ἐν τῷ Φειδο-
στράτου διδασκαλείῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄξια ἀκοῆς·
ἐδεήθη γάρ μου Εὐδικὸς ὁ Ἀπημάντου. ἀλλ' ὅπως παρέσθῃ
καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλους ἄξεις, οἵτινες ἱκανοὶ ἀκούσαντες κρίναι
τὰ λεγόμενα.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ ταῦτ' ἔσται, ἂν θεὸς θέλῃ, ὦ Ἰππία. νυνὶ
μέντοι βραχὺ τί μοι περὶ αὐτοῦ ἀποκρίναι· καὶ γάρ με εἰς
καλὸν ὑπέμνησας. ἔναγχος γάρ τις, ὦ ἄριστε, εἰς ἀπορίαν
με κατέβαλεν ἐν λόγοις τισὶ τὰ μὲν ψέγοντα ὥς αἰσχρά,

Stephanus page 286, section c, line 7

τὰ δ' ἐπαινοῦντα ὥς καλὰ, οὕτω πως ἐρόμενος καὶ μάλα
ὑβριστικῶς· “Πόθεν δέ μοι σύ,” ἔφη, “ὦ Σώκρατες, οἶσθα
ὅποια καλὰ καὶ αἰσχρά; ἐπεὶ φέρε, ἔχοις ἂν εἰπεῖν τί ἐστι
τὸ καλόν;” καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἐμὴν φαυλότητα ἡπορούμην τε
καὶ οὐκ εἶχον αὐτῷ κατὰ τρόπον ἀποκρίνασθαι· ἀπιῶν οὖν
ἐκ τῆς συνουσίας ἐμαντῷ τε ὠργιζόμεν καὶ ὠνείδιζον, καὶ
ἡπεῖλουν, ὅποτε πρῶτον ὑμῶν τῷ τῶν σοφῶν ἐντύχοιμι,
ἀκούσας καὶ μαθὼν καὶ ἐκμελετήσας ἰέναι πάλιν ἐπὶ τὸν
ἐρωτήσαντα, ἀναμαχοῦμενος τὸν λόγον. νῦν οὖν, ὃ λέγω,
εἰς καλὸν ἦκεις, καὶ με δίδασκον ἱκανῶς αὐτὸ τὸ καλὸν ὅτι

Stephanus page 286, section e, line 1

ἔστί, καὶ πειρῶ μοι ὅτι μάλιστα ἀκριβῶς εἰπεῖν ἀποκρινό-
μενος, μὴ ἐξελεγχθεὶς τὸ δεύτερον αὐθις γέλωτα ὄφλω.
οἶσθα γὰρ δήπου σαφῶς, καὶ σμικρὸν που τοῦτ' ἂν εἴῃ
μάθημα ὦν σὺ τῶν πολλῶν ἐπίστασαι.

{ΠΙ.} Σμικρὸν μέντοι νῆ Δί', ὦ Σώκρατες, καὶ οὐδενὸς
ἄξιον, ὥς ἔπος εἰπεῖν.

{ΣΩ.} Ῥαδίως ἄρα μαθήσομαι καὶ οὐδεὶς με ἐξελέγξει ἔτι.

{ΠΙ.} Οὐδείς μέντοι· φαῦλον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐμὸν πρᾶγμα
καὶ ἰδιωτικόν.

{ΣΩ.} Εὖ γε νῆ τήν Ἥραν λέγεις, ὦ Ἰππία, εἰ χειρωσόμεθα

Stephanus page 287, section a, line 3

τὸν ἄνδρα. ἀτὰρ μή τι κωλύω μιμούμενος ἐγὼ ἐκεῖνον,
ἐὰν σοῦ ἀποκρινομένου ἀντιλαμβάνωμαι τῶν λόγων, ἵνα ὅτι
μάλιστα με ἐκμελετήσης; σχεδὸν γάρ τι ἔμπειρός εἰμι τῶν
ἀντιλήψεων. εἰ οὖν μή τί σοι διαφέρει, βούλομαι ἀντι-
λαμβάνεσθαι, ἵν' ἐρρωμενέστερον μάθω.

{ΠΙ.} Ἀλλ' ἀντιλαμβάνου. καὶ γάρ, ὁ νυνδὴ εἶπον, οὐ
μέγα ἐστὶ τὸ ἐρώτημα, ἀλλὰ καὶ πολὺ τούτου χαλεπώτερα
ἂν ἀποκρίνασθαι ἐγὼ σε διδάξαιμι, ὥστε μηδένα ἀνθρώπων
δύνασθαι σε ἐξελέγχειν.

{ΣΩ.} Φεῦ ὡς εὖ λέγεις· ἀλλ' ἄγ', ἐπειδὴ καὶ σὺ κελεύεις,

Stephanus page 287, section b, line 5

φέρε ὅτι μάλιστα ἐκεῖνος γενόμενος πειρώμαί σε ἐρωτᾶν. εἰ
γὰρ δὴ αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον ἐπιδείξαις ὃν φῆς, τὸν περὶ
τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀκούσας, ἐπειδὴ παύσαιο λέγων,
ἔροιτ' ἂν οὐ περὶ ἄλλου πρότερον ἢ περὶ τοῦ καλοῦ - ἔθος
γάρ τι τοῦτ' ἔχει - καὶ εἶποι ἂν· “ὦ ξέने Ἥλεϊε, ἄρ' οὐ
δικαιοσύνη δίκαιοί εἰσιν οἱ δίκαιοι;” ἀποκρίναι δὴ, ὦ Ἰππία,
ὡς ἐκείνου ἐρωτῶντος. { - ΠΙ.} Ἀποκρινοῦμαι ὅτι δικαιοσύνη.
{ - ΣΩ.} “Οὐκοῦν ἔστι τι τοῦτο, ἡ δικαιοσύνη;” { - ΠΙ.} Πάνυ
γε. { - ΣΩ.} “Οὐκοῦν καὶ σοφία οἱ σοφοί εἰσι σοφοὶ καὶ τῷ
ἀγαθῷ πάντα τὰγαθὰ ἀγαθὰ;” { - ΠΙ.} Πῶς δ' οὐ; { - ΣΩ.} “Οὐσί

Stephanus page 287, section c, line 7

γέ τισι τούτοις· οὐ γὰρ δήπου μὴ οὐσί γε.” { - ΠΙ.} Οὐσι

μέντοι. { - ΣΩ.} “Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὰ καλὰ πάντα τῷ καλῷ
ἐστὶ καλὰ;” { - ΠΙ.} Ναί, τῷ καλῷ. { - ΣΩ.} “Ὅντι γέ τι
τούτῳ;” { - ΠΙ.} Ὅντι· ἀλλὰ τί γὰρ μέλλει; { - ΣΩ.} “Εἰπέ
δὴ, ὦ ξέने,” φήσκει, “τί ἐστὶ τοῦτο τὸ καλόν;”

{ΠΙ.} Ἄλλο τι οὖν, ὦ Σώκρατες, ὁ τοῦτο ἐρωτῶν δεῖται
πυθέσθαι τί ἐστὶ καλόν;

{ΣΩ.} Οὐ μοι δοκεῖ, ἀλλ' ὅτι ἐστὶ τὸ καλόν, ὦ Ἰππία.

{ΠΙ.} Καὶ τί διαφέρει τοῦτ' ἐκείνου;

Stephanus page 287, section d, line 8

{ΣΩ.} Οὐδέν σοι δοκεῖ;

{ΠΙ.} Οὐδὲν γὰρ διαφέρει.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι δῆλον ὅτι σὺ κάλλιον οἶσθα. ὅμως
δέ, ὡγαθέ, ἄθρει· ἐρωτᾷ γὰρ σε οὐ τί ἐστὶ καλόν, ἀλλ' ὅτι
ἐστὶ τὸ καλόν.

{ΠΙ.} Μανθάνω, ὠγαθέ, καὶ ἀποκρινοῦμαι γε αὐτῷ ὅτι ἐστὶ τὸ καλόν, καὶ οὐ μὴ ποτε ἐλεγχθῶ. ἔστι γάρ, ὦ Σώκρατες, εὖ ἴσθι, εἰ δεῖ τὸ ἀληθὲς λέγειν, παρθένο· καλὴ καλόν.
{ΣΩ.} Καλῶς γε, ὦ Ἰππία, νῆ τὸν κύνα καὶ εὐδόξως ἀπεκρίνω. ἄλλο τι οὖν, ἂν ἐγὼ τοῦτο ἀποκρίνωμαι, τὸ

Stephanus page 288, section a, line 1

ἐρωτώμενόν τε ἀποκεκριμένος ἔσομαι καὶ ὀρθῶς, καὶ οὐ μὴ ποτε ἐλεγχθῶ;

{ΠΙ.} Πῶς γὰρ ἂν, ὦ Σώκρατες, ἐλεγχθείης, ὅ γε πᾶσιν δοκεῖ καὶ πάντες σοι μαρτυρήσουσιν οἱ ἀκούοντες ὅτι ὀρθῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Εἶεν· πάνυ μὲν οὖν. φέρε δὴ, ὦ Ἰππία, πρὸς ἐμαυτὸν ἀναλάβω ὃ λέγεις. ὁ μὲν ἐρήσεται με οὕτως ὡς· “Ἴθι μοι, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίναι· ταῦτα πάντα ἃ φῆς καλὰ εἶναι, εἰ τί ἐστὶν αὐτὸ τὸ καλόν, ταῦτ' ἂν εἴη καλὰ;” ἐγὼ δὲ δὴ ἐρῶ ὅτι εἰ παρθένο· καλὴ καλόν, ἔστι δι' ὃ ταῦτ' ἂν

Stephanus page 288, section a, line 11

εἴη καλὰ;

{ΠΙ.} Οἶε οὖν ἔτι αὐτὸν ἐπιχειρήσειν σε ἐλέγχειν ὥς οὐ καλόν ἐστὶν ὃ λέγεις, ἢ ἐὰν ἐπιχειρήσῃ, οὐ καταγέλαστον ἔσεσθαι;

{ΣΩ.} Ὅτι μὲν ἐπιχειρήσει, ὦ θαυμάσιε, εὖ οἶδα· εἰ δὲ ἐπιχειρήσας ἔσται καταγέλαστος, αὐτὸ δείξει. ἃ μέντοι ἐρεῖ, ἐθέλω σοι λέγειν.

{ΠΙ.} Λέγε δὴ.

{ΣΩ.} “Ὡς γλυκὺς εἶ,” φήσῃ, “ὦ Σώκρατες. θήλεια δὲ ἵππος καλὴ οὐ καλόν, ἦν καὶ ὁ θεὸς ἐν τῷ χρησμῷ ἐπήνεσεν;”

Stephanus page 288, section c, line 1

τί φήσομεν, ὦ Ἰππία; ἄλλο τι ἢ φῶμεν καὶ τὴν ἵππον καλόν εἶναι, τὴν γε καλήν; πῶς γὰρ ἂν τολμῶμεν ἕξαρνοι εἶναι τὸ καλόν μὴ καλόν εἶναι;

{ΠΙ.} Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες· ἐπεὶ τοι καὶ ὀρθῶς αὐτὸ ὁ θεὸς εἶπεν· πάγκαλαι γὰρ παρ' ἡμῖν ἵπποι γίνονται.

{ΣΩ.} “Εἶεν,” φήσῃ δὴ· “τί δὲ λύρα καλή; οὐ καλόν;” φῶμεν, ὦ Ἰππία;

{ΠΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἐρεῖ τοίνυν μετὰ τοῦτ' ἐκεῖνος, σχεδόν τι εὖ οἶδα ἐκ τοῦ τρόπου τεκμαιρόμενος· “ὦ βέλτιστε σύ, τί δὲ χύτρα

Stephanus page 288, section c, line 11

καλή; οὐ καλόν ἄρα;”

{ΠΙ.} ὦ Σώκρατες, τίς δ' ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος; ὡς ἀπαίδευτός τις ὃς οὕτω φαῦλα ὀνόματα ὀνομάζειν τολμᾷ ἐν

σεμνῶ πράγματι.

{ΣΩ.} Τοιούτος τις, ὦ Ἰππία, οὐ κομψὸς ἀλλὰ συρφετός, οὐδὲν ἄλλο φροντίζων ἢ τὸ ἀληθές. ἀλλ' ὅμως ἀποκριτέον τῷ ἀνδρί, καὶ ἔγωγε προαποφαίνομαι· εἴπερ ἡ χύτρα κεκεραμευμένη εἴη ὑπὸ ἀγαθοῦ κεραμέως λεία καὶ στρογγύλη καὶ καλῶς ὠπτημένη, οἶαι τῶν καλῶν χυτρῶν εἰσὶ τινες δῖοι, τῶν ἕξ χοᾶς χωρουσῶν, πάγκαλαι, εἰ τοιαύτην ἐρωτῶη

Stephanus page 288, section e, line 1

χύτραν, καλὴν ὁμολογητέον εἶναι. πῶς γὰρ ἂν φαῖμεν καλὸν ὄν μὴ καλὸν εἶναι;

{ΙΠ.} Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} “Οὐκοῦν καὶ χύτρα,” φήσει, “καλὴ καλόν; ἀποκρίνου.”

{ΙΠ.} Ἀλλ' οὕτως, ὦ Σώκρατες, ἔχει, οἶμαι· καλὸν μὲν καὶ τοῦτο τὸ σκεῦός ἐστι καλῶς εἰργασμένον, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο οὐκ ἔστιν ἄξιον κρίνειν ὥς ὃν καλὸν πρὸς ἵππον τε καὶ παρθένον καὶ τᾶλλα πάντα τὰ καλά.

{ΣΩ.} Εἴεν· μανθάνω, ὦ Ἰππία, ὥς ἄρα χρή ἀντιλέγειν

Stephanus page 289, section a, line 2

πρὸς τὸν ταῦτα ἐρωτῶντα τάδε· ὦ ἄνθρωπε, ἀγνοεῖς ὅτι τὸ τοῦ Ἡρακλείτου εὖ ἔχει, ὥς ἄρα “Πιθήκων ὁ κάλλιστος αἰσχροὺς ἀνθρώπων γένει συμβάλλειν,” καὶ χυτρῶν ἡ καλλίστη αἰσχροὺς παρθένων γένει συμβάλλειν, ὥς φησιν Ἰππίας ὁ σοφός. οὐχ οὕτως, ὦ Ἰππία;

{ΙΠ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες, ὀρθῶς ἀπεκρίνω.

{ΣΩ.} Ἄκουε δὴ. μετὰ τοῦτο γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι φήσιν· “Τί δέ, ὦ Σώκρατες; τὸ τῶν παρθένων γένος θεῶν γένει ἂν τις συμβάλλῃ, οὐ ταῦτόν πεῖσεται ὅπερ τὸ τῶν χυτρῶν τῷ τῶν παρθένων συμβαλλόμενον; οὐχ ἡ καλλίστη παρθένος αἰσχροὺς

Stephanus page 289, section b, line 3

φανεῖται; ἢ οὐ καὶ Ἡράκλειτος αὐτὸ τοῦτο λέγει, ὃν σὺ ἐπάγῃ, ὅτι “Ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται καὶ σοφία καὶ κάλλει καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν;” ὁμολογήσωμεν, Ἰππία, τὴν καλλίστην παρθένον πρὸς θεῶν γένος αἰσχροὺς εἶναι;

{ΙΠ.} Τίς γὰρ ἂν ἀντείποι τούτῳ γε, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἄν τοίνυν ταῦτα ὁμολογήσωμεν, γελάσεται τε καὶ ἐρεῖ· “ὦ Σώκρατες, μέμνησαι οὖν ὅτι ἠρωτήθης;” Ἐγώ γε, φήσω, ὅτι αὐτὸ τὸ καλὸν ὅτι ποτέ ἐστιν. “Ἐπειτα,” φήσιν, “ἐρωτηθεῖς τὸ καλὸν ἀποκρίνη ὃ τυγχάνει ὄν, ὥς αὐτὸς φής,

Stephanus page 289, section c, line 5

οὐδὲν μᾶλλον καλὸν ἢ αἰσχρόν;” Ἐοικε, φήσω· ἢ τί μοι

συμβουλευείς, ὦ φίλε, φάναι;

{ΠΙ.} Τοῦτο ἔγωγε· καὶ γὰρ δὴ πρὸς γε θεοὺς ὅτι οὐ καλὸν τὸ ἀνθρώπειον γένος, ἀληθῆ ἔρεϊ.

{ΣΩ.} “Εἰ δέ σε ἡρόμην,” φήσκει, “ἐξ ἀρχῆς τί ἐστὶ καλὸν τε καὶ αἰσχρόν, εἴ μοι ἄπερ νῦν ἀπεκρίνω, ἄρ' οὐκ ἂν ὀρθῶς ἀπεκέκρισο; ἔτι δὲ καὶ δοκεῖ σοι αὐτὸ τὸ καλόν, ᾧ καὶ τᾶλλα πάντα κοσμεῖται καὶ καλὰ φαίνεται, ἐπειδὴν προσγένηται ἐκεῖνο τὸ εἶδος, τοῦτ' εἶναι παρθένος ἢ ἵππος ἢ λύρα;

Stephanus page 289, section d, line 6

{ΠΙ.} Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σώκρατες, εἰ τοῦτό γε ζητεῖ, πάντων ῥᾶστον ἀποκρίνασθαι αὐτῷ τί ἐστὶ τὸ καλὸν ᾧ καὶ τὰ ἄλλα πάντα κοσμεῖται καὶ προσγενομένου αὐτοῦ καλὰ φαίνεται. εὐηθέστατος οὖν ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος καὶ οὐδὲν ἐπαῖει περὶ καλῶν κτημάτων. ἐὰν γὰρ αὐτῷ ἀποκρίνη ὅτι τοῦτ' ἐστὶν ὃ ἐρωτᾷ τὸ καλὸν οὐδὲν ἄλλο ἢ χρυσός, ἀπορήσει καὶ οὐκ ἐπιχειρήσει σε ἐλέγχειν. ἴσμεν γάρ που πάντες ὅτι ὅπου ἂν τοῦτο προσγένηται, κἂν πρότερον αἰσχρὸν φαίνεται, καλὸν φανεῖται χρυσῷ γε κοσμηθέν.

{ΣΩ.} Ἀπειρος εἰ τοῦ ἀνδρός, ὦ Ἰππία, ὡς σχέτλιός ἐστι

Stephanus page 289, section e, line 8

καὶ οὐδὲν ῥαδίως ἀποδεχόμενος.

{ΠΙ.} Τί οὖν τοῦτο, ὦ Σώκρατες; τὸ γὰρ ὀρθῶς λεγόμενον ἀνάγκη αὐτῷ ἀποδέχεσθαι, ἢ μὴ ἀποδεχομένῳ καταγελάστω εἶναι.

{ΣΩ.} Καὶ μὲν δὴ ταύτην γε τὴν ἀπόκρισιν, ὦ ἄριστε, οὐ μόνον οὐκ ἀποδέξεται, ἀλλὰ πάνυ με καὶ τωθάσεται, καὶ ἐρεῖ· “Ὡ τετυφωμένε σύ, Φειδίαν οἶε κακὸν εἶναι δημιουργόν;” καὶ ἐγὼ οἶμαι ἐρῶ ὅτι Οὐδ' ὁπωστιοῦν.

{ΠΙ.} Καὶ ὀρθῶς γ' ἐρεῖς, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ὅρθῶς μέντοι. τοιγάρτοι ἐκεῖνος, ἐπειδὴν ἐγὼ

Stephanus page 290, section a, line 9

ὁμολογῶ ἀγαθὸν εἶναι δημιουργὸν τὸν Φειδίαν, “Εἶτα,” φήσκει, “οἶε τοῦτο τὸ καλὸν ὃ σὺ λέγεις ἡγνόει Φειδίας;” Καὶ ἐγὼ· Τί μάλιστα; φήσω. “Ὅτι,” ἐρεῖ, “τῆς Ἀθηνᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐ χρυσοῦς ἐποίησεν, οὐδὲ τὸ ἄλλο πρὸς-ωπον οὐδὲ τοὺς πόδας οὐδὲ τὰς χεῖρας, εἴπερ χρυσοῦν γε δὴ ὄν κάλλιστον ἔμελλε φαίνεσθαι, ἀλλ' ἐλεφάντινον· δῆλον ὅτι τοῦτο ὑπὸ ἀμαθίας ἐξήμαρτεν, ἀγνοῶν ὅτι χρυσὸς ἄρ' ἐστὶν ὃ πάντα καλὰ ποιῶν, ὅπου ἂν προσγένηται.” ταῦτα οὖν λέγοντι τί ἀποκρινώμεθα, ὦ Ἰππία;

{ΠΙ.} Οὐδὲν χαλεπὸν· ἐροῦμεν γὰρ ὅτι ὀρθῶς ἐποίησε. καὶ

Stephanus page 290, section c, line 2

γὰρ τὸ ἐλεφάντινον οἶμαι καλὸν ἐστίν.

{ΣΩ.} “Τοῦ οὖν ἔνεκα,” φήσει, “οὐ καὶ τὰ μέσα τῶν ὀφθαλμῶν ἐλεφάντινα ἠργάσατο, ἀλλὰ λίθινα, ὡς οἶόν τ' ἦν ὁμοιότητα τοῦ λίθου τῷ ἐλέφαντι ἐξευρών; ἢ καὶ ὁ λίθος ὁ καλὸς καλὸν ἐστίν;” φήσομεν, ὦ Ἰππία;

{ΙΠ.} Φήσομεν μέντοι, ὅταν γε πρέπων ἦ.

{ΣΩ.} “Ὅταν δὲ μὴ πρέπων, αἰσχρόν;” ὁμολογῶ ἢ μή;

{ΙΠ.} Ὁμολόγει, ὅταν γε μὴ πρέπη.

{ΣΩ.} “Τί δὲ δὴ; ὁ ἐλέφας καὶ ὁ χρυσός;” φήσει, “ὦ

Stephanus page 290, section d, line 2

σοφὲ σύ, οὐχ ὅταν μὲν πρέπη, καλὰ ποιεῖ φαίνεσθαι, ὅταν δὲ μὴ, αἰσχρά;” ἔξαρνοι ἐσόμεθα ἢ ὁμολογήσομεν αὐτῷ ὀρθῶς λέγειν αὐτόν;

{ΙΠ.} Ὁμολογήσομεν τοῦτό γε, ὅτι ὁ ἂν πρέπη ἐκάστω, τοῦτο καλὸν ποιεῖ ἕκαστον.

{ΣΩ.} “Πότερον οὖν πρέπει,” φήσει, “ὅταν τις τὴν χύτραν ἦν ἄρτι ἐλέγομεν, τὴν καλήν, ἔψη ἔτνους καλοῦ μεστήν, χρυσῇ τορύνῃ αὐτῇ ἢ συκίνῃ;”

{ΙΠ.} Ἡράκλεις, οἶον λέγεις ἄνθρωπον, ὦ Σώκρατες. οὐ βούλει μοι εἰπεῖν τίς ἐστίν;

Stephanus page 290, section e, line 2

{ΣΩ.} Οὐ γὰρ ἂν γνοίης, εἴ σοι εἵπομι τοῦνομα.

{ΙΠ.} Ἀλλὰ καὶ νῦν ἔγωγε γινώσκω, ὅτι ἀμαθής τίς ἐστίν.

{ΣΩ.} Μέμερος πάνυ ἐστίν, ὦ Ἰππία· ἀλλ' ὅμως τί φήσομεν; ποτέραν πρέπειν τοῖν τορύναι τῷ ἔτνει καὶ τῇ χύτρᾳ; ἢ δῆλον ὅτι τὴν συκίνην; εὐωδέστερον γὰρ που τὸ ἔτνος ποιεῖ, καὶ ἅμα, ὦ ἑταῖρε, οὐκ ἂν συντρίψασα ἡμῖν τὴν χύτραν ἐκχέαι τὸ ἔτνος καὶ τὸ πῦρ ἀποσβέσειεν καὶ τοὺς μέλλοντας ἐστιᾶσθαι ἄνευ ὅψου ἂν πάνυ γενναίου ποιήσειεν· ἢ δὲ χρυσῇ ἐκείνῃ πάντα ἂν ταῦτα ποιήσειεν, ὥστ' ἔμοιγε δοκεῖν τὴν συκίνην ἡμᾶς μᾶλλον φάναι πρέπειν ἢ τὴν χρυσῇν,

Stephanus page 291, section a, line 2

εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις.

{ΙΠ.} Πρέπει μὲν γὰρ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον· οὐ μεντὰν ἔγωγε τῷ ἀνθρώπῳ τοιαῦτα ἐρωτῶντι διαλεγοίμην.

{ΣΩ.} Ὅρθως γε, ὦ φίλε· σοὶ μὲν γὰρ οὐκ ἂν πρέποι τοιούτων ὀνομάτων ἀναπίμπλασθαι, καλῶς μὲν οὕτως ἀμπεχομένῳ, καλῶς δὲ ὑποδεδεμένῳ, εὐδοκιμοῦντι δὲ ἐπὶ σοφίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς Ἑλλήσιν. ἀλλ' ἐμοὶ οὐδὲν πρᾶγμα φύρεσθαι πρὸς τὸν ἄνθρωπον· ἐμὲ οὖν προδίδασκε καὶ ἐμὴν χάριν ἀποκρίνου. “Εἰ γὰρ δὴ πρέπει γε μᾶλλον ἢ συκίνη τῆς χρυσῆς,” φήσει ὁ ἄνθρωπος, “ἄλλο τι καὶ καλλίων ἂν εἴη,

ἐπειδὴ περ τὸ πρέπον, ὦ Σώκρατες, κάλλιον ὁμολόγησας εἶναι τοῦ μὴ πρέποντος;” ἄλλο τι ὁμολογῶμεν, ὦ Ἰππία, τὴν συκίνην καλλίω τῆς χρυσῆς εἶναι;

{ΠΙ.} Βούλει σοι εἶπω, ὦ Σώκρατες, ὁ εἰπὼν εἶναι τὸ καλὸν ἀπαλλάξεις σαυτὸν τῶν πολλῶν λόγων;

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν· μὴ μέντοι πρότερόν γε πρὶν ἂν μοι εἴπῃς ποτέραν ἀποκρίνωμαι οἷν ἄρτι ἔλεγον τοῖν τορύναιν πρέπουσάν τε καὶ καλλίω εἶναι.

{ΠΙ.} Ἀλλ', εἰ βούλει, αὐτῷ ἀποκρίναι ὅτι ἡ ἐκ τῆς συκῆς εἰργασμένη.

{ΣΩ.} Λέγε δὴ νυνὶ ὁ ἄρτι ἔμελλες λέγειν. ταύτη μὲν γὰρ τῇ ἀποκρίσει, [ἦ] ἂν φῶ τὸ καλὸν χρυσὸν εἶναι, οὐδὲν ὡς ἔοικέ μοι ἀναφανήσεται κάλλιον ὃν χρυσὸς ἢ ξύλον σύκινον· τὸ δὲ νῦν τί αὖ λέγεις τὸ καλὸν εἶναι;

{ΠΙ.} Ἐγὼ σοι ἐρῶ. ζητεῖν γάρ μοι δοκεῖς τοιοῦτόν τι τὸ καλὸν ἀποκρίνασθαι, ὁ μηδέποτε αἰσχρὸν μηδαμοῦ μηδενὶ φανεῖται.

{ΣΩ.} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Ἰππία· καὶ καλῶς γε νῦν ὑπολαμβάνεις.

{ΠΙ.} Ἄκουε δὴ· πρὸς γὰρ τοῦτο ἴσθι, ἐάν τις ἔχῃ ὅτι

ἀντείπῃ, φάναι ἐμὲ μὴδ' ὅτι οὖν ἐπαῖειν.

{ΣΩ.} Λέγε δὴ ὡς τάχιστα πρὸς θεῶν.

{ΠΙ.} Λέγω τοίνυν αἰεὶ καὶ παντὶ καὶ πανταχοῦ κάλλιστον εἶναι ἀνδρὶ, πλουτοῦντι, ὑγιαίνοντι, τιμωμένῳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀφικομένῳ εἰς γῆρας, τοὺς αὐτοῦ γονέας τελευτήσαντας καλῶς περιστείλαντι, ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἐκγόνων καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ταφῆναι.

{ΣΩ.} Ἰοῦ ἰοῦ, ὦ Ἰππία, ἡ θαυμασίως τε καὶ μεγαλείως καὶ ἀξίως σαυτοῦ εἴρηκας· καὶ νῆ τὴν Ἥραν ἄγαμαί σου ὅτι μοι δοκεῖς εὐνοϊκῶς, καθ' ὅσον οἶός τ' εἶ, βοηθεῖν· ἀλλὰ γὰρ

τοῦ ἀνδρὸς οὐ τυγχάνομεν, ἀλλ' ἡμῶν δὴ νῦν καὶ πλεῖστον καταγελάσεται, εὖ ἴσθι.

{ΠΙ.} Πονηρόν γ', ὦ Σώκρατες, γέλωτα· ὅταν γὰρ πρὸς ταῦτα ἔχῃ μὲν μὴδὲν ὅτι λέγῃ, γελᾷ δέ, αὐτοῦ καταγελάσεται καὶ ὑπὸ τῶν παρόντων αὐτὸς ἔσται καταγέλαστος.

{ΣΩ.} Ἴσως οὕτως ἔχει· ἴσως μέντοι ἐπὶ γε ταύτῃ τῇ ἀποκρίσει, ὡς ἐγὼ μαντεύομαι, κινδυνεύσει οὐ μόνον μου καταγελᾶν.

{ΠΙ.} Ἀλλὰ τί μὴν;

{ΣΩ.} Ὅτι, ἂν τύχη βακτηρίαν ἔχων, ἂν μὴ ἐκφύγω φεύγων

Stephanus page 292, section a, line 7

αὐτόν, εὖ μάλα μου ἐφικέσθαι πειράσεται.

{ΠΙ.} Πῶς λέγεις; δεσπότης τίς σου ὁ ἄνθρωπος ἐστίν, καὶ τοῦτο ποιήσας οὐκ ἀχθήσεται καὶ δίκας ὀφλήσει; ἢ οὐκ ἔνδικος ὑμῖν ἡ πόλις ἐστίν, ἀλλ' ἐὰν ἀδίκως τύπτειν ἀλλήλους τοὺς πολίτας;

{ΣΩ.} Οὐδ' ὅπωςτιοῦν ἐγώ.

{ΠΙ.} Οὐκοῦν δώσει δίκην ἀδίκως γέ σε τύπτων.

{ΣΩ.} Οὐ μοι δοκεῖ, ὦ Ἰππία, οὐκ, εἰ ταῦτά γε ἀποκρινάιμην, ἀλλὰ δικαίως, ἔμοιγε δοκεῖ.

{ΠΙ.} Καὶ ἐμοὶ τοίνυν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ περ γε

Stephanus page 292, section b, line 8

αὐτὸς ταῦτα οἶει.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἶπω σοι καὶ ἡ αὐτὸς οἶμαι δικαίως ἂν τύπτεσθαι ταῦτα ἀποκρινόμενος; ἢ καὶ σύ με ἄκριτον τυπτήσεις; ἢ δέξῃ λόγον;

{ΠΙ.} Δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ δεχοίμην· ἀλλὰ πῶς λέγεις;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι ἔρω, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅν περ νυνδὴ, μιμούμενος ἐκεῖνον, ἵνα μὴ πρὸς σέ λέγω ῥήματα, οἷα ἐκεῖνος εἰς ἐμὲ ἔρει, χαλεπά τε καὶ ἀλλόκοτα. εὖ γὰρ ἴσθι, “Εἰπέ μοι,” φήσει, “ὦ Σώκρατες, οἶει ἂν ἀδίκως πληγὰς λαβεῖν, ὅστις

Stephanus page 292, section c, line 7

διθύραμβον τοσουτονὶ ἄσας οὕτως ἀμούσως πολὺ ἀπῆσας ἀπὸ τοῦ ἐρωτήματος;” Πῶς δὴ; φήσω ἐγώ. “Ὅπως;” φήσει· “οὐχ οἷός τ' εἶ μεμνήσθαι ὅτι τὸ καλὸν αὐτὸ ἡρώτων, ὁ παντὶ ᾧ ἂν προσγένηται, ὑπάρχει ἐκείνῳ καλῶ εἶναι, καὶ λίθῳ καὶ ξύλῳ καὶ ἀνθρώπῳ καὶ θεῷ καὶ πάσῃ πράξει καὶ παντὶ μαθήματι; αὐτὸ γὰρ ἔγωγε, ὦνθρωπε, κάλλος ἐρωτῶ ὅτι ἐστίν, καὶ οὐδέν σοι μᾶλλον γεγωνεῖν δύναμαι ἢ εἰ μοι παρεκάθησο λίθος, καὶ οὗτος μυλίας, μήτε ὧτα μήτε ἐγκέφαλον ἔχων.” εἰ οὖν φοβηθεὶς εἵποιμι ἐγὼ ἐπὶ τούτοις τάδε, ἄρα οὐκ ἂν ἄχθοιο, ὦ Ἰππία; Ἀλλὰ μέντοι τόδε τὸ

Stephanus page 292, section e, line 1

καλὸν εἶναι Ἰππίας ἔφη· καίτοι ἐγὼ αὐτὸν ἡρώτων οὕτως ὥσπερ σὺ ἐμέ, ὁ πᾶσι καλὸν καὶ ἀεὶ ἐστί. πῶς οὖν φήεις; οὐκ ἀχθέσῃ, ἂν εἶπω ταῦτα;

{ΠΙ.} Εὖ γ' οὖν οἶδα, ὦ Σώκρατες, ὅτι πᾶσι καλὸν τοῦτ' ἐστίν, ὁ ἐγὼ εἶπον, καὶ δόξει.

{ΣΩ.} “Ἢ καὶ ἔσται;” φήσει· “ἀεὶ γὰρ που τό γε καλὸν

καλόν.” { - ΠΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} “Οὐκοῦν καὶ ἦν;” φήσει.
{ - ΠΙ.} Καὶ ἦν. { - ΣΩ.} “Ἡ καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ,” φήσει, “ὁ
ξένος ὁ Ἥλεις ἔφη καλόν εἶναι ὑστέρω τῶν προγόνων
ταφῆναι, καὶ τῷ πάππῳ αὐτοῦ Αἰακῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι

Stephanus page 293, section a, line 1

ἐκ θεῶν γεγόνασι, καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς;”
{ΠΙ.} Τί τοῦτο; βάλλ' ἐς μακαρίαν. τοῦ ἀνθρώπου οὐδ'
εὐφημα, ὦ Σώκρατες, ταῦτά γε τὰ ἐρωτήματα.
{ΣΩ.} Τί δέ; τὸ ἐρομένου ἐτέρου φάναι ταῦτα οὕτως ἔχειν
οὐ πάνυ δύσφημον;
{ΠΙ.} Ἴσως.
{ΣΩ.} “Ἴσως τοίνυν σὺ εἶ οὗτος,” φήσει, “ὅς παντὶ φῆς
καὶ αἰεὶ καλόν εἶναι ὑπὸ μὲν τῶν ἐγγόνων ταφῆναι, τοὺς δὲ
γονέας θάψαι· ἢ οὐχ εἰς τῶν ἀπάντων καὶ Ἡρακλῆς ἦν καὶ
οὗς νυνδὴ ἐλέγομεν πάντες;”

Stephanus page 293, section a, line 11

{ΠΙ.} Ἀλλ' οὐ τοῖς θεοῖς ἔγωγε ἔλεγον.
{ΣΩ.} “Οὐδὲ τοῖς ἥρωσιν, ὥς ἔοικας.”
{ΠΙ.} Οὐχ ὅσοι γε θεῶν παῖδες ἦσαν.
{ΣΩ.} “Ἀλλ' ὅσοι μή;”
{ΠΙ.} Πάνυ γε.
{ΣΩ.} “Οὐκοῦν κατὰ τὸν σὸν αὖ λόγον, ὥς φαίνεται, τῶν
ἡρώων τῷ μὲν Ταντάλῳ καὶ τῷ Δαρδάνῳ καὶ τῷ Ζήθῳ
δεινόν τε καὶ ἀνόσιον καὶ αἰσχρόν ἐστι, Πέλοπι δὲ καὶ τοῖς
ἄλλοις τοῖς οὕτω γεγονόσι καλόν.”
{ΠΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ.

Stephanus page 293, section b, line 10

{ΣΩ.} “Σοὶ τοίνυν δοκεῖ,” φήσει, “ὁ ἄρτι οὐκ ἔφησθα, τὸ
θάψαντι τοὺς προγόνους ταφῆναι ὑπὸ τῶν ἐγγόνων ἐνίοτε καὶ
ἐνίοις αἰσχρόν εἶναι· ἔτι δὲ μᾶλλον, ὥς ἔοικεν, ἀδύνατον
πᾶσι τοῦτο γενέσθαι καὶ εἶναι καλόν, ὥστε τοῦτό γε ὥσπερ
καὶ τὰ ἔμπροσθεν ἐκεῖνα, ἢ τε παρθένος καὶ ἡ χύτρα, ταὐτὸν
πέπονθε, καὶ ἔτι γελοιοτέρως τοῖς μὲν ἐστι καλόν, τοῖς δ' οὐ
καλόν. καὶ οὐδέπω καὶ τήμερον,” φήσει, “οἷός τ' εἶ, ὦ
Σώκρατες, περὶ τοῦ καλοῦ ὅτι ἐστὶ τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρί-
νασθαι.” ταῦτά μοι καὶ τοιαῦτα ὀνειδιεῖ δικαίως, ἐὰν αὐτῷ

Stephanus page 293, section c, line 8

οὕτως ἀποκρίνωμαι. τὰ μὲν οὖν πολλά, ὦ Ἰππία, σχεδόν
τί μοι οὕτω διαλέγεται· ἐνίοτε δὲ ὥσπερ ἐλεήσας μου τὴν
ἀπειρίαν καὶ ἀπαιδευσίαν αὐτός μοι προβάλλει ἐρωτῶν εἰ
τοιόνδε μοι δοκεῖ εἶναι τὸ καλόν, ἢ καὶ περὶ ἄλλου ὅτου ἂν

τύχη πυνθανόμενος καὶ περὶ οὗ ἂν λόγος ᾗ.

{ΠΙ.} Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοὶ φράσω. “ὦ δαιμόνιε,” φησί, “Σώκρατες, τὰ μὲν τοιαῦτα ἀποκρινόμενος καὶ οὕτω παῦσαι - λίαν γὰρ εὐήθη τε καὶ εὐεξέλεγκτά ἐστιν - ἀλλὰ τὸ τοιόνδε σκόπει εἴ σοι δοκεῖ καλὸν εἶναι, οὗ καὶ νυνδὴ ἐπελαβόμεθα

Stephanus page 293, section e, line 2

ἐν τῇ ἀποκρίσει, ἥνίκ' ἔφαμεν τὸν χρυσὸν οἷς μὲν πρέπει καλὸν εἶναι, οἷς δὲ μή, οὗ, καὶ τᾶλλα πάντα οἷς ἂν τοῦτο προσῇ· αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ πρέπον καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ τοῦ πρέποντος σκόπει εἰ τοῦτο τυγχάνει ὄν τὸ καλόν.” ἐγὼ μὲν οὖν εἴωθα συμφάναι τὰ τοιαῦτα ἐκάστοτε - οὐ γὰρ ἔχω ὅτι λέγω - σοὶ δ' οὖν δοκεῖ τὸ πρέπον καλὸν εἶναι;

{ΠΙ.} Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Σκοπώμεθα, μή πη ἄρ' ἐξαπατώμεθα.

{ΠΙ.} Ἀλλὰ χρὴ σκοπεῖν.

{ΣΩ.} Ὅρα τοίνυν· τὸ πρέπον ἄρα τοῦτο λέγομεν, ὃ παρα-

Stephanus page 294, section a, line 1

γενόμενον ποιεῖ ἕκαστα φαίνεσθαι καλὰ τούτων οἷς ἂν παρῇ, ἢ ὃ εἶναι ποιεῖ, ἢ οὐδέτερα τούτων;

{ΠΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ [πότερα] ὃ ποιεῖ φαίνεσθαι καλὰ·

ὥσπερ γε ἐπειδὴν ἱμάτιας τις λάβῃ ἢ ὑποδήματα ἀρμόττοντα, καὶ ἢ γελοῖος, καλλίων φαίνεται.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ καλλίω ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔστι τὸ πρέπον, ἀπάτη τις ἂν εἴη περὶ τὸ καλὸν τὸ πρέπον, καὶ οὐκ ἂν εἴη τοῦτο ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν, ὦ Ἰππία; ἡμεῖς μὲν γὰρ πού ἐκεῖνο ἐζητοῦμεν, ᾧ πάντα τὰ καλὰ πράγματα καλὰ ἐστίν - ὥσπερ ᾧ πάντα τὰ μεγάλα ἐστὶ μεγάλα, τῷ ὑπερέχοντι·

Stephanus page 294, section b, line 3

τούτῳ γὰρ πάντα μεγάλα ἐστί, καὶ ἐὰν μὴ φαίνεται, ὑπερέχει δέ, ἀνάγκη αὐτοῖς μεγάλους εἶναι - οὕτω δὴ, φαμέν, καὶ τὸ καλόν, ᾧ καλὰ πάντα ἐστίν, ἅντ' οὖν φαίνεται ἅντε μή, τί ἂν εἴη; τὸ μὲν γὰρ πρέπον οὐκ ἂν εἴη· καλλίω γὰρ ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔστιν, ὥς ὁ σὸς λόγος, οἷα δ' ἔστιν οὐκ ἐὰ φαίνεσθαι. τὸ δὲ ποιοῦν εἶναι καλὰ, ὅπερ νυνδὴ εἶπον, ἐάντε φαίνεται ἐάντε μή, πειρατέον λέγειν τί ἐστι· τοῦτο γὰρ ζητοῦμεν, εἴπερ τὸ καλὸν ζητοῦμεν.

{ΠΙ.} Ἀλλὰ τὸ πρέπον, ὦ Σώκρατες, καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι ποιεῖ καλὰ παρόν.

Stephanus page 294, section c, line 5

{ΣΩ.} Ἀδύνατον ἄρα τῷ ὄντι καλὰ ὄντα μὴ φαίνεσθαι καλὰ εἶναι, παρόντος γε τοῦ ποιοῦντος φαίνεσθαι;

{ΠΙ.} Ἀδύνατον.

{ΣΩ.} Ὁμολογήσομεν οὖν τοῦτο, ὦ Ἰππία, πάντα τὰ τῶ ὄντι καλὰ καὶ νόμιμα καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ δοξάζεσθαι καλὰ εἶναι καὶ φαίνεσθαι ἀεὶ πᾶσιν, ἢ πᾶν τούναντίον ἀγνοεῖσθαι καὶ πάντων μάλιστα ἔριν καὶ μάχην περὶ αὐτῶν εἶναι καὶ ἰδίᾳ ἐκάστοις καὶ δημοσίᾳ ταῖς πόλεσιν;

{ΠΙ.} Οὐτῷ μᾶλλον, ὦ Σώκρατες· ἀγνοεῖσθαι.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄν, εἰ γέ που τὸ φαίνεσθαι αὐτοῖς προσῆν·

Stephanus page 294, section d, line 6

προσῆν δ' ἄν, εἴπερ τὸ πρέπον καλὸν ἦν καὶ μὴ μόνον καλὰ ἐποίει εἶναι ἀλλὰ καὶ φαίνεσθαι. ὥστε τὸ πρέπον, εἰ μὲν τὸ καλὰ ποιοῦν ἐστὶν εἶναι, τὸ μὲν καλὸν ἄν εἴη, ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν, οὐ μέντοι τό γε ποιοῦν φαίνεσθαι· εἰ δ' αὖ τὸ φαίνεσθαι ποιοῦν ἐστὶν τὸ πρέπον, οὐκ ἄν εἴη τὸ καλόν, ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν. εἶναι γὰρ ἐκεῖνό γε ποιεῖ, φαίνεσθαι δὲ καὶ [ποιεῖν] εἶναι οὐ μόνον καλὰ οὐκ ἄν ποτε δύναίτο τὸ αὐτό, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο ὅτιοῦν. ἐλώμεθα δὴ πότερα δοκεῖ τὸ πρέπον εἶναι τὸ φαίνεσθαι καλὰ ποιοῦν, ἢ τὸ εἶναι.

{ΠΙ.} Τὸ φαίνεσθαι, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 294, section e, line 7

{ΣΩ.} Βαβαῖ, οἴχεται ἄρ' ἡμᾶς διαπεφευγός, ὦ Ἰππία, τὸ καλὸν γινῶναι ὅτι ποτέ ἐστίν, ἐπειδὴ γε τὸ πρέπον ἄλλο τι ἐφάνη ὄν ἢ καλόν.

{ΠΙ.} Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, καὶ μάλα ἔμοιγε ἀτόπως.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι, ὦ ἑταῖρε, μήπω γε ἀνῶμεν αὐτό· ἔτι γάρ τινα ἐλπίδα ἔχω ἐκφανήσεσθαι τί ποτ' ἐστὶν τὸ καλόν.

{ΠΙ.} Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες· οὐδὲ γὰρ χαλεπὸν ἐστὶν εὐρεῖν. ἐγὼ μὲν οὖν εὖ οἶδ' ὅτι, εἰ ὀλίγον χρόνον εἰς ἐρημίαν ἐλθὼν σκεψαίμην πρὸς ἑμαυτόν, ἀκριβέστερον ἂν αὐτό σοι εἴποιμι τῆς ἀπάσης ἀκριβείας.

Stephanus page 295, section a, line 7

{ΣΩ.} Ἄ μὴ μέγα, ὦ Ἰππία, λέγε. ὁρᾷς ὅσα πράγματα ἡμῖν ἤδη παρέσχηκε· μὴ καὶ ὀργισθὲν ἡμῖν ἔτι μᾶλλον ἀποδρᾷ. καίτοι οὐδὲν λέγω· σὺ μὲν γὰρ οἶμαι ῥαδίως αὐτὸ εὐρήσεις, ἐπειδὴ μόνος γένη. ἀλλὰ πρὸς θεῶν ἐμοῦ ἐναντίον αὐτὸ ἔξευρε, εἰ δὲ βούλει, ὥσπερ νῦν ἐμοὶ συζήτει· καὶ ἐὰν μὲν εὐρωμεν, κάλλιστα ἔξει, εἰ δὲ μή, στέρξω οἶμαι ἐγὼ τῇ ἐμῇ τύχῃ, σὺ δ' ἀπελθὼν ῥαδίως εὐρήσεις· καὶ ἐὰν μὲν νῦν εὐρωμεν, ἀμέλει οὐκ ὀχληρὸς ἔσομαί σοι πυνθανόμενος ὅτι ἦν ἐκεῖνο ὃ κατὰ στυγερὸν ἐξηῦρες· νῦν δὲ θέασαι αὐτὸ ὃ σοι δοκεῖ εἶναι τὸ καλόν. λέγω δὴ αὐτὸ εἶναι - ἀλλὰ γὰρ ἐπι-

Stephanus page 295, section c, line 2

σκοπεί μοι πάνυ προσέχων τὸν νοῦν μὴ παραληρήσω - τοῦτο γὰρ δὴ ἔστω ἡμῖν καλόν, ὃ ἂν χρήσιμον ᾗ. εἶπον δὲ ἐκ τῶνδε ἐννοούμενος· καλοί, φαμέν, οἱ ὀφθαλμοί εἰσιν, οὐχ οἱ ἂν δοκῶσι τοιοῦτοι εἶναι οἷοι μὴ δυνατοὶ ὁρᾶν, ἀλλ' οἱ ἂν δυνατοὶ τε καὶ χρήσιμοι πρὸς τὸ ἰδεῖν. ἦ γάρ;

{ΙΠ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ ὅλον σῶμα οὕτω λέγομεν καλὸν εἶναι, τὸ μὲν πρὸς δρόμον, τὸ δὲ πρὸς πάλην, καὶ αὖ τὰ ζῶα πάντα, ἵππον καλὸν καὶ ἀλεκτρυόνα καὶ ὄρτυγα, καὶ τὰ σκεύη πάντα καὶ τὰ ὀχήματα τὰ τε πεζὰ καὶ τὰ ἐν τῇ

Stephanus page 295, section d, line 3

θαλάττῃ πλοῖά τε καὶ τριήρεις, καὶ τὰ γε ὄργανα πάντα τὰ τε ὑπὸ τῇ μουσικῇ καὶ τὰ ὑπὸ ταῖς ἄλλαις τέχναις, εἰ δὲ βούλει, τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τοὺς νόμους, σχεδόν τι πάντα ταῦτα καλὰ προσαγορεύομεν τῷ αὐτῷ τρόπῳ· ἀποβλέποντες πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἢ πέφυκεν, ἢ εἰργασται, ἢ κεῖται, τὸ μὲν χρήσιμον καὶ ἢ χρήσιμον καὶ πρὸς ὃ χρήσιμον καὶ ὅποτε χρήσιμον καλὸν φαμέν εἶναι, τὸ δὲ ταύτῃ πάντῃ ἄχρηστον αἰσχρόν· ἄρ' οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ οὕτως, ὦ Ἰππία;

{ΙΠ.} Ἐμοιγε.

Stephanus page 295, section e, line 5

{ΣΩ.} Ὅρθως ἄρα νῦν λέγομεν ὅτι τυγχάνει παντὸς ὄν μαῖλλον καλὸν τὸ χρήσιμον; { - ΙΠ.} Ὅρθως μέντοι, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τὸ δυνατόν ἕκαστον ἀπεργάζεσθαι, εἰς ὅπερ δυνατόν, εἰς τοῦτο καὶ χρήσιμον, τὸ δὲ ἀδύνατον ἄχρηστον; { - ΙΠ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Δύναμις μὲν ἄρα καλόν, ἀδυναμία δὲ αἰσχρόν; { - ΙΠ.} Σφόδρα γε. τὰ τε γοῦν ἄλλα, ὦ Σώκρατες, μαρτυρεῖ ἡμῖν ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ἀτὰρ οὖν καὶ τὰ πολιτικά· ἐν γὰρ τοῖς πολιτικοῖς τε καὶ τῇ ἑαυτοῦ πόλει τὸ μὲν δυνατόν εἶναι πάντων κάλλιστον, τὸ δὲ ἀδύνατον πάντων αἰσχιστον. { - ΣΩ.} Εὖ λέγεις. ἄρ' οὖν πρὸς

Stephanus page 296, section a, line 5

θεῶν, Ἰππία, διὰ ταῦτα καὶ ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἰσχιστον; { - ΙΠ.} Ἀλλὰ τί οἶει, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ ἡρέμα, ὦ φίλε ἐταῖρε· ὥς φοβοῦμαι τί ποτ' αὖ λέγομεν.

{ΙΠ.} Τί δ' αὖ φοβῇ, ὦ Σώκρατες, ἐπεὶ νῦν γέ σοι ὁ λόγος παγκάλως προβέβηκε;

{ΣΩ.} Βουλοίμην ἂν, ἀλλὰ μοι τόδε συνεπίσκεψαι· ἄρ' ἂν τίς τι ποιήσειεν ὃ μήτ' ἐπίσταιτο μήτε τὸ παράπαν δύναιτο; { - ΙΠ.} Οὐδαμῶς· πῶς γὰρ ἂν ὃ γε μὴ δύναιτο; { - ΣΩ.} Οἷ

οὖν ἐξαμαρτάνοντες καὶ κακὰ ἐργαζόμενοι τε καὶ ποιοῦντες

ἄκοντες, ἄλλο τι οὗτοι, εἰ μὴ ἐδύναντο ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν ποτε ἐποίουν; { - ΠΙ.} Δῆλον δὲ. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι δυνάμει γε δύνανται οἱ δυνάμενοι· οὐ γάρ που ἀδυναμία γε. { - ΠΙ.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Δύνανται δέ γε πάντες ποιεῖν οἱ ποιοῦντες ἃ ποιοῦσιν; { - ΠΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Κακὰ δέ γε πολὺ πλείω ποιοῦσιν ἢ ἀγαθὰ πάντες ἄνθρωποι, ἀρξάμενοι ἐκ παίδων, καὶ ἐξαμαρτάνουσιν ἄκοντες. { - ΠΙ.} Ἔστι ταῦτα. { - ΣΩ.} Τί οὖν; ταύτην τὴν δύναμιν καὶ ταῦτα τὰ χρήσιμα, ἃ ἂν ἥ ἐπὶ

Stephanus page 296, section c, line 7

τὸ κακὸν τι ἐργάζεσθαι χρήσιμα, ἄρα φήσομεν ταῦτα εἶναι καλὰ, ἢ πολλοῦ δεῖ; { - ΠΙ.} Πολλοῦ, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα, ὦ Ἰππία, τὸ δυνατόν τε καὶ τὸ χρήσιμον ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ τὸ καλόν.

{ΠΙ.} Ἐάν γε, ὦ Σώκρατες, ἀγαθὰ δύνηται καὶ ἐπὶ τοιαῦτα χρήσιμον ἦ.

{ΣΩ.} Ἐκεῖνο μὲν τοίνυν οἴχεται, τὸ δυνατόν τε καὶ χρήσιμον ἀπλῶς εἶναι καλόν· ἀλλ' ἄρα τοῦτ' ἦν ἐκεῖνο, ὦ Ἰππία, ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν, ὅτι τὸ χρήσιμόν τε καὶ τὸ δυνατόν ἐπὶ τὸ ἀγαθόν τι ποιῆσαι, τοῦτ' ἐστὶ τὸ

Stephanus page 296, section e, line 1

καλόν; { - ΠΙ.} Ἔμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὠφέλιμόν ἐστιν. ἢ οὐ; { - ΠΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὕτω δὲ καὶ τὰ καλὰ σώματα καὶ τὰ καλὰ νόμιμα καὶ ἡ σοφία καὶ ἃ νυνδὴ ἐλέγομεν πάντα καλὰ ἐστίν, ὅτι ὠφέλιμα. { - ΠΙ.} Δῆλον ὅτι. { - ΣΩ.} Τὸ ὠφέλιμον ἄρα ἔοικεν ἡμῖν εἶναι τὸ καλόν, ὦ Ἰππία. { - ΠΙ.} Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τό γε ὠφέλιμον τὸ ποιοῦν ἀγαθόν ἐστιν. { - ΠΙ.} Ἔστι γάρ. { - ΣΩ.} Τὸ ποιοῦν δέ γ' ἐστὶν οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ αἴτιον· ἢ γάρ; { - ΠΙ.} Οὕτως. { - ΣΩ.} Τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα αἰτιόν ἐστιν τὸ καλόν. { - ΠΙ.} Ἔστι γάρ.

Stephanus page 297, section a, line 2

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν τό γε αἴτιον, ὦ Ἰππία, καὶ οὗ ἂν αἴτιον ἦ τὸ αἴτιον, ἄλλο ἐστίν· οὐ γάρ που τό γε αἴτιον αἰτίου αἴτιον ἂν εἴη. ὥδε δὲ σκόπει· οὐ τὸ αἴτιον ποιοῦν ἐφάνη; { - ΠΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ὑπὸ τοῦ ποιοῦντος ποιεῖται οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ γινόμενον, ἀλλ' οὐ τὸ ποιοῦν; { - ΠΙ.} Ἔστι ταῦτα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἄλλο τι τὸ γινόμενον, ἄλλο δὲ τὸ ποιοῦν; { - ΠΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τό γ' αἴτιον αἴτιον αἰτίου ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ γιγνομένου ὑφ' ἑαυτοῦ. { - ΠΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Εἰ ἄρα τὸ καλόν ἐστιν αἴτιον ἀγαθοῦ, γίγνοιτ' ἂν

ὑπὸ τοῦ καλοῦ τὸ ἀγαθόν· καὶ διὰ ταῦτα, ὡς ἔοικε, σπου-

Stephanus page 297, section b, line 4

δάζομεν καὶ τὴν φρόνησιν καὶ τᾶλλα πάντα τὰ καλὰ, ὅτι
τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ τὸ ἔκγονον σπουδαστόν ἐστι, τὸ ἀγαθόν,
καὶ κινδυνεύει ἐξ ὧν εὐρίσκομεν ἐν πατρός τινος ἰδέα εἶναι
τὸ καλὸν τοῦ ἀγαθοῦ. { - ΠΙ.} Πάνυ μὲν οὖν· καλῶς γὰρ
λέγεις, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τόδε καλῶς λέγω, ὅτι οὔτε ὁ πατήρ υἱός
ἐστιν, οὔτε ὁ υἱὸς πατήρ; { - ΠΙ.} Καλῶς μέντοι. { - ΣΩ.} Οὐδέ
γε τὸ αἷτιον γιγνόμενόν ἐστιν, οὐδὲ τὸ γιγνόμενον αὐτῷ αἷτιον.
{ - ΠΙ.} Ἀληθῆ λέγεις. { - ΣΩ.} Μὰ Δία, ὦ ἄριστε, οὐδὲ ἄρα
τὸ καλὸν ἀγαθόν ἐστιν, οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν καλόν· ἢ δοκεῖ σοι

Stephanus page 297, section c, line 5

οἷόν τε εἶναι ἐκ τῶν προειρημένων; { - ΠΙ.} Οὐ μὰ τὸν Δία,
οὐ μοι φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἀρέσκει οὖν ἡμῖν καὶ ἐθέλομεν ἂν λέγειν ὡς τὸ
καλὸν οὐκ ἀγαθὸν οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν καλόν;

{ΠΙ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ πάνυ μοι ἀρέσκει.

{ΣΩ.} Ναὶ μὰ τὸν Δία, ὦ Ἰππία· ἐμοὶ δέ γε πάντων
ἥκιστα ἀρέσκει ὧν εἰρήκαμεν λόγων.

{ΠΙ.} Ἔοικε γὰρ οὕτως.

{ΣΩ.} Κινδυνεύει ἄρα ἡμῖν, οὐχ ὥσπερ ἄρτι ἐφαίνετο κάλ-
λιστος εἶναι τῶν λόγων τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ χρήσιμόν τε

Stephanus page 297, section d, line 5

καὶ τὸ δυνατόν ἀγαθόν τι ποιεῖν καλὸν εἶναι, οὐχ οὕτως
ἔχειν, ἀλλ', εἰ οἷόν τέ ἐστιν, ἐκείνων εἶναι γελοιότερος τῶν
πρώτων, ἐν οἷς τὴν τε παρθένον ῥόμεθα εἶναι τὸ καλὸν καὶ
ἐν ἑκαστον τῶν ἔμπροσθεν λεχθέντων.

{ΠΙ.} Ἔοικεν.

{ΣΩ.} Καὶ ἐγὼ μὲν γε οὐκ ἔτι ἔχω, ὦ Ἰππία, ὅποι τρά-
πωμαι, ἀλλ' ἀπορῶ· σὺ δὲ ἔχεις τι λέγειν;

{ΠΙ.} Οὐκ ἔν γε τῷ παρόντι, ἀλλ', ὥσπερ ἄρτι ἔλεγον,
σκεψάμενος εὖ οἶδ' ὅτι εὐρήσω.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἐγὼ μοι δοκῶ ὑπὸ ἐπιθυμίας τοῦ εἰδέναι οὐχ

Stephanus page 297, section e, line 4

οἷός τε σὲ εἶναι περιμένειν μέλλοντα· καὶ γὰρ οὖν δὴ τι
καὶ οἶμαι ἄρτι ἠυπορηκέναί. ὅρα γάρ· εἰ ὁ ἂν χαίρειν ἡμᾶς
ποιῇ, μήτι πάσας τὰς ἡδονάς, ἀλλ' ὁ ἂν διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ
τῆς ὄψεως, τοῦτο φαῖμεν εἶναι καλόν, πῶς τι ἄρ' ἂν ἀγωνι-
ζοίμεθα; οἱ τέ γέ που καλοὶ ἄνθρωποι, ὦ Ἰππία, καὶ τὰ
ποικίλματα πάντα καὶ τὰ ζωγραφήματα καὶ τὰ πλάσματα
τέρπει ἡμᾶς ὀρώντας, ἃ ἂν καλὰ ᾦ· καὶ οἱ φθόγγοι οἱ καλοὶ

καὶ ἡ μουσικὴ σύμπασα καὶ οἱ λόγοι καὶ αἱ μυθολογίαι
ταῦτόν τοῦτο ἐργάζονται, ὥστ' εἰ ἀποκρινάμεθα τῷ θρασεῖ
ἐκείνῳ ἀνθρώπῳ ὅτι Ὡ γενναῖε, τὸ καλὸν ἐστὶ τὸ δι' ἀκοῆς

Stephanus page 298, section a, line 7

τε καὶ δι' ὄψεως ἡδύ, οὐκ ἂν οἶει αὐτόν τοῦ θράσους ἐπί-
σχοιμεν;

{ΠΙ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ νῦν γε, ὦ Σώκρατες, εὖ λέγεσθαι
τὸ καλὸν ὃ ἔστιν.

{ΣΩ.} Τί δ'; ἄρα τὰ ἐπιτηδεύματα τὰ καλὰ καὶ τοὺς νό-
μους, ὦ Ἰππία, δι' ἀκοῆς ἢ δι' ὄψεως φήσομεν ἡδέα ὄντα
καλὰ εἶναι, ἢ ἄλλο τι εἶδος ἔχειν;

{ΠΙ.} Ταῦτα δ' ἴσως, ὦ Σώκρατες, κἂν παραλάθοι τὸν
ἀνθρώπον.

{ΣΩ.} Μὰ τὸν κύνα, ὦ Ἰππία, οὐχ ὅν γ' ἂν ἐγὼ μάλιστα

Stephanus page 298, section b, line 8

αἰσχυνοίμην ληρῶν καὶ προσποιούμενός τι λέγειν μηδὲν
λέγων.

{ΠΙ.} Τίνα τοῦτον;

{ΣΩ.} Τὸν Σωφρονίσκου, ὃς ἐμοὶ οὐδὲν ἂν μᾶλλον ταῦτα
ἐπιτρέποι ἀνερεύνητα ὄντα ῥαδίως λέγειν ἢ ὡς εἰδότα ἃ μὴ
οἶδα.

{ΠΙ.} Ἀλλὰ μὴν ἔμοιγε καὶ αὐτῷ, ἐπειδὴ σὺ εἶπες, δοκεῖ
τι ἄλλο εἶναι τοῦτο τὸ περὶ τοὺς νόμους.

{ΣΩ.} Ἐχ' ἡσυχῇ, ὦ Ἰππία· κινδυνεύομεν γάρ τοι, ἐν τῇ
αὐτῇ ἐμπεπτωκότες ἀπορίᾳ περὶ τοῦ καλοῦ ἐν ἥπερ νυνδῇ,

Stephanus page 298, section c, line 7

οἶεσθαι ἐν ἄλλῃ τινὶ εὐπορίᾳ εἶναι.

{ΠΙ.} Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοὶ φράσω ὃ γ' ἐμοὶ καταφαίνεται, εἰ ἄρα τί
λέγω. ταῦτα μὲν γὰρ τὰ περὶ τοὺς νόμους τε καὶ τὰ ἐπιτη-
δεύματα τάχ' ἂν φανείη οὐκ ἐκτὸς ὄντα τῆς αἰσθήσεως ἢ
διὰ τῆς ἀκοῆς τε καὶ ὄψεως ἡμῖν οὕσα τυγχάνει· ἀλλ'
ὑπομείνωμεν τοῦτον τὸν λόγον, τὸ διὰ τούτων ἡδὺ καλὸν
εἶναι, μηδὲν τὸ τῶν νόμων εἰς μέσον παράγοντες. ἀλλ' εἰ
ἡμᾶς ἔροιτο εἴτε οὗτος ὃν λέγω, εἴτε ἄλλος ὅστιςοῦν· “Τί
δῆ, ὦ Ἰππία τε καὶ Σώκρατες, ἀφωρίσατε τοῦ ἡδέος τὸ

Stephanus page 298, section d, line 8

ταύτη ἡδὺ ἢ λέγετε καλὸν εἶναι, τὸ δὲ κατὰ τὰς ἄλλας
αἰσθήσεις σίτων τε καὶ ποτῶν καὶ τῶν περὶ τὰ φροδίσια καὶ
τᾶλλα πάντα τὰ τοιαῦτα οὐ φατε καλὰ εἶναι; ἢ οὐδὲ ἡδέα,
οὐδὲ ἡδονὰς τὸ παράπαν ἐν τοῖς τοιούτοις φατὲ εἶναι, οὐδ'
ἐν ἄλλῳ ἢ τῷ ἰδεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι;” τί φήσομεν, ὦ Ἰππία;

{ΠΙ.} Πάντως δήπου φήσομεν, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μεγάλας πάνυ ἡδονὰς εἶναι.

{ΣΩ.} “Τί οὖν,” φήσκει, “ἡδονὰς οὐσας οὐδὲν ἥττον ἢ καὶ ἐκείνας ἀφαιρεῖσθε τοῦτο τοῦνομα καὶ ἀποστερεῖτε τοῦ καλὰς εἶναι;” Ὅτι, φήσομεν, καταγελῶν ἂν ἡμῶν οὐδεὶς

Stephanus page 299, section a, line 2

ὅστις οὐ, εἰ φαῖμεν μὴ ἡδὺ εἶναι φαγεῖν, ἀλλὰ καλόν, καὶ ὅζειν ἡδὺ μὴ ἡδὺ ἀλλὰ καλόν· τὰ δὲ που περὶ τὰ ἀφροδίσια πάντες ἂν ἡμῖν μάχονται ὡς ἡδιστον ὄν, δεῖν δὲ αὐτό, ἐάν τις καὶ πράττει, οὕτω πράττειν ὥστε μηδένα ὀρᾶν, ὡς αἰσχιστον ὄν ὀρᾶσθαι. ταῦτα ἡμῶν λεγόντων, ὦ Ἰππία, “Μανθάνω,” ἂν ἴσως φαίη, “καὶ ἐγὼ ὅτι πάλαί αἰσχύνεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς φάναι καλὰς εἶναι, ὅτι οὐ δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις· ἀλλ’ ἐγὼ οὐ τοῦτο ἡρώτων, ὃ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς

καλὸν εἶναι, ἀλλ’ ὅτι ἔστιν.” ἐροῦμεν δὴ οἶμαι ὅπερ ὑπε-

Stephanus page 299, section b, line 3

θέμεθα, ὅτι “Τοῦθ’ ἡμεῖς γέ φαμεν τὸ μέρος τοῦ ἡδέος, τὸ ἐπὶ τῇ ὄψει τε καὶ ἀκοῇ γιγνόμενον, καλὸν εἶναι. ἀλλὰ ἔχεις ἔτι τι χρῆσθαι τῷ λόγῳ, ἢ τι καὶ ἄλλο ἐροῦμεν, ὦ Ἰππία;

{ΠΙ.} Ἀνάγκη πρὸς γε τὰ εἰρημένα, ὦ Σώκρατες, μὴ ἀλλ’ ἅττα ἢ ταῦτα λέγειν.

{ΣΩ.} “Καλῶς δὴ λέγετε,” φήσκει. “οὐκοῦν εἴπερ τὸ δι’ ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλόν ἐστιν, ὃ μὴ τοῦτο τυγχάνει ὄν τῶν ἡδέων, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν καλὸν εἴη;” ὁμολογήσομεν;

{ΠΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} “Ἡ οὖν τὸ δι’ ὄψεως ἡδύ,” φήσκει, “δι’ ὄψεως

Stephanus page 299, section c, line 5

καὶ ἀκοῆς ἐστιν ἡδύ, ἢ τὸ δι’ ἀκοῆς ἡδὺ δι’ ἀκοῆς καὶ δι’ ὄψεως ἐστιν ἡδύ;” Οὐδαμῶς, φήσομεν, τὸ διὰ τοῦ ἐτέρου ὄν τοῦτο δι’ ἀμφοτέρων εἴη ἂν - τοῦτο γὰρ δοκεῖς ἡμῖν λέγειν - ἀλλ’ ἡμεῖς ἐλέγομεν ὅτι καὶ ἐκάτερον τούτων αὐτὸ καθ’ αὐτὸ τῶν ἡδέων καλὸν εἴη, καὶ ἀμφοτέρα. οὐχ οὕτως ἀποκρινόμεθα;

{ΠΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} “Ἄρ’ οὖν,” φήσκει, “ἡδὺ ἡδέος ὅτιοῦν ὅτουοῦν διαφέρει τούτῳ, τῷ ἡδὺ εἶναι; μὴ γὰρ εἰ μείζων τις ἡδονὴ ἢ ἐλάττω ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐστιν, ἀλλ’ εἴ τις αὐτῷ τούτῳ

Stephanus page 299, section d, line 5

διαφέρει, τῷ ἢ μὲν ἡδονὴ εἶναι, ἢ δὲ μὴ ἡδονή, τῶν ἡδονῶν;” Οὐχ ἡμῖν γε δοκεῖ· οὐ γάρ;

{ΠΙ.} Οὐ γὰρ οὖν δοκεῖ.

{ΣΩ.} “Οὐκοῦν,” φήσκει, “δι' ἄλλο τι ἢ ὅτι ἡδοναί εἰσι προεῖλεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς ἐκ τῶν ἄλλων ἡδονῶν, τοιοῦτόν τι ὁρῶντες ἐπ' ἀμφοῖν, ὅτι ἔχουσιν τι διάφορον τῶν ἄλλων, εἰς ὃ ἀποβλέποντες καλὰς φατε αὐτάς εἶναι; οὐ γάρ που διὰ τοῦτο καλή ἐστὶν ἡδονή ἢ διὰ τῆς ὀψεως, ὅτι δι' ὀψεως ἐστὶν· εἰ γὰρ τοῦτο αὐτῇ ἦν τὸ αἷτιον καλῇ εἶναι, οὐκ ἂν ποτε ἦν ἡ ἑτέρα, ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς,

Stephanus page 299, section e, line 6

καλή· οὐκ οὖν ἐστὶ γε δι' ὀψεως ἡδονή.” Ἀληθῇ λέγεις, φήσομεν;

{Π.} Φήσομεν γάρ.

{ΣΩ.} “Οὐδέ γ' αὖ ἢ δι' ἀκοῆς ἡδονή, ὅτι δι' ἀκοῆς ἐστὶ, διὰ ταῦτα τυγχάνει καλή· οὐ γὰρ ἂν ποτε αὖ ἢ διὰ τῆς ὀψεως καλῇ ἦν· οὐκ οὖν ἐστὶ γε δι' ἀκοῆς ἡδονή.” Ἀληθῇ φήσομεν, ὦ Ἰππία, λέγειν τὸν ἄνδρα ταῦτα λέγοντα;

{Π.} Ἀληθῇ.

{ΣΩ.} “Ἀλλὰ μέντοι ἀμφοτέραι γ' εἰσὶ καλαί, ὥς φατέ.” φημὲν γάρ;

Stephanus page 300, section a, line 8

{Π.} Φαμέν.

{ΣΩ.} “Ἐχουσιν ἄρα τι τὸ αὐτὸ ὃ ποιεῖ αὐτάς καλὰς εἶναι, τὸ κοινὸν τοῦτο, ὃ καὶ ἀμφοτέραις αὐταῖς ἔπεστι κοινῇ καὶ ἑκατέρᾳ ἰδίᾳ· οὐ γὰρ ἂν που ἄλλως ἀμφοτέραι γε καλαὶ ἦσαν καὶ ἑκάτερα.” ἀποκρίνου ἐμοὶ ὥς ἐκείνῳ.

{Π.} Ἀποκρίνομαι, καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἔχειν ὥς λέγεις.

{ΣΩ.} Εἰ ἄρα τι αὐταὶ αἱ ἡδοναὶ ἀμφοτέραι πεπόνθασιν, ἑκάτερα δὲ μὴ, οὐκ ἂν τούτῳ γε τῷ παθήματι εἶεν καλαί.

{Π.} Καὶ πῶς ἂν εἴη τοῦτο, ὦ Σώκρατες, μηδετέρας πεπονθυίας τι τῶν ὄντων ὅτιοῦν, ἔπειτα τοῦτο τὸ πάθος, ὃ

Stephanus page 300, section b, line 8

μηδετέρα πέπονθεν, ἀμφοτέρας πεπονθέναι;

{ΣΩ.} Οὐ δοκεῖ σοι;

{Π.} Πολλὴ γὰρ ἂν μ' ἔχοι ἀπειρία καὶ τῆς τούτων φύσεως καὶ τῆς τῶν παρόντων λέξεως λόγων.

{ΣΩ.} Ἡδέως γε, ὦ Ἰππία. ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ ἴσως κινδυνεύω δοκεῖν μὲν τι ὁρᾶν οὕτως ἔχον ὥς σὺ φῆς ἀδύνατον εἶναι, ὁρῶ δ' οὐδέν.

{Π.} Οὐ κινδυνεύεις, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ πάννυ ἐτοίμως παρορᾷς.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν πολλὰ γέ μοι προφαίνεται τοιαῦτα πρὸ

Stephanus page 300, section c, line 10

τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἀπιστῶ αὐτοῖς, ὅτι σοὶ μὲν οὐ φαντάζεται,

ἀνδρὶ πλεῖστον ἀργύριον εἰργασμένῳ τῶν νῦν ἐπὶ σοφίᾳ,
ἐμοὶ δέ, ὃς οὐδὲν πώποτε ἡργασάμην. καὶ ἐνθυμοῦμαι, ὦ
ἐταῖρε, μὴ παίζης πρὸς με καὶ ἐκὼν ἐξαπατᾷς· οὕτως μοι
σφόδρα καὶ πολλὰ φαίνεται.

{ΠΙ.} Οὐδεὶς σου, ὦ Σώκρατες, κάλλιον εἴσεται εἴτε παίζω
εἴτε μή, ἐὰν ἐπιχειρήσης λέγειν τὰ προφανόμενά σοι ταῦτα·
φανήσῃ γὰρ οὐδὲν λέγων. οὐ γὰρ μήποτε εὗρης, ὃ μήτ'
ἐγὼ πέπονθα μήτε σύ, τοῦτ' ἀμφοτέρους ἡμᾶς πεπονθότας.

{ΣΩ.} Πῶς λέγεις, ὦ Ἰππία; ἴσως μὲν τι λέγεις, ἐγὼ δ' οὐ

Stephanus page 300, section e, line 2

μανθάνω· ἀλλὰ μοι σαφέστερον ἄκουσον ὃ βούλομαι λέγειν.
ἐμοὶ γὰρ φαίνεται, ὃ μήτ' ἐγὼ πέπονθα εἶναι μήτ' εἰμὶ μηδ'
αὖ σὺ εἶ, τοῦτο ἀμφοτέρους πεπονθέναι ἡμᾶς οἷόν τ' εἶναι·
ἕτερα δ' αὖ, ἃ ἀμφοτέροι πεπόνθαμεν εἶναι, ταῦτα οὐδέτερον
εἶναι ἡμῶν.

{ΠΙ.} Τέρατα αὖ ἀποκρινομένων ἔοικας, ὦ Σώκρατες, ἔτι
μείζω ἢ ὀλίγον πρότερον ἀπεκρίνω. σκόπει γάρ· πότερον
εἰ ἀμφοτέροι δίκαιοι ἐσμεν, οὐ καὶ ἐκάτερος ἡμῶν εἴη ἄν,
ἢ εἰ ἄδικος ἐκάτερος, οὐ καὶ ἀμφοτέροι, ἢ εἰ ὑγιαίνοντες,
οὐ καὶ ἐκάτερος; ἢ εἰ κεκμηκώς τι ἢ τετρωμένος ἢ πεπλη-

Stephanus page 301, section a, line 2

γμένος ἢ ἄλλ'· ὅτιοῦν πεπονθὼς ἐκάτερος ἡμῶν εἴη, οὐ καὶ
ἀμφοτέροι αὖ ἂν τοῦτο πεπόνθοιμεν; ἔτι τοίνυν εἰ χρυσοὶ ἢ
ἀργυροὶ ἢ ἐλεφάντινοι, εἰ δὲ βούλει, γενναῖοι ἢ σοφοὶ
ἢ τίμιοι ἢ γέροντες γε ἢ νέοι ἢ ἄλλο ὅτι βούλει τῶν
ἐν ἀνθρώποις ἀμφοτέροι τύχοιμεν ὄντες, ἄρ' οὐ μεγάλη
ἀνάγκη καὶ ἐκάτερον ἡμῶν τοῦτο εἶναι;

{ΣΩ.} Πάντως γε δήπου.

{ΠΙ.} Ἀλλὰ γὰρ δὴ σύ, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ὅλα τῶν
πραγμάτων οὐ σκοπεῖς, οὐδ' ἐκεῖνοι οἷς σὺ εἴωθας διαλέ-
γεσθαι, κρούετε δὲ ἀπολαμβάνοντες τὸ καλὸν καὶ ἕκαστον

Stephanus page 301, section b, line 5

τῶν ὄντων ἐν τοῖς λόγοις κατατέμνοντες. διὰ ταῦτα οὕτω
μεγάλα ὑμᾶς λανθάνει καὶ διανεκῇ σώματα τῆς οὐσίας πε-
φυκότα. καὶ νῦν τοσοῦτόν σε λέληθεν, ὥστε οἶει εἶναί τι
ἢ πάθος ἢ οὐσίαν, ἢ περὶ μὲν ἀμφοτέρα ταῦτα ἔστιν ἅμα,
περὶ δὲ ἐκάτερον οὐ, ἢ αὖ περὶ μὲν ἐκάτερον, περὶ δὲ ἀμ-
φότερα οὐ· οὕτως ἀλογίστως καὶ ἀσκέπτως καὶ εὐήθως καὶ
ἀδιανοήτως διάκεισθε.

{ΣΩ.} Τοιαῦτα, ὦ Ἰππία, τὰ ἡμέτερά ἐστιν, οὐχ οἷα
βούλεταί τις, φασὶν ἄνθρωποι ἐκάστοτε παροιμιαζόμενοι,
ἀλλ' οἷα δύναται· ἀλλὰ σὺ ἡμᾶς ὀνίνης ἀεὶ νουθετῶν. ἐπεὶ

Stephanus page 301, section c, line 7

καὶ νῦν, πρὶν ὑπὸ σοῦ ταῦτα νουθετηθῆναι, ὥς εὐήθως διε-
κείμεθα, ἔτι σοι μᾶλλον ἐγὼ ἐπιδείξω εἰπὼν ἃ διεννοούμεθα
περὶ αὐτῶν, ἢ μὴ εἴπω;

{ΙΠ.} Εἰδότι μὲν ἐρεῖς, ὦ Σώκρατες· οἶδα γὰρ ἐκάστους
τῶν περὶ τοὺς λόγους ὥς διάκεινται. ὅμως δ' εἴ τι σοὶ
ἥδιον, λέγε.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν ἥδιόν γε. ἡμεῖς γάρ, ὦ βέλτιστε, οὕτως
ἀβέλτεροι ἤμεν, πρὶν σε ταῦτ' εἰπεῖν, ὥστε δόξαν εἴχομεν
περὶ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ ὥς ἑκάτερος ἡμῶν εἷς ἐστι, τοῦτο δὲ
ὁ ἑκάτερος ἡμῶν εἶη οὐκ ἄρα εἶμεν ἀμφοτέρω - οὐ γὰρ εἷς

Stephanus page 301, section d, line 9

ἐσμεν, ἀλλὰ δύο - οὕτως εὐηθικῶς εἴχομεν· νῦν δὲ παρὰ
σοῦ ἤδη ἀνεδιδάχθημεν ὅτι εἰ μὲν δύο ἀμφοτέροί ἐσμεν,
δύο καὶ ἑκάτερον ἡμῶν ἀνάγκη εἶναι, εἰ δὲ εἷς ἑκάτερος,
ἓνα καὶ ἀμφοτέρους ἀνάγκη· οὐ γὰρ οἷόν τε διανεκεῖ λόγῳ
τῆς οὐσίας κατὰ Ἰππῖαν ἄλλως ἔχειν, ἀλλ' ὁ ἂν ἀμφοτέρα
ἦ, τοῦτο καὶ ἑκάτερον, καὶ ὁ ἑκάτερον, ἀμφοτέρα εἶναι.

πεπεισμένος δὴ νῦν ἐγὼ ὑπὸ σοῦ ἐνθάδε κάθημαι. πρότερον
μέντοι, ὦ Ἰππία, ὑπόμνησόν με· πότερον εἷς ἐσμεν ἐγὼ τε
καὶ σύ, ἢ σύ τε δύο εἰ καὶ γὰρ δύο;

{ΙΠ.} Τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 301, section e, line 10

{ΣΩ.} Ταῦτα ἅπερ λέγω· φοβοῦμαι γὰρ σε σαφῶς λέγειν,
ὅτι μοι χαλεπαίνεις, ἐπειδὴν τί δόξης σαυτῷ λέγειν. ὅμως
δ' ἔτι μοι εἰπέ· οὐχ εἷς ἡμῶν ἑκάτερός ἐστι καὶ πέπονθε
τοῦτο, εἷς εἶναι; {- ΙΠ.} Πάνυ γε. {- ΣΩ.} Οὐκοῦν εἴπερ εἷς,
καὶ περιττὸς ἂν εἶη ἑκάτερος ἡμῶν· ἢ οὐ τὸ ἐν περιττὸν
ἡγή; {- ΙΠ.} Ἐγωγε. {- ΣΩ.} Ἡ καὶ ἀμφοτέροι οὖν περιττοί
ἐσμεν δύο ὄντες; {- ΙΠ.} Οὐκ ἂν εἶη, ὦ Σώκρατες. {- ΣΩ.}
Ἀλλ' ἄρτιοί γε ἀμφοτέροι· ἢ γάρ; {- ΙΠ.} Πάνυ γε. {- ΣΩ.}
Μῶν οὖν, ὅτι ἀμφοτέροι ἄρτιοι, τούτου ἔνεκα καὶ ἑκάτερος

Stephanus page 302, section b, line 1

ἄρτιος ἡμῶν ἐστιν; {- ΙΠ.} Οὐ δῆτα. {- ΣΩ.} Οὐκ ἄρα πᾶσα
ἀνάγκη, ὥς νυνδὴ ἔλεγες, ἃ ἂν ἀμφοτέροι καὶ ἑκάτερον, καὶ
ἃ ἂν ἑκάτερος καὶ ἀμφοτέρους εἶναι.

{ΙΠ.} Οὐ τά γε τοιαῦτα, ἀλλ' οἷα ἐγὼ πρότερον ἔλεγον.

{ΣΩ.} Ἐξαρκεῖ, ὦ Ἰππία· ἀγαπητὰ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ
τὰ μὲν οὕτω φαίνεται, τὰ δ' οὐχ οὕτως ἔχοντα. καὶ γὰρ
ἐγὼ ἔλεγον, εἰ μέμνησαι ὅθεν οὗτος ὁ λόγος ἐλέχθη, ὅτι
ἢ διὰ τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδονὴ οὐ τούτῳ εἶεν καλαί,
ὅτι τυγχάνοιεν ἑκατέρα μὲν αὐτῶν εἶναι πεπονθυῖα, ἀμφο-
τεραι δὲ μή, ἢ ἀμφοτέραι μὲν, ἑκατέρα δὲ μή, ἀλλ' ἐκείνῳ

ὥ ἀμφοτέραί τε καὶ ἑκατέρα, διότι συνεχώρεις ἀμφοτέρας
τε αὐτὰς εἶναι καλὰς καὶ ἑκατέραν. τούτου δὴ ἔνεκα τῇ
οὐσίᾳ τῇ ἐπ' ἀμφοτέρα ἐπομένη ὥμην, εἵπερ ἀμφοτέρᾳ ἐστὶ
καλὰ, ταύτῃ δεῖν αὐτὰ καλὰ εἶναι, τῇ δὲ κατὰ τὰ ἕτερα
ἀπολειπομένη μὴ· καὶ ἔτι νῦν οἶομαι. ἀλλὰ μοι λέγε,
ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς· ἢ δι' ὅψεως ἡδονὴ καὶ ἢ δι' ἀκοῆς, εἵπερ
ἀμφοτέραί τ' εἰσὶ καλαὶ καὶ ἑκατέρα, ἄρα καὶ ὁ ποιεῖ αὐτὰς
καλὰς οὐχὶ καὶ ἀμφοτέραις γε αὐταῖς ἔπεται καὶ ἑκατέρᾳ;
{ - ΠΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ὅτι ἡδονὴ ἑκατέρα τ' ἐστὶ
καὶ ἀμφοτέραι, διὰ τοῦτο ἂν εἶεν καλαί; ἢ διὰ τοῦτο μὲν

καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι ἂν οὐδὲν τούτων ἦττον εἶεν καλαί; οὐ-
δὲν γὰρ ἦττον ἡδοναὶ ἐφάνησαν οὔσαι, εἰ μέμνησαι. { - ΠΙ.}
Μέμνημαι. { - ΣΩ.} Ἄλλ' ὅτι γε δι' ὅψεως καὶ ἀκοῆς αὐταί
εἰσι, διὰ τοῦτο ἐλέγετο καλὰς αὐτὰς εἶναι. { - ΠΙ.} Καὶ ἐρρήθη
οὕτως.

{ΣΩ.} Σκόπει δὲ εἰ ἀληθῆ λέγω. ἐλέγετο γάρ, ὥς ἐγὼ
μνήμης ἔχω, τοῦτ' εἶναι καλὸν τὸ ἡδύ, οὐ πᾶν, ἀλλ' ὁ ἂν
δι' ὅψεως καὶ ἀκοῆς ᾗ. { - ΠΙ.} Ἀληθῆ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦτό
γε τὸ πάθος ἀμφοτέραις μὲν ἔπεται, ἑκατέρᾳ δ' οὐ; οὐ γάρ
που ἑκάτερόν γε αὐτῶν, ὅπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγετο, δι'

ἀμφοτέρων ἐστίν, ἀλλ' ἀμφοτέρα μὲν δι' ἀμφοῖν, ἑκάτερον
δ' οὐ· ἔστι ταῦτα; { - ΠΙ.} Ἦστιν. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα τούτῳ γε
ἑκάτερον αὐτῶν ἐστὶ καλόν, ὃ μὴ ἔπεται ἑκατέρῳ (τὸ γὰρ
ἀμφοτέρον ἑκατέρῳ οὐχ ἔπεται) ὥστε ἀμφοτέρα μὲν αὐτὰ
φάναι καλὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ἔξεστιν, ἑκάτερον δὲ οὐκ
ἔξεστιν· ἢ πῶς λέγομεν; οὐκ ἀνάγκη; { - ΠΙ.} Φαίνεται. { -
ΣΩ.} Φῶμεν οὖν ἀμφοτέρα μὲν καλὰ εἶναι, ἑκάτερον δὲ μὴ
φῶμεν; { - ΠΙ.} Τί γὰρ κωλύει;

{ΣΩ.} Τόδε ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ φίλε, κωλύειν, ὅτι ἦν που
ἡμῖν τὰ μὲν οὕτως ἐπιγινόμενα ἑκάστοις, εἵπερ ἀμφοτέροις

ἐπιγίγνωιτο, καὶ ἑκατέρῳ, καὶ εἵπερ ἑκατέρῳ, καὶ ἀμφοτέροις,
ἅπαντα ὅσα σὺ διῆλθες· ἦ γάρ;

{ΠΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Ἀ δέ γε αὖ ἐγὼ διῆλθον, οὐ· ὦν δὴ ἦν καὶ αὐτὸ
τὸ ἑκάτερον καὶ τὸ ἀμφοτέρον. ἔστιν οὕτως;

{ΠΙ.} Ἦστιν.

{ΣΩ.} Ποτέρων οὖν, ὦ Ἰππία, δοκεῖ σοι τὸ καλὸν εἶναι;
πότερον ὦν σὺ ἔλεγες· εἵπερ ἐγὼ ἰσχυρὸς καὶ σύ, καὶ ἀμ-

φότεροι, καὶ εἶπερ ἐγὼ δίκαιος καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι, καὶ
εἶπερ ἀμφότεροι, καὶ ἑκάτερος· οὕτω δὴ καὶ εἶπερ ἐγὼ καλὸς

Stephanus page 303, section b, line 5

καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι, καὶ εἶπερ ἀμφότεροι, καὶ ἑκάτερος;
ἢ οὐδὲν κωλύει, ὥσπερ ἀρτίων ὄντων τινῶν ἀμφοτέρων τάχα
μὲν ἑκάτερα περιττὰ εἶναι, τάχα δ' ἄρτια, καὶ αὖ ἀρρήτων
ἐκατέρων ὄντων τάχα μὲν ῥητὰ τὰ συναμφότερα εἶναι, τάχα
δ' ἄρρητα, καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα, ἃ δὴ καὶ ἐγὼ ἔφην ἐμοὶ
προφαίνεσθαι; ποτέρων δὴ τιθεῖς τὸ καλόν; ἢ ὥσπερ ἐμοὶ
περὶ αὐτοῦ καταφαίνεται, καὶ σοί; πολλὴ γὰρ ἀλογία ἔμοιγε
δοκεῖ εἶναι ἀμφοτέρους μὲν ἡμᾶς εἶναι καλοὺς, ἑκάτερον δὲ
μή, ἢ ἑκάτερον μὲν, ἀμφοτέρους δὲ μή, ἢ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν
τοιούτων. οὕτως αἰρή, ὥσπερ ἐγὼ, ἢ 'κείνως;

Stephanus page 303, section c, line 7

{ΠΙ.} Οὕτως ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Εὖ γε σὺ ποιῶν, ὦ Ἰππία, ἵνα καὶ ἀπαλλαγῶμεν
πλείονος ζητήσεως· εἰ γὰρ τούτων γ' ἐστὶ τὸ καλόν, οὐκ
ἂν ἔτι εἴη τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλόν. ἀμφότερα
μὲν γὰρ ποιεῖ καλὰ τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς, ἑκάτερον δ' οὐ·
τοῦτο δ' ἦν ἀδύνατον, ὥς ἐγὼ τε καὶ σὺ δὴ ὁμολογοῦμεν,
ὦ Ἰππία.

{ΠΙ.} Ὁμολογοῦμεν γάρ.

{ΣΩ.} Αδύνατον ἄρα τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλόν
εἶναι, ἐπειδὴ γε καλὸν γιγνόμενον τῶν ἀδυνάτων τι παρέ-

Stephanus page 303, section d, line 9

χεται.

{ΠΙ.} Ἦστι ταῦτα.

{ΣΩ.} “Λέγετε δὴ πάλιν,” φήσει, “ἐξ ἀρχῆς, ἐπειδὴ
τούτου διημάρτετε· τί φατε εἶναι τοῦτο τὸ καλόν τὸ ἐπ'
ἀμφοτέραις ταῖς ἡδοναῖς, δι' ὅτι ταύτας πρὸ τῶν ἄλλων
τιμήσαντες καλὰς ὠνομάσατε;” ἀνάγκη δὴ μοι δοκεῖ εἶναι,
ὦ Ἰππία, λέγειν ὅτι ἀσινέσταται αὐταὶ τῶν ἡδονῶν εἰσι
καὶ βέλτισται, καὶ ἀμφότεραι καὶ ἑκάτερα· ἢ σύ τι ἔχεις
λέγειν ἄλλο ᾧ διαφέρουσι τῶν ἄλλων;

{ΠΙ.} Οὐδαμῶς· τῷ ὄντι γὰρ βέλτισταί εἰσιν.

Stephanus page 303, section e, line 8

{ΣΩ.} “Τοῦτ' ἄρα,” φήσει, “λέγετε δὴ τὸ καλόν εἶναι,
ἡδονὴν ὠφέλιμον;” Ἐοίκαμεν, φήσω ἔγωγε· σὺ δέ;

{ΠΙ.} Καὶ ἐγώ.

{ΣΩ.} “Οὐκοῦν ὠφέλιμον,” φήσει, “τὸ ποιοῦν τὰγαθόν,
τὸ δὲ ποιοῦν καὶ τὸ ποιούμενον ἕτερον νυνδὴ ἐφάνη, καὶ εἰς
τὸν πρότερον λόγον ἦκει ὑμῖν ὁ λόγος; οὔτε γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἂν

εἷη καλὸν οὔτε τὸ καλὸν ἀγαθόν, εἴπερ ἄλλο αὐτῶν ἐκάτερόν ἐστι.” Παντός γε μᾶλλον, φήσομεν, ὦ Ἰππία, ἂν σωφρονῶμεν· οὐ γάρ που θέμις τῷ ὀρθῶς λέγοντι μὴ συγχωρεῖν.
{ΠΠ.} Ἀλλὰ δὴ γ', ὦ Σώκρατες, τί οἶει ταῦτα εἶναι συν-

Stephanus page 304, section a, line 5

άπαντα; κινήσμάτά τοί ἐστι καὶ περιτμήματα τῶν λόγων, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, κατὰ βραχὺ διηρημένα· ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ καλὸν καὶ πολλοῦ ἄξιον, οἷόν τ' εἶναι εὖ καὶ καλῶς λόγον καταστησάμενον ἐν δικαστηρίῳ ἢ ἐν βουλευτηρίῳ ἢ ἐπὶ ἄλλῃ τινὶ ἀρχῇ, πρὸς ἣν ἂν ὁ λόγος ἦ, πείσαντα οἴχεσθαι φέροντα οὐ τὰ σμικρότατα ἀλλὰ τὰ μέγιστα τῶν ἄθλων, σωτηρίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ χρημάτων καὶ φίλων. τούτων οὖν χρὴ ἀντέχεσθαι, χαίρειν ἔασαντα τὰς σμικρολογίας ταύτας, ἵνα μὴ δοκῇ λίαν ἀνόητος εἶναι λήρους καὶ φλυαρίας ὥσπερ νῦν μεταχειριζόμενος.

Stephanus page 304, section b, line 7

{ΣΩ.} ὦ Ἰππία φίλε, σὺ μὲν μακάριος εἶ, ὅτι τε οἶσθα ἃ χρὴ ἐπιτηδεύειν ἄνθρωπον, καὶ ἐπιτετήδευκας ἱκανῶς, ὥς φῆς· ἐμὲ δὲ δαιμονία τις τύχη, ὥς ἔοικε, κατέχει, ὅστις πλανῶμαι μὲν καὶ ἀπορῶ ἀεὶ, ἐπιδεικνὺς δὲ τὴν ἐμαυτοῦ ἀπορίαν ὑμῖν τοῖς σοφοῖς λόγῳ αὖ ὑπὸ ὑμῶν προπηλακίζομαι, ἐπειδὴν ἐπιδείξω. λέγετε γάρ με, ἅπερ καὶ σὺ νῦν λέγεις, ὥς ἡλίθιά τε καὶ σμικρὰ καὶ οὐδενὸς ἄξια πραγματεύομαι· ἐπειδὴν δὲ αὖ ἀναπεισθεῖς ὑπὸ ὑμῶν λέγω ἅπερ ὑμεῖς, ὥς πολὺν κράτιστόν ἐστιν οἷόν τ' εἶναι λόγον εὖ καὶ καλῶς καταστησάμενον περαίνειν ἐν δικαστηρίῳ ἢ ἐν ἄλλῳ

Stephanus page 304, section d, line 1

τινὶ συλλόγῳ, ὑπὸ τε ἄλλων τινῶν τῶν ἐνθάδε καὶ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἀεὶ με ἐλέγχοντος πάντα κακὰ ἀκούω. καὶ γάρ μοι τυγχάνει ἐγγύτατα γένους ὧν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ οἰκῶν· ἐπειδὴν οὖν εἰσέλθω οἴκαδε εἰς ἐμαυτοῦ καὶ μου ἀκούσῃ ταῦτα λέγοντος, ἐρωτᾷ εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τολμῶν περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων διαλέγεσθαι, οὕτω φανερώς ἐξελεγχόμενος περὶ τοῦ καλοῦ ὅτι οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ὅτι ποτέ ἐστιν οἶδα. “Καίτοι πῶς σὺ εἶπες,” φησὶν, “ἢ λόγον ὅστις καλῶς κατεστήσατο ἢ μή, ἢ ἄλλην πρᾶξιν ἡντινοῦν, τὸ καλὸν ἀγνοῶν; καὶ ὅποτε οὕτω διάκεισαι, οἶει σοι κρεῖτ-

Stephanus page 304, section e, line 3

τον εἶναι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι;” συμβέβηκε δὴ μοι, ὅπερ λέγω, κακῶς μὲν ὑπὸ ὑμῶν ἀκούειν καὶ ὀνειδίζεσθαι, κακῶς δὲ ὑπ' ἐκείνου. ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀναγκαῖον ὑπομένειν ταῦτα πάντα· οὐδὲν γὰρ ἄτοπον εἰ ὠφελοίμην. ἐγὼ οὖν μοι δοκῶ,

ὦ Ἰππία, ὠφελῆσθαι ἀπὸ τῆς ἀμφοτέρων ὑμῶν ὁμιλίας· τὴν γὰρ παροιμίαν ὅτι ποτὲ λέγει, τὸ “Χαλεπὰ τὰ καλὰ,” δοκῶ μοι εἰδέναι.

Hippias minor

{ΕΥ.} Σὺ δὲ δὴ τί σιγᾶς, ὦ Σώκρατες, Ἰππίου τοσαῦτα ἐπιδειξαμένου, καὶ οὐχὶ ἢ συνεπαινεῖς τι τῶν εἰρημένων ἢ

Stephanus page 363, section a, line 3

καὶ ἐλέγχεις, εἴ τί σοι μὴ καλῶς δοκεῖ εἰρηκέναι; ἄλλως τε ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ λελείμεθα, οἱ μάλιστα ἂν ἀντιποιησαίμεθα μετεῖναι ἡμῖν τῆς ἐν φιλοσοφίᾳ διατριβῆς.

{ΣΩ.} Καὶ μὲν, ὦ Εὐδিকে, ἔστι γε ἅ ἡδέως ἂν πυθοίμην Ἰππίου ὧν νυνδὴ ἔλεγεν περὶ Ὀμήρου. καὶ γὰρ τοῦ σοῦ πατρὸς Ἀθημάντου ἤκουον ὅτι ἡ Ἰλιάς κάλλιον εἶη ποίημα τῷ Ὀμήρῳ ἢ ἡ Ὀδύσσεια, τοσούτῳ δὲ κάλλιον, ὅσῳ ἀμείνων Ἀχιλλεὺς Ὀδυσσέως εἶη· ἐκάτερον γὰρ τούτων τὸ μὲν εἰς Ὀδυσσέα ἔφη πεποιῆσθαι, τὸ δ' εἰς Ἀχιλλέα. περὶ ἐκείνου οὖν ἡδέως ἂν, εἰ βουλομένῳ ἔστιν Ἰππία, ἀναπυθοί-

Stephanus page 363, section b, line 7

μην ὅπως αὐτῷ δοκεῖ περὶ τοῖν ἀνδροῖν τούτοις, πότερον ἀμείνω φησὶν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἡμῖν ἐπιδέδεικται καὶ περὶ ποιητῶν τε ἄλλων καὶ περὶ Ὀμήρου.

{ΕΥ.} Ἀλλὰ δηλὸν ὅτι οὐ φθονήσῃ Ἰππίας, ἐάν τι αὐτὸν ἐρωτᾷς, ἀποκρίνεσθαι. ἢ γὰρ, ὦ Ἰππία, ἐάν τι ἐρωτᾷ σε Σωκράτης, ἀποκρινῇ; ἢ πῶς ποιήσεις;

{ΙΠ.} Καὶ γὰρ ἂν δεινὰ ποιοίην, ὦ Εὐδিকে, εἰ Ὀλυμπιάζε μὲν εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων πανήγυριν, ὅταν τὰ Ὀλύμπια ἦ, ἀεὶ ἐπανίων οἴκοθεν ἐξ Ἥλιδος εἰς τὸ ἱερὸν παρέχω ἐμαντὸν

Stephanus page 363, section d, line 2

καὶ λέγοντα ὅτι ἂν τις βούληται ὧν ἂν μοι εἰς ἐπίδειξιν παρεσκευασμένον ἦ, καὶ ἀποκρινόμενον τῷ βουλομένῳ ὅτι ἂν τις ἐρωτᾷ, νῦν δὲ τὴν Σωκράτους ἐρώτησιν φύγοιμι.

{ΣΩ.} Μακάριόν γε, ὦ Ἰππία, πάθος πέπονθας, εἰ ἐκάστης Ὀλυμπιάδος οὕτως εὐελπὶς ὧν περὶ τῆς ψυχῆς εἰς σοφίαν ἀφικνῇ εἰς τὸ ἱερὸν· καὶ θαυμάσαιμ' ἂν εἴ τις τῶν περὶ τὸ σῶμα ἀθλητῶν οὕτως ἀφόβως τε καὶ πιστευτικῶς ἔχων τῷ σώματι ἔρχεται αὐτόσε ἀγωνιούμενος, ὥσπερ σὺ φῆς τῇ διανοίᾳ.

{ΙΠ.} Εἰκότως, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τοῦτο πέπονθα· ἐξ οὗ

Stephanus page 364, section a, line 8

γὰρ ἥρῃμαι Ὀλυμπίασιν ἀγωνίζεσθαι, οὐδενὶ πάποτε κρείττονι εἰς οὐδὲν ἐμαντοῦ ἐνέτυχον.

{ΣΩ.} Καλὸν γε λέγεις, ὦ Ἰππία, καὶ τῇ Ἥλειων πόλει τῆς σοφίας ἀνάθημα τὴν δόξαν εἶναι τὴν σὴν καὶ τοῖς γονεῦσι τοῖς σοῖς. ἀτὰρ τί δὴ λέγεις ἡμῖν περὶ τοῦ Ἀχιλλέως τε καὶ τοῦ Ὀδυσσέως; πότερον ἀμείνω καὶ κατὰ τί φῆς εἶναι; ἥνίκα μὲν γὰρ πολλοὶ ἔνδον ἦμεν καὶ σὺ τὴν ἐπίδειξιν ἐποιοῦ, ἀπελείφθην σου τῶν λεγομένων - ὥκνουν γὰρ ἐπανερέσθαι, διότι ὄχλος τε πολὺς ἔνδον ἦν, καὶ μή σοι ἐμποδὼν εἶην ἐρωτῶν τῇ ἐπιδείξει - νυνὶ δὲ ἐπειδὴ ἐλάτ-

Stephanus page 364, section b, line 9

τους τέ ἐσμεν καὶ Εὐδίκος ὅδε κελεύει ἐρέσθαι, εἰπέ τε καὶ δίδαξον ἡμᾶς σαφῶς, τί ἔλεγες περὶ τούτοις τοῖν ἀνδροῖν; πῶς διέκρινες αὐτούς;

{ΙΠ.} Ἄλλ' ἐγὼ σοι, ὦ Σώκρατες, ἐθέλω ἔτι σαφέστερον ἢ τότε διελθεῖν ἃ λέγω καὶ περὶ τούτων καὶ ἄλλων. φημὶ γὰρ Ὅμηρον πεποιηκέναι ἄριστον μὲν ἄνδρα Ἀχιλλέα τῶν εἰς Τροίαν ἀφικομένων, σοφώτατον δὲ Νέστορα, πολυτροπώτατον δὲ Ὀδυσσέα.

{ΣΩ.} Βαβαῖ, ὦ Ἰππία· ἄρ' ἂν τί μοι χαρίσαιο τοιόνδε, μή μου καταγελᾶν, ἐὰν μόγις μανθάνω τὰ λεγόμενα καὶ

Stephanus page 364, section d, line 1

πολλάκις ἀνερωτῶ; ἀλλὰ μοι πειρῶ πρῶτος τε καὶ εὐκόλως ἀποκρίνεσθαι.

{ΙΠ.} Αἰσχρὸν γὰρ ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες, εἰ ἄλλους μὲν αὐτὰ ταῦτα παιδεύω καὶ ἀξιῶ διὰ ταῦτα χρήματα λαμβάνειν, αὐτὸς δὲ ὑπὸ σοῦ ἐρωτῶμενος μὴ συγγνώμην τ' ἔχοιμι καὶ πρῶτος ἀποκρινοίμην.

{ΣΩ.} Πάνυ καλῶς λέγεις. ἐγὼ γάρ τοι, ἥνίκα μὲν ἄριστον τὸν Ἀχιλλέα ἔφησθα πεποιησθαι, ἐδόκουν σου μανθάνειν ὅτι ἔλεγες, καὶ ἥνίκα τὸν Νέστορα σοφώτατον· ἐπειδὴ δὲ τὸν Ὀδυσσέα εἶπες ὅτι πεποιηκὼς εἴη ὁ ποιητὴς πολυτρο-

Stephanus page 364, section e, line 3

πώτατον, τοῦτο δ', ὥς γε πρὸς σὲ τάληθ' εἰρήσθαι, παντάπασιν οὐκ οἶδ' ὅτι λέγεις. καὶ μοι εἰπέ, ἂν τι ἐνθένδε μᾶλλον μάθω· ὁ Ἀχιλλεὺς οὐ πολύτροπος τῷ Ὀμήρῳ πεποιήται;

{ΙΠ.} Ἦκιστα γε, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἀπλούστατος καὶ ἀληθέστατος, ἐπεὶ καὶ ἐν Λιταῖς, ἥνίκα πρὸς ἀλλήλους ποιεῖ αὐτοὺς διαλεγομένους, λέγει αὐτῷ ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Ὀδυσσέα -

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποπειπεῖν,
ὥσπερ δὴ κρανέω τε καὶ ὡς τελέεσθαι οἶω·
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀῖδαο πύλησιν,
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθη ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἶπη.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται.

ἐν τούτοις δηλοῖ τοῖς ἔπεσιν τὸν τρόπον ἑκατέρου τοῦ ἀν-
δρός, ὡς ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς εἶη ἀληθής τε καὶ ἀπλοῦς, ὁ δὲ
Ὀδυσσεὺς πολύτροπός τε καὶ ψευδής· ποιεῖ γὰρ τὸν Ἀχιλλεῖα
εἰς τὸν Ὀδυσσεά λέγοντα ταῦτα τὰ ἔπη.

{ΣΩ.} Νῦν ἤδη, ὦ Ἰππία, κινδυνεύω μανθάνειν ὃ λέγεις·
τὸν πολύτροπον ψευδῇ λέγεις, ὡς γε φαίνεται.
{ΙΠ.} Μάλιστα, ὦ Σώκρατες· τοιοῦτον γὰρ πεποίηκεν τὸν
Ὀδυσσεά Ὅμηρος πολλαχοῦ καὶ ἐν Ἰλιάδι καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα.
{ΣΩ.} Ἐδόκει ἄρα, ὡς ἔοικεν, Ὀμήρῳ ἕτερος μὲν εἶναι
ἀνὴρ ἀληθής, ἕτερος δὲ ψευδής, ἀλλ' οὐχ ὁ αὐτός.
{ΙΠ.} Πῶς γὰρ οὐ μέλλει, ὦ Σώκρατες;
{ΣΩ.} Ἥ καὶ σοὶ δοκεῖ αὐτῷ, ὦ Ἰππία;
{ΙΠ.} Πάντων μάλιστα· καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἶη εἰ μή.
{ΣΩ.} Τὸν μὲν Ὅμηρον τοίνυν ἐάσωμεν, ἐπειδὴ καὶ

ἀδύνατον ἐπανερέσθαι τί ποτε νοῶν ταῦτα ἐποίησεν τὰ ἔπη·
σὺ δ' ἐπειδὴ φαίνῃ ἀναδεχόμενος τὴν αἰτίαν, καὶ σοὶ συν-
δοκεῖ ταῦτα ἅπερ φῆς Ὅμηρον λέγειν, ἀπόκριναι κοινῇ ὑπὲρ
Ὀμήρου τε καὶ σαντοῦ.

{ΙΠ.} Ἔσται ταῦτα· ἀλλ' ἐρώτα ἔμβραχυ ὅτι βούλει.
{ΣΩ.} Τοὺς ψευδεῖς λέγεις οἷον ἀδυνάτους τι ποιεῖν, ὥσπερ
τοὺς κάμνοντας, ἢ δυνατούς τι ποιεῖν; { - ΙΠ.} Δυνατούς ἔγωγε
καὶ μάλα σφόδρα ἄλλα τε πολλὰ καὶ ἐξαπατᾶν ἀνθρώπους.
{ - ΣΩ.} Δυνατοὶ μὲν δὴ, ὡς ἔοικεν, εἰςὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον
καὶ πολύτροποι· ἦ γάρ; { - ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.} Πολύτροποι δ'

εἰςὶ καὶ ἀπατεῶνες ὑπὸ ἡλιθιότητος καὶ ἀφροσύνης, ἢ ὑπὸ
πανουργίας καὶ φρονήσεώς τινος; { - ΙΠ.} Ὑπὸ πανουργίας
πάντων μάλιστα καὶ φρονήσεως. { - ΣΩ.} Φρόνιμοι μὲν ἄρα
εἰσὶν, ὡς ἔοικεν. { - ΙΠ.} Ναὶ μὰ Δία, λίαν γε. { - ΣΩ.} Φρόνι-
μοι δὲ ὄντες οὐκ ἐπίστανται ὅτι ποιοῦσιν, ἢ ἐπίστανται; { -
ΙΠ.} Καὶ μάλα σφόδρα ἐπίστανται· διὰ ταῦτα καὶ κακουρ-
γοῦσιν. { - ΣΩ.} Ἐπιστάμενοι δὲ ταῦτα ἅ ἐπίστανται πότερον
ἀμαθεῖς εἰσὶν ἢ σοφοί; { - ΙΠ.} Σοφοὶ μὲν οὖν αὐτά γε ταῦτα,

ἐξαπατᾶν.

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ· ἀναμνησθῶμεν τί ἐστὶν ὁ λέγεις. τοὺς

Stephanus page 366, section a, line 3

ψευδεῖς φησὶ εἶναι δυνατοὺς καὶ φρονίμους καὶ ἐπιστήμονας
καὶ σοφοὺς εἰς ἅπερ ψευδεῖς; { - ΠΙ.} Φημί γὰρ οὖν. { -
ΣΩ.} Ἄλλους δὲ τοὺς ἀληθεῖς τε καὶ ψευδεῖς, καὶ ἐναντιω-
τάτους ἀλλήλοις; { - ΠΙ.} Λέγω ταῦτα. { - ΣΩ.} Φέρε δὴ· τῶν
μὲν δυνατῶν τινες καὶ σοφῶν, ὥς ἔοικεν, εἰσὶν οἱ ψευδεῖς
κατὰ τὸν σὸν λόγον. { - ΠΙ.} Μάλιστα γε. { - ΣΩ.} Ὅταν δὲ
λέγῃς δυνατοὺς καὶ σοφοὺς εἶναι τοὺς ψευδεῖς εἰς αὐτὰ
ταῦτα, πότερον λέγεις δυνατοὺς εἶναι ψεύδεσθαι ἐὰν βού-
λωνται, ἢ ἀδυνάτους εἰς ταῦτα ἅπερ ψεύδονται; { - ΠΙ.} Δυνα-
τοὺς ἔγωγε. { - ΣΩ.} Ὡς ἐν κεφαλαιῷ ἄρα εἰρησθαι, οἱ ψευδεῖς

Stephanus page 366, section b, line 5

εἰσιν οἱ σοφοί τε καὶ δυνατοὶ ψεύδεσθαι. { - ΠΙ.} Ναί. { -
ΣΩ.} Ἀδύνατος ἄρα ψεύδεσθαι ἀνὴρ καὶ ἀμαθής οὐκ ἂν εἴη
ψευδής. { - ΠΙ.} Ἐχει οὕτως. { - ΣΩ.} Δυνατὸς δέ γ' ἐστὶν
ἕκαστος ἄρα, ὅς ἂν ποιῇ τότε ὁ ἂν βούληται, ὅταν βού-

ληται· οὐχ ὑπὸ νόσου λέγω ἐξειργόμενον οὐδὲ τῶν τοιούτων,
ἀλλὰ ὥσπερ σὺ δυνατὸς εἶ γράψαι τοῦμὸν ὄνομα ὅταν
βούλῃ, οὕτω λέγω. ἢ οὐχ, ὅς ἂν οὕτως ἔχῃ, καλεῖς σὺ
δυνατόν; { - ΠΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Λέγε δὴ μοι, ὦ Ἰππία, οὐ σὺ μέντοι ἔμπειρος εἶ

Stephanus page 366, section c, line 6

λογισμῶν καὶ λογιστικῆς; { - ΠΙ.} Πάντων μάλιστα, ὦ Σώ-
κρατες. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ καὶ τίς σε ἔροιτο τὰ τρεῖς ἑπτακόσια
ὁπόσος ἐστὶν ἀριθμός, εἰ βούλοιο, πάντων τάχιστα καὶ
μάλιστα' ἂν εἴποις ἀληθῆ περὶ τούτου; { - ΠΙ.} Πάνυ γε. { -
ΣΩ.} Ἄρα ὅτι δυνατώτατός τε εἶ καὶ σοφώτατος κατὰ ταῦτα;
{ - ΠΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Πότερον οὖν σοφώτατός τε εἶ καὶ δυνα-
τώτατος μόνον, ἢ καὶ ἄριστος ταῦτα ἅπερ δυνατώτατός τε
καὶ σοφώτατος, τὰ λογιστικά; { - ΠΙ.} Καὶ ἄριστος δήπου, ὦ
Σώκρατες. { - ΣΩ.} Τὰ μὲν δὴ ἀληθῆ σὺ ἂν δυνατώτατα εἴποις
περὶ τούτων· ἢ γάρ; { - ΠΙ.} Οἶμαι ἔγωγε. { - ΣΩ.} Τί δὲ τὰ

Stephanus page 366, section e, line 2

ψευδῆ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων; καὶ μοι, ὥσπερ τὰ πρότερα,
γενναίως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀποκρίναι, ὦ Ἰππία· εἰ τίς σε
ἔροιτο τὰ τρεῖς ἑπτακόσια πόσα ἐστί, πότερον σὺ ἂν μάλιστα
ψεύδοιο καὶ ἀεὶ κατὰ ταῦτα ψευδῆ λέγοις περὶ τούτων, βου-
λόμενος ψεύδεσθαι καὶ μηδέποτε ἀληθῆ ἀποκρίνεσθαι, ἢ ὁ
ἀμαθής εἰς λογισμοὺς δύναιτ' ἂν σοῦ μᾶλλον ψεύδεσθαι

βουλομένον; ἢ ὁ μὲν ἀμαθὴς πολλάκις ἂν βουλόμενος ψευδῇ
λέγειν ἀληθῆ ἂν εἴποι ἄκων, εἰ τύχοι, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι,
σὺ δὲ ὁ σοφός, εἴπερ βούλοιο ψεύδεσθαι, ἀεὶ ἂν κατὰ τὰ
αὐτὰ ψεύδοιο; { - ΙΠ. } Ναί, οὕτως ἔχει ὡς σὺ λέγεις. { -

Stephanus page 367, section a, line 6

ΣΩ. } Ὁ ψευδὴς οὖν πότερον περὶ μὲν τᾶλλα ψευδὴς ἐστίν,
οὐ μέντοι περὶ ἀριθμόν, οὐδὲ ἀριθμῶν ἂν ψεύσαιτο; { -
ΙΠ. } Καὶ ναὶ μὰ Δία περὶ ἀριθμόν. { - ΣΩ. } Θῶμεν ἄρα καὶ
τοῦτο, ὦ Ἰππία, περὶ λογισμόν τε καὶ ἀριθμόν εἶναί τινα
ἄνθρωπον ψευδῆ; { - ΙΠ. } Ναί. { - ΣΩ. } Τίς οὖν ἂν εἴη οὗτος;
οὐχὶ δεῖ ὑπάρχειν αὐτῷ, εἴπερ μέλλει ψευδὴς ἔσεσθαι, ὡς
σὺ ἄρτι ὠμολόγεις, δυνατόν εἶναι ψεύδεσθαι; ὁ γὰρ ἀδύ-
νατος ψεύδεσθαι, εἰ μέμνησαι, ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο ὅτι οὐκ ἂν
ποτε ψευδὴς γένοιτο. { - ΙΠ. } Ἀλλὰ μέμνημαι καὶ ἐλέχθη
οὕτως. { - ΣΩ. } Οὐκοῦν ἄρτι ἐφάνης σὺ δυνατότατος ὢν ψεύ-

Stephanus page 367, section b, line 7

δεσθαι περὶ λογισμῶν; { - ΙΠ. } Ναί, ἐλέχθη γέ τοι καὶ τοῦτο.
{ - ΣΩ. } Ἄρ' οὖν καὶ δυνατότατος εἶ ἀληθῆ λέγειν περὶ
λογισμῶν; { - ΙΠ. } Πάνυ γε. { - ΣΩ. } Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς ψευδῆ
καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ λογισμῶν δυνατότατος; οὗτος δ' ἐστίν
ὁ ἀγαθὸς περὶ τούτων, ὁ λογιστικός. { - ΙΠ. } Ναί. { - ΣΩ. } Τίς
οὖν ψευδὴς περὶ λογισμόν γίγνεται, ὦ Ἰππία, ἄλλος ἢ ὁ
ἀγαθός; ὁ αὐτὸς γὰρ καὶ δυνατός; οὗτος δὲ καὶ ἀληθής. { -
ΙΠ. } Φαίνεται. { - ΣΩ. } Ὅρας οὖν ὅτι ὁ αὐτὸς ψευδὴς τε καὶ
ἀληθής περὶ τούτων, καὶ οὐδὲν ἀμείνων ὁ ἀληθής τοῦ ψευ-
δοῦς; ὁ αὐτὸς γὰρ δήπου ἐστὶ καὶ οὐκ ἐναντιώτατα ἔχει,

Stephanus page 367, section d, line 2

ὥσπερ σὺ ᾧ ἄρτι.

{ ΙΠ. } Οὐ φαίνεται ἐνταῦθά γε.

{ ΣΩ. } Βούλει οὖν σκεψώμεθα καὶ ἄλλοθι;

{ ΙΠ. } Εἰ [ἄλλως] γε σὺ βούλει.

{ ΣΩ. } Οὐκοῦν καὶ γεωμετρίας ἔμπειρος εἶ; { - ΙΠ. } Ἐγώ γε.

{ - ΣΩ. } Τί οὖν; οὐ καὶ ἐν γεωμετρίᾳ οὕτως ἔχει; ὁ αὐτὸς
δυνατότατος ψεύδεσθαι καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ τῶν διαγραμ-
μάτων, ὁ γεωμετρικός; { - ΙΠ. } Ναί. { - ΣΩ. } Περὶ ταῦτα οὖν
ἀγαθὸς ἄλλος τις ἢ οὗτος; { - ΙΠ. } Οὐκ ἄλλος. { - ΣΩ. } Οὐκ-
οὖν ὁ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς γεωμέτρης δυνατότατός γε

Stephanus page 367, section e, line 3

ἀμφοτέρα; καὶ εἴπερ τις ἄλλος ψευδὴς περὶ διαγράμματα,
οὗτος ἂν εἴη, ὁ ἀγαθός; οὗτος γὰρ δυνατός, ὁ δὲ κακὸς
ἀδύνατος ἦν ψεύδεσθαι· ὥστε οὐκ ἂν γένοιτο ψευδὴς ὁ
μὴ δυνάμενος ψεύδεσθαι, ὡς ὠμολόγηται. { - ΙΠ. } Ἔστι

ταῦτα.

{ΣΩ.} Ἐτι τοίνυν καὶ τὸν τρίτον ἐπισκεψώμεθα, τὸν ἀστρονόμον, ἧς αὖ σὺ τέχνης ἔτι μᾶλλον ἐπιστήμων οἶει εἶναι ἢ τῶν ἔμπροσθεν. ἦ γάρ, ὦ Ἰππία; {- ΠΙ.} Ναί. {- ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ταῦτά ταῦτά ἐστιν; {- ΠΙ.} Εἰκός γε, ὦ Σώκратες. {- ΣΩ.} Καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ἄρα

Stephanus page 368, section a, line 4

εἴπερ τις καὶ ἄλλος ψευδής, ὁ ἀγαθὸς ἀστρονόμος ψευδής ἔσται, ὁ δυνατὸς ψεύδεσθαι. οὐ γὰρ ὁ γε ἀδύνατος· ἀμαθής γάρ. {- ΠΙ.} Φαίνεται οὕτως. {- ΣΩ.} Ὁ αὐτὸς ἄρα καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ἀληθής τε καὶ ψευδής ἔσται. {- ΠΙ.} Ἐοικεν. {ΣΩ.} Ἴθι δὴ, ὦ Ἰππία, ἀνέδην οὕτως ἐπίσκειναι κατὰ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, εἴ που ἔστιν ἄλλως ἔχον ἢ οὕτως. πάντως δὲ πλείστας τέχνας πάντων σοφώτατος εἰ ἀνθρώπων, ὥς ἐγὼ ποτέ σου ἤκουον μεγαλαυχουμένου, πολλήν σοφίαν καὶ ζηλωτὴν σαυτοῦ διεξιόντος ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ ταῖς τραπέζαις. ἔφησθα δὲ ἀφικέσθαι ποτὲ εἰς Ὀλυμπίαν ἃ

Stephanus page 368, section b, line 6

εἶχες περὶ τὸ σῶμα ἅπαντα σαυτοῦ ἔργα ἔχων· πρῶτον μὲν δακτύλιον - ἐντεῦθεν γὰρ ἤρχου - ὃν εἶχες σαυτοῦ ἔχειν ἔργον, ὥς ἐπιστάμενος δακτυλίους γλύφειν, καὶ ἄλλην σφραγίδα σὸν ἔργον, καὶ στλεγγίδα καὶ λήκυθον ἃ αὐτὸς ἠργάσω· ἔπειτα ὑποδήματα ἃ εἶχες ἔφησθα αὐτὸς σκυτοτομῆσαι, καὶ τὸ ἱμάτιον ὑφῆναι καὶ τὸν χιτωνίσκον· καὶ ὁ γε πᾶσιν ἔδοξεν ἀτοπώτατον καὶ σοφίας πλείστης ἐπίδειγμα, ἐπειδὴ τὴν ζώνην ἔφησθα τοῦ χιτωνίσκου, ἣν εἶχες, εἶναι μὲν οἶαι αἱ Περσικαὶ τῶν πολυτελῶν, ταύτην δὲ αὐτὸς πλέξαι· πρὸς δὲ τούτοις ποιήματα ἔχων ἐλθεῖν, καὶ ἔπη καὶ τραγωδίας

Stephanus page 368, section d, line 1

καὶ διθυράμβους, καὶ καταλογάδην πολλοὺς λόγους καὶ παντοδαποὺς συγκειμένους· καὶ περὶ τῶν τεχνῶν δὴ ὧν ἄρτι ἐγὼ ἔλεγον ἐπιστήμων ἀφικέσθαι διαφερόντως τῶν ἄλλων, καὶ περὶ ῥυθμῶν καὶ ἀρμονιῶν καὶ γραμμάτων ὀρθότητος, καὶ ἄλλα ἔτι πρὸς τούτοις πάνυ πολλά, ὥς ἐγὼ δοκῶ μνημονεύειν· καίτοι τό γε μνημονικὸν ἐπελαθόμην σου, ὥς ἔοικε, τέχνημα, ἐν ᾧ σὺ οἶει λαμπρότατος εἶναι· οἶμαι δὲ καὶ ἄλλα πάμπολλα ἐπιλελῆσθαι. ἀλλ' ὅπερ ἐγὼ λέγω, καὶ εἰς τὰς σαυτοῦ τέχνας βλέψας - ἱκαναὶ δέ - καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων εἰπέ μοι, ἐάν που εὐρύης ἐκ τῶν ὠμολογημένων ἐμοί

Stephanus page 368, section e, line 4

τε καὶ σοί, ὅπου ἐστὶν ὁ μὲν ἀληθής, ὁ δὲ ψευδής, χωρὶς καὶ οὐχ ὁ αὐτός; ἐν ἧτινι βούλει σοφία τοῦτο σκέψαι ἢ πανουργία

ἢ ὅτιοῦν χαίρεις ὀνομάζων· ἀλλ' οὐχ εὐρήσεις, ὦ ἑταῖρε -
οὐ γὰρ ἔστιν - ἐπεὶ σὺ εἰπέ.

{ΠΙ.} Ἀλλ' οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτως.

{ΣΩ.} Οὐδέ γε ἔξεις, ὥς ἐγὼ οἶμαι· εἰ δ' ἐγὼ ἀληθῆ λέγω,
μέμνησαι ὃ ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τοῦ λόγου, ὦ Ἰππία.

{ΠΙ.} Οὐ πάνυ τι ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες, ὃ λέγεις.

{ΣΩ.} Νυνὶ γὰρ ἴσως οὐ χρῆ τῷ μνημονικῷ τεχνήματι -
δῆλον γὰρ ὅτι οὐκ οἶε δεῖν - ἀλλὰ ἐγὼ σε ὑπομνήσω. οἴσθα

Stephanus page 369, section a, line 9

ὅτι τὸν μὲν Ἀχιλλεῖα ἔφησθα ἀληθῆ εἶναι, τὸν δὲ Ὀδυσσεῖα
ψευδῆ καὶ πολύτροπον;

{ΠΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Νῦν οὖν αἰσθάνη ὅτι ἀναπέφονται ὁ αὐτὸς ὢν
ψευδὴς τε καὶ ἀληθής, ὥστε εἰ ψευδὴς ὁ Ὀδυσσεὺς ἦν, καὶ
ἀληθὴς γίγνεται, καὶ εἰ ἀληθὴς ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ ψευδής,
καὶ οὐ διάφοροι ἀλλήλων οἱ ἄνδρες οὐδ' ἐναντίοι, ἀλλ'
ὅμοιοι;

{ΠΙ.} ὦ Σώκρατες, αἰεὶ σύ τινας τοιούτους πλέκεις λόγους,
καὶ ἀπολαμβάνων ὃ ἂν ἦ δυσχερέστατον τοῦ λόγου, τούτου

Stephanus page 369, section c, line 1

ἔχη κατὰ σμικρὸν ἐφαπτόμενος, καὶ οὐχ ὅλῳ ἀγωνίζῃ τῷ
πράγματι περὶ ὅτου ἂν ὁ λόγος ἦ· ἐπεὶ καὶ νῦν, ἐὰν βούλῃ,
ἐπὶ πολλῶν τεκμηρίων ἀποδείξω σοι ἱκανῷ λόγῳ Ὅμηρον
Ἀχιλλεῖα πεποιηκέναι ἀμείνω Ὀδυσσεὺς καὶ ἀψευδῆ, τὸν δὲ
δολερὸν τε καὶ πολλὰ ψευδόμενον καὶ χεῖρω Ἀχιλλεῖος.
εἰ δὲ βούλει, σὺ αὖ ἀντιπαράβαλλε λόγον παρὰ λόγον, ὥς ὁ
ἕτερος ἀμείνων ἐστὶ· καὶ μᾶλλον εἴσονται οὗτοι ὁπότερος
ἀμεινον λέγει.

{ΣΩ.} ὦ Ἰππία, ἐγὼ τοι οὐκ ἀμφισβητῶ μὴ οὐχὶ σὲ εἶναι

Stephanus page 369, section d, line 2

σοφώτερον ἢ ἐμέ· ἀλλ' αἰεὶ εἴωθα, ἐπειδάν τις λέγῃ τι,
προσέχειν τὸν νοῦν, ἄλλως τε καὶ ἐπειδάν μοι δοκῇ σοφὸς
εἶναι ὁ λέγων, καὶ ἐπιθυμῶν μαθεῖν ὅτι λέγει διαπυνθάνομαι
καὶ ἐπανασκοπῶ καὶ συμβιβάζω τὰ λεγόμενα, ἵνα μάθω· ἐὰν
δὲ φαῦλος δοκῇ μοι εἶναι ὁ λέγων, οὔτε ἐπανερωτῶ οὔτε
μοι μέλει ὧν λέγει. καὶ γνώσῃ τούτῳ οὐς ἂν ἐγὼ ἡγῶμαι
σοφοὺς εἶναι· εὐρήσεις γὰρ με λιπαρῇ ὄντα περὶ τὰ λεγό-
μενα ὑπὸ τούτου καὶ πυνθανόμενον παρ' αὐτοῦ, ἵνα μαθὼν
τι ὠφεληθῶ. ἐπεὶ καὶ νῦν ἐννενόηκα σοῦ λέγοντος, ὅτι ἐν
τοῖς ἔπεσιν οἷς σὺ ἄρτι ἔλεγες, ἐνδεικνύμενος τὸν Ἀχιλλεῖα

Stephanus page 369, section e, line 4

εἰς τὸν Ὀδυσσεά λέγειν ὡς ἀλαζόνα ὄντα, ἄτοπόν μοι δοκεῖ
εἶναι, εἰ σὺ ἀληθῆ λέγεις, ὅτι ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς οὐδαμοῦ
φαίνεται ψευδάμενος, ὁ πολύτροπος, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς πολύ-
τρόπος τις φαίνεται κατὰ τὸν σὸν λόγον· ψεύδεται γοῦν.
προειπὼν γὰρ ταῦτα τὰ ἔπη, ἅπερ καὶ σὺ εἶπες ἄρτι -

ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος ὁμῶς Αἶδαο πύλησιν,
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθη ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἶπη,

ὀλίγον ὕστερον λέγει ὡς οὐτ' ἂν ἀναπεισθεῖν ὑπὸ τοῦ

Stephanus page 370, section b, line 2

Ὀδυσσέως τε καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος οὔτε μένοι τὸ παράπαν
ἐν τῇ Τροίᾳ, ἀλλ' -

αὔριον ἱρὰ Διὶ ῥέξας, φησί, καὶ πᾶσι θεοῖσιν,
νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἄλαδε προερύσσω,
ὄψαι, αἱ κ' ἐθέλησθα καὶ αἱ κέν τοι τὰ μεμήλη,
ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
εἰ δέ κεν εὐπλοῖην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
ἦματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.

Stephanus page 370, section c, line 3

ἔτι δὲ πρότερον τούτων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα λοιδορούμενος
εἶπεν -

νῦν δ' εἴμι Φθίηνδ', ἐπεὶ ἦ πολὺ λωϊόν ἐστιν
οἴκαδ' ἵμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' οἶω
ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύζειν.

ταῦτα εἰπὼν τοτὲ μὲν ἐναντίον τῆς στρατιᾶς ἀπάσης, τοτὲ
δὲ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ ἐταίρους, οὐδαμοῦ φαίνεται οὔτε παρα-

Stephanus page 370, section d, line 4

σκευσάμενος οὐτ' ἐπιχειρήσας καθέλκειν τὰς ναῦς ὡς ἀπο-
πλευσούμενος οἴκαδε, ἀλλὰ πάνυ γενναίως ὀλιγωρῶν τοῦ
τάληθῆ λέγειν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ἰπία, καὶ ἐξ ἀρχῆς σε
ἠρόμην ἀπορῶν ὁπότερος τούτοις τοῖν ἀνδροῖν ἀμείνων
πεποιήται τῷ ποιητῇ, καὶ ἡγούμενος ἀμφοτέρῳ ἀρίστῳ εἶναι
καὶ δύσκριτον ὁπότερος ἀμείνων εἴη καὶ περὶ ψεύδους καὶ
ἀληθείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς· ἀμφοτέρῳ γὰρ καὶ κατὰ
τοῦτο παραπλησίῳ ἐστόν.

{ΙΠ.} Οὐ γὰρ καλῶς σκοπεῖς, ὦ Σώκρατες. ἃ μὲν γὰρ ὁ
Ἀχιλλεὺς ψεύδεται, οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς φαίνεται ψευδόμενος

Stephanus page 370, section e, line 7

ἀλλ' ἄκων, διὰ τὴν συμφορὰν τὴν τοῦ στρατοπέδου ἀνα-
γκασθεὶς καταμεῖναι καὶ βοηθῆσαι· ἃ δὲ ὁ Ὀδυσσεύς, ἐκὼν
τε καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς.

{ΣΩ.} Ἐξαπατᾷς με, ὦ φίλτατε Ἰππία, καὶ αὐτὸς τὸν
Ὀδυσσέα μιμῇ.

{ΙΠ.} Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες· λέγεις δὴ τί καὶ πρὸς τί;

{ΣΩ.} Ὅτι οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς φῆς τὸν Ἀχιλλέα ψεύδε-
σθαι, ὅς ἦν οὕτω γόης καὶ ἐπίβουλος πρὸς τῇ ἀλαζονείᾳ,
ὥς πεποίηκεν Ὅμηρος, ὥστε καὶ τοῦ Ὀδυσσέως τοσοῦτον
φαίνεται φρονεῖν πλέον πρὸς τὸ ῥαδίως λανθάνειν αὐτὸν

Stephanus page 371, section a, line 6

ἀλαζονευόμενος, ὥστε ἐναντίον αὐτοῦ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐτόλμα
ἐναντία λέγειν καὶ ἐλάνθανεν τὸν Ὀδυσσέα· οὐδὲν γοῦν
φαίνεται εἰπὼν πρὸς αὐτὸν ὥς αἰσθανόμενος αὐτοῦ ψευ-
δομένου ὁ Ὀδυσσεύς.

{ΙΠ.} Ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Οὐκ οἶσθα ὅτι λέγων ὕστερον ἢ ὥς πρὸς τὸν
Ὀδυσσέα ἔφη ἅμα τῇ ἡοῖ ἀποπλευσεῖσθαι, πρὸς τὸν Αἴαντα
οὐκ αὖ φησιν ἀποπλευσεῖσθαι, ἀλλὰ ἄλλα λέγει;

{ΙΠ.} Ποῦ δὴ;

{ΣΩ.} Ἐν οἷς λέγει -

Stephanus page 371, section b, line 7

οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἵματόεντος,
πρὶν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἴκτορα δῖον,
Μυρμιδόνων ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθαι
κτείνοντ' Ἀργείους, κατὰ τε φλέξει πυρὶ νῆας·
ἀμφὶ δέ μιν τῇ 'μῇ κλισίῃ καὶ νηϊ μελαίνῃ
Ἴκτορα καὶ μεμαῶτα μάχης σχήσεσθαι οἶω.

σὺ δὲ οὖν, ὦ Ἰππία, πότερον οὕτως ἐπιλήσμονα οἶε εἶναι
τὸν τῆς Θέτιδος τε καὶ ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου Χείρωνος πεπαι-

Stephanus page 371, section d, line 2

δευμένον, ὥστε ὀλίγον πρότερον λαιδοροῦντα τοὺς ἀλαζόνας
τῇ ἐσχάτῃ λαιδορίᾳ αὐτὸν παραχρῆμα πρὸς μὲν τὸν Ὀδυσσέα
φάναι ἀποπλευσεῖσθαι, πρὸς δὲ τὸν Αἴαντα μενεῖν, ἀλλ' οὐκ
ἐπιβουλεύοντά τε καὶ ἡγούμενον ἀρχαῖον εἶναι τὸν Ὀδυσσέα
καὶ αὐτοῦ αὐτῷ τούτῳ τῷ τεχνάζειν τε καὶ ψεύδεσθαι περιέ-
σεσθαι;

{ΙΠ.} Οὐκ οὐν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ
ταῦτα ὑπὸ εὐνοίας ἀναπεισθεὶς πρὸς τὸν Αἴαντα ἄλλα εἶπεν
ἢ πρὸς τὸν Ὀδυσσέα· ὁ δὲ Ὀδυσσεύς ἅ τε ἀληθῆ λέγει,
ἐπιβουλεύσας ἀεὶ λέγει, καὶ ὅσα ψεύδεται, ὡσαύτως.

{ΣΩ.} Αμείνων ἄρ' ἐστίν, ὡς ἔοικεν, ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀχιλλέως.

{Π.} Ἦκιστα γε δήπου, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τί δέ; οὐκ ἄρτι ἐφάνησαν οἱ ἐκόντες ψευδόμενοι βελτίους ἢ οἱ ἄκοντες;

{Π.} Καὶ πῶς ἂν, ὦ Σώκρατες, οἱ ἐκόντες ἀδικοῦντες καὶ ἐκόντες ἐπιβουλεύσαντες καὶ κακὰ ἐργασάμενοι βελτίους ἂν εἶεν τῶν ἀκόντων, οἷς πολλὴ δοκεῖ συγγνώμη εἶναι, ἐὰν μὴ εἰδῶς τις ἀδικήσῃ ἢ ψεύσῃται ἢ ἄλλο τι κακὸν ποιήσῃ; καὶ οἱ νόμοι δήπου πολὺ χαλεπώτεροί εἰσι τοῖς ἐκοῦσι κακὰ

ἐργαζομένοις καὶ ψευδομένοις ἢ τοῖς ἄκουσιν.

{ΣΩ.} Ὅρᾳς, ὦ Ἰππία, ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, λέγων ὡς λιπαρῆς εἰμι πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῶν σοφῶν; καὶ κινδυνεύω ἐν μόνον ἔχειν τοῦτο ἀγαθόν, τᾶλλα ἔχων πάνυ φαῦλα· τῶν μὲν γὰρ πραγμάτων ἡ ἔχει ἔσθλα, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπη ἐστί. τεκμήριον δέ μοι τούτου ἰκανόν, ὅτι ἐπειδὴν συγγένωμαί τῳ ὑμῶν τῶν εὐδοκιμούντων ἐπὶ σοφίᾳ καὶ οἷς οἱ Ἕλληνες πάντες μάρτυρές εἰσι τῆς σοφίας, φαίνομαι οὐδὲν εἰδῶς· οὐδὲν γὰρ μοι δοκεῖ τῶν αὐτῶν καὶ ὑμῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν. καίτοι τί μείζον ἀμαθίας τεκμήριον ἢ ἐπειδὴν τις

σοφοῖς ἀνδράσι διαφέρεται; ἐν δὲ τοῦτο θαυμάσιον ἔχω ἀγαθόν, ὃ με σώζει· οὐ γὰρ αἰσχύνομαι μανθάνων, ἀλλὰ πυνθάνομαι καὶ ἐρωτῶ καὶ χάριν πολλὴν ἔχω τῷ ἀποκρινόμενῳ, καὶ οὐδένα πώποτε ἀπεστέρησα χάριτος. οὐ γὰρ πώποτε ἔξαρκος ἐγενόμην μαθὼν τι, ἐμαυτοῦ ποιούμενος τὸ μάθημα εἶναι ὡς εὖρημα· ἀλλ' ἐγκωμιάζω τὸν διδάξαντά με ὡς σοφὸν ὄντα, ἀποφαίνων ἅ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ νῦν ἂν σὺ λέγεις οὐχ ὁμολογῶ σοι, ἀλλὰ διαφέρομαι πάνυ σφόδρα· καὶ τοῦτ' εὖ οἶδα ὅτι δι' ἐμὲ γίγνεται, ὅτι τοιοῦτός εἰμι οἷόσπερ εἰμί, ἵνα μὴδὲν ἐμαυτὸν μείζον εἴπω. ἐμοὶ

γὰρ φαίνεται, ὦ Ἰππία, πᾶν τοῦναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις· οἱ βλάπτοντες τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀδικοῦντες καὶ ψευδόμενοι καὶ ἐξαπατῶντες καὶ ἀμαρτάνοντες ἐκόντες ἀλλὰ μὴ ἄκοντες, βελτίους εἶναι ἢ οἱ ἄκοντες. ἐνίοτε μέντοι καὶ τοῦναντίον δοκεῖ μοι τούτων καὶ πλανῶμαι περὶ ταῦτα, δῆλον ὅτι διὰ τὸ μὴ εἰδέναι· νυνὶ δὲ ἐν τῷ παρόντι μοι ὥσπερ κατηβολὴ περιελήλυθεν, καὶ δοκοῦσί μοι οἱ ἐκόντες ἐξαμαρτάνοντες περὶ τι βελτίους εἶναι τῶν ἀκόντων. αἰτιῶμαι δὲ τοῦ νῦν

παρόντος παθήματος τοὺς ἔμπροσθεν λόγους αἰτίους εἶναι,
ὥστε φαίνεσθαι νῦν ἐν τῷ παρόντι τοὺς ἄκοντας τούτων

Stephanus page 372, section e, line 6

ἕκαστα ποιοῦντας πονηροτέρους ἢ τοὺς ἐκόντας. σὺ οὖν
χάρισαι καὶ μὴ φθονήσης ἰάσασθαι τὴν ψυχὴν μου· πολὺν
γάρ τοι μεῖζόν με ἀγαθὸν ἐργάσῃ ἀμαθίας παύσας τὴν ψυχὴν
ἢ νόσου τὸ σῶμα. μακρὸν μὲν οὖν λόγον εἰ 'θέλεις λέγειν,
προλέγω σοι ὅτι οὐκ ἂν με ἰάσαιο - οὐ γὰρ ἂν ἀκολουθήσαιμι

- ὥσπερ δὲ ἄρτι εἰ 'θέλεις μοι ἀποκρίνεσθαι, πάνυ ὀνήσεις,
οἶμαι δὲ οὐδ' αὐτὸν σὲ βλαβήσεσθαι. δικαίως δ' ἂν καὶ σὲ
παρακαλοῖην, ὦ παῖ Ἀπημάντου· σὺ γὰρ με ἐπῆρας Ἰππία
διαλέγεσθαι, καὶ νῦν, ἐὰν μή μοι ἐθέλῃ Ἰππίας ἀποκρίνεσθαι,

Stephanus page 373, section a, line 8

δέου αὐτοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ.

{ΕΥ.} Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οἶμαι οὐδὲν δεήσεσθαι Ἰππίαν
τῆς ἡμετέρας δεήσεως· οὐ γὰρ τοιαῦτα αὐτῷ ἐστι τὰ προειρη-
μένα, ἀλλ' ὅτι οὐδενὸς ἂν φύγοι ἀνδρὸς ἐρώτησιν. ἦ γάρ,
ὦ Ἰππία, οὐ ταῦτα ἦν ἃ ἔλεγες;

{ΙΠ.} Ἐγώ γε· ἀλλὰ Σωκράτης, ὦ Εὐδিকে, αἰεὶ ταράττει ἐν
τοῖς λόγοις καὶ ἔοικεν ὥσπερ κακουργοῦντι.

{ΣΩ.} Ὡ βέλτιστε Ἰππία, οὐτι ἐκὼν γε ταῦτα ἐγὼ ποιῶ -
σοφὸς γὰρ ἂν ἦ καὶ δεινὸς κατὰ τὸν σὸν λόγον - ἀλλὰ ἄκων,
ὥστε μοι συγγνώμην ἔχε· φῆς γὰρ αὐτὸ δεῖν, ὅς ἂν κακουργῇ

Stephanus page 373, section b, line 9

ἄκων, συγγνώμην ἔχειν.

{ΕΥ.} Καὶ μηδαμῶς γε, ὦ Ἰππία, ἄλλως ποίει, ἀλλὰ καὶ
ἡμῶν ἔνεκα καὶ τῶν προειρημένων σοι λόγων ἀποκρίνου ἃ ἂν
σε ἐρωτᾷ Σωκράτης.

{ΙΠ.} Ἀλλ' ἀποκρινοῦμαι, σοῦ γε δεομένου. ἀλλ' ἐρώτα
ὅτι βούλει.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν σφόδρα γε ἐπιθυμῶ, ὦ Ἰππία, διασκέψασθαι
τὸ νυνδὴ λεγόμενον, πότεροί ποτε ἀμείνους, οἱ ἐκόντες ἢ οἱ
ἄκοντες ἀμαρτάνοντες. οἶμαι οὖν ἐπὶ τὴν σκέψιν ὀρθότατ'
ἂν ὧδε ἐλθεῖν. ἀλλ' ἀπόκριναι· καλεῖς τινα δρομέα ἀγαθόν;

Stephanus page 373, section d, line 1

{ - ΙΠ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Καὶ κακόν; { - ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
ἀγαθὸς μὲν ὁ εὖ θέων, κακὸς δὲ ὁ κακῶς; { - ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.}
Οὐκοῦν ὁ βραδέως θέων κακῶς θεῖ, ὁ δὲ ταχέως εὖ; { - ΙΠ.} Ναί.
{ - ΣΩ.} Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα καὶ τῷ θεῖν τάχος μὲν ἀγαθόν,
βραδυτῆς δὲ κακόν; { - ΙΠ.} Ἀλλὰ τί μέλλει; { - ΣΩ.} Πότερος
οὖν ἀμείνων δρομέυς, ὁ ἐκὼν βραδέως θέων ἢ ὁ ἄκων; { -

ΙΙΙ.} Ὁ ἐκὼν. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ ποιεῖν τί ἐστι τὸ θεῖν;
{ - ΙΙΙ.} Ποιεῖν μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Εἰ δὲ ποιεῖν, οὐ καὶ ἐργάζεσθαι
τι; { - ΙΙΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ὁ κακῶς ἄρα θεῶν κακὸν καὶ αἰσχροὺς
ἐν δρόμῳ τοῦτο ἐργάζεται; { - ΙΙΙ.} Κακόν· πῶς γὰρ οὔ; { -

Stephanus page 373, section e, line 3

ΣΩ.} Κακῶς δὲ θεῖ ὁ βραδέως θεῶν; { - ΙΙΙ.} Ναί. { - ΣΩ.}
Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀγαθὸς δρομεὺς ἐκὼν τὸ κακὸν τοῦτο ἐργά-
ζεται καὶ τὸ αἰσχρόν, ὁ δὲ κακὸς ἄκων; { - ΙΙΙ.} Ἐοικέν γε. { -
ΣΩ.} Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα πονηρότερος ὁ ἄκων κακὰ ἐργαζό-
μενος ἢ ὁ ἐκὼν; { - ΙΙΙ.} Ἐν δρόμῳ γε. { - ΣΩ.} Τί δ' ἐν πάλλῃ;
πότερος παλαιστῆς ἀμείνων, ὁ ἐκὼν πίπτων ἢ ὁ ἄκων; { -
ΙΙΙ.} Ὁ ἐκὼν, ὥς ἔοικεν. { - ΣΩ.} Πονηρότερον δὲ καὶ αἰσχίον
ἐν πάλλῃ τὸ πίπτειν ἢ τὸ καταβάλλειν; { - ΙΙΙ.} Τὸ πίπτειν. { -
ΣΩ.} Καὶ ἐν πάλλῃ ἄρα ὁ ἐκὼν τὰ πονηρὰ καὶ αἰσχροὺς ἐργαζό-
μενος βελτίων παλαιστῆς ἢ ὁ ἄκων. { - ΙΙΙ.} Ἐοικεν. { - ΣΩ.}

Stephanus page 374, section a, line 7

Τί δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ πάσῃ τῇ τοῦ σώματος χρεῖα; οὐχ ὁ βελτίων
τὸ σῶμα δύναται ἀμφοτέρω ἐργάζεσθαι, καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ τὰ
ἀσθενῆ, καὶ τὰ αἰσχροὺς καὶ τὰ καλὰ· ὥστε ὅταν κατὰ τὸ σῶμα
πονηρὰ ἐργάζεται, ἐκὼν ἐργάζεται ὁ βελτίων τὸ σῶμα, ὁ δὲ
πονηρότερος ἄκων; { - ΙΙΙ.} Ἐοικεν καὶ τὰ κατὰ τὴν ἰσχὺν οὕτως
ἔχειν.

{ΣΩ.} Τί δὲ κατ' εὐσχημοσύνην, ὦ Ἰππία; οὐ τοῦ βελτίονος
σώματός ἐστιν ἐκόντος τὰ αἰσχροὺς καὶ πονηρὰ σχήματα σχη-
ματίζειν, τοῦ δὲ πονηροτέρου ἄκοντος; ἢ πῶς σοι δοκεῖ; { -
ΙΙΙ.} Οὕτως. { - ΣΩ.} Καὶ ἀσχημοσύνη ἄρα ἢ μὲν ἐκούσιος

Stephanus page 374, section c, line 1

πρὸς ἀρετῆς ἐστίν, ἢ δὲ ἀκούσιος πρὸς πονηρίας σώματος.
{ - ΙΙΙ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Τί δὲ φωνῆς πέρι λέγεις; ποτέραν
φῆς εἶναι βελτίω, τὴν ἐκουσίως ἀπάδουσιν ἢ τὴν ἀκουσίως;
{ - ΙΙΙ.} Τὴν ἐκουσίως. { - ΣΩ.} Μοχθηρότεραν δὲ τὴν ἀκουσίως;
{ - ΙΙΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Δέξαι δ' ἂν πότερον τὰγαθὰ κεκτηῖσθαι
ἢ τὰ κακά; { - ΙΙΙ.} Τὰγαθὰ. { - ΣΩ.} Πότερον οὖν ἂν δέξαι
πόδας κεκτηῖσθαι ἐκουσίως χωλαίνοντας ἢ ἀκουσίως; { -
ΙΙΙ.} Ἐκουσίως. { - ΣΩ.} Χωλεῖα δὲ ποδῶν οὐχὶ πονηρία καὶ
ἀσχημοσύνη ἐστίν; { - ΙΙΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τί δέ; ἀμβλυωπία
οὐ πονηρία ὀφθαλμῶν; { - ΙΙΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ποτέρους οὖν ἂν

Stephanus page 374, section d, line 4

βούλοιο ὀφθαλμοὺς κεκτηῖσθαι καὶ ποτέροις συνεῖναι; οἷς
ἐκὼν ἂν τις ἀμβλυώττοι καὶ παρορώη ἢ οἷς ἄκων; { - ΙΙΙ.} Οἷς
ἐκὼν. { - ΣΩ.} Βελτίω ἄρα ἡγεῖσθαι τῶν σαυτοῦ τὰ ἐκουσίως
πονηρὰ ἐργαζόμενα ἢ τὰ ἀκουσίως; { - ΙΙΙ.} Τὰ γοῦν τοιαῦτα.

{ - ΣΩ.} Οὐκοῦν πάντα, οἷον καὶ ὦτα καὶ ῥίνας καὶ στόμα καὶ
πάσας τὰς αἰσθήσεις, εἷς λόγος συνέχει, τὰς μὲν ἀκόντως
κακὰ ἐργαζομένας ἀκτήτους εἶναι ὡς πονηρὰς οὐσας, τὰς δὲ
ἐκουσίως κτητὰς ὡς ἀγαθὰς οὐσας. { - ΙΠ.} Ἐμοιγε δοκεῖ. { -
ΣΩ.} Τί δέ; ὀργάνων ποτέρων βελτίων ἢ κοινωνία, οἷς ἐκὼν
τις κακὰ ἐργάζεται ἢ οἷς ἄκων; οἷον πηδάλιον ᾧ ἄκων κακῶς

Stephanus page 374, section e, line 5

τις κυβερνήσει βέλτιον ἢ ᾧ ἐκὼν; { - ΙΠ.} Ὡς ἐκὼν. { - ΣΩ.} Οὐ
καὶ τόξον ὡσαύτως καὶ λύρα καὶ αὐλοὶ καὶ τᾶλλα σύμπαντα;
{ - ΙΠ.} Ἀληθῆ λέγεις. { - ΣΩ.} Τί δέ; ψυχὴν κεκτηῖσθαι ἵππου,
ἢ ἐκὼν τις κακῶς ἰππεύσει, ἄμεινον ἢ <ἢ> ἄκων; { - ΙΠ.} Ἦ
ἐκὼν. { - ΣΩ.} Ἀμείνων ἄρα ἐστίν. { - ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τῇ
ἀμείνωνι ἄρα ψυχῇ ἵππου τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα ταύτης τὰ
πονηρὰ ἐκουσίως ἂν ποιοῖ, τῇ δὲ τῆς πονηρᾶς ἀκουσίως; { -
ΙΠ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ κυνὸς καὶ τῶν ἄλλων ζώων
πάντων; { - ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τί δὲ δῆ; ἀνθρώπου ψυχὴν
ἐκτεῖσθαι τοξότου ἄμεινόν ἐστιν, ἢ τις ἐκουσίως ἀμαρτάνει

Stephanus page 375, section b, line 1

τοῦ σκοποῦ, ἢ ἢ τις ἀκουσίως; { - ΙΠ.} Ἦ τις ἐκουσίως. { - ΣΩ.}
Οὐκοῦν καὶ αὕτη ἀμείνων εἰς τοξικὴν ἐστίν; { - ΙΠ.} Ναί. { -
ΣΩ.} Καὶ ψυχὴ ἄρα ἀκουσίως ἀμαρτάνουσα πονηροτέρα ἢ
ἐκουσίως; { - ΙΠ.} Ἐν τοξικῇ γε. { - ΣΩ.} Τί δ' ἐν ἱατρικῇ; οὐχὶ
ἢ ἐκοῦσα κακὰ ἐργαζομένη περὶ τὰ σώματα ἱατρικωτέρα; { -
ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἀμείνων ἄρα αὕτη ἐν ταύτῃ τῇ τέχνῃ τῆς
μὴ [ἱατρικῆς]. { - ΙΠ.} Ἀμείνων. { - ΣΩ.} Τί δέ; ἢ καθαριστικω-
τέρα καὶ αὐλητικωτέρα καὶ τᾶλλα πάντα τὰ κατὰ τὰς τέχνας
τε καὶ τὰς ἐπιστήμας, οὐχὶ ἢ ἀμείνων ἐκοῦσα τὰ κακὰ ἐργά-
ζεται καὶ τὰ αἰσχροῦ καὶ ἐξαμαρτάνει, ἢ δὲ πονηροτέρα

Stephanus page 375, section c, line 3

ἄκουσα; { - ΙΠ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν που τὰς γε τῶν
δούλων ψυχὰς κεκτηῖσθαι δεξαίμεθ' ἂν μᾶλλον τὰς ἐκουσίως
ἢ τὰς ἀκουσίως ἀμαρτανούσας τε καὶ κακουργούσας, ὡς
ἀμείνους οὐσας εἰς ταῦτα. { - ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τί δέ; τὴν
ἡμετέραν αὐτῶν οὐ βουλοίμεθ' ἂν ὡς βελτίστην ἐκτεῖσθαι; { -
ΙΠ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν βελτίων ἔσται, ἐὰν ἐκοῦσα κακουργῇ
τε καὶ ἐξαμαρτάνῃ, ἢ ἐὰν ἄκουσα;
{ΙΠ.} Δεινὸν μεντὰν εἶη, ᾧ Σώκρατες, εἰ οἱ ἐκόντες
ἀδικοῦντες βελτίους ἔσονται ἢ οἱ ἄκοντες.
{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν φαίνονται γε ἐκ τῶν εἰρημένων.

Stephanus page 375, section d, line 6

{ΙΠ.} Οὐκ οὐκ ἔμοιγε.
{ΣΩ.} Ἐγὼ δ' ὦμην, ᾧ Ἰππία, καὶ σοὶ φανῆναι. πάλιν δ'

ἀπόκριναι· ἡ δικαιοσύνη οὐχὶ ἢ δυνάμεις τίς ἐστὶν ἢ ἐπιστήμη
ἢ ἀμφοτέρα; ἢ οὐκ ἀνάγκη ἓν γέ τι τούτων εἶναι τὴν
δικαιοσύνην; { - ΠΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν δυνάμεις ἐστὶ
τῆς ψυχῆς ἡ δικαιοσύνη, ἡ δυνατωτέρα ψυχῇ δικαιοτέρα
ἐστί; βελτίων γάρ που ἡμῖν ἐφάνη, ὦ ἄριστε, ἡ τοιαύτη. { -
ΠΙ.} Ἐφάνη γάρ. { - ΣΩ.} Τί δ' εἰ ἐπιστήμη; οὐχ ἡ σοφω-
τέρα ψυχῇ δικαιοτέρα, ἡ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα; { - <ΠΙ.}
Ναί.> { - ΣΩ.} Τί δ' εἰ ἀμφοτέρα; οὐχ ἡ ἀμφοτέρας ἔχουσα,

Stephanus page 375, section e, line 7

ἐπιστήμην καὶ δύναμιν, δικαιοτέρα, ἢ δ' ἀμαθεστέρα ἀδικω-
τέρα; οὐχ οὕτως ἀνάγκη ἔχειν; { - ΠΙ.} Φαίνεται. { - ΣΩ.}
Οὐκοῦν ἡ δυνατωτέρα καὶ σοφωτέρα αὕτη ἀμείνων οὕσα
ἐφάνη καὶ ἀμφοτέρα μᾶλλον δυναμένη ποιεῖν, καὶ τὰ

καλὰ καὶ τὰ αἰσχροῦ, περὶ πᾶσαν ἐργασίαν; { - ΠΙ.} Ναί. { -
ΣΩ.} Ὅταν ἄρα τὰ αἰσχροῦ ἐργάζεται, ἐκοῦσα ἐργάζεται
διὰ δύναμιν καὶ τέχνην· ταῦτα δὲ δικαιοσύνης φαίνεται, ἥτοι
ἀμφοτέρα ἢ τὸ ἕτερον. { - ΠΙ.} Ἐοικεν. { - ΣΩ.} Καὶ τὸ μὲν γε
ἀδικεῖν κακὰ ποιεῖν ἐστὶν, τὸ δὲ μὴ ἀδικεῖν καλὰ. { - ΠΙ.} Ναί.

Stephanus page 376, section a, line 6

{ - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἡ δυνατωτέρα καὶ ἀμείνων ψυχῇ, ὅταν περ
ἀδικῇ, ἐκοῦσα ἀδικήσῃ, ἢ δὲ πονηρὰ ἄκουσα; { - ΠΙ.} Φαίνεται.
{ - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχων, κακὸς
δὲ ὁ τὴν κακὴν; { - ΠΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἀγαθοῦ μὲν ἄρα ἀνδρὸς
ἐστὶν ἐκόντα ἀδικεῖν, κακοῦ δὲ ἄκοντα, εἴπερ ὁ ἀγαθὸς ἀγαθὴν
ψυχὴν ἔχει. { - ΠΙ.} Ἀλλὰ μὴν ἔχει γε. { - ΣΩ.} Ὁ ἄρα ἐκὼν
ἀμαρτάνων καὶ αἰσχροῦ καὶ ἄδικα ποιῶν, ὦ Ἰππία, εἴπερ τίς
ἐστὶν οὗτος, οὐκ ἂν ἄλλος εἴη ἢ ὁ ἀγαθός.
{ΠΙ.} Οὐκ ἔχω ὅπως σοι συγχωρήσω, ὦ Σώκρατες, ταῦτα.
{ΣΩ.} Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἐμοί, ὦ Ἰππία· ἀλλ' ἀναγκαῖον οὕτω

Stephanus page 376, section c, line 1

φαίνεσθαι νῦν γε ἡμῖν ἐκ τοῦ λόγου. ὅπερ μέντοι πάλαι
ἔλεγον, ἐγὼ περὶ ταῦτα ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι καὶ οὐδέποτε
ταῦτά μοι δοκεῖ. καὶ ἐμὲ μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν πλανᾶσθαι
οὐδὲ ἄλλον ἰδιώτην· εἰ δὲ καὶ ὑμεῖς πλανήσεσθε οἱ σοφοί,
τοῦτο ἤδη καὶ ἡμῖν δεινὸν εἰ μὴδὲ παρ' ὑμᾶς ἀφικόμενοι
παυσόμεθα τῆς πλάνης.

Ion

{ΣΩ.} Τὸν Ἴωνα χαίρειν. πόθεν τὰ νῦν ἡμῖν ἐπιτεδῆ-
μηκας; ἢ οἴκοθεν ἐξ Ἐφέσου;
{ΙΩΝ.} Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐξ Ἐπιδαύρου ἐκ τῶν

{ΣΩ.} Μῶν καὶ ῥαψωδῶν ἀγῶνα τιθέασιν τῷ θεῷ οἱ Ἐπιδάυριοι;

{ΙΩΝ.} Πάνυ γε, καὶ τῆς ἄλλης γε μουσικῆς.

{ΣΩ.} Τί οὖν; ἡγωνίζου τι ἡμῖν; καὶ πῶς τι ἡγωνίσω;

{ΙΩΝ.} Τὰ πρῶτα τῶν ἄθλων ἡνεγκάμεθα, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις· ἄγε δὴ ὅπως καὶ τὰ Παναθήναια νικήσομεν.

{ΙΩΝ.} Ἀλλ' ἔσται ταῦτα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν πολλάκις γε ἐζήλωσα ὑμᾶς τοὺς ῥαψωδοῦς, ὦ Ἴων, τῆς τέχνης· τὸ γὰρ ἅμα μὲν τὸ σῶμα κεκοσμηθῆναι

ἀεὶ πρέπον ὑμῶν εἶναι τῇ τέχνῃ καὶ ὡς καλλίστοις φαίνεσθαι, ἅμα δὲ ἀναγκαῖον εἶναι ἓν τε ἄλλοις ποιηταῖς διατρίβειν πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς καὶ δὴ καὶ μάλιστα ἐν Ὀμήρῳ, τῷ ἀρίστῳ καὶ θειοτάτῳ τῶν ποιητῶν, καὶ τὴν τούτου διανοίαν ἐκμανθάνειν, μὴ μόνον τὰ ἔπη, ζηλωτόν ἐστιν. οὐ γὰρ ἂν γένοιτό ποτε ἀγαθὸς ῥαψωδός, εἰ μὴ συνείῃ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. τὸν γὰρ ῥαψωδὸν ἐρμηνέα δεῖ τοῦ ποιητοῦ τῆς διανοίας γίγνεσθαι τοῖς ἀκούουσι· τοῦτο δὲ καλῶς ποιεῖν μὴ γινώσκοντα ὅτι λέγει ὁ ποιητὴς ἀδύνατον. ταῦτα οὖν πάντα ἄξια ζηλοῦσθαι.

{ΙΩΝ.} Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες· ἐμοὶ γοῦν τοῦτο πλεῖστον ἔργον παρέσχεν τῆς τέχνης, καὶ οἶμαι κάλλιστα ἀνθρώπων λέγειν περὶ Ὀμήρου, ὡς οὔτε Μητρόδωρος ὁ Λαμψακηνὸς οὔτε Στησίμβροτος ὁ Θάσιος οὔτε Γλαῦκων οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν πρότε γενομένων ἔσχεν εἰπεῖν οὕτω πολλὰς καὶ καλὰς διανοίας περὶ Ὀμήρου ὅσας ἐγώ.

{ΣΩ.} Εὖ λέγεις, ὦ Ἴων· δῆλον γὰρ ὅτι οὐ φθονήσεις μοι ἐπιδείξαι.

{ΙΩΝ.} Καὶ μὴν ἄξιόν γε ἀκοῦσαι, ὦ Σώκρατες, ὡς εὖ κεκόσμηκα τὸν Ὀμηρον· ὥστε οἶμαι ὑπὸ Ὀμηρίδων ἄξιος

εἶναι χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἐγὼ ἔτι ποιήσομαι σχολὴν ἀκροάσασθαί σου, νῦν δέ μοι τοσόνδε ἀπόκριναι· πότερον περὶ Ὀμήρου μόνον δεινὸς εἶ ἢ καὶ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου;

{ΙΩΝ.} Οὐδαμῶς, ἀλλὰ περὶ Ὀμήρου μόνον· ἱκανὸν γὰρ μοι δοκεῖ εἶναι.

{ΣΩ.} Ἔστι δὲ περὶ οὗτου Ὀμηρός τε καὶ Ἡσίοδος ταῦτα

λέγετον; { - ΙΩΝ.} Οἶμαι ἔγωγε καὶ πολλά. { - ΣΩ.} Πότερον οὖν περὶ τούτων κάλλιον ἂν ἐξηγήσαιο ἢ Ὅμηρος λέγει ἢ ἃ Ἡσίοδος; { - ΙΩΝ.} Ὅμοίως ἂν περὶ γε τούτων, ὦ

Stephanus page 531, section b, line 1

Σώκρατες, περὶ ὧν ταῦτά λεγουσιν. { - ΣΩ.} Τί δὲ ὧν πέρι μὴ ταῦτά λεγουσιν; οἷον περὶ μαντικῆς λέγει τι Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος. { - ΙΩΝ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Τί οὖν; ὅσα τε ὁμοίως καὶ ὅσα διαφόρως περὶ μαντικῆς λέγετον τῷ ποιητᾷ τούτῳ, πότερον σὺ κάλλιον ἂν ἐξηγήσαιο ἢ τῶν μάντεων τις τῶν ἀγαθῶν; { - ΙΩΝ.} Τῶν μάντεων. { - ΣΩ.} Εἰ δὲ σὺ ἦσθα μάντις, οὐκ, εἴπερ περὶ τῶν ὁμοίως λεγομένων οἷός τ' ἦσθα ἐξηγήσασθαι, καὶ περὶ τῶν διαφόρως λεγομένων ἠπίστω ἂν ἐξηγεῖσθαι; { - ΙΩΝ.} Δῆλον ὅτι.

Stephanus page 531, section c, line 1

{ΣΩ.} Τί οὖν ποτε περὶ μὲν Ὀμήρου δεινὸς εἶ, περὶ δὲ Ἡσιόδου οὐ, οὐδὲ τῶν ἄλλων ποιητῶν; ἢ Ὅμηρος περὶ ἄλλων τινῶν λέγει ἢ ὥνπερ σύμπαντες οἱ ἄλλοι ποιηταί; οὐ περὶ πολέμου τε τὰ πολλὰ διελήλυθεν καὶ περὶ ὁμιλιῶν πρὸς ἀλλήλους ἀνθρώπων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ ιδιωτῶν καὶ δημιουργῶν, καὶ περὶ θεῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ἀνθρώπους ὁμιλοῦντων, ὡς ὁμιλοῦσι, καὶ περὶ τῶν οὐρανίων παθημάτων καὶ περὶ τῶν ἐν Αἰδοῦ, καὶ γενέσεις καὶ θεῶν καὶ ἡρώων; οὐ ταῦτά ἐστι περὶ ὧν Ὅμηρος τὴν ποίησιν πεποίηκεν;

Stephanus page 531, section d, line 3

{ΙΩΝ.} Αληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.
{ΣΩ.} Τί δὲ οἱ ἄλλοι ποιηταί; οὐ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων;
{ΙΩΝ.} Ναί, ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐχ ὁμοίως πεποίηκας καὶ Ὅμηρος.
{ΣΩ.} Τί μήν; κάκιον;
{ΙΩΝ.} Πολύ γε.
{ΣΩ.} Ὅμηρος δὲ ἄμεινον;
{ΙΩΝ.} Ἄμεινον μέντοι νῆ Δία.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ φίλη κεφαλὴ Ἴων, ὅταν περὶ ἀριθμοῦ

Stephanus page 531, section d, line 13

πολλῶν λεγόντων εἷς τις ἄριστα λέγη, γινώσκεται δήπου τις τὸν εὖ λέγοντα; { - ΙΩΝ.} Φημί. { - ΣΩ.} Πότερον οὖν ὁ αὐτὸς ὅσπερ καὶ τοὺς κακῶς λέγοντας, ἢ ἄλλος; { - ΙΩΝ.} Ὁ αὐτὸς δήπου. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ τὴν ἀριθμητικὴν τέχνην ἔχων οὗτός ἐστιν; { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τί δ'; ὅταν πολλῶν λεγόντων

περὶ ὑγιεινῶν σιτίων ὅποιά ἐστιν, εἷς τις ἄριστα λέγει,
πότερον ἕτερος μὲν τις τὸν ἄριστα λέγοντα γινώσεται ὅτι
ἄριστα λέγει, ἕτερος δὲ τὸν κάκιον ὅτι κάκιον, ἢ ὁ αὐτός; { -
ΙΩΝ.} Δῆλον δὴπου, ὁ αὐτός. { - ΣΩ.} Τίς οὗτος; τί ὄνομα
αὐτῷ; { - ΙΩΝ.} Ἰατρός. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐν κεφαλαίῳ λέγομεν

Stephanus page 531, section e, line 10

ὥς ὁ αὐτὸς γινώσεται αἰεὶ, περὶ τῶν αὐτῶν πολλῶν λεγόν-
των, ὅστις τε εὖ λέγει καὶ ὅστις κακῶς· ἢ εἰ μὴ γινώσεται
τὸν κακῶς λέγοντα, δῆλον ὅτι οὐδὲ τὸν εὖ, περί γε τοῦ
αὐτοῦ. { - ΙΩΝ.} Οὕτως. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς γίνεταί δεινὸς
περὶ ἀμφοτέρων; { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν σὺ φῆς καὶ
Ὅμηρον καὶ τοὺς ἄλλους ποιητάς, ἐν οἷς καὶ Ἡσίοδος καὶ
Ἀρχίλοχος ἐστίν, περί γε τῶν αὐτῶν λέγειν, ἀλλ' οὐχ
ὁμοίως, ἀλλὰ τὸν μὲν εὖ γε, τοὺς δὲ χειρόν; { - ΙΩΝ.} Καὶ
ἀληθῆ λέγω. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν, εἴπερ τὸν εὖ λέγοντα γινώ-
σκεις, καὶ τοὺς χειρόν λέγοντας γινώσκεις ἂν ὅτι χειρόν

Stephanus page 532, section b, line 2

λέγουσιν. { - ΙΩΝ.} Ἐοικέν γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὦ βέλτιστε,
ὁμοίως τὸν Ἴωνα λέγοντες περὶ Ὀμήρου τε δεινὸν εἶναι καὶ
περὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν οὐχ ἀμαρτησόμεθα, ἐπειδὴ γε
αὐτὸς ὁμολογῇ τὸν αὐτὸν ἔσεσθαι κριτὴν ἱκανὸν πάντων
ὅσοι ἂν περὶ τῶν αὐτῶν λέγωσι, τοὺς δὲ ποιητάς σχεδὸν
ἅπαντας τὰ αὐτὰ ποιεῖν.

{ΙΩΝ.} Τί οὖν ποτε τὸ αἴτιον, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἐγώ, ὅταν
μὲν τις περὶ ἄλλου τοῦ ποιητοῦ διαλέγεται, οὐτε προσέχω
τὸν νοῦν ἀδυνατῶ τε καὶ ὅτιοῦν συμβαλέσθαι λόγου ἄξιον,
ἀλλ' ἀτεχνῶς νυστάζω, ἐπειδὴν δέ τις περὶ Ὀμήρου μνησθῇ,

Stephanus page 532, section c, line 3

εὐθύς τε ἐγρήγορα καὶ προσέχω τὸν νοῦν καὶ εὐπορῶ ὅτι
λέγω;

{ΣΩ.} Οὐ χαλεπὸν τοῦτό γε εἰκάσαι, ὦ ἑταῖρε, ἀλλὰ παντὶ
δῆλον ὅτι τέχνη καὶ ἐπιστήμη περὶ Ὀμήρου λέγειν ἀδύνατος
εἶ· εἰ γὰρ τέχνη οἷός τε ἦσθα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν

ἀπάντων λέγειν οἷός τ' ἂν ἦσθα· ποιητικὴ γάρ πού ἐστιν
τὸ ὅλον. ἢ οὐ;

{ΙΩΝ.} Ναί.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴν λάβῃ τις καὶ ἄλλην τέχνην ἤντι-

Stephanus page 532, section d, line 2

νοῦν ὅλην, ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς σκέψεως ἔσται περὶ ἀπασῶν
τῶν τεχνῶν; πῶς τοῦτο λέγω, δέη τί μου ἀκοῦσαι, ὦ Ἴων;

{ΙΩΝ.} Ναὶ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε· χαίρω γὰρ

ἀκούων ὑμῶν τῶν σοφῶν.

{ΣΩ.} Βουλοίμην ἄν σε ἀληθῆ λέγειν, ὦ Ἴων· ἀλλὰ σοφοὶ μέν πού ἐστε ὑμεῖς οἱ ῥαψωδοὶ καὶ ὑποκριταὶ καὶ ὧν ὑμεῖς ἄδετε τὰ ποιήματα, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὰληθῆ λέγω, οἷον εἰκὸς ἰδιώτην ἄνθρωπον. ἐπεὶ καὶ περὶ τούτου οὗ νῦν ἡρόμην σε, θέασαι ὡς φαῦλον καὶ ἰδιωτικόν ἐστι καὶ παντὸς ἀνδρὸς γινῶναι ὃ ἔλεγον, τὴν αὐτὴν εἶναι σκέψιν, ἐπειδὴν

Stephanus page 532, section e, line 4

τις ὅλην τέχνην λάβῃ. λάβωμεν γὰρ τῷ λόγῳ· γραφικὴ γάρ τις ἐστι τέχνη τὸ ὅλον; { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ γραφῆς πολλοὶ καὶ εἰσὶ καὶ γεγόνασιν ἀγαθοὶ καὶ φαῦλοι; { - ΙΩΝ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἦδη οὖν τινα εἶδες ὅστις περὶ μὲν Πολυγνώτου τοῦ Ἀγλαοφῶντος δεινὸς ἐστὶν ἀποφαίνειν ἃ εὖ τε γράφει καὶ ἃ μὴ, περὶ δὲ τῶν ἄλλων γραφέων ἀδύνατος; καὶ ἐπειδὴν μὲν τις τὰ τῶν ἄλλων ζωγράφων ἔργα ἐπιδεικνύῃ, νυστάζει τε καὶ ἀπορεῖ καὶ οὐκ ἔχει ὅτι συμβάληται, ἐπειδὴν δὲ περὶ Πολυγνώτου ἢ ἄλλου ὅτου βούλει τῶν γραφέων ἑνὸς μόνου δέῃ ἀποφύνασθαι γινώμην,

Stephanus page 533, section a, line 5

ἐγρήγορέν τε καὶ προσέχει τὸν νοῦν καὶ εὐπορεῖ ὅτι εἶπη; { - ΙΩΝ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Τί δέ; ἐν ἀνδριαντοποιίᾳ ἤδη τιν' εἶδες ὅστις περὶ μὲν Δαιδάλου τοῦ Μητίονος ἢ Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως ἢ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀνδριαντοποιοῦ ἑνὸς πέρι δεινὸς ἐστὶν ἐξηγεῖσθαι ἃ εὖ πεποίηκεν, ἐν δὲ τοῖς τῶν ἄλλων ἀνδριαντοποιῶν ἔργοις ἀπορεῖ τε καὶ νυστάζει, οὐκ ἔχων ὅτι εἶπη; { - ΙΩΝ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐδὲ τοῦτον ἐώρακα. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ μήν, ὥς γ' ἐγὼ οἶμαι, οὐδ' ἐν αὐλήσει γε οὐδὲ ἐν κιθαρίσει οὐδὲ ἐν κιθαρωδίᾳ οὐδὲ ἐν ῥαψωδίᾳ οὐδεπώποτ' εἶδες ἄνδρα ὅστις περὶ μὲν

Stephanus page 533, section b, line 8

Ὀλύμπου δεινὸς ἐστὶν ἐξηγεῖσθαι ἢ περὶ Θαμύρου ἢ περὶ Ὀρφέως ἢ περὶ Φημίου τοῦ Ἰθακησίου ῥαψωδοῦ, περὶ δὲ Ἴωνος τοῦ Ἐφεσίου [ῥαψωδοῦ] ἀπορεῖ καὶ οὐκ ἔχει συμβαλέσθαι ἃ τε εὖ ῥαψωδεῖ καὶ ἃ μὴ.

{ΙΩΝ.} Οὐκ ἔχω σοι περὶ τούτου ἀντιλέγειν, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ἐκεῖνο ἐμαντῶ σύννοϊδα, ὅτι περὶ Ὀμήρου κάλλιστ' ἀνθρώπων λέγω καὶ εὐπορῶ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες μέ φασιν εὖ λέγειν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ. καίτοι ὅρα τοῦτο τί ἐστίν.

{ΣΩ.} Καὶ ὁρῶ, ὦ Ἴων, καὶ ἔρχομαί γέ σοι ἀποφανού-

Stephanus page 533, section d, line 1

μενος ὃ μοι δοκεῖ τοῦτο εἶναι. ἔστι γὰρ τοῦτο τέχνη μὲν

οὐκ ὄν παρὰ σοὶ περὶ Ὀμήρου εὖ λέγειν, ὃ νυνδὴ ἔλεγον,
θεία δὲ δύναμις ἢ σε κινεῖ, ὥσπερ ἐν τῇ λίθῳ ἦν Εὐρι-
πίδης μὲν Μαγνητὶν ὠνόμασεν, οἱ δὲ πολλοὶ Ἡρακλείαν.
καὶ γὰρ αὕτη ἡ λίθος οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς δακτυλίους ἄγει
τοὺς σιδηροὺς, ἀλλὰ καὶ δύναμιν ἐντίθησι τοῖς δακτυλίοις
ὥστ' αὐτὴ δύνασθαι ταῦτον τοῦτο ποιεῖν ὅπερ ἡ λίθος, ἄλλους
ἄγειν δακτυλίους, ὥστ' ἐνίοτε ὀρμαθὸς μακρὸς πάνυ σιδη-
ρίων καὶ δακτυλίων ἐξ ἀλλήλων ἡρτῆται· πᾶσι δὲ τούτοις
ἐξ ἐκείνης τῆς λίθου ἡ δύναμις ἀνήρτηται. οὕτω δὲ καὶ ἡ

Stephanus page 533, section e, line 4

Μοῦσα ἐνθέους μὲν ποιεῖ αὐτή, διὰ δὲ τῶν ἐνθέων τούτων
ἄλλων ἐνθουσιαζόντων ὀρμαθὸς ἐξαρτᾶται. πάντες γὰρ οἱ
τε τῶν ἐπῶν ποιηταὶ οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἐκ τέχνης ἀλλ' ἐνθεοὶ
ὄντες καὶ κατεχόμενοι πάντα ταῦτα τὰ καλὰ λέγουσι ποιή-
ματα, καὶ οἱ μελοποιοὶ οἱ ἀγαθοὶ ὡσαύτως, ὥσπερ οἱ κορυ-
βαντιῶντες οὐκ ἔμφορονες ὄντες ὀρχοῦνται, οὕτω καὶ οἱ μελο-
ποιοὶ οὐκ ἔμφορονες ὄντες τὰ καλὰ μέλη ταῦτα ποιοῦσιν,
ἀλλ' ἐπειδὴν ἐμβῶσιν εἰς τὴν ἀρμονίαν καὶ εἰς τὸν ῥυθμόν,
βακχεύουσι καὶ κατεχόμενοι, ὥσπερ αἱ βάκχαι ἀρύονται ἐκ
τῶν ποταμῶν μέλι καὶ γάλα κατεχόμεναι, ἔμφορονες δὲ οὔσαι

Stephanus page 534, section a, line 6

οὔ, καὶ τῶν μελοποιῶν ἡ ψυχὴ τοῦτο ἐργάζεται, ὅπερ αὐτοὶ
λέγουσι. λέγουσι γὰρ δῆπουθεν πρὸς ἡμᾶς οἱ ποιηταὶ ὅτι
ἀπὸ κρηνῶν μελιρρύτων ἐκ Μουσῶν κήπων τινῶν καὶ ναπῶν
δρεπόμενοι τὰ μέλη ἡμῖν φέρουσιν ὥσπερ αἱ μέλιτται, καὶ
αὐτοὶ οὕτω πετόμενοι· καὶ ἀληθῆ λέγουσι. κοῦφον γὰρ
χρῆμα ποιητῆς ἐστὶν καὶ πτηνὸν καὶ ἱερόν, καὶ οὐ πρότερον
οἶός τε ποιεῖν πρὶν ἂν ἐνθεὸς τε γένηται καὶ ἔκφρων καὶ
ὁ νοῦς μηκέτι ἐν αὐτῷ ἐνῇ· ἕως δ' ἂν τουτὶ ἔχῃ τὸ κτῆμα,
ἀδύνατος πᾶς ποιεῖν ἄνθρωπός ἐστιν καὶ χρησμοδεῖν. ἄτε
οὖν οὐ τέχνη ποιοῦντες καὶ πολλὰ λέγοντες καὶ καλὰ περὶ

Stephanus page 534, section c, line 1

τῶν πραγμάτων, ὥσπερ σὺ περὶ Ὀμήρου, ἀλλὰ θεία μοίρα,
τοῦτο μόνον οἶός τε ἕκαστος ποιεῖν καλῶς ἐφ' ὃ ἡ Μοῦσα
αὐτὸν ὥρμησεν, ὃ μὲν διθυράμβους, ὃ δὲ ἐγκώμια, ὃ δὲ
ὑπορχήματα, ὃ δ' ἔπη, ὃ δ' ἰάμβους· τὰ δ' ἄλλα φαῦλος
αὐτῶν ἕκαστός ἐστιν. οὐ γὰρ τέχνη ταῦτα λέγουσιν ἀλλὰ
θεία δυνάμει, ἐπεὶ εἰ περὶ ἐνὸς τέχνη καλῶς ἠπίσταντο
λέγειν, κἂν περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· διὰ ταῦτα δὲ ὁ θεὸς
ἐξαιρούμενος τούτων τὸν νοῦν τούτοις χρῆται ὑπηρέταις καὶ
τοῖς χρησμοδοῖς καὶ τοῖς μάντεσι τοῖς θείοις, ἵνα ἡμεῖς οἱ
ἀκούοντες εἰδῶμεν ὅτι οὐχ οὗτοί εἰσιν οἱ ταῦτα λέγοντες

Stephanus page 534, section d, line 3

οὕτω πολλοῦ ἄξια, οἷς νοῦς μὴ πάρεστιν, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτός ἐστιν ὁ λέγων, διὰ τούτων δὲ φθέγγεται πρὸς ἡμᾶς. μέγιστον δὲ τεκμήριον τῷ λόγῳ Τύννιχος ὁ Χαλκιδεύς, ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν πάποτε ἐποίησε ποίημα ὅτου τις ἂν ἀξιώσειν μνησθῆναι, τὸν δὲ παῖωνα ὃν πάντες ἄδουσι, σχεδόν τι πάντων μελῶν κάλλιστον, ἀτεχνῶς, ὅπερ αὐτὸς λέγει, “εὖρημά τι Μοισᾶν.” ἐν τούτῳ γὰρ δὴ μάλιστά μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι ἡμῖν, ἵνα μὴ δισταζώμεν, ὅτι οὐκ ἀνθρώπινά ἐστιν τὰ καλὰ ταῦτα ποιήματα οὐδὲ ἀνθρώπων, ἀλλὰ θεῖα καὶ θεῶν, οἱ δὲ ποιηταὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἐρμηνῆς εἰσιν

Stephanus page 534, section e, line 5

τῶν θεῶν, κατεχόμενοι ἐξ ὅτου ἂν ἕκαστος κατέχεται. ταῦτα ἐνδεικνύμενος ὁ θεὸς ἐξεπίτηδες διὰ τοῦ φανλοτάτου ποιητοῦ τὸ κάλλιστον μέλος ἤσεν· ἢ οὐ δοκῶ σοι ἀληθῆ λέγειν, ὦ Ἴων;

{ΙΩΝ.} Ναὶ μὰ τὸν Δία, ἔμοιγε· ἄπτει γὰρ πῶς μου τοῖς λόγοις τῆς ψυχῆς, ὦ Σώκρατες, καὶ μοι δοκοῦσι θεῖα μοῖρα ἡμῖν παρὰ τῶν θεῶν ταῦτα οἱ ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἐρμηνεύειν.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὑμεῖς αὖ οἱ ῥαψωδοὶ τὰ τῶν ποιητῶν ἐρμηνεύετε;

{ΙΩΝ.} Καὶ τοῦτο ἀληθὲς λέγεις.

Stephanus page 535, section a, line 9

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐρμηνέων ἐρμηνῆς γίνεσθε;

{ΙΩΝ.} Παντάπασί γε.

{ΣΩ.} Ἐχε δὴ μοι τόδε εἰπέ, ὦ Ἴων, καὶ μὴ ἀποκρύψη ὅτι ἂν σε ἔρωμαι· ὅταν εὖ εἴπῃς ἔπη καὶ ἐκπλήξης μάλιστα τοὺς θεωμένους, ἢ τὸν Ὀδυσσέα ὅταν ἐπὶ τὸν οὐδὸν ἐφαλλόμενον ἄδῃς, ἐκφανῇ γιγνόμενον τοῖς μνηστῆρσι καὶ ἐκχέοντα τοὺς οἰστοὺς πρὸ τῶν ποδῶν, ἢ Ἀχιλλέα ἐπὶ τὸν Ἑκτορα ὀρμώντα, ἢ καὶ τῶν περὶ Ἀνδρομάχην ἐλεινῶν τι ἢ περὶ Ἑκάβην ἢ περὶ Πρίαμον, τότε πότερον ἔμφρων εἶ ἢ ἔξω σαντοῦ γίγνη καὶ παρὰ τοῖς πράγμασιν οἶεταί σου εἶναι ἢ

Stephanus page 535, section c, line 2

ψυχὴ οἷς λέγεις ἐνθουσιάζουσα, ἢ ἐν Ἰθάκῃ οὖσιν ἢ ἐν Τροίᾳ ἢ ὅπως ἂν καὶ τὰ ἔπη ἔχῃ;

{ΙΩΝ.} Ὡς ἐναργές μοι τοῦτο, ὦ Σώκρατες, τὸ τεκμήριον εἶπες· οὐ γὰρ σε ἀποκρυψάμενος ἔρω. ἐγὼ γὰρ ὅταν ἐλεινόν τι λέγω, δακρύων ἐμπίμπλανταί μοι οἱ ὀφθαλμοί· ὅταν τε φοβερὸν ἢ δεινόν, ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἵστανται ὑπὸ φόβου καὶ ἡ καρδίᾳ πηδᾷ.

{ΣΩ.} Τί οὖν; φῶμεν, ὦ Ἴων, ἔμφρονα εἶναι τότε τοῦτον

τὸν ἀνθρώπον, ὃς ἂν κεκοσμημένος ἐσθῇτι ποικίλῃ καὶ

χρυσοῖσι στεφάνοις κλάη τ' ἐν θυσίαις καὶ ἑορταῖς, μηδὲν ἀπολωλεκῶς τούτων, ἢ φοβῆται πλέον ἢ ἐν δισμυρίοις ἀνθρώποις ἐστηκῶς φιλίοις, μηδενὸς ἀποδύοντος μηδὲ ἀδικοῦντος;

{ΙΩΝ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ πάνυ, ὦ Σώκρατες, ὥς γε τἀληθὲς εἰρησθαι.

{ΣΩ.} Οἶσθα οὖν ὅτι καὶ τῶν θεατῶν τοὺς πολλοὺς ταῦτα ταῦτα ὑμεῖς ἐργάζεσθε;

{ΙΩΝ.} Καὶ μάλα καλῶς οἶδα· καθορῶ γὰρ ἐκάστοτε αὐτοὺς ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ βήματος κλάοντάς τε καὶ δεινὸν ἐμβλέποντας καὶ συνθαμβοῦντας τοῖς λεγομένοις. δεῖ γάρ

με καὶ σφόδρ' αὐτοῖς τὸν νοῦν προσέχειν· ὥς ἂν μὲν κλάοντας αὐτοὺς καθίσω, αὐτὸς γελάσομαι ἀργύριον λαμβάνων, ἂν δὲ γελῶντας, αὐτὸς κλαύσομαι ἀργύριον ἀπολλύς.

{ΣΩ.} Οἶσθα οὖν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεατῆς τῶν δακτυλίων ὁ ἔσχατος, ὦν ἐγὼ ἔλεγον ὑπὸ τῆς Ἡρακλειώτιδος λίθου ἀπ' ἀλλήλων τὴν δύναμιν λαμβάνειν; ὁ δὲ μέσος σὺ ὁ ῥαψωδὸς καὶ ὑποκριτής, ὁ δὲ πρῶτος αὐτὸς ὁ ποιητής· ὁ δὲ θεὸς διὰ πάντων τούτων ἔλκει τὴν ψυχὴν ὅποι ἂν βούληται τῶν ἀνθρώπων, ἀνακρεμαννὺς ἐξ ἀλλήλων τὴν δύναμιν. καὶ ὥσπερ ἐκ τῆς λίθου ἐκείνης ὀρμαθὸς πάμπολυς ἐξήρ-

τηται χορευτῶν τε καὶ διδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων, ἐκ πλαγίου ἐξηρημένων τῶν τῆς Μούσης ἐκκρεμαμένων δακτυλίων. καὶ ὁ μὲν τῶν ποιητῶν ἐξ ἄλλης Μούσης, ὁ δὲ ἐξ ἄλλης ἐξήρηται - ὀνομάζομεν δὲ αὐτὸ κατέχεται, τὸ δὲ ἐστι παραπλήσιον· ἔχεται γάρ - ἐκ δὲ τούτων τῶν πρώτων δακτυλίων, τῶν ποιητῶν, ἄλλοι ἐξ ἄλλου αὐτῶν ἡρημένοι εἰσὶ καὶ ἐνθουσιάζουσιν, οἱ μὲν ἐξ Ὀρφέως, οἱ δὲ ἐκ Μουσαίου· οἱ δὲ πολλοὶ ἐξ Ὀμήρου κατέχονται τε καὶ ἔχονται. ὦν σὺ, ὦ Ἴων, εἰς εἰ καὶ κατέχη ἐξ Ὀμήρου, καὶ ἐπειδὴ μὲν τις ἄλλου τοῦ ποιητοῦ ἄδη, καθεύδεις τε καὶ ἀπορεῖς ὅτι

λέγης, ἐπειδὴν δὲ τούτου τοῦ ποιητοῦ φθέγγεται τις μέλος, εὐθὺς ἐγρήγορας καὶ ὀρχεῖται σου ἢ ψυχὴ καὶ εὐπορεῖς ὅτι λέγης· οὐ γὰρ τέχνη οὐδ' ἐπιστήμη περὶ Ὀμήρου λέγεις ἂ λέγεις, ἀλλὰ θεία μοῖρα καὶ κατοκωχῇ, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες ἐκείνου μόνου αἰσθάνονται τοῦ μέλους ὁξέως ὃ ἂν ἦ τοῦ θεοῦ ἐξ ὅτου ἂν κατέχωνται, καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέλος καὶ σχημάτων καὶ ῥημάτων εὐποροῦσι, τῶν δὲ ἄλλων οὐ φροντίζουσιν· οὕτω καὶ σὺ, ὦ Ἴων, περὶ μὲν Ὀμήρου

ὅταν τις μνησθῇ, εὐπορεῖς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπορεῖς·
τούτου δ' ἐστὶ τὸ αἷτιον, ὅ μ' ἐρωτᾷς, δι' ὅτι σὺ περὶ μὲν

Stephanus page 536, section d, line 2

Ὅμηρου εὐπορεῖς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ, ὅτι οὐ τέχνη ἀλλὰ
θεία μοῖρα Ὅμηρου δεινὸς εἶ ἐπαινέτης.

{ΙΩΝ.} Σὺ μὲν εὖ λέγεις, ὦ Σώκρατες· θαυμάζοιμι μεντὰν
εἰ οὕτως εὖ εἴποις, ὥστε με ἀναπεῖσαι ὥς ἐγὼ κατεχόμενος
καὶ μαινόμενος Ὅμηρον ἐπαινῶ. οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν σοὶ
δόξαιμι, εἴ μου ἀκούσαις λέγοντος περὶ Ὀμήρου.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ἐθέλω γε ἀκοῦσαι, οὐ μέντοι πρότερον
πρὶν ἂν μοι ἀποκρίνη τόδε· ὦν Ὅμηρος λέγει περὶ τίνος
εὖ λέγεις; οὐ γὰρ δήπου περὶ ἀπάντων γε.

{ΙΩΝ.} Εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, περὶ οὐδενὸς ὅτου οὐ.

Stephanus page 536, section e, line 4

{ΣΩ.} Οὐ δήπου καὶ περὶ τούτων ὦν σὺ μὲν τυγχάνεις
οὐκ εἰδώς, Ὅμηρος δὲ λέγει.

{ΙΩΝ.} Καὶ ταῦτα ποῖά ἐστιν ἃ Ὅμηρος μὲν λέγει, ἐγὼ
δὲ οὐκ οἶδα;

{ΣΩ.} Οὐ καὶ περὶ τεχνῶν μέντοι λέγει πολλαχοῦ Ὅμηρος
καὶ πολλά; οἷον καὶ περὶ ἡνιοχείας - ἐὰν μνησθῶ τὰ ἔπη,
ἐγὼ σοὶ φράσω.

{ΙΩΝ.} Ἀλλ' ἐγὼ ἐρῶ· ἐγὼ γὰρ μέμνημαι.

{ΣΩ.} Εἰπέ δή μοι ἃ λέγει Νέστωρ Ἀντιλόχῳ τῷ υἱεῖ,
παραινῶν εὐλαβηθῆναι περὶ τὴν καμπὴν ἐν τῇ ἵπποδρομίᾳ

Stephanus page 537, section a, line 7

τῇ ἐπὶ Πατρόκλῳ.

{ΙΩΝ.} Κλινθῆναι δέ, φησί, καὶ αὐτὸς ἐυξέστω ἐνὶ δίφρῳ
ἥκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
κένσαι ὁμοκλήσας, εἷζαί τε οἱ ἡνία χερσίν.
ἐν νύσσει δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
ὥς ἂν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἰκέσθαι
κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν.

{ΣΩ.} Ἀρκεῖ. ταῦτα δή, ὦ Ἴων, τὰ ἔπη εἴτε ὀρθῶς λέγει

Stephanus page 537, section c, line 2

Ὅμηρος εἴτε μή, πότερος ἂν γνοίη ἄμεινον, ἱατρὸς ἢ ἡνίο-
χος; { - ΙΩΝ.} Ἡνίοχος δήπου. { - ΣΩ.} Πότερον ὅτι τέχνην
ταύτην ἔχει ἢ κατ' ἄλλο τι; { - ΙΩΝ.} Οὐκ, ἀλλ' ὅτι τέχνην.
{ - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐκάστη τῶν τεχνῶν ἀποδέδοται τι ὑπὸ τοῦ
θεοῦ ἔργον οἷα τε εἶναι γινώσκειν; οὐ γάρ που ἃ κυβερνη-
τικῇ γινώσκομεν, γνωσόμεθα καὶ ἱατρικῇ. { - ΙΩΝ.} Οὐ δῆτα.

{ - ΣΩ.} Οὐδέ γε ἅ ἱατρικῇ, ταῦτα καὶ τεκτονικῇ. { - ΙΩΝ.}
Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν οὕτω καὶ κατὰ πασῶν τῶν τεχνῶν,
ἅ τῇ ἑτέρᾳ τέχνῃ γινώσκουμεν, οὐ γνωσόμεθα τῇ ἑτέρᾳ;
τόδε δέ μοι πρότερον τούτου ἀπόκριναι· τὴν μὲν ἑτέραν φῆς

Stephanus page 537, section d, line 4

εἶναί τινα τέχνην, τὴν δ' ἑτέραν; { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἄρα
ὥσπερ ἐγὼ τεκμαιρόμενος, ὅταν ἡ μὲν ἑτέρων πραγμάτων ἦ
ἐπιστήμη, ἡ δ' ἑτέρων, οὕτω καλῶ τὴν μὲν ἄλλην, τὴν δὲ ἄλλην
τέχνην, οὕτω καὶ σύ; { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Εἰ γάρ που τῶν
αὐτῶν πραγμάτων ἐπιστήμη εἴη τις, τί ἂν τὴν μὲν ἑτέραν
φαιῖμεν εἶναι, τὴν δ' ἑτέραν, ὅποτε γε ταῦτ' εἴη εἰδέναι ἀπ'
ἀμφοτέρων; ὥσπερ ἐγὼ τε γινώσκω ὅτι πέντε εἰσὶν οὗτοι
οἱ δάκτυλοι, καὶ σύ, ὥσπερ ἐγὼ, περὶ τούτων ταῦτ' ἀγνώ-
σκεις· καὶ εἰ σε ἐγὼ ἐροίμην εἰ τῇ αὐτῇ τέχνῃ γινώσκουμεν
τῇ ἀριθμητικῇ τὰ αὐτὰ ἐγὼ τε καὶ σὺ ἢ ἄλλῃ, φαίης ἂν

Stephanus page 537, section e, line 8

δήπου τῇ αὐτῇ. { - ΙΩΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Ὁ τοίνυν ἄρτι ἔμελλον ἐρήσεσθαι σε, νυνὶ εἰπέ, εἰ
κατὰ πασῶν τῶν τεχνῶν οὕτω σοι δοκεῖ, τῇ μὲν αὐτῇ τέχνῃ
τὰ αὐτὰ ἀναγκαῖον εἶναι γινώσκειν, τῇ δ' ἑτέρᾳ μὴ τὰ αὐτά,
ἀλλ' εἴπερ ἄλλη ἐστίν, ἀναγκαῖον καὶ ἕτερα γινώσκειν. { -
ΙΩΝ.} Οὕτω μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ὅστις ἂν
μὴ ἔχη τινὰ τέχνην, ταύτης τῆς τέχνης τὰ λεγόμενα ἢ
πραττόμενα καλῶς γινώσκειν οὐχ οἷός τ' ἔσται; { - ΙΩΝ.}
Ἀληθῆ λέγεις. { - ΣΩ.} Πότερον οὖν περὶ τῶν ἐπῶν ὧν εἶπες,
εἴτε καλῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μὴ, σὺ κάλλιον γνώσῃ ἢ

Stephanus page 538, section b, line 3

ἡνίοχος; { - ΙΩΝ.} Ἥνίοχος. { - ΣΩ.} Ῥαψωδὸς γάρ που εἰ ἄλλ'
οὐχ ἡνίοχος. { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἡ δὲ ῥαψωδικὴ τέχνη
ἑτέρα ἐστὶ τῆς ἡνιοχικῆς; { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Εἰ ἄρα ἑτέρα,
περὶ ἑτέρων καὶ ἐπιστήμη πραγμάτων ἐστίν. { - ΙΩΝ.} Ναί.
{ΣΩ.} Τί δὲ δὴ ὅταν Ὅμηρος λέγῃ ὡς τετρωμένῳ τῷ
Μαχάονι Ἑκαμήδῃ ἢ Νέστορος παλλακὴ κυκεῶνα πίνειν
δίδωσι; καὶ λέγει πῶς οὕτως -
οἶνω πρᾶμνείῳ, φησὶν, ἐπὶ δ' αἶγειον κνή τυρὸν
κνήστι χαλκείῃ· παρὰ δὲ κρόμυον ποτῶ ὄψον·

Stephanus page 538, section c, line 4

ταῦτα εἴτε ὀρθῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μὴ, πότερον ἱατρικῆς
ἐστὶ διαγνῶναι καλῶς ἢ ῥαψωδικῆς;
{ΙΩΝ.} Ἱατρικῆς.
{ΣΩ.} Τί δέ, ὅταν λέγῃ Ὅμηρος -

ἡ δὲ μολυβδοαῖνη ἰκέλη ἐς βυσσὸν ἵκανεν,
ἢ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμμεμανῖα
ἔρχεται ὠμηστιῇσι μετ' ἰχθύσι πῆμα φέρουσα·

ταῦτα πότερον φῶμεν ἀλιευτικῆς εἶναι τέχνης μᾶλλον κρίναι

Stephanus page 538, section d, line 5

ἢ ῥαψωδικῆς, ἅττα λέγει καὶ εἴτε καλῶς εἴτε μή;
{ΙΩΝ.} Δῆλον δὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἀλιευτικῆς.
{ΣΩ.} Σκέψαι δὴ, σοῦ ἐρομένου, εἰ ἔροιό με· “Ἐπειδὴ
τοῖνυν, ὦ Σώκρατες, τούτων τῶν τεχνῶν ἐν Ὀμήρῳ εὐρίσκεις
ἃ προσήκει ἐκάστη διακρίνειν, ἴθι μοι ἔξευρε καὶ τὰ τοῦ
μάντεώς τε καὶ μαντικῆς, ποῖά ἐστιν ἃ προσήκει αὐτῷ οἶω
τ' εἶναι διαγιγνώσκειν, εἴτε εὖ εἴτε κακῶς πεποίηται” -
σκέψαι ὥς ῥαδίως τε καὶ ἀληθῆ ἐγὼ σοι ἀποκρινοῦμαι.

πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ λέγει, οἶον καὶ ἃ ὁ

Stephanus page 538, section e, line 7

τῶν Μελαμποδιδῶν λέγει μάντις πρὸς τοὺς μνηστιῆρας,
Θεοκλύμενος -

δαιμόνιοι, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γυνῖα,
οἰμωγὴ δὲ δέδηκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
εἰδώλων τε πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ
ἰεμένων ἔρεβόςδε ὑπὸ ζόφον· ἡέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλὺς·

Stephanus page 539, section b, line 2

πολλαχοῦ δὲ καὶ ἐν Ἰλιάδι, οἶον καὶ ἐπὶ τειχομαχίᾳ· λέγει
γὰρ καὶ ἐνταῦθα -

ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
αιετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
φοινῆεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ζώον, ἔτ' ἀσπαίροντα· καὶ οὐπω λήθετο χάρμης.
κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος παρὰ δειρὴν
ιδνωθεὶς ὀπίσω, ὃ δ' ἀπὸ ἔθεν ἦκε χαμᾶζε
ἀλγήσας ὀδύνησι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὀμίλῳ·

Stephanus page 539, section d, line 1

αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῆς ἀνέμοιο.

ταῦτα φήσω καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ μάντει προσήκειν καὶ σκο-

πεῖν καὶ κρίνειν.

{ΙΩΝ.} Ἀληθῆ γε σὺ λέγων, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Καὶ σύ γε, ὦ Ἴων, ἀληθῆ ταῦτα λέγεις. ἴθι δὴ καὶ σὺ ἐμοί, ὥσπερ ἐγὼ σοὶ ἐξέλεξα καὶ ἐξ Ὀδυσσεΐας καὶ ἐξ Ἰλιάδος ὅποια τοῦ μάντεώς ἐστι καὶ ὅποια τοῦ ἱατροῦ καὶ ὅποια τοῦ ἀλῆεως, οὕτω καὶ σὺ ἐμοὶ ἔκλεξον, ἐπειδὴ καὶ ἐμπειρότερος εἶ ἐμοῦ τῶν Ὀμήρου, ὅποια τοῦ ῥαψωδοῦ ἐστιν,

Stephanus page 539, section e, line 3

ὦ Ἴων, καὶ τῆς τέχνης τῆς ῥαψωδικῆς, ἃ τῷ ῥαψωδῷ προσ-
ήκει καὶ σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους
ἀνθρώπους.

{ΙΩΝ.} Ἐγὼ μὲν φημι, ὦ Σώκρατες, ἅπαντα.

{ΣΩ.} Οὐ σύ γε φῆς, ὦ Ἴων, ἅπαντα· ἢ οὕτως ἐπιλήσμων
εἶ; καίτοι οὐκ ἂν πρέποι γε ἐπιλήσμονα εἶναι ῥαψωδὸν
ἄνδρα.

{ΙΩΝ.} Τί δὲ δὴ ἐπιλανθάνομαι;

{ΣΩ.} Οὐ μέμνησαι ὅτι ἔφησθα τὴν ῥαψωδικὴν τέχνην
ἐτέραν εἶναι τῆς ἡνιοχικῆς; { - ΙΩΝ.} Μέμνημαι. { - ΣΩ.} Οὐκ-

Stephanus page 540, section a, line 4

οὖν καὶ ἐτέραν οὖσαν ἕτερα γνώσεσθαι ὠμολόγεις; { - ΙΩΝ.}
Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα πάντα γε γνώσεται ἡ ῥαψωδικὴ κατὰ
τὸν σὸν λόγον οὐδὲ ὁ ῥαψωδός. { - ΙΩΝ.} Πλήν γε ἴσως τὰ
τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Τὰ τοιαῦτα δὲ λέγεις πλὴν τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν
σχεδόν τι· ἀλλὰ ποῖα δὴ γνώσεται, ἐπειδὴ οὐχ ἅπαντα;

{ΙΩΝ.} Ἄ πρέπει, οἶμαι ἔγωγε, ἀνδρὶ εἰπεῖν καὶ ὅποια
γυναικί, καὶ ὅποια δούλῳ καὶ ὅποια ἐλευθέρῳ, καὶ ὅποια
ἀρχομένῳ καὶ ὅποια ἄρχοντι.

{ΣΩ.} Ἄρα ὅποια ἄρχοντι, λέγεις, ἐν θαλάττῃ χειμαζομένου

Stephanus page 540, section b, line 7

πλοίου πρέπει εἰπεῖν, ὁ ῥαψωδὸς γνώσεται κάλλιον ἢ ὁ
κυβερνήτης; { - ΙΩΝ.} Οὐκ, ἀλλὰ ὁ κυβερνήτης τοῦτό γε. { -
ΣΩ.} Ἀλλ' ὅποια ἄρχοντι κάμνοντος πρέπει εἰπεῖν, ὁ
ῥαψωδὸς γνώσεται κάλλιον ἢ ὁ ἱατρός; { - ΙΩΝ.} Οὐδὲ
τοῦτο. { - ΣΩ.} Ἀλλ' οἷα δούλῳ πρέπει, λέγεις; { - ΙΩΝ.}
Ναί. { - ΣΩ.} Οἷον βουκόλῳ λέγεις δούλῳ ἃ πρέπει εἰπεῖν
ἀγριαίνουσῶν βοῶν παραμυθουμένῳ, ὁ ῥαψωδὸς γνώσεται
ἀλλ' οὐχ ὁ βουκόλος; { - ΙΩΝ.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Ἀλλ' οἷα
γυναικὶ πρέποντά ἐστιν εἰπεῖν ταλασιουργῷ περὶ ἐρίων
ἐργασίας; { - ΙΩΝ.} Οὐ. { - ΣΩ.} Ἀλλ' οἷα ἀνδρὶ πρέπει εἰπεῖν

Stephanus page 540, section d, line 2

γνώσεται στρατηγῷ στρατιώταις παραινοῦντι; { - ΙΩΝ.} Ναί,

τὰ τοιαῦτα γνῶσεται ὁ ῥαψωδός.

{ΣΩ.} Τί δέ; ἡ ῥαψωδικὴ τέχνη στρατηγικὴ ἐστίν;

{ΙΩΝ.} Γνοίην γοῦν ἂν ἔγωγε οἷα στρατηγὸν πρέπει εἰπεῖν.

{ΣΩ.} Ἴσως γὰρ εἶ καὶ στρατηγικός, ὦ Ἴων. καὶ γὰρ εἰ ἐτύγγανες ἵππικὸς ὢν ἅμα καὶ κιθαριστικός, ἔγνωσ ἂν ἵππους εὖ καὶ κακῶς ἵππαζομένους· ἀλλ' εἴ σ' ἐγὼ ἡρόμην· “Ποτέρᾳ δὴ τέχνῃ, ὦ Ἴων, γιννῶσκεις τοὺς εὖ ἵππαζομένους ἵππους; ἢ ἵππεὺς εἶ ἢ ἢ κιθαριστής;” τί ἂν μοι ἀπεκρίνω; { - ΙΩΝ.} Ἦι ἵππεύς, ἔγωγ' ἂν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ καὶ τοὺς εὖ κιθαρί-

Stephanus page 540, section e, line 5

ζοντας διεγίνωσκες, ὡμολόγεις ἂν, ἢ κιθαριστής εἶ, ταύτη διαγινώσκειν, ἀλλ' οὐχ ἢ ἵππεύς. { - ΙΩΝ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἐπειδὴ δὲ τὰ στρατιωτικὰ γιννῶσκεις, πότερον ἢ στρατηγικός εἶ γιννῶσκεις ἢ ἢ ῥαψωδὸς ἀγαθός; { - ΙΩΝ.} Οὐδὲν ἔμοιγε δοκεῖ διαφέρειν.

{ΣΩ.} Πῶς; οὐδὲν λέγεις διαφέρειν; μίαν λέγεις τέχνην εἶναι τὴν ῥαψωδικὴν καὶ τὴν στρατηγικὴν ἢ δύο; { - ΙΩΝ.} Μία ἔμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Ὅστις ἄρα ἀγαθὸς ῥαψωδός ἐστίν, οὗτος καὶ ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει ὢν; { - ΙΩΝ.} Μάλιστα, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὅστις ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει

Stephanus page 541, section a, line 6

ὢν, ἀγαθὸς καὶ ῥαψωδός ἐστίν. { - ΙΩΝ.} Οὐκ αὖ μοι δοκεῖ τοῦτο. { - ΣΩ.} Ἀλλ' ἐκεῖνο μὴν δοκεῖ σοι, ὅστις γε ἀγαθὸς ῥαψωδός, καὶ στρατηγὸς ἀγαθὸς εἶναι; { - ΙΩΝ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν σὺ τῶν Ἑλλήνων ἄριστος ῥαψωδός εἶ; { - ΙΩΝ.} Πολύ γε, ὦ Σώκρατες. { - ΣΩ.} Ἦ καὶ στρατηγός, ὦ Ἴων, τῶν Ἑλλήνων ἄριστος εἶ; { - ΙΩΝ.} Εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες· καὶ ταῦτά γε ἐκ τῶν Ὀμήρου μαθών.

{ΣΩ.} Τί δὴ ποτ' οὖν πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Ἴων, ἀμφότερα ἄριστος ὢν τῶν Ἑλλήνων, καὶ στρατηγὸς καὶ ῥαψωδός, ῥαψωδεῖς μὲν περιῶν τοῖς Ἑλλησι, στρατηγεῖς δ' οὐ; ἢ

Stephanus page 541, section c, line 1

ῥαψωδοῦ μὲν δοκεῖ σοι χρυσῷ στεφάνῳ ἐστεφανωμένου πολλὴ χρεία εἶναι τοῖς Ἑλλησι, στρατηγοῦ δὲ οὐδεμία;

{ΙΩΝ.} Ἦ μὲν γὰρ ἡμετέρα, ὦ Σώκρατες, πόλις ἄρχεται ὑπὸ ὑμῶν καὶ στρατηγεῖται καὶ οὐδὲν δεῖται στρατηγοῦ, ἢ δὲ ὑμετέρα καὶ ἡ Λακεδαιμονίων οὐκ ἂν με ἔλοιτο στρατηγόν· αὐτοὶ γὰρ οἴεσθε ἱκανοὶ εἶναι.

{ΣΩ.} Ὡ βέλτιστε Ἴων, Ἀπολλόδωρον οὐ γιννῶσκεις τὸν Κυζικηνόν;

{ΙΩΝ.} Ποῖον τοῦτον;

{ΣΩ.} Ὅν Ἀθηναῖοι πολλάκις ἐαυτῶν στρατηγὸν ἤρηνται

Stephanus page 541, section d, line 1

ξένον ὄντα· καὶ Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον καὶ Ἡρακλείδην τὸν
Κλαζομένιον, οὓς ἦδε ἡ πόλις ξένους ὄντας, ἐνδειξαμένους
ὅτι ἄξιοι λόγου εἰσί, καὶ εἰς στρατηγίας καὶ εἰς τὰς ἄλλας
ἀρχὰς ἄγει· Ἴωνα δ' ἄρα τὸν Ἐφέσιον οὐχ αἰρήσεται
στρατηγὸν καὶ τιμήσει, ἐὰν δοκῇ ἄξιος λόγου εἶναι; τί δέ;
οὐκ Ἀθηναῖοι μὲν ἔστε οἱ Ἐφέσιοι τὸ ἀρχαῖον, καὶ ἡ Ἐφεσος
οὐδεμιᾶς ἐλάττων πόλεως; ἀλλὰ γὰρ σύ, ὦ Ἴων, εἰ μὲν ἀληθῆ
λέγεις ὡς τέχνη καὶ ἐπιστήμη οἷός τε εἰ Ὀμηρον ἐπαινεῖν,
ἀδικεῖς, ὅστις ἐμοὶ ὑποσχόμενος ὡς πολλὰ καὶ καλὰ περὶ
Ὀμήρου ἐπίστασαι καὶ φάσκων ἐπιδείξειν, ἐξαπατᾷς με καὶ

Stephanus page 541, section e, line 5

πολλοῦ δεῖς ἐπιδεῖξαι, ὅς γε οὐδὲ ἅττα ἐστὶ ταῦτα περὶ
ᾧ δεινὸς εἰ ἐθέλεις εἰπεῖν, πάλαι ἐμοῦ λιπαροῦντος, ἀλλὰ
ἀτεχνῶς ὥσπερ ὁ Πρωτεὺς παντοδαπὸς γίγνη στρεφόμενος
ἄνω καὶ κάτω, ἕως τελευτῶν διαφυγὼν με στρατηγὸς ἀνεφά-
νης, ἵνα μὴ ἐπιδείξης ὡς δεινὸς εἰ τὴν περὶ Ὀμήρου σοφίαν.
εἰ μὲν οὖν τεχνικὸς ᾧ, ὅπερ νυνδὴ ἔλεγον, περὶ Ὀμήρου
ὑποσχόμενος ἐπιδείξειν ἐξαπατᾷς με, ἀδικος εἶ· εἰ δὲ μὴ
τεχνικὸς εἶ, ἀλλὰ θεία μοῖρα κατεχόμενος ἐξ Ὀμήρου μηδὲν
εἰδὼς πολλὰ καὶ καλὰ λέγεις περὶ τοῦ ποιητοῦ, ὥσπερ ἐγὼ
εἶπον περὶ σοῦ, οὐδὲν ἀδικεῖς. ἐλοῦ οὖν πότερα βούλει

Stephanus page 542, section a, line 7

νομίζεσθαι ὑπὸ ἡμῶν ἀδικος ἀνὴρ εἶναι ἢ θεῖος.
{ΙΩΝ.} Πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες· πολὺ γὰρ κάλλιον τὸ
θεῖον νομίζεσθαι.
{ΣΩ.} Τοῦτο τοίνυν τὸ κάλλιον ὑπάρχει σοι παρ' ἡμῖν, ὦ
Ἴων, θεῖον εἶναι καὶ μὴ τεχνικὸν περὶ Ὀμήρου ἐπαινέτην.

Menexenus

{ΣΩ.} Ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος;
{ΜΕΝ.} Ἐξ ἀγορᾶς, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευ-
τηρίου.
{ΣΩ.} Τί μάλιστα σοὶ πρὸς βουλευτήριον; ἢ δῆλα δὴ ὅτι
παιδεύσεως καὶ φιλοσοφίας ἐπὶ τέλει ἡγῆ εἶναι, καὶ ὡς

Stephanus page 234, section a, line 6

ἱκανῶς ἤδη ἔχων ἐπὶ τὰ μείζω ἐπινοεῖς τρέπεσθαι, καὶ
ἄρχειν ἡμῶν, ὦ θαυμάσιε, ἐπιχειρεῖς τῶν πρεσβυτέρων
τηλικούτος ᾧ, ἵνα μὴ ἐκλίπη ὑμῶν ἡ οἰκία ἀεί τινα ἡμῶν
ἐπιμελητὴν παρεχομένη;
{ΜΕΝ.} Ἐὰν σύ γε, ὦ Σώκρατες, ἔῃς καὶ συμβουλευτής

ἄρχειν, προθυμήσομαι· εἰ δὲ μή, οὐ. νῦν μέντοι ἀφικόμην
πρὸς τὸ βουλευτήριον πυθόμενος ὅτι ἡ βουλὴ μέλλει αἰρεῖσθαι
ὅστις ἔρεϊ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν· ταφὰς γὰρ οἶσθ' ὅτι
μέλλουσι ποιεῖν.

Stephanus page 234, section b, line 8

{ΣΩ.} Πάνυ γε· ἀλλὰ τίνα εἶλοντο;
{ΜΕΝ.} Οὐδένα, ἀλλὰ ἀνεβάλλοντο εἰς τὴν αὐρίον. οἶμαι
μέντοι Ἀρχῖνον ἢ Δίωνα αἰρεθήσεσθαι.
{ΣΩ.} Καὶ μὴν, ὦ Μενέξενε, πολλαχῇ κινδυνεύει καλὸν
εἶναι τὸ ἐν πολέμῳ ἀποθνήσκειν. καὶ γὰρ ταφῆς καλῆς τε
καὶ μεγαλοπρεποῦς τυγχάνει, καὶ ἐὰν πένης τις ὦν τελευτήσῃ,
καὶ ἐπαίνου αὖ ἔτυχεν, καὶ ἐὰν φαῦλος ᾖ, ὑπ' ἀνδρῶν σοφῶν
τε καὶ οὐκ εἰκῇ ἐπαινούμενων, ἀλλὰ ἐκ πολλοῦ χρόνου λόγους
παρεσκευασμένων, οἱ οὕτως καλῶς ἐπαινοῦσιν, ὥστε καὶ τὰ
προσόντα καὶ τὰ μὴ περὶ ἐκάστου λέγοντες, κάλλιστά πως

Stephanus page 235, section a, line 2

τοῖς ὀνόμασι ποικίλλοντες, γοητεύουσιν ἡμῶν τὰς ψυχάς,
καὶ τὴν πόλιν ἐγκωμιάζοντες κατὰ πάντας τρόπους καὶ τοὺς
τετελευτηκότας ἐν τῷ πολέμῳ καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν
ἅπαντας τοὺς ἔμπροσθεν καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς τοὺς ἔτι ζῶντας
ἐπαινοῦντες, ὥστ' ἔγωγε, ὦ Μενέξενε, γενναίως πάνυ διατί-
θεμαι ἐπαινούμενος ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἐκάστοτε ἐξέστηκα
ἀκροώμενος καὶ κηλούμενος, ἡγούμενος ἐν τῷ παραχρῆμα
μείζων καὶ γενναιότερος καὶ καλλίων γεγονέναι. καὶ οἶα
δὴ τὰ πολλὰ ἀεὶ μετ' ἐμοῦ ξένοι τινὲς ἔπονται καὶ συν-
ακροῶνται πρὸς οὓς ἐγὼ σεμνότερος ἐν τῷ παραχρῆμα

Stephanus page 235, section b, line 5

γίγνομαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ταῦτα ταῦτα δοκοῦσί μοι πάσχειν
καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς τὴν ἄλλην πόλιν, θαυμασιωτέραν
αὐτὴν ἡγεῖσθαι εἶναι ἢ πρότερον, ὑπὸ τοῦ λέγοντος ἀναπει-
θόμενοι. καὶ μοι αὕτη ἡ σεμνότης παραμένει ἡμέρας πλείω
ἢ τρεῖς· οὕτως ἔναυλος ὁ λόγος τε καὶ ὁ φθόγγος παρὰ τοῦ
λέγοντος ἐνδύεται εἰς τὰ ὦτα, ὥστε μόγις τετάρτη ἢ πέμπτη
ἡμέρα ἀναμιμνήσκομαι ἑμαυτοῦ καὶ αἰσθάνομαι οὗ γῆς εἰμι,
τέως δὲ οἶμαι μόνον οὐκ ἐν μακάρων νήσοις οἰκεῖν· οὕτως ἡμῖν
οἱ ῥήτορες δεξιοὶ εἰσιν.

{ΜΕΝ.} Αἰεὶ σὺν προσπαίζεις, ὦ Σώκρατες, τοὺς ῥήτορας.

Stephanus page 235, section c, line 7

νῦν μέντοι οἶμαι ἐγὼ τὸν αἰρεθέντα οὐ πάνυ εὐπορήσειν· ἐξ
ὑπογούου γὰρ παντάπασιν ἡ αἵρεσις γέγονεν, ὥστε ἴσως
ἀναγκασθήσεται ὁ λέγων ὥσπερ αὐτοσχεδιάζειν.

{ΣΩ.} Πόθεν, ὠγαθέ; εἰσὶν ἐκάστοις τούτων λόγοι παρε-

σκευασμένοι, καὶ ἅμα οὐδὲ αὐτοσχεδιάζειν τὰ γε τοιαῦτα
χαλεπόν. εἰ μὲν γὰρ δέοι Ἀθηναίους ἐν Πελοποννησίοις εὖ
λέγειν ἢ Πελοποννησίους ἐν Ἀθηναίοις, ἀγαθοῦ ἂν ῥήτορος
δέοι τοῦ πείσοντος καὶ εὐδοκμήσοντος· ὅταν δέ τις ἐν τούτοις
ἀγωνίζεται οὐσπερ καὶ ἐπαινεῖ, οὐδὲν μέγα δοκεῖν εὖ λέγειν.
{MEN.} Οὐκ οἶει, ὦ Σώκρατες;

Stephanus page 235, section d, line 8

{ΣΩ.} Οὐ μέντοι μὰ Δία.
{MEN.} Ἡ οἶει οἷός τ' ἂν εἶναι αὐτὸς εἰπεῖν, εἰ δέοι καὶ
ἐλοιτό σε ἡ βουλή;
{ΣΩ.} Καὶ ἐμοὶ μὲν γε, ὦ Μενέξενε, οὐδὲν θαυμαστὸν οἶω
τ' εἶναι εἰπεῖν, ὥς τυγχάνει διδάσκαλος οὕσα οὐ πάνυ φαύλη
περὶ ῥητορικῆς, ἀλλ' ἤπερ καὶ ἄλλους πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς
πεποίθηκε ῥήτορας, ἓνα δὲ καὶ διαφέροντα τῶν Ἑλλήνων,
Περικλέα τὸν Ξανθίππου.
{MEN.} Τίς αὕτη; ἢ δηλὸν ὅτι Ἀσπασίαν λέγεις;
{ΣΩ.} Λέγω γάρ, καὶ Κόννον γε τὸν Μητροβίου· οὗτοι γάρ

Stephanus page 236, section a, line 1

μοι δύο εἰσὶν διδάσκαλοι, ὁ μὲν μουσικῆς, ἡ δὲ ῥητορικῆς.
οὕτω μὲν οὖν τρεφόμενον ἄνδρα οὐδὲν θαυμαστὸν δεινὸν εἶναι
λέγειν· ἀλλὰ καὶ ὅστις ἐμοῦ κάκιον ἐπαιδεύθη, μουσικὴν μὲν
ὑπὸ Λάμπρου παιδευθείς, ῥητορικὴν δὲ ὑπ' Ἀντιφῶντος τοῦ
Ῥαμνουσίου, ὅμως κἂν οὗτος οἷός τ' εἴη Ἀθηναίους γε ἐν
Ἀθηναίοις ἐπαινῶν εὐδοκμεῖν.
{MEN.} Καὶ τί ἂν ἔχοις εἰπεῖν, εἰ δέοι σε λέγειν;
{ΣΩ.} Αὐτὸς μὲν παρ' ἐμαυτοῦ ἴσως οὐδέν, Ἀσπασίας δὲ
καὶ χθὲς ἠκροώμενην περαινούσης ἐπιτάφιον λόγον περὶ αὐτῶν
τούτων. ἤκουσε γὰρ ἅπερ σὺ λέγεις, ὅτι μέλλοιεν Ἀθηναῖοι

Stephanus page 236, section b, line 3

αἰρεῖσθαι τὸν ἐροῦντα· ἔπειτα τὰ μὲν ἐκ τοῦ παραχρῆμά μοι
διήει, οἷα δέοι λέγειν, τὰ δὲ πρότερον ἐσκεμμένη, ὅτε μοι
δοκεῖ συνετίθει τὸν ἐπιτάφιον λόγον ὃν Περικλῆς εἶπεν,
περιλείμματ' ἅττα ἐξ ἐκείνου συγκολλῶσα.
{MEN.} Ἡ καὶ μνημονεύσαις ἂν ἃ ἔλεγεν ἡ Ἀσπασία;
{ΣΩ.} Εἰ μὴ ἀδικῶ γε· ἐμάνθανόν γέ τοι παρ' αὐτῆς, καὶ
ὀλίγου πληγὰς ἔλαβον ὅτ' ἐπελανθανόμην.
{MEN.} Τί οὖν οὐ διῆλθες;
{ΣΩ.} Ἀλλ' ὅπως μὴ μοι χαλεπανεῖ ἡ διδάσκαλος, ἂν
ἐξενέγκω αὐτῆς τὸν λόγον.

Stephanus page 236, section c, line 5

{MEN.} Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' εἰπέ, καὶ πάνυ μοι
χαριῇ, εἴτε Ἀσπασίας βούλει λέγειν εἴτε ὅτουοῦν· ἀλλὰ

μόνον εἰπέ.

{ΣΩ.} Ἀλλ' ἴσως μου καταγελάσῃ, ἂν σοι δόξω πρεσβύτης ὢν ἔτι παίζειν.

{ΜΕΝ.} Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' εἰπὲ παντὶ τρόπῳ.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι σοί γε δεῖ χαρίζεσθαι, ὥστε καὶ ὀλίγου, εἴ με κελεύεις ἀποδύντα ὀρχήσασθαι, χαρισαίμην ἂν, ἐπειδὴ γε μόνῳ ἐσμέν. ἀλλ' ἄκουε. ἔλεγε γάρ, ὥς ἐγῶμαι, ἀρξαμένη λέγειν ἀπ' αὐτῶν τῶν τεθνεώτων οὕτωςί.

Stephanus page 236, section d, line 3

Ἔργῳ μὲν ἡμῖν οἶδε ἔχουσιν τὰ προσήκοντα σφίσιν αὐτοῖς, ὢν τυχόντες πορεύονται τὴν εἰμαρμένην πορείαν, προπεμφθέντες κοινῇ μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως, ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ τῶν οἰκείων· λόγῳ δὲ δὴ τὸν λειπόμενον κόσμον ὃ τε νόμος προσταττει ἀποδοῦναι τοῖς ἀνδράσιν καὶ χρή. ἔργων γὰρ εὖ πραχθέντων λόγῳ καλῶς ῥηθέντι μνήμη καὶ κόσμος τοῖς πράξασι γίγνεται παρὰ τῶν ἀκουσάντων· δεῖ δὴ τοιούτου τινὸς λόγου ὅστις τοὺς μὲν τετελευτηκότας ἱκανῶς ἐπαινέσεται, τοῖς δὲ ζῶσιν εὐμενῶς παραινέσεται, ἐκγόνοις μὲν καὶ ἀδελφοῖς μιμεῖσθαι

Stephanus page 236, section e, line 6

τὴν τῶνδε ἀρετὴν παρακελευόμενος, πατέρας δὲ καὶ μητέρας καὶ εἴ τινες τῶν ἄνωθεν ἔτι προγόνων λείπονται, τούτους δὲ παραμυθούμενος. τίς οὖν ἂν ἡμῖν τοιοῦτος λόγος φανείη; ἢ πόθεν ἂν ὀρθῶς ἀρξαίμεθα ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦντες, οἱ ζῶντές τε τοὺς ἑαυτῶν ἡὔφραινον δι' ἀρετὴν, καὶ τὴν τελευτὴν ἀντὶ τῆς τῶν ζώντων σωτηρίας ἡλλάξαντο; δοκεῖ μοι χρῆναι κατὰ φύσιν, ὥσπερ ἀγαθοὶ ἐγένοντο, οὕτω καὶ ἐπαινεῖν αὐτούς. ἀγαθοὶ δὲ ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι ἐξ ἀγαθῶν. τὴν εὐγένειαν οὖν πρῶτον αὐτῶν ἐγκωμιάζωμεν, δεύτερον δὲ τροφήν τε καὶ παιδείαν· ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν τῶν ἔργων πρᾶξιν ἐπιδεί-

Stephanus page 237, section b, line 2

ξωμεν, ὥς καλὴν καὶ ἀξίαν τούτων ἀπεφήγαντο. τῆς δ' εὐγενείας πρῶτον ὑπῆρξε τοῖσδε ἢ τῶν προγόνων γένεσις οὐκ ἔπηλυσ οὔσα, οὐδὲ τοὺς ἐκγόνους τούτους ἀποφνημαμένη μετοικούντας ἐν τῇ χώρᾳ ἄλλοθεν σφῶν ἡκόντων, ἀλλ' αὐτόχθονας καὶ τῷ ὄντι ἐν πατρίδι οἰκούντας καὶ ζῶντας, καὶ τρεφομένους οὐχ ὑπὸ μητρὸς ὥς οἱ ἄλλοι, ἀλλ' ὑπὸ μητρὸς τῆς χώρας ἐν ἣ ὥκουν, καὶ νῦν κείσθαι τελευτήσαντας ἐν οἰκείῳ τόπῳ τῆς τεκούσης καὶ θρεψάσης καὶ ὑποδεξαμένης. δικαιοτάτον δὴ κοσμήσαι πρῶτον τὴν μητέρα αὐτήν· οὕτω γὰρ συμβαίνει ἅμα καὶ ἡ τῶνδε εὐγένεια κοσμουμένη.

Stephanus page 237, section c, line 5

Ἔστι δὲ ἀξία ἡ χώρα καὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἐπαι-
νεῖσθαι, οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ, πρῶτον
δὲ καὶ μέγιστον ὅτι τυγχάνει οὕσα θεοφιλῆς. μαρτυρεῖ δὲ
ἡμῶν τῷ λόγῳ ἡ τῶν ἀμφισβητησάντων περὶ αὐτῆς θεῶν
ἕρις τε καὶ κρίσις· ἦν δὴ θεοὶ ἐπήνεσαν, πῶς οὐχ ὑπ'
ἀνθρώπων γε συμπάντων δικαία ἐπαινέεισθαι; δεύτερος δὲ
ἔπαινος δικαίως ἂν αὐτῆς εἴη, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ ἡ
πᾶσα γῆ ἀνεδίδου καὶ ἔφυε ζῶα παντοδαπά, θηρία τε καὶ βοτά,

ἐν τούτῳ ἡ ἡμετέρα θηρίων μὲν ἀγρίων ἄγονος καὶ καθαρά

Stephanus page 237, section d, line 6

ἐφάνη, ἐξελέξατο δὲ τῶν ζώων καὶ ἐγέννησεν ἄνθρωπον, ὃ
συνέσει τε ὑπερέχει τῶν ἄλλων καὶ δίκην καὶ θεοὺς μόνον
νομίζει. μέγα δὲ τεκμήριον τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡδε ἔτεκεν
ἡ γῆ τοὺς τῶνδ' τε καὶ ἡμετέρους προγόνους. πᾶν γὰρ τὸ
τεκὸν τροφήν ἔχει ἐπιτηδεῖαν ᾧ ἂν τέκη, ᾧ καὶ γυνὴ δῆλη
τεκοῦσά τε ἀληθῶς καὶ μή, ἀλλ' ὑποβαλλομένη, ἐὰν μὴ ἔχη
πηγὰς τροφῆς τῷ γεννωμένῳ. ὃ δὴ καὶ ἡ ἡμετέρα γῆ τε καὶ
μήτηρ ἱκανὸν τεκμήριον παρέχεται ὡς ἀνθρώπους γεννησα-
μένη· μόνη γὰρ ἐν τῷ τότε καὶ πρώτη τροφήν ἀνθρωπεῖαν
ἤνεγκεν τὸν τῶν πυρῶν καὶ κριθῶν καρπὸν, ᾧ κάλλιστα καὶ

Stephanus page 238, section a, line 2

ἄριστα τρέφεται τὸ ἀνθρώπειον γένος, ὡς τῷ ὄντι τοῦτο τὸ
ζῶον αὐτὴ γεννησαμένη. μᾶλλον δὲ ὑπὲρ γῆς ἢ γυναικὸς
προσθήκει δέχεσθαι τοιαῦτα τεκμήρια· οὐ γὰρ γῆ γυναικα
μεμίμηται κυήσει καὶ γεννήσει, ἀλλὰ γυνὴ γῆν. τούτου δὲ
τοῦ καρποῦ οὐκ ἐφθόνησεν, ἀλλ' ἔνειμεν καὶ τοῖς ἄλλοις.
μετὰ δὲ τοῦτο ἐλαίου γένεσιν, πόνων ἀρωγὴν, ἀνῆκεν τοῖς
ἐκγόνοις· θρεψαμένη δὲ καὶ αὐξήσασα πρὸς ἡβὴν ἄρχοντας
καὶ διδασκάλους αὐτῶν θεοὺς ἐπηγάγετο· ὧν τὰ μὲν ὀνόματα
πρέπει ἐν τῷ τοιῷδε ἔαν - ἴσμεν γάρ - οἱ τὸν βίον ἡμῶν
κατεσκεύασαν πρὸς τε τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν, τέχνας πρῶ-

Stephanus page 238, section b, line 5

τους παιδευσάμενοι, καὶ πρὸς τὴν ὑπὲρ τῆς χώρας φυλακὴν
ὅπλων κτησίν τε καὶ χρησίν διδαζάμενοι.

Γεννηθέντες δὲ καὶ παιδευθέντες οὕτως οἱ τῶνδε πρόγονοι
ᾤκουν πολιτείαν κατασκευασάμενοι, ἧς ὀρθῶς ἔχει διὰ βρα-
χέων ἐπιμνησθῆναι. πολιτεία γὰρ τροφή ἀνθρώπων ἐστίν,
καλὴ μὲν ἀγαθῶν, ἡ δὲ ἐναντία κακῶν. ὡς οὖν ἐν καλῇ
πολιτείᾳ ἐτράφησαν οἱ πρόσθεν ἡμῶν, ἀναγκαῖον δηλῶσαι,
δι' ἣν δὴ κακεῖνοι ἀγαθοὶ καὶ οἱ νῦν εἰσιν, ὧν οἶδε τυγχάνουσιν
ὄντες οἱ τετελευτηκότες. ἡ γὰρ αὐτὴ πολιτεία καὶ τότε ἦν
καὶ νῦν, ἀριστοκρατία, ἐν ἣ νῦν τε πολιτευόμεθα καὶ τὸν ἀεὶ

χρόνον ἐξ ἐκείνου ὡς τὰ πολλά. καλεῖ δὲ ὁ μὲν αὐτὴν δημοκρατίαν, ὁ δὲ ἄλλο, ᾧ ἂν χαίρη, ἔστι δὲ τῇ ἀληθείᾳ μετ' εὐδοξίας πλήθους ἀριστοκρατία. βασιλῆς μὲν γὰρ αἰεὶ ἡμῖν εἰσιν· οὗτοι δὲ τοτὲ μὲν ἐκ γένους, τοτὲ δὲ αἵρετοί· ἐγκρατὲς δὲ τῆς πόλεως τὰ πολλά τὸ πλῆθος, τὰς δὲ ἀρχὰς δίδωσι καὶ κράτος τοῖς αἰεὶ δόξασιν ἀρίστοις εἶναι, καὶ οὔτε ἀσθενεία οὔτε πενία οὔτ' ἀγνωσία πατέρων ἀπελήλαται οὐδείς οὐδὲ τοῖς ἐναντίοις τετίμηται, ὥσπερ ἐν ἄλλαις πόλεσιν, ἀλλὰ εἷς ὅρος, ὁ δόξας σοφὸς ἢ ἀγαθὸς εἶναι κρατεῖ καὶ ἀρχεῖ. αἰτία δὲ ἡμῖν τῆς πολιτείας ταύτης ἢ ἐξ ἴσου γένεσις. αἱ μὲν

γὰρ ἄλλαι πόλεις ἐκ παντοδαπῶν κατεσκευασμέναι ἀνθρώπων εἰσὶ καὶ ἀνωμάτων, ὥστε αὐτῶν ἀνώμαλοι καὶ αἱ πολιτεῖαι, τυραννίδες τε καὶ ὀλιγαρχίαι· οἰκοῦσιν οὖν ἔνιοι μὲν δούλους, οἱ δὲ δεσπότας ἀλλήλους νομίζοντες· ἡμεῖς δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι, μιᾶς μητρὸς πάντες ἀδελφοὶ φύντες, οὐκ ἀξιοῦμεν δοῦλοι οὐδὲ δεσπότης ἀλλήλων εἶναι, ἀλλ' ἢ ἰσογονία ἡμᾶς ἢ κατὰ φύσιν ἰσονομίαν ἀναγκάζει ζητεῖν κατὰ νόμον, καὶ μηδενὶ ἄλλῳ ὑπέικειν ἀλλήλοις ἢ ἀρετῆς δόξῃ καὶ φρονήσεως.

Ὅθεν δὴ ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ τεθραμμένοι οἱ τῶνδ' γε πατέρες καὶ οἱ ἡμέτεροι καὶ αὐτοὶ οὗτοι, καὶ καλῶς φύντες,

πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἔργα ἀπεφάναντο εἰς πάντας ἀνθρώπους καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, οἰόμενοι δεῖν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ Ἑλλήσιν ὑπὲρ Ἑλλήνων μάχεσθαι καὶ βαρβάροις ὑπὲρ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων. Εὐμόλπου μὲν οὖν καὶ Ἀμαζόνων ἐπιστρατευσάντων ἐπὶ τὴν χώραν καὶ τῶν ἔτι προτέρων ὡς ἡμύναντο, καὶ ὡς ἤμυναν Ἀργείοις πρὸς Καδμείους καὶ Ἡρακλείδαις πρὸς Ἀργείους, ὃ τε χρόνος βραχὺς ἀξίως διηγῆσασθαι, ποιηταί τε αὐτῶν ἤδη καλῶς τὴν ἀρετὴν ἐν μουσικῇ ὑμνήσαντες εἰς πάντας μεμνηύκασιν· ἐὰν οὖν ἡμεῖς ἐπιχειρῶμεν τὰ αὐτὰ λόγῳ ψιλῶ κοσμεῖν, τάχ' ἂν δεύτεροι

φαινοίμεθα. ταῦτα μὲν οὖν διὰ ταῦτα δοκεῖ μοι ἔαν, ἐπειδὴ καὶ ἔχει τὴν ἀξίαν· ὧν δὲ οὔτε ποιητὴς πῶ δόξαν ἀξίαν ἐπ' ἀξίοις λαβὼν ἔχει ἔτι τέ ἐστιν ἐν ἀμνηστία, τούτων πέρι μοι δοκεῖ χρῆναι ἐπιμνησθῆναι ἐπαινοῦντά τε καὶ προμνῶμενον ἄλλοις ἐς ὧδ' αὖτε καὶ τὴν ἄλλην ποίησιν αὐτὰ θεῖναι πρεπόντως τῶν πραξάντων. ἔστιν δὲ τούτων ὧν λέγω πρῶτα· Πέρσας ἡγουμένους τῆς Ἀσίας καὶ δουλουμένους τὴν Εὐρώπην ἔσχον οἱ τῆσδε τῆς χώρας ἔκγονοι, γονῆς δὲ ἡμέτεροι, ὧν καὶ δίκαιον καὶ χρὴ πρῶτον μεμνημένους ἐπαινέσαι

αὐτῶν τὴν ἀρετὴν. δεῖ δὴ αὐτὴν ἰδεῖν, εἰ μέλλει τις καλῶς

Stephanus page 239, section d, line 5

ἐπαινεῖν, ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενόμενον λόγῳ, ὅτε πᾶσα μὲν ἡ Ἀσία ἐδούλευε τρίτῳ ἤδη βασιλεῖ, ὧν ὁ μὲν πρῶτος Κῦρος ἐλευθερώσας Πέρσας τοὺς αὐτοῦ πολίτας τῷ αὐτοῦ φρονήματι ἅμα καὶ τοὺς δεσπότας Μήδους ἐδουλώσατο καὶ τῆς ἄλλης Ἀσίας μέχρι Αἰγύπτου ἤρξεν, ὁ δὲ υἱὸς Αἰγύπτου τε καὶ Λιβύης ὅσον οἶόν τ' ἦν ἐπιβαίνειν, τρίτος δὲ Δαρεῖος πεζῇ μὲν μέχρι Σκυθῶν τὴν ἀρχὴν ὠρίσατο, ναυσὶ δὲ τῆς τε θαλάττης ἐκράτει καὶ τῶν νήσων, ὥστε μηδὲ ἀξιούν ἀντίπαλον αὐτῷ μηδένα εἶναι· αἱ δὲ γινώμει δεδουλωμένοι ἀπάντων ἀνθρώπων ἦσαν· οὕτω πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ μάχιμα γένη

Stephanus page 240, section a, line 4

καταδεδουλωμένη ἦν ἡ Περσῶν ἀρχή. αἰτιασάμενος δὲ Δαρεῖος ἡμᾶς τε καὶ Ἑρετριᾶς, Σάρδεσιν ἐπιβουλεῦσαι προφασίζόμενος, πέμψας μυριάδας μὲν πεντήκοντα ἐν τε πλοίοις καὶ ναυσὶν, ναῦς δὲ τριακοσίας, Δᾶτιν δὲ ἄρχοντα, εἶπεν ἥκειν ἄγοντα Ἑρετριᾶς καὶ Ἀθηναίους, εἰ βούλοιο τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ἔχειν· ὁ δὲ πλεύσας εἰς Ἑρέτριαν ἐπ' ἄνδρας οἱ τῶν τότε Ἑλλήνων ἐν τοῖς εὐδοκιμώτατοι ἦσαν τὰ πρὸς τὸν πόλεμον καὶ οὐκ ὀλίγοι, τούτους ἐχειρώσατο μὲν ἐν τρισὶν ἡμέραις, διηρευνήσατο δὲ αὐτῶν πᾶσαν τὴν χώραν, ἵνα μηδεὶς ἀποφύγοι, τοιούτῳ τρόπῳ· ἐπὶ τὰ ὅρια ἐλθόντες

Stephanus page 240, section b, line 6

τῆς Ἑρετρικῆς οἱ στρατιῶται αὐτοῦ, ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν διαστάντες, συνάψαντες τὰς χεῖρας διηλθον ἅπασαν τὴν χώραν, ἵν' ἔχοιεν τῷ βασιλεῖ εἰπεῖν ὅτι οὐδεὶς σφᾶς ἀποπεφυγώς εἴη. τῇ δ' αὐτῇ διανοίᾳ κατηγάγοντο ἐξ Ἑρετρίας εἰς Μαραθῶνα, ὡς ἔτοιμόν σφισιν ὄν καὶ Ἀθηναίους ἐν τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀνάγκῃ ζεύξαντας Ἑρετριοῦσιν ἄγειν. τούτων δὲ τῶν μὲν πραχθέντων, τῶν δ' ἐπιχειρουμένων οὗτ' Ἑρετριοῦσιν ἐβοήθησεν Ἑλλήνων οὐδεὶς οὔτε Ἀθηναίους πλήν Λακεδαιμονίων - οὗτοι δὲ τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης ἀφίκοντο - οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐκπεπληγμένοι, ἀγαπῶντες τὴν

Stephanus page 240, section d, line 1

ἐν τῷ παρόντι σωτηρίαν, ἡσυχίαν ἤγον. ἐν τούτῳ δὴ ἂν τις γενόμενος γνοίη οἷοι ἄρα ἐτύγγανον ὄντες τὴν ἀρετὴν οἱ Μαραθῶνι δεξάμενοι τὴν τῶν βαρβάρων δύναμιν καὶ κολασάμενοι τὴν ὑπερηφανίαν ὅλης τῆς Ἀσίας καὶ πρῶτοι στήσαντες τρόπαια τῶν βαρβάρων, ἡγεμόνες καὶ διδάσκαλοι τοῖς ἄλλοις γενόμενοι ὅτι οὐκ ἄμαχος εἴη ἡ Περσῶν δύναμις, ἀλλὰ πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ ὑπείκει. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκείνους

τοὺς ἄνδρας φημί οὐ μόνον τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέρων
πατέρας εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς τε ἡμετέρας καὶ
συμπάντων τῶν ἐν τῇδε τῇ ἡπείρῳ· εἰς ἐκεῖνο γὰρ τὸ ἔργον

Stephanus page 240, section e, line 4

ἀποβλέψαντες καὶ τὰς ὑστέρας μάχας ἐτόλμησαν διακινδυνεύειν οἱ Ἕλληνες ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, μαθηταὶ τῶν Μαραθῶνι γενόμενοι. τὰ μὲν οὖν ἀριστεῖα τῷ λόγῳ ἐκείνοις ἀναθετέον, τὰ δὲ δευτερεῖα τοῖς περὶ Σαλαμῖνα καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχήσασι καὶ νικήσασι. καὶ γὰρ τούτων τῶν ἀνδρῶν

πολλὰ μὲν ἂν τις ἔχοι διελθεῖν, καὶ οἷα ἐπιόντα ὑπέμειναν κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ ὥς ἡμύναντο ταῦτα· ὁ δέ μοι δοκεῖ καὶ ἐκείνων κάλλιστον εἶναι, τούτου μνησθήσομαι, ὅτι τὸ ἐξῆς ἔργον τοῖς Μαραθῶνι διεπράξαντο. οἱ μὲν

Stephanus page 241, section a, line 7

γὰρ Μαραθῶνι τοσοῦτον μόνον ἐπέδειξαν τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι κατὰ γῆν οἷόν τε ἀμύνασθαι τοὺς βαρβάρους ὀλίγοις πολλούς, ναυσὶ δὲ ἔτι ἦν ἄδηλον καὶ δόξαν εἶχον Πέρσαι ἅμαχοι εἶναι κατὰ θάλατταν καὶ πλήθει καὶ πλούτῳ καὶ τέχνῃ καὶ ῥώμῃ· τοῦτο δὴ ἄξιον ἐπαινεῖν τῶν ἀνδρῶν τῶν τότε ναυμαχισάντων, ὅτι τὸν ἐχόμενον φόβον διέλυσαν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἔπαυσαν φοβουμένους πλῆθος νεῶν τε καὶ ἀνδρῶν. ὑπ' ἀμφοτέρων δὴ συμβαίνει, τῶν τε Μαραθῶνι μαχεσαμένων καὶ τῶν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχισάντων, παιδευθῆναι τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὑπὸ μὲν τῶν κατὰ γῆν, ὑπὸ δὲ τῶν κατὰ θάλατταν

Stephanus page 241, section c, line 3

μαθόντας καὶ ἐθισθέντας μὴ φοβεῖσθαι τοὺς βαρβάρους. τρίτον δὲ λέγω τὸ ἐν Πλαταιαῖς ἔργον καὶ ἀριθμῷ καὶ ἀρετῇ γενέσθαι τῆς Ἑλληνικῆς σωτηρίας, κοινὸν ἤδη τοῦτο Λακεδαιμονίων τε καὶ Ἀθηναίων. τὸ μὲν οὖν μέγιστον καὶ χαλεπώτατον οὗτοι πάντες ἡμύναντο, καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀρετὴν νῦν τε ὑφ' ἡμῶν ἐγκωμιάζονται καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ὑπὸ τῶν ὕστερον· μετὰ δὲ τοῦτο πολλοὶ μὲν πόλεις τῶν Ἑλλήνων ἔτι ἦσαν μετὰ τοῦ βαρβάρου, αὐτὸς δὲ ἡγγέλλετο βασιλεὺς διανοεῖσθαι ὥς ἐπιχειρήσων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. δίκαιον δὴ καὶ τούτων ἡμᾶς ἐπιμνησθῆναι,

Stephanus page 241, section d, line 5

οἱ τοῖς τῶν προτέρων ἔργοις τέλος τῆς σωτηρίας ἐπέθεσαν ἀνακαθηράμενοι καὶ ἐξέλάσαντες πᾶν τὸ βάρβαρον ἐκ τῆς θαλάττης. ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ τε ἐπ' Εὐρυμέδοντι ναυμαχίσαντες καὶ οἱ εἰς Κύπρον στρατεύσαντες καὶ οἱ εἰς Αἴγυπτον πλεύσαντες καὶ ἄλλοσε πολλαχόσε, ὧν χρὴ μεμνησθαι καὶ

χάριν αὐτοῖς εἰδέναι, ὅτι βασιλέα ἐποίησαν δείσαντα τῇ
ἑαυτοῦ σωτηρίᾳ τὸν νοῦν προσέχειν, ἀλλὰ μὴ τῇ τῶν Ἑλ-
λήνων ἐπιβουλεύειν φθορᾷ.

Καὶ οὗτος μὲν δὴ πάσῃ τῇ πόλει διηντλήθη ὁ πόλεμος ὑπὲρ
ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ὁμοφώνων πρὸς τοὺς βαρβάρους·

Stephanus page 242, section a, line 2

εἰρήνης δὲ γενομένης καὶ τῆς πόλεως τιμωμένης ἦλθεν ἐπ'
αὐτήν, ὃ δὴ φιλεῖ ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὖ πράττουσι
προσπίπτειν, πρῶτον μὲν ζῆλος, ἀπὸ ζήλου δὲ φθόνος· ὃ καὶ
τήνδε τὴν πόλιν ἄκουσαν ἐν πολέμῳ τοῖς Ἑλλήσι κατέ-
στησεν. μετὰ δὲ τοῦτο γενομένου πολέμου, συνέβαλον μὲν
ἐν Τανάγρα ὑπὲρ τῆς Βοιωτῶν ἐλευθερίας Λακεδαιμονίοις
μαχόμενοι, ἀμφισβητήσιμοι δὲ τῆς μάχης γενομένης, διέκρινε
τὸ ὕστερον ἔργον· οἱ μὲν γὰρ ὥχοντο ἀπιόντες, καταλιπόντες
[Βοιωτοὺς] οἷς ἐβοήθουν, οἱ δ' ἡμέτεροι τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐν Οἰνο-
φύτοις νικήσαντες τοὺς ἀδίκως φεύγοντας δικαίως κατήγαγον.

Stephanus page 242, section b, line 5

οὗτοι δὴ πρῶτοι μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον, Ἑλλήσιν ἤδη
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας βοηθοῦντες πρὸς Ἑλληνας, ἄνδρες ἀγαθοὶ
γενόμενοι καὶ ἐλευθερώσαντες οἷς ἐβοήθουν, ἐν τῷδε τῷ
μνηματι τιμηθέντες ὑπὸ τῆς πόλεως πρῶτοι ἐτέθησαν. μετὰ
δὲ ταῦτα πολλοῦ πολέμου γενομένου, καὶ πάντων τῶν
Ἑλλήνων ἐπιστρατευσάντων καὶ τεμόντων τὴν χώραν καὶ
ἀναξίαν χάριν ἐκτινόντων τῇ πόλει, νικήσαντες αὐτοὺς
ναυμαχία οἱ ἡμέτεροι καὶ λαβόντες αὐτῶν τοὺς ἡγεμόνας
Λακεδαιμονίους ἐν τῇ Σφαγίᾳ, ἐξὸν αὐτοῖς διαφθεῖραι ἐφεί-
σαντο καὶ ἀπέδοσαν καὶ εἰρήνην ἐποίησαντο, ἡγούμενοι πρὸς

Stephanus page 242, section d, line 2

μὲν τὸ ὁμόφυλον μέχρι νίκης δεῖν πολεμεῖν, καὶ μὴ δι'
ὀργὴν ἰδίαν πόλεως τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων διολλύναι,
πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους μέχρι διαφθορᾶς. τούτους δὴ ἄξιον
ἐπαινέσαι τοὺς ἄνδρας, οἱ τοῦτον τὸν πόλεμον πολεμήσαντες
ἐνθάδε κεῖνται, ὅτι ἐπέδειξαν, εἴ τις ἄρα ἡμφεσβήτει ὥς ἐν
τῷ προτέρῳ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς βαρβάρους ἄλλοι τινὲς
εἶεν ἀμείνους Ἀθηναίων, ὅτι οὐκ ἀληθῆ ἀμφισβητοῖεν· οὗτοι
γὰρ ἐνταῦθα ἔδειξαν, στασιασάσης τῆς Ἑλλάδος περιγενό-
μενοι τῷ πολέμῳ, τοὺς προεστῶτας τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
χειρωσάμενοι, μεθ' ὧν τότε τοὺς βαρβάρους ἐνίκων κοινῇ,

Stephanus page 242, section e, line 4

τούτους νικῶντες ἰδίᾳ. τρίτος δὲ πόλεμος μετὰ ταύτην τὴν
εἰρήνην ἀνέλπιστός τε καὶ δεινὸς ἐγένετο, ἐν ᾧ πολλοὶ καὶ
ἀγαθοὶ τελευτήσαντες ἐνθάδε κεῖνται, πολλοὶ μὲν ἀμφὶ Σι-

κελίαν πλειῖστα τρόπαια στήσαντες ὑπὲρ τῆς Λεοντίων
ἐλευθερίας, οἷς βοηθοῦντες διὰ τοὺς ὄρκους ἔπλευσαν εἰς
ἐκείνους τοὺς τόπους, διὰ δὲ μῆκος τοῦ πλοῦ εἰς ἀπορίαν
τῆς πόλεως καταστάσης καὶ οὐ δυναμένης αὐτοῖς ὑπηρετεῖν,
τούτῳ ἀπειπόντες ἐδυστύχησαν· ὧν οἱ ἐχθροὶ καὶ προσπολε-
μήσαντες πλείῳ ἔπαινον ἔχουσι σωφροσύνης καὶ ἀρετῆς ἢ
τῶν ἄλλων οἱ φίλοι· πολλοὶ δ' ἐν ταῖς ναυμαχίαις ταῖς καθ'

Stephanus page 243, section a, line 8

Ἑλλήσποντον, μιᾷ μὲν ἡμέρᾳ πάσας τὰς τῶν πολεμίων
ἐλόντες ναῦς, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας νικήσαντες· ὁ δ' εἶπον
δεινὸν καὶ ἀνέλπιστον τοῦ πολέμου γενέσθαι, τόδε λέγω τὸ
εἰς τοσοῦτον φιλονικίας ἐλθεῖν πρὸς τὴν πόλιν τοὺς ἄλλους
Ἕλληνας, ὥστε τολμῆσαι τῷ ἐχθίστῳ ἐπικηρυκεύσασθαι
βασιλεῖ, ὃν κοινῇ ἐξέβαλον μεθ' ἡμῶν, ἰδίᾳ τοῦτον πάλιν
ἐπάγεσθαι, βάρβαρον ἐφ' Ἕλληνας, καὶ συναθροῖσαι ἐπὶ
τὴν πόλιν πάντας Ἕλληνάς τε καὶ βαρβάρους. οὗ δὴ καὶ
ἐκφανὴς ἐγένετο ἡ τῆς πόλεως ῥώμη τε καὶ ἀρετή. οἰομένων
γὰρ ἤδη αὐτὴν καταπεπολεμηθῆσαι καὶ ἀπειλημμένων ἐν

Stephanus page 243, section c, line 3

Μυτιλήνῃ τῶν νεῶν, βοηθήσαντες ἐξήκοντα ναυσίν, αὐτοὶ
ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς, καὶ ἄνδρες γενόμενοι ὁμολογουμένως
ἄριστοι, νικήσαντες μὲν τοὺς πολεμίους, λυσάμενοι δὲ τοὺς
φίλους, ἀναξίου τύχης τυχόντες, οὐκ ἀναιρεθέντες ἐκ τῆς
θαλάττης κεῖνται ἐνθάδε. ὧν χρὴ αἰεὶ μεμνησθαί τε καὶ
ἐπαινεῖν· τῇ μὲν γὰρ ἐκείνων ἀρετῇ ἐνικήσαμεν οὐ μόνον
τὴν τότε ναυμαχίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄλλον πόλεμον· δόξαν
γὰρ δι' αὐτοὺς ἡ πόλις ἔσχεν μή ποτ' ἂν καταπολεμηθῆναι
μηδ' ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων - καὶ ἀληθῆ ἔδοξεν - τῇ δὲ ἡμετέρᾳ
αὐτῶν διαφορᾷ ἐκρατήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν ἄλλων· ἀήττητοι

Stephanus page 243, section d, line 6

γὰρ ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ γε ἐκείνων ἐσμέν, ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ ἡμᾶς
αὐτοὺς καὶ ἐνικήσαμεν καὶ ἡττήθημεν. μετὰ δὲ ταῦτα
ἡσυχίας γενομένης καὶ εἰρήνης πρὸς τοὺς ἄλλους, ὁ οἰκεῖος
ἡμῖν πόλεμος οὕτως ἐπολεμήθη, ὥστε εἴπερ εἰμαρμένον εἶη
ἀνθρώποις στασιάσαι, μὴ ἂν ἄλλως εὖξασθαι μηδένα πόλιν
ἐαυτοῦ νοσῆσαι. ἔκ τε γὰρ τοῦ Πειραιῶς καὶ τοῦ ἄστεως
ὥς ἀσμένως καὶ οἰκείως ἀλλήλοις συνέμειξαν οἱ πολῖται καὶ
παρ' ἐλπίδα τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, τόν τε πρὸς τοὺς Ἑλευσῖνι
πόλεμον ὥς μετρίως ἔθεντο· καὶ τούτων ἀπάντων οὐδὲν ἄλλ'
αἴτιον ἢ ἡ τῷ ὄντι συγγένεια, φιλίαν βέβαιον καὶ ὁμόφυλον

Stephanus page 244, section a, line 3

οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ παρεχομένη. χρὴ δὲ καὶ τῶν ἐν τούτῳ

τῷ πολέμῳ τελευτησάντων ὑπ' ἀλλήλων μνεῖαν ἔχειν καὶ
διαλλάττειν αὐτοὺς ᾧ δυνάμεθα, εὐχαῖς καὶ θυσίαις, ἐν τοῖς
τοιοῖσδε, τοῖς κρατοῦσιν αὐτῶν εὐχομένους, ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς
διηλλάγμεθα. οὐ γὰρ κακία ἀλλήλων ἦσαντο οὐδ' ἔχθρα
ἀλλὰ δυστυχία. μάρτυρες δὲ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐσμεν τούτων οἱ
ζῶντες· οἱ αὐτοὶ γὰρ ὄντες ἐκείνοις γένει συγγνώμην ἀλλήλοις
ἔχομεν ὧν τ' ἐποιήσαμεν ὧν τ' ἐπάθομεν. μετὰ δὲ τοῦτο
παντελῶς εἰρήνης ἡμῖν γενομένης, ἡσυχίαν ἦγεν ἡ πόλις,
τοῖς μὲν βαρβάροις συγγιγνώσκουσα, ὅτι παθόντες ὑπ' αὐ-

Stephanus page 244, section b, line 6

τῆς κακῶς [ἱκανῶς] οὐκ ἐνδεῶς ἡμύναντο, τοῖς δὲ Ἑλλησιν
ἀγανακτοῦσα, μεμνημένη ὥς εὖ παθόντες ὑπ' αὐτῆς οἶαν
χάριν ἀπέδοσαν, κοινωσάμενοι τοῖς βαρβάροις, τάς τε ναῦς
περιελόμενοι αἱ ποτ' ἐκείνους ἔσωσαν, καὶ τείχη καθελόντες
ἀνθ' ὧν ἡμεῖς τὰ κείνων ἐκωλύσαμεν πεσεῖν· διανοουμένη δὲ

ἡ πόλις μὴ ἂν ἔτι ἀμῦναι μήτε Ἑλλησι πρὸς ἀλλήλων
δουλουμένοις μήτε ὑπὸ βαρβάρων, οὕτως ᾧ κει. ἡμῶν οὖν
ἐν τοιαύτῃ διανοίᾳ ὄντων ἡγησάμενοι Λακεδαιμόνιοι τοὺς μὲν
τῆς ἐλευθερίας ἐπικούρους πεπτωκέναι ἡμᾶς, σφέτερον δὲ ἤδη

Stephanus page 244, section d, line 1

ἔργον εἶναι καταδουλοῦσθαι τοὺς ἄλλους, ταῦτ' ἔπραττον. καὶ
μηκύνειν μὲν τί δεῖ; οὐ γὰρ πάλαι οὐδὲ παλαιῶν ἀνθρώπων
γεγονότα λέγοιμ' ἂν τὰ μετὰ ταῦτα· αὐτοὶ γὰρ ἴσμεν ὥς
ἐκπεπληγμένοι ἀφίκοντο εἰς χρεῖαν τῆς πόλεως τῶν τε Ἑλ-
λήνων οἱ πρῶτοι, Ἀργεῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι, καὶ τό
γε θεϊότατον πάντων, τὸ καὶ βασιλέα εἰς τοῦτο ἀπορίας
ἀφικέσθαι, ὥστε περιστῆναι αὐτῷ μηδαμόθεν ἄλλοθεν τὴν
σωτηρίαν γενέσθαι ἀλλ' ἢ ἐκ ταύτης τῆς πόλεως, ἣν προθύμως
ἀπώλλυ. καὶ δὴ καὶ εἴ τις βούλοιτο τῆς πόλεως κατη-
γορησαί δικαίως, τοῦτ' ἂν μόνον λέγων ὀρθῶς ἂν κατηγοροῖ,

Stephanus page 244, section e, line 3

ὥς αἰεὶ λίαν φιλοικτίρμων ἐστὶ καὶ τοῦ ἥττονος θεραπείς. καὶ
δὴ καὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ οὐχ οἷα τε ἐγένετο καρτερῆσαι οὐδὲ
διαφυλάξαι ἃ ἐδέδοκτο αὐτῇ, τὸ μηδενὶ δουλουμένῳ βοηθεῖν
τῶν σφᾶς ἀδικησάντων, ἀλλὰ ἐκάμφθη καὶ ἐβοήθησεν, καὶ
τοὺς μὲν Ἑλληνας αὐτῇ βοηθήσασα ἀπελύσατο δουλείας,
ὥστ' ἐλευθέρους εἶναι μέχρι οὗ πάλιν αὐτοὶ αὐτοὺς κατε-
δουλώσαντο, βασιλεῖ δὲ αὐτῇ μὲν οὐκ ἐτόλμησεν βοηθῆσαι,
αἰσχυνομένη τὰ τρόπαια τὰ τε Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ
Πλαταιαῖς, φυγάδας δὲ καὶ ἐθελοντὰς ἐάσασα μόνον βοηθῆσαι
ὁμολογουμένως ἔσωσεν. τειχισαμένη δὲ καὶ ναυπηγησαμένη,

Stephanus page 245, section b, line 1

ἐκδεξαμένη τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ ἤναγκάσθη πολεμεῖν, ὑπὲρ Παρίων ἐπολέμει Λακεδαιμονίοις. φοβηθεὶς δὲ βασιλεὺς τὴν πόλιν, ἐπειδὴ ἑώρα Λακεδαιμονίους τῷ κατὰ θάλατταν πολέμῳ ἀπαγορεύοντας, ἀποστῆναι βουλόμενος ἐξήτει τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ, οὕςπερ πρότερον Λακεδαιμόνιοι αὐτῷ ἐξέδωσαν, εἰ μέλλοι συμμαχήσιν ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις συμμαχοῖς, ἡγούμενος οὐκ ἐθέλῃσιν, ἴν' αὐτῷ πρόφασις εἴη τῆς ἀποστάσεως. καὶ τῶν μὲν ἄλλων συμμαχῶν ἐψεύσθη· ἠθέλησαν γὰρ αὐτῷ ἐκδιδόναι καὶ συνέθεντο καὶ ὤμοσαν Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι,

Stephanus page 245, section c, line 4

εἰ μέλλοι χρήματα παρέξειν, ἐκδώσειν τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ Ἕλληνας· μόνοι δὲ ἡμεῖς οὐκ ἐτολμήσαμεν οὔτε ἐκδοῦναι οὔτε ὁμόσαι. οὕτω δὴ τοι τό γε τῆς πόλεως γενναῖον καὶ ἐλεύθερον βέβαιόν τε καὶ ὑγιές ἐστιν καὶ φύσει μισοβάρβαρον, διὰ τὸ εἰλικρινῶς εἶναι Ἕλληνας καὶ ἀμιγεῖς βαρβάρων. οὐ γὰρ Πέλοπες οὐδὲ Κάδμοι οὐδὲ Αἴγυπτοὶ τε καὶ Δαναοὶ οὐδὲ ἄλλοι πολλοὶ φύσει μὲν βάρβαροι ὄντες, νόμῳ δὲ Ἕλληνες, συνοικοῦσιν ἡμῖν, ἀλλ' αὐτοὶ Ἕλληνες, οὐ μειξοβάρβαροι οἰκοῦμεν, ὅθεν καθαρὸν τὸ μῖσος ἐντέτηκε τῇ πόλει τῆς ἀλλοτρίας φύσεως. ὅμως δ' οὖν ἐμονώθημεν πάλιν

Stephanus page 245, section e, line 1

διὰ τὸ μὴ ἐθέλῃν αἰσχροὺς καὶ ἀνόσιον ἔργον ἐργάσασθαι Ἕλληνας βαρβάροις ἐκδόντες. ἐλθόντες οὖν εἰς ταῦτά ἐξ ὧν καὶ τὸ πρότερον κατεπολεμήθημεν, σὺν θεῷ ἄμεινον ἢ τότε ἐθέμεθα τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ ναῦς καὶ τεῖχη ἔχοντες καὶ τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀποικίας ἀπηλλάγημεν τοῦ πολέμου οὕτως, <ὥστ'> ἀγαπητῶς ἀπηλλάττοντο καὶ οἱ πολέμιοι. ἀνδρῶν μέντοι ἀγαθῶν καὶ ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ἐστερήθημεν, τῶν τε ἐν Κορίνθῳ χρησαμένων δυσχωρία καὶ ἐν Λεχαίῳ προδοσία· ἀγαθοὶ δὲ καὶ οἱ βασιλέα ἐλευθερώσαντες καὶ ἐκβαλόντες ἐκ τῆς θαλάττης Λακεδαιμονίους· ὧν ἐγὼ μὲν

Stephanus page 246, section a, line 3

ὕμᾱς ἀναμνησκῶ, ὑμᾶς δὲ πρέπει συνεπαινεῖν τε καὶ κοσμεῖν τοιούτους ἄνδρας.

Καὶ τὰ μὲν δὴ ἔργα ταῦτα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὑπὲρ τῆς πόλεως τετελευτήκασι, πολλὰ μὲν τὰ εἰρημένα καὶ καλὰ, πολὺ δ' ἔτι πλείω καὶ καλλίω τὰ ὑπολειπόμενα· πολλὰ γὰρ ἂν ἡμέραι καὶ νύκτες οὐχ ἱκαναὶ γένοιτο τῷ τὰ πάντα μέλλοντι περαίνειν. τούτων οὖν χρὴ μεμνημένους τοῖς τούτων ἐκγόνοις πάντ' ἄνδρα παρακελεύεσθαι, ὥςπερ ἐν πολέμῳ, μὴ λείπειν τὴν τάξιν τὴν τῶν

προγόνων μηδ' εἰς τοῦπίσω ἀναχωρεῖν εἴκοντας κάκη. ἐγὼ

Stephanus page 246, section b, line 6

μὲν οὖν καὶ αὐτός, ὧ παιῖδες ἀνδρῶν ἀγαθῶν, νῦν τε παρα-
κελεύομαι καὶ ἐν τῷ λοιπῷ χρόνῳ, ὅπου ἂν τῷ ἐντυγχάνω
ὑμῶν, καὶ ἀναμνήσω καὶ διακελεύσομαι προθυμεῖσθαι εἶναι
ὡς ἀρίστους· ἐν δὲ τῷ παρόντι δίκαιός εἰμι εἰπεῖν ἃ οἱ
πατέρες ἡμῖν ἐπέσκηπτον ἀπαγγέλλειν τοῖς ἀεὶ λειπομένοις,
εἴ τι πάσχοιεν, ἡνίκα κινδυνεύσειν ἔμελλον. φράσω δὲ ὑμῖν
ἃ τε αὐτῶν ἤκουσα ἐκείνων καὶ οἷα νῦν ἡδέως ἂν εἴποιεν ὑμῖν
λαβόντες δύναμιν, τεκμαιρόμενος ἐξ ὧν τότε ἔλεγον. ἀλλὰ
νομίζειν χρή αὐτῶν ἀκούειν ἐκείνων ἃ ἂν ἀπαγγέλλω· ἔλεγον
δὲ τάδε -

Stephanus page 246, section d, line 1

Ὡ παιῖδες, ὅτι μὲν ἐστε πατέρων ἀγαθῶν, αὐτὸ μηνύει τὸ
νῦν παρόν· ἡμῖν δὲ ἐξὸν ζῆν μὴ καλῶς, καλῶς αἰρούμεθα
μᾶλλον τελευτᾶν, πρὶν ὑμᾶς τε καὶ τοὺς ἔπειτα εἰς ὀνειδῆ
καταστῆσαι καὶ πρὶν τοὺς ἡμετέρους πατέρας καὶ πᾶν τὸ
πρόσθεν γένος αἰσχύναι, ἡγούμενοι τῷ τοὺς αὐτοῦ αἰσχύναντι
ἀβίωτον εἶναι, καὶ τῷ τοιούτῳ οὔτε τινὰ ἀνθρώπων οὔτε
θεῶν φίλον εἶναι οὔτ' ἐπὶ γῆς οὔθ' ὑπὸ γῆς τελευτήσαντι.
χρή οὖν μεμνημένους τῶν ἡμετέρων λόγων, ἐάν τι καὶ ἄλλο
ἀσκήτε, ἀσκεῖν μετ' ἀρετῆς, εἰδότας ὅτι τούτου λειπόμενα
πάντα καὶ κτήματα καὶ ἐπιτηδεύματα αἰσχρὰ καὶ κακά. οὔτε

Stephanus page 246, section e, line 3

γὰρ πλοῦτος κάλλος φέρει τῷ κεκτημένῳ μετ' ἀνανδρίας -
ἄλλῳ γὰρ ὁ τοιοῦτος πλουτεῖ καὶ οὐχ ἑαυτῷ - οὔτε σώματος
κάλλος καὶ ἰσχύς δειλῷ καὶ κακῷ συνοικοῦντα πρέποντα
φαίνεται ἀλλ' ἀπρεπῇ, καὶ ἐπιφανέστερον ποιεῖ τὸν ἔχοντα
καὶ ἐκφαίνει τὴν δειλίαν· πᾶσά τε ἐπιστήμη χωριζομένη
δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία
φαίνεται. ὧν ἕνεκα καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον καὶ διὰ παντὸς
πᾶσαν πάντως προθυμίαν πειρᾶσθε ἔχειν ὅπως μάλιστα μὲν
ὑπερβαλεῖσθε καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς πρόσθεν εὐκλεία· εἰ δὲ μή,
ἴστε ὡς ἡμῖν, ἂν μὲν νικῶμεν ὑμᾶς ἀρετῇ, ἡ νίκη αἰσχύνῃν

Stephanus page 247, section a, line 6

φέρει, ἢ δὲ ἦττα, ἐάν ἡττώμεθα, εὐδαιμονίαν. μάλιστα δ'
ἂν νικῶμεθα καὶ ὑμεῖς νικώητε, εἰ παρασκευάσαισθε τῇ τῶν
προγόνων δόξῃ μὴ καταχρησόμενοι μηδ' ἀναλώσοντες αὐτήν,
γνόντες ὅτι ἀνδρὶ οἰομένῳ τί εἶναι οὐκ ἔστιν αἰσχίον οὐδὲν
ἢ παρέχειν ἑαυτὸν τιμώμενον μὴ δι' ἑαυτὸν ἀλλὰ διὰ δόξαν
προγόνων. εἶναι μὲν γὰρ τιμὰς γονέων ἐκγόνοις καλὸς
θησαυρὸς καὶ μεγαλοπρεπής· χρῆσθαι δὲ καὶ χρημάτων καὶ

τιμῶν θησαυρῶ, καὶ μὴ τοῖς ἐκγόνοις παραδιδόναι, αἰσχροὺς
καὶ ἄνανδρον, ἀπορίᾳ ἰδίων αὐτοῦ κτημάτων τε καὶ εὐδοξιῶν.
καὶ ἐὰν μὲν ταῦτα ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρὰ φίλους ἡμᾶς

Stephanus page 247, section c, line 2

ἀφίξεσθε, ὅταν ὑμᾶς ἡ προσήκουσα μοῖρα κομίση· ἀμελή-
σαντας δὲ ὑμᾶς καὶ κακισθέντας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται.
τοῖς μὲν οὖν παισὶ ταῦτ' εἰρήσθω.

Πατέρας δὲ ἡμῶν, οἷς εἰσὶ, καὶ μητέρας ἀεὶ χρή παρα-
μυθεῖσθαι ὥς ῥᾶστα φέρειν τὴν συμφορὰν, ἐὰν ἄρα συμβῇ
γενέσθαι, καὶ μὴ συνοδύρεσθαι - οὐ γὰρ τοῦ λυπήσοντος
προσδεήσονται· ἱκανὴ γὰρ ἔσται καὶ ἡ γενομένη τύχη τοῦτο
πορίζειν - ἀλλ' ἰωμένους καὶ πρᾶυνοντας ἀναμιμνήσκειν αὐ-
τοὺς ὅτι ὧν ἠὔχοντο τὰ μέγιστα αὐτοῖς οἱ θεοὶ ἐπήκοοι
γεγόνασιν. οὐ γὰρ ἀθανάτους σφίσι παῖδας ἠὔχοντο γενέσθαι

Stephanus page 247, section d, line 5

ἀλλ' ἀγαθοὺς καὶ εὐκλεεῖς, ὧν ἔτυχον, μεγίστων ἀγαθῶν
ὄντων· πάντα δὲ οὐ ῥᾶδιον θνητῷ ἀνδρὶ κατὰ νοῦν ἐν τῷ
ἑαυτοῦ βίῳ ἐκβαίνειν. καὶ φέροντες μὲν ἀνδρείως τὰς
συμφορὰς δόξουσιν τῷ ὄντι ἀνδρείων παίδων πατέρες εἶναι
καὶ αὐτοὶ τοιοῦτοι, ὑπεῖκοντες δὲ ὑποψίαν παρέξουσιν ἢ μὴ

ἡμέτεροι εἶναι ἢ ἡμῶν τοὺς ἐπαινοῦντας καταψεύδεσθαι· χρή
δὲ οὐδέτερα τούτων, ἀλλ' ἐκείνους μάλιστα ἡμῶν ἐπαινέτας
εἶναι ἔργῳ, παρέχοντας αὐτοὺς φαινομένους τῷ ὄντι πατέρας
ὄντας ἀνδρας ἀνδρῶν. πάλαι γὰρ δὴ τὸ Μηδὲν ἄγαν λεγό-

Stephanus page 247, section e, line 6

μενον καλῶς δοκεῖ λέγεσθαι· τῷ γὰρ ὄντι εὖ λέγεται. ὅτῳ
γὰρ ἀνδρὶ εἰς ἑαυτὸν ἀνήρτηται πάντα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν
φέροντα ἢ ἐγγὺς τούτου, καὶ μὴ ἐν ἄλλοις ἀνθρώποις
αἰωρεῖται ἐξ ὧν ἢ εὖ ἢ κακῶς πραξάντων πλανᾶσθαι ἡνάγκ-
ασται καὶ τὰ ἐκείνου, τούτῳ ἄριστα παρεσκευάσται ζῆν,
οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων καὶ οὗτος ὁ ἀνδρεῖος καὶ φρόνιμος·
οὗτος γιγνομένων χρημάτων καὶ παίδων καὶ διαφθειρομένων
μάλιστα πείσεται τῇ παροιμίᾳ· οὔτε γὰρ χαίρων οὔτε λυπού-
μενος ἄγαν φανήσεται διὰ τὸ αὐτῷ πεποιθέναι. τοιούτους
δὲ ἡμεῖς γε ἀξιούμεν καὶ τοὺς ἡμετέρους εἶναι καὶ βουλόμεθα

Stephanus page 248, section b, line 2

καὶ φαμέν, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς νῦν παρέχομεν τοιούτους, οὐκ
ἀγανακτοῦντας οὐδὲ φοβούμενους ἄγαν εἰ δεῖ τελευτᾶν ἐν τῷ
παρόντι. δεόμεθα δὲ καὶ πατέρων καὶ μητέρων τῇ αὐτῇ ταύτῃ
διανοίᾳ χρωμένους τὸν ἐπίλοιπον βίον διάγειν, καὶ εἰδέναι
ὅτι οὐ θρηνοῦντες οὐδὲ ὀλοφυρόμενοι ἡμᾶς ἡμῖν μάλιστα

χαριουῖνται, ἀλλ' εἴ τις ἔστι τοῖς τετελευτηκόσιν αἰσθησις
τῶν ζώντων, οὕτως ἀχάριστοι εἶεν ἂν μάλιστα, ἑαυτοὺς τε
κακοῦντες καὶ βαρέως φέροντες τὰς συμφοράς· κούφως δὲ καὶ
μετρίως μάλιστ' ἂν χαρίζοιντο. τὰ μὲν γὰρ ἡμέτερα τελευτὴν
ἤδη ἔξει ἥπερ καλλίστη γίνεται ἀνθρώποις, ὥστε πρέπει

Stephanus page 248, section c, line 5

αὐτὰ μᾶλλον κοσμεῖν ἢ θρηνεῖν· γυναικῶν δὲ τῶν ἡμετέρων
καὶ παίδων ἐπιμελούμενοι καὶ τρέφοντες καὶ ἐνταῦθα τὸν
νοῦν τρέποντες τῆς τε τύχης μάλιστ' ἂν εἶεν ἐν λήθῃ καὶ
ζῶεν κάλλιον καὶ ὀρθότερον καὶ ἡμῖν προσφιλέστερον. ταῦτα
δὴ ἱκανὰ τοῖς ἡμετέροις παρ' ἡμῶν ἀγγέλλειν· τῇ δὲ πόλει
παρακελευοίμεθ' ἂν ὅπως ἡμῖν καὶ πατέρων καὶ υἱῶν
ἐπιμελήσονται, τοὺς μὲν παιδεύοντες κοσμίως, τοὺς δὲ
γηροτροφοῦντες ἀξίως· νῦν δὲ ἴσμεν ὅτι καὶ ἐὰν μὴ ἡμεῖς
παρακελευώμεθα, ἱκανῶς ἐπιμελήσεται.

Ταῦτα οὖν, ὦ παῖδες καὶ γονεῖς τῶν τελευτησάντων, ἐκεῖνοί

Stephanus page 248, section e, line 1

τε ἐπέσκηπτον ἡμῖν ἀπαγγέλλειν, καὶ ἐγὼ ὥς δύναμαι προθυ-
μότατα ἀπαγγέλλω· καὶ αὐτὸς δέομαι ὑπὲρ ἐκείνων, τῶν μὲν
μιμεῖσθαι τοὺς αὐτῶν, τῶν δὲ θαρρεῖν ὑπὲρ αὐτῶν, ὥς ἡμῶν
καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ γηροτροφησόντων ὑμᾶς καὶ ἐπιμελη-
σομένων, ὅπου ἂν ἕκαστος ἐκάστω ἐντυγχάνῃ ὁτρωοῦν τῶν
ἐκείνων. τῆς δὲ πόλεως ἴστε που καὶ αὐτοὶ τὴν ἐπιμέλειαν,
ὅτι νόμους θεμένη περὶ τοὺς τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τελευτη-
σάντων παῖδας τε καὶ γεννήτορας ἐπιμελεῖται, καὶ δια-
φερόντως τῶν ἄλλων πολιτῶν προστέτακται φυλάττειν ἀρχῇ
ἥπερ μεγίστη ἐστίν, ὅπως ἂν οἱ τούτων μὴ ἀδικῶνται πατέρες

Stephanus page 249, section a, line 3

τε καὶ μητέρες· τοὺς δὲ παῖδας συνεκτρέφει αὐτῇ, προθυμου-
μένη ὅτι μάλιστ' ἄδηλον αὐτοῖς τὴν ὀρφανίαν γενέσθαι, ἐν
πατρὸς σχήματι καταστᾶσα αὐτοῖς αὐτὴ ἔτι τε παισὶν οὖσιν,
καὶ ἐπειδὴν εἰς ἀνδρὸς τέλος ἴωσιν, ἀποπέμπει ἐπὶ τὰ σφέτερ'
αὐτῶν πανοπλίᾳ κοσμήσασα, ἐνδεικνυμένη καὶ ἀναμιμνή-
σκουσα τὰ τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύματα ὄργανα τῆς πατρώας
ἀρετῆς διδοῦσα, καὶ ἅμα οἰωνοῦ χάριν ἄρχεσθαι ἰέναι ἐπὶ τὴν
πατρώαν ἐστίαν ἄρξοντα μετ' ἰσχύος ὅπλοις κεκοσμημένον.
αὐτοὺς δὲ τοὺς τελευτήσαντας τιμῶσα οὐδέποτε ἐκλείπει,
καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν αὐτῇ τὰ νομιζόμενα ποιοῦσα κοινῇ

Stephanus page 249, section b, line 5

πᾶσιν ἅπερ ἐκάστω ἰδίᾳ γίνεται, πρὸς δὲ τούτοις ἀγῶνας
γυμνικοὺς καὶ ἵππικοὺς τιθεῖσα καὶ μουσικῆς πάσης, καὶ
ἀτεχνῶς τῶν μὲν τελευτησάντων ἐν κληρονόμου καὶ υἱοῦ

μοίρα καθεστηκυῖα, τῶν δὲ υἱῶν ἐν πατρός, γονέων δὲ τῶν
τούτων ἐν ἐπιτρόπου, πᾶσαν πάντων παρὰ πάντα τὸν χρόνον
ἐπιμέλειαν ποιουμένη. ὧν χρηρὴ ἐνθυμουμένους πραότερον
φέρειν τὴν συμφορὰν· τοῖς τε γὰρ τελευτήσασι καὶ τοῖς
ζῶσιν οὕτως ἂν προσφιλέστατοι εἴτε καὶ ῥᾶστοι θεραπεύειν
τε καὶ θεραπεύεσθαι. νῦν δὲ ἤδη ὑμεῖς τε καὶ οἱ ἄλλοι
πάντες κοινῇ κατὰ τὸν νόμον τοὺς τετελευτηκότας ἀπολο-

Stephanus page 249, section c, line 8

φυράμενοι ἄπιτε.

Οὗτός σοι ὁ λόγος, ὦ Μενέξενε, Ἀσπασίας τῆς Μιλησίας
ἐστίν.

{MEN.} Νῆ Δία, ὦ Σώκρατες, μακαρίαν γε λέγεις τὴν
Ἀσπασίαν, εἰ γυνὴ οὕσα τοιούτους λόγους οἷα τ' ἐστὶ
συντιθέναι.

{ΣΩ.} Ἀλλ' εἰ μὴ πιστεύεις, ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ, καὶ
ἀκούσῃ αὐτῆς λεγούσης.

{MEN.} Πολλάκις, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ἐντετύχηκα Ἀσπασίᾳ,

Stephanus page 249, section d, line 9

καὶ οἶδα οἷα ἐστίν.

{ΣΩ.} Τί οὖν; οὐκ ἄγασαι αὐτὴν καὶ νῦν χάριν ἔχεις τοῦ
λόγου αὐτῆς;

{MEN.} Καὶ πολλήν γε, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ χάριν ἔχω τούτου
τοῦ λόγου ἐκείνη ἢ ἐκείνῳ ὅστις σοι ὁ εἰπὼν ἐστὶν αὐτόν·
καὶ πρὸς γε ἄλλων πολλῶν χάριν ἔχω τῷ εἰπόντι.

{ΣΩ.} Εὖ ἂν ἔχοι· ἀλλ' ὅπως μου μὴ κατερεῖς, ἵνα καὶ
αὐθὶς σοι πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους παρ' αὐτῆς πολιτικοὺς
ἀπαγγέλλω.

{MEN.} Θάρρει, οὐ κατερῶ· μόνον ἀπάγγελλε.

Stephanus page 249, section e, line 7

{ΣΩ.} Ἀλλὰ ταῦτ' ἔσται.

Clitophon

{ΣΩ.} Κλειτοφῶντα τὸν Ἀριστωνύμου τις ἡμῖν διηγείτο
ἐναγχος, ὅτι Λυσία διαλεγόμενος τὰς μὲν μετὰ Σωκράτους
διατριβὰς ψέγοι, τὴν Θρασυμάχου δὲ συνουσίαν ὑπερε-
παινοῖ.

{ΚΛΕΙ.} Ὅστις, ὦ Σώκρατες, οὐκ ὀρθῶς ἀπεμνημόνευέ σοι
τοὺς ἐμοὶ περὶ σοῦ γενομένους λόγους πρὸς Λυσίαν· τὰ μὲν
γὰρ ἔγωγε οὐκ ἐπήνουν σε, τὰ δὲ καὶ ἐπήνουν. ἐπεὶ δὲ
δηλὸς εἶ μεμφόμενος μὲν μοι, προσποιούμενος δὲ μηδὲν
φροντίζειν, ἥδιστ' ἂν σοι διεξέλθοιμι αὐτοὺς αὐτός, ἐπειδὴ

καὶ μόνῳ τυγχάνομεν ὄντε, ἵνα ἡττόν με ἡγῇ πρὸς σὲ φαύλως ἔχειν. νῦν γὰρ ἴσως οὐκ ὀρθῶς ἀκήκοας, ὥστε φαίνῃ πρὸς ἐμὲ ἔχειν τραχυτέρως τοῦ δέοντος· εἰ δέ μοι δίδως παρησίαν, ἥδιστα ἂν δεξαίμην καὶ ἐθέλω λέγειν.

{ΣΩ.} Ἀλλ' αἰσχρὸν μὴν σοῦ γε ὠφελεῖν με προθυμομένου μὴ ὑπομένειν· δηλὸν γὰρ ὥς γνούς ὅπῃ χείρων εἰμὶ καὶ βελτίων, τὰ μὲν ἀσκήσω καὶ διώξομαι, τὰ δὲ φεύξομαι κατὰ κράτος.

{ΚΛΕΙ.} Ἀκούεις ἄν. ἐγὼ γάρ, ὦ Σώκρατες, σοὶ συγγιγνόμενος πολλάκις ἐξεπληττόμην ἀκούων, καὶ μοι ἐδόκεις παρὰ

τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους κάλλιστα λέγειν, ὅποτε ἐπιτιμῶν τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἐπὶ μηχανῆς τραγικῆς θεός, ὕμνεις λέγων· “Ποῖ φέρεσθε, ὄνθρωποι; καὶ ἀγνοεῖτε οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες, οἵτινες χρημάτων μὲν πέρι τὴν πᾶσαν σπουδὴν ἔχετε ὅπως ὑμῖν ἔσται, τῶν δ' ὑέων οἷς ταῦτα παραδώσετε ὅπως ἐπιστήσονται χρῆσθαι δικαίως τούτοις, οὔτε διδασκάλους αὐτοῖς εὐρίσκετε τῆς δικαιοσύνης, εἴπερ μαθητόν - εἰ δὲ μελετητόν τε καὶ ἀσκητόν, οἵτινες ἐξασκήσουσιν καὶ ἐκμελετήσουσιν ἱκανῶς - οὐδέ γ' ἔτι πρότερον ὑμᾶς αὐτοὺς οὕτως ἐθεραπεύσατε. ἀλλ' ὁρῶντες γράμματα

καὶ μουσικὴν καὶ γυμναστικὴν ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑμῶν ἱκανῶς μεμαθηκότας - ἃ δὴ παιδείαν ἀρετῆς εἶναι τελέαν ἡγείσθε - κάπειτα οὐδὲν ἡττον κακοὺς γιγνόμενους περὶ τὰ χρήματα, πῶς οὐ καταφρονεῖτε τῆς νῦν παιδείας οὐδὲ ζητεῖτε οἵτινες ὑμᾶς παύσουσι ταύτης τῆς ἀμουσίας; καίτοι διὰ γε ταύτην τὴν πλημμέλειαν καὶ ῥαθυμίαν, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ἐν τῷ ποδὶ πρὸς τὴν λύραν ἀμετρίαν, καὶ ἀδελφὸς ἀδελφῷ καὶ πόλεις πόλεσιν ἀμέτρως καὶ ἀναρμόστως προσφερόμεναι στασιάζουσιν καὶ πολεμοῦντες τὰ ἔσχατα δρῶσιν καὶ ἀσχοῦσιν. ὑμεῖς δέ φατε οὐ δι' ἀπαι-

δυσίαν οὐδὲ δι' ἄγνοιαν ἀλλ' ἐκόντας τοὺς ἀδίκους ἀδίκους εἶναι, πάλιν δ' αὖ τολμᾶτε λέγειν ὥς αἰσχρὸν καὶ θεομισὲς ἡ ἀδικία· πῶς οὖν δὴ τις τό γε τοιοῦτον κακὸν ἐκὼν αἰροῖτ'

ἄν; Ἦττων ὅς ἂν ἦ, φατέ, τῶν ἡδονῶν. οὐκοῦν καὶ τοῦτο ἀκούσιον, εἴπερ τὸ νικᾶν ἐκούσιον; ὥστε ἐκ παντὸς τρόπου τό γε ἀδικεῖν ἀκούσιον ὁ λόγος αἰρεῖ, καὶ δεῖν ἐπιμέλειαν τῆς νῦν πλειώ ποιεῖσθαι πάντ' ἄνδρα ἰδίᾳ θ' ἅμα καὶ δημοσίᾳ

συμπάσας τὰς πόλεις.”

Ταῦτ' οὖν, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ὅταν ἀκούω σοῦ θαμὰ

Stephanus page 407, section e, line 4

λέγοντος, καὶ μάλα ἄγαμαι καὶ θαυμαστῶς ὥς ἐπαινῶ.
καὶ ὁπόταν αὖ φῆς τὸ ἐφεξῆς τούτῳ, τοὺς ἀσκοῦντας μὲν
τὰ σώματα, τῆς δὲ ψυχῆς ἡμεληκότας ἕτερόν τι πράττειν
τοιούτον, τοῦ μὲν ἄρξοντος ἀμελεῖν, περὶ δὲ τὸ ἀρξόμενον
ἐσπουδακέναί. καὶ ὅταν λέγῃς ὥς ὅτῳ τις μὴ ἐπίσταται
χρηῖσθαι, κρεῖττον ἔαν τὴν τούτου χρησιν· εἰ δὲ τις μὴ
ἐπίσταται ὀφθαλμοῖς χρηῖσθαι μηδὲ ὠσὶν μηδὲ σύμπαντι τῷ
σώματι, τούτῳ μήτε ἀκούειν μήθ' ὁρᾶν μήτ' ἄλλην χρεῖαν
μηδεμίαν χρηῖσθαι τῷ σώματι κρεῖττον ἢ ὀπιοῦν χρηῖσθαι.
καὶ δὴ καὶ περὶ τέχνην ὡσαύτως· ὅστις γὰρ δὴ μὴ ἐπίσταται

Stephanus page 408, section a, line 2

τῇ ἑαυτοῦ λύρᾳ χρηῖσθαι, δῆλον ὥς οὐδὲ τῇ τοῦ γείτονος, οὐδὲ
ὅστις μὴ τῇ τῶν ἄλλων, οὐδὲ τῇ ἑαυτοῦ, οὐδ' ἄλλῳ τῶν
ὀργάνων οὐδὲ κτημάτων οὐδενί. καὶ τελευτᾷ δὴ καλῶς ὁ
λόγος οὗτός σοι, ὥς ὅστις ψυχῇ μὴ ἐπίσταται χρηῖσθαι,
τούτῳ τὸ ἄγειν ἡσυχίαν τῇ ψυχῇ καὶ μὴ ζῆν κρεῖττον ἢ ζῆν
πράττοντι καθ' αὐτόν· εἰ δὲ τις ἀνάγκη ζῆν εἴη, δούλῳ ἄμεινον
ἢ ἐλευθέρῳ διάγειν τῷ τοιούτῳ τὸν βίον ἐστὶν ἄρα, καθάπερ
πλοίου παραδόντι τὰ πηδάλια τῆς διανοίας ἄλλῳ, τῷ μαθόντι
τὴν τῶν ἀνθρώπων κυβερνητικήν, ἣν δὴ σὺ πολιτικήν, ὦ
Σώκρατες, ἐπονομάζεις πολλάκις, τὴν αὐτὴν δὴ ταύτην δικα-

Stephanus page 408, section b, line 5

στικήν τε καὶ δικαιοσύνην ὥς ἔστιν λέγων. τούτοις δὴ τοῖς
λόγοις καὶ ἑτέροις τοιούτοις παμπόλλοις καὶ παγκάλως λεγο-
μένοις, ὥς διδακτὸν ἀρετὴ καὶ πάντων ἑαυτοῦ δεῖ μάλιστα
ἐπιμελεῖσθαι, σχεδὸν οὐτ' ἀντεῖπον πώποτε οὔτ' οἶμαι μή-
ποτε ὕστερον ἀντεῖπω, προτρεπτικωτάτους τε ἡγοῦμαι καὶ
ὠφελιμωτάτους, καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ καθεύδοντας ἐπεγείρειν
ἡμᾶς. προσεῖχον δὴ τὸν νοῦν τὸ μετὰ ταῦτα ὥς ἀκουσόμενος,
ἐπανερωτῶν οὐτὶ σὲ τὸ πρῶτον, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τῶν
ἡλικιωτῶν τε καὶ συνεπιθυμητῶν ἢ ἐταίρων σῶν, ἢ ὅπως δεῖ
πρὸς σὲ περὶ αὐτῶν τὸ τοιούτον ὀνομάζειν. τούτων γὰρ

Stephanus page 408, section c, line 8

τοὺς τί μάλιστα εἶναι δοξαζομένους ὑπὸ σοῦ πρώτους
ἐπανηρώτων, πυνθανόμενος τίς ὁ μετὰ ταῦτ' εἴη λόγος, καὶ
κατὰ σὲ τρόπον τινὰ ὑποτείνων αὐτοῖς, “Ὡ βέλτιστοι,”
ἔφην, “ὑμεῖς, πῶς ποτε νῦν ἀποδεχόμεθα τὴν Σωκράτους
προτροπὴν ἡμῶν ἐπ' ἀρετὴν; ὥς ὄντος μόνου τούτου,
ἐπεξελθεῖν δὲ οὐκ ἔνι τῷ πράγματι καὶ λαβεῖν αὐτὸ τελέως,

ἀλλ' ἡμῖν παρὰ πάντα δὴ τὸν βίον ἔργον τοῦτ' ἔσται, τοὺς
μήπω προτετραμμένους προτρέπειν, καὶ ἐκείνους αὖ ἑτέρους;
ἢ δεῖ τὸν Σωκράτη καὶ ἀλλήλους ἡμᾶς τὸ μετὰ τοῦτ' ἐπανερω-
τᾶν, ὁμολογήσαντας τοῦτ' αὐτὸ ἀνθρώπῳ πρακτέον εἶναι, τί

Stephanus page 408, section e, line 2

τοῦντεῦθεν; πῶς ἄρχεσθαι δεῖν φαμεν δικαιοσύνης πέρι
μαθήσεως; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἡμᾶς προύτρεπεν τοῦ σώματος
ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, μηδὲν προνοοῦντας ὁρῶν καθάπερ
παῖδας ὡς ἔστιν τις γυμναστικὴ καὶ ἰατρικὴ, κάπειτα ὠνεί-
διζεν, λέγων ὡς αἰσχροὺς πυρῶν μὲν καὶ κριθῶν καὶ ἀμπέλων
ἐπιμέλειαν παῖσαν ποιεῖσθαι, καὶ ὅσα τοῦ σώματος ἔνεκα
διαπονούμεθα τε καὶ κτώμεθα, τούτου δ' αὐτοῦ μηδεμίαν
τέχνην μηδὲ μηχανήν, ὅπως ὡς βέλτιστον ἔσται τὸ σῶμα,
ἐξευρίσκειν, καὶ ταῦτα οὔσαν. εἰ δ' ἐπανηρόμεθα τὸν ταῦθ'
ἡμᾶς προτρέποντα· Λέγεις δὲ εἶναι τίνας ταύτας τὰς τέχνας;

Stephanus page 409, section a, line 2

εἶπεν ἂν ἴσως ὅτι γυμναστικὴ καὶ ἰατρικὴ. καὶ νῦν δὴ τίνα
φαμέν εἶναι τὴν ἐπὶ τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ τέχνην; λεγέσθω.”
Ὁ δὲ δοκῶν αὐτῶν ἐρωμενέστατος εἶναι πρὸς ταῦτα ἀπο-
κρινόμενος εἶπέν μοι ταύτην τὴν τέχνην εἶναι ἥνπερ ἀκούεις
σὺ λέγοντος, ἔφη, Σωκράτους, οὐκ ἄλλην ἢ δικαιοσύνην.
Εἰπόντος δ' ἐμοῦ “Μή μοι τὸ ὄνομα μόνον εἴπης, ἀλλὰ ὦδε.
ἰατρικὴ πού τις λέγεται τέχνη· ταύτης δ' ἐστὶν διττὰ τὰ
ἀποτελούμενα, τὸ μὲν ἰατροὺς ἀεὶ πρὸς τοῖς οὔσιν ἑτέρους
ἐξεργάζεσθαι, τὸ δὲ ὑγίειαν· ἔστιν δὲ τούτων θάτερον οὐκέτι
τέχνη, τῆς τέχνης δὲ τῆς διδασκούσης τε καὶ διδασκομένης

Stephanus page 409, section b, line 5

ἔργον, ὃ δὲ λέγομεν ὑγίειαν. καὶ τεκτονικῆς δὲ κατὰ ταῦτα
οἰκία τε καὶ τεκτονικὴ τὸ μὲν ἔργον, τὸ δὲ δίδαγμα. τῆς δὲ
δικαιοσύνης ὡσαύτως τὸ μὲν δικαίους ἔστω ποιεῖν, καθάπερ
ἐκεῖ τοὺς τεχνίτας ἐκάστους· τὸ δ' ἕτερον, ὃ δύναται ποιεῖν
ἡμῖν ἔργον ὁ δίκαιος, τί τοῦτό φαμεν; εἰπέ.” Οὗτος μὲν, ὡς
οἶμαι, τὸ συμφέρον ἀπεκρίνατο, ἄλλος δὲ τὸ δέον, ἕτερος δὲ
τὸ ὠφέλιμον, ὃ δὲ τὸ λυσιτελοῦν. ἐπανήειν δὲ ἐγὼ λέγων
ὅτι “Κἀκεῖ τὰ γε ὀνόματα ταῦτ' ἐστὶν ἐν ἐκάστη τῶν τεχνῶν,
ὀρθῶς πράττειν, λυσιτελοῦντα, ὠφέλιμα καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα·
ἀλλὰ πρὸς ὅτι ταῦτα πάντα τείνει, ἐρεῖ τὸ ἴδιον ἐκάστη ἢ

Stephanus page 409, section c, line 7

τέχνη, οἷον ἢ τεκτονικὴ τὸ εὖ, τὸ καλῶς, τὸ δεόντως, ὥστε
τὰ ξύλινα, φήσει, σκεύη γίγνεσθαι, ἃ δὲ οὐκ ἔστιν τέχνη.
λεγέσθω δὲ καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης ὡσαύτως.” τελευτῶν
ἀπεκρίνατό τις ὦ Σώκρατες μοι τῶν σῶν ἐταίρων, ὃς δὲ

κομψότατα ἔδοξεν εἰπεῖν, ὅτι τοῦτ' εἴη τὸ τῆς δικαιοσύνης ἴδιον ἔργον, ὃ τῶν ἄλλων οὐδεμιᾶς, φιλίαν ἐν ταῖς πόλεσιν ποιεῖν. οὗτος δ' αὖ ἐρωτώμενος τὴν φιλίαν ἀγαθόν τ' ἔφη εἶναι καὶ οὐδέποτε κακόν, τὰς δὲ τῶν παίδων φιλίας καὶ τὰς τῶν θηρίων, ἃς ἡμεῖς τοῦτο τοῦνομα ἐπονομάζομεν, οὐκ ἀπεδέχετο εἶναι φιλίας ἐπανερωτώμενος· συνέβαινε γὰρ αὐτῷ

Stephanus page 409, section e, line 1

τὰ πλείω τὰς τοιαύτας βλαβεράς ἢ ἀγαθὰς εἶναι. φεύγων δὴ τὸ τοιοῦτον οὐδὲ φιλίας ἔφη τὰς τοιαύτας εἶναι, ψευδῶς δὲ ὀνομάζειν αὐτὰς τοὺς οὕτως ὀνομάζοντας· τὴν δὲ ὄντως καὶ ἀληθῶς φιλίαν εἶναι σαφέστατα ὁμόνοιαν. τὴν δὲ ὁμόνοιαν ἐρωτώμενος εἰ ὁμοδοξίαν εἶναι λέγοι ἢ ἐπιστήμην, τὴν μὲν ὁμοδοξίαν ἠτίμαζεν· ἠναγκάζοντο γὰρ πολλαὶ καὶ βλαβεραὶ γίνεσθαι ὁμοδοξίαι ἀνθρώπων, τὴν δὲ φιλίαν ἀγαθὸν ὠμολογῇκει πάντως εἶναι καὶ δικαιοσύνης ἔργον, ὥστε ταῦτόν ἔφησεν εἶναι ὁμόνοιαν [καὶ] ἐπιστήμην οὕσαν, ἀλλ' οὐ δόξαν. ὅτε δὴ ἐνταῦθα ἤμεν τοῦ λόγου ἀποροῦντες,

Stephanus page 410, section a, line 1

οἱ παρόντες ἱκανοὶ ἦσαν ἐπιπλήττειν τε αὐτῷ καὶ λέγειν ὅτι περιδεδράμηκεν εἰς ταῦτόν ὁ λόγος τοῖς πρώτοις, καὶ ἔλεγον ὅτι “Καὶ ἡ ἱατρικὴ ὁμόνοιά τίς ἐστὶ καὶ ἅπασαι αἱ τέχναι, καὶ περὶ ὅτου εἰσὶν ἔχουσι λέγειν· τὴν δὲ ὑπὸ σοῦ λεγομένην δικαιοσύνην ἢ ὁμόνοιαν, ὅποι τείνουσά ἐστιν, διαπέφευγεν, καὶ ἄδηλον αὐτῆς ὅτι ποτ' ἐστὶν τὸ ἔργον.”

Ταῦτα, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τελευτῶν καὶ σὲ αὐτὸν ἡρώτων, καὶ εἰπὲς μοι δικαιοσύνης εἶναι τοὺς μὲν ἐχθροὺς βλάπτειν, τοὺς δὲ φίλους εὖ ποιεῖν. ὕστερον δὲ ἐφάνη βλάπτειν γε οὐδέποτε ὁ δίκαιος οὐδένα· πάντα γὰρ ἐπ' ὠφελίᾳ πάν-

Stephanus page 410, section b, line 3

τας δρᾶν. ταῦτα δὲ οὐχ ἅπαξ οὐδὲ δις ἀλλὰ πολὺν δὴ ὑπομείνας χρόνον [καὶ] λιπαρῶν ἀπείρηκα, νομίσας σε τὸ μὲν προτρέπειν εἰς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν κάλλιστ' ἀνθρώπων δρᾶν, δυοῖν δὲ θάτερον, ἢ τοσοῦτον μόνον δύνασθαι, μακρότερον δὲ οὐδέν, ὃ γένοιτ' ἂν καὶ περὶ ἄλλην ἡντιναοῦν τέχνην, οἷον μὴ ὄντα κυβερνήτην καταμελετῆσαι τὸν ἔπαινον περὶ αὐτῆς, ὥς πολλοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἀξία, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ὡσαύτως· ταῦτόν δὴ καὶ σοί τις ἐπενέγκοι τάχ' ἂν περὶ δικαιοσύνης, ὥς οὐ μᾶλλον ὄντι δικαιοσύνης ἐπιστήμονι, διότι καλῶς αὐτὴν ἐγκωμιάζεις. οὐ μὴν τό γε

Stephanus page 410, section c, line 5

ἐμὸν οὕτως ἔχει· δυοῖν δὲ θάτερον, ἢ οὐκ εἰδέναι σε ἢ

οὐκ ἐθέλειν αὐτῆς ἐμοὶ κοινωνεῖν. διὰ ταῦτα δὴ καὶ πρὸς
Θρασύμαχον οἶμαι πορεύσομαι καὶ ἄλλοσε ὅποι δύνamai,
ἀπορῶν· ἐπεὶ εἴ γ' ἐθέλεις σὺ τούτων μὲν ἤδη παύσασθαι
πρὸς ἐμὲ τῶν λόγων τῶν προτρεπτικῶν, οἷον δέ, εἰ περὶ
γυμναστικῆς προτετραμμένος ἦ τοῦ σώματος δεῖν μὴ ἀμελεῖν,
τὸ ἐφεξῆς ἂν τῷ προτρεπτικῷ λόγῳ ἔλεγες οἷον τὸ σῶμά
μου φύσει ὄν οἷας θεραπείας δεῖται, καὶ νῦν δὴ ταυτόν
γιγνέσθω. θές τὸν Κλειτοφῶντα ὁμολογοῦντα ὡς ἔστιν κατα-

Stephanus page 410, section d, line 6

γέλαστον τῶν μὲν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ψυχῆς δέ,
ἥς ἔνεκα τᾶλλα διαπονούμεθα, ταύτης ἡμεληκέναι· καὶ τᾶλλα
πάντα οἷου με νῦν οὕτως εἰρηκέναι τὰ τούτοις ἐξῆς, ἃ καὶ
νυνδὴ διῆλθον. καὶ σου δεόμενος λέγω μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖν,
ἵνα μή, καθάπερ νῦν, τὰ μὲν ἐπαινῶ σε πρὸς Λυσίαν καὶ πρὸς
τοὺς ἄλλους, τὰ δέ τι καὶ ψέγω. μὴ μὲν γὰρ προτετραμμένῳ
σε ἀνθρώπῳ, ὦ Σώκρατες, ἄξιον εἶναι τοῦ παντὸς φήσω,
προτετραμμένῳ δὲ σχεδὸν καὶ ἐμπόδιον τοῦ πρὸς τέλος ἀρετῆς
ἐλθόντα εὐδαίμονα γενέσθαι.

Respublica

Κατέβην χθές εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος

Stephanus page 327, section a, line 2

προσευξόμενός τε τῇ θεῷ καὶ ἅμα τὴν ἐορτὴν βουλόμενος
θεάσασθαι τίνα τρόπον ποιήσουσιν ἅτε νῦν πρῶτον ἄγοντες.
καλὴ μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι,
οὐ μέντοι ἦττον ἐφαίνετο πρέπειν ἢν οἱ Θοῤᾳκες ἔπεμπον.
προσευξάμενοι δὲ καὶ θεωρήσαντες ἀπῆμεν πρὸς τὸ ἄστυ.
κατιδὼν οὖν πόρρωθεν ἡμᾶς οἴκαδε ὠρμημένους Πολέμαρχος
ὁ Κεφάλου ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναί ἐ
κελεῦσαι. καὶ μου ὀπισθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου,
Κελεύει ὑμᾶς, ἔφη, Πολέμαρχος περιμεῖναι. Καὶ ἐγὼ
μετεστράφην τε καὶ ἠρόμην ὅπου αὐτὸς εἴη. Οὗτος, ἔφη,

Stephanus page 327, section b, line 7

ὀπισθεν προσέρχεται· ἀλλὰ περιμένετε. Ἀλλὰ περιμενοῦ-
μεν, ἦ δ' ὅς ὁ Γλαύκων.

Καὶ ὀλίγῳ ὕστερον ὃ τε Πολέμαρχος ἦκε καὶ Ἀδείμαντος
ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφὸς καὶ Νικήρατος ὁ Νικίου καὶ
ἄλλοι τινὲς ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς.

Ὁ οὖν Πολέμαρχος ἔφη· ὦ Σώκρατες, δοκεῖτέ μοι πρὸς
ἄστυ ὠρμῆσθαι ὡς ἀπιόντες.

Οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις, ἦν δ' ἐγώ.

Ὁρᾶς οὖν ἡμᾶς, ἔφη, ὅσοι ἐσμέν;

Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 327, section c, line 9

Ἦ τοίνυν τούτων, ἔφη, κρείττους γένεσθε ἢ μένετ' αὐτοῦ.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι ἐν λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς
ὥς χρή ἡμᾶς ἀφεῖναι;
Ἦ καὶ δύναισθ' ἄν, ἦ δ' ὅς, πείσαι μὴ ἀκούοντας;
Οὐδαμῶς, ἔφη ὁ Γλαῦκων.
Ὡς τοίνυν μὴ ἀκουσομένων, οὕτω διανοεῖσθε.
Καὶ ὁ Ἀδείμαντος, Ἄρά γε, ἦ δ' ὅς, οὐδ' ἴστε ὅτι
λαμπὰς ἔσται πρὸς ἐσπέραν ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ;
Ἀφ' ἵππων; ἦν δ' ἐγώ· καινόν γε τοῦτο. λαμπάδια
ἔχοντες διαδώσουσιν ἀλλήλοις ἀμιλλώμενοι τοῖς ἵπποις; ἦ

Stephanus page 328, section a, line 5

πῶς λέγεις;
Οὕτως, ἔφη ὁ Πολέμαρχος. καὶ πρὸς γε παννυχίδα
ποιήσουσιν, ἦν ἄξιον θεάσασθαι· ἐξαναστησόμεθα γὰρ μετὰ
τὸ δεῖπνον καὶ τὴν παννυχίδα θεασόμεθα. καὶ συνεσόμεθά
τε πολλοῖς τῶν νέων αὐτόθι καὶ διαλεξόμεθα. ἀλλὰ μένετε
καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖτε.
Καὶ ὁ Γλαῦκων, Ἦοικεν, ἔφη, μενετέον εἶναι.
Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, οὕτω χρή ποιεῖν.
Ἦμιν οὖν οἴκαδε εἰς τοῦ Πολεμάρχου, καὶ Λυσίαν τε
αὐτόθι κατελάβομεν καὶ Εὐθύδημον, τοὺς τοῦ Πολεμάρχου

Stephanus page 328, section b, line 6

ἀδελφούς, καὶ δὴ καὶ Θρασύμαχον τὸν Καλχηδόνιον καὶ
Χαρμαντίδην τὸν Παιανιᾶ καὶ Κλειτοφῶντα τὸν Ἀριστωνύ-
μου· ἦν δ' ἔνδον καὶ ὁ πατήρ ὁ τοῦ Πολεμάρχου Κέφαλος.
καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν εἶναι· διὰ χρόνου γὰρ καὶ
ἐωράκη αὐτόν. καθῆστο δὲ ἐστεφανωμένος ἐπὶ τινος προσκε-
φαλαίου τε καὶ δίφρου· τεθυκῶς γὰρ ἐτύγγανεν ἐν τῇ αὐλῇ.
ἐκαθεζόμεθα οὖν παρ' αὐτόν· ἔκειντο γὰρ δίφροι τινὲς αὐτόθι
κύκλῳ.
Εὐθύς οὖν με ἰδὼν ὁ Κέφαλος ἠσπάζετό τε καὶ εἶπεν·
ὦ Σώκρατες, οὐδὲ θαμίζεις ἡμῖν καταβαίνων εἰς τὸν

Stephanus page 328, section c, line 7

Πειραιᾶ. χρήν μέντοι. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ ἔτι ἐν δυνάμει ἦ
τοῦ ῥαδίως πορεύεσθαι πρὸς τὸ ἄστυ, οὐδὲν ἂν σὲ ἔδει δεῦρο
ἰέναι, ἀλλ' ἡμεῖς ἂν παρὰ σὲ ἦμεν· νῦν δέ σε χρή πυκνό-
τερον δεῦρο ἰέναι. ὥς εὖ ἴσθι ὅτι ἔμοιγε ὅσον αἱ ἄλλαι αἱ
κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἀπομαραίνονται, τοσοῦτον αὖξονται αἱ
περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι τε καὶ ἡδοναί. μὴ οὖν ἄλλως
ποίει, ἀλλὰ τοῖσδέ τε τοῖς νεανίσκοις σύνισθι καὶ δεῦρο παρ'

ἡμᾶς φοίτα ὡς παρὰ φίλους τε καὶ πάνυ οἰκείους.

Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κέφαλε, χαίρω γε διαλεγόμενος
τοῖς σφόδρα πρεσβύταις· δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι παρ' αὐτῶν

Stephanus page 328, section e, line 2

πυνθάνεσθαι, ὥσπερ τινὰ ὁδὸν προεληλυθότων ἦν καὶ ἡμᾶς
ἴσως δεήσει πορεύεσθαι, ποία τίς ἐστίν, τραχεῖα καὶ χαλεπή,
ἢ ῥαδία καὶ εὐπορος. καὶ δὴ καὶ σοῦ ἡδέως ἂν πυθοίμην
ὅτι σοι φαίνεται τοῦτο, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἤδη εἰ τῆς ἡλικίας
ὁ δὴ “<ἐπὶ γήραος οὐδῶ>” φασιν εἶναι οἱ ποιηταί, πότερον
χαλεπὸν τοῦ βίου, ἢ πῶς σὺ αὐτὸ ἐξαγγέλλεις.

Ἐγώ σοι, ἔφη, νῆ τὸν Δία ἐρῶ, ὦ Σώκρατες, οἷόν γέ μοι
φαίνεται. πολλάκις γὰρ συνερχόμεθά τινες εἰς ταῦτόν παρα-
πλησίαν ἡλικίαν ἔχοντες, διασφύζοντες τὴν παλαιὰν παροι-
μίαν· οἱ οὖν πλεῖστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται συνιόντες, τὰς

Stephanus page 329, section a, line 5

ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες καὶ ἀναμνησκόμενοι περὶ
τε τὰφροδίσια καὶ περὶ πότους τε καὶ εὐωχίας καὶ ἄλλ' ἅττα
ἅ τῶν τοιούτων ἔχεται, καὶ ἀγανακτοῦσιν ὡς μεγάλων τινῶν
ἀπεστερημένοι καὶ τότε μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες.
ἐνιοὶ δὲ καὶ τὰς τῶν οἰκείων προπηλακίσσεις τοῦ γήρωος
ὀδύρονται, καὶ ἐπὶ τούτῳ δὴ τὸ γῆρας ὑμνοῦσιν ὅσων κακῶν
σφίσιν αἴτιον. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὦ Σώκρατες, οὗτοι οὐ τὸ
αἴτιον αἰτιᾶσθαι. εἰ γὰρ ἦν τοῦτ' αἴτιον, καὶ ἐγὼ τὰ αὐτὰ
ταῦτα ἐπεπόνθη, ἔνεκά γε γήρωος, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι
ἐνταῦθα ἦλθον ἡλικίας. νῦν δ' ἔγωγε ἤδη ἐντετύχηκα οὐχ

Stephanus page 329, section b, line 7

οὕτως ἔχουσιν καὶ ἄλλοις, καὶ δὴ καὶ Σοφοκλεῖ ποτε τῷ
ποιητῇ παρεγενόμην ἐρωτωμένῳ ὑπό τινος· “Πῶς,” ἔφη,
“ὦ Σοφόκλεις, ἔχεις πρὸς τὰφροδίσια; ἔτι οἷός τε εἰ
γυναικὶ συγγίγνεσθαι”; καὶ ὅς, “Εὐφήμει,” ἔφη, “ὦ
ἄνθρωπε· ἀσμενέστατα μέντοι αὐτὸ ἀπέφυγον, ὥσπερ λυτ-
τῶντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποδράς.” εὖ οὖν μοι καὶ
τότε ἔδοξεν ἐκεῖνος εἰπεῖν, καὶ νῦν οὐχ ἥττον. παντάπασιν
γὰρ τῶν γε τοιούτων ἐν τῷ γήρῳ πολλὴ εἰρήνη γίγνεται καὶ
ἐλευθερία· ἐπειδὴ αἱ ἐπιθυμίαι παύσωνται κατατείνουσιν
καὶ χαλάρωσιν, παντάπασιν τὸ τοῦ Σοφοκλέους γίγνεται,

Stephanus page 329, section d, line 1

δεσποτῶν πάνυ πολλῶν ἐστὶ καὶ μαινομένων ἀπηλλάχθαι.
ἀλλὰ καὶ τούτων πέρι καὶ τῶν γε πρὸς τοὺς οἰκείους μία τις
αἰτία ἐστίν, οὐ τὸ γῆρας, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὁ τρόπος τῶν
ἀνθρώπων. ἂν μὲν γὰρ κόσμιοι καὶ εὐκόλοι ᾧσιν, καὶ τὸ
γῆρας μετρίως ἐστὶν ἐπίπονον· εἰ δὲ μή, καὶ γῆρας, ὦ

Σώκρατες, καὶ νεότης χαλεπὴ τῷ τοιούτῳ συμβαίνει.

Καὶ ἐγὼ ἀγασθεὶς αὐτοῦ εἰπόντος ταῦτα, βουλόμενος ἔτι λέγειν αὐτὸν ἐκίνουν καὶ εἶπον· ὦ Κέφαλε, οἴμαί σου τοὺς πολλοὺς, ὅταν ταῦτα λέγῃς, οὐκ ἀποδέχεσθαι ἀλλ' ἡγεῖσθαι σε ῥαδίως τὸ γῆρας φέρειν οὐ διὰ τὸν τρόπον ἀλλὰ διὰ

Stephanus page 329, section e, line 4

τὸ πολλὴν οὐσίαν κεκτῆσθαι· τοῖς γὰρ πλουσίοις πολλὰ παραμύθια φασιν εἶναι.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις· οὐ γὰρ ἀποδέχονται. καὶ λέγουσι μὲν τι, οὐ μέντοι γε ὅσον οἶονται· ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει, ὃς τῷ Σεριφίῳ λαιδορουμένῳ καὶ λέγοντι ὅτι οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμοῖ, ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὢν ὀνομαστὸς ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος. καὶ τοῖς δὴ μὴ πλουσίοις, χαλεπῶς δὲ

τὸ γῆρας φέρουσιν, εὖ ἔχει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι οὐτ' ἂν ὁ

Stephanus page 330, section a, line 5

ἐπιεικὴς πάννυ τι ῥαδίως γῆρας μετὰ πενίας ἐνέγκοι οὐθ' ὁ μὴ ἐπιεικὴς πλουτήσας εὐκόλως ποτ' ἂν ἑαυτῷ γένοιτο.

Πότερον δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κέφαλε, ὢν κέκτησαι τὰ πλείω παρέλαβες ἢ ἐπεκτήσω;

Ποῖ' ἐπεκτησάμην, ἔφη, ὦ Σώκρατες; μέσος τις γέγονα χρηματιστὴς τοῦ τε πάππου καὶ τοῦ πατρός. ὁ μὲν γὰρ πάππος τε καὶ ὁμώνυμος ἐμοὶ σχεδόν τι ὅσῃν ἐγὼ νῦν οὐσίαν κέκτημαι παραλαβὼν πολλάκις τοσαύτην ἐποίησεν, Λυσανίας δὲ ὁ πατήρ ἔτι ἐλάττω αὐτὴν ἐποίησε τῆς νῦν οὐσῆς· ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ ἐὰν μὴ ἐλάττω καταλίπω τούτοιςιν,

Stephanus page 330, section b, line 7

ἀλλὰ βραχεὶ γέ τιμι πλείω ἢ παρέλαβον.

Οὐ τοι ἔνεκα ἡρόμην, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι μοι ἔδοξας οὐ σφόδρα ἀγαπᾶν τὰ χρήματα, τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ὥς τὸ πολὺ οἱ ἂν μὴ αὐτοὶ κτήσωνται· οἱ δὲ κτησάμενοι διπλῇ ἢ οἱ ἄλλοι ἀσπάζονται αὐτά. ὥσπερ γὰρ οἱ ποιηταὶ τὰ αὐτῶν ποιήματα καὶ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ἀγαπῶσιν, ταύτη τε δὴ καὶ οἱ χρηματιστάμενοι περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν ὥς ἔργον ἑαυτῶν, καὶ κατὰ τὴν χρεῖαν ἤπερ οἱ ἄλλοι. χαλεποὶ οὖν καὶ συγγενέσθαι εἰσίν, οὐδὲν ἐθέλοντες ἐπαινεῖν ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον.

Stephanus page 330, section c, line 9

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Πάννυ μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ μοι ἔτι τοσόνδε εἰπέ· τί μέγιστον οἶε ἀγαθὸν ἀπολελαυκέναι τοῦ πολλὴν οὐσίαν

κεκτῆσθαι;

Ὅ, ἣ δ' ὅς, ἴσως οὐκ ἂν πολλοὺς πείσαιμι λέγων. εὖ γὰρ ἴσθι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι, ἐπειδὴν τις ἐγγὺς ἦ τοῦ οἶεσθαι τελευτήσειν, εἰσέρχεται αὐτῷ δέος καὶ φροντίς περὶ ὧν ἔμπροσθεν οὐκ εἰσήει. οἱ τε γὰρ λεγόμενοι μῦθοι περὶ τῶν ἐν Αἰδου, ὡς τὸν ἐνθάδε ἀδικήσαντα δεῖ ἐκεῖ διδόναι δίκην, καταγελῶμενοι τέως, τότε δὴ στρέφουσιν αὐτοῦ τὴν

Stephanus page 330, section e, line 2

ψυχὴν μὴ ἀληθεῖς ὦσιν· καὶ αὐτός - ἦτοι ὑπὸ τῆς τοῦ γήρωος ἀσθενείας ἣ καὶ ὥσπερ ἤδη ἐγγυτέρω ὦν τῶν ἐκεῖ μᾶλλον τι καθορᾷ αὐτά - ὑποψίας δ' οὖν καὶ δείματος μεστὸς γίγνεται καὶ ἀναλογίζεται ἤδη καὶ σκοπεῖ εἰ τινὰ τι ἡδίκησεν. ὁ μὲν οὖν εὐρίσκων ἑαυτοῦ ἐν τῷ βίῳ πολλὰ ἀδικήματα καὶ ἐκ τῶν ὕπνων, ὥσπερ οἱ παῖδες, θαμὰ ἐγειρόμενος δειμαίνει καὶ ζη μετὰ κακῆς ἐλπίδος· τῷ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον συνειδῶτι ἡδεῖα ἐλπίς ἀεὶ πάρεστι καὶ ἀγαθὴ <γηροτρόφος>, ὡς καὶ Πίνδαρος λέγει. χαριέντως γάρ τοι, ὦ Σώκρατες, τοῦτ' ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι ὅς ἂν δικαίως καὶ ὁσίως τὸν βίον

Stephanus page 331, section a, line 5

διαγάγη,

γλυκεῖά οἱ καρδίαν
ἀτάλλοισα γηροτρόφος συναορεῖ
ἐλπίς ἃ μάλιστα θνατῶν πολύστροφον
γνώμαν κυβερνᾷ.

εὖ οὖν λέγει θαυμαστῶς ὡς σφόδρα. πρὸς δὲ τοῦτ' ἔγωγε τίθημι τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι, οὐ τι παντὶ ἀνδρὶ ἀλλὰ τῷ ἐπιεικεῖ καὶ κοσμίῳ. τὸ γὰρ μηδὲ

Stephanus page 331, section b, line 2

ἄκοντά τινα ἐξαπατῆσαι ἢ ψεύσασθαι, μηδ' αὖ ὀφείλοντα ἢ θεῷ θυσίας τινὰς ἢ ἀνθρώπῳ χρήματα ἔπειτα ἐκεῖσε ἀπιέναι δεδιότα, μέγα μέρος εἰς τοῦτο ἢ τῶν χρημάτων κτῆσις συμβάλλεται. ἔχει δὲ καὶ ἄλλας χρεῖας πολλὰς· ἀλλὰ ἓν γε ἀνθ' ἑνὸς οὐκ ἐλάχιστον ἔγωγε θεῖν ἂν εἰς τοῦτο ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι, ὦ Σώκρατες, πλοῦτον χρησιμώτατον εἶναι. Παγκάλως, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ὦ Κέφαλε. τοῦτο δ' αὐτό, τὴν δικαιοσύνην, πότερα τὴν ἀλήθειαν αὐτὸ φήσομεν εἶναι ἀπλῶς οὕτως καὶ τὸ ἀποδιδόναι ἂν τίς τι παρά του λάβῃ, ἢ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἔστιν ἐνίστε μὲν δικαίως, ἐνίστε δὲ ἀδίκως

Stephanus page 331, section c, line 5

ποιεῖν; οἷον τοιόνδε λέγω· πᾶς ἂν που εἴποι, εἰ τις λάβοι

παρὰ φίλου ἀνδρὸς σωφρονοῦντος ὄπλα, εἰ μανεῖς ἀπαιτοῖ,
ὅτι οὔτε χρή τὰ τοιαῦτα ἀποδιδόναι, οὔτε δίκαιος ἂν εἴη ὁ
ἀποδιδούς, οὐδ' αὖ πρὸς τὸν οὕτως ἔχοντα πάντα ἐθέλων
τάληθ' ἰλέγειν.

Ὅρθως, ἔφη, λέγεις.

Οὐκ ἄρα οὗτος ὅρος ἐστὶν δικαιοσύνης, ἀληθῆ τε λέγειν
καὶ ἅ ἂν λάβῃ τις ἀποδιδόναι.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὑπολαβὼν ὁ Πολέμαρχος,
εἵπερ γέ τι χρή Σιμωνίδῃ πείθεσθαι.

Stephanus page 331, section d, line 6

Καὶ μέντοι, ἔφη ὁ Κέφαλος, καὶ παραδίδωμι ὑμῖν τὸν
λόγον· δεῖ γάρ με ἤδη τῶν ἱερῶν ἐπιμεληθῆναι.

Οὐκοῦν, ἔφη, ἐγώ, ὁ Πολέμαρχος, τῶν γε σῶν κληρονόμος;

Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς γε λάσας, καὶ ἅμα ἦει πρὸς τὰ ἱερά.

Λέγε δὴ, εἶπον ἐγώ, σὺ ὁ τοῦ λόγου κληρονόμος, τί φῆς
τὸν Σιμωνίδην λέγοντα ὀρθῶς λέγειν περὶ δικαιοσύνης;

Ὅτι, ἦ δ' ὅς, τὸ τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστῳ ἀποδιδόναι
δίκαιόν ἐστι· τοῦτο λέγων δοκεῖ ἔμοιγε καλῶς λέγειν.

Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, Σιμωνίδῃ γε οὐ ῥάδιον ἀπι-
στεῖν - σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ἀνὴρ - τοῦτο μέντοι ὅτι ποτὲ

Stephanus page 331, section e, line 7

λέγει, σὺ μὲν, ὦ Πολέμαρχε, ἴσως γινώσκεις, ἐγὼ δὲ
ἀγνοῶ· δηλὸν γὰρ ὅτι οὐ τοῦτο λέγει, ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν,
τό τινας παρακαταθεμένου τι ὁτιοῦν μὴ σωφρόνως ἀπαι-
τοῦντι ἀποδιδόναι. καίτοι γε ὀφειλόμενόν πού ἐστιν τοῦτο ὁ
παρακατέθετο· ἦ γάρ;

Ναί.

Ἀποδοτέον δέ γε οὐδ' ὅπωςτιοῦν τότε ὅποτε τις μὴ
σωφρόνως ἀπαιτοῖ;

Ἀληθῆ, ἦ δ' ὅς.

Ἄλλο δὴ τι ἢ τὸ τοιοῦτον, ὥς ἔοικεν, λέγει Σιμωνίδης τὸ

Stephanus page 332, section a, line 8

τὰ ὀφειλόμενα δίκαιον εἶναι ἀποδιδόναι.

Ἄλλο μέντοι νῆ Δί', ἔφη· τοῖς γὰρ φίλοις οἶεται
ὀφείλειν τοὺς φίλους ἀγαθὸν μὲν τι δρᾶν, κακὸν δὲ μὴδέν.

Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ - ὅτι οὐ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδίδωσιν
ὅς ἂν τῷ χρυσίον ἀποδῶ παρακαταθεμένῳ, ἐάνπερ ἢ ἀπό-
δοσις καὶ ἡ λῆψις βλαβερὰ γίγνηται, φίλοι δὲ ὥσιν ὃ τε
ἀπολαμβάνων καὶ ὁ ἀποδιδούς - οὐχ οὕτω λέγειν φῆς τὸν
Σιμωνίδην;

Πάνυ μὲν οὖν.

Τί δέ; τοῖς ἐχθροῖς ἀποδοτέον ὅτι ἂν τύχῃ ὀφειλόμενον;

Stephanus page 332, section b, line 6

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, ὅ γε ὀφείλεται αὐτοῖς, ὀφεί-
λεται δέ γε οἶμαι παρά γε τοῦ ἐχθροῦ τῷ ἐχθρῷ ὅπερ καὶ
προσῆκει, κακόν τι.

Ἦνίξατο ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὡς ἔοικεν, ὁ Σιμωνίδης ποιη-
τικῶς τὸ δίκαιον ὃ εἶη. διανοεῖτο μὲν γάρ, ὡς φαίνεται,
ὅτι τοῦτ' εἶη δίκαιον, τὸ προσῆκον ἐκάστῳ ἀποδιδόναι, τοῦτο
δὲ ὠνόμασεν ὀφειλόμενον.

Ἀλλὰ τί οἶει; ἔφη.

Ἦ πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, εἰ οὖν τις αὐτὸν ἤρετο· “Ἦ
Σιμωνίδη, ἢ τίσιν οὖν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ

Stephanus page 332, section c, line 7

προσῆκον τέχνη ἱατρικὴ καλεῖται;” τί ἂν οἶει ἡμῖν αὐτὸν
ἀποκρίνασθαι;

Δῆλον ὅτι, ἔφη, ἢ σώμασιν φάρμακά τε καὶ σιτία καὶ
ποτά.

Ἦ δὲ τίσιν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον
τέχνη μαγειρικὴ καλεῖται;

Ἦ τοῖς ὄψοις τὰ ἡδύσματα.

Εἶεν· ἢ οὖν δὴ τίσιν τί ἀποδιδούσα τέχνη δικαιοσύνη ἂν
καλοῖτο;

Εἰ μὲν τι, ἔφη, δεῖ ἀκολουθεῖν, ὧ Σώκρατες, τοῖς ἔμ-

Stephanus page 332, section d, line 5

προσθεν εἰρημένοις, ἢ τοῖς φίλοις τε καὶ ἐχθροῖς ὠφελίας
τε καὶ βλάβας ἀποδιδούσα.

Τὸ τοὺς φίλους ἄρα εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς
δικαιοσύνην λέγει;

Δοκεῖ μοι.

Τίς οὖν δυνατώτατος κάμνοντας φίλους εὖ ποιεῖν καὶ
ἐχθροὺς κακῶς πρὸς νόσον καὶ ὑγίειαν;

Ἰατρός.

Τίς δὲ πλέοντας πρὸς τὸν τῆς θαλάττης κίνδυνον;

Κυβερνήτης.

Stephanus page 332, section e, line 3

Τί δὲ ὁ δίκαιος; ἐν τίνι πράξει καὶ πρὸς τί ἔργον
δυνατώτατος φίλους ὠφελεῖν καὶ ἐχθροὺς βλάπτειν;

Ἐν τῷ προσπολεμεῖν καὶ ἐν τῷ συμμαχεῖν, ἔμοιγε δοκεῖ.

Εἶεν· μὴ κάμνουσί γε μήν, ὦ φίλε Πολέμαρχε, ἱατρὸς
ἄχρηστος.

Ἀληθῆ.

Καὶ μὴ πλέουσι δὴ κυβερνήτης.

Ναί.

Ἄρα καὶ τοῖς μὴ πολεμοῦσιν ὁ δίκαιος ἄχρηστος;

Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τοῦτο.

Stephanus page 332, section e, line 13

Χρήσιμον ἄρα καὶ ἐν εἰρήνῃ δικαιοσύνη;
Χρήσιμον.
Καὶ γὰρ γεωργία· ἢ οὐ;
Ναί.
Πρὸς γε καρποῦ κτῆσιν;
Ναί.
Καὶ μὴν καὶ σκυτοτομική;
Ναί.
Πρὸς γε ὑποδημάτων ἂν οἶμαι φαίης κτῆσιν;
Πάνυ γε.

Stephanus page 333, section a, line 10

Τί δὲ δῆ; τὴν δικαιοσύνην πρὸς τίνος χρεῖαν ἢ κτῆσιν
ἐν εἰρήνῃ φαίης ἂν χρήσιμον εἶναι;
Πρὸς τὰ συμβόλαια, ὦ Σώκρατες.
Συμβόλαια δὲ λέγεις κοινωνήματα ἢ τι ἄλλο;
Κοινωνήματα δῆτα.
Ἄρ' οὖν ὁ δίκαιος ἀγαθὸς καὶ χρήσιμος κοινωνὸς εἰς
πεττῶν θέσιν, ἢ ὁ πεττευτικός;
Ὁ πεττευτικός.
Ἀλλ' εἰς πλίνθων καὶ λίθων θέσιν ὁ δίκαιος χρησιμώτερός

Stephanus page 333, section b, line 5

τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ;
Οὐδαμῶς.
Ἀλλ' εἰς τίνα δὴ κοινωνίαν ὁ δίκαιος ἀμείνων κοινωνὸς
τοῦ οἰκοδομικοῦ τε καὶ κιθαριστικοῦ, ὥσπερ ὁ κιθαριστικός
τοῦ δικαίου εἰς κρουμάτων;
Εἰς ἀργυρίου, ἔμοιγε δοκεῖ.
Πλήν γ' ἴσως, ὦ Πολέμαρχε, πρὸς τὸ χρῆσθαι ἀργυρίῳ,
ὅταν δέῃ ἀργυρίου κοινῇ πρίασθαι ἢ ἀποδόσθαι ἵππον· τότε
δέ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὁ ἵππικός. ἢ γάρ;
Φαίνεται.

Stephanus page 333, section c, line 3

Καὶ μὴν ὅταν γε πλοῖον, ὁ ναυπηγὸς ἢ ὁ κυβερνήτης;
Ἦοικεν.
Ὅταν οὖν τί δέῃ ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ κοινῇ χρῆσθαι, ὁ
δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων;
Ὅταν παρακαταθέσθαι καὶ σῶν εἶναι, ὦ Σώκρατες.
Οὐκοῦν λέγεις ὅταν μηδὲν δέῃ αὐτῷ χρῆσθαι ἀλλὰ
κεῖσθαι;

Πάνυ γε.

Ὅταν ἄρα ἄχρηστον ἢ ἀργύριον, τότε χρήσιμος ἐπ' αὐτῷ
ἡ δικαιοσύνη;

Stephanus page 333, section d, line 2

Κινδυνεύει.

Καὶ ὅταν δὴ δρέπανον δέη φυλάττειν, ἡ δικαιοσύνη χρή-
σιμος καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ· ὅταν δὲ χρηῖσθαι, ἡ ἀμπελουργικὴ;
Φαίνεται.

Φήσεις δὲ καὶ ἀσπίδα καὶ λύραν ὅταν δέη φυλάττειν καὶ
μηδὲν χρηῖσθαι, χρήσιμον εἶναι τὴν δικαιοσύνην, ὅταν δὲ
χρηῖσθαι, τὴν ὀπλιτικὴν καὶ τὴν μουσικὴν;

Ἀνάγκη.

Καὶ περὶ τᾶλλα δὴ πάντα ἡ δικαιοσύνη ἐκάστου ἐν μὲν
χρήσει ἄχρηστος, ἐν δὲ ἀχρηστία χρήσιμος;

Stephanus page 333, section d, line 12

Κινδυνεύει.

Οὐκ ἂν οὖν, ὦ φίλε, πάνυ γέ τι σπουδαῖον εἴη ἡ
δικαιοσύνη, εἰ πρὸς τὰ ἄχρηστα χρήσιμον ὄν τυγχάνει.
τόδε δὲ σκεψώμεθα. Ἄρ' οὐχ ὁ πατάξαι δεινότατος ἐν μάχῃ
εἴτε πυκτικῇ εἴτε τινὶ καὶ ἄλλῃ, οὗτος καὶ φυλάξασθαι;

Πάνυ γε.

Ἄρ' οὖν καὶ νόσον ὅστις δεινὸς φυλάξασθαι, καὶ λαθεῖν
οὗτος δεινότατος ἐμποιήσας;

Ἐμοιγε δοκεῖ.

Ἀλλὰ μὴν στρατοπέδου γε ὁ αὐτὸς φύλαξ ἀγαθός, ὅσπερ

Stephanus page 334, section a, line 2

καὶ τὰ τῶν πολεμίων κλέψαι καὶ βουλεύματα καὶ τὰς ἄλλας
πράξεις;

Πάνυ γε.

Ὅτου τις ἄρα δεινὸς φύλαξ, τούτου καὶ φῶρ δεινός.

Ἐοικεν.

Εἰ ἄρα ὁ δίκαιος ἀργύριον δεινὸς φυλάττειν, καὶ κλέπτειν
δεινός.

Ὡς γοῦν ὁ λόγος, ἔφη, σημαίνει.

Κλέπτης ἄρα τις ὁ δίκαιος, ὡς ἔοικεν, ἀναπέφανται, καὶ
κινδυνεύεις παρ' Ὀμήρου μεμαθηκέναι αὐτό· καὶ γὰρ ἐκεῖνος

Stephanus page 334, section b, line 1

τὸν τοῦ Ὀδυσσέως πρὸς μητρὸς πάππον Αὐτόλυκον ἀγαπᾷ
τε καὶ φησιν αὐτὸν πάντας ἀνθρώπους <κεκάσθαι κλε-
πτοσύνη θ' ὅρκῳ τε>. ἔοικεν οὖν ἡ δικαιοσύνη καὶ κατὰ
σὲ καὶ καθ' Ὀμηρον καὶ κατὰ Σιμωνίδην κλεπτικὴ τις εἶναι,
ἐπ' ὠφελίᾳ μέντοι τῶν φίλων καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἐχθρῶν.

οὐχ οὕτως ἔλεγε;·
Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, ἀλλ' οὐκέτι οἶδα ἔγωγε ὅτι ἔλεγον·
τοῦτο μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι, ὠφελεῖν μὲν τοὺς φίλους ἢ
δικαιοσύνη, βλάπτειν δὲ τοὺς ἐχθρούς.
Φίλους δὲ λέγεις εἶναι πότερον τοὺς δοκοῦντας ἐκάστῳ

Stephanus page 334, section c, line 2

χρηστοὺς εἶναι, ἢ τοὺς ὄντας, καὶ μὴ δοκῶσι, καὶ ἐχθροὺς
ὡσαύτως;
Εἰκὸς μὲν, ἔφη, οὓς ἂν τις ἡγῇται χρηστοὺς φιλεῖν, οὓς
δ' ἂν πονηροὺς μισεῖν.
Ἄρ' οὖν οὐχ ἁμαρτάνουσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ τοῦτο, ὥστε
δοκεῖν αὐτοῖς πολλοὺς μὲν χρηστοὺς εἶναι μὴ ὄντας, πολλοὺς
δὲ τούναντίον;
Ἅμαρτάνουσιν.
Τούτοις ἄρα οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἐχθροί, οἱ δὲ κακοὶ φίλοι;
Πάνυ γε.

Stephanus page 334, section c, line 12

Ἀλλ' ὅμως δίκαιον τότε τούτοις τοὺς μὲν πονηροὺς
ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς βλάπτειν;
Φαίνεται.
Ἀλλὰ μὴν οἷ γε ἀγαθοὶ δίκαιοί τε καὶ οἷοι μὴ ἀδικεῖν;
Ἀληθῆ.
Κατὰ δὴ τὸν σὸν λόγον τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας δίκαιον
κακῶς ποιεῖν.
Μηδαμῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες· πονηρὸς γὰρ ἔοικεν εἶναι
ὁ λόγος.
Τοὺς ἀδίκους ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δίκαιον βλάπτειν, τοὺς δὲ

Stephanus page 334, section d, line 10

δικαίους ὠφελεῖν;
Οὗτος ἐκείνου καλλίων φαίνεται.
Πολλοῖς ἄρα, ὦ Πολέμαρχε, συμβήσεται, ὅσοι διημαρ-
τήκασιν τῶν ἀνθρώπων, δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν φίλους βλά-
πτειν - πονηροὶ γὰρ αὐτοῖς εἰσιν - τοὺς δ' ἐχθροὺς ὠφελεῖν
- ἀγαθοὶ γάρ· καὶ οὕτως ἐροῦμεν αὐτὸ τούναντίον ἢ τὸν
Σιμωνίδην ἔφαμεν λέγειν.
Καὶ μάλα, ἔφη, οὕτω συμβαίνει. ἀλλὰ μεταθώμεθα·
κινδυνεύομεν γὰρ οὐκ ὀρθῶς τὸν φίλον καὶ ἐχθρὸν θέσθαι.
Πῶς θέμενοι, ὦ Πολέμαρχε;

Stephanus page 334, section e, line 8

Τὸν δοκοῦντα χρηστὸν, τοῦτον φίλον εἶναι.
Νῦν δὲ πῶς, ἦν δ' ἐγώ, μεταθώμεθα;
Τὸν δοκοῦντά τε, ἦ δ' ὅς, καὶ τὸν ὄντα χρηστὸν φίλον·

τὸν δὲ δοκοῦντα μέν, ὄντα δὲ μή, δοκεῖν ἀλλὰ μὴ εἶναι φίλον. καὶ περὶ τοῦ ἐχθροῦ δὲ ἡ αὐτὴ θέσις.

Φίλος μὲν δὴ, ὡς ἔοικε, τούτῳ τῷ λόγῳ ὁ ἀγαθὸς ἔσται, ἐχθρὸς δὲ ὁ πονηρὸς.

Ναί.

Κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, λέγοντες δίκαιον εἶναι τὸν μὲν φίλον εὖ ποιεῖν,

Stephanus page 335, section a, line 8

τὸν δ' ἐχθρὸν κακῶς· νῦν πρὸς τούτῳ ὧδε λέγειν, ὅτι ἔστιν δίκαιον τὸν μὲν φίλον ἀγαθὸν ὄντα εὖ ποιεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν κακὸν ὄντα βλάπτειν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως ἂν μοι δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι.

Ἔστιν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δικαίου ἀνδρὸς βλάπτειν καὶ ὄντιν οὖν ἀνθρώπων;

Καὶ πάνυ γε, ἔφη· τούς γε πονηροὺς τε καὶ ἐχθροὺς δεῖ βλάπτειν.

Βλαπτόμενοι δ' ἵπποι βελτίους ἢ χεῖρους γίνονται;

Χείρους.

Stephanus page 335, section b, line 8

Ἄρα εἰς τὴν τῶν κυνῶν ἀρετὴν, ἢ εἰς τὴν τῶν ἵππων;

Εἰς τὴν τῶν ἵππων.

Ἄρ' οὖν καὶ κύνες βλαπτόμενοι χεῖρους γίνονται εἰς τὴν τῶν κυνῶν ἀλλ' οὐκ εἰς τὴν τῶν ἵππων ἀρετὴν;

Ἀνάγκη.

Ἀνθρώπους δέ, ὦ ἐταῖρε, μὴ οὕτω φῶμεν, βλαπτομένους εἰς τὴν ἀνθρωπεῖαν ἀρετὴν χεῖρους γίνεσθαι;

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη οὐκ ἀνθρωπεῖα ἀρετή;

Καὶ τοῦτ' ἀνάγκη.

Stephanus page 335, section c, line 6

Καὶ τοὺς βλαπτομένους ἄρα, ὦ φίλε, τῶν ἀνθρώπων ἀνάγκη ἀδικωτέρους γίνεσθαι.

Ἔοικεν.

Ἄρ' οὖν τῇ μουσικῇ οἱ μουσικοὶ ἀμούσους δύνανται ποιεῖν;

Ἀδύνατον.

Ἀλλὰ τῇ ἵππικῇ οἱ ἵπτικοὶ ἀφίππους;

Οὐκ ἔστιν.

Ἀλλὰ τῇ δικαιοσύνῃ δὴ οἱ δίκαιοι ἀδίκους; ἢ καὶ συλλήβδην ἀρετῇ οἱ ἀγαθοὶ κακοὺς;

Stephanus page 335, section d, line 2

Ἀλλὰ ἀδύνατον.

Οὐ γὰρ θερμότητος οἶμαι ἔργον ψύχειν ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου.
Ναί.
Οὐδὲ ξηρότητος ὑγραίνειν ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου.
Πάνυ γε.
Οὐδὲ δὴ τοῦ ἀγαθοῦ βλάπτειν ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου.
Φαίνεται.
Ὁ δέ γε δίκαιος ἀγαθός;
Πάνυ γε.
Οὐκ ἄρα τοῦ δικαίου βλάπτειν ἔργον, ὦ Πολέμαρχε, οὔτε

Stephanus page 335, section d, line 12

φίλον οὔτ' ἄλλον οὐδένα, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου, τοῦ ἀδίκου.
Παντάπασί μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν, ἔφη, ὦ Σώκρατες.
Εἰ ἄρα τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστῳ ἀποδιδόναι φησὶν τις δίκαιον
εἶναι, τοῦτο δὲ δὴ νοεῖ αὐτῷ τοῖς μὲν ἐχθροῖς βλάβην
ὀφείλεσθαι παρὰ τοῦ δικαίου ἀνδρός, τοῖς δὲ φίλοις ὠφελίαν,
οὐκ ἦν σοφὸς ὁ ταῦτα εἰπών. οὐ γὰρ ἀληθῆ ἔλεγεν·
οὐδαμοῦ γὰρ δίκαιον οὐδένα ἡμῖν ἐφάνη ὃν βλάπτειν.
Συγχωρῶ, ἦ δ' ὅς.
Μαχούμεθα ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, κοινῇ ἐγώ τε καὶ σύ, ἐάν τις
αὐτὸ φῇ ἢ Σιμωνίδην ἢ Βίαντα ἢ Πιττακὸν εἰρηκέναι ἢ τιν'

Stephanus page 335, section e, line 9

ἄλλον τῶν σοφῶν τε καὶ μακαρίων ἀνδρῶν.
Ἐγὼ γοῦν, ἔφη, ἔτοιμός εἰμι κοινωνεῖν τῆς μάχης.
Ἀλλ' οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, οὗ μοι δοκεῖ εἶναι τὸ ῥῆμα, τὸ
φάναι δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν φίλους ὠφελεῖν, τοὺς δ'
ἐχθροὺς βλάπτειν;
Τίνος; ἔφη.
Οἶμαι αὐτὸ Περιάνδρου εἶναι ἢ Περδίκκου ἢ Ξέρξου ἢ
Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου ἢ τινος ἄλλου μέγα οἰομένου δύνασθαι
πλουσίου ἀνδρός.
Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Stephanus page 336, section a, line 9

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο ἐφάνη ἡ δικαιοσύνη
ὃν οὐδὲ τὸ δίκαιον, τί ἂν ἄλλο τις αὐτὸ φαίη εἶναι;
Καὶ ὁ Θρασύμαχος πολλάκις μὲν καὶ διαλεγόμενων ἡμῶν
μεταξὺ ὥρμα ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου, ἔπειτα ὑπὸ
τῶν παρακαθημένων διεκωλύετο βουλομένων διακοῦσαι τὸν
λόγον· ὥς δὲ διεπαυσάμεθα καὶ ἐγὼ ταῦτ' εἶπον, οὐκέτι
ἡσυχίαν ἦγεν, ἀλλὰ συστρέψας ἑαυτὸν ὥσπερ θηρίον ἤκεν
ἐφ' ἡμᾶς ὥς διαρπασόμενος.
Καὶ ἐγώ τε καὶ ὁ Πολέμαρχος δείσαντες διεπτοήθημεν·

Stephanus page 336, section b, line 8

ὁ δ' εἰς τὸ μέσον φθεγξάμενος, Τίς, ἔφη, ὑμᾶς πάλαι φλυαρία ἔχει, ὦ Σώκρατες; καὶ τί εὐηθίζεσθε πρὸς ἀλλήλους ὑποκατακλινόμενοι ὑμῖν αὐτοῖς; ἀλλ' εἴπερ ὡς ἀληθῶς βούλει εἰδέναι τὸ δίκαιον ὅτι ἔστι, μὴ μόνον ἐρώτα μηδὲ φιλοτιμοῦ ἐλέγχων ἐπειδάν τις τι ἀποκρίνηται, ἐγνωκῶς τοῦτο, ὅτι ῥᾶον ἐρωτᾶν ἢ ἀποκρίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀπόκριναί καὶ εἰπὲ τί φῆς εἶναι τὸ δίκαιον. καὶ ὅπως μοι μὴ ἐρεῖς ὅτι τὸ δέον ἐστὶν μηδ' ὅτι τὸ ὠφέλιμον μηδ' ὅτι τὸ λυσιτελοῦν μηδ' ὅτι τὸ κερδαλέον μηδ' ὅτι τὸ συμφέρον, ἀλλὰ σαφῶς μοι καὶ ἀκριβῶς λέγε ὅτι ἂν λέγῃς· ὡς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαι

Stephanus page 336, section d, line 4

ἐὰν ὕθλους τοιούτους λέγῃς.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἐξεπλάγην καὶ προσβλέπων αὐτὸν ἐφοβούμην, καὶ μοι δοκῶ, εἰ μὴ πρότερος ἐωράκη αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ, ἄφρονος ἂν γενέσθαι. νῦν δὲ ἡνίκα ὑπὸ τοῦ λόγου ἤρχετο ἐξαγριαίνεσθαι, προσέβλεψα αὐτὸν πρότερος, ὥστε αὐτῷ οἷός τ' ἐγενόμην ἀποκρίνασθαι, καὶ εἶπον ὑποτρέμων· Ὡ Θρασύμαχε, μὴ χαλεπὸς ἡμῖν ἴσθι· εἰ γάρ τι ἐξαμαρτάνομεν ἐν τῇ τῶν λόγων σκέψει ἐγὼ τε καὶ ὅδε, εὖ ἴσθι ὅτι ἄκοντες ἀμαρτάνομεν. μὴ γὰρ δὴ οἴου, εἰ μὲν χρυσίον ἐζητοῦμεν, οὐκ ἂν ποτε ἡμᾶς ἐκόντας εἶναι ὑπο-

Stephanus page 336, section e, line 6

κατακλίνεσθαι ἀλλήλοις ἐν τῇ ζητήσει καὶ διαφθείρειν τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ, δικαιοσύνην δὲ ζητοῦντας, πρᾶγμα πολλῶν χρυσίων τιμιώτερον, ἔπειθ' οὕτως ἀνοήτως ὑπέικειν ἀλλήλοις καὶ οὐ σπουδάζειν ὅτι μάλιστα φανῆναι αὐτό. οἴου γε σύ, ὦ φίλε. ἀλλ' οἶμαι οὐ δυνάμεθα· ἐλεεῖσθαι οὖν ἡμᾶς πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἐστίν που ὑπὸ ὑμῶν τῶν δεινῶν ἢ χαλεπαίνεσθαι.

Καὶ ὃς ἀκούσας ἀνεκάγχασέ τε μάλα σαρδάνιον καὶ εἶπεν· Ὡ Ἡράκλεις, ἔφη, αὕτη 'κεῖνη ἢ εἰωθυῖα εἰρωνεία Σωκράτους, καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἤδη τε καὶ τούτοις προύλεγον, ὅτι σύ

Stephanus page 337, section a, line 6

ἀποκρίνασθαι μὲν οὐκ ἐθελήσοις, εἰρωνεύσοιο δὲ καὶ πάντα μᾶλλον ποιήσοις ἢ ἀποκρινοῖο, εἰ τίς τί σε ἐρωτᾷ.

Σοφὸς γὰρ εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε· εὖ οὖν ἤδησθα ὅτι εἰ τινα ἔροιο ὅποσα ἐστὶν τὰ δώδεκα, καὶ ἐρόμενος προείποις αὐτῷ - “Ὅπως μοι, ὦ ἄνθρωπε, μὴ ἐρεῖς ὅτι ἔστιν τὰ δώδεκα δις ἕξ μηδ' ὅτι τρεῖς τέτταρα μηδ' ὅτι ἑξάκις δύο μηδ' ὅτι τετράκις τρία· ὡς οὐκ ἀποδέξομαί σου ἐὰν τοιαῦτα φλυαρῇς” - δῆλον οἶμαί σοι ἦν ὅτι οὐδεὶς ἀποκρινοῖτο τῷ οὕτως πυνθανομένῳ. ἀλλ' εἰ σοι εἶπεν· “Ὡ Θρασύμαχε, πῶς λέγεις; μὴ ἀποκρίνωμαι ὧν προεῖπες μηδέν; πότερον, ὦ

θαυμάσιε, μηδ' εἰ τούτων τι τυγχάνει ὄν, ἀλλ' ἕτερον εἶπω τι τοῦ ἀληθοῦς; ἢ πῶς λέγεις;” τί ἂν αὐτῷ εἶπες πρὸς ταῦτα; Εἶεν, ἔφη· ὥς δὴ ὅμοιον τοῦτο ἐκείνῳ.
Οὐδέν γε κωλύει, ἦν δ' ἐγώ· εἰ δ' οὖν καὶ μὴ ἔστιν ὅμοιον, φαίνεται δὲ τῷ ἐρωτηθέντι τοιοῦτον, ἥττον τι αὐτὸν οἶε ἀποκρινεῖσθαι τὸ φαινόμενον ἑαυτῷ, ἔάντε ἡμεῖς ἀπαγορεύωμεν ἔάντε μή;
Ἄλλο τι οὖν, ἔφη, καὶ σὺ οὕτω ποιήσεις· ὦν ἐγὼ ἀπεῖπον, τούτων τι ἀποκρινῇ;
Οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, ἦν δ' ἐγώ· εἰ μοι σκεψαμένῳ οὕτω

δόξειεν.
Τί οὖν, ἔφη, ἂν ἐγὼ δείξω ἐτέραν ἀπόκρισιν παρὰ πάσας ταύτας περὶ δικαιοσύνης, βελτίω τούτων; τί ἀξιοῖς παθεῖν;
Τί ἄλλο, ἦν δ' ἐγώ, ἢ ὅπερ προσήκει πάσχειν τῷ μὴ εἰδότη; προσήκει δέ που μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδότος· καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ἀξιῶ παθεῖν.
Ἦδὺς γὰρ εἶ, ἔφη· ἀλλὰ πρὸς τῷ μαθεῖν καὶ ἀπότεισον ἀργύριον.
Οὐκοῦν ἐπειδάν μοι γένηται, εἶπον.
Ἀλλ' ἔστιν, ἔφη ὁ Γλαῦκων. ἀλλ' ἔνεκα ἀργυρίου, ὦ

Θρασύμαχε, λέγε· πάντες γὰρ ἡμεῖς Σωκράτει εἰσοίσομεν.
Πάνυ γε οἶμαι, ἦ δ' ὅς· ἵνα Σωκράτης τὸ εἰωθὸς διαπράξῃται· αὐτὸς μὲν μὴ ἀποκρίνηται, ἄλλου δ' ἀποκρινομένου λαμβάνη λόγον καὶ ἐλέγχῃ.
Πῶς γὰρ ἂν, ἔφην ἐγώ, ὦ βέλτιστε, τίς ἀποκρίναιτο πρῶτον μὲν μὴ εἰδῶς μηδὲ φάσκων εἰδέναι, ἔπειτα, εἴ τι καὶ οἶεται, περὶ τούτων ἀπειρημένον αὐτῷ εἶη ὅπως μηδὲν ἐρεῖ ὦν ἡγεῖται ὑπ' ἀνδρὸς οὐ φαύλου; ἀλλὰ σὲ δὴ μᾶλλον εἰκὸς λέγειν· σὺ γὰρ δὴ φῆς εἰδέναι καὶ ἔχειν εἰπεῖν. μὴ οὖν ἄλλως ποιεῖ, ἀλλὰ ἐμοί τε χαρίζου ἀποκρινόμενος καὶ

μὴ φθονήσης καὶ Γλαῦκωνα τόνδε διδάξαι καὶ τοὺς ἄλλους.
Εἰπόντος δέ μου ταῦτα, ὃ τε Γλαῦκων καὶ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο αὐτοῦ μὴ ἄλλως ποιεῖν. καὶ ὁ Θρασύμαχος φανερός μὲν ἦν ἐπιθυμῶν εἰπεῖν ἵν' εὐδοκιμήσειεν, ἡγούμενος ἔχειν ἀπόκρισιν παγκάλην· προσεποιεῖτο δὲ φιλονικεῖν πρὸς τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν ἀποκρινόμενον. τελευτῶν δὲ συνεχώρησεν, κᾶπειτα, Αὕτη δὴ, ἔφη, ἡ Σωκράτους σοφία· αὐτὸν μὲν μὴ ἐθέλειν διδάσκειν, παρὰ δὲ τῶν ἄλλων περιόντα μανθάνειν

καὶ τούτων μηδὲ χάριν ἀποδιδόναι.

Ὅτι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, μανθάνω παρὰ τῶν ἄλλων, ἀληθῆ

Stephanus page 338, section b, line 5

εἶπες, ὦ Θρασύμαχε, ὅτι δὲ οὐ με φῆς χάριν ἐκτίνειν,
ψεύδη· ἐκτίνω γὰρ ὅσῃν δύναμαι. δύναμαι δὲ ἐπαινεῖν
μόνον· χρήματα γὰρ οὐκ ἔχω. ὥς δὲ προθύμως τοῦτο δρῶ,
ἐάν τις μοι δοκῇ εὖ λέγειν, εὖ εἴσῃ αὐτίκα δὴ μάλα, ἐπειδὴν
ἀποκρίνη· οἶμαι γὰρ σε εὖ ἐρεῖν.

Ἄκουε δὴ, ἦ δ' ὅς. φημὶ γὰρ ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον
οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. ἀλλὰ τί οὐκ
ἐπαινεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐθελήσεις.

Ἐὰν μάθω γε πρῶτον, ἔφην, τί λέγεις· νῦν γὰρ οὐπω
οἶδα. τὸ τοῦ κρείττονος φῆς συμφέρον δίκαιον εἶναι. καὶ

Stephanus page 338, section c, line 6

τοῦτο, ὦ Θρασύμαχε, τί ποτε λέγεις; οὐ γὰρ που τό γε
τοιόνδε φῆς· εἰ Πουλυδάμας ἡμῶν κρείττων ὁ παγκρατιαστής
καὶ αὐτῷ συμφέρει τὰ βόεια κρέα πρὸς τὸ σῶμα, τοῦτο τὸ
σιτίον εἶναι καὶ ἡμῖν τοῖς ἥττοσιν ἐκείνου συμφέρον ἅμα
καὶ δίκαιον.

Βδελυρὸς γὰρ εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ταύτη ὑπολαμ-
βάνεις ἢ ἂν κακουργήσῃς μάλιστα τὸν λόγον.

Οὐδαμῶς, ὦ ἄριστε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλὰ σαφέστερον εἰπὲ
τί λέγεις.

Εἴτ' οὐκ οἶσθ', ἔφη, ὅτι τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται,

Stephanus page 338, section d, line 8

αἱ δὲ δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται;

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν τοῦτο κρατεῖ ἐν ἐκάστη πόλει, τὸ ἄρχον;

Πάνυ γε.

Τίθεται δέ γε τοὺς νόμους ἐκάστη ἢ ἀρχὴ πρὸς τὸ αὐτῇ
συμφέρον, δημοκρατία μὲν δημοκρατικούς, τυραννὶς δὲ
τυραννικούς, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτως· θέμεναι δὲ ἀπέφηναν τοῦτο
δίκαιον τοῖς ἀρχομένοις εἶναι, τὸ σφίσι συμφέρον, καὶ τὸν
τούτου ἐκβαίνοντα κολάζουσιν ὥς παρανομοῦντά τε καὶ
ἀδικοῦντα. τοῦτ' οὖν ἐστίν, ὦ βέλτιστε, ὃ λέγω ἐν ἀπάσαις

Stephanus page 339, section a, line 1

ταῖς πόλεσιν ταὐτὸν εἶναι δίκαιον, τὸ τῆς καθεστηκυίας ἀρχῆς
συμφέρον· αὕτη δέ που κρατεῖ, ὥστε συμβαίνει τῷ ὀρθῶς
λογιζομένῳ πανταχοῦ εἶναι τὸ αὐτὸ δίκαιον, τὸ τοῦ κρείτ-
τονος συμφέρον.

Νῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔμαθον ὃ λέγεις· εἰ δὲ ἀληθὲς ἦ μή,
πειράσομαι μαθεῖν. τὸ συμφέρον μὲν οὖν, ὦ Θρασύμαχε,

καὶ σὺ ἀπεκρίνω δίκαιον εἶναι - καίτοι ἔμοιγε ἀπηγόρευες
ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοίμην - πρόσσεστιν δὲ δὴ αὐτόθι τὸ
“τοῦ κρείττονος.”

Σμικρά γε ἴσως, ἔφη, προσθήκη.

Stephanus page 339, section b, line 2

Οὕτω δῆλον οὐδ' εἰ μεγάλη· ἀλλ' ὅτι μὲν τοῦτο σκεπτέον

εἰ ἀληθῆ λέγεις, δῆλον. ἐπειδὴ γὰρ συμφέρον γέ τι εἶναι
καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸ δίκαιον, σὺ δὲ προστιθεῖς καὶ αὐτὸ φῆς
εἶναι τὸ τοῦ κρείττονος, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ, σκεπτέον δὴ.

Σκόπει, ἔφη.

Ταῦτ' ἔσται, ἦν δ' ἐγώ. καί μοι εἰπέ· οὐ καὶ πείθεσθαι
μέντοι τοῖς ἄρχουσιν δίκαιον φῆς εἶναι;

Ἐγωγε.

Πότερον δὲ ἀναμάρτητοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες ἐν ταῖς πόλεσιν

Stephanus page 339, section c, line 2

ἐκάσταις ἢ οἰοί τι καὶ ἀμαρτεῖν;

Πάντως που, ἔφη, οἰοί τι καὶ ἀμαρτεῖν.

Οὐκοῦν ἐπιχειροῦντες νόμους τιθέναι τοὺς μὲν ὀρθῶς
τιθέασιν, τοὺς δὲ τινας οὐκ ὀρθῶς;

Οἶμαι ἔγωγε.

Τὸ δὲ ὀρθῶς ἄρα τὸ τὰ συμφέροντά ἐστι τίθεσθαι ἑαυτοῖς,
τὸ δὲ μὴ ὀρθῶς ἀσύμφορα; ἢ πῶς λέγεις;

Οὕτως.

Ἄ δ' ἂν θῶνται ποιητέον τοῖς ἀρχομένοις, καὶ τοῦτό
ἐστι τὸ δίκαιον;

Stephanus page 339, section c, line 12

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐ μόνον ἄρα δίκαιόν ἐστιν κατὰ τὸν σὸν λόγον τὸ τοῦ
κρείττονος συμφέρον ποιεῖν ἀλλὰ καὶ τούναντίον, τὸ μὴ
συμφέρον.

Τί λέγεις σύ; ἔφη.

Ἄ σὺ λέγεις, ἔμοιγε δοκῶ· σκοπῶμεν δὲ βέλτιον. οὐχ
ὠμολόγηται τοὺς ἄρχοντας τοῖς ἀρχομένοις προστάττοντας
ποιεῖν ἅττα ἐνίστε διαμαρτάνειν τοῦ ἑαυτοῖς βελτίστου, ἃ
δ' ἂν προστάττωσιν οἱ ἄρχοντες δίκαιον εἶναι τοῖς ἀρχομένοις
ποιεῖν; ταῦτ' οὐχ ὠμολόγηται;

Stephanus page 339, section d, line 10

Οἶμαι ἔγωγε, ἔφη.

Οἷου τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἀσύμφορα ποιεῖν τοῖς
ἀρχουσί τε καὶ κρείττοσι δίκαιον εἶναι ὠμολογήσθαι σοι,
ὅταν οἱ μὲν ἄρχοντες ἄκοντες κακὰ αὐτοῖς προστάττωσιν,

τοῖς δὲ δίκαιον εἶναι φῆς ταῦτα ποιεῖν ἃ ἐκεῖνοι προσέταξαν
- ἄρα τότε, ὦ σοφώτατε Θρασύμαχε, οὐκ ἀναγκαῖον συμβαί-
νειν αὐτὸ οὕτως, δίκαιον εἶναι ποιεῖν τὸνναντίον ἢ ὃ σὺ
λέγεις; τὸ γὰρ τοῦ κρείττονος ἀσύμφορον δήπου προστάττεται
τοῖς ἥττοσιν ποιεῖν.

Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Πολέμαρχος, σαφέ-

Stephanus page 340, section a, line 2

στατά γε.

Ἐὰν σύ γ', ἔφη, αὐτῷ μαρτυρήσης, ὁ Κλειτοφῶν ὑπολαβών.

Καὶ τί, ἔφη, δεῖται μάρτυρος; αὐτὸς γὰρ Θρασύμαχος
ὁμολογεῖ τοὺς μὲν ἄρχοντας ἐνίοτε ἑαυτοῖς κακὰ προστάττειν,
τοῖς δὲ δίκαιον εἶναι ταῦτα ποιεῖν.

Τὸ γὰρ τὰ κελευόμενα ποιεῖν, ὦ Πολέμαρχε, ὑπὸ τῶν
ἀρχόντων δίκαιον εἶναι ἔθετο Θρασύμαχος.

Καὶ γὰρ τὸ τοῦ κρείττονος, ὦ Κλειτοφῶν, συμφέρον
δίκαιον εἶναι ἔθετο. ταῦτα δὲ ἀμφότερα θέμενος ὡμολό-
γησεν αὐτὸς ἐνίοτε τοὺς κρείττους τὰ αὐτοῖς ἀσύμφορα κελεύειν

Stephanus page 340, section b, line 3

τοὺς ἥττους τε καὶ ἀρχομένους ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων τῶν
ὁμολογιῶν οὐδὲν μᾶλλον τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον δίκαιον
ἂν εἴη ἢ τὸ μὴ συμφέρον.

Ἀλλ', ἔφη ὁ Κλειτοφῶν, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον
ἔλεγεν ὁ ἡγοῖτο ὁ κρείττων αὐτῷ συμφέρειν· τοῦτο ποιητέον
εἶναι τῷ ἥττονι, καὶ τὸ δίκαιον τοῦτο ἐτίθετο.

Ἀλλ' οὐχ οὕτως, ἦ δ' ὅς ὁ Πολέμαρχος, ἐλέγετο.

Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πολέμαρχε, διαφέρει, ἀλλ' εἰ νῦν
οὕτω λέγει Θρασύμαχος, οὕτως αὐτοῦ ἀποδεχόμεθα. Καί
μοι εἰπέ, ὦ Θρασύμαχε· τοῦτο ἦν ὃ ἐβούλου λέγειν τὸ δίκαιον,

Stephanus page 340, section c, line 4

τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον δοκοῦν εἶναι τῷ κρείττονι, ἐάν-
τε συμφέρη ἐάντε μὴ; οὕτω σε φῶμεν λέγειν;

Ἦκιστα γε, ἔφη· ἀλλὰ κρείττω με οἶει καλεῖν τὸν ἐξαμαρ-
τάνοντα ὅταν ἐξαμαρτάνῃ;

Ἐγώ γε, εἶπον, ὥμην σε τοῦτο λέγειν ὅτε τοὺς ἄρχοντας
ὡμολόγεις οὐκ ἀναμαρτήτους εἶναι ἀλλὰ τι καὶ ἐξαμαρτάνειν.

Συκοφάντης γὰρ εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐν τοῖς λόγοις·
ἐπεὶ αὐτίκα ἱατρὸν καλεῖς σὺ τὸν ἐξαμαρτάνοντα περὶ τοὺς
κάμνοντας κατ' αὐτὸ τοῦτο ὃ ἐξαμαρτάνει; ἢ λογιστικόν, ὃς
ἂν ἐν λογισμῷ ἀμαρτάνῃ, τότε ὅταν ἀμαρτάνῃ, κατὰ ταύτην

Stephanus page 340, section d, line 5

τὴν ἀμαρτίαν; ἀλλ' οἶμαι λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως, ὅτι ὁ
ἱατρὸς ἐξήμαρτεν καὶ ὁ λογιστὴς ἐξήμαρτεν καὶ ὁ γραμ-

ματιστής· τὸ δ' οἶμαι ἕκαστος τούτων, καθ' ὅσον τοῦτ' ἔστιν
ὁ προσαγορεύομεν αὐτόν, οὐδέποτε ἀμαρτάνει· ὥστε κατὰ
τὸν ἀκριβῆ λόγον, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἀκριβολογῇ, οὐδεὶς τῶν
δημιουργῶν ἀμαρτάνει. ἐπιλειπούσης γὰρ ἐπιστήμης ὁ ἀμαρ-
τάνων ἀμαρτάνει, ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δημιουργός· ὥστε δημιουργὸς
ἢ σοφὸς ἢ ἄρχων οὐδεὶς ἀμαρτάνει τότε ὅταν ἄρχων ᾗ, ἀλλὰ
πᾶς γ' ἂν εἴποι ὅτι ὁ ἱατρὸς ἡμαρτεν καὶ ὁ ἄρχων ἡμαρτεν.
τοιούτον οὖν δὴ σοὶ καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε νυνδὴ ἀποκρίνεσθαι·

Stephanus page 340, section e, line 8

τὸ δὲ ἀκριβέστατον ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν, τὸν ἄρχοντα, καθ'
ὅσον ἄρχων ἐστίν, μὴ ἀμαρτάνειν, μὴ ἀμαρτάνοντα δὲ τὸ
αὐτῷ βέλτιστον τίθεσθαι, τοῦτο δὲ τῷ ἀρχομένῳ ποιητέον.
ὥστε ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον δίκαιον λέγω, τὸ τοῦ κρείττονος
ποιεῖν συμφέρον.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε· δοκῶ σοὶ συκοφαντεῖν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Οἶει γὰρ με ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τοῖς λόγοις κακουργοῦντά σε
ἐρέσθαι ὡς ἡρόμην;

Εὐ μὲν οὖν οἶδα, ἔφη. καὶ οὐδέν γέ σοι πλεόν ἔσται·

Stephanus page 341, section b, line 1

οὔτε γὰρ ἂν με λάθοις κακουργῶν, οὔτε μὴ λαθὼν βιάσασθαι
τῷ λόγῳ δύναιο.

Οὐδέ γ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ μακάριε. ἀλλ'
ἵνα μὴ αὐθις ἡμῖν τοιοῦτον ἐγγένηται, διόρισαι ποτέρως
λέγεις τὸν ἄρχοντά τε καὶ τὸν κρείττονα, τὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν
ἢ τὸν ἀκριβεῖ λόγῳ, ὃ νυνδὴ ἔλεγες, οὗ τὸ συμφέρον κρείτ-
τονος ὄντος δίκαιον ἔσται τῷ ἥττονι ποιεῖν.

Τὸν τῷ ἀκριβεστάτῳ, ἔφη, λόγῳ ἄρχοντα ὄντα. πρὸς
ταῦτα κακούργει καὶ συκοφάντει, εἴ τι δύνασαι - οὐδέν σου
παρίεμαι - ἀλλ' οὐ μὴ οἴος τ' ἦς.

Stephanus page 341, section c, line 1

Οἶει γὰρ ἂν με, εἶπον, οὕτω μανῆναι ὥστε ξυρεῖν ἐπι-
χειρεῖν λέοντα καὶ συκοφαντεῖν Θρασύμαχον;

Νῦν γοῦν, ἔφη, ἐπεχείρησας, οὐδὲν ὦν καὶ ταῦτα.

Ἄδην, ἦν δ' ἐγώ, τῶν τοιούτων. ἀλλ' εἰπέ μοι· ὁ τῷ
ἀκριβεῖ λόγῳ ἱατρός, ὃν ἄρτι ἔλεγες, πότερον χρηματιστής
ἐστίν ἢ τῶν καμνόντων θεραπευτής; καὶ λέγε τὸν τῷ ὄντι
ιατρὸν ὄντα.

Τῶν καμνόντων, ἔφη, θεραπευτής.

Τί δὲ κυβερνήτης; ὁ ὀρθῶς κυβερνήτης ναυτῶν ἄρχων
ἐστίν ἢ ναύτης;

Stephanus page 341, section c, line 11

Ναυτῶν ἄρχων.

Οὐδὲν οἶμαι τοῦτο ὑπολογιστέον, ὅτι πλεῖ ἐν τῇ νηί, οὐδ' ἐστὶν κλητέος ναύτης· οὐ γὰρ κατὰ τὸ πλεῖν κυβερνήτης καλεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν τῶν ναυτῶν ἀρχήν.

Ἀληθῆ, ἔφη.

Οὐκοῦν ἐκάστῳ τούτων ἔστιν τι συμφέρον;

Πάνυ γε.

Οὐ καὶ ἡ τέχνη, ἣν δ' ἐγώ, ἐπὶ τούτῳ πέφυκεν, ἐπὶ τῷ τὸ συμφέρον ἐκάστῳ ζητεῖν τε καὶ ἐκπορίζειν;

Ἐπὶ τούτῳ, ἔφη.

Stephanus page 341, section d, line 10

Ἄρ' οὖν καὶ ἐκάστη τῶν τεχνῶν ἔστιν τι συμφέρον ἄλλο ἢ ὅτι μάλιστα τελέαν εἶναι;

Πῶς τοῦτο ἐρωτᾷς;

Ὡσπερ, ἔφην ἐγώ, εἴ με ἔροιο εἰ ἐξαρκεῖ σώματι εἶναι σώματι ἢ προσδεῖται τινος, εἵποιμ' ἂν ὅτι “Παντάπασι μὲν οὖν προσδεῖται. διὰ ταῦτα καὶ ἡ τέχνη ἐστὶν ἡ ἰατρικὴ νῦν ηὔρημένη, ὅτι σῶμά ἐστιν πονηρὸν καὶ οὐκ ἐξαρκεῖ αὐτῷ τοιούτῳ εἶναι. τούτῳ οὖν ὅπως ἐκπορίζῃ τὰ συμφέροντα, ἐπὶ τούτῳ παρεσκευάσθη ἡ τέχνη.” ἢ ὀρθῶς σοι δοκῶ, ἔφην, ἂν εἰπεῖν οὕτω λέγων, ἢ οὐ;

Stephanus page 341, section e, line 9

Ὅρθῶς, ἔφη.

Τί δὲ δῆ; αὐτὴ ἡ ἰατρικὴ ἐστὶν πονηρά, ἢ ἄλλη τις τέχνη ἔσθ' ὅτι προσδεῖται τινος ἀρετῆς - ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ὄψεως καὶ ὦτα ἀκοῆς καὶ διὰ ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς δεῖ τινος τέχνης τῆς τὸ συμφέρον εἰς αὐτὰ ταῦτα σκευομένης τε καὶ ἐκποριούσης - ἄρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τέχνῃ ἐνι τις πονηρία, καὶ δεῖ ἐκάστη τέχνη ἄλλης τέχνης ἥτις αὐτῇ τὸ συμφέρον σκέπεται, καὶ τῇ σκοπούμενῃ ἐτέρας αὖ τοιαύτης, καὶ τοῦτ' ἔστιν ἀπέραντον; ἢ αὐτὴ αὐτῇ τὸ συμφέρον σκέπεται; ἢ οὔτε αὐτῆς οὔτε ἄλλης προσδεῖται ἐπὶ τὴν αὐτῆς πονηρίαν τὸ συμφέρον σκοπεῖν·

Stephanus page 342, section b, line 3

οὔτε γὰρ πονηρία οὔτε ἀμαρτία οὐδεμία οὐδεμιᾶ τέχνη

πάρεστιν, οὐδὲ προσήκει τέχνῃ ἄλλῳ τὸ συμφέρον ζητεῖν ἢ ἐκεῖνῳ οὗ τέχνη ἐστίν, αὐτὴ δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀκέραιός ἐστιν ὀρθὴ οὕσα, ὥσπερ ἂν ἡ ἐκάστη ἀκριβὴς ὅλη ἥπερ ἐστίν; καὶ σκόπει ἐκεῖνῳ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ· οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει;

Οὕτως, ἔφη, φαίνεται.

Οὐκ ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἰατρικὴ ἰατρικῇ τὸ συμφέρον σκοπεῖ ἀλλὰ σώματι.

Ναί, ἔφη.

Οὐδὲ ἵπικῃ ἱπικῇ ἀλλ' ἵπποις· οὐδὲ ἄλλῃ τέχνη
οὐδεμία ἐαυτῇ - οὐδὲ γὰρ προσδεῖται - ἀλλ' ἐκείνῳ οὗ τέχνη
ἐστίν.

Φαίνεται, ἔφη, οὕτως.

Ἀλλὰ μήν, ὦ Θρασύμαχε, ἄρχουσί γε αἱ τέχναι καὶ
κρατοῦσιν ἐκείνου οὐπὲρ εἰσιν τέχναι.

Συνεχώρησεν ἐνταῦθα καὶ μάλα μόγισ.

Οὐκ ἄρα ἐπιστήμη γε οὐδεμία τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον
σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἥττονός τε καὶ ἀρχομένου
ὑπὸ ἐαυτῆς.

Συνωμολόγησε μὲν καὶ ταῦτα τελευτῶν, ἐπεχείρει δὲ περὶ
αὐτὰ μάχεσθαι· ἐπειδὴ δὲ ὠμολόγησεν, Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ'
ἐγώ, οὐδὲ ἱατρὸς οὐδεὶς, καθ' ὅσον ἱατρός, τὸ τῷ ἱατρῷ
συμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ κάμνοντι;
ὠμολόγηται γὰρ ὁ ἀκριβὴς ἱατρὸς σωμάτων εἶναι ἄρχων
ἀλλ' οὐ χρηματιστής. ἦ οὐχ ὠμολόγηται;

Συνέφη.

Οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἀκριβὴς ναυτῶν εἶναι ἄρχων
ἀλλ' οὐ ναύτης;

Ὡμολόγηται.

Οὐκ ἄρα ὅ γε τοιοῦτος κυβερνήτης τε καὶ ἄρχων τὸ τῷ
κυβερνήτῃ συμφέρον σκέπεται τε καὶ προσταίνει, ἀλλὰ τὸ
τῷ ναύτῃ τε καὶ ἀρχομένῳ.

Συνέφησε μόγισ.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς ἐν
οὐδεμιᾷ ἀρχῇ, καθ' ὅσον ἄρχων ἐστίν, τὸ αὐτῷ συμφέρον
σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ ᾧ ἂν
αὐτὸς δημιουργῇ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων καὶ τὸ ἐκείνῳ
συμφέρον καὶ πρέπον, καὶ λέγει ἃ λέγει καὶ ποιεῖ ἃ ποιεῖ
ἅπαντα.

Ἐπειδὴ οὖν ἐνταῦθα ἤμεν τοῦ λόγου καὶ πᾶσι καταφανὲς
ἦν ὅτι ὁ τοῦ δικαίου λόγος εἰς τοῦναντίον περιειστήκει, ὁ
Θρασύμαχος ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνεσθαι, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, τίτθῃ σοι ἔστιν;

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἀποκρίνεσθαι χρῆν μάλλον ἢ
τοιαῦτα ἐρωτᾶν;

Ὅτι τοί σε, ἔφη, κορυζῶντα περιορᾷ καὶ οὐκ ἀπο-
μύττει δεόμενον, ὅς γε αὐτῇ οὐδὲ πρόβατα οὐδὲ ποιμένα
γινώσκεις.

Ὅτι δὴ τί μάλιστα; ἦν δ' ἐγώ.

Stephanus page 343, section b, line 1

Ὅτι οἶει τοὺς ποιμένας ἢ τοὺς βουκόλους τὸ τῶν προβάτων ἢ τὸ τῶν βοῶν ἀγαθὸν σκοπεῖν καὶ παχύνειν αὐτοὺς καὶ θεραπεύειν πρὸς ἄλλο τι βλέποντας ἢ τὸ τῶν δεσποτῶν ἀγαθὸν καὶ τὸ αὐτῶν, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας, οἱ ὡς ἀληθῶς ἄρχουσιν, ἄλλως πως ἡγῆ διανοεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀρχομένους ἢ ὥσπερ ἂν τις πρὸς πρόβατα διατεθείη, καὶ ἄλλο τι σκοπεῖν αὐτοὺς διὰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἢ τοῦτο, ὅθεν αὐτοὶ ὠφελήσονται. καὶ οὕτω πόρρω εἶπερί τε τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδίκου τε καὶ ἀδικίας, ὥστε ἀγνοεῖς ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη καὶ τὸ δίκαιον ἀλλότριον ἀγαθὸν

Stephanus page 343, section c, line 4

τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονός τε καὶ ἄρχοντος συμφέρον, οἰκεία δὲ τοῦ πειθομένου τε καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη, ἡ δὲ ἀδικία τοῦναντίον, καὶ ἄρχει τῶν ὡς ἀληθῶς εὐηθικῶν τε καὶ δικαίων, οἱ δ' ἀρχόμενοι ποιοῦσιν τὸ ἐκείνου συμφέρον κρείττονος ὄντος, καὶ εὐδαίμονα ἐκεῖνον ποιοῦσιν ὑπηρετοῦντες αὐτῷ, ἑαυτοὺς δὲ οὐδ' ὅπως τι οὐκ σκοπεῖσθαι δέ, ὧς εὐηθέστατε Σώκρατες, οὕτωςι χρή, ὅτι δίκαιος ἀνὴρ ἀδίκου πανταχοῦ ἔλαττον ἔχει. πρῶτον μὲν ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους συμβολαίοις, ὅπου ἂν ὁ τοιοῦτος τῷ τοιούτῳ κοινωνήσῃ, οὐδαμοῦ ἂν εὐροις ἐν τῇ διαλύσει τῆς κοινωνίας πλεον

Stephanus page 343, section d, line 6

ἔχοντα τὸν δίκαιον τοῦ ἀδίκου ἀλλ' ἔλαττον· ἔπειτα ἐν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν, ὅταν τέ τινες εἰσφοραὶ ᾧσιν, ὁ μὲν δίκαιος ἀπὸ τῶν ἴσων πλεον εἰσφέρει, ὁ δ' ἔλαττον, ὅταν τε λήψῃς, ὁ μὲν οὐδέν, ὁ δὲ πολλὰ κερδαίνει. καὶ γὰρ ὅταν ἀρχὴν τινα ἀρχὴν ἐκάτερος, τῷ μὲν δικαίῳ ὑπάρχει, καὶ εἰ μηδεμία ἄλλη ζημία, τά γε οἰκεῖα δι' ἀμέλειαν μοχθηροτέρως ἔχειν, ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου μηδὲν ὠφελεῖσθαι διὰ τὸ δίκαιον εἶναι, πρὸς δὲ τούτοις ἀπεχθέσθαι τοῖς τε οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις, ὅταν μηδὲν ἐθέλῃ αὐτοῖς ὑπηρετεῖν παρὰ τὸ δίκαιον· τῷ δὲ ἀδίκῳ πάντα τούτων τάναντία ὑπάρχει. λέγω γὰρ

Stephanus page 344, section a, line 1

ὅνπερ νυνδὴ ἔλεγον, τὸν μέγαρα δυνάμενον πλεονεκτεῖν· τοῦτον οὖν σκόπει, εἴπερ βούλει κρίνειν ὅσῳ μᾶλλον συμφέρει ἰδίᾳ αὐτῷ ἀδικὸν εἶναι ἢ τὸ δίκαιον. πάντων δὲ ῥᾶστα μαθήσῃ, ἐὰν ἐπὶ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν ἔλθῃς, ἢ τὸν μὲν ἀδικήσαντα εὐδαιμονέστατον ποιεῖ, τοὺς δὲ ἀδικηθέντας καὶ ἀδικῆσαι οὐκ ἂν ἐθέλοντας ἀθλιωτάτους. ἔστιν δὲ τοῦτο τυραννίς, ἢ οὐ κατὰ σμικρὸν τὰλλότρια καὶ λάθρα καὶ

βία ἀφαιρεῖται, καὶ ἱερὰ καὶ ὅσια καὶ ἴδια καὶ δημόσια, ἀλλὰ συλλήβδην· ὧν ἐφ' ἐκάστῳ μέρει ὅταν τις ἀδικήσας μὴ λάθῃ, ζημιουταί τε καὶ ὀνειδῇ ἔχει τὰ μέγιστα - καὶ γὰρ

Stephanus page 344, section b, line 3

ἱερόσυλοι καὶ ἀνδραποδισταὶ καὶ τοιχωρύχοι καὶ ἀποστερηταὶ καὶ κλέπται οἱ κατὰ μέρη ἀδικοῦντες τῶν τοιούτων κακουργημάτων καλοῦνται - ἐπειδὴν δέ τις πρὸς τοῖς τῶν πολιτῶν χρήμασιν καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισάμενος δουλώσῃται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχυρῶν ὀνομάτων εὐδαίμονες καὶ μακάριοι κέκληνται, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὅσοι ἂν πύθωνται αὐτὸν τὴν ὅλην ἀδικίαν ἡδικηκότα· οὐ γὰρ τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα ἀλλὰ τὸ πάσχειν φοβούμενοι ὀνειδίζουσιν οἱ ὀνειδίζοντες τὴν ἀδικίαν. οὕτως, ὦ Σώκρατες, καὶ ἰσχυρότερον καὶ ἐλευθεριώτερον καὶ δεσποτικώτερον ἀδι-

Stephanus page 344, section c, line 6

κία δικαιοσύνης ἐστὶν ἱκανῶς γιγνομένη, καὶ ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ μὲν τοῦ κρείττονος συμφέρον τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν, τὸ δ' ἄδικον ἑαυτῷ λυσιτελοῦν τε καὶ συμφέρον.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Θρασύμαχος ἐν νῷ εἶχεν ἀπιέναι, ὥσπερ βαλανεὺς ἡμῶν καταντλήσας κατὰ τῶν ὥτων ἀθρόον καὶ πολὺν τὸν λόγον· οὐ μὴν εἰσάν γε αὐτὸν οἱ παρόντες, ἀλλ' ἠνάγκασαν ὑπομεῖναι τε καὶ παρασχεῖν τῶν εἰρημένων λόγον. καὶ δὴ ἔγωγε καὶ αὐτὸς πάνυ ἐδεόμην τε καὶ εἶπον· ὦ δαιμόνιε Θρασύμαχε, οἷον ἐμβαλὼν λόγον ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι πρὶν διδάξαι ἱκανῶς ἢ μαθεῖν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως

Stephanus page 344, section e, line 1

ἔχει; ἢ σμικρὸν οἶε ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα διορίζεσθαι ὅλου βίου διαγωγὴν, ἢ ἂν διαγόμενος ἕκαστος ἡμῶν λυσιτελεστάτην ζωὴν ζῶῃ;

Ἐγὼ γὰρ οἶμαι, ἔφη ὁ Θρασύμαχος, τουτὶ ἄλλως ἔχειν; Ἐοικας, ἦν δ' ἐγώ - ἦτοι ἡμῶν γε οὐδὲν κήδεσθαι, οὐδέ τι φροντίζειν εἴτε χειρόν εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα ἀγνοοῦντες ὁ σὺ φῆς εἰδέναι. ἀλλ', ὦγαθέ, προθυμοῦ καὶ ἡμῖν ἐνδείξασθαι - οὗτοι κακῶς σοι κείσεται ὅτι ἂν ἡμᾶς τοσούσδε ὄντας εὐεργετήσης - ἐγὼ γὰρ δὴ σοι λέγω τό γ' ἐμόν, ὅτι οὐ πείθομαι οὐδ' οἶμαι ἀδικίαν δικαιοσύνης κερδαλεώτερον

Stephanus page 345, section a, line 4

εἶναι, οὐδ' ἐὰν ἔᾶ τις αὐτὴν καὶ μὴ διακωλύῃ πράττειν ἃ βούλεται. ἀλλ', ὦγαθέ, ἔστω μὲν ἄδικος, δυνάσθω δὲ ἀδικεῖν ἢ τῷ λανθάνειν ἢ τῷ διαμάχεσθαι, ὅμως ἐμέ γε οὐ πείθει ὥς ἐστι τῆς δικαιοσύνης κερδαλεώτερον. ταῦτ' οὖν καὶ ἕτερος ἴσως τις ἡμῶν πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ· πεῖσον

οὖν, ὦ μακάριε, ἱκανῶς ἡμᾶς ὅτι οὐκ ὀρθῶς βουλευόμεθα
δικαιοσύνην ἀδικίας περὶ πλείονος ποιούμενοι.

Καὶ πῶς, ἔφη, σὲ πείσω; εἰ γὰρ οἷς νυνδὴ ἔλεγον μὴ
πέπεισαι, τί σοι ἔτι ποιήσω; ἢ εἰς τὴν ψυχὴν φέρων ἐνθῶ
τὸν λόγον;

Stephanus page 345, section b, line 7

Μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, μὴ σύ γε· ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ἃ ἂν
εἴπης, ἔμμενε τούτοις, ἢ ἐὰν μετατιθῇ, φανερώς μετατίθεσο

καὶ ἡμᾶς μὴ ἐξαπάτα. νῦν δὲ ὁρᾷς, ὦ Θρασύμαχε - ἔτι
γὰρ τὰ ἔμπροσθεν ἐπισκεψώμεθα - ὅτι τὸν ὡς ἀληθῶς ἱατρὸν
τὸ πρῶτον ὀριζόμενος τὸν ὡς ἀληθῶς ποιμένα οὐκέτι ᾧ
δεῖν ὕστερον ἀκριβῶς φυλάξαι, ἀλλὰ πιαίνειν οἷε αὐτὸν τὰ
πρόβατα, καθ' ὅσον ποιμὴν ἐστιν, οὐ πρὸς τὸ τῶν προ-
βάτων βέλτιστον βλέποντα ἀλλ', ὥσπερ δαιτυμόνα τινὰ καὶ
μέλλοντα ἐστιάσεσθαι, πρὸς τὴν εὐωχίαν, ἢ αὖ πρὸς τὸ

Stephanus page 345, section d, line 1

ἀποδόσθαι, ὥσπερ χρηματιστὴν ἀλλ' οὐ ποιμένα. τῇ δὲ
ποιμενικῇ οὐ δήπου ἄλλου τοῦ μέλει ἢ ἐφ' ᾧ τέτακται, ὅπως
τούτῳ τὸ βέλτιστον ἐκποριεῖ - ἐπεὶ τὰ γε αὐτῆς ὥστ' εἶναι
βελτίστη ἱκανῶς δήπου ἐκπεπόρισται, ἕως γ' ἂν μηδὲν
ἐνδέη τοῦ ποιμενικῆ εἶναι - οὕτῳ δὲ ᾧμην ἔγωγε νυνδὴ
ἀναγκαῖον εἶναι ἡμῖν ὁμολογεῖν πᾶσαν ἀρχήν, καθ' ὅσον
ἀρχή, μηδενὶ ἄλλῳ τὸ βέλτιστον σκοπεῖσθαι ἢ ἐκείνῳ, τῷ
ἀρχομένῳ τε καὶ θεραπευομένῳ, ἐν τε πολιτικῇ καὶ ἰδιωτικῇ
ἀρχῇ. σὺ δὲ τοὺς ἄρχοντας ἐν ταῖς πόλεσιν, τοὺς ὡς ἀληθῶς
ἄρχοντας, ἐκόντας οἷε ἄρχειν;

Stephanus page 345, section e, line 4

Μὰ Δί' οὐκ, ἔφη, ἀλλ' εὖ οἶδα.

Τί δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε; τὰς ἄλλας ἀρχὰς οὐκ
ἐννοεῖς ὅτι οὐδεὶς ἐθέλει ἄρχειν ἐκῶν, ἀλλὰ μισθὸν αἰτοῦσιν,
ὡς οὐχὶ αὐτοῖσιν ὠφελίαν ἐσομένην ἐκ τοῦ ἄρχειν ἀλλὰ
τοῖς ἀρχομένοις; ἐπεὶ τοσόνδε εἶπέ· οὐχὶ ἐκάστην μέντοι
φάμεν ἐκάστοτε τῶν τεχνῶν τούτῳ ἑτέραν εἶναι, τῷ ἑτέραν
τὴν δύναμιν ἔχειν; καί, ὦ μακάριε, μὴ παρὰ δόξαν ἀποκρίνου,
ἵνα τι καὶ περαίνωμεν.

Ἀλλὰ τούτῳ, ἔφη, ἑτέρα.

Οὐκοῦν καὶ ὠφελίαν ἐκάστη τούτων ἰδίαν τινὰ ἡμῖν παρέ-

Stephanus page 346, section a, line 7

χεται ἀλλ' οὐ κοινήν, οἷον ἱατρικὴ μὲν ὑγίειαν, κυβερνητικὴ
δὲ σωτηρίαν ἐν τῷ πλεῖν, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω;

Πάνυ γε.

Οὐκοῦν καὶ μισθωτικὴ μισθόν; αὕτη γὰρ αὐτῆς ἡ δύναμις·
ἢ τὴν ἱατρικὴν σὺ καὶ τὴν κυβερνητικὴν τὴν αὐτὴν καλεῖς;
ἢ ἑάνπερ βούλη ἀκριβῶς διορίζειν, ὥσπερ ὑπέθου, οὐδέν τι
μᾶλλον, ἑάν τις κυβερνῶν ὑγιῆς γίγνηται διὰ τὸ συμφέρον
αὐτῷ πλεῖν ἐν τῇ θαλάττῃ, ἔνεκα τούτου καλεῖς μᾶλλον
αὐτὴν ἱατρικήν;
Οὐ δῆτα, ἔφη.

Stephanus page 346, section b, line 8

Οὐδέ γ', οἶμαι, τὴν μισθωτικὴν, ἑάν ὑγιαίνει τις μισθαρνῶν.
Οὐ δῆτα.
Τί δέ; τὴν ἱατρικὴν μισθαρνητικὴν, ἑάν ἰώμενός τις
μισθαρνῇ;
Οὐκ ἔφη.
Οὐκοῦν τὴν γε ὠφελίαν ἐκάστης τῆς τέχνης ἰδίαν ὡμο-
λογήσαμεν εἶναι;
Ἔστω, ἔφη.
Ἦντινα ἄρα ὠφελίαν κοινῇ ὠφελοῦνται πάντες οἱ δημι-
ουργοί, δῆλον ὅτι κοινῇ τινι τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι ἀπ'

Stephanus page 346, section c, line 7

ἐκεῖνου ὠφελοῦνται.
Ἦοικεν, ἔφη.
Φαμὲν δέ γε τὸ μισθὸν ἀρνυμένους ὠφελεῖσθαι τοὺς
δημιουργοὺς ἀπὸ τοῦ προσχρῆσθαι τῇ μισθωτικῇ τέχνῃ
γίγνεσθαι αὐτοῖς.
Συνέφη μόγισ.
Οὐκ ἄρα ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τέχνης ἐκάστῳ αὕτη ἡ ὠφελία
ἐστίν, ἢ τοῦ μισθοῦ λῆψις, ἀλλ', εἰ δεῖ ἀκριβῶς σκοπεῖσθαι,
ἢ μὲν ἱατρικὴ ὑγίειαν ποιεῖ, ἢ δὲ μισθαρνητικὴ μισθόν, καὶ
ἢ μὲν οἰκοδομικὴ οἰκίαν, ἢ δὲ μισθαρνητικὴ αὐτῇ ἐπομένῃ

Stephanus page 346, section d, line 5

μισθόν, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι οὕτως τὸ αὐτῆς ἐκάστη ἔργον
ἐργάζεται καὶ ὠφελεῖ ἐκεῖνο ἐφ' ᾧ τέτακται. ἑάν δὲ μὴ
μισθὸς αὐτῇ προσγίγνηται, ἔσθ' ὅτι ὠφελεῖται ὁ δημιουργὸς
ἀπὸ τῆς τέχνης;
Οὐ φαίνεται, ἔφη.
Ἄρ' οὖν οὐδ' ὠφελεῖ τότε, ὅταν προῖκα ἐργάζεται;
Οἶμαι ἔγωγε.
Οὐκοῦν, ὦ Θρασύμαχε, τοῦτο ἤδη δῆλον, ὅτι οὐδεμία
τέχνη οὐδὲ ἀρχὴ τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον παρασκευάζει, ἀλλ',
ὅπερ πάλαι ἐλέγομεν, τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ παρασκευάζει

Stephanus page 346, section e, line 6

καὶ ἐπιτάττει, τὸ ἐκεῖνου συμφέρον ἥττονος ὄντος σκο-

ποῦσα, ἀλλ' οὐ τὸ τοῦ κρείττονος. διὰ δὴ ταῦτα ἔγωγε, ὦ φίλε Θρασύμαχε, καὶ ἄρτι ἔλεγον μηδὲνα ἐθέλειν ἐκόντα ἄρχειν καὶ τὰ ἀλλότρια κακὰ μεταχειρίζεσθαι ἀνορθοῦντα, ἀλλὰ μισθὸν αἰτεῖν, ὅτι ὁ μέλλον καλῶς τῇ τέχνῃ πράξει οὐδέποτε αὐτῷ τὸ βέλτιστον πράττει οὐδ' ἐπιτάττει κατὰ τὴν τέχνην ἐπιτάττων, ἀλλὰ τῷ ἀρχομένῳ· ὧν δὴ ἔνεκα, ὡς ἔοικε, μισθὸν δεῖν ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθελήσῃν ἄρχειν, ἢ ἀργύριον ἢ τιμὴν, ἢ ζημίαν ἔαν μὴ ἄρχῃ.

Stephanus page 347, section a, line 7

Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Γλαῦκων· τοὺς μὲν γὰρ δύο μισθοὺς γινώσκω, τὴν δὲ ζημίαν ἦντινα λέγεις καὶ ὡς ἐν μισθοῦ μέρει εἴρηκας, οὐ συνήκα.

Τὸν τῶν βελτίστων ἄρα μισθόν, ἔφην, οὐ συνιεῖς, δι' ὃν ἄρχουσιν οἱ ἐπεικέστατοι, ὅταν ἐθέλωσιν ἄρχειν. ἢ οὐκ οἶσθα ὅτι τὸ φιλότιμόν τε καὶ φιλάργυρον εἶναι ὄνειδος λέγεται τε καὶ ἔστιν;

Ἐγώ γε, ἔφη.

Διὰ ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, οὔτε χρημάτων ἔνεκα ἐθέλουσιν ἄρχειν οἱ ἀγαθοὶ οὔτε τιμῆς· οὔτε γὰρ φανερώς

Stephanus page 347, section b, line 7

πραττόμενοι τῆς ἀρχῆς ἔνεκα μισθὸν μισθωτοὶ βούλονται κεκληῆσθαι, οὔτε λάθρα αὐτοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες κλέπται. οὐδ' αὖ τιμῆς ἔνεκα· οὐ γὰρ εἰσι φιλότιμοι. δεῖ δὴ αὐτοῖς ἀνάγκην προσεῖναι καὶ ζημίαν, εἰ μέλλουσιν ἐθέλειν ἄρχειν - ὅθεν κινδυνεύει τὸ ἐκόντα ἐπὶ τὸ ἄρχειν ἰέναι ἀλλὰ μὴ ἀνάγκην περιμένειν αἰσχρὸν νενομίσθαι - τῆς δὲ ζημίας μεγίστη τὸ ὑπὸ πονηροτέρου ἄρχεσθαι, ἔαν μὴ αὐτὸς ἐθέλῃ ἄρχειν· ἦν δεισάντες μοι φαίνονται ἄρχειν, ὅταν ἄρχωσιν, οἱ ἐπεικεῖς, καὶ τότε ἔρχονται ἐπὶ τὸ ἄρχειν οὐχ ὡς ἐπ' ἀγαθόν τι ἰόντες οὐδ' ὡς εὐπαθήσοντες ἐν αὐτῷ, ἀλλ'

Stephanus page 347, section d, line 1

ὡς ἐπ' ἀναγκαῖον καὶ οὐκ ἔχοντες ἑαυτῶν βελτίοσιν ἐπιτρέψαι οὐδὲ ὁμοίοις. ἐπεὶ κινδυνεύει πόλις ἀνδρῶν ἀγαθῶν εἰ γένοιτο, περιμάχητον ἂν εἶναι τὸ μὴ ἄρχειν ὥσπερ νυνὶ τὸ ἄρχειν, καὶ ἐνταῦθ' ἂν καταφανὲς γενέσθαι ὅτι τῷ ὄντι ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ· ὥστε πᾶς ἂν ὁ γινώσκων τὸ ὠφελεῖσθαι μᾶλλον ἔλοιτο ὑπ' ἄλλου ἢ ἄλλον ὠφελῶν πράγματα ἔχειν. τοῦτο μὲν οὖν ἔγωγε οὐδαμῇ συγχωρῶ Θρασυμάχῳ, ὡς τὸ δίκαιόν ἐστιν τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν δὴ καὶ εἰς αὐθις σκεψόμεθα· πολὺ δέ μοι

Stephanus page 347, section e, line 3

δοκεῖ μεῖζον εἶναι ὁ νῦν λέγει Θρασύμαχος, τὸν τοῦ ἀδίκου
βίον φάσκων εἶναι κρείττω ἢ τὸν τοῦ δικαίου. σὺ οὖν
ποτέρως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, αἰρή; καὶ πότερον ἀλη-
θεστέρως δοκεῖ σοι λέγεσθαι;

Τὸν τοῦ δικαίου ἔγωγε λυσιτελέστερον βίον εἶναι.

Ἦκουσας, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα ἄρτι Θρασύμαχος ἀγαθὰ διῆλθεν
τῷ τοῦ ἀδίκου;

Ἦκουσα, ἔφη, ἀλλ' οὐ πείθομαι.

Βούλει οὖν αὐτὸν πείθωμεν, ἂν δυνώμεθά πη ἐξευρεῖν, ὥς
οὐκ ἀληθῆ λέγει;

Stephanus page 348, section a, line 6

Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι; ἦ δ' ὅς.

Ἄν μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἀντικατατείναντες λέγωμεν
αὐτῷ λόγον παρὰ λόγον, ὅσα αὖ ἀγαθὰ ἔχει τὸ δίκαιον
εἶναι, καὶ αὐθις οὗτος, καὶ ἄλλον ἡμεῖς, ἀριθμεῖν δεήσει
τάγαθὰ καὶ μετρεῖν ὅσα ἐκάτεροι ἐν ἐκατέρῳ λέγομεν, καὶ
ἤδη δικαστῶν τινων τῶν διακρινούντων δεησόμεθα· ἂν δὲ
ὥσπερ ἄρτι ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους σκοπῶμεν, ἅμα
αὐτοὶ τε δικασταὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Ὅποτέρως οὖν σοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀρέσκει.

Stephanus page 348, section b, line 7

Οὕτως, ἔφη.

Ἴθι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ἀπόκριναι ἡμῖν ἐξ
ἀρχῆς. τὴν τελέαν ἀδικίαν τελέας οὔσης δικαιοσύνης
λυσιτελεστέραν φῆς εἶναι;

Πάνυ μὲν οὖν καὶ φημί, ἔφη, καὶ δι' ἃ, εἴρηκα.

Φέρε δὴ, τὸ τοιόνδε περὶ αὐτῶν πῶς λέγεις; τὸ μὲν που
ἀρετὴν αὐτοῖν καλεῖς, τὸ δὲ κακίαν;

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν τὴν μὲν δικαιοσύνην ἀρετὴν, τὴν δὲ ἀδικίαν
κακίαν;

Stephanus page 348, section c, line 7

Εἰκός γ', ἔφη, ὦ ἡδιστε, ἐπειδὴ γε καὶ λέγω ἀδικίαν μὲν
λυσιτελεῖν, δικαιοσύνην δ' οὐ.

Ἀλλὰ τί μήν;

Τοῦναντίον, ἦ δ' ὅς.

Ἦ τὴν δικαιοσύνην κακίαν;

Οὐκ, ἀλλὰ πάνυ γενναίαν εὐήθειαν.

Τὴν ἀδικίαν ἄρα κακοήθειαν καλεῖς;

Οὐκ, ἀλλ' εὐβουλίαν, ἔφη.

Ἦ καὶ φρόνιμοί σοι, ὦ Θρασύμαχε, δοκοῦσιν εἶναι καὶ

ἀγαθοὶ οἱ ἄδικοι;

Οἱ γε τελέως, ἔφη, οἷοί τε ἀδικεῖν, πόλεις τε καὶ ἔθνη
δυνάμενοι ἀνθρώπων ὑφ' ἑαυτοῦς ποιεῖσθαι· σὺ δὲ οἶμι με
ἴσως τοὺς τὰ βαλλάντια ἀποτέμνοντας λέγειν. λυσιτελεῖ
μὲν οὖν, ἦ δ' ὅς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐάνπερ λανθάνῃ· ἔστι δὲ
οὐκ ἄξια λόγου, ἀλλ' ἂ νυνδὴ ἔλεγον.

Τοῦτο μὲν, ἔφην, οὐκ ἀγνοῶ ὃ βούλει λέγειν, ἀλλὰ τόδε
ἐθαύμασα, εἰ ἐν ἀρετῆς καὶ σοφίας τιθεῖς μέρει τὴν ἀδικίαν,
τὴν δὲ δικαιοσύνην ἐν τοῖς ἐναντίοις.

Ἀλλὰ πάννυ οὕτω τίθημι.

Τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἤδη στερεώτερον, ὦ ἐταῖρε, καὶ οὐκέτι
ῥάδιον ἔχειν ὅτι τις εἶπη. εἰ γὰρ λυσιτελεῖν μὲν τὴν
ἀδικίαν ἐτίθεσο, κακίαν μέντοι ἢ αἰσχρὸν αὐτὸ ὡμολόγεις
εἶναι ὥσπερ ἄλλοι τινές, εἵχομεν ἂν τι λέγειν κατὰ τὰ
νομιζόμενα λέγοντες· νῦν δὲ δῆλος εἰ ὅτι φήσεις αὐτὸ καὶ
καλὸν καὶ ἰσχυρὸν εἶναι καὶ τᾶλλα αὐτῷ πάντα προσθήσεις
ἃ ἡμεῖς τῷ δικαίῳ προσετίθεμεν, ἐπειδὴ γε καὶ ἐν ἀρετῇ
αὐτὸ καὶ σοφίᾳ ἐτόλμησας θεῖναι.

Ἀληθέστατα, ἔφη, μαντεύῃ.

Ἀλλ' οὐ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀποκνητέον γε τῷ λόγῳ

ἐπεξελθεῖν σκοπούμενον, ἕως ἂν σε ὑπολαμβάνω λέγειν
ἅπερ διανοῇ. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖς σύ, ὦ Θρασύμαχε, ἀτεχνῶς
νῦν οὐ σκώπτειν, ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα περὶ τῆς ἀληθείας
λέγειν.

Τί δέ σοι, ἔφη, τοῦτο διαφέρει, εἴτε μοι δοκεῖ εἴτε μή,
ἀλλ' οὐ τὸν λόγον ἐλέγχεις;

Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ τόδε μοι πειρῶ ἔτι πρὸς τοῦ-
τοις ἀποκρίνασθαι· ὁ δίκαιος τοῦ δικαίου δοκεῖ τί σοι ἂν
ἐθέλειν πλέον ἔχειν;

Οὐδαμῶς, ἔφη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἀστεῖος, ὥσπερ νῦν, καὶ

εὐήθης.

Τί δέ; τῆς δικαίας πράξεως;

Οὐδὲ τῆς δικαίας, ἔφη.

Τοῦ δὲ ἀδίκου πότερον ἀξιοῖ ἂν πλεονεκτεῖν καὶ ἡγοῖτο
δίκαιον εἶναι, ἢ οὐκ ἂν ἡγοῖτο;

Ἦγοῖτ' ἂν, ἦ δ' ὅς, καὶ ἀξιοῖ, ἀλλ' οὐκ ἂν δύναιτο.

Ἀλλ' οὐ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἐρωτῶ, ἀλλ' εἰ τοῦ μὲν
δικαίου μὴ ἀξιοῖ πλέον ἔχειν μηδὲ βούλεται ὁ δίκαιος, τοῦ

δὲ ἀδίκου;
Ἀλλ' οὕτως, ἔφη, ἔχει.

Stephanus page 349, section c, line 4

Τί δὲ δὴ ὁ ἀδικος; ἄρα ἀξιοῖ τοῦ δικαίου πλεονεκτεῖν καὶ
τῆς δικαίας πράξεως;
Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη, ὅς γε πάντων πλεον ἔχειν ἀξιοῖ;
Οὐκοῦν καὶ ἀδίκου γε ἀνθρώπου τε καὶ πράξεως ὁ ἀδικος
πλεονεκτῇ καὶ ἀμιλλήσεται ὡς ἀπάντων πλεῖστον αὐτὸς
λάβῃ;
Ἦστι ταῦτα.
Ὡδε δὴ λέγωμεν, ἔφην· ὁ δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ
πλεονεκτεῖ, τοῦ δὲ ἀνομοίου, ὁ δὲ ἀδικος τοῦ τε ὁμοίου καὶ
τοῦ ἀνομοίου;

Stephanus page 349, section d, line 2

Ἄριστα, ἔφη, εἰρηκας.
Ἦστιν δέ γε, ἔφην, φρόνιμός τε καὶ ἀγαθὸς ὁ ἀδικος, ὁ
δὲ δίκαιος οὐδέτερος;
Καὶ τοῦτ', ἔφη, εὔ.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ τῷ ἀγαθῷ
ὁ ἀδικος, ὁ δὲ δίκαιος οὐκ ἔοικεν;
Πῶς γὰρ οὐ μέλλει, ἔφη, ὁ τοιοῦτος ὢν καὶ εἰκέναι τοῖς
τοιούτοις, ὁ δὲ μὴ εἰκέναι;
Καλῶς. τοιοῦτος ἄρα ἐστὶν ἑκάτερος αὐτῶν οἷσπερ
ἔοικεν;

Stephanus page 349, section d, line 12

Ἀλλὰ τί μέλλει; ἔφη.
Εἶεν, ὦ Θρασύμαχε· μουσικὸν δέ τινα λέγεις, ἕτερον δὲ
ἄμουσον;
Ἦγωγε.
Πότερον φρόνιμον καὶ πότερον ἄφρονα;
Τὸν μὲν μουσικὸν δήπου φρόνιμον, τὸν δὲ ἄμουσον
ἄφρονα.
Οὐκοῦν καὶ ἄπερ φρόνιμον, ἀγαθόν, ἃ δὲ ἄφρονα, κακόν;
Ναί.
Τί δὲ ἱατρικόν; οὐχ οὕτως;

Stephanus page 349, section e, line 9

Οὕτως.
Δοκεῖ ἂν οὖν τίς σοι, ὦ ἄριστε, μουσικὸς ἀνὴρ ἀρ-
μοττόμενος λύραν ἐθέλῃν μουσικοῦ ἀνδρὸς ἐν τῇ ἐπιτάσει
καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν ἢ ἀξιοῦν πλεον
ἔχειν;
Οὐκ ἔμοιγε.

Τί δέ; ἀμούσου;
Ἀνάγκη, ἔφη.
Τί δέ ἱατρικός; ἐν τῇ ἐδωδῇ ἢ πόσει ἐθέλειν ἄν τι
ἱατρικοῦ πλεονεκτεῖν ἢ ἀνδρὸς ἢ πράγματος;

Stephanus page 350, section a, line 3

Οὐ δῆτα.
Μὴ ἱατρικοῦ δέ;
Ναί.
Περὶ πάσης δὴ ὅρα ἐπιστήμης τε καὶ ἀνεπιστημοσύνης
εἰ τίς σοι δοκεῖ ἐπιστήμων ὅστισοῦν πλείω ἂν ἐθέλειν
αἰρεῖσθαι ἢ ὅσα ἄλλος ἐπιστήμων ἢ πράττειν ἢ λέγειν, καὶ
οὐ ταῦτα τῷ ὁμοίῳ ἑαυτῷ εἰς τὴν αὐτὴν πράξιν.
Ἀλλ' ἴσως, ἔφη, ἀνάγκη τοῦτό γε οὕτως ἔχειν.
Τί δέ ὁ ἀνεπιστήμων; οὐχὶ ὁμοίως μὲν ἐπιστήμονος
πλεονεκτῆσαιεν ἄν, ὁμοίως δὲ ἀνεπιστήμονος;

Stephanus page 350, section b, line 2

Ἴσως.
Ὁ δὲ ἐπιστήμων σοφός;
Φημί.
Ὁ δὲ σοφὸς ἀγαθός;
Φημί.
Ὁ ἄρα ἀγαθός τε καὶ σοφὸς τοῦ μὲν ὁμοίου οὐκ ἐθελήσει
πλεονεκτεῖν, τοῦ δὲ ἀνομοίου τε καὶ ἐναντίου.
Ἦοικεν, ἔφη.
Ὁ δὲ κακός τε καὶ ἀμαθὴς τοῦ τε ὁμοίου καὶ τοῦ
ἐναντίου.

Stephanus page 350, section b, line 12

Φαίνεται.
Οὐκοῦν, ὦ Θρασύμαχε, ἦν δ' ἐγώ, ὁ ἄδικος ἡμῖν τοῦ
ἀνομοίου τε καὶ ὁμοίου πλεονεκτεῖ; ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες;
Ἦγωγε, ἔφη.
Ὁ δέ γε δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ πλεονεκτῆσει, τοῦ δὲ
ἀνομοίου;
Ναί.
Ἦοικεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὲν δίκαιος τῷ σοφῷ καὶ
ἀγαθῷ, ὁ δὲ ἄδικος τῷ κακῷ καὶ ἀμαθεῖ.
Κινδυνεύει.

Stephanus page 350, section c, line 7

Ἀλλὰ μὴν ὠμολογοῦμεν, ὥ γε ὁμοῖος ἐκάτερος εἴη,
τοιούτον καὶ ἐκάτερον εἶναι.
Ὡμολογοῦμεν γάρ.
Ὁ μὲν ἄρα δίκαιος ἡμῖν ἀναπέφανται ὢν ἀγαθός τε καὶ

σοφός, ὁ δὲ ἄδικος ἀμαθής τε καὶ κακός.

Ὁ δὲ Θρασύμαχος ὡμολόγησε μὲν πάντα ταῦτα, οὐχ ὥς ἐγὼ νῦν ῥαδίως λέγω, ἀλλ' ἐλκόμενος καὶ μόγις, μετὰ ἰδρῶτος θαυμαστοῦ ὅσου, ἅτε καὶ θέρους ὄντος - τότε καὶ εἶδον ἐγὼ, πρότερον δὲ οὐπω, Θρασύμαχον ἐρυθριῶντα - ἐπειδὴ δὲ οὖν διωμολογησάμεθα τὴν δικαιοσύνην ἀρετὴν

Stephanus page 350, section d, line 5

εἶναι καὶ σοφίαν, τὴν δὲ ἀδικίαν κακίαν τε καὶ ἀμαθίαν, Εἶεν, ἦν δ' ἐγὼ, τοῦτο μὲν ἡμῖν οὕτω κείσθω, ἔφαμεν δὲ δὴ καὶ ἰσχυρόν εἶναι τὴν ἀδικίαν. ἦ οὐ μέμνησαι, ὦ Θρασύμαχε;

Μέμνημαι, ἔφη· ἀλλ' ἔμοιγε οὐδὲ ἅ νῦν λέγεις ἀρέσκει, καὶ ἔχω περὶ αὐτῶν λέγειν. εἰ οὖν λέγοιμι, εὖ οἶδ' ὅτι δημηγορεῖν ἂν με φαίης. ἦ οὖν ἔα με εἰπεῖν ὅσα βούλομαι, ἦ, εἰ βούλει ἐρωτᾶν, ἐρώτα· ἐγὼ δέ σοι, ὥσπερ ταῖς γραυσὶν ταῖς τοὺς μύθους λεγούσαις, “εἶεν” ἐρῶ καὶ κατανεύσομαι καὶ ἀνανεύσομαι.

Stephanus page 350, section e, line 5

Μηδαμῶς, ἦν δ' ἐγὼ, παρὰ γε τὴν σαυτοῦ δόξαν. Ὡστε σοί, ἔφη, ἀρέσκειν, ἐπειδήπερ οὐκ ἔἰς λέγειν. καίτοι τί ἄλλο βούλει; Οὐδὲν μὰ Δία, ἦν δ' ἐγὼ, ἀλλ' εἴπερ τοῦτο ποιήσεις, ποίει· ἐγὼ δὲ ἐρωτήσω. Ἐρώτα δὴ.

Τοῦτο τοίνυν ἐρωτῶ, ὅπερ ἄρτι, ἵνα καὶ ἐξῆς διασκεψώμεθα τὸν λόγον, ὅποῖόν τι τυγχάνει ὃν δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν. ἐλέχθη γάρ που ὅτι καὶ δυνατώτερον καὶ ἰσχυρότερον εἴη ἀδικία δικαιοσύνης· νῦν δέ γ', ἔφην, εἴπερ σοφία

Stephanus page 351, section a, line 4

τε καὶ ἀρετὴ ἐστὶν δικαιοσύνη, ῥαδίως οἶμαι φανήσεται καὶ ἰσχυρότερον ἀδικίας, ἐπειδήπερ ἐστὶν ἀμαθία ἢ ἀδικία - οὐδεὶς ἂν ἔτι τοῦτο ἀγνοήσειεν - ἀλλ' οὐ τι οὕτως ἀπλῶς, ὦ Θρασύμαχε, ἔγωγε ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ τῇδὲ πῇ σκέψασθαι· πόλιν φαίης ἂν ἄδικον εἶναι καὶ ἄλλας πόλεις ἐπιχειρεῖν δουλοῦσθαι ἀδίκως καὶ καταδεδουλῶσθαι, πολλὰς δὲ καὶ ὑφ' ἐαυτῇ ἔχειν δουλωσαμένην;

Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. καὶ τοῦτό γε ἡ ἀρίστη μάλιστα ποιήσει καὶ τελεώτατα οὕσα ἄδικος.

Μανθάνω, ἔφην, ὅτι σὸς οὗτος ἦν ὁ λόγος. ἀλλὰ τότε

Stephanus page 351, section b, line 7

περὶ αὐτοῦ σκοπῶ· πότερον ἢ κρείττων γιγνομένη πόλις πόλεως ἄνευ δικαιοσύνης τὴν δύναμιν ταύτην ἔξει, ἢ ἀνάγκη

αὐτῇ μετὰ δικαιοσύνης;

Εἰ μὲν, ἔφη, ὥς σὺ ἄρτι ἔλεγες ἔχει - ἡ δικαιοσύνη σοφία - μετὰ δικαιοσύνης· εἰ δ' ὥς ἐγὼ ἔλεγον, μετὰ ἀδικίας.

Πάνυ ἄγαμαι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ὅτι οὐκ ἐπινεύεις μόνον καὶ ἀνανεύεις, ἀλλὰ καὶ ἀποκρίνη πάνυ καλῶς.

Σοὶ γάρ, ἔφη, χαρίζομαι.

Stephanus page 351, section c, line 7

Εὖ γε σὺ ποιῶν· ἀλλὰ δὴ καὶ τόδε μοι χάρισαι καὶ λέγε·
δοκεῖς ἂν ἢ πόλιν ἢ στρατόπεδον ἢ ληστὰς ἢ κλέπτας ἢ
ἄλλο τι ἔθνος, ὅσα κοινῇ ἐπὶ τι ἔρχεται ἀδίκως, πρᾶξαι ἂν
τι δύνασθαι, εἰ ἀδικοῖεν ἀλλήλους;

Οὐ δῆτα, ἦ δ' ὅς.

Τί δ' εἰ μὴ ἀδικοῖεν; οὐ μᾶλλον;

Πάνυ γε.

Στάσεις γάρ που, ὦ Θρασύμαχε, ἢ γε ἀδικία καὶ μίση
καὶ μάχας ἐν ἀλλήλοις παρέχει, ἢ δὲ δικαιοσύνη ὁμόνοιαν
καὶ φιλίαν· ἦ γάρ;

Stephanus page 351, section d, line 7

Ἐστω, ἦ δ' ὅς, ἵνα σοι μὴ διαφέρωμαι.

Ἀλλ' εὖ γε σὺ ποιῶν, ὦ ἄριστε. τόδε δέ μοι λέγε·

Ἄρα εἰ τοῦτο ἔργον ἀδικίας, μῖσος ἐμποιεῖν ὅπου ἂν ἐνῇ, οὐ
καὶ ἐν ἐλευθέροις τε καὶ δούλοις ἐγγιγνομένη μισεῖν ποιήσει
ἀλλήλους καὶ στασιάζειν καὶ ἀδυνάτους εἶναι κοινῇ μετ'
ἀλλήλων πράττειν;

Πάνυ γε.

Τί δὲ ἂν ἐν δυοῖν ἐγγένηται; οὐ διοίσονται καὶ μισήσουσιν
καὶ ἐχθροὶ ἔσονται ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς δικαίοις;

Ἐσονται, ἔφη.

Stephanus page 351, section e, line 6

Ἐὰν δὲ δῆ, ὦ θαυμάσιε, ἐν ἐνὶ ἐγγένηται ἀδικία, μῶν
μὴ ἀπολεῖ τὴν αὐτῆς δύναμιν, ἢ οὐδὲν ἦττον ἔξει;

Μηδὲν ἦττον ἐχέτω, ἔφη.

Οὐκοῦν τοιάνδε τινὰ φαίνεται ἔχουσα τὴν δύναμιν, οἶαν, ᾧ
ἂν ἐγγένηται, εἴτε πόλει τινὶ εἴτε γένει εἴτε στρατοπέδῳ εἴτε
ἄλλῳ ὁτῶοῦν, πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸ ποιεῖν πράττειν μεθ'
αὐτοῦ διὰ τὸ στασιάζειν καὶ διαφέρεσθαι, ἔτι δ' ἐχθρὸν εἶναι
ἐαυτῷ τε καὶ τῷ ἐναντίῳ παντὶ καὶ τῷ δικαίῳ; οὐχ οὕτως;

Πάνυ γε.

Καὶ ἐν ἐνὶ δὴ οἶμαι ἐνοῦσα ταῦτ' αὐτὰ ποιήσει ἅπερ

Stephanus page 352, section a, line 6

πέφυκεν ἐργάζεσθαι· πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸν πράττειν
ποιήσῃ στασιάζοντα καὶ οὐχ ὁμονοοῦντα αὐτὸν ἑαυτῷ,
ἔπειτα ἐχθρὸν καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς δικαίοις· ἦ γάρ;
Ναί.

Δίκαιοι δέ γ' εἰσὶν, ὦ φίλε, καὶ οἱ θεοί;

Ἔστω, ἔφη.

Καὶ θεοὶς ἄρα ἐχθρὸς ἔσται ὁ ἄδικος, ὦ Θρασύμαχε, ὁ
δὲ δίκαιος φίλος.

Εὐωχοῦ τοῦ λόγου, ἔφη, θαρρῶν· οὐ γὰρ ἔγωγέ σοι
ἐναντιώσομαι, ἵνα μὴ τοῖσδε ἀπέχθωμαι.

Stephanus page 352, section b, line 5

Ἰθὶ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὰ λοιπὰ μοι τῆς ἐστιάσεως ἀπο-
πλήρωσον ἀποκρινόμενος ὥσπερ καὶ νῦν. ὅτι μὲν γὰρ καὶ
σοφώτεροι καὶ ἀμείνους καὶ δυνατώτεροι πράττειν οἱ δίκαιοι
φαίνονται, οἱ δὲ ἄδικοι οὐδὲ πράττειν μετ' ἀλλήλων οἰοί-
τε - ἀλλὰ δὴ καὶ οὕς φαμεν ἐρρωμένως πῶποτε τι μετ'
ἀλλήλων κοινῇ πρᾶξι ἀδίκους ὄντας, τοῦτο οὐ παντάπασιν
ἀληθὲς λέγομεν· οὐ γὰρ ἂν ἀπείχοντο ἀλλήλων κομιδῇ
ὄντες ἄδικοι, ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἐνῆν τις αὐτοῖς δικαιοσύνη,
ἢ αὐτοὺς ἐποίει μήτοι καὶ ἀλλήλους γε καὶ ἐφ' οὓς ἦσαν
ἅμα ἀδικεῖν, δι' ἣν ἔπραξαν ἅ ἔπραξαν, ὥρμησαν δὲ ἐπὶ

Stephanus page 352, section c, line 7

τὰ ἄδικα ἀδικία ἡμιμόχθηροι ὄντες, ἐπεὶ οἱ γε παμπόνηροι
καὶ τελέως ἄδικοι τελέως εἰσὶ καὶ πράττειν ἀδύνατοι - ταῦτα
μὲν οὖν ὅτι οὕτως ἔχει μανθάνω, ἀλλ' οὐχ ὥς σὺ τὸ πρῶτον
ἐτίθεσο· εἰ δὲ καὶ ἄμεινον ζῶσιν οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων καὶ
εὐδαιμονέστεροί εἰσιν, ὅπερ τὸ ὕστερον προυθέμεθα σκέψα-
σθαι, σκεπτέον. φαίνονται μὲν οὖν καὶ νῦν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ἐξ
ῶν εἰρήκαμεν· ὅμως δ' ἔτι βέλτιον σκεπτέον. οὐ γὰρ περὶ τοῦ
ἐπιτυχόντος ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὄντινα τρόπον χρὴ ζῆν.
Σκόπει δὴ, ἔφη.

Σκοπῶ, ἦν δ' ἐγώ. καί μοι λέγε· δοκεῖ τί σοι εἶναι

Stephanus page 352, section d, line 9

ἵππου ἔργον;

Ἔμοιγε.

Ἄρ' οὖν τοῦτο ἂν θείης καὶ ἵππου καὶ ἄλλου ὅτουοῦν
ἔργον, ὃ ἂν ἢ μόνω ἐκεῖνω ποιῇ τις ἢ ἄριστα;

Οὐ μανθάνω, ἔφη.

Ἀλλ' ὥδε· ἔσθ' ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἴδοις ἢ ὀφθαλμοῖς;

Οὐ δῆτα.

Τί δέ; ἀκούσῃς ἄλλῳ ἢ ὠσίν;

Οὐδαμῶς.

Οὐκοῦν δικαίως [ἂν] ταῦτα τούτων φαμὲν ἔργα εἶναι;

Πάνυ γε.

Τί δέ; μαχαίρα ἂν ἀμπέλου κλῆμα ἀποτέμοις καὶ σμίλη
καὶ ἄλλοις πολλοῖς;

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἀλλ' οὐδενί γ' ἂν οἶμαι οὕτω καλῶς ὥς δρεπάνῳ τῷ ἐπὶ
τούτῳ ἐργασθέντι.

Ἀληθῆ.

Ἄρ' οὖν οὐ τοῦτο τούτου ἔργον θήσομεν;

Θήσομεν μὲν οὖν.

Νῦν δὲ οἶμαι ἄμεινον ἂν μάθοις ὁ ἄρτι ἡρώτων, πυνθανό-

μενος εἰ οὐ τοῦτο ἐκάστου εἴη ἔργον ὃ ἂν ἢ μόνον τι ἢ
κάλλιστα τῶν ἄλλων ἀπεργάζεται.

Ἀλλά, ἔφη, μανθάνω τε καὶ μοι δοκεῖ τοῦτο ἐκάστου
πράγματος ἔργον εἶναι.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. οὐκοῦν καὶ ἀρετὴ δοκεῖ σοι εἶναι
ἐκάστῳ ᾧπερ καὶ ἔργον τι προστέτακται; ἴωμεν δὲ ἐπὶ τὰ
αὐτὰ πάλιν· ὀφθαλμῶν, φαμέν, ἔστι τι ἔργον;

Ἔστιν.

Ἄρ' οὖν καὶ ἀρετὴ ὀφθαλμῶν ἔστιν;

Καὶ ἀρετή.

Τί δέ; ὧτων ἦν τι ἔργον;

Ναί.

Οὐκοῦν καὶ ἀρετή;

Καὶ ἀρετή.

Τί δὲ πάντων πέρι τῶν ἄλλων; οὐχ οὕτω;

Οὕτω.

Ἔχε δὴ· Ἄρ' ἂν ποτε ὄμματα τὸ αὐτῶν ἔργον καλῶς
ἀπεργάσαιντο μὴ ἔχοντα τὴν αὐτῶν οἰκείαν ἀρετήν, ἀλλ'
ἀντὶ τῆς ἀρετῆς κακίαν;

Καὶ πῶς ἄν; ἔφη· τυφλότητα γὰρ ἴσως λέγεις ἀντὶ τῆς

ὄψεως.

Ἦτις, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῶν ἡ ἀρετή· οὐ γὰρ πῶ τοῦτο
ἐρωτῶ, ἀλλ' εἰ τῇ οἰκείᾳ μὲν ἀρετῇ τὸ αὐτῶν ἔργον εὖ
ἐργάζεται τὰ ἐργαζόμενα, κακία δὲ κακῶς.

Ἀληθές, ἔφη, τοῦτό γε λέγεις.

Οὐκοῦν καὶ ὧτα στερόμενα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς κακῶς τὸ
αὐτῶν ἔργον ἀπεργάζεται;

Πάνυ γε.

Τίθεμεν οὖν καὶ τὰλλα πάντα εἰς τὸν αὐτὸν λόγον;
Ἕμοιγε δοκεῖ.

Stephanus page 353, section d, line 3

Ἰθὶ δὴ, μετὰ ταῦτα τόδε σκέψαι. ψυχῆς ἔστιν τι ἔργον
ὁ ἄλλω τῶν ὄντων οὐδ' ἂν ἐνὶ πράξαις, οἷον τὸ τοιόνδε· τὸ
ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ βουλεύεσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα
πάντα, ἔσθ' ὅτ' ἄλλω ἢ ψυχῇ δικαίως ἂν αὐτὰ ἀποδοῖμεν
καὶ φαῖμεν ἴδια ἐκείνης εἶναι;
Οὐδενὶ ἄλλω.
Τί δ' αὖ τὸ ζῆν; οὐ ψυχῆς φήσομεν ἔργον εἶναι;
Μάλιστα γ', ἔφη.
Οὐκοῦν καὶ ἀρετὴν φαμέν τινα ψυχῆς εἶναι;
Φαμέν.

Stephanus page 353, section e, line 1

Ἄρ' οὖν ποτε, ὦ Θρασύμαχε, ψυχὴ τὰ αὐτῆς ἔργα εὖ
ἀπεργάζεται στερομένη τῆς οἰκείας ἀρετῆς, ἢ ἀδύνατον;
Ἀδύνατον.
Ἀνάγκη ἄρα κακῇ ψυχῇ κακῶς ἄρχειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι,
τῇ δὲ ἀγαθῇ πάντα ταῦτα εὖ πράττειν.
Ἀνάγκη.
Οὐκοῦν ἀρετὴν γε συνεχωρήσαμεν ψυχῆς εἶναι δικαιο-
σύνην, κακίαν δὲ ἀδικίαν;
Συνεχωρήσαμεν γάρ.
Ἦ μὲν ἄρα δικαία ψυχὴ καὶ ὁ δίκαιος ἀνὴρ εὖ βιώσεται,

Stephanus page 353, section e, line 11

κακῶς δὲ ὁ ἄδικος.
Φαίνεται, ἔφη, κατὰ τὸν σὸν λόγον.
Ἀλλὰ μὴν ὅ γε εὖ ζῶν μακάριός τε καὶ εὐδαίμων, ὁ δὲ μὴ
τάναντία.
Πῶς γὰρ οὐ;
Ὁ μὲν δίκαιος ἄρα εὐδαίμων, ὁ δ' ἄδικος ἄθλιος.
Ἦστω, ἔφη.
Ἀλλὰ μὴν ἄθλιόν γε εἶναι οὐ λυσιτελεῖ, εὐδαίμονα δέ.
Πῶς γὰρ οὐ;
Οὐδέποτε' ἄρα, ὦ μακάριε Θρασύμαχε, λυσιτελέστερον

Stephanus page 354, section a, line 9

ἀδικία δικαιοσύνης.
Ταῦτα δὴ σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἰστιάσθω ἐν τοῖς
Βενδιδίοις.
Ὑπὸ σοῦ γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ἐπειδὴ μοι πρᾶος
ἐγένου καὶ χαλεπαίνων ἐπαύσω. οὐ μέντοι καλῶς γε
εἰστίαμαι, δι' ἐμαυτὸν ἀλλ' οὐ διὰ σέ· ἀλλ' ὥσπερ οἱ

λίχνοι τοῦ ἀεὶ παραφερομένου ἀπογεύονται ἀρπάζοντες, πρὶν τοῦ προτέρου μετρίως ἀπολαῦσαι, καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ οὕτω, πρὶν ὃ τὸ πρῶτον ἐσκοποῦμεν εὐρεῖν, τὸ δίκαιον ὅτι ποτ' ἐστίν, ἀφέμενος ἐκείνου ὀρμῆσαι ἐπὶ τὸ σκέψασθαι περὶ

Stephanus page 354, section b, line 6

αὐτοῦ εἴτε κακία ἐστὶν καὶ ἀμαθία, εἴτε σοφία καὶ ἀρετή, καὶ ἐμπεσόντος αὖ ὕστερον λόγου, ὅτι λυσιτελέστερον ἢ ἀδικία τῆς δικαιοσύνης, οὐκ ἀπεσχόμην τὸ μὴ οὐκ ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου, ὥστε μοι νυνὶ γέγονεν ἐκ τοῦ διαλόγου μηδὲν εἰδέναι· ὁπότε γὰρ τὸ δίκαιον μὴ οἶδα ὃ ἐστίν, σχολῇ εἴσομαι εἴτε ἀρετή τις οὕσα τυγχάνει εἴτε καὶ οὐ, καὶ πότερον ὁ ἔχων αὐτὸ οὐκ εὐδαίμων ἐστὶν ἢ εὐδαίμων.

Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν ὥμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ

δ' ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον. ὁ γὰρ Γλαύκων ἀεὶ τε δὴ

Stephanus page 357, section a, line 3

ἀνδρειότατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ τότε τοῦ Θρασυμάχου τὴν ἀπόρρησιν οὐκ ἀπεδέξατο, ἀλλ' ἔφη· ὦ Σώκρατες, πότερον ἡμᾶς βούλει δοκεῖν πεπεικέναι ἢ ὡς ἀληθῶς πεῖσαι ὅτι παντὶ τρόπῳ ἄμεινόν ἐστὶν δίκαιον εἶναι ἢ ἄδικον;

Ὡς ἀληθῶς, εἶπον, ἔγωγ' ἂν ἐλοίμην, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη.

Οὐ τοίνυν, ἔφη, ποιεῖς ὃ βούλει. λέγε γάρ μοι· ἄρά σοι δοκεῖ τοιόνδε τι εἶναι ἀγαθόν, ὃ δεξαίμεθ' ἂν ἔχειν οὐ τῶν ἀποβαινόντων ἐφιεμένοι, ἀλλ' αὐτὸ αὐτοῦ ἔνεκα ἀσπαζόμενοι, οἷον τὸ χαίρειν καὶ αἰ ἡδοναὶ ὅσαι ἀβλαβεῖς καὶ μηδὲν εἰς τὸν

Stephanus page 357, section b, line 8

ἔπειτα χρόνον διὰ ταύτας γίγνεται ἄλλο ἢ χαίρειν ἔχοντα;

Ἐμοιγε, ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ τι εἶναι τοιοῦτον.

Τί δέ; ὃ αὐτό τε αὐτοῦ χάριν ἀγαπῶμεν καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένων, οἷον αὖ τὸ φρονεῖν καὶ τὸ ὁρᾶν καὶ τὸ ὑγιαίνειν; τὰ γὰρ τοιαῦτά που δι' ἀμφοτέρα ἀσπαζόμεθα.

Ναί, εἶπον.

Τρίτον δὲ ὁρᾷς τι, ἔφη, εἶδος ἀγαθοῦ, ἐν ᾧ τὸ γυμνάζεσθαι καὶ τὸ κάμνοντα ἰατρεύεσθαι καὶ ἰατρευσίς τε καὶ ὁ ἄλλος χρηματισμός; ταῦτα γὰρ ἐπίπονά φαίμεν ἂν, ὠφελεῖν δὲ ἡμᾶς, καὶ αὐτὰ μὲν ἑαυτῶν ἔνεκα οὐκ ἂν δεξαίμεθα ἔχειν,

Stephanus page 357, section d, line 1

τῶν δὲ μισθῶν τε χάριν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα γίγνεται ἀπ' αὐτῶν.

Ἔστιν γὰρ οὖν, ἔφην, καὶ τοῦτο τρίτον. ἀλλὰ τί δή;

Ἐν ποίῳ, ἔφη, τούτων τὴν δικαιοσύνην τιθεῖς;

Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τῷ καλλίστῳ, ὃ καὶ δι' αὐτὸ καὶ διὰ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἀγαπητέον τῷ μέλλοντι μακαρίῳ ἔσεσθαι.

Οὐ τοίνυν δοκεῖ, ἔφη, τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοῦ ἐπιπόνου εἶδους, ὃ μισθῶν θ' ἔνεκα καὶ εὐδοκιμήσεων διὰ δόξαν ἐπιτηδευτέον, αὐτὸ δὲ δι' αὐτὸ φευκτέον ὡς ὃν χαλεπόν.

Stephanus page 358, section a, line 7

Οἶδα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι δοκεῖ οὕτῳ καὶ πάλαι ὑπὸ Θρασυμάχου ὡς τοιοῦτον ὃν ψέγεται, ἀδικία δ' ἐπαινεῖται· ἀλλ' ἐγὼ τις, ὡς ἔοικε, δυσμαθής.

Ἴθι δὴ, ἔφη, ἄκουσον καὶ ἐμοῦ, ἐάν σοι ἔτι ταῦτά δοκῇ. Θρασύμαχος γάρ μοι φαίνεται πρωαίτερον τοῦ δέοντος ὑπὸ σοῦ ὥσπερ ὄφεις κληθῆναι, ἐμοὶ δὲ οὐπὼ κατὰ νοῦν ἢ ἀποδείξεις γέγονεν περὶ ἐκατέρου· ἐπιθυμῶ γὰρ ἀκοῦσαι τί τ' ἔστιν ἐκάτερον καὶ τίνα ἔχει δύναμιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐνὸν ἐν τῇ ψυχῇ, τοὺς δὲ μισθοὺς καὶ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν ἐᾶσαι χαίρειν. οὕτωςι οὖν ποιήσω, ἐάν καὶ σοὶ δοκῇ· ἐπανανεώ-

Stephanus page 358, section c, line 1

σομαι τὸν Θρασυμάχου λόγον, καὶ πρῶτον μὲν ἐρῶ δικαιοσύνην οἷον εἶναί φασιν καὶ ὅθεν γεγενῆσθαι, δεύτερον δὲ ὅτι πάντες αὐτὸ οἱ ἐπιτηδεύοντες ἄκοντες ἐπιτηδεύουσιν ὡς ἀναγκαιὸν ἀλλ' οὐχ ὡς ἀγαθόν, τρίτον δὲ ὅτι εἰκότως αὐτὸ δρῶσι· πολὺ γὰρ ἁμείνων ἄρα ὁ τοῦ ἀδίκου ἢ ὁ τοῦ δικαίου βίος, ὡς λέγουσιν. ἐπεὶ ἔμοιγε, ὦ Σώκρατες, οὐ τι δοκεῖ οὕτως· ἀπορῶ μέντοι διατεθρυλημένος τὰ ᾧα ἀκούων Θρασυμάχου καὶ μυρίων ἄλλων, τὸν δὲ ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης λόγον, ὡς ἁμεινον ἀδικίας, οὐδενός πω ἀκήκοα ὡς βούλομαι - βούλομαι δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐγκωμιαζόμενον ἀκοῦσαι - μάλιστα δ'

Stephanus page 358, section d, line 3

οἶμαι ἂν σοῦ πυθέσθαι. διὸ κατατείνας ἐρῶ τὸν ἀδικὸν βίον ἐπαινῶν, εἰπὼν δὲ ἐνδείξομαί σοι ὃν τρόπον αὐτὸ βούλομαι καὶ σοῦ ἀκούειν ἀδικίαν μὲν ψέγοντος, δικαιοσύνην δὲ ἐπαινοῦντος. ἀλλ' ὅρα εἰ σοὶ βουλομένῳ ἅ λέγω.

Πάντων μάλιστα, ἦν δ' ἐγώ· περὶ γὰρ τίνος ἂν μάλλον πολλάκις τις νοῦν ἔχων χαίροι λέγων καὶ ἀκούων;

Κάλλιστα, ἔφη, λέγεις· καὶ ὁ πρῶτον ἔφην ἐρεῖν, περὶ τούτου ἄκουε, τί ὃν τε καὶ ὅθεν γέγονε δικαιοσύνη.

Πεφυκέναι γὰρ δὴ φασιν τὸ μὲν ἀδικεῖν ἀγαθόν, τὸ δὲ ἀδικεῖσθαι κακόν, πλέονι δὲ κακῷ ὑπερβάλλειν τὸ ἀδικεῖσθαι

Stephanus page 358, section e, line 5

ἢ ἀγαθῷ τὸ ἀδικεῖν, ὥστ' ἐπειδὴν ἀλλήλους ἀδικῶσί τε καὶ ἀδικῶνται καὶ ἀμφοτέρων γεύονται, τοῖς μὴ δυναμένοις τὸ

μὲν ἐκφεύγειν τὸ δὲ αἰρεῖν δοκεῖ λυσιτελεῖν συνθέσθαι
ἀλλήλοις μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδικεῖσθαι· καὶ ἐντεῦθεν δὴ
ἄρξασθαι νόμους τίθεσθαι καὶ συνθήκας αὐτῶν, καὶ ὀνομάσαι
τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπίταγμα νόμιμόν τε καὶ δίκαιον· καὶ εἶναι
δὴ ταύτην γένεσιν τε καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, μεταξὺ οὖσαν
τοῦ μὲν ἀρίστου ὄντος, ἐὰν ἀδικῶν μὴ διδῶ δίκην, τοῦ δὲ
κακίστου, ἐὰν ἀδικούμενος τιμωρεῖσθαι ἀδύνατος ᾖ· τὸ δὲ
δίκαιον ἐν μέσῳ ὃν τούτων ἀμφοτέρων ἀγαπᾶσθαι οὐχ ὥς

Stephanus page 359, section b, line 1

ἀγαθόν, ἀλλ' ὥς ἀρρωστίᾳ τοῦ ἀδικεῖν τιμώμενον· ἐπεὶ τὸν
δυνάμενον αὐτὸ ποιεῖν καὶ ὥς ἀληθῶς ἄνδρα οὐδ' ἂν ἐνί ποτε
συνθέσθαι τὸ μήτε ἀδικεῖν μήτε ἀδικεῖσθαι· μαίνεσθαι γὰρ
ἂν. ἡ μὲν οὖν δὴ φύσις δικαιοσύνης, ᾧ Σώκρατες, αὕτη τε
καὶ τοιαύτη, καὶ ἐξ ὧν πέφυκε τοιαῦτα, ὥς ὁ λόγος.
Ὡς δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες ἀδυναμία τοῦ ἀδικεῖν ἄκοντες
αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι, μάλιστ' ἂν αἰσθοίμεθα, εἰ τοιόνδε ποιή-
σαιμεν τῇ διανοίᾳ· δόντες ἐξουσίαν ἑκατέρῳ ποιεῖν ὅτι ἂν
βούληται, τῷ τε δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ, εἴτ' ἐπακολουθήσαιμεν
θεώμενοι ποῖ ἢ ἐπιθυμία ἑκάτερον ἄξει. ἐπ' αὐτοφώρῳ οὖν

Stephanus page 359, section c, line 4

λάβοιμεν ἂν τὸν δίκαιον τῷ ἀδίκῳ εἰς ταὐτὸν ἰόντα διὰ τὴν
πλεονεξίαν, ὃ πᾶσα φύσις διώκειν πέφυκεν ὥς ἀγαθόν, νόμῳ
δὲ βίᾳ παράγεται ἐπὶ τὴν τοῦ ἴσου τιμήν. εἴη δ' ἂν ἡ
ἐξουσία ἣν λέγω τοιάδε μάλιστα, εἰ αὐτοῖς γένοιτο οἶαν
ποτέ φασιν δύναμιν τῷ [Γύγου] τοῦ Λυδοῦ προγόνῳ γενέσθαι.
εἶναι μὲν γὰρ αὐτὸν ποιμένα θητεύοντα παρὰ τῷ τότε Λυδίας
ἄρχοντι, ὄμβρου δὲ πολλοῦ γενομένου καὶ σεισμοῦ ῥαγῆναί
τι τῆς γῆς καὶ γενέσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον ἣ ἔνεμεν.
ιδόντα δὲ καὶ θαυμάσαντα καταβῆναι καὶ ἰδεῖν ἄλλα τε δὴ
ἅ μυθολογοῦσιν θαυμαστὰ καὶ ἵππον χαλκοῦν, κοῖλον, θυρίδας

Stephanus page 359, section d, line 7

ἔχοντα, καθ' ἃς ἐγκύψαντα ἰδεῖν ἐνόντα νεκρόν, ὥς φαίνεσθαι
μείζω ἢ κατ' ἄνθρωπον, τοῦτον δὲ ἄλλο μὲν οὐδέν, περὶ δὲ
τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον ὄν<τα> περιελόμενον ἐκβῆναι.
συνλόγου δὲ γενομένου τοῖς ποιμέσιν εἰωθότος, ἵν' ἐξαγ-
γέλλοιεν κατὰ μῆνα τῷ βασιλεῖ τὰ περὶ τὰ ποίμνια, ἀφικέσθαι
καὶ ἐκεῖνον ἔχοντα τὸν δακτύλιον· καθήμενον οὖν μετὰ τῶν
ἄλλων τυχεῖν τὴν σφενδόνην τοῦ δακτυλίου περιαγαγόντα
πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὸ εἶσω τῆς χειρός, τούτου δὲ γενομένου
ἀφανῆ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς παρακαθημένοις, καὶ διαλέγεσθαι
ὥς περὶ οἰχομένου. καὶ τὸν θαυμάζειν τε καὶ πάλιν ἐπιψη-

Stephanus page 360, section a, line 3

λαφῶντα τὸν δακτύλιον στρέψαι ἔξω τὴν σφενδόνην, καὶ
στρέψαντα φανερὸν γενέσθαι. καὶ τοῦτο ἐννοήσαντα ἀπο-
πειρᾶσθαι τοῦ δακτυλίου εἰ ταύτην ἔχοι τὴν δύναμιν, καὶ αὐτῷ
οὕτω συμβαίνειν, στρέφοντι μὲν εἴσω τὴν σφενδόνην ἀδήλω
γίγνεσθαι, ἔξω δὲ δήλω· αἰσθόμενον δὲ εὐθὺς διαπράξασθαι
τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν παρὰ τὸν βασιλέα, ἐλθόντα
δὲ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μοιχεύσαντα, μετ' ἐκείνης ἐπιθέ-
μενον τῷ βασιλεῖ ἀποκτεῖναι καὶ τὴν ἀρχὴν οὕτω κατασχεῖν.
εἰ οὖν δύο τοιούτω δακτυλίῳ γενοίσθην, καὶ τὸν μὲν ὁ δίκαιος
περιθεῖτο, τὸν δὲ ὁ ἄδικος, οὐδεὶς ἂν γένοιτο, ὥς δόξειεν,

Stephanus page 360, section b, line 5

οὕτως ἀδαμάντινος, ὃς ἂν μείνειεν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ καὶ
τολμήσειεν ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων καὶ μὴ ἄπτεσθαι, ἔξον
αὐτῷ καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδεῶς ὅτι βούλοιτο λαμβάνειν,
καὶ εἰσιόντι εἰς τὰς οἰκίας συγγίγνεσθαι ὅτῳ βούλοιτο, καὶ
ἀποκτείνουσι καὶ ἐκ δεσμῶν λύειν οὐστινας βούλοιτο, καὶ
τᾶλλα πράττειν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἰσόθεον ὄντα. οὕτω δὲ
δρῶν οὐδὲν ἂν διάφορον τοῦ ἐτέρου ποιοῖ, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτ' ἂν
ῥοιεν ἀμφοτέρω. καίτοι μέγα τοῦτο τεκμήριον ἂν φαίη τις
ὅτι οὐδεὶς ἐκὼν δίκαιος ἀλλ' ἀναγκαζόμενος, ὥς οὐκ ἀγαθοῦ

Stephanus page 360, section c, line 7

ιδίᾳ ὄντος, ἐπεὶ ὅπου γ' ἂν οἴηται ἕκαστος οἷός τε ἔσεσθαι
ἀδικεῖν, ἀδικεῖν. λυσιτελεῖν γὰρ δὴ οἶεται πᾶς ἀνὴρ πολὺ
μᾶλλον ιδίᾳ τὴν ἀδικίαν τῆς δικαιοσύνης, ἀληθῆ οἰόμενος,
ὥς φήσει ὁ περὶ τοῦ τοιούτου λόγου λέγων· ἐπεὶ εἴ τις
τοιαύτης ἐξουσίας ἐπιλαβόμενος μηδὲν ποτε ἐθέλοι ἀδικῆσαι
μηδὲ ἄψαιτο τῶν ἀλλοτρίων, ἀθλιώτατος μὲν ἂν δόξειεν
εἶναι τοῖς αἰσθανομένοις καὶ ἀνοητότατος, ἐπαινοῖεν δ' ἂν
αὐτὸν ἀλλήλων ἐναντίον ἐξαπατῶντες ἀλλήλους διὰ τὸν τοῦ
ἀδικεῖσθαι φόβον. ταῦτα μὲν οὖν δὴ οὕτω.

Τὴν δὲ κρίσιν αὐτὴν τοῦ βίου περὶ ὧν λέγομεν, ἐὰν

Stephanus page 360, section e, line 2

διαστησώμεθα τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικώτατον, οἷοί τ'
ἐσώμεθα κρῖναι ὀρθῶς· εἰ δὲ μή, οὐ. τίς οὖν δὴ ἡ διάστασις;
ἦδε· μηδὲν ἀφαιρῶμεν μήτε τοῦ ἀδίκου ἀπὸ τῆς ἀδικίας, μήτε
τοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ τέλεον ἑκάτερον εἰς
τὸ ἑαυτοῦ ἐπιτήδευμα τιθῶμεν. πρῶτον μὲν οὖν ὁ ἄδικος
ὥσπερ οἱ δεινοὶ δημιουργοὶ ποιεῖτω - οἷον κυβερνήτης ἄκρος
ἢ ἱατρὸς τὰ τε ἀδύνατα ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τὰ δυνατὰ διαισθά-
νεται, καὶ τοῖς μὲν ἐπιχειρεῖ, τὰ δὲ ἐᾷ· ἔτι δὲ ἐὰν ἄρα πη
σφαλῇ, ἱκανὸς ἐπανορθοῦσθαι - οὕτω καὶ ὁ ἄδικος ἐπιχειρῶν
ὀρθῶς τοῖς ἀδικήμασιν λανθανέτω, εἰ μέλλει σφόδρα ἄδικος

εἶναι. τὸν ἀλίσκόμενον δὲ φαῦλον ἡγητέον· ἐσχάτη γὰρ ἀδικία δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα. δοτέον οὖν τῷ τελέως ἀδίκῳ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν, καὶ οὐκ ἀφαιρετέον ἀλλ' ἐατέον τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα τὴν μεγίστην δόξαν αὐτῷ παρεσκευακέναι εἰς δικαιοσύνην, καὶ ἐὰν ἄρα σφάλληται τι, ἐπανορθοῦσθαι δυνατῷ εἶναι, λέγειν τε ἱκανῷ ὄντι πρὸς τὸ πείθειν, ἐὰν τι μηνύηται τῶν ἀδικημάτων, καὶ βιάσασθαι ὅσα ἂν βίας δέηται, διὰ τε ἀνδρείαν καὶ ῥώμην καὶ διὰ παρασκευὴν φίλων καὶ οὐσίας. τοῦτον δὲ τοιοῦτον θέντες τὸν δίκαιον αὐτὸν παρ' αὐτὸν ἰστώμεν τῷ λόγῳ, ἄνδρα ἀπλοῦν

καὶ γενναῖον, κατ' Αἰσχύλον οὐ δοκεῖν ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα. ἀφαιρετέον δὴ τὸ δοκεῖν. εἰ γὰρ δόξει δίκαιος εἶναι, ἔσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρεαὶ δοκοῦντι τοιούτῳ εἶναι· ἄδηλον οὖν εἴτε τοῦ δικαίου εἴτε τῶν δωρεῶν τε καὶ τιμῶν ἔνεκα τοιοῦτος εἴη. γυμνωτέος δὴ πάντων πλὴν δικαιοσύνης καὶ ποιητέος ἐναντίως διακείμενος τῷ προτέρῳ· μηδὲν γὰρ ἀδίκῳ δόξαν ἔχετω τὴν μεγίστην ἀδικίας, ἵνα ἢ βεβασανισμένος εἰς δικαιοσύνην τῷ μὴ τέγγεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς γιγνομένων, ἀλλὰ ἴτω ἀμετάστατος μέχρι θανάτου, δοκῶν μὲν εἶναι ἄδικος διὰ βίου, ὣν δὲ δίκαιος,

ἵνα ἀμφοτέροι εἰς τὸ ἔσχατον ἐληλυθότες, ὁ μὲν δικαιοσύνης, ὁ δὲ ἀδικίας, κρίνωνται ὁπότερος αὐτοῖν εὐδαιμονέστερος. Βαβαῖ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, ὥς ἐρρωμένως ἐκάτερον ὥσπερ ἀνδριάντα εἰς τὴν κρίσιν ἐκκαθαίρεις τοῖν ἀνδροῖν. Ὡς μάλιστ', ἔφη, δύναμαι. ὄντοιν δὲ τοιούτοιν, οὐδὲν ἔτι, ὥς ἐγῶμαι, χαλεπὸν ἐπεξελθεῖν τῷ λόγῳ οἷος ἐκάτερον βίος ἐπιμένει. λεκτέον οὖν· καὶ δὴ κὰν ἀγροικοτέρως λέγεται, μὴ ἐμὲ οἷου λέγειν, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τοὺς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν. ἐροῦσι δὲ τάδε, ὅτι οὕτω

διακείμενος ὁ δίκαιος μαστιγώσεται, στρεβλώσεται, δεδήσεται, ἐκκαυθήσεται τῷ φθαλμῷ, τελευτῶν πάντα κακὰ παθῶν ἀνασχινδουλεύθησεται καὶ γινώσεται ὅτι οὐκ εἶναι δίκαιον ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ ἐθέλειν. τὸ δὲ τοῦ Αἰσχύλου πολὺ ἦν ἄρα ὀρθότερον λέγειν κατὰ τοῦ ἀδίκου. τῷ ὄντι γὰρ φήσουσι τὸν ἄδικον, ἅτε ἐπιτηδεύοντα πρᾶγμα ἀληθείας ἔχοντα καὶ οὐ πρὸς δόξαν ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἄδικον ἀλλ' εἶναι ἐθέλειν,

βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενον,

Stephanus page 362, section b, line 1

ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα,

πρῶτον μὲν ἄρχειν ἐν τῇ πόλει δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι, ἔπειτα γαμῖν ὁπόθεν ἂν βούληται, ἐκδιδόναι εἰς οὓς ἂν βούληται, συμβάλλειν, κοινωνεῖν οἷς ἂν ἐθέλῃ, καὶ παρὰ ταῦτα πάντα ὠφελεῖσθαι κερδαίνοντα τῷ μὴ δυσχεραίνειν τὸ ἀδικεῖν· εἰς ἀγῶνας τοίνυν ἰόντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ περιγίγνεσθαι καὶ πλεονεκτεῖν τῶν ἐχθρῶν, πλεονεκτοῦντα δὲ πλουτεῖν καὶ τοὺς τε φίλους εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς βλάπτειν, καὶ θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα ἱκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς θύειν

Stephanus page 362, section c, line 3

τε καὶ ἀνατιθέναι, καὶ θεραπεύειν τοῦ δικαίου πολὺ ἄμεινον τοὺς θεοὺς καὶ τῶν ἀνθρώπων οὓς ἂν βούληται, ὥστε καὶ θεοφιλέστερον αὐτὸν εἶναι μᾶλλον προσήκειν ἐκ τῶν εἰκότων ἢ τὸν δίκαιον. οὕτω φασίν, ὦ Σώκρατες, παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων τῷ ἀδίκῳ παρεσκευάσθαι τὸν βίον ἄμεινον ἢ τῷ δικαίῳ.

Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Γλαύκωνος ἐγὼ μὲν αὖ ἐν νῷ εἶχόν τι λέγειν πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀδεύμαντος, Οὐ τί που οἶει, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς εἰρησθαι περὶ τοῦ λόγου; Ἀλλὰ τί μήν; εἶπον.

Stephanus page 362, section d, line 5

Αὐτό, ἡ δ' ὅς, οὐκ εἴρηται ὁ μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ λεγόμενον, ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη· ὥστε καὶ σύ, εἴ τι ὅδε ἐλλείπει, ἐπάμυνε. καίτοι ἐμέ γε ἱκανὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ῥηθέντα καταπαλαῖσαι καὶ ἀδύνατον ποιῆσαι βοηθεῖν δικαιοσύνη.

Καὶ ὅς, Οὐδέν, ἔφη, λέγεις· ἀλλ' ἔτι καὶ τάδε ἄκουε. δεῖ γὰρ διελθεῖν ἡμᾶς καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους ὧν ὅδε εἶπεν, οἱ δικαιοσύνην μὲν ἐπαινοῦσιν, ἀδικίαν δὲ ψέγουσιν, ἵν' ἡ σαφέστερον ὅ μοι δοκεῖ βούλεσθαι Γλαύκων. λέγουσι δέ που καὶ παρακαλύπονται πατέρες τε ὑέσιν, καὶ πάντες οἱ

Stephanus page 363, section a, line 1

τινῶν κηδόμενοι, ὡς χρή δίκαιον εἶναι, οὐκ αὐτὸ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες ἀλλὰ τὰς ἀπ' αὐτῆς εὐδοκιμήσεις, ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγνηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσαπερ Γλαύκων διῆλθεν ἄρτι, ἀπὸ τοῦ εὐδοκιμεῖν ὄντα τῷ δικαίῳ. ἐπὶ πλέον δὲ οὗτοι τὰ τῶν δοξῶν λέγουσιν. τὰς γὰρ παρὰ θεῶν εὐδοκιμήσεις ἐμβάλλοντες ἄφθονα ἔχουσι λέγειν ἀγαθὰ, τοῖς ὁσίοις ἅ φασι θεοὺς διδόναι· ὥσπερ ὁ

γενναῖος Ἡσίοδος τε καὶ Ὅμηρός φασιν, ὁ μὲν τὰς δρυὺς
τοῖς δικαίοις τοὺς θεοὺς ποιεῖν <ἄκρας μὲν τε φέρειν
βαλάνους, μέσσας δὲ μελίσσας· εἰροπόκοι δ' ὄιες,

Stephanus page 363, section b, line 3

φησὶν, μαλλοῖς καταβεβρίθασι>, καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ
ἀγαθὰ τούτων ἐχόμενα. παραπλήσια δὲ καὶ ὁ ἕτερος· <ὥς
τέ τευ> γάρ φησιν

ἢ βασιλῆος ἀμύμονος ὅς τε θεουδῆς
εὐδικίας ἀνέχησι, φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα
πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῶ,
τίκτηι δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθυῖς.
Μουσαῖος δὲ τούτων νεανικώτερα τὰγαθὰ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
παρὰ θεῶν διδόασιν τοῖς δικαίοις· εἰς Ἄιδου γὰρ ἀγαγόντες

Stephanus page 363, section c, line 5

τῶ λόγῳ καὶ κατακλίναντες καὶ συμπόσιον τῶν ὁσίων κατα-
σκευάσαντες ἐστεφανωμένους ποιοῦσιν τὸν ἅπαντα χρόνον
ἤδη διάγειν μεθύοντας, ἡγησάμενοι κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν
μέθην αἰώνιον. οἱ δ' ἔτι τούτων μακροτέρους ἀποτείνουσιν
μισθοὺς παρὰ θεῶν· παῖδας γὰρ παίδων φασὶ καὶ γένος
κατόπισθεν λείπεσθαι τοῦ ὁσίου καὶ εὐόρκου. ταῦτα δὲ
καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκωμιάζουσιν δικαιοσύνην· τοὺς δὲ
ἀνοσίους αὖ καὶ ἀδίκους εἰς πηλὸν τινα κατορύττουσιν ἐν
Ἄιδου καὶ κοσκίνῳ ὕδωρ ἀναγκάζουσι φέρειν, ἔτι τε ζῶντας
εἰς κακὰς δόξας ἄγοντες, ἅπερ Γλαύκων περὶ τῶν δικαίων

Stephanus page 363, section e, line 2

δοξαζομένων δὲ ἀδίκων διῆλθε τιμωρήματα, ταῦτα περὶ τῶν
ἀδίκων λέγουσιν, ἄλλα δὲ οὐκ ἔχουσιν. ὁ μὲν οὖν ἔπαινος
καὶ ὁ ψόγος οὗτος ἐκατέρων.

Πρὸς δὲ τούτοις σκέψαι, ὦ Σώκρατες, ἄλλο αὖ εἶδος
λόγων περὶ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας ἰδίᾳ τε λεγόμενον
καὶ ὑπὸ ποιητῶν. πάντες γὰρ ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουσιν

ὥς καλὸν μὲν ἢ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη, χαλεπὸν
μέντοι καὶ ἐπίπονον, ἀκολασία δὲ καὶ ἀδικία ἡδὺ μὲν καὶ
εὐπετές κτήσασθαι, δόξη δὲ μόνον καὶ νόμῳ αἰσχρόν·

Stephanus page 364, section a, line 5

λυσιτελέστερα δὲ τῶν δικαίων τὰ ἄδικα ὥς ἐπὶ τὸ πλῆθος
λέγουσι, καὶ πονηροὺς πλουσίους καὶ ἄλλας δυνάμεις ἔχοντας
εὐδαιμονίζειν καὶ τιμᾶν εὐχερῶς ἐθέλουσιν δημοσίᾳ τε καὶ
ἰδίᾳ, τοὺς δὲ ἀτιμάζειν καὶ ὑπερορᾶν, οἳ ἂν πῃ ἀσθενεῖς τε
καὶ πένητες ὦσιν, ὁμολογοῦντες αὐτοὺς ἀμείνους εἶναι τῶν

έτέρων. τούτων δὲ πάντων οἱ περὶ θεῶν τε λόγοι καὶ
ἀρετῆς θαυμασιώτατοι λέγονται, ὥς ἄρα καὶ θεοὶ πολλοῖς
μὲν ἀγαθοῖς δυστυχίας τε καὶ βίον κακὸν ἔνειμαν, τοῖς δ'
ἐναντίοις ἐναντίαν μοῖραν. ἀγύρται δὲ καὶ μάντις ἐπὶ
πλουσίων θύρας ἰόντες πείθουσιν ὥς ἔστι παρὰ σφίσι

Stephanus page 364, section b, line 7

δύναμις ἐκ θεῶν ποριζομένη θυσίαις τε καὶ ἐπωδαῖς, εἴτε τι
ἀδίκημά του γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκεῖσθαι μεθ'
ἡδονῶν τε καὶ ἐορτῶν, ἐάν τέ τινα ἐχθρὸν πημῆναι ἐθέλῃ,
μετὰ σμικρῶν δαπανῶν ὁμοίως δίκαιον ἀδίκῳ βλάβῃ ἐπα-
γωγαῖς τισιν καὶ καταδέσμοις, τοὺς θεοὺς, ὥς φασιν, πείθοντές
σφισιν ὑπηρετεῖν. τούτοις δὲ πᾶσιν τοῖς λόγοις μάρτυρας
ποιητὰς ἐπάγονται οἱ μὲν κακίας πέρι, εὐπετείας διδόντες, ὥς

τὴν μὲν κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
ρηϊδίως· λείη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·

Stephanus page 364, section d, line 2

τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν

καὶ τινα ὁδὸν μακράν τε καὶ τραχεῖαν καὶ ἀνάντη· οἱ δὲ
τῆς τῶν θεῶν ὑπ' ἀνθρώπων παραγωγῆς τὸν Ὅμηρον
μαρτύρονται, ὅτι καὶ ἐκεῖνος εἶπεν -

λιστοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
καὶ τοὺς μὲν θυσίαισι καὶ εὐχολαῖς ἀγαναῖσιν
λοιβῇ τε κνίσῃ τε παρατρῶπῳς' ἀνθρωποὶ
λίσσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβῇ καὶ ἀμάρτη.

Stephanus page 364, section e, line 2

βίβλων δὲ ὅμαδον παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως,
Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐκγόνων, ὥς φασι, καθ' ἃς θυη-
πολοῦσιν, πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις, ὥς
ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ θυσιῶν καὶ
παιδιᾶς ἡδονῶν εἰσι μὲν ἔτι ζῶσιν, εἰσὶ δὲ καὶ τελευτήσα-
σιν, ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν, αἱ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν
ἡμᾶς, μὴ θύσαντας δὲ δεινὰ περιμένει.

Ταῦτα πάντα, ἔφη, ὦ φίλε Σώκρατες, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα
λεγόμενα ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας, ὥς ἀνθρωποὶ καὶ θεοὶ

Stephanus page 365, section a, line 6

περὶ αὐτὰ ἔχουσι τιμῆς, τί οἰόμεθα ἀκουούσας νέων ψυχὰς
ποιεῖν, ὅσοι εὐφυεῖς καὶ ἱκανοὶ ἐπὶ πάντα τὰ λεγόμενα
ὥσπερ ἐπιπτόμενοι συλλογίσασθαι ἐξ αὐτῶν ποῖός τις ἂν

ὦν καὶ πῇ πορευθεὶς τὸν βίον ὡς ἄριστα διέλθοι; λέγοι γὰρ ἂν ἐκ τῶν εἰκότων πρὸς αὐτὸν κατὰ Πίνδαρον ἐκεῖνο τὸ <Πότερον δίκῃ τείχος ὕψιον ἢ σκολιαῖς ἀπάταις ἀναβὰς> καὶ ἑμαυτὸν οὕτω περιφράζας διαβιῶ; τὰ μὲν γὰρ λεγόμενα δικάῳ μὲν ὄντι μοι, ἐὰν μὴ καὶ δοκῶ ὄφελος οὐδὲν φασιν εἶναι, πόνους δὲ καὶ ζημίας φανεράς· ἀδίκῳ δὲ δόξαν δικαιοσύνης παρεσκευασμένῳ θεσπέσιος βίος λέγεται.

Stephanus page 365, section c, line 1

οὐκοῦν, ἐπειδὴ <τὸ δοκεῖν>, ὡς δηλοῦσί μοι οἱ σοφοί, <καὶ τὰν ἀλάθειαν βιάται> καὶ κύριον εὐδαιμονίας, ἐπὶ τοῦτο δὴ τρεπτέον ὅλως· πρόθυρα μὲν καὶ σχῆμα κύκλῳ περὶ ἑμαυτὸν σκιαγραφίαν ἀρετῆς περιγραφτέον, τὴν δὲ τοῦ σοφωτάτου Ἀρχιλόχου ἀλώπεκα ἐλκτέον ἐξόπισθεν κερδालέαν καὶ ποικίλην. “Ἀλλὰ γάρ, φησί τις, οὐ ῥάδιον αἰ λανθάνειν κακὸν ὄντα.” Οὐδὲ γὰρ ἄλλο οὐδὲν εὐπετέες, φήσομεν, τῶν μεγάλων· ἀλλ’ ὅμως, εἰ μέλλομεν εὐδαιμονήσῃν, ταύτῃ ἰτέον, ὡς τὰ ἵχνη τῶν λόγων φέρει. ἐπὶ γὰρ τὸ λανθάνειν συνωμοσίας τε καὶ ἐταιρίας συνάξομεν,

Stephanus page 365, section d, line 4

εἰσὶν τε πειθοῦς διδάσκαλοι σοφίαν δημηγορικὴν τε καὶ δικανικὴν διδόντες, ἐξ ὧν τὰ μὲν πείσομεν, τὰ δὲ βιασόμεθα, ὡς πλεονεκτοῦντες δίκην μὴ διδόναι. “Ἀλλὰ δὴ θεοὺς οὔτε λανθάνειν οὔτε βιάσασθαι δυνατόν.” Οὐκοῦν, εἰ μὲν μὴ εἰσὶν ἢ μηδὲν αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπίνων μέλει, τί καὶ ἡμῖν μελετέον τοῦ λανθάνειν; εἰ δὲ εἰσὶ τε καὶ ἐπιμελοῦνται, οὐκ ἄλλοθὲν τοι αὐτοὺς ἴσμεν ἢ ἀκηκόαμεν ἢ ἐκ τε τῶν νόμων καὶ τῶν γενεαλογησάντων ποιητῶν, οἱ δὲ αὐτοὶ οὔτοι λέγουσιν ὡς εἰσὶν οἱοι θυσίαις τε καὶ <εὐχολαῖς ἀγανῆσιν> καὶ ἀναθήμασιν παράγεσθαι ἀναπειθόμενοι, οἷς ἢ ἀμφότερα ἢ

Stephanus page 365, section e, line 6

οὐδέτερα πειστέον. εἰ δ’ οὖν πειστέον, ἀδικητέον καὶ θυτέον ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων. δίκαιοι μὲν γὰρ ὄντες ἀζήμιοι μόνον ὑπὸ θεῶν ἐσόμεθα, τὰ δ’ ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀπωσόμεθα· ἄδικοι δὲ κερδανοῦμέν τε καὶ λισσόμενοι ὑπερβαίνοντες καὶ ἀμαρτάνοντες, πείθοντες αὐτοὺς ἀζήμιοι ἀπαλλάξομεν. “Ἀλλὰ γὰρ ἐν Αἰδοῦ δίκην δώσομεν ὧν ἂν ἐνθάδε ἀδικήσωμεν, ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες παίδων.” Ἀλλ’, ὦ φίλε, φήσει λογίζομενος, αἱ τελεταὶ αὗ μέγα δύνανται καὶ οἱ λύσιοι θεοί, ὡς αἱ μέγισται πόλεις λέγουσι καὶ οἱ θεῶν παῖδες ποιηταὶ καὶ προφήται τῶν θεῶν γενόμενοι, οἱ ταῦτα οὕτως ἔχειν μηνύουσιν.

Stephanus page 366, section b, line 3

Κατὰ τίνα οὖν ἔτι λόγον δικαιοσύνην ἂν πρὸ μεγίστης

ἀδικίας αἰροίμεθ' ἄν, ἣν ἐὰν μετ' εὐσχημοσύνης κιβδήλου
κτησώμεθα, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις πράξομεν
κατὰ νοῦν ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες, ὡς ὁ τῶν πολλῶν
τε καὶ ἄκρων λεγόμενος λόγος; ἐκ δὴ πάντων τῶν εἰρη-
μένων τίς μηχανή, ὦ Σώκρατες, δικαιοσύνην τιμᾶν ἐθέλειν
ᾧ τις δύναμις ὑπάρχει ψυχῆς ἢ χρημάτων ἢ σώματος ἢ
γένους, ἀλλὰ μὴ γελᾶν ἐπαινουμένης ἀκούοντα; ὡς δὴ τοι
εἴ τις ἔχει ψευδῇ μὲν ἀποφῆναι ἅ εἰρήκαμεν, ἱκανῶς δὲ
ἔγνωκεν ὅτι ἄριστον δικαιοσύνη, πολλήν που συγγνώμην

Stephanus page 366, section c, line 6

ἔχει καὶ οὐκ ὀργίζεται τοῖς ἀδίκους, ἀλλ' οἶδεν ὅτι πλὴν εἴ
τις θεία φύσει δυσχεραίνων τὸ ἀδικεῖν ἢ ἐπιστήμην λαβὼν
ἀπέχεται αὐτοῦ, τῶν γε ἄλλων οὐδεὶς ἐκὼν δίκαιος, ἀλλ'
ὑπὸ ἀνανδρίας ἢ γήρωος ἢ τινος ἄλλης ἀσθενείας ψέγει τὸ
ἀδικεῖν, ἀδυνατῶν αὐτὸ δρᾶν. ὡς δέ, δῆλον· ὁ γὰρ πρῶτος
τῶν τοιούτων εἰς δύναμιν ἐλθὼν πρῶτος ἀδικεῖ, καθ' ὅσον
ἂν οἷός τ' ᾦ. καὶ τούτων ἀπάντων οὐδὲν ἄλλο αἴτιον ἢ
ἐκεῖνο, ὅθεν περ ἅπας ὁ λόγος οὗτος ὥρμησεν καὶ τῷδε καὶ ἐμοὶ
πρὸς σέ, ὦ Σώκρατες, εἰπεῖν, ὅτι “Ὁ θαυμάσιε, πάντων
ὑμῶν, ὅσοι ἐπαινέται φατὲ δικαιοσύνης εἶναι, ἀπὸ τῶν ἐξ

Stephanus page 366, section e, line 2

ἀρχῆς ἡρώων ἀρξάμενοι, ὅσων λόγοι λελειμμένοι, μέχρι τῶν
νῦν ἀνθρώπων οὐδεὶς πώποτε ἔψεξεν ἀδικίαν οὐδ' ἐπήνεσεν
δικαιοσύνην ἄλλως ἢ δόξας τε καὶ τιμὰς καὶ δωρεὰς τὰς
ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας· αὐτὸ δ' ἐκάτερον τῇ αὐτοῦ δυνάμει
τί δρᾶ, τῇ τοῦ ἔχοντος ψυχῇ ἐνόν, καὶ λανθάνον θεοὺς τε
καὶ ἀνθρώπους, οὐδεὶς πώποτε οὔτ' ἐν ποιήσει οὔτ' ἐν ἰδίῳ
λόγοις ἐπεξηγήθην ἱκανῶς τῷ λόγῳ ὡς τὸ μὲν μέγιστον κακῶν
ὅσα ἴσχει ψυχὴ ἐν αὐτῇ, δικαιοσύνη δὲ μέγιστον ἀγαθόν.
εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν καὶ ἐκ
νέων ἡμᾶς ἐπέιθετε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ

Stephanus page 367, section a, line 3

ἀδικεῖν, ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ ἦν ἕκαστος ἄριστος φύλαξ, δεδιώς
μὴ ἀδικῶν τῷ μεγίστῳ κακῷ σύνοικος ᾦ.”

Ταῦτα, ὦ Σώκρατες, ἴσως δὲ καὶ ἔτι τούτων πλείω
Θρασύμαχος τε καὶ ἄλλος πού τις ὑπὲρ δικαιοσύνης τε
καὶ ἀδικίας λέγοιεν ἄν, μεταστρέφοντες αὐτοῖν τὴν δύναμιν
φορτικῶς, ὥς γέ μοι δοκεῖ. ἀλλ' ἐγώ, οὐδὲν γάρ σε
δέομαι ἀποκρύπτεσθαι, σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τὰναντία, ὡς
δύναμαι μάλιστα κατατείνας λέγω. μὴ οὖν ἡμῖν μόνον
ἐνδείξῃ τῷ λόγῳ ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον, ἀλλὰ
τί ποιοῦσα ἐκατέρα τὸν ἔχοντα αὐτὴ δι' αὐτὴν ἢ μὲν

Stephanus page 367, section b, line 5

κακόν, ἡ δὲ ἀγαθόν ἐστιν· τὰς δὲ δόξας ἀφαίρει, ὥσπερ
Γλαύκων διεκελεύσατο. εἰ γὰρ μὴ ἀφαιρήσεις ἐκατέρωθεν

τὰς ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδεῖς προσθήσεις, οὐ τὸ δίκαιον
φήσομεν ἐπαινεῖν σε ἀλλὰ τὸ δοκεῖν, οὐδὲ τὸ ἄδικον εἶναι
ψέγειν ἀλλὰ τὸ δοκεῖν, καὶ παρακελεύεσθαι ἄδικον ὄντα
λανθάνειν, καὶ ὁμολογεῖν Θρασυμάχῳ ὅτι τὸ μὲν δίκαιον
ἀλλότριον ἀγαθόν, συμφέρον τοῦ κρείττονος, τὸ δὲ ἄδικον
αὐτῷ μὲν συμφέρον καὶ λυσιτελοῦν, τῷ δὲ ἥττονι ἀσύμ-
φορον. ἐπειδὴ οὖν ὡμολόγησας τῶν μεγίστων ἀγαθῶν

Stephanus page 367, section c, line 6

εἶναι δικαιοσύνην, ἃ τῶν τε ἀποβαινόντων ἀπ' αὐτῶν ἕνεκα
ἄξια κεκτηῖσθαι, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὰ αὐτῶν, οἷον ὄραν,
ἀκούειν, φρονεῖν, καὶ ὑγιαίνειν δὴ, καὶ ὅς' ἄλλα ἀγαθὰ
γόνιμα τῇ αὐτῶν φύσει ἀλλ' οὐ δόξη ἐστίν, τοῦτ' οὖν αὐτὸ
ἐπαινέσον δικαιοσύνης, ὃ αὐτὴ δι' αὐτὴν τὸν ἔχοντα ὀνίνησιν
καὶ ἀδικία βλάπτει, μισθοὺς δὲ καὶ δόξας πάρες ἄλλοις
ἐπαινεῖν· ὥς ἐγὼ τῶν μὲν ἄλλων ἀποδεχοίμην ἂν οὕτως
ἐπαινούντων δικαιοσύνην καὶ ψεγόντων ἀδικίαν, δόξας τε
περὶ αὐτῶν καὶ μισθοὺς ἐγκωμιαζόντων καὶ λοιδορούντων,
σοῦ δὲ οὐκ ἄν, εἰ μὴ σὺ κελεύεις, διότι πάντα τὸν βίον

Stephanus page 367, section e, line 1

οὐδὲν ἄλλο σκοπῶν διελήλυθας ἢ τοῦτο. μὴ οὖν ἡμῖν
ἐνδείξῃ μόνον τῷ λόγῳ ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρείττον,
ἀλλὰ καὶ τί ποιοῦσα ἐκατέρα τὸν ἔχοντα αὐτὴ δι' αὐτήν,
ἐάντε λανθάνῃ ἐάντε μὴ θεοῦς τε καὶ ἀνθρώπους, ἡ μὲν
ἀγαθόν, ἡ δὲ κακόν ἐστι.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας, αἰεὶ μὲν δὴ τὴν φύσιν τοῦ τε Γλαύκωνος
καὶ τοῦ Ἀδριμάντου ἠγάμην, ἀτὰρ οὖν καὶ τότε πάνυ γε
ἥσθην καὶ εἶπον· Οὐ κακῶς εἰς ὑμᾶς, ὦ παῖδες ἐκείνου τοῦ
ἀνδρός, τὴν ἀρχὴν τῶν ἐλεγγείων ἐποίησεν ὁ Γλαύκωνος
ἐραστής, εὐδοκίμησαντας περὶ τὴν Μεγαροῖ μάχην, εἰπὼν -

Stephanus page 368, section a, line 3

παῖδες Ἀρίστωνος, κλεινοῦ θεῖον γένος ἀνδρός·

τοῦτό μοι, ὦ φίλοι, εὖ δοκεῖ ἔχειν· πάνυ γὰρ θεῖον πεπόν-
θατε, εἰ μὴ πέπεισθε ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμεινον εἶναι,
οὕτω δυνάμενοι εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ. δοκεῖτε δὴ μοι ὥς
ἀληθῶς οὐ πεπεῖσθαι - τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τοῦ ἄλλου τοῦ
ὑμετέρου τρόπου, ἐπεὶ κατὰ γε αὐτοὺς τοὺς λόγους ἠπίστουν
ἂν ὑμῖν - ὅσῳ δὲ μᾶλλον πιστεύω, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπορῶ
ὅτι χρήσωμαι. οὔτε γὰρ ὅπως βοηθῶ ἔχω· δοκῶ γάρ μοι

ἀδύνατος εἶναι - σημείον δέ μοι, ὅτι ἂν πρὸς Θρασύμαχον
λέγων ὥμην ἀποφαίνειν ὡς ἄμεινον δικαιοσύνη ἀδικίας, οὐκ
ἀπεδέξασθέ μου - οὐτ' αὖ ὅπως μὴ βοηθήσω ἔχω· δέδοικα
γὰρ μὴ οὐδ' ὅσιον ἢ παραγενόμενον δικαιοσύνη κακηγορου-
μένη ἀπαγορεύειν καὶ μὴ βοηθεῖν ἔτι ἐμπνέοντα καὶ δυνά-
μενον φθέγγεσθαι. κράτιστον οὖν οὕτως ὅπως δύναμαι
ἐπικουρεῖν αὐτῇ.

Ὅ τε οὖν Γλαῦκων καὶ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο παντὶ τρόπῳ
βοηθῆσαι καὶ μὴ ἀνεῖναι τὸν λόγον, ἀλλὰ διερευνήσασθαι
τί τέ ἐστιν ἐκάτερον καὶ περὶ τῆς ὠφελίας αὐτοῖν τάληθές

ποτέρως ἔχει. εἶπον οὖν ὅπερ ἐμοὶ ἔδοξεν, ὅτι Τὸ ζήτημα
ᾧ ἐπιχειροῦμεν οὐ φαῦλον ἀλλ' ὅξυ βλέποντος, ὡς ἐμοὶ
φαίνεται. ἐπειδὴ οὖν ἡμεῖς οὐ δεινοί, δοκῶ μοι, ἦν δ'
ἐγώ, τοιαύτην ποιήσασθαι ζήτησιν αὐτοῦ, οἶανπερ ἂν εἰ
προσέταξέ τις γράμματα σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι μὴ
πάνυ ὅξυ βλέπουσιν, ἔπειτά τις ἐνενόησεν, ὅτι τὰ αὐτὰ
γράμματα ἔστι που καὶ ἄλλοθι μείζω τε καὶ ἐν μείζονι,
ἔρμαιον ἂν ἐφάνη οἶμαι ἐκεῖνα πρῶτον ἀναγνόντας οὕτως
ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω, εἰ τὰ αὐτὰ ὄντα τυγχάνει.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· ἀλλὰ τί τοιοῦτον, ὦ

Σώκρατες, ἐν τῇ περὶ τὸ δίκαιον ζητήσῃ καθορᾷ;

Ἐγώ σοι, ἔφην, ἐρῶ. δικαιοσύνη, φαμέν, ἔστι μὲν ἀνδρὸς
ένός, ἔστι δέ που καὶ ὅλης πόλεως;

Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν μείζον πόλις ἐνός ἀνδρός;

Μείζον, ἔφη.

Ἴσως τοίνυν πλείων ἂν δικαιοσύνη ἐν τῷ μείζονι ἐνείη
καὶ ῥάων καταμαθεῖν. εἰ οὖν βούλεσθε, πρῶτον ἐν ταῖς
πόλεσι ζητήσωμεν ποῖόν τί ἐστιν· ἔπειτα οὕτως ἐπισκεψώ-
μεθα καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ, τὴν τοῦ μείζονος ὁμοιότητα ἐν τῇ

τοῦ ἐλάττονος ιδέα ἐπισκοποῦντες.

Ἀλλὰ μοι δοκεῖς, ἔφη, καλῶς λέγειν.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, εἰ γιγνομένην πόλιν θεασαίμεθα
λόγῳ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς ἴδοιμεν ἂν γιγνομένην καὶ
τὴν ἀδικίαν;

Τάχ' ἂν, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν γενομένου αὐτοῦ ἐλπὶς εὐπετέστερον ἰδεῖν ὁ
ζητοῦμεν;

Πολύ γε.

Δοκεῖ οὖν χρῆναι ἐπιχειρῆσαι περαίνειν; οἶμαι μὲν γὰρ

Stephanus page 369, section b, line 3

οὐκ ὀλίγον ἔργον αὐτὸ εἶναι· σκοπεῖτε οὖν.

Ἐσκεπται, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· ἀλλὰ μὴ ἄλλως ποίει.

Γίγνεται τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πόλις, ὥς ἐγῶμαι, ἐπειδὴ
τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος οὐκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν <ῶν>
ἐνδεής· ἢ τίν' οἶει ἀρχὴν ἄλλην πόλιν οἰκίζειν;

Οὐδεμίαν, ἦ δ' ὅς.

Οὕτω δὴ ἄρα παραλαμβάνων ἄλλος ἄλλον, ἐπ' ἄλλου, τὸν
δ' ἐπ' ἄλλου χρεῖα, πολλῶν δεόμενοι, πολλοὺς εἰς μίαν
οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνοὺς τε καὶ βοηθοὺς, ταύτῃ τῇ
συνοικίᾳ ἐθέμεθα πόλιν ὄνομα· ἦ γάρ;

Stephanus page 369, section c, line 5

Πάνυ μὲν οὖν.

Μεταδίδωσι δὴ ἄλλος ἄλλω, εἴ τι μεταδίδωσιν, ἢ μετα-
λαμβάνει, οἰόμενος αὐτῷ ἄμεινον εἶναι;

Πάνυ γε.

Ἴθι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, τῷ λόγῳ ἐξ ἀρχῆς ποιῶμεν πόλιν·
ποιήσῃ δὲ αὐτήν, ὥς ἔοικεν, ἢ ἡμετέρα χρεῖα.

Πῶς δ' οὐ;

Ἀλλὰ μὴν πρώτη γε καὶ μεγίστη τῶν χρειῶν ἢ τῆς τροφῆς
παρασκευὴ τοῦ εἶναί τε καὶ ζῆν ἔνεκα.

Παντάπασί γε.

Stephanus page 369, section d, line 4

Δευτέρα δὴ οἰκίσεως, τρίτη δὲ ἐσθῆτος καὶ τῶν τοιούτων.

Ἔστι ταῦτα.

Φέρε δὴ, ἦν δ' ἐγώ, πῶς ἢ πόλις ἀρκέσει ἐπὶ τοσαύτην
παρασκευήν; ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος, ἄλλος
δέ τις ὑφάντης; ἢ καὶ σκυτοτόμον αὐτόσε προσθήσομεν ἢ
τιν' ἄλλον τῶν περὶ τὸ σῶμα θεραπευτήν;

Πάνυ γε.

Εἴη δ' ἂν ἡ γε ἀναγκαιοτάτη πόλις ἐκ τεττάρων ἢ πέντε
ἀνδρῶν.

Φαίνεται.

Stephanus page 369, section e, line 2

Τί δὴ οὖν; ἓνα ἕκαστον τούτων δεῖ τὸ αὐτοῦ ἔργον
ἅπασι κοινὸν κατατιθεῖναι, οἷον τὸν γεωργὸν ἓνα ὄντα παρα-
σκευάζειν σιτία τέτταρσιν καὶ τετραπλάσιον χρόνον τε καὶ
πόνον ἀναλίσκειν ἐπὶ σίτου παρασκευῇ καὶ ἄλλοις κοινωνεῖν,
ἢ ἀμελήσαντα ἑαυτῷ μόνον τέταρτον μέρος ποιεῖν τούτου τοῦ
σίτου ἐν τετάρτῳ μέρει τοῦ χρόνου, τὰ δὲ τρία, τὸ μὲν ἐπὶ

τῇ τῆς οἰκίας παρασκευῇ διατρίβειν, τὸ δὲ ἱματίου, τὸ δὲ ὑποδημάτων, καὶ μὴ ἄλλοις κοινωνοῦντα πράγματα ἔχειν, ἀλλ' αὐτὸν δι' αὐτὸν τὰ αὐτοῦ πράττειν;
Καὶ ὁ Ἀδείμαντος ἔφη· Ἀλλ' ἴσως, ὦ Σώκρατες, οὕτω

Stephanus page 370, section a, line 6

ῥᾶον ἢ 'κείνως.

Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, μὰ Δία ἄτοπον. ἐννοῶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σοῦ, ὅτι πρῶτον μὲν ἡμῶν φύεται ἕκαστος οὐ πάνυ ὅμοιος ἑκάστῳ, ἀλλὰ διαφέρων τὴν φύσιν, ἄλλος ἐπ' ἄλλου ἔργου πράξει. ἢ οὐ δοκεῖ σοι;

Ἕμοιγε.

Τί δέ; πότερον κάλλιον πράττοι ἂν τις εἰς ὧν πολλὰς τέχνας ἐργαζόμενος, ἢ ὅταν μίαν εἴς;

Ὅταν, ἢ δ' ὅς, εἰς μίαν.

Ἀλλὰ μὴν οἶμαι καὶ τόδε δῆλον, ὥς, ἐάν τις τινος παρῇ

Stephanus page 370, section b, line 8

ἔργου καιρόν, διόλλυται.

Δῆλον γάρ.

Οὐ γὰρ οἶμαι ἐθέλει τὸ πραττόμενον τὴν τοῦ πράττοντος σχολὴν περιμένειν, ἀλλ' ἀνάγκη τὸν πράττοντα τῷ πραττομένῳ ἐπακολουθεῖν μὴ ἐν παρέργου μέρει.

Ἀνάγκη.

Ἐκ δὴ τούτων πλείω τε ἕκαστα γίγνεται καὶ κάλλιον καὶ ῥᾶον, ὅταν εἰς ἐν κατὰ φύσιν καὶ ἐν καιρῷ, σχολὴν τῶν ἄλλων ἄγων, πράττη.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Stephanus page 370, section c, line 7

Πλειόνων δὴ, ὦ Ἀδείμαντε, δεῖ πολιτῶν ἢ τεττάρων ἐπὶ τὰς παρασκευὰς ὧν ἐλέγομεν. ὁ γὰρ γεωργός, ὥς ἔοικεν, οὐκ αὐτὸς ποιήσεται ἑαυτῷ τὸ ἄροτρον, εἰ μέλλει καλὸν εἶναι, οὐδὲ σμινύην, οὐδὲ τᾶλλα ὄργανα ὅσα περὶ γεωργίαν. οὐδ' αὖ ὁ οἰκοδόμος· πολλῶν δὲ καὶ τούτῳ δεῖ. ὡσαύτως δ' ὁ ὑφάντης τε καὶ ὁ σκυτοτόμος· ἢ οὐ;

Ἀληθῆ.

Τέκτονες δὲ καὶ χαλκῆς καὶ τοιοῦτοί τινες πολλοὶ δημιουργοί, κοιωνοὶ ἡμῖν τοῦ πολιχνίου γιγνόμενοι, συχνὸν

Stephanus page 370, section d, line 7

αὐτὸ ποιοῦσιν.

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἀλλ' οὐκ ἂν πῶ πάνυ γε μέγα τι εἴη, εἰ αὐτοῖς βουκόλους τε καὶ ποιμένας τοὺς τε ἄλλους νομέας προσθεῖμεν, ἵνα οἱ τε

γεωργοὶ ἐπὶ τὸ ἀροῦν ἔχουσιν βοῦς, οἳ τε οἰκοδόμοι πρὸς τὰς ἀγωγὰς μετὰ τῶν γεωργῶν χρησθαι ὑποζυγίοις, ὑφάνται δὲ καὶ σκυτοτόμοι δέρμασιν τε καὶ ἐρίοις.

Οὐδέ γε, ἢ δ' ὅς, σμικρὰ πόλιν ἂν εἴη ἔχουσα πάντα ταῦτα.

Ἀλλὰ μὴν, ἢν δ' ἐγώ, κατοικίσει γε αὐτὴν τὴν πόλιν εἰς τοιοῦτον τόπον οὗ ἐπεισαγωγίμων μὴ δεήσεται, σχεδόν τι

Stephanus page 370, section e, line 7

ἀδύνατον.

Ἀδύνατον γάρ.

Προσδεήσει ἄρα ἔτι καὶ ἄλλων, οἱ ἐξ ἄλλης πόλεως αὐτῇ κομιοῦσιν ὧν δεῖται.

Δεήσει.

Καὶ μὴν κενὸς ἂν ἦ ὁ διάκονος, μηδὲν ἄγων ὧν ἐκεῖνοι δέονται παρ' ὧν ἂν κομίζονται ὧν ἂν αὐτοῖς χρεία, κενὸς ἄπεισιν. ἢ γάρ;

Δοκεῖ μοι.

Δεῖ δὴ τὰ οἶκοι μὴ μόνον ἑαυτοῖς ποιεῖν ἱκανά, ἀλλὰ καὶ

Stephanus page 371, section a, line 5

οἷα καὶ ὅσα ἐκείνοις ὧν ἂν δέωνται.

Δεῖ γάρ.

Πλειόνων δὴ γεωργῶν τε καὶ τῶν ἄλλων δημιουργῶν δεῖ ἡμῖν τῇ πόλει.

Πλειόνων γάρ.

Καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων διακόνων που τῶν τε εἰσαζόντων καὶ ἐξαζόντων ἕκαστα. οὗτοι δὲ εἰσιν ἔμποροι· ἢ γάρ;

Ναί.

Καὶ ἐμπόρων δὴ δεησόμεθα.

Stephanus page 371, section a, line 15

Πάνυ γε.

Καὶ ἐὰν μὲν γε κατὰ θάλατταν ἡ ἐμπορία γίγνηται, συχνῶν καὶ ἄλλων προσδεήσει τῶν ἐπιστημόνων τῆς περὶ τὴν θάλατταν ἐργασίας.

Συχνῶν μέντοι.

Τί δὲ δὴ; ἐν αὐτῇ τῇ πόλει πῶς ἀλλήλοις μεταδώσουσιν ὧν ἂν ἕκαστοι ἐργάζονται; ὧν δὴ ἕνεκα καὶ κοινωνίαν ποιησάμενοι πόλιν ὤκισαμεν.

Δῆλον δὴ, ἢ δ' ὅς, ὅτι πωλοῦντες καὶ ὠνούμενοι.

Ἀγορὰ δὴ ἡμῖν καὶ νόμισμα σύμβολον τῆς ἀλλαγῆς ἕνεκα

Stephanus page 371, section b, line 9

γενήσεται ἐκ τούτου.

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἄν οὖν κομίσας ὁ γεωργὸς εἰς τὴν ἀγοράν τι ὧν ποιεῖ, ἢ
τις ἄλλος τῶν δημιουργῶν, μὴ εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἤκη τοῖς
δεομένοις τὰ παρ' αὐτοῦ ἀλλάξασθαι, ἀργήσει τῆς αὐτοῦ
δημιουργίας καθήμενος ἐν ἀγορᾷ;

Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς, ἀλλὰ εἰσὶν οἱ τοῦτο ὀρῶντες ἑαυτοὺς
ἐπὶ τὴν διακονίαν τάττουσιν ταύτην, ἐν μὲν ταῖς ὀρθῶς οἰκου-
μέναις πόλεσι σχεδὸν τι οἱ ἀσθενέστατοι τὰ σώματα καὶ
ἀχρεῖοί τι ἄλλο ἔργον πράττειν. αὐτοῦ γὰρ δεῖ μένοντας

Stephanus page 371, section d, line 1

αὐτοὺς περὶ τὴν ἀγοράν τὰ μὲν ἀντ' ἀργυρίου ἀλλάξασθαι τοῖς
τι δεομένοις ἀποδόσθαι, τοῖς δὲ ἀντὶ αὐτοῦ ἀργυρίου διαλλάττειν
ὅσοι τι δέονται πρίασθαι.

Αὕτη ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἢ χρεῖα καπήλων ἡμῖν γένεσιν
ἐμποιεῖ τῇ πόλει. ἢ οὐ καπήλους καλοῦμεν τοὺς πρὸς ὠνήν
τε καὶ πρᾶσιν διακονοῦντας ἰδρυμένους ἐν ἀγορᾷ, τοὺς δὲ
πλανήτας ἐπὶ τὰς πόλεις ἐμπόρους;

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἔτι δὴ τινες, ὥς ἐγῶμαι, εἰσὶ καὶ ἄλλοι διάκονοι, οἱ ἂν
τὰ μὲν τῆς διανοίας μὴ πάνυ ἀξιοκοινώνητοι ὦσιν, τὴν δὲ

Stephanus page 371, section e, line 3

τοῦ σώματος ἰσχὺν ἱκανὴν ἐπὶ τοὺς πόνους ἔχωσιν· οἱ δὲ
πωλοῦντες τὴν τῆς ἰσχύος χρεῖαν, τὴν τιμὴν ταύτην μισθὸν
καλοῦντες, κέκληνται, ὥς ἐγῶμαι, μισθωτοί· ἢ γάρ;

Πάνυ μὲν οὖν.

Πλήρωμα δὴ πόλεώς εἰσιν, ὥς ἔοικε, καὶ μισθωτοί.

Δοκεῖ μοι.

Ἄρ' οὖν, ὦ Ἀδείμαντε, ἤδη ἡμῖν ηὔξεται ἡ πόλις, ὥστ'
εἶναι τελέα;

Ἴσως.

Ποῦ οὖν ἂν ποτε ἐν αὐτῇ εἴη ἢ τε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία;

Stephanus page 371, section e, line 13

καὶ τίνι ἅμα ἐγγενομένη ὧν ἐσκέμμεθα;

Ἐγὼ μὲν, ἔφη, οὐκ ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ που ἐν
αὐτῶν τούτων χρεῖα τινὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους.

Ἀλλ' ἴσως, ἣν δ' ἐγώ, καλῶς λέγεις· καὶ σκεπτέον γε καὶ
οὐκ ἀποκνητέον.

Πρῶτον οὖν σκεψώμεθα τίνα τρόπον διαιτῆσονται οἱ οὕτω
παρεσκευασμένοι. ἄλλο τι ἢ σῖτόν τε ποιοῦντες καὶ οἶνον
καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδήματα; καὶ οἰκοδομησάμενοι οἰκίας, θέρους
μὲν τὰ πολλὰ γυμνοὶ τε καὶ ἀνυπόδητοι ἐργάσσονται, τοῦ δὲ
χειμῶνος ἡμφιεσμένοι τε καὶ ὑποδεδεμένοι ἱκανῶς· θρέ-

Stephanus page 372, section b, line 2

ψονται δὲ ἐκ μὲν τῶν κριθῶν ἄλφιτα σκευαζόμενοι, ἐκ δὲ τῶν πυρῶν ἄλευρα, τὰ μὲν πέψαντες, τὰ δὲ μάζαντες, μάζας γενναίας καὶ ἄρτους ἐπὶ κάλαμόν τινα παραβαλλόμενοι ἢ φύλλα καθαρὰ, κατακλινέντες ἐπὶ στιβάδων ἐστρωμένων μίλακί τε καὶ μυρρίναις, εὐωγήσονται αὐτοί τε καὶ τὰ παιδιά, ἐπιπίνοντες τοῦ οἴνου, ἐστεφανωμένοι καὶ ὕμνοῦντες τοὺς θεοὺς, ἡδέως συνόντες ἀλλήλοις, οὐχ ὑπὲρ τὴν οὐσίαν ποιούμενοι τοὺς παῖδας, εὐλαβούμενοι πενίαν ἢ πόλεμον.

Καὶ ὁ Γλαῦκων ὑπολαβὼν, Ἄνευ ὄψου, ἔφη, ὥς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἐστιωμένους.

Stephanus page 372, section c, line 4

Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. ἐπελαθόμην ὅτι καὶ ὄψον ἔξουσιν, ἄλας τε δῆλον ὅτι καὶ ἐλάας καὶ τυρόν, καὶ βολβοὺς καὶ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἐψημάτα, ἐψησονται. καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς τῶν τε σύκων καὶ ἐρεβίνθων καὶ κυάμων, καὶ μύρτα καὶ φηγοὺς σποδιοῦσιν πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες· καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ μετὰ ὑγιείας, ὥς εἰκός, γηραιοὶ τελευτῶντες ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν.

Καὶ ὅς, Εἰ δὲ ὑῶν πόλιν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, κατεσκεύαζες, τί ἂν αὐτὰς ἄλλο ἢ ταῦτα ἐχόρταζες;

Stephanus page 372, section d, line 6

Ἀλλὰ πῶς χρή, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαῦκων; Ἄπερ νομίζεται, ἔφη· ἐπὶ τε κλινῶν κατακεῖσθαι οἶμαι τοὺς μέλλοντας μὴ ταλαιπωρεῖσθαι, καὶ ἀπὸ τραπεζῶν δειπνεῖν, καὶ ὄψα ἅπερ καὶ οἱ νῦν ἔχουσι καὶ τραγήματα. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· μανθάνω. οὐ πόλιν, ὥς ἔοικε, σκοποῦμεν μόνον ὅπως γίγνεται, ἀλλὰ καὶ τρυφῶσαν πόλιν. ἴσως οὖν οὐδὲ κακῶς ἔχει· σκοποῦντες γὰρ καὶ τοιαύτην τάχ' ἂν κατίδοιμεν τὴν τε δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν ὅπῃ ποτὲ ταῖς πόλεσιν ἐμφύονται. ἢ μὲν οὖν ἀληθινὴ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι ἦν διεληλύθαμεν, ὥσπερ ὑγιής τις· εἰ δ' αὖ βούλεσθε,

Stephanus page 372, section e, line 8

καὶ φλεγμαίνουσιν πόλιν θεωρήσωμεν· οὐδὲν ἀποκωλύει. ταῦτα γὰρ δὴ τισιν, ὥς δοκεῖ, οὐκ ἐξαρκέσει, οὐδὲ αὕτη ἡ δίαίτα, ἀλλὰ κλῖναί τε προσέσονται καὶ τράπεζαι καὶ τᾶλλα σκεύη, καὶ ὄψα δὴ καὶ μύρα καὶ θυμιάματα καὶ ἑταῖραι καὶ πέμματα, καὶ ἕκαστα τούτων παντοδαπά. καὶ δὴ καὶ ἅ τὸ πρῶτον ἐλέγομεν οὐκέτι τὰναγκαῖα θετέον, οἰκίας τε καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδήματα, ἀλλὰ τὴν τε ζωγραφίαν κινητέον καὶ τὴν ποικιλίαν, καὶ χρυσὸν καὶ ἐλέφαντα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα κτητέον. ἦ γάρ;

Ναί, ἔφη.

Οὐκοῦν μείζονά τε αὐτὴν πόλιν δεῖ ποιεῖν· ἐκείνη γὰρ ἢ ὑγιεινὴ οὐκέτι ἱκανή, ἀλλ' ἤδη ὄγκου ἐμπληστέρα καὶ πλήθους, ἃ οὐκέτι τοῦ ἀναγκαίου ἔνεκά ἐστιν ἐν ταῖς πόλεσιν, οἷον οἱ τε θηρευταὶ πάντες οἱ τε μιμηταί, πολλοὶ μὲν οἱ περὶ τὰ σχήματά τε καὶ χρώματα, πολλοὶ δὲ οἱ περὶ μουσικὴν, ποιηταί τε καὶ τούτων ὑπηρέται, ῥαψωδοί, ὑποκριταί, χορευταί, ἐργολάβοι, σκευῶν τε παντοδαπῶν δημιουργοί, τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν περὶ τὸν γυναικεῖον κόσμον. καὶ δὴ καὶ διακόνων πλειόνων δεησόμεθα· ἢ οὐ δοκεῖ δεῆσειν παιδαγωγῶν, τιθῶν, τροφῶν, κομμητριῶν, κουρέων, καὶ αὐτοῖς ὀψοποιῶν τε καὶ

μαγείρων; ἔτι δὲ καὶ συβωτῶν προσδεησόμεθα· τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἐν τῇ προτέρᾳ πόλει οὐκ ἐνῆν - ἔδει γὰρ οὐδέν - ἐν δὲ ταύτῃ καὶ τούτου προσδεῆσαι. δεῆσει δὲ καὶ τῶν ἄλλων βοσκημάτων παμπόλλων, εἴ τις αὐτὰ ἔδεται· ἢ γάρ;

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν καὶ ἱατρῶν ἐν χρεῖαις ἐσόμεθα πολὺ μᾶλλον οὕτω διαιτώμενοι ἢ ὥς τὸ πρότερον;

Πολύ γε.

Καὶ ἡ χώρα γέ που, ἢ τότε ἱκανὴ τρέφειν τοὺς τότε, σμικρὰ δὲ ἐξ ἱκανῆς ἔσται. ἢ πῶς λέγομεν;

Οὕτως, ἔφη.

Οὐκοῦν τῆς τῶν πλησίων χώρας ἡμῖν ἀποτμητέον, εἰ

μέλλομεν ἱκανὴν ἔξειν νέμειν τε καὶ ἀροῦν, καὶ ἐκείνοις αὐτῆς ἡμετέρας, ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι ἀφῶσιν αὐτοὺς ἐπὶ χρημάτων κτήσιν ἄπειρον, ὑπερβάντες τὸν τῶν ἀναγκαίων ὅρον;

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Πολεμήσομεν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο, ὦ Γλαύκων; ἢ πῶς ἔσται;

Οὕτως, ἔφη.

Καὶ μηδέν γέ πω λέγωμεν, ἦν δ' ἐγώ, μήτ' εἴ τι κακὸν

μήτ' εἰ ἀγαθὸν ὁ πόλεμος ἐργάζεται, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ὅτι πολέμου αὐτὴν γένεσιν ἠυρήκαμεν, ἐξ ᾧ μάλιστα ταῖς πόλεσιν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ κακὰ γίνονται, ὅταν γίγνηται.

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἔτι δὴ, ὦ φίλε, μείζονος τῆς πόλεως δεῖ οὐ τι σμικρῶ, ἀλλ' ὅλω στρατοπέδῳ, ὃ ἐξελθὼν ὑπὲρ τῆς οὐσίας ἀπάσης καὶ ὑπὲρ ὧν νυνδὴ ἐλέγομεν διαμαχεῖται τοῖς ἐπιοῦσιν.

Τί δέ; ἢ δ' ὅς· αὐτοὶ οὐχ ἱκανοί;

Οὐκ, εἰ σύ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡμεῖς ἅπαντες ὠμολογήσαμεν
καλῶς, ἥνικα ἐπλάττομεν τὴν πόλιν· ὠμολογοῦμεν δέ που,

Stephanus page 374, section a, line 6

εἰ μέμνησαι, ἀδύνατον ἓνα πολλὰς καλῶς ἐργάζεσθαι τέχνας.
Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη.
Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· ἢ περὶ τὸν πόλεμον ἀγωνία οὐ
τεχνικὴ δοκεῖ εἶναι;
Καὶ μάλα, ἔφη.
Ἦ οὖν τι σκυτικῆς δεῖ μᾶλλον κήδεσθαι ἢ πολεμικῆς;
Οὐδαμῶς.
Ἀλλ' ἄρα τὸν μὲν σκυτοτόμον διεκωλύομεν μήτε γεωργὸν
ἐπιχειρεῖν εἶναι ἅμα μήτε ὑφάντην μήτε οἰκοδόμον ἀλλὰ
σκυτοτόμον, ἵνα δὴ ἡμῖν τὸ τῆς σκυτικῆς ἔργον καλῶς

Stephanus page 374, section b, line 9

γίγνοιτο, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ ἐκάστῳ ὡσαύτως ἐν ἀπεδίδομεν,
πρὸς ὃ ἐπεφύκει ἕκαστος καὶ ἐφ' ᾧ ἔμελλε τῶν ἄλλων
σχολὴν ἄγων διὰ βίου αὐτὸ ἐργαζόμενος οὐ παριεῖς τοὺς
καιροὺς καλῶς ἀπεργάσεσθαι· τὰ δὲ δὴ περὶ τὸν πόλεμον
πότερον οὐ περὶ πλείστου ἐστὶν εὖ ἀπεργασθέντα; ἢ οὕτω
ῥάδιον, ὥστε καὶ γεωργῶν τις ἅμα πολεμικὸς ἔσται καὶ
σκυτοτομῶν καὶ ἄλλην τέχνην ἡντινοῦν ἐργαζόμενος, πετ-
τευτικὸς δὲ ἢ κυβευτικὸς ἱκανῶς οὐδ' ἂν εἷς γένοιτο μὴ
αὐτὸ τοῦτο ἐκ παιδὸς ἐπιτηδεύων, ἀλλὰ παρέργῳ χρώμενος;
καὶ ἀσπίδα μὲν λαβὼν ἢ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὅπλων τε

Stephanus page 374, section d, line 2

καὶ ὀργάνων αὐθημερὸν ὀπλιτικῆς ἢ τινος ἄλλης μάχης
τῶν κατὰ πόλεμον ἱκανὸς ἔσται ἀγωνιστής, τῶν δὲ ἄλλων
ὀργάνων οὐδὲν οὐδένα δημιουργὸν οὐδὲ ἀθλητὴν ληφθὲν
ποιήσῃ, οὐδ' ἔσται χρήσιμον τῷ μήτε τὴν ἐπιστήμην
ἐκάστου λαβόντι μήτε τὴν μελέτην ἱκανὴν παρασχομένῳ;
Πολλοῦ γὰρ ἂν, ἢ δ' ὅς, τὰ ὄργανα ἦν ἄξια.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὅσῳ μέγιστον τὸ τῶν φυλάκων ἔργον,
τοσοῦτ' αὖ σχολῆς τε τῶν ἄλλων πλείστης ἂν εἴη καὶ αὖ
τέχνης τε καὶ ἐπιμελείας μεγίστης δεόμενον.
Οἶμαι ἔγωγε, ἢ δ' ὅς.

Stephanus page 374, section e, line 4

Ἄρ' οὖν οὐ καὶ φύσεως ἐπιτηδεΐας εἰς αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμα;
Πῶς δ' οὐ;
Ἦμέτερον δὴ ἔργον ἂν εἴη, ὥς ἔοικεν, εἴπερ οἰοί τ'
ἐσμέν, ἐκλέξασθαι τίνες τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδεια εἰς
πόλεως φυλακὴν.
Ἦμέτερον μέντοι.

Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἄρα φαῦλον πρᾶγμα ἡράμεθα·
ὅμως δὲ οὐκ ἀποδειλιατέον, ὅσον γ' ἂν δύναμις παρείκη.
Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη.
Οἶει οὖν τι, ἦν δ' ἐγώ, διαφέρειν φύσιν γενναίου σκύλακος

Stephanus page 375, section a, line 3

εἰς φυλακὴν νεανίσκου εὐγενοῦς;
Τὸ ποῖον λέγεις;
Οἶον ὁξύν τέ που δεῖ αὐτοῖν ἑκάτερον εἶναι πρὸς αἴσθησιν
καὶ ἐλαφρὸν πρὸς τὸ αἰσθανόμενον διωκᾶσθαι, καὶ ἰσχυρὸν
αὖ, ἐὰν δέη ἐλόντα διαμάχεσθαι.
Δεῖ γὰρ οὖν, ἔφη, πάντων τούτων.
Καὶ μὴν ἀνδρεῖόν γε, εἶπερ εὖ μαχεῖται.
Πῶς δ' οὐ;
Ἀνδρεῖος δὲ εἶναι ἄρα ἐθελήσει ὁ μὴ θυμοειδὴς εἶτε
ἵππος εἶτε κύων ἢ ἄλλο ὅτιοῦν ζῶον; ἢ οὐκ ἐννενόηκας ὥς

Stephanus page 375, section b, line 1

ἄμαχόν τε καὶ ἀνίκητον θυμός, οὗ παρόντος ψυχὴ πᾶσα
πρὸς πάντα ἀφοβός τέ ἐστι καὶ ἀήττητος;
Ἐννενόηκα.
Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ σώματος οἶον δεῖ τὸν φύλακα εἶναι,
δῆλα.
Ναί.
Καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, ὅτι γε θυμοειδῆ.
Καὶ τοῦτο.
Πῶς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, οὐκ ἄγριοι ἀλλήλοισ τε
ἔσσονται καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ὄντες τοιοῦτοι τὰς φύσεις;

Stephanus page 375, section b, line 11

Μὰ Δία, ἦ δ' ὅς, οὐ ῥαδίως.
Ἀλλὰ μέντοι δεῖ γε πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους πράους αὐτοὺς
εἶναι, πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους χαλεπούς· εἰ δὲ μή, οὐ
περιμενοῦσιν ἄλλους σφᾶς διολέσαι, ἀλλ' αὐτοὶ φθῆσονται
αὐτὸ δράσαντες.
Ἀληθῆ, ἔφη.
Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ποιήσομεν; πόθεν ἅμα πρᾶον καὶ
μεγαλόθυμον ἦθος εὐρήσομεν; ἐναντία γάρ που θυμοειδεῖ
πραεῖα φύσις.
Φαίνεται.

Stephanus page 375, section c, line 10

Ἀλλὰ μέντοι τούτων γε ὁποτέρου ἂν στέρηται, φύλαξ
ἀγαθὸς οὐ μὴ γένηται· ταῦτα δὲ ἀδυνάτοις ἔοικεν, καὶ οὕτω
δὴ συμβαίνει ἀγαθὸν φύλακα ἀδύνατον γενέσθαι.
Κινδυνεύει, ἔφη.

Καὶ ἐγὼ ἀπορήσας τε καὶ ἐπισκεψάμενος τὰ ἔμπροσθεν,
Δικαίως γε, ἣν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἀποροῦμεν· ἥς γὰρ προυθέ-
μεθα εἰκόνοιο ἀπελείφθημεν.

Πῶς λέγεις;

Οὐκ ἐννεοῖκαμεν ὅτι εἰσὶν ἄρα φύσεις οἷας ἡμεῖς οὐκ
ὤρήθημεν, ἔχουσαι τὰναντία ταῦτα.

Stephanus page 375, section d, line 9

Ποῦ δὴ;

Ἴδοι μὲν ἂν τις καὶ ἐν ἄλλοις ζώοις, οὐ μεντὰν ἥκιστα
ἐν ᾧ ἡμεῖς παρεβάλλομεν τῷ φύλακι. οἶσθα γὰρ πού τῶν
γενναίων κυνῶν, ὅτι τοῦτο φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος, πρὸς μὲν
τοὺς συνήθεις τε καὶ γνωρίμους ὡς οἷόν τε πραοτάτους εἶναι,
πρὸς δὲ τοὺς ἀγνώτας τοῦναντίον.

Οἶδα μέντοι.

Τοῦτο μὲν ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, δυνατόν, καὶ οὐ παρὰ φύσιν
ζητοῦμεν τοιοῦτον εἶναι τὸν φύλακα.

Οὐκ ἔοικεν.

Stephanus page 375, section e, line 9

Ἄρ' οὖν σοι δοκεῖ ἔτι τοῦδε προσδεῖσθαι ὁ φυλακικὸς
ἐσόμενος, πρὸς τῷ θυμοειδεῖ ἔτι προσγενέσθαι φιλόσοφος
τὴν φύσιν;

Πῶς δὴ; ἔφη· οὐ γὰρ ἐννοῶ.

Καὶ τοῦτο, ἣν δ' ἐγώ, ἐν τοῖς κυσὶν κατόψει, ὃ καὶ ἄξιον
θανυμάσαι τοῦ θηρίου.

Τὸ ποῖον;

Ὅτι ὅν μὲν ἂν ἴδῃ ἀγνώτα, χαλεπαίνει, οὐδὲ ἐν κακὸν
προπεπονθώς· ὃν δ' ἂν γνώριμον, ἀσπάζεται, καὶ μὴδὲν
πώποτε ὑπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθη. ἢ οὐπω τοῦτο ἐθαύ-

Stephanus page 376, section a, line 8

μασας;

Οὐ πάνυ, ἔφη, μέχρι τούτου προσέσχον τὸν νοῦν· ὅτι δέ
πού δρᾷ ταῦτα, δῆλον.

Ἀλλὰ μὴν κομπόν γε φαίνεται τὸ πάθος αὐτοῦ τῆς
φύσεως καὶ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφον.

Πῇ δὴ;

Ἦι, ἣν δ' ἐγώ, ὅψιν οὐδενὶ ἄλλῳ φίλην καὶ ἐχθρὰν
διακρίνει ἢ τῷ τὴν μὲν καταμαθεῖν, τὴν δὲ ἀγνοῆσαι. καίτοι
πῶς οὐκ ἂν φιλομαθὲς εἴη συνέσει τε καὶ ἀγνοίᾳ ὀριζόμενον
τό τε οἰκεῖον καὶ τὸ ἀλλότριον;

Stephanus page 376, section b, line 7

Οὐδαμῶς, ἣ δ' ὅς, ὅπως οὐ.

Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον ἐγώ, τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον

ταυτόν;

Ταυτόν γάρ, ἔφη.

Οὐκοῦν θαρροῦντες τιθῶμεν καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, εἰ μέλλει
πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ γνωρίμους πρᾶός τις ἔσεσθαι, φύσει
φιλόσοφον καὶ φιλομαθῇ αὐτὸν δεῖν εἶναι;

Τιθῶμεν, ἔφη.

Φιλόσοφος δὴ καὶ θυμοειδὴς καὶ ταχύς καὶ ἰσχυρὸς ἡμῖν τὴν
φύσιν ἔσται ὁ μέλλον καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἔσεσθαι φύλαξ πόλεως.

Stephanus page 376, section c, line 6

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Οὗτος μὲν δὴ ἂν οὕτως ὑπάρχοι. θρέψονται δὲ δὴ ἡμῖν
οὔτοι καὶ παιδευθήσονται τίνα τρόπον; καὶ ἄρά τι προὔργου
ἡμῖν ἔστιν αὐτὸ σκοποῦσι πρὸς τὸ κατιδεῖν οὐπὲρ ἕνεκα
πάντα σκοποῦμεν, δικαιοσύνην τε καὶ ἀδικίαν τίνα τρόπον
ἐν πόλει γίγνεται; ἵνα μὴ ἐῷμεν ἱκανὸν λόγον ἢ συχνὸν
διεξίωμεν.

Καὶ ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφός, Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ἔγωγε
προσδοκῶ προὔργου εἶναι εἰς τοῦτο ταύτην τὴν σκέψιν.

Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Ἀδείμαντε, οὐκ ἄρα ἀφετέον,

Stephanus page 376, section d, line 7

οὐδ' εἰ μακροτέρα τυγχάνει οὔσα.

Οὐ γὰρ οὖν.

Ἴθι οὖν, ὥσπερ ἐν μύθῳ μυθολογοῦντές τε καὶ σχολὴν
ἄγοντες λόγῳ παιδεύωμεν τοὺς ἄνδρας.

Ἀλλὰ χρή.

Τίς οὖν ἡ παιδεία; ἢ χαλεπὸν εὐρεῖν βελτίῳ τῆς ὑπὸ
τοῦ πολλοῦ χρόνου ἡύρημένης; ἔστιν δέ που ἡ μὲν ἐπὶ

σώμασι γυμναστική, ἡ δ' ἐπὶ ψυχῇ μουσική.

Ἔστιν γάρ.

Stephanus page 376, section e, line 6

Ἄρ' οὖν οὐ μουσικῇ πρότερον ἀρξόμεθα παιδεύοντες ἢ
γυμναστικῇ;

Πῶς δ' οὐ;

Μουσικῆς δ', εἶπον, τιθεῖς λόγους, ἢ οὐ;

Ἔγωγε.

Λόγων δὲ διττὸν εἶδος, τὸ μὲν ἀληθές, ψεῦδος δ' ἕτερον;

Ναί.

Παιδευτέον δ' ἐν ἀμφοτέροις, πρότερον δ' ἐν τοῖς ψευ-
δέσιν;

Οὐ μανθάνω, ἔφη, πῶς λέγεις.

Stephanus page 377, section a, line 4

Οὐ μανθάνεις, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι πρῶτον τοῖς παιδίοις μύθους λέγομεν; τοῦτο δέ που ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν ψευδός, ἐνὶ δὲ καὶ ἀληθῇ. πρότερον δὲ μύθοις πρὸς τὰ παιδιά ἢ γυμνασίοις χρώμεθα.

Ἔστι ταῦτα.

Τοῦτο δὲ ἔλεγον, ὅτι μουσικῆς πρότερον ἀπτεόν ἢ γυμναστικῆς.

Ὅρθως, ἔφη.

Οὐκοῦν οἶσθ' ὅτι ἀρχὴ παντὸς ἔργου μέγιστον, ἄλλως τε δὴ καὶ νέω καὶ ἀπαλῶ ὁτρωοῦν; μάλιστα γὰρ δὴ τότε

Stephanus page 377, section b, line 2

πλάττεται, καὶ ἐνδύεται τύπος ὃν ἂν τις βούληται ἐνσημίνασθαι ἐκάστῳ.

Κομιδῇ μὲν οὖν.

Ἄρ' οὖν ῥαδίως οὕτω παρήσομεν τοὺς ἐπιτυχόντας ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων μύθους πλασθέντας ἀκούειν τοὺς παῖδας καὶ λαμβάνειν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐναντίας δόξας ἐκείναις ἅς, ἐπειδὰν τελεωθῶσιν, ἔχειν οἰησόμεθα δεῖν αὐτούς;

Οὐδ' ὅπωςτιοῦν παρήσομεν.

Πρῶτον δὴ ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἐπιστατητέον τοῖς μυθοποιοῖς,

Stephanus page 377, section c, line 1

καὶ ὃν μὲν ἂν καλὸν [μῦθον] ποιήσωσιν, ἐγκριτέον, ὃν δ' ἂν μὴ, ἀποκριτέον. τοὺς δ' ἐγκριθέντας πείσομεν τὰς τροφούς τε καὶ μητέρας λέγειν τοῖς παισίν, καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺ μᾶλλον ἢ τὰ σώματα ταῖς χερσίν· ὧν δὲ νῦν λέγουσι τοὺς πολλοὺς ἐκβλητέον.

Ποίους δὴ; ἔφη.

Ἐν τοῖς μείζουσιν, ἦν δ' ἐγώ, μύθοις ὁψόμεθα καὶ τοὺς ἐλάττους. δεῖ γὰρ δὴ τὸν αὐτὸν τύπον εἶναι καὶ ταὐτὸν δύνασθαι τοὺς τε μείζους καὶ τοὺς ἐλάττους. ἢ οὐκ οἶει;

Ἔγωγ', ἔφη· ἀλλ' οὐκ ἐννοῶ οὐδὲ τοὺς μείζους τίνας

Stephanus page 377, section d, line 3

λέγεις.

Οὐς Ἡσίοδος τε, εἶπον, καὶ Ὅμηρος ἡμῖν ἐλεγέτην καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. οὗτοι γὰρ που μύθους τοῖς ἀνθρώποις ψευδεῖς συντιθέντες ἔλεγον τε καὶ λέγουσι.

Ποίους δὴ, ἦ δ' ὅς, καὶ τί αὐτῶν μεμφόμενος λέγεις;

Ὅπερ, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα μέμφεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐάν τις μὴ καλῶς ψεύδεται.

Τί τοῦτο;

Ὅταν εἰκάζη τις κακῶς [οὐσίαν] τῷ λόγῳ, περὶ θεῶν τε καὶ ἡρώων οἰοί εἰσιν, ὥσπερ γραφεὺς μηδὲν ἐοικότα γράφων

οἷς ἂν ὅμοια βουλευθῇ γράψαι.

Καὶ γάρ, ἔφη, ὀρθῶς ἔχει τά γε τοιαῦτα μέμφεσθαι.

ἀλλὰ πῶς δὴ λέγομεν καὶ ποῖα;

Πρῶτον μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μέγιστον καὶ περὶ τῶν
μεγίστων ψευδὸς ὁ εἰπὼν οὐ καλῶς ἐψεύσατο ὡς Οὐρανός
τε ἠργάσατο ἅ φησι δρᾶσαι αὐτὸν Ἡσίοδος, ὃ τε αὖ Κρόνος
ὡς ἐτιμωρήσατο αὐτόν. τὰ δὲ δὴ τοῦ Κρόνου ἔργα καὶ
πάθη ὑπὸ τοῦ ὕεος, οὐδ' ἂν εἰ ἦν ἀληθῇ ὥμην δεῖν ῥαδίως
οὕτως λέγεσθαι πρὸς ἄφρονάς τε καὶ νέους, ἀλλὰ μάλιστα
μὲν σιγᾶσθαι, εἰ δὲ ἀνάγκη τις ἦν λέγειν, δι' ἀπορρήτων

ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους, θυσασμένους οὐ χοῖρον ἀλλά τι μέγα
καὶ ἄπορον θῦμα, ὅπως ὅτι ἐλαχίστοις συνέβη ἀκοῦσαι.

Καὶ γάρ, ἦ δ' ὅς, οὐτοί γε οἱ λόγοι χαλεποί.

Καὶ οὐ λεκτέοι γ', ἔφην, ὦ Ἀδεύμαντε, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ
πόλει. οὐδὲ λεκτέον νέῳ ἀκούοντι ὡς ἀδικῶν τὰ ἔσχατα
οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ποιοῖ, οὐδ' αὖ ἀδικοῦντα πατέρα κολάζων
παντὶ τρόπῳ, ἀλλὰ δρώῃ ἂν ὅπερ θεῶν οἱ πρῶτοί τε καὶ
μέγιστοι.

Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς, οὐδὲ αὐτῶ μοι δοκεῖ ἐπιτήδεια
εἶναι λέγειν.

Οὐδέ γε, ἦν δ' ἐγώ, τὸ παράπαν ὡς θεοὶ θεοῖς πολέμοῦσί
τε καὶ ἐπιβουλεύουσι καὶ μάχονται - οὐδὲ γὰρ ἀληθῇ - εἴ
γε δεῖ ἡμῖν τοὺς μέλλοντας τὴν πόλιν φυλάξειν αἰσχιστον
νομίζειν τὸ ῥαδίως ἀλλήλοις ἀπεχθάνεσθαι - πολλοῦ δεῖ
γιγαντομαχίας τε μυθολογητέον αὐτοῖς καὶ ποικιλτέον, καὶ
ἄλλας ἔχθρας πολλὰς καὶ παντοδαπὰς θεῶν τε καὶ ἡρώων
πρὸς συγγενεῖς τε καὶ οἰκείους αὐτῶν - ἀλλ' εἴ πως μέλ-
λομεν πείσειν ὡς οὐδεὶς πώποτε πολίτης ἕτερος ἑτέρῳ
ἀπήχθετο οὐδ' ἔστιν τοῦτο ὅσιον, τοιαῦτα λεκτέα μᾶλλον πρὸς
τὰ παιδιά εὐθύς καὶ γέρουσι καὶ γραυσί, καὶ πρεσβυτέροις

γιγνομένοις καὶ τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τούτων ἀναγκαστέον
λογοποιεῖν. Ἦρας δὲ δεσμοὺς ὑπὸ ὕεος καὶ Ἥφαιστου
ῥίψεις ὑπὸ πατρός, μέλλοντος τῇ μητρὶ τυπτομένη ἀμυνεῖν,
καὶ θεομαχίας ὅσας Ὀμηρὸς πεποίηκεν οὐ παραδεκτέον εἰς
τὴν πόλιν, οὐτ' ἐν ὑπονοίαις πεποιημένας οὔτε ἄνευ ὑπο-
νοιῶν. ὁ γὰρ νέος οὐχ οἷός τε κρίνειν ὅτι τε ὑπόνοια καὶ
ὁ μὴ, ἀλλ' ἅ ἂν τηλικούτος ὢν λάβῃ ἐν ταῖς δόξαις δυσέκ-
νιπτά τε καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ γίγνεσθαι· ὢν δὴ ἴσως

ἔνεκα περὶ παντὸς ποιητέον ἃ πρῶτα ἀκούουσιν ὅτι κάλλιστα
μεμυθολογημένα πρὸς ἀρετὴν ἀκούειν.

Stephanus page 378, section e, line 4

Ἔχει γάρ, ἔφη, λόγον. ἀλλ' εἴ τις αὖ καὶ ταῦτα ἐρω-
τῇ ἡμᾶς, ταῦτα ἅττα τ' ἐστὶν καὶ τίνες οἱ μῦθοι, τίνας ἂν
φαῖμεν;

Καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ Ἀδείμαντε, οὐκ ἐσμὲν ποιηταὶ ἐγὼ τε
καὶ σὺ ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' οἰκισταὶ πόλεως· οἰκισταῖς δὲ
τοὺς μὲν τύπους προσήκει εἰδέναι ἐν οἷς δεῖ μυθολογεῖν τοὺς
ποιητάς, παρ' οὓς ἐὰν ποιῶσιν οὐκ ἐπιτρεπτέον, οὐ μὴν
αὐτοῖς γε ποιητέον μύθους.

Ὅρθως, ἔφη· ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο, οἱ τύποι περὶ θεο-
λογίας τίνας ἂν εἶεν;

Stephanus page 379, section a, line 7

Τοιοῖδε πού τινες, ἦν δ' ἐγὼ· οἷος τυγχάνει ὁ θεὸς ὦν,
ἀεὶ δῆπου ἀποδοτέον, ἐάντε τις αὐτὸν ἐν ἔπεσιν ποιῇ ἐάντε
ἐν μέλεσιν ἐάντε ἐν τραγωδίᾳ.

Δεῖ γάρ.

Οὐκοῦν ἀγαθὸς ὁ γε θεὸς τῷ ὄντι τε καὶ λεκτέον οὕτω;

Τί μήν;

Ἀλλὰ μὴν οὐδὲν γε τῶν ἀγαθῶν βλαβερόν· ἦ γάρ;

Οὐ μοι δοκεῖ.

Ἄρ' οὖν ὁ μὴ βλαβερόν βλάπτει;

Οὐδαμῶς.

Stephanus page 379, section b, line 7

Ὁ δὲ μὴ βλάπτει κακὸν τι ποιεῖ;

Οὐδὲ τοῦτο.

Ὁ δὲ γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ οὐδ' ἂν τινος εἴη κακοῦ αἴτιον;

Πῶς γάρ;

Τί δέ; ὠφέλιμον τὸ ἀγαθόν;

Ναί.

Αἴτιον ἄρα εὐπραγίας;

Ναί.

Οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εὖ
ἐχόντων αἴτιον, τῶν δὲ κακῶν ἀναίτιον.

Stephanus page 379, section c, line 1

Παντελῶς γ', ἔφη.

Οὐδ' ἄρα, ἦν δ' ἐγὼ, ὁ θεός, ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων ἂν
εἴη αἴτιος, ὥς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλὰ ὀλίγων μὲν τοῖς
ἀνθρώποις αἴτιος, πολλῶν δὲ ἀναίτιος· πολὺ γὰρ ἐλάττω
τὰγαθὰ τῶν κακῶν ἡμῖν, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα
ἄλλον αἰτιατέον, τῶν δὲ κακῶν ἄλλ' ἅττα δεῖ ζητεῖν τὰ

αἵτια, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν.

Ἀληθέστατα, ἔφη, δοκεῖς μοι λέγειν.

Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἀποδεκτέον οὔτε Ὀμήρου οὔτ' ἄλλου
ποιητοῦ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν περὶ τοὺς θεοὺς ἀνοήτως

Stephanus page 379, section d, line 2

ἀμαρτάνοντος καὶ λέγοντος -

ὥς δοιοί τε πίθοι κατακείται ἐν Διὸς οὔδει
κηρῶν ἔμπλειοι, ὁ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ δειλῶν·

καὶ ᾧ μὲν ἂν μείξας ὁ Ζεὺς δῶ ἀμφοτέρων,

ἄλλοτε μὲν τε κακῶ ὅ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῶ·

ᾧ δ' ἂν μή, ἀλλ' ἄκρατα τὰ ἕτερα,

Stephanus page 379, section d, line 7

τὸν δὲ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα διὰν ἐλαύνει·

οὐδ' ὥς ταμίας ἡμῖν Ζεὺς -

ἀγαθῶν τε κακῶν τε τέτυκται.

τὴν δὲ τῶν ὅρκων καὶ σπονδῶν σύγχυσιν, ἦν ὁ Πάν-
δαρος συνέχεεν, ἐάν τις φῇ δι' Ἀθηνᾶς τε καὶ Διὸς
γεγονέναι, οὐκ ἐπαινεσόμεθα, οὐδὲ θεῶν ἔριν τε καὶ κρίσιν

Stephanus page 380, section a, line 1

διὰ Θέμιτός τε καὶ Διός, οὐδ' αὖ, ὥς Αἰσχύλος λέγει,
ἐατέον ἀκούειν τοὺς νέους, ὅτι -

θεὸς μὲν αἰτίαν φύει βροτοῖς,
ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλῃ.

ἀλλ' ἐάν τις ποιῇ ἐν οἷς ταῦτα τὰ ἱαμβεῖα ἔνεστιν, τὰ τῆς
Νιόβης πάθη, ἢ τὰ Πελοπιδῶν ἢ τὰ Τρωικὰ ἢ τι ἄλλο τῶν
τοιούτων, ἢ οὐ θεοῦ ἔργα ἐατέον αὐτὰ λέγειν, ἢ εἰ θεοῦ,

Stephanus page 380, section a, line 8

ἐξευρετέον αὐτοῖς σχεδὸν ὃν νῦν ἡμεῖς λόγον ζητοῦμεν, καὶ
λεκτέον ὥς ὁ μὲν θεὸς δίκαιά τε καὶ ἀγαθὰ ἡργάζετο, οἱ δὲ
ὠνίαντο κολαζόμενοι· ὥς δὲ ἄθλιοι μὲν οἱ δίκην διδόντες,
ἦν δὲ δὴ ὁ δρῶν ταῦτα θεός, οὐκ ἐατέον λέγειν τὸν ποι-
ητήν. ἀλλ' εἰ μὲν ὅτι ἐδεήθησαν κολάσεως λέγοιεν ὥς

ἄθλιοι οἱ κακοί, διδόντες δὲ δίκην ὠφελοῦντο ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
ἐατέον· κακῶν δὲ αἴτιον φάναι θεόν τινι γίγνεσθαι ἀγαθὸν
ὄντα, διαμαχετέον παντὶ τρόπῳ μήτε τινὰ λέγειν ταῦτα ἐν
τῇ αὐτοῦ πόλει, εἰ μέλλει εὐνομήσεσθαι, μήτε τινὰ ἀκούειν,
μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον, μήτ' ἐν μέτρῳ μήτε ἄνευ

Stephanus page 380, section c, line 2

μέτρου μυθολογοῦντα, ὥς οὔτε ὅσια ἂν λεγόμενα εἰ λέγοιτο,
οὔτε σύμφορα ἡμῖν οὔτε σύμφωνα αὐτὰ αὐτοῖς.

Σύμψηφός σοί εἰμι, ἔφη, τούτου τοῦ νόμου, καί μοι
ἀρέσκει.

Οὗτος μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἰς ἂν εἴη τῶν περὶ θεοῦς
νόμων τε καὶ τύπων, ἐν ᾧ δεῇσει τοὺς τε λέγοντας λέγειν
καὶ τοὺς ποιοῦντας ποιεῖν, μὴ πάντων αἴτιον τὸν θεὸν ἀλλὰ
τῶν ἀγαθῶν.

Καὶ μάλ', ἔφη, ἀπόχρη.

Τί δὲ δὴ ὁ δεύτερος ὅδε; ἄρα γόητα τὸν θεὸν οἶει εἶναι

Stephanus page 380, section d, line 2

καὶ οἷον ἐξ ἐπιβουλῆς φαντάζεσθαι ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ιδέαις
τοτὲ μὲν αὐτὸν γιγνόμενον, [καὶ] ἀλλάττοντα τὸ αὐτοῦ εἶδος
εἰς πολλὰς μορφάς, τοτὲ δὲ ἡμᾶς ἀπατῶντα καὶ ποιοῦντα
περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα δοκεῖν, ἢ ἀπλοῦν τε εἶναι καὶ πάντων
ἥκιστα τῆς ἑαυτοῦ ιδέας ἐκβαίνειν;

Οὐκ ἔχω, ἔφη, νῦν γε οὕτως εἰπεῖν.

Τί δὲ τόδε; οὐκ ἀνάγκη, εἴπερ τι ἐξίσταται τῆς αὐτοῦ
ιδέας, ἢ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ μεθίστασθαι ἢ ὑπ' ἄλλου;

Ἀνάγκη.

Οὐκοῦν ὑπὸ μὲν ἄλλου τὰ ἄριστα ἔχοντα ἥκιστα ἄλλοι-

Stephanus page 380, section e, line 4

οὔταί τε καὶ κινεῖται; οἷον σῶμα ὑπὸ σιτίων τε καὶ ποτῶν
καὶ πόνων, καὶ πᾶν φυτὸν ὑπὸ εἰλήσεών τε καὶ ἀνέμων καὶ
τῶν τοιούτων παθημάτων, οὐ τὸ ὑγιέστατον καὶ ἰσχυρότατον
ἥκιστα ἀλλοιοῦται;

Πῶς δ' οὐ;

Ψυχὴν δὲ οὐ τὴν ἀνδρειοτάτην καὶ φρονιμωτάτην ἥκιστ'
ἂν τι ἔξωθεν πάθος ταραξείεν τε καὶ ἀλλοιώσειεν;

Ναί.

Καὶ μήν που καὶ τὰ γε σύνθετα πάντα σκεύη τε καὶ
οἰκοδομήματα καὶ ἀμφέσματα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ εὖ

Stephanus page 381, section a, line 8

εἰργασμένα καὶ εὖ ἔχοντα ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων
παθημάτων ἥκιστα ἀλλοιοῦται.

Ἔστι δὴ ταῦτα.

Πᾶν δὴ τὸ καλῶς ἔχον ἢ φύσει ἢ τέχνῃ ἢ ἀμφοτέροις
ἐλαχίστην μεταβολὴν ὑπ' ἄλλου ἐνδέχεται.

Ἔοικεν.

Ἀλλὰ μὴν ὁ θεός γε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ πάντα ἄριστα ἔχει.

Πῶς δ' οὐ;

Ταύτη μὲν δὴ ἥκιστα ἂν πολλὰς μορφὰς ἴσχοι ὁ θεός.

Ἔκιστα δῆτα.

Stephanus page 381, section b, line 8

Ἀλλ' ἄρα αὐτὸς αὐτὸν μεταβάλλοι ἂν καὶ ἄλλοιοι;

Δῆλον, ἔφη, ὅτι, εἴπερ ἄλλοιοῦται.

Πότερον οὖν ἐπὶ τὸ βέλτιόν τε καὶ κάλλιον μεταβάλλει
ἑαυτὸν ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τὸ αἴσχιον ἑαυτοῦ;

Ἀνάγκη, ἔφη, ἐπὶ τὸ χεῖρον, εἴπερ ἄλλοιοῦται· οὐ γάρ
που ἐνδεᾶ γε φήσομεν τὸν θεὸν κάλλους ἢ ἀρετῆς εἶναι.

Ὅρθότατα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. καὶ οὕτως ἔχοντος δοκεῖ
ἂν τίς σοι, ὦ Ἀδείμαντε, ἐκὼν αὐτὸν χεῖρῳ ποιεῖν ὅπηοῦν
ἢ θεῶν ἢ ἀνθρώπων;

Ἀδύνατον, ἔφη.

Stephanus page 381, section c, line 7

Ἀδύνατον ἄρα, ἔφην, καὶ θεῶ ἐθέλειν αὐτὸν ἄλλοιοῦν,
ἀλλ' ὥς ἔοικε, κάλλιστος καὶ ἄριστος ὢν εἰς τὸ δυνατόν
ἕκαστος αὐτῶν μένει ἀεὶ ἀπλῶς ἐν τῇ αὐτοῦ μορφῇ.

Ἄπασα, ἔφη, ἀνάγκη ἔμοιγε δοκεῖ.

Μηδεὶς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἄριστε, λεγέτω ἡμῖν τῶν
ποιητῶν, ὥς -

θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας·

Stephanus page 381, section d, line 5

μηδὲ Πρωτέως καὶ Θέτιδος καταψευδέσθω μηδεὶς, μηδ' ἐν
τραγωδαίαις μηδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ποιήμασιν εἰσαγέτω Ἥραν
ἡλλοιωμένην, ὥς ἰέρειαν ἀγείρουσαν -

Ἰνάχου Ἀργεῖου ποταμοῦ παισὶν βιοδώροις·

καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ μὴ ἡμῖν ψευδέσθων. μηδ' αὖ ὑπὸ
τούτων ἀναπειθόμεναι αἱ μητέρες τὰ παιδιά ἐκδειματούντων,
λέγουσαι τοὺς μύθους κακῶς, ὥς ἄρα θεοὶ τινες περιέρχονται
νύκτωρ πολλοῖς ξένοις καὶ παντοδαποῖς ἰνδαλλόμενοι, ἵνα

Stephanus page 381, section e, line 5

μὴ ἅμα μὲν εἰς θεοὺς βλασφημῶσιν, ἅμα δὲ τοὺς παῖδας

ἀπεργάζονται δειλοτέρους.

Μὴ γάρ, ἔφη.

Ἀλλ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, αὐτοὶ μὲν οἱ θεοὶ εἰσιν οἷοι μὴ μεταβάλλειν, ἡμῖν δὲ ποιοῦσιν δοκεῖν σφᾶς παντοδαποὺς φαίνεσθαι, ἐξαπατῶντες καὶ γοητεύοντες;

Ἰσως, ἔφη.

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· ψεύδεσθαι θεὸς ἐθέλοι ἂν ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ φάντασμα προτείνων;

Οὐκ οἶδα, ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 382, section a, line 4

Οὐκ οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τό γε ὡς ἀληθῶς ψευδός, εἰ οἷόν τε τοῦτο εἰπεῖν, πάντες θεοὶ τε καὶ ἄνθρωποι μισοῦσιν;

Πῶς, ἔφη, λέγεις;

Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τῷ κυριωτάτῳ που ἑαυτῶν ψεύδεσθαι καὶ περὶ τὰ κυριώτατα οὐδεὶς ἐκὼν ἐθέλει, ἀλλὰ πάντων μάλιστα φοβεῖται ἐκεῖ αὐτὸ κεκτῆσθαι.

Οὐδὲ νῦν πῶ, ἦ δ' ὅς, μανθάνω.

Οἷι γάρ τί με, ἔφην, σεμνὸν λέγειν· ἐγὼ δὲ λέγω ὅτι τῇ ψυχῇ περὶ τὰ ὄντα ψεύδεσθαί τε καὶ ἐψεῦσθαι καὶ ἀμαθῇ εἶναι καὶ ἐνταῦθα ἔχειν τε καὶ κεκτῆσθαι τὸ ψευδός

Stephanus page 382, section b, line 4

πάντες ἥκιστα ἂν δέξαιντο, καὶ μισοῦσι μάλιστα αὐτὸ ἐν τῷ τοιούτῳ.

Πολύ γε, ἔφη.

Ἀλλὰ μὴν ὀρθότατά γ' ἂν, ὁ νυνδὴ ἔλεγον, τοῦτο ὡς ἀληθῶς ψευδός καλοῖτο, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ ἄγνοια ἢ τοῦ ἐψευσμένου· ἐπεὶ τό γε ἐν τοῖς λόγοις μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἐστὶν παθήματος καὶ ὕστερον γεγονὸς εἰδωλον, οὐ πάνυ ἄκρατον ψευδός. ἢ οὐχ οὕτω;

Πάνυ μὲν οὔν.

Τὸ μὲν δὴ τῷ ὄντι ψευδός οὐ μόνον ὑπὸ θεῶν ἀλλὰ καὶ

Stephanus page 382, section c, line 4

ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται.

Δοκεῖ μοι.

Τί δὲ δὴ τὸ ἐν τοῖς λόγοις [ψευδός]; πότε καὶ τῷ χρήσιμον, ὥστε μὴ ἄξιον εἶναι μίσους; ἄρ' οὐ πρὸς τε τοὺς πολεμίους καὶ τῶν καλουμένων φίλων, ὅταν διὰ μανίαν ἢ τινα ἄνοιαν κακὸν τι ἐπιχειρῶσιν πράττειν, τότε ἀποτροπῆς ἕνεκα ὡς φάρμακον χρήσιμον γίγνεται; καὶ ἐν αἷς νυνδὴ ἐλέγομεν ταῖς μυθολογίαις, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι ὅπῃ τὰ ληθῆς ἔχει περὶ τῶν παλαιῶν, ἀφομοιοῦντες τῷ ἀληθεῖ τὸ ψευδός ὅτι μάλιστα, οὕτω χρήσιμον ποιοῦμεν;

Stephanus page 382, section d, line 4

Καὶ μάλα, ἣ δ' ὅς, οὕτως ἔχει.
Κατὰ τί δὴ οὖν τούτων τῷ θεῷ τὸ ψευδὸς χρήσιμον;
πότερον διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὰ παλαιὰ ἀφομοιωὺν ἂν
ψεύδοιτο;
Γελοῖον μεντὰν εἶη, ἔφη.
Ποιητῆς μὲν ἄρα ψευδῆς ἐν θεῷ οὐκ ἔνι.
Οὐ μοι δοκεῖ.
Ἀλλὰ δεδιῶς τοὺς ἐχθροὺς ψεύδοιτο;
Πολλοῦ γε δεῖ.
Ἀλλὰ δι' οἰκείων ἄνοιαν ἢ μανίαν;

Stephanus page 382, section e, line 3

Ἀλλ' οὐδεὶς, ἔφη, τῶν ἀνοήτων καὶ μαινομένων θεοφιλῆς.
Οὐκ ἄρα ἔστιν οὗ ἔνεκα ἂν θεὸς ψεύδοιτο.
Οὐκ ἔστιν.
Πάντη ἄρα ἀψευδὲς τὸ δαιμόνιον τε καὶ τὸ θεῖον.
Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.
Κομιδῇ ἄρα ὁ θεὸς ἀπλοῦν καὶ ἀληθὲς ἐν τε ἔργῳ καὶ
λόγῳ, καὶ οὔτε αὐτὸς μεθίσταται οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ, οὔτε
κατὰ φαντασίας οὔτε κατὰ λόγους οὔτε κατὰ σημείων πομπάζ,
οὔθ' ὕπαρ οὔδ' ὄναρ.
Οὕτως, ἔφη, ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται σοῦ λέγοντος.

Stephanus page 383, section a, line 2

Συγχωρεῖς ἄρα, ἔφην, τοῦτον δεύτερον τύπον εἶναι ἐν ᾧ
δεῖ περὶ θεῶν καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, ὥς μήτε αὐτοὺς γόητας
ὄντας τῷ μεταβάλλειν ἑαυτοὺς μήτε ἡμᾶς ψεύδεσι παράγειν
ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ;
Συγχωρῶ.
Πολλὰ ἄρα Ὀμήρου ἐπαινοῦντες, ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἐπαι-
νεσόμεθα, τὴν τοῦ ἐνυπνίου πομπὴν ὑπὸ Διὸς τῷ Ἀγαμέμνονι·
οὐδὲ Αἰσχύλου, ὅταν φῇ ἡ Θέτις τὸν Απόλλω ἐν τοῖς αὐτῆς
γάμοις ἄδοντα <ἐνδατεῖσθαι τὰς ἐὰς εὐπαιδίας> -

Stephanus page 383, section b, line 2

νόσων τ' ἀπείρους καὶ μακραίωνας βίους,
ξύμπαντά τ' εἰπὼν θεοφιλεῖς ἐμὰς τύχας
παιᾶν' ἐπηρυφήμησεν, εὐθυμῶν ἐμέ.
κἀγὼ τὸ Φοίβου θεῖον ἀψευδὲς στόμα

ἡλπιζον εἶναι, μαντικῇ βρύον τέχνη·
ὁ δ', αὐτὸς ὕμνων, αὐτὸς ἐν θοίνῃ παρών,
αὐτὸς τάδ' εἰπὼν, αὐτός ἐστιν ὁ κτανὼν
τὸν παῖδα τὸν ἐμόν -

ὅταν τις τοιαῦτα λέγῃ περὶ θεῶν, χαλεπανοῦμέν τε καὶ
χορὸν οὐ δώσομεν, οὐδὲ τοὺς διδασκάλους ἐάσομεν ἐπὶ
παιδείᾳ χρῆσθαι τῶν νέων, εἰ μέλλουσιν ἡμῖν οἱ φύλακες
θεοσεβεῖς τε καὶ θεῖοι γίγνεσθαι, καθ' ὅσον ἀνθρώπῳ ἐπὶ
πλεῖστον οἶόν τε.

Παντάπασιν, ἔφη, ἔγωγε τοὺς τύπους τούτους συγχωρῶ,
καὶ ὡς νόμοις ἂν χρώμην.

Τὰ μὲν δὴ περὶ θεοῦς, ἦν δ' ἐγώ, τοιαῦτ' ἄττα, ὡς ἔοικεν,
ἀκουστέον τε καὶ οὐκ ἀκουστέον εὐθύς ἐκ παίδων τοῖς θεοῦς
τε τιμήσουσιν καὶ γονέας τήν τε ἀλλήλων φιλίαν μὴ περὶ

σμικροῦ ποιησομένοις.

Καὶ οἶμαί γ', ἔφη, ὀρθῶς ἡμῖν φαίνεσθαι.

Τί δὲ δὴ εἰ μέλλουσιν εἶναι ἀνδρεῖοι; Ἄρα οὐ ταῦτά τε
λεκτέον καὶ οἷα αὐτοὺς ποιῆσαι ἥκιστα τὸν θάνατον δεδιέναι;
ἢ ἡγῇ τινὰ ποτ' ἂν γενέσθαι ἀνδρεῖον ἔχοντα ἐν αὐτῷ τοῦτο
τὸ δεῖμα;

Μὰ Δία, ἦ δ' ὅς, οὐκ ἔγωγε.

Τί δέ; τὰν Ἰδου ἡγούμενον εἶναί τε καὶ δεινὰ εἶναι οἶει
τινὰ θανάτου ἀδεῇ ἔσεσθαι καὶ ἐν ταῖς μάχαις αἰρήσεσθαι
πρὸ ἥττης τε καὶ δουλείας θάνατον;

Οὐδαμῶς.

Δεῖ δὴ, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἐπιστατεῖν καὶ περὶ τούτων τῶν μύ-
θων τοῖς ἐπιχειροῦσιν λέγειν, καὶ δεῖσθαι μὴ λοιδορεῖν ἀπλῶς
οὕτως τὰ ἐν Ἰδου ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαινεῖν, ὡς οὐτε ἀληθῇ
ἂν λέγοντας οὐτε ὠφέλιμα τοῖς μέλλουσιν μαχίμοις ἔσεσθαι.

Δεῖ μέντοι, ἔφη.

Ἐξαλείψομεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἔπους
ἀρξάμενοι πάντα τὰ τοιαῦτα -

βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ

ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίωτος πολὺς εἴη
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν
καὶ τὸ -

οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανεῖη
σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοὶ περ

καὶ -

ὦ πόποι, ἦ ῥά τις ἔστι καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν

Stephanus page 386, section d, line 5

ψυχὴ καὶ εἶδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν

καὶ τὸ -

οἶω πεπνῦσθαι, ταὶ δὲ σκιαὶ αἵσσουσιν

καὶ -

ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων παμμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,
ὄν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην

Stephanus page 386, section d, line 10

καὶ τὸ -

ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, ἥϋτε καπνός,
ᾧχετο τετριγυῖα

καὶ -

ὥς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσησιν

Stephanus page 387, section a, line 7

όρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται,
ὥς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἦσαν.

ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα παραιτησόμεθα Ὅμηρόν τε καὶ
τοὺς ἄλλους ποιητὰς μὴ χαλεπαίνειν ἂν διαγράφωμεν, οὐχ
ὥς οὐ ποιητικὰ καὶ ἡδέα τοῖς πολλοῖς ἀκούειν, ἀλλ' ὅσῳ
ποιητικώτερα, τοσούτῳ ἥττον ἀκουστέον παισὶ καὶ ἀνδράσιν
οὓς δεῖ ἐλευθέρους εἶναι, δουλείαν θανάτου μᾶλλον πεφο-
βημένους.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Stephanus page 387, section b, line 8

Οὐκοῦν ἔτι καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὀνόματα πάντα τὰ δεινὰ
τε καὶ φοβερὰ ἀποβλητέα, Κωκυτοὺς τε καὶ Στύγας καὶ
<ἐνέρους> καὶ <ἀλίβαντας>, καὶ ἄλλα ὅσα τούτου τοῦ τύπου
ὀνομαζόμενα φρίττειν δὴ ποιεῖ ὥς <οἶται> πάντας τοὺς
ἀκούοντας. καὶ ἴσως εὖ ἔχει πρὸς ἄλλο τι· ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ
τῶν φυλάκων φοβούμεθα μὴ ἐκ τῆς τοιαύτης φρίκης θερμό-
τεροι καὶ μαλακώτεροι τοῦ δέοντος γένωνται ἡμῖν.

Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη, φοβούμεθα.
Ἀφαιρετέα ἄρα;
Ναί.

Stephanus page 387, section c, line 9

Τὸν δὲ ἐναντίον τύπον τούτοις λεκτέον τε καὶ ποιητέον;
Δῆλα δῆ.
Καὶ τοὺς ὀδυρμούς; ἄρα ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους
τοὺς τῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν;
Ἀνάγκη, ἔφη, εἵπερ καὶ τὰ πρότερα.
Σκόπει δῆ, ἦν δ' ἐγώ, εἰ ὀρθῶς ἐξαιρήσομεν ἢ οὐ.
φαιμέν δὲ δῆ ὅτι ὁ ἐπιεικὴς ἀνὴρ τῷ ἐπιεικεῖ, οὐπὲρ καὶ
ἐταῖρός ἐστιν, τὸ τεθνάναι οὐ δεινὸν ἡγήσεται.
Φαιμέν γάρ.
Οὐκ ἄρα ὑπὲρ γ' ἐκείνου ὥς δεινὸν τι πεπονθότος ὀδύροιτ'

Stephanus page 387, section d, line 9

ἄν.
Οὐ δῆτα.
Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε λέγομεν, ὥς ὁ τοιοῦτος μάλιστα
αὐτὸς αὐτῷ αὐτάρκειας πρὸς τὸ εὖ ζῆν καὶ διαφερόντως τῶν
ἄλλων ἥκιστα ἐτέρου προσδεῖται.
Ἀληθῆ, ἔφη.
Ἦκιστα ἄρ' αὐτῷ δεινὸν στερηθῆναι ὑέος ἢ ἀδελφοῦ ἢ
χρημάτων ἢ ἄλλου τοῦ τῶν τοιούτων.
Ἦκιστα μέντοι.
Ἦκιστ' ἄρα καὶ ὀδύρεσθαι, φέρειν δὲ ὥς πραότατα, ὅταν

Stephanus page 387, section e, line 7

τις αὐτὸν τοιαύτη συμφορὰ καταλάβῃ.
Πολύ γε.
Ὅρθῶς ἄρ' ἂν ἐξαιροῖμεν τοὺς θρήνους τῶν ὀνομαστῶν
ἀνδρῶν, γυναιξὶ δὲ ἀποδιδόιμεν, καὶ οὐδὲ ταύταις σπου-
δαίαις, καὶ ὅσοι κακοὶ τῶν ἀνδρῶν, ἵνα ἡμῖν δυσχεραίνωσιν
ὅμοια τούτοις ποιεῖν οὐς δῆ φαμεν ἐπὶ φυλακῇ τῆς χώρας
τρέφειν.
Ὅρθῶς, ἔφη.
Πάλιν δῆ Ὀμήρου τε δεησόμεθα καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν
μὴ ποιεῖν Ἀχιλλέα θεᾶς παῖδα -

Stephanus page 388, section a, line 6

ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρᾷ κατακείμενον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ὑπτιον, ἄλλοτε δὲ πρηνῇ,

<τοτὲ δ' ὀρθὸν ἀναστάντα πλωῖζοντ' ἄλύνοντ' ἐπὶ

θῖν' ἄλως ἀτρυγέτοιο, μηδὲ ἀμφοτέραισιν χερσὶν
ἐλόντα κόνιν αἰθαλόεσσαν χευάμενον κακ κεφαλῆς>,
μηδὲ ἄλλα κλαίοντά τε καὶ ὀδυρόμενον ὅσα καὶ οἷα ἐκεῖνος
ἐποίησε, μηδὲ Πρίαμον ἐγγὺς θεῶν γεγονότα λιτανεύοντά
τε καὶ -

Stephanus page 388, section b, line 5

κυλινδόμενον κατὰ κόπρον,
ἐξονομακλήδην ὀνομάζοντ' ἄνδρα ἕκαστον.

πολὺ δ' ἔτι τούτων μᾶλλον δεησόμεθα μήτοι θεοὺς γε ποιεῖν
ὀδυρομένους καὶ λέγοντας -

ὦμοι ἐγὼ δειλή, ὦμοι δυσαριστοτόκεια·

εἰ δ' οὖν θεοὺς, μήτοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν τολμῆσαι

Stephanus page 388, section c, line 3

οὕτως ἀνομοίως μιμήσασθαι, ὥστε

ὦ πόποι, φάναι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ ἄστρῳ
ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶμαι, ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ·

καὶ -

αἰ αἰ ἐγών, ὅ τέ μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν
μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο δαμῆναι.
εἰ γάρ, ὦ φίλε Ἀδείμαντε, τὰ τοιαῦτα ἡμῖν οἱ νέοι σπουδῇ

Stephanus page 388, section d, line 3

ἀκούοιεν καὶ μὴ καταγελῶεν ὡς ἀναξίως λεγομένων, σχολῇ
ἂν ἑαυτόν γέ τις ἄνθρωπον ὄντα ἀνάξιον ἡγήσαιτο τούτων
καὶ ἐπιπλήξειεν, εἰ καὶ ἐπίοι αὐτῷ τι τοιοῦτον ἢ λέγειν ἢ
ποιεῖν, ἀλλ' οὐδὲν αἰσχυρόμενος οὐδὲ καρτερῶν πολλοὺς ἐπὶ
σμικροῖσιν παθήμασιν θρήνους ἂν ἄδοι καὶ ὀδυρμούς.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Δεῖ δέ γε οὐχ, ὡς ἄρτι ἡμῖν ὁ λόγος ἐσήμαινεν· ὦ
πειστέον, ἕως ἂν τις ἡμᾶς ἄλλω καλλίονι πείσῃ.

Οὐ γὰρ οὖν δεῖ.

Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ φιλογέλωτάς γε δεῖ εἶναι. σχεδὸν γὰρ

Stephanus page 388, section e, line 6

ὅταν τις ἐφίῃ ἰσχυρῷ γέλωτι, ἰσχυρὰν καὶ μεταβολὴν ζητεῖ
τὸ τοιοῦτον.

Δοκεῖ μοι, ἔφη.

Οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἀξιόους λόγου κρατούμενους ὑπὸ

γέλωτος ἂν τις ποιῇ, ἀποδεκτέον, πολὺ δὲ ἦττον, ἐὰν θεοῦς.
Πολὺ μέντοι, ἢ δ' ὅς.
Οὐκοῦν Ὅμηρου οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἀποδεξόμεθα περὶ
θεῶν -

ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,

Stephanus page 389, section a, line 6

ὥς ἶδον Ἡφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα·

οὐκ ἀποδεκτέον κατὰ τὸν σὸν λόγον.
Εἰ σύ, ἔφη, βούλει ἐμὸν τιθέναι· οὐ γὰρ οὖν δὴ
ἀποδεκτέον.
Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀλήθειάν γε περὶ πολλοῦ ποιητέον. εἰ
γὰρ ὀρθῶς ἐλέγομεν ἄρτι, καὶ τῷ ὄντι θεοῖσι μὲν ἄχρηστον
ψεῦδος, ἀνθρώποις δὲ χρήσιμον ὥς ἐν φαρμάκου εἶδει, δῆλον
ὅτι τό γε τοιοῦτον ἰατροῖς δοτέον, ἰδιώταις δὲ οὐχ ἀπτέον.
Δῆλον, ἔφη.

Stephanus page 389, section b, line 7

Τοῖς ἄρχουσιν δὴ τῆς πόλεως, εἴπερ τισὶν ἄλλοις, προσή-
κει ψεύδεσθαι ἢ πολεμίων ἢ πολιτῶν ἔνεκα ἐπ' ὠφελίᾳ τῆς
πόλεως, τοῖς δὲ ἄλλοις πᾶσιν οὐχ ἀπτέον τοῦ τοιούτου·
ἀλλὰ πρὸς γε δὴ τοὺς τοιούτους ἄρχοντας ἰδιώτῃ ψεύσασθαι
ταῦτόν καὶ μεῖζον ἀμάρτημα φήσομεν ἢ κάμνοντι πρὸς ἰατρὸν
ἢ ἀσκοῦντι πρὸς παιδοτρίβην περὶ τῶν τοῦ αὐτοῦ σώματος
παθημάτων μὴ τάληθῇ λέγειν, ἢ πρὸς κυβερνήτην περὶ τῆς
νεῶς τε καὶ τῶν ναυτῶν μὴ τὰ ὄντα λέγοντι ὅπως ἢ αὐτὸς
ἢ τις τῶν συνναυτῶν πράξεως ἔχει.

Stephanus page 389, section c, line 7

Ἀληθέστατα, ἔφη.
Ἄν ἄρ' ἄλλον τινὰ λαμβάνῃ ψευδόμενον ἐν τῇ πόλει -

τῶν οἱ δημιοεργοὶ ἔασι,
μάντιν ἢ ἱητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,

κολάσει ὥς ἐπιτήδευμα εἰσάγοντα πόλεως ὥσπερ νεῶς
ἀνατρεπτικόν τε καὶ ὀλέθριον.
Ἐάνπερ, ἢ δ' ὅς, ἐπὶ γε λόγῳ ἔργα τελεῖται.
Τί δέ; σωφροσύνης ἄρα οὐ δεήσει ἡμῖν τοῖς νεανίαις;

Stephanus page 389, section d, line 8

Πῶς δ' οὐ;
Σωφροσύνης δὲ ὥς πλήθει οὐ τὰ τοιάδε μέγιστα, ἀρχόν-
των μὲν ὑπηκόους εἶναι, αὐτοὺς δὲ ἄρχοντας τῶν περὶ πότους

καὶ ἀφροδίσια καὶ περὶ ἐδωδᾶς ἡδονῶν;

Ἕμοιγε δοκεῖ.

Τὰ δὴ τοιάδε φήσομεν οἶμαι καλῶς λέγεσθαι, οἷα καὶ
Ὁμήρῳ Διομήδης λέγει -

τέττα, σιωπῇ ἦσο, ἐμῶ δ' ἐπιτείθεο μύθῳ,

Stephanus page 389, section e, line 7

καὶ τὰ τούτων ἐχόμενα, τὰ -

ἴσαν μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
σιγῇ δειδιότες σημάντορας,

καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα.

Καλῶς.

Τί δέ; τὰ τοιάδε -

οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο

Stephanus page 390, section a, line 1

καὶ τὰ τούτων ἐξῆς ἄρα καλῶς, καὶ ὅσα ἄλλα τις ἐν λόγῳ

ἢ ἐν ποιήσῃ εἴρηκε νεανιεύματα ιδιωτῶν εἰς ἄρχοντας;

Οὐ καλῶς.

Οὐ γὰρ οἶμαι εἰς γε σωφροσύνην νέοις ἐπιτήδεια ἀκούειν·
εἰ δέ τινα ἄλλην ἡδονὴν παρέχεται, θαυμαστὸν οὐδέν. ἢ
πῶς σοι φαίνεται;

Οὕτως, ἔφη.

Τί δέ; ποιεῖν ἄνδρα τὸν σοφώτατον λέγοντα ὥς δοκεῖ
αὐτῷ κάλλιστον εἶναι πάντων, ὅταν -

Stephanus page 390, section a, line 10

παρὰ πλεῖται ὥσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέησι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι,

δοκεῖ σοι ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς ἐγκράτειαν ἑαυτοῦ ἀκούειν
νέῳ; ἢ τὸ -

λιμῶ δ' οἰκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν;

ἢ Δία, καθευδόντων τῶν ἄλλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων

Stephanus page 390, section b, line 7

ὥς, μόνος ἐγρηγορῶς ἅ ἐβουλεύσατο, τούτων πάντων ῥαδίως
ἐπιλανθανόμενον διὰ τὴν τῶν ἀφροδισίων ἐπιθυμίαν, καὶ

οὕτως ἐκπλαγέντα ἰδόντα τὴν Ἥραν, ὥστε μὴδ' εἰς τὸ
δωμάτιον ἐθέλειν ἐλθεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ βουλόμενον χαμαὶ
συγγίγνεσθαι, λέγοντα ὡς οὕτως ὑπὸ ἐπιθυμίας ἔχεται,
ὡς οὐδ' ὅτε τὸ πρῶτον ἐφοίτων πρὸς ἀλλήλους <φίλους
λήθοντε τοκῆς>· οὐδὲ Ἀρεώς τε καὶ Ἀφροδίτης ὑπὸ
Ἥφαιστου δεσμὸν δι' ἕτερα τοιαῦτα.

Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς, οὐ μοι φαίνεται ἐπιτήδειον.

Ἀλλ' εἴ ποὺ τινες, ἦν δ' ἐγώ, καρτερίαι πρὸς ἅπαντα

Stephanus page 390, section d, line 2

καὶ λέγονται καὶ πράττονται ὑπὸ ἐλλογίμων ἀνδρῶν, θεατέον
τε καὶ ἀκουστέον, οἷον καὶ τὸ -

στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
τέτλαθι δῆ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Οὐ μὲν δὴ δωροδόκους γε ἐατέον εἶναι τοὺς ἀνδρας οὐδὲ
φιλοχρημάτους.

Οὐδαμῶς.

Stephanus page 390, section e, line 2

Οὐδ' ἀστέον αὐτοῖς ὅτι -

δῶρα θεοὺς πείθει, δῶρ' αἰδοίους βασιλῆας·

οὐδὲ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως παιδαγωγὸν Φοῖνικα ἐπαινετέον
ὡς μετρίως ἔλεγε συμβουλεύων αὐτῷ δῶρα μὲν λαβόντι
ἐπαμύνειν τοῖς Ἀχαιοῖς, ἄνευ δὲ δώρων μὴ ἀπαλλάττεσθαι
τῆς μήνιος. οὐδ' αὐτὸν τὸν Ἀχιλλέα ἀξιῶσομεν οὐδ'
ὁμολογήσομεν οὕτω φιλοχρήματον εἶναι, ὥστε παρὰ τοῦ
Ἀγαμέμνονος δῶρα λαβεῖν, καὶ τιμὴν αὖ λαβόντα νεκροῦ

Stephanus page 391, section a, line 1

ἀπολύειν, ἄλλως δὲ μὴ 'θέλειν.

Οὐκ οὖν δίκαιόν γε, ἔφη, ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα.

Ὅκνῳ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, δι' Ὅμηρον λέγειν ὅτι οὐδ' ὅσιον
ταῦτά γε κατὰ Ἀχιλλέως φάναι καὶ ἄλλων λεγόντων
πείθεσθαι, καὶ αὖ ὡς πρὸς τὸν Ἀπόλλω εἶπεν -

ἔβλαψάς μ' ἐκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων·

ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύνάμεις γε παρείη·

καὶ ὡς πρὸς τὸν ποταμόν, θεὸν ὄντα, ἀπειθῶς εἶχεν καὶ

Stephanus page 391, section b, line 2

μάχεσθαι ἔτοιμος ἦν, καὶ αὖ τὰς τοῦ ἐτέρου ποταμοῦ Σπερ-

χειοῦ ἱεράς τρίχας <Πατρόκλῳ ἥρωϊ>, ἔφη, <κόμην ὀπά-
σαιμι φέρεσθαι>, νεκρῷ ὄντι, καὶ ὡς ἔδρασεν τοῦτο, οὐ
πειστέον· τὰς τε αὖ Ἑκτορος ἔλξεις περὶ τὸ σῆμα τὸ Πα-
τρόκλου καὶ τὰς τῶν ζωγρηθέντων σφαγὰς εἰς τὴν πυράν,
σύμπαντα ταῦτα οὐ φήσομεν ἀληθῆ εἰρηῆσθαι, οὐδ' ἐάσομεν
πεῖθεσθαι τοὺς ἡμετέρους ὡς Ἀχιλλεύς, θεᾶς ὦν παῖς καὶ
Πηλέως, σωφρονεστάτου τε καὶ τρίτου ἀπὸ Διός, καὶ ὑπὸ
τῷ σοφωτάτῳ Χείρωνι τεθραμμένος, τοσαύτης ἦν ταραχῆς
πλέως, ὥστ' ἔχειν ἐν αὐτῷ νοσήματε δύο ἐναντίῳ ἀλλήλοιν,

Stephanus page 391, section c, line 5

ἀνελευθερίαν μετὰ φιλοχρηματίας καὶ αὖ ὑπερηφανίαν θεῶν
τε καὶ ἀνθρώπων.

Ὅρθῳς, ἔφη, λέγεις.

Μὴ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, μηδὲ τάδε πειθώμεθα μηδ' ἐῷμεν
λέγειν, ὡς Θησεὺς Ποσειδῶνος υἱὸς Πειρίθους τε Διὸς
ῥῶμῃσαν οὕτως ἐπὶ δεινὰς ἀρπαγὰς, μηδέ τιν' ἄλλον θεοῦ
παῖδά τε καὶ ἥρω τολμῆσαι ἂν δεινὰ καὶ ἀσεβῆ ἐργάσασθαι,
οἷα νῦν καταψεύδονται αὐτῶν· ἀλλὰ προσαναγκάζομεν τοὺς
ποιητὰς ἢ μὴ τούτων αὐτὰ ἔργα φάναι ἢ τούτους μὴ εἶναι
θεῶν παῖδας, ἀμφοτέρω δὲ μὴ λέγειν, μηδὲ ἡμῖν ἐπιχειρεῖν

Stephanus page 391, section d, line 6

πεῖθειν τοὺς νέους ὡς οἱ θεοὶ κακὰ γεννῶσιν, καὶ ἥρωες
ἀνθρώπων οὐδὲν βελτίους· ὅπερ γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέ-
γομεν, οὐθ' ὅσια ταῦτα οὔτε ἀληθῆ· ἐπεδείξαμεν γὰρ που
ὅτι ἐκ θεῶν κακὰ γίνεσθαι ἀδύνατον.

Πῶς γὰρ οὐ;

Καὶ μὴν τοῖς γε ἀκούουσιν βλαβερά· πᾶς γὰρ ἑαυτῷ
συγγνώμην ἔξει κακῷ ὄντι, πεισθεὶς ὡς ἄρα τοιαῦτα πράτ-
τουσίν τε καὶ ἔπραττον καὶ -

οἱ θεῶν ἀγχίσποροι,

Stephanus page 391, section e, line 8

<οἱ> Ζηνὸς ἐγγύς, ὦν κατ' Ἰδαῖον πάγον

Διὸς πατρώου βωμός ἐστ' ἐν αἰθέρι,

καὶ -

οὐ πῶ σφιν ἐξίτηλον αἶμα δαιμόνων.

ὦν ἔνεκα παυστέον τοὺς τοιούτους μύθους, μὴ ἡμῖν πολλὴν
εὐχέρειαν ἐντίκτωσι τοῖς νέοις πονηρίας.

Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη.

Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἡμῖν ἔτι λοιπὸν εἶδος λόγων πέρι

Stephanus page 392, section a, line 4

ὀρίζομενοις οἴους τε λεκτέον καὶ μή; περὶ γὰρ θεῶν ὥς δεῖ
λέγεσθαι εἴρηται, καὶ περὶ δαιμόνων τε καὶ ἡρώων καὶ τῶν
ἐν Ἄιδου.

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν καὶ περὶ ἀνθρώπων τὸ λοιπὸν εἴη ἄν;

Δῆλα δῆ.

Ἀδύνατον δῆ, ὦ φίλε, ἡμῖν τοῦτό γε ἐν τῷ παρόντι
τάξαι.

Πῶς;

Ὅτι οἶμαι ἡμᾶς ἐρεῖν ὥς ἄρα καὶ ποιηταὶ καὶ λογοποιοὶ

Stephanus page 392, section b, line 1

κακῶς λέγουσιν περὶ ἀνθρώπων τὰ μέγιστα, ὅτι εἰσὶν ἄδικοι
μὲν εὐδαίμονες πολλοί, δίκαιοι δὲ ἄθλιοι, καὶ ὥς λυσι-
τελεῖ τὸ ἀδικεῖν, ἐὰν λανθάνῃ, ἢ δὲ δικαιοσύνη ἀλλότριον
μὲν ἀγαθόν, οἰκεία δὲ ζημία· καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα ἀπερεῖν
λέγειν, τὰ δ' ἐναντία τούτων προστάξιν ἄδειν τε καὶ
μυθολογεῖν. ἢ οὐκ οἶει;

Εὖ μὲν οὖν, ἔφη, οἶδα.

Οὐκοῦν ἐὰν ὁμολογῇς ὀρθῶς με λέγειν, φήσω σε ὡμο-
λογηκέναι ἅ πάσαι ζητοῦμεν;

Ὅρθῶς, ἔφη, ὑπέλαβες.

Stephanus page 392, section c, line 1

Οὐκοῦν περὶ γε ἀνθρώπων ὅτι τοιούτους δεῖ λόγους
λέγεσθαι, τότε διομολογησόμεθα, ὅταν εὕρωμεν οἷόν ἐστιν
δικαιοσύνη καὶ ὥς φύσει λυσιτελοῦν τῷ ἔχοντι, ἐάντε δοκῇ
ἐάντε μὴ τοιοῦτος εἶναι;

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Τὰ μὲν δὴ λόγων πέρι ἐχέτω τέλος· τὸ δὲ λέξεως, ὥς
ἐγὼ οἶμαι, μετὰ τοῦτο σκεπτέον, καὶ ἡμῖν ἅ τε λεκτέον καὶ
ὥς λεκτέον παντελῶς ἐσκέψεται.

Καὶ ὁ Ἀδείμαντος, Τοῦτο, ἢ δ' ὅς, οὐ μανθάνω ὅτι
λέγεις.

Stephanus page 392, section d, line 1

Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, δεῖ γε· ἴσως οὖν τῇδε μάλλον
εἴσῃ. Ἄρ' οὐ πάντα ὅσα ὑπὸ μυθολόγων ἢ ποιητῶν λέγεται
διήγησις οὕσα τυγχάνει ἢ γεγονότων ἢ ὄντων ἢ μελλόντων;

Τί γάρ, ἔφη, ἄλλο;

Ἄρ' οὖν οὐχὶ ἤτοι ἀπλῇ διηγήσει ἢ διὰ μιμήσεως γιγνο-
μένη ἢ δι' ἀμφοτέρων περαίνουσιν;

Καὶ τοῦτο, ἢ δ' ὅς, ἔτι δέομαι σαφέστερον μαθεῖν.

Γελοῖος, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικα διδάσκαλος εἶναι καὶ ἀσαφής·
ὥσπερ οὖν οἱ ἀδύνατοι λέγειν, οὐ κατὰ ὅλον ἀλλ' ἀπολαβὼν

Stephanus page 392, section e, line 1

μέρος τι πειράσομαί σοι ἐν τούτῳ δηλῶσαι ὃ βούλομαι.
καί μοι εἰπέ· ἐπίστασαι τῆς Ἰλιάδος τὰ πρῶτα, ἐν οἷς ὁ
ποιητὴς φησι τὸν μὲν Χρῦσιν δεῖσθαι τοῦ Ἀγαμέμνονος
ἀπολῦσαι τὴν θυγατέρα, τὸν δὲ χαλεπαίνειν, τὸν δέ, ἐπειδὴ
οὐκ ἐτύγγανεν, κατεύχεσθαι τῶν Ἀχαιῶν πρὸς τὸν θεόν;
Ἔγωγε.
Οἶσθ' οὖν ὅτι μέχρι μὲν τούτων τῶν ἐπῶν -

καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν

Stephanus page 393, section a, line 5

λέγει τε αὐτὸς ὁ ποιητὴς καὶ οὐδὲ ἐπιχειρεῖ ἡμῶν τὴν διά-
νοιαν ἄλλοσε τρέπειν ὡς ἄλλος τις ὁ λέγων ἢ αὐτός· τὰ δὲ
μετὰ ταῦτα ὥσπερ αὐτὸς ὢν ὁ Χρῦσης λέγει καὶ πειρᾶται
ἡμᾶς ὅτι μάλιστα ποιῆσαι μὴ Ὅμηρον δοκεῖν εἶναι τὸν
λέγοντα ἀλλὰ τὸν ἱερέα, πρεσβύτην ὄντα. καὶ τὴν ἄλλην
δὴ πᾶσαν σχεδόν τι οὕτω πεποιήται διήγησιν περὶ τε τῶν
ἐν Ἰλίῳ καὶ περὶ τῶν ἐν Ἰθάκῃ καὶ ὅλῃ Ὀδυσσεΐα παθη-
μάτων.
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Stephanus page 393, section b, line 7

Οὐκοῦν διήγησις μὲν ἐστίν καὶ ὅταν τὰς ῥήσεις ἐκάστοτε
λέγῃ καὶ ὅταν τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων;
Πῶς γὰρ οὐ;
Ἀλλ' ὅταν γέ τινα λέγῃ ῥῆσιν ὡς τις ἄλλος ὢν, ἄρ' οὐ
τότε ὁμοιοῦν αὐτὸν φήσομεν ὅτι μάλιστα τὴν αὐτοῦ λέξιν
ἐκάστω ὃν ἂν προείπῃ ὡς ἐροῦντα;
Φήσομεν· τί γάρ;
Οὐκοῦν τό γε ὁμοιοῦν ἑαυτὸν ἄλλῳ ἢ κατὰ φωνὴν ἢ κατὰ
σχῆμα μιμεῖσθαι ἐστὶν ἐκείνον ᾧ ἂν τις ὁμοιοῖ;
Τί μήν;

Stephanus page 393, section c, line 8

Ἐν δὴ τῷ τοιούτῳ, ὡς ἔοικεν, οὗτός τε καὶ οἱ ἄλλοι
ποιηταὶ διὰ μιμήσεως τὴν διήγησιν ποιοῦνται.
Πάνυ μὲν οὖν.
Εἰ δέ γε μηδαμοῦ ἑαυτὸν ἀποκρύπτοιο ὁ ποιητής, πᾶσα
ἂν αὐτῷ ἄνευ μιμήσεως ἢ ποιήσῃς τε καὶ διήγησις γεγονυῖα
εἴη. ἵνα δὲ μὴ εἴπῃς ὅτι οὐκ αὖθις μανθάνεις, ὅπως ἂν τοῦτο
γένοιτο ἐγὼ φράσω. εἰ γὰρ Ὅμηρος εἰπὼν ὅτι ἦλθεν
ὁ Χρῦσης τῆς τε θυγατρὸς λύτρα φέρων καὶ ἰκέτης τῶν

Ἀχαιῶν, μάλιστα δὲ τῶν βασιλέων, μετὰ τοῦτο μὴ ὥς
Χρύσης γενόμενος ἔλεγεν ἀλλ' ἔτι ὥς Ὅμηρος, οἷσθ' ὅτι

Stephanus page 393, section d, line 7

οὐκ ἂν μίμησις ἦν ἀλλὰ ἀπλῇ διήγησις. εἶχε δ' ἂν ὧδε
πως - φράσω δὲ ἄνευ μέτρον· οὐ γάρ εἰμι ποιητικός - Ἑλθὼν
ὁ ἱερεὺς ἠΰχετο ἐκείνοις μὲν τοὺς θεοὺς δοῦναι ἐλόντας τὴν
Τροίαν αὐτοὺς σωθῆναι, τὴν δὲ θυγατέρα οἱ λῦσαι δεξα-
μένους ἄποινα καὶ τὸν θεὸν αἰδεσθέντας. ταῦτα δὲ εἰπόντος
αὐτοῦ οἱ μὲν ἄλλοι ἐσέβοντο καὶ συνήνουν, ὁ δὲ Ἀγαμέμνων
ἠγρίαιεν ἐντελλόμενος νῦν τε ἀπιέναι καὶ αὐθις μὴ ἐλθεῖν,
μὴ αὐτῷ τό τε σκῆπτρον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα οὐκ
ἐπαρκέσοι· πρὶν δὲ λυθῆναι αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, ἐν Ἄργει
ἔφη γηράσειν μετὰ οὗ· ἀπιέναι δ' ἐκέλευεν καὶ μὴ ἐρεθίζειν,

Stephanus page 394, section a, line 1

ἵνα σῶς οἴκαδε ἔλθοι. ὁ δὲ πρεσβύτης ἀκούσας ἔδεισέν τε
καὶ ἀπῆει σιγῇ, ἀποχωρήσας δὲ ἐκ τοῦ στρατοπέδου πολλὰ
τῷ Απόλλωνι ἠΰχετο, τάς τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλῶν
καὶ ὑπομιμήσκων καὶ ἀπαιτῶν, εἴ τι πώποτε ἢ ἐν ναῶν
οἰκοδομήσεσιν ἢ ἐν ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένον δωρήσαιο·
ῶν δὴ χάριν κατηύχετο τεῖσαι τοὺς Ἀχαιοὺς τὰ ἅ δάκρυα
τοῖς ἐκείνου βέλεσιν. οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἑταῖρε, ἄνευ
μιμήσεως ἀπλῇ διήγησις γίγνεται.

Μανθάνω, ἔφη.

Μάνθανε τοῖνον, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ταύτης αὖ ἐναντία γί-

Stephanus page 394, section b, line 4

γνεται, ὅταν τις τὰ τοῦ ποιητοῦ τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων
ἐξαιρῶν τὰ ἀμοιβαῖα καταλείπη.

Καὶ τοῦτο, ἔφη, μανθάνω, ὅτι ἔστιν τὸ περὶ τὰς τραγωδίας
τοιούτον.

Ὅρθότατα, ἔφην, ὑπέλαβες, καὶ οἶμαί σοι ἤδη δηλοῦν
ὃ ἔμπροσθεν οὐχ οἷός τ' ἦ, ὅτι τῆς ποιήσεώς τε καὶ μυθο-
λογίας ἢ μὲν διὰ μιμήσεως ὅλη ἐστίν, ὥσπερ σὺ λέγεις,
τραγωδία τε καὶ κωμωδία, ἢ δὲ δι' ἀπαγγελίας αὐτοῦ τοῦ
ποιητοῦ - εὖροις δ' ἂν αὐτὴν μάλιστά που ἐν διθυράμβοις -
ἢ δ' αὖ δι' ἀμφοτέρων ἐν τε τῇ τῶν ἐπῶν ποιήσει, πολλαχοῦ

Stephanus page 394, section c, line 5

δὲ καὶ ἄλλοθι, εἴ μοι μανθάνεις.

Ἀλλὰ συνίημι, ἔφη, ὃ τότε ἐβούλου λέγειν.

Καὶ τὸ πρὸ τούτου δὴ ἀναμνήσθητι, ὅτι ἔφαμεν ἃ μὲν
λεκτέον ἤδη εἰρησθαι, ὥς δὲ λεκτέον ἔτι σκεπτέον εἶναι.

Ἀλλὰ μέμνημαι.

Τοῦτο τοῖνον αὐτὸ ἦν ὃ ἔλεγον, ὅτι χρειῇ διομολογή-

σασθαι πότερον ἐάσομεν τοὺς ποιητὰς μιμουμένους ἡμῖν
τὰς διηγήσεις ποιεῖσθαι ἢ τὰ μὲν μιμουμένους, τὰ δὲ μή,
καὶ ὅποια ἐκάτερα, ἢ οὐδὲ μιμεῖσθαι.

Μαντεύομαι, ἔφη, σκοπεῖσθαί σε εἴτε παραδεξόμεθα

Stephanus page 394, section d, line 6

τραγωδίαν τε καὶ κωμωδίαν εἰς τὴν πόλιν, εἴτε καὶ οὐ.
Ἵσως, ἦν δ' ἐγώ, ἴσως δὲ καὶ πλείω ἔτι τούτων· οὐ γὰρ
δὴ ἔγωγέ πω οἶδα, ἀλλ' ὅπη ἂν ὁ λόγος ὥσπερ πνεῦμα
φέρη, ταύτη ἰτέον.

Καὶ καλῶς γ', ἔφη, λέγεις.

Τόδε τοίνυν, ὦ Ἀδεΐμαντε, ἄθρει, πότερον μιμητικούς
ἡμῖν δεῖ εἶναι τοὺς φύλακας ἢ οὐ· ἢ καὶ τοῦτο τοῖς ἔμ-
προσθεν ἔπεται, ὅτι εἰς ἕκαστος ἐν μὲν ἂν ἐπιτήδευμα
καλῶς ἐπιτηδεύοι, πολλὰ δ' οὐ, ἀλλ' εἰ τοῦτο ἐπιχειροῖ,
πολλῶν ἐφαπτόμενος πάντων ἀποτυγχάνοι ἂν, ὥστ' εἶναί

Stephanus page 394, section e, line 6

που ἐλλόγιμος;

Τί δ' οὐ μέλλει;

Οὐκοῦν καὶ περὶ μιμήσεως ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι πολλὰ ὁ
αὐτὸς μιμεῖσθαι εὖ ὥσπερ ἐν οὐ δυνατός;

Οὐ γὰρ οὖν.

Σχολῇ ἄρα ἐπιτηδεύσει γέ τι ἅμα τῶν ἀξίων λόγου
ἐπιτηδευμάτων καὶ πολλὰ μιμήσεται καὶ ἔσται μιμητικός,
ἐπεὶ που οὐδὲ τὰ δοκοῦντα ἐγγὺς ἀλλήλων εἶναι δύο μιμή-
ματα δύνανται οἱ αὐτοὶ ἅμα εὖ μιμεῖσθαι, οἷον κωμωδίαν
καὶ τραγωδίαν ποιοῦντες. ἢ οὐ μιμήματε ἄρτι τούτῳ

Stephanus page 395, section a, line 6

ἐκάλεις;

Ἐγωγε· καὶ ἀληθῇ γε λέγεις, ὅτι οὐ δύνανται οἱ αὐτοί.

Οὐδὲ μὴν ῥαψωδοί γε καὶ ὑποκριταὶ ἅμα.

Ἀληθῇ.

Ἀλλ' οὐδέ τοι ὑποκριταὶ κωμωδοῖς τε καὶ τραγωδοῖς οἱ
αὐτοί· πάντα δὲ ταῦτα μιμήματα. ἢ οὐ;

Μιμήματα.

Καὶ ἔτι γε τούτων, ὦ Ἀδεΐμαντε, φαίνεται μοι εἰς
σμικρότερα κατακεκερματίσθαι ἢ τοῦ ἀνθρώπου φύσις, ὥστε
ἀδύνατος εἶναι πολλὰ καλῶς μιμεῖσθαι ἢ αὐτὰ ἐκεῖνα πράττειν

Stephanus page 395, section b, line 6

ὧν δὴ καὶ τὰ μιμήματά ἐστιν ἀφομοιώματα.

Ἀληθέστατα, ἢ δ' ὅς.

Εἰ ἄρα τὸν πρῶτον λόγον διασώσομεν, τοὺς φύλακας
ἡμῖν τῶν ἄλλων πασῶν δημιουργιῶν ἀφειμένους δεῖν εἶναι

δημιουργοὺς ἐλευθερίας τῆς πόλεως πάνυ ἀκριβεῖς καὶ μηδὲν ἄλλο ἐπιτηδεύειν ὅτι μὴ εἰς τοῦτο φέρει, οὐδὲν δὴ δέοι ἂν αὐτοὺς ἄλλο πράττειν οὐδὲ μιμεῖσθαι· ἐὰν δὲ μιμῶνται, μιμεῖσθαι τὰ τούτοις προσήκοντα εὐθὺς ἐκ παίδων, ἀνδρείους, σώφρονας, ὁσίους, ἐλευθέρους, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, τὰ δὲ ἀνελεύθερα μήτε ποιεῖν μήτε δεινοὺς εἶναι μιμήσασθαι, μηδὲ

Stephanus page 395, section c, line 7

ἄλλο μηδὲν τῶν αἰσχυρῶν, ἵνα μὴ ἐκ τῆς μιμήσεως τοῦ εἶναι ἀπολαύσωσιν. ἢ οὐκ ἦσθησαι ὅτι αἱ μιμήσεις, ἐὰν ἐκ νέων πόρρω διατελέσωσιν, εἰς ἔθνη τε καὶ φύσιν καθίστανται καὶ κατὰ σῶμα καὶ φωνὰς καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν;

Καὶ μάλα, ἢ δ' ὅς.

Οὐ δὲ ἐπιτρέψομεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦν φαμέν κήδεσθαι καὶ δεῖν αὐτοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι, γυναῖκα μιμεῖσθαι ἄνδρας ὄντας, ἢ νέαν ἢ πρεσβυτέραν, ἢ ἀνδρὶ λοιδορουμένην ἢ πρὸς θεοὺς ἐρίζουσάν τε καὶ μεγαλαυχουμένην, οἰομένην εὐδαίμονα εἶναι, ἢ ἐν συμφοραῖς τε καὶ πένθεσιν καὶ θρήνοις

Stephanus page 395, section e, line 2

ἐχομένην· κάμνουσαν δὲ ἢ ἐρῶσαν ἢ ὠδίνουσαν, πολλοῦ καὶ δεήσομεν.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἢ δ' ὅς.

Οὐδέ γε δούλας τε καὶ δούλους πράττοντας ὅσα δούλων.

Οὐδὲ τοῦτο.

Οὐδέ γε ἄνδρας κακοὺς, ὥς ἔοικεν, δειλοὺς τε καὶ τὰ ἐναντία πράττοντας ὧν νυνδὴ εἵπομεν, κακηγοροῦντάς τε καὶ κωμωδοῦντας ἀλλήλους καὶ αἰσχρολογοῦντας, μεθύοντας ἢ καὶ νήφοντας, ἢ καὶ ἄλλα ὅσα οἱ τοιοῦτοι καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις ἀμαρτάνουσιν εἰς αὐτούς τε καὶ εἰς ἄλλους, οἶμαι

Stephanus page 396, section a, line 3

δὲ οὐδὲ μαινομένοις ἐθιστέον ἀφομοιοῦν αὐτοὺς ἐν λόγοις

οὐδὲ ἐν ἔργοις· γνωστέον μὲν γὰρ καὶ μαινομένους καὶ πονηροὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ποιητέον δὲ οὐδὲν τούτων οὐδὲ μιμητέον.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· χαλκεύοντας ἢ τι ἄλλο δημιουργοῦντας, ἢ ἐλαύνοντας τριήρεις ἢ κελεύοντας τούτοις, ἢ τι ἄλλο τῶν περὶ ταῦτα μιμητέον;

Καὶ πῶς; ἔφη, οἷς γε οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν τούτων

Stephanus page 396, section b, line 4

οὐδενὶ ἐξέσται;

Τί δέ; ἵππους χρεμετίζοντας καὶ ταύρους μυκωμένους καὶ

ποταμοὺς ψοφοῦντας καὶ θάλατταν κτυποῦσαν καὶ βροντάς
καὶ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα ἢ μιμήσονται;

Ἀλλ' ἀπείρηται αὐτοῖς, ἔφη, μήτε μαίνεσθαι μήτε μαινο-
μένοις ἀφομοιοῦσθαι.

Εἰ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, μανθάνω ἅ σὺ λέγεις, ἔστιν τι εἶδος
λέξεώς τε καὶ διηγήσεως ἐν ᾧ ἂν διηγοῖτο ὁ τῷ ὄντι καλὸς
κάγαθός, ὅποτε τι δέοι αὐτὸν λέγειν, καὶ ἕτερον αὖ ἀνόμοιον
τούτῳ εἶδος, οὗ ἂν ἔχοιτο ἀεὶ καὶ ἐν ᾧ διηγοῖτο ὁ ἐναντίως

Stephanus page 396, section c, line 3

ἐκείνῳ φύς τε καὶ τραφεῖς.

Ποῖα δὴ, ἔφη, ταῦτα;

Ὁ μὲν μοι δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, μέτριος ἀνὴρ, ἐπειδὴν
ἀφίκηται ἐν τῇ διηγῇ ἐπὶ λέξιν τινὰ ἢ πρᾶξιν ἀνδρὸς
ἀγαθοῦ, ἐθελήσῃν ὥς αὐτὸς ὢν ἐκεῖνος ἀπαγγέλλειν καὶ οὐκ
αἰσχυνεῖσθαι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μιμήσει, μάλιστα μὲν μιμούμενος
τὸν ἀγαθὸν ἀσφαλῶς τε καὶ ἐμφρόνως πράττοντα, ἐλάττω δὲ
καὶ ἥττον ἢ ὑπὸ νόσων ἢ ὑπὸ ἐρώτων ἐσφαλμένον ἢ καὶ ὑπὸ
μέθης ἢ τινος ἄλλης συμφορᾶς· ὅταν δὲ γίγνηται κατὰ τινα
ἑαυτοῦ ἀνάξιον, οὐκ ἐθελήσῃν σπουδῇ ἀπεικάζειν ἑαυτὸν τῷ

Stephanus page 396, section d, line 5

χείρονι, εἰ μὴ ἄρα κατὰ βραχύ, ὅταν τι χρηστὸν ποιῇ, ἀλλ'
αἰσχυνεῖσθαι, ἅμα μὲν ἀγύμναστος ὢν τοῦ μιμεῖσθαι τοὺς
τοιούτους, ἅμα δὲ καὶ δυσχεραίνων αὐτὸν ἐκμάττειν τε καὶ
ἐνιστάναι εἰς τοὺς τῶν κακιόνων τύπους, ἀτιμάζων τῇ διανοίᾳ,
ὅτι μὴ παιδιᾶς χάριν.

Εἰκός, ἔφη.

Οὐκοῦν διηγῇσιν χρήσεται οἷα ἡμεῖς ὀλίγον πρότερον
διήλθομεν περὶ τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ λέξις
μετέχουσα μὲν ἀμφοτέρων, μιμήσεώς τε καὶ τῆς ἄλλης διηγῇ-
σεως, μικρὸν δέ τι μέρος ἐν πολλῷ λόγῳ τῆς μιμήσεως; ἢ

Stephanus page 396, section e, line 8

οὐδὲν λέγω;

Καὶ μάλα, ἔφη, οἷόν γε ἀνάγκη τὸν τύπον εἶναι τοῦ
τοιούτου ῥήτορος.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὴ τοιοῦτος αὖ, ὅσῳ ἂν φαυλότερος
ἦ, πάντα τε μᾶλλον διηγῇσεται καὶ οὐδὲν ἑαυτοῦ ἀνάξιον
οἰήσεται εἶναι, ὥστε πάντα ἐπιχειρήσει μιμεῖσθαι σπουδῇ τε
καὶ ἐναντίον πολλῶν, καὶ ἅ νυνδὴ ἐλέγομεν, βροντάς τε καὶ
ψόφους ἀνέμων τε καὶ χαλαζῶν καὶ ἀξόνων τε καὶ τροχιλιῶν,
καὶ σαλπίγγων καὶ αὐλῶν καὶ συρίγγων καὶ πάντων ὀργάνων
φωνάς, καὶ ἔτι κυνῶν καὶ προβάτων καὶ ὀρνέων φθόγγους·

Stephanus page 397, section b, line 1

καὶ ἔσται δὴ ἡ τούτου λέξις ἅπασα διὰ μιμήσεως φωναῖς τε καὶ σχήμασιν, ἣ σμικρόν τι διηγήσεως ἔχουσα;

Ἀνάγκη, ἔφη, καὶ τοῦτο.

Ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἔλεγον τὰ δύο εἶδη τῆς λέξεως.

Καὶ γὰρ ἔστιν, ἔφη.

Οὐκοῦν αὐτοῖν τὸ μὲν σμικρὰς τὰς μεταβολὰς ἔχει, καὶ ἔάν τις ἀποδιδῶν πρόπουσαν ἀρμονίαν καὶ ῥυθμὸν τῇ λέξει, ὀλίγου πρὸς τὴν αὐτὴν γίγνεται λέγειν τῷ ὀρθῶς λέγοντι καὶ ἐν μιᾷ ἀρμονίᾳ - σμικραὶ γὰρ αἱ μεταβολαί - καὶ δὴ καὶ ἐν ῥυθμῷ ὡσαύτως παραπλησίῳ τινί;

Stephanus page 397, section c, line 2

Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως ἔχει.

Τί δὲ τὸ τοῦ ἐτέρου εἶδος; οὐ τῶν ἐναντίων δεῖται, πασῶν μὲν ἀρμονιῶν, πάντων δὲ ῥυθμῶν, εἰ μέλλει αὐτοκείως λέγεσθαι, διὰ τὸ παντοδαπὰς μορφὰς τῶν μεταβολῶν ἔχειν;

Καὶ σφόδρα γε οὕτως ἔχει.

Ἄρ' οὖν πάντες οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ τι λέγοντες ἢ τῷ ἐτέρῳ τούτων ἐπιτυχάνουσιν τύπῳ τῆς λέξεως ἢ τῷ ἐτέρῳ ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τινὶ συγκεραννύντες;

Ἀνάγκη, ἔφη.

Stephanus page 397, section d, line 1

Τί οὖν ποιήσομεν; ἦν δ' ἐγώ· πότερον εἰς τὴν πόλιν πάντας τούτους παραδεξόμεθα ἢ τῶν ἀκράτων τὸν ἕτερον ἢ τὸν κεκραμένον;

Ἐὰν ἡ ἐμή, ἔφη, νικᾷ, τὸν τοῦ ἐπεικουῦς μιμητὴν ἄκρατον.

Ἀλλὰ μὴν, ὦ Ἀδείμαντε, ἡδύς γε καὶ ὁ κεκραμένος, πολὺ δὲ ἡδιστος παισὶ τε καὶ παιδαγωγοῖς ὁ ἐναντίος οὗ σὺ αἰρήῃ καὶ τῷ πλείστῳ ὄχλῳ.

Ἡδιστος γάρ.

Ἀλλ' ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἂν αὐτὸν ἀρμόττειν φαίης τῇ

Stephanus page 397, section e, line 1

ἡμετέρα πολιτεία, ὅτι οὐκ ἔστιν διπλοῦς ἀνὴρ παρ' ἡμῖν οὐδὲ πολλαπλοῦς, ἐπειδὴ ἕκαστος ἐν πράττει.

Οὐ γὰρ οὖν ἀρμόττει.

Οὐκοῦν διὰ ταῦτα ἐν μόνη τῇ τοιαύτῃ πόλει τόν τε σκυτοτόμον σκυτοτόμον εὐρήσομεν καὶ οὐ κυβερνήτην πρὸς τῇ σκυτοτομίᾳ, καὶ τὸν γεωργὸν γεωργὸν καὶ οὐ δικαστὴν πρὸς τῇ γεωργίᾳ, καὶ τὸν πολεμικὸν πολεμικὸν καὶ οὐ χρηματιστὴν πρὸς τῇ πολεμικῇ, καὶ πάντας οὕτω;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἄνδρα δὴ, ὡς ἔοικε, δυνάμενον ὑπὸ σοφίας παντοδαπὸν

Stephanus page 398, section a, line 2

γίγνεσθαι καὶ μιμεῖσθαι πάντα χρήματα, εἰ ἡμῖν ἀφίκοιτο
εἰς τὴν πόλιν αὐτός τε καὶ τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδεί-
ξασθαι, προσκυνοῖμεν ἂν αὐτὸν ὡς ἱερὸν καὶ θαυμαστὸν καὶ
ἡδύν, εἵπομεν δ' ἂν ὅτι οὐκ ἔστιν τοιοῦτος ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει
παρ' ἡμῖν οὔτε θέμις ἐγγενέσθαι, ἀποπέμποιμέν τε εἰς ἄλλην
πόλιν μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες καὶ ἐρίῳ στέ-
ψαντες, αὐτοὶ δ' ἂν τῷ αὐστηροτέρῳ καὶ ἀηδεστέρῳ ποιητῇ
χρώμεθα καὶ μυθολόγῳ ὠφελίας ἕνεκα, ὃς ἡμῖν τὴν τοῦ
ἐπαικτοῦς λέξιν μιμοῖτο καὶ τὰ λεγόμενα λέγοι ἐν ἐκείνοις
τοῖς τύποις οἷς κατ' ἀρχὰς ἐνομοθετήσαμεθα, ὅτε τοὺς

Stephanus page 398, section b, line 4

στρατιώτας ἐπεχειροῦμεν παιδεύειν.
Καὶ μάλ', ἔφη, οὕτως ἂν ποιοῖμεν, εἰ ἐφ' ἡμῖν εἴη.
Νῦν δὴ, εἶπον ἐγώ, ὦ φίλε, κινδυνεύει ἡμῖν τῆς μουσικῆς
τὸ περὶ λόγους τε καὶ μύθους παντελῶς διαπεπεράνθαι· ἅ τε
γὰρ λεκτέον καὶ ὡς λεκτέον εἴρηται.
Καὶ αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη.
Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, τὸ περὶ ᾠδῆς τρόπου καὶ
μελῶν λοιπόν;
Δῆλα δὴ.
Ἄρ' οὖν οὐ πᾶς ἤδη ἂν εὖροι ἅ ἡμῖν λεκτέον περὶ αὐτῶν

Stephanus page 398, section c, line 5

οἷα δεῖ εἶναι, εἵπερ μέλλομεν τοῖς προειρημένοις συμφω-
νήσειν;
Καὶ ὁ Γλαύκων ἐπιγελάσας, Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώ-
κρατες, κινδυνεύω ἐκτὸς τῶν πάντων εἶναι· οὐκοῦν ἱκανῶς
γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι συμβαλέσθαι ποῖα ἅττα δεῖ ἡμᾶς
λέγειν· ὑποπτεύω μέντοι.
Πάντως δήπου, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τόδε ἱκανῶς ἔχεις
λέγειν, ὅτι τὸ μέλος ἐκ τριῶν ἐστὶν συγκείμενον, λόγου τε καὶ
ἁρμονίας καὶ ῥυθμοῦ.
Ναί, ἔφη, τοῦτό γε.

Stephanus page 398, section d, line 4

Οὐκοῦν ὅσον γε αὐτοῦ λόγος ἐστίν, οὐδὲν δήπου διαφέρει
τοῦ μὴ ἀδομένου λόγου πρὸς τὸ ἐν τοῖς αὐτοῖς δεῖν τύποις
λέγεσθαι οἷς ἄρτι προείπομεν καὶ ὡσαύτως;
Ἀληθῆ, ἔφη.
Καὶ μὴν τήν γε ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν ἀκολουθεῖν δεῖ τῷ
λόγῳ.
Πῶς δ' οὐ;
Ἀλλὰ μέντοι θρήνων γε καὶ ὀδυρμῶν ἔφαμεν ἐν λόγοις

οὐδὲν προσδεῖσθαι.

Οὐ γὰρ οὖν.

Stephanus page 398, section e, line 1

Τίνες οὖν θρηνώδεις ἀρμονίαι; λέγε μοι· σὺ γὰρ μουσικός.

Μειξολυδιστί, ἔφη, καὶ συντονολυδιστί καὶ τοιαῦταί τινες.

Οὐκοῦν αὗται, ἦν δ' ἐγώ, ἀφαιρετέαι; ἄχρηστοι γὰρ καὶ γυναιξιν ἅς δεῖ ἐπιεικεῖς εἶναι, μὴ ὅτι ἀνδράσι.

Πάνυ γε.

Ἀλλὰ μὴν μέθη γε φύλαξιν ἀπρεπέστατον καὶ μαλακία καὶ ἀργία.

Πῶς γὰρ οὐ;

Τίνες οὖν μαλακαί τε καὶ συμποτικαὶ τῶν ἀρμονιῶν;

Ἰαστί, ἦ δ' ὅς, καὶ λυδιστί αὖ τινες χαλαραὶ καλοῦνται.

Stephanus page 399, section a, line 1

Ταύταις οὖν, ὦ φίλε, ἐπὶ πολεμικῶν ἀνδρῶν ἔσθ' ὅτι χρήσι;

Οὐδαμῶς, ἔφη· ἀλλὰ κινδυνεύει σοι δωριστί λείπεσθαι καὶ φρυγιστί.

Οὐκ οἶδα, ἔφην ἐγώ, τὰς ἀρμονίας, ἀλλὰ κατάλειπε ἐκείνην τὴν ἀρμονίαν, ἣ ἔν τε πολεμικῇ πράξει ὄντος ἀνδρείου καὶ ἐν πάσῃ βιαίῳ ἐργασίᾳ πρεπόντως ἂν μιμήσαιτο φθόγγους τε καὶ προσωδίας, καὶ ἀποτυχόντος ἢ εἰς τραύματα ἢ εἰς

θανάτους ἰόντος ἢ εἰς τινα ἄλλην συμφορὰν πεσόντος, ἐν

Stephanus page 399, section b, line 2

πᾶσι τούτοις παρατεταγμένως καὶ καρτερούντως ἀμυνομένου τὴν τύχην· καὶ ἄλλην αὖ ἐν εἰρηνικῇ τε καὶ μὴ βιαίῳ ἀλλ' ἐν ἐκουσίᾳ πράξει ὄντος, ἢ τινὰ τι πείθοντός τε καὶ δεομένου, ἢ εὐχῇ θεὸν ἢ διδαχῇ καὶ νουθετήσῃ ἀνθρώπον, ἢ τοῦναντίον ἄλλω δεομένῳ ἢ διδάσκοντι ἢ μεταπείθοντι ἑαυτὸν ἐπέχοντα, καὶ ἐκ τούτων πράξαντα κατὰ νοῦν, καὶ μὴ ὑπερηφάνως ἔχοντα, ἀλλὰ σωφρόνως τε καὶ μετρίως ἐν πᾶσι τούτοις πράττοντά τε καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἀγαπῶντα. ταύτας δύο ἀρμονίας, βίαιον, ἐκούσιον, δυστυχούντων, εὐτυχούντων, σωφρόνων, ἀνδρείων [ἀρμονίας] αἵτινες φθόγγους μιμή-

Stephanus page 399, section c, line 4

σονται κάλλιστα, ταύτας λείπε.

Ἀλλ', ἦ δ' ὅς, οὐκ ἄλλας αἰτεῖς λείπειν ἢ ἅς νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον.

Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, πολυχорδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν.

Οὐ μοι, ἔφη, φαίνεται.

Τριγώνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων ὅσα
πολύχορδα καὶ πολυαρμόνια, δημιουργοὺς οὐ θρέψομεν.
Οὐ φαινόμεθα.
Τί δέ; αὐλοποιοὺς ἢ αὐλητάς παραδέξῃ εἰς τὴν πόλιν; ἢ

Stephanus page 399, section d, line 4

οὐ τοῦτο πολυχорδότατον, καὶ αὐτὰ τὰ παναρμόνια αὐλοῦ
τυγχάνει ὄντα μίμημα;
Δῆλα δὴ, ἢ δ' ὅς.
Λύρα δὴ σοι, ἦν δ' ἐγώ, καὶ κιθάρα λείπεται [καὶ] κατὰ
πόλιν χρήσιμα· καὶ αὖ κατ' ἀγροὺς τοῖς νομεῦσι σύριγξ ἄν
τις εἴη.
Ὡς γοῦν, ἔφη, ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει.
Οὐδέν γε, ἦν δ' ἐγώ, καινὸν ποιοῦμεν, ὦ φίλε, κρίνοντες
τὸν Ἀπόλλω καὶ τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ὄργανα πρὸ Μαρσύου
τε καὶ τῶν ἐκείνου ὀργάνων.

Stephanus page 399, section e, line 4

Μὰ Δία, ἢ δ' ὅς, οὐ μοι φαινόμεθα.
Καὶ νῆ τὸν κύνα, εἶπον, λελήθαμέν γε διακαθαίροντες
πάλιν ἦν ἄρτι τρυφᾶν ἔφαμεν πόλιν.
Σωφρονοῦντές γε ἡμεῖς, ἢ δ' ὅς.
Ἴθι δὴ, ἔφη, καὶ τὰ λοιπὰ καθαίρωμεν. ἐπόμενον γὰρ
δὴ ταῖς ἀρμονίαις ἂν ἡμῖν εἴη τὸ περὶ ῥυθμούς, μὴ ποικίλους
αὐτοὺς διώκειν μηδὲ παντοδαπὰς βάσεις, ἀλλὰ βίου ῥυθμούς
ἰδεῖν κοσμίῳ τε καὶ ἀνδρείῳ τίνες εἰσὶν· οὐς ἰδόντα τὸν
πόδα τῷ τοιούτου λόγῳ ἀναγκάζειν ἔπεσθαι καὶ τὸ μέλος,
ἀλλὰ μὴ λόγον ποδὶ τε καὶ μέλει. οἵτινες δ' ἂν εἶεν οὗτοι

Stephanus page 400, section a, line 3

οἱ ῥυθμοί, σὸν ἔργον, ὥσπερ τὰς ἀρμονίας, φράσαι.
Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, οὐκ ἔχω λέγειν. ὅτι μὲν γὰρ τρί'
ἄττα ἐστὶν εἶδη ἐξ ὧν αἱ βάσεις πλέκονται, ὥσπερ ἐν τοῖς
φθόγγοις τέτταρα, ὅθεν αἱ πᾶσαι ἀρμονίαι, τεθεαμένος ἂν
εἴποιμι· ποῖα δὲ ὁποίου βίου μιμήματα, λέγειν οὐκ ἔχω.
Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μετὰ Δάμωνος βου-
λευσόμεθα, τίνες τε ἀνελευθερίας καὶ ὕβρεως ἢ μανίας καὶ
ἄλλης κακίας πρέπουσαι βάσεις, καὶ τίνας τοῖς ἐναντίοις
λειπτέον ῥυθμούς· οἶμαι δέ με ἀκηκοέναι οὐ σαφῶς ἐνόπλιόν
τέ τινα ὀνομάζοντος αὐτοῦ σύνθετον καὶ δάκτυλον καὶ ἡρῶν

Stephanus page 400, section b, line 6

γε, οὐκ οἶδα ὅπως διακοσμοῦντος καὶ ἴσον ἄνω καὶ κάτω
τιθέντος, εἰς βραχύ τε καὶ μακρὸν γιγνόμενον, καί, ὥς ἐγώ
οἶμαι, ἱαμβον καὶ τιν' ἄλλον τροχαῖον ὠνόμαζε, μήκη δὲ καὶ
βραχύτητας προσῆπτε. καὶ τούτων τισὶν οἶμαι τὰς ἀγωγὰς

τοῦ ποδὸς αὐτὸν οὐχ ἦττον ψέγειν τε καὶ ἐπαινεῖν ἢ τοὺς
ῥυθμοὺς αὐτούς - ἦτοι συναμφοτέρων τι· οὐ γὰρ ἔχω λέγειν
- ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὥσπερ εἶπον, εἰς Δάμωνα ἀναβεβλήσθω·
διελέσθαι γὰρ οὐ σμικροῦ λόγου. ἢ σὺ οἶει;
Μὰ Δί', οὐκ ἔγωγε.
Ἀλλὰ τόδε γε, ὅτι τὸ τῆς εὐσχημοσύνης τε καὶ ἀσχη-

Stephanus page 400, section c, line 8

μοσύνης τῷ εὐρύθμῳ τε καὶ ἄρρυθμῳ ἀκολουθεῖ, δύνασαι
διελέσθαι;

Πῶς δ' οὐ;

Ἀλλὰ μὴν τὸ εὐρυθμόν γε καὶ τὸ ἄρρυθμον τὸ μὲν τῇ
καλῇ λέξει ἔπεται ὁμοιούμενον, τὸ δὲ τῇ ἐναντία, καὶ τὸ
εὐάρμοστον καὶ ἀνάρμοστον ὡσαύτως, εἴπερ ῥυθμός γε καὶ
ἁρμονία λόγῳ, ὥσπερ ἄρτι ἐλέγετο, ἀλλὰ μὴ λόγος τούτοις.

Ἀλλὰ μὴν, ἢ δ' ὅς, ταῦτά γε λόγῳ ἀκολουθητέον.

Τί δ' ὁ τρόπος τῆς λέξεως, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὁ λόγος; οὐ
τῷ τῆς ψυχῆς ἦθει ἔπεται;

Stephanus page 400, section d, line 8

Πῶς γὰρ οὐ;

Τῇ δὲ λέξει τὰ ἄλλα;

Ναί.

Εὐλογία ἄρα καὶ εὐαρμοστία καὶ εὐσχημοσύνη καὶ εὐρυθ-
μία εὐηθεία ἀκολουθεῖ, οὐχ ἦν ἄνοιαν οὕσαν ὑποκοριζόμενοι
καλοῦμεν [ὡς εὐηθειαν], ἀλλὰ τὴν ὡς ἀληθῶς εὖ τε καὶ
καλῶς τὸ ἦθος κατεσκευασμένην διάνοιαν.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Ἄρ' οὖν οὐ πανταχοῦ ταῦτα διωκτέα τοῖς νέοις, εἰ μέλ-
λουσι τὸ αὐτῶν πράττειν;

Stephanus page 400, section e, line 7

Διωκτέα μὲν οὖν.

Ἔστιν δέ γε που πλήρης μὲν γραφικὴ αὐτῶν καὶ πᾶσα
ἡ τοιαύτη δημιουργία, πλήρης δὲ ὑφαντικὴ καὶ ποικιλία καὶ
οἰκοδομία καὶ πᾶσα αὖ ἡ τῶν ἄλλων σκευῶν ἐργασία, ἔτι
δὲ ἡ τῶν σωμάτων φύσις καὶ ἡ τῶν ἄλλων φυτῶν· ἐν πᾶσι
γὰρ τούτοις ἔνεστιν εὐσχημοσύνη ἢ ἀσχημοσύνη. καὶ ἡ
μὲν ἀσχημοσύνη καὶ ἄρρυθμία καὶ ἀναρμοστία κακολογίας
καὶ κακοηθείας ἀδελφά, τὰ δ' ἐναντία τοῦ ἐναντίου, σώφρονός
τε καὶ ἀγαθοῦ ἦθους, ἀδελφά τε καὶ μιμήματα.

Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη.

Stephanus page 401, section b, line 1

Ἄρ' οὖν τοῖς ποιηταῖς ἡμῖν μόνον ἐπιστατητέον καὶ
προσαναγκαστέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἦθους ἐμποιεῖν

τοῖς ποιήμασιν ἢ μὴ παρ' ἡμῖν ποιεῖν, ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις
δημιουργοῖς ἐπιστατητέον καὶ διακωλυτέον τὸ κακότηδες τοῦτο
καὶ ἀκόλαστον καὶ ἀνελεύθερον καὶ ἄσχημον μήτε ἐν εἰκόσι
ζώων μήτε ἐν οἰκοδομήμασι μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενὶ δημιουρ-
γούμενῳ ἐμποιεῖν, ἢ ὁ μὴ οἶός τε ὢν οὐκ ἑατέος παρ' ἡμῖν
δημιουργεῖν, ἵνα μὴ ἐν κακίας εἰκόσι τρεφόμενοι ἡμῖν οἱ
φύλακες ὥσπερ ἐν κακῇ βοτάνῃ, πολλὰ ἐκάστης ἡμέρας
κατὰ σμικρὸν ἀπὸ πολλῶν δρεπόμενοί τε καὶ νεμόμενοι, ἔν

Stephanus page 401, section c, line 3

τι συνιστάντες λανθάνωσιν κακὸν μέγα ἐν τῇ αὐτῶν ψυχῇ,
ἀλλ' ἐκεῖνους ζητητέον τοὺς δημιουργοὺς τοὺς εὐφυῶς δυνα-
μένους ἰχνεύειν τὴν τοῦ καλοῦ τε καὶ εὐσχήμονος φύσιν,
ἵνα ὥσπερ ἐν ὑγιεινῷ τόπῳ οἰκοῦντες οἱ νέοι ἀπὸ παντὸς
ὠφελῶνται, ὁπόθεν ἂν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καλῶν ἔργων ἢ πρὸς
ὅσιν ἢ πρὸς ἀκοήν τι προσβάλῃ, ὥσπερ αὐρα φέρουσα ἀπὸ
χρηστῶν τόπων ὑγίειαν, καὶ εὐθύς ἐκ παίδων λανθάνῃ εἰς
ὁμοιότητά τε καὶ φιλίαν καὶ συμφωνίαν τῷ καλῷ λόγῳ
ἄγουσα;

Πολὺ γὰρ ἂν, ἔφη, κάλλιστα οὕτω τραφεῖν.

Stephanus page 401, section d, line 5

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, τούτων ἔνεκα κυριωτάτη
ἐν μουσικῇ τροφῇ, ὅτι μάλιστα καταδύεται εἰς τὸ ἐντὸς τῆς
ψυχῆς ὃ τε ῥυθμὸς καὶ ἁρμονία, καὶ ἐρρωμενέστατα ἄπτεται
αὐτῆς φέροντα τὴν εὐσχημοσύνην, καὶ ποιεῖ εὐσχήμονα,
ἐάν τις ὀρθῶς τραφῇ, εἰ δὲ μή, τοῦναντίον; καὶ ὅτι αὖ τῶν
παραλειπομένων καὶ μὴ καλῶς δημιουργηθέντων ἢ μὴ καλῶς
φύντων ὀξύτατ' ἂν αἰσθάνοιτο ὁ ἐκεῖ τραφεὶς ὥς ἔδει, καὶ
ὀρθῶς δὴ δυσχεραίνων τὰ μὲν καλὰ ἐπαινοῖ καὶ χαίρων καὶ
καταδεχόμενος εἰς τὴν ψυχὴν τρέφοιτ' ἂν ἀπ' αὐτῶν καὶ
γίγνοιτο καλὸς τε καὶ ἀγαθός, τὰ δ' αἰσχροὶ ψέγοι τ' ἂν ὀρθῶς

Stephanus page 402, section a, line 2

καὶ μισοῖ ἔτι νέος ὢν, πρὶν λόγον δυνατός εἶναι λαβεῖν,
ἐλθόντος δὲ τοῦ λόγου ἀσπάζοιτ' ἂν αὐτὸν γνωρίζων δι'
οἰκειότητα μάλιστα ὁ οὕτω τραφεὶς;

Ἔμοι γοῦν δοκεῖ, ἔφη, τῶν τοιούτων ἔνεκα ἐν μουσικῇ
εἶναι ἡ τροφή.

Ὡσπερ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, γραμμάτων περὶ τότε ἱκανῶς
εἶχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ λανθάνοι ἡμᾶς ὀλίγα ὄντα ἐν
ἅπασιν οἷς ἔστιν περιφερόμενα, καὶ οὐτ' ἐν σμικρῷ οὐτ' ἐν
μεγάλῳ ἡτιμάζομεν αὐτά, ὥς οὐ δέοι αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ
πανταχοῦ προουθυμούμεθα διαγιγνώσκειν, ὥς οὐ πρότερον

Stephanus page 402, section b, line 3

ἐσόμενοι γραμματικοὶ πρὶν οὕτως ἔχοιμεν -

Ἀληθῆ.

Οὐκοῦν καὶ εἰκόνας γραμμάτων, εἴ που ἢ ἐν ὕδασιν ἢ ἐν κατόπτροις ἐμφαίνοντο, οὐ πρότερον γνωσόμεθα, πρὶν ἂν αὐτὰ γνῶμεν, ἀλλ' ἔστιν τῆς αὐτῆς τέχνης τε καὶ μελέτης;

Παντάπασι μὲν οὖν.

Ἄρ' οὖν, ὁ λέγω, πρὸς θεῶν, οὕτως οὐδὲ μουσικοὶ πρότερον ἐσόμεθα, οὔτε αὐτοὶ οὔτε οὓς φαμεν ἡμῖν παιδευτέον εἶναι τοὺς φύλακας, πρὶν ἂν τὰ τῆς σωφροσύνης εἶδη καὶ

Stephanus page 402, section c, line 3

ἀνδρείας καὶ ἐλευθεριότητος καὶ μεγαλοπρεπείας καὶ ὅσα τούτων ἀδελφὰ καὶ τὰ τούτων αὖ ἐναντία πανταχοῦ περιφερόμενα γνωρίζωμεν καὶ ἐνόντα ἐν οἷς ἔνεστιν αἰσθανώμεθα καὶ αὐτὰ καὶ εἰκόνας αὐτῶν, καὶ μήτε ἐν μικροῖς μήτε ἐν μέγαλοις ἀτιμάζωμεν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς οἰώμεθα τέχνης εἶναι καὶ μελέτης;

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτου ἂν συμπίπτῃ ἐν τε τῇ ψυχῇ καλὰ ἦθῃ ἐνόντα καὶ ἐν τῷ εἶδει ὁμολογοῦντα ἐκείνοις καὶ συμφωνοῦντα, τοῦ αὐτοῦ μετέχοντα τύπου, τοῦτ' ἂν εἴη

Stephanus page 402, section d, line 4

κάλλιστον θέαμα τῷ δυναμένῳ θεᾶσθαι;

Πολύ γε.

Καὶ μὴν τό γε κάλλιστον ἐρασμιώτατον;

Πῶς δ' οὐ;

Τῶν δὴ ὅτι μάλιστα τοιούτων ἀνθρώπων ὁ γε μουσικὸς ἐρῶν ἂν· εἰ δὲ ἀσύμφωνος εἴη, οὐκ ἂν ἐρῶν.

Οὐκ ἂν, εἴ γέ τι, ἔφη, κατὰ τὴν ψυχὴν ἐλλείποι· εἰ μέντοι τι κατὰ τὸ σῶμα, ὑπομείνειεν ἂν ὥστε ἐθέλειν ἀσπάζεσθαι.

Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ· ὅτι ἔστιν σοι ἢ γέγονεν παιδικὰ

Stephanus page 402, section e, line 3

τοιαῦτα, καὶ συγχωρῶ. ἀλλὰ τόδε μοι εἰπέ· σωφροσύνη καὶ ἡδονὴ ὑπερβαλλούση ἔστι τις κοινωνία;

Καὶ πῶς; ἔφη, ἢ γε ἐκφρονα ποιεῖ οὐχ ἥττον ἢ λύπη;

Ἀλλὰ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ;

Οὐδαμῶς.

Τί δέ; ὕβρει τε καὶ ἀκολασίᾳ;

Πάντων μάλιστα.

Μεῖζω δέ τινα καὶ ὀξυτέραν ἔχεις εἰπεῖν ἡδονὴν τῆς περὶ τὰ ἀφροδίσια;

Οὐκ ἔχω, ἢ δ' ὅς, οὐδέ γε μανικωτέραν.

Ὁ δὲ ὀρθὸς ἔρωσ πέφυκε κοσμίῳ τε καὶ καλοῦ σωφρόνως
τε καὶ μουσικῶς ἐρᾶν;
Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς.
Οὐδὲν ἄρα προσοιστέον μανικὸν οὐδὲ συγγενὲς ἀκολασίας
τῷ ὀρθῷ ἔρωτι;
Οὐ προσοιστέον.
Οὐ προσοιστέον ἄρα αὕτη ἢ ἡδονή, οὐδὲ κοινωνητέον
αὐτῆς ἐραστῇ τε καὶ παιδικοῖς ὀρθῶς ἐρῶσί τε καὶ ἐρωμένοις;
Οὐ μέντοι μὰ Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, προσοιστέον.
Οὕτω δὴ, ὡς ἔοικε, νομοθετήσεις ἐν τῇ οἰκίζομένη πόλει

φιλεῖν μὲν καὶ συνεῖναι καὶ ἅπτεσθαι ὥσπερ ὑέος παιδικῶν
ἐραστήν, τῶν καλῶν χάριν, ἐὰν πείθῃ, τὰ δ' ἄλλα οὕτως
ὁμιλεῖν πρὸς ὃν τις σπουδάζει, ὅπως μηδέποτε δόξει μα-
κρότερα τούτων συγγίγνεσθαι· εἰ δὲ μή, ψόγον ἀμουσίας καὶ
ἀπειροκαλίας ὑφέξοντα.
Οὕτως, ἔφη.
Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ σοὶ φαίνεται τέλος ἡμῖν ἔχειν
ὁ περὶ μουσικῆς λόγος; οἷ γοῦν δεῖ τελευτᾶν, τετελεύ-
τηκεν· δεῖ δὲ πού τελευτᾶν τὰ μουσικὰ εἰς τὰ τοῦ καλοῦ
ἐρωτικά.

Σύμφημι, ἦ δ' ὅς.
Μετὰ δὴ μουσικὴν γυμναστικὴν θρεπτέοι οἱ νεανίαί.
Τί μήν;
Δεῖ μὲν δὴ καὶ ταύτη ἀκριβῶς τρέφεσθαι ἐκ παίδων διὰ
βίου. ἔχει δὲ πῶς, ὡς ἐγῶμαι, ὥδε· σκόπει δὲ καὶ σύ.
ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐ φαίνεται, ὃ ἂν χρηστὸν ἢ σῶμα, τοῦτο τῇ
αὐτοῦ ἀρετῇ ψυχὴν ἀγαθὴν ποιεῖν, ἀλλὰ τὸναντίον ψυχὴν
ἀγαθὴν τῇ αὐτῆς ἀρετῇ σῶμα παρέχειν ὡς οἷόν τε βέλτιστον·
σοὶ δὲ πῶς φαίνεται;
Καὶ ἐμοί, ἔφη, οὕτως.

Οὐκοῦν εἰ τὴν διάνοιαν ἱκανῶς θεραπεύσαντες παραδοῖμεν
αὐτῇ τὰ περὶ τὸ σῶμα ἀκριβολογεῖσθαι, ἡμεῖς δὲ ὅσον τοὺς
τύπους ὑφηγησαίμεθα, ἵνα μὴ μακρολογῶμεν, ὀρθῶς ἂν
ποιοῖμεν;
Πάνυ μὲν οὖν.
Μέθης μὲν δὴ εἵπομεν ὅτι ἀφεκτέον αὐτοῖς· παντὶ γάρ
που μᾶλλον ἐγχωρεῖ ἢ φύλακι μεθυσθέντι μὴ εἰδέναι ὅπου
γῆς ἐστίν.
Γελοῖον γάρ, ἦ δ' ὅς, τόν γε φύλακα φύλακος δεῖσθαι.

Τί δὲ δὴ σίτων πέρι; ἀθληταὶ μὲν γὰρ οἱ ἄνδρες τοῦ

Stephanus page 403, section e, line 9

μεγίστου ἀγῶνος. ἢ οὐχί;

Ναί.

Ἄρ' οὖν ἡ τῶνδε τῶν ἀσκητῶν ἕξις προσήκουσ' ἂν εἴη
τούτοις;

Ἰσως.

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ὑπνώδης αὕτη γέ τις καὶ σφαλερὰ πρὸς
ύγιειαν. ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅτι καθεύδουσί τε τὸν βίον καί, ἐὰν
σμικρὰ ἐκβῶσιν τῆς τεταγμένης διαίτης, μεγάλα καὶ σφόδρα
νοσοῦσιν οὗτοι οἱ ἀσκηταί;

Ὅρῶ.

Stephanus page 404, section a, line 9

Κομποτέρας δὴ τινος, ἦν δ' ἐγώ, ἀσκήσεως δεῖ τοῖς
πολεμικοῖς ἀθληταῖς, οὓς γε ὥσπερ κύνας ἀγρύπνους τε
ἀνάγκη εἶναι καὶ ὅτι μάλιστα ὁξὺ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ
πολλὰς μεταβολὰς ἐν ταῖς στρατείαις μεταβάλλοντας ὑδάτων
τε καὶ τῶν ἄλλων σίτων καὶ εἰλήσεων καὶ χειμῶνων μὴ
ἀκροσφαλεῖς εἶναι πρὸς ὑγιειαν.

Φαίνεται μοι.

Ἄρ' οὖν ἡ βελτίστη γυμναστικὴ ἀδελφὴ τις ἂν εἴη τῆς
ἀπλῆς μουσικῆς ἣν ὀλίγον πρότερον διῆμεν;

Πῶς λέγεις;

Stephanus page 404, section b, line 7

Ἀπλῇ που καὶ ἐπιεικῆς γυμναστικῇ, καὶ μάλιστα ἡ τῶν
περὶ τὸν πόλεμον.

Πῇ δὴ;

Καὶ παρ' Ὀμήρου, ἦν δ' ἐγώ, τά γε τοιαῦτα μάθοι ἂν
τις. οἶσθα γὰρ ὅτι ἐπὶ στρατιᾷς ἐν ταῖς τῶν ἡρώων
ἐστιάσεσιν οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἐστιᾶ, καὶ ταῦτα ἐπὶ
θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, οὔτε ἐφθοῖς κρέασιν ἀλλὰ
μόνον ὀπτοῖς, ἃ δὴ μάλιστ' ἂν εἴη στρατιώταις εὐπορα·
πανταχοῦ γὰρ ὥς ἔπος εἰπεῖν αὐτῷ τῷ πυρὶ χρῆσθαι
εὐπορώτερον ἢ ἀγγεῖα συμπεριφέρειν.

Stephanus page 404, section c, line 5

Καὶ μάλα.

Οὐδὲ μὴν ἡδυσμάτων, ὥς ἐγῶμαι, Ὅμηρος πώποτε
ἐμνήσθη. ἢ τοῦτο μὲν καὶ οἱ ἄλλοι ἀσκηταὶ ἴσασιν, ὅτι τῷ
μέλλοντι σώματι εὖ ἔξειν ἀφεκτέον τῶν τοιούτων ἀπάντων;

Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη, ἴσασί τε καὶ ἀπέχονται.

Συρακοσίαν δέ, ὦ φίλε, τράπεζαν καὶ Σικελικὴν ποι-
κιλίαν ὄψου, ὥς ἔοικας, οὐκ αἰνεῖς, εἴπερ σοι ταῦτα δοκεῖ

ὀρθῶς ἔχειν.
Οὐ μοι δοκῶ.
Ψέγεις ἄρα καὶ Κορινθίαν κόρην φίλην εἶναι ἀνδράσιν

Stephanus page 404, section d, line 6

μέλλουσιν εὖ σώματος ἔξειν.
Παντάπασι μὲν οὖν.
Οὐκοῦν καὶ Ἀττικῶν πεμμάτων τὰς δοκούσας εἶναι
εὐπαθείας;
Ἀνάγκη.
Ὅλην γὰρ οἶμαι τὴν τοιαύτην σίτησιν καὶ δίαιταν τῇ
μελοποιίᾳ τε καὶ ᾠδῇ τῇ ἐν τῷ παναρμονίῳ καὶ ἐν πᾶσι
ῥυθμοῖς πεποιημένην ἀπεικάζοντες ὀρθῶς ἂν ἀπεικάζοιμεν.
Πῶς γὰρ οὐ;
Οὐκοῦν ἐκεῖ μὲν ἀκολασίαν ἢ ποικιλίαν ἐνέτικτεν, ἐνταῦθα

Stephanus page 404, section e, line 4

δὲ νόσον, ἢ δὲ ἀπλότης κατὰ μὲν μουσικὴν ἐν ψυχαῖς
σωφροσύνην, κατὰ δὲ γυμναστικὴν ἐν σώμασιν ὑγίειαν;
Ἀληθέστατα, ἔφη.
Ἀκολασίας δὲ καὶ νόσων πληθουσῶν ἐν πόλει ἄρ' οὐ
δικαστήριά τε καὶ ἰατρεῖα πολλὰ ἀνοίγεται, καὶ δικανικὴ
τε καὶ ἰατρικὴ σεμνύνονται, ὅταν δὴ καὶ ἐλεύθεροι πολλοὶ
καὶ σφόδρα περὶ αὐτὰ σπουδάζωσιν;
Τί γὰρ οὐ μέλλει;
Τῆς δὲ κακῆς τε καὶ αἰσχυρᾶς παιδείας ἐν πόλει ἄρα μὴ
τι μεῖζον ἔξεις λαβεῖν τεκμήριον ἢ τὸ δεῖσθαι ἰατρῶν καὶ

Stephanus page 405, section a, line 8

δικαστῶν ἄκρων μὴ μόνον τοὺς φαύλους τε καὶ χειροτέχνους,
ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν ἐλευθέρῳ σχήματι προσποιουμένους τε-
θράφθαι; ἢ οὐκ αἰσχυρὸν δοκεῖ καὶ ἀπαιδευσίας μέγα
τεκμήριον τὸ ἐπακτῷ παρ' ἄλλων, ὡς δεσποτῶν τε καὶ
κριτῶν, τῷ δικαίῳ ἀναγκάζεσθαι χρῆσθαι, καὶ ἀπορία
οἰκείων;
Πάντων μὲν οὖν, ἔφη, αἰσχιστον.
Ἥ δοκεῖ σοι, ἦν δ' ἐγώ, τούτου αἶσχιον εἶναι τοῦτο,
ὅταν δὴ τις μὴ μόνον τὸ πολὺ τοῦ βίου ἐν δικαστηρίοις
φεύγων τε καὶ διώκων κατατρίβηται, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀπειρο-

Stephanus page 405, section b, line 9

καλίας ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ πεισθῇ καλλωπίζεσθαι, ὡς δεινὸς
ὢν περὶ τὸ ἀδικεῖν καὶ ἱκανὸς πάσας μὲν στροφὰς στρέ-
φεσθαι, πάσας δὲ διεξόδους διεξελθὼν ἀποστραφῆναι λυγι-
ζόμενος, ὥστε μὴ παρασχεῖν δίκην, καὶ ταῦτα σμικρῶν τε
καὶ οὐδενὸς ἀξίων ἔνεκα, ἀγνοῶν ὅσῳ κάλλιον καὶ ἄμεινον

τὸ παρασκευάζειν τὸν βίον αὐτῷ μηδὲν δεῖσθαι νυστάζοντος δικαστοῦ;

Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτ', ἔφη, ἐκείνου ἔτι αἰσχίον.

Τὸ δὲ ἰατρικῆς, ἣν δ' ἐγώ, δεῖσθαι ὅτι μὴ τραυμάτων ἕνεκα ἢ τινων ἐπετείων νοσημάτων ἐπιπεσόντων, ἀλλὰ δι'

Stephanus page 405, section d, line 1

ἀργίαν τε καὶ δίαιταν οἷαν διήλθομεν, ῥευμάτων τε καὶ πνευμάτων ὥσπερ λίμνας ἐμπιπλαμένους φύσας τε καὶ κατάρρους νοσημασιν ὀνόματα τίθεσθαι ἀναγκάζειν τοὺς κομποὺς Ἀσκληπιάδας, οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ;

Καὶ μάλ', ἔφη· ὡς ἀληθῶς καινὰ ταῦτα καὶ ἄτοπα νοσημάτων ὀνόματα.

Οἷα, ἣν δ' ἐγώ, ὡς οἶμαι, οὐκ ἦν ἐπ' Ἀσκληπιουῦ. τεκμαίρομαι δέ, ὅτι αὐτοῦ οἱ ὑεῖς ἐν Τροίᾳ Εὐρυπύλῳ τετρωμένῳ ἐπ' οἶνον Πράμνειον ἄλφιστα πολλὰ ἐπιπασθέντα

Stephanus page 406, section a, line 1

καὶ τυρὸν ἐπιξυσθέντα, ἃ δὴ δοκεῖ φλεγματώδη εἶναι, οὐκ ἐμέμψαντο τῇ δούσῃ πειῖν, οὐδὲ Πατρόκλῳ τῷ ἰωμένῳ ἐπετίμησαν.

Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, ἄτοπόν γε τὸ πῶμα οὕτως ἔχοντι.

Οὐκ, εἴ γ' ἐννοεῖς, εἶπον, ὅτι τῇ παιδαγωγικῇ τῶν νοσημάτων ταύτῃ τῇ νῦν ἰατρικῇ πρὸ τοῦ Ἀσκληπιάδαι οὐκ ἐχρῶντο, ὥς φασι, πρὶν Ἡρόδικον γενέσθαι· Ἡρόδικος δὲ παιδοτρίβης ὢν καὶ νοσώδης γενόμενος, μείξας γυμναστικὴν ἰατρικῇ, ἀπέκναισε πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἑαυτόν, ἔπειτ' ἄλλους ὕστερον πολλούς.

Stephanus page 406, section b, line 3

Πῇ δὴ; ἔφη.

Μακρόν, ἣν δ' ἐγώ, τὸν θάνατον αὐτῷ ποιήσας. παρακολουθῶν γὰρ τῷ νοσήματι θανασίμῳ ὄντι οὔτε ἰάσασθαι οἶμαι οἷός τ' ἦν ἑαυτόν, ἐν ἀσχολίᾳ τε πάντων ἰατρευόμενος διὰ βίου ἔζη, ἀποκναιόμενος εἴ τι τῆς εἰωθυίας διαίτης ἐκβαίῃ, δυσθανατῶν δὲ ὑπὸ σοφίας εἰς γῆρας ἀφίκετο.

Καλὸν ἄρα τὸ γέρας, ἔφη, τῆς τέχνης ἠνέγκατο.

Οἷον εἰκός, ἣν δ' ἐγώ, τὸν μὴ εἰδότα ὅτι Ἀσκληπιὸς οὐκ ἀγνοία οὐδὲ ἀπειρία τούτου τοῦ εἶδους τῆς ἰατρικῆς τοῖς ἐκγόνοις οὐ κατέδειξεν αὐτό, ἀλλ' εἰδὼς ὅτι πᾶσι τοῖς εὐνομου-

Stephanus page 406, section c, line 4

μένοις ἔργον τι ἐκάστω ἐν τῇ πόλει προστέτακται, ὃ ἀναγκαῖον ἐργάζεσθαι, καὶ οὐδενὶ σχολὴ διὰ βίου κάμνειν ἰατρευομένῳ. ὃ ἡμεῖς γελοίως ἐπὶ μὲν τῶν δημιουργῶν αἰσθανόμεθα, ἐπὶ δὲ τῶν πλουσίων τε καὶ εὐδαιμόνων δοκούντων εἶναι οὐκ

αἰσθανόμεθα.

Πῶς; ἔφη.

Τέκτων μὲν, ἦν δ' ἐγώ, κάμνων ἀξιοῖ παρὰ τοῦ ἱατροῦ
φάρμακον πῶν ἐξεμέσαι τὸ νόσημα, ἢ κάτω καθαρθεῖς ἢ καύ-
σει ἢ τομῇ χρησάμενος ἀπηλλάχθαι· ἐὰν δέ τις αὐτῷ μακρὰν
δίαιταν προστάτῃ, πιλιδία τε περὶ τὴν κεφαλὴν περιτιθεῖς

Stephanus page 406, section d, line 5

καὶ τὰ τούτοις ἐπόμενα, ταχὺ εἶπεν ὅτι οὐ σχολὴ κάμνειν
οὐδὲ λυσιτελεῖ οὕτω ζῆν, νοσήματι τὸν νοῦν προσέχοντα, τῆς
δὲ προκειμένης ἐργασίας ἀμελοῦντα. καὶ μετὰ ταῦτα χαίρειν
εἰπὼν τῷ τοιούτῳ ἱατρῷ, εἰς τὴν εἰωθυῖαν δίαιταν ἐμβάς,
ύγιης γενόμενος ζῇ τὰ ἑαυτοῦ πράττων· ἐὰν δὲ μὴ ἱκανὸν
ἦ τὸ σῶμα ὑπενεγκεῖν, τελευτήσας πραγμάτων ἀπηλλάγη.
Καὶ τῷ τοιούτῳ μὲν γ', ἔφη, δοκεῖ πρέπει οὕτω ἱατρικῇ
χρηῆσθαι.

Ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἦν τι αὐτῷ ἔργον, ὃ εἰ μὴ πράττοι,
οὐκ ἐλυσιτέλει ζῆν;

Stephanus page 407, section a, line 3

Δῆλον, ἔφη.

Ὁ δὲ δὴ πλούσιος, ὥς φαμεν, οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον ἔργον
προκειμένον, οὗ ἀναγκαζομένῳ ἀπέχεσθαι ἀβίωτον.

Οὐκ οὖν δὴ λέγεταί γε.

Φωκυλίδου γάρ, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἀκούεις πῶς φησι δεῖν,
ὅταν τῷ ἤδη βίος ἦ, ἀρετὴν ἀσκεῖν.

Οἶμαι δέ γε, ἔφη, καὶ πρότερον.

Μηδέν, εἶπον, περὶ τούτου αὐτῷ μαχώμεθα, ἀλλ' ἡμᾶς
αὐτοὺς διδάξωμεν πότερον μελετητέον τοῦτο τῷ πλουσίῳ
καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελετῶντι, ἢ νοσοτροφία τεκτονικῇ

Stephanus page 407, section b, line 2

μὲν καὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις ἐμπόδιον τῇ προσέξει τοῦ νοῦ,
τὸ δὲ Φωκυλίδου παρακείμενον οὐδὲν ἐμποδίζει.

Ναὶ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς. σχεδὸν γέ τι πάντων μάλιστα
ἢ γε περαιτέρω γυμναστικῆς ἢ περιττῆ αὐτῇ ἐπιμέλεια τοῦ
σώματος· καὶ γὰρ πρὸς οἰκονομίας καὶ πρὸς στρατείας καὶ
πρὸς ἐδραίους ἐν πόλει ἀρχὰς δύσκολος.

Τὸ δὲ δὴ μέγιστον, ὅτι καὶ πρὸς μαθήσεις ἀστινασοῦν καὶ
ἐννοήσεις τε καὶ μελέτας πρὸς ἑαυτὸν χαλεπὴ, κεφαλῆς τινος
ἀεὶ διατάσεις καὶ ἱλίγγους ὑποπτέουσα καὶ αἰτιωμένη ἐκ
φιλοσοφίας ἐγγίγνεσθαι, ὥστε, ὅπῃ ταύτῃ ἀρετὴ ἀσκεῖται

Stephanus page 407, section c, line 4

καὶ δοκιμάζεται, πάντῃ ἐμπόδιος· κάμνειν γὰρ οἷσθαι ποιεῖ
ἀεὶ καὶ ὠδίνοντα μήποτε λήγειν περὶ τοῦ σώματος.

Εἰκός γε, ἔφη.

Οὐκοῦν ταῦτα γινώσκοντα φῶμεν καὶ Ἀσκληπιὸν τοὺς μὲν φύσει τε καὶ διαίτῃ ὑγιεινῶς ἔχοντας τὰ σώματα, νόσημα δέ τι ἀποκεκριμένον ἴσχοντας ἐν αὐτοῖς, τούτοις μὲν καὶ ταύτῃ τῇ ἔξει καταδειῖξαι ἱατρικὴν, φαρμάκοις τε καὶ τομαῖς τὰ νοσήματα ἐκβάλλοντα αὐτῶν τὴν εἰωθυῖαν προστάττειν δίαιταν, ἵνα μὴ τὰ πολιτικά βλάπτοι, τὰ δ' εἴσω διὰ παντὸς νενοσηκότα σώματα οὐκ ἐπιχειρεῖν διαίταις

Stephanus page 407, section d, line 6

κατὰ σμικρὸν ἀπαντλοῦντα καὶ ἐπιχέοντα μακρὸν καὶ κακὸν βίον ἀνθρώπων ποιεῖν, καὶ ἔκγονα αὐτῶν, ὡς τὸ εἰκός, ἕτερα τοιαῦτα φυτεύειν, ἀλλὰ τὸν μὴ δυνάμενον ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ περιόδῳ ζῆν μὴ οἶσθαι δεῖν θεραπεύειν, ὡς οὔτε αὐτῷ οὔτε πόλει λυσιτελεῖ;

Πολιτικόν, ἔφη, λέγεις Ἀσκληπιόν.

Δῆλον, ἦν δ' ἐγώ· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ὅτι τοιοῦτος ἦν, οὐχ ὁρᾷς ὡς καὶ ἐν Τροίᾳ ἀγαθοὶ πρὸς τὸν πόλεμον ἐφάνησαν, καὶ τῇ ἱατρικῇ, ὡς ἐγὼ λέγω, ἐχρῶντο; ἢ οὐ μέμνησαι ὅτι καὶ τῷ Μενέλεω ἐκ τοῦ τραύματος οὗ ὁ Πάνδαρος

Stephanus page 408, section a, line 4

ἔβαλεν -

αἶμ' ἐκμυζήσαντες ἐπ' ἥπια φάρμακ' ἔπασσον, ὅτι δ' ἐχρῆν μετὰ τοῦτο ἢ πιεῖν ἢ φαγεῖν οὐδὲν μᾶλλον ἢ τῷ Εὐρυπύλῳ προσέταττον, ὡς ἱκανῶν ὄντων τῶν φαρμάκων ἰάσασθαι ἄνδρας πρὸ τῶν τραυμάτων ὑγιεινούς τε καὶ κοσμίους ἐν διαίτῃ, κἂν εἰ τύχοιεν ἐν τῷ παραχρῆμα κυκεῶνα πiónτες, νοσῶδη δέ φύσει τε καὶ ἀκόλαστον οὔτε αὐτοῖς οὔτε τοῖς ἄλλοις ᾤοντο λυσιτελεῖν ζῆν, οὐδ' ἐπὶ τούτοις τὴν τέχνην δεῖν εἶναι, οὐδὲ θεραπευτέον αὐτούς, οὐδ' εἰ Μίδου

Stephanus page 408, section b, line 5

πλουσιώτεροι εἶεν.

Πάνυ κομψούς, ἔφη, λέγεις Ἀσκληπιοῦ παῖδας.

Πρέπει, ἦν δ' ἐγώ, καίτοι ἀπειθοῦντές γε ἡμῖν οἱ τραγωδοποιοί τε καὶ Πίνδαρος Ἀπόλλωνος μὲν φασιν Ἀσκληπιὸν εἶναι, ὑπὸ δὲ χρυσοῦ πεισθῆναι πλούσιον ἄνδρα θανάσιμον ἤδη ὄντα ἰάσασθαι, ὅθεν δὴ καὶ κεραυνωθῆναι αὐτόν. ἡμεῖς δὲ κατὰ τὰ προειρημένα οὐ πεισόμεθα αὐτοῖς ἀμφότερα, ἀλλ' εἰ μὲν θεοῦ ἦν, οὐκ ἦν, φήσομεν, αἰσχροκερδῆς· εἰ δ' αἰσχροκερδῆς, οὐκ ἦν θεοῦ.

Ὅρθότατα, ἦ δ' ὅς, ταῦτά γε. ἀλλὰ περὶ τοῦδε τί

Stephanus page 408, section c, line 6

λέγεις, ὦ Σώκρατες; ἄρ' οὐκ ἀγαθοὺς δεῖ ἐν τῇ πόλει
κεκτῆσθαι ἰατρούς; εἶεν δ' ἄν που μάλιστα τοιοῦτοι ὅσοι
πλείστους μὲν ὑγιεινούς, πλείστους δὲ νοσώδεις μετεχειρί-
σαντο, καὶ δικασταὶ αὖ ὡσαύτως οἱ παντοδαπαῖς φύσεσιν
ὠμιληκότες.

Καὶ μάλα, εἶπον, ἀγαθοὺς λέγω. ἀλλ' οἶσθα οὕς ἡγοῦμαι
τοιούτους;

Ἄν εἴπῃς, ἔφη.

Ἀλλὰ πειράσομαι, ἦν δ' ἐγώ· σὺ μέντοι οὐχ ὅμοιον
πρᾶγμα τῷ αὐτῷ λόγῳ ἥρου.

Stephanus page 408, section d, line 9

Πῶς; ἔφη.

Ἴατροι μὲν, εἶπον, δεινότατοι ἂν γένοιντο, εἰ ἐκ παίδων
ἀρξάμενοι πρὸς τῷ μαθήσασθαι τὴν τέχνην ὡς πλείστοις τε
καὶ πονηροτάτοις σώμασιν ὁμιλήσειαν καὶ αὐτοὶ πάσας
νόσους κάμοιεν καὶ εἶεν μὴ πάνυ ὑγιεῖν φύσει. οὐ
γὰρ οἶμαι σώματι σῶμα θεραπεύουσιν - οὐ γὰρ ἂν αὐτὰ
ἐνεχώρει κακὰ εἶναι ποτε καὶ γενέσθαι - ἀλλὰ ψυχῇ
σῶμα, ἣ οὐκ ἐγχωρεῖ κακὴν γενομένην τε καὶ οὔσαν εὖ τι
θεραπεύειν.

Ὅρθῶς, ἔφη.

Stephanus page 409, section a, line 1

Δικαστὴς δέ γε, ὦ φίλε, ψυχῇ ψυχῆς ἄρχει, ἣ οὐκ
ἐγχωρεῖ ἐκ νέας ἐν πονηραῖς ψυχαῖς τεθράφθαι τε καὶ
ὠμιληκέναι καὶ πάντα ἀδικήματα αὐτὴν ἡδίκηκυϊαν διεξελη-
λυθέναι, ὥστε ὀξέως ἀφ' αὐτῆς τεκμαίρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων
ἀδικήματα οἷον κατὰ σῶμα νόσους· ἀλλ' ἄπειρον αὐτὴν καὶ
ἀκέραιον δεῖ κακῶν ἡθῶν νέαν οὔσαν γεγονέναι, εἰ μέλλει
καλὴ καγαθὴ οὔσα κρινεῖν ὑγιῶς τὰ δίκαια. διὸ δὴ καὶ
εὐήθεις νέοι ὄντες οἱ ἐπιεικεῖς φαίνονται καὶ εὐεξαπάτητοι
ὑπὸ τῶν ἀδίκων, ἅτε οὐκ ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς παραδείγματα
ὁμοιοπαθῇ τοῖς πονηροῖς.

Stephanus page 409, section b, line 3

Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, σφόδρα γε αὐτὸ πάσχουσι.

Τῷ τοι, ἦν δ' ἐγώ, οὐ νέον ἀλλὰ γέροντα δεῖ τὸν
ἀγαθὸν δικαστὴν εἶναι, ὁψιμαθῇ γεγονότα τῆς ἀδικίας οἷον
ἐστίν, οὐκ οἰκείαν ἐν τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἐνοῦσαν ἡσθημένον,
ἀλλ' ἄλλοτρίαν ἐν ἄλλοτρίαις μεμελετηκότα ἐν πολλῷ
χρόνῳ διαισθάνεσθαι οἷον πέφυκε κακόν, ἐπιστήμη, οὐκ
ἐμπειρία οἰκεία κεκρημένον.

Γενναϊότατος γοῦν, ἔφη, ἔοικεν εἶναι ὁ τοιοῦτος δικαστής.

Καὶ ἀγαθὸς γε, ἦν δ' ἐγώ, ὁ σὺν ἡρώτας· ὁ γὰρ ἔχων

ψυχὴν ἀγαθὴν ἀγαθός. ὁ δὲ δεινὸς ἐκεῖνος καὶ καχύποπτος, ὁ πολλὰ αὐτὸς ἡδικηκῶς καὶ πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι, ὅταν μὲν ὁμοίοις ὁμιλῇ, δεινὸς φαίνεται ἐξευλαβούμενος, πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ παραδείγματα ἀποσκοπῶν· ὅταν δὲ ἀγαθοῖς καὶ πρεσβυτέροις ἤδη πλησιάσῃ, ἀβέλτερος αὖ φαίνεται, ἀπιστῶν παρὰ καιρὸν καὶ ἀγνοῶν ὑγιὲς ἦθος, ἅτε οὐκ ἔχων παράδειγμα τοῦ τοιούτου. πλεονάκις δὲ πονηροῖς ἢ χρηστοῖς ἐντυγχάνων σοφώτερος ἢ ἀμαθέστερος δοκεῖ εἶναι αὐτῷ τε καὶ ἄλλοις.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, ἀληθῆ.

Οὐ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τοιοῦτον χρὴ τὸν δικαστὴν ζητεῖν τὸν ἀγαθόν τε καὶ σοφόν, ἀλλὰ τὸν πρότερον· πονηρία μὲν γὰρ ἀρετὴν τε καὶ αὐτὴν οὐ ποτ' ἂν γνοίῃ, ἀρετὴ δὲ φύσεως παιδευομένης χρόνῳ ἅμα αὐτῆς τε καὶ πονηρίας ἐπιστήμην λήψεται. σοφὸς οὖν οὗτος, ὥς μοι δοκεῖ, ἀλλ' οὐχ ὁ κακὸς γίγνεται.

Καὶ ἐμοί, ἔφη, συνδοκεῖ.

Οὐκοῦν καὶ ἱατρικὴν, οἷαν εἵπομεν, μετὰ τῆς τοιαύτης δικαστικῆς κατὰ πόλιν νομοθετήσεις, αἱ τῶν πολιτῶν σοὶ τοὺς μὲν εὐφυεῖς τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς θεραπεύουσιν,

τοὺς δὲ μή, ὅσοι μὲν κατὰ σῶμα τοιοῦτοι, ἀποθνήσκουσιν ἐάσουσιν, τοὺς δὲ κατὰ τὴν ψυχὴν κακοφυεῖς καὶ ἀνιάτους αὐτοὶ ἀποκτενοῦσιν;

Τὸ γοῦν ἄριστον, ἔφη, αὐτοῖς τε τοῖς πάσχουσιν καὶ τῇ πόλει οὕτω πέφανται.

Οἱ δὲ δὴ νέοι, ἦν δ' ἐγώ, δῆλον ὅτι εὐλαβήσονται σοὶ δικαστικῆς εἰς χρεῖαν ἰέναι, τῇ ἀπλῇ ἐκείνῃ μουσικῇ χρώμενοι ἦν δὲ ἔφαμεν σωφροσύνην ἐντίκτειν.

Τί μήν; ἔφη.

Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ ταῦτα ἔχῃ ταῦτα ὁ μουσικὸς γυμναστι-

κὴν διώκων, ἐὰν ἐθέλῃ, αἰρήσει, ὥστε μηδὲν ἱατρικῆς δεῖσθαι ὅτι μὴ ἀνάγκη;

Ἐμοιγε δοκεῖ.

Αὐτά γε μὴν τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς πόνους πρὸς τὸ θυμοειδὲς τῆς φύσεως βλέπων κάκεῖνο ἐγείρων πονήσῃ μᾶλλον ἢ πρὸς ἰσχύν, οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἀθληταὶ ῥώμης ἕνεκα σιτία καὶ πόνους μεταχειριεῖται.

Ὅρθότατα, ἦ δ' ὅς.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαῦκων, καὶ οἱ καθιστάντες

μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν οὐχ οὗ ἕνεκά τινες οἴονται

Stephanus page 410, section c, line 2

καθιστᾶσιν, ἵνα τῇ μὲν τὸ σῶμα θεραπεύοιντο, τῇ δὲ τὴν
ψυχὴν;

Ἀλλὰ τί μήν; ἔφη.

Κινδυνεύουσιν, ἣν δ' ἐγώ, ἀμφοτέρω τῆς ψυχῆς ἕνεκα τὸ
μέγιστον καθιστάναι.

Πῶς δὴ;

Οὐκ ἐννοεῖς, εἶπον, ὥς διατίθενται αὐτὴν τὴν διάνοιαν
οἱ ἂν γυμναστικῇ μὲν διὰ βίου ὁμιλήσωσιν, μουσικῆς δὲ μὴ
ἄψωνται; ἢ αὖ ὅσοι ἂν τούναντίον διατεθῶσιν;

Τίνος δέ, ἢ δ' ὅς, πέρι λέγεις;

Stephanus page 410, section d, line 1

Ἀγριότητός τε καὶ σκληρότητος, καὶ αὖ μαλακίας τε καὶ
ἡμερότητος, ἣν δ' ἐγώ -

Ἔγωγε, ἔφη· ὅτι οἱ μὲν γυμναστικῇ ἀκράτῳ χρησάμενοι
ἀγριώτεροι τοῦ δέοντος ἀποβαίνουσιν, οἱ δὲ μουσικῇ μαλα-
κώτεροι αὖ γίνονται ἢ ὥς κάλλιον αὐτοῖς.

Καὶ μήν, ἣν δ' ἐγώ, τό γε ἄγριον τὸ θυμοειδὲς ἂν τῆς
φύσεως παρέχοιτο, καὶ ὀρθῶς μὲν τραφὲν ἀνδρεῖον ἂν εἴη,
μᾶλλον δ' ἐπιταθὲν τοῦ δέοντος σκληρόν τε καὶ χαλεπὸν
γίγνοιτ' ἂν, ὥς τὸ εἰκός.

Δοκεῖ μοι, ἔφη.

Stephanus page 410, section e, line 1

Τί δέ; τὸ ἡμέρον οὐχ ἢ φιλόσοφος ἂν ἔχοι φύσις, καὶ
μᾶλλον μὲν ἀνεθέντος αὐτοῦ μαλακώτερον εἴη τοῦ δέοντος,
καλῶς δὲ τραφέντος ἡμερόν τε καὶ κόσμιον;

Ἔστι ταῦτα.

Δεῖν δέ γε φαμεν τοὺς φύλακας ἀμφοτέρω ἔχειν τούτῳ
τῷ φύσει.

Δεῖ γάρ.

Οὐκοῦν ἡρμόσθαι δεῖ αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας;

Πῶς δ' οὐ;

Καὶ τοῦ μὲν ἡρμωσμένου σώφρων τε καὶ ἀνδρεία ἢ

Stephanus page 411, section a, line 1

ψυχῇ;

Πάνυ γε.

Τοῦ δὲ ἀναρμόστου δειλὴ καὶ ἄγροικος;

Καὶ μάλα.

Οὐκοῦν ὅταν μὲν τις μουσικῇ παρέχῃ καταυλεῖν καὶ
καταχεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὥτων ὥσπερ διὰ χώνης ἅς
νυνδὴ ἡμεῖς ἐλέγομεν τὰς γλυκείας τε καὶ μαλακὰς καὶ

θρηνώδεις ἀρμονίας, καὶ μινυρίζων τε καὶ γεγανωμένος ὑπὸ
τῆς ὤδης διατελῇ τὸν βίον ὅλον, οὗτος τὸ μὲν πρῶτον, εἴ
τι θυμοειδὲς εἶχεν, ὥσπερ σίδηρον ἐμάλαξεν καὶ χρήσιμον

Stephanus page 411, section b, line 1

ἐξ ἀχρήστου καὶ σκληροῦ ἐποίησεν· ὅταν δ' ἐπέχων μὴ
ἀνιῇ ἀλλὰ κηλῇ, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ἤδη τήκει καὶ λείβει, ἕως
ἂν ἐκτῆξῃ τὸν θυμὸν καὶ ἐκτέμῃ ὥσπερ νεῦρα ἐκ τῆς ψυχῆς
καὶ ποιήσῃ “μαλθακὸν αἰχμητήν.”

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Καὶ ἐὰν μὲν γε, ἦν δ' ἐγώ, ἐξ ἀρχῆς φύσει ἄθυμον λάβῃ,
ταχὺ τοῦτο διεπράξατο· ἐὰν δὲ θυμοειδῇ, ἀσθενῇ ποιήσας
τὸν θυμὸν ὀξύρροπον ἀπηργάσατο, ἀπὸ σμικρῶν ταχὺ ἐρεθι-
ζόμενόν τε καὶ κατασβευνόμενον. ἀκράχοιοι οὖν καὶ ὀργίλοι
ἀντὶ θυμοειδοῦς γεγέννηται, δυσκολίας ἔμπλεω.

Stephanus page 411, section c, line 3

Κομιδῇ μὲν οὖν.

Τί δὲ ἂν αὐτὴ γυμναστικῇ πολλὰ πονῇ καὶ εὐωχῇται εὖ
μάλα, μουσικῆς δὲ καὶ φιλοσοφίας μὴ ἄπτηται; οὐ πρῶτον
μὲν εὖ ἴσχων τὸ σῶμα φρονήματός τε καὶ θυμοῦ ἐμπίμ-
πλεται καὶ ἀνδρειότερος γίγνεται αὐτὸς αὐτοῦ;

Καὶ μάλα γε.

Τί δὲ ἐπειδὴν ἄλλο μηδὲν πράττει μηδὲ κοινωνῇ Μούσης
μηδαμῇ; οὐκ εἴ τι καὶ ἐνῆν αὐτοῦ φιλομαθὲς ἐν τῇ ψυχῇ,
ἅτε οὔτε μαθήματος γευόμενον οὐδενὸς οὔτε ζητήματος, οὔτε
λόγου μετίσχον οὔτε τῆς ἄλλης μουσικῆς, ἀσθενὲς τε καὶ

Stephanus page 411, section d, line 4

κωφὸν καὶ τυφλὸν γίγνεται, ἅτε οὐκ ἐγειρόμενον οὐδὲ
τρεφόμενον οὐδὲ διακαθαίρομένων τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ;
Οὕτως, ἔφη.

Μισόλογος δὴ οἶμαι ὁ τοιοῦτος γίγνεται καὶ ἄμουσος,
καὶ πειθοῖ μὲν διὰ λόγων οὐδὲν ἔτι χρῆται, βία δὲ καὶ
ἀγριότητι ὥσπερ θηρίον πρὸς πάντα διαπράττεται, καὶ ἐν
ἀμαθίᾳ καὶ σκαιότητι μετὰ ἀρρυθμίας τε καὶ ἀχαριστίας ζῇ.

Παντάπασιν, ἦ δ' ὅς, οὕτως ἔχει.

Ἐπὶ δὴ δύο ὄντε τούτω, ὥς ἔοικε, δύο τέχνα θεὸν ἔγωγ'
ἂν τινα φαίην δεδωκέναι τοῖς ἀνθρώποις, μουσικὴν τε καὶ

Stephanus page 411, section e, line 6

γυμναστικὴν ἐπὶ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ φιλόσοφον, οὐκ ἐπὶ
ψυχὴν καὶ σῶμα, εἰ μὴ εἰ πάρεργον, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνω, ὅπως
ἂν ἀλλήλοισιν συναρμοσθῇτον ἐπιτεινομένω καὶ ἀνιεμένω
μέχρι τοῦ προσήκοντος.

Καὶ γὰρ ἔοικεν, ἔφη.

Τὸν κάλλιστ' ἄρα μουσικῇ γυμναστικὴν κεραννύντα καὶ
μετριώτατα τῇ ψυχῇ προσφέροντα, τοῦτον ὀρθότατ' ἂν φαῖμεν
εἶναι τελέως μουσικώτατον καὶ εὐαρμοστώτατον, πολὺ μᾶλλον
ἢ τὸν τὰς χορδὰς ἀλλήλαις συνιστάντα.
Εἰκότως γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες.

Stephanus page 412, section a, line 9

Οὐκοῦν καὶ ἐν τῇ πόλει ἡμῖν, ὦ Γλαύκων, δεήσει τοῦ
τοιούτου τινὸς ἀεὶ ἐπιστάτου, εἰ μέλλει ἡ πολιτεία σώζεσθαι;
Δεήσει μέντοι ὡς οἶόν τέ γε μάλιστα.
Οἱ μὲν δὴ τύποι τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς οὗτοι ἂν
εἶεν. χορείας γὰρ τί ἂν τις διεξίῃ τῶν τοιούτων καὶ θήρας
τε καὶ κυνηγέσια καὶ γυμνικοὺς ἀγῶνας καὶ ἵππικούς; σχεδὸν
γάρ τι δῆλα δὴ ὅτι τούτοις ἐπόμενα δεῖ αὐτὰ εἶναι, καὶ
οὐκέτι χαλεπὰ εὐρεῖν.
Ἰσως, ἦ δ' ὅς, οὐ χαλεπά.
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο τί ἂν ἡμῖν διαιρετέον

Stephanus page 412, section b, line 9

εἶη; ἄρ' οὐκ αὐτῶν τούτων οἵτινες ἄρξουσὶ τε καὶ ἄρξονται;
Τί μήν;
Οὐκοῦν ὅτι μὲν πρεσβυτέρους τοὺς ἄρχοντας δεῖ εἶναι,
νεωτέρους δὲ τοὺς ἀρχομένους, δῆλον;
Δῆλον.
Καὶ ὅτι γε τοὺς ἀρίστους αὐτῶν;
Καὶ τοῦτο.
Οἱ δὲ γεωργῶν ἄριστοι ἄρ' οὐ γεωργικώτατοι γίνονται;
Ναί.
Νῦν δ', ἐπειδὴ φυλάκων αὐτοὺς ἀρίστους δεῖ εἶναι, ἄρ'

Stephanus page 412, section c, line 10

οὐ φυλακιωτάτους πόλεως;
Ναί.
Οὐκοῦν φρονίμους τε εἰς τοῦτο δεῖ ὑπάρχειν καὶ δυνατοὺς
καὶ ἔτι κηδεμόνας τῆς πόλεως;
Ἔστι ταῦτα.
Κήδοιτο δέ γ' ἂν τις μάλιστα τούτου ὃ τυγχάνοι φιλῶν.
Ἀνάγκη.
Καὶ μὴν τοῦτό γ' ἂν μάλιστα φιλοῖ, ᾧ συμφέρειν ἡγοῖτο
τὰ αὐτὰ καὶ ἑαυτῷ καὶ [ὅταν μάλιστα] ἐκείνου μὲν εὖ πράτ-

Stephanus page 412, section d, line 6

τοντος οἶοιτο συμβαίνειν καὶ ἑαυτῷ εὖ πράττειν, μὴ δέ,
τοῦναντίον.
Οὕτως, ἔφη.
Ἐκλεκτέον ἄρ' ἐκ τῶν ἄλλων φυλάκων τοιούτους ἄνδρας,

οἱ ἂν σκοποῦσιν ἡμῖν μάλιστα φαίνονται παρὰ πάντα τὸν βίον, ὁ μὲν ἂν τῇ πόλει ἡγήσωνται συμφέρειν, πάσῃ προθυμία ποιεῖν, ὁ δ' ἂν μή, μηδενὶ τρόπῳ πρᾶξαι ἂν ἐθέλειν.

Ἐπιτήδειοι γάρ, ἔφη.

Δοκεῖ δὴ μοι τηρητέον αὐτοὺς εἶναι ἐν ἀπάσαις ταῖς

Stephanus page 412, section e, line 6

ἡλικίαις, εἰ φυλακικοὶ εἰσι τούτου τοῦ δόγματος καὶ μήτε γοητευόμενοι μήτε βιαζόμενοι ἐκβάλλουσιν ἐπιλανθανόμενοι δόξαν τὴν τοῦ ποιεῖν δεῖν ἅ τῇ πόλει βέλτιστα.

Τίνα, ἔφη, λέγεις τὴν ἐκβολήν;

Ἐγὼ σοι, ἔφην, ἐρῶ. φαίνεται μοι δόξα ἐξιέναι ἐκ διανοίας ἢ ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως, ἐκουσίως μὲν ἢ ψευδῆς τοῦ μεταμανθάνοντος, ἀκουσίως δὲ πᾶσα ἢ ἀληθής.

Τὸ μὲν τῆς ἐκουσίου, ἔφη, μανθάνω, τὸ δὲ τῆς ἀκουσίου δέομαι μαθεῖν.

Τί δέ; οὐ καὶ σὺ ἡγῇ, ἔφην ἐγώ, τῶν μὲν ἀγαθῶν

Stephanus page 413, section a, line 5

ἀκουσίως στέρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, τῶν δὲ κακῶν ἐκουσίως; ἢ οὐ τὸ μὲν ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας κακόν, τὸ δὲ ἀληθεύειν ἀγαθόν; ἢ οὐ τὰ ὄντα δοξάζειν ἀληθεύειν δοκεῖ σοι εἶναι;

Ἀλλ', ἢ δ' ὅς, ὀρθῶς λέγεις, καὶ μοι δοκοῦσιν ἄκοντες ἀληθοῦς δόξης στερίσκεσθαι.

Οὐκοῦν κλαπέντες ἢ γοητευθέντες ἢ βιασθέντες τοῦτο πάσχουσιν;

Οὐδὲ νῦν, ἔφη, μανθάνω.

Τραγικῶς, ἦν δ' ἐγώ, κινδυνεύω λέγειν. κλαπέντας μὲν

Stephanus page 413, section b, line 5

γὰρ τοὺς μεταπεισθέντας λέγω καὶ τοὺς ἐπιλανθανομένους, ὅτι τῶν μὲν χρόνος, τῶν δὲ λόγος ἐξαιρούμενος λανθάνει· νῦν γὰρ που μανθάνεις;

Ναί.

Τοὺς τοίνυν βιασθέντας λέγω οὓς ἂν ὀδύνη τις ἢ ἀλγηδὼν μεταδοξάσαι ποιήσῃ.

Καὶ τοῦτ', ἔφη, ἔμαθον, καὶ ὀρθῶς λέγεις.

Τοὺς μὴν γοητευθέντας, ὥς ἐγῶμαι, καὶ σὺ φαίης εἶναι οἱ ἂν μεταδοξάσωσιν ἢ ὑφ' ἡδονῆς κηληθέντες ἢ ὑπὸ φόβου τι δείσαντες.

Stephanus page 413, section c, line 4

Ἦοικε γάρ, ἢ δ' ὅς, γοητεύειν πάντα ὅσα ἀπατᾷ.

Ὁ τοίνυν ἄρτι ἔλεγον, ζητητέον τίνες ἄριστοι φύλακες

τοῦ παρ' αὐτοῖς δόγματος, τοῦτο ὡς ποιητέον ὃ ἂν τῇ πόλει
ἀεὶ δοκῶσι βέλτιστον εἶναι [αὐτοῖς ποιεῖν]. τηρητέον δὴ
εὐθὺς ἐκ παίδων προθεμένοις ἔργα ἐν οἷς ἂν τις τὸ τοιοῦτον
μάλιστα ἐπιλανθάνοιτο καὶ ἐξαπατῶτο, καὶ τὸν μὲν μνή-
μονα καὶ δυσεξαπάτητον ἐγκριτέον, τὸν δὲ μὴ ἀποκριτέον.
ἦ γάρ;

Ναί.

Καὶ πόρους γε αὖ καὶ ἀλγηδόνας καὶ ἀγῶνας αὐτοῖς

Stephanus page 413, section d, line 5

θετέον, ἐν οἷς ταῦτά ταῦτα τηρητέον.

Ὅρθῳς, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τρίτου εἶδους τούτοις γοητείας
ἄμιλλαν ποιητέον, καὶ θεατέον - ὥσπερ τοὺς πῶλους ἐπὶ
τοὺς ψόφους τε καὶ θορύβους ἄγοντες σκοποῦσιν εἰ φοβεροί,
οὕτω νέους ὄντας εἰς δείματ' ἄττα κομιστέον καὶ εἰς ἡδονὰς
αὖ μεταβλητέον, βασανίζοντας πολὺ μᾶλλον ἢ χρυσὸν ἐν
πυρί - εἰ δυσγοήτευτος καὶ εὐσχήμων ἐν πᾶσι φαίνεται,
φύλαξ αὐτοῦ ὢν ἀγαθὸς καὶ μουσικῆς ἥς ἐμάνθανεν,
εὐρυθμόν τε καὶ εὐάρμοστον ἑαυτὸν ἐν πᾶσι τούτοις παρέχων,

Stephanus page 413, section e, line 5

οἷος δὴ ἂν ὢν καὶ ἑαυτῷ καὶ πόλει χρησιμώτατος εἴη. καὶ
τὸν ἀεὶ ἐν τε παισὶ καὶ νεανίσκοις καὶ ἐν ἀνδράσι βασανι-
ζόμενον καὶ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα καταστατέον ἄρχοντα
τῆς πόλεως καὶ φύλακα, καὶ τιμὰς δοτέον καὶ ζῶντι καὶ
τελευτήσαντι, τάφων τε καὶ τῶν ἄλλων μνημείων μέγιστα
γέρα λαγχάνοντα· τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον ἀποκριτέον. τοιαύτη
τις, ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ μοι, ὦ Γλαῦκων, ἢ ἐκλογή εἶναι καὶ
κατάστασις τῶν ἀρχόντων τε καὶ φυλάκων, ὥς ἐν τύπῳ,
μὴ δι' ἀκριβείας, εἰρηῆσθαι.

Καὶ ἐμοί, ἦ δ' ὅς, οὕτως πη φαίνεται.

Stephanus page 414, section b, line 1

Ἄρ' οὖν ὡς ἀληθῶς ὀρθότατον καλεῖν τούτους μὲν
φύλακας παντελεῖς τῶν τε ἔξωθεν πολεμίων τῶν τε ἐντὸς
φιλίων, ὅπως οἱ μὲν μὴ βουλήσονται, οἱ δὲ μὴ δυνή-
σονται κακοურγεῖν, τοὺς δὲ νέους, οὓς δὴ νῦν φύλακας
ἐκαλοῦμεν, ἐπικούρους τε καὶ βοηθοὺς τοῖς τῶν ἀρχόντων
δόγμασιν;

Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη.

Τίς ἂν οὖν ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ, μηχανὴ γένοιτο τῶν ψευδῶν
τῶν ἐν δέοντι γιγνομένων, ὧν δὴ νῦν ἐλέγομεν, γενναῖόν
τι ἐν ψευδομένους πείσαι μάλιστα μὲν καὶ αὐτοὺς τοὺς

Stephanus page 414, section c, line 2

ἄρχοντας, εἰ δὲ μή, τὴν ἄλλην πόλιν;

Ποῖόν τι; ἔφη.

Μηδὲν καινόν, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ Φοινικικόν τι, πρότερον
μὲν ἤδη πολλαχοῦ γεγονός, ὥς φασιν οἱ ποιηταὶ καὶ πε-
πεῖκασιν, ἐφ' ἡμῶν δὲ οὐ γεγονός οὐδ' οἶδα εἰ γεγόμενον
ἄν, πεῖσαι δὲ συχνῆς πειθοῦς.

Ὡς ἔοικας, ἔφη, ὁκνοῦντι λέγειν.

Δόξω δέ σοι, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μάλ' εἰκότως ὁκνεῖν, ἐπειδὴν
εἶπω.

Λέγ', ἔφη, καὶ μὴ φοβοῦ.

Stephanus page 414, section d, line 1

Λέγω δὴ - καίτοι οὐκ οἶδα ὅποια τόλμη ἢ ποίοις λόγοις
χρῶμενος ἐρῶ - καὶ ἐπιχειρήσω πρῶτον μὲν αὐτοὺς τοὺς
ἄρχοντας πείθειν καὶ τοὺς στρατιώτας, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν
ἄλλην πόλιν, ὥς ἄρ' ἃ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐτρέφομεν τε καὶ
ἐπαιδεύομεν, ὥσπερ ὀνείρατα ἐδόκουν ταῦτα πάντα πᾶσχειν
τε καὶ γίνεσθαι περὶ αὐτούς, ἦσαν δὲ τότε τῇ ἀληθείᾳ ὑπὸ
γῆς ἐντὸς πλαττόμενοι καὶ τρεφόμενοι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ
ὄπλα αὐτῶν καὶ ἡ ἄλλη σκευὴ δημιουργουμένη, ἐπειδὴ δὲ
παντελῶς ἐξεργασμένοι ἦσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτοὺς μήτηρ οὔσα
ἀνῆκεν, καὶ νῦν δεῖ ὥς περὶ μητρὸς καὶ τροφοῦ τῆς χώρας

Stephanus page 414, section e, line 4

ἐν ἣ εἰσι βουλευέσθαι τε καὶ ἀμύνειν αὐτούς, ἐάν τις ἐπ'
αὐτὴν ἦ, καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολιτῶν ὥς ἀδελφῶν ὄντων
καὶ γηγενῶν διανοεῖσθαι.

Οὐκ ἐτός, ἔφη, πάλαι ἡσχύνου τὸ ψεῦδος λέγειν.

Πάνυ, ἦν δ' ἐγώ, εἰκότως· ἀλλ' ὅμως ἄκουε καὶ τὸ
λοιπὸν τοῦ μύθου. ἔστὲ μὲν γὰρ δὴ πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει
ἀδελφοί, ὥς φήσομεν πρὸς αὐτοὺς μυθολογοῦντες, ἀλλ'
ὁ θεὸς πλάττων, ὅσοι μὲν ὑμῶν ἱκανοὶ ἄρχειν, χρυσὸν ἐν
τῇ γενέσει συνέμειξεν αὐτοῖς, διὸ τιμιώτατοί εἰσιν· ὅσοι
δ' ἐπίκουροι, ἄργυρον· σίδηρον δὲ καὶ χαλκὸν τοῖς τε

Stephanus page 415, section a, line 7

γεωργοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς. ἅτε οὖν συγγενεῖς
ὄντες πάντες τὸ μὲν πολὺ ὁμοίους ἂν ὑμῖν αὐτοῖς γεννῶτε,
ἔστι δ' ὅτε ἐκ χρυσοῦ γεννηθείη ἂν ἀργυροῦν καὶ ἐξ
ἀργύρου χρυσοῦν ἔκγονον καὶ τᾶλλα πάντα οὕτως ἐξ ἀλλή-
λων. τοῖς οὖν ἄρχουσι καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα παραγ-
γέλλει ὁ θεός, ὅπως μηδενὸς οὕτω φύλακες ἀγαθοὶ ἔσονται
μηδ' οὕτω σφόδρα φυλάξουσιν μηδὲν ὥς τοὺς ἐκγόνους, ὅτι
αὐτοῖς τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς παραμέμεικται, καὶ ἐάν τε
σφέτερος ἔκγονος ὑπόχαλκος ἢ ὑποσίδηρος γένηται, μηδενὶ
τρόπῳ κατελεήσουσιν, ἀλλὰ τὴν τῇ φύσει προσήκουσαν

τιμὴν ἀποδόντες ὥσουσιν εἰς δημιουργοὺς ἢ εἰς γεωργοὺς,
καὶ ἂν αὖ ἐκ τούτων τις ὑπόχρυσος ἢ ὑπάργυρος φυῇ, τιμή-
σαντες ἀνάξουσι τοὺς μὲν εἰς φυλακὴν, τοὺς δὲ εἰς ἐπι-
κουρίαν, ὡς χρησιμοῦ ὄντος τότε τὴν πόλιν διαφθαρήναι,
ὅταν αὐτὴν ὁ σιδηροῦς φύλαξ ἢ ὁ χαλκοῦς φυλάξῃ. τοῦτον
οὖν τὸν μῦθον ὅπως ἂν πεισθεῖεν, ἔχεις τινὰ μηχανήν;
Οὐδαμῶς, ἔφη, ὅπως γ' ἂν αὐτοὶ οὗτοι· ὅπως μεντὰν οἱ
τούτων ὑεῖς καὶ οἱ ἔπειτα οἱ τ' ἄλλοι ἄνθρωποι οἱ ὕστερον.
Ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, εὖ ἂν ἔχοι πρὸς τὸ μᾶλλον
αὐτοὺς τῆς πόλεως τε καὶ ἀλλήλων κήδεσθαι· σχεδὸν γάρ

τι μανθάνω ὃ λέγεις.
Καὶ τοῦτο μὲν δὴ ἔξει ὅπη ἂν αὐτὸ ἡ φήμη ἀγάγῃ·
ἡμεῖς δὲ τούτους τοὺς γηγενεῖς ὀπλίσαντες προάγωμεν
ἡγουμένων τῶν ἀρχόντων. ἐλθόντες δὲ θεασάσθων τῆς
πόλεως ὅπου κάλλιστον στρατοπεδεύσασθαι, ὅθεν τοὺς τε
ἐνδον μάλιστ' ἂν κατέχοιεν, εἴ τις μὴ ἐθέλοι τοῖς νόμοις
πεῖθεσθαι, τοὺς τε ἔξωθεν ἀπαμύνοιεν, εἰ πολέμιος ὥσπερ
λύκος ἐπὶ ποίμνην τις ἴοι· στρατοπεδευσάμενοι δέ, θύσαντες
οἷς χρή, εὐνάς ποιησάσθων. ἢ πῶς;

Οὕτως, ἔφη.
Οὐκοῦν τοιαύτας, οἷας χειμῶνός τε στέγειν καὶ θέρους
ἱκανὰς εἶναι;
Πῶς γὰρ οὐχί; οἰκήσεις γάρ, ἔφη, δοκεῖς μοι λέγειν.
Ναί, ἦν δ' ἐγώ, στρατιωτικὰς γε, ἀλλ' οὐ χρηματιστικὰς.
Πῶς, ἔφη, αὖ τοῦτο λέγεις διαφέρειν ἐκείνου;
Ἐγώ σοι, ἦν δ' ἐγώ, πειράσομαι εἰπεῖν. δεινότατον
γάρ που πάντων καὶ αἰσχιστον ποιμέσι τοιούτους γε καὶ
οὕτω τρέφειν κύνας ἐπικούρους ποιμνίων, ὥστε ὑπὸ ἀκο-
λασίας ἢ λιμοῦ ἢ τινος ἄλλου κακοῦ ἔθους αὐτοὺς τοὺς

κύνας ἐπιχειρῆσαι τοῖς προβάτοις κακουργεῖν καὶ ἀντὶ
κυνῶν λύκοις ὁμοιωθῆναι.
Δεινόν, ἦ δ' ὅς· πῶς δ' οὐ;
Οὐκοῦν φυλακτέον παντὶ τρόπῳ μὴ τοιοῦτον ἡμῖν οἱ ἐπίκου-
ροι ποιήσωσι πρὸς τοὺς πολίτας, ἐπειδὴ αὐτῶν κρείττους εἰσίν,
ἀντὶ συμμάχων εὐμενῶν δεσπόταις ἀγρίοις ἀφομοιωθῶσιν;
Φυλακτέον, ἔφη.
Οὐκοῦν τὴν μεγίστην τῆς εὐλαβείας παρεσκευασμένοι ἂν

εἶεν, εἰ τῷ ὄντι καλῶς πεπαιδευμένοι εἰσίν;
Ἀλλὰ μὴν εἰσίν γ', ἔφη.

Stephanus page 416, section b, line 8

Καὶ ἐγὼ εἶπον· Τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον δισχυρίζεσθαι,
ὦ φίλε Γλαύκων· ὁ μέντοι ἄρτι ἐλέγομεν, ἄξιον, ὅτι δεῖ
αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας, ἥτις ποτέ ἐστιν, εἰ μέλ-
λουσι τὸ μέγιστον ἔχειν πρὸς τὸ ἡμεροὶ εἶναι αὐτοῖς τε καὶ
τοῖς φυλαττομένοις ὑπ' αὐτῶν.

Καὶ ὀρθῶς γε, ἦ δ' ὅς.

Πρὸς τοίνυν τῇ παιδείᾳ ταύτῃ φαίη ἂν τις νοῦν ἔχων δεῖν
καὶ τὰς οἰκίσεις καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν τοιαύτην αὐτοῖς παρε-
σκευάσθαι, ἥτις μήτε τοῦ φύλακας ὡς ἀρίστους εἶναι παύσει
αὐτούς, κακουργεῖν τε μὴ ἐπαρεῖ περὶ τοὺς ἄλλους πολίτας.

Stephanus page 416, section d, line 2

Καὶ ἀληθῶς γε φήσει.

Ὅρα δὴ, εἶπον ἐγώ, εἰ τοῖόνδε τινὰ τρόπον δεῖ αὐτοὺς
ζῆν τε καὶ οἰκεῖν, εἰ μέλλουσι τοιοῦτοι ἔσεσθαι· πρῶτον
μὲν οὐσίαν κεκτημένον μηδεμίαν μηδένα ἰδίαν, ἂν μὴ πᾶσα
ἀνάγκη· ἔπειτα οἰκησιν καὶ ταμιεῖον μηδενὶ εἶναι μηδὲν
τοιοῦτον, εἰς ὃ οὐ πᾶς ὁ βουλόμενος εἴσεισι· τὰ δ' ἐπιτήδεια,
ὅσων δέονται ἄνδρες ἀθληταὶ πολέμου σώφρονές τε καὶ
ἀνδρεῖοι, ταξασμένους παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν δέχεσθαι
μισθὸν τῆς φυλακῆς τοσοῦτον ὅσον μήτε περιεῖναι αὐτοῖς
εἰς τὸν ἐνιαυτὸν μήτε ἐνδεῖν· φοιτῶντας δὲ εἰς συσσίτια

Stephanus page 416, section e, line 4

ὥσπερ ἐστρατοπεδευμένους κοινῇ ζῆν· χρυσίον δὲ καὶ
ἀργύριον εἰπεῖν αὐτοῖς ὅτι θεῖον παρὰ θεῶν ἀεὶ ἐν τῇ ψυχῇ
ἔχουσι καὶ οὐδὲν προσδέονται τοῦ ἀνθρωπείου, οὐδὲ ὅσια
τὴν ἐκείνου κτήσιν τῇ τοῦ θνητοῦ χρυσοῦ κτήσει συμμει-
γνύντας μιαίνειν, διότι πολλὰ καὶ ἀνόσια περὶ τὸ τῶν
πολλῶν νόμισμα γέγονεν, τὸ παρ' ἐκείνοις δὲ ἀκήρατον·
ἀλλὰ μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει μεταχειρίζεσθαι καὶ
ἄπτεσθαι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου οὐ θέμις, οὐδ' ὑπὸ τὸν αὐτὸν
ὄροφον ἵεναι οὐδὲ περιάψασθαι οὐδὲ πίνειν ἐξ ἀργύρου ἢ
χρυσοῦ. καὶ οὕτω μὲν σῶζοιντό τ' ἂν καὶ σῶζοιεν τὴν

Stephanus page 417, section a, line 6

πόλιν· ὅποτε δ' αὐτοὶ γῆν τε ἰδίαν καὶ οἰκίας καὶ νομίσματα
κτῆσονται, οἰκονόμοι μὲν καὶ γεωργοὶ ἀντὶ φυλάκων ἔσονται,
δεσπότης δ' ἐχθροὶ ἀντὶ συμμάχων τῶν ἄλλων πολιτῶν
γενήσονται, μισοῦντες δὲ δὴ καὶ μισούμενοι καὶ ἐπιβουλεύ-
οντες καὶ ἐπιβουλεύόμενοι διάξουσι πάντα τὸν βίον, πολὺ
πλείω καὶ μᾶλλον δεδιότες τοὺς ἑνδον ἢ τοὺς ἔξωθεν πολε-

μίους, θέοντες ἤδη τότε ἐγγύτατα ὀλέθρου αὐτοῖ τε καὶ ἡ ἄλλη πόλις. τούτων οὖν πάντων ἕνεκα, ἣν δ' ἐγώ, φῶμεν οὕτω δεῖν κατεσκευάσθαι τοὺς φύλακας οἰκῆσεώς τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ταῦτα νομοθετήσωμεν, ἢ μή;

Stephanus page 417, section b, line 9

Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς ὁ Γλαῦκων.

Καὶ ὁ Ἀδεϊμαντος ὑπολαβὼν, Τί οὖν, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, ἀπολογίῃ, ἐάν τις σε φῇ μὴ πάνυ τι εὐδαίμονας ποιεῖν τούτους τοὺς ἄνδρας, καὶ ταῦτα δι' ἑαυτούς, ὧν ἔστι μὲν ἡ πόλις τῇ ἀληθείᾳ, οἱ δὲ μηδὲν ἀπολαύουσιν ἀγαθὸν τῆς πόλεως, οἷον ἄλλοι ἀγροῦς τε κεκτημένοι καὶ οἰκίας οἰκοδομούμενοι καλὰς καὶ μεγάλας, καὶ ταύταις πρέπουσαν κατασκευὴν κτῶμενοι, καὶ θυσίας θεοῖς ἰδίας θύοντες, καὶ ξενοδοκοῦντες, καὶ δὴ καὶ ἅ νυνδὴ σὺ ἔλεγες, χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον κεκτημένοι καὶ πάντα ὅσα νομίζεται τοῖς μέλλουσιν μακαρίοις

Stephanus page 419, section a, line 10

εἶναι; ἀλλ' ἀτεχνῶς, φαίη ἄν, ὥσπερ ἐπίκουροι μισθωτοὶ ἐν τῇ πόλει φαίνονται καθῆσθαι οὐδὲν ἄλλο ἢ φρουροῦντες.

Ναί, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταῦτά γε ἐπισίτιοι καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις λαμβάνοντες ὥσπερ οἱ ἄλλοι, ὥστε οὐδ' ἂν ἀποδημῆσαι βούλωνται ἰδίᾳ, ἐξέσται αὐτοῖς, οὐδ' ἐταίραις διδόναι, οὐδ' ἀναλίσκειν ἂν ποι βούλωνται ἄλλοσε, οἷα δὴ οἱ εὐδαίμονες δοκοῦντες εἶναι ἀναλίσκουσι. ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα συχνὰ τῆς κατηγορίας ἀπολείπεις.

Ἀλλ', ἦ δ' ὅς, ἔστω καὶ ταῦτα κατηγορημένα.

Τί οὖν δὴ ἀπολογησόμεθα, φῆς;

Stephanus page 420, section b, line 2

Ναί.

Τὸν αὐτὸν οἶμον, ἦν δ' ἐγώ, πορευόμενοι εὐρήσομεν, ὥς ἐγῶμαι, ἃ λεκτέα. ἐροῦμεν γὰρ ὅτι θαυμαστὸν μὲν ἂν οὐδὲν εἴη εἰ καὶ οὗτοι οὕτως εὐδαιμονέστατοί εἰσιν, οὐ μὴν πρὸς τοῦτο βλέποντες τὴν πόλιν οἰκίζομεν, ὅπως ἔν τι ἡμῖν ἔθνος ἔσται διαφερόντως εὐδαιμον, ἀλλ' ὅπως ὅτι μάλιστα ὅλη ἡ πόλις. ὥρθημεν γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ μάλιστα ἂν εὐρεῖν δικαιοσύνην καὶ αὖ ἐν τῇ κάκιστα οἰκουμένη ἀδικίαν, κατιδόντες δὲ κρίναι ἂν ὁ πάλαι ζητοῦμεν. νῦν μὲν οὖν, ὥς οἰόμεθα, τὴν εὐδαίμονα πλάττομεν οὐκ ἀπο-

Stephanus page 420, section c, line 3

λαβόντες ὀλίγους ἐν αὐτῇ τοιούτους τινὰς τιθέντες, ἀλλ' ὅλην· αὐτίκα δὲ τὴν ἐναντίαν σκεψόμεθα. ὥσπερ οὖν ἂν εἰ ἡμᾶς ἀνδριάντα γράφοντας προσελθὼν τις ἔψεγε λέγων ὅτι οὐ τοῖς καλλίστοις τοῦ ζώου τὰ κάλλιστα φάρ-

μακα προστίθεμεν - οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κάλλιστον ὄν οὐκ
ὀστρεῖω ἐναληλιμμένοι εἶεν ἀλλὰ μέλανι - μετρίως ἂν ἐδο-
κοῦμεν πρὸς αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι λέγοντες· “ὦ θαυμάσιε,
μὴ οἶου δεῖν ἡμᾶς οὕτω καλοὺς ὀφθαλμοὺς γράφειν, ὥστε
μηδὲ ὀφθαλμοὺς φαίνεσθαι, μηδ' αὖ τᾶλλα μέρη, ἀλλ'
ἄθρει εἰ τὰ προσήκοντα ἐκάστοις ἀποδιδόντες τὸ ὅλον

Stephanus page 420, section d, line 5

καλὸν ποιοῦμεν· καὶ δὴ καὶ νῦν μὴ ἀνάγκαζε ἡμᾶς τοιαύτην
εὐδαιμονίαν τοῖς φύλαξι προσάπτειν, ἢ ἐκείνους πᾶν μᾶλλον
ἀπεργάσεται ἢ φύλακας. ἐπιστάμεθα γὰρ καὶ τοὺς γεωρ-
γοὺς ξυστίδας ἀμφιέσαντες καὶ χρυσὸν περιθέντες πρὸς
ἡδονὴν ἐργάζεσθαι κελεύειν τὴν γῆν, καὶ τοὺς κεραμέας
κατακλίναντες ἐπὶ δεξιὰ πρὸς τὸ πῦρ διαπίνοντάς τε καὶ
εὐωχομένους, τὸν τροχὸν παραθεμένους, ὅσον ἂν ἐπιθυμῶσι
κεραμεύειν, καὶ τοὺς ἄλλους πάντας τοιούτῳ τρόπῳ μακαρίους
ποιεῖν, ἵνα δὴ ὅλη ἡ πόλις εὐδαιμονῇ. ἀλλ' ἡμᾶς μὴ οὕτω
νουθέτει· ὥς, ἂν σοι πειθώμεθα, οὔτε ὁ γεωργὸς γεωργὸς

Stephanus page 421, section a, line 1

ἔσται οὔτε ὁ κεραμεὺς κεραμεὺς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὐδὲν
ἔχων σχῆμα ἐξ ὧν πόλις γίγνεται. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων
ἐλάττων λόγος· νευρορράφοι γὰρ φαῦλοι γενόμενοι καὶ
διαφθαρέντες καὶ προσποιησάμενοι εἶναι μὴ ὄντες πόλει
οὐδὲν δεινόν, φύλακες δὲ νόμων τε καὶ πόλεως μὴ ὄντες
ἀλλὰ δοκοῦντες ὁρᾷς δὴ ὅτι πᾶσαν ἄρδην πόλιν ἀπολλύουσιν,
καὶ αὖ τοῦ εὖ οἰκεῖν καὶ εὐδαιμονεῖν μόνοι τὸν καιρὸν
ἔχουσιν.” εἰ μὲν οὖν ἡμεῖς μὲν φύλακας ὥς ἀληθῶς
ποιοῦμεν ἥκιστα κακούργους τῆς πόλεως, ὁ δ' ἐκεῖνο λέγων
γεωργοὺς τινας καὶ ὥσπερ ἐν πανηγύρει ἀλλ' οὐκ ἐν πόλει

Stephanus page 421, section b, line 3

ἐστιάτορας εὐδαίμονας, ἄλλο ἂν τι ἢ πόλιν λέγοι. σκεπτέον
οὖν πότερον πρὸς τοῦτο βλέποντες τοὺς φύλακας καθι-

στῶμεν, ὅπως ὅτι πλείστη αὐτοῖς εὐδαιμονία ἐγγενήσεται,
ἢ τοῦτο μὲν εἰς τὴν πόλιν ὅλην βλέποντας θεατέον εἰ
ἐκείνη ἐγγίγνεται, τοὺς δ' ἐπικούρους τούτους καὶ τοὺς
φύλακας ἐκεῖνο ἀναγκαστέον ποιεῖν καὶ πειστέον, ὅπως ὅτι
ἄριστοι δημιουργοὶ τοῦ ἑαυτῶν ἔργου ἔσονται, καὶ τοὺς
ἄλλους ἅπαντας ὡσαύτως, καὶ οὕτω συμπάσης τῆς πόλεως
αὐξανομένης καὶ καλῶς οἰκισομένης ἐατέον ὅπως ἐκάστοις

Stephanus page 421, section c, line 5

τοῖς ἔθνεσιν ἢ φύσις ἀποδίδωσι τοῦ μεταλαμβάνειν εὐδαι-
μονίας.

Ἀλλ', ἡ δ' ὅς, καλῶς μοι δοκεῖς λέγειν.
Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ τούτου ἀδελφὸν δόξω σοι
μετρίως λέγειν;
Τί μάλιστα;
Τοὺς ἄλλους αὖ δημιουργοὺς σκόπει εἰ τάδε διαφθείρει,
ὥστε καὶ κακοὺς γίγνεσθαι.
Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα;
Πλοῦτος, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πενία.

Stephanus page 421, section d, line 5

Πῶς δὴ;
Ὡδε. πλουτήσας χυτρεὺς δοκεῖ σοι ἔτ' ἐθελήσειν ἐπι-
μελεῖσθαι τῆς τέχνης;
Οὐδαμῶς, ἔφη.
Ἄργος δὲ καὶ ἀμελὴς γενήσεται μᾶλλον αὐτὸς αὐτοῦ;
Πολύ γε.
Οὐκοῦν κακίων χυτρεὺς γίγνεται;
Καὶ τοῦτο, ἔφη, πολὺ.
Καὶ μὴν καὶ ὄργανά γε μὴ ἔχων παρέχεσθαι ὑπὸ πενίας
ἢ τι ἄλλο τῶν εἰς τὴν τέχνην τά τε ἔργα πονηρότερα

Stephanus page 421, section e, line 1

ἐργάζεται καὶ τοὺς ὑεῖς ἢ ἄλλους οὓς ἂν διδάσκη χείρους
δημιουργοὺς διδάξεται.
Πῶς δ' οὖ;
Ὑπ' ἀμφοτέρων δὴ, πενίας τε καὶ πλούτου, χεῖρῳ μὲν
τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα, χείρους δὲ αὐτοί.
Φαίνεται.
Ἔτερα δὴ, ὥς ἔοικε, τοῖς φύλαξιν ἠύρηκαμεν, ἃ παντὶ τρόπῳ
φυλακτέον ὅπως μήποτε αὐτοὺς λήσει εἰς τὴν πόλιν παραδύναται.
Τὰ ποῖα ταῦτα;
Πλοῦτός τε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πενία· ὥς τοῦ μὲν τρυφήν

Stephanus page 422, section a, line 2

καὶ ἀργίαν καὶ νεωτερισμὸν ἐμποιοῦντος, τῆς δὲ ἀνελευ-
θερίαν καὶ κακοεργίαν πρὸς τῷ νεωτερισμῷ.
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. τόδε μέντοι, ὦ Σώκρατες, σκόπει,
πῶς ἡμῖν ἡ πόλις οἷα τ' ἔσται πολεμεῖν, ἐπειδὰν χρήματα
μὴ κεκτημένη ἦ, ἄλλως τε καὶ πρὸς μεγάλην τε καὶ
πλουσίαν ἀναγκασθῇ πολεμεῖν.
Δῆλον, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι πρὸς μὲν μίαν χαλεπώτερον,
πρὸς δὲ δύο τοιαύτας ῥᾶν.
Πῶς εἶπες; ἡ δ' ὅς.
Πρῶτον μὲν που, εἶπον, ἐὰν δέη μάχεσθαι, ἄρα οὐ

Stephanus page 422, section b, line 4

πλουσίοις ἀνδράσι μαχοῦνται αὐτοὶ ὄντες πολέμου ἀθληταί;

Ναὶ τοῦτό γε, ἔφη.

Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἀδείμαντε; εἰς πύκτης ὡς οἶόν
τε κάλλιστα ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένος δυοῖν μὴ πύκταιν,
πλουσίοιν δὲ καὶ πίονοι, οὐκ ἂν δοκεῖ σοι ῥαδίως μάχεσθαι;
Οὐκ ἂν ἴσως, ἔφη, ἅμα γε.

Οὐδ' εἰ ἐξείη, ἦν δ' ἐγώ, ὑποφεύγοντι τὸν πρότερον ἀεὶ
προσφερόμενον ἀναστρέφοντα κρούειν, καὶ τοῦτο ποιοῖ πολ-
λάκις ἐν ἡλίῳ τε καὶ πνίγει; ἄρα γε οὐ καὶ πλείους
χειρώσαιτ' ἂν τοιούτους ὁ τοιοῦτος;

Stephanus page 422, section c, line 4

Ἀμέλει, ἔφη, οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστόν.

Ἀλλ' οὐκ οἶει πυκτικῆς πλέον μετέχειν τοὺς πλουσίους
ἐπιστήμη τε καὶ ἐμπειρία ἢ πολεμικῆς;

Ἐγώ, ἔφη.

Ῥαδίως ἄρα ἡμῖν οἱ ἀθληταὶ ἐκ τῶν εἰκότων διπλασίοις
τε καὶ τριπλασίοις αὐτῶν μαχοῦνται.

Συγχωρήσομαι σοι, ἔφη· δοκεῖς γάρ μοι ὀρθῶς λέγειν.

Τί δ' ἂν πρεσβείαν πέμψαντες εἰς τὴν ἑτέραν πόλιν
τάληθ' εἴπωσιν, ὅτι “Ἡμεῖς μὲν οὐδὲν χρυσίῳ οὐδ'
ἀργυρίῳ χρώμεθα, οὐδ' ἡμῖν θέμις, ὑμῖν δέ· συμπολεμή-

Stephanus page 422, section d, line 4

σαντες οὖν μεθ' ἡμῶν ἔχετε τὰ τῶν ἑτέρων;” οἶει τινὰς
ἀκούσαντας ταῦτα αἰρήσεσθαι κυσὶ πολεμεῖν στερεοῖς τε
καὶ ἰσχυοῖς μᾶλλον ἢ μετὰ κυνῶν προβάτοις πίσσι τε καὶ
ἀπαλοῖς;

Οὐ μοι δοκεῖ. ἀλλ' ἐὰν εἰς μίαν, ἔφη, πόλιν συν-
αθροισθῇ τὰ τῶν ἄλλων χρήματα, ὅρα μὴ κίνδυνον φέρη
τῇ μὴ πλουτούσῃ.

Εὐδαίμων εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οἶει ἄξιον εἶναι ἄλλην τινὰ
προσειπεῖν πόλιν ἢ τὴν τοιαύτην οἴαν ἡμεῖς κατεσκευά-
ζομεν.

Stephanus page 422, section e, line 6

Ἀλλὰ τί μὴν; ἔφη.

Μειζόνως, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ προσαγορεύειν τὰς ἄλλας·
ἐκάστη γὰρ αὐτῶν πόλεις εἰσὶ πάμπολλαι ἀλλ' οὐ πόλεις,
τὸ τῶν παιζόντων. δύο μὲν, κἂν ὅτιοῦν ἦ, πολεμία ἀλλή-
λαις, ἢ μὲν πενήτων, ἢ δὲ πλουσίων· τούτων δ' ἐν ἑκατέρῃ
πάνυ πολλάι, αἷς ἐὰν μὲν ὡς μιᾷ προσφέρῃ, παντὸς ἂν
ἀμάρτοις, ἐὰν δὲ ὡς πολλαῖς, διδοὺς τὰ τῶν ἑτέρων τοῖς
ἑτέροις χρήματά τε καὶ δυνάμεις ἢ καὶ αὐτούς, συμμάχοις
μὲν ἀεὶ πολλοῖς χρήσῃ, πολεμίοις δ' ὀλίγοις. καὶ ἕως ἂν
ἡ πόλις σοι οἰκῇ σωφρόνως ὡς ἄρτι ἐτάχθη, μεγίστη ἔσται,

οὐ τῷ εὐδοκιμεῖν λέγω, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς μεγίστη, καὶ ἐὰν μόνον ἡ χιλίων τῶν προπολεμούντων· οὕτω γὰρ μεγάλην πόλιν μίαν οὐ ῥαδίως οὔτε ἐν Ἑλλήσιν οὔτε ἐν βαρβάροις εὐρήσεις, δοκούσας δὲ πολλὰς καὶ πολλαπλασίας τῆς τηλικαύτης. ἡ ἄλλως οἶει;

Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτος ἂν εἴη καὶ κάλλιστος ὅρος τοῖς ἡμετέροις ἄρχουσιν, ὅσῃν δεῖ τὸ μέγεθος τὴν πόλιν ποιεῖσθαι καὶ ἡλικίῃ οὔσῃ ὅσῃν χώραν ἀφορισαμένους τὴν ἄλλην χαίρειν ἐᾶν.

Τίς, ἔφη, ὅρος;

Οἶμαι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τόνδε· μέχρι οὗ ἂν ἐθέλῃ αὐξομένη εἶναι μία, μέχρι τούτου αὔξειν, πέρα δὲ μή.

Καὶ καλῶς γ', ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ τοῦτο αὖ ἄλλο πρόσταγμα τοῖς φύλαξι προστάξομεν, φυλάττειν παντὶ τρόπῳ ὅπως μήτε σμικρὰ ἢ πόλις ἔσται μήτε μεγάλη δοκοῦσα, ἀλλὰ τις ἱκανὴ καὶ μία.

Καὶ φαῦλόν γ', ἔφη, ἴσως αὐτοῖς προστάξομεν.

Καὶ τούτου γε, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι φαυλότερον τόδε, οὗ καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ἐπεμνήσθημεν λέγοντες ὡς δέοι, ἐάντε τῶν

φυλάκων τις φαῦλος ἔκγονος γένηται, εἰς τοὺς ἄλλους αὐτὸν ἀποπέμπεσθαι, ἐάντ' ἐκ τῶν ἄλλων σπουδαῖος, εἰς τοὺς φύλακας. τοῦτο δ' ἐβούλετο δηλοῦν ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας, πρὸς ὃ τις πέφυκεν, πρὸς τοῦτο ἕνα πρὸς ἕνα ἕκαστον ἔργον δεῖ κομίζειν, ὅπως ἂν ἐν τῷ αὐτοῦ ἐπιτηδεύων ἕκαστος μὴ πολλοὶ ἄλλ' εἰς γίγνηται, καὶ οὕτω δὴ σύμπασα ἢ πόλις μία φύηται ἀλλὰ μὴ πολλαί.

Ἦστί γάρ, ἔφη, τοῦτο ἐκείνου σμικρότερον.

Οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἀγαθὲ Ἀδείμαντε, ὡς δόξειεν ἂν τις, ταῦτα πολλὰ καὶ μεγάλα αὐτοῖς προστάττομεν ἀλλὰ

πάντα φαῦλα, ἐὰν τὸ λεγόμενον ἐν μέγα φυλάττωσι, μᾶλλον δ' ἀντὶ μεγάλου ἱκανόν.

Τί τοῦτο; ἔφη.

Τὴν παιδείαν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τροφήν· ἐὰν γὰρ εὖ παιδευόμενοι μέτριοι ἄνδρες γίγνωνται, πάντα ταῦτα ῥαδίως διόψονται, καὶ ἄλλα γε ὅσα νῦν ἡμεῖς παραλείπομεν, τήν τε τῶν γυναικῶν κτῆσιν καὶ γάμων καὶ παιδοποιίας, ὅτι δεῖ ταῦτα κατὰ τὴν παροιμίαν πάντα ὅτι μάλιστα κοινὰ τὰ φίλων ποιεῖσθαι.

Ὅρθότατα γάρ, ἔφη, γίγνοιτ' ἄν.

Stephanus page 424, section a, line 4

Καὶ μὴν, εἶπον, πολιτεία ἐάνπερ ἅπαξ ὁρμήσῃ εὖ,
ἔρχεται ὥσπερ κύκλος αὐξανομένη· τροφή γὰρ καὶ παί-
δευσις χρηστὴ σωζομένη φύσεις ἀγαθὰς ἐμποιεῖ, καὶ αὖ
φύσεις χρησταὶ τοιαύτης παιδείας ἀντιλαμβάνόμεναι ἔτι
βελτίους τῶν προτέρων φύονται, εἰς τε τᾶλλα καὶ εἰς τὸ
γεννᾶν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις.

Εἰκός γ', ἔφη.

Ὡς τοίνυν διὰ βραχέων εἰπεῖν, τούτου ἀνθεκτέον τοῖς
ἐπιμεληταῖς τῆς πόλεως, ὅπως ἂν αὐτοὺς μὴ λάθῃ διαφθαρὲν
ἀλλὰ παρὰ πάντα αὐτὸ φυλάττωσι, τὸ μὴ νεωτερίζειν περὶ

Stephanus page 424, section b, line 6

γυμναστικὴν τε καὶ μουσικὴν παρὰ τὴν τάξιν, ἀλλ' ὥς
οἶόν τε μάλιστα φυλάττειν, φοβουμένους ὅταν τις λέγῃ
ὥς <τὴν>

ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπιφρονέουσ' ἄνθρωποι,
ἥτις ἀειδόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται,

μὴ πολλάκις τὸν ποιητὴν τις οἶηται λέγειν οὐκ ἄσματα νέα
ἀλλὰ τρόπον ᾧδης νέον, καὶ τοῦτο ἐπαινῇ. δεῖ δ' οὐτ'
ἐπαινεῖν τὸ τοιοῦτον οὔτε ὑπολαμβάνειν. εἶδος γὰρ καινὸν

Stephanus page 424, section c, line 4

μουσικῆς μεταβάλλειν εὐλαβητέον ὥς ἐν ὅλῳ κινδυνεύοντα·
οὐδαμοῦ γὰρ κινεῦνται μουσικῆς τρόποι ἄνευ πολιτικῶν

νόμων τῶν μεγίστων, ὥς φησί τε Δάμων καὶ ἐγὼ πείθομαι.

Καὶ ἐμὲ τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, θές τῶν πεπεισμένων.

Τὸ δὲ φυλακτήριον, ἦν δ' ἐγώ, ὥς ἔοικεν, ἐνταῦθα πού
οἰκοδομητέον τοῖς φύλαξιν, ἐν μουσικῇ.

Ἡ γοῦν παρανομία, ἔφη, ῥαδίως αὕτη λανθάνει παρα-
δυομένη.

Ναί, ἔφην, ὥς ἐν παιδιᾷ γε μέρει καὶ ὥς κακὸν οὐδὲν

Stephanus page 424, section d, line 6

ἐργαζομένη.

Οὐδὲ γὰρ ἐργάζεται, ἔφη, ἄλλο γε ἢ κατὰ σμικρὸν
εἰσοικισαμένη ἡρέμα ὑπορρεῖ πρὸς τὰ ἥθη τε καὶ τὰ ἐπιτη-
δεύματα· ἐκ δὲ τούτων εἰς τὰ πρὸς ἀλλήλους συμβόλαια
μείζων ἐκβαίνει, ἐκ δὲ δὴ τῶν συμβολαίων ἔρχεται ἐπὶ
τοὺς νόμους καὶ πολιτείας σὺν πολλῇ, ᾧ Σώκρατες, ἀσελγεία,
ἕως ἂν τελευτῶσα πάντα ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀνατρέψῃ.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· οὕτω τοῦτ' ἔχει;
Δοκεῖ μοι, ἔφη.
Οὐκοῦν, ὃ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, τοῖς ἡμετέροις παισὶν

Stephanus page 424, section e, line 6

ἐννομωτέρου εὐθύς παιδιᾶς μεθεκτέον, ὡς παρανόμου γιγνο-
μένης αὐτῆς καὶ παίδων τοιούτων ἐννόμους τε καὶ σπουδαίους
ἐξ αὐτῶν ἀνδρας αὐξάνεσθαι ἀδύνατον ὄν;
Πῶς δ' οὐχί; ἔφη.
Ὅταν δὴ ἄρα καλῶς ἀρξάμενοι παῖδες παίζουσιν εὐνομίαν
διὰ τῆς μουσικῆς εἰσδέξωνται, πάλιν τὸνναντίον ἢ 'κείνοις
εἰς πάντα συνέπεταί τε καὶ αὖξει, ἐπανορθοῦσα εἴ τι καὶ
πρότερον τῆς πόλεως ἔκειτο.
Ἀληθῆ μέντοι, ἔφη.
Καὶ τὰ σμικρὰ ἄρα, εἶπον, δοκοῦντα εἶναι νόμιμα

Stephanus page 425, section a, line 9

ἐξευρίσκουσιν οὗτοι, ἃ οἱ πρότερον ἀπώλλυσαν πάντα.
<Τὰ> ποῖα;
Τὰ τοιάδε· σιγὰς τε τῶν νεωτέρων παρὰ πρεσβυτέροις
ἃς πρέπει, καὶ κατακλίσεις καὶ ὑπαναστάσεις καὶ γονέων
θεραπείας, καὶ κουράς γε καὶ ἀμπεχόνας καὶ ὑποδέσεις καὶ
ὅλον τὸν τοῦ σώματος σχηματισμὸν καὶ τᾶλλα ὅσα τοιαῦτα.
ἦ οὐκ οἶει;
Ἔγωγε.
Νομοθετεῖν δ' αὐτὰ οἶμαι εὐηθες· οὔτε γάρ που γίγνεται
οὐτ' ἂν μείνειεν λόγῳ τε καὶ γράμμασιν νομοθετηθέντα.

Stephanus page 425, section b, line 9

Πῶς γάρ;
Κινδυνεύει γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἀδείμαντε, ἐκ τῆς παι-
δείας ὅποι ἂν τις ὀρμήσῃ, τοιαῦτα καὶ τὰ ἐπόμενα εἶναι.
ἦ οὐκ ἀεὶ τὸ ὅμοιον ὄν ὅμοιον παρακαλεῖ;
Τί μήν;
Καὶ τελευτῶν δὴ οἶμαι φαῖμεν ἂν εἰς ἓν τι τέλος καὶ
νεανικὸν ἀποβαίνειν αὐτὸ ἢ ἀγαθὸν ἢ καὶ τὸνναντίον.
Τί γὰρ οὐκ; ἦ δ' ὅς.
Ἐγὼ μὲν τοίνυν, εἶπον, διὰ ταῦτα οὐκ ἂν ἔτι τὰ τοιαῦτα
ἐπιχειρήσαιμι νομοθετεῖν.

Stephanus page 425, section c, line 9

Εἰκότως γ', ἔφη.
Τί δέ, ὦ πρὸς θεῶν, ἔφην, τάδε τὰ ἀγοραῖα, συμβολαίων
τε πέρι κατ' ἀγορὰν ἕκαστοι ἃ πρὸς ἀλλήλους συμβάλ-
λουσιν, εἰ δὲ βούλει, καὶ χειροτεχνικῶν περὶ συμβολαίων
καὶ λοιδοριῶν καὶ αἰκίας καὶ δικῶν λήξεως καὶ δικαστῶν

καταστάσεως, καὶ εἴ που τελῶν τινες ἢ πράξεις ἢ θέσεις
ἀναγκαῖοι εἰσιν ἢ κατ' ἀγορὰς ἢ λιμένας, ἢ καὶ τὸ παράπαν
ἀγορανομικὰ ἅττα ἢ ἀστυνομικὰ ἢ ἐλλιμενικὰ ἢ ὅσα ἄλλα
τοιαῦτα, τούτων τολμήσομέν τι νομοθετεῖν;
Ἀλλ' οὐκ ἄξιον, ἔφη, ἀνδράσι καλοῖς κἀγαθοῖς ἐπιτάττειν·

Stephanus page 425, section e, line 1

τὰ πολλὰ γὰρ αὐτῶν, ὅσα δεῖ νομοθετήσασθαι, ῥαδίως που
εὐρήσουσιν.

Ναί, ὦ φίλε, εἶπον, ἐάν γε θεὸς αὐτοῖς διδῶ σωτηρίαν
τῶν νόμων ὧν ἔμπροσθεν διήλθομεν.

Εἰ δὲ μή γε, ἢ δ' ὅς, πολλὰ τοιαῦτα τιθέμενοι ἀεὶ καὶ
ἐπανορθούμενοι τὸν βίον διατελοῦσιν, οἴόμενοι ἐπιλήψεσθαι
τοῦ βελτίστου.

Λέγεις, ἔφην ἐγώ, βιώσεσθαι τοὺς τοιούτους ὥσπερ τοὺς
κάμνοντάς τε καὶ οὐκ ἐθέλοντας ὑπὸ ἀκολασίας ἐκβῆναι
πονηρᾶς διαίτης.

Stephanus page 425, section e, line 11

Πάνυ μὲν οὖν.

Καὶ μὴν οὗτοί γε χαριέντως διατελοῦσιν· ἰατρευόμενοι
γὰρ οὐδὲν περαίνουσιν, πλήν γε ποικιλώτερα καὶ μείζω
ποιοῦσι τὰ νοσήματα, καὶ ἀεὶ ἐλπίζοντες, ἐάν τις φάρμακον
συμβουλεύσῃ, ὑπὸ τούτου ἔσεσθαι ὑγιεῖς.

Πάνυ γάρ, ἔφη, τῶν οὕτω καμνόντων τὰ τοιαῦτα πάθη.

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· τόδε αὐτῶν οὐ χαρίεν, τὸ πάντων
ἔχθιστον ἡγεῖσθαι τὸν τάληθ' ἔχοντα, ὅτι πρὶν ἂν μεθύων
καὶ ἐμπιπλάμενος καὶ ἀφροδισιάζων καὶ ἀργῶν παύσῃται,
οὔτε φάρμακα οὔτε καύσεις οὔτε τομαὶ οὐδ' αὖ ἐπωδαὶ αὐτὸν

Stephanus page 426, section b, line 2

οὐδὲ περίαπτα οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν ὀνήσει;

Οὐ πάνυ χαρίεν, ἔφη· τὸ γὰρ τῷ εὖ λέγοντι χαλεπαίνειν
οὐκ ἔχει χάριν.

Οὐκ ἐπαινέτης εἶ, ἔφην ἐγώ, ὥς ἔοικας, τῶν τοιούτων
ἀνδρῶν.

Οὐ μέντοι μὰ Δία.

Οὐδ' ἂν ἡ πόλις ἄρα, ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ὅλη τοιοῦτον
ποιῇ, οὐκ ἐπαινέσῃ. ἢ οὐ φαίνονται σοὶ ταῦτόν ἐργάζεσθαι
τούτοις τῶν πόλεων ὅσαι κακῶς πολιτευόμεναι προαγορεύ-
ουσι τοῖς πολίταις τὴν μὲν κατάστασιν τῆς πόλεως ὅλην

Stephanus page 426, section c, line 2

μὴ κινεῖν, ὥς ἀποθανομένους, ὅς ἂν τοῦτο δρᾷ· ὅς δ' ἂν
σφᾶς οὕτω πολιτευομένους ἥδιστα θεραπεύῃ καὶ χαρίζηται
ὑποτρέχων καὶ προγιγνώσκων τὰς σφετέρως βουλήσεις καὶ

ταύτας δεινὸς ἦ ἀποπληροῦν, οὗτος ἄρα ἀγαθὸς τε ἔσται
ἀνὴρ καὶ σοφὸς τὰ μεγάλα καὶ τιμήσεται ὑπὸ σφῶν;
Ταυτὸν μὲν οὖν, ἔφη, ἔμοιγε δοκοῦσι δρᾶν, καὶ οὐδ'
ὅπωςτιοῦν ἐπαινῶ.
Τί δ' αὖ τοὺς ἐθέλοντας θεραπεύειν τὰς τοιαύτας πόλεις
καὶ προθυμουμένους; οὐκ ἄγασαι τῆς ἀνδρείας τε καὶ εὐ-
χερείας;

Stephanus page 426, section d, line 4

Ἐγὼ γ', ἔφη, πλὴν γ' ὅσοι ἐξηπάτηνται ὑπ' αὐτῶν καὶ
οἴονται τῇ ἀληθείᾳ πολιτικοὶ εἶναι, ὅτι ἐπαινοῦνται ὑπὸ τῶν
πολλῶν.
Πῶς λέγεις; οὐ συγγινώσκεις, ἦν δ' ἐγώ, τοῖς ἀνδράσιν;
ἢ οἶε οἷόν τ' εἶναι ἀνδρὶ μὴ ἐπισταμένῳ μετρεῖν, ἐτέρων
τοιούτων πολλῶν λεγόντων ὅτι τετράπηχὺς ἔστιν, αὐτὸν
ταῦτα μὴ ἡγεῖσθαι περὶ αὐτοῦ;
Οὐκ αὖ, ἔφη, τοῦτό γε.
Μὴ τοίνυν χαλέπαινε· καὶ γὰρ πού εἰσι πάντων χαρι-
έστατοι οἱ τοιοῦτοι, νομοθετοῦντές τε οἷα ἄρτι διήλθομεν καὶ

Stephanus page 426, section e, line 6

ἐπανορθοῦντες, ἀεὶ οἰόμενοί τι πέρας εὐρήσειν περὶ τὰ ἐν
τοῖς συμβολαίοις κακουργήματα καὶ περὶ ἃ νυνδὴ ἐγὼ ἔλεγον,
ἀγνοοῦντες ὅτι τῷ ὄντι ὥσπερ Ὑδραν τέμνουσιν.
Καὶ μὴν, ἔφη, οὐκ ἄλλο γέ τι ποιοῦσιν.
Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον εἶδος νόμων
πέρι καὶ πολιτείας οὐτ' ἐν κακῶς οὐτ' ἐν εὖ πολιτευομένῃ
πόλει ᾧμην ἂν δεῖν τὸν ἀληθινὸν νομοθέτην πραγματεύεσθαι,
ἐν τῇ μὲν ὅτι ἀνωφελῇ καὶ πλεον οὐδέν, ἐν δὲ τῇ ὅτι τὰ
μὲν αὐτῶν κἂν ὅστισοῦν εὖροι, τὰ δὲ ὅτι αὐτόματα ἔπεισιν
ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἐπιτηδευμάτων.

Stephanus page 427, section b, line 1

Τί οὖν, ἔφη, ἔτι ἂν ἡμῖν λοιπὸν τῆς νομοθεσίας εἴη;
Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι Ἡμῖν μὲν οὐδέν, τῷ μέντοι Απόλ-
λωνι τῷ ἐν Δελφοῖς τά γε μέγιστα καὶ κάλλιστα καὶ πρῶτα
τῶν νομοθετημάτων.
Τὰ ποῖα; ἦ δ' ὅς.
Ἱερῶν τε ἰδρύσεις καὶ θυσίαι καὶ ἄλλαι θεῶν τε καὶ
δαιμόνων καὶ ἡρώων θεραπεῖαι· τελευτησάντων <τε> αὖ θῆκαι
καὶ ὅσα τοῖς ἐκεῖ δεῖ ὑπηρετοῦντας ἵλεως αὐτοῦς ἔχειν. τὰ
γὰρ δὴ τοιαῦτα οὐτ' ἐπιστάμεθα ἡμεῖς οἰκίζοντές τε πόλιν
οὐδενὶ ἄλλῳ πεισόμεθα, ἐὰν νοῦν ἔχωμεν, οὐδὲ χρησόμεθα

Stephanus page 427, section c, line 2

ἐξηγητῇ ἄλλ' ἢ τῷ πατρίῳ· οὗτος γὰρ δήπου ὁ θεὸς περὶ τὰ

τοιαῦτα πᾶσιν ἀνθρώποις πάτριος ἐξηγητῆς [ἐν μέσῳ] τῆς
γῆς ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καθήμενος ἐξηγεῖται.

Καὶ καλῶς γ', ἔφη, λέγεις· καὶ ποιητέον οὕτω.

Ὡκισμένη μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἥδη ἂν σοι εἶη, ὦ παῖ
Ἀρίστωνος, ἡ πόλις· τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο σκόπει ἐν αὐτῇ,
φῶς ποθὲν πορισάμενος ἱκανόν, αὐτός τε καὶ τὸν ἀδελφὸν
παρακάλει καὶ Πολέμαρχον καὶ τοὺς ἄλλους, ἐάν πως ἴδωμεν
ποῦ ποτ' ἂν εἶη ἡ δικαιοσύνη καὶ ποῦ ἡ ἀδικία, καὶ τί ἀλλή-
λοιν διαφέρετον, καὶ πότερον δεῖ κεκτῆσθαι τὸν μέλλοντα

Stephanus page 427, section d, line 6

εὐδαίμονα εἶναι, ἐάντε λανθάνῃ ἐάντε μὴ πάντας θεοὺς τε
καὶ ἀνθρώπους.

Οὐδὲν λέγεις, ἔφη ὁ Γλαύκων· σὺ γὰρ ὑπέσχου ζητήσῃν,
ὥς οὐχ ὅσιόν σοι ὄν μὴ οὐ βοηθεῖν δικαιοσύνη εἰς δύναμιν
παντὶ τρόπῳ.

Ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, ὑπομιμνήσκεις, καὶ ποιητέον μὲν γε
οὕτως, χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς συλλαμβάνειν.

Ἀλλ', ἔφη, ποιήσομεν οὕτω.

Ἐλπίζω τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εὐρήσῃν αὐτὸ ὧδε. οἶμαι

Stephanus page 427, section e, line 7

ἡμῖν τὴν πόλιν, εἴπερ ὀρθῶς γε ᾤκισται, τελέως ἀγαθὴν
εἶναι.

Ἀνάγκη γ', ἔφη.

Δῆλον δὲ ὅτι σοφὴ τ' ἐστὶ καὶ ἀνδρεία καὶ σώφρων καὶ
δικαία.

Δῆλον.

Οὐκοῦν ὅτι ἂν αὐτῶν εὕρωμεν ἐν αὐτῇ, τὸ ὑπόλοιπον
ἔσται τὸ οὐχ ἡύρημένον;

Τί μήν;

Ὡσπερ τοίνυν ἄλλων τινῶν τεττάρων, εἰ ἓν τι ἐζητοῦμεν

Stephanus page 428, section a, line 3

αὐτῶν ἐν ὁτῶν, ὅποτε πρῶτον ἐκεῖνο ἔγνωμεν, ἱκανῶς ἂν
εἶχεν ἡμῖν, εἰ δὲ τὰ τρία πρότερον ἐγνωρίσαμεν, αὐτῷ ἂν
τούτῳ ἐγνώριστο τὸ ζητούμενον· δῆλον γὰρ ὅτι οὐκ ἄλλο
ἔτι ἢν ἡ τὸ ὑπολειφθέν.

Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις.

Οὐκοῦν καὶ περὶ τούτων, ἐπειδὴ τέτταρα ὄντα τυγχάνει,
ὡσαύτως ζητητέον;

Δῆλα δὴ.

Καὶ μὲν δὴ πρῶτόν γε μοι δοκεῖ ἐν αὐτῷ κατάδηλον εἶναι
ἡ σοφία· καί τι ἄτοπον περὶ αὐτὴν φαίνεται.

Stephanus page 428, section b, line 2

Τί; ἢ δ' ὅς.

Σοφὴ μὲν τῷ ὄντι δοκεῖ μοι ἡ πόλις εἶναι ἣν διήλθομεν·
εὐβουλος γάρ, οὐχί;

Ναί.

Καὶ μὴν τοῦτό γε αὐτό, ἡ εὐβουλία, δῆλον ὅτι ἐπιστήμη
τίς ἐστίν· οὐ γάρ που ἀμαθία γε ἀλλ' ἐπιστήμη εὖ βου-
λεύονται.

Δῆλον.

Πολλαὶ δέ γε καὶ παντοδαπαὶ ἐπιστῆμαι ἐν τῇ πόλει εἰσίν.

Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 428, section b, line 12

Ἄρ' οὖν διὰ τὴν τῶν τεκτόνων ἐπιστήμην σοφὴ καὶ
εὐβουλος ἡ πόλις προσρητέα;

Οὐδαμῶς, ἔφη, διὰ γε ταύτην, ἀλλὰ τεκτονική.

Οὐκ ἄρα διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐπιστήμην,
βουλευομένη ὥς ἂν ἔχοι βέλτιστα, σοφὴ κλητέα πόλις.

Οὐ μέντοι.

Τί δέ; τὴν ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ χαλκοῦ ἢ τινα ἄλλην τῶν
τοιούτων;

Οὐδ' ἦντινοῦν, ἔφη.

Οὐδὲ τὴν ὑπὲρ τοῦ καρποῦ τῆς γενέσεως ἐκ τῆς γῆς,

Stephanus page 428, section c, line 9

ἀλλὰ γεωργική.

Δοκεῖ μοι.

Τί δ'; ἦν δ' ἐγώ· ἔστι τις ἐπιστήμη ἐν τῇ ἄρτι ὑφ'
ἡμῶν οἰκισθείση παρὰ τισι τῶν πολιτῶν, ἣ οὐχ ὑπὲρ τῶν
ἐν τῇ πόλει τινὸς βουλεύεται, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς ὅλης, ὅντινα
τρόπον αὐτὴ τε πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις
ἄριστα ὁμιλοῖ;

Ἔστι μέντοι.

Τίς, ἔφην ἐγώ, καὶ ἐν τίσιν;

Αὕτη, ἢ δ' ὅς, ἡ φυλακική, καὶ ἐν τούτοις τοῖς ἀρχουσιν

Stephanus page 428, section d, line 7

οὓς νυνδὴ τελέους φύλακας ὠνομάζομεν.

Διὰ ταύτην οὖν τὴν ἐπιστήμην τί τὴν πόλιν προσαγο-
ρεύεις;

Εὐβουλον, ἔφη, καὶ τῷ ὄντι σοφὴν.

Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τῇ πόλει οἶει ἡμῖν χαλκέας
πλείους ἐνέσεσθαι ἢ τοὺς ἀληθινοὺς φύλακας τούτους;

Πολύ, ἔφη, χαλκέας.

Οὐκοῦν, ἔφην, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ἐπιστήμας ἔχοντες
ὀνομάζονται τινες εἶναι, πάντων τούτων οὗτοι ἂν εἶεν

ολίγιστοι;

Stephanus page 428, section e, line 6

Πολύ γε.

Τῷ σμικροτάτῳ ἄρα ἔθνει καὶ μέρει ἑαυτῆς καὶ τῇ ἐν τούτῳ ἐπιστήμῃ, τῷ προσεστῶτι καὶ ἄρχοντι, ὅλη σοφὴ ἂν εἴη κατὰ φύσιν οἰκισθεῖσα πόλις· καὶ τοῦτο, ὡς ἔοικε, φύσει ὀλίγιστον γίγνεται γένος, ᾧ προσήκει ταύτης τῆς ἐπιστήμης μεταλαγχάνειν ἣν μόνην δεῖ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν σοφίαν καλεῖσθαι.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Τοῦτο μὲν δὴ ἐν τῶν τεττάρων οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον ἡγρήκαμεν, αὐτό τε καὶ ὅπου τῆς πόλεως ἵδρυται.

Stephanus page 429, section a, line 7

Ἔμοι γοῦν δοκεῖ, ἔφη, ἀποχρώντως ἡγρήσθαι.

Ἀλλὰ μὴν ἀνδρεία γε αὐτὴ τε καὶ ἐν ᾧ κεῖται τῆς πόλεως, δι' ὃ τοιαύτη κλητέα ἢ πόλις, οὐ πάνυ χαλεπὸν ἰδεῖν.

Πῶς δὴ;

Τίς ἂν, ἣν δ' ἐγώ, εἰς ἄλλο τι ἀποβλέψας ἢ δειλὴν ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἴποι ἄλλ' ἢ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ὃ προπολεμεῖ τε καὶ στρατεύεται ὑπὲρ αὐτῆς;

Οὐδ' ἂν εἷς, ἔφη, εἰς ἄλλο τι.

Οὐ γὰρ οἶμαι, εἶπον, οἷ γε ἄλλοι ἐν αὐτῇ ἢ δειλοὶ ἢ

Stephanus page 429, section b, line 6

ἀνδρεῖοι ὄντες κύριοι ἂν εἶεν ἢ τοίαν αὐτὴν εἶναι ἢ τοίαν.

Οὐ γάρ.

Καὶ ἀνδρεία ἄρα πόλις μέρει τινὶ ἑαυτῆς ἐστι, διὰ τὸ ἐν ἐκείνῳ ἔχειν δύναμιν τοιαύτην ἢ διὰ παντὸς σώσει τὴν περὶ τῶν δεινῶν δόξαν, ταῦτά τε αὐτὰ εἶναι καὶ τοιαῦτα, ἃ τε καὶ οἷα ὁ νομοθέτης παρήγγελλεν ἐν τῇ παιδείᾳ. ἢ οὐ τοῦτο ἀνδρείαν καλεῖς;

Οὐ πάνυ, ἔφη, ἔμαθον ὃ εἶπες, ἀλλ' αὖθις εἰπέ.

Σωτηρίαν ἔγωγ', εἶπον, λέγω τινὰ εἶναι τὴν ἀνδρείαν.

Ποίαν δὴ σωτηρίαν;

Stephanus page 429, section c, line 7

Τὴν τῆς δόξης τῆς ὑπὸ νόμου διὰ τῆς παιδείας γεγонуίας περὶ τῶν δεινῶν ἃ τέ ἐστι καὶ οἷα· διὰ παντὸς δὲ ἔλεγον αὐτῆς σωτηρίαν τὸ ἐν τε λύπαις ὄντα διασώζεσθαι αὐτὴν καὶ ἐν ἡδοναῖς καὶ ἐν ἐπιθυμίαις καὶ ἐν φόβοις καὶ μὴ ἐκβάλλειν. ᾧ δέ μοι δοκεῖ ὁμοιον εἶναι ἐθέλω ἀπεικάσαι, εἰ βούλει.

Ἀλλὰ βούλομαι.

Οὐκοῦν οἶσθα, ἣν δ' ἐγώ, ὅτι οἱ βαφῆς, ἐπειδὴν βουλη-

θῶσι βᾶναι ἔρια ὥστ' εἶναι ἀλουργά, πρῶτον μὲν ἐκλέγονται
ἐκ τοσοῦτων χρωμάτων μίαν φύσιν τὴν τῶν λευκῶν, ἔπειτα
προπαρασκευάζουσιν, οὐκ ὀλίγη παρασκευῇ θεραπεύσαντες

Stephanus page 429, section d, line 8

ὅπως δέξεται ὅτι μάλιστα τὸ ἄνθος, καὶ οὕτω δὴ βάπτουσι.
καὶ ὁ μὲν ἂν τούτῳ τῷ τρόπῳ βαφῇ, δευσοποιὸν γίγνεται τὸ
βαφέν, καὶ ἡ πλῆσις οὐτ' ἄνευ ῥυμμάτων οὔτε μετὰ ῥυμ-
μάτων δύναται αὐτῶν τὸ ἄνθος ἀφαιρεῖσθαι· ἃ δ' ἂν μή,
οἶσθα οἷα δὴ γίγνεται, ἐάντε τις ἄλλα χρώματα βάπτῃ ἐάντε
καὶ ταῦτα μὴ προθεραπεύσας.

Οἶδα, ἔφη, ὅτι καὶ ἐκπλυτα καὶ γελοῖα.

Τοιοῦτον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὑπόλαβε κατὰ δύναμιν ἐργά-
ζεσθαι καὶ ἡμᾶς, ὅτε ἐξελεγόμεθα τοὺς στρατιώτας καὶ
ἐπαιδεύομεν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ· μηδὲν οἷου ἄλλο μῆχα-

Stephanus page 430, section a, line 2

νᾶσθαι ἢ ὅπως ἡμῖν ὅτι κάλλιστα τοὺς νόμους πεισθέντες
δέξοιντο ὥσπερ βαφὴν, ἵνα δευσοποιὸς αὐτῶν ἡ δόξα γίγνοιτο
καὶ περὶ δεινῶν καὶ περὶ τῶν ἄλλων διὰ τὸ τὴν τε φύσιν
καὶ τὴν τροφὴν ἐπιτηδεῖαν ἐσχηκέναι, καὶ μὴ αὐτῶν ἐκπλύ-
ναι τὴν βαφὴν τὰ ῥύμματα ταῦτα, δεινὰ ὄντα ἐκκλύζειν, ἢ
τε ἡδονή, παντὸς χαλεστραίου δεινότερα οὔσα τοῦτο δρᾶν
καὶ κονίας, λύπη τε καὶ φόβος καὶ ἐπιθυμία, παντὸς ἄλλου
ῥύμματος. τὴν δὲ τοιαύτην δύναμιν καὶ σωτηρίαν διὰ
παντὸς δόξης ὀρθῆς τε καὶ νομίμου δεινῶν τε πέρι καὶ μὴ
ἀνδρείαν ἔγωγε καλῶ καὶ τίθεμαι, εἰ μὴ τι σὺ ἄλλο

Stephanus page 430, section b, line 5

λέγεις.

Ἀλλ' οὐδέν, ἦ δ' ὅς, λέγω· δοκεῖς γάρ μοι τὴν ὀρθὴν
δόξαν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἄνευ παιδείας γεγονυῖαν, τὴν
τε θηριώδη καὶ ἀνδραποδώδη, οὔτε πάνυ νόμιμον ἡγεῖσθαι,
ἄλλο τέ τι ἢ ἀνδρείαν καλεῖν.

Ἀληθέστατα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις.

Ἀποδέχομαι τοίνυν τοῦτο ἀνδρείαν εἶναι.

Καὶ γὰρ ἀποδέχου, ἦν δ' ἐγώ, πολιτικὴν γε, καὶ ὀρθῶς
ἀποδέξῃ· αὐθις δὲ περὶ αὐτοῦ, ἐὰν βούλῃ, ἔτι κάλλιον
δίμην. νῦν γὰρ οὐ τοῦτο ἐζητοῦμεν, ἀλλὰ δικαιοσύνην·

Stephanus page 430, section c, line 6

πρὸς οὖν τὴν ἐκείνου ζήτησιν, ὥς ἐγῶμαι, ἱκανῶς ἔχει.

Ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις.

Δύο μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι λοιπὰ ἃ δεῖ κατιδεῖν ἐν τῇ
πόλει, ἢ τε σωφροσύνη καὶ οὗ δὴ ἔνεκα πάντα ζητοῦμεν,
δικαιοσύνη.

Πάνυ μὲν οὖν.

Πῶς οὖν ἂν τὴν δικαιοσύνην εὐροιμεν, ἵνα μηκέτι πραγμα-
τευώμεθα περὶ σωφροσύνης;

Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, οὔτε οἶδα οὔτ' ἂν βουλοίμην αὐτὸ
πρότερον φανῆναι, εἴπερ μηκέτι ἐπισκεψόμεθα σωφροσύνην·

Stephanus page 430, section d, line 8

ἀλλ' εἰ ἔμοιγε βούλει χαρίζεσθαι, σκόπει πρότερον τοῦτο
ἐκεῖνου.

Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, βούλομαί γε, εἰ μὴ ἀδικῶ.

Σκόπει δὴ, ἔφη.

Σκεπτέον, εἶπον· καὶ ὥς γε ἐντεῦθεν ἰδεῖν, συμφωνίᾳ τινὶ
καὶ ἀρμονίᾳ προσέοικεν μᾶλλον ἢ τὰ πρότερον.

Πῶς;

Κόσμος πού τις, ἦν δ' ἐγώ, ἡ σωφροσύνη ἐστὶν καὶ ἡδονῶν
τινῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια, ὥς φασι κρείττω δὴ αὐτοῦ
ἀποφαίνοντες οὐκ οἶδ' ὅντινα τρόπον, καὶ ἄλλα ἅττα τοιαῦτα

Stephanus page 430, section e, line 9

ὥσπερ ἰχνη αὐτῆς λέγεται. ἦ γάρ;

Πάντων μάλιστα, ἔφη.

Οὐκοῦν τὸ μὲν <κρείττω αὐτοῦ> γελοῖον; ὁ γὰρ ἑαυτοῦ
κρείττων καὶ ἥττων δήπου ἂν αὐτοῦ εἴη καὶ ὁ ἥττων κρείττων·
ὁ αὐτὸς γὰρ ἐν ἅπασιν τούτοις προσαγορεύεται.

Τί δ' οὐ;

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, φαίνεται μοι βούλεσθαι λέγειν οὗτος ὁ
λόγος ὥς τι ἐν αὐτῷ τῷ ἀνθρώπῳ περὶ τὴν ψυχὴν τὸ μὲν
βέλτιον ἐνι, τὸ δὲ χεῖρον, καὶ ὅταν μὲν τὸ βέλτιον φύσει

Stephanus page 431, section a, line 6

τοῦ χείρονος ἐγκρατὲς ἦ, τοῦτο λέγειν τὸ <κρείττω αὐτοῦ>
- ἐπαινεῖ γοῦν - ὅταν δὲ ὑπὸ τροφῆς κακῆς ἢ τινος ὁμιλίας
κρατηθῇ ὑπὸ πλήθους τοῦ χείρονος σμικρότερον τὸ βέλτιον
ὄν, τοῦτο δὲ ὥς ἐν ὀνειδίει ψέγειν τε καὶ καλεῖν ἥττω ἑαυτοῦ
καὶ ἀκόλαστον τὸν οὕτω διακείμενον.

Καὶ γὰρ ἔοικεν, ἔφη.

Ἀπόβλεπε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὴν νέαν ἡμῖν πόλιν,
καὶ εὐρήσεις ἐν αὐτῇ τὸ ἕτερον τούτων ἐνόν· κρείττω γὰρ αὐτὴν
αὐτῆς δικαίως φήσεις προσαγορεύεσθαι, εἴπερ οὐ τὸ ἄμεινον
τοῦ χείρονος ἄρχει σῶφρον κλητέον καὶ κρείττον αὐτοῦ.

Stephanus page 431, section b, line 8

Ἀλλ' ἀποβλέπω, ἔφη, καὶ ἀληθῆ λέγεις.

Καὶ μὴν καὶ τάς γε πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἐπιθυμίας καὶ
ἡδονὰς τε καὶ λύπας ἐν παισὶ μάλιστα ἂν τις εὖροι καὶ

γυναιξὶ καὶ οἰκέταις καὶ τῶν ἐλευθέρων λεγομένων ἐν τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις.

Πάνυ μὲν οὖν.

Τὰς δέ γε ἀπλᾶς τε καὶ μετρίας, αἱ δὲ μετὰ νοῦ τε καὶ δόξης ὀρθῆς λογισμῶ ἄγονται, ἐν ὀλίγοις τε ἐπιτεύξη καὶ τοῖς βέλτιστα μὲν φύσιν, βέλτιστα δὲ παιδευθεῖσιν.

Ἀληθῆ, ἔφη.

Stephanus page 431, section c, line 9

Οὐκοῦν καὶ ταῦτα ὁρᾷς ἐνόντα σοι ἐν τῇ πόλει καὶ κρατούμενας αὐτόθι τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἐν τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις ὑπὸ τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς φρονήσεως τῆς ἐν τοῖς ἐλάττωσί τε καὶ ἐπιεικεστέροις;

Ἐγώ, ἔφη.

Εἰ ἄρα δεῖ τινα πόλιν προσαγορεύειν κρείττω ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ αὐτὴν αὐτῆς, καὶ ταύτην προσρητέον.

Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη.

Ἄρ' οὖν οὐ καὶ σώφρονα κατὰ πάντα ταῦτα;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Stephanus page 431, section d, line 9

Καὶ μὴν εἴπερ αὖ ἐν ἄλλῃ πόλει ἢ αὐτῇ δόξα ἔνεστι τοῖς τε ἄρχουσι καὶ ἀρχομένοις περὶ τοῦ οὕστινας δεῖ ἄρχειν, καὶ ἐν ταύτῃ ἂν εἴη τοῦτο ἐνόν. ἢ οὐ δοκεῖ;

Καὶ μάλα, ἔφη, σφόδρα.

Ἐν ποτέροις οὖν φήσεις τῶν πολιτῶν τὸ σωφρονεῖν ἐνεῖναι ὅταν οὕτως ἔχωσιν; ἐν τοῖς ἄρχουσιν ἢ ἐν τοῖς ἀρχομένοις;

Ἐν ἀμφοτέροις που, ἔφη.

Ὅρᾳς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐπιεικῶς ἐμαντευόμεθα ἄρτι ὡς ἀρμονία τινὶ ἢ σωφροσύνη ὁμοίωται;

Τί δή;

Stephanus page 431, section e, line 10

Ὅτι οὐχ ὥσπερ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ σοφία ἐν μέρει τινὶ ἐκατέρα ἐνοῦσα ἢ μὲν σοφὴν, ἢ δὲ ἀνδρείαν τὴν πόλιν παρείχετο, οὐχ οὕτω ποιεῖ αὕτη, ἀλλὰ δι' ὅλης ἀτεχνῶς τέταται διὰ πασῶν παρεχομένη συνάδοντας τοὺς τε ἀσθενεστάτους ταυτὸν καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ τοὺς μέσους, εἰ μὲν βούλει, φρονήσει, εἰ δὲ βούλει, ἰσχύει, εἰ δέ, καὶ πλήθει ἢ χρήμασιν ἢ ἄλλω ὄτρωσιν τῶν τοιούτων· ὥστε ὀρθότατ' ἂν φαῖμεν ταύτην τὴν ὁμόνοιαν σωφροσύνην εἶναι, χεῖρονός τε καὶ ἀμείνονος κατὰ φύσιν συμφωνίαν ὁπότερον δεῖ ἄρχειν καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ.

Stephanus page 432, section b, line 1

Πάνυ μοι, ἔφη, συνδοκεῖ.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὰ μὲν τρία ἡμῖν ἐν τῇ πόλει κατῶπται,
ὥς γε οὕτωςι δόξαι· τὸ δὲ δὴ λοιπὸν εἶδος, δι' ὃ ἂν ἔτι
ἀρετῆς μετέχοι πόλις, τί ποτ' ἂν εἴη; δῆλον γὰρ ὅτι τοῦτ'
ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη.

Δῆλον.

Οὐκοῦν, ὦ Γλαύκων, νῦν δὴ ἡμᾶς δεῖ ὥσπερ κυνηγέτας
τινὰς θάμνον κύκλῳ περιίστασθαι προσέχοντας τὸν νοῦν, μή
πη διαφύγη ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀφανισθεῖσα ἀδηλος γένηται.
φανερὸν γὰρ δὴ ὅτι ταύτῃ πη ἔστιν· ὅρα οὖν καὶ προθυμοῦ

Stephanus page 432, section c, line 2

κατιδεῖν, ἐάν πως πρότερος ἐμοῦ ἴδῃς καὶ ἐμοὶ φράσῃς.

Εἰ γὰρ ὠφελον, ἔφη. ἀλλὰ μᾶλλον, ἐάν μοι ἐπομένῳ χρῇ
καὶ τὰ δεικνύμενα δυναμένῳ καθορᾶν, πάνυ μοι μετρίως χρήσῃ.

Ἔπου, ἦν δ' ἐγώ, εὐξάμενος μετ' ἐμοῦ.

Ποιήσω ταῦτα, ἀλλὰ μόνον, ἦ δ' ὅς, ἡγοῦ.

Καὶ μὴν, εἶπον ἐγώ, δύσβατός γέ τις ὁ τόπος φαίνεται
καὶ ἐπίσκιος· ἔστι γοῦν σκοτεινὸς καὶ δυσδιερεύνητος. ἀλλὰ
γὰρ ὅμως ἰτέον.

Ἰτέον γάρ, ἔφη.

Καὶ ἐγὼ κατιδὼν, Ἰοῦ ἰοῦ, εἶπον, ὦ Γλαύκων· κινδυνεύομέν

Stephanus page 432, section d, line 3

τι ἔχειν ἴχνος, καί μοι δοκεῖ οὐ πάνυ τι ἐκφευξεῖσθαι ἡμᾶς.

Εὖ ἀγγέλλεις, ἦ δ' ὅς.

Ἦ μήν, ἦν δ' ἐγώ, βλακικόν γε ἡμῶν τὸ πάθος.

Τὸ ποῖον;

Πάλαι, ὦ μακάριε, φαίνεται πρὸ ποδῶν ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς
κυλινδεῖσθαι, καὶ οὐχ ἑωρῶμεν ἄρ' αὐτό, ἀλλ' ἤμεν κατα-
γελαστότατοι· ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντες ζητοῦσιν
ἐνίστε οὐκ ἔχουσιν, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτὸ μὲν οὐκ ἀπεβλέπομεν,
πόρρω δέ ποι ἀπεσκοποῦμεν, ἦ δὴ καὶ ἐλάνθανεν ἴσως
ἡμᾶς.

Stephanus page 432, section e, line 4

Πῶς, ἔφη, λέγεις;

Οὕτως, εἶπον, ὥς δοκοῦμέν μοι καὶ λέγοντες αὐτὸ καὶ
ἀκούοντες πάλαι οὐ μανθάνειν ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι ἐλέγομεν
τρόπον τινὰ αὐτό.

Μακρόν, ἔφη, τὸ προοίμιον τῷ ἐπιθυμοῦντι ἀκοῦσαι.

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ἄκουε εἴ τι ἄρα λέγω. ὁ γὰρ ἐξ ἀρχῆς
ἐθέμεθα δεῖν ποιεῖν διὰ παντός, ὅτε τὴν πόλιν κατωκίζομεν,
τοῦτό ἐστιν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, ἥτοι τούτου τι εἶδος ἡ δικαιοσύνη.
ἐθέμεθα δὲ δήπου καὶ πολλάκις ἐλέγομεν, εἰ μέμνησαι, ὅτι
ἕνα ἕκαστον ἐν δέοι ἐπιτηδεύειν τῶν περὶ τὴν πόλιν, εἰς ὃ

Stephanus page 433, section a, line 6

αὐτοῦ ἢ φύσις ἐπιτηδειοτάτη πεφυκυῖα εἴη.

Ἐλέγομεν γάρ.

Καὶ μὴν ὅτι γε τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν καὶ μὴ πολυ-
πραγμονεῖν δικαιοσύνη ἐστί, καὶ τοῦτο ἄλλων τε πολλῶν
ἀκηκόαμεν καὶ αὐτοὶ πολλάκις εἰρήκαμεν.

Εἰρήκαμεν γάρ.

Τοῦτο τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, κινδυνεύει τρόπον τινὰ
γινόμενον ἢ δικαιοσύνη εἶναι, τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν. οἶσθα
ὅθεν τεκμαίρομαι;

Οὐκ, ἀλλὰ λέγ', ἔφη.

Stephanus page 433, section b, line 7

Δοκεῖ μοι, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ὑπόλοιπον ἐν τῇ πόλει ὧν
ἐσκέμμεθα, σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ φρονήσεως, τοῦτο
εἶναι, ὃ πᾶσιν ἐκείνοις τὴν δύναμιν παρέσχεν ὥστε ἐγγε-
νέσθαι, καὶ ἐγγενομένοις γε σωτηρίαν παρέχειν, ἕωςπερ ἂν
ἐνῇ. καίτοι ἔφαμεν δικαιοσύνην ἔσεσθαι τὸ ὑπολειφθὲν
ἐκείνων, εἰ τὰ τρία εὕροιμεν.

Καὶ γὰρ ἀνάγκη, ἔφη.

Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, εἰ δέοι γε κρίναι τί τὴν πόλιν
ἡμῖν τούτων μάλιστα ἀγαθὴν ἀπεργάζεται ἐγγερόμενον,
δύσκριτον ἂν εἴη πότερον ἢ ὁμοδοξία τῶν ἀρχόντων τε καὶ

Stephanus page 433, section c, line 7

ἀρχομένων, ἢ ἡ περὶ δεινῶν τε καὶ μή, ἅττα ἐστί, δόξης
ἐννόμου σωτηρία ἐν τοῖς στρατιώταις ἐγγενομένη, ἢ ἡ ἐν
τοῖς ἄρχουσι φρόνησις τε καὶ φυλακὴ ἐνοῦσα, ἢ τοῦτο
μάλιστα ἀγαθὴν αὐτὴν ποιεῖ ἐνὸν καὶ ἐν παιδὶ καὶ ἐν
γυναικὶ καὶ δούλῳ καὶ ἐλευθέρῳ καὶ δημιουργῷ καὶ ἄρχοντι
καὶ ἀρχομένῳ, ὅτι τὸ αὐτοῦ ἕκαστος εἰς ὧν ἔπραττε καὶ οὐκ
ἐπολυπραγμόνει.

Δύσκριτον, ἔφη· πῶς δ' οὐ;

Ἐνάμιλλον ἄρα, ὡς ἔοικε, πρὸς ἀρετὴν πόλεως τῇ τε
σοφίᾳ αὐτῆς καὶ τῇ σωφροσύνῃ καὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἢ τοῦ

Stephanus page 433, section d, line 9

ἕκαστον ἐν αὐτῇ τὰ αὐτοῦ πράττειν δύναμις.

Καὶ μάλα, ἔφη.

Οὐκοῦν δικαιοσύνην τό γε τούτοις ἐνάμιλλον ἂν εἰς ἀρετὴν
πόλεως θείης;

Παντάπασι μὲν οὖν.

Σκόπει δὴ καὶ τῇδε εἰ οὕτω δόξει· ἄρα τοῖς ἄρχουσιν ἐν
τῇ πόλει τὰς δίκας προστάξεις δικάζουσιν;

Τί μήν;

Ἡ ἄλλου οὐτινοσοῦν μᾶλλον ἐφιέμενοι δικάσουσιν ἢ

τούτου, ὅπως ἂν ἕκαστοι μήτ' ἔχωσι τὰλλότρια μήτε τῶν

Stephanus page 433, section e, line 8

αὐτῶν στέρωνται;

Οὐκ, ἀλλὰ τούτου.

Ὡς δικαίου ὄντος;

Ναί.

Καὶ ταῦτη ἄρα πῃ ἢ τοῦ οἰκείου τε καὶ ἑαυτοῦ ἕξις τε καὶ
πρᾶξις δικαιοσύνη ἂν ὁμολογοῖτο.

Ἔστι ταῦτα.

Ἴδὲ δὴ ἔαν σοὶ ὅπερ ἐμοὶ συνδοκῇ. τέκτων σκυτοτόμου
ἐπιχειρῶν ἔργα ἐργάζεσθαι ἢ σκυτοτόμος τέκτονος, ἢ τὰ

Stephanus page 434, section a, line 5

ὄργανα μεταλαμβάνοντες τὰλλήλων ἢ τιμάς, ἢ καὶ ὁ αὐτὸς
ἐπιχειρῶν ἀμφοτέρω πράττειν, πάντα τᾶλλα μεταλλαττόμενα,
ἄρα σοὶ ἂν τι δοκεῖ μέγα βλάψαι πόλιν;

Οὐ πάνυ, ἔφη.

Ἀλλ' ὅταν γε οἶμαι δημιουργὸς ὦν ἢ τις ἄλλος χρηματιστῆς
φύσει, ἔπειτα ἐπαιρόμενος ἢ πλούτῳ ἢ πλήθει ἢ ἰσχύι ἢ
ἄλλῳ τῷ τοιούτῳ εἰς τὸ τοῦ πολεμικοῦ εἶδος ἐπιχειρῇ ἰέναι,
ἢ τῶν πολεμικῶν τις εἰς τὸ τοῦ βουλευτικοῦ καὶ φύλακος
ἀνάξιος ὦν, καὶ τὰ ἀλλήλων οὗτοι ὄργανα μεταλαμβάνωσι
καὶ τὰς τιμάς, ἢ ὅταν ὁ αὐτὸς πάντα ταῦτα ἅμα ἐπιχειρῇ

Stephanus page 434, section b, line 6

πράττειν, τότε οἶμαι καὶ σοὶ δοκεῖν ταύτην τὴν τούτων
μεταβολὴν καὶ πολυπραγμοσύνην ὄλεθρον εἶναι τῇ πόλει.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Ἡ τριῶν ἄρα ὄντων γενῶν πολυπραγμοσύνη καὶ μεταβολὴ
εἰς ἄλληλα μεγίστη τε βλάβη τῇ πόλει καὶ ὀρθότατ' ἂν
προσαγορεύοιτο μάλιστα κακουργία.

Κομιδῇ μὲν οὖν.

Κακουργίαν δὲ τὴν μεγίστην τῆς ἑαυτοῦ πόλεως οὐκ ἀδικίαν
φήσεις εἶναι;

Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 434, section c, line 7

Τοῦτο μὲν ἄρα ἀδικία. πάλιν δὲ ὧδε λέγωμεν· χρηματι-
στικοῦ, ἐπικουρικοῦ, φυλακικοῦ γένους οἰκειοπραγία, ἑκάστου
τούτων τὸ αὐτοῦ πράττοντος ἐν πόλει, τοῦναντίον ἐκείνου
δικαιοσύνη τ' ἂν εἴη καὶ τὴν πόλιν δικαίαν παρέχοι;

Οὐκ ἄλλη ἔμοιγε δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, ἔχειν ἢ ταύτη.

Μηδέν, ἦν δ' ἐγώ, πῶ πάνυ παγίως αὐτὸ λέγωμεν, ἀλλ'
ἔαν μὲν ἡμῖν καὶ εἰς ἓνα ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων ἰὸν τὸ εἶδος

τοῦτο ὁμολογῆται καὶ ἐκεῖ δικαιοσύνη εἶναι, συγχωρησόμεθα ἤδη - τί γὰρ καὶ ἐροῦμεν; - εἰ δὲ μή, τότε ἄλλο τι σκεψόμεθα. νῦν δ' ἐκτελέσωμεν τὴν σκέψιν ἣν ᾠήθημεν, εἰ ἐν μείζονί τινι

Stephanus page 434, section d, line 7

τῶν ἐχόντων δικαιοσύνην πρότερον <ἢ> ἐκεῖ ἐπιχειρήσαιμεν θεάσασθαι, ῥᾶον ἂν ἐν ἐνὶ ἀνθρώπῳ κατιδεῖν οἷόν ἐστιν. καὶ ἔδοξε δὴ ἡμῖν τοῦτο εἶναι πόλις, καὶ οὕτω ᾠκίζομεν ὡς ἐδυνάμεθα ἀρίστην, εὖ εἰδότες ὅτι ἐν γε τῇ ἀγαθῇ ἂν εἴη. ὁ οὖν ἡμῖν ἐκεῖ ἐφάνη, ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸν ἕνα, καὶ μὲν ὁμολογῆται, καλῶς ἔξει· ἐὰν δέ τι ἄλλο ἐν τῷ ἐνὶ ἐμφαίνεται, πάλιν ἐπανιόντες ἐπὶ τὴν πόλιν βασανιοῦμεν, καὶ τάχ' ἂν παρ' ἄλληλα σκοποῦντες καὶ τρίβοντες, ὥσπερ ἐκ πυρείων ἐκλάμψαι ποιήσαιμεν τὴν δικαιοσύνην· καὶ φανεράν γενομένην βεβαιωσόμεθα αὐτὴν παρ' ἡμῖν αὐτοῖς.

Stephanus page 435, section a, line 4

Ἀλλ', ἔφη, καθ' ὁδὸν τε λέγεις καὶ ποιεῖν χρὴ οὕτως. Ἄρ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ὅ γε ταῦτόν ἂν τις προσείποι μείζον τε καὶ ἔλαττον, ἀνόμοιον τυγχάνει ὃν ταύτῃ ἢ ταῦτόν προσαγορεύεται, ἢ ὅμοιον; Ὅμοιον, ἔφη. Καὶ δίκαιος ἄρα ἀνὴρ δικαίας πόλεως κατ' αὐτὸ τὸ τῆς δικαιοσύνης εἶδος οὐδὲν διοίσει, ἀλλ' ὅμοιος ἔσται. Ὅμοιος, ἔφη. Ἀλλὰ μέντοι πόλις γε ἔδοξεν εἶναι δικαία ὅτε ἐν αὐτῇ τριττὰ γένη φύσεων ἐνόντα τὸ αὐτῶν ἕκαστον ἔπραττεν,

Stephanus page 435, section b, line 6

σώφρων δὲ αὖ καὶ ἀνδρεία καὶ σοφὴ διὰ τῶν αὐτῶν τούτων γενῶν ἄλλ' ἅττα πάθη τε καὶ ἔξεις. Ἀληθῆ, ἔφη. Καὶ τὸν ἕνα ἄρα, ὦ φίλε, οὕτως ἀξιόσωμεν, τὰ αὐτὰ ταῦτα εἶδη ἐν τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἔχοντα, διὰ τὰ αὐτὰ πάθη ἐκείνοις τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ὀρθῶς ἀξιουῖσθαι τῇ πόλει. Πᾶσα ἀνάγκη, ἔφη. Εἰς φαῦλόν γε αὖ, ἣν δ' ἐγώ, ὦ θαυμάσιε, σκέμμα ἐμπεπτώκαμεν περὶ ψυχῆς, εἴτε ἔχει τὰ τρία εἶδη ταῦτα ἐν αὐτῇ εἴτε μή.

Stephanus page 435, section c, line 7

Οὐ πάνυ μοι δοκοῦμεν, ἔφη, εἰς φαῦλον· ἴσως γάρ, ὦ Σώκρατες, τὸ λεγόμενον ἀληθές, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ. Φαίνεται, ἣν δ' ἐγώ. καὶ εὖ γ' ἴσθι, ὦ Γλαῦκων, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα, ἀκριβῶς μὲν τοῦτο ἐκ τοιούτων μεθόδων, οἷαις νῦν ἐν τοῖς λόγοις χρώμεθα, οὐ μὴ ποτε λάβωμεν -

ἄλλη γὰρ μακροτέρα καὶ πλείων ὁδὸς ἢ ἐπὶ τοῦτο ἄγουσα
- ἴσως μέντοι τῶν γε προειρημένων τε καὶ προεσκεμμένων
ἀξίως.

Οὐκοῦν ἀγαπητόν; ἔφη· ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔν γε τῷ παρόντι
ἱκανῶς ἂν ἔχοι.

Stephanus page 435, section d, line 8

Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον, ἔμοιγε καὶ πάνυ ἐξαρκέσει.

Μὴ τοίνυν ἀποκάμης, ἔφη, ἀλλὰ σκόπει.

Ἄρ' οὖν ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ, πολλὴ ἀνάγκη ὁμολογεῖν ὅτι γε
τὰ αὐτὰ ἐν ἐκάστῳ ἔνεστιν ἡμῶν εἶδη τε καὶ ἦθη ἅπερ
ἐν τῇ πόλει; οὐ γάρ που ἄλλοθεν ἐκεῖσε ἀφίκται. γελοῖον
γὰρ ἂν εἶη εἰ τις οἰηθείη τὸ θυμοειδὲς μὴ ἐκ τῶν ἰδιωτῶν
ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγγεγονέναι, οἳ δὴ καὶ ἔχουσι ταύτην τὴν
αἰτίαν, οἷον οἳ κατὰ τὴν Θράκην τε καὶ Σκυθικὴν καὶ σχεδόν
τι κατὰ τὸν ἄνω τόπον, ἢ τὸ φιλομαθές, ὃ δὴ τὸν παρ' ἡμῖν
μάλιστ' ἂν τις αἰτιάσαιτο τόπον, ἢ τὸ φιλοχρήματον τὸ περὶ

Stephanus page 436, section a, line 2

τούς τε Φοίνικας εἶναι καὶ τοὺς κατὰ Αἴγυπτον φαίη τις ἂν
οὐχ ἥκιστα.

Καὶ μάλα, ἔφη.

Τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἔχει, ἦν δ' ἐγώ, καὶ οὐδὲν χαλεπὸν
γνῶναι.

Οὐ δῆτα.

Τόδε δὲ ἤδη χαλεπὸν, εἰ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἕκαστα πράτ-
τομεν ἢ τρισὶν οὖσιν ἄλλο ἄλλω· μανθάνομεν μὲν ἐτέρῳ,
θυμούμεθα δὲ ἄλλῳ τῶν ἐν ἡμῖν, ἐπιθυμοῦμεν δ' αὖ τρίτῳ τινὶ
τῶν περὶ τὴν τροφήν τε καὶ γέννησιν ἡδονῶν καὶ ὅσα τούτων

Stephanus page 436, section b, line 1

ἀδελφά, ἢ ὅλη τῇ ψυχῇ καθ' ἕκαστον αὐτῶν πράττομεν,
ὅταν ὁρμήσωμεν. ταῦτ' ἔσται τὰ χαλεπὰ διορίσασθαι ἀξίως
λόγου.

Καὶ ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη.

Ὡδε τοίνυν ἐπιχειρῶμεν αὐτὰ ὀρίζεσθαι, εἴτε τὰ αὐτὰ
ἀλλήλοις εἴτε ἕτερά ἐστι.

Πῶς;

Δῆλον ὅτι ταὐτὸν τάναντία ποιεῖν ἢ πάσχειν κατὰ ταὐτόν
γε καὶ πρὸς ταὐτόν οὐκ ἐθελήσει ἅμα, ὥστε ἂν που εὐρί-
σκωμεν ἐν αὐτοῖς ταῦτα γιγνόμενα, εἰσόμεθα ὅτι οὐ ταὐτόν

Stephanus page 436, section c, line 1

ἦν ἀλλὰ πλείω.

Εἶεν.

Σκόπει δὴ ὁ λέγων.

Λέγε, ἔφη.

Ἐστάναι, εἶπον, καὶ κινεῖσθαι τὸ αὐτὸ ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ
ἄρα δυνατόν;

Οὐδαμῶς.

Ἔτι τοίνυν ἀκριβέστερον ὁμολογησώμεθα, μή πη προϊόντες
ἀμφισβητήσωμεν. εἰ γάρ τις λέγοι ἄνθρωπον ἐστηκότα,
κινούμενα δὲ τὰς χειράς τε καὶ τὴν κεφαλὴν, ὅτι ὁ αὐτὸς

Stephanus page 436, section c, line 11

ἑστηκεν τε καὶ κινεῖται ἅμα, οὐκ ἂν οἶμαι ἀξιοῖμεν οὕτω
λέγειν δεῖν, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν τι αὐτοῦ ἑστηκεν, τὸ δὲ κινεῖται.
οὐχ οὕτω;

Οὕτω.

Οὐκοῦν καὶ εἰ ἔτι μᾶλλον χαριεντίζοιτο ὁ ταῦτα λέγων,
κομπευόμενος ὡς οἱ γε στρόβιλοι ὅλοι ἐστᾶσί τε ἅμα καὶ
κινούνται, ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ πῆξαντες τὸ κέντρον περι-
φέρωνται, ἢ καὶ ἄλλο τι κύκλῳ περιὸν ἐν τῇ αὐτῇ ἔδρᾳ
τοῦτο δρᾷ, οὐκ ἂν ἀποδεχοίμεθα, ὡς οὐ κατὰ ταῦτα ἑαυτῶν
τὰ τοιαῦτα τότε μενόντων τε καὶ φερομένων, ἀλλὰ φαῖμεν

Stephanus page 436, section e, line 2

ἂν ἔχειν αὐτὰ εὐθύ τε καὶ περιφερὲς ἐν αὐτοῖς, καὶ κατὰ μὲν
τὸ εὐθὺ ἐστάναι - οὐδαμῇ γὰρ ἀποκλίνειν - κατὰ δὲ τὸ περι-
φερὲς κύκλῳ κινεῖσθαι, καὶ ὅταν δὲ τὴν εὐθυωρίαν ἢ εἰς
δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν ἢ εἰς τὸ πρόσθεν ἢ εἰς τὸ ὀπίσθεν
ἐγκλίνη ἅμα περιφερόμενον, τότε οὐδαμῇ [ἔστιν] ἐστάναι.

Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη.

Οὐδὲν ἄρα ἡμᾶς τῶν τοιούτων λεγόμενον ἐκπλήξει, οὐδὲ
μᾶλλον τι πείσει ὥς ποτέ τι ἂν τὸ αὐτὸ ὄν ἅμα κατὰ
τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ αὐτὸ τάναντία πάθοι ἢ καὶ εἴη ἢ καὶ
ποιήσκειν.

Stephanus page 437, section a, line 3

Οὐκουν ἐμέ γε, ἔφη.

Ἀλλ' ὅμως, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα μὴ ἀναγκαζώμεθα πάσας τὰς
τοιαύτας ἀμφισβητήσεις ἐπεξιόντες καὶ βεβαιούμενοι ὡς
οὐκ ἀληθεῖς οὕσας μηκύνειν, ὑποθέμενοι ὡς τούτου οὕτως
ἔχοντος εἰς τὸ πρόσθεν προῖωμεν, ὁμολογήσαντες, ἐάν ποτε
ἄλλη φανῇ ταῦτα ἢ ταύτη, πάντα ἡμῖν τὰ ἀπὸ τούτου
συμβαίνοντα λελυμένα ἔσεσθαι.

Ἀλλὰ χρή, ἔφη, ταῦτα ποιεῖν.

Ἄρ' <ἂν> οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ἐπινεύειν τῷ ἀνανεύειν καὶ τὸ
ἐφίεσθαί τινος λαβεῖν τῷ ἀπαρνεῖσθαι καὶ τὸ προσάγεσθαι

Stephanus page 437, section b, line 3

τῷ ἀπωθεῖσθαι, πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἐναντίων ἀλλήλοις

θείης εἴτε ποιημάτων εἴτε παθημάτων; οὐδὲν γὰρ ταύτη
διοίσει.

Ἄλλ', ἡ δ' ὅς, τῶν ἐναντίων.

Τί οὖν; ἦν δ' ἐγὼ διψῆν καὶ πεινῆν καὶ ὅλως τὰς ἐπι-
θυμίας, καὶ αὖ τὸ ἐθέλειν καὶ τὸ βούλεσθαι, οὐ πάντα ταῦτα
εἰς ἐκεῖνά ποι' ἂν θείης τὰ εἶδη τὰ νυνδὴ λεχθέντα; οἶον
ἀεὶ τὴν τοῦ ἐπιθυμοῦντος ψυχὴν οὐχὶ ἦτοι ἐφίεσθαι φήσεις
ἐκείνου οὗ ἂν ἐπιθυμῇ, ἡ προσάγεσθαι τοῦτο ὃ ἂν βούληταί οἱ

Stephanus page 437, section c, line 4

γενέσθαι, ἡ αὖ, καθ' ὅσον ἐθέλει τί οἱ πορισθῆναι, ἐπινεύειν
τοῦτο πρὸς αὐτὴν ὥσπερ τινὸς ἐρωτῶντος, ἐπορευομένην
αὐτοῦ τῆς γενέσεως;

Ἐγωγε.

Τί δέ; τὸ ἀβουλεῖν καὶ μὴ ἐθέλειν μὴδ' ἐπιθυμεῖν οὐκ
εἰς τὸ ἀπωθεῖν καὶ ἀπελαύνειν ἀπ' αὐτῆς καὶ εἰς ἅπαντα
τὰναντία ἐκείνοις θήσομεν;

Πῶς γὰρ οὐ;

Τούτων δὴ οὕτως ἐχόντων ἐπιθυμιῶν τι φήσομεν εἶναι
εἶδος, καὶ ἐναργεστάτας αὐτῶν τούτων ἦν τε δίψαν καλοῦμεν

Stephanus page 437, section d, line 4

καὶ ἦν πείναν;

Φήσομεν, ἡ δ' ὅς.

Οὐκοῦν τὴν μὲν ποτοῦ, τὴν δ' ἐδωδῆς;

Ναί.

Ἄρ' οὖν, καθ' ὅσον δίψα ἐστί, πλέονος ἂν τινος ἡ οὗ
λέγομεν ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ εἴη, οἶον δίψα ἐστί δίψα
ἄρ' αὖ γε θερμοῦ ποτοῦ ἢ ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ ἢ ὀλίγου, ἢ καὶ
ἐνὶ λόγῳ ποιοῦ τινος σώματος; ἢ ἔαν μὲν τις θερμότης τῷ
δίψει προσῇ, τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχουσιν ἂν,
ἔαν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ; ἔαν δὲ διὰ πλήθους

Stephanus page 437, section e, line 3

παρουσίαν πολλὴν ἢ δίψα ἢ, τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται, ἔαν
δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου; αὐτὸ δὲ τὸ διψῆν οὐ μὴ ποτε
ἄλλου γένηται ἐπιθυμία ἢ οὐπερ πέφυκεν, αὐτοῦ σώματος,
καὶ αὖ τὸ πεινῆν βρώματος;

Οὕτως, ἔφη, αὐτὴ γε ἡ ἐπιθυμία ἐκάστη αὐτοῦ μόνον
ἐκάστου οὗ πέφυκεν, τοῦ δὲ τοίου ἢ τοίου τὰ προσγιγνώμενα.

Μήτοι τις, ἦν δ' ἐγὼ, ἀσκέπτους ἡμᾶς ὄντας θορυβήσῃ,
ὥς οὐδεὶς ποτοῦ ἐπιθυμεῖ ἀλλὰ χρηστοῦ ποτοῦ, καὶ οὐ σίτου
ἀλλὰ χρηστοῦ σίτου. πάντες γὰρ ἄρα τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυ-
μοῦσιν· εἰ οὖν ἡ δίψα ἐπιθυμία ἐστί, χρηστοῦ ἂν εἴη εἴτε

Stephanus page 438, section a, line 5

πώματος εἴτε ἄλλου ὅτου ἐστὶν ἐπιθυμία, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω.

Ἰσως γὰρ ἂν, ἔφη, δοκοῖ τι λέγειν ὁ ταῦτα λέγων.

Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα γ' ἐστὶ τοιαῦτα οἷα εἶναί του, τὰ μὲν ποιά ἅττα ποιοῦ τινός ἐστιν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰ δ' αὐτὰ ἕκαστα αὐτοῦ ἐκάστου μόνον.

Οὐκ ἔμαθον, ἔφη.

Οὐκ ἔμαθες, ἔφην, ὅτι τὸ μεῖζον τοιοῦτόν ἐστιν οἷον τινός εἶναι μεῖζον;

Πάνυ γε.

Οὐκοῦν τοῦ ἐλάττονος;

Stephanus page 438, section b, line 8

Ναί.

Τὸ δέ γε πολὺ μεῖζον πολὺ ἐλάττονος. ἦ γάρ;

Ναί.

Ἄρ' οὖν καὶ τὸ ποτὲ μεῖζον ποτὲ ἐλάττονος, καὶ τὸ ἐσόμενον μεῖζον ἐσομένου ἐλάττονος;

Ἀλλὰ τί μήν; ἦ δ' ὅς.

Καὶ τὰ πλείω δὴ πρὸς τὰ ἐλάττω καὶ τὰ διπλάσια πρὸς τὰ ἡμίσεα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ αὖ βαρύτερα πρὸς κουφότερα καὶ θάττω πρὸς τὰ βραδύτερα, καὶ ἔτι γε τὰ θερμὰ πρὸς τὰ ψυχρὰ καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια ἄρ' οὐχ οὕτως ἔχει;

Stephanus page 438, section c, line 5

Πάνυ μὲν οὖν.

Τί δὲ τὰ περὶ τὰς ἐπιστήμας; οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος; ἐπιστήμη μὲν αὐτὴ μαθήματος αὐτοῦ ἐπιστήμη ἐστὶν ἢ ὅτου δὴ δεῖ θεῖναι τὴν ἐπιστήμην, ἐπιστήμη δέ τις καὶ ποιά τις ποιοῦ τινος καὶ τινός. λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· οὐκ ἐπειδὴ οἰκίας ἐργασίας ἐπιστήμη ἐγένετο, διήνεγκε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὥστε οἰκοδομικὴ κληθῆναι;

Τί μήν;

Ἄρ' οὐ τῷ ποιά τις εἶναι, οἷα ἑτέρα οὐδεμία τῶν ἄλλων;

Stephanus page 438, section d, line 7

Ναί.

Οὐκοῦν ἐπειδὴ ποιοῦ τινος, καὶ αὐτὴ ποιά τις ἐγένετο; καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω τέχναι τε καὶ ἐπιστήμαι;

Ἦστιν οὕτω.

Τοῦτο τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, φάθι με τότε βούλεσθαι λέγειν, εἰ ἄρα νῦν ἔμαθες, ὅτι ὅσα ἐστὶν οἷα εἶναί του, αὐτὰ μὲν μόνα αὐτῶν μόνων ἐστίν, τῶν δὲ ποιῶν τινων ποιά ἅττα. καὶ οὐ τι λέγω, ὥς, οἷων ἂν ἦ, τοιαῦτα καὶ ἔστιν, ὥς ἄρα καὶ τῶν ὑγιεινῶν καὶ νοσωδῶν ἢ ἐπιστήμη ὑγιεινὴ καὶ

νοσώδης καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν κακὴ καὶ ἀγαθή·

Stephanus page 438, section e, line 4

ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ αὐτοῦ οὐπὲρ ἐπιστήμη ἐστὶν ἐγένετο ἐπιστήμη, ἀλλὰ ποιοῦ τινος, τοῦτο δ' ἦν ὑγιεινὸν καὶ νοσῶδες, ποια δὴ τις συνέβη καὶ αὐτὴ γενέσθαι, καὶ τοῦτο αὐτὴν ἐποίησεν μηκέτι ἐπιστήμην ἀπλῶς καλεῖσθαι, ἀλλὰ τοῦ ποιοῦ τινος προσγενομένου ἱατρικῇν.

Ἐμαθον, ἔφη, καὶ μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν.

Τὸ δὲ δὴ δίψος, ἦν δ' ἐγώ, οὐ τούτων θήσεις τῶν τινὸς εἶναι τοῦτο ὅπερ ἐστίν; ἔστι δὲ δήπου δίψος -

Ἐγώ γε, ἦ δ' ὅς· πάματός γε.

Οὐκοῦν ποιοῦ μὲν τινος πάματος ποιόν τι καὶ δίψος,

Stephanus page 439, section a, line 5

δίψος δ' οὖν αὐτὸ οὔτε πολλοῦ οὔτε ὀλίγου, οὔτε ἀγαθοῦ οὔτε κακοῦ, οὐδ' ἐνὶ λόγῳ ποιοῦ τινος, ἀλλ' αὐτοῦ πάματος μόνον αὐτὸ δίψος πέφυκεν;

Παντάπασι μὲν οὖν.

Τοῦ διψῶντος ἄρα ἡ ψυχὴ, καθ' ὅσον διψῇ, οὐκ ἄλλο τι βούλεται ἢ πιεῖν, καὶ τούτου ὀρέγεται καὶ ἐπὶ τοῦτο ὁρμᾷ. Δῆλον δὴ.

Οὐκοῦν εἴ ποτέ τι αὐτὴν ἀνθέλκει διψῶσαν, ἕτερον ἂν τι ἐν αὐτῇ εἴη αὐτοῦ τοῦ διψῶντος καὶ ἄγοντος ὥσπερ θηρίον ἐπὶ τὸ πιεῖν; οὐ γὰρ δὴ, φαμέν, τό γε αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἑαυτοῦ

Stephanus page 439, section b, line 6

περὶ τὸ αὐτὸ ἅμ' ἄ<v> τὰναντία πράττοι.

Οὐ γὰρ οὖν.

Ὡσπερ γε οἶμαι τοῦ τοξότου οὐ καλῶς ἔχει λέγειν ὅτι αὐτοῦ ἅμα αἱ χεῖρες τὸ τόξον ἀπωθοῦνται τε καὶ προσέλκονται, ἀλλ' ὅτι ἄλλη μὲν ἢ ἀπωθοῦσα χεὶρ, ἑτέρα δὲ ἢ προσαγομένη.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Πότερον δὴ φῶμέν τινας ἔστιν ὅτε διψῶντας οὐκ ἐθέλειν πιεῖν;

Καὶ μάλα γ', ἔφη, πολλοὺς καὶ πολλάκις.

Stephanus page 439, section c, line 5

Τί οὖν, ἔφην ἐγώ, φαίη τις ἂν τούτων πέρι; οὐκ ἐνεῖναι μὲν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ κελεῦον, ἐνεῖναι δὲ τὸ κωλύον πιεῖν, ἄλλο ὃν καὶ κρατοῦν τοῦ κελεύοντος;

Ἐμοιγε, ἔφη, δοκεῖ.

Ἄρ' οὖν οὐ τὸ μὲν κωλύον τὰ τοιαῦτα ἐγγίγνεται, ὅταν ἐγγένηται, ἐκ λογισμοῦ, τὰ δὲ ἄγοντα καὶ ἔλκοντα διὰ παθημάτων τε καὶ νοσημάτων παραγίγνεται;

Φαίνεται.

Οὐ δὴ ἀλόγως, ἣν δ' ἐγώ, ἀξιόσομεν αὐτὰ διττά τε καὶ ἕτερα ἀλλήλων εἶναι, τὸ μὲν ᾧ λογίζεται λογιστικὸν προς-

Stephanus page 439, section d, line 6

αγορεύοντες τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ ᾧ ἐρᾷ τε καὶ πεινῇ καὶ διψῇ καὶ περὶ τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ἐπτόηται ἀλόγιστόν τε καὶ ἐπιθυμητικόν, πληρώσεών τινων καὶ ἡδονῶν ἐταῖρον.

Οὐκ, ἀλλ' εἰκότως, ἔφη, ἡγοίμεθ' ἂν οὕτως.

Ταῦτα μὲν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, δύο ἡμῖν ὠρίσθω εἶδη ἐν ψυχῇ ἐνόντα· τὸ δὲ δὴ τοῦ θυμοῦ καὶ ᾧ θυμούμεθα πότερον τρίτον, ἢ τούτων ποτέρῳ ἂν εἴη ὁμοφυές;

Ἵσως, ἔφη, τῷ ἐτέρῳ, τῷ ἐπιθυμητικῷ.

Ἀλλ', ἣν δ' ἐγώ, ποτὲ ἀκούσας τιῆς πιστεύω τούτῳ· ὥς ἄρα Λεόντιος ὁ Ἀγλαΐωνος ἀνιῶν ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τὸ

Stephanus page 439, section e, line 8

βόρειον τεῖχος ἐκτός, αἰσθόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημίῳ κειμένους, ἅμα μὲν ἰδεῖν ἐπιθυμοῖ, ἅμα δὲ αὐτὸν δυσχεραίνει καὶ ἀποτρέποι ἑαυτόν, καὶ τέως μὲν μάχοιτό τε καὶ παρακαλύπτοιτο, κρατούμενος δ' οὖν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, διελκύσας τοὺς ὀφθαλμούς, προσδραμὼν πρὸς τοὺς νεκρούς, “Ἴδου ὑμῖν,” ἔφη, “ὧ κακοδαίμονες, ἐμπλήσθητε τοῦ καλοῦ θεάματος.”

Ἦκουσα, ἔφη, καὶ αὐτός.

Οὗτος μέντοι, ἔφην, ὁ λόγος σημαίνει τὴν ὀργὴν πολεμεῖν ἐνίοτε ταῖς ἐπιθυμίαις ὥς ἄλλο ὃν ἄλλῳ.

Σημαίνει γάρ, ἔφη.

Stephanus page 440, section a, line 8

Οὐκοῦν καὶ ἄλλοθι, ἔφην, πολλαχοῦ αἰσθανόμεθα, ὅταν βιάζωνται τινα παρὰ τὸν λογισμὸν ἐπιθυμίαι, λοιδοροῦντά τε αὐτόν καὶ θυμούμενον τῷ βιαζομένῳ ἐν αὐτῷ, καὶ ὥσπερ δυοῖν στασιαζόντων σύμμαχον τῷ λόγῳ γιγνόμενον τὸν θυμὸν τοῦ τοιούτου; ταῖς δ' ἐπιθυμίαις αὐτὸν κοινωνήσαντα, αἰροῦντος λόγου μὴ δεῖν ἀντιπράττειν, οἶμαί σε οὐκ ἂν φάναι γενομένου ποτὲ ἐν σαυτῷ τοῦ τοιούτου αἰσθέσθαι, οἶμαι δ' οὐδ' ἐν ἄλλῳ.

Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη.

Stephanus page 440, section c, line 1

Τί δέ, ἣν δ' ἐγώ, ὅταν τις οἴηται ἀδικεῖν; οὐχ ὅσῳ ἂν γενναιότερος ᾗ, τοσούτῳ ἥττον δύναται ὀργίζεσθαι καὶ πεινῶν καὶ ῥιγῶν καὶ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν τοιούτων πάσχων ὑπ' ἐκείνου ὃν ἂν οἴηται δικαίως ταῦτα δρᾶν, καί, ὃ λέγω, οὐκ ἐθέλει πρὸς τοῦτον αὐτοῦ ἐγείρεσθαι ὁ θυμός;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Τί δὲ ὅταν ἀδικεῖσθαι τις ἡγῆται; οὐκ ἐν τούτῳ ζεῖ τε καὶ χαλεπαίνει καὶ συμμαχεῖ τῷ δοκοῦντι δικαίῳ καί, διὰ τὸ πεινῆν καὶ διὰ τὸ ῥιγοῦν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχειν, ὑπομένων καὶ νικᾷ καὶ οὐ λήγει τῶν γενναίων, πρὶν ἂν ἦ

Stephanus page 440, section d, line 2

διαπράξεται ἢ τελευτήσῃ ἢ ὥσπερ κύων ὑπὸ νομέως ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ παρ' αὐτῷ ἀνακληθεὶς πραῦνθῇ;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ἔοικε τούτῳ ᾧ λέγεις· καίτοι γ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει τοὺς ἐπικούρους ὥσπερ κύνας ἐθέμεθα ὑπηκόους τῶν ἀρχόντων ὥσπερ ποιμένων πόλεως.

Καλῶς γάρ, ἦν δ' ἐγώ, νοεῖς ὁ βούλομαι λέγειν. ἀλλ' ἢ πρὸς τούτῳ καὶ τόδε ἐνθυμῇ;

Τὸ ποῖον;

Ὅτι τουναντίον ἢ ἀρτίως ἡμῖν φαίνεται περὶ τοῦ θυμοειδοῦς. τότε μὲν γὰρ ἐπιθυμητικόν τι αὐτὸ ὠόμεθα

Stephanus page 440, section e, line 4

εἶναι, νῦν δὲ πολλοῦ δεῖν φαμεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὸ ἐν τῇ τῆς ψυχῆς στάσει τίθεσθαι τὰ ὅπλα πρὸς τὸ λογιστικόν.

Παντάπασιν, ἔφη.

Ἄρ' οὖν ἕτερον ὄν καὶ τούτου, ἢ λογιστικοῦ τι εἶδος, ὥστε μὴ τρία ἀλλὰ δύο εἶδη εἶναι ἐν ψυχῇ, λογιστικόν καὶ ἐπιθυμητικόν; ἢ καθάπερ ἐν τῇ πόλει συνεῖχεν αὐτὴν τρία ὄντα γένη, χρηματιστικόν, ἐπικουρητικόν, βουλευτικόν, οὕτως καὶ ἐν ψυχῇ τρίτον τοῦτό ἐστι τὸ θυμοειδές, ἐπίκουρον ὄν τῷ λογιστικῷ φύσει, ἐὰν μὴ ὑπὸ κακῆς τροφῆς διαφθαρῇ;

Stephanus page 441, section a, line 4

Ἀνάγκη, ἔφη, τρίτον.

Ναί, ἦν δ' ἐγώ, ἂν γε τοῦ λογιστικοῦ ἄλλο τι φανῇ, ὥσπερ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ ἐφάνη ἕτερον ὄν.

Ἀλλ' οὐ χαλεπόν, ἔφη, φανῆναι· καὶ γὰρ ἐν τοῖς παιδίοις τοῦτό γ' ἂν τις ἴδοι, ὅτι θυμοῦ μὲν εὐθύς γενόμενα μεστὰ ἐστι, λογισμοῦ δ' ἔνιοι μὲν ἔμοιγε δοκοῦσιν οὐδέποτε μεταλαμβάνειν, οἱ δὲ πολλοὶ ὀψέ ποτε.

Ναὶ μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, καλῶς γε εἶπες. ἔτι δὲ ἐν τοῖς θηρίοις ἂν τις ἴδοι ὁ λέγεις, ὅτι οὕτως ἔχει. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁ ἄνω που [ἐκεῖ] εἵπομεν, τὸ τοῦ Ὁμήρου

Stephanus page 441, section b, line 5

μαρτυρήσει, τὸ -

στήθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·

ἐνταῦθα γὰρ δὴ σαφῶς ὥς ἕτερον ἑτέρῳ ἐπιπλήττον πε-
ποίηκεν Ὅμηρος τὸ ἀναλογισάμενον περὶ τοῦ βελτιονός τε
καὶ χείρονος τῷ ἀλογίστως θυμουμένῳ.

Κομιδῇ, ἔφη, ὀρθῶς λέγεις.

Ταῦτα μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, μόγις διανενεύκαμεν, καὶ
ἡμῖν ἐπεικῶς ὠμολόγηται τὰ αὐτὰ μὲν ἐν πόλει, τὰ αὐτὰ

Stephanus page 441, section c, line 6

δ' ἐν ἐνὸς ἐκάστου τῇ ψυχῇ γένη ἐνεῖναι καὶ ἴσα τὸν
ἀριθμόν.

Ἔστι ταῦτα.

Οὐκοῦν ἐκεῖνό γε ἤδη ἀναγκαῖον, ὥς πόλις ἦν σοφὴ καὶ
ᾧ, οὕτω καὶ τὸν ιδιώτην καὶ τούτῳ σοφὸν εἶναι;

Τί μῆν;

Καὶ ᾧ δὴ ἀνδρεῖος ιδιώτης καὶ ᾧ, τούτῳ καὶ πόλιν
ἀνδρείαν καὶ οὕτως, καὶ τᾶλλα πάντα πρὸς ἀρετὴν ὡσαύτως
ἀμφότερά ἔχειν;

Ἀνάγκη.

Stephanus page 441, section d, line 5

Καὶ δίκαιον δὴ, ᾧ Γλαύκων, οἶμαι φήσομεν ἄνδρα εἶναι
τῷ αὐτῷ τρόπῳ ᾧπερ καὶ πόλις ἦν δικαία.

Καὶ τοῦτο πᾶσα ἀνάγκη.

Ἀλλ' οὐ πῃ μὴν τοῦτό γε ἐπιλελήσμεθα, ὅτι ἐκείνη γε
τῷ τὸ ἑαυτοῦ ἕκαστον ἐν αὐτῇ πράττειν τριῶν ὄντων γενῶν
δικαία ἦν.

Οὐ μοι δοκοῦμεν, ἔφη, ἐπιλελῆσθαι.

Μνημονευτέον ἄρα ἡμῖν ὅτι καὶ ἡμῶν ἕκαστος, ὅτου ἂν
τὰ αὐτοῦ ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ πράττη, οὗτος δίκαιός τε
ἔσται καὶ τὰ αὐτοῦ πράττων.

Stephanus page 441, section e, line 3

Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, μνημονευτέον.

Οὐκοῦν τῷ μὲν λογιστικῷ ἄρχειν προσήκει, σοφῷ ὄντι
καὶ ἔχοντι τὴν ὑπὲρ ἀπάσης τῆς ψυχῆς προμήθειαν, τῷ δὲ
θυμοειδεῖ ὑπηκόῳ εἶναι καὶ συμμάχῳ τούτου;

Πάνυ γε.

Ἄρ' οὖν οὐχ, ὥσπερ ἐλέγομεν, μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς
κράσις σύμφωνα αὐτὰ ποιήσει, τὸ μὲν ἐπιτείνουσα καὶ
τρέφουσα λόγοις τε καλοῖς καὶ μαθήμασιν, τὸ δὲ ἀνιείσα
παραμυθουμένη, ἡμεροῦσα ἀρμονίᾳ τε καὶ ῥυθμῷ;

Κομιδῇ γε, ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 442, section a, line 4

Καὶ τούτῳ δὴ οὕτω τραφέντε καὶ ὥς ἀληθῶς τὰ αὐτῶν

μαθόντε καὶ παιδευθέντε προστήσεσθον τοῦ ἐπιθυμητικοῦ - ὁ δὴ πλεῖστον τῆς ψυχῆς ἐν ἐκάστῳ ἐστὶ καὶ χρημάτων φύσει ἀπληστότατον - ὁ τηρήσετον μὴ τῷ πῖμπλασθαι τῶν περὶ τὸ σῶμα καλουμένων ἡδονῶν πολὺ καὶ ἰσχυρὸν γενόμενον οὐκ αὖ τὰ αὐτοῦ πράττει, ἀλλὰ καταδουλώσασθαι καὶ ἄρχειν ἐπιχειρήσει ὧν οὐ προσήκον αὐτῷ γένει, καὶ σύμπαντα τὸν βίον πάντων ἀνατρέψει.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τοὺς ἔξωθεν πολεμίους τούτῳ ἂν

Stephanus page 442, section b, line 6

κάλλιστα φυλαττοίτην ὑπὲρ ἀπάσης τῆς ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος, τὸ μὲν βουλευόμενον, τὸ δὲ προπολεμοῦν, ἐπόμενον [δὲ] τῷ ἄρχοντι καὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἐπιτελοῦν τὰ βουλευθέντα;

Ἔστι ταῦτα.

Καὶ ἀνδρεῖον δὴ οἶμαι τούτῳ τῷ μέρει καλοῦμεν ἓνα ἕκαστον, ὅταν αὐτοῦ τὸ θυμοειδὲς διασώζη διὰ τε λυπῶν καὶ ἡδονῶν τὸ ὑπὸ τῶν λόγων παραγγελθὲν δεινόν τε καὶ μῆ.

Ὅρθῶς γ', ἔφη.

Stephanus page 442, section c, line 5

Σοφὸν δέ γε ἐκείνῳ τῷ σμικρῷ μέρει, τῷ ὃ ἤρχεν τ' ἐν αὐτῷ καὶ ταῦτα παρήγγελλεν, ἔχον αὖ κἀκεῖνο ἐπιστήμην ἐν αὐτῷ τὴν τοῦ συμφέροντος ἐκάστῳ τε καὶ ὅλῳ τῷ κοινῷ σφῶν αὐτῶν τριῶν ὄντων.

Πάνυ μὲν οὖν.

Τί δέ; σώφρονα οὐ τῇ φιλίᾳ καὶ συμφωνίᾳ τῇ αὐτῶν τούτων, ὅταν τό τε ἄρχον καὶ τὸ ἀρχομένῳ τὸ λογιστικὸν ὁμοδοξῶσι δεῖν ἄρχειν καὶ μὴ στασιάζωσιν αὐτῷ;

Σωφροσύνη γοῦν, ἦ δ' ὅς, οὐκ ἄλλο τί ἐστὶν ἢ τοῦτο, πόλεός τε καὶ ἰδιώτου.

Stephanus page 442, section d, line 4

Ἀλλὰ μὲν δὴ δίκαιός γε, ᾧ πολλάκις λέγομεν, τούτῳ καὶ οὕτως ἔσται.

Πολλὴ ἀνάγκη.

Τί οὖν; εἶπον ἐγώ· μὴ πῃ ἡμῖν ἀπαμβλύνεται ἄλλο τι δικαιοσύνη δοκεῖν εἶναι ἢ ὅπερ ἐν τῇ πόλει ἐφάνη;

Οὐκ ἔμοιγε, ἔφη, δοκεῖ.

Ὡδε γάρ, ἦν δ' ἐγώ, παντάπασιν ἂν βεβαιωσαίμεθα εἴ τι ἡμῶν ἔτι ἐν τῇ ψυχῇ ἀμφισβητεῖ, τὰ φορτικὰ αὐτῷ προσφέροντες.

Ποῖα δὴ;

Stephanus page 442, section e, line 4

Οἷον εἰ δέοι ἡμᾶς ἀνομολογεῖσθαι περί τε ἐκείνης τῆς
πόλεως καὶ τοῦ ἐκείνη ὁμοίως πεφυκότος τε καὶ τεθραμμένου
ἀνδρός, εἰ δοκεῖ ἂν παρακαταθήκην χρυσίου ἢ ἀργυρίου
δεξάμενος ὁ τοιοῦτος ἀποστερηῆσαι, τίν' ἂν οἶει οἰηθῆναι
τοῦτον αὐτὸ δρᾶσαι μᾶλλον ἢ ὅσοι μὴ τοιοῦτοι;
Οὐδέν' ἂν, ἔφη.
Οὐκοῦν καὶ ἱεροσυλιῶν καὶ κλοπῶν καὶ προδοσιῶν, ἢ
ιδίᾳ ἐταίρων ἢ δημοσίᾳ πόλεων, ἐκτὸς ἂν οὗτος εἴη;
ἐκτός.
Καὶ μὴν οὐδ' ὅπωςτιοῦν γ' ἂν ἄπιστος ἢ κατὰ ὅρκους ἢ

Stephanus page 443, section a, line 7

κατὰ τὰς ἄλλας ὁμολογίας.
Πῶς γὰρ ἂν;
Μοιχεῖαί γε μὴν καὶ γονέων ἀμέλειαι καὶ θεῶν ἀθερα-
πευσίαι παντὶ ἄλλῳ μᾶλλον ἢ τῷ τοιούτῳ προσήκουσι.
Παντὶ μέντοι, ἔφη.
Οὐκοῦν τούτων πάντων αἴτιον ὅτι αὐτοῦ τῶν ἐν αὐτῷ
ἕκαστον τὰ αὐτοῦ πράττει ἀρχῆς τε πέρι καὶ τοῦ ἄρχεσθαι;
Τοῦτο μὲν οὖν, καὶ οὐδὲν ἄλλο.
Ἔτι τι οὖν ἕτερον ζητεῖς δικαιοσύνην εἶναι ἢ ταύτην τὴν
δύναμιν ἢ τοὺς τοιούτους ἀνδρας τε παρέχεται καὶ πόλεις;

Stephanus page 443, section b, line 6

Μὰ Δία, ἢ δ' ὅς, οὐκ ἔγωγε.
Τέλεον ἄρα ἡμῖν τὸ ἐνύπνιον ἀποτετέλεσται, ὃ ἔφαμεν
ὑποπεῦσαι ὥς εὐθὺς ἀρχόμενοι τῆς πόλεως οἰκίζειν κατὰ
θεόν τινα εἰς ἀρχὴν τε καὶ τύπον τινὰ τῆς δικαιοσύνης
κινδυνεύομεν ἐμβεβηκέναι.
Παντάπασι μὲν οὖν.
Τὸ δέ γε ἦν ἄρα, ὦ Γλαύκων - δι' ὃ καὶ ὠφελεῖ - εἰδωλόν
τι τῆς δικαιοσύνης, τὸ τὸν μὲν σκυτοτομικὸν φύσει ὀρθῶς
ἔχειν σκυτοτομεῖν καὶ ἄλλο μηδὲν πράττειν, τὸν δὲ τεκτονικὸν
τεκταίνεσθαι, καὶ τᾶλλα δὴ οὕτως.

Stephanus page 443, section c, line 8

Φαίνεται.
Τὸ δέ γε ἀληθές, τοιοῦτόν τι ἦν, ὥς ἔοικεν, ἡ δικαιοσύνη
ἀλλ' οὐ περὶ τὴν ἔξω πρᾶξιν τῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ περὶ τὴν
ἐντός, ὥς ἀληθῶς περὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ, μὴ ἐάσαντα
τάλλοτριά πράττειν ἕκαστον ἐν αὐτῷ μηδὲ πολυπραγμονεῖν
πρὸς ἄλληλα τὰ ἐν τῇ ψυχῇ γένη, ἀλλὰ τῷ ὄντι τὰ οἰκεῖα
εὖ θέμενον καὶ ἄρξαντα αὐτὸν αὐτοῦ καὶ κοσμήσαντα καὶ
φίλον γενόμενον ἑαυτῷ καὶ συναρμόσαντα τρία ὄντα, ὥσπερ
ὄρους τρεῖς ἀρμονίας ἀτεχνῶς, νεάτης τε καὶ ὑπάτης καὶ

μέσης, καὶ εἰ ἄλλα ἄττα μεταξὺ τυγχάνει ὄντα, πάντα ταῦτα
συνδήσαντα καὶ παντάπασιν ἓνα γενόμενον ἐκ πολλῶν,
σώφρονα καὶ ἡρμοσμένον, οὕτω δὴ πράττειν ἤδη, ἐάν τι
πράττη ἢ περὶ χρημάτων κτήσιν ἢ περὶ σώματος θεραπείαν
ἢ καὶ πολιτικόν τι ἢ περὶ τὰ ἴδια συμβόλαια, ἐν πᾶσι τού-
τοις ἡγούμενον καὶ ὀνομάζοντα δικαίαν μὲν καὶ καλὴν πράξιν
ἢ ἂν ταύτην τὴν ἕξιν σώζῃ τε καὶ συναπεργάζεται, σοφίαν
δὲ τὴν ἐπιστατοῦσαν ταύτῃ τῇ πράξει ἐπιστήμην, ἀδικον δὲ
πράξιν ἢ ἂν ἀεὶ ταύτην λύῃ, ἀμαθίαν δὲ τὴν ταύτῃ αὖ
ἐπιστατοῦσαν δόξαν.

Παντάπασιν, ἣ δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, ἀληθῆ λέγεις.
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὸν μὲν δίκαιον καὶ ἄνδρα καὶ πόλιν
καὶ δικαιοσύνην, ὃ τυγχάνει ἐν αὐτοῖς ὄν, εἰ φαῖμεν
ἡύρηκέναι, οὐκ ἂν πάνυ τι οἶμαι δόξαιμεν ψεύδεσθαι.
Μὰ Δία οὐ μέντοι, ἔφη.
Φῶμεν ἄρα;
Φῶμεν.
Ἔστω δὴ, ἦν δ' ἐγώ· μετὰ γὰρ τοῦτο σκεπτέον οἶμαι
ἀδικίαν.
Δῆλον.

Οὐκοῦν στάσιν τινὰ αὖ τριῶν ὄντων τούτων δεῖ αὐτὴν
εἶναι καὶ πολυπραγμοσύνην καὶ ἀλλοτριπραγμοσύνην καὶ
ἐπανάστασιν μέρους τινὸς τῷ ὅλῳ τῆς ψυχῆς, ἢ ἄρχῃ ἐν
αὐτῇ οὐ προσῆκον, ἀλλὰ τοιούτου ὄντος φύσει οἴου πρέπειν
αὐτῷ δουλεύειν, τῷ δ' οὐ δουλεύειν ἀρχικοῦ γένους ὄντι;
τοιαῦτ' ἄττα οἶμαι φήσομεν καὶ τὴν τούτων ταραχὴν καὶ
πλάνην εἶναι τὴν τε ἀδικίαν καὶ ἀκολασίαν καὶ δειλίαν καὶ
ἀμαθίαν καὶ συλλήβδην πᾶσαν κακίαν.
Αὐτὰ μὲν οὖν ταῦτα, ἔφη.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἄδικοι πράττειν καὶ τὸ ἀδικεῖν

καὶ αὖ τὸ δίκαια ποιεῖν, ταῦτα πάντα τυγχάνει ὄντα κατά-
δηλα ἤδη σαφῶς, εἴπερ καὶ ἡ ἀδικία τε καὶ δικαιοσύνη;
Πῶς δὴ;
Ὅτι, ἦν δ' ἐγώ, τυγχάνει οὐδὲν διαφέροντα τῶν ὑγιεινῶν
τε καὶ νοσῶδων, ὥς ἐκεῖνα ἐν σώματι, ταῦτα ἐν ψυχῇ.
Πῆ; ἔφη.
Τὰ μὲν που ὑγιεινὰ ὑγίαιαν ἐμποιεῖ, τὰ δὲ νοσώδη νόσον.
Ναί.

Οὐκοῦν καὶ τὸ μὲν δίκαια πράττειν δικαιοσύνην ἐμποιεῖ,
τὸ δ' ἄδικα ἀδικίαν;

Stephanus page 444, section d, line 2

Ἀνάγκη.

Ἦστι δὲ τὸ μὲν ὑγίειαν ποιεῖν τὰ ἐν τῷ σώματι κατὰ
φύσιν καθιστάναι κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων,
τὸ δὲ νόσον παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἄλλο ὑπ'
ἄλλου.

Ἦστι γάρ.

Οὐκοῦν αὖ, ἔφη, τὸ δικαιοσύνην ἐμποιεῖν τὰ ἐν τῇ ψυχῇ
κατὰ φύσιν καθιστάναι κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλή-
λων, τὸ δὲ ἀδικίαν παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι
ἄλλο ὑπ' ἄλλου;

Stephanus page 444, section d, line 12

Κομιδῇ, ἔφη.

Ἀρετὴ μὲν ἄρα, ὥς ἔοικεν, ὑγεία τέ τις ἂν εἴη καὶ
κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς, κακία δὲ νόσος τε καὶ αἰσχος καὶ
ἀσθένεια.

Ἦστιν οὕτω.

Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὰ μὲν καλὰ ἐπιτηδεύματα εἰς ἀρετῆς
κτῆσιν φέρει, τὰ δ' αἰσχροὶ εἰς κακίας;

Ἀνάγκη.

Τὸ δὴ λοιπὸν ἤδη, ὥς ἔοικεν, ἡμῖν ἐστι σκέψασθαι
πότερον αὖ λυσιτελεῖ δίκαιά τε πράττειν καὶ καλὰ ἐπιτη-

Stephanus page 445, section a, line 2

δεύειν καὶ εἶναι δίκαιον, ἐάντε λανθάνῃ ἐάντε μὴ τοιοῦτος
ὢν, ἢ ἀδικεῖν τε καὶ ἄδικον εἶναι, ἐάνπερ μὴ διδῶ δίκην
μηδὲ βελτίων γίγνηται κολαζόμενος.

Ἄλλ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, γελοῖον ἔμοιγε φαίνεται τὸ
σκέμμα γίγνεσθαι ἤδη, εἰ τοῦ μὲν σώματος τῆς φύσεως
διαφθειρομένης δοκεῖ οὐ βιωτὸν εἶναι οὐδὲ μετὰ πάντων
σιτίων τε καὶ ποτῶν καὶ παντὸς πλούτου καὶ πάσης ἀρχῆς,
τῆς δὲ αὐτοῦ τούτου ᾧ ζῶμεν φύσεως ταραττομένης καὶ
διαφθειρομένης βιωτὸν ἄρα ἔσται, ἐάνπερ τις ποιῇ ὃ ἂν
βουληθῇ ἄλλο πλὴν τοῦτο ὁπόθεν κακίας μὲν καὶ ἀδικίας

Stephanus page 445, section b, line 3

ἀπαλλαγῇσεται, δικαιοσύνην δὲ καὶ ἀρετὴν κτήσεται, ἐπει-
δήπερ ἐφάνη γε ὄντα ἑκάτερα οἷα ἡμεῖς διεληλύθαμεν.

Γελοῖον γάρ, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὅμως ἐπείπερ ἐνταῦθα ἐλη-
λύθαμεν, ὅσον οἷόν τε σαφέστατα κατιδεῖν ὅτι ταῦτα οὕτως
ἔχει οὐ χρὴ ἀποκάμνειν.

Ἦκιστα, νῆ τὸν Δία, ἔφη, πάντων ἀποκμητέον.

Δεῦρό νυν, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα καὶ ἴδῃς ὅσα καὶ εἶδῃ ἔχει ἡ
κακία, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, ἃ γε δὴ καὶ ἄξια θέας.
Ἔπομαι, ἔφη· μόνον λέγε.
Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ ἀπὸ σκοπιᾶς μοι φαίνεται,

Stephanus page 445, section c, line 5

ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἀναβεβήκαμεν τοῦ λόγου, ἐν μὲν εἶναι εἶδος
τῆς ἀρετῆς, ἀπειρα δὲ τῆς κακίας, τέτταρα δ' ἐν αὐτοῖς ἅττα
ὧν καὶ ἄξιον ἐπιμνησθῆναι.

Πῶς λέγεις; ἔφη.

Ὅσοι, ἦν δ' ἐγώ, πολιτειῶν τρόποι εἰσὶν εἶδη ἔχοντες,
τοσοῦτοι κινδυνεύουσι καὶ ψυχῆς τρόποι εἶναι.

Πόσοι δὴ;

Πέντε μὲν, ἦν δ' ἐγώ, πολιτειῶν, πέντε δὲ ψυχῆς.

Λέγε, ἔφη, τίνες.

Λέγω, εἶπον, ὅτι εἷς μὲν οὗτος ὃν ἡμεῖς διεληλύθαμεν

Stephanus page 445, section d, line 4

πολιτείας εἷη ἂν τρόπος, ἐπονομασθείη δ' ἂν καὶ διχῇ·
ἐγγενομένου μὲν γὰρ ἀνδρὸς ἐνὸς ἐν τοῖς ἄρχουσι διαφέ-
ροντος βασιλείᾳ ἂν κληθείη, πλειόνων δὲ ἀριστοκρατία.

Ἀληθῆ, ἔφη.

Τοῦτο μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν εἶδος λέγω· οὔτε γὰρ ἂν
πλείους οὔτε εἷς ἐγγεγόμενοι κινήσειεν ἂν τῶν ἀξίων λόγου
νόμων τῆς πόλεως, τροφῇ τε καὶ παιδείᾳ χρησάμενος ἢ
διήλθομεν.

Οὐ γὰρ εἰκός, ἔφη.

Ἀγαθὴν μὲν τοίνυν τὴν τοιαύτην πόλιν τε καὶ πολιτείαν

Stephanus page 449, section a, line 2

καὶ ὀρθὴν καλῶ, καὶ ἄνδρα τὸν τοιοῦτον· κακὰς δὲ τὰς ἄλλας
καὶ ἡμαρτημένας, εἶπερ αὕτη ὀρθή, περὶ τε πόλεων διοικήσεις
καὶ περὶ ιδιωτῶν ψυχῆς τρόπου κατασκευὴν, ἐν τέτταρσι
πονηρίας εἶδесιν οὔσας.

Ποίας δὴ ταύτας; ἔφη.

Καὶ ἐγὼ μὲν ἦα τὰς ἐφεξῆς ἐρῶν, ὥς μοι ἐφαίνοντο
ἕκασται ἐξ ἀλλήλων μεταβαίνειν· ὁ δὲ Πολέμαρχος -
σμικρὸν γὰρ ἀπωτέρω τοῦ Ἀδεϊμάντου καθῆστο - ἐκτείνας
τὴν χεῖρα καὶ λαβόμενος τοῦ ἱματίου ἄνωθεν αὐτοῦ παρὰ
τὸν ὦμον, ἐκεῖνόν τε προσηγάγετο καὶ προτείνας ἑαυτὸν

Stephanus page 449, section b, line 5

ἔλεγεν ἅττα προσκεκυφώς, ὧν ἄλλο μὲν οὐδὲν κατηκούσαμεν,
τόδε δέ· Ἀφήσομεν οὖν, ἔφη, ἢ τί δράσομεν;

Ἦκιστά γε, ἔφη ὁ Ἀδεϊμαντος μέγα ἤδη λέγων.

Καὶ ἐγώ, Τί μάλιστα, ἔφην, ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε;

Σέ, ἢ δ' ὅς.

Ὅτι, ἐγὼ εἶπον, τί μάλιστα;

Ἀπορραθυμεῖν ἡμῖν δοκεῖς, ἔφη, καὶ εἶδος ὅλον οὐ τὸ ἐλάχιστον ἐκκλέπτειν τοῦ λόγου ἵνα μὴ διέλθῃς, καὶ λήσῃς οἰηθῆναι εἰπὼν αὐτὸ φαύλως, ὥς ἄρα περὶ γυναικῶν τε καὶ παίδων παντὶ δῆλον ὅτι κοινὰ τὰ φίλων ἔσται.

Stephanus page 449, section c, line 6

Οὐκοῦν ὀρθῶς, ἔφην, ὦ Ἀδεΐμαντε;

Ναί, ἢ δ' ὅς. ἀλλὰ τὸ ὀρθῶς τοῦτο, ὥσπερ τᾶλλα, λόγου δεῖται τίς ὁ τρόπος τῆς κοινωνίας· πολλοὶ γὰρ ἂν γένοιτο. μὴ οὖν παρῆς ὄντινα σὺ λέγεις· ὥς ἡμεῖς πάλαι περιμένομεν οἰόμενοι σέ που μνησθήσεσθαι παιδοποιίας τε πέρι, πῶς παιδοποιήσονται, καὶ γενομένους πῶς θρέψουσιν, καὶ ὅλην ταύτην ἦν λέγεις κοινωνίαν γυναικῶν τε καὶ παίδων· μέγα γάρ τι οἰόμεθα φέρειν καὶ ὅλον εἰς πολιτείαν ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς γιγνόμενον. νῦν οὖν, ἐπειδὴ ἄλλης ἐπιλαμβάνῃ πολιτείας πρὶν ταῦτα ἱκανῶς διελέσθαι, δέδοκται ἡμῖν τοῦτο

Stephanus page 450, section a, line 1

ὁ σὺ ἤκουσας, τὸ σέ μὴ μεθιέναι πρὶν ἂν ταῦτα πάντα ὥσπερ τᾶλλα διέλθῃς.

Καὶ ἐμὲ τοίνυν, ὁ Γλαύκων ἔφη, κοινωνὸν τῆς ψήφου ταύτης τίθετε.

Ἀμέλει, ἔφη ὁ Θρασύμαχος, πᾶσι ταῦτα δεδογμένα ἡμῖν νόμιζε, ὦ Σώκρατες.

Οἷον, ἦν δ' ἐγώ, εἰργάσασθε ἐπιλαβόμενοί μου. ὅσον λόγον πάλιν, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς, κινεῖτε περὶ τῆς πολιτείας·

ἦν ὡς ἤδη διεληλυθὼς ἔγωγε ἔχαιρον, ἀγαπῶν εἴ τις ἐάσοι

Stephanus page 450, section a, line 10

ταῦτα ἀποδεξάμενος ὡς τότε ἐρρήθη. ἃ νῦν ὑμεῖς παρακαλοῦντες οὐκ ἴστε ὅσον ἐσμὸν λόγων ἐπεγείρετε· ὃν ὁρῶν ἐγὼ παρήκα τότε, μὴ παράσχοι πολὺν ὄχλον.

Τί δέ; ἢ δ' ὅς ὁ Θρασύμαχος· χρυσοχοήσοντας οἶει τούσδε νῦν ἐνθάδε ἀφίχθαι, ἀλλ' οὐ λόγων ἀκουσομένους;

Ναί, εἶπον, μετρίων γε.

Μέτρον δέ γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Γλαύκων, τοιούτων λόγων ἀκούειν ὅλος ὁ βίος νοῦν ἔχουσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἡμέτερον ἔα· σὺ δὲ περὶ ὧν ἐρωτῶμεν μηδαμῶς ἀποκάμῃς ἢ σοι δοκεῖ διεξιῶν, τίς ἡ κοινωνία τοῖς φύλαξιν ἡμῖν παίδων

Stephanus page 450, section c, line 2

τε πέρι καὶ γυναικῶν ἔσται καὶ τροφῆς νέων ἔτι ὄντων, τῆς ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ γιγνομένης γενέσεώς τε καὶ παιδείας,

ἡ δὴ ἐπιπονωτάτη δοκεῖ εἶναι. πειρῶ οὖν εἰπεῖν τίνα τρόπον δεῖ γίνεσθαι αὐτήν.

Οὐ ῥάδιον, ὦ εὐδαιμον, ἦν δ' ἐγώ, διελθεῖν· πολλές γὰρ ἀπιστίας ἔχει ἔτι μᾶλλον τῶν ἔμπροσθεν ὧν διήλθομεν. καὶ γὰρ ὡς δυνατὰ λέγεται, ἀπιστοῖτ' ἄν, καὶ εἰ ὅτι μάλιστα γένοιτο, ὡς ἄριστ' ἄν εἴη ταῦτα, καὶ ταύτη ἀπιστήσεται. διὸ δὴ καὶ ὅκνος τις αὐτῶν ἄπτεσθαι, μὴ εὐχὴ δοκῇ εἶναι ὁ λόγος, ὦ φίλε ἐταῖρε.

Stephanus page 450, section d, line 3

Μηδέν, ἡ δ' ὅς, ὅκνει· οὔτε γὰρ ἀγνώμονες οὔτε ἀπιστοι οὔτε δύσνοι οἱ ἀκουσόμενοι.

Καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ ἄριστε, ἡ που βουλόμενός με παρα-
θαρρύνειν λέγεις;

Ἐγὼ γ', ἔφη.

Πᾶν τοῖνον, ἦν δ' ἐγώ, τοῦναντίον ποιεῖς. πιστεύοντος μὲν γὰρ ἐμοῦ ἐμοὶ εἰδέναι ἃ λέγω, καλῶς εἶχεν ἢ παραμυθία· ἐν γὰρ φρονίμοις τε καὶ φίλοις περὶ τῶν μεγίστων τε καὶ φίλων τάληθῇ εἰδότα λέγειν ἀσφαλές καὶ θαρραλέον, ἀπιστοῦντα δὲ καὶ ζητοῦντα ἅμα τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ὃ δὴ

Stephanus page 451, section a, line 1

ἐγὼ δρῶ, φοβερὸν τε καὶ σφαλερόν, οὐ τι γέλωτα ὀφλεῖν - παιδικὸν γὰρ τοῦτό γε - ἀλλὰ μὴ σφαλεῖς τῆς ἀληθείας οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους συνεπισπασάμενος κείσομαι περὶ ἃ ἤκιστα δεῖ σφάλλεσθαι. προσκυνῶ δὲ Ἀδράστειαν, ὦ Γλαῦκον, χάριν οὗ μέλλω λέγειν· ἐλπίζω γὰρ οὖν ἔλαττον ἀμάρτημα ἀκουσίως τινὸς φονέα γενέσθαι ἢ ἀπατεῶνα καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων νομίμων πέρι. τοῦτο οὖν τὸ κινδύνευμα κινδυνεύειν ἐν ἐχθροῖς κρεῖττον ἢ φίλοις, ὥστε εὖ με παραμυθῇ.

Καὶ ὁ Γλαῦκον γελάσας, Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἐάν τι

Stephanus page 451, section b, line 3

πάθωμεν πλημμελὲς ὑπὸ τοῦ λόγου, ἀφίεμέν σε ὥσπερ φόνου καὶ καθαρὸν εἶναι καὶ μὴ ἀπατεῶνα ἡμῶν. ἀλλὰ θαρρήσας λέγε.

Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον, καθαρὸς γε καὶ ἐκεῖ ὁ ἀφεθείς, ὡς ὁ νόμος λέγει· εἰκὸς δέ γε, εἴπερ ἐκεῖ, κἀνθάδε.

Λέγε τοῖνον, ἔφη, τούτου γ' ἕνεκα.

Λέγειν δὴ, ἔφην ἐγώ, χρὴ ἀνάπαλιν αὖ νῦν, ἃ τότε ἴσως ἔδει ἐφεξῆς λέγειν· τάχα δὲ οὕτως ἂν ὀρθῶς ἔχοι, μετὰ ἀνδρεῖον δρᾶμα παντελῶς διαπερανθέν τὸ γυναικεῖον αὖ περαίνειν, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ σὺ οὕτω προκαλῇ.

Stephanus page 451, section c, line 4

Ἀνθρώποις γὰρ φύσι καὶ παιδευθεῖσιν ὥς ἡμεῖς διήλ-
θομεν, κατ' ἐμὴν δόξαν οὐκ ἔστ' ἄλλη ὀρθὴ παίδων τε καὶ
γυναικῶν κτησίς τε καὶ χρεία ἢ κατ' ἐκείνην τὴν ὁρμὴν
ιοῦσιν, ἥνπερ τὸ πρῶτον ὠρμήσαμεν· ἐπεχειρήσαμεν δέ
που ὥς ἀγέλης φύλακας τοὺς ἄνδρας καθιστάναι τῷ λόγῳ.
Ναί.

Ἀκολουθῶμεν τοίνυν καὶ τὴν γένεσιν καὶ τροφὴν παρα-
πλησίαν ἀποδιδόντες, καὶ σκοπῶμεν εἰ ἡμῖν πρέπει ἢ οὐ.
Πῶς; ἔφη.

Ὡδε. τὰς θηλείας τῶν φυλάκων κυνῶν πότερα συμφυ-

Stephanus page 451, section d, line 5

λάττειν οἰόμεθα δεῖν ἅπερ ἂν οἱ ἄρρενες φυλάττωσι καὶ
συνθηρεῦν καὶ τᾶλλα κοινῇ πράττειν, ἢ τὰς μὲν οἰκουρεῖν
ἔνδον ὥς ἀδυνάτους διὰ τὸν τῶν σκυλάκων τόκον τε καὶ
τροφὴν, τοὺς δὲ πονεῖν τε καὶ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ἔχειν περὶ
τὰ ποίμνια;

Κοινῇ, ἔφη, πάντα· πλὴν ὥς ἀσθενεστέραις χρώμεθα,
τοῖς δὲ ὥς ἰσχυροτέροις.

Οἷόν τ' οὖν, ἔφην ἐγώ, ἐπὶ τὰ αὐτὰ χρησθαί τινι ζώῳ, ἂν
μὴ τὴν αὐτὴν τροφὴν τε καὶ παιδείαν ἀποδιδῶς;
Οὐχ οἷόν τε.

Stephanus page 451, section e, line 6

Εἰ ἄρα ταῖς γυναιξὶν ἐπὶ ταῦτά χρησόμεθα καὶ τοῖς
ἀνδράσι, ταῦτά καὶ διδακτέον αὐτάς.

Ναί.

Μουσικὴ μὲν ἐκείνοις γε καὶ γυμναστικὴ ἐδόθη.

Ναί.

Καὶ ταῖς γυναιξὶν ἄρα τούτῳ τῷ τέχνῳ καὶ τὰ περὶ τὸν
πόλεμον ἀποδοτέον καὶ χρηστέον κατὰ ταῦτά.

Εἰκὸς ἐξ ὧν λέγεις, ἔφη.

Ἵσως δὴ, εἶπον, παρὰ τὸ ἔθος γελοῖα ἂν φαίνοιτο πολλὰ
περὶ τὰ νῦν λεγόμενα, εἰ πράζεται ἢ λέγεται.

Stephanus page 452, section a, line 9

Καὶ μάλα, ἔφη.

Τί, ἦν δ' ἐγώ, γελοϊότατον αὐτῶν ὁρᾶς; ἢ δῆλα δὴ ὅτι
γυμνὰς τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς παλαιίστραις γυμναζομένας μετὰ
τῶν ἀνδρῶν, οὐ μόνον τὰς νέας, ἀλλὰ καὶ ἤδη τὰς πρεσβυ-
τέρας, ὥσπερ τοὺς γέροντας ἐν τοῖς γυμνασίοις, ὅταν ῥυσοὶ
καὶ μὴ ἡδεῖς τὴν ὄψιν ὅμως φιλογυμναστῶσιν;

Νὴ τὸν Δία, ἔφη· γελοῖον γὰρ ἂν, ὥς γε ἐν τῷ παρεστῶτι,
φανείη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπείπερ ὠρμήσαμεν λέγειν, οὐ φοβη-
τέον τὰ τῶν χαριέντων σκώμματα, ὅσα καὶ οἷα ἂν εἴποιεν

εἰς τὴν τοιαύτην μεταβολὴν γενομένην καὶ περὶ τὰ γυμνάσια
καὶ περὶ μουσικὴν καὶ οὐκ ἐλάχιστα περὶ τὴν τῶν ὀπλῶν
σχέσιν καὶ ἵππων ὀχήσεις.

Ὅρθῳς, ἔφη, λέγεις.

Ἀλλ' ἐπεὶ περ λέγειν ἠρξάμεθα, πορευτέον πρὸς τὸ τραχὺ
τοῦ νόμου, δεηθεῖσιν τε τούτων μὴ τὰ αὐτῶν πράττειν ἀλλὰ
σπουδάζειν, καὶ ὑπομνήσασιν ὅτι οὐ πολλὸς χρόνος ἐξ οὗ τοῖς
Ἑλλήσιν ἐδόκει αἰσχρὰ εἶναι καὶ γελοῖα ἅπερ νῦν τοῖς πολλοῖς
τῶν βαρβάρων, γυμνοὺς ἄνδρας ὀρᾶσθαι, καὶ ὅτε ἤρχοντο
τῶν γυμνασίων πρῶτοι μὲν Κρήτες, ἔπειτα Λακεδαιμόνιοι,

ἐξῆν τοῖς τότε ἀστείοις πάντα ταῦτα κωμωδεῖν. ἢ οὐκ οἶει;
Ἐγώ γε.

Ἀλλ' ἐπεὶ δὴ οἶμαι χρωμένοις ἄμεινον τὸ ἀποδύεσθαι τοῦ
συγκαλύπτειν πάντα τὰ τοιαῦτα ἐφάνη, καὶ τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς δὴ γελοῖον ἐξερρῆ ὑπὸ τοῦ ἐν τοῖς λόγοις μηνυθέντος
ἀρίστου· καὶ τοῦτο ἐνεδείξατο, ὅτι μάταιος ὃς γελοῖον ἄλλο
τι ἡγεῖται ἢ τὸ κακόν, καὶ ὁ γελωτοποιεῖν ἐπιχειρῶν πρὸς
ἄλλην τινὰ ὄψιν ἀποβλέπων ὥς γελοίου ἢ τὴν τοῦ ἄφρονός
τε καὶ κακοῦ, καὶ καλοῦ αὖ σπουδάζει πρὸς ἄλλον τινὰ
σκοπὸν στησάμενος ἢ τὸν τοῦ ἀγαθοῦ.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Ἄρ' οὖν οὐ πρῶτον μὲν τοῦτο περὶ αὐτῶν ἀνομολογητέον,
εἰ δυνατόν ἢ οὐ, καὶ δοτέον ἀμφισβήτησιν εἴτε τις φιλο-
παΐσμων εἴτε σπουδαστικὸς ἐθέλει ἀμφισβητῆσαι, πότερον
δυνατὴ φύσις ἢ ἀνθρωπίνη ἢ θήλεια τῇ τοῦ ἄρρενος γένους
κοινωνῆσαι εἰς ἅπαντα τὰ ἔργα ἢ οὐδ' εἰς ἓν, ἢ εἰς τὰ μὲν
οἷα τε, εἰς δὲ τὰ οὐ, καὶ τοῦτο δὴ τὸ περὶ τὸν πόλεμον
ποτέρων ἐστίν; Ἄρ' οὐχ οὕτως ἂν κάλλιστα τις ἀρχόμενος
ὥς τὸ εἰκὸς καὶ κάλλιστα τελευτήσκειν;

Πολύ γε, ἔφη.

Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν
ἄλλων ἀμφισβητήσωμεν, ἵνα μὴ ἔρημα τὰ τοῦ ἐτέρου λόγου
πολιορκῆται;

Οὐδέν, ἔφη, κωλύει.

Λέγωμεν δὴ ὑπὲρ αὐτῶν ὅτι “ὦ Σώκρατες τε καὶ
Γλαῦκων, οὐδὲν δεῖ ὑμῖν ἄλλους ἀμφισβητεῖν· αὐτοὶ γὰρ
ἐν ἀρχῇ τῆς κατοικίσεως, ἦν ὠκίζετε πόλιν, ὠμολογεῖτε
δεῖν κατὰ φύσιν ἕκαστον ἓνα ἐν τὸ αὐτοῦ πράττειν.”

Ὁμολογήσαμεν οἶμαι· πῶς γὰρ οὐ;
”Ἔστιν οὖν ὅπως οὐ πάμπολυ διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς τὴν

Stephanus page 453, section b, line 8

φύσιν;”
Πῶς δ' οὐ διαφέρει;
”Οὐκοῦν ἄλλο καὶ ἔργον ἑκατέρῳ προσήκει προστάττειν
τὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν;”
Τί μήν;
”Πῶς οὖν οὐχ ἁμαρτάνετε νυνὶ καὶ τὰναντία ὑμῖν αὐτοῖς
λέγετε φάσκοντες αὖ τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας δεῖν τὰ
αὐτὰ πράττειν, πλειστον κεχωρισμένην φύσιν ἔχοντας;”
ἔξεις τι, ὦ θαυμάσιε, πρὸς ταῦτ' ἀπολογεῖσθαι;
Ὡς μὲν ἐξαίφνης, ἔφη, οὐ πάνυ ῥάδιον· ἀλλὰ σοῦ δεήσομαί

Stephanus page 453, section c, line 8

τε καὶ δέομαι καὶ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν λόγον, ὅστις ποτ' ἐστίν,
ἐρμηνεῦσαι.
Ταῦτ' ἐστίν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, καὶ ἄλλα πολλὰ
τοιαῦτα, ἃ ἐγὼ πάλαι προορῶν ἐφοβούμην τε καὶ ὤκνουν
ἅπτεσθαι τοῦ νόμου τοῦ περὶ τὴν τῶν γυναικῶν καὶ παίδων
κτῆσιν καὶ τροφήν.
Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη· οὐ γὰρ εὐκόλῳ ἔοικεν.
Οὐ γάρ, εἶπον. ἀλλὰ δὴ ὧδ' ἔχει· ἄντε τις εἰς κολυμ-
βήθραν μικρὰν ἐμπέσῃ ἄντε εἰς τὸ μέγιστον πέλαγος μέσον,

Stephanus page 453, section d, line 7

ὅμως γε νεῖ οὐδὲν ἦττον.
Πάνυ μὲν οὖν.
Οὐκοῦν καὶ ἡμῖν νευστέον καὶ πειρατέον σῶζεσθαι ἐκ τοῦ
λόγου, ἦτοι δελφινὰ τινα ἐλπίζοντας ἡμᾶς ὑπολαβεῖν ἂν ἢ
τινα ἄλλην ἄπορον σωτηρίαν.
Ἔοικεν, ἔφη.
Φέρε δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ἐάν πη εὕρωμεν τὴν ἔξοδον. ὁμολο-
γοῦμεν γὰρ δὴ ἄλλην φύσιν ἄλλο δεῖν ἐπιτηδεύειν, γυναικὸς
δὲ καὶ ἀνδρὸς ἄλλην εἶναι· τὰς δὲ ἄλλας φύσεις τὰ αὐτὰ
φάμεν νῦν δεῖν ἐπιτηδεῦσαι. ταῦτα ἡμῶν κατηγορεῖται;

Stephanus page 453, section e, line 6

Κομιδῇ γε.
Ἡ γενναία, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, ἡ δύναμις τῆς ἀντιλο-
γικῆς τέχνης.
Τί δὴ;
Ὅτι, εἶπον, δοκοῦσί μοι εἰς αὐτὴν καὶ ἄκοντες πολλοὶ
ἐμπίπτειν καὶ οἶεσθαι οὐκ ἐρίζειν ἀλλὰ διαλέγεσθαι, διὰ

τὸ μὴ δύνασθαι κατ' εἶδη διαιρούμενοι τὸ λεγόμενον ἐπι-
σκοπεῖν, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ ὄνομα διώκειν τοῦ λεχθέντος
τὴν ἐναντίωσιν, ἔριδι, οὐ διαλέκτῳ πρὸς ἀλλήλους χρώ-
μενοι.

Stephanus page 454, section a, line 10

Ἦστί γὰρ δὴ, ἔφη, περὶ πολλοὺς τοῦτο τὸ πάθος· ἀλλὰ
μῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τείνει ἐν τῷ παρόντι;
Παντάπασι μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ· κινδυνεύομεν γοῦν ἄκοντες
ἀντιλογίας ἄπτεσθαι.
Πῶς;
Τὸ <μὴ> τὴν αὐτὴν φύσιν ὅτι οὐ τῶν αὐτῶν δεῖ ἐπιτηδευ-
μάτων τυγχάνειν πάντῳ ἀνδρείως τε καὶ ἐριστικῶς κατὰ τὸ
ὄνομα διώκομεν, ἐπεσκεψάμεθα δὲ οὐδ' ὀπηροῦν τί εἶδος
τὸ τῆς ἐτέρας τε καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ πρὸς τί τείνον
ὠριζόμεθα τότε, ὅτε τὰ ἐπιτηδεύματα ἄλλη φύσει ἄλλα, τῇ

Stephanus page 454, section b, line 9

δὲ αὐτῇ τὰ αὐτὰ ἀπεδίδομεν.
Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη, ἐπεσκεψάμεθα.
Τοιγάρτοι, εἶπον, ἔξεστιν ἡμῖν, ὥς ἔοικεν, ἀνερωτᾶν ἡμᾶς
αὐτοὺς εἰ ἡ αὐτὴ φύσις φαλακρῶν καὶ κομητῶν καὶ οὐχ
ἡ ἐναντία, καὶ ἐπειδὴν ὁμολογῶμεν ἐναντίαν εἶναι, ἐὰν
φαλακροὶ σκυτοτομῶσιν, μὴ ἐὰν κομήτας, ἐὰν δ' αὖ κομῆται,
μὴ τοὺς ἐτέρους.
Γελοῖον μεντὰν εἶη, ἔφη.
Ἄρα κατ' ἄλλο τι, εἶπον ἐγώ, γελοῖον, ἢ ὅτι τότε οὐ
πάντως τὴν αὐτὴν καὶ τὴν ἐτέραν φύσιν ἐτιθέμεθα, ἀλλ'

Stephanus page 454, section c, line 9

ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ ὁμοιώσεως μόνον
ἐφυλάττομεν τὸ πρὸς αὐτὰ τείνον τὰ ἐπιτηδεύματα; οἷον
ιατρικὸν μὲν καὶ ιατρικὴν τὴν ψυχὴν [ὄντα] τὴν αὐτὴν φύσιν
ἔχειν ἐλέγομεν· ἢ οὐκ οἶει;
Ἦγῶγε.

Ἰατρικὸν δέ γε καὶ τεκτονικὸν ἄλλην;
Πάντως που.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ τῶν γυναικῶν
γένος, ἐὰν μὲν πρὸς τέχνην τινὰ ἢ ἄλλο ἐπιτήδευμα διαφέρον
φαίνεται, τοῦτο δὴ φήσομεν ἑκατέρῳ δεῖν ἀποδιδόναι· ἐὰν

Stephanus page 454, section d, line 10

δ' αὐτῷ τούτῳ φαίνεται διαφέρειν, τῷ τὸ μὲν θῆλυ τίκτειν,
τὸ δὲ ἄρρεν ὀχεύειν, οὐδὲν τί πω φήσομεν μᾶλλον ἀποδε-
δεῖχθαι ὥς πρὸς ὃ ἡμεῖς λέγομεν διαφέρει γυνὴ ἀνδρός, ἀλλ'
ἔτι οἰησόμεθα δεῖν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν τοὺς τε φύλακας ἡμῖν

καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν.

Καὶ ὁρθῶς γ', ἔφη.

Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο κελεύομεν τὸν τὰ ἐναντία λέγοντα
τοῦτο αὐτὸ διδάσκειν ἡμᾶς, πρὸς τίνα τέχνην ἢ τί ἐπιτήδευμα
τῶν περὶ πόλεως κατασκευὴν οὐχ ἢ αὐτὴ ἀλλὰ ἑτέρα φύσις
γυναικὸς τε καὶ ἀνδρός;

Stephanus page 455, section a, line 4

Δίκαιον γοῦν.

Τάχα τοίνυν ἄν, ὅπερ σὺ ὀλίγον πρότερον ἔλεγες, εἴποι
ἄν καὶ ἄλλος, ὅτι ἐν μὲν τῷ παραχρῆμα ἱκανῶς εἰπεῖν οὐ
ῥάδιον, ἐπισκεψαμένῳ δὲ οὐδὲν χαλεπὸν.

Εἴποι γὰρ ἄν.

Βούλει οὖν δεῶμεθα τοῦ τὰ τοιαῦτα ἀντιλέγοντος ἀκολου-
θῆσαι ἡμῖν, ἐάν πως ἡμεῖς ἐκείνῳ ἐνδειξώμεθα ὅτι οὐδὲν ἐστὶν
ἐπιτήδευμα ἴδιον γυναικὶ πρὸς διοίκησιν πόλεως;

Πάνυ γε.

Ἰθὶ δὴ, φήσομεν πρὸς αὐτόν, ἀποκρίνου· ἄρα οὕτως

Stephanus page 455, section b, line 5

ἔλεγες τὸν μὲν εὐφυῇ πρὸς τι εἶναι, τὸν δὲ ἀφυῇ, ἐν ᾧ ὁ
μὲν ῥαδίως τι μανθάνοι, ὁ δὲ χαλεπῶς; καὶ ὁ μὲν ἀπὸ
βραχείας μαθήσεως ἐπὶ πολὺ εὐρετικὸς εἴη οὗ ἔμαθεν, ὁ δὲ
πολλῆς μαθήσεως τυχὼν καὶ μελέτης μὴδ' ἂν ἔμαθε σῶζοιτο;
καὶ τῷ μὲν τὰ τοῦ σώματος ἱκανῶς ὑπηρετοῖ τῇ διανοίᾳ, τῷ
δὲ ἐναντιοῖτο; ἄρ' ἄλλα ἅττα ἐστὶν ἢ ταῦτα, οἷς τὸν εὐφυῇ
πρὸς ἕκαστα καὶ τὸν μὴ ὠρίζου;

Οὐδεῖς, ἢ δ' ὅς, ἄλλα φήσει.

Οἶσθά τι οὖν ὑπὸ ἀνθρώπων μελετώμενον, ἐν ᾧ οὐ πάντα
ταῦτα τὸ τῶν ἀνδρῶν γένος διαφερόντως ἔχει ἢ τὸ τῶν

Stephanus page 455, section c, line 6

γυναικῶν; ἢ μακρολογῶμεν τήν τε ὑφαντικὴν λέγοντες καὶ
τὴν τῶν ποπάνων τε καὶ ἐψημάτων θεραπείαν, ἐν οἷς δὴ τι
δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι, οὗ καὶ καταγελαστότατόν
ἐστὶ πάντων ἡττώμενον;

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὅτι πολὺ κρατεῖται ἐν ἅπασιν ὥς
ἔπος εἰπεῖν τὸ γένος τοῦ γένους. γυναῖκες μέντοι πολλαὶ
πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πολλὰ· τὸ δὲ ὅλον ἔχει ὥς σὺ
λέγεις.

Οὐδὲν ἄρα ἐστίν, ὦ φίλε, ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοι-
κούντων γυναικὸς διότι γυνή, οὐδ' ἀνδρὸς διότι ἀνὴρ,

Stephanus page 455, section d, line 8

ἀλλ' ὁμοίως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν
ζώοιιν, καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ

φύσιν, πάντων δὲ ἀνὴρ, ἐπὶ πασι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ
ἀνδρός.

Πάνυ γε.

Ἦ οὖν ἀνδράσι πάντα προστάξομεν, γυναικὶ δ' οὐδέν;

Καὶ πῶς;

Ἀλλ' ἔστι γὰρ οἶμαι, ὥς φήσομεν, καὶ γυνὴ ἰατρική, ἢ δ'
οὔ, καὶ μουσική, ἢ δ' ἄμουσος φύσει.

Τί μήν;

Stephanus page 456, section a, line 1

[Καὶ] γυμναστική δ' ἄρα οὔ, οὐδὲ πολεμική, ἢ δὲ ἀπόλεμος
καὶ οὐ φιλογυμναστική;

Οἶμαι ἔγωγε.

Τί δέ; φιλόσοφος τε καὶ μισόσοφος; καὶ θυμοειδής, ἢ δ'
ἄθυμός ἐστι;

Καὶ ταῦτα.

Ἔστιν ἄρα καὶ φυλακική γυνή, ἢ δ' οὔ. ἢ οὐ τοιαύτην
καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν φυλακικῶν φύσιν ἐξελεξάμεθα;

Τοιαύτην μὲν οὖν.

Καὶ γυναικὸς ἄρα καὶ ἀνδρὸς ἡ αὐτὴ φύσις εἰς φυλακὴν

Stephanus page 456, section a, line 11

πόλεως, πλὴν ὅσα ἀσθενεστέρα, ἢ δὲ ἰσχυροτέρα ἐστίν.
Φαίνεται.

Καὶ γυναῖκες ἄρα αἱ τοιαῦται τοῖς τοιούτοις ἀνδράσιν
ἐκλεκτέαι συνοικεῖν τε καὶ συμφυλάττειν, ἐπεὶ περ εἰσὶν ἱκαναὶ
καὶ συγγενεῖς αὐτοῖς τὴν φύσιν.

Πάνυ γε.

Τὰ δ' ἐπιτηδεύματα οὐ τὰ αὐτὰ ἀποδοτέα ταῖς αὐταῖς
φύσεσιν;

Τὰ αὐτά.

Ἦκομεν ἄρα εἰς τὰ πρότερα περιφερόμενοι, καὶ ὁμολο-

Stephanus page 456, section b, line 9

γοῦμεν μὴ παρὰ φύσιν εἶναι ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξὶ
μουσικὴν τε καὶ γυμναστικὴν ἀποδιδόναι.

Παντάπασιν μὲν οὖν.

Οὐκ ἄρα ἀδύνατά γε οὐδὲ εὐχαῖς ὅμοια ἐνομοθετοῦμεν,
ἐπεὶ περ κατὰ φύσιν ἐτίθεμεν τὸν νόμον· ἀλλὰ τὰ νῦν παρὰ
ταῦτα γιγνόμενα παρὰ φύσιν μᾶλλον, ὥς ἔοικε, γίγνεται.

Ἦοικεν.

Οὐκοῦν ἢ ἐπίσκεψις ἡμῖν ἦν εἰ δυνατά γε καὶ βέλτιστα
λέγοιμεν;

Ἦν γάρ.

Stephanus page 456, section c, line 7

Καὶ ὅτι μὲν δὴ δυνατά, διωμολόγηται;

Ναί.

Ὅτι δὲ δὴ βέλτιστα, τὸ μετὰ τοῦτο δεῖ διομολογηθῆναι;

Δῆλον.

Οὐκοῦν πρὸς γε τὸ φυλακικὴν γυναῖκα γενέσθαι, οὐκ ἄλλη μὲν ἡμῖν ἄνδρας ποιήσει παιδεία, ἄλλη δὲ γυναῖκας, ἄλλως τε καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν παραλαβοῦσα;

Οὐκ ἄλλη.

Πῶς οὖν ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι;

Τίνος δῆ;

Stephanus page 456, section d, line 5

Τοῦ ὑπολαμβάνειν παρὰ σεαυτῷ τὸν μὲν ἀμείνω ἄνδρα, τὸν δὲ χεῖρω· ἢ πάντας ὁμοίους ἡγῇ;

Οὐδαμῶς.

Ἐν οὖν τῇ πόλει ἦν ᾠκίζομεν, πότερον οἶει ἡμῖν ἀμείνους ἄνδρας ἐξειργάσθαι τοὺς φύλακας, τυχόντας ἥς διήλθομεν παιδείας, ἢ τοὺς σκυτοτόμους, τῇ σκυτικῇ παιδευθέντας;

Γελοῖον, ἔφη, ἐρωτᾷς.

Μανθάνω, ἔφη. τί δέ; τῶν ἄλλων πολιτῶν οὐχ οὗτοι ἄριστοι;

Πολύ γε.

Stephanus page 456, section e, line 3

Τί δέ; αἱ γυναῖκες τῶν γυναικῶν οὐχ αὗται ἔσονται βέλτισται;

Καὶ τοῦτο, ἔφη, πολύ.

Ἔστι δέ τι πόλει ἀμεινον ἢ γυναικᾶς τε καὶ ἄνδρας ὡς ἀρίστους ἐγγίγνεσθαι;

Οὐκ ἔστιν.

Τοῦτο δὲ μουσικὴ τε καὶ γυμναστικὴ παραγιγνόμεναι, ὡς ἡμεῖς διήλθομεν, ἀπεργάσσονται;

Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 457, section a, line 3

Οὐ μόνον ἄρα δυνατὸν ἀλλὰ καὶ ἄριστον πόλει νόμιμον ἐτίθεμεν.

Οὕτως.

Ἀποδυντέον δὴ ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξίν, ἐπεὶ περ ἀρετὴν ἀντὶ ἱματίων ἀμφιέσσονται, καὶ κοινωνητέον πολέμου τε καὶ τῆς ἄλλης φυλακῆς τῆς περὶ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἄλλα πρακτέον· τούτων δ' αὐτῶν τὰ ἐλαφρότερα ταῖς γυναιξίν ἢ τοῖς ἀνδράσι δοτέον διὰ τὴν τοῦ γένους ἀσθένειαν. ὁ δὲ γελῶν ἀνὴρ ἐπὶ γυμναῖς γυναιξί, τοῦ βελτίστου ἕνεκα γυμναζομέναις, <ἀτελῇ> τοῦ γελοίου <σοφίας δρέπων καρ-

πόν>, οὐδὲν οἶδεν, ὡς ἔοικεν, ἐφ' ᾧ γελαῶ οὐδ' ὅτι πράττει·
κάλλιστα γὰρ δὴ τοῦτο καὶ λέγεται καὶ λελέξεται, ὅτι τὸ μὲν
ὠφελίμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερὸν αἰσχρόν.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐν ὥσπερ κῦμα φῶμεν διαφεύγειν τοῦ
γυναικείου περὶ νόμου λέγοντες, ὥστε μὴ παντάπασι κατα-
κλυσθῆναι τιθέντας ὡς δεῖ κοινῇ πάντα ἐπιτηδεύειν τοὺς τε
φύλακας ἡμῖν καὶ τὰς φυλακίδας, ἀλλὰ πῃ τὸν λόγον αὐτὸν
αὐτῷ ὁμολογεῖσθαι ὡς δυνατὰ τε καὶ ὠφέλιμα λέγει;
Καὶ μάλα, ἔφη, οὐ σμικρὸν κῦμα διαφεύγεις.

Φήσεις γε, ἦν δ' ἐγώ, οὐ μέγα αὐτὸ εἶναι, ὅταν τὸ μετὰ
τοῦτο ἴδῃς.

Λέγε δὴ, ἴδω, ἔφη.

Τούτῳ, ἦν δ' ἐγώ, ἔπεται νόμος καὶ τοῖς ἔμπροσθεν τοῖς
ἄλλοις, ὡς ἐγῶμαι, ὅδε.

Τίς;

Τὰς γυναῖκας ταύτας τῶν ἀνδρῶν τούτων πάντων πάσας
εἶναι κοινὰς, ἰδίᾳ δὲ μηδενὶ μηδεμίαν συνοικεῖν· καὶ τοὺς
παῖδας αὖ κοινούς, καὶ μήτε γονέα ἔκγονον εἰδέναι τὸν αὐτοῦ
μήτε παῖδα γονέα.

Πολύ, ἔφη, τοῦτο ἐκείνου μεῖζον πρὸς ἀπιστίαν καὶ τοῦ
δυνατοῦ περὶ καὶ τοῦ ὠφελίμου.

Οὐκ οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, περὶ γε τοῦ ὠφελίμου ἀμφισβη-
τεῖσθαι ἄν, ὡς οὐ μέγιστον ἀγαθὸν κοινὰς μὲν τὰς γυναῖκας
εἶναι, κοινούς δὲ τοὺς παῖδας, εἴπερ οἶόν τε· ἀλλ' οἶμαι περὶ
τοῦ εἰ δυνατόν ἢ μὴ πλείστην ἂν ἀμφισβήτησιν γενέσθαι.

Περὶ ἀμφοτέρων, ἦ δ' ὅς, εὖ μάλα· ἂν ἀμφισβητηθεῖη.

Λέγεις, ἦν δ' ἐγώ, λόγων σύστασιν· ἐγώ δ' ὥμην ἔκ γε
τοῦ ἑτέρου ἀποδράσεσθαι, εἴ σοι δόξειεν ὠφέλιμον εἶναι,
λοιπὸν δὲ δὴ μοι ἔσεσθαι περὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ μή.

Ἀλλ' οὐκ ἔλαθες, ἦ δ' ὅς, ἀποδιδράσκων, ἀλλ' ἀμφοτέρων
περὶ δίδου λόγον.

Ὑφεκτέον, ἦν δ' ἐγώ, δίκην. τοσόνδε μέντοι χάρισαί
μοι· ἔασόν με ἑορτάσαι, ὥσπερ οἱ ἀργοὶ τὴν διάνοιαν εἰώ-
θασιν ἐστιᾶσθαι ὑφ' ἑαυτῶν, ὅταν μόνοι πορεύωνται. καὶ
γὰρ οἱ τοιοῦτοί που, πρὶν ἐξευρεῖν τίνα τρόπον ἔσται τι ὧν
ἐπιθυμοῦσι, τοῦτο παρέντες, ἵνα μὴ κάμνωσι βουλευόμενοι
περὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ μή, θέντες ὡς ὑπάρχον εἶναι ὁ βού-
λονται, ἤδη τὰ λοιπὰ διατάττουσιν καὶ χαίρουσιν διεξιόντες

οἷα δράσουσι γενομένου, ἀργὸν καὶ ἄλλως ψυχὴν ἔτι

Stephanus page 458, section b, line 1

ἀργότεραν ποιοῦντες. ἤδη οὖν καὶ αὐτὸς μαλθακίζομαι, καὶ ἐκεῖνα μὲν ἐπιθυμῶ ἀναβαλέσθαι καὶ ὕστερον ἐπισκέψασθαι, ἢ δυνατά, νῦν δὲ ὡς δυνατῶν ὄντων θεὸς σκέψομαι, ἂν μοι παριῇς, πῶς διατάξουσιν αὐτὰ οἱ ἄρχοντες γιγνόμενα, καὶ ὅτι πάντων συμφορώτατ' ἂν εἴη πραχθέντα τῇ τε πόλει καὶ τοῖς φύλαξιν. ταῦτα πειράσομαί σοι πρότερα συνδιασκοπεῖσθαι, ὕστερα δ' ἐκεῖνα, εἴπερ παριεῖς.

Ἀλλὰ παρίημι, ἔφη, καὶ σκόπει.

Οἶμαι τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἴπερ ἔσονται οἱ ἄρχοντες ἄξιοι τούτου τοῦ ὀνόματος, οἳ τε τούτοις ἐπίκουροι κατὰ ταυτά,

Stephanus page 458, section c, line 2

τοὺς μὲν ἐθελήσειν ποιεῖν τὰ ἐπιταττόμενα, τοὺς δὲ ἐπιτάξιν, τὰ μὲν αὐτοὺς πειθομένους τοῖς νόμοις, τὰ δὲ καὶ μιμουμένους, ὅσα ἂν ἐκείνοις ἐπιτρέψωμεν.

Εἰκός, ἔφη.

Σὺ μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ νομοθέτης αὐτοῖς, ὥσπερ τοὺς ἄνδρας ἐξέλεξας, οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας ἐκλέξας παραδώσεις καθ' ὅσον οἷόν τε ὁμοφυεῖς· οἱ δέ, ἅτε οἰκίας τε καὶ συσσίτια κοινὰ ἔχοντες, ἰδίᾳ δὲ οὐδενὸς οὐδὲν τοιοῦτον κεκτημένου, ὁμοῦ δὴ ἔσονται, ὁμοῦ δὲ ἀναμειγμένων καὶ ἐν γυμνασίοις καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ τροφῇ ὑπ' ἀνάγκης οἶμαι τῆς

Stephanus page 458, section d, line 3

ἐμφύτου ἄξονται πρὸς τὴν ἀλλήλων μεῖξιν. ἢ οὐκ ἀναγκαῖά σοι δοκῶ λέγειν;

Οὐ γεωμετρικαῖς γε, ἦ δ' ὅς, ἀλλ' ἐρωτικάις ἀνάγκαις, αἱ κινδυνεύουσιν ἐκείνων δριμύτεραι εἶναι πρὸς τὸ πείθειν τε καὶ ἔλκειν τὸν πολὺν λεών.

Καὶ μάλα, εἶπον. ἀλλὰ μετὰ δὴ ταῦτα, ὦ Γλαύκων, ἀτάκτως μὲν μείγνυσθαι ἀλλήλοις ἢ ἄλλο ὅτιοῦν ποιεῖν οὔτε ὅσιον ἐν εὐδαιμόνων πόλει οὔτ' ἐάσουσιν οἱ ἄρχοντες.

Οὐ γὰρ δίκαιον, ἔφη.

Δῆλον δὴ ὅτι γάμους τὸ μετὰ τοῦτο ποιήσομεν ἱεροὺς εἰς

Stephanus page 458, section e, line 4

δύναμιν ὅτι μάλιστα· εἶεν δ' ἂν ἱεροὶ οἱ ὠφελιμώτατοι.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Πῶς οὖν δὴ ὠφελιμώτατοι ἔσονται; τόδε μοι λέγε, ὦ Γλαύκων· ὅρῳ γάρ σου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ κύνας θηρευτικούς καὶ τῶν γενναίων ὀρνίθων μάλα συχνούς· ἄρ' οὖν, ὦ πρὸς Διός, προσέσχηκάς τι τοῖς τούτων γάμοις τε καὶ παιδοποιία;

Τὸ ποῖον; ἔφη.

Πρῶτον μὲν αὐτῶν τούτων, καίπερ ὄντων γενναίων, ἄρ'
οὐκ εἰσὶ τινες καὶ γίνονται ἄριστοι;

Stephanus page 459, section a, line 9

Εἰσὶν.

Πότερον οὖν ἐξ ἀπάντων ὁμοίως γεννᾶς, ἢ προθυμῇ ὅτι
μάλιστα ἐκ τῶν ἀρίστων;

Ἐκ τῶν ἀρίστων.

Τί δ'; ἐκ τῶν νεωτάτων ἢ ἐκ τῶν γεραιτάτων ἢ ἐξ
ἀκμαζόντων ὅτι μάλιστα;

Ἐξ ἀκμαζόντων.

Καὶ ἂν μὴ οὕτω γεννᾶται, πολὺ σοι ἡγῇ χειρὸν ἔσεσθαι
τό τε τῶν ὀρνίθων καὶ τὸ τῶν κυνῶν γένος;

Ἐγώ, ἔφη.

Stephanus page 459, section b, line 7

Τί δὲ ἵππων οἶει, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τῶν ἄλλων ζώων; ἢ
ἄλλη πη ἔχειν;

Ἄτοπον μεντᾶν, ἦ δ' ὅς, εἴη.

Βαβαῖ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε ἐταῖρε, ὥς ἄρα σφόδρα ἡμῖν
δεῖ ἄκρων εἶναι τῶν ἀρχόντων, εἴπερ καὶ περὶ τὸ τῶν
ἀνθρώπων γένος ὡσαύτως ἔχει.

Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔχει, ἔφη· ἀλλὰ τί δὴ;

Ὅτι ἀνάγκη αὐτοῖς, ἦν δ' ἐγώ, φαρμάκοις πολλοῖς χρῆ-
σθαι. ἱατρὸν δὲ πού μὴ δεομένοις μὲν σώμασι φαρμάκων,
ἀλλὰ διαίτη ἐθελόντων ὑπακούειν, καὶ φαυλότερον ἐξαρκεῖν

Stephanus page 459, section c, line 5

ἡγούμεθα εἶναι· ὅταν δὲ δὴ καὶ φαρμακεύειν δέη, ἴσμεν ὅτι
ἀνδρειότερου δεῖ τοῦ ἱατροῦ.

Ἀληθῆ· ἀλλὰ πρὸς τί λέγεις;

Πρὸς τόδε, ἦν δ' ἐγώ· συχνῶ τῷ ψεύδει καὶ τῇ ἀπάτῃ
κινδυνεύει ἡμῖν δεήσειν χρῆσθαι τοὺς ἄρχοντας ἐπ' ὠφελίᾳ
τῶν ἀρχομένων. ἔφαμεν δὲ πού ἐν φαρμάκου εἶδει πάντα
τὰ τοιαῦτα χρήσιμα εἶναι.

Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη.

Ἐν τοῖς γάμοις τοίνυν καὶ παιδοποιαῖς ἔοικε τὸ ὀρθὸν
τοῦτο γίνεσθαι οὐκ ἐλάχιστον.

Stephanus page 459, section d, line 6

Πῶς δὴ;

Δεῖ μὲν, εἶπον, ἐκ τῶν ὠμολογημένων τοὺς ἀρίστους ταῖς
ἀρίσταις συγγίνεσθαι ὡς πλειστάκις, τοὺς δὲ φαυλοτάτους
ταῖς φαυλοτάταις τὸναντίον, καὶ τῶν μὲν τὰ ἔκγονα τρέφειν,
τῶν δὲ μή, εἰ μέλλει τὸ ποίμνιον ὅτι ἀκρότατον εἶναι, καὶ

ταῦτα πάντα γιγνόμενα λανθάνειν πλὴν αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας,
εἰ αὖ ἢ ἀγγέλη τῶν φυλάκων ὅτι μάλιστα ἀστασίαστος ἔσται.
Ὅρθότατα, ἔφη.

Οὐκοῦν δὴ ἑορταί τινες νομοθετητέαι ἐν αἷς συνάξομεν
τάς τε νύμφας καὶ τοὺς νυμφίους καὶ θυσῖαι, καὶ ὕμνοι

Stephanus page 460, section a, line 1

ποιητέοι τοῖς ἡμετέροις ποιηταῖς πρέποντες τοῖς γιγνομένοις
γάμοις· τὸ δὲ πλῆθος τῶν γάμων ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι ποιή-
σομεν, ἵν' ὥς μάλιστα διασφύζωσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν
ἀνδρῶν, πρὸς πολέμους τε καὶ νόσους καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα
ἀποσκοποῦντες, καὶ μήτε μεγάλη ἡμῖν ἢ πόλις κατὰ τὸ
δυνατὸν μήτε μικρὰ γίγνηται.
Ὅρθῶς, ἔφη.

Κληροὶ δὴ τινες οἶμαι ποιητέοι κομψοί, ὥστε τὸν φαῦλον
ἐκεῖνον αἰτιᾶσθαι ἐφ' ἐκάστης συνέρξεως τύχην ἀλλὰ μὴ

Stephanus page 460, section a, line 10

τοὺς ἄρχοντας.

Καὶ μάλα, ἔφη.

Καὶ τοῖς ἀγαθοῖς γέ που τῶν νέων ἐν πολέμῳ ἢ ἄλλοθί
που γέρα δοτέον καὶ ἄθλα ἄλλα τε καὶ ἀφθονεστέρα ἢ
ἐξουσία τῆς τῶν γυναικῶν συγκοιμήσεως, ἵνα καὶ ἅμα μετὰ
προφάσεως ὥς πλεῖστοι τῶν παίδων ἐκ τῶν τοιούτων
σπεύρωνται.

Ὅρθῶς.

Οὐκοῦν καὶ τὰ ἀεὶ γιγνόμενα ἔκγονα παραλαμβάνουσαι
αἱ ἐπὶ τούτων ἐφεστηκυῖαι ἀρχαὶ εἴτε ἀνδρῶν εἴτε γυναικῶν

Stephanus page 460, section b, line 9

εἴτε ἀμφοτέρω - κοιναὶ μὲν γάρ που καὶ ἀρχαὶ γυναιξί τε
καὶ ἀνδράσιν -

Ναί.

Τὰ μὲν δὴ τῶν ἀγαθῶν, δοκῶ, λαβοῦσαι εἰς τὸν σηκὸν
οἴσουσιν παρά τινας τροφούς χωρὶς οἰκούσας ἐν τινὶ μέρει
τῆς πόλεως· τὰ δὲ τῶν χειρόνων, καὶ ἐάν τι τῶν ἐτέρων
ἀνάπηρον γίγνηται, ἐν ἀπορρήτῳ τε καὶ ἀδήλῳ κατακρύψουσιν
ὥς πρέπει.

Εἵπερ μέλλει, ἔφη, καθαρὸν τὸ γένος τῶν φυλάκων
ἔσεσθαι.

Stephanus page 460, section c, line 8

Οὐκοῦν καὶ τροφῆς οὗτοι ἐπιμελήσονται τάς τε μητέρας
ἐπὶ τὸν σηκὸν ἄγοντες ὅταν σπαργῶσι, πᾶσαν μηχανὴν
μηχανώμενοι ὅπως μηδεμία τὸ αὐτῆς αἰσθήσεται, καὶ ἄλλας

γάλα ἐχούσας ἐκπορίζοντες, ἐὰν μὴ αὐταὶ ἱκαναὶ ᾧσι, καὶ αὐτῶν τούτων ἐπιμελήσονται ὅπως μέτριον χρόνον θηλάσονται, ἀγρυπνίας δὲ καὶ τὸν ἄλλον πόνον τίτθαις τε καὶ τροφοῖς παραδώσουσιν;

Πολλὴν ῥαστώνην, ἔφη, λέγεις τῆς παιδοποιίας ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξίν.

Πρέπει γάρ, ἦν δ' ἐγώ. τὸ δ' ἐφεξῆς διέλθωμεν ὁ

Stephanus page 460, section d, line 9

προυθέμεθα. ἔφαμεν γὰρ δὴ ἐξ ἀκμαζόντων δεῖν τὰ ἔκγονα γίγνεσθαι.

Ἀληθῆ.

Ἄρ' οὖν σοι συνδοκεῖ μέτριος χρόνος ἀκμῆς τὰ εἴκοσι ἔτη γυναικί, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα;

Τὰ ποῖα αὐτῶν; ἔφη.

Γυναικὶ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ἀρξαμένη ἀπὸ εἰκοσιέτιδος μέχρι τετταρακονταέτιδος τίκτειν τῇ πόλει· ἀνδρὶ δέ, ἐπειδὴν τὴν ὀξυτάτην δρόμου ἀκμὴν παρῇ, τὸ ἀπὸ τούτου γεννᾶν τῇ πόλει μέχρι πεντεκαιπεντηκονταέτους.

Stephanus page 461, section a, line 1

Ἀμφοτέρων γοῦν, ἔφη, αὕτη ἀκμὴ σώματός τε καὶ φρονήσεως.

Οὐκοῦν ἐάντε πρεσβύτερος τούτων ἐάντε νεώτερος τῶν εἰς τὸ κοινὸν γεννήσεων ἄψηται, οὔτε ὅσιον οὔτε δίκαιον φήσομεν τὸ ἀμάρτημα, ὥς παῖδα φυτεύοντος τῇ πόλει, ὅς, ἂν λάθῃ, γεννήσεται οὐχ ὑπὸ θυσιῶν οὐδ' ὑπὸ εὐχῶν φύς, ἀς ἐφ' ἐκάστοις τοῖς γάμοις εὕξονται καὶ ἱέρεια καὶ ἱερεῖς καὶ σύμπασα ἡ πόλις ἐξ ἀγαθῶν ἀμείνους καὶ ἐξ ὠφελίμων ὠφελιμωτέρους ἀεὶ τοὺς ἐκγόνους γίγνεσθαι, ἀλλ' ὑπὸ σκότου μετὰ δεινῆς ἀκρατείας γεγονώς.

Stephanus page 461, section b, line 3

Ὅρθῳς, ἔφη.

Ὁ αὐτὸς δέ γ', εἶπον, νόμος, ἐὰν τις τῶν ἔτι γεννώντων μὴ συνέρξαντος ἄρχοντος ἄπτηται τῶν ἐν ἡλικίᾳ γυναικῶν· νόθον γὰρ καὶ ἀνέγγυον καὶ ἀνίερρον φήσομεν αὐτὸν παῖδα τῇ πόλει καθιστάναι.

Ὅρθότατα, ἔφη.

Ὅταν δὲ δὴ οἶμαι αἶ τε γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ γεννᾶν ἐκβῶσι τὴν ἡλικίαν, ἀφήσομέν που ἐλευθέρους αὐτοὺς συγγίγνεσθαι ᾧ ἂν ἐθέλωσι, πλὴν θυγατρὶ καὶ μητρὶ καὶ ταῖς τῶν θυγατέρων παισὶ καὶ ταῖς ἄνω μητρὸς, καὶ γυναῖκας αὖ

Stephanus page 461, section c, line 3

πλὴν ὑεῖ καὶ πατρὶ καὶ τοῖς τούτων εἰς τὸ κάτω καὶ ἐπὶ τὸ

ἄνω, καὶ ταῦτά γ' ἤδη πάντα διακελευσάμενοι προθυμεῖσθαι
μάλιστα μὲν μηδ' εἰς φῶς ἐκφέρειν κῆμα μηδέ γ' ἔν, ἐὰν
γένηται, ἐὰν δέ τι βιάσῃται, οὕτω τιθέναι, ὥς οὐκ οὔσης
τροφῆς τῷ τοιούτῳ.

Καὶ ταῦτα μὲν γ', ἔφη, μετρίως λέγεται· πατέρας δὲ καὶ
θυγατέρας καὶ ἅ νυνδὴ ἔλεγε πῶς διαγνώσκονται ἀλλήλων;
Οὐδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας τις αὐτῶν
νυμφίος γένηται, μετ' ἐκείνην δεκάτῳ μηνὶ καὶ ἐβδόμῳ δὴ ἅ
ἂν γένηται ἔκγονα, ταῦτα πάντα προσερεῖ τὰ μὲν ἄρρενα

Stephanus page 461, section d, line 5

ύεις, τὰ δὲ θήλεα θυγατέρας, καὶ ἐκεῖνα ἐκεῖνον πατέρα, καὶ
οὕτω δὴ τὰ τούτων ἔκγονα παίδων παῖδας, καὶ ἐκεῖν' αὖ
ἐκείνους πάππους τε καὶ τηθάς, τὰ δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
γεγονότα, ἐν ᾧ αἱ μητέρες καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐγέννων,
ἀδελφάς τε καὶ ἀδελφοὺς, ὥστε, ὁ νυνδὴ ἐλέγομεν, ἀλλήλων
μὴ ἄπτεσθαι. ἀδελφοὺς δὲ καὶ ἀδελφὰς δώσει ὁ νόμος συνει-
κεῖν, ἐὰν ὁ κλῆρος ταύτῃ συμπίπτῃ καὶ ἡ Πυθία προσαναιρῇ.
Ὅρθότατα, ἦ δ' ὅς.

Ἡ μὲν δὴ κοινωνία, ὦ Γλαύκων, αὕτη τε καὶ τοιαύτη
γυναικῶν τε καὶ παίδων τοῖς φύλαξί σοι τῆς πόλεως· ὥς

Stephanus page 461, section e, line 7

δὲ ἐπομένη τε τῇ ἄλλῃ πολιτεία καὶ μακρῷ βελτίστη, δεῖ
δὴ τὸ μετὰ τοῦτο βεβαιώσασθαι παρὰ τοῦ λόγου. ἦ πῶς
ποιῶμεν;

Οὕτω νῆ Δία, ἦ δ' ὅς.

Ἄρ' οὖν οὐχ ἤδε ἀρχὴ τῆς ὁμολογίας, ἐρέσθαι ἡμᾶς
αὐτοὺς τί ποτε τὸ μέγιστον ἀγαθὸν ἔχομεν εἰπεῖν εἰς πόλεως
κατασκευήν, οὐ δεῖ στοχαζόμενον τὸν νομοθέτην τιθέναι τοὺς
νόμους, καὶ τί μέγιστον κακόν, εἴτα ἐπισκέψασθαι ἄρα ἅ
νυνδὴ διήλθομεν εἰς μὲν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἵχνος ἡμῖν ἀρμόττει,
τῷ δὲ τοῦ κακοῦ ἀναρμοστεῖ;

Stephanus page 462, section a, line 8

Πάντων μάλιστα, ἔφη.

Ἔχομεν οὖν τι μείζον κακὸν πόλει ἢ ἐκεῖνο ὃ ἂν αὐτὴν
διασπᾷ καὶ ποιῇ πολλὰς ἀντὶ μιᾶς; ἦ μείζον ἀγαθὸν τοῦ ὃ
ἂν συνδῇ τε καὶ ποιῇ μίαν;

Οὐκ ἔχομεν.

Οὐκοῦν ἢ μὲν ἡδονῆς τε καὶ λύπης κοινωνία συνδεῖ, ὅταν
ὅτι μάλιστα πάντες οἱ πολῖται τῶν αὐτῶν γιγνομένων τε καὶ
ἀπολλυμένων παραπλησίως χαίρωσι καὶ λυπῶνται;

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Ἡ δέ γε τῶν τοιούτων ιδίωσις διαλύει, ὅταν οἱ μὲν

Stephanus page 462, section b, line 9

περιαλγεῖς, οἱ δὲ περιχαρεῖς γίνωνται ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
παθήμασι τῆς πόλεως τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει;
Τί δ' οὖ;
Ἄρ' οὖν ἐκ τοῦδε τὸ τοιόνδε γίγνεται, ὅταν μὴ ἅμα φθέγ-
γωνται ἐν τῇ πόλει τὰ τοιάδε ῥήματα, τό τε ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ
ἐμόν; καὶ περὶ τοῦ ἀλλοτρίου κατὰ ταῦτά;
Κομιδῇ μὲν οὖν.
Ἐν ἥτινι δὴ πόλει πλεῖστοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ ταῦτά τοῦτο
λέγουσι τὸ ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμόν, αὕτη ἄριστα διοικεῖται;
Πολύ γε.

Stephanus page 462, section c, line 10

Καὶ ἥτις δὴ ἐγγύτατα ἐνὸς ἀνθρώπου ἔχει; οἷον ὅταν πού
ἡμῶν δάκτυλός του πληγῇ, πᾶσα ἡ κοινωνία ἢ κατὰ τὸ σῶμα
πρὸς τὴν ψυχὴν τεταμένη εἰς μίαν σύνταξιν τὴν τοῦ ἄρ-
χοντος ἐν αὐτῇ ἥσθητό τε καὶ πᾶσα ἅμα συνήλγησεν μέρους
πονήσαντος ὅλη, καὶ οὕτω δὴ λέγομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸν
δάκτυλον ἀλγεῖ· καὶ περὶ ἄλλου ὁτιοῦν τῶν τοῦ ἀνθρώπου
ὁ αὐτὸς λόγος, περὶ τε λύπης πονοῦντος μέρους καὶ περὶ
ἡδονῆς ῥαῖζοντος;
Ὁ αὐτὸς γάρ, ἔφη· καὶ τοῦτο ὁ ἐρωτᾷς, τοῦ τοιούτου
ἐγγύτατα ἢ ἄριστα πολιτευομένη πόλις οἰκεῖ.

Stephanus page 462, section d, line 8

Ἐνὸς δὴ οἶμαι πάσχοντος τῶν πολιτῶν ὁτιοῦν ἢ ἀγαθὸν
ἢ κακὸν ἢ τοιαύτη πόλις μάλιστά τε φήσκει ἐαυτῆς εἶναι τὸ
πάσχον, καὶ ἢ συνησθήσεται ἅπαντα ἢ συλλυπήσεται.
Ἀνάγκη, ἔφη, τὴν γε εὖνομον.
Ὡρα ἂν εἶη, ἦν δ' ἐγώ, ἐπανιέναι ἡμῖν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν
πόλιν, καὶ τὰ τοῦ λόγου ὁμολογήματα σκοπεῖν ἐν αὐτῇ, εἰ
αὐτὴ μάλιστ' ἔχει εἴτε καὶ ἄλλη τις μᾶλλον.
Οὐκοῦν χρή, ἔφη.
Τί οὖν; ἔστι μὲν πού καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν
ἄρχοντές τε καὶ δῆμος, ἔστι δὲ καὶ ἐν ταύτῃ;

Stephanus page 463, section a, line 3

Ἦστι.
Πολίτας μὲν δὴ πάντες οὗτοι ἀλλήλους προσερούσι;
Πῶς δ' οὖ;
Ἀλλὰ πρὸς τῷ πολίτας τί ὁ ἐν ταῖς ἄλλαις δῆμος τοὺς
ἄρχοντας προσαγορεύει;
Ἐν μὲν ταῖς πολλαῖς δεσπότας, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατου-
μέναις αὐτὸ τοῦνομα τοῦτο, ἄρχοντας.
Τί δ' ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δῆμος; πρὸς τῷ πολίτας τί τοὺς
ἄρχοντάς φησιν εἶναι;

Σωτηῆράς τε καὶ ἐπικούρους, ἔφη.

Stephanus page 463, section b, line 2

Τί δ' οὗτοι τὸν δῆμον;
Μισθοδότας τε καὶ τροφέας.
Οἱ δ' ἐν ταῖς ἄλλαις ἄρχοντες τοὺς δῆμους;
Δούλους, ἔφη.
Τί δ' οἱ ἄρχοντες ἀλλήλους;
Συνάρχοντας, ἔφη.
Τί δ' οἱ ἡμέτεροι;
Συμφύλακας.

Ἐχεις οὖν εἰπεῖν τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις

Stephanus page 463, section b, line 11

πόλεσιν, εἴ τίς τινα ἔχει προσειπεῖν τῶν συναρχόντων τὸν
μὲν ὡς οἰκεῖον, τὸν δ' ὡς ἀλλότριον;
Καὶ πολλοὺς γε.
Οὐκοῦν τὸν μὲν οἰκεῖον ὡς ἑαυτοῦ νομίζει τε καὶ λέγει,
τὸν δ' ἀλλότριον ὡς οὐχ ἑαυτοῦ;
Οὕτω.
Τί δὲ οἱ παρὰ σοὶ φύλακες; ἔσθ' ὅστις αὐτῶν ἔχοι ἂν
τῶν συμφυλάκων νομίσαι τινὰ ἢ προσειπεῖν ὡς ἀλλότριον;
Οὐδαμῶς, ἔφη· παντὶ γὰρ ᾧ ἂν ἐντυγχάνῃ, ἢ ὡς ἀδελφῷ
ἢ ὡς ἀδελφῇ ἢ ὡς πατρὶ ἢ ὡς μητρὶ ἢ υἱεῖ ἢ θυγατρὶ ἢ

Stephanus page 463, section c, line 7

τούτων ἐκγόνοις ἢ προγόνοις νομιεῖ ἐντυγχάνειν.
Κάλλιστα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ἀλλ' ἔτι καὶ τόδε εἰπέ·
πότερον αὐτοῖς τὰ ὀνόματα μόνον οἰκεῖα νομοθετήσεις, ἢ
καὶ τὰς πράξεις πάσας κατὰ τὰ ὀνόματα πράττειν, περὶ τε
τοὺς πατέρας, ὅσα νόμος περὶ πατέρας αἰδοῦς τε πέρι καὶ
κηδεμονίας καὶ τοῦ ὑπήκοον δεῖν εἶναι τῶν γονέων, ἢ μήτε
πρὸς θεῶν μήτε πρὸς ἀνθρώπων αὐτῷ ἄμεινον ἔσεσθαι, ὡς
οὔτε ὅσια οὔτε δίκαια πράττοντος ἂν, εἰ ἄλλα πράττοι ἢ
ταῦτα; αὐταῖ σοι ἢ ἄλλαι φῆμαι ἐξ ἀπάντων τῶν πολιτῶν
ὑμνήσουσιν εὐθὺς περὶ τὰ τῶν παίδων ὧτα καὶ περὶ πατέρων,

Stephanus page 463, section d, line 8

οὓς ἂν αὐτοῖς τις ἀποφήνῃ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν;
Αὐταί, ἔφη· γελοῖον γὰρ ἂν εἴη εἰ ἄνευ ἔργων οἰκεῖα
ὀνόματα διὰ τῶν στομάτων μόνον φθέγγονται.
Πασῶν ἄρα πόλεων μάλιστα ἐν αὐτῇ συμφωνήσουσιν
ένός τινος ἢ εὖ ἢ κακῶς πράττοντος ὁ νυνδὴ ἐλέγομεν τὸ
ῥῆμα, τὸ ὅτι τὸ ἐμὸν εὖ πράττει ἢ ὅτι τὸ ἐμὸν κακῶς.
Ἀληθέστατα αὖ, ἢ δ' ὅς.

Οὐκοῦν μετὰ τούτου τοῦ δόγματός τε καὶ ῥήματος ἔφαμεν
συνακολουθεῖν τάς τε ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας κοινῇ;
Καὶ ὀρθῶς γε ἔφαμεν.

Stephanus page 464, section a, line 4

Οὐκοῦν μάλιστα τοῦ αὐτοῦ κοινωνήσουσιν ἡμῖν οἱ πολῖται,
ὁ δὴ ἐμὸν ὀνομάσουσιν; τούτου δὲ κοινωνοῦντες οὕτω δὴ
λύπης τε καὶ ἡδονῆς μάλιστα κοινωνίαν ἔξουσιν;
Πολύ γε.
Ἄρ' οὖν τούτων αἰτία πρὸς τῇ ἄλλῃ καταστάσει ἢ τῶν
γυναικῶν τε καὶ παίδων κοινωνία τοῖς φύλαξιν;
Πολὺ μὲν οὖν μάλιστα, ἔφη.
Ἀλλὰ μὴν μέγιστόν γε πόλει αὐτὸ ὡμολογήσαμεν ἀγαθόν,
ἀπεικάζοντες εὖ οἰκουμένην πόλιν σῶματι πρὸς μέρος αὐτοῦ
λύπης τε πέρι καὶ ἡδονῆς ὥς ἔχει.

Stephanus page 464, section b, line 4

Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη, ὡμολογήσαμεν.
Τοῦ μεγίστου ἄρα ἀγαθοῦ τῇ πόλει αἰτία ἡμῖν πέφανται
ἢ κοινωνία τοῖς ἐπικούροις τῶν τε παίδων καὶ τῶν γυναικῶν.
Καὶ μάλ', ἔφη.
Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς πρόσθεν γε ὁμολογοῦμεν· ἔφαμεν
γάρ που οὔτε οἰκίας τούτοις ἰδίας δεῖν εἶναι οὔτε γῆν οὔτε
τι κτῆμα, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἄλλων τροφήν λαμβάνοντας,
μισθὸν τῆς φυλακῆς, κοινῇ πάντας ἀναλίσκειν, εἰ μέλλοιεν
ὄντως φύλακες εἶναι.
Ὅρθῶς, ἔφη.

Stephanus page 464, section c, line 5

Ἄρ' οὖν οὐχ, ὅπερ λέγω, τὰ τε πρόσθεν εἰρημένα καὶ τὰ
νῦν λεγόμενα ἔτι μᾶλλον ἀπεργάζεται αὐτοὺς ἀληθινούς
φύλακας, καὶ ποιεῖ μὴ διασπᾶν τὴν πόλιν τὸ ἐμὸν ὀνομά-
ζοντας μὴ τὸ αὐτὸ ἀλλ' ἄλλον ἄλλο, τὸν μὲν εἰς τὴν ἑαυτοῦ
οἰκίαν ἔλκοντα ὅτι ἂν δύνηται χωρὶς τῶν ἄλλων κτήσασθαι,
τὸν δὲ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐτέραν οὔσαν, καὶ γυναικῶν τε καὶ
παίδας ἐτέρους, ἡδονὰς τε καὶ ἀλγηδόνας ἐμποιοῦντας ἰδίων
ὄντων ἰδίας, ἀλλ' ἐνὶ δόγματι τοῦ οἰκείου πέρι ἐπὶ τὸ αὐτὸ
τείνοντας πάντας εἰς τὸ δυνατόν ὁμοπαθεῖς λύπης τε καὶ
ἡδονῆς εἶναι;

Stephanus page 464, section d, line 6

Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη.
Τί δέ; δίκαι τε καὶ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους οὐκ
οἰχίσεται ἐξ αὐτῶν ὥς ἔπος εἰπεῖν διὰ τὸ μηδὲν ἴδιον
ἐκτῆσθαι πλὴν τὸ σῶμα, τὰ δ' ἄλλα κοινά; ὅθεν δὴ ὑπάρχει
τούτοις ἀστασιάστοις εἶναι, ὅσα γε διὰ χρημάτων ἢ παίδων

καὶ συγγενῶν κτῆσιν ἄνθρωποι στασιάζουσιν;
Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ἀπηλλάχθαι.
Καὶ μὴν οὐδὲ βιαίων γε οὐδ' αἰκίας δίκαι δικάϊως ἂν
εἶεν ἐν αὐτοῖς· ἥλιξι μὲν γὰρ ἥλικας ἀμύνεσθαι καλὸν καὶ
δίκαιόν που φήσομεν, ἀνάγκην σωμάτων ἐπιμελεία τιθέντες.

Stephanus page 464, section e, line 7

Ὅρθῳς, ἔφη.
Καὶ γὰρ τόδε ὀρθὸν ἔχει, ἦν δ' ἐγώ, οὗτος ὁ νόμος· εἴ
πού τις τῷ θυμοῖτο, ἐν τῷ τοιούτῳ πληρῶν τὸν θυμὸν ἦττον
ἐπὶ μείζους ἂν ἴοι στάσεις.
Πάννυ μὲν οὖν.
Πρεσβυτέρῳ μὴν νεωτέρων πάντων ἄρχειν τε καὶ κολάζειν
προστετάσσεται.
Δῆλον.
Καὶ μὴν ὅτι γε νεώτερος πρεσβύτερον, ἂν μὴ ἄρχοντες
προστάττωσιν, οὔτε ἄλλο βιάζεσθαι ἐπιχειρήσει ποτὲ οὔτε

Stephanus page 465, section a, line 10

τύπτειν, ὥς τὸ εἰκόσ. οἶμαι δ' οὐδὲ ἄλλως ἀτιμάσει· ἱκανῶ
γὰρ τῷ φύλακε κωλύοντε, δέος τε καὶ αἰδῶς, αἰδῶς μὲν ὥς
γονέων μὴ ἄπτεσθαι εἰργουσα, δέος δὲ τὸ τῷ πάσχοντι τοὺς
ἄλλους βοηθεῖν, τοὺς μὲν ὥς υἱεῖς, τοὺς δὲ ὥς ἀδελφούς,
τοὺς δὲ ὥς πατέρας.
Συμβαίνει γὰρ οὕτως, ἔφη.
Πανταχῇ δὴ ἐκ τῶν νόμων εἰρήνην πρὸς ἀλλήλους οἱ
ἄνδρες ἄξουσιν;
Πολλήν γε.
Τούτων μὴν ἐν ἑαυτοῖς μὴ στασιαζόντων οὐδὲν δεινὸν

Stephanus page 465, section b, line 9

μὴ ποτε ἡ ἄλλη πόλις πρὸς τούτους ἢ πρὸς ἀλλήλους
διχοστατήσῃ.
Οὐ γὰρ οὖν.
Τὰ γε μὴν μικρότατα τῶν κακῶν δι' ἀπρέπειαν ὀκνῶ
καὶ λέγειν, ὧν ἀπηλλαγμένοι ἂν εἶεν, κολακείας τε πλουσίων
πένητες ἀπορίας τε καὶ ἀλγηδόνας ὅσας ἐν παιδοτροφίᾳ
καὶ χρηματισμοῖς διὰ τροφὴν οἰκετῶν ἀναγκαίαν ἴσχουσι,
τὰ μὲν δανειζόμενοι, τὰ δ' ἐξαρνούμενοι, τὰ δὲ πάντως
πορισάμενοι θέμενοι παρὰ γυναικῆς τε καὶ οἰκέτας, ταμιεύειν
παραδόντες, ὅσα τε, ὦ φίλε, περὶ αὐτὰ καὶ οἷα πάσχουσι,

Stephanus page 465, section c, line 7

δῆλὰ τε δὴ καὶ ἀγεννῇ καὶ οὐκ ἄξια λέγειν.
Δῆλα γάρ, ἔφη, καὶ τυφλῷ.
Πάντων τε δὴ τούτων ἀπαλλάσσονται, ζήσουσί τε τοῦ

μακαριστοῦ βίου ὃν οἱ ὀλυμπιονῖκαι ζῶσι μακαριώτερον.

Πῇ;

Διὰ σμικρόν που μέρος εὐδαιμονίζονται ἐκεῖνοι ὧν τούτοις ὑπάρχει. ἢ τε γὰρ τῶνδε νίκη καλλίων, ἢ τ' ἐκ τοῦ δημοσίου τροφή τελεωτέρα. νίκην τε γὰρ νικῶσι συμπάσης τῆς πόλεως σωτηρίαν, τροφῇ τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὅσων βίος δεῖται αὐτοὶ τε καὶ παῖδες ἀναδοῦνται, καὶ γέρα δέχονται

Stephanus page 465, section e, line 1

παρὰ τῆς αὐτῶν πόλεως ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες ταφῆς ἀξίας μετέχουσιν.

Καὶ μάλα, ἔφη, καλά.

Μέμνησαι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐν τοῖς πρόσθεν οὐκ οἶδα ὅτου λόγος ἡμῖν ἐπέπληξεν ὅτι τοὺς φύλακας οὐκ εὐδαίμονας ποιοῖμεν, οἷς ἐξὸν πάντα ἔχειν τὰ τῶν πολιτῶν οὐδὲν ἔχοιεν; ἡμεῖς δέ που εἵπομεν ὅτι τοῦτο μέν, εἴ που παρὰ πίπτοι, εἰς αὐθις σκεψοίμεθα, νῦν δὲ τοὺς μὲν φύλακας φύλακας ποιοῖμεν, τὴν δὲ πόλιν ὡς οἰοί τ' εἶμεν εὐδαιμονεστάτην, ἀλλ' οὐκ εἰς ἐν ἔθνος ἀποβλέποντες ἐν αὐτῇ

Stephanus page 466, section a, line 6

τοῦτο εὐδαιμον πλάττομεν;

Μέμνημαι, ἔφη.

Τί οὖν; νῦν ἡμῖν ὁ τῶν ἐπικούρων βίος, εἴπερ τοῦ γε τῶν ὀλυμπιονικῶν πολὺ τε καλλίων καὶ ἀμείνων φαίνεται, μή πη κατὰ τὸν τῶν σκυτοτόμων φαίνεται βίον ἢ τινων ἄλλων δημιουργῶν ἢ τὸν τῶν γεωργῶν;

Οὐ μοι δοκεῖ, ἔφη.

Ἀλλὰ μέντοι, ὅ γε καὶ ἐκεῖ ἔλεγον, δίκαιον καὶ ἐνταῦθα εἰπεῖν, ὅτι εἰ οὕτως ὁ φύλαξ ἐπιχειρήσει εὐδαίμων γίγνεσθαι, ὥστε μηδὲ φύλαξ εἶναι, μηδ' ἀρκέσει αὐτῷ βίος οὕτω μέτριος

Stephanus page 466, section b, line 7

καὶ βέβαιος καὶ ὡς ἡμεῖς φαμεν ἄριστος, ἀλλ' ἀνόητός τε καὶ μεираκιώδης δόξα ἐμπεσοῦσα εὐδαιμονίας πέρι ὀρμήσει αὐτὸν διὰ δύναμιν ἐπὶ τὸ ἅπαντα τὰ ἐν τῇ πόλει οἰκιοῦσθαι, γινώσεται τὸν Ἡσίοδον ὅτι τῷ ὄντι ἦν σοφὸς λέγων <πλέον> εἶναι πῶς <ἡμισυ παντός>.

Ἐμοὶ μέν, ἔφη, συμβούλῳ χρώμενος μενεῖ ἐπὶ τούτῳ τῷ βίῳ.

Συγχωρεῖς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὴν τῶν γυναικῶν κοινωνίαν τοῖς ἀνδράσιν, ἦν διεληλύθαμεν, παιδείας τε πέρι καὶ παίδων καὶ φυλακῆς τῶν ἄλλων πολιτῶν, κατὰ τε πόλιν

Stephanus page 466, section c, line 9

μενούσας εἰς πόλεμόν τε ἰούσας καὶ συμφυλάττειν δεῖν καὶ

συνθηρεῦειν ὥσπερ κύνας, καὶ πάντα πάντη κατὰ τὸ δυνατόν
κοινωνεῖν, καὶ ταῦτα πραττούσας τά τε βέλτιστα πράξειν καὶ
οὐ παρὰ φύσιν τὴν τοῦ θήλεος πρὸς τὸ ἄρρεν, ἣ πεφύκατον
πρὸς ἀλλήλῳ κοινωνεῖν;

Συγχωρῶ, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐκεῖνο λοιπὸν διελέσθαι, εἰ ἄρα καὶ
ἐν ἀνθρώποις δυνατόν, ὥσπερ ἐν ἄλλοις ζώοις, ταύτην τὴν
κοινωνίαν ἐγγενέσθαι, καὶ ὅπη δυνατόν;

Stephanus page 466, section d, line 9

Ἐφθης, ἔφη, εἰπὼν ἣ ἔμελλον ὑπολήψεσθαι.

Περὶ μὲν γὰρ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οἶμαι, ἔφην, δῆλον ὅν
τρόπον πολεμήσουσιν.

Πῶς; ἦ δ' ὅς.

Ὅτι κοινῇ στρατεύσονται, καὶ πρὸς γε ἄξουσι τῶν
παίδων εἰς τὸν πόλεμον ὅσοι ἄδροί, ἵν' ὥσπερ οἱ τῶν ἄλλων
δημιουργῶν θεῶνται ταῦτα ἃ τελεωθέντας δεῖσει δημιουργεῖν·
πρὸς δὲ τῇ θεᾷ διακονεῖν καὶ ὑπηρετεῖν πάντα τὰ περὶ τὸν
πόλεμον, καὶ θεραπεύειν πατέρας τε καὶ μητέρας. ἦ οὐκ
ἦσθησαι τὰ περὶ τὰς τέχνας, οἷον τοὺς τῶν κεραμέων παῖδας,

Stephanus page 467, section a, line 4

ὥς πολὺν χρόνον διακονοῦντες θεωροῦσι πρὶν ἄπτεσθαι τοῦ
κεραμεύειν;

Καὶ μάλα.

Ἡ οὖν ἐκείνοις ἐπιμελέστερον παιδευτέον ἢ τοῖς φύλαξι
τοὺς αὐτῶν ἐμπειρία τε καὶ θεᾷ τῶν προσηκόντων;

Καταγέλαστον μεντᾶν, ἔφη, εἶη.

Ἀλλὰ μὴν καὶ μαχεῖται γε πᾶν ζῶον διαφερόντως
παρόντων ὧν ἂν τέκη.

Ἔστιν οὕτω. κίνδυνος δέ, ὦ Σώκρατες, οὐ σμικρὸς
σφαλεῖσιν, οἷα δὴ ἐν πολέμῳ φιλεῖ, πρὸς ἑαυτοῖς παῖδας ἀπο-

Stephanus page 467, section b, line 4

λέσαντας ποιῆσαι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν ἀδύνατον ἀναλαβεῖν.

Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. ἀλλὰ σὺ πρῶτον μὲν ἡγῇ
παρασκευαστέον τὸ μή ποτε κινδυνεῦσαι;

Οὐδαμῶς.

Τί δ'; εἴ που κινδυνευτέον, οὐκ ἐν ᾧ βελτίους ἔσονται
κατορθοῦντες;

Δῆλον δῆ.

Ἀλλὰ σμικρὸν οἶε διαφέρειν καὶ οὐκ ἄξιον κινδύνου
θεωρεῖν ἢ μὴ τὰ περὶ τὸν πόλεμον παῖδας τοὺς ἄνδρας
πολεμικοὺς ἐσομένους;

Stephanus page 467, section c, line 4

Οὐκ, ἀλλὰ διαφέρει πρὸς ὃ λέγεις.

Τοῦτο μὲν ἄρα ὑπαρκτέον, θεωροὺς πολέμου τοὺς παῖδας ποιεῖν, προσμηχανᾶσθαι δ' αὐτοῖς ἀσφάλειαν, καὶ καλῶς ἔξει· ἦ γάρ;

Ναί.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν αὐτῶν οἱ πατέρες, ὅσα ἄνθρωποι, οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται ἀλλὰ γνωμονικοὶ τῶν στρατειῶν ὅσαι τε καὶ μὴ ἐπικίνδυνοι;

Εἰκός, ἔφη.

Εἰς μὲν ἄρα τὰς ἄξουσιν, εἰς δὲ τὰς εὐλαβήσονται.

Stephanus page 467, section d, line 4

Ὅρθῳς.

Καὶ ἄρχοντάς γέ που, ἦν δ' ἐγώ, οὐ τοὺς φαυλοτάτους αὐτοῖς ἐπιστήσουσιν ἀλλὰ τοὺς ἐμπειρία τε καὶ ἡλικία ἱκανοὺς ἡγεμόνας τε καὶ παιδαγωγοὺς εἶναι.

Πρέπει γάρ.

Ἀλλὰ γάρ, φήσομεν, καὶ παρὰ δόξαν πολλὰ πολλοῖς δὴ ἐγένετο.

Καὶ μάλα.

Πρὸς τοίνυν τὰ τοιαῦτα, ὦ φίλε, πτεροῦν χρή παιδία ὄντα εὐθύς, ἴν', ἂν τι δέη, πετόμενοι ἀποφεύγωσιν.

Stephanus page 467, section e, line 1

Πῶς λέγεις; ἔφη.

Ἐπὶ τοὺς ἵππους, ἦν δ' ἐγώ, ἀναβιβαστέον ὡς νεωτάτους, καὶ διδασκόμενους ἵππεύειν ἐφ' ἵππων ἀκτέον ἐπὶ τὴν θέαν, μὴ θυμοειδῶν μηδὲ μαχητικῶν, ἀλλ' ὅτι ποδοκεστάτων καὶ εὐηγιωτάτων. οὕτω γὰρ κάλλιστά τε θεάσονται τὸ αὐτῶν ἔργον, καὶ ἀσφαλέστατα, ἂν τι δέη, σωθήσονται μετὰ πρεσβυτέρων ἡγεμόνων ἐπόμενοι.

Ὅρθῳς, ἔφη, μοι δοκεῖς λέγειν.

Τί δὲ δὴ, εἶπον, τὰ περὶ τὸν πόλεμον; πῶς ἐκτέον σοι τοὺς στρατιώτας πρὸς αὐτούς τε καὶ τοὺς πολεμίους; ἄρ'

Stephanus page 468, section a, line 3

ὁρθῳς μοι καταφαίνεται ἦ οὐ;

Λέγ', ἔφη, ποῖ' αὖ.

Αὐτῶν μὲν, εἶπον, τὸν λιπόντα τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλόντα ἢ τι τῶν τοιούτων ποιήσαντα διὰ κάκην ἄρα οὐ δημιουργόν τινα δεῖ καθιστάναι ἢ γεωργόν;

Πάνυ μὲν οὖν.

Τὸν δὲ ζῶντα εἰς τοὺς πολεμίους ἀλόντα ἄρ' οὐ δωρεὰν διδόναι τοῖς ἐλοῦσι χρῆσθαι τῇ ἄγρᾳ ὅτι ἂν βούλωνται;

Κομιδῇ γε.

Τὸν δὲ ἀριστεύσαντά τε καὶ εὐδοκιμήσαντα οὐ πρῶτον

Stephanus page 468, section b, line 3

μὲν ἐπὶ στρατιᾶς ὑπὸ τῶν συστρατευομένων μειρακίων τε καὶ παίδων ἐν μέρει ὑπὸ ἐκάστου δοκεῖ σοι χρῆναι στεφανωθῆναι; ἢ οὐ;

Ἕμοιγε.

Τί δέ; δεξιωθῆναι;

Καὶ τοῦτο.

Ἀλλὰ τόδ' οἶμαι, ἣν δ' ἐγώ, οὐκέτι σοι δοκεῖ.

Τὸ ποῖον;

Τὸ φιλησαί τε καὶ φιληθῆναι ὑπὸ ἐκάστου.

Πάντων, ἔφη, μάλιστα· καὶ προστίθημί γε τῷ νόμῳ,

Stephanus page 468, section c, line 1

ἕως ἂν ἐπὶ ταύτης ᾧσι τῆς στρατιᾶς, καὶ μηδενὶ ἐξεῖναι ἀπαρνηθῆναι ὃν ἂν βούληται φιλεῖν, ἵνα καί, ἐάν τις του τύχη ἐρῶν ἢ ἄρρενος ἢ θηλείας, προθυμότερος ἢ πρὸς τὸ τὰριστεῖα φέρειν.

Καλῶς, ἣν δ' ἐγώ. ὅτι μὲν γὰρ ἀγαθῷ ὄντι γάμοι τε ἔτοιμοι πλείους ἢ τοῖς ἄλλοις καὶ αἰρέσεις τῶν τοιούτων πολλάκις παρὰ τοὺς ἄλλους ἔσσονται, ἵν' ὅτι πλεῖστοι ἐκ τοῦ τοιούτου γίνωνται, εἴρηται ἤδη.

Εἵπομεν γάρ, ἔφη.

Ἀλλὰ μὴν καὶ καθ' Ὅμηρον τοῖς τοιοῖσδε δίκαιον τιμᾶν

Stephanus page 468, section d, line 1

τῶν νέων ὅσοι ἀγαθοί. καὶ γὰρ Ὅμηρος τὸν εὐδοκιμήσαντα ἐν τῷ πολέμῳ <νώτοισιν> Αἶντα ἔφη <διηνεκέεσσι γεραίρεσθαι>, ὡς ταύτην οἰκείαν οὕσαν τιμὴν τῷ ἡβῶντί τε καὶ ἀνδρείῳ, ἐξ ἧς ἅμα τῷ τιμᾶσθαι καὶ τὴν ἰσχὺν αὐξήσει.

Ὅρθότατα, ἔφη.

Πεισόμεθα ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ταῦτά γε Ὀμήρῳ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἐν τε θυσίαις καὶ τοῖς τοιούτοις πᾶσι τοὺς ἀγαθούς, καθ' ὅσον ἂν ἀγαθοὶ φαίνωνται, καὶ ὕμνοις καὶ οἷς νυνδὴ ἐλέγομεν τιμήσομεν, πρὸς δὲ τούτοις <ἔδραις τε καὶ κρέα-

Stephanus page 468, section e, line 1

σιν ἰδὲ πλείοις δεπάεσσιν>, ἵνα ἅμα τῷ τιμᾶν ἀσκῶμεν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας.

Κάλλιστα, ἔφη, λέγεις.

Εἶεν· τῶν δὲ δὴ ἀποθανόντων ἐπὶ στρατιᾶς ὅς ἂν εὐδοκίμησας τελευτήσῃ ἄρ' οὐ πρῶτον μὲν φήσομεν τοῦ χρυσοῦ γένους εἶναι;

Πάντων γε μάλιστα.

Ἀλλ' οὐ πεισόμεθα Ἡσιόδῳ, ἐπειδάν τινες τοῦ τοιούτου
γένους τελευτήσωσιν, ὥς ἄρα -

Stephanus page 469, section a, line 1

οἱ μὲν δαίμονες ἄγνοι ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν,
ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες μερόπων ἀνθρώπων;

Πεισόμεθα μὲν οὖν.

Διαπυθόμενοι ἄρα τοῦ θεοῦ πῶς χρή τοὺς δαιμονίους
τε καὶ θείους τιθέναι καὶ τίνι διαφόρῳ, οὕτω καὶ ταύτη
θήσομεν ἢ ἂν ἐξηγῇται;

Τί δ' οὐ μέλλομεν;

Καὶ τὸν λοιπὸν δὴ χρόνον ὥς δαιμόνων, οὕτω θεραπεύ-
σομέν τε καὶ προσκυνήσομεν αὐτῶν τὰς θήκας; ταῦτά δὲ

Stephanus page 469, section b, line 2

ταῦτα νομιοῦμεν ὅταν τις γήρῃ ἢ τινι ἄλλῳ τρόπῳ τελευτήσῃ
τῶν ὅσοι ἂν διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶσιν;
Δίκαιον γοῦν, ἔφη.

Τί δέ; πρὸς τοὺς πολεμίους πῶς ποιήσουσιν ἡμῖν οἱ
στρατιῶται;

Τὸ ποῖον δὴ;

Πρῶτον μὲν ἀνδραποδισμοῦ πέρι, δοκεῖ δίκαιον Ἑλλήνας
Ἑλληνίδας πόλεις ἀνδραποδίζεσθαι, ἢ μὴδ' ἄλλῃ ἐπιτρέ-
πειν κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τοῦτο ἐθίζειν, τοῦ Ἑλληνικοῦ
γένους φείδεσθαι, εὐλαβουμένους τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων

Stephanus page 469, section c, line 2

δουλείαν;

Ὅλῳ καὶ παντί, ἔφη, διαφέρει τὸ φείδεσθαι.

Μηδὲ Ἑλλήνα ἄρα δοῦλον ἐκτῆσθαι μήτε αὐτοῦς, τοῖς τε
ἄλλοις Ἑλλήσιν οὕτω συμβουλεύειν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη· μᾶλλον γ' ἂν οὖν οὕτω πρὸς τοὺς
βαρβάρους τρέποιντο, ἑαυτῶν δ' ἀπέχοντο.

Τί δέ; σκυλεύειν, ἦν δ' ἐγώ, τοὺς τελευτήσαντας πλὴν
ὀπλων, ἐπειδὴν νικήσωσιν, ἢ καλῶς ἔχει; ἢ οὐ πρόφασιν
μὲν τοῖς δειλοῖς ἔχει μὴ πρὸς τὸν μαχόμενον ἰέναι, ὥς τι
τῶν δεόντων δρῶντας ὅταν περὶ τὸν τεθνεῶτα κυπτάζωσι,

Stephanus page 469, section d, line 3

πολλὰ δὲ ἤδη στρατόπεδα διὰ τὴν τοιαύτην ἀρπαγὴν
ἀπώλετο;

Καὶ μάλα.

Ἀνελεύθερον δὲ οὐ δοκεῖ καὶ φιλοχρήματον νεκρὸν συλᾶν,
καὶ γυναικείας τε καὶ σμικρᾶς διανοίας τὸ πολέμιον νομίζειν

τὸ σῶμα τοῦ τεθνεῶτος ἀποπταμένου τοῦ ἐχθροῦ, λελοι-
πότος δὲ ᾧ ἐπολέμει; ἢ οἶει τι διάφορον δρᾶν τοὺς τοῦτο
ποιοῦντας τῶν κυνῶν, αἱ τοῖς λίθοις οἷς ἂν βληθῶσι
χαλεπαίνουσι, τοῦ βάλλοντος οὐχ ἀπτόμεναι;
Οὐδὲ σμικρόν, ἔφη.

Stephanus page 469, section e, line 4

Ἐατέον ἄρα τὰς νεκροσυλίας καὶ τὰς τῶν ἀναιρέσεων
διακωλύσεις;
Ἐατέον μέντοι, ἔφη, νῆ Δία.

Οὐδὲ μὴν που πρὸς τὰ ἱερὰ τὰ ὄπλα οἴσομεν ὥς ἀναθή-
σοντες, ἄλλως τε καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐάν τι ἡμῖν μέλη
τῆς πρὸς τοὺς ἄλλους Ἑλληνας εὐνοίας· μᾶλλον δὲ καὶ
φοβησόμεθα μὴ τι μίasma ἢ πρὸς ἱερὸν τὰ τοιαῦτα ἀπὸ
τῶν οἰκεῖων φέρειν, ἐάν μὴ τι δὴ ὁ θεὸς ἄλλο λέγῃ.
Ὅρθότατα, ἔφη.

Stephanus page 470, section a, line 5

Τί δὲ γῆς τε τμήσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ οἰκιῶν ἐμ-
πρήσεως; ποῖόν τί σοι δράσουσιν οἱ στρατιῶται πρὸς τοὺς
πολεμίους;
Σοῦ, ἔφη, δόξαν ἀποφαινομένου ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι.
Ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖ τούτων μηδέτερα ποιεῖν,
ἀλλὰ τὸν ἐπέτειον καρπὸν ἀφαιρεῖσθαι. καὶ ὧν ἔνεκα, βούλει
σοι λέγω;
Πάνυ γε.
Φαίνεται μοι, ὥσπερ καὶ ὀνομάζεται δύο ταῦτα ὀνόματα,
πόλεμός τε καὶ στάσις, οὕτω καὶ εἶναι δύο, ὄντα ἐπὶ δυοῖν

Stephanus page 470, section b, line 6

τινοῖν διαφοραῖν. λέγω δὲ τὰ δύο τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ
συγγενές, τὸ δὲ ἀλλότριον καὶ ὀθνεῖον. ἐπὶ μὲν οὖν τῇ
τοῦ οἰκεῖου ἔχθρᾳ στάσις κέκληται, ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ ἀλλοτρίου
πόλεμος.
Καὶ οὐδέν γε, ἔφη, ἀπὸ τρόπου λέγεις.
Ὅρα δὴ καὶ εἰ τόδε πρὸς τρόπου λέγω. φημὶ γὰρ τὸ
μὲν Ἑλληνικὸν γένος αὐτὸ αὐτῷ οἰκεῖον εἶναι καὶ συγγενές,
τῷ δὲ βαρβαρικῷ ὀθνεῖόν τε καὶ ἀλλότριον.
Καλῶς γε, ἔφη.
Ἑλληνας μὲν ἄρα βαρβάροις καὶ βαρβάρους Ἑλλησι

Stephanus page 470, section c, line 6

πολεμεῖν μαχομένους τε φήσομεν καὶ πολεμίους φύσει
εἶναι, καὶ πόλεμον τὴν ἔχθραν ταύτην κλητέον· Ἑλληνας
δὲ Ἑλλησιν, ὅταν τι τοιοῦτον δρῶσιν, φύσει μὲν φίλους

εἶναι, νοσεῖν δ' ἐν τῷ τοιούτῳ τὴν Ἑλλάδα καὶ στασιάζειν,
καὶ στάσιν τὴν τοιαύτην ἔχθραν κλητέον.

Ἐγὼ μὲν, ἔφη, συγχωρῶ οὕτω νομίζειν.

Σκόπει δὴ, εἶπον, ὅτι ἐν τῇ νῦν ὁμολογουμένη στάσει,
ὅπου ἂν τι τοιοῦτον γένηται καὶ διαστῇ πόλις, ἐὰν ἑκάτεροι
ἑκατέρων τέμνωσιν ἀγροὺς καὶ οἰκίας ἐμπιμπρῶσιν, ὥς
ἀλιτηριώδης τε δοκεῖ ἡ στάσις εἶναι καὶ οὐδέτεροι αὐτῶν

Stephanus page 470, section d, line 7

φιλοπόλιδες - οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐτόλμων τὴν τροφὸν τε καὶ
μητέρα κεῖρειν - ἀλλὰ μέτριον εἶναι τοὺς καρποὺς ἀφαι-
ρεῖσθαι τοῖς κρατοῦσι τῶν κρατουμένων, καὶ διανοεῖσθαι ὥς
διαλλαγησομένων καὶ οὐκ ἀεὶ πολεμησόντων.

Πολὺν γάρ, ἔφη, ἡμερωτέρων αὕτη ἡ διάνοια ἐκείνης.

Τί δὲ δὴ; ἔφην· ἦν σὺ πόλιν οἰκίζεις, οὐχ Ἑλληνὶς
ἔσται;

Δεῖ γ' αὐτήν, ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ ἀγαθοί τε καὶ ἡμεροὶ ἔσονται;

Σφόδρα γε.

Stephanus page 470, section e, line 9

Ἀλλ' οὐ φιλέλληνες; οὐδὲ οἰκείαν τὴν Ἑλλάδα ἡγή-
σονται, οὐδὲ κοινωνήσουσιν ὥνπερ οἱ ἄλλοι ἱερῶν;
Καὶ σφόδρα γε.

Οὐκοῦν τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαφορὰν, ὥς οἰκείους,
στάσιν ἡγήσονται καὶ οὐδὲ ὀνομάσουσιν πόλεμον;
Οὐ γάρ.

Καὶ ὥς διαλλαγησόμενοι ἄρα διοίσονται;

Πάνυ μὲν οὔν.

Εὐμενῶς δὴ σωφρονιοῦσιν, οὐκ ἐπὶ δουλείᾳ κολάζοντες
οὐδ' ἐπ' ὀλέθρῳ, σωφρονισταὶ ὄντες, οὐ πολέμιοι.

Stephanus page 471, section a, line 8

Οὕτως, ἔφη.

Οὐδ' ἄρα τὴν Ἑλλάδα Ἕλληνες ὄντες κεροῦσιν, οὐδὲ
οἰκήσεις ἐμπρήσουσιν, οὐδὲ ὁμολογήσουσιν ἐν ἑκάστη πόλει
πάντας ἐχθροὺς αὐτοῖς εἶναι, καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ
παῖδας, ἀλλ' ὀλίγους ἀεὶ ἐχθροὺς τοὺς αἰτίους τῆς διαφορᾶς.
καὶ διὰ ταῦτα πάντα οὔτε τὴν γῆν ἐθελήσουσιν κεῖρειν
αὐτῶν, ὥς φίλων τῶν πολλῶν, οὔτε οἰκίας ἀνατρέπειν,
ἀλλὰ μέχρι τούτου ποιήσονται τὴν διαφορὰν, μέχρι οὗ ἂν
οἱ αἵτιοι ἀναγκασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀναιτίων ἀλγούντων δοῦναι
δίκην.

Stephanus page 471, section b, line 6

Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὁμολογῶ οὕτω δεῖν πρὸς τοὺς ἐναντίους

τοὺς ἡμετέρους πολίτας προσφέρεσθαι· πρὸς δὲ τοὺς βαρ-
βάρους, ὡς νῦν οἱ Ἕλληνες πρὸς ἀλλήλους.

Τιθῶμεν δὴ καὶ τοῦτον τὸν νόμον τοῖς φύλαξι, μήτε γῆν
τέμνειν μήτε οἰκίας ἐμπιμπράναι;

Θῶμεν, ἔφη, καὶ ἔχειν γε καλῶς ταῦτά τε καὶ τὰ
πρόσθεν.

Ἀλλὰ γὰρ μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, ἐάν τις σοι τὰ
τοιαῦτα ἐπιτρέπη λέγειν, οὐδέποτε μνησθήσεσθαι ὁ ἐν τῷ
πρόσθεν παρωσάμενος πάντα ταῦτα εἴρηκας, τὸ ὡς δυνατὴ

Stephanus page 471, section c, line 7

αὕτη ἡ πολιτεία γενέσθαι καὶ τίνα τρόπον ποτὲ δυνατὴ·
ἐπεὶ ὅτι γε, εἰ γένοιτο, πάντ' ἂν εἴη ἀγαθὰ πόλει ἢ γένοιτο,
καὶ ἅ σὺ παραλείπεις ἐγὼ λέγω, ὅτι καὶ τοῖς πολεμίοις
ἄριστ' ἂν μάχοντο τῷ ἥκιστα ἀπολείπειν ἀλλήλους, γινώ-
σκοντές τε καὶ ἀνακαλοῦντες ταῦτα τὰ ὀνόματα ἑαυτούς,
ἀδελφούς, πατέρας, υἱεῖς· εἰ δὲ καὶ τὸ θῆλυ συστρατεύοιτο,
εἴτε καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει εἴτε καὶ ὀπισθεν ἐπιτεταγμένον,
φόβων τε ἔνεκα τοῖς ἐχθροῖς καὶ εἴ ποτέ τις ἀνάγκη βοη-
θείας γένοιτο, οἶδ' ὅτι ταύτη πάντη ἅμαχοι ἂν εἶεν· καὶ
οἵκοι γε ἅ παραλείπεται ἀγαθὰ, ὅσα ἂν εἴη αὐτοῖς, ὀρῶ.

Stephanus page 471, section e, line 1

ἀλλ' ὡς ἐμοῦ ὁμολογοῦντος πάντα ταῦτα ὅτι εἴη ἂν καὶ
ἄλλα γε μυρία, εἰ γένοιτο ἡ πολιτεία αὕτη, μηκέτι πλείω
περὶ αὐτῆς λέγε, ἀλλὰ τοῦτο αὐτὸ ἤδη πειρώμεθα ἡμᾶς
αὐτοὺς πείθειν, ὡς δυνατόν καὶ ἢ δυνατόν, τὰ δ' ἄλλα
χαίρειν ἔωμεν.

Ἐξαίφνης γε σύ, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ καταδρομὴν ἐποιήσω
ἐπὶ τὸν λόγον μου, καὶ οὐ συγγιγνώσκεις στραγγενομένῳ.
ἴσως γὰρ οὐκ οἶσθα ὅτι μόγισ μοι τῶ δύο κύματε ἐκφυγόντι
νῦν τὸ μέγιστον καὶ χαλεπώτατον τῆς τρικυμίας ἐπάγεις,
ὁ ἐπειδὴν ἴδης τε καὶ ἀκούσης, πάνυ συγγνώμην ἔξεις, ὅτι

Stephanus page 472, section a, line 6

εἰκότως ἄρα ὥκνουν τε καὶ ἐδεδοίκη οὕτω παράδοξον λόγον
λέγειν τε καὶ ἐπιχειρεῖν διασκοπεῖν.

Ὅσῳ ἂν, ἔφη, τοιαῦτα πλείω λέγῃς, ἥττον ἀφεθήσῃ
ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ εἰπεῖν πῇ δυνατὴ γίγνεσθαι αὕτη ἡ
πολιτεία. ἀλλὰ λέγε καὶ μὴ διάτριβε.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τόδε χρὴ ἀναμνησθῆναι,
ὅτι ἡμεῖς ζητοῦντες δικαιοσύνην οἷόν ἐστι καὶ ἀδικίαν δεῦρο
ἥκομεν.

Χρή· ἀλλὰ τί τοῦτο; ἔφη.

Οὐδέν· ἀλλ' ἐὰν εὕρωμεν οἷόν ἐστι δικαιοσύνη, ἄρα καὶ

Stephanus page 472, section b, line 8

ἄνδρα τὸν δίκαιον ἀξιόσομεν μηδὲν δεῖν αὐτῆς ἐκείνης
διαφέρειν, ἀλλὰ πανταχῇ τοιοῦτον εἶναι οἷον δικαιοσύνη
ἐστίν; ἢ ἀγαπήσομεν ἐὰν ὅτι ἐγγύτατα αὐτῆς ἢ καὶ
πλεῖστα τῶν ἄλλων ἐκείνης μετέχη;

Οὕτως, ἔφη· ἀγαπήσομεν.

Παραδείγματος ἄρα ἕνεκα, ἣν δ' ἐγώ, ἐζητοῦμεν αὐτό τε
δικαιοσύνην οἷόν ἐστι, καὶ ἄνδρα τὸν τελέως δίκαιον εἰ
γένοιτο, καὶ οἷος ἂν εἴη γενόμενος, καὶ ἀδικίαν αὖ καὶ τὸν
ἀδικώτατον, ἵνα εἰς ἐκείνους ἀποβλέποντες, οἷοι ἂν ἡμῖν
φαίνωνται εὐδαιμονίας τε πέρι καὶ τοῦ ἐναντίου, ἀναγκαζώ-

Stephanus page 472, section c, line 9

μεθα καὶ περὶ ἡμῶν αὐτῶν ὁμολογεῖν, ὅς ἂν ἐκείνοις ὅτι
ὁμοιότατος ἦ, τὴν ἐκείνης μοῖραν ὁμοιοτάτην ἔξειν, ἀλλ'
οὐ τούτου ἕνεκα, ἵν' ἀποδείξωμεν ὥς δυνατὰ ταῦτα γίγνεσθαι.

Τοῦτο μὲν, ἔφη, ἀληθὲς λέγεις.

Οἷοι ἂν οὖν ἥττον τι ἀγαθὸν ζωγράφον εἶναι ὅς ἂν
γράψας παράδειγμα οἷον ἂν εἴη ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος καὶ
πάντα εἰς τὸ γράμμα ἱκανῶς ἀποδοὺς μὴ ἔχη ἀποδεῖξαι ὥς
καὶ δυνατὸν γενέσθαι τοιοῦτον ἄνδρα;

Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφη.

Τί οὖν; οὐ καὶ ἡμεῖς, φαμέν, παράδειγμα ἐποιοῦμεν

Stephanus page 472, section e, line 1

λόγῳ ἀγαθῆς πόλεως;

Πάνυ γε.

ἥττον τι οὖν οἷοι ἡμᾶς εὖ λέγειν τούτου ἕνεκα, ἐὰν μὴ
ἔχωμεν ἀποδεῖξαι ὥς δυνατὸν οὕτῳ πόλιν οἰκῆσαι ὥς ἐλέγετο;

Οὐ δῆτα, ἔφη.

Τὸ μὲν τοίνυν ἀληθές, ἣν δ' ἐγώ, οὕτω· εἰ δὲ δὴ καὶ
τοῦτο προθυμηθῆναι δεῖ σὴν χάριν, ἀποδεῖξαι πῇ μάλιστα
καὶ κατὰ τί δυνατώτατ' ἂν εἴη, πάλιν μοι πρὸς τὴν τοιαύτην
ἀπόδειξιν τὰ αὐτὰ διομολόγησαι.

Τὰ ποῖα;

Stephanus page 473, section a, line 1

Ἄρ' οἷόν τέ τι πραχθῆναι ὥς λέγεται, ἢ φύσιν ἔχει
πρᾶξιν λέξεως ἥττον ἀληθείας ἐφάπτεσθαι, κἂν εἰ μὴ τῷ
δοκεῖ; ἀλλὰ σὺ πότερον ὁμολογεῖς οὕτως ἢ οὐ;

Ὅμολογῶ, ἔφη.

Τοῦτο μὲν δὴ μὴ ἀνάγκαζέ με, οἷα τῷ λόγῳ διήλθομεν,
τοιαῦτα παντάπασι καὶ τῷ ἔργῳ δεῖν γιγνόμενα <ἂν>

ἀποφαίνειν· ἀλλ', ἐὰν οἷοί τε γενώμεθα εὐρεῖν ὥς ἂν
ἐγγύτατα τῶν εἰρημένων πόλις οἰκῆσειεν, φάναι ἡμᾶς
ἐξηυρηκέναι ὥς δυνατὰ ταῦτα γίγνεσθαι ἅ σὺ ἐπιτάττεις. ἢ

οὐκ ἀγαπήσεις τούτων τυγχάνων; ἐγὼ μὲν γὰρ ἂν ἀγαπώην.
Καὶ γὰρ ἐγώ, ἔφη.

Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, πειρώμεθα ζητεῖν τε καὶ ἀποδεικνύναι τί ποτε νῦν κακῶς ἐν ταῖς πόλεσι πράττεται δι' ὃ οὐχ οὕτως οἰκοῦνται, καὶ τίνος ἂν σμικροτάτου μεταβαλόντος ἔλθοι εἰς τοῦτον τὸν τρόπον τῆς πολιτείας πόλις, μάλιστα μὲν ἐνός, εἰ δὲ μή, δυοῖν, εἰ δὲ μή, ὅτι ὀλιγίστων τὸν ἀριθμὸν καὶ σμικροτάτων τὴν δύναμιν.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Ἐνὸς μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, μεταβαλόντος δοκοῦμέν μοι

ἔχειν δεῖξαι ὅτι μεταπέσοι ἂν, οὐ μέντοι σμικροῦ γε οὐδὲ ῥαδίου, δυνατοῦ δέ.

Τίνος; ἔφη.

Ἐπ' αὐτῷ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, εἰμὶ ὃ τῷ μεγίστῳ προσηκάζομεν κύματι. εἰρήσεται δ' οὖν, εἰ καὶ μέλλει γέλωτί τε ἀτεχνῶς ὥσπερ κῦμα ἐκγελῶν καὶ ἀδοξία κατακλύσειν. σκόπει δὲ ὃ μέλλω λέγειν.

Λέγε, ἔφη.

Ἐὰν μή, ἦν δ' ἐγώ, ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ οἱ βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυνάσται

φιλοσοφήσωσι γνησίως τε καὶ ἱκανῶς, καὶ τοῦτο εἰς ταῦτόν συμπέσῃ, δυνάμεις τε πολιτικὴ καὶ φιλοσοφία, τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἐφ' ἑκάτερον αἱ πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν, οὐκ ἔστι κακῶν παῦλα, ᾧ φίλε Γλαῦκον, ταῖς πόλεσι, δοκῶ δ' οὐδὲ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει, οὐδὲ αὕτη ἡ πολιτεία μή ποτε πρότερον φυῇ τε εἰς τὸ δυνατόν καὶ φῶς ἡλίου ἴδῃ, ἦν νῦν λόγῳ διεληλύθαμεν. ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν ὃ ἐμοὶ πάλαι ὄκνον ἐντίθησι λέγειν, ὁρῶντι ὡς πολὺν παρὰ δόξαν ῥηθήσεται· χαλεπὸν γὰρ ἰδεῖν ὅτι οὐκ ἂν ἄλλη τις εὐδαιμονήσειεν οὔτε ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ.

Καὶ ὅς, ὦ Σώκρατες, ἔφη, τοιοῦτον ἐκβέβληκας ῥῆμά τε καὶ λόγον, ὃν εἰπὼν ἡγοῦ ἐπὶ σὲ πάννυ πολλοὺς τε καὶ οὐ φαύλους νῦν οὕτως, οἷον ῥίψαντας τὰ ἱμάτια, γυμνοὺς λαβόντας ὅτι ἐκάστῳ παρέτυχεν ὄπλον, θεῖν διατεταμένους ὡς θαυμάσια ἐργασομένους· οὕς εἰ μὴ ἀμυνῇ τῷ λόγῳ καὶ ἐκφεύξῃ, τῷ ὄντι τωθαζόμενος δώσεις δίκην.

Οὐκοῦν σύ μοι, ἦν δ' ἐγώ, τούτων αἴτιος;

Καλῶς γ', ἔφη, ἐγὼ ποιῶν. ἀλλὰ τοί σε οὐ προδώσω,

ἀλλ' ἀμυνῶ οἷς δύναιμαι· δύναιμαι δὲ εὐνοίᾳ τε καὶ τῷ
παρακελεύεσθαι, καὶ ἴσως ἂν ἄλλου του ἐμμελέστερόν σοι

Stephanus page 474, section b, line 1

ἀποκρinoίμην. ἀλλ' ὥς ἔχων τοιοῦτον βοηθὸν πειρῶ τοῖς
ἀπιστοῦσιν ἐνδείξασθαι ὅτι ἔχει ἢ σὺ λέγεις.

Πειρατέον, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ καὶ σὺ οὕτω μεγάλην συμ-
μαχίαν παρέχῃ. ἀναγκαῖον οὖν μοι δοκεῖ, εἰ μέλλομέν
πῃ ἐκφεύξεσθαι οὐς λέγεις, διορίσασθαι πρὸς αὐτοὺς τοὺς
φιλοσόφους τίνας λέγοντες τολμῶμεν φάναι δεῖν ἄρχειν,
ἵνα διαδῆλων γενομένων δύνηται τις ἀμύνεσθαι, ἐνδεικνύ-
μενος ὅτι τοῖς μὲν προσήκει φύσει ἅπτεσθαι τε φιλοσοφίας
ἡγεμονεύειν τ' ἐν πόλει, τοῖς δ' ἄλλοις μήτε ἅπτεσθαι
ἀκολουθεῖν τε τῷ ἡγουμένῳ.

Stephanus page 474, section c, line 4

Ὡρα ἂν εἴη, ἔφη, ὀρίζεσθαι.

Ἴθι δὴ, ἀκολουθήσόν μοι τῇδε, ἐὰν αὐτὸ ἀμῇ γέ πῃ
ἱκανῶς ἐξηγησώμεθα.

Ἄγε, ἔφη.

Ἀναμμνήσκειν οὖν σε, ἦν δ' ἐγώ, δεήσει, ἢ μέμνησαι
ὅτι ὃν ἂν φῶμεν φιλεῖν τι, δεῖ φανῆναι αὐτόν, ἐὰν ὀρθῶς
λέγεται, οὐ τὸ μὲν φιλοῦντα ἐκείνου, τὸ δὲ μή, ἀλλὰ πᾶν
στέργοντα;

Ἀναμμνήσκειν, ἔφη, ὥς ἔοικεν, δεῖ· οὐ γὰρ πάνυ γε
ἐννοῶ.

Stephanus page 474, section d, line 3

Ἄλλῳ, εἶπον, ἔπρεπεν, ὦ Γλαύκων, λέγειν ἅ λέγεις·
ἀνδρὶ δ' ἐρωτικῶ οὐ πρέπει ἀμνημονεῖν ὅτι πάντες οἱ ἐν
ῶρᾳ τὸν φιλόπαιδα καὶ ἐρωτικὸν ἀμῇ γέ πῃ δάκνουσί τε
καὶ κινουῖσι, δοκοῦντες ἄξιοι εἶναι ἐπιμελείας τε καὶ τοῦ
ἀσπάζεσθαι. ἢ οὐχ οὕτω ποιεῖτε πρὸς τοὺς καλοὺς; ὁ
μὲν, ὅτι σιμός, ἐπίχαρις κληθεὶς ἐπαινεθήσεται ὑφ' ὑμῶν,
τοῦ δὲ τὸ γρυπὸν βασιλικόν φατε εἶναι, τὸν δὲ δὴ διὰ
μέσου τούτων ἐμμετρώτατα ἔχειν, μέλανας δὲ ἀνδρικοὺς
ἰδεῖν, λευκοὺς δὲ θεῶν παῖδας εἶναι· μελιχλῶρους δὲ καὶ
τοῦνομα οἶει τινὸς ἄλλου ποίημα εἶναι ἢ ἐραστοῦ ὑποκορι-

Stephanus page 474, section e, line 4

ζομένου τε καὶ εὐχερῶς φέροντος τὴν ὠχρότητα, ἐὰν ἐπὶ
ῶρᾳ ᾗ; καὶ ἐνὶ λόγῳ πάσας προφάσεις προφασίζεσθαι τε
καὶ πάσας φωνὰς ἀφίετε, ὥστε μηδένα ἀποβάλλειν τῶν
ἀνθούντων ἐν ῶρᾳ.

Εἰ βούλει, ἔφη, ἐπ' ἐμοῦ λέγειν περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὅτι
οὕτω ποιοῖσι, συγχωρῶ τοῦ λόγου χάριν.

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· τοὺς φιλοίνους οὐ τὰ αὐτὰ ταῦτα
ποιοῦντας ὁράς; πάντα οἶνον ἐπὶ πάσης προφάσεως ἀσπα-
ζομένους;
Καὶ μάλα.

Stephanus page 475, section a, line 9

Καὶ μὴν φιλοτίμους γε, ὡς ἐγῶμαι, καθοράς ὅτι, ἂν μὴ
στρατηγῆσαι δύνωνται, τριττυαρχοῦσιν, κἂν μὴ ὑπὸ μειζόνων
καὶ σεμνοτέρων τιμαῖσθαι, ὑπὸ σμικροτέρων καὶ φαυλοτέρων
τιμώμενοι ἀγαπῶσιν, ὡς ὅλως τιμῆς ἐπιθυμηταὶ ὄντες.
Κομιδῇ μὲν οὖν.
Τοῦτο δὴ φάθι ἢ μή· ἄρα ὃν ἂν τινος ἐπιθυμητικὸν
λέγωμεν, παντὸς τοῦ εἶδους τούτου φήσομεν ἐπιθυμεῖν, ἢ
τοῦ μὲν, τοῦ δὲ οὐ;
Παντός, ἔφη.
Οὐκοῦν καὶ τὸν φιλόσοφον σοφίας φήσομεν ἐπιθυμητὴν

Stephanus page 475, section b, line 9

εἶναι, οὐ τῆς μὲν, τῆς δ' οὐ, ἀλλὰ πάσης;
Ἀληθῇ.
Τὸν ἄρα περὶ τὰ μαθήματα δυσχεραίνοντα, ἄλλως τε
καὶ νέον ὄντα καὶ μήπω λόγον ἔχοντα τί τε χρηστὸν καὶ
μή, οὐ φήσομεν φιλομαθῇ οὐδὲ φιλόσοφον εἶναι, ὥσπερ
τὸν περὶ τὰ σιτία δυσχερῇ οὔτε πεινῇν φαμεν οὔτ' ἐπιθυμεῖν
σιτίων, οὐδὲ φιλόσιτον ἀλλὰ κακόσιτον εἶναι.
Καὶ ὀρθῶς γε φήσομεν.
Τὸν δὲ δὴ εὐχερῶς ἐθέλοντα παντὸς μαθήματος γεύεσθαι
καὶ ἀσμένως ἐπὶ τὸ μαθάνειν ἰόντα καὶ ἀπλήστως ἔχοντα,

Stephanus page 475, section c, line 8

τοῦτον δ' ἐν δίκῃ φήσομεν φιλόσοφον· ἦ γάρ;
Καὶ ὁ Γλαύκων ἔφη· Πολλοὶ ἄρα καὶ ἄτοποι ἔσονταί σοι
τοιοῦτοι. οἳ τε γὰρ φιλοθεάμονες πάντες ἔμοιγε δοκοῦσι τῷ
καταμανθάνειν χαίροντες τοιοῦτοι εἶναι, οἳ τε φιλήκοοι ἀτοπώ-
τατοί τινές εἰσιν ὥς γ' ἐν φιλοσόφοις τιθέναι, οἳ πρὸς μὲν λόγους
καὶ τοιαύτην διατριβὴν ἐκόντες οὐκ ἂν ἐθέλοιεν ἐλθεῖν, ὥσπερ
δὲ ἀπομεμισθωκότες τὰ ὦτα ἐπακοῦσαι πάντων χορῶν περιθέ-
ουσι τοῖς Διονυσίοις οὔτε τῶν κατὰ πόλεις οὔτε τῶν κατὰ κώμας
ἀπολειπόμενοι. τούτους οὖν πάντας καὶ ἄλλους τοιούτων τινῶν
μαθητικούς καὶ τοὺς τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους φήσομεν;

Stephanus page 475, section e, line 2

Οὐδαμῶς, εἶπον, ἀλλ' ὁμοίους μὲν φιλοσόφοις.
Τοὺς δὲ ἀληθινούς, ἔφη, τίνας λέγεις;
Τοὺς τῆς ἀληθείας, ἦν δ' ἐγώ, φιλοθεάμονας.
Καὶ τοῦτο μὲν γ', ἔφη, ὀρθῶς· ἀλλὰ πῶς αὐτὸ λέγεις;

Οὐδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ, ῥαδίως πρὸς γε ἄλλον· σὲ δὲ οἶμαι
ὁμολογήσειν μοι τὸ τοιόνδε.

Τὸ ποῖον;

Ἐπειδὴ ἐστὶν ἐναντίον καλὸν αἰσχροῦ, δύο αὐτῶ εἶναι.

Πῶς δ' οὐ;

Οὐκοῦν ἐπειδὴ δύο, καὶ ἐν ἑκάτερον;

Stephanus page 476, section a, line 3

Καὶ τοῦτο.

Καὶ περὶ δὴ δικαίου καὶ ἀδίκου καὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ
καὶ πάντων τῶν εἰδῶν περὶ ὃ αὐτὸς λόγος, αὐτὸ μὲν ἐν
ἑκαστον εἶναι, τῇ δὲ τῶν πράξεων καὶ σωμάτων καὶ ἀλλήλων
κοινωνίᾳ πανταχοῦ φανταζόμενα πολλὰ φαίνεσθαι ἑκαστον.

Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις.

Ταύτη τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, διαιρῶ, χωρὶς μὲν οὐς νυνδὴ
ἔλεγε φιλοθεάμονας τε καὶ φιλοτέχνους καὶ πρακτικούς,
καὶ χωρὶς αὖ περὶ ὧν ὁ λόγος, οὐς μόνους ἂν τις ὀρθῶς
προσείποι φιλοσόφους.

Stephanus page 476, section b, line 3

Πῶς, ἔφη, λέγεις;

Οἱ μὲν που, ἦν δ' ἐγώ, φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες τάς
τε καλὰς φωνὰς ἀσπάζονται καὶ χροῶς καὶ σχήματα καὶ
πάντα τὰ ἐκ τῶν τοιούτων δημιουργούμενα, αὐτοῦ δὲ τοῦ
καλοῦ ἀδύνατος αὐτῶν ἢ διάνοια τὴν φύσιν ἰδεῖν τε καὶ
ἀσπάσασθαι.

Ἐχει γὰρ οὖν δὴ, ἔφη, οὕτως.

Οἱ δὲ δὴ ἐπ' αὐτὸ τὸ καλὸν δυνατοὶ ἰέναι τε καὶ ὁρᾶν

καθ' αὐτὸ ἄρα οὐ σπάνιοι ἂν εἶεν;

Stephanus page 476, section c, line 1

Καὶ μάλα.

Ὁ οὖν καλὰ μὲν πράγματα νομίζων, αὐτὸ δὲ κάλλος
μήτε νομίζων μήτε, ἂν τις ἡγῇται ἐπὶ τὴν γνῶσιν αὐτοῦ,
δυνάμενος ἔπεσθαι, ὄναρ ἢ ὕπαρ δοκεῖ σοι ζῆν; σκόπει δέ.
τὸ ὄνειρώττειν ἄρα οὐ τόδε ἐστίν, ἐάντε ἐν ὕπνῳ τις ἐάντ'
ἐγρηγορῶς τὸ ὁμοίον τῷ μὴ ὁμοίον ἀλλ' αὐτὸ ἡγῇται εἶναι
ᾧ ἔοικεν;

Ἐγὼ γοῦν ἂν, ἦ δ' ὅς, φαίην ὄνειρώττειν τὸν τοιοῦτον.

Τί δέ; ὃ τὰναντία τούτων ἡγούμενός τέ τι αὐτὸ καλὸν
καὶ δυνάμενος καθορᾶν καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ἐκείνου μετέ-

Stephanus page 476, section d, line 2

χοντα, καὶ οὔτε τὰ μετέχοντα αὐτὸ οὔτε αὐτὸ τὰ μετέχοντα
ἡγούμενος, ὕπαρ ἢ ὄναρ αὖ καὶ οὗτος δοκεῖ σοι ζῆν;

Καὶ μάλα, ἔφη, ὕπαρ.

Οὐκοῦν τούτου μὲν τὴν διάνοιαν ὡς γινώσκοντος γνώμην
ἂν ὀρθῶς φαῖμεν εἶναι, τοῦ δὲ δόξαν ὡς δοξάζοντος;

Πάνυ μὲν οὖν.

Τί οὖν ἐὰν ἡμῖν χαλεπαίνει οὗτος, ὃν φαμεν δοξάζειν
ἀλλ' οὐ γινώσκειν, καὶ ἀμφισβητῇ ὡς οὐκ ἀληθῇ λέγομεν;
ἔξομέν τι παραμυθεῖσθαι αὐτὸν καὶ πείθειν ἡρέμα, ἐπικρυ-
πτόμενοι ὅτι οὐχ ὑγιαίνει;

Stephanus page 476, section e, line 3

Δεῖ γέ τοι δῆ, ἔφη.

Ἴθι δῆ, σκόπει τί ἐροῦμεν πρὸς αὐτόν. ἡ βούλει ὧδε
πυνθανώμεθα παρ' αὐτοῦ, λέγοντες ὡς εἴ τι οἶδεν οὐδείς
αὐτῷ φθόνος, ἀλλ' ἄσμενοι ἂν ἴδοιμεν εἰδότα τι. ἀλλ'
ἡμῖν εἰπὲ τόδε· ὁ γινώσκων γινώσκει τί ἢ οὐδέν; σὺ οὖν
μοι ὑπὲρ ἐκείνου ἀποκρίνου.

Ἀποκρινούμαι, ἔφη, ὅτι γινώσκει τί.

Πότερον ὃν ἢ οὐκ ὄν;

Ὅν· πῶς γὰρ ἂν μὴ ὄν γέ τι γνωσθείη;

Ἰκανῶς οὖν τοῦτο ἔχομεν, κἂν εἰ πλεοναχῇ σκοποῖμεν,

Stephanus page 477, section a, line 3

ὅτι τὸ μὲν παντελῶς ὃν παντελῶς γνωστόν, μὴ ὃν δὲ
μηδαμῇ πάντῃ ἄγνωστον;

Ἰκανώτατα.

Εἶεν· εἰ δὲ δῆ τι οὕτως ἔχει ὡς εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, οὐ
μεταξὺ ἂν κέοιτο τοῦ εἰλικρινῶς ὄντος καὶ τοῦ αὖ μηδαμῇ ὄντος;
Μεταξύ.

Οὐκοῦν ἐπὶ μὲν τῷ ὄντι γνῶσις ἦν, ἀγνωσία δ' ἐξ ἀνάγκης
ἐπὶ μὴ ὄντι, ἐπὶ δὲ τῷ μεταξὺ τούτῳ μεταξύ τι καὶ ζητητέον
ἀγνοίας τε καὶ ἐπιστήμης, εἴ τι τυγχάνει ὃν τοιοῦτον;

Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 477, section b, line 3

Ἄρ' οὖν λέγομέν τι δόξαν εἶναι;

Πῶς γὰρ οὐ;

Πότερον ἄλλην δύναμιν ἐπιστήμης ἢ τὴν αὐτήν;

Ἄλλην.

Ἐπ' ἄλλῳ ἄρα τέτακται δόξα καὶ ἐπ' ἄλλῳ ἐπιστήμη,
κατὰ τὴν δύναμιν ἑκατέρα τὴν αὐτῆς.

Οὕτω.

Οὐκοῦν ἐπιστήμη μὲν ἐπὶ τῷ ὄντι πέφυκε, γινῶναι ὡς
ἔστι τὸ ὄν; - μᾶλλον δὲ ὧδέ μοι δοκεῖ πρότερον ἀναγκαῖον
εἶναι διελέσθαι.

Stephanus page 477, section b, line 13

Πῶς;

Φήσομεν δυνάμεις εἶναι γένος τι τῶν ὄντων, αἷς δὴ καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα ἅ δυνάμεθα καὶ ἄλλο πᾶν ὅτι περ ἂν δύνηται, οἷον λέγω ὄψιν καὶ ἀκοήν τῶν δυνάμεων εἶναι, εἰ ἄρα μανθάνεις ὃ βούλομαι λέγειν τὸ εἶδος.

Ἀλλὰ μανθάνω, ἔφη.

Ἄκουσον δὴ ὃ μοι φαίνεται περὶ αὐτῶν. δυνάμεως γὰρ ἐγὼ οὔτε τινὰ χρόαν ὁρῶ οὔτε σχῆμα οὔτε τι τῶν τοιούτων οἷον καὶ ἄλλων πολλῶν, πρὸς ἃ ἀποβλέπων ἓνια διορίζομαι παρ' ἐμαυτῷ τὰ μὲν ἄλλα εἶναι, τὰ δὲ ἄλλα· δυνάμεως

Stephanus page 477, section d, line 1

δ' εἰς ἐκεῖνο μόνον βλέπω ἐφ' ᾧ τε ἔστι καὶ ὃ ἀπεργάζεται, καὶ ταύτη ἐκάστην αὐτῶν δύναμιν ἐκάλεσα, καὶ τὴν μὲν ἐπὶ τῷ αὐτῷ τεταγμένην καὶ τὸ αὐτὸ ἀπεργαζομένην τὴν αὐτὴν καλῶ, τὴν δὲ ἐπὶ ἐτέρῳ καὶ ἕτερον ἀπεργαζομένην ἄλλην. τί δὲ σύ; πῶς ποιεῖς;

Οὕτως, ἔφη.

Δεῦρο δὴ πάλιν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἄριστε. ἐπιστήμην πότερον δύναμιν τινα φῆς εἶναι αὐτήν, ἢ εἰς τί γένος τιθεῖς;

Εἰς τοῦτο, ἔφη, πασῶν γε δυνάμεων ἐρρωμενεστάτην.

Τί δέ, δόξαν εἰς δύναμιν ἢ εἰς ἄλλο εἶδος οἴσομεν;

Stephanus page 477, section e, line 2

Οὐδαμῶς, ἔφη· ᾧ γὰρ δοξάζειν δυνάμεθα, οὐκ ἄλλο τι ἢ δόξα ἐστίν.

Ἀλλὰ μὲν δὴ ὀλίγον γε πρότερον ὡμολόγεις μὴ τὸ αὐτὸ εἶναι ἐπιστήμην τε καὶ δόξαν.

Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, τό γε ἀναμάρτητον τῷ μὴ ἀναμαρτήτῳ ταυτόν τις νοῦν ἔχων τιθεῖ;

Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, καὶ δηλὸν ὅτι ἕτερον ἐπιστήμης δόξα ὁμολογεῖται ἡμῖν.

Ἔτερον.

Ἐφ' ἐτέρῳ ἄρα ἕτερόν τι δυναμένη ἐκατέρα αὐτῶν

Stephanus page 478, section a, line 4

πέφυκεν;

Ἀνάγκη.

Ἐπιστήμη μὲν γέ που ἐπὶ τῷ ὄντι, τὸ δὲ γινῶναι ὥς ἔχει;

Ναί.

Δόξα δέ, φαμέν, δοξάζειν;

Ναί.

Ἡ ταυτὸν ὅπερ ἐπιστήμη γινώσκει; καὶ ἔσται γνωστόν τε καὶ δοξαστόν τὸ αὐτό; ἢ ἀδύνατον;

Ἀδύνατον, ἔφη, ἐκ τῶν ὡμολογημένων· εἴπερ ἐπ' ἄλλῳ ἄλλη δύναμις πέφυκεν, δυνάμεις δὲ ἀμφοτέραί ἐστον, δόξα τε

Stephanus page 478, section b, line 1

καὶ ἐπιστήμη, ἄλλη δὲ ἑκατέρα, ὥς φαμεν, ἐκ τούτων δὴ οὐκ ἐγγωρεῖ γνωστὸν καὶ δοξαστὸν ταὐτὸν εἶναι.

Οὐκοῦν εἰ τὸ ὄν γνωστὸν, ἄλλο τι ἂν δοξαστὸν ἢ τὸ ὄν εἴη;

Ἄλλο.

Ἄρ' οὖν τὸ μὴ ὄν δοξάζει; ἢ ἀδύνατον καὶ δοξάσαι τό γε μὴ ὄν; ἐννόει δέ. οὐχ ὁ δοξάζων ἐπὶ τὶ φέρει τὴν δόξαν; ἢ οἷόν τε αὖ δοξάζειν μὲν, δοξάζειν δὲ μηδέν;

Ἀδύνατον.

Ἀλλ' ἐν γέ τι δοξάζει ὁ δοξάζων;

Stephanus page 478, section b, line 11

Ναί.

Ἀλλὰ μὴν μὴ ὄν γε οὐχ ἓν τι ἀλλὰ μηδὲν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιτο;

Πάνυ γε.

Μὴ ὄντι μὴν ἄγνοιαν ἐξ ἀνάγκης ἀπέδομεν, ὄντι δὲ γνῶσιν;

Ὅρθῶς, ἔφη.

Οὐκ ἄρα ὄν οὐδὲ μὴ ὄν δοξάζει;

Οὐ γάρ.

Οὔτε ἄρα ἄγνοια οὔτε γνῶσις δόξα ἂν εἴη;

Stephanus page 478, section c, line 9

Οὐκ ἔοικεν.

Ἄρ' οὖν ἐκτὸς τούτων ἐστίν, ὑπερβαίνουσα ἢ γνῶσιν σαφηνεῖα ἢ ἄγνοιαν ἀσαφεῖα;

Οὐδέτερα.

Ἀλλ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, γνώσεως μὲν σοι φαίνεται δόξα σκοτωδέστερον, ἀγνοίας δὲ φανότερον;

Καὶ πολὺ γε, ἔφη.

Ἐντὸς δ' ἀμφοῖν κεῖται;

Ναί.

Μεταξὺ ἄρα ἂν εἴη τούτοις δόξα.

Stephanus page 478, section d, line 4

Κομιδῇ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν ἔφαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν, εἴ τι φανείη οἷον ἅμα ὄν τε καὶ μὴ ὄν, τὸ τοιοῦτον μεταξὺ κεῖσθαι τοῦ εἰλικρινῶς ὄντος τε καὶ τοῦ πάντως μὴ ὄντος, καὶ οὔτε ἐπιστήμην οὔτε ἄγνοιαν ἐπ' αὐτῷ ἔσεσθαι, ἀλλὰ τὸ μεταξὺ αὐτῶν φανέν ἀγνοίας καὶ ἐπιστήμης;

Ὅρθῶς.

Νῦν δέ γε πέφανται μεταξὺ τούτοις ὁ δὴ καλοῦμεν δόξαν;

Πέφονται.

Ἐκεῖνο δὴ λείποισι' ἂν ἡμῖν εὐρεῖν, ὡς ἔοικε, τὸ ἀμφοτέ-

Stephanus page 478, section e, line 2

ρων μετέχον, τοῦ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, καὶ οὐδέτερον εἰλικρινές ὀρθῶς ἂν προσαγορευόμενον, ἵνα, ἐὰν φανῇ, δοξαστὸν αὐτὸ εἶναι ἐν δίκῃ προσαγορεύωμεν, τοῖς μὲν ἄκροις τὰ ἄκρα, τοῖς δὲ μεταξὺ τὰ μεταξὺ ἀποδιδόντες. ἢ οὐχ οὕτως;
Οὕτω.

Τούτων δὴ ὑποκειμένων λεγέτω μοι, φήσω, καὶ ἀποκρινέσθω ὁ χρηστὸς ὃς αὐτὸ μὲν καλὸν καὶ ἰδέαν τινὰ αὐτοῦ κάλλους μηδεμίαν ἡγεῖται ἀεὶ μὲν κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ἔχουσιν, πολλὰ δὲ τὰ καλὰ νομίζει, ἐκεῖνος ὁ φιλοθεάμων καὶ οὐδαμῇ ἀνεχόμενος ἂν τις ἐν τῷ καλὸν φῇ εἶναι καὶ

Stephanus page 479, section a, line 5

δίκαιον καὶ τᾶλλα οὕτω. “Τούτων γὰρ δὴ, ὦ ἄριστε, φήσομεν, τῶν πολλῶν καλῶν μὲν τι ἔστιν ὃ οὐκ αἰσχροὺς φανήσεται; καὶ τῶν δικαίων, ὃ οὐκ ἄδικον; καὶ τῶν ὁσίων, ὃ οὐκ ἀνόσιον;”

Οὐκ, ἀλλ' ἀνάγκη, ἔφη, καὶ καλὰ πῶς αὐτὰ καὶ αἰσχροὺς φανῆναι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐρωτᾷς.

Τί δὲ τὰ πολλὰ διπλάσια; ἥττόν τι ἡμίσεα ἢ διπλάσια φαίνεται;

Οὐδέν.

Καὶ μεγάλα δὴ καὶ σμικρὰ καὶ κοῦφα καὶ βαρέα μὴ τι

Stephanus page 479, section b, line 7

μᾶλλον ἢ ἂν φήσωμεν, ταῦτα προσρηθήσεται ἢ τὰναντία;

Οὐκ, ἀλλ' ἀεὶ, ἔφη, ἕκαστον ἀμφοτέρων ἔξεται.

Πότερον οὖν ἔστι μᾶλλον ἢ οὐκ ἔστιν ἕκαστον τῶν πολλῶν τοῦτο ὃ ἂν τις φῇ αὐτὸ εἶναι;

Τοῖς ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν, ἔφη, ἐπαμφοτερίζουσιν ἔοικεν, καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ εὐνοῦχου, τῆς βολῆς περὶ τῆς νυκτερίδος, ὧ καὶ ἐφ' οὗ αὐτὸν αὐτὴν αἰνιττονται βαλεῖν· καὶ γὰρ ταῦτα ἐπαμφοτερίζειν, καὶ οὐτ' εἶναι οὔτε μὴ εἶναι οὐδὲν αὐτῶν δυνατόν παγίως νοῆσαι, οὔτε ἀμφοτέρα οὔτε οὐδέτερον.

Stephanus page 479, section c, line 6

Ἔχεις οὖν αὐτοῖς, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι χρήση, ἢ ὅποι θήσεις καλλίω θέσιν τῆς μεταξὺ οὐσίας τε καὶ τοῦ μὴ εἶναι; οὔτε γὰρ που σκοτωδέστερα μὴ ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον μὴ εἶναι φανήσεται, οὔτε φανότερα ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον εἶναι.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Ἡύρηκαμεν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ὅτι τὰ τῶν πολλῶν πολλὰ νόμιμα καλοῦ τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων μεταξύ που κυλινδεῖται τοῦ τε μὴ ὄντος καὶ τοῦ ὄντος εἰλικρινῶς.
Ἡύρηκαμεν.

Stephanus page 479, section d, line 7

Προωμολογήσαμεν δέ γε, εἴ τι τοιοῦτον φανείη, δοξαστὸν αὐτὸ ἀλλ' οὐ γνωστὸν δεῖν λέγεσθαι, τῇ μεταξύ δυνάμει τὸ μεταξύ πλανητὸν ἀλίσκόμενον.

Ὡμολογήκαμεν.

Τοὺς ἄρα πολλὰ καλὰ θεωμένους, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν μὴ ὀρῶντας μηδ' ἄλλω ἐπ' αὐτὸ ἄγοντι δυναμένους ἔπεσθαι, καὶ πολλὰ δίκαια, αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον μὴ, καὶ πάντα οὕτω, δοξάζειν φήσομεν ἅπαντα, γινώσκειν δὲ ὧν δοξάζουσιν οὐδέν.

Ἀνάγκη, ἔφη.

Stephanus page 479, section e, line 7

Τί δὲ αὖ τοὺς αὐτὰ ἕκαστα θεωμένους καὶ ἀεὶ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ὄντα; ἄρ' οὐ γινώσκειν ἀλλ' οὐ δοξάζειν;

Ἀνάγκη καὶ ταῦτα.

Οὐκοῦν καὶ ἀσπάζεσθαι τε καὶ φιλεῖν τούτους μὲν ταῦτα φήσομεν ἐφ' οἷς γινώσις ἐστίν, ἐκείνους δὲ ἐφ' οἷς δόξα; ἢ οὐ μνημονεύομεν ὅτι φωνάς τε καὶ χροάς καλὰς καὶ τὰ τοιαῦτ' ἔφαμεν τούτους φιλεῖν τε καὶ θεᾶσθαι, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν οὐδ' ἀνέχεσθαι ὥς τι ὄν;

Μεμνήμεθα.

Μὴ οὖν τι πλημμελήσομεν φιλοδόξους καλοῦντες αὐτούς

Stephanus page 480, section a, line 7

μᾶλλον ἢ φιλοσόφους; καὶ ἄρα ἡμῖν σφόδρα χαλεπανοῦσιν ἂν οὕτω λέγωμεν;

Οὐκ, ἂν γέ μοι πείθωνται, ἔφη· τῷ γὰρ ἀληθεῖ χαλεπαίνειν οὐ θέμις.

Τοὺς αὐτὸ ἄρα ἕκαστον τὸ ὃν ἀσπαζομένους φιλοσόφους ἀλλ' οὐ φιλοδόξους κλητέον;

Παντάπασι μὲν οὖν.

Οἱ μὲν δὴ φιλόσοφοι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, καὶ οἱ μὴ διὰ μακροῦ τινος διεξελθόντες λόγου μόγις πως ἀνεφάνησαν οἱ εἰσιν ἑκάτεροι.

Stephanus page 484, section a, line 4

Ἵσως γάρ, ἔφη, διὰ βραχέος οὐ ῥάδιον.

Οὐ φαίνεται, εἶπον· ἐμοὶ γοῦν ἔτι δοκεῖ ἂν βελτιόνως φανῆναι εἰ περὶ τούτου μόνου ἔδει ῥηθῆναι, καὶ μὴ πολλὰ τὰ λοιπὰ διελθεῖν μέλλοντι κατόψεσθαι τί διαφέρει βίος

δίκαιος ἀδίκου.

Τί οὖν, ἔφη, τὸ μετὰ τοῦτο ἡμῖν;
Τί δ' ἄλλο, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τὸ ἐξῆς; ἐπειδὴ φιλόσοφοι
μὲν οἱ τοῦ ἀεὶ κατὰ ταῦτά ὡσαύτως ἔχοντος δυνάμενοι
ἐφάπτεσθαι, οἱ δὲ μὴ ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ παντοίως ἴσχουσιν
πλανώμενοι οὐ φιλόσοφοι, ποτέρους δὴ δεῖ πόλεως ἡγεμόνας

Stephanus page 484, section b, line 7

εἶναι;

Πῶς οὖν λέγοντες ἂν αὐτό, ἔφη, μετρίως λέγοιμεν;
Ὅποτεροι ἂν, ἦν δ' ἐγώ, δυνατοὶ φαίνονται φυλάξαι
νόμους τε καὶ ἐπιτηδεύματα πόλεων, τούτους καθιστάναι
φύλακας.
Ὅρθῶς, ἔφη.
Τόδε δέ, ἦν δ' ἐγώ, ἄρα δῆλον, εἴτε τυφλὸν εἴτε ὄξυ
ὀρώντα χρὴ φύλακα τηρεῖν ὅτιοῦν;
Καὶ πῶς, ἔφη, οὐ δῆλον;
Ἦ οὖν δοκοῦσί τι τυφλῶν διαφέρειν οἱ τῷ ὄντι τοῦ ὄντος

Stephanus page 484, section c, line 7

ἐκάστου ἐστερημένοι τῆς γνώσεως, καὶ μηδὲν ἐναργὲς ἐν τῇ
ψυχῇ ἔχοντες παράδειγμα, μηδὲ δυνάμενοι ὥσπερ γραφῆς
εἰς τὸ ἀληθέστατον ἀποβλέποντες κακεῖσε ἀεὶ ἀναφέροντές τε
καὶ θεώμενοι ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατα, οὕτω δὴ καὶ τὰ ἐνθάδε
νόμιμα καλῶν τε πέρι καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν τίθεσθαι
τε, ἐὰν δέη τίθεσθαι, καὶ τὰ κείμενα φυλάττοντες σῶζειν;
Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς, οὐ πολὺ τι διαφέρει.
Τούτους οὖν μᾶλλον φύλακας στησόμεθα ἢ τοὺς ἐγνω-
κότας μὲν ἕκαστον τὸ ὄν, ἐμπειρία δὲ μηδὲν ἐκείνων ἐλλεί-
ποντας μὴδ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ μέρει ἀρετῆς ὑστεροῦντας;

Stephanus page 484, section d, line 8

Ἄτοπον μεντᾶν, ἔφη, εἴη ἄλλους αἰρεῖσθαι, εἴ γε τᾶλλα
μὴ ἐλλείποντο· τούτῳ γὰρ αὐτῷ σχεδόν τι τῷ μεγίστῳ ἂν
προέχοιεν.

Οὐκοῦν τοῦτο δὴ λέγωμεν, τίνα τρόπον οἰοί τ' ἔσονται
οἱ αὐτοὶ κακεῖνα καὶ ταῦτα ἔχειν;

Πάνυ μὲν οὖν.

Ὅ τοίνυν ἀρχόμενοι τούτου τοῦ λόγου ἐλέγομεν, τὴν
φύσιν αὐτῶν πρῶτον δεῖ καταμαθεῖν· καὶ οἶμαι, ἐὰν ἐκείνην
ικανῶς ὁμολογήσωμεν, ὁμολογήσειν καὶ ὅτι οἰοί τε ταῦτα
ἔχειν οἱ αὐτοί, ὅτι τε οὐκ ἄλλους πόλεων ἡγεμόνας δεῖ

Stephanus page 485, section a, line 8

εἶναι ἢ τούτους.

Πῶς;

Τοῦτο μὲν δὴ τῶν φιλοσόφων φύσεων πέρι ὠμολογήσθω
ἡμῖν ὅτι μαθήματός γε αἰεὶ ἐρῶσιν ὁ ἂν αὐτοῖς δηλοῖ ἐκείνης
τῆς οὐσίας τῆς αἰεὶ οὐσης καὶ μὴ πλανωμένης ὑπὸ γενέσεως
καὶ φθορᾶς.

Ὡμολογήσθω.

Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὅτι πάσης αὐτῆς, καὶ οὔτε
σμικροῦ οὔτε μεΐζονος οὔτε τιμιωτέρου οὔτε ἀτιμωτέρου μέρους
ἐκόντες ἀφίενται, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν περί τε τῶν

Stephanus page 485, section b, line 8

φιλοτίμων καὶ ἐρωτικῶν διήλθομεν.

Ὅρθῳς, ἔφη, λέγεις.

Τόδε τοίνυν μετὰ τοῦτο σκόπει εἰ ἀνάγκη ἔχειν πρὸς
τούτῳ ἐν τῇ φύσει οἱ ἂν μέλλωσιν ἔσεσθαι οἴους ἐλέγομεν.

Τὸ ποῖον;

Τὴν ἀψεύδειαν καὶ τὸ ἐκόντας εἶναι μηδαμῇ προσδέχεσθαι
τὸ ψεῦδος ἀλλὰ μισεῖν, τὴν δ' ἀλήθειαν στέργειν.

Εἰκός γ', ἔφη.

Οὐ μόνον γε, ὦ φίλε, εἰκός, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀνάγκη τὸν
ἐρωτικῶς τοῦ φύσει ἔχοντα πᾶν τὸ συγγενές τε καὶ οἰκεῖον

Stephanus page 485, section c, line 8

τῶν παιδικῶν ἀγαπᾶν.

Ὅρθῳς, ἔφη.

Ἡ οὖν οἰκειότερον σοφία τι ἀληθείας ἂν εὖροις;

Καὶ πῶς; ἦ δ' ὅς.

Ἡ οὖν δυνατὸν εἶναι τὴν αὐτὴν φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ
φιλοψευδῆ;

Οὐδαμῶς γε.

Τὸν ἄρα τῷ ὄντι φιλομαθῇ πάσης ἀληθείας δεῖ εὐθύς ἐκ
νέου ὅτι μάλιστα ὀρέγεσθαι.

Παντελῶς γε.

Stephanus page 485, section d, line 6

Ἀλλὰ μήν ὅτῳ γε εἰς ἓν τι αἱ ἐπιθυμίαι σφόδρα ῥέπου-
σιν, ἴσμεν πού ὅτι εἰς τᾶλλα τούτῳ ἀσθενέστεραι, ὥσπερ
ῥεῦμα ἐκεῖσε ἀπωχετευμένον.

Τί μήν;

Ὡς δὴ πρὸς τὰ μαθήματα καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἐρρυήκασιν,
περὶ τὴν τῆς ψυχῆς οἶμαι ἡδονὴν αὐτῆς καθ' αὐτὴν εἶεν ἄν,
τὰς δὲ διὰ τοῦ σώματος ἐκλείποιεν, εἰ μὴ πεπλασμένως ἀλλ'
ἀληθῶς φιλόσοφος τις εἴη.

Μεγάλη ἀνάγκη.

Σώφρων μὲν ὁ γε τοιοῦτος καὶ οὐδαμῇ φιλοχρήματος·

Stephanus page 485, section e, line 4

ὦν γὰρ ἔνεκα χρήματα μετὰ πολλῆς δαπάνης σπουδάζεται,
ἄλλω τινὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ προσήκει σπουδάζειν.

Οὕτω.

Καὶ μήν που καὶ τόδε δεῖ σκοπεῖν, ὅταν κρίνειν μέλλης
φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ μή.

Τὸ ποῖον;

Μή σε λάθῃ μετέχουσα ἀνελευθερίας· ἐναντιώτατον γάρ
που σμικρολογία ψυχῇ μελλούσῃ τοῦ ὅλου καὶ παντὸς ἀεὶ
ἐπορέξεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Stephanus page 486, section a, line 8

Ἦι οὖν ὑπάρχει διανοία μεγαλοπρέπεια καὶ θεωρία παντὸς
μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας, οἷόν τε οἶε τούτῳ μέγα τι
δοκεῖν εἶναι τὸν ἀνθρώπινον βίον;

Ἀδύνατον, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν καὶ θάνατον οὐ δεινόν τι ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος;

Ἦκιστα γε.

Δειλῇ δὴ καὶ ἀνελευθέρῳ φύσει φιλοσοφίας ἀληθινῆς, ὥς
ἔοικεν, οὐκ ἂν μετεῖη.

Οὐ μοι δοκεῖ.

Τί οὖν; ὁ κόσμιος καὶ μὴ φιλοχρήματος μηδ' ἀνελεύθερος

Stephanus page 486, section b, line 7

μηδ' ἀλαζῶν μηδὲ δειλὸς ἔσθ' ὅπῃ ἂν δυσσύμβολος ἢ ἄδικος
γένοιτο;

Οὐκ ἔστιν.

Καὶ τοῦτο δὴ ψυχὴν σκοπῶν φιλόσοφον καὶ μὴ εὐθύς
νέου ὄντος ἐπισκέψῃ, εἰ ἄρα δικαία τε καὶ ἡμερος ἢ δυσκοι-
νώνητος καὶ ἀγρία.

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐ μὴν οὐδὲ τόδε παραλείψεις, ὥς ἐγῶμαι.

Τὸ ποῖον;

Εὐμαθὴς ἢ δυσμαθής. ἢ προσδοκᾶς ποτέ τινά τι ἱκανῶς

Stephanus page 486, section c, line 4

ἂν στέρξαι, ὃ πράττων ἂν ἀλγῶν τε πράττοι καὶ μόγῃς
σμικρὸν ἀνύτων;

Οὐκ ἂν γένοιτο.

Τί δ' εἰ μηδὲν ὧν μάθοι σῶζειν δύναίτο, λήθῃς ὧν πλέως;
ἄρ' ἂν οἷός τ' εἴη ἐπιστήμης μὴ κενὸς εἶναι;

Καὶ πῶς;

Ἀνόνητα δὴ πονῶν οὐκ οἶε ἀναγκασθήσεται τελευτῶν
αὐτόν τε μισεῖν καὶ τὴν τοιαύτην πράξιν;

Πῶς δ' οὐ;

Ἐπιλήσμονα ἄρα ψυχὴν ἐν ταῖς ἱκανῶς φιλοσόφοις μή

Stephanus page 486, section d, line 2

ποτε ἐγκρίνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν αὐτὴν ζητῶμεν δεῖν εἶναι.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Ἀλλ' οὐ μὴν τό γε τῆς ἀμούσου τε καὶ ἀσχήμονος φύσεως

ἄλλοσέ ποι ἂν φαῖμεν ἔλκειν ἢ εἰς ἀμετρίαν.

Τί μήν;

Ἀλήθειαν δ' ἀμετρία ἡγῇ συγγενῇ εἶναι ἢ ἑμμετρία;

Ἐμμετρία.

Ἐμμετρον ἄρα καὶ εὐχαριν ζητῶμεν πρὸς τοῖς ἄλλοις
διάνοιαν φύσει, ἣν ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος ιδέαν ἐκάστου τὸ

Stephanus page 486, section d, line 11

αὐτοφυῆς εὐάγωγον παρέξει.

Πῶς δ' οὖ;

Τί οὖν; μὴ πη δοκοῦμέν σοι οὐκ ἀναγκαῖα ἕκαστα διεληλυ-
θέναι καὶ ἐπόμενα ἀλλήλοις τῇ μελλούσῃ τοῦ ὄντος ἱκανῶς
τε καὶ τελέως ψυχῇ μεταλήψεσθαι;

Ἀναγκαιότατα μὲν οὖν, ἔφη.

Ἔστιν οὖν ὅπῃ μέμψη τοιοῦτον ἐπιτήδευμα, ὃ μὴ ποτ' ἂν
τις οἷός τε γένοιτο ἱκανῶς ἐπιτηδεῦσαι, εἰ μὴ φύσει εἴη
μνήμων, εὐμαθής, μεγαλοπρεπής, εὐχαρις, φίλος τε καὶ
συγγενῆς ἀληθείας, δικαιοσύνης, ἀνδρείας, σωφροσύνης;

Stephanus page 487, section a, line 6

Οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος, ἔφη, τό γε τοιοῦτον μέμψαιτο.

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, τελειωθεῖσι τοῖς τοιούτοις παιδείᾳ τε καὶ
ἡλικίᾳ ἄρα οὐ μόνοις ἂν τὴν πόλιν ἐπιτρέποις;

Καὶ ὁ Ἀδείμαντος, Ὡ Σώκρατες, ἔφη, πρὸς μὲν ταῦτά
σοι οὐδεὶς ἂν οἷός τ' εἴη ἀντειπεῖν. ἀλλὰ γὰρ τοιόνδε τι
πάσχουσιν οἱ ἀκούοντες ἐκάστοτε ἃ νῦν λέγεις· ἡγοῦνται δι'
ἀπειρίαν τοῦ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου παρ'
ἕκαστον τὸ ἐρώτημα σμικρὸν παραγόμενοι, ἀθροισθέντων τῶν
σμικρῶν ἐπὶ τελευτῆς τῶν λόγων μέγα τὸ σφάλμα καὶ ἐναν-
τίον τοῖς πρώτοις ἀναφαίνεσθαι, καὶ ὥσπερ ὑπὸ τῶν πεττεύειν

Stephanus page 487, section b, line 8

δεινῶν οἱ μὴ τελευτῶντες ἀποκλείονται καὶ οὐκ ἔχουσιν ὅτι
φέρωσιν, οὕτω καὶ σφεῖς τελευτῶντες ἀποκλείεσθαι καὶ οὐκ
ἔχειν ὅτι λέγωσιν ὑπὸ πεττείας αὖ ταύτης τινὸς ἐτέρας, οὐκ ἐν
ψήφοις ἀλλ' ἐν λόγοις· ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς οὐδέν τι μᾶλλον
ταύτῃ ἔχειν. λέγω δ' εἰς τὸ παρὸν ἀποβλέψας. νῦν γὰρ
φαίη ἂν τίς σοι λόγῳ μὲν οὐκ ἔχειν καθ' ἕκαστον τὸ ἐρωτώ-
μενον ἐναντιοῦσθαι, ἔργῳ δὲ ὄρᾶν, ὅσοι ἂν ἐπὶ φιλοσοφίαν
ὀρμήσαντες μὴ τοῦ πεπαιδεῦσθαι ἔνεκα ἀψάμενοι νέοι ὄντες

ἀπαλλάττωνται, ἀλλὰ μακρότερον ἐνδιατρίψωσιν, τοὺς μὲν
πλείστους καὶ πάνυ ἄλλοκότους γιγνομένους, ἵνα μὴ παμπο-

Stephanus page 487, section d, line 3

νήρους εἴπωμεν, τοὺς δ' ἐπιεικεστάτους δοκοῦντας ὅμως
τοῦτό γε ὑπὸ τοῦ ἐπιτηδεύματος οὗ σὺ ἐπαινεῖς πάσχοντας,
ἀχρήστους ταῖς πόλεσι γιγνομένους.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας, Οἶοι οὖν, εἶπον, τοὺς ταῦτα λέγοντας
ψεύδεσθαι;

Οὐκ οἶδα, ἦ δ' ὅς, ἀλλὰ τὸ σοὶ δοκοῦν ἡδέως ἂν
ἀκούοιμι.

Ἀκούοις ἂν ὅτι ἔμοιγε φαίνονται τὰληθῆ λέγειν.

Πῶς οὖν, ἔφη, εὖ ἔχει λέγειν ὅτι οὐ πρότερον κακῶν
παύσονται αἱ πόλεις, πρὶν ἂν ἐν αὐταῖς οἱ φιλόσοφοι

Stephanus page 487, section e, line 3

ἄρξωσιν, οὓς ἀχρήστους ὁμολογοῦμεν αὐταῖς εἶναι;

Ἐρωτᾷς, ἦν δ' ἐγώ, ἐρώτημα δεόμενον ἀποκρίσεως δι'
εἰκόνης λεγομένης.

Σὺ δέ γε, ἔφη, οἶμαι οὐκ εἴωθας δι' εἰκόνων λέγειν.

Εἶεν, εἶπον· σκώπτεις ἐμβεβληκῶς με εἰς λόγον οὕτω
δυσασπόμενον; ἀκουε δ' οὖν τῆς εἰκόνης, ἵν' ἔτι μᾶλλον
ἴδῃς ὡς γλίσχρως εἰκάζω. οὕτω γὰρ χαλεπὸν τὸ πάθος
τῶν ἐπιεικεστάτων, ὃ πρὸς τὰς πόλεις πεπόνθασι, ὥστε
οὐδ' ἔστιν ἐν οὐδὲν ἄλλο τοιοῦτον πεπονθός, ἀλλὰ δεῖ
ἐκ πολλῶν αὐτὸ συναγαγεῖν εἰκάζοντα καὶ ἀπολογούμενον

Stephanus page 488, section a, line 6

ὑπὲρ αὐτῶν, οἷον οἱ γραφῆς τραγελάφους καὶ τὰ τοιαῦτα
μειγνύντες γράφουσιν. νόησον γὰρ τοιοῦτον ἑνὸς γενομένου εἶτε
πολλῶν νεῶν περί εἶτε μιᾶς· ναύκληρον μεγέθει μὲν καὶ
ῥώμῃ ὑπὲρ τοὺς ἐν τῇ νηὶ πάντας, ὑπόκωφον δὲ καὶ ὀρῶντα
ὡσαύτως βραχύ τι καὶ γινώσκοντα περὶ ναυτικῶν ἕτερα
τοιαῦτα, τοὺς δὲ ναύτας στασιάζοντας πρὸς ἀλλήλους περὶ
τῆς κυβερνήσεως, ἕκαστον οἰόμενον δεῖν κυβερνᾶν, μήτε
μαθόντα πώποτε τὴν τέχνην μέτε ἔχοντα ἀποδείξαι διδά-
σκαλον ἑαυτοῦ μηδὲ χρόνον ἐν ᾧ ἐμάνθανεν, πρὸς δὲ τούτοις
φάσκοντας μηδὲ διδασκτὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸν λέγοντα ὡς

Stephanus page 488, section b, line 8

διδασκτὸν ἐτοίμους κατατέμνειν, αὐτοὺς δὲ αὐτῷ ἀεὶ τῷ
ναυκλήρῳ περιεχέσθαι δεομένους καὶ πάντα ποιοῦντας ὅπως
ἂν σφίσι τὸ πηδάλιον ἐπιτρέψῃ, ἐνίοτε δ' ἂν μὴ πείθωσιν
ἀλλὰ ἄλλοι μᾶλλον, τοὺς μὲν ἄλλους ἢ ἀποκτείνοντας ἢ
ἐκβάλλοντας ἐκ τῆς νεῶς, τὸν δὲ γενναῖον ναύκληρον μαν-
δραγόρα ἢ μέθη ἢ τινι ἄλλῳ συμποδίσαντας τῆς νεῶς ἄρχειν

χρωμένους τοῖς ἐνοῦσι, καὶ πίνοντάς τε καὶ εὐωχομένους
πλεῖν ὡς τὸ εἰκὸς τοὺς τοιούτους, πρὸς δὲ τούτοις ἐπαι-
νοῦντας ναυτικὸν μὲν καλοῦντας καὶ κυβερνητικὸν καὶ ἐπι-
στάμενον τὰ κατὰ ναῦν, ὃς ἂν συλλαμβάνειν δεινὸς ἢ ὅπως

Stephanus page 488, section d, line 3

ἄρξουσιν ἢ πείθοντες ἢ βιαζόμενοι τὸν ναύκληρον, τὸν δὲ
μὴ τοιοῦτον ψέγοντας ὡς ἄχρηστον, τοῦ δὲ ἀληθινοῦ κυ-
βερνήτου πέρι μὴδ' ἐπαῖοντες, ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ τὴν ἐπιμέ-
λειαν ποιεῖσθαι ἐνιαυτοῦ καὶ ὥρων καὶ οὐρανοῦ καὶ ἄστρον
καὶ πνευμάτων καὶ πάντων τῶν τῇ τέχνῃ προσηκόντων, εἰ
μέλλει τῷ ὄντι νεῶς ἀρχικὸς ἔσεσθαι, ὅπως δὲ κυβερνήσει
ἐάντε τινες βούλωνται ἐάντε μὴ, μήτε τέχνην τούτου μήτε
μελέτην οἰόμενοι δυνατόν εἶναι λαβεῖν ἅμα καὶ τὴν κυβερ-
νητικὴν. τοιούτων δὴ περὶ τὰς ναῦς γιγνομένων τὸν ὡς
ἀληθῶς κυβερνητικὸν οὐχ ἡγῆ ἂν τῷ ὄντι μετεωροσκόπον

Stephanus page 489, section a, line 1

τε καὶ ἀδολέσχην καὶ ἄχρηστόν σφισι καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν
ἐν ταῖς οὕτω κατεσκευασμέναις ναυσὶ πλωτήρων;

Καὶ μάλα, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος.

Οὐ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, οἶμαι δεῖσθαι σε ἐξεταζομένην τὴν
εἰκόνα ἰδεῖν, ὅτι ταῖς πόλεσι πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς φιλοσό-
φους τὴν διάθεσιν ἔοικεν, ἀλλὰ μανθάνειν ὁ λέγω.

Καὶ μάλ', ἔφη.

Πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκεῖνον τὸν θαυμάζοντα ὅτι οἱ
φιλόσοφοι οὐ τιμῶνται ἐν ταῖς πόλεσι δίδασκέ τε τὴν
εἰκόνα καὶ πειρῷ πείθειν ὅτι πολὺ ἂν θαυμαστότερον ἦν

Stephanus page 489, section b, line 1

εἰ ἐτιμῶντο.

Ἀλλὰ διδάξω, ἔφη.

Καὶ ὅτι τοίνυν τάληθ' ἡ λέγεις, ὡς ἄχρηστοι τοῖς πολλοῖς
οἱ ἐπιεικέστατοι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ· τῆς μέντοι ἀχρηστίας
τοὺς μὴ χρωμένους κέλευε αἰτιᾶσθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἐπιεικεῖς.
οὐ γὰρ ἔχει φύσιν κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι ἄρχεσθαι
ὑφ' αὐτοῦ οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας
ἰέναι, ἀλλ' ὁ τοῦτο κομπευσάμενος ἐψεύσατο, τὸ δὲ ἀληθὲς
πέφυκεν, ἐάντε πλούσιος ἐάντε πένης κάμνη, ἀναγκαῖον
εἶναι ἐπὶ ἱατρῶν θύρας ἰέναι καὶ πάντα τὸν ἄρχεσθαι δεό-

Stephanus page 489, section c, line 2

μενον ἐπὶ τὰς τοῦ ἄρχειν δυναμένου, οὐ τὸν ἄρχοντα δεῖσθαι
τῶν ἀρχομένων ἄρχεσθαι, οὗ ἂν τῇ ἀληθείᾳ τι ὄφελος ἦ.
ἀλλὰ τοὺς νῦν πολιτικοὺς ἄρχοντας ἀπεικάζων οἷς ἄρτι
ἐλέγομεν ναύταις οὐχ ἁμαρτήση, καὶ τοὺς ὑπὸ τούτων

ἀχρήστους λεγομένους καὶ μετεωρολέσχας τοῖς ὡς ἀληθῶς κυβερνήταις.

Ὅρθότατα, ἔφη.

Ἐκ τε τοίνυν τούτων καὶ ἐν τούτοις οὐ ῥάδιον εὐδοκιμεῖν τὸ βέλτιστον ἐπιτήδευμα ὑπὸ τῶν τάναντία ἐπιτηδευόντων· πολὺ δὲ μεγίστη καὶ ἰσχυροτάτη διαβολὴ γίγνεται φιλοσοφία

Stephanus page 489, section d, line 2

διὰ τοὺς τὰ τοιαῦτα φάσκοντας ἐπιτηδεύειν, οὓς δὴ σὺ φῆς τὸν ἐγκαλοῦντα τῇ φιλοσοφίᾳ λέγειν ὡς παμπόνηροι οἱ πλεῖστοι τῶν ἰόντων ἐπ' αὐτήν, οἱ δὲ ἐπαικέστατοι ἄχρηστοι, καὶ ἐγὼ συνεχώρησα ἀληθῆ σε λέγειν. ἦ γάρ;

Ναί.

Οὐκοῦν τῆς μὲν τῶν ἐπαικῶν ἀχρηστίας τὴν αἰτίαν διεληλύθαμεν;

Καὶ μάλα.

Τῆς δὲ τῶν πολλῶν πονηρίας τὴν ἀνάγκην βούλει τὸ μετὰ τοῦτο διέλθωμεν, καὶ ὅτι οὐδὲ τούτου φιλοσοφία αἰτία,

Stephanus page 489, section e, line 1

ἂν δυνώμεθα, πειραθῶμεν δεῖξαι;

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἀκούωμεν δὴ καὶ λέγωμεν ἐκεῖθεν ἀναμνησθέντες, ὅθεν διῆμεν τὴν φύσιν οἷον ἀνάγκη φῦναι τὸν καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ἐσόμενον. ἡγεῖτο δ' αὐτῷ, εἰ νῶ ἔχεις, πρῶτον μὲν ἀλήθεια, ἣν διώκειν αὐτὸν πάντως καὶ πάντῃ ἔδει ἢ ἀλαζόνι ὄντι μηδαμῇ μετεῖναι φιλοσοφίας ἀληθινῆς.

Ἦν γὰρ οὕτω λεγόμενον.

Οὐκοῦν ἐν μὲν τοῦτο σφόδρα οὕτω παρὰ δόξαν τοῖς νῦν

Stephanus page 490, section a, line 6

δοκούμενοις περὶ αὐτοῦ;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα ὅτι πρὸς τὸ ὄν πεφυκῶς εἶη ἀμιλλᾶσθαι ὅ γε ὄντως φιλομαθής, καὶ οὐκ ἐπιμένοιο ἐπὶ τοῖς δοξαζομένοις εἶναι πολλοῖς ἐκάστοις, ἀλλ' ἴοι καὶ οὐκ ἀμβλύνοιο οὐδ' ἀπολήγοι τοῦ ἔρωτος, πρὶν αὐτοῦ ὃ ἔστιν ἐκάστου τῆς φύσεως ἄψασθαι ᾧ προσήκει ψυχῆς ἐφάπτεσθαι τοῦ τοιούτου - προσήκει δὲ συγγενεῖ - ᾧ πλησιάσας καὶ μιγείς τῷ ὄντι ὄντως, γεννήσας νοῦν καὶ ἀλήθειαν, γνοίῃ τε καὶ ἀληθῶς ζῶν καὶ τρέφοιτο καὶ οὕτω

Stephanus page 490, section b, line 7

λήγοι ὠδῖνος, πρὶν δ' οὐ;

Ὡς οἷόν τ', ἔφη, μετριώτατα.

Τί οὖν; τούτω τι μετέσται ψευδὸς ἀγαπᾶν ἢ πᾶν τοῦ-
ναντίον μισεῖν;

Μισεῖν, ἔφη.

Ἐγουμενῆς δὴ ἀληθείας οὐκ ἂν ποτε οἶμαι φαμέν αὐτῇ
χορὸν κακῶν ἀκολουθῆσαι.

Πῶς γάρ;

Ἀλλ' ὑγιές τε καὶ δίκαιον ἦθος, ὧ καὶ σωφροσύνην
ἔπεσθαι.

Stephanus page 490, section c, line 7

Ὅρθῶς, ἔφη.

Καὶ δὴ τὸν ἄλλον τῆς φιλοσόφου φύσεως χορὸν τί δεῖ
πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀναγκάζοντα τάττειν; μέμνησαι γάρ που
ὅτι συνέβη προσῆκον τούτοις ἀνδρεία, μεγαλοπρέπεια, εὐ-
μάθεια, μνήμη· καὶ σοῦ ἐπιλαβομένου ὅτι πᾶς μὲν ἀναγκ-
ασθήσεται ὁμολογεῖν οἷς λέγομεν, ἐάσας δὲ τοὺς λόγους,
εἰς αὐτοὺς ἀποβλέψας περὶ ὧν ὁ λόγος, φαίη ὅρᾶν αὐτῶν
τοὺς μὲν ἀχρήστους, τοὺς δὲ πολλοὺς κακοὺς πᾶσαν κακίαν,
τῆς διαβολῆς τὴν αἰτίαν ἐπισκοποῦντες ἐπὶ τούτῳ νῦν
γεγόναμεν, τί ποθ' οἱ πολλοὶ κακοί, καὶ τούτου δὴ ἔνεκα

Stephanus page 490, section d, line 6

πάλιν ἀνειλήφαμεν τὴν τῶν ἀληθῶς φιλοσόφων φύσιν καὶ
ἐξ ἀνάγκης ὠρισάμεθα.

Ἔστιν, ἔφη, ταῦτα.

Ταύτης δὴ, ἣν δ' ἐγώ, τῆς φύσεως δεῖ θεάσασθαι τὰς
φθοράς, ὡς διόλλυται ἐν πολλοῖς, σμικρὸν δέ τι ἐκφεύγει,
οὓς δὴ καὶ οὐ πονηροὺς, ἀχρήστους δὲ καλοῦσι· καὶ μετὰ
τοῦτο αὖ τὰς μιμουμένας ταύτην καὶ εἰς τὸ ἐπιτήδευμα
καθισταμένας αὐτῆς, οἶαι οὔσαι φύσεις ψυχῶν εἰς ἀνάξιον
καὶ μείζον ἑαυτῶν ἀφικνούμεναι ἐπιτήδευμα, πολλαχῇ
πλημμελοῦσαι, πανταχῇ καὶ ἐπὶ πάντα δόξαν οἶαν λέγεις

Stephanus page 491, section a, line 5

φιλοσοφία προσῆψαν.

Τίνας δέ, ἔφη, τὰς διαφθοράς λέγεις;

Ἐγώ σοι, εἶπον, ἂν οἷός τε γένωμαι, πειράσομαι διελθεῖν.

τόδε μὲν οὖν οἶμαι πᾶς ἡμῖν ὁμολογήσει, τοιαύτην φύσιν
καὶ πάντα ἔχουσιν ὅσα προσετάξαμεν νυνδὴ, εἰ τελέως
μέλλοι φιλόσοφος γενέσθαι, ὀλιγάκις ἐν ἀνθρώποις φύεσθαι
καὶ ὀλίγας. ἢ οὐκ οἶε;

Σφόδρα γε.

Τούτων δὴ τῶν ὀλίγων σκόπει ὥς πολλοὶ ὄλεθροι καὶ
μεγάλοι.

Stephanus page 491, section b, line 6

Τίνες δὴ;

Ὁ μὲν πάντων θαυμαστότατον ἀκοῦσαι, ὅτι ἐν ἑκάστων
ὧν ἐπηνέσαμεν τῆς φύσεως ἀπόλλυσι τὴν ἔχουσαν ψυχὴν
καὶ ἀποσπᾷ φιλοσοφίας. λέγω δὲ ἀνδρείαν, σωφροσύνην
καὶ πάντα ἃ διήλθομεν.

Ἄτοπον, ἔφη, ἀκοῦσαι.

Ἔτι τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τούτοις τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ
πάντα φθείρει καὶ ἀποσπᾷ, κάλλος καὶ πλοῦτος καὶ ἰσχύς
σώματος καὶ συγγένεια ἐρρωμένη ἐν πόλει καὶ πάντα τὰ
τούτων οἰκεῖα· ἔχεις γὰρ τὸν τύπον ὧν λέγω.

Stephanus page 491, section c, line 5

Ἔχω, ἔφη· καὶ ἡδέως γ' ἂν ἀκριβέστερον ἃ λέγεις
πυθοίμην.

Λαβοῦ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὅλου αὐτοῦ ὀρθῶς, καὶ σοὶ
εὐδελόν τε φανεῖται καὶ οὐκ ἄτοπα δόξει τὰ προειρημένα
περὶ αὐτῶν.

Πῶς οὖν, ἔφη, κελεύεις;

Παντός, ἦν δ' ἐγώ, σπέρματος πέρι ἢ φυτοῦ, εἴτε ἐγγείων
εἴτε τῶν ζώων, ἴσμεν ὅτι τὸ μὴ τυχὸν τροφῆς ἥς προσήκει
ἐκάστῳ μὴδ' ὥρας μὴδὲ τόπου, ὅσῳ ἂν ἐρρωμενέστερον ἦ,
τοσοῦτ' αὖ πλειόνων ἐνδεῖ τῶν πρεπόντων· ἀγαθῷ γάρ που

Stephanus page 491, section d, line 5

κακὸν ἐναντιώτερον ἢ τῷ μὴ ἀγαθῷ.

Πῶς δ' οὐ;

Ἔχει δὴ οἶμαι λόγον τὴν ἀρίστην φύσιν ἐν ἀλλοτριωτέρα
οὕσαν τροφῇ κάκιον ἀπαλλάττειν τῆς φαύλης.

Ἔχει.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἀδείμαντε, καὶ τὰς ψυχὰς οὕτω
φῶμεν τὰς εὐφροσύνης κακῆς παιδαγωγίας τυχούσας
διαφερόντως κακὰς γίνεσθαι; ἢ οἶε τὰ μεγάλα ἀδικήματα
καὶ τὴν ἄκρατον πονηρίαν ἐκ φαύλης ἀλλ' οὐκ ἐκ νεανικῆς
φύσεως τροφῇ διολομένης γίνεσθαι, ἀσθενῇ δὲ φύσιν

Stephanus page 491, section e, line 6

μεγάλων οὔτε ἀγαθῶν οὔτε κακῶν αἰτίαν ποτὲ ἔσεσθαι;

Οὐκ, ἀλλὰ, ἦ δ' ὅς, οὕτως.

Ἦν τοίνυν ἔθεμεν τοῦ φιλοσόφου φύσιν, ἂν μὲν οἶμαι
μαθήσεως προσηκούσης τύχῃ, εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ἀνάγκη
αὐξανομένην ἀφικνεῖσθαι, ἐὰν δὲ μὴ ἐν προσηκούσῃ σπα-
ρεῖσά τε καὶ φυτευθεῖσα τρέφεται, εἰς πάντα τὰναντία αὖ,
ἐὰν μή τις αὐτῇ βοηθήσας θεῶν τύχῃ. ἦ καὶ σὺ ἡγῇ,
ὥσπερ οἱ πολλοί, διαφθειρομένους τινὰς εἶναι ὑπὸ σοφιστῶν
νέους, διαφθείροντας δὲ τινὰς σοφιστὰς ἰδιωτικούς, ὅτι καὶ
ἄξιον λόγου, ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς τοὺς ταῦτα λέγοντας μεγίστους

μὲν εἶναι σοφιστάς, παιδεύειν δὲ τελεώτατα καὶ ἀπεργάζεσθαι οἷους βούλονται εἶναι καὶ νέους καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας;

Πότε δὴ; ἢ δ' ὅς.

Ὅταν, εἶπον, συγκαθεζόμενοι ἄθροοι πολλοὶ εἰς ἐκκλησίας ἢ εἰς δικαστήρια ἢ θέατρα ἢ στρατόπεκα ἢ τινα ἄλλον κοινὸν πλήθους σύλλογον σὺν πολλῶν θορύβῳ τὰ μὲν ψέγωσι τῶν λεγομένων ἢ πραττομένων, τὰ δὲ ἐπαινῶσιν, ὑπερβαλλόντως ἑκάτερα, καὶ ἐκβοῶντες καὶ κροτοῦντες, πρὸς δ' αὐτοῖς αἶ τε πέτραι καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἂν ᾧσιν ἐπηχοῦντες

διπλάσιον θόρυβον παρέχωσι τοῦ ψόγου καὶ ἐπαίνου. ἐν δὴ τῷ τοιούτῳ τὸν νέον, τὸ λεγόμενον, τίνα οἶει καρδίαν ἴσχειν; ἢ ποίαν [ἂν] αὐτῷ παιδείαν ιδιωτικὴν ἀνθέξειν, ἣν οὐ κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ τοιούτου ψόγου ἢ ἐπαίνου οἰχήσεσθαι φερομένην κατὰ ῥοὴν ἢ ἂν οὗτος φέρῃ, καὶ φήσιν τε τὰ αὐτὰ τούτοις καλὰ καὶ αἰσχροὶ εἶναι, καὶ ἐπιτηδεύειν ἅπερ ἂν οὗτοι, καὶ ἔσσεσθαι τοιοῦτον;

Πολλή, ἢ δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, ἀνάγκη.

Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, οὐπω τὴν μεγίστην ἀνάγκην εἰρήκαμεν.

Ποίαν; ἔφη.

Ἦν ἔργῳ προστιθέασι λόγῳ μὴ πείθοντες οὗτοι οἱ παιδευταί τε καὶ σοφισταί. ἢ οὐκ οἶσθα ὅτι τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμίαις τε καὶ χρήμασι καὶ θανάτοις κολάζουσι;

Καὶ μάλα, ἔφη, σφόδρα.

Τίνα οὖν ἄλλον σοφιστὴν οἶει ἢ ποίους ιδιωτικοὺς λόγους ἐναντία τούτοις τείνοντας κρατήσιν;

Οἶμαι μὲν οὐδένα, ἢ δ' ὅς.

Οὐ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιχειρεῖν πολλὴ ἄνοια. οὐτε γὰρ γίνεταί οὔτε γέγονεν οὐδὲ οὖν μὴ γένηται ἄλλοῖον

ἦθος πρὸς ἀρετὴν παρὰ τὴν τούτων παιδείαν πεπαιδευμένον, ἀνθρώπειον, ᾧ ἑταῖρε - θεῖον μέντοι κατὰ τὴν παροιμίαν ἐξαιρῶμεν λόγου· εὖ γὰρ χρὴ εἰδέναι, ὅτιπερ ἂν σωθῇ τε καὶ γένηται οἷον δεῖ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει πολιτειῶν, θεοῦ μοῖραν αὐτὸ σῶσαι λέγων οὐ κακῶς ἔρεῖς.

Οὐδ' ἐμοὶ ἄλλως, ἔφη, δοκεῖ.

Ἔτι τοίνυν σοι, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τούτοις καὶ τόδε δοξάτω.

Τὸ ποῖον;

Ἐκαστος τῶν μισθαρνούντων ιδιωτῶν, οὓς δὴ οὗτοι
σοφιστὰς καλοῦσι καὶ ἀντιτέχνους ἡγοῦνται, μὴ ἄλλα παι-

Stephanus page 493, section a, line 8

δεύειν ἢ ταῦτα τὰ τῶν πολλῶν δόγματα, ἃ δοξάζουσιν ὅταν
ἀθροισθῶσιν, καὶ σοφίαν ταύτην καλεῖν· οἷόνπερ ἂν εἰ θρέμ-
ματος μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ τρεφομένου τὰς ὀργὰς τις καὶ
ἐπιθυμίας κατεμάνθανεν, ὅπη τε προσελθεῖν χρή καὶ ὅπη
ἄψασθαι αὐτοῦ, καὶ ὅποτε χαλεπώτατον ἢ πραότατον καὶ
ἐκ τίνων γίγνεται, καὶ φωνὰς δὴ ἐφ' οἷς ἐκάστας εἴωθεν
φθέγγεσθαι, καὶ οἷας αὖ ἄλλου φθεγγομένου ἡμεροῦταί τε
καὶ ἀγριαίνει, καταμαθὼν δὲ ταῦτα πάντα συνουσία τε καὶ
χρόνου τριβῇ σοφίαν τε καλέσειεν καὶ ὥς τέχνην συστησά-
μενος ἐπὶ διδασκαλίαν τρέποιτο, μηδὲν εἰδὼς τῇ ἀληθείᾳ

Stephanus page 493, section b, line 8

τούτων τῶν δογμάτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν ὅτι καλὸν ἢ αἰσχρὸν
ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ δίκαιον ἢ ἀδίκον, ὀνομάζοι δὲ πάντα
ταῦτα ἐπὶ ταῖς τοῦ μεγάλου ζώου δόξαις, οἷς μὲν χαίροι

ἐκεῖνο ἀγαθὰ καλῶν, οἷς δὲ ἄχθοιτο κακά, ἄλλον δὲ μηδένα
ἔχει λόγον περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τὰναγκαῖα δίκαια καλοῖ καὶ
καλά, τὴν δὲ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἀγαθοῦ φύσιν, ὅσον διαφέρει
τῷ ὄντι, μήτε ἑωρακῶς εἶη μήτε ἄλλῳ δυνατὸς δεῖξαι.
τοιοῦτος δὴ ὢν πρὸς Διὸς οὐκ ἄτοπος ἂν σοι δοκεῖ εἶναι
παιδευτής;

Stephanus page 493, section c, line 9

Ἔμοιγ', ἔφη.

Ἡ οὖν τι τούτου δοκεῖ διαφέρειν ὁ τὴν τῶν πολλῶν καὶ
παντοδαπῶν συνιόντων ὀργὴν καὶ ἡδονὰς κατανενοηκέναι
σοφίαν ἡγούμενος, εἴτ' ἐν γραφικῇ εἴτ' ἐν μουσικῇ εἴτε δὴ
ἐν πολιτικῇ; ὅτι μὲν γὰρ ἂν τις τούτοις ὁμιλῇ ἐπιδεικνύ-
μενος, ἢ ποιήσιν ἢ τινα ἄλλην δημιουργίαν ἢ πόλει διακονίαν,
κυρίους αὐτοῦ ποιῶν τοὺς πολλούς, πέρα τῶν ἀναγκαίων,
ἢ Διομηδεῖα λεγομένη ἀνάγκη ποιεῖν αὐτῷ ταῦτα ἃ ἂν οὗτοι
ἐπαινῶσιν· ὥς δὲ καὶ ἀγαθὰ καὶ καλὰ ταῦτα τῇ ἀληθείᾳ,
ἥδη πώποτε τοῦ ἡδουσας αὐτῶν λόγον διδόντος οὐ κατα-

Stephanus page 493, section d, line 9

γέλαστον;

Οἶμαι δέ γε, ἢ δ' ὅς, οὐδ' ἀκούσομαι.

Ταῦτα τοίνυν πάντα ἐννοήσας ἐκεῖνο ἀναμνήσθητι· αὐτὸ
τὸ καλὸν ἀλλὰ μὴ τὰ πολλὰ καλὰ, ἢ αὐτό τι ἕκαστον καὶ
μὴ τὰ πολλὰ ἕκαστα, ἔσθ' ὅπως πλῆθος ἀνέξεται ἢ ἡγήσεται
εἶναι;

Ἦκιστα γ', ἔφη.

Φιλόσοφον μὲν ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, πλῆθος ἀδύνατον εἶναι.

Ἀδύνατον.

Καὶ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἄρα ἀνάγκη ψέγεσθαι ὑπ' αὐτῶν.

Stephanus page 494, section a, line 7

Ἀνάγκη.

Καὶ ὑπὸ τούτων δὴ τῶν ιδιωτῶν, ὅσοι προσομιλοῦντες
ὄχλῳ ἀρέσκειν αὐτῷ ἐπιθυμοῦσι.

Δῆλον.

Ἐκ δὴ τούτων τίνα ὁρᾷς σωτηρίαν φιλοσόφῳ φύσει, ὥστ'
ἐν τῷ ἐπιτηδεύματι μείνασαν πρὸς τέλος ἐλθεῖν; ἐννόει δ'
ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. ὠμολόγηται γὰρ δὴ ἡμῖν εὐμάθεια καὶ
μνήμη καὶ ἀνδρεία καὶ μεγαλοπρέπεια ταύτης εἶναι τῆς
φύσεως.

Ναί.

Stephanus page 494, section b, line 5

Οὐκοῦν εὐθὺς ἐν παισὶν ὁ τοιοῦτος πρῶτος ἔσται ἐν
ἅπασιν, ἄλλως τε καὶ ἐὰν τὸ σῶμα φυῇ προσφερῆς τῇ ψυχῇ;

Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη.

Βουλήσονται δὴ οἶμαι αὐτῷ χρῆσθαι, ἐπειδὴν πρεσβύ-
τερος γίγνηται, ἐπὶ τὰ αὐτῶν πράγματα οἱ τε οἰκεῖοι καὶ
οἱ πολῖται.

Πῶς δ' οὐ;

Ὑποκείσονται ἄρα δεόμενοι καὶ τιμῶντες, προκαταλαμ-
βάνοντες καὶ προκολακεύοντες τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ δύναμιν.

Φιλεῖ γοῦν, ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι.

Stephanus page 494, section c, line 4

Τί οὖν οἶει, ἣν δ' ἐγώ, τὸν τοιοῦτον ἐν τοῖς τοιούτοις
ποιήσειν, ἄλλως τε καὶ ἐὰν τύχῃ μεγάλης πόλεως ὦν καὶ
ἐν ταύτῃ πλούσιός τε καὶ γενναῖος, καὶ ἔτι εὐειδῆς καὶ
μέγας; ἄρ' οὐ πληρωθήσεται ἀμηχάνου ἐλπίδος, ἡγούμενον
καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν βαρβάρων ἱκανὸν ἔσεσθαι
πράττειν, καὶ ἐπὶ τούτοις ὑψηλὸν ἐξαρεῖν αὐτόν, σχηματισμοῦ
καὶ φρονήματος κενοῦ ἄνευ νοῦ ἐμπιμπλάμενον;

Καὶ μάλ', ἔφη.

Τῷ δὴ οὕτω διατιθεμένῳ ἐάν τις ἡρέμα προσελθὼν τάληθῃ
λέγῃ, ὅτι νοῦς οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ, δεῖται δέ, τὸ δὲ οὐ κτητὸν

Stephanus page 494, section d, line 6

μὴ δουλεύσαντι τῇ κτήσει αὐτοῦ, ἄρ' εὐπετέες οἶει εἶναι
εἰσακοῦσαι διὰ τοσούτων κακῶν;

Πολλοῦ γε δεῖ, ἦ δ' ὅς.

Ἐὰν δ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, διὰ τὸ εὖ πεφυκέναι καὶ τὸ συγγενὲς

τῶν λόγων εἰσαισθάνηταί τέ πη καὶ κάμπηται καὶ ἔλκεται
πρὸς φιλοσοφίαν, τί οἰόμεθα δράσειν ἐκείνους τοὺς ἡγου-
μένους ἀπολλύναι αὐτοῦ τὴν χρεῖαν τε καὶ ἑταιρίαν; οὐ πᾶν
μὲν ἔργον, πᾶν δ' ἔπος λέγοντάς τε καὶ πράττοντας καὶ
περὶ αὐτόν, ὅπως ἂν μὴ πεισθῇ, καὶ περὶ τὸν πείθοντα,
ὅπως ἂν μὴ οἴος τ' ᾗ, καὶ ἰδίᾳ ἐπιβουλεύοντας καὶ δημοσίᾳ

Stephanus page 494, section e, line 7

εἰς ἀγῶνας καθιστάντας;

Πολλή, ἣ δ' ὅς, ἀνάγκη.

Ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος φιλοσοφήσει;

Οὐ πάνυ.

Ὅρᾳς οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ὅτι οὐ κακῶς ἐλέγομεν ὥς ἄρα
καὶ αὐτὰ τὰ τῆς φιλοσόφου φύσεως μέρη, ὅταν ἐν κακῇ
τροφῇ γένηται, αἷτια τρόπον τινὰ τοῦ ἐκπεσεῖν ἐκ τοῦ ἐπιτη-
δεύματος, καὶ τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ, πλουτοὶ τε καὶ πᾶσα ἡ
τοιαύτη παρασκευή;

Οὐ γάρ, ἀλλ' ὀρθῶς, ἔφη, ἐλέχθη.

Stephanus page 495, section a, line 10

Οὗτος δὴ, εἶπον, ὦ θαυμάσιε, ὄλεθρός τε καὶ διαφθορὰ
τοσαύτη τε καὶ τοιαύτη τῆς βελτίστης φύσεως εἰς τὸ ἄριστον
ἐπιτήδευμα, ὀλίγης καὶ ἄλλως γιγνομένης, ὥς ἡμεῖς φαμεν.
καὶ ἐκ τούτων δὴ τῶν ἀνδρῶν καὶ οἱ τὰ μέγιστα κακὰ
ἐργαζόμενοι τὰς πόλεις γίνονται καὶ τοὺς ἰδιώτας, καὶ οἱ
τάγαθὰ, οἱ ἂν ταύτη τύχῳσι ῥυέντες· σμικρὰ δὲ φύσις οὐδὲν
μέγα οὐδέποτε οὐδένα οὔτε ἰδιώτην οὔτε πόλιν δρᾷ.

Ἀληθέστατα, ἣ δ' ὅς.

Οὗτοι μὲν δὴ οὕτως ἐκπίπτοντες, οἷς μάλιστα προσήκει,
ἔρημον καὶ ἀτελεῖ φιλοσοφίαν λείποντες αὐτοὶ τε βίον οὐ

Stephanus page 495, section c, line 2

προσέκοντα οὐδ' ἀληθῇ ζῶσιν, τὴν δέ, ὥσπερ ὀρφανὴν συγ-
γενῶν, ἄλλοι ἐπεισελθόντες ἀνάξιοι ἡσχυνάν τε καὶ ὀνειδίη
περιῆψαν, οἷα καὶ σὺ φῆς ὀνειδίζειν τοὺς ὀνειδίζοντας, ὥς
οἱ συνόντες αὐτῇ οἱ μὲν οὐδενός, οἱ δὲ πολλοὶ πολλῶν κακῶν
ἄξιοί εἰσιν.

Καὶ γὰρ οὖν, ἔφη, τὰ γε λεγόμενα ταῦτα.

Εἰκότως γε, ἣν δ' ἐγώ, λεγόμενα. καθορῶντες γὰρ ἄλλοι
ἀνθρωπίσκοι κενὴν τὴν χώραν ταύτην γιγνομένην, καλῶν
δὲ ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μεστήν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν
εἰργμῶν εἰς τὰ ἱερὰ ἀποδιδράσκοντες, ἄσμενοι καὶ οὗτοι

Stephanus page 495, section d, line 3

ἐκ τῶν τεχνῶν ἐκπηδῶσιν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, οἱ ἂν
κομψότατοι ὄντες τυγχάνωσι περὶ τὸ αὐτῶν τεχνίον. ὅμως

γὰρ δὴ πρὸς γε τὰς ἄλλας τέχνας καίπερ οὕτω πραττούσης
φιλοσοφίας τὸ ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον λείπεται, οὗ δὴ
ἐφίεμενοι πολλοὶ ἀτελεῖς μὲν τὰς φύσεις, ὑπὸ δὲ τῶν τεχνῶν
τε καὶ δημιουργιῶν ὥσπερ τὰ σώματα λελώβηνται, οὕτω
καὶ τὰς ψυχὰς συγκεκλασμένοι τε καὶ ἀποτεθρυμμένοι διὰ
τὰς βαναυσίας τυγχάνουσιν - ἢ οὐκ ἀνάγκη;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Δοκεῖς οὖν τι, ἦν δ' ἐγώ, διαφέρειν αὐτοὺς ἰδεῖν ἀργύριον

Stephanus page 495, section e, line 5

κτησαμένου χαλκῆος φαλακροῦ καὶ σμικροῦ, νεωστὶ μὲν ἐκ
δεσμῶν λελυμένοι, ἐν βαλανείῳ δὲ λελουμένοι, νεουογὸν
ἱμάτιον ἔχοντος, ὡς νυμφίου παρεσκευασμένου, διὰ πενίαν
καὶ ἐρημίαν τοῦ δεσπότης τὴν θυγατέρα μέλλοντος γαμεῖν;
Οὐ πάνυ, ἔφη, διαφέρει.

Ποῖ' ἄττα οὖν εἰκὸς γεννᾶν τοὺς τοιούτους; οὐ νόθα καὶ
φαῦλα;

Πολλὴ ἀνάγκη.

Τί δέ; τοὺς ἀναξίους παιδεύσεως, ὅταν αὐτῇ πλησιάζοντες
ὁμιλῶσι μὴ κατ' ἀξίαν, ποῖ' ἄττα φῶμεν γεννᾶν διανοήματά

Stephanus page 496, section a, line 7

τε καὶ δόξας; ἄρ' οὐχ ὡς ἀληθῶς προσήκοντα ἀκοῦσαι
σοφίσματα, καὶ οὐδὲν γνήσιον οὐδὲ φρονήσεως [ἄξιον]
ἀληθινῆς ἐχόμενον;

Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη.

Πάνσμικρον δὴ τι, ἔφην ἐγώ, ὦ Ἀδεΐμαντε, λείπεται τῶν
κατ' ἀξίαν ὁμιλούντων φιλοσοφία, ἢ που ὑπὸ φυγῆς κατα-
ληθὲν γενναῖον καὶ εὖ τεθραμμένον ἦθος, ἀπορία τῶν
διαφθερούντων κατὰ φύσιν μεῖναν ἐπ' αὐτῇ, ἢ ἐν σμικρᾷ
πόλει ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῇ καὶ ἀτιμάσασα τὰ τῆς πόλεως
ὑπερίδῃ· βραχὺ δέ πού τι καὶ ἀπ' ἄλλης τέχνης δικαίως

Stephanus page 496, section b, line 6

ἀτιμάσαν εὐφυῆς ἐπ' αὐτὴν ἂν ἔλθοι. εἴη δ' ἂν καὶ ὁ τοῦ
ἡμετέρου ἐταίρου Θεάγους χαλινὸς οἶος κατασχεῖν· καὶ γὰρ
Θεάγει τὰ μὲν ἄλλα πάντα παρεσκευάζεται πρὸς τὸ ἐκπεσεῖν
φιλοσοφίας, ἢ δὲ τοῦ σώματος νοσοτροφία ἀπείργουσα αὐτὸν
τῶν πολιτικῶν κατέχει. τὸ δ' ἡμέτερον οὐκ ἄξιον λέγειν,
τὸ δαιμόνιον σημείον· ἢ γὰρ πού τινι ἄλλῳ ἢ οὐδενὶ τῶν
ἔμπροσθεν γέγονεν. καὶ τούτων δὴ τῶν ὀλίγων οἱ γενόμενοι
καὶ γευσάμενοι ὡς ἡδὺ καὶ μακάριον τὸ κτῆμα, καὶ τῶν
πολλῶν αὖ ἱκανῶς ἰδόντες τὴν μανίαν, καὶ ὅτι οὐδεὶς οὐδὲν
ὕγιες ὡς ἔπος εἰπεῖν περὶ τὰ τῶν πόλεων πράττει οὐδ' ἔστι

Stephanus page 496, section d, line 1

σύμμαχος μεθ' ὅτου τις ἰὼν ἐπὶ τὴν τῷ δικαίῳ βοήθειαν
σώζοιτ' ἄν, ἀλλ' ὥσπερ εἰς θηρία ἄνθρωπος ἐμπεσών, οὔτε
συναδικεῖν ἐθέλων οὔτε ἱκανὸς ὢν εἰς πᾶσιν ἀγρίοις ἀντ-
έχειν, πρίν τι τὴν πόλιν ἢ φίλους ὀνῆσαι προαπολόμενος

ἀνωφελὴς αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν γένοιτο - ταῦτα πάντα
λογισμῷ λαβών, ἡσυχίαν ἔχων καὶ τὰ αὐτοῦ πράττων, οἷον
ἐν χειμῶνι κονιορτοῦ καὶ ζάλης ὑπὸ πνεύματος φερομένου
ὑπὸ τειχίον ἀποστάς, ὁρῶν τοὺς ἄλλους καταπιμπλαμένους
ἀνομίας, ἀγαπᾷ εἰ πῇ αὐτὸς καθαρὸς ἀδικίας τε καὶ ἀνοσίων

Stephanus page 496, section e, line 1

ἔργων τόν τε ἐνθάδε βίον βιώσεται καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ
μετὰ καλῆς ἐλπίδος ἰλεώς τε καὶ εὐμενῆς ἀπαλλάσσεται.

Ἀλλὰ τοι, ἦ δ' ὅς, οὐ τὰ ἐλάχιστα ἂν διαπραξάμενος
ἀπαλλάττοιο.

Οὐδέ γε, εἶπον, τὰ μέγιστα, μὴ τυχὼν πολιτείας προση-
κούσης· ἐν γὰρ προσηκούσῃ αὐτός τε μᾶλλον αὐξήσεται
καὶ μετὰ τῶν ἰδίων τὰ κοινὰ σώσει.

Τὸ μὲν οὖν τῆς φιλοσοφίας ὢν ἔνεκα διαβολὴν εἴληφεν
καὶ ὅτι οὐ δικαίως, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ μετρίως εἰρησθαι, εἰ μὴ
ἔτ' ἄλλο λέγεις τι σύ.

Stephanus page 497, section a, line 9

Ἀλλ' οὐδέν, ἦ δ' ὅς, ἔτι λέγω περὶ τούτου· ἀλλὰ τὴν
προσήκουσαν αὐτῇ τίνα τῶν νῦν λέγεις πολιτειῶν;

Οὐδ' ἦντινοῦν, εἶπον, ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἐπαιτιῶμαι, μηδεμίαν
ἀξίαν εἶναι τῶν νῦν κατάστασιν πόλεως φιλοσόφου φύσεως·
διὸ καὶ στρέφεσθαι τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι αὐτήν, ὥσπερ ξενικὸν
σπέρμα ἐν γῇ ἄλλῃ σπειρόμενον ἐξίτηλον εἰς τὸ ἐπιχώριον
φιλεῖ κρατούμενον ἰέναι, οὕτω καὶ τοῦτο τὸ γένος νῦν μὲν
οὐκ ἴσχειν τὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἀλλ' εἰς ἀλλότριον ἦθος
ἐκπίπτειν· εἰ δὲ λήψεται τὴν ἀρίστην πολιτείαν, ὥσπερ
καὶ αὐτὸ ἀριστόν ἐστιν, τότε δηλώσει ὅτι τοῦτο μὲν τῷ ὄντι

Stephanus page 497, section c, line 2

θεῖον ἦν, τὰ δὲ ἄλλα ἀνθρώπινα, τὰ τε τῶν φύσεων καὶ
τῶν ἐπιτηδευμάτων. δῆλος δὴ οὖν εἶ ὅτι μετὰ τοῦτο ἐρήση
τίς αὕτη ἡ πολιτεία.

Οὐκ ἔγνωσ, ἔφη· οὐ γὰρ τοῦτο ἔμελλον, ἀλλ' εἰ αὐτὴ
ἦν ἡμεῖς διεληλύθαμεν οἰκίζοντες τὴν πόλιν ἢ ἄλλῃ.

Τὰ μὲν ἄλλα, ἦν δ' ἐγώ, αὕτη· τοῦτο δὲ αὐτὸ ἐρρήθη
μὲν καὶ τότε, ὅτι δεήσοι τι ἀεὶ ἐνεῖναι ἐν τῇ πόλει λόγον
ἔχον τῆς πολιτείας τὸν αὐτὸν ὄνπερ καὶ σὺ ὁ νομοθέτης
ἔχων τοὺς νόμους ἐτίθεις.

Ἐρρήθη γάρ, ἔφη.

Ἀλλ' οὐχ ἱκανῶς, εἶπον, ἐδηλώθη, φόβῳ ὧν ὑμεῖς ἀντι-
λαμβανόμενοι δεδηλώκατε μακρὰν καὶ χαλεπὴν αὐτοῦ τὴν
ἀπόδειξιν· ἐπεὶ καὶ τὸ λοιπὸν οὐ πάντων ῥᾶστον διελθεῖν.

Τὸ ποῖον;

Τίνα τρόπον μεταχειριζομένη πόλις φιλοσοφίαν οὐ
διολεῖται. τὰ γὰρ δὴ μεγάλα πάντα ἐπισφαλῇ, καὶ τὸ
λεγόμενον τὰ καλὰ τῷ ὄντι χαλεπά.

Ἀλλ' ὅμως, ἔφη, λαβέτω τέλος ἡ ἀπόδειξις τούτου φανε-
ροῦ γενομένου.

Οὐ τὸ μὴ βούλεσθαι, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' εἶπερ, τὸ μὴ

δύνασθαι διακωλύσει· παρὼν δὲ τὴν γ' ἐμὴν προθυμίαν εἴση.
σκοπεῖ δὲ καὶ νῦν ὡς προθύμως καὶ παρακινδυνευτικῶς μέλλω
λέγειν, ὅτι τὸνναντίον ἢ νῦν δεῖ τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου
πόλιν ἄπτεσθαι.

Πῶς;

Νῦν μὲν, ἦν δ' ἐγώ, οἱ καὶ ἀπτόμενοι μειράκια ὄντα ἄρτι
ἐκ παίδων τὸ μεταξὺ οἰκονομίας καὶ χρηματισμοῦ πλησιά-
σαντες αὐτοῦ τῷ χαλεπωτάτῳ ἀπαλλάττονται, οἱ φιλοσοφώ-
τατοι ποιοῦμενοι - λέγω δὲ χαλεπώτατον τὸ περὶ τοὺς λόγους
- ἐν δὲ τῷ ἔπειτα, ἐὰν καὶ ἄλλων τοῦτο πραττόντων παρα-

καλούμενοι ἐθέλωσιν ἀκροαταὶ γίγνεσθαι, μεγάλα ἡγοῦνται,
πάρεργον οἰόμενοι αὐτὸ δεῖν πράττειν· πρὸς δὲ τὸ γῆρας
ἐκτὸς δὴ τινων ὀλίγων ἀποσβέννυνται πολὺ μᾶλλον τοῦ
Ἡρακλείτειου ἡλίου, ὅσον αὐθις οὐκ ἐξάπτονται.

Δεῖ δὲ πῶς; ἔφη.

Πᾶν τὸνναντίον· μειράκια μὲν ὄντα καὶ παῖδας μεираκιώδη
παιδείαν καὶ φιλοσοφίαν μεταχειρίζεσθαι, τῶν τε σωμάτων,
ἐν ᾧ βλαστάνει τε καὶ ἀνδροῦται, εὖ μάλα ἐπιμελεῖσθαι,
ὕπηρεσίαν φιλοσοφία κτωμένους· προΐούσης δὲ τῆς ἡλικίας,
ἐν ἣ ἡ ψυχὴ τελεοῦσθαι ἄρχεται, ἐπιτείνειν τὰ ἐκείνης

γυμνάσια· ὅταν δὲ λήγῃ μὲν ἡ ῥώμη, πολιτικῶν δὲ καὶ
στρατειῶν ἐκτὸς γίγνηται, τότε ἤδη ἀφέτους νέμεσθαι καὶ
μηδὲν ἄλλο πράττειν, ὅτι μὴ πάρεργον, τοὺς μέλλοντας
εὐδαιμόνως βιώσεσθαι καὶ τελευτήσαντας τῷ βίῳ τῷ βεβιω-
μένῳ τὴν ἐκεῖ μοῖραν ἐπιστήσιν πρέπουσαν.

Ὡς ἀληθῶς μοι δοκεῖς, ἔφη, λέγειν γε προθύμως, ὧ
Σώκρατες· οἶμαι μέντοι τοὺς πολλοὺς τῶν ἀκουόντων προθυ-
μότερον ἔτι ἀντιτείνειν οὐδ' ὅπωςτιοῦν πεισομένους, ἀπὸ
Θρασυμάχου ἀρξαμένους.

Μὴ διάβαλλε, ἦν δ' ἐγώ, ἐμὲ καὶ Θρασύμαχον ἄρτι

Stephanus page 498, section d, line 1

φίλους γεγονότας, οὐδὲ πρὸ τοῦ ἐχθροὺς ὄντας. πείρας
γὰρ οὐδὲν ἀνήσομεν, ἕως ἂν ἡ πείσωμεν καὶ τοῦτον καὶ
τοὺς ἄλλους, ἡ προὔργου τι ποιήσωμεν εἰς ἐκεῖνον τὸν βίον,
ὅταν αὐθις γενόμενοι τοῖς τοιούτοις ἐντύχωσι λόγοις.

Εἰς μικρόν γ', ἔφη, χρόνον εἴρηκας.

Εἰς οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφην, ὥς γε πρὸς τὸν ἅπαντα. τὸ
μέντοι μὴ πείθεσθαι τοῖς λεγομένοις τοὺς πολλοὺς θαῦμα
οὐδέν· οὐ γὰρ πώποτε εἶδον γενόμενον τὸ νῦν λεγόμενον,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοιαῦτ' ἄττα ῥήματα ἐξεπίτηδες ἀλλήλοις
ὡμοιωμένα, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ὥσπερ νῦν συμ-

Stephanus page 498, section e, line 3

πεσόντα. ἄνδρα δὲ ἀρετῇ παρισωμένον καὶ ὡμοιωμένον
μέχρι τοῦ δυνατοῦ τελέως ἔργω τε καὶ λόγῳ, δυναστεύοντα
ἐν πόλει ἑτέρα τοιαύτη, οὐ πώποτε ἐωράκασιν, οὔτε ἓνα οὔτε
πλείους. ἡ οἶει;

Οὐδαμῶς γε.

Οὐδέ γε αὖ λόγων, ὦ μακάριε, καλῶν τε καὶ ἐλευθέρων
ἱκανῶς ἐπήκοοι γεγονάσιν, οἷων ζητεῖν μὲν τὸ ἀληθὲς συν-
τεταμένως ἐκ παντὸς τρόπου τοῦ γινῶναι χάριν, τὰ δὲ κομψά
τε καὶ ἐριστικὰ καὶ μηδαμόσε ἄλλοσε τείνοντα ἡ πρὸς δόξαν
καὶ ἔριν καὶ ἐν δίκαις καὶ ἐν ἰδίαις συνουσίαις πόρρωθεν

Stephanus page 499, section a, line 9

ἀσπαζομένων.

Οὐδὲ τούτων, ἔφη.

Τούτων τοι χάριν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταῦτα προορώμενοι
ἡμεῖς τότε καὶ δεδιότες ὅμως ἐλέγομεν, ὑπὸ τάληθοῦς ἠναγ-
κασμένοι, ὅτι οὔτε πόλις οὔτε πολιτεία οὐδέ γ' ἀνὴρ ὁμοίως
μὴ ποτε γένηται τέλος, πρὶν ἂν τοῖς φιλοσόφοις τούτοις
τοῖς ὀλίγοις καὶ οὐ πονηροῖς, ἀχρήστοις δὲ νῦν κεκλημένοις,
ἀνάγκη τις ἐκ τύχης περιβάλῃ, εἴτε βούλονται εἴτε μὴ,
πόλεως ἐπιμεληθῆναι, καὶ τῇ πόλει κατηκόω γενέσθαι, ἡ
τῶν νῦν ἐν δυναστείαις ἡ βασιλείαις ὄντων ὑέσιν ἡ αὐτοῖς

Stephanus page 499, section c, line 1

ἐκ τινος θείας ἐπιπνοίας ἀληθινῆς φιλοσοφίας ἀληθινὸς
ἔρως ἐμπέσῃ. τούτων δὲ πότερα γενέσθαι ἡ ἀμφοτέρω
ὥς ἄρα ἐστὶν ἀδύνατον, ἐγὼ μὲν οὐδένα φημί ἔχειν λόγον.
οὔτω γὰρ ἂν ἡμεῖς δικαίως καταγελάμεθα, ὥς ἄλλως εὐχαῖς
ὅμοια λέγοντες. ἡ οὐχ οὕτως;

Οὕτως.

Εἰ τοίνυν ἄκροις εἰς φιλοσοφίαν πόλεώς τις ἀνάγκη

ἐπιμεληθῆναι ἢ γέγονεν ἐν τῷ ἀπείρῳ τῷ παρεληλυθότι
χρόνῳ ἢ καὶ νῦν ἔστιν ἐν τινι βαρβαρικῷ τόπῳ, πόρρῳ που
ἐκτὸς ὄντι τῆς ἡμετέρας ἐπόψεως, ἢ καὶ ἔπειτα γενήσεται,

Stephanus page 499, section d, line 2

περὶ τούτου ἔτοιμοι τῷ λόγῳ διαμάχεσθαι, ὡς γέγονεν ἡ
εἰρημένη πολιτεία καὶ ἔστιν καὶ γενήσεται γε, ὅταν αὕτη ἡ
Μοῦσα πόλεως ἐγκρατὴς γένηται. οὐ γὰρ ἀδύνατος γενέσθαι,
οὐδ' ἡμεῖς ἀδύνατα λέγομεν· χαλεπὰ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν
ὁμολογεῖται.

Καὶ ἐμοί, ἔφη, οὕτω δοκεῖ.

Τοῖς δὲ πολλοῖς, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οὐκ αὖ δοκεῖ, ἐρεῖς;

Ἰσως, ἔφη.

Ὡ μακάριε, ἦν δ' ἐγώ, μὴ πάνυ οὕτω τῶν πολλῶν κατη-
γόρει. ἀλλοίαν τοι δόξαν ἔξουσιν, ἐὰν αὐτοῖς μὴ φιλονικῶν

Stephanus page 499, section e, line 2

ἀλλὰ παραμυθούμενος καὶ ἀπολυόμενος τὴν τῆς φιλομαθείας
διαβολὴν ἐνδεικνύη οὕς λέγεις τοὺς φιλοσόφους, καὶ διορίζη
ὥσπερ ἄρτι τὴν τε φύσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπιτήδευσιν, ἵνα
μὴ ἡγῶνται σε λέγειν οὕς αὐτοὶ οἴονται. [ἢ καὶ ἐὰν οὕτω
θεῶνται, ἀλλοίαν τοι φήσεις αὐτοὺς δόξαν λήψεσθαι καὶ
ἄλλα ἀποκρινεῖσθαι.] ἢ οἶε τινὰ χαλεπαίνειν τῷ μὴ χαλεπῷ
ἢ φθονεῖν τῷ μὴ φθονερῷ ἄφθονόν τε καὶ πρᾶον ὄντα; ἐγὼ
μὲν γάρ σε προφθάσας λέγω ὅτι ἐν ὀλίγοις τισὶν ἡγοῦμαι,
ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ πλήθει, χαλεπὴν οὕτω φύσιν γίγνεσθαι.

Stephanus page 500, section a, line 8

Καὶ ἐγὼ ἀμέλει, ἔφη, συνοίομαι.

Οὐκοῦν καὶ αὐτὸ τοῦτο συνοίει, τοῦ χαλεπῶς πρὸς φιλο-
σοφίαν τοὺς πολλοὺς διακεῖσθαι ἐκείνους αἰτίους εἶναι τοὺς
ἔξωθεν οὐ προσῆκον ἐπεισκευμακότας, λοιδορουμένους τε
αὐτοῖς καὶ φιλαπεχθημόνως ἔχοντας καὶ ἀεὶ περὶ ἀνθρώ-
πων τοὺς λόγους ποιουμένους, ἥκιστα φιλοσοφία πρέπον
ποιοῦντας;

Πολύ γ', ἔφη.

Οὐδὲ γάρ που, ὦ Ἀδείμαντε, σχολὴ τῷ γε ὡς ἀληθῶς
πρὸς τοῖς οὔσι τὴν διάνοιαν ἔχοντι κάτω βλέπειν εἰς ἀνθρώ-

Stephanus page 500, section c, line 1

πων πραγματείας, καὶ μαχόμενον αὐτοῖς φθόνου τε καὶ
δυσμενείας ἐμπίμπλασθαι, ἀλλ' εἰς τεταγμένα ἅττα καὶ κατὰ
ταῦτά ἀεὶ ἔχοντα ὀρῶντας καὶ θεωμένους οὔτ' ἀδικοῦντα οὔτ'
ἀδικούμενα ὑπ' ἀλλήλων, κόσμῳ δὲ πάντα καὶ κατὰ λόγον
ἔχοντα, ταῦτα μιμεῖσθαι τε καὶ ὅτι μάλιστα ἀφομοιοῦσθαι.

ἢ οἶε τινὰ μηχανὴν εἶναι, ὅτῳ τις ὁμιλεῖ ἀγάμενος, μὴ
μιμεῖσθαι ἐκεῖνο;
Ἀδύνατον, ἔφη.
Θεῖω δὴ καὶ κοσμίω ὃ γε φιλόσοφος ὁμιλῶν κόσμιός τε
καὶ θεῖος εἰς τὸ δυνατόν ἀνθρώπῳ γίγνεται· διαβολὴ δ' ἐν

Stephanus page 500, section d, line 2

πᾶσι πολλή.
Παντάπασι μὲν οὖν.
Ἄν οὖν τις, εἶπον, αὐτῷ ἀνάγκη γένηται ἅ ἐκεῖ ὄρᾳ
μελετῆσαι εἰς ἀνθρώπων ἥθη καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ τιθέναι
καὶ μὴ μόνον ἑαυτὸν πλάττειν, ἄρα κακὸν δημιουργὸν αὐτὸν
οἶε γενήσεσθαι σωφροσύνης τε καὶ δικαιοσύνης καὶ συμ-
πάσης τῆς δημοτικῆς ἀρετῆς;
Ἦκιστά γε, ἦ δ' ὅς.
Ἀλλ' ἐὰν δὴ αἰσθωνται οἱ πολλοὶ ὅτι ἀληθῆ περὶ αὐτοῦ
λέγομεν, χαλεπανοῦσι δὴ τοῖς φιλοσόφοις καὶ ἀπιστήσουσιν

Stephanus page 500, section e, line 2

ἡμῖν λέγουσιν ὥς οὐκ ἂν ποτε ἄλλως εὐδαιμονήσειε πόλις,
εἰ μὴ αὐτὴν διαγράψειαν οἱ τῷ θεῷ παραδείγματι χρώμενοι
ζωγράφοι;
Οὐ χαλεπανοῦσιν, ἦ δ' ὅς, ἐάνπερ αἰσθωνται. ἀλλὰ δὴ
τίνα λέγεις τρόπον τῆς διαγραφῆς;
Λαβόντες, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ πίνακα πόλιν τε καὶ ἥθη
ἀνθρώπων, πρῶτον μὲν καθαρὰν ποιήσειαν ἂν, ὃ οὐ πάνυ
ῥάδιον· ἀλλ' οὖν οἴσθ' ὅτι τούτῳ ἂν εὐθύς τῶν ἄλλων
διενέγκοιεν, τῷ μῆτε ἰδιώτου μῆτε πόλεως ἐθελῆσαι ἂν
ἄσασθαι μηδὲ γράφειν νόμους, πρὶν ἢ παραλαβεῖν καθαρὰν

Stephanus page 501, section a, line 7

ἢ αὐτοὶ ποιῆσαι.
Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη.
Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα οἶε ὑπογράψασθαι ἂν τὸ σχῆμα τῆς
πολιτείας;
Τί μήν;
Ἐπειτα οἶμαι ἀπεργαζόμενοι πυκνὰ ἂν ἐκατέρωσ' ἀπο-
βλέποιν, πρὸς τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον
καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκεῖν' αὖ τὸ ἐν τοῖς ἀνθρώ-
ποις ἐμποιοῖεν, συμμειγνύντες τε καὶ κεραννύντες ἐκ τῶν
ἐπιτηδευμάτων τὸ ἀνδρεῖκελον, ἀπ' ἐκείνου τεκμαιρόμενοι, ὃ

Stephanus page 501, section b, line 6

δὴ καὶ Ὅμηρος ἐκάλεσεν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον
θεοειδές τε καὶ θεοείκελον.
Ὅρθῶς, ἔφη.

Καὶ τὸ μὲν ἂν οἶμαι ἐξαλείφοιεν, τὸ δὲ πάλιν ἐγγράφοιεν,
ἕως ὅτι μάλιστα ἀνθρώπεια ἦθη εἰς ὅσον ἐνδέχεται θεοφιλῇ
ποιήσκειαν.

Καλλίστη γοῦν ἂν, ἔφη, ἡ γραφὴ γένοιτο.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, πείθομέν πῃ ἐκείνους, οὓς διατετα-
μένους ἐφ' ἡμᾶς ἔφησθα ἰέναι, ὥς τοιοῦτός ἐστι πολιτειῶν
ζωγράφος ὃν τότε ἐπηνοῦμεν πρὸς αὐτούς, δι' ὃν ἐκεῖνοι

Stephanus page 501, section c, line 7

ἐχαλέπαινον ὅτι τὰς πόλεις αὐτῶ παρεδίδομεν, καὶ τι μᾶλλον
αὐτὸ νῦν ἀκούοντες πραῦνονται;

Καὶ πολὺ γε, ἦ δ' ὅς, εἰ σωφρονοῦσιν.

Πῇ γὰρ δὴ ἔξουσιν ἀμφισβητῆσαι; πότερον μὴ τοῦ
ὄντος τε καὶ ἀληθείας ἐραστὰς εἶναι τοὺς φιλοσόφους;

Ἄτοπον μεντᾶν, ἔφη, εἴη.

Ἀλλὰ μὴ τὴν φύσιν αὐτῶν οἰκείαν εἶναι τοῦ ἀρίστου, ἦν
ἡμεῖς διήλθομεν;

Οὐδὲ τοῦτο.

Τί δέ; τὴν τοιαύτην τυχοῦσαν τῶν προσηκόντων ἐπι-

Stephanus page 501, section d, line 8

τηδευμάτων οὐκ ἀγαθὴν τελέως ἔσεσθαι καὶ φιλόσοφον,
εἴπερ τινὰ ἄλλην; ἢ ἐκείνους φήσει μᾶλλον, οὓς ἡμεῖς
ἀφωρίσαμεν;

Οὐ δῆπου.

Ἔτι οὖν ἀγριανοῦσι λεγόντων ἡμῶν ὅτι πρὶν ἂν πόλεως τὸ
φιλόσοφον γένος ἐγκρατὲς γένηται, οὔτε πόλει οὔτε πολίταις
κακῶν παῦλα ἔσται, οὐδὲ ἡ πολιτεία ἦν μυθολογοῦμεν λόγῳ
ἔργῳ τέλος λήψεται;

Ἴσως, ἔφη, ἦττον.

Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μὴ ἦττον φῶμεν αὐτοὺς ἀλλὰ

Stephanus page 502, section a, line 1

παντάπασι πράγους γεγονέναι καὶ πεπεισθαι, ἵνα, εἰ μή τι,
ἀλλὰ αἰσχυρθέντες ὁμολογήσωσιν;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Οὗτοι μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο πεπεισμένοι ἔστων·
τοῦδε δὲ πέρι τις ἀμφισβητήσει, ὥς οὐκ ἂν τύχοιεν γενόμενοι
βασιλέων ἔκγονοι ἢ δυναστῶν τὰς φύσεις φιλόσοφοι;

Οὐδ' ἂν εἷς, ἔφη.

Τοιούτους δὲ γενομένους ὥς πολλὴ ἀνάγκη διαφθαρῆναι,
ἔχει τις λέγειν; ὥς μὲν γὰρ χαλεπὸν σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς
συγχωροῦμεν· ὥς δὲ ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ τῶν πάντων οὐδέποτε

Stephanus page 502, section b, line 2

οὐδ' ἂν εἷς σωθείη, ἔσθ' ὅστις ἀμφισβητήσει;

Καὶ πῶς;

Ἀλλὰ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, εἷς ἱκανὸς γενόμενος, πόλιν ἔχων
πειθομένην, πάντ' ἐπιτελέσαι τὰ νῦν ἀπιστούμενα.

Ἰκανὸς γάρ, ἔφη.

Ἀρχοντος γάρ που, ἦν δ' ἐγώ, τιθέντος τοὺς νόμους καὶ
τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ διεληλύθαμεν, οὐδ' ἄν ποτε ἀδύνατον ἐθέλῃν
ποιεῖν τοὺς πολίτας.

Οὐδ' ὅπως οἶμαι.

Ἀλλὰ δὴ, ἅπερ ἡμῖν δοκεῖ, δόξαι καὶ ἄλλοις θαυμαστόν

Stephanus page 502, section b, line 12

τι καὶ ἀδύνατον;

Οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ἦ δ' ὅς.

Καὶ μὴν ὅτι γε βέλτιστα, εἴπερ δυνατά, ἱκανῶς ἐν τοῖς
ἔμπροσθεν, ὥς ἐγὼμαι, διήλθομεν.

Ἰκανῶς γάρ.

Νῦν δὴ, ὥς ἔοικεν, συμβαίνει ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας
ἄριστα μὲν εἶναι ἃ λέγομεν, εἰ γένοιτο, χαλεπὰ δὲ γενέσθαι,
οὐ μέντοι ἀδύνατά γε.

Συμβαίνει γάρ, ἔφη.

Οὐκοῦν ἐπειδὴ τοῦτο μόγις τέλος ἔσχεν, τὰ ἐπίλοιπα δὴ

Stephanus page 502, section c, line 10

μετὰ τοῦτο λεκτέον, τίνα τρόπον ἡμῖν καὶ ἐκ τίνων μαθη-
μάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων οἱ σωτῆρες ἐνέσσονται τῆς πολι-
τείας, καὶ κατὰ ποίας ἡλικίας ἕκαστοι ἐκάστων ἀπτόμενοι;
Λεκτέον μέντοι, ἔφη.

Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ σοφὸν μοι ἐγένετο τήν τε τῶν
γυναικῶν τῆς κτήσεως δυσχέρειαν ἐν τῷ πρόσθεν παραλι-
πόντι καὶ παιδογονίαν καὶ τὴν τῶν ἀρχόντων κατάστασιν,
εἰδότες ὥς ἐπίφθονός τε καὶ χαλεπὴ γίγνεσθαι ἢ παντελῶς
ἀληθής· νῦν γὰρ οὐδὲν ἦττον ἦλθεν τὸ δεῖν αὐτὰ διελθεῖν.
καὶ τὰ μὲν δὴ τῶν γυναικῶν τε καὶ παίδων πεπέρανται, τὸ

Stephanus page 502, section e, line 2

δὲ τῶν ἀρχόντων ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς μετελθεῖν δεῖ. ἐλέγομεν
δ', εἰ μνημονεύεις, δεῖν αὐτοὺς φιλοπόλιδας τε φαίνεσθαι,
βασανιζομένους ἐν ἡδοναῖς τε καὶ λύπαις, καὶ τὸ δόγμα
τοῦτο μήτ' ἐν πόνοις μήτ' ἐν φόβοις μήτ' ἐν ἄλλῃ μηδεμιᾷ
μεταβολῇ φαίνεσθαι ἐκβάλλοντας, ἢ τὸν ἀδυνατοῦντα ἀπο-
κριτέον, τὸν δὲ πανταχοῦ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα ὥσπερ
χρυσὸν ἐν πυρὶ βασανιζόμενον, στατέον ἄρχοντα καὶ γέρα
δοτέον καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι καὶ ἄθλα. τοιαῦτ' ἅττα
ἦν τὰ λεγόμενα παρεξίοντος καὶ παρακαλυπτομένου τοῦ
λόγου, πεφοβημένου κινεῖν τὸ νῦν παρόν.

Stephanus page 503, section b, line 2

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις· μέμνημαι γάρ.

Ὅκνος γάρ, ἔφην, ὦ φίλε, ἐγώ, εἰπεῖν τὰ νῦν ἀποτετολ-
μημένα· νῦν δὲ τοῦτο μὲν τετολμήσθω εἰπεῖν, ὅτι τοὺς
ἀκριβεστάτους φύλακας φιλοσόφους δεῖ καθιστάναι.

Εἰρήσθω γάρ, ἔφη.

Νόησον δὴ ὡς εἰκότως ὀλίγοι ἔσονταί σοι· ἦν γάρ
διήλθομεν φύσιν δεῖν ὑπάρχειν αὐτοῖς, εἰς ταὐτὸν συμφύεσθαι
αὐτῆς τὰ μέρη ὀλιγάκις ἐθέλει, τὰ πολλὰ δὲ διεσπασμένη
φύεται.

Πῶς, ἔφη, λέγεις;

Stephanus page 503, section c, line 2

Εὐμαθεῖς καὶ μνήμονες καὶ ἀγχίνοι καὶ ὀξεῖς καὶ ὅσα
ἄλλα τούτοις ἔπεται οἷσθ' ὅτι οὐκ ἐθέλουσιν ἅμα φύεσθαι
καὶ νεανικοὶ τε καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς διανοίας οἷοι κοσμίως
μετὰ ἡσυχίας καὶ βεβαιότητος ἐθέλιν ζῆν, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι
ὑπὸ ὀξύτητος φέρονται ὅπη ἂν τύχωσιν, καὶ τὸ βέβαιον ἅπαν
αὐτῶν ἐξοίχεται.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Οὐκοῦν τὰ βέβαια αὐτὰ ταῦτα ἦθη καὶ οὐκ εὐμετάβολα, οἷς
ἂν τις μᾶλλον ὥς πιστοῖς χρήσαιτο, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς

Stephanus page 503, section d, line 2

τοὺς φόβους δυσκίνητα ὄντα, πρὸς τὰς μαθήσεις αὐτοὶ ποιεῖ
ταὐτόν· δυσκινήτως ἔχει καὶ δυσμαθῶς ὥσπερ ἀπονεναρκω-
μένα, καὶ ὕπνου τε καὶ χάσμης ἐμπίμπλονται, ὅταν τι δέη
τοιοῦτον διαπονεῖν.

Ἔστι ταῦτα, ἔφη.

Ἡμεῖς δέ γε φαμεν ἀμφοτέρων δεῖν εὖ τε καὶ καλῶς
μετέχειν, ἢ μήτε παιδείας τῆς ἀκριβεστάτης δεῖν αὐτῷ
μεταδιδόναι μήτε τιμῆς μήτε ἀρχῆς.

Ὅρθῶς, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν σπάνιον αὐτὸ οἷε ἔσεσθαι;

Stephanus page 503, section d, line 12

Πῶς δ' οὐ;

Βασανιστέον δὴ ἐν τε οἷς τότε ἐλέγομεν πόνοις τε καὶ
φόβοις καὶ ἡδοναῖς, καὶ ἔτι δὴ ὁ τότε παρείμεν νῦν λέγομεν,
ὅτι καὶ ἐν μαθήμασι πολλοῖς γυμνάζειν δεῖ, σκοποῦντας εἰ
καὶ τὰ μέγιστα μαθήματα δυνατὴ ἔσται ἐνεγκεῖν εἴτε καὶ
ἀποδειλιάσει, ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀποδειλιῶντες.

Πρέπει γέ τοι δὴ, ἔφη, οὕτω σκοπεῖν. ἀλλὰ ποῖα δὴ
λέγεις μαθήματα μέγιστα;

Μνημονεύεις μὲν που, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τριττὰ εἶδη ψυχῆς
διαστησάμενοι συνεβιβάζομεν δικαιοσύνης τε πέρι καὶ σω-

φροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σοφίας ὃ ἕκαστον εἶη.

Μὴ γὰρ μνημονεύων, ἔφη, τὰ λοιπὰ ἂν εἶην δίκαιος μὴ ἀκούειν.

Ἦ καὶ τὸ προρρηθὲν αὐτῶν;

Τὸ ποῖον δὴ;

Ἐλέγομέν που ὅτι ὡς μὲν δυνατὸν ἦν κάλλιστα αὐτὰ κατιδεῖν ἄλλη μακροτέρα εἶη περίοδος, ἣν περιελθόντι καταφανῇ γίγνοιτο, τῶν μέντοι ἔμπροσθεν προειρημένων ἐπομένας ἀποδείξεις οἷόν τ' εἶη προσάψαι. καὶ ὑμεῖς ἐξαρκεῖν ἔφατε, καὶ οὕτω δὴ ἐρρήθη τὰ τότε τῆς μὲν ἀκριβείας, ὡς ἐμοὶ

ἐφαίνετο, ἐλλιπῇ, εἰ δὲ ὑμῖν ἀρεσκόντως, ὑμεῖς ἂν τοῦτο εἴποιτε.

Ἀλλ' ἔμοιγε, ἔφη, μετρίως· ἐφαίνετο μὴν καὶ τοῖς ἄλλοις.

Ἀλλ', ὦ φίλε, ἦν δ' ἐγώ, μέτρον τῶν τοιούτων ἀπολείπον καὶ ὅτιοῦν τοῦ ὄντος οὐ πάνυ μετρίως γίγνεται· ἀτελὲς γὰρ οὐδὲν οὐδενὸς μέτρον. δοκεῖ δ' ἐνίοτέ τισιν ἱκανῶς ἤδη ἔχειν καὶ οὐδὲν δεῖν περαιτέρω ζητεῖν.

Καὶ μάλ', ἔφη, συχνοὶ πάσχουσιν αὐτὸ διὰ ῥαθυμίαν.

Τούτου δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, τοῦ παθήματος ἥκιστα προσδεῖ φύλακι πόλεώς τε καὶ νόμων.

Εἰκός, ἦ δ' ὅς.

Τὴν μακροτέραν τοίνυν, ὦ ἐταῖρε, ἔφην, περιυτέον τῷ τοιούτῳ, καὶ οὐχ ἥττον μανθάνοντι πονητέον ἢ γυμναζομένῳ· ἦ, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, τοῦ μεγίστου τε καὶ μάλιστα προσήκοντος μαθήματος ἐπὶ τέλος οὐποτε ἦξει.

Οὐ γὰρ ταῦτα, ἔφη, μέγιστα, ἀλλ' ἔτι τι μεῖζον δικαιοσύνης τε καὶ ὧν διήλθομεν;

Καὶ μεῖζον, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτῶν τούτων οὐχ ὑπογραφὴν δεῖ ὥσπερ νῦν θεάσασθαι, ἀλλὰ τὴν τελεωτάτην ἀπεργασίαν μὴ παριέναι. ἦ οὐ γελοῖον ἐπὶ μὲν ἄλλοις σμικροῦ ἀξίοις

πᾶν ποιεῖν συντεινομένους ὅπως ὅτι ἀκριβέστατα καὶ καθαρώτατα ἔξει, τῶν δὲ μεγίστων μὴ μεγίστας ἀξιοῦν εἶναι καὶ τὰς ἀκριβείας;

Καὶ μάλα, ἔφη, [ἄξιον τὸ διανόημα]· ὁ μέντοι μέγιστον μάθημα καὶ περὶ ὅτι αὐτὸ λέγεις, οἶει τιν' ἂν σε, ἔφη, ἀφεῖναι μὴ ἐρωτήσαντα τί ἐστίν;

Οὐ πάνυ, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ καὶ σὺ ἐρώτα. πάντως αὐτὸ οὐκ ὀλιγάκις ἀκήκοας, νῦν δὲ ἢ οὐκ ἐννοεῖς ἢ αὖ διανοῇ

ἐμοὶ πράγματα παρέχειν ἀντιλαμβανόμενος. οἶμαι δὲ τοῦτο
μᾶλλον· ἐπεὶ ὅτι γε ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα μέγιστον μάθημα,

Stephanus page 505, section a, line 3

πολλάκις ἀκήκοας, ἥ δὴ καὶ δίκαια καὶ τᾶλλα προσχρησάμενα
χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα γίνονται. καὶ νῦν σχεδὸν οἶσθ' ὅτι
μέλλω τοῦτο λέγειν, καὶ πρὸς τούτῳ ὅτι αὐτὴν οὐχ ἱκανῶς
ἴσμεν· εἰ δὲ μὴ ἴσμεν, ἄνευ δὲ ταύτης εἰ ὅτι μάλιστα τᾶλλα
ἐπισταίμεθα, οἶσθ' ὅτι οὐδὲν ἡμῖν ὄφελος, ὥσπερ οὐδ' εἰ
κεκτήμεθα τι ἄνευ τοῦ ἀγαθοῦ. ἢ οἶει τι πλεον εἶναι πᾶσαν
κτῆσιν ἐκτῆσθαι, μὴ μέντοι ἀγαθὴν; ἢ πάντα τᾶλλα φρονεῖν
ἄνευ τοῦ ἀγαθοῦ, καλὸν δὲ καὶ ἀγαθὸν μηδὲν φρονεῖν;
Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφη.
Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε οἶσθα, ὅτι τοῖς μὲν πολλοῖς ἡδονὴ

Stephanus page 505, section b, line 6

δοκεῖ εἶναι τὸ ἀγαθόν, τοῖς δὲ κομψότεροις φρόνησις.
Πῶς δ' οὐ;
Καὶ ὅτι γε, ὦ φίλε, οἱ τοῦτο ἡγούμενοι οὐκ ἔχουσι δεῖξαι
ἥτις φρόνησις, ἀλλ' ἀναγκάζονται τελευτῶντες τὴν τοῦ
ἀγαθοῦ φάναι.
Καὶ μάλα, ἔφη, γελοίως.
Πῶς γὰρ οὐχί, ἦν δ' ἐγώ, εἰ ὀνειδίζοντές γε ὅτι οὐκ ἴσμεν
τὸ ἀγαθὸν λέγουσι πάλιν ὥς εἰδόσιν; φρόνησιν γὰρ αὐτό
φασιν εἶναι ἀγαθοῦ, ὥς αὖ συνιέντων ἡμῶν ὅτι λέγουσιν,
ἐπειδὴν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ φθέγγωνται ὄνομα.

Stephanus page 505, section c, line 5

Ἀληθέστατα, ἔφη.
Τί δὲ οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ὀρίζόμενοι; μὴν μὴ τι
ἐλάττονος πλάνης ἔμπλεω τῶν ἐτέρων; ἢ οὐ καὶ οὗτοι
ἀναγκάζονται ὁμολογεῖν ἡδονὰς εἶναι κακὰς;
Σφόδρα γε.
Συμβαίνει δὴ αὐτοῖς οἶμαι ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι καὶ
κακὰ ταῦτά. ἢ γάρ;
Τί μήν;
Οὐκοῦν ὅτι μὲν μεγάλα καὶ πολλὰ ἀμφισβητήσεις περὶ
αὐτοῦ, φανερόν;

Stephanus page 505, section d, line 4

Πῶς γὰρ οὐ;
Τί δέ; τόδε οὐ φανερόν, ὥς δίκαια μὲν καὶ καλὰ πολλοὶ
ἂν ἔλαιντο τὰ δοκοῦντα, καὶ μὴ εἶη, ὅμως ταῦτα πράτ-
τειν καὶ κεκτῆσθαι καὶ δοκεῖν, ἀγαθὰ δὲ οὐδενὶ ἔτι ἀρκεῖ τὰ
δοκοῦντα κτᾶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὄντα ζητοῦσιν, τὴν δὲ δόξαν
ἐνταῦθα ἤδη πᾶς ἀτιμάζει;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Ὁ δὴ διώκει μὲν ἅπαντα ψυχὴ καὶ τούτου ἔνεκα πάντα
πράττει, ἀπομαντευομένη τι εἶναι, ἀποροῦσα δὲ καὶ οὐκ
ἔχουσα λαβεῖν ἱκανῶς τί ποτ' ἐστὶν οὐδὲ πίσκει χρήσασθαι

Stephanus page 505, section e, line 3

μονίμῳ οἷα καὶ περὶ τᾶλλα, διὰ τοῦτο δὲ ἀποτυγχάνει καὶ
τῶν ἄλλων εἴ τι ὄφελος ἦν, περὶ δὴ τὸ τοιοῦτον καὶ τοσοῦ-
τον οὕτω φῶμεν δεῖν ἐσκοτῶσθαι καὶ ἐκείνους τοὺς βελ-
τίστους ἐν τῇ πόλει, οἷς πάντα ἐγχειριοῦμεν;

Ἦκιστά γ', ἔφη.

Οἷμαι γοῦν, εἶπον, δίκαιά τε καὶ καλὰ ἀγνοούμενα ὅπη
ποτὲ ἀγαθὰ ἐστίν, οὐ πολλοῦ τινος ἄξιον φύλακα κεκτῆσθαι
ἂν ἑαυτῶν τὸν τοῦτο ἀγνοοῦντα· μαντεύομαι δὲ μηδένα αὐτὰ
πρότερον γνῶσεσθαι ἱκανῶς.

Καλῶς γάρ, ἔφη, μαντεύῃ.

Stephanus page 506, section a, line 9

Οὐκοῦν ἡμῖν ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ
τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ, ὁ τούτων ἐπιστήμων;
Ἀνάγκη, ἔφη. ἀλλὰ σὺ δὴ, ὦ Σώκρατες, πότερον ἐπι-
στήμην τὸ ἀγαθὸν φῆς εἶναι ἢ ἡδονήν, ἢ ἄλλο τι παρὰ
ταῦτα;

Οὗτος, ἦν δ' ἐγώ, ἀνήρ, καλῶς ἦσθα καὶ πάλαι κατα-
φανῆς ὅτι σοι οὐκ ἀποχρήσοι τὸ τοῖς ἄλλοις δοκοῦν περὶ
αὐτῶν.

Οὐδὲ γὰρ δίκαιόν μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, φαίνεται τὰ τῶν
ἄλλων μὲν ἔχειν εἰπεῖν δόγματα, τὸ δ' αὐτοῦ μή, τοσοῦτον

Stephanus page 506, section c, line 1

χρόνον περὶ ταῦτα πραγματευόμενον.

Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· δοκεῖ σοι δίκαιον εἶναι περὶ ὧν τις μὴ
οἶδεν λέγειν ὥς εἰδότα;

Οὐδαμῶς γ', ἔφη, ὥς εἰδότα, ὥς μέντοι οἰόμενον ταῦθ' ἃ
οἶεται ἐθέλειν λέγειν.

Τί δέ; εἶπον· οὐκ ἦσθησαι τὰς ἄνευ ἐπιστήμης δόξας, ὥς
πᾶσαι αἰσχυραί; ὧν αἱ βέλτισται τυφλαί - ἢ δοκοῦσί τί σοι
τυφλῶν διαφέρειν ὁδὸν ὀρθῶς πορευομένων οἱ ἄνευ νοῦ ἀληθές
τι δοξάζοντες;

Οὐδέν, ἔφη.

Stephanus page 506, section c, line 11

Βούλει οὖν αἰσχυρὰ θεάσασθαι, τυφλά τε καὶ σκολιά, ἐξὸν
παρ' ἄλλων ἀκούειν φανὰ τε καὶ καλά;

Μὴ πρὸς Διός, ἦ δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, ὁ Γλαῦκων, ὥσπερ
ἐπὶ τέλει ὧν ἀποστίῃς. ἀρκέσει γὰρ ἡμῖν, καὶ ὥσπερ

δικαιοσύνης πέρι καὶ σωφροσύνης καὶ τῶν ἄλλων διήλθες,
οὕτω καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ διέλθης.

Καὶ γὰρ ἐμοί, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἑταῖρε, καὶ μάλα ἀρκέσει·
ἀλλ' ὅπως μὴ οὐχ οἷός τ' ἔσομαι, προθυμούμενος δὲ ἀσχη-
μονῶν γέλωτα ὀφλήσω. ἀλλ', ὦ μακάριοι, αὐτὸ μὲν τί ποτ'
ἐστὶ τὰγαθὸν ἐάσωμεν τὸ νῦν εἶναι - πλέον γάρ μοι φαίνεται

Stephanus page 506, section e, line 2

ἢ κατὰ τὴν παροῦσαν ὁρμὴν ἐφικέσθαι τοῦ γε δοκοῦντος ἐμοὶ
τὰ νῦν - ὅς δὲ ἔκγονός τε τοῦ ἀγαθοῦ φαίνεται καὶ ὁμοιό-
τατος ἐκείνῳ, λέγειν ἐθέλω, εἰ καὶ ὑμῖν φίλον, εἰ δὲ
μή, ἐᾶν.

Ἀλλ', ἔφη, λέγε· εἰς αὐθις γὰρ τοῦ πατρὸς ἀποτείσσεις τὴν
διήγησιν.

Βουλοίμην ἄν, εἶπον, ἐμέ τε δύνασθαι αὐτὴν ἀποδοῦναι
καὶ ὑμᾶς κομίσασθαι, ἀλλὰ μὴ ὥσπερ νῦν τοὺς τόκους μόνον.
τοῦτον δὲ δὴ οὖν τὸν τόκον τε καὶ ἔκγονον αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ

Stephanus page 507, section a, line 4

κομίσασθε. εὐλαβεῖσθε μέντοι μή πη ἐξαπατήσω ὑμᾶς
ἄκων, κίβδηλον ἀποδιδούς τὸν λόγον τοῦ τόκου.

Εὐλαβησόμεθα, ἔφη, κατὰ δύναμιν· ἀλλὰ μόνον λέγε.
Διομολογησάμενός γ' ἔφην ἐγώ, καὶ ἀναμνήσας ὑμᾶς τὰ
τ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ῥηθέντα καὶ ἄλλοτε ἤδη πολλάκις
εἰρημένα.

Τὰ ποῖα; ἦ δ' ὅς.

Πολλὰ καλὰ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολλὰ ἀγαθὰ καὶ ἕκαστα
οὕτως εἶναί φαμέν τε καὶ διορίζομεν τῷ λόγῳ.

Φαμέν γάρ.

Stephanus page 507, section b, line 5

Καὶ αὐτὸ δὴ καλὸν καὶ αὐτὸ ἀγαθόν, καὶ οὕτω περὶ πάντων
ἅ τότε ὡς πολλὰ ἐτίθεμεν, πάλιν αὖ κατ' ἰδέαν μίαν ἐκάστου
ὡς μιᾶς οὐσης τιθέντες, “ὃ ἔστιν” ἕκαστον προσαγορεύομεν.
Ἦστι ταῦτα.

Καὶ τὰ μὲν δὴ ὀράσθαι φαμεν, νοεῖσθαι δ' οὐ, τὰς δ' αὖ
ιδέας νοεῖσθαι μὲν, ὀράσθαι δ' οὐ.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Τῷ οὖν ὀρώμεν ἡμῶν αὐτῶν τὰ ὀρώμενα;

Τῇ ὀψει, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀκοῇ τὰ ἀκουόμενα, καὶ ταῖς ἄλλαις

Stephanus page 507, section c, line 4

αἰσθήσεσι πάντα τὰ αἰσθητά;

Τί μήν;

Ἄρ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ἐννενόηκας τὸν τῶν αἰσθήσεων
δημιουργὸν ὅσω πολυτελεστάτην τὴν τοῦ ὁράν τε καὶ
ὁράσθαι δύναμιν ἐδημιούργησεν;

Οὐ πάνυ, ἔφη.

Ἀλλ' ὥδε σκόπει. ἔστιν ὅτι προσδεῖ ἀκοῇ καὶ φωνῇ
γένους ἄλλου εἰς τὸ τὴν μὲν ἀκούειν, τὴν δὲ ἀκούεσθαι, ὃ
ἐὰν μὴ παραγένηται τρίτον, ἢ μὲν οὐκ ἀκούσεται, ἢ δὲ οὐκ
ἀκουσθήσεται;

Stephanus page 507, section d, line 3

Οὐδενός, ἔφη.

Οἶμαι δέ γε, ἣν δ' ἐγώ, οὐδ' ἄλλαις πολλαῖς, ἵνα μὴ εἴπω
ὅτι οὐδεμιᾶ, τοιούτου προσδεῖ οὐδενός. ἢ σύ τινα ἔχεις
εἰπεῖν;

Οὐκ ἔγωγε, ἢ δ' ὅς.

Τὴν δὲ τῆς ὄψεως καὶ τοῦ ὁρατοῦ οὐκ ἐννοεῖς ὅτι προς-
δεῖται;

Πῶς;

Ἐνούσης που ἐν ὀμμασιν ὄψεως καὶ ἐπιχειροῦντος τοῦ
ἔχοντος χρῆσθαι αὐτῇ, παρούσης δὲ χρώας ἐν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ

Stephanus page 507, section e, line 1

παραγένηται γένος τρίτον ἰδίᾳ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πεφυκός, οἷσθα
ὅτι ἢ τε ὄψις οὐδὲν ὄψεται, τὰ τε χρώματα ἔσται ἀόρατα.

Τίνος δὴ λέγεις, ἔφη, τούτου;

Ὅ δὴ σὺ καλεῖς, ἣν δ' ἐγώ, φῶς.

Ἀληθῇ, ἔφη, λέγεις.

Οὐ μικρὰ ἄρα ιδέα ἡ τοῦ ὁράν αἰσθησις καὶ ἡ τοῦ ὁράσθαι
δύναμις τῶν ἄλλων συζεύξεων τιμιωτέρῳ ζυγῷ ἐζύγησαν,
εἴπερ μὴ ἄτιμον τὸ φῶς.

Ἀλλὰ μήν, ἔφη, πολλοῦ γε δεῖ ἄτιμον εἶναι.

Τίνα οὖν ἔχεις αἰτιάσασθαι τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν τούτου

Stephanus page 508, section a, line 5

κύριον, οὗ ἡμῖν τὸ φῶς ὄψιν τε ποιεῖ ὁράν ὅτι κάλλιστα καὶ
τὰ ὁρώμενα ὁράσθαι;

Ὅνπερ καὶ σύ, ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι· τὸν ἥλιον γὰρ δῆλον
ὅτι ἐρωτᾷς.

Ἄρ' οὖν ὥδε πέφυκεν ὄψις πρὸς τοῦτον τὸν θεόν;

Πῶς;

Οὐκ ἔστιν ἥλιος ἢ ὄψις οὔτε αὐτὴ οὔτ' ἐν ᾧ ἐγγίγνεται, ὃ
δὴ καλοῦμεν ὄμμα.

Οὐ γὰρ οὖν.

Ἀλλ' ἡλιοειδέστατόν γε οἶμαι τῶν περὶ τὰς αἰσθήσεις

Stephanus page 508, section b, line 4

ὀργάνων.

Πολύ γε.

Οὐκοῦν καὶ τὴν δύναμιν ἣν ἔχει ἐκ τούτου ταμειομένην
ὥσπερ ἐπίρρυτον κέκτηται;

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἄρ' οὖν οὐ καὶ ὁ ἥλιος ὅψις μὲν οὐκ ἔστιν, αἴτιος δ' ὦν
αὐτῆς ὁράται ὑπ' αὐτῆς ταύτης;

Οὕτως, ἦ δ' ὅς.

Τοῦτον τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, φάναι με λέγειν τὸν τοῦ ἀγαθοῦ
ἔκγονον, ὃν τὰγαθὸν ἐγέννησεν ἀνάλογον ἑαυτῷ, ὅτιπερ αὐτὸ

Stephanus page 508, section c, line 1

ἐν τῷ νοητῷ τόπῳ πρὸς τε νοῦν καὶ τὰ νοούμενα, τοῦτο τοῦτον
ἐν τῷ ὁρατῷ πρὸς τε ὅψιν καὶ τὰ ὁρώμενα.

Πῶς; ἔφη· ἔτι δῖελθέ μοι.

Ὄφθαλμοί, ἣν δ' ἐγώ, οἶσθ' ὅτι, ὅταν μηκέτι ἐπ' ἐκεῖνά τις
αὐτοὺς τρέπη ὦν ἂν τὰς χροῶς τὸ ἡμερινὸν φῶς ἐπέχη, ἀλλὰ
ὦν νυκτερινὰ φέγγη, ἀμβλυώττουσί τε καὶ ἐγγὺς φαίνονται
τυφλῶν, ὥσπερ οὐκ ἐνούσης καθαρᾶς ὀψεως;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Ὅταν δέ γ' οἶμαι ὦν ὁ ἥλιος καταλάμπει, σαφῶς ὁρῶσι,
καὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις ὀμμασιν ἐνούσα φαίνεται.

Stephanus page 508, section d, line 3

Τί μήν;

Οὕτω τοίνυν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὧδε νόει· ὅταν μὲν οὖ
καταλάμπει ἀλήθειά τε καὶ τὸ ὄν, εἰς τοῦτο ἀπερείσεται,
ἐνόησέν τε καὶ ἔγνω αὐτὸ καὶ νοῦν ἔχειν φαίνεται· ὅταν δὲ εἰς
τὸ τῷ σκότῳ κεκραμένον, τὸ γιγνόμενόν τε καὶ ἀπολλύμενον,
δοξάζει τε καὶ ἀμβλυώττει ἄνω καὶ κάτω τὰς δόξας μετα-
βάλλον, καὶ ἔοικεν αὖ νοῦν οὐκ ἔχοντι.

Ἔοικε γάρ.

Τοῦτο τοίνυν τὸ τὴν ἀλήθειαν παρέχον τοῖς γινωσκο-
μένοις καὶ τῷ γινώσκοντι τὴν δύναμιν ἀποδιδὼν τὴν τοῦ

Stephanus page 508, section e, line 3

ἀγαθοῦ ἰδέαν φάθι εἶναι· αἰτίαν δ' ἐπιστήμης οὕσαν καὶ
ἀληθείας, ὡς γινωσκομένης μὲν διανοοῦ, οὕτω δὲ καλῶν
ἀμφοτέρων ὄντων, γνώσεώς τε καὶ ἀληθείας, ἄλλο καὶ
κάλλιον ἔτι τούτων ἡγούμενος αὐτὸ ὀρθῶς ἡγήσῃ· ἐπιστήμην
δὲ καὶ ἀλήθειαν, ὥσπερ ἐκεῖ φῶς τε καὶ ὅψιν ἡλιοειδῇ μὲν
νομίζειν ὀρθόν, ἥλιον δ' ἡγεῖσθαι οὐκ ὀρθῶς ἔχει, οὕτω καὶ
ἐνταῦθα ἀγαθοειδῇ μὲν νομίζειν ταῦτ' ἀμφότερα ὀρθόν, ἀγαθὸν
δὲ ἡγεῖσθαι ὁπότερον αὐτῶν οὐκ ὀρθόν, ἀλλ' ἔτι μειζόνως
τιμητέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἔξιν.

Ἀμήχανον κάλλος, ἔφη, λέγεις, εἰ ἐπιστήμην μὲν καὶ

Stephanus page 509, section a, line 7

ἀλήθειαν παρέχει, αὐτὸ δ' ὑπὲρ ταῦτα κάλλει ἐστίν· οὐ γὰρ
δήπου σύ γε ἡδονὴν αὐτὸ λέγεις.

Εὐφήμει, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὧδε μᾶλλον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ
ἔτι ἐπισκόπει.

Πῶς;

Τὸν ἥλιον τοῖς ὀρωμένοις οὐ μόνον οἶμαι τὴν τοῦ ὀρᾶσθαι
δύναμιν παρέχειν φήσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν καὶ αὔξην
καὶ τροφήν, οὐ γένεσιν αὐτὸν ὄντα.

Πῶς γάρ;

Καὶ τοῖς γιγνωσκομένοις τοίνυν μὴ μόνον τὸ γινώσκεσθαι

Stephanus page 509, section b, line 7

φάναι ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναί τε καὶ τὴν
οὐσίαν ὑπ' ἐκείνου αὐτοῖς προσεῖναι, οὐκ οὐσίας ὄντος τοῦ
ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβεία καὶ δυνάμει
υπερέχοντος.

Καὶ ὁ Γλαύκων μάλα γελοίως, Ἀπολλων, ἔφη, δαιμονίας
υπερβολῆς.

Σὺ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, αἴτιος, ἀναγκάζων τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα
περὶ αὐτοῦ λέγειν.

Καὶ μηδαμῶς γ', ἔφη, παύση, εἰ μὴ τι, ἀλλὰ τὴν περὶ τὸν
ἥλιον ὁμοιότητα αὐτῷ διεξιὼν, εἴ πη ἀπολείπεις.

Stephanus page 509, section c, line 7

Ἀλλὰ μήν, εἶπον, συχνά γε ἀπολείπω.

Μηδὲ σμικρὸν τοίνυν, ἔφη, παραλίπης.

Οἶμαι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολὺ· ὅμως δέ, ὅσα γ' ἐν τῷ
παρόντι δυνατόν, ἐκὼν οὐκ ἀπολείψω.

Μὴ γάρ, ἔφη.

Νόησον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ λέγομεν, δύο αὐτῶ εἶναι,
καὶ βασιλεύειν τὸ μὲν νοητοῦ γένους τε καὶ τόπου, τὸ δ' αὖ
όρατοῦ, ἵνα μὴ οὐρανοῦ εἰπὼν δόξω σοι σοφίζεσθαι περὶ τὸ
ὄνομα. ἀλλ' οὖν ἔχεις ταῦτα διττὰ εἶδη, ὀρατόν, νοητόν;

Ἔχω.

Stephanus page 509, section d, line 6

Ὡσπερ τοίνυν γραμμὴν δίχα τετμημένην λαβὼν ἄνισα
τμήματα, πάλιν τέμνε ἐκάτερον τὸ τμήμα ἀνὰ τὸν αὐτὸν λό-
γον, τό τε τοῦ ὀρωμένου γένους καὶ τὸ τοῦ νοουμένου, καί σοι
ἔσται σαφηνεία καὶ ἀσαφεία πρὸς ἄλληλα ἐν μὲν τῷ ὀρωμένῳ
τὸ μὲν ἕτερον τμήμα εἰκόνες - λέγω δὲ τὰς εἰκόνας πρῶτον
μὲν τὰς σκιάς, ἔπειτα τὰ ἐν τοῖς ὕδασι φαντάσματα καὶ ἐν
τοῖς ὅσα πυκνά τε καὶ λεῖα καὶ φανὰ συνέστηκεν, καὶ πᾶν τὸ
τοιούτον, εἰ κατανοεῖς.

Ἀλλὰ κατανοῶ.

Τὸ τοίνυν ἕτερον τίθει ὧ τοῦτο ἔοικεν, τὰ τε περὶ ἡμᾶς ζῶς

Stephanus page 510, section a, line 6

καὶ πᾶν τὸ φυτευτὸν καὶ τὸ σκευαστὸν ὅλον γένος.

Τίθημι, ἔφη.

Ἦ καὶ ἐθέλοις ἂν αὐτὸ φάναι, ἦν δ' ἐγώ, διηρησθαι ἀληθείᾳ τε καὶ μὴ, ὥς τὸ δοξαστὸν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτω τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ ὧ ὁμοιώθη;

Ἐγώ, ἔφη, καὶ μάλα.

Σκόπει δὴ αὖ καὶ τὴν τοῦ νοητοῦ τομὴν ἢ τμητέον.

Πῇ;

Ἦ τὸ μὲν αὐτοῦ τοῖς τότε μιμηθεῖσιν ὥς εἰκόσιν χρωμένῃ

Stephanus page 510, section b, line 5

ψυχὴ ζητεῖν ἀναγκάζεται ἐξ ὑποθέσεων, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη ἀλλ' ἐπὶ τελευτήν, τὸ δ' αὖ ἕτερον - τὸ ἐπ' ἀρχὴν ἀνυπόθετον - ἐξ ὑποθέσεως ἰοῦσα καὶ ἄνευ τῶν περὶ ἐκεῖνο εἰκόνων, αὐτοῖς εἶδεσι δι' αὐτῶν τὴν μέθοδον ποιούμενη.

Ταῦτ', ἔφη, ἃ λέγεις, οὐχ ἱκανῶς ἔμαθον.

Ἀλλ' αὖθις, ἦν δ' ἐγώ· ῥᾶον γὰρ τούτων προειρημένων μαθήσῃ. οἶμαι γάρ σε εἰδέναι ὅτι οἱ περὶ τὰς γεωμετρίας τε καὶ λογισμοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα πραγματευόμενοι, ὑποθέμενοι τό τε περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον καὶ τὰ σχήματα καὶ γωνιῶν

Stephanus page 510, section c, line 5

τριτὰ εἶδη καὶ ἄλλα τούτων ἀδελφὰ καθ' ἐκάστην μέθοδον, ταῦτα μὲν ὥς εἰδότες, ποιησάμενοι ὑποθέσεις αὐτά, οὐδένα λόγον οὔτε αὐτοῖς οὔτε ἄλλοις ἔτι ἀξιοῦσι περὶ αὐτῶν διδόναι ὥς παντὶ φανερῶν, ἐκ τούτων δ' ἀρχόμενοι τὰ λοιπὰ ἤδη διεξιόντες τελευτῶσιν ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦτο οὗ ἂν ἐπὶ σκέψιν ὁρμήσωσι.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, τοῦτό γε οἶδα.

Οὐκοῦν καὶ ὅτι τοῖς ὀρωμένοις εἶδεσι προσχρῶνται καὶ τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ποιοῦνται, οὐ περὶ τούτων διανοοῦμενοι, ἀλλ' ἐκείνων πέρι οἷς ταῦτα ἔοικε, τοῦ τετραγώνου αὐτοῦ

Stephanus page 510, section d, line 8

ἔνεκα τοὺς λόγους ποιοῦμενοι καὶ διαμέτρου αὐτῆς, ἀλλ' οὐ ταύτης ἦν γράφουσιν, καὶ τᾶλλα οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα ἃ πλάττουσιν τε καὶ γράφουσιν, ὧν καὶ σκιαὶ καὶ ἐν ὕδασι εἰκόνες εἰσίν, τούτοις μὲν ὥς εἰκόσιν αὖ χρώμενοι, ζητοῦντες δὲ αὐτὰ ἐκεῖνα ἰδεῖν ἃ οὐκ ἂν ἄλλως ἴδοι τις ἢ τῇ διανοίᾳ.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Τοῦτο τοίνυν νοητὸν μὲν τὸ εἶδος ἔλεγον, ὑποθέσῃσι δ' ἀναγκαζομένην ψυχὴν χρῆσθαι περὶ τὴν ζήτησιν αὐτοῦ, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν ἰοῦσαν, ὥς οὐ δυναμένην τῶν ὑποθέσεων ἀνωτέρω ἐκβαίνειν, εἰκόσι δὲ χρωμένην αὐτοῖς τοῖς ὑπὸ τῶν

Stephanus page 511, section a, line 7

κάτω ἀπεικασθεῖσιν καὶ ἐκείνοις πρὸς ἐκεῖνα ὡς ἐναργέσι δεδοξασμένοις τε καὶ τετιμημένοις.

Μανθάνω, ἔφη, ὅτι τὸ ὑπὸ ταῖς γεωμετρίαις τε καὶ ταῖς ταύτης ἀδελφαῖς τέχναις λέγεις.

Τὸ τοίνυν ἕτερον μάνθανε τμήμα τοῦ νοητοῦ λέγοντά με τοῦτο οὐ αὐτὸς ὁ λόγος ἄπτεται τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει, τὰς ὑποθέσεις ποιούμενος οὐκ ἀρχὰς ἀλλὰ τῷ ὄντι ὑποθέσεις, οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ ὁρμάς, ἵνα μέχρι τοῦ ἀνυποθέτου ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν ἰών, ἀψάμενος αὐτῆς, πάλιν αὖ ἐχόμενος τῶν ἐκείνης ἐχομένων, οὕτως ἐπὶ τελευτὴν καταβαίνει,

Stephanus page 511, section c, line 1

αἰσθητῷ παντάπασιν οὐδενὶ προσχρώμενος, ἀλλ' εἶδεν αὐτοῖς δι' αὐτῶν εἰς αὐτά, καὶ τελευτᾷ εἰς εἶδη.

Μανθάνω, ἔφη, ἱκανῶς μὲν οὐ - δοκεῖς γάρ μοι συχνὸν ἔργον λέγειν - ὅτι μέντοι βούλει διορίζειν σαφέστερον εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς τοῦ διαλέγεσθαι ἐπιστήμης τοῦ ὄντος τε καὶ νοητοῦ θεωρούμενον ἢ τὸ ὑπὸ τῶν τεχνῶν καλουμένων, αἷς αἱ ὑποθέσεις ἀρχαὶ καὶ διανοίᾳ μὲν ἀναγκάζονται ἀλλὰ μὴ αἰσθήσεσιν αὐτὰ θεᾶσθαι οἱ θεώμενοι, διὰ δὲ τὸ μὴ ἐπ' ἀρχὴν ἀνελθόντες σκοπεῖν ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεων, νοῦν οὐκ ἴσχειν περὶ αὐτὰ δοκοῦσί σοι, καίτοι νοητῶν ὄντων μετὰ ἀρχῆς. διάνοιαν

Stephanus page 511, section d, line 3

δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τὴν τῶν τοιούτων ἕξιν ἀλλ' οὐ νοῦν, ὥς μεταξὺ τι δόξης τε καὶ νοῦ τὴν διάνοιαν οὔσαν.

Ἰκανώτατα, ἦν δ' ἐγώ, ἀπεδέξω. καί μοι ἐπὶ τοῖς τέτταρσι τμήμασι τέτταρα ταῦτα παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενα λαβέ, νόησιν μὲν ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ, διάνοιαν δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ, τῷ τρίτῳ δὲ πίστιν ἀπόδος καὶ τῷ τελευταίῳ εἰκασίαν, καὶ τάξον αὐτὰ ἀνὰ λόγον, ὥσπερ ἐφ' οἷς ἐστὶν ἀληθείας μετέχει, οὕτω ταῦτα σαφηνείας ἡγησάμενος μετέχειν.

Stephanus page 511, section e, line 5

Μανθάνω, ἔφη, καὶ συγχωρῶ καὶ τάττω ὡς λέγεις.

Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπείκασον τοιούτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. ἰδὲ γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκῇσει σπηλαιώδει, ἀναπεπτα-

μένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἐχούση μακρὰν παρὰ πᾶν
τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ
σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἰς τε τὸ
πρόσθεν μόνον ὄραν, κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ
ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρ-
ρωθεν καόμενον ὀπίσθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ

Stephanus page 514, section b, line 4

τῶν δεσμοτῶν ἐπάνω ὁδόν, παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρωκο-
δομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων
πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.
Ὅρῳ, ἔφη.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους
σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας
καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα εἰργασμένα,
οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας τῶν
παραφερόντων.

Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ δεσμώτας ἀτόπους.

Stephanus page 515, section a, line 5

Ὅμοιους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ· τοὺς γὰρ τοιούτους πρῶτον μὲν
ἑαυτῶν τε καὶ ἀλλήλων οἶει ἂν τι ἑωρακέναι ἄλλο πλὴν
τὰς σκιάς τὰς ὑπὸ τοῦ πυρὸς εἰς τὸ καταντικρὺ αὐτῶν τοῦ
σπηλαίου προσπιπτούσας;

Πῶς γάρ, ἔφη, εἰ ἀκινήτους γε τὰς κεφαλὰς ἔχειν ἡναγκα-
σμένοι εἶεν διὰ βίου;

Τί δὲ τῶν παραφερομένων; οὐ ταὐτὸν τοῦτο;

Τί μήν;

Εἰ οὖν διαλέγεσθαι οἰοί τ' εἶεν πρὸς ἀλλήλους, οὐ ταῦτα
ἡγῇ ἂν τὰ ὄντα αὐτοὺς νομίζειν ἄπερ ὀρῶεν;

Stephanus page 515, section b, line 6

Ἀνάγκη.

Τί δ' εἰ καὶ ἡχῶ τὸ δεσμοτήριον ἐκ τοῦ καταντικρὺ ἔχοι;
ὅποτε τις τῶν παριόντων φθέγγαιτο, οἶει ἂν ἄλλο τι αὐτοὺς
ἡγεῖσθαι τὸ φθεγγόμενον ἢ τὴν παριούσαν σκιάν;

Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφη.

Παντάπασι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, οἱ τοιοῦτοι οὐκ ἂν ἄλλο τι
νομίζοιεν τὸ ἀληθές ἢ τὰς τῶν σκευαστῶν σκιάς.

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη.

Σκόπει δὴ, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῶν λύσιν τε καὶ ἴασιν τῶν τε
δεσμῶν καὶ τῆς ἀφροσύνης, οἷα τις ἂν εἴη, εἰ φύσει τοιάδε

Stephanus page 515, section c, line 6

συμβαίνοι αὐτοῖς· ὅποτε τις λυθείη καὶ ἀναγκάζεται ἐξαίφνης
ἀνίστασθαι τε καὶ περιάγειν τὸν αὐχένα καὶ βαδίζειν καὶ

πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπειν, πάντα δὲ ταῦτα ποιῶν ἀλγοῖ
τε καὶ διὰ τὰς μαρμαρυγὰς ἀδυνατοῖ καθορᾶν ἐκεῖνα ὧν
τότε τὰς σκιάς ἑώρα, τί ἂν οἶει αὐτὸν εἰπεῖν, εἴ τις
αὐτῷ λέγοι ὅτι τότε μὲν ἑώρα φλυαρίας, νῦν δὲ μᾶλλον
τι ἐγγυτέρω τοῦ ὄντος καὶ πρὸς μᾶλλον ὄντα τετραμμένος
ὀρθότερον βλέπει, καὶ δὴ καὶ ἕκαστον τῶν παριόντων δεικνὺς
αὐτῷ ἀναγκάζει ἐρωτῶν ἀποκρίνεσθαι ὅτι ἔστιν; οὐκ οἶει
αὐτὸν ἀπορεῖν τε ἂν καὶ ἡγεῖσθαι τὰ τότε ὁρώμενα ἀλη-

Stephanus page 515, section d, line 7

θέστερα ἢ τὰ νῦν δεικνύμενα;

Πολύ γ', ἔφη.

Οὐκοῦν κἂν εἰ πρὸς αὐτὸ τὸ φῶς ἀναγκάζει αὐτὸν βλέπειν,
ἀλγεῖν τε ἂν τὰ ὄμματα καὶ φεύγειν ἀποστρεφόμενον πρὸς
ἐκεῖνα ἃ δύναται καθορᾶν, καὶ νομίζειν ταῦτα τῷ ὄντι
σαφέστερα τῶν δεικνυμένων;

Οὕτως, ἔφη.

Εἰ δέ, ἦν δ' ἐγώ, ἐντεῦθεν ἔλκοι τις αὐτὸν βία διὰ
τραχείας τῆς ἀναβάσεως καὶ ἀνάντους, καὶ μὴ ἀνείη πρὶν
ἐξελκύσειεν εἰς τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ἄρα οὐχὶ ὀδυνᾶσθαι τε

Stephanus page 516, section a, line 1

ἂν καὶ ἀγανακτεῖν ἐλκόμενον, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὸ φῶς ἔλθοι,
αὐγῆς ἂν ἔχοντα τὰ ὄμματα μεστὰ ὀρᾶν οὐδ' ἂν ἐν δύνασθαι
τῶν νῦν λεγομένων ἀληθῶν;

Οὐ γάρ ἂν, ἔφη, ἐξαίφνης γε.

Συνηθείας δὴ οἶμαι δέοιτ' ἂν, εἰ μέλλοι τὰ ἄνω ὄψεσθαι.
καὶ πρῶτον μὲν τὰς σκιάς ἂν ῥᾶστα καθορῶ, καὶ μετὰ τοῦτο
ἐν τοῖς ὕδασι τὰ τε τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἶδωλα,
ὕστερον δὲ αὐτά· ἐκ δὲ τούτων τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ αὐτὸν
τὸν οὐρανὸν νύκτωρ ἂν ῥᾶον θεάσαιτο, προσβλέπων τὸ τῶν
ἄστρον τε καὶ σελήνης φῶς, ἢ μεθ' ἡμέραν τὸν ἥλιόν τε

Stephanus page 516, section b, line 2

καὶ τὸ τοῦ ἡλίου.

Πῶς δ' οὐ;

Τελευταῖον δὴ οἶμαι τὸν ἥλιον, οὐκ ἐν ὕδασιν οὐδ' ἐν

ἄλλοτρίᾳ ἔδρα φαντάσματα αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸν καθ' αὐτὸν
ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ δύναιτ' ἂν κατιδεῖν καὶ θεάσασθαι οἷός
ἐστιν.

Ἀναγκαῖον, ἔφη.

Καὶ μετὰ ταῦτ' ἂν ἥδη συλλογίζοιτο περὶ αὐτοῦ ὅτι οὗτος
ὁ τὰς τε ὥρας παρέχων καὶ ἐνιαυτούς καὶ πάντα ἐπιτρο-

Stephanus page 516, section c, line 1

πεύων τὰ ἐν τῷ ὀρωμένῳ τόπῳ, καὶ ἐκείνων ὧν σφεῖς ἐώρων
τρόπον τινὰ πάντων αἴτιος.

Δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐπὶ ταῦτα ἂν μετ' ἐκεῖνα ἔλθοι.

Τί οὖν; ἀναμνησκόμενον αὐτὸν τῆς πρώτης οἰκήσεως
καὶ τῆς ἐκεῖ σοφίας καὶ τῶν τότε συνδεσμῶν οὐκ ἂν οἶει
αὐτὸν μὲν εὐδαιμονίζειν τῆς μεταβολῆς, τοὺς δὲ ἐλεεῖν;

Καὶ μάλα.

Τιμαὶ δὲ καὶ ἔπαινοι εἴ τινες αὐτοῖς ἦσαν τότε παρ'
ἀλλήλων καὶ γέρα τῷ ὀξύτατα καθορῶντι τὰ παριόντα, καὶ
μνημονεύοντι μάλιστα ὅσα τε πρότερα αὐτῶν καὶ ὕστερα

Stephanus page 516, section d, line 1

εἰώθει καὶ ἅμα πορεύεσθαι, καὶ ἐκ τούτων δὴ δυνατώτατα
ἀπομαντευομένῳ τὸ μέλλον ἦξιν, δοκεῖς ἂν αὐτὸν ἐπιθυμη-
τικῶς αὐτῶν ἔχειν καὶ ζηλοῦν τοὺς παρ' ἐκείνοις τιμωμένους
τε καὶ ἐνδυναστεύοντας, ἢ τὸ τοῦ Ὀμήρου ἂν πεπονθέναι
καὶ σφόδρα βούλεσθαι “ἐπάρουρον ἐόντα θητευέμεν
ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ” καὶ ὁτιοῦν ἂν πεπονθέναι
μᾶλλον ἢ 'κεῖνά τε δοξάζειν καὶ ἐκείνως ζῆν;

Οὕτως, ἔφη, ἔγωγε οἶμαι, πᾶν μᾶλλον πεπονθέναι ἂν
δέξασθαι ἢ ζῆν ἐκείνως.

Καὶ τόδε δὴ ἐννόησον, ἦν δ' ἐγώ. εἰ πάλιν ὁ τοιοῦτος

Stephanus page 516, section e, line 4

καταβάς εἰς τὸν αὐτὸν θᾶκον καθίζοιτο, ἄρ' οὐ σκότους <ἂν>
ἀνάπλεως σχοίη τοὺς ὀφθαλμούς, ἐξαίφνης ἦκων ἐκ τοῦ
ἡλίου;

Καὶ μάλα γ', ἔφη.

Τὰς δὲ δὴ σκιάς ἐκείνας πάλιν εἰ δέοι αὐτὸν γνωματεύοντα
διαμιλλᾶσθαι τοῖς αἰεὶ δεσμώταις ἐκείνοις, ἐν ᾧ ἀμβλυώττει,
πρὶν καταστήναι τὰ ὄμματα, οὗτος δ' ὁ χρόνος μὴ πάνυ
ὀλίγος εἴη τῆς συνηθείας, ἄρ' οὐ γέλωτ' ἂν παράσχοι, καὶ
λέγοιτο ἂν περὶ αὐτοῦ ὡς ἀναβάς ἄνω διεφθαρμένος ἦκει
τὰ ὄμματα, καὶ ὅτι οὐκ ἄξιον οὐδὲ πειρᾶσθαι ἄνω ἰέναι; καὶ

Stephanus page 517, section a, line 5

τὸν ἐπιχειροῦντα λύειν τε καὶ ἀνάγειν, εἴ πως ἐν ταῖς χερσὶ
δύναιτο λαβεῖν καὶ ἀποκτείνειν, ἀποκτεινύναι ἄν;

Σφόδρα γ', ἔφη.

Ταύτην τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὴν εἰκόνα, ᾧ φίλε Γλαύκων,
προσαπτέον ἅπασαν τοῖς ἔμπροσθεν λεγομένοις, τὴν μὲν
δι' ὅψεως φαινομένην ἔδραν τῇ τοῦ δεσμοτηρίου οἰκῇσει
ἀφομοιοῦντα, τὸ δὲ τοῦ πυρὸς ἐν αὐτῇ φῶς τῇ τοῦ ἡλίου
δυνάμει· τὴν δὲ ἄνω ἀνάβασιν καὶ θεᾶν τῶν ἄνω τὴν εἰς
τὸν νοητὸν τόπον τῆς ψυχῆς ἄνοδον τιθεὶς οὐχ ἀμαρτήσῃ
τῆς γ' ἐμῆς ἐλπίδος, ἐπειδὴ ταύτης ἐπιθυμεῖς ἀκούειν. θεὸς

δέ που οἶδεν εἰ ἀληθῆς οὖσα τυγχάνει. τὰ δ' οὖν ἐμοὶ
φαινόμενα οὕτω φαίνεται, ἐν τῷ γνωστῷ τελευταία ἢ τοῦ
ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μόγις ὁρᾶσθαι, ὀφθεῖσα δὲ συλλογιστέα
εἶναι ὥς ἄρα πᾶσι πάντων αὕτη ὀρθῶν τε καὶ καλῶν αἰτία,
ἐν τε ὁρατῷ φῶς καὶ τὸν τούτου κύριον τεκοῦσα, ἐν τε νοητῷ
αὐτῇ κυρία ἀλήθειαν καὶ νοῦν παρασχομένη, καὶ ὅτι δεῖ ταύτην
ἰδεῖν τὸν μέλλοντα ἐμφρόνως πράξειν ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ.
Συνοίομαι, ἔφη, καὶ ἐγώ, ὅν γε δὴ τρόπον δύναμαι.
Ἰθὶ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τόδε συνοιήθητι καὶ μὴ θαυ-
μάσης ὅτι οἱ ἐνταῦθα ἐλθόντες οὐκ ἐθέλουσιν τὰ τῶν ἀνθρώπων

πράττειν, ἀλλ' ἄνω ἀεὶ ἐπείγονται αὐτῶν αἱ ψυχαὶ διατρίβειν·
εἰκὸς γάρ που οὕτως, εἴπερ αὖ κατὰ τὴν προειρημένην εἰκόνα
τοῦτ' ἔχει.
Εἰκὸς μέντοι, ἔφη.
Τί δέ; τόδε οἶε τι θαυμαστόν, εἰ ἀπὸ θεῶν, ἦν δ' ἐγώ,
θεωριῶν ἐπὶ τὰ ἀνθρώπειά τις ἐλθὼν κακὰ ἀσχημονεῖ τε
καὶ φαίνεται σφόδρα γελοῖος ἔτι ἀμβλυώτων καὶ πρὶν
ἱκανῶς συνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ ἀναγκαζόμενος
ἐν δικαστηρίοις ἢ ἄλλοθί που ἀγωνίζεσθαι περὶ τῶν τοῦ
δικαίου σκιῶν ἢ ἀγαλμάτων ὧν αἱ σκιαί, καὶ διαμιλλᾶσθαι

περὶ τούτου, ὅπη ποτὲ ὑπολαμβάνεται ταῦτα ὑπὸ τῶν αὐτὴν
δικαιοσύνην μὴ πώποτε ἰδόντων;
Οὐδ' ὅπωςτιοῦν θαυμαστόν, ἔφη.
Ἀλλ' εἰ νοῦν γε ἔχοι τις, ἦν δ' ἐγώ, μεμνητ' ἂν ὅτι
διτταὶ καὶ ἀπὸ διττῶν γίνονται ἐπιταράξεις ὄμμασιν, ἕκ τε
φωτὸς εἰς σκότος μεθισταμένων καὶ ἐκ σκότους εἰς φῶς.
ταῦτ' αὖτ' ἐν ταῦτα νομίσας γίνεσθαι καὶ περὶ ψυχὴν, ὅποτε
ἴδοι θορυβουμένην τινὰ καὶ ἀδυνατοῦσάν τι καθορᾶν, οὐκ
ἂν ἀλογίστως γελῶ, ἀλλ' ἐπισκοποῖ ἂν πότερον ἐκ φανο-
τέρου βίου ἤκουσα ὑπὸ ἀηθείας ἐσκότῳ, ἢ ἐξ ἀμαθίας

πλείονος εἰς φανότερον ἰοῦσα ὑπὸ λαμπροτέρου μαρμαρυγῆς
ἐμπέπλησται, καὶ οὕτω δὴ τὴν μὲν εὐδαιμονίσειεν ἂν τοῦ
πάθους τε καὶ βίου, τὴν δὲ ἐλεήσειεν, καὶ εἰ γελᾶν ἐπ' αὐτῇ
βούλοιο, ἥττον ἂν καταγέλαστος ὁ γέλως αὐτῷ εἶη ἢ ὁ
ἐπὶ τῇ ἄνωθεν ἐκ φωτὸς ἡκούση.
Καὶ μάλα, ἔφη, μετρίως λέγεις.
Δεῖ δὴ, εἶπον, ἡμᾶς τοιόνδε νομίσαι περὶ αὐτῶν, εἰ ταῦτ'
ἀληθῆ· τὴν παιδείαν οὐχ οἶαν τινὲς ἐπαγγελλόμενοί φασιν

εἶναι τοιαύτην καὶ εἶναι. φασὶ δὲ πού οὐκ ἐνούσης ἐν τῇ
ψυχῇ ἐπιστήμης σφεῖς ἐντιθέναι, οἷον τυφλοῖς ὀφθαλμοῖς

Stephanus page 518, section c, line 2

ὄψιν ἐντιθέντες.

Φασὶ γὰρ οὖν, ἔφη.

Ὁ δὲ γε νῦν λόγος, ἦν δ' ἐγώ, σημαίνει ταύτην τὴν
ἐνούσαν ἐκάστου δύναμιν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ ὄργανον ᾧ
καταμανθάνει ἕκαστος, οἷον εἰ ὄμμα μὴ δυνατόν ἦν ἄλλως
ἢ σὺν ὄλῳ τῷ σώματι στρέφειν πρὸς τὸ φανὸν ἐκ τοῦ
σκοτώδους, οὕτω σὺν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ἐκ τοῦ γιγνομένου περι-
ακτέον εἶναι, ἕως ἂν εἰς τὸ ὄν καὶ τοῦ ὄντος τὸ φανότατον
δυνατὴ γένηται ἀνασχεῖσθαι θεωμένη· τοῦτο δ' εἶναί φαμεν
τάγαθόν. ἦ γάρ;

Stephanus page 518, section d, line 2

Ναί.

Τούτου τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, αὐτοῦ τέχνη ἂν εἴη, τῆς
περιαγωγῆς, τίνα τρόπον ὡς ῥᾶστά τε καὶ ἀνυσιμώτατα
μεταστραφήσεται, οὐ τοῦ ἐμποιῆσαι αὐτῷ τὸ ὄραν, ἀλλ' ὡς
ἔχοντι μὲν αὐτό, οὐκ ὀρθῶς δὲ τετραμμένῳ οὐδὲ βλέποντι
οἱ ἔδει, τοῦτο διαμηχανήσασθαι.

Ἦοικεν γάρ, ἔφη.

Αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλούμεναι ψυχῆς κινδυ-
νεύουσιν ἐγγύς τι εἶναι τῶν τοῦ σώματος - τῷ ὄντι γὰρ
οὐκ ἐνούσαι πρότερον ὕστερον ἐμποιεῖσθαι ἔθεσι καὶ ἀσκή-

Stephanus page 518, section e, line 2

σεσιν - ἡ δὲ τοῦ φρονῆσαι παντὸς μᾶλλον θειοτέρου τινὸς
τυγχάνει, ὡς ἔοικεν, οὕσα, ὃ τὴν μὲν δύναμιν οὐδέποτε
ἀπόλλυσιν, ὑπὸ δὲ τῆς περιγωγῆς χρήσιμόν τε καὶ ὠφέλιμον
καὶ ἄχρηστον αὖ καὶ βλαβερὸν γίγνεται. ἡ οὖπω ἐννενόηκας,
τῶν λεγομένων πονηρῶν μὲν, σοφῶν δέ, ὡς δριμύ μὲν βλέπει
τὸ ψυχάριον καὶ ὀξέως διορᾷ ταῦτα ἐφ' ἃ τέτραπται, ὡς
οὐ φαύλην ἔχον τὴν ὄψιν, κακία δ' ἠναγκασμένον ὑπηρετεῖν,
ὥστε ὅσῳ ἂν ὀξύτερον βλέπῃ, τοσούτῳ πλείω κακὰ ἐργα-
ζόμενον;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Stephanus page 519, section a, line 8

Τοῦτο μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τῆς τοιαύτης φύσεως εἰ
ἐκ παιδὸς εὐθύς κοπτόμενον περιεκόπη τὰς τῆς γενέσεως
συγγενεῖς ὥσπερ μολυβδίδας, αἱ δὴ ἐδωδαῖς τε καὶ τοιούτων
ἡδοναῖς τε καὶ λιχνείαις προσφυεῖς γιγνόμεναι [περὶ] κάτω
στρέφουσι τὴν τῆς ψυχῆς ὄψιν· ὧν εἰ ἀπαλλαγὴν περιε-
στρέφετο εἰς τὰ ἀληθῆ, καὶ ἐκεῖνα ἂν τὸ αὐτὸ τοῦτο τῶν αὐτῶν

ἀνθρώπων ὀξύτατα ἑώρα, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἃ νῦν τέτραπται.
Εἰκός γε, ἔφη.
Τί δέ; τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν
προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύτους καὶ ἀληθείας ἀπείρους

Stephanus page 519, section c, line 1

ἱκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ
ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν
τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα
πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι
ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις
ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;
Ἀληθῆ, ἔφη.
Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε

βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα

Stephanus page 519, section c, line 10

ὁ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν
καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὰν ἀναβάντες
ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.
Τὸ ποῖον δὴ;
Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν
καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν
παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε
σπουδαιότεραι.
Ἐπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χεῖρον
ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὃν ἄμεινον;

Stephanus page 519, section e, line 1

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο
μέλει, ὅπως ἓν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει,
ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρ-
μόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι
ἀλλήλοις τῆς ὠφελείας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ
ᾧσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ
πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῇ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ'
ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.
Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμην γάρ.
Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν

Stephanus page 520, section a, line 7

τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοσόφους γιγνομένους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς
αὐτοὺς ἐροῦμεν, προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι
τε καὶ φυλάττειν. ἐροῦμεν γὰρ ὅτι οἱ μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις
πόλεσι τοιοῦτοι γιγνόμενοι εἰκότως οὐ μετέχουσι τῶν ἐν

αὐταῖς πόνων· αὐτόματοι γὰρ ἐμφύονται ἀκούσης τῆς ἐν
ἐκάστη πολιτείας, δίκην δ' ἔχει τό γε αὐτοφυὲς μηδενὶ
τροφὴν ὀφείλον μηδ' ἐκτίνειν τῷ προθυμεῖσθαι τὰ τροφεῖα·
ὕμᾱς δ' ἡμεῖς ὑμῖν τε αὐτοῖς τῇ τε ἄλλῃ πόλει ὥσπερ ἐν
σμήνεσιν ἡγεμόνας τε καὶ βασιλέας ἐγεννήσαμεν, ἄμεινόν
τε καὶ τελεώτερον ἐκείνων πεπαιδευμένους καὶ μᾶλλον δυ-

Stephanus page 520, section c, line 1

νατοὺς ἀμφοτέρων μετέχειν. καταβατέον οὖν ἐν μέρει
ἐκάστῳ εἰς τὴν τῶν ἄλλων συνοίκησιν καὶ συνεθιστέον
τὰ σκοτεινὰ θεάσασθαι· συνεθιζόμενοι γὰρ μυρίῳ βέλτιον
ὄψεσθε τῶν ἐκεῖ καὶ γνώσεσθε ἕκαστα τὰ εἶδωλα ἅττα
ἐστὶ καὶ ὦν, διὰ τὸ τάληθῇ ἐωρακέναι καλῶν τε καὶ δικαίων
καὶ ἀγαθῶν πέρι. καὶ οὕτω ὕπαρ ἡμῖν καὶ ὑμῖν ἢ πόλις
οἰκήσεται ἀλλ' οὐκ ὄναρ, ὥς νῦν αἱ πολλαὶ ὑπὸ σκιαμα-
χούντων τε πρὸς ἀλλήλους καὶ στασιαζόντων περὶ τοῦ ἄρχειν
οἰκοῦνται, ὥς μεγάλου τινὸς ἀγαθοῦ ὄντος. τὸ δέ που
ἀληθὲς ὧδ' ἔχει· ἐν πόλει ἢ ἥκιστα πρόθυμοι ἄρχειν οἱ μέλ-

Stephanus page 520, section d, line 3

λοντες ἄρξειν, ταύτην ἄριστα καὶ ἀστασιαστότατα ἀνάγκη
οἰκεῖσθαι, τὴν δ' ἐναντίους ἄρχοντας σχοῦσαν ἐναντίως.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Ἀπειθήσουσιν οὖν ἡμῖν οἷοι οἱ τρόφιμοι ταῦτ' ἀκούοντες,
καὶ οὐκ ἐθελήσουσιν συμπονεῖν ἐν τῇ πόλει ἕκαστοι ἐν μέρει,
τὸν δὲ πολὺν χρόνον μετ' ἀλλήλων οἰκεῖν ἐν τῷ καθαρῷ;

Ἀδύνατον, ἔφη· δίκαια γὰρ δὴ δικαίοις ἐπιτάξομεν.

παντὸς μὴν μᾶλλον ὥς ἐπ' ἀναγκαῖον αὐτῶν ἕκαστος εἴσι
τὸ ἄρχειν, τοῦναντίον τῶν νῦν ἐν ἐκάστη πόλει ἀρχόντων.

Οὕτω γὰρ ἔχει, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἑταῖρε· εἰ μὲν βίον ἐξευρήσεις

Stephanus page 521, section a, line 1

ἀμείνω τοῦ ἄρχειν τοῖς μέλλουσιν ἄρξειν, ἔστι σοι δυνατὴ
γενέσθαι πόλις εὖ οἰκουμένη· ἐν μόνη γὰρ αὐτῇ ἄρξουσιν
οἱ τῷ ὄντι πλούσιοι, οὐ χρυσίου ἀλλ' οὗ δεῖ τὸν εὐδαίμονα
πλουτεῖν, ζωῆς ἀγαθῆς τε καὶ ἔμφορος. εἰ δὲ πτωχοὶ καὶ
πεινῶντες ἀγαθῶν ἰδίων ἐπὶ τὰ δημόσια ἴασιν, ἐντεῦθεν
οἰόμενοι τὰγαθὸν δεῖν ἀρπάζειν, οὐκ ἔστι· περιμάχητον
γὰρ τὸ ἄρχειν γιγνόμενον, οἰκεῖος ὦν καὶ ἔνδον ὁ τοιοῦτος
πόλεμος αὐτούς τε ἀπόλλυσι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Ἔχεις οὖν, ἦν δ' ἐγώ, βίον ἄλλον τινὰ πολιτικῶν ἀρχῶν

Stephanus page 521, section b, line 2

καταφρονοῦντα ἢ τὸν τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας;

Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς.

Ἀλλὰ μέντοι δεῖ γε μὴ ἐραστὰς τοῦ ἄρχειν ἰέναι ἐπ'
αὐτό· εἰ δὲ μή, οἳ γε ἀντερασταὶ μαχοῦνται.

Πῶς δ' οὐ;

Τίνας οὖν ἄλλους ἀναγκάσεις ἰέναι ἐπὶ φυλακὴν τῆς
πόλεως ἢ οἳ περὶ τούτων τε φρονιμώτατοι δι' ὧν ἄριστα
πόλις οἰκεῖται, ἔχουσί τε τιμὰς ἄλλας καὶ βίον ἀμείνω τοῦ
πολιτικοῦ;

Οὐδένας ἄλλους, ἔφη.

Stephanus page 521, section c, line 1

Βούλει οὖν τοῦτ' ἤδη σκοπῶμεν, τίνα τρόπον οἱ τοιοῦτοι
ἐγγενήσονται, καὶ πῶς τις ἀνάξει αὐτοὺς εἰς φῶς, ὥσπερ
ἐξ Αἰδου λέγονται δὴ τινες εἰς θεοὺς ἀνελθεῖν;

Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι; ἔφη.

Τοῦτο δὴ, ὡς ἔοικεν, οὐκ ὀστράκου ἂν εἴη περιστροφή,
ἀλλὰ ψυχῆς περιαγωγὴ ἐκ νυκτερινῆς τινος ἡμέρας εἰς
ἀληθινήν, τοῦ ὄντος οὕσαν ἐπάνοδον, ἣν δὴ φιλοσοφίαν
ἀληθῆ φήσομεν εἶναι.

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν δεῖ σκοπεῖσθαι τί τῶν μαθημάτων ἔχει τοιαύτην

Stephanus page 521, section d, line 1

δύναμιν;

Πῶς γὰρ οὐ;

Τί ἂν οὖν εἴη, ὦ Γλαύκων, μάθημα ψυχῆς ὅλκον ἀπὸ
τοῦ γιγνομένου ἐπὶ τὸ ὄν; τόδε δ' ἐννοῶ λέγων ἅμα· οὐκ
ἀθλητὰς μέντοι πολέμου ἔφαμεν τούτους ἀναγκαῖον εἶναι
νέους ὄντας;

Ἔφαμεν γάρ.

Δεῖ ἄρα καὶ τοῦτο προσέχειν τὸ μάθημα ὃ ζητοῦμεν
πρὸς ἐκείνῳ.

Τὸ ποῖον;

Stephanus page 521, section d, line 11

Μὴ ἄχρηστον πολεμικοῖς ἀνδράσιν εἶναι.

Δεῖ μέντοι, ἔφη, εἴπερ οἷόν τε.

Γυμναστικῇ μὴν καὶ μουσικῇ ἔν γε τῷ πρόσθεν ἐπαι-
δεύοντο ἡμῖν.

Ἦν ταῦτα, ἔφη.

Καὶ γυμναστικὴ μὲν περὶ γιγνόμενον καὶ ἀπολ-
λύμενον τετεύτακεν· σώματος γὰρ αὔξης καὶ φθίσεως.
ἐπιστατεῖ.

Φαίνεται.

Τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἂν εἴη ὃ ζητοῦμεν μάθημα.

Stephanus page 522, section a, line 1

Οὐ γάρ.

Ἄλλ' ἄρα μουσικὴ ὅσῃν τὸ πρότερον διήλθομεν;

Ἄλλ' ἦν ἐκείνη γ', ἔφη, ἀντίστροφος τῆς γυμναστικῆς,
εἰ μέμνησαι, ἔθεςαι παιδεύουσα τοὺς φύλακας, κατὰ τε ἀρ-
μονίαν εὐαρμοστίαν τινά, οὐκ ἐπιστήμην, παραδιδούσα, καὶ
κατὰ ῥυθμὸν εὐρυθμίαν, ἔν τε τοῖς λόγοις ἕτερα τούτων
ἀδελφὰ ἔθῃ ἅττα ἔχουσα, καὶ ὅσοι μυθώδεις τῶν λόγων
καὶ ὅσοι ἀληθινώτεροι ἦσαν· μάθημα δὲ πρὸς τοιοῦτόν τι
ἄγον, οἷον σὺ νῦν ζητεῖς, οὐδὲν ἦν ἐν αὐτῇ.

Ἀκριβέστατα, ἦν δ' ἐγώ, ἀναμνησκεις με· τῷ γὰρ ὄντι

Stephanus page 522, section b, line 3

τοιοῦτον οὐδὲν εἶχεν. ἀλλ', ὦ δαιμόνιε Γλαύκων, τί ἂν
εἴῃ τοιοῦτον; αἶ τε γὰρ τέχναι βάνανσοί που ἅπασαι
ἔδοξαν εἶναι -

Πῶς δ' οὐ; καὶ μὴν τί ἔτ' ἄλλο λείπεται μάθημα, μου-
σικῆς καὶ γυμναστικῆς καὶ τῶν τεχνῶν κεχωρισμένον;

Φέρε, ἦν δ' ἐγώ, εἰ μηδὲν ἔτι ἐκτὸς τούτων ἔχομεν
λαβεῖν, τῶν ἐπὶ πάντα τεινόντων τι λάβωμεν.

Τὸ ποῖον;

Οἷον τοῦτο τὸ κοινόν, ᾧ πᾶσαι προσχρῶνται τέχναι τε
καὶ διάνοιαι καὶ ἐπιστῆμαι - ὃ καὶ παντὶ ἐν πρώτοις ἀνάγκη

Stephanus page 522, section c, line 3

μανθάνειν.

Τὸ ποῖον; ἔφη.

Τὸ φαῦλον τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ἔν τε καὶ τὰ δύο καὶ
τὰ τρία διαγιγνώσκειν· λέγω δὲ αὐτὸ ἐν κεφαλαίῳ ἀριθμόν
τε καὶ λογισμόν. ἢ οὐχ οὕτω περὶ τούτων ἔχει, ὥς πᾶσα
τέχνη τε καὶ ἐπιστήμη ἀναγκάζεται αὐτῶν μέτοχος γίγνεσθαι;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ πολεμική;

Πολλή, ἔφη, ἀνάγκη.

Παγγέλοιον γοῦν, ἔφην, στρατηγὸν Ἀγαμέμνονα ἐν

Stephanus page 522, section d, line 2

ταῖς τραγωδίαις Παλαμήδης ἐκάστοτε ἀποφαίνει. ἢ οὐκ
ἐννεόηκας ὅτι φησὶν ἀριθμὸν εὐρῶν τάς τε τάξεις τῷ
στρατοπέδῳ καταστῆσαι ἐν Ἰλίῳ καὶ ἐξαριθμῆσαι ναῦς τε
καὶ τᾶλλα πάντα, ὥς πρὸ τοῦ ἀναριθμήτων ὄντων καὶ τοῦ
Ἀγαμέμνονος, ὥς ἔοικεν, οὐδ' ὅσους πόδας εἶχεν εἰδότος,
εἴπερ ἀριθμεῖν μὴ ἠπίστατο; καίτοι ποῖόν τιν' αὐτὸν οἶει
στρατηγὸν εἶναι;

Ἄτοπόν τιν', ἔφη, ἔγωγε, εἰ ἦν τοῦτ' ἀληθές.

Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῷ
ἀνδρὶ θήσομεν λογίζεσθαι τε καὶ ἀριθμεῖν δύνασθαι;

Stephanus page 522, section e, line 3

Πάντων γ', ἔφη, μάλιστα, εἰ καὶ ὅτιοῦν μέλλει τάξεων
ἐπαΐειν, μᾶλλον δ' εἰ καὶ ἄνθρωπος ἔσεσθαι.

Ἐννοεῖς οὖν, εἶπον, περὶ τοῦτο τὸ μάθημα ὅπερ ἐγώ;
Τὸ ποῖον;
Κινδυνεύει τῶν πρὸς τὴν νόησιν ἀγόντων φύσει εἶναι
ὦν ζητοῦμεν, χρῆσθαι δ' οὐδεὶς αὐτῷ ὀρθῶς, ἐλκτικῷ ὄντι
παντάπασι πρὸς οὐσίαν.
Πῶς, ἔφη, λέγεις;
Ἐγὼ πειράσομαι, ἦν δ' ἐγώ, τό γ' ἐμοὶ δοκοῦν δηλῶσαι.

Stephanus page 523, section a, line 6

ἅ γὰρ διαιροῦμαι παρ' ἐμαντῷ ἀγωγὰ τε εἶναι οἱ λέγομεν
καὶ μή, συνθεατὴς γενόμενος σύμφαθι ἢ ἄπειπε, ἵνα καὶ
τοῦτο σαφέστερον ἴδωμεν εἰ ἔστιν οἶον μαντεύομαι.
Δείκνυ', ἔφη.
Δείκνυμι δὴ, εἶπον, εἰ καθορᾶς, τὰ μὲν ἐν ταῖς αἰσθή-
σεσιν οὐ παρακαλοῦντα τὴν νόησιν εἰς ἐπίσκεψιν, ὥς ἱκανῶς
ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως κρινόμενα, τὰ δὲ παντάπασι διακελευό-
μενα ἐκείνην ἐπισκέψασθαι, ὥς τῆς αἰσθήσεως οὐδὲν ὑγιὲς
ποιούσης.
Τὰ πόρρωθεν, ἔφη, φαινόμενα δῆλον ὅτι λέγεις καὶ τὰ

Stephanus page 523, section b, line 6

ἐσκιαγραφημένα.
Οὐ πάνυ, ἦν δ' ἐγώ, ἔτυχες οὗ λέγω.
Ποῖα μὴν, ἔφη, λέγεις;
Τὰ μὲν οὐ παρακαλοῦντα, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα μὴ ἐκβαίνει
εἰς ἐναντίαν αἴσθησιν ἅμα· τὰ δ' ἐκβαίνοντα ὥς παρα-
καλοῦντα τίθημι, ἐπειδὴν ἢ αἰσθησις μηδὲν μᾶλλον τοῦτο
ἢ τὸ ἐναντίον δηλοῖ, εἴτ' ἐγγύθεν προσπίπτουσα εἴτε πόρ-
ρωθεν. ὧδε δὲ ἅ λέγω σαφέστερον εἴσῃ. οὗτοί φαμεν
τρεῖς ἂν εἶεν δάκτυλοι, ὃ τε μικρότατος καὶ ὁ δεύτερος καὶ
ὁ μέσος.

Stephanus page 523, section c, line 7

Πάνυ γ', ἔφη.
Ὡς ἐγγύθεν τοίνυν ὁρωμένους λέγοντός μου διανοοῦ.
ἀλλὰ μοι περὶ αὐτῶν τόδε σκόπει.
Τὸ ποῖον;
Δάκτυλος μὲν που αὐτῶν φαίνεται ὁμοίως ἕκαστος, καὶ
ταύτῃ γε οὐδὲν διαφέρει, ἐάντε ἐν μέσῳ ὀρᾶται ἐάντ' ἐπ'
ἐσχάτῳ, ἐάντε λευκὸς ἐάντε μέλας, ἐάντε παχὺς ἐάντε λεπτός,
καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις οὐκ ἀναγκάζεται

τῶν πολλῶν ἢ ψυχὴ τὴν νόησιν ἐπερέσθαι τί ποτ' ἐστὶ
δάκτυλος· οὐδαμοῦ γὰρ ἢ ὄψις αὐτῇ ἅμα ἐσήμηνεν τὸ

Stephanus page 523, section d, line 6

δάκτυλον τοῦναντίον ἢ δάκτυλον εἶναι.

Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, εἰκότως τό γε τοιοῦτον νοήσεως οὐκ
ἂν παρακλητικὸν οὐδ' ἐγερτικὸν εἴη.

Εἰκότως.

Τί δὲ δῆ; τὸ μέγεθος αὐτῶν καὶ τὴν σμικρότητα ἢ ὄψις
ἄρα ἱκανῶς ὀρά, καὶ οὐδὲν αὐτῇ διαφέρει ἐν μέσῳ τινὰ
αὐτῶν κεῖσθαι ἢ ἐπ' ἐσχάτῳ; καὶ ὡσαύτως πάχος καὶ
λεπτότητα ἢ μαλακότητα καὶ σκληρότητα ἢ ἀφή; καὶ αἱ
ἄλλαι αἰσθήσεις ἄρ' οὐκ ἐνδεῶς τὰ τοιαῦτα δηλοῦσιν; ἢ

Stephanus page 524, section a, line 1

ᾧδε ποιεῖ ἐκάστη αὐτῶν· πρῶτον μὲν ἢ ἐπὶ τῷ σκληρῷ
τεταγμένη αἴσθησις ἠνάγκασται καὶ ἐπὶ τῷ μαλακῷ τετάχθαι,
καὶ παραγγέλλει τῇ ψυχῇ ὥς ταὐτὸν σκληρόν τε καὶ μαλακὸν
αἰσθανομένη;

Οὕτως, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἀναγκαῖον ἔν γε τοῖς τοιούτοις αὖ
τὴν ψυχὴν ἀπορεῖν τί ποτε σημαίνει αὕτη ἢ αἴσθησις τὸ
σκληρόν, εἴπερ τὸ αὐτὸ καὶ μαλακὸν λέγει, καὶ ἢ τοῦ κούφου
καὶ ἢ τοῦ βαρέος, τί τὸ κοῦφον καὶ βαρὺ, εἰ τό τε βαρὺ
κούφον καὶ τὸ κοῦφον βαρὺ σημαίνει;

Stephanus page 524, section b, line 1

Καὶ γάρ, ἔφη, αὐταί γε ἄτοποι τῇ ψυχῇ αἱ ἐρμηνεῖαι
καὶ ἐπισκέψεως δεόμεναι.

Εἰκότως ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τοῖς τοιούτοις πρῶτον μὲν
πειρᾶται λογισμὸν τε καὶ νόησιν ψυχὴ παρακαλοῦσα ἐπι-
σκοπεῖν εἴτε ἐν εἴτε δύο ἐστὶν ἕκαστα τῶν εἰσαγγελλομένων.

Πῶς δ' οὐ;

Οὐκοῦν ἐὰν δύο φαίνεται, ἕτερόν τε καὶ ἐν ἑκάτερον
φαίνεται;

Ναί.

Εἰ ἄρα ἐν ἑκάτερον, ἀμφότερα δὲ δύο, τὰ γε δύο κεχω-

Stephanus page 524, section c, line 1

ρισμένα νοήσει· οὐ γὰρ ἂν ἀχώριστά γε δύο ἐνόει, ἀλλ' ἐν.
Ὅρθῳς.

Μέγα μὴν καὶ ὄψις καὶ σμικρὸν ἑώρα, φαμέν, ἀλλ' οὐ
κεχωρισμένον ἀλλὰ συγκεχυμένον τι. ἢ γάρ;

Ναί.

Διὰ δὲ τὴν τούτου σαφήνειαν μέγα αὖ καὶ σμικρὸν ἢ

νόησις ἡναγκάσθη ἰδεῖν, οὐ συγκεχυμένα ἀλλὰ διωρισμένα,
τοῦναντίον ἢ 'κείνη.

Ἀληθῆ.

Οὐκοῦν ἐντεῦθεν ποθεν πρῶτον ἐπέρχεται ἐρέσθαι ἡμῖν

Stephanus page 524, section c, line 11

τί οὖν ποτ' ἐστὶ τὸ μέγα αὖ καὶ τὸ μικρόν;

Παντάπασι μὲν οὖν.

Καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν νοητόν, τὸ δ' ὁρατὸν ἐκαλέσαμεν.

Ὅρθότατ', ἔφη.

Ταῦτα τοίνυν καὶ ἄρτι ἐπεχείρουν λέγειν, ὥς τὰ μὲν
παρακλητικὰ τῆς διανοίας ἐστί, τὰ δ' οὐ, ἃ μὲν εἰς τὴν
αἴσθησιν ἅμα τοῖς ἐναντίοις ἑαυτοῖς ἐμπίπτει, παρακλητικὰ
ὀριζόμενος, ὅσα δὲ μὴ, οὐκ ἐγερτικὰ τῆς νοήσεως.

Μανθάνω τοίνυν ἤδη, ἔφη, καὶ δοκεῖ μοι οὕτω.

Τί οὖν; ἀριθμός τε καὶ τὸ ἐν ποτέρων δοκεῖ εἶναι;

Stephanus page 524, section d, line 8

Οὐ συννοῶ, ἔφη.

Ἀλλ' ἐκ τῶν προειρημένων, ἔφην, ἀναλογίζου. εἰ μὲν
γὰρ ἱκανῶς αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὁράται ἢ ἄλλη τινὶ αἰσθήσει
λαμβάνεται τὸ ἓν, οὐκ ἂν ὀλκὸν εἶη ἐπὶ τὴν οὐσίαν, ὥσπερ
ἐπὶ τοῦ δακτύλου ἐλέγομεν· εἰ δ' αἰεὶ τι αὐτῷ ἅμα ὁράται
ἐναντίωμα, ὥστε μηδὲν μᾶλλον ἓν ἢ καὶ τοῦναντίον φαίνεσθαι,
τοῦ ἐπικρινουῦντος δὴ δέοι ἂν ἤδη καὶ ἀναγκάζοιτ' ἂν ἐν
αὐτῷ ψυχὴ ἀπορεῖν καὶ ζητεῖν, κινουσα ἐν ἑαυτῇ τὴν ἔννοιαν,
καὶ ἀνερωτᾶν τί ποτέ ἐστίν αὐτὸ τὸ ἓν, καὶ οὕτω τῶν
ἀγωγῶν ἂν εἶη καὶ μεταστρεπτικῶν ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος θέαν

Stephanus page 525, section a, line 2

ἢ περὶ τὸ ἓν μάθησις.

Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, τοῦτό γ' ἔχει οὐχ ἥκιστα ἢ περὶ
αὐτὸ ὅψις· ἅμα γὰρ ταῦτόν ὥς ἓν τε ὁρῶμεν καὶ ὥς ἄπειρα
τὸ πλῆθος.

Οὐκοῦν εἶπερ τὸ ἓν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ σύμπας ἀριθμὸς
ταῦτόν πέπονθε τοῦτο;

Πῶς δ' οὐ;

Ἀλλὰ μὴν λογιστικὴ τε καὶ ἀριθμητικὴ περὶ ἀριθμὸν
πᾶσα.

Καὶ μάλα.

Stephanus page 525, section b, line 1

Ταῦτα δέ γε φαίνεται ἀγωγὰ πρὸς ἀλήθειαν.

Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

Ὡν ζητοῦμεν ἄρα, ὥς ἔοικε, μαθημάτων ἂν εἶη· πολε-
μικῷ μὲν γὰρ διὰ τὰς τάξεις ἀναγκαῖον μαθεῖν ταῦτα,

φιλοσόφῳ δὲ διὰ τὸ τῆς οὐσίας ἀπτεόν εἶναι γενέσεως
ἐξαναδύντι, ἢ μηδέποτε λογιστικῶ γενέσθαι.

Ἔστι ταῦτ', ἔφη.

Ὁ δέ γε ἡμέτερος φύλαξ πολεμικός τε καὶ φιλόσοφος
τυγχάνει ὦν.

Τί μήν;

Stephanus page 525, section b, line 11

Προσῆκον δὴ τὸ μάθημα ἂν εἴη, ὃ Γλαύκων, νομοθετῆσαι
καὶ πείθειν τοὺς μέλλοντας ἐν τῇ πόλει τῶν μεγίστων
μεθέξειν ἐπὶ λογιστικὴν ἰέναι καὶ ἀνθάπτεσθαι αὐτῆς μὴ
ἰδιωτικῶς, ἀλλ' ἕως ἂν ἐπὶ θέαν τῆς τῶν ἀριθμῶν φύσεως
ἀφίκωνται τῇ νοήσει αὐτῇ, οὐκ ὦνῆς οὐδὲ πράσεως χάριν
ὥς ἐμπόρους ἢ καπήλους μελετῶντας, ἀλλ' ἔνεκα πολέμου τε
καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς ῥαστώνης μεταστροφῆς ἀπὸ γενέσεως
ἐπ' ἀλήθειάν τε καὶ οὐσίαν.

Κάλλιστ', ἔφη, λέγεις.

Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, νῦν καὶ ἐννοῶ, ῥηθέντος τοῦ περὶ

Stephanus page 525, section d, line 1

τοὺς λογισμοὺς μαθήματος, ὥς κομψόν ἐστι καὶ πολλαχῇ
χρήσιμον ἡμῖν πρὸς ὃ βουλόμεθα, ἐὰν τοῦ γνωρίζειν ἔνεκά
τις αὐτὸ ἐπιτηδεύῃ ἀλλὰ μὴ τοῦ καπηλεύειν.

Πῇ δὴ; ἔφη.

Τοῦτό γε, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, ὥς σφόδρα ἄνω ποι ἄγει
τὴν ψυχὴν καὶ περὶ αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν ἀναγκάζει δια-
λέγεσθαι, οὐδαμῇ ἀποδεχόμενον ἐάν τις αὐτῇ ὁρατὰ ἢ ἀπτά
σώματα ἔχοντας ἀριθμοὺς προτεινόμενος διαλέγηται. οἶσθα
γάρ που τοὺς περὶ ταῦτα δεινοὺς αὖ ὥς, ἐάν τις αὐτὸ τὸ
ἐν ἐπιχειρῇ τῷ λόγῳ τέμνειν, καταγελῶσί τε καὶ οὐκ ἀπο-

Stephanus page 525, section e, line 2

δέχονται, ἀλλ' ἐὰν σὺ κερματίζῃς αὐτό, ἐκεῖνοι πολλα-
πλασιοῦσιν, εὐλαβούμενοι μὴ ποτε φανῇ τὸ ἐν μὴ ἐν ἀλλὰ
πολλὰ μόρια.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Τί οὖν οἶει, ὃ Γλαύκων, εἴ τις ἔροιτο αὐτούς· “Ὡ θαυ-
μάσιοι, περὶ ποίων ἀριθμῶν διαλέγεσθε, ἐν οἷς τὸ ἐν οἶον
ὕμεῖς ἀξιοῦτέ ἐστιν, ἴσον τε ἕκαστον πᾶν παντὶ καὶ οὐδὲ
σμικρὸν διαφέρον, μόριόν τε ἔχον ἐν ἑαυτῷ οὐδέν;” τί ἂν
οἶει αὐτοὺς ἀποκρίνασθαι;

Τοῦτο ἔγωγε, ὅτι περὶ τούτων λέγουσιν ὦν διανοηθῆναι

Stephanus page 526, section a, line 7

μόνον ἐγχωρεῖ, ἄλλως δ' οὐδαμῶς μεταχειρίζεσθαι δυνατόν.

Ὅρᾳς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὃ φίλε, ὅτι τῷ ὄντι ἀναγκαῖον

ἡμῖν κινδυνεύει εἶναι τὸ μάθημα, ἐπειδὴ φαίνεται γε προς-

αναγκάζον αὐτῇ τῇ νοήσει χρῆσθαι τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτὴν
τὴν ἀλήθειαν;

Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, σφόδρα γε ποιεῖ αὐτό.

Τί δέ; τόδε ἤδη ἐπεσκέψω, ὥς οἱ τε φύσει λογιστικοὶ
εἰς πάντα τὰ μαθήματα ὥς ἔπος εἰπεῖν ὁξεῖς φύονται, οἱ
τε βραδεῖς, ἂν ἐν τούτῳ παιδευθῶσιν καὶ γυμνάσωνται, κἂν

Stephanus page 526, section b, line 8

μηδὲν ἄλλο ὠφεληθῶσιν, ὅμως εἰς γε τὸ ὁξύτεροι αὐτοὶ
αὐτῶν γίνεσθαι πάντες ἐπιδιδόασιν;

Ἔστιν, ἔφη, οὕτω.

Καὶ μὴν, ὥς ἐγῶμαι, ἃ γε μείζω πόνον παρέχει μανθά-
νοντι καὶ μελετῶντι, οὐκ ἂν ῥαδίως οὐδὲ πολλὰ ἂν εὖροις
ὥς τοῦτο.

Οὐ γὰρ οὖν.

Πάντων δὲ ἔνεκα τούτων οὐκ ἀφετέον τὸ μάθημα, ἀλλ'
οἱ ἄριστοι τὰς φύσεις παιδευτέοι ἐν αὐτῷ.

Σύμφημι, ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 526, section c, line 8

Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἶπον, ἐν ἡμῖν κείσθω· δεύτερον δὲ τὸ
ἐχόμενον τούτου σκεψώμεθα ἄρα τι προσήκει ἡμῖν.

Τὸ ποῖον; ἡ γεωμετρίαν, ἔφη, λέγεις;

Αὐτὸ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ.

Ὅσον μὲν, ἔφη, πρὸς τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ τείνει, δῆλον ὅτι
προσήκει· πρὸς γὰρ τὰς στρατοπεδεύσεις καὶ καταλήψεις
χωρίων καὶ συναγωγὰς καὶ ἐκτάσεις στρατιᾶς καὶ ὅσα δὲ
ἄλλα σχηματίζουσι τὰ στρατόπεδα ἐν αὐταῖς τε ταῖς μάχαις
καὶ πορείαις διαφέροι ἂν αὐτὸς αὐτοῦ γεωμετρικός τε καὶ
μὴ ὢν.

Stephanus page 526, section d, line 7

Ἀλλ' οὖν δὴ, εἶπον, πρὸς μὲν τὰ τοιαῦτα καὶ βραχὺ τι
ἂν ἐξαρκοῖ γεωμετρίας τε καὶ λογισμῶν μόριον· τὸ δὲ πολὺ
αὐτῆς καὶ πορρωτέρω προῖον σκοπεῖσθαι δεῖ εἴ τι πρὸς ἐκεῖνο
τείνει, πρὸς τὸ ποιεῖν κατιδεῖν ῥᾶον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ιδέαν.
τείνει δέ, φαμέν, πάντα αὐτόσε, ὅσα ἀναγκάζει ψυχὴν εἰς
ἐκεῖνον τὸν τόπον μεταστρέφεσθαι ἐν ᾧ ἐστι τὸ εὐδαιμον-
έστατον τοῦ ὄντος, ὃ δεῖ αὐτὴν παντὶ τρόπῳ ιδεῖν.

Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις.

Οὐκοῦν εἰ μὲν οὐσίαν ἀναγκάζει θεάσασθαι, προσήκει, εἰ
δὲ γένεσιν, οὐ προσήκει.

Stephanus page 526, section e, line 8

Φαμέν γε δή.

Οὐ τοίνυν τοῦτό γε, ἦν δ' ἐγώ, ἀμφισβητήσουσιν ἡμῖν
ὅσοι καὶ σμικρὰ γεωμετρίας ἔμπειροι, ὅτι αὕτη ἡ ἐπιστήμη
πᾶν τούναντίον ἔχει τοῖς ἐν αὐτῇ λόγοις λεγομένοις ὑπὸ τῶν
μεταχειριζομένων.

Πῶς; ἔφη.

Λέγουσι μὲν που μάλα γελοίως τε καὶ ἀναγκαίως· ὥς
γὰρ πράττοντές τε καὶ πράξεως ἔνεκα πάντας τοὺς λόγους
ποιούμενοι λέγουσιν τετραγωνίζειν τε καὶ παρατείνειν καὶ
προστιθέναι καὶ πάντα οὕτω φθεγγόμενοι, τὸ δ' ἔστι που

Stephanus page 527, section b, line 1

πᾶν τὸ μάθημα γνώσεως ἔνεκα ἐπιτηδευόμενον.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Οὐκοῦν τοῦτο ἔτι διομολογητέον;

Τὸ ποῖον;

Ὡς τοῦ ἀεὶ ὄντος γνώσεως, ἀλλὰ οὐ τοῦ ποτέ τι γιγνο-
μένου καὶ ἀπολλυμένου.

Εὐομολόγητον, ἔφη· τοῦ γὰρ ἀεὶ ὄντος ἡ γεωμετρικὴ
γνώσις ἐστίν.

Ὅλκον ἄρα, ᾧ γενναῖε, ψυχῆς πρὸς ἀλήθειαν εἴη ἂν καὶ
ἀπεργαστικὸν φιλοσόφου διανοίας πρὸς τὸ ἄνω σχεῖν ἅ νῦν

Stephanus page 527, section b, line 11

κάτω οὐ δέον ἔχομεν.

Ὡς οἶόν τε μάλιστα, ἔφη.

Ὡς οἶόν τ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, μάλιστα προστακτέον ὅπως οἱ
ἐν τῇ καλλιπόλει σοι μηδενὶ τρόπῳ γεωμετρίας ἀφέξονται.
καὶ γὰρ τὰ πάρεργα αὐτοῦ οὐ σμικρά.

Ποῖα; ἦ δ' ὅς.

Ἄ τε δὴ σὺ εἶπες, ἦν δ' ἐγώ, τὰ περὶ τὸν πόλεμον, καὶ δὴ
καὶ πρὸς πάσας μαθήσεις, ὥστε κάλλιον ἀποδέχεσθαι, ἴσμεν
που ὅτι τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ διοίσει ἡμμένοσ τε γεωμετρίας
καὶ μή.

Stephanus page 527, section c, line 9

Τῷ παντὶ μέντοι νῆ Δί', ἔφη.

Δεύτερον δὴ τοῦτο τιθῶμεν μάθημα τοῖς νέοις;

Τιθῶμεν, ἔφη.

Τί δέ; τρίτον θῶμεν ἀστρονομίαν; ἦ οὐ δοκεῖ;

Ἐμοὶ γοῦν, ἔφη· τὸ γὰρ περὶ ὥρας εὐαισθητοτέρως ἔχειν
καὶ μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν οὐ μόνον γεωργίᾳ οὐδὲ ναυτιλίᾳ
προσῆκει, ἀλλὰ καὶ στρατηγίᾳ οὐχ ἥττον.

Ἦδὺς εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἔοικας δεδιότι τοὺς πολλούς, μὴ
δοκῆς ἄχρηστα μαθήματα προστάττειν. τὸ δ' ἔστιν οὐ
πάνυ φαῦλον ἀλλὰ χαλεπὸν πιστεῦσαι ὅτι ἐν τούτοις τοῖς

μαθήμασιν ἐκάστου ὄργανόν τι ψυχῆς ἐκκαθαίρεται τε καὶ ἀναζωπυρεῖται ἀπολλύμενον καὶ τυφλούμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, κρεῖττον ὃν σωθῆναι μυρίων ὁμμάτων· μόνῳ γὰρ αὐτῷ ἀλήθεια ὀράται. οἷς μὲν οὖν ταῦτα συνδοκεῖ ἀμηχάνως ὥς εὖ δόξεις λέγειν, ὅσοι δὲ τούτου μηδαμῇ ἡσθημένοι εἰσὶν εἰκότως ἡγήσονται σε λέγειν οὐδέν· ἄλλην γὰρ ἀπ' αὐτῶν οὐχ ὀρώσιν ἀξίαν λόγου ὠφελίαν. σκόπει οὖν αὐτόθεν πρὸς ποτέρους διαλέγῃ· ἢ οὐδὲ πρὸς ἑτέρους, ἀλλὰ σαυτοῦ ἔνεκα τὸ μέγιστον ποιῇ τοὺς λόγους, φθονοῖς μὴν οὐδ' ἂν ἄλλω, εἰ τίς τι δύναίτο ἀπ' αὐτῶν ὄνασθαι.

Οὕτως, ἔφη, αἰροῦμαι, ἐμαυτοῦ ἔνεκα τὸ πλεῖστον λέγειν τε καὶ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι.

Ἄναγε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἰς τοῦπίσω· νυνδὴ γὰρ οὐκ ὀρθῶς τὸ ἐξῆς ἐλάβομεν τῇ γεωμετρίᾳ.

Πῶς λαβόντες; ἔφη.

Μετὰ ἐπίπεδον, ἦν δ' ἐγώ, ἐν περιφορᾷ ὃν ἤδη στερεὸν λαβόντες, πρὶν αὐτὸ καθ' αὐτὸ λαβεῖν· ὀρθῶς δὲ ἔχει ἐξῆς μετὰ δευτέραν αὐξὴν τρίτην λαμβάνειν. ἔστι δέ που τοῦτο περὶ τὴν τῶν κύβων αὐξήν καὶ τὸ βάθους μετέχον.

Ἔστι γάρ, ἔφη· ἀλλὰ ταῦτά γε, ὦ Σώκρατες, δοκεῖ οὐπω

ηὔρησθαι.

Διττὰ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, τὰ αἷτια· ὅτι τε οὐδεμία πόλις ἐντίμως αὐτὰ ἔχει, ἀσθενῶς ζητεῖται χαλεπὰ ὄντα, ἐπιστάτου τε δέονται οἱ ζητοῦντες, ἄνευ οὗ οὐκ ἂν εὐροίεν, ὃν πρῶτον μὲν γενέσθαι χαλεπὸν, ἔπειτα καὶ γενομένου, ὥς νῦν ἔχει, οὐκ ἂν πείθοντο οἱ περὶ ταῦτα ζητητικοὶ μεγαλοφρονούμενοι. εἰ δὲ πόλις ὅλη συνεπιστατοῖ ἐντίμως ἄγουσα αὐτά, οὕτοί τε ἂν πείθοντο καὶ συνεχῶς τε ἂν καὶ ἐντόνως ζητούμενα ἐκφανῇ γένοιτο ὅπῃ ἔχει· ἐπεὶ καὶ νῦν ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀτιμαζόμενα καὶ κολουόμενα, ὑπὸ δὲ τῶν ζητούντων λόγον

οὐκ ἐχόντων καθ' ὅτι χρήσιμα, ὅμως πρὸς ἅπαντα ταῦτα βία ὑπὸ χάριτος αὐξάνεται, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν αὐτὰ φανῆναι.

Καὶ μὲν δῆ, ἔφη, τό γε ἐπίχαρι καὶ διαφερόντως ἔχει. ἀλλὰ μοι σαφέστερον εἰπὲ ἅ νυνδὴ ἔλεγες. τὴν μὲν γὰρ που τοῦ ἐπιπέδου πραγματεῖαν γεωμετρίαν ἐτίθεις.

Ναί, ἦν δ' ἐγώ.

Εἰτά γ', ἔφη, τὸ μὲν πρῶτον ἀστρονομίαν μετὰ ταύτην,

ὕστερον δ' ἀνεχώρησας.

Σπεύδων γάρ, ἔφην, ταχὺ πάντα διεξελθεῖν μᾶλλον

Stephanus page 528, section d, line 8

βραδύνω· ἐξῆς γὰρ οὕσαν τὴν βάθους αὕξης μέθοδον, ὅτι τῇ ζητήσῃ γελοίως ἔχει, ὑπερβὰς αὐτὴν μετὰ γεωμετρίαν ἀστρονομίαν ἔλεγον, φορὰν οὕσαν βάθους.

Ὅρθως, ἔφη, λέγεις.

Τέταρτον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τιθῶμεν μάθημα ἀστρονομίαν, ὡς ὑπαρχούσης τῆς νῦν παραλειπομένης, ἐὰν αὐτὴν πόλις μετίῃ.

Εἰκός, ἦ δ' ὅς. καὶ ὁ γε νυνδὴ μοι, ὦ Σώκρατες, ἐπέπληξας περὶ ἀστρονομίας ὡς φορτικῶς ἐπαινοῦντι, νῦν ἦ σὺ μετέρχη ἐπαινῶ· παντὶ γάρ μοι δοκεῖ δῆλον ὅτι αὕτη γε ἀναγκάζει

Stephanus page 529, section a, line 2

ψυχὴν εἰς τὸ ἄνω ὁρᾶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐνθένδε ἐκεῖσε ἄγει.

Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, παντὶ δῆλον πλὴν ἐμοί· ἐμοὶ γὰρ οὐ δοκεῖ οὕτως.

Ἀλλὰ πῶς; ἔφη.

Ὡς μὲν νῦν αὐτὴν μεταχειρίζονται οἱ εἰς φιλοσοφίαν ἀνάγοντες, πάνυ ποιεῖν κάτω βλέπειν.

Πῶς, ἔφη, λέγεις;

Οὐκ ἀγεννῶς μοι δοκεῖς, ἦν δ' ἐγώ, τὴν περὶ τὰ ἄνω μάθησιν λαμβάνειν παρὰ σαυτῷ ἢ ἐστι· κινδυνεύεις γὰρ καὶ εἴ τις ἐν ὁροφῇ ποικίλματα θεώμενος ἀνακύπτων κατα-

Stephanus page 529, section b, line 2

μανθάνοι τι, ἡγεῖσθαι ἂν αὐτὸν νοήσῃ ἀλλ' οὐκ ὄμμασι θεωρεῖν. Ἴσως οὖν καλῶς ἡγῇ, ἐγὼ δ' εὐηθικῶς. ἐγὼ γὰρ αὖ οὐ δύναμαι ἄλλο τι νομίσαι ἄνω ποιοῦν ψυχὴν βλέπειν μάθημα ἢ ἐκεῖνο ὃ ἂν περὶ τὸ ὄν τε ἦ καὶ τὸ ἀόρατον, ἐὰν τέ τις ἄνω κεχηνῶς ἢ κάτω συμμεμυκῶς τῶν αἰσθητῶν τι ἐπιχειρῇ μανθάνειν, οὔτε μαθεῖν ἂν ποτέ φημι αὐτόν - ἐπιστήμην γὰρ οὐδὲν ἔχειν τῶν τοιούτων - οὔτε ἄνω ἀλλὰ κάτω αὐτοῦ βλέπειν τὴν ψυχὴν, καὶ ἐξ ὑπτίας νέων ἐν γῇ ἢ ἐν θαλάττῃ μανθάνῃ.

Stephanus page 529, section c, line 4

Δίκην, ἔφη, ἔχω· ὀρθῶς γάρ μοι ἐπέπληξας. ἀλλὰ πῶς δὴ ἔλεγες δεῖν ἀστρονομίαν μανθάνειν παρὰ ἃ νῦν μανθάνουσιν, εἰ μέλλοιεν ὠφελίμως πρὸς ἃ λέγομεν μαθήσεσθαι;

Ὡδε, ἦν δ' ἐγώ. ταῦτα μὲν τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ποικίλματα, ἐπεὶ περ ἐν ὁρατῷ πεποικίλται, κάλλιστα μὲν ἡγεῖσθαι καὶ ἀκριβέστατα τῶν τοιούτων ἔχειν, τῶν δὲ ἀληθινῶν πολὺ

ένδειν, ἃς τὸ ὄν τάχος καὶ ἡ οὕσα βραδυτῆς ἐν τῷ ἀληθινῷ
ἀριθμῷ καὶ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι σχήμασι φοράς τε πρὸς
ἄλληλα φέρεται καὶ τὰ ἐνόντα φέρει, ἃ δὴ λόγῳ μὲν καὶ
διανοίᾳ ληπτὰ, ὅψει δ' οὐ· ἢ σὺ οἶει;

Stephanus page 529, section d, line 6

Οὐδαμῶς γε, ἔφη.

Οὐκοῦν, εἶπον, τῇ περὶ τὸν οὐρανὸν ποικιλίᾳ παραδείγμασι
χρηστέον τῆς πρὸς ἐκεῖνα μαθήσεως ἕνεκα, ὁμοίως ὥσπερ ἂν
εἴ τις ἐντύχοι ὑπὸ Δαιδάλου ἢ τινος ἄλλου δημιουργοῦ ἢ
γραφέως διαφερόντως γεγραμμένοις καὶ ἐκπεπονημένοις δια-
γράμμασιν. ἡγήσαιοτο γὰρ ἂν πού τις ἔμπειρος γεωμετρίας,
ιδὼν τὰ τοιαῦτα, κάλλιστα μὲν ἔχειν ἀπεργασία, γελοῖον μὴν
ἐπισκοπεῖν αὐτὰ σπουδῇ ὡς τὴν ἀλήθειαν ἐν αὐτοῖς ληψόμενον
ἴσων ἢ διπλασίων ἢ ἄλλης τινὸς συμμετρίας.

Τί δ' οὐ μέλλει γελοῖον εἶναι; ἔφη.

Stephanus page 530, section a, line 3

Τῷ ὄντι δὴ ἀστρονομικόν, ἦν δ' ἐγώ, ὄντα οὐκ οἶει ταῦτόν
πεῖσεσθαι εἰς τὰς τῶν ἄστρον φοράς ἀποβλέποντα; νομιεῖν
μὲν ὡς οἷόν τε κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ἔργα συστήσασθαι, οὕτω
συνεστάναι τῷ τοῦ οὐρανοῦ δημιουργῷ αὐτόν τε καὶ τὰ ἐν
αὐτῷ· τὴν δὲ νυκτὸς πρὸς ἡμέραν συμμετρίαν καὶ τούτων
πρὸς μῆνα καὶ μηνὸς πρὸς ἐνιαυτὸν καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον
πρὸς τε ταῦτα καὶ πρὸς ἄλληλα, οὐκ ἄτοπον, οἶει, ἡγήσεται
τὸν νομίζοντα γίνεσθαι τε ταῦτα αἰεὶ ὡσαύτως καὶ οὐδαμῇ
οὐδὲν παραλλάττειν, σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὁρώμενα, καὶ ζητεῖν
παντὶ τρόπῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν;

Stephanus page 530, section b, line 5

Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ἔφη, σοῦ νῦν ἀκούοντι.

Προβλήμασιν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, χρώμενοι ὥσπερ γεωμετρίαν
οὕτω καὶ ἀστρονομίαν μέτιμεν, τὰ δ' ἐν τῷ οὐρανῷ ἐάσομεν,
εἰ μέλλομεν ὄντως ἀστρονομίας μεταλαμβάνοντες χρήσιμον
τὸ φύσει φρόνιμον ἐν τῇ ψυχῇ ἐξ ἀχρήστου ποιήσιν.

Ἡ πολλαπλάσιον, ἔφη, τὸ ἔργον ἢ ὡς νῦν ἀστρονομεῖται
προσάττεις.

Οἶμαι δέ γε, εἶπον, καὶ τᾶλλα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον
προσάξειν ἡμᾶς, ἐάν τι ἡμῶν ὡς νομοθετῶν ὄφελος ἦ. ἀλλὰ
γάρ τι ἔχεις ὑπομνήσαι τῶν προσηκόντων μαθημάτων;

Stephanus page 530, section c, line 7

Οὐκ ἔχω, ἔφη, νῦν γ' οὕτωςί.

Οὐ μὴν ἔν, ἀλλὰ πλείω, ἦν δ' ἐγώ, εἶδη παρέχεται ἡ φορά,
ὡς ἐγῶμαι. τὰ μὲν οὖν πάντα ἴσως ὅστις σοφὸς ἔξει εἰπεῖν·
ἃ δὲ καὶ ἡμῖν προφανῇ, δύο.

Ποῖα δὴ;
Πρὸς τούτῳ, ἦν δ' ἐγώ, ἀντίστροφον αὐτοῦ.
Τὸ ποῖον;
Κινδυνεύει, ἔφην, ὥς πρὸς ἀστρονομίαν ὄμματα πέπηγεν,
ὥς πρὸς ἐναρμόνιον φορὰν ὦτα παγῆναι, καὶ αὐταὶ ἀλλήλων
ἀδελφαί τινες αἱ ἐπιστῆμαι εἶναι, ὥς οἱ τε Πυθαγόρειοί

Stephanus page 530, section d, line 9

φασι καὶ ἡμεῖς, ὦ Γλαύκων, συγχωροῦμεν. ἢ πῶς ποι-
οῦμεν;
Οὕτως, ἔφη.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ πολὺ τὸ ἔργον, ἐκείνων πευσό-
μεθα πῶς λέγουσι περὶ αὐτῶν καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς τούτοις·
ἡμεῖς δὲ παρὰ πάντα ταῦτα φυλάξομεν τὸ ἡμέτερον.
Ποῖον;
Μὴ ποτ' αὐτῶν τι ἀτελὲς ἐπιχειρῶσιν ἡμῖν μανθάνειν οὐς
θρέψομεν, καὶ οὐκ ἐξήκον ἐκεῖσε ἀεὶ, οἱ πάντα δεῖ ἀφήκειν,
οἷον ἄρτι περὶ τῆς ἀστρονομίας ἐλέγομεν. ἢ οὐκ οἶσθ' ὅτι

Stephanus page 531, section a, line 1

καὶ περὶ ἀρμονίας ἕτερον τοιοῦτον ποιοῦσι; τὰς γὰρ ἀκουο-
μένας αὐτῶν συμφωνίας καὶ φθόγγους ἀλλήλοις ἀναμετροῦντες
ἀνήνυτα, ὥσπερ οἱ ἀστρονόμοι, πονοῦσιν.
Νῆ τοὺς θεοὺς, ἔφη, καὶ γελοῖως γε, πυκνώματ' ἄττα
ὀνομάζοντες καὶ παραβάλλοντες τὰ ὦτα, οἷον ἐκ γειτόνων
φωνὴν θηρευόμενοι, οἱ μὲν φασιν ἔτι κατακούειν ἐν μέσῳ
τινὰ ἡχὴν καὶ σμικρότατον εἶναι τοῦτο διάστημα, ὥ μετρητέον,
οἱ δὲ ἀμφισβητοῦντες ὥς ὅμοιον ἤδη φθεγγομένων, ἀμφότεροι
ὦτα τοῦ νοῦ προστησάμενοι.
Σὺ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τοὺς χρηστοὺς λέγεις τοὺς ταῖς χορδαῖς

Stephanus page 531, section b, line 3

πράγματα παρέχοντας καὶ βασανίζοντας, ἐπὶ τῶν κολλόπων
στρεβλοῦντας· ἵνα δὲ μὴ μακροτέρα ἢ εἰκῶν γίγνηται
πλήκτρῳ τε πληγῶν γιγνομένων καὶ κατηγορίας πέρι καὶ
ἐξαρνήσεως καὶ ἀλαζονείας χορδῶν, παύομαι τῆς εἰκόνοσ
καὶ οὐ φημι τούτους λέγειν, ἀλλ' ἐκείνους οὓς ἔφαμεν νυνδὴ
περὶ ἀρμονίας ἐρήσεσθαι. ταὐτὸν γὰρ ποιοῦσι τοῖς ἐν τῇ
ἀστρονομίᾳ· τοὺς γὰρ ἐν ταύταις ταῖς συμφωνίαις ταῖς
ἀκουομέναις ἀριθμοὺς ζητοῦσιν, ἀλλ' οὐκ εἰς προβλήματα
ἀνίστασιν, ἐπισκοπεῖν τίνες σύμφωνοι ἀριθμοὶ καὶ τίνες οὐ,
καὶ διὰ τί ἑκάτεροι.

Stephanus page 531, section c, line 5

Δαιμόνιον γάρ, ἔφη, πρᾶγμα λέγεις.
Χρήσιμον μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ τε καὶ

ἀγαθοῦ ζήτησιν, ἄλλως δὲ μεταδιωκόμενον ἄχρηστον.

Εἰκός γ', ἔφη.

Οἶμαι δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ τούτων πάντων ὧν διεληλύ-
θαμεν μέθοδος ἐὰν μὲν ἐπὶ τὴν ἀλλήλων κοινωνίαν ἀφίκηται
καὶ συγγένειαν, καὶ συλλογισθῇ ταῦτα ἣ ἐστὶν ἀλλήλοις
οἰκεῖα, φέρειν τι αὐτῶν εἰς ἃ βουλόμεθα τὴν πραγματείαν
καὶ οὐκ ἀνόνητα πονεῖσθαι, εἰ δὲ μὴ, ἀνόνητα.

Καὶ ἐγώ, ἔφη, οὕτω μαντεύομαι. ἀλλὰ πάμπολυ ἔργον

Stephanus page 531, section d, line 6

λέγεις, ὦ Σώκρατες.

Τοῦ προοιμίου, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τίνος λέγεις; ἢ οὐκ ἴσμεν ὅτι
πάντα ταῦτα προοίμιά ἐστιν αὐτοῦ τοῦ νόμου ὃν δεῖ μαθεῖν;
οὐ γάρ που δοκοῦσί γέ σοι οἱ ταῦτα δεινοὶ διαλεκτικοὶ
εἶναι.

Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, εἰ μὴ μάλα γέ τινες ὀλίγοι ὧν ἐγὼ
ἐντετύχηκα.

Ἀλλὰ δὴ, εἶπον, μὴ δυνατοὶ οἵτινες δοῦναί τε καὶ ἀποδέ-
ξασθαι λόγον εἴσεσθαι ποτέ τι ὧν φαμεν δεῖν εἰδέναι;

Οὐδ' αὖ, ἔφη, τοῦτό γε.

Stephanus page 532, section a, line 1

Οὐκοῦν, εἶπον, ὦ Γλαύκων, οὗτος ἤδη αὐτός ἐστιν ὁ νόμος
ὃν τὸ διαλέγεσθαι περαίνει; ὃν καὶ ὄντα νοητὸν μιμοῖτ' ἂν
ἢ τῆς ὄψεως δύναμις, ἣν ἐλέγομεν πρὸς αὐτὰ ἤδη τὰ ζῶα
ἐπιχειρεῖν ἀποβλέπειν καὶ πρὸς αὐτὰ <τὰ> ἄστρα τε καὶ
τελευταῖον δὴ πρὸς αὐτὸν τὸν ἥλιον. οὕτω καὶ ὅταν τις τῶ
διαλέγεσθαι ἐπιχειρῇ ἄνευ πασῶν τῶν αἰσθήσεων διὰ τοῦ
λόγου ἐπ' αὐτὸ ὃ ἐστὶν ἕκαστον ὁρμᾶν, καὶ μὴ ἀποστῇ πρὶν
ἂν αὐτὸ ὃ ἐστὶν ἀγαθὸν αὐτῇ νοήσῃ λάβῃ, ἐπ' αὐτῶ γίγνεται
τῶ τοῦ νοητοῦ τέλει, ὥσπερ ἐκεῖνος τότε ἐπὶ τῶ τοῦ ὁρατοῦ.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Stephanus page 532, section b, line 4

Τί οὖν; οὐ διαλεκτικὴν ταύτην τὴν πορείαν καλεῖς;

Τί μήν;

Ἦ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, λύσις τε ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ
μεταστροφή ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἶδωλα καὶ τὸ φῶς καὶ ἐκ
τοῦ καταγείου εἰς τὸν ἥλιον ἐπάνοδος, καὶ ἐκεῖ πρὸς μὲν
τὰ ζῶα τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἔτι ἀδυναμία
βλέπειν, πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα θεῖα καὶ σκιάς
τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἰδώλων σκιάς δι' ἑτέρου τοιούτου φωτὸς
ὥς πρὸς ἥλιον κρίνειν ἀποσκιαζομένας - πᾶσα αὕτη ἡ πρα-
γματεία τῶν τεχνῶν ἃς διήλθομεν ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν

Stephanus page 532, section c, line 5

καὶ ἐπαναγωγὴν τοῦ βελτίστου ἐν ψυχῇ πρὸς τὴν τοῦ ἀρίστου ἐν τοῖς οὖσι θέαν, ὥσπερ τότε τοῦ σαφεστάτου ἐν σώματι πρὸς τὴν τοῦ φανοτάτου ἐν τῷ σωματοειδεῖ τε καὶ ὁρατῷ τόπῳ.

Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ἀποδέχομαι οὕτω. καίτοι παντάπασί γέ μοι δοκεῖ χαλεπὰ μὲν ἀποδέχεσθαι εἶναι, ἄλλον δ' αὖ τρόπον χαλεπὰ μὴ ἀποδέχεσθαι. ὅμως δέ - οὐ γὰρ ἐν τῷ νῦν παρόντι μόνον ἀκουστέα, ἀλλὰ καὶ αὐθις πολλάκις ἐπανιτέον - ταῦτα θέντες ἔχειν ὥς νῦν λέγεται, ἐπ' αὐτὸν δὴ τὸν νόμον ἴωμεν, καὶ διέλθωμεν οὕτως ὥσπερ τὸ προοίμιον διήλθομεν.

Stephanus page 532, section d, line 8

λέγε οὖν τίς ὁ τρόπος τῆς τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμεως, καὶ κατὰ ποῖα δὴ εἶδη διέστηκεν, καὶ τίνες αὖ ὁδοί· αὗται γὰρ ἂν

ἤδη, ὥς ἔοικεν, αἱ πρὸς αὐτὸ ἄγουσαι εἶεν, οἱ ἀφικομένῳ ὥσπερ ὁδοῦ ἀνάπαυλα ἂν εἴη καὶ τέλος τῆς πορείας.

Οὐκέτ', ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, οἷός τ' ἔσῃ ἀκολουθεῖν - ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολίποι - οὐδ' εἰκόνα ἂν ἔτι οὐ λέγομεν ἴδοις, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀληθές, ὃ γε δὴ μοι φαίνεται - εἰ δ' ὄντως ἦ μή, οὐκέτ' ἄξιον τοῦτο δισχυρίζεσθαι· ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ τοιοῦτόν τι ἰδεῖν, ἰσχυριστέον.

Stephanus page 533, section a, line 6

ἦ γάρ;

Τί μήν;

Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἡ τοῦ διαλέγεσθαι δύναμις μόνη ἂν φήνειεν ἐμπείρῳ ὄντι ὦν νυνδὴ διήλθομεν, ἄλλη δὲ οὐδαμῇ δυνατόν;

Καὶ τοῦτ', ἔφη, ἄξιον δισχυρίζεσθαι.

Τόδε γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδεὶς ἡμῖν ἀμφισβητήσει λέγουσιν, ὥς αὐτοῦ γε ἐκάστου περὶ ὃ ἔστιν ἕκαστον ἄλλη τις ἐπιχειρεῖ μέθοδος ὁδῷ περὶ παντὸς λαμβάνειν. ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι τέχναι ἢ πρὸς δόξας ἀνθρώπων καὶ ἐπιθυμίας

Stephanus page 533, section b, line 5

εἰσὶν ἢ πρὸς γενέσεις τε καὶ συνθέσεις, ἢ πρὸς θεραπείαν τῶν φνομένων τε καὶ συντιθεμένων ἅπασαι τετράφεται· αἱ δὲ λοιπαί, ἃς τοῦ ὄντος τι ἔφαμεν ἐπιλαμβάνεσθαι, γεωμετρίας τε καὶ τὰς ταύτης ἐπομένας, ὁρῶμεν ὥς ὄνειρώττουσι μὲν περὶ τὸ ὄν, ὕπαρ δὲ ἀδύνατον αὐταῖς ἰδεῖν, ἕως ἂν ὑποθέσῃς χρώμεναι ταύτας ἀκινήτους ἕωσι, μὴ δυνάμεναι λόγον διδόναι αὐτῶν. ᾧ γὰρ ἀρχὴ μὲν ὃ μὴ οἶδε, τελευτὴ δὲ καὶ τὰ μεταξὺ ἐξ οὗ μὴ οἶδεν συμπλέκεται, τίς μηχανὴ τὴν τοιαύτην ὁμολογίαν ποτὲ ἐπιστήμην γενέσθαι;

Οὐδεμία, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος μόνη ταύτη πορεύεται, τὰς ὑποθέσεις ἀναιροῦσα, ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν ἵνα βεβαιώσῃται, καὶ τῷ ὄντι ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ τινι τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατορωρυγμένον ἡρέμα ἔλκει καὶ ἀνάγει ἄνω, συνερίθοις καὶ συμπεριαγωγοῖς χρωμένη αἷς διήλθομεν τέχναις· ἅς ἐπιστήμας μὲν πολλάκις προσείπομεν διὰ τὸ ἔθος, δέονται δὲ ὀνόματος ἄλλου, ἐναργεστέρου μὲν ἢ δόξης, ἀμυδροτέρου δὲ ἢ ἐπιστήμης - διάνοιαν δὲ αὐτὴν ἐν γε τῷ πρόσθεν που ὠρισάμεθα - ἔστι δ', ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ περὶ ὀνόματος ἀμφισβήτησις, οἷς τοσούτων πέρι σκέψις ὅσων

ἡμῖν πρόκειται.

Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη.

Ἀλλ' ὁ ἂν μόνον δηλοῖ πῶς τὴν ἕξιν σαφηνεῖα λέγειν ἐν ψυχῇ <ἀρκέσει;

Ναί.>

Ἀρκέσει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ τὸ πρότερον, τὴν μὲν πρώτην μοῖραν ἐπιστήμην καλεῖν, δευτέραν δὲ διάνοιαν, τρίτην δὲ πίστιν καὶ εἰκασίαν τετάρτην· καὶ συναμφοτέρα μὲν ταῦτα δόξαν, συναμφοτέρα δ' ἐκεῖνα νόησιν· καὶ δόξαν μὲν περὶ γένεσιν, νόησιν δὲ περὶ οὐσίαν· καὶ ὅτι οὐσία πρὸς

γένεσιν, νόησιν πρὸς δόξαν, καὶ ὅτι νόησις πρὸς δόξαν, ἐπιστήμην πρὸς πίστιν καὶ διάνοιαν πρὸς εἰκασίαν· τὴν δ' ἐφ' οἷς ταῦτα ἀναλογίαν καὶ διαίρεσιν διχῇ ἑκατέρου, δοξαστοῦ τε καὶ νοητοῦ, ἐῷμεν, ὦ Γλαύκων, ἵνα μὴ ἡμᾶς πολλαπλασίῳ λόγων ἐμπλήσῃ ἢ ὅσων οἱ παρεληλυθότες.

Ἀλλὰ μὴν ἔμοιγ', ἔφη, τά γε ἄλλα, καθ' ὅσον δύναμαι ἔπεσθαι, συνδοκεῖ.

Ἡ καὶ διαλεκτικὸν καλεῖς τὸν λόγον ἐκάστου λαμβάνοντα τῆς οὐσίας; καὶ τὸν μὴ ἔχοντα, καθ' ὅσον ἂν μὴ ἔχῃ λόγον αὐτῷ τε καὶ ἄλλῳ διδόναι, κατὰ τοσοῦτον νοῦν περὶ τούτου

οὐ φήσεις ἔχειν;

Πῶς γὰρ ἂν, ἦ δ' ὅς, φαίην;

Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡσαύτως· ὅς ἂν μὴ ἔχῃ διορίσασθαι τῷ λόγῳ ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων ἀφελῶν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ιδέαν, καὶ ὥσπερ ἐν μάχῃ διὰ πάντων ἐλέγχων διεξιὼν, μὴ κατὰ δόξαν ἀλλὰ κατ' οὐσίαν προθυμούμενος ἐλέγχειν, ἐν πᾶσι τούτοις ἀπτῶτι τῷ λόγῳ διαπορεύηται, οὔτε αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν φήσεις εἰδέναι τὸν οὕτως ἔχοντα οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν, ἀλλ' εἴ πῃ εἰδῶλου τινὸς ἐφάπτεται,

δόξη, οὐκ ἐπιστήμη ἐφάπτεσθαι, καὶ τὸν νῦν βίον ὄνειρο-

Stephanus page 534, section c, line 7

πολοῦντα καὶ ὑπνώττοντα, πρὶν ἐνθάδ' ἐξεγρέσθαι, εἰς Ἄιδου
πρότερον ἀφικόμενον τελέως ἐπικαταδαρθεῖν;

Νῆ τὸν Δία, ἧ δ' ὅς, σφόδρα γε πάντα ταῦτα φήσω.

Ἀλλὰ μὴν τοὺς γε σαυτοῦ παιῖδας, οὓς τῷ λόγῳ τρέφεις
τε καὶ παιδεύεις, εἴ ποτε ἔργῳ τρέφοις, οὐκ ἂν ἐάσαις, ὥς
ἐγῶμαι, ἀλόγους ὄντας ὥσπερ γραμμάς, ἄρχοντας ἐν τῇ
πόλει κυρίους τῶν μεγίστων εἶναι.

Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη.

Νομοθετήσεις δὴ αὐτοῖς ταύτης μάλιστα τῆς παιδείας
ἀντιλαμβάνεσθαι, ἐξ ἧς ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπι-

Stephanus page 534, section d, line 10

στημονέστατα οἰοί τ' ἔσονται;

Νομοθετήσω, ἔφη, μετὰ γε σοῦ.

Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι, ἔφην ἐγώ, ὥσπερ θριγκὸς τοῖς μαθή-
μασιν ἢ διαλεκτικῇ ἡμῖν ἐπάνω κεῖσθαι, καὶ οὐκέτ' ἄλλο
τούτου μάθημα ἀνωτέρω ὀρθῶς ἂν ἐπιτίθεσθαι, ἀλλ' ἔχειν
ἤδη τέλος τὰ τῶν μαθημάτων;

Ἔμοιγ', ἔφη.

Διανομὴ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ λοιπὸν σοι, τίσιν ταῦτα τὰ
μαθήματα δώσομεν καὶ τίνα τρόπον.

Δῆλον, ἔφη.

Stephanus page 535, section a, line 6

Μέμνησαι οὖν τὴν προτέραν ἐκλογὴν τῶν ἀρχόντων, οἷους
ἐξελέξαμεν;

Πῶς γάρ, ἧ δ' ὅς, οὔ;

Τὰ μὲν ἄλλα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἐκείνας τὰς φύσεις οἷου
δεῖν ἐκλεκτέας εἶναι· τοὺς τε γὰρ βεβαιοτάτους καὶ τοὺς
ἀνδρειοτάτους προαιρετέον, καὶ κατὰ δύναμιν τοὺς εὐεидεστά-
τους· πρὸς δὲ τούτοις ζητητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ
βλοσυροὺς τὰ ἦθη, ἀλλὰ καὶ ἃ τῇδε τῇ παιδείᾳ τῆς φύσεως
πρόσφορα ἐκτέον αὐτοῖς.

Ποῖα δὲ διαστέλλῃ;

Stephanus page 535, section b, line 5

Δριμύτητα, ὦ μακάριε, ἔφην, δεῖ αὐτοῖς πρὸς τὰ μαθή-
ματα ὑπάρχειν, καὶ μὴ χαλεπῶς μανθάνειν. πολὺ γάρ τοι
μᾶλλον ἀποδειλιῶσι ψυχαὶ ἐν ἰσχυροῖς μαθήμασιν ἢ ἐν
γυμνασίοις· οἰκειότερος γὰρ αὐταῖς ὁ πόνος, ἴδιος ἀλλ' οὐ
κοινὸς ὢν μετὰ τοῦ σώματος.

Ἀληθῆ, ἔφη.

Καὶ μνήμονα δὴ καὶ ἄρρατον καὶ πάντη φιλόπονον ζητη-

τέον. ἢ τίνι τρόπῳ οἶει τὰ τε τοῦ σώματος ἐθελήσειν τινὰ διαπονεῖν καὶ τοσαύτην μάθησίν τε καὶ μελέτην ἐπιτελεῖν; Οὐδένα, ἢ δ' ὅς, ἐὰν μὴ παντάπασί γ' ἢ εὐφυής.

Stephanus page 535, section c, line 5

Τὸ γοῦν νῦν ἀμάρτημα, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ ἀτιμία φιλοσοφία διὰ ταῦτα προσπέπτωκεν, ὃ καὶ πρότερον εἵπομεν, ὅτι οὐ κατ' ἀξίαν αὐτῆς ἄπτονται· οὐ γὰρ νόθους ἔδει ἄπτεσθαι, ἀλλὰ γνησίους.

Πῶς; ἔφη.

Πρῶτον μὲν, εἶπον, φιλοπονία οὐ χολὸν δεῖ εἶναι τὸν ἀψόμενον, τὰ μὲν ἡμίσεα φιλόπονον ὄντα, τὰ δ' ἡμίσεα ἄπονον. ἔστι δὲ τοῦτο, ὅταν τις φιλογυμναστῆς μὲν καὶ φιλόθηρος ἢ καὶ πάντα τὰ διὰ τοῦ σώματος φιλοπονῇ, φιλομαθὴς δὲ μή, μηδὲ φιλήκοος μηδὲ ζητητικός, ἀλλ' ἐν πᾶσι

Stephanus page 535, section d, line 6

τούτοις μισοπονῇ· χολὸς δὲ καὶ ὁ τάναντία τούτου μεταβεβληκῶς τὴν φιλοπονίαν.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Οὐκοῦν καὶ πρὸς ἀλήθειαν, ἦν δ' ἐγώ, ταῦτόν τοῦτο ἀνάπτηρον ψυχὴν θήσομεν, ἢ ἂν τὸ μὲν ἐκούσιον ψεῦδος μισῇ καὶ χαλεπῶς φέρῃ αὐτὴ τε καὶ ἑτέρων ψευδομένων ὑπεραγανακτῇ, τὸ δ' ἀκούσιον εὐκόλως προσδέχεται καὶ ἀμαθαίνουσά που ἀλίσκομένη μὴ ἀγανακτῇ, ἀλλ' εὐχερῶς ὥσπερ θηρίον ὕειον ἐν ἀμαθίᾳ μολύνεται;

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Stephanus page 536, section a, line 2

Καὶ πρὸς σωφροσύνην, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνδρείαν καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς μέρη οὐχ ἥκιστα δεῖ φυλάττειν τὸν νόθον τε καὶ τὸν γνήσιον. ὅταν γάρ τις μὴ ἐπίσταιται πάντῃ τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν καὶ ιδιώτης καὶ πόλις, λανθάνουσι χολοῖς τε καὶ νόθοις χρώμενοι πρὸς ὅτι ἂν τύχωσι τούτων, οἱ μὲν φίλοις, οἱ δὲ ἄρχουσι.

Καὶ μάλα, ἔφη, οὕτως ἔχει.

Ἦμῖν δὴ, ἦν δ' ἐγώ, πάντα τὰ τοιαῦτα διευλαβητέον· ὥς ἐὰν μὲν ἀρτιμελεῖς τε καὶ ἀρτίφρονας ἐπὶ τοσαύτην μάθησιν καὶ τοσαύτην ἀσκήσιν κομίσαντες παιδεύωμεν, ἢ τε

Stephanus page 536, section b, line 3

δίκη ἡμῖν οὐ μέμψεται αὐτὴ, τὴν τε πόλιν καὶ πολιτείαν σώσομεν, ἀλλοίους δὲ ἄγοντες ἐπὶ ταῦτα τάναντία πάντα

καὶ πράξομεν καὶ φιλοσοφίας ἔτι πλείω γέλωτα καταντλήσομεν.

Αἰσχροὺν μεντὰν εἶη, ἣ δ' ὅς.

Πάνυ μὲν οὖν, εἶπον· γελοῖον δ' ἔγωγε καὶ ἐν τῷ παρόντι
<τι> ἔοικα παθεῖν.

Τὸ ποῖον; ἔφη.

Ἐπελαθόμεν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐπαίζομεν, καὶ μᾶλλον

Stephanus page 536, section c, line 2

ἐντεινόμενος εἶπον. λέγων γὰρ ἅμα ἔβλεψα πρὸς φιλοσο-
φίαν, καὶ ἰδὼν προπεπηλακισμένην ἀναξίως ἀγανακτήσας
μοι δοκῶ καὶ ὥσπερ θυμωθεὶς τοῖς αἰτίοις σπουδαιότερον
εἰπεῖν ἢ εἶπον.

Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐκ οὖν ὥς γ' ἐμοὶ ἀκροατῇ.

Ἀλλ' ὥς ἐμοί, ἦν δ' ἐγώ, ῥήτορι. τόδε δὲ μὴ ἐπιλαν-
θανώμεθα, ὅτι ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ ἐκλογῇ πρεσβύτας ἐξελέ-
γομεν, ἐν δὲ ταύτῃ οὐκ ἐγχωρήσει· Σόλωνι γὰρ οὐ πειστέον
ὥς γηράσκων τις πολλὰ δυνατὸς μανθάνειν, ἀλλ' ἥττον ἢ
τρέχειν, νέων δὲ πάντες οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πολλοὶ πόνοι.

Stephanus page 536, section d, line 4

Ἀνάγκη, ἔφη.

Τὰ μὲν τοίνυν λογισμῶν τε καὶ γεωμετριῶν καὶ πάσης
τῆς προπαιδείας, ἦν τῆς διαλεκτικῆς δεῖ προπαιδευθῆναι,
παισὶν οὕσι χρή προβάλλειν, οὐχ ὥς ἐπάναγκες μαθεῖν τὸ
σχῆμα τῆς διδαχῆς ποιουμένους.

Τί δή;

Ὅτι, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲν μάθημα μετὰ δουλείας τὸν ἐλεύ-
θερον χρή μανθάνειν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ σώματος πόνοι βία
πονούμενοι χειρόν οὐδὲν τὸ σῶμα ἀπεργάζονται, ψυχῇ δὲ
βίαιον οὐδὲν ἔμμονον μάθημα.

Stephanus page 536, section e, line 5

Ἀληθῆ, ἔφη.

Μὴ τοίνυν βία, εἶπον, ὦ ἄριστε, τοὺς παῖδας ἐν τοῖς
μαθήμασιν ἀλλὰ παίζοντας τρέφε, ἵνα καὶ μᾶλλον οἷός τ'
ἦς καθορᾶν ἐφ' ὃ ἕκαστος πέφυκεν.

Ἔχει ὁ λέγεις, ἔφη, λόγον.

Οὐκοῦν μνημονεύεις, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι καὶ εἰς τὸν πόλεμον
ἔφαμεν τοὺς παῖδας εἶναι ἀκτέον ἐπὶ τῶν ἵππων θεωρούς, καὶ
ἐάν που ἀσφαλὲς ἦ, προσακτέον ἐγγὺς καὶ γευστέον αἵματος,
ὥσπερ τοὺς σκύλακας;

Μέμνημαι, ἔφη.

Stephanus page 537, section a, line 9

Ἐν πᾶσι δὴ τούτοις, ἦν δ' ἐγώ, τοῖς τε πόνοις καὶ μαθή-
μασι καὶ φόβοις ὃς ἂν ἐντρεχέστατος αἰεὶ φαίνεται, εἰς
ἀριθμὸν τινα ἐγκριτέον.

Ἐν τίνι, ἔφη, ἡλικία;
Ἦνίκα, ἦν δ' ἐγώ, τῶν ἀναγκαίων γυμνασίων μεθίενται·
οὗτος γὰρ ὁ χρόνος, ἐάντε δύο ἐάντε τρία ἔτη γίγνηται,
ἀδύνατός τι ἄλλο πρᾶξαι· κόποι γὰρ καὶ ὕπνοι μαθήμασι
πολέμιοι. καὶ ἅμα μία καὶ αὕτη τῶν βασάνων οὐκ ἐλαχίστη,
τίς ἕκαστος ἐν τοῖς γυμνασίοις φανεῖται.
Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη.

Stephanus page 537, section b, line 8

Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον, ἦν δ' ἐγώ, ἐκ τῶν εἰκοσι-
ετῶν οἱ προκριθέντες τιμὰς τε μείζους τῶν ἄλλων οἴσονται,
τά τε χύδην μαθήματα παισὶν ἐν τῇ παιδείᾳ γενόμενα τούτοις
συνακτέον εἰς σύνοψιν οἰκειότητός τε ἀλλήλων τῶν μαθη-
μάτων καὶ τῆς τοῦ ὄντος φύσεως.
Μόνη γοῦν, εἶπεν, ἡ τοιαύτη μάθησις βέβαιος, ἐν οἷς ἂν
ἐγγένηται.
Καὶ μεγίστη γε, ἦν δ' ἐγώ, πείρα διαλεκτικῆς φύσεως
καὶ μή· ὁ μὲν γὰρ συνοπτικὸς διαλεκτικός, ὁ δὲ μὴ οὐ.
Συνοίομαι, ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 537, section c, line 9

Ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, δεήσει σε ἐπισκοποῦντα οἱ ἂν
μάλιστα τοιοῦτοι ἐν αὐτοῖς ὥσι καὶ μόνιμοι μὲν ἐν μαθή-
μασι, μόνιμοι δ' ἐν πολέμῳ καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις, τούτους
αὖ, ἐπειδὴν τὰ τριάκοντα ἔτη ἐκβαίνωσιν, ἐκ τῶν προκρίτων
προκρινάμενον εἰς μείζους τε τιμὰς καθιστάναι καὶ σκοπεῖν,
τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει βασανίζοντα τίς ὁμμάτων καὶ
τῆς ἄλλης αἰσθήσεως δυνατὸς μεθιέμενος ἐπ' αὐτὸ τὸ ὄν μετ'
ἀληθείας ἰέναι. καὶ ἐνταῦθα δὴ πολλῆς φυλακῆς ἔργον, ὧ
ἐταῖρε.
Τί μάλιστα; ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 537, section e, line 1

Οὐκ ἐννοεῖς, ἦν δ' ἐγώ, τὸ νῦν περὶ τὸ διαλέγεσθαι
κακὸν γιγνόμενον ὅσον γίγνεται;
Τὸ ποῖον; ἔφη.
Παρανομίας που, ἔφην ἐγώ, ἐμπίμπλανται.
Καὶ μάλα, ἔφη.
Θαυμαστὸν οὖν τι οἶει, εἶπον, πάσχειν αὐτούς, καὶ οὐ
συγγιγνώσκεις;
Πῇ μάλιστα; ἔφη.
Οἶον, ἦν δ' ἐγώ, εἴ τις ὑποβολιμαῖος τραφεῖη ἐν πολλοῖς
μὲν χρήμασι, πολλῶν δὲ καὶ μεγάλῳ γένει καὶ κόλαξι πολ-

Stephanus page 538, section a, line 2

λοῖς, ἀνὴρ δὲ γεγόμενος αἰσθοίτο ὅτι οὐ τούτων ἐστὶ τῶν

φασκόντων γονέων, τοὺς δὲ τῷ ὄντι γεννήσαντας μὴ εὖροι,
τοῦτον ἔχεις μαντεύσασθαι πῶς ἂν διατεθείη πρὸς τε τοὺς
κόλακας καὶ πρὸς τοὺς ὑποβαλομένους ἐν ἐκείνῳ τε τῷ
χρόνῳ ᾧ οὐκ ἤδει τὰ περὶ τῆς ὑποβολῆς, καὶ ἐν ᾧ αὐτὸς ἤδει;
ἢ βούλει ἐμοῦ μαντευομένου ἀκοῦσαι;
Βούλομαι, ἔφη.

Μαντεύομαι τοίνυν, εἶπον, μᾶλλον αὐτὸν τιμᾶν ἂν τὸν
πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους δοκοῦντας
ἢ τοὺς κολακεύοντας, καὶ ἦττον μὲν ἂν περιδεῖν ἐνδεεῖς

Stephanus page 538, section b, line 3

τινος, ἦττον δὲ παράνομόν τι δρᾶσαι ἢ εἰπεῖν εἰς αὐτούς,
ἦττον δὲ ἀπειθεῖν τὰ μεγάλα ἐκείνοις ἢ τοῖς κόλαξιν, ἐν ᾧ
χρόνῳ τὸ ἀληθὲς μὴ εἰδείη.
Εἰκός, ἔφη.

Αἰσθόμενον τοίνυν τὸ ὄν μαντεύομαι αὐτὸ περὶ μὲν τούτους
ἀνεῖναι ἂν τὸ τιμᾶν τε καὶ σπουδάζειν, περὶ δὲ τοὺς κόλακας
ἐπιτεῖναι, καὶ πείθεσθαί τε αὐτοῖς διαφερόντως ἢ πρότερον
καὶ ζῆν ἂν ἤδη κατ' ἐκείνους, συνόντα αὐτοῖς ἀπαρακαλύπτως,
πατρὸς δὲ ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων ποιουμένων οἰκείων, εἰ μὴ
πάνυ εἴη φύσει ἐπιεικής, μέλειν τὸ μηδέν.

Stephanus page 538, section c, line 4

Πάντ', ἔφη, λέγεις οἷά περ ἂν γένοιτο. ἀλλὰ πῇ πρὸς
τοὺς ἀπτομένους τῶν λόγων αὕτη φέρει ἡ εἰκὼν;
Τῇδε. ἔστι που ἡμῖν δόγματα ἐκ παίδων περὶ δικαίων
καὶ καλῶν, ἐν οἷς ἐκτεθράμμεθα ὥσπερ ὑπὸ γονεῦσι, πειθ-
αρχοῦντές τε καὶ τιμῶντες αὐτά.
Ἦστι γάρ.

Οὐκοῦν καὶ ἄλλα ἐναντία τούτων ἐπιτηδεύματα ἡδονὰς
ἔχοντα, ἃ κολακεύει μὲν ἡμῶν τὴν ψυχὴν καὶ ἔλκει ἐφ'
αὐτά, πείθει δ' οὐ τοὺς καὶ ὀπιοῦν μετρίους· ἀλλ' ἐκεῖνα
τιμῶσι τὰ πάτρια καὶ ἐκείνοις πειθαρχοῦσιν.

Stephanus page 538, section d, line 5

Ἦστι ταῦτα.
Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ· ὅταν τὸν οὕτως ἔχοντα ἐλθὼν ἐρώ-
τημα ἔρηται· Τί ἐστὶ τὸ καλόν, καὶ ἀποκριναμένου ὁ τοῦ
νομοθέτου ἤκουεν ἐξελέγχῃ ὁ λόγος, καὶ πολλάκις καὶ πολ-
λαχῇ ἐλέγχων εἰς δόξαν καταβάλῃ ὥς τοῦτο οὐδὲν μᾶλλον
καλὸν ἢ αἰσχρόν, καὶ περὶ δικαίου ὡσαύτως καὶ ἀγαθοῦ καὶ
ἃ μάλιστα ἦγεν ἐν τιμῇ, μετὰ τοῦτο τί οἶει ποιήσῃν αὐτὸν
πρὸς αὐτὰ τιμῆς τε ἐρίαι καὶ πειθαρχίας;

Ἀνάγκη, ἔφη, μήτε τιμᾶν ἔτι ὁμοίως μήτε πείθεσθαι.
Ὅταν οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μήτε ταῦτα ἡγῆται τίμαι καὶ οἰκεῖα

Stephanus page 538, section e, line 6

ὥσπερ πρὸ τοῦ, τά τε ἀληθῆ μὴ εὐρίσκη, ἔστι πρὸς ὅποιον
βίον ἄλλον ἢ τὸν κολακεύοντα εἰκότως προσχωρήσεται;

Οὐκ ἔστιν, ἔφη.

Παράνομος δὴ οἶμαι δόξει γεγονέναι ἐκ νομίμου.

Ἀνάγκη.

Οὐκοῦν, ἔφην, εἰκὸς τὸ πάθος τῶν οὕτω λόγων ἀπτομένων
καί, ὃ ἄρτι ἔλεγον, πολλῆς συγγνώμης ἄξιον;

Καὶ ἐλέου γ', ἔφη.

Οὐκοῦν ἵνα μὴ γίγηται ὁ ἔλεος οὗτος περὶ τοὺς τρια-
κοντούτας σοι, εὐλαβουμένῳ παντὶ τρόπῳ τῶν λόγων ἀπτέον;

Stephanus page 539, section a, line 10

Καὶ μάλ', ἢ δ' ὅς.

Ἄρ' οὖν οὐ μία μὲν εὐλάβεια αὕτη συχνή, τὸ μὴ νέους
ὄντας αὐτῶν γεύεσθαι; οἶμαι γάρ σε οὐ λεληθέναι ὅτι οἱ
μειρακίσκοι, ὅταν τὸ πρῶτον λόγων γεύωνται, ὡς παιδιᾶ
αὐτοῖς καταχρῶνται, ἀεὶ εἰς ἀντιλογίαν χρώμενοι, καὶ μιμού-
μενοι τοὺς ἐξελέγχοντας αὐτοὶ ἄλλους ἐλέγχουσι, χαίροντες
ὥσπερ σκυλάκια τῷ ἔλκειν τε καὶ σπαράττειν τῷ λόγῳ τοὺς
πλησίον ἀεὶ.

Ὑπερφυῶς μὲν οὖν, ἔφη.

Οὐκοῦν ὅταν δὴ πολλοὺς μὲν αὐτοὶ ἐλέγξωσιν, ὑπὸ πολ-

Stephanus page 539, section c, line 1

λῶν δὲ ἐλεγχθῶσι, σφόδρα καὶ ταχὺ ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ
μηδὲν ἡγεῖσθαι ὥνπερ πρότερον· καὶ ἐκ τούτων δὴ αὐτοὶ τε
καὶ τὸ ὅλον φιλοσοφίας πέρι εἰς τοὺς ἄλλους διαβέβληνται.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Ὁ δὲ δὴ πρεσβύτερος, ἦν δ' ἐγώ, τῆς μὲν τοιαύτης
μανίας οὐκ ἂν ἐθέλοι μετέχειν, τὸν δὲ διαλέγεσθαι ἐθέλοντα
καὶ σκοπεῖν τάληθες μᾶλλον μιμήσεται ἢ τὸν παιδιᾶς χάριν
παίζοντα καὶ ἀντιλέγοντα, καὶ αὐτός τε μετριώτερος ἔσται

καὶ τὸ ἐπιτήδευμα τιμιώτερον ἀντὶ ἀτιμοτέρου ποιήσει.

Stephanus page 539, section d, line 2

Ὅρθῳς, ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ τὰ προειρημένα τούτου ἐπ' εὐλαβείᾳ πάντα
προείρηται, τὸ τὰς φύσεις κοσμίους εἶναι καὶ στασίμους οἷς
τις μεταδώσει τῶν λόγων, καὶ μὴ ὡς νῦν ὁ τυχὼν καὶ οὐδὲν
προσήκων ἔρχεται ἐπ' αὐτό;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Ἀρκεῖ δὴ ἐπὶ λόγων μεταλήψει μεῖναι ἐνδελεχῶς καὶ
συντόνως μηδὲν ἄλλο πράττοντι, ἀλλ' ἀντιστρόφως γυμνα-
ζομένῳ τοῖς περὶ τὸ σῶμα γυμνασίοις, ἔτη διπλάσια ἢ τότε;

Ἐξ, ἔφη, ἢ τέτταρα λέγεις;

Ἀμέλει, εἶπον, πέντε θές. μετὰ γὰρ τοῦτο καταβιβαστέοι ἔσσονται σοι εἰς τὸ σπήλαιον πάλιν ἐκεῖνο, καὶ ἀναγκαστέοι ἄρχειν τὰ τε περὶ τὸν πόλεμον καὶ ὅσαι νέων ἀρχαί, ἵνα μὴδ' ἐμπειρία ὑστερῶσι τῶν ἄλλων· καὶ ἔτι καὶ ἐν τούτοις βασανιστέοι εἰ ἐμμενοῦσιν ἐλκόμενοι πανταχόσε ἢ τι καὶ παρακινήσουσι.

Χρόνον δέ, ἦ δ' ὅς, πόσον τοῦτον τιθεῖς;
Πεντεκαίδεκα ἔτη, ἦν δ' ἐγώ. γενομένων δὲ πεντηκον-
τουτῶν τοὺς διασωθέντας καὶ ἀριστεύσαντας πάντα πάντη
ἐν ἔργοις τε καὶ ἐπιστήμαις πρὸς τέλος ἤδη ἀκτέον, καὶ

ἀναγκαστέον ἀνακλίναντας τὴν τῆς ψυχῆς αὐγὴν εἰς αὐτὸ ἀποβλέψαι τὸ πᾶσι φῶς παρέχον, καὶ ἰδόντας τὸ ἀγαθὸν αὐτό, παραδείγματι χρωμένους ἐκείνῳ, καὶ πόλιν καὶ ἰδιώτας καὶ ἑαυτοὺς κοσμεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον ἐν μέρει ἐκάστους, τὸ μὲν πολὺ πρὸς φιλοσοφίᾳ διατρίβοντας, ὅταν δὲ τὸ μέρος ἦκη, πρὸς πολιτικοῖς ἐπιταλαιπωροῦντας καὶ ἄρχοντας ἐκάστους τῆς πόλεως ἕνεκα, οὐχ ὥς καλὸν τι ἀλλ' ὥς ἀναγκαῖον πράττοντας, καὶ οὕτως ἄλλους ἀεὶ παιδεύσαντας τοιούτους, ἀντικαταλιπόντας τῆς πόλεως φύλακας, εἰς μακά-
ρων νήσους ἀπιόντας οἰκεῖν· μνημεῖα δ' αὐτοῖς καὶ θυσίας

τὴν πόλιν δημοσίᾳ ποιεῖν, ἐὰν καὶ ἡ Πυθία συναναιρῇ, ὥς δαίμοσιν, εἰ δὲ μή, ὥς εὐδαίμοσί τε καὶ θείοις.

Παγκάλους, ἔφη, τοὺς ἄρχοντας, ὧ Σώκρατες, ὥσπερ ἀνδριαντοποιὸς ἀπείργασαι.

Καὶ τὰς ἀρχούσας γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων· μὴδὲν γάρ τι οἶον με περὶ ἀνδρῶν εἰρηκέναι μᾶλλον ἢ εἴρηκα ἢ περὶ γυναικῶν, ὅσαι ἂν αὐτῶν ἱκαναὶ τὰς φύσεις ἐγγίγνωνται. Ὅρθῳς, ἔφη, εἴπερ ἴσα γε πάντα τοῖς ἀνδράσι κοινωνή-
σουσιν, ὥς διήλθομεν.

Τί οὖν; ἔφη· συγχωρεῖτε περὶ τῆς πόλεώς τε καὶ

πολιτείας μὴ παντάπασιν ἡμᾶς εὐχὰς εἰρηκέναι, ἀλλὰ χαλεπὰ μὲν, δυνατὰ δὲ πῃ, καὶ οὐκ ἄλλη ἢ εἴρηται, ὅταν οἱ ὥς ἀληθῶς φιλόσοφοι δυνάσται, ἢ πλείους ἢ εἷς, ἐν πόλει γενόμενοι τῶν μὲν νῦν τιμῶν καταφρονήσωσιν, ἡγησάμενοι ἀνελευθέρους εἶναι καὶ οὐδενὸς ἀξίας, τὸ δὲ ὀρθὸν περὶ πλείστου ποιησάμενοι καὶ τὰς ἀπὸ τούτου τιμάς, μέγιστον δὲ καὶ ἀναγκαιότατον τὸ δίκαιον, καὶ τούτῳ δὴ ὑπηρετοῦντές τε καὶ αὔξοντες αὐτὸ διασκευώρῃσονται τὴν ἑαυτῶν πόλιν;

Πῶς; ἔφη.

Ὅσοι μὲν ἄν, ἣν δ' ἐγώ, πρεσβύτεροι τυγχάνωσι δεκετῶν

Stephanus page 541, section a, line 1

ἐν τῇ πόλει, πάντας ἐκπέμψωσιν εἰς τοὺς ἀγρούς, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν παραλαβόντες ἐκτὸς τῶν νῦν ἡθῶν, ἃ καὶ οἱ γονῆς ἔχουσι, θρέψωνται ἐν τοῖς σφετέροις τρόποισι καὶ νόμοις, οὓσιν οἷοις διεληλύθαμεν τότε· καὶ οὕτω τάχιστα τε καὶ ῥᾶστα πόλιν τε καὶ πολιτείαν, ἣν ἐλέγομεν, καταστάσαν αὐτήν τε εὐδαιμονήσειν καὶ τὸ ἔθνος ἐν ᾧ ἄν ἐγγένηται πλεῖστα ὀνήσειν;

Πολύ γ', ἔφη· καὶ ὥς ἄν γένοιτο, εἴπερ ποτὲ γίγνοιτο, δοκεῖς μοι, ὦ Σώκρατες, εὖ εἰρηκέναι.

Οὐκοῦν ἄδην ἤδη, εἶπον ἐγώ, ἔχουσιν ἡμῖν οἱ λόγοι περὶ

Stephanus page 541, section b, line 3

τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ ὁμοίου ταύτῃ ἀνδρός; δῆλος γάρ που καὶ οὗτος οἷον φήσομεν δεῖν αὐτὸν εἶναι.

Δῆλος, ἔφη· καὶ ὅπερ ἐρωτᾷς, δοκεῖ μοι τέλος ἔχειν.

Εἶεν· ταῦτα μὲν δὴ ὠμολόγηται, ὦ Γλαύκων, τῇ μελλούσῃ ἄκρως οἰκεῖν πόλει κοινὰς μὲν γυναικάς, κοινούς δὲ παῖδας εἶναι καὶ πᾶσαν παιδείαν, ὡσαύτως δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα κοινὰ ἐν πολέμῳ τε καὶ εἰρήνῃ, βασιλέας δὲ αὐτῶν εἶναι τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον γεγονότας ἀρίστους.

Ὡμολόγηται, ἔφη.

Stephanus page 543, section b, line 1

Καὶ μὴν καὶ τάδε συνεχωρήσαμεν, ὥς, ὅταν δὴ καταστῶσιν οἱ ἄρχοντες, ἄγοντες τοὺς στρατιώτας κατοικιοῦσιν εἰς οἰκῆσεις οἷας προείπομεν, ἴδιον μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἐχούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι· πρὸς δὲ ταῖς τοιαύταις οἰκήσεσι, καὶ τὰς κτήσεις, εἰ μνημονεύεις, διωμολογησάμεθά που οἶα ἔσονται αὐτοῖς.

Ἀλλὰ μνημονεύω, ἔφη, ὅτι γε οὐδὲν οὐδένα ὠρόμεθα δεῖν κεκτῆσθαι ὧν νῦν οἱ ἄλλοι, ὥσπερ δὲ ἀθλητάς τε πολέμου καὶ φύλακας, μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς ἐνιαυτὸν τὴν εἰς ταῦτα τροφήν παρὰ τῶν ἄλλων, αὐτῶν τε δεῖν καὶ

Stephanus page 543, section c, line 3

τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμελεῖσθαι.

Ὅρθῶς, ἔφην, λέγεις. ἀλλ' ἄγ', ἐπειδὴ τοῦτ' ἀπετελέσαμεν, ἀναμνησθῶμεν πόθεν δεῦρο ἐξετραπόμεθα, ἵνα πάλιν τὴν αὐτὴν ἴωμεν.

Οὐ χαλεπὸν, ἔφη. σχεδὸν γάρ, καθάπερ νῦν, ὥς διεληλυθὼς περὶ τῆς πόλεως τοὺς λόγους ἐποιοῦ, λέγων ὥς

ἀγαθὴν μὲν τὴν τοιαύτην, οἶαν τότε διῆλθες, τιθείης πόλιν,
καὶ ἄνδρα τὸν ἐκείνη ὅμοιον, καὶ ταῦτα, ὥς ἔοικας, καλλίω
ἔτι ἔχων εἰπεῖν πόλιν τε καὶ ἄνδρα. ἀλλ' οὖν δὴ τὰς
ἄλλας ἡμαρτημένας ἔλεγες, εἰ αὕτη ὀρθή. τῶν δὲ λοιπῶν

Stephanus page 544, section a, line 3

πολιτειῶν ἔφησθα, ὥς μνημονεύω, τέτταρα εἶδη εἶναι, ὧν
καὶ περὶ λόγον ἄξιον εἶη ἔχειν καὶ ἰδεῖν αὐτῶν τὰ ἁμαρτή-
ματα καὶ τοὺς ἐκείναις αὐτοῖς ὁμοίους, ἵνα πάντας αὐτοὺς ἰδόντες,
καὶ ὁμολογησάμενοι τὸν ἄριστον καὶ τὸν κάκιστον ἄνδρα,
ἐπισκεψαίμεθα εἰ ὁ ἄριστος εὐδαιμονέστατος καὶ ὁ κάκιστος
ἀθλιώτατος, ἢ ἄλλως ἔχου· καὶ ἐμοῦ ἐρομένου τίνας λέγοις
τὰς τέτταρας πολιτείας, ἐν τούτῳ ὑπέλαβε Πολέμαρχος τε
καὶ Ἀδεΐμαντος, καὶ οὕτω δὴ σὺ ἀναλαβὼν τὸν λόγον δεῦρ'
ἀφῖξαι.

Ὅρθότατα, εἶπον, ἐμνημόνευσας.

Stephanus page 544, section b, line 5

Πάλιν τοίνυν, ὥσπερ παλαιστής, τὴν αὐτὴν λαβὴν πάρεχε,
καὶ τὸ αὐτὸ ἐμοῦ ἐρομένου πειρῶ εἰπεῖν ἅπερ τότε ἔμελλες
λέγειν.

Ἐάνπερ, ἦν δ' ἐγώ, δύνωμαι.

Καὶ μὴν, ἦ δ' ὅς, ἐπιθυμῶ γε καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαι τίνας
ἔλεγες τὰς τέτταρας πολιτείας.

Οὐ χαλεπῶς, ἦν δ' ἐγώ, ἀκούσῃ. εἰσὶ γὰρ ἄς λέγω,
αἵπερ καὶ ὀνόματα ἔχουσιν, ἢ τε ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπαινου-
μένη, ἢ Κρητικὴ τε καὶ Λακωνικὴ αὕτη· καὶ δευτέρα καὶ
δευτέρως ἐπαινουμένη, καλουμένη δ' ὀλιγαρχία, συχνῶν

Stephanus page 544, section c, line 5

γέμουσα κακῶν πολιτεία· ἢ τε ταύτη διάφορος καὶ ἐφεξῆς
γιγνομένη δημοκρατία, καὶ ἢ γενναία δὴ τυραννὶς καὶ πασῶν
τούτων διαφέρουσα, τέταρτόν τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα.
ἢ τίνα ἄλλην ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἣτις καὶ ἐν εἶδει δια-
φανεῖ τινι κεῖται; δυναστεῖαι γὰρ καὶ ὠνηταὶ βασιλεῖαι
καὶ τοιαῦταί τινες πολιτεῖαι μεταξύ τι τούτων πού εἰσιν,
εὖροι δ' ἂν τις αὐτὰς οὐκ ἐλάττους περὶ τοὺς βαρβάρους
ἢ τοὺς Ἕλληνας.

Πολλαὶ γοῦν καὶ ἄτοποι, ἔφη, λέγονται.

Οἶσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἶδη τοσαῦτα

Stephanus page 544, section d, line 7

ἀνάγκη τρόπων εἶναι, ὅσαπερ καὶ πολιτειῶν; ἢ οἶει ἐκ
δρυὸς ποθεν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ'
οὐχὶ ἐκ τῶν ἡθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἃ ἂν ὥσπερ ῥέψαντα
τάλλα ἐφελκύσῃται;

Οὐδαμῶς ἔγωγ', ἔφη, ἄλλοθεν ἢ ἐντεῦθεν.
Οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν πόλεων πέντε, καὶ αἱ τῶν ιδιωτῶν
κατασκευαὶ τῆς ψυχῆς πέντε ἂν εἶεν.
Τί μήν;
Τὸν μὲν δὴ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ὅμοιον διεληλύθαμεν ἤδη,
ὃν ἀγαθόν τε καὶ δίκαιον ὀρθῶς φαμεν εἶναι.

Stephanus page 545, section a, line 1

Διεληλύθαμεν.
Ἄρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο διυτέον τοὺς χεῖρους, τὸν φιλόνικόν
τε καὶ φιλότιμον, κατὰ τὴν Λακωνικὴν ἐστῶτα πολιτείαν,
καὶ ὀλιγαρχικὸν αὖ καὶ δημοκρατικὸν καὶ τὸν τυραννικόν,

ἵνα τὸν ἀδικώτατον ἰδόντες ἀντιθῶμεν τῷ δικαιοτάτῳ καὶ
ἡμῖν τελέα ἢ σκέψις ἦ, πῶς ποτε ἢ ἄκρατος δικαιοσύνη
πρὸς ἀδικίαν τὴν ἄκρατον ἔχει εὐδαιμονίας τε πέρι τοῦ
ἔχοντος καὶ ἀθλιότητος, ἵνα ἢ Θρασυμάχῳ πειθόμενοι
διώκωμεν ἀδικίαν ἢ τῷ νῦν προφαινομένῳ λόγῳ δικαιοσύνην;

Stephanus page 545, section b, line 2

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, οὕτω ποιητέον.
Ἄρ' οὖν, ὥσπερ ἠρξάμεθα ἐν ταῖς πολιτείαις πρότερον
σκοπεῖν τὰ ἦθη ἢ ἐν τοῖς ιδιώταις, ὥς ἐναργέστερον ὄν,
καὶ νῦν οὕτω πρῶτον μὲν τὴν φιλότιμον σκεπτέον πολιτείαν
- ὄνομα γὰρ οὐκ ἔχω λεγόμενον ἄλλο· ἢ τιμοκρατίαν ἢ
τιμαρχίαν αὐτὴν κλητέον - πρὸς δὲ ταύτην τὸν τοιοῦτον
ἄνδρα σκεψόμεθα, ἔπειτα ὀλιγαρχίαν καὶ ἄνδρα ὀλιγαρχικόν,
αὐθις δὲ εἰς δημοκρατίαν ἀποβλέψαντες θεασόμεθα ἄνδρα
δημοκρατικόν, τὸ δὲ τέταρτον εἰς τυραννουμένην πόλιν
ἐλθόντες καὶ ἰδόντες, πάλιν εἰς τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες,

Stephanus page 545, section c, line 5

πειρασόμεθα περὶ ὧν προυθέμεθα ἱκανοὶ κριταὶ γενέσθαι;
Κατὰ λόγον γέ τοι ἂν, ἔφη, οὕτω γίγνοιτο ἢ τε θέα καὶ
ἡ κρίσις.
Φέρε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πειρώμεθα λέγειν τίνα τρόπον
τιμοκρατία γένοιτο ἂν ἐξ ἀριστοκρατίας. ἢ τόδε μὲν ἀπλοῦν,
ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔχοντος τὰς
ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τούτῳ στάσις ἐγγένηται· ὁμονοοῦντος
δέ, κὰν πάνυ ὀλίγον ἦ, ἀδύνατον κινηθῆναι;
Ἔστι γὰρ οὕτω.
Πῶς οὖν δὴ, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, ἡ πόλις ἡμῖν κινηθή-

Stephanus page 545, section d, line 6

σεται, καὶ πῇ στασιάσουσιν οἱ ἐπίκουροι καὶ οἱ ἄρχοντες
πρὸς ἀλλήλους τε καὶ πρὸς ἑαυτούς; ἢ βούλει, ὥσπερ

Ὅμηρος, εὐχόμεθα ταῖς Μούσαις εἰπεῖν ἡμῖν <ὅπως δὴ
πρῶτον> στάσις <ἔμπεσε>, καὶ φῶμεν αὐτὰς τραγικῶς ὡς
πρὸς παῖδας ἡμᾶς παιζούσας καὶ ἐρεσχηλούσας, ὡς δὴ
σπουδῇ λεγούσας, ὑψηλολογουμένας λέγειν;

Πῶς;

Ὡδὲ πως. χαλεπὸν μὲν κινηθῆναι πόλιν οὕτω συστᾶσαν·
ἀλλ' ἐπεὶ γενομένῳ παντὶ φθορά ἐστίν, οὐδ' ἡ τοιαύτη
σύστασις τὸν ἅπαντα μενεῖ χρόνον, ἀλλὰ λυθήσεται. λύσις

Stephanus page 546, section a, line 4

δὲ ἦδε· οὐ μόνον φυτοῖς ἐγγείοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιγείοις
ζώοις φορὰ καὶ ἀφορία ψυχῆς τε καὶ σωμάτων γίνονται,
ὅταν περιτροπαὶ ἐκάστοις κύκλων περιφορὰς συνάπτωσι,
βραχυβίοις μὲν βραχυπόρους, ἐναντίοις δὲ ἐναντίας. γένους
δὲ ὑμετέρου εὐγονίας τε καὶ ἀφορίας, καίπερ ὄντες σοφοί,
οὓς ἡγεμόνας πόλεως ἐπαιδεύσασθε, οὐδὲν μᾶλλον λογισμῷ
μετ' αἰσθήσεως τεύζονται, ἀλλὰ πάρεισιν αὐτοὺς καὶ γεν-
νήσουσι παῖδάς ποτε οὐ δέον. ἔστι δὲ θείῳ μὲν γεννητῷ
περίοδος ἣν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος, ἀνθρωπεῖῳ δὲ
ἐν ᾧ πρῶτῳ αὐξήσεις δυνάμεναί τε καὶ δυναστευόμεναι, τρεῖς

Stephanus page 546, section b, line 6

ἀποστάσεις, τέτταρας δὲ ὅρους λαβοῦσαι ὁμοιούντων τε καὶ
ἀνομοιούντων καὶ αὐξόντων καὶ φθινόντων, πάντα προσήγορα
καὶ ῥητὰ πρὸς ἄλληλα ἀπέφηναν· ὧν ἐπίτριτος πυθμὴν
πεμπάδι συζυγεῖς δύο ἀρμονίας παρέχεται τρεῖς αὐξηθεῖς,
τὴν μὲν ἴσην ἰσάκις, ἑκατὸν τοσαυτάκις, τὴν δὲ ἰσομήκη
μὲν τῇ, προμήκη δέ, ἑκατὸν μὲν ἀριθμῶν ἀπὸ διαμέτρων
ῥητῶν πεμπάδος, δεομένων ἑνὸς ἐκάστων, ἀρρήτων δὲ δυοῖν,
ἑκατὸν δὲ κύβων τριάδος. σύμπας δὲ οὗτος ἀριθμὸς γεω-
μετρικός, τοιούτου κύριος, ἀμεινόνων τε καὶ χειρόνων γε-
νέσεων, ἃς ὅταν ἀγνοήσαντες ὑμῖν οἱ φύλακες συνοικίζωσιν

Stephanus page 546, section d, line 2

νύμφας νυμφίοις παρὰ καιρόν, οὐκ εὐφυεῖς οὐδ' εὐτυχεῖς
παῖδες ἔσονται· ὧν καταστήσουσι μὲν τοὺς ἀρίστους οἱ
πρότεροι, ὅμως δὲ ὄντες ἀνάξιοι, εἰς τὰς τῶν πατέρων αὖ
δυνάμεις ἐλθόντες, ἡμῶν πρῶτον ἄρξονται ἀμελεῖν φύλακες
ὄντες, παρ' ἑλαττον τοῦ δέοντος ἡγησάμενοι τὰ μουσικῆς,
δεύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς, ὅθεν ἀμουσότεροι γενήσονται
ὑμῖν οἱ νέοι. ἐκ δὲ τούτων ἄρχοντες οὐ πάνυ φυλακικοὶ
καταστήσονται πρὸς τὸ δοκιμάζειν τὰ Ἡσιόδου τε καὶ τὰ παρ'
ὑμῖν γένη, χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν καὶ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν·
ὁμοῦ δὲ μίγντος σιδηροῦ ἀργυρῷ καὶ χαλκοῦ χρυσῷ ἀνο-

Stephanus page 547, section a, line 3

μοιότης ἐγγενήσεται καὶ ἀνωμαλία ἀνάρμοστος, ἃ γενόμενα,
οὐδ' ἂν ἐγγένηται, ἀεὶ τίκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν. <ταύτης τοι
γενεῆς> χρή φάναι εἶναι στάσιν, ὅπου ἂν γίγνηται ἀεὶ.
Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη, αὐτὰς ἀποκρίνεσθαι φήσομεν.
Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀνάγκη Μούσας γε οὔσας.
Τί οὖν, ἦ δ' ὅς, τὸ μετὰ τοῦτο λέγουσιν αἱ Μοῦσαι;
Στάσεως, ἦν δ' ἐγώ, γενομένης εἰλκέτην ἄρα ἐκατέρω
τῷ γένει, τὸ μὲν σιδηροῦν καὶ χαλκοῦν ἐπὶ χρηματισμὸν
καὶ γῆς κτῆσιν καὶ οἰκίας χρυσίου τε καὶ ἀργύρου, τῷ δ' αὖ,
τὸ χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, ἅτε οὐ πενομένῳ ἀλλὰ φύσει

Stephanus page 547, section b, line 6

ὄντε πλουσίῳ, τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν
κατάστασιν ἡγήτην· βιαζομένων δὲ καὶ ἀντιτεινόντων ἀλ-
λήλοις, εἰς μέσον ὠμολόγησαν γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατα-
νειμαμένους ιδιώσασθαι, τοὺς δὲ πρὶν φυλαττομένους ὑπ'
αὐτῶν ὡς ἐλευθέρους φίλους τε καὶ τροφέας, δουλωσάμενοι
τότε περιοίκους τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες, αὐτοὶ πολέμου τε
καὶ φυλακῆς αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι.
Δοκεῖ μοι, ἔφη, αὕτη ἡ μετάβασις ἐντεῦθεν γίγνεσθαι.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν μέσῳ τις ἂν εἴη ἀριστοκρατίας τε
καὶ ὀλιγαρχίας αὕτη ἡ πολιτεία;

Stephanus page 547, section c, line 8

Πάνυ μὲν οὖν.
Μεταβήσεται μὲν δὴ οὕτω· μεταβᾶσα δὲ πῶς οἰκήσει; ἢ
φανερὸν ὅτι τὰ μὲν μιμήσεται τὴν προτέραν πολιτείαν, τὰ δὲ
τὴν ὀλιγαρχίαν, ἅτ' ἐν μέσῳ οὔσα, τὸ δέ τι καὶ αὐτῆς ἕξει ἴδιον;
Οὕτως, ἔφη.
Οὐκοῦν τῷ μὲν τιμᾶν τοὺς ἄρχοντας καὶ γεωργιῶν
ἀπέχεσθαι τὸ προπολεμοῦν αὐτῆς καὶ χειροτεχνιῶν καὶ
τοῦ ἄλλου χρηματισμοῦ, συσσίτια δὲ κατεσκευάσθαι καὶ
γυμναστικῆς τε καὶ τῆς τοῦ πολέμου ἀγωνίας ἐπιμελεῖσθαι,
πᾶσι τοῖς τοιούτοις τὴν προτέραν μιμήσεται;

Stephanus page 547, section d, line 9

Ναί.
Τῷ δέ γε φοβεῖσθαι τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἄγειν,
ἅτε οὐκέτι κεκτημένην ἀπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς τοὺς τοιούτους
ἄνδρας ἀλλὰ μεικτούς, ἐπὶ δὲ θυμοειδεῖς τε καὶ ἀπλουστέρους
ἀποκλίνειν, τοὺς πρὸς πόλεμον μᾶλλον πεφυκότας ἢ πρὸς
εἰρήνην, καὶ τοὺς περὶ ταῦτα δόλους τε καὶ μηχανὰς ἐντίμως
ἔχειν, καὶ πολεμοῦσα τὸν ἀεὶ χρόνον διάγειν, αὐτὴ ἑαυτῆς
αὖ τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων ἴδια ἕξει;
Ναί.
Ἐπιθυμηταὶ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, χρημάτων οἱ τοιοῦτοι

Stephanus page 548, section a, line 6

ἔσονται, ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, καὶ τιμῶντες ἀγρίως
ὑπὸ σκότου χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, ἅτε κεκτημένοι ταμιεῖα
καὶ οἰκείους θησαυρούς, οἳ θέμενοι ἂν αὐτὰ κρύψειαν, καὶ
αὐτὸν περιβόλους οἰκήσεων, ἀτεχνῶς νεοττίας ἰδίας, ἐν αἷς
ἀναλίσκοντες γυναιξί τε καὶ οἷς ἐθέλοιεν ἄλλοις πολλὰ ἂν
δαπανῶντο.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ φειδωλοὶ χρημάτων, ἅτε τιμῶντες καὶ οὐ
φανερῶς κτῶμενοι, φιλαναλωταὶ δὲ ἄλλοτρίων δι' ἐπιθυμίαν,
καὶ λάθρα τὰς ἡδονὰς καρπούμενοι, ὥσπερ παῖδες πατέρα

Stephanus page 548, section b, line 7

τὸν νόμον ἀποδιδράσκοντες, οὐχ ὑπὸ πειθοῦς ἀλλ' ὑπὸ βίας
πεπαιδευμένοι διὰ τὸ τῆς ἀληθινῆς Μούσης τῆς μετὰ λόγων
τε καὶ φιλοσοφίας ἡμεληκῆναι καὶ πρεσβυτέρως γυμναστικὴν
μουσικῆς τετιμηκῆναι.

Παντάπασιν, ἔφη, λέγεις μεμειγμένην πολιτείαν ἐκ κακοῦ
τε καὶ ἀγαθοῦ.

Μέμεικται γάρ, ἦν δ' ἐγώ· διαφανέστατον δ' ἐν αὐτῇ
ἐστὶν ἓν τι μόνον ὑπὸ τοῦ θυμοειδοῦς κρατοῦντος, φιλονικίαι
καὶ φιλοτιμίαι.

Σφόδρα γε, ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 548, section c, line 9

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, αὕτη μὲν ἡ πολιτεία οὕτω γεγονυῖα
καὶ τοιαύτη ἂν τις εἴη, ὡς λόγῳ σχῆμα πολιτείας ὑπογρά-
ψαντα μὴ ἀκριβῶς ἀπεργάσασθαι διὰ τὸ ἐξαρκεῖν μὲν ἰδεῖν
καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικώτατον,
ἀμήχανον δὲ μήκει ἔργον εἶναι πάσας μὲν πολιτείας, πάντα
δὲ ἦθι μηδὲν παραλιπόντα διελθεῖν.

Καὶ ὀρθῶς, ἔφη.

Τίς οὖν ὁ κατὰ ταύτην τὴν πολιτείαν ἀνὴρ; πῶς τε
γενόμενος ποῖός τέ τις ὢν;

Stephanus page 548, section d, line 8

Οἶμαι μὲν, ἔφη ὁ Ἀδεΐμαντος, ἐγγύς τι αὐτὸν Γλαῦκωνος
τουτοῦ τείνειν ἕνεκά γε φιλονικίας.

Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτό γε· ἀλλὰ μοι δοκεῖ τάδε οὐ κατὰ
τοῦτον πεφυκῆναι.

Τὰ ποῖα;

Αὐθαδέστερόν τε δεῖ αὐτόν, ἦν δ' ἐγώ, εἶναι καὶ ὑποαμου-
σότερον, φιλόμουσον δέ, καὶ φιλήκοον μὲν, ῥητορικὸν δ'
οὐδαμῶς. καὶ δούλοις μὲν τις ἂν ἄγριος εἴη ὁ τοιοῦτος,

οὐ καταφρονῶν δούλων, ὥσπερ ὁ ἱκανῶς πεπαιδευμένος,
ἐλευθέρους δὲ ἡμερος, ἀρχόντων δὲ σφόδρα ὑπήκοος, φίλαρχος

Stephanus page 549, section a, line 4

δὲ καὶ φιλότιμος, οὐκ ἀπὸ τοῦ λέγειν ἀξιῶν ἄρχειν οὐδ'
ἀπὸ τοιούτου οὐδενός, ἀλλ' ἀπὸ ἔργων τῶν τε πολεμικῶν
καὶ τῶν περὶ τὰ πολεμικά, φιλογυμναστής τέ τις ὢν καὶ
φιλόθηρος.

Ἦστι γάρ, ἔφη, τοῦτο τὸ ἦθος ἐκείνης τῆς πολιτείας.
Οὐκοῦν καὶ χρημάτων, ἦν δ' ἐγώ, ὁ τοιοῦτος νέος μὲν ὢν
καταφρονοῖ ἄν, ὅσῳ δὲ πρεσβύτερος γίγνοιτο, μᾶλλον ἀεὶ
ἀσπάζοιτο ἂν τῷ τε μετέχειν τῆς τοῦ φιλοχρημάτου φύσεως
καὶ μὴ εἶναι εἰλικρινῆς πρὸς ἀρετὴν διὰ τὸ ἀπολειφθῆναι τοῦ
ἀρίστου φύλακος;

Stephanus page 549, section b, line 5

Τίνος; ἦ δ' ὅς ὁ Ἀδεΐμαντος.
Λόγου, ἦν δ' ἐγώ, μουσικῇ κεκραμένου· ὅς μόνος ἐγγενό-
μενος σωτὴρ ἀρετῆς διὰ βίου ἐνοικεῖ τῷ ἔχοντι.
Καλῶς, ἔφη, λέγεις.
Καὶ ἔστι μὲν γ', ἦν δ' ἐγώ, τοιοῦτος ὁ τιμοκρατικὸς
νεανίας, τῇ τοιαύτῃ πόλει ἐοικώς.
Πάνυ μὲν οὖν.
Γίγνεται δέ γ', εἶπον, οὗτος ὧδέ πως· ἐνίῳτε πατρὸς
ἀγαθοῦ ὢν νέος υἱὸς ἐν πόλει οἰκοῦντος οὐκ εὖ πολιτευομένη,
φεύγοντος τάς τε τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ δίκας καὶ τὴν τοιαύτην

Stephanus page 549, section c, line 5

πᾶσαν φιλοπραγμοσύνην καὶ ἐθέλοντος ἐλαττοῦσθαι ὥστε
πράγματα μὴ ἔχειν -
Πῇ δὴ, ἔφη, γίγνεται;
Ὅταν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τῆς μητρὸς ἀκούῃ ἀχθομένης
ὅτι οὐ τῶν ἀρχόντων αὐτῇ ὁ ἀνὴρ ἐστίν, καὶ ἐλαττουμένης διὰ
ταῦτα ἐν ταῖς ἄλλαις γυναιξίν, ἔπειτα ὀρώσης μὴ σφόδρα
περὶ χρήματα σπουδάζοντα μηδὲ μαχόμενον καὶ λοιδορούμενον
ιδίᾳ τε ἐν δικαστηρίοις καὶ δημοσίᾳ, ἀλλὰ ῥαθύμως πάντα τὰ
τοιαῦτα φέροντα, καὶ ἑαυτῷ μὲν τὸν νοῦν προσέχοντα ἀεὶ
αἰσθάνηται, ἑαυτὴν δὲ μήτε πάνυ τιμῶντα μήτε ἀτιμάζοντα,

Stephanus page 549, section d, line 6

ἐξ ἀπάντων τούτων ἀχθομένης τε καὶ λεγούσης ὥς ἄνανδρός
τε αὐτῷ ὁ πατήρ καὶ λίαν ἀνειμένος, καὶ ἄλλα δὴ ὅσα καὶ
οἷα φιλοῦσιν αἱ γυναῖκες περὶ τῶν τοιούτων ὑμνεῖν.
Καὶ μάλ', ἔφη ὁ Ἀδεΐμαντος, πολλά τε καὶ ὅμοια ἑαυταῖς.
Οἶσθα οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι καὶ οἱ οἰκέται τῶν τοιούτων
ἐνίῳτε λάθρα πρὸς τοὺς υἱεῖς τοιαῦτα λέγουσιν, οἱ δοκοῦντες

εὖνοι εἶναι, καὶ ἐάν τινα ἴδωσιν ἢ ὀφείλοντα χρήματα, ᾧ μὴ ἐπεξέρχεται ὁ πατήρ, ἢ τι ἄλλο ἀδικοῦντα, διακελεύονται ὅπως, ἐπειδὴν ἀνὴρ γένηται, τιμωρήσεται πάντας τοὺς τοιούτους καὶ ἀνὴρ μᾶλλον ἔσται τοῦ πατρός, καὶ ἐξιὼν ἕτερα

Stephanus page 550, section a, line 2

τοιαῦτα ἀκούει καὶ ὄρᾱ, τοὺς μὲν τὰ αὐτῶν πράττοντας ἐν τῇ πόλει ἡλιθίους τε καλουμένους καὶ ἐν σμικρῷ λόγῳ ὄντας, τοὺς δὲ μὴ τὰ αὐτῶν τιμωμένους τε καὶ ἐπαινουμένους. τότε δὴ ὁ νέος πάντα τὰ τοιαῦτα ἀκούων τε καὶ ὄρων, καὶ αὖ τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους ἀκούων τε καὶ ὄρων τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, ἐλκόμενος ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων, τοῦ μὲν πατρὸς αὐτοῦ τὸ λογιστικὸν ἐν τῇ ψυχῇ ἄρδοντός τε καὶ αὖξοντος, τῶν δὲ ἄλλων τό τε ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμοειδές, διὰ τὸ μὴ κακοῦ ἀνδρὸς εἶναι τὴν φύσιν, ὁμιλίαις δὲ ταῖς τῶν ἄλλων κακαῖς κεχρησθαι, εἰς τὸ μέσον

Stephanus page 550, section b, line 5

ἐλκόμενος ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ἦλθε, καὶ τὴν ἐν ἑαυτῷ ἀρχὴν παρέδωκε τῷ μέσῳ τε καὶ φιλονίκῳ καὶ θυμοειδεῖ, καὶ ἐγένετο ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνὴρ.

Κομιδῇ μοι, ἔφη, δοκεῖς τὴν τούτου γένεσιν διεληλυθέναι.

Ἔχομεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὴν τε δευτέραν πολιτείαν καὶ τὸν δεύτερον ἄνδρα.

Ἔχομεν, ἔφη.

Οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, τὸ τοῦ Αἰσχύλου, λέγωμεν, “<ἄλλον ἄλλη πρὸς πόλει τεταγμένον>,” μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν προτέραν τὴν πόλιν;

Stephanus page 550, section c, line 7

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Εἴη δέ γ' ἄν, ὡς ἐγῶμαι, ὀλιγαρχία ἢ μετὰ τὴν τοιαύτην πολιτείαν.

Λέγεις δέ, ἦ δ' ὅς, τὴν ποίαν κατάστασιν ὀλιγαρχίαν;

Τὴν ἀπὸ τιμημάτων, ἦν δ' ἐγώ, πολιτείαν, ἐν ἣ οἱ μὲν πλούσιοι ἄρχουσιν, πένητι δὲ οὐ μέτεστιν ἀρχῆς.

Μανθάνω, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν ὡς μεταβαίνει πρῶτον ἐκ τῆς τιμαρχίας εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν, ῥητέον;

Ναί.

Stephanus page 550, section d, line 6

Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τυφλῷ γε δῆλον ὡς μεταβαίνει.

Πῶς;

Τὸ ταμιεῖον, ἦν δ' ἐγώ, ἐκεῖνο ἐκάστῳ χρυσίου πληροῦ-

μενον ἀπόλλυσι τὴν τοιαύτην πολιτείαν. πρῶτον μὲν γὰρ
δαπάνας αὐτοῖς ἐξευρίσκουσιν, καὶ τοὺς νόμους ἐπὶ τοῦτο
παράγουσιν, ἀπειθοῦντες αὐτοί τε καὶ γυναῖκες αὐτῶν.

Εἰκός, ἔφη.

Ἐπειτά γε οἶμαι ἄλλος ἄλλον ὁρῶν καὶ εἰς ζῆλον ἰὼν τὸ
πλῆθος τοιοῦτον αὐτῶν ἀπηργάσαντο.

Stephanus page 550, section e, line 3

Εἰκός.

Τοῦντεῦθεν τοίνυν, εἶπον, προϊόντες εἰς τὸ πρόσθεν τοῦ
χρηματίζεσθαι, ὅσω ἂν τοῦτο τιμιώτερον ἡγῶνται, τοσούτῳ
ἀρετὴν ἀτιμοτέραν. ἢ οὐχ οὕτω πλούτου ἀρετὴ διέστηκεν,
ὥσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κειμένου ἐκατέρου, αἰ τοῦναντίον
ῥέποντε;

Καὶ μάλ', ἔφη.

Τιμωμένου δὴ πλούτου ἐν πόλει καὶ τῶν πλουσίων
ἀτιμοτέρα ἀρετὴ τε καὶ οἱ ἀγαθοί.

Δῆλον.

Stephanus page 551, section a, line 4

Ἀσκεῖται δὴ τὸ αἰ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζό-
μενον.

Οὕτω.

Ἀντὶ δὴ φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν φιλοχρη-
ματισταὶ καὶ φιλοχρήματοι τελευτῶντες ἐγένοντο, καὶ τὸν
μὲν πλούσιον ἐπαινοῦσιν τε καὶ θαυμάζουσι καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς
ἄγουσι, τὸν δὲ πένητα ἀτιμάζουσι.

Πάνυ γε.

Οὐκοῦν τότε δὴ νόμον τίθενται ὅρον πολιτείας ὀλιγαρ-
χικῆς ταξάμενοι πλῆθος χρημάτων, οὗ μὲν μᾶλλον ὀλιγαρχία,

Stephanus page 551, section b, line 2

πλέον, οὗ δ' ἥττον, ἔλαττον, προειπόντες ἀρχῶν μὴ μετέχειν
ᾧ ἂν μὴ ἦ οὐσία εἰς τὸ ταχθὲν τίμημα, ταῦτα δὲ ἢ βία
μεθ' ὅπλων διαπράττονται, ἢ καὶ πρὸ τούτου φοβήσαντες
κατεστήσαντο τὴν τοιαύτην πολιτείαν. ἢ οὐχ οὕτως;

Οὕτω μὲν οὖν.

Ἦ μὲν δὴ κατάστασις ὥς ἔπος εἰπεῖν αὕτη.

Ναί, ἔφη· ἀλλὰ τίς δὴ ὁ τρόπος τῆς πολιτείας; καὶ ποῖά
ἐστὶν ἃ ἔφαμεν αὐτὴν ἀμαρτήματα ἔχειν;

Πρῶτον μὲν, ἔφην, τοῦτο αὐτό, ὅρος αὐτῆς οἶός ἐστιν.
ἄθρει γάρ, εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῖτο κυβερνήτας, ἀπὸ

Stephanus page 551, section c, line 4

τιμημάτων, τῷ δὲ πένητι, εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη, μὴ
ἐπιτρέποι -

Πονηράν, ἥ δ' ὅς, τὴν ναυτιλίαν αὐτοὺς ναυτίλλεσθαι.
Οὐκοῦν καὶ περὶ ἄλλου οὕτως ὅτουτοῦν [ἢ τινος] ἀρχῆς;
Οἶμαι ἔγωγε.
Πλὴν πόλεως; ἦν δ' ἐγώ· ἦ καὶ πόλεως πέρι;
Πολύ γ', ἔφη, μάλιστα, ὅσῳ χαλεπωτάτῃ καὶ μεγίστῃ ἡ
ἀρχή.
Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τοσοῦτον ὀλιγαρχία ἂν ἔχοι ἀμάρτημα.
Φαίνεται.

Stephanus page 551, section d, line 3

Τί δέ; τόδε ἄρά τι τούτου ἔλαττον;
Τὸ ποῖον;
Τὸ μὴ μίαν ἀλλὰ δύο ἀνάγκη εἶναι τὴν τοιαύτην πόλιν,
τὴν μὲν πενήτων, τὴν δὲ πλουσίων, οἰκοῦντας ἐν τῷ αὐτῷ,
ἀεὶ ἐπιβουλεύοντας ἀλλήλοις.
Οὐδὲν μὰ Δί', ἔφη, ἔλαττον.
Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τόδε καλόν, τὸ ἀδυνάτους εἶναι ἴσως
πόλεμόν τινα πολεμεῖν διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι ἢ χρωμένους
τῷ πλήθει ὠπλισμένῳ δεδιέναι μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἢ
μὴ χρωμένους ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὺς φανῆναι ἐν αὐτῷ τῷ

Stephanus page 551, section e, line 3

μάχεσθαι, καὶ ἅμα χρήματα μὴ ἐθέλῃν εἰσφέρειν, ἅτε
φιλοχρημάτους.
Οὐ καλόν.
Τί δέ; ὁ πάλαι ἐλοιδοροῦμεν, τὸ πολυπραγμονεῖν γεωρ-
γοῦντας καὶ χρηματιζομένους καὶ πολεμοῦντας ἅμα τοὺς
αὐτοὺς ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἣ δοκεῖ ὀρθῶς ἔχειν;
Οὐδ' ὁπωστιοῦν.

Ὅρα δὴ, τούτων πάντων τῶν κακῶν εἰ τόδε μέγιστον
αὕτη πρώτη παραδέχεται.

Stephanus page 552, section a, line 6

Τὸ ποῖον;
Τὸ ἐξεῖναι πάντα τὰ αὐτοῦ ἀποδόσθαι, καὶ ἄλλῳ κτήσασθαι
τὰ τούτου, καὶ ἀποδόμενον οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει μηδὲν ὄντα τῶν
τῆς πόλεως μερῶν, μήτε χρηματιστὴν μήτε δημιουργὸν μήτε
ἱππέα μήτε ὀπλίτην, ἀλλὰ πένητα καὶ ἄπορον κεκλημένον.
Πρώτῃ, ἔφη.
Οὐκοῦν διακωλύεται γε ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις τὸ
τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἂν οἱ μὲν ὑπέρπλουτοι ἦσαν, οἱ δὲ
παντάπασι πένητες.
Ὅρθῶς.

Stephanus page 552, section b, line 6

Τόδε δὲ ἄθρει· ἄρα ὅτε πλούσιος ὢν ἀνήλυσκεν ὁ τοιοῦτος,
μᾶλλον τι τότ' ἦν ὄφελος τῇ πόλει εἰς ἃ νυνδὴ ἐλέγομεν; ἢ
ἐδόκει μὲν τῶν ἀρχόντων εἶναι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ οὔτε ἄρχων
οὔτε ὑπηρέτης ἦν αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἐτοίμων ἀναλωτής;
Οὕτως, ἔφη· ἐδόκει, ἦν δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀναλωτής.
Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, φῶμεν αὐτόν, ὥς ἐν κηρίῳ κηφὴν
ἐγγίγνεται, σμήνους νόσημα, οὕτω καὶ τὸν τοιοῦτον ἐν οἰκίᾳ
κηφῆνα ἐγγίγνεσθαι, νόσημα πόλεως;
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες.
Οὐκοῦν, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς μὲν πτηνοὺς κηφῆνας πάντας

Stephanus page 552, section c, line 7

ἀκέντρους ὁ θεὸς πεποίηκεν, τοὺς δὲ πεζοὺς τούτους ἐνίους μὲν
αὐτῶν ἀκέντρους, ἐνίους δὲ δεινὰ κέντρα ἔχοντας; καὶ ἐκ
μὲν τῶν ἀκέντρων πτωχοὶ πρὸς τὸ γῆρας τελευτῶσιν, ἐκ δὲ
τῶν κεκεντρωμένων πάντες ὅσοι κέκλινται κακοῦργοι;
Ἀληθέστατα, ἔφη.
Δῆλον ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἐν πόλει οὗ ἂν ἴδης πτωχοὺς, ὅτι
εἰσὶ που ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀποκεκρυμμένοι κλέπται τε καὶ
βαλλαντιατόμοι καὶ ἱερόσυλοι καὶ πάντων τῶν τοιούτων κακῶν
δημιουργοί.
Δῆλον, ἔφη.

Stephanus page 552, section d, line 8

Τί οὖν; ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις πόλεσι πτωχοὺς οὐχ
ὁρᾷς ἐνόντας;
Ὀλίγου γ', ἔφη, πάντας τοὺς ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων.
Μὴ οὖν οἴομεθα, ἔφην ἐγώ, καὶ κακούργους πολλοὺς ἐν
αὐταῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας, οὓς ἐπιμελείᾳ βία κατέχουσιν
αἱ ἀρχαί;
Οἴομεθα μὲν οὖν, ἔφη.
Ἄρ' οὖν οὐ δι' ἀπαιδευσίαν καὶ κακὴν τροφὴν καὶ
κατάστασιν τῆς πολιτείας φήσομεν τοὺς τοιούτους αὐτόθι
ἐγγίγνεσθαι;

Stephanus page 552, section e, line 8

Φήσομεν.
Ἀλλ' οὖν δὴ τοιαύτη γέ τις ἂν εἴη ἡ ὀλιγαρχουμένη πόλις
καὶ τοσαῦτα κακὰ ἔχουσα, ἴσως δὲ καὶ πλείω.
Σχεδόν τι, ἔφη.
Ἀπειργάσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτη, ἦν δ' ἐγώ, ἡ πολιτεία, ἣν
ὀλιγαρχίαν καλοῦσιν, ἐκ τιμημάτων ἔχουσα τοὺς ἄρχοντας·
τὸν δὲ ταύτη ὅμοιον μετὰ ταῦτα σκοπῶμεν, ὥς τε γίγνεται
οἷός τε γενόμενός ἐστιν.
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.
Ἄρ' οὖν ὧδε μάλιστα εἰς ὀλιγαρχικὸν ἐκ τοῦ τιμοκρατικοῦ

ἐκεῖνου μεταβάλλει;

Πῶς;

Ὅταν αὐτοῦ παῖς γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον ζηλοῖ τε τὸν πατέρα καὶ τὰ ἐκεῖνου ἔχνη διώκη, ἔπειτα αὐτὸν ἴδη ἐξαίφνης πταίσαντα ὥσπερ πρὸς ἔρματι πρὸς τῇ πόλει, καὶ ἐκχέαντα τὰ τε αὐτοῦ καὶ ἑαυτόν, ἢ στρατηγήσαντα ἢ τιν' ἄλλην μεγάλην ἀρχὴν ἄρξαντα, εἴτα εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα [βλαπτόμενον] ὑπὸ συκοφαντῶν ἢ ἀποθανόντα ἢ ἐκπεσόντα ἢ ἀτιμωθέντα καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀποβαλόντα.

Εἰκός γ', ἔφη.

Ἰδὼν δέ γε, ὦ φίλε, ταῦτα καὶ παθὼν καὶ ἀπολέσας τὰ ὄντα, δείσας οἶμαι εὐθύς ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖ ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκεῖνο, καὶ ταπεινωθεὶς ὑπὸ πενίας πρὸς χρηματισμὸν τραπόμενος γλίσχρως καὶ κατὰ σμικρὸν φειδόμενος καὶ ἐργαζόμενος χρήματα συλλέγεται. Ἄρ' οὐκ οἶει τὸν τοιοῦτον τότε εἰς μὲν τὸν θρόνον ἐκεῖνον τὸ ἐπιθυμητικόν τε καὶ φιλοχρήματον ἐγκαθίζειν καὶ μέγαν βασιλέα ποιεῖν ἐν ἑαυτῷ, τιάρας τε καὶ στρεπτοὺς καὶ ἀκινάκας παραζωννύντα;

Ἐγὼ γ', ἔφη.

Τὸ δέ γε οἶμαι λογιστικόν τε καὶ θυμοειδὲς χαμαὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρακαθίσας ὑπ' ἐκείνῳ καὶ καταδουλωσάμενος, τὸ μὲν οὐδὲν ἄλλο ἐὰν λογίζεσθαι οὐδὲ σκοπεῖν ἄλλ' ἢ ὀπόθεν ἐξ ἐλαττόνων χρημάτων πλείω ἔσται, τὸ δὲ αὖ θαυμάζειν καὶ τιμᾶν μηδὲν ἄλλο ἢ πλοῦτόν τε καὶ πλουσίους, καὶ φιλοτιμεῖσθαι μηδ' ἐφ' ἐνὶ ἄλλῳ ἢ ἐπὶ χρημάτων κτήσει καὶ ἐάν τι ἄλλο εἰς τοῦτο φέρῃ.

Οὐκ ἔστ' ἄλλη, ἔφη, μεταβολὴ οὕτω ταχεῖα τε καὶ ἰσχυρά ἐκ φιλοτίμου νέου εἰς φιλοχρήματον.

Ἄρ' οὖν οὗτος, ἦν δ' ἐγώ, ὀλιγαρχικός ἐστιν;

Ἦ γοῦν μεταβολὴ αὐτοῦ ἐξ ὁμοίου ἀνδρός ἐστι τῇ πολιτείᾳ, ἐξ ἧς ἡ ὀλιγαρχία μετέστη.

Σκοπῶμεν δὴ εἰ ὅμοιος ἂν εἴη.

Σκοπῶμεν.

Οὐκοῦν πρῶτον μὲν τῷ χρήματα περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ὅμοιος ἂν εἴη;

Πῶς δ' οὐ;

Καὶ μὴν τῷ γε φειδωλὸς εἶναι καὶ ἐργάτης, τὰς ἀναγκαίους

ἐπιθυμίας μόνον τῶν παρ' αὐτῷ ἀποπιμπλάς, τὰ δὲ ἄλλα
ἀναλώματα μὴ παρεχόμενος, ἀλλὰ δουλούμενος τὰς ἄλλας

Stephanus page 554, section a, line 8

ἐπιθυμίας ὡς ματαίους.

Πάνυ μὲν οὖν.

Αὐχμηρός γέ τις, ἦν δ' ἐγώ, ὦν καὶ ἀπὸ παντὸς περιουσίαν
ποιούμενος, θησαυροποιὸς ἀνὴρ - οὗς δὴ καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος
- ἢ οὐχ οὗτος ἂν εἴη ὁ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ ὅμοιος;
Ἐμοὶ γοῦν, ἔφη, δοκεῖ· χρήματα γοῦν μάλιστα ἔντιμα τῇ
τε πόλει καὶ παρὰ τῷ τοιούτῳ.

Οὐ γὰρ οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, παιδείᾳ ὁ τοιοῦτος προσέσχηκεν.

Οὐ δοκῶ, ἔφη· οὐ γὰρ ἂν τυφλὸν ἡγεμόνα τοῦ χοροῦ
ἐστήσατο καὶ ἐτί<μα> μάλιστα.

Stephanus page 554, section b, line 7

Εὖ, ἦν δ' ἐγώ. τόδε δὲ σκόπει· κηφηνώδεις ἐπιθυμίας ἐν
αὐτῷ διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν μὴ φῶμεν ἐγγίγνεσθαι, τὰς μὲν
πτωχικάς, τὰς δὲ κακούργους, κατεχομένας βία ὑπὸ τῆς ἄλλης
ἐπιμελείας;

Καὶ μάλ', ἔφη.

Οἷσθ' οὖν, εἶπον, οἱ ἀποβλέψας κατόψει αὐτῶν τὰς
κακουργίας;

Ποῖ; ἔφη.

Εἰς τὰς τῶν ὀρφανῶν ἐπιτροπεύσεις, καὶ εἴ πού τι αὐτοῖς
τοιοῦτον συμβαίνει, ὥστε πολλῆς ἐξουσίας λαβέσθαι τοῦ

Stephanus page 554, section c, line 9

ἀδικεῖν.

Ἀληθῆ.

Ἄρ' οὖν οὐ τούτῳ δῆλον ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις συμβολαίοις
ὁ τοιοῦτος, ἐν οἷς εὐδοκιμεῖ δοκῶν δίκαιος εἶναι, ἐπιεικεῖ
τινὶ ἑαυτοῦ βία κατέχει ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ἐνούσας,
οὐ πείθων ὅτι οὐκ ἄμεινον, οὐδ' ἡμερῶν λόγῳ, ἀλλ' ἀνάγκῃ
καὶ φόβῳ, περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας τρέμων;

Καὶ πάνυ γ', ἔφη.

Καὶ νῆ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, τοῖς πολλοῖς γε αὐτῶν
ἐνευρήσεις, ὅταν δέῃ τὰλλότριά ἀναλίσκειν, τὰς τοῦ κηφῆνος

Stephanus page 554, section d, line 7

συγγενεῖς ἐνούσας ἐπιθυμίας.

Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, σφόδρα.

Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη ἀστασίαστος ὁ τοιοῦτος ἐν ἑαυτῷ, οὐδὲ
εἰς ἄλλὰ διπλοῦς τις, ἐπιθυμίας δὲ ἐπιθυμιῶν ὡς τὸ πολὺ
κρατούσας ἂν ἔχοι βελτίους χειρόνων.

Ἔστιν οὕτω.

Διὰ ταῦτα δὴ οἶμαι εὐσχημονέστερος ἂν πολλῶν ὁ
τοιούτος εἴη· ὁμονοητικῆς δὲ καὶ ἡρμοσμένης τῆς ψυχῆς
ἀληθῆς ἀρετὴ πόρρω ποι ἐκφεύγοι ἂν αὐτόν.
Δοκεῖ μοι.

Stephanus page 554, section e, line 7

Καὶ μὴν ἀνταγωνιστῆς γε ἰδίᾳ ἐν πόλει ὁ φειδωλὸς
φαῦλος ἢ τινος νίκης ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τῶν καλῶν, χρή-
ματά τε οὐκ ἐθέλων εὐδοξίας ἕνεκα καὶ τῶν τοιούτων ἀγώνων
ἀναλίσκειν, δεδιὼς τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἀναλωτικὰς ἐγείρειν
καὶ συμπαρακαλεῖν ἐπὶ συμμαχίαν τε καὶ φιλονικίαν, ὀλίγοις
τισὶν ἑαυτοῦ πολέμων ὀλιγαρχικῶς τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ
πλουτεῖ.

Καὶ μάλα, ἔφη.

Ἔτι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπιστοῦμεν μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρ-
χουμένην πόλιν ὁμοίότητι τὸν φειδωλὸν τε καὶ χρηματιστὴν

Stephanus page 555, section b, line 1

τετάχθαι;

Οὐδαμῶς, ἔφη.

Δημοκρατίαν δὴ, ὡς ἔοικε, μετὰ τοῦτο σκεπτέον, τίνα τε
γίνεται τρόπον, γενομένη τε ποιὸν τίνα ἔχει, ἴν' αὖ τὸν
τοῦ τοιούτου ἀνδρὸς τρόπον γνόντες παραστησώμεθ' αὐτὸν
εἰς κρίσιν.

Ὅμοίως γοῦν ἂν, ἔφη, ἡμῖν αὐτοῖς πορευοίμεθα.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, μεταβάλλει μὲν τρόπον τινὰ τοιόνδε
ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν, δι' ἀπληστίαν τοῦ προκει-
μένου ἀγαθοῦ, τοῦ ὡς πλουσιώτατον δεῖν γίγνεσθαι;

Stephanus page 555, section b, line 11

Πῶς δὴ;

Ἄτε οἶμαι ἄρχοντες ἐν αὐτῇ οἱ ἄρχοντες διὰ τὸ πολλὰ
κεκτῆσθαι, οὐκ ἐθέλουσιν εἶργειν νόμῳ τῶν νέων ὅσοι ἂν
ἀκόλαστοι γίνωνται, μὴ ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀναλίσκειν τε καὶ
ἀπολλύναι τὰ αὐτῶν, ἵνα ὠνούμενοι τὰ τῶν τοιούτων καὶ
εἰσδανείζοντες ἔτι πλουσιώτεροι καὶ ἐντιμότεροι γίνωνται.

Παντός γε μᾶλλον.

Οὐκοῦν δῆλον ἤδη τοῦτο ἐν πόλει, ὅτι πλοῦτον τιμᾶν
καὶ σωφροσύνην ἅμα ἱκανῶς κτᾶσθαι ἐν τοῖς πολίταις

Stephanus page 555, section d, line 1

ἀδύνατον, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τοῦ ἑτέρου ἀμελεῖν ἢ τοῦ ἑτέρου;

Ἐπεικῶς, ἔφη, δῆλον.

Παραμελοῦντες δὴ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ἐφριέντες ἀκο-
λασταίνειν οὐκ ἀγεννεῖς ἐνίοτε ἀνθρώπους πένητας ἠνάγκασαν

γενέσθαι.

Μάλα γε.

Κάθηνται δὴ οἶμαι οὗτοι ἐν τῇ πόλει κεκεντρωμένοι τε καὶ ἐξωπλισμένοι, οἱ μὲν ὀφείλοντες χρέα, οἱ δὲ ἄτιμοι γεγονότες, οἱ δὲ ἀμρότερα, μισοῦντές τε καὶ ἐπιβουλεύοντες τοῖς κτησαμένοις τὰ αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις, νεωτερισμοῦ

Stephanus page 555, section e, line 1

ἐρῶντες.

Ἔστι ταῦτα.

Οἱ δὲ δὴ χρηματισταὶ ἐγκύψαντες, οὐδὲ δοκοῦντες τούτους ὀρᾶν, τῶν λοιπῶν τὸν ἀεὶ ὑπεύκοντα ἐνιέντες ἀργύριον τιτρώσκοντες, καὶ τοῦ πατρὸς ἐκγόνους τόκους πολλαπλασίους κομιζόμενοι, πολὺν τὸν κηφῆνα καὶ πτωχὸν ἐμποιοῦσι τῇ πόλει.

Πῶς γάρ, ἔφη, οὐ πολύν;

Καὶ οὔτε γ' ἐκείνη, ἣν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον κακὸν ἐκκαόμενον ἐθέλουσιν ἀποσβεννύναι, εἵργοντες τὰ αὐτοῦ ὅπη τις

Stephanus page 556, section a, line 6

βούλεται τρέπειν, οὔτε τῇδε, ἣ αὖ κατὰ ἕτερον νόμον τὰ τοιαῦτα λύεται.

Κατὰ δὴ τίνα;

Ὅς μετ' ἐκεῖνόν ἐστι δεύτερος καὶ ἀναγκάζων ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι τοὺς πολίτας. ἐὰν γὰρ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ κινδύνῳ τὰ πολλά τις τῶν ἐκουσίων συμβολαίων προστάτῃ συμβάλλειν, χρηματίζονται μὲν ἂν ἦττον ἀναιδῶς ἐν τῇ πόλει, ἐλάττω δ' ἐν αὐτῇ φύοιτο τῶν τοιούτων κακῶν οἷων νυνδὴ εἵπομεν.

Καὶ πολὺ γε, ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 556, section b, line 6

Νῦν δέ γ', ἔφην ἐγώ, διὰ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς μὲν δὴ ἀρχομένους οὕτω διατιθέασιν ἐν τῇ πόλει οἱ ἄρχοντες· σφᾶς δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς αὐτῶν - ἄρ' οὐ τρυφῶντας μὲν τοὺς νέους καὶ ἀπόνους καὶ πρὸς τὰ τοῦ σώματος καὶ πρὸς τὰ τῆς ψυχῆς, μαλακοὺς δὲ καρτερεῖν πρὸς ἡδονάς τε καὶ λύπας καὶ ἀργούς;

Τί μήν;

Αὐτοὺς δὲ πλὴν χρηματισμοῦ τῶν ἄλλων ἡμεληκότας, καὶ οὐδὲν πλείω ἐπιμέλειαν πεποιημένους ἀρετῆς ἢ τοὺς πένητας;

Stephanus page 556, section c, line 7

Οὐ γὰρ οὖν.

Οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι ὅταν παραβάλλωσιν ἀλλήλοις

οἱ τε ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἢ ἐν ὁδῶν πορείαις ἢ ἐν ἄλλαις τισὶ κοινωνίαις, ἢ κατὰ θεωρίας ἢ κατὰ στρατείας, ἢ σύμπλοι γιγνόμενοι ἢ συστρατιῶται, ἢ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις ἀλλήλους θεώμενοι μηδαμῇ ταύτη καταφρονῶνται οἱ πένητες ὑπὸ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ πολλάκις ἰσχνὸς ἀνὴρ πένης, ἡλιωμένος, παραταχθεὶς ἐν μάχῃ πλουσίῳ ἐσκιατροφηκότι, πολλὰς ἔχοντι σάρκας ἀλλοτρίας, ἴδη ἄσθματός τε καὶ ἀπορίας μεστόν, ἄρ' οἶει αὐτὸν οὐχ ἡγεῖσθαι κακία

Stephanus page 556, section d, line 6

τῇ σφετέρᾳ πλουτεῖν τοὺς τοιούτους, καὶ ἄλλον ἄλλῳ παραγγέλλειν, ὅταν ἰδία συγγίγνωνται, ὅτι “Ἄνδρες ἡμέτεροι· εἰσὶ γὰρ οὐδέν;”

Εὖ οἶδα μὲν οὖν, ἔφη, ἔγωγε, ὅτι οὕτω ποιοῦσιν.

Οὐκοῦν ὥσπερ σῶμα νοσῶδες μικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖται προσλαβέσθαι πρὸς τὸ κάμνειν, ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει αὐτὸ αὐτῷ, οὕτω δὲ καὶ ἡ κατὰ ταῦτά ἐκείνῳ διακειμένη πόλις ἀπὸ μικρᾶς προφάσεως, ἔξωθεν ἐπαγομένων ἢ τῶν ἐτέρων ἐξ ὀλιγαρχουμένης πόλεως συμμαχίαν ἢ τῶν ἐτέρων ἐκ δημοκρατουμένης, νοσεῖ τε καὶ αὐτὴ αὐτῇ

Stephanus page 556, section e, line 9

μάχεται, ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει;

Καὶ σφόδρα γε.

Δημοκρατία δὲ οἶμαι γίγνεται ὅταν οἱ πένητες νικήσαντες τοὺς μὲν ἀποκτείνωσι τῶν ἐτέρων, τοὺς δὲ ἐκβάλωσι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐξ ἴσου μεταδῶσι πολιτείας τε καὶ ἀρχῶν, καὶ ὥς τὸ πολὺ ἀπὸ κλήρων αἱ ἀρχαὶ ἐν αὐτῇ γίγνονται. Ἔστι γάρ, ἔφη, αὕτη ἡ κατάστασις δημοκρατίας, ἐάντε καὶ δι' ὅπλων γένηται ἐάντε καὶ διὰ φόβον ὑπεξελθόντων τῶν ἐτέρων.

Τίνα δὲ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτοι τρόπον οἰκοῦσι; καὶ ποία

Stephanus page 557, section b, line 1

τις ἢ τοιαύτη αὗ πολιτεία; δῆλον γὰρ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ δημοκρατικός τις ἀναφανήσεται.

Δῆλον, ἔφη.

Οὐκοῦν πρῶτον μὲν δὴ ἐλεύθεροι, καὶ ἐλευθερίας ἡ πόλις μεστὴ καὶ παρρησίας γίγνεται, καὶ ἐξουσία ἐν αὐτῇ ποιεῖν ὅτι τις βούλεται;

Λέγεταί γε δὴ, ἔφη.

Ὅπου δέ γε ἐξουσία, δῆλον ὅτι ἰδίαν ἕκαστος ἂν κατασκευὴν τοῦ αὐτοῦ βίου κατασκευάζοιτο ἐν αὐτῇ, ἥτις ἕκαστον ἀρέσκοι.

Stephanus page 557, section b, line 11

Δῆλον.

Παντοδαποὶ δὴ ἂν οἶμαι ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ μάλιστ' ἐγγίγνοιτο ἄνθρωποι.

Πῶς γὰρ οὐ;

Κινδυνεύει, ἣν δ' ἐγώ, καλλίστη αὕτη τῶν πολιτειῶν εἶναι· ὥσπερ ἰμάτιον ποικίλον πᾶσιν ἄνθεσι πεποικιλμένον, οὕτω καὶ αὕτη πᾶσιν ἡθεσιν πεποικιλμένη καλλίστη ἂν φαίνοιτο. καὶ ἴσως μὲν, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ταύτην, ὥσπερ οἱ παῖδές τε καὶ αἱ γυναῖκες τὰ ποικίλα θεώμενοι, καλλίστην ἂν πολλοὶ κρίνειαν.

Stephanus page 557, section c, line 10

Καὶ μάλ', ἔφη.

Καὶ ἔστιν γε, ὦ μακάριε, ἣν δ' ἐγώ, ἐπιτήδειον ζητεῖν ἐν αὐτῇ πολιτείᾳ.

Τί δῃ;

Ὅτι πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει διὰ τὴν ἐξουσίαν, καὶ κινδυνεύει τῷ βουλομένῳ πόλιν κατασκευάζειν, ὃ νυνδὴ ἡμεῖς ἐποιοῦμεν, ἀναγκαῖον εἶναι εἰς δημοκρατουμένην ἐλθόντι πόλιν, ὅς ἂν αὐτὸν ἀρέσκη τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ εἰς παντοπώλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν, καὶ ἐκλεξαμένῳ οὕτω κατοικίζειν.

Stephanus page 557, section e, line 1

Ἴσως γοῦν, ἔφη, οὐκ ἂν ἀποροῖ παραδειγμάτων.

Τὸ δὲ μηδεμίαν ἀνάγκην, εἶπον, εἶναι ἄρχειν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, μηδ' ἂν ἥς ἱκανὸς ἄρχειν, μηδὲ αὖ ἄρχεσθαι, ἐὰν μὴ βούλῃ, μηδὲ πολεμεῖν πολεμούντων, μηδὲ εἰρήνην ἄγειν τῶν ἄλλων ἀγόντων, ἐὰν μὴ ἐπιθυμῇ εἰρήνης, μηδὲ αὖ, ἐὰν τις ἄρχειν νόμος σε διακωλύῃ ἢ δικάζειν, μηδὲν ἥττον καὶ ἄρχειν καὶ δικάζειν, ἐὰν αὐτῷ σοι ἐπίῃ, ἄρ' οὐ θεσπεσία καὶ ἡδεῖα ἢ τοιαύτη διαγωγὴ ἐν τῷ παραυτίκα;

Ἴσως, ἔφη, ἐν γε τούτῳ.

Τί δέ; ἡ πραότης ἐνίων τῶν δικασθέντων οὐ κομψή; ἢ

Stephanus page 558, section a, line 5

οὐπω εἶδες, ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ [ἀνθρώπων] καταψηφισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς, οὐδὲν ἥττον αὐτῶν μενόντων τε καὶ ἀναστρεφομένων ἐν μέσῳ, [καὶ] ὥς οὐτε φροντίζοντος οὐτε ὀρῶντος οὐδενὸς περινοστεῖ ὥσπερ ἥρως;

Καὶ πολλοὺς γ', ἔφη.

Ἡ δὲ συγγνώμη καὶ οὐδ' ὅπωςτιοῦν σμικρολογία αὐτῆς, ἀλλὰ καταφρόνησις ὧν ἡμεῖς ἐλέγομεν σεμνύνοντες, ὅτε τὴν πόλιν ὠκίζομεν, ὥς εἰ μὴ τις ὑπερβεβλημένην φύσιν ἔχοι, οὐποτ' ἂν γένοιτο ἀνὴρ ἀγαθός, εἰ μὴ παῖς ὧν εὐθύς παίζει ἐν καλοῖς καὶ ἐπιτηδεύοι τὰ τοιαῦτα πάντα, ὥς μεγαλοπρεπῶς

Stephanus page 558, section b, line 6

καταπατήσας' ἅπαντ' αὐτὰ οὐδὲν φροντίζει ἐξ ὁποίων ἄν
τις ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τὰ πολιτικὰ ἰὼν πράττη, ἀλλὰ τιμᾶ,
ἐὰν φῇ μόνον εὖνους εἶναι τῷ πλήθει;

Πάνυ γ', ἔφη, γενναία.

Ταῦτά τε δὴ, ἔφην, ἔχοι ἄν καὶ τούτων ἄλλα ἀδελφὰ
δημοκρατία, καὶ εἴη, ὥς ἔοικεν, ἡδεῖα πολιτεία καὶ ἄναρχος
καὶ ποικίλη, ἰσότητά τινα ὁμοίως ἴσοις τε καὶ ἀνίσοις
διανέμουσα.

Καὶ μάλ', ἔφη, γνῶριμα λέγεις.

Ἄθρει δὴ, ἦν δ' ἐγώ, τίς ὁ τοιοῦτος ἰδίᾳ. ἢ πρῶτον σκεπτέον,

Stephanus page 558, section c, line 9

ὥσπερ τὴν πολιτείαν ἐσκεψάμεθα, τίνα τρόπον γίγνεται;

Ναί, ἔφη.

Ἄρ' οὖν οὐχ ᾧδε; τοῦ φειδωλοῦ ἐκείνου καὶ ὀλιγαρχικοῦ
γένοιτ' ἄν οἶμαι ὑὸς ὑπὸ τῷ πατρὶ τεθραμμένος ἐν τοῖς
ἐκείνου ἡθεσι;

Τί γὰρ οὐ;

Βία δὴ καὶ οὗτος ἄρχων τῶν ἐν αὐτῷ ἡδονῶν, ὅσαι
ἀναλωτικαὶ μὲν, χρηματιστικαὶ δὲ μή· αἱ δὴ οὐκ ἀναγκαῖαι
κέκλινται -

Δῆλον, ἔφη.

Stephanus page 558, section d, line 8

Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλεγώμεθα,
πρῶτον ὀρίσώμεθα τάς τε ἀναγκαίους ἐπιθυμίας καὶ τὰς μή;
Βούλομαι, ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν ἅς τε οὐκ ἂν οἰοί τ' εἶμεν ἀποτρέψαι, δικαίως
ἂν ἀναγκαῖαι καλοῖντο, καὶ ὅσαι ἀποτελούμεναι ὠφελούσιν
ἡμᾶς; τούτων γὰρ ἀμφοτέρων ἐφίεσθαι ἡμῶν τῇ φύσει
ἀνάγκη. ἢ οὐ;

Καὶ μάλα.

Δικαίως δὴ τοῦτο ἐπ' αὐταῖς ἐροῦμεν, τὸ ἀναγκαῖον.

Stephanus page 559, section a, line 2

Δικαίως.

Τί δέ; ἅς γέ τις ἀπαλλάξειεν ἄν, εἰ μελετῶ ἐκ νέου, καὶ
πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν ἐνοῦσαι δρῶσιν, αἱ δὲ καὶ τούναντίον,
πάσας ταύτας εἰ μὴ ἀναγκαίους φαῖμεν εἶναι, ἄρ' οὐ καλῶς
ἂν λέγοιμεν;

Καλῶς μὲν οὖν.

Προελώμεθα δὴ τι παράδειγμα ἐκατέρων αἱ εἰσιν, ἵνα
τύπῳ λάβωμεν αὐτάς;

Οὐκοῦν χρή.

Ἄρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρι ὑγιείας τε καὶ εὐεξίας

Stephanus page 559, section b, line 1

καὶ αὐτοῦ σίτου τε καὶ ὄψου ἀναγκαῖος ἂν εἴη;

Οἶμαι.

Ἦ μὲν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφοτέρα ἀναγκαία, ἢ τε ὠφελίμος ἢ τε <μὴ> παῦσαι ζῶντα δυνατή.

Ναί.

Ἦ δὲ ὄψου, εἴ πῃ τινα ὠφελίαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται, Πάνυ μὲν οὖν.

Τί δὲ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατή δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερά μὲν σώματι,

Stephanus page 559, section b, line 11

βλαβερά δὲ ψυχῇ πρὸς τε φρόνησιν καὶ τὸ σωφρονεῖν; Ἄρά γε ὀρθῶς οὐκ ἀναγκαία ἂν καλοῖτο;

Ὅρθότατα μὲν οὖν.

Οὐκοῦν καὶ ἀναλωτικὰς φῶμεν εἶναι ταύτας, ἐκεῖνας δὲ χρηματιστικὰς διὰ τὸ χρησίμους πρὸς τὰ ἔργα εἶναι;

Τί μήν;

Οὕτω δὴ καὶ περὶ ἀφροδισίων καὶ τῶν ἄλλων φήσομεν;

Οὕτω.

Ἄρ' οὖν καὶ ὃν νυνδὴ κηφῆνα ὠνομάζομεν, τοῦτον ἐλέγομεν τὸν τῶν τοιούτων ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν γέμοντα καὶ

Stephanus page 559, section d, line 1

ἀρχόμενον ὑπὸ τῶν μὴ ἀναγκαίων, τὸν δὲ ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων φειδωλόν τε καὶ ὀλιγαρχικόν;

Ἀλλὰ τί μήν;

Πάλιν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, λέγωμεν ὥς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ δημοκρατικὸς γίγνεται. φαίνεται δέ μοι τά γε πολλὰ ὧδε γίγνεσθαι.

Πῶς;

Ὅταν νέος, τεθραμμένος ὥς νυνδὴ ἐλέγομεν, ἀπαιδεύτως τε καὶ φειδωλῶς, γεύσεται κηφῆνων μέλιτος, καὶ συγγένηται αἰθῶσι θηρσὶ καὶ δεινοῖς, παντοδαπὰς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίως ἐχούσας δυναμένοις σκευάζειν, ἐνταῦθα που

Stephanus page 559, section e, line 1

οἷου εἶναι ἀρχὴν αὐτῷ μεταβολῆς ... ὀλιγαρχικῆς τῆς ἐαυτῷ εἰς δημοκρατικὴν.

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη.

Ἄρ' οὖν, ὥσπερ ἡ πόλις μετέβαλλε βοηθησάσης τῷ ἐτέρῳ μέρει συμμαχίας ἔξωθεν, ὁμοίας ὁμοίῳ, οὕτω καὶ ὁ νεανίας μεταβάλλει βοηθοῦντος αὐτῷ εἰδους ἐπιθυμιῶν ἔξωθεν

τῷ ἐτέρῳ τῶν παρ' ἐκείνῳ, συγγενοῦς τε καὶ ὁμοίου;
Παντάπασιν μὲν οὖν.
Καὶ ἐὰν μὲν γε οἶμαι ἀντιβοηθήσῃ τις τῷ ἐν ἑαυτῷ
ὀλιγαρχικῷ συμμαχία, ἣ ποθεν παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ καὶ τῶν

Stephanus page 560, section a, line 1

ἄλλων οἰκείων νουθετούντων τε καὶ κακιζόντων, στάσις δὴ
καὶ ἀντίστασις καὶ μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτὸν τότε γίγνεται.
Τί μήν;
Καὶ ποτὲ μὲν οἶμαι τὸ δημοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ
ὀλιγαρχικῷ, καὶ τινες τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν διεφθάρησαν,
αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον, αἰδοῦς τινος ἐγγενομένης ἐν τῇ τοῦ
νέου ψυχῇ, καὶ κατεκοσμήθη πάλιν.
Γίγνεται γὰρ ἐνίοτε, ἔφη.
Αὐθις δὲ οἶμαι τῶν ἐκπεσουσῶν ἐπιθυμιῶν ἄλλαι ὑπο-
τρεφόμεναι συγγενεῖς δι' ἀνεπιστημοσύνην τροφῆς πατρὸς

Stephanus page 560, section b, line 2

πολλαί τε καὶ ἰσχυραὶ ἐγένοντο.
Φιλεῖ γοῦν, ἔφη, οὕτω γίνεσθαι.
Οὐκοῦν εἴλκυσάν τε πρὸς τὰς αὐτὰς ὁμιλίας, καὶ λάθρα
συγγιγνόμεναι πλῆθος ἐνέτεκον.
Τί μήν;
Τελευτῶσαι δὴ οἶμαι κατέλαβον τὴν τοῦ νέου τῆς ψυχῆς
ἀκρόπολιν, αἰσθόμεναι κενὴν μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευ-
μάτων καλῶν καὶ λόγων ἀληθῶν, οἱ δὲ ἄριστοι φρουροὶ τε
καὶ φύλακες ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσι διανοίαις.
Καὶ πολὺ γ', ἔφη.

Stephanus page 560, section c, line 2

Ψευδεῖς δὴ καὶ ἀλαζόνες οἶμαι λόγοι τε καὶ δόξαι ἀντ'
ἐκείνων ἀναδραμόντες κατέσχον τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ τοιούτου.
Σφόδρα γ', ἔφη.
Ἄρ' οὖν οὐ πάλιν τε εἰς ἐκείνους τοὺς Λωτοφάγους ἐλθὼν
φανερῶς κατοικεῖ, καὶ ἐὰν παρ' οἰκείων τις βοήθεια τῷ
φειδωλῷ αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἀφικνῆται, κλήσαντες οἱ ἀλαζόνες
λόγοι ἐκείνοι τὰς τοῦ βασιλικοῦ τείχους ἐν αὐτῷ πύλας οὔτε
αὐτὴν τὴν συμμαχίαν παριᾶσιν, οὔτε πρέσβεις πρεσβυτέρων
λόγους ἰδιωτῶν εἰσδέχονται, αὐτοὶ τε κρατοῦσι μαχόμενοι,
καὶ τὴν μὲν αἰδῶ ἡλιθιότητα ὀνομάζοντες ὠθοῦσιν ἔξω

Stephanus page 560, section d, line 3

ἀτίμως φυγάδα, σωφροσύνην δὲ ἀνανδρίαν καλοῦντές τε καὶ
προπηλακίζοντες ἐκβάλλουσι, μετριότητα δὲ καὶ κοσμίαν
δαπάνην ὡς ἀγροικίαν καὶ ἀνελευθερίαν οὔσαν πείθοντες
ὑπερορίζουσι μετὰ πολλῶν καὶ ἀνωφελῶν ἐπιθυμιῶν;

Σφόδρα γε.

Τούτων δέ γέ που κενώσαντες καὶ καθήραντες τὴν τοῦ
κατεχομένου τε ὑπ' αὐτῶν καὶ τελουμένου ψυχὴν μεγάλοισι
τέλεσι, τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη ὕβριν καὶ ἀναρχίαν καὶ ἀσωτίαν
καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χοροῦ κατάγουσιν ἔστε-
φανωμένας, ἐγκωμιάζοντες καὶ ὑποκοριζόμενοι, ὕβριν μὲν

Stephanus page 560, section e, line 5

εὐπαιδευσίαν καλοῦντες, ἀναρχίαν δὲ ἐλευθερίαν, ἀσωτίαν
δὲ μεγαλοπρέπειαν, ἀναίδειαν δὲ ἀνδρείαν. ἄρ' οὐχ οὕτω
πως, ἦν δ' ἐγώ, νέος ὢν μεταβάλλει ἐκ τοῦ ἐν ἀναγκαίοις
ἐπιθυμίαις τρεφομένου τὴν τῶν μὴ ἀναγκαίων καὶ ἀνωφελῶν
ἡδονῶν ἐλευθέρωσιν τε καὶ ἄνεσιν;
Καὶ μάλα γ', ἦ δ' ὅς, ἐναργῶς.

Ζῇ δὴ οἶμαι μετὰ ταῦτα ὁ τοιοῦτος οὐδὲν μᾶλλον εἰς
ἀναγκαίους ἢ μὴ ἀναγκαίους ἡδονὰς ἀναλίσκων καὶ χρήματα
καὶ πόνους καὶ διατριβάς· ἀλλ' ἐὰν εὐτυχῆς ἦ καὶ μὴ πέρα
ἐκβακχευθῇ, ἀλλὰ τι καὶ πρεσβύτερος γενόμενος τοῦ πολλοῦ

Stephanus page 561, section b, line 1

θορύβου παρελθόντος μέρη τε καταδέξεται τῶν ἐκπεσόντων
καὶ τοῖς ἐπεισελθοῦσι μὴ ὅλον ἑαυτὸν ἐνδῶ, εἰς ἴσον δὴ τι
καταστήσας τὰς ἡδονὰς διάγει, τῇ παραπιπτούσῃ ἀεὶ ὥσπερ
λαχούσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἀρχὴν παραδιδούς ἕως ἂν πληρωθῇ,
καὶ αὖθις ἄλλῃ, οὐδεμίαν ἀτιμάζων ἀλλ' ἐξ ἴσου τρέφων.
Πάνυ μὲν οὖν.

Καὶ λόγον γε, ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ οὐ προσδεχόμενος οὐδὲ
παριεῖς εἰς τὸ φρούριον, ἐὰν τις λέγῃ ὥς αἱ μὲν εἰσι τῶν
καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἐπιθυμιῶν ἡδοναί, αἱ δὲ τῶν πονηρῶν,
καὶ τὰς μὲν χρὴ ἐπιτηδεύειν καὶ τιμᾶν, τὰς δὲ κολάζειν

Stephanus page 561, section c, line 3

τε καὶ δουλοῦσθαι· ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις ἀνανεύει τε καὶ
ὁμοίας φησὶν ἀπάσας εἶναι καὶ τιμητέας ἐξ ἴσου.
Σφόδρα γάρ, ἔφη, οὕτω διακείμενος τοῦτο δρᾷ.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ διαζῇ τὸ καθ' ἡμέραν οὕτω χαριζό-
μενος τῇ προσπιπτούσῃ ἐπιθυμίᾳ, τοτὲ μὲν μεθύων καὶ
καταυλούμενος, αὖθις δὲ ὑδροποτῶν καὶ κατισχναινόμενος,
τοτὲ δ' αὖ γυμναζόμενος, ἔστιν δ' ὅτε ἀργῶν καὶ πάντων
ἀμελῶν, τοτὲ δ' ὥς ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίβων. πολλάκις δὲ
πολιτεύεται, καὶ ἀναπηδῶν ὅτι ἂν τύχῃ λέγει τε καὶ πράττει·
κᾶν ποτὲ τινὰς πολεμικοὺς ζηλώσῃ, ταύτῃ φέρεται, ἢ χρη-

Stephanus page 561, section d, line 5

ματιστικούς, ἐπὶ τοῦτ' αὖ. καὶ οὔτε τις τάξις οὔτε ἀνάγκη
ἔπεστιν αὐτοῦ τῷ βίῳ, ἀλλ' ἡδύν τε δὴ καὶ ἐλευθέριον καὶ

μακάριον καλῶν τὸν βίον τοῦτον χρῆται αὐτῷ διὰ παντός.

Παντάπασιν, ἣ δ' ὅς, διελήλυθας βίον ἰσονομικοῦ τινος ἀνδρός.

Οἶμαι δέ γε, ἣν δ' ἐγώ, καὶ παντοδαπὸν τε καὶ πλείστων ἡθῶν μεστόν, καὶ τὸν καλόν τε καὶ ποικίλον, ὥσπερ ἐκείνην τὴν πόλιν, τοῦτον τὸν ἄνδρα εἶναι· ὃν πολλοὶ ἂν καὶ πολλαὶ ζηλώσειαν τοῦ βίου, παραδείγματα πολιτειῶν τε καὶ τρόπων πλείστα ἐν αὐτῷ ἔχοντα.

Stephanus page 561, section e, line 8

Οὗτος γάρ, ἔφη, ἔστιν.

Τί οὖν; τετάχθω ἡμῖν κατὰ δημοκρατίαν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ, ὡς δημοκρατικὸς ὀρθῶς ἂν προσαγορευόμενος;

Τετάχθω, ἔφη.

Ἡ καλλίστη δὴ, ἣν δ' ἐγώ, πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελθεῖν, τυραννίς τε καὶ τύραννος.

Κομιδῇ γ', ἔφη.

Φέρε δὴ, τίς τρόπος τυραννίδος, ᾧ φίλε ἑταῖρε, γίγνεται; ὅτι μὲν γὰρ ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει σχεδὸν δῆλον.

Stephanus page 562, section a, line 9

Δῆλον.

Ἄρ' οὖν τρόπον τινὰ τὸν αὐτὸν ἐκ τε ὀλιγαρχίας δημοκρατία γίγνεται καὶ ἐκ δημοκρατίας τυραννίς;

Πῶς;

Ὁ προϋθέντο, ἣν δ' ἐγώ, ἀγαθόν, καὶ δι' ὃ ἡ ὀλιγαρχία καθίστατο - τοῦτο δ' ἦν [ὑπερ]πλοῦτος· ἣ γάρ; -

Ναί.

Ἡ πλούτου τοίνυν ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια διὰ χρηματισμὸν αὐτὴν ἀπώλλυ.

Ἀληθῆ, ἔφη.

Stephanus page 562, section b, line 9

Ἄρ' οὖν καὶ ὁ δημοκρατία ὀρίζεται ἀγαθόν, ἡ τούτου ἀπληστία καὶ ταύτην καταλύει;

Λέγεις δ' αὐτὴν τί ὀρίζεσθαι;

Τὴν ἐλευθερίαν, εἶπον. τοῦτο γάρ που ἐν δημοκρατουμένῃ πόλει ἀκούσαις ἂν ὡς ἔχει τε κάλλιστον καὶ διὰ ταῦτα ἐν μόνη ταύτῃ ἄξιον οἰκεῖν ὅστις φύσει ἐλεύθερος.

Λέγεται γὰρ δὴ, ἔφη, καὶ πολὺ τοῦτο τὸ ῥῆμα.

Ἄρ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ὅπερ ἦα νυνδὴ ἐρῶν, ἡ τοῦ τοιούτου ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια καὶ ταύτην τὴν πολιτείαν μεθίστησιν τε καὶ παρασκευάζει τυραννίδος δεηθῆναι;

Stephanus page 562, section c, line 7

Πῶς; ἔφη.

Ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺς ἄρχοντας δὴ, ἂν μὴ πάνυ πρᾶοι ὥσι καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν, κολάζει αἰτιωμένη ὥς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς.

Δρῶσιν γάρ, ἔφη, τοῦτο.

Τοὺς δέ γε, εἶπον, τῶν ἀρχόντων κατηκόους προπηλακίζει ὥς ἐθελοδούλους τε καὶ οὐδὲν ὄντας, τοὺς δὲ ἄρχοντας μὲν ἀρχομένοις, ἀρχομένους δὲ ἄρχουσιν ὁμοίους ἰδίᾳ τε καὶ

Stephanus page 562, section d, line 9

δημοσίᾳ ἐπαινεῖ τε καὶ τιμᾷ. ἄρ' οὐκ ἀνάγκη ἐν τοιαύτῃ πόλει ἐπὶ πᾶν τὸ τῆς ἐλευθερίας ἰέναι;

Πῶς γὰρ οὐ;

Καὶ καταδύεσθαι γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, εἰς τε τὰς ἰδίας οἰκίας καὶ τελευτᾶν μέχρι τῶν θηρίων τὴν ἀναρχίαν ἐμφομένην.

Πῶς, ἦ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον λέγομεν;

Οἶον, ἔφην, πατέρα μὲν ἐθίζεσθαι παιδὶ ὅμοιον γίγνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι τοὺς υἱεῖς, υἱὸν δὲ πατρί, καὶ μήτε αἰσχύνεσθαι μήτε δεδιέναι τοὺς γονέας, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ᾦ· μέτοικον δὲ

Stephanus page 563, section a, line 1

ἀστῶ καὶ ἀστὸν μετοίκῳ ἐξισοῦσθαι, καὶ ξένον ὡσαύτως.

Γίγνεται γὰρ οὕτως, ἔφη.

Ταῦτά τε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ σμικρὰ τοιάδε ἄλλα γίγνεται· διδάσκαλός τε ἐν τῷ τοιοῦτῳ φοιτητὰς φοβεῖται καὶ θωπεύει, φοιτηταὶ τε διδασκάλων ὀλιγοροῦσιν, οὕτω δὲ καὶ παιδαγωγῶν· καὶ ὅλως οἱ μὲν νέοι πρεσβυτέροις ἀπεικάζονται καὶ διαμιλλῶνται καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, οἱ δὲ γέροντες συγκαθιέντες τοῖς νέοις εὐτραπείας τε καὶ χαριεντισμοῦ ἐμπίμπλονται, μιμούμενοι τοὺς νέους, ἵνα δὴ μὴ δοκῶσιν ἀηδεῖς εἶναι μηδὲ δεσποτικοί.

Stephanus page 563, section b, line 3

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Τὸ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, ἔσχατον, ὦ φίλε, τῆς ἐλευθερίας τοῦ πλήθους, ὅσον γίγνεται ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει, ὅταν δὴ οἱ ἐωνημένοι καὶ αἱ ἐωνημέναι μηδὲν ἥττον ἐλεύθεροι ὥσι τῶν πριαμένων. ἐν γυναιξὶ δὲ πρὸς ἄνδρας καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας ὅση ἡ ἰσονομία καὶ ἐλευθερία γίγνεται, ὀλίγου ἐπελαθόμεθ' εἰπεῖν.

Οὐκοῦν κατ' Αἰσχύλον, ἔφη, “ἐροῦμεν ὅτι νῦν ἦλθ' ἐπὶ στόμα;”

Πάνυ γε, εἶπον· καὶ ἔγωγε οὕτω λέγω· τὸ μὲν γὰρ τῶν

θηρίων τῶν ὑπὸ τοῖς ἀνθρώποις ὅσῳ ἐλευθερώτερά ἐστιν ἐνταῦθα ἢ ἐν ἄλλῃ, οὐκ ἂν τις πείθοιτο ἄπειρος. ἀτεχνῶς γὰρ αἱ τε κύνες κατὰ τὴν παροιμίαν οἵαίπερ αἱ δέσποναι γίνονται τε δὴ καὶ ἵπποι καὶ ὄνοι, πάνυ ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς εἰθισμένοι πορεύεσθαι, κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ ἀεὶ ἀπαντῶντι, ἐὰν μὴ ἐξίστηται, καὶ τᾶλλα πάντα οὕτω μεστὰ ἐλευθερίας γίνονται.

Τὸ ἐμὸν γ', ἔφη, ἐμοὶ λέγεις ὄναρ· αὐτὸς γὰρ εἰς ἀγρὸν πορευόμενος θαμὰ αὐτὸ πάσχω.

Τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον, ἦν δ' ἐγώ, πάντων τούτων συνηθροί-

σμένων, ἐννοεῖς ὥς ἀπαλὴν τὴν ψυχὴν τῶν πολιτῶν ποιεῖ, ὥστε καὶ ὅτιοῦν δουλείας τις προσφέρηται, ἀγανακτεῖν καὶ μὴ ἀνέχεσθαι; τελευτῶντες γὰρ που οἶσθ' ὅτι οὐδὲ τῶν νόμων φροντίζουσιν γεγραμμένων ἢ ἀγράφων, ἵνα δὴ μηδαμῇ μηδεὶς αὐτοῖς ἦ δεσπότης.

Καὶ μάλ', ἔφη, οἶδα.

Αὕτη μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἡ ἀρχὴ οὕτωςι καλῇ καὶ νεανικῇ, ὅθεν τυραννὶς φύεται, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ.

Νεανικὴ δῆτα, ἔφη· ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

Ταῦτόν, ἦν δ' ἐγώ, ὅπερ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα ἐγγενό-

μενον ἀπώλεσεν αὐτήν, τοῦτο καὶ ἐν ταύτῃ πλεόν τε καὶ ἰσχυρότερον ἐκ τῆς ἐξουσίας ἐγγενόμενον καταδουλοῦται δημοκρατίαν. καὶ τῷ ὄντι τὸ ἄγαν τι ποιεῖν μεγάλην φιλεῖ εἰς τοῦναντίον μεταβολὴν ἀνταποδιδόναι, ἐν ὥραις τε καὶ ἐν φυτοῖς καὶ ἐν σώμασιν, καὶ δὴ καὶ ἐν πολιτείαις οὐχ ἥκιστα.

Εἰκός, ἔφη.

Ἡ γὰρ ἄγαν ἐλευθερία ἔοικεν οὐκ εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλειν καὶ ἰδιώτῃ καὶ πόλει.

Εἰκὸς γάρ.

Εἰκότως τοίνυν, εἶπον, οὐκ ἐξ ἄλλης πολιτείας τυραννὶς

καθίσταται ἢ ἐκ δημοκρατίας, ἐξ οἷμαι τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας δουλεία πλείστη τε καὶ ἀγριωτάτη.

Ἔχει γάρ, ἔφη, λόγον.

Ἄλλ' οὐ τοῦτ' οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, ἡρώτας, ἀλλὰ ποῖον νόσημα ἐν ὀλιγαρχίᾳ τε φυόμενον ταῦτόν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ δουλοῦται αὐτήν.

Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Ἐκεῖνο τοίνυν, ἔφην, ἔλεγον τὸ τῶν ἀργῶν τε καὶ δαπα-

νηρῶν ἀνδρῶν γένος, τὸ μὲν ἀνδρειότατον ἡγούμενον αὐτῶν,
τὸ δ' ἀνανδρότερον ἐπόμενον· οὕς δὴ ἀφομοιοῦμεν κηφῆσι,

Stephanus page 564, section b, line 7

τοὺς μὲν κέντρα ἔχουσι, τοὺς δὲ ἀκέντροις.

Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη.

Τούτῳ τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ταραττέτον ἐν πάσῃ πολιτείᾳ
ἐγγιγνομένῳ, οἷον περὶ σῶμα φλέγμα τε καὶ χολή· ὥ δὴ καὶ
δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἱατρόν τε καὶ νομοθέτην πόλεως μὴ ἦττον
ἢ σοφὸν μελιττουργὸν πόρρωθεν εὐλαβεῖσθαι, μάλιστα μὲν
ὅπως μὴ ἐγγενήσεσθον, ἂν δὲ ἐγγένησθον, ὅπως ὅτι τάχιστα
σὺν αὐτοῖσι τοῖς κηρίοις ἐκτετμήσεσθον.

Ναὶ μὰ Δία, ἣ δ' ὅς, παντάπασί γε.

Ὡδε τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, λάβωμεν, ἴν' εὐκρινέστερον

Stephanus page 564, section c, line 7

ἴδωμεν ὃ βουλόμεθα.

Πῶς;

Τριχῇ διαστησώμεθα τῷ λόγῳ δημοκρατουμένην πόλιν,
ὥσπερ οὖν καὶ ἔχει. ἐν μὲν γάρ που τὸ τοιοῦτον γένος ἐν αὐτῇ
ἐμφύεται δι' ἐξουσίαν οὐκ ἔλαττον ἢ ἐν τῇ ὀλιγαρχουμένῃ.

Ἔστιν οὕτω.

Πολὺν δέ γε δριμύτερον ἐν ταύτῃ ἢ ἐν ἐκείνῃ.

Πῶς;

Ἐκεῖ μὲν διὰ τὸ μὴ ἔντιμον εἶναι, ἀλλ' ἀπελαύνεσθαι τῶν
ἀρχῶν, ἀγύμναστον καὶ οὐκ ἐρρωμένον γίγνεται· ἐν δημο-

Stephanus page 564, section d, line 8

κρατία δὲ τοῦτό που τὸ προεστὸς αὐτῆς, ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ
τὸ μὲν δριμύτατον αὐτοῦ λέγει τε καὶ πράττει, τὸ δ' ἄλλο
περὶ τὰ βήματα προσίζον βομβεῖ τε καὶ οὐκ ἀνέχεται τοῦ
ἄλλα λέγοντος, ὥστε πάντα ὑπὸ τοῦ τοιούτου διοικεῖται ἐν
τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ χωρὶς τινων ὀλίγων.

Μάλα γε, ἣ δ' ὅς.

Ἄλλο τοίνυν τοιόνδε ἀεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πλήθους.

Τὸ ποῖον;

Χρηματιζομένων που πάντων, οἱ κοσμιώτατοι φύσει ὥς τὸ
πολὺν πλουσιώτατοι γίνονται.

Stephanus page 564, section e, line 8

Εἰκός.

Πλεῖστον δὴ οἶμαι τοῖς κηφῆσι μέλι καὶ εὐπορώτατον
ἐντεῦθεν βλέπτει.

Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, παρά γε τῶν σμικρὰ ἐχόντων τις
βλίσσειεν;

Πλούσιοι δὴ οἶμαι οἱ τοιοῦτοι καλοῦνται κηφήνων βοτάνῃ.

Σχεδόν τι, ἔφη.

Δῆμος δ' ἂν εἴη τρίτον γένος, ὅσοι αὐτουργοί τε καὶ ἀπράγμονες, οὐ πάνυ πολλὰ κεκτημένοι· ὁ δὲ πλεῖστον τε καὶ κυριώτατον ἐν δημοκρατίᾳ ὅτανπερ ἀθροισθῇ.

Stephanus page 565, section a, line 4

Ἔστιν γάρ, ἔφη· ἀλλ' οὐ θαμὰ ἐθέλει ποιεῖν τοῦτο, ἐὰν μὴ μέλιτος τι μεταλαμβάνῃ.

Οὐκοῦν μεταλαμβάνει, ἦν δ' ἐγώ, αἰεί, καθ' ὅσον δύνανται οἱ προεστῶτες, τοὺς ἔχοντας τὴν οὐσίαν ἀφαιρούμενοι,

διανέμοντες τῷ δήμῳ, τὸ πλεῖστον αὐτοὶ ἔχειν.

Μεταλαμβάνει γὰρ οὖν, ἦ δ' ὅς, οὕτως.

Ἀναγκάζονται δὲ οἶμαι ἀμύνεσθαι, λέγοντές τε ἐν τῷ δήμῳ καὶ πράττοντες ὅπῃ δύνανται, οὗτοι ὧν ἀφαιροῦνται.

Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 565, section b, line 5

Αἰτίαν δὲ ἔσχον ὑπὸ τῶν ἐτέρων, καὶ μὴ ἐπιθυμῶσι νεωτερίζειν, ὥς ἐπιβουλεύουσι τῷ δήμῳ καὶ εἰσιν ὀλιγαρχικοί.

Τί μήν;

Οὐκοῦν καὶ τελευτῶντες, ἐπειδὴν ὁρῶσι τὸν δῆμον, οὐχ ἐκόντα ἀλλ' ἀγνοήσαντά τε καὶ ἐξαπατηθέντα ὑπὸ τῶν διαβαλλόντων, ἐπιχειροῦντα σφᾶς ἀδικεῖν, τότε ἤδη, εἴτε βούλονται εἴτε μή, ὥς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὶ γίνονται, οὐχ ἐκόντες, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ κακὸν ἐκεῖνος ὁ κηφὴν ἐντίκει κεντῶν αὐτούς.

Stephanus page 565, section c, line 5

Κομιδῇ μὲν οὖν.

Εἰσαγγελίαι δὲ καὶ κρίσεις καὶ ἀγῶνες περὶ ἀλλήλων γίνονται.

Καὶ μάλα.

Οὐκοῦν ἓνα τινὰ αἰεί δῆμος εἶωθεν διαφερόντως προΐστασθαι ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτον τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν;

Εἶωθε γάρ.

Τοῦτο μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δῆλον, ὅτι, ὅτανπερ φύηται τύραννος, ἐκ προστατικῆς ῥίψεως καὶ οὐκ ἄλλοθεν ἐκβλαστάνει.

Καὶ μάλα δῆλον.

Stephanus page 565, section d, line 4

Τίς ἀρχὴ οὖν μεταβολῆς ἐκ προστάτου ἐπὶ τύραννον; ἦ δῆλον ὅτι ἐπειδὴν ταῦτόν ἄρξῃται δρᾶν ὁ προστάτης τῷ ἐν τῷ μύθῳ ὅς περὶ τὸ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ Λυκαίου ἱερὸν λέγεται;

Τίς; ἔφη.

Ὡς ἄρα ὁ γευσάμενος τοῦ ἀνθρωπίνου σπλάγχχνου, ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἐνὸς ἐγκατατετμημένου, ἀνάγκη δὴ τούτῳ λύκῳ γενέσθαι. ἢ οὐκ ἀκήκοας τὸν λόγον;

Ἐγώ γε.

Ἄρ' οὖν οὕτω καὶ ὃς ἂν δήμου προεστῶς, λαβὼν σφόδρα

Stephanus page 565, section e, line 4

πειθόμενον ὄχλον, μὴ ἀπόσχηται ἐμφυλίου αἵματος, ἀλλ' ἀδίκως ἐπαιτιώμενος, οἷα δὴ φιλοῦσιν, εἰς δικαστήρια ἄγων μαιφονῇ, βίον ἀνδρὸς ἀφανίζων, γλώττη τε καὶ στόματι ἀνοσίῳ γευόμενος φόνου συγγενοῦς, καὶ ἀνδρηλατῇ καὶ ἀποκτεινύῃ καὶ ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀποκοπὰς καὶ γῆς ἀναδασμόν, ἄρα τῷ τοιούτῳ ἀνάγκη δὴ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ εἵμαρται ἢ ἀπολωλέναι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἢ τυραννεῖν καὶ λύκῳ ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι;

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη.

Οὗτος δὲ, ἔφην, ὁ στασιάζων γίγνεται πρὸς τοὺς ἔχοντας

Stephanus page 566, section a, line 7

τὰς οὐσίας.

Οὗτος.

Ἄρ' οὖν ἐκπεσὼν μὲν καὶ κατελθὼν βίᾳ τῶν ἐχθρῶν τύραννος ἀπειργασμένος κατέρχεται;

Δῆλον.

Ἐὰν δὲ ἀδύνατοι ἐκβάλλειν αὐτὸν ὧσιν ἢ ἀποκτεῖναι διαβάλλοντες τῇ πόλει, βιαίῳ δὴ θανάτῳ ἐπιβουλεύουσιν ἀποκτείνουσαι λάθρα.

Φιλεῖ γοῦν, ἢ δ' ὅς, οὕτω γίγνεσθαι.

Τὸ δὲ τυραννικὸν αἶτημα τὸ πολυθρύλητον ἐπὶ τούτῳ

Stephanus page 566, section b, line 6

πάντες οἱ εἰς τοῦτο προβεβηκότες ἐξευρίσκουσιν, αἰτεῖν τὸν δῆμον φύλακάς τινας τοῦ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ἢ ὁ τοῦ δήμου βοηθός.

Καὶ μάλ', ἔφη.

Διδόασι δὲ οἷμαι δείσαντες μὲν ὑπὲρ ἐκείνου, θαρρήσαντες δὲ ὑπὲρ ἑαυτῶν.

Καὶ μάλα.

Οὐκοῦν τοῦτο ὅταν ἴδῃ ἀνὴρ χρήματα ἔχων καὶ μετὰ τῶν χρημάτων αἰτίαν μισόδημος εἶναι, τότε δὲ οὗτος, ὃ ἑταῖρε, κατὰ τὸν Κροίσῳ γερόμενον χρησμόν -

Stephanus page 566, section c, line 5

πολυψήφιδά παρ' Ἑρμόν

Φεύγει, οὐδὲ μένει, οὐδ' αἰδεῖται κακὸς εἶναι.

Οὐ γὰρ ἄν, ἔφη, δεύτερον αὐθις αἰδεσθείη.
Ὅ δέ γε οἶμαι, ἣν δ' ἐγώ, καταληφθεὶς θανάτῳ δίδοται.
Ἀνάγκη.
Ὅ δὲ δὴ προστάτης ἐκεῖνος αὐτὸς δῆλον δὴ ὅτι <μέγας
μεγαλωστὶ> οὐ κεῖται, ἀλλὰ καταβαλὼν ἄλλους πολλοὺς
ἔστηκεν ἐν τῷ δίφρῳ τῆς πόλεως, τύραννος ἀντὶ προστάτου
ἀποτετελεσμένος.

Stephanus page 566, section d, line 4

Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη.
Διέλθωμεν δὴ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν δ' ἐγώ, τοῦ τε ἀνδρὸς
καὶ τῆς πόλεως, ἐν ἣ ἂν ὁ τοιοῦτος βροτὸς ἐγγένηται;
Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, διέλθωμεν.
Ἄρ' οὖν, εἶπον, οὐ ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις τε καὶ χρόνῳ
προσγελᾶ τε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ᾧ ἂν περιτυγχάνῃ, καὶ
οὔτε τύραννός φησιν εἶναι ὑπισχνεῖται τε πολλὰ καὶ ἰδία
καὶ δημοσίᾳ, χρεῶν τε ἡλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δῆμῳ τε
καὶ τοῖς περὶ ἑαυτὸν καὶ πᾶσιν ἰλεώς τε καὶ πρᾶος εἶναι
προσποιεῖται;

Stephanus page 566, section e, line 5

Ἀνάγκη, ἔφη.
Ὅταν δέ γε οἶμαι πρὸς τοὺς ἔξω ἐχθροὺς τοῖς μὲν καταλ-
λαγῇ, τοὺς δὲ καὶ διαφθείρῃ, καὶ ἡσυχία ἐκεῖνων γένηται,
πρῶτον μὲν πολέμους τινὰς ἀεὶ κινεῖ, ἢ ἐν χρεῖᾳ ἡγεμόνος
ὁ δῆμος ἤ.
Εἰκός γε.
Οὐκοῦν καὶ ἵνα χρήματα εἰσφέροντες πένητες γιγνόμενοι
πρὸς τῷ καθ' ἡμέραν ἀναγκάζονται εἶναι καὶ ἥττον αὐτῷ
ἐπιβουλεύωσι;
Δῆλον.

Stephanus page 567, section a, line 5

Καὶ ἂν γέ τις οἶμαι ὑποπτέυῃ ἐλεύθερα φρονήματα
ἔχοντας μὴ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ ἄρχειν, ὅπως ἂν τούτους μετὰ
προφάσεως ἀπολλύῃ ἐνδοὺς τοῖς πολεμίοις; τούτων πάντων
ἕνεκα τυράννῳ ἀεὶ ἀνάγκη πόλεμον ταράττειν;
Ἀνάγκη.
Ταῦτα δὲ ποιοῦντα ἔτοιμον μᾶλλον ἀπεχθάνεσθαι τοῖς
πολίταις;
Πῶς γὰρ οὐ;
Οὐκοῦν καὶ τις τῶν συγκαταστησάντων καὶ ἐν δυνάμει
ὄντων παρρησιάζεσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους,

Stephanus page 567, section b, line 5

ἐπιπλήττοντας τοῖς γιγνομένοις, οἱ ἂν τυγχάνωσιν ἀνδρικώτατοι ὄντες;

Εἰκός γε.

Ὑπεξαρεῖν δὴ τούτους πάντας δεῖ τὸν τύραννον, εἰ μέλλει ἄρξειν, ἕως ἂν μήτε φίλων μήτ' ἐχθρῶν λίπη μηδένα ὅτου τι ὄφελος.

Δῆλον.

Ὅξέως ἄρα δεῖ ὄραν αὐτὸν τίς ἀνδρεῖος, τίς μεγαλόφρων, τίς φρόνιμος, τίς πλούσιος· καὶ οὕτως εὐδαίμων ἐστίν, ὥστε τούτοις ἅπασιν ἀνάγκη αὐτῷ, εἴτε βούλεται εἴτε μή, πολεμίῳ

Stephanus page 567, section c, line 3

εἶναι καὶ ἐπιβουλεύειν, ἕως ἂν καθήρη τὴν πόλιν.

Καλόν γε, ἔφη, καθαρόν.

Ναί, ἦν δ' ἐγώ, τὸν ἐναντίον ἢ οἱ ἱατροὶ τὰ σώματα· οἱ μὲν γὰρ τὸ χειρίστον ἀφαιροῦντες λείπουσι τὸ βέλτιστον, ὁ δὲ τοῦναντίον.

Ὡς ἔοικε γάρ, αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη, εἴπερ ἄρξει.

Ἐν μακαρίᾳ ἄρα, εἶπον ἐγώ, ἀνάγκη δέδεται, ἢ προστάττει αὐτῷ ἢ μετὰ φαύλων τῶν πολλῶν οἰκεῖν, καὶ ὑπὸ τούτων μισούμενον, ἢ μὴ ζῆν.

Ἐν τοιαύτῃ, ἦ δ' ὅς.

Stephanus page 567, section d, line 5

Ἄρ' οὖν οὐχὶ ὅσῳ ἂν μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθάνηται ταῦτα δρῶν, τοσοῦτ' ἂν πλειόνων καὶ πιστοτέρων δορυφόρων δεήσεται;

Πῶς γὰρ οὐ;

Τίνες οὖν οἱ πιστοί; καὶ πόθεν αὐτοὺς μεταπέμψεται;

Αὐτόματοι, ἔφη, πολλοὶ ἤξουσιν πετόμενοι, ἐὰν τὸν μισθὸν δίδῃ.

Κηφῆνας, ἦν δ' ἐγώ, νῆ τὸν κύνα, δοκεῖς αὖ τινάς μοι λέγειν ξενικούς τε καὶ παντοδαπούς.

Ἀληθῆ γάρ, ἔφη, δοκῶ σοι.

Stephanus page 567, section e, line 3

Τίς δὲ αὐτόθεν; ἄρ' οὐκ ἂν ἐθελήσειεν -

Πῶς;

Τοὺς δούλους ἀφελόμενος τοὺς πολίτας, ἐλευθερώσας, τῶν περὶ ἑαυτὸν δορυφόρων ποιήσασθαι.

Σφόδρα γ', ἔφη· ἐπεὶ τοι καὶ πιστότατοι αὐτῷ οὗτοί εἰσιν.

Ἦ μακάριον, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τυράννου χρῆμα, εἰ τοιούτοις φίλοις τε καὶ πιστοῖς ἀνδράσι χρῆται, τοὺς προτέρους ἐκείνους ἀπολέσας.

Ἀλλὰ μήν, ἔφη, τοιούτοις γε χρῆται.

Καὶ θαυμάζουσι δὴ, εἶπον, οὗτοι οἱ ἐταῖροι αὐτὸν καὶ

Stephanus page 568, section a, line 5

σύνεισιν οἱ νέοι πολῖται, οἱ δ' ἐπικεῖς μισοῦσί τε καὶ
φεύγουσι;

Τί δ' οὐ μέλλουσιν;

Οὐκ ἐτός, ἦν δ' ἐγώ, ἥ τε τραγωδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ
εἶναι καὶ ὁ Εὐριπίδης διαφέρων ἐν αὐτῇ.

Τί δῃ;

Ὅτι καὶ τοῦτο πυκνῆς διανοίας ἐχόμενον ἐφθέγγατο, ὥς
ἄρα “σοφοὶ τύραννοί” εἰσι “τῶν σοφῶν συνουσία.” καὶ
ἔλεγε δῆλον ὅτι τούτους εἶναι τοὺς σοφοὺς οἷς σύνεστιν.

Καὶ ὥς ἰσόθεόν γ', ἔφη, τὴν τυραννίδα ἐγκωμιάζει, καὶ

Stephanus page 568, section b, line 4

ἕτερα πολλά, καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί.

Τοιγάρτοι, ἔφην, ἅτε σοφοὶ ὄντες οἱ τῆς τραγωδίας ποιη-
ταὶ συγγιγνώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις ὅσοι ἡμῶν ἐγγὺς
πολιτεύονται, ὅτι αὐτοὺς εἰς τὴν πολιτείαν οὐ παραδεξόμεθα
ἅτε τυραννίδος ὑμνητάς.

Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη, συγγιγνώσκουσιν ὅσοι πέρ γε αὐτῶν
κομποί.

Εἰς δέ γε οἶμαι τὰς ἄλλας περιόντες πόλεις, συλλέγοντες
τοὺς ὄχλους, καλὰς φωνὰς καὶ μεγάλας καὶ πιθανὰς μισθω-

Stephanus page 568, section c, line 4

σάμενοι, εἰς τυραννίδας τε καὶ δημοκρατίας ἔλκουσι τὰς
πολιτείας.

Μάλα γε.

Οὐκοῦν καὶ προσέτι τούτων μισθοὺς λαμβάνουσι καὶ
τιμῶνται, μάλιστα μὲν, ὥσπερ τὸ εἰκός, ὑπὸ τυράννων, δεύ-
τερον δὲ ὑπὸ δημοκρατίας· ὅσῳ δ' ἂν ἀνωτέρω ἴωσιν πρὸς
τὸ ἀναντες τῶν πολιτειῶν, μᾶλλον ἀπαγορεύει αὐτῶν ἢ τιμή,
ὥσπερ ὑπὸ ἀσθματος ἀδυνατοῦσα πορεύεσθαι.

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἀλλὰ δῃ, εἶπον, ἐνταῦθα μὲν ἐξέβημεν· λέγωμεν δὲ

Stephanus page 568, section d, line 5

πάλιν ἐκεῖνο τὸ τοῦ τυράννου στρατόπεδον, τὸ καλόν τε καὶ
πολὺ καὶ ποικίλον καὶ οὐδέποτε ταυτόν, πόθεν θρέπεται.

Δῆλον, ἔφη, ὅτι, ἐάν τε ἱερὰ χρήματα ἦ ἐν τῇ πόλει,
ταῦτα ἀναλώσει, ὅποι ποτὲ ἂν αἰεὶ ἐξαρκῇ τὰ τῶν ἀποδο-
μένων, ἐλάττους εἰσφορὰς ἀναγκάζων τὸν δῆμον εἰσφέρειν.

Τί δ' ὅταν δῇ ταῦτα ἐπιλίπη;

Δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐκ τῶν πατρῶων θρέπεται αὐτός τε καὶ
οἱ συμπόται τε καὶ ἑταῖροι καὶ ἑταῖραι.

Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ· ὅτι ὁ δῆμος ὁ γεννήσας τὸν
τύραννον θρέψει αὐτόν τε καὶ ἐταίρους.

Stephanus page 568, section e, line 6

Πολλὴ αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη.
Πῶς [δὲ] λέγεις; εἶπον· ἐὰν δὲ ἀγανακτῇ τε καὶ λέγῃ ὁ
δῆμος ὅτι οὔτε δίκαιον τρέφεσθαι ὑπὸ πατρὸς ὑὸν ἡβῶντα,
ἀλλὰ τοῦναντίον ὑπὸ ὑέος πατέρα, οὔτε τούτου αὐτὸν ἔνεκα
ἐγέννησέν τε καὶ κατέστησεν, ἵνα, ἐπειδὴ μέγας γένοιτο, τότε
αὐτὸς δουλεύων τοῖς αὐτοῦ δούλοις τρέφοι ἐκείνόν τε καὶ
τοὺς δούλους μετὰ συγκλύδων ἄλλων, ἀλλ' ἵνα ἀπὸ τῶν
πλουσίων τε καὶ καλῶν καγαθῶν λεγομένων ἐν τῇ πόλει
ἐλευθερωθεῖ ἐκείνου προστάντος, καὶ νῦν κελεύει ἀπιέναι
ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ τοὺς ἐταίρους, ὥσπερ πατὴρ ὑὸν

Stephanus page 569, section a, line 7

ἐξ οἰκίας μετὰ ὀχληρῶν συμποτῶν ἐξελαύνων;
Γινώσεταιί γε, νῆ Δία, ἡ δ' ὅς, τότ' ἤδη ὁ δῆμος οἶος οἶον
θρέμμα γεννῶν ἡσπάζετό τε καὶ ἠϋξεν, καὶ ὅτι ἀσθενέστερος
ὢν ἰσχυροτέρους ἐξελαύνει.
Πῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις; τολμήσει τὸν πατέρα βιάζεσθαι,
κἂν μὴ πείθεται, τύπτειν ὁ τύραννος;
Ναί, ἔφη, ἀφελόμενός γε τὰ ὄπλα.
Πατραλοῖαν, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τύραννον καὶ χαλεπὸν
γηροτρόφον, καὶ ὥς ἔοικε τοῦτο δὴ ὁμολογουμένη ἂν ἦδη
τυραννὶς εἴη, καί, τὸ λεγόμενον, ὁ δῆμος φεύγων ἂν καπνὸν

Stephanus page 569, section c, line 1

δουλείας ἐλευθέρων εἰς πῦρ δούλων δεσποτείας ἂν ἐμπεπτω-
κῶς εἴη, ἀντὶ τῆς πολλῆς ἐκείνης καὶ ἀκαίρου ἐλευθερίας
τὴν χαλεπωτάτην τε καὶ πικροτάτην δούλων δουλείαν μετ-
αμπισχόμενος.
Καὶ μάλα, ἔφη, ταῦτα οὕτω γίγνεται.
Τί οὖν; εἶπον· οὐκ ἐμμελῶς ἡμῖν εἰρήσεται, ἐὰν φῶμεν
ἱκανῶς διεληλυθέναι ὥς μεταβαίνει τυραννὶς ἐκ δημοκρατίας,
γενομένη τε οἷα ἐστίν;
Πάνυ μὲν οὖν ἱκανῶς, ἔφη.
Αὐτὸς δὲ λοιπός, ἦν δ' ἐγώ, ὁ τυραννικὸς ἀνὴρ σκέψα-

Stephanus page 571, section a, line 2

σθαι, πῶς τε μεθίσταται ἐκ δημοκρατικοῦ, γενόμενός τε ποιός
τίς ἐστίν καὶ τίνα τρόπον ζῇ, ἄθλιον ἢ μακάριον.
Λοιπὸς γὰρ οὖν ἔτι οὗτος, ἔφη.
Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὃ ποθῶ ἔτι;
Τὸ ποῖον;
Τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, οἷαί τε καὶ ὅσαι εἰσίν, οὗ μοι δοκοῦμεν

ἱκανῶς διηρησθαι. τούτου δὴ ἐνδεῶς ἔχοντος, ἀσαφεστέρα
ἔσται ἢ ζήτησις οὐ ζητοῦμεν.

Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, ἔτ' ἐν καλῷ;

Πάνυ μὲν οὖν· καὶ σκοπεῖ γε ὁ ἐν αὐταῖς βούλομαι ἰδεῖν.

Stephanus page 571, section b, line 4

ἔστιν δὲ τόδε. τῶν μὴ ἀναγκαίων ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν
δοκοῦσί τινές μοι εἶναι παράνομοι, αἱ κινδυνεύουσι μὲν ἐγ-
γίγνεσθαι παντί, κολαζόμεναι δὲ ὑπὸ τε τῶν νόμων καὶ τῶν
βελτιόνων ἐπιθυμιῶν μετὰ λόγου ἐνίων μὲν ἀνθρώπων ἢ
παντάπασιν ἀπαλλάττεσθαι ἢ ὀλίγαι λείπεσθαι καὶ ἀσθενεῖς,
τῶν δὲ ἰσχυρότεροι καὶ πλείους.

Λέγεις δὲ καὶ τίνας, ἔφη, ταύτας;

Τὰς περὶ τὸν ὕπνον, ἣν δ' ἐγώ, ἐγειρομένης, ὅταν τὸ μὲν
ἄλλο τῆς ψυχῆς εὖδῃ, ὅσον λογιστικὸν καὶ ἡμερον καὶ ἄρχον
ἐκείνου, τὸ δὲ θηριῶδες τε καὶ ἄγριον, ἢ σίτων ἢ μέθης

Stephanus page 571, section c, line 6

πλησθέν, σκιρτᾷ τε καὶ ἀπωσάμενον τὸν ὕπνον ζητῇ ἰέναι
καὶ ἀποπιμπλάναι τὰ αὐτοῦ ἥθη· οἶσθ' ὅτι πάντα ἐν τῷ
τοιούτῳ τολμᾷ ποιεῖν, ὥς ἀπὸ πάσης λελυμένον τε καὶ
ἀπηλλαγμένον αἰσχύνης καὶ φρονήσεως. μητρί τε γὰρ ἐπι-
χειρεῖν μείγνυσθαι, ὥς οἶεται, οὐδὲν ὀκνεῖ, ἄλλω τε ὁτρωοῦν
ἀνθρώπων καὶ θεῶν καὶ θηρίων, μαιφονεῖν τε ὅτιοῦν, βρώ-
ματός τε ἀπέχεσθαι μηδενός· καὶ ἐνὶ λόγῳ οὔτε ἀνοίας
οὐδὲν ἐλλείπει οὔτ' ἀναισχυντίας.

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Ὅταν δέ γε οἶμαι ὑγιεινῶς τις ἔχη αὐτὸς αὐτοῦ καὶ

Stephanus page 571, section d, line 7

σωφρόνως, καὶ εἰς τὸν ὕπνον ἦν τὸ λογιστικὸν μὲν ἐγείρας
ἐαυτοῦ καὶ ἐστιάσας λόγων καλῶν καὶ σκέψεων, εἰς σύννοιαν
αὐτὸς αὐτῷ ἀφικόμενος, τὸ ἐπιθυμητικὸν δὲ μήτε ἐνδεία δοῦς
μήτε πλησμονῇ, ὅπως ἂν κοιμηθῇ καὶ μὴ παρέχῃ θόρυβον
τῷ βελτίστῳ χαῖρον ἢ λυπούμενον, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸ καθ' αὐτὸ
μόνον καθαρὸν σκοπεῖν καὶ ὁρέγεσθαί του αἰσθάνεσθαι ὃ μὴ
οἶδεν, ἢ τι τῶν γεγονότων ἢ ὄντων ἢ καὶ μελλόντων, ὡσαύ-
τως δὲ καὶ τὸ θυμοειδὲς πραῦνας καὶ μὴ τισιν εἰς ὀργὰς
ἐλθὼν κεκινημένῳ τῷ θυμῷ καθεύδῃ, ἀλλ' ἡσυχάσας μὲν τῷ
δύο εἶδη, τὸ τρίτον δὲ κινήσας ἐν ᾧ τὸ φρονεῖν ἐγγίγνεται,

Stephanus page 572, section a, line 7

οὕτως ἀναπαύηται, οἶσθ' ὅτι τῆς τ' ἀληθείας ἐν τῷ τοιούτῳ
μάλιστα ἄπτεται καὶ ἥκιστα παράνομοι τότε αἱ ὄψεις
φαντάζονται τῶν ἐνυπνίων.

Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη, οἶμαι οὕτως.

Ταῦτα μὲν τοίνυν ἐπὶ πλέον ἐξήχθημεν εἰπεῖν· ὁ δὲ
βουλόμεθα γινῶναι τόδ' ἐστίν, ὥς ἄρα δεινόν τι καὶ ἄγριον
καὶ ἄνομον ἐπιθυμιῶν εἶδος ἐκάστω ἔνεστι, καὶ πάνυ δοκοῦ-
σιν ἡμῶν ἐνίοις μετρίοις εἶναι· τοῦτο δὲ ἄρα ἐν τοῖς ὕπνοις
γίνεται ἐνδηλον. εἰ οὖν τι δοκῶ λέγειν καὶ συγχωρεῖς,
ἄθρει.

Stephanus page 572, section b, line 9

Ἀλλὰ συγχωρῶ.

Τὸν τοίνυν δημοτικὸν ἀναμνήσθητι οἶον ἔφαμεν εἶναι.
ἦν δέ που γεγωνῶς ἐκ νέου ὑπὸ φειδωλῷ πατρὶ τεθραμμένος,
τὰς χρηματιστικὰς ἐπιθυμίας τιμῶντι μόνας, τὰς δὲ μὴ
ἀναγκαίους ἀλλὰ παιδιᾶς τε καὶ καλλωπισμοῦ ἕνεκα γιγνο-
μένας ἀτιμάζοντι. ἦ γάρ;

Ναί.

Συγγενόμενος δὲ κομψότεροις ἀνδράσι καὶ μεστοῖς ὧν
ἄρτι διήλθομεν ἐπιθυμιῶν, ὀρμήσας εἰς ὕβριν τε πᾶσαν καὶ
τὸ ἐκείνων εἶδος μίσει τῆς τοῦ πατρὸς φειδωλίας, φύσιν δὲ

Stephanus page 572, section c, line 9

τῶν διαφθειρόντων βελτίῳ ἔχων, ἀγόμενος ἀμφοτέρωσε
κατέστη εἰς μέσον ἀμφοῖν τοῖν τρόποιν, καὶ μετρίως δὴ, ὥς
ᾤετο, ἐκάστων ἀπολαύων οὔτε ἀνελεύθερον οὔτε παράνομον
βίον ζῆ, δημοτικὸς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ γεγωνῶς.

Ἦν γάρ, ἔφη, καὶ ἔστιν αὕτη ἡ δόξα περὶ τὸν τοιοῦτον.

Θές τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν τοῦ τοιούτου ἤδη πρεσβυτέ-
ρου γεγονότος νέον ὕδ' ἐν τοῖς τούτου αὖ ἥθεσιν τεθραμμένον.

Τίθημι.

Τίθει τοίνυν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα περὶ αὐτὸν γιγνόμενα
ἅπερ καὶ περὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἀγόμενόν τε εἰς πᾶσαν

Stephanus page 572, section e, line 1

παρανομίαν, ὀνομαζομένην δ' ὑπὸ τῶν ἀγόντων ἐλευθερίαν
ἅπασαν, βοηθοῦντά τε ταῖς ἐν μέσῳ ταύταις ἐπιθυμίαις
πατέρα τε καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους, τοὺς δ' αὖ παραβοη-
θοῦντας· ὅταν δ' ἐλπίσωσιν οἱ δεινοὶ μάγοι τε καὶ τυραννο-
ποιοὶ οὗτοι μὴ ἄλλως τὸν νέον καθέξειν, ἔρωτά τινα αὐτῷ
μηχανωμένους ἐμποιῆσαι προστάτην τῶν ἀργῶν καὶ τὰ
ἔτοιμα διανεμομένων ἐπιθυμιῶν, ὑπόπτερον καὶ μέγαν κη-
φῆνά τινα - ἦ τί ἄλλο οἶει εἶναι τὸν τῶν τοιούτων ἔρωτα; -
Οὐδὲν ἔγωγε, ἦ δ' ὅς, ἀλλ' ἦ τοῦτο.

Οὐκοῦν ὅταν δὴ περὶ αὐτὸν βομβοῦσαι αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι,

Stephanus page 573, section a, line 5

θυμιαμάτων τε γέμουςαι καὶ μύρων καὶ στεφάνων καὶ οἶνων
καὶ τῶν ἐν ταῖς τοιαύταις συνουσίαις ἡδονῶν ἀνειμένων, ἐπὶ

τὸ ἔσχατον αὖξουσαί τε καὶ τρέφουσαι πόθου κέντρον ἐμποιή-
σωσι τῷ κηφῆνι, τότε δὴ δορυφορεῖται τε ὑπὸ μανίας καὶ
οἰστρᾶ οὗτος ὁ προστάτης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐάν τις ἐν αὐτῷ
δόξας ἢ ἐπιθυμίας λάβῃ ποιούμενας χρηστὰς καὶ ἔτι ἐπαι-
σχνομένας, ἀποκτείνει τε καὶ ἔξω ὠθεῖ παρ' αὐτοῦ, ἕως ἂν
καθήρῃ σωφροσύνης, μανίας δὲ πληρώσῃ ἐπακτοῦ.
Παντελῶς, ἔφη, τυραννικοῦ ἀνδρὸς λέγεις γένεσιν.

Stephanus page 573, section b, line 6

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ πάλαι διὰ τὸ τοιοῦτον τύραν-
νος ὁ Ἔρως λέγεται;
Κινδυνεύει, ἔφη.
Οὐκοῦν, ὦ φίλε, εἶπον, καὶ μεθυσθεὶς ἀνὴρ τυραννικόν τι
φρόνημα ἴσχει;
Ἴσχει γάρ.
Καὶ μὴν ὅ γε μαινόμενος καὶ ὑποκεκνηκῶς οὐ μόνον
ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ θεῶν ἐπιχειρεῖ τε καὶ ἐλπίζει δυνατὸς
εἶναι ἄρχειν.
Καὶ μάλ', ἔφη.

Stephanus page 573, section c, line 7

Τυραννικὸς δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ δαιμόνιε, ἀνὴρ ἀκριβῶς
γίνεται, ὅταν ἢ φύσει ἢ ἐπιτηδεύμασιν ἢ ἀμφοτέροις
μεθυστικός τε καὶ ἐρωτικός καὶ μελαγχολικὸς γένηται.
Παντελῶς μὲν οὖν.
Γίνεται μὲν, ὡς ἔοικεν, οὕτω καὶ τοιοῦτος ἀνὴρ· ζῆ δὲ
δὴ πῶς;
Τὸ τῶν παιζόντων, ἔφη, τοῦτο σὺ καὶ ἐμοὶ ἐρεῖς.
Λέγω δὴ, ἔφη. οἶμαι γὰρ τὸ μετὰ τοῦτο ἔορται γί-
γνεται παρ' αὐτοῖς καὶ κῶμοι καὶ θάλειαι καὶ ἑταῖραι καὶ
τὰ τοιαῦτα πάντα, ὧν ἂν Ἔρως τύραννος ἔνδον οἰκῶν διακυ-

Stephanus page 573, section d, line 5

βερνᾶ τὰ τῆς ψυχῆς ἅπαντα.
Ἀνάγκη, ἔφη.
Ἄρ' οὖν οὐ πολλὰ καὶ δεινὰ παραβλαστάνουσιν ἐπιθυμίαι
ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐκάστης, πολλῶν δεόμεναι;
Πολλὰί μέντοι.
Ταχὺ ἄρα ἀναλίσκονται ἐάν τις ᾧσι πρόσοδοι.
Πῶς δ' οὐ;
Καὶ μετὰ τοῦτο δὴ δανεισμοὶ καὶ τῆς οὐσίας παραιρέσεις.
Τί μήν;
Ὅταν δὲ δὴ πάντ' ἐπιλείπῃ, ἄρα οὐκ ἀνάγκη μὲν τὰς

Stephanus page 573, section e, line 4

ἐπιθυμίας βοᾶν πυκνάς τε καὶ σφοδράς ἐννεοττευμένας,
τοὺς δ' ὥσπερ ὑπὸ κέντρων ἐλαυνομένους τῶν τε ἄλλων
ἐπιθυμιῶν καὶ διαφερόντως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἑρωτος, πάσαις
ταῖς ἄλλαις ὥσπερ δορυφόροις ἡγουμένου, οἰστρᾶν καὶ
σκοπεῖν τίς τι ἔχει, ὃν δυνατόν ἀφελέσθαι ἀπατήσαντα ἢ
βιασάμενον;

Σφόδρα γ', ἔφη.

Ἀναγκαῖον δὴ πανταχόθεν φέρειν, ἢ μεγάλαις ὠδισί τε
καὶ ὀδύναις συνέχεσθαι.

Ἀναγκαῖον.

Stephanus page 574, section a, line 6

Ἄρ' οὖν, ὥσπερ αἱ ἐν αὐτῷ ἡδοναὶ ἐπιγιγνόμεναι τῶν
ἀρχαίων πλέον εἶχον καὶ τὰ ἐκείνων ἀφηροῦντο, οὕτω καὶ
αὐτὸς ἀξιῶσει νεώτερος ὢν πατρός τε καὶ μητρὸς πλέον
ἔχειν, καὶ ἀφαιρεῖσθαι, ἐὰν τὸ αὐτοῦ μέρος ἀναλώσῃ,
ἀπονειμᾶμενος τῶν πατρῶων;

Ἀλλὰ τί μήν; ἔφη.

Ἄν δὲ δὴ αὐτῷ μὴ ἐπιτρέπωσιν, ἄρ' οὐ τὸ μὲν πρῶτον
ἐπιχειροῖ ἂν κλέπτειν καὶ ἀπατᾶν τοὺς γονέας;

Πάντως.

Ὅποτε δὲ μὴ δύναίτο, ἀρπάξοι ἂν καὶ βιάζοιτο μετὰ

Stephanus page 574, section b, line 5

τοῦτο;

Οἶμαι, ἔφη.

Ἀντεχομένων δὴ καὶ μαχομένων, ὧ θαυμάσιε, γέροντός
τε καὶ γραός, ἄρ' εὐλαβηθεῖη ἂν καὶ φείσαιο μή τι δρᾶσαι
τῶν τυραννικῶν;

Οὐ πάνυ, ἢ δ' ὅς, ἔγωγε θαρρῶ περὶ τῶν γονέων τοῦ
τοιούτου.

Ἀλλ', ὧ Ἀδεΐμαντε, πρὸς Διός, ἔνεκα νεωστὶ φίλης καὶ
οὐκ ἀναγκαίας ἐταίρας γεγонуίας τὴν πάλαι φίλην καὶ ἀναγκ-
αίαν μητέρα, ἢ ἔνεκα ὠραίου νεωστὶ φίλου γεγονότος οὐκ

Stephanus page 574, section c, line 2

ἀναγκαίου τὸν ἄωρόν τε καὶ ἀναγκαῖον πρεσβύτην πατέρα
καὶ τῶν φίλων ἀρχαιότατον δοκεῖ ἂν σοι ὁ τοιοῦτος πληγαῖς
τε δοῦναι καὶ καταδουλώσασθαι ἂν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνοις, εἰ
εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ἀγάγοιτο;

Ναὶ μὰ Δία, ἢ δ' ὅς.

Σφόδρα γε μακάριον, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικεν εἶναι τὸ τυραννικὸν
ὅν τεκεῖν.

Πάνυ γ', ἔφη.

Τί δ', ὅταν δὴ τὰ πατρὸς καὶ μητρὸς ἐπιλείπη τὸν τοιοῦ-
τον, πολὺ δὲ ἤδη συνειλεγμένον ἐν αὐτῷ ἢ τὸ τῶν ἡδονῶν

σμηῆνος, οὐ πρῶτον μὲν οἰκίας τινὸς ἐφάψεται τοίχου ἢ τινος ὀψὲ νύκτωρ ἰόντος τοῦ ἱματίου, μετὰ δὲ ταῦτα ἱερόν τι νεωκορήσει; καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν, αἷς πάλαι εἶχεν δόξας ἐκ παιδὸς περὶ καλῶν τε καὶ αἰσχυρῶν, τὰς δικαίας ποιούμενας, αἱ νεωστὶ ἐκ δουλείας λελυμέναι, δορυφοροῦσαι τὸν Ἑρώτα, κρατήσουσι μετ' ἐκείνου, αἱ πρότερον μὲν ὄναρ ἐλύοντο ἐν ὕπνῳ, ὅτε ἦν αὐτὸς ἔτι ὑπὸ νόμοις τε καὶ πατρὶ δημοκρατούμενος ἐν ἑαυτῷ· τυραννευθεὶς δὲ ὑπὸ Ἑρώτος, οἷος ὀλιγάκις ἐγίγνετο ὄναρ, ὕπαρ τοιοῦτος ἀεὶ γενόμενος, οὔτε τινὸς φόνου δεινοῦ ἀφέξεται οὔτε βρώματος οὔτ' ἔργου,

ἀλλὰ τυραννικῶς ἐν αὐτῷ ὁ Ἑρως ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ καὶ ἀνομίᾳ ζῶν, ἅτε αὐτὸς ὢν μόναρχος, τὸν ἔχοντά τε αὐτὸν ὥσπερ πόλιν ἄξει ἐπὶ πᾶσαν τόλμαν, ὅθεν αὐτόν τε καὶ τὸν περὶ αὐτὸν θόρυβον θρέψει, τὸν μὲν ἔξωθεν εἰσεληλυθότα ἀπὸ κακῆς ὁμιλίας, τὸν δ' ἐνδοθεν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τρόπων καὶ ἑαυτοῦ ἀνεθέντα καὶ ἐλευθερωθέντα· ἢ οὐχ οὗτος ὁ βίος τοῦ τοιούτου;

Οὗτος μὲν οὖν, ἔφη.

Καὶ ἂν μὲν γε, ἦν δ' ἐγώ, ὀλίγοι οἱ τοιοῦτοι ἐν πόλει ὥσι καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος σωφρονῇ, ἐξελθόντες ἄλλον τινὰ

δορυφοροῦσι τύραννον ἢ μισθοῦ ἐπικουροῦσιν, ἐὰν που πόλεμος ἦ· ἐὰν δ' ἐν εἰρήνῃ τε καὶ ἡσυχίᾳ γένωνται, αὐτοῦ δὴ ἐν τῇ πόλει κακὰ δρῶσι σμικρὰ πολλά.

Τὰ ποῖα δὴ λέγεις;

Οἷα κλέπτουσι, τοιχωρυχοῦσι, βαλλαντιοτομοῦσι, λωποδυτοῦσιν, ἱεροσυλοῦσιν, ἀνδραποδίζονται· ἔστι δ' ὅτε συκοφαντοῦσιν, ἐὰν δυνατοὶ ὥσι λέγειν, καὶ ψευδομαρτυροῦσι καὶ δωροδοκοῦσιν.

Σμικρὰ γ', ἔφη, κακὰ λέγεις, ἐὰν ὀλίγοι ὥσιν οἱ τοιοῦτοι.

Τὰ γὰρ σμικρὰ, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὰ μεγάλα σμικρὰ ἐστίν,

καὶ ταῦτα δὴ πάντα πρὸς τύραννον πονηρίᾳ τε καὶ ἀθλιότητι πόλεως, τὸ λεγόμενον, οὐδ' ἵκταρ βάλλει. ὅταν γὰρ δὴ πολλοὶ ἐν πόλει γένωνται οἱ τοιοῦτοι καὶ ἄλλοι οἱ συνεπόμενοι αὐτοῖς, καὶ αἰσθωνται ἑαυτῶν τὸ πλῆθος, τότε οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν τύραννον γεννῶντες μετὰ δήμου ἀνοίας ἐκείνων, ὅς ἂν αὐτῶν μάλιστα αὐτὸς ἐν αὐτῷ μέγιστον καὶ πλείστον ἐν τῇ ψυχῇ τύραννον ἔχη.

Εἰκότως γ', ἔφη· τυραννικώτατος γὰρ ἂν εἴη.

Οὐκοῦν ἐὰν μὲν ἐκόντες ὑπείκωσιν· ἐὰν δὲ μὴ ἐπιτρέπη
ἡ πόλις, ὥσπερ τότε μητέρα καὶ πατέρα ἐκόλαζεν, οὕτω

Stephanus page 575, section d, line 5

πάλιν τὴν πατρίδα, ἐὰν οἷός τ' ᾦ, κολάσεται ἐπεισαγόμενος
νέους ἐταίρους, καὶ ὑπὸ τούτοις δὴ δουλεύουσιν τὴν πάλαι
φίλην μητρίδα τε, Κρητῆς φασί, καὶ πατρίδα ἔξει τε καὶ
θρέψει. καὶ τοῦτο δὴ τὸ τέλος ἂν εἴη τῆς ἐπιθυμίας τοῦ
τοιούτου ἀνδρός.

Τοῦτο, ᾗ δ' ὅς, παντάπασί γε.

Οὐκοῦν, ᾗν δ' ἐγώ, οὗτοί γε τοιοῖδε γίνονται ἰδίᾳ καὶ
πρὶν ἄρχειν· πρῶτον μὲν οἷς ἂν συνῶσιν, ᾗ κόλαξιν ἑαυτῶν
συνόντες καὶ πᾶν ἐτοίμοις ὑπηρετεῖν, ᾗ ἐὰν τοῦ τι δέωνται,
αὐτοὶ ὑποπεσόντες, πάντα σχήματα τολμῶντες ποιεῖν ὥς

Stephanus page 576, section a, line 2

οἰκεῖοι, διαπραξάμενοι δὲ ἀλλότριοι;

Καὶ σφόδρα γε.

Ἐν παντὶ ἄρα τῷ βίῳ ζῶσι φίλοι μὲν οὐδέποτε οὐδενί,
ἀεὶ δὲ του δεσπόζοντες ἢ δουλεύοντες ἄλλῳ, ἐλευθερίας δὲ
καὶ φιλίας ἀληθοῦς τυραννικὴ φύσις ἀεὶ ἄγευστος.

Πάνυ μὲν οὖν.

Ἄρ' οὖν οὐκ ὀρθῶς ἂν τοὺς τοιούτους ἀπίστους καλοῖμεν;

Πῶς δ' οὐ;

Καὶ μὴν ἀδίκους γε ὥς οἷόν τε μάλιστα, εἴπερ ὀρθῶς
ἐν τοῖς πρόσθεν ὠμολογήσαμεν περὶ δικαιοσύνης οἷόν

Stephanus page 576, section b, line 2

ἐστίν.

Ἀλλὰ μήν, ᾗ δ' ὅς, ὀρθῶς γε.

Κεφαλαιωσώμεθα τοίνυν, ᾗν δ' ἐγώ, τὸν κάκιστον. ἔστιν
δέ που, οἷον ὄναρ διήλθομεν, ὅς ἂν ὕπαρ τοιοῦτος ᾦ.

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν οὗτος γίγνεται ὅς ἂν τυραννικώτατος φύσει ᾦν
μοναρχήσῃ, καὶ ὅσῳ ἂν πλείω χρόνον ἐν τυραννίδι βιῷ,
τοσοῦτῳ μᾶλλον τοιοῦτος.

Ἀνάγκη, ἔφη διαδεξάμενος τὸν λόγον ὁ Γλαύκων.

Ἄρ' οὖν, ᾗν δ' ἐγώ, ὅς ἂν φαίνεται πονηρότατος, καὶ

Stephanus page 576, section c, line 1

ἀθλιώτατος φανήσεται; καὶ ὅς ἂν πλεῖστον χρόνον καὶ

μάλιστα τυραννεύσῃ, μάλιστα τε καὶ πλεῖστον χρόνον
τοιοῦτος γεγονώς τῇ ἀληθείᾳ; τοῖς δὲ πολλοῖς πολλὰ καὶ
δοκεῖ.

Ἀνάγκη, ἔφη, ταῦτα γοῦν οὕτως ἔχειν.

Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὃ γε τυραννικὸς κατὰ τὴν
τυραννουμένην πόλιν ἂν εἴη ὁμοιότητι, δημοτικὸς δὲ κατὰ
δημοκρατουμένην, καὶ οἱ ἄλλοι οὕτω;
Τί μήν;

Stephanus page 576, section c, line 10

Οὐκοῦν, ὅτι πόλις πρὸς πόλιν ἀρετῇ καὶ εὐδαιμονία,
τοῦτο καὶ ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα;
Πῶς γὰρ οὐ;
Τί οὖν ἀρετῇ τυραννουμένη πόλις πρὸς βασιλευομένην
οἶαν τὸ πρῶτον διήλθομεν;
Πᾶν τούναντίον, ἔφη· ἡ μὲν γὰρ ἀρίστη, ἡ δὲ κα-
κίστη.
Οὐκ ἐρήσομαι, εἶπον, ὅποτέραν λέγεις· δῆλον γάρ. ἀλλ'
εὐδαιμονίας τε αὖ καὶ ἀθλιότητος ὡσαύτως ἢ ἄλλως κρίνεις;
καὶ μὴ ἐκπληττώμεθα πρὸς τὸν τύραννον ἓνα ὄντα βλέπον-

Stephanus page 576, section d, line 9

τες, μὴδ' εἴ τινες ὀλίγοι περὶ ἐκεῖνον, ἀλλ' ὥς χρὴ ὅλην
τὴν πόλιν εἰσελθόντας θεάσασθαι, καταδύντες εἰς ἅπασαν
καὶ ἰδόντες, οὕτω δόξαν ἀποφαινώμεθα.
Ἀλλ' ὀρθῶς, ἔφη, προκαλῆ· καὶ δῆλον παντὶ ὅτι τυραν-
νουμένης μὲν οὐκ ἔστιν ἀθλιωτέρα, βασιλευομένης δὲ οὐκ
εὐδαιμονεστέρα.
Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ περὶ τῶν ἀνδρῶν τὰ αὐτὰ ταῦτα
προκαλούμενος ὀρθῶς ἂν προκαλοίμην, ἀξιῶν κρίνειν περὶ
αὐτῶν ἐκεῖνον, ὃς δύναται τῇ διανοίᾳ εἰς ἀνδρὸς ἦθος ἐνδύς
διιδεῖν καὶ μὴ καθάπερ παῖς ἔξωθεν ὁρῶν ἐκπλήττεται ὑπὸ

Stephanus page 577, section a, line 4

τῆς τῶν τυραννικῶν προστασίας ἦν πρὸς τοὺς ἔξω σχηματί-
ζονται, ἀλλ' ἱκανῶς διορᾷ; εἰ οὖν οἰοίμην δεῖν ἐκείνου
πάντας ἡμᾶς ἀκούειν, τοῦ δυνατοῦ μὲν κρίναι, συμφωκικότος
δὲ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ παραγεγονότος ἐν τε ταῖς κατ' οἰκίαν
πράξεσιν, ὥς πρὸς ἐκάστους τοὺς οἰκείους ἔχει, ἐν οἷς
μάλιστα γυμνὸς ἂν ὀφθείη τῆς τραγικῆς σκευῆς, καὶ ἐν αὐ-
τοῖς δημοσίοις κινδύνοις, καὶ ταῦτα πάντα ἰδόντα κελεύοιμεν
ἐξαγγέλλειν πῶς ἔχει εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ὁ τύραννος
πρὸς τοὺς ἄλλους;
Ὅρθότατ' ἂν, ἔφη, καὶ ταῦτα προκαλοῖο.

Stephanus page 577, section b, line 6

Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, προσποιησώμεθα ἡμεῖς εἶναι τῶν
δυνατῶν ἂν κρίναι καὶ ἤδη ἐντυχόντων τοιούτοις, ἵνα ἔχωμεν
ὅστις ἀποκρινεῖται ἃ ἐρωτῶμεν;
Πάνυ γε.

Ἰθι δὴ μοι, ἔφην, ὧδε σκόπει. τὴν ὁμοιότητα ἀναμιμνη-
σκόμενος τῆς τε πόλεως καὶ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καθ' ἕκαστον
ἐν μέρει ἀθρῶν, τὰ παθήματα ἑκατέρου λέγε.

Τὰ ποῖα; ἔφη.

Πρῶτον μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ὡς πόλιν εἰπεῖν, ἐλευθέραν ἢ
δούλην τὴν τυραννουμένην ἐρεῖς;

Stephanus page 577, section c, line 7

Ὡς οἶόν τ', ἔφη, μάλιστα δούλην.

Καὶ μὴν ὁρᾷς γε ἐν αὐτῇ δεσπότας καὶ ἐλευθέρους.

Ὅρῳ, ἔφη, σμικρόν γε τι τοῦτο· τὸ δὲ ὅλον, ὡς ἔπος εἰπεῖν,
ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ἐπιεικέστατον ἀτίμως τε καὶ ἀθλίως δοῦλον.

Εἰ οὖν, εἶπον, ὅμοιος ἀνὴρ τῇ πόλει, οὐ καὶ ἐν ἐκείνῳ
ἀνάγκη τὴν αὐτὴν τάξιν ἐνεῖναι, καὶ πολλῆς μὲν δουλείας τε
καὶ ἀνελευθερίας γέμειν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα αὐτῆς
τὰ μέρη δουλεύειν, ἅπερ ἦν ἐπιεικέστατα, μικρὸν δὲ καὶ τὸ
μοχθηρότατον καὶ μανικώτατον δεσπάζειν;

Ἀνάγκη, ἔφη.

Stephanus page 577, section d, line 7

Τί οὖν; δούλην ἢ ἐλευθέραν τὴν τοιαύτην φήσεις εἶναι
ψυχὴν;

Δούλην δήπου ἔγωγε.

Οὐκοῦν ἢ γε αὖ δούλη καὶ τυραννουμένη πόλις ἥκιστα
ποιεῖ ἂ βούλεται;

Πολύ γε.

Καὶ ἡ τυραννουμένη ἄρα ψυχὴ ἥκιστα ποιήσει ἂ ἂν
βουληθῇ, ὡς περὶ ὅλης εἰπεῖν ψυχῆς· ὑπὸ δὲ οἴστρου αἰεὶ
ἐλκομένη βίᾳ ταραχῆς καὶ μεταμελείας μεστή ἔσται.

Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 577, section e, line 5

Πλουσίαν δὲ ἢ πενομένην ἀνάγκη τὴν τυραννουμένην
πόλιν εἶναι;

Πενομένην.

Καὶ ψυχὴν ἄρα τυραννικὴν πενιχρὰν καὶ ἄπληστον
ἀνάγκη αἰεὶ εἶναι.

Οὕτως, ἢ δ' ὅς.

Τί δέ; φόβου γέμειν ἄρ' οὐκ ἀνάγκη τὴν τε τοιαύτην
πόλιν τὸν τε τοιοῦτον ἄνδρα;

Πολλή γε.

Ὀδυρμούς τε καὶ στεναγμούς καὶ θρήνους καὶ ἀλγηδόνας

Stephanus page 578, section a, line 8

οἶει ἐν τινι ἄλλῃ πλείους εὐρήσειν;

Οὐδαμῶς.

Ἐν ἀνδρὶ δὲ ἡγῇ τὰ τοιαῦτα ἐν ἄλλῳ τινὶ πλείω εἶναι ἢ
ἐν τῷ μαινομένῳ ὑπὸ ἐπιθυμιῶν τε καὶ ἐρώτων τούτῳ τῷ
τυραννικῷ;

Πῶς γὰρ ἄν; ἔφη.

Εἰς πάντα δὴ οἶμαι ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπο-
βλέψας τὴν τε πόλιν τῶν πόλεων ἀθλιωτάτην ἔκρινας -
Οὐκοῦν ὀρθῶς; ἔφη.

Καὶ μάλα, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ

Stephanus page 578, section b, line 5

τυραννικοῦ τί λέγεις εἰς ταῦτά ταῦτα ἀποβλέπων;
Μακρῷ, ἔφη, ἀθλιώτατον εἶναι τῶν ἄλλων ἀπάντων.

Τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, οὐκέτ' ὀρθῶς λέγεις.

Πῶς; ἦ δ' ὅς.

Οὕτω, ἔφην, οἶμαι, οὗτός ἐστιν ὁ τοιοῦτος μάλιστα.

Ἀλλὰ τίς μὴν;

Ὅδε ἴσως σοι ἐτι δόξει εἶναι τούτου ἀθλιώτερος.

Ποῖος;

Ὅς ἄν, ἦν δ' ἐγώ, τυραννικὸς ὢν μὴ ἰδιώτην βίον κατα-
βιῶ, ἀλλὰ δυστυχῆς ἦ καὶ αὐτῷ ὑπὸ τινος συμφορᾶς

Stephanus page 578, section c, line 3

ἐκπορισθῇ ὥστε τυράννῳ γενέσθαι.

Τεκμαίρομαι σε, ἔφη, ἐκ τῶν προειρημένων ἀληθῆ λέγειν.

Ναί, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' οὐκ οἶσθαι χρή τὰ τοιαῦτα, ἀλλ'
εὖ μάλα τῷ τοιούτῳ λόγῳ σκοπεῖν· περὶ γάρ τοι τοῦ
μεγίστου ἢ σκέψις, ἀγαθοῦ τε βίου καὶ κακοῦ.

Ὅρθότατα, ἦ δ' ὅς.

Σκόπει δὴ εἰ ἄρα τι λέγω. δοκεῖ γάρ μοι δεῖν ἐννοῆσαι
ἐκ τῶνδε περὶ αὐτοῦ σκοποῦντας.

Ἐκ τίνων;

Ἐξ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἰδιωτῶν, ὅσοι πλούσιοι ἐν πόλεσιν

Stephanus page 578, section d, line 4

ἀνδράποδα πολλὰ κέκτηνται. οὗτοι γὰρ τοῦτό γε προσόμοιον
ἔχουσιν τοῖς τυράννοις, τὸ πολλῶν ἄρχειν· διαφέρει δὲ τὸ
ἐκείνου πλῆθος.

Διαφέρει γάρ.

Οἶσθ' οὖν ὅτι οὗτοι ἀδεῶς ἔχουσιν καὶ οὐ φοβοῦνται
τοὺς οἰκέτας;

Τί γὰρ ἄν φοβοῖντο;

Οὐδέν, εἶπον· ἀλλὰ τὸ αἴτιον ἐννοεῖς;

Ναί, ὅτι γε πᾶσα ἡ πόλις ἐνὶ ἐκάστῳ βοηθεῖ τῶν ἰδιωτῶν.

Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. τί δέ; εἴ τις θεῶν ἄνδρα

Stephanus page 578, section e, line 2

ἕνα, ὅτῳ ἔστιν ἀνδράποδα πεντήκοντα ἢ καὶ πλείω, ἄρας ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας θεῖη εἰς ἔρημίαν μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας τε καὶ τῶν οἰκετῶν, ὅπου αὐτῷ μηδεὶς τῶν ἐλευθέρων μέλλοι βοηθήσειν, ἐν ποίῳ ἂν τινι καὶ ὁπόσῳ φόβῳ οἶει γενέσθαι αὐτὸν περὶ τε αὐτοῦ καὶ παίδων καὶ γυναικός, μὴ ἀπόλουντο ὑπὸ τῶν οἰκετῶν;

Ἐν παντί, ἦ δ' ὅς, ἔγωγε.

Οὐκοῦν ἀναγκάζεται ἂν τινὰς ἤδη θωπεύειν αὐτῶν τῶν δούλων καὶ ὑπισχνεῖσθαι πολλὰ καὶ ἐλευθεροῦν οὐδὲν δεόμενος, καὶ κόλαξ αὐτὸς ἂν θεραπόντων ἀναφανείη;

Stephanus page 579, section a, line 4

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, αὐτῷ, ἢ ἀπολωλέναι.

Τί δ', εἰ καὶ ἄλλους, ἦν δ' ἐγώ, ὁ θεὸς κύκλῳ κατοικίσειεν γείτονας πολλοὺς αὐτῷ, οἳ μὴ ἀνέχονται εἴ τις ἄλλος ἄλλου δεσπόζειν ἀξιοῖ, ἀλλ' εἴ ποῦ τινὰ τοιοῦτον λαμβάνοιεν, ταῖς ἐσχάταις τιμωροῖντο τιμωρίαις;

Ἔτι ἂν, ἔφη, οἶμαι, μᾶλλον ἐν παντὶ κακοῦ εἴη, κύκλῳ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων.

Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τοιούτῳ μὲν δεσμοτηρίῳ δέδεται ὁ τύραννος, φύσει ὦν οἷον διεληλύθαμεν, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν φόβων καὶ ἐρώτων μεστός; λίχνῳ δὲ ὄντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν

Stephanus page 579, section b, line 6

μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξεστιν οὐδαμόσε, οὔτε θεωρῆσαι ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσιν, καταδεδυκῶς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὥς γυνὴ ζῆ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ἐάν τις ἔξω ἀποδημῇ καὶ τι ἀγαθὸν ὁρᾷ;

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Οὐκοῦν τοῖς τοιούτοις κακοῖς πλείω καρποῦται ἀνὴρ ὅς ἂν κακῶς ἐν ἑαυτῷ πολιτευόμενος, ὃν νυνδὴ σὺ ἀθλιώτατον ἔκρινας, τὸν τυραννικόν, ὥς μὴ ἰδιώτης καταβίῳ, ἀλλὰ ἀναγκασθῇ ὑπὸ τίνος τύχης τυραννεῦσαι καὶ ἑαυτοῦ ὦν

Stephanus page 579, section c, line 8

ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρήσῃ ἄρχειν, ὥσπερ εἴ τις κάμνοντι σώματι καὶ ἀκράτορι ἑαυτοῦ μὴ ἰδιωτεύων ἀλλ' ἀγωνιζόμενος πρὸς ἄλλα σώματα καὶ μαχόμενος ἀναγκάζεται διάγειν τὸν βίον.

Παντάπασι, ἔφη, ὁμοιότατά τε καὶ ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, παντελῶς τὸ πάθος ἀθλιον, καὶ τοῦ ὑπὸ σοῦ κριθέντος χαλεπώτατα ζῆν χαλεπώτερον ἔτι ζῆν ὁ τυραννῶν;

Κομιδῇ γ', ἔφη.

Ἦστιν ἄρα τῇ ἀληθείᾳ, καὶ εἰ μὴ τῷ δοκεῖ, ὁ τῷ ὄντι
τύραννος τῷ ὄντι δουῖλος τὰς μεγίστας θωπείας καὶ δουλείας
καὶ κόλαξ τῶν πονηροτάτων, καὶ τὰς ἐπιθυμίας οὐδ' ὅπως-
τιοῦν ἀποπιμπλᾷ, ἀλλὰ πλείστων ἐπιδεέστατος καὶ πένης
τῇ ἀληθείᾳ φαίνεται, ἐάν τις ὅλην ψυχὴν ἐπίσταιται θεά-
σασθαι, καὶ φόβου γέμων διὰ παντὸς τοῦ βίου, σφαδασμῶν
τε καὶ ὀδυνῶν πλήρης, εἴπερ τῇ τῆς πόλεως διαθέσει ἥς
ἄρχει ἔοικεν. ἔοικεν δέ· ἦ γάρ;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ πρὸς τούτοις ἔτι ἀποδώσομεν τῷ ἀνδρὶ καὶ
ἂ τὸ πρότερον εἵπομεν, ὅτι ἀνάγκη καὶ εἶναι καὶ ἔτι μᾶλλον
γίγνεσθαι αὐτῷ ἢ πρότερον διὰ τὴν ἀρχὴν φθονερῶ, ἀπίστω,
ἀδίκῳ, ἀφίλῳ, ἀνοσίῳ καὶ πάσης κακίας πανδοκεῖ τε καὶ
τροφεῖ, καὶ ἐξ ἀπάντων τούτων μάλιστα μὲν αὐτῷ δυστυχεῖ
εἶναι, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς πλησίον αὐτῷ τοιούτους ἀπεργά-
ζεσθαι.

Οὐδεὶς σοι, ἔφη, τῶν νοῦν ἐχόντων ἀντερεῖ.

Ἦτι δὴ μοι, ἔφην ἐγώ, νῦν ἤδη ὥσπερ ὁ διὰ πάντων
κριτὴς ἀποφαίνεται, καὶ σὺ οὕτω, τίς πρῶτος κατὰ τὴν σὴν

δόξαν εὐδαιμονία καὶ τίς δεύτερος, καὶ τοὺς ἄλλους ἐξῆς
πέντε ὄντας κρῖνε, βασιλικόν, τιμοκρατικόν, ὀλιγαρχικόν,
δημοκρατικόν, τυραννικόν.

Ἀλλὰ ῥαδία, ἔφη, ἡ κρίσις. καθάπερ γὰρ εἰσηλθὼν
ἔγωγε ὥσπερ χοροὺς κρίνω ἀρετῇ καὶ κακίᾳ καὶ εὐδαιμονία
καὶ τῷ ἐναντίῳ.

Μισθωσώμεθα οὖν κήρυκα, ἦν δ' ἐγώ, ἢ αὐτὸς ἀνείπω
ὅτι ὁ Ἀρίστωνος υἱὸς τὸν ἄριστόν τε καὶ δικαιοτάτον εὐδαι-
μονέστατον ἔκρινε, τοῦτον δ' εἶναι τὸν βασιλικώτατον καὶ
βασιλεύοντα αὐτοῦ, τὸν δὲ κάκιστόν τε καὶ ἀδικώτατον

ἀθλιώτατον, τοῦτον δὲ αὖ τυγχάνειν ὄντα ὃς ἂν τυραννικώ-
τατος ὢν ἑαυτοῦ τε ὅτι μάλιστα τυραννῇ καὶ τῆς πόλεως;

Ἀνειρήσθω σοι, ἔφη.

Ἦ οὖν προσαναγορεύω, εἶπον, ἐάντε λανθάνωσιν τοιοῦτοι
ὄντες ἐάντε μὴ πάντας ἀνθρώπους τε καὶ θεούς;

Προσαναγόρευε, ἔφη.

Εἶεν δὴ, εἶπον· αὕτη μὲν ἡμῖν ἢ ἀπόδειξις μία ἂν εἴη,
δευτέραν δὲ ἰδὲ τήνδε, ἐάν τι δόξη εἶναι.

Τίς αὕτη;

Ἐπειδὴ, ὥσπερ πόλις, ἦν δ' ἐγώ, διήρηται κατὰ τρία εἶδη,

Stephanus page 580, section d, line 4

οὕτω καὶ ψυχὴ ἐνὸς ἐκάστου τριχῇ, [λογιστικὸν] δέξεται, ὥς
ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἐτέραν ἀπόδειξιν.

Τίνα ταύτην;

Τήνδε. τριῶν ὄντων τριτταὶ καὶ ἡδοναὶ μοι φαίνονται,
ἐνὸς ἐκάστου μία ἰδίᾳ· ἐπιθυμίαι τε ὡσαύτως καὶ ἀρχαί.

Πῶς λέγεις; ἔφη.

Τὸ μὲν, φαμέν, ἦν ᾧ μανθάνει ἄνθρωπος, τὸ δὲ ᾧ θυμοῦται,
τὸ δὲ τρίτον διὰ πολυειδίαν ἐνὶ οὐκ ἔσχομεν ὀνόματι προς-
εἰπεῖν ἰδίῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ ὁ μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον εἶχεν
ἐν αὐτῷ, τούτῳ ἐπωνομάσαμεν· ἐπιθυμητικὸν γὰρ αὐτὸ

Stephanus page 580, section e, line 3

κεκλήκαμεν διὰ σφοδρότητα τῶν τε περὶ τὴν ἐδωδὴν ἐπιθυ-
μιῶν καὶ πόσιν καὶ ἀφροδίσια καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ἀκόλουθα,
καὶ φιλοχρήματον δὴ, ὅτι διὰ χρημάτων μάλιστα ἀποτελοῦνται
αἱ τοιαῦται ἐπιθυμίαι.

Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη.

Ἄρ' οὖν καὶ τὴν ἡδονὴν αὐτοῦ καὶ φιλίαν εἰ φαῖμεν εἶναι
τοῦ κέρδους, μάλιστ' ἂν εἰς ἓν κεφάλαιον ἀπεριδοίμεθα τῷ
λόγῳ, ὥστε τι ἡμῖν αὐτοῖς δηλοῦν, ὅποτε τοῦτο τῆς ψυχῆς
τὸ μέρος λέγοιμεν, καὶ καλοῦντες αὐτὸ φιλοχρήματον καὶ
φιλοκερδὲς ὀρθῶς ἂν καλοῖμεν;

Stephanus page 581, section a, line 8

Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ἔφη.

Τί δέ; τὸ θυμοειδὲς οὐ πρὸς τὸ κρατεῖν μέντοι φαμέν
καὶ νικᾶν καὶ εὐδοκιμεῖν ἀεὶ ὅλον ὠρμῆσθαι;

Καὶ μάλα.

Εἰ οὖν φιλόνικον αὐτὸ καὶ φιλότιμον προσαγορεύοιμεν,
ἢ ἐμμελῶς ἂν ἔχοι;

Ἐμμελέστατα μὲν οὖν.

Ἀλλὰ μὴν ᾧ γε μανθάνομεν, παντὶ δῆλον ὅτι πρὸς τὸ
εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν ὅπῃ ἔχει πᾶν ἀεὶ τέταται, καὶ χρημάτων
τε καὶ δόξης ἥκιστα τούτων τούτῳ μέλει.

Stephanus page 581, section b, line 8

Πολύ γε.

Φιλομαθὲς δὴ καὶ φιλόσοφον καλοῦντες αὐτὸ κατὰ τρόπον
ἂν καλοῖμεν;

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἄρχει ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν μὲν
τοῦτο, τῶν δὲ τὸ ἕτερον ἐκείνων, ὁπότερον ἂν τύχη;

Οὕτως, ἔφη.

Διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἀνθρώπων λέγομεν τὰ πρῶτα τριττὰ
γέννη εἶναι, φιλόσοφον, φιλόνικον, φιλοκερδέες;
Κομιδῇ γε.

Stephanus page 581, section c, line 6

Καὶ ἡδονῶν δὴ τρία εἶδη, ὑποκείμενον ἐν ἐκάστῳ τούτων;
Πάνυ γε.
Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι εἰ 'θέλοις τρεῖς τοιούτους
ἀνθρώπους ἐν μέρει ἕκαστον ἀνερωτᾶν τίς τούτων τῶν βίων
ἥδιστος, τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστος μάλιστα ἐγκωμιάσεται; ὃ τε
χρηματιστικὸς πρὸς τὸ κερδαίνειν τὴν τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονὴν
ἢ τὴν τοῦ μανθάνειν οὐδενὸς ἀξίαν φήσει εἶναι, εἰ μὴ εἴ τι
αὐτῶν ἀργύριον ποιεῖ;
Ἀληθῇ, ἔφη.
Τί δὲ ὁ φιλότιμος; ἦν δ' ἐγώ· οὐ τὴν μὲν ἀπὸ τῶν

Stephanus page 581, section d, line 6

χρημάτων ἡδονὴν φορτικὴν τινα ἡγεῖται, καὶ αὖ τὴν ἀπὸ
τοῦ μανθάνειν, ὅτι μὴ μάθημα τιμὴν φέρει, καπνὸν καὶ
φλυαρίαν;
Οὕτως, ἔφη, ἔχει.
Τὸν δὲ φιλόσοφον, ἦν δ' ἐγώ, τί οἰώμεθα τὰς ἄλλας
ἡδονὰς νομίζειν πρὸς τὴν τοῦ εἰδέναι τἀληθὲς ὅπῃ ἔχει καὶ
ἐν τοιούτῳ τινὶ ἀεὶ εἶναι μανθάνοντα; [τῆς ἡδονῆς] οὐ πάνυ
πόρρω; καὶ καλεῖν τῷ ὄντι ἀναγκαίᾳς, ὥς οὐδὲν τῶν ἄλλων
δεόμενον, εἰ μὴ ἀνάγκη ἦν;
Εὖ, ἔφη, δεῖ εἰδέναι;

Stephanus page 581, section e, line 6

Ὅτε δὴ οὖν, εἶπον, ἀμφισβητοῦνται ἐκάστου τοῦ εἶδους
αἱ ἡδوناὶ καὶ αὐτὸς ὁ βίος, μὴ ὅτι πρὸς τὸ κάλλιον καὶ
αἴσχιον ζῆν μὴδὲ τὸ χεῖρον καὶ ἄμεινον, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ τὸ
ἥδιον καὶ ἀλυπότερον, πῶς ἂν εἰδεῖμεν τίς αὐτῶν ἀληθέστατα
λέγει;
Οὐ πάνυ, ἔφη, ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν.
Ἀλλ' ὥδε σκόπει· τίνη χρὴ κρίνεσθαι τὰ μέλλοντα καλῶς
κριθήσεσθαι; ἄρ' οὐκ ἐμπειρία τε καὶ φρονήσῃ καὶ λόγῳ;
ἢ τούτων ἔχοι ἂν τις βέλτιον κριτήριον;
Καὶ πῶς ἂν; ἔφη.

Stephanus page 582, section a, line 8

Σκόπει δὴ· τριῶν ὄντων τῶν ἀνδρῶν τίς ἐμπειρότατος πασῶν
ῶν εἶπομεν ἡδονῶν; πότερον ὁ φιλοκερδής, μανθάνων αὐτὴν
τὴν ἀλήθειαν οἷόν ἐστιν, ἐμπειρότερος δοκεῖ σοι εἶναι τῆς
ἀπὸ τοῦ εἰδέναι ἡδονῆς, ἢ ὁ φιλόσοφος τῆς ἀπὸ τοῦ κερδαίνειν;
Πολύ, ἔφη, διαφέρει. τῷ μὲν γὰρ ἀνάγκη γεύεσθαι τῶν

ἐτέρων ἐκ παιδὸς ἀρξαμένω· τῷ δὲ φιλοκερδεῖ, ὅπῃ πέφυκε
τὰ ὄντα μανθάνοντι, τῆς ἡδονῆς ταύτης, ὡς γλυκεῖά ἐστιν,
οὐκ ἀνάγκη γεύεσθαι οὐδ' ἐμπείρῳ γίγνεσθαι, μᾶλλον δὲ
καὶ προθυμουμένῳ οὐ ῥάδιον.

Πολὺ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, διαφέρει τοῦ γε φιλοκερδοῦς ὁ

Stephanus page 582, section b, line 8

φιλόσοφος ἐμπειρία ἀμφοτέρων τῶν ἡδονῶν.

Πολὺ μέντοι.

Τί δὲ τοῦ φιλοτίμου; ἄρα μᾶλλον ἄπειρός ἐστι τῆς ἀπὸ
τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονῆς ἢ ἐκεῖνος τῆς ἀπὸ τοῦ φρονεῖν;

Ἀλλὰ τιμὴ μὲν, ἔφη, ἐάνπερ ἐξεργάζωνται ἐπὶ ὃ ἕκαστος
ὥρμηκε, πᾶσιν αὐτοῖς ἔπεται - καὶ γὰρ ὁ πλούσιος ὑπὸ
πολλῶν τιμᾶται καὶ ὁ ἀνδρεῖος καὶ σοφός - ὥστε ἀπὸ γε τοῦ
τιμᾶσθαι, οἷόν ἐστιν, πάντες τῆς ἡδονῆς ἐμπειροί· τῆς δὲ
τοῦ ὄντος θέας, οἷαν ἡδονὴν ἔχει, ἀδύνατον ἄλλῳ γεγεῦσθαι
πλὴν τῷ φιλοσόφῳ.

Stephanus page 582, section d, line 1

Ἐμπειρίας μὲν ἄρα, εἶπον, ἔνεκα κάλλιστα τῶν ἀνδρῶν
κρίνει οὗτος.

Πολύ γε.

Καὶ μὴν μετὰ γε φρονήσεως μόνος ἐμπειρος γεγονώς
ἔσται.

Τί μήν;

Ἀλλὰ μὴν καὶ δι' οὗ γε δεῖ ὄργανον κρίνεσθαι, οὐ τοῦ
φιλοκερδοῦς τοῦτο ὄργανον οὐδὲ τοῦ φιλοτίμου, ἀλλὰ τοῦ
φιλοσόφου.

Τὸ ποῖον;

Stephanus page 582, section d, line 11

Διὰ λόγων που ἔφαμεν δεῖν κρίνεσθαι. ἦ γάρ;

Ναί.

Λόγοι δὲ τούτου μάλιστα ὄργανον.

Πῶς δ' οὗ;

Οὐκοῦν εἰ μὲν πλούτῳ καὶ κέρδει ἄριστα ἐκρίνετο τὰ
κρινόμενα, ἃ ἐπὶ νῆι ὁ φιλοκερδὴς καὶ ἔψεγεν, ἀνάγκη ἂν

ἦν ταῦτα ἀληθέστατα εἶναι.

Πολλή γε.

Εἰ δὲ τιμῇ τε καὶ νίκῃ καὶ ἀνδρείᾳ, ἄρ' οὐχ ἃ ὁ φιλότιμός

Stephanus page 582, section e, line 5

τε καὶ φιλόνικος;

Δῆλον.

Ἐπειδὴ δ' ἐμπειρία καὶ φρονήσῃ καὶ λόγῳ;

Ἀνάγκη, ἔφη, ἃ ὁ φιλόσοφος τε καὶ ὁ φιλόλογος ἐπαινεῖ,
ἀληθέστατα εἶναι.

Τριῶν ἄρ' οὐσῶν τῶν ἡδονῶν ἢ τούτου τοῦ μέρους τῆς
ψυχῆς ὧ μανθάνομεν ἡδίστη ἂν εἴη, καὶ ἐν ᾧ ἡμῶν τοῦτο
ἄρχει, ὁ τούτου βίος ἡδιστος;

Πῶς δ' οὐ μέλλει; ἔφη· κύριος γοῦν ἐπαινέτης ὢν
ἐπαινεῖ τὸν ἑαυτοῦ βίον ὁ φρόνιμος.

Stephanus page 583, section a, line 6

Τίνα δὲ δεύτερον, εἶπον, βίον καὶ τίνα δευτέραν ἡδονήν
φησιν ὁ κριτὴς εἶναι;

Δῆλον ὅτι τὴν τοῦ πολεμικοῦ τε καὶ φιλοτίμου· ἐγγυτέρω
γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ἢ ἡ τοῦ χρηματιστοῦ.

Ὑστάτην δὲ τὴν τοῦ φιλοκερδοῦς, ὡς ἔοικεν.

Τί μήν; ἢ δ' ὅς.

Ταῦτα μὲν τοίνυν οὕτω δύ' ἐφεξῆς ἂν εἴη καὶ δις νενικηκῶς
ὁ δίκαιος τὸν ἄδικον· τὸ δὲ τρίτον ὀλυμπικῶς τῷ σωτηρὶ τε
καὶ τῷ Ὀλυμπίῳ Δίῳ, ἄθρει ὅτι οὐδὲ παναληθὴς ἐστὶν ἢ
τῶν ἄλλων ἡδονὴ πλὴν τῆς τοῦ φρονίμου οὐδὲ καθαρά, ἀλλ'

Stephanus page 583, section b, line 5

ἐσκιαγραφημένη τις, ὡς ἐγὼ δοκῶ μοι τῶν σοφῶν τινος
ἀκηκοέναι. καίτοι τοῦτ' ἂν εἴη μέγιστόν τε καὶ κυριώτατον
τῶν πτωμάτων.

Πολύ γε· ἀλλὰ πῶς λέγεις;

Ὡδ', εἶπον, ἐξευρήσω, σοῦ ἀποκρινομένου ζητῶν ἅμα.

Ἐρώτα δὴ, ἔφη.

Λέγε δὴ, ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἐναντίον φαμέν λύπην ἡδονῇ;

Καὶ μάλα.

Οὐκοῦν καὶ τὸ μήτε χαίρειν μήτε λυπεῖσθαι εἶναί τι;

Εἶναι μέντοι.

Stephanus page 583, section c, line 7

Μεταξὺ τούτοις ἀμφοῖν ἐν μέσῳ ὃν ἡσυχίαν τινὰ περὶ
ταῦτα τῆς ψυχῆς; ἢ οὐχ οὕτως αὐτὸ λέγεις;

Οὕτως, ἢ δ' ὅς.

Ἄρ' οὖν μνημονεύεις, ἦν δ' ἐγώ, τοὺς τῶν καμνόντων
λόγους, οὓς λέγουσιν ὅταν κάμνωσιν;

Ποίους;

Ὡς οὐδὲν ἄρα ἐστὶν ἡδὶον τοῦ ὑγιαίνειν, ἀλλὰ σφᾶς
ἐλελήθει, πρὶν κάμνειν, ἡδιστον ὄν.

Μέμνημαι, ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ τῶν περιωδυνία τινὶ ἐχομένων ἀκούεις λε-

Stephanus page 583, section d, line 4

γόντων ὡς οὐδὲν ἡδὶον τοῦ παύσασθαι ὀδυνώμενον;

Ἀκούω.

Καὶ ἐν ἄλλοις γε οἶμαι πολλοῖς τοιούτοις αἰσθάνη γι-
γνομένους τοὺς ἀνθρώπους, ἐν οἷς, ὅταν λυπῶνται, τὸ μὴ
λυπεῖσθαι καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ τοιούτου ἐγκωμιάζουσιν ὡς
ἡδιστον, οὐ τὸ χαίρειν.

Τοῦτο γάρ, ἔφη, τότε ἡδὺ ἴσως καὶ ἀγαπητὸν γίγνεται,
ἡσυχία.

Καὶ ὅταν παύσῃται ἄρα, εἶπον, χαίρων τις, ἢ τῆς ἡδονῆς
ἡσυχία λυπηρὸν ἔσται.

Stephanus page 583, section e, line 3

Ἴσως, ἔφη.

Ὁ μεταξὺ ἄρα νυνδὴ ἀμφοτέρων ἔφαμεν εἶναι, τὴν
ἡσυχίαν, τοῦτό ποτε ἀμφοτέρα ἔσται, λύπη τε καὶ ἡδονή.

Ἔοικεν.

Ἦ καὶ δυνατὸν τὸ μηδέτερα ὄν ἀμφοτέρα γίγνεσθαι;

Οὐ μοι δοκεῖ.

Καὶ μὴν τό γε ἡδὺ ἐν ψυχῇ γιγνόμενον καὶ τὸ λυπηρὸν
κίνησις τις ἀμφοτέρω ἐστόν· ἢ οὐ;

Ναί.

Τὸ δὲ μήτε λυπηρὸν μήτε ἡδὺ οὐχὶ ἡσυχία μέντοι καὶ

Stephanus page 584, section a, line 2

ἐν μέσῳ τούτοις ἐφάνη ἄρτι;

Ἐφάνη γάρ.

Πῶς οὖν ὀρθῶς ἔστι τὸ μὴ ἀλγεῖν ἡδὺ ἡγεῖσθαι ἢ τὸ μὴ
χαίρειν ἀνιαρόν;

Οὐδαμῶς.

Οὐκ ἔστιν ἄρα τοῦτο, ἀλλὰ φαίνεται, ἣν δ' ἐγώ, παρὰ
τὸ ἀλγεινὸν ἡδὺ καὶ παρὰ τὸ ἡδὺ ἀλγεινὸν τότε ἢ ἡσυχία,
καὶ οὐδὲν ὑγιὲς τούτων τῶν φαντασμάτων πρὸς ἡδονῆς
ἀλήθειαν, ἀλλὰ γοητεία τις.

Ὡς γοῦν ὁ λόγος, ἔφη, σημαίνει.

Stephanus page 584, section b, line 1

Ἴδὲ τοίνυν, ἔφην ἐγώ, ἡδονάς, αἱ οὐκ ἐκ λυπῶν εἰσίν,
ἵνα μὴ πολλάκις οἰηθῆς ἐν τῷ παρόντι οὕτω τοῦτο πεφυ-
κέναι, ἡδονὴν μὲν παῦλαν λύπης εἶναι, λύπην δὲ ἡδονῆς.

Ποῦ δὴ, ἔφη, καὶ ποίας λέγεις;

Πολλαὶ μὲν, εἶπον, καὶ ἄλλαι, μάλιστα δ' εἰ 'θέλεις
ἐννοῆσαι τὰς περὶ τὰς ὁσμάς ἡδονάς. αὗται γὰρ οὐ προ-
λυπηθέντι ἐξαίφνης ἀμήχανοι τὸ μέγεθος γίνονται, παυσά-
μεναί τε λύπην οὐδεμίαν καταλείπουσιν.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Μὴ ἄρα πειθώμεθα καθαρὰν ἡδονὴν εἶναι τὴν λύπης

Stephanus page 584, section c, line 2

ἀπαλλαγὴν, μηδὲ λύπην τὴν ἡδονῆς.

Μὴ γάρ.

Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον, αἶ γε διὰ τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν
ψυχὴν τείνουσαι καὶ λεγόμεναι ἡδοναί, σχεδὸν αἱ πλεῖσταί
τε καὶ μέγιστα, τούτου τοῦ εἶδους εἰσί, λυπῶν τινες ἀπαλ-
λαγαί.

Εἰσὶ γάρ.

Οὐκοῦν καὶ αἱ πρὸ μελλόντων τούτων ἐκ προσδοκίας
γινόμεναι προησθήσεις τε καὶ προλυπήσεις κατὰ ταῦτά
ἔχουσιν;

Stephanus page 584, section c, line 12

Κατὰ ταῦτά.

Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οἷαί εἰσιν καὶ ᾧ μάλιστα ἐοίκασιν;

Τῷ; ἔφη.

Νομίζεις τι, εἶπον, ἐν τῇ φύσει εἶναι τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ
κάτω, τὸ δὲ μέσον;

Ἔγωγε.

Οἷει οὖν ἂν τινα ἐκ τοῦ κάτω φερόμενον πρὸς μέσον
ἄλλο τι οἶεσθαι ἢ ἄνω φέρεσθαι; καὶ ἐν μέσῳ στάντα,
ἀφορῶντα ὅθεν ἐνήνεκται, ἄλλοθί που ἂν ἡγεῖσθαι εἶναι ἢ
ἐν τῷ ἄνω, μὴ ἐωρακότα τὸ ἀληθῶς ἄνω;

Stephanus page 584, section d, line 10

Μὰ Δί', οὐκ ἔγωγε, ἔφη, ἄλλως οἶμαι οἰηθῆναι ἂν τὸν
τοιούτον.

Ἀλλ' εἰ πάλιν γ', ἔφην, φέροιτο, κάτω τ' ἂν οἶοιτο
φέρεσθαι καὶ ἀληθῆ οἶοιτο;

Πῶς γὰρ οὐ;

Οὐκοῦν ταῦτα πάσχοι ἂν πάντα διὰ τὸ μὴ ἔμπειρος εἶναι
τοῦ ἀληθινῶς ἄνω τε ὄντος καὶ ἐν μέσῳ καὶ κάτω;

Δῆλον δῆ.

Θαυμάζοις ἂν οὖν εἰ καὶ οἱ ἄπειροι ἀληθείας περὶ πολλῶν
τε ἄλλων μὴ ὑγιεῖς δόξας ἔχουσιν, πρὸς τε ἡδονὴν καὶ λύπην

Stephanus page 584, section e, line 9

καὶ τὸ μεταξὺ τούτων οὕτω διάκεινται, ὥστε, ὅταν μὲν ἐπὶ τὸ
λυπηρὸν φέρονται, ἀληθῆ τε οἶονται καὶ τῷ ὄντι λυποῦνται,
ὅταν δὲ ἀπὸ λύπης ἐπὶ τὸ μεταξύ, σφόδρα μὲν οἶονται
πρὸς πληρώσει τε καὶ ἡδονῇ γίγνεσθαι, ὥσπερ πρὸς μέλαν
φαιὸν ἀποσκοποῦντες ἀπειρίᾳ λευκοῦ, καὶ πρὸς τὸ ἄλυπον
οὕτω λύπην ἀφορῶντες ἀπειρίᾳ ἡδονῆς ἀπατῶνται;

Μὰ Δία, ἡ δ' ὅς, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον,
εἰ μὴ οὕτως ἔχει.

Ὡδὲ γ' οὖν, εἶπον, ἐννόει· οὐχὶ πεῖνα καὶ δίψα καὶ τὰ

τοιαῦτα κενώσεις τινές εἰσιν τῆς περὶ τὸ σῶμα ἕξεως;

Stephanus page 585, section b, line 2

Τί μήν;
Ἄγνοια δὲ καὶ ἀφροσύνη ἄρ' οὐ κενότης ἐστὶ τῆς περὶ
ψυχὴν αὐτῆς ἕξεως;
Μάλα γε.
Οὐκοῦν πληροῖτ' ἂν ὅ τε τροφῆς μεταλαμβάνων καὶ ὁ
νοῦν ἰσχων;
Πῶς δ' οὐ;
Πλήρωσις δὲ ἀληθεστέρα τοῦ ἥττον ἢ τοῦ μᾶλλον
ὄντος;
Δῆλον ὅτι τοῦ μᾶλλον.

Stephanus page 585, section b, line 12

Πότερα οὖν ἡγῇ τὰ γένη μᾶλλον καθαρᾶς οὐσίας μετέχειν,
τὰ οἷον σίτου τε καὶ ποτοῦ καὶ ὄψου καὶ συμπάσης τροφῆς,
ἢ τὸ δόξης τε ἀληθοῦς εἶδος καὶ ἐπιστήμης καὶ νοῦ καὶ
συλλήβδην αὐτῆς πάσης ἀρετῆς; ὧδε δὲ κρίνε· τὸ τοῦ ἀεὶ
ὁμοίου ἐχόμενον καὶ ἀθανάτου καὶ ἀληθείας, καὶ αὐτὸ τοιοῦτον
ὄν καὶ ἐν τοιούτῳ γιγνόμενον, μᾶλλον εἶναί σοι δοκεῖ, ἢ τὸ
μηδέποτε ὁμοίου καὶ θνητοῦ, καὶ αὐτὸ τοιοῦτον καὶ ἐν τοιούτῳ
γιγνόμενον;
Πολύ, ἔφη, διαφέρει τὸ τοῦ ἀεὶ ὁμοίου.
Ἦ οὖν ἀεὶ ὁμοίου αὐσία οὐσίας τι μᾶλλον ἢ ἐπιστήμης

Stephanus page 585, section c, line 8

μετέχει;
Οὐδαμῶς.
Τί δ'; ἀληθείας;
Οὐδὲ τοῦτο.
Εἰ δὲ ἀληθείας ἥττον, οὐ καὶ οὐσίας;
Ἀνάγκη.
Οὐκοῦν ὅλως τὰ περὶ τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν γένη
γῶν γενῶν αὐτῶν περὶ τὴν τῆς ψυχῆς θεραπείαν ἥττον
ἀληθείας τε καὶ οὐσίας μετέχει;
Πολύ γε.

Stephanus page 585, section d, line 5

Σῶμα δὲ αὐτὸ ψυχῆς οὐκ οἶει οὕτως;
Ἐγώ γε.
Οὐκοῦν τὸ τῶν μᾶλλον ὄντων πληρούμενον καὶ αὐτὸ
μᾶλλον ὄν ὄντως μᾶλλον πληροῦται ἢ τὸ τῶν ἥττον ὄντων
καὶ αὐτὸ ἥττον ὄν;
Πῶς γὰρ οὐ;
Εἰ ἄρα τὸ πληροῦσθαι τῶν φύσει προσηκόντων ἡδύ ἐστι,

τὸ τῷ ὄντι καὶ τῶν ὄντων πληρούμενον μᾶλλον μᾶλλον
ὄντως τε καὶ ἀληθεστέρως χαίρειν ἂν ποιοῖ ἡδονῇ ἀληθεῖ,
τὸ δὲ τῶν ἥττον ὄντων μεταλαμβάνον ἥττόν τε ἂν ἀληθῶς

Stephanus page 585, section e, line 3

καὶ βεβαίως πληροῖτο καὶ ἀπιστοτέρας ἂν ἡδονῆς καὶ ἥττον
ἀληθοῦς μεταλαμβάνοι.

Ἀναγκαιότατα, ἔφη.

Οἱ ἄρα φρονήσεως καὶ ἀρετῆς ἄπειροι, εὐωχίαις δὲ καὶ
τοῖς τοιοῦτοις ἀεὶ συνόντες, κάτω, ὥς ἔοικεν, καὶ μέχρι πάλιν

πρὸς τὸ μεταξὺ φέρονται τε καὶ ταύτη πλανῶνται διὰ βίου,
ὑπερβάντες δὲ τοῦτο πρὸς τὸ ἀληθῶς ἄνω οὔτε ἀνέβλεψαν
πώποτε οὔτε ἠνέχθησαν, οὐδὲ τοῦ ὄντος τῷ ὄντι ἐπληρώ-
θησαν, οὐδὲ βεβαίου τε καὶ καθαρᾶς ἡδονῆς ἐγεύσαντο, ἀλλὰ

Stephanus page 586, section a, line 7

βοσκημάτων δίκην κάτω ἀεὶ βλέποντες καὶ κεκυφότες εἰς
γῆν καὶ εἰς τραπέζας βόσκονται χορταζόμενοι καὶ ὀχεύοντες,
καὶ ἔνεκα τῆς τούτων πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυρίττοντες
ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασί τε καὶ ὅπλαῖς ἀποκτεινύασι δι'
ἀπληστίαν, ἅτε οὐχὶ τοῖς οὖσιν οὐδὲ τὸ ὄν οὐδὲ τὸ στέγον
ἐαυτῶν πιμπλάντες.

Παντελῶς, ἔφη ὁ Γλαῦκων, τὸν τῶν πολλῶν, ὦ Σώκρατες,
χρησμοδεῖς βίον.

Ἄρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη καὶ ἡδοναῖς συνεῖναι μεμειγμέναις
λύπαις, εἰδῶλοις τῆς ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ ἐσκιαγραφημέναις,

Stephanus page 586, section c, line 1

ὑπὸ τῆς παρ' ἀλλήλας θέσεως ἀποχραιομέναις, ὥστε σφο-
δροὺς ἑκατέρας φαίνεσθαι, καὶ ἔρωτας ἐαυτῶν λυττῶντας
τοῖς ἄφροσιν ἐντίκτειν καὶ περιμαχήτους εἶναι, ὥσπερ τὸ
τῆς Ἑλένης εἰδῶλον ὑπὸ τῶν ἐν Τροίᾳ Στησίχορός φησι
γενέσθαι περιμάχητον ἀγνοίᾳ τοῦ ἀληθοῦς;

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, τοιοῦτόν τι αὐτὸ εἶναι.

Τί δέ; περὶ τὸ θυμοειδὲς οὐχ ἕτερα τοιαῦτα ἀνάγκη
γίνεσθαι, ὅς ἂν αὐτὸ τοῦτο διαπράττηται ἢ φθόνῳ διὰ
φιλοτιμίαν ἢ βίᾳ διὰ φιλονικίαν ἢ θυμῷ διὰ δυσκολίαν,
πλησμονὴν τιμῆς τε καὶ νίκης καὶ θυμοῦ διώκων ἄνευ

Stephanus page 586, section d, line 2

λογισμοῦ τε καὶ νοῦ;

Τοιαῦτα, ἢ δ' ὅς, ἀνάγκη καὶ περὶ τοῦτο εἶναι.

Τί οὖν, ἢν δ' ἐγώ· θαρροῦντες λέγωμεν ὅτι καὶ περὶ τὸ
φιλοκερδὲς καὶ τὸ φιλόνικον ὅσαι ἐπιθυμίαι εἰσὶν, αἱ μὲν
ἂν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ λόγῳ ἐπόμεναι καὶ μετὰ τούτων τὰς

ἡδονὰς διώκουσαι, ἅς ἂν τὸ φρόνιμον ἐξηγηται, λαμβάνωσι,
τὰς ἀληθεστάτας τε λήθονται, ὥς οἷόν τε αὐταῖς ἀληθεῖς
λαβεῖν, ἅτε ἀληθείᾳ ἐπομένων, καὶ τὰς ἑαυτῶν οἰκείας, εἴπερ
τὸ βέλτιστον ἐκάστω, τοῦτο καὶ οἰκειότατον;
Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, οἰκειότατόν γε.

Stephanus page 586, section e, line 4

Τῷ φιλοσόφῳ ἄρα ἐπομένης ἀπάσης τῆς ψυχῆς καὶ μὴ
στασιαζούσης ἐκάστω τῷ μέρει ὑπάρχει εἰς τε τᾶλλα τὰ
ἑαυτοῦ πράττειν καὶ δικαίῳ εἶναι, καὶ δὴ καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς
ἑαυτοῦ ἕκαστον καὶ τὰς βελτίστας καὶ εἰς τὸ δυνατόν τὰς
ἀληθεστάτας καρποῦσθαι.

Κομιδῇ μὲν οὖν.

Ὅταν δὲ ἄρα τῶν ἐτέρων τι κρατήσῃ, ὑπάρχει αὐτῷ
μήτε τὴν ἑαυτοῦ ἡδονὴν ἐξευρίσκειν, τά τε ἄλλ' ἀναγκάζειν
ἀλλοτρίαν καὶ μὴ ἀληθῆ ἡδονὴν διώκειν.

Οὕτως, ἔφη.

Stephanus page 587, section a, line 7

Οὐκοῦν ἂν πλεῖστον φιλοσοφίας τε καὶ λόγου ἀφέστηκεν,
μάλιστα' ἂν τοιαῦτα ἐξεργάζεται;

Πολύ γε.

Πλεῖστον δὲ λόγου ἀφίσταται οὐχ ὅπερ νόμου τε καὶ
τάξεως;

Δῆλον δῆ.

Ἐφάνησαν δὲ πλεῖστον ἀφεστῶσαι οὐχ αἱ ἐρωτικά τε
καὶ τυραννικαὶ ἐπιθυμίαι;

Πολύ γε.

Ἐλάχιστον δὲ αἱ βασιλικά τε καὶ κόσμια;

Stephanus page 587, section b, line 4

Ναί.

Πλεῖστον δὴ οἶμαι ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ οἰκείας ὁ τύραννος
ἀφεστήξει, ὁ δὲ ὀλίγιστον.

Ἀνάγκη.

Καὶ ἀηδέστατα ἄρα, εἶπον, ὁ τύραννος βιώσεται, ὁ δὲ
βασιλεὺς ἥδιστα.

Πολλὴ ἀνάγκη.

Οἶσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅσῳ ἀηδέστερον ζῇ τύραννος
βασιλέως;

Ἄν εἴπῃς, ἔφη.

Stephanus page 587, section b, line 14

Τριῶν ἡδονῶν, ὥς ἔοικεν, οὐσῶν, μιᾶς μὲν γνησίας, δυοῖν
δὲ νόθαιν, τῶν νόθων εἰς τὸ ἐπέκεινα ὑπερβὰς ὁ τύραννος,
φυγῶν νόμον τε καὶ λόγον, δούλαις τισὶ δορυφόροις ἡδοναῖς

συννοικεῖ, καὶ ὁπόσῳ ἐλαττοῦται οὐδὲ πάννυ ῥάδιον εἰπεῖν,
πλήν ἴσως ὧδε.

Πῶς; ἔφη.

Ἀπὸ τοῦ ὀλιγαρχικοῦ τρίτος που ὁ τύραννος ἀφειστήκει·
ἐν μέσῳ γὰρ αὐτῶν ὁ δημοτικὸς ἦν.

Ναί.

Οὐκοῦν καὶ ἡδονῆς τρίτῳ εἰδώλω πρὸς ἀλήθειαν ἀπ'

Stephanus page 587, section c, line 10

ἐκεῖνου συννοικοῖ ἄν, εἰ τὰ πρόσθεν ἀληθῆ;

Οὕτω.

Ὁ δέ γε ὀλιγαρχικὸς ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ αὖ τρίτος, ἐὰν
εἰς ταῦτον ἀριστοκρατικὸν καὶ βασιλικὸν τιθῶμεν.

Τρίτος γάρ.

Τριπλασίου ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τριπλάσιον ἀριθμῷ ἀληθοῦς
ἡδονῆς ἀφέστηκεν τύραννος.

Φαίνεται.

Ἐπίπεδον ἄρ', ἔφην, ὥς ἔοικεν, τὸ εἶδωλον κατὰ τὸν τοῦ
μήκους ἀριθμὸν ἡδονῆς τυραννικῆς ἂν εἴη.

Stephanus page 587, section d, line 8

Κομιδῇ γε.

Κατὰ δὲ δύναμιν καὶ τρίτην αὐξην δῆλον δὴ ἀπόστασιν
ὄσπην ἀφεστηκῶς γίγνεται.

Δῆλον, ἔφη, τῷ γε λογιστικῷ.

Οὐκοῦν ἐάν τις μεταστρέψας ἀληθεία ἡδονῆς τὸν βασιλέα
τοῦ τυράννου ἀφεστηκότα λέγῃ ὅσον ἀφέστηκεν, ἐννεα-
καιεικοσικαιεπτακοσιοπλασιάκις ἥδιον αὐτὸν ζῶντα εὐρήσει
τελειωθείσῃ τῇ πολλαπλασιώσει, τὸν δὲ τύραννον ἀνιαιρότερον
τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀποστάσει.

Ἀμήχανον, ἔφη, λογισμὸν καταπεφόρηκας τῆς διαφορό-

Stephanus page 588, section a, line 1

τητος τοῖν ἀνδροῖν, τοῦ τε δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, πρὸς
ἡδονὴν τε καὶ λύπην.

Καὶ μέντοι καὶ ἀληθῆ καὶ προσήκοντά γε, ἦν δ' ἐγώ,
βίοις ἀριθμὸν, εἴπερ αὐτοῖς προσήκουσιν ἡμέραι καὶ νύκτες
καὶ μῆνες καὶ ἐνιαυτοί.

Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, προσήκουσιν.

Οὐκοῦν εἰ τοσοῦτον ἡδονῇ νικᾷ ὁ ἀγαθὸς τε καὶ
δίκαιος τὸν κακὸν τε καὶ ἄδικον, ἀμηχάνῳ δὴ ὅσῳ
πλείονι νικήσει εὐσχημοσύνη τε βίου καὶ κάλλει καὶ
ἀρετῇ;

Stephanus page 588, section a, line 11

Ἀμηχάνῳ μέντοι νῇ Δία, ἔφη.

Εἶεν δὴ, εἶπον· ἐπειδὴ ἐνταῦθα λόγου γεγόναμεν, ἀναλάβωμεν τὰ πρῶτα λεχθέντα, δι' ἃ δεῦρ' ἤκομεν. ἦν δέ που λεγόμενον λυσιτελεῖν ἀδικεῖν τῷ τελέως μὲν ἀδίκῳ, δοξαζομένων δὲ δικαίων· ἢ οὐχ οὕτως ἐλέχθη;

Οὕτω μὲν οὖν.

Νῦν δὴ, ἔφην, αὐτῷ διαλεγώμεθα, ἐπειδὴ διωμολογησάμεθα τό τε ἀδικεῖν καὶ τὸ δίκαια πράττειν ἦν ἐκάτερον ἔχει δύναμιν.

Πῶς; ἔφη.

Stephanus page 588, section b, line 10

Εἰκόνα πλάσαντες τῆς ψυχῆς λόγῳ, ἵνα εἰδῇ ὁ ἐκεῖνα λέγων οἷα ἔλεγεν.

Ποίαν τινά; ἢ δ' ὅς.

Τῶν τοιούτων τινά, ἦν δ' ἐγώ, οἷαι μυθολογοῦνται παλαιαὶ γενέσθαι φύσεις, ἢ τε Χιμαίρας καὶ ἡ Σκύλλης καὶ Κερβέρου, καὶ ἄλλαι τινὲς συχναὶ λέγονται συμπεφυκυῖαι ιδέαι πολλαὶ εἰς ἓν γενέσθαι.

Λέγονται γάρ, ἔφη.

Πλάττε τοίνυν μίαν μὲν ιδέαν θηρίου ποικίλου καὶ πολυκεφάλου, ἡμέρων δὲ θηρίων ἔχοντος κεφαλὰς κύκλῳ καὶ

Stephanus page 588, section c, line 9

ἀγρίων, καὶ δυνατοῦ μεταβάλλειν καὶ φύειν ἐξ αὐτοῦ πάντα ταῦτα.

Δεινοῦ πλάστου, ἔφη, τὸ ἔργον· ὅμως δέ, ἐπειδὴ εὐπλάστοτερον κηροῦ καὶ τῶν τοιούτων λόγος, πεπλάσθω.

Μίαν δὴ τοίνυν ἄλλην ιδέαν λέοντος, μίαν δὲ ἀνθρώπου· πολὺ δὲ μέγιστον ἔστω τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον τὸ δεύτερον.

Ταῦτα, ἔφη, ῥάω, καὶ πέπλασται.

Σύναπτε τοίνυν αὐτὰ εἰς ἓν τρία ὄντα, ὥστε πη συμπεφυκέναι ἀλλήλοις.

Stephanus page 588, section d, line 9

Συνῆπται, ἔφη.

Περίπλασον δὴ αὐτοῖς ἔξωθεν ἐνὸς εἰκόνα, τὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε τῷ μὴ δυναμένῳ τὰ ἐντὸς ὁρᾶν, ἀλλὰ τὸ ἔξω μόνον ἔλντρον ὁρῶντι, ἐν ζῶον φαίνεσθαι, ἄνθρωπον.

Περιπέπλασται, ἔφη.

Λέγωμεν δὴ τῷ λέγοντι ὡς λυσιτελεῖ τούτῳ ἀδικεῖν τῷ ἀνθρώπῳ, δίκαια δὲ πράττειν οὐ συμφέρει, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φησὶν ἢ λυσιτελεῖν αὐτῷ τὸ παντοδαπὸν θηρίον εὐωχοῦντι ποιεῖν ἰσχυρὸν καὶ τὸν λέοντα καὶ τὰ περὶ τὸν λέοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον λιμοκτονεῖν καὶ ποιεῖν ἀσθενῆ, ὥστε ἔλκεσθαι

Stephanus page 589, section a, line 2

ὅπη ἂν ἐκείνων ὁπότερον ἄγη, καὶ μηδὲν ἕτερον ἐτέρῳ
συνεθίζειν μηδὲ φίλον ποιεῖν, ἀλλ' ἔαν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς
δάκνεσθαι τε καὶ μαχόμενα ἐσθίειν ἄλληλα.

Παντάπασι γάρ, ἔφη, ταῦτ' ἂν λέγοι ὁ τὸ ἀδικεῖν ἐπαινῶν.

Οὐκοῦν αὖ ὁ τὰ δίκαια λέγων λυσιτελεῖν φαίη ἂν δεῖν
ταῦτα πράττειν καὶ ταῦτα λέγειν, ὅθεν τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐντὸς
ἄνθρωπος ἔσται ἐγκρατέστατος, καὶ τοῦ πολυκεφάλου θρέμ-
ματος ἐπιμελήσεται ὥσπερ γεωργός, τὰ μὲν ἡμέρα τρέφων
καὶ τιθασεύων, τὰ δὲ ἄγρια ἀποκωλύων φύεσθαι, σύμμαχον
ποιησάμενος τῇ τοῦ λέοντος φύσιν, καὶ κοινῇ πάντων

Stephanus page 589, section b, line 5

κηδόμενος, φίλα ποιησάμενος ἀλλήλοις τε καὶ αὐτῷ, οὕτω

θρέψει;

Κομιδῇ γὰρ αὖ λέγει ταῦτα ὁ τὸ δίκαιον ἐπαινῶν.

Κατὰ πάντα τρόπον δὴ ὁ μὲν τὰ δίκαια ἐγκωμιάζων ἀληθῇ
ἂν λέγοι, ὁ δὲ τὰ ἄδικα ψεύδοιτο. πρὸς τε γὰρ ἡδονὴν
καὶ πρὸς εὐδοξίαν καὶ ὠφελίαν σκοπούμενῳ ὁ μὲν ἐπαινέτης
τοῦ δικαίου ἀληθεύει, ὁ δὲ ψέκτης οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' εἰδὼς
ψέγει ὅτι ψέγει.

Οὐ μοι δοκεῖ, ἦ δ' ὅς, οὐδαμῇ γε.

Stephanus page 589, section c, line 6

Πείθωμεν τοίνυν αὐτὸν πράως - οὐ γὰρ ἐκὼν ἀμαρτάνει
- ἐρωτῶντες· ὦ μακάριε, οὐ καὶ τὰ καλὰ καὶ αἰσχροὶ νόμιμα
διὰ τὰ τοιαῦτ' ἂν φαῖμεν γεγονέναι· τὰ μὲν καλὰ τὰ ὑπὸ
τῷ ἀνθρώπῳ, μᾶλλον δὲ ἴσως τὰ ὑπὸ τῷ θεῷ τὰ θηριώδη
ποιοῦντα τῆς φύσεως, αἰσχροὶ δὲ τὰ ὑπὸ τῷ ἀγρίῳ τὸ ἡμέρον
δουλούμενα; συμφήσει· ἦ πῶς;

Ἐάν μοι, ἔφη, πείθεται.

Ἔστιν οὖν, εἶπον, ὅτῳ λυσιτελεῖ ἐκ τούτου τοῦ λόγου
χρυσίον λαμβάνειν ἀδίκως, εἴπερ τοιόνδε τι γίγνεται, λαμ-
βάνων τὸ χρυσίον ἅμα καταδουλοῦνται τὸ βέλτιστον ἑαυτοῦ

Stephanus page 589, section e, line 1

τῷ μοχθηροτάτῳ; ἦ εἰ μὲν λαβὼν χρυσίον ὑὸν ἢ θυγατέρα
ἐδουλοῦτο, καὶ ταῦτ' εἰς ἀγρίων τε καὶ κακῶν ἀνδρῶν, οὐκ
ἂν αὐτῷ ἐλυσιτέλει οὐδ' ἂν πάμπλου ἐπὶ τούτῳ λαμβάνειν,
εἰ δὲ τὸ ἑαυτοῦ θειότατον ὑπὸ τῷ ἀθεωτάτῳ τε καὶ μιαιωτάτῳ
δουλοῦται καὶ μηδὲν ἔλεει, οὐκ ἄρα ἄθλιός ἐστι καὶ πολὺ
ἐπὶ δεινότερῳ ὀλέθρῳ χρυσὸν δωροδοκεῖ ἢ Ἐριφύλη ἐπὶ τῇ
τοῦ ἀνδρὸς ψυχῇ τὸν ὄρμον δεξαμένη;

Πολὺ μέντοι, ἦ δ' ὅς ὁ Γλαύκων· ἐγὼ γάρ σοι ὑπὲρ
ἐκείνου ἀποκρινοῦμαι.

Οὐκοῦν καὶ τὸ ἀκολασταίνειν οἶει διὰ τοιαῦτα πάλαι

Stephanus page 590, section a, line 6

ψέγεσθαι, ὅτι ἀνίεται ἐν τῷ τοιούτῳ τὸ δεινόν, τὸ μέγα
ἐκεῖνο καὶ πολυειδὲς θρέμμα, πέρα τοῦ δέοντος;

Δῆλον, ἔφη.

Ἡ δ' αὐθάδεια καὶ δυσκολία ψέγεται οὐχ ὅταν τὸ λεοντῶ-
δὲς τε καὶ ὀφεῶδες αὖξῃται καὶ συντείνεται ἀναρμόστως;
Πάνυ μὲν οὖν.

Τρυφή δὲ καὶ μαλθακία οὐκ ἐπὶ τῇ αὐτοῦ τούτου χαλάσει
τε καὶ ἀνέσει ψέγεται, ὅταν ἐν αὐτῷ δειλίαν ἐμποιῇ;

Τί μήν;

Κολακεία δὲ καὶ ἀνελευθερία οὐχ ὅταν τις τὸ αὐτὸ τοῦτο,

Stephanus page 590, section b, line 7

τὸ θυμοειδὲς, ὑπὸ τῷ ὀχλώδει θηρίῳ ποιῇ καὶ ἔνεκα χρη-
μάτων καὶ τῆς ἐκείνου ἀπληστίας προπηλακιζόμενον ἐθίζῃ
ἐκ νέου ἀντὶ λέοντος πίθηκον γίγνεσθαι;

Καὶ μάλα, ἔφη.

Βαναυσία δὲ καὶ χειροτεχνία διὰ τί οἶει ὄνειδος φέρει;
ἢ δι' ἄλλο τι φήσομεν ἢ ὅταν τις ἀσθενὲς φύσει ἔχῃ τὸ τοῦ
βελτίστου εἶδος, ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἄρχειν τῶν ἐν αὐτῷ
θρεμμάτων, ἀλλὰ θεραπεύειν ἐκεῖνα, καὶ τὰ θωπεύματα αὐτῶν
μόνον δύνηται μανθάνειν;

Ἐοικεν, ἔφη.

Stephanus page 590, section c, line 8

Οὐκοῦν ἵνα καὶ ὁ τοιοῦτος ὑπὸ ὁμοίου ἄρχηται οἷουπερ ὁ
βέλτιστος, δοῦλον αὐτόν φαμεν δεῖν εἶναι ἐκείνου τοῦ βελ-
τίστου καὶ ἔχοντος ἐν αὐτῷ τὸ θεῖον ἄρχον, οὐκ ἐπὶ βλάβῃ
τῇ τοῦ δούλου οἰόμενοι δεῖν ἄρχεσθαι αὐτόν, ὥσπερ Θρασύ-
μαχος ᾤετο τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὥς ἄμεινον ὂν παντὶ ὑπὸ
θείου καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι, μάλιστα μὲν οἰκεῖον ἔχοντος
ἐν αὐτῷ, εἰ δὲ μή, ἔξωθεν ἐφεστῶτος, ἵνα εἰς δύναμιν πάντες
ὅμοιοι ᾤμεν καὶ φίλοι, τῷ αὐτῷ κυβερνώμενοι;

Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη.

Δηλοῖ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὁ νόμος ὅτι τοιοῦτον βού-

Stephanus page 590, section e, line 2

λεται, πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει σύμμαχος ὢν· καὶ ἡ τῶν
παίδων ἀρχή, τὸ μὴ εἶναι ἐλευθέρους εἶναι, ἕως ἂν ἐν αὐτοῖς
ὥσπερ ἐν πόλει πολιτείαν καταστήσωμεν, καὶ τὸ βέλτιστον
θεραπεύσαντες τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ ἀντικαταστήσωμεν
φύλακα ὅμοιον καὶ ἄρχοντα ἐν αὐτῷ, καὶ τότε δὴ ἐλεύθερον
ἀφίεμεν.

Δηλοῖ γάρ, ἦ δ' ὅς.

Πῇ δὲ οὖν φήσομεν, ὦ Γλαύκων, καὶ κατὰ τίνα λόγον

λυσιτελεῖν ἀδικεῖν, ἢ ἀκολασταίνειν ἢ τι αἰσχροὺν ποιεῖν, ἐξ
ᾧ πονηρότερος μὲν ἔσται, πλείω δὲ χρήματα ἢ ἄλλην τινὰ

Stephanus page 591, section a, line 8

δύναμιν κεκτήσεται;

Οὐδαμῇ, ἢ δ' ὅς.

Πῇ δ' ἀδικοῦντα λανθάνειν καὶ μὴ διδόναι δίκην λυσιτε-
λεῖν; ἢ οὐχὶ ὁ μὲν λανθάνων ἔτι πονηρότερος γίγνεται, τοῦ
δὲ μὴ λανθάνοντος καὶ κολαζομένου τὸ μὲν θηριῶδες κοιμί-
ζεται καὶ ἡμεροῦται, τὸ δὲ ἡμερον ἐλευθεροῦται, καὶ ὅλη ἡ
ψυχὴ εἰς τὴν βελτίστην φύσιν καθισταμένη τιμιωτέραν ἔξιν
λαμβάνει, σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως
κτωμένη, ἢ σῶμα ἰσχύον τε καὶ κάλλος μετὰ ὑγείας λαμβάνον,
τοσοῦτ' ὅσ' ὡπερ ψυχὴ σώματος τιμιωτέρα;

Stephanus page 591, section b, line 8

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Οὐκοῦν ὁ γε νοῦν ἔχων πάντα τὰ αὐτοῦ εἰς τοῦτο συν-
τείνας βιώσεται, πρῶτον μὲν τὰ μαθήματα τιμῶν, ἃ τοιαύτην
αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ἀπεργάσεται, τὰ δὲ ἄλλα ἀτιμάζων;

Δῆλον, ἔφη.

Ἐπειτά γ', εἶπον, τὴν τοῦ σώματος ἔξιν καὶ τροφὴν οὐχ
ὅπως τῇ θηριώδει καὶ ἀλόγῳ ἡδονῇ ἐπιτρέψας ἐνταῦθα τετραμ-
μένος ζήσει, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ὑγίειαν βλέπων, οὐδὲ τοῦτο
πρεσβεύων, ὅπως ἰσχυρὸς ἢ ὑγιὴς ἢ καλὸς ἔσται, ἐὰν μὴ
καὶ σωφρονήσῃν μέλλῃ ἀπ' αὐτῶν, ἀλλ' αἰεὶ τὴν ἐν τῷ

Stephanus page 591, section d, line 2

σώματι ἀρμονίαν τῆς ἐν τῇ ψυχῇ ἔνεκα συμφωνίας ἀρμοττό-
μενος φανείται.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, ἐάνπερ μέλλῃ τῇ ἀληθείᾳ
μουσικὸς εἶναι.

Οὐκοῦν, εἶπον, καὶ τὴν ἐν τῇ τῶν χρημάτων κτήσει σύν-
ταξίν τε καὶ συμφωνίαν; καὶ τὸν ὄγκον τοῦ πλήθους οὐκ
ἐκπληττόμενος ὑπὸ τῶν πολλῶν μακαρισμοῦ ἄπειρον
αὐξήσει, ἀπέραντα κακὰ ἔχων;

Οὐκ οἶομαι, ἔφη.

Ἀλλ' ἀποβλέπων γε, εἶπον, πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ πολιτείαν,

Stephanus page 591, section e, line 2

καὶ φυλάττων μὴ τι παρακινῇ αὐτοῦ τῶν ἐκεῖ διὰ πλῆθος
οὐσίας ἢ δι' ὀλιγότητα, οὕτως κυβερνῶν προσθήσει καὶ
ἀναλώσει τῆς οὐσίας καθ' ὅσον ἂν οἴός τ' ἦ.

Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη.

Ἀλλὰ μὴν καὶ τιμάς γε, εἰς ταῦτόν ἀποβλέπων, τῶν μὲν
μεθέξει καὶ γεύσεται ἐκόν, ἅς ἂν ἡγῇται ἀμείνῳ αὐτόν

ποιήσῃν, ἃς δ' ἂν λύσειν τὴν ὑπάρχουσαν ἔξιν, φεύζεται
ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ.

Οὐκ ἄρα, ἔφη, τὰ γε πολιτικὰ ἐθελήσει πράττειν, ἐάνπερ
τούτου κήδηται.

Stephanus page 592, section a, line 7

Νῆ τὸν κύνα, ἦν δ' ἐγώ, ἐν γε τῇ ἑαυτοῦ πόλει καὶ μάλα,
οὐ μέντοι ἴσως ἐν γε τῇ πατρίδι, ἐὰν μὴ θεία τις συμβῇ
τύχη.

Μανθάνω, ἔφη· ἐν ἣ νῦν διήλθομεν οἰκίζοντες πόλει
λέγεις, τῇ ἐν λόγοις κειμένῃ, ἐπεὶ γῆς γε οὐδαμοῦ οἶμαι
αὐτὴν εἶναι.

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ἐν οὐρανῷ ἴσως παράδειγμα ἀνάκειται
τῷ βουλομένῳ ὁρᾶν καὶ ὁρῶντι ἑαυτὸν κατοικίζειν. διαφέρει
δὲ οὐδὲν εἴτε που ἔστιν εἴτε ἔσται· τὰ γὰρ ταύτης μόνης ἂν
πράξειεν, ἄλλης δὲ οὐδεμιᾶς.

Stephanus page 592, section b, line 6

Εἰκός γ', ἔφη.

Καὶ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα περὶ αὐτῆς
ἐννοῶ, ὥς παντὸς ἄρα μᾶλλον ὀρθῶς ὠκίζομεν τὴν πόλιν,
οὐχ ἥκιστα δὲ ἐνθυμηθεὶς περὶ ποιήσεως λέγω.

Τὸ ποῖον; ἔφη.

Τὸ μηδαμῇ παραδέχεσθαι αὐτῆς ὅση μιμητική· παντὸς
γὰρ μᾶλλον οὐ παραδεκτέα νῦν καὶ ἐναργέστερον, ὥς ἐμοὶ
δοκεῖ, φαίνεται, ἐπειδὴ χωρὶς ἕκαστα διήρηται τὰ τῆς ψυχῆς
εἶδη.

Πῶς λέγεις;

Stephanus page 595, section b, line 3

Ὡς μὲν πρὸς ὑμᾶς εἰρῆσθαι - οὐ γὰρ μου κατερεῖτε πρὸς
τοὺς τῆς τραγωδίας ποιητὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς
μιμητικούς - λῶβῃ ἔοικεν εἶναι πάντα τὰ τοιαῦτα τῆς τῶν
ἀκουόντων διανοίας, ὅσοι μὴ ἔχουσι φάρμακον τὸ εἰδέναι
αὐτὰ οἷα τυγχάνει ὄντα.

Πῇ δὴ, ἔφη, διανοούμενος λέγεις;

Ῥητέον, ἦν δ' ἐγώ· καίτοι φιλία γέ τίς με καὶ αἰδῶς ἐκ
παιδὸς ἔχουσα περὶ Ὀμήρου ἀποκωλύει λέγειν. ἔοικε μὲν
γὰρ τῶν καλῶν ἀπάντων τούτων τῶν τραγικῶν πρῶτος διδά-
σκαλός τε καὶ ἡγεμὼν γενέσθαι. ἀλλ' οὐ γὰρ πρό γε τῆς

Stephanus page 595, section c, line 3

ἀληθείας τιμητέος ἀνὴρ, ἀλλ', ὃ λέγω, ῥητέον.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Ἄκουε δὴ, μᾶλλον δὲ ἀποκρίνου.

Ἐρώτα.

Μίμησιν ὅλως ἔχοις ἂν μοι εἰπεῖν ὅτι ποτ' ἐστίν; οὐδὲ

γάρ τοι αὐτὸς πάννυ τι συννοῶ τί βούλεται εἶναι.

Ἦ που ἄρ', ἔφη, ἐγὼ συννοήσω.

Οὐδέν γε, ἦν δ' ἐγώ, ἄτοπον, ἐπεὶ πολλά τοι ὀξύτερον
βλεπόντων ἀμβλύτερον ὁρῶντες πρότεροι εἶδον.

Stephanus page 596, section a, line 2

Ἦ ἐστιν, ἔφη, οὕτως· ἀλλὰ σοῦ παρόντος οὐδ' ἂν προθυμη-
θῆναι οἷός τε εἶην εἰπεῖν, εἴ τί μοι καταφαίνεται, ἀλλ'
αὐτὸς ὄρα.

Βούλει οὖν ἐνθένδε ἀρξώμεθα ἐπισκοποῦντες, ἐκ τῆς
εἰωθυίας μεθόδου; εἶδος γάρ πού τι ἐν ἑκάστον εἰώθαμεν
τίθεσθαι περὶ ἕκαστα τὰ πολλά, οἷς ταῦτὸν ὄνομα ἐπιφέρομεν.
ἦ οὐ μανθάνεις;

Μανθάνω.

Θῶμεν δὴ καὶ νῦν ὅτι βούλει τῶν πολλῶν. οἷον, εἰ
'θέλεις, πολλάί πού εἰσι κλῖναι καὶ τράπεζαι.

Stephanus page 596, section b, line 2

Πῶς δ' οὐ;

Ἀλλὰ ιδέαι γέ που περὶ ταῦτα τὰ σκευὴ δύο, μία μὲν
κλίνης, μία δὲ τραπέζης.

Ναί.

Οὐκοῦν καὶ εἰώθαμεν λέγειν ὅτι ὁ δημιουργὸς ἑκατέρου
τοῦ σκεύους πρὸς τὴν ιδέαν βλέπων οὕτω ποιεῖ ὁ μὲν τὰς
κλίνας, ὁ δὲ τὰς τραπέζας, αἷς ἡμεῖς χρώμεθα, καὶ τᾶλλα
κατὰ ταῦτά; οὐ γάρ που τὴν γε ιδέαν αὐτὴν δημιουργεῖ
οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν· πῶς γάρ;
Οὐδαμῶς.

Stephanus page 596, section b, line 12

Ἀλλ' ὄρα δὴ καὶ τόνδε τίνα καλεῖς τὸν δημιουργόν.

Τὸν ποῖον;

Ὅς πάντα ποιεῖ, ὅσαπερ εἰς ἕκαστος τῶν χειροτεχνῶν.

Δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα.

Οὐπω γε, ἀλλὰ τάχα μᾶλλον φήσεις. ὁ αὐτὸς γὰρ οὗτος
χειροτέχνης οὐ μόνον πάντα οἷός τε σκευὴ ποιῆσαι, ἀλλὰ
καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα ἅπαντα ποιεῖ καὶ ζῶα πάντα
ἐργάζεται, τὰ τε ἄλλα καὶ ἑαυτόν, καὶ πρὸς τούτοις γῆν καὶ
οὐρανὸν καὶ θεοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν Αἰδοῦ
ὑπὸ γῆς ἅπαντα ἐργάζεται.

Stephanus page 596, section d, line 1

Πάννυ θαυμαστόν, ἔφη, λέγεις σοφιστήν.

Ἀπιστεῖς; ἦν δ' ἐγώ. καί μοι εἰπέ, τὸ παράπαν οὐκ ἂν

σοι δοκεῖ εἶναι τοιοῦτος δημιουργός, ἢ τινὲς μὲν τρόπῳ γενέσθαι ἂν τούτων ἀπάντων ποιητής, τινὲς δὲ οὐκ ἂν; ἢ οὐκ αἰσθάνη ὅτι καὶ αὐτὸς οἷός τ' εἴης πάντα ταῦτα ποιῆσαι τρόπῳ γέ τι;

Καὶ τίς, ἔφη, ὁ τρόπος οὗτος;

Οὐ χαλεπός, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ πολλαχῇ καὶ ταχὺ δημιουργούμενος, τάχιστα δέ που, εἰ 'θέλεις λαβὼν κάτοπτρον περιφέρειν πανταχῇ· ταχὺ μὲν ἥλιον ποιήσεις καὶ τὰ ἐν τῷ

Stephanus page 596, section e, line 2

οὐρανῷ, ταχὺ δὲ γῆν, ταχὺ δὲ σαυτὸν τε καὶ τὰλλα ζῷα καὶ σκεύη καὶ φυτὰ καὶ πάντα ὅσα νυνδὴ ἐλέγετο.

Ναί, ἔφη, φαινόμενα, οὐ μέντοι ὄντα γέ που τῇ ἀληθείᾳ.

Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, καὶ εἰς δέον ἔρχη τῷ λόγῳ. τῶν τοιούτων γὰρ οἶμαι δημιουργῶν καὶ ὁ ζωγράφος ἐστίν. ἢ γάρ;

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἀλλὰ φήσεις οὐκ ἀληθῆ οἶμαι αὐτὸν ποιεῖν ἅ ποιεῖ.

καίτοι τρόπῳ γέ τι καὶ ὁ ζωγράφος κλίνην ποιεῖ· ἢ οὐ;

Ναί, ἔφη, φαινομένην γε καὶ οὗτος.

Stephanus page 597, section a, line 1

Τί δὲ ὁ κλινοποιός; οὐκ ἄρτι μέντοι ἔλεγες ὅτι οὐ τὸ εἶδος ποιεῖ, ὁ δὲ φάμεν εἶναι ὁ ἔστι κλίνη, ἀλλὰ κλίνην τινά; Ἐλεγον γάρ.

Οὐκοῦν εἰ μὴ ὁ ἔστιν ποιεῖ, οὐκ ἂν τὸ ὄν ποιοῖ, ἀλλὰ τι τοιοῦτον οἷον τὸ ὄν, ὄν δὲ οὐ· τελέως δὲ εἶναι ὄν τὸ τοῦ κλινουργοῦ ἔργον ἢ ἄλλου τινὸς χειροτέχνου εἴ τις φαίη, κινδυνεύει οὐκ ἂν ἀληθῆ λέγειν;

Οὐκ οὐν, ἔφη, ὥς γ' ἂν δόξειεν τοῖς περὶ τοὺς τοιούσδε λόγους διατρίβουσιν.

Μηδὲν ἄρα θαυμάζωμεν εἰ καὶ τοῦτο ἀμυδρόν τι τυγχάνει

Stephanus page 597, section a, line 11

ὄν πρὸς ἀλήθειαν.

Μὴ γάρ.

Βούλει οὖν, ἔφην, ἐπ' αὐτῶν τούτων ζητήσωμεν τὸν μιμητὴν τοῦτον, τίς ποτ' ἐστίν;

Εἰ βούλει, ἔφη.

Οὐκοῦν τριτταί τινες κλῖναι αὗται γίνονται· μία μὲν ἢ ἐν τῇ φύσει οὕσα, ἦν φαῖμεν ἂν, ὥς ἐγώ μαι, θεὸν ἐργάσασθαι. ἢ τίν' ἄλλον;

Οὐδένα, οἶμαι.

Μία δέ γε ἦν ὁ τέκτων.

Stephanus page 597, section b, line 10

Ναί, ἔφη.

Μία δὲ ἦν ὁ ζωγράφος. ἡ γάρ;

Ἦστω.

Ζωγράφος δὴ, κλινοποιός, θεός, τρεῖς οὗτοι ἐπιστάται
τρισὶν εἵδεσι κλινῶν.

Ναὶ τρεῖς.

Ὁ μὲν δὴ θεός, εἴτε οὐκ ἐβούλετο, εἴτε τις ἀνάγκη ἐπὶ
μὴ πλέον ἢ μίαν ἐν τῇ φύσει ἀπεργάσασθαι αὐτὸν κλίνην,
οὕτως ἐποίησεν μίαν μόνον αὐτὴν ἐκείνην ὃ ἔστιν κλίνη·
δύο δὲ τοιαῦται ἢ πλείους οὔτε ἐφυτεύθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ

Stephanus page 597, section c, line 5

οὔτε μὴ φυῶσιν.

Πῶς δὴ; ἔφη.

Ὅτι, ἦν δ' ἐγώ, εἰ δύο μόνας ποιήσειεν, πάλιν ἂν μία
ἀναφανείῃ ἥς ἐκεῖναι ἂν αὖ ἀμρότεραι τὸ εἶδος ἔχοιεν, καὶ
εἷν ἂν ὃ ἔστιν κλίνη ἐκείνη ἀλλ' οὐχ αἱ δύο.

Ὅρθῶς, ἔφη.

Ταῦτα δὴ οἶμαι εἰδῶς ὁ θεός, βουλόμενος εἶναι ὄντως
κλίνης ποιητὴς ὄντως οὔσης, ἀλλὰ μὴ κλίνης τινὸς μηδὲ
κλινοποιός τις, μίαν φύσει αὐτὴν ἔφυσεν.

Ἦοικεν.

Stephanus page 597, section d, line 5

Βούλει οὖν τοῦτον μὲν φυτουργὸν τούτου προσαγορεύωμεν,
ἢ τι τοιοῦτον;

Δίκαιον γοῦν, ἔφη, ἐπειδήπερ φύσει γε καὶ τοῦτο καὶ
τᾶλλα πάντα πεποίηκεν.

Τί δὲ τὸν τέκτονα; ἄρ' οὐ δημιουργὸν κλίνης;

Ναί.

Ἦ καὶ τὸν ζωγράφον δημιουργὸν καὶ ποιητὴν τοῦ τοιούτου;
Οὐδαμῶς.

Ἀλλὰ τί αὐτὸν κλίνης φήσεις εἶναι;

Τοῦτο, ἡ δ' ὅς, ἔμοιγε δοκεῖ μετριώτατ' ἂν προσαγορεύ-

Stephanus page 597, section e, line 2

εσθαι, μιμητὴς οὗ ἐκεῖνοι δημιουργοί.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὸν τοῦ τρίτου ἄρα γεννήματος ἀπὸ τῆς
φύσεως μιμητὴν καλεῖς;

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Τοῦτ' ἄρα ἔσται καὶ ὁ τραγωδοποιός, εἴπερ μιμητὴς ἔστι,
τρίτος τις ἀπὸ βασιλέως καὶ τῆς ἀληθείας πεφυκώς, καὶ
πάντες οἱ ἄλλοι μιμηταί.

Κινδυνεύει.

Τὸν μὲν δὴ μιμητὴν ὠμολογήκαμεν. εἰπὲ δέ μοι περὶ
τοῦ ζωγράφου τόδε· πότερα ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ ἐν τῇ φύσει

Stephanus page 598, section a, line 2

ἕκαστον δοκεῖ σοι ἐπιχειρεῖν μιμεῖσθαι ἢ τὰ τῶν δημιουργῶν ἔργα;

Τὰ τῶν δημιουργῶν, ἔφη.

Ἄρα οἷα ἔστιν ἢ οἷα φαίνεται; τοῦτο γὰρ ἔτι διόρισον.

Πῶς λέγεις; ἔφη.

Ὡδε· κλίνη, ἄντε ἐκ πλαγίου αὐτὴν θεᾷ ἄντε καταντικρὺ ἢ ὀπηροῦν, μή τι διαφέρει αὐτὴ ἑαυτῆς, ἢ διαφέρει μὲν οὐδέν, φαίνεται δὲ ἀλλοία; καὶ τᾶλλα ὡσαύτως;

Οὕτως, ἔφη· φαίνεται, διαφέρει δ' οὐδέν.

Τοῦτο δὴ αὐτὸ σκόπει· πρὸς πότερον ἢ γραφικὴ πεποιήται

Stephanus page 598, section b, line 2

περὶ ἕκαστον; πότερα πρὸς τὸ ὄν, ὥς ἔχει, μιμήσασθαι, ἢ πρὸς τὸ φαινόμενον, ὥς φαίνεται, φαντάσματος ἢ ἀληθείας οὕσα μίμησις;

Φαντάσματος, ἔφη.

Πόρρω ἄρα που τοῦ ἀληθοῦς ἢ μιμητικὴ ἔστιν καί, ὥς ἔοικεν, διὰ τοῦτο πάντα ἀπεργάζεται, ὅτι σμικρόν τι ἑκάστου ἐφάπτεται, καὶ τοῦτο εἰδῶλον. οἷον ὁ ζωγράφος, φαμέν, ζωγραφῇσει ἡμῖν σκυτοτόμον, τέκτονα, τοὺς ἄλλους δημιουργούς, περὶ οὐδενὸς τούτων ἐπαΐων τῶν τεχνῶν· ἀλλ' ὅμως παῖδάς γε καὶ ἄφρονας ἀνθρώπους, εἰ ἀγαθὸς εἴη ζωγράφος,

Stephanus page 598, section c, line 3

γράψας ἂν τέκτονα καὶ πόρρωθεν ἐπιδεικνὺς ἐξαπατῶ ἂν τῷ δοκεῖν ὥς ἀληθῶς τέκτονα εἶναι.

Τί δ' οὐ;

Ἀλλὰ γὰρ οἶμαι ὧ φίλε, τόδε δεῖ περὶ πάντων τῶν τοιούτων διανοεῖσθαι· ἐπειδὴν τις ἡμῖν ἀπαγγέλλῃ περί του, ὥς ἐνέτυχεν ἀνθρώπῳ πάσας ἐπισταμένῳ τὰς δημιουργίας καὶ τᾶλλα πάντα ὅσα εἰς ἕκαστος οἶδεν, οὐδέν ὅτι οὐχὶ ἀκριβέστερον ὅτουοῦν ἐπισταμένῳ, ὑπολαμβάνειν δεῖ τῷ τοιούτῳ ὅτι εὐήθης τις ἄνθρωπος, καί, ὥς ἔοικεν, ἐντυχὼν γόητί τινι καὶ μιμητῇ ἐξηπατήθη, ὥστε ἔδοξεν αὐτῷ πάσ-

Stephanus page 598, section d, line 4

σοφος εἶναι, διὰ τὸ αὐτὸς μὴ οἶός τ' εἶναι ἐπιστήμην καὶ ἀνεπιστημοσύνην καὶ μίμησιν ἐξετάσαι.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, μετὰ τοῦτο ἐπισκεπτέον τήν τε τραγωδίαν καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Ὅμηρον, ἐπειδὴ τινῶν ἀκούομεν ὅτι οὗτοι πάσας μὲν τέχνας ἐπίστανται, πάντα δὲ τὰ ἀνθρώπεια τὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ κακίαν, καὶ τὰ γε θεῖα· ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀγαθὸν ποιητὴν, εἰ μέλλει περὶ ὧν ἂν ποιῇ

καλῶς ποιήσῃν, εἰδότα ἄρα ποιεῖν, ἢ μὴ οἶόν τε εἶναι ποιεῖν. δεῖ δὴ ἐπισκέψασθαι πότερον μιμηταῖς τούτοις

Stephanus page 598, section e, line 6

οὗτοι ἐντυχόντες ἐξηπάτηνται καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ὁρῶντες οὐκ αἰσθάνονται τριττὰ ἀπέχοντα τοῦ ὄντος καὶ ῥάδια ποιεῖν μὴ εἰδότι τὴν ἀλήθειαν - φαντάσματα γὰρ ἄλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν - ἢ τι καὶ λέγουσιν καὶ τῷ ὄντι οἱ ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἴσασιν περὶ ὧν δοκοῦσιν τοῖς πολλοῖς εὖ λέγειν.

Πάννυ μὲν οὖν, ἔφη, ἐξεταστέον.

Οἷοι οὖν, εἴ τις ἀμφοτέρωθεν δύναται ποιεῖν, τό τε μιμηθι-
σόμενον καὶ τὸ εἰδῶλον, ἐπὶ τῇ τῶν εἰδῶλων δημιουργίᾳ
ἑαυτὸν ἀφεῖναι ἂν σπουδάζειν καὶ τοῦτο προστήσασθαι τοῦ

Stephanus page 599, section b, line 1

ἑαυτοῦ βίου ὡς βέλτιστον ἔχοντα;

Οὐκ ἔγωγε.

Ἄλλ' εἶπερ γε οἶμαι ἐπιστήμων εἴη τῇ ἀληθείᾳ τούτων
πέρι ἅπερ καὶ μιμεῖται, πολὺ πρότερον ἐν τοῖς ἔργοις ἂν
σπουδάσειεν ἢ ἐπὶ τοῖς μιμήμασι, καὶ πειρῶτο ἂν πολλὰ καὶ
καλὰ ἔργα ἑαυτοῦ καταλιπεῖν μνημεῖα, καὶ εἶναι προθυμοῖτ'
ἂν μᾶλλον ὁ ἐγκωμιαζόμενος ἢ ὁ ἐγκωμιάζων.

Οἶμαι, ἔφη· οὐ γὰρ ἐξ ἴσου ἢ τε τιμὴ καὶ ἡ ὠφελία.

Τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων πέρι μὴ ἀπαιτῶμεν λόγον Ὅμη-
ρον ἢ ἄλλον ὄντιν οὖν τῶν ποιητῶν, ἐρωτῶντες εἰ ἱατρικὸς

Stephanus page 599, section c, line 2

ἦν τις αὐτῶν ἀλλὰ μὴ μιμητὴς μόνον ἱατρικῶν λόγων, τίνας
ὕγιεις ποιητὴς τις τῶν παλαιῶν ἢ τῶν νέων λέγεται πεποι-
ηκέναι, ὥσπερ Ἀσκληπιός, ἢ τίνας μαθητὰς ἱατρικῆς κατε-
λίπετο, ὥσπερ ἐκεῖνος τοὺς ἐκγόνους, μὴδ' αὖ περὶ τὰς
ἄλλας τέχνας αὐτοὺς ἐρωτῶμεν, ἀλλ' ἐῷμεν· περὶ δὲ ὧν
μεγίστων τε καὶ καλλίστων ἐπιχειρεῖ λέγειν Ὅμηρος, πολέ-
μων τε πέρι καὶ στρατηγιῶν καὶ διοικήσεων πόλεων, καὶ
παιδείας πέρι ἀνθρώπου, δίκαιόν που ἐρωτᾷ αὐτὸν πυνθα-
νομένους· ὦ φίλε Ὅμηρε, εἶπερ μὴ τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας
εἰ ἀρετῆς πέρι, εἰδῶλου δημιουργός, ὃν δὴ μιμητὴν ὠρισά-

Stephanus page 599, section d, line 4

μεθα, ἀλλὰ καὶ δεύτερος, καὶ οἷός τε ἦσθα γινώσκειν ποῖα
ἐπιτηδεύματα βελτίους ἢ χείρους ἀνθρώπους ποιεῖ ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ, λέγε ἡμῖν τίς τῶν πόλεων διὰ σὲ βέλτιον ᾤκησεν,
ὥσπερ διὰ Λυκοῦργον Λακεδαιμόνων καὶ δι' ἄλλους πολλοὺς
πολλὰι μεγάλαι τε καὶ μικραί; σὲ δὲ τίς αἰτιᾶται πόλις
νομοθέτην ἀγαθὸν γεγονέναι καὶ σφᾶς ὠφεληκέναι; Χαρών-

δαν μὲν γὰρ Ἰταλία καὶ Σικελία, καὶ ἡμεῖς Σόλων· σὲ δὲ
τίς; ἔξει τινὰ εἰπεῖν;
Οὐκ οἶμαι, ἔφη ὁ Γλαύκων· οὐκουν λέγεται γε οὐδ' ὑπ'
αὐτῶν Ὀμηριδῶν.

Stephanus page 600, section a, line 1

Ἀλλὰ δὴ τις πόλεμος ἐπὶ Ὀμήρου ὑπ' ἐκείνου ἄρχοντος
ἢ συμβουλευόντος εὖ πολεμηθεὶς μνημονεύεται;
Οὐδεὶς.
Ἀλλ' οἶα δὴ εἰς τὰ ἔργα σοφοῦ ἀνδρὸς πολλαὶ ἐπίνοιαί
καὶ εὐμήχανοι εἰς τέχνας ἢ τινας ἄλλας πράξεις λέγονται,
ὥσπερ αὖ Θάλεώ τε περὶ τοῦ Μιλησίου καὶ Ἀναχάρσιος
τοῦ Σκύθου;
Οὐδαμῶς τοιοῦτον οὐδέν.
Ἀλλὰ δὴ εἰ μὴ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ τισὶν ἡγεμῶν παιδείας
αὐτὸς ζῶν λέγεται Ὀμηρος γενέσθαι, οἱ ἐκεῖνον ἡγάπων ἐπὶ

Stephanus page 600, section b, line 1

συνουσίᾳ καὶ τοῖς ὑστέροις ὁδὸν τινα παρέδοσαν βίου
Ὀμηρικὴν, ὥσπερ Πυθαγόρας αὐτὸς τε διαφερόντως ἐπὶ
τούτῳ ἡγαπήθη, καὶ οἱ ὕστεροι ἔτι καὶ νῦν Πυθαγόρειον
τρόπον ἐπονομάζοντες τοῦ βίου διαφανεῖς πη δοκοῦσιν εἶναι
ἐν τοῖς ἄλλοις;
Οὐδ' αὖ, ἔφη, τοιοῦτον οὐδέν λέγεται. ὁ γὰρ Κρεώφυλος,
ὦ Σώκρατες, ἴσως, ὁ τοῦ Ὀμήρου ἑταῖρος, τοῦ ὀνόματος ἂν
γελοιότερος ἔτι πρὸς παιδείαν φανείη, εἰ τὰ λεγόμενα περὶ
Ὀμήρου ἀληθῆ. λέγεται γὰρ ὥς πολλή τις ἀμέλεια περὶ
αὐτὸν ἦν ἐπ' αὐτοῦ ἐκείνου, ὅτε ἔζη.

Stephanus page 600, section c, line 2

Λέγεται γὰρ οὖν, ἦν δ' ἐγώ. ἀλλ' οἶει, ὦ Γλαύκων, εἰ
τῷ ὄντι οἷός τ' ἦν παιδεύειν ἀνθρώπους καὶ βελτίους ἀπ-
εργάζεσθαι Ὀμηρος, ἅτε περὶ τούτων οὐ μιμεῖσθαι ἀλλὰ
γινώσκειν δυνάμενος, οὐκ ἄρ' ἂν πολλοὺς ἑταίρους ἐποιή-
σατο καὶ ἐτιμᾶτο καὶ ἡγαπᾶτο ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ Πρωταγόρας
μὲν ἄρα ὁ Ἀβδηρίτης καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος καὶ ἄλλοι πάμ-
πολλοὶ δύνανται τοῖς ἐφ' ἑαυτῶν παριστάναι ἰδίᾳ συγγιγνό-
μενοι ὥς οὔτε οἰκίαν οὔτε πόλιν τὴν αὐτῶν διοικεῖν οἰοί τ'
ἔσονται, ἐὰν μὴ σφεῖς αὐτῶν ἐπιστατήσωσιν τῆς παιδείας,
καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ οὕτω σφόδρα φιλοῦνται, ὥστε μόνον

Stephanus page 600, section d, line 4

οὐκ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρουσιν αὐτοὺς οἱ ἑταῖροι·
Ὀμηρον δ' ἄρα οἱ ἐπ' ἐκείνου, εἴπερ οἷός τ' ἦν πρὸς ἀρετὴν
ὀνῆσαι ἀνθρώπους, ἢ Ἡσίοδον ῥαψωδεῖν ἂν περιμόντας εἶων,
καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἂν αὐτῶν ἀντείχοντο ἢ τοῦ χρυσοῦ καὶ

ἡνάγκαζον παρὰ σφίσιν οἴκοι εἶναι, ἢ εἰ μὴ ἔπειθον, αὐτοὶ ἂν ἐπαιδαγώγουν ὅπῃ ἦσαν, ἕως ἱκανῶς παιδείας μεταλάβοιεν; Παντάπασιν, ἔφη, δοκεῖς μοι, ὦ Σώκρατες, ἀληθῆ λέγειν. Οὐκοῦν τιθῶμεν ἀπὸ Ὀμήρου ἀρξαμένους πάντας τοὺς ποιητικοὺς μιμητὰς εἰδώλων ἀρετῆς εἶναι καὶ τῶν ἄλλων περὶ ὧν ποιοῦσιν, τῆς δὲ ἀληθείας οὐχ ἄπτεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ

Stephanus page 600, section e, line 7

νυνδὴ ἐλέγομεν, ὁ ζωγράφος σκυτοτόμον ποιήσῃ δοκοῦντα εἶναι, αὐτὸς τε οὐκ ἐπαῖων περὶ σκυτοτομίας καὶ τοῖς μὴ ἐπαῖουσιν, ἐκ τῶν χρωμάτων δὲ καὶ σχημάτων θεωροῦσιν; Πάννυ μὲν οὖν.

Οὕτω δὴ οἶμαι καὶ τὸν ποιητικὸν φήσομεν χρώματα ἅττα ἐκάστων τῶν τεχνῶν τοῖς ὀνόμασι καὶ ῥήμασιν ἐπιχρωματίζειν αὐτὸν οὐκ ἐπαῖοντα ἀλλ' ἢ μιμεῖσθαι, ὥστε ἑτέροις τοιούτοις ἐκ τῶν λόγων θεωροῦσι δοκεῖν, ἔάντε περὶ σκυτοτομίας τις λέγῃ ἐν μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ καὶ ἀρμονίᾳ, πάννυ εὖ δοκεῖν λέγεσθαι, ἔάντε περὶ στρατηγίας ἔάντε περὶ ἄλλου

Stephanus page 601, section b, line 1

ότουοῦν· οὕτω φύσει αὐτὰ ταῦτα μεγάλην τινὰ κήλησιν ἔχειν. ἐπεὶ γυμνωθέντα γε τῶν τῆς μουσικῆς χρωμάτων τὰ τῶν ποιητῶν, αὐτὰ ἐφ' αὐτῶν λεγόμενα, οἶμαί σε εἰδέναι οἷα φαίνεται. τεθέασαι γάρ που.

Ἐγὼ γ', ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικεν τοῖς τῶν ὡραίων προσώποις, καλῶν δὲ μή, οἷα γίγνεται ἰδεῖν ὅταν αὐτὰ τὸ ἄνθος προλίπη; Παντάπασιν, ἦ δ' ὅς.

Ἰθὶ δὴ, τόδε ἄθρει· ὁ τοῦ εἰδώλου ποιητῆς, ὁ μιμητῆς, φαμέν, τοῦ μὲν ὄντος οὐδὲν ἐπαῖει, τοῦ δὲ φαινομένου· οὐχ

Stephanus page 601, section c, line 1

οὕτως;

Ναί.

Μὴ τοίνυν ἡμίσεως αὐτὸ καταλίπωμεν ῥηθέν, ἀλλ' ἱκανῶς ἴδωμεν.

Λέγε, ἔφη.

Ζωγράφος, φαμέν, ἡνίας τε γράψῃ καὶ χαλινόν;

Ναί.

Ποιήσῃ δέ γε σκυτοτόμος καὶ χαλκεύς;

Πάννυ γε.

Ἄρ' οὖν ἐπαῖει οἷας δεῖ τὰς ἡνίας εἶναι καὶ τὸν χαλινόν

Stephanus page 601, section c, line 11

ὁ γραφεύς; ἢ οὐδ' ὁ ποιήσας, ὅ τε χαλκεὺς καὶ ὁ σκυτεύς, ἀλλ' ἐκεῖνος ὅσπερ τούτοις ἐπίσταται χρῆσθαι, μόνος ὁ

ἱππικός;

Ἀληθέστατα.

Ἄρ' οὖν οὐ περὶ πάντα οὕτω φήσομεν ἔχειν;

Πῶς;

Περὶ ἕκαστον ταύτας τινὰς τρεῖς τέχνας εἶναι, χρησομένην, ποιήσουσαν, μιμησομένην;

Ναί.

Οὐκοῦν ἀρετὴ καὶ κάλλος καὶ ὀρθότης ἐκάστου σκεύους

Stephanus page 601, section d, line 5

καὶ ζώου καὶ πράξεως οὐ πρὸς ἄλλο τι ἢ τὴν χρεῖαν ἐστίν, πρὸς ἣν ἂν ἕκαστον ἢ πεποιημένον ἢ πεφυκός;

Οὕτως.

Πολλὴ ἄρα ἀνάγκη τὸν χρώμενον ἐκάστῳ ἐμπειρότατόν τε εἶναι καὶ ἄγγελον γίνεσθαι τῷ ποιητῇ οἷα ἀγαθὰ ἢ κακὰ ποιεῖ ἐν τῇ χρεῖᾳ ᾧ χρητῇ· οἷον αὐλητῆς που αὐλοποιῷ ἐξαγγέλλει περὶ τῶν αὐλῶν, οἳ ἂν ὑπηρετῶσιν ἐν τῷ αὐλεῖν, καὶ ἐπιτάξει οἷους δεῖ ποιεῖν, ὁ δ' ὑπηρετήσῃ.

Πῶς δ' οὗ;

Οὐκοῦν ὁ μὲν εἰδὼς ἐξαγγέλλει περὶ χρηστῶν καὶ πονηρῶν

Stephanus page 601, section e, line 5

αὐλῶν, ὁ δὲ πιστεύων ποιήσῃ;

Ναί.

Τοῦ αὐτοῦ ἄρα σκεύους ὁ μὲν ποιητῆς πίστιν ὀρθὴν ἔξει περὶ κάλλους τε καὶ πονηρίας, συνὼν τῷ εἰδότι καὶ ἀναγκαζόμενος ἀκούειν παρὰ τοῦ εἰδότος, ὁ δὲ χρώμενος ἐπιστήμην.

Πάνυ γε.

Ὁ δὲ μιμητῆς πότερον ἐκ τοῦ χρηθῆσαι ἐπιστήμην ἔξει περὶ ὧν ἂν γράφῃ, εἴτε καλὰ καὶ ὀρθὰ εἴτε μή, ἢ δόξαν ὀρθὴν διὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης συνεῖναι τῷ εἰδότι καὶ ἐπιτάττεσθαι οἷα χρὴ γράφειν;

Stephanus page 602, section a, line 7

Οὐδέτερα.

Οὔτε ἄρα εἴσεται οὔτε ὀρθὰ δοξάσει ὁ μιμητῆς περὶ ὧν ἂν μιμῆται πρὸς κάλλος ἢ πονηρίαν.

Οὐκ ἔοικεν.

Χαρίεις ἂν εἴῃ ὁ ἐν τῇ ποιήσῃ μιμητικὸς πρὸς σοφίαν περὶ ὧν ἂν ποιῇ.

Οὐ πάνυ.

Ἄλλ' οὖν δὴ ὅμως γε μιμήσεται, οὐκ εἰδὼς περὶ ἐκάστου ὅπῃ πονηρὸν ἢ χρηστὸν· ἀλλ', ὥς ἔοικεν, οἷον φαίνεται

Stephanus page 602, section b, line 3

καλὸν εἶναι τοῖς πολλοῖς τε καὶ μηδὲν εἰδόσιν, τοῦτο μιμήσεται.

Τί γὰρ ἄλλο;

Ταῦτα μὲν δὴ, ὥς γε φαίνεται, ἐπιεικῶς ἡμῖν διωμολόγηται, τὸν τε μιμητικὸν μηδὲν εἰδέναι ἄξιον λόγου περὶ ὧν μιμεῖται, ἀλλ' εἶναι παιδιάν τινα καὶ οὐ σπουδὴν τὴν μίμησιν, τούς τε τῆς τραγικῆς ποιήσεως ἀπτομένους ἐν ἱαμβείοις καὶ ἐν ἔπεσι πάντας εἶναι μιμητικοὺς ὥς οἷόν τε μάλιστα.

Πάνυ μὲν οὖν.

Πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, τὸ δὲ δὴ μιμεῖσθαι τοῦτο οὐ περὶ

Stephanus page 602, section c, line 2

τρίτον μὲν τί ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀληθείας; ἦ γάρ;

Ναί.

Πρὸς δὲ δὴ ποῖόν τί ἐστὶν τῶν τοῦ ἀνθρώπου ἔχον τὴν δύναμιν ἣν ἔχει;

Τοῦ ποίου τινὸς πέρι λέγεις;

Τοῦ τοιοῦδε· ταῦτόν που ἡμῖν μέγεθος ἐγγύθεν τε καὶ πόρρωθεν διὰ τῆς ὀψεως οὐκ ἴσον φαίνεται.

Οὐ γάρ.

Καὶ ταῦτ' αὖ καμπύλα τε καὶ εὐθέα ἐν ὕδατι τε θεωμένοις καὶ ἔξω, καὶ κοιλὰ τε δὴ καὶ ἐξέχοντα διὰ τὴν περὶ τὰ

Stephanus page 602, section c, line 12

χρώματα αὖ πλάνην τῆς ὀψεως, καὶ πᾶσά τις ταραχὴ δῆλη ἡμῖν ἐνοῦσα αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ· ᾧ δὴ ἡμῶν τῷ παθήματι τῆς φύσεως ἡ σκιαγραφία ἐπιθεμένη γοητείας οὐδὲν ἀπολείπει, καὶ ἡ θαυματοποιία καὶ αἱ ἄλλαι πολλαὶ τοιαῦται μηχαναί.

Ἀληθῆ.

Ἄρ' οὖν οὐ τὸ μετρεῖν καὶ ἀριθμεῖν καὶ ἰστάναι βοήθειαι χαριέσταται πρὸς αὐτὰ ἐφάνησαν, ὥστε μὴ ἄρχειν ἐν ἡμῖν τὸ φαινόμενον μεῖζον ἢ ἔλαττον ἢ πλέον ἢ βαρύτερον, ἀλλὰ τὸ λογισάμενον καὶ μετρήσαν ἢ καὶ στήσαν;

Stephanus page 602, section d, line 10

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε τοῦ λογιστικοῦ ἂν εἴη τοῦ ἐν ψυχῇ ἔργον.

Τούτου γὰρ οὖν.

Τούτῳ δὲ πολλάκις μετρήσαντι καὶ σημαίνοντι μείζω ἅττα εἶναι ἢ ἐλάττω ἕτερα ἐτέρων ἢ ἴσα τὰναντία φαίνεται ἅμα περὶ ταῦτά.

Ναί.

Οὐκοῦν ἔφαμεν τῷ αὐτῷ ἅμα περὶ ταῦτ' ἐναντία δοξάζειν ἀδύνατον εἶναι;

Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφαμεν.

Τὸ παρὰ τὰ μέτρα ἄρα δοξάζον τῆς ψυχῆς τῷ κατὰ τὰ μέτρα οὐκ ἂν εἴη ταυτόν.

Οὐ γὰρ οὖν.

Ἀλλὰ μὴν τὸ μέτρῳ γε καὶ λογισμῷ πιστεῦον βέλτιστον ἂν εἴη τῆς ψυχῆς.

Τί μήν;

Τὸ ἄρα τούτῳ ἐναντιούμενον τῶν φαύλων ἂν τι εἴη ἐν ἡμῖν.

Ἀνάγκη.

Τοῦτο τοίνυν διομολογήσασθαι βουλόμενος ἔλεγον ὅτι ἡ γραφικὴ καὶ ὅλως ἡ μιμητικὴ πόρρῳ μὲν τῆς ἀληθείας ὄντι τὸ αὐτῆς ἔργον ἀπεργάζεται, πόρρῳ δ' αὖ φρονήσεως ὄντι τῷ ἐν ἡμῖν προσομιλεῖ τε καὶ ἑταῖρα καὶ φίλη ἐστὶν ἐπ' οὐδενὶ ὑγιεῖ οὐδ' ἀληθεῖ.

Παντάπασιν, ἢ δ' ὅς.

Φαύλη ἄρα φαύλῳ συγγιγνομένη φαῦλα γεννᾷ ἡ μιμητικὴ. Ἔοικεν.

Πότερον, ἢν δ' ἐγώ, ἡ κατὰ τὴν ὄψιν μόνον, ἢ καὶ κατὰ τὴν ἀκοήν, ἢν δὴ ποίησιν ὀνομάζομεν;

Εἰκός γ', ἔφη, καὶ ταύτην.

Μὴ τοίνυν, ἢν δ' ἐγώ, τῷ εἰκότι μόνον πιστεύσωμεν ἐκ τῆς γραφικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὸ αὖ ἔλθωμεν τῆς διανοίας τοῦτο ᾧ προσομιλεῖ ἡ τῆς ποιήσεως μιμητικὴ, καὶ ἴδωμεν φαῦλον ἢ σπουδαῖόν ἐστιν.

Ἀλλὰ χρή.

Ὡδὲ δὴ προθώμεθα· πράττοντας, φαμέν, ἀνθρώπους μιμεῖται ἡ μιμητικὴ βιαίους ἢ ἐκουσίας πράξεις, καὶ ἐκ τοῦ πράττειν ἢ εὖ οἰομένους ἢ κακῶς πεπραγέναι, καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν ἢ λυπουμενούς ἢ χαίροντας. μή τι ἄλλο ἢν παρὰ

ταῦτα;

Οὐδέν.

Ἄρ' οὖν ἐν ἅπασιν τούτοις ὁμονοητικῶς ἄνθρωπος διάκειται; ἢ ὥσπερ κατὰ τὴν ὄψιν ἐστασίαζεν καὶ ἐναντίας εἶχεν ἐν ἑαυτῷ δόξας ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πράξεσι στασίαζει τε καὶ μάχεται αὐτὸς αὐτῷ; ἀναμιμνήσκομαι δὲ ὅτι τοῦτό γε νῦν οὐδὲν δεῖ ἡμᾶς διομολογεῖσθαι· ἐν γὰρ τοῖς ἄνω λόγοις ἱκανῶς πάντα ταῦτα διωμολογησά-

μεθα, ὅτι μυρίων τοιούτων ἐναντιωμάτων ἅμα γιγνομένων ἢ
ψυχὴ γέμει ἡμῶν.

Stephanus page 603, section d, line 8

Ὁρθῶς, ἔφη.

Ὁρθῶς γάρ, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὁ τότε ἀπελίπομεν, νῦν μοι
δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι διεξελθεῖν.

Τὸ ποῖον; ἔφη.

Ἀνήρ, ἦν δ' ἐγώ, ἐπιεικὴς τοιαύσδε τύχης μετασχών, ὅν
ἀπολέσας ἢ τι ἄλλο ὦν περὶ πλείστου ποιεῖται, ἐλέγομέν
που καὶ τότε ὅτι ῥᾶστα οἶσει τῶν ἄλλων.

Πάνυ γε.

Νῦν δέ γε τόδ' ἐπισκεψώμεθα, πότερον οὐδὲν ἀχθέσεται,
ἢ τοῦτο μὲν ἀδύνατον, μετριάσει δέ πως πρὸς λύπην.

Stephanus page 603, section e, line 9

Οὕτω μᾶλλον, ἔφη, τό γε ἀληθές.

Τόδε νῦν μοι περὶ αὐτοῦ εἰπέ· πότερον μᾶλλον αὐτὸν
οἶει τῇ λύπῃ μαχεῖσθαι τε καὶ ἀντιτείνειν, ὅταν ὁράται ὑπὸ
τῶν ὁμοίων, ἢ ὅταν ἐν ἐρημίᾳ μόνος αὐτὸς καθ' αὐτὸν
γίγνηται;

Πολύ που, ἔφη, διοίσει, ὅταν ὁράται.

Μονωθεὶς δέ γε οἶμαι πολλὰ μὲν τολμήσει φθέγξασθαι,
ἅ εἰ τις αὐτοῦ ἀκούει αἰσχύνοιτ' ἄν, πολλὰ δὲ ποιήσει, ἅ οὐκ
ἂν δέξαιτό τινα ἰδεῖν δρώντα.

Οὕτως ἔχει, ἔφη.

Stephanus page 604, section a, line 10

Οὐκοῦν τὸ μὲν ἀντιτείνειν διακελευόμενον λόγος καὶ νόμος
ἐστίν, τὸ δὲ ἔλκον ἐπὶ τὰς λύπας αὐτὸ τὸ πάθος;

Ἀληθῆ.

Ἐναντίας δὲ ἀγωγῆς γιγνομένης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ περὶ τὸ
αὐτὸ ἅμα, δύο φαμέν αὐτῷ ἀναγκαῖον εἶναι.

Πῶς δ' οὐ;

Οὐκοῦν τὸ μὲν ἕτερον τῷ νόμῳ ἔτοιμον πείθεσθαι, ἢ ὁ
νόμος ἐξηγεῖται;

Πῶς;

Λέγει που ὁ νόμος ὅτι κάλλιστον ὅτι μάλιστα ἡσυχίαν

Stephanus page 604, section b, line 10

ἄγειν ἐν ταῖς συμφοραῖς καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, ὥς οὔτε δήλου
ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ τῶν τοιούτων, οὔτε εἰς τὸ
πρόσθεν οὐδὲν προβαῖνον τῷ χαλεπῶς φέροντι, οὔτε τι τῶν
ἀνθρωπίνων ἄξιον ὃν μεγάλης σπουδῆς, ὅ τε δεῖ ἐν αὐτοῖς
ὅτι τάχιστα παραγίνεσθαι ἡμῖν, τούτῳ ἐμποδῶν γιγνόμενον
τὸ λυπεῖσθαι.

Τίνι, ἢ δ' ὅς, λέγεις;

Τῷ βουλευέσθαι, ἦν δ' ἐγώ, περὶ τὸ γεγονὸς καὶ ὥσπερ ἐν πτώσει κύβων πρὸς τὰ πεπτωκότα τίθεσθαι τὰ αὐτοῦ πράγματα, ὅπῃ ὁ λόγος αἰρεῖ βέλτιστ' ἂν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ

Stephanus page 604, section c, line 8

προσπταίσαντας καθάπερ παῖδας ἐχομένους τοῦ πληγέντος ἐν τῷ βοᾶν διατρίβειν, ἀλλ' αἰεὶ ἐθίζειν τὴν ψυχὴν ὅτι τάχιστα γίγνεσθαι πρὸς τὸ ἰᾶσθαι τε καὶ ἐπανορθοῦν τὸ πεσόν τε καὶ νοσῆσαν, ἱατρικῇ θρηνηδίαν ἀφανίζοντα. Ὅρθότατα γοῦν ἂν τις, ἔφη, πρὸς τὰς τύχας οὕτω προσφέροιτο.

Οὐκοῦν, φαμέν, τὸ μὲν βέλτιστον τούτῳ τῷ λογισμῷ ἐθέλει ἔπεσθαι.

Δῆλον δῆ.

Τὸ δὲ πρὸς τὰς ἀναμνήσεις τε τοῦ πάθους καὶ πρὸς τοὺς

Stephanus page 604, section d, line 9

ὀδυρμούς, ἄγον καὶ ἀπλήστως ἔχον αὐτῶν ἄρ' οὐκ ἀλόγιστόν τε φήσομεν εἶναι καὶ ἀργὸν καὶ δειλίας φίλον;

Φήσομεν μὲν οὖν.

Οὐκοῦν τὸ μὲν πολλὴν μίμησιν καὶ ποικίλῃν ἔχει, τὸ ἀγανακτητικόν, τὸ δὲ φρόνιμόν τε καὶ ἡσύχιον ἦθος, παραπλήσιον ὃν αἰεὶ αὐτὸ αὐτῷ, οὔτε ῥάδιον μιμήσασθαι οὔτε μιμουμένου εὐπετέες καταμαθεῖν, ἄλλως τε καὶ πανηγύρει καὶ παντοδαποῖς ἀνθρώποις εἰς θέατρα συλλεγομένοις· ἄλλοτρίου γάρ που πάθους ἢ μίμησις αὐτοῖς γίγνεται.

Παντάπασι μὲν οὖν.

Stephanus page 605, section a, line 2

Ὅ δῃ μιμητικὸς ποιητὴς δῆλον ὅτι οὐ πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς ψυχῆς πέφυκέν τε καὶ ἡ σοφία αὐτοῦ τούτῳ ἀρέσκειν πέπηγεν, εἰ μέλλει εὐδοκιμήσειν ἐν τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀγανακτητικόν τε καὶ ποικίλον ἦθος διὰ τὸ εὐμίμητον εἶναι.

Δῆλον.

Οὐκοῦν δικαίως ἂν αὐτοῦ ἤδη ἐπιλαμβανοίμεθα, καὶ τιθεῖμεν ἀντίστροφον αὐτὸν τῷ ζωγράφῳ· καὶ γὰρ τῷ φαῦλα ποιεῖν πρὸς ἀλήθειαν ἔοικεν αὐτῷ, καὶ τῷ πρὸς ἕτερον τοιοῦτον ὁμιλεῖν τῆς ψυχῆς ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ βέλτιστον, καὶ

Stephanus page 605, section b, line 2

ταύτῃ ὁμοίωται. καὶ οὕτως ἤδη ἂν ἐν δίκῃ οὐ παραδεχοί-

μεθα εἰς μέλλουσιν εὐνομεῖσθαι πόλιν, ὅτι τοῦτο ἐγείρει τῆς ψυχῆς καὶ τρέφει καὶ ἰσχυρὸν ποιῶν ἀπόλλυσι τὸ

λογιστικόν, ὥσπερ ἐν πόλει ὅταν τις μοχθηροὺς ἐγκρατεῖς
ποιῶν παραδιδῶ τὴν πόλιν, τοὺς δὲ χαριεστέρους φθείρῃ·
ταὐτὸν καὶ τὸν μιμητικὸν ποιητὴν φήσομεν κακὴν πολι-
τείαν ἰδίᾳ ἐκάστου τῇ ψυχῇ ἐμποιεῖν, τῷ ἀνοήτῳ αὐτῆς
χαριζόμενον καὶ οὔτε τὰ μείζω οὔτε τὰ ἐλάττω διαγιγνώ-
σκοντι, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ τοτὲ μὲν μεγάλα ἡγουμένῳ, τοτὲ δὲ

Stephanus page 605, section c, line 3

σμικρά, εἰδῶλα εἰδωλοποιοῦντα, τοῦ δὲ ἀληθοῦς πόρρω πάνυ
ἀφεστῶτα.

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐ μέντοι πῶ τό γε μέγιστον κατηγορήκαμεν αὐτῆς. τὸ
γὰρ καὶ τοὺς ἐπεικεῖς ἱκανὴν εἶναι λωβᾶσθαι, ἐκτὸς πάνυ
τινῶν ὀλίγων, πάνδεινόν που.

Τί δ' οὐ μέλλει, εἴπερ γε δρᾷ αὐτό;

Ἀκούων σκόπει. οἱ γάρ που βέλτιστοι ἡμῶν ἀκροώ-
μενοι Ὀμήρου ἢ ἄλλου τινὸς τῶν τραγωδοποιῶν μιμουμένου
τινὰ τῶν ἡρώων ἐν πένθει ὄντα καὶ μακρὰν ῥῆσιν ἀποτεί-

Stephanus page 605, section d, line 2

νοντα ἐν τοῖς ὀδυρμοῖς ἢ καὶ ἄδοντάς τε καὶ κοπτομένους,
οἷσθ' ὅτι χαίρομέν τε καὶ ἐνδόντες ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπόμεθα
συμπάσχοντες καὶ σπουδάζοντες ἐπαινοῦμεν ὡς ἀγαθὸν
ποιητὴν, ὃς ἂν ἡμᾶς ὅτι μάλιστα οὕτω διαθῇ.

Οἶδα· πῶς δ' οὐ;

Ὅταν δὲ οἰκεῖόν τι ἡμῶν κῆδος γένηται, ἐννοεῖς αὖ ὅτι
ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ καλλωπιζόμεθα, ἂν δυνώμεθα ἡσυχίαν ἄγειν
καὶ καρτερεῖν, ὡς τοῦτο μὲν ἀνδρὸς ὄν, ἐκεῖνο δὲ γυναικός,
ὃ τότε ἐπηνοῦμεν.

Ἐννοῶ, ἔφη.

Stephanus page 605, section e, line 4

Ἥ καλῶς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτος ὁ ἔπαινος ἔχει, τὸ ὁρῶντα
τοιοῦτον ἄνδρα, οἷον ἑαυτόν τις μὴ ἀξιοῖ εἶναι ἀλλ' αἰσχύνοιτο
ἄν, μὴ βδελύττεσθαι ἀλλὰ χαίρειν τε καὶ ἐπαινεῖν;

Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐκ εὐλόγῳ ἔοικεν.

Ναί, ἦν δ' ἐγώ, εἰ ἐκείνη γ' αὐτὸ σκοποίης.

Πῇ;

Εἰ ἐνθυμοῖο ὅτι τὸ βίᾳ κατεχόμενον τότε ἐν ταῖς οἰκείαις
συμφοραῖς καὶ πεπεινηκὸς τοῦ δακρῦσαί τε καὶ ἀποδύρασθαι
ἱκανῶς καὶ ἀποπλησθῆναι, φύσει ὃν τοιοῦτον οἷον τούτων ἐπι-
θυμεῖν, τότε ἔστιν τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν ποιητῶν πιμπλάμενον

Stephanus page 606, section a, line 7

καὶ χαῖρον· τὸ δὲ φύσει βέλτιστον ἡμῶν, ἅτε οὐχ ἱκανῶς
πεπαιδευμένον λόγῳ οὐδὲ ἔθει, ἀνίησιν τὴν φυλακὴν τοῦ

θρηγνώδους τούτου, ἅτε ἀλλότρια πάθη θεωροῦν καὶ ἑαυτῷ
οὐδὲν αἰσχυρὸν ὄν εἰ ἄλλος ἀνὴρ ἀγαθὸς φάσκων εἶναι ἀκαί-
ρως πενθεῖ, τοῦτον ἐπαινεῖν καὶ ἐλεεῖν, ἀλλ' ἐκεῖνο κερδαίνειν
ἡγεῖται, τὴν ἡδονήν, καὶ οὐκ ἂν δέξαιτο αὐτῆς στερηθῆναι
καταφρονήσας ὅλου τοῦ ποιήματος. λογίζεσθαι γὰρ οἶμαι
ὀλίγοις τισὶν μέτεστιν ὅτι ἀπολαύειν ἀνάγκη ἀπὸ τῶν ἄλλο-
τρίων εἰς τὰ οἰκεῖα· θρέψαντα γὰρ ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν τὸ
ἐλεινὸν οὐ ῥάδιον ἐν τοῖς αὐτοῦ πάθεσι κατέχειν.

Stephanus page 606, section c, line 1

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Ἄρ' οὖν οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τοῦ γελοίου; ὅτι,
ἂν αὐτὸς αἰσχύνοιο γελωτοποιῶν, ἐν μιμήσει δὲ κωμωδικῇ ἢ
καὶ ἰδίᾳ ἀκούων σφόδρα χαρῆς καὶ μὴ μισῆς ὥς πονηρά,
ταῦτόν ποιεῖς ὅπερ ἐν τοῖς ἐλέοις; ὁ γὰρ τῷ λόγῳ αὖ
κατεῖχες ἐν σαυτῷ βουλόμενον γελωτοποιεῖν, φοβούμενος
δόξαν βωμολοχίας, τότ' αὖ ἀνιεῖς, καὶ ἐκεῖ νεανικὸν ποιήσας
ἔλαθες πολλάκις ἐν τοῖς οἰκεῖοις ἐξενεχθεὶς ὥστε κωμωδο-
ποιὸς γενέσθαι.

Καὶ μάλα, ἔφη.

Stephanus page 606, section d, line 1

Καὶ περὶ ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμοῦ καὶ περὶ πάντων τῶν
ἐπιθυμητικῶν τε καὶ λυπηρῶν καὶ ἡδέων ἐν τῇ ψυχῇ, ἃ δὴ
φαμεν πάσῃ πράξει ἡμῖν ἔπεσθαι, ὅτι τοιαῦτα ἡμᾶς ἢ
ποιητικὴ μίμησις ἐργάζεται· τρέφει γὰρ ταῦτα ἄρδουσα, δέον
αὐχμεῖν, καὶ ἄρχοντα ἡμῖν καθίστησιν, δέον ἄρχεσθαι αὐτὰ
ἵνα βελτίους τε καὶ εὐδαιμονέστεροι ἀντὶ χειρόνων καὶ
ἀθλιωτέρων γινώμεθα.

Οὐκ ἔχω ἄλλως φάναι, ἢ δ' ὅς.

Οὐκοῦν, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ὅταν Ὀμήρου ἐπαινέταις
ἐντύχης λέγουσιν ὥς τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν οὗτος ὁ

Stephanus page 606, section e, line 3

ποιητῆς καὶ πρὸς διοίκησιν τε καὶ παιδείαν τῶν ἀνθρωπίνων
πραγμάτων ἄξιος ἀναλαβόντι μανθάνειν τε καὶ κατὰ τοῦτον
τὸν ποιητὴν πάντα τὸν αὐτοῦ βίον κατασκευασάμενον ζῆν,
φιλεῖν μὲν χρὴ καὶ ἀσπάζεσθαι ὥς ὄντας βελτίστους εἰς
ὅσον δύνανται, καὶ συγχωρεῖν Ὅμηρον ποιητικώτατον εἶναι
καὶ πρῶτον τῶν τραγωδοποιῶν, εἰδέναι δὲ ὅτι ὅσον μόνον
ὕμνους θεοῖς καὶ ἐγκώμια τοῖς ἀγαθοῖς ποιήσεως παραδεκτέον
εἰς πόλιν· εἰ δὲ τὴν ἡδυσμένην Μοῦσαν παραδέξῃ ἐν μέλεσιν
ἢ ἔπεσιν, ἡδονὴ σοι καὶ λύπη ἐν τῇ πόλει βασιλεύσετον
ἀντὶ νόμου τε καὶ τοῦ κοινῇ ἀεὶ δόξαντος εἶναι βελτίστου

Stephanus page 607, section a, line 8

λόγου.

Ἀληθέστατα, ἔφη.

Ταῦτα δὴ, ἔφην, ἀπολελογήσθω ἡμῖν ἀναμνησθεῖσιν περὶ ποιήσεως, ὅτι εἰκότως ἄρα τότε αὐτὴν ἐκ τῆς πόλεως ἀπεστέλλομεν τοιαύτην οὖσαν· ὁ γὰρ λόγος ἡμᾶς ἤρει. προσείπωμεν δὲ αὐτῇ, μὴ καὶ τινα σκληρότητα ἡμῶν καὶ ἀγροικίαν καταγνῶ, ὅτι παλαιὰ μὲν τις διαφορὰ φιλοσοφία τε καὶ ποιητικῇ· καὶ γὰρ ἡ “<λακέρυζα πρὸς δεσπόταν κύων>” ἐκεῖνη “<κραυγάζουσα>” καὶ “<μέγας ἐν ἀφρόνων κενεαγορίαισι>” καὶ ὁ “<τῶν διασόφων ὄχλος κρατῶν>”

Stephanus page 607, section c, line 2

καὶ οἱ “<λεπτῶς μεριμνῶντες>,” ὅτι ἄρα “<πένονται>,” καὶ ἄλλα μυρία σημεῖα παλαιᾶς ἐναντιώσεως τούτων. ὅμως δὲ εἰρήσθω ὅτι ἡμεῖς γε, εἴ τινα ἔχοι λόγον εἰπεῖν ἢ πρὸς ἡδονὴν ποιητικὴ καὶ ἡ μίμησις, ὥς χρή αὐτὴν εἶναι ἐν πόλει εὐνομούμενη, ἄσμενοι ἂν καταδεχοίμεθα, ὥς σύνισμέν γε ἡμῖν αὐτοῖς κηλουμένοις ὑπ' αὐτῆς· ἀλλὰ γὰρ τὸ δοκοῦν ἀληθὲς οὐχ ὅσιον προδιδόναί. ἡ γάρ, ὦ φίλε, οὐ κηλῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ σύ, καὶ μάλιστα ὅταν δι' Ὀμήρου θεωρῇς αὐτήν; Πολύ γε.

Οὐκοῦν δικαία ἐστὶν οὕτω κατιέναι, ἀπολογησαμένη ἐν

Stephanus page 607, section d, line 4

μέλει ἢ τινι ἄλλῳ μέτρῳ;

Πάνυ μὲν οὔν.

Δοῖμεν δέ γε που ἂν καὶ τοῖς προστάταις αὐτῆς, ὅσοι μὴ ποιητικοί, φιλοποιηταὶ δέ, ἄνευ μέτρου λόγον ὑπὲρ αὐτῆς εἰπεῖν, ὥς οὐ μόνον ἡδεῖα ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη πρὸς τὰς πολιτείας καὶ τὸν βίον τὸν ἀνθρώπινόν ἐστιν· καὶ εὐμενῶς ἀκουσόμεθα. κερδανούμεν γάρ που ἐὰν μὴ μόνον ἡδεῖα φανῇ ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη.

Πῶς δ' οὐ μέλλομεν, ἔφη, κερδαίνειν;

Εἰ δέ γε μὴ, ὦ φίλε ἐταῖρε, ὥσπερ οἱ ποτέ του ἔρα-

Stephanus page 607, section e, line 5

σθέντες, ἐὰν ἡγήσωνται μὴ ὠφέλιμον εἶναι τὸν ἔρωτα, βία μὲν, ὅμως δὲ ἀπέχονται, καὶ ἡμεῖς οὕτως, διὰ τὸν ἐγγεγονότα μὲν ἔρωτα τῆς τοιαύτης ποιήσεως ὑπὸ τῆς τῶν καλῶν πολιτειῶν τροφῆς, εὖνοι μὲν ἐσόμεθα φανῆναι αὐτὴν ὥς βελτίστην καὶ ἀληθεστάτην, ἕως δ' ἂν μὴ οἶα τ' ἢ ἀπολογήσασθαι, ἀκροσαόμεθ' αὐτῆς ἐπάδοντες ἡμῖν αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον, ὃν λέγομεν, καὶ ταύτην τὴν ἐπωδὴν, εὐλαβούμενοι πάλιν ἐμπεσεῖν εἰς τὸν παιδικόν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα. ἀσόμεθα δ' οὔν ὥς οὐ σπουδαστέον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ποιήσει ὥς ἀληθείας τε ἀπτομένη καὶ σπουδαία, ἀλλ' εὐλαβητέον

Stephanus page 608, section b, line 1

αὐτὴν ὃν τῷ ἀκροωμένῳ, περὶ τῆς ἐν αὐτῷ πολιτείας δεδιότι,
καὶ νομιστέα ἅπερ εἰρήκαμεν περὶ ποιήσεως.

Παντάπασιν, ἦ δ' ὅς, σύμφημι.

Μέγας γάρ, ἔφην, ὁ ἀγών, ὃ φίλε Γλαύκων, μέγας,
οὐχ ὅσος δοκεῖ, τὸ χρηστὸν ἢ κακὸν γενέσθαι, ὥστε οὔτε
τιμῇ ἐπαρθέντα οὔτε χρήμασιν οὔτε ἀρχῇ οὐδεμιᾷ οὐδέ γε
ποιητικῇ ἄξιον ἀμελῆσαι δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης
ἀρετῆς.

Σύμφημί σοι, ἔφη, ἐξ ὧν διεληλύθαμεν· οἶμαι δὲ καὶ
ἄλλον ὄντινόν.

Stephanus page 608, section c, line 1

Καὶ μήν, ἦν δ' ἐγώ, τά γε μέγιστα ἐπίχειρα ἀρετῆς καὶ
προκείμενα ἄθλα οὐ διεληλύθαμεν.

Ἀμήχανόν τι, ἔφη, λέγεις μέγεθος, εἰ τῶν εἰρημένων
μείζω ἐστὶν ἄλλα.

Τί δ' ἂν, ἦν δ' ἐγώ, ἔν γε ὀλίγῳ χρόνῳ μέγα γένοιτο;
πᾶς γὰρ οὗτός γε ὁ ἐκ παιδὸς μέχρι πρεσβύτου χρόνος πρὸς
πάντα ὀλίγος πού τις ἂν εἴη.

Οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφη.

Τί οὖν; οἶει ἀθανάτῳ πράγματι ὑπὲρ τοσούτου δεῖν

Stephanus page 608, section d, line 1

χρόνου ἐσπουδακέναι, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ τοῦ παντός;

Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη· ἀλλὰ τί τοῦτο λέγεις;

Οὐκ ἦσθαι, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἀθάνατος ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ
οὐδέποτε ἀπόλλυται;

Καὶ ὅς ἐμβλέψας μοι καὶ θαυμάσας εἶπε· Μὰ Δί', οὐκ
ἔγωγε· σὺ δὲ τοῦτ' ἔχεις λέγειν;

Εἰ μὴ ἀδικῶ γ', ἔφην. οἶμαι δὲ καὶ σύ· οὐδὲν γὰρ
χαλεπὸν.

Ἕμοιγ', ἔφη· σοῦ δ' ἂν ἡδέως ἀκούσαιμι τὸ οὐ χαλεπὸν
τοῦτο.

Stephanus page 608, section d, line 11

Ἀκούοις ἂν, ἦν δ' ἐγώ.

Λέγε μόνον, ἔφη.

Ἀγαθόν τι, εἶπον, καὶ κακὸν καλεῖς;

Ἕγωγε.

Ἄρ' οὖν ὥσπερ ἐγὼ περὶ αὐτῶν διανοῇ;

Τὸ ποῖον;

Τὸ μὲν ἀπολλύον καὶ διαφθεῖρον πᾶν τὸ κακὸν εἶναι, τὸ
δὲ σῶζον καὶ ὠφελοῦν τὸ ἀγαθόν.

Ἐγώ, ἔφη.

Τί δέ; κακὸν ἐκάστω τι καὶ ἀγαθὸν λέγεις; οἷον ὀφθαλ-

Stephanus page 609, section a, line 1

μοῖς ὀφθαλμίαν καὶ σύμπαντι τῷ σώματι νόσον, σίτω τε ἐρυσίβην, σηπεδόνα τε ξύλοις, χαλκῷ δὲ καὶ σιδήρῳ ἰόν, καί, ὅπερ λέγω, σχεδὸν πᾶσι σύμφυτον ἐκάστω κακὸν τε καὶ νόσημα;

Ἐγώ, ἔφη.

Οὐκοῦν ὅταν τῷ τι τούτων προσγένηται, πονηρόν τε ποιῇ ὃ προσεγένετο, καὶ τελευτῶν ὅλον διέλυσεν καὶ ἀπώλεσεν; Πῶς γὰρ οὐ;

Τὸ σύμφυτον ἄρα κακὸν ἐκάστου καὶ ἡ πονηρία ἕκαστον ἀπόλλυσιν, ἢ εἰ μὴ τοῦτο ἀπολεῖ, οὐκ ἂν ἄλλο γε αὐτὸ ἔτι

Stephanus page 609, section b, line 1

διαφθείρειεν. οὐ γὰρ τό γε ἀγαθὸν μή ποτέ τι ἀπολέσῃ, οὐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθόν.

Πῶς γὰρ ἂν; ἔφη.

Ἐὰν ἄρα τι εὐρίσκωμεν τῶν ὄντων, ὃ ἔστι μὲν κακὸν ὃ ποιῇ αὐτὸ μοχθηρόν, τοῦτο μέντοι οὐχ οἷόν τε αὐτὸ λύειν ἀπολλύνον, οὐκ ἤδη εἰσόμεθα ὅτι τοῦ πεφυκότος οὕτως ὄλεθρος οὐκ ἦν;

Οὕτως, ἔφη, εἰκός.

Τί οὖν; ἦν δ' ἐγὼ ψυχῇ ἄρ' οὐκ ἔστιν ὃ ποιῇ αὐτὴν αὐτὴν κακὴν;

Stephanus page 609, section b, line 11

Καὶ μάλα, ἔφη· ἃ νυνδὴ διῆμεν πάντα, ἀδικία τε καὶ ἀκολασία καὶ δειλία καὶ ἀμαθία.

Ἦ οὖν τι τούτων αὐτὴν διαλύει τε καὶ ἀπόλλυσι; καὶ ἐννόει μὴ ἐξαπατηθῶμεν οἰηθέντες τὸν ἄδικον ἄνθρωπον καὶ ἀνόητον, ὅταν ληφθῇ ἀδικῶν, τότε ἀπολωλέναι ὑπὸ τῆς ἀδικίας, πονηρίας οὐσης ψυχῆς. ἀλλ' ὥδε ποίει· ὥσπερ σῶμα ἢ σώματος πονηρία νόσος οὕσα τήκει καὶ διόλλυσι καὶ ἄγει εἰς τὸ μηδὲ σῶμα εἶναι, καὶ ἃ νυνδὴ ἐλέγομεν ἅπαντα ὑπὸ τῆς οἰκείας κακίας, τῷ προσκαθῆσθαι καὶ ἐνεῖναι διαφθειρούσης, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἀφικνεῖται - οὐχ οὕτω;

Stephanus page 609, section d, line 3

Ναί.

Ἦτι δὴ, καὶ ψυχὴν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον σκόπει. ἄρα ἐνοῦσα ἐν αὐτῇ ἀδικία καὶ ἡ ἄλλη κακία τῷ ἐνεῖναι καὶ προσκαθῆσθαι φθείρει αὐτὴν καὶ μαραίνει, ἕως ἂν εἰς θάνατον ἀγαγοῦσα τοῦ σώματος χωρίσῃ;

Οὐδαμῶς, ἔφη, τοὔτό γε.

Ἀλλὰ μέντοι ἐκεῖνό γε ἄλογον, ἦν δ' ἐγώ, τὴν μὲν ἄλλου
πονηρίαν ἀπολλύναι τι, τὴν δὲ αὐτοῦ μή.

Ἄλογον.

Ἐννόει γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, ὅτι οὐδ' ὑπὸ τῆς

Stephanus page 609, section e, line 2

τῶν σιτίων πονηρίας, ἣ ἂν ἦ αὐτῶν ἐκείνων, εἴτε παλαιότης
εἴτε σαπρότης εἴτε ἡτισοῦν οὕσα, οὐκ οἰόμεθα δεῖν σῶμα
ἀπόλλυσθαι· ἀλλ' ἐὰν μὲν ἐμποιῇ ἡ αὐτῶν πονηρία τῶν
σιτίων τῷ σώματι σώματος μοχθηρίαν, φήσομεν αὐτὸ δι'
ἐκεῖνα ὑπὸ τῆς αὐτοῦ κακίας νόσου οὕσης ἀπολωλέναι· ὑπὸ
δὲ σιτίων πονηρίας ἄλλων ὄντων ἄλλο ὄν τὸ σῶμα, ὑπ'
ἄλλοτρίου κακοῦ μὴ ἐμποιήσαντος τὸ ἔμφυτον κακόν, οὐδέποτε
ἀξιόσομεν διαφθεῖρεσθαι.

Ὅρθότατ' αὖ, ἔφη, λέγεις.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τοίνυν λόγον, ἦν δ' ἐγώ, ἐὰν μὴ σώματος

Stephanus page 610, section a, line 6

πονηρία ψυχῇ ψυχῆς πονηρίαν ἐμποιῇ, μὴ ποτε ἀξιῶμεν ὑπὸ
ἄλλοτρίου κακοῦ ἄνευ τῆς ἰδίας πονηρίας ψυχὴν ἀπόλλυσθαι,
τῷ ἑτέρου κακῷ ἕτερον.

Ἔχει γάρ, ἔφη, λόγον.

Ἡ τοίνυν ταῦτα ἐξελέγξωμεν ὅτι οὐ καλῶς λέγομεν, ἦ
ἕως ἄν ἦ ἀνέλεγκτα, μὴ ποτε φῶμεν ὑπὸ πυρετοῦ μηδ' αὖ
ὑπ' ἄλλης νόσου μηδ' αὖ ὑπὸ σφαγῆς, μηδ' εἴ τις ὅτι
σμικρότατα ὅλον τὸ σῶμα κατατέμοι, ἔνεκα τούτων μηδὲν
μᾶλλον ποτε ψυχὴν ἀπόλλυσθαι, πρὶν ἂν τις ἀποδείξῃ
ὥς διὰ ταῦτα τὰ παθήματα τοῦ σώματος αὐτὴ ἐκείνη

Stephanus page 610, section b, line 6

ἀδικωτέρα καὶ ἀνοσιωτέρα γίνεται· ἄλλοτρίου δὲ κακοῦ
ἐν ἄλλῳ γιγνομένου, τοῦ δὲ ἰδίου ἐκάστῳ μὴ ἐγγιγνο-
μένου, μήτε ψυχὴν μήτε ἄλλο μηδὲν ἐῷμεν φάναι τινὰ
ἀπόλλυσθαι.

Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, τοῦτό γε οὐδεὶς ποτε δείξει, ὥς τῶν
ἀποθνησκόντων ἀδικώτεροι αἱ ψυχαὶ διὰ τὸν θάνατον
γίνονται.

Ἐὰν δέ γέ τις, ἔφην ἐγώ, ὁμόσε τῷ λόγῳ τολμᾷ ἰέναι
καὶ λέγειν ὥς πονηρότερος καὶ ἀδικώτερος γίνεται ὁ ἀπο-
θνήσκων, ἵνα δὴ μὴ ἀναγκάζεται ἀθανάτους τὰς ψυχὰς ὁμο-

Stephanus page 610, section c, line 9

λογεῖν, ἀξιῶσόμεν πού, εἰ ἀληθῆ λέγει ὁ ταῦτα λέγων, τὴν
ἀδικίαν εἶναι θανάσιμον τῷ ἔχοντι ὥσπερ νόσον, καὶ ὑπ'
αὐτοῦ, τοῦ ἀποκτεινύντος τῇ ἑαυτοῦ φύσει, ἀποθνήσκειν
τοὺς λαμβάνοντας αὐτό, τοὺς μὲν μάλιστα θᾶττον, τοὺς δ'

ἦττον σχολαίτερον, ἀλλὰ μὴ ὥσπερ νῦν διὰ τοῦτο ὑπ' ἄλλων
δίκην ἐπιτιθέντων ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄδικοι.

Μὰ Δί', ἡ δ' ὅς, οὐκ ἄρα πάνδεινον φανεῖται ἡ ἀδικία,
εἰ θανάσιμον ἔσται τῷ λαμβάνοντι - ἀπαλλαγὴ γὰρ ἂν εἴη
κακῶν - ἀλλὰ μᾶλλον οἶμαι αὐτὴν φανήσεσθαι πᾶν τούναν-
τίον τοὺς ἄλλους ἀποκτείνουσιν, εἴπερ οἷόν τε, τὸν δ' ἔχοντα

Stephanus page 610, section e, line 2

καὶ μάλα ζωτικὸν παρέχουσιν, καὶ πρὸς γ' ἔτι τῷ ζωτικῷ
ἄγρυπνον· οὕτω πόρρω που, ὡς ἔοικεν, ἐσκήνηται τοῦ
θανάσιμος εἶναι.

Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. ὁπότε γὰρ δὴ μὴ ἱκανὴ ἡ γε
οἰκεία πονηρία καὶ τὸ οἰκεῖον κακὸν ἀποκτεῖναι καὶ ἀπολέσαι
ψυχὴν, σχολῇ τό γε ἐπ' ἄλλου ὀλέθρῳ τεταγμένον κακὸν
ψυχὴν ἢ τι ἄλλο ἀπολεῖ, πλὴν ἐφ' ᾧ τέτακται.

Σχολῇ γ', ἔφη, ὥς γε τὸ εἰκός.

Οὐκοῦν ὁπότε μὴδ' ὑφ' ἐνὸς ἀπόλλυται κακοῦ, μήτε
οἰκείου μήτε ἀλλοτρίου, δῆλον ὅτι ἀνάγκη αὐτὸ ἀεὶ ὄν εἶναι·

Stephanus page 611, section a, line 2

εἰ δ' ἀεὶ ὄν, ἀθάνατον.

Ἀνάγκη, ἔφη.

Τοῦτο μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, οὕτως ἐχέτω· εἰ δ' ἔχει,
ἐννοεῖς ὅτι ἀεὶ ἂν εἶεν αἱ αὐταί. οὔτε γὰρ ἂν που ἐλάττους
γένοιτο μηδεμιᾶς ἀπολλυμένης, οὔτε αὖ πλείους· εἰ γὰρ
ὅτιοῦν τῶν ἀθανάτων πλέον γίγνοιτο, οἴσθ' ὅτι ἐκ τοῦ θνητοῦ
ἂν γίγνοιτο καὶ πάντα ἂν εἴη τελευτῶντα ἀθάνατα.

Ἀληθῇ λέγεις.

Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, μήτε τοῦτο οἰώμεθα - ὁ γὰρ λόγος οὐκ
ἔασει - μήτε γε αὖ τῇ ἀληθεστάτῃ φύσει τοιοῦτον εἶναι

Stephanus page 611, section b, line 2

ψυχὴν, ὥστε πολλῆς ποικιλίας καὶ ἀνομοιοτήτός τε καὶ
διαφορᾶς γέμειν αὐτὸ πρὸς αὐτό.

Πῶς λέγεις; ἔφη.

Οὐ ῥάδιον, ἦν δ' ἐγώ, αἰδίδιον εἶναι σύνθετόν τε ἐκ πολ-
λῶν καὶ μὴ τῇ καλλίστῃ κεχρημένον συνθέσει, ὡς νῦν ἡμῖν
ἐφάνη ἡ ψυχὴ.

Οὔκουν εἰκός γε.

Ὅτι μὲν τοίνυν ἀθάνατον ψυχὴ, καὶ ὁ ἄρτι λόγος καὶ οἱ
ἄλλοι ἀναγκάσειαν ἂν· οἷον δ' ἐστὶν τῇ ἀληθείᾳ, οὐ λελω-
βημένον δεῖ αὐτὸ θεάσασθαι ὑπὸ τε τῆς τοῦ σώματος κοινω-

Stephanus page 611, section c, line 2

νίας καὶ ἄλλων κακῶν, ὥσπερ νῦν ἡμεῖς θεώμεθα, ἀλλ' οἷόν
ἐστὶν καθαρὸν γινόμενον, τοιοῦτον ἱκανῶς λογισμῶ δια-

θεατέον, καὶ πολὺ γε κάλλιον αὐτὸ εὐρήσει καὶ ἐναργέστερον
δικαιοσύνας τε καὶ ἀδικίας διόψεται καὶ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν.
νῦν δὲ εἵπομεν μὲν ἀληθῆ περὶ αὐτοῦ, οἷον ἐν τῷ παρόντι
φαίνεται· τεθεάμεθα μέντοι διακείμενον αὐτό, ὥσπερ οἱ τὸν
θαλάττιον Γλαῦκον ὀρώντες οὐκ ἂν ἔτι ῥαδίως αὐτοῦ ἴδοιεν
τὴν ἀρχαίαν φύσιν, ὑπὸ τοῦ τὰ τε παλαιὰ τοῦ σώματος
μέρη τὰ μὲν ἐκκεκλάσθαι, τὰ δὲ συντετριῖσθαι καὶ πάντως
λελωβῆσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἄλλα δὲ προσπεφυκέναι,

Stephanus page 611, section d, line 5

ὄστρεά τε καὶ φυκία καὶ πέτρας, ὥστε παντὶ μᾶλλον θηρίῳ
ἐοικέναι ἢ οἷος ἦν φύσει, οὕτω καὶ τὴν ψυχὴν ἡμεῖς θεώμεθα

διακειμένην ὑπὸ μυρίων κακῶν. ἀλλὰ δεῖ, ὦ Γλαύκων, ἐκεῖσε
βλέπειν.

Ποῖ; ἢ δ' ὅς.

Εἰς τὴν φιλοσοφίαν αὐτῆς, καὶ ἐννοεῖν ὧν ἄπτεται καὶ
οἷων ἐφίεται ὁμιλιῶν, ὡς συγγενῆς οὕσα τῷ τε θείῳ καὶ
ἀθανάτῳ καὶ τῷ ἀεὶ ὄντι, καὶ οἷα ἂν γένοιτο τῷ τοιούτῳ
πᾶσα ἐπισπομένη καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ὁρμῆς ἐκκομισθεῖσα

Stephanus page 611, section e, line 5

ἐκ τοῦ πόντου ἐν ᾧ νῦν ἐστίν, καὶ περικρουσθεῖσα πέτρας
τε καὶ ὄστρεα ἃ νῦν αὐτῇ, ἅτε γῆν ἐστιωμένη, γεηρὰ καὶ
πετρώδη πολλὰ καὶ ἄγρια περιπέφυκεν ὑπὸ τῶν εὐδαιμόνων
λεγομένων ἐστιάσεων. καὶ τότε' ἂν τις ἴδοι αὐτῆς τὴν ἀληθῆ
φύσιν, εἴτε πολυειδῆς εἴτε μονοειδῆς, εἴτε ὅπῃ ἔχει καὶ
ὅπως· νῦν δὲ τὰ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ πάθη τε καὶ εἶδη,
ὡς ἐγῶμαι, ἐπεικῶς αὐτῆς διεληλύθαμεν.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, τὰ τε ἄλλα ἀπελυσάμεθα ἐν τῷ λόγῳ,
καὶ οὐ τοὺς μισθοὺς οὐδὲ τὰς δόξας δικαιοσύνης ἐπηνέκαμεν,

Stephanus page 612, section b, line 2

ὥσπερ Ἡσίοδόν τε καὶ Ὅμηρον ὑμεῖς ἔφατε, ἀλλ' αὐτὸ
δικαιοσύνην αὐτῇ ψυχῇ ἄριστον ἠϋρομεν, καὶ ποιητέον εἶναι
αὐτῇ τὰ δίκαια, ἐάντ' ἔχῃ τὸν Γύγου δακτύλιον, ἐάντε μή,
καὶ πρὸς τοιούτῳ δακτυλίῳ τὴν Ἄιδος κυνῆν;

Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, νῦν ἤδη ἀνεπίφθονόν
ἐστὶν πρὸς ἐκείνοις καὶ τοὺς μισθοὺς τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ
ἄλλῃ ἀρετῇ ἀποδοῦναι, ὅσους τε καὶ οἷους τῇ ψυχῇ παρέχει
παρ' ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν, ζῶντός τε ἔτι τοῦ ἀνθρώπου
καὶ ἐπειδὴν τελευτήσῃ;

Stephanus page 612, section c, line 4

Παντάπασι μὲν οὖν, ἢ δ' ὅς.
Ἄρ' οὖν ἀποδώσετε μοι ἃ ἐδανείσασθε ἐν τῷ λόγῳ;
Τί μάλιστα;
Ἔδωκα ὑμῖν τὸν δίκαιον δοκεῖν ἄδικον εἶναι καὶ τὸν
ἄδικον δίκαιον· ὑμεῖς γὰρ ἡτεῖσθε, καὶ εἰ μὴ δυνατόν εἴη
ταῦτα λανθάνειν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, ὅμως δοτέον εἶναι
τοῦ λόγου ἕνεκα, ἵνα αὐτὴ δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν αὐτὴν
κριθείη. ἢ οὐ μνημονεύεις;
Ἀδικοῖην μεντᾶν, ἔφη, εἰ μή.
Ἐπειδὴ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, κεκριμέναι εἰσί, πάλιν ἀπαιτῶ

Stephanus page 612, section d, line 4

ὑπὲρ δικαιοσύνης, ὥσπερ ἔχει δόξης καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ'
ἀνθρώπων, καὶ ἡμᾶς ὁμολογεῖν περὶ αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτω,
ἵνα καὶ τὰ νικητήρια κομίσηται, ἀπὸ τοῦ δοκεῖν κτωμένη ἃ
δίδωσι τοῖς ἔχουσιν αὐτήν, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ εἶναι
ἀγαθὰ διδοῦσα ἐφάνη καὶ οὐκ ἐξαπατῶσα τοὺς τῷ ὄντι
λαμβάνοντας αὐτήν.
Δίκαια, ἔφη, αἰτῇ.
Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τοῦτο ἀποδώσετε, ὅτι
θεοὺς γε οὐ λανθάνει ἐκάτερος αὐτῶν οἷός ἐστιν;
Ἀποδώσομεν, ἔφη.

Stephanus page 612, section e, line 5

Εἰ δὲ μὴ λανθάνετον, ὁ μὲν θεοφιλὴς ἂν εἴη, ὁ δὲ
θεομισῆς, ὥσπερ καὶ κατ' ἀρχὰς ὁμολογοῦμεν.
Ἔστι ταῦτα.
Τῷ δὲ θεοφιλεῖ οὐχ ὁμολογήσομεν, ὅσα γε ἀπὸ θεῶν
γίνεται, πάντα γίνεσθαι ὡς οἷόν τε ἄριστα, εἰ μὴ τι
ἀναγκαῖον αὐτῷ κακὸν ἐκ προτέρας ἀμαρτίας ὑπῆρχεν;
Πάνυ μὲν οὖν.
Οὕτως ἄρα ὑποληπτέον περὶ τοῦ δικαίου ἀνδρός, ἐάντ'
ἐν πενίᾳ γίγνηται ἐάντ' ἐν νόσοις ἢ τινι ἄλλῳ τῶν δοκούν-
των κακῶν, ὥς τούτῳ ταῦτα εἰς ἀγαθόν τι τελευτήσῃ ζῶντι

Stephanus page 613, section a, line 7

ἢ καὶ ἀποθανόντι. οὐ γὰρ δὴ ὑπὸ γε θεῶν ποτε ἀμελεῖται
ὅς ἂν προθυμεῖσθαι ἐθέλη δίκαιος γίνεσθαι καὶ ἐπιτηδεύων
ἀρετὴν εἰς ὅσον δυνατόν ἀνθρώπῳ ὁμοιοῦσθαι θεῷ.
Εἰκός γ', ἔφη, τὸν τοιοῦτον μὴ ἀμελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ
ὁμοίου.
Οὐκοῦν περὶ τοῦ ἀδίκου τάναντία τούτων δεῖ διανοεῖσθαι;
Σφόδρα γε.
Τὰ μὲν δὴ παρὰ θεῶν τοιαῦτ' ἄττ' ἂν εἴη νικητήρια τῷ
δικαίῳ.
Κατὰ γοῦν ἐμὴν δόξαν, ἔφη.

Τί δέ, ἦν δ' ἐγώ, παρ' ἀνθρώπων; ἄρ' οὐχ ὧδε ἔχει, εἰ
δεῖ τὸ ὄν τιθέναι; οὐχ οἱ μὲν δεινοί τε καὶ ἄδικοι δρῶσιν
ὅπερ οἱ δρομῆς ὅσοι ἂν θέωσιν εὖ ἀπὸ τῶν κάτω, ἀπὸ δὲ
τῶν ἄνω μή; τὸ μὲν πρῶτον ὀξέως ἀποπηδῶσιν, τελευτῶντες
δὲ καταγέλαστοι γίνονται, τὰ ὦτα ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντες
καὶ ἀστεφάνωτοι ἀποτρέχοντες· οἱ δὲ τῇ ἀληθείᾳ δρομικοὶ
εἰς τέλος ἐλθόντες τά τε ἄθλα λαμβάνουσιν καὶ στεφανοῦν-
ται. οὐχ οὕτω καὶ περὶ τῶν δικαίων τὸ πολὺ συμβαίνει;
πρὸς τὸ τέλος ἐκάστης πράξεως καὶ ὁμιλίας καὶ τοῦ βίου
εὐδοκιμοῦσί τε καὶ τὰ ἄθλα παρὰ τῶν ἀνθρώπων φέρονται;

Καὶ μάλα.

Ἀνέξῃ ἄρα λέγοντος ἐμοῦ περὶ τούτων ἅπερ αὐτὸς ἔλεγε
περὶ τῶν ἀδίκων; ἐρῶ γὰρ δὴ ὅτι οἱ μὲν δίκαιοι, ἐπειδὴν
πρεσβύτεροι γένονται, ἐν τῇ αὐτῶν πόλει ἄρχουσί τε ἂν
βούλωνται τὰς ἀρχάς, γαμοῦσί τε ὁπόθεν ἂν βούλωνται,
ἐκδιδόασί τε εἰς οὓς ἂν ἐθέλωσι· καὶ πάντα ἃ σὺ περὶ
ἐκείνων, ἐγὼ νῦν λέγω περὶ τῶνδε. καὶ αὖ καὶ περὶ τῶν
ἀδίκων, ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καὶ ἐὰν νέοι ὄντες λάθωσιν,
ἐπὶ τέλους τοῦ δρόμου αἵρεθέντες καταγέλαστοί εἰσιν καὶ
γέροντες γιγνόμενοι ἄθλιοι προπηλακίζονται ὑπὸ ξένων τε

καὶ ἀστῶν, μαστιγούμενοι καὶ ἃ ἄγροικα ἔφησθα σὺ εἶναι,
ἀληθῆ λέγων - εἴτα στρεβλώσονται καὶ ἐκκαυθήσονται -
πάντα ἐκεῖνα οἶου καὶ ἐμοῦ ἀκηκοέναι ὥς πάσχουσιν. ἀλλ'
ὃ λέγω, ὄρα εἰ ἀνέξῃ.

Καὶ πάνυ, ἔφη· δίκαια γὰρ λέγεις.

Ἄ μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ζῶντι τῷ δικαίῳ παρὰ θεῶν τε
καὶ ἀνθρώπων ἄθλα τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίγνεται πρὸς
ἐκείνοις τοῖς ἀγαθοῖς οἷς αὐτὴ παρείχετο ἡ δικαιοσύνη, τοιαῦτ'
ἂν εἴη.

Καὶ μάλ', ἔφη, καλὰ τε καὶ βέβαια.

Ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδέν ἐστι πλήθει οὐδὲ μεγέθει
πρὸς ἐκεῖνα ἃ τελευτήσαντα ἐκάτερον περιμένει· χρὴ δ'
αὐτὰ ἀκοῦσαι, ἵνα τελέως ἐκάτερος αὐτῶν ἀπειλήφῃ τὰ ὑπὸ
τοῦ λόγου ὀφειλόμενα ἀκοῦσαι.

Λέγοις ἄν, ἔφη, ὥς οὐ πολλὰ ἄλλ' ἥδιον ἀκούοντι.

Ἀλλ' οὐ μέντοι σοι, ἦν δ' ἐγώ, Ἀλκίνου γε ἀπόλογον
ἐρῶ, ἀλλ' ἀλκίμου μὲν ἀνδρός, Ἡρὸς τοῦ Ἀρμενίου, τὸ
γένος Παμφύλου· ὅς ποτε ἐν πολέμῳ τελευτήσας, ἀναιρε-

θέντων δεκαταίων τῶν νεκρῶν ἤδη διεφθαρμένων, ὑγιῆς μὲν ἀνηρέθη, κομισθεὶς δ' οἴκαδε μέλλων θάπτεσθαι δωδεκαταῖος

Stephanus page 614, section b, line 7

ἐπὶ τῇ πυρᾷ κείμενος ἀνεβίω, ἀναβιούς δ' ἔλεγεν ἅ ἐκεῖ ἴδοι. ἔφη δέ, ἐπειδὴ οὗ ἐκβῆναι, τὴν ψυχὴν πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς εἰς τόπον τινὰ δαιμόνιον, ἐν ᾧ τῆς τε γῆς δὴ εἶναι χάσματα ἐχομένω ἀλλήλοιν καὶ τοῦ οὐρανοῦ αὖ ἐν τῷ ἄνω ἄλλα καταντικρύ. δικαστὰς δὲ μεταξὺ τούτων καθῆσθαι, οὓς, ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν πορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ, σημεῖα περιάψαντας τῶν δεδικασμένων ἐν τῷ πρόσθεν, τοὺς δὲ ἀδίκους τὴν εἰς ἀριστεράν τε καὶ κάτω, ἔχοντας καὶ τούτους ἐν τῷ ὀπίσθεν σημεῖα πάντων ὧν

Stephanus page 614, section d, line 1

ἔπραξαν. ἑαυτοῦ δὲ προσελθόντος εἰπεῖν ὅτι δέοι αὐτὸν ἄγγελον ἀνθρώποις γενέσθαι τῶν ἐκεῖ καὶ διακελεύοιτό οἱ ἀκούειν τε καὶ θεᾶσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ. ὅρᾱν δὴ ταύτη μὲν καθ' ἑκάτερον τὸ χάσμα τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς γῆς ἀπιούσας τὰς ψυχάς, ἐπειδὴ αὐταῖς δικασθεῖν, κατὰ δὲ τῷ ἑτέρῳ ἐκ μὲν τοῦ ἀνιέναι ἐκ τῆς γῆς μεστὰς αὐχμοῦ τε καὶ κόνεως, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου καταβαίνειν ἑτέρας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καθαρὰς. καὶ τὰς ἀεὶ ἀφικνουμένας ὥσπερ ἐκ πολλῆς πορείας φαίνεσθαι ἦκειν, καὶ ἀσμένας εἰς τὸν λειμῶνα ἀπιούσας οἷον ἐν πανηγύρει κατασκηναῖσθαι, καὶ ἀσπά-

Stephanus page 614, section e, line 4

ζεσθαί τε ἀλλήλας ὅσαι γινώριμαι, καὶ πυνθάνεσθαι τὰς τε ἐκ τῆς γῆς ἡκούσας παρὰ τῶν ἑτέρων τὰ ἐκεῖ καὶ τὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ παρ' ἐκείναις. διηγεῖσθαι δὲ ἀλλήλαις τὰς μὲν ὀδυρομένας τε καὶ κλαούσας, ἀναμιμνησκομένας ὅσα τε καὶ οἷα πάθοιεν καὶ ἴδοιεν ἐν τῇ ὑπὸ γῆς πορεία - εἶναι δὲ τὴν πορείαν χιλιέτη - τὰς δ' αὖ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εὐπαθείας

διηγεῖσθαι καὶ θεὰς ἀμηχάνους τὸ κάλλος. τὰ μὲν οὖν πολλὰ, ᾧ Γλαύκων, πολλοῦ χρόνου διηγήσασθαι· τὸ δ' οὖν κεφάλαιον ἔφη τόδε εἶναι, ὅσα πώποτε τινα ἠδίκησαν καὶ

Stephanus page 615, section a, line 7

ὅσους ἕκαστοι, ὑπὲρ ἀπάντων δίκην δεδωκέναι ἐν μέρει, ὑπὲρ ἑκάστου δεκάκις - τοῦτο δ' εἶναι κατὰ ἑκατονταετηρίδα ἑκάστην, ὥς βίου ὄντος τοσούτου τοῦ ἀνθρωπίνου - ἵνα δεκάπλάσιον τὸ ἔκτεισμα τοῦ ἀδικήματος ἐκτίνοιεν, καὶ οἷον εἴ τινες πολλοῖς θανάτων ἦσαν αἵτιοι, ἢ πόλεις προδόντες ἢ στρατόπεδα, καὶ εἰς δουλείας ἐμβεβληκότες ἢ τινος ἄλλης

κακονχίας μεταίτιοι, πάντων τούτων δεκαπλασίας ἀλγηδόνας
ὑπὲρ ἑκάστου κομίσαινο, καὶ αὖ εἴ τινας εὐεργεσίας εὐερ-
γετηκότες καὶ δίκαιοι καὶ ὅσιοι γεγονότες εἶεν, κατὰ ταῦτὰ
τὴν ἀξίαν κομίζοιντο. τῶν δὲ εὐθὺς γενομένων καὶ ὀλίγον

Stephanus page 615, section c, line 2

χρόνον βιούντων περί ἄλλα ἔλεγεν οὐκ ἄξια μνήμης. εἰς
δὲ θεοὺς ἀσεβείας τε καὶ εὐσεβείας καὶ γονέας καὶ αὐτόχειρος
φόνου μείζους ἔτι τοὺς μισθοὺς διηγείτο.

Ἐφη γὰρ δὴ παραγενέσθαι ἐρωτώμενῳ ἑτέρῳ ὑπὸ ἑτέρου
ὅπου εἶη Ἀρδιαῖος ὁ μέγας. ὁ δὲ Ἀρδιαῖος οὗτος τῆς
Παμφυλίας ἐν τινὶ πόλει τύραννος ἐγεγόνει, ἥδη χίλιοστόν
ἔτος εἰς ἐκείνον τὸν χρόνον, γέροντά τε πατέρα ἀποκτείνας
καὶ πρεσβύτερον ἀδελφόν, καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ τε καὶ ἀνόσια
εἰργασμένος, ὥς ἐλέγετο. ἔφη οὖν τὸν ἐρωτώμενον εἰπεῖν,
“Οὐχ ἥκει,” φάναι, “οὐδ’ ἂν ἤξει δεῦρο. ἐθεασάμεθα γὰρ

Stephanus page 615, section d, line 4

οὖν δὴ καὶ τοῦτο τῶν δεινῶν θεαμάτων· ἐπειδὴ ἐγγὺς τοῦ
στομίου ἦμεν μέλλοντες ἀνιέναι καὶ τᾶλλα πάντα πεπονθότες,
ἐκεῖνόν τε κατείδομεν ἐξαίφνης καὶ ἄλλους - σχεδόν τι αὐτῶν
τοὺς πλείστους τυράννους· ἦσαν δὲ καὶ ἰδιῶταί τινες τῶν
μεγάλα ἡμαρτηκότων - οὓς οἰομένους ἥδη ἀναβήσεσθαι οὐκ
ἐδέχετο τὸ στόμιον, ἀλλ’ ἐμυκᾶτο ὅποτε τις τῶν οὕτως
ἀνιάτως ἐχόντων εἰς πονηρίαν ἢ μὴ ἱκανῶς δεδωκώς δίκην
ἐπιχειροῖ ἀνιέναι. ἐνταῦθα δὴ ἄνδρες, ἔφη, ἄγριοι, διάπυροι
ἰδεῖν, παρεστῶτες καὶ καταμανθάνοντες τὸ φθέγμα, τοὺς μὲν
διαλαβόντες ἦγον, τὸν δὲ Ἀρδιαῖον καὶ ἄλλους συμποδί-

Stephanus page 616, section a, line 1

σαντες χεῖράς τε καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν, καταβαλόντες καὶ
ἐκδείραντες, εἶλκον παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκτὸς ἐπ’ ἀσπαλάθων
κνάμπτοντες, καὶ τοῖς ἀεὶ παριοῦσι σημαίνοντες ὧν ἕνεκά
τε καὶ ὅτι εἰς τὸν Τάρταρον ἐμπεσούμενοι ἄγοιντο.” ἔνθα
δὴ φόβων, ἔφη, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν σφίσι γεγονότων,
τοῦτον ὑπερβάλλειν, μὴ γένοιτο ἑκάστῳ τὸ φθέγμα ὅτε
ἀναβαίνοι, καὶ ἀσμενέστατα ἕκαστον σιγήσαντος ἀναβῆναι.
καὶ τὰς μὲν δὴ δίκας τε καὶ τιμωρίας τοιαύτας τινὰς
εἶναι, καὶ αὖ τὰς εὐεργεσίας ταύταις ἀντιστρόφους. ἐπειδὴ
δὲ τοῖς ἐν τῷ λειμῶνι ἑκάστοις ἑπτὰ ἡμέραι γένοιντο, ἀνα-

Stephanus page 616, section b, line 3

στάντας ἐντεῦθεν δεῖν τῇ ὁγδόῃ πορεύεσθαι, καὶ ἀφικνεῖσθαι
τεταρταίους ὅθεν καθορᾶν ἄνωθεν διὰ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ γῆς τεταμένον φῶς εὐθύ, οἷον κίονα, μάλιστα τῇ ἰριδι
προσφερῇ, λαμπρότερον δὲ καὶ καθαρώτερον· εἰς ὃ ἀφι-

κέσθαι προελθόντες ἡμερησίαν ὁδόν, καὶ ἰδεῖν αὐτόθι κατὰ μέσον τὸ φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄκρα αὐτοῦ τῶν δεσμῶν τεταμένα - εἶναι γὰρ τοῦτο τὸ φῶς σύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ, οἷον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων, οὕτω πᾶσαν συνέχον τὴν περιφορὰν - ἐκ δὲ τῶν ἄκρων τεταμένον Ἀνάγκης ἄτρακτον, δι' οὗ πᾶσας ἐπιστρέφεσθαι τὰς περιφοράς· οὗ τὴν μὲν

Stephanus page 616, section c, line 6

ἡλακάτην τε καὶ τὸ ἄγκιστρον εἶναι ἐξ ἀδάμαντος, τὸν δὲ σφόνδυλον μεικτὸν ἔκ τε τούτου καὶ ἄλλων γενῶν. τὴν δὲ τοῦ σφονδύλου φύσιν εἶναι τοιάνδε· τὸ μὲν σχῆμα οἷαπερ ἡ τοῦ ἐνθάδε, νοῆσαι δὲ δεῖ ἐξ ὧν ἔλεγεν τοιόνδε αὐτὸν εἶναι, ὥσπερ ἂν εἰ ἐν ἐνὶ μεγάλῳ σφονδύλῳ κοίλῳ καὶ ἐξεγλυμμένῳ διαμπερὲς ἄλλος τοιοῦτος ἐλάττων ἐγκέοιτο ἀρμόττων, καθάπερ οἱ κάδοι οἱ εἰς ἀλλήλους ἀρμόττοντες, καὶ οὕτω δὴ τρίτον ἄλλον καὶ τέταρτον καὶ ἄλλους τέτταρας. ὁκτὼ γὰρ εἶναι τοὺς σύμπαντας σφονδύλους, ἐν ἀλλήλοις ἐγκειμένους, κύκλους ἄνωθεν τὰ χεῖλη φαίνοντας, νῶτον συνεχὲς ἐνὸς

Stephanus page 616, section e, line 2

σφονδύλου ἀπεργαζομένους περὶ τὴν ἡλακάτην· ἐκείνην δὲ διὰ μέσου τοῦ ὀγδόου διαμπερὲς ἐληλάσθαι. τὸν μὲν οὖν πρῶτόν τε καὶ ἐξωτάτῳ σφόνδυλον πλατύτατον τὸν τοῦ χείλους κύκλον ἔχειν, τὸν δὲ τοῦ ἔκτου δεύτερον, τρίτον δὲ τὸν τοῦ τετάρτου, τέταρτον δὲ τὸν τοῦ ὀγδόου, πέμπτον δὲ τὸν τοῦ ἐβδόμου, ἕκτον δὲ τὸν τοῦ πέμπτου, ἑβδομον δὲ τὸν τοῦ τρίτου, ὀγδοον δὲ τὸν τοῦ δευτέρου. καὶ τὸν μὲν τοῦ μεγίστου ποικίλον, τὸν δὲ τοῦ ἐβδόμου λαμπρότατον, τὸν δὲ τοῦ ὀγδόου τὸ χρῶμα ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔχειν προσλάμποντος, τὸν δὲ τοῦ δευτέρου καὶ πέμπτου παραπλήσια ἀλλήλοις,

Stephanus page 617, section a, line 3

ξανθότερα ἐκείνων, τρίτον δὲ λευκότετον χρῶμα ἔχειν, τέταρτον δὲ ὑπέρυθρον, δεύτερον δὲ λευκότητι τὸν ἕκτον. κυκλεῖσθαι δὲ δὴ στρεφόμενον τὸν ἄτρακτον ὅλον μὲν τὴν αὐτὴν φορὰν, ἐν δὲ τῷ ὅλῳ περιφερομένῳ τοὺς μὲν ἐντὸς ἐπτὰ κύκλους τὴν ἐναντίαν τῷ ὅλῳ ἡρέμα περιφέρεσθαι, αὐτῶν δὲ τούτων τάχιστα μὲν ἰέναι τὸν ὀγδοον, δευτέρους δὲ καὶ ἅμα ἀλλήλοις τὸν τε ἑβδομον καὶ ἕκτον καὶ πέμπτον· [τὸν] τρίτον δὲ φορᾷ ἰέναι, ὥς σφίσι φαίνεσθαι, ἐπανακυκλούμενον τὸν τέταρτον, τέταρτον δὲ τὸν τρίτον καὶ πέμπτον τὸν δεύτερον. στρέφεσθαι δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς τῆς Ἀνάγκης γόνασιν. ἐπὶ δὲ

Stephanus page 617, section b, line 5

τῶν κύκλων αὐτοῦ ἄνωθεν ἐφ' ἐκάστου βεβηκέναι Σειρήνα συμπεριφερομένην, φωνὴν μίαν ἰεῖσαν, ἓνα τόνον· ἐκ πασῶν

δὲ ὀκτὼ οὐσῶν μίαν ἁρμονίαν συμφωνεῖν. ἄλλας δὲ καθη-
μένας πέριξ δι' ἴσου τρεῖς, ἐν θρόνῳ ἐκάστην, θυγατέρας τῆς
Ἀνάγκης, Μοίρας, λευχειμονούσας, στέμματα ἐπὶ τῶν κεφα-
λῶν ἐχούσας, Λάχεσιν τε καὶ Κλωθῶ καὶ Ἄτροπον, ὑμνεῖν
πρὸς τὴν τῶν Σειρήνων ἁρμονίαν, Λάχεσιν μὲν τὰ γεγονότα,
Κλωθῶ δὲ τὰ ὄντα, Ἄτροπον δὲ τὰ μέλλοντα. καὶ τὴν μὲν
Κλωθῶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐφαπτομένην συνεπιστρέφειν τοῦ
ἀτράκτου τὴν ἑξὼ περιφοράν, διαλείπουσαν χρόνον, τὴν δὲ

Stephanus page 617, section c, line 8

Ἄτροπον τῇ ἀριστερᾷ τὰς ἐντὸς αὐτῶν ὡσαύτως· τὴν δὲ Λάχεσιν
ἐν μέρει ἐκατέρας ἐκατέρα τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι. σφᾶς οὖν,
ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθύς δεῖν ἰέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν. προ-
φήτην οὖν τινα σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν τάξει διαστήσαι, ἔπειτα
λαβόντα ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων κλήρους τε καὶ βίων
παραδείγματα, ἀναβάντα ἐπὶ τι βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν -
”Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως λόγος. Ψυχαὶ
ἐφήμεροι, ἀρχὴ ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου.
οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε.
πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρείσθω βίον ᾧ συνέσται ἐξ

Stephanus page 617, section e, line 3

ἀνάγκης. ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων
πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἔξει. αἰτία ἐλομένου·
θεὸς ἀναίτιος.”

Ταῦτα εἰπόντα ῥῖψαι ἐπὶ πάντας τοὺς κλήρους, τὸν
δὲ παρ' αὐτὸν πεσόντα ἕκαστον ἀναιρεῖσθαι πλὴν οὐ, ἔ-
δὲ οὐκ ἔαν· τῷ δὲ ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι ὀπόστος εἰλή-
χει. μετὰ δὲ τοῦτο αὐθις τὰ τῶν βίων παραδείγματα εἰς
τὸ πρόσθεν σφῶν θεῖναι ἐπὶ τὴν γῆν, πολὺ πλείω τῶν
παρόντων. εἶναι δὲ παντοδαπά· ζώων τε γὰρ πάντων βίους
καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀνθρωπίνους ἅπαντας. τυραννίδας τε

Stephanus page 618, section a, line 5

γὰρ ἐν αὐτοῖς εἶναι, τὰς μὲν διατελεῖς, τὰς δὲ καὶ μεταξὺ
διαφθειρομένης καὶ εἰς πενίας τε καὶ φυγᾶς καὶ εἰς πτω-
χείας τελευτώσας· εἶναι δὲ καὶ δοκίμων ἀνδρῶν βίους,
τοὺς μὲν ἐπὶ εἵδεσιν καὶ κατὰ κάλλη καὶ τὴν ἄλλην ἰσχύν
τε καὶ ἀγωνίαν, τοὺς δ' ἐπὶ γένεσιν καὶ προγόνων ἀρεταῖς,
καὶ ἀδοκίμων κατὰ ταῦτα, ὡσαύτως δὲ καὶ γυναικῶν. ψυχῆς

δὲ τάξιν οὐκ ἐνεῖναι διὰ τὸ ἀναγκαίως ἔχειν ἄλλον ἐλομένην
βίον ἄλλοιαν γίνεσθαι· τὰ δ' ἄλλα ἀλλήλοις τε καὶ πλού-
τοις καὶ πενίαις, τὰ δὲ νόσοις, τὰ δ' ὑγείαις μεμεῖχθαι,

Stephanus page 618, section b, line 6

τὰ δὲ καὶ μεσοῦν τούτων. ἔνθα δὴ, ὡς ἔοικεν, ὦ φίλε
Γλαύκων, ὁ πᾶς κίνδυνος ἀνθρώπου, καὶ διὰ ταῦτα μάλιστα
ἐπιμελητέον ὅπως ἕκαστος ἡμῶν τῶν ἄλλων μαθημάτων
ἀμελήσας τούτου τοῦ μαθήματος καὶ ζητητῆς καὶ μαθητῆς
ἔσται, ἐάν ποθεν οἴός τ' ἢ μαθεῖν καὶ ἐξευρεῖν τίς αὐτὸν
ποιήσῃ δυνατόν καὶ ἐπιστήμονα, βίον καὶ χρηστὸν καὶ πονη-
ρὸν διαγιγνώσκοντα, τὸν βελτίω ἐκ τῶν δυνατῶν ἀεὶ παντ-
αχοῦ αἰρεῖσθαι· ἀναλογιζόμενον πάντα τὰ νυνδὴ ῥηθέντα
καὶ συντιθέμενα ἀλλήλοις καὶ διαιρούμενα πρὸς ἀρετὴν βίου
πῶς ἔχει, εἰδέναι τί κάλλος πενία ἢ πλοῦτος κραθὲν καὶ

Stephanus page 618, section d, line 1

μετὰ ποίας τινὸς ψυχῆς ἔξεως κακὸν ἢ ἀγαθὸν ἐργάζεται,
καὶ τί εὐγένειαι καὶ δυσγένειαι καὶ ιδιωτεῖαι καὶ ἀρχαὶ καὶ
ἰσχύες καὶ ἀσθένειαι καὶ εὐμαθίαι καὶ δυσμαθίαι καὶ πάντα
τὰ τοιαῦτα τῶν φύσει περὶ ψυχὴν ὄντων καὶ τῶν ἐπικτήτων
τί συγκεραννύμενα πρὸς ἄλληλα ἐργάζεται, ὥστε ἐξ ἀπάντων
αὐτῶν δυνατόν εἶναι συλλογισάμενον αἰρεῖσθαι, πρὸς τὴν
τῆς ψυχῆς φύσιν ἀποβλέποντα, τὸν τε χεῖρω καὶ τὸν ἀμείνω
βίον, χεῖρω μὲν καλοῦντα ὅς αὐτὴν ἐκεῖσε ἄξει, εἰς τὸ ἀδικω-
τέραν γίγνεσθαι, ἀμείνω δὲ ὅστις εἰς τὸ δικαιότεραν. τὰ δὲ
ἄλλα πάντα χαίρειν ἑάσει· ἐώρακαμεν γὰρ ὅτι ζῶντί τε

Stephanus page 618, section e, line 4

καὶ τελευτήσαντι αὕτη κρατίστη αἴρεσις. ἀδαμαντίνως δὴ
δεῖ ταύτην τὴν δόξαν ἔχοντα εἰς Αἰδοῦ ἰέναι, ὅπως ἂν ἢ καὶ
ἐκεῖ ἀνέκπληκτος ὑπὸ πλούτων τε καὶ τῶν τοιούτων κακῶν,
καὶ μὴ ἐμπεσὼν εἰς τυραννίδας καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις
πολλὰ μὲν ἐργάσῃται καὶ ἀνήκεστα κακά, ἔτι δὲ αὐτὸς μείζω
πάθη, ἀλλὰ γινῶ τὸν μέσον ἀεὶ τῶν τοιούτων βίον αἰρεῖσθαι
καὶ φεύγειν τὰ ὑπερβάλλοντα ἐκατέρωσε καὶ ἐν τῷδε τῷ
βίῳ κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐν παντὶ τῷ ἔπειτα· οὕτω γὰρ
εὐδαιμονέστατος γίγνεται ἄνθρωπος.

Καὶ δὴ οὖν καὶ τότε ὁ ἐκεῖθεν ἄγγελος ἠγγέλλε τὸν

Stephanus page 619, section b, line 3

μὲν προφήτην οὕτως εἰπεῖν· “Καὶ τελευταίῳ ἐπιόντι, ξὺν
νῶ ἐλομένῳ, συντόνως ζῶντι κεῖται βίος ἀγαπητός, οὐ
κακός. μήτε ὁ ἄρχων αἰρέσεως ἀμελείτω μήτε ὁ τελευτῶν
ἀθυμείτω.”

Εἰπόντος δὲ ταῦτα τὸν πρῶτον λαχόντα ἔφη εὐθὺς ἐπιόντα
τὴν μεγίστην τυραννίδα ἐλέσθαι, καὶ ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ
λαιμαργίας οὐ πάντα ἱκανῶς ἀνασκεψάμενον ἐλέσθαι, ἀλλ'
αὐτὸν λαθεῖν ἐνοῦσαν εἰμαρμένην παίδων αὐτοῦ βρώσεις καὶ
ἄλλα κακά· ἐπειδὴ δὲ κατὰ σχολὴν σκέψασθαι, κόπτεσθαι
τε καὶ ὀδύρεσθαι τὴν αἴρεσιν, οὐκ ἐμμένοντα τοῖς προρη-

θεῖσιν ὑπὸ τοῦ προφήτου· οὐ γὰρ ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι τῶν
κακῶν, ἀλλὰ τύχην τε καὶ δαίμονας καὶ πάντα μᾶλλον ἀνθ'
ἑαυτοῦ. εἶναι δὲ αὐτὸν τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡκόντων, ἐν
τεταγμένη πολιτεία ἐν τῷ προτέρῳ βίῳ βεβιωκότα, ἔθει
ἄνευ φιλοσοφίας ἀρετῆς μετεληφότα. ὥς δὲ καὶ εἰπεῖν, οὐκ
ἐλάττους εἶναι ἐν τοῖς τοιούτοις ἀλISCOμένους τοὺς ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἡκοντας, ἅτε πόνων ἀγυμνάστους· τῶν δ' ἐκ τῆς
γῆς τοὺς πολλοὺς, ἅτε αὐτοὺς τε πεπονηκότας ἄλλους τε
ἑωρακότας, οὐκ ἐξ ἐπιδρομῆς τὰς αἱρέσεις ποιεῖσθαι. διὸ
δὴ καὶ μεταβολὴν τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ταῖς πολλαῖς

τῶν ψυχῶν γίγνεσθαι καὶ διὰ τὴν τοῦ κλήρου τύχην· ἐπεὶ
εἴ τις ἀεὶ, ὅποτε εἰς τὸν ἐνθάδε βίον ἀφικνοῖτο, ὑγιῶς φιλο-
σοφοὶ καὶ ὁ κληρὸς αὐτῷ τῆς αἱρέσεως μὴ ἐν τελευταίοις
πίπτει, κινδυνεύει ἐκ τῶν ἐκεῖθεν ἀπαγγελλομένων οὐ μόνον
ἐνθάδε εὐδαιμονεῖν ἄν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνθένδε ἐκεῖσε καὶ δεῦρο
πάλιν πορείαν οὐκ ἂν χθονίαν καὶ τραχεῖαν πορεύεσθαι,
ἀλλὰ λείαν τε καὶ οὐρανίαν.

Ταύτην γὰρ δὴ ἔφη τὴν θεὰν ἀξίαν εἶναι ἰδεῖν, ὥς ἕκασται
αἱ ψυχαὶ ἤρουντο τοὺς βίους· ἐλείνῃν τε γὰρ ἰδεῖν εἶναι καὶ
γελοῖαν καὶ θαυμασίαν. κατὰ συνήθειαν γὰρ τοῦ προτέρου

βίου τὰ πολλὰ αἰρεῖσθαι. ἰδεῖν μὲν γὰρ ψυχὴν ἔφη τὴν
ποτε Ὀρφέως γενομένην κύκνου βίον αἱρουμένην, μίσει τοῦ
γυναικείου γένους διὰ τὸν ὑπ' ἐκείνων θάνατον οὐκ ἐθέλουσαν
ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν γενέσθαι· ἰδεῖν δὲ τὴν Θαμύρου
ἀηδόνης ἐλομένην· ἰδεῖν δὲ καὶ κύκνον μεταβάλλοντα εἰς
ἀνθρωπίνου βίου αἵρεσιν, καὶ ἄλλα ζῶα μουσικὰ ὡσαύτως.
εἰκοστὴν δὲ λαχοῦσαν ψυχὴν ἐλέσθαι λέοντος βίον· εἶναι
δὲ τὴν Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου, φεύγουσαν ἄνθρωπον γε-
νέσθαι, μεμνημένην τῆς τῶν ὅπλων κρίσεως. τὴν δ' ἐπὶ
τούτῳ Ἀγαμέμνωνος· ἔχθρα δὲ καὶ ταύτην τοῦ ἀνθρωπίνου

γένους διὰ τὰ πάθη ἀετοῦ διαλλάξαι βίον. ἐν μέσοις δὲ
λαχοῦσαν τὴν Ἀταλάντης ψυχὴν, κατιδοῦσαν μεγάλας τιμὰς
ἀθλητοῦ ἀνδρός, οὐ δύνασθαι παρελθεῖν, ἀλλὰ λαβεῖν. μετὰ
δὲ ταύτην ἰδεῖν τὴν Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως εἰς τεχνικῆς
γυναικὸς ἰοῦσαν φύσιν· πόρρω δ' ἐν ὑστάτοις ἰδεῖν τὴν τοῦ
γελωτοποιοῦ Θερσίτου πίθηκον ἐνδυομένην. κατὰ τύχην δὲ
τὴν Ὀδυσσέως λαχοῦσαν πασῶν ὑστάτην αἵρησομένην ἰέναι,
μνήμη δὲ τῶν προτέρων πόνων φιλοτιμίας λελωφηκυῖαν

ζητεῖν περιουῶσαν χρόνον πολὺν βίον ἀνδρὸς ἰδιώτου ἀ-
πράγμονος, καὶ μόγις εὐρεῖν κείμενόν που καὶ παρημελημένον

Stephanus page 620, section d, line 1

ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ εἰπεῖν ἰδοῦσαν ὅτι τὰ αὐτὰ ἂν ἔπραξεν
καὶ πρώτη λαχοῦσα, καὶ ἀσμένην ἐλέσθαι. καὶ ἐκ τῶν
ἄλλων δὴ θηρίων ὡσαύτως εἰς ἀνθρώπους ἰέναι καὶ εἰς
ἄλληλα, τὰ μὲν ἄδिका εἰς τὰ ἄγρια, τὰ δὲ δίκαια εἰς τὰ
ἡμερα μεταβάλλοντα, καὶ πάσας μεῖξεις μείγνυσθαι.
Ἐπειδὴ δ' οὖν πάσας τὰς ψυχὰς τοὺς βίους ἡρῆσθαι,
ὥσπερ ἔλαχον ἐν τάξει προσιέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν·
ἐκείνην δ' ἐκάστῳ ὃν εἴλετο δαίμονα, τοῦτον φύλακα συμ-
πέμπειν τοῦ βίου καὶ ἀποπληρωτὴν τῶν αἰρεθέντων. ὃν
πρῶτον μὲν ἄγειν αὐτὴν πρὸς τὴν Κλωθῶ ὑπὸ τὴν ἐκείνης

Stephanus page 620, section e, line 3

χεῖρά τε καὶ ἐπιστροφὴν τῆς τοῦ ἀτράκτου δίνης, κυροῦντα
ἦν λαχὼν εἴλετο μοῖραν· ταύτης δ' ἐφαψάμενον αὐθις ἐπὶ
τὴν τῆς Ἀτρώπου ἄγειν νῆσιν, ἀμετάστροφα τὰ ἐπικλω-
σθέντα ποιοῦντα· ἐντεῦθεν δὲ δὴ ἀμεταστρεπτὶ ὑπὸ τὸν τῆς
Ἀνάγκης ἰέναι θρόνον, καὶ δι' ἐκείνου διεξελθόντα, ἐπειδὴ
καὶ οἱ ἄλλοι διῆλθον, πορεύεσθαι ἅπαντας εἰς τὸ τῆς Λήθης
πεδίον διὰ καύματός τε καὶ πνίγους δεινοῦ· καὶ γὰρ εἶναι
αὐτὸ κενὸν δένδρων τε καὶ ὅσα γῇ φύει. σκηναῶσθαι οὖν
σφᾶς ἤδη ἐσπέρας γιγνομένης παρὰ τὸν Ἀμέλητα ποταμόν,
οὗ τὸ ὕδωρ ἀγγεῖον οὐδὲν στέγειν. μέτρον μὲν οὖν τι τοῦ

Stephanus page 621, section a, line 7

ὕδατος πᾶσιν ἀναγκαῖον εἶναι πιεῖν, τοὺς δὲ φρονήσει μὴ
σφῶζομένους πλέον πίνειν τοῦ μέτρου· τὸν δὲ ἀεὶ πίνοντα
πάντων ἐπιλανθάνεσθαι. ἐπειδὴ δὲ κοιμηθῆναι καὶ μέσας
νύκτας γενέσθαι, βροντὴν τε καὶ σεισμόν γενέσθαι, καὶ
ἐντεῦθεν ἐξαπίνης ἄλλον ἄλλη φέρεσθαι ἄνω εἰς τὴν γένεσιν,
ἄττοντας ὥσπερ ἀστέρας. αὐτὸς δὲ τοῦ μὲν ὕδατος κωλυ-
θῆναι πιεῖν· ὅπῃ μέντοι καὶ ὅπως εἰς τὸ σῶμα ἀφίκοιτο,
οὐκ εἰδέναι, ἀλλ' ἐξαίφνης ἀναβλέψας ἰδεῖν ἔωθεν αὐτὸν
κείμενον ἐπὶ τῇ πυρᾷ.

Καὶ οὕτως, ὦ Γλαύκων, μῦθος ἐσώθη καὶ οὐκ ἀπώλετο,

Stephanus page 621, section c, line 1

καὶ ἡμᾶς ἂν σώσειεν, ἂν πειθώμεθα αὐτῷ, καὶ τὸν τῆς Λήθης
ποταμόν εὖ διαβησόμεθα καὶ τὴν ψυχὴν οὐ μιανθησόμεθα.
ἀλλ' ἂν ἐμοὶ πειθώμεθα, νομίζοντες ἀθάνατον ψυχὴν καὶ
δυνατὴν πάντα μὲν κακὰ ἀνέχεσθαι, πάντα δὲ ἀγαθὰ, τῆς
ἄνω ὁδοῦ ἀεὶ ἐξόμεθα καὶ δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως παντὶ
τρόπῳ ἐπιτηδεύσομεν, ἵνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς φίλοι ᾶμεν καὶ

τοῖς θεοῖς, αὐτοῦ τε μένοντες ἐνθάδε, καὶ ἐπειδὴν τὰ ἄθλα
αὐτῆς κομιζώμεθα, ὥσπερ οἱ νικηφόροι περιαγειρόμενοι, καὶ

ἐνθάδε καὶ ἐν τῇ χιλιέτει πορεία, ἣν διεληλύθαμεν, εὖ

Stephanus page 621, section d, line 3

πράττωμεν.

Timaeus

{ΣΩ.} Εἷς, δύο, τρεῖς· ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν, ὦ φίλε Τί-
μαιε, ποῦ τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων, τὰ νῦν δὲ ἐστια-
τόρων;

{ΤΙ.} Ἀσθένειά τις αὐτῷ συνέπεσεν, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ
ἂν ἐκὼν τῆσδε ἀπελείπετο τῆς συνουσίας.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν σὸν τῶνδ' ἐργον καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος
ἀναπληροῦν μέρος;

{ΤΙ.} Πάνυ μὲν οὖν, καὶ κατὰ δυνάμιν γε οὐδὲν ἐλλεί-
ψομεν· οὐδὲ γὰρ ἂν εἴη δίκαιον, χθὲς ὑπὸ σοῦ ξενισθέντας

Stephanus page 17, section b, line 3

οἷς ἦν πρόπον ξενίοις, μὴ οὐ προθύμως σὲ τοὺς λοιποὺς ἡμῶν
ἀνταφεστιᾶν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν μέμνησθε ὅσα ὑμῖν καὶ περὶ ὧν ἐπέταξα
εἰπεῖν;

{ΤΙ.} Τὰ μὲν μεμνήμεθα, ὅσα δὲ μή, σὺ παρὼν ὑπομνήσεις·
μᾶλλον δέ, εἰ μή τί σοι χαλεπὸν, ἐξ ἀρχῆς διὰ βραχέων πάλιν
ἐπ' ἀνελθε αὐτά, ἵνα βεβαιωθῇ μᾶλλον παρ' ἡμῖν.

{ΣΩ.} Ταῦτ' ἔσται. χθὲς ποῦ τῶν ὑπ' ἐμοῦ ῥηθέντων
λόγων περὶ πολιτείας ἦν τὸ κεφάλαιον οἷα τε καὶ ἐξ οἷων
ἀνδρῶν ἀρίστη κατεφαίνεται ἂν μοι γενέσθαι.

Stephanus page 17, section c, line 4

{ΤΙ.} Καὶ μάλα γε ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, ῥηθεῖσα πᾶσιν κατὰ
νοῦν.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν οὐ τὸ τῶν γεωργῶν ὅσαι τε ἄλλαι τέχναι
πρῶτον ἐν αὐτῇ χωρὶς διειλόμεθα ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ τῶν
προπολεμησόντων;

{ΤΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Καὶ κατὰ φύσιν δὴ δόντες τὸ καθ' αὐτὸν ἐκάστω
πρόσφορον ἐν μόνον ἐπιτήδευμα, μίαν ἐκάστω τέχνην, τού-
τους οὖς πρὸ πάντων ἔδει πολεμεῖν, εἵπομεν ὥς ἄρ' αὐτοὺς
δέοι φύλακας εἶναι μόνον τῆς πόλεως, εἴτε τις ἔξωθεν ἢ καὶ

Stephanus page 17, section d, line 4

τῶν ἔνδοθεν ἰοὶ κακουργήσων, δικάζοντας μὲν πρῶτος τοῖς ἀρχομένοις ὑπ' αὐτῶν καὶ φύσει φίλοις οὖσιν, χαλεπούς δὲ ἐν ταῖς μάχαις τοῖς ἐντυγχάνουσιν τῶν ἐχθρῶν γιγνομένους.

{ΤΙ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Φύσιν γὰρ οἶμαί τινα τῶν φυλάκων τῆς ψυχῆς ἐλέγομεν ἅμα μὲν θυμοειδῆ, ἅμα δὲ φιλόσοφον δεῖν εἶναι διαφερόντως, ἵνα πρὸς ἑκατέρους δύναιντο ὀρθῶς πρᾶοι καὶ χαλεποὶ γίγνεσθαι.

{ΤΙ.} Ναί.

{ΣΩ.} Τί δὲ τροφήν; ἄρ' οὐ γυμναστικῇ καὶ μουσικῇ μαθή-

Stephanus page 18, section a, line 10

μασίν τε ὅσα προσήκει τούτοις, ἐν ἅπασι τεθράφθαι;

{ΤΙ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Τοὺς δέ γε οὕτω τραφέντας ἐλέχθη που μήτε χρυσὸν μήτε ἄργυρον μήτε ἄλλο ποτὲ μηδὲν κτῆμα ἑαυτῶν ἴδιον νομίζειν δεῖν, ἀλλ' ὥς ἐπικούρους μισθὸν λαμβάνοντας τῆς φυλακῆς παρὰ τῶν σωζομένων ὑπ' αὐτῶν, ὅσος σώφροσιν μέτριος, ἀναλίσκειν τε δὴ κοινῇ καὶ συνδιαιτωμένους μετὰ ἀλλήλων ζῆν, ἐπιμέλειαν ἔχοντας ἀρετῆς διὰ παντός, τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἄγοντας σχολήν.

{ΤΙ.} Ἐλέχθη καὶ ταῦτα ταύτη.

Stephanus page 18, section c, line 1

{ΣΩ.} Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ γυναικῶν ἐπεμνήσθημεν, ὥς τὰς φύσεις τοῖς ἀνδράσιν παραπλησίας εἶη συναρμοστέον, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα πάντα κοινὰ κατὰ τε πόλεμον καὶ κατὰ τὴν ἄλλην δίαίταν δοτέον πάσαις.

{ΤΙ.} Ταύτη καὶ ταῦτα ἐλέγετο.

{ΣΩ.} Τί δὲ δὴ τὸ περὶ τῆς παιδοποιίας; ἡ τοῦτο μὲν διὰ τὴν ἀθήθειαν τῶν λεχθέντων εὐμνημόνευτον, ὅτι κοινὰ τὰ τῶν γάμων καὶ τὰ τῶν παίδων πᾶσιν ἀπάντων ἐτίθεμεν, μηχανωμένους ὅπως μηδεὶς ποτε τὸ γεγενημένον αὐτῶν ἰδίᾳ γνώσοιτο, νομιοῦσιν δὲ πάντες πάντας αὐτοὺς ὁμογενεῖς, ἀδελφὰς

Stephanus page 18, section d, line 2

μὲν καὶ ἀδελφοὺς ὅσοι περ ἂν τῆς πρεπούσης ἐντὸς ἡλικίας γίνωνται, τοὺς δ' ἔμπροσθεν καὶ ἄνωθεν γονέας τε καὶ γονέων προγόνους, τοὺς δ' εἰς τὸ κάτωθεν ἐκγόνους παῖδας τε ἐκγόνων;

{ΤΙ.} Ναί, καὶ ταῦτα εὐμνημόνευτα ἦ λέγεις.

{ΣΩ.} Ὅπως δὲ δὴ κατὰ δύναμιν εὐθύς γίγνοιτο ὥς ἄριστοι τὰς φύσεις, ἄρ' οὐ μεμνήμεθα ὥς τοὺς ἄρχοντας ἔφαμεν καὶ τὰς ἀρχούσας δεῖν εἰς τὴν τῶν γάμων σύνερξιν λάθρα μηχανᾶσθαι κλήροις τισὶν ὅπως οἱ κακοὶ χωρὶς οἱ τ' ἀγαθοὶ ταῖς ὁμοίαις ἐκότεροι συλλήζονται, καὶ μή τις αὐτοῖς ἔχθρα διὰ

ταῦτα γίνηται, τύχην ἡγουμένοις αἰτίαν τῆς συλλήξεως;

{ΤΙ.} Μεμνήμεθα.

{ΣΩ.} Καὶ μὴν ὅτι γε τὰ μὲν τῶν ἀγαθῶν θρεπτέον ἔφαμεν εἶναι, τὰ δὲ τῶν κακῶν εἰς τὴν ἄλλην λάθρα διαδοτέον πόλιν· ἐπαυξανομένων δὲ σκοποῦντας ἀεὶ τοὺς ἀξιούς πάλιν ἀνάγειν δεῖν, τοὺς δὲ παρὰ σφίσιν ἀναξίους εἰς τὴν τῶν ἐπανιόντων χώραν μεταλλάττειν;

{ΤΙ.} Οὕτως.

{ΣΩ.} Ἄρ' οὖν δὴ διεληλύθαμεν ἤδη καθάπερ χθές, ὥς ἐν κεφαλαίοις πάλιν ἐπανελθεῖν, ἢ ποθοῦμεν ἔτι τι τῶν

ῥηθέντων, ὦ φίλε Γίμαιε, ὥς ἀπολειπόμενον;

{ΤΙ.} Οὐδαμῶς, ἀλλὰ αὐτὰ ταῦτ' ἦν τὰ λεχθέντα, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ἀκούοιτ' ἂν ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα περὶ τῆς πολιτείας ἦν διήλθομεν, οἷόν τι πρὸς αὐτὴν πεπονθῶς τυγχάνω. πρὸς-έοικεν δὲ δὴ τινὶ μοι τοιῷδε τὸ πάθος, οἷον εἴ τις ζῶα καλὰ που θεασάμενος, εἴτε ὑπὸ γραφῆς εἰργασμένα εἴτε καὶ ζῶντα ἀληθινῶς ἡσυχίαν δὲ ἄγοντα, εἰς ἐπιθυμίαν ἀφίκοιτο θεάσασθαι κινούμενά τε αὐτὰ καὶ τι τῶν τοῖς σώμασιν δοκούντων προσήκειν κατὰ τὴν ἀγωνίαν ἀθλοῦντα· ταῦτόν καὶ ἐγὼ

πέπονθα πρὸς τὴν πόλιν ἦν διήλθομεν. ἡδέως γὰρ ἂν του λόγῳ διεξιόντος ἀκούσαιμ' ἂν ἄθλους οὓς πόλις ἀθλεῖ, τούτους αὐτὴν ἀγωνιζομένην πρὸς πόλεις ἄλλας, πρεπόντως εἰς τε πόλεμον ἀφικομένην καὶ ἐν τῷ πολεμεῖν τὰ προσήκοντα ἀποδιδούσαν τῇ παιδείᾳ καὶ τροφῇ κατὰ τε τὰς ἐν τοῖς ἔργοις πράξεις καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις διερμηνεύσεις πρὸς ἐκάστας τῶν πόλεων. ταῦτ' οὖν, ὦ Κριτία καὶ Ἑρμόκρατες, ἔμαυτοῦ μὲν αὐτὸς κατέγνωκα μή ποτ' ἂν δυνατὸς γενέσθαι τοὺς ἄνδρας καὶ τὴν πόλιν ἱκανῶς ἐγκωμιάσαι. καὶ τὸ μὲν ἐμὸν οὐδὲν θαυμαστόν· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν δόξαν εἴληφα

καὶ περὶ τῶν πάλαι γεγονότων καὶ περὶ τῶν νῦν ὄντων ποιητῶν, οὐτι τὸ ποιητικὸν ἀτιμάζων γένος, ἀλλὰ παντὶ δῆλον ὥς τὸ μιμητικὸν ἔθνος, οἷς ἂν ἐντραφῇ, ταῦτα μιμῆσεται ῥᾶστα καὶ ἄριστα, τὸ δ' ἐκτὸς τῆς τροφῆς ἐκάστοις γιγνόμενον χαλεπὸν μὲν ἔργοις, ἔτι δὲ χαλεπώτερον λόγοις εὖ μιμεῖσθαι. τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν γένος αὖ πολλῶν μὲν λόγων καὶ καλῶν ἄλλων μάλ' ἔμπειρον ἥγημαι, φοβοῦμαι δὲ μή πως, ἅτε πλανητὸν ὃν κατὰ πόλεις οἰκῆσεις τε ἰδίας

οὐδαμῇ διωκηκός, ἄστοχον ἅμα φιλοσόφων ἀνδρῶν ἦ καὶ
πολιτικῶν, ὅς' ἂν οἶά τε ἐν πολέμῳ καὶ μάχαις πράττοντες

Stephanus page 19, section e, line 7

ἔργῳ καὶ λόγῳ προσομιλοῦντες ἐκάστοις πράττοιεν καὶ
λέγοιεν. καταλέλειπται δὴ τὸ τῆς ὑμετέρας ἕξεως γένος,
ἅμα ἀμφοτέρων φύσει καὶ τροφῇ μετέχον. Τίμαιός τε γὰρ
ὁδε, εὐνομωτάτης ὦν πόλεως τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρίδος, οὐσία
καὶ γένει οὐδενὸς ὕστερος ὦν τῶν ἐκεῖ, τὰς μεγίστας μὲν
ἀρχάς τε καὶ τιμὰς τῶν ἐν τῇ πόλει μετακεχείρισται, φιλο-
σοφίας δ' αὖ κατ' ἐμὴν δόξαν ἐπ' ἄκρον ἀπάσης ἐλήλυθεν.
Κριτίαν δέ που πάντες οἱ τῇδε ἴσμεν οὐδενὸς ἰδιώτην ὄντα ὦν
λέγομεν. τῆς δέ Ἑρμοκράτους αὖ περὶ φύσεως καὶ τροφῆς,
πρὸς ἅπαντα ταῦτ' εἶναι ἱκανὴν πολλῶν μαρτυρούντων

Stephanus page 20, section b, line 1

πιστευτέον. διὸ καὶ χθὲς ἐγὼ διανοούμενος, ὑμῶν δεομένων
τὰ περὶ τῆς πολιτείας διελθεῖν, προθύμως ἐχαρίζομην, εἰδὼς
ὅτι τὸν ἐξῆς λόγον οὐδένας ἂν ὑμῶν ἐθελόντων ἱκανώτερον
ἀποδοῖεν - εἰς γὰρ πόλεμον πρέποντα καταστήσαντες τὴν
πόλιν ἅπαντ' αὐτῇ τὰ προσήκοντα ἀποδοῖτ' ἂν μόνοι τῶν
νῦν - εἰπὼν δὴ τὰπιταχθέντα ἀντεπέταξα ὑμῖν ἃ καὶ νῦν
λέγω. συνωμολογήσατ' οὖν κοινῇ σκεψάμενοι πρὸς ὑμᾶς
αὐτοὺς εἰς νῦν ἀνταποδώσειν μοι τὰ τῶν λόγων ξένια, πάρειμί
τε οὖν δὴ κεκοσμημένος ἐπ' αὐτὰ καὶ πάντων ἐτοιμότατος ὦν
δέχεσθαι.

Stephanus page 20, section c, line 4

{EP.} Καὶ μὲν δὴ, καθάπερ εἶπεν Τίμαιος ὁδε, ὦ Σώκρατες,
οὔτε ἐλλείψομεν προθυμίας οὐδὲν οὔτε ἔστιν οὐδεμία πρό-

φασις ἡμῖν τοῦ μὴ δρᾶν ταῦτα· ὥστε καὶ χθὲς, εὐθύς ἐνθένδε
ἐπειδὴ παρὰ Κριτίαν πρὸς τὸν ξενῶνα οὗ καὶ καταλύομεν
ἀφικόμεθα, καὶ ἔτι πρότερον καθ' ὁδὸν αὐτὰ ταῦτ' ἐσκοποῦμεν.
ὁδε οὖν ἡμῖν λόγον εἰσηγήσατο ἐκ παλαιᾶς ἀκοῆς· ὃν καὶ
νῦν λέγε, ὦ Κριτία, τῷδε, ἵνα συνδοκιμάσῃ πρὸς τὴν ἐπίταξιν
εἴτ' ἐπιτήδειος εἴτε ἀνεπιτήδειός ἐστι.

{KP.} Ταῦτα χρὴ δρᾶν, εἰ καὶ τῷ τρίτῳ κοινωνῶ Τιμαίῳ

Stephanus page 20, section d, line 5

συνδοκεῖ.

{TI.} Δοκεῖ μὴν.

{KP.} Ἄκουε δὴ, ὦ Σώκρατες, λόγου μάλα μὲν ἀτόπου,
παντάπασί γε μὴν ἀληθοῦς, ὡς ὁ τῶν ἐπτὰ σοφώτατος
Σόλων ποτ' ἔφη. ἦν μὲν οὖν οἰκεῖος καὶ σφόδρα φίλος ἡμῖν
Δρωπίδου τοῦ προπάππου, καθάπερ λέγει πολλαχοῦ καὶ

αὐτὸς ἐν τῇ ποιήσει· πρὸς δὲ Κριτίαν τὸν ἡμέτερον πάππον
εἶπεν, ὡς ἀπεμνημόνευεν αὐτὸς πρὸς ἡμᾶς ὁ γέρων, ὅτι μεγάλα
καὶ θαυμαστὰ τῆσδ' εἶη παλαιὰ ἔργα τῆς πόλεως ὑπὸ χρόνου
καὶ φθορᾶς ἀνθρώπων ἠφανισμένα, πάντων δὲ ἐν μέγιστον,

Stephanus page 21, section a, line 1

οὗ νῦν ἐπιμνησθεῖσιν πρέπον ἂν ἡμῖν εἴη σοί τε ἀποδοῦναι
χάριν καὶ τὴν θεὸν ἅμα ἐν τῇ πανηγύρει δικαίως τε καὶ
ἀληθῶς οἰόνπερ ὑμνοῦντας ἐγκωμιάζειν.

{ΣΩ.} Εὐ λέγεις. ἀλλὰ δὴ ποῖον ἔργον τοῦτο Κριτίας οὐ
λεγόμενον μὲν, ὡς δὲ πραχθὲν ὄντως ὑπὸ τῆσδε τῆς πόλεως
ἀρχαῖον διηγεῖτο κατὰ τὴν Σόλωνος ἀκοήν;

{ΚΡ.} Ἐγὼ φράσω, παλαιὸν ἀκηκοῶς λόγον οὐ νέου ἀν-
δρός. ἦν μὲν γὰρ δὴ τότε Κριτίας, ὡς ἔφη, σχεδὸν ἐγγὺς
ἦδη τῶν ἐνενήκοντα ἐτῶν, ἐγὼ δὲ πῃ μάλιστα δεκέτης· ἡ
δὲ Κουρεῶτις ἡμῖν οὕσα ἐτύγχανεν Ἀπατουρίων. τὸ δὴ τῆς

Stephanus page 21, section b, line 3

ἐορτῆς σύνηθες ἐκάστοτε καὶ τότε συνέβη τοῖς παισίν· ἄθλα
γὰρ ἡμῖν οἱ πατέρες ἔθεσαν ῥαψωδίας. πολλῶν μὲν οὖν
δὴ καὶ πολλὰ ἐλέχθη ποιητῶν ποιήματα, ἅτε δὲ νέα κατ'
ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὄντα τὰ Σόλωνος πολλοὶ τῶν παίδων
ἤσαμεν. εἶπεν οὖν τις τῶν φρατέρων, εἴτε δὴ δοκοῦν αὐτῷ
τότε εἴτε καὶ χάριν τινὰ τῷ Κριτία φέρων, δοκεῖν οἱ τὰ τε
ἄλλα σοφώτατον γεγονέναι Σόλωνα καὶ κατὰ τὴν ποίησιν
αὐτῶν ποιητῶν πάντων ἐλευθεριώτατον. ὁ δὲ γέρων -
σφόδρα γὰρ οὖν μέμνημαι - μάλα τε ἤσθη καὶ διαμειδιάσας
εἶπεν· “Εἴ γε, ὦ Ἀμύνανδρε, μὴ παρέργω τῇ ποιήσει κατε-

Stephanus page 21, section c, line 5

χρήσατο, ἀλλ' ἐσπουδάκει καθάπερ ἄλλοι, τόν τε λόγον ὃν
ἀπ' Αἰγύπτου δεῦρο ἠνέγκατο ἀπετέλεσεν, καὶ μὴ διὰ τὰς
στάσεις ὑπὸ κακῶν τε ἄλλων ὅσα ἡὔρεν ἐνθάδε ἦκων ἠναγ-
κάσθη καταμελῆσαι, κατὰ γε ἐμὴν δόξαν οὔτε Ἡσίοδος οὔτε
Ὅμηρος οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ποιητῆς εὐδοκιμώτερος ἐγένετο
ἂν ποτε αὐτοῦ.” “Τίς δ' ἦν ὁ λόγος,” ἡ δ' ὅς, “ὦ Κριτία;”
“Ἡ περὶ μεγίστης,” ἔφη, “καὶ ὀνομαστοτάτης πασῶν δι-
καιότατ' ἂν πράξεως οὐσης, ἦν ἥδε ἡ πόλις ἔπραξε μὲν, διὰ
δὲ χρόνον καὶ φθορὰν τῶν ἐργασαμένων οὐ διήρκεσε δεῦρο ὁ
λόγος.” “Λέγε ἐξ ἀρχῆς,” ἡ δ' ὅς, “τί τε καὶ πῶς καὶ

Stephanus page 21, section d, line 8

παρὰ τίνων ὡς ἀληθῆ διακηκοῶς ἔλεγεν ὁ Σόλων.”

”Ἔστιν τις κατ' Αἴγυπτον,” ἡ δ' ὅς, “ἐν τῷ Δέλτα, περὶ
ὃν κατὰ κορυφὴν σχίζεται τὸ τοῦ Νείλου ῥεῦμα Σαῖτικὸς
ἐπικαλούμενος νομός, τούτου δὲ τοῦ νομοῦ μεγίστη πόλις

Σάις - ὅθεν δὴ καὶ Ἄμασις ἦν ὁ βασιλεύς - οἷς τῆς πόλεως
θεὸς ἀρχηγός τις ἐστίν, Αἰγυπτιστὶ μὲν τοῦνομα Νηίθ, Ἑλ-
ληνιστὶ δέ, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, Ἀθηνᾶ· μάλα δὲ φιλαθή-
ναιοι καὶ τινα τρόπον οἰκεῖοι τῶνδ' εἶναί φασιν. οἱ δὲ
Σόλων ἔφη πορευθεὶς σφόδρα τε γενέσθαι παρ' αὐτοῖς ἔντι-
μος, καὶ δὴ καὶ τὰ παλαιὰ ἀνερωτῶν ποτε τοὺς μάλιστα περὶ

Stephanus page 22, section a, line 2

ταῦτα τῶν ἱερέων ἐμπεύρους, σχεδὸν οὔτε αὐτὸν οὔτε ἄλλον
Ἑλλήνα οὐδένα οὐδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν εἰδότα περὶ τῶν τοιού-
των ἀνευρεῖν. καὶ ποτε προαγαγεῖν βουλευθεὶς αὐτοὺς περὶ
τῶν ἀρχαίων εἰς λόγους, τῶν τῇδε τὰ ἀρχαιότατα λέγειν
ἐπιχειρεῖν, περὶ Φορωνέως τε τοῦ πρώτου λεχθέντος καὶ
Νιόβης, καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν αὖ περὶ Δευκαλίωνος
καὶ Πύρρας ὡς διεγένοντο μυθολογεῖν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν
γενεαλογεῖν, καὶ τὰ τῶν ἐτῶν ὅσα ἦν οἷς ἔλεγεν πειρᾶσθαι
διαμνημονεύων τοὺς χρόνους ἀριθμεῖν· καὶ τινα εἰπεῖν τῶν
ἱερέων εὖ μάλα παλαιόν· ὦ Σόλων, Σόλων, Ἕλληνες ἀεὶ

Stephanus page 22, section b, line 5

παῖδές ἐστε, γέρων δὲ Ἕλλην οὐκ ἔστιν.' Ἀκούσας οὖν,
'Πῶς τί τοῦτο λέγεις;' φάναι. 'Νέοι ἐστέ,' εἰπεῖν, 'τὰς
ψυχὰς πάντες· οὐδεμίαν γὰρ ἐν αὐταῖς ἔχετε δι' ἀρχαίαν
ἀκοήν παλαιὰν δόξαν οὐδὲ μάθημα χρόνῳ πολιὸν οὐδέν. τὸ
δὲ τούτων αἴτιον τόδε. πολλαὶ κατὰ πολλὰ φθοραὶ γεγό-
νασιν ἀνθρώπων καὶ ἔσονται, πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγιστα,
μυρίοις δὲ ἄλλοις ἕτεραι βραχύτεραι. τὸ γὰρ οὖν καὶ παρ'
ὑμῖν λεγόμενον, ὥς ποτε Φαέθων Ἥλιου παῖς τὸ τοῦ πατρὸς
ἄρμα ζεύξας διὰ τὸ μὴ δυνατὸς εἶναι κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς
ὁδὸν ἐλαύνειν τὰ τ' ἐπὶ γῆς συνέκαυσεν καὶ αὐτὸς κεραυ-

Stephanus page 22, section c, line 7

νωθεὶς διεφθάρη, τοῦτο μύθου μὲν σχῆμα ἔχον λέγεται, τὸ δὲ
ἀληθές ἐστι τῶν περὶ γῆν κατ' οὐρανὸν ἰόντων παράλλαξις
καὶ διὰ μακρῶν χρόνων γιγνομένη τῶν ἐπὶ γῆς πυρὶ πολλῶ
φθορά. τότε οὖν ὅσοι κατ' ὄρη καὶ ἐν ὑψηλοῖς τόποις καὶ
ἐν ξηροῖς οἰκοῦσιν μᾶλλον διόλλυνται τῶν ποταμοῖς καὶ θα-
λάττῃ προσοικούντων· ἡμῖν δὲ ὁ Νεῖλος εἰς τε τᾶλλα σωτήρ
καὶ τότε ἐκ ταύτης τῆς ἀπορίας σώζει λυόμενος. ὅταν δ'
αὖ θεοὶ τὴν γῆν ὕδασι καθαίροντες κατακλύζωσιν, οἱ μὲν
ἐν τοῖς ὄρεσιν διασώζονται βουκόλοι νομῆς τε, οἱ δ' ἐν ταῖς
παρ' ὑμῖν πόλεσιν εἰς τὴν θάλατταν ὑπὸ τῶν ποταμῶν φέ-

Stephanus page 22, section e, line 2

ρονται· κατὰ δὲ τήνδε χώραν οὔτε τότε οὔτε ἄλλοτε ἄνωθεν
ἐπὶ τὰς ἀρούρας ὕδωρ ἐπιρρεῖ, τὸ δ' ἐναντίον κάτωθεν πᾶν

ἐπανιέναι πέφυκεν. ὅθεν καὶ δι' ἧς αἰτίας τὰνθάδε σφωζόμενα λέγεται παλαιότατα· τὸ δὲ ἀληθές, ἐν πᾶσιν τοῖς τόποις ὅπου μὴ χειμῶν ἐξαίσιος ἢ καῦμα ἀπείργει, πλέον, τοτὲ δὲ ἔλαττον αἰεὶ γένος ἐστὶν ἀνθρώπων. ὅσα δὲ ἢ παρ' ὑμῖν ἢ τῇδε ἢ καὶ κατ' ἄλλον τόπον ὧν ἀκοῇ ἴσμεν, εἴ ποῦ τι καλὸν ἢ μέγα γέγονεν ἢ καὶ τινα διαφορὰν ἄλλην ἔχον, πάντα γεγραμμένα ἐκ παλαιοῦ τῇδ' ἐστὶν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ σεσωσμένα· τὰ δὲ παρ' ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρτι κατε-

Stephanus page 23, section a, line 6

σκευασμένα ἐκάστοτε τυγχάνει γράμμασι καὶ ἅπασιν ὁπόσων πόλεις δέονται, καὶ πάλιν δι' εἰωθότων ἐτῶν ὥσπερ νόσημα ἦκει φερόμενον αὐτοῖς ῥεῦμα οὐράνιον καὶ τοὺς ἀγραμμάτους τε καὶ ἀμούσους ἔλιπεν ὑμῶν, ὥστε πάλιν ἐξ ἀρχῆς οἶον νέοι γίγνεσθε, οὐδὲν εἰδότες οὔτε τῶν τῇδε οὔτε τῶν παρ' ὑμῖν, ὅσα ἦν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις. τὰ γοῦν νυνδὴ γενεαλογηθέντα, ὧ Σόλων, περὶ τῶν παρ' ὑμῖν ἃ διῆλθες, παίδων βραχὺ τι διαφέρει μύθων, οἱ πρῶτον μὲν ἓνα γῆς κατακλυσμὸν μέμνησθε πολλῶν ἔμπροσθεν γεγονότων, ἔτι δὲ τὸ κάλλιστον καὶ ἄριστον γένος ἐπ' ἀνθρώπους ἐν τῇ

Stephanus page 23, section b, line 8

χώρᾳ παρ' ὑμῖν οὐκ ἴστε γεγονός, ἐξ ὧν σύ τε καὶ πᾶσα ἡ πόλις ἔστιν τὰ νῦν ὑμῶν, περιλειφθέντος ποτὲ σπέρματος βραχείος, ἀλλ' ὑμᾶς λέληθεν διὰ τὸ τοὺς περιγενομένους ἐπὶ πολλὰς γενεὰς γράμμασιν τελευτᾶν ἀφώνους. ἦν γὰρ δὴ ποτε, ὧ Σόλων, ὑπὲρ τὴν μεγίστην φθορὰν ὕδασιν ἢ νῦν Ἀθηναίων οὕσα πόλις ἀρίστη πρὸς τε τὸν πόλεμον καὶ κατὰ πάντα εὐνομοτάτῃ διαφερόντως· ἢ κάλλιστα ἔργα καὶ πολιτεῖαι γενέσθαι λέγονται κάλλισται πασῶν ὁπόσων ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἡμεῖς ἀκοὴν παρεδεξάμεθα.' Ἀκούσας οὖν ὁ Σόλων ἔφη θαυμάσαι καὶ πᾶσαν προθυμίαν σχεῖν δεόμενος

Stephanus page 23, section d, line 3

τῶν ἱερέων πάντα δι' ἀκριβείας οἱ τὰ περὶ τῶν πάλαι πολιτῶν ἐξῆς διελθεῖν. τὸν οὖν ἱερέα φάναι· 'Φθόνος οὐδεὶς, ὧ Σόλων, ἀλλὰ σοῦ τε ἕνεκα ἐρῶ καὶ τῆς πόλεως ὑμῶν,

μάλιστα δὲ τῆς θεοῦ χάριν, ἢ τήν τε ὑμετέραν καὶ τήνδε ἔλαχεν καὶ ἔθρεψεν καὶ ἐπαίδευσεν, προτέραν μὲν τὴν παρ' ὑμῖν ἔτεσιν χιλίοις, ἐκ Γῆς τε καὶ Ἥφαίστου τὸ σπέρμα παραλαβοῦσα ὑμῶν, τήνδε δὲ ὑστέραν. τῆς δὲ ἐνθάδε διακοσμήσεως παρ' ἡμῖν ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν ὀκτακισχιλίων ἐτῶν ἀριθμὸς γέγραπται. περὶ δὲ τῶν ἐνακισχίλια γεγονό-

Stephanus page 23, section e, line 5

των ἔτη πολιτῶν σοι δηλώσω διὰ βραχέων νόμους, καὶ τῶν ἔργων αὐτοῖς ὁ κάλλιστον ἐπράχθη· τὸ δ' ἀκριβὲς περὶ πάντων ἐφεξῆς εἰς αὐθις κατὰ σχολὴν αὐτὰ τὰ γράμματα λαβόντες διέξιμεν. τοὺς μὲν οὖν νόμους σκόπει πρὸς τοὺς τῆδε· πολλὰ γὰρ παραδείγματα τῶν τότε παρ' ὑμῖν ὄντων ἐνθάδε νῦν ἀνευρήσεις, πρῶτον μὲν τὸ τῶν ἱερέων γένος ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρὶς ἀφωρισμένον, μετὰ δὲ τοῦτο τὸ τῶν δημιουργῶν, ὅτι καθ' αὐτὸ ἕκαστον ἄλλῳ δὲ οὐκ ἐπιμειγνύμενον δημιουργεῖ, τό τε τῶν νομέων καὶ τὸ τῶν θηρευτῶν τό τε τῶν γεωργῶν. καὶ δὴ καὶ τὸ μάχιμον γένος ἤσθησαί που

Stephanus page 24, section b, line 2

τῆδε ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν κεχωρισμένον, οἷς οὐδὲν ἄλλο πλην τὰ περὶ τὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ νόμου προσετάχθη μέλιν· ἔτι δὲ ἡ τῆς ὀπλίσεως αὐτῶν σχέσις ἀσπίδων καὶ δοράτων, οἷς ἡμεῖς πρῶτοι τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν ὠπλίσμεθα, τῆς θεοῦ καθάπερ ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις παρ' ὑμῖν πρῶτοις ἐνδειξαμένης. τὸ δ' αὖ περὶ τῆς φρονήσεως, ὁρᾷς που τὸν νόμον τῆδε ὅσῃ ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο εὐθύς κατ' ἀρχὰς περὶ τε τὸν κόσμον, ἅπαντα μέχρι μαντικῆς καὶ ἰατρικῆς πρὸς ὑγίειαν ἐκ τούτων θείων ὄντων εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἀνευρών, ὅσα τε ἄλλα τούτοις ἔπεται μαθήματα πάντα κτησάμενος.

Stephanus page 24, section c, line 4

ταύτην οὖν δὴ τότε σύμπασαν τὴν διακόσμησιν καὶ σύνταξιν ἡ θεὸς προτέρους ὑμᾶς διακοσμήσασα κατώκισεν, ἐκλεξαμένη τὸν τόπον ἐν ᾧ γεγέννησθε, τὴν εὐκρασίαν τῶν ὥρων ἐν αὐτῷ κατιδοῦσα, ὅτι φρονιμωτάτους ἄνδρας οἴσοι· ἅτε οὖν φιλόπολεμός τε καὶ φιλόσοφος ἡ θεὸς οὖσα τὸν προσφερεστάτους αὐτῇ μέλλοντα οἴσειν τόπον ἄνδρας, τοῦτον ἐκλεξαμένη πρῶτον κατώκισεν. ὥκεῖτε δὴ οὖν νόμοις τε τοιούτοις χρώμενοι καὶ ἔτι μᾶλλον εὐνομούμενοι πάσῃ τε παρὰ πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβληκότες ἀρετῇ, καθάπερ εἰκὸς γεννήματα καὶ παιδεύματα θεῶν ὄντας. πολλὰ μὲν οὖν ὑμῶν καὶ μεγάλα

Stephanus page 24, section d, line 7

ἔργα τῆς πόλεως τῆδε γεγραμμένα θαυμάζεται, πάντων μὴν ἐν ὑπερέχει μεγέθει καὶ ἀρετῇ· λέγει γὰρ τὰ γεγραμμένα ὅσῃν ἡ πόλις ὑμῶν ἔπαυσέν ποτε δύναιμι ὕβρει πορευομένην ἅμα ἐπὶ πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν, ἔξωθεν ὀρμηθεῖσαν ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους. τότε γὰρ πορεύσιμον ἦν τὸ ἐκεῖ πέλαγος· νῆσον γὰρ πρὸ τοῦ στόματος εἶχεν ὁ καλεῖτε, ὥς φατε, ὑμεῖς Ἡρακλέους στήλας, ἡ δὲ νῆσος ἅμα Λιβύης ἦν καὶ Ἀσίας μείζων, ἐξ ἧς ἐπιβατὸν ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους τοῖς τότε ἐγίνετο πορευομένοις, ἐκ δὲ τῶν νήσων ἐπὶ τὴν καταντικρὺ πᾶσαν ἠπειρον τὴν περὶ τὸν ἀληθινὸν

ἐκεῖνον πόντον. τάδε μὲν γάρ, ὅσα ἐντὸς τοῦ στόματος οὐ
λέγομεν, φαίνεται λιμὴν στενόν τινα ἔχων εἰσπλουν· ἐκεῖνο
δὲ πέλαγος ὄντως ἢ τε περιέχουσα αὐτὸ γῆ παντελῶς ἀληθῶς
ὀρθότατ' ἂν λέγοιτο ἡπειρος. ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ
ταύτῃ μεγάλη συνέστη καὶ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων,
κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου, πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων
καὶ μερῶν τῆς ἡπείρου· πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τῶν ἐντὸς τῆδε
Λιβύης μὲν ἤρχον μέχρι πρὸς Αἴγυπτον, τῆς δὲ Εὐρώπης
μέχρι Τυρρηνίας. αὕτη δὲ πᾶσα συναθροισθεῖσα εἰς ἓν ἡ
δύναμις τὸν τε παρ' ὑμῖν καὶ τὸν παρ' ἡμῖν καὶ τὸν ἐντὸς τοῦ

στόματος πάντα τόπον μιᾷ ποτὲ ἐπεχείρησεν ὁρμῇ δουλοῦ-
σθαι. τότε οὖν ὑμῶν, ὦ Σόλων, τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς
ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανῆς ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο·
πάντων γὰρ προστάσα εὐψυχία καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλε-
μον, τὰ μὲν τῶν Ἑλλήνων ἡγουμένη, τὰ δ' αὐτὴ μονωθεῖσα
ἐξ ἀνάγκης τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους
ἀφικομένη κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων τρό-
παιον ἔστησεν, τοὺς δὲ μήπω δεδουλωμένους διεκώλυσεν
δουλωθῆναι, τοὺς δ' ἄλλους, ὅσοι κατοικοῦμεν ἐντὸς ὄρων
Ἡρακλείων, ἀφθόνως ἅπαντας ἡλευθέρωσεν. ὑστέρῳ δὲ

χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς
ἡμέρας καὶ νυκτὸς χαλεπῆς ἐπελθούσης, τό τε παρ' ὑμῖν
μάχιμον πᾶν ἀθρόον ἔδω κατὰ γῆς, ἢ τε Ἀτλαντὶς νήσος
ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάττης δῦσα ἠφανίσθη· διὸ καὶ
νῦν ἄπορον καὶ ἀδιερεύνητον γέγονεν τοῦ κεῖ πέλαγος,
πηλοῦ κάρτα βραχέος ἐμποδὼν ὄντος, ὃν ἡ νήσος ἰζομένη
παρέσχετο.”

Τὰ μὲν δὴ ῥηθέντα, ὦ Σώκρατες, ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ
Κριτίου κατ' ἀκοὴν τὴν Σόλωνος, ὡς συντόμως εἰπεῖν,
ἀκήκοας· λέγοντος δὲ δὴ χθὲς σοῦ περὶ πολιτείας τε καὶ

τῶν ἀνδρῶν οὓς ἔλεγες, ἐθαύμαζον ἀναμιμνησκόμενος αὐτὰ
ἃ νῦν λέγω, κατανοῶν ὡς δαιμονίως ἔκ τινος τύχης οὐκ ἄπο
σκοποῦ συνηνέχθης τὰ πολλὰ οἷς Σόλων εἶπεν. οὐ μὴν
ἐβουλήθην παραχρῆμα εἰπεῖν· διὰ χρόνου γὰρ οὐχ ἱκανῶς
ἐμεμνήμην. ἐνενόησα οὖν ὅτι χρεὼν εἶη με πρὸς ἑμαυτὸν
πρῶτον ἱκανῶς πάντα ἀναλαβόντα λέγειν οὕτως. ὅθεν ταχὺ
συνωμολόγησά σοι τὰ ἐπιταχθέντα χθὲς, ἡγούμενος, ὅπερ
ἐν ἅπασι τοῖς τοιοῖσδε μέγιστον ἔργον, λόγον τινὰ πρέποντα

τοῖς βουλήμασιν ὑποθέσθαι, τούτου μετρίως ἡμᾶς εὐπορήσειν.
οὕτω δὴ, καθάπερ ὁδ' εἶπεν, χθές τε εὐθύς ἐνθένδε ἀπιὼν

Stephanus page 26, section b, line 1

πρὸς τούσδε ἀνέφερον αὐτὰ ἀναμιμνησκόμενος, ἀπελθὼν τε
σχεδὸν τι πάντα ἐπισκοπῶν τῆς νυκτὸς ἀνέλαβον. ὥς δὴ
τοι, τὸ λεγόμενον, τὰ παίδων μαθήματα θαυμαστὸν ἔχει τι
μνημεῖον. ἐγὼ γὰρ ἃ μὲν χθές ἤκουσα, οὐκ ἂν οἶδ' εἰ
δυναίμην ἅπαντα ἐν μνήμῃ πάλιν λαβεῖν· ταῦτα δὲ ἃ πάμ-
πολυν χρόνον διακήκοα, παντάπασι θαυμάσαιμ' ἂν εἴ τί με
αὐτῶν διαπέφευγεν. ἦν μὲν οὖν μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ
παιδιᾶς τότε ἀκουόμενα, καὶ τοῦ πρεσβύτου προθύμως με
διδάσκοντος, ἅτ' ἐμοῦ πολλάκις ἐπανερωτῶντος, ὥστε οἶον
ἐγκαύματα ἀνεκπλύτου γραφῆς ἔμμονά μοι γέγονεν· καὶ δὴ

Stephanus page 26, section c, line 4

καὶ τοῖσδε εὐθύς ἔλεγον ἔωθεν αὐτὰ ταῦτα, ἵνα εὐποροῖεν
λόγων μετ' ἐμοῦ. νῦν οὖν, οὐπερ ἔνεκα πάντα ταῦτα εἴρηται,
λέγειν εἰμὶ ἕτοιμος, ὦ Σώκρατες, μὴ μόνον ἐν κεφαλαίοις
ἀλλ' ὥσπερ ἤκουσα καθ' ἕκαστον· τοὺς δὲ πολίτας καὶ τὴν
πόλιν ἦν χθές ἡμῖν ὥς ἐν μύθῳ διῆισθα σύ, νῦν μετενεγ-
κόντες ἐπὶ τἀληθές δεῦρο θήσομεν ὥς ἐκείνην τήνδε οὔσαν,
καὶ τοὺς πολίτας οὓς διανοοῦ φήσομεν ἐκείνους τοὺς ἀλη-
θινοὺς εἶναι προγόνους ἡμῶν, οὓς ἔλεγεν ὁ ἱερεύς. πάντως
ἀρμόσουσι καὶ οὐκ ἀπασόμεθα λέγοντες αὐτοὺς εἶναι τοὺς ἐν
τῷ τότε ὄντας χρόνῳ. κοινῇ δὲ διαλαμβάνοντες ἅπαντες

Stephanus page 26, section d, line 6

πειρασόμεθα τὸ πρέπον εἰς δύναμιν οἷς ἐπέταξας ἀποδοῦναι.
σκοπεῖν οὖν δὴ χρή, ὦ Σώκρατες, εἰ κατὰ νοῦν ὁ λόγος ἡμῖν
οὗτος, ἢ τινα ἔτ' ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ ζητητέον.

{ΣΩ.} Καὶ τίς ἂν, ὦ Κριτία, μᾶλλον ἀντὶ τούτου μεταλά-
βοιμεν, ὃς τῇ τε παρούσῃ τῆς θεοῦ θυσίᾳ διὰ τὴν οἰκειότητ'
ἂν πρέποι μάλιστα, τό τε μὴ πλασθέντα μῦθον ἀλλ' ἀληθινὸν
λόγον εἶναι πάμμεγά που. πῶς γὰρ καὶ πόθεν ἄλλους
ἀνευρήσομεν ἀφέμενοι τούτων; οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀγαθῇ τύχῃ
χρὴ λέγειν μὲν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ ἀντὶ τῶν χθές λόγων νῦν
ἡσυχίαν ἄγοντα ἀντακούειν.

Stephanus page 27, section a, line 2

{ΚΡ.} Σκόπει δὴ τὴν τῶν ξενίων σοι διάθεσιν, ὦ Σώκρατες,
ἢ διέθεμεν. ἔδοξεν γὰρ ἡμῖν Τίμαιον μὲν, ἅτε ὄντα ἀστρο-
νομικώτατον ἡμῶν καὶ περὶ φύσεως τοῦ παντὸς εἰδέναι
μάλιστα ἔργον πεποιημένον, πρῶτον λέγειν ἀρχόμενον ἀπὸ
τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, τελευτᾶν δὲ εἰς ἀνθρώπων φύσιν·

ἐμὲ δὲ μετὰ τοῦτον, ὥς παρὰ μὲν τούτου δεδεγμένον ἀνθρώ-
πους τῷ λόγῳ γεγονότας, παρὰ σοῦ δὲ πεπαιδευμένους δια-
φερόντως αὐτῶν τινας, κατὰ δὲ τὸν Σόλωνος λόγον τε καὶ
νόμον εἰσαγαγόντα αὐτοὺς ὥς εἰς δικαστὰς ἡμᾶς ποιῆσαι

Stephanus page 27, section b, line 3

πολίτας τῆς πόλεως τῇσδε ὥς ὄντας τοὺς τότε Ἀθηναίους,
οὓς ἐμήνυσεν ἀφανεῖς ὄντας ἢ τῶν ἱερῶν γραμμάτων φήμη,
τὰ λοιπὰ δὲ ὥς περὶ πολιτῶν καὶ Ἀθηναίων ὄντων ἤδη
ποιεῖσθαι τοὺς λόγους.

{ΣΩ.} Τελέως τε καὶ λαμπρῶς ἔοικα ἀνταπολήψεσθαι τὴν
τῶν λόγων ἐστίασιν. σὸν οὖν ἔργον λέγειν ἄν, ὦ Τίμαιε,
τὸ μετὰ τοῦτο, ὥς ἔοικεν, εἴη καλέσαντα κατὰ νόμον θεοῦς.

{ΤΙ.} Ἀλλ', ὦ Σώκратες, τοῦτό γε δὴ πάντες ὅσοι καὶ
κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχουσιν, ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ
σμικροῦ καὶ μεγάλου πράγματος θεὸν αἰεὶ που καλοῦσιν·

Stephanus page 27, section c, line 4

ἡμᾶς δὲ τοὺς περὶ τοῦ παντὸς λόγους ποιεῖσθαί πη μέλ-
λοντας, ἥ γέγονεν ἢ καὶ ἀγενές ἐστίν, εἰ μὴ παντάπασιν
παραλλάττομεν, ἀνάγκη θεοῦς τε καὶ θεᾶς ἐπικαλουμένους
εὐχεσθαι πάντα κατὰ νοῦν ἐκείνοις μὲν μάλιστα, ἐπομένως
δὲ ἡμῖν εἰπεῖν. καὶ τὰ μὲν περὶ θεῶν ταύτη παρακεκλήσθω·
τὸ δ' ἡμέτερον παρακλητέον, ἥ ῥᾶστ' ἂν ὑμεῖς μὲν μάθοιτε,
ἐγὼ δὲ ἥ διανοοῦμαι μάλιστ' ἂν περὶ τῶν προκειμένων
ἐνδειξαίμην.

Ἔστιν οὖν δὴ κατ' ἐμὴν δόξαν πρῶτον διαιρετέον τάδε·
τί τὸ ὃν αἰεὶ, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον, καὶ τί τὸ γιγνόμενον μὲν

Stephanus page 28, section a, line 1

αἰεὶ, ὃν δὲ οὐδέποτε; τὸ μὲν δὴ νοήσῃ μετὰ λόγου περι-
ληπτόν, αἰεὶ κατὰ ταῦτά ὃν, τὸ δ' αὖ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως
ἀλόγου δοξαστόν, γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὅντως δὲ
οὐδέποτε ὃν. πᾶν δὲ αὖ τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίου τινὸς ἐξ
ἀνάγκης γίγνεσθαι· παντὶ γὰρ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γένεσιν
σχεῖν. ὅτου μὲν οὖν ἂν ὁ δημιουργὸς πρὸς τὸ κατὰ ταῦτά
ἔχον βλέπων αἰεὶ, τοιούτῳ τινὶ προσχρώμενος παραδείγματι,
τὴν ἰδέαν καὶ δύναμιν αὐτοῦ ἀπεργάζεται, καλὸν ἐξ ἀνάγκης
οὕτως ἀποτελεῖσθαι πᾶν· οὐ δ' ἂν εἰς γεγονός, γεννητῷ
παραδείγματι προσχρώμενος, οὐ καλόν. ὁ δὲ πᾶς οὐρανὸς

Stephanus page 28, section b, line 3

- ἡ κόσμος ἢ καὶ ἄλλο ὅτι ποτὲ ὀνομαζόμενος μάλιστ' ἂν
δέχοιτο, τοῦθ' ἡμῖν ὠνομάσθω - σκεπτέον δ' οὖν περὶ αὐτοῦ
πρῶτον, ὅπερ ὑπόκειται περὶ παντὸς ἐν ἀρχῇ δεῖν σκοπεῖν,
πότερον ἦν αἰεὶ, γένεσεως ἀρχὴν ἔχον οὐδεμίαν, ἢ γέγονεν,

ἀπ' ἀρχῆς τινος ἀρξάμενος. γέγονεν· ὁρατὸς γὰρ ἀπτός
τέ ἐστιν καὶ σῶμα ἔχων, πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα αἰσθητά, τὰ
δ' αἰσθητά, δόξη περιληπτά μετ' αἰσθήσεως, γιγνόμενα καὶ
γεννητὰ ἐφάνη. τῷ δ' αὖ γενομένῳ φαμέν ὑπ' αἰτίου τινὸς
ἀνάγκην εἶναι γενέσθαι. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα
τοῦδε τοῦ παντὸς εὐρεῖν τε ἔργον καὶ εὐρόντα εἰς πάντας

Stephanus page 28, section c, line 5

ἀδύνατον λέγειν· τόδε δ' οὖν πάλιν ἐπισκεπτέον περὶ αὐτοῦ,
πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν
ἀπηργάζετο, πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως ἔχον
ἢ πρὸς τὸ γεγονός. εἰ μὲν δὴ καλὸς ἐστιν ὁδε ὁ κόσμος ὃ
τε δημιουργὸς ἀγαθός, δῆλον ὡς πρὸς τὸ αἰδίων ἔβλεπεν· εἰ
δὲ ὁ μὴδ' εἰπεῖν τι θεμῖς, πρὸς γεγονός. παντὶ δὴ σαφές
ὅτι πρὸς τὸ αἰδίων· ὁ μὲν γὰρ κάλλιστος τῶν γεγονότων, ὁ
δ' ἄριστος τῶν αἰτίων. οὕτω δὴ γεγενημένος πρὸς τὸ λόγῳ
καὶ φρονήσει περιληπτὸν καὶ κατὰ ταῦτά ἔχον δεδημιούρ-
γηται· τούτων δὲ ὑπαρχόντων αὖ πᾶσα ἀνάγκη τόνδε τὸν

Stephanus page 29, section b, line 2

κόσμον εἰκόνα τινὸς εἶναι. μέγιστον δὴ παντὸς ἄρξασθαι
κατὰ φύσιν ἀρχήν. ὧδε οὖν περὶ τε εἰκόνοσ καὶ περὶ τοῦ
παραδείγματος αὐτῆς διοριστέον, ὡς ἄρα τοὺς λόγους, ὧν πέρ
εἰσιν ἐξηγηταί, τούτων αὐτῶν καὶ συγγενεῖς ὄντας· τοῦ
μὲν οὖν μονίμου καὶ βεβαίου καὶ μετὰ νοῦ καταφανοῦς
μονίμους καὶ ἀμεταπτώτους - καθ' ὅσον οἶόν τε καὶ ἀνε-
λέγκτοις προσήκει λόγοις εἶναι καὶ ἀνικήτοις, τούτου δεῖ
μηδὲν ἐλλείπειν - τοὺς δὲ τοῦ πρὸς μὲν ἐκεῖνο ἀπεικασθέν-
τος, ὄντος δὲ εἰκόνοσ εἰκότας ἀνὰ λόγον τε ἐκείνων ὄντας·
ὅτι περ πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦτο πρὸς πίστιν ἀλήθεια.

Stephanus page 29, section c, line 4

ἐὰν οὖν, ὦ Σώκρατες, πολλὰ πολλῶν πέρι, θεῶν καὶ τῆς
τοῦ παντὸς γενέσεως, μὴ δυνατοὶ γινώμεθα πάντη πάντως
αὐτοὺς ἑαυτοῖς ὁμολογουμένους λόγους καὶ ἀπηκριβωμένους
ἀποδοῦναι, μὴ θαυμάσης· ἀλλ' ἐὰν ἄρα μηδενὸς ἤττον παρε-
χώμεθα εἰκότας, ἀγαπᾶν χρή, μεμνημένους ὡς ὁ λέγων ἐγὼ
ὑμεῖς τε οἱ κριταὶ φύσιν ἀνθρωπίνην ἔχομεν, ὥστε περὶ
τούτων τὸν εἰκότα μῦθον ἀποδεχομένους πρέπει τούτου μηδὲν
ἔτι πέρα ζητεῖν.

{ΣΩ.} Ἀριστα, ὦ Τίμαιε, παντάπασί τε ὡς κελεύεις ἀπο-
δεκτέον· τὸ μὲν οὖν προοίμιον θαυμασίως ἀπεδεξάμεθά σου,

Stephanus page 29, section d, line 6

τὸν δὲ δὴ νόμον ἡμῖν ἐφεξῆς πέραινε.

{ΤΙ.} Λέγωμεν δὴ δι' ἣντινα αἰτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν

τόδε ὁ συνιστὰς συνέστησεν. ἀγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς
περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίγνεται φθόνος· τούτου δ' ἐκτὸς
ὦν πάντα ὅτι μάλιστα ἐβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια ἑαυτῷ.
ταύτην δὴ γενέσεως καὶ κόσμου μάλιστ' ἂν τις ἀρχὴν κυριω-
τάτην παρ' ἀνδρῶν φρονίμων ἀποδεχόμενος ὀρθότατα ἀπο-
δέχοιτ' ἂν. βουλευθεὶς γὰρ ὁ θεὸς ἀγαθὰ μὲν πάντα, φλαῦρον
δὲ μηδὲν εἶναι κατὰ δύναμιν, οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν
παραλαβὼν οὐχ ἡσυχίαν ἄγον ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς

Stephanus page 30, section a, line 5

καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας, ἡγη-
σάμενος ἐκεῖνο τούτου πάντως ἄμεινον. θέμις δ' οὐτ' ἦν
οὐτ' ἔστιν τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο πλὴν τὸ κάλλιστον·
λογισάμενος οὖν ἠύρισκεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὁρατῶν οὐδὲν
ἀνόητον τοῦ νοῦν ἔχοντος ὅλον ὅλου κάλλιον ἔσεσθαι ποτε
ἔργον, νοῦν δ' αὖ χωρὶς ψυχῆς ἀδύνατον παραγενέσθαι τῷ.
διὰ δὴ τὸν λογισμὸν τόνδε νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δ' ἐν
σώματι συνιστὰς τὸ πᾶν συνετεκταίνετο, ὅπως ὅτι κάλλιστον
εἶη κατὰ φύσιν ἀριστόν τε ἔργον ἀπειργασμένος. οὕτως
οὖν δὴ κατὰ λόγον τὸν εἰκότα δεῖ λέγειν τόνδε τὸν κόσμον

Stephanus page 30, section b, line 8

ζῶον ἔμψυχον ἔννουν τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ
γενέσθαι πρόνοιαν.
Τούτου δ' ὑπάρχοντος αὖ τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον,
τίνι τῶν ζῶων αὐτὸν εἰς ὁμοιότητα ὁ συνιστὰς συνέστησεν.
τῶν μὲν οὖν ἐν μέρους εἶδει πεφυκότων μηδενὶ καταξιώσωμεν
- ἀτελεῖ γὰρ ἐοικὸς οὐδέν ποτ' ἂν γένοιτο καλόν - οὐ δ'
ἔστιν ἄλλα ζῶα καθ' ἐν καὶ κατὰ γένη μόρια, τούτῳ πάν-
των ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τιθῶμεν. τὰ γὰρ δὴ νοητὰ ζῶα
πάντα ἐκεῖνο ἐν ἑαυτῷ περιλαβὼν ἔχει, καθάπερ ὁδε ὁ
κόσμος ἡμᾶς ὅσα τε ἄλλα θρέμματα συνέστηκεν ὁρατά. τῷ

Stephanus page 30, section d, line 2

γὰρ τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τελέῳ μάλιστα
αὐτὸν ὁ θεὸς ὁμοιωσάμενος βουλευθεὶς ζῶον ἐν ὁρατόν, πάνθ' ὅσα
αὐτοῦ κατὰ φύσιν συγγενῇ ζῶα ἐντὸς ἔχον ἑαυτοῦ, συνέστησε.
πότερον οὖν ὀρθῶς ἓνα οὐρανὸν προσειρήκαμεν, ἢ πολλοὺς
καὶ ἀπείρους λέγειν ἦν ὀρθότερον; ἓνα, εἴπερ κατὰ τὸ
παράδειγμα δεδημιουργημένος ἔσται. τὸ γὰρ περιέχον πάντα
ὅποσα νοητὰ ζῶα μεθ' ἑτέρου δεύτερον οὐκ ἂν ποτ' εἴη·
πάλιν γὰρ ἂν ἕτερον εἶναι τὸ περὶ ἐκείνῳ δέοι ζῶον, οὐ μέρος
ἂν εἶτην ἐκείνῳ, καὶ οὐκ ἂν ἔτι ἐκείνοιν ἀλλ' ἐκείνῳ τῷ
περιέχοντι τόδ' ἂν ἀφωμοιωμένον λέγοιτο ὀρθότερον. ἵνα

Stephanus page 31, section b, line 1

οὖν τόδε κατὰ τὴν μόνωσιν ὅμοιον ἢ τῷ παντελεῖ ζῳῷ, διὰ ταῦτα οὔτε δύο οὔτ' ἀπείρους ἐποίησεν ὁ ποιῶν κόσμους, ἀλλ' εἷς ὁδε μονογενὴς οὐρανὸς γεγονὼς ἔστιν καὶ ἔτ' ἔσται.

Σωματοειδὲς δὲ δὴ καὶ ὁρατὸν ἀπτὸν τε δεῖ τὸ γενόμενον εἶναι, χωρισθὲν δὲ πυρὸς οὐδὲν ἂν ποτε ὁρατὸν γένοιτο, οὐδὲ ἀπτὸν ἄνευ τινὸς στερεοῦ, στερεὸν δὲ οὐκ ἄνευ γῆς· ὅθεν ἐκ

πυρὸς καὶ γῆς τὸ τοῦ παντὸς ἀρχόμενος συνιστάναι σῶμα ὁ θεὸς ἐποίει. δύο δὲ μόνω καλῶς συνίστασθαι τρίτου χωρὶς οὐ δυνατόν· δεσμὸν γὰρ ἐν μέσῳ δεῖ τινα ἀμφοῖν συναγωγὸν

Stephanus page 31, section c, line 2

γίγνεσθαι. δεσμῶν δὲ κάλλιστος ὃς ἂν αὐτὸν καὶ τὰ συνδούμενα ὅτι μάλιστα ἐν ποιῇ, τοῦτο δὲ πέφυκεν ἀναλογίῳ κάλλιστα ἀποτελεῖν. ὁπόταν γὰρ ἀριθμῶν τριῶν εἴτε ὄγκων εἴτε δυνάμεων ὠντινωοῦν ἢ τὸ μέσον, ὅτιπερ τὸ πρῶτον πρὸς αὐτό, τοῦτο αὐτὸ πρὸς τὸ ἔσχατον, καὶ πάλιν αὖθις, ὅτι τὸ ἔσχατον πρὸς τὸ μέσον, τὸ μέσον πρὸς τὸ πρῶτον, τότε τὸ μέσον μὲν πρῶτον καὶ ἔσχατον γιγνόμενον, τὸ δ' ἔσχατον καὶ τὸ πρῶτον αὖ μέσα ἀμφοτέρα, πάνθ' οὕτως ἐξ ἀνάγκης τὰ αὐτὰ εἶναι συμβήσεται, τὰ αὐτὰ δὲ γενόμενα ἀλλήλοις ἐν πάντα ἔσται. εἰ μὲν οὖν ἐπίπεδον μὲν, βάθος δὲ μηδὲν ἔχον

Stephanus page 32, section a, line 8

ἔδει γίγνεσθαι τὸ τοῦ παντὸς σῶμα, μία μεσότης ἂν ἐξήρκει τά τε μεθ' αὐτῆς συνδεῖν καὶ ἐαυτήν, νῦν δὲ στερεοειδῇ γὰρ αὐτὸν προσῆκεν εἶναι, τὰ δὲ στερεὰ μία μὲν οὐδέποτε, δύο δὲ αἰεὶ μεσότητες συναρμόττουσιν· οὕτω δὴ πυρὸς τε καὶ γῆς ὕδωρ ἀέρα τε ὁ θεὸς ἐν μέσῳ θεῖς, καὶ πρὸς ἄλληλα καθ' ὅσον ἦν δυνατόν ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπεργασάμενος, ὅτιπερ πῦρ πρὸς ἀέρα, τοῦτο ἀέρα πρὸς ὕδωρ, καὶ ὅτι ἀήρ πρὸς ὕδωρ, ὕδωρ πρὸς γῆν, συνέδησεν καὶ συνεστήσατο οὐρανὸν ὁρατὸν καὶ ἀπτὸν. καὶ διὰ ταῦτα ἔκ τε δὴ τούτων τοιούτων καὶ τὸν ἀριθμὸν τεττάρων τὸ τοῦ κόσμου σῶμα ἐγεννήθη δι'

Stephanus page 32, section c, line 2

ἀναλογίας ὁμολογήσαν, φιλίαν τε ἔσχεν ἐκ τούτων, ὥστε εἰς ταῦτὸν αὐτῷ συνελθὸν ἄλυτον ὑπὸ τοῦ ἄλλου πλὴν ὑπὸ τοῦ συνδήσαντος γενέσθαι.

Τῶν δὲ δὴ τεττάρων ἐν ὅλον ἕκαστον εἴληφεν ἢ τοῦ κόσμου σύστασις. ἐκ γὰρ πυρὸς παντὸς ὕδατός τε καὶ ἀέρος καὶ γῆς συνέστησεν αὐτὸν ὁ συνιστάς, μέρος οὐδὲν οὐδενὸς οὐδὲ δύνάμιν ἐξωθεν ὑπολιπὼν, τάδε διανοηθεὶς, πρῶτον μὲν ἵνα ὅλον ὅτι μάλιστα ζῶον τέλεον ἐκ τελέων τῶν μερῶν εἴη, πρὸς δὲ τούτοις ἐν, ἅτε οὐχ ὑπολελειμμένων ἐξ ὧν ἄλλο τοιοῦτον γένοιτ' ἂν, ἔτι δὲ ἵν' ἀγήρων καὶ ἄνοσον

ἤ, κατανοῶν ὥς συστάτω σώματι θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ πάνθ'
ὅσα δυνάμεις ἰσχυρὰς ἔχει περιστάμενα ἔξωθεν καὶ προς-
πίπτοντα ἀκαίρως λύει καὶ νόσους γῆράς τε ἐπάγοντα
φθίνειν ποιεῖ. διὰ δὴ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν λογισμὸν τόνδε
ἓνα ὅλον ὅλων ἐξ ἀπάντων τέλεον καὶ ἀγήρων καὶ ἄνοσον
αὐτὸν ἐτεκτήνατο. σχῆμα δὲ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ πρέπον καὶ τὸ
συγγενές. τῷ δὲ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ ζῶα περιέχειν μέλλοντι
ζῶῳ πρέπον ἂν εἴη σχῆμα τὸ περιειληφὸς ἐν αὐτῷ πάντα
ὅποσα σχήματα· διὸ καὶ σφαιροειδές, ἐκ μέσου πάντη πρὸς
τὰς τελευτὰς ἴσον ἀπέχον, κυκλοτερές αὐτὸ ἐτορνεύσατο,

πάντων τελεώτατον ὁμοιότατόν τε αὐτὸ ἑαυτῷ σχημάτων,
νομίσας μυρίῳ κάλλιον ὅμοιον ἀνομοίου. λεῖον δὲ δὴ κύκλῳ
πᾶν ἔξωθεν αὐτὸ ἀπηκριβοῦτο πολλῶν χάριν. ὁμμάτων τε
γὰρ ἐπεδεῖτο οὐδέν, ὁρατὸν γὰρ οὐδέν ὑπελείπετο ἔξωθεν,
οὐδ' ἀκοῆς, οὐδὲ γὰρ ἀκουστόν· πνεῦμά τε οὐκ ἦν περιεστὸς
δεόμενον ἀναπνοῆς, οὐδ' αὖ τινος ἐπιδεῖς ἦν ὀργάνου σχεῖν
ᾧ τὴν μὲν εἰς ἑαυτὸ τροφήν δέξοιτο, τὴν δὲ πρότερον
ἐξιικασμένην ἀποπέμψοι πάλιν. ἀπῆει τε γὰρ οὐδέν οὐδὲ
προσῆειν αὐτῷ ποθεν - οὐδὲ γὰρ ἦν - αὐτὸ γὰρ ἑαυτῷ τροφήν
τὴν ἑαυτοῦ φθίσιν παρέχον καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ καὶ ὑφ'

ἑαυτοῦ πάσχον καὶ δρῶν ἐκ τέχνης γέγονεν· ἠγήσατο γὰρ
αὐτὸ ὁ συνθεὶς αὐταρκες ὃν ἄμεινον ἔσεσθαι μᾶλλον ἢ
προσδεῖς ἄλλων. χειρῶν δέ, αἷς οὔτε λαβεῖν οὔτε αὖ
τινα ἀμύνασθαι χρεῖα τις ἦν, μάτην οὐκ ᾧετο δεῖν αὐτῷ
προσάπτειν, οὐδὲ ποδῶν οὐδὲ ὅλως τῆς περὶ τὴν βάσιν
ὑπηρεσίας. κίνησιν γὰρ ἀπένειμεν αὐτῷ τὴν τοῦ σώματος
οἰκίαν, τῶν ἐπὶ τὴν περὶ νοῦν καὶ φρόνησιν μάλιστα
οὔσαν· διὸ δὴ κατὰ ταυτὰ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐν ἑαυτῷ περι-
γαγὼν αὐτὸ ἐποίησε κύκλῳ κινεῖσθαι στρεφόμενον, τὰς δὲ ἐξ
ἀπάσας κινήσεις ἀφεῖλεν καὶ ἀπλανές ἀπηργάσατο ἐκείνων.

ἐπὶ δὲ τὴν περίοδον ταύτην ἅτ' οὐδὲν ποδῶν δέον ἀσκελές
καὶ ἄπουν αὐτὸ ἐγέννησεν.

Οὗτος δὲ πᾶς ὄντος ἀεὶ λογισμὸς θεοῦ περὶ τὸν ποτὲ
ἐσόμενον θεὸν λογισθεὶς λεῖον καὶ ὁμαλὸν πανταχῇ τε ἐκ
μέσου ἴσον καὶ ὅλον καὶ τέλεον ἐκ τελέων σωμάτων σῶμα
ἐποίησεν· ψυχὴν δὲ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ θείας διὰ παντός τε
ἔτεινεν καὶ ἔτι ἔξωθεν τὸ σῶμα αὐτῇ περιεκάλυπεν, καὶ κύκλῳ
δὴ κύκλον στρεφόμενον οὐρανὸν ἓνα μόνον ἔρημον κατέ-
στησεν, δι' ἀρετὴν δὲ αὐτὸν αὐτῷ δυνάμενον συγγίγνεσθαι

καὶ οὐδενὸς ἑτέρου προσδεόμενον, γνῶριμον δὲ καὶ φίλον

Stephanus page 34, section b, line 8

ἱκανῶς αὐτὸν αὐτῷ. διὰ πάντα δὴ ταῦτα εὐδαίμονα θεὸν αὐτὸν ἐγεννήσατο.

Τὴν δὲ δὴ ψυχὴν οὐχ ὥς νῦν ὑστέραν ἐπιχειροῦμεν λέγειν, οὕτως ἐμηχανήσατο καὶ ὁ θεὸς νεωτέραν - οὐ γὰρ ἂν ἄρχεσθαι πρεσβύτερον ὑπὸ νεωτέρου συνέρξας εἴασεν - ἀλλὰ πῶς ἡμεῖς πολὺν μετέχοντες τοῦ προστυχόντος τε καὶ εἰκῇ ταύτῃ πῃ καὶ λέγομεν, ὁ δὲ καὶ γενέσκει καὶ ἀρετῇ προτέραν καὶ πρεσβυτέραν ψυχὴν σώματος ὥς δεσπότην καὶ ἄρξουσιν ἀρξομένου συνεστήσατο ἐκ τῶνδ' ἐκ τε καὶ τοιῷδε τρόπῳ. τῆς ἀμερίστου καὶ αἰεὶ κατὰ ταῦτα ἐχούσης οὐσίας καὶ τῆς αὐτῆς περὶ τὰ σώματα

Stephanus page 35, section a, line 3

γιγνομένης μεριστῆς τρίτον ἐξ ἀμφοῖν ἐν μέσῳ συνεκεράσατο οὐσίας εἶδος, τῆς τε ταυτοῦ φύσεως [αὐτῆς περὶ] καὶ τῆς τοῦ ἑτέρου, καὶ κατὰ ταῦτα συνέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ τε ἀμερουῦς αὐτῶν καὶ τοῦ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ· καὶ τρία λαβὼν αὐτὰ ὄντα συνεκεράσατο εἰς μίαν πάντα ἰδέαν, τὴν θατέρου φύσιν δύσμεικτον οὖσαν εἰς ταὐτὸν συναρμόττων βίᾳ. μειγνὺς δὲ μετὰ τῆς οὐσίας καὶ ἐκ τριῶν ποιησάμενος ἓν, πάλιν ὅλον τοῦτο μοίρας ὅσας προσῆκεν διένειμεν, ἐκάστην δὲ ἐκ τε ταυτοῦ καὶ θατέρου καὶ τῆς οὐσίας μεμειγμένην. ἤρχετο δὲ διαιρεῖν ὧδε. μίαν ἀφείλεν τὸ πρῶτον ἀπὸ παντὸς

Stephanus page 35, section b, line 5

μοῖραν, μετὰ δὲ ταύτην ἀφήρει διπλασίαν ταύτης, τὴν δ' αὖ τρίτην ἡμιολίαν μὲν τῆς δευτέρας, τριπλασίαν δὲ τῆς πρώτης, τετάρτην δὲ τῆς δευτέρας διπλῆν, πέμπτην δὲ τριπλῆν τῆς τρίτης, τὴν δ' ἕκτην τῆς πρώτης ὀκταπλασίαν, ἑβδόμην δ' ἑπτακαίκοσιπλασίαν τῆς πρώτης· μετὰ δὲ ταῦτα συνεπληροῦτο τὰ τε διπλάσια καὶ τριπλάσια διαστήματα, μοίρας ἔτι ἐκεῖθεν ἀποτέμενων καὶ τιθεὶς εἰς τὸ μεταξὺ τούτων, ὥστε ἐν ἐκάστῳ διαστήματι δύο εἶναι μεσότητας, τὴν μὲν ταυτῶν μέρει τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχουσιν καὶ ὑπερεχομένην, τὴν δὲ ἴσῳ μὲν κατ' ἀριθμὸν ὑπερέχουσιν, ἴσῳ δὲ ὑπερεχομένην.

Stephanus page 36, section a, line 6

ἡμιολίων δὲ διαστάσεων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων γενομένων ἐκ τούτων τῶν δεσμῶν ἐν ταῖς πρόσθεν διαστάσεσιν, τῷ τοῦ ἐπογδόου διαστήματι τὰ ἐπίτριτα πάντα συνεπληροῦτο, λείπων αὐτῶν ἐκάστου μόριον, τῆς τοῦ μορίου ταύτης διαστάσεως λειφθείσης ἀριθμοῦ πρὸς ἀριθμὸν ἐχούσης τοὺς ὅρους ἕξ καὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίων πρὸς τρία καὶ τετταράκοντα καὶ διακόσια. καὶ δὴ καὶ τὸ μειχθέν, ἕξ

οὗ ταῦτα κατέτεμνεν, οὕτως ἤδη πᾶν κατανηλώκει. ταύτην οὖν τὴν σύστασιν πᾶσαν διπλὴν κατὰ μῆκος σχίσας, μέσῃν πρὸς μέσῃν ἑκατέραν ἀλλήλαις οἷον χεῖ προσβαλὼν κατέ-

Stephanus page 36, section c, line 1

καμψεν εἰς ἓν κύκλῳ, συνάψας αὐταῖς τε καὶ ἀλλήλαις ἐν τῷ καταντικρὺ τῆς προσβολῆς, καὶ τῇ κατὰ ταῦτ' ἐν ταύτῳ περιανομένη κινήσει περίξ αὐτὰς ἔλαβεν, καὶ τὸν μὲν ἔξω, τὸν δ' ἐντὸς ἐποιεῖτο τῶν κύκλων. τὴν μὲν οὖν ἔξω φορὰν ἐπεφήμισεν εἶναι τῆς ταύτου φύσεως, τὴν δ' ἐντὸς τῆς θατέρου. τὴν μὲν δὴ ταύτου κατὰ πλευρὰν ἐπὶ δεξιὰ περιήγαγεν, τὴν δὲ

θατέρου κατὰ διάμετρον ἐπ' ἀριστερά, κράτος δ' ἔδωκεν τῇ ταύτου καὶ ὁμοίου περιφορᾷ· μίαν γὰρ αὐτὴν ἄσχιτον εἶασεν, τὴν δ' ἐντὸς σχίσας ἑξαχῇ ἑπτὰ κύκλους ἀνίσους

Stephanus page 36, section d, line 3

κατὰ τὴν τοῦ διπλασίου καὶ τριπλασίου διάστασιν ἑκάστην, οὐσῶν ἑκατέρων τριῶν, κατὰ τὰναντία μὲν ἀλλήλοις προσέταξεν ἰέναι τοὺς κύκλους, τάχει δὲ τρεῖς μὲν ὁμοίως, τοὺς δὲ τέτταρας ἀλλήλοις καὶ τοῖς τρισὶν ἀνομοίως, ἐν λόγῳ δὲ φερομένους.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ νοῦν τῷ συνιστάντι πᾶσα ἡ τῆς ψυχῆς σύστασις ἐγεγένητο, μετὰ τοῦτο πᾶν τὸ σωματοειδὲς ἐντὸς αὐτῆς ἐτεκταίνετο καὶ μέσον μέσῃ συναγαγὼν προσήρμοττεν· ἡ δ' ἐκ μέσου πρὸς τὸν ἔσχατον οὐρανὸν πάντῃ διαπλακεῖσα κύκλῳ τε αὐτὸν ἔξωθεν περικαλύψασα, αὐτὴ ἐν αὐτῇ στρεφο-

Stephanus page 36, section e, line 4

μένη, θεῖαν ἀρχὴν ἤρξατο ἀπαύστου καὶ ἔμφρονος βίου πρὸς τὸν σύμπαντα χρόνον. καὶ τὸ μὲν δὴ σῶμα ὁρατὸν οὐρανοῦ γέγονεν, αὐτὴ δὲ ἀόρατος μὲν, λογισμοῦ δὲ μετέχουσα καὶ ἀρμονίας ψυχῇ, τῶν νοητῶν αἰεὶ τε ὄντων ὑπὸ τοῦ ἀρίστου ἀρίστη γενομένη τῶν γεννηθέντων. ἄτε οὖν ἐκ τῆς ταύτου καὶ τῆς θατέρου φύσεως ἕκ τε οὐσίας τριῶν τούτων συγκραθεῖσα μοιρῶν, καὶ ἀνὰ λόγον μερισθεῖσα καὶ συνδεθεῖσα, αὐτὴ τε ἀνακυκλουμένη πρὸς αὐτήν, ὅταν οὐσίαν σκεδαστὴν ἔχοντός τινος ἐφάπτηται καὶ ὅταν ἀμέριστον, λέγει κινουμένη διὰ πάσης ἑαυτῆς ὅτῳ τ' ἂν τι ταῦτ' ἢ καὶ ὅτῳ ἂν

Stephanus page 37, section b, line 1

ἕτερον, πρὸς ὅτι τε μάλιστα καὶ ὅπῃ καὶ ὅπως καὶ ὁπότε συμβαίνει κατὰ τὰ γιγνόμενά τε πρὸς ἕκαστον ἕκαστα εἶναι καὶ πάσχειν καὶ πρὸς τὰ κατὰ ταῦτ' ἔχοντα αἰεὶ. λόγος δὲ ὁ κατὰ ταῦτ' ἀληθὲς γιγνόμενος περὶ τε θάτερον ὃν καὶ περὶ τὸ ταῦτόν, ἐν τῷ κινουμένῳ ὑφ' αὐτοῦ φερόμενος ἄνευ

φθόγγου καὶ ἡχῆς, ὅταν μὲν περὶ τὸ αἰσθητὸν γίγνηται καὶ
ὁ τοῦ θατέρου κύκλος ὀρθὸς ἰὼν εἰς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν
διαγγεῖλη, δόξαι καὶ πίστεις γίνονται βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς,
ὅταν δὲ αὐτὸ περὶ τὸ λογιστικὸν ἦ καὶ ὁ τοῦ ταύτου κύκλος
εὐτροχος ὦν αὐτὰ μηνύσῃ, νοῦς ἐπιστήμη τε ἐξ ἀνάγκης

Stephanus page 37, section c, line 3

ἀποτελεῖται· τούτῳ δὲ ἐν ᾧ τῶν ὄντων ἐγγίγνεσθον, ἂν
ποτέ τις αὐτὸ ἄλλο πλὴν ψυχὴν εἴπῃ, πᾶν μᾶλλον ἢ
τάληθές ἐρεῖ.

Ὡς δὲ κινήθην αὐτὸ καὶ ζῶν ἐνόησεν τῶν αἰδίων θεῶν
γεγονὸς ἄγαλμα ὁ γεννήσας πατήρ, ἡγάσθη τε καὶ εὐφρανθεῖς
ἔτι δὴ μᾶλλον ὅμοιον πρὸς τὸ παράδειγμα ἐπενόησεν ἀπερ-
γάσασθαι. καθάπερ οὖν αὐτὸ τυγχάνει ζῶον αἰδίων ὄν, καὶ
τόδε τὸ πᾶν οὕτως εἰς δύναμιν ἐπεχείρησε τοιοῦτον ἀποτελεῖν.
ἢ μὲν οὖν τοῦ ζώου φύσις ἐτύγγανεν οὕσα αἰώνιος, καὶ τοῦτο
μὲν δὴ τῷ γεννητῷ παντελῶς προσάπτειν οὐκ ἦν δυνατόν·

Stephanus page 37, section d, line 5

εἰκὼ δ' ἐπενόει κινήτὸν τινα αἰῶνος ποιῆσαι, καὶ διακοσμῶν
ἅμα οὐρανὸν ποιεῖ μένοντος αἰῶνος ἐν ἐνὶ κατ' ἀριθμὸν
ἰοῦσαν αἰώνιον εἰκόνα, τοῦτον ὃν δὴ χρόνον ὠνομάκαμεν.
ἡμέρας γὰρ καὶ νύκτας καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτούς, οὐκ ὄντας
πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, τότε ἅμα ἐκείνῳ συνισταμένῳ τὴν
γένεσιν αὐτῶν μηχανᾶται· ταῦτα δὲ πάντα μέρη χρόνου, καὶ
τό τ' ἦν τό τ' ἔσται χρόνου γεγονότα εἶδη, ἃ δὴ φέροντες
λανθάνομεν ἐπὶ τὴν αἰδίων οὐσίαν οὐκ ὀρθῶς. λέγομεν γὰρ
δὴ ὥς ἦν ἔστιν τε καὶ ἔσται, τῇ δὲ τὸ ἔστιν μόνον κατὰ τὸν
ἀληθῆ λόγον προσήκει, τὸ δὲ ἦν τό τ' ἔσται περὶ τὴν ἐν

Stephanus page 38, section a, line 2

χρόνῳ γένεσιν ἰοῦσαν πρέπει λέγεσθαι - κινήσεις γὰρ ἔστων,
τὸ δὲ αἰεὶ κατὰ ταῦτα ἔχον ἀκινήτως οὔτε πρεσβύτερον οὔτε
νεώτερον προσήκει γίγνεσθαι διὰ χρόνου οὐδὲ γενέσθαι ποτὲ
οὐδὲ γεγονέναι νῦν οὐδ' εἰς αὐθις ἔσεσθαι, τὸ παράπαν τε
οὐδὲν ὅσα γένεσις τοῖς ἐν αἰσθήσει φερομένοις προσῆψεν,
ἀλλὰ χρόνου ταῦτα αἰῶνα μιμουμένου καὶ κατ' ἀριθμὸν
κυκλομένου γέγονεν εἶδη - καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὰ τοιάδε,
τό τε γεγονὸς εἶναι γεγονὸς καὶ τὸ γιγνόμενον εἶναι γιγνό-
μενον, ἔτι τε τὸ γενησόμενον εἶναι γενησόμενον καὶ τὸ μὴ
ὄν μὴ ὄν εἶναι, ὧν οὐδὲν ἀκριβὲς λέγομεν. περὶ μὲν

Stephanus page 38, section b, line 4

οὖν τούτων τάχ' ἂν οὐκ εἴη καιρὸς πρέπων ἐν τῷ παρόντι
διακριβολογεῖσθαι.

Χρόνος δ' οὖν μετ' οὐρανοῦ γέγονεν, ἵνα ἅμα γεννηθέντες

ἅμα καὶ λυθῶσιν, ἂν ποτε λύσις τις αὐτῶν γίγνηται, καὶ
κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς διαιωνίας φύσεως, ἵν' ὡς ὁμοιότατος
αὐτῷ κατὰ δύναμιν ἦ· τὸ μὲν γὰρ δὴ παράδειγμα πάντα
αἰῶνά ἐστιν ὄν, ὁ δ' αὖ διὰ τέλους τὸν ἅπαντα χρόνον
γεγονώς τε καὶ ὢν καὶ ἐσόμενος. ἐξ οὗν λόγου καὶ διανοίας
θεοῦ τοιαύτης πρὸς χρόνου γένεσιν, ἵνα γεννηθῇ χρόνος,
ἥλιος καὶ σελήνη καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπὶ κλινῇ ἔχοντα

Stephanus page 38, section c, line 6

πλανητά, εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γέγονεν·
σώματα δὲ αὐτῶν ἐκάστων ποιήσας ὁ θεὸς ἔθηκεν εἰς τὰς
περιφορὰς ἃς ἡ θατέρου περίοδος ἦειν, ἑπτὰ οὖσας ὄντα
ἑπτὰ, σελήνην μὲν εἰς τὸν περὶ γῆν πρῶτον, ἥλιον δὲ εἰς
τὸν δεύτερον ὑπὲρ γῆς, ἑωσφόρον δὲ καὶ τὸν ἱερὸν Ἑρμοῦ
λεγόμενον εἰς [τὸν] τάχει μὲν ἰσόδρομον ἡλίῳ κύκλον ἰόντας,
τὴν δὲ ἐναντίαν εἰληχότας αὐτῷ δύναμιν· ὅθεν καταλαμ-
βάνουσιν τε καὶ καταλαμβάνονται κατὰ ταῦτα ὑπ' ἀλλήλων
ἥλιός τε καὶ ὁ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ἑωσφόρος. τὰ δ' ἄλλα οἱ δὴ
καὶ δι' ἃς αἰτίας ἰδρύσατο, εἴ τις ἐπεξίῃ πάσας, ὁ λόγος

Stephanus page 38, section e, line 1

πάρεργος ὢν πλέον ἂν ἔργον ὢν ἔνεκα λέγεται παράσχοι.
ταῦτα μὲν οὖν ἴσως τάχ' ἂν κατὰ σχολὴν ὕστερον τῆς ἀξίας
τύχοι διηγήσεως· ἐπειδὴ δὲ οὖν εἰς τὴν ἑαυτῷ πρέπουσαν
ἕκαστον ἀφίκετο φορὰν τῶν ὅσα ἔδει συναπεργάζεσθαι
χρόνον, δεσμοῖς τε ἐμψύχοις σώματα δεθέντα ζῶα ἐγεν-
νήθη τό τε προσταχθὲν ἔμαθεν, κατὰ δὴ τὴν θατέρου φορὰν
πλαγίαν οὖσαν, διὰ τῆς ταύτου φορᾶς ἰούσης τε καὶ κρατου-
μένης, τὸ μὲν μείζονα αὐτῶν, τὸ δ' ἐλάττω κύκλον ἰόν, θᾶττον
μὲν τὰ τὸν ἐλάττω, τὰ δὲ τὸν μείζω βραδύτερον περιήειν.
τῇ δὴ ταύτου φορᾷ τὰ τάχιστα περιιόντα ὑπὸ τῶν βραδύτερον

Stephanus page 39, section a, line 5

ιόντων ἐφαίνετο καταλαμβάνοντα καταλαμβάνεσθαι· πάντας
γὰρ τοὺς κύκλους αὐτῶν στρέφουσα ἕλικά διὰ τὸ διχῇ κατὰ
τὰ ἐναντία ἅμα προϊέναι τὸ βραδύτατα ἀπιὸν ἀφ' αὐτῆς οὐσης
ταχίστης ἐγγύτατα ἀπέφαινε. ἵνα δ' εἴη μέτρον ἐναργές
τι πρὸς ἄλληλα βραδυτῇτι καὶ τάχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀκτῶ
φορὰς πορεύοιτο, φῶς ὁ θεὸς ἀνῆψεν ἐν τῇ πρὸς γῆν δευτέρα
τῶν περιόδων, ὃ δὴ νῦν κεκλήκαμεν ἥλιον, ἵνα ὅτι μάλιστα
εἰς ἅπαντα φαίνοι τὸν οὐρανὸν μετὰ σχοι τε ἀριθμοῦ τὰ ζῶα
ὅσοις ἦν προσῆκον, μαθόντα παρὰ τῆς ταύτου καὶ ὁμοίου
περιφορᾶς. νῦξ μὲν οὖν ἡμέρα τε γέγονεν οὕτως καὶ διὰ

Stephanus page 39, section c, line 2

ταῦτα, ἡ τῆς μιᾶς καὶ φρονιμωτάτης κυκλήσεως περίοδος·

μεις δὲ ἐπειδὴν σελήνην περιελθοῦσα τὸν ἑαυτῆς κύκλον ἥλιον ἐπικαταλάβη, ἐνιαυτὸς δὲ ὁπότεν ἥλιος τὸν ἑαυτοῦ περιέλθῃ κύκλον. τῶν δ' ἄλλων τὰς περιόδους οὐκ ἐννενοηκότες ἄνθρωποι, πλὴν ὀλίγοι τῶν πολλῶν, οὔτε ὀνομάζουσιν οὔτε πρὸς ἀλλήλα συμμετροῦνται σκοποῦντες ἀριθμοῖς, ὥστε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐκ ἴσασιν χρόνον ὄντα τὰς τούτων πλάνας, πλήθει μὲν ἀμηχάνῳ χρωμένας, πεποικιλμένας δὲ θαυμαστῶς· ἔστιν δ' ὅμως οὐδὲν ἦττον κατανοῆσαι δυνατόν ὡς ὁ γε τέλος ἀριθμὸς χρόνου τὸν τέλεον ἐνιαυτὸν πληροῖ τότε, ὅταν ἀπασῶν

Stephanus page 39, section d, line 5

τῶν ὀκτῶ περιόδων τὰ πρὸς ἀλλήλα συμπερανθέντα τάχῃ σχῆ κεφαλὴν τῷ τοῦ ταῦτοῦ καὶ ὁμοίως ἰόντος ἀναμετρηθέντα κύκλῳ. κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τούτων ἕνεκα ἐγεννήθη τῶν ἄστρον ὅσα δι' οὐρανοῦ πορευόμενα ἔσχεν τροπὰς, ἵνα τόδε ὡς ὁμοιότατον ἦ τῷ τελέῳ καὶ νοητῷ ζῶν πρὸς τὴν τῆς διαιωνίας μίμησιν φύσεως.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἤδη μέχρι χρόνου γενέσεως ἀπείργαστο

εἰς ὁμοιότητα ᾧπερ ἀπεικάζετο, τὸ δὲ μήπω τὰ πάντα ζῶα ἐντὸς αὐτοῦ γεγεννημένα περιειληφέναι, ταύτῃ ἔτι εἶχεν ἀνο-

Stephanus page 39, section e, line 6

μοίως. τοῦτο δὴ τὸ κατάλοιπον ἀπηργάζετο αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ παραδείγματος ἀποτυπούμενος φύσιν. ἦπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ιδέας τῷ ὃ ἔστιν ζῶον, οἷαί τε ἐννεῖσι καὶ ὅσαι, καθορᾶ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διενοήθη δεῖν καὶ τόδε σχεῖν. εἰσὶν δὴ τέτταρες, μία μὲν οὐράνιον θεῶν γένος, ἄλλη δὲ πτηνὸν καὶ ἀεροπόρον, τρίτη δὲ ἐνυδρον εἶδος, πεζὸν δὲ καὶ χερσαῖον τέταρτον. τοῦ μὲν οὖν θείου τὴν πλείστην ιδέαν ἐκ πυρὸς ἀπηργάζετο, ὅπως ὅτι λαμπρότατον ἰδεῖν τε κάλλιστον εἶη, τῷ δὲ παντὶ προσεικάζων εὐκυκλον ἐποίει, τίθησίν τε εἰς τὴν τοῦ κρατίστου φρόνησιν ἐκείνῳ συνεπόμενον, νεί-

Stephanus page 40, section a, line 6

μας περὶ πάντα κύκλῳ τὸν οὐρανόν, κόσμον ἀληθινὸν αὐτῷ πεποικιλμένον εἶναι καθ' ὅλον. κινήσεις δὲ δύο προσῆψεν ἑκάστῳ, τὴν μὲν ἐν ταῦτῳ κατὰ ταῦτά, περὶ τῶν αὐτῶν αἰὲ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ διανοοιμένων, τὴν δὲ εἰς τὸ πρόσθεν, ὑπὸ τῆς ταῦτοῦ καὶ ὁμοίου περιφορᾶς κρατουμένῳ· τὰς δὲ πέντε κινήσεις ἀκίνητον καὶ ἐστός, ἵνα ὅτι μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον γένοιτο ὡς ἄριστον. ἐξ ἧς δὴ τῆς αἰτίας γέγονεν ὅς' ἀπλανῆ τῶν ἄστρον ζῶα θεῖα ὄντα καὶ αἰδία καὶ κατὰ ταῦτά ἐν ταῦτῳ στρεφόμενα αἰὲ μένει· τὰ δὲ τρεπόμενα καὶ πλάνην τοιαύτην ἴσχοντα, καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐρρήθη, κατ'

Stephanus page 40, section b, line 8

ἐκεῖνα γέγονεν. γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν, ἰλλομένην δὲ τὴν περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον τεταμένον, φύλακα καὶ δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο, πρώτην καὶ πρεσβυτάτην θεῶν ὅσοι ἐντὸς οὐρανοῦ γεγονάσιν. χορείας δὲ τούτων αὐτῶν καὶ παραβολὰς ἀλλήλων, καὶ [περὶ] τὰς τῶν κύκλων πρὸς ἑαυτοὺς ἐπανακυκλήσεις καὶ προχωρήσεις, ἔν τε ταῖς συνάψεσιν ὅποιοι τῶν θεῶν κατ' ἀλλήλους γιγνόμενοι καὶ ὅσοι καταντικρύ, μεθ' οὐστινάς τε ἐπίπροσθεν ἀλλήλοις ἡμῖν τε κατὰ χρόνους οὐστυνας ἕκαστοι κατακαλύπτονται καὶ πάλιν ἀναφαινόμενοι φόβους καὶ σημεία τῶν

Stephanus page 40, section d, line 1

μετὰ ταῦτα γενησομένων τοῖς οὐ δυναμένοις λογίζεσθαι πέμπουσιν, τὸ λέγειν ἄνευ δι' ὧσεως τούτων αὐτῶν μιμημάτων μάταιος ἂν εἴη πόνος· ἀλλὰ ταῦτά τε ἱκανῶς ἡμῖν ταύτη καὶ τὰ περὶ θεῶν ὁρατῶν καὶ γεννητῶν εἰρημένα φύσεως ἐχέτω τέλος.

Περὶ δὲ τῶν ἄλλων δαιμόνων εἰπεῖν καὶ γνῶναι τὴν γένεσιν μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς, πειστέον δὲ τοῖς εἰρηκόσιν ἔμπροσθεν, ἐκγόνοις μὲν θεῶν οὐσιν, ὥς ἔφασαν, σαφῶς δέ που τοὺς γε αὐτῶν προγόνους εἰδόσιν· ἀδύνατον οὖν θεῶν παισὶν ἀπιστεῖν, καίπερ ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀναγκαίων

Stephanus page 40, section e, line 2

ἀποδείξεων λέγουσιν, ἀλλ' ὥς οἰκεῖα φασκόντων ἀπαγγέλλειν ἐπομένους τῷ νόμῳ πιστευτέον. οὕτως οὖν κατ' ἐκείνους ἡμῖν ἡ γένεσις περὶ τούτων τῶν θεῶν ἐχέτω καὶ λεγέσθω. Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ παῖδες Ὡκεανός τε καὶ Τηθύς ἐγενέσθην, τούτων δὲ Φόρκυς Κρόνος τε καὶ Ῥέα καὶ ὅσοι μετὰ τούτων, ἐκ δὲ Κρόνου καὶ Ῥέας Ζεὺς Ἥρα τε καὶ πάντες ὅσους ἴσμεν ἀδελφοὺς λεγομένους αὐτῶν, ἔτι τε τούτων ἄλλους ἐκγόνους· ἐπεὶ δ' οὖν πάντες ὅσοι τε περιπολοῦσιν φανερώς καὶ ὅσοι φαίνονται καθ' ὅσον ἂν ἐθέλωσιν θεοὶ γένεσιν ἔσχον, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ τόδε τὸ πᾶν γενήσας

Stephanus page 41, section a, line 6

τάδε -

”Θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, δι' ἐμοῦ γενόμενα ἅλута ἐμοῦ γε μὴ ἐθέλοντος. τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν πᾶν λυτόν, τό γε μὴν καλῶς ἀρμοσθὲν καὶ ἔχον εὖ λύειν ἐθέλειν κακοῦ· δι' ἃ καὶ ἐπείπερ γεγέννησθε, ἀθάνατοι μὲν οὐκ ἐστὲ οὐδ' ἄλλοι τὸ πάμπαν, οὔτι μὲν δὴ λυθήσεσθέ γε οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας, τῆς ἐμῆς βουλήσεως μείζονος ἔτι δεσμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες ἐκείνων οἷς ὅτ' ἐγίγνεσθε συνεδεῖσθε. νῦν οὖν ὁ λέγω πρὸς ὑμᾶς ἐνδεικνύ-

μενος, μάθετε. θνητὰ ἔτι γένη λοιπὰ τρία ἀγέννητα· τούτων

Stephanus page 41, section b, line 8

δὲ μὴ γενομένων οὐρανὸς ἀτελὴς ἔσται· τὰ γὰρ ἅπαντ' ἐν αὐτῷ γένη ζώων οὐχ ἔξει, δεῖ δέ, εἰ μέλλει τέλος ἱκανῶς εἶναι. δι' ἐμοῦ δὲ ταῦτα γενόμενα καὶ βίου μετασχόντα θεοῖς ἰσάζοιτ' ἄν· ἵνα οὖν θνητὰ τε ἢ τό τε πᾶν τόδε ὄντως ἅπαν ἢ, τρέπεσθε κατὰ φύσιν ὑμεῖς ἐπὶ τὴν τῶν ζώων δημιουργίαν, μιμούμενοι τὴν ἐμὴν δύναμιν περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν. καὶ καθ' ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὁμώνυμον εἶναι προσήκει, θεῖον λεγόμενον ἡγεμονοῦν τε ἐν αὐτοῖς τῶν αἰὶ δίκη καὶ ὑμῖν ἐθελόντων ἔπεσθαι, σπείρας καὶ ὑπαρξάμενος ἐγὼ παραδώσω· τὸ δὲ λοιπὸν ὑμεῖς, ἀθανάτῳ θνητὸν προς-

Stephanus page 41, section d, line 2

υφαίνοντες, ἀπεργάζεσθε ζῶα καὶ γεννᾶτε τροφήν τε διδόντες αὐξάνετε καὶ φθίνοντα πάλιν δέχεσθε.” Ταῦτ' εἶπε, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν πρότερον κρατῆρα, ἐν ᾧ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν κεραννὺς ἔμισγεν, τὰ τῶν πρόσθεν ὑπόλοιπα κατεχεῖτο μίσγων τρόπον μὲν τινα τὸν αὐτόν, ἀκήρατα δὲ οὐκέτι κατὰ ταῦτ' ὡσαύτως, ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα. συστήσας δὲ τὸ πᾶν διεῖλεν ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις, ἔνειμέν' θ' ἐκάστην πρὸς ἕκαστον, καὶ ἐμβιβάσας ὡς ἐς ὄχημα τὴν τοῦ παντὸς φύσιν ἔδειξεν, νόμους τε τοὺς εἰμαρμένους εἶπεν αὐταῖς, ὅτι γένεσις πρώτη μὲν ἔσοιτο τεταγμένη

Stephanus page 41, section e, line 4

μία πᾶσιν, ἵνα μήτις ἐλαττοῖτο ὑπ' αὐτοῦ, δέοι δὲ σπαρείσας αὐτὰς εἰς τὰ προσήκοντα ἐκάσταις ἕκαστα ὄργανα χρόνων φῦναι ζώων τὸ θεοσεβέστατον, διπλῆς δὲ οὕσης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὸ κρεῖττον τοιοῦτον εἶη γένος ὃ καὶ ἔπειτα κεκλήσοιτο ἀνὴρ. ὅποτε δὴ σώμασιν ἐμφυτευθεῖεν ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ μὲν προσίοι, τὸ δ' ἀπίοι τοῦ σώματος αὐτῶν, πρῶτον μὲν αἰσθησιν ἀναγκαῖον εἶη μίαν πᾶσιν ἐκ βιαίων παθημάτων σύμφυτον γίγνεσθαι, δεύτερον δὲ ἡδονῇ καὶ λύπῃ μεμειγμένον ἔρωτα, πρὸς δὲ τούτοις φόβον καὶ θυμὸν ὅσα τε ἐπόμενα αὐτοῖς καὶ ὅποσα ἐναντίως πέφυκε διεσθηκότα·

Stephanus page 42, section b, line 2

ὣν εἰ μὲν κρατήσοιεν, δίκη βιώσοιντο, κρατηθέντες δὲ ἀδικία. καὶ ὁ μὲν εὖ τὸν προσήκοντα χρόνον βιούς, πάλιν εἰς τὴν τοῦ συννόμου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρου, βίον εὐδαίμονα καὶ συνήθη ἔξει, σφαλεῖς δὲ τούτων εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει μεταβαλοῖ· μὴ παυόμενός τε ἐν τούτοις ἔτι κακίας, τρόπον ὃν κακύνοιτο, κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς τοῦ τρόπου γενέσεως εἷς τινα τοιαύτην αἰὶ μεταβαλοῖ θήρειον

φύσιν, ἀλλάττων τε οὐ πρότερον πόνων λήξοι, πρὶν τῇ ταύτου
καὶ ὁμοίου περιόδῳ τῇ ἐν αὐτῷ συνεπισπώμενος τὸν πολὺν
ὄχλον καὶ ὕστερον προσφύντα ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος

Stephanus page 42, section d, line 1

καὶ γῆς, θορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα, λόγῳ κρατήσας εἰς τὸ
τῆς πρώτης καὶ ἀρίστης ἀφίκοιτο εἶδος ἕξεως. διαθεσμο-
θετήσας δὲ πάντα αὐτοῖς ταῦτα, ἵνα τῆς ἔπειτα εἴῃ κακίας
ἐκάστων ἀναίτιος, ἔσπειρεν τοὺς μὲν εἰς γῆν, τοὺς δ' εἰς
σελήνην, τοὺς δ' εἰς τᾶλλα ὅσα ὄργανα χρόνου· τὸ δὲ μετὰ
τὸν σπόρον τοῖς νέοις παρέδωκεν θεοῖς σώματα πλάττειν
θνητά, τό τ' ἐπίλοιπον, ὅσον ἔτι ἦν ψυχῆς ἀνθρωπίνης δέον
προσγενέσθαι, τοῦτο καὶ πάνθ' ὅσα ἀκόλουθα ἐκείνοις ἀπερ-
γασαμένους ἄρχειν, καὶ κατὰ δύναμιν ὅτι κάλλιστα καὶ
ἄριστα τὸ θνητὸν διακυβερνᾶν ζῶον, ὅτι μὴ κακῶν αὐτὸ

Stephanus page 42, section e, line 4

ἑαυτῷ γίγνοιτο αἴτιον.

Καὶ ὁ μὲν δὴ ἅπαντα ταῦτα διατάξας ἔμενε ἐν τῷ ἑαυτοῦ
κατὰ τρόπον ἡθεὶ μένοντος δὲ νοήσαντες οἱ παῖδες τὴν τοῦ
πατρὸς τάξιν ἐπειθοντο αὐτῇ, καὶ λαβόντες ἀθάνατον ἀρχὴν
θνητοῦ ζῴου, μιμούμενοι τὸν σφέτερον δημιουργόν, πυρὸς
καὶ γῆς ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἀπὸ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι
μόρια ὡς ἀποδοθησόμενα πάλιν, εἰς ταῦτον τὰ λαμβανόμενα
συνεκόλλων, οὐ τοῖς ἀλύτοις οἷς αὐτοὶ συνείχοντο δεσμοῖς,

ἀλλὰ διὰ σμικρότητα ἀοράτοις πυκνοῖς γόμοις συντήκοντες,

Stephanus page 43, section a, line 4

ἐν ἑξ ἀπάντων ἀπεργαζόμενοι σῶμα ἕκαστον, τὰς τῆς ἀθα-
νάτου ψυχῆς περιόδους ἐνέδουν εἰς ἐπίρρυτον σῶμα καὶ
ἀπόρρυτον. αἱ δ' εἰς ποταμὸν ἐνδεθεῖσαι πολὺν οὐτ' ἐκρά-
τουν οὐτ' ἐκρατοῦντο, βία δὲ ἐφέροντο καὶ ἔφερον, ὥστε τὸ
μὲν ὅλον κινεῖσθαι ζῶον, ἀτάκτως μὴν ὅπῃ τύχοι προῖέναι
καὶ ἀλόγως, τὰς ἑξ ἀπάσας κινήσεις ἔχον· εἷς τε γὰρ τὸ
πρόσθε καὶ ὀπίσθεν καὶ πάλιν εἰς δεξιά καὶ ἀριστερὰ κάτω
τε καὶ ἄνω καὶ πάντῃ κατὰ τοὺς ἑξ τόπους πλανώμενα
προΐειν. πολλοῦ γὰρ ὄντος τοῦ κατακλύζοντος καὶ ἀπορ-
ρέοντος κύματος ὃ τὴν τροφήν παρείχεν, ἔτι μείζω θόρυβον

Stephanus page 43, section b, line 7

ἀπηργάζετο τὰ τῶν προσπιπτόντων παθήματα ἐκάστοις, ὅτε
πυρὶ προσκρούσειε τὸ σῶμά τινος ἕξωθεν ἀλλοτρίῳ περι-
τυχὸν ἢ καὶ στερεῷ γῆς πάγῳ ὑγροῖς τε ὀλισθήμασιν ὑδάτων,
εἴτε ζάλη πνευμάτων ὑπὸ ἀέρος φερομένων καταληφθείη,
καὶ ὑπὸ πάντων τούτων διὰ τοῦ σώματος αἱ κινήσεις ἐπὶ

τὴν ψυχὴν φερόμεναι προσπίπτουσιν· αἱ δὲ καὶ ἔπειτα διὰ ταῦτα ἐκλήθησάν τε καὶ νῦν ἔτι αἰσθήσεις συνάπασαι κέκληνται. καὶ δὲ καὶ τότε ἐν τῷ παρόντι πλείστην καὶ μεγίστην παρεχόμεναι κίνησιν, μετὰ τοῦ ῥέοντος ἐνδελεχῶς ὀχετοῦ κινεῖσθαι καὶ σφοδρῶς σείουσιν τὰς τῆς ψυχῆς περι-

Stephanus page 43, section d, line 2

όδους, τὴν μὲν ταῦτοῦ παντάπασιν ἐπέδωσαν ἐναντία αὐτῇ ῥέουσιν καὶ ἐπέσχον ἄρχουσιν καὶ ἰοῦσιν, τὴν δ' αὖ θατέρου διέσεισαν, ὥστε τὰς τοῦ διπλασίου καὶ τριπλασίου τρεῖς ἐκατέρας ἀποστάσεις καὶ τὰς τῶν ἡμιολίων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδῶν μεσότητος καὶ συνδέσεις, ἐπειδὴ παντελῶς λυταὶ οὐκ ἦσαν πλὴν ὑπὸ τοῦ συνδήσαντος, πάσας μὲν στρέψαι στροφάς, πάσας δὲ κλάσεις καὶ διαφθοράς τῶν κύκλων ἐμποιεῖν, ὅσα χῆπερ ἦν δυνατόν, ὥστε μετ' ἀλλήλων μόγῃς συνεχομένης φέρεσθαι μὲν, ἀλόγως δὲ φέρεσθαι, τότε μὲν ἀντίας, ἄλλοτε δὲ πλαγίας, τότε δὲ ὑπτίας· οἷον ὅταν

Stephanus page 43, section e, line 5

τις ὑπτιος ἐρείσας τὴν κεφαλὴν μὲν ἐπὶ γῆς, τοὺς δὲ πόδας ἄνω προσβαλὼν ἔχη πρὸς τινι, τότε ἐν τούτῳ τῷ πάθει τοῦ τε πάσχοντος καὶ τῶν ὀρώντων τὰ τε δεξιὰ ἀριστερὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ ἐκατέροις τὰ ἐκατέρων φαντάζεται. ταῦτόν δὲ τοῦτο καὶ τοιαῦτα ἕτερα αἱ περιφοραὶ πάσχουσιν σφοδρῶς, ὅταν τέ τῳ τῶν ἔξωθεν τοῦ ταῦτοῦ γένους ἢ τοῦ θατέρου περιτύχωσιν, τότε ταῦτόν τῳ καὶ θατερόν του τὰναντία τῶν ἀληθῶν προσαγορεύουσιν ψευδεῖς καὶ ἀνόητοι γεγόνασιν, οὐδεμία τε ἐν αὐταῖς τότε περίοδος ἄρχουσα οὐδ' ἡγεμών ἐστίν· αἷς δ' ἂν ἔξωθεν αἰσθήσεις τινὲς φερόμεναι καὶ προς-

Stephanus page 44, section a, line 6

πεσοῦσαι συνεπισπάσονται καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἅπαν κύτος, τόθ' αὖται κρατούμεναι κρατεῖν δοκοῦσι. καὶ διὰ δὲ ταῦτα πάντα τὰ παθήματα νῦν κατ' ἀρχάς τε ἄνους ψυχὴ γίγνεται τὸ πρῶτον, ὅταν εἰς σῶμα ἐνδεθῇ θνητόν. ὅταν δὲ τὸ τῆς αὔξης καὶ τροφῆς ἔλαττον ἐπὶ ῥεῦμα, πάλιν δὲ αἱ περίοδοι λαμβανόμεναι γαλήνης τὴν ἑαυτῶν ὁδὸν ἴωσι καὶ καθιστῶνται μᾶλλον ἐπιόντος τοῦ χρόνου, τότε ἤδη πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἰόντων σχῆμα ἐκάστων τῶν κύκλων αἱ περιφοραὶ κατευθυνόμεναι, τότε τε θατερόν καὶ τὸ ταῦτόν προσαγορεύουσιν κατ' ὀρθόν, ἔμφορον τὸν ἔχοντα αὐτὰς γιγνόμενον ἀποτελοῦσιν.

Stephanus page 44, section b, line 8

ἂν μὲν οὖν δὴ καὶ συνεπιλαμβάνηται τις ὀρθὴ τροφὴ παιδεύσεως, ὁλόκληρος ὑγιῆς τε παντελῶς, τὴν μεγίστην ἀποφυγῶν νόσον, γίγνεται· καταμελήσας δέ, χολὴν τοῦ βίου

διαπορευθεὶς ζωὴν, ἀτελὴς καὶ ἀνόητος εἰς Ἄιδου πάλιν ἔρχεται. ταῦτα μὲν οὖν ὕστερά ποτε γίνονται· περὶ δὲ τῶν νῦν προτεθέντων δεῖ διελθεῖν ἀκριβέστερον, τὰ δὲ πρὸ τούτων, περὶ σωμάτων κατὰ μέρη τῆς γενέσεως καὶ περὶ ψυχῆς, δι' ἃς τε αἰτίας καὶ προνοίας γέγονε θεῶν, τοῦ μάλιστα εἰκότος ἀντεχομένοις, οὕτω καὶ κατὰ ταῦτα πορευομένοις διεξιτέον.

Stephanus page 44, section d, line 3

Τὰς μὲν δὴ θείας περιόδους δύο οὖσας, τὸ τοῦ παντὸς σχῆμα ἀπομιμησάμενοι περιφερὲς ὄν, εἰς σφαιροειδὲς σῶμα ἐνέδησαν, τοῦτο δὲ νῦν κεφαλὴν ἐπονομάζομεν, ὃ θειότατόν τέ ἐστιν καὶ τῶν ἐν ἡμῖν πάντων δεσποτοῦν· ᾧ καὶ πᾶν τὸ σῶμα παρέδωκεν ὑπηρεσίαν αὐτῷ συναθροίσαντες θεοί, κατανόησαντες ὅτι πασῶν ὅσαι κινήσεις ἔσονται μετέχουσι. ἵν' οὖν μὴ κυλινδούμενον ἐπὶ γῆς ὕψι τε καὶ βάθει παντοδαπὰ ἐχούσης ἀποροῖ τὰ μὲν ὑπερβαίνειν, ἐνθεν δὲ ἐκβαίνειν, ὄχημα αὐτῷ τοῦτο καὶ εὐπορίαν ἔδωκεν· ὅθεν δὴ μήκος τὸ σῶμα ἔσχεν, ἑκτατὰ τε κῶλα καὶ καμπτὰ ἔφυσεν τέτταρα

Stephanus page 44, section e, line 4

θεοῦ μηχανησαμένου πορείαν, οἷς ἀντιλαμβανόμενον καὶ ἀπεριεϊδόμενον διὰ πάντων τόπων πορεύεσθαι δυνατόν γέγονε, τὴν τοῦ θειοτάτου καὶ ἱερωτάτου φέρον οἴκησιν ἐπάνωθεν ἡμῶν. σκέλη μὲν οὖν χεῖρές τε ταύτη καὶ διὰ ταῦτα προσέφυ πᾶσιν· τοῦ δ' ὀπισθεν τὸ πρόσθεν τιμιώτερον καὶ ἀρχικώτερον νομίζοντες θεοὶ ταύτη τὸ πολὺ τῆς πορείας ἡμῖν ἔδωκεν. ἔδει δὲ διωρισμένον ἔχειν καὶ ἀνόμοιον τοῦ σώματος τὸ πρόσθεν ἄνθρωπον. διὸ πρῶτον μὲν περὶ τὸ τῆς κεφαλῆς κύτος, ὑποθέντες αὐτόσε τὸ πρόσωπον, ὄργανα ἐνέδησαν τούτῳ πάσῃ τῇ τῆς ψυχῆς προνοίᾳ, καὶ διέταξαν τὸ μετέχον

Stephanus page 45, section b, line 2

ἡγεμονίας τοῦτ' εἶναι, τὸ κατὰ φύσιν πρόσθεν· τῶν δὲ ὀργάνων πρῶτον μὲν φωσφόρα συνετεκτάναντο ὄμματα, τοιαῦτα ἐνδήσαντες αἰτία. τοῦ πυρὸς ὅσον τὸ μὲν κάειν οὐκ ἔσχε, τὸ δὲ παρέχειν φῶς ἡμέρον, οἰκεῖον ἐκάστης ἡμέρας, σῶμα ἐμηχανήσαντο γίνεσθαι. τὸ γὰρ ἐντὸς ἡμῶν ἀδελφὸν ὄν τούτου πῦρ εἰλικρινὲς ἐποίησαν διὰ τῶν ὀμμάτων ῥεῖν λεῖον καὶ πυκνὸν ὅλον μὲν, μάλιστα δὲ τὸ μέσον συμπιλήσαντες τῶν ὀμμάτων, ὥστε τὸ μὲν ἄλλο ὅσον παχύτερον στέγειν πᾶν, τὸ τοιοῦτον δὲ μόνον αὐτὸ καθαρὸν διηθεῖν. ὅταν οὖν μεθήμερινὸν ἦ φῶς περὶ τὸ τῆς ὀψεως ῥεῦμα, τότε ἐκπίπτον

Stephanus page 45, section c, line 4

ὅμοιον πρὸς ὅμοιον, συμπαγὲς γενόμενον, ἐν σῶμα οἰκειωθὲν

συνέστη κατὰ τὴν τῶν ὁμμάτων εὐθυωρίαν, ὅπηπερ ἂν ἀντ-
ερεΐδη τὸ προσπίπτον ἔνδοθεν πρὸς ὃ τῶν ἔξω συνέπεσεν.
ὁμοιοπαθὲς δὴ δι' ὁμοιότητα πᾶν γενόμενον, ὅτου τε ἂν αὐτό
ποτε ἐφάπτηται καὶ ὃ ἂν ἄλλο ἐκείνου, τούτων τὰς κινήσεις
διαδιδόν εἰς ἅπαν τὸ σῶμα μέχρι τῆς ψυχῆς αἰσθησιν παρ-
έσχετο ταύτην ἣ δὴ ὀρᾶν φαμεν. ἀπελθόντος δὲ εἰς νύκτα
τοῦ συγγενοῦς πυρὸς ἀποτετέμνεται· πρὸς γὰρ ἀνόμοιον ἐξιὼν
ἀλλοιοῦταί τε αὐτὸ καὶ κατασβέννυται, συμφυὲς οὐκέτι τῷ
πλησίον ἀέρι γιγνόμενον, ἅτε πῦρ οὐκ ἔχοντι. παύεταιί τε

Stephanus page 45, section d, line 7

οὖν ὀρῶν, ἔτι τε ἐπαγωγὸν ὕπνου γίγνεται· σωτηρίαν γὰρ
ἦν οἱ θεοὶ τῆς ὄψεως ἐμηχανήσαντο, τὴν τῶν βλεφάρων
φύσιν, ὅταν ταῦτα συμμύσῃ, καθείργνυσι τὴν τοῦ πυρὸς ἐντὸς
δύναμιν, ἣ δὲ διαχεῖ τε καὶ ὁμαλύνει τὰς ἐντὸς κινήσεις,
ὁμαλυνθειςῶν δὲ ἡσυχία γίγνεται, γενομένης δὲ πολλῆς μὲν
ἡσυχίας βραχυόνειρος ὕπνος ἐμπίπτει, καταλειφθειςῶν δὲ
τινῶν κινήσεων μειζόνων, οἷαι καὶ ἐν οἷοις ἂν τόποις λεί-
πωνται, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα παρέσχοντο ἀφομοιωθέντα ἐντὸς
ἔξω τε ἐγερθεῖσιν ἀπομνημονευόμενα φαντάσματα. τὸ δὲ
περὶ τὴν τῶν κατόπτρων εἰδωλοποιίαν καὶ πάντα ὅσα ἐμφανῇ

Stephanus page 46, section a, line 4

καὶ λεῖα, κατιδεῖν οὐδὲν ἔτι χαλεπὸν. ἐκ γὰρ τῆς ἐντὸς
ἐκτός τε τοῦ πυρὸς ἐκατέρου κοινωνίας ἀλλήλοις, ἐνός τε αὖ
περὶ τὴν λειότητα ἐκάστοτε γενομένου καὶ πολλαχῇ μεταρ-
ρυθμισθέντος, πάντα τὰ τοιαῦτα ἐξ ἀνάγκης ἐμφαίνεται, τοῦ
περὶ τὸ πρόσωπον πυρὸς τῷ περὶ τὴν ὄψιν πυρὶ περὶ τὸ
λεῖον καὶ λαμπρὸν συμπαγοῦς γιγνομένου. δεξιὰ δὲ φαντά-
ζεται τὰ ἀριστερά, ὅτι τοῖς ἐναντίοις μέρεσιν τῆς ὄψεως περὶ
τὰναντία μέρη γίγνεται ἐπαφή παρὰ τὸ καθεστὸς ἔθος τῆς
προσβολῆς· δεξιὰ δὲ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἀριστερὰ τοῦ-

Stephanus page 46, section b, line 7

ναντίον, ὅταν μεταπέσῃ συμπηγνύμενον ᾧ συμπήγνυται φῶς,
τοῦτο δέ, ὅταν ἡ τῶν κατόπτρων λειότης, ἔνθεν καὶ ἔνθεν
ὑψη λαβοῦσα, τὸ δεξιὸν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἀπώσῃ τῆς
ὄψεως καὶ θάτερον ἐπὶ θάτερον. κατὰ δὲ τὸ μῆκος στραφέν
τοῦ προσώπου ταυτόν τοῦτο ὕπτιον ἐποίησεν πᾶν φαίνεσθαι,
τὸ κάτω πρὸς τὸ ἄνω τῆς αὐγῆς τό τ' ἄνω πρὸς τὸ κάτω
πάλιν ἀπῶσαν.

Ταῦτ' οὖν πάντα ἔστιν τῶν συναιτίων οἷς θεὸς ὑπηρε-
τοῦσιν χρήται τὴν τοῦ ἀρίστου κατὰ τὸ δυνατόν ιδέαν
ἀποτελῶν· δοξάζεται δὲ ὑπὸ τῶν πλείστων οὐ συναιτία

Stephanus page 46, section d, line 2

ἀλλὰ αἷτια εἶναι τῶν πάντων, ψύχοντα καὶ θερμαίνοντα
πηγνύντα τε καὶ διαχέοντα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀπεργαζόμενα.
λόγον δὲ οὐδένα οὐδὲ νοῦν εἰς οὐδὲν δυνατὰ ἔχειν ἐστίν.
τῶν γὰρ ὄντων ᾧ νοῦν μόνῳ κτᾶσθαι προσήκει, λεκτέον
ψυχὴν - τοῦτο δὲ ἀόρατον, πῦρ δὲ καὶ ὕδωρ καὶ γῆ καὶ ἀήρ
σώματα πάντα ὁρατὰ γέγονεν - τὸν δὲ νοῦ καὶ ἐπιστήμης
ἐραστὴν ἀνάγκη τὰς τῆς ἔμφορος φύσεως αἰτίας πρώτας
μεταδιώκειν, ὅσαι δὲ ὑπ' ἄλλων μὲν κινουμένων, ἕτερα δὲ κατὰ
ἀνάγκης κινούντων γίνονται, δευτέρας. ποιητέον δὲ κατὰ
ταῦτα καὶ ἡμῖν· λεκτέα μὲν ἀμφοτέρω τὰ τῶν αἰτιῶν γέννη,

Stephanus page 46, section e, line 4

χωρὶς δὲ ὅσαι μετὰ νοῦ καλῶν καὶ ἀγαθῶν δημιουργοὶ καὶ
ὅσαι μονωθεῖσαι φρονήσεως τὸ τυχὸν ἄτακτον ἐκάστοτε
ἐξεργάζονται. τὰ μὲν οὖν τῶν ὁμμάτων συμμεταίτια πρὸς
τὸ σχεῖν τὴν δύναμιν ἦν νῦν εἴληχεν εἰρήσθω· τὸ δὲ μέ-
γιστον αὐτῶν εἰς ὠφελίαν ἔργον, δι' ὃ θεὸς αὐθ' ἡμῖν
δεδώρηται, μετὰ τοῦτο ῥητέον. ὅψις δὲ κατὰ τὸν ἐμὸν
λόγον αἰτία τῆς μεγίστης ὠφελίας γέγονεν ἡμῖν, ὅτι τῶν
νῦν λόγων περὶ τοῦ παντὸς λεγομένων οὐδεὶς ἂν ποτε ἐρρήθη
μήτε ἄστρα μήτε ἥλιον μήτε οὐρανὸν ἰδόντων. νῦν δ' ἡμέρα τε
καὶ νύξ ὀφθεῖσαι μὴνές τε καὶ ἐνιαυτῶν περίοδοι καὶ ἰσημερίαι

Stephanus page 47, section a, line 6

καὶ τροπαὶ μεμηχάνηται μὲν ἀριθμὸν, χρόνου δὲ ἔννοιαν
περὶ τε τῆς τοῦ παντὸς φύσεως ζήτησιν ἔδοσαν· ἐξ ὧν
ἐπορισάμεθα φιλοσοφίας γένος, οὗ μείζον ἀγαθὸν οὐτ' ἦλθεν
οὔτε ἥξει ποτὲ τῷ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεῶν. λέγω δὲ
τοῦτο ὁμμάτων μέγιστον ἀγαθόν· τᾶλλα δὲ ὅσα ἐλάττω τί
ἂν ὑμνοῖμεν, ὧν ὁ μὴ φιλόσοφος τυφλωθεὶς ὀδυρόμενος ἂν
θρηνοῖ μάτην; ἀλλὰ τούτου λεγέσθω παρ' ἡμῶν αὕτη ἐπὶ
ταῦτα αἰτία, θεὸν ἡμῖν ἀνευρεῖν δωρήσασθαι τε ὅψιν, ἵνα
τὰς ἐν οὐρανῷ τοῦ νοῦ κατιδόντες περιόδους χρησαίμεθα
ἐπὶ τὰς περιφοράς τὰς τῆς παρ' ἡμῖν διανοήσεως, συγγενεῖς

Stephanus page 47, section c, line 1

ἐκεῖναις οὔσας, ἀταράκτοις τεταραγμένας, ἐκμαθόντες δὲ καὶ
λογισμῶν κατὰ φύσιν ὀρθότητος μετασχόντες, μιμούμενοι
τὰς τοῦ θεοῦ πάντως ἀπλανεῖς οὔσας, τὰς ἐν ἡμῖν πεπλανη-
μένας καταστησαίμεθα. φωνῆς τε δὲ καὶ ἀκοῆς πέρι πάλιν
ὁ αὐτὸς λόγος, ἐπὶ ταῦτά τῶν αὐτῶν ἕνεκα παρὰ θεῶν
δεδωρῆσθαι. λόγος τε γὰρ ἐπ' αὐτὰ ταῦτα τέτακται, τὴν
μεγίστην συμβαλλόμενος εἰς αὐτὰ μοῖραν, ὅσον τ' αὖ μουσι-
κῆς φωνῇ χρήσιμον πρὸς ἀκοὴν ἕνεκα ἀρμονίας ἐστὶ δοθέν.
ἡ δὲ ἀρμονία, συγγενεῖς ἔχουσαφοράς ταῖς ἐν ἡμῖν τῆς

ψυχῆς περιόδοις, τῷ μετὰ νοῦ προσχρωμένῳ Μούσαις οὐκ

Stephanus page 47, section d, line 4

ἐφ' ἡδονὴν ἄλογον καθάπερ νῦν εἶναι δοκεῖ χρήσιμος, ἀλλ'
ἐπὶ τὴν γεγυῖαν ἐν ἡμῖν ἀνάρμοστον ψυχῆς περίοδον εἰς
κατακόσμησιν καὶ συμφωνίαν ἑαυτῇ σύμμαχος ὑπὸ Μουσῶν
δέδοται· καὶ ῥυθμὸς αὖ διὰ τὴν ἄμετρον ἐν ἡμῖν καὶ χαρίτων
ἐπιδεῶ γιγνομένην ἐν τοῖς πλείστοις ἔξιν ἐπικούρος ἐπὶ
ταῦτά ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐδόθη.

Τὰ μὲν οὖν παρεληλυθότα τῶν εἰρημένων πλήν βραχέων
ἐπιδέδεικται τὰ διὰ νοῦ δεδημιουργημένα· δεῖ δὲ καὶ τὰ δι'
ἀνάγκης γιγνόμενα τῷ λόγῳ παραθέσθαι. μεμειγμένη γὰρ
οὖν ἡ τοῦδε τοῦ κόσμου γένεσις ἐξ ἀνάγκης τε καὶ νοῦ

Stephanus page 48, section a, line 2

συστάσεως ἐγεννήθη· νοῦ δὲ ἀνάγκης ἄρχοντος τῷ πείθειν
αὐτὴν τῶν γιγνομένων τὰ πλεῖστα ἐπὶ τὸ βέλτιστον ἄγειν,
ταύτη κατὰ ταῦτα τε δι' ἀνάγκης ἡττωμένης ὑπὸ πειθοῦς
ἔμφορος οὕτω κατ' ἀρχὰς συνίστατο τότε τὸ πᾶν. εἴ τις
οὖν ἢ γέγονεν κατὰ ταῦτα ὄντως ἔρεϊ, μεικτέον καὶ τὸ τῆς
πλανωμένης εἶδος αἰτίας, ἢ φέρειν πέφυκεν· ὥδε οὖν πάλιν
ἀναχωρητέον, καὶ λαβοῦσιν αὐτῶν τούτων προσήκουσαν
ἐτέραν ἀρχὴν αὐθις αὖ, καθάπερ περὶ τῶν τότε νῦν οὕτω
περὶ τούτων πάλιν ἀρκτέον ἀπ' ἀρχῆς. τὴν δὲ πρὸ τῆς οὐ-
ρανοῦ γενέσεως πυρὸς ὕδατός τε καὶ ἀέρος καὶ γῆς φύσιν

Stephanus page 48, section b, line 5

θεατέον αὐτὴν καὶ τὰ πρὸ τούτου πάθη· νῦν γὰρ οὐδεὶς πω
γένεσιν αὐτῶν μεμήνυκεν, ἀλλ' ὥς εἰδόσιν πῦρ ὅτι ποτέ
ἐστὶν καὶ ἕκαστον αὐτῶν λέγομεν ἀρχὰς αὐτὰ τιθέμενοι
στοιχεῖα τοῦ παντός, προσῆκον αὐτοῖς οὐδ' ἂν ὥς ἐν συλλα-
βῆς εἶδωσιν μόνον εἰκότως ὑπὸ τοῦ καὶ βραχὺ φρονούντος
ἀπεικασθῆναι. νῦν δὲ οὖν τό γε παρ' ἡμῶν ὥδε ἐχέτω· τὴν
μὲν περὶ ἀπάντων εἴτε ἀρχὴν εἴτε ἀρχὰς εἴτε ὅπη δοκεῖ
τούτων περὶ τὸ νῦν οὐ ῥητέον, δι' ἄλλο μὲν οὐδέν, διὰ δὲ τὸ
χαλεπὸν εἶναι κατὰ τὸν παρόντα τρόπον τῆς διεξόδου δηλῶ-
σαι τὰ δοκοῦντα, μήτ' οὖν ὑμεῖς οἴεσθε δεῖν ἐμὲ λέγειν, οὔτ'

Stephanus page 48, section c, line 7

αὐτὸς αὖ πείθειν ἑμαυτὸν εἶην ἂν δυνατὸς ὥς ὀρθῶς ἐγγει-
ροῖμ' ἂν τοσοῦτον ἐπιβαλλόμενος ἔργον· τὸ δὲ κατ' ἀρχὰς
ῥηθὲν διαφυλάττων, τὴν τῶν εἰκότων λόγων δύναμιν, πειρά-
σομαι μηδενὸς ἥττον εἰκότα, μᾶλλον δέ, καὶ ἔμπροσθεν ἀπ'
ἀρχῆς περὶ ἐκάστων καὶ συμπάντων λέγειν. θεὸν δὲ καὶ
νῦν ἐπ' ἀρχῇ τῶν λεγομένων σωτῆρα ἐξ ἀτόπου καὶ ἀήθους
δηγήσεως πρὸς τὸ τῶν εἰκότων δόγμα διασώζειν ἡμᾶς

ἐπικαλεσάμενοι πάλιν ἀρχώμεθα λέγειν.

Ἡ δ' οὖν αὖθις ἀρχὴ περὶ τοῦ παντός ἔστω μειζόνως τῆς πρόσθεν διηρημένη· τότε μὲν γὰρ δύο εἶδη διειλόμεθα, νῦν

Stephanus page 48, section e, line 4

δὲ τρίτον ἄλλο γένος ἡμῖν δηλωτέον. τὰ μὲν γὰρ δύο ἱκανὰ ἦν ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν λεχθεῖσιν, ἓν μὲν ὡς παραδείγματος εἶδος ὑποτεθέν, νοητὸν καὶ ἀεὶ κατὰ ταῦτά ὄν, μίμημα δὲ παραδείγματος δεύτερον, γένεσιν ἔχον καὶ ὁρατόν. τρίτον δὲ τότε μὲν οὐ διειλόμεθα, νομίσαντες τὰ δύο ἕξιν ἱκανῶς· νῦν δὲ ὁ λόγος ἔοικεν εἰσαναγκάζειν χαλεπὸν καὶ ἀμυδρὸν εἶδος ἐπιχειρεῖν λόγοις ἐμφανίσει. τίς οὖν ἔχον δύναμιν καὶ φύσιν αὐτὸ ὑποληπτέον; τοιάνδε μάλιστα πάσης εἶναι γενέσεως ὑποδοχὴν αὐτὴν οἷον τιθήνην. εἴρηται μὲν οὖν τάληθές, δεῖ δὲ ἐναργέστερον εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ, χαλεπὸν

Stephanus page 49, section b, line 1

δὲ ἄλλως τε καὶ διότι προαπορηθῆναι περὶ πυρὸς καὶ τῶν μετὰ πυρὸς ἀναγκαῖον τούτου χάριν· τούτων γὰρ εἰπεῖν ἕκαστον ὅποιον ὄντως ὕδωρ χρή λέγειν μᾶλλον ἢ πῦρ, καὶ ὅποιον ὅτιοῦν μᾶλλον ἢ καὶ ἅπαντα καθ' ἕκαστόν τε, οὕτως ὥστε τινὶ πιστῷ καὶ βεβαίῳ χρήσασθαι λόγῳ, χαλεπόν. πῶς οὖν δὴ τοῦτ' αὐτὸ καὶ πῇ καὶ τί περὶ αὐτῶν εἰκότως διαπορηθέντες ἂν λέγοιμεν; πρῶτον μὲν, ὃ δὴ νῦν ὕδωρ ὠνομάκαμεν, πηγνύμενον ὡς δοκοῦμεν λίθους καὶ γῆν γιγνόμενον ὀρώμεν, τηκόμενον δὲ καὶ διακρινόμενον αὐτὸ ταῦτόν τοῦτο πνεῦμα καὶ ἀέρα, συγκαυθέντα δὲ ἀέρα πῦρ, ἀνάπαλιν

Stephanus page 49, section c, line 3

δὲ συγκριθὲν καὶ κατασβεσθὲν εἰς ἰδέαν τε ἀπὸν αὖθις ἀέρος πῦρ, καὶ πάλιν ἀέρα συνιόντα καὶ πυκνούμενον νέφος καὶ ὁμίχλην, ἐκ δὲ τούτων ἔτι μᾶλλον συμπιλουμένων ῥέον ὕδωρ, ἐξ ὕδατος δὲ γῆν καὶ λίθους αὖθις, κύκλον τε οὕτω διαδιδόντα εἰς ἄλληλα, ὡς φαίνεται, τὴν γένεσιν. οὕτω δὴ τούτων οὐδέποτε τῶν αὐτῶν ἐκάστων φανταζομένων, ποῖον αὐτῶν ὡς ὄν ὅτιοῦν τοῦτο καὶ οὐκ ἄλλο παγίως διυσχυριζόμενος οὐκ αἰσχυνεῖται τις ἑαυτόν; οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀσφαλέστατα μακρῷ περὶ τούτων τιθεμένους ὥδε λέγειν· ἀεὶ ὃ καθορώμεν ἄλλοτε ἄλλη γιγνόμενον, ὡς πῦρ, μὴ τοῦτο ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἐκά-

Stephanus page 49, section d, line 6

στοτε προσαγορεύειν πῦρ, μηδὲ ὕδωρ τοῦτο ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἀεὶ, μηδὲ ἄλλο ποτὲ μηδὲν ὡς τινα ἔχον βεβαιότητα, ὅσα δεικνύντες τῷ ῥήματι τῷ <τόδε> καὶ <τοῦτο> προσχρώμενοι δηλοῦν ἡγούμεθα τι· φεύγει γὰρ οὐχ ὑπομένον τὴν τοῦ <τόδε>

καὶ <τοῦτο> καὶ τὴν <τῷδε> καὶ πᾶσαν ὅση μόνιμα ὡς ὄντα
αὐτὰ ἐνδείκνυται φάσις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἕκαστα μὴ λέγειν,
τὸ δὲ τοιοῦτον ἀεὶ περιφερόμενον ὅμοιον ἑκάστου πέρι καὶ
συνπάντων οὕτω καλεῖν, καὶ δὴ καὶ πῦρ τὸ διὰ παντός
τοιοῦτον, καὶ ἅπαν ὅσονπερ ἂν ἔχη γένεσιν· ἐν ᾧ δὲ ἐγγιγνό-

Stephanus page 49, section e, line 8

μενα ἀεὶ ἕκαστα αὐτῶν φαντάζεται καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπόλ-
λυται, μόνον ἐκεῖνο αὖ προσαγορεύειν τῷ τε <τοῦτο> καὶ τῷ
<τόδε> προσχρωμένους ὀνόματι, τὸ δὲ ὁποιοιοῦν τι, θερμὸν
ἢ λευκὸν ἢ καὶ ὅτιοῦν τῶν ἐναντίων, καὶ πάνθ' ὅσα ἐκ
τούτων, μηδὲν ἐκεῖνο αὖ τούτων καλεῖν. ἔτι δὲ σαφέστερον
αὐτοῦ πέρι προθυμητέον αὐθις εἰπεῖν. εἰ γὰρ πάντα τις
σχήματα πλάσας ἐκ χρυσοῦ μηδὲν μεταπλάττων παύοιτο
ἕκαστα εἰς ἅπαντα, δεικνύντος δὴ τινος αὐτῶν ἐν καὶ ἐρο-
μένου τί ποτ' ἐστί, μακρῷ πρὸς ἀλήθειαν ἀσφαλέστατον
εἰπεῖν ὅτι χρυσός, τὸ δὲ τρίγωνον ὅσα τε ἄλλα σχήματα

Stephanus page 50, section b, line 3

ἐνεγίγνετο, μηδέποτε λέγειν ταῦτα ὡς ὄντα, ἃ γε μεταξὺ
τιθεμένου μεταπίπτει, ἀλλ' ἐὰν ἄρα καὶ τὸ <τοιοῦτον> μετ'
ἀσφαλείας ἐθέλῃ δέχεσθαί τινος, ἀγαπᾶν. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος
καὶ περὶ τῆς τὰ πάντα δεχομένης σώματα φύσεως. ταὐτὸν
αὐτὴν ἀεὶ προσρητέον· ἐκ γὰρ τῆς ἑαυτῆς τὸ παράπαν οὐκ
ἐξίσταται δυνάμεως - δέχεται τε γὰρ ἀεὶ τὰ πάντα, καὶ
μορφήν οὐδεμίαν ποτὲ οὐδενὶ τῶν εἰσιόντων ὁμοίαν εἵληφεν
οὐδαμῇ οὐδαμῶς· ἐκμαγεῖον γὰρ φύσει παντὶ κεῖται, κινού-
μενόν τε καὶ διασχηματιζόμενον ὑπὸ τῶν εἰσιόντων, φαί-
νεται δὲ δι' ἐκεῖνα ἄλλοτε ἄλλοιον - τὰ δὲ εἰσιόντα καὶ

Stephanus page 50, section c, line 5

ἐξιόντα τῶν ὄντων ἀεὶ μιμήματα, τυπωθέντα ἀπ' αὐτῶν
τρόπον τινὰ δύσφραστον καὶ θαυμαστόν, ὃν εἰς αὐθις μέτιμεν.
ἐν δ' οὖν τῷ παρόντι χρή γένη διανοηθῆναι τριττά, τὸ μὲν
γιγνόμενον, τὸ δ' ἐν ᾧ γίγνεται, τὸ δ' ὅθεν ἀφομοιούμενον
φύεται τὸ γινόμενον. καὶ δὴ καὶ προσεικάσαι πρέπει τὸ μὲν
δεχόμενον μητρί, τὸ δ' ὅθεν πατρί, τὴν δὲ μεταξὺ τούτων
φύσιν ἐκγόνῳ, νοῆσαι τε ὡς οὐκ ἂν ἄλλως, ἐκτυπώματος
ἔσεσθαι μέλλοντος ἰδεῖν ποικίλου πάσας ποικιλίας, τοῦτ'
αὐτὸ ἐν ᾧ ἐκτυπούμενον ἐνίσταται γένοιτ' ἂν παρεσκευα-
σμένον εὖ, πλὴν ἄμορφον ὃν ἐκείνων ἀπασῶν τῶν ἰδεῶν ὅσας

Stephanus page 50, section e, line 1

μέλλοι δέχεσθαί ποθεν. ὅμοιον γὰρ ὃν τῶν ἐπεισιόντων
τινὶ τὰ τῆς ἐναντίας τὰ τε τῆς τὸ παράπαν ἄλλης φύσεως
ὅπότ' ἔλθοι δεχόμενον κακῶς ἂν ἀφομοιοῖ, τὴν αὐτοῦ παρεμ-

φαῖνον ὄψιν. διὸ καὶ πάντων ἐκτὸς εἰδῶν εἶναι χρεῶν
τὸ τὰ πάντα ἐκδεξόμενον ἐν αὐτῷ γένῃ, καθάπερ περὶ τὰ
ἀλείμματα ὅποσα εὐώδη τέχνη μηχανῶνται πρῶτον τοῦτ'
αὐτὸ ὑπάρχον, ποιοῦσιν ὅτι μάλιστα ἀώδη τὰ δεξόμενα ὑγρά
τὰς ὀσμὰς· ὅσοι τε ἐν τισιν τῶν μαλακῶν σχήματα ἀπο-
μάττειν ἐπιχειροῦσι, τὸ παράπαν σχῆμα οὐδὲν ἔνδηλον
ὑπάρχειν ἐῷσι, προομαλύναντες δὲ ὅτι λειότατον ἀπεργά-

Stephanus page 51, section a, line 1

ζονται. ταῦτόν οὖν καὶ τῷ τὰ τῶν πάντων ἀεὶ τε ὄντων
κατὰ πᾶν ἑαυτοῦ πολλάκις ἀφομοιώματα καλῶς μέλλοντι
δέχεσθαι πάντων ἐκτὸς αὐτῷ προσήκει πεφυκέναι τῶν εἰδῶν.
διὸ δὴ τὴν τοῦ γεγονότος ὁρατοῦ καὶ πάντως αἰσθητοῦ μη-
τέρα καὶ ὑποδοχὴν μήτε γῆν μήτε ἀέρα μήτε πῦρ μήτε ὕδωρ
λέγωμεν, μήτε ὅσα ἐκ τούτων μήτε ἐξ ὧν ταῦτα γέγονεν·
ἀλλ' ἀνόρατον εἶδος τι καὶ ἄμορφον, πανδεχές, μεταλαμ-
βάνον δὲ ἀπορώτατά πη τοῦ νοητοῦ καὶ δυσσαλωτότατον αὐτὸ
λέγοντες οὐ ψευσόμεθα. καθ' ὅσον δ' ἐκ τῶν προειρημένων
δυνατὸν ἐφικνεῖσθαι τῆς φύσεως αὐτοῦ, τῇδ' ἂν τις ὀρθότατα

Stephanus page 51, section b, line 4

λέγοι· πῦρ μὲν ἐκάστοτε αὐτοῦ τὸ πεπυρωμένον μέρος φαί-
νεσθαι, τὸ δὲ ὑγρανθὲν ὕδωρ, γῆν τε καὶ ἀέρα καθ' ὅσον
ἂν μμήματα τούτων δέχεται. λόγῳ δὲ δὴ μᾶλλον τὸ
τοιόνδε διοριζομένους περὶ αὐτῶν διασκεπτέον· ἄρα ἔστιν
τι πῦρ αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ πάντα περὶ ὧν ἀεὶ λέγομεν οὕτως
αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὄντα ἕκαστα, ἢ ταῦτα ἅπερ καὶ βλέπομεν,
ὅσα τε ἄλλα διὰ τοῦ σώματος αἰσθανόμεθα, μόνον ἔστιν
τοιαύτην ἔχοντα ἀλήθειαν, ἄλλα δὲ οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα
οὐδαμῇ οὐδαμῶς, ἀλλὰ μάτην ἐκάστοτε εἶναι τί φαμεν εἶδος
ἐκάστου νοητόν, τὸ δ' οὐδὲν ἄρ' ἦν πλήν λόγος; οὔτε οὖν

Stephanus page 51, section c, line 6

δὴ τὸ παρὸν ἄκριτον καὶ ἀδίκαστον ἀφέντα ἄξιον φάναι
δυσχυριζόμενον ἔχειν οὕτως, οὔτ' ἐπὶ λόγου μήκει πάρεργον
ἄλλο μῆκος ἐπεμβλητέον· εἰ δέ τις ὅρος ὀρισθεὶς μέγας διὰ
βραχέων φανείη, τοῦτο μάλιστα ἐγκαιριώτατον γένοιτ' ἂν.
ὥδε οὖν τὴν γ' ἐμὴν αὐτὸς τίθεμαι ψῆφον. εἰ μὲν νοῦς καὶ
δόξα ἀληθῆς ἐστων δύο γένῃ, παντάπασιν εἶναι καθ' αὐτὰ
ταῦτα, ἀναίσθητα ὑφ' ἡμῶν εἶδη, νοούμενα μόνον· εἰ δ', ὥς
τισιν φαίνεται, δόξα ἀληθῆς νοῦ διαφέρει τὸ μηδέν, πάνθ'
ὅποσ' αὖ διὰ τοῦ σώματος αἰσθανόμεθα θετέον βεβαιότατα.
δύο δὴ λεκτέον ἐκείνω, διότι χωρὶς γεγονότων ἀνομοίως τε

Stephanus page 51, section e, line 2

ἔχετον. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν διὰ διδαχῆς, τὸ δ' ὑπὸ πειθοῦς

ἡμῖν ἐγγίγνεται· καὶ τὸ μὲν αἰὲ μετ' ἀληθοῦς λόγου, τὸ δὲ ἄλογον· καὶ τὸ μὲν ἀκίνητον πειθοῖ, τὸ δὲ μεταπειστόν· καὶ τοῦ μὲν πάντα ἄνδρα μετέχειν φατέον, νοῦ δὲ θεοῦς, ἀνθρώπων δὲ γένος βραχύ τι. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων ὁμολογητέον ἓν μὲν εἶναι τὸ κατὰ ταῦτα εἶδος ἔχον, ἀγέννητον καὶ ἀνώλεθρον, οὔτε εἰς ἑαυτὸ εἰσδεχόμενον ἄλλο ἄλλοθεν οὔτε αὐτὸ εἰς ἄλλο ποιῖον, ἀόρατον δὲ καὶ ἄλλως ἀναίσθητον, τοῦτο ὃ δὴ νόησις εἴληγεν ἐπισκοπεῖν· τὸ δὲ ὁμώνυμον ὁμοίον τε ἐκείνῳ δεύτερον, αἰσθητόν, γεννητόν,

Stephanus page 52, section a, line 6

πεφορημένον αἰεὶ, γιγνόμενόν τε ἓν τινι τόπῳ καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπολλύμενον, δόξῃ μετ' αἰσθήσεως περιληπτόν· τρίτον δὲ αὖ γένος ὃν τὸ τῆς χώρας αἰεὶ, φθορὰν οὐ προσδεχόμενον, ἔδραν δὲ παρέχον ὅσα ἔχει γένεσιν πᾶσιν, αὐτὸ δὲ μετ' ἀναίσθησίας ἀπτόν λογισμῷ τινι νόθῳ, μόγις πιστόν, πρὸς ὃ δὴ καὶ ὀνειροπολοῦμεν βλέποντες καὶ φαμεν ἀναγκαῖον εἶναί που τὸ ὃν ἅπαν ἓν τινι τόπῳ καὶ κατέχον χώραν τινά, τὸ δὲ μήτ' ἓν γῇ μήτε που κατ' οὐρανὸν οὐδὲν εἶναι. ταῦτα δὴ πάντα καὶ τούτων ἄλλα ἀδελφὰ καὶ περὶ τὴν ἄνθρωπον καὶ ἀληθῶς φύσιν ὑπάρχουσιν ὑπὸ ταύτης τῆς ὀνει-

Stephanus page 52, section c, line 1

ρώξεως οὐ δυνατοὶ γιγνώμεθα ἐγερθέντες διοριζόμενοι τὰληθὲς λέγειν, ὥς εἰκόνι μὲν, ἐπεὶ οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ἐφ' ᾧ γέγονεν ἑαυτῆς ἐστίν, ἑτέρου δὲ τινος αἰεὶ φέρεται φάντασμα, διὰ ταῦτα ἓν ἑτέρῳ προσήκει τινὶ γίγνεσθαι, οὐσίας ἀμωσγέπως ἀντεχομένην, ἢ μηδὲν τὸ παράπαν αὐτὴν εἶναι, τῷ δὲ ὄντως ὄντι βοηθὸς ὃ δι' ἀκριβείας ἀληθῆς λόγος, ὥς ἕως ἄν τι τὸ μὲν ἄλλο ἢ, τὸ δὲ ἄλλο, οὐδέτερον ἓν οὐδετέρῳ ποτὲ γενόμενον ἓν ἅμα ταῦτόν καὶ δύο γενήσεσθον.

Οὗτος μὲν οὖν δὴ παρὰ τῆς ἐμῆς ψήφου λογισθεὶς ἓν κεφαλαίῳ δεδόσθω λόγος, ὃν τε καὶ χώραν καὶ γένεσιν εἶναι,

Stephanus page 52, section d, line 4

τρία τριχῇ, καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι· τὴν δὲ δὴ γενέσεως τιθήνην ὑγραιομένην καὶ πυρουμένην καὶ τὰς γῆς τε καὶ ἀέρος μορφὰς δεχομένην, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις πάθη συνέπεται πάσχουσιν, παντοδαπὴν μὲν ἰδεῖν φαίνεσθαι, διὰ δὲ τὸ μήθ' ὁμοίων δυνάμεων μήτε ἰσορρόπων ἐμπίμπλασθαι κατ' οὐδὲν αὐτῆς ἰσορροπεῖν, ἀλλ' ἀνωμάλως πάντῃ ταλαντομένην σειέσθαι μὲν ὑπ' ἐκείνων αὐτήν, κινουμένην δ' αὖ πάλιν ἐκεῖνα σειεῖν· τὰ δὲ κινούμενα ἄλλα ἄλλοσε αἰεὶ φέρεσθαι διακρινόμενα, ὥσπερ τὰ ὑπὸ τῶν πλοκάνων τε καὶ

Stephanus page 52, section e, line 7

ὀργάνων τῶν περὶ τὴν τοῦ σίτου κάθαρσιν σειόμενα καὶ ἀνικνύμενα τὰ μὲν πυκνὰ καὶ βαρέα ἄλλη, τὰ δὲ μανὰ καὶ κοῦφα εἰς ἑτέραν ἵζει φερόμενα ἔδραν· τότε οὕτω τὰ τέτταρα γένη σειόμενα ὑπὸ τῆς δεξαμενῆς, κινουμένης αὐτῆς οἶον ὀργάνου σεισμὸν παρέχοντος, τὰ μὲν ἀνομοιότατα πλεῖστον αὐτὰ ἀφ' αὐτῶν ὀρίζειν, τὰ δὲ ὁμοιότατα μάλιστα εἰς ταὐτὸν συνωθεῖν, διὸ δὴ καὶ χώραν ταῦτα ἄλλα ἄλλην ἴσχειν, πρὶν καὶ τὸ πᾶν ἐξ αὐτῶν διακοσμηθὲν γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν δὴ πρὸ τούτου πάντα ταῦτ' εἶχεν ἀλόγως καὶ ἀμέτρως· ὅτε δ' ἐπεχειρεῖτο κοσμεῖσθαι τὸ πᾶν, πῦρ πρῶτον καὶ ὕδωρ

Stephanus page 53, section b, line 2

καὶ γῆν καὶ ἀέρα, ἵχνη μὲν ἔχοντα αὐτῶν ἄττα, παντάπασί γε μὴν διακείμενα ὥσπερ εἰκὸς ἔχειν ἅπαν ὅταν ἀπῇ τινος θεός, οὕτω δὴ τότε πεφυκότα ταῦτα πρῶτον διεσχηματίσατο εἶδεσί τε καὶ ἀριθμοῖς. τὸ δὲ ἢ δυνατόν ὥς κάλλιστα ἀριστά τε ἐξ οὐχ οὕτως ἐχόντων τὸν θεὸν αὐτὰ συνιστάναι, παρὰ πάντα ἡμῖν ὥς ἀεὶ τοῦτο λεγόμενον ὑπαρχέτω· νῦν δ' οὖν τὴν διάταξιν αὐτῶν ἐπιχειρητέον ἐκάστων καὶ γένεσιν ἀήθει λόγῳ πρὸς ὑμᾶς δηλοῦν, ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ μετέχετε τῶν κατὰ παιδείυσιν ὁδῶν δι' ὧν ἐνδείκνυσθαι τὰ λεγόμενα ἀνάγκη, συνέψεσθε.

Stephanus page 53, section c, line 4

Πρῶτον μὲν δὴ πῦρ καὶ γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ ὅτι σώματά ἐστι, δηλόν που καὶ παντί· τὸ δὲ τοῦ σώματος εἶδος πᾶν καὶ βάθος ἔχει. τὸ δὲ βάθος αὖ πᾶσα ἀνάγκη τὴν ἐπίπεδον περιελιφέναι φύσιν· ἡ δὲ ὀρθὴ τῆς ἐπιπέδου βάσεως ἐκ τριγώνων συνέστηκεν. τὰ δὲ τρίγωνα πάντα ἐκ δυοῖν ἀρχεται τριγώνοις, μίαν μὲν ὀρθὴν ἔχοντος ἐκατέρου γωνίαν, τὰς δὲ ὀξείας· ὧν τὸ μὲν ἕτερον ἐκατέρωθεν ἔχει μέρος γωνίας ὀρθῆς πλευραῖς ἴσαις διηρημένης, τὸ δ' ἕτερον ἀνίσοις ἄνισα μέρη νενεμημένης. ταύτην δὴ πυρὸς ἀρχὴν καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων ὑποτιθέμεθα κατὰ τὸν μετ' ἀνάγκης εἰκότα

Stephanus page 53, section d, line 6

λόγον πορευόμενοι· τὰς δ' ἔτι τούτων ἀρχὰς ἄνωθεν θεὸς οἶδεν καὶ ἀνδρῶν ὃς ἂν ἐκείνῳ φίλος ᾖ. δεῖ δὴ λέγειν ποῖα κάλλιστα σώματα γένοιτ' ἂν τέτταρα, ἀνόμοια μὲν ἑαυτοῖς, δυνατὰ δὲ ἐξ ἀλλήλων αὐτῶν ἄττα διαλυόμενα γίνεσθαι· τούτου γὰρ τυχόντες ἔχομεν τὴν ἀλήθειαν γενέσεως περὶ γῆς τε καὶ πυρὸς τῶν τε ἀνὰ λόγον ἐν μέσῳ. τόδε γὰρ οὐδενὶ συγχωρησόμεθα, καλλίῳ τούτων ὀρώμενα σώματα εἶναι που καθ' ἓν γένος ἕκαστον ὄν. τοῦτ' οὖν προθυμητέον, τὰ διαφέροντα κάλλει σωμάτων τέτταρα γένη συναρμό-

σασθαι καὶ φάναι τὴν τούτων ἡμᾶς φύσιν ἱκανῶς εἰληφέναι.

Stephanus page 54, section a, line 1

τοῖν δὴ δυοῖν τριγώνοις τὸ μὲν ἰσοσκελὲς μίαν εἵληχεν
φύσιν, τὸ δὲ πρόμηκες ἀπεράντους· προαιρετέον οὖν αὖ τῶν
ἀπείρων τὸ κάλλιστον, εἰ μέλλομεν ἄρξεσθαι κατὰ τρόπον.
ἂν οὖν τις ἔχη κάλλιον ἐκλεξάμενος εἰπεῖν εἰς τὴν τούτων
σύστασιν, ἐκεῖνος οὐκ ἐχθρὸς ὢν ἀλλὰ φίλος κρατεῖ· τιθέ-
μεθα δ' οὖν τῶν πολλῶν τριγώνων κάλλιστον ἓν, ὑπερβάντες
τᾶλλα, ἐξ οὗ τὸ ἰσόπλευρον τρίγωνον ἐκ τρίτου συνέστηκεν.
διότι δέ, λόγος πλείων· ἀλλὰ τῷ τοῦτο ἐλέγξαντι καὶ ἀνευ-
ρόντι δὴ οὕτως ἔχον κεῖται φίλια τὰ ἄθλα. προηγήσθω
δὴ δύο τρίγωνα ἐξ ὧν τό τε τοῦ πυρὸς καὶ τὰ τῶν ἄλλων

Stephanus page 54, section b, line 4

σώματα μεμηχάνηται, τὸ μὲν ἰσοσκελές, τὸ δὲ τριπλὴν κατὰ
δύναμιν ἔχον τῆς ἐλάττονος τὴν μείζω πλευρὰν ἀεί. τὸ
δὴ πρόσθεν ἀσαφῶς ῥηθὲν νῦν μᾶλλον διοριστέον. τὰ γὰρ
τέτταρα γένη δι' ἀλλήλων εἰς ἄλληλα ἐφαίνετο πάντα γέ-
νεσιν ἔχειν, οὐκ ὀρθῶς φανταζόμενα· γίγνεται μὲν γὰρ ἐκ
τῶν τριγώνων ὧν προηγήμεθα γένη τέτταρα, τρία μὲν ἐξ
ἐνὸς τοῦ τὰς πλευρὰς ἀνίσους ἔχοντος, τὸ δὲ τέταρτον ἓν
μόνον ἐκ τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου συναρμοσθέν. οὐκ οὖν
δυνατὰ πάντα εἰς ἄλληλα διαλυόμενα ἐκ πολλῶν σμικρῶν
ὀλίγα μεγάλα καὶ τούναντίον γίγνεσθαι, τὰ δὲ τρία οἷόν τε·

Stephanus page 54, section c, line 6

ἐκ γὰρ ἐνὸς ἅπαντα πεφυκότα λυθέντων τε τῶν μειζόνων
πολλὰ σμικρὰ ἐκ τῶν αὐτῶν συστήσεται, δεχόμενα τὰ προς-
ήκοντα ἑαυτοῖς σχήματα, καὶ σμικρὰ ὅταν αὖ πολλὰ κατὰ
τὰ τρίγωνα διασπαρῇ, γενόμενος εἰς ἀριθμὸς ἐνὸς ὅγκου
μέγα ἀποτελέσειεν ἂν ἄλλο εἶδος ἓν. ταῦτα μὲν οὖν λελέχθω
περὶ τῆς εἰς ἄλληλα γενέσεως· οἷον δὲ ἕκαστον αὐτῶν
γέγονεν εἶδος καὶ ἐξ ὅσων συμπεσόντων ἀριθμῶν, λέγειν
ἂν ἐπόμενον εἴη. ἄρξει δὴ τό τε πρῶτον εἶδος καὶ σμικρό-
τατον συνιστάμενον, στοιχεῖον δ' αὐτοῦ τὸ τὴν ὑποτείνουσαν
τῆς ἐλάττονος πλευρᾶς διπλασίαν ἔχον μήκει· σύνδυο δὲ

Stephanus page 54, section d, line 8

τοιούτων κατὰ διάμετρον συντιθεμένων καὶ τρεῖς τούτου
γενομένου, τὰς διαμέτρους καὶ τὰς βραχείας πλευρὰς εἰς
ταὐτὸν ὡς κέντρον ἔρεισάντων, ἓν ἰσόπλευρον τρίγωνον ἐξ ἑξ
τὸν ἀριθμὸν ὄντων γέγονεν. τρίγωνα δὲ ἰσόπλευρα συνιστά-
μενα τέτταρα κατὰ σύντριεις ἐπιπέδους γωνίας μίαν στερεὰν
γωνίαν ποιεῖ, τῆς ἀμβλυτάτης τῶν ἐπιπέδων γωνιῶν ἐφεξῆς
γεγονυῖαν· τοιούτων δὲ ἀποτελεσθεῖσων τεττάρων πρῶτον

εἶδος στερεόν, ὅλου περιφεροῦς διανεμητικὸν εἰς ἴσα μέρη
καὶ ὅμοια, συνίσταται. δεύτερον δὲ ἐκ μὲν τῶν αὐτῶν
τριγώνων, κατὰ δὲ ἰσόπλευρα τρίγωνα ὀκτὼ συστάντων,

Stephanus page 55, section a, line 6

μίαν ἀπεργασαμένων στερεὰν γωνίαν ἐκ τεττάρων ἐπιπέδων·
καὶ γενομένων ἕξ τοιούτων τὸ δεύτερον αὐτῷ σῶμα οὕτως ἔσχευεν
τέλος. τὸ δὲ τρίτον ἐκ δις ἐξήκοντα τῶν στοιχείων συμ-
παγόντων, στερεῶν δὲ γωνιῶν δώδεκα, ὑπὸ πέντε ἐπιπέδων
τριγώνων ἰσοπλεύρων περιεχομένης ἐκάστης, εἴκοσι βάσεις
ἔχον ἰσοπλεύρους τριγώνους γέγονεν. καὶ τὸ μὲν ἕτερον
ἀπὴν ἄλλο τῶν στοιχείων ταῦτα γεννήσαν, τὸ δὲ ἰσοσκελὲς
τρίγωνον ἐγέννα τὴν τοῦ τετάρτου φύσιν, κατὰ τέτταρα
συνιστάμενον, εἰς τὸ κέντρον τὰς ὀρθὰς γωνίας συνάγον,
ἐν ἰσόπλευρον τετράγωνον ἀπεργασάμενον· ἕξ δὲ τοιαῦτα

Stephanus page 55, section c, line 1

συμπαγέντα γωνίας ὀκτὼ στερεὰς ἀπετέλεσεν, κατὰ τρεῖς
ἐπιπέδους ὀρθὰς συναρμοσθείσης ἐκάστης· τὸ δὲ σχῆμα τοῦ
συστάντος σώματος γέγονεν κυβικόν, ἕξ ἐπιπέδους τετρα-
γώνους ἰσοπλεύρους βάσεις ἔχον. ἔτι δὲ οὕτως συστάσεως
μιας πέμπτης, ἐπὶ τὸ πᾶν ὁ θεὸς αὐτῇ κατεχρήσατο ἐκεῖνο
διαζωγραφῶν.

Ἄ δὴ τις εἰ πάντα λογιζόμενος ἐμμελῶς ἀποροῖ πότερον
ἀπείρους χρῆ κόσμους εἶναι λέγειν ἢ πέρας ἔχοντας, τὸ μὲν
ἀπείρους ἡγήσασθαι· ἂν ὄντως ἀπείρου τινὸς εἶναι δόγμα ὧν
ἔμπειρον χρεῶν εἶναι, πότερον δὲ ἓνα ἢ πέντε αὐτοὺς ἀληθεία

Stephanus page 55, section d, line 3

πεφυκότας λέγειν ποτὲ προσήκει, μᾶλλον ἂν ταύτῃ στάς
εἰκότως διαπορήσαι. τὸ μὲν οὖν δὴ παρ' ἡμῶν ἓνα αὐτὸν
κατὰ τὸν εἰκότα λόγον πεφυκότα μηνύει θεόν, ἄλλος δὲ εἰς
ἄλλα πη βλέψας ἕτερα δοξάζει. καὶ τοῦτον μὲν μεθετέον,
τὰ δὲ γεγονότα νῦν τῷ λόγῳ γένη διανείμωμεν εἰς πῦρ καὶ
γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα. γῆ μὲν δὴ τὸ κυβικὸν εἶδος δῶμεν·
ἀκίνητοτάτη γὰρ τῶν τεττάρων γενῶν γῆ καὶ τῶν σωμάτων
πλαστικωτάτη, μάλιστα δὲ ἀνάγκη γεγονέναι τοιοῦτον τὸ τὰς
βάσεις ἀσφαλεστάτας ἔχον· βάσεις δὲ ἢ τε τῶν κατ' ἀρχὰς
τριγώνων ὑποτεθέντων ἀσφαλεστέρα κατὰ φύσιν ἢ τῶν ἴσων

Stephanus page 55, section e, line 5

πλευρῶν τῆς τῶν ἀνίσων, τό τε ἕξ ἐκατέρου συντεθὲν ἐπί-
πεδον ἰσόπλευρον ἰσοπλεύρου τετράγωνον τριγώνου κατὰ τε
μέρη καὶ καθ' ὅλον στασιμωτέρως ἕξ ἀνάγκης βέβηκεν. διὸ
γῆ μὲν τοῦτο ἀπονέμοντες τὸν εἰκότα λόγον διασφύζομεν,
ὕδατι δ' αὐτῶν λοιπῶν τὸ δυσκίνητότατον εἶδος, τὸ δ'

εὐκίνητότατον πυρί, τὸ δὲ μέσον ἀέρι· καὶ τὸ μὲν σμικρό-
τατον σῶμα πυρί, τὸ δ' αὖ μέγιστον ὕδατι, τὸ δὲ μέσον
ἀέρι· καὶ τὸ μὲν ὀξύτατον αὖ πυρί, τὸ δὲ δεύτερον ἀέρι, τὸ
δὲ τρίτον ὕδατι. ταῦτ' οὖν δὴ πάντα, τὸ μὲν ἔχον ὀλιγίστας
βάσεις εὐκίνητότατον ἀνάγκη πεφυκέναι, τμητικώτατόν τε

Stephanus page 56, section b, line 1

καὶ ὀξύτατον ὃν πάντη πάντων, ἔτι τε ἐλαφρότατον, ἐξ

ὀλιγίστων συνεστὸς τῶν αὐτῶν μερῶν· τὸ δὲ δεύτερον
δευτέρως τὰ αὐτὰ ταῦτ' ἔχειν, τρίτως δὲ τὸ τρίτον. ἔστω δὴ
κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ κατὰ τὸν εἰκότα τὸ μὲν τῆς πυρα-
μίδος στερεὸν γεγονὸς εἶδος πυρὸς στοιχεῖον καὶ σπέρμα· τὸ
δὲ δεύτερον κατὰ γένεσιν εἴπωμεν ἀέρος, τὸ δὲ τρίτον ὕδατος.
πάντα οὖν δὴ ταῦτα δεῖ διανοεῖσθαι σμικρὰ οὕτως, ὥς καθ'
ἐν ἑκάστων μὲν τοῦ γένους ἑκάστου διὰ σμικρότητα οὐδὲν
ὁρώμενον ὑφ' ἡμῶν, συναθροισθέντων δὲ πολλῶν τοὺς ὄγκους

Stephanus page 56, section c, line 3

αὐτῶν ὁρᾶσθαι· καὶ δὴ καὶ τὸ τῶν ἀναλογιῶν περὶ τε τὰ
πλήθη καὶ τὰς κινήσεις καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις πανταχῇ
τὸν θεόν, ὅπηπερ ἡ τῆς ἀνάγκης ἐκοῦσα πεισθεῖσά τε φύσις
ὑπεῖκεν, ταύτη πάντη δι' ἀκριβείας ἀποτελεσθεῖσων ὑπ' αὐτοῦ
συνηρμόσθαι ταῦτα ἀνὰ λόγον.

Ἐκ δὴ πάντων ὧν περ τὰ γένη προειρήκαμεν ὥδ' ἂν κατὰ
τὸ εἰκὸς μάλιστ' ἂν ἔχοι. γῇ μὲν συντυγχάνουσα πυρὶ
διαλυθεῖσά τε ὑπὸ τῆς ὀξύτητος αὐτοῦ φέροιτ' ἂν, εἴτ' ἐν
αὐτῷ πυρὶ λυθεῖσα εἴτ' ἐν ἀέρος εἴτ' ἐν ὕδατος ὄγκῳ τύχοι,
μέχριπερ ἂν αὐτῆς πῃ συντυχόντα τὰ μέρη, πάλιν συναρμο-

Stephanus page 56, section d, line 5

σθέντα αὐτὰ αὐτοῖς, γῇ γένοιτο - οὐ γὰρ εἰς ἄλλο γε εἶδος
ἔλθοι ποτ' ἂν - ὕδωρ δὲ ὑπὸ πυρὸς μερισθέν, εἴτε καὶ ὑπ'
ἀέρος, ἐγῶρεϊ γίγνεσθαι συστάντα ἐν μὲν πυρὸς σῶμα, δύο
δὲ ἀέρος· τὰ δὲ ἀέρος τμήματα ἐξ ἐνὸς μέρους διαλυθέντος
δύ' ἂν γενοίσθην σώματα πυρός. καὶ πάλιν, ὅταν ἀέρι πῦρ
ὑδασίν τε ἢ τινι γῇ περιλαμβανόμενον ἐν πολλοῖς ὀλίγον,
κινούμενον ἐν φερομένοις, μαχόμενον καὶ νικηθὲν κατα-
θραυσθῇ, δύο πυρὸς σώματα εἰς ἐν συνίστασθον εἶδος ἀέρος·
καὶ κρατηθέντος ἀέρος κερματισθέντος τε ἐκ δυοῖν ὅλοιν καὶ
ἡμίσεος ὕδατος εἶδος ἐν ὅλον ἔσται συμπαγές. ὥδε γὰρ δὴ

Stephanus page 56, section e, line 8

λογισώμεθα αὐτὰ πάλιν, ὥς ὅταν ἐν πυρὶ λαμβανόμενον τῶν
ἄλλων ὑπ' αὐτοῦ τι γένος τῇ τῶν γωνιῶν καὶ κατὰ τὰς πλευρὰς
ὀξύτητι τέμνηται, συστὰν μὲν εἰς τὴν ἐκείνου φύσιν πέπνυται

τεμνόμενον - τὸ γὰρ ὅμοιον καὶ ταὐτὸν αὐτῷ γένος ἕκαστον οὔτε τινὰ μεταβολὴν ἐμποιῆσαι δυνατόν οὔτε τι παθεῖν ὑπὸ τοῦ κατὰ ταῦτα ὁμοίως τε ἔχοντος - ἕως δ' ἂν εἰς ἄλλο τι γιγνόμενον ἦττον ὃν κρείττονι μάχηται, λυόμενον οὐ παύεται. τὰ τε αὖ σμικρότερα ὅταν ἐν τοῖς μείζουσιν πολλοῖς περιλαμβανόμενα ὀλίγα διαθραυόμενα κατασβεννύηται, συνίστασθαι μὲν ἐθέλοντα εἰς τὴν τοῦ κρατοῦντος ἰδέαν πέπαυται

Stephanus page 57, section b, line 3

κατασβεννύμενα γίγνεται τε ἐκ πυρὸς ἀήρ, ἐξ ἀέρος ὕδωρ· ἐὰν δ' εἰς ταῦτα ἦ καὶ τῶν ἄλλων τι συνιὼν γενῶν μάχηται, λυόμενα οὐ παύεται, πρὶν ἢ παντάπασιν ὠθούμενα καὶ διαλυθέντα ἐκφύγῃ πρὸς τὸ συγγενές, ἢ νικηθέντα, ἐν ἐκ πολλῶν ὅμοιον τῷ κρατήσαντι γενόμενον, αὐτοῦ σύνοικον μείνῃ. καὶ δὴ καὶ κατὰ ταῦτα τὰ παθήματα διαμείβεται τὰς χώρας ἅπαντα· διέστηκεν μὲν γὰρ τοῦ γένους ἑκάστου τὰ πλήθη κατὰ τόπον ἴδιον διὰ τὴν τῆς δεχομένης κίνησιν, τὰ δὲ ἀνομοιούμενα ἑκάστοτε ἑαυτοῖς, ἄλλοις δὲ ὁμοιούμενα, φέρεται διὰ τὸν σεισμόν πρὸς τὸν ἐκείνων οἷς ἂν ὁμοιωθῇ

Stephanus page 57, section c, line 6

τόπον.

Ὅσα μὲν οὖν ἄκρατα καὶ πρῶτα σώματα διὰ τοιούτων αἰτιῶν γέγονεν· τὸ δ' ἐν τοῖς εἶδεσιν αὐτῶν ἕτερα ἐμπεφυκέναι γένη τὴν ἐκατέρου τῶν στοιχείων αἰτιατέον σύστασιν, μὴ μόνον ἐν ἐκατέραν μέγεθος ἔχον τὸ τρίγωνον φυτεῦσαι κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἐλάττω τε καὶ μείζω, τὸν ἀριθμὸν δὲ ἔχοντα τοσοῦτον ὅσαπερ ἂν ἦ τὰν τοῖς εἶδεσι γένη. διὸ δὴ συμμειγνύμενα αὐτὰ τε πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἀλληλα τὴν ποικιλίαν ἐστὶν ἄπειρα· ἥς δὴ δεῖ θεωροῦς γίγνεσθαι τοὺς μέλλοντας περὶ φύσεως εἰκότι λόγῳ χρήσεσθαι.

Stephanus page 57, section d, line 7

Κινήσεως οὖν στάσεώς τε πέρι, τίνα τρόπον καὶ μεθ' ὧντινων γίγνεσθον, εἰ μὴ τις διομολογήσεται, πόλλ' ἂν εἴη ἐμποδῶν τῷ κατόπισθεν λογισμῷ. τὰ μὲν οὖν ἤδη περὶ αὐτῶν εἴρηται, πρὸς δ' ἐκείνοις ἔτι τάδε, ἐν μὲν ὁμαλότητι μηδέποτε ἐθέλειν κίνησιν ἐνεῖναι. τὸ γὰρ κινήσόμενον ἄνευ τοῦ κινήσοντος ἢ τὸ κινήσον ἄνευ τοῦ κινήσομένου χαλεπόν, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον, εἶναι· κίνησις δὲ οὐκ ἔστιν τούτων ἀπόντων, ταῦτα δὲ ὁμαλὰ εἶναί ποτε ἀδύνατον. οὕτω δὴ στάσιν μὲν ἐν ὁμαλότητι, κίνησιν δὲ εἰς ἀνωμαλότητα ἀεὶ τιθῶμεν· αἰτία δὲ ἀνισότης αὐτῆς ἀνωμάλου φύσεως.

Stephanus page 58, section a, line 2

ἀνισότητος δὲ γένεσιν μὲν διεληλύθαμεν· πῶς δέ ποτε οὐ

κατὰ γένη διαχωρισθέντα ἕκαστα πέπαιται τῆς δι' ἀλλήλων
κινήσεως καὶ φορᾶς, οὐκ εἵπομεν. ὥδε οὖν πάλιν ἐροῦμεν. ἡ
τοῦ παντός περίοδος, ἐπειδὴ συμπεριέλαβεν τὰ γένη, κυκλο-
τερῆς οὖσα καὶ πρὸς αὐτὴν πεφυκυῖα βούλεσθαι συνιέναι,
σφίγγει πάντα καὶ κενὴν χώραν οὐδεμίαν ἐᾷ λείπεσθαι. διὸ
δὴ πῦρ μὲν εἰς ἅπαντα διελήλυθε μάλιστα, ἀπὸ δὲ δεύτερον,
ὡς λεπτότητι δεύτερον ἔφυ, καὶ τᾶλλα ταύτη· τὰ γὰρ ἐκ
μεγίστων μερῶν γεγονότα μεγίστην κενότητα ἐν τῇ συστάσει
παραλέλοιπεν, τὰ δὲ σμικρότατα ἐλαχίστην. ἡ δὴ τῆς πλή-

Stephanus page 58, section b, line 5

σεως σύνοδος τὰ σμικρὰ εἰς τὰ τῶν μεγάλων διάκενα συνωθεῖ.
σμικρῶν οὖν παρὰ μεγάλα τιθεμένων καὶ τῶν ἐλαττόνων τὰ
μείζονα διακρινόντων, τῶν δὲ μειζόνων ἐκεῖνα συγκρινόντων,
πάντ' ἄνω κάτω μεταφέρεται πρὸς τοὺς ἑαυτῶν τόπους·
μεταβάλλον γὰρ τὸ μέγεθος ἕκαστον καὶ τὴν τόπων μετα-
βάλλει στάσιν. οὕτω δὴ διὰ ταῦτά τε ἡ τῆς ἀνωμαλότητος
διασφωζομένη γένεσις αἰετὴν αἰετὴν κίνησιν τούτων οὖσαν
ἐσομένην τε ἐνδελεχῶς παρέχεται.

Μετὰ δὴ ταῦτα δεῖ νοεῖν ὅτι πυρὸς τε γένη πολλὰ γέγονεν,
οἷον φλόξ τό τε ἀπὸ τῆς φλογὸς ἀπιόν, ὃ καὶ μὲν οὐ, φῶς

Stephanus page 58, section c, line 7

δὲ τοῖς ὅμμασιν παρέχει, τό τε φλογὸς ἀποσβεσθείσης ἐν
τοῖς διαπύροις καταλειπόμενον αὐτοῦ· κατὰ ταῦτά δὲ ἀέρος,
τὸ μὲν εὐαγέστατον ἐπικλιν αἰθὴρ καλούμενος, ὃ δὲ θολερῶ-
τατος ὁμίχλη τε καὶ σκότος, ἕτερά τε ἀνώνυμα εἶδη, γεγονότα
διὰ τὴν τῶν τριγώνων ἀνισότητά. τὰ δὲ ὕδατος διχῇ μὲν
πρῶτον, τὸ μὲν ὑγρὸν, τὸ δὲ χυτὸν γένος αὐτοῦ. τὸ μὲν οὖν
ὑγρὸν διὰ τὸ μετέχον εἶναι τῶν γενῶν τῶν ὕδατος ὅσα σμικρά,
ἀνίσων ὄντων, κινητικὸν αὐτό τε καθ' αὐτό καὶ ὑπ' ἄλλου διὰ
τὴν ἀνωμαλότητα καὶ τὴν τοῦ σχήματος ἰδέαν γέγονεν· τὸ
δὲ ἐκ μεγάλων καὶ ὁμαλῶν στασιμώτερον μὲν ἐκείνου καὶ

Stephanus page 58, section e, line 2

βαρὺ πεπηγὸς ὑπὸ ὁμαλότητός ἐστιν, ὑπὸ δὲ πυρὸς εἰσιόντος
καὶ διαλύοντος αὐτὸ τὴν ὁμαλότητα ἀποβάλλει, ταύτην δὲ
ἀπολέσαν μετίσχει μᾶλλον κινήσεως, γινόμενον δὲ εὐκίνητον,
ὑπὸ τοῦ πλησίον ἀέρος ὠθούμενον καὶ κατατεινόμενον ἐπὶ
γῆν, τήκεσθαι μὲν τὴν τῶν ὄγκων καθαίρεσιν, ῥοὴν δὲ τὴν
κατάτασιν ἐπὶ γῆν ἐπωρυμῖαν ἐκατέρου τοῦ πάθους ἔλαβεν.
πάλιν δ' ἐκπίπτοντος αὐτόθεν τοῦ πυρὸς, ἅτε οὐκ εἰς κενὸν
ἐξιόντος, ὠθούμενος ὁ πλησίον ἀπὸ εὐκίνητον ὄντα ἔτι τὸν
ὑγρὸν ὄγκον εἰς τὰς τοῦ πυρὸς ἕδρας συνωθῶν αὐτὸν αὐτῷ
συμμείγνυσιν· ὃ δὲ συνωθούμενος ἀπολαμβάνων τε τὴν

Stephanus page 59, section a, line 5

όμαλότητα πάλιν, ἄτε τοῦ τῆς ἀνωμαλότητος δημιουργοῦ
πυρὸς ἀπιόντος, εἰς ταῦτόν αὐτῷ καθίσταται. καὶ τὴν μὲν
τοῦ πυρὸς ἀπαλλαγὴν ψῦξιν, τὴν δὲ σύνοδον ἀπελθόντος
ἐκείνου πεπηγὸς εἶναι γένος προσερρήθη. τούτων δὴ πάν-
των ὅσα χυτὰ προσείπομεν ὕδατα, τὸ μὲν ἐκ λεπτοτάτων
καὶ όμαλωτάτων πυκνότατον γιγνόμενον, μονοειδὲς γένος,
στίλβοντι καὶ ξανθῷ χρώματι κοινωθέν, τιμαλφέστατον
κτῆμα χρυσὸς ἡθημένος διὰ πέτρας ἐπάγη· χρυσοῦ δὲ ὄζος,
διὰ πυκνότητα σκληρότατον ὃν καὶ μελανθέν, ἀδάμας ἐκλήθη.
τὸ δ' ἐγγὺς μὲν χρυσοῦ τῶν μερῶν, εἶδη δὲ πλείονα ἐνὸς ἔχον,

Stephanus page 59, section b, line 7

πυκνότητι δέ, τῇ μὲν χρυσοῦ πυκνότερον ὄν, καὶ γῆς μόριον
ὀλίγον καὶ λεπτὸν μετασχόν, ὥστε σκληρότερον εἶναι, τῷ

δὲ μεγάλα ἐντὸς αὐτοῦ διαλείμματα ἔχειν κουφότερον, τῶν
λαμπρῶν πηκτῶν τε ἐν γένος ὑδάτων χαλκὸς συσταθεὶς
γένονεν· τὸ δ' ἐκ γῆς αὐτῷ μειχθέν, ὅταν παλαιουμένῳ
διαχωρίζησθον πάλιν ἀπ' ἀλλήλων, ἐκφανὲς καθ' αὐτὸ γιγνό-
μενον ἰὸς λέγεται. τᾶλλα δὲ τῶν τοιούτων οὐδὲν ποικίλον
ἔτι διαλογίσασθαι τὴν τῶν εἰκότων μύθων μεταδιώκοντα
ιδεᾶν· ἦν ὅταν τις ἀναπαύσεως ἔνεκα τοὺς περὶ τῶν ὄντων

Stephanus page 59, section c, line 8

ἀεὶ καταθέμενος λόγους, τοὺς γενέσεως πέρι διαθεώμενος
εἰκότας ἀμεταμέλητον ἡδονὴν κτᾶται, μέτριον ἂν ἐν τῷ βίῳ
παιδιὰν καὶ φρόνιμον ποιοῖτο. ταύτῃ δὴ καὶ τὰ νῦν ἐφέντες
τὸ μετὰ τοῦτο τῶν αὐτῶν πέρι τὰ ἐξῆς εἰκότα δίμεν τῇδε.
τὸ πυρὶ μεμειγμένον ὕδωρ, ὅσον λεπτὸν ὑγρὸν τε διὰ τὴν
κίνησιν καὶ τὴν ὁδὸν ἦν κυλινδούμενον ἐπὶ γῆς ὑγρὸν λέγεται,
μαλακόν τε αὖ τῷ τὰς βάσεις ἦττον ἐδραίους οὔσας ἢ τὰς γῆς
ὑπείκειν, τοῦτο ὅταν πυρὸς ἀποχωρισθὲν ἄερος τε μονωθῇ,
γένονεν μὲν όμαλώτερον, συνέωσται δὲ ὑπὸ τῶν ἐξιόντων
εἰς αὐτό, παγέν τε οὕτως τὸ μὲν ὑπὲρ γῆς μάλιστα παθὼν

Stephanus page 59, section e, line 3

ταῦτα χάλαζα, τὸ δ' ἐπὶ γῆς κρύσταλλος, τὸ δὲ ἦττον, ἡμιπαγές
τε ὃν ἔτι, τὸ μὲν ὑπὲρ γῆς αὖ χιών, τὸ δ' ἐπὶ γῆς συμπαγὲν
ἐκ δρόσου γενόμενον πάχνη λέγεται. τὰ δὲ δὴ πλεῖστα
ὑδάτων εἶδη μεμειγμένα ἀλλήλοις - σύμπαν μὲν τὸ γένος,
διὰ τῶν ἐκ γῆς φυτῶν ἡθημένα, χυμοὶ λεγόμενοι - διὰ δὲ τὰς
μείξεις ἀνομοιότητα ἕκαστοι σχόντες τὰ μὲν ἄλλα πολλὰ
ἀνώνυμα γένη παρέσχοντο, τέτταρα δὲ ὅσα ἔμπυρα εἶδη,
διαφανῇ μάλιστα γενόμενα, εἴληφεν ὀνόματα αὐτῶν, τὸ μὲν
τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώματος θερμαντικὸν οἶνος, τὸ δὲ λεῖον
καὶ διακριτικὸν ὄψεως διὰ ταῦτά τε ἰδεῖν λαμπρὸν καὶ στίλβον

λιπαρόν τε φανταζόμενον ἐλαιηρόν εἶδος, πίττα καὶ κίκι καὶ ἔλαιον αὐτὸ ὅσα τ' ἄλλα τῆς αὐτῆς δυνάμεως· ὅσον δὲ διαχυτικὸν μέχρι φύσεως τῶν περὶ τὸ στόμα συνόδων, ταύτη τῇ δυνάμει γλυκύτητα παρεχόμενον, μέλι τὸ κατὰ πάντων μάλιστα πρόσρημα ἔσχεν, τὸ δὲ τῆς σαρκὸς διαλυτικὸν τῷ κάειν, ἀφρῶδες γένος, ἐκ πάντων ἀφορισθὲν τῶν χυμῶν, ὁπὸς ἐπωνομάσθη.

Γῆς δὲ εἶδη, τὸ μὲν ἡθημένον διὰ ὕδατος τοιῶδε τρόπῳ γίγνεται σῶμα λίθινον. τὸ συμμιγὲς ὕδωρ ὅταν ἐν τῇ συμμείξει κοπῇ, μετέβαλεν εἰς ἀέρος ἰδέαν· γενόμενος δὲ

ἀήρ εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀναθεῖ. κενὸν δ' ὑπερεῖχεν αὐτῶν οὐδέν· τὸν οὖν πλησίον ἔωσεν ἀέρα. ὁ δὲ ἅτε ὦν βαρὺς, ὥσθεις καὶ περιχυθεὶς τῷ τῆς γῆς ὄγκῳ, σφόδρα ἔθλιψεν συνέωσέν τε αὐτὸν εἰς τὰς ἑδρας ὅθεν ἀνήει ὁ νέος ἀήρ· συνωσθεῖσα δὲ ὑπὸ ἀέρος ἀλύτως ὕδατι γῇ συνίσταται πέτρα, καλλίων μὲν ἢ τῶν ἴσων καὶ ὁμαλῶν διαφανῆς μερῶν, αἰσχίων δὲ ἢ ἐναντία. τὸ δὲ ὑπὸ πυρὸς τάχους τὸ νοτερόν πᾶν ἐξαρπασθὲν καὶ κραυρότερον ἐκείνου συστάν, ᾧ γένει κέραμον ἐπωνομάκαμεν, τοῦτο γέγονεν· ἔστιν δὲ ὅτε νοτίδος ὑπολειφθείσης χυτὴ γῇ γενομένη διὰ πυρὸς ὅταν ψυχθῇ,

γίγνεται τὸ μέλαν χρῶμα ἔχον λίθος. τῷ δ' αὖ κατὰ ταῦτα μὲν ταῦτα ἐκ συμμείξεως ὕδατος ἀπομονοιούμενῳ πολλοῦ, λεπτοτέρων δὲ ἐκ γῆς μερῶν ἀλμυρῷ τε ὄντε, ἡμιπαγῇ γενομένῳ καὶ λυτῷ πάλιν ὑφ' ὕδατος, τὸ μὲν ἐλαίου καὶ γῆς καθαρτικὸν γένος λίτρον, τὸ δ' εὐάρμοστον ἐν ταῖς κοινωνίαις ταῖς περὶ τὴν τοῦ στόματος αἴσθησιν ἁλῶν κατὰ λόγον [νόμου] θεοφιλὲς σῶμα ἐγένετο. τὰ δὲ κοινὰ ἐξ ἀμφοῖν ὕδατι μὲν οὐ λυτά, πυρὶ δέ, διὰ τὸ τοιόνδε οὕτω συμπήγνυται. γῆς ὄγκους πῦρ μὲν ἀήρ τε οὐ τήκει· τῆς γὰρ συστάσεως τῶν διακένων αὐτῆς μικρομερέστερα πεφυκότα, διὰ πολλῆς

εὐρυχωρίας ἰόντα, οὐ βιαζόμενα, ἄλυτον αὐτὴν ἐάσαντα ἄτηκτον παρέσχεν· τὰ δὲ ὕδατος ἐπειδὴ μείζω πέφυκεν μέρη, βίαιον ποιούμενα τὴν διέξοδον, λύοντα αὐτὴν τήκει. γῆν μὲν γὰρ ἀσύστατον ὑπὸ βίας οὕτως ὕδωρ μόνον λύει, συνεστηκυῖαν δὲ πλὴν πυρὸς οὐδέν· εἰσοδος γὰρ οὐδενὶ πλὴν πυρὶ λέλειπται. τὴν δὲ ὕδατος αὖ σύνοδον τὴν μὲν βιαιότητα πῦρ μόνον, τὴν δὲ ἀσθενεστέραν ἀμφοτέρα, πῦρ τε καὶ ἀήρ, διαχεῖτον, ὁ μὲν κατὰ τὰ διάκενα, τὸ δὲ καὶ κατὰ

τὰ τρίγωνα· βία δὲ ἀέρα συστάντα οὐδὲν λύει πλὴν κατὰ
τὸ στοιχεῖον, ἀβίαστον δὲ κατατῆκει μόνον πῦρ. τὰ δὲ τῶν

Stephanus page 61, section a, line 8

συμμείκτων ἐκ γῆς τε καὶ ὕδατος σωμάτων, μέχριπερ ἂν
ὕδωρ αὐτοῦ τὰ τῆς γῆς διάκενα καὶ βία συμπεπιλημένα κατ-
έχη, τὰ μὲν ὕδατος ἐπιόντα ἔξωθεν εἴσοδον οὐκ ἔχοντα μέρη
περιρρέοντα τὸν ὅλον ὄγκον ἀτηκτον εἶασεν, τὰ δὲ πυρὸς
εἰς τὰ τῶν ὑδάτων διάκενα εἰσιόντα, ὅπερ ὕδωρ γῆν, τοῦτο
πῦρ [ἀέρα] ἀπεργαζόμενα, τηθέντι τῷ κοινῷ σώματι ῥεῖν
μόνα αἷτια συμβέβηκεν· τυγχάνει δὲ ταῦτα ὄντα, τὰ μὲν
ἔλαττον ἔχοντα ὕδατος ἢ γῆς, τό τε περὶ τὴν ὕαλον γένος
ἅπαν ὅσα τε λίθων χυτὰ εἶδη καλεῖται, τὰ δὲ πλεον ὕδατος
αὖ, πάντα ὅσα κηροειδῇ καὶ θυμιατικὰ σώματα συμπήγνυται.

Stephanus page 61, section c, line 3

Καὶ τὰ μὲν δὴ σχήμασι κοινωνίαις τε καὶ μεταλλαγαῖς
εἰς ἄλληλα πεποικιλμένα εἶδη σχεδὸν ἐπιδέδεικται· τὰ δὲ
παθήματα αὐτῶν δι' αἷς αἰτίας γέγονεν πειρατέον ἐμφανίζειν.
πρῶτον μὲν οὖν ὑπάρχειν αἴσθησιν δεῖ τοῖς λεγομένοις αἰεί,
σαρκὸς δὲ καὶ τῶν περὶ σάρκα γένεσιν, ψυχῆς τε ὅσον
θνητόν, οὐπω διεληλύθαμεν· τυγχάνει δὲ οὕτε ταῦτα χωρὶς
τῶν περὶ τὰ παθήματα ὅσα αἰσθητικὰ οὐτ' ἐκεῖνα ἄνευ τού-
των δυνατὰ ἱκανῶς λεχθῆναι, τὸ δὲ ἅμα σχεδὸν οὐ δυνατόν.
ὑποθετέον δὴ πρότερον θάτερα, τὰ δ' ὑποτεθέντα ἐπάνιμεν
αὐθις. ἵνα οὖν ἐξῆς τὰ παθήματα λέγεται τοῖς γένεσιν,

Stephanus page 61, section d, line 5

ἔστω πρότερα ἡμῖν τὰ περὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὄντα. πρῶτον
μὲν οὖν ἡ πῦρ θερμὸν λέγομεν, ἴδωμεν ὧδε σκοποῦντες, τὴν
διάκρισιν καὶ τομὴν αὐτοῦ περὶ τὸ σῶμα ἡμῶν γιγνομένην
ἐννοηθέντες. ὅτι μὲν γὰρ ὁξύ τι τὸ πάθος, πάντες σχεδὸν
αἰσθανόμεθα· τὴν δὲ λεπτότητα τῶν πλευρῶν καὶ γωνιῶν
ὁξύτητα τῶν τε μορίων σμικρότητα καὶ τῆς φορᾶς τὸ τάχος,
οἷς πᾶσι σφοδρὸν ὃν καὶ τομὸν ὁξέως τὸ προστυχὸν αἰεί
τέμνει, λογιστέον ἀναμιμνησκομένοις τὴν τοῦ σχήματος
αὐτοῦ γένεσιν, ὅτι μάλιστα ἐκείνη καὶ οὐκ ἄλλη φύσις δια-
κρίνουσα ἡμῶν κατὰ σμικρά τε τὰ σώματα κερματίζουσα

Stephanus page 62, section a, line 4

τοῦτο ὁ νῦν θερμὸν λέγομεν εἰκότως τὸ πάθημα καὶ τοῦνομα
παρέσχεν. τὸ δ' ἐναντίον τούτων κατάδηλον μὲν, ὅμως δὲ
μηδὲν ἐπιδεῖς ἔστω λόγου. τὰ γὰρ δὴ τῶν περὶ τὸ σῶμα
ὕγρῶν μεγαλομερέστερα εἰσιόντα, τὰ σμικρότερα ἔξωθοῦντα,
εἰς τὰς ἐκείνων οὐ δυνάμενα ἔδρας ἐνδῦναι, συνωθοῦντα ἡμῶν
τὸ νοτερόν, ἐξ ἀνωμάλου κεκινημένου τε ἀκίνητον δι' ὁμαλό-

τητα καὶ τὴν σύνωσιν ἀπεργαζόμενα πῆγνυσιν· τὸ δὲ παρὰ φύσιν συναγόμενον μάχεται κατὰ φύσιν αὐτὸ ἑαυτὸ εἰς τοῦναντίον ἀπωθοῦν. τῇ δὲ μάχῃ καὶ τῷ σεισμῷ τούτῳ τρόμος καὶ ῥίγος ἐτέθη, ψυχρόν τε τὸ πάθος ἅπαν τοῦτο καὶ

Stephanus page 62, section b, line 6

τὸ δρῶν αὐτὸ ἔσχεν ὄνομα. σκληρὸν δέ, ὅσοις ἂν ἡμῶν ἡ σὰρξ ὑπέικη, μαλακὸν δέ, ὅσα ἂν τῇ σαρκί· πρὸς ἄλληλά τε οὕτως. ὑπέικει δὲ ὅσον ἐπὶ σμικροῦ βαίνει· τὸ δὲ ἐκ τετραγώνων ὃν βάσεων, ἅτε βεβηκὸς σφόδρα, ἀντιτυπώτατον εἶδος, ὅτι τε ἂν εἰς πυκνότητα συνιὼν πλείστην ἀντίτονον ἦ μάλιστα. βαρὺ δὲ καὶ κοῦφον μετὰ τῆς τοῦ κάτω φύσεως ἄνω τε λεγομένης ἐξεταζόμενον ἂν δηλωθεῖ σαφέστατα. φύσει γὰρ δὴ τινες τόπους δύο εἶναι διεληφότες διχῇ τὸ πᾶν ἐναντίους, τὸν μὲν κάτω, πρὸς ὃν φέρεται πάνθ' ὅσα τινὰ ὄγκον σώματος ἔχει, τὸν δὲ ἄνω, πρὸς ὃν ἀκουσίως

Stephanus page 62, section c, line 8

ἔρχεται πᾶν, οὐκ ὀρθὸν οὐδαμῇ νομίζειν· τοῦ γὰρ παντὸς οὐρανοῦ σφαιροειδοῦς ὄντος, ὅσα μὲν ἀφεστῶτα ἴσον τοῦ

μέσου γέγονεν ἔσχατα, ὁμοίως αὐτὰ χρὴ ἔσχατα πεφυκέναι, τὸ δὲ μέσον τὰ αὐτὰ μέτρα τῶν ἐσχάτων ἀφεστηκὸς ἐν τῷ καταντικρὺ νομίζειν δεῖ πάντων εἶναι. τοῦ δὲ κόσμου ταύτη πεφυκότος, τί τῶν εἰρημένων ἄνω τις ἢ κάτω τιθέμενος οὐκ ἐν δίκῃ δόξει τὸ μῆδὲν προσῆκον ὄνομα λέγειν; ὁ μὲν γὰρ μέσος ἐν αὐτῷ τόπος οὔτε κάτω πεφυκὼς οὔτε ἄνω λέγεσθαι δίκαιος, ἀλλ' αὐτὸ ἐν μέσῳ· ὁ δὲ πέριξ οὔτε δὴ μέσος οὔτ'

Stephanus page 62, section d, line 9

ἔχων διάφορον αὐτοῦ μέρος ἕτερον θατέρου μᾶλλον πρὸς τὸ μέσον ἢ τι τῶν καταντικρὺ. τοῦ δὲ ὁμοίως πάντῃ πεφυκότος ποῖά τις ἐπιφέρων ὀνόματα αὐτῷ ἐναντία καὶ πῇ καλῶς ἂν ἡγοῖτο λέγειν; εἰ γὰρ τι καὶ στερεὸν εἴη κατὰ μέσον τοῦ παντὸς ἰσοπαλές, εἰς οὐδὲν ἂν ποτε τῶν ἐσχάτων ἐνεχθεῖ διὰ τὴν πάντῃ ὁμοιότητα αὐτῶν· ἀλλ' εἰ καὶ περὶ αὐτὸ πορεύοιτο τις ἐν κύκλῳ, πολλάκις ἂν στάς ἀντίπους ταυτὸν αὐτοῦ κάτω καὶ ἄνω προσείποι. τὸ μὲν γὰρ ὅλον, καθάπερ εἴρηται νυνδὴ, σφαιροειδὲς ὄν, τόπον τινὰ κάτω, τὸν δὲ ἄνω λέγειν ἔχειν οὐκ ἔμφορος· ὅθεν δὲ ὠνομάσθη ταῦτα καὶ ἐν οἷς

Stephanus page 63, section a, line 7

ὄντα εἰθίσμεθα δι' ἐκεῖνα καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον οὕτω διαιρούμενοι λέγειν, ταῦτα διομολογητέον ὑποθεμένοις τάδε ἡμῖν. εἴ τις ἐν τῷ τοῦ παντὸς τόπῳ καθ' ὃν ἡ τοῦ πυρὸς εἵληχε μάλιστα φύσις, οὗ καὶ πλεῖστον ἂν ἡθροισμένον εἴη πρὸς ὃ

φέρεται, ἐπεμβὰς ἐπ' ἐκεῖνο καὶ δύναμιν εἰς τοῦτο ἔχων, μέρη τοῦ πυρὸς ἀφαιρῶν ἵσταίη τιθεὶς εἰς πλάστιγγας, αἴρων τὸν ζυγὸν καὶ τὸ πῦρ ἔλκων εἰς ἀνόμοιον ἀέρα βιαζόμενος δῆλον ὡς τοῦλαττόν που τοῦ μείζονος ῥᾶον βιάται· ῥώμη γὰρ μιᾷ δυοῖν ἅμα μετεωριζόμενοι τὸ μὲν ἔλαττον μᾶλλον, τὸ δὲ πλεόν ἦττον ἀνάγκη που κατατεινόμενον συνέπεσθαι

Stephanus page 63, section c, line 4

τῇ βίᾳ, καὶ τὸ μὲν πολὺ βαρὺ καὶ κάτω φερόμενον κληθῆναι, τὸ δὲ σμικρὸν ἐλαφρὸν καὶ ἄνω. ταῦτόν δὴ τοῦτο δεῖ φωρᾶσαι δρῶντας ἡμᾶς περὶ τόνδε τὸν τόπον. ἐπὶ γὰρ γῆς βεβῶτες γεώδη γένη διυστάμενοι, καὶ γῆν ἐνίοτε αὐτήν, ἔλκομεν εἰς ἀνόμοιον ἀέρα βία καὶ παρὰ φύσιν, ἀμφότερα τοῦ συγγενοῦς ἀντεχόμενα, τὸ δὲ σμικρότερον ῥᾶον τοῦ μείζονος βιαζόμενοις εἰς τὸ ἀνόμοιον πρότερον συνέπεται· κοῦφον οὖν αὐτὸ προσειρήκαμεν, καὶ τὸν τόπον εἰς ὃν βιαζόμεθα, ἄνω, τὸ δ' ἐναντίον τούτοις πάθος βαρὺ καὶ κάτω. ταῦτ' οὖν δὴ διαφόρως ἔχειν αὐτὰ πρὸς αὐτὰ ἀνάγκη διὰ τὰ πλήθη τῶν

Stephanus page 63, section d, line 6

γενῶν τόπον ἐναντίον ἄλλα ἄλλοις κατέχειν - τὸ γὰρ ἐν ἐτέρῳ κοῦφον ὃν τόπῳ τῷ κατὰ τὸν ἐναντίον τόπον ἐλαφρῷ καὶ τῷ βαρεῖ τὸ βαρὺ τῷ τε κάτω τὸ κάτω καὶ τὸ ἄνω τῷ ἄνω πάντ' ἐναντία καὶ πλάγια καὶ πάντως διάφορα πρὸς ἄλληλα ἀνευρεθήσεται γιγνόμενα καὶ ὄντα - τόδε γε μὴν ἔν τι διανοητέον περὶ πάντων αὐτῶν, ὡς ἡ μὲν πρὸς τὸ συγγενὲς ὁδὸς ἐκάστοις οὕσα βαρὺ μὲν τὸ φερόμενον ποιεῖ, τὸν δὲ τόπον εἰς ὃν τὸ τοιοῦτον φέρεται, κάτω, τὰ δὲ τούτοις ἔχοντα ὡς ἐτέρως θάτερα. περὶ δὴ τούτων αὖ τῶν παθημάτων ταῦτα αἷτια εἰρήσθω. λείου δ' αὖ καὶ τραχείος

Stephanus page 63, section e, line 9

παθήματος αἰτίαν πᾶς που κατιδὼν καὶ ἐτέρῳ δυνατὸς ἂν εἴη λέγειν· σκληρότης γὰρ ἀνωμαλότητι μειχθεῖσα, τὸ δ' ὁμαλότης πυκνότητι παρέχεται.

Μέγιστον δὲ καὶ λοιπὸν τῶν κοινῶν περὶ ὅλον τὸ σῶμα παθημάτων τὸ τῶν ἡδέων καὶ τῶν ἀλγεινῶν αἷτιον ἐν οἷς διεληλύθαμεν, καὶ ὅσα διὰ τῶν τοῦ σώματος μορίων αἰσθήσεις κεκτημένα καὶ λύπας ἐν αὐτοῖς ἡδονάς θ' ἅμα ἐπομένους ἔχει. ὧδ' οὖν κατὰ παντὸς αἰσθητοῦ καὶ ἀναισθήτου παθήματος τὰς αἰτίας λαμβάνομεν, ἀναμιμνησκόμενοι τὸ τῆς εὐκινήτου τε καὶ δυσκινήτου φύσεως ὅτι διειλόμεθα ἐν τοῖς

Stephanus page 64, section b, line 2

πρόσθεν· ταύτη γὰρ δὴ μεταδιωκτέον πάντα ὅσα ἐπινοοῦμεν ἐλεῖν. τὸ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν εὐκίνητον, ὅταν καὶ βραχὺ

πάθος εἰς αὐτὸ ἐμπίπτῃ, διαδίδωσιν κύκλῳ μόρια ἕτερα
ἑτέροις ταὐτὸν ἀπεργαζόμενα, μέχριπερ ἂν ἐπὶ τὸ φρόνιμον
ἐλθόντα ἐξαγγεῖλῃ τοῦ ποιήσαντος τὴν δύναμιν· τὸ δ'
ἐναντίον ἐδραῖον ὃν κατ' οὐδένα τε κύκλον ἰὸν πάσχει μόνον,
ἄλλο δὲ οὐ κινεῖ τῶν πλησίον, ὥστε οὐ διαδιδόντων μορίων
μορίοις ἄλλων ἄλλοις τὸ πρῶτον πάθος ἐν αὐτοῖς ἀκίνητον
εἰς τὸ πᾶν ζῶον γενόμενον ἀναίσθητον παρέσχεν τὸ παθόν.
ταῦτα δὲ περὶ τε ὅστ' αἰ καὶ τὰς τρίχας ἐστὶν καὶ ὅσ' ἄλλα

Stephanus page 64, section c, line 5

γῆϊνα τὸ πλεῖστον ἔχομεν ἐν ἡμῖν μόρια· τὰ δὲ ἔμπροσθεν
περὶ τὰ τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς μάλιστα, διὰ τὸ πυρὸς ἀέρος
τε ἐν αὐτοῖς δύναμιν ἐνεῖναι μεγίστην. τὸ δὲ τῆς ἡδονῆς
καὶ λύπης ὧδε δεῖ διανοεῖσθαι· τὸ μὲν παρὰ φύσιν καὶ
βίαιον γιγνόμενον ἀθρόον παρ' ἡμῖν πάθος ἀλγεινόν, τὸ δ'
εἰς φύσιν ἀπιὸν πάλιν ἀθρόον ἡδύ, τὸ δὲ ἡρέμα καὶ κατὰ
σμικρὸν ἀναίσθητον, τὸ δ' ἐναντίον τούτοις ἐναντίως. τὸ δὲ
μετ' εὐπετείας γιγνόμενον ἅπαν αἰσθητὸν μὲν ὅτι μάλιστα,
λύπης δὲ καὶ ἡδονῆς οὐ μετέχον, οἷον τὰ περὶ τὴν ὄψιν
αὐτὴν παθήματα, ἣ δὲ σῶμα ἐν τοῖς πρόσθεν ἐρρήθη καθ'

Stephanus page 64, section d, line 7

ἡμέραν συμφυὲς ἡμῶν γίνεσθαι. ταύτη γὰρ τομαὶ μὲν καὶ
καύσεις καὶ ὅσα ἄλλα πάσχει λύπας οὐκ ἐμποιοῦσιν, οὐδὲ
ἡδονὰς πάλιν ἐπὶ ταὐτὸν ἀπιούσης εἶδος, μέγισται δὲ αἰσθη-
σεις καὶ σαφέσταται καθ' ὅτι τ' ἂν πάθῃ καὶ ὅσων ἂν αὐτὴ
πῇ προσβαλοῦσα ἐφάπτεται· βία γὰρ τὸ πάμπαν οὐκ ἔνι
τῇ διακρίσει τε αὐτῆς καὶ συγκρίσει. τὰ δ' ἐκ μειζόνων
μερῶν σώματα μόγις εἴκοντα τῷ δρῶντι, διαδιδόντα δὲ εἰς
ὅλον τὰς κινήσεις, ἡδονὰς ἴσχει καὶ λύπας, ἀλλοτριούμενα
μὲν λύπας, καθιστάμενα δὲ εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἡδονάς. ὅσα
δὲ κατὰ σμικρὸν τὰς ἀποχωρήσεις ἐαυτῶν καὶ κενώσεις

Stephanus page 65, section a, line 3

εἵληφεν, τὰς δὲ πληρώσεις ἀθρόας καὶ κατὰ μεγάλα, κενώ-
σεως μὲν ἀναίσθητα, πληρώσεως δὲ αἰσθητικὰ γιγνόμενα,
λύπας μὲν οὐ παρέχει τῷ θνητῷ τῆς ψυχῆς, μεγίστας δὲ
ἡδονάς· ἔστιν δὲ ἔνδηλα περὶ τὰς εὐωδίας. ὅσα δὲ ἀπαλ-
λοτριοῦται μὲν ἀθρόα, κατὰ σμικρὰ δὲ μόγις τε εἰς ταὐτὸν
πάλιν ἐαυτοῖς καθίσταται, τὸναντίον τοῖς ἔμπροσθεν πάντα
ἀποδίδωσιν· ταῦτα δ' αὖ περὶ τὰς καύσεις καὶ τομὰς τοῦ
σώματος γιγνόμενά ἐστιν κατάδηλα.

Καὶ τὰ μὲν δὴ κοινὰ τοῦ σώματος παντὸς παθήματα,
τῶν τ' ἐπ' αὐτοῖς ὅσαι τοῖς δρῶσιν αὐτὰ γεγονάσι, σχεδὸν

Stephanus page 65, section b, line 6

εἴρηται· τὰ δ' ἐν ἰδίῳις μέρεσιν ἡμῶν γιγνόμενα, τὰ τε πάθη
καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν δρώντων, πειρατέον εἰπεῖν, ἅν πη
δυνώμεθα. πρῶτον οὖν ὅσα τῶν χυμῶν πέρι λέγοντες ἐν
τοῖς πρόσθεν ἀπελίπομεν, ἴδια ὄντα παθήματα περὶ τὴν
γλῶτταν, ἐμφανιστέον ἢ δυνατόν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα,
ὥσπερ οὖν καὶ τὰ πολλά, διὰ συγκρίσεών τέ τινων καὶ
διακρίσεων γίνεσθαι, πρὸς δὲ αὐταῖς κεχρηῆσθαι μᾶλλον
τι τῶν ἄλλων τραχύτησί τε καὶ λειότησιν. ὅσα μὲν γὰρ
εἰσιόντα περὶ τὰ φλέβια, οἷόνπερ δοκίμια τῆς γλώττης
τεταμένα ἐπὶ τὴν καρδίαν, εἰς τὰ νοτερὰ τῆς σαρκὸς καὶ

Stephanus page 65, section d, line 2

ἀπαλὰ ἐμπίπτοντα γήϊνα μέρη κατατηκόμενα συνάγει τὰ
φλέβια καὶ ἀποξηραίνει, τραχύτερα μὲν ὄντα στρυφνά,
ἥττον δὲ τραχύνοντα αὐστηρὰ φαίνεται· τὰ δὲ τούτων τε
ρύπτικα καὶ πᾶν τὸ περὶ τὴν γλῶτταν ἀποπλύνοντα, πέρα
μὲν τοῦ μετρίου τοῦτο δρώντα καὶ προσεπιλαμβανόμενα
ὥστε ἀποτήκειν αὐτῆς τῆς φύσεως, οἷον ἢ τῶν λίτρων
δύναμεις, πικρὰ πάνθ' οὕτως ὠνόμασται, τὰ δὲ ὑποδεέστερα
τῆς λιτρῶδους ἕξεως ἐπὶ τὸ μέτριόν τε τῇ ῥύψει χρώμενα
άλυκὰ ἄνευ πικρότητος τραχείας καὶ φίλα μᾶλλον ἡμῖν
φαντάζεται. τὰ δὲ τῇ τοῦ στόματος θερμότητι κοινωνή-

Stephanus page 65, section e, line 5

σαντα καὶ λεαινόμενα ὑπ' αὐτοῦ, συνεκπυρούμενα καὶ πάλιν
αὐτὰ ἀντικαίοντα τὸ διαθερμῆναν, φερόμενά τε ὑπὸ κουφό-
τητος ἄνω πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς αἰσθήσεις, τέμνοντά τε

πάνθ' ὅποσοις ἂν προσπίπτῃ, διὰ ταύτας τὰς δυνάμεις δριμέα
πάντα τὰ τοιαῦτα ἐλέγχῃ. τὸ δὲ αὐτῶν προλελεπτυσμένων
μὲν ὑπὸ σηπεδόνο, εἰς δὲ τὰς στενάς φλέβας ἐνδυομένων,
καὶ τοῖς ἐνοῦσιν αὐτόθι μέρεσιν γεώδεσιν καὶ ὅσα ἀέρος
συμμετρίαν ἔχοντα, ὥστε κινήσαντα περὶ ἄλληλα ποιεῖν
κυκᾶσθαι, κυκώμενα δὲ περιπίπτειν τε καὶ εἰς ἕτερα ἐνδύόμενα

Stephanus page 66, section a, line 7

ἕτερα κοῖλα ἀπεργάζεσθαι περιτεινόμενα τοῖς εἰσιοῦσιν -
ἃ δὴ νοτίδος περὶ ἀέρα κοίλης περιταθείσης, τοτὲ μὲν γεώ-
δους, τοτὲ δὲ καὶ καθαρᾶς, νοτερὰ ἀγγεῖα ἀέρος, ὕδατα κοῖλα
περιφερῇ τε γενέσθαι, καὶ τὰ μὲν τῆς καθαρᾶς διαφανεῖς
περιστῆναι κληθείσας ὄνομα πομφόλυγας, τὰ δὲ τῆς γεώδους
ὁμοῦ κινουμένης τε καὶ αἰρομένης ζέσιν τε καὶ ζύμωσιν
ἐπὶ κλῆν λεχθῆναι - τὸ δὲ τούτων αἷτιον τῶν παθημάτων
ὁξὺν προσρηθῆναι. σύμπασιν δὲ τοῖς περὶ ταῦτα εἰρημένοις
πάθος ἐναντίον ἀπ' ἐναντίας ἐστὶ προφάσεως· ὅποταν ἢ τῶν
εἰσιόντων σύστασις ἐν ὑγροῖς, οἰκεῖα τῇ τῆς γλώττης ἕξει

πεφυκυῖα, λεαίνη μὲν ἐπαλείφουσα τὰ τραχυνθέντα, τὰ δὲ παρὰ φύσιν συνεστῶτα ἢ κεχυμένα τὰ μὲν συνάγη, τὰ δὲ χαλᾶ, καὶ πάνθ' ὅτι μάλιστα ἰδρύη κατὰ φύσιν, ἡδὺν καὶ προσφιλὲς παντὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἵαμα τῶν βιαίων παθιμάτων γιγνόμενον κέκληται γλυκύ.

Καὶ τὰ μὲν ταῦτη ταῦτα· περὶ δὲ δὴ τὴν τῶν μυκτήρων δύναμιν, εἶδη μὲν οὐκ ἔνι. τὸ γὰρ τῶν ὀσμῶν πᾶν ἡμιγενές, εἶδει δὲ οὐδενὶ συμβέβηκεν συμμετρία πρὸς τό τινα σχεῖν ὀσμήν· ἀλλ' ἡμῶν αἱ περὶ ταῦτα φλέβες πρὸς μὲν τὰ γῆς ὕδατός τε γένη στενότεραι συνέστησαν, πρὸς δὲ τὰ πυρὸς

ἀέρος τε εὐρύτεραι, διὸ τούτων οὐδεὶς οὐδενὸς ὀσμῆς πάποτε ἡσθετό τιнос, ἀλλὰ ἢ βρεχομένων ἢ σηπομένων ἢ τηκομένων ἢ θυμιομένων γίνονται τινων. μεταβάλλοντος γὰρ ὕδατος εἰς ἀέρα ἀέρος τε εἰς ὕδωρ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων γεγόνασιν, εἰσὶν τε ὀσμαι σύμπασαι καπνὸς ἢ ὀμίχλη, τούτων δὲ τὸ μὲν ἐξ ἀέρος εἰς ὕδωρ ἰὸν ὀμίχλη, τὸ δὲ ἐξ ὕδατος εἰς ἀέρα καπνός· ὅθεν λεπτότεραι μὲν ὕδατος, παχύτεραι δὲ ὀσμαι σύμπασαι γεγόνασιν ἀέρος. δηλοῦνται δὲ ὅποταν τινὸς ἀντιφραχθέντος περὶ τὴν ἀναπνοὴν ἄγῃ τις βία τὸ πνεῦμα εἰς αὐτόν· τότε γὰρ ὀσμή μὲν οὐδεμία συν-

διηθεῖται, τὸ δὲ πνεῦμα τῶν ὀσμῶν ἐρημωθὲν αὐτὸ μόνον ἔπεται. δὴ οὖν ταῦτα ἀνώνυμα τὰ τούτων ποικίλματα γέγονεν, οὐκ ἐκ πολλῶν οὐδὲ ἀπλῶν εἰδῶν ὄντα, ἀλλὰ διχῇ τό θ' ἡδὺν καὶ τὸ λυπηρὸν αὐτόθι μόνω διαφανῇ λέγεσθον, τὸ μὲν τραχύνον τε καὶ βιαζόμενον τὸ κύτος ἅπαν, ὅσον ἡμῶν μεταξὺ κορυφῆς τοῦ τε ὀμφαλοῦ κεῖται, τὸ δὲ ταῦτόν τοῦτο καταπραῦνον καὶ πάλιν ἢ πέφυκεν ἀγαπητῶς ἀποδιδόν. Τρίτον δὲ αἰσθητικὸν ἐν ἡμῖν μέρος ἐπισκοποῦσιν τὸ περὶ τὴν ἀκοήν, δι' ἧς αἰτίας τὰ περὶ αὐτὸ συμβαίνει παθήματα, λεκτέον. Ὡς μὲν οὖν φωνὴν θῶμεν τὴν δι' ὧτων ὑπ'

ἀέρος ἐγκεφάλου τε καὶ αἵματος μέχρι ψυχῆς πληγὴν διαδομένην, τὴν δὲ ὑπ' αὐτῆς κίνησιν, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μὲν ἀρχομένην, τελευτῶσαν δὲ περὶ τὴν τοῦ ἥπατος ἔδραν, ἀκοήν· ὅση δ' αὐτῆς ταχεῖα, ὅξειαν, ὅση δὲ βραδυτέρα, βαρυτέραν· τὴν δὲ ὁμοίαν ὁμαλήν τε καὶ λείαν, τὴν δὲ ἐναντίαν τραχεῖαν· μεγάλην δὲ τὴν πολλήν, ὅση δὲ ἐναντία, σμικράν. τὰ δὲ περὶ συμφωνίας αὐτῶν ἐν τοῖς ὕστερον λεχθησομένοις ἀνάγκη ῥηθῆναι.

Τέταρτον δὲ λοιπὸν ἔτι γένος ἡμῖν αἰσθητικόν, ὃ διε-

λέσθαι δεῖ συχνὰ ἐν ἑαυτῷ ποικίλματα κεκτημένον, ἃ σύμ-

Stephanus page 67, section c, line 6

παντα μὲν χροᾶς ἐκαλέσαμεν, φλόγα τῶν σωμάτων ἐκάστων ἀπορρέουσιν, ὅψει σύμμετρα μόρια ἔχουσιν πρὸς αἴσθησιν· ὅψεως δ' ἐν τοῖς πρόσθεν αὐτὸ περὶ τῶν αἰτίων τῆς γενέσεως ἐρρήθη. τῇ δ' οὖν τῶν χρωμάτων πέρι μάλιστα εἰκὸς πρέποι τ' ἂν ἐπιεικῇ λόγῳ διεξελθεῖν· τὰ φερόμενα ἀπὸ τῶν ἄλλων μόρια ἐμπίπτοντά τε εἰς τὴν ὅψιν τὰ μὲν ἐλάττω, τὰ δὲ μείζω, τὰ δ' ἴσα τοῖς αὐτῆς τῆς ὅψεως μέρεσιν εἶναι· τὰ μὲν οὖν ἴσα ἀναίσθητα, ἃ δὴ καὶ διαφανῇ λέγομεν, τὰ δὲ μείζω καὶ ἐλάττω, τὰ μὲν συγκρίνοντα, τὰ δὲ διακρίνοντα αὐτήν, τοῖς περὶ τὴν σάρκα θερμοῖς καὶ ψυχροῖς καὶ τοῖς

Stephanus page 67, section e, line 1

περὶ τὴν γλῶτταν στρυφνοῖς, καὶ ὅσα θερμαντικὰ ὄντα δριμέα ἐκαλέσαμεν, ἀδελφὰ εἶναι, τὰ τε λευκὰ καὶ τὰ μέλανα, ἐκείνων παθήματα γεγονότα ἐν ἄλλῳ γένει τὰ αὐτά, φανταζόμενα δὲ ἄλλα διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. οὕτως οὖν αὐτὰ προσρητέον· τὸ μὲν διακριτικὸν τῆς ὅψεως λευκόν, τὸ δ' ἐναντίον αὐτοῦ μέλαν, τὴν δὲ ὀξυτέραν φορὰν καὶ γένους πυρὸς ἐτέρου προσπίπτουσιν καὶ διακρίνουσιν τὴν ὅψιν μέχρι τῶν ὀμμάτων, αὐτάς τε τῶν ὀφθαλμῶν τὰς διεξόδους βίᾳ διωθοῦσιν καὶ τήκουσιν, πῦρ μὲν ἀθρόον καὶ ὕδωρ, ὃ δάκρυον καλοῦμεν, ἐκείθεν ἐκχέουσιν, αὐτὴν δὲ οὔσιν

Stephanus page 68, section a, line 3

πῦρ ἐξ ἐναντίας ἀπαντῶσιν, καὶ τοῦ μὲν ἐκπηδῶντος πυρὸς οἶον ἀπ' ἀστραπῆς, τοῦ δ' εἰσιόντος καὶ περὶ τὸ νοτερόν κατασβεννυμένου, παντοδαπῶν ἐν τῇ κυκίσει ταύτῃ γιγνομένων χρωμάτων, μαρμαρυγὰς μὲν τὸ πάθος προσείπομεν, τὸ δὲ τοῦτο ἀπεργαζόμενον λαμπρόν τε καὶ στίλβον ἐπωνομάσαμεν. τὸ δὲ τούτων αὖ μεταξὺ πυρὸς γένος, πρὸς μὲν τὸ τῶν ὀμμάτων ὑγρὸν ἀφικνούμενον καὶ κεραννύμενον αὐτῷ, στίλβον δὲ οὐ· τῇ δὲ διὰ τῆς νοτίδος ἀνγῇ τοῦ πυρὸς μειγνύμενου χρῶμα ἔναιμιον παρασχομένη, τοῦνομα ἐρυθρόν λέγομεν. λαμπρόν τε ἐρυθρῷ λευκῷ τε μειγνύμενον ξανθὸν

Stephanus page 68, section b, line 6

γέγονεν· τὸ δὲ ὅσον μέτρον ὅσοις, οὐδ' εἴ τις εἰδεῖη, νοῦν ἔχει τὸ λέγειν, ὧν μήτε τινὰ ἀνάγκην μήτε τὸν εἰκότα λόγον καὶ μετρίως ἂν τις εἰπεῖν εἴη δυνατός. ἐρυθρόν δὲ δὴ μέλανι λευκῷ τε κραθὲν ἀλουργόν· ὄρφνινον δέ, ὅταν τούτοις μεμειγμένοις καυθεῖσιν τε μᾶλλον συγκραθῇ μέλαν. πυρρὸν δὲ ξανθοῦ τε καὶ φαιοῦ κράσει γίγνεται, φαιὸν δὲ λευκοῦ τε καὶ μέλανος, τὸ δὲ ὠχρόν λευκοῦ ξανθῷ μειγνύ-

μένου. λαμπρῷ δὲ λευκὸν συνελθὸν καὶ εἰς μέλαν κατα-
κορὲς ἐμπεσὸν κυανοῦν χρῶμα ἀποτελεῖται, κυανοῦ δὲ λευκῷ
κεραννυμένου γλαυκόν, πυρροῦ δὲ μέλανι πράσιον. τὰ δὲ

Stephanus page 68, section d, line 1

ἄλλα ἀπὸ τούτων σχεδὸν δῆλα αἷς ἂν ἀφομοιούμενα μεί-
ξεσιν διασώζοι τὸν εἰκότα μῦθον. εἰ δέ τις τούτων ἔργῳ
σκοπούμενος βάσανον λαμβάνοι, τὸ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ
θείας φύσεως ἡγνοηκῶς ἂν εἴη διάφορον, ὅτι θεὸς μὲν τὰ πολλὰ
εἰς ἓν συγκεραννύναι καὶ πάλιν ἐξ ἑνὸς εἰς πολλὰ διαλύειν
ικανῶς ἐπιστάμενος ἅμα καὶ δυνατός, ἀνθρώπων δὲ οὐδεὶς
οὐδέτερον τούτων ἰκανὸς οὔτε ἔστι νῦν οὔτε εἰς αὐθὶς ποτε ἔσται.

Ταῦτα δὴ πάντα τότε ταύτῃ πεφυκότα ἐξ ἀνάγκης ὁ τοῦ
καλλίστου τε καὶ ἀρίστου δημιουργοῦ ἐν τοῖς γιγνομένοις
παρελάμβανεν, ἡνίκα τὸν αὐτάρκη τε καὶ τὸν τελεώτατον

Stephanus page 68, section e, line 4

θεὸν ἐγέννα, χρώμενος μὲν ταῖς περὶ ταῦτα αἰτίαις ὑπηρε-
τούσαις, τὸ δὲ εὖ τεκταινόμενος ἐν πᾶσιν τοῖς γιγνομένοις
αὐτός. διὸ δὴ χρή δὴ αἰτίας εἶδη διορίζεσθαι, τὸ μὲν
ἀναγκαῖον, τὸ δὲ θεῖον, καὶ τὸ μὲν θεῖον ἐν ᾧ πᾶσιν ζητεῖν
κτήσεως ἕνεκα εὐδαίμονος βίου, καθ' ὅσον ἡμῶν ἡ φύσις
ἐνδέχεται, τὸ δὲ ἀναγκαῖον ἐκείνων χάριν, λογιζόμενον
ὥς ἄνευ τούτων οὐ δυνατὰ αὐτὰ ἐκεῖνα ἐφ' οἷς σπουδά-
ζομεν μόνον κατανοεῖν οὐδ' αὖ λαβεῖν οὐδ' ἄλλως πως
μετασχεῖν.

Ὅτ' οὖν δὴ τὰ νῦν οἷα τέκτοσιν ἡμῖν ὕλη παράκειται

Stephanus page 69, section a, line 7

τὰ τῶν αἰτίων γένη διωλισμένα, ἐξ ὧν τὸν ἐπίλοιπον λόγον
δεῖ συνυφανθῆναι, πάλιν ἐπ' ἀρχὴν ἐπανέλθωμεν διὰ βρα-
χέων, ταχύ τε εἰς ταῦτον πορευθῶμεν ὅθεν δεῦρο ἀφικόμεθα,
καὶ τελευτήν ἤδη κεφαλὴν τε τῷ μύθῳ πειρώμεθα ἀρμόττου-
σαν ἐπιθεῖναι τοῖς πρόσθεν. ὥσπερ γὰρ οὖν καὶ κατ' ἀρχὰς

ἐλέχθη, ταῦτα ἀτάκτως ἔχοντα ὁ θεὸς ἐν ἐκάστῳ τε αὐτῷ
πρὸς αὐτὸ καὶ πρὸς ἄλληλα συμμετρίας ἐνεποίησεν, ὅσας
τε καὶ ὅπῃ δυνατόν ἦν ἀνάλογα καὶ σύμμετρα εἶναι. τότε
γὰρ οὔτε τούτων, ὅσον μὴ τύχη, τι μετεῖχεν, οὔτε τὸ παράπαν

Stephanus page 69, section b, line 7

ὀνομάσαι τῶν νῦν ὀνομαζομένων ἀξιόλογον ἦν οὐδέν, οἷον
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ εἴ τι τῶν ἄλλων· ἀλλὰ πάντα ταῦτα
πρῶτον διεκόσμησεν, ἔπειτ' ἐκ τούτων πᾶν τόδε συνεστή-
σατο, ζῶον ἐν ζῳᾷ ἔχον τὰ πάντα ἐν ἑαυτῷ θνητὰ ἀθάνατά
τε. καὶ τῶν μὲν θείων αὐτὸς γίγνεται δημιουργός, τῶν δὲ

θνητῶν τὴν γένεσιν τοῖς ἑαυτοῦ γεννήμασιν δημιουργεῖν προσέταξεν. οἱ δὲ μιμούμενοι, παραλαβόντες ἀρχὴν ψυχῆς ἀθάνατον, τὸ μετὰ τοῦτο θνητὸν σῶμα αὐτῇ περιετόρνευσαν ὅχημά τε πᾶν τὸ σῶμα ἔδωσαν ἄλλο τε εἶδος ἐν αὐτῷ ψυχῆς προσωκοδόμουν τὸ θνητόν, δεινὰ καὶ ἀναγκαῖα ἐν ἑαυτῷ

Stephanus page 69, section d, line 1

παθήματα ἔχον, πρῶτον μὲν ἡδονήν, μέγιστον κακοῦ δέλεαρ, ἔπειτα λύπας, ἀγαθῶν φυγὰς, ἔτι δ' αὖ θάρρος καὶ φόβον, ἄφρονε συμβούλω, θυμὸν δὲ δυσπαραμύθητον, ἐλπίδα δ' εὐπαράγωγον· αἰσθήσει δὲ ἀλόγῳ καὶ ἐπιχειρητῇ παντὸς ἔρωτι συγκερασάμενοι ταῦτα, ἀναγκαίως τὸ θνητὸν γένος συνέθεσαν. καὶ διὰ ταῦτα δὴ σεβόμενοι μιαίνειν τὸ θεῖον, ὅτι μὴ πᾶσα ἦν ἀνάγκη, χωρὶς ἐκείνου κατοικίζουσιν εἰς ἄλλην τοῦ σώματος οἴκησιν τὸ θνητόν, ἰσθμὸν καὶ ὄρον διοικοδομήσαντες τῆς τε κεφαλῆς καὶ τοῦ στήθους, αὐχένα μεταξὺ τιθέντες, ἵνα εἴη χωρὶς. ἐν δὲ τοῖς στήθεσιν καὶ

Stephanus page 69, section e, line 4

τῷ καλουμένῳ θώρακι τὸ τῆς ψυχῆς θνητὸν γένος ἐνέδουν. καὶ ἐπειδὴ τὸ μὲν ἄμεινον αὐτῆς, τὸ δὲ χειρόν ἐπεφύκει, διοικοδομοῦσι τοῦ θώρακος αὖ τὸ κύτος, διορίζοντες οἶον γυναικῶν, τὴν δὲ ἀνδρῶν χωρὶς οἴκησιν, τὰς φρένας διάφραγμα εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τιθέντες. τὸ μετέχον οὖν τῆς ψυχῆς ἀνδρείας καὶ θυμοῦ, φιλόνικον ὄν, κατῴκισαν ἐγγυτέρῳ τῆς κεφαλῆς μεταξὺ τῶν φρενῶν τε καὶ αὐχένος, ἵνα τοῦ λόγου κατήκοον ὄν κοινῇ μετ' ἐκείνου βία τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν κατέχοι γένος, ὅπουτ' ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῷ τ' ἐπιτάγματι καὶ λόγῳ μηδαμῇ πείθεσθαι ἐκὸν ἐθέλοι· τὴν δὲ δὴ καρδίαν

Stephanus page 70, section b, line 1

ἄμμα τῶν φλεβῶν καὶ πηγὴν τοῦ περιφερομένου κατὰ πάντα τὰ μέλη σφοδρῶς αἵματος εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκησιν κατέστησαν, ἵνα, ὅτε ζέσειεν τὸ τοῦ θυμοῦ μένος, τοῦ λόγου παραγγείλαντος ὥς τις ἄδικος περὶ αὐτὰ γίγνεται πράξις ἔξωθεν ἢ καὶ τις ἀπὸ τῶν ἔνδοθεν ἐπιθυμιῶν, ὁξέως διὰ πάντων τῶν στενωπῶν πᾶν ὅσον αἰσθητικὸν ἐν τῷ σώματι, τῶν τε παρακελεύσεων καὶ ἀπειλῶν αἰσθανόμενον, γίγνοιτο ἐπήκοον καὶ ἔποιτο πάντῃ, καὶ τὸ βέλτιστον οὕτως ἐν αὐτοῖς πᾶσιν ἡγεμονεῖν ἐῷ. τῇ δὲ δὴ πηδήσει τῆς καρδίας ἐν τῇ τῶν δεινῶν προσδοκίᾳ καὶ τῇ τοῦ θυμοῦ ἐγέρσει, προγιγνώ-

Stephanus page 70, section c, line 3

σκοντες ὅτι διὰ πυρὸς ἢ τοιαύτη πᾶσα ἔμελλεν οἴδησις γίνεσθαι τῶν θυμουμένων, ἐπικουρίαν αὐτῇ μηχανώμενοι τὴν τοῦ πλεύμονος ιδέαν ἐνεφύτευσαν, πρῶτον μὲν μαλακὴν

καὶ ἄναιμον, εἶτα σήραγγας ἐντὸς ἔχουσιν οἶον σπόγγου
κατατετρημένας, ἵνα τὸ τε πνεῦμα καὶ τὸ πῶμα δεχομένη,
ψύχουσα, ἀναπνοὴν καὶ ῥαστώνην ἐν τῷ καύματι παρέχοι·
διὸ δὴ τῆς ἀρτηρίας ὀχετοὺς ἐπὶ τὸν πλεύμονα ἔτεμον, καὶ
περὶ τὴν καρδίαν αὐτὸν περιέστησαν οἶον μάλαγμα, ἵν' ὁ
θυμὸς ἡνίκα ἐν αὐτῇ ἀκμάζοι, πηδῶσα εἰς ὑπεῖκον καὶ ἀνα-
ψυχομένη, πονοῦσα ἦττον, μᾶλλον τῷ λόγῳ μετὰ θυμοῦ

Stephanus page 70, section d, line 6

δύναιτο ὑπηρετεῖν.

Τὸ δὲ δὴ σίτων τε καὶ ποτῶν ἐπιθυμητικὸν τῆς ψυχῆς
καὶ ὅσων ἔνδειαν διὰ τὴν τοῦ σώματος ἴσχει φύσιν, τοῦτο
εἰς τὸ μεταξὺ τῶν τε φρενῶν καὶ τοῦ πρὸς τὸν ὀμφαλὸν
ὅρου κατῴκισαν, οἶον φάτνην ἐν ἅπαντι τούτῳ τῷ τόπῳ τῇ
τοῦ σώματος τροφῇ τεκτηνάμενοι· καὶ κατέδησαν δὴ τὸ
τοιούτον ἐνταῦθα ὡς θρέμμα ἄγριον, τρέφειν δὲ συνημμένον
ἀναγκαῖον, εἴπερ τι μέλλοι ποτὲ θνητὸν ἔσσεσθαι γένος. ἵν'
οὖν ἀεὶ νεμόμενον πρὸς φάτνην καὶ ὅτι πορρωτάτῳ τοῦ βουλευο-
μένου κατοικοῦν, θόρυβον καὶ βοὴν ὡς ἐλαχίστην παρέχον,

Stephanus page 71, section a, line 1

τὸ κράτιστον καθ' ἡσυχίαν περὶ τοῦ πᾶσι κοινῇ καὶ ἰδίᾳ συμ-
φέροντος ἑῷ βουλευέσθαι, διὰ ταῦτα ἐνταῦθ' ἔδοσαν αὐτῷ τὴν
τάξιν. εἰδότες δὲ αὐτὸ ὡς λόγου μὲν οὔτε συνήσειν ἔμελλεν,
εἰ τέ πη καὶ μεταλαμβάνοι τινὸς αὐτῶν αἰσθήσεως, οὐκ ἔμ-
φυτον αὐτῷ τὸ μέλειν τινῶν ἔσοιτο λόγων, ὑπὸ δὲ εἰδώλων
καὶ φαντασμάτων νυκτός τε καὶ μεθ' ἡμέραν μάλιστα ψυ-
χαγωγῆσοιτο, τούτῳ δὴ θεὸς ἐπιβουλεύσας αὐτῷ τὴν ἥπατος
ιδέαν συνέστησε καὶ ἔθηκεν εἰς τὴν ἐκείνου κατοίκησιν,
πυκνὸν καὶ λεῖον καὶ λαμπρὸν καὶ γλυκὺ καὶ πικρότητα ἔχον
μηχανησάμενος, ἵνα ἐν αὐτῷ τῶν διανοημάτων ἢ ἐκ τοῦ νοῦ

Stephanus page 71, section b, line 4

φερομένη δύναμις, οἶον ἐν κατόπτρῳ δεχομένῳ τύπους καὶ
κατιδεῖν εἰδῶλα παρέχοντι, φοβοῖ μὲν αὐτό, ὅποτε μέρει
τῆς πικρότητος χρωμένη συγγενεῖ, χαλεπὴ προσενεχθεῖσα
ἀπειλῇ, κατὰ πᾶν ὑπομειγνύσα ὀξέως τὸ ἥπαρ, χολώδη χρώ-
ματα ἐμφαίνοι, συνάγουσά τε πᾶν ῥυσσὸν καὶ τραχὺ ποιοῖ,
λοβὸν δὲ καὶ δοχὰς πύλας τε τὸ μὲν ἐξ ὀρθοῦ κατακάμ-
πτουσα καὶ συσπῶσα, τὰ δὲ ἐμφράττουσα συγκλείουσά τε,
λύπας καὶ ἄσας παρέχοι, καὶ ὅτ' αὖ τὰναντία φαντάσματα
ἀποζωγραφοῖ πραότητός τις ἐκ διανοίας ἐπίπνοια, τῆς μὲν
πικρότητος ἡσυχίαν παρέχουσα τῷ μήτε κινεῖν μήτε προς-

Stephanus page 71, section c, line 6

ἀπτεσθαι τῆς ἐναντίας ἑαυτῇ φύσεως ἐθέλειν, γλυκύτητι

δὲ τῇ κατ' ἐκεῖνο συμφύτῳ πρὸς αὐτὸ χρωμένη καὶ πάντα
ὀρθὰ καὶ λεῖα αὐτοῦ καὶ ἐλεύθερα ἀπευθύνουσα, ἱλεῶν τε καὶ
εὐήμερον ποιοῖ τὴν περὶ τὸ ἥπαρ ψυχῆς μοῖραν κατωκισμένην,
ἐν τε τῇ νυκτὶ διαγωγὴν ἔχουσιν μετρίαν, μαντεῖα χρω-
μένην καθ' ὕπνον, ἐπειδὴ λόγου καὶ φρονήσεως οὐ μετεῖχε.
μεμνημένοι γὰρ τῆς τοῦ πατρὸς ἐπιστολῆς οἱ συστή-
σαντες ἡμᾶς, ὅτε τὸ θνητὸν ἐπέστελλεν γένος ὡς ἄριστον
εἰς δύναμιν ποιεῖν, οὕτω δὲ κατορθοῦντες καὶ τὸ φαῦλον
ἡμῶν, ἵνα ἀληθείας πῃ προσάπτοιτο, κατέστησαν ἐν τούτῳ

Stephanus page 71, section e, line 2

τὸ μαντεῖον. ἱκανὸν δὲ σημεῖον ὡς μαντικὴν ἀφροσύνη
θεὸς ἀνθρωπίνῃ δέδωκεν· οὐδεὶς γὰρ ἔννους ἐφάπτεται
μαντικῆς ἐνθέου καὶ ἀληθοῦς, ἀλλ' ἢ καθ' ὕπνον τὴν τῆς
φρονήσεως πεδηθεὶς δύναμιν ἢ διὰ νόσον, ἢ διὰ τινὰ ἐνθου-
σιασμὸν παραλλάξας. ἀλλὰ συννοῆσαι μὲν ἔμφρονος τά
τε ῥηθέντα ἀναμνησθέντα ὄναρ ἢ ὕπαρ ὑπὸ τῆς μαντικῆς
τε καὶ ἐνθουσιαστικῆς φύσεως, καὶ ὅσα ἂν φαντάσματα
ὀφθῇ, πάντα λογισμῷ διελέσθαι ὅπῃ τι σημαίνει καὶ ὅτῳ
μέλλοντος ἢ παρελθόντος ἢ παρόντος κακοῦ ἢ ἀγαθοῦ· τοῦ
δὲ μανέντος ἔτι τε ἐν τούτῳ μένοντος οὐκ ἔργον τὰ φανέντα

Stephanus page 72, section a, line 4

καὶ φωνηθέντα ὑφ' ἑαυτοῦ κρίνειν, ἀλλ' εὖ καὶ πάλαι λέγεται
τὸ πράττειν καὶ γινῶναι τά τε αὐτοῦ καὶ ἑαυτὸν σώφρονι
μόνῳ προσήκειν. ὅθεν δὲ καὶ τὸ τῶν προφητῶν γένος ἐπὶ
ταῖς ἐνθέοις μαντεῖαις κριτὰς ἐπικαθιστάναι νόμος· οὐς
μάντεις αὐτοὺς ὀνομάζουσιν τινες, τὸ πᾶν ἡγνοηκότες ὅτι
τῆς δι' αἰνιγμῶν οὗτοι φήμης καὶ φαντάσεως ὑποκριταί,
καὶ οὐτὶ μάντεις, προφητῇ δὲ μαντευομένων δικαιοτάτα
ὀνομάζουσιν ἄν.

Ἡ μὲν οὖν φύσις ἥπατος διὰ ταῦτα τοιαύτη τε καὶ ἐν
τόπῳ ᾧ λέγομεν πέφυκε, χάριν μαντικῆς· καὶ ἔτι μὲν δὴ

Stephanus page 72, section b, line 8

ζῶντος ἐκάστου τὸ τοιοῦτον σημεῖα ἐναργέστερα ἔχει, στε-
ρηθὲν δὲ τοῦ ζῆν γέγονε τυφλὸν καὶ τὰ μαντεῖα ἀμυδρότερα
ἔσχεν τοῦ τι σαφὲς σημαίνειν. ἢ δ' αὖ τοῦ γείτονος αὐτῷ
σύστασις καὶ ἔδρα σπλάγχνου γέγονεν ἐξ ἀριστερᾶς χάριν
ἐκείνου, τοῦ παρέχειν αὐτὸ λαμπρὸν αἰεὶ καὶ καθαρὸν, οἷον
κατόπτρῳ παρεσκευασμένον καὶ ἕτοιμον αἰεὶ παρακείμενον
ἐκμαγεῖον. διὸ δὲ καὶ ὅταν τινὲς ἀκαθαρσίαι γίνωνται διὰ

νόσους σώματος περὶ τὸ ἥπαρ, πάντα ἢ σπληνὸς καθαίρουσα
αὐτὰ δέχεται μανότης, ἅτε κοίλου καὶ ἀναίμου ὑφανθέντος·

Stephanus page 72, section d, line 1

ὅθεν πληρούμενος τῶν ἀποκαθαιρομένων μέγας καὶ ὑπουργὸς
αὐξάνεται, καὶ πάλιν, ὅταν καθαρῇ τὸ σῶμα, ταπεινούμενος
εἰς ταὐτὸν συνίζει.

Τὰ μὲν οὖν περὶ ψυχῆς, ὅσον θνητὸν ἔχει καὶ ὅσον θεῖον,
καὶ ὅπη καὶ μεθ' ὧν καὶ δι' ἃ χωρὶς ὠκίσθη, τὸ μὲν ἀληθὲς
ὥς εἴρηται, θεοῦ συμφήσαντος τότε ἂν οὕτως μόνως διυσχυρι-
ζοίμεθα· τό γε μὴν εἰκὸς ἡμῖν εἰρῆσθαι, καὶ νῦν καὶ ἔτι
μᾶλλον ἀνασκοποῦσι διακινδυνευτέον τὸ φάναι καὶ πεφάσθω.
τὸ δ' ἐξῆς δὴ τούτοιςιν κατὰ ταῦτα μεταδιωκτέον· ἦν δὲ
τὸ τοῦ σώματος ἐπίλοιπον ἢ γέγονεν. ἐκ δὲ λογισμοῦ

Stephanus page 72, section e, line 3

τοιοῦδε συνίστασθαι μάλιστ' ἂν αὐτὸ πάντων πρέποι. τὴν
ἐσομένην ἐν ἡμῖν ποτῶν καὶ ἐδεστῶν ἀκολασίαν ἡδεσαν οἱ
συντιθέντες ἡμῶν τὸ γένος, καὶ ὅτι τοῦ μετρίου καὶ ἀνα-
γκαίου διὰ μαργότητα πολλῶ χρησοίμεθα πλέονι· ἵν' οὖν μὴ
φθορὰ διὰ νόσους ὀξεῖα γίγνοιτο καὶ ἀτελες τὸ γένος εὐθὺς
τὸ θνητὸν τελευτῶ, ταῦτα προορώμενοι τῇ τοῦ περιγενησο-
μένου πώματος ἐδέσματος τε ἔξει τὴν ὀνομαζομένην κάτω
κοιλίαν ὑποδοχὴν ἔθεσαν, εἰλιζάν τε πέριξ τὴν τῶν ἐντέρων
γένεσιν, ὅπως μὴ ταχὺ διεκπερῶσα ἢ τροφή ταχὺ πάλιν
τροφῆς ἐτέρας δεῖσθαι τὸ σῶμα ἀναγκάζοι, καὶ παρέχουσα

Stephanus page 73, section a, line 6

ἀπληστίαν, διὰ γαστριμαργίαν ἀφιλόσοφον καὶ ἄμουςον
πᾶν ἀποτελοῖ τὸ γένος, ἀνυπήκοον τοῦ θειοτάτου τῶν παρ'
ἡμῖν.

Τὸ δὲ ὁστῶν καὶ σαρκῶν καὶ τῆς τοιαύτης φύσεως πέρι
πάσης ὥδε ἔσχεν. τούτοις σύμπασιν ἀρχὴ μὲν ἢ τοῦ μυελοῦ
γένεσις· οἱ γὰρ τοῦ βίου δεσμοί, τῆς ψυχῆς τῷ σώματι
συνδουμένης, ἐν τούτῳ διαδούμενοι κατερρίζουν τὸ θνητὸν
γένος· αὐτὸς δὲ ὁ μυελὸς γέγονεν ἐξ ἄλλων. τῶν γὰρ
τριγώνων ὅσα πρῶτα ἀστραβῇ καὶ λεῖα ὄντα πῦρ τε καὶ
ὔδωρ καὶ ἀέρα καὶ γῆν δι' ἀκριβεῖας μάλιστα ἦν παρασχεῖν

Stephanus page 73, section b, line 8

δυνατά, ταῦτα ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν ἕκαστα γενῶν χωρὶς
ἀποκρίνων, μειγνὺς δὲ ἀλλήλοις σύμμετρα, πανσπερμίαν
παντὶ θνητῷ γένει μηχανώμενος, τὸν μυελὸν ἐξ αὐτῶν
ἀπηργάσατο, καὶ μετὰ ταῦτα δὴ φυτεύων ἐν αὐτῷ κατέδει
τὰ τῶν ψυχῶν γένη, σχημάτων τε ὅσα ἔμελλεν αὐτῷ σχήσειν
οἷά τε καθ' ἕκαστα εἶδη, τὸν μυελὸν αὐτὸν τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα
διηρεῖτο σχήματα εὐθὺς ἐν τῇ διανομῇ τῇ κατ' ἀρχάς. καὶ
τὴν μὲν τὸ θεῖον σπέρμα οἷον ἄρουραν μέλλουσαν ἔξειν ἐν
αὐτῇ περιφερῇ πανταχῇ πλάσας ἐπωνόμασεν τοῦ μυελοῦ

ταύτην τὴν μοῖραν ἐγκέφαλον, ὡς ἀποτελεσθέντος ἐκάστου

Stephanus page 73, section d, line 2

ζώου τὸ περὶ τοῦτ' ἀγγεῖον κεφαλὴν γενησόμενον· ὁ δ' αὖ
τὸ λοιπὸν καὶ θνητὸν τῆς ψυχῆς ἔμελλε καθέξειν, ἅμα
στρογγύλα καὶ προμήκη διηρεῖτο σχήματα, μυελὸν δὲ πάντα
ἐπεφήμισεν, καὶ καθάπερ ἐξ ἀγκυρῶν βαλλόμενος ἐκ τούτων
πάσης ψυχῆς δεσμούς περὶ τοῦτο σύμπαν ἤδη τὸ σῶμα ἡμῶν
ἀπηργάζετο, στέγασμα μὲν αὐτῷ πρῶτον συμπηγνὺς περὶ
ὅλον ὅστέινον. τὸ δὲ ὅστοῦν συνίστησιν ὦδε. γῆν διαττήσας
καθαρὰν καὶ λεῖαν ἐφύρασε καὶ ἔδευσεν μυελῷ, καὶ μετὰ
τοῦτο εἰς πῦρ αὐτὸ ἐντίθησιν, μετ' ἐκεῖνο δὲ εἰς ὕδωρ βάπτει,
πάλιν δὲ εἰς πῦρ, αὐθὶς τε εἰς ὕδωρ· μεταφέρων δ' οὕτω

Stephanus page 73, section e, line 5

πολλάκις εἰς ἑκάτερον ὑπ' ἀμφοῖν ἄτηκτον ἀπηργάσατο.
καταχρῶμενος δὴ τούτῳ περὶ μὲν τὸν ἐγκέφαλον αὐτοῦ
σφαῖραν περιετόρνενυσεν ὅστεϊνὴν, ταύτῃ δὲ στενὴν διέξοδον
κατελείπετο· καὶ περὶ τὸν διαυχένιον ἅμα καὶ νωτιαῖον
μυελὸν ἐξ αὐτοῦ σφονδύλους πλάσας ὑπέτεινεν οἶον στρό-
φιγγας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, διὰ παντὸς τοῦ κύτους.
καὶ τὸ πᾶν δὴ σπέρμα διασώζων οὕτως λιθοειδεῖ περιβόλῳ
συνέφραξεν, ἐμποιῶν ἄρθρα, τῇ θατέρου προσχρῶμενος ἐν
αὐτοῖς ὡς μέσῃ ἐνισταμένη δυνάμει, κινήσεως καὶ κάμψεως
ἕνεκα. τὴν δ' αὖ τῆς ὀστεϊνῆς φύσεως ἕξιν ἡγησάμενος

Stephanus page 74, section b, line 1

τοῦ δέοντος κραυροτέραν εἶναι καὶ ἀκαμπτοτέραν, διάπυρόν
τ' αὖ γιγνομένην καὶ πάλιν ψυχομένην σφακελίσασαν ταχὺ
διαφθερεῖν τὸ σπέρμα ἐντὸς αὐτῆς, διὰ ταῦτα οὕτω τὸ τῶν
νεύρων καὶ τὸ τῆς σαρκὸς γένος ἐμηχανᾶτο, ἵνα τῷ μὲν
πάντα τὰ μέλη συνδήσας ἐπιτεινομένῳ καὶ ἀνιεμένῳ περὶ
τοὺς στρόφιγγας καμπτόμενον τὸ σῶμα καὶ ἐκτεινόμενον
παρέχοι, τὴν δὲ σάρκα προβολὴν μὲν καυμάτων, πρόβλημα
δὲ χειμῶνων, ἔτι δὲ πτωμάτων οἶον τὰ πιλητὰ ἔσεσθαι κτή-
ματα, σώμασιν μαλακῶς καὶ πρᾶως ὑπέίκουσιν, θερμὴν δὲ
νοτίδα ἐντὸς ἑαυτῆς ἔχουσιν θέρους μὲν ἀνιδίουσαν καὶ νοτι-

Stephanus page 74, section c, line 3

ζομένην ἔξωθεν ψυχὸς κατὰ πᾶν τὸ σῶμα παρέξειν οἰκεῖον,
διὰ χειμῶνος δὲ πάλιν αὖ τούτῳ τῷ πυρὶ τὸν προσφερόμενον
ἔξωθεν καὶ περιεστώμενον πάγον ἀμυνεῖσθαι μετρίως. ταῦτα
ἡμῶν διανοηθεὶς ὁ κηροπλάστης, ὕδατι μὲν καὶ πυρὶ καὶ γῇ
συμμείξας καὶ συναρμόσας, ἐξ ὀξέος καὶ ἀλμυροῦ συνθεῖς
ζύμωμα ὑπομείξας αὐτοῖς, σάρκα ἔγχυμον καὶ μαλακὴν συνέ-
στησεν· τὴν δὲ τῶν νεύρων φύσιν ἐξ ὀστοῦ καὶ σαρκὸς

ἄζύμου κράσεως μίαν ἐξ ἁμφοῖν μέσῃν δυνάμει συνεκράσατο,
ξανθῷ χρώματι προσχρώμενος. ὅθεν συντονωτέραν μὲν καὶ
γλισχροτέραν σαρκῶν, μαλακωτέραν δὲ ὀστέων ὑγροτέραν τε

Stephanus page 74, section d, line 6

ἐκτήσατο δύνάμιν νεῦρα· οἷς συμπεριλαβὼν ὁ θεὸς ὀστᾶ καὶ
μυελόν, δῆσας πρὸς ἄλληλα νεύροις, μετὰ ταῦτα σαρξὶν
πάντα αὐτὰ κατεσκίασεν ἄνωθεν. ὅσα μὲν οὖν ἐμψυχότατα
τῶν ὀστέων ἦν, ὀλιγίσταις συνέφραττε σαρξὶν, ἃ δ' ἀψυχότατα
ἐντός, πλείσταις καὶ πυκνοτάταις, καὶ δὴ κατὰ τὰς συμβολὰς
τῶν ὀστέων, ὅπῃ μήτινα ἀνάγκην ὁ λόγος ἀπέφαινε δεῖν αὐ-
τὰς εἶναι, βραχεῖαν σάρκα ἔφυσεν, ἵνα μήτε ἐμποδὼν ταῖς
καμπαῖσιν οὔσαι δύσφορα τὰ σώματα ἀπεργάζοιντο, ἅτε
δυσκίνητα γιγνόμενα, μήτ' αὖ πολλὰ καὶ πυκνὰ σφόδρα τε
ἐν ἀλλήλαις ἐμπεπιλημένοι, διὰ στερεότητα ἀναισθησίαν

Stephanus page 74, section e, line 9

ἐμποιοῦσαι, δυσμνημονευτότερα καὶ κωφότερα τὰ περὶ τὴν
διάνοιαν ποιοῖεν. διὸ δὴ τό τε τῶν μηρῶν καὶ κνημῶν καὶ
τὸ περὶ τὴν τῶν ἰσχύων φύσιν τὰ τε περὶ τὰ τῶν βραχιόνων
ὀστᾶ καὶ τὰ τῶν πήχεων, καὶ ὅσα ἄλλα ἡμῶν ἀναρθρα, ὅσα
τε ἐντός ὀστᾶ δι' ὀλιγότητα ψυχῆς ἐν μυελῷ κενὰ ἐστὶν
φρονήσεως, ταῦτα πάντα συμπεπλήρωται σαρξὶν· ὅσα δὲ
ἔμφρονα, ἦττον - εἰ μή πού τινα αὐτὴν καθ' αὐτὴν αἰσθήσεων
ἐνεκα σάρκα οὕτω συνέστησεν, οἷον τὸ τῆς γλώττης εἶδος -
τὰ δὲ πλεῖστα ἐκείνως· ἡ γὰρ ἐξ ἀνάγκης γιγνομένη καὶ
συντρεφομένη φύσις οὐδαμῇ προσδέχεται πυκνὸν ὀστοῦν καὶ

Stephanus page 75, section b, line 2

σάρκα πολλὴν ἅμα τε αὐτοῖς ὀξυήκοον αἴσθησιν. μάλιστα
γὰρ ἂν αὐτὰ πάντων ἔσχεν ἢ περὶ τὴν κεφαλὴν σύστασις,
εἴπερ ἅμα συμπίπτειν ἠθέλησάτην, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων
γένος σαρκώδη ἔχον ἐφ' ἑαυτῷ καὶ νευρώδη κρατερὰν τε κε-
φαλὴν βίον ἂν διπλοῦν καὶ πολλαπλοῦν καὶ ὑγιεινότερον καὶ
ἁλυπότερον τοῦ νῦν κατεκτήσατο. νῦν δὲ τοῖς περὶ τὴν ἡμε-
τέραν γένεσιν δημιουργοῖς, ἀναλογιζομένοις πότερον πολυχρο-
νιώτερον χεῖρον ἢ βραχυχρονιώτερον βέλτιον ἀπεργάσαιντο
γένος, συνέδοξεν τοῦ πλείονος βίου, φαυλοτέρου δέ, τὸν
ἐλάττονα ἀμείνονα ὄντα παντὶ πάντως αἰρετέον· ὅθεν δὴ μανῶ

Stephanus page 75, section c, line 4

μὲν ὀστῶ, σαρξὶν δὲ καὶ νεύροις κεφαλὴν, ἅτε οὐδὲ
καμπὰς ἔχουσιν, οὐ συνεστέγασαν. κατὰ πάντα οὖν ταῦτα
εὐαίσθητοτέρα μὲν καὶ φρονιμωτέρα, πολὺ δὲ ἀσθενεστέρα
παντὸς ἀνδρὸς προσετέθη κεφαλὴ σώματι. τὰ δὲ νεῦρα διὰ
ταῦτα καὶ οὕτως ὁ θεὸς ἐπ' ἐσχάτην τὴν κεφαλὴν περι-

στήσας κύκλω περὶ τὸν τράχηλον ἐκόλλησεν ὁμοίότητι,
καὶ τὰς σιαγόνας ἄκρας αὐτοῖς συνέδησεν ὑπὸ τὴν φύσιν
τοῦ προσώπου· τὰ δ' ἄλλα εἰς ἅπαντα τὰ μέλη διέσπειρε,
συνάπτων ἄρθρον ἄρθρῳ. τὴν δὲ δὴ τοῦ στόματος ἡμῶν
δύναμιν ὁδοῦσιν καὶ γλώττῃ καὶ χεῖλεσιν ἔνεκα τῶν ἀναγ-

Stephanus page 75, section d, line 7

καίων καὶ τῶν ἀρίστων διεκόσμησαν οἱ διακοσμοῦντες ἢ νῦν
διατέτακται, τὴν μὲν εἴσοδον τῶν ἀναγκαίων μηχανώμενοι
χάριν, τὴν δ' ἔξοδον τῶν ἀρίστων· ἀναγκαῖον μὲν γὰρ πᾶν
ὅσον εἰσέρχεται τροφήν διδὸν τῷ σώματι, τὸ δὲ λόγων νᾶμα
ἔξω ῥέον καὶ ὑπηρετοῦν φρονήσει κάλλιστον καὶ ἄριστον
πάντων ναμάτων. τὴν δ' αὖ κεφαλὴν οὔτε μόνον ὀστεῖν
ψιλὴν δυνατόν ἔαν ἦν διὰ τὴν ἐν ταῖς ὥραις ἐφ' ἐκάτερον
ὑπερβολήν, οὔτ' αὖ συσκιασθεῖσαν κωφὴν καὶ ἀναίσθητον
διὰ τὸν τῶν σαρκῶν ὄχλον περιδεῖν γιγνομένην· τῆς δὲ

Stephanus page 76, section a, line 1

σαρκοειδοῦς φύσεως οὐ καταξηραιομένης λέμμα μείζον
περιγινόμενον ἐχωρίζετο, δέρμα τὸ νῦν λεγόμενον. τοῦτο
δὲ διὰ τὴν περὶ τὸν ἐγκέφαλον νοτίδα συνιὼν αὐτὸ πρὸς
αὐτὸ καὶ βλαστάνον κύκλω περιημφιέννυνεν τὴν κεφαλὴν· ἡ
δὲ νοτὶς ὑπὸ τὰς ῥαφὰς ἀνιοῦσα ἦρδε καὶ συνέκλεισεν αὐτὸ
ἐπὶ τὴν κορυφήν, οἷον ἄμμα συναγαγοῦσα, τὸ δὲ τῶν ῥαφῶν
παντοδαπὸν εἶδος γέγονε διὰ τὴν τῶν περιόδων δύναμιν καὶ
τῆς τροφῆς, μᾶλλον μὲν ἀλλήλοις μαχομένων τούτων πλείους,
ἦττον δὲ ἐλάττους. τοῦτο δὲ πᾶν τὸ δέρμα κύκλω κατεκέντει
πυρὶ τὸ θεῖον, τρηθέντος δὲ καὶ τῆς ἰκμάδος ἔξω δι' αὐτοῦ

Stephanus page 76, section b, line 3

φερομένης τὸ μὲν ὑγρὸν καὶ θερμὸν ὅσον εἰλικρινὲς ἀπῆειν,
τὸ δὲ μεικτὸν ἐξ ὧν καὶ τὸ δέρμα ἦν, αἰρόμενον μὲν ὑπὸ
τῆς φορᾶς ἔξω μακρὸν ἐτείνετο, λεπτότητα ἴσην ἔχον τῷ
κατακεντήματι, διὰ δὲ βραδυτήτα ἀπωθούμενον ὑπὸ τοῦ
περιεστῶτος ἔξωθεν πνεύματος πάλιν ἐντὸς ὑπὸ τὸ δέρμα
εἰλλόμενον κατερριζοῦτο· καὶ κατὰ ταῦτα δὴ τὰ πάθη τὸ
τριχῶν γένος ἐν τῷ δέρματι πέφυκεν, συγγενὲς μὲν ἱμαντῶδες
ὄν αὐτοῦ, σκληρότερον δὲ καὶ πυκνότερον τῇ πιλήσει τῆς
ψύξεως, ἦν ἀποχωριζομένη δέρματος ἐκάστη θριξ ψυχθεῖσα
συνεπιλήθη. τούτῳ δὲ λασίαν ἡμῶν ἀπηργάσατο τὴν

Stephanus page 76, section c, line 6

κεφαλὴν ὁ ποιῶν, χρώμενος μὲν αἰτίοις τοῖς εἰρημένοις,
διανοούμενος δὲ ἀντὶ σαρκὸς αὐτὸ δεῖν εἶναι στέγασμα τῆς
περὶ τὸν ἐγκέφαλον ἔνεκα ἀσφαλείας κοῦφον καὶ θέρους

χειμῶνός τε ἱκανὸν σκιὰν καὶ σκέπην παρέχειν, εὐαισθησίας δὲ οὐδὲν διακώλυμα ἐμποδὼν γενησόμενον. τὸ δ' ἐν τῇ περὶ τοὺς δακτύλους καταπλοκῇ τοῦ νεύρου καὶ τοῦ δέρματος ὁστοῦ τε, συμμειχθὲν ἐκ τριῶν, ἀποξηρανθὲν ἐν κοινὸν συμπάντων σκληρὸν γέγονεν δέρμα, τοῖς μὲν συναιτίοις τούτοις δημιουργηθέν, τῇ δὲ αἰτιωτάτῃ διανοίᾳ τῶν ἔπειτα ἐσομένων ἔνεκα εἰργασμένον. ὥς γάρ ποτε ἐξ ἀνδρῶν γυναῖκες καὶ τᾶλλα

Stephanus page 76, section e, line 1

θηρία γενήσονται, ἠπίσταντο οἱ συνιστάντες ἡμᾶς, καὶ δὴ καὶ τῆς τῶν ὀνύχων χρείας ὅτι πολλὰ τῶν θρεμμάτων καὶ ἐπὶ πολλὰ δεήσοιτο ἥδεσαν, ὅθεν ἐν ἀνθρώποις εὐθύς γιγνομένοις ὑπετυπώσαντο τὴν τῶν ὀνύχων γένεσιν. τούτῳ δὴ τῷ λόγῳ καὶ ταῖς προφάσεσιν ταύταις δέρμα τρίχας ὄνυχάς τε ἐπ' ἄκροις τοῖς κώλοις ἔφυσαν.

Ἐπειδὴ δὲ πάντ' ἦν τὰ τοῦ θνητοῦ ζώου συμπεφυκότα μέρη καὶ μέλη, τὴν δὲ ζωὴν ἐν πυρὶ καὶ πνεύματι συνέβαιnen ἐξ ἀνάγκης ἔχειν αὐτῷ, καὶ διὰ ταῦτα ὑπὸ τούτων τηκόμενον κενούμενόν τ' ἔφθινεν, βοήθειαν αὐτῷ θεοὶ μηχανῶνται. τῆς

Stephanus page 77, section a, line 4

γὰρ ἀνθρωπίνης συγγενῇ φύσεως φύσιν ἄλλαις ἰδέαις καὶ αἰσθήσεσιν κεραννύντες, ὥσθ' ἕτερον ζῶον εἶναι, φυτεύουσιν· ἃ δὴ νῦν ἡμεῖς δένδρα καὶ φυτὰ καὶ σπέρματα παιδευθέντα ὑπὸ γεωργίας τιθασῶς πρὸς ἡμᾶς ἔσχεν, πρὶν δὲ ἦν μόνα τὰ τῶν ἀγρίων γένη, πρεσβύτερα τῶν ἡμέρων ὄντα. πᾶν γὰρ οὖν ὅτιπερ ἂν μετάσχη τοῦ ζῆν, ζῶον μὲν ἂν ἐν δίκῃ λέγοιτο ὀρθότατα· μετέχει γὰρ μὴν τοῦτο ὃ νῦν λέγομεν τοῦ τρίτου ψυχῆς εἶδους, ὃ μεταξὺ φρενῶν ὀμφαλοῦ τε ἰδρυθῆναι λόγος, ᾧ δόξης μὲν λογισμοῦ τε καὶ νοῦ μέτεστιν τὸ μηδέν, αἰσθήσεως δὲ ἡδείας καὶ ἀλγεινῆς μετὰ ἐπιθυμιῶν. πάσχον γὰρ

Stephanus page 77, section b, line 7

διατελεῖ πάντα, στραφέντι δ' αὐτῷ ἐν ἑαυτῷ περὶ ἑαυτό, τὴν μὲν ἔξωθεν ἀπωσαμένῳ κίνησιν, τῇ δ' οἰκείᾳ χρησαμένῳ, τῶν αὐτοῦ τι λογίσασθαι κατιδόντι φύσει οὐ παραδέδωκεν ἢ γένεσις. διὸ δὴ ζῆ μὲν ἔστιν τε οὐχ ἕτερον ζώου, μόνιμον δὲ καὶ κατερριζωμένον πέπηγεν διὰ τὸ τῆς ὑφ' ἑαυτοῦ κινήσεως ἐστερηθῆναι.

Ταῦτα δὴ τὰ γένη πάντα φυτεύσαντες οἱ κρείττους τοῖς ἥττοσιν ἡμῖν τροφήν, τὸ σῶμα αὐτὸ ἡμῶν διωχέτευσαν τέμνοντες οἷον ἐν κήποις ὀχετούς, ἵνα ὥσπερ ἐκ νάματος ἐπιόντος ἄρδοιτο. καὶ πρῶτον μὲν ὀχετοὺς κρυφαίους ὑπὸ

Stephanus page 77, section d, line 1

τὴν σύμφυσιν τοῦ δέρματος καὶ τῆς σαρκὸς δύο φλέβας

ἔτεμον νωτιαίας, δίδυμον ὥς τὸ σῶμα ἐτύγγανεν δεξιοῖς τε καὶ ἀριστεροῖς ὄν· ταύτας δὲ καθῆκαν παρὰ τὴν ῥάχιν, καὶ τὸν γόνιμον μεταξὺ λαβόντες μυελόν, ἵνα οὗτός τε ὅτι μάλιστα θάλλοι, καὶ ἐπὶ τὰλλα εὖρους ἐντεῦθεν ἅτε ἐπὶ κάταντες ἢ ἐπίχυσις γιγνομένη παρέχοι τὴν ὑδρείαν ὁμαλήν. μετὰ δὲ ταῦτα σχίσαντες περὶ τὴν κεφαλὴν τὰς φλέβας καὶ δι' ἀλλήλων ἐναντίας πλέξαντες διεῖσαν, τὰς μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰριστερὰ τοῦ σώματος, τὰς δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ κλίναντες, ὅπως δεσμός ἅμα τῇ κεφαλῇ πρὸς τὸ σῶμα

Stephanus page 77, section e, line 4

εἷη μετὰ τοῦ δέρματος, ἐπειδὴ νεύροις οὐκ ἦν κύκλω κατὰ κορυφὴν περιειλημμένη, καὶ δὴ καὶ τὸ τῶν αἰσθήσεων πάθος ἴν' ἀφ' ἑκατέρων τῶν μερῶν εἰς ἅπαν τὸ σῶμα εἷη διάδηλον. τὸ δ' ἐντεῦθεν ἤδη τὴν ὑδραγωγίαν παρεσκεύασαν τρόπῳ τινὶ τοιῷδε, ὃν κατοψόμεθα ῥᾶον προδιομολογησάμενοι τὸ τοιόνδε, ὅτι πάντα ὅσα ἐξ ἐλαττόνων συνίσταται στέγει τὰ μείζω, τὰ δὲ ἐκ μειζόνων τὰ σμικρότερα οὐ δύναται, πῦρ δὲ πάντων γενῶν σμικρομερέστατον, ὅθεν δι' ὕδατος καὶ γῆς ἀέρος τε καὶ ὅσα ἐκ τούτων συνίσταται διαχωρεῖ καὶ στέγειν οὐδὲν αὐτὸ δύναται. ταῦτόν δὴ καὶ περὶ τῆς παρ' ἡμῖν κοιλίας δια-

Stephanus page 78, section a, line 7

νοητέον, ὅτι σιτία μὲν καὶ ποτὰ ὅταν εἰς αὐτὴν ἐμπέσῃ, στέγει, πνεῦμα δὲ καὶ πῦρ σμικρομερέστερα ὄντα τῆς αὐτῆς συστάσεως οὐ δύναται. τούτοις οὖν κατεχρήσατο ὁ θεὸς εἰς τὴν ἐκ τῆς κοιλίας ἐπὶ τὰς φλέβας ὑδρείαν, πλέγμα ἐξ ἀέρος καὶ πυρὸς οἷον οἱ κύρτοι συνυφηνάμενος, διπλᾶ κατὰ τὴν εἴσοδον ἐγκύρτια ἔχον, ὧν θάτερον αὖ πάλιν διέπλεξεν δίκρουν· καὶ ἀπὸ τῶν ἐγκυρτίων δὴ διετείνετο οἷον σχοίνους κύκλω διὰ παντός πρὸς τὰ ἔσχατα τοῦ πλέγματος. τὰ μὲν οὖν ἔνδον ἐκ πυρὸς συνεστήσατο τοῦ πλοκάνου ἅπαντα, τὰ δ' ἐγκύρτια καὶ τὸ κύτος ἀεροειδῆ, καὶ λαβὼν αὐτὸ περιέστησεν

Stephanus page 78, section c, line 3

τῷ πλασθέντι ζῷῳ τρόπον τοιόνδε. τὸ μὲν τῶν ἐγκυρτίων εἰς τὸ στόμα μετῆκεν· διπλοῦ δὲ ὄντος αὐτοῦ κατὰ μὲν τὰς ἀρτηρίας εἰς τὸν πλεύμονα καθῆκεν θάτερον, τὸ δ' εἰς τὴν κοιλίαν παρὰ τὰς ἀρτηρίας· τὸ δ' ἕτερον σχίσας τὸ μέρος ἑκάτερον κατὰ τοὺς ὀχετοὺς τῆς ῥινὸς ἀφῆκεν κοινόν, ὥσθ' ὅτε μὴ κατὰ στόμα ἴοι θάτερον, ἐκ τούτου πάντα καὶ τὰ ἐκείνου ῥεύματα ἀναπληροῦσθαι. τὸ δὲ ἄλλο κύτος τοῦ κύρτου περὶ τὸ σῶμα ὅσον κοῖλον ἡμῶν περιέφυσεν, καὶ πᾶν δὴ τοῦτο τοτὲ μὲν εἰς τὰ ἐγκύρτια συρρεῖν μαλακῶς, ἅτε ἀέρα ὄντα, ἐποίησεν, τοτὲ δὲ ἀναρρεῖν μὲν τὰ ἐγκύρτια, τὸ δὲ

Stephanus page 78, section d, line 5

πλέγμα, ὥς ὄντος τοῦ σώματος μανοῦ, δύεσθαι εἴσω δι' αὐτοῦ καὶ πάλιν ἔξω, τὰς δὲ ἐντὸς τοῦ πυρὸς ἀκτῖνας διαδεδεμένας ἀκολουθεῖν ἐφ' ἑκάτερα ἰόντος τοῦ ἀέρος, καὶ τοῦτο, ὥσπερ ἂν τὸ θνητὸν συνεστήκη ζῶον, μὴ διαπαύεσθαι γιγνόμενον· τοῦτ' αὖ δὴ τῷ γένει τὸν τὰς ἐπωνυμίας θέμενον ἀναπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν λέγομεν θέσθαι τοῦνομα. πᾶν δὲ δὴ τό τ' ἔργον καὶ τὸ πάθος τοῦθ' ἡμῶν τῷ σώματι γέγονεν ἀρδομένῳ καὶ ἀναψυχομένῳ τρέφεσθαι καὶ ζῆν· ὅποταν γὰρ εἴσω καὶ ἔξω τῆς ἀναπνοῆς ἰούσης τὸ πῦρ ἐντὸς συνημμένον ἔπηται, διαιωρούμενον δὲ ἀεὶ διὰ τῆς κοιλίας εἰσελθὼν τὰ

Stephanus page 79, section a, line 1

σιτία καὶ ποτὰ λάβη, τήκει δὴ, καὶ κατὰ σμικρὰ διαιροῦν, διὰ τῶν ἐξόδων ἥπερ πορεύεται διάγον, οἷον ἐκ κρήνης ἐπ' ὀχετοὺς ἐπὶ τὰς φλέβας ἀντλοῦν αὐτά, ῥεῖν ὥσπερ αὐλῶνος διὰ τοῦ σώματος τὰ τῶν φλεβῶν ποιεῖ ῥεύματα.

Πάλιν δὲ τὸ τῆς ἀναπνοῆς ἴδωμεν πάθος, αἷς χρώμενον αἰτίαις τοιοῦτον γέγονεν οἷόνπερ τὰ νῦν ἐστίν. ὧδ' οὖν. ἐπειδὴ κενὸν οὐδέν ἐστιν εἰς ὃ τῶν φερομένων δύναται ἂν εἰσελθεῖν τι, τὸ δὲ πνεῦμα φέρεται παρ' ἡμῶν ἔξω, τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη παντὶ δῆλον ὥς οὐκ εἰς κενόν, ἀλλὰ τὸ πλησίον

Stephanus page 79, section b, line 4

ἐκ τῆς ἔδρας ὠθεῖ· τὸ δ' ὠθούμενον ἐξελαύνει τὸ πλησίον ἀεὶ, καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἀνάγκην πᾶν περιελαυνόμενον εἰς τὴν ἔδραν ὅθεν ἐξῆλθεν τὸ πνεῦμα, εἰσιὼν ἐκεῖσε καὶ ἀναπληροῦν αὐτὴν συνέπεται τῷ πνεύματι, καὶ τοῦτο ἅμα πᾶν οἷον τροχοῦ περιελαυνόμενου γίνεταί διὰ τὸ κενὸν μηδὲν εἶναι. διὸ δὴ τὸ τῶν στηθῶν καὶ τὸ τοῦ πλεύμονος ἔξω μεθιέν τὸ πνεῦμα πάλιν ὑπὸ τοῦ περὶ τὸ σῶμα ἀέρος, εἴσω διὰ μανῶν τῶν σαρκῶν δυομένου καὶ περιελαυνόμενου, γίνεταί πληρὴς· αὐθις δὲ ἀποτρεπόμενος ὁ ἀήρ καὶ διὰ τοῦ σώματος ἔξω ἰὼν εἴσω τὴν ἀναπνοὴν περιωθεῖ κατὰ τὴν τοῦ στόματος καὶ τὴν

Stephanus page 79, section c, line 7

τῶν μυκτῆρων δίοδον. τὴν δ' αἰτίαν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν θετέον τήνδε. πᾶν ζῶον αὐτοῦ τάντὸς περὶ τὸ αἷμα καὶ τὰς φλέβας θερμότατα ἔχει, οἷον ἐν ἑαυτῷ πηγὴν τινα ἐνοῦσαν πυρός· ὃ δὴ καὶ προσηκάζομεν τῷ τοῦ κύρτου πλέγματι, κατὰ μέσον διατεταμένον ἐκ πυρὸς πεπλέχθαι πᾶν, τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ἔξωθεν, ἀέρος. τὸ θερμὸν δὴ κατὰ φύσιν εἰς τὴν αὐτοῦ χώραν ἔξω πρὸς τὸ συγγενὲς ὁμολογητέον ἰέναι· δυοῖν δὲ τοῖν διεξόδοις οὖσαι, τῆς μὲν κατὰ τὸ σῶμα ἔξω, τῆς δὲ αὖ κατὰ τὸ στόμα καὶ τὰς ῥῖνας, ὅταν μὲν ἐπὶ θάτερα ὁρμήσῃ, θάτερα περιωθεῖ, τὸ δὲ περιωσθὲν εἰς τὸ πῦρ ἐμπίπτον

θερμαίνεται, τὸ δ' ἐξιὼν ψύχεται. μεταβαλλούσης δὲ τῆς θερμότητος καὶ τῶν κατὰ τὴν ἑτέραν ἔξοδον θερμοτέρων γιγνομένων πάλιν ἐκείνη ῥέπον αὖ τὸ θερμότερον μᾶλλον, πρὸς τὴν αὐτοῦ φύσιν φερόμενον, περιωθεῖ τὸ κατὰ θάτερα· τὸ δὲ τὰ αὐτὰ πάσχον καὶ τὰ αὐτὰ ἀνταποδιδὼν ἀεὶ κύκλον οὕτω σαλευόμενον ἔνθα καὶ ἔνθα ἀπειργασμένον ὑπ' ἀμφοτέρων τὴν ἀναπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν γίνεσθαι παρέχεται.

Καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν περὶ τὰς ἱατρικὰς σικύας παθημάτων αἷτια καὶ τὰ τῆς καταπόσεως τὰ τε τῶν ῥιπτουμένων, ὅσα ἀφεθέντα μετέωρα καὶ ὅσα ἐπὶ γῆς φέρεται, ταύτη διωκτέον,

καὶ ὅσοι φθόγγοι ταχεῖς τε καὶ βραδεῖς ὀξεῖς τε καὶ βαρεῖς φαίνονται, τοτὲ μὲν ἀνάρμοστοι φερόμενοι δι' ἀνομοιότητα τῆς ἐν ἡμῖν ὑπ' αὐτῶν κινήσεως, τοτὲ δὲ σύμφωνοι δι' ὁμοιότητα. τὰς γὰρ τῶν προτέρων καὶ θαπτόνων οἱ βραδύτεροι κινήσεις ἀποπαυομένας ἤδη τε εἰς ὅμοιον ἐληλυθυίας, αἷς ὕστερον αὐτοὶ προσφερόμενοι κινουσιν ἐκείνας, καταλαμβάνουσιν, καταλαμβάνοντες δὲ οὐκ ἄλλην ἐπεμβάλλοντες ἀνετάραξαν κίνησιν, ἀλλ' ἀρχὴν βραδυτέρας φορᾶς κατὰ τὴν τῆς θάπτονος, ἀποληγούσης δέ, ὁμοιότητα προσάψαντες, μίαν ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας συνεκεράσαντο πάθην· ὅθεν ἡδονὴν

μὲν τοῖς ἄφροσιν, εὐφροσύνην δὲ τοῖς ἔμφροσιν διὰ τὴν τῆς θείας ἀρμονίας μίμησιν ἐν θνηταῖς γενομένην φοραῖς παρέσχον. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν ὑδάτων πάντα ῥεύματα, ἔτι δὲ τὰ τῶν κεραυνῶν πτώματα καὶ τὰ θαυμαζόμενα ἡλέκτρων περὶ τῆς ἑλξεως καὶ τῶν Ἡρακλείων λίθων, πάντων τούτων ὅλκῃ μὲν οὐκ ἔστιν οὐδενὶ ποτε, τὸ δὲ κενὸν εἶναι μηδὲν περιωθεῖν τε αὐτὰ ταῦτα εἰς ἄλληλα, τό τε διακρινόμενα καὶ συγκρινόμενα πρὸς τὴν αὐτῶν διαμειβόμενα ἔδραν ἕκαστα ἶέναι πάντα, τούτοις τοῖς παθήμασιν πρὸς ἄλληλα συμπλεχθεῖσιν τεθαυματουργημένα τῷ κατὰ τρόπον ζητοῦντι

φανήσεται.

Καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς ἀναπνοῆς, ὅθεν ὁ λόγος ὥρμησεν, κατὰ ταῦτα καὶ διὰ τούτων γέγονεν, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν εἴρηται, τέμνοντος μὲν τὰ σιτία τοῦ πυρός, αἰωρουμένου δὲ ἐντὸς τῷ πνεύματι συνεπομένου, τὰς φλέβας τε ἐκ τῆς κοιλίας τῇ συναιωρήσει πληροῦντος τῷ τὰ τετμημένα αὐτόθεν ἐπαντλεῖν· καὶ διὰ ταῦτα δὴ καθ' ὅλον τὸ σῶμα πᾶσιν τοῖς ζώοις τὰ τῆς τροφῆς νάματα οὕτως ἐπίρρυτα γέγονεν. νεότμητα

δὲ καὶ ἀπὸ συγγενῶν ὄντα, τὰ μὲν καρπῶν, τὰ δὲ χλόης,
ἃ θεὸς ἐπ' αὐτὸ τοῦθ' ἡμῖν ἐφύτευσεν, εἶναι τροφήν, παν-

Stephanus page 80, section e, line 2

τοδαπὰ μὲν χρώματα ἴσχει διὰ τὴν σύμμειξιν, ἢ δ' ἐρυθρὰ
πλείστη περὶ αὐτὰ χροὰ διαθεῖ, τῆς τοῦ πυρὸς τομῆς τε καὶ
ἐξομόξεως ἐν ὑγρῷ δεδημιουργημένη φύσις. ὅθεν τοῦ κατὰ
τὸ σῶμα ῥέοντος τὸ χρῶμα ἔσχεν οἷαν ὅψιν διεληλύθαμεν
ὁ καλοῦμεν αἷμα, νομὴν σαρκῶν καὶ σύμπαντος τοῦ σώ-
ματος, ὅθεν ὑδρευόμενα ἕκαστα πληροῖ τὴν τοῦ κενουμένου
βάσιν· ὁ δὲ τρόπος τῆς πληρώσεως ἀποχωρήσεώς τε γίγνε-
ται καθάπερ ἐν τῷ παντὶ παντὸς ἢ φορὰ γέγονεν, ἦν τὸ
συγγενὲς πᾶν φέρεται πρὸς ἑαυτό. τὰ μὲν γὰρ δὴ περιε-
στώτα ἐκτὸς ἡμᾶς τήκει τε αἰεὶ καὶ διανέμει πρὸς ἕκαστον

Stephanus page 81, section a, line 6

εἶδος τὸ ὁμόφυλον ἀποπέμποντα, τὰ δὲ ἔναιμα αὖ, κερμα-
τισθέντα ἐντὸς παρ' ἡμῖν καὶ περιειλημμένα ὥσπερ ὑπ'
οὐρανοῦ συνεστῶτος ἑκάστου τοῦ ζώου, τὴν τοῦ παντὸς
ἀναγκάζεται μιμεῖσθαι φορὰν· πρὸς τὸ συγγενὲς οὖν φερό-
μενον ἕκαστον τῶν ἐντὸς μερισθέντων τὸ κενωθὲν τότε πάλιν
ἀνεπλήρωσεν. ὅταν μὲν δὴ πλεόν τοῦ ἐπιρρέοντος ἀπίη,
φθίνει πᾶν, ὅταν δὲ ἔλαττον, αὐξάνεται. νέα μὲν οὖν σύ-
στασις τοῦ παντὸς ζώου, καὶνὰ τὰ τρίγωνα οἷον ἐκ δρυόχων
ἔτι ἔχουσα τῶν γενῶν, ἰσχυρὰν μὲν τὴν σύγκλεισιν αὐτῶν
πρὸς ἄλληλα κέκτῃται, συμπέπηγεν δὲ ὁ πᾶς ὄγκος αὐτῆς

Stephanus page 81, section c, line 1

ἀπαλός, ἅτ' ἐκ μυελοῦ μὲν νεωστὶ γεγονυίας, τεθραμμένης
δὲ ἐν γάλακτι· τὰ δὲ περιλαμβανόμενα ἐν αὐτῇ τρίγωνα
ἔξωθεν ἐπεισελθόντα, ἐξ ὧν ἂν ἦ τὰ τε σιτία καὶ ποτά,
τῶν ἑαυτῆς τριγῶνων παλαιότερα ὄντα καὶ ἀσθενέστερα
καινοῖς ἐπικρατεῖ τέμνουσα, καὶ μέγα ἀπεργάζεται τὸ ζῶον
τρέφουσα ἐκ πολλῶν ὁμοίων. ὅταν δ' ἡ ῥίζα τῶν τριγῶνων
χαλᾷ διὰ τὸ πολλοὺς ἀγῶνας ἐν πολλῷ χρόνῳ πρὸς πολλὰ
ἡγωνίσθαι, τὰ μὲν τῆς τροφῆς εἰσιόντα οὐκέτι δύναται
τέμνειν εἰς ὁμοιότητα ἑαυτοῖς, αὐτὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἔξωθεν
ἐπεισιόντων εὐπετῶς διαιρεῖται· φθίνει δὴ πᾶν ζῶον ἐν

Stephanus page 81, section d, line 4

τούτῳ κρατούμενον, γῆράς τε ὀνομάζεται τὸ πάθος. τέλος
δέ, ἐπειδὴν τῶν περὶ τὸν μυελὸν τριγῶνων οἱ συναρμοσθέντες
μηκέτι ἀντέχωσιν δεσμοὶ τῷ πόνῳ διυστάμενοι, μεθιᾶσιν τοὺς
τῆς ψυχῆς αὖ δεσμούς, ἢ δὲ λυθεῖσα κατὰ φύσιν μεθ' ἡδονῆς
ἐξέπτατο· πᾶν γὰρ τὸ μὲν παρὰ φύσιν ἀλγεινόν, τὸ δ' ἢ πέ-
φυκεν γιγνόμενον ἡδύ. καὶ θάνατος δὴ κατὰ ταῦτα ὁ μὲν κατὰ

νόσους καὶ ὑπὸ τραυμάτων γιγνόμενος ἀλγεινὸς καὶ βίαιος,
ὁ δὲ μετὰ γήρως ἰὼν ἐπὶ τέλος κατὰ φύσιν ἀπονώτατος
τῶν θανάτων καὶ μᾶλλον μεθ' ἡδονῆς γιγνόμενος ἢ λύπης.
Τὸ δὲ τῶν νόσων ὅθεν συνίσταται, δῆλόν που καὶ παντί.

Stephanus page 82, section a, line 1

τεττάρων γὰρ ὄντων γενῶν ἐξ ὧν συμπέπηγεν τὸ σῶμα,
γῆς πυρὸς ὕδατός τε καὶ ἀέρος, τούτων ἢ παρὰ φύσιν πλεον-
εξία καὶ ἔνδεια καὶ τῆς χώρας μετάστασις ἐξ οἰκείας ἐπ'
ἀλλοτρίαν γιγνομένη, πυρὸς τε αὖ καὶ τῶν ἐτέρων ἐπειδὴ
γένη πλείονα ἐνὸς ὄντα τυγχάνει, τὸ μὴ προσῆκον ἕκαστον
ἐαυτῷ προσλαμβάνειν, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα, στάσεις καὶ
νόσους παρέχει· παρὰ φύσιν γὰρ ἑκάστου γιγνομένου καὶ
μεθισταμένου θερμαίνεται μὲν ὅσα ἂν πρότερον ψύχεται,
ξηρὰ δὲ ὄντα εἰς ὕστερον γίγνεται νοτερά, καὶ κοῦφα δὴ καὶ
βαρέα, καὶ πάσας πάντη μεταβολὰς δέχεται. μόνως γὰρ

Stephanus page 82, section b, line 3

δὴ, φαμέν, ταῦτόν ταυτῷ κατὰ ταῦτόν καὶ ὡσαύτως καὶ ἀνά

λόγον προσγιγνόμενον καὶ ἀπογιγνόμενον ἐάσει ταῦτόν ὃν
αὐτῷ σῶν καὶ ὑγιὲς μένειν· ὁ δ' ἂν πλημμελήσῃ τι τούτων
ἐκτὸς ἀπὸν ἢ προσίον, ἀλλοιότητος παμποικίλας καὶ νόσους
φθοράς τε ἀπείρους παρέξεται.

Δευτέρων δὴ συστάσεων αὖ κατὰ φύσιν συνεστηκυῶν,
δευτέρα κατανόησις νοσημάτων τῷ βουλομένῳ γίγνεται συν-
νοῆσαι. μυελοῦ γὰρ ἐξ ἐκείνων ὀστοῦ τε καὶ σαρκὸς καὶ
νεύρου συμπαγέντος, ἔτι τε αἵματος ἄλλον μὲν τρόπον, ἐκ

Stephanus page 82, section c, line 4

δὲ τῶν αὐτῶν γεγονότος, τῶν μὲν ἄλλων τὰ πλεῖστα ἤπερ
τὰ πρόσθεν, τὰ δὲ μέγιστα τῶν νοσημάτων τῇδε χαλεπὰ
συμπέπτωκεν· ὅταν ἀνάπαλιν ἢ γένεσις τούτων πορεύηται,
τότε ταῦτα διαφθείρεται. κατὰ φύσιν γὰρ σάρκες μὲν καὶ
νεῦρα ἐξ αἵματος γίγνεται, νεῦρον μὲν ἐξ ἰνῶν διὰ τὴν συγ-
γένειαν, σάρκες δὲ ἀπὸ τοῦ παγέντος ὃ πηγνυται χωριζό-
μενον ἰνῶν· τὸ δὲ ἀπὸ τῶν νεύρων καὶ σαρκῶν ἀπὸν αὖ
γλίσχρον καὶ λιπαρὸν ἄμα μὲν τὴν σάρκα κολλᾷ πρὸς τὴν
τῶν ὀστῶν φύσιν αὐτό τε τὸ περὶ τὸν μυελὸν ὀστοῦν τρέφον
αὔξει, τὸ δ' αὖ διὰ τὴν πυκνότητα τῶν ὀστῶν διηθούμενον

Stephanus page 82, section d, line 6

καθαρώτατον γένος τῶν τριγώνων λειότατόν τε καὶ λιπαρώ-
τατον, λειβόμενον ἀπὸ τῶν ὀστῶν καὶ στάζον, ἄρδει τὸν
μυελόν. καὶ κατὰ ταῦτα μὲν γιγνομένων ἑκάστων ὑγίεια
συμβαίνει τὰ πολλά· νόσοι δέ, ὅταν ἐναντίως. ὅταν γὰρ

τηκομένη σὰρξ ἀνάπαλιν εἰς τὰς φλέβας τὴν τηκεδόνα ἐξιῇ,
τότε μετὰ πνεύματος αἷμα πολὺ τε καὶ παντοδαπὸν ἐν ταῖς
φλεψὶ χρώμασι καὶ πικρότησι ποικιλλόμενον, ἔτι δὲ ὀξειαῖς
καὶ ἀλμυραῖς δυνάμεσι, χολὰς καὶ ἰχῶρας καὶ φλέγματα
παντοῖα ἴσχει· παλιναίρετα γὰρ πάντα γεγονότα καὶ διε-
φθαρμένα τό τε αἷμα αὐτὸ πρῶτον διόλλυσι, καὶ αὐτὰ οὐδε-

Stephanus page 83, section a, line 1

μίαν τροφήν ἔτι τῷ σώματι παρέχοντα φέρεται πάντη διὰ
τῶν φλεβῶν, τάξιν τῶν κατὰ φύσιν οὐκέτ' ἴσχοντα περιόδων,
ἐχθρὰ μὲν αὐτὰ αὐτοῖς διὰ τὸ μηδεμίαν ἀπόλαυσιν ἐαυτῶν
ἔχειν, τῷ συνεστῶτι δὲ τοῦ σώματος καὶ μένοντι κατὰ χώραν
πολέμια, διολλύντα καὶ τήκοντα. ὅσον μὲν οὖν ἂν παλαιό-
τατον ὢν τῆς σαρκὸς τακῇ, δύσπεπτον γιγνόμενον μελαίνει
μὲν ὑπὸ παλαιᾶς συγκαύσεως, διὰ δὲ τὸ πάντη διαβεβρωῖσθαι
πικρὸν ὃν παντὶ χαλεπὸν προσπίπτει τοῦ σώματος ὅσον
ἂν μήπω διεφθαρμένον ἦ, καὶ τοτὲ μὲν ἀντὶ τῆς πικρότητος
ὀξύτητα ἔσχεν τὸ μέλαν χρῶμα, ἀπολεπυνθέντος μᾶλλον

Stephanus page 83, section b, line 4

τοῦ πικροῦ, τοτὲ δὲ ἡ πικρότης αὖ βαφεῖσα αἵματι χρῶμα
ἔσχεν ἐρυθρώτερον, τοῦ δὲ μέλανος τούτῳ συγκεραννυμένου
χλοῶδες· ἔτι δὲ συμμείγνυται ξανθὸν χρῶμα μετὰ τῆς
πικρότητος, ὅταν νέα συντακῇ σὰρξ ὑπὸ τοῦ περὶ τὴν φλόγα
πυρός. καὶ τὸ μὲν κοινὸν ὄνομα πᾶσιν τούτοις ἢ τινες
ἰατρῶν που χολὴν ἐπωνόμασαν, ἢ καὶ τις ὢν δυνατὸς εἰς
πολλὰ μὲν καὶ ἀνόμοια βλέπειν, ὅρᾱν δὲ ἐν αὐτοῖς ἐν γένος
ἐνὸν ἄξιον ἐπωνυμίας πᾶσιν· τὰ δ' ἄλλα ὅσα χολῆς εἶδη
λέγεται, κατὰ τὴν χροῶν ἔσχεν λόγον αὐτῶν ἕκαστον ἴδιον.
ἰχὼρ δέ, ὁ μὲν αἵματος ὁρὸς πρᾶος, ὁ δὲ μελαίνης χολῆς

Stephanus page 83, section c, line 6

ὀξειᾶς τε ἄγριος, ὅταν συμμειγνύηται διὰ θερμότητα ἀλμυρᾶ
δυνάμει· καλεῖται δὲ ὀξὺ φλέγμα τὸ τοιοῦτον. τὸ δ' αὖ μετ'
ἄερος τηκόμενον ἐκ νέας καὶ ἀπαλῆς σαρκὸς, τούτου δὲ
ἀνεμωθέντος καὶ συμπεριληφθέντος ὑπὸ ὑγρότητος, καὶ
πομφολύγων συστασῶν ἐκ τοῦ πάθους τούτου καθ' ἑκάστην
μὲν ἀοράτων διὰ σμικρότητα, συναπασῶν δὲ τὸν ὄγκον
παρεχομένων ὁρατὸν, χρῶμα ἔχουσῶν διὰ τὴν τοῦ ἀφροῦ
γένεσιν ἰδεῖν λευκόν, ταύτην πᾶσαν τηκεδόνα ἀπαλῆς σαρκὸς
μετὰ πνεύματος συμπλακεῖσαν λευκὸν εἶναι φλέγμα φαμέν.
φλέγματος δὲ αὖ νέου συνισταμένου ὁρὸς ἰδρῶς καὶ δάκρυον,

Stephanus page 83, section e, line 1

ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα σώματα τὸ καθ' ἡμέραν χεῖται καθαιρό-
μενα· καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα νόσων ὄργανα γέγονεν, ὅταν

αἷμα μὴ ἐκ τῶν σιτίων καὶ ποτῶν πληθύσει κατὰ φύσιν,
ἀλλ' ἐξ ἐναντίων τὸν ὄγκον παρὰ τοὺς τῆς φύσεως λαμβάνη νόμους. διακρινομένης μὲν οὖν ὑπὸ νόσων τῆς σαρκὸς ἐκάστης, μενόντων δὲ τῶν πυθμένων αὐταῖς ἡμίσεια τῆς συμφορᾶς ἢ δύναμις - ἀνάληψιν γὰρ ἔτι μετ' εὐπετείας ἴσχει - τὸ δὲ δὴ σάρκας ὅστοις συνδοῦν ὅπότ' ἂν νοσήσῃ, καὶ μηκέτι αὐτὸ ἐξ ἰνῶν ῥαῖμα καὶ νεύρων ἀποχωριζόμενον ὅστῳ μὲν τροφή, σαρκὶ δὲ πρὸς ὅστουν γίγνηται δεσμός, ἀλλ' ἐκ

Stephanus page 84, section a, line 4

λιπαροῦ καὶ λείου καὶ γλίσχρου τραχὺ καὶ ἀλμυρὸν αὐχμῆσαν ὑπὸ κακῆς διαίτης γένηται, τότε ταῦτα πάσχον πᾶν τὸ τοιοῦτον καταψήχεται μὲν αὐτὸ πάλιν ὑπὸ τὰς σάρκας καὶ τὰ νεῦρα, ἀφιστάμενον ἀπὸ τῶν ὀστέων, αἱ δ' ἐκ τῶν ῥιζῶν συνεκπίπτουσαι τὰ τε νεῦρα γυμνὰ καταλείπουσι καὶ μεστὰ ἄλμης· αὐταὶ δὲ πάλιν εἰς τὴν αἵματος φορὰν ἐμπεσοῦσαι τὰ πρόσθεν ῥηθέντα νοσήματα πλείω ποιοῦσιν. χαλεπῶν δὲ τούτων περὶ τὰ σώματα παθημάτων γιγνομένων μείζω ἔτι γίγνεται τὰ πρὸ τούτων, ὅταν ὅστουν διὰ πυκνότητα σαρκὸς ἀναπνοὴν μὴ λαμβάνον ἱκανήν, ὑπ' εὐρώτος

Stephanus page 84, section b, line 7

θερμαινόμενον, σφακελίσαν μήτε τὴν τροφήν καταδέχεται πάλιν τε αὐτὸ εἰς ἐκείνην ἐναντίως ἢ ψυχόμενον, ἢ δ' εἰς σάρκας, σὰρξ δὲ εἰς αἷμα ἐμπίπτουσα τραχύτερα πάντα τῶν πρόσθεν τὰ νοσήματα ἀπεργάζεται· τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅταν ἢ τοῦ μυελοῦ φύσις ἀπ' ἐνδεείας ἢ τινος ὑπερβολῆς νοσήσῃ, τὰ μέγιστα καὶ κυριώτατα πρὸς θάνατον τῶν νοσημάτων ἀποτελεῖ, πάσης ἀνάπαλιν τῆς τοῦ σώματος φύσεως ἐξ ἀνάγκης ῥυείσης.

Τρίτον δ' αὖ νοσημάτων εἶδος τριχῇ δεῖ διανοεῖσθαι γιγνόμενον, τὸ μὲν ὑπὸ πνεύματος, τὸ δὲ φλέγματος, τὸ δὲ

Stephanus page 84, section d, line 2

χολῆς. ὅταν μὲν γὰρ ὁ τῶν πνευμάτων τῷ σώματι ταμίας πλεῦμων μὴ καθαρὰς παρέχῃ τὰς διεξόδους ὑπὸ ῥευμάτων φραχθεῖς, ἔνθα μὲν οὐκ ἰόν, ἔνθα δὲ πλεῖον ἢ τὸ προσῆκον πνεῦμα εἰσὶν τὰ μὲν οὐ τυγχάνοντα ἀναψυχῆς σήπει, τὰ δὲ τῶν φλεβῶν διαβιαζόμενον καὶ συνεπιστρέφον αὐτὰ τῆκόν τε τὸ σῶμα εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ διάφραγμά τ' ἴσχον ἐναπολαμβάνεται, καὶ μυρία δὴ νοσήματα ἐκ τούτων ἀλγεινὰ μετὰ πλήθους ἰδρώτος πολλάκις ἀπείργασται. πολλάκις δ' ἐν τῷ σώματι διακριθείσης σαρκὸς πνεῦμα ἐγγενόμενον καὶ ἀδυνατοῦν ἔξω πορευθῆναι τὰς αὐτὰς τοῖς ἐπεισεληλυθόσιν

Stephanus page 84, section e, line 5

ὥδ' ἴνας παρέσχεν, μεγίστας δέ, ὅταν περὶ τὰ νεῦρα καὶ τὰ ταύτη φλέβια περιστὰν καὶ ἀνοιδῇσαν τοὺς τε ἐπιτόνους καὶ τὰ συνεχῇ νεῦρα οὕτως εἰς τὸ ἐξόπισθεν κατατείνειν τούτοις· ἃ δὴ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῆς συντονίας τοῦ παθήματος τὰ νοσήματα τέτανοί τε καὶ ὀπισθότονοι προσερρήθησαν. ὦν καὶ τὸ φάρμακον χαλεπὸν· πυρετοὶ γὰρ οὖν δὴ τὰ τοιαῦτα ἐπιγινόμενοι μάλιστα λύουσιν. τὸ δὲ λευκὸν φλέγμα διὰ τὸ τῶν πομφολύγων πνεῦμα χαλεπὸν ἀποληφθέν, ἔξω δὲ τοῦ σώματος ἀναπνοᾶς ἴσχον ἡπιώτερον μὲν, καταποικίλλει δὲ τὸ σῶμα λεύκας ἀλφούς τε καὶ τὰ τούτων συγγενῇ νοσή-

Stephanus page 85, section a, line 5

ματα ἀποτίκτον. μετὰ χολῆς δὲ μελαίνης κερασθὲν ἐπὶ τὰς περιόδους τε τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ θειοτάτας οὖσας ἐπισκεδαννύμενον καὶ συνταράττον αὐτάς, καθ' ὕπνον μὲν ἰὸν πραϋτερον, ἐγρηγορόσιν δὲ ἐπιτιθέμενον δυσσπαλλακτότερον· νόσημα δὲ ἱερᾶς ὄν φύσεως ἐνδικώτατα ἱερὸν λέγεται. φλέγμα δ' ὅξυ καὶ ἀλμυρὸν πηγὴ πάντων νοσημάτων ὅσα γίνεται καταρροϊκὰ· διὰ δὲ τοὺς τόπους εἰς οὓς ῥεῖ παντοδαπούς ὄντας παντοῖα ὀνόματα εἴληφεν. ὅσα δὲ φλεγμαίνειν λέγεται τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ κάεσθαί τε καὶ φλέγεσθαι, διὰ χολὴν γέγονε πάντα. λαμβάνουσα μὲν οὖν ἀναπνοὴν ἔξω παντοῖα

Stephanus page 85, section c, line 1

ἀναπέμπει φύματα ζέουσα, καθειργνυμένη δ' ἐντὸς πυρίκαυτα νοσήματα πολλὰ ἐμποιεῖ, μέγιστον δέ, ὅταν αἵματι καθαρῷ συγκερασθεῖσα τὸ τῶν ἰνῶν γένος ἐκ τῆς ἑαυτῶν διαφορῇ τάξεως, αἱ διεσπάρησαν μὲν εἰς αἷμα, ἵνα συμμέτρως λεπτό-

τητος ἴσχοι καὶ πάχους καὶ μήτε διὰ θερμότητα ὥς ὑγρὸν ἐκ μανοῦ τοῦ σώματος ἐκρέοι, μήτ' αὖ πυκνότερον δυσκίνητον ὃν μόλις ἀναστρέφοιτο ἐν ταῖς φλεψίν. καιρὸν δὴ τούτων ἴνες τῇ τῆς φύσεως γενέσει φυλάττουσιν· ἃς ὅταν τις καὶ τεθνεώτος αἵματος ἐν ψύξει τε ὄντος πρὸς ἀλλήλας συνα-

Stephanus page 85, section d, line 4

γάγῃ, διαχεῖται πᾶν τὸ λοιπὸν αἷμα, ἐαθεῖσαι δὲ ταχὺ μετὰ τοῦ περιεστῶτος αὐτὸ ψύχους συμπηγνύσιν. ταύτην δὴ τὴν δύναμιν ἐχουσῶν ἰνῶν ἐν αἵματι χολὴ φύσει παλαιὸν αἷμα γεγονῶν καὶ πάλιν ἐκ τῶν σαρκῶν εἰς τοῦτο τετηκυῖα, θερμὴ καὶ ὑγρὰ κατ' ὀλίγον τὸ πρῶτον ἐμπίπτουσα πήγνυται διὰ τὴν τῶν ἰνῶν δύναμιν, πηγνυμένη δὲ καὶ βίᾳ κατασβεσνυμένη χειμῶνα καὶ τρόμον ἐντὸς παρέχει. πλείων δ' ἐπιρρέουσα, τῇ παρ' αὐτῆς θερμότητι κρατήσασα τὰς ἵνας εἰς ἀταξίαν ζέσασα διέσεισεν· καὶ ἐὰν μὲν ἱκανὴ διὰ τέλους κρατῆσαι γένηται, πρὸς τὸ τοῦ μυελοῦ διαπεράσασα γένος

κάουσα ἔλυσεν τὰ τῆς ψυχῆς αὐτόθεν οἶον νεῶς πείσματα
μεθῆκέν τε ἐλευθέραν, ὅταν δ' ἐλάττων ἦ τό τε σῶμα
ἀντίσχη τηκόμενον, αὐτὴ κρατηθεῖσα ἢ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα
ἐξέπεσεν, ἢ διὰ τῶν φλεβῶν εἰς τὴν κάτω συνωσθεῖσα ἢ
τὴν ἄνω κοιλίαν, οἶον φυγὰς ἐκ πόλεως στασιασάσης ἐκ
τοῦ σώματος ἐκπίπτουσα, διαρροίας καὶ δυσεντερίας καὶ τὰ
τοιαῦτα νοσήματα πάντα παρέσχετο. τὸ μὲν οὖν ἐκ πυρὸς
ὑπερβολῆς μάλιστα νοσήσαν σῶμα συνεχῇ καύματα καὶ
πυρετοὺς ἀπεργάζεται, τὸ δ' ἐξ ἀέρος ἀμφημερινούς, τριταίους
δ' ὕδατος διὰ τὸ νωθέστερον ἀέρος καὶ πυρὸς αὐτὸ εἶναι· τὸ

δὲ γῆς, τετάρτως ὃν νωθέστατον τούτων, ἐν τετραπλασίαις
περίοδοις χρόνου καθαιρόμενον, τεταρταίους πυρετοὺς ποιῆσαν
ἀπαλλάττεται μόλις.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ σῶμα νοσήματα ταύτῃ συμβαίνει
γιγνόμενα, τὰ δὲ περὶ ψυχὴν διὰ σώματος ἔξιν τῇδε. νόσον
μὲν δὴ ψυχῆς ἄνοιαν συγχωρητέον, δύο δ' ἀνοίας γένη,
τὸ μὲν μανίαν, τὸ δὲ ἀμαθίαν. πᾶν οὖν ὅτι πάσχων τις
πάθος ὀπότερον αὐτῶν ἴσχει, νόσον προσρητέον, ἡδονὰς δὲ
καὶ λύπας ὑπερβαλλούσας τῶν νόσων μεγίστας θετέον τῇ
ψυχῇ· περιχαρὴς γὰρ ἄνθρωπος ὢν ἢ καὶ τάναντία ὑπὸ

λύπης πάσχων, σπεύδων τὸ μὲν ἐλεῖν ἀκαίρως, τὸ δὲ φυγεῖν,
οὐθ' ὅρᾶν οὔτε ἀκούειν ὀρθὸν οὐδὲν δύναται, λυττᾶ δὲ καὶ
λογισμοῦ μετασχεῖν ἥκιστα τότε δὴ δυνατός. τὸ δὲ σπέρμα
ὅτῳ πολὺ καὶ ῥυῶδες περὶ τὸν μυελὸν γίγνεται καὶ καθα-
περεὶ δένδρον πολυκαρπότερον τοῦ συμμέτρου πεφυκὸς ἦ,
πολλὰς μὲν καθ' ἕκαστον ὠδῖνας, πολλὰς δ' ἡδονὰς κτώμενος
ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα τόκοις, ἐμμανὴς
τὸ πλεῖστον γιγνόμενος τοῦ βίου διὰ τὰς μεγίστας ἡδονὰς
καὶ λύπας, νοσοῦσαν καὶ ἄφρονα ἴσχων ὑπὸ τοῦ σώματος
τὴν ψυχὴν, οὐχ ὥς νοσῶν ἀλλ' ὥς ἐκὼν κακὸς δοξάζεται·

τὸ δὲ ἀληθὲς ἢ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἀκολασία κατὰ τὸ πολὺ
 μέρος διὰ τὴν ἐνὸς γένους ἔξιν ὑπὸ μανότητος ὁστῶν ἐν
σώματι ῥυῶδη καὶ ὑγραίνουσιν νόσος ψυχῆς γέγονεν. καὶ
σχεδὸν δὴ πάντα ὅποσα ἡδονῶν ἀκράτεια καὶ ὄνειδος ὥς
ἐκόντων λέγεται τῶν κακῶν, οὐκ ὀρθῶς ὀνειδίζεται· κακὸς
μὲν γὰρ ἐκὼν οὐδεὶς, διὰ δὲ πονηρὰν ἔξιν τινὰ τοῦ σώματος
καὶ ἀπαίδευτον τροφήν ὁ κακὸς γίγνεται κακός, παντὶ δὲ
ταῦτα ἐχθρὰ καὶ ἄκοντι προσγίγνεται. καὶ πάλιν δὴ τὸ περὶ
τὰς λύπας ἢ ψυχὴ κατὰ ταῦτά διὰ σῶμα πολλὴν ἴσχει

κακίαν. ὅτου γὰρ ἂν ἦ τῶν ὀξέων καὶ τῶν ἀλυκῶν φλε-

Stephanus page 86, section e, line 6

γμάτων καὶ ὅσοι πικροὶ καὶ χολώδεις χυμοὶ κατὰ τὸ σῶμα
πλανηθέντες ἔξω μὲν μὴ λάβωσιν ἀναπνοήν, ἐντὸς δὲ εἰλλό-
μενοι τὴν ἀφ' αὐτῶν ἀτμίδα τῇ τῆς ψυχῆς φορᾷ συμμεί-
ξαντες ἀνακερασθῶσι, παντοδαπὰ νοσήματα ψυχῆς ἐμποιοῦσι
μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ ἐλάττω καὶ πλείω, πρὸς τε τοὺς τρεῖς
τόπους ἐνεχθέντα τῆς ψυχῆς, πρὸς ὃν ἂν ἕκαστ' αὐτῶν
προσπίπτῃ, ποικίλλει μὲν εἶδη δυσκολίας καὶ δυσθυμίας
παντοδαπᾶ, ποικίλλει δὲ θρασυτήτός τε καὶ δειλίας, ἔτι δὲ
λήθης ἅμα καὶ δυσμαθίας. πρὸς δὲ τούτοις, ὅταν οὕτως
κακῶς παγέντων πολιτεῖται κακαὶ καὶ λόγοι κατὰ πόλεις ἰδίᾳ

Stephanus page 87, section b, line 2

τε καὶ δημοσίᾳ λεχθῶσιν, ἔτι δὲ μαθήματα μηδαμῇ τούτων
ἰατικά ἐκ νέων μαθάνηται, ταύτῃ κακοὶ πάντες οἱ κακοὶ
διὰ δύο ἀκουσιώτατα γιγνόμεθα· ὧν αἰτιατέον μὲν τοὺς
φυτεύοντας ἀεὶ τῶν φυτευομένων μᾶλλον καὶ τοὺς τρέ-
φοντας τῶν τρεφομένων, προθυμητέον μὲν, ὅπῃ τις δύναται,
καὶ διὰ τροφῆς καὶ δι' ἐπιτηδευμάτων μαθημάτων τε φυγεῖν
μὲν κακίαν, τὸ ὑναντίον δὲ ἐλεῖν. ταῦτα μὲν οὖν δὴ τρόπος
ἄλλος λόγων.

Τὸ δὲ τούτων ἀντίστροφον αὖ, τὸ περὶ τὰς τῶν σωμάτων
καὶ διανοήσεων θεραπείας αἷς αἰτίαις σφύζεται, πάλιν εἰκὸς

Stephanus page 87, section c, line 3

καὶ πρέπον ἀνταποδοῦναι· δικαιότερον γὰρ τῶν ἀγαθῶν πέρι
μᾶλλον ἢ τῶν κακῶν ἴσχειν λόγον. πᾶν δὲ τὸ ἀγαθὸν
καλόν, τὸ δὲ καλὸν οὐκ ἄμετρον· καὶ ζῶον οὖν τὸ τοιοῦτον
ἐσόμενον σύμμετρον θετέον. συμμετριῶν δὲ τὰ μὲν σμικρὰ
δαισθανόμενοι συλλογιζόμεθα, τὰ δὲ κυριώτατα καὶ μέγιστα
ἀλογίστως ἔχομεν. πρὸς γὰρ ὑγιείας καὶ νόσους ἀρετὰς τε
καὶ κακίας οὐδεμία συμμετρία καὶ ἀμετρία μείζων ἢ ψυχῆς
αὐτῆς πρὸς σῶμα αὐτό· ὧν οὐδὲν σκοποῦμεν οὐδ' ἐννοοῦμεν,
ὅτι ψυχὴν ἰσχυρὰν καὶ πάντῃ μεγάλην ἀσθενέστερον καὶ
ἐλαττον εἶδος ὅταν ὀχῇ, καὶ ὅταν αὖ τὸ ὑναντίον συμπα-

Stephanus page 87, section d, line 6

γῆτον τούτῳ, οὐ καλὸν ὅλον τὸ ζῶον - ἀσύμμετρον γὰρ ταῖς
μεγίσταις συμμετρίαις - τὸ δὲ ἐναντίως ἔχον πάντων θεα-
μάτων τῷ δυναμένῳ καθορᾶν κάλλιστον καὶ ἐρασιμώτατον.
οἶον οὖν ὑπερσκελὲς ἢ καὶ τινα ἑτέραν ὑπέρεξιν ἄμετρον
ἑαυτῷ τι σῶμα ὃν ἅμα μὲν αἰσχρόν, ἅμα δ' ἐν τῇ κοινωνίᾳ
τῶν πόνων πολλοὺς μὲν κόπους, πολλὰ δὲ σπάσματα καὶ
διὰ τὴν παραφορότητα πτώματα παρέχον μυρίων κακῶν

αἴτιον ἑαυτῷ, ταῦτόν δὴ διανοητέον καὶ περὶ τοῦ συναμφοτέρου, ζῶον ὃ καλοῦμεν, ὥς ὅταν τε ἐν αὐτῷ ψυχὴ κρείττων οὔσα σώματος περιθύμως ἴσχη, διασείουσα πᾶν αὐτὸ

Stephanus page 88, section a, line 2

ἐνδοθεν νόσων ἐμπύμπλησι, καὶ ὅταν εἰς τινὰς μαθήσεις καὶ ζητήσεις συντόνως ἴη, κατατήκει, διδαχάς τ' αὐτὴ καὶ μάχας ἐν λόγοις ποιουμένη δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ δι' ἐρίδων καὶ φιλονικίας γιγνομένων διάπυρον αὐτὸ ποιοῦσα σαλεύει, καὶ ῥεύματα ἐπάγουσα, τῶν λεγομένων ἱατρῶν ἀπατῶσα τοὺς πλείστους, τὰναίτια αἰτιᾶσθαι ποιεῖ· σῶμά τε ὅταν αὐτὴ μέγα καὶ ὑπερψυχὸν σμικρὰ συμφύεσθαι ἀσθενεῖ τε διανοία γένηται, διττῶν ἐπιθυμιῶν οὐσῶν φύσει κατ' ἀνθρώπους, διὰ σῶμα μὲν τροφῆς, διὰ δὲ τὸ θειότατον τῶν ἐν ἡμῖν φρονήσεως, αἱ τοῦ κρείττονος κινήσεις κρατοῦσαι καὶ τὸ μὲν σφέτερον αὖξουσai,

Stephanus page 88, section b, line 4

τὸ δὲ τῆς ψυχῆς κωφὸν καὶ δυσμαθὲς ἀμνημόν τε ποιοῦσαι, τὴν μεγίστην νόσον ἀμαθίαν ἐναπεργάζονται. μία δὲ σωτηρία πρὸς ἅμφω, μήτε τὴν ψυχὴν ἄνευ σώματος κινεῖν μήτε σῶμα ἄνευ ψυχῆς, ἵνα ἀμυνομένῳ γίγνησθον ἰσορρόπῳ καὶ ὑγιῇ. τὸν δὲ μαθηματικὸν ἢ τινὰ ἄλλην σφόδρα μελέτην διανοία κατεργαζόμενον καὶ τὴν τοῦ σώματος ἀποδοτέον κινήσιν, γυμναστικῇ προσομιλοῦντα, τὸν τε αὐτὸ σῶμα ἐπιμελῶς πλάττοντα τὰς τῆς ψυχῆς ἀνταποδοτέον κινήσεις, μουσικῇ καὶ πάσῃ φιλοσοφίᾳ προσχρώμενον, εἰ μέλλει δικαίως τις ἅμα μὲν καλός, ἅμα δὲ ἀγαθὸς ὀρθῶς κεκληθῆσθαι.

Stephanus page 88, section c, line 7

κατὰ δὲ ταῦτά ταῦτα καὶ τὰ μέρη θεραπευτέον, τὸ τοῦ παντός ἀπομιμούμενον εἶδος. τοῦ γὰρ σώματος ὑπὸ τῶν εἰσιόντων καομένου τε ἐντὸς καὶ ψυχομένου, καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν ἔξωθεν ξηραίνονμένου καὶ ὑγραίνονμένου καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάσχοντος ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν κινήσεων, ὅταν μὲν τις ἡσυχίαν ἄγον τὸ σῶμα παραδιδῷ ταῖς κινήσεσι, κρατηθὲν διώλετο, ἐὰν δὲ ἦν τε τροφὸν καὶ τιθήνην τοῦ παντός προσείπομεν

μιμῆταί τις, καὶ τὸ σῶμα μάλιστα μὲν μηδέποτε ἡσυχίαν ἄγειν ἐᾷ, κινή δὲ καὶ σεισμούς· αἰεὶ τινὰς ἐμποιῶν αὐτῷ διὰ

Stephanus page 88, section e, line 1

παντός τὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἀμύνηται κατὰ φύσιν κινήσεις, καὶ μετρίως σείων τὰ τε περὶ τὸ σῶμα πλανώμενα παθήματα καὶ μέρη κατὰ συγγενείας εἰς τάξιν κατακοσμητὰ πρὸς ἄλληλα, κατὰ τὸν πρόσθεν λόγον ὃν περὶ τοῦ παντός ἐλέγομεν, οὐκ ἐχθρὸν παρ' ἐχθρὸν τιθέμενον ἐάσει πολέμους ἐντίκτειν τῷ

σώματι καὶ νόσους, ἀλλὰ φίλον παρὰ φίλον τεθὲν ὑγίειαν ἀπεργαζόμενον παρέξει. τῶν δ' αὖ κινήσεων ἢ ἐν ἑαυτῷ ὑφ' αὐτοῦ ἀρίστη κίνησις - μάλιστα γὰρ τῇ διανοητικῇ καὶ τῇ τοῦ παντὸς κινήσει συγγενής - ἢ δὲ ὑπ' ἄλλου χείρων· χειρίστη δὲ ἡ κειμένου τοῦ σώματος καὶ ἄγοντος ἡσυχίαν δι'

Stephanus page 89, section a, line 5

ἐτέρων αὐτὸ κατὰ μέρη κινουῖσα. διὸ δὴ τῶν καθάρσεων καὶ συστάσεων τοῦ σώματος ἢ μὲν διὰ τῶν γυμνασίων ἀρίστη, δευτέρα δὲ ἢ διὰ τῶν αἰωρήσεων κατὰ τε τοὺς πλοῦς καὶ ὀπηπερ ἂν ὀχήσεις ἄκοποι γίνωνται· τρίτον δὲ εἶδος κινήσεως σφόδρα ποτὲ ἀναγκαζομένῳ χρήσιμον, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς τῷ νοῦν ἔχοντι προσδεκτέον, τὸ τῆς φαρμακευτικῆς καθάρσεως γιγνόμενον ἱατρικόν. τὰ γὰρ νοσήματα, ὅσα μὴ μεγάλους ἔχει κινδύνους, οὐκ ἐρεθιστέον φαρμακείαις. πᾶσα γὰρ σύστασις νόσων τρόπον τινὰ τῇ τῶν ζώων φύσει προσέοικε. καὶ γὰρ ἡ τούτων σύνοδος ἔχουσα τεταγμένους τοῦ

Stephanus page 89, section b, line 7

βίου γίγνεται χρόνους τοῦ τε γένους σύμπαντος, καὶ καθ' αὐτὸ τὸ ζῶον εἰμαρμένον ἕκαστον ἔχον τὸν βίον φύεται, χωρὶς τῶν ἐξ ἀνάγκης παθημάτων· τὰ γὰρ τρίγωνα εὐθύς κατ' ἀρχὰς ἐκάστου δύναμιν ἔχοντα συνίσταται μέχρι τινὸς χρόνου δυνατὰ ἐξαρκεῖν, οὗ βίον οὐκ ἂν ποτέ τις εἰς τὸ πέραν ἔτι βιώῃ. τρόπος οὖν ὁ αὐτὸς καὶ τῆς περὶ τὰ νοσήματα συστάσεως· ἦν ὅταν τις παρὰ τὴν εἰμαρμένην τοῦ χρόνου φθείρῃ φαρμακείαις, ἅμα ἐκ σμικρῶν μεγάλα καὶ πολλὰ ἐξ ὀλίγων νοσήματα φιλεῖ γίνεσθαι. διὸ παιδαγωγεῖν δεῖ διαίταις πάντα τὰ τοιαῦτα, καθ' ὅσον ἂν ἦ τῷ σχολῇ,

Stephanus page 89, section d, line 1

ἀλλ' οὐ φαρμακεύοντα κακὸν δύσκολον ἐρεθιστέον. Καὶ περὶ μὲν τοῦ κοινοῦ ζώου καὶ τοῦ κατὰ τὸ σῶμα αὐτοῦ μέρους, ἣ τις ἂν καὶ διαπαιδαγωγῶν καὶ διαπαιδαγωγούμενος ὑφ' αὐτοῦ μάλιστα ἂν κατὰ λόγον ζῷῃ, ταύτῃ λελέχθω· τὸ δὲ δὴ παιδαγωγῆσον αὐτὸ μᾶλλον πού καὶ πρότερον παρασκευαστέον εἰς δύναμιν ὅτι κάλλιστον καὶ ἄριστον εἰς τὴν παιδαγωγίαν εἶναι. δι' ἀκριβείας μὲν οὖν περὶ τούτων διελθεῖν ἱκανὸν ἂν γένοιτο αὐτὸ καθ' αὐτὸ μόνον ἔργον· τὸ δ' ἐν παρέργῳ κατὰ τὰ πρόσθεν ἐπόμενος ἂν τις οὐκ ἄπο τρόπου τῇδε σκοπῶν ὧδε τῷ λόγῳ διαπεράναιτ' ἂν. καθάπερ

Stephanus page 89, section e, line 4

εἶπομεν πολλάκις, ὅτι τρία τριχῇ ψυχῆς ἐν ἡμῖν εἶδη κατῴκισται, τυγχάνει δὲ ἕκαστον κινήσεις ἔχον, οὕτω κατὰ ταῦτα καὶ νῦν ὥς διὰ βραχυτάτων ῥητέον ὅτι τὸ μὲν αὐτῶν ἐν

ἀργία διάγον καὶ τῶν ἑαυτοῦ κινήσεων ἡσυχίαν ἄγον ἀσθενέ-
στατον ἀνάγκη γίνεσθαι, τὸ δ' ἐν γυμνασίοις ἐρρωμενέστα-
τον· διὸ φυλακτέον ὅπως ἂν ἔχωσιν τὰς κινήσεις πρὸς
ἄλληλα συμμέτρους. τὸ δὲ δὴ περὶ τοῦ κυριωτάτου παρ'
ἡμῖν ψυχῆς εἶδους διανοεῖσθαι δεῖ τῇδε, ὥς ἄρα αὐτὸ δαί-
μονα θεὸς ἐκάστω δέδωκεν, τοῦτο ὃ δὴ φαμεν οἰκεῖν μὲν
ἡμῶν ἐπ' ἄκρῳ τῷ σώματι, πρὸς δὲ τὴν ἐν οὐρανῷ συγγένειαν

Stephanus page 90, section a, line 6

ἀπὸ γῆς ἡμᾶς αἶρειν ὥς ὄντας φυτὸν οὐκ ἔγγειον ἀλλὰ οὐρά-
νιον, ὀρθότατα λέγοντες· ἐκεῖθεν γάρ, ὅθεν ἡ πρώτη τῆς
ψυχῆς γένεσις ἔφυ, τὸ θεῖον τὴν κεφαλὴν καὶ ῥίζαν ἡμῶν
ἀνακρεμαννὺν ὀρθοῖ πᾶν τὸ σῶμα. τῷ μὲν οὖν περὶ τὰς
ἐπιθυμίας ἢ περὶ φιλονικίας τετευτακότι καὶ ταῦτα δια-
πονοῦντι σφόδρα πάντα τὰ δόγματα ἀνάγκη θνητὰ ἐγγε-
γονέναι, καὶ παντάπασιν καθ' ὅσον μάλιστα δυνατὸν θνητῷ
γίνεσθαι, τούτου μηδὲ σμικρὸν ἐλλείπειν, ἅτε τὸ τοιοῦτον
ἠϋξηκότι· τῷ δὲ περὶ φιλομαθίαν καὶ περὶ τὰς ἀληθεῖς
φρονήσεις ἐσπουδακότι καὶ ταῦτα μάλιστα τῶν αὐτοῦ γεγυ-

Stephanus page 90, section c, line 1

μνασμένῳ φρονεῖν μὲν ἀθάνατα καὶ θεῖα, ἅνπερ ἀληθείας
ἐφάπτεται, πᾶσα ἀνάγκη που, καθ' ὅσον δ' αὖ μετασχεῖν
ἀνθρωπίνῃ φύσει ἀθανασίας ἐνδέχεται, τούτου μηδὲν μέρος
ἀπολείπειν, ἅτε δὲ αἰεὶ θεραπεύοντα τὸ θεῖον ἔχοντά τε αὐτὸν
εὖ κεκοσμημένον τὸν δαίμονα σύνοικον ἑαυτῷ, διαφερόντως
εὐδαίμονα εἶναι. θεραπεία δὲ δὴ παντὶ παντὸς μία, τὰς
οἰκείας ἐκάστω τροφὰς καὶ κινήσεις ἀποδιδόναι. τῷ δ' ἐν
ἡμῖν θεῖῳ συγγενεῖς εἰσιν κινήσεις αἱ τοῦ παντὸς διανοήσεις
καὶ περιφοραί· ταύταις δὴ συνεπόμενον ἕκαστον δεῖ, τὰς περὶ
τὴν γένεσιν ἐν τῇ κεφαλῇ διεφθαρμένας ἡμῶν περιόδους

Stephanus page 90, section d, line 3

ἐξορθοῦντα διὰ τὸ καταμανθάνειν τὰς τοῦ παντὸς ἀρμονίας
τε καὶ περιφοράς, τῷ κατανοομένῳ τὸ κατανοοῦν ἐξομοιωσά-
κατὰ τὴν ἀρχαίαν φύσιν, ὁμοιώσαντα δὲ τέλος ἔχειν τοῦ
προτεθέντος ἀνθρώποις ὑπὸ θεῶν ἀρίστου βίου πρὸς τε τὸν
παρόντα καὶ τὸν ἔπειτα χρόνον.

Καὶ δὴ καὶ τὰ νῦν ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς παραγγελθέντα διεξελ-
θεῖν περὶ τοῦ παντὸς μέχρι γενέσεως ἀνθρωπίνης σχεδὸν
ἔοικε τέλος ἔχειν. τὰ γὰρ ἄλλα ζῶα ἢ γέγονεν αὖ, διὰ
βραχέων ἐπιμνηστέον, ὃ μὴ τις ἀνάγκη μηκύνειν· οὕτω γὰρ
ἐμμετρότερός τις ἂν αὐτῷ δόξειεν περὶ τοὺς τούτων λόγους

Stephanus page 90, section e, line 6

εἶναι. τῇδ' οὖν τὸ τοιοῦτον ἔστω λεγόμενον. τῶν γενο-

μένων ἀνδρῶν ὅσοι δειλοὶ καὶ τὸν βίον ἀδίκως διήλθον,
κατὰ λόγον τὸν εἰκότα γυναῖκες μετεφύοντο ἐν τῇ δευτέρᾳ
γενέσει· καὶ κατ' ἐκεῖνον δὴ τὸν χρόνον διὰ ταῦτα θεοὶ τὸν
τῆς συνουσίας ἔρωτα ἐτεκτήναντο, ζῶον τὸ μὲν ἐν ἡμῖν, τὸ
δ' ἐν ταῖς γυναῖξιν συστήσαντες ἔμψυχον, τοιῶδε τρόπον
ποιήσαντες ἐκάτερον. τὴν τοῦ ποτοῦ διέξοδον, ἣ διὰ τοῦ
πλεύμονος τὸ πῶμα ὑπὸ τοὺς νεφροὺς εἰς τὴν κύστιν ἔλθον
καὶ τῷ πνεύματι θλιφθὲν συνεκπέμπει δεχομένη, συνέτρησαν
εἰς τὸν ἐκ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὸν αὐχένα καὶ διὰ τῆς ῥάχεως

Stephanus page 91, section b, line 1

μυελὸν συμπεπηγότα, ὃν δὴ σπέρμα ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις
εἶπομεν· ὁ δέ, ἅτ' ἔμψυχος ὢν καὶ λαβὼν ἀναπνοήν, τοῦθ'
ἦπερ ἀνέπνευσεν, τῆς ἐκροῆς ζωτικὴν ἐπιθυμίαν ἐμποιήσας
αὐτῷ, τοῦ γεννᾶν ἔρωτα ἀπετέλεσεν. διὸ δὴ τῶν μὲν
ἀνδρῶν τὸ περὶ τὴν τῶν αἰδοίων φύσιν ἀπειθές τε καὶ
αὐτοκρατές γεγονός, οἷον ζῶον ἀνυπήκοον τοῦ λόγου, πάν-
των δι' ἐπιθυμίας οἰστρώδεις ἐπιχειρεῖ κρατεῖν· αἱ δ' ἐν
ταῖς γυναῖξιν αὖ μῆτραί τε καὶ ὑστέραι λεγόμεναι διὰ τὰ
αὐτὰ ταῦτα, ζῶον ἐπιθυμητικὸν ἐνὸν τῆς παιδοποιίας, ὅταν
ἄκαρπον παρὰ τὴν ὥραν χρόνον πολὺν γίγνηται, χαλεπῶς

Stephanus page 91, section c, line 4

ἀγανακτοῦν φέρει, καὶ πλανώμενον πάντη κατὰ τὸ σῶμα,
τὰς τοῦ πνεύματος διεξόδους ἀποφράττον, ἀναπνεῖν οὐκ ἐῶν
εἰς ἀπορίας τὰς ἐσχάτας ἐμβάλλει καὶ νόσους παντοδαπὰς
ἄλλας παρέχει, μέχριπερ ἂν ἐκατέρων ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ
ἔρος συναγαγόντες, οἷον ἀπὸ δένδρων καρπὸν καταδρέψαντες,
ὥς εἰς ἄρουραν τὴν μήτραν ἀόρατα ὑπὸ σμικρότητος καὶ
ἀδιάπλαστα ζῶα κατασπεύραντες καὶ πάλιν διακρίναντες
μεγάλα ἐντὸς ἐκθρέψονται καὶ μετὰ τοῦτο εἰς φῶς ἀγαγόν-
τες ζῶων ἀποτελέσωσι γενέσιν. γυναῖκες μὲν οὖν καὶ τὸ
θῆλυ πᾶν οὕτω γέγονεν· τὸ δὲ τῶν ὀρνέων φύλον μετερρυθ-

Stephanus page 91, section d, line 7

μίζετο, ἀντὶ τριχῶν πτερὰ φύον, ἐκ τῶν ἀκάκων ἀνδρῶν,
κούφων δέ, καὶ μετεωρολογικῶν μὲν, ἡγουμένων δὲ δι' ὀψεως
τὰς περὶ τούτων ἀποδείξεις βεβαιοτάτας εἶναι δι' εὐήθειαν.
τὸ δ' αὖ πεζὸν καὶ θηριῶδες γέγονεν ἐκ τῶν μηδὲν προσχω-
μένων φιλοσοφία μηδὲ ἀθρούντων τῆς περὶ τὸν οὐρανὸν
φύσεως πέρι μηδέν, διὰ τὸ μηκέτι ταῖς ἐν τῇ κεφαλῇ χρῆ-
σθαι περιόδοις, ἀλλὰ τοῖς περὶ τὰ στήθη τῆς ψυχῆς ἡγεμόσιν
ἐπεσθαι μέρεσιν. ἐκ τούτων οὖν τῶν ἐπιτηδευμάτων τά τ'

ἐμπρόσθια κῶλα καὶ τὰς κεφαλὰς εἰς γῆν ἐλκόμενα ὑπὸ

Stephanus page 91, section e, line 8

συγγενείας ἤρρισαν, προμήκεις τε καὶ παντοίας ἔσχον τὰς κορυφάς, ὅπη συνελθίφθησαν ὑπὸ ἀργίας ἐκάστων αἱ περιφοραί· τετράπουν τε τὸ γένος αὐτῶν ἐκ ταύτης ἐφύετο καὶ πολύπουν τῆς προφάσεως, θεοῦ βάσεις ὑποτιθέντος πλείους τοῖς μᾶλλον ἄφροσιν, ὡς μᾶλλον ἐπὶ γῆν ἔλκοιντο. τοῖς δ' ἀφρονεστάτοις αὐτῶν τούτων καὶ παντάπασιν πρὸς γῆν πᾶν τὸ σῶμα κατατεινομένοις ὡς οὐδὲν ἔτι ποδῶν χρείας οὔσης, ἄποδα αὐτὰ καὶ ἰλυσπώμενα ἐπὶ γῆς ἐγέννησαν. τὸ δὲ τέταρτον γένος ἔνυδρον γέγονεν ἐκ τῶν μάλιστα ἀνοητοτάτων καὶ ἀμαθεστάτων, οὓς οὐδ' ἀναπνοῆς καθαρᾶς ἔτι ἡξί-

Stephanus page 92, section b, line 3

ωσαν οἱ μεταπλάττοντες, ὡς τὴν ψυχὴν ὑπὸ πλημμελείας πάσης ἀκαθάρτως ἐχόντων, ἀλλ' ἀντὶ λεπτῆς καὶ καθαρᾶς ἀναπνοῆς ἀέρος εἰς ὕδατος θολερὰν καὶ βαθεῖαν ἔωσαν ἀνάπνευσιν· ὅθεν ἰχθύων ἔθνος καὶ τὸ τῶν ὀστρέων συναπάντων τε ὅσα ἔνυδρα γέγονεν, δίκην ἀμαθίας ἐσχάτης ἐσχάτας οἰκήσεις εἰληχότων. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ πάντα τότε καὶ νῦν διαμείβεται τὰ ζῶα εἰς ἄλληλα, νοῦ καὶ ἀνοίας ἀποβολῇ καὶ κτήσει μεταβαλλόμενα.

Καὶ δὴ καὶ τέλος περὶ τοῦ παντός νῦν ἤδη τὸν λόγον ἡμῖν φῶμεν ἔχειν· θνητὰ γὰρ καὶ ἀθάνατα ζῶα λαβὼν καὶ

Stephanus page 92, section c, line 6

συμπληρωθεὶς ὁδε ὁ κόσμος οὕτω, ζῶον ὁρατὸν τὰ ὁρατὰ περιέχον, εἰκὼν τοῦ νοητοῦ θεοῦ αἰσθητός, μέγιστος καὶ ἄριστος κάλλιστός τε καὶ τελεώτατος γέγονεν εἰς οὐρανὸς ὁδε μονογενὴς ὢν.

Critias

{TI.} Ὡς ἄσμενος, ὦ Σώκρατες, οἷον ἐκ μακρᾶς ἀναπαινεμένος ὁδοῦ, νῦν οὕτως ἐκ τῆς τοῦ λόγου διαπορείας ἀγαπητῶς ἀπήλλαγμαί. τῷ δὲ πρὶν μὲν πάλαι ποτ' ἔργω, νῦν δὲ λόγοις ἄρτι θεῶν γεγονότι προσεύχομαι, τῶν ῥηθέντων ὅσα μὲν ἐρρήθη μετρίως, σωτηρίαν ἡμῖν αὐτὸν αὐτῶν διδόναι, παρὰ μέλος δὲ εἴ τι περὶ αὐτῶν ἄκοντες εἵπομεν,

Stephanus page 106, section b, line 2

δίκην τὴν πρέπουσαν ἐπιτιθέναι. δίκη δὲ ὀρθὴ τὸν πλημμελοῦντα ἐμμελῇ ποιεῖν· ἵν' οὖν τὸ λοιπὸν τοὺς περὶ θεῶν γενέσεως ὀρθῶς λέγωμεν λόγους, φάρμακον ἡμῖν αὐτὸν τελεώτατον καὶ ἄριστον φαρμάκων ἐπιστήμην εὐχόμεθα διδόναι, προσευξάμενοι δὲ παραδίδομεν κατὰ τὰς ὁμολογίας Κριτία τὸν ἐξῆς λόγον.

{KPI.} Ἀλλ', ὦ Τίμαιε, δέχομαι μὲν, ᾧ δὲ καὶ σὺ κατ' ἀρχὰς ἐχρήσω, συγγνώμην αἰτούμενος ὡς περὶ μεγάλων μέλλων λέγειν, ταῦτόν καὶ νῦν ἐγὼ τοῦτο παραιτοῦμαι, μειζόνως δὲ αὐτοῦ τυχεῖν ἔτι μᾶλλον ἀξιῶ περὶ τῶν μελ-

Stephanus page 107, section a, line 2

λόντων ῥηθήσεσθαι. καίτοι σχεδὸν μὲν οἶδα παραίτησιν εὖ μάλα φιλότιμον καὶ τοῦ δέοντος ἀγροικοτέραν μέλλων παραιτεῖσθαι, ῥητέον δὲ ὅμως. ὡς μὲν γὰρ οὐκ εὖ τὰ παρὰ σοῦ λεχθέντα εἴρηται, τίς ἂν ἐπιχειρήσειεν ἔμφρων λέγειν; ὅτι δὲ τὰ ῥηθησόμενα πλείονος συγγνώμης δεῖται χαλεπώτερα ὄντα, τοῦτο πειρατέον πῇ διδάξαι. περὶ θεῶν γάρ, ὦ Τίμαιε, λέγοντά τι πρὸς ἀνθρώπους δοκεῖν ἱκανῶς λέγειν ῥᾶον ἢ περὶ θνητῶν πρὸς ἡμᾶς. ἢ γὰρ ἀπειρία καὶ σφόδρα ἄγνοια τῶν ἀκουόντων περὶ ὧν ἂν οὕτως ἔχωσιν πολλὴν εὐπορίαν παρέχεσθον τῷ μέλλοντι λέγειν τι περὶ

Stephanus page 107, section b, line 4

αὐτῶν· περὶ δὲ δὴ θεῶν ἴσμεν ὡς ἔχομεν. ἵνα δὲ σαφέστερον ὁ λέγων δηλώσω, τῇδὲ μοι συνεπίσπεσθε. μίμησιν μὲν γὰρ δὴ καὶ ἀπεικασίαν τὰ παρὰ πάντων ἡμῶν ῥηθέντα χρεῶν που γενέσθαι· τὴν δὲ τῶν γραφῶν εἰδωλοποιίαν περὶ τὰ θεῖα τε καὶ τὰ ἀνθρώπινα σώματα γιγνομένην ἴδωμεν ῥαστώνης τε πέρι καὶ χαλεπότητος πρὸς τὸ τοῖς ὁρῶσιν δοκεῖν ἀποχρώντως μεμιμῆσθαι, καὶ κατοψόμεθα ὅτι γῆν μὲν καὶ ὄρη καὶ ποταμοὺς καὶ ὕλην οὐρανόν τε σύμπαντα καὶ τὰ περὶ αὐτὸν ὄντα καὶ ἰόντα πρῶτον μὲν ἀγαπῶμεν ἂν τίς τι καὶ βραχὺ πρὸς ὁμοιότητα αὐτῶν ἀπομιμεῖσθαι

Stephanus page 107, section c, line 6

δυνατὸς ἢ, πρὸς δὲ τούτοις, ἅτε οὐδὲν εἰδότες ἀκριβῆς περὶ τῶν τοιούτων, οὔτε ἐξετάζομεν οὔτε ἐλέγχομεν τὰ γεγραμμένα, σκιαγραφία δὲ ἀσαφεὶ καὶ ἀπατηλῷ χρώμεθα περὶ αὐτά· τὰ δὲ ἡμέτερα ὅποταν τις ἐπιχειρῇ σώματα ἀπεικάζειν, ὅξέως αἰσθανόμενοι τὸ παραλειπόμενον διὰ τὴν αἰὲ σύννοικον κατανόησιν χαλεποὶ κριταὶ γινόμεθα τῷ μὴ πάσας πάντως τὰς ὁμοιότητας ἀποδιδόντι. ταῦτόν δὴ καὶ κατὰ τοὺς λόγους ἰδεῖν δεῖ γιγνόμενον, ὅτι τὰ μὲν οὐράνια καὶ θεῖα ἀγαπῶμεν καὶ σμικρῶς εἰκότα λεγόμενα, τὰ δὲ θνητὰ καὶ ἀνθρώπινα ἀκριβῶς ἐξετάζομεν. ἐκ δὲ τοῦ παραχρῆμα

Stephanus page 107, section e, line 1

νῦν λεγόμενα, τὸ πρέπον ἂν μὴ δυνώμεθα πάντως ἀποδιδόναι, συγγιγνώσκειν χρεῶν· οὐ γὰρ ὡς ῥάδια τὰ θνητὰ ἀλλ' ὡς χαλεπὰ πρὸς δόξαν ὄντα ἀπεικάζειν δεῖ διανοεῖσθαι. ταῦτα δὲ βουλόμενος ὑμᾶς ὑπομνῆσαι, καὶ τὸ τῆς συγγνώμης

οὐκ ἔλαττον ἀλλὰ μεῖζον αἰτῶν περὶ τῶν μελλόντων ῥηθή-
σεσθαι, πάντα ταῦτα εἴρηκα, ὦ Σώκρατες. εἰ δὴ δικαίως
αἰτεῖν φαίνομαι τὴν δωρεάν, ἐκόντες δίδοτε.

{ΣΩ.} Τί δ' οὐ μέλλομεν, ὦ Κριτία, δίδοναι; καὶ πρὸς
γε ἔτι τρίτῳ δεδόσθω ταῦτόν τοῦτο Ἑρμοκράτει παρ' ἡμῶν.
δηλὸν γὰρ ὡς ὀλίγον ὕστερον, ὅταν αὐτὸν δέῃ λέγειν,

Stephanus page 108, section b, line 1

παραιτήσεται καθάπερ ὑμεῖς· ἴν' οὖν ἑτέραν ἀρχὴν ἐκπορί-
ζεται καὶ μὴ τὴν αὐτὴν ἀναγκασθῇ λέγειν, ὡς ὑπαρχούσης
αὐτῷ συγγνώμης εἰς τότε οὕτω λεγέτω. προλέγω γε μὴν,
ὦ φίλε Κριτία, σοὶ τὴν τοῦ θεάτρου διάνοιαν, ὅτι θαυμαστῶς
ὁ πρότερος ηὐδοκίμηκεν ἐν αὐτῷ ποιητής, ὥστε τῆς συγ-
γνώμης δεήσει τινός σοι παμπόλλης, εἰ μέλλεις αὐτὰ
δυνατὸς γενέσθαι παραλαβεῖν.

{ΕΡ.} Ταῦτόν μὴν, ὦ Σώκρατες, κάμοι παραγγέλλεις ὅπερ
τῷδε. ἀλλὰ γὰρ ἄθυμοῦντες ἄνδρες οὐπω τρόπαιον ἔστησαν,
ὦ Κριτία· προῖέναι τε οὖν ἐπὶ τὸν λόγον ἀνδρείως χρή,

Stephanus page 108, section c, line 3

καὶ τὸν Παῖωνά τε καὶ τὰς Μούσας ἐπικαλούμενον τοὺς
παλαιοὺς πολίτας ἀγαθοὺς ὄντας ἀναφαίνειν τε καὶ ὑμνεῖν.

{ΚΡ.} ὦ φίλε Ἑρμοκράτες, τῆς ὑστέρας τεταγμένος, ἐπί-
προσθεν ἔχων ἄλλον, ἔτι θαρρεῖς. τοῦτο μὲν οὖν οἶόν
ἐστίν, αὐτό σοι τάχα δηλώσει· παραμυθουμένῳ δ' οὖν καὶ
παραθαρρύνοντί σοι πειστέον, καὶ πρὸς οἷς θεοῖς εἶπες τοὺς
τε ἄλλους κλητέον καὶ δὴ καὶ τὰ μάλιστα Μνημοσύνην.
σχεδὸν γὰρ τὰ μέγιστα ἡμῖν τῶν λόγων ἐν ταύτῃ τῇ θεῷ
πάντ' ἐστίν· μνησθέντες γὰρ ἱκανῶς καὶ ἀπαγγείλαντες
τά ποτε ῥηθέντα ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ δεῦρο ὑπὸ Σόλωνος

Stephanus page 108, section d, line 6

κομισθέντα σχεδὸν οἷδ' ὅτι τῷδε τῷ θεάτρῳ δόξομεν τὰ
προσέκοντα μετρίως ἀποτετελεκέναι. τοῦτ' οὖν αὐτ' ἤδη
δραστέον, καὶ μελλητέον οὐδὲν ἔτι.

Πάντων δὴ πρῶτον μνησθῶμεν ὅτι τὸ κεφάλαιον ἦν
ἐνακισχίλια ἔτη, ἀφ' οὗ γεγωνῶς ἐμηνύθη πόλεμος τοῖς θ'
ὑπὲρ Ἡρακλείας στήλας ἔξω κατοικοῦσιν καὶ τοῖς ἐντὸς
παῖσιν· ὃν δεῖ νῦν διαπεραίνειν. τῶν μὲν οὖν ἦδε ἡ πόλις
ἄρξασα καὶ πάντα τὸν πόλεμον διαπολεμήσασα ἐλέγετο,
τῶν δ' οἱ τῆς Ἀτλαντίδος νήσου βασιλῆς, ἦν δὴ Λιβύης
καὶ Ἀσίας μεῖζω νῆσον οὔσαν ἔφαμεν εἶναί ποτε, νῦν δὲ

Stephanus page 108, section e, line 8

ὑπὸ σεισμῶν δῦσαν ἄπορον πηλὸν τοῖς ἐνθένδε ἐκπλέουσιν
ἐπὶ τὸ πᾶν πέλαγος, ὥστε μηκέτι πορεύεσθαι, κωλυτὴν παρα-

σχεῖν. τὰ μὲν δὴ πολλὰ ἔθνη βάρβαρα, καὶ ὅσα Ἑλλήνων
ἦν γένη τότε, καθ' ἕκαστα ἢ τοῦ λόγου διέξοδος οἷον ἀνειλ-
λομένη τὸ προστυχὸν ἑκασταχοῦ δηλώσει· τὸ δὲ Ἀθηναίων
τε τῶν τότε καὶ τῶν ἐναντίων, οἷς διεπολέμησαν, ἀνάγκη
κατ' ἀρχὰς διελθεῖν πρῶτα, τήν τε δύναμιν ἑκατέρων καὶ τὰς
πολιτείας. αὐτῶν δὲ τούτων τὰ τῇδε ἔμπροσθεν προτιμητέον
εἰπεῖν.

Θεοὶ γὰρ ἅπασαν γῆν ποτε κατὰ τοὺς τόπους διελάγ-

Stephanus page 109, section b, line 2

χανον - οὐ κατ' ἔριν· οὐ γὰρ ἂν ὀρθὸν ἔχοι λόγον θεοὺς
ἀγνοεῖν τὰ πρέποντα ἑκάστοις αὐτῶν, οὐδ' αὖ γινώσκοντας
τὸ μᾶλλον ἄλλοις προσῆκον τοῦτο ἑτέρους αὐτοῖς δι' ἐρίδων

ἐπιχειρεῖν κτᾶσθαι - δίκης δὴ κλήροις τὸ φίλον λαγχάνοντες
κατῳκίζον τὰς χώρας, καὶ κατοικίσαντες, οἷον νομῆς ποιμνία,
κτήματα καὶ θρέμματα ἑαυτῶν ἡμᾶς ἔτρεφον, πλὴν οὐ σώμασι
σώματα βιαζόμενοι, καθάπερ ποιμένες κτήνη πληγῇ νέμοντες,
ἀλλ' ἢ μάλιστα εὐστροφον ζῶον, ἐκ πρύμνης ἀπευθύνοντες,
οἷον οἶακι πειθοῖ ψυχῆς ἐφαπτόμενοι κατὰ τὴν αὐτῶν διά-

Stephanus page 109, section c, line 4

νοιαν, οὕτως ἄγοντες τὸ θνητὸν πᾶν ἐκυβέρνην. ἄλλοι μὲν
οὖν κατ' ἄλλους τόπους κληρουχήσαντες θεῶν ἐκεῖνα ἐκό-
σμου, Ἥφαιστος δὲ κοινήν καὶ Ἀθηνᾶ φύσιν ἔχοντες, ἅμα
μὲν ἀδελφὴν ἐκ ταύτου πατρός, ἅμα δὲ φιλοσοφία φιλο-
τεχνία τε ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐλθόντες, οὕτω μίαν ἄμφω λῆξιν
τῇδε τὴν χώραν εἰλήχατον ὥς οἰκείαν καὶ πρόσφορον ἀρετῇ
καὶ φρονήσει πεφυκυῖαν, ἄνδρας δὲ ἀγαθοὺς ἐμποίησαντες
αὐτόχθονας ἐπὶ νοῦν ἔθεσαν τὴν τῆς πολιτείας τάξιν· ὧν
τὰ μὲν ὀνόματα σέσσωται, τὰ δὲ ἔργα διὰ τὰς τῶν παραλαμ-
βανόντων φθορὰς καὶ τὰ μήκη τῶν χρόνων ἠφανίσθη. τὸ

Stephanus page 109, section d, line 5

γὰρ περιλειπόμενον αἰεὶ γένος, ὥσπερ καὶ πρόσθεν ἐρρήθη,
κατελείπετο ὅρειον καὶ ἀγράμματον, τῶν ἐν τῇ χώρᾳ δυνα-
στῶν τὰ ὀνόματα ἀκηκοὺς μόνον καὶ βραχέα πρὸς αὐτοῖς
τῶν ἔργων. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα τοῖς ἐκγόνοις ἐτίθεντο
ἀγαπῶντες, τὰς δὲ ἀρετὰς καὶ τοὺς νόμους τῶν ἔμπροσθεν
οὐκ εἰδότες, εἰ μὴ σκοτεινὰς περὶ ἐκάστων τινὰς ἀκοάς, ἐν
ἀπορίᾳ δὲ τῶν ἀναγκαίων ἐπὶ πολλὰς γενεὰς ὄντες αὐτοὶ
καὶ παῖδες, πρὸς οἷς ἠπόρουν τὸν νοῦν ἔχοντες, τούτων πέρι
καὶ τοὺς λόγους ποιούμενοι, τῶν ἐν τοῖς πρόσθεν καὶ πάλαι
ποτὲ γεγονότων ἡμέλουν. μυθολογία γὰρ ἀναζητήσις τε

Stephanus page 110, section a, line 4

τῶν παλαιῶν μετὰ σχολῆς ἅμ' ἐπὶ τὰς πόλεις ἔρχεσθον,
ὅταν ἰδητόν τις ἤδη τοῦ βίου τἀναγκαῖα κατεσκευασμένα,
πρὶν δὲ οὐ. ταύτῃ δὴ τὰ τῶν παλαιῶν ὀνόματα ἄνευ τῶν
ἔργων διασέσθωται. λέγω δὲ αὐτὰ τεκμαιρόμενος ὅτι Κέ-
κροπός τε καὶ Ἑρεχθέως καὶ Ἑριχθονίου καὶ Ἑρυσίχθονος
τῶν τε ἄλλων τὰ πλεῖστα ὅσα περ καὶ Θησέως τῶν ἄνω
περὶ τῶν ὀνομάτων ἐκάστων ἀπομνημονεύεται, τούτων ἐκεί-
νους τὰ πολλὰ ἐπονομάζοντας τοὺς ἱερέας Σόλων ἔφη τὸν
τότε διηγείσθαι πόλεμον, καὶ τὰ τῶν γυναικῶν κατὰ τὰ
αὐτά. καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς θεοῦ σχῆμα καὶ ἄγαλμα, ὡς κοινὰ

Stephanus page 110, section b, line 6

τότ' ἦν τὰ ἐπιτηδεύματα ταῖς τε γυναιξὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι
τὰ περὶ τὸν πόλεμον, οὕτω κατ' ἐκείνους τὸν νόμον ὥπλι-
σμένην τὴν θεὸν ἀνάθημα εἶναι τοῖς τότε, ἔνδειγμα ὅτι πάνθ'
ὅσα σύννομα ζῶα θήλεα καὶ ὅσα ἄρρενα, τὴν προσήκουσαν
ἀρετὴν ἐκάστω γένει πᾶν κοινῇ δυνατόν ἐπιτηδεύειν πέφυκεν.
Ὡκεῖ δὲ δὴ τότ' ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ τὰ μὲν ἄλλα ἔθνη
τῶν πολιτῶν περὶ τὰς δημιουργίας ὄντα καὶ τὴν ἐκ τῆς γῆς
τροφὴν, τὸ δὲ μάχιμον ὑπ' ἀνδρῶν θείων κατ' ἀρχὰς ἀφο-
ρισθὲν ᾤκει χωρὶς, πάντα εἰς τροφὴν καὶ παιδείουσιν τὰ
προσέκοντα ἔχον, ἴδιον μὲν αὐτῶν οὐδεὶς οὐδὲν κεκτημένος,

Stephanus page 110, section d, line 1

ἅπαντα δὲ πάντων κοινὰ νομίζοντες αὐτῶν, πέρα δὲ ἱκανῆς
τροφῆς οὐδὲν ἀξιοῦντες παρὰ τῶν ἄλλων δέχεσθαι πολιτῶν,
καὶ πάντα δὴ τὰ χθὲς λεχθέντα ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύοντες,
ὅσα περὶ τῶν ὑποτεθέντων ἐρρήθη φυλάκων. καὶ δὴ καὶ
τὸ περὶ τῆς χώρας ἡμῶν πιθανὸν καὶ ἀληθὲς ἐλέγετο, πρῶτον
μὲν τοὺς ὅρους αὐτὴν ἐν τῷ τότ' ἔχειν ἀφωρισμένους πρὸς
τὸν Ἰσθμὸν καὶ τὸ κατὰ τὴν ἄλλην ἡπειρον μέχρι τοῦ
Κιθαιρῶνος καὶ Πάρνηθος τῶν ἄκρων, καταβαίνειν δὲ τοὺς
ὅρους ἐν δεξιᾷ τὴν Ὠρωπίαν ἔχοντας, ἐν ἀριστερᾷ δὲ πρὸς
θαλάττης ἀφορίζοντας τὸν Ἀσωπὸν· ἀρετῇ δὲ πᾶσαν γῆν

Stephanus page 110, section e, line 4

ὑπὸ τῆς ἐνθάδε ὑπερβάλλεσθαι, διὸ καὶ δυνατὴν εἶναι τότε
τρέφειν τὴν χώραν στρατόπεδον πολὺ τῶν περὶ γῆν ἀργὸν
ἔργων. μέγα δὲ τεκμήριον ἀρετῆς· τὸ γὰρ νῦν αὐτῆς λεί-
ψανον ἐνάμιλλόν ἐστι πρὸς ἡντινοῦν τῷ πάμφορον εὐκαρπὸν
τε εἶναι καὶ τοῖς ζώοις πᾶσιν εὐβοτον. τότε δὲ πρὸς τῷ
κάλλει καὶ παμπλήθει ταῦτα ἔφερεν. πῶς οὖν δὴ τοῦτο
πιστόν, καὶ κατὰ τί λείψανον τῆς τότε γῆς ὀρθῶς ἂν λέ-
γοιτο; πᾶσα ἀπὸ τῆς ἄλλης ἡπείρου μακρὰ προτείνουσα εἰς
τὸ πέλαγος οἷον ἄκρα κεῖται· τὸ δὴ τῆς θαλάττης ἀγγεῖον
περὶ αὐτὴν τυγχάνει πᾶν ἀγχιβαθὲς ὄν. πολλῶν οὖν

γεγονότων καὶ μεγάλων κατακλυσμῶν ἐν τοῖς ἐνακισχιλίοις ἔτεσι - τοσαῦτα γὰρ πρὸς τὸν νῦν ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου γέγονεν ἔτη - τὸ τῆς γῆς ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις καὶ πάθουσιν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἀπορρέον οὔτε χῶμα, ὥς ἐν ἄλλοις τόποις, προχοῖ λόγου ἄξιον αἰεὶ τε κύκλῳ περιρρέον εἰς βάθος ἀφανίζεται· λέλειπται δὴ, καθάπερ ἐν ταῖς σμικραῖς νήσοις, πρὸς τὰ τότε τὰ νῦν οἶον νοσήσαντος σώματος ὅστ᾽, περιερρηκυίας τῆς γῆς ὅση πείρα καὶ μαλακή, τοῦ λεπτοῦ σώματος τῆς χώρας μόνου λειφθέντος. τότε δὲ ἀκέραιος οὔσα τὰ τε ὄρη γηλόφους ὑψηλοὺς εἶχε, καὶ τὰ φελλέως

νῦν ὀνομασθέντα πεδία πλήρη γῆς πείρας ἐκέκτητο, καὶ πολλὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν ὕλην εἶχεν, ἥς καὶ νῦν ἔτι φανερά τεκμήρια· τῶν γὰρ ὀρῶν ἔστιν ἃ νῦν μὲν ἔχει μελίτταις μόναις τροφήν, χρόνος δ' οὐ πάμπολυς ὅτε δένδρων ἑαυτόθεν εἰς οἰκοδομήσεις τὰς μεγίστας ἐρεψίμων τμηθέντων στεγάσματ' ἔστιν ἔτι σᾶ. πολλὰ δ' ἦν ἄλλ' ἡμερα ὑψηλὰ δένδρα, νομὴν δὲ βοσκήμασιν ἀμήχανον ἔφερεν. καὶ δὴ καὶ τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ὕδωρ ἐκαρποῦτ' ἐκ Διός, οὐχ ὥς νῦν ἀπολλῦσα ῥέον ἀπὸ ψιλῆς τῆς γῆς εἰς θάλατταν, ἀλλὰ πολλὴν ἔχουσα καὶ εἰς αὐτὴν καταδεχομένη, τῇ κεραμίδι

στεγούσῃ γῇ διαταμιευομένη, τὸ καταποθὲν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὕδωρ εἰς τὰ κοῖλα ἀφιεῖσα κατὰ πάντας τοὺς τόπους παρείχετο ἄφθονα κρηνῶν καὶ ποταμῶν νάματα, ὧν καὶ νῦν ἔτι ἐπὶ ταῖς πηγαῖς πρότερον οὔσαις ἱερὰ λελειμμένα ἔστιν σημεῖα ὅτι περὶ αὐτῆς ἀληθῆ λέγεται τὰ νῦν.

Τὰ μὲν οὖν τῆς ἄλλης χώρας φύσει τε οὕτως εἶχε, καὶ διεκεκόσμητο ὥς εἰκὸς ὑπὸ γεωργῶν μὲν ἀληθινῶν καὶ πραττόντων αὐτὸ τοῦτο, φιλοκάλων δὲ καὶ εὐφυῶν, γῆν δὲ ἀρίστην καὶ ὕδωρ ἀφθονώτατον ἐχόντων καὶ ὑπὲρ τῆς γῆς ὥρας μετριώτατα κεκραμένας· τὸ δ' ἄστυ κατακισμένον ὧδ'

ἦν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. πρῶτον μὲν τὸ τῆς ἀκροπόλεως εἶχε τότε οὐχ ὥς τὰ νῦν ἔχει. νῦν μὲν γὰρ μία γενομένη νύξ ὑγρὰ διαφερόντως γῆς αὐτὴν ψιλὴν περιτήξασα πεποίηκε, σεισμῶν ἅμα καὶ πρὸ τῆς ἐπὶ Δευκαλίωνος φθορᾶς τρίτου πρότερον ὕδατος ἐξαισίου γενομένου· τὸ δὲ πρὶν ἐν ἑτέρῳ χρόνῳ μέγεθος μὲν ἦν πρὸς τὸν Ἡριδανὸν καὶ τὸν Ἰλισὸν ἀποβεβηκυῖα καὶ περιειληφυῖα ἐντὸς τὴν Πύκνα καὶ τὸν Λυκαβηττὸν ὄρον ἐκ τοῦ καταντικρὺ τῆς Πυκνὸς ἔχουσα,

γεώδης δ' ἦν πᾶσα καὶ πλὴν ὀλίγον ἐπίπεδος ἄνωθεν.
ᾠκεῖτο δὲ τὰ μὲν ἔξωθεν, ὑπ' αὐτὰ τὰ πλάγια αὐτῆς, ὑπὸ

Stephanus page 112, section b, line 2

τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν γεωργῶν ὅσοι πλησίον ἐγεώργουν·
τὰ δ' ἐπάνω τὸ μάχιμον αὐτὸ καθ' αὐτὸ μόνον γένος περὶ
τὸ τῆς Ἀθηνᾶς Ἡφαίστου τε ἱερὸν κατωκίκειν, οἷον μιᾶς
οἰκίας κῆπον ἐνὶ περιβόλῳ προσπεριβεβλημένοι. τὰ γὰρ
πρόσβορρα αὐτῆς ἄκουν οἰκίας κοινὰς καὶ συσσίτια χειμερινὰ
κατασκευασάμενοι, καὶ πάντα ὅσα πρέποντ' ἦν τῇ κοινῇ
πολιτείᾳ δι' οἰκοδομήσεων ὑπάρχειν αὐτῶν καὶ τῶν ἱερῶν,
ἄνευ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου - τούτοις γὰρ οὐδὲν οὐδαμῶς
προσεχρῶντο, ἀλλὰ τὸ μέσον ὑπερηφανίας καὶ ἀνελευθερίας
μεταδίδοντες κοσμίας ᾠκοδομοῦντο οἰκῆσεις, ἐν αἷς αὐτοὶ τε

Stephanus page 112, section c, line 5

καὶ ἐκγόνων ἔκγονοι καταγερῶντες ἄλλοις ὁμοίοις τὰς αὐτὰς
ἀεὶ παρεδίδοσαν - τὰ δὲ πρὸς νότου, κήπους καὶ γυμνάσια
συσσίτια τε ἀνέντες οἷα θέρους, κατεχρῶντο ἐπὶ ταῦτα αὐτοῖς.
κρήνη δ' ἦν μία κατὰ τὸν τῆς νῦν ἀκροπόλεως τόπον, ἥς

ἀποσβεσθείσης ὑπὸ τῶν σεισμῶν τὰ νῦν νάματα μικρὰ κύκλῳ
καταλέλειπται, τοῖς δὲ τότε πᾶσιν παρείχεν ἄφθονον ῥεῦμα,
εὐκράς οὕσα πρὸς χειμῶνά τε καὶ θέρος. τούτῳ δὴ κατῴκουν
τῷ σχήματι, τῶν μὲν αὐτῶν πολιτῶν φύλακες, τῶν δὲ ἄλλων
Ἑλλήνων ἡγεμόνες ἐκόντων, πλῆθος δὲ διαφυλάττοντες ὅτι

Stephanus page 112, section d, line 6

μάλιστα ταῦτόν αὐτῶν εἶναι πρὸς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀνδρῶν
καὶ γυναικῶν, τὸ δυνατόν πολεμεῖν ἤδη καὶ τὸ ἔτι, περὶ δύο
μάλιστα ὄντας μυριάδας.

Οὗτοι μὲν οὖν δὴ τοιοῦτοί τε ὄντες αὐτοὶ καὶ τινα τοιοῦτον
ἀεὶ τρόπον τήν τε αὐτῶν καὶ τὴν Ἑλλάδα δίκη διοικούντες,
ἐπὶ πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν κατὰ τε σωμάτων κάλλη
καὶ κατὰ τὴν τῶν ψυχῶν παντοίαν ἀρετὴν ἐλλόγιμοί τε
ἦσαν καὶ ὀνομαστότατοι πάντων τῶν τότε· τὰ δὲ δὴ τῶν
ἀντιπολεμησάντων αὐτοῖς οἷα ἦν ὥς τε ἀπ' ἀρχῆς ἐγένετο,
μνήμης ἂν μὴ στερηθῶμεν ὧν ἔτι παῖδες ὄντες ἠκούσαμεν,

Stephanus page 112, section e, line 9

εἰς τὸ μέσον αὐτὰ νῦν ἀποδώσομεν ὑμῖν τοῖς φίλοις εἶναι
κοινά.

Τὸ δ' ἔτι βραχὺ πρὸ τοῦ λόγου δεῖ δηλῶσαι, μὴ πολλάκις
ἀκούοντες Ἑλληνικὰ βαρβάρων ἀνδρῶν ὀνόματα θαυμάζητε·
τὸ γὰρ αἴτιον αὐτῶν πεύσεσθε. Σόλων, ἅτ' ἐπινοῶν εἰς τὴν
αὐτοῦ ποίησιν καταχρήσασθαι τῷ λόγῳ, διαπυνθανόμενος τὴν

τῶν ὀνομάτων δύναμιν, ἤρυν τούς τε Αἰγυπτίους τοὺς πρώ-
τους ἐκείνους αὐτὰ γραψαμένους εἰς τὴν αὐτῶν φωνὴν
μετενηνοχότας, αὐτός τε αὖ πάλιν ἐκάστου τὴν διάνοιαν ὀνό-
ματος ἀναλαμβάνων εἰς τὴν ἡμετέραν ἄγων φωνὴν ἀπεγρά-

Stephanus page 113, section b, line 2

φετο· καὶ ταυτὰ γε δὴ τὰ γράμματα παρὰ τῷ πάππῳ τ' ἦν
καὶ ἔτ' ἐστὶν παρ' ἐμοὶ νῦν, διαμεμελέτηταί τε ὑπ' ἐμοῦ παιδὸς
ὄντος. ἂν οὖν ἀκούητε τοιαῦτα οἶα καὶ τῇδε ὀνόματα, μηδὲν
ὑμῖν ἔστω θαῦμα· τὸ γὰρ αἴτιον αὐτῶν ἔχετε. μακροῦ δὲ δὴ
λόγου τοιάδε τις ἦν ἀρχὴ τότε.

Καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέχθη περὶ τῆς τῶν θεῶν
λήξεως, ὅτι κατενεύμαντο γῆν πᾶσαν ἔνθα μὲν μείζους
λήξεις, ἔνθα δὲ καὶ ἐλάττους, ἱερὰ θυσίας τε αὐτοῖς κατα-
σκευάζοντες, οὕτω δὲ καὶ τὴν νῆσον Ποσειδῶν τὴν Ἀτλαντίδα
λαχῶν ἐκγόνους αὐτοῦ κατῴκισεν ἐκ θνητῆς γυναικὸς γεν-

Stephanus page 113, section c, line 4

νήσας ἐν τινὶ τόπῳ τοιῶδε τῆς νήσου. πρὸς θαλάττης μὲν,
κατὰ δὲ μέσον πάσης πεδίων ἦν, ὃ δὴ πάντων πεδίων
κάλλιστον ἀρετῇ τε ἱκανὸν γενέσθαι λέγεται, πρὸς τῷ πεδίῳ
δὲ αὖ κατὰ μέσον σταδίου ὡς πεντήκοντα ἀφεςτὸς ἦν ὄρος
βραχὺ πάντη. τούτῳ δ' ἦν ἔνοικος τῶν ἐκεῖ κατὰ ἀρχὰς ἐκ
γῆς ἀνδρῶν γεγονότων Εὐήνωρ μὲν ὄνομα, γυναικὶ δὲ συνοικῶν
Λευκίππῃ· Κλειτῶ δὲ μονογενῇ θυγατέρα ἐγεννησάσθην.
ἤδη δ' εἰς ἀνδρὸς ὥραν ἡκούσης τῆς κόρης ἢ τε μήτηρ
τελευτᾷ καὶ ὁ πατήρ, αὐτῆς δὲ εἰς ἐπιθυμίαν Ποσειδῶν
ἐλθὼν συμμείγνυται, καὶ τὸν γήλοφον, ἐν ᾧ κατῴκιστο,

Stephanus page 113, section d, line 6

ποιῶν εὐερκῇ περιρρήγνυσιν κύκλῳ, θαλάττης γῆς τε ἐναλλάξ
ἐλάττους μείζους τε περὶ ἀλλήλους ποιῶν τροχούς, δύο μὲν
γῆς, θαλάττης δὲ τρεῖς οἷον τορνεύων ἐκ μέσης τῆς νήσου,
πάντη ἴσον ἀφεςτῶτας, ὥστε ἄβατον ἀνθρώποις εἶναι· πλοῖα
γὰρ καὶ τὸ πλεῖν οὕτω τότε ἦν. αὐτὸς δὲ τὴν τε ἐν μέσῳ
νῆσον οἶα δὴ θεὸς εὐμαρῶς διεκόσμησεν, ὕδατα μὲν διττὰ
ὑπὸ γῆς ἄνω πηγαῖα κομίσας, τὸ μὲν θερμόν, ψυχρὸν δὲ ἐκ
κρήνης ἀπορρέον ἕτερον, τροφὴν δὲ παντοίαν καὶ ἱκανὴν ἐκ
τῆς γῆς ἀναδιδούς. παίδων δὲ ἀρρένων πέντε γενέσεις διδύ-
μους γεννησάμενος ἐθρέψατο, καὶ τὴν νῆσον τὴν Ἀτλαντίδα

Stephanus page 113, section e, line 8

πᾶσαν δέκα μέρη κατανείμας τῶν μὲν πρεσβυτάτων τῷ προ-
τέρῳ γενομένῳ τὴν τε μητρῴαν οἴκησιν καὶ τὴν κύκλῳ λῆξιν,
πλείστην καὶ ἀρίστην οὖσαν, ἀπένειμε, βασιλέα τε τῶν ἄλλων
κατέστησε, τοὺς δὲ ἄλλους ἄρχοντας, ἐκάστῳ δὲ ἀρχὴν πολ-

λῶν ἀνθρώπων καὶ τόπον πολλῆς χώρας ἔδωκεν. ὀνόματα δὲ πᾶσιν ἔθετο, τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ καὶ βασιλεῖ τοῦτο οὗ δὴ καὶ πᾶσα ἡ νῆσος τό τε πέλαγος ἔσχεν ἐπωνυμίαν, Ἀτλαντικὸν λεχθέν, ὅτι τοῦνομ' ἦν τῷ πρώτῳ βασιλεύσαντι τότε Ἄτλας· τῷ δὲ διδύμῳ μετ' ἐκεῖνόν τε γενομένῳ, λῆξιν δὲ ἄκρας τῆς νήσου πρὸς Ἡρακλείων στηλῶν εἰληχότι ἐπὶ

Stephanus page 114, section b, line 3

τὸ τῆς Γαδειρικῆς νῦν χώρας κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ὀνομαζομένης, Ἑλληνιστὶ μὲν Εὐμηλον, τὸ δ' ἐπιχώριον Γάδειρον, ὅπερ τ' ἦν ἐπὶ κλην ταύτῃ ὀνομ' ἄ<v> παράσχοι. τοῖν δὲ δευτέρῳιν γενομένοιν τὸν μὲν Ἀμφήρη, τὸν δὲ Εὐαίμονα ἐκάλεσεν· τρίτοις δέ, Μνησέα μὲν τῷ προτέρῳ γενομένῳ, τῷ δὲ μετὰ τοῦτον Αὐτόχθονα· τῶν δὲ τετάρτων Ἑλάσιππον μὲν τὸν πρότερον, Μήστορα δὲ τὸν ὕστερον· ἐπὶ δὲ τοῖς πέμπτοις τῷ μὲν ἔμπροσθεν Ἀζάης ὄνομα ἐτέθη, τῷ δ' ὕστέρῳ Διαπρέπης. οὗτοι δὲ πάντες αὐτοὶ τε καὶ ἔκγονοι τούτων ἐπὶ γενεὰς πολλὰς ἄκουσιν ἄρχοντες μὲν πολλῶν ἄλλων κατὰ

Stephanus page 114, section c, line 6

τὸ πέλαγος νήσων, ἔτι δέ, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐρρήθη, μέχρι τε Αἰγύπτου καὶ Τυρρηνίας τῶν ἐντὸς δεῦρο ἐπάρχοντες. Ἄτλαντος δὲ πολὺ μὲν ἄλλο καὶ τίμιον γίγνεται γένος, βασιλεὺς δὲ ὁ πρεσβύτατος αἰεὶ τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν ἐκγόνων παραδιδούς ἐπὶ γενεὰς πολλὰς τὴν βασιλείαν διέσωζον, πλοῦτον μὲν κεκτημένοι πλήθει τοσοῦτον, ὅσος οὔτε πω πρόσθεν ἐν δυναστείαις τιςὶν βασιλέων γέγονεν οὔτε ποτὲ ὕστερον γενέσθαι ῥάδιος, κατεσκευασμένα δὲ πάντ' ἦν αὐτοῖς ὅσα ἐν πόλει καὶ ὅσα κατὰ τὴν ἄλλην χώραν ἦν ἔργον κατασκευάσασθαι. πολλὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς προσήειν

Stephanus page 114, section e, line 1

ἔξωθεν, πλεῖστα δὲ ἡ νῆσος αὐτὴ παρείχετο εἰς τὰς τοῦ βίου κατασκευάς, πρῶτον μὲν ὅσα ὑπὸ μεταλλείας ὀρυττόμενα στερεὰ καὶ ὅσα τηκτὰ γέγονε, καὶ τὸ νῦν ὀνομαζόμενον μόνον - τότε δὲ πλέον ὀνόματος ἦν τὸ γένος ἐκ γῆς ὀρυττόμενον ὀρειχάλκου κατὰ τόπους πολλοὺς τῆς νήσου, πλήν χρυσοῦ τιμιάτατον ἐν τοῖς τότε ὄν - καὶ ὅσα ὕλη πρὸς τὰ τεκτόνων διαπονήματα παρέχεται, πάντα φέρουσα ἄφθονα, τὰ τε αὖ περὶ τὰ ζῶα ἱκανῶς ἡμέρα καὶ ἄγρια τρέφουσα. καὶ δὴ καὶ ἐλεφάντων ἦν ἐν αὐτῇ γένος πλεῖστον· νομὴ γὰρ τοῖς τε ἄλλοις ζώοις, ὅσα καθ' ἑλὴ καὶ λίμνας καὶ ποταμούς, ὅσα

Stephanus page 115, section a, line 1

τ' αὖ κατ' ὄρη καὶ ὅσα ἐν τοῖς πεδίοις νέμεται, σύμπασιν παρῆν ἄδην, καὶ τούτῳ κατὰ ταῦτα τῷ ζῶῳ, μεγίστῳ πεφυκότι

καὶ πολυβορωτάτω. πρὸς δὲ τούτοις, ὅσα εὐώδη τρέφει πον
γῇ τὰ νῦν, ῥιζῶν ἢ χλόης ἢ ξύλων ἢ χυλῶν στακτῶν εἴτε
ἀνθῶν ἢ καρπῶν, ἔφερέν τε ταῦτα καὶ ἔτρεφεν εὖ· ἔτι δὲ τὸν
ἡμερον καρπὸν, τὸν τε ξηρόν, ὃς ἡμῖν τῆς τροφῆς ἕνεκά ἐστιν,
καὶ ὅσοις χάριν τοῦ σίτου προσχρώμεθα - καλοῦμεν δὲ αὐτοῦ
τὰ μέρη σύμπαντα ὄσπρια - καὶ τὸν ὅσος ξύλινος, πάματα
καὶ βρώματα καὶ ἀλείμματα φέρων, παιδιᾶς τε ὃς ἕνεκα
ἡδονῆς τε γέγονε δυσθησαύριστος ἀκροδρύων καρπός, ὅσα τε

Stephanus page 115, section b, line 4

παραμύθια πλησμονῆς μεταδόρπια ἀγαπητὰ κάμνοντι τίθεμεν,
ἅπαντα ταῦτα ἢ τότε [ποτέ] οὕσα ὑφ' ἡλίῳ νῆσος ἱερὰ καλὰ
τε καὶ θαυμαστὰ καὶ πλήθουσιν ἄπειρ' ἔφερεν. ταῦτα οὖν
λαμβάνοντες πάντα παρὰ τῆς γῆς κατεσκευάζοντο τὰ τε
ἱερὰ καὶ τὰς βασιλικὰς οἰκῆσεις καὶ τοὺς λιμένας καὶ τὰ
νεώρια καὶ σύμπασαν τὴν ἄλλην χώραν, τοιαῦδ' ἐν τάξει
διακοσμοῦντες.

Τοὺς τῆς θαλάττης τροχούς, οἱ περὶ τὴν ἀρχαίαν ἦσαν
μητρόπολιν, πρῶτον μὲν ἐγεφύρωσαν, ὁδὸν ἔξω καὶ ἐπὶ τὰ
βασίλεια ποιοῦμενοι. τὰ δὲ βασίλεια ἐν ταύτῃ τῇ τοῦ θεοῦ

Stephanus page 115, section c, line 7

καὶ τῶν προγόνων κατοικήσει κατ' ἀρχὰς ἐποιήσαντο εὐθύς,
ἕτερος δὲ παρ' ἑτέρου δεχόμενος, κεκοσμημένα κοσμῶν,
ὑπερεβάλλετο εἰς δύναμιν αἰεὶ τὸν ἔμπροσθεν, ἕως εἰς ἕκ-
πληξιν μεγέθεσιν κάλλεσιν τε ἔργων ἰδεῖν τὴν οἰκῆσιν
ἀπηργάσαντο. διώρυχα μὲν γὰρ ἐκ τῆς θαλάττης ἀρχό-

μενοι τρίπλεθρον τὸ πλάτος, ἑκατὸν δὲ ποδῶν βάθος, μῆκος
δὲ πεντήκοντα σταδίων, ἐπὶ τὸν ἐξωτάτῳ τροχὸν συνέτρησαν,
καὶ τὸν ἀνάπλουν ἐκ τῆς θαλάττης ταύτῃ πρὸς ἐκεῖνον ὡς εἰς
λιμένα ἐποιήσαντο, διελόντες στόμα ναυσὶν ταῖς μεγίσταις

Stephanus page 115, section d, line 8

ἱκανὸν εἰσπλεῖν. καὶ δὴ καὶ τοὺς τῆς γῆς τροχούς, οἱ τοὺς
τῆς θαλάττης διεῖργον, κατὰ τὰς γεφύρας διεῖλον ὅσον μιᾷ
τριήρει διέκπλουν εἰς ἀλλήλους, καὶ κατεστέγασαν ἄνωθεν
ὥστε τὸν ὑπόπλουν κάτωθεν εἶναι· τὰ γὰρ τῶν τῆς γῆς
τροχῶν χεῖλη βάθος εἶχεν ἱκανὸν ὑπερέχον τῆς θαλάττης.
ἦν δὲ ὁ μὲν μέγιστος τῶν τροχῶν, εἰς ὃν ἡ θάλαττα
συνετέτρητο, τριστάδιος τὸ πλάτος, ὁ δ' ἐξῆς τῆς γῆς ἴσος
ἐκεῖνῳ· τοῖν δὲ δευτέρῳ ὁ μὲν ὑγρὸς δυοῖν σταδίοις πλάτος,
ὁ δὲ ξηρὸς ἴσος αὖ πάλιν τῷ πρόσθεν ὑγρῷ· σταδίου δὲ ὁ
περὶ αὐτὴν τὴν ἐν μέσῳ νῆσον περιθέων. ἡ δὲ νῆσος, ἐν

Stephanus page 116, section a, line 2

ἢ τὰ βασίλεια ἦν, πέντε σταδίων τὴν διάμετρον εἶχεν.
ταύτην δὴ κύκλῳ καὶ τοὺς τροχοὺς καὶ τὴν γέφυραν πλε-
θριαίαν τὸ πλάτος οὕσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν λιθίνῳ περιε-
βάλλοντο τείχει, πύργους καὶ πύλας ἐπὶ τῶν γεφυρῶν κατὰ
τὰς τῆς θαλάττης διαβάσεις ἐκασταχόσε ἐπιστήσαντες· τὸν
δὲ λίθον ἔτεμον ὑπὸ τῆς νήσου κύκλῳ τῆς ἐν μέσῳ καὶ ὑπὸ
τῶν τροχῶν ἔξωθεν καὶ ἐντός, τὸν μὲν λευκόν, τὸν δὲ μέλανα,
τὸν δὲ ἐρυθρὸν ὄντα, τέμνοντες δὲ ἅμ' ἡργάζοντο νεωσοίκους
κοίλους διπλοῦς ἐντός, κατηρεφεῖς αὐτῇ τῇ πέτρᾳ. καὶ τῶν
οἰκοδομημάτων τὰ μὲν ἀπλᾶ, τὰ δὲ μειγνύντες τοὺς λίθους

Stephanus page 116, section b, line 4

ποικίλα ὕφαινον παιδιᾶς χάριν, ἡδονὴν αὐτοῖς σύμφυτον
ἀπονέμοντες· καὶ τοῦ μὲν περὶ τὸν ἐξωτάτῳ τροχὸν τείχους
χαλκῷ περιελάμβανον πάντα τὸν περίδρομον, οἷον ἀλοιφῇ
προσchrῶμενοι, τοῦ δ' ἐντός καττιτέρῳ περιέτηκον, τὸν δὲ
περὶ αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν ὀρειχάλκῳ μαρμαρυγᾶς ἔχοντι
πυρώδεις.

Τὰ δὲ δὴ τῆς ἀκροπόλεως ἐντός βασίλεια κατεσκευασμένα
ὥδ' ἦν. ἐν μέσῳ μὲν ἱερὸν ἅγιον αὐτόθι τῆς τε Κλειτοῦς
καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἄβατον ἀφεῖτο, περιβόλῳ χρυσῷ περι-
βεβλημένον, τοῦτ' ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ἐφίτυσαν καὶ ἐγέννησαν

Stephanus page 116, section c, line 7

τὸ τῶν δέκα βασιλειδῶν γένος· ἔνθα καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ
πασῶν τῶν δέκα λήξεων ὥραϊα αὐτόσε ἀπετέλουν ἱερὰ
ἐκείνων ἐκάστῳ. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος αὐτοῦ νεῶς ἦν, σταδίου
μὲν μῆκος, εὖρος δὲ τρίπλεθος, ὕψος δ' ἐπὶ τούτοις
σύμμετρον ἰδεῖν, εἶδος δὲ τι βαρβαρικὸν ἔχοντος. πάντα
δὲ ἔξωθεν περιήλειψαν τὸν νεῶν ἀργύρῳ, πλὴν τῶν ἀκρω-
τηρίων, τὰ δὲ ἀκρωτήρια χρυσῷ· τὰ δ' ἐντός, τὴν μὲν ὀροφὴν
ἐλεφαντίνην ἰδεῖν πᾶσαν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ ὀρειχάλκῳ
πεποικιλμένην, τὰ δὲ ἄλλα πάντα τῶν τοίχων τε καὶ κιόνων
καὶ ἐδάφους ὀρειχάλκῳ περιέλαβον. χρυσᾶ δὲ ἀγάλματα

Stephanus page 116, section d, line 8

ἐνέστησαν, τὸν μὲν θεὸν ἐφ' ἄρματος ἐστῶτα ἐξ ὑποπτέρων
ἵππων ἡνίοχον, αὐτόν τε ὑπὸ μεγέθους τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς
ἐφαπτόμενον, Νηρηίδας δὲ ἐπὶ δελφίνων ἑκατὸν κύκλῳ -
τοσαύτας γὰρ ἐνόμιζον αὐτὰς οἱ τότε εἶναι - πολλὰ δ' ἐντός
ἄλλα ἀγάλματα ἰδιωτῶν ἀναθήματα ἐνῆν. περὶ δὲ τὸν νεῶν
ἔξωθεν εἰκόνες ἀπάντων ἔστασαν ἐκ χρυσοῦ, τῶν γυναικῶν
καὶ αὐτῶν ὅσοι τῶν δέκα ἐγεγόνεσαν βασιλέων, καὶ πολλὰ
ἕτερα ἀναθήματα μεγάλα τῶν τε βασιλέων καὶ ἰδιωτῶν ἐξ
αὐτῆς τε τῆς πόλεως καὶ τῶν ἔξωθεν ὅσων ἐπῆρχον. βωμός
τε δὴ συνεπόμενος ἦν τὸ μέγεθος καὶ τὸ τῆς ἐργασίας ταύτης

τῇ κατασκευῇ, καὶ τὰ βασίλεια κατὰ τὰ αὐτὰ πρέποντα μὲν
τῷ τῆς ἀρχῆς μεγέθει, πρέποντα δὲ τῷ περὶ τὰ ἱερὰ κόσμῳ.
ταῖς δὲ δὴ κρήναις, τῇ τοῦ ψυχροῦ καὶ τῇ τοῦ θερμοῦ νάματος,
πληθος μὲν ἄφθονον ἐχούσαις, ἡδονῇ δὲ καὶ ἀρετῇ τῶν ὑδάτων
πρὸς ἑκατέρου τὴν χρήσιν θαυμαστοῦ πεφυκότος, ἐχρῶντο
περιστήσαντες οἰκοδομήσεις καὶ δένδρων φυτεύσεις πρε-
πούσας ὕδασι, δεξαμενάς τε αὖ τὰς μὲν ὑπαιθρίους, τὰς δὲ
χειμερινὰς τοῖς θερμοῖς λουτροῖς ὑποστέγους περιτιθέντες,
χωρὶς μὲν βασιλικάς, χωρὶς δὲ ἰδιωτικάς, ἔτι δὲ γυναιξὶν
ἄλλας καὶ ἐτέρας ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποζυγίοις, τὸ

πρόσφορον τῆς κοσμήσεως ἑκάστοις ἀπονέμοντες. τὸ δὲ
ἀπορρέον ἦγον ἐπὶ τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἄλσος, δένδρα παντο-
δαπὰ κάλλος ὕψος τε δαιμόνιον ὑπ' ἀρετῆς τῆς γῆς ἔχοντα,
καὶ ἐπὶ τοὺς ἔξω κύκλους δι' ὀχετῶν κατὰ τὰς γεφύρας
ἐπωχέτευν· οὗ δὴ πολλὰ μὲν ἱερὰ καὶ πολλῶν θεῶν, πολλοὶ
δὲ κῆποι καὶ πολλὰ γυμνάσια ἐκεχειρούργητο, τὰ μὲν ἀνδρῶν,
τὰ δὲ ἵππων χωρὶς ἐν ἑκατέρᾳ τῇ τῶν τροχῶν νήσῳ, τὰ τε
ἄλλα καὶ κατὰ μέσσην τὴν μεῖζω τῶν νήσων ἐξηρημένος
ἵπποδρομος ἦν αὐτοῖς, σταδίου τὸ πλάτος ἔχων, τὸ δὲ μήκος
περὶ τὸν κύκλον ὅλον ἀφεῖτο εἰς ἄμιλλαν τοῖς ἵπποις.

δορυφορικαὶ δὲ περὶ αὐτὸν ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν οἰκῆσεις ἦσαν
τῷ πλήθει τῶν δορυφόρων· τοῖς δὲ πιστοτέροις ἐν τῷ μικρο-
τέρῳ τροχῷ καὶ πρὸς τῆς ἀκροπόλεως μᾶλλον ὄντι διετέτακτο
ἡ φρουρά, τοῖς δὲ πάντων διαφέρουσιν πρὸς πίστιν ἐντὸς
τῆς ἀκροπόλεως περὶ τοὺς βασιλέας αὐτοὺς ἦσαν οἰκῆσεις
δεδομένα. τὰ δὲ νεώρια τριήρων μεστὰ ἦν καὶ σκευῶν ὅσα
τριήρεσιν προσήκει, πάντα δὲ ἐξηρτυμένα ἱκανῶς. καὶ τὰ
μὲν δὴ περὶ τὴν τῶν βασιλέων οἰκῆσιν οὕτω κατεσκεύαστο·
διαβάντι δὲ τοὺς λιμένας ἔξω τρεῖς ὄντας ἀρξάμενον ἀπὸ
τῆς θαλάττης ἦειν ἐν κύκλῳ τεῖχος, πεντήκοντα σταδίους

τοῦ μεγίστου τροχοῦ τε καὶ λιμένος ἀπέχον πανταχῇ, καὶ
συνέκλειεν εἰς ταὐτὸν πρὸς τὸ τῆς διώρυχος στόμα τὸ πρὸς
θαλάττης. τοῦτο δὴ πᾶν συνωκεῖτο μὲν ὑπὸ πολλῶν καὶ
πυκνῶν οἰκήσεων, ὁ δὲ ἀνάπλους καὶ ὁ μέγιστος λιμὴν
ἔγεμεν πλοίων καὶ ἐμπόρων ἀφικνουμένων πάντοθεν, φωνὴν
καὶ θόρυβον παντοδαπὸν κτύπον τε μεθ' ἡμέραν καὶ διὰ
νυκτὸς ὑπὸ πλήθους παρεχομένων.

Τὸ μὲν οὖν ἄστει καὶ τὸ περὶ τὴν ἀρχαίαν οἰκῆσιν σχεδὸν

ὥς τότε' ἐλέχθη νῦν διεμνημόνευται· τῆς δ' ἄλλης χώρας
ὥς ἡ φύσις εἶχεν καὶ τὸ τῆς διακοσμήσεως εἶδος, ἀπομνη-

Stephanus page 118, section a, line 2

μονεῦσαι πειρατέον. πρῶτον μὲν οὖν ὁ τόπος ἅπας ἐλέγετο
σφόδρα τε ὑψηλὸς καὶ ἀπότομος ἐκ θαλάττης, τὸ δὲ περὶ
τὴν πόλιν πᾶν πεδῖον, ἐκείνην μὲν περιέχον, αὐτὸ δὲ κύκλῳ
περιεχόμενον ὄρεσιν μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν καθειμένοις,
λεῖον καὶ ὁμαλές, πρόμηκες δὲ πᾶν, ἐπὶ μὲν θάτερα τρισχι-
λίων σταδίων, κατὰ δὲ μέσον ἀπὸ θαλάττης ἄνω δισχιλίων.
ὁ δὲ τόπος οὗτος ὅλης τῆς νήσου πρὸς νότον ἐτέτραπτο,
ἀπὸ τῶν ἄρκτων κατάβορρος. τὰ δὲ περὶ αὐτὸν ὄρη τότε
ὑμνεῖτο πλῆθος καὶ μέγεθος καὶ κάλλος παρὰ πάντα τὰ νῦν
ὄντα γεγονέναι, πολλὰς μὲν κώμας καὶ πλουσίας περιόικων

Stephanus page 118, section b, line 5

ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα, ποταμούς δὲ καὶ λίμνας καὶ λειμῶνας
τροφὴν τοῖς πᾶσιν ἡμέροις καὶ ἀγρίοις ἱκανὴν θρέμμασιν,
ὔλην δὲ καὶ πλήθει καὶ γένεσι ποικίλην σύμπασιν τε τοῖς
ἔργοις καὶ πρὸς ἕκαστα ἄφθονον. ὧδε οὖν τὸ πεδῖον φύσει
καὶ ὑπὸ βασιλέων πολλῶν ἐν πολλῷ χρόνῳ διεπεπόνητο.
τετράγωνον μὲν αὐθ' ὑπῆρχεν τὰ πλεῖστ' ὀρθὸν καὶ πρόμηκες,
ὅτι δὲ ἐνέλειπε, κατηύθυντο τάφρου κύκλῳ περιορυχθείσης·
τὸ δὲ βάθος καὶ πλάτος τό τε μῆκος αὐτῆς ἄπιστον μὲν
λεχθέν, ὥς χειροποιήτον ἔργον, πρὸς τοῖς ἄλλοις διαπονή-
μασι τοσοῦτον εἶναι, ῥητέον δὲ ὅ γε ἠκούσαμεν· πλέθρου

Stephanus page 118, section c, line 7

μὲν γὰρ βάθος ὁρώρυκτο, τὸ δὲ πλάτος ἀπάντη σταδίου,
περὶ δὲ πᾶν τὸ πεδῖον ὀρυχθεῖσα συνέβαινεν εἶναι τὸ μῆκος
σταδίων μυρίων. τὰ δ' ἐκ τῶν ὁρῶν καταβαίνοντα ὑπο-
δεχομένη ρεύματα καὶ περὶ τὸ πεδῖον κυκλωθεῖσα, πρὸς τὴν
πόλιν ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν ἀφικομένη, ταύτη πρὸς θάλατταν
μεθεῖτο ἐκρεῖν. ἄνωθεν δὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ πλάτος μάλιστα

ἑκατὸν ποδῶν διώρυχες εὐθεῖαι τετμημέναι κατὰ τὸ πεδῖον
πάλιν εἰς τὴν τάφρον τὴν πρὸς θαλάττης ἀφεῖντο, ἑτέρα
δὲ ἀφ' ἑτέρας αὐτῶν σταδίους ἑκατὸν ἀπεῖχεν· ἡ δὲ τὴν

Stephanus page 118, section e, line 1

τε ἐκ τῶν ὁρῶν ὕλην κατῆγον εἰς τὸ ἄστυ καὶ τᾶλλα δὲ
ώραῖα πλοίοις κατεκομίζοντο, διάπλους ἐκ τῶν διωρύχων
εἰς ἀλλήλας τε πλαγίας καὶ πρὸς τὴν πόλιν τεμόντες. καὶ
δὶς δὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν γῆν ἐκαρποῦντο, χειμῶνος μὲν τοῖς
ἐκ Διὸς ὕδασι χρώμενοι, θέρους δὲ ὅσα γῆ φέρει τὰ ἐκ
τῶν διωρύχων ἐπάγοντες νάματα. πλῆθος δέ, τῶν μὲν

ἐν τῷ πεδίῳ χρησίμων πρὸς πόλεμον ἀνδρῶν ἐτέτακτο τὸν κλῆρον ἕκαστον παρέχειν ἄνδρα ἡγεμόνα, τὸ δὲ τοῦ κλήρου μέγεθος εἰς δέκα δεκάκις ἦν στάδια, μυριάδες δὲ συμπάντων τῶν κλήρων ἦσαν ἕξ· τῶν δ' ἐκ τῶν ὁρῶν καὶ τῆς ἄλλης

Stephanus page 119, section a, line 4

χώρας ἀπέραντος μὲν ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἐλέγετο, κατὰ δὲ τόπους καὶ κώμας εἰς τούτους τοὺς κλήρους πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἅπαντες διενενέμηντο. τὸν οὖν ἡγεμόνα ἦν τεταγμένον εἰς τὸν πόλεμον παρέχειν ἕκτον μὲν ἄρματος πολεμιστηρίου μόριον εἰς μύρια ἄρματα, ἵππους δὲ δύο καὶ ἀναβάτας, ἔτι δὲ συνωρίδα χωρὶς δίφρου καταβάτην τε μικράσπιν καὶ τὸν ἀμφοῖν μετ' ἐπιβάτην τοῖν ἵπποιν ἡνίοχον ἔχουσιν, ὀπλίτας δὲ δύο καὶ τοξότας σφενδονήτας τε ἑκατέρους δύο, γυμνήτας δὲ λιθοβόλους καὶ ἀκοντιστάς τρεῖς ἑκατέρους, ναύτας δὲ τέτταρας εἰς πλήρωμα διακοσίων

Stephanus page 119, section b, line 6

καὶ χιλίων νεῶν. τὰ μὲν οὖν πολεμιστήρια οὕτω διετέτακτο τῆς βασιλικῆς πόλεως, τῶν δὲ ἐννέα ἄλλα ἄλλως, ἃ μακρὸς ἂν χρόνος εἴη λέγειν.

Τὰ δὲ τῶν ἀρχῶν καὶ τιμῶν ᾧδ' εἶχεν ἐξ ἀρχῆς διακοσμηθέντα. τῶν δέκα βασιλέων εἰς ἕκαστος ἐν μὲν τῷ καθ' αὐτὸν μέρει κατὰ τὴν αὐτοῦ πόλιν τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν πλείστων νόμων ἤρχεν, κολάζων καὶ ἀποκτείνους ὄντιν' ἐθελήσειεν· ἡ δὲ ἐν ἀλλήλοις ἀρχὴ καὶ κοινωνία κατὰ ἐπιστολὰς ἦν τὰς τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς ὁ νόμος αὐτοῖς παρέδωκεν καὶ γράμματα ὑπὸ τῶν πρώτων ἐν στήλῃ γεγραμμένα

Stephanus page 119, section d, line 1

ὀρειχαλκίῃ, ἡ κατὰ μέσσην τὴν νῆσον ἔκειτ' ἐν ἱερῷ Ποσειδῶνος, οἱ δὲ δι' ἐνιαυτοῦ πέμπτου, τοτὲ δὲ ἐναλλάξ ἕκτου, συνελέγοντο, τῷ τε ἀρτίῳ καὶ τῷ περιττῷ μέρος ἴσον ἀπονέμοντες, συλλεγόμενοι δὲ περὶ τε τῶν κοινῶν ἐβουλευόντο καὶ ἐξήταζον εἰ τίς τι παραβαίνει, καὶ ἐδίκάζον. ὅτε δὲ δικάζειν μέλλοιεν, πίστει ἀλλήλοις τοιάσδε ἐδίδουσιν πρότερον. ἀφέντων ὄντων ταύρων ἐν τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ, μόνοι γιγνόμενοι δέκα ὄντες, ἐπευξάμενοι τῷ θεῷ τὸ κεχαρισμένον αὐτῷ θῦμα ἐλεῖν, ἄνευ σιδήρου ξύλοις καὶ βρόχοις ἐθήρευον, ὃν δὲ ἔλοιεν τῶν ταύρων, πρὸς τὴν στήλην προς-

Stephanus page 119, section e, line 3

αγαγόντες κατὰ κορυφὴν αὐτῆς ἔσφαττον κατὰ τῶν γραμμάτων. ἐν δὲ τῇ στήλῃ πρὸς τοῖς νόμοις ὄρκος ἦν μεγάλας ἀράς ἐπευχόμενος τοῖς ἀπειθοῦσιν. ὅτ' οὖν κατὰ τοὺς αὐτῶν νόμους θύσαντες καθαγίζοιεν πάντα τοῦ ταύρου τὰ

μέλη, κρατῆρα κεράσαντες ὑπὲρ ἑκάστου θρόμβον ἐνέβαλλον αἵματος, τὸ δ' ἄλλ' εἰς τὸ πῦρ ἔφερον, περικαθήραντες τὴν στήλην· μετὰ δὲ τοῦτο χρυσαῖς φιάλαις ἐκ τοῦ κρατῆρος ἀρυτόμενοι, κατὰ τοῦ πυρὸς σπένδοντες ἐπώμνυσαν δικάσειν τε κατὰ τοὺς ἐν τῇ στήλῃ νόμους καὶ κολάσειν εἴ τίς τι πρότερον παραβεβηκῶς εἶη, τό τε αὖ μετὰ τοῦτο μηδὲν τῶν

Stephanus page 120, section a, line 8

γραμμάτων ἐκόντες παραβήσεσθαι, μηδὲ ἄρξιν μηδὲ ἄρχοντι πείσεσθαι πλὴν κατὰ τοὺς τοῦ πατρὸς ἐπιτάττοντι νόμους. ταῦτα ἐπευξάμενος ἕκαστος αὐτῶν αὐτῷ καὶ τῷ ἀφ' αὐτοῦ γένει, πίων καὶ ἀναθεὶς τὴν φιάλην εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, περὶ τὸ δεῖπνον καὶ τὰναγκαῖα διατρίψας, ἐπειδὴ γίγνοιτο σκότος καὶ τὸ πῦρ ἐψυγμένον τὸ περὶ τὰ θύματα εἶη, πάντες οὕτως ἐνδύντες ὅτι καλλίστην κυανῇν στολήν, ἐπὶ τὰ τῶν ὀρκωμοσίων καύματα χαμαὶ καθίζοντες, νύκτωρ, πᾶν τὸ περὶ τὸ ἱερὸν ἀποσβεννύντες πῦρ, ἐδικάζοντό τε καὶ ἐδίκαζον εἴ τίς τι παραβαίνειν αὐτῶν αἰτιῶτό τινα·

Stephanus page 120, section c, line 3

δικάσαντες δέ, τὰ δικασθέντα, ἐπειδὴ φῶς γένοιτο, ἐν χρυσῷ πίνακι γράψαντες μετὰ τῶν στολῶν μνημεῖα ἀνετίθεσαν. νόμοι δὲ πολλοὶ μὲν ἄλλοι περὶ τὰ γέρα τῶν βασιλέων ἑκάστων ἦσαν ἴδιοι, τὰ δὲ μέγιστα, μήτε ποτὲ ὄπλα ἐπ' ἀλλήλους οἴσειν βοηθήσειν τε πάντας, ἂν πού τις αὐτῶν ἐν τινὶ πόλει τὸ βασιλικὸν καταλύειν ἐπιχειρῇ γένος, κοινῇ δέ, καθάπερ οἱ πρόσθεν, βουλευόμενοι τὰ δόξαντα περὶ πολέμου καὶ τῶν ἄλλων πράξεων, ἡγεμονίαν ἀποδιδόντες τῷ Ἀτλαντικῷ γένει. θανάτου δὲ τὸν βασιλέα τῶν συγγενῶν μηδενὸς εἶναι κύριον, ὃν ἂν μὴ τῶν δέκα τοῖς ὑπὲρ

Stephanus page 120, section d, line 5

ἥμισυ δοκῇ.

Ταύτην δὴ τοσαύτην καὶ τοιαύτην δύναμιν ἐν ἐκείνοις τότε οὖσαν τοῖς τόποις ὁ θεὸς ἐπὶ τούσδε αὖ τοὺς τόπους συντάξας ἐκόμισεν ἕκ τινος τοιαῦσδε, ὡς λόγος, προφάσεως. ἐπὶ πολλὰς μὲν γενεάς, μέχρι περὶ ἢ τοῦ θεοῦ φύσις αὐτοῖς ἐξήρκει, κατήκοοί τε ἦσαν τῶν νόμων καὶ πρὸς τὸ συγγενὲς θεῖον φιλοφρόνως εἶχον· τὰ γὰρ φρονήματα ἀληθινὰ καὶ πάντῃ μεγάλα ἐκέκτηντο, πραότητι μετὰ φρονήσεως πρὸς τε τὰς αἰεὶ συμβαινούσας τύχας καὶ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι, διὸ πλὴν ἀρετῆς πάντα ὑπερορῶντες μικρὰ ἡγοῦντο

Stephanus page 121, section a, line 1

τὰ παρόντα καὶ ῥαδίως ἔφερον οἷον ἄχθος τὸν τοῦ χρυσοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ὄγκον, ἀλλ' οὐ μεθύοντες ὑπὸ

τρυφῆς διὰ πλοῦτον ἀκράτορες αὐτῶν ὄντες ἐσφάλλοντο,
νήφοντες δὲ ὅξυ καθεώρων ὅτι καὶ ταῦτα πάντα ἐκ φιλίας
τῆς κοινῆς μετ' ἀρετῆς αὐξάνεται, τῇ δὲ τούτων σπουδῇ καὶ
τιμῇ φθίνει ταῦτά τε αὐτὰ κακείνη συναπόλλυται τούτοις.
ἐκ δὴ λογισμοῦ τε τοιούτου καὶ φύσεως θείας παραμενούσης
πάντ' αὐτοῖς ηὔξηθη ἅ πρὶν διήλθομεν. ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ θεοῦ
μὲν μοῖρα ἐξίτηλος ἐγίγνετο ἐν αὐτοῖς πολλῶ τῷ θνητῷ καὶ
πολλάκις ἀνακεραννυμένη, τὸ δὲ ἀνθρώπινον ἦθος ἐπεκράτει,

Stephanus page 121, section b, line 2

τότε ἤδη τὰ παρόντα φέρειν ἀδυνατοῦντες ἡσχημόνουν, καὶ
τῷ δυναμένῳ μὲν ὁρᾶν αἰσχροὶ κατεφαίνοντο, τὰ κάλλιστα
ἀπὸ τῶν τιμιωτάτων ἀπολλύντες, τοῖς δὲ ἀδυνατοῦσιν
ἀληθινὸν πρὸς εὐδαιμονίαν βίον ὁρᾶν τότε δὴ μάλιστα
πάγκαλοι μακάριοί τε ἐδοξάζοντο εἶναι, πλεονεξίας ἀδίκου
καὶ δυνάμεως ἐμπιμπλάμενοι. θεὸς δὲ ὁ θεῶν Ζεὺς ἐν
νόμοις βασιλεύων, ἅτε δυνάμενος καθορᾶν τὰ τοιαῦτα,
ἐννοήσας γένος ἐπικεῖς ἀθλίως διατιθέμενον, δίκην αὐτοῖς
ἐπιθεῖναι βουληθεὶς, ἵνα γένοιτο ἐμμελέστεροι σωφρο-
σθέντες, συνήγειρεν θεοὺς πάντας εἰς τὴν τιμιωτάτην αὐτῶν

Stephanus page 121, section c, line 3

οἴκησιν, ἡ δὴ κατὰ μέσον παντὸς τοῦ κόσμου βεβηκυῖα
καθορᾷ πάντα ὅσα γενέσεως μετείληφεν, καὶ συναγείρας
εἶπεν -

* * * * *

Minos

{ΣΩ.} Ὁ νόμος ἡμῖν τί ἐστίν;
{ΕΤ.} Ὅποῖον καὶ ἐρωτᾷς τῶν νόμων;
{ΣΩ.} Τί δ'; ἐστίν ὅτι διαφέρει νόμος νόμου κατ' αὐτὸ
τοῦτο, κατὰ τὸ νόμος εἶναι; σκόπει γὰρ δὴ ὁ τυγχάνω
ἐρωτῶν σε. ἐρωτῶ γάρ, ὥσπερ εἰ ἀνηρόμην τί ἐστίν χρυσός,
εἴ με ὡσαύτως ἀνήρου ὅποῖον καὶ λέγω χρυσόν, οἶομαί σε

Stephanus page 313, section a, line 7

οὐκ ἂν ὀρθῶς ἐρέσθαι. οὐδὲν γάρ που διαφέρει οὔτε χρυσὸς
χρυσοῦ οὔτε λίθος λίθου κατὰ γε τὸ λίθος εἶναι καὶ κατὰ
τὸ χρυσός· οὕτω δὲ οὐδὲ νόμος που νόμου οὐδὲν διαφέρει,
ἀλλὰ πάντες εἰσὶν ταυτόν. νόμος γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ἐστίν
ὁμοίως, οὐχ ὁ μὲν μᾶλλον, ὁ δ' ἥττον· τοῦτο δὴ αὐτὸ ἐρωτῶ,
τὸ πᾶν τί ἐστίν νόμος. εἰ οὖν σοι πρόχειρον, εἰπέ.

{ΕΤ.} Τί οὖν ἄλλο νόμος εἴη ἂν, ὃ Σώκρατες, ἀλλ' ἢ τὰ
νομιζόμενα;

{ΣΩ.} Ἡ καὶ λόγος σοι δοκεῖ εἶναι τὰ λεγόμενα, ἢ ὅψις

τὰ ὁρώμενα, ἢ ἀκοὴ τὰ ἀκουόμενα; ἢ ἄλλο μὲν λόγος, ἄλλο

Stephanus page 313, section c, line 1

δὲ τὰ λεγόμενα· καὶ ἄλλο μὲν ὄψις, ἄλλο δὲ τὰ ὁρώμενα·

καὶ ἄλλο μὲν ἀκοή, ἄλλο δὲ τὰ ἀκουόμενα, καὶ ἄλλο δὴ νόμος, ἄλλο δὲ τὰ νομιζόμενα; οὕτως ἢ πῶς σοι δοκεῖ;

{ET.} Ἄλλο μοι νῦν ἐφάνη.

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα νόμος ἐστὶν τὰ νομιζόμενα.

{ET.} Οὐ μοι δοκεῖ.

{ΣΩ.} Τί δῆτ' ἂν εἴη νόμος; ἐπισκεψώμεθ' αὐτὸ ὧδε. εἴ τις ἡμᾶς τὰ νυνδὴ λεγόμενα ἀνῆρετο, “Ἐπειδὴ ὄψει φατὲ τὰ ὁρώμενα ὁρᾶσθαι, τίνι ὄντι τῇ ὄψει ὁρᾶται;” ἀπεκρινάμεθ'

Stephanus page 314, section a, line 2

ἂν αὐτῶ ὅτι αἰσθήσει ταύτη τῇ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν δηλούση τὰ πράγματα· εἰ δ' αὖ ἤρετο ἡμᾶς, “Τί δέ; ἐπειδὴ ἀκοῇ τὰ ἀκουόμενα ἀκούεται, τίνι ὄντι τῇ ἀκοῇ;” ἀπεκρινάμεθ' ἂν αὐτῶ ὅτι αἰσθήσει ταύτη τῇ διὰ τῶν ὠτῶν δηλούση ἡμῖν τὰς φωνάς. οὕτω τοίνυν καὶ εἰ ἀνέροιτο ἡμᾶς, “Ἐπειδὴ νόμῳ τὰ νομιζόμενα νομίζεται, τίνι ὄντι τῷ νόμῳ νομίζεται; πότερον αἰσθήσει τινὶ ἢ δηλώσει, ὥσπερ τὰ μαθανόμενα μαθάνεται δηλούση τῇ ἐπιστήμῃ, ἢ εὕρεσει τινί, ὥσπερ τὰ εὕρισκόμενα εὕρισκεται, οἷον τὰ μὲν ὑγιεινὰ καὶ νοσώδη ἰατρικῇ, ἃ δὲ οἱ θεοὶ διανοοῦνται, ὥς φασιν οἱ μάντις, μαν-

Stephanus page 314, section b, line 5

τικῇ; ἢ γὰρ που τέχνη ἡμῖν εὕρεσίς ἐστιν τῶν πραγμάτων· ἢ γάρ;”

{ET.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Τί οὖν ἂν τούτων ὑπολάβοιμεν μάλιστα τὸν νόμον εἶναι;

{ET.} Τὰ δόγματα ταῦτα καὶ ψηφίσματα, ἔμοιγε δοκεῖ.

τί γὰρ ἂν ἄλλο τις φαίη νόμον εἶναι; ὥστε κινδυνεύει, ὃ σὺ ἐρωτᾷς, τὸ ὅλον τοῦτο, νόμος, δόγμα πόλεως εἶναι.

{ΣΩ.} Δόξαν, ὥς ἔοικε, λέγεις πολιτικὴν τὸν νόμον.

{ET.} Ἐγώ γε.

Stephanus page 314, section c, line 4

{ΣΩ.} Καὶ ἴσως καλῶς λέγεις· τάχα δὲ ὧδε ἄμεινον εἰσό-
μεθα. λέγεις τινὰς σοφούς; { - ET.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν οἱ σοφοὶ εἰσιν σοφία σοφοί; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Τί δέ; οἱ δίκαιοι δικαιοσύνη δίκαιοι; { - ET.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ οἱ νόμιμοι νόμῳ νόμιμοι; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Οἱ δὲ ἄνομοι ἀνομία ἄνομοι; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Οἱ δὲ νόμιμοι δίκαιοι; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Οἱ δὲ ἄνομοι ἄδικοι; { - ET.} Ἄδικοι.

{ - ΣΩ.} Οὐκοῦν κάλλιστον ἢ δικαιοσύνη τε καὶ ὁ νόμος; { - ET.} Οὕτως. { - ΣΩ.} Αἴσχιστον δὲ ἢ ἀδικία τε καὶ ἡ ἀνομία; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Καὶ τὸ μὲν σώζει τὰς πόλεις καὶ τᾶλλα

Stephanus page 314, section d, line 6

πάντα, τὸ δὲ ἀπόλλυσι καὶ ἀνατρέπει; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Ὡς περὶ καλοῦ ἄρα τινὸς ὄντος δεῖ τοῦ νόμου διανοεῖσθαι, καὶ ὥς ἀγαθὸν αὐτὸ ζητεῖν. { - ET.} Πῶς δ' οὐ; {ΣΩ.} Οὐκοῦν δόγμα ἔφαμεν εἶναι πόλεως τὸν νόμον; { - ET.} Ἐφαμεν γάρ. { - ΣΩ.} Τί οὖν; οὐκ ἔστιν τὰ μὲν χρηστὰ δόγματα, τὰ δὲ πονηρά; { - ET.} Ἔστιν μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Καὶ μὴν νόμος γε οὐκ ἦν πονηρός. { - ET.} Οὐ γάρ. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἔχει ἀποκρίνεσθαι οὕτως ἀπλῶς ὅτι νόμος ἐστὶ δόγμα πόλεως. { - ET.} Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ἀρμόττοι ἂν τὸ πονηρὸν δόγμα νόμος εἶναι. { - ET.} Οὐ δῆτα.

Stephanus page 314, section e, line 7

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μὴν δόξα γέ τις καὶ αὐτῷ μοι καταφαίνεται ὁ νόμος εἶναι· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἡ πονηρὰ δόξα, ἄρα οὐκ ἤδη τοῦτο κατάδηλον, ὥς ἡ χρηστή, εἴπερ δόξα νόμος ἐστί; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Δόξα δὲ χρηστὴ τίς ἐστιν; οὐχ ἡ ἀληθής; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἡ ἀληθὴς δόξα τοῦ ὄντος ἐστὶν ἐξεύρεσις; { - ET.} Ἔστιν γάρ. { - ΣΩ.} Ὁ νόμος ἄρα βούλεται τοῦ ὄντος εἶναι ἐξεύρεσις. {ET.} Πῶς οὖν, ὦ Σώκρατες, εἰ ὁ νόμος ἐστὶν τοῦ ὄντος ἐξεύρεσις, οὐκ ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρώμεθα περὶ τῶν αὐτῶν, εἰ τὰ ὄντα γε ἡμῖν ἐξηύρηται;

Stephanus page 315, section a, line 7

{ΣΩ.} Βούλεται μὲν οὐδὲν ἥττον ὁ νόμος εἶναι τοῦ ὄντος ἐξεύρεσις· οἱ δ' ἄρα μὴ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις χρώμενοι ἄνθρωποι, ὥς δοκοῦμεν, οὐκ ἀεὶ δύνανται ἐξευρίσκειν ὁ βούλεται ὁ νόμος, τὸ ὄν. ἐπεὶ φέρε ἴδωμεν ἐὰν ἄρα ἡμῖν ἐνθένδε κατάδηλον γένηται εἴτε τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις χρώμεθα ἢ ἄλλοτε ἄλλοις, καὶ εἰ ἅπαντες τοῖς αὐτοῖς ἢ ἄλλοι ἄλλοις. {ET.} Ἀλλὰ τοῦτό γε, ὦ Σώκρατες, οὐ χαλεπὸν γινῶναι, ὅτι οὔτε οἱ αὐτοὶ ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρῶνται ἄλλοι τε ἄλλοις. ἐπεὶ αὐτίκα ἡμῖν μὲν οὐ νόμος ἐστὶν ἀνθρώπους

Stephanus page 315, section b, line 9

θύειν ἀλλ' ἀνόσιον, Καρχηδόνιοι δὲ θύουσιν ὥς ὅσιον ὄν καὶ νόμιμον αὐτοῖς, καὶ ταῦτα ἐνιοὶ αὐτῶν καὶ τοὺς αὐτῶν υἱεῖς τῷ Κρόνῳ, ὥς ἴσως καὶ σὺ ἀκήκοας. καὶ μὴ ὅτι βάρβαροι ἄνθρωποι ἡμῶν ἄλλοις νόμοις χρῶνται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τῇ Λυκαίᾳ οὗτοι καὶ οἱ τοῦ Ἀθάμαντος ἔκγονοι οἴας

θυσίας θύουσιν Ἕλληγες ὄντες. ὥσπερ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς
οἶσθᾶ που καὶ αὐτὸς ἀκούων οἷοις νόμοις ἐχρώμεθα πρὸ τοῦ
περὶ τοὺς ἀποθανόντας, ἱερεῖά τε προσφάττοντες πρὸ τῆς
ἐκφορᾶς τοῦ νεκροῦ καὶ ἐγγυτιστρίας μεταπεμπόμενοι· οἱ
δ' αὖ ἐκείνων ἔτι πρότεροι αὐτοῦ καὶ ἔθαπτον ἐν τῇ οἰκίᾳ

Stephanus page 315, section d, line 2

τοὺς ἀποθανόντας· ἡμεῖς δὲ τούτων οὐδὲν ποιοῦμεν. μυρία
δ' ἂν τις ἔχοι τοιαῦτα εἰπεῖν· πολλή γὰρ εὐρυχωρία τῆς
ἀποδείξεως ὥς οὔτε ἡμεῖς ἡμῖν αὐτοῖς ἀεὶ κατὰ ταῦτά νομί-
ζομεν οὔτε ἀλλήλοις οἱ ἄνθρωποι.

{ΣΩ.} Οὐδὲν τοι θαυμαστόν ἐστιν, ὦ βέλτιστε, εἰ σὺ μὲν
ὀρθῶς λέγεις, ἐμὲ δὲ τοῦτο λέληθεν. ἀλλ' ἕως ἄν σύ τε
κατὰ σαυτὸν λέγῃς ἃ σοι δοκεῖ μακρῶ λόγῳ καὶ πάλιν ἐγώ,
οὐδὲν μὴ ποτε συμβῶμεν, ὥς ἐγὼ οἶμαι· ἐὰν δὲ κοινὸν τεθῇ
τὸ σκέμμα, τάχ' ἂν ὁμολογήσῃμεν. εἰ μὲν οὖν βούλει,
πυνθανόμενός τι παρ' ἐμοῦ κοινῇ μετ' ἐμοῦ σκόπει· εἰ δ' αὖ

Stephanus page 315, section e, line 4

βούλει, ἀποκρινόμενος.

{ΕΤ.} Ἀλλ' ἐθέλω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνεσθαι ὅτι ἂν
βούλῃ.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ σύ, πότερα νομίζεις τὰ δίκαια ἄδικα εἶναι
καὶ τὰ ἄδικα δίκαια, ἢ τὰ μὲν δίκαια δίκαια, τὰ δὲ ἄδικα
ἄδικα; { - ΕΤ.} Ἐγὼ μὲν τὰ τε δίκαια δίκαια καὶ τὰ ἄδικα
ἄδικα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ παρὰ πᾶσιν οὕτως ὥς ἐνθάδε νο-
μίζεται; { - ΕΤ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐν Πέρσαις; { - <ΕΤ.}
Καὶ ἐν Πέρσαις>. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ ἀεὶ δήπου; { - ΕΤ.} Αεὶ. { -
ΣΩ.} Πότερον δὲ τὰ πλεῖον ἔλκοντα βαρύτερα νομίζεται

Stephanus page 316, section a, line 5

ἐνθάδε, τὰ δὲ ἔλαττον κουφότερα, ἢ τὸνναντίον; { - ΕΤ.} Οὐκ,
ἀλλὰ τὰ πλεῖον ἔλκοντα βαρύτερα, τὰ δὲ ἔλαττον κουφό-
τερα. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐν Καρχηδόνι καὶ ἐν Λυκαίᾳ; { -
ΕΤ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τὰ μὲν καλὰ, ὥς ἔοικε, πανταχοῦ νομίζεται
καλὰ καὶ τὰ αἰσχροῦ αἰσchrά, ἀλλ' οὐ τὰ αἰσchrά καλὰ οὐδὲ
τὰ καλὰ αἰσchrά. { - ΕΤ.} Οὕτως. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν, ὥς κατὰ πάν-
των εἰπεῖν, τὰ ὄντα νομίζεται εἶναι, οὐ τὰ μὴ ὄντα, καὶ παρ'
ἡμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασι. { - ΕΤ.} Ἐμοιγε δοκεῖ. { -
ΣΩ.} Ὅς ἂν ἄρα τοῦ ὄντος ἀμαρτάνῃ, τοῦ νομίμου ἀμαρτάνει.
{ΕΤ.} Οὕτω μὲν, ὦ Σώκρατες, ὥς σὺ λέγεις, καὶ φαίνεται

Stephanus page 316, section b, line 7

ταῦτα νόμιμα καὶ ἡμῖν ἀεὶ καὶ τοῖς ἄλλοις· ἐπειδὴν δ' ἐν-
νοήσω ὅτι οὐδὲν παυόμεθα ἄνω κάτω μετατιθέμενοι τοὺς
νόμους, οὐ δύναμαι πεισθῆναι.

{ΣΩ.} Ἴσως γὰρ οὐκ ἐννοεῖς ταῦτα μεταπεττευόμενα ὅτι
ταῦτά ἐστιν. ἀλλ' ὥδε μετ' ἐμοῦ αὐτὰ ἄθρει. ἤδη ποτὲ
ἐνέτυχες συγγράμματι περὶ ὑγιείας τῶν καμνόντων; { - ET.}
Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Οἶσθα οὖν τίνος τέχνης τοῦτ' ἐστὶ τὸ σύγ-
γραμμα; { - ET.} Οἶδα, ὅτι ἱατρικῆς. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἰατροὺς
καλεῖς τοὺς ἐπιστήμονας περὶ τούτων; { - ET.} Φημί. { - ΣΩ.}
Πότερον οὖν οἱ ἐπιστήμονες ταῦτά περὶ τῶν αὐτῶν νομί-

Stephanus page 316, section d, line 2

ζουσιν ἢ ἄλλοι ἄλλα; { - ET.} Ταῦτά ἔμοιγε δοκοῦσι. { - ΣΩ.}
Πότερον οἱ Ἕλληνες μόνοι τοῖς Ἕλλησιν ἢ καὶ οἱ βάρβαροι
αὐτοῖς τε καὶ τοῖς Ἕλλησι, περὶ ὧν ἂν εἰδῶσι, ταῦτά νομί-
ζουσι; { - ET.} Ταῦτά δήπου πολλὴ ἀνάγκη ἐστὶν τοὺς εἰδότας

αὐτοὺς αὐτοῖς συννομίζειν καὶ Ἕλληνας καὶ βαρβάρους. { -
ΣΩ.} Καλῶς γε ἀπεκρίνω. οὐκοῦν καὶ αἰεὶ; { - ET.} Ναί,
καὶ αἰεὶ.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ οἱ ἱατροὶ συγγράφουσι περὶ ὑγιείας ἅπερ
καὶ νομίζουσιν εἶναι; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἱατρικὰ ἄρα καὶ

Stephanus page 316, section e, line 2

ἱατρικοὶ νόμοι ταῦτα τὰ συγγράμματα ἐστὶν τὰ τῶν ἱατρῶν.
{ - ET.} Ἱατρικὰ μέντοι. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ τὰ γεωργικὰ συγ-
γράμματα γεωργικοὶ νόμοι εἰσὶν; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Τίνων
οὖν ἐστὶν τὰ περὶ κήπων ἐργασίας συγγράμματα καὶ νόμιμα;
{ - ET.} Κηπουρῶν. { - ΣΩ.} Κηπουρικοὶ ἄρα νόμοι ἡμῖν εἰσιν
οὔτοι. { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Τῶν ἐπισταμένων κήπων ἄρχειν;
{ - ET.} Πῶς δ' οὐ; { - ΣΩ.} Ἐπίστανται δ' οἱ κηπουροί. { - ET.}
Ναί. { - ΣΩ.} Τίνων δὲ τὰ περὶ ὄψου σκευασίας συγγράμματά
τε καὶ νόμιμα; { - ET.} Μαγείρων. { - ΣΩ.} Μαγειρικοὶ ἄρα οὔτοι
νόμοι εἰσὶ; { - ET.} Μαγειρικοί. { - ΣΩ.} Τῶν ἐπισταμένων, ὥς

Stephanus page 317, section a, line 1

ἔοικεν, ὄψου σκευασίας ἄρχειν; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἐπί-
στανται δέ, ὥς φασιν, οἱ μάγειροι; { - ET.} Ἐπίστανται γάρ.
{ - ΣΩ.} Εἶεν· τίνων δὲ δὴ τὰ περὶ πόλεως διοικήσεως συγ-
γράμματά τε καὶ νόμιμά ἐστιν; Ἄρ' οὐ τῶν ἐπισταμένων
πόλεων ἄρχειν; { - ET.} Ἐμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Ἐπίστανται δὲ
ἄλλοι τινὲς ἢ οἱ πολιτικοὶ τε καὶ οἱ βασιλικοί; { - ET.} Οὔτοι
μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Πολιτικὰ ἄρα ταῦτα συγγράμματα ἐστὶν,
οὓς οἱ ἄνθρωποι νόμους καλοῦσι, βασιλέων τε καὶ ἀνδρῶν
ἀγαθῶν συγγράμματα. { - ET.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν οἷ γε ἐπιστάμενοι οὐκ ἄλλοτε ἄλλα

Stephanus page 317, section b, line 3

συγγράψουσι περὶ τῶν αὐτῶν; { - ET.} Οὐ. { - ΣΩ.} Οὐδὲ μετα-

θήσονται ποτε περὶ τῶν αὐτῶν ἕτερα καὶ ἕτερα νόμιμα; { - ET.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Ἐὰν οὖν ὀρωμέν τινας ὅπου οὖν τοῦτο ποιοῦντας, πότερα φήσομεν ἐπιστήμονας εἶναι ἢ ἀνεπιστήμονας τοὺς τοῦτο ποιοῦντας; { - ET.} Ἀνεπιστήμονας. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ὁ μὲν ἂν ὀρθὸν ἦ, νόμιμον αὐτὸ φήσομεν ἐκάστω εἶναι, ἢ τὸ ἱατρικὸν ἢ τὸ μαγειρικὸν ἢ τὸ κηπουρικόν; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Ὁ δ' ἂν μὴ ὀρθὸν ἦ, οὐκέτι φήσομεν τοῦτο νόμιμον εἶναι; { - ET.} Οὐκέτι. { - ΣΩ.} Ἄνομον ἄρα γίγνεται. { - ET.} Ἀνάγκη. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασι

Stephanus page 317, section c, line 4

τοῖς περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων καὶ ὅλως περὶ πόλεως διακοσμήσεώς τε καὶ περὶ τοῦ ὡς χρὴ πόλιν διοικεῖν, τὸ μὲν ὀρθὸν νόμος ἐστὶ βασιλικός, τὸ δὲ μὴ ὀρθὸν οὐ, ὃ δοκεῖ νόμος εἶναι τοῖς μὴ εἰδόσιν· ἔστιν γὰρ ἄνομον. { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Ὅρθως ἄρα ὠμολογήσαμεν νόμον εἶναι τοῦ ὄντος εὖρεσιν. { - ET.} Φαίνεται.

{ΣΩ.} Ἐτι δὲ καὶ τόδε ἐν αὐτῷ διαθεώμεθα. τίς ἐπιστήμων διανεῖμαι ἐπὶ γῇ τὰ σπέρματα; { - ET.} Γεωργός. { - ΣΩ.} Οὗτος δὲ τὰ ἄξια σπέρματα ἐκάστη γῇ διανέμει; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Ὁ γεωργὸς ἄρα νομεὺς ἀγαθὸς τούτων, καὶ οἱ τούτου

Stephanus page 317, section d, line 7

νόμοι καὶ διανομαὶ ἐπὶ ταῦτα ὀρθαί εἰσιν; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Τίς δὲ κρουμάτων ἐπὶ τὰ μέλη ἀγαθὸς νομεὺς, καὶ τὰ ἄξια νεῖμαι; καὶ οἱ τίνος νόμοι ὀρθοί εἰσιν; { - ET.} Οἱ τοῦ αὐλητοῦ καὶ τοῦ κιθαριστοῦ. { - ΣΩ.} Ὁ νομικώτατος ἄρα ἐν τούτοις, οὗτος αὐλητικώτατος. { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Τίς δὲ τὴν τροφήν ἐπὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα διανεῖμαι ἄριστος; οὐχ ὅσπερ τὴν ἀξίαν; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Αἱ τούτου ἄρα διανομαὶ καὶ οἱ νόμοι βέλτιστοι, καὶ ὅστις περὶ ταῦτα νομικώτατος, καὶ νομεὺς ἄριστος. { - ET.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Τίς οὗτος; { - ET.} Παιδοτρίβης. { - ΣΩ.} Οὗτος τὴν ἀνθρωπείαν ἀγέλην τοῦ

Stephanus page 318, section a, line 2

σώματος νέμειν κράτιστος; { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Τίς δὲ τὴν τῶν προβάτων ἀγέλην κράτιστος νέμειν; τί ὄνομα αὐτῷ; { - ET.} Ποιμὴν. { - ΣΩ.} Οἱ τοῦ ποιμένου ἄρα νόμοι ἄριστοι τοῖς προβάτοις. { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Οἱ δὲ τοῦ βουκόλου τοῖς βουσί. { - ET.} Ναί. { - ΣΩ.} Οἱ δὲ τοῦ τίνος νόμοι ἄριστοι ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων; οὐχ οἱ τοῦ βασιλέως; φάθι. { - ET.} Φημὶ δῆ. {ΣΩ.} Καλῶς τοίνυν λέγεις. ἔχοις ἂν οὖν εἰπεῖν τίς τῶν παλαιῶν ἀγαθὸς γέγονεν ἐν τοῖς αὐλητικοῖς νόμοις νομοθέτης; ἴσως οὐκ ἐννοεῖς, ἀλλ' ἐγὼ βούλει σε ὑπομνήσω; { - ET.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ὁ Μαρσύας λέγεται καὶ

Stephanus page 318, section b, line 5

τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Ὀλυμπος ὁ Φρύξ; { - ET.} Ἀληθῆ λέγεις. { - ΣΩ.} Τούτων δὴ καὶ τὰ αὐλήματα θειότατά ἐστι, καὶ μόνα κινεῖ καὶ ἐκφαίνει τοὺς τῶν θεῶν ἐν χρεῖα ὄντας· καὶ ἔτι καὶ νῦν μόνα λοιπά, ὡς θεῖα ὄντα. { - ET.} Ἔστι ταῦτα. { - ΣΩ.} Τίς δὲ λέγεται τῶν παλαιῶν βασιλέων ἀγαθὸς νομοθέτης γεγονέναι, οὗ ἔτι καὶ νῦν τὰ νόμιμα μένει ὡς θεῖα ὄντα; { - ET.} Οὐκ ἐννοῶ. {ΣΩ.} Οὐκ οἶσθα τίνες παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν Ἑλλήνων; {ET.} Ἄρα Λακεδαιμονίους λέγεις καὶ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην;

Stephanus page 318, section c, line 8

{ΣΩ.} Ἀλλὰ ταῦτά γε οὐδέπω ἴσως ἔτη τριακόσια ἢ ὀλίγω τούτων πλείω. ἀλλὰ τούτων τῶν νομίμων τὰ βέλτιστα πόθεν ἦκει; οἶσθα; {ET.} Φασί γε ἐκ Κρήτης. {ΣΩ.} Οὐκοῦν οὗτοι παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν Ἑλλήνων; {ET.} Ναί. {ΣΩ.} Οἶσθα οὖν τίνες τούτων ἀγαθοὶ βασιλῆς ἦσαν; Μίνως καὶ Ῥαδάμανθους, οἱ Διὸς καὶ Εὐρώπης παῖδες, ὧν οἶδε εἰσὶν οἱ νόμοι.

Stephanus page 318, section d, line 9

{ET.} Ῥαδάμανθύν γε φασιν, ὦ Σώκρατες, δίκαιον ἄνδρα, τὸν δὲ Μίνων ἄγριόν τινα καὶ χαλεπὸν καὶ ἄδικον. {ΣΩ.} Ἀττικόν, ὦ βέλτιστε, λέγεις μῦθον καὶ τραγικόν. {ET.} Τί δέ; οὐ ταῦτα λέγεται περὶ Μίνω; {ΣΩ.} Οὐκ οὖν ὑπό γε Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου· καίτοι γε πιθανώτεροί εἰσιν ἢ σύμπαντες οἱ τραγωδοποιοί, ὧν σὺ ἀκούων ταῦτα λέγεις. {ET.} Ἀλλὰ τί μὴν οὗτοι περὶ Μίνω λέγουσιν; {ΣΩ.} Ἐγὼ δὴ σοι ἐρῶ, ἵνα μὴ καὶ σὺ ὥσπερ οἱ πολλοὶ ἀσεβῆς. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅτι τούτου ἀσεβέστερόν ἐστιν οὐδ' ὅτι

Stephanus page 318, section e, line 8

χρὴ μάλλον εὐλαβεῖσθαι, πλὴν εἰς θεοὺς καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐξαμαρτάνειν, δεύτερον δὲ εἰς τοὺς θεῖους ἀνθρώπους· ἀλλὰ πάννυ πολλὴν χρὴ προμήθειαν ποιεῖσθαι ἀεὶ, ὅταν μέλλῃς ἄνδρα ψέξειν ἢ ἐπαινέσσεσθαι, μὴ οὐκ ὀρθῶς εἴπῃς. τούτου καὶ ἔνεκα χρὴ μανθάνειν διαγιγνώσκειν χρηστοὺς καὶ πονηροὺς ἄνδρας. νεμεσᾷ γὰρ ὁ θεός, ὅταν τις ψέγῃ τὸν ἑαυτῷ ὅμοιον ἢ ἐπαινῇ τὸν ἑαυτῷ ἐναντίως ἔχοντα· ἔστι δ' οὗτος ὁ ἀγαθός. μὴ γὰρ τι οἷον λίθους μὲν εἶναι ἱεροὺς καὶ ξύλα καὶ ὄρνεα καὶ ὄφεις, ἀνθρώπους δὲ μή· ἀλλὰ πάντων

τούτων ἱερώτατόν ἐστιν ἄνθρωπος ὁ ἀγαθός, καὶ μιαιώτατον

Stephanus page 319, section a, line 8

ὁ πονηρός.

Ἦδη οὖν καὶ περὶ Μίνω, ὡς αὐτὸν Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος ἐγκωμιάζουσι, τούτου ἕνεκα φράσω, ἵνα μὴ ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπου εἰς ἥρῳ Διὸς ὕὸν λόγῳ ἐξαμαρτάνῃς. Ὅμηρος γὰρ περὶ Κρήτης λέγων ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι ἐν αὐτῇ εἰσιν καὶ <ἐνενήκοντα πόλεις, τῇσι δέ>, φησὶν -

ἐνὶ Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἐνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστῆς.

Stephanus page 319, section c, line 1

ἔστιν οὖν τοῦτο Ὅμηρου ἐγκώμιον εἰς Μίνων διὰ βραχέων εἰρημένον, οἷον οὐδ' εἰς ἓνα τῶν ἡρώων ἐποίησεν Ὅμηρος. ὅτι μὲν γὰρ ὁ Ζεὺς σοφιστῆς ἐστιν καὶ ἡ τέχνη αὕτη παγκάλη ἐστὶ, πολλαχοῦ καὶ ἄλλοθι δηλοῖ, ἀτὰρ καὶ ἐνταῦθα. λέγει γὰρ τὸν Μίνων συγγίγνεσθαι ἐνάτῳ ἔτει τῷ Διὶ ἐν λόγοις καὶ φοιτᾶν παιδευθησόμενον ὡς ὑπὸ σοφιστοῦ ὄντος τοῦ Διός. ὅτι οὖν τοῦτο τὸ γέρας οὐκ ἔστιν ὅτῳ ἀπένειμεν Ὅμηρος τῶν ἡρώων, ὑπὸ Διὸς πεπαιδεῦσθαι, ἄλλῳ ἢ Μίνῳ, τοῦτ' ἐστὶν ἔπαινος θαυμαστός. καὶ Ὀδυσσεΐας ἐν Νεκυίᾳ δικάζοντα χρυσοῦν σκῆπτρον ἔχοντα πεποίηκε τὸν Μίνων,

Stephanus page 319, section d, line 3

οὐ τὸν Ῥαδάμανθυν· Ῥαδάμανθυν δὲ οὐτ' ἐνταῦθα δικάζοντα πεποίηκεν οὔτε συγγιγνόμενον τῷ Διὶ οὐδαμοῦ. διὰ ταῦτά φημι· ἐγὼ Μίνων ἀπάντων μάλιστα ὑπὸ Ὅμηρου ἐγκεκωμιάσθαι. τὸ γὰρ Διὸς ὄντα παῖδα μόνον ὑπὸ Διὸς πεπαιδεῦσθαι οὐκ ἔχει ὑπερβολὴν ἐπαίνου - τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἔπος τὸ -

ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστῆς,

Stephanus page 319, section e, line 1

συνουσιαστὴν τοῦ Διὸς εἶναι τὸν Μίνων. οἱ γὰρ ὄαροι λόγοι εἰσὶν, καὶ ὀαριστῆς συνουσιαστής ἐστιν ἐν λόγοις - ἐφοίτα οὖν δι' ἐνάτου ἔτους εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον ὁ Μίνως, τὰ μὲν μαθησόμενος, τὰ δὲ ἀποδειξόμενος ἅ τῇ προτέρᾳ ἐννεετηρίδι ἐμεμαθήκει παρὰ τοῦ Διός. εἰσὶν δὲ οἱ ὑπολαμβάνουσι τὸν ὀαριστὴν συμπότην καὶ συμπαιστὴν εἶναι τοῦ Διός, ἀλλὰ τῷδε ἂν τις τεκμηρίῳ χρῶτο ὅτι οὐδὲν λέγουσιν οἱ οὕτως ὑπολαμβάνοντες· πολλῶν γὰρ ὄντων ἀνθρώπων καὶ Ἑλ-

λήνων καὶ βαρβάρων, οὐκ ἔστιν οἵτινες ἀπέχονται συμποσίων
καὶ ταύτης τῆς παιδείας, οὗ ἔστιν οἶνος, ἄλλοι ἢ Κρηῖτες καὶ

Stephanus page 320, section a, line 4

Λακεδαιμόνιοι δεύτεροι, μαθόντες παρὰ Κρητῶν. ἐν Κρήτῃ
δὲ εἷς οὗτός ἐστι τῶν ἄλλων νόμων οὗς Μίνως ἔθηκε, μὴ
συμπίνειν ἀλλήλοις εἰς μέθην. καίτοι δηλὸν ὅτι ἂ ἐνόμιζεν
καλὰ εἶναι, ταῦτα νόμιμα ἔθηκεν καὶ τοῖς αὐτοῦ πολίταις.
οὐ γάρ που, ὥσπερ γε φαῦλος ἄνθρωπος, ὁ Μίνως ἐνόμιζεν
μὲν ἕτερα, ἐποίει δὲ ἄλλα παρ' ἂ ἐνόμιζεν· ἀλλὰ ἦν αὕτη
ἡ συνουσία ὥσπερ ἐγὼ λέγω, διὰ λόγων ἐπὶ παιδείᾳ εἰς
ἀρετὴν. ὅθεν δὴ καὶ τοὺς νόμους τούτους ἔθηκε τοῖς αὐτοῦ
πολίταις, δι' οὓς ἢ τε Κρήτῃ τὸν πάντα χρόνον εὐδαιμονεῖ
καὶ Λακεδαίμων, ἀφ' οὗ ἤρξατο τούτοις χρῆσθαι, ἅτε θεοίς

Stephanus page 320, section b, line 7

οὗσιν.

Ῥαδάμανθος δὲ ἀγαθὸς μὲν ἦν ἀνὴρ· ἐπεπαιδευτο γὰρ
ὑπὸ τοῦ Μίνω. ἐπεπαιδευτο μέντοι οὐχ ὅλην τὴν βασιλικὴν
τέχνην, ἀλλ' ὑπηρεσίαν τῇ βασιλικῇ, ὅσον ἐπιστατεῖν ἐν
τοῖς δικαστηρίοις· ὅθεν καὶ δικαστὴς ἀγαθὸς ἐλέχθη εἶναι.
νομοφύλακι γὰρ αὐτῷ ἐχρήτο ὁ Μίνως κατὰ τὸ ἄστυ, τὰ δὲ
κατὰ τὴν ἄλλην Κρήτην τῷ Τάλῳ. ὁ γὰρ Τάλως τρεῖς
περιήει τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ τὰς κώμας, φυλάττων τοὺς νόμους
ἐν αὐταῖς, ἐν χαλκοῖς γραμματεῖσις ἔχων γεγραμμένους τοὺς
νόμους, ὅθεν χαλκοῦς ἐκλήθη. εἶρηκε δὲ καὶ Ἡσίοδος ἀδελφὰ

Stephanus page 320, section d, line 1

τούτων εἰς τὸν Μίνων. μνησθεῖς γὰρ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος
φησὶν -

ὃς βασιλεύτατος γένετο θνητῶν βασιλέων,
καὶ πλείστον ἦνασσε περικτιόνων ἀνθρώπων,
Ζηνὸς ἔχων σκῆπτρον· τῷ καὶ πολέων βασίλευεν.

καὶ οὗτος λέγει τὸ τοῦ Διὸς σκῆπτρον οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν
παιδείαν τὴν τοῦ Διός, ἣ εὐθύνε τὴν Κρήτην.

{ET.} Διὰ τί οὖν ποτε, ὦ Σώκρατες, αὕτη ἡ φήμη κατε-

Stephanus page 320, section e, line 1

σκέδασται τοῦ Μίνω ὡς ἀπαιδευτοῦ τινὸς καὶ χαλεποῦ ὄντος;
{ΣΩ.} Δι' ὃ καὶ σύ, ὦ βέλτιστε, ἐὰν σωφρονῆς, εὐλαβήσῃ,
καὶ ἄλλος πᾶς ἀνὴρ ὅτῳ μέλει τοῦ εὐδόκιμον εἶναι, μηδέποτε
ἀπεχθάνεσθαι ἀνδρὶ ποιητικῷ μηδενί. οἱ γὰρ ποιηταὶ μέγα
δύνανται εἰς δόξαν, ἐφ' ὅποτερα ἂν ποιῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώ-
πους, ἢ εὐλογοῦντες ἢ κακηγοροῦντες. ὃ δὴ καὶ ἐξήμαρτεν

ὁ Μίνως, πολεμήσας τῇδε τῇ πόλει, ἐν ἣ ἄλλη τε πολλή
σοφία ἐστὶ καὶ ποιηταὶ παντοδαποὶ τῆς τε ἄλλης ποιήσεως
καὶ τραγωδίας. ἡ δὲ τραγωδία ἐστὶν παλαιὸν ἐνθάδε, οὐχ
ὥς οἴονται ἀπὸ Θέσπιδος ἀρξαμένη οὐδ' ἀπὸ Φρυνίχου, ἀλλ'

Stephanus page 321, section a, line 3

εἰ θέλεις ἐννοῆσαι, πάνυ παλαιὸν αὐτὸ εὐρήσεις ὃν τῇσδε
τῆς πόλεως εὕρημα. ἔστιν δὲ τῆς ποιήσεως δημοτερπέστατον
τε καὶ ψυχαγωγικώτατον ἡ τραγωδία· ἐν ἣ δὴ καὶ ἐντείνοντες
ἡμεῖς τὸν Μίνων τιμωρούμεθα ἀνθ' ὧν ἡμᾶς ἠνάγκασε τοὺς
δασμοὺς τελεῖν ἐκείνους. τοῦτο οὖν ἐξήμαρτεν ὁ Μίνως,
ἀπεχθόμενος ἡμῖν, ὅθεν δὴ, ὃ σὺ ἐρωτᾷς, κακοδοξότερος
γέγονεν. ἐπεὶ ὅτι γε ἀγαθὸς ἦν καὶ νόμιμος, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς
πρόσθεν ἐλέγομεν, νομεὺς ἀγαθός, τοῦτο μέγιστον σημεῖον,
ὅτι ἀκίνητοι αὐτοῦ οἱ νόμοι εἰσὶν, ἅτε τοῦ ὄντος περὶ πόλεως
οἰκίσεως ἐξευρόντος εὖ τὴν ἀλήθειαν.

Stephanus page 321, section b, line 5

{ET.} Δοκεῖς μοι, ὦ Σώκρατες, εἰκότα τὸν λόγον εἰρηκέναι.
{ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, δοκοῦσί σοι παλαι-
στάτοις Κρήτες οἱ Μίνω καὶ Ῥαδαμάνθυος πολῖται νόμοις
χρησθαι;

{ET.} Φαίνονται.

{ΣΩ.} Οὗτοι ἄρα τῶν παλαιῶν ἄριστοι νομοθέται γεγό-
νασιν, νομῆς τε καὶ ποιμένες ἀνδρῶν, ὥσπερ καὶ Ὅμηρος
ἔφη <ποιμένα λαῶν> εἶναι τὸν ἀγαθὸν στρατηγόν.

{ET.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΣΩ.} Φέρε δὴ πρὸς Διὸς φίλιον· εἴ τις ἡμᾶς ἔροιτο, ὁ τῷ

Stephanus page 321, section c, line 5

σώματι ἀγαθὸς νομοθέτης τε καὶ νομεὺς τί ἐστὶν ταῦτα ἃ
διανέμων ἐπὶ τὸ σῶμα βέλτιον αὐτὸ ποιεῖ, εἵπομεν ἂν καλῶς
τε καὶ διὰ βραχέων ἀποκρινόμενοι, ὅτι τροφήν τε καὶ πόνους,
τῇ μὲν αὖξων, τοῖς δὲ γυμνάζων καὶ συνιστὰς τὸ σῶμα αὐτό.

{ET.} Ὅρθῶς γε.

{ΣΩ.} Εἰ οὖν δὴ μετὰ τοῦτο ἔροιτο ἡμᾶς, “Τί δὲ δὴ ποτε
ἐκεῖνά ἐστιν, <ᾶ> ὁ ἀγαθὸς νομοθέτης τε καὶ νομεὺς διανέμων
ἐπὶ τὴν ψυχὴν βελτίω αὐτὴν ποιεῖ;” τί ἂν ἀποκρινάμενοι
οὐκ ἂν αἰσχυρθεῖμεν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἡλικίας
αὐτῶν;

Stephanus page 321, section d, line 6

{ET.} Οὐκέτι τοῦτ' ἔχω εἰπεῖν.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ μέντοι αἰσχρόν γε τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐστὶν
ἐκατέρου, τὰ μὲν ἐν αὐταῖς φαίνεσθαι μὴ εἰδυίας, ἐν οἷς
αὐταῖς ἔνεστι καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ φλαῦρον, τὰ δὲ τοῦ

σώματος καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐσκέφθαι.

Leges

{ΑΘ.} Θεὸς ἢ τις ἀνθρώπων ὑμῖν, ὦ ξένοι, εἴληφε τὴν αἰτίαν τῆς τῶν νόμων διαθέσεως;

{ΚΛ.} Θεός, ὦ ξένε, θεός, ὥς γε τὸ δικαιοτάτον εἰπεῖν· παρὰ μὲν ἡμῖν Ζεὺς, παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις, ὅθεν ὅδε ἐστίν, οἶμαι φάναι τούτους Ἀπόλλωνα. ἦ γάρ;

Stephanus page 624, section a, line 6

{ΜΕ.} Ναί.

{ΑΘ.} Μῶν οὖν καθ' Ὅμηρον λέγεις ὡς τοῦ Μίνω φοιτῶντος πρὸς τὴν τοῦ πατρὸς ἐκάστοτε συνουσίαν δι' ἐνάτου ἔτους καὶ κατὰ τὰς παρ' ἐκείνου φήμας ταῖς πόλεσιν ὑμῖν θέντος τοὺς νόμους;

{ΚΛ.} Λέγεται γὰρ οὕτω παρ' ἡμῖν· καὶ δὴ καὶ τὸν ἀδελφόν γε αὐτοῦ Ῥαδάμανθυν - ἀκούετε γὰρ τὸ ὄνομα - δικαιοτάτον γεγονέναι. τοῦτον οὖν φαῖμεν ἂν ἡμεῖς γε οἱ Κρηῆτες, ἐκ τοῦ τότε διανέμειν τὰ περὶ τὰς δίκας, ὀρθῶς τοῦτον τὸν ἔπαινον αὐτὸν εἰληφέναι.

Stephanus page 625, section a, line 4

{ΑΘ.} Καὶ καλόν γε τὸ κλέος ὑεῖ τε Διὸς μάλα πρέπον. ἐπειδὴ δὲ ἐν τοιούτοις ἦθεσι τέθραφθε νομικοῖς σύ τε καὶ ὅδε, προσδοκῶ οὐκ ἂν ἀηδῶς περὶ τε πολιτείας τὰ νῦν καὶ νόμων τὴν διατριβήν, λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντας ἅμα κατὰ τὴν πορείαν, ποιήσασθαι. πάντως δ' ἢ γε ἐκ Κνωσοῦ ὁδὸς εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον καὶ ἱερόν, ὥς ἀκούομεν, ἱκανή, καὶ ἀνάπαυλαι κατὰ τὴν ὁδόν, ὥς εἰκός, πνίγους ὄντος τὰ νῦν, ἐν τοῖς ὑψηλοῖς δένδρεσιν εἰσι σκιαραί, καὶ ταῖς ἡλικίαις πρέπον ἂν ἡμῶν εἴη τὸ διαναπαύεσθαι πυκνὰ ἐν αὐταῖς, λόγοις τε ἀλλήλους παραμυθουμένους τὴν ὁδὸν ἅπασαν οὕτω

Stephanus page 625, section b, line 7

μετὰ ῥαστώνης διαπερᾶναι.

{ΚΛ.} Καὶ μὴν ἔστιν γε, ὦ ξένε, προϊόντι κυπαρίττων τε ἐν τοῖς ἄλσεσιν ὕψη καὶ κάλλη θαυμάσια, καὶ λειμῶνες ἐν οἷσιν ἀναπαυόμενοι διατρίβοιμεν ἄν.

{ΑΘ.} Ὅρθῶς λέγεις.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν· ἰδόντες δὲ μᾶλλον φήσομεν. ἀλλ' ἴωμεν ἀγαθῇ τύχῃ.

{ΑΘ.} Ταῦτ' εἴη. καί μοι λέγε· κατὰ τί τὰ συσσίτιά τε ὑμῖν συντέταχεν ὁ νόμος καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὴν τῶν ὅπλων ἕξιν;

{ΚΛ.} Οἶμαι μὲν, ὦ ξένε, καὶ παντὶ ῥάδιον ὑπολαβεῖν εἶναι
τά γε ἡμέτερα. τὴν γὰρ τῆς χώρας πάσης Κρήτης φύσιν
ὁρᾶτε ὡς οὐκ ἔστι, καθάπερ ἡ τῶν Θετταλῶν, πεδιάς, διὸ
δὴ καὶ τοῖς μὲν ἵπποις ἐκεῖνοι χρῶνται μᾶλλον, δρόμοισιν
δὲ ἡμεῖς· ἦδε γὰρ ἀνώμαλος αὖ καὶ πρὸς τὴν τῶν πεζῇ
δρόμων ἄσκησιν μᾶλλον σύμμετρος. ἐλαφρὰ δὴ τὰ ὄπλα
ἀναγκαῖον ἐν τῷ τοιούτῳ κεκτῆσθαι καὶ μὴ βάρος ἔχοντα
θεῖν· τῶν δὲ τόξων καὶ τοξευμάτων ἡ κουφότης ἀρμόττειν
δοκεῖ. ταῦτ' οὖν πρὸς τὸν πόλεμον ἡμῖν ἅπαντα ἐξήρτυται,

καὶ πάνθ' ὁ νομοθέτης, ὡς γ' ἐμοὶ φαίνεται, πρὸς τοῦτο βλέ-
πων συνετάττετο· ἐπεὶ καὶ τὰ συσσίτια κινδυνεύει συναγα-
γεῖν, ὁρῶν ὡς πάντες ὁπότεν στρατεύονται, τόθ' ὑπ' αὐτοῦ
τοῦ πράγματος ἀναγκάζονται φυλακῆς αὐτῶν ἕνεκα συσσι-
τεῖν τοῦτον τὸν χρόνον. ἄνοιαν δὴ μοι δοκεῖ καταγνῶναι τῶν
πολλῶν ὡς οὐ μανθανόντων ὅτι πόλεμος αἰεὶ πᾶσιν διὰ βίου
συνεχῆς ἐστὶ πρὸς ἀπάσας τὰς πόλεις· εἰ δὴ πολέμου γε
ὄντος φυλακῆς ἕνεκα δεῖ συσσιτεῖν καὶ τινὰς ἄρχοντας καὶ
ἀρχομένους διακεκοσμημένους εἶναι φύλακας αὐτῶν, τοῦτο
καὶ ἐν εἰρήνῃ δραστήον. ἦν γὰρ καλοῦσιν οἱ πλείστοι τῶν

ἀνθρώπων εἰρήνην, τοῦτ' εἶναι μόνον ὄνομα, τῷ δ' ἔργῳ
πάσαις πρὸς πάσας τὰς πόλεις αἰεὶ πόλεμον ἀκήρυκτον κατὰ
φύσιν εἶναι. καὶ σχεδὸν ἀνευρήσεις, οὕτω σκοπῶν, τὸν
Κρητῶν νομοθέτην ὡς εἰς τὸν πόλεμον ἅπαντα δημοσίᾳ καὶ
ιδίᾳ τὰ νόμιμα ἡμῖν ἀποβλέπων συνετάξατο, καὶ κατὰ ταῦτα
οὕτω φυλάττειν παρέδωκε τοὺς νόμους, ὡς τῶν ἄλλων οὐδενὸς
οὐδὲν ὄφελος ὃν οὔτε κτημάτων οὔτ' ἐπιτηδευμάτων, ἂν
μὴ τῷ πολέμῳ ἄρα κρατῇ τις, πάντα δὲ τὰ τῶν νικωμένων
ἀγαθὰ τῶν νικόντων γίνεσθαι.

{ΑΘ.} Καλῶς γε, ὦ ξένε, φαίνῃ μοι γεγυμνάσθαι πρὸς τὸ

διειδέναι τὰ Κρητῶν νόμιμα. τόδε δέ μοι φράζε ἔτι σαφέ-
στερον· ὃν γὰρ ὅρον ἔθου τῆς εὖ πολιτευομένης πόλεως,
δοκεῖς μοι λέγειν οὕτω κεκοσμημένην οἰκεῖν δεῖν, ὥστε
πολέμῳ νικᾶν τὰς ἄλλας πόλεις. ἦ γάρ;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν· οἶμαι δὲ καὶ τῷδε οὕτω συνδοκεῖν.

{ΜΕ.} Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἀποκρίναιτο, ὦ θεῖε, Λακεδαι-
μονίων γε ὅστισοῦν;

{ΑΘ.} Πότερ' οὖν δὴ πόλεσι μὲν πρὸς πόλεις ὀρθὸν τοῦτ'
ἐστί, κώμῃ δὲ πρὸς κώμην ἕτερον;

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ ταῦτόν;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τί δέ; πρὸς οἰκίαν οἰκία τῶν ἐν τῇ κώμῃ, καὶ πρὸς ἄνδρα ἀνδρὶ ἐνὶ πρὸς ἓνα, ταῦτόν ἔτι;

{ΚΛ.} Ταῦτόν.

{ΑΘ.} Αὐτῷ δὲ πρὸς αὐτὸν πότερον ὡς πολεμίῳ πρὸς πολέμιον διανοητέον; ἢ πῶς ἔτι λέγομεν;

{ΚΛ.} Ὡς ξένη Ἀθηναῖε - οὐ γάρ σε Ἀττικὸν ἐθέλοισι' ἂν προσαγορεύειν· δοκεῖς γάρ μοι τῆς θεοῦ ἐπωνυμίας ἄξιος εἶναι μᾶλλον ἐπονομάζεσθαι· τὸν γὰρ λόγον ἐπ' ἀρχὴν

ὀρθῶς ἀναγαγὼν σαφέστερον ἐποίησας, ὥστε ῥᾶον ἀνευρήσεις ὅτι νυνδὴ ὑφ' ἡμῶν ὀρθῶς ἐρρήθη τὸ πολέμιους εἶναι πάντας πᾶσιν δημοσίᾳ τε, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστους αὐτοὺς σφίσιν αὐτοῖς.

{ΑΘ.} Πῶς εἰρηκας, ὦ θαυμάσιε;

{ΚΛ.} Κἀναυῖθα, ὦ ξένη, τὸ νικᾶν αὐτὸν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτη τε καὶ ἀρίστη, τὸ δὲ ἡττᾶσθαι αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ πάντων αἰσχιστόν τε ἅμα καὶ κάκιστον. ταῦτα γὰρ ὡς πολέμου ἐν ἐκάστοις ἡμῶν ὄντος πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σημαίνει.

{ΑΘ.} Πάλιν τοίνυν τὸν λόγον ἀναστρέψωμεν. ἐπειδὴ

γὰρ εἷς ἕκαστος ἡμῶν ὁ μὲν κρείττων αὐτοῦ, ὁ δὲ ἥττων ἐστί, πότερα φῶμεν οἰκίαν τε καὶ κώμην καὶ πόλιν ἔχειν ταῦτόν τοῦτο ἐν αὐταῖς ἢ μὴ φῶμεν;

{ΚΛ.} Τὸ κρείττω τε ἑαυτῆς εἶναι λέγεις τινά, τὴν δ' ἥττω;

{ΑΘ.} Ναί.

{ΚΛ.} Καὶ τοῦτο ὀρθῶς ἤρου· πάνυ γὰρ ἔστι καὶ σφόδρα τὸ τοιοῦτον, οὐχ ἥκιστα ἐν ταῖς πόλεσιν. ἐν ὁπόσαις μὲν γὰρ οἱ ἀμείνονες νικῶσιν τὸ πλῆθος καὶ τοὺς χεῖρους, ὀρθῶς ἂν αὕτη κρείττων τε ἑαυτῆς λέγοιθ' ἢ πόλις, ἐπαινοῖτό τε ἂν δικαιοτάτα τῇ τοιαύτῃ νίκῃ· τούναντίον δέ, ὅπου

τάναντία.

{ΑΘ.} Τὸ μὲν τοίνυν εἰ ποτέ ἐστίν που τὸ χειρὸν κρείττον τοῦ ἀμείνονος ἐάσωμεν - μακροτέρου γὰρ λόγου - τὸ δὲ ὑπὸ σοῦ λεγόμενον μανθάνω νῦν, ὥς ποτε πολῖται, συγγενεῖς καὶ τῆς αὐτῆς πόλεως γεγονότες, ἄδικοι καὶ πολλοὶ συνελθόντες, δικαίους ἐλάττους ὄντας βιάσονται δουλούμενοι, καὶ ὅταν μὲν κρατήσωσιν, ἥττων ἢ πόλις αὐτῆς ὀρθῶς αὕτη λέγοιτ' ἂν ἅμα καὶ κακή, ὅπου δ' ἂν ἡττῶνται, κρείττων τε καὶ

ἀγαθή.

{ΚΛ.} Καὶ μάλα ἄτοπον, ὦ ξένε, τὸ νῦν λεγόμενον· ὅμως

Stephanus page 627, section c, line 2

δὲ ὁμολογεῖν οὕτως ἀναγκαιότατον.

{ΑΘ.} Ἔχε δὴ. καὶ τόδε πάλιν ἐπισκεψώμεθα· πολλοὶ ἀδελφοὶ που γένοιντ' ἂν ἐνὸς ἀνδρός τε καὶ μιᾶς ὑεῖς, καὶ δὴ καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν τοὺς πλείους μὲν ἀδίκους αὐτῶν γίνεσθαι, τοὺς δὲ ἐλάττους δικαίους.

{ΚΛ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ οὐκ ἂν εἴη γε πρέπον ἐμοί τε καὶ ὑμῖν τοῦτο θηρεύειν, ὅτι νικῶντων μὲν τῶν πονηρῶν ἢ τε οἰκία καὶ ἡ συγγένεια αὕτη πᾶσα ἡττων αὐτῆς λέγοιτ' ἂν, κρείττων δὲ ἡττωμένων· οὐ γὰρ εὐσχημοσύνης τε καὶ ἀσχημοσύνης

Stephanus page 627, section d, line 2

ῥημάτων ἔνεκα τὰ νῦν σκοπούμεθα πρὸς τὸν τῶν πολλῶν λόγον, ἀλλ' ὀρθότητός τε καὶ ἀμαρτίας πέρι νόμων, ἥτις ποτ' ἐστὶν φύσει.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα, ὦ ξένε, λέγεις.

{ΜΕ.} Καλῶς μὲν οὖν, ὥς γε ἐμοὶ συνδοκεῖν, τό γε τοσοῦτον, τὰ νῦν.

{ΑΘ.} Ἴδωμεν δὴ καὶ τόδε· τούτοις τοῖς ἄρτι λεγομένοις ἀδελφοῖς γένοιτ' ἂν πού τις δικαστής;

{ΚΛ.} Πάνυ γε.

{ΑΘ.} Πότερος οὖν ἀμείνων, ὅστις τοὺς μὲν ἀπολέσειεν

Stephanus page 627, section e, line 1

αὐτῶν ὅσοι κακοί, τοὺς δὲ βελτίους ἄρχειν αὐτοὺς αὐτῶν προστάξειεν, ἢ ὅδε ὅς ἂν τοὺς μὲν χρηστοὺς ἄρχειν, τοὺς χείρους δ' ἐάσας ζῆν ἄρχεσθαι ἐκόντας ποιήσειεν; τρίτον δέ που δικαστὴν πρὸς ἀρετὴν εἵπωμεν, εἴ τις εἴη τοιοῦτος ὅστις παραλαβὼν συγγένειαν μίαν διαφορομένην, μήτε ἀπολέσειεν μηδένα, διαλλάξας δὲ εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, νόμους αὐτοῖς θεῖς, πρὸς ἀλλήλους παραφυλάττειν δύναιτο ὥστε εἶναι φίλους.

{ΚΛ.} Μακρῷ ἀμείνων γίγνοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος δικαστής τε καὶ νομοθέτης.

Stephanus page 628, section a, line 6

{ΑΘ.} Καὶ μὴν τούναντίον γε ἢ πρὸς πόλεμον ἂν βλέπων αὐτοῖς τοὺς νόμους διανομοθετοῖ.

{ΚΛ.} Τοῦτο μὲν ἀληθές.

{ΑΘ.} Τί δ' ὁ τὴν πόλιν συναρμόττων; πρὸς πόλεμον αὐτῆς ἂν τὸν ἔξωθεν βλέπων τὸν βίον κοσμοῖ μᾶλλον, ἢ πρὸς πόλεμον τὸν ἐν αὐτῇ γιγνόμενον ἐκάστοτε, ἢ δὴ

καλεῖται στάσις; ὃν μάλιστα μὲν ἅπας ἂν βούλοιτο μήτε γενέσθαι ποτὲ ἐν ἑαυτοῦ πόλει γενόμενόν τε ὡς τάχιστα ἀπαλλάττεσθαι.

{ΚΛ.} Δῆλον ὅτι πρὸς τοῦτον.

Stephanus page 628, section b, line 6

{ΑΘ.} Πότερα δὲ ἀπολομένων αὖ τῶν ἐτέρων εἰρήνην τῆς στάσεως γενέσθαι, νικησάντων δὲ ποτέρων, δέξαιτ' ἂν τις, μᾶλλον ἢ φιλίας τε καὶ εἰρήνης ὑπὸ διαλλαγῶν γενομένης, οὕτω τοῖς ἔξωθεν πολεμίοις προσέχειν ἀνάγκην εἶναι τὸν νοῦν;

{ΚΛ.} Οὕτω πᾶς ἂν ἐθέλοι πρότερον ἢ 'κείνως περὶ τὴν αὐτοῦ γίγνεσθαι πόλιν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ νομοθέτης ὡσαύτως;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Ἄρα οὖν οὐ τοῦ ἀρίστου ἔνεκα πάντα ἂν τὰ νόμιμα

Stephanus page 628, section c, line 7

τιθείη πᾶς;

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Τό γε μὴν ἄριστον οὔτε ὁ πόλεμος οὔτε ἡ στάσις, ἀπευκτὸν δὲ τὸ δεηθῆναι τούτων, εἰρήνη δὲ πρὸς ἀλλήλους ἅμα καὶ φιλοφροσύνη, καὶ δὴ καὶ τὸ νικᾶν, ὡς ἔοικεν, αὐτὴν αὐτὴν πόλιν οὐκ ἦν τῶν ἀρίστων ἀλλὰ τῶν ἀναγκαίων· ὅμοιον ὡς εἰ κάμνον σῶμα ἱατρικῆς καθάρσεως τυχὸν ἡγοῖτό τις ἄριστα πράττειν τότε, τῷ δὲ μηδὲ τὸ παράπαν δεηθέντι σώματι μηδὲ προσέχει τὸν νοῦν, ὡσαύτως δὲ καὶ πρὸς πόλεως εὐδαιμονίαν ἢ καὶ ἰδιώτου διανοούμενος οὕτω τις

Stephanus page 628, section d, line 6

οὔτ' ἂν ποτε πολιτικὸς γένοιτο ὀρθῶς, πρὸς τὰ ἔξωθεν πολεμικὰ ἀποβλέπων μόνον καὶ πρῶτον, οὔτ' ἂν νομοθέτης ἀκριβής, εἰ μὴ χάριν εἰρήνης τὰ πολέμου νομοθετοῖ μᾶλλον ἢ τῶν πολεμικῶν ἔνεκα τὰ τῆς εἰρήνης.

{ΚΛ.} Φαίνεται μὲν πῶς ὁ λόγος οὗτος, ὧ ξένε, ὀρθῶς εἰρησθαι, θαυμάζω γε μὴν εἰ τὰ τε παρ' ἡμῖν νόμιμα καὶ ἔτι τὰ περὶ Λακεδαιμόνα μὴ πᾶσαν τὴν σπουδὴν τούτων ἔνεκα πεποιήται.

{ΑΘ.} Τάχ' ἂν ἴσως· δεῖ δὲ οὐδὲν σκληρῶς ἡμᾶς αὐτοῖς

Stephanus page 629, section a, line 2

διαμάχεσθαι τὰ νῦν ἀλλ' ἡρέμα ἀνερωτᾶν, ὡς μάλιστα περὶ ταῦτα ἡμῶν τε καὶ ἐκείνων σπουδαζόντων. καί μοι τῷ λόγῳ συνακολουθήσατε. προστησώμεθα γοῦν Τύρταιον, τὸν φύσει μὲν Αθηναῖον, τῶνδε δὲ πολίτην γενόμενον, ὃς

δὴ μάλιστα ἀνθρώπων περὶ ταῦτα ἐσπούδακεν εἰπὼν ὅτι -

οὐτ' ἂν μνησαίμην οὐτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην

οὐτ' εἰ τις πλουσιώτατος ἀνθρώπων εἴη, φησὶν, οὐτ' εἰ
πολλὰ ἀγαθὰ κεκτημένος, εἰπὼν σχεδὸν ἅπαντα, ὃς μὴ περὶ

Stephanus page 629, section b, line 3

τὸν πόλεμον ἄριστος γίγνοιτ' αἰεὶ. ταῦτα γὰρ ἀκήκοάς που
καὶ σὺ τὰ ποιήματα· ὅδε μὲν γὰρ οἶμαι διακορῆς αὐτῶν ἐστι.

{ME.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΚΛ.} Καὶ μὴν καὶ παρ' ἡμᾶς ἐλήλυθε κομισθέντα ἐκ
Λακεδαιμόνους.

{ΑΘ.} Ἴθι νυν ἀνερῶμεθα κοινῇ τουτονὶ τὸν ποιητὴν οὐ-
τωσί πως· “ὦ Τύρταιε, ποιητὰ θειότατε - δοκεῖς γὰρ δὴ
σοφὸς ἡμῖν εἶναι καὶ ἀγαθός, ὅτι τοὺς μὲν ἐν τῷ πολέμῳ
διαφέροντας διαφερόντως ἐγκεκωμίακας - ἤδη οὖν τυγχά-
νομεν ἐγὼ τε καὶ ὅδε καὶ Κλεινίας ὁ Κνώσιος οὐτοσί συμ-

Stephanus page 629, section c, line 4

φερόμενοί σοι περὶ τούτου σφόδρα, ὥς δοκοῦμεν· εἰ δὲ περὶ
τῶν αὐτῶν λέγομεν ἀνδρῶν ἢ μή, βουλόμεθα σαφῶς εἰδέναι.
λέγε οὖν ἡμῖν· ἄρα εἶδη δύο πολέμου καθάπερ ἡμεῖς ἡγῇ
καὶ σὺ σαφῶς; ἢ πῶς;” πρὸς ταῦτ' οἶμαι κἂν πολὺ φανλό-
τερος εἴποι Τυρταίου τις τάληθές, ὅτι δύο, τὸ μὲν ὁ καλοῦ-
μεν ἅπαντες στάσιν, ὃς δὴ πάντων πολέμων χαλεπώτατος,
ὥς ἔφαμεν ἡμεῖς νυνδὴ· τὸ δὲ ἄλλο πολέμου θήσομεν οἶμαι
γένος ἅπαντες ᾧ πρὸς τοὺς ἐκτός τε καὶ ἀλλοφύλους χρώ-
μεθα διαφερόμενοι, πολὺν προχότερον ἐκείνου.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 629, section d, line 7

{ΑΘ.} Φέρε δὴ, ποτέρους, καὶ πρὸς πότερον ἐπαινῶν τὸν
πόλεμον, οὕτως ὑπερεπήνεσας, τοὺς δὲ ἔψεξας τῶν ἀνδρῶν;
ἔοικας μὲν γὰρ πρὸς τοὺς ἐκτός· εἴρηκας γοῦν ὧδε ἐν τοῖς
ποιήμασιν, ὥς οὐδαμῶς τοὺς τοιούτους ἀνεχόμενος, οἳ μὴ
τολμήσωσιν μὲν <ὄρᾶν φόνον αἱματόεντα>,

καὶ δηίων ὀρέγοντ' ἐγγύθεν ἰστάμενοι.

οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα εἵπομεν ἂν ἡμεῖς ὅτι “Σὺ μὲν ἐπαι-
νεῖς, ὥς ἔοικας, ὦ Τύρταιε, μάλιστα τοὺς πρὸς τὸν ὀθνεῖόν

Stephanus page 629, section e, line 6

τε καὶ ἔξωθεν πόλεμον γιγνομένους ἐπιφανεῖς.” φαίη ταῦτ'
ἂν που καὶ ὁμολογοῖ;

{ΚΛ.} Τί μὴν;

{ΑΘ.} Ἡμεῖς δὲ γε ἀγαθῶν ὄντων τούτων ἔτι φαμέν ἀμείνους εἶναι καὶ πολὺ τοὺς ἐν τῷ μεγίστῳ πολέμῳ γιγνομένους ἀρίστους διαφανῶς· ποιητὴν δὲ καὶ ἡμεῖς μάρτυρ' ἔχομεν, Θέογνιν, πολίτην τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγαρέων, ὅς φησιν -

πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι
ἄξιος ἐν χαλεπῇ, Κύρνε, διχοστασίῃ.

Stephanus page 630, section a, line 6

τοῦτον δὴ φαμεν ἐν πολέμῳ χαλεπωτέρῳ ἀμείνονα ἐκείνου πάμπλου γίγνεσθαι, σχεδὸν ὅσον ἀμείνων δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ φρόνησις εἰς ταὐτὸν ἐλθοῦσαι μετ' ἀνδρείας, αὐτῆς μόνης ἀνδρείας. πιστὸς μὲν γὰρ καὶ ὑγιὲς ἐν στάσεσιν οὐκ ἂν ποτε γένοιτο ἄνευ συμπάσης ἀρετῆς· διαβάντες δ' εὖ καὶ μαχόμενοι ἐθέλοντες ἀποθνήσκειν ἐν ᾧ πολέμῳ φράζει Τύρταιος τῶν μισθοφόρων εἰσὶν πάμπολλοι, ὧν οἱ πλεῖστοι γίνονται θρασεῖς καὶ ἄδικοι καὶ ὑβρισταὶ καὶ ἀφρονέστατοι σχεδὸν ἀπάντων, ἐκτὸς δὴ τινῶν εὖ μάλα

Stephanus page 630, section b, line 8

ὀλίγων. ποῖ δὴ τελευτᾷ νῦν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος, καὶ τί φανερόν ποτε ποιῆσαι βουλευθεὶς λέγει ταῦτα; δῆλον ὅτι τόδε, ὡς παντὸς μᾶλλον καὶ ὁ τῇδε παρὰ Διὸς νομοθέτης, πᾶς τε οὗ καὶ σμικρὸν ὄφελος, οὐκ ἄλλο ἢ πρὸς τὴν μεγίστην ἀρετὴν μάλιστα βλέπων αἰετὶ θήσει τοὺς νόμους· ἔστι δέ, ὡς φησιν Θέογνις, αὕτη πιστότης ἐν τοῖς δεινοῖς, ἣν τις δικαιοσύνην ἂν τελέαν ὀνομάσειεν. ἦν δ' αὖ Τύρταιος ἐπῆνεσεν μάλιστα, καλὴ μὲν καὶ κατὰ καιρὸν κεκοσμημένη τῷ ποιητῇ, τετάρτη μέντοι ὅμως ἀριθμῷ τε καὶ δυνάμει τοῦ τιμῆ εἶναι λέγοιτ' ἂν ὀρθότατα.

Stephanus page 630, section d, line 2

{ΚΛ.} Ὡς ξένη, τὸν νομοθέτην ἡμῶν ἀποβάλλομεν εἰς τοὺς πόρρω νομοθέτας.

{ΑΘ.} Οὐχ ἡμεῖς γε, ὧς ἄριστε, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτούς, ὅταν οἰώμεθα πάντα τὰ τ' ἐν Λακεδαίμονι καὶ τὰ τῇδε πρὸς τὸν πόλεμον μάλιστα βλέποντας Λυκοῦργόν τε καὶ Μίνω τίθεσθαι τὰ νόμιμα.

{ΚΛ.} Τὸ δὲ πῶς χρῆν ἡμᾶς λέγειν;

{ΑΘ.} Ὡς περ τό τε ἀληθὲς οἶμαι καὶ τὸ δίκαιον ὑπὲρ γε θείας διαλεγόμενους λέγειν, οὐχ ὥς πρὸς ἀρετῆς τι μόνιον, καὶ ταῦτα τὸ φαυλότατον, ἐτίθει βλέπων, ἀλλὰ πρὸς πᾶσαν

Stephanus page 630, section e, line 3

ἀρετήν, καὶ κατ' εἶδη ζητεῖν αὐτῶν τοὺς νόμους οὐδ' ἅπερ οἱ τῶν νῦν εἶδη προτιθέμενοι ζητοῦσιν. οὗ γὰρ ἂν ἕκαστος ἐν χρεΐα γίγνηται, τοῦτο ζητεῖ νῦν παραθέμενος, ὁ μὲν τὰ περὶ τῶν κλήρων καὶ ἐπικλήρων, ὁ δὲ τῆς αἰκίας πέρι, ἄλλοι δὲ ἄλλ' ἅττα μυρία τοιαῦτα· ἡμεῖς δὲ φαμεν εἶναι τὸ περὶ νόμους ζήτημα τῶν εὖ ζητούντων ὥσπερ νῦν ἡμεῖς ἡρξάμεθα. καὶ σοῦ τὴν μὲν ἐπιχείρησιν τῆς ἐξηγήσεως περὶ τοὺς νόμους παντάπασιν ἄγαμαι· τὸ γὰρ ἀπ' ἀρετῆς ἄρχεσθαι, λέγοντα ὡς ἐτίθει ταύτης ἕνεκα τοὺς νόμους, ὀρθόν· ὅτι δὲ πάντα εἰς μόνιον ἀρετῆς, καὶ ταῦτα τὸ σμικρότατον,

Stephanus page 631, section a, line 6

ἐπαναφέροντα ἔφησθ' αὐτὸν νομοθετεῖν, οὔτε ὀρθῶς ἔτι μοι κατεφάνης λέγων τόν τε ὕστερον νῦν λόγον τοῦτον πάντα εἴρηκα διὰ ταῦτα. πῇ δὴ οὖν σε ἔτ' ἂν ἐβουλόμην διελόμενον λέγειν αὐτός τε ἀκούειν; βούλει σοι φράζω;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} “Ὡ ξένε,” ἐχρῆν εἰπεῖν, “οἱ Κρητῶν νόμοι οὐκ εἰσὶν μάτην διαφερόντως ἐν πᾶσιν εὐδόκιμοι τοῖς Ἑλλήσιν· ἔχουσιν γὰρ ὀρθῶς, τοὺς αὐτοῖς χρωμένους εὐδαίμονας ἀποτελοῦντες. πάντα γὰρ τὰγαθὰ πορίζουσιν. διπλᾶ δὲ ἀγαθὰ ἐστίν, τὰ μὲν ἀνθρώπινα, τὰ δὲ θεῖα· ἡρτῆται δ' ἐκ τῶν

Stephanus page 631, section b, line 8

θεῶν θάτερα, καὶ ἐὰν μὲν δέχηται τις τὰ μείζονα πόλις, κτᾶται καὶ τὰ ἐλάττονα, εἰ δὲ μή, στέρεται ἀμφοῖν. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐλάττονα ὧν ἡγεῖται μὲν ὑγίεια, κάλλος δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον ἰσχὺς εἰς τε δρόμον καὶ εἰς τὰς ἄλλας πάσας κινήσεις τῷ σώματι, τέταρτον δὲ δὴ πλοῦτος οὐ τυφλὸς ἀλλ' ὅξυ βλέπων, ἄνπερ ἅμ' ἔπῃται φρονήσῃ· ὁ δὲ πρῶτον αὖ τῶν θεῶν ἡγεμονοῦν ἐστὶν ἀγαθῶν, ἢ φρόνησις, δεύτερον δὲ μετὰ νοῦ σώφρων ψυχῆς ἕξις, ἐκ δὲ τούτων μετ' ἀνδρείας κραθέντων τρίτον ἂν εἴη δικαιοσύνη, τέταρτον δὲ ἀνδρεία. ταῦτα δὲ πάντα ἐκείνων ἔμπροσθεν τέτακται φύ-

Stephanus page 631, section d, line 2

σει, καὶ δὴ καὶ τῷ νομοθέτῃ τακτέον οὕτως. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς ἄλλας προστάξεις τοῖς πολίταις εἰς ταῦτα βλεπούσας αὐτοῖς εἶναι διακελευστέον, τούτων δὲ τὰ μὲν ἀνθρώπινα εἰς τὰ θεῖα, τὰ δὲ θεῖα εἰς τὸν ἡγεμόνα νοῦν σύμπαντα βλέπειν· περὶ τε γάμους ἀλλήλοις ἐπικοινωνήσας, μετὰ τε ταῦτα ἐν ταῖς τῶν παίδων γεννήσεσιν καὶ τροφαῖς ὅσοι τε ἄρρενες καὶ ὅσαι θήλειαι, νέων τε ὄντων καὶ ἐπὶ τὸ πρεσβύτερον ἰόντων μέχρι γήρως, τιμῶντα ὀρθῶς ἐπιμελεῖσθαι δεῖ καὶ ἀτιμάζοντα, ἐν πάσαις ταῖς τούτων ὁμιλίαις τὰς τε λύπας αὐτῶν καὶ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας συμπάντων

τε ἐρώτων τὰς σπουδὰς ἐπεσκεμμένον καὶ παραπεφυλαχότα,
ψέγειν τε ὀρθῶς καὶ ἐπαινεῖν δι' αὐτῶν τῶν νόμων· ἐν ὀργαῖς
τε αὖ καὶ ἐν φόβοις, ὅσαι τε διὰ δυστυχίαν ταραχαὶ ταῖς
ψυχαῖς γίνονται καὶ ὅσαι ἐν εὐτυχίαις τῶν τοιούτων ἀπο-
φυγαί, ὅσα τε κατὰ νόσους ἢ κατὰ πολέμους ἢ πενίας ἢ τὰ
τούτοις ἐναντία γιγνόμενα προσπίπτει τοῖς ἀνθρώποις παθή-
ματα, ἐν πᾶσιν τοῖς τοιούτοις τῆς ἐκάστων διαθέσεως δι-

δακτέον καὶ ὀριστείον τό τε καλὸν καὶ μῆ. μετὰ δὲ ταῦτα
ἀνάγκη τὸν νομοθέτην τὰς κτήσεις τῶν πολιτῶν καὶ τὰ

ἀναλώματα φυλάττειν ὅντιν' ἂν γίγνηται τρόπον, καὶ τὰς
πρὸς ἀλλήλους πᾶσιν τούτοις κοινωνίας καὶ διαλύσεις ἐκοῦσιν
τε καὶ ἄκουσιν καθ' ὅποιον ἂν ἕκαστον πράττωσιν τῶν
τοιούτων πρὸς ἀλλήλους ἐπισκοπεῖν, τό τε δίκαιον καὶ μῆ
ἐν οἷς ἔστιν τε καὶ ἐν οἷς ἐλλείπει, καὶ τοῖς μὲν εὐπειθέσιν
τῶν νόμων τιμὰς ἀπονέμειν, τοῖς δὲ δυσπειθέσι δίκας τακτὰς
ἐπιτιθέναι, μέγχιπερ ἂν πρὸς τέλος ἀπάσης πολιτείας ἐπ-
εξελθὼν, ἴδη τῶν τελευτησάντων τίνα δεῖ τρόπον ἐκάστοις
γίγνεσθαι τὰς ταφὰς καὶ τιμὰς ἄστινας αὐτοῖς ἀπονέμειν
δεῖ· κατιδὼν δὲ ὁ θεὸς τοὺς νόμους ἅπασιν τούτοις φύλακας

ἐπιστήσει, τοὺς μὲν διὰ φρονήσεως, τοὺς δὲ δι' ἀληθοῦς
δόξης ἰόντας, ὅπως πάντα ταῦτα συνδήσας ὁ νοῦς ἐπόμενα
σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη ἀποφήνη, ἀλλὰ μὴ πλούτῳ μηδὲ
φιλοτιμίᾳ.” οὕτως, ὦ ξένοι, ἔγωγε ἤθελον ἂν ὑμᾶς καὶ ἔτι
νῦν βούλομαι διεξελθεῖν πῶς ἐν τοῖς τοῦ Διὸς λεγομένοις
νόμοις τοῖς τε τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, οὓς Μίνως τε καὶ
Λυκοῦργος ἐθέτην, ἔνεστίν τε πάντα ταῦτα, καὶ ὅπη τάξιν
τινὰ εἰληφότα διάδηλὰ ἐστὶν τῷ περὶ νόμων ἐμπείρῳ τέχνῃ
εἴτε καὶ τισὶν ἔθεσιν, τοῖς δὲ ἄλλοις ἡμῖν οὐδαμῶς ἐστὶ
καταφανῆ.

{ΚΛ.} Πῶς οὖν, ὦ ξένε, λέγειν χρή τὰ μετὰ ταῦτα;
{ΑΘ.} Ἐξ ἀρχῆς πάλιν ἔμοιγε δοκεῖ χρήναι διεξελθεῖν,
καθάπερ ἡρξάμεθα, τὰ τῆς ἀνδρείας πρῶτον ἐπιτηδεύματα,
ἔπειτα ἕτερον καὶ αὐθις ἕτερον εἶδος τῆς ἀρετῆς διέξιμεν,
ἐὰν βούλησθε· ὅπως δ' ἂν τὸ πρῶτον διεξέλθωμεν, πειρασώ-
μεθα αὐτὸ παράδειγμα θέμενοι καὶ τᾶλλ' οὕτω διαμυθολο-
γοῦντες παραμύθια ποιήσασθαι τῆς ὁδοῦ, ὕστερον δὲ ἀρετῆς
πάσης ἃ γε νυνδὴ διήλθομεν ἐκεῖσε βλέποντα ἀποφανοῦμεν,

ἂν θεὸς ἐθέλῃ.

{ME.} Καλῶς λέγεις, καὶ πειρῶ πρῶτον κρίνειν τὸν τοῦ

Stephanus page 633, section a, line 2

Διὸς ἐπαινέτην τόνδε ἡμῖν.

{ΑΘ.} Πειράσομαι, καὶ σέ τε καὶ ἐμαυτόν· κοινὸς γὰρ ὁ λόγος. λέγετε οὖν· τὰ συσσίτιά φαμεν καὶ τὰ γυμνάσια πρὸς τὸν πόλεμον ἐξηυρῆσθαι τῷ νομοθέτῃ;

{ME.} Ναί.

{ΑΘ.} Καὶ τρίτον ἢ τέταρτον; ἴσως γὰρ ἂν οὕτω χρειῇ διαριθμῆσασθαι καὶ περὶ τῶν τῆς ἄλλης ἀρετῆς εἴτε μερῶν εἴτε ἅττ' αὐτὰ καλεῖν χρεῶν ἐστὶ, δηλοῦντα μόνον ἃ λέγει.

{ME.} Τρίτον τοίνυν, ἔγωγ' εἵποίμ' ἂν καὶ Λακεδαιμονίων ὅστισοῦν, τὴν θήραν ἡῦρε.

Stephanus page 633, section b, line 3

{ΑΘ.} Τέταρτον δέ, ἢ πέμπτον εἰ δυναίμεθα, λέγειν πειρώμεθα.

{ME.} Ἔτι τοίνυν καὶ τὸ τέταρτον ἔγωγε πειρώμην ἂν λέγειν, τὸ περὶ τὰς καρτερήσεις τῶν ἀλγηδόνων πολὺ παρ' ἡμῖν γινόμενον, ἔν τε ταῖς πρὸς ἀλλήλους ταῖς χερσὶ μάχαις καὶ ἐν ἀρπαγαῖς τισὶν διὰ πολλῶν πληγῶν ἐκάστοτε γιγνομένων· ἔτι δὲ καὶ κρυπτεία τις ὀνομάζεται θαυμαστῶς πολύπονος πρὸς τὰς καρτερήσεις, χειμῶνων τε ἀνυποδησῆαι καὶ ἀστρωσῆαι καὶ ἄνευ θεραπόντων αὐτοῖς ἑαυτῶν διακονήσεις νύκτωρ τε πλανωμένων διὰ πάσης τῆς χώρας καὶ μεθ'

Stephanus page 633, section c, line 4

ἡμέραν. ἔτι δὲ κἂν ταῖς γυμνοπαιδίαις δειναὶ καρτερήσεις παρ' ἡμῖν γίνονται τῇ τοῦ πνίγους ῥώμῃ διαμαχομένων, καὶ πάμπολλα ἕτερα, σχεδὸν ὅσα οὐκ ἂν παύσαιτό τις ἐκάστοτε διεξιῶν.

{ΑΘ.} Εὖ γε, ὦ Λακεδαιμόνιε ξέने, λέγεις. τὴν ἀνδρείαν δέ, φέρε, τί θῶμεν; πότερον ἀπλῶς οὕτως εἶναι πρὸς φόβους καὶ λύπας διαμάχην μόνον, ἢ καὶ πρὸς πόθους τε καὶ ἡδονὰς καὶ τινας δεινὰς θωπείας κολακικάς, αἱ καὶ τῶν σεμνῶν οἰομένων εἶναι τοὺς θυμοὺς ποιοῦσιν κηρίνους.

{ME.} Οἶμαι μὲν οὕτω· πρὸς ταῦτα σύμπαντα.

Stephanus page 633, section d, line 5

{ΑΘ.} Εἰ γοῦν μεμνήμεθα τοὺς ἔμπροσθεν λόγους, ἦττω τινὰ ὅδε καὶ πόλιν ἔλεγεν αὐτὴν αὐτῆς καὶ ἄνδρα. ἢ γάρ, ὦ ξέने Κνώσιε;

{ΚΛ.} Καὶ πάνυ γε.

{ΑΘ.} Νῦν οὖν πότερα λέγομεν τὸν τῶν λυπῶν ἦττω κακὸν ἢ καὶ τὸν τῶν ἡδονῶν;

{ΚΛ.} Μᾶλλον, ἔμοιγε δοκεῖ, τὸν τῶν ἡδονῶν· καὶ πάντες
που μᾶλλον λέγομεν τὸν ὑπὸ τῶν ἡδονῶν κρατούμενον τοῦτον
τὸν ἐπονειδίστως ἦττονα ἑαυτοῦ πρότερον ἢ τὸν ὑπὸ τῶν
λυπῶν.

Stephanus page 634, section a, line 1

{ΑΘ.} Ὁ Διὸς οὖν δὴ καὶ ὁ Πυθικὸς νομοθέτης οὐ δήπου
χωλὴν τὴν ἀνδρείαν νενομοθετήκατον, πρὸς τὰριστερὰ μόνον
δυναμένην ἀντιβαίνειν, πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ κομψὰ καὶ θωπευ-
τικὰ ἀδυνατοῦσαν; ἢ πρὸς ἀμφοτέρω;

{ΚΛ.} Πρὸς ἀμφοτέρω ἔγωγε ἀξιῶ.

{ΑΘ.} Λέγωμεν τοίνυν πάλιν ἐπιτηδεύματα ποῖα ἔσθ' ὑμῖν
ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσιν, ἃ γεύοντα τῶν ἡδονῶν καὶ οὐ
φεύγοντα αὐτάς, καθάπερ τὰς λύπας οὐκ ἔφευγεν, ἀλλ'
ἄγοντα εἰς μέσας, ἠνάγκαζε καὶ ἔπειθεν τιμαῖς ὥστε κρατεῖν
αὐτῶν; ποῦ δὴ τοῦτ' ἔστιν ταῦτόν περὶ τὰς ἡδονὰς συν-

Stephanus page 634, section b, line 2

τεταγμένον ἐν τοῖς νόμοις; λεγέσθω τί τοῦτ' ἔστιν ὃ καὶ
ἀπεργάζεται ὑμῖν ὁμοίως πρὸς τε ἀλγηδόνας καὶ πρὸς
ἡδονὰς τοὺς αὐτοὺς ἀνδρείους, νικῶντάς τε ἃ δεῖ νικᾶν
καὶ οὐδαμῶς ἦττους πολεμίων τῶν ἐγγύτατα ἑαυτῶν καὶ
χαλεπωτάτων.

{ΜΕ.} Οὕτω μὲν τοίνυν, ὦ ξέने, καθάπερ πρὸς τὰς ἀλγη-
δόνας εἶχον νόμους ἀντιτεταγμένους πολλοὺς εἰπεῖν, οὐκ ἂν
ἴσως εὐποροίην κατὰ μεγάλα μέρη καὶ διαφανῇ λέγων περὶ
τῶν ἡδονῶν· κατὰ δὲ σμικρὰ ἴσως εὐποροίην ἄν.

{ΚΛ.} Οὐ μὴν οὐδ' ἂν αὐτὸς ἔγωγε ἐν τοῖς κατὰ Κρήτην

Stephanus page 634, section c, line 4

νόμοις ἔχοιμι ἐμφανὲς ὁμοίως ποιεῖν τὸ τοιοῦτον.

{ΑΘ.} Ὡ ἄριστοι ξένων, καὶ οὐδέν γε θαυμαστόν. ἀλλ'
ἂν ἄρα τις ἡμῶν περὶ τοὺς ἐκάστων οἴκοι νόμους ψέξη τι,
βουλόμενος ἰδεῖν τό τε ἀληθὲς ἅμα καὶ τὸ βέλτιστον, μὴ
χαλεπῶς ἀλλὰ πράως ἀποδεχώμεθα ἀλλήλων.

{ΚΛ.} Ὅρθως, ὦ ξέने Ἀθηναῖε, εἴρηκας, καὶ πειστέον.

{ΑΘ.} Οὐ γὰρ ἂν, ὦ Κλεινία, τηλικοῖσδε ἀνδράσιν πρέποι
τὸ τοιοῦτον.

{ΚΛ.} Οὐ γὰρ οὖν.

{ΑΘ.} Εἰ μὲν τοίνυν ὀρθῶς ἢ μή τις ἐπιτιμᾷ τῇ τε Λακω-

Stephanus page 634, section d, line 5

νικῇ καὶ τῇ Κρητικῇ πολιτείᾳ, λόγος ἂν ἕτερος εἴη· τὰ δ'
οὖν λεγόμενα πρὸς τῶν πολλῶν ἴσως ἐγὼ μᾶλλον ἔχοιμι
ἂν ὑμῶν ἀμφοτέρων λέγειν. ὑμῖν μὲν γάρ, εἴπερ καὶ με-
τρίως κατεσκευάσται τὰ τῶν νόμων, εἰς τῶν καλλίστων ἂν

εἴη νόμων μὴ ζητεῖν τῶν νέων μηδένα ἔαν ποῖα καλῶς
αὐτῶν ἢ μὴ καλῶς ἔχει, μιᾷ δὲ φωνῇ καὶ ἐξ ἑνὸς στόματος
πάντας συμφωνεῖν ὡς πάντα καλῶς κεῖται θέντων θεῶν,
καὶ ἔαν τις ἄλλως λέγῃ, μὴ ἀνέχεσθαι τὸ παράπαν ἀκού-
οντας· γέρων δὲ εἴ τις τι συννοεῖ τῶν παρ' ὑμῖν, πρὸς
ἄρχοντά τε καὶ πρὸς ἡλικιώτην μηδενὸς ἐναντίον νέου

Stephanus page 634, section e, line 6

ποιεῖσθαι τοὺς τοιούτους λόγους.

{ΚΛ.} Ὁρθότατά γε, ὦ ξένε, λέγεις, καὶ καθάπερ μάντις,
ἀπὼν τῆς τότε διανοίας τοῦ τιθέντος αὐτά, νῦν ἐπιεικῶς μοι
δοκεῖς ἐστοχάσθαι καὶ σφόδρα ἀληθῆ λέγειν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἡμῖν τὰ νῦν ἐρημία μὲν νέων, αὐτοὶ δ'
ἔνεκα γήρως ἀφείμεθ' ὑπὸ τοῦ νομοθέτου διαλεγόμενοι περὶ
αὐτῶν τούτων μόνοι πρὸς μόνους μηδὲν ἄν πλημμελεῖν;

{ΚΛ.} Ἔστι ταῦτα οὕτως, εἰς ἃ καὶ μηδὲν γε ἀνῆς ἐπι-
τιμῶν τοῖς νόμοις ἡμῶν· οὐ γὰρ τό γε γινῶναι τι τῶν μὴ
καλῶν ἄτιμον, ἀλλὰ ἴασιν ἐξ αὐτοῦ συμβαίνει γίγνεσθαι

Stephanus page 635, section b, line 1

τῷ μὴ φθόνῳ τὰ λεγόμενα ἀλλ' εὐνοίᾳ δεχομένῳ.

{ΑΘ.} Καλῶς· οὐ μὴν ἐπιτιμῶν γε ἐρῶ τοῖς νόμοις πῶ,
πρὶν βεβαίως εἰς δύναμιν διασκέψασθαι, μᾶλλον δὲ ἀπορῶν.
ὕμιν γὰρ ὁ νομοθέτης μόνοις Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, ὧν
ἡμεῖς πυνθανόμεθα, τῶν μεγίστων ἡδονῶν καὶ παιδιῶν ἐπέ-
ταξεν ἀπέχεσθαι καὶ μὴ γεύεσθαι, τὸ δὲ τῶν λυπῶν καὶ
φόβων, ὅπερ ἄρτι διεληλύθαμεν, ἡγήσατο εἴ τις ἐκ παίδων
φευξεῖται διὰ τέλους, ὅποταν εἰς ἀναγκαίους ἔλθῃ πόρους
καὶ φόβους καὶ λύπας, φευξεῖσθαι τοὺς ἐν ἐκείνοις γεγυ-

Stephanus page 635, section c, line 3

μνασμένους καὶ δουλεύσειν αὐτοῖς. ταὐτὸν δὴ τοῦτ', οἶμαι,
καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἔδει διανοεῖσθαι τὸν αὐτὸν νομοθέτην,
λέγοντα αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν ὡς ἡμῖν ἐκ νέων εἰ ἄπειροι τῶν
μεγίστων ἡδονῶν οἱ πολῖται γενήσονται, καὶ ἀμελέτητοι
γινόμενοι ἐν ταῖς ἡδοναῖς καρτερεῖν καὶ μηδὲν τῶν αἰσχυρῶν
ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν, ἔνεκα τῆς γλυκυθυμίας τῆς πρὸς τὰς
ἡδονὰς ταὐτὸν πείσονται τοῖς ἡττωμένοις τῶν φόβων· δου-
λεύσουσι τρόπον ἕτερον καὶ ἔτ' αἰσχίῳ τοῖς γε δυναμένοις
καρτερεῖν ἐν ταῖς ἡδοναῖς καὶ τοῖς κεκτημένοις τὰ περὶ τὰς
ἡδονὰς, ἀνθρώποις ἐνίοτε παντάπασι κακοῖς, καὶ τὴν ψυχὴν

Stephanus page 635, section d, line 5

τῇ μὲν δούλῃν τῇ δὲ ἐλευθέραν ἔξουσιν, καὶ οὐκ ἄξιοι ἀπλῶς
ἀνδρεῖοι καὶ ἐλευθέριοι ἔσονται προσαγορεύεσθαι. σκο-

πεῖτε οὖν εἴ τι τῶν νῦν λεγομένων ὑμῖν κατὰ τρόπον δοκεῖ λέγεσθαι.

{ΚΛ.} Δοκεῖ μὲν ἡμῖν γέ πως λεγομένου τοῦ λόγου· περὶ δὲ τηλικούτων εὐθύς πεπιστευκέναι ῥαδίως μὴ νέων τε ἢ μᾶλλον καὶ ἀνοήτων.

{ΑΘ.} Ἄλλ' εἰ τὸ μετὰ ταῦτα διεξίοιμεν ὧν προυθέμεθα, ὦ Κλεινία τε καὶ Λακεδαιμόνιε ξέने - μετ' ἀνδρείαν γὰρ δὴ σωφροσύνης πέρι λέγωμεν - τί διαφέρον ἐν ταύταις ταῖς

Stephanus page 635, section e, line 7

πολιτείαις ἢ ταῖς τῶν εἰκῇ πολιτευομένων ἀνευρήσομεν, ὥσπερ τὰ περὶ τὸν πόλεμον νυνδῆ;

{ΜΕ.} Σχεδὸν οὐ ῥαδίον· ἀλλ' ἔοικεν γὰρ τὰ τε συσσίτια καὶ τὰ γυμνάσια καλῶς ἡρῆσθαι πρὸς ἀμφοτέρας.

{ΑΘ.} Ἐοικεν δῆτα, ὦ ξένοι, χαλεπὸν εἶναι τὸ περὶ τὰς πολιτείας ἀναμφισβητήτως ὁμοίως ἔργῳ καὶ λόγῳ γίνεσθαι· κινδυνεύει γάρ, καθάπερ ἐν τοῖς σώμασιν, οὐ δυνατόν εἶναι προστάξει τι πρὸς ἓν σῶμα ἐν ἐπιτήδευμα, ἐν ᾧ οὐκ ἂν φανείη ταὐτὸν τοῦτο τὰ μὲν βλάπτον τὰ ἡμῶν σώματα, τὰ δὲ καὶ ὠφελοῦν. ἐπεὶ καὶ τὰ γυμνάσια ταῦτα καὶ τὰ

Stephanus page 636, section b, line 2

συσσίτια πολλὰ μὲν ἄλλα νῦν ὠφελεῖ τὰς πόλεις, πρὸς δὲ τὰς στάσεις χαλεπά - δηλοῦσιν δὲ Μιλησίων καὶ Βοιωτῶν καὶ Θουρίων παιῖδες - καὶ δὴ καὶ παλαιὸν νόμον δοκεῖ τοῦτο τὸ ἐπιτήδευμα καὶ κατὰ φύσιν, τὰς περὶ τὰ ἀφροδίσια ἡδονὰς οὐ μόνον ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ θηρίων, διεφθαρκέναι. καὶ τούτων τὰς ὑμετέρας πόλεις πρώτας ἂν τις αἰτιῶτο καὶ ὅσαι τῶν ἄλλων μάλιστα ἄπτονται τῶν γυμνασίων· καὶ εἴτε παίζοντα εἴτε σπουδάζοντα ἐννοεῖν δεῖ τὰ τοιαῦτα, ἐννοητέον ὅτι τῇ θηλείᾳ καὶ τῇ τῶν ἀρρένων φύσει εἰς κοινωνίαν ἰούσῃ τῆς γεννήσεως ἢ περὶ ταῦτα ἡδονὴ κατὰ φύσιν ἀποδεδόσθαι

Stephanus page 636, section c, line 5

δοκεῖ, ἀρρένων δὲ πρὸς ἄρρενας ἢ θηλειῶν πρὸς θηλείας παρὰ φύσιν καὶ τῶν πρώτων τὸ τόλμημ' εἶναι δι' ἀκράτειαν ἡδονῆς. πάντες δὲ δὴ Κρητῶν τὸν περὶ Γανυμήδη μῦθον κατηγοροῦμεν ὥς λογοποισάντων τούτων· ἐπειδὴ παρὰ Διὸς αὐτοῖς οἱ νόμοι πεπιστευμένοι ἦσαν γεγονέναι, τοῦτον τὸν μῦθον προστεθηκέναι κατὰ τοῦ Διός, ἵνα ἐπόμενοι δὴ τῷ θεῷ καρπῶνται καὶ ταύτην τὴν ἡδονήν. τὸ μὲν οὖν τοῦ μύθου χαιρέτω, νόμων δὲ πέρι διασκοπούμενων ἀνθρώπων ὀλίγου πᾶσά ἐστιν ἢ σκέψις περὶ τε τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας ἐν τε πόλεσιν καὶ ἐν ἰδίῳ ἥθεσιν· δύο γὰρ αὗται

Stephanus page 636, section d, line 8

πηγαὶ μεθεῖνται φύσει ῥεῖν, ὧν ὁ μὲν ἀρυτόμενος ὄθεν τε δεῖ καὶ ὁπότε καὶ ὁπόσον εὐδαιμονεῖ, καὶ πόλις ὁμοίως καὶ ἰδιώτης καὶ ζῶον ἅπαν, ὁ δ' ἀνεπισημόνως ἅμα καὶ ἐκτὸς τῶν καιρῶν τάναντία ἂν ἐκείνῳ ζῶῃ.

{ME.} Λέγεται μὲν ταῦτα, ὦ ξένε, καλῶς πως· οὐ μὴν ἀλλ' ἀφασία γ' ἡμᾶς λαμβάνει τί ποτε χρὴ λέγειν πρὸς ταῦτα, ὅμως δ' ἔμοιγε ὀρθῶς δοκεῖ τὸ τὰς ἡδονὰς φεύγειν διακελεύεσθαι τόν γε ἐν Λακεδαιμόνι νομοθέτην, περὶ δὲ τῶν ἐν Κνωσῶ νόμων ὅδε, ἂν ἐθέλῃ, βοηθήσει. τὰ δ' ἐν Σπάρτῃ κάλλιστ' ἀνθρώπων δοκεῖ μοι κεῖσθαι τὰ περὶ τὰς

Stephanus page 637, section a, line 2

ἡδονὰς· οὗ γὰρ μάλιστ' ἀνθρώποι καὶ μεγίσταις προσπίπτουσιν ἡδοναῖς καὶ ὕβρεσι καὶ ἀνοίᾳ πάσῃ, τοῦτ' ἐξέβαλεν ὁ νόμος ἡμῶν ἐκ τῆς χώρας συμπάσης, καὶ οὗτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, οὗτ' ἐν ἄστεσιν ὅσων Σπαρτιάταις μέλει, συμπόσια οὐδ' ὁπόσα τούτοις συνεπόμενα πάσας ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν, οὐδ' ἔστιν ὅστις ἂν ἀπαντῶν κωμάζοντί τινι μετὰ μέθης οὐκ ἂν τὴν μεγίστην δίκην εὐθύς ἐπιθείῃ, καὶ οὐδ' ἂν Διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν λύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἀμάξαις εἰδόν ποτε παρ' ὑμῖν ἐγώ, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκους πᾶσαν ἐθεασάμην τὴν πόλιν

Stephanus page 637, section b, line 5

περὶ τὰ Διονύσια μεθύουσαν· παρ' ἡμῖν δ' οὐκ ἔστ' οὐδὲν τοιοῦτον.

{AΘ.} Ὡ Λακεδαιμόνιε ξένε, ἐπαινετὰ μὲν πάντ' ἐστὶν τὰ τοιαῦτα, ὅπου τινὲς ἔνεισιν καρτερήσεις, ὅπου δὲ ἀνεῖνται, βλακικώτερα· ταχὺ γάρ σου λάβοιτ' ἂν τις τῶν παρ' ἡμῶν ἀμυνόμενος, δεικνὺς τὴν τῶν γυναικῶν παρ' ὑμῖν ἄνεσιν. ἅπασιν δὴ τοῖς τοιούτοις, καὶ ἐν Τάραντι καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ὑμῖν δέ, μία ἀπόκρισις ἀπολύεσθαι δοκεῖ τοῦ μὴ κακῶς ἔχειν ἀλλ' ὀρθῶς· πᾶς γὰρ ἀποκρινόμενος ἐρεῖ θαυμάζοντι ξένῳ, τὴν παρ' αὐτοῖς ἀθήειαν ὁρῶντι, “Μὴ θαύμαζε, ὦ ξένε·

Stephanus page 637, section c, line 7

νόμος ἔσθ' ἡμῖν οὗτος, ἴσως δ' ὑμῖν περὶ αὐτῶν τούτων ἕτερος.” ἡμῖν δ' ἐστὶ νῦν, ὦ φίλοι ἄνδρες, οὐ περὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τῶν νομοθετῶν αὐτῶν κακίας τε καὶ ἀρετῆς. ἔτι γὰρ οὖν εἵπωμεν πλείω περὶ ἀπάσης μέθης· οὐ γὰρ σμικρόν ἐστιν τὸ ἐπιτήδευμα οὐδὲ φαύλου διαγνῶναι νομοθέτου. λέγω δ' οὐκ οἴνου περὶ πόσεως τὸ παράπαν ἢ μή, μέθης δὲ αὐτῆς πέρι, πότερον ὥσπερ Σκύθαι χρῶνται καὶ Πέρσαι χρηστέον, καὶ ἔτι Καρχηδόνιοι καὶ Κελτοὶ καὶ Ἰβηρες καὶ Θρᾷκες, πολεμικὰ σύμπαντα ὄντα ταῦτα γένη, ἢ καθάπερ ὑμεῖς· ὑμεῖς μὲν γάρ,

ὅπερ λέγεις, τὸ παράπαν ἀπέχεσθε, Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾶκες ἀκράτῳ παντάπασι χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ αὐτοί, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι, καλὸν καὶ εὐδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι. Πέρσαι δὲ σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς ἃς ὑμεῖς ἀποβάλλετε, ἐν τάξει δὲ μᾶλλον τούτων.

{ME.} Ὡ λῶσθε, διώκομεν δέ γε ἡμεῖς πάντας τούτους, ὅταν ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας λάβωμεν.

{ΑΘ.} Ὡ ἄριστε, μὴ λέγε ταῦτα· πολλαὶ γὰρ δὴ φυγαὶ καὶ διώξεις ἀτέκμαρτοι γεγόνασιν τε καὶ ἔσονται, διὸ φα-

νερὸν ὅρον τοῦτον οὐκ ἂν ποτε λέγοιμεν, ἀλλὰ ἀμφισβητήσιμον, περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ μὴ, νίκην τε καὶ ἥτταν λέγοντες μάχης. ἐπειδὴ γὰρ αἱ μείζους τὰς ἐλάττους πόλεις νικῶσιν μαχόμεναι καὶ καταδουλοῦνται, Συρακόσιοι μὲν Λοκρούς, οἱ δὲ δοκοῦσιν εὐνομώτατοι τῶν περὶ ἐκεῖνον τὸν τόπον γεγονέναι, Κεῖους δὲ Ἀθηναῖοι· μυρία δὲ ἄλλα τοιαῦτ' ἂν εὕροιμεν. ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ ἐκάστου ἐπιτηδεύματος πειρώμεθα λέγοντες πείθειν ἡμᾶς αὐτούς, νίκας δὲ καὶ ἥττας ἐκτὸς λόγου τὰ νῦν θῶμεν, λέγωμεν δ' ὥς τὸ μὲν τοιόνδ' ἐστὶν καλόν, τὸ δὲ τοιόνδε οὐ καλόν. πρῶτον δ' ἀκούσατέ

τί μου, περὶ αὐτῶν τούτων ὥς δεῖ τό τε χρηστὸν καὶ τὸ μὴ σκοπεῖν.

{ME.} Πῶς οὖν δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Δοκοῦσί μοι πάντες οἱ λόγῳ τι λαβόντες ἐπιτήδευμα, καὶ προθέμενοι ψέγειν αὐτὸ ἢ ἐπαινεῖν εὐθὺς ῥηθέν, οὐδαμῶς δρᾶν κατὰ τρόπον, ἀλλὰ ταῦτὸν ποιεῖν οἷον εἰ δὴ τις, ἐπαινέσαντός τινος πυροῦς βρῶμα ὥς ἀγαθόν, εὐθὺς ψέγοι, μὴ διαπυθόμενος αὐτοῦ μήτε τὴν ἐργασίαν μήτε τὴν προσφοράν, ὄντινα τρόπον καὶ οἷστισι καὶ μεθ' ὧν καὶ ὅπως ἔχοντα καὶ ὅπως προσφέρειν ἔχουσιν. νῦν δὲ ταῦτόν μοι

δοκοῦμεν ἡμεῖς ἐν τοῖς λόγοις ποιεῖν· περὶ μέθης γὰρ ἀκούσαντες τοσοῦτον μόνον, εὐθὺς οἱ μὲν ψέγειν αὐτό, οἱ δ' ἐπαινεῖν, καὶ μάλα ἀτόπως. μάρτυσιν γὰρ καὶ ἐπαινέταις χρώμενοι ἐπαινοῦμεν ἑκάτεροι, καὶ οἱ μὲν, ὅτι πολλοὺς

παρεχόμεθα, ἀξιοῦμέν τι λέγειν κύριον, οἱ δέ, ὅτι τοὺς μὴ χρωμένους αὐτῷ ὀρῶμεν νικῶντας μαχομένους· ἀμφισβητεῖται δ' αὖ καὶ τοῦτο ἡμῖν. εἰ μὲν δὴ καὶ περὶ ἐκάστων

οὕτω καὶ τῶν ἄλλων νομίμων διέξιμεν, οὐκ ἂν ἔμοιγε κατὰ
νοῦν εἶη, τρόπον δὲ ἄλλον, ὃν ἐμοὶ φαίνεται δεῖν, ἐθέλω

Stephanus page 638, section e, line 3

λέγειν περὶ αὐτοῦ τούτου, τῆς μέθης, πειρώμενος ἂν ἄρα
δύνωμαι τὴν περὶ ἀπάντων τῶν τοιούτων ὀρθὴν μέθοδον
ἡμῖν δηλοῦν, ἐπειδὴ καὶ μυρία ἐπὶ μυρίοις ἔθνη περὶ αὐτῶν
ἀμφισβητοῦντα ὑμῖν πόλεσι δυοῖν τῷ λόγῳ διαμάχουτ' ἂν.

{ME.} Καὶ μὴν εἴ τινα ἔχομεν ὀρθὴν σκέψιν τῶν τοιούτων,
οὐκ ἀποκνητέον ἀκούειν.

{ΑΘ.} Σκεψώμεθα δὴ πη τῇδε. φέρε, εἴ τις αἰγῶν τροφήν,
καὶ τὸ ζῶον αὐτὸ κτῆμα ὥς ἔστιν καλόν, ἐπαινοῖ, ἄλλος δέ
τις ἑωρακῶς αἶγας χωρὶς νεμομένας αἰπόλου ἐν ἐργασίμοις
χωρίοις δρώσας κακὰ διαψέγοι, καὶ πᾶν θρέμμα ἀναρχον ἢ

Stephanus page 639, section a, line 6

μετὰ κακῶν ἀρχόντων ἰδὼν οὕτω μέμποιτο, τὸν τοῦ τοιούτου
ψόγον ἡγούμεθα ὑγιὲς ἂν ποτε ψέξαι καὶ ὀτιοῦν;

{ME.} Καὶ πῶς;

{ΑΘ.} Χρηστὸς δὲ ἄρχων ἔσθ' ἡμῖν ἐν πλοίοις πότερον ἔαν
τὴν ναυτικὴν ἔχη ἐπιστήμην μόνον, ἄντ' οὖν ναυτιᾶ ἄντε μή, ἢ
πῶς ἂν λέγοιμεν;

{ME.} Οὐδαμῶς, ἂν γε πρὸς τῇ τέχνῃ ἔχη καὶ τοῦτο τὸ
πάθος ὃ λέγεις.

{ΑΘ.} Τί δ' ἄρχων στρατοπέδων; ἄρ' ἔαν τὴν πολεμικὴν
ἔχη ἐπιστήμην, ἱκανὸς ἄρχειν, κἂν δειλὸς ὢν ἐν τοῖς δεινοῖς

Stephanus page 639, section b, line 7

ὑπὸ μέθης τοῦ φόβου ναυτιᾶ;

{ME.} Καὶ πῶς;

{ΑΘ.} Ἄν δὲ αὐτὸ μήτε ἔχη τὴν τέχνην δειλὸς τε ἦ;

{ME.} Παντάπασιν τινα πονηρὸν λέγεις, καὶ οὐδαμῶς
ἀνδρῶν ἄρχοντα ἀλλὰ τινων σφόδρα γυναικῶν.

{ΑΘ.} Τί δ' ἐπαινέτην ἢ ψέκτην κοινωνίας ἡστινοσοῦν ἢ
πέφυκέν τε ἄρχων εἶναι μετ' ἐκείνου τε ὠφέλιμός ἐστιν,
ὃ δὲ μήτε ἑωρακῶς εἶη ποτ' ὀρθῶς αὐτὴν αὐτῇ κοινωνοῦσαν
μετ' ἄρχοντος, ἀεὶ δὲ ἀναρχον ἢ μετὰ κακῶν ἀρχόντων
συνοῦσαν; οἴομεθα δὴ ποτε τοὺς τοιούτους θεωροὺς τῶν

Stephanus page 639, section c, line 6

τοιούτων κοινωνιῶν χρηστὸν τι ψέξειν ἢ ἐπαινέσεσθαι;

{ME.} Πῶς δ' ἂν, μηδέποτε γε ἰδόντας μηδὲ συγγενομένους
ὀρθῶς γενομένῳ μηδενὶ τῶν τοιούτων κοινωνημάτων;

{ΑΘ.} Ἔχε δὴ· τῶν πολλῶν κοινωνιῶν συμπότας καὶ
συμπόσια θεῖμεν ἂν μίαν τινὰ συνουσίαν εἶναι;

{ME.} Καὶ σφόδρα γε.

{ΑΘ.} Ταύτην οὖν μὲν ὀρθῶς γιγνομένην ἤδη τις πώποτε
ἔθεάσατο; καὶ σφῶν μὲν ἀποκρίνασθαι ῥάδιον ὥς οὐδε-
πώποτε τὸ παράπαν - οὐ γὰρ ἐπιχώριον ὑμῖν τοῦτο οὐδὲ
νόμιμον - ἐγὼ δὲ ἐντετύχηκά τε πολλαῖς καὶ πολλαχοῦ, καὶ

Stephanus page 639, section d, line 9

προσέτι πάσας ὥς ἔπος εἰπεῖν διηρώτηκα, καὶ σχεδὸν ὅλην
μὲν οὐδεμίαν ὀρθῶς γιγνομένην ἑώρακα οὐδὲ ἀκήκοα, μόρια δ'
εἴ που σμικρὰ καὶ ὀλίγα, τὰ πολλὰ δὲ σύμπανθ' ὥς εἰπεῖν
διημαρτημένα.

{ΚΛ.} Πῶς δὴ ταῦτα, ὦ ξένε, λέγεις; εἰπὲ ἔτι σαφέστερον·
ἡμεῖς μὲν γάρ, ὅπερ εἶπες, ἀπειρία τῶν τοιούτων, οὐδὲ ἐντυγ-
χάνοντες ἂν ἴσως εὐθύς γε γνοῖμεν τό τε ὀρθὸν καὶ μὴ
γιγνόμενον ἐν αὐτοῖς.

{ΑΘ.} Εἰκὸς λέγεις· ἀλλ' ἐμοῦ φράζοντος πειρῶ μανθάνειν.
τὸ μὲν γὰρ ἐν πάσαις τε συνόδοις, καὶ κοινωνίαις πράξεων

Stephanus page 640, section a, line 5

ὠντινωνοῦν, ὥς ὀρθὸν πανταχοῦ ἐκάστοις ἄρχοντα εἶναι,
μανθάνεις;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Καὶ μὴν ἐλέγομεν νυνδὴ μαχομένων ὥς ἀνδρεῖον δεῖ
τὸν ἄρχοντ' εἶναι.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Ὁ μὴν ἀνδρεῖος τῶν δειλῶν ὑπὸ φόβων ἦττον
τεθορύβηται.

{ΚΛ.} Καὶ τοῦτο οὕτως.

{ΑΘ.} Εἰ δ' ἦν τις μηχανὴ μηδὲν τὸ παράπαν δεδιότα μηδὲ

Stephanus page 640, section b, line 3

θορυβούμενον ἐπιστῆσαι στρατοπέδῳ στρατηγόν, ἄρ' οὐ τοῦτ'
ἂν παντὶ τρόπῳ ἐπράττομεν;

{ΚΛ.} Σφόδρα μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Νῦν δέ γε οὐ στρατοπέδου περὶ λέγομεν ἄρξοντος
ἐν ἀνδρῶν ὁμιλίαις ἐχθρῶν ἐχθροῖς μετὰ πολέμου, φίλων δ'
ἐν εἰρήνῃ πρὸς φίλους κοινωνησόντων φιλοφροσύνης.

{ΚΛ.} Ὅρθῶς.

{ΑΘ.} Ἔστιν δέ γε ἡ τοιαύτη συνουσία, εἴπερ ἔσται μετὰ
μέθης, οὐκ ἀθόρυβος. ἦ γάρ;

{ΚΛ.} Πῶς γάρ; ἀλλ' οἶμαι πᾶν τούναντίον.

Stephanus page 640, section c, line 4

{ΑΘ.} Οὐκοῦν πρῶτον μὲν καὶ τούτοις ἄρχοντος δεῖ;

{ΚΛ.} Τί μήν; ὥς οὐδενί γε πράγματι.

{ΑΘ.} Πότερον οὖν ἀθόρυβον, εἰ δυνατόν εἴη, τὸν τοιοῦτον
ἄρχοντα ἐκπορίζεσθαι δεῖ;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Καὶ μὴν περὶ γε συνουσίας, ὡς ἔοικεν, αὐτὸν φρόνιμον εἶναι δεῖ· γίγνεται γὰρ φύλαξ τῆς τε ὑπαρχούσης φιλίας αὐτοῖς, καὶ ἔτι πλείονος ἐπιμελητῆς ὅπως ἔσται διὰ τὴν τότε συνουσίαν.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα.

Stephanus page 640, section d, line 4

{ΑΘ.} Οὐκοῦν νήφοντά τε καὶ σοφὸν ἄρχοντα μεθύνοντων δεῖ καθιστάναι, καὶ μὴ τοῦναντίον; μεθύνοντων γὰρ μεθύων καὶ νέος ἄρχων μὴ σοφός, εἰ μὴ κακὸν ἀπεργάσαιτό τι μέγα, πολλῇ χρωτ' ἂν ἀγαθῇ τύχῃ.

{ΚΛ.} Παμπόλλῃ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν γιγνομένων ὡς δυνατὸν ὀρθότατα τούτων ἐν ταῖς πόλεσι τῶν συνουσιῶν μέμφοιτό τις, ἐπικαλῶν αὐτῷ τῷ πράγματι, τάχ' ἂν ὀρθῶς ἴσως μέμφοιτο· εἰ δὲ ἀμαρτανόμενον ὡς οἶόν τε μάλιστα ἐπιτήδευμά τις ὁρῶν λοιδορεῖ, πρῶτον μὲν δῆλον ὡς ἀγνοεῖ τοῦτ' αὐτὸ γινόμενον

Stephanus page 640, section e, line 4

οὐκ ὀρθῶς, εἴθ' ὅτι πᾶν τούτῳ τῷ τρόπῳ φανεῖται πονηρόν, δεσπότης τε καὶ ἄρχοντος νήφοντος χωρὶς πραττόμενον. ἢ οὐ συννοεῖς τοῦθ', ὅτι μεθύων κυβερνήτης καὶ πᾶς παντὸς ἄρχων ἀνατρέπει πάντα εἴτε πλοῖα εἴτε ἄρματα εἴτε στρατόπεδον, εἴθ' ὅτι ποτ' εἴη τὸ κυβερνώμενον ὑπ' αὐτοῦ;

{ΚΛ.} Παντάπασιν τοῦτό γε ἀληθὲς εἴρηκας, ὦ ξένε· τοῦπὶ τῷδε δ' ἡμῖν λέγε, τί ποτε, ἂν γίγνηται τοῦτο ὀρθὸν τὸ περὶ τὰς πόσεις νόμιμον, ἀγαθὸν ἂν δράσειεν ἡμᾶς; οἶον, ὃ νυνδὴ ἐλέγομεν, εἰ στρατεύμα ὀρθῆς ἡγεμονίας τυγχάνοι, νίκη πολέμου τοῖς ἐπομένοις ἂν γίγνοιτο, οὐ σμικρὸν ἀγαθόν, καὶ

Stephanus page 641, section b, line 1

τᾶλλ' οὕτω· συμποσίου δὲ ὀρθῶς παιδαγωγηθέντος τί μέγα ἰδιώταις ἢ τῇ πόλει γίγνοιτ' ἂν;

{ΑΘ.} Τί δέ; παιδὸς ἐνὸς ἢ καὶ χοροῦ παιδαγωγηθέντος κατὰ τρόπον ἐνός, τί μέγα τῇ πόλει φαῖμεν ἂν γίγνεσθαι; ἢ τοῦτο οὕτως ἐρωτηθέντες εἵπομεν ἂν ὡς ἐνός μὲν βραχύ τι τῇ πόλει γίγνοιτ' ἂν ὄφελος, εἰ δ' ὅλως ἐρωτᾶς παιδείαν τῶν παιδευθέντων τί μέγα τὴν πόλιν ὀνίνησιν, οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν ὅτι παιδευθέντες μὲν εὖ γίγνοιτ' ἂν ἄνδρες ἀγαθοί, γενόμενοι δὲ τοιοῦτοι τά τε ἄλλα πράττοιεν καλῶς, ἔτι δὲ κἂν νικῶεν τοὺς πολεμίους μαχόμενοι. παιδεία μὲν οὖν φέρει

Stephanus page 641, section c, line 3

καὶ νίκην, νίκη δ' ἐνίοτε ἀπαιδευσίαν· πολλοὶ γὰρ ὑβριστότεροι διὰ πολέμων νίκας γενόμενοι μυρίων ἄλλων κακῶν δι'

ὑβριν ἐνεπλήσθησαν, καὶ παιδεία μὲν οὐδεπώποτε γέγονεν
Καδμεία, νῆκαι δὲ ἀνθρώποις πολλαὶ δὴ τοιαῦται γεγόνασιν
τε καὶ ἔσονται.

{ΚΛ.} Δοκεῖς ἡμῖν, ὦ φίλε, τὴν ἐν τοῖς οἴνοις κοινὴν
διατριβὴν ὡς εἰς παιδείας μεγάλην μοῖραν τείνουσαν λέγειν,
ἂν ὀρθῶς γίγνηται.

{ΑΘ.} Τί μήν;

{ΚΛ.} Ἐχοῖς ἂν οὖν τὸ μετὰ τοῦτ' εἰπεῖν ὡς ἔστιν τὸ νῦν

Stephanus page 641, section d, line 5

εἰρημένον ἀληθές;

{ΑΘ.} Τὸ μὲν ἀληθές, ὦ ξέने, δισχυρίζεσθαι ταῦτα οὕτως
ἔχειν, πολλῶν ἀμφισβητούντων, θεοῦ· εἰ δ' ὅπη ἐμοὶ φαίνεται
δεῖ λέγειν, οὐδεὶς φθόνος, ἐπεὶ περ ὠρμήκαμέν γε τοὺς λόγους
περὶ νόμων καὶ πολιτείας ποιεῖσθαι τὰ νῦν.

{ΚΛ.} Τοῦτ' αὐτὸ δὴ πειρώμεθα, τὸ σοὶ δοκοῦν περὶ τῶν
νῦν ἀμφισβητουμένων καταμαθεῖν.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ χρή ποιεῖν οὕτως, ὑμᾶς τε ἐπὶ τὸ μαθεῖν καὶ
ἐμὲ ἐπὶ τὸ δηλῶσαι πειρώμενον ἀμῶς γέ πως, συντεῖναι,
τὸν λόγον. πρῶτον δέ μου ἀκούσατε τὸ τοιόνδε. τὴν πόλιν

Stephanus page 641, section e, line 5

ἅπαντες ἡμῶν Ἕλληνες ὑπολαμβάνουσιν ὡς φιλόλογός τέ ἐστι
καὶ πολύλογος, Λακεδαιμόνα δὲ καὶ Κρήτην, τὴν μὲν βραχύ-
λογον, τὴν δὲ πολύνοιαν μᾶλλον ἢ πολυλογίαν ἀσκοῦσαν·

σκοπῶ δὴ μὴ δόξαν ὑμῖν παράσχωμαι περὶ σμικροῦ πολλὰ
λέγειν, μέθης πέρι, σμικροῦ πράγματος, παμμήκη λόγον ἀνα-
καθαιρόμενος. τὸ δὲ ἢ κατὰ φύσιν αὐτοῦ διόρθωσις οὐκ ἂν
δύναιτο ἄνευ μουσικῆς ὀρθότητός ποτε σαφές οὐδὲ ἱκανὸν
ἐν τοῖς λόγοις ἀπολαβεῖν, μουσικὴ δὲ ἄνευ παιδείας τῆς
πάσης οὐκ ἂν αὖ ποτε δύναιτο· ταῦτα δὲ παμπόλλων ἐστὶν

Stephanus page 642, section a, line 7

λόγων. ὁρᾶτε οὖν τί ποιῶμεν εἰ ταῦτα μὲν ἐάσαιμεν ἐν τῷ
παρόντι, μετεκβαῖμεν δ' εἰς ἕτερόν τινα νόμων πέρι λόγον.

{ΜΕ.} Ὡ ξέने Ἀθηναῖε, οὐκ οἶσθ' ἴσως ὅτι τυγχάνει
ἡμῶν ἡ ἐστία τῆς πόλεως οὕσα ὑμῶν πρόξενος. ἴσως μὲν
οὖν καὶ πᾶσιν τοῖς παισίν, ἐπειδὴν ἀκούσωσιν ὅτι τινός
εἰσιν πόλεως πρόξενοι, ταύτη τις εὐνοία ἐκ νέων εὐθύς
ἐνδύεται ἕκαστον ἡμῶν τῶν προξένων τῇ πόλει, ὡς δευτέρᾳ
οὔσῃ πατρίδι μετὰ τὴν αὐτοῦ πόλιν· καὶ δὴ καὶ ἐμοὶ νῦν
ταῦτόν τοῦτο ἐγγέγονεν. ἀκούων γὰρ τῶν παίδων εὐθύς,
εἴ τι μέμφοιντο ἢ καὶ ἐπαινοῖεν Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίους,

Stephanus page 642, section c, line 2

ὥς “Ἡ πόλις ὑμῶν, ὦ Μέγιλλε,” ἔφασαν, “ἡμᾶς οὐ καλῶς ἢ καλῶς ἔρρεξε” - ταῦτα δὴ ἀκούων, καὶ μαχόμενος πρὸς αὐτὰ ὑπὲρ ὑμῶν ἀεὶ πρὸς τοὺς τὴν πόλιν εἰς ψόγον ἄγοντας, πᾶσαν εὐνοίαν ἔσχον, καὶ μοι νῦν ἢ τε φωνὴ προσφιλεῖς ὑμῶν, τό τε ὑπὸ πολλῶν λεγόμενον, ὥς ὅσοι Ἀθηναίων εἰσὶν ἀγαθοὶ διαφερόντως εἰσὶν τοιοῦτοι, δοκεῖ ἀληθέστατα λέγεσθαι· μόνοι γὰρ ἄνευ ἀνάγκης αὐτοφυῶς, θείᾳ μοίρᾳ ἀληθῶς καὶ οὐ τι πλαστῶς εἰσιν ἀγαθοί. θαρρῶν δὴ ἐμοῦ γε ἔνεκα λέγοις ἂν τοσαῦτα ὅποσα σοι φίλον.

{ΚΛ.} Καὶ μὴν, ὦ ξένε, καὶ τὸν παρ' ἐμοῦ λόγον ἀκούσας

Stephanus page 642, section d, line 4

τε καὶ ἀποδεξάμενος, θαρρῶν ὅποσα βούλει λέγε. τῇδε γὰρ ἴσως ἀκήκοας ὥς Ἐπιμενίδης γέγονεν ἀνὴρ θεῖος, ὃς ἦν ἡμῖν οἰκεῖος, ἐλθὼν δὲ πρὸ τῶν Περσικῶν δέκα ἔτεσιν πρότερον παρ' ὑμᾶς κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ μαντείαν, θυσίας τε ἐθύσατό τινας ἅς ὁ θεὸς ἀνεῖλεν, καὶ δὴ καὶ φοβουμένων τὸν Περσικὸν Ἀθηναίων στόλον, εἶπεν ὅτι δέκα μὲν ἐτῶν οὐχ ἤξουσιν, ὅταν δὲ ἔλθωσιν, ἀπαλλαγῇσονται πράξαντες οὐδὲν ὧν ἥλπιζον, παθόντες τε ἢ δρᾶσαντες πλείω κακά. τότε οὖν ἐξενώθησαν ὑμῖν οἱ πρόγονοι ἡμῶν, καὶ εὐνοίαν ἐκ τόσου ἔγωγε ὑμῖν καὶ οἱ ἡμέτεροι ἔχουσιν γονῆς.

Stephanus page 643, section a, line 2

{ΑΘ.} Τὰ μὲν τοίνυν ὑμέτερα ἀκούειν, ὥς ἔοικεν, ἔτοιμ' ἂν εἶη· τὰ δ' ἐμὰ βούλεσθαι μὲν ἔτοιμα, δύνασθαι δὲ οὐ πάνυ ῥάδια, ὅμως δὲ πειρατέον. πρῶτον δὴ οὖν πρὸς τὸν λόγον ὀρισώμεθα παιδείαν τί ποτ' ἐστὶν καὶ τίνα δύναμιν ἔχει· διὰ γὰρ ταύτης φαμὲν ἰτέον εἶναι τὸν προκεχειρισμένον ἐν τῷ νῦν λόγον ὑφ' ἡμῶν, μέχριπερ ἂν πρὸς τὸν θεὸν ἀφίκηται.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν δρῶμεν ταῦτα, εἶπερ σοί γε ἡδύ.

{ΑΘ.} Λέγοντος τοίνυν ἐμοῦ τί ποτε χρὴ φάναι παιδείαν εἶναι, σκέψασθε ἂν ἀρέσκη τὸ λεχθέν.

{ΚΛ.} Λέγοις ἄν.

Stephanus page 643, section b, line 4

{ΑΘ.} Λέγω δὴ, καὶ φημι τὸν ὅτιοῦν ἀγαθὸν ἄνδρα μέλλοντα ἔσεσθαι τοῦτο αὐτὸ ἐκ παίδων εὐθὺς μελετᾶν δεῖν, παίζοντά τε καὶ σπουδάζοντα ἐν τοῖς τοῦ πράγματος ἐκάστοις προσήκουσιν. οἷον τὸν μέλλοντα ἀγαθὸν ἔσεσθαι γεωργὸν ἢ τινα οἰκοδόμον, τὸν μὲν οἰκοδομοῦντά τι τῶν παιδείων οἰκοδομημάτων παίζειν χρὴ, τὸν δ' αὖ γεωργοῦντα, καὶ ὄργανα ἐκατέρῳ σμικρά, τῶν ἀληθινῶν μιμήματα, παρασκευάζειν τὸν τρέφοντα αὐτῶν ἐκάτερον, καὶ δὴ καὶ τῶν μαθημάτων ὅσα ἀναγκαῖα προμεμαθηκέναι προμανθάνειν, οἷον τέκτονα μετρεῖν ἢ σταθμᾶσθαι καὶ πολεμικὸν ἵππεύειν παίζοντα ἢ τι τῶν

τοιούτων ἄλλο ποιοῦντα, καὶ πειρᾶσθαι διὰ τῶν παιδιῶν
ἐκεῖσε τρέπειν τὰς ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας τῶν παίδων, οἱ
ἀφικομένους αὐτοὺς δεῖ τέλος ἔχειν. κεφάλαιον δὴ παιδείας
λέγομεν τὴν ὀρθὴν τροφήν, ἣ τοῦ παίζοντος τὴν ψυχὴν εἰς
ἔρωτα μάλιστα ἄξει τούτου ὃ δεήσει γενόμενον ἄνδρ' αὐτὸν
τέλειον εἶναι τῆς τοῦ πράγματος ἀρετῆς· ὁρᾶτε οὖν εἰ μέχρι
τούτου γε, ὅπερ εἶπον, ὑμῖν ἀρέσκει τὸ λεχθέν.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Μὴ τοίνυν μηδ' ὃ λέγομεν εἶναι παιδείαν ἀόριστον
γένηται. νῦν γὰρ ὀνειδίζοντες ἐπαινοῦντές θ' ἐκάστων τὰς

τροφάς, λέγομεν ὥς τὸν μὲν πεπαιδευμένον ἡμῶν ὄντα τινά,
τὸν δὲ ἀπαιδευτὸν ἐνίοτε εἰς τε καπηλείας καὶ ναυκληρίας
καὶ ἄλλων τοιούτων μάλα πεπαιδευμένων σφόδρα ἀνθρώπων·
οὐ γὰρ ταῦτα ἡγουμένων, ὥς ἔοικ', εἶναι παιδείαν ὃ νῦν λόγος
ἂν εἴη, τὴν δὲ πρὸς ἀρετὴν ἐκ παίδων παιδείαν, ποιοῦσαν
ἐπιθυμητὴν τε καὶ ἐραστὴν τοῦ πολίτην γενέσθαι τέλεον,
ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἐπιστάμενον μετὰ δίκης. ταύτην
τὴν τροφήν ἀφορισάμενος ὁ λόγος οὗτος, ὥς ἐμοὶ φαίνεται,
νῦν βούλοισι' ἂν μόνην παιδείαν προσαγορεύειν, τὴν δὲ εἰς
χρήματα τείνουσαν ἢ τινα πρὸς ἰσχύν, ἢ καὶ πρὸς ἄλλην

τινὰ σοφίαν ἄνευ νοῦ καὶ δίκης, βάνανυσόν τ' εἶναι καὶ
ἀνελεύθερον καὶ οὐκ ἀξίαν τὸ παράπαν παιδείαν καλεῖσθαι.
ἡμεῖς δὲ μηδὲν ὀνόματι διαφερώμεθ' αὐτοῖς, ἀλλ' ὁ νυνδὴ
λόγος ἡμῖν ὁμολογηθεὶς μενέτω, ὥς οἱ γε ὀρθῶς πεπαιδευ-
μένοι σχεδὸν ἀγαθοὶ γίνονται, καὶ δεῖ δὲ τὴν παιδείαν
μηδαμοῦ ἀτιμάζειν, ὥς πρῶτον τῶν καλλίστων τοῖς ἀρίστοις
ἀνδράσιν παραγιγνόμενον· καὶ εἴ ποτε ἐξέρχεται, δυνατόν δ'
ἐστὶν ἐπανορθοῦσθαι, τοῦτ' αἰεὶ δραστέον διὰ βίου παντὶ κατὰ
δύναμιν.

{ΚΛ.} Ὅρθως, καὶ συγχωροῦμεν ἃ λέγεις.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν πάλοι γε συνεχωρήσαμεν ὥς ἀγαθῶν μὲν
ὄντων τῶν δυναμένων ἄρχειν αὐτῶν, κακῶν δὲ τῶν μὴ.

{ΚΛ.} Λέγεις ὀρθότατα.

{ΑΘ.} Σαφέστερον ἔτι τοίνυν ἀναλάβωμεν τοῦτ' αὐτὸ ὅτι
ποτὲ λέγομεν. καὶ μοι δι' εἰκόνοιο ἀποδέξασθε ἐάν πως
δυνατὸς ὑμῖν γένωμαι δηλῶσαι τὸ τοιοῦτον.

{ΚΛ.} Λέγε μόνον.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἓνα μὲν ἡμῶν ἕκαστον αὐτὸν τιθῶμεν;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Δύο δὲ κεκτημένον ἐν αὐτῷ συμβούλῳ ἐναντίῳ τε

Stephanus page 644, section c, line 7

καὶ ἄφρονε, ὡς προσαγορεύομεν ἡδονὴν καὶ λύπην;

{ΚΛ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΑΘ.} Πρὸς δὲ τούτοις ἀμφοῖν αὖ δόξας μελλόντων, οἷν κοινὸν μὲν ὄνομα ἐλπίς, ἴδιον δέ, φόβος μὲν ἢ πρὸ λύπης ἐλπίς, θάρρος δὲ ἢ πρὸ τοῦ ἐναντίου· ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις λογισμὸς ὅτι ποτ' αὐτῶν ἄμεινον ἢ χειρόν, ὅς γενόμενος δόγμα πόλεως κοινὸν νόμος ἐπωνόμασται.

{ΚΛ.} Μόγισ μὲν πως ἐφέπομαι, λέγε μὴν τὸ μετὰ ταῦτα ὡς ἐπομένον.

{ΜΕ.} Καὶ ἐν ἐμοὶ μὴν ταῦτόν τοῦτο πάθος ἔνι.

Stephanus page 644, section d, line 7

{ΑΘ.} Περὶ δὴ τούτων διανοηθῶμεν οὕτως. θαῦμα μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἡγησώμεθα τῶν ζώων θεῖον, εἴτε ὡς παίγνιον ἐκείνων εἴτε ὡς σπουδῇ τινι συνεστηκός· οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε γινώσκουμεν, τόδε δὲ ἴσμεν, ὅτι ταῦτα τὰ πάθη ἐν ἡμῖν οἷον νεῦρα ἢ σμήρινθοί τινες ἐνοῦσαι σπῶσίν τε ἡμᾶς καὶ ἀλλήλαις ἀνθέλκουσιν ἐναντίαι οὔσαι ἐπ' ἐναντίας πράξεις, οὐ δὴ διωρισμένη ἀρετὴ καὶ κακία κεῖται. μιᾷ γάρ φησιν ὁ λόγος δεῖν τῶν ἔλξεων συνεπόμενον ἀεὶ καὶ μηδαμῇ ἀπολειπόμενον ἐκείνης, ἀνθέλκειν τοῖς ἄλλοις νεύροις ἕκαστον, ταύτην δ' εἶναι τὴν τοῦ λογισμοῦ ἀγωγὴν χρυσὴν καὶ ἱεράν, τῆς

Stephanus page 645, section a, line 2

πόλεως κοινὸν νόμον ἐπικαλουμένην, ἄλλας δὲ σκληρὰς καὶ σιδηρὰς, τὴν δὲ μαλακὴν ἅτε χρυσὴν οὔσαν, τὰς δὲ ἄλλας παντοδαποῖς εἶδεσιν ὁμοίας. δεῖν δὴ τῇ καλλίστῃ ἀγωγῇ τῇ τοῦ νόμου ἀεὶ συλλαμβάνειν· ἅτε γὰρ τοῦ λογισμοῦ καλοῦ μὲν ὄντος, πράου δὲ καὶ οὐ βιαίου, δεῖσθαι ὑπηρετῶν αὐτοῦ τὴν ἀγωγὴν, ὅπως ἂν ἐν ἡμῖν τὸ χρυσοῦν γένος νικᾷ τὰ ἄλλα γένη. καὶ οὕτω δὴ περὶ θαυμάτων ὡς ὄντων ἡμῶν ὁ μῦθος ἀρετῆς σεσωμένος ἂν εἴη, καὶ τὸ κρεῖττω ἑαυτοῦ καὶ ἥττω εἶναι τρόπον τινὰ φανερόν ἂν γίγνοιτο μᾶλλον ὃ νοεῖ, καὶ

Stephanus page 645, section b, line 4

ὅτι πόλιν καὶ ἰδιώτην, τὸν μὲν λόγον ἀληθῆ λαβόντα ἐν ἑαυτῷ περὶ τῶν ἔλξεων τούτων, τούτῳ ἐπόμενον δεῖ ζῆν, πόλιν δὲ ἢ παρὰ θεῶν τινος ἢ παρὰ τούτου τοῦ γνόντος ταῦτα λόγον παραλαβοῦσαν, νόμον θεμένην, αὐτῇ τε ὁμιλεῖν καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. οὕτω καὶ κακία δὴ καὶ ἀρετὴ σαφέστερον ἡμῖν διηρθρωμένον ἂν εἴη· ἐναργεστέρου δ'

αὐτοῦ γενομένου καὶ παιδεία καὶ τᾶλλα ἐπιτηδεύματα ἴσως
ἔσται μᾶλλον καταφανῇ, καὶ δὴ καὶ τὸ περὶ τῆς ἐν τοῖς οἴνοις
διατριβῆς, ὃ δοξασθεῖν μὲν ἂν εἶναι φαύλου πέρι μήκος πολὺ
λόγων περιττὸν εἰρημένον, φανείη δὲ τάχ' ἂν ἴσως τοῦ μήκους

Stephanus page 645, section c, line 6

γ' αὐτῶν οὐκ ἀπάξιον.

{ΚΛ.} Εὖ λέγεις, καὶ περαίνωμεν ὅτιπερ ἂν τῆς γε νῦν
διατριβῆς ἄξιον γίγνηται.

{ΑΘ.} Λέγε δὴ· προσφέροντες τῷ θαύματι τούτῳ τὴν μέθην,
ποῖόν τί ποτε αὐτὸ ἀπεργαζόμεθα;

{ΚΛ.} Πρὸς τί δὲ σκοπούμενος αὐτὸ ἐπανερωτᾷς;

{ΑΘ.} Οὐδέν πω πρὸς ὅτι, τοῦτο δὲ ὅλως κοινωνῆσαν τούτῳ
ποῖόν τι συμπίπτει γίγνεσθαι. ἔτι δὲ σαφέστερον ὃ βούλομαι
πειράσομαι φράζειν. ἔρωτῶ γὰρ τὸ τοιόνδε· ἄρα σφοδρο-
τέρας τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας καὶ θυμοὺς καὶ ἔρωτας ἢ τῶν

Stephanus page 645, section d, line 8

οἴνων πόσις ἐπιτείνει;

{ΚΛ.} Πολύ γε.

{ΑΘ.} Τί δ' αὖ τὰς αἰσθήσεις καὶ μνήμας καὶ δόξας καὶ φρο-
νήσεις; πότερον ὡσαύτως σφοδροτέρας; ἢ πάμπαν ἀπολείπει
ταῦτα αὐτόν, ἂν κατακορῆς τις τῇ μέθῃ γίγνηται;

{ΚΛ.} Ναί, πάμπαν ἀπολείπει.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν εἰς ταυτόν ἀφικνεῖται τὴν τῆς ψυχῆς ἔξιν τῇ
τότε ὅτε νέος ἦν παῖς;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Ἦκιστα δὴ τότε ἂν αὐτὸς αὐτοῦ γίγνοιτο ἐγκρατής.

Stephanus page 646, section a, line 1

{ΚΛ.} Ἦκιστα.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν πονηρότατος, φαμέν, ὁ τοιοῦτος;

{ΚΛ.} Πολύ γε.

{ΑΘ.} Οὐ μόνον ἄρ', ὡς ἔοικεν, ὁ γέρων δις παῖς γίγνοιτ'
ἂν, ἀλλὰ καὶ ὁ μεθυσθεὶς.

{ΚΛ.} Ἄριστα εἶπες, ὦ ξέने.

{ΑΘ.} Τούτου δὴ τοῦ ἐπιτηδεύματος ἔσθ' ὅστις λόγος ἐπι-
χειρήσει πείθειν ἡμᾶς ὡς χρή γεύεσθαι καὶ μὴ φεύγειν παντὶ
σθένει κατὰ τὸ δυνατόν;

{ΚΛ.} Ἔοικ' εἶναι· σὺ γοῦν φῆς καὶ ἔτοιμος ἦσθα νυνδὴ

Stephanus page 646, section a, line 11

λέγειν.

{ΑΘ.} Ἀληθῇ μέντοι μνημονεύεις· καὶ νῦν γ' εἴμ'
ἔτοιμος, ἐπειδήπερ σφῶ γε ἐθελήσειν προθύμως ἔφατον
ἀκούειν.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐκ ἀκουσόμεθα; κἂν εἰ μηδενὸς ἄλλου χάριν, ἀλλὰ τοῦ θαυμαστοῦ τε καὶ ἀτόπου, εἰ δεῖ ἐκόντα ποτὲ ἄνθρωπον εἰς ἅπασαν φαυλότητα ἑαυτὸν ἐμβάλλειν.

{ΑΘ.} Ψυχῆς λέγεις· ἢ γάρ;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τί δέ; σώματος, ὧ ἑταῖρε, εἰς πονηρίαν, λεπτότητά

Stephanus page 646, section b, line 10

τε καὶ αἰσχος καὶ ἀδυναμίαν, θαυμάζοιμεν ἂν εἴ ποτέ τις ἐκῶν ἐπὶ τὸ τοιοῦτον ἀφικνεῖται;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τί οὖν; τοὺς εἰς τὰ ἰατρεῖα αὐτοὺς βαδίζοντας ἐπὶ φαρμακοποσίᾳ ἀγνοεῖν οἴομεθα ὅτι μετ' ὀλίγον ὕστερον καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἔξουσιν τοιοῦτον τὸ σῶμα, οἷον εἰ διὰ τέλους ἔχειν μέλλοιεν, ζῆν οὐκ ἂν δέξαιτο; ἢ τοὺς ἐπὶ τὰ γυμνάσια καὶ πόνους ἰόντας οὐκ ἴσμεν ὥς ἀσθενεῖς εἰς τὸ παραχρῆμα γίνονται;

{ΚΛ.} Πάντα ταῦτα ἴσμεν.

Stephanus page 646, section c, line 10

{ΑΘ.} Καὶ ὅτι τῆς μετὰ ταῦτα ὠφελίας ἔνεκα ἐκόντες πορεύονται;

{ΚΛ.} Κάλλιστα.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν χρή καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων πέρι διανοεῖσθαι τὸν αὐτὸν τρόπον;

{ΚΛ.} Πάνυ γε.

{ΑΘ.} Καὶ τῆς περὶ τὸν οἶνον ἄρα διατριβῆς ὡσαύτως διανοητέον, εἴπερ ἓνι τοῦτο ἐν τούτοις ὀρθῶς διανοηθῆναι.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Ἄν ἄρα τινὰ ἡμῖν ὠφελίαν ἔχουσα φαίνεται μηδὲν

Stephanus page 646, section d, line 9

τῆς περὶ τὸ σῶμα ἐλάττω, τῇ γε ἀρχῇ τὴν σωμασκίαν νικᾷ τῷ τὴν μὲν μετ' ἀλγηδόνων εἶναι, τὴν δὲ μή.

{ΚΛ.} Ὅρθῶς λέγεις, θαυμάζοιμι δ' ἂν εἴ τι δυναίμεθα τοιοῦτον ἐν αὐτῷ καταμαθεῖν.

{ΑΘ.} Τοῦτ' αὐτὸ δὴ νῦν, ὥς ἔοιχ', ἡμῖν ἤδη πειρατέον φράζειν. καὶ μοι λέγε· δύο φόβων εἶδη σχεδὸν ἐναντία δυνάμεθα κατανοῆσαι;

{ΚΛ.} Ποῖα δὴ;

{ΑΘ.} Τὰ τοιάδε· φοβούμεθα μὲν πού τὰ κακά, προσδοκῶντες γενήσεσθαι.

Stephanus page 646, section e, line 9

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Φοβούμεθα δέ γε πολλάκις δόξαν, ἡγούμενοι δοξά-

ζεσθαι κακοί, πράττοντες ἢ λέγοντές τι τῶν μὴ καλῶν· ὃν δὴ καὶ καλοῦμεν τὸν φόβον ἡμεῖς γε, οἶμαι δὲ καὶ πάντες, αἰσχύνην.

{ΚΛ.} Τί δ' οὐ;

{ΑΘ.} Τούτους δὴ δύο ἔλεγον φόβους· ὧν ὁ ἕτερος ἐναντίος μὲν ταῖς ἀλγηδόσιν καὶ τοῖς ἄλλοις φόβοις, ἐναντίος δ' ἐστὶ ταῖς πλείσταις καὶ μεγίσταις ἡδοναῖς.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

Stephanus page 647, section a, line 8

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐ καὶ νομοθέτης, καὶ πᾶς οὗ καὶ μικρὸν ὄφελος, τοῦτον τὸν φόβον ἐν τιμῇ μεγίστη σέβει, καὶ καλῶν αἰδῶ, τὸ τούτῳ θάρρος ἐναντίον ἀναίδειάν τε προσαγορεύει καὶ μέγιστον κακὸν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ πᾶσι νενόμικεν;

{ΚΛ.} Ὅρθῶς λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τά τ' ἄλλα πολλὰ καὶ μεγάλα ὁ φόβος ἡμᾶς οὗτος σώζει, καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ νίκην καὶ σωτηρίαν ἐν πρὸς ἐν οὐδὲν οὕτως σφόδρα ἡμῖν ἀπεργάζεται; δύο γὰρ οὖν ἐστὸν τὰ τὴν νίκην ἀπεργαζόμενα, θάρρος μὲν πολεμίων, φίλων δὲ φόβος αἰσχύνης περὶ κακῆς.

Stephanus page 647, section b, line 8

{ΚΛ.} Ἦστι ταῦτα.

{ΑΘ.} Ἄφοβον ἡμῶν ἄρα δεῖ γίγνεσθαι καὶ φοβερὸν ἕκαστον· ὧν δ' ἑκάτερον ἔνεκα, διηρήμεθα.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν ἄφοβόν γε ἕκαστον βουλευθέντες ποιεῖν φόβων πολλῶν τινων, εἰς φόβον ἄγοντες αὐτὸν μετὰ νόμου, τοιοῦτον ἀπεργαζόμεθα.

{ΚΛ.} Φαινόμεθα.

{ΑΘ.} Τί δ' ὅταν ἐπιχειρῶμέν τινα φοβερὸν ποιεῖν μετὰ δίκης; Ἄρ' οὐκ ἀναισχυντία συμβάλλοντας αὐτὸν καὶ προς-

Stephanus page 647, section c, line 9

γυμνάζοντας νικᾶν δεῖ ποιεῖν διαμαχόμενον αὐτοῦ ταῖς ἡδοναῖς; ἢ τῇ μὲν δειλίᾳ τῇ ἐν αὐτῷ προσμαχόμενον καὶ νικῶντα αὐτὴν δεῖ τέλεον οὕτω γίγνεσθαι πρὸς ἀνδρείαν, ἄπειρος δὲ δήπου καὶ ἀγύμναστος ὧν τῶν τοιούτων ἀγώνων ὅστισοῦν οὐδ' ἂν ἡμῖς ἐαυτοῦ γένοιτο πρὸς ἀρετὴν, σώφρων δὲ ἄρα τελέως ἔσται μὴ πολλαῖς ἡδοναῖς καὶ ἐπιθυμίαις προτρεπούσαις ἀναισχυντεῖν καὶ ἀδικεῖν διαμεμαχημένος καὶ νενικηκώς μετὰ λόγου καὶ ἔργου καὶ τέχνης ἐν τε παιδιαῖς καὶ ἐν σπουδαῖς, ἀλλ' ἀπαθὴς ὧν πάντων τῶν τοιούτων;

{ΚΛ.} Οὐκ οὐκ τὸν γ' εἰκότα λόγον ἂν ἔχοι.

Stephanus page 647, section e, line 1

{ΑΘ.} Τί οὖν; φόβου φάρμακον ἔσθ' ὅστις θεὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις, ὥστε ὁπόσω πλέον ἂν ἐθέλῃ τις πίνειν αὐτοῦ, τοσούτῳ μᾶλλον αὐτὸν νομίζειν καθ' ἐκάστην πόσιν δυστυχή γίνεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα αὐτῷ πάντα, καὶ τελευτῶντα εἰς πᾶν δέος ἰέναι τὸν ἀνδρειότατον ἀνθρώπων, ἐκκοιμηθέντα δὲ καὶ τοῦ πώματος ἀπαλλαγέντα πάλιν ἐκάστοτε τὸν αὐτὸν γίνεσθαι.

{ΚΛ.} Καὶ τί τοιοῦτον φαῖμεν ἂν, ὦ ξένε, ἐν ἀνθρώποις γεγόνεναι πῶμα;

{ΑΘ.} Οὐδέν· εἰ δ' οὖν ἐγένετό ποθεν, ἔσθ' ὅτι πρὸς

Stephanus page 648, section a, line 7

ἀνδρείαν ἦν ἂν νομοθέτῃ χρήσιμον; οἷον τὸ τοιόνδε περὶ αὐτοῦ καὶ μάλα εἶχομεν ἂν αὐτῷ διαλέγεσθαι· Φέρε, ὦ νομοθέτα, εἴτε Κρησὶν εἴθ' οἰσισινοῦν νομοθετεῖς, πρῶτον μὲν τῶν πολιτῶν ἄρ' ἂν δέξαιο βάσανον δυνατός εἶναι λαμβάνειν ἀνδρείας τε πέρι καὶ δειλίας;

{ΚΛ.} Φαίη που πᾶς ἂν δῆλον ὅτι.

{ΑΘ.} Τί δέ; μετ' ἀσφαλείας καὶ ἄνευ κινδύνων μεγάλων ἢ μετὰ τῶν ἐναντίων;

{ΚΛ.} Καὶ τοῦτο μετὰ τῆς ἀσφαλείας συνομολογήσει πᾶς.

{ΑΘ.} Χρῶο δ' ἂν εἰς τοὺς φόβους τούτους ἄγων καὶ

Stephanus page 648, section b, line 8

ἐλέγχων ἐν τοῖς παθήμασιν, ὥστε ἀναγκάζειν ἄφοβον γίνεσθαι, παρακελευόμενος καὶ νουθετῶν καὶ τιμῶν, τὸν δὲ ἀτιμάζων, ὅστις σοι μὴ πείθοιτο εἶναι τοιοῦτος οἷον σὺ τάττοις ἐν πᾶσιν; καὶ γυμνασάμενον μὲν εὖ καὶ ἀνδρείως ἀζήμιον ἀπαλλάττοις ἂν, κακῶς δέ, ζημίαν ἐπιτιθείς; ἢ τὸ παράπαν οὐκ ἂν χρῶο, μηδὲν ἄλλο ἐγκαλῶν τῷ πώματι;

{ΚΛ.} Καὶ πῶς οὐκ ἂν χρῶτο, ὦ ξένε;

{ΑΘ.} Γυμνασία γοῦν, ὦ φίλε, παρὰ τὰ νῦν θαυμαστὴ ῥαστώνης ἂν εἴῃ καθ' ἓνα καὶ κατ' ὀλίγους καὶ καθ' ὁπόσους

Stephanus page 648, section d, line 1

τις ἀεὶ βούλοιο· καὶ εἴτε τις ἄρα μόνος ἐν ἐρημίᾳ, τὸ τῆς αἰσχύνης ἐπίπροσθεν ποιούμενος, πρὶν εὖ σχεῖν ἡγούμενος ὁρᾶσθαι μὴ δεῖν, οὕτω πρὸς τοὺς φόβους γυμνάζοιτο, πῶμα μόνον ἀντὶ μυρίων πραγμάτων παρασκευαζόμενος, ὀρθῶς ἂν τι πράττοι, εἴτε τις ἑαυτῷ πιστεύων φύσει καὶ μελέτῃ καλῶς παρεσκευάσθαι, μηδὲν ὀκνοῖ μετὰ συμποτῶν πλειόνων γυμναζόμενος ἐπιδείκνυσθαι τὴν ἐν τῇ τοῦ πώματος ἀναγκαίᾳ διαφορᾷ δύναμιν ὑπερθέων καὶ κρατῶν, ὥστε ὑπ' ἀσχημοσύνης μηδὲ ἐν σφάλλεσθαι μέγα μηδ' ἀλλοιοῦσθαι δι' ἀρετὴν, πρὸς δὲ τὴν ἐσχάτην πόσιν ἀπαλλάττοιο πρὶν

ἀφικνεῖσθαι, τὴν πάντων ἦτταν φοβούμενος ἀνθρώπων τοῦ σώματος.

{ΚΛ.} Ναί· σωφρονοῖ γὰρ <ἄν>, ὧ ξένε, καὶ ὁ τοιοῦτος οὕτω πράττων.

{ΑΘ.} Πάλιν δὴ πρὸς τὸν νομοθέτην λέγωμεν τάδε· Εἶεν, ὧ νομοθέτα, τοῦ μὲν δὴ φόβου σχεδὸν οὔτε θεὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις τοιοῦτον φάρμακον οὔτε αὐτοὶ μεμηχανήμεθα - τοὺς γὰρ γόητας οὐκ ἐν θοίνῃ λέγω - τῆς δὲ ἀφοβίας καὶ τοῦ λίαν θαρρεῖν καὶ ἀκαίρως ἅ μὴ χρή, πότερον ἔστιν πῶμα, ἢ πῶς λέγομεν;

{ΚΛ.} Ἦστιν, φήσει πού, τὸν οἶνον φράζων.

{ΑΘ.} Ἦ καὶ τοῦναντίον ἔχει τοῦτο τῷ νυνδὴ λεγομένῳ; πiónτα τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν αὐτοῦ ποιεῖ πρῶτον ἴλεων εὐθύς μᾶλλον ἢ πρότερον, καὶ ὅπόσῳ ἂν πλέον αὐτοῦ γεύηται, τοσοῦτῳ πλειόνων ἐλπίδων ἀγαθῶν πληροῦσθαι καὶ δυνάμεως εἰς δόξαν; καὶ τελευτῶν δὴ πάσης ὁ τοιοῦτος παρρησίας ὡς σοφὸς ὢν μεστοῦται καὶ ἐλευθερίας, πάσης δὲ ἀφοβίας, ὥστε εἰπεῖν τε ἀόκνως ὅτιοῦν, ὡσαύτως δὲ καὶ πρᾶξαι; πᾶς ἡμῖν, οἶμαι, ταῦτ' ἂν συγχωροῖ.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Ἀναμνησθῶμεν δὴ τόδε, ὅτι δὴ ἔφαμεν ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς δεῖν θεραπεύεσθαι, τὸ μὲν ὅπως ὅτι μάλιστα θαρρήσομεν, τὸ δὲ τοῦναντίον ὅτι μάλιστα φοβησόμεθα.

{ΚΛ.} Ἀ τῆς αἰδοῦς ἔλεγες, ὡς οἴομεθα.

{ΑΘ.} Καλῶς μνημονεύετε. ἐπειδὴ δὲ τὴν τε ἀνδρείαν καὶ τὴν ἀφοβίαν ἐν τοῖς φόβοις δεῖ καταμελετᾶσθαι, σκεπτέον ἄρα τὸ ἐναντίον ἐν τοῖς ἐναντίοις θεραπεύεσθαι δέον ἂν εἶη.

{ΚΛ.} Τό γ' οὖν εἰκός.

{ΑΘ.} Ἀ παθόντες ἄρα πεφύκαμεν διαφερόντως θαρραλέοι

τ' εἶναι καὶ θρασεῖς, ἐν τούτοις δέον ἂν, ὡς ἔοικ', εἶη τὸ μελετᾶν ὡς ἥκιστα εἶναι ἀναισχύντους τε καὶ θρασύτητος γέμοντας, φοβεροὺς δὲ εἰς τό τι τολμᾶν ἐκάστοτε λέγειν ἢ πᾶσχειν ἢ καὶ δρᾶν αἰσχρὸν ὅτιοῦν.

{ΚΛ.} Ἦοικεν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ταῦτά ἐστι πάντα ἐν οἷς ἐσμὲν τοιοῦτοι, θυμός, ἔρως, ὕβρις, ἀμαθία, φιλοκέρδεια, δειλία, καὶ ἔτι τοιάδε, πλοῦτος, κάλλος, ἰσχύς, καὶ πάνθ' ὅσα δι' ἡδονῆς αὐτὸ μεθύσκοντα παράφρονας ποιεῖ; τούτων δὲ εὐτελῇ τε καὶ

ἀσινεστέραν πρῶτον μὲν πρὸς τὸ λαμβάνειν πείραν, εἴτα

Stephanus page 649, section d, line 9

εἰς τὸ μελετᾶν, πλὴν τῆς ἐν οἴνῳ βασάνου καὶ παιδιᾶς, τίνα ἔχομεν ἡδονὴν εἰπεῖν ἔμμετρον μᾶλλον, ἂν καὶ ὁπωστιοῦν μετ' εὐλαβείας γίγνηται; σκοπῶμεν γὰρ δὴ· δυσκόλου ψυχῆς καὶ ἀγρίας, ἐξ ἧς ἀδικίαι μυρίαί γίνονται, πότερον ἰόντα εἰς τὰ συμβόλαια πείραν λαμβάνειν, κινδυνεύοντα περὶ αὐτῶν, σφαλερώτερον, ἢ συγγενόμενον μετὰ τῆς τοῦ Διονύσου θεωρίας; ἢ πρὸς τὰ φροδίδια ἡττημένης τινὸς ψυχῆς βάσανον λαμβάνειν, ἐπιτρέποντα αὐτοῦ θυγατέρας τε καὶ υἱεὶς καὶ γυναικάς, οὕτως, ἐν τοῖς φιλτάτοις κινδυνεύσαντες, ἡθὺς ψυχῆς θεάσασθαι; καὶ μυρία δὴ λέγων οὐκ ἂν τίς ποτε

Stephanus page 650, section a, line 6

ἀνύσειεν ὅσῳ διαφέρει τὸ μετὰ παιδιᾶς τὴν ἄλλως ἄνευ μισθοῦ ζημιώδους θεωρεῖν. καὶ δὴ καὶ τοῦτο μὲν αὐτὸ περί γε τούτων οὐτ' ἂν Κρητᾶς οὐτ' ἄλλους ἀνθρώπους οὐδένας οἴομεθα ἀμφισβητῆσαι, μὴ οὐ πείραν τε ἀλλήλων ἐπιεικῇ ταύτην εἶναι, τό τε τῆς εὐτελείας καὶ ἀσφαλείας καὶ τάχους διαφέρειν πρὸς τὰς ἄλλας βασάνους.

{ΚΛ.} Ἀληθὲς τοῦτό γε.

{ΑΘ.} Τοῦτο μὲν ἄρ' ἂν τῶν χρησιμωτάτων ἐν εἴῃ, τὸ γνῶναι τὰς φύσεις τε καὶ ἔξεις τῶν ψυχῶν, τῇ τέχνῃ ἐκείνῃ ἣς ἐστὶν ταῦτα θεραπεύειν· ἐστὶν δέ που, φαμέν, ὥς οἶμαι,

Stephanus page 650, section b, line 9

πολιτικῆς. ἢ γάρ;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, ὥς ἔοικε, σκεπτέον ἐκεῖνο περὶ αὐτῶν, πότερα τοῦτο μόνον ἀγαθὸν ἔχει, τὸ κατιδεῖν πῶς ἔχομεν τὰς φύσεις, ἢ καὶ τι μέγεθος ὠφελείας ἄξιον πολλῆς σπουδῆς ἔνεσθ' ἐν τῇ κατ' ὀρθὸν χρειᾷ τῆς ἐν οἴνῳ συνουσίας. τί οὖν δὴ λέγομεν; ἔνεσθ', ὥς ὁ λόγος ἔοικεν βούλεσθαι σημαίνειν· ὅπῃ δὲ καὶ ὅπως, ἀκούομεν προσέχοντες τὸν νοῦν, μὴ πῃ παραποδισθῶμεν ὑπ' αὐτοῦ.

Stephanus page 652, section b, line 2

{ΚΛ.} Λέγ' οὖν.

{ΑΘ.} Ἀναμνησθῆναι τοίνυν ἔγωγε πάλιν ἐπιθυμῶ τί ποτε λέγομεν ἡμῖν εἶναι τὴν ὀρθὴν παιδείαν. τούτου γάρ, ὥς γε ἐγὼ τοπάζω τὰ νῦν, ἐστὶν ἐν τῷ ἐπιτηδεύματι τούτῳ καλῶς κατορθουμένῳ σωτηρία.

{ΚΛ.} Μέγα λέγεις.

{ΑΘ.} Λέγω τοίνυν τῶν παίδων παιδικὴν εἶναι πρώτην

αἴσθησιν ἡδονὴν καὶ λύπην, καὶ ἐν οἷς ἀρετὴ ψυχῇ καὶ
κακία παραγίγνεται πρῶτον, ταῦτ' εἶναι, φρόνησιν δὲ καὶ
ἀληθεῖς δόξας βεβαίους εὐτυχὲς ὅτω καὶ πρὸς τὸ γῆρας

Stephanus page 653, section a, line 9

παρεγένετο· τέλος δ' οὖν ἔστ' ἄνθρωπος ταῦτα καὶ τὰ ἐν
τούτοις πάντα κεκτημένος ἀγαθὰ. παιδεῖαν δὲ λέγω τὴν
παραγιγνομένην πρῶτον παισὶν ἀρετὴν· ἡδονὴ δὲ καὶ φιλία
καὶ λύπη καὶ μῖσος ἂν ὀρθῶς ἐν ψυχαῖς ἐγγίγνωνται μήπω
δυναμένων λόγῳ λαμβάνειν, λαβόντων δὲ τὸν λόγον, συμ-
φωνήσωσι τῷ λόγῳ ὀρθῶς εἰθίσθαι ὑπὸ τῶν προσηκόντων
ἐθῶν, αὕτη 'σθ' ἡ συμφωνία σύμπασα μὲν ἀρετὴ, τὸ δὲ
περὶ τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας τεθραμμένον αὐτῆς ὀρθῶς ὥστε
μισεῖν μὲν ἃ χρὴ μισεῖν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους,
στέργειν δὲ ἃ χρὴ στέργειν, τοῦτ' αὐτὸ ἀποτεμῶν τῷ λόγῳ

Stephanus page 653, section c, line 3

καὶ παιδεῖαν προσαγορεύων, κατὰ γε τὴν ἐμὴν ὀρθῶς ἂν
προσαγορεύοις.

{ΚΛ.} Καὶ γάρ, ὦ ξένε, ἡμῖν καὶ τὰ πρότερον ὀρθῶς σοι
παιδείας περὶ καὶ τὰ νῦν εἰρησθαι δοκεῖ.

{ΑΘ.} Καλῶς τοίνυν. τούτων γὰρ δὴ τῶν ὀρθῶς τεθραμ-
μένων ἡδονῶν καὶ λυπῶν παιδειῶν οὐσῶν χαλᾶται τοῖς
ἀνθρώποις καὶ διαφθείρεται κατὰ πολλὰ ἐν τῷ βίῳ, θεοὶ
δὲ οἰκτίραντες τὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπίπονον πεφυκὸς γένος,
ἀναπαύλας τε αὐτοῖς τῶν πόνων ἐτάξαντο τὰς τῶν ἐορτῶν
ἀμοιβὰς τοῖς θεοῖς, καὶ Μούσας Ἀπόλλωνα τε μουσηγέτην

Stephanus page 653, section d, line 4

καὶ Διόνυσον συνεορταστὰς ἔδοσαν, ἵν' ἐπανορθῶνται, τὰς
τε τροφὰς γενομένας ἐν ταῖς ἐορταῖς μετὰ θεῶν. ὅρᾱν ἂ
χρὴ πότερον ἀληθὲς ἡμῖν κατὰ φύσιν ὁ λόγος ὑμνεῖται τὰ
νῦν, ἢ πῶς. φησὶν δὲ τὸ νέον ἅπαν ὥς ἔπος εἰπεῖν τοῖς
τε σώμασι καὶ ταῖς φωναῖς ἡσυχίαν ἄγειν οὐ δύνασθαι,
κινεῖσθαι δὲ ἀεὶ ζητεῖν καὶ φθέγγεσθαι, τὰ μὲν ἀλλόμενα
καὶ σκιρτῶντα, οἷον ὀρχούμενα μεθ' ἡδονῆς καὶ προσπαί-
ζοντα, τὰ δὲ φθεγγόμενα πάσας φωνάς. τὰ μὲν οὖν ἄλλα
ζῶα οὐκ ἔχειν αἴσθησιν τῶν ἐν ταῖς κινήσεσιν τάξεων οὐδὲ
ἄταξιῶν, οἷς δὲ ῥυθμὸς ὄνομα καὶ ἀρμονία· ἡμῖν δὲ οὐς

Stephanus page 654, section a, line 1

εἵπομεν τοὺς θεοὺς συγχορευτὰς δεδόσθαι, τούτους εἶναι καὶ
τοὺς δεδωκότας τὴν ἔνρυθμόν τε καὶ ἐναρμόνιον αἴσθησιν
μεθ' ἡδονῆς, ἢ δὴ κινεῖν τε ἡμᾶς καὶ χορηγεῖν ἡμῶν τούτους,
ᾠδαῖς τε καὶ ὀρχήσεσιν ἀλλήλοις συνείροντας, χοροὺς τε
ὠνομακέναι παρὰ τὸ τῆς χαρᾶς ἔμφυτον ὄνομα. πρῶτον

δὴ τοῦτο ἀποδεξώμεθα; θῶμεν παιδεῖαν εἶναι πρώτην διὰ
Μουσῶν τε καὶ Απόλλωνος, ἢ πῶς;

{ΚΛ.} Οὕτως.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀπαίδευτος ἀχόρευτος ἡμῖν ἔσται, τὸν
δὲ πεπαιδευμένον ἱκανῶς κεχορευκότα θετέον;

Stephanus page 654, section b, line 2

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ τὸ σύνολόν
ἐστίν.

{ΚΛ.} Ἀναγκαῖον.

{ΑΘ.} Ὁ καλῶς ἄρα πεπαιδευμένος ἄδειν τε καὶ ὀρχεῖσθαι
δυνατὸς ἂν εἴη καλῶς.

{ΚΛ.} Ἐοικεν.

{ΑΘ.} Ἴδωμεν δὴ τί ποτ' ἐστὶ τὸ νῦν αὖ λεγόμενον.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δῆ;

Stephanus page 654, section b, line 11

{ΑΘ.} “Καλῶς ἄδει,” φαμέν, “καὶ καλῶς ὀρχεῖται”· πό-
τερον “εἰ καὶ καλὰ ἄδει καὶ καλὰ ὀρχεῖται” προσθῶμεν ἢ μή;

{ΚΛ.} Προσθῶμεν.

{ΑΘ.} Τί δ' ἂν τὰ καλὰ τε ἡγούμενος εἶναι καλὰ καὶ τὰ
αἰσchrὰ αἰσchrὰ οὕτως αὐτοῖς χρῆται; βέλτιον ὁ τοιοῦτος
πεπαιδευμένος ἡμῖν ἔσται τὴν χορείαν τε καὶ μουσικὴν ἢ
ὅς ἂν τῷ μὲν σώματι καὶ τῇ φωνῇ τὸ διανοηθὲν εἶναι καλὸν
ἱκανῶς ὑπηρετεῖν δυνηθῇ ἐκάστοτε, χαίρη δὲ μὴ τοῖς καλοῖς
μηδὲ μισῇ τὰ μὴ καλὰ; ἢ 'κεῖνος ὅς ἂν τῇ μὲν φωνῇ καὶ
τῷ σώματι μὴ πάνυ δυνατὸς ἢ κατορθοῦν, ἢ διανοεῖσθαι, τῇ

Stephanus page 654, section d, line 2

δὲ ἡδονῇ καὶ λύπῃ κατορθοῖ, τὰ μὲν ἀσπαζόμενος, ὅσα καλὰ,
τὰ δὲ δυσχεραίνων, ὅποσα μὴ καλὰ;

{ΚΛ.} Πολὺ τὸ διαφέρον, ὦ ξέने, λέγεις τῆς παιδείας.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν εἰ μὲν τὸ καλὸν ᾠδῆς τε καὶ ὀρχήσεως πέρι
γινώσκωμεν τρεῖς ὄντες, ἴσμεν καὶ τὸν πεπαιδευμένον τε καὶ
ἀπαίδευτον ὀρθῶς· εἰ δὲ ἀγνοοῦμέν γε τοῦτο, οὐδ' εἴ τις
παιδείας ἐστὶν φυλακὴ καὶ ὅπου διαγινώσκειν ἂν ποτε
δυναίμεθα. Ἄρ' οὐχ οὕτως;

{ΚΛ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ταῦτ' ἄρα μετὰ τοῦθ' ἡμῖν αὖ καθάπερ κυσὶν ἰχθυ-

Stephanus page 654, section e, line 4

οῦσαις διερευνητέον, σχῆμά τε καλὸν καὶ μέλος καὶ ᾠδὴν
καὶ ὄρχησιν· εἰ δὲ ταῦθ' ἡμᾶς διαφυγόντα οἰχήσεται, μάταιος
ὁ μετὰ ταῦθ' ἡμῖν περὶ παιδείας ὀρθῆς εἶθ' Ἑλληνικῆς εἶτε

βαρβαρικῆς λόγος ἂν εἴη.

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Εἶεν· τί δὲ δὴ τὸ καλὸν χρή φάναι σχῆμα ἢ μέλος εἶναί ποτε; φέρε, ἀνδρικῆς ψυχῆς ἐν πόνοις ἐχομένης καὶ δειλῆς ἐν τοῖς αὐτοῖς τε καὶ ἴσοις ἄρ' ὅμοια τὰ τε σχήματα καὶ τὰ φθέγματα συμβαίνει γίγνεσθαι;

{ΚΛ.} Καὶ πῶς, ὅτε γε μηδὲ τὰ χρώματα;

Stephanus page 655, section a, line 4

{ΑΘ.} Καλῶς γε, ὦ ἑταῖρε. ἀλλ' ἐν γὰρ μουσικῇ καὶ σχήματα μὲν καὶ μέλη ἔνεστιν, περὶ ῥυθμὸν καὶ ἀρμονίαν οὗσης τῆς μουσικῆς, ὥστε εὐρυθμὸν μὲν καὶ εὐάρμοστον, εὐχρῶν δὲ μέλος ἢ σχῆμα οὐκ ἔστιν ἀπεικάσαντα, ὥσπερ οἱ χοροδιδάσκαλοι ἀπεικάζουσιν, ὀρθῶς φθέγγεσθαι· τὸ δὲ τοῦ δειλοῦ τε καὶ ἀνδρείου σχῆμα ἢ μέλος ἔστιν τε, καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν ἔχει τὰ μὲν τῶν ἀνδρείων καλὰ, τὰ τῶν δειλῶν δὲ αἰσχρά. καὶ ἵνα δὴ μὴ μακρολογία πολλή τις γίγνηται περὶ ταῦθ' ἡμῖν ἅπαντα, ἀπλῶς ἔστω τὰ μὲν ἀρετῆς ἐχόμενα ψυχῆς ἢ σώματος, εἴτε αὐτῆς εἴτε τινὸς

Stephanus page 655, section b, line 5

εἰκόνας, σύμπαντα σχήματά τε καὶ μέλη καλὰ, τὰ δὲ κακίας αὖ, τὸναντίον ἅπαν.

{ΚΛ.} Ὅρθῶς τε προκαλῇ καὶ ταῦθ' ἡμῖν οὕτως ἔχειν ἀποκεκρίσθω τὰ νῦν.

{ΑΘ.} Ἐτι δὴ τόδε· πότερον ἅπαντες πάσαις χορείαις ὁμοίως χαίρομεν, ἢ πολλοῦ δεῖ;

{ΚΛ.} Τοῦ παντὸς μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τί ποτ' ἂν οὖν λέγομεν τὸ πεπλανηκὸς ἡμᾶς εἶναι; πότερον οὐ ταῦτά ἐστι καλὰ ἡμῖν πᾶσιν, ἢ τὰ μὲν αὐτά, ἀλλ' οὐ δοκεῖ ταῦτά εἶναι; οὐ γάρ που ἐρεῖ γέ τις ὥς ποτε

Stephanus page 655, section c, line 6

τὰ τῆς κακίας ἢ ἀρετῆς καλλίονα χορεύματα, οὐδ' ὥς αὐτὸς μὲν χαίρει τοῖς τῆς μοχθηρίας σχήμασιν, οἱ δ' ἄλλοι ἐναντία ταύτης Μούσῃ τινί· καίτοι λέγουσιν γε οἱ πλεῖστοι μουσικῆς ὀρθότητα εἶναι τὴν ἡδονὴν ταῖς ψυχαῖς πορίζουσιν δύναμιν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐτε ἀνεκτὸν οὐτε ὅσιον τὸ παράπαν φθέγγεσθαι, τόδε δὲ μᾶλλον εἰκὸς πλανᾶν ἡμᾶς.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ἐπειδὴ μιμήματα τρόπων ἐστὶ τὰ περὶ τὰς χορείας, ἐν πράξεσί τε παντοδαπαῖς γιγνόμενα καὶ τύχαις, καὶ ἤθεσι καὶ μιμήσεσι διεξιόντων ἐκάστων, οἷς μὲν ἂν πρὸς τρόπου

Stephanus page 655, section d, line 8

τὰ ῥηθέντα ἢ μελωδηθέντα ἢ καὶ ὅπως οὖν χορευθέντα, ἢ

κατὰ φύσιν ἢ κατὰ ἔθος ἢ κατ' ἀμφοτέρω, τούτους μὲν καὶ
τούτοις χαίρειν τε καὶ ἐπαινεῖν αὐτὰ καὶ προσαγορεύειν
καλὰ ἀναγκαῖον, οἷς δ' ἂν παρὰ φύσιν ἢ τρόπον ἢ τινα
συνήθειαν, οὔτε χαίρειν δυνατόν οὔτε ἐπαινεῖν αἰσχρὰ τε
προσαγορεύειν. οἷς δ' ἂν τὰ μὲν τῆς φύσεως ὀρθὰ συμ-
βαίνειν, τὰ δὲ τῆς συνηθείας ἐναντία, ἢ τὰ μὲν τῆς συνη-
θείας ὀρθὰ, τὰ δὲ τῆς φύσεως ἐναντία, οὗτοι δὲ ταῖς ἡδοναῖς
τοὺς ἐπαίνους ἐναντίους προσαγορεύουσιν· ἡδέα γὰρ τούτων
ἕκαστα εἶναι φασί, πονηρὰ δέ, καὶ ἐναντίον ἄλλων οὐς

Stephanus page 656, section a, line 3

οἶονται φρονεῖν αἰσχύνονται μὲν κινεῖσθαι τῷ σώματι τὰ
τοιαῦτα, αἰσχύνονται δὲ ἄδειν ὡς ἀποφαινόμενοι καλὰ μετὰ
σπουδῆς, χαίρουσιν δὲ παρ' αὐτοῖς.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΑΘ.} Μὴ οὖν τι βλάβην ἔσθ' ἦντινα φέρει τῷ χαίροντι
πονηρίας ἢ σχήμασιν ἢ μέλεσιν, ἢ τιν' ὠφελίαν αὐτοῖς
πρὸς τὰναντία τὰς ἡδονὰς ἀποδεχομένοις;

{ΚΛ.} Εἰκὸς γε.

{ΑΘ.} Πότερον εἰκὸς ἢ καὶ ἀναγκαῖον ταῦτόν εἶναι ὅπερ
ὅταν τις πονηροῖς ἦθεσιν συνὼν κακῶν ἀνθρώπων μὴ μισῇ,

Stephanus page 656, section b, line 3

χαίρη δὲ ἀποδεχόμενος, ψέγη δὲ ὡς ἐν παιδιᾷ μοίρα, ὄνει-
ρώττων αὐτοῦ τὴν μοχθηρίαν; τότε ὁμοιοῦσθαι δήπου ἀνάγκη
τὸν χαίροντα ὁποτέρους ἂν χαίρη, ἐὰν ἄρα καὶ ἐπαινεῖν
αἰσχύνεται· καίτοι τοῦ τοιούτου τί μεῖζον ἀγαθὸν ἢ κακὸν
φαῖμεν ἂν ἡμῖν ἐκ πάσης ἀνάγκης γίνεσθαι;

{ΚΛ.} Δοκῶ μὲν οὐδέν.

{ΑΘ.} Ὅπου δὴ νόμοι καλῶς εἰσι κείμενοι ἢ καὶ εἰς τὸν
ἔπειτα χρόνον ἔσσονται τὴν περὶ τὰς Μούσας παιδείαν τε
καὶ παιδίαν, οἰόμεθα ἐξέσεσθαι τοῖς ποιητικοῖς, ὅτι περ ἂν
αὐτὸν τὸν ποιητὴν ἐν τῇ ποιήσει τέρπη ῥυθμοῦ ἢ μέλους

Stephanus page 656, section c, line 5

ἢ ῥήματος ἐχόμενον, τοῦτο διδάσκοντα καὶ τοὺς τῶν εὐνόμων
παῖδας καὶ νέους ἐν τοῖς χοροῖς, ὅτι ἂν τύχη ἀπεργάζεσθαι
πρὸς ἀρετὴν ἢ μοχθηρίαν;

{ΚΛ.} Οὗτοι δὴ τοῦτό γε λόγον ἔχει· πῶς γὰρ ἂν;

{ΑΘ.} Νῦν δέ γε αὐτὸ ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐν πάσαις ταῖς
πόλεσιν ἔξεστι δρᾶν, πλὴν κατ' Αἴγυπτον.

{ΚΛ.} Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ δὴ πῶς τὸ τοιοῦτον φῆς νενομοθε-
τῆσθαι;

{ΑΘ.} Θαῦμα καὶ ἀκοῦσαι. πάλαι γὰρ δὴ ποτε, ὡς ἔοικεν,
ἐγνώσθη παρ' αὐτοῖς οὗτος ὁ λόγος ὅν τὰ νῦν λέγομεν ἡμεῖς,

Stephanus page 656, section d, line 7

ὅτι καλὰ μὲν σχήματα, καλὰ δὲ μέλη δεῖ μεταχειρίζεσθαι
ταῖς συνηθείαις τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν νέους· ταξάμενοι δὲ
ταῦτα, ἅττα ἐστὶ καὶ ὅποῖ' ἅττα ἀπέφηναν ἐν τοῖς ἱεροῖς,
καὶ παρὰ ταῦτ' οὐκ ἐξῆν οὔτε ζωγράφοις, οὔτ' ἄλλοις ὅσοι
σχήματα καὶ ὅποῖ' ἅττα ἀπεργάζονται, καινοτομεῖν οὐδ'
ἐπινοεῖν ἄλλ' ἅττα ἢ τὰ πάτρια, οὐδὲ νῦν ἔξεστιν, οὔτε ἐν
τούτοις οὔτε ἐν μουσικῇ συμπάσῃ. σκοπῶν δὲ εὐρήσεις
αὐτόθι τὰ μυριοστὸν ἔτος γεγραμμένα ἢ τετυπωμένα - οὐχ
ὥς ἔπος εἰπεῖν μυριοστὸν ἄλλ' ὄντως - τῶν νῦν δεδημιουργη-
μένων οὔτε τι καλλίονα οὔτ' αἰσχίω, τὴν αὐτὴν δὲ τέχνην

Stephanus page 657, section a, line 2

ἀπειργασμένα.

{ΚΛ.} Θαυμαστὸν λέγεις.

{ΑΘ.} Νομοθετικὸν μὲν οὖν καὶ πολιτικὸν ὑπερβαλλόντως.
ἀλλ' ἕτερα φαῦλ' ἂν εὖροις αὐτόθι· τοῦτο δ' οὖν τὸ περὶ
μουσικὴν ἀληθές τε καὶ ἄξιον ἐννοίας, ὅτι δυνατόν ἄρ' ἦν
περὶ τῶν τοιούτων νομοθετεῖσθαι βεβαίως θαρροῦντα μέλη
τὰ τὴν ὀρθότητα φύσει παρεχόμενα. τοῦτο δὲ θεοῦ ἢ θείου
τινὸς ἀνδρὸς ἂν εἴη, καθάπερ ἐκεῖ φασιν τὰ τὸν πολὺν τοῦτον
σεσωμένα χρόνον μέλη τῆς Ἰσίδος ποιήματα γεγονέναι.
ὥσθ', ὅπερ ἔλεγον, εἰ δύναίτο τις ἐλεῖν αὐτῶν καὶ ὁπωσοῦν

Stephanus page 657, section b, line 3

τὴν ὀρθότητα, θαρροῦντα χρὴ εἰς νόμον ἄγειν καὶ τάξιν αὐτά·
ὥς ἢ τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης ζήτησις τοῦ καινῇ ζητεῖν ἀεὶ
μουσικῇ χρῆσθαι σχεδὸν οὐ μεγάλην τινὰ δύναμιν ἔχει
πρὸς τὸ διαφθεῖραι τὴν καθιερωθεῖσαν χορείαν ἐπικαλοῦσα
ἀρχαιότητα. τὴν γοῦν ἐκεῖ οὐδαμῶς ἔοικε δυνατὴ γεγονέναι

διαφθεῖραι, πᾶν δὲ τούναντίον.

{ΚΛ.} Φαίνεται οὕτως ἂν ταῦτα ἔχειν ἐκ τῶν ὑπὸ σοῦ τὰ
νῦν λεχθέντων.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν θαρροῦντες λέγομεν τὴν τῇ μουσικῇ καὶ τῇ

Stephanus page 657, section c, line 4

παιδιᾷ μετὰ χορείας χρεῖαν ὀρθὴν εἶναι τοιῶδέ τινα τρόπον;
χαίρομεν ὅταν οἰώμεθα εὖ πράττειν, καὶ ὁπότεν χαίρωμεν,
οἰώμεθα εὖ πράττειν αὖ; μὴν οὐχ οὕτως;

{ΚΛ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν ἐν γε τῷ τοιούτῳ, χαίροντες, ἡσυχίαν οὐ
δυνάμεθα ἄγειν.

{ΚΛ.} Ἐστὶ ταῦτα.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐχ ἡμῶν οἱ μὲν νέοι αὐτοὶ χορεύειν ἔτοιμοι,
τὸ δὲ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν ἐκείνους αὖ θεωροῦντες διάγειν
ἡγούμεθα πρεπόντως, χαίροντες τῇ ἐκείνων παιδιᾷ τε καὶ

ἐορτάσει, ἐπειδὴ τὸ παρ' ἡμῖν ἡμᾶς ἐλαφρὸν ἐκλείπει νῦν, ὃ ποθοῦντες καὶ ἀσπαζόμενοι τίθεμεν οὕτως ἀγῶνας τοῖς δυνα-
μένοις ἡμᾶς ὅτι μάλιστ' εἰς τὴν νεότητα μνήμη ἐπεγείρειν;

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα.

{ΑΘ.} Μὲν οὖν οἰόμεθα καὶ κομιδῇ μάτην τὸν νῦν λεγόμενον λόγον περὶ τῶν ἐορταζόντων λέγειν τοὺς πολλούς, ὅτι τοῦτον δεῖ σοφώτατον ἡγεῖσθαι καὶ κρίνειν νικᾶν, ὃς ἂν ἡμᾶς εὐφραίνεσθαι καὶ χαίρειν ὅτι μάλιστα ἀπεργάζεται; δεῖ γὰρ δὴ, ἐπεὶ περ ἀφείμεθα γε παίζειν ἐν τοῖς τοιούτοις, τὸν πλείστους καὶ μάλιστα χαίρειν ποιοῦντα, τοῦτον μάλιστα

τιμᾶσθαι τε, καὶ ὅπερ εἶπον νυνδὴ, τὰ νικητήρια φέρειν. ἄρ' οὐκ ὀρθῶς λέγεται τε τοῦτο καὶ πράττειτ' ἂν, εἰ ταύτη γίγνοιτο;

{ΚΛ.} Τάχ' ἂν.

{ΑΘ.} Ἄλλ', ὦ μακάριε, μὴ ταχὺ τὸ τοιοῦτον κρίνωμεν, ἀλλὰ διαιροῦντες αὐτὸ κατὰ μέρη σκοπώμεθα τοιῶδέ τινα τρόπῳ· τί ἂν, εἴ ποτέ τις οὕτως ἀπλῶς ἀγῶνα θεῖη ὄντινόν, μηδὲν ἀφορίσας μήτε γυμνικὸν μήτε μουσικὸν μήθ' ἵππικόν, ἀλλὰ πάντας συναγαγὼν τοὺς ἐν τῇ πόλει προεῖποι, θεῖς νικητήρια, τὸν βουλούμενον ἥκειν ἀγωνιούμενον ἡδονῆς πέρι

μόνον, ὃς δ' ἂν τέρψη τοὺς θεατὰς μάλιστα, μηδὲν ἐπιτατόμενος ᾧτινι τρόπῳ, νικήσῃ δὲ αὐτὸ τοῦτο ὅτι μάλιστα ἀπεργασάμενος καὶ κριθῇ τῶν ἀγωνισαμένων ἡδιστος γεγενῆναι - τί ποτ' ἂν ἡγούμεθα ἐκ ταύτης τῆς προρρήσεως συμβαίνειν;

{ΚΛ.} Τοῦ περὶ λέγεις;

{ΑΘ.} Εἰκός που τὸν μὲν τινα ἐπιδεικνύναι, καθάπερ Ὅμηρος, ῥαψωδίαν, ἄλλον δὲ κιθαρωδίαν, τὸν δὲ τινα τραγωδίαν, τὸν δ' αὖ κωμωδίαν, οὐ θαυμαστὸν δὲ εἴ τις καὶ θαύματα ἐπιδεικνὺς μάλιστ' ἂν νικᾶν ἡγοῖτο· τούτων δὴ

τοιούτων καὶ ἐτέρων ἀγωνιστῶν μυρίων ἐλθόντων ἔχομεν εἰπεῖν τίς ἂν νικῶ δικαίως;

{ΚΛ.} Ἄτοπον ἦρου· τίς γὰρ ἂν ἀποκρίνοιτό σοι τοῦτο ὡς γνούς ἂν ποτε πρὶν ἀκοῦσαί τε, καὶ τῶν ἀθλητῶν ἐκάστων αὐτήκοος αὐτὸς γενέσθαι;

{ΑΘ.} Τί οὖν δὴ; βούλεσθε ἐγὼ σφῶν τὴν ἄτοπον ἀποκρισιν ταύτην ἀποκρίνωμαι;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Εἰ μὲν τοίνυν τὰ πάνυ σμικρὰ κρίνοι παῖδιά, κρινούσιν
τὸν τὰ θαύματα ἐπιδεικνύντα· ἦ γάρ;

Stephanus page 658, section d, line 1

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Ἐὰν δέ γ' οἱ μείζους παῖδες, τὸν τὰς κωμωδίας·
τραγωδίαν δὲ αἱ τε πεπαιδευμένοι τῶν γυναικῶν καὶ τὰ νέα
μειράκια καὶ σχεδὸν ἴσως τὸ πλῆθος πάντων.

{ΚΛ.} Ἴσως δῆτα.

{ΑΘ.} Ῥαψῳδὸν δέ, καλῶς Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν ἢ τι
τῶν Ἑσίοδεων διατιθέντα, τάχ' ἂν ἡμεῖς οἱ γέροντες ἥδιστα
ἀκούσαντες νικᾶν ἂν φαῖμεν πάμπολυ. τίς οὖν ὀρθῶς ἂν
νεκικῶς εἴη; τοῦτο μετὰ τοῦτο· ἦ γάρ;

{ΚΛ.} Ναί.

Stephanus page 658, section e, line 1

{ΑΘ.} Δῆλον ὥς ἔμοιγε καὶ ὑμῖν ἀναγκαῖόν ἐστιν φάναι
τοὺς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἡλικιωτῶν κριθέντας ὀρθῶς ἂν
νικᾶν. τὸ γὰρ ἔθος ἡμῖν τῶν νῦν δὴ πάμπολυ δοκεῖ τῶν
ἐν ταῖς πόλεσιν ἀπάσαις καὶ πανταχοῦ βέλτιστον γίγνεσθαι.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Συγχωρῶ δὴ τό γε τοσοῦτον καὶ ἐγὼ τοῖς πολλοῖς,
δεῖν τὴν μουσικὴν ἡδονὴν κρίνεσθαι, μὴ μέντοι τῶν γε ἐπιτυ-
χόντων, ἀλλὰ σχεδὸν ἐκείνην εἶναι Μοῦσαν καλλίστην ἣτις
τοὺς βελτίστους καὶ ἱκανῶς πεπαιδευμένους τέρπει, μάλιστα
δὲ ἣτις ἓνα τὸν ἀρετῇ τε καὶ παιδείᾳ διαφέροντα· διὰ ταῦτα

Stephanus page 659, section a, line 2

δὲ ἀρετῆς φαμεν δεῖσθαι τοὺς τούτων κριτάς, ὅτι τῆς τε
ἄλλης μετόχους αὐτοὺς εἶναι δεῖ φρονήσεως καὶ δὴ καὶ τῆς
ἀνδρείας. οὔτε γὰρ παρὰ θεάτρου δεῖ τὸν γε ἀληθῆ κριτὴν
κρίνειν μανθάνοντα, καὶ ἐκπληττόμενον ὑπὸ θορύβου τῶν
πολλῶν καὶ τῆς αὐτοῦ ἀπαιδευσίας, οὔτ' αὖ γινώσκοντα δι'
ἀνανδρίαν καὶ δειλίαν ἐκ ταύτου στόματος οὔπερ τοὺς θεοὺς
ἐπεκαλέσατο μέλλων κρίνειν, ἐκ τούτου ψευδόμενον ἀποφαί-
νεσθαι ῥαθύμως τὴν κρίσιν· οὐ γὰρ μαθητὴς ἀλλὰ διδάσκαλος,
ὥς γε τὸ δίκαιον, θεατῶν μᾶλλον ὁ κριτὴς καθίζει, καὶ ἐναν-
τιωσόμενος τοῖς τὴν ἡδονὴν μὴ προσηκόντως μηδὲ ὀρθῶς

Stephanus page 659, section b, line 5

ἀποδιδούσι θεαταῖς. ἐξῆν γὰρ δὴ τῷ παλαιῷ τε καὶ Ἑλλη-
νικῷ νόμῳ, <οὐ> καθάπερ ὁ Σικελικός τε καὶ Ἰταλικὸς νόμος
νῦν, τῷ πλήθει τῶν θεατῶν ἐπιτρέπων καὶ τὸν νικῶντα
διακρίνων χειροτονίας, διέφθαρκε μὲν τοὺς ποιητὰς αὐτοὺς
- πρὸς γὰρ τὴν τῶν κριτῶν ἡδονὴν ποιοῦσιν οὔσαν φαύλην,
ὥστε αὐτοὶ αὐτοὺς οἱ θεαταὶ παιδεύουσιν - διέφθαρκεν δ'

αὐτοῦ τοῦ θεάτρου τὰς ἡδονάς· δέον γὰρ αὐτοὺς ἀεὶ βελτίω
τῶν αὐτῶν ἡθῶν ἀκούοντας βελτίω τὴν ἡδονὴν ἴσχειν, νῦν
αὐτοῖς δρῶσιν πᾶν τοῦναντίον συμβαίνει. τί ποτ' οὖν ἡμῖν
τὰ νῦν αὖ διαπερανθέντα τῷ λόγῳ σημαίνειν βούλεται;

Stephanus page 659, section c, line 7

σκοπεῖσθ' εἰ τόδε.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Δοκεῖ μοι τρίτον ἢ τέταρτον ὁ λόγος εἰς ταῦτον
περιφερόμενος ἥκειν, ὥς ἄρα παιδεῖα μὲν ἐσθ' ἢ παίδων
ὀλκή τε καὶ ἀγωγή πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου λόγον ὀρθὸν εἰρη-
μένον, καὶ τοῖς ἐπιεικεστάτοις καὶ πρεσβυτάτοις δι' ἐμπειρίαν
συνδεδογμένον ὥς ὄντως ὀρθὸς ἐστίν· ἔν' οὖν ἡ ψυχὴ τοῦ
παιδὸς μὴ ἐναντία χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι ἐθίζεται τῷ νόμῳ
καὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ νόμου πεπεισμένοις, ἀλλὰ συνέπεται
χαίρουσά τε καὶ λυπουμενὴ τοῖς αὐτοῖς τούτοις οἷσπερ ὁ

Stephanus page 659, section e, line 1

γέρων, τούτων ἕνεκα, ἃς ᾠδὰς καλοῦμεν, ὄντως μὲν ἐπωδαὶ
ταῖς ψυχαῖς αὐταὶ νῦν γεγονέναι, πρὸς τὴν τοιαύτην ἦν
λέγομεν συμφωνίαν ἐσπουδασμένα, διὰ δὲ τὸ σπουδῆν μὴ
δύνασθαι φέρειν τὰς τῶν νέων ψυχάς, παιδιαί τε καὶ ᾠδαὶ
καλεῖσθαι καὶ πράττεσθαι, καθάπερ τοῖς κάμνουσιν τε καὶ
ἀσθενῶς ἴσχουσιν τὰ σώματα ἐν ἡδέσι τισὶν σιτίοις καὶ
πώμασι τὴν χρηστὴν πειρῶνται τροφὴν προσφέρειν οἷς μέλει
τούτων, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν ἐν ἀηδέσιν, ἵνα τὴν μὲν ἀσπά-
ζονται, τὴν δὲ μισεῖν ὀρθῶς ἐθίζονται. ταῦτόν δὴ καὶ τὸν
ποιητικὸν ὁ ὀρθὸς νομοθέτης ἐν τοῖς καλοῖς ῥήμασι καὶ

Stephanus page 660, section a, line 5

ἐπαινετοῖς πείσει τε, καὶ ἀναγκάσει μὴ πείθων, τὰ τῶν
σωφρόνων τε καὶ ἀνδρείων καὶ πάντως ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔν
τε ῥυθμοῖς σχήματα καὶ ἐν ἀρμονίαισιν μέλη ποιοῦντα ὀρθῶς
ποιεῖν.

{ΚΛ.} Νῦν οὖν οὕτω δοκοῦσίν σοι, πρὸς Διός, ὦ ξέने, ἐν
ταῖς ἄλλαις πόλεσι ποιεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ καθ' ὅσον αἰσθά-
νομαι, πλὴν παρ' ἡμῖν ἢ παρὰ Λακεδαιμονίοις, ἃ σὺ νῦν
λέγεις οὐκ οἶδα πραττόμενα, καὶνὰ δὲ ἅττα ἀεὶ γιγνόμενα
περί τε τὰς ὀρχήσεις καὶ περὶ τὴν ἄλλην μουσικὴν σύμπασαν,
οὐχ ὑπὸ νόμων μεταβαλλόμενα ἀλλ' ὑπὸ τινῶν ἀτάκτων

Stephanus page 660, section b, line 7

ἡδονῶν, πολλοῦ δεουσῶν τῶν αὐτῶν εἶναι καὶ κατὰ ταυτά, ὥς
σὺ κατ' Αἴγυπτον ἀφερμηνεύεις, ἀλλ' οὐδέποτε τῶν αὐτῶν.

{ΑΘ.} Ἀριστά γ', ὦ Κλεινία. εἰ δ' ἔδοξά σοι ἃ σὺ λέγεις
λέγειν ὥς νῦν γιγνόμενα, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι εἰ μὴ σαφῶς

λέγων ἃ διανοοῦμαι τοῦτο ἐποίησα καὶ ἔπαθον· ἀλλ' ἃ
βούλομαι γίνεσθαι περὶ μουσικὴν, τοιαῦτ' ἅττα εἶπον ἴσως
ὥστε σοὶ δόξαι ταῦτα ἐμὲ λέγειν. λοιδορεῖν γὰρ πράγματα
ἀνίατα καὶ πόρρω προβεβηκότα ἀμαρτίας οὐδαμῶς ἡδύ,
ἀναγκαῖον δ' ἐνίοτέ ἐστιν. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα συνδοκεῖ καὶ

Stephanus page 660, section d, line 2

σοί, φέρε, φῆς παρ' ὑμῖν καὶ τοῖσδε μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς
ἄλλοις Ἑλλήσιν γίνεσθαι τὰ τοιαῦτα;
{ΚΛ.} Τί μήν;
{ΑΘ.} Τί δ' εἰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις γίγνοιθ' οὕτω; πότερον
αὐτὰ καλλιόνως οὕτως εἶναι φαῖμεν ἢ καθάπερ νῦν γίνεται
γινόμενα;
{ΚΛ.} Πολύ που τὸ διαφέρον, εἰ καθάπερ παρὰ τε τοῖσδε
καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ ἔτι καθάπερ εἶπες σὺ νυνδὴ δεῖν εἶναι,
γίγνοιτο.
{ΑΘ.} Φέρε δὴ, συνομολογησώμεθα τὰ νῦν. ἄλλο τι παρ'

Stephanus page 660, section e, line 1

ὑμῖν ἐν πάσῃ παιδείᾳ καὶ μουσικῇ τὰ λεγόμενά ἐστι τάδε;
τοὺς ποιητὰς ἀναγκάζετε λέγειν ὥς ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ
σώφρων ὢν καὶ δίκαιος εὐδαίμων ἐστὶ καὶ μακάριος, ἐάντε
μέγας καὶ ἰσχυρὸς ἐάντε μικρὸς καὶ ἀσθενὴς ἦ, καὶ ἐὰν
πλουτῇ καὶ μὴ· ἐὰν δὲ ἄρα πλουτῇ μὲν Κινύρα τε καὶ Μίδα
μᾶλλον, ἢ δὲ ἄδικος, ἄθλιός τ' ἐστὶ καὶ ἀνιαρῶς ζῇ. καὶ
“<Οὐτ' ἂν μνησαίμην>,” φησὶν ὑμῖν ὁ ποιητής, εἴπερ ὀρθῶς
λέγει, “οὐτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην,” ὃς μὴ πάντα τὰ
λεγόμενα καλὰ μετὰ δικαιοσύνης πράττοι καὶ κτῶτο, καὶ δὴ
“καὶ <δηῖων>” τοιοῦτος ὢν “ὀρέγοιτο <ἐγγύθεν ἰστάμενος>,”

Stephanus page 661, section a, line 2

ἄδικος δὲ ὢν μήτε τολμῶ “ὀρῶν φόνον αἱματόεντα” μήτε
νικῶ θεῶν “Θρηίκιον Βορέην,” μήτε ἄλλο αὐτῶ μηδὲν τῶν
λεγομένων ἀγαθῶν γίγνοιτό ποτε. τὰ γὰρ ὑπὸ τῶν πολλῶν
λεγόμεν' ἀγαθὰ οὐκ ὀρθῶς λέγεται. λέγεται γὰρ ὥς ἄριστον
μὲν ὑγιαίνειν, δεύτερον δὲ κάλλος, τρίτον δὲ πλοῦτος, μυρία
δὲ ἄλλα ἀγαθὰ λέγεται· καὶ γὰρ ὅξυ ὀρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ
πάντα ὅσα ἔχεται τῶν αἰσθήσεων εὐαισθητῶς ἔχειν, ἔτι δὲ
καὶ τὸ ποιεῖν τυραννοῦντα ὅτι ἂν ἐπιθυμῇ, καὶ τὸ δὴ τέλος
ἀπάσης μακαριότητος εἶναι τὸ πάντα ταῦτα κεκτημένον ἀθά-
νατον εἶναι γενόμενον ὅτι τάχιστα. ὑμεῖς δὲ καὶ ἐγώ

Stephanus page 661, section b, line 5

που τάδε λέγομεν, ὥς ταῦτά ἐστι σύμπαντα δικαίοις μὲν
καὶ ὁσίοις ἀνδράσιν ἄριστα κτήματα, ἀδίκους δὲ κάκιστα

σύμπαντα, ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς ὑγιείας· καὶ δὴ καὶ τὸ ὁρᾶν
καὶ τὸ ἀκούειν καὶ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ παράπαν ζῆν μέγιστον
μὲν κακὸν τὸν σύμπαντα χρόνον ἀθάνατον ὄντα καὶ κεκτη-
μένον πάντα τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ πλὴν δικαιοσύνης τε καὶ
ἀρετῆς ἀπάσης, ἔλαττον δέ, ἂν ὡς ὀλίγιστον ὁ τοιοῦτος
χρόνον ἐπιζῶη. ταῦτα δὴ λέγειν, οἶμαι, τοὺς παρ' ὑμῖν
ποιητάς, ἅπερ ἐγὼ, πείσετε καὶ ἀναγκάσετε, καὶ ἔτι τούτοις
ἐπομένους ῥυθμούς τε καὶ ἀρμονίας ἀποδιδόντας παιδεύειν

Stephanus page 661, section c, line 8

οὕτω τοὺς νέους ἡμῶν. ἦ γάρ; ὁρᾶτε. ἐγὼ μὲν γὰρ λέγω
σαφῶς τὰ μὲν κακὰ λεγόμενα ἀγαθὰ τοῖς ἀδίκους εἶναι,
τοῖς δὲ δικαίοις κακὰ, τὰ δ' ἀγαθὰ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ὄντως
ἀγαθὰ, τοῖς δὲ κακοῖς κακὰ· ὅπερ οὖν ἡρόμην, ἄρα συμφω-
νοῦμεν ἐγὼ τε καὶ ὑμεῖς, ἦ πῶς;

{ΚΛ.} Τὰ μὲν ἔμοιγε φαινόμεθ' ὡς, τὰ δ' οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν ὑγίειάν τε κεκτημένον καὶ πλούτον καὶ
τυραννίδα διὰ τέλους - καὶ ἔτι προστίθημι ὑμῖν ἰσχὺν δια-
φέρουσιν καὶ ἀνδρείαν μετ' ἀθανασίας, καὶ μηδὲν ἄλλο αὐτῶ
τῶν λεγομένων κακῶν εἶναι γιγνόμενον - ἀδικίαν δὲ καὶ ὕβριν

Stephanus page 661, section e, line 3

ἔχοντα ἐν αὐτῷ μόνον, τὸν οὕτω ζῶντα ἴσως ὑμᾶς οὐ πείθω
μὴ οὐκ ἄρα εὐδαίμονα ἀλλ' ἄθλιον γίγνεσθαι σαφῶς;

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Εἶεν· τί οὖν τὸ μετὰ τοῦτ' εἰπεῖν ἡμᾶς χρεών;
ἀνδρεῖος γὰρ δὴ καὶ ἰσχυρὸς καὶ καλὸς καὶ πλούσιος, καὶ
ποιῶν ὅτιπερ ἐπιθυμοῖ τὸν βίον ἅπαντα, οὐχ ὑμῖν δοκεῖ,
εἴπερ ἄδικος εἴη καὶ ὕβριστής, ἐξ ἀνάγκης αἰσχυρῶς ἂν ζῆν;
ἦ τοῦτο μὲν ἴσως ἂν συγχωρήσαιτε, τό γε αἰσχυρῶς;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τί δέ; τὸ καὶ κακῶς;

Stephanus page 662, section a, line 6

{ΚΛ.} Οὐκ ἂν ἔτι τοῦθ' ὁμοίως.

{ΑΘ.} Τί δέ; τὸ καὶ ἀηδῶς καὶ μὴ συμφερόντως αὐτῷ;

{ΚΛ.} Καὶ πῶς ἂν ταῦτά γ' ἔτι συγχωροῖμεν;

{ΑΘ.} Ὅπως; εἰ θεὸς ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ὦ φίλοι, δοίη τις
συμφωνίαν, ὡς νῦν γε σχεδὸν ἀπάδομεν ἀπ' ἀλλήλων. ἐμοὶ
γὰρ δὴ φαίνεται ταῦτα οὕτως ἀναγκαῖα, ὡς οὐδέ, ὦ φίλε
Κλεινία, Κρήτη νῆσος σαφῶς· καὶ νομοθέτης ὢν ταύτη
πειρώμενην ἂν τοὺς τε ποιητάς ἀναγκάζειν φθέγγεσθαι καὶ
πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει, ζημίαν τε ὀλίγου μεγίστην ἐπιτι-
θεῖν ἂν, εἴ τις ἐν τῇ χώρᾳ φθέγγαιτο ὡς εἰσὶν τινες

Stephanus page 662, section c, line 1

ἄνθρωποι ποτε πονηροὶ μὲν, ἡδέως δὲ ζῶντες, ἢ λυσιτελοῦντα
μὲν ἄλλα ἐστὶ καὶ κερδαλέα, δικαιότερα δὲ ἄλλα, καὶ πόλλ'
ἅττ' ἂν παρὰ τὰ νῦν λεγόμενα ὑπὸ τε Κρητῶν καὶ Λακε-
δαιμονίων, ὡς ἔοικε, καὶ δήπου καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων,
διάφορα πείθοιμ' ἂν τοὺς πολίτας μοι φθέγγεσθαι. φέρε
γάρ, ὦ πρὸς Διὸς τε καὶ Ἀπόλλωνος, ὦ ἄριστοι τῶν ἀνδρῶν,
εἰ τοὺς νομοθετήσαντας ὑμῖν αὐτοὺς τούτους ἐροίμεθα θεοὺς·
“Ἄρ' ὁ δικαιότατός ἐστιν βίος ἡδιστος, ἢ δὴ ἐστὸν τινα βίω,
οἷν ὁ μὲν ἡδιστος ὢν τυγχάνει, δικαιότατος δ' ἕτερος;” εἰ δὴ
δύο φαῖεν, ἐροίμεθ' ἂν ἴσως αὐτοὺς πάλιν, εἴπερ ὀρθῶς

Stephanus page 662, section d, line 4

ἐπανερωτῶμεν· “Ποτέρους δὲ εὐδαιμονεστέρους χρὴ λέγειν,
τοὺς τὸν δικαιότατον ἢ τοὺς τὸν ἡδιστον διαβιοῦντας βίον;”
εἰ μὲν δὴ φαῖεν τοὺς τὸν ἡδιστον, ἄτοπος αὐτῶν ὁ λόγος
ἂν γίγνοιτο. βούλομαι δέ μοι μὴ ἐπὶ θεῶν λέγεσθαι τὸ
τοιοῦτον, ἀλλ' ἐπὶ πατέρων καὶ νομοθετῶν μᾶλλον, καὶ μοι
τὰ ἔμπροσθεν ἡρωτημένα πατέρα τε καὶ νομοθέτην ἡρωτήσθω,
ὁ δ' εἰπέτω ὡς ὁ ζῶν τὸν ἡδιστον βίον ἐστὶν μακαριώτατος·
εἶτα μετὰ ταῦτα ἔγωγ' ἂν φαίην· “ὦ πάτερ, οὐχ ὡς εὐδαι-
μονέστατά με ἐβούλου ζῆν; ἀλλ' αἰεὶ διακελευόμενος οὐδὲν
ἐπαύου ζῆν με ὡς δικαιότατα.” ταύτη μὲν οὖν ὁ τιθέμενος

Stephanus page 662, section e, line 7

εἴτε νομοθέτης εἴτε καὶ πατήρ ἄτοπος ἂν οἶμαι καὶ ἄπορος
φαίνοιτο τοῦ συμφωνοῦντος ἑαυτῷ λέγειν· εἰ δ' αὖ τὸν
δικαιότατον εὐδαιμονέστατον ἀποφαίνοιτο βίον εἶναι, ζητοῖ
που πᾶς ἂν ὁ ἀκούων, οἶμαι, τί ποτ' ἐν αὐτῷ τὸ τῆς ἡδονῆς
κρεῖττον ἀγαθόν τε καὶ καλὸν ὁ νόμος ἐνὸν ἐπαινεῖ. τί γὰρ
δὴ δικαίῳ χωριζόμενον ἡδονῆς ἀγαθὸν ἂν γίγνοιτο; φέρε,
κλέος τε καὶ ἔπαινος πρὸς ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν ἅρ' ἐστὶν
ἀγαθὸν μὲν καὶ καλόν, ἀηδὲς δέ, δύσκληια δὲ τάναντία;
ἦκιστα, ὦ φίλε νομοθέτα, φήσομεν. ἀλλὰ τὸ μήτε τινα
ἀδικεῖν μήτε ὑπὸ τινος ἀδικεῖσθαι μῶν ἀηδὲς μὲν, ἀγαθὸν δὲ

Stephanus page 663, section a, line 7

ἢ καλόν, τὰ δ' ἕτερα ἡδέα μὲν, αἰσχροὶ δὲ καὶ κακά;
{ΚΛ.} Καὶ πῶς;
{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὁ μὲν μὴ χωρίζων λόγος ἡδύ τε καὶ δίκαιον
καὶ ἀγαθόν τε καὶ καλὸν πιθανός γ', εἰ μὴδὲν ἕτερον, πρὸς
τό τινα ἐθέλειν ζῆν τὸν ὅσιον καὶ δίκαιον βίον, ὥστε νομο-
θέτη γε αἰσχιστος λόγων καὶ ἐναντιώτατος ὅς ἂν μὴ φῇ
ταῦτα οὕτως ἔχειν· οὐδεὶς γὰρ ἂν ἐκὼν ἐθέλοι πείθεσθαι
πράττειν τοῦτο ὅτῳ μὴ τὸ χαίρειν τοῦ λυπεῖσθαι πλέον
ἔπεται. σκοτοδινίᾳ δὲ τὸ πόρρωθεν ὀρώμενον πᾶσιν τε ὡς
ἔπος εἰπεῖν καὶ δὴ καὶ τοῖς παισὶ παρέχει, νομοθέτης

εἰ μὴ δόξαν εἰς τοῦναντίον τούτου καταστήσει, τὸ σκότος ἀφελών, καὶ πείσει ἀμῶς γέ πως ἔθεσι καὶ ἐπαίνοις καὶ λόγοις ὡς ἐσκιαγραφημένα τὰ δίκαιά ἐστι καὶ ἄδικα, τὰ μὲν ἄδικα τῷ τοῦ δικαίου ἐναντίως φαινόμενα, ἐκ μὲν ἀδίκου καὶ κακοῦ ἑαυτοῦ θεωρούμενα ἡδέα, τὰ δὲ δίκαια ἀηδέστατα, ἐκ δὲ δικαίου πάντα τὰναντία παντὶ πρὸς ἀμφοτέρω.

{ΚΛ.} Φαίνεται.

{ΑΘ.} Τὴν δ' ἀλήθειαν τῆς κρίσεως ποτέραν κυριωτέραν εἶναι φῶμεν; πότερα τὴν τῆς χειρόνος ψυχῆς ἢ τὴν τῆς βελτίονος;

{ΚΛ.} Ἀναγκαῖον πού τὴν τῆς ἀμείνονος.

{ΑΘ.} Ἀναγκαῖον ἄρα τὸν ἄδικον βίον οὐ μόνον αἰσχίῳ καὶ μοχθηρότερον, ἀλλὰ καὶ ἀηδέστερον τῇ ἀληθείᾳ τοῦ δικαίου τε εἶναι καὶ ὁσίου βίου.

{ΚΛ.} Κινδυνεύει κατὰ γε τὸν νῦν λόγον, ὦ φίλοι.

{ΑΘ.} Νομοθέτης δὲ οὗ τι καὶ σμικρὸν ὄφελος, εἰ καὶ μὴ τοῦτο ἦν οὕτως ἔχον, ὡς καὶ νῦν αὐτὸ ἥρηχ' ὁ λόγος ἔχειν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο ἐτόλμησεν ἂν ἐπ' ἀγαθῷ ψεύδεσθαι πρὸς τοὺς νέους, ἔστιν ὅτι τούτου ψεῦδος λυσιτελέστερον ἂν ἐψεύσατό ποτε καὶ δυνάμενον μᾶλλον ποιεῖν μὴ βίᾳ ἀλλ'

ἐκόντας πάντας πάντα τὰ δίκαια;

{ΚΛ.} Καλὸν μὲν ἡ ἀλήθεια, ὦ ξένε, καὶ μόνιμον· ἔοικε μὴν οὐ ῥάδιον εἶναι πείθειν.

{ΑΘ.} Εἶεν· τὸ μὲν τοῦ Σιδωνίου μυθολόγημα ῥάδιον ἐγένετο πείθειν, οὕτως ἀπίθανον ὄν, καὶ ἄλλα μυρία;

{ΚΛ.} Ποῖα;

{ΑΘ.} Τὸ σπαρέντων ποτὲ ὀδόντων ὀπλίτας ἐξ αὐτῶν φῦναι. καίτοι μέγα γ' ἐστὶ νομοθέτη παράδειγμα τοῦ πείσειν ὅτι ἂν ἐπιχειρῇ τις πείθειν τὰς τῶν νέων ψυχάς, ὥστε οὐδὲν ἄλλο αὐτὸν δεῖ σκοποῦντα ἀνευρίσκειν ἢ τί

πείσας μέγιστον ἀγαθὸν ἐργάσαιτο ἂν πόλιν, τούτου δὲ πέρι πᾶσαν μηχανὴν εὐρίσκειν ὄντινά ποτε τρόπον ἢ τοιαύτη συνοικία πᾶσα περὶ τούτων ἐν καὶ ταῦτόν ὅτι μάλιστα φθέγγοιτ' αἰεὶ διὰ βίου παντὸς ἐν τε ᾠδαῖς καὶ μύθοις καὶ λόγοις. εἰ δ' οὖν ἄλλη πῃ δοκεῖ ἢ ταύτῃ, πρὸς ταῦτα οὐδεὶς φθόνος ἀμφισβητῆσαι τῷ λόγῳ.

{ΚΛ.} Ἀλλ' οὐ μοι φαίνεται πρὸς γε ταῦτα δύνασθαι ἡμῶν ἀμφισβητῆσαι ποτ' ἂν οὐδέτερος.

{ΑΘ.} Τὸ μετὰ τοῦτο τοίνυν ἐμὸν ἂν εἶη λέγειν. φημὶ γὰρ ἅπαντας δεῖν ἐπάδειν τρεῖς ὄντας τοὺς χοροὺς ἔτι νέαις

Stephanus page 664, section b, line 5

οὔσαις ταῖς ψυχαῖς καὶ ἀπαλαῖς τῶν παίδων, τὰ τε ἄλλα καλὰ λέγοντας πάντα ὅσα διεληλύθαμέν τε καὶ ἔτι διέλθοιμεν ἂν, τὸ δὲ κεφάλαιον αὐτῶν τοῦτο ἔστω· τὸν αὐτὸν ἥδιστόν τε καὶ ἄριστον ὑπὸ θεῶν βίον λέγεσθαι φάσκοντες, ἀληθέστατα ἐροῦμεν ἅμα, καὶ μᾶλλον πείσομεν οὐς δεῖ πείθειν ἢ ἐὰν ἄλλως πῶς φθεγγώμεθα λέγοντες.

{ΚΛ.} Συγχωρητέον ἂ λέγεις.

{ΑΘ.} Πρῶτον μὲν τοίνυν ὁ Μουσῶν χορὸς ὁ παιδικὸς ὀρθότατ' ἂν εἰσίοι πρῶτος τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ μέσον ἀσόμενος ἀπάσῃ σπουδῇ καὶ ὅλῃ τῇ πόλει, δεύτερος δὲ ὁ μέχρι τριά-

Stephanus page 664, section c, line 7

κοντα ἐτῶν, τόν τε Παιᾶνα ἐπικαλούμενος μάρτυρα τῶν λεγομένων ἀληθείας πέρι καὶ τοῖς νέοις ἴλεων μετὰ πειθοῦς γίνεσθαι ἐπευχόμενος. δεῖ δὲ δὴ καὶ ἔτι τρίτους τοὺς ὑπὲρ τριάκοντα ἔτη μέχρι τῶν ἐξήκοντα γεγονότας ἄδειν· τοὺς δὲ μετὰ ταῦτα - οὐ γὰρ ἔτι δυνατοὶ φέρειν ὠδᾶς - μυθολόγους περὶ τῶν αὐτῶν ἡθῶν διὰ θείας φήμης καταλελειφθαι.

{ΚΛ.} Λέγεις δέ, ὦ ξένε, τίνας τούτους τοὺς χοροὺς τοὺς τρίτους; οὐ γὰρ πάννυ συνίεμεν σαφῶς ὅτι ποτὲ βούλει φράζειν αὐτῶν πέρι.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν εἰσὶν γε οὗτοι σχεδὸν ὧν χάριν οἱ πλεῖστοι

Stephanus page 664, section d, line 9

τῶν ἔμπροσθεν ἐρρήθησαν λόγων.

{ΚΛ.} Οὐπὼ μεμαθήκαμεν, ἀλλ' ἔτι σαφέστερον πειρῶ φράζειν.

{ΑΘ.} Εἵπομεν, εἰ μεμνήμεθα, κατ' ἀρχὰς τῶν λόγων, ὥς ἡ φύσις ἀπάντων τῶν νέων διάπυρος οὔσα ἡσυχίαν οὐχ οἶα τε ἄγειν οὔτε κατὰ τὸ σῶμα οὔτε κατὰ τὴν φωνὴν εἶη, φθέγγοιτο δ' αἰεὶ ἀτάκτως καὶ πηδῶ, τάξεως δ' αἰσθησιν τούτων ἀμφοτέρων, τῶν ἄλλων μὲν ζώων οὐδὲν ἐφάπτοιτο, ἡ δὲ ἀνθρώπου φύσις ἔχει μόνη τοῦτο· τῇ δὲ τῆς κινήσεως τάξει ῥυθμὸς ὄνομα εἶη, τῇ δὲ αὖ τῆς φωνῆς, τοῦ τε ὀξέος

Stephanus page 665, section a, line 2

ἅμα καὶ βαρέος συγκεραννυμένων, ἀρμονία ὄνομα προσαγορεύοιτο, χορεία δὲ τὸ συναμφοτέρον κληθείη. θεοὺς δὲ ἔφαμεν ἐλεοῦντας ἡμᾶς συγχορευτάς τε καὶ χορηγοὺς ἡμῖν δεδοκέναι τόν τε Ἀπόλλωνα καὶ Μούσας, καὶ δὴ καὶ τρίτον ἔφαμεν, εἰ μεμνήμεθα, Διόνυσον.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ μεμνήμεθα;

{ΑΘ.} Ὁ μὲν τοίνυν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν
χορὸς εἴρηνται, τὸν δὲ τρίτον καὶ τὸν λοιπὸν χορὸν ἀνάγκη
τοῦ Διονύσου λέγεσθαι.

{ΚΛ.} Πῶς δὴ; λέγε· μάλα γὰρ ἄτοπος γίγνοιτ' ἂν ὥς

Stephanus page 665, section b, line 4

γε ἐξαίφνης ἀκούσαντι Διονύσου πρεσβυτῶν χορὸς, εἰ ἄρα
οἱ ὑπὲρ τριάκοντα καὶ πεντήκοντα δὲ γεγονότες ἔτη μέχρι
ἐξήκοντα αὐτῷ χορεύουσιν.

{ΑΘ.} Ἀληθέστατα μέντοι λέγεις. λόγου δὴ δεῖ πρὸς
ταῦτα οἶμαι, ὅπῃ τοῦτο εὐλογον οὕτω γινόμενον ἂν γίγνοιτο.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν ἡμῖν τά γε ἔμπροσθεν ὁμολογεῖται;

{ΚΛ.} Τοῦ πέρι;

{ΑΘ.} Τὸ δεῖν πάντ' ἄνδρα καὶ παιῖδα, ἐλεύθερον καὶ
δοῦλον, θῆλυν τε καὶ ἄρρενα, καὶ ὅλη τῇ πόλει ὅλην τὴν

Stephanus page 665, section c, line 4

πόλιν αὐτὴν αὐτῇ ἐπάδουσιν μὴ παύεσθαι ποτε ταῦτα ἃ
διεληλύθαμεν, ἀμῶς γέ πως αἰεὶ μεταβαλλόμενα καὶ πάντως
παρεχόμενα ποικιλίαν, ὥστε ἀπληστίαν εἶναί τινα τῶν
ὑμῶν τοῖς ἄδουσιν καὶ ἡδονήν.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐχ ὁμολογοῖτ' ἂν δεῖν ταῦτα οὕτω πράτ-
τεσθαι;

{ΑΘ.} Ποῦ δὴ τοῦθ' ἡμῖν τὸ ἄριστον τῆς πόλεως, ἡλικίαις
τε καὶ ἅμα φρονήσεσιν πιθανώτατον ὃν τῶν ἐν τῇ πόλει,
ἄδον τὰ κάλλιστα μέγιστ' ἂν ἐξεργάζοιτο ἀγαθὰ; ἢ τοῦτο
ἀνοήτως οὕτως ἀφήσομεν, ὃ κυριώτατον ἂν εἴη τῶν καλλί-

Stephanus page 665, section d, line 5

στων τε καὶ ὠφελιμωτάτων ᾠδῶν;

{ΚΛ.} Ἀλλὰ ἀδύνατον τὸ μεθίεναι, ὥς γε τὰ νῦν λεγόμενα.

{ΑΘ.} Πῶς οὖν πρέπον ἂν εἴη τοῦτο; ὁρᾶτε εἰ τῇδε.

{ΚΛ.} Πῇ δὴ;

{ΑΘ.} Πᾶς που γινόμενος πρεσβύτερος ὅκνου πρὸς τὰς
ᾠδὰς μεστός, καὶ χαίρει τε ἥττον πράττων τοῦτο καὶ ἀνάγκης
γιγνομένης αἰσχύνοιτ' ἂν μᾶλλον, ὅσῳ πρεσβύτερος καὶ
σωφρονέστερος γίγνεται, τόσῳ μᾶλλον. Ἄρ' οὐχ οὕτως;

{ΚΛ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἐν θεάτρῳ γε καὶ παντοίοις ἀνθρώποις ἄδειν

Stephanus page 665, section e, line 6

ἐστὼς ὀρθὸς ἔτι μᾶλλον αἰσχύνοιτ' ἂν· καὶ ταῦτά γ' εἰ
καθάπερ οἱ περὶ νίκης χοροὶ ἀγωνιζόμενοι πεφωνασκηκότες
ἰσχυνοὶ τε καὶ ἄσιτοι ἀναγκάζονται ἄδειν οἱ τοιοῦτοι, παντά-
πασιν που ἀηδῶς τε καὶ αἰσχυνηλῶς ἄδοντες ἀπροθύμως

ἂν τοῦτ' ἐργάζοντο;

{ΚΛ.} Ἀναγκαιότατα μέντοι λέγεις.

{ΑΘ.} Πῶς οὖν αὐτοὺς παραμυθησόμεθα προθύμους εἶναι πρὸς τὰς ᾠδὰς; Ἄρ' οὐ νομοθετήσομεν πρῶτον μὲν τοὺς παῖδας μέχρι ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύεσθαι, διδάσκοντες ὥς οὐ χρή πῦρ ἐπὶ πῦρ ὀχετεύειν εἰς τε

Stephanus page 666, section a, line 6

τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, πρὶν ἐπὶ τοὺς πόνους ἐγχειρεῖν πορεύεσθαι, τὴν ἐμμανῆ εὐλαβουμένους ἔξιν τῶν νέων· μετὰ δὲ τοῦτο οἴνου μὲν δὴ γεύεσθαι τοῦ μετρίου μέχρι τριάκοντα ἐτῶν, μέθης δὲ καὶ πολυοινίας τὸ παράπαν τὸν νέον ἀπέχεσθαι· τετταράκοντα δὲ ἐπιβαίνοντα ἐτῶν, ἐν τοῖς συσσιτίοις εὐωχηθέντα, καλεῖν τοὺς τε ἄλλους θεοὺς καὶ δὴ καὶ Διόνυσον παρακαλεῖν εἰς τὴν τῶν πρεσβυτέρων τελετὴν ἅμα καὶ παιδιάν, ἣν τοῖς ἀνθρώποις ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος ἐδωρήσατο τὸν οἶνον φάρμακον, ὥστε ἀνηβᾶν ἡμᾶς, καὶ δυσθυμίας λήθη γίνεσθαι μαλακώτερον ἐκ

Stephanus page 666, section c, line 1

σκληροτέρου τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος, καθάπερ εἰς πῦρ σίδηρον ἐντεθέντα γινόμενον, καὶ οὕτως εὐπλαστότερον εἶναι; πρῶτον μὲν δὴ διατεθεὶς οὕτως ἕκαστος ἄρ' οὐκ ἂν ἐθέλοι προθυμότερόν γε, ἥττον αἰσχυνόμενος, οὐκ ἐν πολλοῖς ἀλλὰ ἐν μετρίοις, καὶ οὐκ ἐν ἀλλοτρίοις ἀλλ' ἐν οἰκείοις, ἄδειν τε καὶ ὁ πολλάκις εἰρήκαμεν ἐπάδειν;

{ΚΛ.} Καὶ πολὺ γε.

{ΑΘ.} Εἰς μὲν γε τὸ προάγειν τοίνυν αὐτοὺς μετέχειν ἡμῖν ᾠδῆς οὗτος ὁ τρόπος οὐκ ἂν παντάπασιν ἀσχήμων γίγνοιτο.

Stephanus page 666, section d, line 2

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Ποίαν δὲ ἥσουσιν οἱ ἄνδρες φωνήν; ἢ μοῦσαν [ἢ] δῆλον ὅτι πρέπουσαν αὐτοῖς δεῖ γέ τινα;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τίς ἂν οὖν πρέποι θείοις ἀνδράσιν; Ἄρ' ἂν ἡ τῶν χορῶν;

{ΚΛ.} Ἡμεῖς γοῦν, ὦ ξένε, καὶ οἶδε οὐκ ἄλλην ἂν τινα δυνάμεθα ᾠδὴν ἢ ἣν ἐν τοῖς χοροῖς ἐμάθομεν συνήθεις ἄδειν γενόμενοι.

{ΑΘ.} Εἰκότως γε· ὄντως γὰρ οὐκ ἐπήβολοι γεγονάτε τῆς

Stephanus page 666, section e, line 1

καλλίστης ᾠδῆς. στρατοπέδου γὰρ πολιτείαν ἔχετε ἀλλ'

οὐκ ἐν ἄστεσι κατωκηκότων, ἀλλ' οἷον ἀθρώους πῶλους ἐν
ἀγέλῃ νεομένους φορβάδας τοὺς νέους κέκτησθε· λαβὼν
δ' ὑμῶν οὐδεὶς τὸν αὐτοῦ, παρὰ τῶν συννόμων σπάσας
σφόδρα ἀγριαίνοντα καὶ ἀγανακτοῦντα, ἵποκόμον τε ἐπέ-
στησεν ἰδίᾳ καὶ παιδεύει ψήχων τε καὶ ἡμερῶν, καὶ πάντα
προσήκοντα ἀποδιδούς τῇ παιδοτροφίᾳ ὅθεν οὐ μόνον ἀγαθὸς
ἂν στρατιώτης εἴη, πόλιν δὲ καὶ ἄστη δυνάμενος διοικεῖν,
ὃν δὴ κατ' ἀρχὰς εἶπομεν τῶν Τυρταίου πολεμικῶν εἶναι

Stephanus page 667, section a, line 3

πολεμικώτερον, τέταρτον ἀρετῆς ἀλλ' οὐ πρῶτον τὴν ἀνδρείαν
κτῆμα τιμῶντα ἀεὶ καὶ πανταχοῦ, ἰδιώταις τε καὶ συμπάσῃ
πόλει.

{ΚΛ.} Οὐκ οἶδα ἡμῶν, ὦ ξένε, ὅπῃ πάλιν αὖ τοὺς νομοθέτας
φauλίζεις.

{ΑΘ.} Οὐκ, ὦγαθέ, προσέχων τούτῳ τὸν νοῦν δρῶ τοῦτο,
εἴπερ' ἀλλ' ὁ λόγος ὅπῃ φέρει, ταύτῃ πορευώμεθα, εἰ βού-
λεσθε. εἰ γὰρ ἔχομεν μοῦσαν τῆς τῶν χορῶν καλλίῳ καὶ
τῆς ἐν τοῖς κοινοῖς θεάτροις, πειρώμεθα ἀποδοῦναι τούτοις
οὓς φαμεν ἐκείνην μὲν αἰσχύνεσθαι, ζητεῖν δέ, ἥτις καλλίστη,

Stephanus page 667, section b, line 3

ταύτης κοινωνεῖν.

{ΚΛ.} Πάνυ γε.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν πρῶτον μὲν δεῖ τόδε γε ὑπάρχειν ἅπασιν
ὅσοις συμπαρέπεται τις χάρις, ἢ τοῦτο αὐτὸ μόνον αὐτοῦ τὸ
σπουδαιότατον εἶναι, ἢ τινα ὀρθότητα, ἢ τὸ τρίτον ὠφελίαν;
οἷον δὴ λέγω ἐδωδῇ μὲν καὶ πόσει καὶ συμπάσῃ τροφῇ
παρέπεσθαι μὲν τὴν χάριν, ἣν ἡδονὴν ἂν προσείποιμεν· ἣν
δὲ ὀρθότητά τε καὶ ὠφελίαν, ὅπερ ὑγιεινὸν τῶν προσφερο-
μένων λέγομεν ἐκάστοτε, τοῦτ' αὐτὸ εἶναι ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ
ὀρθότατον.

Stephanus page 667, section c, line 4

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν καὶ τῇ μαθήσει παρακολουθεῖν μὲν τό γε
τῆς χάριτος, τὴν ἡδονὴν, τὴν δὲ ὀρθότητα καὶ τὴν ὠφελίαν
καὶ τὸ εὖ καὶ τὸ καλῶς τὴν ἀλήθειαν εἶναι τὴν ἀποτελοῦσαν.

{ΚΛ.} Ἐστὶν οὕτως.

{ΑΘ.} Τί δὲ τῇ τῶν ὁμοίων ἐργασίᾳ ὅσαι τέχναι εἰκα-
στικάι; ἄρ' οὐκ, ἂν τοῦτο ἐξεργάζωνται, τὸ μὲν ἡδονὴν ἐν
αὐτοῖς γίνεσθαι παρεπόμενον, ἐὰν γίγνηται, χάριν αὐτὸ
δικαιότατον ἂν εἴη προσαγορεύειν;

{ΚΛ.} Ναί.

Stephanus page 667, section d, line 5

{ΑΘ.} Τὴν δέ γε ὀρθότητά που τῶν τοιούτων ἡ ἰσότης ἄν, ὥς ἐπὶ τὸ πᾶν εἰπεῖν, ἐξεργάζοιτο τοῦ τε τοσούτου καὶ τοῦ τοιούτου πρότερον, ἀλλ' οὐχ ἡδονή.

{ΚΛ.} Καλῶς.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἡδονῇ κρίνοιτ' ἂν μόνον ἐκεῖνο ὀρθῶς, ὃ μήτε τινὰ ὠφελίαν μήτε ἀλήθειαν μήτε ὁμοιότητα ἀπεργαζόμενον παρέχεται, μηδ' αὖ γε βλάβην, ἀλλ' αὐτοῦ τούτου μόνου ἔνεκα γίγνοιτο τοῦ συμπαραπομένου τοῖς ἄλλοις, τῆς χάριτος, ἣν δὴ κάλλιστά τις ὀνομάσαι ἂν ἡδονήν, ὅταν μηδὲν αὐτῇ τούτων ἐπακολουθῇ;

Stephanus page 667, section e, line 5

{ΚΛ.} Ἀβλαβῇ λέγεις ἡδονήν μόνον.

{ΑΘ.} Ναί, καὶ παιδιὰν γε εἶναι τὴν αὐτὴν ταύτην λέγω τότε, ὅταν μήτε τι βλάβη μήτε ὠφελὴ σπουδῆς ἢ λόγου ἄξιον.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐ πᾶσαν μίμησιν φαῖμεν ἂν ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ἥκιστα ἡδονῇ προσήκειν κρίνεσθαι καὶ δόξη μὴ ἀληθεῖ - καὶ δὴ καὶ πᾶσαν ἰσότητα· οὐ γὰρ εἴ τῳ δοκεῖ ἢ μὴ τις χαίρει τῳ, τό γε ἴσον ἴσον οὐδὲ τὸ σύμμετρον ἂν εἴη σύμμετρον ὅλως - ἀλλὰ τῷ ἀληθεῖ πάντων μάλιστα, ἥκιστα

Stephanus page 668, section a, line 4

δὲ ὁτῶ οὖν ἄλλω;

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν μουσικὴν γε πᾶσάν φαμεν εἰκαστικὴν τε εἶναι καὶ μιμητικὴν;

{ΚΛ.} Τί μὴν;

{ΑΘ.} Ἦκιστ' ἄρα ὅταν τις μουσικὴν ἡδονῇ φῇ κρίνεσθαι, τοῦτον ἀποδεκτέον τὸν λόγον, καὶ ζητητέον ἥκιστα ταύτην ὥς σπουδαίαν, εἴ τις ἄρα που καὶ γίγνοιτο, ἀλλ' ἐκείνην τὴν ἔχουσαν τὴν ὁμοιότητα τῷ τοῦ καλοῦ μιμήματι.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα.

Stephanus page 668, section b, line 4

{ΑΘ.} Καὶ τούτοις δὴ τοῖς τὴν καλλίστην ὥδὴν τε ζητοῦσι καὶ μοῦσαν ζητητέον, ὥς ἔοικεν, οὐχ ἥτις ἡδεῖα ἀλλ' ἥτις ὀρθή· μιμήσεως γὰρ ἦν, ὥς φαμεν, ὀρθότης, εἰ τὸ μιμηθὲν ὅσον τε καὶ οἶον ἦν ἀποτελοῖτο.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Καὶ μὴν τοῦτό γε πᾶς ἂν ὁμολογοῖ περὶ τῆς μουσικῆς, ὅτι πάντα τὰ περὶ αὐτὴν ἐστὶν ποιήματα μίμησις τε καὶ ἀπεικασία· καὶ τοῦτό γε μῶν οὐκ ἂν σύμπαντες ὁμολογοῖεν ποιηταί τε καὶ ἀκροαταί καὶ ὑποκριταί;

{ΚΛ.} Καὶ μάλα.

{ΑΘ.} Δεῖ δὴ καθ' ἕκαστόν γε, ὥς ἔοικε, γινώσκειν τῶν ποιημάτων ὅτι ποτ' ἐστὶν τὸν μέλλοντα ἐν αὐτῷ μὴ ἀμαρτήσεσθαι· μὴ γὰρ γινώσκων τὴν οὐσίαν, τί ποτε βούλεται καὶ ὅτου ποτ' ἐστὶν εἰκὼν ὄντως, σχολῇ τὴν γε ὀρθότητα τῆς βουλήσεως ἢ καὶ ἀμαρτίαν αὐτοῦ διαγνώσεται.

{ΚΛ.} Σχολῇ· πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Ὁ δὲ τὸ ὀρθῶς μὴ γινώσκων ἄρ' ἂν ποτε τό γε εὖ καὶ τὸ κακῶς δυνατὸς εἴη διαγνῶναι; λέγω δὲ οὐ πάνυ σαφῶς, ἀλλ' ὥδε σαφέστερον ἴσως ἂν λεχθεῖη.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Εἰσὶν δὴπου κατὰ τὴν ὄψιν ἡμῖν ἀπεικασίαι μυρίαί.

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τί οὖν εἴ τις καὶ ἐν τούτοις ἀγνοοῖ τῶν μεμιημένων ὅτι ποτ' ἐστὶν ἕκαστον τῶν σωμάτων; ἄρ' ἂν ποτε τό γε ὀρθῶς αὐτῶν εἰργασμένον γνοίη; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε, οἶον τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ σώματος καὶ ἐκάστων τῶν μερῶν τὰς θέσεις εἰ ἔχει, ὅσοι τέ εἰσιν καὶ ὅποια παρ' ὅποια αὐτῶν κείμενα τὴν προσήκουσαν τάξιν ἀπέειληφεν - καὶ ἔτι δὴ χρώματά τε καὶ σχήματα - ἢ πάντα ταῦτα τεταραγμένως εἰργασται· μὴν δοκεῖ ταῦτ' ἂν ποτε διαγνῶναί τις τὸ παράπαν

ἀγνοῶν ὅτι ποτ' ἐστὶ τὸ μεμιημένον ζῶον;

{ΚΛ.} Καὶ πῶς;

{ΑΘ.} Τί δ' εἰ γινώσκοιμεν ὅτι τὸ γεγραμμένον ἢ τὸ πεπλασμένον ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ τὰ μέρη πάντα τὰ ἑαυτοῦ καὶ χρώματα ἅμα καὶ σχήματα ἀπέειληφεν ὑπὸ τῆς τέχνης; ἄρά γε ἀναγκαῖον ἤδη τῷ ταῦτα γνόντι καὶ ἐκεῖνο ἐτοίμως γινώσκειν, εἴτε καλὸν εἴτε ὀπὴ ποτὲ ἐλλειπὲς ἂν εἴη κάλους;

{ΚΛ.} Πάντες μεντὰν ὥς ἔπος εἰπεῖν, ὦ ξέने, τὰ καλὰ τῶν ζώων ἐγινώσκομεν.

{ΑΘ.} Ὅρθότατα λέγεις. ἄρ' οὖν οὐ περὶ ἐκάστην εἰκόνα, καὶ ἐν γραφικῇ καὶ ἐν μουσικῇ καὶ πάντῃ, τὸν μέλλοντα ἔμφρονα κριτὴν ἔσεσθαι δεῖ ταῦτα τρία ἔχειν, ὃ τέ ἐστι πρῶτον γινώσκειν, ἔπειτα ὥς ὀρθῶς, ἔπειθ' ὥς εὖ, τὸ τρίτον, εἰργασταὶ τῶν εἰκόνων ἡτισοῦν ῥήμασί τε καὶ μέλεσι καὶ τοῖς ῥυθμοῖς;

{ΚΛ.} Ἦοικε γοῦν.

{ΑΘ.} Μὴ τοίνυν ἀπείπωμεν λέγοντες τὸ περὶ τὴν μου-

σικὴν ἢ χαλεπὸν· ἐπειδὴ γὰρ ὑμνεῖται περὶ αὐτὴν δια-
φερόντως ἢ τὰς ἄλλας εἰκόνας, εὐλαβείας δὴ δεῖται πλείστης

Stephanus page 669, section b, line 8

πασῶν εἰκόνων. ἁμαρτῶν τε γὰρ τις μέγιστ' ἂν βλάπτοιτο,
ἦθη κακὰ φιλοφρονούμενος, χαλεπώτατόν τε αἰσθέσθαι διὰ
τὸ τοὺς ποιητὰς φαυλοτέρους εἶναι ποιητὰς αὐτῶν τῶν
Μουσῶν. οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖναί γε ἐξαμάρτοιέν ποτε τοσοῦτον
ὥστε ῥήματα ἀνδρῶν ποιήσασαι τὸ χρῶμα γυναικῶν καὶ
μέλος ἀποδοῦναι, καὶ μέλος ἐλευθέρων αὖ καὶ σχήματα
συνθεῖσαι ῥυθμοὺς δούλων καὶ ἀνελευθέρων προσαρμόττειν,
οὐδ' αὖ ῥυθμοὺς καὶ σχῆμα ἐλευθέριον ὑποθεῖσαι μέλος ἢ
λόγον ἐναντίον ἀποδοῦναι τοῖς ῥυθμοῖς, ἔτι δὲ θηρίων φωνὰς
καὶ ἀνθρώπων καὶ ὀργάνων καὶ πάντας ψόφους εἰς ταὐτὸν

Stephanus page 669, section d, line 2

οὐκ ἂν ποτε συνθεῖεν, ὥς ἔν τι μιμούμεναι· ποιηταὶ δὲ
ἀνθρώπινοι σφόδρα τὰ τοιαῦτα ἐμπλέκοντες καὶ συγκυκλώντες
ἀλόγως, γέλωτ' ἂν παρασκευάζοιεν τῶν ἀνθρώπων ὅσους
φησὶν Ὀρφεὺς λαχεῖν ὥραν τῆς τέρψιος. ταῦτά γε γὰρ
ὁρῶσι πάντα κυκώμενα, καὶ ἔτι διασπῶσιν οἱ ποιηταὶ ῥυθμὸν
μὲν καὶ σχήματα μέλους χωρὶς, λόγους ψιλοὺς εἰς μέτρα
τιθέντες, μέλος δ' αὖ καὶ ῥυθμὸν ἄνευ ῥημάτων, ψιλῇ κιθα-
ρίσει τε καὶ αὐλήσει προσχρώμενοι, ἐν οἷς δὴ παγχάλεπον
ἄνευ λόγου γιγνόμενον ῥυθμὸν τε καὶ ἀρμονίαν γινώσκειν
ὅτι τε βούλεται καὶ ὅτω ἔοικε τῶν ἀξιολόγων μιμημάτων·

Stephanus page 669, section e, line 5

ἀλλὰ ὑπολαβεῖν ἀναγκαῖον ὅτι τὸ τοιοῦτόν γε πολλῆς ἀγροι-
κίας μεστὸν πᾶν, ὅποσον τάχους τε καὶ ἀπταισίας καὶ φωνῆς
θηριώδους σφόδρα φίλον ὥστ' αὐλήσει γε χρῆσθαι καὶ
κιθαρίσει πλὴν ὅσον ὑπὸ ὄρχησίν τε καὶ ᾠδῆν, ψιλῶ δ'
ἐκατέρῳ πᾶσά τις ἀμουσία καὶ θαυματουργία γίγνοιτ' ἂν τῆς
χρήσεως. ταῦτα μὲν ἔχει ταύτη λόγον· ἡμεῖς δέ γε οὐχ
ὅτι μὴ δεῖ ταῖς Μούσαις ἡμῶν προσχρῆσθαι τοὺς ἤδη τρια-
κοντούτας καὶ τῶν πεντήκοντα πέραν γεγονότας σκοπούμεθα,
ἀλλ' ὅτι ποτὲ δεῖ. τόδε μὲν οὖν ἐκ τούτων ὁ λόγος ἡμῖν

Stephanus page 670, section a, line 7

δοκεῖ μοι σημαίνειν ἤδη, τῆς γε χορικῆς Μούσης ὅτι πεπαι-
δεῦσθαι δεῖ βέλτιον τοὺς πεντηκοντούτας ὅσοις περ ἂν ἄδειν
προσῆκη. τῶν γὰρ ῥυθμῶν καὶ τῶν ἀρμονιῶν ἀναγκαῖον
αὐτοῖς ἐστὶν εὐαισθήτως ἔχειν καὶ γινώσκειν· ἢ πᾶς τις
τὴν ὀρθότητα γινώσεται τῶν μελῶν, ᾧ προσῆκεν ἢ μὴ προς-
ῆκεν τοῦ δωριστί, καὶ τοῦ ῥυθμοῦ ὃν ὁ ποιητὴς αὐτῶ

προσήψεν, ὀρθῶς ἢ μή;

{ΚΛ.} Δῆλον ὥς οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Γελοῖος γὰρ ὅ γε πολὺς ὄχλος ἡγούμενος ἱκανῶς
γινώσκειν τό τε εὐάρμοστον καὶ εὐρυθμον καὶ μή, ὅσοι

Stephanus page 670, section b, line 10

προσάδειν αὐτῶν καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ γεγόνασι διηναγκα-
σμένοι, ὅτι δὲ δρῶσιν ταῦτα ἀγνοοῦντες αὐτῶν ἕκαστα, οὐ
συλλογίζονται. τὸ δὲ που προσήκοντα μὲν ἔχον πᾶν μέλος
ὀρθῶς ἔχει, μὴ προσήκοντα δὲ ἡμαρτημένως.

{ΚΛ.} Ἀναγκαιότατα.

{ΑΘ.} Τί οὖν ὁ μὴδ' ὅτι ποτ' ἔχει γινώσκων; Ἄρα, ὅπερ
εἵπομεν, ὥς ὀρθῶς γε αὐτὸ ἔχει, γινώσεται ποτε ἐν ὁταροῦν;

{ΚΛ.} Καὶ τίς μηχανή;

{ΑΘ.} Τοῦτ' οὖν, ὥς ἔοικεν, ἀνευρίσκομεν αὐτὰ νῦν, ὅτι
τοῖς ᾠδοῖς ἡμῖν, οὓς νῦν παρακαλοῦμεν καὶ ἐκόντας τινὰ

Stephanus page 670, section d, line 1

τρόπον ἀναγκάζομεν ἄδειν, μέχρι γε τοσούτου πεπαιδεῦσθαι
σχεδὸν ἀναγκαῖον, μέχρι τοῦ δυνατὸν εἶναι συνακολουθεῖν
ἕκαστον ταῖς τε βάσεσιν τῶν ῥυθμῶν καὶ ταῖς χορδαῖς ταῖς
τῶν μελῶν, ἵνα καθορῶντες τάς τε ἀρμονίας καὶ τοὺς ῥυθμούς,
ἐκλέγεσθαι τε τὰ προσήκοντα οἰοί τ' ὧσιν ἅ τοῖς τηλικούτοις τε
καὶ τοιούτοις ἄδειν πρέπον, καὶ οὕτως ἄδωσιν, καὶ ἄδοντες αὐτοί
τε ἡδονὰς τὸ παραχρῆμα ἀσινεῖς ἡδωνται καὶ τοῖς νεωτέ-
ροις ἡγεμόνες ἡθῶν χρηστῶν ἀσπασμοῦ προσήκοντος γίνων-
ται· μέχρι δὲ τοσούτου παιδευθέντες ἀκριβεστέραν ἂν παι-
δείαν τῆς ἐπὶ τὸ πλῆθος φερούσης εἶεν μετακεχειρισμένοι καὶ

Stephanus page 670, section e, line 4

τῆς περὶ τοὺς ποιητὰς αὐτούς. τὸ γὰρ τρίτον οὐδεμία ἀνάγκη
ποιητῇ γινώσκειν, εἴτε καλὸν εἴτε μὴ καλὸν τὸ μίμημα,
τὸ δὲ ἀρμονίας καὶ ῥυθμοῦ σχεδὸν ἀνάγκη, τοῖς δὲ πάντα
τὰ τρία τῆς ἐκλογῆς ἔνεκα τοῦ καλλίστου καὶ δευτέρου, ἢ
μηδέποτε ἱκανὸν ἐπαρδὸν γίγνεσθαι νέοις πρὸς ἀρετὴν. καὶ
ὅπερ ὁ λόγος ἐν ἀρχαῖς ἐβουλήθη, τὴν τῷ τοῦ Διονύσου
χορῷ βοήθειαν ἐπιδείξαι καλῶς λεγομένην, εἰς δύναμιν
εἴρηκεν· σκοπώμεθα δὴ εἰ τοῦθ' οὕτω γέγονεν. θορυβώδης
μὲν που ὁ σύλλογος ὁ τοιοῦτος ἐξ ἀνάγκης προΐούσης τῆς
πόσεως ἐπὶ μᾶλλον ἀεὶ συμβαίνει γινόμενος, ὅπερ ὑπεθέ-

Stephanus page 671, section a, line 7

μεθα κατ' ἀρχὰς ἀναγκαῖον εἶναι γίγνεσθαι περὶ τῶν νῦν
λεγομένων.

{ΚΛ.} Ἀνάγκη.

{ΑΘ.} Πᾶς δέ γε αὐτὸς αὐτοῦ κουφότερος αἴρεται καὶ

γέγηθέν τε καὶ παρρησίας ἐμπίμπλαται καὶ ἀνηκουστίας ἐν
τῷ τοιούτῳ τῶν πέλας, ἄρχων δ' ἱκανὸς ἀξιοῖ ἑαυτοῦ τε καὶ
τῶν ἄλλων γεγονέναι.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἔφαμεν, ὅταν γίγνηται ταῦτα, καθάπερ τινὰ
σίδηρον τὰς ψυχὰς τῶν πινόντων διαπύρους γιγνομένας

Stephanus page 671, section b, line 10

μαλθακωτέρας γίγνεσθαι καὶ νεωτέρας, ὥστε εὐαγώγους
συμβαίνειν τῷ δυναμένῳ τε καὶ ἐπισταμένῳ παιδεύειν τε
καὶ πλάττειν, καθάπερ ὅτ' ἦσαν νέαι; τοῦτον δ' εἶναι τὸν
πλάστην τὸν αὐτὸν ὥσπερ τότε, τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην, οὗ
νόμους εἶναι δεῖ συμποτικούς, δυναμένους τὸν εὐελπιν καὶ
θαρραλέον ἐκείνον γιγνόμενον καὶ ἀναισχυντότερον τοῦ
δέοντος, καὶ οὐκ ἐθέλοντα τάξιν καὶ τὸ κατὰ μέρος σιγῆς
καὶ λόγου καὶ πόσεως καὶ μούσης ὑπομένειν, ἐθέλειν ποιεῖν
πάντα τούτοις τάναντία, καὶ εἰσιόντι τῷ μὴ καλῷ θάρρει
τὸν κάλλιστον διαμαχόμενον φόβον εἰσπέμπειν οἴους τ'

Stephanus page 671, section d, line 2

εἶναι μετὰ δίκης, ὃν αἰδῶ τε καὶ αἰσχύνην θεῖον φόβον
ὠνομάκαμεν;

{ΚΛ.} Ἔστιν ταῦτα.

{ΑΘ.} Τούτων δέ γε τῶν νόμων εἶναι νομοφύλακας καὶ
συνδημιουργοὺς αὐτοῖς τοὺς ἀθορύβους καὶ νήφοντας τῶν
μὴ νηφόντων στρατηγούς, ὧν δὴ χωρὶς μέθη διαμάχεσθαι
δεινότερον ἢ πολέμοις εἶναι μὴ μετὰ ἀρχόντων ἀθορύβων,
καὶ τὸν αὖ μὴ δυνάμενον ἐθέλειν πείθεσθαι τούτοις καὶ τοῖς
ἡγεμόσιν τοῖς τοῦ Διονύσου, τοῖς ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη γε-
γονόσιν, ἴσην καὶ μεῖζω τὴν αἰσχύνην φέρειν ἢ τὸν τοῖς

Stephanus page 671, section e, line 3

τοῦ Ἄρεως ἀπειθοῦντα ἄρχουσιν.

{ΚΛ.} Ὅρθῳς.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν εἴ γε εἷη τοιαύτη μὲν μέθη, τοιαύτη δὲ
παιδιά, μὴν οὐκ ὠφεληθέντες ἂν οἱ τοιοῦτοι συμπόται καὶ
μᾶλλον φίλοι ἢ πρότερον ἀπαλλάττοντο ἀλλήλων, ἀλλ' οὐχ
ὥσπερ τὰ νῦν ἐχθροί, κατὰ νόμους δὲ πᾶσαν τὴν συνουσίαν
συγγενόμενοι καὶ ἀκολουθήσαντες, ὅποτε ἀφηγοῖντο οἱ
νήφοντες τοῖς μὴ νήφουσιν;

{ΚΛ.} Ὅρθῳς, εἴ γε δὴ εἷη τοιαύτη οἶαν νῦν λέγεις.

{ΑΘ.} Μὴ τοῖνυν ἐκεῖνό γ' ἔτι τῆς τοῦ Διονύσου δωρεᾶς

Stephanus page 672, section a, line 6

ψέγωμεν ἀπλῶς, ὥς ἔστιν κακὴ καὶ εἰς πόλιν οὐκ ἀξία
παραδέχεσθαι. καὶ γὰρ ἔτι πλείω τις ἂν ἐπεξέλθοι λέγων·

ἐπεὶ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν ὃ δωρεῖται λέγειν μὲν ὄκνος
εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ κακῶς τοὺς ἀνθρώπους αὐτὸ ὑπο-
λαβεῖν καὶ γινῶναι λεχθέν.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ;

{ΑΘ.} Λόγος τις ἅμα καὶ φήμη ὑπορρεῖ πως ὥς ὁ θεὸς
οὗτος ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν
γνώμην, διὸ τὰς τε βακχείας καὶ πᾶσαν τὴν μανικὴν ἐμ-
βάλλει χορείαν τιμωρούμενος· ὅθεν καὶ τὸν οἶνον ἐπὶ τοῦτ'

Stephanus page 672, section b, line 7

αὐτὸ δεδῶρηται. ἐγὼ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα τοῖς ἀσφαλὲς ἡγου-
μένους εἶναι λέγειν περὶ θεῶν ἀφήμι λέγειν, τὸ δὲ τοσόνδε
οἶδα, ὅτι πᾶν ζῶον, ὅσον αὐτῷ προσήκει νοῦν ἔχειν τελεω-
θέντι, τοῦτον καὶ τοσοῦτον οὐδὲν ἔχον ποτὲ φύεται· ἐν
τούτῳ δὴ τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ μήπω κέκτηται τὴν οἰκείαν φρό-
νησιν, πᾶν μαίνεται τε καὶ βοᾷ ἀτάκτως, καὶ ὅταν ἀκταινώσῃ
ἐαυτὸ τάχιστα, ἀτάκτως αὖ πηδᾷ. ἀναμνησθῶμεν δὲ ὅτι
μουσικῆς τε καὶ γυμναστικῆς ἔφαμεν ἀρχὰς ταύτας εἶναι.

{ΚΛ.} Μεμνήμεθα· τί δ' οὐ;

{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ ὅτι τὴν ῥυθμοῦ τε καὶ ἀρμονίας αἰ-

Stephanus page 672, section d, line 1

σθῆσιν τοῖς ἀνθρώποις ἡμῖν ἐνδεδωκέναι τὴν ἀρχὴν ταύτην
ἔφαμεν, Ἀπόλλωνα δὲ καὶ Μούσας καὶ Διόνυσον θεῶν
αἰτίους γεγονέναι;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Καὶ δὴ καὶ τὸν οἶνον γε, ὥς ἔοικεν, ὁ τῶν ἄλλων
λόγος, ἵνα μανῶμεν, φησὶν ἐπὶ τιμωρίᾳ τῇ τῶν ἀνθρώπων
δεδόσθαι· ὁ δὲ νῦν λεγόμενος ὑφ' ἡμῶν φάρμακον ἐπὶ τοῦ-
ναντίον φησὶν αἰδοῦς μὲν ψυχῆς κτήσεως ἔνεκα δεδόσθαι,
σώματος δὲ ὑγιείας τε καὶ ἰσχύος.

{ΚΛ.} Κάλλιστα, ᾧ ξένε, τὸν λόγον ἀπεμνημόνευκας.

Stephanus page 672, section e, line 1

{ΑΘ.} Καὶ τὰ μὲν δὴ τῆς χορείας ἡμίσεα διαπεπε-
ράνθω· τὰ δ' ἡμίσεα, ὅπως ἂν ἔτι δοκῇ, περανοῦμεν ἢ καὶ
ἐάσομεν.

{ΚΛ.} Ποῖα δὴ λέγεις, καὶ πῶς ἐκάτερα διαιρῶν;

{ΑΘ.} Ὅλη μὲν που χορεία ὅλη παιδευσίς ἦν ἡμῖν, τούτου
δ' αὖ τὸ μὲν ῥυθμοὶ τε καὶ ἀρμονίαι, τὸ κατὰ τὴν φωνήν.

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τὸ δὲ γε κατὰ τὴν τοῦ σώματος κίνησιν ῥυθμὸν
μὲν κοινὸν τῇ τῆς φωνῆς εἶχε κινήσει, σχῆμα δὲ ἴδιον.
ἐκεῖ δὲ μέλος ἢ τῆς φωνῆς κίνησις.

Stephanus page 673, section a, line 2

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα.

{ΑΘ.} Τὰ μὲν τοίνυν τῆς φωνῆς μέχρι τῆς ψυχῆς πρὸς ἀρετὴν παιδείας οὐκ οἶδ' ὄντινα τρόπον ὠνομάσαμεν μουσικήν.

{ΚΛ.} Ὅρθως μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τὰ δέ γε τοῦ σώματος, ἃ παίζοντων ὄρχησιν εἵπομεν, ἐὰν μέχρι τῆς τοῦ σώματος ἀρετῆς ἢ τοιαύτη κίνησις γίγνηται, τὴν ἔντεχνον ἀγωγὴν ἐπὶ τὸ τοιοῦτον αὐτοῦ γυμναστικὴν προσείπωμεν.

Stephanus page 673, section a, line 11

{ΚΛ.} Ὅρθότατα.

{ΑΘ.} Τὸ δὲ τῆς μουσικῆς, ὃ νυνδὴ σχεδὸν ἡμῖς διελλυθέναι τῆς χορείας εἵπομεν καὶ διαπεπεράνθαι, καὶ νῦν οὕτως εἰρήσθω· τὸ δ' ἡμῖς λέγωμεν, ἢ πῶς καὶ πῇ ποιητέον;

{ΚΛ.} Ὡ ἄριστε, Κρησὶν καὶ Λακεδαιμονίοις διαλεγόμενος, μουσικῆς περὶ διελθόντων ἡμῶν, ἐλλειπόντων δὲ γυμναστικῆς, τί ποτε οἶει σοὶ πότερον ἡμῶν ἀποκρινεῖσθαι πρὸς ταύτην τὴν ἐρώτησιν;

{ΑΘ.} Ἀποκεκρίσθαι ἔγωγ' ἂν σε φαίην σχεδὸν ταῦτ'

Stephanus page 673, section c, line 1

ἐρόμενον σαφῶς, καὶ μανθάνω ὥς ἐρώτησις οὕσα αὕτη τὰ νῦν ἀποκρισὶς τέ ἐστιν, ὥς εἶπον, καὶ ἔτι πρόσταξις διαπεράνασθαι τὰ περὶ γυμναστικῆς.

{ΚΛ.} Ἄρισθ' ὑπέλαβές τε καὶ οὕτω δὴ ποίει.

{ΑΘ.} Ποιητέον· οὐδὲ γὰρ πάνυ χαλεπὸν ἐστὶν εἰπεῖν ὑμῖν γε ἀμφοτέροις γνώριμα. πολὺ γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ τέχνῃ πλέον ἐμπειρίας ἢ ἐν ἐκείνῃ μετέχετε.

{ΚΛ.} Σχεδὸν ἀληθῆ λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν αὖ ταύτης ἀρχὴ μὲν τῆς παιδείας τὸ κατὰ φύσιν πηδᾶν εἰθίσθαι πᾶν ζῶον, τὸ δὲ ἀνθρώπινον, ὥς

Stephanus page 673, section d, line 2

ἔφαμεν, αἰσθῆσιν λαβὼν τοῦ ῥυθμοῦ ἐγέννησέν τε ὄρχησιν καὶ ἔτεκεν, τοῦ δὲ μέλους ὑπομιμνήσκοντος καὶ ἐγείροντος τὸν ῥυθμόν, κοινωθέντ' ἀλλήλοις χορείαν καὶ παιδιὰν ἐτέκετην.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα.

{ΑΘ.} Καὶ τὸ μὲν, φαμέν, ἤδη διελυλύθαμεν αὐτοῦ, τὸ δὲ πειρασόμεθα ἐφεξῆς διελθεῖν.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἐπὶ τοίνυν τῇ τῆς μέθης χρειᾷ τὸν κολοφῶνα πρῶτον ἐπιθῶμεν, εἰ καὶ σφῶν συνδοκεῖ.

Stephanus page 673, section e, line 2

{ΚΛ.} Ποῖον δὴ καὶ τίνα λέγεις;
 {ΑΘ.} Εἰ μὲν τις πόλις ὡς οὔσης σπουδῆς τῷ ἐπιτηδεύ-
 ματι τῷ νῦν εἰρημένῳ χρήσεται μετὰ νόμων καὶ τάξεως,
 ὡς τοῦ σωφρονεῖν ἔνεκα μελέτη χρωμένη, καὶ τῶν ἄλλων
 ἡδονῶν μὴ ἀφέξεται ὡσαύτως καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον,
 τοῦ κρατεῖν αὐτῶν ἔνεκα μηχανωμένη, τοῦτον μὲν τὸν
 τρόπον ἅπανσι τούτοις χρηστέον· εἰ δ' ὡς παιδιᾶ τε, καὶ
 ἐξέσται τῷ βουλομένῳ καὶ ὅταν βούληται καὶ μεθ' ὧν ἂν
 βούληται πίνειν μετ' ἐπιτηδευμάτων ὠντινωνοῦν ἄλλων, οὐκ
 ἂν τιθείμην ταύτην τὴν ψῆφον, ὡς δεῖ ποτε μέθῃ χρῆσθαι

Stephanus page 674, section a, line 3

ταύτην τὴν πόλιν ἢ τοῦτον τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τῆς
 Κρητῶν καὶ Λακεδαιμονίων χρείας προσθείμην ἂν τῷ τῶν
 Καρχηδονίων νόμῳ, μηδέποτε μηδένα ἐπὶ στρατοπέδου γεύ-
 εσθαι τούτου τοῦ πάματος, ἀλλ' ὑδροποσίαις συγγίγνεσθαι
 τοῦτον τὸν χρόνον ἅπαντα, καὶ κατὰ πόλιν μήτε δούλην
 μήτε δοῦλον γεύεσθαι μηδέποτε, μηδὲ ἄρχοντας τοῦτον τὸν
 ἐνιαυτὸν ὃν ἂν ἄρχωσιν, μηδ' αὖ κυβερνήτας μηδὲ δικαστὰς
 ἐνεργοὺς ὄντας οἴνου γεύεσθαι τὸ παράπαν, μηδ' ὅστις βου-
 λευσόμενος εἰς βουλὴν ἀξίαν τινὰ λόγου συνέρχεται, μηδέ
 γε μεθ' ἡμέραν μηδένα τὸ παράπαν εἰ μὴ σωμασκίας ἢ

Stephanus page 674, section b, line 5

νόσων ἔνεκα, μηδ' αὖ νύκτωρ ὅταν ἐπινοῇ τις παῖδας
 ποιεῖσθαι ἀνὴρ ἢ καὶ γυνή. καὶ ἄλλα δὲ πάμπολλα ἂν τις
 λέγοι ἐν οἷς τοῖς νοῦν τε καὶ νόμον ἔχουσιν ὀρθὸν οὐ ποτέος
 οἶνος· ὥστε κατὰ τὸν λόγον τοῦτον οὐδ' ἀμπελώνων ἂν πολλῶν
 δέοι οὐδ' ἥτινι πόλει, τακτὰ δὲ τὰ τ' ἄλλ' ἂν εἴη γεωργή-
 ματα καὶ πᾶσα ἢ δίαίτα, καὶ δὴ τὰ γε περὶ οἶνον σχεδὸν
 ἀπάντων ἐμμετρότατα καὶ ὀλίγιστα γίγνοιτ' ἂν. οὗτος, ὦ
 ξένοι, ἡμῖν, εἰ συνδοκεῖ, κολοφῶν ἐπὶ τῷ περὶ οἶνου λόγῳ
 ῥηθέντι εἰρήσθω.
 {ΚΛ.} Καλῶς, καὶ συνδοκεῖ.

Stephanus page 674, section c, line 7

{ΑΘ.} Ταῦτα μὲν οὖν δὴ ταύτῃ· πολιτείας δὲ
 ποτὲ φῶμεν γεγονέναι; μὴν οὐκ ἐνθένδε τις ἂν αὐτὴν ῥᾶστά
 τε καὶ κάλλιστα κατίδοι;
 {ΚΛ.} Πόθεν;
 {ΑΘ.} Ὅθενπερ καὶ τὴν τῶν πόλεων ἐπίδοσιν εἰς ἀρετὴν
 μεταβαίνουσιν ἅμα καὶ κακίαν ἐκάστοτε θεατέον.
 {ΚΛ.} Λέγεις δὲ πόθεν;
 {ΑΘ.} Οἶμαι μὲν ἀπὸ χρόνου μήκους τε καὶ ἀπειρίας καὶ
 τῶν μεταβολῶν ἐν τῷ τοιούτῳ.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Φέρε, ἀφ' οὗ πόλεις τ' εἰσὶν καὶ ἄνθρωποι πολι-
τευόμενοι, δοκεῖς ἂν ποτε κατανοῆσαι χρόνου πλήθος ὅσον
γέγονεν;

{ΚΛ.} Οὐκουν ῥάδιόν γε οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Τὸ δέ γε ὥς ἄπλετόν τι καὶ ἀμήχανον ἂν εἴη;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν τοῦτό γε.

{ΑΘ.} Μῶν οὖν οὐ μυρίαί μὲν ἐπὶ μυρίαῖς ἡμῖν γεγόνασι
πόλεις ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦ πλήθους
λόγον οὐκ ἐλάττους ἐφθαρμέναι; πεπολιτευμένοι δ' αὖ πάσας

πολιτείας πολλάκις ἐκασταχοῦ; καὶ τοτὲ μὲν ἐξ ἐλαττόνων
μείζους, τοτὲ δ' ἐκ μειζόνων ἐλάττους, καὶ χείρους ἐκ
βελτιόνων γεγόνασι καὶ βελτίους ἐκ χειρόνων;

{ΚΛ.} Ἀναγκαῖον.

{ΑΘ.} Ταύτης δὴ πέρι λάβωμεν, εἰ δυνάμεθα, τῆς με-
ταβολῆς τὴν αἰτίαν· τάχα γὰρ ἂν ἴσως δείξειεν ἡμῖν τὴν
πρώτην τῶν πολιτειῶν γένεσιν καὶ μετάβασιν.

{ΚΛ.} Εὖ λέγεις, καὶ προθυμεῖσθαι δεῖ, σὲ μὲν ὁ διανοῇ
περὶ αὐτῶν ἀποφαινόμενον, ἡμᾶς δὲ συνεπομένους.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν ὑμῖν οἱ παλαιοὶ λόγοι ἀλήθειαν ἔχειν τινὰ

δοκοῦσιν;

{ΚΛ.} Ποῖοι δὴ;

{ΑΘ.} Τὸ πολλὰς ἀνθρώπων φθορὰς γεγονέναι κατακλυ-
σμοῖς τε καὶ νόσοις καὶ ἄλλοις πολλοῖς, ἐν οἷς βραχύ τι
τῶν ἀνθρώπων λείπεσθαι γένος.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν πιθανὸν τὸ τοιοῦτον πᾶν παντί.

{ΑΘ.} Φέρε δὴ, νοήσωμεν μίαν τῶν πολλῶν ταύτην τὴν
τῷ κατακλυσμῷ ποτε γενομένην.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῆς διανοηθέντες;

{ΑΘ.} Ὡς οἱ τότε περιφυγόντες τὴν φθορὰν σχεδὸν ὄρειοί

τινες ἂν εἶεν νομῆς, ἐν κορυφαῖς που σμικρὰ ζώπυρα τοῦ
τῶν ἀνθρώπων διασεσσωμένα γένους.

{ΚΛ.} Δῆλον.

{ΑΘ.} Καὶ δὴ τοὺς τοιούτους γε ἀνάγκη που τῶν ἄλλων
ἀπείρους εἶναι τεχνῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄστεσι πρὸς ἀλλή-
λους μηχανῶν εἰς τε πλεονεξίας καὶ φιλονικίας καὶ ὅπόσ'
ἄλλα κακουργήματα πρὸς ἀλλήλους ἐπινοοῦσιν.

{ΚΛ.} Εἰκὸς γοῦν.

{ΑΘ.} Θῶμεν δὴ τὰς ἐν τοῖς πεδίοις πόλεις καὶ πρὸς
θαλάττη κατοικοῦσας ἄρδην ἐν τῷ τότε χρόνῳ διαφθείρεσθαι;

Stephanus page 677, section c, line 3

{ΚΛ.} Θῶμεν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὄργανά τε πάντα ἀπόλλυσθαι, καὶ εἴ τι
τέχνης ἦν ἐχόμενον σπουδαίως ἡύρημένον ἢ πολιτικῆς ἢ
καὶ σοφίας τινὸς ἐτέρας, πάντα ἔρρειν ταῦτα ἐν τῷ τότε
χρόνῳ φήσομεν; πῶς γὰρ ἂν, ὦ ἄριστε, εἴ γε ἔμενεν τάδε
οὔτω τὸν πάντα χρόνον ὡς νῦν διακεκόσμηται, καινὸν
ἀνηυρίσκετό ποτε καὶ ὅτιοῦν;

{ΚΛ.} Τοῦτο ὅτι μὲν μυριάκις μύρια ἔτη διελάνθανεν ἄρα
τοὺς τότε, χίλια δὲ ἀφ' οὗ γέγονεν ἢ δις τοσαῦτα ἔτη, τὰ
μὲν Δαιδάλω καταφανῆ γέγονεν, τὰ δὲ Ὀρφεῖ, τὰ δὲ

Stephanus page 677, section d, line 4

Παλαμήδει, τὰ δὲ περὶ μουσικὴν Μαρσύᾳ καὶ Ὀλύμπῳ,
περὶ λύραν δὲ Ἀμφίονι, τὰ δὲ ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα, ὡς
ἔπος εἰπεῖν χθὲς καὶ πρῶην γεγονότα.

{ΑΘ.} Ἄριστ', ὦ Κλεινία, τὸν φίλον ὅτι παρέλιπες, τὸν
ἀτεχνῶς χθὲς γενόμενον.

{ΚΛ.} Μῶν φράζεις Ἐπιμενίδην;

{ΑΘ.} Ναί, τοῦτον· πολὺ γὰρ ὑμῖν ὑπερεπήδησε τῷ μη-
χανήματι τοὺς σύμπαντας, ὦ φίλε, ὁ λόγῳ μὲν Ἡσίοδος
ἐμαντεύετο πάλαι, τῷ δὲ ἔργῳ ἐκεῖνος ἀπετέλεσεν, ὡς ὑμεῖς
φατε.

Stephanus page 677, section e, line 5

{ΚΛ.} Φαμὲν γὰρ οὔν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν οὔτω δὴ λέγωμεν ἔχειν τότε, ὅτ' ἐγένετο
ἡ φθορά, τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους πράγματα, μυρίαν μὲν
τινα φοβερὰν ἐρημίαν, γῆς δ' ἀφθόνου πληθὸς πάμπολυ,
ζώων δὲ τῶν ἄλλων ἐρρόντων, βουκόλι' ἄττα, καὶ εἴ τί που
αἰγῶν περιλειφθὲν ἐτύγγανεν γένος, σπάνια καὶ ταῦτα
νέμουσιν εἶναι ζῆν τότε κατ' ἀρχάς;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Πόλεως δὲ καὶ πολιτείας πέρι καὶ νομοθεσίας, ὧν
νῦν ὁ λόγος ἡμῖν παρέστηκεν, ἄρ' ὡς ἔπος εἰπεῖν οἰόμεθα

Stephanus page 678, section a, line 5

καὶ μνήμην εἶναι τὸ παράπαν;

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἐξ ἐκείνων τῶν διακειμένων οὔτω τὰ νῦν

γέγονεν ἡμῖν σύμπαντα, πόλεις τε καὶ πολιτεῖαι καὶ τέχναι
καὶ νόμοι, καὶ πολλὴ μὲν πονηρία, πολλὴ δὲ καὶ ἀρετή;

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ἄρ' οἰόμεθα, ὦ θαυμάσιε, τοὺς τότε, ἀπείρους ὄντας πολλῶν μὲν καλῶν τῶν κατὰ τὰ ἄσθη, πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, τελέους πρὸς ἀρετὴν ἢ πρὸς κακίαν γεγονέναι;

Stephanus page 678, section b, line 4

{ΚΛ.} Καλῶς εἶπες, καὶ μανθάνομεν ὃ λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν προϊόντος μὲν τοῦ χρόνου, πληθύνοντος δ' ἡμῶν τοῦ γένους, εἰς πάντα τὰ νῦν καθεστηκότα προελήλυθεν πάντα;

{ΚΛ.} Ὅρθότατα.

{ΑΘ.} Οὐκ ἐξαίφνης γε, ὥς εἰκός, κατὰ σμικρὸν δὲ ἐν παμπόλλῳ τινὶ χρόνῳ.

{ΚΛ.} Καὶ μάλα πρέπει τοῦθ' οὕτως.

{ΑΘ.} Ἐκ γὰρ τῶν ὑψηλῶν εἰς τὰ πεδία καταβαίνειν, οἶμαι, πᾶσιν φόβος ἔναυλος ἐγγόνει.

Stephanus page 678, section c, line 4

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Ἄρ' οὐχ ἄσμενοι μὲν ἑαυτοὺς ἐώρων δι' ὀλιγότητα ἐν τοῖς περὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον, πορεῖα δέ, ὥστ' ἐπ' ἀλλήλους τότε πορεύεσθαι κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν, σὺν ταῖς τέχναις ὥς ἔπος εἰπεῖν πάντα σχεδὸν ἀπωλώλει; συμμίσγειν οὖν ἀλλήλοις οὐκ ἦν οἶμαι σφόδρα δυνατόν· σίδηρος γὰρ καὶ χαλκός καὶ πάντα τὰ μεταλλεῖα συγκεχυμένα ἠφάνιστο, ὥστε ἀπορία πᾶσα ἦν τοῦ ἀνακαθαίρεσθαι τὰ τοιαῦτα, δρυοτομίας τε εἶχον σπάνιν. εἰ γὰρ πού τι καὶ περιγεγονὸς ἦν ὄργανον ἐν ὄρεσι, ταῦτα μὲν ταχὺ κατατριβέντα ἠφάνιστο,

Stephanus page 678, section d, line 5

ἄλλα δὲ οὐκ ἔμελλεν γενήσεσθαι, πρὶν πάλιν ἢ τῶν μεταλλέων ἀφίκοιτο εἰς ἀνθρώπους τέχνη.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Γενεαῖς δὴ πόσαις ὕστερον οἰόμεθα τοῦθ' οὕτως γεγονέναι;

{ΚΛ.} Δῆλον ὅτι παμπόλλαις τισίν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ τέχναι, ὅσαι περ σιδήρου δέονται καὶ χαλκοῦ καὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων, τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἔτι πλείονα ἠφανισμέναι ἂν εἶεν ἐν τῷ τότε;

{ΚΛ.} Τί μήν;

Stephanus page 678, section e, line 6

{ΑΘ.} Καὶ τοίνυν στάσις ἅμα καὶ πόλεμος ἀπωλώλει κατὰ τὸν τότε χρόνον πολλαχῇ.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Πρῶτον μὲν ἡγάπων καὶ ἐφιλοφρονοῦντο ἀλλήλους

δι' ἐρημίαν, ἔπειτα οὐ περιμάχητος ἦν αὐτοῖς ἡ τροφή.
νομῆς γὰρ οὐκ ἦν σπάνις, εἰ μὴ τισιν κατ' ἀρχὰς ἴσως, ἥ
δὴ τὸ πλεῖστον διέζων ἐν τῷ τότε χρόνῳ· γάλακτος γὰρ
καὶ κρεῶν οὐδαμῶς ἐνδεεῖς ἦσαν, ἔτι δὲ θηρεύοντες οὐ
φαύλην οὐδ' ὀλίγην τροφήν παρείχοντο. καὶ μὴν ἀμπε-
χόνης γε καὶ στρωμνῆς καὶ οἰκήσεων καὶ σκευῶν ἐμπύρων

Stephanus page 679, section a, line 6

τε καὶ ἀπύρων ἠνύπορουν· αἱ πλαστικαὶ γὰρ καὶ ὅσαι πλε-
κτικαὶ τῶν τεχνῶν οὐδὲ ἐν προσδέονται σιδήρου, ταῦτα δὲ
πάντα τούτῳ τῷ τέχνῳ θεὸς ἔδωκε πορίζειν τοῖς ἀνθρώποις,
ἵν' ὅποτε εἰς τὴν τοιαύτην ἀπορίαν ἔλθοιεν, ἔχοι βλάστην
καὶ ἐπίδοσιν τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. πένητες μὲν δὴ διὰ
τὸ τοιοῦτον σφόδρα οὐκ ἦσαν, οὐδ' ὑπὸ πενίας ἀναγκαζό-
μενοι διάφοροι ἑαυτοῖς ἐγίγνοντο· πλούσιοι δ' οὐκ ἂν ποτε
ἐγένοντο ἄχρυσοι τε καὶ ἀνάργυροι ὄντες, ὁ τότε ἐν ἐκείνοις
παρῆν. ἡ δ' ἂν ποτε συνοικία μῆτε πλούτος συνοικῇ μῆτε
πενία, σχεδὸν ἐν ταύτῃ γενναιότατα ἦθη γίγνοιτ' ἂν· οὔτε

Stephanus page 679, section c, line 1

γὰρ ὕβρις οὔτ' ἀδικία, ζῆλοί τε αὖ καὶ φθόνοι οὐκ ἐγγί-
γνονται. ἀγαθοὶ μὲν δὴ διὰ ταῦτά τε ἦσαν καὶ διὰ τὴν
λεγομένην εὐήθειαν· ἃ γὰρ ἤκουον καλὰ καὶ αἰσχροῖ, εὐήθεις
ὄντες ἡγοῦντο ἀληθέστατα λέγεσθαι καὶ ἐπείθοντο. ψεῦδος
γὰρ ὑπονοεῖν οὐδεὶς ἠπίστατο διὰ σοφίαν, ὥσπερ τὰ νῦν,
ἀλλὰ περὶ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων τὰ λεγόμενα ἀληθῆ νομί-
ζοντες ἔζων κατὰ ταῦτα· διόπερ ἦσαν τοιοῦτοι παντάπασιν
οἷους αὐτοὺς ἡμεῖς ἄρτι διεληλύθαμεν.

{ΚΛ.} Ἐμοὶ γοῦν δὴ καὶ τῷδε οὕτως ταῦτα συνδοκεῖ.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν εἵπωμεν ὅτι γενεαὶ διαβιοῦσαι πολλαὶ τοῦτον

Stephanus page 679, section d, line 3

τὸν τρόπον τῶν πρὸ κατακλυσμοῦ γεγονότων καὶ τῶν νῦν
ἀτεχνότεροι μὲν καὶ ἀμαθέστεροι πρὸς τε τὰς ἄλλας μέλ-
λουσιν εἶναι τέχνας καὶ πρὸς τὰς πολεμικάς, ὅσαι τε πεζαὶ
καὶ ὅσαι κατὰ θάλατταν γίνονται τὰ νῦν, καὶ ὅσαι δὴ κατὰ
πόλιν μόνον αὐτοῦ, δίκαι καὶ στάσεις λεγόμεναι, λόγοις
ἔργοις τε μεμηχανημένοι πάσας μηχανὰς εἰς τὸ κακουργεῖν
τε ἀλλήλους καὶ ἀδικεῖν, εὐηθέστεροι δὲ καὶ ἀνδρειότεροι
καὶ ἄμα σωφρονέστεροι καὶ σύμπαντα δικαιότεροι; τὸ δὲ
τούτων αἴτιον ἡδὴ διεληλύθαμεν.

{ΚΛ.} Ὅρθῳς λέγεις.

Stephanus page 679, section e, line 6

{ΑΘ.} Λελέχθω δὴ ταῦτα ἡμῖν καὶ τὰ τούτοις συνεπόμενα
ἔτι πάντα εἰρήσθω τοῦδ' ἔνεκα, ἵνα νοήσωμεν τοῖς τότε

νόμων τίς ποτ' ἦν χρεία καὶ τίς ἦν νομοθέτης αὐτοῖς.

{ΚΛ.} Καὶ καλῶς γε εἶρηκας.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν ἐκεῖνοι μὲν οὐτ' ἐδέοντο νομοθετῶν οὔτε πω ἐφίλει κατὰ τούτους τοὺς χρόνους γίγνεσθαι τὸ τοιοῦτον; οὐδὲ γὰρ γράμματα ἔστι πω τοῖς ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς περιόδου γεγονόσιν, ἀλλ' ἔθεσι καὶ τοῖς λεγομένοις πατρίοις νόμοις ἐπόμενοι ζῶσιν.

{ΚΛ.} Εἰκὸς γοῦν.

Stephanus page 680, section a, line 9

{ΑΘ.} Πολιτείας δέ γε ἤδη καὶ τρόπος ἐστὶν τις οὗτος.

{ΚΛ.} Τίς;

{ΑΘ.} Δοκοῦσί μοι πάντες τὴν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολιτείαν δυναστείαν καλεῖν, ἣ καὶ νῦν ἔτι πολλαχοῦ καὶ ἐν Ἑλληνσι καὶ κατὰ βαρβάρους ἐστίν· λέγει δ' αὐτὴν που καὶ Ὅμηρος γεγονέναι περὶ τὴν τῶν Κυκλώπων οἴκησιν, εἰπὼν -

τοῖσιν δ' οὐτ' ἀγοραὶ βουλευφόροι οὔτε θέμιστες,
ἀλλ' οἳ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος

Stephanus page 680, section c, line 1

παίδων ἢ δ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν.

{ΚΛ.} Ἐοικέν γε ὁ ποιητὴς ὑμῖν οὗτος γεγονέναι χαρίεις. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἄλλα αὐτοῦ διεληλύθαμεν μάλ' ἄστεϊα, οὐ μὴν πολλὰ γε· οὐ γὰρ σφόδρα χρώμεθα οἱ Κρήτες τοῖς ξενικοῖς ποιήμασιν.

{ΜΕ.} Ἡμεῖς δ' αὖ χρώμεθα μὲν, καὶ ἔοικέν γε κρατεῖν τῶν τοιούτων ποιητῶν, οὐ μέντοι Λακωνικόν γε ἀλλὰ τινα μᾶλλον Ἰωνικὸν βίον διεξέρχεται ἑκάστοτε. νῦν μὴν εὖ τῷ σῶ λόγῳ ἔοικε μαρτυρεῖν, τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν ἐπὶ τὴν

Stephanus page 680, section d, line 3

ἀγριότητα διὰ μυθολογίας ἐπανενεγκῶν.

{ΑΘ.} Ναί· συμμαρτυρεῖ γάρ, καὶ λάβωμέν γε αὐτὸν μηνυτὴν ὅτι τοιαῦται πολιτεῖαι γίνονται ποτε.

{ΚΛ.} Καλῶς.

{ΑΘ.} Μῶν οὖν οὐκ ἐκ τούτων τῶν κατὰ μίαν οἴκησιν καὶ κατὰ γένος διεσπαρμένων ὑπὸ ἀπορίας τῆς ἐν ταῖς φθοραῖς, ἐν αἷς τὸ πρεσβύτατον ἄρχει διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς γεγονέναι, οἷς ἐπόμενοι καθάπερ ὄρνιθες ἀγέλην μίαν ποιήσουσι, πατρονομούμενοι καὶ βασιλείαν πασῶν δικαιοτάτην βασιλευόμενοι;

Stephanus page 680, section e, line 5

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Μετὰ δὲ ταῦτά γε εἰς τὸ κοινὸν μείζους ποιοῦντες πόλεις πλείους συνέρχονται, καὶ ἐπὶ γεωργίας τὰς ἐν ταῖς ὑπωρείαις τρέπονται πρώτας, περιβόλους τε αἵμασιώδεις τινὰς τειχῶν ἐρύματα τῶν θηρίων ἔνεκα ποιοῦνται, μίαν οἰκίαν αὖ κοινήν καὶ μεγάλην ἀποτελοῦντες.

{ΚΛ.} Τὸ γοῦν εἰκὸς ταῦθ' οὕτως γίγνεσθαι.

{ΑΘ.} Τί δέ; τόδε ἄρα οὐκ εἰκός;

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Τῶν οἰκήσεων τούτων μειζόνων ἀξανομένων ἐκ

Stephanus page 681, section a, line 8

τῶν ἐλαττόνων καὶ πρώτων, ἐκάστην τῶν σμικρῶν παρεῖναι κατὰ γένος ἔχουσιν τὸν τε πρεσβύτατον ἄρχοντα καὶ αὐτῆς ἔθνη ἅττα ἴδια διὰ τὸ χωρὶς ἀλλήλων οἰκεῖν, ἕτερα ἅφ' ἑτέρων ὄντων τῶν γεννητόρων τε καὶ θρεψάντων, ἃ εἰθίσθησαν περὶ θεοῦς τε καὶ ἑαυτοῦς, κοσμιωτέρων μὲν κοσμιώτερα καὶ ἀνδρικῶν ἀνδρικώτερα, καὶ κατὰ τρόπον οὕτως ἐκάστους τὰς αὐτῶν ἂν αἰρέσεις εἰς τοὺς παῖδας ἀποτυπομένους καὶ παίδων παῖδας, ὃ λέγομεν, ἦκειν ἔχοντας ἰδίους νόμους εἰς τὴν μείζονα συνοικίαν.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 681, section c, line 1

{ΑΘ.} Καὶ μὴν τοὺς γε αὐτῶν νόμους ἀρέσκειν ἐκάστοις ἀναγκαῖόν που, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων ὑστέρους.

{ΚΛ.} Οὕτως.

{ΑΘ.} Ἀρχὴ δὴ νομοθεσίας οἷον ἐμβάντες ἐλάθομεν, ὥς ἔοικεν.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τὸ γοῦν μετὰ ταῦτα ἀναγκαῖον αἰρεῖσθαι τοὺς συνελθόντας τούτους κοινούς τινας ἑαυτῶν, οἱ δὲ τὰ πάντων ἰδόντες νόμιμα, τὰ σφισιν ἀρέσκοντα αὐτῶν μάλιστα εἰς

Stephanus page 681, section c, line 10

τὸ κοινὸν τοῖς ἡγεμόσι καὶ ἀγαγοῦσι τοὺς δήμους οἷον βασιλεῦσι φανερὰ δείξαντες ἐλέσθαι τε δόντες, αὐτοὶ μὲν νομοθέται κληθήσονται, τοὺς δὲ ἄρχοντας καταστήσαντες, ἀριστοκρατίαν τινὰ ἐκ τῶν δυναστειῶν ποιήσαντες ἢ καὶ τινα βασιλείαν, ἐν ταύτῃ τῇ μεταβολῇ τῆς πολιτείας οἰκήσουσιν.

{ΚΛ.} Ἐφεξῆς γοῦν ἂν οὕτω τε καὶ ταύτῃ γίγνοιτο.

{ΑΘ.} Τρίτον τοίνυν εἴπωμεν ἔτι πολιτείας σχῆμα γιγνόμενον, ἐν ᾧ δὴ πάντα εἶδη καὶ παθήματα πολιτειῶν καὶ ἅμα πόλεων συμπίπτει γίγνεσθαι.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο;

{ΑΘ.} Ὁ μετὰ τὸ δεύτερον καὶ Ὅμηρος ἐπεσημήνατο, λέγων τὸ τρίτον οὕτω γεγονέναι. “κτίσσε δὲ Δαρδανίην” γάρ πού φησιν, “ἐπεὶ οὐπω Ἴλιος ἰρή

ἐν πεδίῳ πεπόλιστο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ὥκουν πολυπιδάκου Ἰδης.”

λέγει γὰρ δὴ ταῦτα τὰ ἔπη καὶ ἐκεῖνα, ἃ περὶ τῶν Κυκλά-
πων εἴρηκεν, κατὰ θεὸν πως εἰρημένα καὶ κατὰ φύσιν·

θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικὸν ἐνθεαστικὸν ὃν γένος ὑμνωδοῦν, πολλῶν τῶν κατ' ἀλήθειαν γιγνομένων σὺν τισιν Χάρισιν καὶ Μούσαις ἐφάπτεται ἐκάστοτε.

{ΚΛ.} Καὶ μάλα.

{ΑΘ.} Εἰς δὴ τὸ πρόσθεν προέλθωμεν ἔτι τοῦ νῦν ἐπελ-
θόντος ἡμῖν μύθου· τάχα γὰρ ἂν σημῖναιε τι τῆς ἡμετέρας περὶ βουλήσεως. οὐκοῦν χρή;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Κατωκίσθη δὴ, φαμέν, ἐκ τῶν ὑψηλῶν εἰς μέγα
τε καὶ καλὸν πεδίον Ἴλιον, ἐπὶ λόφον τινὰ οὐχ ὑψηλὸν

καὶ ἔχοντα ποταμοὺς πολλοὺς ἄνωθεν ἐκ τῆς Ἰδης ὠρμη-
μένους.

{ΚΛ.} Φασὶ γοῦν.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν πολλοῖς τισι χρόνοις τοῖς μετὰ τὸν
κατακλισμὸν τοῦτο οἰόμεθα γεγονέναι;

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐκ ἐν πολλοῖς;

{ΑΘ.} Δεινὴ γοῦν ἔοικεν αὐτοῖς λήθη τότε παρεῖναι τῆς
νῦν λεγομένης φθορᾶς, ὅθ' οὕτως ὑπὸ ποταμοὺς πολλοὺς
καὶ ἐκ τῶν ὑψηλῶν ῥέοντας πόλιν ὑπέθεσαν, πιστεύσαντες
οὐ σφόδρα ὑψηλοῖς τισιν λόφοις.

{ΚΛ.} Δῆλον οὖν ὡς παντάπασί τι<να> μακρὸν ἀπεῖχον
χρόνον τοῦ τοιούτου πάθους.

{ΑΘ.} Καὶ ἄλλαι γε οἶμαι πόλεις τότε κατῴκουν ἤδη
πολλαί, πληθυνόντων τῶν ἀνθρώπων.

{ΚΛ.} Τί μῆν;

{ΑΘ.} Αἶ γέ που καὶ ἐπεστρατεύσαντο αὐτῇ, καὶ κατὰ θά-
λατταν δὲ ἴσως, ἀφόβως ἤδη πάντων χρωμένων τῇ θαλάττῃ.

{ΚΛ.} Φαίνεται.

{ΑΘ.} Δέκα δ' ἔτη που μείναντες Ἀχαιοὶ τὴν Τροίαν

ἀνάστατον ἐποίησαν.

Stephanus page 682, section d, line 4

{ΚΛ.} Καὶ μάλα.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ὄντι δεκέτει, ὃν τὸ Ἰλιον ἐπολιορκεῖτο, τὰ τῶν πολιορκούντων ἐκάστων οἴκοι κακὰ πολλὰ συνέβαινεν γιγνόμενα περὶ τὰς στάσεις τῶν νέων, οἱ καὶ ἀφικομένους τοὺς στρατιώτας εἰς τὰς αὐτῶν πόλεις τε καὶ οἰκίας οὐ καλῶς οὐδ' ἐν δίκη ὑπεδέξαντο, ἀλλ' ὥστε θανάτους τε καὶ σφαγὰς καὶ φυγὰς γενέσθαι παμπόλλας· οἱ πάλιν ἐκπεσόντες κατῆλθον μεταβαλόντες ὄνομα, Δωριῆς ἀντ' Ἀχαιῶν κληθέντες διὰ τὸ τὸν συλλέξαντα εἶναι τὰς τότε φυγὰς Δωριᾶ. καὶ δὴ ταῦτά γε ἤδη

Stephanus page 682, section e, line 5

πάνθ' ὑμεῖς, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, τάντεῦθεν μυθολογεῖτέ τε καὶ διαπεραίνετε.

{ΜΕ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Ὅθεν δὴ κατ' ἀρχὰς ἐξετραπόμεθα περὶ νόμων διαλεγόμενοι, περιπεσόντες μουσικῇ τε καὶ ταῖς μέθαις, νῦν ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἀφίγμεθα ὥσπερ κατὰ θεόν, καὶ ὁ λόγος ἡμῖν οἶον λαβὴν ἀποδίδωσιν· ἥκει γὰρ ἐπὶ τὴν εἰς Λακεδαίμονα κατοίκισιν αὐτήν, ἣν ὑμεῖς ὀρθῶς ἔφατε κατοικεῖσθαι καὶ Κρήτην ὡς ἀδελφοῖς νόμοις. νῦν οὖν δὴ τοσόνδε πλεονεκτοῦμεν τῇ πλάνῃ τοῦ λόγου, διὰ πολιτειῶν τινων

Stephanus page 683, section a, line 4

καὶ κατοικισμῶν διεξελθόντες· ἐθεασάμεθα πρώτην τε καὶ δευτέραν καὶ τρίτην πόλιν, ἀλλήλων, ὡς οἴομεθα, ταῖς κατοικίσεσιν ἐχομένας ἐν χρόνου τινὸς μήκεσιν ἀπλέτοις, νῦν δὲ δὴ τετάρτη τις ἡμῖν αὕτη πόλις, εἰ δὲ βούλεσθε, ἔθνος ἥκει κατοικιζόμενόν τέ ποτε καὶ νῦν κατωκισμένον. ἐξ ὧν ἀπάντων εἴ τι συνεῖναι δυνάμεθα τί τε καλῶς ἢ μὴ κατωκίσθη, καὶ ποῖοι νόμοι σώζουσιν αὐτῶν τὰ σωζόμενα καὶ ποῖοι φθείρουσι τὰ φθειρόμενα, καὶ ἀντὶ ποίων ποῖα μετατεθέντα εὐδαίμονα πόλιν ἀπεργάζοιτ' ἂν, ᾧ Μέγίλλε τε καὶ Κλεινία, ταῦτα δὴ πάλιν οἶον ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν λεκτέον,

Stephanus page 683, section b, line 6

εἰ μή τι τοῖς εἰρημένοις ἐγκαλοῦμεν λόγοις.

{ΜΕ.} Εἰ γοῦν, ᾧ ξέने, τις ἡμῖν ὑπόσχοιτο θεὸς ὥς, ἐὰν ἐπιχειρήσωμεν τὸ δεύτερον τῇ τῆς νομοθεσίας σκέψει, τῶν νῦν εἰρημένων λόγων οὐ χεῖρους οὐδ' ἐλάττους ἀκουσόμεθα, μακρὰν ἂν ἔλθοιμι ἔγωγε, καί μοι βραχεῖ' ἂν δόξειεν ἢ νῦν παρούσα ἡμέρα γίγνεσθαι. καίτοι σχεδόν γ' ἐστὶν ἢ ἐκ θερινῶν εἰς τὰ χειμερινὰ τοῦ θεοῦ τρεπομένου.

{ΑΘ.} Χρὴ δὴ ταῦτα, ὥς ἔοικεν, σκοπεῖν.

{ΜΕ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Γενώμεθα δὴ ταῖς διανοίαις ἐν τῷ τότε χρόνῳ,

Stephanus page 683, section c, line 9

ὅτε Λακεδαιμόνων μὲν καὶ Ἄργος καὶ Μεσσήνη καὶ τὰ μετὰ
τούτων ὑποχείρια τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ᾧ Μέγилле, ἱκανῶς
ἐγεγόνει· τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἔδοξεν αὐτοῖς, ὥς γε λέγεται
τὸ τοῦ μύθου, τριχῇ τὸ στράτευμα διανείμαντας, τρεῖς πόλεις
κατοικίζειν, Ἄργος, Μεσσήνην, Λακεδαίμονα.

{ΜΕ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ βασιλεὺς μὲν Ἄργους Τήμενος ἐγίγνετο,
Μεσσήνης δὲ Κρεσφόντης, Λακεδαίμονος δὲ Προκλῆς καὶ
Εὐρυσθένης.

{ΜΕ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 683, section d, line 10

{ΑΘ.} Καὶ πάντες δὴ τούτοις ᾤμωσαν οἱ τότε βοηθήσειν,
ἐάν τις τὴν βασιλείαν αὐτῶν διαφθείρῃ.

{ΜΕ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Βασιλεία δὲ καταλύεται, ᾧ πρὸς Διός, ἥ καὶ τις
ἀρχὴ πώποτε κατελύθη, μῶν ὑπὸ τινων ἄλλων ἢ σφῶν αὐ-
τῶν; ἢ νυνδὴ μὲν, ὀλίγον ἔμπροσθεν τούτοις περιτυχόντες
τοῖς λόγοις, οὕτω ταῦτ' ἐτίθεμεν, νῦν δ' ἐπιλελήσμεθα;

{ΜΕ.} Καὶ πῶς;

{ΑΘ.} Οὐκοῦν νῦν δὴ μᾶλλον βεβαιωσόμεθα τὸ τοιοῦτον·
περιτυχόντες γὰρ ἔργοις γενομένοις, ὥς ἔοικεν, ἐπὶ τὸν

Stephanus page 683, section e, line 10

αὐτὸν λόγον ἐληλύθαμεν, ὥστε οὐ περὶ κενόν τι ζητήσομεν
τὸν αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ γεγονός τε καὶ ἔχον ἀλήθειαν.
γέγονεν δὴ τάδε· βασιλεῖαι τρεῖς βασιλευομέναις πόλεσιν
τριτταῖς ᾤμωσαν ἀλλήλαις ἐκάτεραι, κατὰ νόμους οὓς ἔθεντο
τοῦ τε ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι κοινούς, οἱ μὲν μὴ βιαιοτέραν
τὴν ἀρχὴν ποιήσεσθαι προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ γένους,
οἱ δέ, ταῦτα ἐμπεδούντων τῶν ἀρχόντων, μήτε αὐτοὶ τὰς
βασιλείας ποτὲ καταλύσειν μήτ' ἐπιτρέψειν ἐπιχειροῦσιν
ἐτέροις, βοηθήσειν δὲ βασιλῆς τε βασιλεῦσιν ἀδικουμένοις
καὶ δήμοις, καὶ δῆμοι δήμοις καὶ βασιλεῦσιν ἀδικουμένοις.

Stephanus page 684, section b, line 3

ἄρ' οὐχ οὕτως;

{ΜΕ.} Οὕτω μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τό γε μέγιστον ταῖς καταστάσεσιν τῶν
πολιτειῶν ὑπῆρχεν ταῖς ἐν ταῖς τρισὶ πόλεσι νομοθετουμέ-
ναις, εἴτε οἱ βασιλῆς ἐνομοθέτουν εἴτ' ἄλλοι τινές;

{ME.} Ποῖον;
{ΑΘ.} Τὸ βοηθοὺς γε εἶναι τὰς δύο ἐπὶ τὴν μίαν ἀεὶ πόλιν, τὴν τοῖς τεθεῖσιν νόμοις ἀπειθοῦσαν.
{ME.} Δῆλον.
{ΑΘ.} Καὶ μὴν τοῦτό γε οἱ πολλοὶ προστάττουσιν τοῖς

Stephanus page 684, section c, line 2

νομοθέταις, ὅπως τοιούτους θήσουσιν τοὺς νόμους οὓς ἐκόντες οἱ δῆμοι καὶ τὰ πλήθη δέξονται, καθάπερ ἂν εἴ τις γυμνασταῖς ἢ ἰατροῖς προστάττοι μεθ' ἡδονῆς θεραπεύειν τε καὶ ἰᾶσθαι τὰ θεραπευόμενα σώματα.

{ME.} Παντάπασι μὲν οὖν.
{ΑΘ.} Τὸ δέ γ' ἐστὶν ἀγαπητὸν πολλάκις εἰ καὶ τις μετὰ λύπης μὴ μεγάλης δύναίτο εὐεκτικά τε καὶ ὑγιῆ σώματα ἀπεργάζεσθαι.
{ME.} Τί μήν;
{ΑΘ.} Καὶ τότε γε ἔτι τοῖς τότε ὑπῆρχεν οὐ σμικρὸν εἰς

Stephanus page 684, section d, line 2

ῥαστώνην τῆς θέσεως τῶν νόμων.

{ME.} Τὸ ποῖον;
{ΑΘ.} Οὐκ ἦν τοῖς νομοθέταις ἡ μεγίστη τῶν μέμψεων,

ἰσότητα αὐτοῖς τινα κατασκευάζουσιν τῆς οὐσίας, ἥπερ ἐν ἄλλαις νομοθετουμέναις πόλεσι πολλαῖς γίνεται, ἐάν τις ζητῇ γῆς τε κτῆσιν κινεῖν καὶ χρεῶν διάλυσιν, ὁρῶν ὥς οὐκ ἂν δύναίτο ἄνευ τούτων γενέσθαι ποτὲ τὸ ἴσον ἱκανῶς· ὥς ἐπιχειροῦντι δὴ νομοθέτῃ κινεῖν τῶν τοιούτων τι πᾶς ἀπαντᾷ λέγων μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα, καὶ ἐπαρᾶται γῆς τε ἀναδα-

Stephanus page 684, section e, line 2

σμοὺς εἰσηγούμενον καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς, ὥστ' εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι πάντ' ἄνδρα. τοῖς δὲ δὴ Δωριεῦσι καὶ τοῦθ' οὕτως ὑπῆρχεν καλῶς καὶ ἀνεμεσήτως, γῆν τε ἀναμφισβητήτως διανέμεσθαι, καὶ χρέα μέγала καὶ παλαιὰ οὐκ ἦν.

{ME.} Ἀληθῆ.
{ΑΘ.} Πῇ δὴ ποτε οὖν, ὦ ἄριστοι, κακῶς οὕτως αὐτοῖς ἐχώρησεν ἡ κατοίκισις τε καὶ νομοθεσία;
{ME.} Πῶς δὴ καὶ τί μεμφόμενος αὐτῶν λέγεις;
{ΑΘ.} Ὅτι τριῶν γενομένων τῶν οἰκήσεων τὰ δύο αὐτῶν μέρη ταχὺ τήν τε πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους διέφθειρεν, τὸ

Stephanus page 685, section a, line 4

δὲ ἐν μόνον ἔμεινεν, τὸ τῆς ὑμετέρας πόλεως.

{ME.} Οὐ πάνυ ῥάδιον ἐρωτᾷς.
{ΑΘ.} Ἀλλὰ μὴν δεῖ γε ἡμᾶς τοῦτο ἐν τῷ νῦν σκοποῦντας

καὶ ἐξετάζοντας, περὶ νόμων παίζοντας παιδιὰν πρεσβυτικὴν
σώφρονα, διελθεῖν τὴν ὁδὸν ἀλύπως, ὥς ἔφαμεν ἡνίκα
ἤρχομεθα πορεύεσθαι.

{ME.} Τί μὴν; καὶ ποιητέον γε ὥς λέγεις.

{ΑΘ.} Τίν' οὖν ἂν σκέψιν καλλίῳ ποιησαίμεθα περὶ νόμων
ἢ τούτων οἱ ταύτας διακεκοσμήκασιν; ἢ πόλεων περὶ τίνων
εὐδοκιμωτέρων τε καὶ μειζόνων κατοικήσεων σκοποίμεθ' ἄν;

Stephanus page 685, section b, line 6

{ME.} Οὐ ῥάδιον ἀντὶ τούτων ἐτέρας λέγειν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὅτι μὲν διεννοοῦντό γε οἱ τότε τὴν κατα-
σκευὴν ταύτην οὐ Πελοποννήσῳ μόνον ἔσεσθαι βοηθὸν
ικανὴν, σχεδὸν δῆλον, ἀλλὰ καὶ τοῖς Ἑλλήσιν πᾶσιν, εἴ
τις τῶν βαρβάρων αὐτοὺς ἀδικοῖ, καθάπερ οἱ περὶ τὸ Ἴλιον
οἰκοῦντες τότε, πιστεύοντες τῇ τῶν Ἀσσυρίων δυνάμει τῇ
περὶ Νῆνον γενομένη, θρασυνόμενοι τὸν πόλεμον ἡγείραν
τὸν ἐπὶ Τροίαν. ἦν γὰρ ἔτι τὸ τῆς ἀρχῆς ἐκείνης σχῆμα
τὸ σωζόμενον οὐ σμικρόν· καθάπερ νῦν τὸν μέγαν βασιλέα
φοβοῦμεθα ἡμεῖς, καὶ τότε ἐκείνην τὴν συσταθεῖσαν σύν-

Stephanus page 685, section c, line 8

ταξιν ἐδέδισαν οἱ τότε. μέγα γὰρ ἔγκλημα πρὸς αὐτοὺς
ἢ τῆς Τροίας ἄλωσης τὸ δεύτερον ἐγεγόνει· τῆς ἀρχῆς γὰρ
τῆς ἐκείνων ἦν μόριον. πρὸς δὴ ταῦτ' ἦν πάντα ἢ τοῦ
στρατοπέδου τοῦ τότε διανεμηθεῖσα εἰς τρεῖς πόλεις κατα-
σκευὴ μία ὑπὸ βασιλέων ἀδελφῶν, παίδων Ἡρακλέους,
καλῶς, ὥς ἐδόκει, ἀνηυρημένη καὶ κατακεκοσμημένη καὶ
διαφερόντως τῆς ἐπὶ τὴν Τροίαν ἀφικομένης. πρῶτον μὲν
γὰρ τοὺς Ἡρακλείδας τῶν Πελοπιδῶν ἀμείνους ἡγοῦντο
ἀρχόντων ἄρχοντας ἔχειν, ἔπειτ' αὖ τὸ στρατόπεδον τοῦτο
τοῦ ἐπὶ Τροίαν ἀφικομένου διαφέρειν πρὸς ἀρετὴν· νενικη-

Stephanus page 685, section e, line 2

κέναι γὰρ τούτους, ἡττᾶσθαι δ' ὑπὸ τούτων ἐκείνους, Ἀχαιοὺς
ὄντας ὑπὸ Δωριῶν. ἄρ' οὐχ οὕτως οἰόμεθα καὶ τινι διανοίᾳ
ταύτῃ κατασκευάζεσθαι τοὺς τότε;

{ME.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ βεβαίως οἶεσθαι ταῦθ' ἔξιν εἰκὸς
αὐτοὺς καὶ χρόνον τιν' ἂν πολὺν μένειν, ἅτε κεκοινωνηκότας
μὲν πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ἀλλήλοις, ὑπὸ γένους δὲ
ἐνὸς τῶν βασιλέων ἀδελφῶν ὄντων διακεκοσμησθαι, πρὸς
τούτοις δ' ἔτι καὶ πολλοῖς μάντεσι κεκρημένους εἶναι τοῖς
τε ἄλλοις καὶ τῷ Δελφικῷ Ἀπόλλωνι;

Stephanus page 686, section a, line 6

{ME.} Πῶς δ' οὐκ εἰκός;

{ΑΘ.} Ταῦτα δὴ τὰ μεγάλα οὕτως προσδοκώμενα διέπτατο, ὥς ἔοικε, τότε ταχύ, πλὴν ὅπερ εἵπομεν νυνδὴ σμικροῦ μέρους τοῦ περὶ τὸν ὑμέτερον τόπον, καὶ τοῦτο δὴ πρὸς τὰ δύο μέρη πολεμοῦν οὐ πρόποτε πέπαιται μέχρι τὰ νῦν· ἐπεὶ γενομένη γε ἡ τότε διάνοια καὶ συμφωνήσασα εἰς ἓν, ἀνυπόστατον ἂν τινὰ δύναμιν ἔσχε κατὰ πόλεμον.

{ΜΕ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Πῶς οὖν καὶ πῇ διώλετο; ἄρ' οὐκ ἄξιον ἐπισκοπεῖν τηλικούτον καὶ τοιοῦτον σύστημα ἥτις ποτὲ τύχη διέφθειρε;

Stephanus page 686, section b, line 8

{ΜΕ.} Σχολῇ γὰρ οὖν δὴ τις ἂν ἄλλο σκοπῶν, ἢ νόμους ἢ πολιτείας ἄλλας θεάσαιτο σωζούσας καλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἢ καὶ τούναντίον διαφθειρούσας τὸ παράπαν, εἰ ἀμελήσειε τούτων.

{ΑΘ.} Τοῦτο μὲν ἄρα, ὥς ἔοικεν, εὐτυχῶς πως ἐμβεβήκαμέν γε εἰς τινὰ σκέψιν ἱκανήν.

{ΜΕ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν, ὦ θαυμάσιε, λελήθαμεν ἄνθρωποι πάντες, καὶ τὰ νῦν δὴ ἡμεῖς, οἰόμενοι μὲν ἐκάστοτέ τι καλὸν ὄραν πρᾶγμα γενόμενον καὶ θαυμαστὰ ἂν ἐργασάμενον, εἴ τις ἄρα

Stephanus page 686, section d, line 1

ἠπιστήθη καλῶς αὐτῷ χρησθαι κατὰ τινὰ τρόπον, τὸ δὲ νῦν γε ἡμεῖς τάχ' ἂν ἴσως περὶ τοῦτο αὐτὸ οὐτ' ὀρθῶς διανοοίμεθα οὔτε κατὰ φύσιν, καὶ δὴ καὶ περὶ τὰ ἄλλα πάντες πάντα, περὶ ὧν ἂν οὕτω διανοηθῶσιν;

{ΜΕ.} Λέγεις δὲ δὴ τί, καὶ περὶ τίνος σοι φῶμεν μάλιστ' εἰρησθαι τοῦτον τὸν λόγον;

{ΑΘ.} Ωγαθέ, καὶ αὐτὸς ἐμαυτοῦ νυνδὴ κατεγέλασα. ἀποβλέψας γὰρ πρὸς τοῦτον τὸν στόλον οὐ πέρι διαλεγόμεθα, ἔδοξέ μοι πάγκαλός τε εἶναι καὶ θαυμαστὸν κτῆμα παραπεσεῖν τοῖς Ἑλλήσιν, ὅπερ εἶπον, εἴ τις ἄρα αὐτῷ τότε

Stephanus page 686, section e, line 1

καλῶς ἐχρήσατο.

{ΜΕ.} Οὐκοῦν εὖ καὶ ἐχόντως νοῦν σύ τε πάντα εἶπες καὶ ἐπηνέσαμεν ἡμεῖς;

{ΑΘ.} Ἴσως· ἐννοῶ γε μὴν ὡς πᾶς, ὃς ἂν ἴδῃ τι μέγα καὶ δύναμιν ἔχον πολλὴν καὶ ῥώμην, εὐθύς ἔπαθε τοῦτο, ὡς εἶπερ ἐπίσταιτο ὁ κεκτημένος αὐτῷ χρησθαι τοιούτῳ τε ὄντι καὶ τηλικούτῳ, θαυμάστ' ἂν καὶ πολλὰ κατεργασάμενος εὐδαιμονοῖ.

{ΜΕ.} Οὐκοῦν ὀρθὸν καὶ τοῦτο; ἢ πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Σκόπει δὴ ποῖ βλέπων ὁ τὸν ἔπαινον τοῦτον περὶ

Stephanus page 687, section a, line 3

ἐκάστου τιθέμενος ὀρθῶς λέγει· πρῶτον δὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ
νῦν λεγομένου, πῶς, εἰ κατὰ τρόπον ἡπιστήθησαν τάξαι τὸ
στρατόπεδον οἱ τότε διακοσμοῦντες, τοῦ καιροῦ πῶς ἂν
ἔτυχον; ἄρ' οὐκ εἰ συνέστησάν τε ἀσφαλῶς αὐτὸ διέσωζόν
τε εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον, ὥστε αὐτούς τε ἐλευθέρους εἶναι καὶ
ἄλλων ἄρχοντας ὧν βουλευθεῖεν, καὶ ὅλως ἐν ἀνθρώποις πᾶσι
καὶ Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις πράττειν ὅτι ἐπιθυμοῖεν αὐτοί
τε καὶ οἱ ἔκγονοι; μῶν οὐ τούτων χάριν ἐπαινοῖεν ἄν;
{ME.} Πάνυ μὲν οὖν.
{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν καὶ ὅς ἂν ἰδὼν πλοῦτον μέγαν ἢ τιμὰς

Stephanus page 687, section b, line 5

διαφερούσας γένους, ἢ καὶ ὅτιοῦν τῶν τοιούτων, εἶπη ταῦτα
ταῦτα, πρὸς τοῦτο βλέπων εἶπεν, ὥς διὰ τοῦτο αὐτῷ γενησό-
μενα ὧν ἂν ἐπιθυμῇ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα καὶ ὅσα ἀξιώτατα
λόγου;
{ME.} Ὑποκρίσκει γοῦν.
{ΑΘ.} Φέρε δὴ, πάντων ἀνθρώπων ἐστὶ κοινὸν ἐπιθύμημα
ἔν τι τὸ νῦν ὑπὸ τοῦ λόγου δηλούμενον, ὥς αὐτός φησιν ὁ
λόγος;
{ME.} Τὸ ποῖον;
{ΑΘ.} Τὸ κατὰ τὴν τῆς αὐτοῦ ψυχῆς ἐπίταξιν τὰ γινό-

Stephanus page 687, section c, line 6

μενα γίνεσθαι, μάλιστα μὲν ἅπαντα, εἰ δὲ μή, τὰ γε
ἀνθρώπινα.
{ME.} Τί μήν;
{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἐπεὶ περ βουλόμεθα πάντες τὸ τοιοῦτον
αἰεὶ, παῖδές τε ὄντες καὶ ἄνδρες πρεσβῦται, τοῦτ' αὐτὸ καὶ
εὐχοίμεθ' ἂν ἀναγκαίως διὰ τέλους;
{ME.} Πῶς δ' οὐ;
{ΑΘ.} Καὶ μὴν τοῖς γε φίλοις που συνευχοίμεθ' ἂν ταῦτα
ἅπερ ἐκεῖνοι ἑαυτοῖσιν.
{ME.} Τί μήν;

Stephanus page 687, section d, line 4

{ΑΘ.} Φίλος μὲν υἱὸς πατρί, παῖς ὢν ἀνδρί.
{ME.} Πῶς δ' οὐ;
{ΑΘ.} Καὶ μὴν ὧν γ' ὁ παῖς εὐχεται ἑαυτῷ γίνεσθαι,
πολλὰ ὁ πατήρ ἀπεύξαιτ' ἂν τοῖς θεοῖς μηδαμῶς κατὰ τὰς
τοῦ υἱοῦ εὐχὰς γίνεσθαι.
{ME.} Ὅταν ἀνόητος ὢν καὶ ἔτι νέος εὐχεται, λέγεις;
{ΑΘ.} Καὶ ὅταν γε ὁ πατήρ ὢν γέρων ἢ καὶ σφόδρα νεα-
νίας, μηδὲν τῶν καλῶν καὶ τῶν δικαίων γινώσκων, εὐχεται
μάλα προθύμως ἐν παθήμασιν ἀδελφοῖς ὢν τοῖς γενομένοις

Θησεῖ πρὸς τὸν δυστυχῶς τελευτήσαντα Ἰππόλυτον, ὁ δὲ

Stephanus page 687, section e, line 4

παῖς γινώσκη, τότε, δοκεῖς, παῖς πατρὶ συνεύξεται;
{ME.} Μανθάνω ὃ λέγεις. λέγειν γάρ μοι δοκεῖς ὥς οὐ

τοῦτο εὐκτέον οὐδὲ ἐπεικτέον, ἔπεσθαι πάντα τῇ ἑαυτοῦ βου-
λήσει, τὴν βούλησιν δὲ πολὺ μᾶλλον τῇ ἑαυτοῦ φρονήσει·
τοῦτο δὲ καὶ πόλιν καὶ ἓνα ἡμῶν ἕκαστον καὶ εὐχεσθαι δεῖν
καὶ σπεύδειν, ὅπως νοῦν ἔξει.

{ΑΘ.} Ναί, καὶ δὴ καὶ πολιτικόν γε ἄνδρα νομοθέτην ὥς
αἰεὶ δεῖ πρὸς τοῦτο βλέποντα τιθέναι τὰς τάξεις τῶν νόμων,
αὐτός τε ἐμνήσθην καὶ ὑμᾶς ἐπαναμιμνήσκω, κατ' ἀρχὰς εἰ

Stephanus page 688, section a, line 4

μεμνήμεθα τὰ λεχθέντα, ὅτι τὸ μὲν σφῶν ἦν παρακείμεμα
ὥς χρεῶν εἶη τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην πάντα πολέμου χάριν
τὰ νόμιμα τιθέναι, τὸ δὲ ἐμὸν ἔλεγον ὅτι τοῦτο μὲν πρὸς
μίαν ἀρετὴν οὐσῶν τεττάρων κελεύοι τίθεσθαι τοὺς νόμους,
δέοι δὲ δὴ πρὸς πᾶσαν μὲν βλέπειν, μάλιστα δὲ καὶ πρὸς
πρώτην τὴν τῆς συμπάσης ἡγεμόνα ἀρετῆς, φρόνησις δ' εἶη
τοῦτο καὶ νοῦς καὶ δόξα μετ' ἔρωτός τε καὶ ἐπιθυμίας τούτοις
ἐπομένης. ἦκει δὴ πάλιν ὁ λόγος εἰς ταυτόν, καὶ ὁ λέγων
ἐγὼ νῦν λέγω πάλιν ἅπερ τότε, εἰ μὲν βούλεσθε, ὥς παίζων,
εἰ δ', ὥς σπουδάζων, ὅτι δὴ φημι εὐχῇ χρῆσθαι σφαλερὸν

Stephanus page 688, section b, line 7

εἶναι νοῦν μὴ κεκτημένον, ἀλλὰ τὰναντία ταῖς βουλήσεσιν
οἱ γίνεσθαι. σπουδάζοντα δ' εἰ με τιθέναι βούλεσθε,
τίθετε· πάνυ γὰρ οὖν προσδοκῶ νῦν ὑμᾶς εὐρήσειν, τῷ λόγῳ
ἐπομένους ὃν ὀλίγον ἔμπροσθε προυθέμεθα, τῆς τῶν βασι-
λέων τε φθορᾶς καὶ ὅλου τοῦ διανοήματος οὐ δειλίαν οὔσαν
τὴν αἰτίαν, οὐδ' ὅτι τὰ περὶ τὸν πόλεμον οὐκ ἠπίستانτο
ἄρχοντές τε καὶ οὐς προσῆκεν ἄρχεσθαι, τῇ λοιπῇ δὲ πάσῃ
κακίᾳ διεφθαρμένα, καὶ μάλιστα τῇ περὶ τὰ μέγιστα τῶν
ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀμαθία. ταῦτ' οὖν ὥς οὕτω γέγονε
περὶ τὰ τότε, καὶ νῦν, εἴ που, γίνεται, καὶ ἐς τὸν ἔπειτα

Stephanus page 688, section d, line 3

χρόνον οὐκ ἄλλως συμβήσεται, ἐὰν βούλησθε, πειράσομαι
ἰὼν κατὰ τὸν ἐξῆς λόγον ἀνευρίσκειν τε καὶ ὑμῖν δηλοῦν
κατὰ δύναμιν ὥς οὖσιν φίλοις.

{ΚΛ.} Λόγῳ μὲν τοίνυν σε, ὦ ξέने, ἐπαινεῖν ἐπαχθέστερον,
ἔργῳ δὲ σφόδρα ἐπαινεσόμεθα· προθύμως γὰρ τοῖς λεγο-
μένοις ἐπακολουθήσομεν, ἐν οἷς ὁ γε ἐλεύθερος ἐπαινῶν
καὶ μὴ μάλιστ' ἐστὶν καταφανής.

{ΜΕ.} Ἄριστ', ὦ Κλεινία, καὶ ποιῶμεν ἅ λέγεις.
{ΚΛ.} Ἔσται ταῦτα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ. λέγε μόνον.
{ΑΘ.} Φαμὲν δὴ νυν, καθ' ὁδὸν ἰόντες τὴν λοιπὴν τοῦ

Stephanus page 688, section e, line 4

λόγου, τὴν μεγίστην ἀμαθίαν τότε ἐκείνην τὴν δύναμιν
ἀπολέσαι καὶ νῦν ταῦτόν τοῦτο πεφυκέναι ποιεῖν, ὥστε τὸν
γε νομοθέτην, εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πειρατέον ταῖς πόλεσιν
φρόνησιν μὲν ὅσῃν δυνατὸν ἐμποιεῖν, τὴν δ' ἄνοιαν ὅτι
μάλιστα ἐξαιρεῖν.

{ΚΛ.} Δῆλον.

{ΑΘ.} Τίς οὖν ἡ μεγίστη δικαίως ἂν λέγοιτο ἀμαθία;
σκοπεῖτε εἰ συνδόξει καὶ σφῶν λεγόμενον· ἐγὼ μὲν δὴ τὴν
τοιάνδε τίθεμαι.

{ΚΛ.} Ποίαν;

Stephanus page 689, section a, line 5

{ΑΘ.} Τὴν ὅταν τῷ τι δόξαν καλὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι μὴ φιλῇ
τοῦτο ἀλλὰ μισῇ, τὸ δὲ πονηρὸν καὶ ἄδικον δοκοῦν εἶναι
φιλῇ τε καὶ ἀσπάζεται. ταύτην τὴν διαφωνίαν λύπης τε
καὶ ἡδονῆς πρὸς τὴν κατὰ λόγον δόξαν ἀμαθίαν φημὶ εἶναι
τὴν ἐσχάτην, μεγίστην δέ, ὅτι τοῦ πλήθους ἐστὶ τῆς ψυχῆς·
τὸ γὰρ λυπούμενον καὶ ἡδόμενον αὐτῆς ὅπερ δῆμός τε καὶ
πλῆθος πόλεώς ἐστιν. ὅταν οὖν ἐπιστήμας ἢ δόξαις ἢ λόγῳ
ἐναντιῶται, τοῖς φύσει ἀρχικοῖς, ἢ ψυχῇ, τοῦτο ἄνοιαν προσ-
αγορεύω, πόλεώς τε, ὅταν ἄρχουσιν καὶ νόμοις μὴ πείθεται
τὸ πλῆθος, ταῦτόν, καὶ δὴ καὶ ἐνὸς ἀνδρός, ὁπότεν καλοὶ ἐν

Stephanus page 689, section b, line 6

ψυχῇ λόγοι ἐνόντες μηδὲν ποιῶσιν πλέον ἀλλὰ δὴ τούτοις
πᾶν τοῦναντίον, ταύτας πάσας ἀμαθίας τὰς πλημμελεστάτας
ἔγωγ' ἂν θεῖην πόλεώς τε καὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πολιτῶν, ἀλλ'
οὐ τὰς τῶν δημιουργῶν, εἰ ἄρα μου καταμανθάνετε, ὦ ξένοι,
ὃ λέγω.

{ΚΛ.} Μανθάνομέν τε, ὦ φίλε, καὶ συγχωροῦμεν ἅ
λέγεις.

{ΑΘ.} Τοῦτο μὲν τοίνυν οὕτω κείσθω δεδογμένον καὶ λεγό-
μενον, ὥς τοῖς ταῦτ' ἀμαθαίνουσι τῶν πολιτῶν οὐδὲν ἐπι-
τρεπτέον ἀρχῆς ἐχόμενον καὶ ὥς ἀμαθέσιν ὀνειδιστέον, ἂν

Stephanus page 689, section c, line 9

καὶ πάνυ λογιστικοί τε ὦσι καὶ πάντα τὰ κομψὰ καὶ ὅσα
πρὸς τάχος τῆς ψυχῆς πεφυκότα διαπεπονημένοι ἅπαντα,
τοὺς δὲ τοῦναντίον ἔχοντας τούτων ὥς σοφοὺς τε προσρητέον,
ἂν καὶ τὸ λεγόμενον μήτε γράμματα μήτε νεῖν ἐπίστωνται,
καὶ τὰς ἀρχὰς δοτέον ὥς ἔμφορσιν. πῶς γὰρ ἂν, ὦ φίλοι, ἄνευ

συμφωνίας γένοιτ' ἂν φρονήσεως καὶ τὸ σμικρότατον εἶδος;
οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἡ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν συμφωνιῶν
μεγίστη δικαιοτάτ' ἂν λέγοιτο σοφία, ἧς ὁ μὲν κατὰ λόγον
ζῶν μέτοχος, ὁ δὲ ἀπολειπόμενος οἰκοφθόρος καὶ περὶ πόλιν
οὐδαμῇ σωτὴρ ἀλλὰ πᾶν τούναντίον ἀμαθαίνων εἰς ταῦτα

Stephanus page 689, section e, line 1

ἐκάστοτε φανεῖται. ταῦτα μὲν οὖν, καθάπερ εἵπομεν ἄρτι,
λελεγμένα τεθήτω ταύτη.

{ΚΛ.} Κεῖσθω γὰρ οὖν.

{ΑΘ.} Ἀρχοντας δὲ δὴ καὶ ἀρχομένους ἀναγκαῖον ἐν ταῖς
πόλεσιν εἶναί που.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Εἶεν· ἀξιώματα δὲ δὴ τοῦ τε ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι
ποῖά ἐστι καὶ πόσα, ἐν τε πόλεσιν μεγάλαις καὶ σμικραῖς ἐν τε
οἰκίαις ὡσαύτως; ἄρ' οὐχὶ ἐν μὲν τό τε πατρὸς καὶ μητρός; καὶ
ὅλως γονέας ἐκγόνων ἄρχειν ἀξίωμα ὀρθὸν πανταχοῦ ἂν εἴη;

Stephanus page 690, section a, line 5

{ΚΛ.} Καὶ μάλα.

{ΑΘ.} Τούτῳ δέ γε ἐπόμενον γενναίους ἀγεννῶν ἄρχειν·
καὶ τρίτον ἔτι τούτοις συνέπεται τὸ πρεσβυτέρους μὲν ἄρχειν
δεῖν, νεωτέρους δὲ ἄρχεσθαι.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Τέταρτον δ' αὖ δούλους μὲν ἄρχεσθαι, δεσπότας δὲ
ἄρχειν.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὗ;

{ΑΘ.} Πέμπτον γε οἶμαι τὸ κρείττονα μὲν ἄρχειν, τὸν
ἥττω δὲ ἄρχεσθαι.

Stephanus page 690, section b, line 6

{ΚΛ.} Μάλα γε ἀναγκαῖον ἀρχὴν εἶρηκας.

{ΑΘ.} Καὶ πλείστην γε ἐν σύμπασιν τοῖς ζώοις οὕσαν καὶ
κατὰ φύσιν, ὡς ὁ Θηβαῖος ἔφη ποτὲ Πίνδαρος. τὸ δὲ
μέγιστον, ὡς ἔοικεν, ἀξίωμα ἔκτον ἂν γίγνοιτο, ἔπεσθαι μὲν
τὸν ἀνεπιστήμονα κελεῦον, τὸν δὲ φρονούντα ἡγεῖσθαι τε καὶ
ἄρχειν. καίτοι τοῦτό γε, ὦ Πίνδαρε σοφώτατε, σχεδὸν οὐκ ἂν
παρὰ φύσιν ἔγωγε φαίην γίγνεσθαι, κατὰ φύσιν δέ, τὴν τοῦ
νόμου ἐκόντων ἀρχὴν ἀλλ' οὐ βίαιον πεφυκυῖαν.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΑΘ.} Θεοφιλῇ δέ γε καὶ εὐτυχῇ τινα λέγοντες ἐβδόμην

Stephanus page 690, section c, line 6

ἀρχὴν, εἰς κληρὸν τινα προάγομεν, καὶ λαχόντα μὲν ἄρχειν,
δυσκληροῦντα δὲ ἀπιόντα ἄρχεσθαι τὸ δικαιοτάτον εἶναί
φαμεν.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} “Οἱ ἄνθρωποι δὲ,” φαίμεν ἄν, “ὡς νομοθέτα,” πρὸς τινα παίζοντες τῶν ἐπὶ νόμων θέσιν ἰόντων ῥαδίως, “ὅσα ἐστὶ πρὸς ἄρχοντας ἀξιώματα, καὶ ὅτι πεφυκότα πρὸς ἄλληλα ἐναντίως; νῦν γὰρ δὴ στάσεων πηγὴν τινα ἀνηυρήκαμεν ἡμεῖς, ἣν δεῖ σε θεραπεύειν. πρῶτον δὲ μεθ’ ἡμῶν ἀνάσκειναι πῶς τε καὶ τί παρὰ ταῦτα ἀμαρτάνοντες οἱ περὶ τε Ἄργος καὶ Μεσ-

Stephanus page 690, section d, line 7

σῆνην βασιλῆς αὐτοὺς ἅμα καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων δύναμιν, οὕσαν θαυμαστὴν ἐν τῷ τότε χρόνῳ, διέφθειραν. ἄρ’ οὐκ ἀγνοήσαντες τὸν Ἡσίοδον ὀρθότατα λέγοντα ὡς τὸ ἥμισυ τοῦ παντός πολλακίς ἐστὶ πλεόν; ὅποταν ἦ τὸ μὲν ὅλον λαμβάνειν ζημιῶδες, τὸ δ’ ἥμισυ μέτριον, τότε τὸ μέτριον τοῦ ἀμέτρου πλεόν ἡγήσατο, ἅμεινον ὃν χείρονος.”

{ΚΛ.} Ὅρθότατά γε.

{ΑΘ.} Πότερον οὖν οἰόμεθα περὶ βασιλέας τοῦτ’ ἐγγιγνόμενον ἐκάστοτε διαφθείρειν πρότερον, ἢ ἐν τοῖσιν δήμοις;

{ΚΛ.} Τὸ μὲν εἰκὸς καὶ τὸ πολὺ, βασιλέων τοῦτ’ εἶναι

Stephanus page 691, section a, line 2

νόσημα ὑπερηφάνως ζώντων διὰ τρυφάς.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν δηλὸν ὡς πρῶτον τοῦτο οἱ τότε βασιλῆς ἔσχον, τὸ πλεονεκτεῖν τῶν τεθέντων νόμων, καὶ ὁ λόγῳ τε καὶ ὅρκῳ ἐπήνεσαν, οὐ συνεφώνησαν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἡ διαφορῶν, ὡς ἡμεῖς φάμεν, οὕσα ἀμαθία μεγίστη, δοκοῦσα δὲ σοφία, πάντ’ ἐκεῖνα διὰ πλημμέλειαν καὶ ἀμουσίαν τὴν πικρὰν διέφθειρεν;

{ΚΛ.} Ὅμοιον γοῦν.

{ΑΘ.} Εἶεν· τί δὲ τὸν νομοθέτην ἔδει τότε τιθέντα εὐ-

Stephanus page 691, section b, line 2

λαβηθῆναι τούτου περὶ τοῦ πάθους τῆς γενέσεως; ἄρ’ ὡς πρὸς θεῶν νῦν μὲν οὐδὲν σοφὸν γινῶναι τοῦτο οὐδ’ εἰπεῖν χαλεπὸν, εἰ δὲ προϊδεῖν ἦν τότε, σοφώτερος ἂν ἦν ἡμῶν ὁ προϊδών;

{ΜΕ.} Τὸ ποῖον δὲ λέγεις;

{ΑΘ.} Εἰς τὸ γεγονὸς παρ’ ὑμῖν, ὡς Μέγилле, ἔστιν νῦν γε κατιδόντα γινῶναι, καὶ γνόντα εἰπεῖν ῥαδίον, ὃ τότε ἔδει γίνεσθαι.

{ΜΕ.} Σαφέστερον ἔτι λέγε.

{ΑΘ.} Τὸ τοίνυν σαφέστατον ἂν εἴη τὸ τοιόνδε.

Stephanus page 691, section b, line 12

{ΜΕ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ἐάν τις μείζονα διδῶ τοῖς ἐλάττοσι [δύναμιν]
παρεῖς τὸ μέτριον, πλοίοις τε ἰστία καὶ σώμασιν τροφήν
καὶ ψυχαῖς ἀρχάς, ἀνατρέπεται που πάντα, καὶ ἐξυβρίζοντα
τὰ μὲν εἰς νόσους θεῖ, τὰ δ' εἰς ἔκγονον ὕβρεως ἀδικίαν.
τί οὖν δὴ ποτε λέγομεν; ἄρά γε τὸ τοιόνδε, ὥς Οὐκ ἔστ',
ὦ φίλοι ἄνδρες, θνητῆς ψυχῆς φύσις ἥτις ποτὲ δυνήσεται
τὴν μεγίστην ἐν ἀνθρώποις ἀρχὴν φέρειν νέα καὶ ἀνυπεύ-
θυνος, ὥστε μὴ τῆς μεγίστης νόσου ἀνοίας πληρωθεῖσα
αὐτῆς τὴν διάνοιαν, μῖσος ἔχειν πρὸς τῶν ἐγγύτατα φίλων,

Stephanus page 691, section d, line 3

ὁ γενόμενον ταχὺ διέφθειρεν αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν
ἠφάνισεν αὐτῆς; τοῦτ' οὖν εὐλαβηθῆναι γνόντας τὸ μέτριον
μεγάλων νομοθετῶν. ὥς οὖν δὴ τότε γενόμενον, νῦν ἔστιν
μετριώτατα τοπάσαι· τὸ δ' ἔοικεν εἶναι -

{ME.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Θεὸς εἶναι κηδόμενος ὑμῶν τις, ὃς τὰ μέλλοντα
προορῶν, δίδυμον ὑμῖν φυτεύσας τὴν τῶν βασιλέων γένεσιν
ἐκ μονογενοῦς, εἰς τὸ μέτριον μᾶλλον συνέστειλε. καὶ μετὰ
τοῦτο ἔτι φύσις τις ἀνθρωπίνη μεμειγμένη θεία τινὶ δυνάμει,
κατιδοῦσα ὑμῶν τὴν ἀρχὴν φλεγμαίνουσαν ἔτι, μείγνυσιν τὴν

Stephanus page 692, section a, line 1

κατὰ γῆρας σώφρονα δύναμιν τῇ κατὰ γένος αὐθάδει ῥώμῃ,
τὴν τῶν ὀκτῶ καὶ εἴκοσι γερόντων ἰσόψηφον εἰς τὰ μέγιστα
τῇ τῶν βασιλέων ποιήσασα δυνάμει. ὁ δὲ τρίτος σωτήρ
ὑμῖν ἔτι σπαργῶσαν καὶ θυμουμένην τὴν ἀρχὴν ὀρῶν, οἶον
ψάλιον ἐνέβαλεν αὐτῇ τὴν τῶν ἐφόρων δύναμιν, ἐγγὺς τῆς
κληρωτῆς ἀγαγὼν δυνάμεως· καὶ κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον
ἢ βασιλεία παρ' ὑμῖν, ἐξ ᾧ ἔδει σύμμεικτος γενομένη καὶ
μέτρον ἔχουσα, σωθεῖσα αὐτῇ σωτηρίας τοῖς ἄλλοις γέγονεν
αἰτία. ἐπεὶ ἐπὶ γε Τημένῳ καὶ Κρεσφόντῃ καὶ τοῖς τότε
νομοθέταις, οἵτινες ἄρα ἦσαν νομοθετοῦντες, οὐδ' ἢ Ἀρι-

Stephanus page 692, section b, line 3

στοδήμου μερὶς ἐσώθη ποτ' ἂν - οὐ γὰρ ἱκανῶς ἦσαν νομο-
θεσίας ἔμπειροι· σχεδὸν γὰρ οὐκ ἂν ποτ' ᾠήθησαν ὅρκοις
μετριάσαι ψυχὴν νέαν, λαβοῦσαν ἀρχὴν ἐξ ἧς δυνατὸν ἦν
τυραννίδα γενέσθαι - νῦν δ' ὁ θεὸς ἔδειξεν οἷαν ἔδει καὶ
δεῖ δὴ τὴν μενοῦσαν μάλιστα ἀρχὴν γίνεσθαι. τὸ δὲ παρ'
ἡμῶν γινώσκεισθαι ταῦτα, ὅπερ εἶπον ἔμπροσθεν, νῦν μὲν
γενόμενον οὐδὲν σοφόν - ἐκ γὰρ παραδείγματος ὁρᾶν γεγο-
νότος οὐδὲν χαλεπόν - εἰ δ' ἦν τις προορῶν τότε ταῦτα καὶ
δυνάμενος μετριάσαι τὰς ἀρχὰς καὶ μίαν ἐκ τριῶν ποιῆσαι,
τά τε νοηθέντα ἂν καλὰ τότε πάντα ἀπέσωσε καὶ οὐκ ἂν

Stephanus page 692, section c, line 6

ποτε ὁ Περσικὸς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς στόλος
ἂν ὥρμησε, καταφρονήσας ὡς ὄντων ἡμῶν βραχέος ἀξίων.
{ΚΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΑΘ.} Αἰσχυρῶς γοῦν ἡμύναντο αὐτούς, ὦ Κλεινία. τὸ δ'
αἰσχυρὸν λέγω οὐχ ὡς οὐ νικῶντές γε οἱ τότε καὶ κατὰ γῆν
καὶ κατὰ θάλατταν καλὰς νενικήκασι μάχας· ἀλλὰ ὁ φημι
αἰσχυρὸν τότ' εἶναι, τόδε λέγω, τὸ πρῶτον μὲν ἐκείνων τῶν
πόλεων τριῶν οὐσῶν μίαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀμῦναι, τῷ
δὲ δύο κακῶς οὕτως εἶναι διεφθαρμένα, ὥστε ἡ μὲν καὶ
Λακεδαιμόνα διεκώλυεν ἐπαμύνειν αὐτῇ, πολεμοῦσα αὐτῇ

Stephanus page 692, section d, line 8

κατὰ κράτος, ἡ δ' αὖ πρωτεύουσα ἐν τοῖς τότε χρόνοις τοῖς
περὶ τὴν διανομήν, ἡ περὶ τὸ Ἄργος, παρακαλουμένη ἀμύ-
νειν τὸν βάρβαρον οὐθ' ὑπήκουσεν οὐτ' ἤμυνεν. πολλὰ δὲ
λέγων ἂν τις τὰ τότε γενόμενα περὶ ἐκείνον τὸν πόλεμον,
τῆς Ἑλλάδος οὐδαμῶς εὐσχήμονα ἂν κατηγοροῖ· οὐδ' αὖ
ἀμύνασθαι τὴν γε Ἑλλάδα λέγων ὀρθῶς ἂν λέγοι, ἀλλ' εἰ
μὴ τό τε Ἀθηναίων καὶ τὸ Λακεδαιμονίων κοινῇ διανόημα
ἤμυνεν τὴν ἐπιούσαν δουλείαν, σχεδὸν ἂν ἤδη πάντ' ἦν με-
μειγμένα τὰ τῶν Ἑλλήνων γένη ἐν ἀλλήλοις, καὶ βάρβαρα
ἐν Ἑλληνισι καὶ Ἑλληνικὰ ἐν βαρβάροις, καθάπερ ὦν Πέρσαι

Stephanus page 693, section a, line 4

τυραννοῦσι τὰ νῦν διαπεφορημένα καὶ συμπεφορημένα κακῶς
ἐσπαρμένα κατοικεῖται. ταῦτ', ὦ Κλεινία καὶ Μέγυλλε,
ἔχομεν ἐπιτιμᾶν τοῖς τε πάλαι πολιτικοῖς λεγομένοις καὶ
νομοθέταις καὶ τοῖς νῦν, ἵνα τὰς αἰτίας αὐτῶν ἀναζητοῦντες,
ἀνευρίσκωμεν τί παρὰ ταῦτα ἔδει πράττειν ἄλλο· οἷον δὴ
καὶ τὸ παρὸν εἵπομεν, ὡς ἄρα οὐ δεῖ μεγάλας ἀρχὰς οὐδ'
αὖ ἀμείκτους νομοθετεῖν, διανοηθέντας τὸ τοιόνδε, ὅτι πόλιν
ἐλευθέραν τε εἶναι δεῖ καὶ ἔμφρονα καὶ ἑαυτῇ φίλην, καὶ
τὸν νομοθετοῦντα πρὸς ταῦτα βλέποντα δεῖ νομοθετεῖν. μὴ
θαυμάσωμεν δὲ εἰ πολλάκις ἤδη προθέμενοι ἄττα, εἰρήκαμεν

Stephanus page 693, section b, line 7

ὅτι πρὸς ταῦτα δεῖ νομοθετεῖν βλέποντα τὸν νομοθέτην,
τὰ δὲ προτεθέντα οὐ ταῦτ' ἡμῖν φαίνεται ἐκάστοτε· ἀλλὰ
ἀναλογίζεσθαι χρή, ὅταν πρὸς τὸ σωφρονεῖν φῶμεν δεῖν
βλέπειν, ἢ πρὸς φρόνησιν ἢ φιλίαν, ὡς ἔσθ' οὗτος ὁ σκοπὸς
οὐχ ἕτερος ἀλλ' ὁ αὐτός, καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ἡμᾶς τοιαῦτα
ἂν γίγνηται ῥήματα μὴ διαταραττέτω.

{ΚΛ.} Πειρασόμεθα ποιεῖν οὕτως ἐπανιόντες τοὺς λόγους·
καὶ νῦν δὴ τὸ περὶ τῆς φιλίας τε καὶ φρονήσεως καὶ ἐλευ-
θερίας, πρὸς ὅτι βουλόμενος ἔμελλες λέγειν δεῖν στοχάζεσθαι

τὸν νομοθέτην, λέγε.

Stephanus page 693, section d, line 2

{ΑΘ.} Ἀκουσον δὴ νυν. εἰσὶν πολιτειῶν οἷον μητέρες δύο τινές, ἐξ ὧν τὰς ἄλλας γεγονέναι λέγων ἅν τις ὀρθῶς λέγοι, καὶ τὴν μὲν προσαγορεύειν μοναρχίαν ὀρθόν, τὴν δ' αὖ δημοκρατίαν, καὶ τῆς μὲν τὸ Περσῶν γένος ἄκρον ἔχειν, τῆς δὲ ἡμᾶς· αἱ δ' ἄλλαι σχεδὸν ἅπασαι, καθάπερ εἶπον, ἐκ τούτων εἰσι διαπεποικιλμένοι. δεῖ δὴ οὖν καὶ ἀναγκαῖον μεταλαβεῖν ἀμφοῖν τούτοις, εἴπερ ἐλευθερία τ' ἔσται καὶ φιλία μετὰ φρονήσεως· ὃ δὴ βούλεται ἡμῖν ὁ λόγος προτάττειν, λέγων ὡς οὐκ ἂν ποτε τούτων πόλις ἄμοιρος γενόμενη πολιτευθῇναι δύναιτ' ἂν καλῶς.

Stephanus page 693, section e, line 4

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἂν;
{ΑΘ.} Ἡ μὲν τοίνυν τὸ μοναρχικόν, ἡ δὲ τὸ ἐλεύθερον ἀγαπήσασα μειζόνως ἢ ἔδει μόνον, οὐδετέρα τὰ μέτρια κέκτηται τούτων, αἱ δὲ ὑμέτεραι, ἡ τε Λακωνικὴ καὶ Κρητικὴ, μᾶλλον· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Πέρσαι τὸ μὲν πάσαι οὕτως, τὸ νῦν δὲ ἤττον. τὰ δ' αἷτια διέλθωμεν· ἡ γάρ;
{ΚΛ.} Πάντως, εἴ γέ που μέλλομεν ὁ προυθέμεθα περαίνειν.
{ΑΘ.} Ἀκούωμεν δὴ. Πέρσαι γάρ, ὅτε μὲν τὸ μέτριον μᾶλλον δουλείας τε καὶ ἐλευθερίας ἤγον ἐπὶ Κύρου, πρῶτον μὲν ἐλεύθεροι ἐγένοντο, ἔπειτα δὲ ἄλλων πολλῶν δεσπότης.

Stephanus page 694, section a, line 6

ἐλευθερίας γὰρ ἄρχοντες μεταδιδόντες ἀρχομένοις καὶ ἐπὶ τὸ ἴσον ἄγοντες, μᾶλλον φίλοι τε ἦσαν στρατιῶται στρατηγοῖς καὶ προθύμους αὐτοὺς ἐν τοῖς κινδύνοις παρείχοντο· καὶ εἴ τις αὖ φρόνιμος ἦν ἐν αὐτοῖς καὶ βουλεύειν δυνατός, οὐ φθονεροῦ τοῦ βασιλέως ὄντος, διδόντος δὲ παρρησίαν καὶ τιμῶντος τοὺς εἰς τι δυναμένους συμβουλεύειν, κοινήν τὴν τοῦ φρονεῖν εἰς τὸ μέσον παρείχετο δύναμιν, καὶ πάντα δὴ τότε ἐπέδωκεν αὐτοῖς δι' ἐλευθερίαν τε καὶ φιλίαν καὶ νοῦ κοινωνίαν.
{ΚΛ.} Ἐοικέν γέ πως τὰ λεγόμενα οὕτως γεγονέναι.
{ΑΘ.} Πῇ δὴ οὖν ποτε ἀπώλετο ἐπὶ Καμβύσου καὶ πάλιν

Stephanus page 694, section c, line 2

ἐπὶ Δαρείου σχεδὸν ἐσώθη; βούλεσθε οἷον μαντεία διανοηθέντες χρώμεθα;
{ΚΛ.} Φέρει γοῦν ἡμῖν σκέψιν τοῦτο ἐφ' ὅπερ ὠρμήκαμεν.
{ΑΘ.} Μαντεύομαι δὴ νῦν περὶ γε Κύρου, τὰ μὲν ἄλλ' αὐτὸν στρατηγὸν τε ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας

δὲ ὀρθῆς οὐχ ἡφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομία τε οὐδὲν τὸν νοῦν

προσεσχηκέναι.

{ΚΛ.} Πῶς δὴ τὸ τοιοῦτον φῶμεν;

{ΑΘ.} Ἐοικεν ἐκ νέου στρατεύεσθαι διὰ βίου, ταῖς γυ-

Stephanus page 694, section d, line 2

ναιξιν παραδοὺς τοὺς παῖδας τρέφειν. αἱ δὲ ὥς εὐδαίμονας αὐτοὺς ἐκ τῶν παίδων εὐθύς καὶ μακαρίους ἤδη γεγονότας καὶ ἐπιδεῖς ὄντας τούτων οὐδενὸς ἔτρεφον· κωλύουσαι δὲ ὥς οὖσιν ἱκανῶς εὐδαίμοσιν μήτε αὐτοῖς ἐναντιοῦσθαι μηδένα εἰς μηδέν, ἐπαινεῖν τε ἀναγκάζουσαι πάντας τὸ λεγόμενον ἢ πραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, ἔθρεψαν τοιούτους τινάς.

{ΚΛ.} Καλήν, ὥς ἔοικας, τροφήν εἴρηκας.

{ΑΘ.} Γυναικεῖαν μὲν οὖν βασιλίδων γυναικῶν νεωστὶ γεγονυῖων πλουσίων, καὶ ἐν ἀνδρῶν ἐρημία, διὰ τὸ μὴ σχολάζειν ὑπὸ πολέμων καὶ πολλῶν κινδύνων, τοὺς παῖδας

Stephanus page 694, section e, line 4

τρεφουσῶν.

{ΚΛ.} Ἐχει γὰρ λόγον.

{ΑΘ.} Ὁ δὲ πατήρ γε αὐτοῖς αὐτὰ ποίμνια μὲν καὶ πρόβατα καὶ ἀγέλας ἀνδρῶν τε καὶ ἄλλων πολλῶν πολλὰς ἐκτᾶτο, αὐτοὺς δὲ οἷς ταῦτα παραδώσειν ἔμελλεν ἡγνόει τὴν πατρώαν οὐ παιδευομένους τέχνην, οὐσαν Περσικὴν - ποιμένων ὄντων Περσῶν, τραχείας χώρας ἐκγόνων - σκληρὰν καὶ ἱκανὴν ποιμένας ἀπεργάζεσθαι μάλα ἰσχυροὺς καὶ δυναμένους θυραυλεῖν καὶ ἀγρυπνεῖν καὶ εἰ στρατεύεσθαι δέοι στρατεύεσθαι· διεφθαρμένην δὲ παιδείαν ὑπὸ τῆς λεγομένης εὐδαιμονίας τὴν

Stephanus page 695, section a, line 7

Μηδικὴν περιεῖδεν ὑπὸ γυναικῶν τε καὶ εὐνούχων παιδευθέντας αὐτοῦ τοὺς υἱεῖς, ὅθεν ἐγένοντο οἴους ἦν αὐτοὺς εἰκὸς γενέσθαι, τροφῇ ἀνεπιπλήκτῳ τραφέντας. παραλαβόντες δ' οὖν οἱ παῖδες τελευτήσαντος Κύρου τρυφῆς μεστοὶ καὶ ἀνεπιπληξίας, πρῶτον μὲν τὸν ἕτερον ἄτερος ἀπέκτεινε τῷ ἴσῳ ἀγανακτῶν, μετὰ δὲ τοῦτο αὐτὸς μαινόμενος ὑπὸ μέθης τε καὶ ἀπαιδευσίας τὴν ἀρχὴν ἀπώλεσεν ὑπὸ Μήδων τε καὶ τοῦ λεγομένου τότε εὐνούχου, καταφρονήσαντος τῆς Καμβύσου μωρίας.

{ΚΛ.} Λέγεται δὴ ταῦτά γε, καὶ ἔοικεν σχεδὸν οὕτω πως

Stephanus page 695, section c, line 2

γεγονέναι.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν καὶ πάλιν εἰς Πέρσας ἐλθεῖν τὴν ἀρχὴν διὰ Δαρείου καὶ τῶν ἑπτὰ λέγεταί που.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Θεωρῶμεν δὴ συνεπόμενοι τῷ λόγῳ. Δαρεῖος γὰρ

βασιλέως οὐκ ἦν ὕος, παιδεία τε οὐ διατρυφή τε θραμ-
μένος, ἐλθὼν δ' εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ λαβὼν αὐτὴν ἑβδομος,
διεΐλετο ἑπτὰ μέρη τεμόμενος, ὧν καὶ νῦν ἔτι σμικρὰ ὀνεί-
ρατα λείλειπται, καὶ νόμους ἡξίου θέμενος οἰκεῖν ἰσότητα
κοινήν τινα εἰσφέρων, καὶ τὸν τοῦ Κύρου δασμόν, ὃν

Stephanus page 695, section d, line 2

ὑπέσχετο Πέρσαις, εἰς τὸν νόμον ἐνέδει, φιλίαν πορίζων
καὶ κοινωνίαν πᾶσιν Πέρσαις, χρήμασι καὶ δωρεαῖς τὸν
Περσῶν δῆμον προσαγόμενος· τοιγαροῦν αὐτῷ τὰ στρατεύ-
ματα μετ' εὐνοίας προσεκτήσατο χώρας οὐκ ἐλάττους ὧν
κατέλιπε Κῦρος. μετὰ δὲ Δαρεῖον ὁ τῇ βασιλικῇ καὶ
τρυφῇ πάλιν παιδευθεὶς παιδείᾳ Ξέρξης - “ὦ Δαρεῖε,”
εἰπεῖν ἔστιν δικαιοτάτον ἴσως, “ὅς τὸ Κύρου κακὸν οὐκ
ἔμαθες, ἐθρέψω δὲ Ξέρξην ἐν τοῖς αὐτοῖς ἡθεσιν ἐν οἷσπερ
Κῦρος Καμβύσην” - ὁ δέ, ἅτε τῶν αὐτῶν παιδείων γενόμενος
ἔκγονος, παραπλήσια ἀπετέλεσεν τοῖς Καμβύσου παθήμασιν·

Stephanus page 695, section e, line 4

καὶ σχεδὸν ἔκ γε τοσούτου βασιλεὺς ἐν Πέρσαις οὐδεὶς πω
μέγας ἐγγέγονεν ἀληθῶς, πλήν γε ὀνόματι. τὸ δ' αἴτιον
οὐ τύχης, ὥς ὁ ἐμὸς λόγος, ἀλλ' ὁ κακὸς βίος ὃν οἱ τῶν
διαφερόντως πλουσίων καὶ τυράννων παῖδες τὰ πολλὰ ζῶσιν·
οὐ γὰρ μή ποτε γένηται παῖς καὶ ἀνὴρ καὶ γέρων ἐκ ταύτης
τῆς τροφῆς διαφέρων πρὸς ἀρετήν. ἃ δὴ, φαμέν, τῷ νομο-
θέτῃ σκεπτέον, καὶ ἡμῖν δὲ ἐν τῷ νῦν παρόντι. δίκαιον
μὲν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, τοῦτό γε τῇ πόλει ὑμῶν ἀποδιδόναι,
ὅτι πενία καὶ πλούτῳ καὶ ἰδιωτεῖα καὶ βασιλείᾳ διαφέρουσιν
οὐδ' ἡντινοῦν τιμὴν καὶ τροφήν νέμετε, ἅς μὴ τὸ κατ' ἀρχὰς

Stephanus page 696, section b, line 1

ὑμῖν θεῖον παρὰ θεοῦ διεμαντεύσατό τινος. οὐ γὰρ δὴ δεῖ
κατὰ πόλιν γε εἶναι τὰς τιμὰς ὑπερεχούσας, ὅτι τίς ἐστιν
πλούτῳ διαφέρων, ἐπεὶ οὐδ' ὅτι ταχὺς ἢ καλὸς ἢ ἰσχυρὸς
ἄνευ τινὸς ἀρετῆς, οὐδ' ἀρετῆς ἣς ἂν σωφροσύνη ἀπῇ.

{ME.} Πῶς τοῦτο, ὦ ξέने, λέγεις;

{ΑΘ.} Ἀνδρεία που μόνον ἀρετῆς ἔν;

{ME.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Δίκασον τοίνυν αὐτὸς τὸν λόγον ἀκούσας εἰ σοι

δέξαι' ἂν σύνοικον ἢ γείτονα εἶναί τινα σφόδρα μὲν ἀνδρεῖον,
μὴ σώφρονα δὲ ἀλλ' ἀκόλαστον.

Stephanus page 696, section c, line 1

{ME.} Εὐφήμει.

{ΑΘ.} Τί δέ; τεχνικὸν μὲν καὶ περὶ ταῦτα σοφόν, ἄδι-
κον δέ;

{ME.} Οὐδαμῶς.
{ΑΘ.} Ἀλλὰ μὴν τό γε δίκαιον οὐ φύεται χωρὶς τοῦ
σωφρονεῖν.
{ME.} Πῶς γὰρ ἄν;
{ΑΘ.} Οὐδὲ μὴν ὄν γε σοφὸν ἡμεῖς νυνδὴ προυθέμεθα, τὸν
τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας κεκτημένον συμφώνους τοῖς ὀρθοῖς
λόγοις καὶ ἐπομέναις.

Stephanus page 696, section c, line 11

{ME.} Οὐ γὰρ οὖν.
{ΑΘ.} Ἐτι δὴ καὶ τότε ἐπισκεψώμεθα τῶν ἐν ταῖς πό-
λεσιν τιμήσεων ἕνεκα, ποῖαί τε ὀρθαὶ καὶ μὴ γίνονται
ἐκάστοτε.
{ME.} Τὸ ποῖον;
{ΑΘ.} Σωφροσύνη ἄνευ πάσης τῆς ἄλλης ἀρετῆς ἐν
ψυχῇ τι μεμονωμένη τίμιον ἢ ἀτιμον γίγνεται ἂν κατὰ
δίκην;
{ME.} Οὐκ ἔχω ὅπως εἶπω.
{ΑΘ.} Καὶ μὴν εἰρηκὰς γε μετρίως· εἰπὼν γὰρ δὴ ὧν ἡρό-

Stephanus page 696, section d, line 9

μην ὁποτερονοῦν, παρὰ μέλος ἔμοιγ' ἂν δοκεῖς φθέγξασθαι.
{ME.} Καλῶς τοίνυν γεγονὸς ἂν εἴη.
{ΑΘ.} Εἶεν· τὸ μὲν δὴ πρόσθημα ὧν τιμαί τε καὶ ἀτιμαί
οὐ λόγου, ἀλλὰ τινος μᾶλλον ἀλόγου σιγῆς, ἄξιον ἂν εἴη.
{ME.} Σωφροσύνην μοι φαίνη λέγειν.
{ΑΘ.} Ναί. τὸ δέ γε τῶν ἄλλων πλεῖστα ἡμᾶς ὠφελοῦν
μετὰ τῆς προσθήκης μάλιστ' ἂν τιμώμενον ὀρθότατα τιμῶτο,
καὶ τὸ δεύτερον δευτέρως· καὶ οὕτω δὴ κατὰ τὸν ἐξῆς λόγον
τὰς ἐφεξῆς τιμὰς λαγχάνον ἕκαστον ὀρθῶς ἂν λαγχάνοι.
{ME.} Ἔχει ταύτη.

Stephanus page 697, section a, line 2

{ΑΘ.} Τί οὖν; οὐ νομοθέτου καὶ ταῦτα αὖ φήσομεν εἶναι
διανέμειν;
{ME.} Καὶ μάλα.
{ΑΘ.} Βούλει δὴ τὰ μὲν ἅπαντα καὶ ἐφ' ἕκαστον ἔργον
καὶ κατὰ σμικρὰ ἐκείνῳ δῶμεν νεῖμαι, τὸ δὲ τριχῇ διελεῖν,
ἐπειδὴ νόμων ἐσμὲν καὶ αὐτοὶ πῶς ἐπιθυμηταί, πειραθῶμεν,
διατεμεῖν χωρὶς τὰ τε μέγιστα καὶ δεύτερα καὶ τρίτα;
{ME.} Πάννυ μὲν οὖν.
{ΑΘ.} Λέγομεν τοίνυν ὅτι πόλιν, ὥς ἔοικεν, τὴν μέλλουσαν
σώζεσθαι τε καὶ εὐδαιμονήσκειν εἰς δύναμιν ἀνθρωπίνην δεῖ

Stephanus page 697, section b, line 2

καὶ ἀναγκαῖον τιμὰς τε καὶ ἀτιμίας διανέμειν ὀρθῶς. ἔστιν

δὲ ὀρθῶς ἄρα τιμώτατα μὲν καὶ πρῶτα τὰ περὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθὰ κεῖσθαι, σωφροσύνης ὑπαρχούσης αὐτῇ, δεύτερα δὲ τὰ περὶ τὸ σῶμα καλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ τρίτα τὰ περὶ τὴν οὐσίαν καὶ χρήματα λεγόμενα· τούτων δὲ ἂν ἐκτός τις βαίνει νομοθέτης ἢ πόλις, εἰς τιμὰς ἢ χρήματα προάγουσα ἢ τι τῶν ὑστέρων εἰς τὸ πρόσθεν τιμαῖς τάττουσα, οὐθ' ὅσιον οὔτε πολιτικὸν ἂν δρώη πρᾶγμα. εἰρήσθω ταῦτα ἢ πῶς ἡμῖν;

{ME.} Πάνυ μὲν οὖν εἰρήσθω σαφῶς.

Stephanus page 697, section c, line 5

{ΑΘ.} Ταῦτα μὲν τοίνυν ἡμᾶς ἐπὶ πλεον ἐποίησεν εἰπεῖν ἢ Περσῶν πέρι διάσκεψις τῆς πολιτείας· ἀνευρίσκομεν δὲ ἐπὶ ἔτι χεῖρους αὐτοὺς γεγονότας, τὴν δὲ αἰτίαν φαμέν, ὅτι τὸ ἐλεύθερον λῖαν ἀφελόμενοι τοῦ δήμου, τὸ δεσποτικὸν δ' ἐπαγαγόντες μᾶλλον τοῦ προσήκοντος, τὸ φίλον ἀπώλεσαν καὶ τὸ κοινὸν ἐν τῇ πόλει. τούτου δὲ φθαρέντος, οὐθ' ἢ τῶν ἀρχόντων βουλὴ ὑπὲρ ἀρχομένων καὶ τοῦ δήμου βουλεύεται, ἀλλ' ἔνεκα τῆς αὐτῶν ἀρχῆς, ἂν τι καὶ σμικρὸν πλεον ἐκάστοτε ἡγῶνται ἔσσεσθαι σφισιν, ἀναστάτους μὲν πόλεις, ἀνάστατα δὲ ἔθνη φίλια πυρὶ καταφθείραντες, ἐχθρῶς τε

Stephanus page 697, section d, line 6

καὶ ἀνηλεήτως μισοῦντες μισοῦνται· ὅταν τε εἰς χρεῖαν τοῦ μάχεσθαι περὶ ἑαυτῶν τοὺς δήμους ἀφικνῶνται, οὐδὲν κοινὸν ἐν αὐτοῖς αὖ μετὰ προθυμίας τοῦ ἐθέλειν κινδυνεύειν καὶ μάχεσθαι ἀνευρίσκουσιν, ἀλλὰ κεκτημένοι μυριάδας ἀπεράν-

τους λογισμῶ, ἀχρήστους εἰς πόλεμον πάσας κέκτηνται, καὶ καθάπερ ἐνδεεῖς ἀνθρώπων μισθούμενοι, ὑπὸ μισθωτῶν καὶ ὀθνείων ἀνθρώπων ἡγοῦνται ποτε σωθήσεσθαι. πρὸς δὲ τούτοις ἀμαθαίνειν ἀναγκάζονται, λέγοντες ἔργοις ὅτι λῆρος πρὸς χρυσόν τε καὶ ἄργυρόν ἐστιν ἐκάστοτε τὰ λεγόμενα

Stephanus page 698, section a, line 3

τίμια καὶ καλὰ κατὰ πόλιν.

{ME.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τὰ μὲν δὴ περί γε Περσῶν, ὥς οὐκ ὀρθῶς τὰ νῦν διοικεῖται διὰ τὴν σφόδρα δουλείαν τε καὶ δεσποτείαν, τέλος ἐχέτω.

{ME.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τὰ δὲ περὶ τὴν τῆς Ἀττικῆς αὖ πολιτείας τὸ μετὰ τοῦτο ὡσαύτως ἡμᾶς διεξελθεῖν χρεών, ὥς ἢ παντελὴς καὶ ἀπὸ πασῶν ἀρχῶν ἐλευθερία τῆς μέτρον ἐχούσης ἀρχῆς ὑφ' ἐτέρων οὐ σμικρῶ χείρων· ἡμῖν γὰρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον,

Stephanus page 698, section b, line 3

ὅτε ἡ Περσῶν ἐπίθεσις τοῖς Ἑλλησιν, ἴσως δὲ σχεδὸν ἅπασιν τοῖς τὴν Εὐρώπην οἰκοῦσιν, ἐγίγνετο, πολιτεία τε ἦν παλαιὰ καὶ ἐκ τιμημάτων ἀρχαί τινες τεττάρων, καὶ δεσπότης ἐνῆν τις αἰδῶς, δι' ἣν δουλεύοντες τοῖς τότε νόμοις ζῆν ἠθέλομεν. καὶ πρὸς τούτοις δὴ τὸ μέγεθος τοῦ στόλου κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν γενόμενον, φόβον ἄπορον ἐμβαλόν, δουλείαν ἔτι μείζονα ἐποίησεν ἡμᾶς τοῖς τε ἄρχουσιν καὶ τοῖς νόμοις δουλεῦσαι, καὶ διὰ πάντα ταῦθ' ἡμῖν συνέπεσε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σφόδρα φιλία. σχεδὸν γὰρ δέκα ἔτεσιν πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ἀφίκετο Δᾶτις Περσικὸν στόλον ἄγων,

Stephanus page 698, section c, line 5

πέμψαντος Δαρείου διαρρήδην ἐπὶ τε Ἀθηναίους καὶ Ἑρετριᾶς, ἐξανδραποδισάμενον ἀγαγεῖν, θάνατον αὐτῷ προειπὼν μὴ πράξαντι ταῦτα. καὶ ὁ Δᾶτις τοὺς μὲν Ἑρετριᾶς ἐν τινὶ βραχεῖ χρόνῳ παντάπασιν κατὰ κράτος τε εἶλεν μυριάσι συχναῖς, καὶ τινα λόγον εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφῆκεν φοβερόν, ὥς οὐδεὶς Ἑρετριῶν αὐτὸν ἀποπεφευγῶς εἴη· συνάψαντες γὰρ ἄρα τὰς χεῖρας σαγηνεύσαιεν πᾶσαν τὴν Ἑρετρικὴν οἱ στρατιῶται τοῦ Δάτιδος. ὁ δὲ λόγος, εἴτ' ἀληθὴς εἴτε καὶ ὅπῃ ἀφίκετο, τοὺς τε ἄλλους Ἑλληνας καὶ δὴ καὶ Ἀθηναίους ἐξέπληττεν, καὶ πρεσβευομένοις αὐτοῖς

Stephanus page 698, section e, line 1

πανταχόσε βοηθεῖν οὐδεὶς ἠθέλεν πλην γε Λακεδαιμονίων· οὗτοι δὲ ὑπὸ τε τοῦ πρὸς Μεσσήνην ὄντος τότε πολέμου καὶ εἰ δὴ τι διεκώλυεν ἄλλο αὐτούς - οὐ γὰρ ἴσμεν λεγόμενον - ὅστεροι δ' οὖν ἀφίκοντο τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης γενομένης μιᾷ ἡμέρᾳ. μετὰ δὲ τοῦτο παρασκευαί τε μεγάλαι λεγόμεναι καὶ ἀπειλαὶ ἐφοίτων μυρία παρὰ βασιλέως. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, Δαρεῖος μὲν τεθνάναι ἐλέχθη, νέος δὲ καὶ σφοδρὸς ὁ ὕος αὐτοῦ παρειληφέναι τὴν ἀρχὴν καὶ οὐδαμῶς ἀφίστασθαι τῆς ὁρμῆς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πᾶν τοῦτο ᾤοντο ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς παρασκευάζεσθαι διὰ τὸ Μαραθῶνι γενόμενον,

Stephanus page 699, section a, line 3

καὶ ἀκούοντες Ἄθων τε διορυττόμενον καὶ Ἑλλήσποντον ζευγνύμενον καὶ τὸ τῶν νεῶν πλῆθος, ἡγήσαντο οὔτε κατὰ γῆν σφίσιν εἶναι σωτηρίαν οὔτε κατὰ θάλατταν· οὔτε γὰρ βοηθήσειν αὐτοῖς οὐδένα - μεμνημένοι ὥς οὐδ' ὅτε τὸ πρότερον ἦλθον καὶ τὰ περὶ Ἑρέτριαν διεπράξαντο, σφίσι γε οὐδεὶς τότε ἐβοήθησεν οὐδ' ἐκινδύνευσεν συμμαχόμενος· ταῦτον δὲ προσεδόκων καὶ τότε γενήσεσθαι τό γε κατὰ γῆν - καὶ κατὰ θάλατταν δ' αὖ πᾶσαν ἀπορίαν ἑώρων σωτηρίας, νεῶν χιλίων καὶ ἔτι πλεόνων ἐπιφερομένων. μίαν δὲ σωτηρίαν

συνενόουν, λεπτήν μὲν καὶ ἄπορον, μόνην δ' οὖν, βλέψαντες

Stephanus page 699, section b, line 5

πρὸς τὸ πρότερον γενόμενον, ὡς ἐξ ἀπόρων καὶ τότε ἐφαίνετο
γενέσθαι τὸ νικῆσαι μαχομένους· ἐπὶ δὲ τῆς ἐλπίδος ὀχού-
μενοι ταύτης ἠύρισκον καταφυγὴν αὐτοῖς εἰς αὐτοὺς μόνους
εἶναι καὶ τοὺς θεοὺς. ταῦτ' οὖν αὐτοῖς πάντα φιλίαν ἀλλήλων
ἐνεποίει, ὁ φόβος ὁ τότε παρῶν ὃ τε ἐκ τῶν νόμων τῶν
ἐμπροσθεν γεγονῶς, ὃν δουλεύοντες τοῖς πρόσθεν νόμοις
ἐκέκτηντο, ἦν αἰδῶ πολλάκις ἐν τοῖς ἄνω λόγοις εἵπομεν,
ἥ καὶ δουλεύειν ἔφαμεν δεῖν τοὺς μέλλοντας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι,
ἧς ὁ δειλὸς ἐλευθερὸς καὶ ἄφοβος· ὃν εἰ τότε μὴ δέος ἔλαβεν,
οὐκ ἂν ποτε συνελθὼν ἡμύνατο, οὐδ' ἡμυνεν ἱεροῖς τε καὶ

Stephanus page 699, section c, line 8

τάφοις καὶ πατρίδι καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκείοις τε ἅμα καὶ φίλοις,
ὥσπερ τότε ἐβοήθησεν, ἀλλὰ κατὰ σμικρὰ ἂν ἐν τῷ τότε
ἡμῶν ἕκαστος σκεδασθεὶς ἄλλος ἄλλοσε διεσπάρη.

{ME.} Καὶ μάλα, ὦ ξένε, ὀρθῶς τε εἴρηκας καὶ σαυτῷ τε
καὶ τῇ πατρίδι πρεπόντως.

{ΑΘ.} Ἔστι ταῦτα, ὦ Μέγилле· πρὸς γὰρ σὲ τὰ ἐν τῷ
τότε χρόνῳ γενόμενα, κοινωνὸν τῇ τῶν πατέρων γεγονότα
φύσει, δίκαιον λέγειν. ἐπισκόπει μὴν καὶ σὺ καὶ Κλεινίας
εἴ τι πρὸς τὴν νομοθεσίαν προσήκοντα λέγομεν· οὐ γὰρ μύθων
ἐνεκα διεξέρχομαι, οὐ λέγω δ' ἔνεκα. ὁρᾶτε γάρ· ἐπειδὴ

Stephanus page 699, section e, line 2

τινα τρόπον ταῦτόν ἡμῖν συμβεβήκει πάθος ὅπερ Πέρσαις,
ἐκείνοις μὲν ἐπὶ πᾶσαν δουλείαν ἄγουσιν τὸν δῆμον, ἡμῖν δ'
αὖ τούναντίον ἐπὶ πᾶσαν ἐλευθερίαν προτρέπουσι τὰ πλήθη,
πῶς δὴ καὶ τί λέγωμεν τούντεῦθεν, οἱ προγεγονότες ἡμῖν
ἐμπροσθεν λόγοι τρόπον τινὰ καλῶς εἰσιν εἰρημένοι.

{ME.} Λέγεις εὖ· πειρῶ δ' ἔτι σαφέστερον ἡμῖν σημῆναι
τὸ νῦν λεγόμενον.

{ΑΘ.} Ἔσται ταῦτα. οὐκ ἦν, ὦ φίλοι, ἡμῖν ἐπὶ τῶν
παλαιῶν νόμων ὁ δῆμός τινων κύριος, ἀλλὰ τρόπον τινὰ
ἐκῶν ἐδούλευε τοῖς νόμοις.

Stephanus page 700, section a, line 6

{ME.} Ποίοις δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Τοῖς περὶ τὴν μουσικὴν πρῶτον τὴν τότε, ἵνα ἐξ
ἀρχῆς διέλθωμεν τὴν τοῦ ἐλευθέρου λῖαν ἐπίδοσιν βίου.
διηρημένη γὰρ δὴ τότε ἦν ἡμῖν ἡ μουσικὴ κατὰ εἶδη τε
ἐαυτῆς ἄττα καὶ σχήματα, καὶ τι ἦν εἶδος ὦδης εὐχαὶ πρὸς
θεοὺς, ὄνομα δὲ ὕμνοι ἐπεκαλοῦντο· καὶ τούτῳ δὴ τὸ ἐναντίον
ἦν ὦδης ἕτερον εἶδος - θρήνους δέ τις ἂν αὐτοὺς μάλιστα

ἐκάλεσεν - καὶ παῖωνες ἕτερον, καὶ ἄλλο, Διονύσου γένεσις οἶμαι, διθύραμβος λεγόμενος. νόμους τε αὐτὸ τοῦτο τοῦνομα ἐκάλουν, ὥδῃν ὥς τινα ἑτέραν· ἐπέλεγον δὲ κιθαρωδικούς.

Stephanus page 700, section b, line 7

τούτων δὴ διατεταγμένων καὶ ἄλλων τινῶν, οὐκ ἐξῆν ἄλλο εἰς ἄλλο καταχρῆσθαι μέλους εἶδος· τὸ δὲ κῦρος τούτων γνῶναί τε καὶ ἅμα γνόντα δικάσαι, ζημιῶν τε αὖ τὸν μὴ πειθόμενον, οὐ σύριγξ ἦν οὐδέ τινες ἄμουσοι βοαὶ πλήθους, καθάπερ τὰ νῦν, οὐδ' αὖ κρότοι ἐπαίνους ἀποδιδόντες, ἀλλὰ τοῖς μὲν γεγονόσι περὶ παιδείῃς δεδογμένον ἀκούειν ἦν αὐτοῖς μετὰ σιγῆς διὰ τέλους, παισὶ δὲ καὶ παιδαγωγοῖς καὶ τῷ πλείστῳ ὄχλῳ ῥάβδου κοσμούσης ἢ νουθέτησις ἐγίγνετο. ταῦτ' οὖν οὕτω τεταγμένως ἤθελεν ἄρχεσθαι τῶν πολιτῶν τὸ πλήθος, καὶ μὴ τολμᾶν κρίνειν διὰ θορύβου· μετὰ δὲ ταῦτα,

Stephanus page 700, section d, line 3

προϊόντος τοῦ χρόνου, ἄρχοντες μὲν τῆς ἀμούσου παρανομίας ποιηταὶ ἐγίγνοντο φύσει μὲν ποιητικοί, ἀγνώμονες δὲ περὶ τὸ δίκαιον τῆς Μούσης καὶ τὸ νόμιμον, βακχεύοντες καὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος κατεχόμενοι ὑφ' ἡδονῆς, κεραννύντες δὲ θρήνους τε ὕμνοις καὶ παῖωνας διθυράμβοις, καὶ αὐλωδίας δὴ ταῖς κιθαρωδαῖς μιμούμενοι, καὶ πάντα εἰς πάντα συνάγοντες, μουσικῆς ἄκοντες ὑπ' ἀνοίας καταψευδόμενοι ὡς ὀρθότητα μὲν οὐκ ἔχει οὐδ' ἡντινοῦν μουσική, ἡδονὴ δὲ τῇ τοῦ χαίροντος, εἴτε βελτίων εἴτε χείρων ἂν εἴη τις, κρίνοιτο ὀρθότατα. τοιαῦτα δὴ ποιοῦντες ποιήματα, λόγους τε ἐπιλέ-

Stephanus page 700, section e, line 5

γοντες τοιούτους, τοῖς πολλοῖς ἐνέθεσαν παρανομίαν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τόλμαν ὡς ἱκανοῖς οὖσιν κρίνειν· ὅθεν δὴ τὰ θέατρα ἐξ ἀφώνων φωνήεντ' ἐγένοντο, ὡς ἐπαῖοντα ἐν μουσαῖς τό τε καλὸν καὶ μὴ, καὶ ἀντὶ ἀριστοκρατίας ἐν αὐτῇ θεατροκρατία τις πονηρὰ γέγονεν. εἰ γὰρ δὴ καὶ δημοκρατία ἐν αὐτῇ τις μόνον ἐγένετο ἐλευθέρων ἀνδρῶν, οὐδὲν ἂν πάννυγε δεινὸν ἦν τὸ γεγονός· νῦν δὲ ἦρξε μὲν ἡμῖν ἐκ μουσικῆς ἢ πάντων εἰς πάντα σοφίας δόξα καὶ παρανομία, συνεφέ-

σπετο δὲ ἐλευθερία. ἀφοβοὶ γὰρ ἐγίγνοντο ὡς εἰδότες, ἢ

Stephanus page 701, section a, line 8

δὲ ἄδεια ἀναισχυντίαν ἐνέτεκεν· τὸ γὰρ τὴν τοῦ βελτίονος δόξαν μὴ φοβεῖσθαι διὰ θράσους, τοῦτ' αὐτὸ ἐστὶν σχεδὸν ἢ πονηρὰ ἀναισχυντία, διὰ δὴ τινος ἐλευθερίας λῖαν ἀποτετολμημένης.

{ME.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Ἐφεξῆς δὴ ταύτη τῇ ἐλευθερίᾳ ἢ τοῦ μὴ ἐθέλῃν τοῖς ἄρχουσι δουλεύειν γίγνοιτ' ἄν, καὶ ἐπομένη ταύτη φεύγειν πατρός καὶ μητρός καὶ πρεσβυτέρων δουλείαν καὶ νουθέτησιν, καὶ ἐγγὺς τοῦ τέλους οὖσιν νόμων ζητεῖν μὴ ὑπηκόοις εἶναι, πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ τέλει ὄρκων καὶ πίστεων καὶ τὸ παράπαν

Stephanus page 701, section c, line 2

θεῶν μὴ φροντίζειν, τὴν λεγομένην παλαιὰν Τιτανικὴν φύσιν ἐπιδεικνῦσι καὶ μιμουμένοις, ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἐκεῖνα ἀφικομένους, χαλεπὸν αἰῶνα διάγοντας μὴ λῆξαι ποτε κακῶν. τίνος δὴ καὶ ταῦθ' ἡμῖν αὖ χάριν ἐλέχθη; δεῖν φαίνεται ἔμοιγε οἷόνπερ ἵππον τὸν λόγον ἐκάστοτε ἀναλαμβάνειν, καὶ μὴ καθάπερ ἀχάλινον κεκτημένον τὸ στόμα, βία ὑπὸ τοῦ λόγου φερόμενον, κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπὸ τίνος ὄνου πεσεῖν, ἀλλ' ἐπανερωτᾶν τὸ νυνδὴ λεχθέν, τὸ τίνος δὴ χάριν ἔνεκα ταῦτα ἐλέχθη;

{ME.} Καλῶς.

Stephanus page 701, section d, line 5

{ΑΘ.} Ταῦτα τοίνυν εἴρηται ἐκείνων ἔνεκα.

{ME.} Τίνων;

{ΑΘ.} Ἐλέξαμεν ὥς τὸν νομοθέτην δεῖ τριῶν στοχαζόμενον νομοθετεῖν, ὅπως ἡ νομοθετουμένη πόλις ἐλευθέρα τε ἔσται καὶ φίλη ἑαυτῇ καὶ νοῦν ἔξει. ταῦτ' ἦν· ἡ γάρ;

{ME.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τούτων ἔνεκα δὴ πολιτείας τὴν τε δεσποτικωτάτην προελόμενοι καὶ τὴν ἐλευθερικωτάτην, ἐπισκοποῦμεν νυνὶ ποτέρα τούτων ὀρθῶς πολιτεύεται· λαβόντες δὲ αὐτῶν ἑκάτερας μετριότητά τινα, τῶν μὲν τοῦ δεσπόζειν, τῶν δὲ τοῦ

Stephanus page 701, section e, line 5

ἐλευθεριάσαι, κατείδομεν ὅτι τότε διαφερόντως ἐν αὐταῖς ἐγένετο εὐπραγία, ἐπὶ δὲ τὸ ἄκρον ἀγαγόντων ἑκατέρων, τῶν μὲν δουλείας, τῶν δὲ τούναντίου, οὐ συνήνεγκεν οὔτε τοῖς οὔτε τοῖς.

{ME.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν αὐτῶν γ' ἔνεκα καὶ τὸ Δωρικὸν ἐθεασάμεθα κατοικιζόμενον στρατόπεδον καὶ τὰς τοῦ Δαρδάνου ὑπωρείας τε καὶ τὴν ἐπὶ θαλάττῃ κατοίκισιν, καὶ τοὺς πρώτους δὴ τοὺς περιλιπεῖς γενομένους τῆς φθορᾶς, ἔτι δὲ τοὺς ἔμπροσθεν τούτων γενομένους ἡμῖν λόγους περὶ τε μουσικῆς καὶ μέθης

Stephanus page 702, section a, line 7

καὶ τὰ τούτων ἔτι πρότερα. ταῦτα γὰρ πάντα εἴρηται τοῦ κατιδεῖν ἔνεκα πῶς ποτ' ἂν πόλις ἄριστα οἰκοίη, καὶ ἰδίᾳ πῶς ἂν τις βέλτιστα τὸν αὐτοῦ βίον διαγάγοι· εἰ δὲ δὴ τι

πεποιήκαμεν προὔργου, τίς ποτ' ἂν ἔλεγχος γίγνοιτο ἡμῖν
πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς λεχθεῖς, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία;
{ΚΛ.} Ἐγὼ τινα, ὦ ξένε, μοι δοκῶ κατανοεῖν. ἔοικεν κατὰ
τύχην τινὰ ἡμῖν τὰ τῶν λόγων τούτων πάντων ὧν διεξήλθομεν
γεγονέναι· σχεδὸν γὰρ εἰς χρεῖαν αὐτῶν ἔγωγ' ἐλήλυθα τὰ
νῦν, καὶ κατὰ τινα αὐτοῦ καιρὸν σύ τε παραγέγονας ἅμα καὶ
Μέγιλλος ὅδε. οὐ γὰρ ἀποκρύψομαι σφῶ τὸ νῦν ἐμοὶ

Stephanus page 702, section c, line 2

συμβαῖνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς οἰωνόν τινα ποιουμαι. ἡ γὰρ
πλείστη τῆς Κρήτης ἐπιχειρεῖ τινα ἀποικίαν ποιήσασθαι,
καὶ προστάττει τοῖς Κνωσίοις ἐπιμεληθῆναι τοῦ πράγματος,
ἡ δὲ τῶν Κνωσίων πόλις ἐμοὶ τε καὶ ἄλλοις ἐννέα· ἅμα δὲ
καὶ νόμους τῶν τε αὐτόθι, εἴ τινες ἡμᾶς ἀρέσκουσιν, τίθεσθαι
κελεύει, καὶ εἴ τινες ἐτέρωθεν, μηδὲν ὑπολογιζομένους τὸ
ξενικὸν αὐτῶν, ἂν βελτίους φαίνωνται. νῦν οὖν ἐμοὶ τε καὶ
ὑμῖν ταύτην δῶμεν χάριν· ἐκ τῶν εἰρημένων ἐκλέξαντες, τῷ
λόγῳ συστησώμεθα πόλιν, οἷον ἐξ ἀρχῆς κατοικίζοντες,
καὶ ἅμα μὲν ἡμῖν οὗ ζητοῦμεν ἐπίσκεψις γενήσεται, ἅμα

Stephanus page 702, section d, line 4

δὲ ἐγὼ τάχ' ἂν χρησαίμην εἰς τὴν μέλλουσαν πόλιν ταύτη
τῇ συστάσει.
{ΑΘ.} Οὐ πόλεμόν γε ἐπαγγέλλεις, ὦ Κλεινία· ἀλλ' εἰ μή
τι Μεγίλλῳ πρόσαντες, τὰ παρ' ἐμοῦ γε ἡγοῦ σοι πάντα κατὰ
νοῦν ὑπάρχειν εἰς δύναμιν.
{ΚΛ.} Εὖ λέγεις.
{ΜΕ.} Καὶ μὴν καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ.
{ΚΛ.} Κάλλιστ' εἰρήκατον. ἀτὰρ πειρώμεθα λόγῳ πρῶτον
κατοικίζειν τὴν πόλιν.

Stephanus page 704, section a, line 1

{ΑΘ.} Φέρε δὴ, τίνα δεῖ διανοηθῆναί ποτε τὴν πόλιν
ἔσεσθαι; λέγω δὲ οὐτι τοῦνομα αὐτῆς ἐρωτῶν ὅτι ποτ' ἔστι
τὰ νῦν, οὐδὲ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ὅτι δεήσει καλεῖν αὐτήν -
τοῦτο μὲν γὰρ τάχ' ἂν ἴσως καὶ ὁ κατοικισμὸς αὐτῆς ἢ τις
τόπος, ἢ ποταμοῦ τινος ἢ κρήνης ἢ θεῶν ἐπωνυμία τῶν ἐν τῷ
τόπῳ, προσθεῖη τὴν αὐτῶν φήμην καινῇ γενομένη τῇ πόλει -
τόδε δὲ περὶ αὐτῆς ἐστὶν ὁ βουλούμενος μᾶλλον ἐπερωτῶ,
πότερον ἐπιθαλαττίδιος ἔσται τις ἢ χερσαία.
{ΚΛ.} Σχεδόν, ὦ ξένε, ἀπέχει θαλάττης γε ἡ πόλις, ἥς πέρι
τὰ νυνδὴ λεχθέντα ἡμῖν, εἷς τινὰς ὀγδοήκοντα σταδίους.

Stephanus page 704, section b, line 6

{ΑΘ.} Τί δέ; λιμένες ἄρ' εἰσὶν κατὰ ταῦτα αὐτῆς, ἢ τὸ

παράπαν ἀλίμενος;

{ΚΛ.} Εὐλίμενος μὲν οὖν ταύτη γε ὡς δυνατόν ἐστιν
μάλιστα, ὦ ξέने.

{ΑΘ.} Παπαί, οἶον λέγεις. τί δὲ περὶ αὐτὴν ἡ χώρα;
πότερα πάμφορος ἢ καὶ τινων ἐπιδεής;

{ΚΛ.} Σχεδὸν οὐδενὸς ἐπιδεής.

{ΑΘ.} Γείτων δὲ αὐτῆς πόλις ἄρ' ἔσται τις πλησίον;

{ΚΛ.} Οὐ πάνυ, διὸ καὶ κατοικίζεται· παλαιὰ γὰρ τις ἐξοί-
κησις ἐν τῷ τόπῳ γενομένη τὴν χώραν ταύτην ἔρημον

Stephanus page 704, section c, line 7

ἀπείργασται χρόνον ἀμήχανον ὅσον.

{ΑΘ.} Τί δὲ πεδίον τε καὶ ὀρών καὶ ὕλης; πῶς μέρος
ἐκάστων ἡμῖν εἴληχεν;

{ΚΛ.} Προσέοικε τῇ τῆς ἄλλης Κρήτης φύσει ὅλη.

{ΑΘ.} Τραχυτέραν αὐτὴν ἢ πεδαινοτέραν ἂν λέγοις.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐ τοίνυν ἀνιάτός γε ἂν εἴη πρὸς ἀρετῆς κτῆσιν.
εἰ μὲν γὰρ ἐπιθαλαττία τε ἔμελλεν εἶναι καὶ εὐλίμενος καὶ
μὴ πάμφορος ἄλλ' ἐπιδεής πολλῶν, μεγάλου τινὸς ἔδει
σωτηρὸς τε αὐτῇ καὶ νομοθετῶν θεῶν τινῶν, εἰ μὴ πολλὰ

Stephanus page 704, section d, line 7

τε ἔμελλεν ἦθι καὶ ποικίλα καὶ φαῦλα ἕξειν τοιαύτη φύσει
γενομένη· νῦν δὲ παραμύθιον ἔχει τὸ τῶν ὀγδοήκοντα στα-
δίων. ἐγγύτερον μέντοι τοῦ δέοντος κεῖται τῆς θαλάττης,
σχεδὸν ὅσον εὐλιμενωτέραν αὐτὴν φῆς εἶναι, ὅμως δὲ ἀγα-
πητὸν καὶ τοῦτο. πρόσοικος γὰρ θάλαττα χώρα τὸ μὲν
παρ' ἐκάστην ἡμέραν ἡδύ, μάλα γε μὴν ὄντως ἀλμυρὸν καὶ
πικρὸν γειτόνημα· ἐμπορίας γὰρ καὶ χρηματισμοῦ διὰ καπη-
λείας ἐμπιπλᾶσα αὐτήν, ἦθι παλίμβολα καὶ ἄπιστα ταῖς
ψυχαῖς ἐντίκτουσα, αὐτὴν τε πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν ἄπιστον
καὶ ἄφιλον ποιεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡσαύτως.

Stephanus page 705, section a, line 8

παραμύθιον δὲ δὴ πρὸς ταῦτα καὶ τὸ πάμφορος εἶναι κέκτηται,
τραχεῖα δὲ οὕσα δῆλον ὡς οὐκ ἂν πολύφορός τε εἴη καὶ
πάμφορος ἅμα· τοῦτο γὰρ ἔχουσα, πολλὴν ἐξαγωγήν ἂν
παρεχομένη, νομίσματος ἀργυροῦ καὶ χρυσοῦ πάλιν ἀντεμ-
πίμπλαιτ' ἂν, οὗ μείζον κακὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν πόλει ἀνθ'
ἐνὸς ἐν οὐδὲν ἂν γίγνοιτο εἰς γενναίων καὶ δικαίων ἡθῶν
κτῆσιν, ὡς ἔφαμεν, εἰ μεμνήμεθα, ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις.

{ΚΛ.} Ἀλλὰ μεμνήμεθα, καὶ συγχωροῦμεν τότε λέγειν
ἡμᾶς ὀρθῶς καὶ τὰ νῦν.

{ΑΘ.} Τί δὲ δῆ; ναυπηγησίμης ὕλης ὁ τόπος ἡμῖν τῆς

Stephanus page 705, section c, line 2

χώρας πῶς ἔχει;

{ΚΛ.} Οὐκ ἔστιν οὔτε τις ἐλάττη λόγου ἀξία οὔτ' αὖ πεύκη, κυπάριττός τε οὐ πολλή· πίτυν τ' αὖ καὶ πλάτανον ὀλίγην ἂν εὖροι τις, οἷς δὴ πρὸς τὰ τῶν ἐντὸς τῶν πλοίων μέρη ἀναγκαῖον τοῖς ναυπηγοῖς χρῆσθαι ἐκάστοτε.

{ΑΘ.} Καὶ ταῦτα οὐκ ἂν κακῶς ἔχοι τῇ χώρᾳ τῆς φύσεως.

{ΚΛ.} Τί δὴ;

{ΑΘ.} Μιμήσεις πονηρὰς μιμεῖσθαι τοὺς πολεμίους μὴ ὀραδίως δύνασθαί τινα πόλιν ἀγαθόν.

{ΚΛ.} Εἰς δὴ τί τῶν εἰρημένων βλέψας εἶπες ὁ λέγεις;

Stephanus page 705, section d, line 3

{ΑΘ.} Ὡ δαιμόνιε, φύλαττέ με εἰς τὸ κατ' ἀρχὰς εἰρη-
μένον ἀποβλέπων, τὸ περὶ τῶν Κρητικῶν νόμων ὡς πρὸς
ἐν τι βλέποιν, καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐλεγέτην αὐτὸ εἶναι σφῶ

τὸ πρὸς τὸν πόλεμον, ἐγὼ δὲ ὑπολαβὼν εἶπον ὥς ὅτι μὲν
εἰς ἀρετὴν ποι βλέποι τὰ τοιαῦτα νόμιμα κείμενα, καλῶς
ἔχοι, τὸ δὲ ὅτι πρὸς μέρος ἄλλ' οὐ πρὸς πᾶσαν σχεδόν, οὐ
πάνυ συνεχώρουν· νῦν οὖν ὑμεῖς μοι τῆς παρούσης νομο-
θεσίας ἀντιφυλάξατε ἐπόμενοι, ἐὰν ἄρα τι μὴ πρὸς ἀρετὴν
τεῖνον ἢ πρὸς ἀρετῆς μόριον νομοθετῶ. τοῦτον γὰρ δὴ

Stephanus page 705, section e, line 4

τίθεσθαι τὸν νόμον ὀρθῶς ὑποτίθεμαι μόνον, ὅς ἂν δίκην
τοξότου ἐκάστοτε στοχάζεται τούτου ὅτῳ ἂν συνεχῶς τούτων
ἀεὶ καλόν τι συνέπηται μόνῳ, τὰ δὲ ἄλλα σύμπαντα παρα-
λείπη, ἐάντε τις πλοῦτος ἐάντε ἄρα τι τῶν ἄλλων τῶν
τοιούτων ὃν τυγχάνη ἄνευ τῶν προειρημένων. τὴν δὲ δὴ
μίμησιν ἔλεγον τὴν τῶν πολέμιων τὴν κακὴν τοιάνδε γί-
γνεσθαι, ὅταν οἰκῇ μὲν τις πρὸς θαλάττῃ, λυπῇται δ' ὑπὸ
πολεμίῳ, οἷον - φράσω γὰρ οὔτι μνησικακεῖν βουλόμενος
ὑμῖν - Μίνως γὰρ δὴ ποτε τοὺς οἰκοῦντας τὴν Ἀττικὴν
παρεστήσατο εἰς χαλεπὴν τινα φορὰν δασμοῦ, δύναμιν

Stephanus page 706, section b, line 2

πολλὴν κατὰ θάλατταν κεκτημένος, οἱ δ' οὔτε πῶ πλοῖα
ἐκέκτηντο, καθάπερ νῦν, πολεμικά, οὔτ' αὖ τὴν χώραν πλήρη
ναυπηγησίμων ξύλων ὥστ' εὐμαρῶς ναυτικὴν παρασχέσθαι
δύναμιν· οὐκ οἶοί τ' ἐγένοντο διὰ μιμήσεως ναυτικῆς
αὐτοὶ ναῦται γενόμενοι εὐθὺς τότε τοὺς πολεμίους ἀμύ-
νασθαι. ἔτι γὰρ ἂν πλεονάκις ἐπτα ἀπολέσαι παιῖδας αὐτοῖς
συνήνεγκεν, πρὶν ἀντὶ πεζῶν ὀπλιτῶν μονίμων ναυτικοὺς
γενομένους ἐθισθῆναι, πυκνὰ ἀποπηδῶντας, δρομικῶς εἰς τὰς
ναῦς ταχὺ πάλιν ἀποχωρεῖν, καὶ δοκεῖν μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν
μὴ τολμῶντας ἀποθνήσκειν μένοντας ἐπιφερομένων πολε-

μίων, ἀλλ' εἰκυίας αὐτοῖς γίγνεσθαι προφάσεις καὶ σφόδρα
έτοιμας ὅπλα τε ἀπολλῦσιν καὶ φεύγουσι δὴ τινας οὐκ
αἰσχυράς, ὥς φασιν, φυγάς. ταῦτα γὰρ ἐκ ναυτικῆς ὀπλι-
τείας ῥήματα φιλεῖ συμβαίνειν, οὐκ ἄξια ἐπαίνων πολλάκις
μυρίων, ἀλλὰ τούναντίον· ἔθῃ γὰρ πονηρὰ οὐδέποτε ἐθίζειν
δεῖ, καὶ ταῦτα τὸ τῶν πολιτῶν βέλτιστον μέρος. ἦν δέ που
τοῦτό γε καὶ παρ' Ὀμήρου λαβεῖν, ὅτι τὸ ἐπιτήδευμα ἦν
τὸ τοιοῦτον οὐ καλόν. Ὀδυσσεὺς γὰρ αὐτῶ λοιδορεῖ τὸν
Ἀγαμέμνονα, τῶν Ἀχαιῶν τότε ὑπὸ τῶν Τρώων κατεχο-
μένων τῇ μάχῃ, κελεύοντα τὰς ναῦς εἰς τὴν θάλατταν

καθέλκειν, ὁ δὲ χαλεπαίνει τε αὐτῶ καὶ λέγει -

ὃς κέλει πολέμοιο συνεσταότος καὶ αὐτῆς
νῆας ἐυσέλμους ἄλαδ' ἔλκειν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται ἐλδομένοισι περ ἔμπης,
ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπη· οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
σχήσουσιν πολέμου νηῶν ἄλαδ' ἔλκομενάνων,
ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης·
ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, οἳ ἀγορεύεις.

ταῦτ' οὖν ἐγίγνωσκε καὶ ἐκεῖνος, ὅτι κακὸν ἐν θαλάττῃ
τριήρεις ὀπλίταις παρεστῶσαι μαχομένοις· καὶ λέοντες ἂν
ἐλάφους ἐθισθεῖεν φεύγειν τοιούτοις ἔθεσι χρώμενοι. πρὸς
δὲ τούτοις αἱ διὰ τὰ ναυτικὰ πόλεων δυνάμεις ἅμα σωτηρία
τιμὰς οὐ τῶ καλλίστῳ τῶν πολεμικῶν ἀποδιδόασιν· διὰ
κυβερνητικῆς γὰρ καὶ πεντηκονταρχίας καὶ ἐρετικῆς, καὶ
παντοδαπῶν καὶ οὐ πάνυ σπουδαίων ἀνθρώπων γιγνομένης,
τὰς τιμὰς ἐκάστοις οὐκ ἂν δύναίτο ὀρθῶς ἀποδιδόναι τις.
καίτοι πῶς ἂν ἔτι πολιτεία γίγνοιτο ὀρθῇ τούτου στερομένη;
{ΚΛ.} Σχεδὸν ἀδύνατον. ἀλλὰ μὴν, ὦ ξένε, τὴν γε περὶ

Σαλαμῖνα ναυμαχίαν τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους
γενομένην ἡμεῖς γε οἱ Κρήτες τὴν Ἑλλάδα φαμὲν σῶσαι.
{ΑΘ.} Καὶ γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων
λέγουσι ταῦτα. ἡμεῖς δέ, ὦ φίλε, ἐγώ τε καὶ ὁδε, Μέ-
γυλλος, φαμὲν τὴν πεζὴν μάχην τὴν ἐν Μαραθῶνι γενομένην
καὶ ἐν Πλαταιαῖς, τὴν μὲν ἄρξαι τῆς σωτηρίας τοῖς Ἑλλησι,
τὴν δὲ τέλος ἐπιθεῖναι, καὶ τὰς μὲν βελτίους τοὺς Ἑλληνας
ποιῆσαι, τὰς δὲ οὐ βελτίους, ἵν' οὕτως λέγωμεν περὶ τῶν

τότε συσσωσασῶν ἡμᾶς μαχῶν· πρὸς γὰρ τῇ περὶ Σαλαμῖνα
τὴν περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον σοι προσθήσω κατὰ θάλατταν μάχην.

Stephanus page 707, section d, line 1

ἀλλὰ γὰρ ἀποβλέποντες νῦν πρὸς πολιτείας ἀρετὴν, καὶ
χώρας φύσιν σκοπούμεθα καὶ νόμων τάξιν, οὐ τὸ σῶζεσθαι
τε καὶ εἶναι μόνον ἀνθρώποις τιμιώτατον ἡγούμενοι, καθάπερ
οἱ πολλοί, τὸ δ' ὡς βελτίστους γίγνεσθαι τε καὶ εἶναι
τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν ᾧσιν· εἴρηται δ' ἡμῖν οἶμαι καὶ
τοῦτο ἐν τοῖς πρόσθεν.

{ΚΛ.} Τί μὴν;

{ΑΘ.} Τοῦτο τοίνυν σκοπούμεθα μόνον, εἰ κατὰ τὴν αὐτὴν
ὁδὸν ἐρχόμεθα βελτίστην οὕσαν πόλεσι κατοικήσεων πέρι
καὶ νομοθεσιῶν.

Stephanus page 707, section d, line 11

{ΚΛ.} Καὶ πολὺ γε.

{ΑΘ.} Λέγε δὴ τοίνυν τὸ τούτοις ἐξῆς· τίς ὁ κατοικιζό-
μενος ὑμῖν λεῶς ἔσται; πότερον ἐξ ἀπάσης Κρήτης ὁ ἐθέ-
λων, ὡς ὄχλου τινὸς ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκάσταις γεγεννημένου
πλείονος ἢ κατὰ τὴν ἐκ τῆς γῆς τροφήν; οὐ γάρ που τὸν
βουλόμενόν γε Ἑλλήνων συνάγετε. καίτοι τινὰς ὑμῖν ἔκ
τε Ἀργούς ὁρῶ καὶ Αἰγίνης καὶ ἄλλοθεν τῶν Ἑλλήνων εἰς
τὴν χώραν κατωκισμένους. τὸ δὲ δὴ παρὸν ἡμῖν λέγε πόθεν
ἔσεσθαι φῆς στρατόπεδον τῶν πολιτῶν τὰ νῦν;

{ΚΛ.} Ἐκ τε Κρήτης συμπάσης ἔοικεν γενήσεσθαι, καὶ

Stephanus page 708, section a, line 4

τῶν ἄλλων δὲ Ἑλλήνων μάλιστα μοι φαίνονται τοὺς ἀπὸ
Πελοποννήσου προσδέξασθαι συνοίκους. καὶ γὰρ ὁ νῦν
δὴ λέγεις, ἀληθὲς φράζεις, ὡς ἐξ Ἀργούς εἰσίν, καὶ τό γε
μάλιστ' εὐδοκιμοῦν τὰ νῦν ἐνθάδε γένος, τὸ Γορτυνικόν· ἐκ
Γόρτυνος γὰρ τυγχάνει ἀπωκηκὸς ταύτης τῆς Πελοποννη-
σιακῆς.

{ΑΘ.} Οὐ τοίνυν εὐκόλος ὁμοίως γίγνοιτ' ἂν ὁ κατοικισμὸς
ταῖς πόλεσιν, ὅταν μὴ τὸν τῶν ἐσμῶν γίγνηται τρόπον, ἐν
γένος ἀπὸ μιᾶς ἰὸν χώρας οἰκίζεται, φίλον παρὰ φίλων,
στενοχωρία τινὶ πολιορκηθὲν γῆς ἢ τισιν ἄλλοις τοιούτοις

Stephanus page 708, section b, line 5

παθήμασιν ἀναγκασθέν. ἔστιν δ' ὅτε καὶ στάσεσιν βιαζό-
μενον ἀναγκάζοιτ' ἂν ἐτέρωσε ἀποξενοῦσθαι πόλεώς τι
μόριον· ἤδη δέ ποτε καὶ συνάπασα πόλις τινῶν ἔφυγεν,
ἄρδην κρείττονι κρατηθεῖσα πολέμῳ. ταῦτ' οὖν πάντ' ἐστὶ
τῇ μὲν ῥᾶω κατοικήζεσθαι τε καὶ νομοθετεῖσθαι, τῇ δὲ χαλεπώ-
τερα. τὸ μὲν γὰρ ἐν τι εἶναι γένος ὁμόφωνον καὶ ὁμόνομον

ἔχει τινὰ φιλίαν, κοινωνὸν ἱερῶν ὄν καὶ τῶν τοιούτων πάντων, νόμους δ' ἐτέρους καὶ πολιτείας ἄλλας τῶν οἰκοθεν οὐκ εὐπετῶς ἀνέχεται, τὸ δ' ἐνίστε πονηρίᾳ νόμων ἔσθιακὸς καὶ διὰ συνήθειαν ζητοῦν ἔτι χρηθῆσθαι τοῖς αὐτοῖς

Stephanus page 708, section c, line 7

ἤθεσιν δι' ἃ καὶ πρότερον ἐφθάρη, χαλεπὸν τῷ κατοικίζοντι καὶ νομοθετοῦντι καὶ δυσπειθεὲς γίγνεται· τὸ δ' αὖ παντοδαπὸν ἐς ταῦτόν συνερρηκὸς γένος ὑπακοῦσαι μέν τινων νόμων καινῶν τάχα ἂν ἐθελήσειε μᾶλλον, τὸ δὲ συμπνεῦσαι, καὶ καθάπερ ἵππων ζευγὸς καθ' ἓνα εἰς ταῦτόν, τὸ λεγόμενον, συμφυσῆσαι, χρόνου πολλοῦ καὶ παγχάλεπον. ἀλλ' ὄντως ἐστὶν νομοθεσία καὶ πόλεων οἰκισμοὶ πάντων τελεώτατον πρὸς ἀρετὴν ἀνδρῶν.

{ΚΛ.} Εἰκὸς· ὅπῃ δ' αὖ βλέπων τοῦτ' εἴρηκας, φράζ' ἔτι σαφέστερον.

Stephanus page 708, section e, line 1

{ΑΘ.} Ωγαθέ, ἔοικα περὶ νομοθετῶν ἐπανιῶν καὶ σκοπῶν ἅμα ἔρεῖν τι καὶ φαῦλον· ἀλλ' ἐὰν πρὸς καιρὸν τινα λέγωμεν, πρᾶγμ' οὐδὲν γίγνοιτ' ἂν ἔτι. καίτοι τί ποτε δυσχεραίνω; σχεδὸν γάρ τοι πάντα οὕτως ἔοικ' ἔχειν τὰ ἀνθρώπινα.

{ΚΛ.} Τοῦ δὴ πέρι λέγεις;

{ΑΘ.} Ἐμελλον λέγειν ὥς οὐδεὶς ποτε ἀνθρώπων οὐδὲν νομοθετεῖ, τύχαι δὲ καὶ συμφοραὶ παντοῖαι πίπτουσαι παντοίως νομοθετοῦσι τὰ πάντα ἡμῖν. ἡ γὰρ πόλεμός τις βιασάμενος ἀνέτρεψε πολιτείας καὶ μετέβαλε νόμους, ἡ πενίας χαλεπῆς ἀπορία· πολλὰ δὲ καὶ νόσοι ἀναγκάζουσι

Stephanus page 709, section a, line 6

καινοτομεῖν, λοιμῶν τε ἐμπιπτόντων, καὶ χρόνον ἐπὶ πολὺν ἐνιαυτῶν πολλῶν πολλακίς ἀκαιρίαι. ταῦτα δὴ πάντα προῖδ' οἷς τις ἄξειεν ἂν εἰπεῖν ὅπερ ἐγὼ νυνδὴ, τὸ θνητὸν

μὲν μηδένα νομοθετεῖν μηδέν, τύχας δ' εἶναι σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα· τὸ δ' ἔστιν περὶ τε ναυτιλίαν καὶ κυβερνητικὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ στρατηγικὴν πάντα ταῦτ' εἰπόντα δοκεῖν εὖ λέγειν, ἀλλὰ γὰρ ὁμοίως αὖ καὶ τότε ἔστιν λέγοντα εὖ λέγειν ἐν τοῖς αὐτοῖς τούτοις.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

Stephanus page 709, section b, line 7

{ΑΘ.} Ὡς θεὸς μὲν πάντα, καὶ μετὰ θεοῦ τύχη καὶ καιρὸς, τὰνθρώπινα διακυβερνῶσι σύμπαντα. ἡμερώτερον μὲν τρίτον συγχωρῆσαι τούτοις δεῖν ἔπεσθαι τέχνην· καιρῷ γὰρ χειμῶνος συλλαβέσθαι κυβερνητικὴν ἢ μή, μέγα πλεονέκτημα

ἔγωγ' ἂν θείην. ἢ πῶς;

{ΚΛ.} Οὕτως.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως κατὰ τὸν αὐτὸν ἂν ἔχοι λόγον, καὶ δὴ καὶ νομοθεσίᾳ ταὐτὸν τοῦτο δοτέον· τῶν ἄλλων συμπιπτόντων, ὅσα δεῖ χώρα συντυχεῖν, εἰ μέλλοι ποτὲ εὐδαιμόνως οἰκήσιν, τὸν νομοθέτην ἀληθείας ἐχόμενον

Stephanus page 709, section c, line 9

τῇ τοιαύτῃ παραπεσεῖν ἐκάστοτε πόλει δεῖν.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὅ γε πρὸς ἕκαστόν τι τῶν εἰρημένων ἔχων τὴν τέχνην κἂν εὐξασθαι πού δύναίτο ὀρθῶς, τί παρὸν αὐτῷ διὰ τύχης, τῆς τέχνης ἂν μόνον ἐπιδέοι;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οἱ τε ἄλλοι γε δὴ πάντες οἱ νυνδὴ ῥηθέντες, κελευόμενοι τὴν αὐτῶν εὐχὴν εἰπεῖν, εἴποιεν ἂν. ἢ γάρ;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Ταὐτὸν δὴ καὶ νομοθέτης οἶμαι δράσειεν.

Stephanus page 709, section d, line 9

{ΚΛ.} Ἐγωγ' οἶμαι.

{ΑΘ.} “Φέρε δὴ, νομοθέτα,” πρὸς αὐτὸν φῶμεν, “τί σοι καὶ πῶς πόλιν ἔχουσιν δῶμεν, ὃ λαβὼν ἔξεις ὥστ' ἐκ τῶν λοιπῶν αὐτὸς τὴν πόλιν ἱκανῶς διοικῆσαι;”

{ΚΛ.} Τί μετὰ τοῦτ' εἰπεῖν ὀρθῶς ἔστιν ἄρα;

{ΑΘ.} Τοῦ νομοθέτου φράζομεν τοῦτο, ἢ γάρ;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τόδε· “Τυραννουμένην μοι δότε τὴν πόλιν,” φήσει· “τύραννος δ' ἔστω νέος καὶ μνήμων καὶ εὐμαθὴς καὶ ἀνδρεῖος καὶ μεγαλοπρεπὴς φύσει· ὃ δὲ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν

Stephanus page 709, section e, line 9

δεῖν ἔπεσθαι σύμπασι τοῖς τῆς ἀρετῆς μέρεσι, καὶ νῦν τῇ τυραννουμένῃ ψυχῇ τοῦτο συνεπέσθω, ἐὰν μέλλῃ τῶν ἄλλων ὑπαρχόντων ὄφελος εἶναι τι.”

{ΚΛ.} Σωφροσύνην μοι δοκεῖ φράζειν, ὦ Μέγилле, δεῖν εἶναι τὴν συνεπομένην ὁ ξένος. ἢ γάρ;

{ΑΘ.} Τὴν δημῳδὴν γε, ὦ Κλεινία, καὶ οὐχ ἦν τις σεμνύνων ἂν λέγοι, φρόνησιν προσαναγκάζων εἶναι τὸ σωφρονεῖν, ἀλλ' ὅπερ εὐθύς παισὶν καὶ θηρίοις, τοῖς μὲν ἀκρατῶς ἔχειν πρὸς τὰς ἡδονάς, σύμφυτον ἐπανθεῖ, τοῖς δὲ ἐγκρατῶς· ὃ καὶ μονούμενον ἔφαμεν τῶν πολλῶν ἀγαθῶν λεγομένων οὐκ

Stephanus page 710, section b, line 2

ἄξιον εἶναι λόγου. ἔχετε γὰρ ὃ λέγω πού.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ταύτην τοίνυν ἡμῖν ὁ τύραννος τὴν φύσιν
ἐχέτω πρὸς ἐκείναις ταῖς φύσεσιν, εἰ μέλλει πόλις ὡς
δυνατὸν ἐστὶ τάχιστα καὶ ἄριστα σχῆσθαι πολιτείαν
ἣν λαβοῦσα εὐδαιμονέστατα διάξει. θάπτων γὰρ ταύτης
καὶ ἀμείνων πολιτείας διάθεσις οὐτ' ἔστιν οὐτ' ἂν ποτε
γένοιτο.

{ΚΛ.} Πῶς δὴ καὶ τίνι λόγῳ τοῦτο, ὦ ξέने, λέγων ἂν τις
ὀρθῶς λέγειν αὐτὸν πείθῃ;

Stephanus page 710, section c, line 3

{ΑΘ.} Ῥαδίον που τοῦτό γε νοεῖν ἐστ', ὦ Κλεινία, κατὰ
φύσιν ὡς ἔστι τοῦθ' οὕτω.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις; εἰ τύραννος γένοιτο, φῆς, νέος, σώ-
φρων, εὐμαθής, μνήμων, ἀνδρεῖος, μεγαλοπρεπής;

{ΑΘ.} Εὐτυχής, πρόσθε, μὴ κατ' ἄλλο, ἀλλὰ τὸ γενέσθαι
τε ἐπ' αὐτοῦ νομοθέτην ἄξιον ἐπαίνου, καὶ τινα τύχην εἰς
ταῦτόν ἀγαγεῖν αὐτῶ· γενομένου γὰρ τούτου, πάντα σχεδὸν
ἀπείργασται τῷ θεῷ, ἅπερ ὅταν βουλευθῇ διαφερόντως εὖ
πρᾶξαι τινα πόλιν. δεύτερον δέ, ἐάν ποτέ τινες δύο ἄρχοντες
γίνωνται τοιοῦτοι, τρίτον δ' αὖ καὶ κατὰ λόγον ὡσαύτως

Stephanus page 710, section d, line 5

χαλεπώτερον ὅσῳ πλείους, ὅσῳ δ' ἐναντίον, ἐναντίως.

{ΚΛ.} Ἐκ τυραννίδος ἀρίστην φῆς γενέσθαι πόλιν ἂν, ὡς
φαίνει, μετὰ νομοθέτου γε ἄκρου καὶ τυράννου κοσμίου, καὶ
ῥᾶστά τε καὶ τάχιστ' ἂν μεταβαλεῖν εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ τοιούτου,
δεύτερον δὲ ἐξ ὀλιγαρχίας - ἢ πῶς λέγεις; - καὶ τὸ τρίτον
ἐκ δημοκρατίας.

{ΑΘ.} Οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκ τυραννίδος μὲν πρῶτον, δεύτερον
δὲ ἐκ βασιλικῆς πολιτείας, τρίτον δὲ ἔκ τινος δημοκρατίας.
τὸ δὲ τέταρτον, ὀλιγαρχία, τὴν τοῦ τοιούτου γένεσιν χαλε-
πώτατα δύναται ἂν προσδέξασθαι· πλείστοι γὰρ ἐν αὐτῇ

Stephanus page 710, section e, line 7

δυνάσται γίνονται. λέγομεν δὴ ταῦτα γίνεσθαι τότε,
ὅταν ἀληθῆς μὲν νομοθέτης γένηται φύσει, κοινὴ δὲ αὐτῶ
τις συμβῇ ῥώμη πρὸς τοὺς ἐν τῇ πόλει μέγιστον δυναμένους·
οὐ δ' ἂν τοῦτο ἀριθμῶ μὲν βραχύτατον, ἰσχυρότατον δέ,
καθάπερ ἐν τυραννίδι, γένηται, ταύτῃ καὶ τότε τάχος καὶ
ῥαστώνῃ τῆς μεταβολῆς γίνεσθαι φιλεῖ.

{ΚΛ.} Πῶς; οὐ γὰρ μανθάνομεν.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν εἰρηταί γ' ἡμῖν οὐχ ἅπαξ ἀλλ' οἶμαι πολ-
λάκις· ὑμεῖς δὲ τάχα οὐδὲ τεθέασθε τυραννομένην πόλιν.

{ΚΛ.} Οὐδέ γε ἐπιθυμητὴς ἔγωγ' εἰμὶ τοῦ θεάματος.

Stephanus page 711, section b, line 1

{ΑΘ.} Καὶ μὴν τοῦτό γ' ἂν ἴδοις ἐν αὐτῇ τὸ νυνδὴ λεγόμενον.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Οὐδὲν δεῖ πόνων οὐδέ τινος παμπόλλου χρόνου τῷ τυράννῳ μεταβαλεῖν βουλευθέντι πόλεως ἥθη, πορεύεσθαι δὲ αὐτὸν δεῖ πρῶτον ταύτη, ὅπηπερ ἂν ἐθελήσῃ, ἐάντε πρὸς ἀρετῆς ἐπιτηδεύματα, προτρέπεσθαι τοὺς πολίτας, ἐάντε ἐπὶ τοῦναντίον, αὐτὸν πρῶτον πάντα ὑπογράφοντα τῷ πράττειν, τὰ μὲν ἐπαινοῦντα καὶ τιμῶντα, τὰ δ' αὖ πρὸς ψόγον ἄγοντα, καὶ τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμάζοντα καθ' ἑκάστας τῶν πράξεων.

Stephanus page 711, section c, line 3

{ΚΛ.} Καὶ πῶς οἰόμεθα ταχὺ συνακολουθήσειν τοὺς ἄλλους πολίτας τῷ τὴν τοιαύτην πειθῶ καὶ ἅμα βίαν εἰληφότι;

{ΑΘ.} Μηδεὶς ἡμᾶς πειθέτω, ὦ φίλοι, ἄλλη θᾶπτον καὶ ῥᾶον μεταβάλλειν ἂν ποτε πόλιν τοὺς νόμους ἢ τῇ τῶν δυναστευόντων ἡγεμονίᾳ, μηδὲ νῦν γε ἄλλη γίγνεσθαι μηδ' αὐθὶς ποτε γενήσεσθαι. καὶ γὰρ οὖν ἡμῖν οὐ τοῦτ' ἐστὶν ἀδύνατον οὐδὲ χαλεπῶς ἂν γενόμενον· ἀλλὰ τόδ' ἐστὶ τὸ χαλεπὸν γενέσθαι, καὶ ὀλίγον δὴ τὸ γεγονὸς ἐν τῷ πολλῷ χρόνῳ, ὅταν δὲ συμβῇ, μυρία καὶ πάντ' ἐν πόλει ἀγαθὰ ἀπεργάζεται, ἐν ἣ ποτ' ἂν ἐγγένηται.

Stephanus page 711, section d, line 5

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Ὅταν ἔρως θεῖος τῶν σωφρόνων τε καὶ δικαίων ἐπιτηδευμάτων ἐγγένηται μεγάλαις τισὶν δυναστείαις, ἢ κατὰ μοναρχίαν δυναστευούσαις ἢ κατὰ πλούτων ὑπεροχὰς διαφερούσαις ἢ γενῶν, ἢ τὴν Νέστορος ἐάν ποτέ τις ἐπανενέγκῃ φύσιν, ὃν τῇ τοῦ λέγειν ῥώμῃ φασὶ πάντων διενεγκόντα ἀνθρώπων πλεόν ἔτι τῷ σωφρονεῖν διαφέρειν. τοῦτ' οὖν ἐπὶ μὲν Τροίας, ὥς φασι, γέγονεν, ἐφ' ἡμῶν δὲ οὐδαμῶς, εἰ δ' οὖν γέγονεν ἢ καὶ γενήσεται τοιοῦτος ἢ νῦν ἡμῶν ἔστιν τις, μακαρίως μὲν αὐτὸς ζῇ, μακάριοι δὲ οἱ συνήκοοι τῶν

Stephanus page 711, section e, line 7

ἐκ τοῦ σωφρονοῦντος στόματος ἰόντων λόγων. ὡσαύτως δὲ καὶ συμπάσης δυνάμεως ὁ αὐτὸς πέρι λόγος, ὥς ὅταν εἰς ταῦτόν τῷ φρονεῖν τε καὶ σωφρονεῖν ἡ μεγίστη δύναμις ἐν ἀνθρώπῳ συμπέσῃ, τότε πολιτείας τῆς ἀρίστης καὶ νόμων τῶν τοιούτων φύεται γένεσις, ἄλλως δὲ οὐ μὴ ποτε γένηται. ταῦτα μὲν οὖν καθαπερεὶ μῦθός τις λεχθεὶς κεχρησμευδήσθω, καὶ ἐπιδεδείχθω τῇ μὲν χαλεπὸν ὃν τὸ πόλιν εὐνομον γίγνεσθαι, τῇ δ' εἴπερ γένοιτο ὃ λέγομεν, πάντων τάχιστόν τε καὶ ῥᾶστον μακρῷ.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Πειρώμεθα προσαρμόττοντες τῇ πόλει σοι, καθάπερ παῖδες πρεσβῦται, πλάττειν τῷ λόγῳ τοὺς νόμους.

{ΚΛ.} Ἵωμεν δὴ καὶ μὴ μέλλωμεν ἔτι.

{ΑΘ.} Θεὸν δὴ πρὸς τὴν τῆς πόλεως κατασκευὴν ἐπικαλώμεθα· ὁ δὲ ἀκούσειέν τε, καὶ ἀκούσας ἴλεως εὐμενῆς τε ἡμῖν ἔλθοι συνδιακοσμήσων τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς νόμους.

{ΚΛ.} Ἐλθοι γὰρ οὖν.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ τίνα δὴ ποτε πολιτείαν ἔχομεν ἐν νῷ τῇ πόλει προστάττειν;

{ΚΛ.} Οἷον δὴ τί λέγεις βουλευθείς; φράζ' ἔτι σαφέ-

στερον. οἷον δημοκρατίαν τινὰ ἢ ὀλιγαρχίαν ἢ ἀριστοκρατίαν ἢ βασιλικήν; οὐ γὰρ δὴ τυραννίδα γέ που λέγοις ἄν, ὥς γ' ἡμεῖς ἂν οἰηθεῖμεν.

{ΑΘ.} Φέρε δὴ τοῖνυν, πότερος ὑμῶν ἀποκρίνασθαι πρότερος ἂν ἐθέλοι, τὴν οἱκοι πολιτείαν εἰπὼν τίς τούτων ἐστίν;

{ΜΕ.} Μῶν οὖν τὸν πρεσβύτερον ἐμὲ δικαιότερον εἰπεῖν πρότερον;

{ΚΛ.} Ἵσως.

{ΜΕ.} Καὶ μὴν συννοῶν γε, ὦ ξένε, τὴν ἐν Λακεδαίμονι

πολιτείαν οὐκ ἔχω σοι φράζειν οὕτως ἦντινα προσαγορεύειν αὐτὴν δεῖ. καὶ γὰρ τυραννίδι δοκεῖ μοι προσεικέναι - τὸ γὰρ τῶν ἐφόρων θαυμαστὸν ὥς τυραννικὸν ἐν αὐτῇ γέγονε - καὶ τις ἐνίοτέ μοι φαίνεται πασῶν τῶν πόλεων δημοκρατουμένη μάλιστ' εἰκέναι. τὸ δ' αὖ μὴ φάναι ἀριστοκρατίαν αὐτὴν εἶναι παντάπασιν ἄτοπον· καὶ μὲν δὴ βασιλεία γε διὰ βίου τ' ἐστίν ἐν αὐτῇ καὶ ἀρχαιοτάτη πασῶν καὶ πρὸς πάντων ἀνθρώπων καὶ ἡμῶν αὐτῶν λεγομένη. ἐγὼ δὲ οὕτω νῦν ἐξαίφνης ἂν ἐρωτηθεῖς, ὅντως, ὅπερ εἶπον, οὐκ ἔχω διορισάμενος εἰπεῖν τίς τούτων ἐστὶν τῶν πολιτειῶν.

{ΚΛ.} Ταῦτόν σοι πάθος, ὦ Μέγилле, καταφαίνομαι πεπονθέναι· πάνυ γὰρ ἀπορῶ τὴν ἐν Κνωσῷ πολιτείαν τούτων τινὰ δισχυρίζομενος εἰπεῖν.

{ΑΘ.} Ὅντως γάρ, ὦ ἄριστοι, πολιτειῶν μετέχετε· ἄς δὲ ὠνομάκαμεν νῦν, οὐκ εἰσὶν πολιτεῖαι, πόλεων δὲ οἰκήσεις δεσποζομένων τε καὶ δουλευουσῶν μέρεσιν ἑαυτῶν τισι, τὸ τοῦ δεσπότης δὲ ἐκάστη προσαγορεύεται κράτος. χρῆν δ' εἴπερ τοιοῦτου τὴν πόλιν ἔδει ἐπονομάζεσθαι, τὸ τοῦ ἀληθῶς τῶν τὸν νοῦν ἐχόντων δεσπότης θεοῦ ὄνομα λέγεσθαι.

{ΚΛ.} Τίς δ' ὁ θεός;

Stephanus page 713, section a, line 6

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν μύθῳ σμικρά γ' ἔτι προσχρηστέον, εἰ μέλλομεν ἐμμελῶς πως δηλῶσαι τὸ νῦν ἐρωτώμενον;

{ΚΛ.} Οὐκοῦν χρή ταύτη δρᾶν;

{ΑΘ.} Πάνυ μὲν οὖν. τῶν γὰρ δὴ πόλεων ὧν ἔμπροσθε τὰς συνοικήσεις διήλθομεν, ἔτι προτέρα τούτων πάμπολυ λέγεται τις ἀρχή τε καὶ οἰκησις γεγονέναι ἐπὶ Κρόνου μάλ' εὐδαίμων, ἧς μίμημα ἔχουσά ἐστιν ἡ τις τῶν νῦν ἄριστα οἰκεῖται.

{ΚΛ.} Σφοδρ' ἄν, ὥς ἔοικ', εἴη περὶ αὐτῆς δέον ἀκούειν.

{ΑΘ.} Ἐμοὶ γοῦν φαίνεται· διὸ καὶ παρήγαγον αὐτὴν εἰς

Stephanus page 713, section b, line 7

τὸ μέσον τοῖς λόγοις.

{ΚΛ.} Ὅρθοτάτα γε δρῶν· καὶ τόν γε ἐξῆς περαίνων ἂν μῦθον, εἴπερ προσήκων ἐστίν, μάλ' ὀρθῶς ἂν ποιοίης.

{ΑΘ.} Δραστέον ὥς λέγετε. φήμην τοίνυν παραδε-
δέγμεθα τῆς τῶν τότε μακαρίας ζωῆς ὥς ἀφθονά τε καὶ αὐτόματα πάντ' εἶχεν. ἡ δὲ τούτων αἰτία λέγεται τοιάδε τις. γινώσκων ὁ Κρόνος ἄρα, καθάπερ ἡμεῖς διεληλύθαμεν, ὥς ἀνθρωπεῖα φύσις οὐδεμία ἱκανὴ τὰ ἀνθρώπινα διοικοῦσα αὐτοκράτωρ πάντα, μὴ οὐχ ὕβρεώς τε καὶ ἀδικίας μεστοῦσθαι, ταῦτ' οὖν διανοούμενος ἐφίστη τότε βασιλέας τε καὶ

Stephanus page 713, section d, line 1

ἄρχοντας ταῖς πόλεσιν ἡμῶν, οὐκ ἀνθρώπους ἀλλὰ γένους θειοτέρου τε καὶ ἀμείνονος, δαίμονας, οἷον νῦν ἡμεῖς δρῶμεν τοῖς ποιμνίοις καὶ ὅσων ἡμεροὶ εἰσιν ἀγέλαι· οὐ βοῦς βοῶν οὐδὲ αἰγας αἰγῶν ἄρχοντας ποιοῦμεν αὐτοῖσί τινας, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτῶν δεσπόζομεν, ἄμεινον ἐκείνων γένος. ταῦτόν δὲ καὶ ὁ θεὸς ἄρα καὶ φιλόανθρωπος ὢν, τὸ γένος ἄμεινον ἡμῶν ἐφίστη τὸ τῶν δαιμόνων, ὃ διὰ πολλῆς μὲν αὐτοῖς ῥαστώνης, πολλῆς δ' ἡμῖν, ἐπιμελούμενον ἡμῶν, εἰρήνην τε καὶ αἰδῶ καὶ εὐνομίαν καὶ ἀφθονίαν δίκης παρεχόμενον, ἀστασίαστα καὶ εὐδαίμονα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπηργάζετο γένη. λέγει

Stephanus page 713, section e, line 4

δὴ καὶ νῦν οὗτος ὁ λόγος, ἀληθείᾳ χρώμενος, ὥς ὅσων ἂν πόλεων μὴ θεὸς ἀλλὰ τις ἄρχη θνητός, οὐκ ἔστιν κακῶν αὐτοῖς οὐδὲ πόνων ἀνάφυξις· ἀλλὰ μιμεῖσθαι δεῖν ἡμᾶς οἶεται πάσῃ μηχανῇ τὸν ἐπὶ τοῦ Κρόνου λεγόμενον βίον, καὶ ὅσον ἐν ἡμῖν ἀθανασίας ἔνεστι, τούτῳ πειθομένους δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ τάς τ' οἰκήσεις καὶ τὰς πόλεις διοικεῖν, τὴν τοῦ νοῦ διανομὴν ἐπονομάζοντας νόμον. εἰ δ' ἄνθρωπος εἷς

ἢ ὀλιγαρχία τις, ἢ καὶ δημοκρατία ψυχὴν ἔχουσα ἡδονῶν
καὶ ἐπιθυμιῶν ὀρεγομένην καὶ πληροῦσθαι τούτων δεομένην,
στέγουσαν δὲ οὐδὲν ἄλλ' ἀνηνύτω καὶ ἀπλήστῳ κακῷ νοσή-

Stephanus page 714, section a, line 6

ματι συνεχομένην, ἄρξει δὲ πόλεως ἢ τινος ἰδιώτου κατα-
πατήσας ὁ τοιοῦτος τοὺς νόμους, ὁ νυνδὴ ἐλέγομεν, οὐκ ἔστι
σωτηρίας μηχανή. σκοπεῖν δὲ δεῖ τοῦτον τὸν λόγον ἡμᾶς,
ὦ Κλεινία, πότερον αὐτῷ πεισόμεθα ἢ πῶς δράσομεν.

{ΚΛ.} Ἀνάγκη δήπου πείθεσθαι.

{ΑΘ.} Ἐννοεῖς οὖν ὅτι νόμων εἶδη τινές φασιν εἶναι το-
σαῦτα ὅσαπερ πολιτειῶν, πολιτειῶν δὲ ἄρτι διεληλύθαμεν
ὅσα λέγουσιν οἱ πολλοί; μὴ δὲ φαύλου πέρι νομίσης εἶναι
τὴν νῦν ἀμφισβήτησιν, περὶ δὲ τοῦ μεγίστου· τὸ γὰρ δίκαιον
καὶ ἄδικον οἱ χρὴ βλέπειν, πάλιν ἡμῖν ἀμφισβητούμενον

Stephanus page 714, section b, line 8

ἐλήλυθεν. οὔτε γὰρ πρὸς τὸν πόλεμον οὔτε πρὸς ἀρετὴν
ὅλην βλέπειν δεῖν φασι τοὺς νόμους, ἀλλ' ἥτις ἂν καθε-
στηκυῖα ἢ πολιτεία, ταύτῃ ἰδεῖν τὸ συμφέρον, ὅπως ἄρξει
τε αἰεὶ καὶ μὴ καταλυθήσεται, καὶ τὸν φύσει ὅρον τοῦ δικαίου
λέγεσθαι κάλλισθ' οὕτω.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Ὅτι τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ἐστίν.

{ΚΛ.} Λέγ' ἔτι σαφέστερον.

{ΑΘ.} Ὡδε. τίθεται δήπου, φασίν, τοὺς νόμους ἐν τῇ
πόλει ἐκάστοτε τὸ κρατοῦν. ἢ γάρ;

Stephanus page 714, section c, line 10

{ΚΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οἶει, φασίν, ποτὲ δῆμον νικήσαντα, ἢ τινα
πολιτείαν ἄλλην, ἢ καὶ τύραννον, θήσεσθαι ἐκόντα πρὸς ἄλλο
τι πρῶτον νόμους ἢ τὸ συμφέρον ἑαυτῷ τῆς ἀρχῆς τοῦ μένειν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ ὅς ἂν ταῦτα τὰ τεθέντα παραβαίνει,
κολάσει ὁ θέμενος ὡς ἀδικοῦντα, δίκαια εἶναι ταῦτ' ἐπονο-
μάζων;

{ΚΛ.} Ἔοικε γοῦν.

{ΑΘ.} Ταῦτ' ἄρ' αἰεὶ καὶ οὕτω καὶ ταύτῃ τὸ δίκαιον ἂν ἔχοι.

Stephanus page 714, section d, line 10

{ΚΛ.} Φησὶ γοῦν οὗτος ὁ λόγος.

{ΑΘ.} Ἔστι γὰρ τοῦτο ἐν ἐκείνων τῶν ἀξιωματῶν
ἀρχῆς πέρι.

{ΚΛ.} Ποίων δῆ;

{ΑΘ.} Τῶν ἃ τότε ἐπεσκοποῦμεν, τίνας τίνων ἄρχειν δεῖ.

καὶ ἐφάνη δὴ γονέας μὲν ἐκγόνων, νεωτέρων δὲ πρεσβυτέρους, γενναίους δὲ ἀγεννῶν, καὶ σύχν' ἅττα ἦν ἄλλ', εἰ μεμνήμεθα, καὶ ἐμπόδια ἕτερα ἑτέροισι· καὶ δὴ καὶ ἐν ἦν αὐτῶν τοῦτο, καὶ ἑφαμέν που κατὰ φύσιν τὸν Πίνδαρον ἄγειν δικαιοῦντα τὸ βιαίωτατον, ὡς φάναι.

Stephanus page 715, section a, line 3

{ΚΛ.} Ναί, ταῦτ' ἦν ἃ τότε ἐλέχθη.

{ΑΘ.} Σκόπει δὴ ποτέροις τισὶν ἢ πόλιν ἡμῖν ἐστὶν παραδοτέα. γέγονεν γὰρ δὴ μυριάκις ἤδη τὸ τοιοῦτον ἐν τισὶ πόλεσιν.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ἀρχῶν περιμαχήτων γενομένων, οἱ νικήσαντες τά τε πράγματα κατὰ τὴν πόλιν οὕτως ἐσφετέρισαν σφόδρα, ὥστε ἀρχῆς μὴδ' ὅτιοῦν μεταδιδόναι τοῖς ἡττηθεῖσιν, μήτε αὐτοῖς μήτε ἐκγόνοις, παραφυλάττοντες δὲ ἀλλήλους ζῶσιν, ὅπως μὴ ποτέ τις εἰς ἀρχὴν ἀφικόμενος ἐπαναστῇ μεμνη-

Stephanus page 715, section b, line 2

μένος τῶν ἔμπροσθεν γεγονότων κακῶν. ταύτας δὴ που φαμέν ἡμεῖς νῦν οὐτ' εἶναι πολιτείας, οὐτ' ὀρθοὺς νόμους ὅσοι μὴ συμπάσης τῆς πόλεως ἕνεκα τοῦ κοινοῦ ἐτέθησαν· οἱ δ' ἕνεκά τινων, στασιώτας ἄλλ' οὐ πολίτας τούτους φαμέν, καὶ τὰ τούτων δίκαια ἅ φασιν εἶναι, μάτην εἰρησθαι. λέγεται δὲ τοῦδ' ἕνεκα ταῦθ' ἡμῖν, ὡς ἡμεῖς τῇ σῇ πόλει ἀρχὰς οὐθ' ὅτι πλούσιός ἐστίν τις δώσομεν, οὐθ' ὅτι τῶν τοιούτων ἄλλο οὐδὲν κεκτημένος, ἰσχὺν ἢ μέγεθος ἢ τι γένος· ὅς δ' ἂν τοῖς τεθεῖσι νόμοις εὐπειθέστατός τε ἦ καὶ νικᾷ ταύτην τὴν νίκην ἐν τῇ πόλει, τούτῳ φαμέν καὶ τὴν

Stephanus page 715, section c, line 4

τῶν θεῶν ὑπηρεσίαν δοτέον εἶναι τὴν μεγίστην τῷ πρώτῳ, καὶ δευτέραν τῷ τὰ δεύτερα κρατοῦντι, καὶ κατὰ λόγον οὕτω τοῖς ἐφεξῆς τὰ μετὰ ταῦθ' ἕκαστα ἀποδοτέον εἶναι. τοὺς δ' ἀρχοντας λεγομένους νῦν ὑπηρετάς τοις νόμοις ἐκάλεσα

οὐτι καινοτομίας ὀνομάτων ἕνεκα, ἀλλ' ἡγοῦμαι παντὸς μᾶλλον εἶναι παρὰ τοῦτο σωτηρίαν τε πόλει καὶ τούναντίον. ἐν ἣ μὲν γὰρ ἂν ἀρχόμενος ἦ καὶ ἄκυρος νόμος, φθορὰν ὀρῶ τῇ τοιαύτῃ ἐτοιμῇ οὖσαν· ἐν ἣ δὲ ἂν δεσπότης τῶν ἀρχόντων, οἱ δὲ ἀρχοντες δοῦλοι τοῦ νόμου, σωτηρίαν καὶ

Stephanus page 715, section d, line 6

πάντα ὅσα θεοὶ πόλεσιν ἔδοσαν ἀγαθὰ γινόμενα καθορᾷ.

{ΚΛ.} Ναὶ μὰ Δία, ὦ ξένε· καθ' ἡλικίαν γὰρ ὁξὺ βλέπεις.

{ΑΘ.} Νέος μὲν γὰρ ὢν πᾶς ἄνθρωπος τὰ τοιαῦτα ἀμ-

βλύτατα αὐτὸς αὐτοῦ ὄρᾱ, γέρων δὲ ὀξύτατα.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα.

{ΑΘ.} Τί δὴ τὸ μετὰ ταῦτα; ἄρ' οὐχ ἦκοντας μὲν καὶ παρόντας θῶμεν τοὺς ἐποίκους, τὸν δ' ἐξῆς αὐτοῖς διαπεραντέον ἂν εἴη λόγον;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} “Ἄνδρες” τοίνυν φῶμεν πρὸς αὐτούς, “ὁ μὲν δὴ

Stephanus page 715, section e, line 8

θεός, ὥσπερ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος, ἀρχὴν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα τῶν ὄντων ἀπάντων ἔχων, εὐθείᾳ περαίνει κατὰ φύσιν περιπορευόμενος· τῷ δὲ αἰεὶ συνέπεται δίκη τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θεοῦ νόμου τιμωρός, ἧς ὁ μὲν εὐδαιμονήσῃν μέλλων ἐχόμενος συνέπεται ταπεινὸς καὶ κεκοσμημένος, ὁ δὲ τις ἐξαρθεὶς ὑπὸ μεγαλαυχίας, ἢ χρήμασιν ἐπαιρόμενος ἢ τιμαῖς, ἢ καὶ σώματος εὐμορφίᾳ ἅμα νεότητι καὶ ἀνοίᾳ φλέγεται τὴν ψυχὴν μεθ' ὕβρεως, ὥς οὔτε ἄρχοντος οὔτε τινὸς ἡγεμόνος δεόμενος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἱκανὸς ὢν ἡγεῖσθαι, καταλείπεται ἔρημος θεοῦ, καταλειφθεὶς δὲ καὶ ἔτι

Stephanus page 716, section b, line 2

ἄλλους τοιοῦτους προσλαβὼν σκιρτᾷ ταραττων πάντα ἅμα, καὶ πολλοῖς τισιν ἔδοξεν εἶναί τις, μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολὺν ὑποσχὼν τιμωρίαν οὐ μεμπτὴν τῇ δίκῃ ἑαυτὸν τε καὶ οἶκον καὶ πόλιν ἄρδην ἀνάστατον ἐποίησεν. πρὸς ταῦτ' οὖν οὕτω διατεταγμένα τί χρὴ δρᾶν ἢ διανοεῖσθαι καὶ τί μὴ τὸν ἔμφρονα;”

{ΚΛ.} Δῆλον δὴ τοῦτό γε· ὥς τῶν συνακολουθησόντων ἐσόμενον τῷ θεῷ δεῖ διανοηθῆναι πάντα ἄνδρα.

{ΑΘ.} “Τίς οὖν δὴ πρᾶξις φίλη καὶ ἀκόλουθος θεῷ; μία, καὶ ἓνα λόγον ἔχουσα ἀρχαῖον, ὅτι τῷ μὲν ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον

Stephanus page 716, section c, line 3

ὄντι μετρίῳ φίλον ἂν εἴη, τὰ δ' ἄμετρα οὔτε ἀλλήλοις οὔτε τοῖς ἐμμέτροις. ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ πού τις, ὥς φασιν, ἄνθρωπος· τὸν οὖν τῷ τοιούτῳ προσφιλῇ γενησόμενον, εἰς δύναμιν ὅτι μάλιστα καὶ αὐτὸν τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίγνεσθαι, καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ὁ μὲν σώφρων ἡμῶν θεῷ φίλος, ὅμοιος γάρ, ὁ δὲ μὴ σώφρων ἀνόμοιός τε καὶ διάφορος καὶ <ὁ> ἄδικος, καὶ τὰ ἄλλ' οὕτως κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει. νοήσωμεν δὴ τούτοις ἐπόμενον εἶναι τὸν τοιόνδε λόγον, ἀπάντων κάλλιστον καὶ ἀληθέστατον οἶμαι

Stephanus page 716, section d, line 6

λόγων, ὥς τῷ μὲν ἀγαθῷ θύειν καὶ προσομιλεῖν αἰεὶ τοῖς

θεοῖς εὐχαῖς καὶ ἀναθήμασιν καὶ συμπάσῃ θεραπείᾳ θεῶν
κάλλιστον καὶ ἄριστον καὶ ἀνυσιμώτατον πρὸς τὸν εὐδαί-
μονα βίον καὶ δὴ καὶ διαφερόντως πρέπον, τῷ δὲ κακῷ
τούτων τάναντία πέφυκεν. ἀκάθαρτος γὰρ τὴν ψυχὴν ὃ γε
κακός, καθαρὸς δὲ ὁ ἐναντίος, παρὰ δὲ μισοῦ δῶρα οὔτε
ἄνδρ' ἀγαθὸν οὔτε θεὸν ἔστιν ποτὲ τό γε ὀρθὸν δέχεσθαι·
μάτην οὖν περὶ θεοὺς ὁ πολὺς ἔστι πόνος τοῖς ἀνοσίοις,
τοῖσιν δὲ ὁσίοις ἐγκαιρότατος ἅπασιν. σκοπὸς μὲν οὖν
ἡμῖν οὗτος οὗ δεῖ στοχάζεσθαι· βέλη δὲ αὐτοῦ καὶ οἶον ἢ

Stephanus page 717, section a, line 5

τοῖς βέλεσιν ἔφεσις τὰ ποι' ἂν λεγόμενα ὀρθότατα φέροιτ'
ἄν; πρῶτον μὲν, φαμέν, τιμὰς τὰς μετ' Ὀλυμπίους τε καὶ
τοὺς τὴν πόλιν ἔχοντας θεοὺς τοῖς χθονίοις ἂν τις θεοῖς
ἄρτια καὶ δεύτερα καὶ ἀριστερὰ νέμων ὀρθότατα τοῦ τῆς
εὐσεβείας σκοποῦ τυγχάνοι, τὰ δὲ τούτων ἄνωθεν [τὰ περιττὰ]
καὶ ἀντίφωνα, τοῖς ἔμπροσθεν ῥηθεῖσιν νυνδὴ. μετὰ θεοὺς
δὲ τούσδε καὶ τοῖς δαίμοσιν ὃ γε ἔμφρων ὀργιάζοιτ' ἄν,
ἥρωσιν δὲ μετὰ τούτους. ἐπακολουθοῖ δ' αὐτοῖς ἰδρύματα
ἴδια πατρῶων θεῶν κατὰ νόμον ὀργιαζόμενα, γονέων δὲ
μετὰ ταῦτα τιμαὶ ζώντων· ὥς θέμις ὀφείλοντα ἀποτίνειν

Stephanus page 717, section b, line 7

τὰ πρῶτά τε καὶ μέγιστα ὀφειλήματα, χρεῶν πάντων πρε-
σβύτατα, νομίζειν δέ, ἃ κέκτηται καὶ ἔχει, πάντα εἶναι τῶν
γεννησάντων καὶ θρεψαμένων πρὸς τὸ παρέχειν αὐτὰ εἰς
ὕπηρεσίαν ἐκείνοις κατὰ δύναμιν πᾶσαν, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς
οὐσίας, δεύτερα τὰ τοῦ σώματος, τρίτα τὰ τῆς ψυχῆς, ἀπο-
τίνοντα δανείσματα ἐπιμελείας τε καὶ ὑπερπονούντων ὠδίνας
παλαιὰς ἐπὶ νέοις δανεισθείσας, ἀποδιδόντα δὲ παλαιοῖς ἐν
τῷ γήρᾳ σφόδρα κεχρημένοις. παρὰ δὲ πάντα τὸν βίον
ἔχειν τε καὶ ἐσχηκέναι χρὴ πρὸς αὐτοῦ γονέας εὐφημίαν
διαφερόντως, διότι κούφων καὶ πτηνῶν λόγων βαρυτάτη

Stephanus page 717, section d, line 2

ζημία - πᾶσι γὰρ ἐπίσκοπος τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐτάχθη
Δίκης Νέμεσις ἄγγελος - θυμουμένοις τε οὖν ὑπέκειν δεῖ
καὶ ἀποπιμπλάσι τὸν θυμόν, ἔάντ' ἐν λόγοις ἔάντ' ἐν ἔργοις
δρῶσιν τὸ τοιοῦτον, συγγιγνώσκοντα, ὥς εἰκότως μάλιστα
πατὴρ ὑεὶ δοξάζων ἀδικεῖσθαι θυμοῖτ' ἂν διαφερόντως.
τελευτησάντων δὲ γονέων ταφή μὲν ἢ σωφρονεστάτη καλ-
λίστη, μήτε ὑπεραίροντα τῶν εἰθισμένων ὄγκων μήτ' ἐλλεί-
ποντα ὧν οἱ προπάτορες τοὺς ἑαυτῶν γεννητὰς ἐτίθεσαν,
τάς τε αὖ κατ' ἐνιαυτὸν τῶν ἤδη τέλος ἔχόντων ὡσαύτως
ἐπιμελείας τὰς κόσμον φερούσας ἀποδιδόναι· τῷ δὲ μὴ

Stephanus page 718, section a, line 1

παραλείπειν μνήμην ἐνδελεχῇ παρεχόμενον, τούτῳ μάλιστα
ἀεὶ πρεσβεύειν, δαπάνης τε τῆς διδομένης ὑπὸ τύχης τὸ
μέτριον τοῖς κεκτημένοις νέμοντα. ταῦτ' ἂν ποιοῦντες καὶ
κατὰ ταῦτα ζῶντες ἐκάστοτε ἕκαστοι τὴν ἀξίαν ἂν παρὰ θεῶν
καὶ ὅσοι κρείττονες ἡμῶν κομιζοίμεθα, ἐν ἐλπίσιν ἀγαθαῖς
διάγοντες τὸ πλεῖστον τοῦ βίου.” ἃ δὲ πρὸς ἐκγόνους καὶ
συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ πολίτας, ὅσα τε ξενικὰ πρὸς θεῶν
θεραπεύματα καὶ ὁμιλίας συμπάντων τούτων ἀποτελοῦντα
τὸν αὐτοῦ βίον φαιδρυνάμενον κατὰ νόμον κοσμεῖν δεῖ,
τῶν νόμων αὐτῶν ἢ διέξοδος, τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δὲ μὴ

Stephanus page 718, section b, line 3

ὑπείκοντα πειθοῖ τῶν ἡθῶν βία καὶ δίκη κολάζουσα, τὴν
πόλιν ἡμῖν συμβουλευθέντων θεῶν μακαρίαν τε καὶ εὐδαί-
μονα ἀποτελεῖ· ἃ δὲ χρή μὲν αὖ καὶ ἀναγκαῖον εἰπεῖν
νομοθέτην ὅστις ἅπερ ἐγὼ διανοεῖται, ἐν δὲ σχήματι νόμου
ἀναρμοστεῖ λεγόμενα, τούτων περὶ δοκεῖ μοι δεῖγμα προ-
ενεγκόντα αὐτῷ τε καὶ ἐκείνοις οἷς νομοθετήσῃ, τὰ λοιπὰ
πάντα εἰς δύναμιν διεξελθόντα, τὸ μετὰ τοῦτο ἄρχεσθαι τῆς
θέσεως τῶν νόμων. ἔστιν δὲ δὴ τὰ τοιαῦτα ἐν τίνι μάλιστα
σχήματι κείμενα; οὐ πάνυ ῥάδιον ἐν ἐνὶ περιλαβόντα εἰπεῖν
αὐτὰ οἷόν τινα τύπῳ, ἀλλ' οὕτωςί τινα τρόπον λάβωμεν, ἂν

Stephanus page 718, section c, line 6

τι δυνώμεθα περὶ αὐτῶν βεβαιώσασθαι.

{ΚΛ.} Λέγε τὸ ποῖον.

{ΑΘ.} Βουλοίμην ἂν αὐτοὺς ὡς εὐπειθεστάτους πρὸς ἀρετὴν
εἶναι, καὶ δῆλον ὅτι πειράσεται τοῦτο ὁ νομοθέτης ἐν ἀπάσῃ
ποιεῖν τῇ νομοθεσίᾳ.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τὰ τοίνυν δὴ λεχθέντα ἔδοξέν τί μοι προὔργου
δρᾶν εἰς τὸ περὶ ὧν ἂν παραινῇ, μὴ παντάπασιν ὠμῆς ψυχῆς
λαβόμενα, ἡμερώτερόν τε ἂν ἀκούειν καὶ εὐμενέστερον· ὥστε
εἰ καὶ μὴ μέγα τι, σμικρὸν δέ, τὸν ἀκούοντα ὅπερ φησὶν

Stephanus page 718, section d, line 6

εὐμενέστερον γιγνόμενον εὐμαθέστερον ἀπεργάζεται, πᾶν
ἀγαπητόν. οὐ γὰρ πολλή τις εὐπέτεια οὐδὲ ἀφθονία τῶν
προθυμουμένων ὡς ἀρίστων ὅτι μάλιστα καὶ ὡς τάχιστα
γίγνεσθαι, τὸν δὲ Ἡσίοδον οἱ πολλοὶ σοφὸν ἀποφαίνουσι
λέγοντα ὡς ἡ μὲν ἐπὶ <τὴν κακότητα ὁδὸς λεία> καὶ
ἀνιδιτὶ παρέχει πορεύεσθαι, μάλα βραχεῖα οὖσα, <τῆς δὲ
ἀρετῆς>, φησὶν,

ἰδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν

ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτήν,

καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὶν δ' εἰς ἄκρον ἵκηαι,
ὀηδίῃ δὴ 'πειτα φέρειν, χαλεπή περ ἐοῦσα.

{ΚΛ.} Καὶ καλῶς γ' ἔοικεν λέγοντι.

{ΑΘ.} Πάνυ μὲν οὖν. ὁ δὲ προάγων λόγος ὅ γέ μοι
ἀπείργασται, βούλομαι ὑμῖν εἰς τὸ μέσον αὐτὸ θεῖναι.

{ΚΛ.} Τίθει δὴ.

{ΑΘ.} Λέγωμεν δὴ τῷ νομοθέτῃ διαλεγόμενοι τόδε· “Εἰπέ
ἡμῖν, ὦ νομοθέτα· εἴπερ ὅτι χρή πράττειν ἡμᾶς καὶ λέγειν

εἰδείης, ἄρα οὐ δῆλον ὅτι καὶ ἂν εἴποις;”

{ΚΛ.} Ἀναγκαῖον.

{ΑΘ.} “Σμικρῷ μὲν δὴ πρόσθεν ἄρα οὐκ ἠκούσαμεν σου
λέγοντος ὡς τὸν νομοθέτην οὐ δεῖ τοῖς ποιηταῖς ἐπιτρέπειν
ποιεῖν ὃ ἂν αὐτοῖς ἦ φίλον; οὐ γὰρ ἂν εἰδείεν τί ποτ'
ἐναντίον τοῖς νόμοις ἂν λέγοντες βλάπτοιεν τὴν πόλιν.”

{ΚΛ.} Ἀληθῇ μέντοι λέγεις.

{ΑΘ.} Ὑπὲρ δὴ τῶν ποιητῶν εἰ τάδε λέγοιμεν πρὸς αὐτόν,
ἄρ' ἂν τὰ λεχθέντα εἴη μέτρια;

{ΚΛ.} Ποῖα;

{ΑΘ.} Τάδε· “Παλαιὸς μῦθος, ὦ νομοθέτα, ὑπὸ τε αὐτῶν
ἡμῶν ἀεὶ λεγόμενός ἐστιν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν συνδε-
δογμένος, ὅτι ποιητής, ὁπότεν ἐν τῷ τρίποδι τῆς Μούσης
καθίσχεται, τότε οὐκ ἔμφρων ἐστίν, οἷον δὲ κρήνη τις τὸ
ἐπὶ ῥεῖν ἐτοίμως ἔῃ, καὶ τῆς τέχνης οὔσης μιμήσεως
ἀναγκάζεται, ἐναντίως ἀλλήλοισι ἀνθρώπους ποιῶν διατιθε-
μένους, ἐναντία λέγειν αὐτῷ πολλάκις, οἶδεν δὲ οὐτ' εἰ ταῦτα
οὐτ' εἰ θάτερα ἀληθῇ τῶν λεγομένων. τῷ δὲ νομοθέτῃ τοῦτο
οὐκ ἔστι ποιεῖν ἐν τῷ νόμῳ, δύο περὶ ἑνός, ἀλλὰ ἓνα περὶ
ἑνός ἀεὶ δεῖ λόγον ἀποφαίνεσθαι. σκέψαι δ' ἐξ αὐτῶν

τῶν ὑπὸ σοῦ νυνδὴ λεχθέντων. οὔσης γὰρ ταφῆς τῆς μὲν
ὑπερβεβλημένης, τῆς δὲ ἐλλειπούσης, τῆς δὲ μετρίας, τὴν
μίαν ἐλόμενος σύ, τὴν μέσην, ταύτην προστάτεις καὶ ἐπή-
νεσας ἀπλῶς· ἐγὼ δέ, εἰ μὲν γυνή μοι διαφέρουσα εἴη πλούτῳ
καὶ θάπτειν αὐτὴν διακελεύοιτο ἐν τῷ ποιήματι, τὸν ὑπερβάλ-
λοντα ἂν τάφον ἐπαινοῖην, φειδωλὸς δ' αὖ τις καὶ πένης ἀνὴρ
τὸν καταδεᾶ, μέτρον δὲ οὐσίας κεκτημένος καὶ μέτριος αὐτὸς
ὢν τὸν αὐτὸν ἂν ἐπαινέσαι. σοὶ δὲ οὐχ οὕτω ῥητέον ὡς νῦν

εἶπες μέτριον εἰπών, ἀλλὰ τί τὸ μέτριον καὶ ὅπόσον ῥητέον,
ἢ τὸν τοιοῦτον λόγον μήπω σοι διανοοῦ γίγνεσθαι νόμον”.

Stephanus page 719, section e, line 6

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Πότερον οὖν ἡμῖν ὁ τεταγμένος ἐπὶ τοῖς νόμοις μηδὲν
τοιοῦτον προαγορεύῃ ἐν ἀρχῇ τῶν νόμων, ἀλλ' εὐθύς ὁ δεῖ
ποιεῖν καὶ μὴ φράζῃ τε, καὶ ἐπαπειλήσας τὴν ζημίαν, ἐπ'
ἄλλον τρέπηται νόμον, παραμυθίας δὲ καὶ πειθοῦς τοῖς
νομοθετούμενοις μηδὲ ἐν προσδιδῶ; καθάπερ ἰατρὸς δέ τις,
ὁ μὲν οὕτως, ὁ δ' ἐκείνως ἡμᾶς εἴωθεν ἐκάστοτε θεραπεύειν -
ἀναμιμνησκόμεθα δὲ τὸν τρόπον ἐκάτερον, ἵνα τοῦ νομοθέτου
δεώμεθα, καθάπερ ἰατροῦ δέοιντο ἂν παῖδες τὸν πρᾶτάτον
αὐτὸν θεραπεύειν τρόπον ἑαυτοῦς. οἷον δὴ τί λέγομεν; εἰσὶν

Stephanus page 720, section a, line 7

πού τινες ἰατροί, φαμέν, καὶ τινες ὑπηρέται τῶν ἰατρῶν,
ἰατροὺς δὲ καλοῦμεν δήπου καὶ τούτους.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἐάντε γε ἐλεύθεροι ὧσιν ἔάντε δοῦλοι, κατ' ἐπίταξιν
δὲ τῶν δεσποτῶν καὶ θεωρίαν καὶ κατ' ἐμπειρίαν τὴν τέχνην
κτῶνται, κατὰ φύσιν δὲ μή, καθάπερ οἱ ἐλεύθεροι αὐτοὶ τε
μεμαθήκασιν οὕτω τοὺς τε αὐτῶν διδάσκουσι παῖδας. θείης
ἂν ταῦτα δύο γένη τῶν καλουμένων ἰατρῶν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν καὶ συννοεῖς ὅτι, δούλων καὶ ἐλευθέρων

Stephanus page 720, section c, line 1

ὄντων τῶν καμνόντων ἐν ταῖς πόλεσι, τοὺς μὲν δούλους
σχεδόν τι οἱ δοῦλοι τὰ πολλὰ ἰατρεύουσιν περιτρέχοντες καὶ
ἐν τοῖς ἰατρείοις περιμένοντες, καὶ οὔτε τινὰ λόγον ἐκάστου
πéρι νοσήματος ἐκάστου τῶν οἰκετῶν οὐδεὶς τῶν τοιούτων
ἰατρῶν δίδωσιν οὐδ' ἀποδέχεται, προστάξας δ' αὐτῷ τὰ
δόξαντα ἐξ ἐμπειρίας, ὡς ἀκριβῶς εἰδῶς, καθάπερ τύραννος
αὐθαδῶς, οἷχεται ἀποπηδήσας πρὸς ἄλλον κάμνοντα οἰκέτην,
καὶ ῥαστώνην οὕτω τῷ δεσπότη παρασκευάζει τῶν καμνόντων
τῆς ἐπιμελείας· ὁ δὲ ἐλεύθερος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ τῶν
ἐλευθέρων νοσήματα θεραπεύει τε καὶ ἐπισκοπεῖ, καὶ ταῦτα

Stephanus page 720, section d, line 3

ἐξετάζων ἀπ' ἀρχῆς καὶ κατὰ φύσιν, τῷ κάμνοντι κοινού-
μενος αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις, ἅμα μὲν αὐτὸς μανθάνει τι
παρὰ τῶν νοσοῦντων, ἅμα δὲ καὶ καθ' ὅσον οἷός τέ ἐστιν,
διδάσκει τὸν ἀσθενοῦντα αὐτόν, καὶ οὐ πρότερον ἐπέταξεν
πρὶν ἂν πῃ συμπίσῃ, τότε δὲ μετὰ πειθοῦς ἡμερούμενον ἀεὶ
παρασκευάζων τὸν κάμνοντα, εἰς τὴν ὑγίειαν ἄγων, ἀποτελεῖν

πειράται; πότερον οὕτως ἢ ἐκείνως ἰατρός τε ἰώμενος ἀμείνων
καὶ γυμναστὴς γυμνάζων· διχῇ τὴν μίαν ἀποτελῶν δύναμιν,
ἢ μοναχῇ καὶ κατὰ τὸ χειρόν τοῖν δυοῖν καὶ ἀγριώτερον
ἀπεργαζόμενος;

Stephanus page 720, section e, line 6

{ΚΛ.} Πολύ που διαφέρων, ὦ ξένε, τὸ διπλῇ.
{ΑΘ.} Βούλει δὴ καὶ θεασώμεθα τὸ διπλοῦν τοῦτο καὶ
ἀπλοῦν ἐν ταῖς νομοθεσίαις αὐταῖς γιγνόμενον;
{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι;
{ΑΘ.} Φέρε δὴ πρὸς θεῶν, τίν' ἄρα πρῶτον νόμον θεῖτ' ἂν
ὁ νομοθέτης; ἄρ' οὐ κατὰ φύσιν τὴν περὶ γενέσεως ἀρχὴν
πρώτην πόλεων πέρι κατακοσμήσει ταῖς τάξεσιν;
{ΚΛ.} Τί μήν;
{ΑΘ.} Ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῶν γενέσεων πάσαις πόλεσιν ἄρ' οὐχ
ἢ τῶν γάμων σύμμειξις καὶ κοινωνία;

Stephanus page 721, section a, line 5

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΑΘ.} Γαμικοὶ δὴ νόμοι πρῶτοι κινδυνεύουσιν τιθέμενοι
καλῶς ἂν τίθεσθαι πρὸς ὀρθότητα πάσῃ πόλει.
{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.
{ΑΘ.} Λέγωμεν δὴ πρῶτον τὸν ἀπλοῦν, ἔχει δ' ἂν πως
ἴσως ὧδε -
Γαμεῖν δέ, ἐπειδὴν ἐτῶν ἢ τις τριάκοντα, μέχρι ἐτῶν πέντε
καὶ τριάκοντα, εἰ δὲ μή, ζημιοῦσθαι χρήμασιν τε καὶ ἀτιμίᾳ,
χρήμασι μὲν τόσοις καὶ τόσοις, τῇ καὶ τῇ δὲ ἀτιμίᾳ.
Ὁ μὲν ἀπλοῦς ἔστω τις τοιοῦτος περὶ γάμων, ὁ δὲ

Stephanus page 721, section b, line 5

διπλοῦς ὧδε -
Γαμεῖν δέ, ἐπειδὴν ἐτῶν ἢ τις τριάκοντα, μέχρι τῶν πέντε
καὶ τριάκοντα, διανοηθέντα ὥς ἔστιν ἢ τὸ ἀνθρώπινον γένος
φύσει τινὶ μετείληφεν ἀθανασίας, οὗ καὶ πέφυκεν ἐπιθυμίαν
ἴσχειν πᾶς πᾶσαν· τὸ γὰρ γενέσθαι κλεινὸν καὶ μὴ ἀνώνυμον
κεῖσθαι τετελευτηκότα τοῦ τοιούτου ἐστὶν ἐπιθυμία. γένος
οὖν ἀνθρώπων ἐστὶν τι συμφυὲς τοῦ παντὸς χρόνου, ὃ διὰ
τέλους αὐτῷ συνέπεται καὶ συνέψεται, τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀθά-
νατον ὄν, τῷ παιδᾶς παιδῶν καταλειπόμενον, ταῦτόν καὶ ἐν
ὄν ἀεί, γενέσει τῆς ἀθανασίας μετείληφέναι· τούτου δὴ

Stephanus page 721, section c, line 7

ἀποστερεῖν ἐκόντα ἑαυτὸν οὐδέποτε ὅσιον, ἐκ προνοίας δὲ
ἀποστερεῖ ὃς ἂν παιδῶν καὶ γυναικὸς ἀμελῇ. πειθόμενος
μὲν οὖν τῷ νόμῳ ἀζήμιος ἀπαλλάττοιο ἂν, μὴ πειθόμενος δὲ
αὐ, μηδὲ γαμῶν ἔτη τριάκοντα γεγονῶς καὶ πέντε, ζημιούσθω

μὲν κατ' ἐνιαυτὸν τόσῳ καὶ τόσῳ, ἵνα μὴ δοκῇ τὴν μοναυλίαν οἱ κέρδος καὶ ῥαστώνην φέρειν, καὶ μὴ μετεχέτω δὲ τιμῶν ὧν ἂν οἱ νεώτεροι ἐν τῇ πόλει τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν τιμῶσιν ἐκάστοτε.

Τοῦτον δὴ παρ' ἐκείνων τὸν νόμον ἀκούσαντα ἔξεστιν περὶ ἐνὸς ἐκάστου διανοηθῆναι, πότερον αὐτοὺς διπλοῦς οὕτω

Stephanus page 721, section e, line 1

δεῖ γίνεσθαι τῷ μήκει τὸ σμικρότατον, διὰ τὸ πείθειν τε ἅμα καὶ ἀπειλεῖν, ἣ τῷ ἀπειλεῖν μόνον χρωμένους ἀπλοῦς γίνεσθαι τοῖς μήκεσιν.

{ME.} Πρὸς μὲν τοῦ Λακωνικοῦ τρόπου, ὧς ξένε, τὸ τὰ βραχύτερα αἰεὶ προτιμᾶν· τούτων μὴν τῶν γραμμάτων εἴ τις κριτὴν ἐμὲ κελεύοι γίνεσθαι πότερα βουλοίμην ἂν ἐν τῇ πόλει μοι γεγραμμένα τεθῆναι, τὰ μακρότερ' ἂν ἐλοίμην, καὶ δὴ καὶ περὶ παντὸς νόμου κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα, εἰ γίνοιτο ἐκάτερα, ταῦτόν τοῦτ' ἂν αἰροίμην. οὐ μὴν ἀλλὰ που καὶ Κλεινίᾳ τῷδ' ἀρέσκειν δεῖ τὰ νῦν νομοθετούμενα·

Stephanus page 722, section a, line 4

τούτου γὰρ ἡ πόλις ἢ νῦν τοῖς τοιούτοις νόμοις χρῆσθαι διανοομένη.

{ΚΛ.} Καλῶς γ', ὦ Μέγилле, εἶπες.

{ΑΘ.} Τὸ μὲν οὖν περὶ πολλῶν ἢ ὀλίγων γραμμάτων ποιήσασθαι τὸν λόγον λίαν εὐήθες - τὰ γὰρ οἶμαι βέλτιστα,

ἀλλ' οὐ τὰ βραχύτατα οὐδὲ τὰ μήκη τιμητέον - τὰ δ' ἐν τοῖς νυνδὴ νόμοις ῥηθεῖσιν οὐ διπλῶ θάτερα τῶν ἐτέρων διάφορα μόνον εἰς ἀρετὴν τῆς χρείας, ἀλλ' ὅπερ ἐρρήθη νυνδὴ, τὸ τῶν διττῶν ἱατρῶν γένος ὀρθότατα παρετέθη. πρὸς τοῦτο

Stephanus page 722, section b, line 5

δὲ οὐδεὶς ἔοικε διανοηθῆναι πώποτε τῶν νομοθετῶν, ὥς ἐξὸν δυοῖν χρῆσθαι πρὸς τὰς νομοθεσίας, πειθοῖ καὶ βίᾳ, καθ' ὅσον οἶόν τε ἐπὶ τὸν ἄπειρον παιδείας ὄχλον, τῷ ἐτέρῳ χρῶνται μόνον· οὐ γὰρ πειθοῖ κεραννύντες τὴν ἡμάχην νομοθετοῦσιν, ἀλλ' ἀκράτῳ μόνον τῇ βίᾳ. ἐγὼ δ', ὦ μακάριοι, καὶ τρίτον ἔτι περὶ τοὺς νόμους ὁρῶ γίνεσθαι δέον, οὐδαμῇ τὰ νῦν γιγνόμενον.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Ἐξ αὐτῶν ὧν νυν<δὴ> διειλέγμεθα ἡμεῖς κατὰ θεόν τινα γεγονός. σχεδὸν γὰρ ἐξ ὅσου περὶ τῶν νόμων ἤργμεθα

Stephanus page 722, section c, line 8

λέγειν, ἐξ ἑωθινοῦ μεσημβρία τε γέγονε καὶ ἐν ταύτῃ παγκάλῃ ἀναπαύλῃ τινὶ γεγονάμεν, οὐδὲν ἀλλ' ἢ περὶ νόμων διαλεγό-

μενοι, νόμους δὲ ἄρτι μοι δοκοῦμεν λέγειν ἄρχεσθαι, τὰ δ' ἔμπροσθεν ἦν πάντα ἡμῖν προοίμια νόμων. τί δὲ ταῦτ' εἴρηκα; τόδε εἰπεῖν βουλευθεῖς, ὅτι λόγων πάντων καὶ ὅσων φωνὴ κεκοινώνηκεν προοίμιά τέ ἐστὶν καὶ σχεδὸν οἷόν τινες ἀνακινήσεις, ἔχουσαί τινα ἔντεχνον ἐπιχείρησιν χρήσιμον πρὸς τὸ μέλλον περαίνεσθαι. καὶ δὴ που κιθαρωδικῆς ᾠδῆς λεγομένων νόμων καὶ πάσης μούσης προοίμια θαυμαστῶς ἐσπουδασμένα πρόκειται· τῶν δὲ ὄντως νόμων ὄντων, οὓς δὴ

Stephanus page 722, section e, line 2

πολιτικοὺς εἶναί φαμεν, οὐδεὶς πώποτε οὐτ' εἶπέ τι προοίμιον οὔτε συνθέτης γενόμενος ἐξήνεγκεν εἰς τὸ φῶς, ὥς οὐκ ὄντος φύσει. ἡμῖν δὲ ἡ νῦν διατριβὴ γεγονυῖα, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, σημαίνει ὥς ὄντος, οἳ τέ γε δὴ διπλοῖ ἔδοξαν νυνδὴ μοι λεχθέντες νόμοι οὐκ εἶναι ἀπλῶς οὕτω πως διπλοῖ, ἀλλὰ δύο μὲν τινε, νόμος τε καὶ προοίμιον τοῦ νόμου· ὁ δὲ τυραννικὸν ἐπίταγμα ἀπεικασθὲν ἐρρήθη τοῖς ἐπιτάγμασιν τοῖς τῶν ἱατρῶν οὓς εἶπομεν ἀνελευθέρους, τοῦτ' εἶναι νόμος ἄκρατος, τὸ δὲ πρὸ τούτου ῥηθέν, πειστικὸν λεχθὲν ὑπὸ τοῦδε, ὄντως μὲν εἶναι πειστικόν, προοιμίου μὴν τοῦ περὶ

Stephanus page 723, section a, line 4

λόγους δύναμιν ἔχειν. ἵνα γὰρ εὐμενῶς, καὶ διὰ τὴν εὐμένειαν εὐμαθέστερον, τὴν ἐπίταξιν, ὁ δὲ ἐστὶν ὁ νόμος, δέξηται ᾧ τὸν νόμον ὁ νομοθέτης λέγει, τούτου χάριν εἰρῆσθαί μοι κατεφάνη πᾶς ὁ λόγος οὗτος, ὃν πείθων εἶπεν ὁ λέγων· διὸ δὲ κατὰ γε τὸν ἐμὸν λόγον τοῦτ' αὐτό, προοίμιον, ἀλλ' οὐ λόγος ἂν ὀρθῶς προσαγορεύοιτο εἶναι τοῦ νόμου. ταῦτ' οὖν εἰπὼν, τί τὸ μετὰ τοῦτο ἂν μοι βουλευθεῖν εἰρῆσθαι; τόδε, ὥς τὸν νομοθέτην πρὸ πάντων τε αἰετῶν νόμων χρεῶν ἐστὶν μὴ ἀμοίρους αὐτοὺς προοιμίων ποιεῖν καὶ καθ' ἕκαστον, ἢ διοίσουσιν ἑαυτῶν ὅσον νυνδὴ τῷ λεχθέντι διηνεγκάτην.

Stephanus page 723, section b, line 7

{ΚΛ.} Τό γ' ἐμὸν οὐκ ἂν ἄλλως νομοθετεῖν διακελεύοιτο ἡμῖν τὸν τούτων ἐπιστήμονα.

{ΑΘ.} Καλῶς μὲν τοίνυν, ᾧ Κλεινία, δοκεῖς μοι τό γε τοσοῦτον λέγειν, ὅτι πᾶσιν γε νόμοις ἔστιν προοίμια καὶ ὅτι πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας χρή προτιθέναι παντὸς τοῦ λόγου τὸ πεφυκὸς προοίμιον ἑκάστοις - οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ μετὰ τοῦτο ἐστὶν ῥηθησόμενον, οὐδ' ὀλίγον διαφέρον ἢ σαφῶς ἢ μὴ σαφῶς αὐτὰ μνημονεύεσθαι - τὸ μέντοι μεγάλων περὶ λεγομένων νόμων καὶ σμικρῶν εἰ ὁμοίως προοιμιάζεσθαι προστάττομεν, οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν. οὐδὲ γὰρ ἄσματος

Stephanus page 723, section d, line 1

οὐδὲ λόγου παντὸς δεῖ τὸ τοιοῦτον δρᾶν - καίτοι πέφυκέν γε εἶναι πᾶσιν, ἀλλ' οὐ χρηστέον ἅπασιν - αὐτῷ δὲ τῷ τε ῥήτορι καὶ τῷ μελωδῷ καὶ νομοθέτῃ τὸ τοιοῦτον ἐκάστοτε ἐπιτρεπτέον.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα δοκεῖς μοι λέγειν. ἀλλὰ δὴ μηκέτ', ὦ ξέने, διατριβὴν πλείω τῆς μελλήσεως ποιώμεθα, ἐπὶ δὲ τὸν λόγον ἐπανέλθωμεν καὶ ἀπ' ἐκείνων ἀρχώμεθα, εἴ σοι φίλον, ὦν οὐχ ὡς προοιμιαζόμενος εἶπες τότε. πάλιν οὖν, οἷόν φασιν οἱ παίζοντες, ἀμεινόνων ἐξ ἀρχῆς δευτέρων ἐπαναπολήσωμεν, ὡς προοίμιον ἀλλ' οὐ τὸν τυχόντα λόγον περαιί-

Stephanus page 723, section e, line 3

νοντες, καθάπερ ἄρτι· λάβωμεν δ' αὐτῶν ἀρχὴν ὁμολογοῦντες προοιμιάζεσθαι. καὶ τὰ μὲν περὶ θεῶν τιμῆς προγόνων τε θεραπείας, καὶ τὰ νυνδὴ λεχθέντα ἱκανά· τὰ δ' ἐξῆς πειρώμεθα λέγειν, μέχριτερ ἂν σοι πᾶν τὸ προοίμιον ἱκανῶς εἰρησθαι δοκῇ. μετὰ δὲ τοῦτο ἤδη τοὺς νόμους αὐτοὺς διέξει λέγων.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν περὶ θεῶν μὲν καὶ τῶν μετὰ θεοὺς καὶ γονέων ζώντων τε πέρι καὶ τελευτησάντων τότε ἱκανῶς προοιμιασάμεθα, ὡς νῦν λέγομεν· τὸ δὲ ἀπολειπόμενον ἔτι τοῦ τοιούτου φαίνεται μοι σὺ διακελεύεσθαι τὰ νῦν οἷον πρὸς

Stephanus page 724, section a, line 5

τὸ φῶς ἐπανάγειν.

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ μὴν μετὰ γε τὰ τοιαῦτα, ὡς χρή τὰ περὶ τὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς οὐσίας σπουδῆς τε πέρι καὶ ἀνέσεως ἴσχειν, προσῆκόν τ' ἐστὶ καὶ κοινότατον ἀναπεμπαζομένους τόν τε λέγοντα καὶ τοὺς ἀκούοντας παιδείας γίγνεσθαι κατὰ δύναμιν ἐπηβόλους· ταῦτ' οὖν ἡμῖν αὐτὰ μετ' ἐκεῖνα ὄντως ἐστὶν ῥητέα τε καὶ ἀκουστέα.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

Stephanus page 726, section a, line 1

{ΑΘ.} Ἀκούοι δὴ πᾶς ὅσπερ νυνδὴ τὰ περὶ θεῶν τε ἤκουε καὶ τῶν φίλων προπατόρων· πάντων γὰρ τῶν αὐτοῦ κτημάτων μετὰ θεοὺς ψυχὴ θειότατον, οἰκειότατον ὄν. τὰ δ' αὐτοῦ διττὰ πάντ' ἐστὶ πᾶσιν. τὰ μὲν οὖν κρείττω καὶ ἀμείνω δεσπόζοντα, τὰ δὲ ἥττω καὶ χεῖρω δοῦλα· τῶν οὖν αὐτοῦ τὰ δεσπόζοντα ἀεὶ προτιμητέον τῶν δουλευόντων. οὕτω δὲ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν μετὰ θεοὺς ὄντας δεσπότας καὶ τοὺς τούτοις ἐπομένους τιμᾶν δεῖν λέγων δευτέραν, ὀρθῶς παρακελεύομαι. τιμᾷ δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν ἡμῶν οὐδεὶς ὀρθῶς, δοκεῖ δέ· θεῖον γὰρ ἀγαθόν που τιμῇ, τῶν δὲ κακῶν οὐδὲν τίμιον, ὁ δ' ἡγούμενος ἢ τισι

λόγοις ἢ δώροις αὐτὴν αὖξιν ἢ τισιν ὑπείξεσιν, μηδὲν
βελτίω δὲ ἐκ χείρονος αὐτὴν ἀπεργαζόμενος, τιμᾶν μὲν
δοκεῖ, δρᾶ δὲ τοῦτο οὐδαμῶς. αὐτίκα παῖς εὐθύς γενό-
μενος ἄνθρωπος πᾶς ἡγεῖται πάντα ἱκανὸς εἶναι γινώσκων,
καὶ τιμᾶν οἶεται ἐπαινῶν τὴν αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ προθυμούμενος
ἐπιτρέπει πράττειν ὅτι ἂν ἐθέλῃ, τὸ δὲ νῦν λεγόμενόν ἐστιν
ὥς δρῶν ταῦτα βλάπτει καὶ οὐ τιμᾶ· δεῖ δέ, ὥς φαμεν,
μετά γε θεοὺς δευτέραν. οὐδέ γε ὅταν ἄνθρωπος τῶν αὐτοῦ
ἐκάστοτε ἀμαρτημάτων μὴ ἑαυτὸν αἴτιον ἡγῆται καὶ τῶν
πλείστων κακῶν καὶ μεγίστων, ἀλλὰ ἄλλους, ἑαυτὸν δὲ ἀεὶ

ἀναίτιον ἐξαίρη, τιμῶν τὴν αὐτοῦ ψυχὴν, ὥς δὴ δοκεῖ, ὁ δὲ
πολλοῦ δεῖ δρᾶν τοῦτο· βλάπτει γάρ. οὐδ' ὁπότεν ἡδοναῖς
παρὰ λόγον τὸν τοῦ νομοθέτου καὶ ἔπαινον χαρίζεται, τότε
οὐδαμῶς τιμᾶ, ἀτιμάζει δὲ κακῶν καὶ μεταμελείας ἐμπιπλᾶς
αὐτὴν. οὐδέ γε ὁπότεν αὖ τάναντία τοὺς ἐπαινουμένους
πόνους καὶ φόβους καὶ ἀλγηδόνας καὶ λύπας μὴ διαπονῇ
καρτερῶν ἀλλὰ ὑπείκη, τότε οὐ τιμᾶ ὑπείκων· ἄτιμον γάρ
αὐτὴν ἀπεργάζεται δρῶν τὰ τοιαῦτα σύμπαντα. οὐδ' ὁπότεν
ἡγῆται τὸ ζῆν πάντως ἀγαθὸν εἶναι, τιμᾶ, ἀτιμάζει δ' αὐτὴν
καὶ τότε· τὰ γὰρ ἐν Αἰδοῦ πράγματα πάντα κακὰ ἡγουμένης

τῆς ψυχῆς εἶναι, ὑπείκει καὶ οὐκ ἀντιτείνει διδάσκων τε καὶ
ἐλέγχων ὥς οὐκ οἶδεν οὐδ' εἰ τάναντία πέφυκεν μέγιστα
εἶναι πάντων ἀγαθῶν ἡμῖν τὰ περὶ τοὺς θεοὺς τοὺς ἐκεῖ.
οὐδὲ μὴν πρὸ ἀρετῆς ὁπότεν αὖ προτιμᾶ τις κάλλος, τοῦτ'
ἔστιν οὐχ ἕτερον ἢ ἡ τῆς ψυχῆς ὄντως καὶ πάντως ἀτιμία.
ψυχῆς γὰρ σῶμα ἐντιμότερον οὗτος ὁ λόγος φησὶν εἶναι,
ψευδόμενος· οὐδὲν γὰρ γηγενὲς Ὀλυμπίων ἐντιμότερον, ἀλλ'
ὁ περὶ ψυχῆς ἄλλως δοξάζων ἀγνοεῖ ὥς θαυμαστοῦ τούτου
κτήματος ἀμελεῖ. οὐδέ γε ὁπότεν χρήματά τις ἐρᾷ κτᾶσθαι
μὴ καλῶς, ἢ μὴ δυσχερῶς φέρη κτώμενος, δώροις ἄρα τιμᾶ

τότε τὴν αὐτοῦ ψυχὴν - παντὸς μὲν οὖν λείπει - τὸ γὰρ
αὐτῆς τίμιον ἅμα καὶ καλὸν ἀποδίδεται σμικροῦ χρυσίου·
πᾶς γὰρ ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ
ἀντάξιος. ὥς δὲ εἰπεῖν συλλήβδην, ὃς ἅπερ ἂν νομοθέτης
αἰσχυρὰ εἶναι καὶ κακὰ διαριθμούμενος τάττη καὶ τὸναντίον
ἀγαθὰ καὶ καλὰ, τῶν μὲν ἀπέχεσθαι μὴ ἐθέλῃ πάσῃ μηχανῇ,
τὰ δὲ ἐπιτηδεύειν σύμπασαν κατὰ δύναμιν, οὐκ οἶδεν ἐν
τούτοις πᾶσιν πᾶς ἄνθρωπος ψυχὴν θειότατον ὄν ἀτιμώτατα

καὶ κακοσχημονέστατα διατιθεῖς. τὴν γὰρ λεγομένην δίκην

Stephanus page 728, section b, line 3

τῆς κακουργίας τὴν μεγίστην οὐδεὶς ὥς ἔπος εἰπεῖν λογίζεται,
ἔστιν δ' ἡ μεγίστη τὸ ὁμοιοῦσθαι τοῖς οὖσιν κακοῖς ἀνδράσιν,
ὁμοιούμενον δὲ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς φεύγειν ἀνδρας καὶ λόγους
καὶ ἀποσχίζεσθαι, τοῖς δὲ προσκολλᾶσθαι διώκοντα κατὰ τὰς
συνουσίας· προσπεφυκότα δὲ τοῖς τοιούτοις ἀνάγκη ποιεῖν
καὶ πάσχειν ἃ πεφύκασιν ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν καὶ
λέγειν. τοῦτο οὖν δὴ τὸ πάθος δίκη μὲν οὐκ ἔστιν - καλὸν
γὰρ τό γε δίκαιον καὶ ἡ δίκη - τιμωρία δέ, ἀδικίας ἀκόλουθος
πάθη, ἧς ὅ τε τυχῶν καὶ μὴ τυγχάνων ἄθλιος, ὁ μὲν οὐκ
ιατρεύμενος, ὁ δέ, ἵνα ἕτεροι πολλοὶ σώζωνται, ἀπολλύμενος.

Stephanus page 728, section c, line 6

τιμὴ δ' ἐστὶν ἡμῖν, ὥς τὸ ὅλον εἰπεῖν, τοῖς μὲν ἀμείνοσιν
ἔπεσθαι, τὰ δὲ χεῖρονα, γενέσθαι δὲ βελτίῳ δυνατά, τοῦτ'
αὐτὸ ὥς ἄριστα ἀποτελεῖν.

Ψυχῆς οὖν ἀνθρώπῳ κτῆμα οὐκ ἔστιν εὐφυνέστερον εἰς
τὸ φυγεῖν μὲν τὸ κακόν, ἵχνεῦσαι δὲ καὶ ἐλεῖν τὸ πάντων
ἄριστον, καὶ ἐλόντα αὖ κοινῇ συνοικεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον·
διὸ δεύτερον ἐτάχθη τιμῇ, τὸ δὲ τρίτον - πᾶς ἂν τοῦτό γε
νοήσειεν - τὴν τοῦ σώματος εἶναι κατὰ φύσιν τιμὴν· τὰς δ'
αὖ τιμὰς δεῖ σκοπεῖν, καὶ τούτων τίνες ἀληθεῖς καὶ ὅσαι
κίβδηλοι, τοῦτο δὲ νομοθέτου. μηνύειν δὴ μοι φαίνεται

Stephanus page 728, section d, line 7

τάσδε καὶ τοιάσδε τινὰς αὐτὰς εἶναι, τίμιον εἶναι σῶμα οὐ
τὸ καλὸν οὐδὲ ἰσχυρὸν οὐδὲ τάχος ἔχον οὐδὲ μέγα, οὐδέ
γε τὸ ὑγιεινόν - καίτοι πολλοῖς ἂν τοῦτό γε δοκοῖ - καὶ μὴν
οὐδὲ τὰ τούτων γ' ἐναντία, τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ ἀπάσης ταύτης
τῆς ἕξεως ἐφαπτόμενα σωφρονέστατα ἅμα τε ἀσφαλέστατα
εἶναι μακρῶ· τὰ μὲν γὰρ χαύνους τὰς ψυχὰς καὶ θρασείας
ποιεῖ, τὰ δὲ ταπεινάς τε καὶ ἀνελευθέρους. ὥς δ' αὖτως
ἢ τῶν χρημάτων καὶ κτημάτων κτήσις, καὶ τιμῆσεως κατὰ
τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ἔχει· τὰ μὲν ὑπέρογκα γὰρ ἐκάστων
τούτων ἔχθρας καὶ στάσεις ἀπεργάζεται ταῖς πόλεσιν καὶ

Stephanus page 729, section a, line 2

ιδίᾳ, τὰ δ' ἐλλείποντα δουλείας ὥς τὸ πολὺ. μὴ δὴ τις
φιλοχρημονεῖτω παίδων γ' ἕνεκα, ἵνα ὅτι πλουσιωτάτους
καταλίπη· οὔτε γὰρ ἐκεῖνοις οὔτε αὖ τῇ πόλει ἄμεινον. ἡ
γὰρ τῶν νέων ἀκολάκευτος οὐσία, τῶν δ' ἀναγκαίων μὴ
ἐνδεής, αὕτη πασῶν μουσικωτάτη τε καὶ ἀρίστη· συμφω-
νοῦσα γὰρ ἡμῖν καὶ συναρμόττουσα εἰς ἅπαντα ἄλυπον τὸν
βίον ἀπεργάζεται. παισὶν δὲ αἰδῶ χρή πολλήν, οὐ χρυσὸν

καταλείπειν. οἰόμεθα δὲ ἐπιπλήττοντες τοῖς νέοις ἀναι-
σχυντοῦσιν τοῦτο καταλείψειν· τὸ δ' ἔστιν οὐκ ἐκ τοῦ νῦν
παρακελεύματος τοῖς νέοις γιγνόμενον, ὃ παρακελεύονται

Stephanus page 729, section b, line 5

λέγοντες ὥς δεῖ πάντα αἰσχύνεσθαι τὸν νέον. ὁ δὲ ἔμφρων
νομοθέτης τοῖς πρεσβυτέροις ἂν μᾶλλον παρακελεύοιτο
αἰσχύνεσθαι τοὺς νέους, καὶ πάντων μάλιστα εὐλαβεῖσθαι
μὴ ποτέ τις αὐτὸν ἴδῃ τῶν νέων ἢ καὶ ἐπακούσῃ δρῶντα ἢ
λέγοντά τι τῶν αἰσχρῶν, ὥς ὅπου ἀναισχυντοῦσι γέροντες,
ἀνάγκη καὶ νέους ἐνταῦθα εἶναι ἀναιδεστάτους· παιδεία γὰρ
νέων διαφέρουσά ἐστιν ἅμα καὶ αὐτῶν οὐ τὸ νουθετεῖν, ἀλλ'
ἅπερ ἂν ἄλλον νουθετῶν εἴποι τις, φαίνεσθαι ταῦτα αὐτὸν
δρῶντα διὰ βίου. συγγένειαν δὲ καὶ ὁμογνίων θεῶν κοινω-
νίαν πᾶσαν ταῦτοῦ φύσιν αἵματος ἔχουσιν τιμῶν τις καὶ

Stephanus page 729, section c, line 7

σεβόμενος, εὖνους ἂν γενεθλίους θεοὺς εἰς παίδων αὐτοῦ
σποράν ἴσχοι κατὰ λόγον. καὶ μὴν τό γε φίλων καὶ ἐταίρων
πρὸς τὰς ἐν βίῳ ὁμιλίας εὐμενεῖς ἂν τις κτῶτο, μεῖζους μὲν
καὶ σεμνοτέρας τὰς ἐκείνων ὑπηρεσίας εἰς αὐτὸν ἡγούμενος
ἢ 'κεῖνοι, ἐλάττους δ' αὖ τὰς αὐτοῦ διανοούμενος εἰς τοὺς
φίλους χάριτας αὐτῶν τῶν φίλων τε καὶ ἐταίρων. εἰς μὴν
πόλιν καὶ πολίτας μακρῷ ἄριστος ὅστις πρὸ τοῦ Ὀλυμ-
πίαςιν καὶ ἀπάντων ἀγώνων πολεμικῶν τε καὶ εἰρηνικῶν
νικᾶν δέξαιτ' ἂν δόξῃ ὑπηρεσίας τῶν οἴκοι νόμων, ὥς
ὑπηρετηκῶς πάντων κάλλιστ' ἀνθρώπων αὐτοῖς ἐν τῷ βίῳ.

Stephanus page 729, section e, line 2

πρὸς δ' αὖ τοὺς ξένους διανοητέον ὥς ἀγιώτατα συμβόλαια
ὄντα· σχεδὸν γὰρ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ξένων καὶ εἰς τοὺς
ξένους ἀμαρτήματα παρὰ τὰ τῶν πολιτῶν εἰς θεὸν ἀνηρη-
μένα τιμωρὸν μᾶλλον. ἔρημος γὰρ ὢν ὁ ξένος ἐταίρων τε
καὶ συγγενῶν ἐλεεινότερος ἀνθρώποις καὶ θεοῖς· ὁ δυνά-
μενος οὖν τιμωρεῖν μᾶλλον βοηθεῖ προθυμότερον, δύναται
δὲ διαφερόντως ὁ ξένιος ἐκάστων δαίμων καὶ θεὸς τῷ ξενίῳ
συνεπόμενοι Διί. πολλῆς οὖν εὐλαβείας, ᾧ καὶ σμικρὸν
προμηθείας ἔνι, μηδὲν ἀμάρτημα περὶ ξένους ἀμαρτόντα ἐν
τῷ βίῳ πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πορευθῆναι. ξενικῶν δ' αὖ

Stephanus page 730, section a, line 5

καὶ ἐπιχωρίων ἀμαρτημάτων τὸ περὶ τοὺς ἰκέτας μέγιστον
γίνεται ἀμάρτημα ἐκάστοις· μεθ' οὗ γὰρ ἰκετεύσας μάρ-
τυρος ὁ ἰκέτης θεοῦ ἔτυχεν ὁμολογιῶν, φύλαξ διαφέρων
οὗτος τοῦ παθόντος γίγνεται, ὥστ' οὐκ ἂν ποτε ἀτιμώρητος
πάθοι ὁ τυχὼν ὧν ἔπαθε.

Τὰ μὲν οὖν περὶ γονέας τε καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ,
περὶ πόλιν τε καὶ φίλους καὶ συγγένειαν, ξενικά τε καὶ
ἐπιχώρια, διεληλύθαμεν σχεδὸν ὁμιλήματα, τὸ δὲ ποιός τις
ὦν αὐτὸς ἂν κάλλιστα διαγάγοι τὸν βίον, ἐπόμενον τούτῳ
διεξελεῖν· ὅσα μὴ νόμος, ἀλλ' ἔπαινος παιδεύων καὶ ψόγος

Stephanus page 730, section b, line 6

ἐκάστους εὐηνίους μᾶλλον καὶ εὐμενεῖς τοῖς τεθήσεσθαι
μέλλουσιν νόμοις ἀπεργάζεται, ταῦτ' ἐστὶν μετὰ τοῦτο ἡμῖν
ῥητέον. ἀλήθεια δὴ πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται,
πάντων δὲ ἀνθρώποις· ἥς ὁ γενήσεσθαι μέλλων μακάριός
τε καὶ εὐδαίμων ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς μέτοχος εἴη, ἵνα ὥς πλεῖστον
χρόνον ἀληθῆς ὦν διαβιοῖ. πιστὸς γάρ· ὁ δὲ ἄπιστος ᾧ
φίλον ψεῦδος ἐκούσιον, ὅτῳ δὲ ἀκούσιον, ἄνους. ὦν οὐδέ-
τερον ζηλωτόν. ἄφιλος γὰρ δὴ πᾶς ὅ γε ἄπιστος καὶ ἀμαθής,
χρόνου δὲ προϊόντος γνωσθεῖς, εἰς τὸ χαλεπὸν γῆρας ἐρημίαν
αὐτῷ πᾶσαν κατεσκευάσατο ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, ὥστε ζώντων

Stephanus page 730, section d, line 1

καὶ μὴ ἐταίρων καὶ παίδων σχεδὸν ὁμοίως ὀρφανὸν αὐτῷ
γενέσθαι τὸν βίον. τίμιος μὲν δὴ καὶ ὁ μηδὲν ἀδικῶν, ὁ
δὲ μηδ' ἐπιτρέπων τοῖς ἀδικοῦσιν ἀδικεῖν πλέον ἢ διπλασίας
τιμῆς ἄξιος ἐκείνου· ὁ μὲν γὰρ ἑνός, ὁ δὲ πολλῶν ἀντάξιος
ἐτέρων, μηνύων τὴν τῶν ἄλλων τοῖς ἄρχουσιν ἀδικίαν. ὁ δὲ
καὶ συγκολάζων εἰς δύναμιν τοῖς ἄρχουσιν, ὁ μέγας ἀνὴρ
ἐν πόλει καὶ τέλειος, οὗτος ἀναγορευέσθω νικηφόρος ἀρετῇ.
τὸν αὐτὸν δὴ τοῦτον ἔπαινον καὶ περὶ σωφροσύνης χρὴ λέ-
γειν καὶ περὶ φρονήσεως, καὶ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ τις κέκτεται
δυνατὰ μὴ μόνον αὐτὸν ἔχειν ἀλλὰ καὶ ἄλλοις μεταδιδόναι·

Stephanus page 730, section e, line 4

καὶ τὸν μὲν μεταδιδόντα ὡς ἀκρότατον χρὴ τιμᾶν, τὸν δ' αὖ
μὴ δυνάμενον, ἐθέλοντα δέ, ἑᾶν δεύτερον, τὸν δὲ φθονοῦντα
καὶ ἐκόντα μηδενὶ κοινωνὸν διὰ φιλίας γιγνόμενον ἀγαθῶν
τινῶν αὐτὸν μὲν ψέγειν, τὸ δὲ κτῆμα μηδὲν μᾶλλον διὰ τὸν
κεκτημένον ἀτιμάζειν, ἀλλὰ κτᾶσθαι κατὰ δύναμιν. φιλο-
νικεῖτω δὲ ἡμῖν πᾶς πρὸς ἀρετὴν ἀφθόνως. ὁ μὲν γὰρ
τοιοῦτος τὰς πόλεις αὖξει, ἀμιλλώμενος μὲν αὐτός, τοὺς
ἄλλους δὲ οὐ κολούων διαβολαῖς· ὁ δὲ φθονερός, τῇ τῶν
ἄλλων διαβολῇ δεῖν οἰόμενος ὑπερέχειν, αὐτός τε ἥττον
συντείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ, τοὺς τε ἀνθαμιλλωμένους

Stephanus page 731, section a, line 8

εἰς ἀθυμίαν καθίστησι τῷ ἀδίκως ψέγεσθαι, καὶ διὰ ταῦτα

ἀγύμναστον τὴν πόλιν ὅλην εἰς ἀμιλλαν ἀρετῆς ποιῶν,

σμικροτέραν αὐτὴν πρὸς εὐδοξίαν τὸ ἑαυτοῦ μέρος ἀπεργάζεται. θυμοειδῇ μὲν δὴ χρή πάντα ἄνδρα εἶναι, πρῶτον δὲ ὥς ὅτι μάλιστα. τὰ γὰρ τῶν ἄλλων χαλεπὰ καὶ δυσίατα ἢ καὶ τὸ παράπαν ἀνίατα ἀδικήματα οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκφυγεῖν ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυνόμενον νικῶντα καὶ τῷ μηδὲν ἀνιέναι κολάζοντα, τοῦτο δὲ ἄνευ θυμοῦ γενναίου ψυχὴ πᾶσα ἀδύνατος δρᾶν. τὰ δ' αὖ τῶν ὅσοι ἀδικοῦσιν μὲν, ἱατὰ

Stephanus page 731, section c, line 2

δέ, γινώσκειν χρή πρῶτον μὲν ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος οὐχ ἐκὼν ἄδικος· τῶν γὰρ μεγίστων κακῶν οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἐκὼν κεκτητὴ τοῦ ἂν ποτε, πολὺ δὲ ἥκιστα ἐν τοῖς τῶν ἑαυτοῦ τιμιωτάτοις. ψυχὴ δ', ὥς εἵπομεν, ἀληθεία γέ ἐστιν πᾶσιν τιμιώτατον· ἐν οὖν τῷ τιμιωτάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν οὐδεὶς ἐκὼν μὴ ποτε λάβῃ καὶ ζητῇ διὰ βίου κεκτημένος αὐτό. ἀλλὰ ἐλεεινὸς μὲν πάντως ὁ γε ἄδικος καὶ ὁ τὰ κακὰ ἔχων, ἐλεεῖν δὲ τὸν μὲν ἰάσιμα ἔχοντα ἐγχωρεῖ καὶ ἀνείργοντα τὸν θυμὸν πραῦνειν καὶ μὴ ἀκραχολοῦντα γυναικείως πικραινόμενον διατελεῖν, τῷ δ' ἀκράτως καὶ ἀπαραμυθήτως πλημμελεῖ καὶ

Stephanus page 731, section d, line 4

κακῷ ἐφίεναι δεῖ τὴν ὀργήν· διὸ δὴ θυμοειδῇ πρέπειν καὶ πρῶτον φαμεν ἐκάστοτε εἶναι δεῖν τὸν ἀγαθόν.

Πάντων δὲ μέγιστον κακῶν ἀνθρώποις τοῖς πολλοῖς ἔμφυτον ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐστιν, οὗ πᾶς αὐτῷ συγγνώμην ἔχων ἀποφυγὴν οὐδεμίαν μηχανᾶται· τοῦτο δ' ἔστιν ὃ λέγουσιν ὥς φίλος αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος φύσει τέ ἐστιν καὶ ὀρθῶς ἔχει τὸ δεῖν εἶναι τοιοῦτον. τὸ δὲ ἀληθεία γε πάντων ἁμαρτημάτων διὰ τὴν σφόδρα ἑαυτοῦ φιλίαν αἴτιον ἐκάστῳ γίγνεται ἐκάστοτε. τυφλοῦται γὰρ περὶ τὸ φιλούμενον ὁ φίλων, ὥστε τὰ δίκαια καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ κακῶς

Stephanus page 732, section a, line 1

κρίνει, τὸ αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀληθοῦς αἰετὶ τιμᾶν δεῖν ἡγούμενος· οὔτε γὰρ ἑαυτὸν οὔτε τὰ ἑαυτοῦ χρή τὸν γε μέγαν ἄνδρα ἐσόμενον στέργειν, ἀλλὰ τὰ δίκαια, ἐάντε παρ' αὐτῷ ἐάντε παρ' ἄλλῳ μᾶλλον πραττόμενα τυγχάνῃ. ἐκ ταύτου δὲ ἁμαρτήματος τούτου καὶ τὸ τὴν ἀμαθίαν τὴν παρ' αὐτῷ δοκεῖν σοφίαν εἶναι γέγονε πᾶσιν· ὅθεν οὐκ εἰδότες ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδέν, οἰόμεθα τὰ πάντα εἰδέναι, οὐκ ἐπιτρέποντες δὲ ἄλλοις ἢ μὴ ἐπιστάμεθα πράττειν, ἀναγκαζόμεθα ἁμαρτάνειν αὐτοὶ πράττοντες. διὸ πάντα ἄνθρωπον χρή φεύγειν τὸ σφόδρα φιλεῖν αὐτόν, τὸν δ' ἑαυτοῦ βελτίῳ διώκειν αἰετὶ,

Stephanus page 732, section b, line 4

μηδεμίαν αἰσχύνην ἐπὶ τῷ τοιούτῳ πρόσθεν ποιούμενον.

Ἄ δὲ σμικρότερα μὲν τούτων καὶ λεγόμενα πολλάκις ἐστίν,
χρήσιμα δὲ τούτων οὐχ ἦττον, χρή λέγειν ἑαυτὸν ἀναμιμνή-
σκοντα· ὥσπερ γάρ τινος ἀπορρέοντος ἀεὶ δεῖ τὸνναντίον
ἐπιρρεῖν, ἀνάμνησις δ' ἐστὶν ἐπιρροή φρονήσεως ἀπολει-
πούσης. διὸ δὴ γελῶτων τε εἵργεσθαι χρή τῶν ἐξαισίων
καὶ δακρύων, παραγγέλλειν δὲ παντὶ πάντ' ἄνδρα, καὶ ὅλην
περιχάρειαν πᾶσαν ἀποκρυπτόμενον καὶ περιωδυνίαν εὖσχη-
μονεῖν πειρᾶσθαι, κατὰ τε εὐπραγίας ἵσταμένου τοῦ δαίμονος
ἐκάστου, καὶ κατὰ τύχας οἷον πρὸς ὑψηλὰ καὶ ἀνάντη δαι-

Stephanus page 732, section c, line 6

μόνων ἀνθισταμένων τισὶν πράξεσιν, ἐλπίζειν δ' ἀεὶ τοῖς
γε ἀγαθοῖσι τὸν θεὸν ἃ δωρεῖται πόνων μὲν ἐπιπιπτόντων
ἀντὶ μειζόνων ἐλάττους ποιήσιν τῶν τ' αὖ νῦν παρόντων
ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολάς, περὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ τὰ ἐναντία
τούτων ἀεὶ πάντ' αὐτοῖς παραγενήσεσθαι μετ' ἀγαθῆς τύχης.
ταύταις δὴ ταῖς ἐλπίσιν ἕκαστον χρή ζῆν καὶ ταῖς ὑπομνή-
σεσι πάντων τῶν τοιούτων, μηδὲν φειδόμενον, ἀλλ' ἀεὶ κατὰ
τε παιδιὰς καὶ σπουδὰς ἀναμιμνήσκοντα ἕτερόν τε καὶ ἑαυτὸν
σαφῶς.

Νῦν οὖν δὴ περὶ μὲν ἐπιτηδευμάτων, οἷα χρή ἐπιτηδεύειν,

Stephanus page 732, section e, line 1

καὶ περὶ αὐτοῦ ἐκάστου, ποιῶν τινα χρεῶν εἶναι, λέλεκται
σχεδὸν ὅσα θεῖά ἐστι, τὰ δὲ ἀνθρώπινα νῦν ἡμῖν οὐκ
εἴρηται, δεῖ δέ· ἀνθρώποις γὰρ διαλεγόμεθα ἀλλ' οὐ θεοῖς.
ἔστιν δὴ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα ἡδοναὶ καὶ λῦπαι καὶ
ἐπιθυμίαι, ἐξ ὧν ἀνάγκη τὸ θνητὸν πᾶν ζῶον ἀτεχνῶς οἷον
ἐξηρτῆσθαι τε καὶ ἐκκρεμάμενον εἶναι σπουδαῖς ταῖς μεγί-
σταις· δεῖ δὴ τὸν κάλλιστον βίον ἐπαινεῖν, μὴ μόνον ὅτι τῷ
σχήματι κρατεῖ πρὸς εὐδοξίαν, ἀλλὰ καὶ ὥς, ἂν τις ἐθέλη
γεύεσθαι καὶ μὴ νέος ὢν φυγὰς ἀπ' αὐτοῦ γένηται, κρατεῖ
καὶ τούτῳ ὁ πάντες ζητοῦμεν, τῷ χαίρειν πλείω, ἐλάττω

Stephanus page 733, section a, line 4

δὲ λυπεῖσθαι παρὰ τὸν βίον ἅπαντα. ὥς δὲ ἔσται τοῦτο
σαφές, ἂν γεύηται τις ὀρθῶς, ἐτοίμως καὶ σφόδρα φανή-
σεται. ἡ δὲ ὀρθότης τίς; τοῦτο ἤδη παρὰ τοῦ λόγου χρή
λαμβάνοντα σκοπεῖν· εἴτε οὕτως ἡμῖν κατὰ φύσιν πέφυκεν
εἴτε ἄλλως παρὰ φύσιν, βίον χρή παρὰ βίον ἡδίω καὶ
λυπηρότερον ὧδε σκοπεῖν. ἡδονὴν βουλόμεθα ἡμῖν εἶναι,
λύπην δὲ οὐθ' αἰρούμεθα οὔτε βουλόμεθα, τὸ δὲ μηδέτερον
ἀντὶ μὲν ἡδονῆς οὐ βουλόμεθα, λύπης δὲ ἀλλάττεσθαι
βουλόμεθα· λύπην δ' ἐλάττω μετὰ μειζονος ἡδονῆς βουλό-
μεθα, ἡδονὴν δ' ἐλάττω μετὰ μειζονος λύπης οὐ βουλόμεθα,

Stephanus page 733, section b, line 5

ἴσα δὲ ἀντὶ ἴσων ἐκάτερα τούτων οὐχ ὥς βουλόμεθα ἔχοιμεν
ἀν διασαφεῖν. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶν πλήθει καὶ μεγέθει
καὶ σφοδρότησιν ἰσότησιν τε, καὶ ὅσα ἐναντία ἐστὶν πᾶσι
τοῖς τοιούτοις πρὸς βούλησιν, διαφέροντά τε καὶ μηδὲν
διαφέροντα πρὸς αἵρεσιν ἐκάστων. οὕτω δὴ τούτων ἐξ
ἀνάγκης διακεκοσμημένων, ἐν ᾧ μὲν βίῳ ἔνεστι πολλὰ ἐκά-
τερα καὶ μεγάλα καὶ σφοδρά, ὑπερβάλλει δὲ τὰ τῶν ἡδονῶν,
βουλόμεθα, ἐν ᾧ δὲ τὰ ἐναντία, οὐ βουλόμεθα· καὶ αὖ ἐν
ᾧ ὀλίγα ἐκάτερα καὶ σμικρὰ καὶ ἡρεμαῖα, ὑπερβάλλει δὲ τὰ
λυπηρά, οὐ βουλόμεθα, ἐν ᾧ δὲ τὰναντία, βουλόμεθα. ἐν

Stephanus page 733, section c, line 7

ᾧ δ' αὖ βίῳ ἰσορροπεῖ, καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθεν δεῖ δια-
νοεῖσθαι· τὸν ἰσορροπον βίον ὥς τῶν μὲν ὑπερβαλλόντων
τῷ φίλῳ ἡμῖν βουλόμεθα, τῶν δ' αὖ τοῖς ἐχθροῖς οὐ βουλό-
μεθα. πάντας δὴ δεῖ διανοεῖσθαι τοὺς βίους ἡμῶν ὥς ἐν
τούτοις ἐνδεδεμένοι πεφύκασιν, καὶ δεῖ διανοεῖσθαι ποίους
φύσει βουλόμεθα· εἰ δέ τι παρὰ ταῦτα ἄρα φαμὲν βού-
λεσθαι, διὰ τίνα ἄγνοϊαν καὶ ἀπειρίαν τῶν ὄντων βίων αὐτὰ
λέγομεν.

Τίνες δὴ καὶ πόσοι εἰσὶ βίοι, ὧν περὶ δεῖ προελόμενον
τὸ βούλητόν τε καὶ [ἐκούσιον ἀβούλητόν τε καὶ] ἀκούσιον

Stephanus page 733, section e, line 1

ιδόντα εἰς νόμον ἑαυτῷ ταξάμενον, τὸ φίλον ἅμα καὶ ἡδὺ
καὶ ἄριστόν τε καὶ κάλλιστον ἐλόμενον, ζῆν ὥς οἶόν τ' ἐστὶν
ἄνθρωπον μακαριώτατα; λέγωμεν δὴ σώφρονα βίον ἓνα εἶναι
καὶ φρόνιμον ἓνα καὶ ἓνα τὸν ἀνδρεῖον, καὶ τὸν ὑγιεινὸν
βίον ἓνα ταξώμεθα· καὶ τούτοις οὗσιν τέτταρσιν ἐναντίους
ἄλλους τέτταρας, ἄφρονα, δειλόν, ἀκόλαστον, νοσώδη. σώ-
φρονα μὲν οὖν βίον ὁ γινώσκων θήσει πρᾶον ἐπὶ πάντα,
καὶ ἡρεμαίας μὲν λύπας, ἡρεμαίας δὲ ἡδονάς, μαλακὰς δὲ
ἐπιθυμίας καὶ ἔρωτας οὐκ ἐμμανεῖς παρεχόμενον, ἀκόλαστον
δέ, ὅξυν ἐπὶ πάντα, καὶ σφοδρὰς μὲν λύπας, σφοδρὰς δὲ

Stephanus page 734, section a, line 4

ἡδονάς, συντόνους δὲ καὶ οἰστρώδεις ἐπιθυμίας τε καὶ ἔρωτας
ὥς οἶόν τε ἐμμανεστάτους παρεχόμενον, ὑπερβαλλούσας δὲ
ἐν μὲν τῷ σώφρονι βίῳ τὰς ἡδονὰς τῶν ἀχθηδόνων, ἐν
δὲ τῷ ἀκολάστῳ τὰς λύπας τῶν ἡδονῶν μεγέθει καὶ πλήθει
καὶ πυκνότησιν. ὅθεν ὁ μὲν ἡδίων ἡμῖν τῶν βίων, ὁ δὲ
λυπηρότερος ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει κατὰ φύσιν γίνεσθαι,
καὶ τὸν γε βουλόμενον ἡδέως ζῆν οὐκέτι παρείκει ἐκόντα
γε ἀκολάστως ζῆν, ἀλλ' ἤδη δῆλον ὥς, εἰ τὸ νῦν λεγόμενον
ὀρθόν, πᾶς ἐξ ἀνάγκης ἄκων ἐστὶν ἀκόλαστος· ἡ γὰρ δι'

ἀμαθίαν ἢ δι' ἀκράτειαν ἢ δι' ἀμφοτέρα, τοῦ σωφρονεῖν ἐν-

Stephanus page 734, section b, line 6

δεῆς ὣν ζῇ ὁ πᾶς ἀνθρώπινος ὄχλος. ταῦτά δὲ περὶ νοσώ-
δους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου διανοητέον, ὥς ἔχουσι μὲν ἡδονὰς
καὶ λύπας, ὑπερβάλλουσι δὲ ἡδοναὶ μὲν λύπας ἐν ὑγείᾳ,

λύπαι δὲ ἡδονὰς ἐν νόσοις. ἡμῖν δὲ ἡ βούλησις τῆς αἰρέ-
σεως τῶν βίων οὐχ ἵνα τὸ λυπηρὸν ὑπερβάλλῃ· ὅπου δ'
ὑπερβάλλεται, τοῦτον τὸν βίον ἡδίῳ κεκρίκαμεν. ὁ δὲ
σώφρων τοῦ ἀκολάστου καὶ ὁ φρόνιμος τοῦ ἄφρονος, φαῖμεν
ἄν, καὶ ὁ τῆς ἀνδρείας τοῦ τῆς δειλίας ἐλάττονα καὶ σμικρό-
τερα καὶ μανότερα ἔχων ἀμφοτέρα, τῇ τῶν ἡδονῶν ἐκάτερος

Stephanus page 734, section c, line 7

ἐκάτερον ὑπερβάλλον, τῇ τῆς λύπης ἐκείνων ὑπερβαλλόντων
αὐτούς, ὁ μὲν ἀνδρεῖος τὸν δειλόν, ὁ δὲ φρόνιμος τὸν ἄφρονα
νικῶσιν, ὥστε ἡδίους εἶναι τοὺς βίους τῶν βίων, σώφρονα
καὶ ἀνδρεῖον καὶ φρόνιμον καὶ ὑγιεινὸν δειλοῦ καὶ ἄφρονος
καὶ ἀκολάστου καὶ νοσώδους, καὶ συλλήβδην τὸν ἀρετῆς
ἐχόμενον κατὰ σῶμα ἢ καὶ κατὰ ψυχὴν τοῦ τῆς μοχθηρίας
ἐχομένου βίου ἡδίῳ τε εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπερέχειν ἐκ
περιττοῦ κάλλει καὶ ὀρθότητι καὶ ἀρετῇ καὶ εὐδοξίᾳ, ὥστε
τὸν ἔχοντα αὐτὸν ζῆν εὐδαιμονέστερον ἀπεργάζεσθαι τοῦ
ἐναντίου τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ.

Stephanus page 734, section e, line 3

Καὶ τὸ μὲν προοίμιον τῶν νόμων ἐνταυθοῖ λεχθὲν τῶν
λόγων τέλος ἔχέτω, μετὰ δὲ τὸ προοίμιον ἀναγκαῖόν που
νόμον ἔπεσθαι, μᾶλλον δὲ τό γε ἀληθὲς νόμους πολιτείας
ὑπογράφειν. καθάπερ οὖν δὴ τινα συνυφὴν ἢ καὶ πλέγμ'
ἄλλ' ὅτιοῦν, οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν οἷόν τ' ἐστὶν τήν τε ἐφυφὴν
καὶ τὸν στήμονα ἀπεργάζεσθαι, διαφέρειν δ' ἀναγκαῖον τὸ
τῶν στημόνων πρὸς ἀρετὴν γένος - ἰσχυρόν τε γὰρ καὶ τινα
βεβαιότητα ἐν τοῖς τρόποις εἰληφός, τὸ δὲ μαλακώτερον καὶ
ἐπεικεῖα τινὶ δικαίᾳ χρώμενον - ὅθεν δὴ τοὺς τὰς ἀρχὰς ἐν
ταῖς πόλεσιν ἄρξοντας δεῖ διακρίνεσθαι τινα τρόπον ταύτη

Stephanus page 735, section a, line 4

καὶ τοὺς σμικρὰ παιδεῖα βασανισθέντας ἐκάστοτε κατὰ λόγον.
ἐστὸν γὰρ δὴ δύο πολιτείας εἶδη, τὸ μὲν ἀρχῶν καταστάσεις
ἐκάστοις, τὸ δὲ νόμοι ταῖς ἀρχαῖς ἀποδοθέντες.

Τὸ δὲ πρὸ τούτων ἀπάντων δεῖ διανοεῖσθαι τὰ τοιάδε.
πᾶσαν ἀγέλην ποιμὴν καὶ βουκόλος τροφεύς τε ἵππων καὶ
ὅσα ἄλλα τοιαῦτα παραλαβών, οὐκ ἄλλως μὴ ποτε ἐπιχειρήσει
θεραπεύειν ἢ πρῶτον μὲν τὸν ἐκάστη προσήκοντα καθαρμὸν

καθαρεῖ τῇ συνοικήσει, διαλέξας δὲ τὰ τε ὑγιῇ καὶ τὰ μὴ καὶ
τὰ γενναῖα καὶ ἀγεννῇ, τὰ μὲν ἀποπέμψει πρὸς ἄλλας τινὰς
ἀγέλας, τὰ δὲ θεραπεύσει, διανοούμενος ὡς μάταιος ἂν ὁ

Stephanus page 735, section b, line 7

πόνος εἴη καὶ ἀνήνυτος περὶ τε σῶμα καὶ ψυχᾶς, ἅς φύσις
καὶ πονηρὰ τροφή διεφθαρκυῖα προσαπόλλυσιν τὸ τῶν ὑγιῶν
καὶ ἀκηράτων ἡθῶν τε καὶ σωμάτων γένος ἐν ἐκάστοις τῶν
κτημάτων, ἂν τις τὰ ὑπάρχοντα μὴ διακαθαίρηται. τὰ μὲν
δὴ τῶν ἄλλων ζώων ἐλάττων τε σπουδὴ καὶ παραδείγματος
ἐνεκα μόνον ἄξια παραθέσθαι τῷ λόγῳ, τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων
σπουδῆς τῆς μεγίστης τῷ τε νομοθέτῃ διερευνᾶσθαι καὶ φρά-
ζειν τὸ προσήκον ἐκάστοις καθαρμοῦ τε πέρι καὶ συμπασῶν
τῶν ἄλλων πράξεων. αὐτίκα γὰρ τὸ περὶ καθαρμοὺς πόλεως
ὧδ' ἔχον ἂν εἴη· πολλῶν οὐσῶν τῶν διακαθάρσεων αἱ μὲν

Stephanus page 735, section d, line 3

ῥάους εἰσὶν, αἱ δὲ χαλεπώτεραι, καὶ τὰς μὲν τύραννος μὲν ὢν
καὶ νομοθέτης ὁ αὐτός, ὅσαι χαλεπαί τ' εἰσὶν καὶ ἄρισται,
δύναιτ' ἂν καθῆραι, νομοθέτης δὲ ἄνευ τυραννίδος καθιστὰς
πολιτείαν καινὴν καὶ νόμους, εἰ καὶ τὸν πρᾶξάτατον τῶν
καθαρμῶν καθήρειεν, ἀγαπώντως ἂν καὶ τὸ τοιοῦτον δρά-
σειεν. ἔστι δ' ὁ μὲν ἄριστος ἀλγεινός, καθάπερ ὅσα τῶν
φαρμάκων τοιουτότροπα, ὁ τῇ δίκῃ μετὰ τιμωρίας εἰς τὸ
κολάζειν ἄγων, θάνατον ἢ φυγὴν τῇ τιμωρίᾳ τὸ τέλος
ἐπιτιθεῖς· τοὺς γὰρ μέγιστα ἐξημαρτηκότας, ἀνιάτους δὲ
ὄντας, μεγίστην δὲ οὖσαν βλάβην πόλεως, ἀπαλλάττειν

Stephanus page 735, section e, line 5

εἴωθεν. ὁ δὲ πρᾶξτερός ἐστι τῶν καθαρμῶν ὁ τοιόσδε ἡμῖν·
ὅσοι διὰ τὴν τῆς τροφῆς ἀπορίαν τοῖς ἡγεμόσιν ἐπὶ τὰ
τῶν ἐχόντων μὴ ἔχοντες ἐτοίμους αὐτοὺς ἐνδείκνυνται παρε-
σκευακότες ἔπεσθαι, τούτοις ὡς νοσήματι πόλεως ἐμπεφυκότες,
δι' εὐφημίας ἀπαλλαγὴν, ὄνομα ἀποικίαν τιθέμενος, εὐμενῶς
ὅτι μάλιστα ἐξεπέμψατο. παντὶ μὲν οὖν νομοθετοῦντι τοῦτο
ἀμῶς γέ πως κατ' ἀρχὰς δραστέον, ἡμῖν μὴν ἔτι τούτων
ἀκοπώτερα τὰ περὶ ταῦτ' ἐστὶ συμβεβηκότα νῦν· οὐτε γὰρ
ἀποικίαν οὐτ' ἐκλογὴν τινα καθάρσεως δεῖ μηχανᾶσθαι πρὸς
τὸ παρόν, οἷον δὲ τινων συρρεόντων ἐκ πολλῶν τὰ μὲν πηγῶν

Stephanus page 736, section b, line 1

τὰ δὲ χειμάρρων εἰς μίαν λίμνην, ἀναγκαῖον προσέχοντας τὸν
νοῦν φυλάττειν ὅπως ὅτι καθαρώτατον ἔσται τὸ συρρέον
ὔδωρ, τὰ μὲν ἐξαντλοῦντας, τὰ δ' ἀποχετεύοντας καὶ παρατρέ-
ποντας. πόνος δ', ὡς εἰσὶν, καὶ κίνδυνός ἐστιν ἐν πάσῃ
κατασκευῇ πολιτικῇ. τὰ δ' ἐπεὶ περὶ λόγῳ γ' ἐστὶν τὰ νῦν ἄλλ'

οὐκ ἔργῳ πραττόμενα, πεπεράνθω τε ἡμῖν ἢ συλλογῇ καὶ κατὰ νοῦν ἢ καθαρότης αὐτῆς ἔστω συμβεβηκυῖα· τοὺς γὰρ κακοὺς τῶν ἐπιχειρούντων εἰς τὴν νῦν πόλιν ὡς πολιτευσομένους συνιέναι πειθοῖ πάσῃ καὶ ἱκανῶ χρόνῳ διαβασανίσαντες, διακωλύσωμεν ἀφικνεῖσθαι, τοὺς δ' ἀγαθοὺς εἰς δύναμιν

Stephanus page 736, section c, line 4

εὐμενεῖς ἴλαώ τε προσαγώμεθα.

Τόδε δὲ μὴ λανθανέτω γιγνόμενον ἡμᾶς εὐτύχημα, ὅτι καθάπερ εἶπομεν τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν ἀποικίαν εὐτυχεῖν, ὡς γῆς καὶ χρεῶν ἀποκοπῆς καὶ νομῆς πέρι δεινὴν καὶ ἐπικίνδυνον ἔριν ἐξέφυγεν, ἣν νομοθετεῖσθαι ἀναγκασθείσῃ πόλει τῶν ἀρχαίων οὔτε ἔαν οἶόν τε ἀκίνητον οὔτ' αὖ κινεῖν δυνατόν ἐστί τινα τρόπον, εὐχὴ δὲ μόνον ὡς ἔπος εἰπεῖν λείπεται, καὶ σμικρὰ μετάβασις εὐλαβῆς ἐν πολλῶ χρόνῳ σμικρὸν μεταβιβάζουσιν, ἥδε· τῶν κινούντων ἀεὶ κεκτημένων μὲν αὐτῶν γῆν ἄφθονον ὑπάρχειν, κεκτημένων δὲ καὶ ὀφειλέτας

Stephanus page 736, section d, line 6

αὐτοῖς πολλοὺς ἐθελόντων τε τούτων πῃ τοῖς ἀπορουμένοις δι' ἐπιείκειαν κοινωνεῖν, τὰ μὲν ἀφιέντας, τὰ δὲ νεμομένους, ἀμῇ γέ πῃ τῆς μετριότητος ἐχομένους καὶ πενίαν ἡγουμένους εἶναι μὴ τὸ τὴν οὐσίαν ἐλάττω ποιεῖν ἀλλὰ τὸ τὴν ἀπληστίαν πλεῖω. σωτηρίας τε γὰρ ἀρχὴ μεγίστη πόλεως αὕτη γίγνεται, καὶ ἐπὶ ταύτης οἶον κρηπίδος μονίμου ἐποικοδομεῖν δυνατόν ὄντινα ἂν ὕστερον ἐποικοδομῇ τις κόσμον πολιτικὸν προσήκοντα τῇ τοιαύτῃ καταστάσει· ταύτης δὲ σαθρᾶς οὐσης τῆς μεταβάσεως, οὐκ εὐπορος ἢ μετὰ ταῦτα πολιτικὴ πρᾶξις οὐδεμιᾷ γίγνοιτ' ἂν πόλει. ἦν ἡμεῖς μὲν, ὥς φαμεν, ἐκφεύ-

Stephanus page 737, section a, line 3

γομεν· ὅμως δὲ εἰρήσθαι γε ὀρθότερον, εἰ καὶ μὴ ἐξεφεύγομεν, ὅπῃ ποτ' ἂν ἐποιοῦμεθα αὐτῆς τὴν φυγὴν. εἰρήσθω δὴ νυν ὅτι διὰ τοῦ μὴ φιλοχρηματεῖν μετὰ δίκης, ἄλλη δ' οὐκ ἔστιν οὔτ' εὐρεῖα οὔτε στενὴ τῆς τοιαύτης μηχανῆς διαφυγὴ· καὶ τοῦτο μὲν οἶον ἔρμα πόλεως ἡμῖν κείσθω τὰ νῦν. ἀνεγκλήτους γὰρ δεῖ τὰς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους κατασκευάζεσθαι ἀμῶς γέ πως, ἢ μὴ προῖέναι πρότερον εἰς τοῦμπροσθεν ἐκόντα εἶναι τῆς ἄλλης κατασκευῆς οἷς ἢ παλαιὰ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους, [καὶ] ὅσοις νοῦ καὶ σμικρὸν μετῇ· οἷς δέ, ὡς ἡμῖν νῦν, θεὸς ἔδωκε καινὴν τε πόλιν οἰκίζειν

Stephanus page 737, section b, line 6

καὶ μή τινας ἔχθρας εἶναί πω πρὸς ἀλλήλους, τούτους ἔχθρας αὐτοῖς αἰτίους γενέσθαι διὰ τὴν διανομὴν τῆς γῆς τε καὶ οἰκήσεων οὐκ ἀνθρώπινος ἂν εἴη μετὰ κάκης πάσης

ἀμαθία.

Τίς οὖν δὴ τρόπος ἂν εἴη τῆς ὀρθῆς διανομῆς; πρῶτον μὲν τὸν αὐτῶν ὄγκον τοῦ ἀριθμοῦ δεῖ τάξασθαι, πόσον εἶναι χρεῶν· μετὰ δὲ τοῦτο τὴν διανομὴν τῶν πολιτῶν, καθ' ὅποσα μέρη πλήθει καὶ ὀπηλίκᾳ διαιρετέον αὐτούς, ἀνομολογητέον· ἐπὶ δὲ ταῦτα τὴν τε γῆν καὶ τὰς οἰκῆσεις ὅτι μάλιστα ἴσας ἐπιμεμετέον. ὄγκος δὴ πλήθους ἱκανὸς οὐκ ἄλλως ὀρθῶς

Stephanus page 737, section c, line 7

γίγνοιτ' ἂν λεχθεῖς ἢ πρὸς τὴν γῆν καὶ πρὸς τὰς τῶν πλησιοχώρων πόλεις· γῆ μὲν ὁπόση πόσους σώφρονας ὄντας ἱκανὴ τρέφειν, πλείονος δὲ οὐδὲν προσδεῖ, πλήθους δέ, ὅποσοι τοὺς προσχώρους ἀδικοῦντάς τε αὐτοὺς ἀμύνασθαι

δυνατοὶ καὶ γείτοσιν ἑαυτῶν ἀδικουμένοις βοηθῆσαι μὴ παντάπασιν ἀπόρως δύναιντ' ἂν. ταῦτα δέ, ἰδόντες τὴν χώραν καὶ τοὺς γείτονας, ὀριούμεθα ἔργῳ καὶ λόγοις· νῦν δὲ σχήματος ἕνεκα καὶ ὑπογραφῆς, ἵνα περαίνηται, πρὸς τὴν νομοθεσίαν ὁ λόγος ἴτω.

Stephanus page 737, section e, line 1

Πεντάκις μὲν χίλιοι ἔστωσαν καὶ τετταράκοντα, ἀριθμοῦ τινος ἕνεκα προσήκοντος, γεωμόροι τε καὶ ἀμυνοῦντες τῇ νομῇ· γῆ δὲ καὶ οἰκῆσεις ὡσαύτως τὰ αὐτὰ μέρη διανεμηθήτων, γενόμενα ἀνήρ καὶ κλῆρος συννομή. δύο μὲν δὴ μέρη τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ τὸ πρῶτον νεμηθήτω, μετὰ δὲ ταῦτα τρία τὸν αὐτόν· πέφυκε γὰρ καὶ τέτταρα καὶ πέντε καὶ μέχρι τῶν δέκα ἐφεξῆς. δεῖ δὴ περὶ ἀριθμῶν τό γε τοσοῦτον πάντα ἄνδρα νομοθετοῦντα νενοηκέναι, τίς ἀριθμὸς καὶ ποῖος πάσαις πόλεσιν χρησιμώτατος ἂν εἴη. λέγωμεν δὴ τὸν πλείστας καὶ ἐφεξῆς μάλιστα διανομάς ἐν αὐτῷ κεκτημένον.

Stephanus page 738, section a, line 4

ὁ μὲν δὴ πᾶς εἰς πάντα πάσας τομὰς εἵληχεν· ὁ δὲ τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων εἷς τε πόλεμον καὶ ὅσα κατ' εἰρήνην πρὸς ἅπαντα τὰ συμβόλαια καὶ κοινωνήματα, εἰσφορῶν τε πέρι καὶ διανομῶν, οὐ πλείους μιᾶς δεουσῶν ἐξήκοντα δύναιτ' ἂν τέμνεσθαι τομῶν, συνεχεῖς δὲ ἀπὸ μιᾶς μέχρι τῶν δέκα.

Ταῦτα μὲν οὖν δὴ καὶ κατὰ σχολὴν δεῖ βεβαίως λαβεῖν, οἷς ἂν ὁ νόμος προστάτῃ λαμβάνειν· ἔχει γὰρ οὖν οὐκ ἄλλως ἢ ταύτῃ, δεῖ δὲ αὐτὰ ῥηθῆναι τῶνδε ἕνεκα κατοικίζοντι πόλιν. οὐτ' ἂν καινὴν ἐξ ἀρχῆς τις ποιῇ οὐτ' ἂν παλαιάν

Stephanus page 738, section b, line 6

διεφθαρμένην ἐπισκευάζεται, περὶ θεῶν γε καὶ ἱερῶν, ἅττα

τε ἐν τῇ πόλει ἐκάστοις ἰδρῦσθαι δεῖ καὶ ὧντινων ἐπονομά-
ζεσθαι θεῶν ἢ δαιμόνων, οὐδεὶς ἐπιχειρήσει κινεῖν νοῦν ἔχων
ὅσα ἐκ Δελφῶν ἢ Δωδώνης ἢ παρ' Ἀμμωνος ἢ τινες ἔπεισαν
παλαιοὶ λόγοι ὀπηδῇ τινας πείσαντες, φασμάτων γενομένων
ἢ ἐπιπνοίας λεχθείσης θεῶν, πείσαντες δὲ θυσίας τελεταῖς
συμμείκτους κατεστήσαντο εἴτε αὐτόθεν ἐπιχωρίους εἴτ' οὖν
Τυρρηνικὰς εἴτε Κυπρίας εἴτε ἄλλοθεν ὀθενοῦν, καθιέρωσαν
δὲ τοῖς τοιοῦτοις λόγοις φήμας τε καὶ ἀγάλματα καὶ βωμοὺς
καὶ ναοὺς, τεμένη τε τούτων ἐκάστοις ἐτεμένισαν· τούτων

Stephanus page 738, section d, line 1

νομοθέτη τὸ σμικρότατον ἀπάντων οὐδὲν κινητέον, τοῖς δὲ
μέρεσιν ἐκάστοις θεὸν ἢ δαίμονα ἢ καὶ τινα ἥρωα ἀποδοτέον,
ἐν δὲ τῇ τῆς γῆς διανομῇ πρῶτοις ἐξαίρετα τεμένη τε καὶ
πάντα τὰ προσήκοντα ἀποδοτέον, ὅπως ἂν σύλλογοι ἐκάστων
τῶν μερῶν κατὰ χρόνους γιγνόμενοι τοὺς προσταχθέντας
εἰς τε τὰς χρείας ἐκάστας εὐμάρειαν παρασκευάζωσι καὶ
φιλοφρονῶνται τε ἀλλήλους μετὰ θυσιῶν καὶ οἰκειῶνται
καὶ γνωρίζωσιν, οὐ μείζον οὐδὲν πόλει ἀγαθὸν ἢ γνωρίμους
αὐτοὺς αὐτοῖς εἶναι. ὅπου γὰρ μὴ φῶς ἀλλήλοις ἐστὶν
ἀλλήλων ἐν τοῖς τρόποις ἀλλὰ σκότος, οὐτ' ἂν τιμῆς τῆς

Stephanus page 738, section e, line 4

ἀξίας οὐτ' ἀρχῶν οὐτε δίκης ποτέ τις ἂν τῆς προσηκούσης
ὀρθῶς τυγχάνοι· δεῖ δὴ πάντα ἄνδρα ἐν πρὸς ἐν τοῦτο
σπεύδειν ἐν πάσαις πόλεσιν, ὅπως μήτε αὐτὸς κίβδηλός
ποτε φανεῖται ὁτρωῦν, ἀπλοῦς δὲ καὶ ἀληθὴς αἰεὶ, μήτε
ἄλλος τοιοῦτος ὦν αὐτὸν διαπατήσει.

Ἦ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο φορά, καθάπερ πεττῶν ἀφ' ἱεροῦ, τῆς
τῶν νόμων κατασκευῆς, ἀθήης οὕσα, τάχ' ἂν θαυμάσαι τὸν
ἀκούοντα τὸ πρῶτον ποιήσειεν· οὐ μὴν ἄλλ' ἀναλογιζομένῳ
καὶ πειρωμένῳ φανεῖται δευτέρως ἂν πόλις οἰκεῖσθαι πρὸς
τὸ βέλτιστον. τάχα δ' οὐκ ἂν τις προσδέξαιτο αὐτὴν διὰ τὸ

Stephanus page 739, section a, line 6

μὴ σύνηθες νομοθέτη μὴ τυραννοῦντι· τὸ δ' ἔστιν ὀρθότατον
εἰπεῖν μὲν τὴν ἀρίστην πολιτείαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην,
δοῦναι δὲ εἰπόντα αἵρεσιν ἐκάστω τῷ τῆς συνοικήσεως κυρίῳ.
ποιῶμεν δὴ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ τὰ νῦν ἡμεῖς, εἰπόντες
ἀρετῇ πρώτην πολιτείαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην· τὴν δὲ
αἵρεσιν Κλεινίᾳ τε ἀποδιδῶμεν τὰ νῦν καὶ εἴ τις ἄλλος αἰεὶ
ποτε ἐθελήσειεν ἐπὶ τὴν τῶν τοιούτων ἐκλογὴν ἐλθὼν κατὰ
τὸν ἑαυτοῦ τρόπον ἀπονείμασθαι τὸ φύλον αὐτῷ τῆς αὐτοῦ
πατρίδος.

Πρώτη μὲν τοίνυν πόλις τέ ἐστὶν καὶ πολιτεία καὶ νόμοι

Stephanus page 739, section c, line 1

ἄριστοι, ὅπου τὸ πάλαι λεγόμενον ἂν γίγνηται κατὰ πᾶσαν
τὴν πόλιν ὅτι μάλιστα· λέγεται δὲ ὡς ὄντως ἐστὶ κοινὰ τὰ
φίλων. τοῦτ' οὖν εἴτε που νῦν ἔστιν εἴτ' ἔσται ποτέ -
κοινὰς μὲν γυναῖκας, κοινούς δὲ εἶναι παῖδας, κοινὰ δὲ χρή-
ματα σύμπαντα - καὶ πάσῃ μηχανῇ τὸ λεγόμενον ἴδιον
πανταχόθεν ἐκ τοῦ βίου ἅπαν ἐξήρηται, μεμηχάνηται δ' εἰς
τὸ δυνατόν καὶ τὰ φύσει ἴδια κοινὰ ἀμῇ γέ πη γεγονέναι,
οἷον ὄμματα καὶ ὦτα καὶ χεῖρας κοινὰ μὲν ὁρᾶν δοκεῖν καὶ
ἀκούειν καὶ πράττειν, ἐπαινεῖν τ' αὖ καὶ ψέγειν καθ' ἓν ὅτι
μάλιστα σύμπαντας ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς χαίροντας καὶ λυπου-

Stephanus page 739, section d, line 3

μένους, καὶ κατὰ δύναμιν οἵτινες νόμοι μίαν ὅτι μάλιστα
πόλιν ἀπεργάζονται, τούτων ὑπερβολῇ πρὸς ἀρετὴν οὐδεὶς
ποτε ὅρον ἄλλον θέμενος ὀρθότερον οὐδὲ βελτίω θήσεται.
ἢ μὲν δὴ τοιαύτη πόλις, εἴτε που θεοὶ ἢ παῖδες θεῶν αὐτὴν
οἰκοῦσι πλείους ἐνός, οὕτω διαζῶντες εὐφραινόμενοι κατοι-
κοῦσι· διὸ δὴ παράδειγμά γε πολιτείας οὐκ ἄλλη χρὴ
σκοπεῖν, ἀλλ' ἐχομένους ταύτης τὴν ὅτι μάλιστα τοιαύτην
ζητεῖν κατὰ δύναμιν. ἦν δὲ νῦν ἡμεῖς ἐπικεχειρήκαμεν, εἴη
τε ἂν γενομένη πῶς ἀθανασίας ἐγγύτατα καὶ ἡ μία δευτέρως·
τρίτην δὲ μετὰ ταῦτα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, διαπερανούμεθα.

Stephanus page 739, section e, line 6

νῦν δ' οὖν ταύτην τίνα λέγομεν καὶ πῶς γενομένην ἂν
τοιαύτην;

Νειμάσθων μὲν δὴ πρῶτον γῆν τε καὶ οἰκίας, καὶ μὴ
κοινῇ γεωργούντων, ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον μείζον ἢ κατὰ τὴν
νῦν γένεσιν καὶ τροφήν καὶ παιδείυσιν εἴρηται· νεμέσθων δ'
οὖν τοιαῦδε διανοίᾳ πῶς, ὥς ἄρα δεῖ τὸν λαχόντα τὴν λῆξιν
ταύτην νομίζειν μὲν κοινήν αὐτὴν τῆς πόλεως συμπάσης,
πατρίδος δὲ οὔσης τῆς χώρας θεραπεύειν αὐτὴν δεῖ μειζόνως
ἢ μητέρα παῖδας, τῷ καὶ δέσποιναν θεὸν αὐτὴν οὔσαν θνητῶν
όντων γεγονέναι, ταῦτα δ' ἔχειν διανοήματα καὶ περὶ τοὺς

Stephanus page 740, section b, line 1

ἐγγωρίους θεοὺς τε ἅμα καὶ δαίμονας. ὅπως δ' ἂν ταῦτα εἰς
τὸν ἀεὶ χρόνον οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ, τάδε προσδιανοητέον,
ὅσαι εἰσὶ τὰ νῦν ἡμῖν ἐστίαὶ διανεμηθεῖσαι τὸν ἀριθμόν,
ταύτας δεῖν ἀεὶ τοσαύτας εἶναι καὶ μήτε τι πλείους γίνεσθαι
μήτε τί ποτε ἐλάττους. ὥδ' οὖν ἂν τὸ τοιοῦτον βεβαίως
γίγνοιτο περὶ πᾶσαν πόλιν· ὁ λαχὼν τὸν κληρὸν κατα-
λειπέτω ἀεὶ ταύτης τῆς οἰκίσεως ἓνα μόνον κληρονόμον
τῶν ἑαυτοῦ παίδων, ὃν ἂν αὐτῷ μάλιστα ἢ φίλον, διάδοχον
καὶ θεραπευτὴν θεῶν καὶ γένους καὶ πόλεως τῶν τε ζώντων

καὶ ὅσους ἂν ἤδη τέλος εἰς τὸν τότε χρόνον ἔχη· τοὺς δὲ

Stephanus page 740, section c, line 3

ἄλλους παῖδας, οἷς ἂν πλείους ἐνὸς γίνωνται, θηλείας τε ἐκδόσθαι κατὰ νόμον τὸν ἐπιταχθησόμενον, ἄρρενάς τε, οἷς ἂν τῆς γενέσεως ἐλλείπη τῶν πολιτῶν, τούτοις ὑεῖς διανέμειν, κατὰ χάριν μὲν μάλιστα, ἐὰν δὲ τισὶν ἐλλείπωσιν χάριτες, ἢ πλείους ἐπίγονοι γίνωνται θήλεις ἢ τινες ἄρρενες ἐκάστων, ἢ καὶ τοῦναντίον ὅταν ἐλάττους ᾦσιν, παίδων ἀφορίας γενομένης, πάντων τούτων ἀρχὴν ἣν ἂν θώμεθα μεγίστην καὶ τιμιωτάτην, αὕτη σκεψαμένη τί χρὴ χρῆσθαι τοῖς περιγενομένοις ἢ τοῖς ἐλλείπουσι, πορίζετω μηχανὴν ὅτι μάλιστα ὅπως αἱ πεντακισχίλια καὶ τετταράκοντα οἰκῆσαι ἀεὶ μόνον

Stephanus page 740, section d, line 5

ἔσονται. μηχαναὶ δ' εἰσὶν πολλάι· καὶ γὰρ ἐπισχέσεις γενέσεως οἷς ἂν εὖρους ἢ γένεσις, καὶ τοῦναντίον ἐπιμέλεια καὶ σπουδαὶ πλήθους γεννημάτων εἰσὶν τιμαῖς τε καὶ ἀτιμίαις καὶ νουθετήσεσι πρεσβυτῶν περὶ νέους διὰ λόγων νουθετητικῶν ἀπαντᾶσαι <αἷ> δύνανται ποιεῖν ὃ λέγομεν. καὶ δὴ καὶ τό γε τέλος, ἂν πᾶσα ἀπορία περὶ τὴν ἀνίσωσιν τῶν

πεντακισχιλίων καὶ τετταράκοντα οἴκων γίγνηται, ἐπίχυσις δὲ ὑπερβάλλουσα ἡμῖν πολιτῶν διὰ φιλοφροσύνην τὴν τῶν συνοικούντων ἀλλήλοις συμβαίνει καὶ ἀπορῶμεν, τὸ παλαιόν

Stephanus page 740, section e, line 6

που ὑπάρχει μηχανήμα, ὃ πολλάκις εἵπομεν, ἐκπομπὴ ἀποικιῶν, φίλη γιγνομένη παρὰ φίλων, ὧν ἂν ἐπιτήδειον εἶναι δοκῇ. ἐὰν τ' αὖ καὶ τοῦναντίον ἐπέλθῃ ποτὲ κῦμα κατακλυσμὸν φέρον νόσων, ἢ πολέμων φθορά, ἐλάττους δὲ πολὺ τοῦ τεταγμένου ἀριθμοῦ δι' ὀρφανίας γένωνται, ἐκόντας μὲν οὐ δεῖ πολίτας παρεμβάλλειν νόθη παιδεία πεπαιδευμένους, ἀνάγκην δὲ οὐδὲ θεὸς εἶναι λέγεται δυνατός βιάζεσθαι.

Ταῦτ' οὖν δὴ τὸν νῦν λεγόμενον λόγον ἡμῖν φῶμεν παραινεῖν λέγοντα· Ὡ πάντων ἀνδρῶν ἄριστοι, τὴν ὁμοιό-

Stephanus page 741, section a, line 8

τητα καὶ ἰσότητα καὶ τὸ ταῦτόν καὶ ὁμολογούμενον τιμῶντες κατὰ φύσιν μὴ ἀνίετε κατὰ τε ἀριθμὸν καὶ πᾶσαν δύναμιν τὴν τῶν καλῶν καγαθῶν πραγμάτων· καὶ δὴ καὶ νῦν τὸν ἀριθμὸν μὲν πρῶτον διὰ βίου παντὸς φυλάξατε τὸν εἰρημένον, εἴτα τὸ τῆς οὐσίας ὕψος τε καὶ μέγεθος, ὃ τὸ πρῶτον ἐνείμασθε μέτριον ὄν, μὴ ἀτιμάσητε τῷ τε ὠνεῖσθαι καὶ τῷ πωλεῖν πρὸς ἀλλήλους - οὔτε γὰρ ὁ νείμας κλῆρος ὧν θεὸς

ὕμιν σύμμαχος οὔτε ὁ νομοθέτης - νῦν γὰρ δὴ πρῶτον τῷ
ἀπειθοῦντι νόμος προσταττέει, προειπὼν ἐπὶ τούτοις κληροῦ-
σθαι τὸν ἐθέλοντα ἢ μὴ κληροῦσθαι, ὡς πρῶτον μὲν τῆς

Stephanus page 741, section c, line 2

γῆς ἱερᾶς οὔσης τῶν πάντων θεῶν, εἴτα ἱερέων τε καὶ
ἱερειῶν εὐχὰς ποιησομένων ἐπὶ τοῖς πρώτοις θύμασι καὶ
δευτέροις καὶ μέχρι τριῶν, τὸν πριάμενον ἢ ἀποδόμενον
ὦν ἔλαχεν οἰκοπέδων ἢ γηπέδων τὰ ἐπὶ τούτοις πρέποντα
πάσχειν πάθη· γράψαντες δὲ ἐν τοῖς ἱεροῖς θήσουσι κυπα-
ριττίνας μνήμας εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον καταγεγραμμένας,
πρὸς τούτοις δ' ἔτι φυλακτήρια τούτων, ὅπως ἂν γίγνηται,
καταστήσουσιν ἐν ταύτῃ τῶν ἀρχῶν ἣτις ἂν ὀξύτατον ὅρᾱν
δοκῇ, ἵνα αἱ παρὰ ταῦτα ἐκάστοτε παραγωγαὶ γιγνόμεναι μὴ
λανθάνωσιν αὐτούς, ἀλλὰ κολάζωσι τὸν ἀπειθοῦντα ἅμα νόμῳ

Stephanus page 741, section d, line 4

καὶ τῷ θεῷ. ὅσον γὰρ δὴ τὸ νῦν ἐπιταττόμενον ἀγαθὸν
ὃν τυγχάνει πάσαις ταῖς πειθομέναις πόλεσι, τὴν ἐπομένην
κατασκευὴν προσλαβόν, κατὰ τὴν παλαιὰν παροιμίαν οὐδεὶς
εἴσεται ποτε κακὸς ὢν, ἀλλ' ἔμπειρός τε καὶ ἐπικτικῆς ἔθεσι
γενόμενος· χρηματισμὸς γὰρ οὔτ' ἔνεστιν σφόδρα ἐν τῇ
τοιαύτῃ κατασκευῇ, συνέπεται τε αὐτῇ μηδὲ δεῖν μηδ' ἐξεῖναι
χρηματίζεσθαι τῶν ἀνελευθέρων χρηματισμῶν μηδενὶ μη-
δένα, καθ' ὅσον ἐπονείδιστος λεγομένη βαναυσία ἦθος ἀπο-
τρέπει ἐλεύθερον, μηδὲ τὸ παράπαν ἀξιῶν ἐκ τῶν τοιούτων
συλλέγειν χρήματα.

Stephanus page 741, section e, line 7

Πρὸς τούτοις δ' ἔτι νόμος ἔπεται πᾶσι τούτοις, μηδ'
ἐξεῖναι χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον κεκτῆσθαι μηδένα μηδενὶ
ιδιώτῃ, νόμισμα δὲ ἕνεκα ἀλλαγῆς τῆς καθ' ἡμέραν, ἣν
δημιουργοῖς τε ἀλλάττεσθαι σχεδὸν ἀναγκαῖον, καὶ πᾶσιν
ὁπόσων χρεῖα τῶν τοιούτων μισθοὺς μισθωτοῖς, δούλοις καὶ
ἐποίκοις, ἀποτίνειν. ὦν ἕνεκά φαμεν τὸ νόμισμα κτητέον
αὐτοῖς μὲν ἔντιμον, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀνθρώποις ἀδόκιμον·
κοινὸν δὲ Ἑλληνικὸν νόμισμα ἕνεκά τε στρατειῶν καὶ ἀπο-
δημιῶν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἷον πρεσβειῶν ἢ καὶ
τινος ἀναγκαίας ἄλλης τῇ πόλει κηρυκείας, ἐκπέμπειν τινὰ

Stephanus page 742, section b, line 2

ἂν δέη, τούτων χάριν ἀνάγκη ἐκάστοτε κεκτῆσθαι τῇ πόλει
νόμισμα Ἑλληνικόν. ιδιώτῃ δὲ ἂν ἄρα ποτὲ ἀνάγκη τις
γίγνηται ἀποδημεῖν, παρέμενος μὲν τοὺς ἄρχοντας ἀποδη-
μείτω, νόμισμα δὲ ἂν ποθεν ἔχων ξενικὸν οἶκαδε ἀφίκεται
περιγενόμενον, τῇ πόλει αὐτὸ καταβαλλέτω πρὸς λόγον

ἀπολαμβάνων τὸ ἐπιχώριον· ἰδιούμενος δὲ ἂν τις φαίνεται,
δημόσιόν τε γιγνέσθω καὶ ὁ συνειδῶς καὶ μὴ φράζων ἀρᾶ
καὶ ὀνειδίει μετὰ τοῦ ἀγαγόντος ἔνοχος ἔστω, καὶ ζημίᾳ
πρὸς τούτοις μὴ ἐλάττονι τοῦ ξενικοῦ κομισθέντος νομί-
σματος. γαμοῦντα δὲ καὶ ἐκδιδόντα μήτ' οὖν διδόναι μήτε

Stephanus page 742, section c, line 3

δέχεσθαι προῖκα τὸ παράπαν μηδ' ἡντινοῦν, μηδὲ νόμισμα
παρακατατίθεσθαι ὅτῳ μὴ τις πιστεύει, μηδὲ δανεῖζειν ἐπὶ
τόκῳ, ὡς ἐξὸν μὴ ἀποδιδόναι τὸ παράπαν τῷ δανεισαμένῳ
μήτε τόκον μήτε κεφάλαιον· ταῦτα δ' ὅτι βέλτιστ' ἐστὶν
πόλει ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύειν, ὧδε ἂν τις σκοπῶν ὀρθῶς
ἂν αὐτὰ διακρίνοι, ἐπαναφέρων εἰς τὴν ἀρχὴν αἰεὶ καὶ τὴν
βούλησιν. ἔστιν δὴ τοῦ νοῦν ἔχοντος πολιτικοῦ βούλησις,
φαμέν, οὐχ ἥνπερ ἂν οἱ πολλοὶ φαῖεν, δεῖν βούλεσθαι τὸν
ἀγαθὸν νομοθέτην ὡς μεγίστην τε εἶναι τὴν πόλιν ἢ νοῶν
εὖ νομοθετοῖ, καὶ ὅτι μάλιστα πλουσίαν, κεκτημένην δ' αὖ

Stephanus page 742, section d, line 6

χρύσεια καὶ ἀργύρεια, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν
ἄρχουσιν ὅτι πλείστων· προσθεῖεν δ' ἂν καὶ ὡς ἀρίστην
δεῖν βούλεσθαι τὴν πόλιν εἶναι καὶ ὡς εὐδαιμονεστάτην
τόν γε ὀρθῶς νομοθετοῦντα. τούτων δὲ τὰ μὲν δυνατὰ
ἐστὶν γίγνεσθαι, τὰ δ' οὐ δυνατὰ· τὰ μὲν οὖν δυνατὰ βού-
λοισι' ἂν ὁ διακοσμῶν, τὰ δὲ μὴ δυνατὰ οὐτ' ἂν βούλοιτο
ματαιᾶς βουλήσεις οὐτ' ἂν ἐπιχειροῖ. σχεδὸν μὲν γὰρ
εὐδαίμονας ἅμα καὶ ἀγαθοὺς ἀνάγκη γίγνεσθαι - τοῦτο μὲν
οὖν βούλοισι' ἂν - πλουσίους δ' αὖ σφόδρα καὶ ἀγαθοὺς
ἀδύνατον, οὓς γε δὴ πλουσίους οἱ πολλοὶ καταλέγουσι·

Stephanus page 742, section e, line 8

λέγουσιν δὲ τοὺς κεκτημένους ἐν ὀλίγοις τῶν ἀνθρώπων
πλείστου νομίσματος ἄξια κτήματα, ἃ καὶ κακός τις κεκτῆτ'
ἂν. εἰ δ' ἔστιν τοῦτο οὕτως ἔχον, οὐκ ἂν ἔγωγε αὐτοῖς
ποτε συγχωροίην τὸν πλούσιον εὐδαίμονα τῇ ἀληθείᾳ γί-
γνεσθαι μὴ καὶ ἀγαθὸν ὄντα· ἀγαθὸν δὲ ὄντα διαφόρως καὶ
πλούσιον εἶναι διαφερόντως ἀδύνατον. “Τί δὴ;” φαίη τις
ἂν ἴσως. Ὅτι, φαίμεν ἂν, ἢ τε ἐκ δικαίου καὶ ἀδίκου κτήσις
πλέον ἢ διπλασία ἐστὶν τῆς ἐκ τοῦ δικαίου μόνον, τὰ τε
ἀναλώματα μήτε καλῶς μήτε αἰσchrῶς ἐθέλοντα ἀναλίσκεσθαι
τῶν καλῶν καὶ εἰς καλὰ ἐθέλόντων δαπανᾶσθαι διπλασίῳ

Stephanus page 743, section b, line 1

ἐλάττονα· οὐκ οὐν ποτὲ ἂν τῶν ἐκ διπλασίων μὲν κτημάτων,
ἡμίσεων δὲ ἀναλωμάτων ὁ τὰ ἐναντία τούτων πράττων
γένοιτο ἂν πλουσιώτερος. ἔστιν δὲ ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων,

ὁ δὲ οὐ κακὸς ὅταν ἦ φειδωλός, τοτὲ δέ ποτε καὶ πάγκακος,
ἀγαθὸς δέ, ὅπερ εἴρηται τὰ νῦν, οὐδέποτε. ὁ μὲν γὰρ δι-
καίως καὶ ἀδίκως λαμβάνων καὶ μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως
ἀναλίσκων πλούσιος, ὅταν καὶ φειδωλὸς ᾖ, ὁ δὲ πάγκακος,
ὡς τὰ πολλὰ ὦν ἄσωτος, μάλα πένης· ὁ δὲ ἀναλίσκων τε
εἰς τὰ καλὰ καὶ κτώμενος ἐκ τῶν δικαίων μόνον οὔτ' ἂν
διαφέρων πλούτῳ ῥαδίως ἂν ποτε γένοιτο οὐδ' αὖ σφόδρα

Stephanus page 743, section c, line 3

πένης. ὥστε ὁ λόγος ἡμῖν ὀρθός, ὡς οὐκ εἰσὶν οἱ παμ-
πλούσιοι ἀγαθοί· εἰ δὲ μὴ ἀγαθοί, οὐδὲ εὐδαίμονες.

Ἡμῖν δὲ ἡ τῶν νόμων ὑπόθεσις ἐνταῦθα ἔβλεπεν, ὅπως
ὡς εὐδαιμονέστατοι ἔσονται καὶ ὅτι μάλιστα ἀλλήλοις φίλοι·
εἶεν δὲ οὐκ ἂν ποτε πολῖται φίλοι, ὅπου πολλαὶ μὲν δίκαι
ἐν ἀλλήλοις εἶεν, πολλαὶ δὲ ἀδικίαι, ἀλλ' ὅπου ὡς ὅτι
σμικρόταται καὶ ὀλίγισται. λέγομεν δὴ μήτε χρυσὸν δεῖν
μήτε ἄργυρον ἐν τῇ πόλει, μήτε αὖ χρηματισμὸν πολὺν διὰ
βανασίας καὶ τόκων μηδὲ βοσκημάτων αἰσχυρῶν, ἀλλ' ὅσα
γεωργία δίδωσι καὶ φέρει, καὶ τούτων ὅποσα μὴ χρηματιζό-

Stephanus page 743, section d, line 6

μενον ἀναγκάσειεν ἀμελεῖν ὦν ἔνεκα πέφυκε τὰ χρήματα·
ταῦτα δ' ἐστὶ ψυχὴ καὶ σῶμα, ἃ χωρὶς γυμναστικῆς καὶ
τῆς ἄλλης παιδείας οὐκ ἂν ποτε γένοιτο ἄξια λόγου. διὸ
δὴ χρημάτων ἐπιμέλειαν οὐχ ἅπαξ εἰρήκαμεν ὡς χρή τελευ-
ταῖον τιμᾶν· ὄντων γὰρ τριῶν τῶν ἀπάντων περὶ ἃ πᾶς
ἄνθρωπος σπουδάζει, τελευταῖον καὶ τρίτον ἐστὶν ἡ τῶν
χρημάτων ὀρθῶς σπουδαζομένη σπουδὴ, σώματος δὲ πέρι
μέση, πρώτη δὲ ἡ τῆς ψυχῆς. καὶ δὴ καὶ νῦν ἦν διεξερχό-
μεθα πολιτείαν, εἰ μὲν τὰς τιμὰς οὕτω τάττεται, ὀρθῶς

Stephanus page 743, section e, line 8

νενομοθέτηται· εἰ δὲ τις τῶν προσταττομένων αὐτόθι νόμων
σωφροσύνης ἔμπροσθεν ὑγίειαν ἐν τῇ πόλει φανεῖται ποιῶν
τιμίαν, ἢ πλοῦτον ὑγείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, οὐκ ὀρθῶς
ἀναφανεῖται τιθέμενος. τοῦτ' οὖν δὴ πολλάκις ἐπισημαί-
νεσθαι χρή τὸν νομοθέτην - Τί τε βούλομαι; καὶ Εἴ μοι
συμβαίνει τοῦτο ἢ καὶ ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ; - καὶ οὕτω
τάχ' ἂν ἴσως ἐκ τῆς νομοθεσίας αὐτός τε ἐκβαίνοι καὶ τοὺς
ἄλλους ἀπαλλάττοι, κατ' ἄλλον δὲ τρόπον οὐδ' ἂν ἓνα ποτέ.
Ὁ δὴ λαχὼν κεκτήσθω, φαμέν, τὸν κληρὸν ἐπὶ τούτοις
οἷς εἰρήκαμεν. ἦν μὲν δὴ καλὸν καὶ τᾶλλα ἴσα πάντ'

Stephanus page 744, section b, line 2

ἔχοντα ἓνα ἕκαστον ἐλθεῖν εἰς τὴν ἀποικίαν· ἐπειδὴ δὲ οὐ

δυνατόν, ἀλλ' ὁ μὲν τις πλείω κεκτημένος ἀφίξεται χρήματα, ὁ δ' ἐλάττονα, δεῖ δὴ πολλῶν ἔνεκα, τῶν τε κατὰ πόλιν καιρῶν ἰσότητος ἔνεκα, τιμήματα ἄνισα γενέσθαι, ἵνα ἀρχαί τε καὶ εἰσφοραὶ καὶ διανομαί, τὴν τῆς ἀξίας ἐκάστοις τιμὴν μὴ κατ' ἀρετὴν μόνον τὴν τε προγόνων καὶ τὴν αὐτοῦ, μηδὲ κατὰ σωμάτων ἰσχύς καὶ εὐμορφίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ πλούτου χρῆσιν καὶ πενίαν, τὰς τιμὰς τε καὶ ἀρχὰς ὡς ἰσαίτατα τῷ ἀνίσῳ συμμέτρῳ δὲ ἀπολαμβάνοντες μὴ διαφέρωνται. τούτων χάριν τέτταρα μεγέθει τῆς οὐσίας τιμή-

Stephanus page 744, section c, line 5

ματα ποιῆσθαι χρεῶν, πρώτους καὶ δευτέρους καὶ τρίτους καὶ τετάρτους, ἢ τισιν ἄλλοις προσαγορευομένους ὀνόμασιν, ὅταν τε μένωσιν ἐν τῷ αὐτῷ τιμήματι καὶ ὅταν πλουσιώτεροι ἐκ πενήτων καὶ ἐκ πλουσίων πένητες γιγνόμενοι μεταβαίνωσιν εἰς τὸ προσῆκον ἕκαστοι ἑαυτοῖσιν τίμημα. Τόδε δ' ἐπὶ τούτοις αὖ νόμου σχῆμα ἔγωγε ἂν τιθεῖν ὡς ἐπόμενον. δεῖ γὰρ ἐν πόλει που, φαμέν, τῇ τοῦ μεγίστου νοσήματος οὐ μεθεξούση, ὃ διάστασιν ἢ στάσιν ὀρθότερον ἂν εἴη κεκληῖσθαι, μήτε πενίαν τὴν χαλεπὴν ἐνεῖναι παρὰ τισιν τῶν πολιτῶν μήτε αὖ πλοῦτον, ὡς ἀμφοτέρων τικτόν-

Stephanus page 744, section d, line 7

των ταῦτα ἀμφοτέρα· νῦν οὖν ὅρον δεῖ τούτων ἐκατέρου τὸν νομοθέτην φράζειν. Ἐστω δὴ πενίας μὲν ὅρος ἢ τοῦ κλήρου τιμή, ὃν δεῖ μένειν καὶ ὃν ἄρχων οὐδεὶς οὐδενί ποτε περιόψεται ἐλάττω γιγνόμενον, τῶν τε ἄλλων κατὰ ταῦτα οὐδεὶς ὅστις φιλότιμος ἐπ' ἀρετῇ. μέτρον δὲ αὐτὸν θέμενος ὁ νομοθέτης διπλάσιον ἑάσει τούτου κτᾶσθαι καὶ τριπλάσιον καὶ μέχρι τετραπλασίου· πλείονα δ' ἂν τις κτᾶται τούτων, εὐρῶν ἢ δοθέντων ποθὲν ἢ χρηματισάμενος, ἢ τινι τύχῃ τοιαύτῃ κτησάμενος ἄλλῃ τὰ περιγινόμενα τοῦ μέτρου, τῇ πόλει ἂν αὐτὰ καὶ τοῖς τὴν πόλιν ἔχουσιν θεοῖς ἀπονέμων

Stephanus page 745, section a, line 3

εὐδόκιμός τε καὶ ἀξήμιος ἂν εἴη· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τούτῳ τῷ νόμῳ, φανεῖ μὲν ὁ βουλούμενος ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσιν, ὁ δὲ ὀφλὼν ἄλλο τοσοῦτον μέρος ἀποτεῖσει τῆς αὐτοῦ κτήσεως, τὰ δ' ἡμίσεα τῶν θεῶν. ἢ δὲ κτήσις χωρὶς τοῦ κλήρου πάντων πᾶσα ἐν τῷ φανερῷ γεγράφθω παρὰ φύλαξιν ἄρχουσιν, οἷς ἂν ὁ νόμος προσταξῇ, ὅπως ἂν αἱ δίκαι περὶ πάντων, ὅσαι εἰς χρήματα, ῥάδιαί τε ᾧσι καὶ σφόδρα σαφεῖς.

Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο πρῶτον μὲν τὴν πόλιν ἰδρῦσθαι δεῖ τῆς χώρας ὅτι μάλιστα ἐν μέσῳ, καὶ τᾶλλα ὅσα πρόσφορα

Stephanus page 745, section b, line 5

πόλει τῶν ὑπαρχόντων ἔχοντα τόπον ἐκλεξάμενον, ἃ νοῆσαι τε καὶ εἰπεῖν οὐδὲν χαλεπὸν· μετὰ δὲ ταῦτα μέρη δώδεκα διελέσθαι, θέμενον Ἑστίας πρῶτον καὶ Διὸς καὶ Ἀθηνᾶς ἱερόν, ἀκρόπολιν ὀνομάζοντα, κύκλον περιβάλλοντα, ἀφ' οὗ τὰ δώδεκα μέρη τέμνειν τὴν τε πόλιν αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν χώραν. ἴσα δὲ δεῖ γίγνεσθαι τὰ δώδεκα μέρη τῷ τὰ μὲν ἀγαθῆς γῆς εἶναι σμικρά, τὰ δὲ χείρονος μεῖζω. κλήρους δὲ διελεῖν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίους, τούτων τε αὖ δίχα τεμεῖν ἕκαστον καὶ συγκληρῶσαι δύο τμήματα, τοῦ τε ἐγγύς καὶ τοῦ πόρρω μετέχοντα ἑκάτερον· τὸ πρὸς

Stephanus page 745, section c, line 7

τῇ πόλει μέρος τῷ πρὸς τοῖς ἐσχάτοις εἰς κλήρος, καὶ τὸ δεύτερον ἀπὸ πόλεως τῷ ἀπ' ἐσχάτων δευτέρῳ, καὶ τᾶλλα οὕτως πάντα. μηχανᾶσθαι δὲ καὶ ἐν τοῖς δίχα τμήμασι τὸ νυνδὴ λεγόμενον φαυλότητός τε καὶ ἀρετῆς χώρας, ἐπανισουμένους τῷ πλήθει τε καὶ ὀλιγότητι τῆς διανομῆς. νείμασθαι δὲ δὴ καὶ τοὺς ἄνδρας δώδεκα μέρη, τὴν τῆς ἄλλης οὐσίας εἰς ἴσα ὅτι μάλιστα τὰ δώδεκα μέρη συνταξάμενον, ἀπογραφῆς πάντων γενομένης· καὶ δὴ καὶ μετὰ τοῦτο δώδεκα θεοῖς δώδεκα κλήρους θέντας, ἐπονομάσαι καὶ καθιερῶσαι τὸ λαχὸν μέρος ἑκάστῳ τῷ θεῷ, καὶ φυλὴν αὐτὴν

Stephanus page 745, section e, line 2

ἐπονομάσαι. τέμνειν δ' αὖ καὶ τὰ δώδεκα τῆς πόλεως τμήματα τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ καὶ τὴν ἄλλην χώραν διένεμον· καὶ δύο νέμεσθαι ἕκαστον οἰκήσεις, τὴν τε ἐγγύς τοῦ μέσου καὶ τὴν τῶν ἐσχάτων. καὶ τὴν μὲν κατοίκισιν οὕτω τέλος ἔχειν.

Ἐννοεῖν δὲ ἡμᾶς τὸ τοιόνδε ἐστὶν χρεῶν ἐκ παντὸς τρόπου, ὥς τὰ νῦν εἰρημένα πάντα οὐκ ἂν ποτε εἰς τοιούτους καιροὺς συμπέσοι, ὥστε συμβῆναι κατὰ λόγον οὕτω σύμπαντα γενόμενα, ἄνδρας τε οἱ μὴ δυσχερανοῦσι τὴν τοιαύτην συνοικίαν, ἀλλ' ὑπομενοῦσιν χρήματά τε ἔχοντες τακτὰ καὶ

Stephanus page 746, section a, line 3

μέτρια διὰ βίου παντὸς καὶ παίδων γενέσεις ἅς εἰρήκαμεν ἑκάστοις, καὶ χρυσοῦ στερόμενοι καὶ ἐτέρων ὧν δῆλος ὁ νομοθέτης προστάζων ἐστὶν ἐκ τούτων τῶν νῦν εἰρημένων, ἔτι δὲ χώρας τε καὶ ἄστεος, ὥς εἴρηκεν, μεσότητάς τε καὶ ἐν κύκλῳ οἰκήσεις πάντη, σχεδὸν οἷον ὀνείρατα λέγων, ἢ πλάττων καθάπερ ἐκ κηροῦ τινα πόλιν καὶ πολίτας. ἔχει δὴ τὰ τοιαῦτα οὐ κακῶς τινα τρόπον εἰρημένα, χρή δ' ἐπαναλαμβάνειν πρὸς αὐτὸν τὰ τοιάδε. πάλιν ἄρα ἡμῖν ὁ νομοθετῶν φράζει τόδε· “Ἐν τούτοις τοῖς λόγοις, ὦ φίλοι,

μηδ' αὐτὸν δοκεῖτέ με λεληθέναι τὸ νῦν λεγόμενον ὥς

Stephanus page 746, section b, line 5

ἀληθῆ διεξέρχεται τινα τρόπον. ἀλλὰ γὰρ ἐν ἐκάστοις τῶν μελλόντων ἔσεσθαι δικαιοτάτον οἶμαι τόδε εἶναι, τὸν τὸ παράδειγμα δεικνύντα, οἷον δεῖ τὸ ἐπιχειρούμενον γίνεσθαι, μηδὲν ἀπολείπειν τῶν καλλίστων τε καὶ ἀληθεστάτων, ᾧ δὲ ἀδύνατόν τι συμβαίνει τούτων γίνεσθαι, τοῦτο μὲν αὐτὸ ἐκκλίνειν καὶ μὴ πράττειν, ὅτι δὲ τούτου τῶν λοιπῶν ἐγγύτατά ἐστιν καὶ συγγενέστατον ἔφυ τῶν προσηκόντων πράττειν, τοῦτ' αὐτὸ διαμηχανᾶσθαι ὅπως ἂν γίγνηται, τὸν νομοθέτην δ' ἔἵσσαι τέλος ἐπιθεῖναι τῇ βουλήσει, γενομένου δὲ τούτου, τότε ἤδη κοινῇ μετ' ἐκείνου σκοπεῖν ὅτι τε συμ-

Stephanus page 746, section c, line 7

φέρει τῶν εἰρημένων καὶ τί πρόσαντες εἴρηται τῆς νομοθεσίας· τὸ γὰρ ὁμολογούμενον αὐτὸ αὐτῷ δεῖ που πανταχῇ ἀπεργάζεσθαι καὶ τὸν τοῦ φαυλοτάτου δημιουργὸν ἄξιον ἐσόμενον λόγου.”

Νῦν δὴ τοῦτ' αὐτὸ προθυμητέον ἰδεῖν μετὰ τὴν δόξαν τῆς τῶν δώδεκα μερῶν διανομῆς, τὸ τίνα τρόπον δῆλον δὴ τὰ δώδεκα μέρη, τῶν ἐντὸς αὐτοῦ πλείστας ἔχοντα διανομάς, καὶ τὰ τούτοις συνεπόμενα καὶ ἐκ τούτων γεννώμενα, μέχρι τῶν τετταράκοντά τε καὶ πεντακισχιλίων - ὅθεν φρατρίας καὶ δήμους καὶ κώμας, καὶ πρὸς γε τὰς πολεμικὰς τάξεις τε

Stephanus page 746, section e, line 1

καὶ ἀγωγάς, καὶ ἔτι νομίσματα καὶ μέτρα ξηρά τε καὶ ὑγρά καὶ σταθμά - πάντα ταῦτα ἔμμετρά τε καὶ ἀλλήλοις σύμφωνα δεῖ τὸν γε νόμον τάττειν. πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ἐκεῖνα φοβητέα, δείσαντα τὴν δόξασαν ἂν γίνεσθαι σμικρολογίαν, ἂν τις προστάτῃ πάντα ὅπόσ' ἂν σκευὴ κτῶνται, μηδὲν ἄμετρον αὐτῶν ἔαν εἶναι, καὶ κοινῷ λόγῳ νομίσαντα πρὸς πάντα εἶναι χρησίμους τὰς τῶν ἀριθμῶν διανομάς καὶ ποικίλσεις, ὅσα τε αὐτοῖς ἐν ἑαυτοῖς ποικίλλονται καὶ ὅσα ἐν μήκεσι καὶ ἐν βάθεσι ποικίλματα, καὶ δὴ καὶ ἐν φθόγγοις καὶ κινήσεσι ταῖς τε κατὰ τὴν εὐθυπορίαν τῆς ἄνω καὶ κάτω

Stephanus page 747, section a, line 5

φορᾶς καὶ τῆς κύκλῳ περιφορᾶς· πρὸς γὰρ ταῦτα πάντα δεῖ βλέψαντα τὸν γε νομοθέτην προστάττειν τοῖς πολίταις παῖσιν εἰς δύναμιν τούτων μὴ ἀπολείπεσθαι τῆς συντάξεως.

πρὸς τε γὰρ οἰκονομίαν καὶ πρὸς πολιτείαν καὶ πρὸς τὰς τέχνας πάσας ἐν οὐδὲν οὕτω δύναμιν ἔχει παιδείον μάθημα μεγάλην, ὥς ἢ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς διατριβή· τὸ δὲ μέγιστον,

ὅτι τὸν νυστάζοντα καὶ ἀμαθῇ φύσει ἐγείρει καὶ εὐμαθῇ καὶ
μνήμονα καὶ ἀγχίνουν ἀπεργάζεται, παρὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν
ἐπιδιδόντα θεία τέχνη. ταῦτα δὴ πάντα, ἐὰν μὲν ἄλλοις

Stephanus page 747, section b, line 7

νόμοις τε καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἀφαιρῆταί τις τὴν ἀνελευθερίαν
καὶ φιλοχρηματίαν ἐκ τῶν ψυχῶν τῶν μελλόντων αὐτὰ
ικανῶς τε καὶ ὀνησίμως κτήσεσθαι, καλὰ τὰ παιδεύματα καὶ
προσήκοντα γίγνοιτ' ἂν· εἰ δὲ μή, τὴν καλουμένην ἂν τις
πανουργίαν ἀντὶ σοφίας ἀπεργασάμενος λάθοι, καθάπερ
Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας καὶ πολλὰ ἕτερα ἀπειργασμένα
γένη νῦν ἔστιν ἰδεῖν ὑπὸ τῆς τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων καὶ
κτημάτων ἀνελευθερίας, εἴτε τις νομοθέτης αὐτοῖς φαῦλος
ἂν γενόμενος ἐξηργάσατο τὰ τοιαῦτα εἴτε χαλεπὴ τύχη
προσπεσοῦσα εἴτε καὶ φύσις ἄλλη τις τοιαύτη. καὶ γάρ,

Stephanus page 747, section d, line 2

ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία, μηδὲ τοῦθ' ἡμᾶς λανθανέτω περὶ
τόπων ὥς οὐκ εἰσὶν ἄλλοι τινὲς διαφέροντες ἄλλων τόπων
πρὸς τὸ γεννᾶν ἀνθρώπους ἀμείνους καὶ χεῖρους, οἷς οὐκ
ἐναντία νομοθετητέον· οἱ μὲν γέ που διὰ πνεύματα παντοῖα
καὶ δι' εἰλήσεις ἀλλόκοτοί τέ εἰσιν καὶ ἐναῖσιοι αὐτῶν, οἱ δὲ
δι' ὕδατα, οἱ δὲ καὶ δι' αὐτὴν τὴν ἐκ τῆς γῆς τροφήν, ἀνα-
διδούσαν οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἀμείνω καὶ χεῖρω, ταῖς δὲ
ψυχαῖς οὐχ ἥττον δυναμένην πάντα τὰ τοιαῦτα ἐμποιεῖν,
τούτων δ' αὖ πάντων μέγιστον διαφέροιεν ἂν τόποι χώρας
ἐν οἷς θεία τις ἐπίπνοια καὶ δαιμόνων λήξεις εἶεν, τοὺς ἀεὶ

Stephanus page 747, section e, line 5

κατοικιζομένους ἴλεω δεχόμενοι καὶ τούναντίον. οἷς ὁ γε
νοῦν ἔχων νομοθέτης, ἐπισκεψάμενος ὥς ἄνθρωπον οἷόν τ'
ἐστὶν σκοπεῖν τὰ τοιαῦτα, οὕτω πειρῶτ' ἂν τιθέναι τοὺς νό-
μους. ὁ δὲ καὶ σοὶ ποιητέον, ὦ Κλεινία· πρῶτον τρεπτέον
ἐπὶ τὰ τοιαῦτα μέλλοντί γε κατοικίζειν χώραν.

{ΚΛ.} Ἀλλ', ὦ ξένη Ἀθηναῖε, λέγεις τε παγκάλως ἐμοί
τε οὕτως ποιητέον.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ μὴν μετὰ γε πάντα τὰ νῦν εἰρημένα σχεδὸν
ἂν ἀρχῶν εἶέν σοι καταστάσεις τῇ πόλει.

Stephanus page 751, section a, line 3

{ΚΛ.} Ἔχει γὰρ οὖν οὕτω.

{ΑΘ.} Δύο εἶδη ταῦτα περὶ πολιτείας κόσμον γιγνόμενα
τυγχάνει, πρῶτον μὲν καταστάσεις ἀρχῶν τε καὶ ἀρξόντων,
ὅσας τε αὐτὰς εἶναι δεῖ καὶ τρόπον ὅντινα καθισταμένας·
ἔπειτα οὕτω δὴ τοὺς νόμους ταῖς ἀρχαῖς ἐκάσταις ἀποδοτέον,

οὐστινάς τε αὖ καὶ ὅσους καὶ οἴους προσῆκον ἂν ἐκάσταις
εἴη. σμικρὸν δὲ ἐπισχόντες πρὸ τῆς αἰρέσεως, εἵπωμεν
προσῆκοντά τινα λόγον περὶ αὐτῆς ῥηθῆναι.

{ΚΛ.} Τίνα δὴ τοῦτον;

{ΑΘ.} Τόνδε. παντί που δῆλον τὸ τοιοῦτον, ὅτι μεγάλου

Stephanus page 751, section b, line 6

τῆς νομοθεσίας ὄντος ἔργου, τοῦ πόλιν εὖ παρεσκευασμένην
ἀρχὰς ἀνεπιτηδεῖους ἐπιστῆσαι τοῖς εὖ κειμένοις νόμοις, οὐ
μόνον οὐδὲν πλέον εὖ τεθέντων, οὐδ' ὅτι γέλως ἂν πάμπολυς
συμβαῖνοι, σχεδὸν δὲ βλάβαι καὶ λῶβαι πολὺ μέγισται ταῖς
πόλεσι γίγνουντ' ἂν ἐξ αὐτῶν.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τοῦτο τοῖνυν νοήσωμέν σοι περὶ τῆς νῦν, ὦ φίλε,
πολιτείας τε καὶ πόλεως συμβαῖνον. ὁρᾷς γὰρ ὅτι πρῶτον
μὲν δεῖ τοὺς ὀρθῶς ἰόντας ἐπὶ τὰς τῶν ἀρχῶν δυνάμεις βά-
σανον ἱκανὴν αὐτούς τε καὶ γένος ἐκάστων ἐκ παίδων μέχρι

Stephanus page 751, section c, line 8

τῆς αἰρέσεως εἶναι δεδοκότας, ἔπειτα αὖ τοὺς μέλλοντας
αἰρήσεσθαι τεθράφθαι [τε] ἐν ἡθεσι νόμων εὖ πεπαιδευμένους
πρὸς τὸ δυσχεραίνοντάς τε καὶ ἀποδεχομένους ὀρθῶς κρίνειν
καὶ ἀποκρίνειν δυνατοὺς γίγνεσθαι τοὺς ἀξίους ἐκατέρων·
ταῦτα δὲ οἱ νεωστὶ συνεληλυθότες ὄντες τε ἀλλήλων ἀ-
γνώτες, ἔτι δ' ἀπαίδευτοι, πῶς ἂν ποτε δύναιτο ἀμέμπτως
τὰς ἀρχὰς αἰρεῖσθαι;

{ΚΛ.} Σχεδὸν οὐκ ἂν ποτε.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ γὰρ ἀγῶνα προφάσεις φασὶν οὐ πάνυ δέχε-
σθαι· καὶ δὴ καὶ σοὶ τοῦτο νῦν καὶ ἐμοὶ ποιητέον, ἐπείπερ

Stephanus page 751, section e, line 1

σὺ μὲν δὴ τὴν πόλιν ὑπέστης τῷ Κρητῶν ἔθνει προθύμως
κατοικεῖν δέκατος αὐτός, ὡς φῆς, τὰ νῦν, ἐγὼ δ' αὖ σοὶ
συλλήψεσθαι κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμῖν τὰ νῦν μυθολογίαν.
οὐκ οὖν δῆπου λέγων γε ἂν μῦθον ἀκέφαλον ἐκὼν καταλί-
ποιμι· πλανώμενος γὰρ ἂν ἀπάντη τοιοῦτος ὢν ἄμορφος
φαίνοιτο.

{ΚΛ.} Ἄριστ' εἴρηκας, ὦ ξέने.

{ΑΘ.} Οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ δράσω κατὰ δύναμιν οὕτω.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν ποιῶμεν ἥπερ καὶ λέγομεν.

{ΑΘ.} Ἔσται ταῦτ', ἂν θεὸς ἐθέλῃ καὶ γήρως ἐπικρατῶμεν

Stephanus page 752, section a, line 9

τό γε τοσοῦτον.

{ΚΛ.} Ἀλλ' εἰκὸς ἐθέλειν.

{ΑΘ.} Εἰκὸς γὰρ οὖν. ἐπόμενοι δὲ αὐτῷ λάβωμεν καὶ

τόδε.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ὡς ἀνδρείως καὶ παρακεκινδυνευμένως ἐν τῷ νῦν
ἡ πόλις ἡμῖν ἔσται κατοικισμένη.

{ΚΛ.} Περὶ τί βλέπων καὶ ποῖ μάλιστα αὐτὸ εἴρηκας τὰ
νῦν;

{ΑΘ.} Ὡς εὐκόλως καὶ ἀφόβως ἀπείροις ἀνδράσι νομο-

Stephanus page 752, section b, line 10

θετοῦμεν, ὅπως δέξονταιί ποτε τοὺς νῦν τεθέντας νόμους.
δῆλον δὲ τό γε τοσοῦτον, ὧ Κλεινία, παντὶ σχεδὸν καὶ τῷ
μὴ πάνυ σοφῷ, τὸ μὴ ῥαδίως γε αὐτοὺς μηδένας προς-
δέξεσθαι κατ' ἀρχάς, εἰ δὲ μείναιμὲν πῶς τοσοῦτον χρόνον
ἕως οἱ γευσάμενοι παῖδες τῶν νόμων καὶ συντραφέντες
ἱκανῶς συνήθεις τε αὐτοῖς γενόμενοι τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῇ
πόλει πάσῃ κοινωνήσειαν· γενομένου γε μὴν οὐ λέγομεν,
εἴπερ τινὶ τρόπῳ καὶ μηχανῇ γίγνοιτο ὀρθῶς, πολλὴν ἔγωγε
ἀσφάλειαν οἶμαι καὶ μετὰ τὸν τότε παρόντα χρόνον ἂν
γενέσθαι τοῦ μείναι τὴν παιδαγωγηθεῖσαν οὕτω πόλιν.

Stephanus page 752, section d, line 1

{ΚΛ.} Ἔχει γοῦν λόγον.

{ΑΘ.} Ἴδωμεν τοίνυν πρὸς τοῦτο εἴ πῇ τινα πόρον ἱκανὸν
πορίζοιμεν ἂν κατὰ τάδε. φημί γάρ, ὧ Κλεινία, Κνωσίους
χρῆναι τῶν ἄλλων διαφερόντως Κρητῶν μὴ μόνον ἀφοσιώ-
σασθαι περὶ τῆς χώρας ἣν νῦν κατοικίζετε, συντόνως δ'
ἐπιμεληθῆναι τὰς πρώτας ἀρχάς εἰς δύναμιν ὅπως ἂν
ἰστώσιν ὡς ἀσφαλέστατα καὶ ἄριστα. τὰς μὲν οὖν ἄλλας
καὶ βραχύτερον ἔργον, νομοφύλακας δ' ἡμῖν πρώτους αἰρεῖ-
σθαι ἀναγκαιότατον ἀπάσῃ σπουδῇ.

{ΚΛ.} Τίνα οὖν ἐπὶ τούτῳ πόρον καὶ λόγον ἀνευρίσκομεν;

Stephanus page 752, section e, line 4

{ΑΘ.} Τόνδε. φημί, ὧ παῖδες Κρητῶν, χρῆναι Κνωσίους,
διὰ τὸ πρεσβεύειν τῶν πολλῶν πόλεων, κοινῇ μετὰ τῶν
ἀφικομένων εἰς τὴν συνοίκησιν ταύτην ἐξ αὐτῶν τε καὶ
ἐκείνων αἰρεῖσθαι τριάκοντα μὲν καὶ ἑπτὰ τοὺς πάντας,
ἐννέα δὲ καὶ δέκα ἐκ τῶν ἐποικησάντων, τοὺς δὲ ἄλλους
ἐξ αὐτῆς Κνωσοῦ· τούτους δ' οἱ Κνώσιοι τῇ πόλει σοι
δόντων, καὶ αὐτόν σε πολίτην εἶναι ταύτης τῆς ἀποικίας
καὶ ἓνα τῶν ὀκτωκαίδεκα, πείσαντες ἢ τῇ μετρίᾳ δυνάμει
βιασάμενοι.

{ΚΛ.} Τί δῆτα οὐ καὶ σύ τε καὶ ὁ Μέγилλος, ὧ ξέने,

Stephanus page 753, section a, line 6

ἐκοινωνησάτην ἡμῖν τῆς πολιτείας;

{ΑΘ.} Μέγα μὲν, ὦ Κλεινία, φρονοῦσιν αἱ Ἀθηναί, μέγα δὲ καὶ ἡ Σπάρτη, καὶ μακρὰν ἀποικοῦσιν ἐκάτεραι· σοὶ δὲ κατὰ πάντα ἐμμελῶς ἔχει καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκισταῖς κατὰ ταῦτά, ὥσπερ τὰ περὶ σοῦ νῦν λεγόμενα. ὥς μὲν οὖν γένοιτ' ἂν ἐπιεικέστατα ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν τὰ νῦν, εἰρήσθω, προελθόντος δὲ χρόνου καὶ μεινάσης τῆς πολιτείας, αἵρεσις αὐτῶν ἔστω τοιάδε τις· Πάντες μὲν κοινωνούντων τῆς τῶν ἀρχόντων αἰρέσεως ὅποσοιπερ ἂν ὅπλα ἵππικὰ ἢ πεζικὰ τιθῶνται καὶ πολέμου κεκοινωνήκωσιν ἐν ταῖς σφετέραις

Stephanus page 753, section b, line 7

αὐτῶν τῆς ἡλικίας δυνάμεσιν· ποιεῖσθαι δὲ τὴν αἵρεσιν ἐν ἱερῷ ὅπερ ἂν ἡ πόλις ἡγῆται τιμιώτατον, φέρειν δ' ἐπὶ τὸν τοῦ θεοῦ βωμὸν ἕκαστον εἰς πινάκιον γράψαντα τοῦνομα πατρόθεν καὶ φυλῆς καὶ δήμου ὁπόθεν ἂν δημοτεύηται, παρεγγράφειν δὲ καὶ τὸ αὐτοῦ κατὰ ταῦτά οὕτως ὄνομα. τῷ βουλομένῳ δ' ἐξέστω τῶν πινακίων ὅτιπερ ἂν φαίνεται

μὴ κατὰ νοῦν αὐτῷ γεγραμμένον ἀνελόντα εἰς ἀγορὰν θεῖναι μὴ ἔλαττον τριάκοντα ἡμερῶν. τὰ δὲ τῶν πινακίων κριθέντα ἐν πρώτοις μέχρι τριακοσίων δεῖξαι τοὺς ἄρχοντας ἰδεῖν

Stephanus page 753, section d, line 1

πάσῃ τῇ πόλει, τὴν δὲ πόλιν ὡσαύτως ἐκ τούτων φέρειν πάλιν ὃν ἂν ἕκαστος βούληται, τοὺς δὲ τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν προκριθέντας ἑκατὸν δεῖξαι πάλιν ἅπασιν. τὸ δὲ τρίτον φερέτω μὲν ἐκ τῶν ἑκατὸν ὁ βουλευθεὶς ὃν ἂν βούληται, διὰ τομίῳ πορευόμενος· ἐπτὰ δὲ καὶ τριάκοντα, οἷς ἂν πλεῖσται γένωνται ψῆφοι, κρίναντες ἀποφηνάντων ἄρχοντας. Τίνες οὖν, ὦ Κλεινία καὶ Μέγυλλε, πάντα ἡμῖν ταῦτ' ἐν τῇ πόλει καταστήσουσι τῶν ἀρχῶν τε πέρι καὶ δοκιμασιῶν αὐτῶν; Ἄρα ἐννοοῦμεν ὥς ταῖς πρώτον οὕτω καταζευγνυμέναις πόλεσιν ἀνάγκη μὲν εἶναί τινας, οἵτινες δὲ εἶεν ἂν

Stephanus page 753, section e, line 4

πρὸς πασῶν τῶν ἀρχῶν γεγονότες, οὐκ ἔστιν; δεῖ μὴν ἀμῶς γέ πως, καὶ ταῦτα οὐ φαύλους ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἄκρους. ἀρχὴ γὰρ λέγεται μὲν ἥμισυ παντὸς ἐν ταῖς παροιμίαις ἔργου, καὶ τό γε καλῶς ἄρξασθαι πάντες ἐγκωμιάζομεν ἐκάστοτε· τὸ δ' ἔστιν τε, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, πλέον ἢ τὸ ἥμισυ, καὶ οὐδεὶς αὐτὸ καλῶς γενόμενον ἐγκεκωμίακεν ἱκανῶς.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΑΘ.} Μὴ τοίνυν γινώσκοντές γε παρῶμεν αὐτὸ ἄρρητον, μηδὲν διασαφήσαντες ἡμῖν αὐτοῖς τίνα ἔσται τρόπον. ἐγὼ

Stephanus page 754, section a, line 6

μὲν οὖν οὐδαμῶς εὐπορῶ πλήν γε ἑνὸς εἰπεῖν πρὸς τὸ παρὸν ἀναγκαίου καὶ συμφέροντος λόγου.

{ΚΛ.} Τίνος δὴ;

{ΑΘ.} Φημὶ ταύτῃ τῇ πόλει, ἣν οἰκίζουσιν μέλλομεν, οἶον πατέρα καὶ μητέρα οὐκ εἶναι πλήν τὴν κατοικίζουσιν αὐτὴν πόλιν, οὐκ ἄγνοῶν ὅτι πολλαὶ τῶν κατοικισθεισῶν διαφοροὶ ταῖς κατοικισάσαις πολλάκις ἔναι γεγονόσιν τε καὶ ἔσονται. νῦν μὲν ἐν τῷ παρόντι, καθάπερ παῖς, εἰ καὶ ποτε μέλλει διάφορος εἶναι τοῖς γεννήσασιν, ἔν γε τῇ παρουσίᾳ παιδείας ἀπορία στέργει τε καὶ στέργεται ὑπὸ τῶν γεννησάντων, καὶ

Stephanus page 754, section b, line 6

φεύγων ἀεὶ πρὸς τοὺς οἰκείους, ἀναγκαίους μόνους εὐρίσκει συμμαχούς· ἃ δὴ νῦν φημὶ Κνωσίοις διὰ τὴν ἐπιμέλειαν πρὸς τὴν νέαν πόλιν καὶ τῇ νέᾳ πρὸς Κνωσὸν ὑπάρχειν ἐτοίμως γεγονότα. λέγω δὴ, καθάπερ εἶπον νυνδὴ, - δις γὰρ τό γε καλὸν ῥηθὲν οὐδὲν βλάπτει - Κνωσίους δεῖν ἐπιμελεθῆναι πάντων τούτων κοινῇ, προσελομένους τῶν εἰς τὴν ἀποικίαν ἀφικομένων, τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ ἀρίστους εἰς δύναμιν ἐλομένους, μὴ ἔλαττον ἑκατὸν ἀνδρῶν· καὶ αὐτῶν Κνωσίων ἔστωσαν ἑκατὸν ἕτεροι. τούτους δὲ ἐλθόντας φημὶ δεῖν εἰς τὴν καινὴν πόλιν συνεπιμελεθῆναι ὅπως αἱ τε ἀρχαὶ

Stephanus page 754, section d, line 1

καταστῶσιν κατὰ νόμους, καταστᾶσαι τε δοκιμασθῶσι· γενομένων δὲ τούτων, τὴν μὲν Κνωσὸν τοὺς Κνωσίους οἰκεῖν, τὴν δὲ νέαν πόλιν αὐτὴν αὐτὴν πειρᾶσθαι σώζειν τε καὶ εὐτυχεῖν. οἱ δὲ δὴ γενόμενοι τῶν ἑπτὰ καὶ τριάκοντα νῦν τε καὶ εἰς τὸν ἔπειτα σύμπαντα χρόνον ἐπὶ τοῖσδε ἡμῖν ἡρήσθωσαν· πρῶτον μὲν φύλακες ἔστωσαν τῶν νόμων, ἔπειτα τῶν γραμμάτων ὧν ἂν ἕκαστος ἀπογράψῃ τοῖς ἀρχουσι τὸ πλῆθος τῆς αὐτῶν οὐσίας, πλήν ὁ μὲν μέγιστον τίμημα ἔχων τεττάρων μνῶν, ὁ δὲ τὸ δεύτερον τριῶν, ὁ δὲ τρίτος δυοῖν μναῖν, μναῖς δὲ ὁ τέταρτος. ἐὰν δὲ τις ἕτερον φαί-

Stephanus page 754, section e, line 3

νηταί τι παρὰ τὰ γεγραμμένα κεκτημένος, δημόσιον μὲν ἔστω τὸ τοιοῦτον ἅπαν, πρὸς τούτῳ δὲ δίκην ὑπεχέτω τῷ βουλομένῳ μετιέναι μὴ καλὴν μηδ' εὐάνυμον ἀλλ' αἰσχροάν, ἐὰν ἀλίσκεται διὰ τὸ κέρδος τῶν νόμων καταφρονῶν. αἰσχροκερδεῖας οὖν αὐτὸν γραψάμενος ὁ βουλευθεὶς ἐπεξίτω τῇ δίκῃ ἐν αὐτοῖς τοῖς νομοφύλαξιν· ἐὰν δ' ὁ φεύγων ὄφλη, τῶν κοινῶν κτημάτων μὴ μετεχέτω, διανομὴ δὲ ὅταν τῇ πόλει γίγνηται τις, ἄμοιρος ἔστω πλήν γε τοῦ κλήρου, γεγράφθω δὲ ὠφληκῶς, ἕως ἂν ζῇ, ὅπου πᾶς ὁ βουλόμενος

αὐτὰ ἀναγνώσεται. μὴ πλέον δὲ εἴκοσιν ἐτῶν νομοφύλαξ

Stephanus page 755, section a, line 5

ἀρχέτω, φερέσθω δ' εἰς τὴν ἀρχὴν μὴ ἔλαττον ἢ πεντήκοντα γεγονώς ἐτῶν· ἐξηκοντούτης δὲ ἐνεχθεὶς δέκα μόνον ἀρχέτω ἔτη, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὅπως ἂν τις πλέον ὑπερβὰς ἐβδομήκοντα ζῇ, μηκέτι ἐν τούτοις τοῖς ἄρχουσι τὴν τηλικαύτην ἀρχὴν ὥς ἄρξων διανοηθήτω.

Τὰ μὲν οὖν περὶ τῶν νομοφυλάκων ταῦτα εἰρήσθω πρὸς τάγματα τρία, προϊόντων δὲ εἰς τοῦμπροσθε τῶν νόμων ἕκαστος προσταξέει τούτοις τοῖς ἀνδράσιν ὧντινων αὐτούς δεῖ πρὸς τοῖς νῦν εἰρημένοις προσεπιμελεῖσθαι· νῦν δ' ἐξῆς ἄλλων ἀρχῶν αἰρέσεως πέρι λέγοιμεν ἂν. δεῖ γὰρ δὴ τὰ

Stephanus page 755, section b, line 8

μετὰ ταῦτα στρατηγούς αἰρεῖσθαι, καὶ τούτοις εἰς τὸν πόλεμον οἷον τινὰς ὑπηρεσίας ἱπάρχους καὶ φυλάρχους καὶ τῶν πεζῶν φυλῶν κοσμητὰς τῶν τάξεων, οἷς πρέπον ἂν εἴη τοῦτ' αὐτὸ τοῦνομα μάλιστα, οἷον καὶ οἱ πολλοὶ ταξιάρχους αὐτούς ἐπονομάζουσι. τούτων δὲ στρατηγούς μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ταύτης οἱ νομοφύλακες προβαλλέσθων, αἰρεῖσθων δ' ἐκ τῶν προβληθέντων πάντες οἱ τοῦ πολέμου κοινωνοὶ γενόμενοι τε ἐν ταῖς ἡλικίαις καὶ γιγνόμενοι ἐκάστοτε. ἐὰν δέ τις ἄρα δοκῇ τινὶ τῶν μὴ προβεβλημένων ἀμείνων εἶναι τῶν προβληθέντων τινός, ἐπονομάσας ἀνθ' ὅτου ὄντινα

Stephanus page 755, section d, line 2

προβάλλεται, τοῦτ' αὐτὸ ὁμνὺς ἀντιπροβαλλέσθω τὸν ἕτερον· ὁπότερος δ' ἂν δόξη διαχειροτονούμενος, εἰς τὴν αἵρεσιν ἐγκρινέσθω. τρεῖς δέ, οἷς ἂν ἡ πλείστη χειροτονία γίγνηται, τούτους εἶναι στρατηγούς τε καὶ ἐπιμελητὰς τῶν κατὰ πόλεμον, δοκιμασθέντων καθάπερ οἱ νομοφύλακες· ταξιάρχους δὲ αὐτοῖσι προβάλλεσθαι μὲν τοὺς αἰρεθέντας στρατηγούς δώδεκα, ἐκάστη φυλῇ ταξιάρχον, τὴν δ' ἀντιπροβολὴν εἶναι, καθάπερ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο τὴν αὐτὴν καὶ περὶ τῶν ταξιάρχων, καὶ τὴν ἐπιχειροτονίαν καὶ τὴν κρίσιν. τὸν δὲ σύλλογον τοῦτον ἐν τῷ παρόντι, πρὶν πρυ-

Stephanus page 755, section e, line 5

τάνεις τε καὶ βουλὴν ἡρῆσθαι, τοὺς νομοφύλακας συλλέξαντας εἰς χωρίον ὡς ἱερώτατόν τε καὶ ἱκανώτατον καθίσαι, χωρὶς μὲν τοὺς ὀπλίτας, χωρὶς δὲ τοὺς ἱππέας, τρίτον δ' ἐφεξῆς τούτοις πᾶν ὅσον ἐμπολέμιον· χειροτονούντων δὲ στρατηγούς μὲν καὶ ἱπάρχους πάντες, ταξιάρχους δὲ οἱ τὴν ἀσπίδα τιθέμενοι, φυλάρχους δὲ αὖ τούτοις πᾶν τὸ ἱπικὸν αἰρεῖσθω, ψιλῶν δὲ ἢ τοξοτῶν ἢ τινος ἄλλου τῶν

ἐμπολεμίων ἡγεμόνας οἱ στρατηγοὶ ἑαυτοῖς καθιστάντων.
ἱπάρχων δὴ κατάστασις ἂν ἡμῖν ἔτι λοιπὴ γίγνοιτο. τού-
τους οὖν προβαλλέσθων μὲν οἷπερ καὶ τοὺς στρατηγοὺς

Stephanus page 756, section a, line 6

προυβάλλοντο, τὴν δὲ αἵρεσιν καὶ τὴν ἀντι<προ>βολὴν τούτων
τὴν αὐτὴν γίγνεσθαι καθάπερ ἢ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο,
χειροτονεῖτω δὲ τὸ ἱππικὸν αὐτοὺς ἐναντίον ὁρώντων τῶν
πεζῶν, δύο δὲ οἷς ἂν πλείστη χειροτονία γίγνηται, τούτους
ἡγεμόνας εἶναι πάντων τῶν ἱππευόντων. τὰς δὲ ἀμφισβη-
τήσεις τῶν χειροτονιῶν μέχρι δυοῖν εἶναι· τὸ δὲ τρίτον ἔαν
ἀμφισβητῇ τις, διαψηφίζεσθαι τούτους οἷσπερ τῆς χειρο-
τονίας μέτρον ἑκάστοις ἑκαστον ἦν.

Βουλὴν δὲ εἶναι μὲν τριάκοντα δωδεκάδας - ἐξήκοντα δὲ
καὶ τριακόσιοι γίγνοιτο ἂν πρέποντες ταῖς διανομαῖς - μέρη

Stephanus page 756, section c, line 1

δὲ διανείμαντας τέτταρα κατὰ ἐνενήκοντα τὸν ἀριθμὸν τούτων,
ἐξ ἑκάστου τῶν τιμημάτων φέρειν ἐνενήκοντα βουλευτάς.
πρῶτον μὲν ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων ἅπαντας φέρειν ἐξ
ἀνάγκης, ἣ ζημιουῖσθαι τὸν μὴ πειθόμενον τῇ δοξάσει ζημίᾳ·
ἐπειδὰν δ' ἐνεχθῶσι, τούτους μὲν κατασημήνασθαι, τῇ δὲ
ὕστεραίᾳ φέρειν ἐκ τῶν δευτέρων τιμημάτων κατὰ ταῦτά
καθάπερ τῇ πρόσθεν, τρίτη δ' ἐκ τῶν τρίτων τιμημάτων
φέρειν μὲν τὸν βουλόμενον, ἐπάναγκες δὲ εἶναι τοῖς τῶν
τριῶν τιμημάτων, τὸ δὲ τέταρτον τε καὶ σμικρότατον ἐλεύ-
θερον ἀφείσθαι τῆς ζημίας, ὅς ἂν αὐτῶν μὴ βούληται φέρειν.

Stephanus page 756, section d, line 3

τετάρτη δὲ φέρειν μὲν ἐκ τοῦ τετάρτου καὶ σμικροτάτου
τιμήματος ἅπαντας, ἀζήμιον δ' εἶναι τὸν ἐκ τοῦ τετάρτου
καὶ τρίτου τιμήματος, ἔαν ἐνεγκεῖν μὴ βούληται· τὸν δ' ἐκ
τοῦ δευτέρου καὶ πρώτου μὴ φέροντα ζημιουῖσθαι, τὸν μὲν
ἐκ τοῦ δευτέρου τριπλασίᾳ τῆς πρώτης ζημίας, τὸν δ' ἐκ
τοῦ πρώτου τετραπλασίᾳ. πέμπτη δὲ ἡμέρᾳ τὰ κατα-
σημανθέντα ὀνόματα ἐξενεγκεῖν μὲν τοὺς ἄρχοντας ἰδεῖν
πᾶσι τοῖς πολίταις, φέρειν δ' ἐκ τούτων αὖ πάντα ἄνδρα ἢ
ζημιουῖσθαι τῇ πρώτῃ ζημίᾳ· ὀγδοήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν ἐκλέ-

Stephanus page 756, section e, line 6

ξαντας ἀφ' ἑκάστων τῶν τιμημάτων, τοὺς ἡμίσεις τούτων
ἀποκληρώσαντας δοκιμάσαι, τούτους δ' εἶναι τὸν ἐνιαυτὸν
βουλευτάς.

Ἡ μὲν αἵρεσις οὕτω γιγνομένη μέσον ἂν ἔχοι μοναρχικῆς
καὶ δημοκρατικῆς πολιτείας, ἥς ἀεὶ δεῖ μεσεύειν τὴν πολιτείαν·

δοῦλοι γὰρ ἂν καὶ δεσπότες οὐκ ἂν ποτε γένοιτο φίλοι, οὐδὲ ἐν ἴσας τιμαῖς διαγορευόμενοι φαῦλοι καὶ σπουδαῖοι - τοῖς γὰρ ἀνίστοις τὰ ἴσα ἄνισα γίγνεται ἂν, εἰ μὴ τυγχάνοι τοῦ μέτρου - διὰ γὰρ ἀμφοτέρωθεν ταῦτα στάσεων αἱ πολιτεῖαι πληροῦνται. παλαιὸς γὰρ λόγος ἀληθὴς ὢν, ὡς ἰσότης φιλό-

Stephanus page 757, section a, line 6

τητα ἀπεργάζεται, μάλα μὲν ὀρθῶς εἴρηται καὶ ἐμμελῶς· ἥτις δ' ἐστὶ ποτε ἰσότης ἢ τοῦτο αὐτὸ δυναμένη, διὰ τὸ μὴ σφόδρα σαφὴς εἶναι σφόδρα ἡμᾶς διαταράττει. δυοῖν γὰρ ἰσοτήτοι οὔσαι, ὁμωνύμοι μὲν, ἔργῳ δὲ εἰς πολλὰ σχεδὸν ἐναντίαιν, τὴν μὲν ἑτέραν εἰς τὰς τιμὰς πᾶσα πόλις ἱκανὴ παραγαγεῖν καὶ πᾶς νομοθέτης, τὴν μέτρῳ ἴσην καὶ σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ, κλήρῳ ἀπευθύνων εἰς τὰς διανομὰς αὐτήν· τὴν δὲ ἀληθεστάτην καὶ ἀρίστην ἰσότητα οὐκέτι ῥᾶδιον παντὶ ἰδεῖν. Διὸς γὰρ δὴ κρίσις ἐστὶ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ σμικρὰ μὲν ἐπαρκεῖ, πᾶν δὲ ὅσον ἂν ἐπαρκέσῃ πόλεσιν ἢ

Stephanus page 757, section c, line 1

καὶ ἰδιώταις, πάντ' ἀγαθὰ ἀπεργάζεται· τῷ μὲν γὰρ μείζονι πλείω, τῷ δ' ἐλάττονι σμικρότερα νέμει, μέτρια διδοῦσα πρὸς τὴν αὐτῶν φύσιν ἑκατέρῳ, καὶ δὴ καὶ τιμὰς μείζοσι μὲν πρὸς ἀρετὴν ἀεὶ μείζους, τοῖς δὲ τοῦναντίον ἔχουσιν ἀρετῆς τε καὶ παιδείας τὸ πρέπον ἑκατέροις ἀπονέμει κατὰ λόγον. ἔστιν γὰρ δήπου καὶ τὸ πολιτικὸν ἡμῖν ἀεὶ τοῦτ' αὐτὸ τὸ δίκαιον· οὗ καὶ νῦν ἡμᾶς ὀρεγομένους δεῖ καὶ πρὸς ταύτην τὴν ἰσότητα, ὧς Κλεινία, ἀποβλέποντας, τὴν νῦν φερόμενην κατοικίζει πόλιν. ἄλλην τε ἂν ποτὲ τις οἰκίξῃ, πρὸς ταῦτόν τοῦτο σκοπούμενον χρῶν νομοθετεῖν, ἀλλ' οὐ

Stephanus page 757, section d, line 3

πρὸς ὀλίγους τυράννους ἢ πρὸς ἓνα ἢ καὶ κράτος δήμου τι, πρὸς δὲ τὸ δίκαιον ἀεὶ, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ νυνδὴ λεχθέν, τὸ κατὰ φύσιν ἴσον ἀνίστοις ἐκάστοτε δοθέν· ἀναγκαῖόν γε μὴν καὶ τούτοις παρωνυμίοισι ποτε προσχρήσασθαι πόλιν ἅπασαν, εἰ μέλλει στάσεων ἑαυτῇ μὴ προσκοινωνήσῃν κατὰ τι μέρος - τὸ γὰρ ἐπιεικὲς καὶ σύγγνωμον τοῦ τελέου καὶ ἀκριβοῦς παρὰ δίκην τὴν ὀρθὴν ἐστὶν παρατετραυμένον, ὅταν γίγνηται - διὸ τῷ τοῦ κλήρου ἴσῳ ἀνάγκη προσχρήσασθαι δυσκολίας τῶν πολλῶν ἕνεκα, θεὸν καὶ ἀγαθὴν τύχην καὶ τότε ἐν εὐχαίς ἐπικαλουμένους ἀπορθοῦν αὐτοὺς τὸν

Stephanus page 757, section e, line 6

κλήρον πρὸς τὸ δίκαιότατον. οὕτω δὲ χρηστὲρον ἀναγκαίως μὲν τοῖν ἰσοτήτοι ἀμφοῖν, ὡς δ' ὅτι μάλιστα ἐπ' ὀλιγίστοις τῇ ἑτέρᾳ, τῇ τῆς τύχης δεομένη.

Ταῦτα οὕτως διὰ ταῦτα, ὦ φίλοι, ἀναγκαῖον τὴν μέλλουσαν σῶζεσθαι δρᾶν πόλιν· ἐπειδὴ δὲ ναῦς τε ἐν θαλάττῃ πλέουσα φυλακῆς ἡμέρας δεῖται καὶ νυκτὸς ἀεί, πόλις τε ὡσαύτως ἐν κλύδωνι τῶν ἄλλων πόλεων διαγομένη καὶ παντοδαπαῖσιν ἐπιβουλαῖς οἰκεῖ κινδυνεύουσα ἀλίσκεσθαι, δεῖ δὴ δι' ἡμέρας τε εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτὸς συνάπτειν πρὸς ἡμέραν ἄρχοντας ἄρχουσιν, φρουροῦντάς τε φρουροῦσιν δια-

Stephanus page 758, section b, line 2

δεχομένους ἀεὶ καὶ παραδιδόντας μηδέποτε λήγειν. πλῆθος δὲ οὐ δυνατόν ὀξέως οὐδέποτε οὐδὲν τούτων πράττειν, ἀναγκαῖον δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν βουλευτῶν ἐπὶ τὸν πλεῖστον τοῦ χρόνου ἔαν ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ἰδίοισι μένοντας εὐθημονεῖσθαι τὰ κατὰ τὰς αὐτῶν οἰκῆσεις, τὸ δὲ δωδέκατον μέρος αὐτῶν ἐπὶ δώδεκα μῆνας νείμαντας, ἓν ἐφ' ἐνὶ παρέχειν αὐτοὺς φύλακας ἰόντι τέ τινι ποθεν ἄλλοθεν εἴτε καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ἐτοίμως ἐπιτυχεῖν, ἄντε ἀγγέλλειν βούληταί τις ἔάντ' αὖ πυνθάνεσθαι τι τῶν ὧν προσήκει πόλει πρὸς πόλεις ἄλλας ἀποκρίνεσθαι τε, καὶ ἐρωτήσασαν ἐτέρας, ἀποδέξασθαι

Stephanus page 758, section c, line 5

τὰς ἀποκρίσεις, καὶ δὴ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐκάστοτε νεωτερισμῶν ἔνεκα παντοδαπῶν εἰωθότων ἀεὶ γίνεσθαι, ὅπως ἂν μάλιστα μὲν μὴ γίνωνται, γενομένων δέ, ὅτι τάχιστα αἰσθομένης τῆς πόλεως ἰαθῇ τὸ γενόμενον· δι' ἃ συλλογῶν τε ἀεὶ δεῖ τοῦτο εἶναι τὸ προκαθήμενον τῆς πόλεως κύριον καὶ διαλύσεων, τῶν τε κατὰ νόμους τῶν τε ἐξαίφνης προσπιπτουσῶν τῇ πόλει. ταῦτα μὲν οὖν πάντα τὸ δωδέκατον ἂν μέρος τῆς βουλῆς εἴη τὸ διακοσμοῦν, τὰ ἑνδεκα ἀναπαυόμενον τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρη· κοινῇ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν δεῖ τὰς φυλακὰς ταύτας φυλάττειν κατὰ πόλιν τοῦτο

Stephanus page 758, section d, line 9

τὸ μόριον τῆς βουλῆς ἀεὶ.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ πόλιν οὕτως ἔχοντα μετρίως ἂν εἴη διατεταγμένα· τῆς δὲ ἄλλης χώρας πάσης τίς ἐπιμέλεια καὶ τίς τάξις; ἄρα οὐχ ἡνίκα πᾶσα μὲν ἡ πόλις, σύμπασα δὲ ἡ χώρα κατὰ δώδεκα μέρη διανενέμῃται, τῆς πόλεως αὐτῆς ὁδῶν καὶ οἰκίσεων καὶ οἰκοδομιῶν καὶ λιμένων καὶ ἀγορᾶς καὶ κρηνῶν, καὶ δὴ καὶ τεμενῶν καὶ ἱερῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων, ἐπιμελητάς δεῖ τινὰς ἀποδεδειγμένους εἶναι;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 759, section a, line 1

{ΑΘ.} Λέγωμεν δὴ τοῖς μὲν ἱεροῖς νεωκόρους τε καὶ

ιερέας καὶ ἱερείας δεῖν γίνεσθαι· ὁδῶν δὲ καὶ οἰκοδομιῶν καὶ κόσμου τοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα, ἀνθρώπων τε, ἵνα μὴ ἀδικῶσιν, καὶ τῶν ἄλλων θηρίων, ἐν αὐτῷ τε τῷ τῆς πόλεως περιβόλῳ καὶ προαστείῳ ὅπως ἂν τὰ προσήκοντα πόλεσιν γίγνηται, ἐλέσθαι δεῖ τρία μὲν ἀρχόντων εἶδη, περὶ μὲν τὸ νυνδὴ λεχθὲν ἀστυνόμους ἐπονομάζοντα, τὸ δὲ περὶ ἀγορᾶς κόσμον ἀγορανόμους. ἱερῶν δὲ ἱερέας, οἷς μὲν εἰσιν πάτριαι ἱερωσύνη καὶ αἴς, μὴ κινεῖν· εἰ δέ, οἷον τὸ πρῶτον κατοικιζομένοις εἰκὸς γίνεσθαι περὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ μηδενὶ ἢ τισιν

Stephanus page 759, section b, line 3

ὀλίγοις, οἷς μὴ καθεστήκοι καταστατέον ἱερέας τε καὶ ἱερείας νεωκόρους γίνεσθαι τοῖς θεοῖς. τούτων δὲ πάντων τὰ μὲν αἰρετὰ χρή, τὰ δὲ κληρωτὰ ἐν ταῖς καταστάσεσι γίνεσθαι, μειγνύντας πρὸς φιλίαν ἀλλήλοις δῆμον καὶ μὴ δῆμον ἐν ἐκάστη χώρᾳ καὶ πόλει, ὅπως ἂν μάλιστα ὁμονοῶν εἴη. τὰ μὲν οὖν τῶν ἱερέων, τῷ θεῷ ἐπιτρέποντα αὐτῷ τὸ κεχαρισμένον γίνεσθαι, κληροῦν οὕτω τῇ θείᾳ τύχῃ ἀποδιδόντα, δοκιμάζειν δὲ τὸν αἰεὶ λαγχάνοντα πρῶτον μὲν ὀλόκληρον καὶ γνήσιον, ἔπειτα ὥς ὅτι μάλιστα ἐκ καθαρευουσῶν οἰκήσεων, φόνου δὲ ἄγνόν καὶ πάντων τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰς

Stephanus page 759, section c, line 5

τὰ θεῖα ἀμαρτανομένων αὐτὸν καὶ πατέρα καὶ μητέρα κατὰ ταῦτά βεβιωκότας. ἐκ Δελφῶν δὲ χρή νόμους περὶ τὰ θεῖα πάντα κομισαμένους καὶ καταστήσαντας ἐπ' αὐτοῖς ἐξηγητάς, τούτοις χρῆσθαι. κατ' ἐνιαυτὸν δὲ εἶναι καὶ μὴ μακρότερον τὴν ἱερωσύνην ἐκάστην, ἔτη δὲ μὴ ἔλαττον ἐξήκοντα ἡμῖν εἶη γεγονώς ὁ μέλλων καθ' ἱεροῦς νόμους περὶ τὰ θεῖα ἱκανῶς ἀγιστεύσειν· ταῦτά δὲ καὶ περὶ τῶν ἱερειῶν ἔστω τὰ νόμιμα. τοὺς δὲ ἐξηγητάς τρεῖς φερέτωσαν μὲν αἱ τέτταρες φυλαὶ τέτταρας, ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, τρεῖς δέ, οἷς ἂν πλείστη γένηται ψῆφος, δοκιμάσαντας, ἐννέα πέμπειν εἰς Δελφοὺς

Stephanus page 759, section d, line 8

ἀνελεῖν ἐξ ἐκάστης τριάδος ἕνα· τὴν δὲ δοκιμασίαν αὐτῶν καὶ τοῦ χρόνου τὴν ἡλικίαν εἶναι καθάπερ τῶν ἱερέων. οὗτοι δὲ ἔστων ἐξηγηταὶ διὰ βίου· τὸν δὲ γε λιπόντα προαιρεί-

σθωσαν αἱ τέτταρες φυλαὶ ὅθεν ἂν ἐκλίπη. ταμίας δὲ δὴ τῶν τε ἱερῶν χρημάτων ἐκάστοις τοῖς ἱεροῖς καὶ τεμενῶν καὶ καρπῶν τούτων καὶ μισθώσεων κυρίου αἰρεῖσθαι μὲν ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων τρεῖς εἰς τὰ μέγιστα ἱερά, δύο δ' εἰς τὰ μικρότερα, πρὸς δὲ τὰ ἐμμελέστατα ἕνα· τὴν δὲ αἵρεσιν τούτων καὶ τὴν δοκιμασίαν γίνεσθαι καθάπερ ἢ

Stephanus page 760, section a, line 4

τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο. καὶ τὰ μὲν αὖ περὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα γιγνέσθω.

Ἀφρούρητον δὲ δὴ μηδὲν εἰς δύναμιν ἔστω. πόλεως μὲν οὖν αἱ φρουραὶ περὶ ταύτῃ γιγνέσθωσαν, στρατηγῶν ἐπιμελουμένων καὶ ταξιάρχων καὶ ἱππάρχων καὶ φυλάρχων καὶ πρυτάνεων, καὶ δὴ καὶ ἀστυνόμων καὶ ἀγορανόμων, ὅποταν αἰρεθέντες ἡμῖν καταστῶσιν τινες ἱκανῶς· τὴν δὲ ἄλλην χώραν φυλάττειν πᾶσαν κατὰ τὰδε. δώδεκα μὲν ἡμῖν ἡ χώρα πᾶσα εἰς δύναμιν ἴσα μόρια νενέμηται, φυλὴ δὲ μία τῷ μορίῳ ἐκάστῳ ἐπικληρωθεῖσα κατ' ἐνιαυτὸν παρεχέτω

Stephanus page 760, section b, line 6

πέντε οἷον ἀγρονόμους τε καὶ φρουράρχους, τούτοις δ' ἔστω καταλέξασθαι τῆς αὐτῶν φυλῆς ἐκάστῳ δώδεκα τῶν πέντε ἐκ τῶν νέων, μὴ ἔλαττον ἢ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονότας, μὴ πλεῖον δὲ ἢ τριάκοντα. τούτοις δὲ διακληρωθήτω τὰ μόρια τῆς χώρας κατὰ μῆνα ἕκαστα ἐκάστοις, ὅπως ἂν πάσης τῆς χώρας ἔμπειροί τε καὶ ἐπιστήμονες γίγνωνται πάντες. δύο δ' ἔτη τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν φρουρὰν γίγνεσθαι φρουροῖς τε καὶ ἀρχουσιν. ὅπως δ' ἂν τὸ πρῶτον λάχωσιν τὰ μέρη, τοὺς τῆς χώρας τόπους, μεταλλάττοντας ἀεὶ τὸν ἐξῆς τόπον ἐκάστου μηνὸς ἡγεῖσθαι τοὺς φρουράρχους ἐπὶ δεξιὰ κύκλῳ·

Stephanus page 760, section d, line 2

τὸ δ' ἐπὶ δεξιὰ γιγνέσθω τὸ πρὸς ἔω. περιελθόντος δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ, τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἵνα ὡς πλεῖστοι τῶν φρουρῶν μὴ μόνον ἔμπειροι τῆς χώρας γίγνωνται κατὰ μίαν ὥραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, πρὸς τῇ χώρᾳ δὲ ἅμα καὶ τῆς ὥρας ἐκάστης περὶ ἕκαστον τὸν τόπον τὸ γινόμενον ὡς πλεῖστοι καταμάθωσιν, οἱ τότε ἡγούμενοι πάλιν ἀφηγεῖσθωσαν εἰς τὸν εὐώνυμον ἀεὶ μεταβάλλοντες τόπον, ἕως ἂν τὸ δεύτερον διεξέλθωσιν ἔτος· τῷ τρίτῳ δὲ ἄλλους ἀγρονόμους αἰρεῖσθαι καὶ φρουράρχους τοὺς πέντε τῶν δώδεκα ἐπιμελητάς. ἐν δὲ δὴ ταῖς διατριβαῖς τῷ τόπῳ ἐκάστῳ τὴν ἐπιμέλειαν εἶναι τοιάνδε

Stephanus page 760, section e, line 5

τινά· πρῶτον μὲν ὅπως εὐερκῆς ἡ χώρα πρὸς τοὺς πολεμίους ὅτι μάλιστα ἔσται, ταφρεύοντάς τε ὅσα ἂν τούτου δέη καὶ ἀποσκάπτοντας καὶ ἐνοικοδομήμασιν εἰς δύναμιν εἵργοντας τοὺς ἐπιχειροῦντας ὅτιοῦν τὴν χώραν καὶ τὰ κτήματα κακουργεῖν, χρωμένους δ' ὑποζυγίοις καὶ τοῖς οἰκέταις τοῖς ἐν τῷ τόπῳ ἐκάστῳ πρὸς ταῦτα, δι' ἐκείνων ποιοῦντας, ἐκείνοις ἐπιστατοῦντας, τῶν οἰκείων ἔργων αὐτῶν ἀργίας ὅτι μάλιστα ἐκλεγομένους. δύσβατα δὲ δὴ πάντα ποιεῖν μὲν τοῖς ἐχθροῖς, τοῖς δὲ φίλοις ὅτι μάλιστα εὐβάτα, ἀνθρώποις τε καὶ ὑπο-

ζυγίοις καὶ βοσκήμασιν, ὁδῶν τε ἐπιμελουμένους ὅπως ὥς

Stephanus page 761, section a, line 6

ἡμερώταται ἕκασται γίνωνται, καὶ τῶν ἐκ Διὸς ὑδάτων,
ἵνα τὴν χώραν μὴ κακουργῇ, μᾶλλον δ' ὠφελῇ ῥέοντα ἐκ
τῶν ὑψηλῶν εἰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι νάπας ὅσαι κοῖλαι, τὰς
ἐκροᾶς αὐτῶν εἵργοντας οἰκοδομήμασί τε καὶ ταφρεύμασιν,
ὅπως ἂν τὰ παρὰ τοῦ Διὸς ὕδατα καταδεχόμεναι καὶ πί-
νουσαι, τοῖς ὑποκάτωθεν ἀγροῖς τε καὶ τόποις πᾶσιν νάματα
καὶ κρήνας ποιοῦσαι, καὶ τοὺς ἀύχμηροτάτους τόπους πολυ-
ύδρους τε καὶ εὐύδρους ἀπεργάζωνται· τὰ τε πηγαῖα ὕδατα,
ἐάντε τίς ποταμὸς ἐάντε καὶ κρήνη ἦ, κοσμοῦντες φυτεύμασί
τε καὶ οἰκοδομήμασιν εὐπρεπέστερα, καὶ συνάγοντες μεταλ-

Stephanus page 761, section c, line 2

λείαις νάματα, πάντα ἄφθονα ποιῶσιν, ὑδρεΐαις τε καθ'
ἐκάστας τὰς ὥρας, εἴ τίς που ἄλλος ἢ τέμενος περὶ ταῦτα
ἀφειμένον ἦ, τὰ ῥεύματα ἀφιέντες εἰς αὐτὰ τὰ τῶν θεῶν
ιέρα, κοσμῶσι. πανταχῇ δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις γυμνάσια χρή
κατασκευάζειν τοὺς νέους αὐτοῖς τε καὶ τοῖς γέρουσι γερον-
τικὰ λουτρά θερμὰ παρέχοντας, ὕλην παρατιθέντας αὐτῇν
καὶ ξηρὰν ἄφθονον, ἐπ' ὀνήσει καμνόντων τε νόσοις καὶ
πόνοις τετρυμένα γεωργικοῖς σώματα δεχομένους εὐμενῶς,
ιατροῦ δέξιν μὴ πάνυ σοφοῦ βελτίονα συχνῶ.

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα κόσμος τε καὶ ὠφελία

Stephanus page 761, section d, line 5

τοῖς τόποις γίγνοιτ' ἂν μετὰ παιδιᾶς οὐδαμῇ ἀχαρίτου· σπουδῇ
δὲ περὶ ταῦτα ἦδε ἔστω. τοὺς ἐξήκοντα ἐκάστους τὸν αὐτῶν
τόπον φυλάττειν, μὴ μόνον πολεμίων ἔνεκα ἀλλὰ καὶ τῶν
φίλων φασκόντων εἶναι· γειτόνων δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν
ἦν ἄλλος ἄλλον ἀδικῇ, δοῦλος ἢ ἐλεύθερος, δικάζοντας τῷ
ἀδικεῖσθαι φάσκοντι, τὰ μὲν σμικρὰ αὐτοὺς τοὺς πέντε ἄρ-
χοντας, τὰ δὲ μείζονα μετὰ τῶν δώδεκα τοὺς ἑπτακαίδεκα
δικάζειν μέχρι τριῶν μνῶν, ὅσα ἂν ἕτερος ἑτέρῳ ἐπικαλῇ.
δικαστὴν δὲ καὶ ἄρχοντα ἀνυπεύθυνον οὐδένα δικάζειν καὶ
ἄρχειν δεῖ πλὴν τῶν τὸ τέλος ἐπιτιθέντων οἷον βασιλέων·

Stephanus page 761, section e, line 7

καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀγρονόμους τούτους, ἐὰν ὑβρίζωσί τι περὶ
τοὺς ὧν ἐπιμελοῦνται, προστάξεις τε προστάττοντες ἀνίσους,
καὶ ἐπιχειροῦντες λαμβάνειν τε καὶ φέρειν τῶν ἐν ταῖς
γεωργίαις μὴ πείσαντες, καὶ ἐὰν δέχωνταί τι κολακείας
ἔνεκα διδόντων, ἢ καὶ δίκας ἀδίκως διανέμωσι, ταῖς μὲν
θωπεΐαις ὑπείκοντες ὀνειδὴ φερέσθωσαν ἐν πάσῃ τῇ πόλει,
τῶν δὲ ἄλλων ἀδικημάτων ὅτι ἂν ἀδικῶσι τοὺς ἐν τῷ τόπῳ,

τῶν μέχρι μῆνης ἐν τοῖς κωμήταις καὶ γείτοσιν ὑπεχέτωσαν
ἐκόντες δίκας, τῶν δὲ μειζόνων ἐκάστοτε ἀδικημάτων ἢ καὶ
τῶν ἐλαττόνων, ἐὰν μὴ ᾔθελωσιν ὑπέχειν, πιστεύοντες τῷ

Stephanus page 762, section b, line 2

μεθίστασθαι κατὰ μῆνας εἰς ἕτερον αἰὲ τόπον φεύγοντες
ἀποφευγεῖσθαι, τούτων πέρι λαγχάνειν μὲν ἐν ταῖς κοιναῖς
δίκαις τὸν ἀδικούμενον, ἐὰν δ' ἔλῃ, τὴν διπλασίαν πραττέσθω
τὸν ὑποφύγοντα καὶ μὴ ἐθελήσαντα ὑποσχεῖν ἐκόντα τιμω-
ρίαν. διαιτάσθων δὲ οἱ τε ἄρχοντες οἱ τ' ἀγρονόμοι τὰ
δύο ἔτη τοιόνδε τινὰ τρόπον· πρῶτον μὲν δὴ καθ' ἐκάστους
τοὺς τόπους εἶναι συσσίτια, ἐν οἷς κοινῇ τὴν δίκαιαν ποιη-
τέον ἅπασιν· ὁ δὲ ἀποσυσσιτήσας κἂν ἡντιναοῦν ἡμέραν, ἢ
νύκτα ἀποκοιμηθεῖς, μὴ τῶν ἀρχόντων ταξάντων ἢ πάσης
τινὸς ἀνάγκης ἐπιτεσούσης, ἐὰν ἀποφύγῃσιν αὐτὸν οἱ πέντε,

Stephanus page 762, section c, line 5

καὶ γράψαντες θῶσιν ἐν ἀγορᾷ καταλελυκότα τὴν φρουράν,
ὄνειδῇ τε ἐχέτω τὴν πολιτείαν ὡς προδιδούς τὸ ἑαυτοῦ
μέρος, κολαζέσθω τε πληγαῖς ὑπὸ τοῦ συντυγχάνοντος καὶ
ἐθέλοντος κολάζειν ἀτιμωρήτως. τῶν δὲ ἀρχόντων αὐτῶν
ἐὰν τίς τι δρᾷ τοιοῦτον αὐτός, ἐπιμελεῖσθαι μὲν τοῦ τοιούτου
πάντας τοὺς ἐξήκοντα χρεῶν, ὁ δὲ αἰσθόμενός τε καὶ πυθό-
μενος μὴ ἐπεξιῶν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνεχέσθω νόμοις καὶ
πλείονι τῶν νέων ζημιούσθω· περὶ τὰς τῶν νέων ἀρχὰς
ἡτιμάσθω πάσας. τούτων δὲ οἱ νομοφύλακες ἐπίσκοποι
ἀκριβεῖς ἔστωσαν, ὅπως ἢ μὴ γίγνηται τὴν ἀρχὴν ἢ γιγνώ-

Stephanus page 762, section e, line 1

μενα τῆς ἀξίας δίκης τυγχάνῃ. δεῖ δὲ πάντ' ἄνδρα δια-
νοεῖσθαι περὶ ἀπάντων ἀνθρώπων ὡς ὁ μὴ δουλεύσας οὐδ'
ἂν δεσπότης γένοιτο ἄξιος ἐπαίνου, καὶ καλλωπίζεσθαι χρὴ
τῷ καλῶς δουλεῦσαι μᾶλλον ἢ τῷ καλῶς ἄρξαι, πρῶτον
μὲν τοῖς νόμοις, ὡς ταύτην τοῖς θεοῖς οὔσαν δουλείαν,
ἔπειτ' αἰὲ τοῖς πρεσβυτέροις τε καὶ ἐντίμως βεβιωκόσι
τοὺς νέους. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης δεῖ τῆς
ταπεινῆς καὶ ἀπόρου γεγευμένον εἶναι τὰ δύο ἔτη ταῦτα τὸν
τῶν ἀγρονόμων γεγονότα. ἐπειδὴν γὰρ δὴ καταλεγῶσιν οἱ
δώδεκα, συνελθόντες μετὰ τῶν πέντε, βουλευέσθωσαν ὡς

Stephanus page 763, section a, line 1

οἷόνπερ οἰκέται οὐχ ἔξουσιν αὐτοῖς ἄλλους οἰκέτας τε καὶ
δούλους, οὐδ' ἐκ τῶν ἄλλων γεωργῶν τε καὶ κωμητῶν τοῖς
ἐκείνων ἐπὶ τὰ ἴδια χρήσονται ὑπηρετήματα διακόνους, ἀλλὰ
μόνον ὅσα εἰς τὰ δημόσια· τὰ δ' ἄλλα αὐτοὶ δι' αὐτῶν

διανοηθήτωσαν ὥς βιωσόμενοι διακονοῦντές τε καὶ διακονοῦ-
μενοι ἑαυτοῖς, πρὸς δὲ τούτοις πᾶσαν τὴν χώραν διεξερευ-
νώμενοι θέρους καὶ χειμῶνος σὺν τοῖς ὅπλοις φυλακῆς τε
καὶ γνωρίσεως ἕνεκα πάντων ἀεὶ τῶν τόπων. κινδυνεύει
γὰρ οὐδενὸς ἔλαττον μάθημα εἶναι δι' ἀκριβείας ἐπίστασθαι

Stephanus page 763, section b, line 3

πάντας τὴν αὐτῶν χώραν· οὗ δὲ χάριν κυνηγέσια καὶ τὴν
ἄλλην θήραν οὐχ ἤττον ἐπιτηδεύειν δεῖ τὸν ἡβῶντα ἢ τῆς
ἄλλης ἡδονῆς ἅμα καὶ ὠφελίας τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα γιγνο-
μένης πᾶσιν. τούτους οὖν, αὐτούς τε καὶ τὸ ἐπιτήδευμα,
εἴτε τις κρυπτὸς εἴτε ἀγρονόμους εἴθ' ὅτι καλῶν χαίρει,
τοῦτο προσαγορεύων, προθύμως πᾶς ἀνὴρ εἰς δύναμιν ἐπιτη-
δεύετω, ὅσοι μέλλουσι τὴν αὐτῶν πόλιν ἱκανῶς σῶζειν.
Τὸ δὲ μετὰ τοῦτο ἀρχόντων αἰρέσεως ἀγορανόμων πέρι καὶ
ἀστυνόμων πέρι ἦν ἡμῖν ἐπόμενον. ἔποιντο δ' ἂν ἀγρονό-
μοις γε ἀστυνόμοι τρεῖς ἐξήκοντα οὖσιν, τριχῇ δώδεκα μέρη

Stephanus page 763, section c, line 6

τῆς πόλεως διαλαβόντες, μιμούμενοι ἐκείνους τῶν τε ὁδῶν
ἐπιμελούμενοι τῶν κατὰ τὸ ἄστυ καὶ τῶν ἐκ τῆς χώρας
λεωφόρων εἰς τὴν πόλιν ἀεὶ τεταμένων καὶ τῶν οἰκοδομιῶν,
ἵνα κατὰ νόμους γίνωνται πᾶσαι, καὶ δὴ καὶ τῶν ὑδάτων,
ὅπόσ' ἂν αὐτοῖς πέμπωσι καὶ παραδιδῶσιν οἱ φρουροῦντες
τεθεραπευμένα, ὅπως εἰς τὰς κρήνας ἱκανὰ καὶ καθαρὰ πο-
ρευόμενα, κοσμῇ τε ἅμα καὶ ὠφελῇ τὴν πόλιν. δεῖ δὲ καὶ
τούτους δυνατοὺς τε εἶναι καὶ σχολάζοντας τῶν κοινῶν ἐπι-
μελεῖσθαι· διὸ προβαλλέσθω μὲν πᾶς ἀνὴρ ἐκ τῶν μεγί-
στων τιμημάτων ἀστυνόμον ὃν ἂν βούληται, διαχειροτονη-

Stephanus page 763, section e, line 1

θέντων δὲ καὶ ἀφικομένων εἰς ἕξ οἷς ἂν πλεῖσται γίνωνται,
τοὺς τρεῖς ἀποκληρωσάντων οἷς τούτων ἐπιμελές, δοκιμα-
σθέντες δὲ ἀρχόντων κατὰ τοὺς τεθέντας αὐτοῖς νόμους.
Ἀγορανόμους δ' ἐξῆς τούτοις αἰρεῖσθαι μὲν ἐκ τῶν δευτέρων
καὶ πρώτων τιμημάτων πέντε, τὰ δ' ἄλλα αὐτῶν γίνεσθαι
τὴν αἵρεσιν καθάπερ ἢ τῶν ἀστυνόμων· δέκα ἐκ τῶν ἄλλων
χειροτονηθέντας τοὺς πέντε ἀποκληρῶσαι, καὶ δοκιμασθέντας
αὐτοὺς ἄρχοντας ἀποφῆναι. χειροτονεῖτω δὲ πᾶς πάντα·
ὁ δὲ μὴ 'θέλων, ἐὰν εἰσαγγελθῇ πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ζη-
μιούσθω πεντήκοντα δραχμαῖς πρὸς τῷ κακὸς εἶναι δοκεῖν.

Stephanus page 764, section a, line 3

ἴτω δ' εἰς ἐκκλησίαν καὶ τὸν κοινὸν σύλλογον ὁ βουλόμενος,
ἐπάναγκες δ' ἔστω τῷ τῶν δευτέρων καὶ πρώτων τιμημάτων,
δέκα δραχμαῖς ζημιουμένῳ ἐὰν μὴ παρὼν ἐξετάζηται τοῖς

συλλόγοις· τρίτῳ δὲ τιμήματι καὶ τῷ τετάρτῳ μὴ ἐπάναγκες,
ἀλλὰ ἀζημίως ἀφείσθω, ἐὰν μὴ τι παραγγείλωσιν οἱ ἄρχοντες
παῖσιν ἕκ τινος ἀνάγκης συνιέναι. τοὺς δὲ δὴ ἀγορανόμους
τὸν περὶ τὴν ἀγορὰν κόσμον διαταχθέντα ὑπὸ νόμων φυλάτ-
τειν, καὶ ἱερῶν καὶ κρηγῶν ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἀγοράν,
ὅπως μηδὲν ἀδικῇ μηδεὶς, τὸν ἀδικοῦντα δὲ κολάζειν, πληγαῖς
μὲν καὶ δεσμοῖς δοῦλον καὶ ξένον, ἐὰν δ' ἐπιχώριος ὢν τις

Stephanus page 764, section b, line 6

περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκοσμή, μέχρι μὲν ἑκατὸν δραχμῶν νομί-
σματος αὐτοὺς εἶναι κυρίου διαδικάζοντας, μέχρι δὲ διπλα-
σίου τούτου κοινῇ μετὰ ἀστυνόμων ζημιῶν δικάζοντας τῷ
ἀδικοῦντι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἀστυνόμοις ἔστω ζημιώματά τε
καὶ κολάσεις ἐν τῇ ἑαυτῶν ἀρχῇ, μέχρι μὲν μνᾶς αὐτοὺς
ζημιῶντας, τὴν διπλασίαν δὲ μετὰ ἀγορανόμων.

Μουσικῆς δὲ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ γυμναστικῆς ἄρχοντας
καθίστασθαι πρόπον ἂν εἴη, διττοὺς ἑκατέρων, τοὺς μὲν
παιδείας αὐτῶν ἕνεκα, τοὺς δὲ ἀγωνιστικῆς. παιδείας μὲν
βούλεται λέγειν ὁ νόμος γυμνασίων καὶ διδασκαλείων ἐπι-

Stephanus page 764, section d, line 1

μελητὰς κόσμου καὶ παιδεύσεως ἅμα καὶ τῆς περὶ ταῦτα
ἐπιμελείας τῶν φοιτήσεών τε πέρι καὶ οἰκήσεων ἀρρένων
καὶ θηλειῶν κορῶν, ἀγωνίας δέ, ἐν τε τοῖς γυμνικοῖς καὶ περὶ
τὴν μουσικὴν ἀθλοθέτας ἀθληταῖς, διττοὺς αὖ τούτους, περὶ
μουσικὴν μὲν ἑτέρους, περὶ ἀγωνίαν δ' ἄλλους. ἀγωνιστικῆς
μὲν οὖν ἀνθρώπων τε καὶ ἵππων τοὺς αὐτούς, μουσικῆς δὲ
ἑτέρους μὲν τοὺς περὶ μονωδίαν τε καὶ μιμητικὴν, οἶον
ῥαψωδῶν καὶ κιθαρωδῶν καὶ αὐλητῶν καὶ πάντων τῶν τοιού-
των ἀθλοθέτας ἑτέρους πρόπον ἂν εἴη γίνεσθαι, τῶν δὲ
περὶ χορωδίαν ἄλλους. πρῶτον δὴ περὶ τὴν τῶν χορῶν

Stephanus page 764, section e, line 4

παιδιὰν παίδων τε καὶ ἀνδρῶν καὶ θηλειῶν κορῶν ἐν ὀρχή-
σεσι καὶ τῇ τάξει τῇ ἀπάσῃ γιγνομένη μουσικῇ τοὺς ἄρ-
χοντας αἰρεῖσθαι που χρεῶν· ἱκανὸς δὲ εἷς ἄρχων αὐτοῖς,
μὴ ἔλαττον τετταράκοντα γεγονῶς ἐτῶν. ἱκανὸς δὲ καὶ περὶ
μονωδίαν εἷς, μὴ ἔλαττον ἢ τριάκοντα γεγονῶς ἐτῶν, εἰς-
αγωγεὺς τε εἶναι καὶ τοῖς ἀμιλλωμένοις τὴν διάκρισιν
ἱκανῶς ἀποδιδούς. τὸν δὲ χορῶν ἄρχοντα καὶ διαθετῆρα
αἰρεῖσθαι χρὴ τοιόνδε τινὰ τρόπον. ὅσοι μὲν φιλοφρόνως
ἐσχέκασιν περὶ τὰ τοιαῦτα, εἰς τὸν σύλλογον ἵτωσαν, ἐπιζή-
μιοι ἐὰν μὴ ἴωσιν - τούτου δὲ οἱ νομοφύλακες κριταί - τοῖς

Stephanus page 765, section a, line 8

δ' ἄλλοις, ἐὰν μὴ βούλωνται, μηδὲν ἐπάναγκες ἔστω. καὶ

τὴν προβολὴν δὴ τὸν αἰρούμενον ἐκ τῶν ἐμπείρων ποιητέον,
ἐν τε τῇ δοκιμασίᾳ κατηγορήματα ἐν τοῦτ' ἔστω καὶ ἀπηγόρημα,
τῶν μὲν ὡς ἄπειρος ὁ λαχὼν, τῶν δ' ὡς ἔμπειρος· ὅς δ'
ἂν εἷς ἐκ προχειροτονηθέντων δέκα λάχῃ, δοκιμασθεῖς, τὸν
ἐνιαυτὸν τῶν χορῶν ἀρχέτω κατὰ νόμον. κατὰ ταῦτά δὲ
τούτοις καὶ ταύτῃ ὁ λαχὼν τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον τῶν ἀφικο-
μένων εἰς κρίσιν μονωδιῶν τε καὶ συναυλιῶν ἀρχέτω, εἰς
τοὺς κριτὰς ἀποδιδούς ὁ λαχὼν τὴν κρίσιν. μετὰ δὲ ταῦτα
χρεῶν ἀγωνίας ἀθλοθέτας αἰρεῖσθαι τῆς περὶ τὰ γυμνάσια

Stephanus page 765, section c, line 3

ἵππων τε καὶ ἀνθρώπων ἐκ τῶν τρίτων τε καὶ ἔτι τῶν δευ-
τέρων τιμημάτων· εἰς δὲ τὴν αἵρεσιν ἔστω μὲν ἐπάναγκες
τοῖς τρισὶν [καὶ] πορεύεσθαι τιμήμασι, τὸ σμικρότατον δὲ
ἄζήμιον ἀφείσθω. τρεῖς δ' ἔστωσαν οἱ λαχόντες, τῶν προ-
χειροτονηθέντων μὲν εἴκοσι, λαχόντων δὲ ἐκ τῶν εἴκοσι
τριῶν, οὓς ἂν καὶ ψῆφος ἢ τῶν δοκιμαζόντων δοκιμάσῃ· ἐὰν
δὲ τις ἀποδοκιμασθῇ καθ' ἣντιναοῦν ἀρχῆς λῆξιν καὶ κρίσιν,
ἄλλους ἀνθαιρεῖσθαι κατὰ ταῦτά καὶ τὴν δοκιμασίαν ὡσαύ-
τως αὐτῶν πέρι ποιεῖσθαι.

Λοιπὸς δὲ ἄρχων περὶ τὰ προειρημένα ἡμῖν ὁ τῆς παι-

Stephanus page 765, section d, line 5

δείας ἐπιμελητῆς πάσης θηλειῶν τε καὶ ἀρρένων. εἷς μὲν
δὴ καὶ ὁ τούτων ἄρξων ἔστω κατὰ νόμους, ἐτῶν μὲν γεγονώς
μὴ ἔλαττον ἢ πεντήκοντα, παίδων δὲ γνησίων πατὴρ, μά-
λιστα μὲν ὑέων καὶ θυγατέρων, εἰ δὲ μή, θάτερα· διανοηθήτω
δὲ αὐτός τε ὁ προκριθεὶς καὶ ὁ προκρίνων ὡς οὖσαν ταύτην
τὴν ἀρχὴν τῶν ἐν τῇ πόλει ἀκροτάτων ἀρχῶν πολὺ μεγίστην.
παντὸς γὰρ δὴ φυτοῦ ἢ πρώτῃ βλάβῃ καλῶς ὀρμηθεῖσα,
πρὸς ἀρετὴν τῆς αὐτοῦ φύσεως κυριωτάτῃ τέλος ἐπιθεῖναι
τὸ πρόσφορον, τῶν τε ἄλλων φυτῶν καὶ τῶν ζώων ἡμέρων
καὶ ἀγρίων καὶ ἀνθρώπων· ἄνθρωπος δέ, ὡς φαμεν, ἡμέρον,

Stephanus page 766, section a, line 2

ὅμως μὴν παιδείας μὲν ὀρθῆς τυχὸν καὶ φύσεως εὐτυχοῦς,
θειότατον ἡμερώτατόν τε ζῶον γίνεσθαι φιλεῖ, μὴ ἱκανῶς
δὲ ἢ μὴ καλῶς τραφὲν ἀγριώτατον, ὅποσα φύει γῆ. ὧν
ἐνεκα οὐ δεύτερον οὐδὲ πάρεργον δεῖ τὴν παίδων τροφήν τὸν
νομοθέτην ἔαν γίνεσθαι, πρῶτον δὲ ἄρξασθαι χρεῶν τὸν
μέλλοντα αὐτῶν ἐπιμελήσεσθαι καλῶς αἰρεθῆναι, τῶν ἐν τῇ
πόλει ὅς ἂν ἄριστος εἰς πάντα ἦ, τοῦτον κατὰ δύναμιν ὅτι
μάλιστα αὐτοῖς καθιστάντα προστάττειν ἐπιμελητὴν. αἱ
παῖσαι τοίνυν ἀρχαὶ πλὴν βουλῆς καὶ πρυτάνεων εἰς τὸ τοῦ
Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐλθοῦσαι φερόντων ψῆφον κρύβδην, τῶν

Stephanus page 766, section b, line 4

νομοφυλάκων ὄντιν' ἂν ἕκαστος ἡγήται κάλλιστ' ἂν τῶν
περὶ παιδείαν ἄρξαι γενομένων· ὧ δ' ἂν πλεῖσται ψῆφοι
συμβῶσιν, δοκιμασθεῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀρχόντων τῶν ἐλο-
μένων, πλὴν νομοφυλάκων, ἀρχέτω ἔτη πέντε, ἕκτω δὲ κατὰ
ταῦτά ἄλλον ἐπὶ ταύτην τὴν ἀρχὴν αἰρεῖσθαι.

Ἐὰν δέ τις δημοσίαν ἀρχὴν ἄρχων ἀποθάνῃ πρὶν ἐξήκειν
αὐτῷ τὴν ἀρχὴν πλεῖον ἢ τριάκοντα ἐπιδομένην ἡμερῶν,
τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἄλλον καθιστάναι οἷς ἦν
τοῦτο προσηκόντως μέλον. καὶ ἐὰν ὀρφανῶν ἐπίτροπος

Stephanus page 766, section c, line 6

τελευτήσῃ τις, οἱ προσήκοντες καὶ ἐπιδημοῦντες πρὸς πα-
τρός καὶ μητρός μέχρι ἀνεψιῶν παίδων ἄλλον καθιστάντων
ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἢ ζημιούσθων ἕκαστος δραχμῇ τῆς ἡμέρας,
μέχρι περ ἂν τοῖς παισὶν καταστήσωσι τὸν ἐπίτροπον.

Πᾶσα δὲ δήπου πόλις ἄπολις ἂν γίνοιτο, ἐν ἣ δικαστήρια
μὴ καθεστῶτα εἶη κατὰ τρόπον· ἄφρονος δ' αὖ δικαστὴς ἡμῖν
καὶ μὴ πλείω τῶν ἀντιδίκων ἐν ταῖς ἀνακρίσεσι φθεγγό-
μενος, καθάπερ ἐν ταῖς διαίταις, οὐκ ἂν ποτε ἱκανὸς γένοιτο
περὶ τὴν τῶν δικαίων κρίσιν· ὧν ἔνεκα οὔτε πολλοὺς ὄντας
ῥάδιον εὖ δικάζειν οὔτε ὀλίγους φαύλους. σαφὲς δὲ ἀεὶ τὸ

Stephanus page 766, section e, line 1

ἀμφισβητούμενον χρεῶν γίγνεσθαι παρ' ἑκατέρων, ὁ δὲ
χρόνος ἅμα καὶ τὸ βραδὺ τό τε πολλάκις ἀνακρίνειν πρὸς
τὸ φανερὰν γίγνεσθαι τὴν ἀμφισβήτησιν σύμφορον. ὧν
ἔνεκα πρῶτον μὲν εἰς γείτονας ἰέναι χρή τοὺς ἐπικαλοῦντας
ἀλλήλοις καὶ τοὺς φίλους τε καὶ συνειδότας ὅτι μάλιστα
τὰς ἀμφισβητουμένας πράξεις, ἐὰν δ' ἄρα μὴ ἐν τούτοις
τις ἱκανὴν κρίσιν λαμβάνῃ, πρὸς ἄλλο δικαστήριον ἴτω· τὸ
δὲ τρίτον, ἂν τὰ δύο δικαστήρια μὴ δύνηται διαλλάξαι,
τέλος ἐπιθέτω τῇ δίκῃ.

Τρόπον δὲ τινὰ καὶ τῶν δικαστηρίων αἱ καταστάσεις

Stephanus page 767, section a, line 6

ἀρχόντων εἰσὶν αἰρέσεις· πάντα μὲν γὰρ ἄρχοντα ἀναγκαῖον
καὶ δικαστὴν εἶναι τινων, δικαστὴς δὲ οὐκ ἄρχων καὶ τινὰ
τρόπον ἄρχων οὐ πάνυ φαῦλος γίγνεται τὴν τόθ' ἡμέραν
ἥπερ ἂν κρίνων τὴν δίκην ἀποτελῇ. θέντες δὲ καὶ τοὺς
δικαστὰς ὡς ἄρχοντας, λέγωμεν τίνες ἂν εἶεν πρέποντες
καὶ τίνων ἄρα δικασταὶ καὶ πόσοι ἐφ' ἕκαστον. κυριώτατον
μὲν τοίνυν ἔστω δικαστήριον ὅπερ ἂν αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἀπο-
φῆνωσιν ἕκαστοι, κοινῇ τινος ἐλόμενοι· δύο δὲ τῶν λοιπῶν
ἔστω κριτήρια, τὸ μὲν ὅταν τις τινὰ ἰδιώτην ἰδιώτης, ἐπαι-
τιώμενος ἀδικεῖν αὐτόν, ἄγων εἰς δίκην βούληται διακριθῆναι,

τὸ δ' ὁπότεν τὸ δημόσιον ὑπὸ τινος τῶν πολιτῶν ἡγήται
τις ἀδικεῖσθαι καὶ βουλευθῇ τῷ κοινῷ βοηθεῖν, λεκτέον ὅποιοί
τ' εἰσὶν καὶ τίνες οἱ κριταί. πρῶτον δὴ δικαστήριον ἡμῖν
γινέσθω κοινὸν ἅπασιν τοῖς τὸ τρίτον ἀμφισβητοῦσιν ἰδιώ-
ταις πρὸς ἀλλήλους, γενόμενον τῇδὲ πη. πάσας δὴ τὰς
ἀρχάς, ὅποσαι τε κατ' ἐνιαυτὸν καὶ ὅποσαι πλείω χρόνον
ἄρχουσιν, ἐπειδὴν μέλλῃ νέος ἐνιαυτὸς μετὰ θερινὰς τροπὰς
τῷ ἐπιόντι μηνὶ γίνεσθαι, ταύτης τῆς ἡμέρας τῇ πρόσθεν
πάντας χρῆ τοὺς ἄρχοντας συνελθεῖν εἰς ἓν ἱερὸν καὶ τὸν
θεὸν ὁμόσαντας οἷον ἀπάρξασθαι πάσης ἀρχῆς ἓνα δικαστήν,

ὃς ἂν ἐν ἀρχῇ ἐκάστη ἄριστός τε εἶναι δόξη καὶ ἄριστ' ἂν
καὶ ὀσιώτατα τὰς δίκας τοῖς πολίταις αὐτῷ τὸν ἐπιόντα ἐνι-
αυτὸν φαίνεται διακρίνειν. τούτων δὲ αἰρεθέντων γίνεσθαι
μὲν δοκιμασίαν ἐν τοῖς ἐλομένοις αὐτοῖς, ἐὰν δὲ ἀποδοκι-
μασθῇ τις, ἕτερον ἀνθαιρεῖσθαι κατὰ ταῦτά, τοὺς δὲ δοκι-
μασθέντας δικάζειν μὲν τοῖς τὰλλα δικαστήρια φυγοῦσι, τὴν
δὲ ψῆφον φανεράν φέρειν· ἐπηκόους δ' εἶναι καὶ θεατὰς
τούτων τῶν δικῶν ἐξ ἀνάγκης μὲν βουλευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους
ἄρχοντας τοὺς ἐλομένους αὐτούς, τῶν δὲ ἄλλων τὸν βουλό-
μενον. ἐὰν δὲ τις ἐπαιτιᾶται τινα ἐκόντα ἀδίκως κρῖναι

τὴν δίκην, εἰς τοὺς νομοφύλακας ἰὼν κατηγορεῖτω· ὁ δὲ
ὀφλὼν τὴν τοιαύτην δίκην ὑπεχέτω μὲν τοῦ βλάβους τῷ
βλαφθέντι τὸ ἥμισυ τίνειν, ἐὰν δὲ μείζονος ἄξιος εἶναι δόξη
ζημίας, προστιμᾶν τοὺς κρίναντας τὴν δίκην ὅτι χρῆ πρὸς
τούτῳ παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτίνειν τῷ κοινῷ καὶ τῷ τὴν δίκην
δικασαμένῳ. περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἐγκλημάτων ἀναγκαῖον
πρῶτον μὲν τῷ πλήθει μεταδιδόναι τῆς κρίσεως - οἱ γὰρ
ἀδικούμενοι πάντες εἰσὶν, ὁπότεν τις τὴν πόλιν ἀδικῇ, καὶ
χαλεπῶς ἂν ἐν δίκῃ φέροισιν ἅμοιροι γινόμενοι τῶν τοιούτων
διακρίσεων - ἀλλ' ἀρχὴν τε εἶναι χρῆ τῆς τοιαύτης δίκης καὶ

τελευτὴν εἰς τὸν δῆμον ἀποδιδομένην, τὴν δὲ βάσανον ἐν
ταῖς μεγίσταις ἀρχαῖς τρισίν, ἃς ἂν ὁ τε φεύγων καὶ ὁ
διώκων συνομολογῇτον· ἐὰν δὲ μὴ δύνῃσθον κοινωνῆσαι τῆς
ὁμολογίας αὐτοί, τὴν βουλὴν ἐπικρίνειν αὐτῶν τὴν αἵρεσιν
ἐκατέρου. δεῖ δὲ καὶ τῶν ἰδίων δικῶν κοινωνεῖν κατὰ
δύναμιν ἅπαντας· ὁ γὰρ ἀκοινώνητος ὢν ἐξουσίας τοῦ συν-
δικάζειν ἡγεῖται τὸ παράπαν τῆς πόλεως οὐ μέτοχος εἶναι.
διὰ ταῦτ' οὖν δὴ καὶ κατὰ φυλὰς ἀναγκαῖον δικαστήριά τε

γίνεσθαι καὶ κλήρῳ δικαστὰς ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἀδιαφθό-
ρους ταῖς δεήσεσι δικάζειν, τὸ δὲ τέλος κρίνειν πάντων τῶν

Stephanus page 768, section b, line 7

τοιούτων ἐκεῖνο τὸ δικαστήριον, ὃ φαμεν εἶς γε ἀνθρωπίνην
δύναμιν ὡς οἶόν τε ἀδιαφθορώτατα παρεσκευάσθαι τοῖς μὴ
δυναμένοις μήτε ἐν τοῖς γείτοσι μήτε ἐν τοῖς φυλετικοῖς
δικαστηρίοις ἀπαλλάττεσθαι.

Νῦν δὴ περὶ μὲν δικαστήρια ἡμῖν - ἃ δὴ φαμεν οὐθ' ὡς
ἀρχὰς οὔτε ὡς μὴ ῥάδιον εἰπόντα ἀναμφισβητήτως εἰρη-
κέναι - περὶ μὲν ταῦτα οἶον περιγραφὴ τις ἔξωθεν περιγε-
γραμμένη τὰ μὲν εἰρηκεν, τὰ δ' ἀπολείπει σχεδόν· πρὸς
γὰρ τέλει νομοθεσίας ἢ δικῶν ἀκριβῆς νόμων θέσις ἅμα καὶ
διαίρεσις ὁρθότατα γίγνοιτ' ἂν μακρῶ. ταύταις μὲν οὖν

Stephanus page 768, section d, line 1

εἰρήσθω πρὸς τῷ τέλει περιμένειν ἡμᾶς, αἱ δὲ περὶ τὰς
ἄλλας ἀρχὰς καταστάσεις σχεδὸν τὴν πλείστην εἰλήφασιν
νομοθεσίαν· τὸ δὲ ὅλον καὶ ἀκριβὲς περὶ ενός τε καὶ πάντων
τῶν κατὰ πόλιν καὶ πολιτικὴν πᾶσαν διοικήσεων οὐκ ἔστιν
γενέσθαι σαφές, πρὶν ἂν ἡ διέξοδος ἀπ' ἀρχῆς τὰ τε δεύτερα
καὶ τὰ μέσα καὶ πάντα μέρη τὰ ἐαυτῆς ἀπολαβοῦσα πρὸς
τέλος ἀφίκηται. νῦν μὲν ἐν τῷ παρόντι μέχρι τῆς τῶν
ἀρχόντων αἰρέσεως γενομένης τελευτῇ μὲν τῶν ἔμπροσθεν
αὕτη γίγνοιτ' ἂν ἰκανή, νόμων δὲ θέσεως ἀρχὴ καὶ ἀναβολῶν
ἅμα καὶ ὅκνων οὐδὲν ἔτι δεομένη.

Stephanus page 768, section e, line 4

{ΚΛ.} Πάντως μοι κατὰ νοῦν, ὦ ξένε, τὰ ἔμπροσθεν εἰρη-
κῶς, τὴν ἀρχὴν νῦν τελευτῇ προσάψας περὶ τῶν τε εἰρημένων
καὶ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, ταῦτα ἔτι μᾶλλον ἐκείνων
εἰρηκας φιλίως.

{ΑΘ.} Καλῶς τοίνυν ἂν ἡμῖν ἢ πρεσβυτῶν ἔμφρων παιδιὰ
μέχρι δεῦρ' εἴη τὰ νῦν διαπεπαισμένη.

{ΚΛ.} Καλὴν τὴν σπουδὴν ἔοικας δηλοῦν τῶν ἀνδρῶν.

{ΑΘ.} Εἰκός γε· τόδε δ' ἐννοήσωμεν εἰ σοὶ δοκεῖ καθάπερ
ἐμοί.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ καὶ περὶ τίνων;

Stephanus page 769, section a, line 7

{ΑΘ.} Οἶσθ' ὅτι καθάπερ ζωγράφων οὐδὲν πέρας ἔχειν ἢ
πραγματεία δοκεῖ περὶ ἐκάστων τῶν ζώων, ἀλλ' ἢ τοῦ χραί-
νειν ἢ ἀποχραίνειν, ἢ ὅτιδήποτε καλοῦσι τὸ τοιοῦτον οἱ
ζωγράφων παῖδες, οὐκ ἂν ποτε δοκεῖ παύσασθαι κοσμοῦσα,
ὥστε ἐπίδοσιν μηκέτ' ἔχειν εἰς τὸ καλλίω τε καὶ φανερώτερα
γίνεσθαι τὰ γεγραμμένα.

{ΚΛ.} Σχεδὸν ἐννοῶ ἀκούων καὶ αὐτὸς ταῦτα ἃ λέγεις,
ἐπεὶ ἐντριβὴς γε οὐδαμῶς γέγονα τῇ τοιαύτῃ τέχνῃ.

{ΑΘ.} Καὶ οὐδέν γε ἐβλάβης. χρησώμεθα γε μὴν τῷ νῦν
παρατυχόντι περὶ αὐτῆς ἡμῖν λόγῳ τὸ τοιόνδε, ὥς εἴ ποτέ

Stephanus page 769, section c, line 1

τις ἐπινοήσειε γράψαι τε ὥς κάλλιστον ζῶον καὶ τοῦτ' αὖ
μηδέποτε ἐπὶ φαυλότερον ἄλλ' ἐπὶ τὸ βέλτιον ἴσχειν τοῦ
ἐπιόντος ἀεὶ χρόνου, συννοεῖς ὅτι θνητὸς ὢν, εἰ μὴ τινα
καταλείψει διάδοχον τοῦ ἐπανορθοῦν τε, ἐάν τι σφάλληται
τὸ ζῶον ὑπὸ χρόνων, καὶ τὸ παραλειφθὲν ὑπὸ τῆς ἀσθενείας
τῆς ἑαυτοῦ πρὸς τὴν τέχνην οἷός τε εἰς τὸ πρόσθεν ἔσται
φαιδρύνων ποιεῖν ἐπιδιδόναι, σμικρὸν τινα χρόνον αὐτῷ
πόνος παραμενεῖ πάμπολυσ;

{ΚΛ.} Ἀληθῆ.

{ΑΘ.} Τί οὖν; ἄρ' οὐ τοιοῦτον δοκεῖ σοι τὸ τοῦ νομοθέτου

Stephanus page 769, section d, line 2

βούλημ' εἶναι; πρῶτον μὲν γράψαι τοὺς νόμους πρὸς τὴν
ἀκρίβειαν κατὰ δύναμιν ἱκανῶς· ἔπειτα προϊόντος τοῦ χρόνου
καὶ τῶν δοξάντων ἔργῳ πειρώμενον, ἄρ' οἶει τινὰ οὕτως
ἄφρονα γεγονέναι νομοθέτην, ὥστ' ἀγνοεῖν ὅτι πάμπολλα
ἀνάγκη παραλείπεσθαι τοιαῦτα, ἃ δεῖ τινα συνεπόμενον
ἐπανορθοῦν, ἵνα μηδαμῇ χειρόν, βελτίον δὲ ἢ πολιτεία
καὶ ὁ κόσμος ἀεὶ γίγνηται περὶ τὴν ὠκισμένην αὐτῷ
πόλιν;

{ΚΛ.} Εἰκός - πῶς γὰρ οὐ; - βούλεσθαι πάντα ὄντινόν τὸ

Stephanus page 769, section e, line 4

τοιοῦτον.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν εἴ τις τινα μηχανὴν ἔχοι πρὸς τοῦτο, ἔργῳ
καὶ λόγοις τίνα τρόπον διδάξειεν ἂν ἕτερον εἴτε μείζονα
εἴτε ἐλάττω περὶ τοῦτ' ἔχειν ἔννοϊαν, ὅπως χρή φυλάττειν καὶ
ἐπανορθοῦν νόμους, οὐκ ἂν ποτε λέγων ἀπέποι τοιοῦτον
πρὶν ἐπὶ τέλος ἐλθεῖν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἐν τῷ νῦν παρόντι ποιητέον ἐμοὶ καὶ σφῶν
τοῦτο;

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

Stephanus page 770, section a, line 5

{ΑΘ.} Ἐπειδὴ νομοθετεῖν μὲν μέλλομεν, ἥρηνται δὲ ἡμῖν
νομοφύλακες, ἡμεῖς δ' ἐν δυσμαῖς τοῦ βίου, οἱ δ' ὥς πρὸς
ἡμᾶς νέοι, ἅμα μὲν, ὥς φαμεν, δεῖ νομοθετεῖν ἡμᾶς, ἅμα
δὲ πειρᾶσθαι ποιεῖν καὶ τούτους αὐτοὺς νομοθέτας τε καὶ

νομοφύλακας εἰς τὸ δυνατόν.

{ΚΛ.} Τί μὴν; εἶπερ οἱοί τέ γ' ἐσμὲν ἱκανῶς.

{ΑΘ.} Ἀλλ' οὖν πειρατέα γε καὶ προθυμητέα.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Λέγωμεν δὴ πρὸς αὐτούς· Ὡ φίλοι σωτῆρες νόμων, ἡμεῖς περὶ ἐκάστων ὧν τίθεμεν τοὺς νόμους πάμπολλα παρα-

Stephanus page 770, section b, line 6

λείψομεν - ἀνάγκη γάρ - οὐ μὴν ἀλλ' ὅσα γε μὴ σμικρὰ καὶ τὸ ὅλον εἰς δύναμιν οὐκ ἀνήσομεν ἀπεριήγητον καθάπερ τινὶ περιγραφῇ· τοῦτο δὲ δεήσει συμπληροῦν ὑμᾶς τὸ περιηγηθέν. ὅποι δὲ βλέποντες δράσετε τὸ τοιοῦτον, ἀκούειν χρή. Μέγилλος μὲν γὰρ καὶ ἐγὼ καὶ Κλεινίας εἰρήκαμέν τε αὐτὰ ἀλλήλοις οὐκ ὀλιγάκις, ὁμολογοῦμέν τε λέγεσθαι καλῶς· ὑμᾶς δὲ ἡμῖν βουλόμεθα συγγνώμονάς τε ἅμα καὶ μαθητὰς γίνεσθαι, βλέποντας πρὸς ταῦτα εἰς ἅπερ ἡμεῖς συνεχωρήσαμεν ἀλλήλοις τὸν νομοφύλακά τε καὶ νομοθέτην δεῖν βλέπειν. ἦν δὲ ἡ συγχώρησις ἐν ἔχουσα κεφάλαιον, ὅπως

Stephanus page 770, section d, line 1

ποτὲ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνοιτ' ἄν, τὴν ἀνθρώπῳ προσήκουσαν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς ἔχων ἔκ τινος ἐπιτηδεύματος ἢ τινος ἡθους ἢ ποιᾶς κτήσεως ἢ ἐπιθυμίας ἢ δόξης ἢ μαθημάτων ποτέ τινων, εἴτε ἄρρην τις τῶν συνοικούντων οὐσα ἢ φύσις εἴτε θήλεια, νέων ἢ γερόντων, ὅπως εἰς ταὐτὸν τοῦτο ὃ λέγομεν τεταμένη σπουδὴ πᾶσα ἔσται διὰ παντὸς τοῦ βίου, τῶν δ' ἄλλων ὅποσα ἐμπόδια τούτοις μηδὲν προτιμῶν φανεῖται μηδ' ὅστισοῦν, τελευτῶν δὲ καὶ πόλεως, ἐὰν ἀνάστατον ἀνάγκη φαίνεται γίνεσθαι πρὶν ἐθέλειν δούλειον ὑπομείνασα ζυγὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χειρόνων, ἢ λείπειν φυγῇ τὴν

Stephanus page 770, section e, line 4

πόλιν· ὥς πάντα τὰ τοιαῦτα ἄρ' ἔσθ' ὑπομενετέον πάσχοντας πρὶν ἀλλάξασθαι πολιτείαν ἢ χεῖρους ἀνθρώπους πέφυκε ποιεῖν. ταῦτα ἡμεῖς τε ἔμπροσθεν συνωμολογησάμεθα, καὶ νῦν ὑμεῖς ἡμῶν εἰς ταῦτα ἐκάτερα βλέποντες ἐπαινεῖτε καὶ ψέγετε τοὺς νόμους ὅσοι μὴ ταῦτα δυνατοί, τοὺς δὲ δυνατοὺς ἀσπάζεσθαι τε καὶ φιλοφρόνως δεχόμενοι ζῆτε ἐν αὐτοῖς· τὰ δ' ἄλλα ἐπιτηδεύματα καὶ πρὸς ἄλλα τείνοντα τῶν ἀγαθῶν λεγομένων χαίρειν χρή προσαγορεύειν.

Ἀρχὴ δὲ ἔστω τῶν μετὰ ταῦτα ἡμῖν νόμων ἥδε τις, ἀφ' ἱερῶν ἡργμένῃ. τὸν ἀριθμὸν γὰρ δὴ δεῖ πρῶτον ἀναλαβεῖν

Stephanus page 771, section a, line 7

ἡμᾶς τὸν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετταράκοντα, ὅσας εἶχέν τε καὶ ἔχει τομὰς προσφόρους ὃ τε ὅλος ἅμα καὶ ὁ κατὰ

φυλάς, ὃ δὴ τοῦ παντὸς ἔθεμεν δωδεκατημόριον, ἐν καὶ εἴκοσιν εἰκοσάκις ὀρθότατα φύν. ἔχει δὲ διανομὰς δώδεκα μὲν ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἡμῖν, δώδεκα δὲ καὶ ὁ τῆς φυλῆς· ἐκάστην δὴ τὴν μοῖραν διανοεῖσθαι χρεῶν ὥς οὕσαν ἱεράν, θεοῦ δῶρον, ἐπομένην τοῖς μηνσὶν καὶ τῇ τοῦ παντὸς περιόδῳ. διὸ καὶ πᾶσαν πόλιν ἄγει μὲν τὸ σύμφυτον ἱεροῦν αὐτάς, ἄλλοι δὲ ἄλλων ἴσως ὀρθότερον ἐνείμαντό τε καὶ εὐτυχέστερον ἐθείωσαν τὴν διανομήν· ἡμεῖς δὲ οὖν νῦν φαμεν ὀρθότατα προηρῆσθαι τὸν

Stephanus page 771, section c, line 2

τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετταράκοντα ἀριθμόν, ὃς πάσας τὰς διανομὰς ἔχει μέχρι τῶν δώδεκα ἀπὸ μιᾶς ἀρξάμενος πλὴν ἑνδεκάδος - αὕτη δ' ἔχει σμικρότατον ἴαμα· ἐπὶ θάτερα γὰρ ὑγιῆς γίγνεται δυοῖν ἐστίαιν ἀπονεμηθεῖσαι - ὥς δ' ἐστὶν ταῦτα ἀληθῶς ὄντα, κατὰ σχολὴν οὐκ ἂν πολὺς ἐπιδείξειεν μῦθος. πιστεύσαντες δὴ τὰ νῦν τῇ παρούσῃ φήμῃ καὶ λόγῳ, νείμωμέν τε ταύτην, καὶ ἐκάστη μοῖρα θεὸν ἢ θεῶν παῖδα ἐπιφημίσαντες, βωμούς τε καὶ τὰ τούτοις προσήκοντα ἀποδόντες, θυσῶν πέρι συνόδους ἐπ' αὐτοῖς ποιώμεθα δύο τοῦ μηνός, δώδεκα μὲν τῇ τῆς φυλῆς διανομῇ, δώδεκα δὲ

Stephanus page 771, section d, line 5

αὐτῷ τῷ τῆς πόλεως διαμερισμῷ, θεῶν μὲν δὴ πρῶτον χάριτος ἔνεκα καὶ τῶν περὶ θεοῦς, δεύτερον δὲ ἡμῶν αὐτῶν οἰκειότητός τε πέρι καὶ γνωρίσεως ἀλλήλων, ὥς φαῖμεν ἂν, καὶ ὁμιλίας ἔνεκα πάσης. πρὸς γὰρ δὴ τὴν τῶν γάμων κοινωνίαν καὶ σύμμειξιν ἀναγκαίως ἔχει τὴν ἄγνοιαν ἐξαιρεῖν παρ' ὧν τέ τις ἄγεται καὶ ἃ καὶ οἷς ἐκδίδωσι, περὶ παντὸς ποιούμενον ὅτι μάλιστα τὸ μὴ σφάλλεσθαι μηδαμῶς ἐν τοῖς τοιούτοις κατὰ τὸ δυνατόν. τῆς οὖν τοιαύτης σπουδῆς ἔνεκα χρή καὶ τὰς παιδίας ποιεῖσθαι χορεύοντάς τε καὶ χορευούσας κόρους καὶ κόρας, καὶ ἅμα δὴ θεωροῦντάς τε καὶ θεωρου-

Stephanus page 772, section a, line 2

μένους μετὰ λόγου τε καὶ ἡλικίας τινὸς ἐχούσης εἰκυίας προφάσεις, γυμνοὺς καὶ γυμνάς μέχρι περ αἰδοῦς σώφρονος ἐκάστων. τούτων δ' ἐπιμελητὰς πάντων καὶ κοσμητὰς τοὺς τῶν χορῶν ἄρχοντας γίγνεσθαι καὶ νομοθέτας μετὰ τῶν νομοφυλάκων, ὅσον ἂν ἡμεῖς ἐκλείπωμεν τάττοντες· ἀναγκαῖον δέ, ὅπερ εἵπομεν, περὶ τὰ τοιαῦτα πάντα ὅσα σμικρὰ καὶ πολλὰ νομοθέτην μὲν ἐκλείπειν, τοὺς δ' ἐμπείρους ἀεὶ κατ' ἐνιαυτὸν γιγνομένους αὐτῶν, ἀπὸ τῆς χρείας μανθάνοντας, τάττεσθαι καὶ ἐπανορθομένους κινεῖν κατ' ἐνιαυτόν, ἕως ἂν ὁρος ἰκανὸς δόξη τῶν τοιούτων νομίμων καὶ ἐπιτηδευμάτων

Stephanus page 772, section b, line 5

γεγονέναι. χρόνος μὲν οὖν μέτριος ἅμα καὶ ἱκανὸς γίγνοιτ'
ἂν τῆς ἐμπειρίας δεκαετηρὶς θυσιῶν τε καὶ χορειῶν, ἐπὶ
πάντα καὶ ἕκαστα ταχθεῖς, ζῶντος μὲν τοῦ τάξαντος νομο-
θέτου κοινῇ, τέλος δὲ σχόντος, αὐτὰς ἐκάστας τὰς ἀρχὰς
εἰς τοὺς νομοφύλακας εἰσφερούσας τὸ παραλειπόμενον τῆς
αὐτῶν ἀρχῆς ἐπανορθοῦσθαι, μέχριπερ ἂν τέλος ἔχῃν ἕκαστον
δόξῃ τοῦ καλῶς ἐξειργάσθαι, τότε δὲ ἀκίνητα θεμένους, ἤδη
χρηῖσθαι μετὰ τῶν ἄλλων νόμων οὐς ἔταξε κατ' ἀρχὰς ὁ θεὸς
αὐτοῖς νομοθέτης· ὧν περί κινεῖν μὲν ἐκόντας μηδέποτε
μηδέν, εἰ δέ τις ἀνάγκη δόξειέ ποτε καταλαβεῖν, πάσας μὲν

Stephanus page 772, section d, line 1

τὰς ἀρχὰς χρή συμβούλους, πάντα δὲ τὸν δῆμον καὶ πάσας
θεῶν μαντείας ἐπελθόντας, ἐὰν συμφωνῶσι πάντες, οὕτω
κινεῖν, ἄλλως δὲ μηδέποτε μηδαμῶς, ἀλλὰ τὸν κωλύοντα ἀεὶ
κατὰ νόμον κρατεῖν.

Ὅποτε τις οὖν καὶ ὀπηνίκα τῶν πέντε καὶ εἴκοσι γεγονότων
ἔτη, σκοπῶν καὶ σκοπούμενος ὑπ' ἄλλων, κατὰ νοῦν ἑαυτῷ
καὶ πρέποντα εἰς παίδων κοινωνίαν καὶ γένεσιν ἐξηυρηκέναι
πιστεύει, γαμείτω μὲν πᾶς ἐντὸς τῶν πέντε καὶ τριάκοντα
ἐτῶν, τὸ δὲ πρέπον καὶ τὸ ἀρμόττον ὥς χρή ζητεῖν, πρῶτον
ἐπακουσάτω· δεῖ γάρ, ὥς φησιν Κλεινίας, ἔμπροσθεν τοῦ

Stephanus page 772, section e, line 4

νόμου προοίμιον οἰκεῖον ἐκάστῳ προτιθέναι.

{ΚΛ.} Κάλλιστα, ὦ ξέने, διεμνημόνευσας, ἔλαβές τε τοῦ
λόγου καιρὸν καὶ μάλ' ἐμοὶ δοκοῦντ' εἶναι σύμμετρον.

{ΑΘ.} Εὐ λέγεις. Ὡ παῖ, τοίνυν φῶμεν ἀγαθῶν πατέρων
φύντι, τοὺς παρὰ τοῖς ἔμφορσιν εὐδόξους γάμους χρή γαμεῖν,
οἱ σοὶ παραιοῖεν ἂν μὴ φεύγειν τὸν τῶν πενήτων μηδὲ τὸν

τῶν πλουσίων διώκειν διαφερόντως γάμον, ἀλλ' ἐὰν τᾶλλα
ἰσάζῃ, τὸν ὑποδεέστερον ἀεὶ τιμῶντα εἰς τὴν κοινωνίαν
συνιέναι. τῇ τε γὰρ πόλει σύμφορον ἂν εἴη ταύτῃ ταῖς τε

Stephanus page 773, section a, line 6

συνιούσαις ἐστίαις· τὸ γὰρ ὁμαλὸν καὶ σύμμετρον ἀκράτου
μυρίον διαφέρει πρὸς ἀρετήν. κοσμίων τε πατέρων χρή
προθυμεῖσθαι γίγνεσθαι κηδεστήν τὸν αὐτῷ συνειδότα ἱταμώ-
τερον ἅμα καὶ θάττον τοῦ δέοντος πρὸς πάσας τὰς πράξεις
φερόμενον· τὸν δ' ἐναντίως πεφυκότα ἐπὶ τὰναντία χρή
κηδεύματα πορεύεσθαι. καὶ κατὰ παντὸς εἷς ἔστω μῦθος
γάμου· τὸν γὰρ τῇ πόλει δεῖ συμφέροντα μνηστεύειν γάμον
ἕκαστον, οὐ τὸν ἡδιστον αὐτῷ. φέρεται δέ πως πᾶς ἀεὶ
κατὰ φύσιν πρὸς τὸν ὁμοιότατον αὐτῷ, ὅθεν ἀνώμαλος ἢ
πόλις ὅλη γίγνεται χρήμασιν τε καὶ τρόπων ἡθεσιν· ἐξ ὧν

ἀ μὴ βουλόμεθα συμβαίνειν ἡμῖν, καὶ μάλιστα συμβαίνει
ταῖς πλείσταις πόλεσι. ταῦτα δὴ διὰ λόγου μὲν νόμῳ
προσάττειν, μὴ γαμεῖν πλούσιον πλουσίου, μηδὲ πολλὰ
δυνάμενον πράττειν ἄλλου τοιούτου, θάττους δὲ ἤθεσι πρὸς
βραδυτέρους καὶ βραδυτέρους πρὸς θάττους ἀναγκάζειν τῇ
τῶν γάμων κοινωνίᾳ πορεύεσθαι, πρὸς τῷ γελοῖᾳ εἶναι θυμὸν
ἂν ἐγείρει πολλοῖς· οὐ γὰρ ῥᾷδιον ἐννοεῖν ὅτι πόλιν εἶναι
δεῖ δίκην κρατῆρος κεκραμένην, οὗ μαινόμενος μὲν οἶνος
ἐγκεχυμένος ζεῖ, κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ
καλὴν κοινωνίαν λαβὼν ἀγαθὸν πῶμα καὶ μέτριον ἀπεργά-

ζεται. τοῦτ' οὖν γινόμενον ἐν τῇ τῶν παίδων μείξει διορᾶν
ὥς ἔπος εἰπεῖν δυνατὸς οὐδεῖς· τούτων δὴ χάριν ἔαν μὲν
νόμῳ τὰ τοιαῦτα ἀναγκαῖον, ἐπάδοντα δὲ πείθειν πειρᾶσθαι
τὴν τῶν παίδων ὁμαλότητα αὐτῶν αὐτοῖς τῆς τῶν γάμων
ισότητος ἀπλήστου χρημάτων οὔσης περὶ πλείονος ἑκα-
στον ποιεῖσθαι, καὶ δι' ὀνειδούς ἀποτρέπειν τὸν περὶ τὰ
χρήματα ἐν τοῖς γάμοις ἐσπουδακότα, ἀλλὰ μὴ γραπτῷ νόμῳ
βιαζόμενον.

Περὶ γάμων δὴ ταῦτ' ἔστω παραμύθια λεγόμενα, καὶ δὴ
καὶ τὰ ἔμπροσθε τούτων ῥηθέντα, ὥς χρή τῆς ἀειγενοῦς

φύσεως ἀντέχεσθαι τῷ παιδὶ παίδων καταλείποντα ἀεὶ τῷ
θεῷ ὑπηρέτας ἀνθ' αὐτοῦ παραδιδόναι. πάντα οὖν ταῦτα
καὶ ἔτι πλείω τις ἂν εἴποι περὶ γάμων, ὥς χρή γαμεῖν,
προοιμιαζόμενος ὀρθῶς· ἂν δ' ἄρα τις μὴ πείθεται ἐκὼν,
ἀλλότριον δὲ αὐτὸν καὶ ἀκοινώνητον ἐν τῇ πόλει ἔχη καὶ
ἄγαμος ὧν γένηται πεντεκαιτριακοντούτης, ζημιούσθω κατ'
ἐνιαυτὸν ἕκαστον, ὁ μέγιστον μὲν τίμημα κεκτημένος ἑκατὸν
δραχμαῖς, ὁ δὲ τὸ δεύτερον ἑβδομήκοντα, τρίτον δὲ ἐξή-
κοντα, ὁ δὲ τὸ τέταρτον τριάκοντα. τοῦτο δ' ἔστω τῆς Ἥρας
ἱερόν. ὁ δὲ μὴ ἐκτίνων κατ' ἐνιαυτὸν δεκαπλάσιον ὀφειλέτω·

πραττέσθω δὲ ὁ ταμίας τῆς θεοῦ, μὴ ἐκπράξας δὲ αὐτὸς
ὀφειλέτω καὶ ἐν ταῖς εὐθύναις τοῦ τοιούτου λόγον ὑπεχέτω
πᾶς. εἰς μὲν οὖν χρήματα ὁ μὴ ἠθέλων γαμεῖν ταῦτα
ζημιούσθω, τιμῆς δὲ παρὰ τῶν νεωτέρων ἄτιμος πάσης
ἔστω, καὶ μηδεὶς ὑπακουέτω μηδὲν αὐτῷ ἐκὼν τῶν νέων· ἐὰν
δὲ κολάζειν τινὰ ἐπιχειρῇ, πᾶς τῷ ἀδικουμένῳ βοηθείτω καὶ
ἀμυνέτω, μὴ βοηθῶν δὲ ὁ παραγενόμενος δειλὸς τε ἅμα
καὶ κακὸς ὑπὸ τοῦ νόμου πολίτης εἶναι λεγέσθω.

Περὶ δὲ προικὸς εἴρηται μὲν καὶ πρότερον, εἰρήσθω δὲ

πάλιν ὡς ἴσα ἀντὶ ἴσων ἐστὶν τὸ μήτε λαμβάνοντι μήτ'

Stephanus page 774, section c, line 5

ἐκδιδόντι διὰ χρημάτων ἀπορίαν γηράσκειν τοὺς πένητας· τὰ γὰρ ἀναγκαῖα ὑπάρχοντά ἐστι πᾶσι τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὕβρις δὲ ἦττον γυναιξὶ καὶ δουλεία ταπεινὴ καὶ ἀνελεύθερος διὰ χρήματα τοῖς γήμασι γίγνοιτο ἄν. καὶ ὁ μὲν πειθόμενος ἐν τῶν καλῶν δρώῃ τοῦτ' ἄν· ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἢ διδοὺς ἢ λαμβάνων πλέον ἢ πεντήκοντα ἄξια δραχμῶν ἐσθῆτος χάριν, ὁ δὲ μναῖς, ὁ δὲ τριῶν ἡμιμναίων, ὁ δὲ δυοῖν μναῖν, ὁ τὸ μέγιστον τίμημα κεκτημένος, ὀφειλέτω μὲν τῷ δημοσίῳ τοσοῦτον ἕτερον, τὸ δὲ δοθὲν ἢ ληφθὲν ἱερὸν ἔστω τῆς Ἑρας τε καὶ τοῦ Διός, πραττόντων δὲ οἱ ταμίαι τούτοις

Stephanus page 774, section e, line 1

τοῖν θεοῖν, καθάπερ ἐρρήθη τῶν μὴ γαμούντων πέρι τοὺς ταμίας ἐκπράττειν ἐκάστοτε τοὺς τῆς Ἑρας ἢ παρ' αὐτῶν ἐκάστους τὴν ζημίαν ἐκτίνειν.

Ἐγγύην δὲ εἶναι κυρίαν πατρὸς μὲν πρῶτον, δευτέραν πάππου, τρίτην δὲ ἀδελφῶν ὁμοπατρίων, ἐὰν δὲ μηδὲ εἷς ἢ τούτων, τὴν πρὸς μητρὸς μετὰ τοῦτο εἶναι κυρίαν ὡσαύτως· ἐὰν δ' ἄρα τύχη τις ἀήθης συμβαίνει, τοὺς ἐγγύτατα γένους ἀεὶ κυρίους εἶναι μετὰ τῶν ἐπιτρόπων.

Ὅσα δὲ προτέλεια γάμων ἢ τις ἄλλη περὶ τὰ τοιαῦτα ἱερουργία μελλόντων ἢ γιγνομένων ἢ γεγονότων προσήκουσά

Stephanus page 775, section a, line 2

ἐστὶν τελεῖσθαι, τοὺς ἐξηγητὰς ἐρωτῶντα χρὴ καὶ πειθόμενον ἐκείνοις ἕκαστον ἡγεῖσθαι πάντα ἑαυτῷ μετρίως γίνεσθαι.

Περὶ δὲ τῶν ἐστιάσεων, φίλους μὲν χρὴ καὶ φίλας μὴ πλείους πέντε ἑκατέρων συγκαλεῖν, συγγενῶν δὲ καὶ οἰκείων ὡσαύτως τοσοῦτους ἄλλους ἑκατέρων· ἀνάλωμα δὲ μὴ γίνεσθαι πλέον ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν μηδενί, τῷ μὲν εἰς χρήματα μεγίστῳ μναῖν, τῷ δ' ἡμισυ τοῦ τοσοῦτου, τῷ δ' ἐφεξῆς οὕτω, καθάπερ ὑποβέβηκεν ἑκάστῳ τὸ τίμημα. καὶ τὸν μὲν πειθόμενον τῷ νόμῳ ἐπαινεῖν χρὴ πάντας, τὸν δὲ ἀπειθοῦντα κολαζόντων οἱ νομοφύλακες ὡς ἀπειρόκαλόν τε ὄντα

Stephanus page 775, section b, line 4

καὶ ἀπαίδευτον τῶν περὶ τὰς νυμφικὰς Μούσας νόμων. πίνειν δὲ εἰς μέθην οὔτε ἄλλοθι που πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ' ἀσφαλές, οὐτ' οὖν δὴ περὶ γάμους ἐσπουδακότα, ἐν οἷς ἔμφρονα μάλιστα εἶναι πρέπει νύμφην καὶ νυμφίον μεταβολὴν οὐ σμικρὰν βίου μεταλλάττοντας, ἅμα δὲ καὶ τὸ γεννώμενον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνηται· σχεδὸν γὰρ ἄδηλον ὅποια νύξ ἢ

φῶς αὐτὸ γεννήσει μετὰ θεοῦ. καὶ πρὸς τούτοις δεῖ μὴ τῶν
σωμάτων διακεχυμένων ὑπὸ μέθης γίγνεσθαι τὴν παιδουργίαν,
ἀλλ' εὐπαγὲς ἀπλανὲς ἡσυχαιὸν τε ἐν μοίρᾳ συνίστασθαι

Stephanus page 775, section c, line 7

τὸ φυόμενον. ὁ δὲ διωνωμένος αὐτός τε φέρεται πάντη καὶ
φέρει, λυττῶν κατὰ τε σῶμα καὶ ψυχὴν· σπεῖρειν οὖν παρά-
φορος ἅμα καὶ κακὸς ὁ μεθύων, ὥστ' ἀνώμαλα καὶ ἄπιστα
καὶ οὐδὲν εὐθύπορον ἦθος οὐδὲ σῶμα ἐκ τῶν εἰκότων γεννώη
ποτ' ἄν. διὸ μᾶλλον μὲν ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν καὶ βίον χρή,
μάλιστα δὲ ὅποσον ἂν γεννᾷ χρόνον, εὐλαβεῖσθαι καὶ μὴ
πράττειν μήτε ὅσα νοσώδη ἐκόντα εἶναι μήτε ὅσα ὕβρεως ἢ
ἀδικίας ἐχόμενα - εἰς γὰρ τὰς τῶν γεννωμένων ψυχὰς καὶ
σώματα ἀναγκαῖον ἐξομοργνύμενον ἐκτυποῦσθαι καὶ τίκτειν
πάντη φαυλότερα - διαφερόντως δὲ ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ

Stephanus page 775, section e, line 2

νύκτα ἀπέχεσθαι τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα· ἀρχὴ γὰρ καὶ θεὸς ἐν
ἀνθρώποις ἰδρυμένη σῶζει πάντα, τιμῆς ἐὰν τῆς προσηκούσης
αὐτῇ παρ' ἐκάστου τῶν χρωμένων λαγχάνη.

Νομίσαντα δ' εἶναι χρή τὸν γαμοῦντα ταῖν οἰκίαιν ταῖν ἐν
τῷ κλήρῳ τὴν ἐτέραν οἶον νεοττῶν ἐγγέννησιν καὶ τροφήν,
χωρισθέντα ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς τὸν γάμον ἐκεῖ ποιεῖσθαι
καὶ τὴν οἰκισιν καὶ τὴν τροφήν αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων. ἐν
γὰρ ταῖς φιλίαις ἐὰν μὲν πόθος ἐνῇ τις, κολλᾷ καὶ συνδεῖ
πάντα ἦθη· κατακορῆς δὲ συνουσία καὶ οὐκ ἴσχουσα τὸν
διὰ χρόνου πόθον ἀπορρεῖν ἀλλήλων ποιεῖ ὑπερβολαῖς

Stephanus page 776, section a, line 7

πλησμονῆς. ὣν δὴ χάριν μητρὶ καὶ πατρὶ καὶ τοῖς τῆς
γυναικὸς οἰκεῖοις παρέντας χρή τὰς αὐτῶν οἰκήσεις, οἶον
εἰς ἀποικίαν ἀφικομένους, αὐτοὺς ἐπισκοποῦντάς τε ἅμα
καὶ ἐπισκοπουμένους οἰκεῖν, γεννῶντάς τε καὶ ἐκτρέφοντας
παῖδας, καθάπερ λαμπάδα τὸν βίον παραδιδόντας ἄλλοις ἐξ
ἄλλων, θεραπεύοντας αἰεὶ θεοὺς κατὰ νόμους.

Κτήματα δὲ τὸ μετὰ τοῦτο ποῖα ἂν τις κεκτημένος ἐμμελε-
στάτην οὐσίαν κεκτηῖτο; τὰ μὲν οὖν πολλὰ οὔτε νοῆσαι
χαλεπὸν οὔτε κτήσασθαι, τὰ δὲ δὴ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ

Stephanus page 776, section c, line 1

πάντη. τὸ δ' αἴτιον, οὐκ ὀρθῶς πῶς καὶ τίνα τρόπον ὀρθῶς
περὶ αὐτῶν λέγομεν· ἐναντία γὰρ ταῖς χρεῖαις, καὶ κατὰ τὰς
χρείας αὐτῶν, ποιούμεθα περὶ δούλων καὶ τὰ λεγόμενα.

{ME.} Πῶς δ' αὖ τοῦτο λέγομεν; οὐ γάρ πω μανθάνομεν,
ὥ ξέने, ὅτι τὰ νῦν φράζεις.

{ΑΘ.} Καὶ μάλα γε, ὦ Μέγιλλε, εἰκότως· σχεδὸν γὰρ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἢ Λακεδαιμονίων εἰλωτεία πλείστην ἀπορίαν παράσχοιτ' ἂν καὶ ἔριν τοῖς μὲν ὥς εὖ, τοῖς δ' ὥς οὐκ εὖ γεγονυῖα ἔστιν - ἐλάττω δὲ ἢ τε Ἡρακλεωτῶν δουλεία τῆς τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ἔριν ἂν ἔχοι,

Stephanus page 776, section d, line 2

τὸ Θετταλῶν τ' αὖ πενεστικὸν ἔθνος - εἰς ἃ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα βλέψαντας ἡμᾶς τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν; ὁ δὲ παριῶν τῷ λόγῳ ἔτυχον εἰπών, καὶ σύ με εἰκότως τί ποτε φράζοιμι ἠρώτησας, τόδε ἔστιν. ἴσμεν ὅτι πού πάντες εἵπομεν ἂν ὥς χρὴ δούλους ὥς εὐμενεστάτους ἐκτῆσθαι καὶ ἀρίστους· πολλοὶ γὰρ ἀδελφῶν ἤδη δοῦλοι καὶ ὑέων τισὶν κρείττους πρὸς ἀρετὴν πᾶσαν γενόμενοι, σεσώκασιν δεσπότης καὶ κτήματα τάς τε οἰκήσεις αὐτῶν ὅλας. ταῦτα γὰρ ἴσμεν πού περὶ δούλων λεγόμενα.

{ΜΕ.} Τί μήν;

Stephanus page 776, section e, line 4

{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ τούναντίον, ὥς ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης, οὐδὲ πιστεύειν οὐδέποτε· οὐδὲν τῷ γένει δεῖ τὸν νοῦν κεκτημένον; ὁ δὲ σοφώτατος ἡμῖν τῶν ποιητῶν καὶ ἀπεφήνατο, ὑπὲρ τοῦ Διὸς ἀγορεύων, ὥς -

ἥμισυ γάρ τε νόου, φησὶν, ἀπαμείρεται εὐρύοπα Ζεὺς ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ κατὰ δούλιον ἥμαρ ἔλησι.

ταῦτα δὲ διαλαβόντες ἕκαστοι τοῖς διανοήμασιν οἱ μὲν πιστεύουσιν τε οὐδὲν γένει οἰκετῶν, κατὰ δὲ θηρίων φύσιν

Stephanus page 777, section a, line 5

κέντροις καὶ μάστιξιν οὐ τρεῖς μόνον ἀλλὰ πολλάκις ἀπεργάζονται δούλας τὰς ψυχὰς τῶν οἰκετῶν· οἱ δ' αὖ τάναντία τούτων δρῶσι πάντα.

{ΜΕ.} Τί μήν;

{ΚΛ.} Τί οὖν δὴ χρὴ ποιεῖν, τούτων, ὦ ξένε, διαφορομένων οὕτω, περὶ τῆς ἡμετέρας αὖ χώρας ἡμᾶς, τῆς τε κτήσεως ἅμα καὶ κολάσεως τῶν δούλων πέρι;

{ΑΘ.} Τί δ', ὦ Κλεινία; δῆλον ὥς ἐπειδὴ δύσκολόν ἐστι τὸ θρέμμα ἄνθρωπος, καὶ πρὸς τὴν ἀναγκαίαν διόρισιν, τὸ δούλόν τε ἔργῳ διορίζεσθαι καὶ ἐλεύθερον καὶ δεσπότην,

Stephanus page 777, section b, line 7

οὐδαμῶς εὐχρηστον ἐθέλειν εἶναί τε καὶ γίνεσθαι φαίνεται, χαλεπὸν δὲ τὸ κτῆμα· ἔργῳ γὰρ πολλάκις ἐπιδέδεικται περὶ τὰς Μεσσηνίων συχνὰς εἰωθυίας ἀποστάσεις γίνεσθαι, καὶ

περί γε τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ συμβαίνει, καὶ ἔτι τὰ τῶν λεγομένων περιδίνων τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν γιγνομένων παντοδαπὰ κλωπῶν ἔργα τε καὶ παθήματα. πρὸς ἃ τις ἂν πάντα βλέψας διαπορήσειε τί χρηὶ δρᾶν περὶ ἀπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λείπεσθον μόνω μηχανά, μήτε πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ῥᾶον δουλεύσειν, ἀσυμφώνους τε εἰς δύναμιν ὅτι

Stephanus page 777, section d, line 2

μάλιστα, τρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς, μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα, πλεον δὲ αὐτῶν προτιμῶντας· ἡ δὲ τροφή τῶν τοιούτων μήτε τινὰ ὕβριν ὑβρίζειν εἰς τοὺς οἰκέτας, ἥττον δέ, εἰ δυνατόν, ἀδικεῖν ἢ τοὺς ἐξ ἴσου. διάδηλος γὰρ ὁ φύσει καὶ μὴ πλαστῶς σέβων τὴν δίκην, μισῶν δὲ ὄντως τὸ ἀδικον, ἐν τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐν οἷς αὐτῷ ῥᾶδιον ἀδικεῖν· ὁ περὶ τὰ τῶν δούλων οὖν ἦθη καὶ πράξεις γιγνόμενός τις ἀμίαντος τοῦ τε ἀνοσίου πέρι καὶ ἀδίκου, σπείρειν εἰς ἀρετῆς ἔκφυσιν ἱκανώτατος ἂν εἴη, ταῦτόν δ' ἔστ' εἰπεῖν τοῦτο ὀρθῶς ἅμα λέγοντα ἐπὶ τε δεσπότη καὶ τυράννῳ καὶ πᾶσαν δυναστείαν

Stephanus page 777, section e, line 4

δυναστεύοντι πρὸς ἀσθενέστερον ἑαυτοῦ. κολάζειν γε μὴν ἐν δίκῃ δούλους δεῖ, καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους θρύπτεσθαι ποιεῖν· τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν χρηὶ σχεδὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι, μὴ προσπαίζοντας μηδαμῇ μηδαμῶς οἰκέταις, μήτ' οὖν θηλείαις μήτε ἄρρεσιν, ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες χαλεπώτερον ἀπεργάζεσθαι τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσθαι καὶ ἑαυτοῖς ἄρχειν.

{ΚΛ.} Ὅρθῶς λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὅτε τις οἰκέταις κατεσκευασμένος εἰς δύναμιν

Stephanus page 778, section a, line 8

εἴη πλήθει καὶ ἐπιτηδειότητι πρὸς ἐκάστας τὰς τῶν ἔργων παραβοηθείας, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο οἰκήσεις χρηὶ διαγράφειν τῷ λόγῳ;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ συμπάσης γε ὡς ἔπος εἰπεῖν ἔοικεν τῆς οἰκοδομικῆς πέρι τὴν γε δὴ νέαν καὶ ἀοίκητον ἐν τῷ πρόσθεν πόλιν ἐπιμελητέον εἶναι, τίνα τρόπον ἕκαστα ἔξει τούτων περὶ τε ἱερὰ καὶ τεῖχη. γάμων δ' ἦν ἔμπροσθεν ταῦτα, ὧ Κλεινία, νῦν δ' ἔπειπερ λόγῳ γίγνεται, καὶ μάλ' ἐγγωρεῖ ταύτη γίγνεσθαι τὰ νῦν· ἔργῳ μὴν ὅταν γίγνηται, ταῦτ' ἔμπροσθεν

Stephanus page 778, section b, line 7

τῶν γάμων, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, ποιήσαντες, ἐκεῖνα ἤδη τότε ἐπὶ

παῖσιν τοῖς τοιοῦτοῖς ἀποτελοῦμεν. νῦν δὲ μόνον ὅσον τινὰ
τύπον αὐτῶν δι' ὀλίγων ἐπεξέλωμεν.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τὰ μὲν τοίνυν ἱερὰ παῖσαν πέριξ τήν τε ἀγορὰν χρή
κατασκευάζειν, καὶ τὴν πόλιν ὅλην ἐν κύκλῳ πρὸς τοῖς ὑψηλοῖς
τῶν τόπων, εὐερκειάς τε καὶ καθαρότητος χάριν· πρὸς δὲ
αὐτοῖς οἰκῆσεις τε ἀρχόντων καὶ δικαστηρίων, ἐν οἷς τὰς
δίκας ὡς ἱερωτάτοις οὖσιν λήψονται τε καὶ δώσουσι, τὰ μὲν
ὡς ὁσίων πέρι, τὰ δὲ καὶ τοιούτων θεῶν ἰδρύματα, καὶ ἐν

Stephanus page 778, section d, line 2

τούτοις δικαστήρια, ἐν οἷς αἱ τε τῶν φόνων πρέπουσαι δίκαι
γίγνονται ἂν καὶ ὅσα θανάτων ἄξια ἀδικήματα. περὶ δὲ
τειχῶν, ὦ Μέγилле, ἔγωγ' ἂν τῇ Σπάρτῃ συμφεροίμην τὸ
καθεύδειν ἔαν ἐν τῇ γῇ κατακείμενα τὰ τεῖχη καὶ μὴ ἐπανι-
στάναι, τῶνδε εἵνεκα. καλῶς μὲν καὶ ὁ ποιητικὸς ὑπὲρ αὐτῶν
λόγος ὑμνεῖται, τὸ χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ δεῖν εἶναι τὰ τεῖχη
μᾶλλον ἢ γῆινα· τὸ δ' ἡμέτερον ἔτι πρὸς τούτοις γέλωτ' ἂν
δικαίως πάμπολυν ὄφλοι, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν μὲν ἐκπέμπειν εἰς
τὴν χώραν τοὺς νέους, τὰ μὲν σκάψοντας, τὰ δὲ ταφρεύ-
σοντας, τὰ δὲ καὶ διὰ τινων οἰκοδομήσεων εἵρξοντας τοὺς

Stephanus page 778, section e, line 5

πολεμίους, ὡς δὴ τῶν ὄρων τῆς χώρας οὐκ ἐάσοντας ἐπι-
βαίνειν, τεῖχος δὲ περιβαλοίμεθα, ὃ πρῶτον μὲν πρὸς ὑγίειαν
ταῖς πόλεσιν οὐδαμῶς συμφέρει, πρὸς δὲ τινα μαλθακὴν ἔξιν
ταῖς ψυχαῖς τῶν ἐνοικούντων εἴωθε ποιεῖν, προκαλούμενον
εἰς αὐτὸ καταφεύγοντας μὴ ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους, μηδὲ
τῷ φρουρεῖν ἀεὶ τινὰς ἐν αὐτῇ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν,
τούτῳ τῆς σωτηρίας τυγχάνειν, τείχεσι δὲ καὶ πύλαις δια-
νοεῖσθαι φραγθέντας τε καὶ καθεύδοντας σωτηρίας ὄντως
ἔξιν μηχανάς, ὡς ἐπὶ τὸ μὴ πονεῖν γεγονότας, ἀγνοοῦντας
δ' αὖ τὴν ῥαστώνην ὡς ὄντως ἐστὶν ἐκ τῶν πόνων· ἐκ

Stephanus page 779, section a, line 7

ῥαστώνης δέ γε, οἶμαι, τῆς αἰσχυρᾶς οἱ πόνοι καὶ ῥαθυμίας
πεφύκασιν γίνεσθαι πάλιν. ἀλλ' εἰ δὴ τεῖχος γέ τι χρεῶν
ἀνθρώποις εἶναι, τὰς οἰκοδομίας χρή τὰς τῶν ἰδίων οἰκήσεων
οὕτως ἐξ ἀρχῆς βάλλεσθαι, ὅπως ἂν ἡ παῖσα ἢ πόλις ἐν
τεῖχος, ὁμαλότητί τε καὶ ὁμοιότησιν εἰς τὰς ὁδοὺς πασῶν
τῶν οἰκήσεων ἐχουσῶν εὐέρκειαν, ἰδεῖν τε οὐκ ἀηδὲς μιᾶς
οἰκίας σχῆμα ἐχούσης αὐτῆς, εἰς τε τὴν τῆς φυλακῆς
ῥαστώνην ὅλῳ καὶ παντὶ πρὸς σωτηρίαν γίγνεται ἂν διά-
φορος. τούτων δέ, ὡς ἂν μένη τὰ κατ' ἀρχὰς οἰκοδομη-
θέντα, μέλειν μὲν μάλιστα τοῖς ἐνοικοῦσι πρέπον ἂν εἴη,

Stephanus page 779, section c, line 1

τοὺς δὲ ἀστυνόμους ἐπιμελεῖσθαι καὶ προσαναγκάζοντας τὸν ὀλιγοροῦντα ζημιοῦντας, καὶ πάντων δὴ τῶν κατὰ τὸ ἄστυ καθαρότητός τ' ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ὅπως ιδιώτης μηδεὶς μηδὲν τῶν τῆς πόλεως μήτε οἰκοδομήμασι μήτε οὖν ὀρύγμασιν ἐπιλήψεται. καὶ δὴ καὶ ὑδάτων τῶν ἐκ Διὸς εὐροίας τούτους ἐπιμελεῖσθαι χρεῶν, καὶ ὅσα ἐντὸς πόλεως ἢ ὀπόσα ἔξω πρέπον ἂν οἰκεῖν εἴη· ταῦτα δὲ πάντα συνιδόντες ταῖς χρεαίαις

οἱ νομοφύλακες ἐπινομοθετούντων καὶ τῶν ἄλλων ὅποσα ἂν ὁ νόμος ἐκλείπη δι' ἀπορίαν. ὅτε δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ περὶ

Stephanus page 779, section d, line 3

ἀγορὰν οἰκοδομήματα καὶ τὰ περὶ τὰ γυμνάσια καὶ πάντα ὅσα διδασκαλεῖα κατεσκευασμένα περιμένει τοὺς φοιτητὰς καὶ θεατὰς θέατρα, πορευώμεθα ἐπὶ τὰ μετὰ τοὺς γάμους, τῆς νομοθεσίας ἐξῆς ἐχόμενοι.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Γάμοι μὲν τοίνυν ἡμῖν ἔστωσαν γεγονότες, ὧ Κλεινία· δίαίτα δὲ πρὸ παιδογονίας οὐκ ἐλάττων ἐνιαυσίας γίγνοιτ' ἂν τὸ μετὰ τοῦτο, ἣν δὴ τίνα τρόπον χρή ζῆν νυμφίον καὶ νύμφην ἐν πόλει διαφερούση τῶν πολλῶν ἐσομένη - τὸ δὴ τῶν νῦν εἰρημένων ἐχόμενον - εἰπεῖν οὐ πάντων εὐκολώ-

Stephanus page 779, section e, line 4

τατον, ἀλλὰ ὄντων οὐκ ὀλίγων τῶν ἔμπροσθεν τοιούτων, τοῦτο ἔτι ἐκείνων τῶν πολλῶν δυσχερέστερον ἀποδέχεσθαι τῷ πλήθει. τό γε μὴν δοκοῦν ὀρθὸν καὶ ἀληθὲς εἶναι πάντως ῥητέον, ὧ Κλεινία.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ὅστις δὴ διανοεῖται πόλεσιν ἀποφαίνεσθαι νόμους, πῇ τὰ δημόσια καὶ κοινὰ αὐτοὺς χρή ζῆν πράττοντας, τῶν δὲ ιδίων ὅσον ἀνάγκη μηδὲ οἶεται δεῖν, ἐξουσίαν δὲ ἐκάστοις εἶναι τὴν ἡμέραν ζῆν ὅπως ἂν ἐθέλη, καὶ μὴ πάντα διὰ τάξεως δεῖν γίνεσθαι, προέμενος δὲ τὰ ἴδια ἀνομοθέτητα,

Stephanus page 780, section a, line 6

ἡγεῖται τά γε κοινὰ καὶ δημόσια ἐθελήσειν αὐτοὺς ζῆν διὰ νόμων, οὐκ ὀρθῶς διανοεῖται. τίνος δὴ χάριν ταῦτα εἴρηται; τοῦδε, ὅτι φήσομεν δεῖν ἡμῖν τοὺς νυμφίους μηδὲν διαφερόντως μηδὲ ἥττον ἐν συσσιτίοις τὴν δίαίταν ποιεῖσθαι τοῦ πρὸ τῶν γάμων χρόνου γενομένου. καὶ τοῦτο μὲν δὴ θαυμαστὸν ὄν, ὅτε κατ' ἀρχὰς πρῶτον ἐγένετο ἐν τοῖς παρ' ὑμῖν τόποις, πολέμου τινὸς αὐτό, ὥς γ' εἰκός, νομοθετήσαντος ἢ τινος ἐτέρου τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχοντος πράγματος ἐν ὀλιγανθρωπiais ὑπὸ πολλῆς ἀπορίας ἐχομένοις, γευσάμενοις δὲ καὶ ἀναγκασθεῖσι χρήσασθαι τοῖς συσσιτίοις ἔδοξεν

μέγα διαφέρειν εἰς σωτηρίαν τὸ νόμιμον, καὶ κατέστη δὴ
τρόπῳ τινὶ τοιούτῳ τὸ ἐπιτήδευμα ὑμῖν τὸ τῶν συσσιτίων.

{ΚΛ.} Ἦοικε γοῦν.

{ΑΘ.} Ὁ δὴ ἔλεγον, ὅτι θαυμαστὸν ὄν τοῦτό ποτε καὶ
φοβερὸν ἐπιτάξαι τισίν, νῦν οὐχ ὁμοίως τῷ προστάττοντι
δυσχερὲς ἂν εἴη νομοθετεῖν αὐτό· τὸ δ' ἐξῆς τούτῳ, πεφυκός
τε ὀρθῶς ἂν γίγνεσθαι γιγνόμενον, νῦν τε οὐδαμῇ γιγνόμενον,
ὀλίγου τε ποιοῦν τὸν νομοθέτην, τὸ τῶν παιζόντων, εἰς πῦρ
ξαίνειν καὶ μυρία ἕτερα τοιαῦτα ἀνήνυτα ποιοῦντα δρᾶν, οὐ
ῥάδιον οὔτ' εἰπεῖν οὔτ' εἰπόντα ἀποτελεῖν.

{ΚΛ.} Τί δὴ τοῦτο, ὦ ξένε, ἐπιχειρῶν λέγειν ἔοικας σφόδρα
ἀποκνεῖν;

{ΑΘ.} Ἀκούοιτ' ἂν, ἵνα μὴ πολλὴ διατριβὴ γίγνηται περὶ
τοῦτ' αὐτὸ μάτην. πᾶν μὲν γάρ, ὅτιπερ ἂν τάξεως καὶ νόμου
μετέχον ἐν πόλει γίγνηται, πάντα ἀγαθὰ ἀπεργάζεται, τῶν
δὲ ἀτάκτων ἢ τῶν κακῶς ταχθέντων λύει τὰ πολλὰ τῶν εὖ
τεταγμένων ἄλλα ἕτερα. οὐ δὴ καὶ νῦν ἐφέστηκεν πέρι
τὸ λεγόμενον. ὑμῖν γάρ, ὦ Κλεινία καὶ Μέγилле, τὰ μὲν περὶ
τοὺς ἄνδρας συσσίτια καλῶς ἅμα καί, ὅπερ εἶπον, θαυμαστῶς
καθέστηκεν ἐκ θείας τινὸς ἀνάγκης, τὸ δὲ περὶ τὰς γυναῖκας

οὐδαμῶς ὀρθῶς ἀνομοθέτητον μεθεῖται καὶ οὐκ εἰς τὸ φῶς
ἦκται τὸ τῆς συσσιτίας αὐτῶν ἐπιτήδευμα, ἀλλ' ὃ καὶ ἄλλως
γένος ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων λαθραιότερον μᾶλλον καὶ ἐπικλο-
πώτερον ἔφυ, τὸ θῆλυ, διὰ τὸ ἀσθενές, οὐκ ὀρθῶς τοῦτο
εἷξαντος τοῦ νομοθέτου δύστακτον ὄν ἀφείθη. διὰ δὲ τούτου
μεθειμένου πολλὰ ὑμῖν παρέρρει, πολὺ ἄμεινον ἂν ἔχοντα, εἰ
νόμων ἔτυχεν, ἢ τὰ νῦν· οὐ γὰρ ἡμῖς μόνον ἐστίν, ὥς
δόξειεν ἂν, τὸ περὶ τὰς γυναῖκας ἀκοσμήτως περιορώμενον,
ὅσῳ δὲ ἡ θήλεια ἡμῖν φύσις ἐστὶ πρὸς ἀρετὴν χείρων τῆς
τῶν ἀρρένων, τοσοῦτῳ διαφέρει πρὸς τὸ πλεόν ἢ διπλάσιον

εἶναι. τοῦτ' οὖν ἐπαναλαβεῖν καὶ ἐπανορθώσασθαι καὶ πάντα
συντάξασθαι κοινῇ γυναιξὶ τε καὶ ἀνδράσιν ἐπιτηδεύματα
βέλτιον πρὸς πόλεως εὐδαιμονίαν· νῦν δὲ οὕτως ἦκται τὸ
τῶν ἀνθρώπων γένος οὐδαμῶς εἰς τοῦτο εὐτυχῶς, ὥστε οὐδὲ
μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐν ἄλλοις γ' ἐστὶν τόποις καὶ πόλεσιν
νοῦν ἔχοντος, ὅπου μὴδὲ συσσίτια ὑπάρχει τὸ παράπαν
δεδογμένα κατὰ πόλιν εἶναι. πόθεν δὴ τίς γε ἔργῳ μὴ κατα-
γελάστως ἐπιχειρήσει γυναῖκας προσβιάζεσθαι τὴν σίτων

καὶ ποτῶν ἀνάλωσιν φανεράν θεωρεῖσθαι; τούτου γὰρ οὐκ ἔστιν ὅτι χαλεπώτερον ἂν ὑπομείνειεν τοῦτο τὸ γένος·

Stephanus page 781, section c, line 6

εἰθισμένον γὰρ δεδυκὸς καὶ σκοτεινὸν ζῆν, ἀγόμενον δ' εἰς φῶς βία πᾶσαν ἀντίτασιν ἀντιτεῖνον, πολὺ κρατήσῃ τοῦ νομοθέτου. τοῦτ' οὖν ἄλλοθι μέν, ὅπερ εἶπον, οὐδ' ἂν τὸν λόγον ὑπομείνειε τὸν ὀρθὸν ῥηθέντα ἄνευ πάσης βοῆς, ἐνθάδε δὲ ἴσως ἂν. εἰ δὴ δοκεῖ λόγου γ' ἕνεκα μὴ ἀτυχῇ τὸν περὶ πάσης τῆς πολιτείας γενέσθαι λόγον, ἐθέλω λέγειν ὥς ἀγαθὸν ἔστι καὶ πρέπον, εἰ καὶ σφῶν συνδοκεῖ ἀκούειν, εἰ δὲ μή, ἔαν.

{ΚΛ.} Ἄλλ', ὦ ξένε, θαυμαστῶς τό γε ἀκοῦσαι νῶν πάντως που συνδοκεῖ.

Stephanus page 781, section d, line 9

{ΑΘ.} Ἀκούωμεν δὴ. θαυμάσητε δὲ μηδὲν ἔαν ὑμῖν ἀνωθέν ποθεν ἐπιχειρεῖν δόξω· σχολῆς γὰρ ἀπολαύομεν καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἔστι τὸ κατεπεῖγον τὸ μὴ πάντη πάντως σκοπεῖν τὰ περὶ τοὺς νόμους.

{ΚΛ.} Ὅρθως εἴρηκας.

{ΑΘ.} Πάλιν τοίνυν ἐπὶ τὰ πρῶτα ἐπαναχωρήσωμεν λεχθέντα. εὖ γὰρ δὴ τό γε τοσοῦτον χρή πάντ' ἄνδρα συννοεῖν, ὥς ἢ τῶν ἀνθρώπων γένεσις ἢ τὸ παράπαν ἀρχὴν οὐδεμίαν εἵληχεν οὐδ' ἕξει ποτέ γε τελευτήν, ἀλλ' ἦν τε ἀεὶ καὶ ἔσται πάντως, ἢ μῆκός τι τῆς ἀρχῆς ἀφ' οὗ γέγονεν

Stephanus page 782, section a, line 3

ἀμήχανον ἂν χρόνον ὅσον γεγονὸς ἂν εἴη.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Τί οὖν; πόλεων συστάσεις καὶ φθοράς, καὶ ἐπιτηδεύματα παντοῖα τάξεώς τε καὶ ἀταξίας, καὶ βρώσεως καὶ πωμάτων τε ἅμα καὶ βρωμάτων ἐπιθυμήματα παντοδαπά, πάντως καὶ περὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἄρ' οὐκ οἴομεθα γεγονέναι, καὶ στροφὰς ὥρων παντοίας, ἐν αἷς τὰ ζῶα μεταβάλλειν αὐτῶν παμπληθεῖς μεταβολὰς εἰκός;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τί οὖν; πιστεύομεν ἀμπέλους τε φανῆναί ποῦ ποτε

Stephanus page 782, section b, line 4

πρότερον οὐκ οὔσας; ὡσαύτως δὲ καὶ ἐλάας καὶ τὰ Δήμητρός τε καὶ Κόρης δῶρα; Τριπτόλεμόν τέ τινα τῶν τοιούτων γενέσθαι διάκονον; ἐν ᾧ δὲ μὴ ταῦτα ἦν τῷ χρόνῳ, μῶν οὐκ οἴομεθα τὰ ζῶα, καθάπερ νῦν, ἐπὶ τὴν ἀλλήλων ἐδωδὴν τρέπεσθαι;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Τὸ δὲ μὴν θύειν ἀνθρώπους ἀλλήλους ἔτι καὶ νῦν
παραμένον ὁρῶμεν πολλοῖς· καὶ τοῦναντίον ἀκούομεν ἐν
ἄλλοις, ὅτε οὐδὲ βοὸς ἐτόλμων μὲν γεύεσθαι, θύματά τε οὐκ
ἦν τοῖς θεοῖσι ζῶα, πέλανοι δὲ καὶ μέλιτι καρποὶ δεδευμένοι

Stephanus page 782, section c, line 5

καὶ τοιαῦτα ἄλλα ἀγνὰ θύματα, σαρκῶν δ' ἀπείχοντο ὥς οὐχ
ὅσιον ὄν ἐσθίειν οὐδὲ τοὺς τῶν θεῶν βομοὺς αἵματι μαιίνειν,
ἀλλὰ Ὀρφικοί τινες λεγόμενοι βίοι ἐγίγνοντο ἡμῶν τοῖς
τότε, ἀψύχων μὲν ἐχόμενοι πάντων, ἐμψύχων δὲ τοῦναντίον
πάντων ἀπεχόμενοι.

{ΚΛ.} Καὶ σφόδρα λεγόμενά τ' εἰρηκας καὶ πιστεύεσθαι
πιθανά.

{ΑΘ.} Πρὸς οὖν δὴ τί ταῦτα, εἴποι τις ἄν, ὑμῖν πάντ'
ἐρρήθη τὰ νῦν;

{ΚΛ.} Ὅρθως ὑπέλαβες, ὦ ξένε.

Stephanus page 782, section d, line 7

{ΑΘ.} Καὶ τοίνυν, ἐὰν δύνωμαι, τὰ τούτοις ἐξῆς, ὦ Κλεινία,
πειράσομαι φράζειν.

{ΚΛ.} Λέγοις ἄν.

{ΑΘ.} Ὅρῳ πάντα τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τριττῆς χρείας καὶ
ἐπιθυμίας ἡρτημένα, δι' ὧν ἀρετὴ τε αὐτοῖς ἀγομένοις ὀρθῶς
καὶ τοῦναντίον ἀποβαίνει κακῶς ἀχθεῖσιν. ταῦτα δ' ἐστὶν
ἐδωδὴ μὲν καὶ πόσις εὐθύς γενομένοις, ἣν πέρι ἅπασαν πᾶν
ζῶον ἔμφυτον ἔρωτα ἔχον, μεστὸν οἴστρου τέ ἐστιν καὶ
ἀνηκουστίας τοῦ λέγοντος ἄλλο τι δεῖν πράττειν πλὴν τὰς
ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας τὰς περὶ ἅπαντα ταῦτα ἀποπληροῦντα,

Stephanus page 782, section e, line 6

λύπης τῆς ἀπάσης ἀεὶ δεῖν σφᾶς ἀπαλλάττειν· τρίτη
δὲ ἡμῖν καὶ μεγίστη χρεία καὶ ἔρωσ ὀξύτατος ὕστατος
μὲν ὁρμᾶται, διαπυρωτάτους δὲ τοὺς ἀνθρώπους μανίαις
ἀπεργάζεται πάντως, ὁ περὶ τὴν τοῦ γένους σπορὰν ὕβρει
πλείστη καόμενος. ἃ δὴ δεῖ τρία νοσήματα, τρέποντα εἰς
τὸ βέλτιστον παρὰ τὸ λεγόμενον ἡδιστον, τρισὶ μὲν τοῖς
μεγίστοις πειρᾶσθαι κατέχειν, φόβῳ καὶ νόμῳ καὶ τῷ ἀληθεῖ
λόγῳ, προσχρωμένους μέντοι Μούσαις τε καὶ ἀγωνίοισι θεοῖς,
σβεννύντων τὴν αὔξην τε καὶ ἐπιρροήν.

Stephanus page 783, section b, line 2

Παίδων δὲ δὴ γενέσιν μετὰ τοὺς γάμους θῶμεν, καὶ
μετὰ γενέσιν τροφήν καὶ παιδείαν· καὶ τάχ' ἂν οὕτω
προϊόντων τῶν λόγων ὅ τε νόμος ἡμῖν ἕκαστος περαίνοιτο
εἰς τοῦμπροσθεν ἐπὶ συσσίτια ἡνίκα ἀφικόμεθα - τὰς τοι-

αύτας κοινωνίας εἴτε ἄρα γυναικῶν εἴτε ἀνδρῶν δεῖ μόνων
γίγνεσθαι, προσμείξαντες αὐτοῖς ἐγγύθεν ἴσως μᾶλλον κατο-
ψόμεθα - τά τε ἐπίπροσθεν αὐτῶν, ἔτι νῦν ὄντα ἀνομο-
θέτητα, τάξαντες αὐτὰ ἐπίπροσθεν ποιησόμεθα, καὶ ὅπερ
ἐρρήθη νυνδὴ, κατοψόμεθ' αὐτὰ ἀκριβέστερον, μᾶλλον
τε τοὺς προσήκοντας αὐτοῖς καὶ πρέποντας νόμους ἂν

Stephanus page 783, section c, line 4

θείημεν.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΑΘ.} Φυλάξωμεν τοίνυν τῇ μνήμῃ τὰ νυνδὴ λεχθέντα·
ἴσως γὰρ χρειάν ποτ' αὐτῶν πάντων ἔξομεν.

{ΚΛ.} Τὰ ποῖα δὴ διακελεύη;

{ΑΘ.} Ἀ τοῖς τρισὶ διωριζόμεθα ῥήμασι· βρῶσιν μὲν
ἐλέγομέν που, καὶ δεύτερον πόσιν, καὶ ἀφροδισίων δέ τινα
διαπτόησιν τρίτον.

{ΚΛ.} Πάντως, ὦ ξέने, μεμνησόμεθ' αὐτῶν τὰ νῦν
διακελεύη.

Stephanus page 783, section d, line 4

{ΑΘ.} Καλῶς. ἔλθωμεν δ' ἐπὶ τὰ νυμφικά, διδάξοντές τε
αὐτοὺς πῶς χρή καὶ τίνα τρόπον τοὺς παῖδας ποιεῖσθαι, καὶ
ἐὰν ἄρα μὴ πείθωμεν, ἀπειλήσοντές τισιν νόμοις.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Νύμφην χρή διανοεῖσθαι καὶ νυμφίον ὥς ὅτι καλ-
λίστους καὶ ἀρίστους εἰς δύναμιν ἀποδειξομένους παῖδας τῇ
πόλει. πάντες δ' ἄνθρωποι κοινωνοὶ πάσης πράξεως, ἥνίκα
μὲν ἂν προσέχωσιν αὐτοῖς τε καὶ τῇ πράξει τὸν νοῦν, πάντα
καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀπεργάζονται, μὴ προσέχοντες δὲ ἢ μὴ
ἔχοντες νοῦν, τάναντία. προσεχέτω δὴ καὶ ὁ νυμφίος τῇ τε

Stephanus page 783, section e, line 5

νύμφη καὶ τῇ παιδοποιίᾳ τὸν νοῦν, κατὰ ταῦτά δὲ καὶ ἡ
νύμφη, τοῦτον τὸν χρόνον διαφερόντως ὃν ἂν μήπω παῖδες
αὐτοῖς ὥσιν γεγονότες. ἐπίσκοποι δ' ἔστωσαν τούτων ἅς
εἰλόμεθα γυναῖκες, πλείους εἴτ' ἐλάττους, τοῖς ἄρχουσιν
ὅπόσας ἂν δοκῇ προστάττειν τε καὶ ὁπόταν, πρὸς τὸ τῆς
Εἰλειθυίας ἱερὸν ἐκάστης ἡμέρας συλλεγόμεναι μέχρι τρίτου
μέρους ὥρας, οἳ δὴ συλλεχθεῖσαι διαγγελλόντων ἀλλήλαις
εἴ τίς τινα ὁρᾷ πρὸς ἄλλ' ἅττα βλέποντα ἄνδρα ἢ καὶ γυναῖκα
τῶν παιδοποιουμένων ἢ πρὸς τὰ τεταγμένα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς
γάμοις θυσιῶν τε καὶ ἱερῶν γενομένων. ἡ δὲ παιδοποιία

Stephanus page 784, section b, line 2

καὶ φυλακὴ τῶν παιδοποιουμένων δεκέτις ἔστω, μὴ πλείω δὲ
χρόνον, ὅταν εὐροία ᾖ τῆς γενέσεως· ἂν δὲ ἄγονοί τινες

εἰς τοῦτον γίνωνται τὸν χρόνον, μετὰ τῶν οἰκείων καὶ ἀρχουσῶν γυναικῶν διαζεύγνυσθαι κοινῇ βουλευομένους εἰς τὰ πρόσφορα ἑκατέροις. ἐὰν δ' ἀμφισβήτησιν τις γίγνηται περὶ τῶν ἑκατέροις πρεπόντων καὶ προσφόρων, δέκα τῶν νομοφυλάκων ἐλομένους, οἷς ἂν ἐπιτρέψωσιν οἱ δὲ τάξωσι, τούτοις ἐμμένειν. εἰσιοῦσαι δ' εἰς τὰς οἰκίας τῶν νέων αἱ γυναῖκες, τὰ μὲν νουθετοῦσαι, τὰ δὲ καὶ ἀπειλοῦσαι, παυόντων αὐτοὺς τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀμαθίας· ἐὰν δ' ἀδυνατῶσι, πρὸς

Stephanus page 784, section c, line 5

τοὺς νομοφύλακας ἰοῦσαι φραζόντων, οἱ δ' εἰργόντων. ἂν δὲ καὶ ἐκεῖνοί πως ἀδυνατήσωσι, πρὸς τὸ δημόσιον ἀποφηνάντων, ἀναγράψαντές τε καὶ ὁμόσαντες ἢ μὴν ἀδυνατεῖν τὸν καὶ τὸν βελτίω ποιεῖν. ὁ δὲ ἀναγραφείς ἄτιμος ἔστω, μὴ ἐλὼν ἐν δικαστηρίῳ τοὺς ἐγγράψαντας, τῶνδε· μήτε γὰρ εἰς γάμους ἴτω μήτε εἰς τὰς τῶν παίδων ἐπιτελειώσεις, ἂν δὲ ἴη, πληγαῖς ὁ βουλευθείς ἀθῶος αὐτὸν κολαζέτω. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ γυναικὸς ἔστω νόμιμα· τῶν ἐξόδων γὰρ τῶν γυναικείων καὶ τιμῶν καὶ τῶν εἰς τοὺς γάμους καὶ γενέθλια τῶν παίδων φοιτήσεων μὴ μετεχέτω, ἐὰν ἀκοσμοῦσα ὡσαύτως

Stephanus page 784, section e, line 1

ἀναγραφῇ καὶ μὴ ἔλῃ τὴν δίκην. ὅταν δὲ δὴ παῖδας γεννήσονται κατὰ νόμους, ἐὰν ἀλλοτρίᾳ τις περὶ τὰ τοιαῦτα κοινῇ γυναικὶ ἢ γυνὴ ἀνδρί, ἐὰν μὲν παιδοποιουμένοις ἔτι, τὰ αὐτὰ ἐπιζήμια αὐτοῖς ἔστω καθάπερ τοῖς ἔτι γεννωμένοις εἴρηται· μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν σωφρονῶν καὶ σωφρονοῦσα εἰς τὰ τοιαῦτα ἔστω πάντα εὐδόκιμος, ὁ δὲ τούναντίον ἐναντίως τιμᾶσθω, μᾶλλον δὲ ἀτιμαζέσθω. καὶ μετρίαζόντων μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα τῶν πλειόνων ἀνομοθέτητα σιγῇ κείσθω, ἀκοσμοῦντων δὲ νομοθετηθέντα ταύτη πραττέσθω κατὰ τοὺς τότε τεθέντας νόμους. βίου μὲν ἀρχὴ τοῦ παντὸς ἐκάστοις

Stephanus page 785, section a, line 4

ὁ πρῶτος ἐνιαυτός· ὃν γεγράφθαι χρεῶν ἐν ἱεροῖσι πατράοις ζωῆς ἀρχή. κόρῳ καὶ κόρῃ παραγεγράφθω δ' ἐν τοίχῳ λελευκωμένῳ ἐν πάσῃ φρατρίᾳ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπὶ τοῖς ἔτεσιν ἀριθμουμένων· τῆς δὲ φρατρίας αἰ τοὺς ζῶντας μὲν γεγράφθαι πλησίον, τοὺς δ' ὑπεκχωροῦντας τοῦ βίου ἐξαλείφειν. γάμου δὲ ὅρον εἶναι κόρῃ μὲν ἀπὸ ἑκκαίδεκα ἐτῶν εἰς εἴκοσι, τὸν μακρότατον χρόνον ἀφωρισμένον, κόρῳ δὲ ἀπὸ τριάκοντα μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα· εἰς δὲ ἀρχὰς γυναικὶ μὲν τετταράκοντα, ἀνδρὶ δὲ τριάκοντα ἔτη· πρὸς πόλεμον δὲ ἀνδρὶ μὲν εἴκοσι μέχρι τῶν

Stephanus page 785, section b, line 7

ἐξήκοντα ἐτῶν· γυναικὶ δέ, ἣν ἂν δοκῇ χρειάν δεῖν χρησθαι
πρὸς τὰ πολεμικά, ἐπειδὴν παιῖδας γεννήσῃ, τὸ δυνατόν καὶ
πρέπον ἐκάσταις προστάττειν μέχρι τῶν πενήκοντα ἐτῶν.

{ΑΘ.} Γενομένων δὲ παίδων ἀρρένων καὶ θηλειῶν, τροφήν
μέν που καὶ παιδείαν τὸ μετὰ ταῦτα λέγειν ὀρθότατ' ἂν
γίγνοιθ' ἡμῖν, ἣν εἶναι μὲν ἄρρητον πάντως ἀδύνατον, λεγο-
μένη δὲ διδασκῇ τι καὶ νουθετήσῃ μᾶλλον ἢ νόμοις εἰκυῖ'
ἂν ἡμῖν φαίνοιτο. ἰδίᾳ γὰρ καὶ κατ' οἰκίας πολλὰ καὶ
σμικρὰ καὶ οὐκ ἐμφανῇ πᾶσι γινόμενα, ῥαδίως ὑπὸ τῆς

Stephanus page 788, section b, line 1

ἐκάστων λύπης τε καὶ ἡδονῆς καὶ ἐπιθυμίας ἕτερα παρὰ
τὰς τοῦ νομοθέτου συμβουλὰς παραγενόμενα, παντοδαπὰ καὶ
οὐχ ὅμοια ἀλλήλοις ἀπεργάζοιτ' ἂν τὰ τῶν πολιτῶν ἦθη.
τοῦτο δὲ κακὸν ταῖς πόλεσιν· καὶ γὰρ διὰ σμικρότητα αὐτῶν
καὶ πυκνότητα ἐπιζήμια τιθέντα ποιεῖν νόμους ἀπρεπὲς ἅμα
καὶ ἄσχημον, διαφθείρει δὲ καὶ τοὺς γραφῇ τεθέντας νόμους,
ἐν τοῖς σμικροῖς καὶ πυκνοῖς ἐθισθέντων τῶν ἀνθρώπων παρα-
νομεῖν. ὥστε ἀπορία μὲν περὶ αὐτὰ νομοθετεῖν, σιγᾶν δὲ
ἀδύνατον. ἃ δὲ λέγω, δηλῶσαι πειρατέον οἷον δείγματα
ἐξενεγκόντα εἰς φῶς· νῦν γὰρ λεγομένοις ἔοικε κατὰ τι

Stephanus page 788, section c, line 4

σκότος.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὅτι μὲν σώματα καὶ ψυχὰς τήν γε ὀρθὴν
πάντως δεῖ τροφήν φαίνεσθαι δυναμένην ὡς κάλλιστα καὶ
ἄριστα ἐξεργάζεσθαι, τοῦτο μὲν ὀρθῶς εἴρηται που.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Σώματα δὲ κάλλιστα, οἶομαι, τό γε ἀπλούστατον,
ὡς ὀρθότατα δεῖ νέων ὄντων εὐθὺς φύεσθαι τῶν παίδων.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τί δέ; τόδε οὐκ ἐννοοῦμεν, ὡς ἡ πρώτη βλάστη

Stephanus page 788, section d, line 5

παντὸς ζώου πολὺν μεγίστη καὶ πλείστη φύεται, ὥστε καὶ
ἔριν πολλοῖς παρέσχηκεν μὴ γίγνεσθαι τὰ γ' ἀνθρώπινα
μήκη διπλάσια ἀπὸ πέντε ἐτῶν ἐν τοῖς λοιποῖς εἴκοσιν ἔτεσιν
αὐξανόμενα;

{ΚΛ.} Ἀληθῆ.

{ΑΘ.} Τί οὖν; πολλὴ αὕξη ὅταν ἐπιρρέῃ πόνων χωρὶς
πολλῶν καὶ συμμέτρων, οὐκ ἴσμεν ὅτι μυρία κακὰ ἐν τοῖς
σώμασιν ἀποτελεῖ;

{ΚΛ.} Πάνυ γε.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τότε δεῖται πλείστων πόνων, ὅταν ἡ πλείστη

τροφή προσγίγνηται τοῖς σώμασι.

{ΚΛ.} Τί δῆτ', ὦ ξένε; ἢ τοῖς ἄρτι γεγονόσι καὶ νεωτάτοις πόνους πλείστους προστάξομεν;

{ΑΘ.} Οὐδαμῶς γε, ἀλλ' ἔτι καὶ πρότερον τοῖς ἐντὸς τῶν αὐτῶν μητέρων τρεφομένοις.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις, ὦ λῶστε; ἢ τοῖς κυουμένοισι φράζεις;

{ΑΘ.} Ναί. θαυμαστὸν δ' οὐδέν ἐστιν ἀγνοεῖν ὑμᾶς τὴν τῶν τηλικούτων γυμναστικὴν, ἣν βουλοίμην ἂν ὑμῖν καίπερ ἄτοπον οὔσαν δηλῶσαι.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἔστι τοίνυν παρ' ἡμῖν μᾶλλον τὸ τοιοῦτον κατανοεῖν διὰ τὸ τὰς παιδίας αὐτόθι μειζόνως τινὰς παίζειν ἢ δεῖ· τρέφουσι γὰρ δὴ παρ' ἡμῖν οὐ μόνον παιῖδες ἀλλὰ καὶ πρεσβύτεροί τινες ὀρνίθων θρέμματα, ἐπὶ τὰς μάχας τὰς πρὸς ἄλληλα. ἀσκοῦντας τὰ τοιαῦτα τῶν θηρίων πολλοῦ δὴ δέουσιν ἡγεῖσθαι τοὺς πόνους αὐτοῖς εἶναι τοὺς πρὸς ἄλληλα μετρίουσ, ἐν οἷς αὐτὰ ἀνακινουσι γυμνάζοντες· πρὸς γὰρ τούτοις λαβόντες ὑπὸ μάλης ἕκαστος, τοὺς μὲν ἐλάττονας εἰς τὰς χεῖρας, μείζους δ' ὑπὸ τὴν ἀγκάλην ἐντός,

πορεύονται περιπατοῦντες σταδίους παμπόλλους ἔνεκα τῆς εὐεξίας οὗτι τῆς τῶν αὐτῶν σωμάτων, ἀλλὰ τῆς τούτων τῶν θρεμμάτων, καὶ τό γε τοσοῦτον δηλοῦσι τῷ δυναμένῳ καταμαθεῖν, ὅτι τὰ σώματα πάντα ὑπὸ τῶν σεισμῶν τε καὶ κινήσεων κινούμενα ἄκοπα ὀνίναται πάντων, ὅσα τε ὑπὸ ἑαυτῶν, ἢ καὶ ἐν αἰώραις ἢ καὶ κατὰ θάλατταν, ἢ καὶ ἐφ' ἵππων ὀχουμένων καὶ ὑπ' ἄλλων ὅπως οὖν δὴ φερομένων τῶν σωμάτων, κινεῖται, καὶ διὰ ταῦτα τὰς τῶν σίτων τροφὰς καὶ ποτῶν κατακρατοῦντα, ὑγίειαν καὶ κάλλος καὶ τὴν ἄλλην ῥώμην ἡμῖν δυνατὰ ἐστι παραδιδόναι. τί οὖν ἂν φαῖμεν

ἐχόντων οὕτω τούτων τὸ μετὰ τοῦτο ἡμᾶς δεῖν ποιεῖν; βούλεσθε ἅμα γέλῳ φράζωμεν, τιθέντες νόμους τὴν μὲν κύουσαν περιπατεῖν, τὸ γενόμενον δὲ πλάττειν τε οἶον κήρινον, ἕως ὑγρόν, καὶ μέχρι δυοῖν ἐτοῖν σπαργανᾶν; καὶ δὴ καὶ τὰς τροφούς ἀναγκάζωμεν νόμῳ ζημιοῦντες τὰ παιδιά ἢ πρὸς ἀγροὺς ἢ πρὸς ἱερὰ ἢ πρὸς οἰκείους ἀεὶ πη φέρειν, μέχριπερ ἂν ἱκανῶς ἴστασθαι δυνατὰ γίγνηται, καὶ τότε, διευλαβουμένας ἔτι νέων ὄντων μή πη βία ἐπεριδομένων στρέφεται τὰ κῶλα, ἐπιπονεῖν φερούσας ἕως ἂν τριετὲς ἀποτελεσθῇ

τὸ γενόμενον; εἰς δύναμιν δὲ ἰσχυράς αὐτάς εἶναι χρεῶν

Stephanus page 790, section a, line 1

καὶ μὴ μίαν; ἐπὶ δὲ τούτοις ἐκάστοις, ἂν μὴ γίγνηται, ζη-
μίαν τοῖς μὴ ποιουσι γράφωμεν; ἢ πολλοῦ γε δεῖ; τὸ γὰρ
ἄρτι ῥηθὲν γίγνοιτ' ἂν πολὺ καὶ ἄφθονον.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Τὸ γέλωτα ἂν πολὺν ὀφλεῖν ἡμᾶς πρὸς τῷ μὴ
ἐθέλειν ἂν πείθεσθαι γυναικεῖά τε καὶ δούλεια ἥθη τροφῶν.

{ΚΛ.} Ἀλλὰ τίνος δὴ χάριν ἔφαμεν αὐτὰ δεῖν ῥηθῆναι;

{ΑΘ.} Τοῦδε· τὰ τῶν δεσποτῶν τε καὶ ἐλευθέρων ἐν ταῖς
πόλεσιν ἥθη τάχ' ἂν ἀκούσαντα εἰς σύννοιαν ἀφίκοιτ' ἂν
τὴν ὀρθήν, ὅτι χωρὶς τῆς ἰδίας διοικήσεως ἐν ταῖς πόλεσιν

Stephanus page 790, section b, line 3

ὀρθῆς γιγνομένης μάτην ἂν τὰ κοινὰ τις οἶοιτο ἔξιν τινὰ
βεβαιότητα θέσεως νόμων, καὶ ταῦτα ἐννοῶν, αὐτὸς νόμοις
ἂν τοῖς νῦν ῥηθεῖσιν χρῶτο, καὶ χρώμενος, εὖ τὴν τε οἰκίαν
καὶ πόλιν ἅμα τὴν αὐτοῦ διοικῶν, εὐδαιμονοῖ.

{ΚΛ.} Καὶ μάλ' εἰκότως εἴρηκας.

{ΑΘ.} Τοιγαροῦν μήπω λήξωμεν τῆς τοιαύτης νομοθεσίας,
πρὶν ἂν καὶ τὰ περὶ τὰς ψυχὰς τῶν πάνυ νέων παίδων ἐπι-
τηδεύματα ἀποδῶμεν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥνπερ ἤργμεθα
τῶν περὶ τὰ σώματα μύθων λεχθέντων διαπεραίνειν.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

Stephanus page 790, section c, line 5

{ΑΘ.} Λάβωμεν τοίνυν τοῦτο οἶον στοιχεῖον ἐπ' ἀμφοτέρα,
σώματός τε καὶ ψυχῆς τῶν πάνυ νέων τὴν τιθήνησιν καὶ
κίνησιν γιγνομένην ὅτι μάλιστα διὰ πάσης τε νυκτὸς καὶ
ἡμέρας, ὥς ἔστι σύμφορος ἅπασι μὲν, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῖς
ὅτι νεωτάτοισι, καὶ οἰκεῖν, εἰ δυνατόν ἦν, οἶον ἀεὶ πλέοντας·
νῦν δ' ὥς ἐγγύτατα τούτου ποιεῖν δεῖ περὶ τὰ νεογενῆ παίδων
θρέμματα. τεκμαίρεσθαι δὲ χρή καὶ ἀπὸ τῶνδε, ὥς ἐξ ἐμ-
πειρίας αὐτὸ εἰλήφασιν καὶ ἐγνώκασιν ὃν χρήσιμον αἱ τε
τροφοὶ τῶν σμικρῶν καὶ αἱ περὶ τὰ τῶν Κορυβάντων ἰάματα
τελοῦσαι· ἥνίκα γὰρ ἂν που βουλευθῶσιν κατακοιμίζειν τὰ

Stephanus page 790, section d, line 6

δυσυπνοῦντα τῶν παιδίων αἱ μητέρες, οὐχ ἡσυχίαν αὐτοῖς
προσφέρουσιν ἀλλὰ τοῦναντίον κίνησιν, ἐν ταῖς ἀγκάλαις
ἀεὶ σείεσθαι, καὶ οὐ σιγὴν ἀλλὰ τινα μελωδίαν, καὶ ἀτεχνῶς
οἶον καταυλοῦσι τῶν παιδίων, καθάπερ ἡ τῶν ἐκφρόνων
βακχειῶν ἰάσεις, ταύτη τῇ τῆς κινήσεως ἅμα χορεία καὶ
μούση χρώμεναι.

{ΚΛ.} Τίς οὖν αἰτία τούτων, ὦ ξένε, μάλιστ' ἔσθ' ἡμῖν;

{ΑΘ.} Οὐ πάνυ χαλεπὴ γινώσκειν.

{ΚΛ.} Πῶς δῆ;

{ΑΘ.} Δειμαίνειν ἐστὶν που ταῦτ' ἀμφοτέρω τὰ πάθη, καὶ

Stephanus page 790, section e, line 9

ἔστι δείματα δι' ἕξιν φαύλην τῆς ψυχῆς τινα. ὅταν οὖν
ἔξωθεν τις προσφέρῃ τοῖς τοιοῦτοις πάθεσι σεισμόν, ἢ τῶν
ἔξωθεν κρατεῖ κινήσεις προσφερομένη τὴν ἐντὸς φοβερὰν
οὔσαν καὶ μανικὴν κίνησιν, κρατήσασα δέ, γαλήνην ἡσυχίαν
τε ἐν τῇ ψυχῇ φαίνεσθαι ἀπεργασαμένη τῆς περὶ τὰ τῆς
καρδίας χαλεπῆς γενομένης ἐκάστων πηδήσεως, παντάπασιν
ἀγαπητόν τι, τοὺς μὲν ὕπνου λαγχάνειν ποιεῖ, τοὺς δ' ἐγρη-
γορότας ὀρχουμένους τε καὶ αὐλουμένους μετὰ θεῶν, οἷς ἂν
καλλιεροῦντες ἕκαστοι θύωσι, κατηγοράσατο ἀντὶ μανικῶν
ἡμῖν διαθέσεων ἕξεις ἔμφρονας ἔχειν. καὶ ταῦτα, ὡς διὰ

Stephanus page 791, section b, line 2

βραχέων γε οὕτως εἰπεῖν, πιθανὸν λόγον ἔχει τινά.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Εἰ δέ γε οὕτως τοιαύτην τινὰ δύναμιν ἔχει ταῦτα,
ἐννοεῖν χρή τόδε παρ' αὐτοῖς, ὡς ἅπαντα ψυχὴ δείμασιν
συνοῦσα ἐκ νέων μᾶλλον ἂν διὰ φόβων ἐθίζοιτο γίγνεσθαι·
τοῦτο δέ που πᾶς ἂν φαίη δειλίας ἄσκησιν ἄλλ' οὐκ ἀνδρείας
γίγνεσθαι.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τὸ δέ γε ἐναντίον ἀνδρείας ἂν φαῖμεν ἐκ νέων εὐθύς
ἐπιτήδευμα εἶναι, τὸ νικᾶν τὰ προσπίπτονθ' ἡμῖν δείματά τε

Stephanus page 791, section c, line 2

καὶ φόβους.

{ΚΛ.} Ὅρθῳς.

{ΑΘ.} Ἐν δὲ καὶ τοῦτο εἰς ψυχῆς μόριον ἀρετῆς, τὴν τῶν
παντελῶς παίδων γυμναστικὴν ἐν ταῖς κινήσεσιν, μέγα ἡμῖν
φῶμεν συμβάλλεσθαι.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν τό γε μὴ δύσκολον ἐν ψυχῇ καὶ τὸ δύς-
κολον οὐ σμικρὸν μόριον εὐψυχίας καὶ κακοψυχίας ἐκάτερον
γινόμενον γίγνεται ἂν.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 791, section d, line 1

{ΑΘ.} Τίνα οὖν ἂν τρόπον εὐθύς ἐμφύοιθ' ἡμῖν ὁπότερον
βουληθεῖμεν τῷ νεογενεῖ, φράζειν δὲ πειρατέον ὅπως τις καὶ
καθ' ὅσον εὐπορεῖ τούτων.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Λέγω δὲ τό γε παρ' ἡμῖν δόγμα, ὡς ἢ μὲν τρυφή

δύσκολα καὶ ἀκράχολα καὶ σφόδρα ἀπὸ σμικρῶν κινούμενα
τὰ τῶν νέων ἦθη ἀπεργάζεται, τὸ δὲ τούτων ἐναντίον, ἢ τε
σφοδρὰ καὶ ἀγρία δούλωσις, ταπεινοὺς καὶ ἀνελευθέρους καὶ
μισανθρώπους ποιοῦσα, ἀνεπιτηδεῖους συνοίκους ἀποτελεῖ.
{ΚΛ.} Πῶς οὖν δὴ χρὴ τὰ μήπω φωνῆς συνιέντα, μηδὲ

Stephanus page 791, section e, line 2

παιδείας τῆς ἄλλης δυνατὰ γεύεσθαί πω, τρέφειν τὴν πόλιν
ἅπασαν;

{ΑΘ.} Ὡδέ πως· φθέγγεσθαί που μετὰ βοῆς εὐθύς πᾶν
εἶωθεν τὸ γενόμενον, καὶ οὐχ ἥκιστα τὸ τῶν ἀνθρώπων γέ-
νος· καὶ δὴ καὶ τῷ κλάειν πρὸς τῇ βοῇ μᾶλλον τῶν ἄλλων
συνέχεται.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν αἱ τροφοὶ σκοποῦσαι τίνος ἐπιθυμεῖ, τούτοις
αὐτοῖς ἐν τῇ προσφορᾷ τεκμαίρονται· οὗ μὲν γὰρ ἂν προς-
φερομένου σιγᾷ, καλῶς οἶονται προσφέρειν, οὗ δ' ἂν κλάη

Stephanus page 792, section a, line 3

καὶ βοᾷ, οὐ καλῶς. τοῖς δὴ παιδίοις τὸ δῆλωμα ὧν ἐρᾷ
καὶ μισεῖ κλαυμοναὶ καὶ βοαί, σημεῖα οὐδαμῶς εὐτυχή· ἔστιν
δὲ ὁ χρόνος οὗτος τριῶν οὐκ ἐλάττων ἐτῶν, μόριον οὐ σμι-
κρὸν τοῦ βίου διαγαγεῖν χειρὸν ἢ μὴ χειρὸν.

{ΚΛ.} Ὅρθῳς λέγεις.

{ΑΘ.} Ὁ δὲ δύσκολος οὐδαμῶς τε ἴλεως ἄρ' οὐ δοκεῖ σφῶν
θρηνώδης τε εἶναι καὶ ὀδυρμῶν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ πλήρης
μᾶλλον ἢ χρεῶν ἐστιν τὸν ἀγαθόν;

{ΚΛ.} Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

Stephanus page 792, section b, line 4

{ΑΘ.} Τί οὖν; εἴ τις τὰ τρί' ἔτη πειρῶτο πᾶσαν μηχανὴν
προσφέρων ὅπως τὸ τρεφόμενον ἡμῖν ὥς ὀλιγίστη προσχρή-
σεται ἀλγηδόνι καὶ φόβοις καὶ λύπη πάσῃ κατὰ δύναμιν,
ἄρ' οὐκ οἰόμεθα εὐθυμον μᾶλλον τε καὶ ἴλεων ἀπεργάζεσθαι
τηνικαῦτα τὴν ψυχὴν τοῦ τρεφομένου;

{ΚΛ.} Δῆλον δὴ, καὶ μάλιστά γ' ἂν, ὧ ξένε, εἴ τις πολλὰς
ἡδονὰς αὐτῷ παρασκευάζοι.

{ΑΘ.} Τοῦτ' οὐκέτ' ἂν ἐγὼ Κλεινίᾳ συνακολουθήσαιμ' ἂν,
ὧ θαυμάσιε. ἔστιν γὰρ οὖν ἡμῖν ἡ τοιαύτη πρᾶξις δια-
φθορὰ μεγίστη πασῶν· ἐν ἀρχῇ γὰρ γίνεταί ἐκάστοτε

Stephanus page 792, section c, line 5

τροφῆς. ὁρῶμεν δὲ εἴ τι λέγομεν.

{ΚΛ.} Λέγε τί φής.

{ΑΘ.} Οὐ σμικροῦ πέρι νῦν εἶναι νῶν τὸν λόγον. ὅρα δὲ

καὶ σύ, συνεπίκρινέ τε ἡμᾶς, ὦ Μέγίλλε. ὁ μὲν γὰρ ἐμὸς δὴ λόγος οὐθ' ἡδονὰς φησι δεῖν διώκειν τὸν ὀρθὸν βίον οὐτ' αὖ τὸ παράπαν φεύγειν τὰς λύπας, ἀλλ' αὐτὸ ἀσπάζεσθαι τὸ μέσον, ὃ νυνδὴ προσεῖπον ὡς ἕλεων ὀνομάσας, ἣν δὴ δια-θεσιν καὶ θεοῦ κατὰ τινα μαντείας φήμην εὐστόχως πάντες προσαγορεύομεν. ταύτην τὴν ἔξιν διώκειν φημὶ δεῖν ἡμῶν καὶ τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι θεῖον, μήτ' οὖν αὐτὸν προπετῇ

Stephanus page 792, section d, line 6

πρὸς τὰς ἡδονὰς γιγνόμενον ὅλως, ὡς οὐδ' ἐκτὸς λυπῶν ἐσόμενον, μήτε ἄλλον, γέροντα ἢ νέον, ἑᾶν πάσχειν ταὐτὸν τοῦθ' ἡμῖν, ἄρρενα ἢ θῆλυν, ἀπάντων δὲ ἥκιστα εἰς δύναμιν τὸν ἀρτίως νεογενῇ· κυριώτατον γὰρ οὖν ἐμφύεται πᾶσι τότε τὸ πᾶν ἦθος διὰ ἔθος. ἔτι δ' ἔγωγ', εἰ μὴ μέλλοιμι δόξειν παίζειν, φαίην ἂν δεῖν καὶ τὰς φερούσας ἐν γαστρὶ πασῶν τῶν γυναικῶν μάλιστα θεραπεύειν ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτόν, ὅπως μήτε ἡδοναῖς τισι πολλαῖς ἅμα καὶ μάργοις προσχρή-σεται ἢ κύουσα μήτε αὖ λύπαις, τὸ δὲ ἕλεων καὶ εὐμενὲς πρᾶόν τε τιμῶσα διαζήσει τὸν τότε χρόνον.

Stephanus page 793, section a, line 1

{ΚΛ.} Οὐδὲν δεῖ σε, ὦ ξένε, Μέγιλλον ἀνερωτᾶν πότερος ἡμῶν ὀρθότερον εἴρηκεν· ἐγὼ γὰρ αὐτός σοι συγχωρῶ τὸν λύπης τε καὶ ἡδονῆς ἀκράτου βίον φεύγειν δεῖν πάντας, μέσον δὲ τινα τέμνειν ἀεί. καλῶς τοίνυν εἰρηκᾶς τε καὶ ἀκήκοας ἅμα.

{ΑΘ.} Μάλα μὲν οὖν ὀρθῶς, ὦ Κλεινία. τόδε τοίνυν ἐπὶ τούτοις τρεῖς ὄντες διανοηθῶμεν.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ὅτι ταῦτ' ἔστιν πάντα, ὅσα νῦν διεξερχόμεθα, τὰ καλούμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν ἄγραφα νόμιμα· καὶ οὐς πατέριους

Stephanus page 793, section b, line 1

νόμους ἐπονομάζουσιν, οὐκ ἄλλα ἐστὶν ἢ τὰ τοιαῦτα σύμ-παντα. καὶ ἔτι γε ὁ νυνδὴ λόγος ἡμῖν ἐπιχυθεὶς, ὡς οὐτε νόμους δεῖ προσαγορεύειν αὐτὰ οὐτε ἄρρητα ἑᾶν, εἴρηται καλῶς· δεσμοὶ γὰρ οὗτοι πάσης εἰσὶν πολιτείας, μεταξὺ πάντων ὄντες τῶν ἐν γράμμασιν τεθέντων τε καὶ κειμένων καὶ τῶν ἔτι θησομένων, ἀτεχνῶς οἷον πάτρια καὶ παντά-πασιν ἀρχαῖα νόμιμα, ἃ καλῶς μὲν τεθέντα καὶ ἐθισθέντα πάσῃ σωτηρίᾳ περικαλύψαντα ἔχει τοὺς τότε γραφέντας νόμους, ἂν δ' ἐκτὸς τοῦ καλοῦ βαίνῃ πλημμελῶς, οἷον τεκτόνων ἐν οἰκοδομήμασιν ἐρείσματα ἐκ μέσου ὑπορρέοντα,

Stephanus page 793, section c, line 3

συμπίπτειν εἰς ταὐτὸν ποιεῖ τὰ σύμπαντα, κεῖσθαι τε ἄλλα

ὕφ' ἐτέρων, αὐτὰ τε καὶ τὰ καλῶς ὕστερον ἐποικοδομηθέντα,
τῶν ἀρχαίων ὑποπεσόντων. ἃ δὴ διανοομένους ἡμᾶς, ὦ
Κλεινία, σοὶ δεῖ τὴν πόλιν καινὴν οὔσαν πάντῃ συνδεῖν,
μήτε μέγα μήτε σμικρὸν παραλιπόντας εἰς δύναμιν ὅσα
νόμους ἢ ἔθις τις ἢ ἐπιτηδεύματα καλεῖ· πᾶσι γὰρ τοῖς
τοιούτοις πόλεις συνδεῖται, ἄνευ δὲ ἀλλήλων ἑκάτερα τούτων
οὐκ ἔστιν ὄνιμα, ὥστε οὐ χρή θαυμάζειν ἔαν ἡμῖν πολλὰ
ἅμα καὶ σμικρὰ δοκούντων εἶναι νόμιμα ἢ καὶ ἐθίσματα
ἐπιρρέοντα μακροτέρους ποιῇ τοὺς νόμους.

Stephanus page 793, section d, line 6

{ΚΛ.} Ἀλλ' ὀρθῶς σύ γε λέγεις, ἡμεῖς τε οὕτω διανοησόμεθα.
{ΑΘ.} Εἰς μὲν τοίνυν τὴν τοῦ τρί' ἔτη γεγονότος ἡλικίαν,
κόρου καὶ κόρης, ταῦτα εἴ τις ἀκριβῶς ἀποτελοῖ καὶ μὴ
παρέργως τοῖς εἰρημένοις χρῶτο, οὐ σμικρὰ εἰς ὠφελίαν
γίγνοιτ' ἂν τοῖς νεωστὶ τρεφομένοις· τριετὶ δὲ δὴ καὶ
τετραετὶ καὶ πενταετὶ καὶ ἔτι ἐξετεῖ ἥθει ψυχῆς παιδιῶν
δέον ἂν εἴη, τρυφῆς δ' ἤδη παραλυτέον κολάζοντα, μὴ ἀτί-
μως, ἀλλ' ὅπερ ἐπὶ τῶν δούλων γ' ἐλέγομεν, τὸ μὴ μεθ'
ὑβρεως κολάζοντας ὀργὴν ἐμποιῆσαι δεῖν τοῖς κολασθεῖσιν
μηδ' ἀκολάστους ἐῶντας τρυφήν, ταῦτόν δραστέον τοῦτό γε

Stephanus page 794, section a, line 2

καὶ ἐπ' ἐλευθέροισι. παιδιαὶ δ' εἰσὶν τοῖς τηλικούτοις αὐτο-
φυεῖς τινες, ἃς ἐπειδὴν συνέλθωσιν αὐτοῖς σχεδὸν ἀνευρί-
σκουσι. συνιέναι δὲ εἰς τὰ κατὰ κώμας ἱερὰ δεῖ πάντα ἤδη
τὰ τηλικαῦτα παιδιά, ἀπὸ τριετοῦς μέχρι τῶν ἐξ ἐτών, κοινῇ
τὰ τῶν κωμητῶν εἰς ταῦτόν ἕκαστα· τὰς δὲ τροφούς ἔτι
τῶν τηλικούτων κοσμιότητός τε καὶ ἀκολασίας ἐπιμελεῖσθαι,
τῶν δὲ τροφῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἀγέλης συμπάσης, τῶν δώ-
δεκα γυναικῶν μίαν ἐφ' ἑκάστη τετάχθαι κοσμοῦσαν κατ'
ἐνιαυτὸν τῶν προειρημένων ἃς ἂν τάξωσιν οἱ νομοφύλακες.
ταύτας δὲ αἰρεῖσθωσαν μὲν αἱ τῶν γάμων κύριαι τῆς ἐπι-

Stephanus page 794, section b, line 4

μελείας, ἐξ ἑκάστης τῆς φυλῆς μίαν, ἡλικίας αὐταῖς· ἡ δὲ
κατασταῖσα ἀρχέτω φοιτῶσα εἰς τὸ ἱερὸν ἑκάστης ἡμέρας
καὶ κολάζουσα ἀεὶ τὸν ἀδικοῦντα, δοῦλον μὲν καὶ δούλην καὶ
ξένον καὶ ξένην αὐτὴ διὰ τινων τῆς πόλεως οἰκετῶν, πολίτην
δὲ ἀμφισβητοῦντα μὲν τῇ κολάσει πρὸς τοὺς ἀστυνόμους
ἐπὶ δίκην ἄγουσα, ἀναμφισβήτητον δὲ ὄντα καὶ τὸν πολίτην
αὐτὴ κολάζετω. μετὰ δὲ τὸν ἐξέτη καὶ τὴν ἐξέτιν διακρι-
νέσθω μὲν ἤδη τὸ γένος ἑκατέρων - κόροι μὲν μετὰ κόρων,
παρθένοι δὲ ὡσαύτως μετ' ἀλλήλων τὴν διατριβὴν ποιεί-
σθωσαν - πρὸς δὲ τὰ μαθήματα τρέπεσθαι χρεῶν ἑκατέρους,

Stephanus page 794, section c, line 7

τοὺς μὲν ἄρρενας ἐφ' ἵππων διδασκάλους καὶ τόξων καὶ ἀκοντίων καὶ σφενδονήσεως, ἐὰν δέ πη συγχωρῶσιν, μέχρι γε μαθήσεως καὶ τὰ θήλεα, καὶ δὴ τὰ γε μάλιστα πρὸς τὴν τῶν ὀπλῶν χρεῖαν. τὸ γὰρ δὴ νῦν καθεστὸς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖται παρὰ τοῖς πᾶσιν ὀλίγου.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ὡς ἄρα τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ διαφέροντά ἐσθ' ἡμῶν φύσει πρὸς τὰς χρεῖας εἰς ἐκάστας τῶν πράξεων τὰ περὶ τὰς χεῖρας, ἐπεὶ τὰ γε περὶ πόδας τε καὶ τὰ κάτω τῶν μελῶν οὐδὲν διαφέροντα εἰς τοὺς πόνους φαίνεται· τὰ δὲ

Stephanus page 794, section e, line 1

κατὰ χεῖρας ἀνοίᾳ τροφῶν καὶ μητέρων οἶον χωλοὶ γεγόνανεν ἕκαστοι. τῆς φύσεως γὰρ ἐκατέρων τῶν μελῶν σχεδὸν ἰσορροπούσης, αὐτοὶ διὰ τὰ ἔθνη διάφορα αὐτὰ πεποιήκαμεν οὐκ ὀρθῶς χρώμενοι. ἐν ὅσοις μὲν γὰρ τῶν ἔργων μὴ μέγα διαφέρει, λύρα μὲν ἐν ἀριστερᾷ χρώμενον, πλήκτρῳ δὲ ἐν δεξιᾷ, πρᾶγμα οὐδέν, καὶ ὅσα τοιαῦτα· τούτοις δὲ παραδείγμασι χρώμενον καὶ εἰς ἄλλα μὴ δέον οὕτω χρῆσθαι σχεδὸν ἄνοια. ἔδειξεν δὲ ταῦτα ὁ τῶν Σκυθῶν νόμος, οὐκ ἐν ἀριστερᾷ μὲν τόξον ἀπάγων, ἐν δεξιᾷ δὲ οἰστὸν προσαγόμενος μόνον, ἀλλ' ὁμοίως ἐκατέροις ἐπ' ἀμφοτέρα χρώμενος·

Stephanus page 795, section a, line 4

πάμπολλα δ' ἕτερα τοιαῦτα παραδείγματα ἐν ἡνιοχείαις τέ ἐστι καὶ ἐν ἑτέροις, ἐν οἷσιν μαθεῖν δυνατόν ὅτι παρὰ φύσιν κατασκευάζουσιν οἱ ἀριστερὰ δεξιῶν ἀσθενέστερα κατασκευάζοντες. ταῦτα δ', ὅπερ εἵπομεν, ἐν μὲν κερατίνοις πλήκτροις καὶ ἐν ὀργάνοις τοιούτοις οὐδὲν μέγα· σιδηροῖς δ' εἰς τὸν πόλεμον ὅταν δέη χρῆσθαι, μέγα διαφέρει, καὶ τόξοις καὶ ἀκοντίοις καὶ ἐκάστοις τούτων, πολὺ δὲ μέγιστον, ὅταν ὀπλοῖς δέη πρὸς ὅπλα χρῆσθαι. διαφέρει δὲ πάμπολυ μαθὼν μὴ μαθόντος καὶ ὁ γυμνασάμενος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου. καθάπερ γὰρ ὁ τελέως παγκράτιον ἡσκηκῶς ἢ πυγμὴν ἢ πάλην

Stephanus page 795, section b, line 7

οὐκ ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν ἀδύνατός ἐστι μάχεσθαι, χωλαίνει δὲ καὶ ἐφέλκεται πλημμελῶν, ὁπότεν αὐτόν τις μεταβιβάζων ἐπὶ θάτερα ἀναγκάζῃ διαπνεῖν, ταυτόν δὴ τοῦτ', οἶμαι, καὶ ἐν ὀπλοῖς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι χρῆ

προσδοκᾶν ὀρθόν, ὅτι τὸν διττὰ δεῖ κεκτημένον, οἷς ἀμύνοιτό τ' ἂν καὶ ἐπιτιθεῖτο ἄλλοις, μηδὲν ἀργὸν τούτων μηδὲ ἀνεπιστῆμον ἔαν εἶναι κατὰ δύναμιν· Γηρυόνοῦ δέ γε εἴ τις φύσιν ἔχων ἢ καὶ τὴν Βριάρεω φύοιτο, ταῖς ἑκατὸν χερσὶν ἑκατὸν δεῖ βέλη ρίπτειν δυνατόν εἶναι. τούτων δὲ πάντων

τὴν ἐπιμέλειαν ἀρχούσαις τε καὶ ἄρχουσι δεῖ γίγνεσθαι, ταῖς μὲν ἐν παιδιαῖς τε καὶ τροφαῖς ἐπισκόποις γιγνομέναις, τοῖς δὲ περὶ μαθήματα, ὅπως ἀρτίποδές τε καὶ ἀρτίχειρες πάντες τε καὶ πᾶσαι γιγνόμενοι, μηδὲν τοῖς ἔθεσιν ἀποβλάπτωσι τὰς φύσεις εἰς τὸ δυνατόν.

Τὰ δὲ μαθήματά που διττά, ὥς γ' εἰπεῖν, χρήσασθαι συμβαίνειν ἄν, τὰ μὲν ὅσα περὶ τὸ σῶμα γυμναστικῆς, τὰ δ' εὐψυχίας χάριν μουσικῆς. τὰ δὲ γυμναστικῆς αὖ δύο, τὸ μὲν ὄρχησις, τὸ δὲ πάλη. τῆς ὀρχήσεως δὲ ἄλλη μὲν Μούσης λέξιν μιμουμένων, τό τε μεγαλοπρεπὲς φυλάττοντας

ἅμα καὶ ἐλεύθερον, ἄλλη δέ, εὐεξίας ἐλαφρότητός τε ἕνεκα καὶ κάλλους, τῶν τοῦ σώματος αὐτοῦ μελῶν καὶ μερῶν τὸ προσήκον καμπῆς τε καὶ ἐκτάσεως, καὶ ἀποδιδομένης ἐκάστοις αὐτοῖς αὐτῶν εὐρύθμου κινήσεως, διασπειρομένης ἅμα καὶ συνακολουθούσης εἰς πᾶσαν τὴν ὄρχησιν ἱκανῶς. καὶ δὴ τά γε κατὰ πάλην ἃ μὲν Ἀνταῖος ἢ Κερκύων ἐν τέχναις ἑαυτῶν συνεστήσαντο φιλονικίας ἀχρήστου χάριν, ἢ πυγμῆς Ἐπειὸς ἢ Ἄμυκος, οὐδὲν χρήσιμα ἐπὶ πολέμου κοινωνίαν ὄντα, οὐκ ἄξια λόγῳ κοσμεῖν· τὰ δὲ ἀπ' ὀρθῆς πάλης, ἀπ' αὐχένων καὶ χειρῶν καὶ πλευρῶν ἐξειλήσεως, μετὰ φιλο-

νικίας τε καὶ καταστάσεως διαπονούμενα μετ' εὐσχήμονος ῥώμης τε καὶ ὑγιείας ἕνεκα, ταῦτ' εἰς πάντα ὄντα χρήσιμα οὐ παρετέον, ἀλλὰ προστακτέον μαθηταῖς τε ἅμα καὶ τοῖς διδάξουσιν, ὅταν ἐνταῦθ' ὦμεν τῶν νόμων, τοῖς μὲν πάντα τὰ τοιαῦτα εὐμενῶς δωρεῖσθαι, τοῖς δὲ παραλαμβάνειν ἐν χάρισιν. οὐδ' ὅσα ἐν τοῖς χοροῖς ἐστὶν αὖ μιμήματα προσήκοντα μιμεῖσθαι παρετέον, κατὰ μὲν τὸν τόπον τόνδε Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, κατὰ δὲ Λακεδαίμονα Διοσκόρων. ἢ δὲ αὖ που παρ' ἡμῖν κόρη καὶ δέσποινα, εὐφρανθεῖσα τῇ τῆς χορείας παιδιᾷ, κεναῖς χερσὶν οὐκ ᾤηθη δεῖν ἀθύρειν,

πανοπλία δὲ παντελεῖ κοσμηθεῖσα, οὕτω τὴν ὄρχησιν διαπεραίνειν· ἃ δὴ πάντως μιμεῖσθαι πρέπον ἂν εἴη κόρους τε ἅμα καὶ κόρας, τὴν τῆς θεοῦ χάριν τιμῶντας, πολέμου τ' ἐν χρεῖα καὶ ἐορτῶν ἕνεκα. τοῖς δὲ που παισὶν εὐθύς τε καὶ ὅσον ἂν χρόνον μήπω εἰς πόλεμον ἴωσιν, πᾶσι θεοῖς προσόδους τε καὶ πομπὰς ποιουμένους μεθ' ὅπλων τε καὶ ἵππων αἰεὶ κοσμεῖσθαι δεόν ἂν εἴη, θάττους τε καὶ βραδυτέρας ἐν ὀρχήσεσι καὶ ἐν πορείᾳ τὰς ἱκετείας ποιουμένους πρὸς θεούς

τε καὶ θεῶν παῖδας. καὶ ἀγῶνας δὴ καὶ προαγῶνας, εἴ
τινων, οὐκ ἄλλων ἢ τούτων ἔνεκα προαγωνιστέον· οὗτοι γὰρ

Stephanus page 796, section d, line 3

καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ κατὰ πόλεμον χρήσιμοι εἰς τε πολιτείαν καὶ
ιδίους οἴκους, οἱ δὲ ἄλλοι πόνοι τε καὶ παιδιαὶ καὶ σπουδαὶ
κατὰ σώματα οὐκ ἐλευθέρων, ὧ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία.

Ἦν εἶπον γυμναστικὴν ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις ὅτι δέοι
διεξελεῖν, σχεδὸν δὴ διελήλυθα τὰ νῦν, καὶ ἔσθ' αὕτη
παντελής· εἰ δέ τινα ταύτης ὑμεῖς ἔχετε βελτίω, θέντες
εἰς κοινὸν λέγετε.

{ΚΛ.} Οὐ ῥάδιον, ὦ ξένε, παρέντας ταῦτα ἄλλα ἔχειν
βελτίω τούτων περὶ γυμναστικῆς ἅμα καὶ ἀγωνίας εἰπεῖν.

{ΑΘ.} Τὸ τοίνυν τούτοις ἐξῆς περὶ τὰ τῶν Μουσῶν τε καὶ

Stephanus page 796, section e, line 5

Ἀπόλλωνος δῶρα, τότε μὲν, ὥς ἅπαντα εἰρηκότες, ὠόμεθα
καταλείπειν μόνα τὰ περὶ γυμναστικῆς· νῦν δ' ἔστιν δῆλα
ἅ τ' ἔστιν καὶ ὅτι πρῶτα πᾶσιν ῥητέα. λέγωμεν τοίνυν
ἐξῆς αὐτά.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν λεκτέον.

{ΑΘ.} Ἀκούσατε δέ μου, προακηκοότες μὲν καὶ ἐν τοῖς
πρόσθεν· ὅμως δὲ τό γε σφόδρα ἄτοπον καὶ ἄηθες διευ-
λαβεῖσθαι δεῖ λέγοντα καὶ ἀκούοντα, καὶ δὴ καὶ νῦν. ἐρῶ
μὲν γὰρ ἐγὼ λόγον οὐκ ἄφοβον εἰπεῖν, ὅμως δέ πη θαρρήσας
οὐκ ἀποστήσομαι.

Stephanus page 797, section a, line 6

{ΚΛ.} Τίνα δὴ τοῦτον, ὦ ξένε, λέγεις;

{ΑΘ.} Φημὶ κατὰ πάσας πόλεις τὸ τῶν παιδιῶν γένος
ἡγνοῖσθαι σύμπασιν ὅτι κυριώτατόν ἐστι περὶ θέσεως νό-
μων, ἢ μονίμους εἶναι τοὺς τεθέντας ἢ μή. ταχθὲν μὲν
γὰρ αὐτὸ καὶ μετασχὸν τοῦ τὰ αὐτὰ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ
ὡσαύτως ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς παίζειν τε καὶ εὐθυμεῖσθαι τοῖς
αὐτοῖς παιγνίοις, ἔᾱ καὶ τὰ σπουδῇ κείμενα νόμιμα μένειν
ἡσυχῇ, κινούμενα δὲ τὰ αὐτὰ καὶ καινοτομούμενα, μετα-
βολαῖς τε ἄλλαις ἀεὶ χρώμενα, καὶ μηδέποτε ταῦτα φίλα
προσαγορευόντων τῶν νέων, μήτ' ἐν σχήμασιν τοῖς τῶν αὐ-

Stephanus page 797, section b, line 7

τῶν σωμάτων μήτε ἐν τοῖς ἄλλοις σκεύεσιν ὁμολογουμένως
αὐτοῖς ἀεὶ κεῖσθαι τό τ' εὖσχημον καὶ ἄσχημον, ἀλλὰ τόν
τι νέον ἀεὶ καινοτομοῦντα καὶ εἰσφέροντα τῶν εἰωθότων
ἕτερον κατὰ τε σχήματα καὶ χρώματα καὶ πάντα ὅσα τοιαῦτα,
τοῦτον τιμᾶσθαι διαφερόντως, τούτου πόλει λάβην οὐκ εἶναι
μείζω φαῖμεν ἂν ὀρθότατα λέγοντες· λανθάνειν γὰρ τῶν

νέων τὰ ἤθη μεθιστάντα καὶ ποιεῖν τὸ μὲν ἀρχαῖον παρ'
αὐτοῖς ἄτιμον, τὸ δὲ νέον ἔντιμον. τούτου δὲ πάλιν αὖ
λέγω τοῦ τε ῥήματος καὶ τοῦ δόγματος οὐκ εἶναι ζημίαν
μείζω πάσαις πόλεσιν· ἀκούσατε δὲ ὅσον φημι αὐτ' εἶναι

Stephanus page 797, section c, line 9

κακόν.

{ΚΛ.} Ἡ τὸ ψέγεσθαι τὴν ἀρχαιότητα λέγεις ἐν ταῖς
πόλεσιν;

{ΑΘ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΚΛ.} Οὐ φαύλους τοίνυν ἡμᾶς ἂν ἀκροατὰς πρὸς αὐτὸν
τὸν λόγον ἔχοις ἂν τοῦτον, ἀλλ' ὥς δυνατόν εὐμενεστάτους.

{ΑΘ.} Εἰκὸς γοῦν.

{ΚΛ.} Λέγε μόνον.

{ΑΘ.} Ἵτε δὴ, μειζόνως αὐτὸν ἀκούσωμέν τε ἡμῶν αὐτῶν
καὶ πρὸς ἀλλήλους οὕτως εἴπωμεν. μεταβολὴν γὰρ δὴ

Stephanus page 797, section d, line 10

πάντων πλὴν κακῶν πολὺ σφαλερώτατον εὐρήσομεν ἐν ὥραις
πάσαις, ἐν πνεύμασιν, ἐν διαίταις σωμάτων, ἐν τρόποις
ψυχῶν, ἐν ὧς ἔπος εἰπεῖν οὐ τοῖς μὲν, τοῖς δ' οὐ, πλὴν,
ὅτιπερ εἶπον νυνδὴ, κακοῖς· ὥστε, εἴ τις ἀποβλέψει πρὸς
σώματα, ὡς πᾶσι μὲν σιτίοις, πᾶσι δ' αὖ ποτοῖς καὶ πόνοις
συνήθη γιγνόμενα, καὶ τὸ πρῶτον ταραχθέντα ὑπ' αὐτῶν,
ἔπειτ' ἐξ αὐτῶν τούτων ὑπὸ χρόνου σάρκας φύσαντα οἰκείας
τούτοις, φίλα τε καὶ συνήθη καὶ γνώριμα γενόμενα ἀπάσῃ
ταύτῃ τῇ διαίτῃ πρὸς ἡδονὴν καὶ ὑγίειαν ἄριστα διάγει, καὶ
ἂν ποτ' ἄρα ἀναγκασθῇ μεταβάλλειν αὐθις ἡντινοῦν τῶν

Stephanus page 798, section a, line 4

εὐδοκίμων διαιτῶν, τό γε κατ' ἀρχὰς συνταραχθεὶς ὑπὸ
νόσων μόγισ ποτὲ κατέστη, τὴν συνήθειαν τῇ τροφῇ πάλιν
ἀπολαβὼν, ταῦτόν δὴ δεῖ νομίζειν τοῦτο γίνεσθαι καὶ περὶ
τὰς τῶν ἀνθρώπων διανοίας τε ἅμα καὶ τὰς τῶν ψυχῶν
φύσεις. οἷς γὰρ ἂν ἐντραφῶσιν νόμοις καὶ κατὰ τινα θεῖαν
εὐτυχίαν ἀκίνητοι γένωνται μακρῶν καὶ πολλῶν χρόνων, ὡς
μηδένα ἔχειν μνείαν μηδὲ ἀκοὴν τοῦ ποτε ἄλλως αὐτὰ σχεῖν
ἢ καθάπερ νῦν ἔχει, σέβεται καὶ φοβεῖται πᾶσα ἡ ψυχὴ
τό τι κινεῖν τῶν τότε καθεστώτων. μηχανὴν δὴ δεῖ τὸν
νομοθέτην ἐννοεῖν ἀμόθεν γέ ποθεν ὄντινα τρόπον τοῦτ'

Stephanus page 798, section b, line 6

ἔσται τῇ πόλει. τῇδ' οὖν ἔγωγε εὐρίσκω. τὰς παιδίας
πάντες διανοοῦνται κινουμένας τῶν νέων, ὅπερ ἔμπροσθεν
ἐλέγομεν, παιδίας ὄντως εἶναι καὶ οὐ τὴν μεγίστην ἐξ αὐτῶν
σπουδὴν καὶ βλάβην συμβαίνειν, ὥστε οὐκ ἀποτρέπουσιν

ἀλλὰ συνέπονται ὑπείκοντες, καὶ οὐ λογίζονται τόδε, ὅτι
τούτους ἀνάγκη τοὺς παῖδας τοὺς ἐν ταῖς παιδιαῖς νεωτερί-
ζοντας ἑτέρους ἀνδρας τῶν ἔμπροσθεν γενέσθαι παίδων,
γενομένους δὲ ἄλλους, ἄλλον βίον ζητεῖν, ζητήσαντας δέ,
ἐτέρων ἐπιτηδευμάτων καὶ νόμων ἐπιθυμῆσαι, καὶ μετὰ τοῦτο
ὡς ἥζοντος τοῦ νυνδὴ λεγομένου μεγίστου κακοῦ πόλεσιν

Stephanus page 798, section d, line 1

οὐδεὶς αὐτῶν φοβεῖται. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐλάττω μετα-
βαλλόμενα κακὰ διεξεργάζοιτ' ἄν, ὅσα περὶ σχήματα πάσχει

τὸ τοιοῦτον· ὅσα δὲ περὶ τὰ τῶν ἡθῶν ἐπαίνου τε καὶ ψόγου
πέρι πυκνὰ μεταπίπτει, πάντων, οἶομαι, μέγιστά τε καὶ
πλείστης εὐλαβείας δεόμενα ἂν εἴη.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τί οὖν; τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις πιστεύομεν, οἷς
ἐλέγομεν ὡς τὰ περὶ τοὺς ῥυθμοὺς καὶ πᾶσαν μουσικὴν
ἐστὶν τρόπων μιμήματα βελτιόνων καὶ χειρόνων ἀνθρώπων;

Stephanus page 798, section e, line 1

ἢ πῶς;

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς ἄλλως πως τό γε παρ' ἡμῖν δόγμα ἔχον
ἂν εἴη.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν, φαμέν, ἅπασαν μηχανητέον μηχανὴν ὅπως
ἂν ἡμῖν οἱ παῖδες μήτε ἐπιθυμῶσιν ἄλλων μιμημάτων
ἄπτεσθαι κατὰ ὀρχήσεις ἢ κατὰ μελωδίας, μήτε τις αὐτοὺς
πείση προσάγων παντοίας ἡδονάς;

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΑΘ.} Ἐχει τις οὖν ἡμῶν ἐπὶ τὰ τοιαῦτα βελτίω τινα
τέχνην τῆς τῶν Αἰγυπτίων;

Stephanus page 799, section a, line 3

{ΚΛ.} Ποίας δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Τοῦ καθιερῶσαι πᾶσαν μὲν ὄρχησιν, πάντα δὲ
μέλη, τάξαντας πρῶτον μὲν τὰς ἐορτάς, συλλογισαμένους εἰς
τὸν ἐνιαυτὸν ἄστινας ἐν οἷς χρόνοις καὶ οἵστισιν ἐκάστοις
τῶν θεῶν καὶ παισὶ τούτων καὶ δαίμοσι γίγνεσθαι χρεῶν,
μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπὶ τοῖς τῶν θεῶν θύμασιν ἐκάστοις ἦν ῥῶδην
δεῖ ἐφυνεῖσθαι, καὶ χορεῖαις ποίαισιν γεραίρειν τὴν τότε
θυσίαν, τάξι μὲν πρῶτόν τινος, ἃ δ' ἂν ταχθῇ, Μοίραις
καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι θεοῖς θύσαντας κοινῇ πάντας τοὺς
πολίτας, σπένδοντας καθιεροῦν ἐκάστας τὰς ῥῶδας ἐκάστοις

Stephanus page 799, section b, line 4

τῶν θεῶν καὶ τῶν ἄλλων· ἂν δὲ παρ' αὐτά τίς τῶν θεῶν
ἄλλους ὕμνους ἢ χορείας προσάγῃ, τοὺς ἱερέας τε καὶ τὰς

ιερείας μετὰ νομοφυλάκων ἐξείργοντας ὁσίως ἐξείργειν καὶ κατὰ νόμον, τὸν δὲ ἐξειργόμενον, ἂν μὴ ἐκὼν ἐξείρηται, δίκας ἀσεβείας διὰ βίου παντὸς τῷ ἐθελήσαντι παρέχειν.

{ΚΛ.} Ὁρθῶς.

{ΑΘ.} Πρὸς τούτῳ δὴ νῦν γενόμενοι τῷ λόγῳ, πάθωμεν τὸ πρέπον ἡμῖν αὐτοῖς.

{ΚΛ.} Τοῦ περὶ λέγεις;

{ΑΘ.} Πᾶς που νέος, μὴ ὅτι πρεσβύτης, ἰδὼν ἂν ἦ καὶ

Stephanus page 799, section c, line 5

ἀκούσας ὅτι οὖν τῶν ἐκτόπων καὶ μηδαμῇ πως συνήθων, οὐκ ἂν ποτέ που τὸ ἀπορηθὲν περὶ αὐτῶν συγχωρήσειεν ἐπιδραμῶν οὕτως εὐθύς, στὰς δ' ἂν, καθάπερ ἐν τριόδῳ γενόμενος καὶ μὴ σφόδρα κατειδὼς ὁδόν, εἴτε μόνος εἴτε μετ' ἄλλων τύχοι πορευόμενος, ἀνέροιτ' ἂν αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους τὸ ἀπορούμενον, καὶ οὐκ ἂν πρότερον ὁρμήσειεν, πρὶν πη βεβαιώσασθαι τὴν σκέψιν τῆς πορείας ὅπῃ ποτὲ φέρει. καὶ δὴ καὶ τὸ παρὸν ἡμῖν ὡσαύτως ποιητέον· ἀτόπου γὰρ τὰ νῦν ἐμπεπτωκότος λόγου περὶ νόμων, ἀνάγκη που σκέψιν πᾶσαν ποιήσασθαι, καὶ μὴ ῥαδίως οὕτως περὶ τοσούτων

Stephanus page 799, section d, line 7

τηλικούτους ὄντας φάναι δισχυριζομένους ἐν τῷ παραχρημᾷ τι σαφὲς ἂν εἰπεῖν ἔχειν.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τούτῳ μὲν χρόνον δώσομεν, βεβαιώσομεν δὲ τότε αὐτό, ὁπότεν σκεψώμεθα ἱκανῶς· ἵνα δὲ μὴ τὴν ἐπομένην τάξιν τοῖς νόμοις τοῖς νῦν ἡμῖν παροῦσι διαπεράσασθαι κωλυθῶμεν μάτην, ἴωμεν πρὸς τὸ τέλος αὐτῶν. τάχα γὰρ ἴσως, εἰ θεὸς ἐθέλοι, κἂν ἡ διέξοδος αὕτη ὅλη σχοῦσα τέλος ἱκανῶς ἂν μηνύσειε καὶ τὸ νῦν διαπορούμενον.

Stephanus page 799, section e, line 8

{ΚΛ.} Ἄριστ', ὦ ξένε, λέγεις, καὶ ποιῶμεν οὕτως ὡς εἴρηκας.

{ΑΘ.} Δεδόχθω μὲν δὴ, φαμέν, τὸ ἄτοπον τοῦτο, νόμους τὰς ῥᾶς ἡμῖν γεγονέναι, καὶ καθάπερ οἱ παλαιοὶ τότε περὶ κιθαρωδῖαν οὕτω πως, ὡς ἔοικεν, ὠνόμασαν - ὥστε τάχ' ἂν οὐδ' ἐκεῖνοι παντάπασί γ' ἂν ἀφεστῶτες εἶεν τοῦ νῦν λεγομένου, καθ' ὕπνον δὲ οἷόν πού τις ἦ καὶ ὕπαρ ἐγρηγορῶς ὠνείρωξεν μαντευόμενος αὐτό - τὸ δ' οὖν δόγμα περὶ αὐτοῦ τοῦτ' ἔστω· παρὰ τὰ δημόσια μέλη τε καὶ ἱερὰ καὶ τὴν τῶν νέων σύμπασαν χορείαν μηδεὶς μᾶλλον ἢ παρ'

Stephanus page 800, section a, line 6

όντινοῦν ἄλλον τῶν νόμων φθεγγέσθω μηδ' ἐν ὀρχήσει
κινείσθω. καὶ ὁ μὲν τοιοῦτος ἀζήμιος ἀπαλλαττέσθω, τὸν
δὲ μὴ πειθόμενον, καθάπερ ἐρρήθη νυνδὴ, νομοφύλακές τε
καὶ ἱέρειαι καὶ ἱερῆς κολαζόντων. κείσθω δὲ νῦν ἡμῖν
ταῦτα τῷ λόγῳ;

{ΚΛ.} Κείσθω.

{ΑΘ.} Τίνα δὴ τρόπον αὐτὰ νομοθετῶν τις μὴ παντάπασιν
καταγέλαστος γίγνοιτ' ἄν; ἴδωμεν δὴ τὸ τοιόνδ' ἔτι περὶ
αὐτά. ἀσφαλέστατον καθάπερ ἐκμαγεῖ' ἅττ' αὐτοῖσιν πρῶτον
πλάσασθαι τῷ λόγῳ, λέγω δὲ ἐν μὲν τῶν ἐκμαγείων εἶναι

Stephanus page 800, section b, line 8

τοιόνδε τι· θυσίας γενομένης καὶ ἱερῶν καυθέντων κατὰ
νόμον, εἴ τῷ τις, φαμέν, ἰδίᾳ παραστάς τοῖς βωμοῖς τε καὶ
ἱεροῖς, υἱὸς ἢ καὶ ἀδελφός, βλασφημοῖ πᾶσαν βλασφημίαν,
ἄρ' οὐκ, ἂν φαῖμεν, ἀθυμίαν καὶ κακὴν ὅτταν καὶ μαντείαν
πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν οἰκείοις φθέγγοιτο ἐντιθείς;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Ἐν τοίνυν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις τοῦτ' ἐστὶν ταῖς
πόλεσι γιγνόμενον ὥς ἔπος εἰπεῖν σχεδὸν ὀλίγου πάσαις·
δημοσίᾳ γάρ τινα θυσίαν ὅταν ἀρχὴ τις θύσῃ, μετὰ ταῦτα
χορὸς οὐχ εἷς ἀλλὰ πλῆθος χορῶν ἦκει, καὶ στάντες οὐ

Stephanus page 800, section d, line 1

πόρρῳ τῶν βωμῶν ἀλλὰ παρ' αὐτοὺς ἐνίοτε, πᾶσαν βλα-
σφημίαν τῶν ἱερῶν καταχέουσιν, ῥήμασί τε καὶ ῥυθμοῖς καὶ
γοωδεστάταις ἀρμονίαις συντείνοντες τὰς τῶν ἀκροωμένων
ψυχάς, καὶ ὅς ἂν δακρῦσαι μάλιστα τὴν θύσασαν παρα-
χρῆμα ποιήσῃ πόλιν, οὗτος τὰ νικητήρια φέρει. τοῦτον δὲ
τὸν νόμον ἄρ' οὐκ ἀποψηφίζόμεθα; καὶ εἴ ποτ' ἄρα δεῖ
τοιούτων οἴκτων γίγνεσθαι τοὺς πολίτας ἐπηκόους, ὅποτε
ἡμέραι μὴ καθαφαί τινες ἀλλὰ ἀποφράδες ᾧσιν, τόθ' ἦκειν
δέον ἂν εἶη μᾶλλον χοροὺς τινὰς ἔξωθεν μεμισθωμένους
ᾠδοῦς, οἷον οἱ περὶ τοὺς τελευτήσαντας μισθούμενοι Καρικῇ

Stephanus page 800, section e, line 3

τινὶ μούσῃ προπέμπουσι τοὺς τελευτήσαντας; τοιοῦτόν που
πρέπον ἂν εἶη καὶ περὶ τὰς τοιαύτας ᾠδαῖς γιγνόμενον, καὶ
δὴ καὶ στολὴ γέ που ταῖς ἐπικηδείοις ᾠδαῖς οὐ στέφανοι
πρέποιεν ἂν οὐδ' ἐπίχρυσοι κόσμοι, πᾶν δὲ τοῦναντίον, ἵν'
ὅτι τάχιστα περὶ αὐτῶν λέγων ἀπαλλάττωμαι. τὸ δὲ το-
σοῦτον ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπανερωτῶ πάλιν, τῶν ἐκμαγείων ταῖς
ᾠδαῖς εἰ πρῶτον ἐν τοῦθ' ἡμῖν ἀρέσκον κείσθω.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Εὐφημία, καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς ᾠδῆς γένος εὐφημον
ἡμῖν πάντῃ πάντως ὑπαρχέτω; ἢ μηδὲν ἐπανερωτῶ, τιθῶ

δὲ τοῦτο οὕτως;

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν τίθει· νικᾷ γὰρ πάσαισι ταῖς ψήφοις οὗτος ὁ νόμος.

{ΑΘ.} Τίς δὴ μετ' εὐφημίαν δεύτερος ἂν εἴη νόμος μουσικῆς; ἄρ' οὐκ εὐχὰς εἶναι τοῖς θεοῖς οἷς θύομεν ἐκάστοτε;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τρίτος δ' οἶμαι νόμος, ὅτι γνόντας δεῖ τοὺς ποιητὰς ὥς εὐχαῖ παρὰ θεῶν αἰτήσεις εἰσίν, δεῖ δὴ τὸν νοῦν αὐτοὺς σφόδρα προσέχειν μὴ ποτε λάθωσιν κακὸν ὥς ἀγαθὸν αἰτούμενοι· γελοῖον γὰρ δὴ τὸ πάθος οἶμαι τοῦτ' ἂν γίγνοιτο,

εὐχῆς τοιαύτης γενομένης.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἡμεῖς ἔμπροσθεν σμικρὸν τῷ λόγῳ ἐπέστημεν ὥς οὔτε ἀργυροῦν δεῖ πλοῦτον οὔτε χρυσοῦν ἐν πόλει ἰδρυμένον ἐνοικεῖν;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τίνος οὖν ποτε παράδειγμα εἰρηῆσθαι φῶμεν τοῦτον τὸν λόγον; ἄρ' οὐ τοῦδε, ὅτι τὸ τῶν ποιητῶν γένος οὐ πᾶν ἱκανὸν ἐστὶ γινώσκειν σφόδρα τὰ τε ἀγαθὰ καὶ μὴ; ποιήσας οὖν δήπου τίς ποιητῆς ῥήμασιν ἢ καὶ κατὰ μέλος τοῦτο

ἡμαρτημένον, εὐχὰς οὐκ ὀρθάς, ἡμῖν τοὺς πολίτας περὶ τῶν μεγίστων εὐχεσθαι τάναντία ποιήσῃ· καίτοι τούτου, καθάπερ ἐλέγομεν, οὐ πολλὰ ἁμαρτήματα ἀνευρήσομεν μείζω. θῶμεν δὴ καὶ τοῦτον τῶν περὶ μοῦσαν νόμων καὶ τύπων ἕνα;

{ΚΛ.} Τίνα; σαφέστερον εἰπὲ ἡμῖν.

{ΑΘ.} Τὸν ποιητὴν παρὰ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα καὶ δίκαια ἢ καλὰ ἢ ἀγαθὰ μηδὲν ποιεῖν ἄλλο, τὰ δὲ ποιηθέντα μὴ ἐξεῖναι τῶν ιδιωτῶν μηδενὶ πρότερον δεικνύναι, πρὶν ἂν αὐτοῖς τοῖς περὶ ταῦτα ἀποδεδειγμένοις κριταῖς καὶ τοῖς

νομοφύλαξιν δειχθῇ καὶ ἀρέσῃ· σχεδὸν δὲ ἀποδεδειγμένοι εἰσὶν ἡμῖν οὕς εἰλόμεθα νομοθέτας περὶ τὰ μουσικὰ καὶ τὸν τῆς παιδείας ἐπιμελητὴν. τί οὖν; ὁ πολλάκις ἐρωτῶ, κείσθω νόμος ἡμῖν καὶ τύπος ἐκμαγεῖόν τε τρίτον τοῦτο; ἢ πῶς δοκεῖ;

{ΚΛ.} Κεῖσθω· τί μήν;

{ΑΘ.} Μετὰ γε μὴν ταῦτα ὕμνοι θεῶν καὶ ἐγκώμια κεκοινωνημένα εὐχαῖς ἄδοιτ' ἂν ὀρθότατα, καὶ μετὰ θεοὺς ὡσαύτως περὶ δαίμονας τε καὶ ἥρωας μετ' ἐγκωμίων εὐχαῖ γίγνοιντ'

ἂν τούτοις πᾶσιν πρέπουσαι.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 801, section e, line 6

{ΑΘ.} Μετά γε μὴν ταῦτ' ἤδη νόμος ἄνευ φθόνων εὐθὺς γίγνοιτ' ἂν ὅδε· τῶν πολιτῶν ὅποσοι τέλος ἔχοιεν τοῦ βίου, κατὰ σώματα ἢ κατὰ ψυχὰς ἔργα ἐξειργασμένοι καλὰ καὶ ἐπίπονα καὶ τοῖς νόμοις εὐπειθεῖς γεγονότες, ἐγκωμίων αὐτοὺς τυγχάνειν πρέπον ἂν εἴη.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Τούς γε μὴν ἔτι ζῶντας ἐγκωμίοις τε καὶ ὕμνοις τιμᾶν οὐκ ἀσφαλές, πρὶν ἂν ἅπαντά τις τὸν βίον διαδραμῶν τέλος ἐπιστήσῃται καλόν· ταῦτα δὲ πάντα ἡμῖν ἔστω κοινὰ ἀνδράσιν τε καὶ γυναιξὶν ἀγαθοῖς καὶ ἀγαθαῖς διαφανῶς

Stephanus page 802, section a, line 5

γενομένοις. τὰς δὲ ᾠδὰς τε καὶ ὀρχήσεις οὕτως ἢ χρὴ καθίστασθαι. πολλὰ ἔστιν παλαιῶν παλαιὰ περὶ μουσικὴν καὶ καλὰ ποιήματα, καὶ δὴ καὶ τοῖς σώμασιν ὀρχήσεις ὡσαύτως, ὧν οὐδεὶς φθόνος ἐκλέξασθαι τῇ καθισταμένῃ πολιτείᾳ τὸ πρέπον καὶ ἀρμόττον· δοκιμαστὰς δὲ τούτων ἐλομένους τὴν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι μὴ νεωτέρους πεντήκοντα ἐτῶν, καὶ ὅτι μὲν ἂν ἱκανὸν εἶναι δόξῃ τῶν παλαιῶν ποιημάτων, ἐγκρίνειν, ὅτι δ' ἂν ἐνδεὲς ἢ τὸ παράπαν ἀνεπιτήδειον, τὸ μὲν ἀποβάλλεσθαι παντάπασιν, τὸ δ' ἐπανερόμενον ἐπιρρυθμίζειν, ποιητικούς ἅμα καὶ μουσικούς ἀνδρας παρα-

Stephanus page 802, section b, line 7

λαβόντας, χρωμένους αὐτῶν ταῖς δυνάμεσιν τῆς ποιήσεως, ταῖς δὲ ἡδοναῖς καὶ ἐπιθυμίαις μὴ ἐπιτρέποντας ἀλλ' ἢ τισὶν ὀλίγοις, ἐξηγουμένους δὲ τὰ τοῦ νομοθέτου βουλήματα, ὅτι μάλιστα ὀρχησίν τε καὶ ᾠδὴν καὶ πᾶσαν χορείαν συστήσασθαι κατὰ τὸν αὐτῶν νοῦν. πᾶσα δ' ἄτακτός γε τάξιν λαβοῦσα περὶ μούσαν διατριβὴ καὶ μὴ παρατιθεμένης τῆς γλυκείας μούσης ἀμείνων μυρίῳ· τὸ δ' ἡδὺ κοινὸν πάσαις. ἐν ἣ γὰρ ἂν ἐκ παιδῶν τις μέχρι τῆς ἐστηκυίας τε καὶ ἔμφρονος ἡλικίας διαβίῃ, σῶφρονι μὲν μούσῃ καὶ τεταγμένῃ, ἀκούων δὲ τῆς ἐναντίας, μισεῖ καὶ ἀνελεύθερον αὐτὴν προς-

Stephanus page 802, section d, line 2

αγορεύει, τραφεῖς δ' ἐν τῇ κοινῇ καὶ γλυκεία, ψυχρὰν καὶ ἀηδῆ τὴν ταύτην ἐναντίαν εἶναι φησιν· ὥστε, ὅπερ ἐρρήθη νυνδὴ, τό γε τῆς ἡδονῆς ἢ ἀηδίας περὶ ἑκατέρας οὐδὲν πεπλεονέκτηκεν, ἐκ περιττοῦ δὲ ἢ μὲν βελτίους, ἢ δὲ χείρους τοὺς ἐν αὐτῇ τραφέντας ἐκάστοτε παρέχεται.

{ΚΛ.} Καλῶς εἴρηκας.

{ΑΘ.} Ἔτι δὲ θηλείαις τε πρεπούσας ὥδ' ἀρρεσί τε
χωρίσαι που δέον ἂν εἴη τύπῳ τινὶ διορισάμενον, καὶ ἀρ-
μονίαισιν δὴ καὶ ῥυθμοῖς προσαρμόττειν ἀναγκαῖον· δεινὸν
γὰρ ὅλη γε ἀρμονία ἀπάδειν ἢ ῥυθμῷ ἀρρυθμεῖν, μηδὲν προσή-

Stephanus page 802, section e, line 4

κοντα τούτων ἐκάστοις ἀποδιδόντα τοῖς μέλεσιν. ἀναγκαῖον
δὴ καὶ τούτων τὰ σχήματά γε νομοθετεῖν. ἔστιν δὲ ἀμφο-
τέροις μὲν ἀμφοτέρα ἀνάγκη κατεχόμενα ἀποδιδόναι, τὰ δὲ
τῶν θηλειῶν αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἐκατέρου διαφέροντι, τούτῳ
δεῖ καὶ διασαφεῖν. τὸ δὴ μεγαλοπρεπὲς οὖν καὶ τὸ πρὸς
τὴν ἀνδρείαν ῥέπον ἀρρενωπὸν φατέον εἶναι, τὸ δὲ πρὸς τὸ
κόσμιον καὶ σῶφρον μᾶλλον ἀποκλῖνον θηλυγενέστερον ὡς
ὃν παραδοτέον ἔν τε τῷ νόμῳ καὶ λόγῳ. τάξις μὲν δὴ
τις αὕτη· τούτων δὲ αὐτῶν διδασκαλία καὶ παράδοσις
λεγέσθω τὸ μετὰ τοῦτο, τίνα τρόπον χρὴ καὶ οἷστισιν καὶ

Stephanus page 803, section a, line 3

πότε πράττειν ἕκαστα αὐτῶν. οἷον δὴ τις ναυπηγὸς τὴν τῆς
ναυπηγίας ἀρχὴν καταβαλλόμενος τὰ τροπιδεῖα ὑπογράφεται
τῶν πλοίων σχήματα, ταῦτόν δὴ μοι καὶ γὰρ φαίνομαι ἐμαυτῷ
δρᾶν, τὰ τῶν βίων πειρώμενος σχήματα διαστήσασθαι κατὰ
τρόπους τοὺς τῶν ψυχῶν, ὄντως αὐτῶν τὰ τροπιδεῖα κατα-
βάλλεσθαι, ποία μηχανῇ καὶ τίσιν ποτὲ τρόποις συνόντες
τὸν βίον ἄριστα διὰ τοῦ πλοῦ τούτου τῆς ζωῆς διακομι-
σθησόμεθα, τοῦτο σκοπεῖν ὀρθῶς. ἔστι δὴ τοίνυν τὰ τῶν
ἀνθρώπων πράγματα μεγάλης μὲν σπουδῆς οὐκ ἄξια, ἀνα-
γκαῖόν γε μὴν σπουδάζειν· τοῦτο δὲ οὐκ εὐτυχές. ἐπειδὴ

Stephanus page 803, section b, line 6

δὲ ἐνταῦθα ἔσμεν, εἴ πως διὰ προσήκοντός τινος αὐτὸ πράτ-
τοιμεν, ἴσως ἂν ἡμῖν σύμμετρον ἂν εἴη. λέγω δὲ δὴ τί ποτε;
ἴσως μεντὰν τίς μοι τοῦτ' αὐτὸ ὑπολαβὼν ὀρθῶς ὑπολάβοι.
{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Φημὶ χρῆναι τὸ μὲν σπουδαῖον σπουδάζειν, τὸ δὲ
μὴ σπουδαῖον μὴ, φύσει δὲ εἶναι θεὸν μὲν πάσης μακαρίου
σπουδῆς ἄξιον, ἄνθρωπον δέ, ὅπερ εἵπομεν ἔμπροσθεν, θεοῦ
τι παίγνιον εἶναι μεμηχανημένον, καὶ ὄντως τοῦτο αὐτοῦ τὸ
βέλτιστον γεγονέναι· τούτῳ δὴ δεῖν τῷ τρόπῳ συνεπόμενον
καὶ παίζοντα ὅτι καλλίστας παιδιας πάντ' ἄνδρα καὶ γυναῖκα

Stephanus page 803, section c, line 8

οὕτω διαβιῶναι, τοῦναντίον ἢ νῦν διανοηθέντας.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Νῦν μὲν που τὰς σπουδὰς οἶονται δεῖν ἕνεκα τῶν
παιδιῶν γίγνεσθαι· τὰ γὰρ περὶ τὸν πόλεμον ἡγούνται

σπουδαῖα ὄντα τῆς εἰρήνης ἔνεκα δεῖν εὖ τίθεσθαι. τὸ δ' ἦν ἐν πολέμῳ μὲν ἄρα οὐτ' οὖν παιδιὰ πεφυκυῖα οὐτ' αὖ παιδεῖα ποτὲ ἡμῖν ἀξιόλογος, οὐτε οὖσα οὐτ' ἐσομένη, ὃ δὴ φαμεν ἡμῖν γε εἶναι σπουδαιότατον· δεῖ δὴ τὸν κατ' εἰρήνην βίον ἕκαστον πλεῖστον τε καὶ ἄριστον διεξελθεῖν. τίς οὖν ὀρθότης; παίζοντά ἐστιν διαβιωτέον τινὰς δὴ παιδιάς, θύοντα

Stephanus page 803, section e, line 2

καὶ ἄδοντα καὶ ὀρχούμενον, ὥστε τοὺς μὲν θεοὺς ἵλεως αὐτῶ παρασκευάζειν δυνατὸν εἶναι, τοὺς δ' ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι καὶ νικᾶν μαχόμενον· ὅποια δὲ ἄδων ἂν τις καὶ ὀρχούμενος ἀμφοτέρω ταῦτα πράττοι, τὸ μὲν τῶν τύπων εἴρηται καὶ καθάπερ ὁδοὶ τέτμηνται καθ' ἃς ἰτέον, προσδοκῶντα καὶ τὸν ποιητὴν εὖ λέγειν τὸ -

Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῆσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ οἶω
οὐ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.

Stephanus page 804, section a, line 3

ταῦτόν δὴ καὶ τοὺς ἡμετέρους τροφίμους δεῖ διανοοιμένους τὰ μὲν εἰρημένα ἀποχρώντως νομίζειν εἰρῆσθαι, τὰ δὲ καὶ τὸν δαίμονά τε καὶ θεὸν αὐτοῖσιν ὑποθήσεσθαι θυσιῶν τε πέρι καὶ χορειῶν, οἷσισί τε καὶ ὅποτε ἕκαστα ἐκάστοις προσπαίζοντές τε καὶ ἱλεούμενοι κατὰ τὸν τρόπον τῆς φύσεως διαβιώσονται, θαύματα ὄντες τὸ πολὺ, σμικρὰ δὲ ἀληθείας ἅττα μετέχοντες.

{ME.} Παντάπασι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἡμῖν, ὦ ξέने, διαφαυλίζεις.

Stephanus page 804, section b, line 7

{ΑΘ.} Μὴ θαυμάσης, ὦ Μέγилле, ἀλλὰ σύγγνωθί μοι· πρὸς γὰρ τὸν θεὸν ἀπιδὼν καὶ παθὼν εἶπον ὅπερ εἴρηκα νῦν. ἔστω δ' οὖν τὸ γένος ἡμῶν μὴ φαῦλον, εἴ σοι φίλον, σπουδῆς δέ τινος ἄξιον.

Τὸ δ' ἐξῆς τούτοις, οἰκοδομαί μὲν εἴρηνται γυμνασίων ἅμα καὶ διδασκαλείων κοινῶν τριχῇ κατὰ μέσσην τὴν πόλιν, ἔξωθεν δὲ ἵππων αὖ τριχῇ περὶ τὸ ἄστν γυμνάσιά τε καὶ εὐρυχώρια, τοξικῆς τε καὶ τῶν ἄλλων ἀκροβολισμῶν ἔνεκα διακεκοσμημένα, μαθήσεώς τε ἅμα καὶ μελέτης τῶν νέων· εἰ δ' ἄρα μὴ τότε ἱκανῶς ἐρρήθησαν, νῦν εἰρήσθω τῷ λόγῳ μετὰ

Stephanus page 804, section c, line 8

νόμων. ἐν δὲ τούτοις πᾶσιν διδασκάλους ἐκάστων πεπεισμένους μισθοῖς οἰκοῦντας ξένους διδάσκειν τε πάντα ὅσα

πρὸς τὸν πόλεμόν ἐστιν μαθήματα τοὺς φοιτῶντας ὅσα τε
πρὸς μουσικὴν, οὐχ ὃν μὲν ἂν ὁ πατήρ βούληται, φοιτῶντα,
ὃν δ' ἂν μή, ἔωντα τὰς παιδείας, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον πάντ'
ἄνδρα καὶ παῖδα κατὰ τὸ δυνατόν, ὡς τῆς πόλεως μᾶλλον ἢ
τῶν γεννητόρων ὄντας, παιδευτέον ἐξ ἀνάγκης. τὰ αὐτὰ δὲ
δὴ καὶ περὶ θηλειῶν ὁ μὲν ἐμὸς νόμος ἂν εἴποι πάντα ὅσαπερ

καὶ περὶ τῶν ἀρρένων, ἴσα καὶ τὰς θηλείας ἀσκεῖν δεῖν· καὶ

Stephanus page 804, section e, line 2

οὐδὲν φοβηθεὶς εἵπομ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον οὔτε ἵπικῆς
οὔτε γυμναστικῆς, ὡς ἀνδράσι μὲν πρέπον ἂν εἴη, γυναιξὶ
δὲ οὐκ ἂν πρέπον. ἀκούων μὲν γὰρ δὴ μύθους παλαιοὺς
πέπεισμαι, τὰ δὲ νῦν ὡς ἔπος εἰπεῖν οἶδα ὅτι μυριάδες
ἀναρίθμητοι γυναικῶν εἰσι τῶν περὶ τὸν Πόντον, ἅς Σαυρο-
μάτιδας καλοῦσιν, αἷς οὐχ ἵππων μόνον ἀλλὰ καὶ τόξων καὶ
τῶν ἄλλων ὅπλων κοινωνία καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἴση προστε-
ταγμένη ἴσως ἀσκεῖται. λογισμὸν δὲ πρὸς τούτοις περὶ τούτων
τοιόνδε τινὰ ἔχω· φημί, εἴπερ ταῦτα οὕτω συμβαίνειν ἐστὶν
δυνατά, πάντων ἀνοητότατα τὰ νῦν ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις

Stephanus page 805, section a, line 6

γίνεσθαι τὸ μὴ πάσῃ ῥώμῃ πάντας ὁμοθυμαδὸν ἐπιτηδεύειν
ἄνδρας γυναιξὶν ταῦτά. σχεδὸν γὰρ ὀλίγου πᾶσα ἡμίσεια
πόλις ἀντὶ διπλασίας οὕτως ἔστιν τε καὶ γίγνεται ἐκ τῶν
αὐτῶν τελῶν καὶ πόνων· καίτοι θαυμαστὸν ἂν ἀμάρτημα
νομοθέτῃ τοῦτ' αὐτὸ γίγνοιτο.

{ΚΛ.} Ἐοικέν γε· ἔστι μέντοι πάμπολλα ἡμῖν, ὧς ξένε,
παρὰ τὰς εἰωθυίας πολιτείας τῶν νῦν λεγομένων. ἀλλὰ γὰρ
εἰπὼν τὸν μὲν λόγον ἔᾶσαι διεξελθεῖν, εὖ διελθόντος δέ, οὕτω
τὸ δοκοῦν αἰρεῖσθαι δεῖν, μάλα εἰπές τε ἐμμελῶς, πεποίηκάς
τέ με τὰ νῦν αὐτὸν ἐμαυτῷ ἐπιπλήττειν ὅτι ταῦτα εἴρηκα·

Stephanus page 805, section c, line 1

λέγε οὖν τὸ μετὰ ταῦτα ὅτι σοι κεχαρισμένον ἐστίν.

{ΑΘ.} Τόδε ἔμοιγε, ὦ Κλεινία, ὃ καὶ πρόσθεν εἶπον, ὡς,
εἰ μὲν ταῦτα ἦν μὴ ἱκανῶς ἔργοις ἐληλεγμένα ὅτι δυνατά
ἐστὶ γίνεσθαι, τάχα ἦν ἂν τι καὶ ἀντειπεῖν τῷ λόγῳ, νῦν
δὲ ἄλλο τί που ζητητέον ἐκείνῳ τῷ τοῦτον τὸν νόμον μηδαμῇ
δεχομένῳ, τὸ δ' ἡμέτερον διακέλευμα ἐν τούτοις οὐκ ἀποσβή-
σεται τὸ μὴ οὐ λέγειν ὡς δεῖ παιδείας τε καὶ τῶν ἄλλων ὅτι
μάλιστα κοινωνεῖν τὸ θῆλυ γένος ἡμῖν τῷ τῶν ἀρρένων γένει.
καὶ γὰρ οὖν οὕτωςί πως δεῖ περὶ αὐτῶν διανοηθῆναι. φέρε,
μὴ μετεχουσῶν ἀνδράσι γυναικῶν κοινῇ τῆς ζωῆς πάσης,

Stephanus page 805, section d, line 4

μῶν οὐκ ἀνάγκη γενέσθαι γέ τινα τάξιν ἑτέραν αὐταῖς;

{ΚΛ.} Ἀνάγκη μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τίνα οὖν ἔμπροσθεν τῶν νῦν ἀποδεδειγμένων θεῖμεν ἂν τῆς κοινωνίας ταύτης ἣν νῦν αὐταῖς ἡμεῖς προστάττομεν; πότερον ἦν Θραῖκες ταῖς γυναῖξιν χρῶνται καὶ πολλὰ ἕτερα γένη, γεωργεῖν τε καὶ βουκολεῖν καὶ ποιμαίνειν καὶ διακονεῖν μηδὲν διαφερόντως τῶν δούλων; ἢ καθάπερ ἡμεῖς ἅπαντές τε οἱ περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον; νῦν γὰρ δὴ τό γε παρ' ἡμῖν ὥδ' ἐστὶν περὶ τούτων γιγνόμενον· εἰς τινα μίαν οἴκησιν συμφορήσαντες, τὸ λεγόμενον, πάντα χρήματα, παρέδομεν

Stephanus page 805, section e, line 6

ταῖς γυναῖξιν διαταμιεύειν τε καὶ κερκίδων ἄρχειν καὶ πάσης ταλασίας. ἢ τὸ τούτων δὴ διὰ μέσου φῶμεν, ὦ Μέγилле, τὸ Λακωνικόν; κόρας μὲν γυμνασίων μετόχους οὔσας ἅμα καὶ μουσικῆς ζῆν δεῖν, γυναῖκας δὲ ἀργοὺς μὲν ταλασίας, ἀσκητικὸν δὲ τινα βίον καὶ οὐδαμῶς φαῦλον οὐδ' εὐτελῆ διαπλέκειν, θεραπείας δὲ καὶ ταμιείας αὖ καὶ παιδοτροφίας εἰς τι μέσον ἀφικνεῖσθαι, τῶν δ' εἰς τὸν πόλεμον μὴ κοινονούσας, ὥστε οὐδ' εἰ τίς ποτε διαμάχεσθαι περὶ πόλεώς τε καὶ παίδων ἀναγκαία τύχη γίγνοιτο, οὔτ' ἂν τόξων, ὥς τινες Ἀμαζόνες, οὔτ' ἄλλης κοινωνῆσαί ποτε βολῆς μετὰ τέχνης

Stephanus page 806, section b, line 2

δυνάμεναι, οὐδὲ ἀσπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μιμήσασθαι τὴν θεόν, ὥς πορθουμένης αὐταῖς τῆς πατρίδος γενναίως ἀντιστάσας, φόβον γε, εἰ μηδὲν μεῖζον, πολεμίοισι δύνασθαι παρασχεῖν ἐν τάξει τινὶ κατοφθείσας; Σαυρομάτιδας δὲ οὐδ' ἂν τὸ παράπαν τολμήσειαν μιμήσασθαι τοῦτον τὸν τρόπον διαβιοῦσαι, παρὰ γυναῖκας δὲ αὐτὰς ἄνδρες ἂν αἱ ἐκείνων γυναῖκες φανεῖεν. ταῦτ' οὖν ὑμῶν τοὺς νομοθέτας ὁ μὲν βουλόμενος ἐπαινεῖν ἐπαινείτω, τὸ δ' ἐμὸν οὐκ ἄλλως ἂν λεχθεῖν· τέλεον γὰρ καὶ οὐ διήμισυν δεῖν τὸν νομοθέτην εἶναι, τὸ θῆλυ μὲν ἀφιέντα τρυφᾶν καὶ ἀναλίσκειν διαίταις

Stephanus page 806, section c, line 5

ἀτάκτως χρώμενον, τοῦ δὲ ἄρρενος ἐπιμεληθέντα, τελέως σχεδὸν εὐδαίμονος ἥμισυ βίου καταλείπειν ἀντὶ διπλασίου τῇ πόλει.

{ΜΕ.} Τί δράσομεν, ὦ Κλεινία; τὸν ξένον ἐάσομεν τὴν Σπάρτην ἡμῖν οὕτω καταδραμεῖν;

{ΚΛ.} Ναί· δεδομένης γὰρ αὐτῷ παρρησίας ἐατέον, ἕως ἂν διεξέλθωμεν πάντα ἱκανῶς τοὺς νόμους.

{ΜΕ.} Ὅρθῶς λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα ἤδη σχεδὸν ἐμὸν πειρᾶσθαι φράζειν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τίς δὴ τρόπος ἀνθρώποις γίγνοιτ' ἂν τοῦ βίου,
οἷσιν τὰ μὲν ἀναγκαῖα εἴη κατεσκευασμένα μέτρια, τὰ δὲ
τῶν τεχνῶν ἄλλοις παραδεδομένα, γεωργίαι δὲ ἐκδεδομέναι
δούλοις ἀπαρχὴν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀποτελοῦσιν ἱκανὴν ἀνθρώ-
ποις ζῶσι κοσμίως, συσσίτια δὲ κατεσκευασμένα εἴη χωρὶς
μὲν τὰ τῶν ἀνδρῶν, ἐγγὺς δ' ἐχόμενα τὰ τῶν αὐτοῖς οἰκείων,
παίδων τε ἅμα θηλειῶν καὶ τῶν μητέρων αὐταῖς, ἄρχουσιν
δὲ καὶ ἀρχούσαις εἴη προστεταγμένα λύειν ταῦτα ἐκάστοις
τὰ συσσίτια πάντα, καθ' ἐκάστην ἡμέραν θεασαμένους καὶ

ιδόντας τὴν διαγωγὴν τὴν τῶν συσσίτων, μετὰ δὲ ταῦτα
σπείσαντας τὸν τε ἄρχοντα καὶ τοὺς ἄλλους οἷς ἂν τυγχάνη
θεοῖς ἢ τότε νύξ τε καὶ ἡμέρα καθιερωμένη, κατὰ ταῦτα
οὕτως οἴκαδε πορεύεσθαι; τοῖς δὴ ταύτη κεκοσμημένοις ἄρα
οὐδὲν λειπόμενόν ἐστιν ἀναγκαῖόν τε ἔργον καὶ παντάπασι
προσῆκον, ἀλλ' ἐν τρόπῳ βοσκήματος ἕκαστον παινόμενον
αὐτῶν δεῖ ζῆν; οὐκ οὐν τό γε δίκαιόν φαμεν οὐδὲ καλόν, οὐδ'
οἷόν τε τὸν ζῶντα οὕτως ἀτυχῆσαι τοῦ προσήκοντος, προσήκει
δὲ ἀργῶ καὶ ῥαθύμως καταπεπιασμένῳ ζῶνι σχεδὸν ὑπ' ἄλλου
διαρπασθῆναι ζώου τῶν σφόδρα τετραυχωμένων μετὰ ἀνδρείας

τε ἅμα καὶ τῶν πόνων. ταῦτα οὖν δὴ δι' ἀκριβείας μὲν
ἱκανῆς, ὥς καὶ νῦν, εἰ ζητοῖμεν ἂν, ἴσως οὐκ ἂν ποτε γέ-
νοιτο, μέχριπερ ἂν γυναικῆς τε καὶ παῖδες οἰκήσεις τε ἴδιαι
καὶ ιδίως ἅπαντ' ἢ τὰ τοιαῦτα ἐκάστοις ἡμῶν κατεσκευα-
σμένα· τὰ δὲ μετ' ἐκεῖν' αὖ δεύτερα τὰ νῦν λεγόμενα εἰ
γίγνοιτο ἡμῖν, γίγνοιτο ἂν καὶ μάλα μετρίως. ἔργον δὲ δὴ
τοῖς οὕτω ζῶσιν φαμεν οὐ τὸ σμικρότατον οὐδὲ τὸ φαυλό-
τατον λείπεσθαι, μέγιστον δὲ πάντων εἶναι προστεταγμένον
ὑπὸ δικαίου νόμου· τοῦ γὰρ πᾶσαν τῶν ἄλλων πάντων
ἔργων βίου ἀσχολίαν παρασκευάζοντος, τοῦ Πυθιάδος τε καὶ

Ὀλυμπιάδος νίκης ὀρεγομένου, διπλασίας τε καὶ ἔτι πολλῶ
πλέονος ἀσχολίας ἐστὶν γέμων ὁ περὶ τὴν τοῦ σώματος
πάντως καὶ ψυχῆς εἰς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν βίος εἰρημένος
ὀρθότατα. πάρεργον γὰρ οὐδὲν δεῖ τῶν ἄλλων ἔργων δια-
κώλυμα γίγνεσθαι τῶν τῷ σώματι προσηκόντων εἰς ἀπόδοσιν
πόνων καὶ τροφῆς, οὐδ' αὖ ψυχῇ μαθημάτων τε καὶ ἐθῶν,
πᾶσα δὲ νύξ τε καὶ ἡμέρα σχεδὸν οὐκ ἔστιν ἱκανὴ τοῦτ'
αὐτὸ πράττοντι τὸ τέλεόν τε καὶ ἱκανὸν αὐτῶν ἐκλαμβάνειν·

οὕτω δὴ τούτων πεφυκότων, τάξιν δεῖ γίνεσθαι πᾶσιν τοῖς
ἐλευθέροις τῆς διατριβῆς περὶ τὸν χρόνον ἅπαντα, σχεδὸν

Stephanus page 807, section e, line 1

ἀρξάμενον ἐξ ἑω μέχρι τῆς ἐτέρας ἀεὶ συνεχῶς ἕω τε καὶ
ἡλίου ἀνατολῆς. πολλὰ μὲν οὖν καὶ πυκνὰ καὶ σμικρὰ λέγων
ἂν τις νομοθέτης ἀσχήμων φαίνοιτο περὶ τῶν κατ' οἰκίαν
διοικήσεων, τὰ τε ἄλλα καὶ ὅσα νύκτωρ ἀυπνίας πέρι πρέπει
τοῖς μέλλουσιν διὰ τέλους φυλάξειν πᾶσαν πόλιν ἀκριβῶς.
τὸ γὰρ ὅλην διατελεῖν ἡγνιστοῦν νύκτα εὐδοντα καὶ ὄντινοῦν
τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ φανερόν εἶναι πᾶσι τοῖς οἰκέταις ἐγειρό-
μενόν τε καὶ ἐξανιστάμενον ἀεὶ πρῶτον, τοῦτο αἰσχρὸν δεῖ
δεδοχθαι πᾶσι καὶ οὐκ ἐλευθέρου, εἴτ' οὖν νόμον εἴτ' ἐπιτή-
δευμα τὸ τοιοῦτον καλεῖν ἐστὶν χρεῶν· καὶ δὴ καὶ δέσποιναν

Stephanus page 808, section a, line 4

ἐν οἰκίᾳ ὑπὸ θεραπαινίδων ἐγείρεσθαι τινων καὶ μὴ πρώτην

αὐτὴν ἐγείρειν τὰς ἄλλας, αἰσχρὸν λέγειν χρὴ πρὸς αὐτοὺς
δουλὸν τε καὶ δούλην καὶ παῖδα, καὶ εἴ πως ἦν οἶόν τε, ὅλην
καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν. ἐγειρομένους δὲ νύκτωρ δεῖ πάντας
πράττειν τῶν τε πολιτικῶν μέρη πολλὰ καὶ τῶν οἰκονομικῶν,
ἄρχοντας μὲν κατὰ πόλιν, δεσποίνας δὲ καὶ δεσπότας ἐν
ιδίαις οἰκίαις. ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς οὔτε τοῖς σώμασιν οὔτε
ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν οὐδ' αὖ ταῖς πράξεσιν ταῖς περὶ ταῦτα
πάντα ἀρμόττων ἐστὶν κατὰ φύσιν. καθεύδων γὰρ οὐδεὶς

Stephanus page 808, section b, line 6

οὐδενὸς ἄξιος, οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ ζῶντος· ἀλλ' ὅστις τοῦ
ζῆν ἡμῶν καὶ τοῦ φρονεῖν μάλιστα ἐστὶ κηδεμών, ἐγρήγορε
χρόνον ὡς πλεῖστον, τὸ πρὸς ὑγίειαν αὐτοῦ μόνον φυλάττων
χρήσιμον, ἐστὶν δὲ οὐ πολὺ, καλῶς εἰς ἔθος ἰόν. ἐγρηγορότε-
ς δὲ ἄρχοντες ἐν πόλεσιν νύκτωρ φοβεροὶ μὲν κακοῖς, πολε-
μίοις τε ἅμα καὶ πολίταις, ἀγαστοὶ δὲ καὶ τίμιοι τοῖς δικαίοις
τε καὶ σώφροσιν, ὠφέλιμοι δὲ αὐτοῖς τε καὶ συμπάσῃ τῇ
πόλει.

Νῦν μὲν δὴ διαγομένη τοιαύτη τις πρὸς πᾶσι τοῖς εἰρη-
μένοις ἀνδρείαν ἂν τινα προσπαρέχοιτο ταῖς ψυχαῖς ἐκάστων

Stephanus page 808, section d, line 1

τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν· ἡμέρας δὲ ὀρθρου τε ἐπανιόντων παιδᾶς
μὲν πρὸς διδασκάλους που τρέπεσθαι χρεῶν, ἄνευ ποιμένου
δὲ οὔτε πρόβατα οὔτ' ἄλλο οὐδὲν πω βιωτέον, οὐδὲ δὴ παιδᾶς
ἄνευ τινῶν παιδαγωγῶν οὐδὲ δούλους ἄνευ δεσποτῶν. ὁ δὲ
παῖς πάντων θηρίων ἐστὶ δυσμεταχειριστότατον· ὅσῳ γὰρ
μάλιστα ἔχει πηγὴν τοῦ φρονεῖν μήπω κατηρτυμένην, ἐπί-

βουλον καὶ δριμὺν καὶ ὑβριστότατον θηρίων γίγνεται. διὸ δὴ πολλοῖς αὐτὸ οἶον χαλινοῖς τισιν δεῖ δεσμεύειν, πρῶτον μὲν, τροφῶν καὶ μητέρων ὅταν ἀπαλλάττηται, παιδαγωγοῖς παιδίας καὶ νηπιότητος χάριν, ἔτι δ' αὖ τοῖς διδάσκουσιν καὶ ὁτιοῦν καὶ

Stephanus page 808, section e, line 4

μαθήμασιν ὡς ἐλεύθερον· ὡς δ' αὖ δοῦλον, πᾶς ὁ προστυγχάνων τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν κολαζέτω τὸν τε παῖδα αὐτὸν καὶ τὸν παιδαγωγὸν καὶ διδάσκαλον, ἐὰν ἐξαμαρτάνῃ τίς τι τούτων. ἂν δ' αὖ προστυγχάνων τις μὴ κολάζῃ τῇ δίκῃ, ὀνειδίζει μὲν ἐνεχέσθω πρῶτον τῷ μεγίστῳ, ὁ δὲ τῶν νομοφυλάκων ἐπὶ τὴν τῶν παιδῶν ἀρχὴν ἡρημένος ἐπισκοπεῖτω τοῦτον τὸν ἐντυγχάνοντα οἷς λέγομεν καὶ μὴ κολάζοντα δέον κολάζειν, ἢ κολάζοντα μὴ κατὰ τρόπον, βλέπων δὲ ἡμῖν ὅζῳ καὶ διαφερόντως ἐπιμελούμενος τῆς τῶν παιδῶν τροφῆς κατευθυνέτω τὰς φύσεις αὐτῶν, αἰεὶ τρέπων πρὸς τὰγαθὸν

Stephanus page 809, section a, line 6

κατὰ νόμους. τοῦτον δὲ αὐτὸν αὖ πῶς ἂν ἡμῖν ὁ νόμος αὐτὸς παιδεύσειεν ἱκανῶς; νῦν μὲν γὰρ δὴ εἴρηκεν οὐδέν πω σαφές οὐδὲ ἱκανόν, ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δ' οὐ· δεῖ δὲ εἰς δύναμιν μηδὲν παραλείπειν αὐτῷ, πάντα δὲ λόγον ἀφερμηνεύειν, ἵνα οὗτος τοῖς ἄλλοις μηνυτῆς τε ἅμα καὶ τροφεὺς γίγνηται. τὰ μὲν οὖν δὴ χορείας πέρι μελῶν τε καὶ ὀρχήσεως ἐρρήθη, τίνα τύπον ἔχοντα ἐκλεκτέα τέ ἐστὶν καὶ ἐπανορθωτέα καὶ καθιερωτέα· τὰ δὲ ἐν γράμμασι μὲν ὄντα, ἄνευ δὲ μέτρων, ποῖα καὶ τίνα μεταχειρίζεσθαι χρή σοι τρόπον, ὧ ἄριστε τῶν παιδῶν ἐπιμελητά, τοὺς ὑπὸ σοῦ τρεφομένους, οὐκ εἰρήκαμεν.

Stephanus page 809, section c, line 2

καίτοι τὰ μὲν περὶ τὸν πόλεμον ἃ δεῖ μανθάνειν τε αὐτοὺς καὶ μελετᾶν ἔχεις τῷ λόγῳ, τὰ δὲ περὶ τὰ γράμματα πρῶτον, καὶ δεύτερον λύρας πέρι καὶ λογισμῶν, ὧν ἔφαμεν δεῖν ὅσα τε πρὸς πόλεμον καὶ οἰκονομίαν καὶ τὴν κατὰ πόλιν διοίκησιν χρήναι ἐκάστους λαβεῖν, καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἔτι τὰ χρήσιμα τῶν ἐν ταῖς περιόδοις τῶν θείων, ἄστρον τε πέρι καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ὅσα διοικεῖν ἀναγκαῖόν ἐστιν περὶ ταῦτα πάσῃ πόλει - τίνων δὴ πέρι λέγομεν; ἡμερῶν τάξεως εἰς μηνῶν περιόδους καὶ μηνῶν εἰς ἕκαστον τὸν ἐνιαυτόν, ἵνα ὥραι καὶ θυσίαι καὶ ἑορταὶ τὰ προσήκοντ' ἀπολαμβά-

Stephanus page 809, section d, line 4

νουςαι ἑαυταῖς ἕκασται τῷ κατὰ φύσιν ἄγεσθαι, ζῶσαν τὴν πόλιν καὶ ἐργηγορυῖαν παρεχόμεναι, θεοῖς μὲν τὰς τιμὰς ἀποδιδῶσιν, τοὺς δὲ ἀνθρώπους περὶ αὐτὰ μᾶλλον ἔμφρονας ἀπεργάζωνται - ταῦτα οὐπω σοι πάντα ἱκανῶς, ὧ φίλε, παρὰ

τοῦ νομοθέτου διείρηται· πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν τοῖς μετὰ ταῦτα μέλλουσιν ῥηθήσεσθαι. γραμμάτων εἵπομεν ὥς οὐχ ἱκανῶς ἔχεις πέρι τὸ πρῶτον, ἐπικαλοῦντες τί τῇ λέξει; τόδε, ὥς οὐπω διείρηκέ σοι πότερον εἰς ἀκρίβειαν τοῦ μαθήματος ἰτέον τὸν μέλλοντα πολίτην ἔσεσθαι μέτριον ἢ τὸ παράπαν οὐδὲ προσοιστέον· ὥς δ' αὐτως καὶ περὶ λύραν. προσοιστέον

Stephanus page 809, section e, line 7

μέντοι νῦν φαμεν. εἰς μὲν γράμματα παιδὶ δεκετεῖ σχεδὸν ἐνιαυτοὶ τρεῖς, λύρας δὲ ἄψασθαι τρία μὲν ἔτη καὶ δέκα γεγονόσιν ἄρχεσθαι μέτριος ὁ χρόνος, ἐμμεῖναι δὲ ἕτερα τρία. καὶ μήτε πλείω τούτων μήτ' ἐλάττω πατρὶ μηδ' αὐτῷ, φιλομαθοῦντι μηδὲ μισοῦντι, περὶ ταῦτα ἐξέστω μείζω μηδὲ ἐλάττω διατριβὴν ποιεῖσθαι παράνομον· ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἄτιμος τῶν παιδείων ἔστω τιμῶν, ἅς ὀλίγον ὕστερον ῥητέον. μανθάνειν δὲ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις δὴ τί ποτε δεῖ τοὺς νέους καὶ διδάσκειν αὐτοὺς διδασκάλους, τοῦτο αὐτὸ πρῶτον μάνθανε. γράμματα μὲν τοίνυν χρὴ τὸ μέχρι τοῦ γράψαι

Stephanus page 810, section b, line 2

τε καὶ ἀναγνῶναι δυνατόν εἶναι διαπονεῖν· πρὸς τάχος δὲ ἢ κάλλος ἀπηκριβῶσθαι τισιν, οἷς μὴ φύσις ἐπέσπευσεν ἐν τοῖς τεταγμένοις ἔτεσιν, χαίρειν ἔαν. πρὸς δὲ δὴ μαθήματα ἄλυσρα ποιητῶν κείμενα ἐν γράμμασι, τοῖς μὲν μετὰ μέτρων, τοῖς δ' ἄνευ ῥυθμῶν τμημάτων, ἃ δὴ συγγράμματα κατὰ λόγον εἰρημένα μόνον, τητῶμενα ῥυθμοῦ τε καὶ ἀρμονίας, σφαλερὰ γράμμαθ' ἡμῖν ἐστὶν παρά τινων τῶν πολλῶν τοιούτων ἀνθρώπων καταλελειμμένα· οἷς, ὧ πάντων βέλτιστοι νομοφύλακες, τί χρήσεσθε; ἢ τί ποθ' ὑμῖν ὁ νομοθέτης χρῆσθαι προστάξας ὀρθῶς ἂν τάξειε; καὶ μάλα ἀπορήσειν αὐτὸν προσδοκῶ.

Stephanus page 810, section c, line 5

{ΚΛ.} Τί ποτε τοῦτο, ὦ ξένε, φαίνει πρὸς σαυτὸν ὄντως ἠπορηκῶς λέγειν;

{ΑΘ.} Ὅρθως ὑπέλαβες, ὦ Κλεινία. πρὸς δὲ δὴ κοινωνοὺς ὑμᾶς ὄντας περὶ νόμων ἀνάγκη τό τε φαινόμενον εὐπορον καὶ τὸ μὴ φράζειν.

{ΚΛ.} Τί οὖν; τί περὶ τούτων νῦν καὶ ποῖόν τι πεπονθῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ἐρῶ δὴ· στόμασι γὰρ πολλάκις μυρίοις ἐναντία λέγειν οὐδαμῶς εὐπορον.

{ΚΛ.} Τί δέ; σμικρὰ καὶ ὀλίγα δοκεῖ σοι τὰ ἔμπροσθεν

Stephanus page 810, section d, line 6

ἡμῖν εἰρημένα περὶ νόμων κεῖσθαι τοῖς πολλοῖς ὑπεναντία;

{ΑΘ.} Καὶ μάλα ἀληθές τοῦτό γε λέγεις· κελεύεις γὰρ δὴ

με, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐχθοδοποῦ γεγονυίας πολλοῖς - ἴσως δ' οὐκ ἐλάττωσιν ἑτέροις προσφιλοῦς· εἰ δὲ ἐλάττωσιν, οὐκουν χείροσί γε - μεθ' ὧν διακελεύη με παρακινδυνεύοντά τε καὶ θαρροῦντα τὴν νῦν ἐκ τῶν παρόντων λόγων τετμημένην ὁδὸν τῆς νομοθεσίας πορεύεσθαι μηδὲν ἀνιέντα.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Οὐ τοίνυν ἀνίημι. λέγω μὴν ὅτι ποιηταί τε ἡμῖν

Stephanus page 810, section e, line 7

εἰσὶν τινες ἐπῶν ἑξαμέτρων πάμπολλοι καὶ τριμέτρων καὶ πάντων δὴ τῶν λεγομένων μέτρων, οἱ μὲν ἐπὶ σπουδῇ, οἱ δ' ἐπὶ γέλωτα ὠρμηκότες, ἐν οἷς φασὶ δεῖν οἱ πολλάκις μυρίοι τοὺς ὀρθῶς παιδευομένους τῶν νέων τρέφειν καὶ διακορεῖς ποιεῖν, πολυηκόους τ' ἐν ταῖς ἀναγνώσεσιν ποιοῦντας καὶ πολυμαθεῖς, ὅλους ποιητὰς ἐκμανθάνοντας· οἱ δὲ ἐκ πάντων κεφάλαια ἐκλέξαντες καὶ τινὰς ὅλας ῥήσεις εἰς ταῦτόν συναγαγόντες, ἐκμανθάνειν φασὶ δεῖν εἰς μνήμην τιθεμένους, εἰ μέλλει τις ἀγαθὸς ἡμῖν καὶ σοφὸς ἐκ πολυπειρίας καὶ πολυμαθείας γενέσθαι. τούτοις δὴ σὺ κελεύεις ἐμὲ τὰ νῦν

Stephanus page 811, section a, line 6

παρρησιαζόμενον ἀποφαίνεσθαι τί τε καλῶς λέγουσι καὶ τί μή;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὔ;

{ΑΘ.} Τί δὴ ποτ' ἂν οὖν περὶ ἀπάντων τούτων ἐνὶ λόγῳ φράζων εἴποιμι' ἂν ἱκανόν; οἶμαι μὲν τὸ τοιόνδε σχεδόν, ὃ καὶ πᾶς ἂν μοι συγχωρήσειεν, πολλὰ μὲν ἕκαστον τούτων εἰρηκέναι καλῶς, πολλὰ δὲ καὶ τούναντίον· εἰ δ' οὔτω

τοῦτ' ἔχει, κίνδυνόν φημι εἶναι φέρουσιν τοῖς παισὶν τὴν πολυμαθίαν.

Stephanus page 811, section b, line 6

{ΚΛ.} Πῶς οὖν καὶ τί παραινοίης ἂν τῷ νομοφύλακι;

{ΑΘ.} Τοῦ περὶ λέγεις;

{ΚΛ.} Τοῦ πρὸς τί παράδειγμά ποτε ἀποβλέψας ἂν τὸ μὲν ἐφ' ἅπαντας μανθάνειν τοὺς νέους, τὸ δ' ἀποκωλύοι. λέγε καὶ μηδὲν ἀπόκνει λέγων.

{ΑΘ.} Ωγαθὲ Κλεινία, κινδυνεύω κατὰ γέ τινα τρόπον ηὐτυχηκέναι.

{ΚΛ.} Τοῦ δὴ περὶ;

{ΑΘ.} Τοῦ μὴ παντάπασι παραδείγματος ἀπορεῖν. νῦν γὰρ ἀποβλέψας πρὸς τοὺς λόγους οὓς ἐξ ἔω μέχρι δεῦρο δὴ

Stephanus page 811, section c, line 8

διεληλύθαμεν ἡμεῖς - ὥς μὲν ἐμοὶ φαινόμεθα, οὐκ ἄνευ τινὸς ἐπιπνοίας θεῶν - ἔδοξαν δ' οὖν μοι παντάπασι ποιήσει τινὶ προσομοίως εἰρηῇσθαι. καὶ μοι ἴσως οὐδὲν θαυμαστὸν πάθος ἐπῆλθε, λόγους οἰκείους οἷον ἀθρόους ἐπιβλέψαντι μάλα ἡσθῆναι· τῶν γὰρ δὴ πλείστων λόγων οὐς ἐν ποιήμασιν ἢ χύδην οὕτως εἰρημένους μεμάθηκα καὶ ἀκήκοα, πάντων μοι μετριώτατοί γε εἶναι κατεφάνησαν καὶ προσήκοντες τὰ μάλιστα ἀκούειν νέοις. τῷ δὴ νομοφύλακί τε καὶ παιδευτῇ παράδειγμα οὐκ ἂν ἔχοιμι, ὥς οἶμαι, τούτου βέλτιον φράζειν, ἢ ταυτὰ τε διδάσκειν παρακελεύεσθαι τοῖσι διδασκάλοις

Stephanus page 811, section e, line 1

τοὺς παῖδας, τὰ τε τούτων ἐχόμενα καὶ ὅμοια, ἂν ἄρα που περιτυγχάνῃ ποιητῶν τε ποιήματα διεξιὼν καὶ γεγραμμένα καταλογάδην ἢ καὶ ψιλῶς οὕτως ἄνευ τοῦ γεγράφθαι λεγόμενα, ἀδελφά που τούτων τῶν λόγων, μὴ μεθιέναι τρόπῳ μηδενί, γράφεσθαι δέ· καὶ πρῶτον μὲν τοὺς διδασκάλους αὐτοὺς ἀναγκάζειν μανθάνειν καὶ ἐπαινεῖν, οὐς δ' ἂν μὴ ἀρέσκη τῶν διδασκάλων, μὴ χρῆσθαι τούτοις συνεργοῖς, οὐς δ' ἂν τῷ ἐπαινῶ συμψήφους ἔχῃ, τούτοις χρώμενον, τοὺς νέους αὐτοῖς παραδιδόναι διδάσκειν τε καὶ παιδεύειν. οὗτός μοι μῦθος ἐνταῦθα καὶ οὕτω τελευτάτω, περὶ γραμματιστῶν

Stephanus page 812, section a, line 3

τε εἰρημένος ἅμα καὶ γραμμάτων.

{ΚΛ.} Κατὰ μὲν τὴν ὑπόθεσιν, ὧ ξένε, ἔμοιγε οὐ φαινόμεθα ἐκτὸς πορεύεσθαι τῶν ὑποτεθέντων λόγων· εἰ δὲ τὸ ὅλον κατορθοῦμεν ἢ μή, χαλεπὸν ἴσως δισχυρίζεσθαι.

{ΑΘ.} Τότε γάρ, ὧ Κλεινία, τοῦτό γ' αὐτὸ ἔσται καταφανέστερον, ὥς εἰκός, ὅταν, ὁ πολλάκις εἰρήκαμεν, ἐπὶ τέλος ἀφικώμεθα πάσης τῆς διεξόδου περὶ νόμων.

{ΚΛ.} Ὅρθῳς.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐ μετὰ τὸν γραμματιστὴν ὁ κιθαριστῆς ἡμῖν προσρητέος;

Stephanus page 812, section b, line 4

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Τοῖς κιθαρισταῖς μὲν τοίνυν ἡμᾶς δοκῶ τῶν ἔμ-προσθεν λόγων ἀναμνησθέντας τὸ προσῆκον νεῖμαι τῆς τε διδασκαλίας ἅμα καὶ πάσης τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα παιδεύσεως.

{ΚΛ.} Ποίων δὴ πέρι λέγεις;

{ΑΘ.} Ἐφαμεν, οἶμαι, τοὺς τοῦ Διονύσου τοὺς ἐξηκοντούτας ᾠδοὺς διαφερόντως εὐαισθήτους δεῖν γεγονέναι περί τε τοὺς ῥυθμοὺς καὶ τὰς τῶν ἀρμονιῶν συστάσεις, ἵνα τὴν τῶν μελῶν μίμησιν τὴν εὖ καὶ τὴν κακῶς μεμιμημένην, ἐν τοῖς παθήμασιν ὅταν ψυχὴ γίγνηται, τὰ τε τῆς ἀγαθῆς

ὁμοιώματα καὶ τὰ τῆς ἐναντίας ἐκλέξασθαι δυνατὸς ὢν τις, τὰ μὲν ἀποβάλλη, τὰ δὲ προφέρων εἰς μέσον ὕμνῃ καὶ ἐπάδη ταῖς τῶν νέων ψυχαῖς, προκαλούμενος ἐκάστους εἰς ἀρετῆς ἔπεσθαι κτῆσιν συνακολουθοῦντας διὰ τῶν μιμήσεων.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Τούτων τοίνυν δεῖ χάριν τοῖς φθόγγοις τῆς λύρας προσχρῆσθαι, σαφηνείας ἕνεκα τῶν χορδῶν, τόν τε κιθαριστήν καὶ τὸν παιδευόμενον, ἀποδιδόντας πρόσχορδα τὰ φθέγματα τοῖς φθέγμασι· τὴν δ' ἑτεροφωνίαν καὶ ποικιλίαν τῆς λύρας, ἄλλα μὲν μέλη τῶν χορδῶν ἰεῖσων, ἄλλα δὲ τοῦ

τὴν μελωδίαν συνθέντος ποιητοῦ, καὶ δὴ καὶ πυκνότητα μανότητι καὶ τάχος βραδυτῆτι καὶ ὀξύτητα βαρύτητι σύμφωνον καὶ ἀντίφωνον παρεχομένους, καὶ τῶν ῥυθμῶν ὡσαύτως παντοδαπὰ ποικίλματα προσαρμόττοντας τοῖσι φθόγγοις τῆς λύρας, πάντα οὖν τὰ τοιαῦτα μὴ προσφέρειν τοῖς μέλουσιν ἐν τρισὶν ἔτεσιν τὸ τῆς μουσικῆς χρήσιμον ἐκλήψεσθαι διὰ τάχους. τὰ γὰρ ἐναντία ἄλληλα ταραττοντα δυσμάθειαν παρέχει, δεῖ δὲ ὅτι μάλιστα εὐμαθεῖς εἶναι τοὺς νέους· τὰ γὰρ ἀναγκαῖα οὐ σμικρὰ οὐδ' ὀλίγα αὐτοῖς ἐστι προστεταγμένα μαθήματα, δείξει δὲ αὐτὰ προΐων ὁ λόγος

ἅμα τῷ χρόνῳ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτω περὶ τῆς μουσικῆς ἡμῖν ὁ παιδευτὴς ἐπιμελείσθω· τὰ δὲ μελῶν αὐτῶν αὐτὸ καὶ ῥημάτων, οἷα τοὺς χοροδιδασκάλους καὶ ἃ δεῖ διδάσκειν, καὶ ταῦτα ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν διείρηται πάντα, ἃ δὴ καθιερωθέντα ἔφαμεν δεῖν, ταῖς ἐορταῖς ἕκαστα ἀρμόττοντα, ἡδονὴν εὐτυχὴ ταῖς πόλεσιν παραδιδόντα ὠφελεῖν.

{ΚΛ.} Ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας.

{ΑΘ.} Ἀληθέστατα τοίνυν. καὶ ταῦθ' ἡμῖν παραλαβὼν ὁ περὶ τὴν μουσικὴν ἄρχων αἰρεθεὶς ἐπιμελείσθω μετὰ τύχης εὐμενοῦς, ἡμεῖς δὲ ὀρχήσεως τε πέρι καὶ ὅλης τῆς περὶ τὸ

σῶμα γυμναστικῆς πρὸς τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις ἀποδῶμεν· καθάπερ μουσικῆς τὸ διδασκαλικὸν ὑπόλοιπον ὃν ἀπέδομεν, ὡσαύτως ποιῶμεν καὶ γυμναστικῆς. τοὺς γὰρ παῖδας τε καὶ τὰς παῖδας ὀρχεῖσθαι δὴ δεῖ καὶ γυμνάζεσθαι μανθάνειν· ἢ γάρ;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τοῖς μὲν τοίνυν παισὶν ὀρχησταί, ταῖς δὲ ὀρχηστρίδες ἂν εἶεν πρὸς τὸ διαπονεῖν οὐκ ἀνεπιτηδειότερον.

{ΚΛ.} Ἐστω δὴ ταύτη.

{ΑΘ.} Πάλιν δὴ τὸν τὰ πλεῖστα ἔξοντα πράγματα καλῶ-

Stephanus page 813, section c, line 1

μεν, τὸν τῶν παίδων ἐπιμελητήν, ὃς τῶν τε περὶ μουσικὴν τῶν τε περὶ γυμναστικὴν ἐπιμελούμενος οὐ πολλὴν ἔξει σχολήν.

{ΚΛ.} Πῶς οὖν δυνατὸς ἔσται πρεσβύτερος ὢν τοσούτων ἐπιμελεῖσθαι;

{ΑΘ.} Ῥαδίως, ὦ φίλε. ὁ νόμος γὰρ αὐτῷ δέδωκεν καὶ δώσει προσλαμβάνειν εἰς ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν τῶν πολιτῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν οὓς ἂν ἐθέλῃ, γινώσεται δὲ οὓς δεῖ, καὶ βουλήσεται μὴ πλημμελεῖν εἰς ταῦτα, αἰδούμενος ἐμφρόνως καὶ γινώσκων τῆς ἀρχῆς τὸ μέγεθος, λογισμῷ

Stephanus page 813, section d, line 2

τε συνῶν ὥς εὖ μὲν τραφέντων καὶ τρεφομένων τῶν νέων πάντα ἡμῖν κατ' ὀρθὸν πλεῖ, μὴ δέ - οὐτ' εἰπεῖν ἄξιον οὐθ' ἡμεῖς λέγομεν ἐπὶ καινῇ πόλει τοὺς σφόδρα φιλομαντευτὰς σεβόμενοι. πολλὰ μὲν οὖν ἡμῖν καὶ περὶ τούτων εἴρηται, τῶν περὶ τὰς ὀρχήσεις καὶ περὶ πᾶσαν τὴν τῶν γυμνασίων κίνησιν· γυμνάσια γὰρ τίθεμεν καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα τοῖς σώμασι διαπονήματα τοξικῆς τε καὶ πάσης ῥίψεως καὶ πελταστικῆς καὶ πάσης ὀπλομαχίας καὶ διεξόδων τακτικῶν καὶ ἀπάσης πορείας στρατοπέδων καὶ στρατοπεδεύσεων καὶ ὅσα εἰς ἵπικὴν μαθήματα συντείνει. πάντων

Stephanus page 813, section e, line 4

γὰρ τούτων διδασκάλους τε εἶναι δεῖ κοινούς, ἀρνυμένους μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως, καὶ τούτων μαθητὰς τοὺς ἐν τῇ πόλει παῖδάς τε καὶ ἄνδρας, καὶ κόρας καὶ γυναῖκας πάντων τούτων ἐπιστήμονας, κόρας μὲν οὕσας ἔτι πᾶσαν τὴν ἐν ὅπλοις ὀρχησιν καὶ μάχην μεμελετηκυίας, γυναῖκας δέ, διεξόδων καὶ τάξεων καὶ θέσεως καὶ ἀναιρέσεως ὅπλων ἡμμένας, εἰ μηδενὸς ἔνεκα, ἀλλ' εἴ ποτε δεήσῃε πανδημεὶ πάσῃ τῇ δυνάμει καταλείποντας τὴν πόλιν ἔξω στρατεύεσθαι, τοὺς φυλάσσοντας παῖδάς τε καὶ τὴν ἄλλην πόλιν ἱκανοὺς εἶναι τό γε τοσοῦτον, ἣ καὶ τούναντίον, ὢν οὐδὲν ἀπώμοτον,

Stephanus page 814, section a, line 6

ἔξωθεν πολεμίους εἰσπεσόντας ῥώμῃ τινὶ μεγάλη καὶ βία, βαρβάρους εἴτε Ἕλληνας, ἀνάγκην παρασχεῖν περὶ αὐτῆς τῆς πόλεως τὴν διαμάχην γίνεσθαι, πολλή που κακία πολιτείας οὕτως αἰσχυρῶς τὰς γυναῖκας εἶναι τεθραμμένας, ὥς μηδ' ὥσπερ ὄρνιθας περὶ τέκνων μαχομένας πρὸς ὀτιοῦν τῶν ἰσχυροτάτων θηρίων ἐθέλῃν ἀποθνήσκειν τε καὶ πάντας

κινδύνους κινδυνεύειν, ἀλλ' εὐθύς πρὸς ἱερὰ φερομένας,
πάντας βωμούς τε καὶ ναοὺς ἐμπιπλάναι, καὶ δόξαν τοῦ τῶν
ἀνθρώπων γένους καταχεῖν ὡς πάντων δειλότατον φύσει
θηρίων ἐστίν.

Stephanus page 814, section b, line 8

{ΚΛ.} Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ ξένε, οὐδαμῶς εὐσχημον γίγνοيت'

ἄν, τοῦ κακοῦ χωρίς, τοῦτο ἐν πόλει ὅπου γίγνοιτο.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τιθῶμεν τὸν νόμον τοῦτον, μέχρι γε το-
σούτου μὴ ἀμελεῖσθαι τὰ περὶ τὸν πόλεμον γυναιξὶν δεῖν,
ἐπιμελεῖσθαι δὲ πάντας τοὺς πολίτας καὶ τὰς πολίτιδας;

{ΚΛ.} Ἐγὼ γοῦν συγχωρῶ.

{ΑΘ.} Πάλῃς τοῖνυν τὰ μὲν εἵπομεν, ὃ δ' ἐστὶ μέγιστον,
ὡς ἐγὼ φαίην ἄν, οὐκ εἰρήκαμεν, οὐδ' ἔστι ῥάδιον ἄνευ τοῦ
τῷ σώματι δεικνύντα ἅμα καὶ τῷ λόγῳ φράζειν. τοῦτ' οὖν

Stephanus page 814, section d, line 1

τότε κρινοῦμεν, ὅταν ἔργῳ λόγος ἀκολουθήσας μηνύσῃ τι
σαφὲς τῶν τε ἄλλων ὧν εἴρηκεν πέρι, καὶ ὅτι τῇ πολεμικῇ
μάχῃ πασῶν κινήσεων ὄντως ἐστὶ συγγενὴς πολὺ μάλισθ'
ἡμῖν ἢ τοιαύτη πάλῃ, καὶ δὴ καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἐκείνης
χάριν ἐπιτηδεύειν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνην ταύτης ἔνεκα μανθάνειν.

{ΚΛ.} Καλῶς τοῦτό γε λέγεις.

{ΑΘ.} Νῦν δὴ τῆς μὲν περὶ παλαίστραν δυνάμεως τὸ μέχρι
δεῦρ' ἡμῖν εἰρήσθω· περὶ δὲ τῆς ἄλλης κινήσεως παντὸς
τοῦ σώματος, ἧς τὸ πλεῖστον μέρος ὄρχησίν τινά τις προς-
αγορεύων ὀρθῶς ἂν φθέγγοιτο, δύο μὲν αὐτῆς εἶδη χρῆ

Stephanus page 814, section e, line 3

νομίζειν εἶναι, τὴν μὲν τῶν καλλιόνων σωμάτων ἐπὶ τὸ
σεμνὸν μιμουμένην, τὴν δὲ τῶν αἰσχίωνων ἐπὶ τὸ φαῦλον,
καὶ πάλιν τοῦ φαύλου τε δύο καὶ τοῦ σπουδαίου δύο ἕτερα.
τοῦ δὴ σπουδαίου τὴν μὲν κατὰ πόλεμον καὶ ἐν βιαίοις ἐμ-
πλακέντων πόνοις σωμάτων μὲν καλῶν, ψυχῆς δ' ἀνδρικῆς,
τὴν δ' ἐν εὐπραγίαις τε οὔσης ψυχῆς σώφρονος ἐν ἡδοναῖς
τε ἐμμέτροις· εἰρηνικὴν ἂν τις λέγων κατὰ φύσιν τὴν τοιαύ-
την ὄρχησιν λέγοι. τὴν πολεμικὴν δὲ τούτων, ἄλλην οὖσαν
τῆς εἰρηνικῆς, πυρρήχην ἂν τις ὀρθῶς προσαγορεύοι, τὰς τε
εὐλαβείας πασῶν πληγῶν καὶ βολῶν ἐκνεύσεις καὶ ὑπεῖξει

Stephanus page 815, section a, line 4

πάσῃ καὶ ἐκπηδήσεσιν ἐν ὕψει καὶ σὺν ταπεινώσει μιμου-
μένην, καὶ τὰς ταύταις ἐναντίας, τὰς ἐπὶ τὰ δραστικά φερο-
μένας αὖ σχήματα, ἔν τε ταῖς τῶν τόξων βολαῖς καὶ ἀκοντίων
καὶ πασῶν πληγῶν μιμήματα ἐπιχειρούσας μιμεῖσθαι· τό

τε ὀρθὸν ἐν τούτοις καὶ τὸ εὐτονον, τῶν ἀγαθῶν σωμάτων
καὶ ψυχῶν ὅποταν γίγνηται μίμημα, εὐθυφερὲς ὡς τὸ πολὺ
τῶν τοῦ σώματος μελῶν γινόμενον, ὀρθὸν μὲν τὸ τοιοῦτον,
τὸ δὲ τούτοις τούναντίον οὐκ ὀρθὸν ἀποδεχόμενον. τὴν δὲ
εἰρηνικὴν ὄρχησιν τῇδ' αὖ θεωρητέον ἐκάστων, εἴτε ὀρθῶς
εἴτε μὴ κατὰ φύσιν τις τῆς καλῆς ὀρχήσεως ἀντιλαμβανό-

Stephanus page 815, section b, line 6

μενος ἐν χορείαις πρεπόντως εὐνόμων ἀνδρῶν διατελεῖ.
τὴν τοίνυν ἀμφισβητουμένην ὄρχησιν δεῖ πρῶτον χωρὶς τῆς
ἀναμφισβητήτου διατεμεῖν. τίς οὖν αὕτη, καὶ πῇ δεῖ χωρὶς
τέμνειν ἑκατέραν; ὅση μὲν βακχεία τ' ἐστὶν καὶ τῶν ταύταις
ἐπομένων, ἃς Νύμφας τε καὶ Πᾶνας καὶ Σειληνοὺς καὶ Σα-
τύρους ἐπονομάζοντες, ὡς φασιν, μιμοῦνται κατὰρνωμένους,
περὶ καθαρμούς τε καὶ τελετάς τινας ἀποτελούντων, σύμπαν
τοῦτο τῆς ὀρχήσεως τὸ γένος οὗθ' ὡς εἰρηνικὸν οὗθ' ὡς
πολεμικὸν οὗθ' ὅτι ποτὲ βούλεται ῥάδιον ἀφορίσασθαι· διο-
ρίσασθαι μὴν μοι ταύτη δοκεῖ σχεδὸν ὀρθότατον αὐτὸ εἶναι,

Stephanus page 815, section d, line 1

χωρὶς μὲν πολεμικοῦ, χωρὶς δὲ εἰρηνικοῦ θέντας, εἰπεῖν ὡς
οὐκ ἔστι πολιτικὸν τοῦτο τῆς ὀρχήσεως τὸ γένος, ἐνταῦθα
δὲ κείμενον ἔασαντας κεῖσθαι, νῦν ἐπὶ τὸ πολεμικὸν ἅμα καὶ
εἰρηνικὸν ὡς ἀναμφισβητήτως ἡμέτερον ὄν ἐπανιέναι. τὸ
δὲ τῆς ἀπολέμου μούσης, ἐν ὀρχήσεσιν δὲ τοὺς τε θεοὺς
καὶ τοὺς τῶν θεῶν παῖδας τιμώντων, ἐν μὲν σύμπαν γίγνοιτ'
ἂν γένος ἐν δόξῃ τοῦ πράττειν εὖ γινόμενον, τοῦτο δὲ διχῇ
διαίροισμεν ἂν, τὸ μὲν ἐκ πόνων τινῶν αὐτοῦ καὶ κινδύνων
διαπεφευγόντων εἰς ἀγαθὰ, μείζους ἡδονὰς ἔχον, τὸ δὲ τῶν
ἐμπροσθεν ἀγαθῶν σωτηρίας οὐσης καὶ ἐπαύξεως, πραοτέρας

Stephanus page 815, section e, line 4

τὰς ἡδονὰς κεκτημένον ἐκείνων. ἐν δὲ δὴ τοῖς τοιούτοις
που πᾶς ἄνθρωπος τὰς κινήσεις τοῦ σώματος μειζόνων μὲν
τῶν ἡδονῶν οὐσῶν μείζους, ἐλαττόνων δὲ ἐλάττους κινεῖται,
καὶ κοσμιώτερος μὲν ὢν πρὸς τε ἀνδρείαν μᾶλλον γεγυ-
μνασμένος ἐλάττους αὖ, δειλὸς δὲ καὶ ἀγύμναστος γεγονὼς
πρὸς τὸ σωφρονεῖν μείζους καὶ σφοδροτέρας παρέχεται
μεταβολὰς τῆς κινήσεως· ὅλως δὲ φθεγγόμενος, εἴτ' ἐν
ῥῥαῖς εἴτ' ἐν λόγοις, ἡσυχίαν οὐ πάνυ δυνατὸς τῷ σώματι
παρέχεσθαι πᾶς. διὸ μίμησις τῶν λεγομένων σχήμασι γενο-
μένη τὴν ὀρχηστικὴν ἐξηργάσατο τέχνην σύμπασαν. ὁ μὲν

Stephanus page 816, section a, line 7

οὖν ἐμμελῶς ἡμῶν, ὁ δὲ πλημμελῶς ἐν τούτοις πᾶσι κινεῖται.
πολλὰ μὲν δὴ τοίνυν ἄλλα ἡμῖν τῶν παλαιῶν ὀνομάτων

ὥς εὖ καὶ κατὰ φύσιν κείμενα δεῖ διανοούμενον ἐπαινεῖν,
τούτων δὲ ἓν καὶ τὸ περὶ τὰς ὀρχήσεις τὰς τῶν εὖ πρα-
τόντων, ὄντων δὲ μετρίων αὐτῶν πρὸς τὰς ἡδονάς, ὡς ὀρθῶς
ἅμα καὶ μουσικῶς ὠνόμασεν ὅστις ποτ' ἦν, καὶ κατὰ λόγον
αὐταῖς θέμενος ὄνομα συμπάσαις ἐμμελείας ἐπωνόμασε, καὶ
δύο δὴ τῶν ὀρχήσεων τῶν καλῶν εἶδη κατεστήσατο, τὸ μὲν
πολεμικὸν πυρρίχην, τὸ δὲ εἰρηνικὸν ἐμμέλειαν, ἑκατέρῳ τὸ
πρέπον τε καὶ ἀρμόττον ἐπιθεῖς ὄνομα. ἃ δὴ δεῖ τὸν μὲν

Stephanus page 816, section c, line 2

νομοθέτην ἐξηγεῖσθαι τύποις, τὸν δὲ νομοφύλακα ζητεῖν τε,
καὶ ἀνερευνησάμενον, μετὰ τῆς ἄλλης μουσικῆς τὴν ὀρχησιν
συνθέντα καὶ νείμαντα ἐπὶ πάσας ἐορτάς τῶν θυσιῶν ἐκάστη
τὸ πρόσφορον, οὕτω καθιερώσαντα αὐτὰ πάντα ἐν τάξει,
τοῦ λοιποῦ μὴ κινεῖν μηδὲν μήτε ὀρχήσεως ἐχόμενον μήτε
ῥῳδῆς, ἐν ταῖς δ' αὐταῖς ἡδοναῖς ὡσαύτως τὴν αὐτὴν πόλιν
καὶ πολίτας διάγοντας, ὁμοίους εἰς δύναμιν ὄντας, ζῆν εὖ
τε καὶ εὐδαιμόνως.

Τὰ μὲν οὖν τῶν καλῶν σωμάτων καὶ γενναίων ψυχῶν
εἰς τὰς χορείας, οἷας εἴρηται δεῖν αὐτὰς εἶναι, διαπεπέρανται,

Stephanus page 816, section d, line 5

τὰ δὲ τῶν αἰσχυρῶν σωμάτων καὶ διανοημάτων καὶ τῶν ἐπὶ
τὰ τοῦ γέλωτος κωμωδήματα τετραμμένων, κατὰ λέξιν τε
καὶ ῥῳδὴν καὶ κατὰ ὀρχησιν καὶ κατὰ τὰ τούτων πάντων
μιμήματα κεκωμωδημένα, ἀνάγκη μὲν θεάσασθαι καὶ γνωρί-
ζειν· ἄνευ γὰρ γελοίων τὰ σπουδαῖα καὶ πάντων τῶν
ἐναντίων τὰ ἐναντία μαθεῖν μὲν οὐ δυνατόν, εἰ μέλλει τις
φρόνιμος ἔσσεσθαι, ποιεῖν δὲ οὐκ αὖ δυνατόν ἀμφοτέρα, εἴ
τις αὖ μέλλει καὶ σμικρὸν ἀρετῆς μεθέξειν, ἀλλὰ αὐτῶν
ἕνεκα τούτων καὶ μανθάνειν αὐτὰ δεῖ, τοῦ μή ποτε δι'
ἄγνοιαν δρᾶν ἢ λέγειν ὅσα γελοῖα, μηδὲν δέον, δούλοις δὲ τὰ

Stephanus page 816, section e, line 6

τοιαῦτα καὶ ξένοις ἐμμίσθοις προστάττειν μιμεῖσθαι, σπουδὴν
δὲ περὶ αὐτὰ εἶναι μηδέποτε μηδ' ἡγνινοῦν, μηδέ τινα μανθά-
νοντα αὐτὰ γίγνεσθαι φανερόν τῶν ἐλευθέρων, μήτε γυναῖκα
μήτε ἄνδρα, καινὸν δὲ αἰεὶ τι περὶ αὐτὰ φαίνεσθαι τῶν μιμη-
μάτων. ὅσα μὲν οὖν περὶ γέλωτά ἐστιν παίγνια, ἃ δὴ
κωμωδίαν πάντες λέγομεν, οὕτως τῷ νόμῳ καὶ λόγῳ κείσθω·
τῶν δὲ σπουδαίων, ὧς φασι, τῶν περὶ τραγωδίαν ἡμῖν
ποιητῶν, ἐάν ποτέ τινες αὐτῶν ἡμᾶς ἐλθόντες ἐπανερωτή-
σωσιν οὕτωςί πως· “ὦ ξένοι, πότερον φοιτῶμεν ὑμῖν εἰς
τὴν πόλιν τε καὶ χώραν ἢ μή, καὶ τὴν ποιήσιν φέρωμέν τε

Stephanus page 817, section a, line 6

καὶ ἄγωμεν, ἥ πῶς ὑμῖν δέδοκται περὶ τὰ τοιαῦτα δρᾶν;” -
τί οὖν ἂν πρὸς ταῦτα ὀρθῶς ἀποκρινάμεθα τοῖς θείοις ἀνδρά-
σιν; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τάδε· “ὦ ἄριστοι,” φάναι, “τῶν
ξένων, ἡμεῖς ἐσμὲν τραγωδίας αὐτοῖ ποιηταὶ κατὰ δύναμιν
ὅτι καλλίστης ἅμα καὶ ἀρίστης· πᾶσα οὖν ἡμῖν ἡ πολιτεία
συνέστηκε μίμησις τοῦ καλλίστου καὶ ἀρίστου βίου, ὃ δὴ
φάμεν ἡμεῖς γε ὄντως εἶναι τραγωδίαν τὴν ἀληθεστάτην.
ποιηταὶ μὲν οὖν ὑμεῖς, ποιηταὶ δὲ καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν τῶν
αὐτῶν, ὑμῖν ἀντίτεχνοί τε καὶ ἀνταγωνισταὶ τοῦ καλλίστου
δράματος, ὃ δὴ νόμος ἀληθοῦς μόνος ἀποτελεῖν πέφυκεν, ὥς

Stephanus page 817, section c, line 1

ἢ παρ' ἡμῶν ἐστὶν ἐλπίς· μὴ δὴ δόξητε ἡμᾶς ῥαδίως γε
οὕτως ὑμᾶς ποτε παρ' ἡμῖν ἐάσειν σκηνάς τε πῆξαντας κατ'
ἀγορὰν καὶ καλλιφώνους ὑποκριτὰς εἰσαγαγομένους, μεῖζον

φθεγγομένους ἡμῶν, ἐπιτρέψειν ὑμῖν δημηγορεῖν πρὸς παῖδάς
τε καὶ γυναῖκας καὶ τὸν πάντα ὄχλον, τῶν αὐτῶν λέγοντας
ἐπιτηδευμάτων πέρι μὴ τὰ αὐτὰ ἅπερ ἡμεῖς, ἀλλ' ὥς τὸ
πολὺ καὶ ἐναντία τὰ πλεῖστα. σχεδὸν γάρ τοι κἂν μαινοί-
μεθα τελέως ἡμεῖς τε καὶ ἅπανα ἡ πόλις, ἡτισοῦν ὑμῖν
ἐπιτρέποι δρᾶν τὰ νῦν λεγόμενα, πρὶν κρῖναι τὰς ἀρχὰς εἴτε

Stephanus page 817, section d, line 3

ῥητὰ καὶ ἐπιτήδεια πεποιήκατε λέγειν εἰς τὸ μέσον εἴτε μή.
νῦν οὖν, ὦ παῖδες μαλακῶν Μουσῶν ἔκγονοι, ἐπιδείξαντες
τοῖς ἄρχουσι πρῶτον τὰς ὑμετέρας παρὰ τὰς ἡμετέρας ῥάδας,
ἂν μὲν τὰ αὐτὰ γε ἦ καὶ βελτίω τὰ παρ' ὑμῶν φαίνεται
λεγόμενα, δώσομεν ὑμῖν χορόν, εἰ δὲ μή, ὦ φίλοι, οὐκ ἂν
ποτε δυναίμεθα.”

Ταῦτ' οὖν ἔστω περὶ πᾶσαν χορείαν καὶ μάθησιν τούτων
πέρι συντεταγμένα νόμοις ἔθῃ, χωρὶς μὲν τὰ τῶν δούλων,
χωρὶς δὲ τὰ τῶν δεσποτῶν, εἰ συνδοκεῖ.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ συνδοκεῖ νῦν γε οὕτως;

Stephanus page 817, section e, line 5

{ΑΘ.} Ἐτι δὴ τοίνυν τοῖς ἐλευθέροις ἔστιν τρία μαθήματα,
λογισμοὶ μὲν καὶ τὰ περὶ ἀριθμοὺς ἐν μάθημα, μετρητικὴ
δὲ μήκους καὶ ἐπιπέδου καὶ βάθους ὥς ἐν αὐτῷ δεύτερον,
τρίτον δὲ τῆς τῶν ἄστρον περιόδου πρὸς ἄλληλα ὥς πέ-
φυκεν πορεύεσθαι. ταῦτα δὲ σύμπαντα οὐχ ὥς ἀκριβείας
ἐχόμενα δεῖ διαπνεῖν τοὺς πολλοὺς ἀλλὰ τινὰς ὀλίγους -
οὓς δέ, προϊόντες ἐπὶ τῷ τέλει φράσσομεν· οὕτω γὰρ πρέπον
ἂν εἶη - τῷ πλήθει δέ, ὅσα αὐτῶν ἀναγκαῖα καὶ πῶς ὀρθό-
τατα λέγεται μὴ ἐπίστασθαι μὲν τοῖς πολλοῖς αἰσχρόν, δι'
ἀκριβείας δὲ ζητεῖν πάντα οὔτε ῥάδιον οὔτε τὸ παράπαν

δυνατόν. τὸ δὲ ἀναγκαῖον αὐτῶν οὐχ οἷόν τε ἀποβάλλειν,
ἀλλ' ἔοικεν ὁ τὸν θεὸν πρῶτον παροϊμιασάμενος εἰς ταῦτα
ἀποβλέψας εἰπεῖν ὡς οὐδὲ θεὸς ἀνάγκη μὴ ποτε φανῇ μαχό-
μενος, ὅσαι θεῖαί γε, οἶμαι, τῶν γε ἀναγκῶν εἰσὶν· ἐπεὶ
τῶν γε ἀνθρωπίνων, εἰς ἃς οἱ πολλοὶ βλέποντες λέγουσι
τὸ τοιοῦτον, οὗτος πάντων τῶν λόγων εὐηθέστατός ἐστιν
μακρῶ.

{ΚΛ.} Τίνες οὖν, ὦ ξέने, αἱ μὴ τοιαῦται ἀνάγκαι τῶν
μαθημάτων, θεῖαι δέ;

{ΑΘ.} Δοκῶ μὲν, ἅς μὴ τις πράξας μηδὲ αὐτὸ μαθὼν τὸ

παράπαν οὐκ ἂν ποτε γένοιτο ἀνθρώποις θεὸς οὐδὲ δαίμων
οὐδὲ ἥρως οἷος δυνατός ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν σὺν σπουδῇ
ποιεῖσθαι· πολλοῦ δ' ἂν δεήσειεν ἀνθρώπος γε θεῖος
γενέσθαι μήτε ἓν μήτε δύο μήτε τρία μήθ' ὅλως ἄρτια καὶ
περιττὰ δυνάμενος γινώσκειν, μηδὲ ἀριθμεῖν τὸ παράπαν
εἰδώς, μηδὲ νύκτα καὶ ἡμέραν διαριθμεῖσθαι δυνατός ὢν,
σελήνης δὲ καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον περιφορᾶς
ἀπείρως ἔχων. ταῦτ' οὖν δὴ πάντα ὥς μὲν οὐκ ἀναγκαῖά
ἐστι μαθήματα τῷ μέλλοντι σχεδὸν ὅτιοῦν τῶν καλλίστων
μαθημάτων εἴσεσθαι, πολλή καὶ μωρία τοῦ διανοήματος·

ποῖα δὲ ἕκαστα τούτων καὶ πόσα καὶ πότε μαθητέον,
καὶ τί μετὰ τίνος καὶ τί χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ πᾶσαν
τὴν τούτων κρᾶσιν, ταῦτά ἐστιν ἃ δεῖ λαβόντα ὀρθῶς
πρῶτα, ἐπὶ τᾶλλα ἰόντα τούτων ἡγουμένων τῶν μαθη-
μάτων μανθάνειν. οὕτω γὰρ ἀνάγκη φύσει κατείληφεν, ἥ
φαιμεν οὐδένα θεῶν οὔτε μάχεσθαι τὰ νῦν οὔτε μαχεῖσθαι
ποτε.

{ΚΛ.} Ἐοικέν γε, ὦ ξέने, νῦν οὕτω πως ῥηθέντα ὀρθῶς
εἰρησθαι καὶ κατὰ φύσιν ἃ λέγεις.

{ΑΘ.} Ἐχει μὲν γὰρ οὕτως, ὦ Κλεινία, χαλεπὸν δὲ αὐτὰ

προταξάμενον τούτῳ τῷ τρόπῳ νομοθετεῖν· ἀλλ' εἰς ἄλλον,
εἰ δοκεῖ, χρόνον ἀκριβέστερον ἂν νομοθετησαίμεθα.

{ΚΛ.} Δοκεῖς ἡμῖν, ὦ ξέने, φοβεῖσθαι τὸ τῆς ἡμε-
τέρας περὶ τῶν τοιούτων ἀπειρίας ἔθος. οὐκ οὐκ ὀρθῶς
φοβῇ· πειρῶ δὴ λέγειν μηδὲν ἀποκρυπτόμενος ἕνεκα
τούτων.

{ΑΘ.} Φοβοῦμαι μὲν καὶ ταῦτα ἃ σὺ νῦν λέγεις, μᾶλλον
δ' ἔτι δέδοικα τοὺς ἡμμένους μὲν αὐτῶν τούτων τῶν μαθη-
μάτων, κακῶς δ' ἡμμένους. οὐδαμοῦ γὰρ δεινὸν οὐδὲ

σφοδρὸν ἀπειρία τῶν πάντων οὐδὲ μέγιστον κακόν, ἀλλ'

Stephanus page 819, section a, line 5

ἢ πολυπειρία καὶ πολυμαθία μετὰ κακῆς ἀγωγῆς γίγνεται
πολὺ τούτων μείζων ζημία.

{ΚΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΑΘ.} Τοσάδε τοίνυν ἐκάστων χρή φάναι μανθάνειν δεῖν
τοὺς ἐλευθέρους, ὅσα καὶ πάμπολυς ἐν Αἰγύπτῳ παίδων
ὄχλος ἅμα γράμμασι μανθάνει. πρῶτον μὲν γὰρ περὶ λογι-
σμοὺς ἀτεχνῶς παισὶν ἐξηυρημένα μαθήματα μετὰ παιδιᾶς τε
καὶ ἡδονῆς μανθάνειν, μήλων τέ τινων διανομαὶ καὶ στεφάνων
πλείοσιν ἅμα καὶ ἐλάττοσιν ἀρμοττόντων ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν,
καὶ πυκτῶν καὶ παλαιστῶν ἐφεδρείας τε καὶ συλλήξεως ἐν

Stephanus page 819, section b, line 7

μέρει καὶ ἐφεξῆς καὶ ὡς πεφύκασι γίγνεσθαι. καὶ δὴ καὶ
παίζοντες, φιάλας ἅμα χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ καὶ ἀργύρου
καὶ τοιούτων τινῶν ἄλλων κεραυνύντες, οἱ δὲ καὶ ὅλας πῶς
διαδιδόντες, ὅπερ εἶπον, εἰς παιδιᾶν ἐναρμόττοντες τὰς τῶν
ἀναγκαίων ἀριθμῶν χρήσεις, ὠφελοῦσι τοὺς μανθάνοντας
εἰς τε τὰς τῶν στρατοπέδων τάξεις καὶ ἀγωγὰς καὶ στρα-
τείας καὶ εἰς οἰκονομίας αὖ, καὶ πάντως χρησιμωτέρους
αὐτοὺς αὐτοῖς καὶ ἐγρηγορότας μᾶλλον τοὺς ἀνθρώπους
ἀπεργάζονται· μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ταῖς μετρήσεσιν, ὅσα ἔχει
μήκη καὶ πλάτη καὶ βάθη, περὶ ἅπαντα ταῦτα ἐνοῦσάν τινα

Stephanus page 819, section d, line 2

φύσει γελοίαν τε καὶ αἰσχρὰν ἄγνοιαν ἐν τοῖς ἀνθρώποις
παῖσιν, ταύτης ἀπαλλάττουσιν.

{ΚΛ.} Ποίαν δὴ καὶ τίνα λέγεις ταύτην;

{ΑΘ.} ὦ φίλε Κλεινία, παντάπασί γε μὴν καὶ αὐτὸς
ἀκούσας ὁπῶε ποτε τὸ περὶ ταῦτα ἡμῶν πάθος ἐθαύμασα,
καὶ ἔδοξέ μοι τοῦτο οὐκ ἀνθρώπινον ἀλλὰ ὑγνῶν τινῶν εἶναι
μᾶλλον θρεμμάτων, ἡσχύνθην τε οὐχ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ μόνον,
ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων.

{ΚΛ.} Τοῦ πέρι; λέγ' ὅτι καὶ φήs, ὦ ξένε.

{ΑΘ.} Λέγω δὴ· μᾶλλον δὲ ἐρωτῶν σοὶ δείξω. καί μοι

Stephanus page 819, section e, line 4

σμικρὸν ἀπόκριναι· γινώσκεις πού μῃκος;

{ΚΛ.} Τί μῃγ;

{ΑΘ.} Τί δέ; πλάτος;

{ΚΛ.} Πάντως.

{ΑΘ.} Ἡ καὶ ταῦτα ὅτι δύ' ἐστὸν, καὶ τρίτον τούτων βάθος;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐ δοκεῖ σοὶ ταῦτα εἶναι πάντα μετρητὰ

πρὸς ἄλληλα;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Μῆκος τε οἶμαι πρὸς μῆκος, καὶ πλάτος πρὸς

Stephanus page 820, section a, line 1

πλάτος, καὶ βάθος ὡσαύτως δυνατόν εἶναι μετρεῖν φύσει.

{ΚΛ.} Σφόδρα γε.

{ΑΘ.} Εἰ δ' ἔστι μήτε σφόδρα μήτε ἡρέμα δυνατὰ ἔνια, ἀλλὰ τὰ μέν, τὰ δὲ μή, σὺν δὲ πάντα ἡγή, πῶς οἶει πρὸς ταῦτα διακεῖσθαι;

{ΚΛ.} Δῆλον ὅτι φαύλως.

{ΑΘ.} Τί δ' αὖ μῆκος τε καὶ πλάτος πρὸς βάθος, ἢ πλάτος τε καὶ μῆκος πρὸς ἄλληλα; [ὥστε πῶς] ἄρ' οὐ διαανοούμεθα περὶ ταῦτα οὕτως Ἑλληνες πάντες, ὥς δυνατὰ ἔστι μετρεῖσθαι πρὸς ἄλληλα ἀμῶς γέ πως;

Stephanus page 820, section b, line 1

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Εἰ δ' ἔστιν αὖ μηδαμῶς μηδαμῇ δυνατά, πάντες δ', ὅπερ εἶπον, Ἑλληνες διαανοούμεθα ὡς δυνατά, μῶν οὐκ ἄξιον ὑπὲρ πάντων αἰσχυρθέντα εἰπεῖν πρὸς αὐτούς· Ὡ βέλτιστοι τῶν Ἑλλήνων, ἐν ἐκείνων τοῦτ' ἔστιν ὧν ἔφαμεν αἰσχυρὸν μὲν γεγονέναι τὸ μὴ ἐπίστασθαι, τὸ δ' ἐπίστασθαι τὰναγκαῖα οὐδὲν πάννυ καλόν;

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Καὶ πρὸς τούτοις γε ἄλλα ἔστιν τούτων συγγενῇ, ἐν οἷς αὖ πολλὰ ἀμαρτήματα ἐκείνων ἀδελφὰ ἡμῖν ἐγγίγνεται

Stephanus page 820, section c, line 2

τῶν ἀμαρτημάτων.

{ΚΛ.} Ποῖα δὴ;

{ΑΘ.} Τὰ τῶν μετρητῶν τε καὶ ἀμέτρων πρὸς ἄλληλα ἦτινι φύσει γέγονεν. ταῦτα γὰρ δὴ σκοποῦντα διαγιγνώσκειν ἀναγκαῖον ἢ παντάπασι εἶναι φαῦλον, προβάλλοντά τε ἀλλήλοις αἰεὶ, διατριβὴν τῆς πεττείας πολὺν χαριεστέραν πρεσβυτῶν διατρίβοντα, φιλονικεῖν ἐν ταῖς τούτων ἀξίαισι σχολαῖς.

{ΚΛ.} Ἵσως· ἔοικεν γοῦν ἢ τε πεττεία καὶ ταῦτα ἀλλήλων τὰ μαθήματα οὐ πάμπουλον κεχωρίσθαι.

Stephanus page 820, section d, line 3

{ΑΘ.} Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ μὲν, ὦ Κλεινία, φημὶ τοὺς νέους δεῖν μανθάνειν· καὶ γὰρ οὔτε βλαβερά οὔτε χαλεπά ἔστιν, μετὰ δὲ παιδιᾶς ἅμα μανθανόμενα ὠφελήσει μὲν, βλάψει δὲ

ἡμῖν τὴν πόλιν οὐδέν. εἰ δέ τις ἄλλως λέγει, ἀκουστέον.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

{ΑΘ.} Ἀλλὰ μὴν ἂν οὕτω ταῦτα ἔχοντα φαίνεται, δηλον
ὡς ἐγκρινοῦμεν αὐτά, μὴ ταύτη δὲ φαινόμενα ἔχειν ἀποκρι-
θήσεται.

{ΚΛ.} Δηλον· τί μὴν;

Stephanus page 820, section e, line 2

{ΑΘ.} Οὐκοῦν νῦν, ὦ ξένε, κείσθω ταῦτα ὡς ὄντα τῶν
δεόντων μαθημάτων, ἵνα μὴ διάκενα ἡμῖν ἢ τὰ τῶν νόμων;
κείσθω μέντοι καθάπερ ἐνέχυρα λύσιμα ἐκ τῆς ἄλλης πολι-
τείας, ἐὰν ἢ τοὺς θέντας ἡμᾶς ἢ καὶ τοὺς θεμένους ὑμᾶς
μηδαμῶς φιλοφρονῇται.

{ΚΛ.} Δικαίαν λέγεις τὴν θέσιν.

{ΑΘ.} Ἄστρων δὴ τὸ μετὰ ταῦτα ὅρα τὴν μάθησιν τοῖς
νέοις, ἂν ἡμᾶς ἀρέσκη λεχθεῖσα ἢ καὶ τοῦναντίον.

{ΚΛ.} Λέγε μόνον.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν θαυμά γε περὶ αὐτά ἐστιν μέγα καὶ οὐδαμῶς

Stephanus page 820, section e, line 12

οὐδαμῇ ἀνεκτόν.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ;

{ΑΘ.} Τὸν μέγιστον θεὸν καὶ ὅλον τὸν κόσμον φαμὲν οὔτε
ζητεῖν δεῖν οὔτε πολυπραγμονεῖν τὰς αἰτίας ἐρευνῶντας - οὐ
γὰρ οὐδ' ὅσιον εἶναι - τὸ δὲ ἔοικεν πᾶν τούτου τοῦναντίον
γιγνόμενον ὀρθῶς ἂν γίγνεσθαι.

{ΚΛ.} Πῶς εἶπες;

{ΑΘ.} Παράδοξον μὲν τὸ λεγόμενον, καὶ οὐκ ἂν πρεσβύταις
τις οἰηθεῖν πρέπειν· τὸ δὲ ἐπειδάν τις τι καλόν τε οἰηθῇ
καὶ ἀληθὲς μάθημα εἶναι καὶ πόλει συμφέρον καὶ τῷ θεῷ

Stephanus page 821, section b, line 1

παντάπασι φίλον, οὐδενὶ δὴ τρόπῳ δυνατόν ἐστιν ἔτι μὴ
φράζειν.

{ΚΛ.} Εἰκότα λέγεις· ἀλλ' ἄστρων πέρι μάθημα τί τοιοῦτον
ἀνευρήσομεν;

{ΑΘ.} Ὡ ἀγαθοί, καταψευδόμεθα νῦν ὡς ἔπος εἰπεῖν
Ἑλληνας πάντες μεγάλων θεῶν, Ἡλίου τε ἅμα καὶ Σελήνης.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ ψεῦδος;

{ΑΘ.} Φαμὲν αὐτὰ οὐδέποτε τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰέναι, καὶ ἄλλ'
ἄττα ἄστρα μετὰ τούτων, ἐπονομάζοντες πλανητὰ αὐτά.

{ΚΛ.} Νῆ τὸν Δία, ὦ ξένε, ἀληθὲς τοῦτο λέγεις· ἐν γὰρ

Stephanus page 821, section c, line 2

δὴ τῷ βίῳ πολλάκις ἐώρακα καὶ αὐτὸς τὸν τε Ἑωσφόρον καὶ
τὸν Ἑσπερον καὶ ἄλλους τινὰς οὐδέποτε ἰόντας εἰς τὸν αὐτὸν
δρόμον ἀλλὰ πάντῃ πλανωμένους, τὸν δὲ ἥλιόν που καὶ

σελήνην δρῶντας ταῦθ' ἃ ἀεὶ πάντες συνεπιστάμεθα.

{ΑΘ.} Ταῦτ' ἔστι τοίνυν, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία, νῦν ἃ δὴ φημι δεῖν περὶ θεῶν τῶν κατ' οὐρανὸν τοὺς γε ἡμετέρους πολίτας τε καὶ τοὺς νέους τὸ μέχρι τοσούτου μαθεῖν περὶ ἀπάντων τούτων, μέχρι τοῦ μὴ βλασφημεῖν περὶ αὐτά, εὐφημεῖν δὲ ἀεὶ θύοντάς τε καὶ ἐν εὐχαῖς εὐχομένους εὐσεβῶς.

Stephanus page 821, section d, line 5

{ΚΛ.} Τοῦτο μὲν ὀρθόν, εἴ γε πρῶτον μὲν δυνατόν ἐστιν ὁ λέγεις μαθεῖν· εἴτα, εἰ μὴ λέγομέν τι περὶ αὐτῶν ὀρθῶς νῦν, μαθόντες δὲ λέξομεν, συγχωρῶ καὶ γὰρ τό γε τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὃν μαθητέον εἶναι. ταῦτ' οὖν ὥς ἔχοντά ἐσθ' οὕτω, πειρῶ σὺ μὲν ἐξηγεῖσθαι πάντως, ἡμεῖς δὲ συνέπεσθαί σοι μανθάνοντες.

{ΑΘ.} Ἀλλ' ἔστι μὲν οὐ ῥάδιον ὁ λέγω μαθεῖν, οὐδ' αὖ παντάπασι χαλεπὸν, οὐδέ γέ τινος χρόνου παμπόλλου. τεκμήριον δέ· ἐγὼ τούτων οὔτε νέος οὔτε πάλαι ἀκηκοὼς σφῶν ἂν νῦν οὐκ ἐν πολλῷ χρόνῳ δηλῶσαι δυναίμην. καίτοι

Stephanus page 821, section e, line 5

χαλεπά γε ὄντα οὐκ ἂν ποτε οἷός τ' ἦν δηλοῦν τηλικούτοις οὔσι τηλικούτος.

{ΚΛ.} Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλὰ τί καὶ φῆς τοῦτο τὸ μάθημα ὁ θαυμαστὸν μὲν λέγεις, προσῆκον δ' αὖ μαθεῖν τοῖς νέοις, οὐ γινώσκειν δὲ ἡμᾶς; πειρῶ περὶ αὐτοῦ τό γε τοσοῦτον φράζειν ὥς σαφέστατα.

{ΑΘ.} Πειρατέον. οὐ γάρ ἐστι τοῦτο, ὦ ἄριστοι, τὸ δόγμα ὀρθὸν περὶ σελήνης τε καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἀστρῶν, ὥς ἄρα πλανᾶται ποτε, πᾶν δὲ τὸναντίον ἔχει τούτου - τὴν αὐτὴν γὰρ αὐτῶν ὁδὸν ἕκαστον καὶ οὐ πολλὰς ἀλλὰ μίαν ἀεὶ κύκλῳ

Stephanus page 822, section a, line 8

διεξέρχεται, φαίνεται δὲ πολλὰς φερόμενον - τὸ δὲ τάχιστον αὐτῶν ὃν βραδύτατον οὐκ ὀρθῶς αὖ δοξάζεται, τὸ δ' ἐναντίον ἐναντίως. ταῦτ' οὖν εἰ πέφυκεν μὲν οὕτως, ἡμεῖς δὲ μὴ ταύτῃ δόξομεν, εἰ μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ θεόντων ἵππων οὕτως ἢ δολιχοδρόμων ἀνδρῶν διανοούμεθα πέρι, καὶ προσηγορεύομεν τὸν τάχιστον μὲν ὥς βραδύτατον, τὸν δὲ βραδύτατον ὥς τάχιστον, ἐγκώμια τε ποιῶντες ἡδομεν τὸν ἡττώμενον νενικηκότα, οὔτε ὀρθῶς ἂν οὐτ' οἶμαι προσφιλῶς τοῖς δρομεῦσιν ἡμᾶς ἂν τὰ ἐγκώμια προσάπτειν ἀνθρώποις οὔσιν· νῦν δὲ δὴ περὶ θεοὺς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐξαμαρτανόντων ἡμῶν, ἄρ' οὐκ

Stephanus page 822, section c, line 2

οἰόμεθα <ὁ> γελοῖόν τε καὶ οὐκ ὀρθὸν ἐκεῖ γιγνόμενον ἦν ἂν

τότε, νῦν ἐνταυθοῖ καὶ ἐν τούτοισι γίγνεσθαι γελοῖον μὲν οὐδαμῶς, οὐ μὴν οὐδὲ θεοφιλές γε, ψευδῇ φήμην ἡμῶν κατὰ θεῶν ὑμνούντων.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα, εἴπερ γε οὕτω ταῦτ' ἐστίν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἂν μὲν δείξωμεν οὕτω ταῦτ' ἔχοντα, μαθητέα μέχρι γε τούτου τὰ τοιαῦτα πάντα, μὴ δειχθέντων δὲ ἐατέον; καὶ ταῦτα ἡμῖν οὕτω συγκείσθω;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἦδη τοίνυν χρὴ φάναι τέλος ἔχειν τὰ γε παιδείας

Stephanus page 822, section d, line 3

μαθημάτων περὶ νόμιμα· περὶ δὲ θήρας ὡσαύτως διανοηθῆναι χρὴ καὶ περὶ ἀπάντων ὅποσα τοιαῦτα. κινδυνεύει γὰρ δὴ νομοθέτῃ τὸ προσταττόμενον ἐπὶ μείζον εἶναι τοῦ νόμους θέντα ἀπηλλάχθαι, ἕτερον δὲ τι πρὸς τοῖς νόμοις εἶναι μεταξύ τι νουθετήσεως τε πεφυκὸς ἅμα καὶ νόμων, ὃ δὴ πολλάκις ἡμῶν ἐμπέπτωκεν τοῖς λόγοις, οἷον περὶ τὴν τῶν σφόδρα νέων παιδῶν τροφήν· οὐ γὰρ ἄρρητὰ φαμεν εἶναι, λέγοντές τε αὐτά, ὡς νόμους οἶεσθαι τιθεμένους εἶναι πολλῆς ἀνοίας γέμειν. γεγραμμένων δὴ ταύτη τῶν νόμων τε καὶ ὅλης τῆς πολιτείας, οὐ τέλος ὁ τοῦ διαφέροντος πολίτου πρὸς

Stephanus page 822, section e, line 6

ἀρετὴν γίγνεται ἔπαινος, ὅταν αὐτόν τις φῇ τὸν ὑπηρετήσαντα τοῖς νόμοις ἄριστα καὶ πειθόμενον μάλιστα, τοῦτον εἶναι τὸν ἀγαθόν· τελεώτερον δὲ ὧδε εἰρημένον, ὡς ἄρα ὃς ἂν τοῖς τοῦ νομοθέτου νομοθετοῦντός τε καὶ ἐπαινοῦντος καὶ ψέγοντος πειθόμενος γράμμασιν διεξέλθῃ τὸν βίον ἄκρατον. οὗτος ὁ τε λόγος ὀρθότατος εἰς ἔπαινον πολίτου, τὸν τε νομοθέτην ὄντως δεῖ μὴ μόνον γράφειν τοὺς νόμους, πρὸς δὲ τοῖς νόμοις, ὅσα καλὰ αὐτῷ δοκεῖ καὶ μὴ καλὰ εἶναι, νόμοις ἐμπεπλεγμένα γράφειν, τὸν δὲ ἄκρον πολίτην μηδὲν ἥττον ταῦτα ἐμπεδοῦν ἢ τὰ ταῖς ζημίαις ὑπὸ νόμων κατειλημμένα. τὸ δὲ δὴ

Stephanus page 823, section a, line 7

παρὸν ἡμῖν τὰ νῦν <εἰ> οἷον μάρτυρα ἐπαγόμεθα, δηλοῖμεν ἂν ὃ βουλόμεθα μᾶλλον. θήρα γὰρ πάμπολύ τι πρᾶγμά ἐστι, περιειλημμένον ὀνόματι νῦν σχεδὸν ἐνί. πολλὴ μὲν γὰρ ἡ τῶν ἐνύδρων, πολλὴ δὲ ἡ τῶν πτηνῶν, πάμπλου δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ πεζὰ θηρεύματα, οὐ μόνον θηρίων, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀξίαν ἐννοεῖν θήραν, τὴν τε κατὰ πόλεμον, πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατὰ φιλίαν θηρεύουσα, ἡ μὲν ἔπαινον, ἡ δὲ ψόγον ἔχει· καὶ κλωπεῖαι καὶ ληστῶν καὶ στρατοπέδων στρατοπέδοις θῆραι. θήρας δὲ περὶ τιθέντι τῷ νομοθέτῃ τοὺς νόμους οὔτε μὴ δηλοῦν ταῦθ' οἷόν τε, οὔτε ἐπὶ πᾶσιν τάξεις

Stephanus page 823, section c, line 3

καὶ ζημίας ἐπιτιθέντα ἀπειλητικὰ νόμιμα τιθέναι. τί δὴ
δραστέον περὶ τὰ τοιαῦτα; τὸν μὲν, τὸν νομοθέτην, ἐπαινέσαι
καὶ ψέξαι χρεῶν τὰ περὶ θήρας πρὸς τοὺς τῶν νέων πόνους
τε καὶ ἐπιτηδεύματα, τὸν δ' αὖ νέον ἀκούσαντα πείθεσθαι,
καὶ μήθ' ἡδονὴν μήτε πόνον ἐξείργειν αὐτόν, τῶν δὲ περὶ
ἕκαστα ἀπειληθέντων μετὰ ζημίας καὶ νομοθετηθέντων, τὰ
μετ' ἐπαίνου ῥηθέντα μᾶλλον τιμᾶν καὶ προσταχθέντα
ἀποτελεῖν.

Τούτων δὴ προρρηθέντων, ἐξῆς ἂν γίγνοιτο ἔμμετρος
ἔπαινος θήρας καὶ ψόγος, ἣτις μὲν βελτίους ἀποτελεῖ τὰς

Stephanus page 823, section d, line 5

ψυχὰς τῶν νέων ἐπαινοῦντος, ψέγοντος δὲ ἡ τάναντία.
λέγωμεν τοίνυν τὸ μετὰ τοῦτο ἐξῆς προσαγορεύοντες δι'
εὐχῆς τοὺς νέους· ὦ φίλοι, εἴθ' ὑμᾶς μήτε τις ἐπιθυμία μήτ'
ἔρως τῆς περὶ θάλατταν θήρας ποτὲ λάβοι μηδὲ ἀγκιστρείας
μηδ' ὅλως τῆς τῶν ἐνύδρων ζώων, μήτε ἐγρηγορόσιν μήτε

εὐδουσιν κύρτοις ἀργὸν θήραν διαπονουμένοις. μηδ' αὖ ἄγρας
ἀνθρώπων κατὰ θάλατταν ληστείας τε ἴμερος ἐπελθὼν ὑμῖν
θηρευτὰς ὤμους καὶ ἀνόμους ἀποτελοῖ· κλωπείας δ' ἐν χώρᾳ
καὶ πόλει μηδὲ εἰς τὸν ἔσχατον ἐπέλθοι νοῦν ἄψασθαι. μηδ'

Stephanus page 823, section e, line 6

αὖ πτηνῶν θήρας αἰμύλος ἔρως οὐ σφόδρα ἐλευθέριος ἐπέλθοι
τινὶ νέων. πεζῶν δὲ μόνον θήρευσίς τε καὶ ἄγρα λοιπὴ τοῖς
παρ' ἡμῖν ἀθληταῖς, ὧν ἡ μὲν τῶν εὐδόντων αὖ κατὰ μέρη,
νυκτερεία κληθεῖσα, ἀργῶν ἀνδρῶν, οὐκ ἀξία ἐπαίνου, οὐδ'
ἦττον διαπαύματα πόνων ἔχουσα, ἄρκυσίν τε καὶ πάγαις ἄλλ'
οὐ φιλοπόνου ψυχῆς νίκη χειρουμένων τὴν ἄγριον τῶν
θηρίων ῥώμην· μόνη δὲ πᾶσιν λοιπὴ καὶ ἀρίστη ἡ τῶν
τετραπόδων ἵπποις καὶ κυσὶν καὶ τοῖς ἐαυτῶν θήρα σώμασιν,
ὧν ἀπάντων κρατοῦσιν δρόμοις καὶ πληγαῖς καὶ βολαῖς
αὐτόχειρες θηρεύοντες, ὅσοις ἀνδρείας τῆς θείας ἐπιμελές.

Stephanus page 824, section a, line 10

Τούτων δὲ πάντων ἔπαινος μὲν πέρι καὶ ψόγος ὁ διειρη-
μένος ἂν εἴη λόγος, νόμος δὲ ὅδε· Τούτους μηδεὶς τοὺς ἱεροὺς
ὄντως θηρευτὰς κωλύετω ὅπου καὶ ὅπηπερ ἂν ἐθέλωσιν κυνη-
γετεῖν, νυκτερευτὴν δὲ ἄρκυσιν καὶ πλεκταῖς πιστὸν μηδεὶς
μηδέποτε ἑάσῃ μηδαμοῦ θηρεῦσαι· τὸν ὀρνιθευτὴν δὲ ἐν ἀργοῖς
μὲν καὶ ὄρεσιν μὴ κωλύετω, ἐν ἐργασίμοις δὲ καὶ ἱεροῖς
ἀγρίοις ἐξειργέτω ὁ προστυγχάνων, ἐνυγροθηρευτὴν δέ, πλὴν
ἐν λιμέσιν καὶ ἱεροῖς ποταμοῖς τε καὶ ἔλεσι καὶ λίμναις,
ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ ἐξέστω θηρεύειν, μὴ χρώμενον ὁπῶν
ἀναθολώσει μόνον.

Νῦν οὖν ἤδη πάντα χρή φάναι τέλος ἔχειν τά γε παιδείας
πέρι νόμιμα.

{ΚΛ.} Καλῶς ἂν λέγοις.

{ΑΘ.} Τούτων μὴν ἐχόμενά ἐστιν τάξασθαι μὲν καὶ νομο-
θετήσασθαι ἑορτάς μετὰ τῶν ἐκ Δελφῶν μαντείων, αἵτινες
θυσίαι καὶ θεοῖς οἷσιτις ἄμεινον καὶ λῶον θυούση τῇ πόλει
γίγνοιτ' ἂν· πότε δὲ καὶ πόσαι τὸν ἀριθμόν, σχεδὸν ἴσως
ἡμέτερον ἂν νομοθετεῖν ἔνιά γ' αὐτῶν εἴη.

{ΚΛ.} Τάχ' ἂν τὸν ἀριθμόν.

{ΑΘ.} Τὸν ἀριθμὸν δὴ λέγωμεν πρῶτον· ἔστωσαν γὰρ τῶν

μὲν πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ τριακοσίων μηδὲν ἀπολείπουσαι,
ὅπως ἂν μία γέ τις ἀρχὴ θύῃ θεῶν ἢ δαιμόνων τινὶ ἀεὶ ὑπὲρ
πόλεως τε καὶ αὐτῶν καὶ κτημάτων. ταῦτα δὲ συνελθόντες
ἐξηγηταὶ καὶ ἱερεῖς ἰερεῖαι τε καὶ μάντις μετὰ νομοφυλάκων
ταξάντων ἃ παραλείπειν ἀνάγκη τῷ νομοθέτῃ· καὶ δὴ καὶ
αὐτοῦ τούτου χρή γίνεσθαι ἐπιγνώμονας τοῦ παραλειπομένου
τούτους τοὺς αὐτούς. ὁ μὲν γὰρ δὴ νόμος ἐρεῖ δώδεκα μὲν
ἑορτάς εἶναι τοῖς δώδεκα θεοῖς, ὧν ἂν ἡ φυλὴ ἐκάστη
ἐπώνυμος ᾗ, θύοντας τούτων ἐκάστοις ἔμμηνα ἱερά, χοροὺς
τε καὶ ἀγῶνας μουσικούς, τοὺς δὲ γυμνικούς, κατὰ τὸ πρέπον

προσνέμοντας τοῖς θεοῖς τε αὐτοῖς ἅμα καὶ ταῖς ὥραις ἐκά-
σταις, γυναικείας τε ἑορτάς, ὅσαις χωρὶς ἀνδρῶν προσήκει
καὶ ὅσαις μὴ, διανέμοντας. ἔτι δὲ καὶ τὸ τῶν χθονίων καὶ
ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους ἐπονομαστέον καὶ τὸ τῶν τούτοις
ἐπομένων οὐ συμμεικτέον ἀλλὰ χωριστέον, ἐν τῷ τοῦ Πλού-
τωνος μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ κατὰ τὸν νόμον ἀποδιδόντας, καὶ
οὐ δυσχεραντέον πολεμικοῖς ἀνθρώποις τὸν τοιοῦτον θεόν,
ἀλλὰ τιμητέον ὡς ὄντα ἀεὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει ἄριστον·
κοινωνία γὰρ ψυχῇ καὶ σώματι διαλύσεως οὐκ ἔστιν ἢ
κρεῖττον, ὡς ἐγὼ φαίην ἂν σπουδῇ λέγων. πρὸς τούτοις δὲ

διάνοιαν χρή σχεῖν τοὺς διαιρήσοντας ἱκανῶς ταῦτα τοιάνδε,
ὡς ἔσθ' ἡμῖν ἢ πόλις οἷαν οὐκ ἂν τις ἐτέραν εὖροι τῶν νῦν
περὶ χρόνου σχολῆς καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐξουσίας, δεῖ δὲ
αὐτήν, καθάπερ ἓνα ἄνθρωπον, ζῆν εὖ· τοῖς δὲ εὐδαιμόνως
ζῶσιν ὑπάρχειν ἀνάγκη πρῶτον τὸ μήθ' ἑαυτοὺς ἀδικεῖν μήτε
ὑφ' ἐτέρων αὐτοὺς ἀδικεῖσθαι. τούτοις δὲ τὸ μὲν οὐ πάνυ
χαλεπόν, τοῦ δὲ μὴ ἀδικεῖσθαι κτήσασθαι δύναμιν παγγά-
λεπον, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτὸ τελέως σχεῖν ἄλλως ἢ τελέως

γενόμενον ἀγαθόν· ταὐτὸν δὴ τοῦτο ἔστι καὶ πόλει ὑπάρχειν,
γενομένη μὲν ἀγαθῇ βίῳς εἰρηνικός, πολεμικός δὲ ἔξωθεν τε

Stephanus page 829, section a, line 8

καὶ ἔνδοθεν, ἂν ἡ κακὴ. τούτων δὲ ταύτῃ σχεδὸν ἔχόντων,
οὐκ ἐν πολέμῳ τὸν πόλεμον ἐκάστοις γυμναστέον, ἀλλ' ἐν
τῷ τῆς εἰρήνης βίῳ. δεῖ τοίνυν πόλιν ἐκάστου μηνὸς νοῦν
κεκτημένην στρατεύεσθαι μὴ ἔλαττον μιᾶς ἡμέρας, πλείους
δέ, ὡς ἂν καὶ τοῖς ἄρχουσιν συνδοκῇ, μηδὲν χειμῶνας ἢ
καύματα διευλαβουμένους, αὐτοὺς τε ἅμα καὶ γυναῖκας καὶ
παῖδας, ὅταν ὡς πανδημίαν ἐξάγειν δόξῃ τοῖς ἄρχουσιν, τοτὲ
δὲ καὶ κατὰ μέρη· καὶ τινες αἰεὶ παιδιὰς μηχανᾶσθαι καλὰς
ἅμα θυσίαις, ὅπως ἂν γίνωνται μάχαι τινὲς ἑορταστικάι,
μιμούμεναι τὰς πολεμικάς ὅτι μάλιστα ἐναργῶς μάχας.

Stephanus page 829, section c, line 2

νικητήρια δὲ καὶ ἀριστεῖα ἐκάστοισι τούτων δεῖ διανέμειν
ἐγκώμιά τε καὶ ψόγους ποιεῖν ἀλλήλοις, ὁποῖός τις ἂν ἕκαστος
γίγνηται κατὰ τε τοὺς ἀγῶνας ἐν παντί τε αὖ τῷ βίῳ, τὸν
τε ἄριστον δοκοῦντα εἶναι κοσμοῦντας καὶ τὸν μὴ ψέγοντας.
ποιητῆς δὲ ἔστω τῶν τοιούτων μὴ ἅπας, ἀλλὰ γεγονῶς πρῶτον
μὲν μὴ ἔλαττον πεντήκοντα ἐτῶν, μηδ' αὖ τῶν ὁπόσοι ποιήσιν
μὲν καὶ μοῦσαν ἱκανῶς κεκτημένοι ἐν αὐτοῖς εἰσιν, καλὸν δὲ
ἔργον καὶ ἐπιφανὲς μηδὲν δράσαντες πώποτε· ὅσοι δὲ ἀγαθοὶ
τε αὐτοὶ καὶ τίμιοι ἐν τῇ πόλει, ἔργων ὄντες δημιουργοὶ
καλῶν, τὰ τῶν τοιούτων ἀδέσθω ποιήματα, ἐὰν καὶ μὴ

Stephanus page 829, section d, line 4

μουσικὰ πεφύκη. κρίσις δὲ αὐτῶν ἔστω παρά τε τῷ παιδευτῇ
καὶ τοῖς ἄλλοις νομοφύλαξι, τοῦτο ἀποδιδόντων αὐτοῖς γέρας,
παρρησίαν ἐν μούσαις εἶναι μόνοις, τοῖς δὲ ἄλλοις μηδεμίαν
ἐξουσίαν γίνεσθαι, μηδέ τινα τολμᾶν ἄδειν ἀδόκιμον μοῦσαν
μὴ κρινάντων τῶν νομοφυλάκων, μηδ' ἂν ἡδίων ἢ τῶν Θα-
μύρου τε καὶ Ὀρφεῖων ὕμνων, ἀλλ' ὅσα τε ἱερὰ κριθέντα
ποιήματα ἐδόθη τοῖς θεοῖς, καὶ ὅσα ἀγαθῶν ὄντων ἀνδρῶν
ψέγοντα ἢ ἐπαινοῦντά τινες ἐκρίθη μετρίως δρᾶν τὸ τοι-
οῦτον. τὰ αὐτὰ δὲ λέγω στρατείας τε πέρι καὶ τῆς ἐν ποιήσεσι
παρρησίας γυναιξί τε καὶ ἀνδράσιν ὁμοίως γίνεσθαι δεῖν.

Stephanus page 829, section e, line 6

χρὴ δὲ ἀναφέρειν παραδεικνύντα ἑαυτῷ τὸν νομοθέτην τῷ
λόγῳ· Φέρε, τίνας ποτὲ τρέφω τὴν πόλιν ὅλην παρα-
σκευάσας; ἄρ' οὐκ ἀθλητὰς τῶν μεγίστων ἀγώνων, οἷς
ἀνταγωνιστὰι μυρίοι ὑπάρχουσι; Καὶ πάνυ γε, φαίη τις ἂν
ὀρθῶς λέγων. Τί δῆτα; εἰ πύκτας ἢ παγκρατιαστὰς ἐτρέ-
φομεν ἢ τι τῶν τοιούτων ἕτερον ἀγωνισμάτων ἀθλοῦντας,

ἄρα εἰς αὐτὸν ἂν ἀπηντῶμεν τὸν ἀγῶνα, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ οὐδενὶ καθ' ἡμέραν προσμαχόμενοι; ἢ πύκται γε ὄντες παμπόλλας ἂν ἡμέρας ἔμπροσθεν τοῦ ἀγῶνος ἐμανθάνομέν τε ἂν μάχεσθαι καὶ διεπονούμεθα, μιμούμενοι πάντα ἐκεῖνα

Stephanus page 830, section b, line 2

ὅποσους ἐμέλλομεν εἰς τότε χρήσεσθαι περὶ τῆς νίκης διαμαχόμενοι, καὶ ὡς ἐγγύτατα τοῦ ὁμοίου ἰόντες, ἀντὶ ἱμάντων σφαίρας ἂν περιεδούμεθα, ὅπως αἱ πληγαὶ τε καὶ αἱ τῶν πληγῶν εὐλάβειαι διεμελετῶντο εἰς τὸ δυνατόν ἱκανῶς, εἴ τέ τις ἡμῖν συγγυμναστῶν συνέβαινεν ἀπορία πλείων, ἄρ' ἂν δείσαντες τὸν τῶν ἀνοήτων γέλωτα οὐκ ἂν ἐτολμῶμεν κρεμαννύντες εἰδῶλον ἄψυχον γυμνάζεσθαι πρὸς αὐτό; καὶ ἔτι πάντων τῶν τε ἐμψύχων καὶ τῶν ἀψύχων ἀπορήσαντές ποτε, ἐν ἐρημίᾳ συγγυμναστῶν ἄρά γε οὐκ ἐτολμήσαμεν ἂν αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σκιαμαχεῖν ὄντως; ἢ τί ποτε ἄλλο

Stephanus page 830, section c, line 4

τὴν τοῦ χειρονομεῖν μελέτην ἂν τις φαίη γεγονέναι;

{ΚΛ.} Σχεδόν, ὦ ξένε, οὐδὲν ἄλλο γε πλὴν τοῦτο αὐτὸ ὁ σὺ νῦν ἔφθεγξαι.

{ΑΘ.} Τί οὖν; τὸ τῆς πόλεως ἡμῖν μάχιμον ἢ χειρόν τι παρασκευασάμενον τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν εἰς τὸν μέγιστον τῶν ἀγῶνων ἐκάστοτε τολμήσει παρίεναι, διαμαχούμενον περὶ ψυχῆς καὶ παίδων καὶ χρημάτων καὶ ὅλης τῆς πόλεως; καὶ

ταῦτα δὴ φοβηθεὶς αὐτῶν ὁ νομοθέτης τὰ πρὸς ἀλλήλους γυμνάσια μὴ φαίνεται τισιν γελοῖα, οὐκ ἄρα νομοθετήσει,

Stephanus page 830, section d, line 4

στρατεύεσθαι προστάττων μάλιστα μὲν ἐκάστης ἡμέρας τὰ γε σμικρὰ χωρὶς τῶν ὅπλων, χορούς τε εἰς ταῦτα ἅμα καὶ γυμναστικὴν πᾶσαν συντείνων, τὰς δὲ οἶόν τινας μείζους τε καὶ ἐλάττους γυμνασίας μὴ ἔλαττον ἢ κατὰ μῆνα ἕκαστον ποιεῖσθαι προστάξει, ἀμίλλας τε πρὸς ἀλλήλους ποιοιμένους κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν, ἐπὶ κατάληψιν χωρίων ἀμιλλωμένους καὶ ἐνέδρας, καὶ πᾶσαν μιμουμένους τὴν πολεμικὴν, ὄντως σφαιρομαχεῖν τε καὶ βολαῖς ὡς ἐγγύτατα τῶν ἀληθῶν, χρωμένους ὑποκινδύνοις βέλεσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἄφοβος ἢ πρὸς ἀλλήλους γίγνηται παιδιὰ, δείματα δὲ

Stephanus page 830, section e, line 6

παρέχη καὶ τίνα τρόπον δηλοῖ τὸν τε εὐψυχον καὶ τὸν μή, καὶ τοῖς μὲν τιμᾶς, τοῖς δὲ καὶ ἀτιμίας διανέμων ὀρθῶς, τὴν πόλιν ὅλην εἰς τὸν ἀληθινὸν ἀγῶνα διὰ βίου παρασκευάζη χρησίμην, καὶ δὴ καὶ τινος ἀποθανόντος οὕτως, ὡς ἀκουσίου

τοῦ φόνου γενομένου, τιθῇ τὸν ἀποκτείναντα κατὰ νόμον
καθαρθέντα καθαρὸν εἶναι χεῖρας, ἡγούμενος ἀνθρώπων μὲν
τελευτησάντων μὴ πολλῶν, ἑτέρους πάλιν οὐ χείρους φύ-
σεσθαι, φόβου δὲ οἷον τελευτήσαντος, ἐν πᾶσιν τοῖς τοιούτοις
βάσανον οὐχ εὐρήσειν τῶν τε ἀμεινόνων καὶ χειρόνων, οὐ
σμικρῶ πόλει μεῖζον κακὸν ἐκείνου;

Stephanus page 831, section b, line 2

{ΚΛ.} Συμφαῖμεν ἂν ἡμεῖς γε, ὦ ξένε, τὰ τοιαῦτα δεῖν καὶ
νομοθετεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν πόλιν ἅπασαν.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν γινώσκομεν ἅπαντες τὴν αἰτίαν διότι ποτὲ
νῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἡ τοιαύτη χορεία καὶ ἀγωνία σχεδὸν
οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἐστίν, εἰ μὴ πάνυ τι σμικρά; ἢ φῶμεν δι'
ἀμαθίαν τῶν πολλῶν καὶ τῶν τιθέντων αὐτοῖς τοὺς νόμους;

{ΚΛ.} Τάχ' ἄν.

{ΑΘ.} Οὐδαμῶς, ὦ μακάριε Κλεινία· δύο δὲ χρὴ φάναι
τούτων αἰτίας εἶναι καὶ μάλα ἱκανάς.

{ΚΛ.} Ποίας;

Stephanus page 831, section c, line 4

{ΑΘ.} Τὴν μὲν ὑπ' ἔρωτος πλούτου πάντα χρόνον ἄσχολον
ποιοῦντος τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι πλὴν τῶν ἰδίων κτημάτων,
ἐξ ὧν κρεμασμένη πᾶσα ψυχὴ πολίτου παντὸς οὐκ ἂν ποτε
δύναίτο τῶν ἄλλων ἐπιμέλειαν ἵσχειν πλὴν τοῦ καθ' ἡμέραν
κέρδους· καὶ ὅτι μὲν πρὸς τοῦτο φέρει μάθημα ἢ καὶ ἐπιτή-
δευμα, ἰδίᾳ πᾶς μανθάνειν τε καὶ ἀσκεῖν ἐτοιμότητός ἐστιν,
τῶν δὲ ἄλλων καταγελᾷ. τοῦτο μὲν ἐν καὶ ταύτην μίαν
αἰτίαν χρὴ φάναι τοῦ μήτε τοῦτο μήτ' ἄλλο μηδὲν καλὸν
κἀγαθὸν ἐθέλειν ἐπιτήδευμα πόλιν σπουδάζειν, ἀλλὰ διὰ τὴν
τοῦ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀπληστίαν πᾶσαν μὲν τέχνην

Stephanus page 831, section d, line 5

καὶ μηχανήν, καλλίω τε καὶ ἀσχημονεστέραν, ἐθέλειν ὑπο-
μένειν πάντα ἄνδρα, εἰ μέλλει πλούσιος ἔσεσθαι, καὶ πρᾶξι
πράττειν ὅσιόν τε καὶ ἀνόσιον καὶ πάντως αἰσχροῦ, μηδὲν
δυσχεραίνοντα, ἐὰν μόνον ἔχη δύναμιν καθάπερ θηρίῳ τοῦ
φαγεῖν παντοδαπὰ καὶ πιεῖν ὥσαύτως καὶ ἀφροδισίων πᾶσαν
πάντως παρασχεῖν πλησμονήν.

{ΚΛ.} Ὅρθως.

{ΑΘ.} Αὕτη μὲν τοίνυν, ἣν λέγω, μία κείσθω διακωλύουσα
αἰτία τοῦ μήτε ἄλλο καλὸν μήτε τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἱκανῶς
ἐῷσα ἀσκεῖν τὰς πόλεις, ἀλλ' ἐμπόρους τε καὶ ναυκλήρους

Stephanus page 831, section e, line 7

καὶ διακόνους πάντως τοὺς φύσει κοσμίους τῶν ἀνθρώπων
ἀπεργαζομένη, τοὺς δὲ ἀνδρείους ληστὰς καὶ τοιχωρύχους καὶ

ἱεροσύλους καὶ πολεμικοὺς καὶ τυραννικοὺς ποιοῦσα, καὶ μάλ' ἐνίστε οὐκ ἀφυεῖς ὄντας, δυστυχοῦντάς γε μὴν.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Πῶς μὲν οὖν αὐτοὺς οὐ λέγοιμ' ἂν τὸ παράπαν δυστυχεῖς, οἷς γε ἀνάγκη διὰ βίου πεινῶσιν τὴν ψυχὴν ἀεὶ τὴν αὐτῶν διεξελθεῖν;

{ΚΛ.} Αὕτη μὲν τοίνυν μία· τὴν δὲ δὴ δευτέραν αἰτίαν τίνα λέγεις, ὦ ξένη;

Stephanus page 832, section a, line 9

{ΑΘ.} Καλῶς ὑπέμνησας.

{ΚΛ.} Αὕτη μὲν δὴ, φῆς σύ, μία, ἢ διὰ βίου ἄπληστος ζήτησις, παρέχουσα ἄσχολον ἕκαστον, ἐμπόδιος γίγνεται τοῦ μὴ καλῶς ἀσκεῖν τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἑκάστους. ἔστω· τὴν δὲ δὴ δευτέραν λέγε.

{ΑΘ.} Μὴ οὐ λέγειν ἀλλὰ διατρίβειν δοκῶ δι' ἀπορίαν;

{ΚΛ.} Οὐκ, ἀλλὰ οἷον μισῶν δοκεῖς ἡμῖν κολάζειν τὸ τοιοῦτον ἦθος μᾶλλον τοῦ δέοντος τῷ παραπεπτωκότι λόγῳ.

{ΑΘ.} Κάλλιστα, ὦ ξένοι, ἐπεπλήξατε· καὶ τὸ μετὰ τοῦτο ἀκούοιτ' ἂν, ὥς ἔοικε.

Stephanus page 832, section b, line 9

{ΚΛ.} Λέγε μόνον.

{ΑΘ.} Τὰς οὐ πολιτείας ἔγωγε αἰτίας εἶναι φημι ἅς πολλάκις εἴρηκα ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις, δημοκρατίαν καὶ ὀλιγαρχίαν καὶ τυραννίδα. τούτων γὰρ δὴ πολιτεία μὲν οὐδεμία, στασιωτεῖαι δὲ πᾶσαι λέγοντ' ἂν ὀρθότατα· ἐκόντων γὰρ ἐκοῦσα οὐδεμία, ἀλλ' ἀκόντων ἐκοῦσα ἄρχει σὺν αἰὶ τινὶ βίᾳ, φοβούμενος δὲ ἄρχων ἀρχόμενον οὔτε καλὸν οὔτε πλούσιον οὔτε ἰσχυρὸν οὔτ' ἀνδρεῖον οὔτε τὸ παράπαν πολεμικὸν ἐκὼν ἑάσει γίγνεσθαι ποτε. ταῦτ' οὖν ἐστὶ τὰ δύο πάντων μὲν μικροῦ διαφερόντως αἰτία, τούτων δ' οὖν

Stephanus page 832, section c, line 9

ὄντως διαφέρει. τὸ δὲ τῆς νῦν πολιτείας, ἣν νομοθετούμενοι λέγομεν, ἐκπέφυγεν ἀμφοτέρω· σχολὴν τε γὰρ ἄγει που μεγίστην, ἐλεύθεροί τε ἀπ' ἀλλήλων εἰσὶ, φιλοχρήματοι δὲ ἥκιστ' ἂν, οἶμαι, γίγνοιντ' ἂν ἐκ τούτων τῶν νόμων, ὥστ' εἰκότως ἅμα καὶ κατὰ λόγον ἡ τοιαύτη κατάστασις πολιτείας μόνῃ δέξαιτ' ἂν τῶν νῦν τὴν διαπερανθεῖσαν παιδείαν τε ἅμα καὶ παιδιὰν πολεμικὴν, ἀποτελεσθεῖσαν ὀρθῶς τῷ λόγῳ.

{ΚΛ.} Καλῶς.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐ τούτοις ἐφεξῆς ἐστὶν μνησθῆναί ποτε

Stephanus page 832, section e, line 1

περὶ ἀπάντων τῶν ἀγώνων τῶν γυμνικῶν, ὥς ὅσα μὲν αὐτῶν πρὸς πόλεμόν ἐστιν ἀγωνίσματα ἐπιτηδευτέον καὶ θετέον ἄθλα νικητήρια, ὅσα δὲ μή, χαίρειν ἑατέον; ἃ δ' ἔστιν, ἐξ ἀρχῆς ἄμεινον ῥηθῆναι τε καὶ νομοθετηθῆναι. καὶ πρῶτον μὲν τὰ περὶ δρόμον καὶ τάχος ὅλως ἄρ' οὐ θετέον; {ΚΛ.} Θετέον.

{ΑΘ.} Ἦστι γοῦν πάντων πολεμικώτατον ἡ σώματος ὀξύτης πάντως, ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἡ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν· φυγεῖν μὲν καὶ ἐλεῖν ἡ τῶν ποδῶν, ἡ δ' ἐν ταῖς συμπλοκαῖς μάχη καὶ σύστασις ἰσχύος καὶ ῥώμης δεομένη.

Stephanus page 833, section a, line 3

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Οὐ μὴν χωρὶς γε ὀπλῶν οὐδετέρα τὴν μεγίστην ἔχει χρεῖαν.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Σταδιοδρόμον δὴ πρῶτον ὁ κῆρυξ ἡμῖν, καθάπερ νῦν, ἐν τοῖς ἀγῶσι παρακαλεῖ, ὁ δὲ εἴσεισιν ὅπλα ἔχων· ψιλῶ δὲ ἄθλα οὐ θήσομεν ἀγωνιστῇ. πρῶτος δὲ εἴσεισιν ὁ τὸ στάδιον ἀμιλλησόμενος σὺν τοῖς ὅπλοις, δεύτερος δὲ ὁ τὸν δίαυλον, καὶ τρίτος ὁ τὸν ἐφίππιον, καὶ δὴ καὶ τέταρτος ὁ τὸν δόλιχον, καὶ πέμπτος δὲ ὃν ἀφήσομεν πρῶτον

Stephanus page 833, section b, line 3

ὥπλισμένον, ἐξήκοντα μὲν σταδίων μῆκος πρὸς ἱερὸν Ἀρεώς τι καὶ πάλιν, βαρύτερον, ὀπλίτην ἐπονομάζοντες, λειοτέρας ὁδοῦ διαμιλλώμενον, τὸν δὲ ἄλλον, τοξότην πᾶσαν τοξικὴν ἔχοντα στολήν, σταδίων δὲ ἑκατὸν πρὸς Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν τὴν δι' ὀρῶν τε καὶ παντοίας χώρας ἀμιλλώμενον· καὶ τιθέντες τὸν ἀγῶνα μενοῦμεν τούτους, ἕως ἂν ἔλθωσι, καὶ τῷ νικῶντι τὰ νικητήρια δώσομεν ἐκάστων.

{ΚΛ.} Ὅρθῳς.

{ΑΘ.} Τριττὰ δὴ ταῦτα ἀθλήματα διανοηθῶμεν, ἐν μὲν παιδικόν, ἐν δὲ ἀγενείων, ἐν δὲ ἀνδρῶν· καὶ τοῖς μὲν τῶν

Stephanus page 833, section c, line 6

ἀγενείων τὰ δύο τῶν τριῶν τοῦ μήκους τοῦ δρόμου θήσομεν, τοῖς δὲ παισὶ τὰ τούτων ἡμίσεια, τοξόταις τε καὶ ὀπλίταις ἀμιλλωμένοις, γυναιξὶν δέ, κόραις μὲν ἀνήβοις γυμναῖς στάδιον καὶ δίαυλον καὶ ἐφίππιον καὶ δόλιχον, ἐν αὐτῷ τῷ δρόμῳ ἀμιλλωμέναις, ταῖς δὲ τριακαιδεκέτεσι μέχρι γάμου μενούσαις κοινωνίας μὴ μακρότερον εἴκοσι ἐτῶν μηδ' ἔλαττον ὀκτωκαίδεκα· πρεπούση δὲ στολῇ ταύτας ἐσταλμένας καταβατέον ἐπὶ τὴν ἀμιλλαν τούτων τῶν δρόμων. καὶ τὰ μὲν περὶ δρόμους ἀνδράσι τε καὶ γυναιξὶ ταῦτα ἔστω· τὰ δὲ κατ' ἰσχύν, ἀντὶ μὲν πάλης καὶ τῶν τοιούτων, τὰ νῦν ὅσα

βαρέα, τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις μάχην, ἓνα τε πρὸς ἓνα διαμα-
χομένους καὶ δύο πρὸς δύο, καὶ μέχρι δέκα πρὸς δέκα δια-
μιλλωμένους ἀλλήλοις. ἃ δὲ τὸν μὴ παθόντα ἢ ποιήσαντα δεῖ
νικᾶν καὶ εἰς ὅποσα, καθάπερ νῦν ἐν τῇ πάλῃ διενομοθετή-
σαντο οἱ περὶ τὴν πάλιν αὐτὴν τί τοῦ καλῶς παλαίοντος
ἔργον καὶ μὴ καλῶς, ταῦτόν δὴ καὶ τοὺς περὶ ὅπλομαχίαν
ἄκρους παρακαλοῦντας, χρὴ τούτους συννομοθετεῖν κελεύειν
τίς νικᾶν ἄρα δίκαιος περὶ ταύτας αὖ τὰς μάχας, ὅτι μὴ
παθῶν ἢ δρᾷσας, καὶ τὸν ἡττώμενον ὡσαύτως ἥτις διακρίνει

τάξις. ταῦτά δὲ καὶ περὶ τῶν θηλειῶν ἔστω νομοθετούμενα
τῶν μέχρι γάμου. πελταστικὴν δὲ ὅλην ἀντιστήσαντας δεῖ
τῇ τοῦ παγκρατίου μάχῃ, τόξοις καὶ πέλταις καὶ ἀκοντίοις
καὶ λίθῳ ἐκ χειρός τε καὶ σφενδόναϊς ἀμιλλωμένων, διαθε-
μένους αὖ περὶ τούτων νόμους, τῷ κάλλιστα ἀποδιδόντι τὰ
περὶ ταῦτα νόμιμα τὰ γέρα καὶ τὰς νίκας διανέμειν. τὸ δὲ
μετὰ ταῦτα ἵππων δὴ περὶ ἀγῶνος γίγνοιτο ἐξῆς ἂν νομοθε-
τούμενα· ἵππων δὲ ἡμῖν χρεῖα μὲν οὔτε τις πολλῶν οὔτε
πολλή, κατὰ γε δὴ Κρήτην, ὥστε ἀναγκαῖον καὶ τὰς σπουδὰς
ἐλάττους γίνεσθαι τὰς τε ἐν τῇ τροφῇ καὶ τὰς περὶ ἀγωνίαν

αὐτῶν. ἄρματος μὲν οὖν καὶ τὸ παράπαν οὔτε τις τροφεὺς
ἡμῖν ἐστίν οὔτε τις φιλοτιμία πρὸς ταῦτα οὐδενὶ γίγνοιτ'
ἂν λόγον ἔχουσα, ὥστε τούτου μὲν ἀγωνιστάς, οὐκ ἐπιχώριον,
ἔσται τιθέντας νοῦν μήτε ἔχειν μήτε δοκεῖν κεκτηῖσθαι·
μονίπποις δὲ ἄθλα τιθέντες, πῶλοις τε ἀβόλοις καὶ τελείων
τε καὶ ἀβόλων τοῖς μέσοις καὶ αὐτοῖς δὴ τοῖς τέλος ἔχουσι,
κατὰ φύσιν τῆς χώρας ἂν τὴν ἵππικὴν παιδίαν ἀποδιδόμην.
ἔστω δὴ τούτων τε αὐτῶν κατὰ νόμον ἄμιλλά τε καὶ φιλο-
νικία, φυλάρχοις τε καὶ ἱππάρχοις δεδομένη κοινὴ κρίσις
ἀπάντων τῶν τε δρόμων αὐτῶν καὶ τῶν καταβαινόντων μεθ'

ὅπλων· ψιλοῖς δὲ ὅπλων οὔτ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς οὔτε ἐνταῦθα
τιθέντες ἀγωνίας ὀρθῶς ἂν νομοθετοῖμεν. τοξότης δὲ ἀφ'
ἵππων Κρῆς οὐκ ἄχρηστος, οὐδ' ἀκοντιστής, ὥστε ἔστω καὶ
τούτων παιδιᾶς χάριν ἔρις τε καὶ ἀγωνία. θηλείας δὲ περὶ
τούτων νόμοις μὲν καὶ ἐπιτάξεις οὐκ ἄξια βιάζεσθαι τῆς
κοινωνίας· ἐὰν δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔμπροσθεν παιδευμάτων
εἰς ἔθος ἰόντων ἢ φύσις ἐνδέχεται καὶ μὴ δυσχεραίνειν παιῖδας
ἢ παρθένους κοινωνεῖν, ἐὰν καὶ μὴ ψέγειν.

Ἀγωνία δὴ νῦν ἤδη καὶ μάθησις γυμναστικῆς, ὅσα τε
ἐν ἀγῶσιν καὶ ὅσα καθ' ἡμέραν <ἐν> διδασκάλων ἐκπονού-

Stephanus page 834, section e, line 2

μεθα, πάντως ἤδη πέρας ἔχει. καὶ δὴ καὶ μουσικῆς τὰ μὲν
πλεῖστα ὡσαύτως διαπεπέρανται, τὰ δὲ ῥαψωδῶν καὶ τῶν
τούτοις ἐπομένων, καὶ ὅσαι ἐν ἐορταῖς ἄμιλλαι χορῶν ἀνα-
γκαῖαι γίγνεσθαι, ταχθέντων τοῖς θεοῖς τε καὶ τοῖς μετὰ
θεῶν μηνῶν καὶ ἡμερῶν καὶ ἐνιαυτῶν, κοσμηθήσονται τότε,
εἴτε τριετηρίδες εἴτε αὖ καὶ διὰ πέμπτων ἐτῶν, εἴθ' ὅπῃ καὶ
ὅπως ἔννοιαν διδόντων τῶν θεῶν τάξεως περὶ διανεμηθῶσιν·
τότε καὶ τοὺς μουσικῆς ἀγῶνας χρή προσδοκᾶν κατὰ μέρος
ἀγωνιεῖσθαι ταχθέντας ὑπὸ τε ἀθλοθετῶν καὶ τοῦ παιδευτοῦ
τῶν νέων καὶ τῶν νομοφυλάκων, εἰς κοινὸν περὶ αὐτῶν

Stephanus page 835, section a, line 5

τούτων συνελθόντων καὶ γενομένων νομοθετῶν αὐτῶν, τοῦ
τε πότε καὶ τίνες καὶ μετὰ τίνων τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται
περὶ ἀπάντων χορῶν καὶ χορείας. οἷα δὲ ἕκαστα αὐτῶν
εἶναι δεῖ κατὰ λόγον καὶ κατ' ὥδᾶς καὶ καθ' ἀρμονίας ῥυθμοῖς
κραθείσας καὶ ὀρχήσεσι, πολλάκις εἴρηται τῷ πρώτῳ νο-
μοθέτῃ, καθ' ᾧ τοὺς δευτέρους δεῖ μεταδιώκοντας νομοθετεῖν,
καὶ τοὺς ἀγῶνας πρεπόντως ἐκάστοις θύμασιν ἐν χρόνοις
προσθήκουσι νείμαντας, ἐορτὰς ἀποδοῦναι τῇ πόλει ἐορτάζειν.
ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἄλλα τοιαῦτα οὔτε χαλεπὸν γνῶναι τίνα
τρόπον χρή τάξεως ἐννόμου λαγχάνειν, οὐδ' αὖ μετατιθέ-

Stephanus page 835, section b, line 7

μενα ἔνθα ἢ ἔνθα μέγα τῇ πόλει κέρδος ἢ ζημίαν ἂν φέροι·
ἃ δὲ μὴ μικρὸν διαφέρει, πείθειν τε χαλεπὸν, θεοῦ μὲν
μάλιστα ἔργον, εἴ πως οἷόν τε ἦν ἐπιτάξεις αὐτὰς παρ'
ἐκείνου γίγνεσθαι, νῦν δὲ ἀνθρώπου τολμηροῦ κινδυνεύει
δεῖσθαί τινος, ὃς παρρησίαν διαφερόντως τιμῶν ἐρεῖ τὰ
δοκοῦντα ἄριστ' εἶναι πόλει καὶ πολίταις, ἐν ψυχᾷς
διεφθαρμέναις τὸ πρέπον καὶ ἐπόμενον πάσῃ τῇ πολιτείᾳ
τάττων, ἐναντία λέγων ταῖς μεγίσταισιν ἐπιθυμίαις καὶ οὐκ
ἔχων βοηθὸν ἀνθρώπον οὐδένα, λόγῳ ἐπόμενος μόνῳ μόνος.
{ΚΛ.} Τίν' αὖ νῦν, ὦ ξένε, λόγον λέγομεν; οὐ γάρ πω

Stephanus page 835, section d, line 2

μανθάνομεν.
{ΑΘ.} Εἰκότως γε· ἀλλὰ δὴ πειράσομαι ἐγὼ φράζειν ὑμῖν
ἔτι σαφέστερον. ὥς γὰρ εἰς παιδείαν ἦλθον τῷ λόγῳ,
εἶδον νέους τε καὶ νέας ὁμιλοῦντας φιλοφρόνως ἀλλήλοις·
εἰσῆλθεν δὴ με, οἷον εἰκός, φοβηθῆναι, συννοήσαντα τί
τις χρήσεται τῇ τοιαύτῃ πόλει ἐν ἣ δὴ νέοι μὲν νέαι τε

εὐτρεφεῖς εἰσί, πόνων δὲ σφοδρῶν καὶ ἀνελευθέρων, οἱ
μάλιστα ὕβριν σβεννύουσιν, ἀργοί, θυσίαι δὲ καὶ ἑορταὶ καὶ
χοροὶ πᾶσιν μέλουσιν διὰ βίου. τίνα δὴ ποτε τρόπον ἐν
ταύτῃ τῇ πόλει ἀφέξονται τῶν πολλοῦς δὴ πολλὰ ἐπιθυμιῶν

Stephanus page 835, section e, line 4

εἰς ἔσχατα βαλλουσῶν, ὧν ἂν ὁ λόγος προστάτῃ ἀπέ-
χεσθαι, νόμος ἐπιχειρῶν γίγνεσθαι; καὶ τῶν μὲν πολλῶν
οὐ θαυμαστὸν ἐπιθυμιῶν εἰ κρατοῖ τὰ πρόσθεν νόμιμα ταχ-
θέντα - τὸ γὰρ μὴ πλουτεῖν τε ἐξεῖναι ὑπερβαλλόντως
ἀγαθὸν πρὸς τὸ σωφρονεῖν οὐ σμικρόν, καὶ πᾶσα ἡ παιδεία
μετρίους πρὸς τὰ τοιαῦτ' εἵληφεν νόμους, καὶ πρὸς τούτοις
ἡ τῶν ἀρχόντων ὄψις διηναγκασμένη μὴ ἀποβλέπειν ἄλλοσε,
τηρεῖν δ' ἀεὶ, τοὺς νέους τ' αὐτούς, πρὸς μὲν τὰς ἄλλας
ἐπιθυμίας, ὅσα γε ἀνθρώπινα, μέτρον ἔχει - τὰ δὲ δὴ τῶν
ἐρώτων παίδων τε ἀρρένων καὶ θηλειῶν καὶ γυναικῶν ἀνδρῶν

Stephanus page 836, section b, line 1

καὶ ἀνδρῶν γυναικῶν ὅθεν δὴ μυρία γέγονεν ἀνθρώποις ἰδία
καὶ ὅλαις πόλεσιν, πῶς τις τοῦτο διευλαβοῖτ' ἂν, καὶ τί
τεμῶν φάρμακον τούτοις ἐκάστοις τοῦ τοιούτου κινδύνου
διαφυγὴν εὐρήσει; πάντως οὐ ῥάδιον, ὦ Κλεινία. καὶ γὰρ
οὐκ πρὸς μὲν ἄλλα οὐκ ὀλίγα ἡ Κρήτη τε ἡμῖν ὅλη καὶ ἡ
Λακεδαιμῶν βοήθειαν ἐπικεικῶς οὐ σμικρὰν συμβάλλονται
τιθεῖσι νόμους ἄλλοίους τῶν πολλῶν τρόπων, περὶ δὲ τῶν
ἐρώτων - αὐτοὶ γὰρ ἐσμεν - ἐναντιοῦνται παντάπασιν. εἰ
γὰρ τις ἀκολουθῶν τῇ φύσει θήσῃ τὸν πρὸ τοῦ Λαΐου
νόμον, λέγων ὥς ὀρθῶς εἶχεν τὸ τῶν ἀρρένων καὶ νέων μὴ

Stephanus page 836, section c, line 3

κοινωνεῖν καθάπερ θηλειῶν πρὸς μεῖζιν ἀφροδισίων, μάρ-
τυρα παραγόμενος τὴν τῶν θηρίων φύσιν καὶ δεικνὺς πρὸς
τὰ τοιαῦτα οὐχ ἀπτόμενον ἄρρενα ἄρρενος διὰ τὸ μὴ φύσει
τοῦτο εἶναι, τάχ' ἂν χρῶτο πιθανῶ λόγῳ, καὶ ταῖς ὑμετέραις
πόλεσιν οὐδαμῶς συμφωνοῖ. πρὸς δὲ τούτοις, ὃ διὰ παντός
φάμεν δεῖν τὸν νομοθέτην τηρεῖν, τοῦτο ἐν τούτοις οὐχ
ὁμολογεῖ. ζητοῦμεν γὰρ ἀεὶ δὴ τί τῶν τιθεμένων πρὸς
ἀρετὴν φέρει καὶ τί μὴ· φέρε δὴ, τοῦτο ἐὰν συγχωρῶμεν
καλὸν ἢ μηδαμῶς αἰσχροὺς νομοθετεῖσθαι τὰ νῦν, τί μέρος
ἡμῖν συμβάλλοιτ' ἂν πρὸς ἀρετὴν; πότερον ἐν τῇ τοῦ

Stephanus page 836, section d, line 6

πεισθέντος ψυχῇ γιγνόμενον ἐμφύσεται τὸ τῆς ἀνδρείας
ἦθος, ἢ ἐν τῇ τοῦ πείσαντος τὸ τῆς σώφρονος ιδέας γένος;
ἢ ταῦτα μὲν οὐδεὶς ἂν πεισθεῖη ποτέ, μᾶλλον δὲ ἅπαν
τούτου τοῦναντίον, τοῦ μὲν ταῖς ἡδοναῖς ὑπεύκοντος καὶ

καρτερεῖν οὐ δυναμένου ψέξει πᾶς τὴν μαλακίαν, τοῦ δ' εἰς
μίμησιν τοῦ θήλεος ἰόντος τὴν τῆς εἰκόνος ὁμοιότητα ἄρ'
οὐ μέμψεται; τίς οὖν ἀνθρώπων τοῦτο ὃν τοιοῦτον νομο-
θετήσῃ; σχεδὸν οὐδεὶς, ἔχων γε ἐν τῷ νῷ νόμον ἀληθῆ.
πῶς οὖν φαμεν ἀληθές τοῦτο εἶναι; τὴν τῆς φιλίας τε καὶ
ἐπιθυμίας ἅμα καὶ τῶν λεγομένων ἐρώτων φύσιν ἰδεῖν

Stephanus page 837, section a, line 2

ἀναγκαῖον, εἰ μέλλει τις ταῦτα ὀρθῶς διανοηθῆσθαι· δύο

γὰρ ὄντα αὐτά, καὶ ἐξ ἀμφοῖν τρίτον ἄλλο εἶδος, ἐν ὄνομα
περιλαβὸν πᾶσαν ἀπορίαν καὶ σκότον ἀπεργάζεται.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Φίλον μὲν που καλοῦμεν ὅμοιον ὁμοίῳ κατ' ἀρετὴν
καὶ ἴσον ἴσῳ, φίλον δ' αὖ καὶ τὸ δεόμενον τοῦ πεπλουτη-
κότος, ἐναντίον ὃν τῷ γένει· ὅταν δὲ ἐκάτερον γίγνηται
σφοδρόν, ἔρωτα ἐπονομάζομεν.

{ΚΛ.} Ὅρθῳς.

Stephanus page 837, section b, line 2

{ΑΘ.} Φιλία τοίνυν ἢ μὲν ἀπὸ ἐναντίων δεινὴ καὶ ἀγρία
καὶ τὸ κοινὸν οὐ πολλάκις ἔχουσα ἐν ἡμῖν, ἢ δ' ἐκ τῶν
ὁμοίων ἡμερός τε καὶ κοινὴ διὰ βίου· μεικτὴ δὲ ἐκ τούτων
γενομένη πρῶτον μὲν καταμαθεῖν οὐ ῥαδία, τί ποτε βούλοιτ'
ἂν αὐτῷ γενέσθαι τὸν τρίτον ἔρωτά τις ἔχων τοῦτον, ἔπειτα
εἰς τοῦναντίον ὑπ' ἀμφοῖν ἐλκόμενος ἀπορεῖ, τοῦ μὲν κελεύ-
οντος τῆς ὥρας ἅπτεσθαι, τοῦ δὲ ἀπαγορεύοντος. ὁ μὲν
γὰρ τοῦ σώματος ἐρῶν, καὶ τῆς ὥρας καθάπερ ὁπώρας
πεινῶν, ἐμπλησθῆναι παρακελεύεται ἑαυτῷ, τιμὴν οὐδεμίαν
ἀπονέμων τῷ τῆς ψυχῆς ἡθεὶ τοῦ ἐρωμένου· ὁ δὲ πάρεργον

Stephanus page 837, section c, line 4

μὲν τὴν τοῦ σώματος ἐπιθυμίαν ἔχων, ὁρῶν δὲ μᾶλλον ἢ
ἐρῶν, τῇ ψυχῇ δὲ ὄντως τῆς ψυχῆς ἐπιτεθυμηκώς, ὕβριν
ἡγῆται τὴν περὶ τὸ σῶμα τοῦ σώματος πλησμονήν, τὸ
σῶφρον δὲ καὶ ἀνδρεῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ τὸ φρόνιμον
αἰδούμενος ἅμα καὶ σεβόμενος, ἀγνεύειν ἀεὶ μεθ' ἀγνεύοντος
τοῦ ἐρωμένου βούλοιτ' ἂν· ὁ δὲ μειχθεὶς ἐξ ἀμφοῖν τρίτος
ἔρως οὗτός ἐστι· ὃν νῦν διεληλύθαμεν ὡς τρίτον. ὄντων δὲ
τούτων τοσούτων, πότερον ἅπαντας δεῖ κωλύειν τὸν νόμον,
ἀπείργοντα μὴ γίγνεσθαι ἐν ἡμῖν, ἢ δῆλον ὅτι τὸν μὲν
ἀρετῆς ὄντα καὶ τὸν νέον ἐπιθυμοῦντα ὡς ἄριστον γίγνεσθαι

Stephanus page 837, section d, line 6

βουλοίμεθ' ἂν ἡμῖν ἐν τῇ πόλει ἐνεῖναι, τοὺς δὲ δύο,
εἰ δυνατόν εἴη, κωλύοιμεν ἄν; ἢ πῶς λέγομεν, ὦ φίλε

Μέγилле;

{ME.} Πάντη τοι καλῶς, ὦ ξένε, περὶ αὐτῶν τούτων εἰρηκας τὰ νῦν.

{ΑΘ.} Ἐοικά γε, ὅπερ καὶ ἐτόπαζον, τυχεῖν τῆς σῆς, ὦ φίλε, συνωδίας· τὸν δὲ νόμον ὑμῶν, ὅτι νοεῖ περὶ τὰ τοιαῦτα, οὐδέν με ἐξετάζειν δεῖ, δέχεσθαι δὲ τὴν τῷ λόγῳ συγχώρησιν. Κλεινία δὲ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς αὐθις περὶ αὐτῶν τούτων πειράσομαι ἐπάδων πείθειν. τὸ δέ μοι δεδομένον

Stephanus page 837, section e, line 7

ὑπὸ σφῶν ἴτω, καὶ διεξέλθωμεν πάντως τοὺς νόμους.

{ME.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΑΘ.} Τέχνην δὴ τιν' αὐ τοῦτου τοῦ νόμου τῆς θέσεως ἐν τῷ νῦν παρόντι τὴν μὲν ῥαδίαν ἔχω, τὴν δ' αὖτις τινὰ τρόπον παντάπασιν ὡς οἶόν τε χαλεπωτάτην.

{ME.} Πῶς δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Ἴσμεν που καὶ τὰ νῦν τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων, καίπερ παρανόμους ὄντας, ὡς εὖ τε καὶ ἀκριβῶς εἰργονται τῆς τῶν καλῶν συνουσίας οὐκ ἄκοντες, ὡς οἶόν τε δὲ μάλιστα ἐκόντες.

Stephanus page 838, section a, line 8

{ME.} Πότε λέγεις;

{ΑΘ.} Ὅταν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή τῷ γένωνται καλοί. καὶ περὶ υἱοῦ ἢ θυγατρὸς ὁ αὐτὸς νόμος ἄγραφος ὢν ὡς οἶόν τε ἱκανώτατα φυλάττει μήτε φανερώς μήτε λάθρα συγκαθεύδοντα ἢ πῶς ἄλλως ἀσπαζόμενον ἄπτεσθαι τούτων· ἀλλ' οὐδ' ἐπιθυμία ταύτης τῆς συνουσίας τὸ παράπαν εἰσέρχεται τοὺς πολλούς.

{ME.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν σμικρὸν ῥῆμα κατασβέννυσι πάσας τὰς τοιαύτας ἡδονάς;

Stephanus page 838, section b, line 9

{ME.} Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Τὸ ταῦτα εἶναι φάναι μηδαμῶς ὅσια, θεομισῆ δὲ καὶ αἰσχροῶν αἰσχιστα. τὸ δ' αἴτιον ἄρ' οὐ τοῦτ' ἐστὶ, τὸ μηδένα ἄλλως λέγειν αὐτά, ἀλλ' εὐθύς γενόμενον ἡμῶν ἕκαστον ἀκούειν τε λεγόντων ἀεὶ καὶ πανταχοῦ ταῦτα, ἐν γελοίοις τε ἅμα ἐν πάσῃ τε σπουδῇ τραγικῇ λεγομένη πολ- λάκις, ὅταν ἢ Θυέστας ἢ τινας Οἰδίποδας εἰσάγωσιν, ἢ Μακαρέας τινὰς ἀδελφαῖς μειχθέντας λαθραίως, ὀφθέντας δὲ ἐτοίμως θάνατον αὐτοῖς ἐπιτιθέντας δίκην τῆς ἁμαρτίας;

{ME.} Ὅρθότατα λέγεις τό γε τοσοῦτον, ὅτι τὸ τῆς φή-

Stephanus page 838, section d, line 1

μης θαυμαστήν τινά δύναμιν εἵληχεν, ὅταν μηδεὶς μηδαμῶς ἄλλως ἀναπνεῖν ἐπιχειρήσῃ ποτὲ παρὰ τὸν νόμον.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ὀρθὸν τὸ νυνδὴ ῥηθέν, ὅτι νομοθέτῃ, βουλομένῳ τινὰ ἐπιθυμίαν δουλώσασθαι τῶν διαφερόντως τοὺς ἀνθρώπους δουλουμένων, ῥάδιον γινῶναί γε ὄντινα τρόπον χειρώσαιο ἄν' ὅτι καθιερώσας ταύτην τὴν φήμην παρὰ πᾶσι, δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις καὶ παισὶ καὶ γυναῖξιν καὶ ὅλη τῇ πόλει κατὰ τὰ αὐτά, οὕτω τὸ βεβαιοτάτον ἀπειργασμένος ἔσται περὶ τοῦτον τὸν νόμον.

{ΜΕ.} Πάνυ μὲν οὖν· ὅπως δὲ αὖ τὸ τοιοῦτον ἐθέλοντας

Stephanus page 838, section e, line 3

λέγειν πάντας δυνατὸν ἔσται ποτὲ παρασχεῖν -

{ΑΘ.} Καλῶς ὑπέλαβες· αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἦν τὸ παρ' ἐμοῦ λεχθέν, ὅτι τέχνην ἐγὼ πρὸς τοῦτον τὸν νόμον ἔχοιμι τοῦ κατὰ φύσιν χρῆσθαι τῇ τῆς παιδογονίας συνουσίᾳ, τοῦ μὲν ἄρρενος ἀπεχομένους, μὴ κτείνοντάς τε ἐκ προνοίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, μηδ' εἰς πέτρας τε καὶ λίθους σπεύροντας, οὐ μήποτε φύσιν τὴν αὐτοῦ ῥιζωθὲν λήψεται γόνιμον, ἀπεχομένους δὲ ἀρούρας θηλείας πάσης ἐν ἣ μὴ βούλοιο ἄν σοι φύεσθαι τὸ σπαρέν. ὁ δὲ νόμος οὗτος διηνεκῆς μὲν γενόμενος ἅμα καὶ κρατήσας, καθάπερ νῦν περὶ τὰς τῶν

Stephanus page 839, section a, line 5

γονέων συμμείξεις κρατεῖ, ἐὰν καὶ περὶ τὰς ἄλλας νικήσῃ δικαίως, μυρία ἀγαθὰ ἔχει. κατὰ φύσιν μὲν γὰρ πρῶτον κεῖται, λύττης δὲ ἐρωτικῆς καὶ μανίας καὶ μοιχειῶν πασῶν καὶ πωμάτων καὶ σίτων εἶργεσθαι ποιεῖ τῶν ἀμέτρων πάντων, γυναιξὶ τε αὐτῶν οἰκείους εἶναι φίλους· ἄλλα τε ἀμύπολλα ἀγαθὰ γίγνεται ἄν, εἰ τοῦ νόμου τις τούτου δύναται ἐγκρατὴς εἶναι. τάχα δ' ἂν ἡμῖν τις παραστὰς ἀνὴρ σφοδρὸς καὶ νέος, πολλοῦ σπέρματος μεστός, ἀκούων τιθεμένου τοῦ νόμου λοιδορήσειεν ἂν ὥς ἀνόητα καὶ ἀδύνατα τιθέντων νόμιμα, καὶ βοῆς πάντα ἐμπλήσειε· πρὸς ἃ δὲ

Stephanus page 839, section b, line 7

καὶ βλέψας ἐγὼ τοῦτο εἶπον τὸ ῥῆμα, ὥς τινά τέχνην κεκτήμεν, τῇ μὲν ῥάστην ἀπασῶν, τῇ δὲ χαλεπωτάτην, πρὸς τὸ τοῦτον τεθέντα ἐμμεῖναι τὸν νόμον. νοῆσαι μὲν γὰρ δὴ ῥᾶστον ὥς δυνατόν τέ ἐστὶν καὶ ὅπῃ - φάμεν γὰρ δὴ καθιερωθὲν τοῦτο ἱκανῶς τὸ νόμιμον πᾶσαν ψυχὴν δουλώσεσθαι καὶ παντάπασιν μετὰ φόβου ποιήσῃν πείθεσθαι τοῖς τεθεῖσιν νόμοις - ἀλλὰ γὰρ εἰς τοῦτο προβέβηκε νῦν, ὥστ' οὐδ' ἂν τότε γενέσθαι δοκεῖ, καθάπερ τὸ τῶν συσσιτίων ἐπιτήδευμα ἀπιστεῖται μὴ δυνατόν εἶναι δύνασθαι διὰ βίου πόλιν ὅλην ζῆν πράττουσαν τοῦτο, ἐλεγχθὲν δ' ἔργῳ καὶ γενόμενον

παρ' ὑμῖν, ὅμως ἔτι τό γε γυναικῶν οὐδὲ ἐν ταῖς ὑμετέραις πόλεσιν δοκεῖ φύσιν ἔχειν γίγνεσθαι. ταύτη δ' αὖ, διὰ τὴν τῆς ἀπιστίας ῥώμην, εἴρηκα ἀμφοτέρα ταῦτα εἶναι παγχάλεπα μεῖναι κατὰ νόμον.

{ME.} Ὅρθῳς γε σὺ λέγων.

{ΑΘ.} Ὡς δ' οὖν οὐκ ἔστιν ὑπὲρ ἄνθρωπον, οἷόν τε δὲ γενέσθαι, βούλεσθε ὑμῖν πειραθῶ τινα λόγον ἐχόμενον πιθανότητος εἰπεῖν τινος;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὔ;

{ΑΘ.} Πότερον οὖν τις ἀφροδισίων ῥᾶον ἂν ἀπέχοιτο,

καὶ τὸ ταχθὲν ἐθέλοι περὶ αὐτὰ μετρίως ποιεῖν, εὖ τὸ σῶμα ἔχων καὶ μὴ ιδιωτικῶς, ἢ φαύλως;

{ΚΛ.} Πολύ που μᾶλλον μὴ ιδιωτικῶς.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐκ ἴσμεν τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον ἀκοῇ διὰ τὸν Ὀλυμπίασί τε ἀγῶνα καὶ τοὺς γε ἄλλους; ὢν διὰ φιλονικίαν, καὶ τέχνην καὶ τὸ μετὰ τοῦ σωφρονεῖν ἀνδρεῖον ἐν τῇ ψυχῇ κεκτημένος, ὡς λόγος, οὔτε τινὸς πώποτε γυναικὸς ἤψατο οὐδ' αὖ παιδὸς ἐν ὅλῃ τῇ τῆς ἀσκήσεως ἀκμῇ· καὶ δὴ καὶ Κρίσωνα καὶ Ἀστύλον καὶ Διόπομπον καὶ ἄλλους παμπόλλους ὁ αὐτός που λόγος ἔχει. καίτοι τῶν γ' ἐμῶν καὶ

σῶν πολιτῶν, ὧ Κλεινία, πολὺ κάκιον ἦσαν πεπαιδευμένοι τὰς ψυχὰς, τὰ δὲ σώματα πολὺ μᾶλλον σφριγῶντες.

{ΚΛ.} Ἀληθῆ ταῦτα λέγεις ὅτι σφόδρα ὑπὸ τῶν παιᾶνων ἐστὶν εἰρημένα περὶ τούτων τῶν ἀθλητῶν ὡς ὄντως ποτὲ γεγόμενα.

{ΑΘ.} Τί οὖν; οἱ μὲν ἄρα νίκης ἔνεκα πάλης καὶ δρόμων καὶ τῶν τοιούτων ἐτόλμησαν ἀπέχεσθαι λεγομένου πράγματος ὑπὸ τῶν πολλῶν εὐδαίμονος, οἱ δὲ ἡμέτεροι παῖδες ἀδυνατήσουσι καρτερεῖν πολὺ καλλίονος ἔνεκα νίκης, ἣν

ἡμεῖς καλλίστην ἐκ παίδων πρὸς αὐτοὺς λέγοντες ἐν μύθοις τε καὶ ἐν ῥήμασιν καὶ ἐν μέλεσιν ἄδοντες, ὡς εἰκός, κηλήσομεν;

{ΚΛ.} Ποίας;

{ΑΘ.} Τῆς τῶν ἡδονῶν νίκης ἐγκρατεῖς ὄντας ἂν ζῆν εὐδαιμόνως, ἡττωμένους δὲ τοῦναντίον ἅπαν. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι φόβος ὁ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὅσιον αὐτὸ εἶναι δύναμιν ἡμῖν οὐκ ἄρα ἔξει κρατεῖν ὧν ἄλλοι κεκρατήκασι

τούτων ὄντες χείρονες;
{ΚΛ.} Εἰκὸς γοῦν.

Stephanus page 840, section c, line 11

{ΑΘ.} Ἐπειδὴ τοίνυν ἐνταῦθα ἐσμεν τούτου τοῦ νομίμου
πέρι, διὰ κάκην δὲ τὴν τῶν πολλῶν εἰς ἀπορίαν ἐπέσομεν,
φημὶ τὸ μὲν ἡμέτερον νόμιμον ἀτεχνῶς δεῖν περὶ αὐτῶν
τούτων πορεύεσθαι λέγον ὥς οὐ δεῖ χείρους ἡμῖν εἶναι τοὺς
πολίτας ὀρνίθων καὶ ἄλλων θηρίων πολλῶν, οἱ κατὰ μεγάλας
ἀγέλας γεννηθέντες, μέχρι μὲν παιδογονίας ἡίθεοι καὶ ἀκή-
ρατοι γάμων τε ἀγνοοῖ ζῶσιν, ὅταν δ' εἰς τοῦτο ἡλικίας
ἔλθωσι, συνδυσασθέντες ἄρρην θηλεία κατὰ χάριν καὶ θήλεια
ἄρρενι, τὸν λοιπὸν χρόνον ὁσίως καὶ δικαίως ζῶσιν, ἐμμέ-
νοντες βεβαίως ταῖς πρώταις τῆς φιλίας ὁμολογίαις· δεῖν

Stephanus page 840, section e, line 2

δὴ θηρίων γε αὐτοὺς ἀμείνους εἶναι. ἐὰν δ' οὖν ὑπὸ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων τῶν πλείστων διαφθείρων-
ται, τὴν λεγομένην ἄτακτον Ἀφροδίτην ἐν αὐτοῖς ὀρῶντές
τε καὶ ἀκούοντες μέγιστον δυναμένην, καὶ οὕτω δὴ μὴ
δυνατοὶ γίγνωνται κατακρατεῖν, δεύτερον νόμον ἐπ' αὐτοῖς
μηχανᾶσθαι χρὴ τοὺς νομοφύλακας νομοθέτας γενομένους.
{ΚΛ.} Τίνα δὴ συμβουλεύεις αὐτοῖς τίθεσθαι νόμον, ἐὰν
ὁ νῦν τιθέμενος αὐτοὺς ἐκφύγη;
{ΑΘ.} Δῆλον ὅτι τὸν ἐχόμενον τούτου δεύτερον, ὦ
Κλεινία.

Stephanus page 841, section a, line 5

{ΚΛ.} Τίνα λέγεις;
{ΑΘ.} Ἀγύμναστον ὅτι μάλιστα ποιεῖν τὴν τῶν ἡδονῶν
ῥώμην ἦν, τὴν ἐπίχυσιν καὶ τροφήν αὐτῆς διὰ πόνων ἄλλοσε
τρέποντα τοῦ σώματος. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ ἀναίδεια μὴ
ἐνεῖη τῇ τῶν ἀφροδισίων χρήσει· σπανίῳ γὰρ αὖ τῷ τοιούτῳ
δι' αἰσχύνην χρώμενοι, ἀσθενεστέραν ἂν αὐτὴν δέσποιναν
κτῶντο ὀλιγάκις χρώμενοι. τὸ δὲ λανθάνειν τούτων δρῶντά
τι καλὸν παρ' αὐτοῖς ἔστω, νόμιμον ἔθει καὶ ἀγράφῳ νομι-
σθὲν νόμῳ, τὸ δὲ μὴ λανθάνειν αἰσχρὸν, ἀλλ' οὐ τὸ μὴ
πάντως δρᾶν. οὕτω τοῦτο αἰσχρὸν αὖ καὶ καλὸν δευτέρως

Stephanus page 841, section b, line 6

ἂν ἡμῖν ἐν νόμῳ γενόμενον κέοιτο, ὀρθότητα ἔχον δευτέραν,
καὶ τοὺς τὰς φύσεις διεφθαρμένους, οὓς ἤττους αὐτῶν προς-
αγορεύομεν, ἐν γένος ὄν, περιλαβόντα τρία γένη βιάζοιτ'
ἂν μὴ παρανομεῖν.
{ΚΛ.} Ποῖα δὴ;
{ΑΘ.} Τὸ τε θεοσεβὲς ἅμα καὶ φιλότιμον καὶ τὸ μὴ τῶν

σωμάτων ἀλλὰ τῶν τρόπων τῆς ψυχῆς ὄντων καλῶν γεγονὸς
ἐν ἐπιθυμίᾳ. ταῦτα δὴ καθάπερ ἴσως ἐν μύθῳ τὰ νῦν
λεγόμεν' ἐστὶν εὐχαί, πολὺ γε μὴν ἄριστα, εἴπερ γίγνοιτο,
ἐν πάσαις πόλεσι γίγνοιτο ἄν. τάχα δ' ἄν, εἰ θεὸς ἐθέλοι,

Stephanus page 841, section d, line 1

κἂν δυοῖν θάτερα βιασαίμεθα περὶ ἐρωτικῶν, ἢ μηδένα
τολμᾶν μηδενὸς ἅπτεσθαι τῶν γενναίων ἅμα καὶ ἐλευθέρων
πλὴν γαμετῆς ἑαυτοῦ γυναικός, ἄθυτα δὲ παλλακῶν σπέρ-
ματα καὶ νόθα μὴ σπείρειν, μηδὲ ἄγονα ἀρρένων παρὰ
φύσιν· ἢ τὸ μὲν τῶν ἀρρένων πάμπαν ἀφελοίμεθ' ἄν, τὸ
δὲ γυναικῶν, εἴ τις συγγίγνοιτό τινι πλὴν ταῖς μετὰ θεῶν
καὶ ἱερῶν γάμων ἐλθούσαις εἰς τὴν οἰκίαν, ὠνηταῖς εἴτε
ἄλλῳ ὁτῶοῦν τρόπῳ κηταις, μὴ λανθάνων ἄνδρας τε καὶ
γυναῖκας πάσας, τάχ' ἄν ἄτιμον αὐτὸν τῶν ἐν τῇ πόλει
ἐπαίνων νομοθετοῦντες ὀρθῶς ἄν δόξαιμεν νομοθετεῖν,

Stephanus page 841, section e, line 4

ὥς ὄντως ὄντα ξενικόν. οὗτος δὲ νόμος, εἴτε εἷς εἴτε
δύο αὐτοὺς χρή προσαγορεύειν, κείσθω περὶ ἀφροδισίων
καὶ ἀπάντων τῶν ἐρωτικῶν, ὅσα πρὸς ἀλλήλους διὰ τὰς
τοιαύτας ἐπιθυμίας ὁμιλοῦντες ὀρθῶς τε καὶ οὐκ ὀρθῶς
πράττομεν.

{ME.} Καὶ τοῖνυν, ὦ ξένε, ἐγὼ μὲν σοι σφόδρα δεχοίμην
ἄν τοῦτον τὸν νόμον, ὁ δὲ δὴ Κλεινίας αὐτὸς φραζέτω τί
ποτε περὶ αὐτῶν διανοεῖται.

{ΚΛ.} Ἔσται ταῦτα, ὦ Μέγилле, ὅποταν γε δὴ μοι δόξη
τις παραπεπτωκέναι καιρός· νῦν μὴν ἐῷμεν τὸν ξένον ἔτι

Stephanus page 842, section a, line 9

εἰς τὸ πρόσθεν προῖέναι τῶν νόμων.

{ME.} Ὅρθῶς.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ μὴν νῦν γε προϊόντες ἤδη σχεδὸν ἐσμεν
ἐν τῷ κατεσκευάσθαι μὲν συσσίτια - ὃ φαμεν ἄλλοθι μὲν
ἄν χαλεπὸν εἶναι, ἐν Κρήτῃ δὲ οὐδεὶς ἄλλως ἄν ὑπολάβοι
δεῖν γίγνεσθαι - τὸ δὲ τίνα τρόπον, πότερον ὥς ἐνθάδε ἢ
καθάπερ ἐν Λακεδαιμόνι, ἢ παρὰ ταῦτα ἔστιν τι τρίτον εἶδος
συσσιτίων ἀμφοῖν τούτοις ἄμεινον ἄν ἔχον, τοῦτο οὐτ' ἐξευ-
ρεῖν μοι χαλεπὸν εἶναι δοκεῖ, μέγα τε ἀγαθὸν εὐρεθὲν οὐδὲν
ἀπεργάσεσθαι· καὶ γὰρ νῦν ἐμμελῶς ἔχειν κατεσκευασμένα.

Stephanus page 842, section c, line 1

Τούτοις δ' ἐστὶν ἀκόλουθον ἢ τοῦ βίου κατασκευή, τίν'
αὐτοῖς ἄν τρόπον ἔποιτο. βίος δὲ ἄλλαις μὲν πόλεσιν
παντοδαπῶς ἄν καὶ πολλαχόθεν εἴη, μάλιστα δὲ ἐκ διπλα-
σίων ἢ τούτοις· ἐκ γῆς γὰρ καὶ ἐκ θαλάττης τοῖς πλείστοις

τῶν Ἑλλήνων ἐστὶ κατεσκευασμένα τὰ περὶ τὴν τροφήν,
τούτοις δὲ μόνον ἐκ γῆς. τῷ μὲν οὖν νομοθέτῃ τοῦτο ῥᾶον·
οὐ γὰρ μόνον ἡμίσεις αὐτῷ γίνονται νόμοι μέτριοι, πολὺ δ'
ἐλάττους, ἔτι δ' ἐλευθέροις ἀνθρώποις μᾶλλον πρέποντες.
ναυκληρικῶν μὲν γὰρ καὶ ἐμπορικῶν καὶ καπηλευτικῶν καὶ
πανδοκεύσεων καὶ τελωνικῶν καὶ μεταλλειῶν καὶ δανεισμῶν

Stephanus page 842, section d, line 5

καὶ ἐπιτόκων τόκων καὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων τὰ πολλὰ
ἀπήλλακται, χαίρειν αὐτοῖς εἰπών, ὁ περὶ ταύτην τὴν πόλιν
νομοθέτης, γεωργοῖς δὲ καὶ νομεῦσι καὶ μελιττουργοῖς καὶ
τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα φυλακτηρίοις τε καὶ ἐπιστάταις ὀργάνων
νομοθετήσῃ, τὰ μέγιστα ἤδη νενομοθετηκῶς περὶ γάμους
ἅμα καὶ γενέσεις παιδῶν καὶ τροφάς, ἔτι δὲ καὶ παιδείας
ἀρχῶν τε καταστάσεις ἐν τῇ πόλει· νῦν δ' ἐπὶ τοὺς τὴν
τροφήν καὶ ὅσοι περὶ αὐτὴν ταύτην συνδιαπονοῦσιν ἀναγκαῖον
νομοθετοῦντά ἐστιν τρέπεσθαι.

Πρῶτον δὴ νόμοι ἔστωσαν λεγόμενοι τοῦνομα γεωργικοί.

Stephanus page 842, section e, line 7

Διὸς ὀρίου μὲν πρῶτος νόμος ὅδε εἰρήσθω· Μὴ κινεῖτω γῆς
ὅρια μηδεὶς μήτε οἰκείου πολίτου γείτονος, μήτε ὁμοτέρμονος
ἐπ' ἐσχατιᾷς κεκτημένος ἄλλω ξένῳ γειτονῶν, νομίσας τὸ
τάκίνητα κινεῖν ἀληθῶς τοῦτο εἶναι· βουλέσθω δὲ πᾶς πέ-
τρον ἐπιχειρῆσαι κινεῖν τὸν μέγιστον ἄλλον πλὴν ὅρον
μᾶλλον ἢ σμικρὸν λίθον ὀρίζοντα φιλίαν τε καὶ ἔχθραν
ἐνορκον παρὰ θεῶν. τοῦ μὲν γὰρ ὁμόφυλος Ζεὺς μάρτυς,
τοῦ δὲ ξένιος, οἱ μετὰ πολέμων τῶν ἐχθίστων ἐγείρονται.
καὶ ὁ μὲν πεισθεὶς τῷ νόμῳ ἀναίσθητος τῶν ἀπ' αὐτοῦ
κακῶν γίγνοιτ' ἂν, καταφρονήσας δὲ διτταῖς δίκαις ἔνοχος

Stephanus page 843, section a, line 8

ἔστω, μιᾷ μὲν παρὰ θεῶν καὶ πρώτῃ, δευτέρᾳ δὲ ὑπὸ νόμου.
μηδεὶς γὰρ ἐκὼν κινεῖτω γῆς ὅρια γειτόνων· ὅς δ' ἂν κινήσῃ,
μηνυέτω μὲν ὁ βουλόμενος τοῖς γεωργοῖς, οἱ δὲ εἰς τὸ
δικαστήριον ἀγόντων. ἣν δὲ τις ὄφλη τὴν τοιαύτην δίκην,
ὥς ἀνάδαστον γῆν λάθρα καὶ βία ποιοῦντος τοῦ ὄφλοντος,
τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅτι ἂν δέῃ πάσχειν ἢ ἀποτίνειν τὸν
ἡττηθέντα.

Τὸ δὲ μετὰ τοῦτο βλάβαι πολλαὶ καὶ σμικραὶ γειτόνων
γιγνόμεναι, διὰ τὸ θαμίζειν ἐχθρας ὄγκον μέγαν ἐντίκτουςαι,
χαλεπὴν καὶ σφόδρα πικρὰν γειτονίαν ἀπεργάζονται. διὸ

Stephanus page 843, section c, line 2

χρὴ πάντως εὐλαβεῖσθαι γείτονα γείτοني μηδὲν ποιεῖν διά-
φορον, τῶν τε ἄλλων πέρι καὶ δὴ καὶ ἐπεργασίας συμπάσης

σφόδρ' αἰεὶ διευλαβούμενον· τὸ μὲν γὰρ βλάπτειν οὐδὲν
χαλεπὸν ἀλλ' ἀνθρώπου παντός, τὸ δ' ἐπωφελεῖν οὐδαμῇ
ἅπαντος. ὅς δ' ἂν ἐπεργάζεται τὰ τοῦ γείτονος ὑπερβαίνων

τοὺς ὅρους, τὸ μὲν βλάβος ἀποτινέτω, τῆς δὲ ἀναιδεΐας ἅμα
καὶ ἀνελευθερίας ἔνεκα ἰατρευόμενος διπλάσιον τοῦ βλάβους
ἄλλο ἐκτεισάτω τῷ βλαφθέντι· τούτων δὲ καὶ ἀπάντων τῶν
τοιούτων ἐπιγνώμονές τε καὶ δικασταὶ καὶ τιμηταὶ γιγνέσθων

Stephanus page 843, section d, line 4

ἀγρονόμοι, τῶν μὲν μειζόνων, καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθεν
εἴρηται, πᾶσα ἡ τοῦ δωδεκατημορίου τάξις, τῶν ἐλαττόνων
δὲ οἱ φρούραρχοι τούτων. καὶ ἐὰν τις βοσκήματα ἐπινέμη,
τὰς βλάβας ὀρώντες κρινόντων καὶ τιμώντων. καὶ ἐὰν ἐσμούς
ἀλλοτρίους σφετερίζῃ τις τῇ τῶν μελιττῶν ἡδονῇ συνεπό-
μενος καὶ κατακρούων οὕτως οἰκειῶται, τινέτω τὴν βλάβην.
καὶ ἐὰν πυρεύων τὴν ὕλην μὴ διευλαβηθῇ τῶν τοῦ γείτονος,
τὴν δόξασαν ζημίαν τοῖς ἄρχουσι ζημιούσθω. καὶ ἐὰν φυ-
τεύων μὴ ἀπολείπῃ τὸ μέτρον τῶν τοῦ γείτονος χωρίων,
καθάπερ εἴρηται καὶ πολλοῖς νομοθέταις ἱκανῶς, ὧν τοῖς

Stephanus page 843, section e, line 6

νόμοις χρή προσχρῆσθαι καὶ μὴ πάντα ἀξιοῦν, πολλὰ καὶ
σμικρὰ καὶ τοῦ ἐπιτυχόντος νομοθέτου γινόμενα, τὸν μείζω
πόλεως κοσμητὴν νομοθετεῖν· ἐπεὶ καὶ τῶν ὑδάτων περὶ
γεωργοῖσι παλαιοὶ καὶ καλοὶ νόμοι κείμενοι οὐκ ἄξιοι παρο-
χετεύειν λόγοις, ἀλλ' ὁ βουλευθεὶς ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον
ἄγειν ὕδωρ ἀγέτω μὲν ἀρχόμενος ἐκ τῶν κοινῶν ναμάτων,
μὴ ὑποτέμνων πηγὰς φανεράς ἰδιώτου μηδενός, ἣ δ' ἂν
βούληται ἄγειν, πλὴν δι' οἰκίας ἢ ἱερῶν τινων ἢ καὶ μνη-
μάτων, ἀγέτω, μὴ βλάπτων πλὴν αὐτῆς τῆς ὀχεταγωγίας.
ἀνδρία δὲ εἴ τισι τόποις σύμφυτος ἐκ γῆς τὰ ἐκ Διὸς ἰόντα

Stephanus page 844, section b, line 2

ἀποστέγει νάματα, καὶ ἐλλείπει τῶν ἀναγκαίων πωμάτων,
ὀρυττέτω μὲν ἐν τῷ αὐτοῦ χωρίῳ μέχρι τῆς κεραμίδος γῆς,
ἐὰν δ' ἐν τούτῳ τῷ βάθῃ μηδαμῶς ὕδατι προστυγχάνῃ,
παρὰ τῶν γειτόνων ὕδρευέσθω μέχρι τοῦ ἀναγκαίου πώματος
ἐκάστοις τῶν οἰκετῶν· ἐὰν δὲ δι' ἀκριβείας ἢ καὶ τοῖς γεί-
τοσι, τάξιν τῆς ὕδρεας ταξάμενος παρὰ τοῖς ἀγρονόμοις,
ταύτην ἡμέρας ἐκάστης κομιζόμενος, οὕτω κοινωνεῖτω τοῖς
γείτοσιν ὕδατος. ἐὰν δὲ ἐκ Διὸς ὕδατα γινόμενα, τὸν
ἐπάνω γεωργοῦντα ἢ καὶ ὁμότοιχον οἰκοῦντα τῶν ὑποκάτω
βλάπτῃ τις μὴ διδοὺς ἐκροήν, ἢ τὸναντίον ὁ ἐπάνω μεθιεῖς

Stephanus page 844, section c, line 4

εἰκῇ τὰ ρεύματα βλάπτῃ τὸν κάτω, καὶ περὶ ταῦτα μὴ
ἐθέλωσιν διὰ ταῦτα κοινωνεῖν ἀλλήλοις, ἐν ᾧ μὲν ἀστυ-
νόμον, ἐν ἀγρῷ δὲ ἀγρονόμον ἐπάγων ὁ βουλόμενος ταξάσθω
τί χρὴ ποιεῖν ἐκάτερον· ὁ δὲ μὴ ἐμμένων ἐν τῇ τάξει φθόνου
θ' ἅμα καὶ δυσκόλου ψυχῆς ὑπεχέτω δίκην, καὶ ὀφλῶν
διπλάσιον τὸ βλάβος ἀποτινέτω τῷ βλαφθέντι, μὴ ἐθελήσας
τοῖς ἄρχουσιν πεῖθεσθαι.

Ὁπώρας δὲ δὴ χρὴ κοινωνίαν ποιεῖσθαι πάντας τοιάνδε
τινά. διττὰς ἡμῖν δωρεὰς ἡ θεὸς ἔχει χάριτος αὕτη, τὴν
μὲν παιδιὰν Διονυσιάδα ἀθησαύριστον, τὴν δ' εἰς ἀπόθεσιν

Stephanus page 844, section d, line 7

γενομένην κατὰ φύσιν. ἔστω δὴ περὶ ὀπώρας ὅδε νόμος
ταχθεῖς· Ὅς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσῃται, βοτρυῶν εἴτε
καὶ σύκων, πρὶν ἔλθειν τὴν ὥραν τὴν τοῦ τρυγᾶν ἀρκτούρω
σύνδρομον, εἴτ' ἐν τοῖς αὐτοῦ χωρίοις εἴτε καὶ ἐν ἄλλων,
ἱεράς μὲν πεντήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμάς, ἐὰν
ἐκ τῶν ἑαυτοῦ δρέπῃ, ἐὰν δ' ἐκ τῶν γειτόνων, μνᾶν, ἐὰν δ'
ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὅς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν
λεγομένην σταφυλὴν ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα
ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως
ἂν ἐθέλῃ καὶ ὁπόταν βούληται καρπούσθω, ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων

Stephanus page 844, section e, line 9

μὴ πείσας, ἐπομένως τῷ νόμῳ, τῷ μὴ κινεῖν ὅτι μὴ κατέθετο,
ἐκείνως αἰεὶ ζημιούσθω· ἐὰν δὲ δὴ δοῦλος μὴ πείσας τὸν
δεσπότην τῶν χωρίων ἄπτηταί του τῶν τοιούτων, κατὰ ῥᾶγα
βοτρυῶν καὶ σύκων συκῆς ἰσαρίθμους πληγὰς τούτοις μαστι-
γούσθω. μέτοικος δὲ ὠνούμενος τὴν γενναίαν ὀπώραν
ὀπωρίζετω, ἐὰν βούληται, ἐὰν δὲ ξένος ἐπιδημήσας ὀπώρας
ἐπιθυμῇ φαγεῖν διαπορευόμενος τὰς ὁδοὺς, τῆς μὲν γενναίας
ἀπτέσθω, ἐὰν βούληται, μεθ' ἑνὸς ἀκολουθοῦ χωρὶς τιμῆς,
ξένια δεχόμενος, τῆς δὲ ἀγροίκου λεγομένης καὶ τῶν τοι-
ούτων ὁ νόμος εἰργέτω μὴ κοινωνεῖν ἡμῖν τοὺς ξένους· ἐὰν

Stephanus page 845, section b, line 3

δέ τις αἰστωρ ὢν αὐτὸς ἢ δοῦλος ἄψῃται, τὸν μὲν δοῦλον
πληγαῖς κολάζειν, τὸν δὲ ἐλεύθερον ἀποπέμπειν νοθετή-
σαντα καὶ διδάξαντα τῆς ἄλλης ὀπώρας ἄπτεσθαι τῆς εἰς
ἀπόθεσιν ἀσταφίδος οἴνου τε καὶ ξηρῶν σύκων ἀνεπιτηδείου
κεκτῆσθαι. ἀπίων δὲ πέρι καὶ μήλων καὶ ῥοῶν καὶ πάντων
τῶν τοιούτων, αἰσχροὺς μὲν μηδὲν ἔστω λάθρα λαμβάνειν,
ὁ δὲ ληφθεὶς ἐντὸς τριάκοντα ἑτῶν γεγονῶς τυπτέσθω καὶ
ἀμυνέσθω ἄνευ τραυμάτων, δίκην δ' εἶναι ἐλευθέρῳ τῶν
τοιούτων πληγῶν μηδεμίαν. ξένῳ δὲ καθάπερ ὀπώρας ἐξέστω
καὶ τῶν τοιούτων μέτοχον εἶναι· ἐὰν δὲ πρεσβύτερος ὢν

ἄπτηται τούτων, φαγὼν αὐτοῦ καὶ ἀποφέρων μηδέν, καθάπερ ὁ ξένος ταύτῃ κοινωνεῖτω τῶν τοιούτων ἀπάντων, μὴ πειθόμενος δὲ τῷ νόμῳ κινδυνεύετω ἀναγώνιστος γίνεσθαι περὶ ἀρετῆς, ἐὰν εἰς τότε τὰ τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ τοὺς τότε κριτὰς τις ἀναμνήσκῃ.

Ὑδὼρ δὲ πάντων μὲν τὸ περὶ τὰς κηρείας διαφερόντως τρόφιμον, εὐδιάφθορον δέ· οὔτε γὰρ γῆν οὔτε ἥλιον οὔτε πνεύματα, τοῖς ὕδασι σύντροφα τῶν ἐκ γῆς ἀναβλαστανόντων, ῥάδιον φθεῖρειν φαρμακεύσεσιν ἢ ἀποτροπαῖς ἢ καὶ κλοπαῖς, περὶ δὲ τὴν ὕδατος φύσιν ἐστὶν τὰ τοιαῦτα σύμπαντα δυνατὰ

γίνεσθαι· διὸ δὴ βοηθοῦ δεῖται νόμου. ἔστω τοίνυν ὁδε περὶ αὐτοῦ· Ἄν τις διαφθεῖρῃ ἐκὼν ὕδωρ ἀλλότριον, εἴτε καὶ πηγαῖον εἴτε καὶ συναγυρτόν, φαρμακείαις ἢ σκάμμασιν ἢ κλοπαῖς, ὁ βλαπτόμενος δικαζέσθω πρὸς τοὺς ἀστυνόμους, τὴν ἀξίαν τῆς βλάβης ἀπογραφόμενος· ἂν δὲ τις ὄφλῃ φαρμακείαις τισὶν βλάπτων, πρὸς τῷ τιμήματι καθηράτω τὰς πηγὰς ἢ τὰγγεῖον τοῦ ὕδατος, ὅπηπερ ἂν οἱ τῶν ἐξηγητῶν νόμοι ἀφηγῶνται δεῖν γίνεσθαι τὴν κάθαρσιν ἐκάστοτε καὶ ἐκάστοις.

Περὶ δὲ συγκομιδῆς τῶν ὠραίων ἀπάντων, ἐξέστω τῷ

βουλομένῳ τὸ ἑαυτοῦ διὰ παντὸς τόπου κομίζεσθαι, ὅπηπερ ἂν ἢ μηδὲν μηδένα ζημιοῖ ἢ τριπλάσιον αὐτὸς κέρδος τῆς τοῦ γείτονος ζημίας κερδαίνει, τούτων δὲ ἐπιγνώμονας τοὺς ἄρχοντας γίνεσθαι, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὅσα τις ἂν ἐκὼν ἄκοντα βλάβῃ βία ἢ λάθρα, αὐτὸν ἢ τῶν αὐτοῦ τι, διὰ τῶν αὐτοῦ κτημάτων, πάντα τὰ τοιαῦτα τοῖς ἄρχουσιν ἐπιδεικνὺς τιμωρεῖσθω, μέχρι τριῶν μνῶν ὄντος τοῦ βλάβους· ἐὰν δ' ἔγκλημά τω μεῖζον ἄλλῳ πρὸς ἄλλον γίγνηται, πρὸς τὰ κοινὰ δικαστήρια φέρων τὴν δίκην τιμωρεῖσθω τὸν ἀδικοῦντα. ἐὰν δὲ τις τῶν ἀρχόντων δοκῇ μετ' ἀδίκου

γνώμης κρίνειν τὰς ζημίας, τῶν διπλασίων ὑπόδικος ἔστω τῷ βλαφθέντι· τὰ δὲ αὖ τῶν ἀρχόντων ἀδικήματα εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια ἐπανάγειν τὸν βουλόμενον ἐκάστων τῶν ἐγκλημάτων. μυρία δὲ ταῦτα ὄντα καὶ σμικρὰ νόμιμα, καθ' ἃ δεῖ τὰς τιμωρίας γίνεσθαι, λήξεων τε πέρι δικῶν καὶ προσκλήσεων καὶ κλητήρων, εἴτ' ἐπὶ δυοῖν εἴτ' ἐφ' ὀπόσων δεῖ καλεῖσθαι, καὶ πάντα ὅποσα τοιαῦτά ἐστίν, οὔτ' ἀνομοθέτητα οἷόν τ' εἶναι γέροντός τε οὐκ ἄξια νομοθέτου,

νομοθετούντων δ' αὐτὰ οἱ νέοι πρὸς τὰ τῶν πρόσθεν νομοθετήματα ἀπομιμούμενοι, σμικρὰ πρὸς μεγάλα, καὶ τῆς

Stephanus page 846, section c, line 6

ἀναγκαίᾳς αὐτῶν χρείας ἐμπείρως ἴσχοντες, μέχριτερ ἂν πάντα ἱκανῶς δόξῃ κειῖσθαι· τότε δὲ ἀκίνητα ποιησάμενοι, ζώντων τούτοις ἤδη χρώμενοι μέτρον ἔχουσι.

Τὸ δὲ τῶν ἄλλων δημιουργῶν ποιεῖν χρή κατὰ τόδε.

πρῶτον μὲν ἐπιχώριος μηδεὶς ἔστω τῶν περὶ τὰ δημιουργικὰ τεχνήματα διαπονούτων, μηδὲ οἰκέτης ἀνδρὸς ἐπιχωρίου. τέχνην γὰρ ἱκανήν, πολλῆς ἀσκήσεως ἅμα καὶ μαθημάτων πολλῶν δεομένην, κέκτηται πολίτης ἀνὴρ τὸν κοινὸν τῆς

πόλεως κόσμον σφύζων καὶ κτώμενος, οὐκ ἐν παρέργῳ δεό-

Stephanus page 846, section d, line 7

μενον ἐπιτηδεύειν· δύο δὲ ἐπιτηδεύματα ἢ δύο τέχνας ἀκριβῶς διαπονεῖσθαι σχεδὸν οὐδεμία φύσις ἱκανὴ τῶν ἀνθρωπίνων, οὐδ' αὖ τὴν μὲν αὐτὸς ἱκανὸς ἀσκεῖν, τὴν δὲ ἄλλον ἀσκοῦντα ἐπιτροπεύειν. τοῦτ' οὖν ἐν πόλει ὑπάρχον δεῖ πρῶτον γίνεσθαι· μηδεὶς χαλκεύων ἅμα τεκταινέσθω, μηδ' αὖ τεκταινόμενος χαλκευόντων ἄλλων ἐπιμελείσθω μᾶλλον ἢ τῆς αὐτοῦ τέχνης, πρόφασιν ἔχων ὡς πολλῶν οἰκετῶν ἐπιμελοῦμενος ἑαυτῷ δημιουργοῦντων, εἰκότως μᾶλλον ἐπιμελεῖται δι' ἐκείνων διὰ τὸ τὴν πρόσοδον ἐκεῖθεν αὐτῷ πλείω γίνεσθαι τῆς αὐτοῦ τέχνης, ἀλλ' εἰς μίαν ἕκαστος τέχνην ἐν πόλει

Stephanus page 847, section a, line 3

κεκτημένος ἀπὸ ταύτης ἅμα καὶ τὸ ζῆν κτάσθω. τοῦτον δὲ τὸν νόμον ἀστυνόμοι διαπονούμενοι σφύζοντων, καὶ τὸν μὲν ἐπιχώριον, ἐὰν εἰς τινὰ τέχνην ἀποκλίνη μᾶλλον ἢ τὴν τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν, κολαζόντων ὀνειδέσι τε καὶ ἀτιμίαις, μέχριτερ ἂν κατευθύνωσιν εἰς τὸν αὐτοῦ δρόμον, ξένων δὲ ἂν τις ἐπιτηδεύῃ δύο τέχνας, δεσμοῖσί τε καὶ χρημάτων ζημίαις καὶ ἐκβολαῖς ἐκ τῆς πόλεως κολάζοντες, ἀναγκαζόντων ἓνα μόνον ἀλλὰ μὴ πολλοὺς εἶναι. μισθῶν δὲ αὐτοῖς περὶ καὶ τῶν ἀναιρέσεων τῶν ἔργων, καὶ ἐὰν τις αὐτοὺς ἕτερος ἢ 'κεῖνοί τινα ἄλλον ἀδικῶσι, μέχρι δραχμῶν πενήτηκοντα

Stephanus page 847, section b, line 5

ἀστυνόμοι διαδικαζόντων, τὸ δὲ πλεον τοῦτου τὰ κοινὰ δικαστήρια διακρινόντων κατὰ νόμον.

Τέλος δὲ ἐν τῇ πόλει μηδένα μηδὲν τελεῖν μήτε ἐξαγομένων χρημάτων μήτ' εἰσαγομένων· λιβανωτὸν δὲ καὶ ὅσα πρὸς θεοὺς τὰ τοιαῦτα ἐστὶν ξενικὰ θυμιάματα, καὶ πορφύραν καὶ ὅσα βαπτὰ χρώματα, μὴ φερούσης τῆς χώρας, ἢ περὶ

τινα ἄλλην τέχνην δεομένην ξενικῶν τινων εἰσαγωγίμων
μηδενὸς ἀναγκαίου χάριν μήτε τις ἀγέτω, μήτε αὖ τῶν ἐν
τῇ χώρᾳ ἀναγκαίων ἐμμένειν ἐξαγέτω· τούτων δ' αὖ πάντων
ἐπιγνώμονας εἶναι καὶ ἐπιμελητὰς τῶν νομοφυλάκων, πέντε

Stephanus page 847, section c, line 7

ἀφαιρεθέντων τῶν πρεσβυτέρων, τοὺς ἐξῆς δώδεκα.

Περὶ δὲ ὄπλων καὶ ὅσα περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα ὄργανα,
ἐάν τινος ἡ τέχνης εἰσαγωγίμου δέη γίνεσθαι ἢ φυτοῦ ἢ
μεταλλευτικοῦ κτήματος ἢ δεσμευτικοῦ ἢ ζώων τινῶν ἔνεκα
τῆς τοιαύτης χρείας, ἵππαρχοι καὶ στρατηγοὶ τούτων ἔστωσαν
κύριοι εἰσαγωγῆς τε καὶ ἐξαγωγῆς, διδούσης τε ἅμα καὶ
δεχομένης τῆς πόλεως, νόμους δὲ περὶ τούτων νομοφύλακες
τοὺς πρέποντάς τε καὶ ἱκανοὺς θήσουσι· καπηλείαν δὲ ἔνεκα
χρηματισμῶν μήτε οὖν τούτου μήτε ἄλλου μηδενὸς ἐν τῇ
χώρᾳ ὅλην καὶ πόλει ἡμῖν γίνεσθαι.

Stephanus page 847, section e, line 2

Τροφῆς δὲ καὶ διανομῆς τῶν ἐκ τῆς χώρας ἐγγὺς τῆς
τοῦ Κρητικοῦ νόμου ἔοικεν ὀρθότης ἂν τις γιγνομένη κατὰ
τρόπον γίνεσθαι. δώδεκα μὲν γὰρ δὴ μέρη τὰ πάντα ἐκ
τῆς χώρας γιγνόμενα νέμειν χρεῶν πάντας, ἥπερ καὶ ἀνα-
λωτέα· τὸ δὲ δωδέκατον μέρος ἕκαστον - οἶον πυρῶν καὶ
κριθῶν, οἷσιν δὴ καὶ τὰ ἅπαντα ἀκολουθεῖτω τὰ ἄλλα ὥραϊα
νεμόμενα, καὶ ὅσα ζῶα σύμπαντα πράσιμα ἐν ἐκάστοις ἢ -
τριχῇ διαιρείσθω κατὰ λόγον, ἐν μὲν μέρος τοῖς ἐλευθέροις,
ἐν δὲ τοῖς τούτων οἰκέταις· τὸ δὲ τρίτον δημιουργοῖς τε καὶ
πάντως τοῖς ξένοις, οἳ τέ τινες αὖ τῶν μετοικούντων ὧσι

Stephanus page 848, section a, line 5

συνοικοῦντες τροφῆς ἀναγκαίου δεόμενοι, καὶ ὅσοι χρεία τινὶ
πόλεως ἢ τινος ιδιωτῶν εἰσαφικνουῦνται ἐκάστοτε, πάντων
τῶν ἀναγκαίων ἀπονεμηθὲν τρίτον μέρος ὦνιον ἐξ ἀνάγκης
ἔστω τοῦτο μόνον, τῶν δὲ δύο μερῶν μηδὲν ἐπάναγκες ἔστω
πωλεῖν. πῶς οὖν δὴ ταῦτα ὀρθότατα νέμοιτ' ἂν; πρῶτον
μὲν δῆλον ὅτι τῇ μὲν ἴσα, τῇ δ' οὐκ ἴσα νέμομεν.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Χεῖρῳ που καὶ βελτίῳ τούτων ἕκαστα ἀνάγκη φύειν
καὶ ἐκτρέφειν τὴν γῆν.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

Stephanus page 848, section b, line 7

{ΑΘ.} Τῷ μὲν τοίνυν τοιούτῳ τῶν μερῶν, τριῶν ὄντων, μηδὲν
πλέον ἐχέτω μήτε τοῖς δεσπόταις ἢ δούλοις νεμόμενον, μήτε
αὖ τὸ τῶν ξένων, ἀλλὰ τὴν τῆς ὁμοιότητος ἰσότητα ἢ νομὴν
πᾶσιν ἀποδιδότω τὴν αὐτήν· λαβὼν ἕκαστος τῶν πολιτῶν τὰ

δύο μέρη κύριος ἔστω τῆς νομῆς δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις, ὅπόσ' ἂν καὶ ὅποια βούληται διανέμειν. τὸ δὲ πλεόν τούτων μέτροις τε καὶ ἀριθμῷ τῇδε χρή διανέμεσθαι· λαβόντα τὸν ἀριθμὸν πάντων τῶν ζώων οἷς ἐκ τῆς γῆς δεῖ τὴν τροφήν γίνεσθαι, διανέμειν.

Τὸ δὲ μετὰ τοῦτο αὐτοῖς οἰκῆσεις δεῖ χωρὶς διατεταγμένας

Stephanus page 848, section c, line 8

εἶναι· τάξις δὲ ἥδε πρέπει τοῖς τοιούτοις. δώδεκα κώμας εἶναι χρή, κατὰ μέσον τὸ δωδεκατημόριον ἕκαστον μίαν, ἐν τῇ κώμῃ δὲ ἑκάστη πρῶτον μὲν ἱερὰ καὶ ἀγορὰν ἐξηρῆσθαι θεῶν τε καὶ τῶν ἐπομένων θεοῖς δαιμόνων, εἴτε τινὲς ἔντοποι Μαγνήτων εἴτ' ἄλλων ἰδρύματα παλαιῶν μνήμη διασεσωμένων εἰσίν, τούτοις ἀποδιδόντας τὰς τῶν πάλαι τιμὰς ἀνθρώπων, Ἑστίας δὲ καὶ Διὸς Ἀθηνᾶς τε, καὶ ὃς ἂν ἀρχηγὸς ἦ τῶν ἄλλων τοῦ δωδεκάτου ἑκάστου μέρους, ἱερὰ πανταχοῦ ἰδρύσασθαι. πρῶτον δὲ οἰκοδομίας εἶναι περὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα, ὅπη ἂν ὁ τόπος ὑψηλότατος ἦ, τοῖς φρουροῖς

Stephanus page 848, section e, line 2

ὑποδοχὴν ὅτι μάλιστα εὐερκῇ· τὴν δὲ ἄλλην χώραν κατασκευάζειν πᾶσαν δημιουργῶν τριακαίδεκα μέρη διελομένους, καὶ τὸ μὲν ἐν ἄστει κατοικίζειν, διελομένους αὖ καὶ τοῦτο εἰς τὰ δώδεκα μέρη τῆς πόλεως ἀπάσης, ἔξω τε καὶ ἐν κύκλῳ κατανεμηθέντας, ἐν τῇ κώμῃ δὲ ἑκάστη τὰ πρόσφορα γεωργοῖς γένη τῶν δημιουργῶν συνοικίζειν. τοὺς δ' ἐπιμελητὰς εἶναι τούτων πάντων τοὺς τῶν ἀγρονόμων ἄρχοντας, ὅσων τε καὶ ὦντινων ὁ τόπος ἕκαστος δεῖται, καὶ ὅπου κατοικοῦντες ἀλυπότατοί τε καὶ ὠφελιμώτατοι ἔσονται τοῖσιν γεωργοῖσι. τῶν δὲ ἐν ἄστει κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπιμεληθῆναι καὶ ἐπιμελεῖσθαι

Stephanus page 849, section a, line 2

τὴν τῶν ἀστυνόμων ἀρχήν.

Τοῖς δὲ δὴ ἀγορανόμοις τὰ περὶ ἀγοράν που δεῖ ἕκαστα μέλειν· ἢ δ' ἐπιμέλεια, μετὰ τὴν τῶν ἱερῶν ἐπίσκεψιν τῶν κατ' ἀγοράν μὴ τις ἀδικῇ τι, τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας τὸ δεύτερον ἂν εἴη, σωφροσύνης τε καὶ ὕβρεως ἐπισκόπους ὄντας κολάζειν τὸν δεόμενον κολάσεως. τῶν δὲ ὠνίων, πρῶτον μὲν τὰ περὶ τοὺς ξένους ταχθέντα πωλεῖν τοῖς ἀστοῖς σκοπεῖν εἰ γίγνεται κατὰ τὸν νόμον ἕκαστα. νόμος δ' ἑκάστῳ μηνὸς τῇ νέᾳ ὦν δεῖ πραθῆναι τὸ μέρος τοῖς ξένοις ἐξάγειν τοὺς ἐπιτρόπους, ὅσοι τοῖς ἀστοῖς ξένοι ἢ καὶ δοῦλοι ἐπιτρο-

Stephanus page 849, section b, line 4

πεύουσι, δωδεκατημόριον πρῶτον τοῦ σίτου, τὸν δὲ ξένον εἰς πάντα τὸν μῆνα ὠνεῖσθαι σῖτον μὲν καὶ ὅσα περὶ σῖτον

ἀγορᾶ τῇ πρώτῃ· δεκάτῃ δὲ τοῦ μηνὸς τὴν τῶν ὑγρῶν οἱ μὲν
πρᾶσιν, οἱ δὲ ὠνήν ποιείσθωσαν δι' ὅλου τοῦ μηνὸς ἱκανήν·
τρίτῃ δὲ εἰκάδι τῶν ζώων ἔστω πρᾶσις, ὅσα πρατέα ἐκάστοις
ἢ ὠνητέα αὐτοῖς δεομένοις, καὶ ὁπόσων σκευῶν ἢ χρημάτων
γεωργοῖς μὲν πρᾶσις, οἷον δερμάτων ἢ καὶ πάσης ἐσθῆτος
ἢ πλοκῆς ἢ πιλήσεως ἢ τινων ἄλλων τοιούτων, ξένοις δὲ
ἀναγκαῖον ὠνεῖσθαι παρ' ἄλλων κτωμένοις. καπηλείας δὲ
τούτων ἢ κριθῶν ἢ πυρῶν εἰς ἄλφιστα νεμηθέντων, ἢ καὶ τὴν

Stephanus page 849, section c, line 7

ἄλλην σύμπασαν τροφήν, ἀστοῖς μὲν καὶ τούτων δούλοις μήτε
τις πωλείτω μήτε ὠνεῖσθω παρὰ τοιούτου μηδεὶς μηδενός, ἐν
δὲ ταῖς τῶν ξένων ξένος ἀγοραῖς πωλείτω τοῖς δημιουργοῖς
τε καὶ τούτων δούλοις, οἴνου τε μεταβαλλόμενος καὶ σίτου
πρᾶσιν, ὃ δὴ καπηλείαν ἐπονομάζουσιν οἱ πλεῖστοι· καὶ
ζώων διαμερισθέντων μάγειροι διατιθέσθων ξένοις τε καὶ
δημιουργοῖς καὶ τούτων οἰκέταις. πᾶσαν δὲ ὕλην καύσιμον
ὀσημέραι ξένος ὁ βουληθεὶς ὠνεῖσθω μὲν ἀθρόαν παρὰ τῶν
ἐν τοῖς χωρίοις ἐπιτρόπων, πωλείτω δὲ αὐτὸς τοῖς ξένοις,
καθ' ὅσον ἂν βούληται καὶ ὁπόταν βούληται. τῶν δὲ ἄλλων

Stephanus page 849, section e, line 2

χρημάτων πάντων καὶ σκευῶν ὁπόσων ἐκάστοισι χρεία,

πωλεῖν εἰς τὴν κοινὴν ἀγορὰν φέροντας εἰς τὸν τόπον
ἕκαστον, ἐν οἷς ἂν νομοφύλακές τε καὶ ἀγορανόμοι, μετ'
ἀστυνόμων τεκμηράμενοι ἔδρας πρεπούσας, ὅρους θῶνται
τῶν ὠνίων, ἐν τούτοις ἀλλάττεσθαι νόμισμά τε χρημάτων
καὶ χρήματα νομίματος, μὴ προέμενον ἄλλον ἑτέρῳ τὴν
ἀλλαγὴν· ὁ δὲ προέμενος ὥς πιστεύων, ἑάντε κομίσηται
καὶ ἂν μὴ, στεργέτω ὥς οὐκέτι δίκης οὔσης τῶν τοιούτων
περὶ συναλλάξεων. τὸ δὲ ὠνηθὲν ἢ πραθὲν ὅσῳ πλέον ἂν ᾖ

Stephanus page 850, section a, line 2

καὶ πλέονος ἢ κατὰ τὸν νόμον, ὃς εἴρηκεν πόσου προσγενο-
μένου καὶ ἀπογενομένου δεῖ μηδέτερα τούτων ποιεῖν, ἀναγρα-
φήτω τότ' ἤδη παρὰ τοῖς νομοφύλαξιν τὸ πλεόν, ἐξαλειφέσθω
δὲ τὸ ἐναντίον. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ μετοίκων ἔστω τῆς
ἀναγραφῆς πέρι τῆς οὐσίας. ἰέναι δὲ τὸν βουλούμενον εἰς
τὴν μετοίκησιν ἐπὶ ῥητοῖς, ὥς οἰκήσεως οὔσης τῶν ξένων τῷ
βουλομένῳ καὶ δυναμένῳ κατοικεῖν, τέχνην κεκτημένῳ καὶ
ἐπιδημοῦντι μὴ πλέον ἐτῶν εἴκοσιν ἀφ' ἧς ἂν γράψηται,
μετοίκιον μηδὲ σμικρὸν τελοῦντι πλὴν τοῦ σωφρονεῖν, μηδὲ
ἄλλο αὖ τέλος ἕνεκά τινος ὠνῆς ἢ καὶ πράσεως· ὅταν δ'

Stephanus page 850, section b, line 5

ἐξήκωσιν οἱ χρόνοι, τὴν αὐτοῦ λαβόντα οὐσίαν ἀπιέναι.
ἐὰν δ' ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις αὐτῷ συμβῇ λόγου ἀξίῳ πρὸς
εὐεργεσίαν τῆς πόλεως γεγονέναι τινὰ ἱκανήν, καὶ πιστεύῃ
πείσειν βουλὴν καὶ ἐκκλησίαν, ἢ τινα ἀναβολὴν τῆς ἐξοι-
κήσεως ἀξιῶν αὐτῷ γίνεσθαι κυρίως, ἢ καὶ τὸ παράπαν διὰ
βίου τινὰ μονήν, ἐπελθὼν καὶ πείσας τὴν πόλιν, ἅπερ ἂν πείσῃ,
ταῦτα αὐτῷ τέλεα γιγνέσθω. παισὶ δὲ μετοίκων, δημιουργοῖς
οὗσι καὶ γενομένοις ἐτῶν πεντεκαίδεκα, τῆς μὲν μετοικίας
ἀρχέτω χρόνος ὁ μετὰ τὸ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος, ἐπὶ
τούτοις δὲ εἴκοσιν ἔτη μείνας, ἴτω ὅπῃ αὐτῷ φίλον, μένειν

Stephanus page 850, section c, line 7

δὲ ἂν βούληται, κατὰ τὰ αὐτὰ μενέτω πείσας· ὁ δὲ ἀπιὼν
ἐξαλειψάμενος ἴτω τὰς ἀπογραφάς, αἵτινες ἂν αὐτῷ παρὰ
τοῖς ἄρχουσιν γεγραμμέναι πρότερον ᾶσιν.

{ΑΘ.} Δίκαι δὴ τὰ μετὰ ταῦτα ἀκόλουθοι ταῖς ἔμπροσθεν
πράξεσιν ἀπάσαις οὗσαι κατὰ φύσιν γίγνοιντο ἂν τὴν τῆς
διακοσμήσεως τῶν νόμων. ὧντινων οὖν δὴ πέρι δεῖ γίνεσθαι
δίκας, τὰ μὲν εἴρηται, τὰ κατὰ γεωργίας τε καὶ ὅσα τούτοις
εἶπετο, τὰ δὲ μέγιστα οὔτε εἴρηταί πω, καθ' ἐν ἑκαστόν
τε λεγόμενον, ῥηθὲν ἦν δεῖ λαμβάνειν αὐτὸ τιμωρίαν καὶ
τίνων ποτὲ δικαστῶν τυγχάνειν, μετ' ἐκεῖν' αὐτὰ ἐξῆς ταῦτα

Stephanus page 853, section b, line 2

ῥητέον.

{ΚΛ.} Ὁρθῶς.

{ΑΘ.} Αἰσχρὸν μὲν δὴ τινα τρόπον καὶ νομοθετεῖν πάντα
ὅποσα νῦν μέλλομεν τοῦτο δρᾶν, ἐν τοιαύτῃ πόλει ἣν φαμεν
οἰκήσεσθαι τε εὖ καὶ τεύξεσθαι πάσης ὀρθότητος πρὸς ἐπιτή-
δευσιν ἀρετῆς· ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ τὸ καὶ ἀξιοῦν τῆς τῶν
ἄλλων μοχθηρίας τῶν μεγίστων ἐμφύεσθαι τινα μεθέξοντα,
ὥστε δεῖν νομοθετεῖν προκαταλαμβάνοντα καὶ ἀπειλοῦντα
ἐὰν τις τοιοῦτος γίγνηται, καὶ τούτων ἀποτροπῆς τε ἕνεκα
καὶ γενομένων κολάσεως τιθέναι ἐπ' αὐτοῖς νόμους, ὥς

Stephanus page 853, section c, line 3

ἐσομένους, ὅπερ εἶπον, αἰσχρὸν μὲν τινα τρόπον. ἐπειδὴ
δὲ οὐ, καθάπερ οἱ παλαιοὶ νομοθέται θεῶν παισὶν νομοθετού-
μενοι τοῖς ἥρωσιν, ὥς ὁ νῦν λόγος, αὐτοὶ τ' ἐκ θεῶν ὄντες
ἄλλοις τε ἐκ τοιούτων γεγονόσιν ἐνομοθέτουν, ἀλλ' ἀνθρωποὶ
τε καὶ ἀνθρώπων σπέρμασιν νομοθετοῦμεν τὰ νῦν, ἀνεμέ-
σητον δὴ φοβεῖσθαι μή τις ἐγγίγνηται τῶν πολιτῶν ἡμῖν
οἷον κερασβόλος, ὃς ἀτεράμων εἰς τοσοῦτον φύσει γίγνοιτ'
ἂν ὥστε μὴ τήκεσθαι· καθάπερ ἐκεῖνα τὰ σπέρματα πυρί,
νόμοις οὗτοι καίπερ οὕτως ἰσχυροῖς οὗσιν ἄτηκτοι γίγνωνται.
ὧν δὴ χάριν οὐκ ἐπίχαριν λέγοιμ' ἂν πρῶτον νόμον ἱερῶν

περὶ συλήσεων, ἂν τις τοῦτο δρᾷν τολμᾷ. καὶ πολίτην μὲν τῶν τεθραμμένων ὀρθῶς οὐτ' ἂν βουλοίμεθα οὔτε ἐλπιστὸν πάνυ τι νοσῆσαί ποτε ἂν ταύτην τὴν νόσον, οἰκείται δὲ ἂν τούτων καὶ ξένοι καὶ ξένων δοῦλοι πολλὰ ἂν ἐπιχειρήσειαν τοιαῦτα· ὦν ἕνεκα μὲν μάλιστα, ὅμως δὲ καὶ σύμπασαν τὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀσθένειαν εὐλαβούμενος, ἐρῶ τὸν τῶν ἱεροσύλων πέρι νόμον καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων ὅσα δυσίατα καὶ ἀνίατα. προοίμια δὲ τούτοισι, κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ὁμολογηθέντα, προρρητέον ἅπασιν ὡς βραχύτατα. λέγοι δὴ τις ἂν ἐκείνῳ διαλεγόμενος ἅμα

καὶ παραμυθούμενος, ὃν ἐπιθυμία κακὴ παρακαλοῦσα μεθ' ἡμέραν τε καὶ ἐπεγείρουσα νύκτωρ ἐπὶ τι τῶν ἱερῶν ἄγει συλήσοντα, τάδε· Ὡ θαυμάσιε, οὐκ ἀνθρώπινόν σε κακὸν οὐδὲ θεῖον κινεῖ τὸ νῦν ἐπὶ τὴν ἱεροσυλίαν προτρέπον ἰέναι, οἷστρος δέ σέ τις ἐμφυόμενος ἐκ παλαιῶν καὶ ἀκαθάρτων τοῖς ἀνθρώποις ἀδικημάτων, περιφερόμενος ἀλιτηριώδης, ὃν εὐλαβεῖσθαι χρεὼν παντὶ σθένει· τίς δ' ἐστὶν εὐλάβεια, μαθέ. ὅταν σοι προσπίπτῃ τι τῶν τοιούτων δογμάτων, ἴθι ἐπὶ τὰς ἀποδιοπομπήσεις, ἴθι ἐπὶ θεῶν ἀποτροπαίων ἱερὰ ἰκέτης, ἴθι ἐπὶ τὰς τῶν λεγομένων ἀνδρῶν ὑμῖν ἀγαθῶν

συνουσίας, καὶ τὰ μὲν ἄκουε, τὰ δὲ πειρῶ λέγειν αὐτός, ὡς δεῖ τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια πάντα ἄνδρα τιμᾶν· τὰς δὲ τῶν κακῶν συνουσίας φεῦγε ἀμεταστρεπτί. καὶ ἔαν μὲν σοι δρῶντι ταῦτα λωφᾷ τι τὸ νόσημα· εἰ δὲ μή, καλλίῳ θάνατον σκεψάμενος ἀπαλλάττου τοῦ βίου.

Ταῦτα ἡμῶν ἀδόντων προοίμια τοῖς πάντα ταῦτα ἐπινοοῦσιν ὅσα ἀνόσια ἔργα καὶ πολιτοφθόρα, τῷ μὲν πειθομένῳ τὸν νόμον ἔαν σιγῇ δεῖ, τῷ δὲ ἀπειθοῦντι μετὰ τὸ προοίμιον ἄδειν μέγα· Ὅς δ' ἂν ἱεροσυλῶν ληφθῇ, ἔαν μὲν ἢ δοῦλος ἢ ξένος, ἐν τῷ προσώπῳ καὶ ταῖς χερσὶ γραφεῖς τὴν συμφοράν,

καὶ μαστιγωθεὶς ὅποσας ἂν δόξῃ τοῖς δικασταῖς, ἐκτὸς τῶν ὅρων τῆς χώρας γυμνὸς ἐκβληθήτω· τάχα γὰρ ἂν δοὺς ταύτην τὴν δίκην γένοιτ' ἂν βελτίων σωφρονισθεὶς. οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ δίκη γίνεταί οὐδεμία γενομένη κατὰ νόμον, δυοῖν δὲ θάτερον ἀπεργάζεται σχεδόν· ἢ γὰρ βελτίονα ἢ μοχθηρότερον ἦττον ἐξηργάσατο τὸν τὴν δίκην παρασχόντα. πολίτης δὲ ἂν τίς ποτέ τι τοιοῦτον δρῶν ἀναφανῇ, περὶ θεοῦς ἢ περὶ γονέας ἢ περὶ πόλιν ἡδίκηκώς τῶν μεγάλων τινα καὶ

ἀπορρήτων ἀδικιῶν, ὡς ἀνίατον ἤδη τοῦτον ὄντα ὁ δικαστὴς
διανοεῖσθω, λογιζόμενος οἴας παιδείας τε καὶ τροφῆς ἐκ

Stephanus page 854, section e, line 6

παιδὸς τυγχάνων οὐκ ἀπέσχετο τῶν μεγίστων κακῶν. δίκη
δὴ τούτῳ θάνατος, ἐλάχιστον τῶν κακῶν, τοὺς δὲ ἄλλους
παράδειγμα ὀνήσει γενόμενος, ἀκλεῆς καὶ ὑπὲρ τοὺς τῆς
χώρας ὅρους ἀφανισθεὶς· παισὶ δὲ καὶ γένει, ἐὰν φύγωσι
τὰ πατρῶα ἤθη, κλέος ἔστω καὶ λόγος ἔντιμος λεγόμενος,
ὡς εὖ τε καὶ ἀνδρείως εἰς ἀγαθὸν ἐκ κακοῦ διαπεφευγόντων.
δημόσια δὲ χρήματα οὐδενὸς τῶν τοιούτων τῇ πολιτείᾳ πρέπον
ἂν εἴη γίνεσθαι, ἐν ἣ δεῖ τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ καὶ ἴσους ὄντας
διατελεῖν κλήρους. ζημίας δ' ἐκτίσεις, ὅταν ἀδικεῖν ἄξια
δοκῇ τις χρημάτων, ἐκτίνειν, ἂν ἣ τι τῶν τοῦ κλήρου κατε-

Stephanus page 855, section b, line 1

σκευασμένου περιττεῦον, μέχρι τοσούτου ζημιωθέντα, τὸ δὲ
πλέον μὴ· τὰς δ' εἰς ταῦτα ἀκριβείας ἐκ τῶν ἀπογραφῶν
νομοφύλακες σκοποῦντες τὸ σαφὲς ἐξαγγελλόντων ἀεὶ τοῖς
δικασταῖς, ὅπως ἂν τῶν κλήρων ἀργὸς μηδεὶς μηδέποτε
γίγνηται δι' ἀπορίαν χρημάτων. ζημίας δὲ ἂν τις πλέονος
ἄξιος εἶναι δοκῇ, ἐὰν ἄρα μὴ τινες ἐθέλωσιν αὐτὸν τῶν φίλων
ἐγγυᾶσθαι τε καὶ συνεκτίνοντες ἀπελευθεροῦν, δεσμοῖς τε
χρονίοις καὶ ἐμφανέσι καὶ τισιν προπηλακισμοῖς κολάζειν,
ἄτιμον δὲ παντάπασιν μηδένα εἶναι μηδέποτε μηδ' ἐφ' ἐνὶ
τῶν ἀμαρτημάτων, μηδ' ὑπερορίαν φυγάδα· θάνατον δὲ ἣ

Stephanus page 855, section c, line 3

δεσμοὺς ἢ πληγὰς, ἢ τινας ἀμόρφους ἔδρας ἢ στάσεις ἢ παρα-
στάσεις εἰς ἱερὰ ἐπὶ τὰ τῆς χώρας ἔσχατα, ἢ χρημάτων
καθάπερ ἔμπροσθεν εἵπομεν ἐκτίσεις γίνεσθαι δεῖν τὴν

δίκην ταύτην, γινέσθω. δικασταὶ δὲ ἔστωσαν θανάτου πέρι
νομοφύλακές τε καὶ τὸ τῶν περυσινῶν ἀρχόντων ἀριστίνδην
ἀπομερισθὲν δικαστήριον· εἰσαγωγὰς δὲ τούτων καὶ προσκλή-
σεις καὶ ὅσα τοιαῦτα καὶ ὡς δεῖ γίνεσθαι, τοῖς νεωτέροις
νομοθέταις χρή μέλειν, τὴν διαψήφισιν δὲ ἡμέτερον ἔργον
νομοθετεῖν. ἔστω δὲ φανερὰ μὲν ἡ ψῆφος τιθεμένη, πρὸ

Stephanus page 855, section d, line 5

τούτου δὲ κατὰ τὸ στόμα τοῦ διώκοντός τε καὶ φεύγοντος ὁ
δικαστὴς ἐξῆς ἡμῖν ἐγγύτατα κατὰ πρέσβιν ἰξέσθω, πάντες
δ' οἱ πολῖται, ὅσοιπερ ἂν ἄγωσι σχολήν, ἐπήκοοι ἔστωσαν
σπουδῇ τῶν τοιούτων δικῶν. λέγειν δὲ ἓνα λόγον, πρῶτον
μὲν τὸν διώκοντα, τὸν δὲ φεύγοντα δεύτερον· μετὰ δὲ τοὺς
λόγους τούτους ἄρχεσθαι μὲν τὸν γεραίτατον ἀνακρίνοντα,

ίόντα εἰς τὴν τῶν λεχθέντων σκέψιν ἱκανήν, μετὰ δὲ τὸν
πρεσβύτατον ἐξῆς ἅπαντας χρή διεξελθεῖν ὅτι ἂν παρ'
ἐκατέρου τις τῶν ἀντιδίκων ῥηθὲν ἢ μὴ ῥηθὲν ἐπιποθῇ τινα
τρόπον· ὁ δὲ μηδὲν ποθῶν ἄλλω τὴν ἀνάκρισιν παραδιδότω.

Stephanus page 855, section e, line 7

τῶν δὲ ῥηθέντων ἐπισφραγισμένους ὅσα ἂν εἶναι καίρια
δοκῇ, γράμμασιν σημεία ἐπιβάλλοντας πάντων τῶν δικαστῶν,
θεῖναι ἐπὶ τὴν ἐστίαν, καὶ πάλιν αὖριον εἰς ταὐτὸν συνελ-
θόντας, ὡσαύτως τε ἀνακρίνοντας διεξελθεῖν τὴν δίκην καὶ
σημεῖα ἐπιβάλλοντας αὖ τοῖς λεχθεῖσιν· καὶ τρὶς δράσαντας
τοῦτο, τεκμήριά τε καὶ μάρτυρας ἱκανῶς παραλαβόντας,
ψῆφον ἱερὰν ἕκαστον φέροντα καὶ ὑποσχόμενον πρὸς τῆς
ἐστίας εἰς δύναμιν τὰ δίκαια καὶ ἀληθῆ κρίνειν, οὕτω τέλος
ἐπιθεῖναι τῇ τοιαύτῃ δίκῃ.

Μετὰ δὲ τὰ περὶ θεοῦς τὰ περὶ κατάλυσιν τῆς πολιτείας.

Stephanus page 856, section b, line 2

Ὅς ἂν ἄγων εἰς ἀρχὴν ἀνθρώπων δουλῶται μὲν τοὺς νόμους,
ἐταιρίας δὲ τὴν πόλιν ὑπήκοον ποιῇ, καὶ βιαίως δὴ πᾶν
τοῦτο πράττων καὶ στάσιν ἐγείρων παρανομῇ, τοῦτον δὴ
διανοεῖσθαι δεῖ πάντων πολεμιώτατον ὅλη τῇ πόλει· τὸν
δὲ κοινωνοῦντα μὲν τῶν τοιούτων μηδενί, τῶν μεγίστων δὲ
μετέχοντα ἀρχῶν ἐν τῇ πόλει, λεληθότα τε ταῦτα αὐτόν, ἢ
μὴ λεληθότα, δειλίᾳ δ', ὑπὲρ πατρίδος αὐτοῦ μὴ τιμωρούμενον,
δεῖ δεύτερον ἡγεῖσθαι τὸν τοιοῦτον πολίτην κάκῃ. πᾶς δὲ
ἀνὴρ, οὗ καὶ σμικρὸν ὄφελος, ἐνδεικνύτω ταῖς ἀρχαῖς εἰς
κρίσιν ἄγων τὸν ἐπιβουλεύοντα βιαίου πολιτείας μεταστά-

Stephanus page 856, section c, line 5

σεως ἅμα καὶ παρανόμου· δικασταὶ δὲ ἔστωσαν τούτοις
οἵπερ τοῖς ἱεροσύλοις, καὶ πᾶσαν τὴν κρίσιν ὡσαύτως αὐτοῖς
γίνεσθαι καθάπερ ἐκείνοις, τὴν ψῆφον θάνατον φέρειν τὴν
πλήθει νικῶσαν. ἐνὶ δὲ λόγῳ, πατρὸς ὀνειδὴ καὶ τιμωρίας
παίδων μηδενὶ συνέπεσθαι, πλὴν ἐάν τινι πατὴρ καὶ πάππος
καὶ πάππου πατὴρ ἐφεξῆς ὀφλῶσι θανάτου δίκην· τούτους δὲ
ἢ πόλις ἔχοντας τὴν αὐτῶν οὐσίαν, πλὴν ὅσον κατεσκευα-
σμένου τοῦ κλήρου παντελῶς, εἰς τὴν αὐτῶν ἀρχαίαν ἐκ-
πεμπέσθω πατρίδα καὶ πόλιν. οἷς δ' ἂν τῶν πολιτῶν ὑεῖς
ὄντες τυγχάνωσιν πλείους ἐνός, μὴ ἔλαττον δέκα ἔτη γεγο-

Stephanus page 856, section d, line 7

νότες, κληρῶσαι μὲν τούτων δέκα, οὓς ἂν ἀποφίγη πατὴρ
ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρός ἢ μητρός, τῶν δὲ λαχόντων τὰ
ὀνόματα εἰς Δελφοὺς πεμφθέντων· ὃν δ' ἂν ὁ θεὸς ἀνέλη,
κληρονόμον εἰς τὸν οἶκον καταστῆσαι τὸν τῶν ἐκλιπόντων

τύχη ἀμείνονι.

{ΚΛ.} Καλῶς.

{ΑΘ.} Κοινὸς δ' ἔτι τρίτος εἷς ἔστω νόμος περὶ δικαστῶν τε, οὓς δεῖ δικάζειν αὐτοῖς, καὶ ὁ τρόπος τῶν δικῶν, οἷς ἂν προδόσεως αἰτίαν ἐπιφέρων τις εἰς δικαστήριον ἄγῃ· καὶ μονῆς ὡσαύτως ἐκγόνοις καὶ ἐξόδου τῆς πατρίδος εἷς ἔστω

Stephanus page 857, section a, line 1

περὶ ταῦτα νόμος οὗτος τρισί, προδότῃ καὶ ἱεροσύλῳ καὶ τῷ τοὺς τῆς πόλεως νόμους βίᾳ ἀπολλύντι. κλέπτῃ δέ, ἐάντε μέγα ἐάντε σμικρὸν κλέπτῃ τις, εἷς αὖ νόμος κείσθω καὶ μία δίκης τιμωρία σύμπασιν· τὸ μὲν γὰρ κλαπὲν δὴ χρεῶν διπλάσιον πρῶτον ἐκτίνειν, ἐὰν ὄφλῃ τις τὴν τοιαύτην δίκην καὶ ἱκανὴν ἔχῃ τὴν ἄλλην οὐσίαν ἀποτίνειν ὑπὲρ τὸν κλῆρον, ἐὰν δὲ μή, δεδέσθαι ἕως ἂν ἐκτείσῃ ἢ πείσῃ τὸν καταδικασάμενον. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ κλοπῆς δημοσίᾳ δίκην, πείσας τὴν πόλιν ἢ τὸ κλέμμα ἐκτείσας διπλοῦν, ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν.

Stephanus page 857, section b, line 4

{ΚΛ.} Πῶς δὴ λέγομεν, ὦ ξένε, μηδὲν διαφέρειν τῷ κλέπτοντι μέγα ἢ σμικρὸν ὑφελομένῳ, καὶ ἐξ ἱερῶν ἢ ὁσίων, καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶν περὶ κλοπῆν πᾶσαν ἀνομοιότητα ἔχοντα, οἷς δεῖ ποικίλοις οὕσιν ἔπεσθαι τὸν νομοθέτην μηδὲν ὁμοίαις ζημίαις ζημιοῦντα;

{ΑΘ.} Ἄριστ', ὦ Κλεινία· σχεδὸν τοί με ὥσπερ φερόμενον ἀντικρούσας ἀνήγειρας, ἐννενοηκότα δὲ καὶ πρότερον ὑπέμνησας ὅτι τὰ περὶ τὴν τῶν νόμων θέσιν οὐδενὶ τρόπῳ πώποτε γέγονεν ὀρθῶς διαπεπονημένα, ὥς γε ἐν τῷ νῦν παραπεπτωκότι λέγειν. πῶς δ' αὖ καὶ τοῦτο λέγομεν; οὐ

Stephanus page 857, section c, line 5

κακῶς ἀπηκάσαμεν, ὅτε δούλοις ὡς ἰατρευομένοις ὑπὸ δούλων ἀπηκάζομεν πάντας τοὺς νῦν νομοθετουμένους. εὖ γὰρ ἐπίστασθαι δεῖ τὸ τοιόνδε, ὡς εἰ καταλάβοι ποτέ τις ἱατρὸς τῶν ταῖς ἐμπειρίαις ἄνευ λόγου τὴν ἱατρικὴν μεταχειριζομένων ἐλεύθερον ἐλευθέρῳ νοσοῦντι διαλεγόμενον ἱατρόν, καὶ τοῦ φιλοσοφεῖν ἐγγὺς χρώμενον μὲν τοῖς λόγοις, ἐξ ἀρχῆς τε ἀπτόμενον τοῦ νοσήματος, περὶ φύσεως πάσης ἐπανιόντα τῆς τῶν σωμάτων, ταχὺ καὶ σφόδρα γελάσειεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἄλλους εἴποι λόγους ἢ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτ' αἰεὶ προχείρους ὄντας τοῖς πλείστοις λεγομένοις ἱατροῖς· φαίη γὰρ ἂν “ὦ

Stephanus page 857, section d, line 7

μῶρε, οὐκ ἱατρεύεις τὸν νοσοῦντα ἀλλὰ σχεδὸν παιδεύεις, ὡς ἱατρόν ἀλλ' οὐχ ὑγιῇ δεόμενον γίγνεσθαι”.

{ΚΛ.} Οὐκοῦν λέγων τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς ἂν λέγοι;
 {ΑΘ.} Τάχ' ἂν, εἰ προσδιανοοῖτό γε ὡς ὅστις περὶ νόμων οὕτω διεξέρχεται, καθάπερ ἡμεῖς τὰ νῦν, παιδεύει τοὺς πολίτας ἀλλ' οὐ νομοθετεῖ. ἄρ' οὖν οὐ καὶ τοῦτ' ἂν πρὸς τρόπου λέγειν φαίνοιτο;
 {ΚΛ.} Ἵσως.
 {ΑΘ.} Εὐτυχὲς δὲ ἡμῶν τὸ παρὸν γέγονεν.
 {ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ;

Stephanus page 857, section e, line 10

{ΑΘ.} Τὸ μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι νομοθετεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐν σκέψει γενομένους περὶ πάσης πολιτείας πειρᾶσθαι κατιδεῖν τό τε ἄριστον καὶ τὸ ἀναγκαιότατον, τίνα τρόπον ἂν γιγνόμενον γίγνοιτο. καὶ δὴ καὶ τὸ νῦν ἔξεστιν ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, εἰ μὲν βουλόμεθα, τὸ βέλτιστον σκοπεῖν, εἰ δὲ βουλόμεθα, τὸ ἀναγκαιότατον περὶ νόμων· αἰρώμεθα οὖν πότερον δοκεῖ.
 {ΚΛ.} Γελοίαν, ὦ ξένε, προτιθέμεθα τὴν αἵρεσιν, καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ κατεχομένοις νομοθέταις ὅμοιοι γιγνοίμεθ' ἂν ὑπὸ μεγάλης τινὸς ἀνάγκης ἤδη νομοθετεῖν, ὡς οὐκέτ'

Stephanus page 858, section b, line 2

ἐξὸν εἰς αὐρίον· ἡμῖν δ' - εἰπεῖν σὺν θεῷ - ἔξεστι, καθάπερ ἡ λιθολόγοις ἢ καὶ τινος ἐτέρας ἀρχομένοις συστάσεως, παραφορήσασθαι χύδην ἐξ ὧν ἐκλεξόμεθα τὰ πρόσφορα τῇ μελλούσῃ γενήσεσθαι συστάσει, καὶ δὴ καὶ κατὰ σχολὴν ἐκλέξασθαι. τιθῶμεν οὖν ἡμᾶς νῦν εἶναι μὴ τοὺς ἐξ ἀνάγκης οἰκοδομοῦντας, ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ σχολῆς ἔτι τὰ μὲν παρατιθέμενους, τὰ δὲ συνιστάντας· ὥστε ὀρθῶς ἔχει τὰ μὲν ἤδη τῶν νόμων λέγειν ὡς τιθέμενα, τὰ δ' ὡς παρατιθέμενα.
 {ΑΘ.} Γένοιτο γοῦν ἂν, ὦ Κλεινία, κατὰ φύσιν μᾶλλον ἡμῖν ἢ σύνοψις τῶν νόμων. ἴδωμεν γὰρ οὖν, ὦ πρὸς θεῶν,

Stephanus page 858, section c, line 4

τὸ τοιόνδε περὶ νομοθετῶν.
 {ΚΛ.} Τὸ ποῖον δὴ;
 {ΑΘ.} Γράμματα μὲν που καὶ ἐν γράμμασιν λόγοι καὶ ἄλλων εἰσὶ πολλῶν ἐν ταῖς πόλεσιν γεγραμμένοι, γράμματα δὲ καὶ τὰ τοῦ νομοθέτου καὶ λόγοι.
 {ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;
 {ΑΘ.} Πότερον οὖν τοῖς μὲν τῶν ἄλλων συγγράμμασιν, ποιητῶν καὶ ὅσοι ἄνευ μέτρων καὶ μετὰ μέτρων τὴν αὐτῶν εἰς μνήμην συμβουλὴν περὶ βίου κατέθεντο συγγράψαντες, προσέχωμεν τὸν νοῦν, τοῖς δὲ τῶν νομοθετῶν μὴ προσέχωμεν;

Stephanus page 858, section d, line 4

ἢ πάντων μάλιστα;

{ΚΛ.} Πολύ γε.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ δῆτα οὐ χρή τὸν νομοθέτην μόνον τῶν γρα-

φόντων περὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων συμβουλεύειν,
διδάσκοντα οἷά τε ἔστι καὶ ὡς ἐπιτηδευτέον αὐτὰ τοῖς
μέλλουσιν εὐδαίμοσιν ἔσεσθαι;

{ΚΛ.} Καὶ πῶς οὐ;

{ΑΘ.} Ἀλλὰ αἰσχρὸν δὴ μᾶλλον Ὀμήρῳ τε καὶ Τυρταίῳ
καὶ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς περὶ βίου τε καὶ ἐπιτηδευμάτων

Stephanus page 858, section e, line 3

κακῶς θέσθαι γράψαντας, Λυκούργῳ δὲ ἦττον καὶ Σόλῳ
καὶ ὅσοι δὴ νομοθέται γενόμενοι γράμματα ἔγραψαν; ἢ τό
γε ὀρθόν, πάντων δεῖ γραμμάτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσι τὰ περὶ
τοὺς νόμους γεγραμμένα φαίνεσθαι διαπτυστόμενα μακρῶ
κάλλιστα τε καὶ ἄριστα, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἢ κατ' ἐκεῖνα
συνεπόμενα, ἢ διαφωνοῦντα αὐτοῖς εἶναι καταγέλαστα; οὕτω
διανοώμεθα περὶ νόμων δεῖν γραφῆς γίγνεσθαι ταῖς πόλεσιν,
ἐν πατρός τε καὶ μητρὸς σχήμασι φιλοῦντων τε καὶ νοῦν
ἐχόντων φαίνεσθαι τὰ γεγραμμένα, ἢ κατὰ τύραννον καὶ
δεσπότην τάξαντα καὶ ἀπειλήσαντα γράψαντα ἐν τοίχοις

Stephanus page 859, section a, line 6

ἀπηλλάχθαι; σκοπῶμεν οὖν δὴ καὶ τὰ νῦν ἡμεῖς πότερα
ταύτη πειρώμεθα λέγειν διανοηθέντες περὶ νόμων, εἴτ' οὖν
δυνάμεθα εἶτε μή, ἀλλ' οὖν τό γε πρόθυμον παρεχόμενοι
καὶ κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἰόντες, ἂν ἄρα τι καὶ δέη πάσχειν,
πάσχωμεν. ἀγαθὸν δ' εἶη τε, καὶ ἂν θεὸς ἐθέλῃ, γίγνοιτ'
ἂν ταύτη.

{ΚΛ.} Καλῶς εἴρηκας, ποιῶμέν τε ὡς λέγεις.

{ΑΘ.} Διασκεπτέον ἄρα πρῶτον, ὥσπερ ἐπεχειρήσαμεν,
ἀκριβῶς τὸν περὶ τῶν τε ἱεροσυλούντων καὶ κλοπῆς πάσης
πέρι καὶ ἀδικημάτων συμπάντων, καὶ οὐ δυσχεραντέον εἰ

Stephanus page 859, section c, line 1

μεταξὺ νομοθετοῦντες τὰ μὲν ἔθεμεν, τῶν δ' ἔτι διασκοποῦμεν
πέρι· νομοθέται γὰρ γιγνόμεθα ἀλλ' οὐκ ἐσμέν πω, τάχα δὲ
ἴσως ἂν γενοίμεθα. εἰ δὴ δοκεῖ περὶ ὧν εἴρηκα ὡς εἴρηκα
σκοπεῖσθαι, σκοπώμεθα.

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Περὶ δὴ καλῶν καὶ δικαίων συμπάντων πειρώμεθα
κατιδεῖν τὸ τοιόνδε, ὅπῃ ποτὲ ὁμολογοῦμεν νῦν καὶ ὅπῃ
διαφερόμεθα ἡμεῖς τε ἡμῖν αὐτοῖς, οἳ δὴ φαῖμεν ἂν προθυ-
μεῖσθαι γε, εἰ μηδὲν ἄλλο, διαφέρειν τῶν πλείστων, οἳ πολλοί
τε αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς αὖ.

{ΚΛ.} Τὰς ποίας δὲ δὴ διαφορὰς ἡμῶν ἐννοηθεῖς λέγεις;
{ΑΘ.} Ἐγὼ πειράσομαι φράζειν. περὶ δικαιοσύνης ὅλως
καὶ τῶν δικαίων ἀνθρώπων τε καὶ πραγμάτων καὶ πράξεων
πάντες πῶς συνομολογοῦμεν πάντα εἶναι ταῦτα καλὰ, ὥστε
οὐδ' εἴ τις δισχυρίζοιτο εἶναι τοὺς δικαίους ἀνθρώπους,
ἂν καὶ τυγχάνωσιν ὄντες αἰσχροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτό γε
τὸ δικαιοτάτον ἦθος ταύτη παγκάλους εἶναι, σχεδὸν οὐδεὶς ἂν
λέγων οὕτω πλημμελῶς δόξειε λέγειν.
{ΚΛ.} Οὐκοῦν ὀρθῶς;
{ΑΘ.} Ἴσως· ἴδωμεν δὲ ὥς, εἰ πάντ' ἐστὶν καλὰ ὅσα δι-

καιοσύνης ἔχεται, τῶν πάντων τοι καὶ τὰ παθήματα ἡμῖν
ἐστὶν, σχεδὸν τοῖς ποιήμασιν ἴσα.
{ΚΛ.} Τί οὖν δὴ;
{ΑΘ.} Ποίημα μὲν, ὅπερ ἂν ἡ δίκαιον, σχεδὸν ὅσονπερ
ἂν τοῦ δικαίου κοινωνῇ, κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ καλοῦ
μετέχον ἐστί.
{ΚΛ.} Τί μήν;
{ΑΘ.} Οὐκοῦν καὶ πάθος ὅπερ ἂν δικαίου κοινωνῇ, κατὰ
τοσοῦτον γίνεσθαι καλὸν ὁμολογούμενον, οὐκ ἂν διαφωνοῦντα
παρέχοι τὸν λόγον;

{ΚΛ.} Ἀληθῆ.
{ΑΘ.} Ἐὰν δέ γε δίκαιον μὲν ὁμολογῶμεν, αἰσchrὸν δὲ εἶναι
πάθος, διαφωνήσει τό τε δίκαιον καὶ τὸ καλόν, λεχθέντων
τῶν δικαίων αἰσχίστων εἶναι.
{ΚΛ.} Πῶς τοῦτο εἴρηκας;
{ΑΘ.} Οὐδὲν χαλεπὸν ἐννοεῖν· οἱ γὰρ ὀλίγω πρόσθεν
τεθέντες ἡμῖν νόμοι πάντων ἐναντιώτατα παραγγέλλειν
δόξειαν ἂν τοῖς νῦν λεγομένοις.
{ΚΛ.} Ποίοις;
{ΑΘ.} Τὸν ἱερόσυλόν που ἐτίθεμεν δικαίως ἂν ἀποθνήσκειν

καὶ τὸν τῶν εὖ κειμένων νόμων πολέμιον, καὶ μέλλοντες δὴ
νόμιμα τοιαῦτα τιθῆναι πάμπολλα ἐπέσχομεν, ἰδόντες ὥς
ταῦτα ἐστὶν μὲν ἄπειρα παθήματα πλήθει καὶ μεγέθεσιν,
δικαιοτάτα δὲ πάντων παθημάτων καὶ συμπάντων αἰσχίστα.
μῶν οὐχ οὕτως ἡμῖν τὰ τε δίκαια καὶ τὰ καλὰ τοτὲ μὲν ὥς
ταῦτά σύμπαντα, τοτὲ δὲ ὥς ἐναντιώτατα φανεῖται;
{ΚΛ.} Κινδυνεύει.
{ΑΘ.} Τοῖς μὲν τοίνυν πολλοῖς οὕτω περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσυμ-
φώνως τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια διερριμμένα προσαγορεύεται.

{ΚΛ.} Φαίνεται γοῦν, ὦ ξένε.

Stephanus page 860, section c, line 4

{ΑΘ.} Τὸ τοίνυν ἡμέτερον, ὦ Κλεινία, πάλιν ἴδωμεν πῶς αὖ περὶ αὐτὰ ταῦτα ἔχει τῆς συμφωνίας.

{ΚΛ.} Ποίας δὴ πρὸς ποίαν;

{ΑΘ.} Ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις οἶμαι διαρρήδην ἐμὲ εἰρηκέναι πως, εἰ δ' οὖν μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν ὡς λέγοντα τίθετε -

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ὡς οἱ κακοὶ πάντες εἰς πάντα εἰσὶν ἄκοντες κακοί· τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ἀνάγκη που τούτῳ συνέπεσθαι τὸν ἐξῆς λόγον.

Stephanus page 860, section d, line 4

{ΚΛ.} Τίνα λέγεις;

{ΑΘ.} Ὡς ὁ μὲν ἄδικός που κακός, ὁ δὲ κακὸς ἄκων τοιοῦτος. ἀκουσίως δὲ ἐκούσιον οὐκ ἔχει πράττεσθαι ποτε λόγον· ἄκων οὖν ἐκείνῳ φαίνεται· ἂν ἀδικεῖν ὁ ἀδικῶν τῷ τὴν ἀδικίαν ἀκούσιον τιθεμένῳ, καὶ δὴ καὶ νῦν ὁμολογητέον ἐμοί· σύμφημι γὰρ ἄκοντας ἀδικεῖν πάντας - εἰ καὶ τις φιλονικίας ἢ φιλοτιμίας ἔνεκα ἄκοντας μὲν ἀδίκους εἶναί φησιν, ἀδικεῖν μὴν ἐκόντας πολλούς, ὃ γ' ἐμὸς λόγος ἐκεῖνος ἀλλ' οὐχ οὗτος - τίνα οὖν αὖ τρόπον ἔγωγε συμφωνοίην ἂν τοῖς ἐμῶν λόγοις; εἰ με, ὦ Κλεινία καὶ Μέγилле, ἐρωτῶτε·

Stephanus page 860, section e, line 5

“Εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχοντά ἐστιν, ὦ ξένε, τί συμβουλεύεις ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας τῇ τῶν Μαγνήτων πόλει; πότερον νομοθετεῖν ἢ μή;” “Πῶς γὰρ οὐ;” φήσω. “Διοριεῖς οὖν αὐτοῖς ἀκούσιά τε καὶ ἐκούσια ἀδικήματα, καὶ τῶν μὲν ἐκουσίων ἀμαρτημάτων τε καὶ ἀδικημάτων μείζους τὰς ζημίας θήσομεν, τῶν δ' ἐλάττους; ἢ πάντων ἐξ ἴσης, ὥς οὐκ ὄντων ἀδικημάτων τὸ παράπαν ἐκουσίων;”

{ΚΛ.} Ὅρθως μέντοι λέγεις, ὦ ξένε· καὶ τούτοις δὴ τί χρῆσόμεθα τοῖς νῦν λεγομένοις;

{ΑΘ.} Καλῶς ἤρου. πρῶτον μὲν τοίνυν αὐτοῖς τόδε

Stephanus page 861, section a, line 6

χρησώμεθα.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ἀναμνησθῶμεν ὥς ἔμπροσθεν νυνδὴ καλῶς ἐλέγομεν ὅτι περὶ τὰ δίκαια εἴη παμπόλλη τις ἡμῶν ταραχή τε καὶ ἀσυμφωνία. τοῦτο δὲ λαβόντες πάλιν ἐρωτῶμεν ἡμᾶς αὐτούς· “Ἄρ' οὖν περὶ τὴν τούτων ἀπορίαν οὐτ' ἐξευπορήσαντες οὐτε διορισάμενοι τί ποτ' ἐστὶν ταῦτα ἀλλήλων

διαφέροντα, ἃ δὴ κατὰ πάσας τὰς πόλεις ὑπὸ νομοθετῶν
πάντων τῶν πώποτε γενομένων ὡς δύο εἶδη τῶν ἀδικημάτων
ὄντα, τὰ μὲν ἐκούσια, τὰ δὲ ἀκούσια, ταύτη καὶ νομοθετεῖται·

Stephanus page 861, section b, line 6

ὁ δὲ παρ' ἡμῶν νυνδὴ ῥηθεὶς λόγος, ὥσπερ παρὰ θεοῦ λεχθεὶς,
τοσοῦτον μόνον εἰπὼν ἀπαλλάσσεται, δοὺς δὲ οὐδένα λόγον ὡς
ὀρθῶς εἶρηκεν, κατανομοθετήσει τινὰ τρόπον;” οὐκ ἔστιν,
ἀλλὰ ἀνάγκη πως ταῦτα ἔμπροσθεν τοῦ νομοθετεῖν δηλῶσαι
δύο τε ὄντα καὶ τὴν διαφορὰν ἄλλην, ἵνα, ὅταν ἑκατέρῳ
τις τὴν δίκην ἐπιτιθῇ, πᾶς ἐπακολουθῇ τοῖς λεγομένοις καὶ
δυνατὸς ᾗ τό τε πρεπόντως τεθὲν ἀμῇ γέ πη κρῖναι καὶ
τὸ μή.

{ΚΛ.} Καλῶς ἡμῖν φαίνη λέγειν, ὦ ξένε· δυοῖν γὰρ θάτερον
ἡμᾶς χρεῶν, ἢ μὴ λέγειν ὡς πάντα ἀκούσια τὰ ἀδικήματα, ἢ

Stephanus page 861, section d, line 1

τοῦτο ὡς ὀρθῶς εἶρηται πρῶτον διορίσαντας δηλῶσαι.

{ΑΘ.} Τούτοις τοίνυν τοῖν δυοῖν τὸ μὲν οὐκ ἀνεκτὸν ἐμοὶ
πάντως που γίνεσθαι, τό γε δὴ μὴ λέγειν, οὕτως οἰόμενον
ἔχειν τὰληθές - οὐ γὰρ ἂν νόμιμον οὐδ' ὅσιον ἂν εἶη - κατὰ
τίνα δὲ τρόπον ἐστὸν δύο, εἰ μὴ τῷ τε ἀκουσίῳ καὶ τῷ
ἐκουσίῳ διαφέρετον ἑκάτερον; ἀλλὰ ἄλλω τινὶ δὴ ποτε
πειρατέον ἀμῶς γέ πως δηλοῦν.

{ΚΛ.} Παντάπασιν μὲν οὖν, ὦ ξένε, τοῦτό γε οὐχ οἷόν τε
ἄλλως πως ἡμᾶς διανοηθῆναι.

{ΑΘ.} Ταῦτα ἔσται. φέρε δὴ, βλάβαι μὲν, ὡς ἔοικεν,

Stephanus page 861, section e, line 2

ἀλλήλων τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς κοινωνίαις τε καὶ ὁμιλίαις
πολλὰ γίνονται, καὶ τό γε ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον ἐν
αὐταῖς ἄφθονόν ἐστι.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Μὴ τοίνυν τις τὰς βλάβας πάσας ἀδικίας τιθεὶς,
οὕτως οἴηται καὶ τὰ ἄδικα ἐν αὐταῖσι ταύτῃ γίνεσθαι διπλᾶ,
τὰ μὲν ἐκούσια δὴ, τὰ δ' ἀκούσια - βλάβαι γὰρ ἀκούσιοι
τῶν πάντων οὗτ' ἀριθμοῖς οὔτε μεγέθεσιν ἐλάττους εἰσὶ τῶν
ἐκουσίων - σκοπεῖσθε δὲ εἴτε τι λέγω λέγων ἃ μέλλω λέγειν,

Stephanus page 862, section a, line 2

εἴτε καὶ μηδὲν τὸ παράπαν. οὐ γὰρ φημι ἔγωγε, ὦ Κλεινία
καὶ Μέγилле, εἴ τίς τινὰ τι πημαίνει μὴ βουλόμενος ἀλλ'
ἄκων, ἀδικεῖν μὲν, ἄκοντα μὴν, καὶ ταύτῃ μὲν δὴ νομοθετήσω,
τοῦτο ὡς ἀκούσιον ἀδίκημα νομοθετῶν, ἀλλ' οὐδὲ ἀδικίαν τὸ
παράπαν θήσω τὴν τοιαύτην βλάβην, οὔτε ἂν μείζων οὔτε

ἂν ἐλάττων τῷ γίγνηται· πολλάκις δὲ ὠφελίαν οὐκ ὀρθὴν
γενομένην τὸν τῆς ὠφελίας αἴτιον ἀδικεῖν φήσομεν, ἐὰν ἢ γ'
ἐμὴ νικᾷ. σχεδὸν γάρ, ὦ φίλοι, οὐτ' εἰ τίς τῷ δίδωσιν τι τῶν
ὄντων οὐτ' εἰ τοῦναντίον ἀφαιρεῖται, δίκαιον ἀπλῶς ἢ ἄδικον
χρὴ τὸ τοιοῦτον οὕτω λέγειν, ἀλλ' ἐὰν ἦθαι καὶ δικαίῳ τρόπῳ

Stephanus page 862, section b, line 4

χρώμενός τις ὠφελῇ τινά τι καὶ βλάβῃ, τοῦτό ἐστιν τῷ
νομοθέτῃ θεατέον, καὶ πρὸς δύο ταῦτα δὴ βλέπτεον, πρὸς τε
ἀδικίαν καὶ βλάβην, καὶ τὸ μὲν βλαβὲν ὑγιὲς τοῖς νόμοις
εἰς τὸ δυνατόν ποιητέον, τό τε ἀπολλόμενον σώζοντα καὶ τὸ
πεσὸν ὑπὸ τοῦ πάλιν ἐξορθοῦντα, καὶ τὸ θανατωθὲν ἢ τρωθέν,
ὑγιὲς, τὸ δὲ ἀποίνοις ἐξιλασθὲν τοῖς δρῶσι καὶ πάσχουσιν
ἐκάστας τῶν βλάβων, ἐκ διαφορᾶς εἰς φιλίαν πειρατέον ἀεὶ
καθιστάναι τοῖς νόμοις.

{ΚΛ.} Καλῶς ταῦτά γε.

{ΑΘ.} Τὰς τοίνυν ἀδίκους αὖ βλάβας καὶ κέρδη δέ, ἐὰν τις

Stephanus page 862, section c, line 7

ἀδικῶν τινα κερδαίνειν ποιῇ, τούτων ὅποσα μὲν ἰατά, ὡς
οὐσῶν ἐν ψυχῇ νόσων, ἰᾶσθαι· τὸ δὲ τῆς ἰάσεως ἡμῖν τῆς
ἀδικίας τῇδε ῥέπειν χρὴ φάναι.

{ΚΛ.} Πῇ;

{ΑΘ.} Ὅπως ὅτι τις ἂν ἀδικήσῃ μέγα ἢ σμικρόν, ὁ νόμος
αὐτὸν διδάξει καὶ ἀναγκάσει τὸ παράπαν εἰς αὐθις τὸ τοιοῦτον
ἢ μηδέποτε ἐκόντα τολμῆσαι ποιεῖν ἢ διαφερόντως ἥττον
πολύ, πρὸς τῇ τῆς βλάβης ἐκτίσει. ταῦτα εἴτε ἔργοις ἢ
λόγοις, ἢ μεθ' ἡδονῶν ἢ λυπῶν, ἢ τιμῶν ἢ ἀτιμιῶν, καὶ
 χρημάτων ζημίας ἢ καὶ δώρων, ἢ καὶ τὸ παράπαν ᾧτινι

Stephanus page 862, section d, line 7

τρόπῳ ποιήσῃ τις μισῆσαι μὲν τὴν ἀδικίαν, στέρξαι δὲ ἢ
μὴ μισεῖν τὴν τοῦ δικαίου φύσιν, αὐτό ἐστιν τοῦτο ἔργον
τῶν καλλίστων νόμων. ὃν δ' ἂν ἀνιάτως εἰς ταῦτα ἔχοντα
αἰσθηταὶ νομοθέτης, δίκην τούτοις καὶ νόμον θήσῃ τίνα;
γινώσκων πού τοις τοιούτοις πᾶσιν ὡς οὔτε αὐτοῖς ἔτι ζῆν
ἄμεινον, τοὺς τε ἄλλους ἂν διπλῇ ὠφελοῖεν ἀπαλλαττόμενοι
τοῦ βίου, παράδειγμα μὲν τοῦ μὴ ἀδικεῖν τοῖς ἄλλοις γενο-
μενοι, ποιοῦντες δὲ ἀνδρῶν κακῶν ἔρημον τὴν πόλιν, οὕτω
δὴ τῶν τοιούτων πέρι νομοθέτη κολαστὴν τῶν ἀμαρτημάτων
θάνατον ἀνάγκη νέμειν, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς.

Stephanus page 863, section a, line 3

{ΚΛ.} Ἐοικε μὲν πως λέγεσθαι τὰ παρὰ σοῦ καὶ μάλα
μετρίως, ἥδιον δ' ἂν ἔτι σαφέστερον ἀκούσαιμεν ταῦτα
ῥηθέντα, τὸ τῆς ἀδικίας τε καὶ βλάβης διάφορον καὶ τὸ τῶν

ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ὥς ἐν τούτοις διαπεποίκιλται.

{ΑΘ.} Πειρατέον τοίνυν ὥς κελεύετε δρᾶν, καὶ λέγειν.

δῆλον γὰρ ὅτι τοσόνδε γε περὶ ψυχῆς καὶ λέγετε πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀκούετε, ὥς ἐν μὲν ἐν αὐτῇ τῆς φύσεως εἴτε τι πάθος εἴτε τι μέρος ὧν ὁ θυμός, δύσερι καὶ δύσμαχον κτῆμα ἐμπεφυκός, ἀλογίστῳ βία πολλὰ ἀνατρέπει.

{ΚΛ.} Πῶς δ' οὐ;

Stephanus page 863, section b, line 6

{ΑΘ.} Καὶ μὴν ἡδονὴν γε οὐ ταῦτὸν τῷ θυμῷ προσαγορεύομεν, ἐξ ἐναντίας δὲ αὐτῷ φαμεν ῥώμης δυναστεύουσιν, πειθοῖ μετὰ ἀπάτης βιαίου πράττειν πᾶν ὅτιπερ ἂν αὐτῆς ἡ βούλησις ἐθελήσῃ.

{ΚΛ.} Καὶ μάλα.

{ΑΘ.} Τρίτον μὴν ἄγνοιαν λέγων ἂν τις τῶν ἀμαρτημάτων αἰτίαν οὐκ ἂν ψεύδοιτο· διχῇ μὴν διελόμενος αὐτὸ ὁ νομοθέτης ἂν βελτίων εἴη, τὸ μὲν ἀπλοῦν αὐτοῦ κούφων ἀμαρτημάτων αἴτιον ἡγούμενος, τὸ δὲ διπλοῦν, ὅταν ἀμαθαίνει τις μὴ μόνον ἀγνοίᾳ συνεχόμενος ἀλλὰ καὶ δόξῃ σοφίας, ὥς

Stephanus page 863, section c, line 6

εἰδὼς παντελῶς περὶ ἧς μηδαμῶς οἶδεν, μετὰ μὲν ἰσχύος καὶ ῥώμης ἐπομένης μεγάλων καὶ ἀμούσων ἀμαρτημάτων τιθεὶς αἴτια τὰ τοιαῦτα, ἀσθενείας δὲ ἐπομένης, παιδείᾳ τε ἀμαρτήματα καὶ πρεσβυτέρων γιγνόμενα θήσῃ μὲν ἀμαρτήματα καὶ ὥς ἀμαρτάνουσιν νόμους τάξει, πραοτάτους γε μὴν πάντων καὶ συγγνώμης πλείστης ἔχομένους.

{ΚΛ.} Εἰκότα λέγεις.

{ΑΘ.} Ἡδονῆς μὲν τοίνυν καὶ θυμοῦ λέγομεν σχεδὸν ἅπαντες ὥς ὁ μὲν κρείττων ἡμῶν, ὁ δὲ ἥττων ἐστίν· καὶ ἔχει ταύτη.

Stephanus page 863, section d, line 9

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἀγνοίας δέ γε ὥς ὁ μὲν ἡμῶν κρείττων, ὁ δὲ ἥττων, οὐκ ἠκούσαμεν πώποτε.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα.

{ΑΘ.} Πάντα δέ γε προτρέπειν ταῦτά φαμεν εἰς τὴν αὐτοῦ βούλησιν ἐπισπώμενον ἕκαστον εἰς τὰναντία πολλάκις ἅμα.

{ΚΛ.} Πλειστάκις μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Νῦν δὴ σοι τό τε δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον, ὃ γε ἐγὼ λέγω, σαφῶς ἂν διορισαίμην οὐδὲν ποικίλλων. τὴν γὰρ τοῦ θυμοῦ καὶ φόβου καὶ ἡδονῆς καὶ λύπης καὶ φθόνων καὶ ἐπι-

Stephanus page 863, section e, line 8

θυμῶν ἐν ψυχῇ τυραννίδα, ἐάντε τι βλάβη καὶ ἐὰν μή,

πάντως ἀδικίαν προσαγορεύω· τὴν δὲ τοῦ ἀρίστου δόξαν,
ὅπηπερ ἂν ἔσεσθαι τούτων ἡγήσονται πόλις εἴτε ἰδιῶταί
τινες, ἐὰν αὕτη κρατοῦσα ἐν ψυχαῖς διακοσμῇ πάντα ἄνδρα,
καὶ σφάλληται τι, δίκαιον μὲν πᾶν εἶναι φατέον τὸ ταύτη
πραχθὲν καὶ τὸ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς γιγνόμενον ὑπήκοον
ἐκάστων, καὶ ἐπὶ τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον ἄριστον, δοξά-
ζεσθαι δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀκούσιον ἀδικίαν εἶναι τὴν τοιαύτην
βλάβην. ἡμῖν δὲ οὐκ ἔστιν τὰ νῦν ὀνομάτων περὶ δύοσεως
λόγος, ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἀμαρτανομένων τρία εἶδη δεδήλωται

Stephanus page 864, section b, line 2

γιγνόμενα, ταῦτα εἰς μνήμην πρῶτον ἔτι μᾶλλον ἀναληπτέον.
λύπης μὲν οὖν, ἣν θυμὸν καὶ φόβον ἐπονομάζομεν, ἐν εἶδος
ἡμῖν ἔστιν.

{ΚΛ.} Πάνο μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἡδονῆς δ' αὖ καὶ ἐπιθυμιῶν δεύτερον, ἐλπίδων δὲ
καὶ δόξης τῆς ἀληθοῦς περὶ τὸ ἄριστον ἔφεςις τρίτον ἕτερον.
τούτου δὲ αὐτοῦ τρία διχῇ τμηθέντος πέντε εἶδη γέγονεν, ὡς
νῦν φαμεν· οἷς νόμους διαφέροντας ἀλλήλων πέντε εἶδεν
θετέον ἐν δυοῖν γένεσιν.

{ΚΛ.} Τίσιν τούτοις;

Stephanus page 864, section c, line 4

{ΑΘ.} Τὸ μὲν διὰ βιαίων καὶ συμφανῶν πράξεων πρατ-
τόμενον ἐκάστοτε, τὸ δὲ μετὰ σκότους καὶ ἀπάτης λαθραίως
γιγνόμενον, ἔστιν δ' ὅτε καὶ δι' ἀμφοῖν τούτοις πραχθέν·
ὥ δὴ καὶ νόμοι τραχύτατοι γίγνοιτο ἄν, εἰ τὸ προσῆκον
μέρος ἔχοιεν.

{ΚΛ.} Εἰκὸς γοῦν.

{ΑΘ.} Ἵωμεν δὴ τὰ μετὰ ταῦτα ἐκεῖσε ὀπόθεν ἐξέβημεν
δεῦρο, περαίνοντες τὴν θέσιν τῶν νόμων. ἣν δὲ ἡμῖν
κεείμενα περὶ τε τῶν συλόντων, οἶμαι, τοὺς θεοὺς καὶ τὰ
περὶ προδοτῶν, ἔτι δὲ τῶν τοὺς νόμους διαφθειρόντων ἐπὶ

Stephanus page 864, section d, line 3

καταλύσει τῆς παρούσης πολιτείας. τούτων δὴ τις ἂν ἴσως
πράξειεν τι μανείς, ἢ νόσοις ἢ γήρᾳ ὑπερμέτρῳ συνεχόμενος,
ἢ παιδίᾳ χρώμενος, οὐδὲν πῶ τῶν τοιούτων διαφέρων· ὧν
ἂν γίγνηται τι φανερόν τοις ἐκλεχθεῖσιν ἐκάστοτε δικασταῖς,
ἀναφέροντος τοῦ δράσαντος ἢ τοῦ σκηπτομένου ὑπὲρ τοῦ
ποιήσαντος, κριθῇ δὲ οὕτω διατεθεῖς παρανομῆσαι, τὴν μὲν
βλάβην ἣν ἂν τινα καταβλάβῃ πάντως ἀπλῆν ἀποτινέτω, τῶν
δὲ ἄλλων δικαιωμάτων ἀφείσθω, πλὴν ἂν ἄρα τινὰ ἀποκτείνας
μὴ καθαρὸς ἢ τὰς χεῖρας φόνου· οὕτω δ' εἰς ἄλλην χώραν
καὶ τόπον ἀπελθὼν οἰκείτω τὸν ἐνιαυτὸν ἐκδημῶν, πρό-

Stephanus page 864, section e, line 6

τερον δὲ ἐλθὼν τοῦ χρόνου ὃν ὁ νόμος ὥρισεν, ἥ καὶ πάσης ἐπιβὰς τῆς οἰκείας χώρας, ἐν δημοσίῳ δεσμῷ δεθεὶς ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων δύο ἐνιαυτούς, οὕτως ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν.

Φόνου δὲ καθάπερ ἡρξάμεθα, πειρώμεθα διὰ τέλους παντὸς

εἰδους περὶ φόνου θεῖναι τοὺς νόμους, καὶ πρῶτον μὲν τὰ βίαια καὶ ἀκούσια λέγωμεν. Εἴ τις ἐν ἀγῶνι καὶ ἄθλοις δημοσίοις ἄκων, εἴτε παραχρῆμα εἴτε καὶ ἐν ὑστέροις χρόνοις ἐκ τῶν πληγῶν, ἀπέκτεινέν τινα φίλιον, ἢ κατὰ πόλεμον

Stephanus page 865, section a, line 6

ὥσαύτως ἢ κατὰ μελέτην τὴν πρὸς πόλεμον, ποιουμένων ἀσκησιν [τῶν ἀρχόντων] ψιλοῖς σώμασιν ἢ μετὰ τινων ὅπλων ἀπομιμουμένων τὴν πολεμικὴν πράξιν, καθαρθεὶς κατὰ τὸν ἐκ Δελφῶν κομισθέντα περὶ τούτων νόμον ἔστω καθαρὸς· ἱατρῶν δὲ περὶ πάντων, ἂν ὁ θεραπευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἀκόντων τελευτᾷ, καθαρὸς ἔστω κατὰ νόμον. ἔαν δὲ αὐτόχειρ μὲν, ἄκων δὲ ἀποκτείνῃ τις ἕτερος ἕτερον, εἴτε τῷ ἑαυτοῦ σώματι ψιλῷ εἴτε ὀργάνῳ ἢ βέλει ἢ πώματος ἢ σίτου δόσει ἢ πυρὸς ἢ χειμῶνος προσβολῇ ἢ στερήσῃ πνεύματος, αὐτὸς τῷ ἑαυτοῦ σώματι ἢ δι' ἑτέρων σωματῶν, πάντως ἔστω μὲν ὥς

Stephanus page 865, section c, line 2

αὐτόχειρ, δίκας δὲ τινέτω τὰς τοιάσδε· ἔαν μὲν δοῦλον κτείνῃ, νομίζων τὸν ἑαυτοῦ διειργάσθαι τὸν τοῦ τελευτήσαντος δεσπότην ἀβλαβῇ παρεχέτω καὶ ἀζήμιον, ἢ δίκην εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ τελευτήσαντος ὑπεχέτω διπλὴν, τῆς δὲ ἀξίας οἱ δικασταὶ διάγνωσιν ποιείσθωσαν, καθαρμοῖς δὲ χρήσασθαι μείζοσιν τε καὶ πλείοσι τῶν περὶ τὰ ἄθλα ἀποκτεινάντων, τούτων δ' ἐξηγητὰς εἶναι κυρίους οὓς ἂν ὁ θεὸς ἀνέλῃ· ἔαν δὲ αὐτοῦ δοῦλον, καθηράμενος ἀπαλλαττέσθω τοῦ φόνου κατὰ νόμον. ἔαν δέ τις ἐλεύθερον ἄκων ἀποκτείνῃ, τοὺς μὲν καθαρμοὺς τοὺς αὐτοὺς καθαρθήτω τῷ τὸν δοῦλον

Stephanus page 865, section d, line 5

ἀποκτείναντι, παλαιὸν δὲ τινα τῶν ἀρχαίων μύθων λεγόμενον μὴ ἀτιμαζέτω. λέγεται δὲ ὡς ὁ θανατωθεὶς ἄρα βιαίως, ἐν ἐλευθέρῳ φρονήματι βεβιωκώς, θυμοῦταί τε τῷ δράσαντι νεοθνήσκων, καὶ φόβου καὶ δείματος ἅμα διὰ τὴν βίαιον πάθην αὐτὸς πεπληρωμένος, ὁρῶν τε τὸν ἑαυτοῦ φονέα ἐν τοῖς ἡθεσι τοῖς τῆς ἑαυτοῦ συνηθείας ἀναστρεφόμενον, δειμαίνει, καὶ ταραττόμενος αὐτὸς ταραττεῖ κατὰ δύναμιν πᾶσαν τὸν δράσαντα, μνήμην σύμμαχον ἔχων, αὐτόν τε καὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ. διὸ δὴ χρεῶν ἐστὶν ἄρα ὑπεξελεθεῖν τῷ παθόντι τὸν δράσαντα τὰς ὥρας πάσας τοῦ ἐνιαυτοῦ

καὶ ἐρημῶσαι πάντας τοὺς οἰκείους τόπους συμπάσης τῆς πατρίδος· ἐὰν δὲ ξένος ὁ τελευτήσας ἦ, καὶ τῆς τοῦ ξένου χώρας εἰργέσθω τοὺς αὐτοὺς χρόνους. τούτῳ δὴ τῷ νόμῳ ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθηται τις, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγύτατα, ἐπίσκοπος ὢν τούτων πάντων γενομένων, ἐχέτω συγγνώμην τε καὶ ἄγων πρὸς αὐτὸν εἰρήνην μέτριος ἂν εἴη πάντως· ἐὰν δὲ τις ἀπειθῇ καὶ πρῶτον μὲν ἀκάθαρτος ὢν εἰς τὰ ἱερὰ τολμᾷ πορεύεσθαι καὶ θύειν, ἔτι δὲ τοὺς χρόνους μὴ ἐθέλῃ πληροῦν ἀποξενούμενος τοὺς εἰρημένους, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγύτατα ἐπεξίτω μὲν φόνου τῷ

κτείναντι, διπλᾶ δὲ πάντα ἔστω τὰ τιμωρήματα τῷ ὀφλόντι. ἐὰν δ' ὁ προσήκων ἐγγύτατα μὴ ἐπεξίῃ τῷ παθήματι, τὸ μίσμα ὥς εἰς αὐτὸν περιεληλυθός, τοῦ παθόντος προστρεπομένου τὴν πάθην, ὁ βουλόμενος ἐπεξελθὼν τούτῳ δίκην, πέντε ἔτη ἀποσχέσθαι τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἀναγκαζέτω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ ξένος ἄκων ξένον κτείνῃ τῶν ἐν τῇ πόλει, ἐπεξίτω μὲν ὁ βουλόμενος ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις, μέτοικος δὲ ὢν ἀπενιαυτησάτω, ξένος δὲ ἂν ἦ παντάπασιν, πρὸς τῷ καθαρμοῷ, ἐάντε ξένον ἐάντε μέτοικον ἐάντε ἄστων κτείνῃ, τὸν βίον ἅπαντα τῆς χώρας τῆς τῶν νόμων τῶνδε κυρίας

εἰργέσθω· ἐὰν δ' ἔλθῃ παρανόμως, οἱ νομοφύλακες θανάτῳ ζημιούντων αὐτόν, καὶ ἐὰν ἔχῃ οὐσίαν τινά, τῷ τοῦ παθόντος ἐγγύτατα γένει παραδιδόντων. ἐὰν δὲ ἄκων ἔλθῃ, ἂν μὲν κατὰ θάλατταν ἐκίπτῃ πρὸς τὴν χώραν, σκηνησάμενος ἐν θαλάττῃ τέγγων τοὺς πόδας πλοῦν ἐπιφυλαττέτω, κατὰ γῆν δὲ ἂν βία ὑπὸ τινων ἀχθῇ, ἢ πρώτη προστυχοῦσα ἀρχὴ τῶν ἐν τῇ πόλει λύσσα, εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπέτω ἄστυλον. ἐὰν δ' ἄρα τις αὐτόχειρ μὲν κτείνῃ ἐλεύθερον, θυμῷ δὲ ἦ τὸ πεπραγμένον ἐκπραχθέν, διχῇ δεῖ πρῶτον τὸ τοιοῦτον διαλαβεῖν. θυμῷ γὰρ δὴ πέπρακται καὶ τοῖς ὅσοι ἂν ἐξαίφνης

μὲν καὶ ἀπροβουλεύτως τοῦ ἀποκτεῖναι πληγαῖς ἢ τινι τοιούτῳ διαφθείρωσί τινα παραχρῆμα τῆς ὀρμῆς γενομένης, μεταμέλειά τε εὐθύς τοῦ πεπραγμένου γίγνηται, θυμῷ δὲ καὶ ὅσοι προπηλακισθέντες λόγοις ἢ καὶ ἀτίμοις ἔργοις, μεταδιώκοντες τὴν τιμωρίαν, ὕστερον ἀποκτείνωσί τινα βουληθέντες κτεῖναι καὶ τὸ πεπραγμένον αὐτοῖς ἀμεταμέλητον γίγνηται. διττοὺς μὲν δὴ τοὺς φόνους, ὥς ἔοικε, θετέον, καὶ σχεδὸν ἀμφοτέρους θυμῷ γεγονότας, μεταξὺ δὲ πού τοῦ τε ἐκουσίου καὶ ἀκουσίου

δικαιοτάτ' ἂν λεγομένους. οὐ μὴν ἀλλ' εἰκὼν ἐσθ' ἐκάτερος·
ὁ μὲν τὸν θυμὸν φυλάττων καὶ οὐκ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐξαίφνης

Stephanus page 867, section a, line 4

ἀλλὰ μετὰ ἐπιβουλῆς ὕστερον χρόνῳ τιμωρούμενος ἐκουσίῳ
ἔοικεν, ὁ δὲ ἀταμιεύτως ταῖς ὀργαῖς καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα
εὐθύς χρώμενος ἀπροβουλεύτως ὅμοιος μὲν ἀκουσίῳ, ἔστι
δὲ οὐδ' οὗτος αὖ παντάπασιν ἀκούσιος ἀλλ' εἰκὼν ἀκου-
σίου. διὸ χαλεποὶ διορίζειν οἱ τῷ θυμῷ πραχθέντες φόνοι,
πότερον ἐκουσίους αὐτοὺς ἢ τινας ὡς ἀκουσίους νομοθετητέον,
βέλτιστον μὴν καὶ ἀληθέστατον εἰς εἰκόνα μὲν ἄμφω θεῖναι,
τεμεῖν δὲ αὐτῷ χωρὶς τῇ ἐπιβουλῇ καὶ ἀπροβουλίᾳ, καὶ
τοῖς μὲν μετ' ἐπιβουλῆς τε καὶ ὀργῇ κτεínaσιν τὰς τιμωρίας
χαλεπωτέρας, τοῖς δὲ ἀπροβουλεύτως τε καὶ ἐξαίφνης πραχο-

Stephanus page 867, section b, line 7

τέρας νομοθετεῖν· τὸ γὰρ εἰκὸς μείζονι κακῷ μειζόνως, τὸ
δ' ἐλάττονι τιμωρητέον ἐλαττόνως. ποιητέον δὴ καὶ τοῖς
ἡμετέροις νόμοις οὕτω.

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Πάλιν ἐπανελθόντες τοίνυν λέγωμεν· Ἄν ἄρα τις
αὐτόχειρ μὲν κτείνει ἐλεύθερον, τὸ δὲ πεπραγμένον ἀπρο-
βουλεύτως ὀργῇ τινι γένηται πραχθέν, τὰ μὲν ἄλλα, καθάπερ
ἄνευ θυμοῦ κτείναντι προσῆκέν τῳ πάσχειν, πασχέτω, δύο
δ' ἐξ ἀνάγκης ἔτη φευγέτω κολάζων τὸν αὐτοῦ θυμόν. ὁ δὲ
θυμῷ μὲν, μετ' ἐπιβουλῆς δὲ κτείνας τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὸν

Stephanus page 867, section d, line 2

πρόσθεν αὖ, τρία δὲ ἔτη, καθάπερ ἄτερος ἔφευγεν τὰ δύο,
φευγέτω, μεγέθει θυμοῦ πλείω τιμωρηθεὶς χρόνον. καθόδου
δὲ περὶ τούτοις ὧδε ἔστω. χαλεπὸν μὲν ἀκριβῶς νομοθετεῖν·
ἔστι γὰρ ὅτε τούτοις ὁ τῷ νόμῳ ταχθεὶς χαλεπώτερος ἡμερώ-
τερος ἂν, ὁ δὲ ἡμερώτερος χαλεπώτερος ἂν εἴη, καὶ τὰ περὶ
τὸν φόνον ἀγριωτέρως ἂν πράξειεν, ὁ δὲ ἡμερωτέρως· ὡς
δὲ τὸ πολὺ κατὰ τὰ νῦν εἰρημένα συμβαίνει γιγνόμενα.
τούτων οὖν πάντων ἐπιγνώμονας εἶναι χρὴ νομοφύλακας,
ἐπειδὴν δὲ ὁ χρόνος ἔλθῃ τῆς φυγῆς ἐκατέρῳ, πέμπειν αὐτῶν
δικαστὰς δώδεκα ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς χώρας, ἐσκεμμένους ἐν

Stephanus page 867, section e, line 5

τῷ χρόνῳ τούτῳ τὰς τῶν φυγόντων πράξεις ἔτι σαφέστερον,
καὶ τῆς αἰδοῦς τε περὶ καὶ καταδοχῆς τούτων δικαστὰς γί-
γνεσθαι, τοὺς δὲ αὖ τοῖς δικασθεῖσιν ὑπὸ τῶν τοιούτων
ἀρχόντων ἐμμένειν. ἐὰν δ' αὖθις ποτε κατελθὼν ὁπότερος
αὐτοῖν ἡττηθεὶς ὀργῇ πράξῃ ταὐτὸν τοῦτο, φυγὼν μηκέτι
κατέλθῃ, κατελθὼν δέ, κατὰ τὴν τοῦ ξένου ἄφιξιν ταύτη

πασχέτω. δοῦλον δ' ὁ κτείνας ἑαυτοῦ μὲν καθηράσθω, ἐὰν δὲ ἀλλότριον θυμῷ, διπλῇ τὸ βλάβος ἐκτεισάτω τῷ κεκτημένῳ. ὅστις δ' ἂν τῶν ἀποκτεινάντων πάντων μὴ πείθεται τῷ νόμῳ, ἀλλ' ἀκάθαρτος ὢν ἀγοράν τε καὶ ἄθλα καὶ τὰ

Stephanus page 868, section b, line 1

ἄλλα ἱερὰ μαιίνῃ, ὁ βουλόμενος, τόν τε ἐπιτρέποντα τῶν προσηκόντων τῷ τελευτήσαντι καὶ τὸν ἀποκτείναντα εἰς δίκην καταστήσας, τὴν διπλασίαν χρημάτων τε καὶ τῶν ἄλλων πράξεων ἀνακαζέτω πράττειν τε καὶ ἐκτίνειν, τὸ δὲ ἔκτεισμα αὐτὸς αὐτῷ κομιζέσθω κατὰ τὸν νόμον. ἐὰν δέ τις θυμῷ δοῦλος δεσπότην αὐτοῦ κτείνῃ, τοὺς προσήκοντας

τοῦ τελευτήσαντος χρωμένους τῷ κτείναντι χρεῖαν ἦν ἂν ἐθέλωσι, πλὴν μηδαμῇ μηδαμῶς ζωγραοῦντας, καθαρὸς εἶναι· ἐὰν δὲ ἄλλος τις δοῦλος ἐλεύθερον ἀποκτείνῃ θυμῷ, παρα-

Stephanus page 868, section c, line 3

διδόντων οἱ δεσπότες τὸν δοῦλον τοῖς προσήκουσι τοῦ τελευτήσαντος, οἱ δὲ ἐξ ἀνάγκης μὲν θανατωσάντων τὸν δράσαντα, τρόπῳ δὲ ᾧ ἂν ἐθέλωσιν. ἂν δ', ὃ γίγνεται μὲν, ὀλιγάκις δέ, διὰ θυμὸν πατὴρ ἢ μήτηρ ὕδν ἢ θυγατέρα πληγαῖς ἢ τινι τρόπῳ βιαίῳ κτείνῃ, καθάρσεις μὲν τὰς αὐτὰς τοῖς ἄλλοις καθαιρέσθω καὶ ἐνιαυτοὺς τρεῖς ἀπενιαυτεῖν, κατελθόντων δὲ τῶν κτεινάντων, ἀπαλλάττεσθαι γυναικὰ τε ἀπ' ἀνδρὸς καὶ τὸν ἄνδρα ἀπὸ γυναικός, καὶ μή ποτ' ἔτι κοινῇ παιδοποιήσασθαι, μηδὲ συνέστιον ὢν ἔκγονον ἢ ἀδελφὸν ἀπεστέρηκε γίγνεσθαι ποτε μηδὲ κοινωνὸν ἱερῶν· ὁ δὲ ἀσε-

Stephanus page 868, section d, line 5

βῶν τε περὶ ταῦτα καὶ ἀπειθῶν ὑπόδικος ἀσεβείας γινέσθω τῷ ἐθέλοντι. γυναικὰ δὲ γαμετὴν ἐὰν ἀνὴρ δι' ὀργὴν κτείνῃ τινὰ τις, ἢ γυνὴ ἑαυτῆς ἄνδρα ταῦτόν τοῦτο ὡσαύτως ἐργάσῃται, καθαίρεσθαι μὲν τοὺς αὐτοὺς καθαρμούς, τριετείς δὲ ἀπενιαυτήσεις διατελεῖν. κατελθῶν δὲ ὅ τι τοιοῦτον δράσας, τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἱερῶν μὴ κοινωνεῖτω μηδὲ ὁμοτράπεζος γινέσθω ποτέ· ἀπειθῶν δὲ ὁ γεννῆτωρ ἢ ὁ γεννηθεὶς ἀσεβείας αὐτὸς ὑπόδικος γινέσθω τῷ ἐθέλοντι. καὶ ἐὰν ἀδελφὸς ἀδελφὸν ἢ ἀδελφήν, ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ ἀδελφήν θυμῷ κτείνῃ, τὰ μὲν τῶν καθαρμῶν καὶ ἀπενιαυτήσεων ὡσαύτως,

Stephanus page 868, section e, line 9

καθάπερ εἴρηται τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς ἐκγόνοις, εἰρήσθω δεῖν γίγνεσθαι καὶ τούτοις - ὢν ἀδελφούς τε ἀδελφῶν καὶ γονέας ἐστέρηκε παίδων, τούτοις δὲ συνέστιος αὐτοῖς μηδέποτε γινέσθω μηδὲ κοινωνὸς ἱερῶν - ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ,

τῷ τῆς περὶ ταῦτα ἀσεβείας εἰρημένῳ νόμῳ ὑπόδικος ὀρθῶς
ἂν γίγνοιτο μετὰ δίκης. ἐὰν δ' ἄρα τις εἰς τοσοῦτον ἀκρατῆς
θυμοῦ γίγνηται πρὸς τοὺς γεννήσαντας, ὥστε μανίαις ὀργῆς
τῶν γεννητόρων τολμῆσαι κτεῖναί τινα, ἐὰν μὲν ὁ τελευ-
τήσας πρὶν τελευτῆσαι τὸν δράσαντα φόνου ἀφιῇ ἐκῶν,
καθάπερ οἱ τὸν ἀκούσιον φόνον ἐξεργασάμενοι καθαρθεῖς,

Stephanus page 869, section a, line 7

καὶ τᾶλλα ὅσαπερ ἐκεῖνοι πράξας, καθαρὸς ἔστω, ἐὰν δὲ μὴ
ἀφῇ, πολλοῖς ἔνοχος ἔστω νόμοις ὁ δράσας τι τοιοῦτον· καὶ
γὰρ αἰκίας δίκαις ταῖς ἐσχάταις ἔνοχος ἂν γίγνοιτο καὶ ἀσε-
βείας ὡσαύτως καὶ ἱεροσυλίας, τὴν τοῦ γεννητοῦ ψυχὴν
συλήσας, ὥστ' εἴπερ οἷόν τ' ἦν τὸ πολλάκις ἀποθνήσκειν
τὸν αὐτόν, καὶ τὸν πατροφόνον ἢ μητροκτόνον, ἐξεργασά-
μενον θυμῷ τοῦτο, δικαιοτάτον θανάτων πολλῶν ἦν τυγχά-
νειν. ᾧ γὰρ μόνῳ οὐδ' ἀμυνομένῳ θάνατον, μέλλοντι ὑπὸ
τῶν γονέων τελευτήσεσθαι, παρέξει νόμος οὐδεὶς κτεῖναι τὸν
πατέρα ἢ μητέρα, τοὺς εἰς φῶς τὴν ἐκείνου φύσιν ἀγαγόντας,

Stephanus page 869, section c, line 3

ἀλλ' ὑπομείναντα τὰ πάντα πάσχειν πρὶν τι δρᾶν τοιοῦτον
νομοθετήσῃ, πῶς τούτῳ δίκης γε ἄλλως προσῆκον τυγχάνειν
ἂν γίγνοιτο ἐν νόμῳ; κείσθω δὴ τῷ πατέρα ἢ μητέρα ἀπο-
κτείναντι θυμῷ θάνατος ἢ ζημία. ἀδελφὸς δὲ ἂν ἀδελφὸν
κτείνειν ἐν στάσεσι μάχης γενομένης ἢ τινι τρόπῳ τοιούτῳ,
ἀμυνόμενος ἄρχοντα χειρῶν πρότερον, καθάπερ πολέμιον
ἀποκτείνας ἔστω καθαρὸς, καὶ ἐὰν πολίτης πολίτην, ὡσαύ-
τως, ἢ ξένος ξένον. ἐὰν δὲ ἀστὸς ξένον ἢ ξένος ἀστὸν
ἀμυνόμενος κτείνει, κατὰ ταῦτα ἔστω τοῦ καθαρὸς εἶναι.
καὶ ἐὰν δοῦλος δοῦλον, ὡσαύτως· ἐὰν δὲ αὖ δοῦλος ἐλεύ-

Stephanus page 869, section d, line 6

θερον ἀμυνόμενος ἀποκτείνει, καθάπερ ὁ κτείνας πατέρα,
τοῖς αὐτοῖς ἔνοχος ἔστω νόμοις. ὁ δὲ περὶ τῆς ἀφέσεως
εἴρηται φόνου πατρί, ταῦτόν τοῦτο ἔστω περὶ ἀπάσης τῶν
τοιούτων ἀφέσεως, ἐὰν ὅστισοῦν ὅτωρ οὖν ἀφιῇ τοῦτο ἐκῶν,
ὥς ἀκουσίου γεγονότος τοῦ φόνου, οἱ τε καθαρμοὶ γινέ-
σθωσαν τῷ δράσαντι καὶ ἐνιαυτὸς εἰς ἔστω τῆς ἐκδημίας
ἐν νόμῳ. καὶ τὰ μὲν δὴ βίαιά τε καὶ ἀκούσια καὶ κατὰ
τὸν θυμὸν γιγνόμενα περὶ φόνους μετρίως εἰρήσθω· τὰ δὲ
περὶ τὰ ἐκούσια καὶ κατ' ἀδικίαν πᾶσαν γιγνόμενα τούτων
πέρι καὶ ἐπιβουλῆς δι' ἥττας ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ

Stephanus page 869, section e, line 8

φθόνων, ταῦτα μετ' ἐκεῖνα ἡμῖν λεκτέον.

{ΚΛ.} Ὄρθῳς λέγεις.

{ΑΘ.} Πάλιν δὴ πρῶτον περὶ τῶν τοιούτων εἰς δύνάμιν εἵπωμεν ὅποσα ἂν εἴη. τὸ μὲν δὴ μέγιστον ἐπιθυμία κρατοῦσα ψυχῆς ἐξηγριωμένης ὑπὸ πόθων· τοῦτο δ' ἐστὶν μάλιστα ἐνταῦθα οὐ πλειστός τε καὶ ἰσχυρότατος ἴμερος ὧν τυγχάνει τοῖς πολλοῖς, ἢ τῶν χρημάτων τῆς ἀπλήστου καὶ ἀπείρου κτήσεως ἔρωτας μυρίους ἐντίκτουσα δύναμις διὰ φύσιν τε καὶ ἀπαιδευσίαν τὴν κακὴν. τῆς δὲ ἀπαιδευσίας ἢ τοῦ κακῶς ἐπαινέισθαι πλουτοῦτον αἰτία φήμη πρὸς τῶν

Stephanus page 870, section a, line 8

Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων· πρῶτον γὰρ τῶν ἀγαθῶν αὐτὸ προκρίνοντες, τρίτον ὃν, τοὺς τ' ἐπιγιγνομένους λωβῶνται καὶ ἑαυτούς. τὸ γὰρ ἀληθὲς λέγεσθαι περὶ τοῦ πλούτου κατὰ πόλεις πάσας πάντων κάλλιστον καὶ ἄριστον, ὡς ἔνεκα σώματός ἐστι, καὶ σῶμα ψυχῆς ἔνεκα· ἀγαθῶν μὲν οὖν ὄντων ὧν ἔνεκα ὁ πλοῦτος εἶναι πέφυκε, τρίτον ἂν εἴη μετὰ σώματος ἀρετὴν καὶ ψυχῆς. διδάσκαλος οὖν ἂν ὁ λόγος οὗτος γίνοιτο ὡς οὐ χρή πλουτεῖν ζητεῖν τὸν εὐδαίμονα ἐσόμενον, ἀλλὰ δικαίως πλουτεῖν καὶ σωφρόνως· καὶ φόνοι οὕτως οὐκ ἂν γίνοιτο ἐν πόλεσιν φόνοις δεόμενοι

Stephanus page 870, section c, line 3

καθαίρεσθαι. νῦν δέ, ὅπερ ἀρχόμενοι τούτων εἵπομεν, ἐν μὲν τοῦτ' ἐστὶ καὶ μέγιστον ὁ ποιεῖ φόνου ἐκουσίου τὰς μεγίστας δίκας. δεύτερον δὲ φιλοτίμου ψυχῆς ἕξις, φθόνους ἐντίκτουσα, χαλεποὺς συνοίκους μάλιστα μὲν αὐτῷ τῷ κεκτημένῳ τὸν φθόνον, δευτέροις δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐν τῇ πόλει. τρίτον δὲ οἱ δειλοὶ καὶ ἄδικοι φόβοι πολλοὺς δὴ φόνους εἰσὶν ἐξαιργασμένοι, ὅταν ἢ τῷ πραττόμενῳ ἢ πεπραγμένῳ ἢ μηδὲν βούλονται σφισιν συνειδέναι γιγνόμενα ἢ γεγονότα· τοὺς οὖν τούτων μηνυτὰς ἀναιροῦσι θανάτοις, ὅταν ἄλλῳ μηδενὶ δύνωνται τρόπῳ. τούτων δὴ πάντων πέρι προοίμια

Stephanus page 870, section d, line 5

μὲν εἰρημένα ταῦτ' ἔστω, καὶ πρὸς τούτοις, ὃν καὶ πολλοὶ λόγον τῶν ἐν ταῖς τελεταῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακότων ἀκούοντες σφόδρα πείθονται, τὸ τῶν τοιούτων τίσιν ἐν Αἰδοῦ γίγνεσθαι, καὶ πάλιν ἀφικομένοις δεῦρο ἀναγκαῖον εἶναι τὴν κατὰ φύσιν δίκην ἐκτεῖσαι, τὴν τοῦ παθόντος ἅπερ αὐτὸς ἔδρασεν, ὑπ' ἄλλου τοιαύτη μοῖρα τελευτῆσαι τὸν τότε βίον. πειθομένῳ μὲν δὴ καὶ πάντως φοβουμένῳ ἐξ αὐτοῦ τοῦ προοιμίου τὴν τοιαύτην δίκην οὐδὲν δεῖ τὸν ἐπὶ τούτῳ νόμον ὑμνεῖν, ἀπειθοῦντι δὲ νόμος ὅδε εἰρήσθω τῇ γραφῇ· Ὅς ἂν ἐκ προνοίας τε καὶ ἀδίκως ὄντιναοῦν τῶν ἐμφυλίων

Stephanus page 871, section a, line 3

αὐτόχειρ κτείνει, πρῶτον μὲν τῶν νομίμων εἰργέσθω, μήτε
ἱερὰ μήτε ἀγορὰν μήτε λιμένας μήτε ἄλλον κοινὸν σύλλογον
μηδένα μιαίνων, ἔάντε τις ἀπαγορεύῃ τῷ δράσαντι ταῦτα
ἀνθρώπων καὶ ἔαν μὴ - ὁ γὰρ νόμος ἀπαγορεύει καὶ ἀπαγο-
ρεύων ὑπὲρ πάσης τῆς πόλεως αἰεὶ φαίνεται τε καὶ φανεῖται
- ὁ δὲ μὴ ἐπεξίων δέον, ἢ μὴ προαγορεύων εἴργεσθαι, τῶν
ἐντὸς ἀνεπιότητος, πρὸς ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν προσήκων
τῷ τελευτήσαντι, πρῶτον μὲν τὸ μίasma εἰς αὐτὸν καὶ τὴν
τῶν θεῶν ἔχθραν δέχοιτο, ὥς ἢ τοῦ νόμου ἀρὰ τὴν φήμην
προτρέπεται, τὸ δὲ δεύτερον ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τιμωρεῖν

Stephanus page 871, section b, line 6

ὑπὲρ τοῦ τελευτήσαντος γιγνέσθω. ὁ δὲ ἐθέλων τιμωρεῖν,
τῶν τε ἐπὶ τούτοις λουτρῶν φυλακῆς πέρι καὶ ὅσων ἂν ἑτέρων
ὁ θεὸς περὶ ταῦτα νόμιμα παραδῶ, πάντα ἀποτελῶν, καὶ τὴν
πρόρρησιν προαγορεύων, ἴτω ἀναγκάζων τὸν δράσαντα ὑπέ-
χειν τὴν τῆς δίκης πρᾶξιν κατὰ νόμον. ταῦτα δὲ ὅτι μὲν
γίγνεσθαι χρεῶν ἐστὶ διὰ τινων ἐπευχῶν καὶ θυσιῶν θεοῖς
τισιν οἷς τῶν τοιούτων μέλει, φόνους μὴ γίγνεσθαι κατὰ

πόλεις, ῥάδιον ἀποφαίνεσθαι νομοθέτῃ· τίνες δ' εἰσὶν οἱ
θεοὶ καὶ τίς ὁ τρόπος τῶν τοιούτων δικῶν τῆς εἰσαγωγῆς

Stephanus page 871, section c, line 8

ὀρθότατα πρὸς τὸ θεῖον ἂν γιγνόμενος εἴη, νομοφύλακες μετ'
ἐξηγητῶν καὶ μάντεων καὶ τοῦ θεοῦ νομοθετησάμενοι, τὰς
δίκας εἰσαγόντων ταύτας. δικαστὰς δὲ αὐτῶν εἶναι τοὺς
αὐτοὺς οὕσπερ τοῖς τὰ ἱερὰ συλῶσιν διαδικάζειν ἐρρήθη
κυρίως· ὁ δὲ ὀφλὼν θανάτῳ ζημιούσθω καὶ μὴ ἐν τῇ τοῦ
παθόντος χώρα θαιπέσθω, ἀναιδεΐας ἔνεκα πρὸς τῷ ἀσεβεῖν.
φυγῶν δὲ καὶ μὴ ἑλήσας κρίσιν ὑποσχεῖν φευγέτω ἀει-
φυγίαν· ἔαν δὲ τις ἐπιβῇ που τῶν τῆς τοῦ φονευθέντος
χώρας, ὁ προστυχὼν πρῶτος τῶν οἰκείων τοῦ ἀποθανόντος
ἢ καὶ τῶν πολιτῶν ἀνατὶ κτεινέτω, ἢ δήσας τοῖς ἄρχουσι

Stephanus page 871, section e, line 2

τῶν τὴν δίκην κρινάντων κτεῖναι παραδότω. ὁ δὲ ἐπισκη-
πτόμενος ἅμα καὶ κατεγγυάτω τὸν ᾧ ἂν ἐπισκῆπτηται· ὁ
δὲ παρεχέτω τοὺς ἐγγυητάς, ἀξιόχρεως οὖς ἂν ἢ τῶν περὶ
ταῦτα δικαστῶν ἀρχὴ κρίνῃ, τρεῖς ἐγγυητάς ἀξιόχρεως
παρέξειν ἐγγυωμένους εἰς δίκην· ἔαν δὲ ἢ μὴ ἐθέλῃ ἢ
ἀδυνατῇ τις καθιστάναι, τὴν ἀρχὴν παραλαβοῦσαν δήσασαν
φυλάττειν καὶ παρέχειν εἰς τὴν κρίσιν τῆς δίκης. ἔαν δὲ
αὐτόχειρ μὲν μὴ, βουλεύσῃ δὲ θάνατόν τις ἄλλος ἑτέρῳ
καὶ τῇ βουλήσῃ τε καὶ ἐπιβουλεύσῃ ἀποκτείνας αἴτιος ὢν
καὶ μὴ καθαρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ φόνου ἐν πόλει ἐνοικῇ,

γινέσθων καὶ τούτῳ κατὰ ταῦτ' αἱ κρίσεις τούτων περὶ
πλὴν τῆς ἐγγύης, τῷ δὲ ὀφλόντι ταφῆς τῆς οἰκείας ἐξέστω
τυχεῖν, τὰ δὲ ἄλλα κατὰ ταῦτ' ὡσαύτως τῷ πρόσθεν ῥηθέντι
περὶ αὐτὸν γινέσθω. τὰ αὐτὰ δὲ ἔστω ταῦτα ξένοισί τε
πρὸς ξένους καὶ ἀστοῖσι καὶ ξένοις πρὸς ἀλλήλους, δούλοις
τε αὖ πρὸς δούλους, τῆς τε αὐτοχειρίας πέρι καὶ ἐπιβου-
λεύσεως, πλὴν τῆς ἐγγύης· ταύτην δέ, καθάπερ εἴρηται,
τοὺς αὐτόχειρας κατεγγυᾶσθαι, τὸν δὲ προαγορεύοντα τὸν
φόνον ἅμα κατεγγυᾶν καὶ τούτους. ἐὰν δὲ δοῦλος ἐλεύθερον
ἐκὼν, εἴτε αὐτόχειρ εἴτε βουλεύσας, ἀποκτείνῃ καὶ ὀφλῇ τὴν

δίκην, ὃ τῆς πόλεως κοινὸς δῆμιος ἄγων πρὸς τὸ μνημα τοῦ
ἀποθανόντος, ὅθεν ἂν ὀρᾷ τὸν τύμβον, μαστιγώσας ὀπόσας
ἂν ὁ ἐλὼν προστάτῃ, ἐάνπερ βίῳ παιόμενος ὁ φονεὺς,
θανατωσάτω. ἐὰν δὲ τις δοῦλον κτείνῃ μηδὲν ἀδικοῦντα,
φόβῳ δὲ μὴ μηνυτῆς αἰσχυρῶν ἔργων καὶ κακῶν αὐτοῦ
γίγνηται, ἢ τινος ἔνεκα ἄλλου τοιούτου, καθάπερ ἂν εἰ πολί-
την κτείνας ὑπεῖχε φόνου δίκας, ὡσαύτως καὶ τοῦ τοιούτου
δούλου κατὰ τὰ αὐτὰ ἀποθανόντος οὕτως ὑπεχέτω.

Ἐὰν δὲ δὴ γίγνηται ἐφ' οἷσι καὶ νομοθετεῖν δεινὸν καὶ
οὐδαμῶς προσφιλές, μὴ νομοθετεῖν δὲ ἀδύνατον, συγγενῶν

αὐτόχειρας φόνους ἢ δι' ἐπιβουλεύσεως γενομένους, ἐκουσίους
τε καὶ ἀδίκους πάντως, οἱ τὰ μὲν πολλὰ ἐν κακῶς οἰκούσαις
καὶ τρεφομέναις γίνονται πόλεσιν, γένοιτο δ' ἂν πού τι
καὶ ἐν ἣ μὴ τις ἂν προσδοκῆσειεν χώρα, λέγειν μὲν δὴ χρεῶν
αὖ πάλιν τὸν ἔμπροσθε σμικρῷ ῥηθέντα λόγον, ἂν ἄρα
τις ἀκούων ἡμῶν οἷος ἀποσχέσθαι γένηται μᾶλλον ἐκὼν
διὰ τὰ τοιαῦτα φόνων τῶν πάντῃ ἀνοσιωτάτων. ὁ γὰρ δὴ
μῦθος ἢ λόγος, ἢ ὅτι χρὴ προσαγορεύειν αὐτόν, ἐκ παλαιῶν
ιερῶν εἴρηται σαφῶς, ὥς ἡ τῶν συγγενῶν αἱμάτων τιμωρὸς
δίκη ἐπίσκοπος νόμῳ χρῆται τῷ νυνδὴ λεχθέντι καὶ ἔταξεν

ἄρα δράσαντί τι τοιοῦτον παθεῖν ταῦτ' ἀναγκαίως ἅπερ
ἔδρασεν· εἰ πατέρα ἀπέκτεινεν ποτέ τις, αὐτὸν τοῦτο ὑπὸ
τέκνων τολμῆσαι βίᾳ πάσχοντα ἐν τισι χρόνοις, καὶ εἰ
μητέρα, γενέσθαι τε αὐτὸν θηλείας μετασχόντα φύσεως
ἀναγκαῖον, γενόμενόν τε ὑπὸ τῶν γεννηθέντων λιπεῖν τὸν
βίον ἐν χρόνοις ὑστέροις· τοῦ γὰρ κοινοῦ μianθέντος αἵματος
οὐκ εἶναι κάθαρσιν ἄλλην, οὐδὲ ἔκπλυτον ἐθέλιν γίγνεσθαι
τὸ μianθὲν πρὶν φόνον φόνῳ ὁμοίῳ ὁμοιον ἢ δράσασα ψυχὴ
τείση καὶ πάσης τῆς συγγενείας τὸν θυμὸν ἀφιλασαμένη

κοιμίση. ταῦτα δὴ παρὰ θεῶν μὲν τινα φοβούμενον τὰς

Stephanus page 873, section a, line 4

τιμωρίας εἶργεσθαι χρή τὰς τοιαύτας· εἰ δέ τινας οὕτως
ἀθλία συμφορὰ καταλάβοι, ὥστε πατὴρ ἢ μητὴρ ἢ ἀδελφῶν
ἢ τέκνων ἐκ προνοίας ἐκουσίως ψυχὴν τολμῆσαι ἀποστερεῖν
σώματος, ὁ παρὰ τοῦ θνητοῦ νομοθέτου νόμος ὧδε περὶ τῶν
τοιούτων νομοθετεῖ, Προρρήσεις μὲν τὰς περὶ τῶν νομίμων
εἶργεσθαι καὶ ἐγγύας τὰς αὐτὰς εἶναι καθάπερ ἐρρήθη τοῖς
ἐμπροσθεν· ἐὰν δέ τις ὀφλῇ φόνου τοιούτου, τούτων κτείνας
τινά, οἱ μὲν τῶν δικαστῶν ὑπηρετῶν καὶ ἄρχοντες ἀποκτείναντες,
εἰς τεταγμένην τρίοδον ἔξω τῆς πόλεως ἐκβαλλόντων
γυμνόν, αἱ δὲ ἀρχαὶ πᾶσαι ὑπὲρ ὅλης τῆς πόλεως, λίθον

Stephanus page 873, section b, line 7

ἕκαστος φέρων, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ βάλλων ἀφοσιούτω τὴν πόλιν ὅλην, μετὰ δὲ τοῦτο εἰς τὰ τῆς χώρας ὅρια φέροντες ἐκβαλλόντων τῷ νόμῳ ἄταφον.

Τὸν δὲ δὴ πάντων οἰκειότατον καὶ λεγόμενον φίλτατον ὅς ἂν ἀποκτείνῃ, τί χρή πάσχειν; λέγω δὲ ὅς ἂν ἑαυτὸν κτείνῃ, τὴν τῆς εἰμαρμένης βίαν ἀποστερῶν μοῖραν, μήτε πόλεως ταξάσης δίκη, μήτε περιωδύνῃ ἀφύκτῳ προσπεσούσῃ τύχῃ ἀναγκασθεῖς, μηδὲ αἰσχύνῃς τινὸς ἀπόρου καὶ ἀβίου μεταλαχῶν, ἀργίᾳ δὲ καὶ ἀνανδρίας δειλίᾳ ἑαυτῷ δίκην ἄδικον ἐπιθῇ. τούτῳ δὴ τὰ μὲν ἄλλα θεὸς οἶδεν ἅ χρή νόμιμα

Stephanus page 873, section d, line 2

γίνεσθαι περὶ καθαρμοῦς τε καὶ ταφάς, ὧν ἐξηγητάς τε ἅμα καὶ τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐπανερομένους χρή τοὺς ἐγγύτατα γένει ποιεῖν αὐτοῖσιν κατὰ τὰ προσταττόμενα· τάφους δ' εἶναι τοῖς οὕτω φθαρεῖσι πρῶτον μὲν κατὰ μόνας μηδὲ μεθ' ἑνὸς συντάφου, εἴτα ἐν τοῖς τῶν δώδεκα ὁρίοισι μερῶν τῶν ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνώνυμα θάπτειν ἀκλεεῖς αὐτούς, μήτε στήλαις μήτε ὀνόμασι δηλοῦντας τοὺς τάφους.

Ἐὰν δ' ἄρα ὑποζύγιον ἢ ζῶον ἄλλο τι φονεύσῃ τινά, πλὴν τῶν ὅσα ἐν ἀγῶνι τῶν δημοσίων τιθεμένων ἀθλεύοντά τι τοιοῦτον δράσῃ, ἐπεξίτωσαν μὲν οἱ προσήκοντες τοῦ φό-

Stephanus page 873, section e, line 4

νου τῷ κτείναντι, διαδικαζόντων δὲ τῶν ἀγρονόμων οἷσιν ἂν καὶ ὁπόσοις προστάξῃ ὁ προσήκων, τὸ δὲ ὀφλὸν ἔξω τῶν ὅρων τῆς χώρας ἀποκτείναντας διορίσαι. ἐὰν δὲ ἄψυχόν τι ψυχῆς ἄνθρωπον στερήσῃ, πλὴν ὅσα κεραυνὸς ἢ τι παρὰ θεοῦ τοιοῦτον βέλος ἰόν, τῶν δὲ ἄλλων ὅσα τινὸς προσπεσόντος ἢ αὐτὸ ἐμπεσὸν κτείνῃ τινά, δικαστὴν μὲν αὐτῷ καθιζέτω τῶν γειτόνων τὸν ἐγγύτατα ὁ προσήκων γένει,

ἀφοσιούμενος ὑπὲρ αὐτοῦ τε καὶ ὑπὲρ τῆς συγγενείας ὅλης,
τὸ δὲ ὀφλὸν ἐξορίζειν, καθάπερ ἐρρήθη τὸ τῶν ζώων γένος.
Ἐὰν δὲ τεθνεῶς μὲν αὖ τις φανῇ, ἄδηλος δὲ ὁ κτείνας

Stephanus page 874, section a, line 5

ἢ καὶ μὴ ἀμελῶς ζητοῦσιν ἀνεύρετος γίγνηται, τὰς μὲν
προρρήσεις τὰς αὐτὰς γίγνεσθαι καθάπερ τοῖς ἄλλοις, προ-
αγορεύειν δὲ τὸν φόνον τῷ δράσαντι, καὶ ἐπιδικασάμενον ἐν
ἀγορᾷ κηρῦξαι τῷ κτείναντι τὸν καὶ τὸν καὶ ὠφληκότη φόνου
μὴ ἐπιβαίνειν ἱερῶν μηδὲ ὅλης χώρας τῆς τοῦ παθόντος,
ὥς, ἂν φανῇ καὶ γνωσθῇ, ἀποθανούμενον καὶ ἔξω τῆς τοῦ
παθόντος χώρας ἐκβληθησόμενον ἄταφον. οὗτος δὲ νόμος
εἰς ἡμῖν ἔστω κύριος περὶ φόνου κείμενος.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα μέχρι τούτων οὕτως· ὧν δὲ
ὁ κτείνας ἐφ' οἷς τε ὀρθῶς ἂν καθαρὸς εἴη, τάδε ἔστω·

Stephanus page 874, section b, line 8

Νύκτωρ φῶρα εἰς οἰκίαν εἰσιόντα ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων ἐὰν
έλων κτείνῃ, καθαρὸς ἔστω· καὶ ἐὰν λωποδύτην ἀμυνό-
μενος ἀποκτείνῃ, καθαρὸς ἔστω· καὶ ἐὰν ἐλευθέραν γυναῖκα
βιάζεται τις ἢ παῖδα περὶ τὰ ἀφροδίσια, νηποινὶ τεθνάτω
ὑπὸ τε τοῦ ὕβρισθέντος βία καὶ ὑπὸ πατρὸς ἢ ἀδελφῶν
ἢ ὑέων· ἐὰν τε ἀνὴρ ἐπιτύχῃ γαμετῇ γυναικὶ βιαζομένη,
κτείνας τὸν βιαζόμενον ἔστω καθαρὸς ἐν τῷ νόμῳ· καὶ ἐὰν
τις πατρὶ βοηθῶν θάνατον, μηδὲν ἀνόσιον δρῶντι, κτείνῃ

τινά, ἢ μητρὶ ἢ τέκνοις ἢ ἀδελφοῖς ἢ συγγενήτορι τέκνων,

Stephanus page 874, section d, line 1

πάντως καθαρὸς ἔστω.

Τὰ μὲν τοίνυν περὶ τροφὴν τε ζώσης ψυχῆς καὶ παιδείαν,
ὧν αὐτῇ τυχούσῃ μὲν βιωτόν, ἀτυχησάσῃ δὲ τὸνναντίον,
καὶ περὶ θανάτων τῶν βιαίων ἃς δεῖ τιμωρίας γίγνεσθαι,
νενομοθετήσθω· τὰ δὲ περὶ τὴν τῶν σωμάτων τροφὴν μὲν
καὶ παιδείαν εἴρηται, τὸ δ' ἐχόμενον τούτων, αἱ βίαιοι
πράξεις ὑπ' ἀλλήλων ἀκούσιοί τε καὶ ἐκούσιοι γιγνόμεναι
διοριστέον εἰς δύναμιν αἱ τέ εἰσιν καὶ ὅσαι, καὶ ὧν ἂν
τυγχάνουσαι τιμωρήσεων τὸ πρόσφορον ἔχοιεν ἂν ἕκασται,
ταῦτα μετ' ἐκεῖνα, ὥς ἔοικεν, ὀρθῶς ἂν νομοθετοῖτο.

Stephanus page 874, section e, line 3

Τραύματα δὲ καὶ πηρώσεις ἐκ τραυμάτων τά γε δεύτερα
μετὰ θανάτους καὶ ὁ φαυλότατος ἂν τάξειεν τῶν ἐπὶ νόμον
τρεπομένων. τὰ δὲ τραύματα, καθάπερ οἱ φόνοι διήρηγτο,
διαιρετέον, τὰ μὲν ἀκούσια, τὰ δὲ θυμῷ, τὰ δὲ φόβῳ, τὰ
δὲ ὅποσα ἐκ προνοίας ἐκούσια συμβαίνει γιγνόμενα· προρ-

ρητέον δὴ τι περὶ πάντων τῶν τοιούτων τοιόνδε, ὥς ἄρα νόμους ἀνθρώποις ἀναγκαῖον τίθεσθαι καὶ ζῆν κατὰ νόμους ἢ μηδὲν διαφέρειν τῶν πάντη ἀγριωτάτων θηρίων. ἡ δὲ αἰτία τούτων ἦδε, ὅτι φύσις ἀνθρώπων οὐδενὸς ἱκανὴ φύεται ὥστε γινῶναι τε τὰ συμφέροντα ἀνθρώποις εἰς πολιτείαν καὶ

Stephanus page 875, section a, line 4

γνοῦσα, τὸ βέλτιστον αἰεὶ δύνασθαι τε καὶ ἐθέλειν πράττειν. γινῶναι μὲν γὰρ πρῶτον χαλεπὸν ὅτι πολιτικῇ καὶ ἀληθεῖ τέχνῃ οὐ τὸ ἴδιον ἀλλὰ τὸ κοινὸν ἀνάγκη μέλειν - τὸ μὲν γὰρ κοινὸν συνδεῖ, τὸ δὲ ἴδιον διασπᾷ τὰς πόλεις - καὶ ὅτι συμφέρει τῷ κοινῷ τε καὶ ἰδίῳ, τοῖν ἀμφοῖν, ἦν τὸ κοινὸν τιθῆται καλῶς μᾶλλον ἢ τὸ ἴδιον· δεύτερον δέ, ἐὰν ἄρα καὶ τὸ γινῶναι τις ὅτι ταῦτα οὕτω πέφυκεν λάβῃ ἱκανῶς ἐν τέχνῃ, μετὰ δὲ τοῦτο ἀνυπεύθυνός τε καὶ αὐτοκράτωρ ἄρξῃ πόλεως, οὐκ ἂν ποτε δύναίτο ἐμμεῖναι τούτῳ τῷ δόγματι καὶ διαβιῶναι τὸ μὲν κοινὸν ἡγούμενον τρέφων ἐν τῇ πόλει,

Stephanus page 875, section b, line 6

τὸ δὲ ἴδιον ἐπόμενον τῷ κοινῷ, ἀλλ' ἐπὶ πλεονεξίαν καὶ ἰδιοπραγίαν ἡ θνητὴ φύσις αὐτὸν ὀρμήσει αἰεὶ, φεύγουσα μὲν ἀλόγως τὴν λύπην, διώκουσα δὲ τὴν ἡδονήν, τοῦ δὲ δικαιοτέρου τε καὶ ἀμείνονος ἐπίπροσθεν ἄμφω τούτῳ προστήσεται, καὶ σκότος ἀπεργαζομένη ἐν αὐτῇ πάντων κακῶν ἐμπλήσει πρὸς τὸ τέλος αὐτὴν τε καὶ τὴν πόλιν ὅλην. ἐπεὶ ταῦτα εἴ ποτέ τις ἀνθρώπων φύσει ἱκανὸς θεῖα μοῖρα γεννηθεὶς παραλαβεῖν δυνατὸς εἴη, νόμων οὐδὲν ἂν δέοιτο τῶν ἀρξόντων ἑαυτοῦ· ἐπιστήμης γὰρ οὔτε νόμος οὔτε τάξις οὐδεμία κρείττων, οὐδὲ θέμις ἐστὶν νοῦν οὐδενὸς ὑπήκοον οὐδὲ

Stephanus page 875, section d, line 1

δοῦλον ἀλλὰ πάντων ἄρχοντα εἶναι, ἐάνπερ ἀληθινὸς ἐλεύθερός τε ὄντως ἦ κατὰ φύσιν. νῦν δὲ οὐ γὰρ ἐστὶν οὐδαμοῦ οὐδαμῶς, ἀλλ' ἡ κατὰ βραχύ· διὸ δὴ τὸ δεύτερον αἰρετέον, τάξιν τε καὶ νόμον, ἃ δὴ τὸ μὲν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ὀρᾷ καὶ βλέπει, τὸ δ' ἐπὶ πᾶν ἀδυνατεῖ. ταῦτα δὴ τῶνδε εἵνεκα εἴρηται· νῦν ἡμεῖς τάξομεν τί χρὴ τὸν τρώσαντα ἢ τι βλάψαντα ἕτερον ἄλλον παθεῖν ἢ ἀποτίνειν. πρόχειρον δὴ παντὶ περὶ παντὸς ὑπολαβεῖν ὀρθῶς, “Τὸν τί τρώσαντα ἢ τίνα ἢ πῶς ἢ πότε λέγεις; μυρία γὰρ ἕκαστά ἐστι τούτων καὶ ἀμύπολυ διαφέροντα ἀλλήλων.” ταῦτ' οὖν δὴ δικαστη-

Stephanus page 875, section e, line 3

ρίοις ἐπιτρέπειν κρίνειν πάντα ἢ μηδὲν ἀδύνατον. ἐν μὲν γὰρ κατὰ πάντων ἀναγκαῖον ἐπιτρέπειν κρίναι, τὸ πότερον ἐγένετο ἢ οὐκ ἐγένετο ἕκαστον τούτων· τὸ δὲ μηδὲν ἐπιτρέ-

πειν αὐτὸν περὶ τοῦ τί δεῖ ζημιοῦσθαι καὶ πᾶσχειν τί χρεῶν
τὸν ἀδικήσαντα τούτων τι, ἀλλ' αὐτὸν περὶ πάντων νομο-
θετῆσαι σμικρῶν καὶ μεγάλων, σχεδὸν ἀδύνατον.

{ΚΛ.} Τίς οὖν ὁ μετὰ τοῦτον λόγος;

{ΑΘ.} Ὅδε, ὅτι τὰ μὲν ἐπιτρεπτέον δικαστηρίοις, τὰ δὲ οὐκ
ἐπιτρεπτέον, ἀλλ' αὐτῷ νομοθετητέον.

{ΚΛ.} Ποῖα δὴ νομοθετητέον τε καὶ ποῖα ἀποδοτέον κρίνειν

Stephanus page 876, section a, line 8

τοῖς δικαστηρίοις;

{ΑΘ.} Τάδε δὴ μετὰ ταῦτα ὀρθότατ' ἂν εἰπεῖν εἶη, ὥς ἐν
πόλει ἐν ἣ δικαστήρια φαῦλα καὶ ἄφωνα, κλέπτοντα τὰς αὐτῶν
δόξας, κρύβδην τὰς κρίσεις διαδικάζει καί, ὁ τούτου δεινότερον,
ὅταν μὴδὲ σιγῶντα ἀλλὰ θορύβου μεστὰ καθάπερ θέατρα
ἐπαινοῦντά τε βοῇ καὶ ψέγοντα τῶν ῥητόρων ἐκάτερον ἐν
μέρει κρίνει, χαλεπὸν τότε πάθος ὅλη τῇ πόλει γίγνεσθαι
φιλεῖ. τοῖς οὖν δὴ τοιούτοις δικαστηρίοις νομοθετεῖν ὑπό
τινος ἀνάγκης ληφθέντα οὐκ εὐτυχές μὲν, ὅμως δὲ ἐξ ἀνάγκης
εἰλημμένον ὅτι περὶ σμικρότατα ἐπιτρεπτέον αὐτοῖς τάττειν

Stephanus page 876, section c, line 2

τὰς ζημίας, τὰ δὲ πλεῖστα αὐτὸν νομοθετεῖν διαρρήδην, ἂν
τις ἄρα τοιαύτη πολιτεία νομοθετῇ ποτε· ἐν ἣ δὲ ἂν πόλει
δικαστήρια εἰς δύναμιν ὀρθῶς καθεστῶτα ἦ, τραφέντων τε εὖ
τῶν μελλόντων δικάζειν δοκιμασθέντων τε διὰ πάσης ἀκρι-
βείας, ἐνταῦθα ὀρθὸν καὶ ἔχον εὖ καὶ καλῶς τὸ πολλὰ
ἐπιτρέπειν κρίνειν τοῖς τοιούτοις δικασταῖς τῶν ὀφλόντων
πέρι, τί χρὴ πᾶσχειν αὐτοὺς ἢ ἀποτίνειν. ἡμῖν δὴ τὰ νῦν ἀνε-
μέσητον τὸ μὴ νομοθετεῖν αὐτοῖς τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ἃ
καὶ φαυλοτέρως ἂν πεπαιδευμένοι δικασταὶ δύναιτο κατιδεῖν
καὶ προσάπτειν ἐκάστῳ τῶν ἀμαρτημάτων τὴν ἀξίαν τοῦ

Stephanus page 876, section d, line 4

πάθους τε καὶ πράξεως· ἐπειδὴ δὲ οἷς ἡμεῖς νομοθετοῦμεν,
οὐχ ἥκιστα ἐμμελεῖς αὐτοὺς οἰόμεθ' ἂν τῶν τοιούτων
γίγνεσθαι κριτάς, ἐπιτρεπτέον δὴ τὰ πλεῖστα. οὐ μὴν ἀλλ'
ὅπερ πολλάκις εἶπομέν τε καὶ ἐδράσαμεν ἐν τῇ τῶν ἔμπροσθεν
νομοθετήσῃ νόμων, τὸ περιγραφὴν τε καὶ τοὺς τύπους τῶν
τιμωριῶν εἰπόντας, δοῦναι τὰ παραδείγματα τοῖσι δικασταῖς
τοῦ μήποτε βαίνειν ἔξω τῆς δίκης, τότε τε ἦν ὀρθότατα ἔχον
καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτο αὐτὸ ποιητέον, ἐπανελθόντα ἤδη πάλιν
ἐπὶ τοὺς νόμους. ἢ δὴ γραφὴ περὶ τραύματος ὧδε ἡμῖν
κείσθω· Ἐάν τις διανοηθεὶς τῇ βουλήσῃ κτεῖναί τινα φίλιον,

Stephanus page 876, section e, line 7

πλὴν ὧν ὁ νόμος ἐφίησιν, τρώσῃ μὲν, ἀποκτεῖναι δὲ ἀδυνα-

τήση, τὸν διανοηθέντα τε καὶ τρώσαντα οὕτως οὐκ ἄξιον
ἐλεεῖν, οὐδὲ αἰδοῦμενον ἄλλως ἢ καθάπερ ἀποκτείναντα
ὑπέχειν τὴν δίκην φόνου ἀναγκάζειν· τὴν δὲ οὐ παντάπασι
κακὴν τύχην αὐτοῦ σεβόμενον καὶ τὸν δαίμονα, ὃς αὐτὸν καὶ
τὸν τρωθέντα ἐλεήσας ἀπότροπος αὐτοῖς ἐγένετο μὴ τῷ μὲν
ἀνίατον ἔλκος γενέσθαι, τῷ δὲ ἐπάρατον τύχην καὶ συμ-
φοράν, τοῦτῳ δὴ χάριν τῷ δαίμονι διδόντα καὶ μὴ ἐναντιού-
μενον, τὸν μὲν θάνατον ἀφελεῖν τοῦ τρώσαντος, μετάστασιν
δὲ εἰς τὴν γείτονα πόλιν αὐτῷ γίγνεσθαι διὰ βίου, καρπού-

Stephanus page 877, section b, line 2

μενον ἅπασαν τὴν αὐτοῦ κτῆσιν. βλάβος δέ, εἰ κατέβλαψεν
τὸν τρωθέντα, ἐκτίνειν τῷ βλαφθέντι, τιμᾶν δὲ τὸ δικαστήριον
ὅπερ ἂν τὴν δίκην κρίνῃ, κρίνειν δὲ οἷπερ ἂν τοῦ φόνου
ἐδίκασαν εἰ ἐτελεύτησεν ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ τραύματος.
γονέας δ' ἂν παῖς ἢ δοῦλος δεσπότην ὡσαύτως ἐκ προνοίας
τρώσῃ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν· καὶ ἂν ἀδελφὸς ἀδελφὸν
ἢ ἀδελφὴν ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν ὡσαύτως τρώσῃ,
καὶ ὄφλῃ τραύματος ἐκ προνοίας, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν.
γυνὴ δὲ ἄνδρα ἑαυτῆς ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ ἀποκτείνειν τρώσασα,
ἢ ἀνὴρ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, φευγέτω ἀειφυγίαν· τὴν δὲ

Stephanus page 877, section c, line 4

κτῆσιν, ἂν μὲν υἱεῖς ἢ θυγατέρες αὐτοῖς ὥσιν παῖδες ἔτι,
τοὺς ἐπιτρόπους ἐπιτροπεύειν καὶ ὡς ὀρφανῶν τῶν παίδων
ἐπιμελεῖσθαι· ἂν δὲ ἄνδρες, μὴ ἐπάναγκες ἔστω τρέφεσθαι
τὸν φεύγοντα ὑπὸ τῶν ἐκγόνων, τὴν δὲ οὐσίαν αὐτοῦς
κεκτῆσθαι. ἅπαις δὲ ὅστις ἂν τοιαύταις συμφοραῖς περι-
πέσῃ, τοὺς συγγενεῖς συνελθόντας μέχρι ἀνεψιῶν παίδων τοῦ
πεφευγότος ἀμφοτέρωθεν, πρὸς τε ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν,
κληρονόμον εἰς τὸν οἶκον τοῦτον τῇ πόλει τετταρακοντακαι-
πεντακισχιλιοστὸν καταστήσῃ βουλευομένους μετὰ νομο-

Stephanus page 877, section d, line 5

φυλάκων καὶ ἱερέων, διανοηθέντας τρόπῳ καὶ λόγῳ τοιῶδε,
ὥς οὐδεὶς οἶκος τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων τοῦ
ἐνοικοῦντός ἐστιν οὐδὲ σύμπαντος τοῦ γένους οὕτως ὡς τῆς
πόλεως δημόσιός τε καὶ ἴδιος· δεῖ δὴ τὴν γε πόλιν τοὺς
αὐτῆς οἴκους ὡς ὀσιωτάτους τε καὶ εὐτυχεστάτους κεκτῆσθαι
κατὰ δύναμιν. ὅταν οὖν τις ἅμα δυστυχηθῇ καὶ ἀσεβηθῇ
τῶν οἴκων, ὥστε τὸν κεκτημένον ἐν αὐτῷ παῖδας μὲν μὴ
καταλιπεῖν, ἡγήθων δὲ ἢ καὶ γεγαμηκότα ἅπαιδα τελευτῆσαι
φόνου ὀφλόντα ἐκουσίου ἢ τινος ἁμαρτήματος ἄλλου τῶν
περὶ θεοὺς ἢ πολίτας ὧν ἂν θάνατος ἐν τῷ νόμῳ ζημία

Stephanus page 877, section e, line 7

διαρρήδην ἢ κειμένη, ἢ καὶ ἐν ἀειφυγίᾳ τις φεύγῃ τῶν
ἀνδρῶν ἄπαις, τοῦτον πρῶτον μὲν καθήρασθαι καὶ ἀπο-
διοπομπήσασθαι τὸν οἶκον χρεῶν ἔστω κατὰ νόμον, ἔπειτα
συνελθόντας, καθάπερ εἵπομεν νυνδὴ, τοὺς οἰκείους ἅμα
νομοφύλαξιν σκέψασθαι γένος ὅτιπερ ἂν ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει
εὐδοκιμώτατον πρὸς ἀρετὴν καὶ ἅμα εὐτυχές, ἐν ᾧ ἂν παῖδες
γεγονότες ὧσιν πλείους· ὅθεν ἓνα τῷ τοῦ τελευτήσαντος πατρὶ
καὶ τοῖς ἄνω τοῦ γένους ὕδν ὡς ἐκείνων εἰσποιοῦντας, φήμης
ἐνεκα ἐπονομάζοντας, γεννήτορά τε αὐτοῖς καὶ ἐστιοῦχον καὶ
θεραπευτὴν ὁσίων τε καὶ ἱερῶν ἐπ' ἀμείνοσι τύχαις γίγνεσθαι

Stephanus page 878, section a, line 8

τοῦ πατρός, τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐπευξαμένους, αὐτὸν κληρονόμον
καταστήσαι κατὰ νόμον, τὸν δ' ἐξαμαρτόντα ἀνώνυμον ἔαν
καὶ ἄπαιδα καὶ ἄμοιρον κείσθαι, ὁπόταν αὐτὸν καταλάβωσιν
αἱ τοιαῦται συμφοραί.

Ἦστιν δὲ οὐ πάντων, ὡς ἔοικε, τῶν ὄντων ὅρος ὅρῳ
προσμειγνύς, ἀλλ' οἷς ἔστιν μεθόριον, τοῦτο ἐν μέσῳ ὅρων
πρότερον ἐκατέρῳ προσβάλλον γίγνοιτ' ἂν ἀμφοῖν μεταξύ·
καὶ δὴ καὶ τῶν ἀκουσίῳν τε καὶ ἐκουσίῳν τὸ θυμῷ γιγνό-
μενον ἔφαμεν εἶναι τοιοῦτον. τραυμάτων οὖν ἔστω τῶν ὀργῇ
γενομένων· Ἐὰν ὀφλῇ τις, πρῶτον μὲν τίνειν τοῦ βλάβους

Stephanus page 878, section c, line 2

τὴν διπλασίαν, ἂν τὸ τραῦμα ἰάσιμον ἀποβῇ, τῶν δὲ ἀνιάτων
τὴν τετραπλασίαν· ἔαν δὲ ἰάσιμον μὲν, αἰσχύνην δὲ μεγάλην
τινὰ προσβάλλῃ τῷ τρωθέντι καὶ ἐπονείδιστον, τὴν τετραπλα-
σίαν ἐκτίνειν. ὅσα δὲ τις τρώσας τινὰ μὴ μόνον βλάβη
τὸν παθόντα ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν, ποιήσας ἀδύνατον τῇ
πατρίδι πρὸς πολεμίους βοηθεῖν, τοῦτον δὲ μετὰ τῶν ἄλλων
ζημιῶν ἐκτίνειν καὶ τῇ πόλει τὴν βλάβην· πρὸς γὰρ ταῖς
αὐτοῦ στρατείαις καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀδυνατοῦντος στρατευέσθω
καὶ τὰς ὑπὲρ ἐκείνου πολεμικὰς ταττέσθω τάξεις, ἢ μὴ
δρῶν ταῦτα ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τῆς ἀστρατείας γιγνέσθω

Stephanus page 878, section d, line 4

κατὰ νόμον. τὴν δὲ δὴ τῆς βλάβης ἀξίαν, εἴτε διπλὴν εἴτε
τριπλὴν εἴτε καὶ τετραπλασίαν, οἱ καταψηφισάμενοι δικασταὶ
ταττόντων. ἔαν δὲ ὁμόγονος ὁμόγονον τὸν αὐτὸν τρόπον
τούτῳ τρώσῃ, τοὺς γεννήτας καὶ τοὺς συγγενεῖς μέχρι
ἀνεψιῶν παίδων πρὸς γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, γυναικᾶς τε
καὶ ἄνδρας συνελθόντας, κρίναντας παραδιδόναι τιμᾶν τοῖς
γεννήσασιν κατὰ φύσιν· ἔαν δὲ ἀμφισβητήσιμος ἢ τίμησις
γίγνηται, τοὺς πρὸς ἀνδρῶν εἶναι τιμώντας κυρίους, ἔαν δὲ
ἀδυνατῶσιν αὐτοί, τοῖς νομοφύλαξιν τελευτῶντας ἐπιτρέπειν.

ἐκγόνοις δὲ πρὸς γονέας εἶναι τῶν τοιούτων τραυμάτων

Stephanus page 878, section e, line 6

δικαστὰς μὲν τοὺς ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας ἐπάναναγκες, οἷς ἂν παῖδες μὴ ποιητοί, ἀληθινοὶ δέ, ὥσιν, ἂν δέ τις ὄφλη, τιμᾶν εἰ τεθνάναι χρή τὸν τοιοῦτον εἴτε τι μείζον ἕτερον τούτου πάσχειν ἢ καὶ μὴ πολλῶ σμικρότερον· καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ δράσαντος μηδένα δικάζειν, μηδ' ἂν γεγονώς ἢ τὸν χρόνον ὅσον ὁ νόμος εἴρηκεν. δοῦλος δ' ἂν τις ἐλεύθερον ὀργῇ τρώσῃ, παραδότω τὸν δοῦλον ὁ κεκτημένος τῷ τρωθέντι χρήσθαι ὅτι ἂν ἐθέλῃ· ἂν δὲ μὴ παραδιδῶ, αὐτὸς τὴν βλάβην ἐξιάσθω. ἂν δὲ ἐκ συνθήκης αἰτιᾶται τοῦ δούλου καὶ τοῦ τρωθέντος μηχανὴν εἶναί τις τὸ γεγονός,

Stephanus page 879, section a, line 7

ἀμφισβητησάτω· ἂν δὲ μὴ ἔλῃ, τριπλασίαν ἐκτεισάτω τὴν βλάβην, ἐλὼν δέ, ἀνδραποδισμοῦ ὑπόδικον ἐχέτω τὸν τεχνάζοντα μετὰ τοῦ δούλου. ὅς δ' ἂν ἄκων ἄλλος ἄλλον τρώσῃ, τὸ βλάβος ἀπλοῦν ἀποτινέτω - τύχης γὰρ νομοθέτης οὐδεὶς ἱκανὸς ἄρχειν - δικασταὶ δὲ ὄντων οἵπερ τοῖς ἐκγόνοις πρὸς τοὺς γεννήτορας ἐρρήθησαν, καὶ τιμώντων τὴν ἀξίαν τῆς βλάβης.

Βίαια μὲν δὴ πάνθ' ἡμῖν τὰ προειρημένα πάθη, βίαιον δὲ καὶ τὸ τῆς αἰκίας πᾶν γένος. ὥδε οὖν χρή περὶ τῶν τοιούτων πάντα ἄνδρα καὶ παῖδα καὶ γυναῖκα ἀεὶ διανοεῖσθαι,

Stephanus page 879, section b, line 9

τὸ πρεσβύτερον ὡς οὐ σμικρῶ τοῦ νεωτέρου ἐστὶ πρεσβεύμενον ἔν τε θεοῖσι καὶ ἐν ἀνθρώποις τοῖς μέλλουσι σώζεσθαι καὶ εὐδαιμονεῖν. αἰκίαν οὖν περὶ πρεσβύτερον ἐν πόλει γενομένην ὑπὸ νεωτέρου ἰδεῖν αἰσχρὸν καὶ θεομισές· ἔοικεν δὲ νέῳ παντὶ ὑπὸ γέροντος πληγέντι ῥαθύμως ὀργὴν ὑποφέρειν, αὐτῷ τιθεμένῳ τιμὴν ταύτην εἰς γῆρας. ὥδε οὖν ἔστω· Πᾶς ἡμῖν αἰδεῖσθω τὸν ἑαυτοῦ πρεσβύτερον ἔργῳ τε καὶ ἔπει· τὸν δὲ προέχοντα εἴκοσιν ἡλικίας ἔτεσιν, ἄρρενα ἢ θῆλυν, νομίζων ὡς πατέρα ἢ μητέρα διευλαβεῖσθω, καὶ πάσης τῆς δυνατῆς ἡλικίας αὐτὸν φυτῶσαι καὶ τεκεῖν ἀπέ-

Stephanus page 879, section d, line 2

χοιτο ἀεὶ θεῶν γενεθλίων χάριν. ὡς δ' αὐτῶς καὶ ξένου ἀπείργοιτο εἴτε πάλαι ἐνοικοῦντος εἴτε νεήλυδος ἀφιγμένου· μήτε γὰρ ὑπάρχων μήτε ἀμυνόμενος τὸ παράπαν τολμάτω πληγαῖς τὸν τοιοῦτον νουθετεῖν. ξένον δὲ ἂν ἀσελγαίνοντα καὶ θρασυνόμενον ἑαυτὸν τύπτοντα οἴηται δεῖν κολασθῆναι, λαβὼν πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν ἀστυνόμων ἀπαγέτω, τοῦ τύπτειν δὲ εἰργέσθω, ἵνα πόρρῳ γίγνηται τοῦ τὸν ἐπιχώριον ἂν τολ-

μῆσαί ποτε πατάξαι. οἱ δ' ἀστυνόμοι παραλαβόντες τε καὶ ἀνακρίναντες, τὸν ξενικὸν αὖ θεὸν εὐλαβούμενοι, ἐὰν ἄρα ἀδίκως δοκῇ ὁ ξένος τὸν ἐπιχώριον τύπτειν, τῇ μάστιγι τὸν

Stephanus page 879, section e, line 4

ξένον ὅσας ἂν αὐτὸς πατάξῃ τοσαύτας δόντες, τῆς θρασυξενίας παυόντων· ἐὰν δὲ μὴ ἀδικῇ, ἀπειλήσαντές τε καὶ ὀνειδίσαντες τῷ ἀπαγαγόντι μεθιέντων ἄμφω. ἥλιξ δὲ ἥλικα καὶ τὸν ἄπαιδα προέχοντα ἡλικία ἐαυτοῦ ἐὰν τύπτῃ, γέρων τε γέροντα καὶ ἐὰν νέος νέον, ἀμυνέσθω κατὰ φύσιν ἄνευ βέλους ψιλαῖς ταῖς χερσίν· ὁ δὲ ὑπὲρ τετταράκοντα γεγονώς ἔτι ἐὰν τολμᾷ τῷ μάχεσθαι, εἴτε ἄρχων εἴτε ἀμυνόμενος, ἄγροικος καὶ ἀνελεύθερος ἂν λεγόμενος ἀνδραποδώδης τε, δίκης ἂν ἐπονείδιστου τυγχάνων τὸ πρέπον ἔχει. καὶ ἐὰν μὲν τις τοιούτοις παραμυθίοις εὐπειθὴς γίγνηται, εὐήνιος ἂν εἴῃ· ὁ δὲ δυσ-

Stephanus page 880, section a, line 8

πειθὴς καὶ μηδὲν προοιμίου φροντίζων δέχοιτ' ἂν τὸν τοιόνδε ἐτοίμως νόμον· Ἐάν τις τύπτῃ τὸν πρεσβύτερον εἴκοσιν ἔτεσιν ἢ πλείοσιν ἑαυτοῦ, πρῶτον μὲν ὁ προστυγχάνων, ἐὰν μὴ ἥλιξ μηδὲ νεώτερος ἢ τῶν μαχομένων, διειργέτω ἢ κακὸς ἔστω κατὰ νόμον· ἐὰν δὲ ἐν τῇ τοῦ πληγέντος ἡλικίᾳ ἢ ἔτι νεώτερος, ἀμυνέτω ὡς ἀδελφῷ ἢ πατρὶ ἢ ἔτι ἀνωτέρω τῷ ἀδικουμένῳ. πρὸς δ' ἔτι δίκην ὑπεχέτω τῆς αἰκίας ὁ τὸν πρεσβύτερον, ὡς εἴρηται, τολμήσας τύπτειν, καὶ ἐὰν ὀφλῇ τὴν δίκην, δεδέσθω μηδὲν ἐνιαυτοῦ σμικρότερον· ἐὰν δὲ οἱ δικασταὶ τιμήσωσιν πλείονος, ἔστω κύριος ὁ τιμηθεὶς αὐτῷ

Stephanus page 880, section c, line 3

χρόνος. ἐὰν δὲ ξένος ἢ τῶν μετοίκων τις τύπτῃ τὸν πρεσβύτερον εἴκοσιν ἔτεσιν ἢ πλείοσιν ἑαυτοῦ, περὶ μὲν τῶν παραγενομένων τῆς βοηθείας ὁ αὐτὸς νόμος ἐχέτω τὴν αὐτὴν δύναμιν, ὁ δὲ τὴν τοιαύτην δίκην ἡττηθεὶς, ξένος μὲν ὢν καὶ μὴ σύνοικος, δύο ἔτη δεδεμένος ἐκτινέτω ταύτην αὐτὴν τὴν δίκην, ὁ δὲ μέτοικός τε ὢν καὶ ἀπειθῶν τοῖς νόμοις τρία ἔτη δεδέσθω, ἐὰν μὴ τὸ δικαστήριον πλείονος αὐτῷ χρόνου τιμῇσιν τὴν δίκην. ζημιούσθω δὲ καὶ ὁ παραγενόμενος ὀτρωοῦν τούτων καὶ μὴ βοηθήσας κατὰ νόμον, ὁ μὲν μεγίστου τιμῆ-

Stephanus page 880, section d, line 4

ματος ὢν μνᾶ, δευτέρου δὲ ὢν πεντήκοντα δραχμαῖς, τρίτου δὲ τριάκοντα, εἴκοσι δὲ τοῦ τετάρτου· δικαστήριον δὲ γιγνέσθω τοῖς τοιούτοις στρατηγοὶ καὶ ταξίαρχοι φύλαρχοί τε καὶ ἵππαρχοι.

Νόμοι δέ, ὡς ἔοικεν, οἱ μὲν τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων

ἐνεκα γίνονται, διδαχῆς χάριν τοῦ τίνα τρόπον ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις ἂν φιλοφρόνως οἰκοῖεν, οἱ δὲ τῶν τὴν παιδείαν διαφυγόντων, ἀτεράμονι χρωμένων τινὶ φύσει καὶ μηδὲν τεγχθέντων ὥστε μὴ ἐπὶ πᾶσαν ἰέναι κάκην. οὗτοι τοὺς μέλλοντας λόγους ῥηθήσεσθαι πεποιηκότες ἂν εἶεν· οἷς δὴ

Stephanus page 880, section e, line 5

τοὺς νόμους ἐξ ἀνάγκης ὁ νομοθέτης ἂν νομοθετοῖ, βουλό-μενος αὐτῶν μηδέποτε χρεῖαν γίνεσθαι. πατὴρ γὰρ ἢ μητὴρ ἢ τούτων ἔτι προγόνων ὅστις τολμήσει ἄψασθαί ποτε βιαζόμενος αἰκία τινί, μήτε τῶν ἄνω δέσας θεῶν μῆνιν μήτε τῶν ὑπὸ γῆς τιμωριῶν λεγομένων, ἀλλὰ ὡς εἰδὼς ἅ μηδαμῶς οἶδεν, καταφρονῶν τῶν παλαιῶν καὶ ὑπὸ πάντων εἰρημένων, παρανομεῖ, τούτῳ δεῖ τινος ἀποτροπῆς ἐσχάτης. θάνατος μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἔσχατον, οἱ δὲ ἐν Αἴδου τούτοις λεγόμενοι πόνοι ἔτι τε τούτων εἰςὶ μᾶλλον ἐν ἐσχάτοις, καὶ ἀληθέστατα λέγοντες οὐδὲν ἀνύτουσιν ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς

Stephanus page 881, section a, line 7

ἀποτροπῆς - οὐ γὰρ ἂν ἐγίγοντό ποτε μητραλοῖαί τε καὶ τῶν ἄλλων γεννητόρων ἀνόσιοι πληγῶν τόλμαι - δεῖ δὴ τὰς ἐνθάδε κολάσεις περὶ τὰ τοιαῦτα τούτοις τὰς ἐν τῷ ζῆν μηδὲν τῶν ἐν Αἴδου λείπεσθαι κατὰ δύναμιν. ἔστω δὴ λεγόμενον τὸ μετὰ τοῦτο τῆδε· Ὅς ἂν τολμήσῃ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τούτων πατέρας ἢ μητέρας τύπτειν μὴ μανίας ἐχόμενος, πρῶτον μὲν ὁ παρατυγχάνων καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν βοηθείτω, καὶ ὁ μὲν μέτοικος ἢ ξένος εἰς προεδρίαν τῶν ἀγώνων καλείσθω βοηθῶν, μὴ βοηθήσας δὲ ἀειφυγίαν ἐκ τῆς χώρας φευγέτω· ὁ δὲ μὴ μέτοικος βοηθῶν μὲν ἔπαινον ἔχέτω, μὴ βοηθῶν δέ,

Stephanus page 881, section c, line 2

ψόγον· δοῦλος δὲ βοηθήσας μὲν ἐλεύθερος γινέσθω, μὴ βοηθήσας δὲ πληγὰς ἑκατὸν τῇ μάστιγι τυπτέσθω, ἐν ἀγορᾷ μὲν ἂν γίγνηται τὸ γενόμενον, ὑπ' ἀγορανόμων, ἐὰν δ' ἐκτὸς ἀγορᾶς ἐν ἄστει, τῶν ἀστυνόμων κολάζειν τὸν ἐπιδημοῦντα, ἐὰν δὲ κατ' ἀγροῦς τῆς χώρας που, τοὺς τῶν ἀγρονόμων ἄρχοντας. ἐὰν δ' ἐπιχώριος ὁ παρατυγχάνων ἢ τις, ἐάντε παῖς ἐάντε ἀνὴρ ἐάντ' οὖν γυνή, ἀμυνέτω πᾶς τὸν ἀνόσιον ἐπονομάζων· ὁ δὲ μὴ ἀμύνων ἀρᾷ ἐνεχέσθω Διὸς ὁμογνίου καὶ πατρώου κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ τις ὄφλη δίκην αἰκίας γονέων, πρῶτον μὲν φευγέτω ἀειφυγίαν ἐξ ἄστεος εἰς τὴν

Stephanus page 881, section d, line 5

ἄλλην χώραν καὶ πάντων ἱερῶν εἰργέσθω· μὴ δὲ εἰργόμενον κολαζόντων αὐτὸν ἀγρονόμοι πληγαῖς καὶ πάντως ὡς ἂν ἐθέλωσιν, κατελθὼν δὲ θανάτῳ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ τις

τῷ τοιούτῳ, ὅσοι ἐλεύθεροι, συμφάγη ἢ συμπίη ἢ τινα
τοιαύτην ἄλλην κοινωνίαν κοινωνήσῃ, ἢ καὶ μόνον ἐντυγ-
χάνων που προσάπτηται ἐκῶν, μήτε εἰς ἱερὸν ἔλθῃ μηδὲν
μήτ' εἰς ἀγορὰν μήτ' εἰς πόλιν ὅλως πρότερον ἢ καθήρηται,
νομίζων κεκοινωνηκέναι ἀλιτριάδους τύχης· ἐὰν δὲ ἀπειθῶν
νόμῳ ἱερὰ καὶ πόλιν μαιίνῃ παρανόμως, ὅς ἂν τῶν ἀρχόντων
αἰσθόμενος μὴ ἐπάγῃ δίκην τῷ τοιούτῳ, ἐν εὐθύναις ἔστω

Stephanus page 882, section a, line 1

τῶν κατηγορημάτων τῶν μεγίστων ἐν τοῦτο αὐτῷ. ἐὰν δὲ
αὖ δοῦλος τύπτῃ τὸν ἐλεύθερον, εἴτ' οὖν ξένον εἴτε ἀστόν,
βοηθείτω μὲν ὁ προστυγχάνων ἢ κατὰ τὸ τίμημα τὴν εἰ-
ρημένην ζημίαν ἀποτινέτω, συνδῆσαντες δὲ οἱ προστυγχά-
νοντες μετὰ τοῦ πληγέντος παραδόντων τῷ ἀδικουμένῳ· ὁ
δὲ παραλαβὼν, δῆσας ἐν πέδαις καὶ μαστιγώσας ὁπόσας ἂν
ἐθέλῃ, μηδὲν βλάπτων τὸν δεσπότην, παραδότῳ ἐκείνῳ
κεκτῆσθαι κατὰ νόμον. ὁ δὲ νόμος ἔστω· Ὅς ἂν ἐλεύθερον
δοῦλος ὦν τύπτῃ μὴ τῶν ἀρχόντων κελευόντων, παραλαβὼν
ὁ κεκτημένος παρὰ τοῦ πληγέντος δεδεμένον αὐτὸν μὴ λύσῃ,

Stephanus page 882, section c, line 1

πρὶν ἂν ὁ δοῦλος πείσῃ τὸν πληγέντα ἄξιος εἶναι τοῦ λελυ-
μένος ζῆν. τὰ αὐτὰ δὲ γυναιξὶν τε ἔστω πρὸς ἀλλήλας
περὶ πάντων τῶν τοιούτων νόμιμα, καὶ πρὸς ἄνδρας γυναιξὶ
καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας.

{ΑΘ.} Μετὰ δὲ τὰς αἰκίας περὶ παντὸς ἐν εἰρήσθῳ τοιόνδε
τι νόμιμον βιβαίων περὶ· Τῶν ἀλλοτρίων μηδένα μηδὲν
φέρειν μηδὲ ἄγειν, μηδ' αὖ χρῆσθαι μηδενὶ τῶν τοῦ πέλας,
ἐὰν μὴ πείσῃ τὸν κεκτημένον· ἐκ γὰρ δὴ τοῦ τοιούτου πάντα
ἡρτημένα τά τε εἰρημένα κακὰ γέγονε καὶ ἔστι καὶ ἔσται.

Stephanus page 884, section a, line 6

μέγιστα δὲ δὴ τῶν λοιπῶν αἱ τῶν νέων ἀκολασίαι τε καὶ
ὑβρεῖς, εἰς μέγιστα δέ, ὅταν εἰς ἱερὰ γίνωνται, καὶ δια-
φερόντως αὖ μεγάλα, ὅταν εἰς δημόσια καὶ ἅγια ἢ κατὰ
μέρη κοινὰ φυλετῶν ἢ τινων ἄλλων τοιούτων κεκοινωνη-
κότων· εἰς ἱερὰ δὲ ἴδια καὶ τάφους δεύτερα καὶ δευτέρως,
εἰς δὲ γονέας τρίτα, χωρὶς τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων, ὅταν
ὑβρίζῃ τις. τέταρτον δὲ γένος ὑβρεως, ὅταν ἀφροντιστῶν
τις ἀρχόντων ἄγῃ ἢ φέρῃ ἢ χρῆται τινὶ τῶν ἐκείνων μὴ
πέισας αὐτοῦς, πέμπτον δὲ τὸ πολιτικὸν ἂν εἴῃ ἐκάστου
τῶν πολιτῶν ὑβρισθὲν δίκην ἐπικαλούμενον. οἷς δὴ δοτέον

Stephanus page 885, section a, line 7

εἰς κοινὸν νόμον ἐκάστοις. ἱεροσυλία μὲν γὰρ εἴρηται

συλλήβδην, βίαιός τε καὶ λάθρα ἐὰν γίγνηται, τί χρή πά-
σχειν· ὅσα δὲ λόγῳ καὶ ὅσα ἔργῳ περὶ θεοὺς ὑβρίζει τις
λέγων ἢ πράττων, τὸ παραμύθιον ὑποθεμένῳ ῥητέον ἃ δεῖ
πάσχειν. ἔστω δὴ τόδε. Θεοὺς ἡγούμενος εἶναι κατὰ
νόμους οὐδείς πώποτε οὔτε ἔργον ἀσεβὲς ἡργάσατο ἐκῶν
οὔτε λόγον ἀφῆκεν ἄνομον, ἀλλὰ ἐν δὴ τι τῶν τριῶν πάσχων,
ἢ τοῦτο, ὅπερ εἶπον, οὐχ ἡγούμενος, ἢ τὸ δεύτερον ὄντας οὐ
φροντίζειν ἀνθρώπων, ἢ τρίτον εὐπαραμυθήτους εἶναι θυσίαις
τε καὶ εὐχαῖς παραγομένους.

Stephanus page 885, section c, line 1

{ΚΛ.} Τί οὖν δὴ δρῶμεν ἂν ἢ καὶ λέγοιμεν πρὸς αὐτούς;
{ΑΘ.} Ωγαθέ, ἐπακούσωμεν αὐτῶν πρῶτον ἃ τῷ κατα-
φρονεῖν ἡμῶν προσπαίζοντας αὐτοὺς λέγειν μαντεύομαι.
{ΚΛ.} Ποῖα δὴ;
{ΑΘ.} Ταῦτα τάχ' ἂν ἐρεσχηλοῦντες εἴποιεν· ὦ ξένε
Ἀθηναῖε καὶ Λακεδαιμόνιε καὶ Κνώσιε, ἀληθῆ λέγετε.
ἡμῶν γὰρ οἱ μὲν τὸ παράπαν θεοὺς οὐδαμῶς νομίζομεν, οἱ
δὲ οἴους ὑμεῖς λέγετε. ἀξιοῦμεν δὴ, καθάπερ ὑμεῖς ἡξιώκατε
περὶ νόμων, πρὶν ἀπειλεῖν ἡμῖν σκληρῶς, ὑμᾶς πρότερον
ἐπιχειρεῖν πείθειν καὶ διδάσκειν ὥς εἰσὶ θεοί, τεκμήρια

Stephanus page 885, section d, line 3

λέγοντες ἱκανά, καὶ ὅτι βελτίους ἢ παρὰ τὸ δίκαιον ὑπό-
τινων δώρων παρατρέπεσθαι κηλούμενοι. νῦν μὲν γὰρ ταῦτα
ἀκούοντές τε καὶ τοιαυτῇ ἑτέρα τῶν λεγομένων ἀρίστων εἶναι
ποιητῶν τε καὶ ῥητόρων καὶ μάντεων καὶ ἱερέων καὶ ἄλλων
μυριάκις μυρίων, οὐκ ἐπὶ τὸ μὴ δρᾶν τὰ ἄδικα τρεπόμεθα οἱ
πλεῖστοι, δράσαντες δ' ἐξακεῖσθαι πειρώμεθα. παρὰ δὲ δὴ
νομοθετῶν, φασκόντων εἶναι μὴ ἀγρίων ἀλλὰ ἡμέρων, ἀξιοῦ-
μεν πειθοῖ πρῶτον χρῆσθαι πρὸς ἡμᾶς, εἰ μὴ πολλῷ βελτίω
τῶν ἄλλων λέγοντας περὶ θεῶν ὥς εἰσὶν, ἀλλ' οὖν βελτίω
γε πρὸς ἀλήθειαν, καὶ τάχα πειθοίμεθ' ἂν ἴσως ὑμῖν. ἀλλ'

Stephanus page 885, section e, line 6

ἐπιχειρεῖτε, εἴ τι μέτριοι λέγομεν, εἰπεῖν ἃ προκαλούμεθα.
{ΚΛ.} Οὐκοῦν, ὦ ξένε, δοκεῖ ῥάδιν εἶναι ἀληθεύοντας
λέγειν ὥς εἰσὶν θεοί;
{ΑΘ.} Πῶς;
{ΚΛ.} Πρῶτον μὲν γῆ καὶ ἥλιος ἄστρα τε καὶ τὰ σύμ-
παντα, καὶ τὰ τῶν ὠρῶν διακεκοσμημένα καλῶς οὕτως, ἐνιαυ-
τοῖς τε καὶ μηνσὶν διελημμένα· καὶ ὅτι πάντες Ἕλληνές τε
καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεούς.
{ΑΘ.} Φοβοῦμαι γε, ὦ μακάριε, τοὺς μοχθηροὺς - οὐ γὰρ
δὴ ποτε εἴποιμ' ἂν ὥς γε αἰδοῦμαι - μή πως ἡμῶν κατα-

Stephanus page 886, section a, line 8

φρονήσωσιν. ὑμεῖς μὲν γὰρ οὐκ ἴστε αὐτῶν πέρι τὴν τῆς διαφορᾶς αἰτίαν, ἀλλ' ἡγεῖσθε ἀκρατεῖα μόνον ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν ἐπὶ τὸν ἀσεβῆ βίον ὀρμᾶσθαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

{ΚΛ.} Τὸ δὲ τί πρὸς τούτοις αἴτιον ἄν, ὧ ξένε, εἴη;
{ΑΘ.} Σχεδὸν ὁ παντάπασιν ὑμεῖς ἔξω ζῶντες οὐκ ἂν εἰδείητε, ἀλλὰ ὑμᾶς ἂν λανθάνοι.
{ΚΛ.} Τί δὴ τοῦτο φράζεις τὰ νῦν;
{ΑΘ.} Ἀμαθία τις μάλα χαλεπή, δοκοῦσα εἶναι μεγίστη

Stephanus page 886, section b, line 8

φρόνησις.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;
{ΑΘ.} Εἰσὶν ἡμῖν ἐν γράμμασιν λόγοι κείμενοι, οἱ παρ' ὑμῖν οὐκ εἰσὶν δι' ἀρετὴν πολιτείας, ὥς ἐγὼ μανθάνω, οἱ μὲν ἔντισι μέτροις, οἱ δὲ καὶ ἄνευ μέτρων λέγοντες περὶ θεῶν, οἱ μὲν παλαιότατοι ὥς γέγονεν ἡ πρώτη φύσις οὐρανοῦ τῶν τε ἄλλων, προϊόντες δὲ τῆς ἀρχῆς οὐ πολὺ θεογονίαν διεξέρχονται, γενόμεοί τε ὥς πρὸς ἀλλήλους ὠμίλησαν· ἃ τοῖς ἀκούουσιν εἰ μὲν εἰς ἄλλο τι καλῶς ἢ μὴ καλῶς ἔχει, οὐ ῥᾶδιον ἐπιτιμᾶν παλαιοῖς οὕσιν, εἰς μέντοι γονέων τε

Stephanus page 886, section c, line 7

θεραπείας καὶ τιμᾶς οὐκ ἂν ἔγωγέ ποτε ἐπαινῶν εἵποιμι οὔτε ὥς ὠφέλιμα οὔτε ὥς τὸ παράπαν ὄντως εἴρηται. τὰ μὲν οὖν δὴ τῶν ἀρχαίων πέρι μεθεῖσθω καὶ χαιρέτω, καὶ ὅπη θεοῖσιν φίλον, λεγέσθω ταύτη· τὰ δὲ τῶν νέων ἡμῖν καὶ σοφῶν αἰτιαθῆτω ὅπη κακῶν αἰτία. τόδε οὖν οἱ τῶν τοιούτων ἐξεργάζονται λόγοι· ἐμοῦ γὰρ καὶ σοῦ, ὅταν τεκμήρια λέγωμεν ὥς εἰσὶν θεοί, ταῦτα αὐτὰ προφέροντες, ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ ἄστρα καὶ γῆν ὥς θεοὺς καὶ θεῖα ὄντα, ὑπὸ τῶν σοφῶν τούτων ἀναπεπεισμένοι ἂν λέγοιεν ὥς γῆν τε καὶ λίθους ὄντα αὐτὰ καὶ οὐδὲν τῶν ἀνθρωπείων

Stephanus page 886, section e, line 1

πραγμάτων φροντίζειν δυνάμενα, λόγοισι δὲ ταῦτα εὖ πως εἰς τὸ πιθανὸν περιπεπεμμένα.

{ΚΛ.} Χαλεπὸν γε λόγον, ὧ ξένε, εἰρηκῶς τυγχάνεις, εἴ γε εἷς ἦν μόνον· νῦν δὲ ὅτε πάμπολλοι τυγχάνουσιν, ἔτι χαλεπώτερον ἂν εἴη.
{ΑΘ.} Τί οὖν δὴ; τί λέγομεν; τί χρή δρᾶν ἡμᾶς; πότερον ἀπολογησώμεθα οἷον κατηγορήσαντός τινος ἐν ἀσεβέσιν ἀνθρώποις ἡμῶν, φεύγουσι περὶ τῆς νομοθεσίας λέγουσιν ὥς δεινὰ ἐργαζόμεθα νομοθετοῦντες ὥς ὄντων θεῶν; ἢ χαίρειν ἔασαντες ἐπὶ τοὺς νόμους τρεπώμεθα πάλιν, μὴ καὶ

τὸ προοίμιον ἡμῖν μακρότερον γίγνηται τῶν νόμων; οὐ γάρ τι βραχύς ὁ λόγος ἐκταθείς ἂν γίγνοιτο, εἰ τοῖσιν ἐπιθυμοῦσιν ἀσεβεῖν τὰ μὲν ἀποδείξαιμεν μετρίως τοῖς λόγοις ὧν ἔφραζον δεῖν πέρι λέγειν, τὸν δὲ εἰς φόβον τρέψαιμεν, τὰ δὲ δυσχεραίνειν ποιήσαντες, ὅσα πρέπει μετὰ ταῦτα ἤδη νομοθετοῖμεν.

{ΚΛ.} Ἀλλ', ὦ ξένε, πολλάκις μὲν ὥς γε ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοῦτ' αὐτὸ εἰρήκαμεν, ὥς οὐδὲν ἐν τῷ παρόντι δεῖ προτιμᾶν βραχυλογία μᾶλλον ἢ μῆκος - οὐδεὶς γὰρ ἡμᾶς, τὸ λεγόμενον, ἐπείγων διώκει - γελοῖον δὴ καὶ φαῦλον τὸ πρὸ τῶν

βελτίστων τὰ βραχύτερα αἰρουμένους φαίνεσθαι. διαφέρει δ' οὐ σμικρὸν ἀμῶς γέ πως πιθανότητά τινα τοὺς λόγους ἡμῶν ἔχειν, ὥς θεοὶ τ' εἰσὶν καὶ ἀγαθοί, δίκην τιμῶντες διαφερόντως ἀνθρώπων· σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ ἀπάντων τῶν νόμων κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον προοίμιον ἂν εἴη. μηδὲν οὖν δυσχεράναντες μηδὲ ἐπειχθέντες, ἥντινά ποτε ἔχομεν δύναμιν εἰς πειθῶ τῶν τοιούτων λόγων, μηδὲν ἀποθέμενοι διεξέλθωμεν εἰς τὸ δυνατόν ἱκανῶς.

{ΑΘ.} Εὐχὴν μοι δοκεῖ παρακαλεῖν ὁ λεγόμενος ὑπὸ σοῦ νῦν λόγος, ἐπειδὴ προθύμως συντείνεις· μέλλειν δὲ οὐκέτι

ἐγχωρεῖ λέγειν. φέρε δὴ, πῶς ἂν τις μὴ θυμῷ λέγοι περὶ θεῶν ὥς εἰσὶν; ἀνάγκη γὰρ δὴ χαλεπῶς φέρειν καὶ μισεῖν ἐκείνους οἱ τούτων ἡμῖν αἴτιοι τῶν λόγων γεγέννηται καὶ γίνονται νῦν, οὐ πειθόμενοι τοῖς μύθοις οὐς ἐκ νέων παίδων ἔτι ἐν γάλαξιν τρεφόμενοι τροφῶν τε ἤκουον καὶ μητέρων, οἷον ἐν ἐπαυραῖς μετὰ τε παιδιᾶς καὶ μετὰ σπουδῆς λεγόμενων καὶ μετὰ θυσιῶν ἐν εὐχαῖς αὐτοὺς ἀκούοντές τε, καὶ ὄψεις ὀρῶντες ἐπομένας αὐτοῖς ἅς ἥδιστα ὅ γε νέος ὄρα τε καὶ ἀκούει πραττομένας θυόντων, ἐν σπουδῇ τῇ μεγίστῃ τοὺς αὐτῶν γονέας ὑπὲρ αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων ἐσπουδακότας, ὥς

ὅτι μάλιστα οὗσιν θεοῖς εὐχαῖς προσδιαλεγόμενους καὶ ἱκετείαις, ἀνατέλλοντός τε ἡλίου καὶ σελήνης καὶ πρὸς δυσμᾶς ἰόντων προκυλίσεις ἅμα καὶ προσκυνήσεις ἀκούοντές τε καὶ ὀρῶντες Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων πάντων ἐν συμφοραῖς παντοίαις ἐχομένων καὶ ἐν εὐπραγίαις, οὐχ ὥς οὐκ ὄντων ἀλλ' ὥς ὅτι μάλιστα ὄντων καὶ οὐδαμῇ ὑποψίαν ἐνδιδόντων ὥς οὐκ εἰσὶν θεοὶ - τούτων δὴ πάντων ὅσοι καταφρονήσαντες οὐδὲ ἐξ ἐνὸς ἱκανοῦ λόγου, ὥς φαῖεν ἂν ὅσοι καὶ σμικρὸν

νοῦ κέκτηνται, νῦν ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς λέγειν ἃ λέγομεν,
πῶς τούτους ἂν τις ἐν πράξει λόγοις δύναιτο νουθετῶν ἅμα

Stephanus page 888, section a, line 2

διδάσκειν περὶ θεῶν πρῶτον ὥς εἰσίν· τολμητέον δέ· οὐ γὰρ
ἅμα γε δεῖ μανῆναι τοὺς μὲν ὑπὸ λαιμαργίας ἡδονῆς ἡμῶν,
τοὺς δ' ὑπὸ τοῦ θυμοῦσθαι τοῖς τοιούτοις. ἴτω δὴ πρόρρησις
τοιάδε τις ἄθυμος τοῖς οὕτω τὴν διάνοιαν διεφθαρμένοις, καὶ
λέγωμεν πράως, σβέσαντες τὸν θυμόν, ὥς ἐνὶ διαλεγόμενοι
τῶν τοιούτων· Ὡ παῖ, νέος εἶ, προΐων δέ σε ὁ χρόνος ποιήσει
πολλὰ ὧν νῦν δοξάζεις μεταβαλόντα ἐπὶ τὰναντία τίθεσθαι·
περίμεινον οὖν εἰς τότε κριτὴς περὶ τῶν μεγίστων γίγνεσθαι,
μέγιστον δέ, ὃ νῦν οὐδὲν ἡγῇ σύ, τὸ περὶ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς
διανοηθέντα ζῆν καλῶς ἢ μή. πρῶτον δὲ περὶ αὐτῶν ἔν

Stephanus page 888, section b, line 5

τι μέγα σοι μηνύων οὐκ ἂν ποτε φανείην ψευδής, τὸ τοιόνδε.
οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην
δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε, γίγνονται δὲ αἰεὶ πλείους ἢ ἐλάττους
ταύτην τὴν νόσον ἔχοντες· τόδε τοίνυν σοι, παραγεγονῶς
αὐτῶν πολλοῖσι, φράζοιμ' ἂν, τὸ μηδένα πώποτε λαβόντα
ἐκ νέου ταύτην τὴν δόξαν περὶ θεῶν, ὥς οὐκ εἰσίν, δια-
τελέσαι πρὸς γῆρας μείναντα ἐν ταύτῃ τῇ διανοήσει, τὰ δύο
μέντοι πάθη περὶ θεοὺς μεῖναι, πολλοῖσι μὲν οὗ, μεῖναι δὲ
οὖν τισιν, τὸ τοὺς θεοὺς εἶναι μὲν, φροντίζειν δὲ οὐδὲν τῶν
ἀνθρωπίνων, καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, ὥς φροντίζουσι μὲν, εὐ-

Stephanus page 888, section c, line 7

παραμύθητοι δ' εἰσὶν θύμασιν καὶ εὐχαῖς. τὸ δὴ σαφές
ἂν γενόμενόν σοι περὶ αὐτῶν κατὰ δύναμιν δόγμα, ἂν ἐμοὶ
πεῖθῃ, περιμενεῖς, ἀνασκοπῶν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει,
πυνθανόμενος παρὰ τε τῶν ἄλλων καὶ δὴ καὶ μάλιστα καὶ
παρὰ τοῦ νομοθέτου· ἐν δὲ δὴ τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ τολμήσης
περὶ θεοὺς μηδὲν ἀσεβῆσαι. πειρατέον γὰρ τῷ τοὺς νόμους
σοι τιθέντι νῦν καὶ εἰς αὐθις διδάσκειν περὶ αὐτῶν τούτων
ὥς ἔχει.

{ΚΛ.} Κάλλισθ' ἡμῖν, ὦ ξένε, μέχρι γε τοῦ νῦν εἴρηται.

{ΑΘ.} Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία·

Stephanus page 888, section d, line 8

λελήθαμεν δ' ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς θαυμαστὸν λόγον ἐμπεπτω-
κότες.

{ΚΛ.} Τὸν ποῖον δὴ λέγεις;

{ΑΘ.} Τὸν παρὰ πολλοῖς δοξαζόμενον εἶναι σοφώτατον
ἀπάντων λόγων.

{ΚΛ.} Φράξ' ἔτι σαφέστερον.

{ΑΘ.} Λέγουσί πού τινες ὡς πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα
γιγνόμενα καὶ γενόμενα καὶ γενησόμενα τὰ μὲν φύσει, τὰ
δὲ τέχνη, τὰ δὲ διὰ τύχην.
{ΚΛ.} Οὐκοῦν καλῶς;

Stephanus page 888, section e, line 8

{ΑΘ.} Εἰκός γέ τοί που σοφοὺς ἄνδρας ὀρθῶς λέγειν·
ἐπόμενοι γε μὴν αὐτοῖς σκεψώμεθα τοὺς ἐκεῖθεν τί ποτε
καὶ τυγχάνουσι διανοούμενοι.
{ΚΛ.} Πάντως.
{ΑΘ.} Ὑεοικε, φασίν, τὰ μὲν μέγιστα αὐτῶν καὶ κάλλιστα
ἀπεργάζεσθαι φύσιν καὶ τύχην, τὰ δὲ σμικρότερα τέχνην,
ἦν δὴ παρὰ φύσεως λαμβάνουσιν τὴν τῶν μεγάλων καὶ
πρώτων γενέσειν ἔργων, πλάττειν καὶ τεκταίνεσθαι πάντα τὰ
σμικρότερα, ἃ δὴ τεχνικὰ πάντες προσαγορεύομεν.
{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

Stephanus page 889, section b, line 1

{ΑΘ.} Ὡδ' ἔτι σαφέστερον ἐρῶ. πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν
καὶ ἀέρα φύσει πάντα εἶναι καὶ τύχῃ φασίν, τέχνη δὲ οὐδὲν
τούτων, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα αὖ σώματα, γῆς τε καὶ ἡλίου
καὶ σελήνης ἀστρῶν τε πέρι, διὰ τούτων γεγονέναι παντελῶς
ὄντων ἀψύχων· τύχῃ δὲ φερόμενα τῇ τῆς δυνάμεως ἕκαστα
ἐκάστων, ἥ συμπέπτωκεν ἀρμόττοντα οἰκείως πως, θερμὰ
ψυχροῖς ἢ ξηρὰ πρὸς ὑγρὰ καὶ μαλακὰ πρὸς σκληρὰ, καὶ
πάντα ὅποσα τῇ τῶν ἐναντίων κράσει κατὰ τύχην ἐξ ἀνάγκης
συνεκεράσθη, ταύτῃ καὶ κατὰ ταῦτα οὕτως γεγεννηκέναι

Stephanus page 889, section c, line 3

τόν τε οὐρανὸν ὅλον καὶ πάντα ὅποσα κατ' οὐρανόν, καὶ
ζῶα αὖ καὶ φυτὰ σύμπαντα, ὥρων πασῶν ἐκ τούτων γενο-
μένων, οὐ δὲ διὰ νοῦν, φασίν, οὐδὲ διὰ τινα θεὸν οὐδὲ διὰ
τέχνην ἀλλὰ, ὃ λέγομεν, φύσει καὶ τύχῃ. τέχνην δὲ
ὑστερον ἐκ τούτων ὑστέραν γενομένην, αὐτὴν θνητὴν ἐκ
θνητῶν ὑστερα γεγεννηκέναι παιδιάς τινος, ἀληθείας οὐ
σφόδρα μετεχούσας, ἀλλὰ εἶδωλ' ἅττα συγγενῇ ἑαυτῶν,
οἷ' ἢ γραφικὴ γεννᾷ καὶ μουσικὴ καὶ ὅσαι ταύταις εἰσὶν
συνέριθοι τέχλαι· αἱ δὲ τι καὶ σπουδαῖον ἄρα γεννῶσι τῶν
τεχνῶν, εἶναι ταύτας ὅποσαι τῇ φύσει ἐκοίνωσαν τὴν αὐτῶν

Stephanus page 889, section d, line 6

δύναμιν, οἷον αὖ ἰατρικὴ καὶ γεωργικὴ καὶ γυμναστικὴ. καὶ
δὴ καὶ τὴν πολιτικὴν σμικρόν τι μέρος εἶναί φασιν κοινω-
νοῦν φύσει, τέχνη δὲ τὸ πολὺ, οὕτω δὲ καὶ τὴν νομοθεσίαν
παῖσαν οὐ φύσει, τέχνη δέ, ἥς οὐκ ἀληθεῖς εἶναι τὰς θέσεις.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Θεοῦς, ὦ μακάριε, εἶναι πρῶτόν φασιν οὗτοι τέχνη, οὐ φύσει ἀλλὰ τισιν νόμοις, καὶ τούτους ἄλλους ἄλλη, ὅπη ἕκαστοι ἑαυτοῖσι συνωμολόγησαν νομοθετούμενοι· καὶ δὴ καὶ τὰ καλὰ φύσει μὲν ἄλλα εἶναι, νόμῳ δὲ ἕτερα, τὰ δὲ δὴ δίκαια οὐδ' εἶναι τὸ παράπαν φύσει, ἀλλ' ἀμφισβητοῦντας

Stephanus page 889, section e, line 8

διατελεῖν ἀλλήλοις καὶ μετατιθεμένους ἀεὶ ταῦτα, ἃ δ' ἂν μετάθωνται καὶ ὅταν, τότε κύρια ἕκαστα εἶναι, γιγνόμενα τέχνη καὶ τοῖς νόμοις ἀλλ' οὐ δὴ τινι φύσει. ταῦτ' ἐστίν, ὦ φίλοι, ἅπαντα ἀνδρῶν σοφῶν παρὰ νέοις ἀνθρώποις, ἰδιωτῶν τε καὶ ποιητῶν, φασκόντων εἶναι τὸ δικαιοτάτον ὅτι τις ἂν νικᾷ βιαζόμενος· ὅθεν ἀσέβειαί τε ἀνθρώποις ἐμπίπτουσιν νέοις, ὡς οὐκ ὄντων θεῶν οἴους ὁ νόμος προστάττει διανοεῖσθαι δεῖν, στάσεις τε διὰ ταῦτα ἐλκόντων πρὸς τὸν κατὰ φύσιν ὀρθὸν βίον, ὅς ἐστιν τῇ ἀληθείᾳ κρατοῦντα ζῆν τῶν ἄλλων καὶ μὴ δουλεύοντα ἑτέροις κατὰ νόμον.

Stephanus page 890, section b, line 1

{ΚΛ.} Οἷον διελήλυθας, ὦ ξένε, λόγον, καὶ ὅσῃν λώβην ἀνθρώπων νέων δημοσίᾳ πόλεσιν τε καὶ ἰδίῳ οἴκοις.

{ΑΘ.} Ἀληθῆ μέντοι λέγεις, ὦ Κλεινία. τί οὖν οἶει χρῆναι δρᾶν τὸν νομοθέτην, οὕτω τούτων πάλαι παρεσκευασμένων; ἢ μόνον ἀπειλεῖν στάντα ἐν τῇ πόλει σύμπασι τοῖς ἀνθρώποις, ὡς εἰ μὴ φήσουσιν εἶναι θεοὺς καὶ διανοηθήσονται δοξάζοντες τοιούτους οἴους φησὶν ὁ νόμος - καὶ περὶ καλῶν καὶ δικαίων καὶ περὶ ἀπάντων τῶν μεγίστων ὁ αὐτὸς λόγος, ὅσα δὲ πρὸς ἀρετὴν τείνει καὶ κακίαν, ὡς δεῖ ταῦτα οὕτω πράττειν διανοομένους ὅπηπερ ἂν ὁ νομοθέτης ὑφηγήσεται

Stephanus page 890, section c, line 3

γράφων - ὅς δ' ἂν μὴ παρέχῃται ἑαυτὸν τοῖς νόμοις εὐπειθῆ, τὸν μὲν δεῖν τεθνάναι, τὸν δὲ τινα πληγαῖς καὶ δεσμοῖς, τὸν δὲ ἀτιμίαις, ἄλλους δὲ πενίαις κολάζεσθαι καὶ φυγαῖς· πειθῶ δὲ τοῖς ἀνθρώποις, ἅμα τιθέντα αὐτοῖς τοὺς νόμους, μηδεμίαν ἔχειν τοῖς λόγοις προσάπτοντα εἰς δύναμιν ἡμεροῦν;

{ΚΛ.} Μηδαμῶς, ὦ ξένε, ἀλλ' εἴπερ τυγχάνει γε οὕσα καὶ σμικρὰ πειθῶ τις περὶ τὰ τοιαῦτα, δεῖ μηδαμῇ κάμνειν τὸν γε ἄξιον καὶ σμικροῦ νομοθέτην, ἀλλὰ πᾶσαν, τὸ λεγόμενον, φωνὴν ἰέντα, τῷ παλαιῷ νόμῳ ἐπίκουρον γίγνεσθαι

Stephanus page 890, section d, line 5

λόγῳ ὡς εἰσὶν θεοὶ καὶ ὅσα νυνδὴ διήλθες σύ, καὶ δὴ καὶ νόμῳ αὐτῷ βοηθῆσαι καὶ τέχνη, ὡς ἐστὸν φύσει ἢ φύσεως

οὐχ ἦττον, εἴπερ νοῦ γέ ἐστιν γεννήματα κατὰ λόγον ὀρθόν,
ὄν σύ τε λέγειν μοι φαίνει καὶ ἐγὼ σοι πιστεύω τὰ νῦν.

{ΑΘ.} Ὡ προθυμότατε Κλεινία, τί δ'; οὐ χαλεπά τέ ἐστι
συνακολουθεῖν λόγοις οὕτως εἰς πλήθη λεγόμενα, μήκη τε
αὐτὴν κέκτῃται διωλύγια;

{ΚΛ.} Τί δέ, ὦ ξένε; περὶ μέθης μὲν καὶ μουσικῆς οὕτω
μακρὰ λέγοντας ἡμᾶς αὐτοὺς περιεμείναμεν, περὶ θεῶν δὲ
καὶ τῶν τοιούτων οὐχ ὑπομενοῦμεν; καὶ μὴν καὶ νομοθεσία

Stephanus page 890, section e, line 7

γέ ἐστὶν που τῇ μετὰ φρονήσεως μεγίστη βοήθεια, διότι
τὰ περὶ νόμους προστάγματα ἐν γράμμασι τεθέντα, ὥς
δώσοντα εἰς πάντα χρόνον ἔλεγχον, πάντως ἡρεμεῖ, ὥστε
οὔτ' εἰ χαλεπὰ κατ' ἀρχὰς ἀκούειν ἐστὶν φοβητέον, ἅ γ'
ἔσται καὶ τῷ δυσμαθεῖ πολλάκις ἐπανιόντι σκοπεῖν, οὔτε
εἰ μακρὰ, ὠφέλιμα δέ, διὰ ταῦτα λόγον οὐδαμῇ ἔχει οὐδὲ
ὅσιον ἔμοιγε εἶναι φαίνεται τὸ μὴ οὐ βοηθεῖν τούτοις τοῖς
λόγοις πάντα ἄνδρα κατὰ δύναμιν.

{ΜΕ.} Ἀριστα, ὦ ξένε, δοκεῖ μοι λέγειν Κλεινίας.

{ΑΘ.} Καὶ μάλα γε, ὦ Μέγилле, ποιητέον τε ὥς λέγει.

Stephanus page 891, section b, line 2

καὶ γὰρ εἰ μὴ κατεσπαρμένοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι λόγοι ἐν τοῖς
παῶσιν ὥς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις, οὐδὲν ἂν ἔδει τῶν ἐπα-
μυνούντων λόγων ὥς εἰσὶν θεοί· νῦν δὲ ἀνάγκη. νόμοις
οὖν διαφθειρομένοις τοῖς μεγίστοις ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων
τίνα καὶ μᾶλλον προσήκει βοηθεῖν ἢ νομοθέτην;

{ΜΕ.} Οὐκ ἔστιν.

{ΑΘ.} Ἀλλὰ δὴ λέγε μοι πάλιν, Κλεινία, καὶ σύ - κοι-
νωνὸν γὰρ δεῖ σε εἶναι τῶν λόγων - κινδυνεύει γὰρ ὁ λέγων
ταῦτα πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα πρῶτα ἡγεῖσθαι τῶν
πάντων εἶναι, καὶ τὴν φύσιν ὀνομάζειν ταῦτα αὐτά, ψυχὴν

Stephanus page 891, section c, line 4

δὲ ἐκ τούτων ὕστερον. ἔοικεν δὲ οὐ κινδυνεύειν ἀλλὰ
ὄντως σημαίνειν ταῦτα ἡμῖν τῷ λόγῳ.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν πρὸς Διὸς οἶον πηγὴν τινα ἀνοήτου δόξης
ἀνηυρήκαμεν ἀνθρώπων ὅποσοι πάποτε τῶν περὶ φύσεως
ἐφήψαντο ζητημάτων; σκόπει πάντα λόγον ἐξετάζων· οὐ
γὰρ δὴ σμικρόν γε τὸ διαφέρειν, εἰ φανεῖεν οἱ λόγων ἀπτό-
μενοι ἀσεβῶν, ἄλλοις τε ἐξάρχοντες, μηδὲ εὖ τοῖς λόγοις
ἀλλ' ἐξημαρτημένως χρώμενοι. δοκεῖ τοίνυν μοι ταῦτα
οὕτως ἔχειν.

Stephanus page 891, section d, line 5

{ΚΛ.} Εὖ λέγεις· ἀλλ' ὅπη, πειρῶ φράζειν.

{ΑΘ.} Ἐοικεν τοίνυν ἀηθεστέρων ἀπτέον εἶναι λόγων.

{ΚΛ.} Οὐκ ὀκνητέον, ὧ ξένε. μανθάνω γὰρ ὡς νομοθεσίας ἐκτὸς οἰήσῃ βαίνειν, ἐὰν τῶν τοιούτων ἀπτώμεθα λόγων. εἰ δὲ ἔστι μηδαμῇ ἐτέρως συμφωνῆσαι τοῖς νῦν κατὰ νόμον λεγομένοις θεοῖς ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν ἢ ταύτη, λεκτέον, ὧ θαυμάσιε, καὶ ταύτη.

{ΑΘ.} Λέγοιμ' ἄν, ὡς ἔοικεν, ἤδη σχεδὸν οὐκ εἰωθότα λόγον τινὰ τόνδε. ὁ πρῶτον γενέσεως καὶ φθορᾶς αἴτιον ἀπάντων, τοῦτο οὐ πρῶτον ἀλλὰ ὕστερον ἀπεφάναντο εἶναι

Stephanus page 891, section e, line 7

γεγονὸς οἱ τὴν τῶν ἀσεβῶν ψυχὴν ἀπεργασάμενοι λόγοι, ὁ δὲ ὕστερον, πρότερον· ὅθεν ἡμαρτήκασι περὶ θεῶν τῆς ὄντως οὐσίας.

{ΚΛ.} Οὐπω μανθάνω.

{ΑΘ.} Ψυχὴν, ὧ ἐταῖρε, ἡγνοηκέναι κινδυνεύουσι μὲν ὀλίγου σύμπαντες οἷόν τε ὃν τυγχάνει καὶ δύναμιν ἣν ἔχει, τῶν τε ἄλλων αὐτῆς πέρι καὶ δὴ καὶ γενέσεως, ὡς ἐν πρώτοις ἐστὶ, σωμάτων ἔμπροσθεν πάντων γενομένη, καὶ μεταβολῆς τε αὐτῶν καὶ μετακοσμήσεως ἀπάσης ἄρχει παντὸς μᾶλλον· εἰ δὲ ἔστιν ταῦτα οὕτως, ἄρ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης

Stephanus page 892, section a, line 8

τὰ ψυχῆς συγγενῇ πρότερα ἂν εἴη γεγονότα τῶν σώματι προσηκόντων, οὐσης γ' αὐτῆς πρεσβυτέρας ἢ σώματος;

{ΚΛ.} Ἀνάγκη.

{ΑΘ.} Δόξα δὴ καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν καὶ βαρέων καὶ κούφων πρότερα ἂν εἴη· καὶ δὴ καὶ τὰ μέγала καὶ πρῶτα ἔργα καὶ πράξεις τέχνης ἂν γίγνοιτο, ὄντα ἐν πρώτοις, τὰ δὲ φύσει καὶ φύσις, ἣν οὐκ ὀρθῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὸ τοῦτο, ὕστερα καὶ ἀρχόμενα ἂν ἐκ τέχνης εἴη καὶ νοῦ.

{ΚΛ.} Πῶς οὐκ ὀρθῶς;

Stephanus page 892, section c, line 2

{ΑΘ.} Φύσιν βούλονται λέγειν γενέσιν τὴν περὶ τὰ πρῶτα· εἰ δὲ φανήσεται ψυχὴ πρῶτον, οὐ πῦρ οὐδὲ ἀήρ, ψυχὴ δ' ἐν πρώτοις γεγενημένη, σχεδὸν ὀρθότατα λέγοιτ'

ἂν εἶναι διαφερόντως φύσει. ταῦτ' ἔσθ' οὕτως ἔχοντα, ἂν ψυχὴν τις ἐπιδείξῃ πρεσβυτέραν οὖσαν σώματος, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα ἐπ' αὐτὸ δὴ τοῦτο στελλώμεθα;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Φυλάττωμεν δὴ παντάπασιν ἀπατηλὸν λόγον, μὴ πη πρεσβύτας ἡμᾶς ὄντας νεοπρεπῆς ὦν παραπίση καὶ διαφυγῶν καταγελάστους ποιήση, καὶ δόξωμεν μείζονα ἐπιβαλλόμενοι καὶ τῶν σμικρῶν ἀποτυχεῖν. σκοπεῖτε οὖν. εἰ καθάπερ ποταμὸν ἡμᾶς ἔδει τρεῖς ὄντας διαβαίνειν ῥέοντα σφόδρα, νεώτατος δ' ἐγὼ τυγχάνων ἡμῶν καὶ πολλῶν ἔμπειρος ῥευμάτων, εἶπον ὅτι πρῶτον ἐμὲ χρῆναι πειραθῆναι κατ' ἐμαυτόν, καταλιπόντα ὑμᾶς ἐν ἀσφαλεῖ, σκέψασθαι εἰ διαβατός ἐστι πρεσβυτέροις οὓσι καὶ ὑμῖν, ἢ πῶς ἔχει, καὶ

φανέντος μὲν ταύτῃ, καλεῖν ὑμᾶς τότε καὶ συνδιαβιβάζειν ἐμπειρία, εἰ δὲ ἄβατος ἦν ὡς ὑμῖν, ἐν ἐμοὶ τὸν κίνδυνον γεγονέναι, μετρίως ἂν ἐδόκουν λέγειν, καὶ δὴ καὶ νῦν ὁ μέλλων ἐστὶ λόγος σφοδρότερος καὶ σχεδὸν ἴσως ἄβατος ὡς τῇ σφῶν ῥώμῃ· μὴ δὴ σκοτοδινίαν ἱλιγγόν τε ὑμῖν ἐμποιήση παραφερόμενός τε καὶ ἐρωτῶν ἀήθεις ὄντας ἀποκρίσεων, εἴτ' ἀσχημοσύνην ἀπρέπειάν τε ἐντέκη ἀηδῇ, δοκεῖ δὴ μοι χρῆναι ποιεῖν οὕτως τὰ νῦν ἐμέ, ἀνερωτᾶν πρῶτον ἐμαυτόν, ἀκουόντων ὑμῶν ἐν ἀσφαλεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποκρίνασθαι πάλιν ἐμέ, καὶ τὸν λόγον ἅπαντα οὕτω διεξελθεῖν,

μέχρι περ ἂν ψυχῆς πέρι διαπεράνηται καὶ δείξῃ πρότερον ὃν ψυχὴν σώματος.

{ΚΛ.} Ἄριστ', ὧ ξένε, δοκεῖς ἡμῖν εἰρηκέναι, ποίει τε ὡς λέγεις.

{ΑΘ.} Ἄγε δὴ, θεὸν εἴ ποτε παρακλητέον ἡμῖν, νῦν ἔστω τοῦτο οὕτω γενόμενον - ἐπὶ γε ἀπόδειξιν ὡς εἰσὶν τὴν αὐτῶν σπουδῇ πάσῃ παρακεκλήσθων - ἐχόμενοι δὲ ὥς τινος ἀσφαλοῦς πείσματος ἐπεισβαίνωμεν εἰς τὸν νῦν λόγον. καὶ μοι ἐλεγχομένῳ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐρωτήσεσιν τοιαῖσδε ἀσφαλέστατα ἀποκρίνεσθαι φαίνεται κατὰ τάδε· Ὡ ξένε, ὅποταν

φῇ τις, ἄρα ἔστηκε μὲν πάντα, κινεῖται δὲ οὐδέν; ἢ τοῦτω πᾶν τούναντίον; ἢ τὰ μὲν αὐτῶν κινεῖται, τὰ δὲ μένει; { - } Τὰ μὲν κινεῖταιί που, φήσω, τὰ δὲ μένει. { - } Μῶν οὖν οὐκ ἐν χώρᾳ τινὶ τὰ τε ἐστῶτα ἔστηκεν καὶ τὰ κινούμενα κινεῖται; { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Καὶ τὰ μὲν γε ἐν μιᾷ ἔδρᾳ που τοῦτο ἂν δρῶν, τὰ δὲ ἐν πλείοσιν. { - } Τὰ τὴν τῶν ἐστῶτων ἐν μέσῳ λαμβάνοντα δύναμιν λέγεις, φήσομεν, ἐν ἐνὶ κινεῖσθαι, καθάπερ ἢ τῶν ἐστάναι λεγομένων κύκλων στρέφεται περιφορά; { - } Ναί. μανθάνομεν δέ γε ὡς ἐν ταύτῃ τῇ περιφορᾷ

τὸν μέγιστον καὶ τὸν σμικρότατον κύκλον ἅμα περιάγουσα,

Stephanus page 893, section d, line 1

ἢ τοιαύτη κίνησις ἀνὰ λόγον ἑαυτὴν διανέμει σμικροῖς τε καὶ μείζουσιν, ἐλάττων τε οὕσα καὶ πλείων κατὰ λόγον· διὸ δὴ τῶν θαυμαστῶν ἀπάντων πηγὴ γέγονεν, ἅμα μεγάλοις καὶ σμικροῖς κύκλοις βραδυτῆτάς τε καὶ τάχῃ ὁμολογούμενα πορεύουσα, ἀδύνατον, ὥς ἂν τις ἐλπίσειε, γίγνεσθαι πάθος.
{ - } Ἀληθέστατα λέγεις. { - } Τὰ δέ γε κινούμενα ἐν πολλοῖς φαίνεται μοι λέγειν ὅσα φορᾶ κινεῖται μεταβαίνοντα εἰς ἕτερον αἰεὶ τόπον, καὶ τοτὲ μὲν ἔστιν ὅτε βάσιν ἐνὸς κεκτημένα τινὸς κέντρου, τοτὲ δὲ πλείονα τῷ περικυλινδεῖσθαι. πρὸς-τυγχάνοντα δ' ἐκάστοτε ἐκάστοις, τοῖς ἐστῶσι μὲν διασχί-

Stephanus page 893, section e, line 3

ζεται, τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἐναντίας ἀπαντῶσι καὶ φερομένοις εἰς ἐν γιγνόμενα μέσα τε καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων συγκρίνεται. { - } Λέγω γὰρ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχοντα, ὥς σὺ λέγεις.
{ - } Καὶ μὴν καὶ συγκρινόμενα μὲν αὐξάνεται, διακρινόμενα δὲ φθίνει τότε, ὅταν ἡ καθεστηκυῖα ἐκάστων ἕξις διαμένη, μὴ μενούσης δὲ αὐτῆς, δι' ἀμφοτέρα ἀπόλλυται. γίγνεται δὴ πάντων γένεσις, ἢνίκ' ἂν τί πάθος ᾗ; δηλὸν ὥς ὅποτεν ἀρχὴ λαβοῦσα αὐξην εἰς τὴν δευτέραν ἔλθῃ μετάβασιν καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν πλησίον, καὶ μέχρι τριῶν ἐλθοῦσα αἰσθησιν σχῇ τοῖς αἰσθανομένοις. μεταβάλλον μὲν οὖν

Stephanus page 894, section a, line 6

οὕτω καὶ μετακινούμενον γίγνεται πᾶν· ἔστιν δὲ ὄντως ὄν, ὅποτεν μένη, μεταβαλὼν δὲ εἰς ἄλλην ἕξιν διέφθαρται παντελῶς. ἄρ' οὖν κινήσεις πάσας εἰρήκαμεν ὥς ἐν εἶδεσιν λαβεῖν μετ' ἀριθμοῦ, πλήν γε, ὦ φίλοι, δυοῖν;
{ΚΛ.} Ποίαιν δὴ;
{ΑΘ.} Σχεδόν, ὡγαθέ, ἐκείναι ὧν ἕνεκα πᾶσα ἡμῖν ἔστιν ἡ σκέψις τὰ νῦν.
{ΚΛ.} Λέγε σαφέστερον.
{ΑΘ.} Ψυχῆς ἦν ἕνεκά που;
{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

Stephanus page 894, section b, line 8

{ΑΘ.} Ἐστω τοίνυν ἢ μὲν ἕτερα δυναμένη κινεῖν κίνησις, ἑαυτὴν δὲ ἀδυνατοῦσα, αἰεὶ μία τις, ἢ δὲ αὐτὴν τ' αἰεὶ καὶ ἕτερα δυναμένη κατὰ τε συγκρίσεις ἐν τε διακρίσεσιν αὐξαις τε καὶ τῷ ἐναντίῳ καὶ γενέσεσι καὶ φθοραῖς ἄλλη μία τις αὐτῶν πασῶν κινήσεων.
{ΚΛ.} Ἐστω γὰρ οὖν.
{ΑΘ.} Οὐκοῦν τὴν μὲν ἕτερον αἰεὶ κινουσαν καὶ μετα-

βαλλομένην ὑφ' ἑτέρου θήσομεν ἐνάτην αὖ, τὴν τε ἑαυτὴν
κινοῦσαν καὶ ἕτερον, ἐναρμόττουσαν πᾶσιν μὲν ποιήμασι,
πᾶσιν δὲ παθήμασι, καλουμένην δὲ ὄντως τῶν ὄντων

Stephanus page 894, section c, line 7

πάντων μεταβολὴν καὶ κίνησιν, ταύτην δὲ δεκάτην σχεδὸν
ἐροῦμεν.

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τῶν δὴ δέκα μάλιστα ἡμῖν κινήσεων τίν' ἂν προ-
κρίναιμεν ὀρθότατα πασῶν ἐρρωμενεστάτην τε εἶναι καὶ
πρακτικὴν διαφερόντως;

{ΚΛ.} Μυρίῳ ἀνάγκη που φάναι διαφέρειν τὴν αὐτὴν
αὐτὴν δυναμένην κινεῖν, τὰς δὲ ἄλλας πάσας ὑστέρας.

{ΑΘ.} Εὖ λέγεις. ἄρ' οὖν ἡμῖν τῶν νῦν οὐκ ὀρθῶς
ῥηθέντων μεταθετέον ἐν ἧ καὶ δύο;

Stephanus page 894, section d, line 7

{ΚΛ.} Ποῖα φής;

{ΑΘ.} Τὸ τῆς δεκάτης ῥηθὲν σχεδὸν οὐκ ὀρθῶς εἴρηται.

{ΚΛ.} Πῆ;

{ΑΘ.} Πρῶτον γενέσει τέ ἐστιν καὶ ῥώμη κατὰ λόγον· τὸ
δὲ μετὰ τοῦτο ἔχομεν τούτου δεύτερον, ἄρτι ῥηθὲν ἀτόπως
ἕνατον.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ὡδε. ὅταν ἕτερον ἄλλο ἡμῖν μεταβάλῃ καὶ τοῦτο
ἄλλο ἕτερον αἰεὶ, τῶν τοιούτων ἄρα ἔσται ποτέ τι πρῶτον
μεταβάλλον; καὶ πῶς, ὅταν ὑπ' ἄλλου κινῆται, τοῦτ' ἔσται

Stephanus page 894, section e, line 7

ποτέ τῶν ἀλλοιούντων πρῶτον; ἀδύνατον γάρ. ἀλλ' ὅταν
ἄρα αὐτὸ αὐτὸ κινήσαν ἕτερον ἀλλοιώσῃ, τὸ δ' ἕτερον ἄλλο,
καὶ οὕτω δὴ χίλια ἐπὶ μυρίοις γίγνηται τὰ κινήθέντα, μῶν
ἀρχὴ τις αὐτῶν ἔσται τῆς κινήσεως ἀπάσης ἄλλη πλὴν ἢ
τῆς αὐτῆς αὐτὴν κινήσεως μεταβολῆς;

{ΚΛ.} Κάλιστα εἶπες, συγχωρητέα τε τούτοις.

{ΑΘ.} Ἔτι δὴ καὶ τῇδε εἵπωμεν, καὶ ἀποκρινώμεθα πάλιν
ἡμῖν αὐτοῖσιν. εἰ σταίῃ πῶς τὰ πάντα ὁμοῦ γενόμενα,
καθάπερ οἱ πλεῖστοι τῶν τοιούτων τολμῶσι λέγειν, τίν'
ἄρα ἐν αὐτοῖς ἀνάγκη πρῶτην κίνησιν γενέσθαι τῶν εἰρη-

Stephanus page 895, section b, line 1

μένων; τὴν αὐτὴν ἑαυτὴν δήπου κινοῦσαν· ὑπ' ἄλλου γὰρ
οὐ μήποτε ἔμπροσθεν μεταπέσῃ, μηδεμιᾶς γε ἐν αὐτοῖς
οὔσης ἔμπροσθεν μεταπτώσεως. ἀρχὴν ἄρα κινήσεων πασῶν
καὶ πρῶτην ἐν τε ἐστῶσιν γενομένην καὶ ἐν κινουμένοις οὔσαν
τὴν αὐτὴν κινοῦσαν φήσομεν ἀναγκαίως εἶναι πρεσβυτάτην

καὶ κρατίστην μεταβολὴν πασῶν, τὴν δὲ ἀλλοιουμένην ὑφ'
ἐτέρου, κινουσαν δὲ ἕτερα δευτέραν.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Ὅποτε δὴ τοίνυν ἐνταῦθά ἐσμεν τοῦ λόγου, τόδε
ἀποκρινώμεθα.

Stephanus page 895, section c, line 3

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ἐὰν ἴδωμέν που ταύτην γενομένην ἐν τῷ γήινῳ
ἢ ἐνύδρῳ ἢ πυροειδεῖ, κεχωρισμένῳ ἢ καὶ συμμιγεῖ, τί ποτε
φήσομεν ἐν τῷ τοιούτῳ πάθος εἶναι;

{ΚΛ.} Μῶν ἄρα με ἐρωτᾷς εἰ ζῆν αὐτὸ προσερούμεν, ὅταν
αὐτὸ αὐτὸ κινῇ;

{ΑΘ.} Ναί.

{ΚΛ.} Ζῆν· πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Τί δέ; ὅποταν ψυχὴν ἐν τισιν ὁρῶμεν, μῶν ἄλλο
ἢ ταὐτὸν τούτῳ; ζῆν ὁμολογητέον;

Stephanus page 895, section c, line 13

{ΚΛ.} Οὐκ ἄλλο.

{ΑΘ.} Ἔχε δὴ πρὸς Διός· ἄρ' οὐκ ἂν ἐθέλοις περὶ ἕκαστον
τρία νοεῖν;

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ἐν μὲν τὴν οὐσίαν, ἐν δὲ τῆς οὐσίας τὸν λόγον,
ἐν δὲ ὄνομα· καὶ δὴ καὶ ἐρωτήσεις εἶναι περὶ τὸ ὄν ἅπαν δύο.

{ΚΛ.} Πῶς δύο;

{ΑΘ.} Τότε μὲν ἡμῶν ἕκαστον τοῦνομα προτεινόμενον
αὐτὸ τὸν λόγον ἀπαιτεῖν, τότε δὲ τὸν λόγον αὐτὸν προτει-

Stephanus page 895, section d, line 9

νόμενον ἐρωτᾶν αὐ τοῦνομα. ἄρά γε τὸ τοιόνδε αὐ βουλό-
μεθα νῦν λέγειν;

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ἔστιν που δίχα διαιρούμενον ἐν ἄλλοις τε καὶ ἐν
ἀριθμῷ· τούτῳ δὴ τῷ κατ' ἀριθμὸν ὄνομα μὲν ἄρτιον, λόγος
δέ, ἀριθμὸς διαιρούμενος εἰς ἴσα δύο μέρη.

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τὸ τοιοῦτον φράζω. μῶν οὖν οὐ ταὐτὸν ἐκατέρως
προσαγορεύομεν, ἅντε τὸν λόγον ἐρωτῶμενοι τοῦνομα ἀπο-
διδῶμεν, ἅντε τοῦνομα τὸν λόγον, ἄρτιον ὀνόματι, καὶ λόγῳ

Stephanus page 895, section e, line 8

δίχα διαιρούμενον ἀριθμόν, προσαγορεύοντες ταὐτὸν ὄν;

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ὡς δὴ ψυχὴ τοῦνομα, τίς τούτου λόγος; ἔχομεν

ἄλλον πλὴν τὸν νυνδὴ ῥηθέντα, τὴν δυναμένην αὐτὴν αὐτὴν
κινεῖν κίνησιν;

{ΚΛ.} Τὸ ἑαυτὸ κινεῖν φης λόγον ἔχειν τὴν αὐτὴν οὐσίαν,
ἥνπερ τοῦνομα ὃ δὴ πάντες ψυχὴν προσαγορεύομεν;

{ΑΘ.} Φημί γε· εἰ δ' ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον, ἄρα ἔτι
ποθοῦμεν μὴ ἱκανῶς δεδειχθαι ψυχὴν ταῦτόν ὃν καὶ τὴν
πρώτην γένεσιν καὶ κίνησιν τῶν τε ὄντων καὶ γεγονότων

Stephanus page 896, section a, line 8

καὶ ἐσομένων καὶ πάντων αὐτῶν ἐναντίων τούτοις, ἐπειδὴ γε
ἀνεφάνη μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἀπάσης αἰτία ἅπασιν;

{ΚΛ.} Οὐκ, ἀλλὰ ἱκανώτατα δέδεικται ψυχὴ τῶν πάντων
πρεσβυτάτη, γενομένη γε ἀρχὴ κινήσεως.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐχ ἢ δι' ἕτερον ἐν ἄλλῳ γιγνομένη
κίνησις, αὐτὸ δὲ ἐν αὐτῷ μηδέποτε παρέχουσα κινεῖσθαι
μηδέν, δευτέρα τε, καὶ ὁπόσων ἀριθμῶν βούλοιτο ἂν τις
ἀριθμεῖν αὐτὴν πολλοστήν, τοσούτων, σώματος οὔσα ὄντως
ἀψύχου μεταβολή;

{ΚΛ.} Ὅρθως.

Stephanus page 896, section b, line 10

{ΑΘ.} Ὅρθως ἄρα καὶ κυρίως ἀληθέστατά τε καὶ τελεώ-
τατα εἰρηκότες ἂν εἴμεν ψυχὴν μὲν προτέραν γεγονέναι
σώματος ἡμῖν, σῶμα δὲ δευτέρόν τε καὶ ὕστερον, ψυχῆς
ἀρχούσης, ἀρχόμενον κατὰ φύσιν.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Μεμνήμεθ' ἄγε μὴν ὁμολογήσαντες ἐν τοῖς πρόσθεν
ὥς, εἰ ψυχὴ φανείη πρεσβυτέρα σώματος οὔσα, καὶ τὰ
ψυχῆς τῶν τοῦ σώματος ἔσοιτο πρεσβύτερα.

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τρόποι δὲ καὶ ἦθη καὶ βουλήσεις καὶ λογισμοὶ καὶ

Stephanus page 896, section d, line 1

δόξαι ἀληθεῖς ἐπιμέλειαί τε καὶ μνημαὶ πρότερα μήκους
σωμάτων καὶ πλάτους καὶ βάθους καὶ ῥώμης εἶη γεγονότα
ἂν, εἴπερ καὶ ψυχὴ σώματος.

{ΚΛ.} Ἀνάγκη.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο ὁμολογεῖν ἀναγκαῖον τῶν
τε ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι ψυχὴν καὶ τῶν κακῶν καὶ καλῶν
καὶ αἰσchrῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων καὶ πάντων τῶν ἐναντίων,
εἴπερ τῶν πάντων γε αὐτὴν θήσομεν αἰτίαν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Ψυχὴν δὴ διοικοῦσαν καὶ ἐνοικοῦσαν ἐν ἅπασιν

Stephanus page 896, section e, line 1

τοῖς πάντῃ κινουμένοις μῶν οὐ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνάγκη

διοικεῖν φάναι;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Μίαν ἢ πλείους; πλείους· ἐγὼ ὑπὲρ σφῶν ἀποκρινοῦμαι. δυοῖν μὲν γέ που ἔλαττον μηδὲν τιθῶμεν, τῆς τε εὐεργέτιδος καὶ τῆς τάναντία δυναμένης ἐξεργάζεσθαι.

{ΚΛ.} Σφόδρα ὀρθῶς εἴρηκας.

{ΑΘ.} Εἶεν. ἄγει μὲν δὴ ψυχὴ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ θάλατταν ταῖς αὐτῆς κινήσεσιν, αἷς ὀνόματά ἐστιν βούλεσθαι, σκοπεῖσθαι, ἐπιμελεῖσθαι, βουλεύεσθαι,

Stephanus page 897, section a, line 2

δοξάζειν ὀρθῶς ἐψευσμένως, χαίρουσαν λυπουμένην, θαρροῦσαν φοβουμένην, μισοῦσαν στέργουσαν, καὶ πάσαις ὅσαι τούτων συγγενεῖς ἢ πρωτουργοὶ κινήσεις τὰς δευτερουργοὺς αὐτῶν παραλαμβάνουσαι κινήσεις σωμάτων ἄγουσι πάντα εἰς αὕξησιν καὶ φθίσιν καὶ διάκρισιν καὶ σύγκρισιν καὶ τούτοις ἐπομένους θερμότητος ψύξεις, βαρύτητας κοφότητος, σκληρὸν καὶ μαλακόν, λευκὸν καὶ μέλαν, αὐστηρὸν καὶ γλυκύ, καὶ πᾶσιν οἷς ψυχὴ χρωμένη, νοῦν μὲν προσλαβοῦσα ἀεὶ θεὸν ὀρθῶς θεοῖς, ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παιδαγωγεῖ πάντα, ἀνοίᾳ δὲ συγγενομένη πάντα αὐτῶν τάναντία τούτοις

Stephanus page 897, section b, line 4

ἀπεργάζεται. τιθῶμεν ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἢ ἔτι διστάζομεν εἰ ἑτέρως πως ἔχει;

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Πότερον οὖν δὴ ψυχῆς γένος ἐγκρατὲς οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ πάσης τῆς περιόδου γεγονέναι φῶμεν; τὸ φρόνιμον καὶ ἀρετῆς πληρὲς, ἢ τὸ μηδέτερα κεκτημένον; βούλεσθε οὖν πρὸς ταῦτα ὧδε ἀποκρινώμεθα;

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Εἰ μὲν, ὦ θαυμάσιε, φῶμεν, ἢ σύμπασα οὐρανοῦ ὁδὸς ἅμα καὶ φορὰ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὄντων ἀπάντων νοῦ

Stephanus page 897, section c, line 6

κινήσει καὶ περιφορᾷ καὶ λογισμοῖς ὁμοίαν φύσιν ἔχει καὶ συγγενῶς ἔρχεται, δῆλον ὥς τὴν ἀρίστην ψυχὴν φατέον ἐπιμελεῖσθαι τοῦ κόσμου παντός καὶ ἄγειν αὐτὸν τὴν τοιαύτην ὁδὸν ἐκείνην.

{ΚΛ.} Ὅρθῶς.

{ΑΘ.} Εἰ δὲ μανικῶς τε καὶ ἀτάκτως ἔρχεται, τὴν κακὴν.

{ΚΛ.} Καὶ ταῦτα ὀρθῶς.

{ΑΘ.} Τίνα οὖν δὴ νοῦ κινήσεις φύσιν ἔχει; τοῦτο ἤδη χαλεπὸν, ὦ φίλοι, ἐρώτημα ἀποκρινόμενον εἰπεῖν ἐμφρόνως· διὸ δὴ καὶ ἐμὲ τῆς ἀποκρίσεως ὑμῖν δίκαιον τὰ νῦν προς-

Stephanus page 897, section d, line 6

λαμβάνειν.

{ΚΛ.} Εὖ λέγεις.

{ΑΘ.} Μὴ τοίνυν ἐξ ἐναντίας οἶον εἰς ἥλιον ἀποβλέποντες, νύκτα ἐν μεσημβρίᾳ ἐπαγόμενοι, ποιησώμεθα τὴν ἀπόκρισιν, ὥς νοῦν ποτε θνητοῖς ὁμμασιν ὀψόμενοί τε καὶ γνωσόμενοι ἱκανῶς· πρὸς δὲ εἰκόνα τοῦ ἐρωτωμένου βλέποντας ἀσφαλέςτερον ὁρᾶν.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} ἼΗ προσέοικεν κινήσει νοῦς τῶν δέκα ἐκείνων κινήσεων, τὴν εἰκόνα λάβωμεν· ἦν συναναμνησθεῖς ὑμῖν

Stephanus page 897, section e, line 6

ἐγὼ κοινῇ τὴν ἀπόκρισιν ποιήσομαι.

{ΚΛ.} Κάλλιστα ἂν λέγοις.

{ΑΘ.} Μεμνήμεθα τοίνυν τῶν τότε ἔτι τοῦτό γε, ὅτι τῶν πάντων τὰ μὲν κινεῖσθαι, τὰ δὲ μένειν ἔθεμεν;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τῶν δ' αὖ κινουμένων τὰ μὲν ἐν ἐνὶ τόπῳ κινεῖσθαι, τὰ δ' ἐν πλείοσιν φερόμενα.

{ΚΛ.} Ἔστι ταῦτα.

{ΑΘ.} Τούτοις δὴ τοῖν κινήσειν τὴν ἐν ἐνὶ φερομένην ἀεὶ περὶ γέ τι μέσον ἀνάγκη κινεῖσθαι, τῶν ἐντόρνων οὕσαν

Stephanus page 898, section a, line 5

μίμημά τι κύκλων, εἶναί τε αὐτὴν τῇ τοῦ νοῦ περιόδῳ πάντως ὥς δυνατόν οἰκειοτάτην τε καὶ ὁμοίαν.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Τὸ κατὰ ταῦτά δήπου καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ περὶ τὰ αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ ἓνα λόγον καὶ τάξιν μίαν ἄμφω κινεῖσθαι λέγοντες, νοῦν τὴν τε ἐν ἐνὶ φερομένην κίνησιν, σφαίρας ἐντόρνου ἀπεικασμένα φοραῖς, οὐκ ἂν ποτε φανείμεν φαῦλοι δημιουργοὶ λόγῳ καλῶν εἰκόνων.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν αὖ ἢ γε μηδέποτε ὡσαύτως μηδὲ κατὰ τὰ

Stephanus page 898, section b, line 6

αὐτὰ μηδὲ ἐν ταύτῳ μηδὲ περὶ ταῦτά μηδὲ πρὸς ταῦτά μηδ' ἐν ἐνὶ φερομένη μηδ' ἐν κόσμῳ μηδ' ἐν τάξει μηδὲ ἓν τι λόγῳ κίνησις ἀνοίας ἂν ἀπάσης εἴη συγγενής;

{ΚΛ.} Εἴη γὰρ ἂν ἀληθέστατα.

{ΑΘ.} Νῦν δὲ χαλεπὸν οὐδὲν ἔτι διαρρήδην εἰπεῖν ὥς, ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἐστὶν ἡ περιάγουσα ἡμῖν πάντα, τὴν δὲ οὐρανοῦ περιφορὰν ἐξ ἀνάγκης περιάγειν φατέον ἐπιμελουμένην καὶ κοσμοῦσαν ἥτοι τὴν ἀρίστην ψυχὴν ἢ τὴν ἐναντίαν.

{ΚΛ.} Ὡ ξένε, ἀλλὰ ἔκ γε τῶν νῦν εἰρημένων οὐδ' ὅσιον

Stephanus page 898, section c, line 7

ἄλλως λέγειν ἢ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχουσιν ψυχὴν μίαν ἢ
πλείους περιάγειν αὐτά.

{ΑΘ.} Κάλλιστα, ὦ Κλεινία, ὑπήκουσας τοῖς λόγοις· τόδε
δὲ προσυπάκουσον ἔτι.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα, εἴπερ ψυχὴ
περιάγει πάντα, ἄρ' οὐ καὶ ἐν ἑκαστον;

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Περὶ ἐνὸς δὴ ποιησώμεθα λόγους, οἳ καὶ ἐπὶ πάντα
ἡμῖν ἄστρα ἀρμόττοντες φανοῦνται.

Stephanus page 898, section d, line 8

{ΚΛ.} Τίνος;

{ΑΘ.} Ἥλιον πᾶς ἄνθρωπος σῶμα μὲν ὁρᾷ, ψυχὴν δὲ
οὐδεὶς· οὐδὲ γὰρ ἄλλου σώματος οὐδενὸς οὔτε ζῶντος οὔτε

ἀποθνήσκοντος τῶν ζώων, ἀλλὰ ἐλπίς πολλὴ τὸ παράπαν
τὸ γένος ἡμῖν τοῦτο ἀναίσθητον πάσαις ταῖς τοῦ σώματος
αἰσθήσεσι περιπεφυκέναι, νοητὸν δ' εἶναι. νῶ μόνῳ δὴ
καὶ διανοήματι λάβωμεν αὐτοῦ πέρι τὸ τοιόνδε.

{ΚΛ.} Ποῖον;

{ΑΘ.} Ἥλιον εἴπερ ἄγει ψυχὴν, τριῶν αὐτὴν ἐν λέγοντες

Stephanus page 898, section e, line 6

δρᾶν σχεδὸν οὐκ ἀποτευξόμεθα.

{ΚΛ.} Τίνων;

{ΑΘ.} Ὡς ἢ ἐνοῦσα ἐντὸς τῷ περιφερεῖ τούτῳ φαινομένῳ
σώματι πάντῃ διακομίζει τὸ τοιοῦτον, καθάπερ ἡμᾶς ἢ παρ'
ἡμῖν ψυχὴ πάντῃ περιφέρει· ἢ ποθεν ἔξωθεν σῶμα αὐτῇ
πορισαμένη πυρὸς ἢ τινοῦ ἄερος, ὥς λόγος ἐστὶ τινων, ὠθεῖ
βία σώματι σῶμα· ἢ τρίτον αὐτῇ ψιλὴ σώματος οὔσα,
ἔχουσα δὲ δυνάμεις ἄλλας τινὰς ὑπερβαλλούσας θαύματι,
ποδηγεῖ.

{ΚΛ.} Ναί, τοῦτο μὲν ἀνάγκη, τούτων ἔν γε τι δρῶσαν

Stephanus page 899, section a, line 6

ψυχὴν πάντα διάγειν.

{ΑΘ.} Αὐτοῦ δὴ ἄμεινον ταύτην τὴν ψυχὴν, εἴτε ἐν ἄρ-
μασιν ἔχουσα ἡμῖν ἥλιον ἄγει φῶς τοῖς ἅπασιν, εἴτε ἔξωθεν,
εἴθ' ὅπως εἴθ' ὅπη, θεὸν ἡγεῖσθαι χρεῶν πάντα ἄνδρα. ἢ
πῶς;

{ΚΛ.} Ναί, τὸν γέ που μὴ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀφιγμένον
ἀνοίας.

{ΑΘ.} Ἀστρων δὴ περί πάντων καὶ σελήνης, ἐνιαυτῶν
τε καὶ μηνῶν καὶ πασῶν ὥρων περί, τίνα ἄλλον λόγον
ἐροῦμεν ἢ τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὡς ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἢ ψυχαὶ

Stephanus page 899, section b, line 6

πάντων τούτων αἰτιαὶ ἐφάνησαν, ἀγαθαὶ δὲ πᾶσαν ἀρετὴν,
θεοὺς αὐτὰς εἶναι φήσομεν, εἴτε ἐν σώμασιν ἐνοῦσαι, ζῶν-
τα, κοσμοῦσιν πάντα οὐρανόν, εἴτε ὅπη τε καὶ ὅπως; ἔσθ'
ὅστις ταῦτα ὁμολογῶν ὑπομενεῖ μὴ θεῶν εἶναι πλήρη πάντα;

{ΚΛ.} Οὐκ ἔστιν οὕτως, ὦ ξένε, παραφρονῶν οὐδεὶς.

{ΑΘ.} Τῷ μὲν τοίνυν μὴ νομίζοντι θεοὺς ἐν τῷ πρόσθεν
χρόνῳ, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία, εἰπόντες ὅρους ἀπαλ-
λαττώμεθα.

{ΚΛ.} Τίνας;

{ΑΘ.} Ἡ διδάσκειν ἡμᾶς ὡς οὐκ ὀρθῶς λέγομεν τιθέμενοι

Stephanus page 899, section c, line 7

ψυχὴν γένεσιν ἀπάντων εἶναι πρώτην, καὶ τᾶλλα ὅποσα
τούτων συνεπόμενα εἶπομεν, ἢ μὴ δυνάμενον βέλτιον λέγειν
ἡμῶν, ἡμῖν πείθεσθαι καὶ ζῆν θεοὺς ἡγούμενον εἰς τὸν ἐπί-
λοιπον βίον. ὁρῶμεν οὖν εἴτε ἱκανῶς ἤδη τοῖς οὐχ ἡγου-
μένοις θεοὺς εἰρήκαμεν ὡς εἰσὶν θεοί, εἴτε ἐπιδεῶς.

{ΚΛ.} Ἡκιστὰ γε, ὦ ξένε, πάντων ἐπιδεῶς.

{ΑΘ.} Τούτοις μὲν τοίνυν ἡμῖν τὸ λόγων τέλος ἐχέτω·
τὸν δὲ ἡγούμενον μὲν θεοὺς εἶναι, μὴ φροντίζειν δὲ αὐτοὺς
τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, παραμυθητέον. Ὡ ἄριστε
δὴ φῶμεν, ὅτι μὲν ἡγῇ θεοὺς, συγγένειά τις ἴσως σε θεία

Stephanus page 899, section d, line 8

πρὸς τὸ σύμφυτον ἄγει τιμᾶν καὶ νομίζειν εἶναι· κακῶν δὲ
ἀνθρώπων καὶ ἀδίκων τύχαι ἰδία καὶ δημοσία, ἀληθεία μὲν
οὐκ εὐδαίμονες, δόξαις δὲ εὐδαιμονιζόμεναι σφόδρα ἄλλ'
οὐκ ἐμμελῶς, ἄγουσί σε πρὸς ἀσέβειαν, ἐν τε μούσαις
οὐκ ὀρθῶς ὑμνούμεναι ἅμα καὶ ἐν παντοίοις λόγοις. ἢ
καὶ πρὸς τέλος ἴσως ἀνθρώπους ὁρῶν ἐλθόντας γηραιούς,
παῖδας παίδων καταλιπόντας ἐν τιμαῖς ταῖς μεγίσταις,
ταράττη τὸ νῦν ἐν ἅπασιν τούτοις ἰδὼν, ἢ δι' ἀκοῆς αἰσθό-
μενος ἢ καὶ παντάπασιν αὐτὸς αὐτόπτης, προστυχῆς πολλῶν
ἀσεβημάτων καὶ δεινῶν γενομένων τισίν, δι' αὐτὰ ταῦτα

Stephanus page 900, section a, line 5

ἐκ σμικρῶν εἰς τυραννίδας τε καὶ τὰ μέγιστα ἀφικομένους·
τότε διὰ πάντα τὰ τοιαῦτα δῆλος εἶ μέμφεσθαι μὲν θεοὺς ὡς
αἰτίους ὄντας τῶν τοιούτων διὰ συγγένειαν οὐκ ἂν ἐθέλων,
ἀγόμενος δὲ ὑπὸ τε ἀλογίας ἅμα καὶ οὐ δυνάμενος δυσχε-
ραίνειν θεοὺς, εἰς τοῦτο νῦν τὸ πάθος ἐλήλυθας, ὥστ' εἶναι

μὲν δοκεῖν αὐτούς, τῶν δὲ ἀνθρωπίνων καταφρονεῖν καὶ
ἀμελεῖν πραγμάτων. ἵνα οὖν μὴ ἐπὶ μείζον ἔλθῃ σοι πάθος
πρὸς ἀσέβειαν τὸ νῦν παρὸν δόγμα, ἀλλ' ἐάν πως οἶον
ἀποδιοπομπήσασθαι λόγοις αὐτὸ προσιὸν γενώμεθα δυνατοί,
πειρώμεθα, συνάψαντες τὸν ἐξῆς λόγον ᾧ πρὸς τὸν τὸ

Stephanus page 900, section b, line 7

παράπαν οὐχ ἡγούμενον θεοὺς ἐξ ἀρχῆς διεπερανάμεθα,
τούτω τὰ νῦν προσχρήσασθαι. σὺ δ', ὦ Κλεινία τε καὶ
Μέγилле, ὑπὲρ τοῦ νέου καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπο-
κρινόμενοι διαδέχεσθε· ἂν δέ τι δύσκολον ἐμπίπτῃ τοῖς
λόγοις, ἐγὼ σφῶν ὥσπερ νυνδὴ δεξάμενος διαβιβῶ τὸν
ποταμόν.

{ΚΛ.} Ὅρθῶς λέγεις· καὶ σύ τε οὕτω ταῦτα δρᾷ, ποιήσομέν
τε ἡμεῖς εἰς τὸ δυνατόν ἃ λέγεις.

{ΑΘ.} Ἀλλ' οὐδὲν τάχ' ἂν ἴσως εἴῃ χαλεπὸν ἐνδείξασθαι
τοῦτό γε, ὥς ἐπιμελεῖς σμικρῶν εἰσιν θεοὶ οὐχ ἥττον, μᾶλλον

Stephanus page 900, section d, line 1

δέ, ἢ τῶν μεγέθει διαφερόντων. ἤκουε γάρ που καὶ παρῆν
τοῖς νυνδὴ λεγομένοις, ὥς ἀγαθοί γε ὄντες πᾶσαν ἀρετὴν τὴν
τῶν πάντων ἐπιμέλειαν οἰκαιοτάτην αὐτῶν οὔσαν κέκτηνται.

{ΚΛ.} Καὶ σφόδρα γε ἐπήκουεν.

{ΑΘ.} Τὸ μετὰ τοῦτο τοίνυν κοινῇ συνεξεταζόντων τίνα
λέγοντες ἀρετὴν αὐτῶν ὁμολογοῦμεν αὐτοὺς ἀγαθοὺς εἶναι.
φέρε, τὸ σωφρονεῖν νοῦν τε κεκτῆσθαι φαμεν ἀρετῆς, τὰ
δ' ἐναντία κακίας;

{ΚΛ.} Φαμέν.

{ΑΘ.} Τί δέ; ἀρετῆς μὲν ἀνδρείαν εἶναι, δειλίαν δὲ

Stephanus page 900, section e, line 2

κακίας;

{ΚΛ.} Πάνυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Καὶ τὰ μὲν αἰσχυρὰ τούτων, τὰ δὲ καλὰ φήσομεν;

{ΚΛ.} Ἀνάγκη.

{ΑΘ.} Καὶ τῶν μὲν προσήκειν ἡμῖν, εἴπερ, ὅποσα φλαῦρα,
θεοῖς δὲ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν τῶν τοιούτων μετὸν
ἐροῦμεν;

{ΚΛ.} Καὶ ταῦθ' οὕτως ὁμολογοῖ πᾶς ἄν.

{ΑΘ.} Τί δέ; ἀμέλειαν τε καὶ ἀργίαν καὶ τρυφὴν εἰς
ἀρετὴν ψυχῆς θήσομεν, ἢ πῶς λέγεις;

Stephanus page 900, section e, line 12

{ΚΛ.} Καὶ πῶς;

{ΑΘ.} Ἀλλ' εἰς τούναντίον;

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τὰναντία ἄρα τούτοις εἰς τοῦναντίον;

{ΚΛ.} Τοῦναντίον.

{ΑΘ.} Τί οὖν δῆ; τρυφῶν καὶ ἀμελῆς ἀργός τε, ὃν ὁ ποιητὴς κηφῆσι κοθούροισι μάλιστα εἵκελον ἔφασκεν εἶναι, γίγνοιτ' ἂν [ὁ] τοιοῦτος πᾶς ἡμῖν;

{ΚΛ.} Ὅρθότατά γε εἰπών.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τόν γε θεὸν οὐ ῥητέον ἔχειν ἦθος τοιοῦτον,

Stephanus page 901, section a, line 8

ὁ γέ τοι αὐτὸς μισεῖ, τῷ τέ τι τοιοῦτον φθέγγεσθαι πειρω-
μένῳ οὐκ ἐπιτρεπτέον.

{ΚΛ.} Οὐ μὲν δῆ· πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Ὡς δὴ προσήκει μὲν πράττειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι
διαφερόντως τινός, ὁ δὲ τούτου γε νοῦς τῶν μὲν μεγάλων
ἐπιμελεῖται, τῶν σμικρῶν δὲ ἀμελεῖ, κατὰ τίνα ἐπαινοῦντες
τὸν τοιοῦτον λόγον οὐκ ἂν παντάπασι πλημμελοῖμεν; σκο-
πῶμεν δὲ ὧδε. ἄρ' οὐ κατὰ δύο εἶδη τὸ τοιοῦτον πράττει
ὁ πράττων, εἴτε θεὸς εἴτ' ἄνθρωπος;

{ΚΛ.} Ποίῳ δὴ λέγομεν;

Stephanus page 901, section b, line 8

{ΑΘ.} Ἡ διαφέρον οὐδὲν οἰόμενος εἶναι τῷ ὅλῳ ἀμελου-
μένων τῶν σμικρῶν, ἢ ῥαθυμία καὶ τρυφῇ, εἰ διαφέρει, ὁ δὲ
ἀμελεῖ. ἢ ἔστιν ἄλλως πῶς γιγνομένη ἀμέλεια; οὐ γὰρ που
ὅταν γε ἀδύνατον ἢ τῶν ἀπάντων ἐπιμελεῖσθαι, τότε ἀμέλεια
ἔσται τῶν σμικρῶν ἢ μεγάλων, μὴ ἐπιμελουμένων ὧν ἂν
δυνάμει θεὸς ἢ φαῦλός τις ὧν ἐλλιπὴς καὶ μὴ δυνατὸς
ἐπιμελεῖσθαι γίγνηται.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Νῦν δὲ δὴ ὄντες τρισὶν ἡμῖν οὖσιν ἀποκρινάσθωσαν
οἱ θεοὺς μὲν ἀμφοτέροι ὁμολογοῦντες εἶναι, παραιτητοὺς δὲ

Stephanus page 901, section d, line 2

ἄτερος, ὁ δὲ ἀμελεῖς τῶν σμικρῶν. πρῶτον μὲν θεοὺς ἀμφό-
τεροί φατε γινώσκειν καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν πάντα, λαθεῖν δὲ
αὐτοὺς οὐδὲν δυνατόν εἶναι τῶν ὀπόσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις
τε καὶ ἐπιστῆμαι· ταύτη λέγετε ἔχειν ταῦτα, ἢ πῶς;

{ΚΛ.} Οὕτως.

{ΑΘ.} Τί δέ; δύνασθαι πάντα ὀπόσων αὐτὸς δυνάμεις ἔστιν
θνητοῖς τε καὶ ἀθανάτοις;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ συγχωρήσονται καὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν;

{ΑΘ.} Καὶ μὴν ἀγαθοὺς γε καὶ ἀρίστους ὁμολογήκαμεν
αὐτοὺς εἶναι πέντε ὄντες.

Stephanus page 901, section e, line 3

{ΚΛ.} Σφόδρα γε.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν οὐ ῥαθυμία μὲν καὶ τρυφῇ ἀδύνατον αὐτοὺς ὁμολογεῖν πράττειν ὅτιοῦν τὸ παράπαν, ὄντας γε οἷους ὁμολογοῦμεν; δειλίας γὰρ ἔκγονος ἔν γε ἡμῖν ἀργία, ῥαθυμία δὲ ἀργίας καὶ τρυφῆς.

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις.

{ΑΘ.} Ἀργία μὲν δὴ καὶ ῥαθυμία οὐδεὶς ἀμελεῖ θεῶν· οὐ γὰρ μέτεστιν αὐτῷ που δειλίας.

{ΚΛ.} Ὅρθότατα λέγεις.

Stephanus page 902, section a, line 1

{ΑΘ.} Οὐκοῦν τὸ λοιπόν, εἴπερ ἀμελοῦσι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων τῶν περὶ τὸ πᾶν, ἢ γινώσκοντες ὡς τὸ παράπαν οὐδενὸς τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, δρῶεν ἂν τοῦτο, ἢ τί τὸ λοιπὸν πλὴν τῷ γινώσκειν τὸνναντίον;

{ΚΛ.} Οὐδέν.

{ΑΘ.} Πότερον οὖν, ὧ ἄριστε καὶ βέλτιστε, θῶμέν σε λέγοντα ὡς ἀγνοοῦντάς τε καὶ δέον ἐπιμελεῖσθαι δι' ἄγνοιαν ἀμελοῦντας, ἢ γινώσκοντας ὅτι δεῖ, καθάπερ οἱ φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων λέγονται ποιεῖν, εἰδότες ἄλλα εἶναι βελτίω πράττειν ὧν δὴ πράττουσιν, διὰ τινος ἥττας ἡδονῶν ἢ λυπῶν

Stephanus page 902, section b, line 2

οὐ ποιεῖν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἂν;

{ΑΘ.} Οὐκοῦν δὴ τά γε ἀνθρώπινα πράγματα τῆς τε ἐμψύχου μετέχει φύσεως ἅμα, καὶ θεοσεβέστατον αὐτό ἐστι πάντων ζώων ἀνθρώπος;

{ΚΛ.} Ὅμοιος γοῦν.

{ΑΘ.} Θεῶν γε μὴν κτήματά φαμεν εἶναι πάντα ὅποσα θνητὰ ζῶα, ὧν περ καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Ἦδη τοίνυν σμικρὰ ἢ μεγάλα τις φάτω ταῦτα εἶναι

Stephanus page 902, section c, line 1

τοῖς θεοῖς· οὐδετέρως γὰρ τοῖς κεκτημένοις ἡμᾶς ἀμελεῖν ἂν εἴη προσῆκον, ἐπιμελεστάτοις γε οὖσι καὶ ἀρίστοις. σκοπῶμεν γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔτι πρὸς τούτοις.

{ΚΛ.} Τὸ ποῖον;

{ΑΘ.} Τὸ περὶ τε αἰσθήσεως καὶ δυνάμεως, ἄρ' οὐκ ἐναντίως ἀλλήλοις πρὸς ῥαστώνην καὶ χαλεπότητά ἐστον πεφυκότες;

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ὅρᾶν μὲν που καὶ ἀκούειν τὰ σμικρὰ χαλεπώτερον ἢ τὰ μεγάλα, φέρειν δὲ αὐτὰ καὶ κρατεῖν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων παντὶ ῥᾶον ἢ τῶν ἐναντίων.

Stephanus page 902, section d, line 1

{ΚΛ.} Καὶ πολὺ γε.

{ΑΘ.} Ἰατρῷ δὲ προστεταγμένον ὅλον τι θεραπεύειν,
βουλομένων καὶ δυναμένων τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελεῖσθαι,
τῶν μορίων δὲ καὶ σμικρῶν ἀμελοῦντι, ἕξει ποτὲ καλῶς αὐτῷ
τὸ πᾶν;

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς.

{ΑΘ.} Οὐ μὴν οὐδὲ κυβερνήταις οὐδὲ στρατηγοῖς οὐδ' οἰκο-
νόμοις, οὐδ' αὖ τιςὶν πολιτικοῖς οὐδ' ἄλλω τῶν τοιούτων
οὐδενί, χωρὶς τῶν ὀλίγων καὶ σμικρῶν πολλὰ ἢ μεγάλα· οὐδὲ
γὰρ ἄνευ σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν λιθολόγοι λίθους εὖ

Stephanus page 902, section e, line 2

κεῖσθαι.

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Μὴ τοῖνυν τόν γε θεὸν ἀξιόσωμέν ποτε θνητῶν
δημιουργῶν φαυλότερον, οἱ τὰ προσήκοντα αὐτοῖς ἔργα,
ὅσῳ περ ἂν ἀμείνους ᾧσιν, τόσῳ ἀκριβέστερα καὶ τελεώτερα
μῖα τέχνη σμικρὰ καὶ μεγάλα ἀπεργάζονται· τὸν δὲ θεὸν
ὄντα τε σοφώτατον βουλούμενόν τ' ἐπιμελεῖσθαι καὶ δυνά-
μενον, ὧν μὲν ῥᾶον ἦν ἐπιμεληθῆναι σμικρῶν ὄντων, μηδαμῇ
ἐπιμελεῖσθαι καθάπερ ἀργὸν ἢ δειλὸν τινα διὰ πόνους
ῥαθυμοῦντα, τῶν δὲ μεγάλων.

Stephanus page 903, section a, line 4

{ΚΛ.} Μηδαμῶς δόξαν τοιαύτην περὶ θεῶν, ᾧ ξένε, ἀποδε-
χώμεθα· οὐδαμῇ γὰρ οὔτε ὅσιον οὔτ' ἀληθὲς τὸ διανόημα
διανοοίμεθ' ἄν.

{ΑΘ.} Δοκοῦμεν δέ μοι νῦν ἤδη μάλιστα μετρίως διειλέχθαι
τῷ φιλαίτιῳ τῆς ἀμελείας πέρι θεῶν.

{ΚΛ.} Ναί.

{ΑΘ.} Τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ
λέγειν ὀρθῶς· ἐπρωδῶν γε μὴν προσδεῖσθαι μοι δοκεῖ μύθων
ἔτι τινῶν.

{ΚΛ.} Ποίων, ὠγαθέ;

Stephanus page 903, section b, line 4

{ΑΘ.} Πείθωμεν τὸν νεανίαν τοῖς λόγοις ὥς τῷ τοῦ παντὸς
ἐπιμελουμένῳ πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ ἀρετὴν τοῦ ὅλου πάντ'
ἐστὶ συντεταγμένα, ὧν καὶ τὸ μέρος εἰς δύναμιν ἕκαστον
τὸ προσήκον πάσχει καὶ ποιεῖ. τούτοις δ' εἰσὶν ἄρχοντες
προστεταγμένοι ἑκάστοις ἐπὶ τὸ σμικρότατον ἀεὶ πάθης καὶ
πράξεως, εἰς μερισμὸν τὸν ἔσχατον τέλος ἀπειργασμένοι·
ὧν ἓν καὶ τὸ σόν, ᾧ σχέτλιε, μόριον εἰς τὸ πᾶν συντείνει
βλέπον ἀεὶ, καίπερ πάνσμικρον ὄν, σὲ δὲ λέληθεν περὶ τοῦτο
αὐτὸ ὥς γένεσις ἕνεκα ἐκείνου γίγνεται πᾶσα, ὅπως ἦ τῷ

τοῦ παντός βίῳ ὑπάρχουσα εὐδαίμων οὐσία, οὐχ ἔνεκα σοῦ

Stephanus page 903, section c, line 5

γιγνομένη, σὺ δ' ἔνεκα ἐκείνου. πᾶς γὰρ ἰατρός καὶ πᾶς
ἐντεχνος δημιουργὸς παντὸς μὲν ἔνεκα πάντα ἐργάζεται, πρὸς
τὸ κοινῇ συντεῖνον βέλτιστον μέρος μὴν ἔνεκα ὅλου καὶ οὐχ
ὅλον μέρους ἔνεκα ἀπεργάζεται· σὺ δὲ ἀγανακτεῖς, ἀγνοῶν
ὅπῃ τὸ περὶ σέ ἄριστον τῷ παντὶ συμβαίνει καὶ σοὶ κατὰ
δύναμιν τὴν τῆς κοινῆς γενέσεως. ἐπεὶ δὲ αἰὲν ψυχὴ συντε-
ταγμένη σώματι τοτὲ μὲν ἄλλῳ, τοτὲ δὲ ἄλλῳ, μεταβάλλει
παντοίας μεταβολὰς δι' ἐαυτὴν ἢ δι' ἑτέραν ψυχὴν, οὐδὲν
ἄλλο ἔργον τῷ πεπτευτῇ λείπεται πλὴν μετατιθέναι τὸ μὲν
ἁμεινον γιγνόμενον ἥθος εἰς βελτίῳ τόπον, χεῖρον δὲ εἰς τὸν

Stephanus page 903, section d, line 8

χεῖρονα, κατὰ τὸ πρέπον αὐτῶν ἕκαστον, ἵνα τῆς προσηκούσης
μοίρας λαγχάνῃ.

{ΚΛ.} Πῇ λέγεις;

{ΑΘ.} Ἵπὲρ ἂν ἔχοι ῥαστώνης ἐπιμελείας θεοῖς τῶν
πάντων, ταύτη μοι δοκῶ φράζειν. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸ
ὅλον αἰὲν βλέπων πλάττει τις μετασηματίζων τὰ πάντα,
οἷον ἐκ πυρὸς ὕδωρ ἔμψυχον, καὶ μὴ σύμπολλα ἐξ ἑνὸς ἢ
ἐκ πολλῶν ἓν, πρώτης ἢ δευτέρας ἢ καὶ τρίτης γενέσεως
μετεληφότα πλήθεσιν ἄπειρ' ἂν εἴη τῆς μετατιθεμένης
κοσμήσεως· νῦν δ' ἔστι θαυμαστὴ ῥαστώνη τῷ τοῦ παντός

Stephanus page 904, section a, line 4

ἐπιμελουμένῳ.

{ΚΛ.} Πῶς αὖ λέγεις;

{ΑΘ.} Ὡδε. ἐπειδὴ κατεῖδεν ἡμῶν ὁ βασιλεὺς ἐμψύχους
οὔσας τὰς πράξεις ἀπάσας καὶ πολλὴν μὲν ἀρετὴν ἐν αὐταῖς
οὔσαν, πολλὴν δὲ κακίαν, ἀνώλεθρον δὲ ὃν γενόμενον, ἀλλ'
οὐκ αἰώνιον, ψυχὴν καὶ σῶμα, καθάπερ οἱ κατὰ νόμον ὄντες
θεοὶ - γένεσις γὰρ οὐκ ἂν ποτε ἦν ζῶων ἀπολομένου τούτοις
θατέρου - καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν αἰὲν πεφυκός, ὅσον ἀγαθὸν
ψυχῆς, διενοήθη, τὸ δὲ κακὸν βλάπτειν· ταῦτα πάντα συνιδῶν,
ἐμηχανήσατο ποῦ κείμενον ἕκαστον τῶν μερῶν νικῶσαν

Stephanus page 904, section b, line 5

ἀρετὴν, ἡττωμένην δὲ κακίαν, ἐν τῷ παντὶ παρέχοι μάλιστ'
ἂν καὶ ῥᾶστα καὶ ἄριστα. μεμηχάνηται δὴ πρὸς πᾶν τοῦτο
τὸ ποῖόν τι γιγνόμενον αἰὲν ποῖαν ἔδραν δεῖ μεταλαμβάνον
οἰκίζεσθαι καὶ τίνας ποτὲ τόπους· τῆς δὲ γενέσεως τοῦ
ποίου τινὸς ἀφῆκε ταῖς βουλήσεσιν ἐκάστων ἡμῶν τὰς
αἰτίας. ὅπῃ γὰρ ἂν ἐπιθυμῇ καὶ ὁποῖός τις ᾖ τὴν ψυχὴν,
ταύτῃ σχεδὸν ἐκάστοτε καὶ τοιοῦτος γίγνεται ἅπας ἡμῶν ὥς

τὸ πολὺ.

{ΚΛ.} Τὸ γοῦν εἰκός.

{ΑΘ.} Μεταβάλλει μὲν τοίνυν πάνθ' ὅσα μέτοχά ἐστιν

Stephanus page 904, section c, line 7

ψυχῆς, ἐν ἑαυτοῖς κεκτημένα τὴν τῆς μεταβολῆς αἰτίαν,
μεταβάλλοντα δὲ φέρεται κατὰ τὴν τῆς εἰμαρμένης τάξιν καὶ
νόμον· σμικρότερα μὲν τῶν ἡθῶν μεταβάλλοντα ἐλάττω κατὰ
τὸ τῆς χώρας ἐπίπεδον μεταπορεύεται, πλείω δὲ καὶ ἀδικώτερα
μεταπεσόντα, εἰς βάθος τὰ τε κάτω λεγόμενα τῶν τόπων, ὅσα
Ἄιδην τε καὶ τὰ τούτων ἐχόμενα τῶν ὀνομάτων ἐπονομάζοντες
σφόδρα φοβοῦνται καὶ ὀνειροπολοῦσιν ζῶντες διαλυθέντες
τε τῶν σωματῶν. μείζω δὲ δὴ ψυχὴ κακίας ἢ ἀρετῆς
ὁπότεν μεταλάβῃ διὰ τὴν αὐτῆς βούλησιν τε καὶ ὁμιλίαν
γενομένην ἰσχυράν, ὁπότεν μὲν ἀρετῇ θείᾳ προσμείξασα

Stephanus page 904, section d, line 7

γίγνηται διαφερόντως τοιαύτη, διαφέροντα καὶ μετέβαλεν
τόπον ἅγιον ὅλον, μετακομισθεῖσα εἰς ἀμείνω τινὰ τόπον
ἕτερον· ὅταν δὲ τάναντία, ἐπὶ τάναντία μεθιδρύσασα τὸν
αὐτῆς βίον.

Αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν,

ὦ παῖ καὶ νεανίσκε ἀμελεῖσθαι δοκῶν ὑπὸ θεῶν, κακίῳ μὲν
γινόμενον πρὸς τὰς κακίους ψυχάς, ἀμείνω δὲ πρὸς τὰς
ἀμείνους πορευόμενον, ἐν τε ζωῇ καὶ ἐν πᾶσι θανάτοις πάσχειν

Stephanus page 904, section e, line 8

τε ἅ προσῆκον δρᾶν ἐστὶ τοῖς προσφερέσι τοὺς προσφερεῖς
καὶ ποιεῖν. ταύτης τῆς δίκης οὔτε σὺ μὴ ποτε οὔτε εἰ ἄλλος
ἀτυχὴς γενόμενος ἐπεύξεται περιγενέσθαι θεῶν· ἦν πασῶν
δικῶν διαφερόντως ἔταξάν τε οἱ τάξαντες χρεῶν τε ἐξευλα-
βεῖσθαι τὸ παράπαν. οὐ γὰρ ἀμεληθήσῃ ποτὲ ὑπ' αὐτῆς·
οὐχ οὕτω σμικρὸς ὢν δύσῃ κατὰ τὸ τῆς γῆς βάθος, οὐδ'

ὑψηλὸς γενόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναπτῆσθαι, τείσεις δὲ
αὐτῶν τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν εἴτ' ἐνθάδε μένων εἴτε καὶ
ἐν Αἴδου διαπορευθεὶς εἴτε καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερον ἔτι

Stephanus page 905, section b, line 2

διακομισθεὶς τόπον. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος σοι καὶ περὶ ἐκείνων
ἂν εἴῃ, τῶν οὓς σὺ κατιδὼν ἐκ σμικρῶν μεγάλους γεγονότας
ἀνοσιουργήσαντας ἢ τι τοιοῦτον πράξαντας ῥήθης ἐξ ἀθλίων
εὐδαίμονας γεγονέναι, κᾶτα ὥς ἐν κατόπτροις αὐτῶν ταῖς
πράξεσιν ἡγήσω καθεωρακέναι τὴν πάντων ἀμέλειαν θεῶν,

οὐκ εἰδὼς αὐτῶν τὴν συντέλειαν ὅπῃ ποτὲ τῷ παντὶ συμβάλλεται. γινώσκειν δὲ αὐτήν, ὧ πάντων ἀνδρειότατε, πῶς οὐ δεῖν δοκεῖς; ἢν τις μὴ γινώσκων οὐδ' ἂν τύπον ἴδοι ποτέ, οὐδὲ λόγον συμβάλλεσθαι περὶ βίου δυνατὸς ἂν γένοιτο εἰς εὐδαιμονίαν τε καὶ δυσδαίμονα τύχην. ταῦτα εἰ μὲν σε πείθει

Stephanus page 905, section c, line 5

Κλεινίας ὅδε καὶ σύμπασα ἡμῶν ἦδε ἡ γερουσία, περὶ θεῶν ὥς οὐκ οἶσθα ὅτι λέγεις, καλῶς ἂν σοι θεὸς αὐτὸς συλλαμβάνοι· εἰ δ' ἐπιδεῆς ἔτι λόγου τινὸς ἂν εἴης, λεγόντων ἡμῶν πρὸς τὸν τρίτον ἐπάκουε, εἰ νοῦν καὶ ὅπως οὖν ἔχεις. ὅτι μὲν γὰρ θεοὶ τ' εἰσὶν καὶ ἀνθρώπων ἐπιμελοῦνται, ἔγωγε οὐ παντάπασιν φαύλως ἂν φαίην ἡμῖν ἀποδεδεῖχθαι· τὸ δὲ παραιτητοὺς αὐθιχοὺς εἶναι τοῖσιν ἀδικοῦσι, δεχομένους δῶρα, οὔτε τινὲς συγχωρητέον παντὶ τ' αὐτὰ κατὰ δύναμιν τρόπῳ ἐλεγκτέον.

{ΚΛ.} Κάλλιστ' εἶπες, ποιῶμέν τε ὥς λέγεις.

Stephanus page 905, section d, line 8

{ΑΘ.} Φέρε δὴ πρὸς θεῶν αὐτῶν, τίνα τρόπον παραιτητοὶ γίνονται ἂν ἡμῖν, εἰ γίνονται αὐθιχοί; καὶ τίνες ἢ ποιοὶ τινες ὄντες; ἄρχοντας μὲν ἀναγκαῖόν που γίνεσθαι τοὺς γε διοικήσοντας τὸν ἅπαντα ἐντελεχῶς οὐρανόν.

{ΚΛ.} Οὕτως.

{ΑΘ.} Ἄλλ' ἄρα τίσιν προσφερεῖς τῶν ἀρχόντων; ἢ τίνες τούτοις, ὧν δυνατόν ἡμῖν ἀπεικάζουσι τυγχάνειν μείζουσιν ἐλάττονας; πότερον ἡνίοχοί τινες ἂν εἶεν τοιοῦτοι ζευγῶν ἀμιλλωμένων ἢ πλοίων κυβερνῆται; τάχα δὲ καὶ ἀπεικασθεῖεν στρατοπέδων ἀρχουσί τισιν· εἴη δ' ἂν καὶ νόσων

Stephanus page 905, section e, line 10

πόλεμον εὐλαβούμενοις ἰατροῖς εἰκέναι περὶ σώματα, ἢ γεωργοῖς περὶ φυτῶν γένεσιν εἰωθυίας ὥρας χαλεπὰς διὰ φόβον προσδεχομένοις, ἢ καὶ ποιμνίων ἐπιστάταις. ἐπειδὴ γὰρ συγκεχωρήκαμεν ἡμῖν αὐτοῖς εἶναι μὲν τὸν οὐρανόν πολλῶν μεστὸν ἀγαθῶν, εἶναι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλειόνων δὲ τῶν μὴ, μάχη δὴ, φαμέν, ἀθάνατός ἐσθ' ἡ τοιαύτη καὶ φυλακῆς θαυμαστῆς δεομένη, σύμμαχοι δὲ ἡμῖν θεοὶ τε ἅμα καὶ δαίμονες, ἡμεῖς δ' αὖ κτῆμα θεῶν καὶ δαιμόνων· φθείρει δὲ ἡμᾶς ἀδικία καὶ ὕβρις μετὰ ἀφροσύνης, σφάζει δὲ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως, ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἐμψύχοις

Stephanus page 906, section b, line 2

οἰκοῦσαι δυνάμεσιν, βραχὺ δέ τι καὶ τῇδε ἂν τις τῶν τοιούτων ἐνοικοῦν ἡμῖν σαφὲς ἴδοι. ψυχὰι δὲ τινες ἐπὶ γῆς οἰκοῦσαι καὶ ἄδικον λῆμμα κεκτημέναι δῆλον ὅτι θηριώδεις, πρὸς τὰς

τῶν φυλάκων ψυχὰς ἄρα κυνῶν ἢ τὰς τῶν νομέων ἢ πρὸς
τὰς τῶν παντάπασιν ἀκροτάτων δεσποτῶν προσπίπτουσαι,
πείθουσιν θωπεΐαις λόγων καὶ ἐν εὐκταίαις τισὶν ἐπωδαῖς,
ὥς αἱ φῆμαί φασιν αἱ τῶν κακῶν, ἐξεῖναι πλεονεκτοῦσιν
σφίσιν ἐν ἀνθρώποις πᾶσχειν μηδὲν χαλεπόν· φαμὲν δ'
εἶναί που τὸ νῦν ὀνομαζόμενον ἀμάρτημα, τὴν πλεονεξίαν,
ἐν μὲν σαρκίνοις σώμασι νόσημα καλούμενον, ἐν δὲ ὥραις

Stephanus page 906, section c, line 5

ἐτῶν καὶ ἐνιαυτοῖς λοιμόν, ἐν δὲ πόλεσι καὶ πολιτείαις τοῦτο
αὐτό, ῥήματι μετεσχηματισμένον, ἀδικίαν.

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἀναγκαῖον λέγειν τὸν λέγοντα
ὥς εἰσὶν συγγνώμονες αἰεὶ θεοὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀδίκους καὶ
ἀδικοῦσιν, ἂν αὐτοῖς τῶν ἀδικημάτων τις ἀπονέμη· καθάπερ
κυσὶν λύκοι τῶν ἀρπασμάτων σμικρὰ ἀπονέμοιεν, οἱ δὲ
ἡμερούμενοι τοῖς δώροις συγχωροῖεν τὰ ποίμνια διαρπάζειν.
ἄρ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ὁ τῶν φασκόντων παραιτητοὺς εἶναι
θεοὺς;

Stephanus page 906, section d, line 7

{ΚΛ.} Οὗτος μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τίσιν οὖν δὴ τῶν προρρηθέντων ἀπεικάζων ὁμοίους
φύλακας εἶναι θεοὺς οὐκ ἂν καταγέλαστος γίγνοιτο ἀνθρώπων
ὅστισοῦν; πότερον κυβερνήταις, λοιβῇ τε οἴνου κνίσῃ
τε παρατρεπομένοις αὐτοῖς, ἀνατρέπουσι δὲ ναῦς τε καὶ
ναύτας;

{ΚΛ.} Μηδαμῶς.

{ΑΘ.} Ἄλλ' οὐτὶ μὴν ἡνιόχοισί γε ἐν ἀμίλλῃ συντε-
ταγμένοις, πεισθεῖσιν ὑπὸ δωρεᾶς ἑτέροις τὴν νίκην ζεύγεσι
προδοῦναι.

Stephanus page 906, section e, line 8

{ΚΛ.} Δεινὴν γὰρ εἰκόνα λέγοις ἂν λέγων τὸν λόγον
τοῦτον.

{ΑΘ.} Οὐ μὴν οὐδὲ στρατηγοῖς γε οὐδ' ἰατροῖς οὐδὲ γεωρ-
γοῖς, οὐδὲ νομεῦσιν μὴν οὐδέ τισι κυσὶν κεκλημένοις ὑπὸ
λύκων.

{ΚΛ.} Εὐφήμεῖ· πῶς γὰρ ἄν;

{ΑΘ.} Ἄλλ' οὐ πάντων φυλάκων εἰσὶ μέγιστοι καὶ περὶ τὰ
μέγιστα ἡμῖν οἱ πάντες θεοί;

{ΚΛ.} Πολύ γε.

{ΑΘ.} Τοὺς δὴ κάλλιστα τε πράγματα φυλάττοντας, δια-

Stephanus page 907, section a, line 6

φέροντάς τε αὐτοὺς φυλακῇ πρὸς ἀρετὴν, κυνῶν χεῖρους

καὶ ἀνθρώπων μέσων εἶναι φήσομεν, οἳ τὸ δίκαιον οὐκ ἂν ποτε προδοῖεν ἔνεκα δώρων παρὰ ἀδίκων ἀνδρῶν ἀνοσίως διδομένων;

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς· οὔτε ἀνεκτὸς λόγων, τῶν τε περὶ πᾶσαν ἀσέβειαν ὄντων κινδυνεύει πᾶς ὁ ταύτης τῆς δόξης ἀντεχόμενος πάντων ἂν τῶν ἀσεβῶν κεκρίσθαι δικαιοτάτα κάκιστός τε εἶναι καὶ ἀσεβέστατος.

{ΑΘ.} Τὰ μὲν δὴ προτεθέντα τρία, θεοὶ τε ὥς εἰσὶν, καὶ ὥς ἐπιμελεῖς, καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ὥς παντάπασιν ἀπαραίτητοι,

Stephanus page 907, section b, line 7

φῶμεν ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί που;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὔ; καὶ σύμψηφοί γε τούτοις τοῖς λόγοις ἐσμέν.

{ΑΘ.} Καὶ μὴν εἰρηνταί γέ πως σφοδρότερον διὰ φιλονικίαν τῶν κακῶν ἀνθρώπων· τούτου γε μὴν ἔνεκα, ᾧ φίλε Κλεινία, πεφιλονίκηνται, μὴ ποτε λόγοις ἡγῶνται κρατοῦντες ἐξουσίαν εἶναι σφίσιν ἃ βούλονται πράττειν οἱ κακοί, ἃ δὴ καὶ ὅσα καὶ οἷα περὶ θεοὺς διανοοῦνται. προθυμία μὲν δὴ διὰ ταῦτα νεωτέρως εἰπεῖν ἡμῖν γέγονεν· εἰ δέ τι καὶ βραχὺ προὔργου πεποιήκαμεν εἰς τὸ πείθειν πῃ τοὺς ἄνδρας ἑαυτοὺς μὲν

Stephanus page 907, section c, line 7

μισῆσαι, τὰ δ' ἐναντία πως ἦθη στέρξαι, καλῶς ἡμῖν εἰρημένον ἂν εἴη τὸ προοίμιον ἀσεβείας πέρι νόμων.

{ΚΛ.} Ἀλλὰ ἐλπίς· εἰ δὲ μή, τό γε τοῦ λόγου γένος οὐκ αἰτιάσεται τὸν νομοθέτην.

{ΑΘ.} Μετὰ τὸ προοίμιον τοίνυν λόγος οἷος ἂν τῶν νόμων ἐρμηνεὺς ὁρθῶς γίγνοιτο ἡμῖν, προαγορεύων ἐξίστασθαι πᾶσι τοῖς ἀσεβέσι τρόπων τῶν αὐτῶν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς. τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις ἀσεβείας ὁδε ἔστω πέρι νόμος· Ἐάν τις ἀσεβῇ λόγοις εἴτ' ἔργοις, ὁ παρατυγχάνων ἀμυνέτω σημαίνων πρὸς ἄρχοντας, τῶν δὲ ἀρχόντων οἱ πρῶτοι πυθόμενοι πρὸς τὸ

Stephanus page 907, section e, line 3

περὶ τούτων ἀποδεδειγμένον κρίνειν δικαστήριον εἰσαγόντων κατὰ τοὺς νόμους· ἐὰν δέ τις ἀκούσασα ἀρχὴ μὴ δρᾷ ταῦτα, αὐτὴ ἀσεβείας ὑπόδικος γιγνέσθω τῷ ἐθέλοντι τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων. ἐὰν δέ τις ὄφλη, τιμάτω τὸ δικαστήριον ἐν ἐκάστῳ τῶν καθ' ἐν ἀσεβούντων τίμημα. δεσμός μὲν οὖν ὑπαρχέτω πᾶσιν· δεσμοπηρίων δὲ ὄντων ἐν τῇ πόλει τριῶν, ἐνὸς μὲν κοινοῦ τοῖς πλείστοις περὶ ἀγοράν, σωτηρίας ἔνεκα τοῖς πολλοῖς τῶν σωμάτων, ἐνὸς δὲ περὶ τὸν τῶν νύκτωρ συλλεγομένων σύλλογον, σωφρονιστήριον ἐπονομαζόμενον, ἐνὸς δὲ αὖ κατὰ μέσσην τὴν χώραν, ὅπηπερ ἂν

Stephanus page 908, section a, line 6

ἔρημός τε καὶ ὥς ὅτι μάλιστα ἀγριώτατος ἢ τόπος, τιμωρίας ἔχων ἐπωνυμίαν φήμην τινά· περὶ ἀσέβειαν δὲ ὄντων αἰτίαις μὲν τρισίν, αἵσπερ καὶ διήλθομεν, δύο δὲ ἐξ ἐκάστης τῆς τοιαύτης αἰτίας γενομένων, ἐξ ἃν γίνοντο ἅ καὶ διακρίσεως ἄξια γένη τῶν περὶ τὰ θεῖα ἐξαμαρτανόντων, οὐκ ἴσης οὐδ' ὁμοίας δίκης δεόμενα. ὥ γὰρ ἂν μὴ νομίζοντι θεοὺς εἶναι τὸ παράπαν ἦθος φύσει προσγένηται δίκαιον, μισοῦντές τε γίνονται τοὺς κακοῦς, καὶ τῷ δυσχεραίνειν τὴν ἀδικίαν οὔτε

τὰς τοιαύτας πράξεις προσίενται πράττειν, τοὺς τε μὴ δικαίους

Stephanus page 908, section c, line 1

τῶν ἀνθρώπων φεύγουσι καὶ τοὺς δικαίους στέργουσιν· οἷς δ' ἂν πρὸς τῇ δόξῃ τῇ θεῶν ἔρημα εἶναι πάντα ἀκράτειαί τε ἡδονῶν καὶ λυπῶν προσπέσωσι, μνημαί τε ἰσχυραὶ καὶ μαθήσεις ὀξεῖαι παρῶσι, τὸ μὲν μὴ νομίζειν θεοὺς ἀμφοῖν ἂν ἐνυπάρχον κοινὸν πάθος, τῇ δὲ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων λώβῃ τὸ μὲν ἐλάττω, τὸ δὲ πλείω κακὰ ἐργάζοιτ' ἂν. ὁ μὲν γὰρ λόγῳ τε ἂν περὶ θεοὺς παρρησίας εἶη μεστός καὶ περὶ θυσίας τε καὶ ὅρκους, καὶ ὥς τῶν ἄλλων καταγελῶν τάχ' ἂν ἐτέρους τοιούτους ἀπεργάζοιτο, δίκης μὴ τυγχάνων· ὁ δὲ δὴ δοξάζων μὲν καθάπερ ἄτερος, εὐφυῆς δὲ ἐπικαλούμενος,

Stephanus page 908, section d, line 3

δόλου δὲ καὶ ἐνέδρας πλήρης, ἐξ ὧν μάντεις τε κατασκευάζονται πολλοὶ καὶ περὶ πᾶσαν τὴν μαγγανείαν κεκινήμενοι, γίνονται δὲ ἐξ αὐτῶν ἔστιν ὅτε καὶ τύραννοι καὶ δημηγόροι καὶ στρατηγοί, καὶ τελεταῖς δὲ ἰδίαις ἐπιβεβουλευκότες, σοφιστῶν τε ἐπικαλουμένων μηχαναί. τούτων δὴ πολλὰ μὲν εἶδη γένοιτ' ἂν, τὰ δὲ νόμων ἄξια θέσεως δύο, ὧν τὸ μὲν εἰρωνικὸν οὐχ ἑνὸς οὐδὲ δυοῖν ἄξια θανάτῳ ἀμαρτάνον, τὸ δὲ νοθετήσεως ἅμα καὶ δεσμῶν δεόμενον. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ θεοὺς νομίζον ἀμελεῖν δύ' ἕτερα γεννᾷ, καὶ τὸ παραιτητοὺς ἄλλα δύο. τούτων δὴ ταύτη διεστηκότων, τοὺς μὲν ὑπ'

Stephanus page 908, section e, line 6

ἀνοίας ἄνευ κάκης ὀργῆς τε καὶ ἡθους γεγεννημένους εἰς τὸ σωφρονιστήριον ὁ δικαστὴς τιθέμενος νόμῳ τιθέσθω μηδὲν ἔλαττον ἐτῶν πέντε, ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ μηδεὶς τῶν πολιτῶν αὐτοῖς ἄλλος συγγιγνέσθω πλὴν οἱ τοῦ νυκτερινοῦ συλλόγου κοινωνοῦντες, ἐπὶ νοθετήσῃ τε καὶ τῇ τῆς ψυχῆς σωτηρίᾳ ὁμιλοῦντες· ὅταν δ' ὁ χρόνος αὐτοῖς ἐξέλθῃ τῶν δεσμῶν, ἐὰν μὲν δοκῇ τις σωφρονεῖν αὐτῶν, οἰκείτω μετὰ τῶν σωφρόνων, ἐὰν δὲ μή, ὀφείλῃ δ' αὖθις τὴν τοιαύτην δίκην, θανάτῳ ζημιούσθω. ὅσοι δ' ἂν θηριώδεις γένωνται πρὸς τῷ θεοῦ μὴ νομίζειν ἢ ἀμελεῖς ἢ παραιτητοὺς εἶναι,

καταφρονοῦντες δὲ τῶν ἀνθρώπων ψυχαγωγῶσι μὲν πολλοὺς
τῶν ζώντων, τοὺς δὲ τεθνεῶτας φάσκοντες ψυχαγωγεῖν καὶ
θεοὺς ὑπισχνόμενοι πείθειν, ὡς θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς καὶ
ἐπωδαῖς γοητεύοντες, ἰδιώτας τε καὶ ὅλας οἰκίας καὶ πόλεις
 χρημάτων χάριν ἐπιχειρῶσιν κατ' ἄκρας ἐξαιρεῖν, τούτων δὲ
ὃς ἂν ὀφλὼν εἶναι δόξη, τιμάτω τὸ δικαστήριον αὐτῷ κατὰ
νόμον δεδέσθαι μὲν ἐν τῷ τῶν μεσογέων δεσμοτηρίῳ,
προσιέναι δὲ αὐτοῖς μηδένα ἐλεύθερον μηδέποτε, τακτὴν δὲ
ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων αὐτοὺς τροφὴν παρὰ τῶν οἰκετῶν λαμβάνειν. ἀποθανόντα δὲ ἔξω τῶν ὀρίων ἐκβάλλειν ἄταφον·

ἐὰν δέ τις ἐλεύθερος συνθάπτη, δίκας ἀσεβείας τῷ ἐθέλοντι
λαγχάνειν ὑπεχέτω. παῖδας δὲ ἂν μὲν καταλείπη τῇ πόλει
ἱκανοὺς, οἱ τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελούμενοι καὶ τούτων ὡς ὄντων
ὀρφανῶν ἐπιμελείσθω μηδὲν χειρόν τῶν ἄλλων ἀπὸ τῆς
ἡμέρας ἧς ἂν ὁ πατήρ αὐτῶν ὀφλῇ τὴν δίκην.
Κοινὸν δ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν νόμον κεισθαι χρεῶν, ὃς
ἐλάττω τε εἰς θεοὺς αὐτῶν τοὺς πολλοὺς ἔργῳ καὶ λόγῳ
πλημμελεῖν ἂν ποιοῖ, καὶ δὴ καὶ ἀνοήτους ἦττον γίνεσθαι,
διὰ τὸ μὴ ἐξεῖναι θεοπολεῖν παρὰ νόμον. ἔστω γὰρ νόμος
ὅδε τοῖς σύμπασι κείμενος ἀπλῶς· Ἱερὰ μὴδὲ εἰς ἐν ἰδίαις

οἰκίαις ἐκτίσθω· θύειν δ' ὅταν ἐπὶ νοῦν ἴη τινί, πρὸς τὰ
δημόσια ἴτω θύσων, καὶ τοῖς ἱερεῦσί τε καὶ ἱερείαις ἐγχει-
ριζέτω τὰ θύματα, οἷς ἀγνείαι τούτων ἐπιμελεῖς. συνευξάσθω
δὲ αὐτός τε καὶ ὃν ἂν ἐθέλῃ μετ' αὐτοῦ συνεύχεσθαι. ταῦτα
δὲ γινόμενα τῶν τοιῶνδε χάριν ἔστω. Ἱερὰ καὶ θεοὺς οὐ
ῥάδιον ἰδρύεσθαι, μεγάλῃς δὲ διανοίας τινὸς ὀρθῶς δρᾶν τὸ
τοιούτον, ἔθος τε γυναιξί τε δὴ διαφερόντως πάσαις καὶ τοῖς
ἀσθενοῦσι πάντῃ καὶ κινδυνεύουσι καὶ ἀποροῦσιν, ὅπῃ τις
ἂν ἀπορῇ, καὶ τούναντίον ὅταν εὐπορίας τινὸς λάβωνται,
καθιεροῦν τε τὸ παρὸν ἀεὶ καὶ θυσίας εὐχεσθαι καὶ ἰδρύσεις

ὑπισχνεῖσθαι θεοῖς καὶ δαίμοσιν καὶ παισὶν θεῶν, ἐν τε
φάσμασιν ἐγρηγορότας διὰ φόβους καὶ ἐν ὀνείροις, ὡς δ'
αὕτως ὄψει πολλὰς ἀπομνημονεύοντας ἐκάσταισί τε αὐτῶν
ἄκῃ ποιουμένους, βωμοὺς καὶ Ἱερὰ πάσας μὲν οἰκίας, πάσας
δὲ κώμας ἐν τε καθαροῖς ἰδρυομένους ἐμπιμπλάναι καὶ ὅπῃ
τις ἔτυχε τῶν τοιούτων. ὣν ἕνεκα χρή πάντων ποιεῖν κατὰ
τὸν νῦν λεγόμενον νόμον· πρὸς τούτοις δὲ ἕνεκα τῶν ἀσε-
βούντων, ἵνα μὴ καὶ ταῦτα κλέπτοντες ταῖς πράξεσιν, Ἱερὰ

τε καὶ βωμοὺς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἰδρυόμενοι, λάθρα τοὺς θεοὺς ἴλεως οἰόμενοι ποιεῖν θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς, εἰς ἄπειρον τὴν

Stephanus page 910, section b, line 4

ἀδικίαν αὐξάνοντες αὐτοῖς τε ἐγκλήματα πρὸς θεῶν ποιῶνται καὶ τοῖς ἐπιτρέπουσιν, οὓσιν αὐτῶν βελτίοσιν, καὶ πᾶσα οὕτως ἢ πόλις ἀπολαύη τῶν ἀσεβῶν τρόπον τινὰ δικαίως. τὸν μὲν δὴ νομοθέτην ὁ θεὸς οὐ μέμψεται· κείσθω γὰρ νόμος οὗτος· Μὴ κεκτηῖσθαι θεῶν ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἱερά, τὸν δὲ φανέντα κεκτημένον ἕτερα καὶ ὀργιάζοντα πλὴν τὰ δημόσια, ἐὰν μὲν ἄδικον μηδὲν τῶν μεγάλων καὶ ἀνοσίων εἰργασμένος ἀνὴρ ἢ καὶ γυνὴ κεκτηταί τις, ὁ μὲν αἰσθανόμενος καὶ εἰσαγγελλέτω τοῖς νομοφύλαξιν, οἱ δὲ προσταττόντων εἰς τὰ δημόσια ἀποφέρειν ἱερά τὰ ἴδια, μὴ πείθοντες δὲ

Stephanus page 910, section c, line 6

ζημιούντων ἕως ἂν ἀπενεχθῇ· ἐὰν δέ τις ἀσεβήσας μὴ παιδίων ἀλλ' ἀνδρῶν ἀσέβημα ἀνοσίων γένηται φανερός, εἴτε ἐν ἰδίῳ ἰδρυσάμενος εἴτ' ἐν δημοσίοις θύσας ἱερά θεοῖς οἰστισινούν, ὥς οὐ καθαρὸς ὢν θύων θανάτῳ ζημιούσθω. τὸ δὲ παίδειον ἢ μὴ κρίναντες οἱ νομοφύλακες, εἰς τὸ δικαστήριον οὕτως εἰσαγαγόντες, τὴν τῆς ἀσεβείας δίκην τούτοις ἐπιτελούντων.

{ΑΘ.} Τὸ δὴ μετὰ ταῦτ' εἴη συμβολαίων ἂν πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν δεόμενα προσηκούσης τάξεως. ἀπλοῦν δὲ γέ

Stephanus page 913, section a, line 3

ἐστίν που τό γε τοιοῦτον· Μήτε οὖν τις τῶν ἐμῶν χρημάτων ἅπτοιτο εἰς δύναμιν, μηδ' αὖ κινήσειεν μηδὲ τὸ βραχύτατον ἐμὲ μηδαμῇ μηδαμῶς πείθων· κατὰ ταῦτα δὲ ταῦτα καὶ περὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐγὼ δρώην, νοῦν ἔχων ἔμφρονα. θησαυρὸν δὴ λέγωμεν πρῶτον τῶν τοιούτων ὃν τις αὐτῷ καὶ τοῖς αὐτοῦ κειμήλιον ἔθετο, μὴ τῶν ἐμῶν ὢν πατέρων· μήθ' εὐρεῖν ποτε θεοῖς εὐξαίμην μήθ' εὐρῶν κινήσαιμι, μηδ' αὖ τοῖς λεγομένοις μάντεσιν ἀνακοινώσαιμι τοῖς ἀμῶς γέ πῶς μοι συμβουλευούσιν ἀνελεῖν τὴν γῆ παρακαταθήκην. οὐ γάρ ποτε τοσοῦτον εἰς χρημάτων ὠφεληθείην ἂν κτῆσιν

Stephanus page 913, section b, line 5

ἀνελῶν, ὅσον εἰς ὄγκον πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς καὶ τὸ δίκαιον ἐπιδιδόην μὴ ἀνελόμενος, κτῆμα ἀντὶ κτήματος ἁμείνον ἐν ἁμείνονι κτησάμενος, δίκην ἐν τῇ ψυχῇ πλούτου προτιμήσας ἐν οὐσίᾳ κεκτηῖσθαι πρότερον· ἐπὶ πολλοῖς γὰρ δὴ λεγόμενον εὖ τὸ μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα καὶ περὶ τούτου λέγοιτ' ἂν ὥς ἐνὸς ἐκείνων ὄντος. πείθεσθαι δὲ χρή καὶ

τοῖς περὶ ταῦτα λεγομένοις μύθοις, ὥς εἰς παίδων γενεὰν
οὐ σύμφορα τὰ τοιαῦτα· ὅς δ' ἂν παίδων τε ἀκηδῆς γένηται
καί, τοῦ θέντος τὸν νόμον ἀμελήσας, ἃ μῆτε αὐτὸς κατέθετο
μῆτε αὖ πατέρων τις πατήρ, μὴ πείσας τὸν θέμενον ἀνέ-

Stephanus page 913, section c, line 6

ληται, κάλλιστον νόμων διαφθείρων, ἀπλούστατον καὶ
οὐδαμῇ ἀγεννοῦς ἀνδρὸς νομοθέτημα, ὅς εἶπεν· Ἄ μὴ κατέ-
θου, μὴ ἀνέλη - τούτοις τοῖν δυοῖν νομοθέταιν καταφρονή-
σαντα καὶ ἀνελόμενον, οὗτις σμικρόν, ὃ μὴ κατέθετο αὐτός,
πληθὺς δ' ἔστιν ὅτε θησαυροῦ παμμέγεθες, τί χρή πάσχειν;
ὑπὸ μὲν δὴ θεῶν, ὁ θεὸς οἶδεν· ὁ δὲ κατιδὼν πρῶτος ἀγγελ-
λέτω, ἐὰν μὲν ἐν ἄστει γίγνηται τὸ τοιοῦτον, τοῖς ἀστυνόμοις,
ἐὰν δὲ τῆς πόλεως ἐν ἀγορᾷ που, τοῖσιν ἀγορανόμοις, ἐὰν
δὲ τῆς ἄλλης χώρας, ἀγρονόμοις τε καὶ τοῖς τούτων ἄρχουσι

Stephanus page 914, section a, line 2

δηλωσάτω. δηλωθέντων δέ, ἡ πόλις εἰς Δελφοὺς πεμπέτω·
ὅτι δ' ἂν ὁ θεὸς ἀναιρῇ περὶ τε τῶν χρημάτων καὶ τοῦ κινή-
σαντος, τοῦτο ἡ πόλις ὑπηρετοῦσα ταῖς μαντείαις δράτω τοῦ
θεοῦ. καὶ ἐὰν μὲν ἐλεύθερος ὁ μηνύσας ᾦ, δόξαν ἀρετῆς
κεκτήσθω, μὴ μηνύσας δέ, κακίας· δοῦλος δ' ἐὰν ᾦ, μηνύσας
μὲν ἐλεύθερος ὑπὸ τῆς πόλεως ὀρθῶς γίγνοιτ' ἂν ἀποδι-
δούσης τῷ δεσπότῃ τὴν τιμὴν, μὴ μηνύων δὲ θανάτῳ ζη-
μιούσθω. τούτῳ δ' ἐπόμενον ἐξῆς ἂν γίγνοιτο τὸ περὶ
σμικρὰ καὶ μεγάλα ταῦτόν τοῦτο νόμιμον συνακολουθεῖν.
ἂν τις τῶν αὐτοῦ τι καταλείπη που ἐκὼν εἴτ' ἄκων, ὁ

Stephanus page 914, section b, line 4

προστυγχάνων ἐάτω κεῖσθαι, νομίζων φυλάττειν ἐνοδίαν
δαίμονα τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τοῦ νόμου τῇ θεῷ καθιερωμένα.
ἂν δὲ παρὰ ταῦτά τις ἀπειθῶν ἀναιρούμενος οἴκαδε φέρῃ,
ἂν μὲν σμικρὰς τιμῆς ἄξιον ὦν δοῦλος, ὑπὸ τοῦ προστυγχά-
νοντος μὴ ἔλαττον τριακονταέτους πολλὰς πληγὰς μαστι-
γούσθω· ἐὰν δὲ τις ἐλεύθερος, πρὸς τῷ ἀνελεύθερος εἶναι
δοκεῖν καὶ ἀκοινώνητος νόμων, δεκαπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ
κινήθέντος ἀποτινέτω τῷ καταλιπόντι. ἐὰν δὲ τις ἐπαι-
τιᾶται τῶν αὐτοῦ χρημάτων ἔχειν τινὰ πλεόν ἢ καὶ σμικρό-
τερον, ὁ δὲ ὁμολογῇ μὲν ἔχειν, μὴ τὸ ἐκείνου δέ, ἂν μὲν

Stephanus page 914, section c, line 6

ἀπογεγραμμένον ᾦ παρὰ τοῖς ἄρχουσιν τὸ κτῆμα κατὰ νόμον,
τὸν ἔχοντα καλεῖσθω πρὸς τὴν ἀρχήν, ὁ δὲ καθιστάτω.
γενομένου δὲ ἐμφανοῦς, ἐὰν ἐν τοῖς γράμμασιν ἀπογεγραμ-
μένον φαίνεται ποτέρου τῶν ἀμφισβητούντων, ἔχων οὗτος

ἀπίτω· ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν μὴ παρόντων, ὁπότερος ἂν
παράσχη τὸν ἐγγυητὴν ἀξιόχρεων, ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος ὡς
παραδώσων ἐκεῖνῳ κατὰ τὴν ἐκεῖνου ἀφαίρεσιν ἀφαιρείσθω.
ἐὰν δὲ παρὰ τοῖς ἄρχουσι τὸ ἀμφισβητούμενον μὴ ἀπο-
γεγραμμένον ᾖ, κείσθω μὲν μέχρι δίκης παρὰ τρισὶ τῶν
ἀρχόντων τοῖς πρεσβυτάτοις, ἐὰν δὲ τὸ μεσεγγυωθὲν θρέμμα

Stephanus page 914, section d, line 8

ᾗ, τὸν νικηθέντα περὶ αὐτοῦ δίκη τὴν τροφήν ἐκτίνειν τοῖς
ἄρχουσιν· τὴν δὲ κρίσιν διαδικάζειν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν
τοὺς ἄρχοντας.

Ἀγέτω τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον ὁ βουλόμενος, ἐὰν ἔμφρων
ᾖ, χρησόμενος ὅτι ἂν ἐθέλῃ τῶν ὁπόσα ὅσια· ἀγέτω δὲ καὶ
ὑπὲρ ἄλλου τῶν οἰκείων ἢ φίλων τὸν ἀφεστῶτα ἐπὶ σω-
τηρία. ἐὰν δὲ τις ἀφαιρῇται τινα εἰς ἐλευθερίαν ὡς δοῦλον
ἀγόμενον, μεθιέτω μὲν ὁ ἄγων, ὁ δὲ ἀφαιρούμενος ἐγγυητὰς
τρεῖς ἀξιόχρεως καταστήσας, οὕτως ἀφαιρείσθω κατὰ ταῦτα,
ἄλλως δὲ μὴ· ἐὰν δὲ παρὰ ταῦτά τις ἀφαιρῇται, τῶν βιαίων

Stephanus page 915, section a, line 1

ἔνοχος ἔστω, καὶ ἀλοὺς τὴν διπλασίαν τοῦ ἐπιγραφέντος
βλάβους τῷ ἀφαιρεθέντι τινέτω. ἀγέτω δὲ καὶ τὸν ἀπε-
λευθερον, ἐὰν τις μὴ θεραπεύῃ τοὺς ἀπελευθερώσαντας ἢ
μὴ ἱκανῶς· θεραπεία δὲ φοιτᾷν τρις τοῦ μηνὸς τὸν ἀπε-
λευθερωθέντα πρὸς τὴν τοῦ ἀπελευθερώσαντος ἐστίαν,
ἐπαγγελλόμενον ὅτι χρή δρᾶν τῶν δικαίων καὶ ἅμα δυνατῶν,
καὶ περὶ γάμου ποιεῖν ὅτιπερ ἂν συνδοκῇ τῷ γενομένῳ
δεσπότῃ. πλουτεῖν δὲ τοῦ ἀπελευθερώσαντος μὴ ἐξεῖναι
μᾶλλον· τὸ δὲ πλεον γιγνέσθω τοῦ δεσπότου. μὴ πλείω
δὲ εἴκοσιν ἐτῶν μένειν τὸν ἀφεθέντα, ἀλλὰ καθάπερ καὶ τοὺς

Stephanus page 915, section b, line 3

ἄλλους ξένους ἀπιέναι λαβόντα τὴν αὐτοῦ πᾶσαν οὐσίαν,
ἐὰν μὴ πείσῃ τοὺς τε ἄρχοντας καὶ τὸν ἀπελευθερώσαντα.
ἐὰν δὲ τῷ ἀπελευθερωθέντι ἢ καὶ τῶν ἄλλων τῷ ξένων
οὐσία πλείων γίγνηται τοῦ τρίτου μεγέθει τιμήματος, ἢ ἂν
τοῦτο ἡμέρα γένηται, τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης τῆς
ἡμέρας λαβὼν ἀπίτω τὰ ἑαυτοῦ, καὶ μηδεμία τῆς μονῆς
παραίτησις ἔτι τούτῳ παρ' ἀρχόντων γιγνέσθω· ἐὰν δὲ τις
ἀπειθῶν τούτοις εἰσαχθεὶς εἰς δικαστήριον ὄφλῃ, θανάτῳ
τε ζημιούσθω καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ γιγνέσθω δημόσια.
δίκαι δ' ἔστωσαν τούτων ἐν ταῖς φυλετικαῖσιν δίκαις, ἐὰν

Stephanus page 915, section c, line 6

μὴ πρότερον ἐν γείτοσιν ἢ ἐν αἵρετοῖσιν δικασταῖς ἀπαλλάτ-
τονται πρὸς ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων. ἐὰν δὲ ὡς αὐτοῦ

ἐφάπτεται ζώου καὶ ὅτουοῦν ἢ τινος ἑτέρου τῶν αὐτοῦ
χρημάτων, ἀναγέτω μὲν ὁ ἔχων εἰς πρατῆρα ἢ τὸν δόντα
ἀξιόχρεών τε καὶ ἔνδικον ἢ τινι τρόπῳ παραδόντα ἄλλῳ
κυρίως, εἰς μὲν πολίτην ἢ καὶ μέτοικον τῶν ἐν τῇ πόλει
ἡμερῶν τριάκοντα, εἰς δὲ ξενικὴν παράδοσιν πέντε μηνῶν,
ἧς μέσος ὁ μὴν ἐν ᾧ τρέπεται θερινὸς ἥλιος εἰς τὰ χειμε-
ρινά. ὅσα δὲ διὰ τινος ὠνῆς ἢ καὶ πράσεως ἀλλάττεται
τις ἕτερος ἄλλῳ, διδόντα ἐν χώρᾳ τῇ τεταγμένη ἐκάστοις

Stephanus page 915, section d, line 8

κατ' ἀγορὰν καὶ δεχόμενον ἐν τῷ παραχρῆμα τιμὴν, οὕτως
ἀλλάττεσθαι, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ, μηδ' ἐπὶ ἀναβολῇ πρᾶσιν
μηδὲ ὠνὴν ποιεῖσθαι μηδενός· ἐὰν δὲ ἄλλως ἢ ἐν ἄλλοις
τόποις ὅτιοῦν ἀνθ' ὅτουοῦν διαμείβηται ἕτερος ἄλλῳ, πι-
στεύων πρὸς ὃν ἂν ἀλλάττεται, ποιείτω ταῦτα ὥς οὐκ οὐσῶν
δικῶν κατὰ νόμον περὶ τῶν μὴ πραθέντων κατὰ τὰ νῦν
λεγόμενα. ἐράνων δὲ πέρι, τὸν βουλούμενον ἐρανίζειν φίλον
παρὰ φίλοις· ἐὰν δὲ τις διαφορὰ γίγνηται περὶ τῆς ἐρανί-
σεως, οὕτω πράττειν ὥς δικῶν μηδενὶ περὶ τούτων μηδαμῶς
ἐσομένων. ὅς δ' ἂν ἀποδόμενος τιμὴν τοῦ λάβῃ μὴ ἐλάττω

Stephanus page 915, section e, line 10

δραχμῶν πεντήκοντα, παραμενέτω κατὰ πόλιν ἐξ ἀνάγκης
δέκα ἡμέρας, ὁ δὲ πριάμενος ἴστω τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ ἀποδο-
μένου, τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐγκλημάτων εἰωθότων γίγνεσθαι
χάριν καὶ τῶν ἀναγωγῶν τῶν κατὰ νόμους εἵνεκα· ἡ δὲ κατὰ
νόμους ἀναγωγή καὶ μὴ τῇδε ἔστω. ἐὰν τις ἀνδράποδον
ἀποδῶται κάμνον φθόῃ ἢ λιθῶν ἢ στραγγοῦριων ἢ τῇ καλου-
μένη ἱερᾷ νόσῳ ἢ καὶ ἑτέρῳ τινὶ ἀδήλῳ τοῖς πολλοῖς νοσή-
ματι μακρῷ καὶ δυσιάτῳ κατὰ τὸ σῶμα ἢ κατὰ τὴν διάνοιαν,
ἐὰν μὲν ἱατρῷ τις ἢ γυμναστῇ, μὴ ἀναγωγῆς ἔστω τούτῳ
πρὸς τὸν τοιοῦτον τυγχάνειν, μηδ' ἐὰν τάληθές τις προειπῶν

Stephanus page 916, section b, line 2

ἀποδῶταί τω· ἐὰν δὲ τις ἰδιώτῃ τι τῶν τοιούτων ἀποδῶται
δημιουργός, ὁ πριάμενος ἐντὸς ἐκμήνου ἀναγέτω, πλὴν τῆς
ἱερᾶς, ταύτης δ' ἐντὸς ἐνιαυτοῦ τὴν ἀναγωγὴν ἐξέστω
ποιεῖσθαι τῆς νόσου. διαδικαζέσθω δὲ ἐν τισὶ τῶν ἱατρῶν,
οὓς ἂν κοινῇ προβαλόμενοι ἔλωνται· τὸν δὲ ὀφλόντα τὴν
δίκην διπλάσιον ἀποτίνειν τῆς τιμῆς ἧς ἂν ἀποδῶται. ἐὰν
δὲ ἰδιώτῃ τις ἰδιώτης, ἀναγωγὴν μὲν εἶναι, καθάπερ καὶ
τοῖς πρόσθεν ἐρρήθη, καὶ τὴν διαδικασίαν, ὁ δὲ ὀφλὼν τὴν
τιμὴν ἀπλὴν ἀποτινέτω. ἐὰν δὲ ἀνδροφόνον ἀποδῶταί τις
τινὶ εἰδότι μὲν εἰδώς, μὴ τυγχανέτω ἀναγωγῆς τοῦ τοιούτου

Stephanus page 916, section c, line 5

τῆς πράσεως, μὴ δὲ εἰδóτι τὴν μὲν ἀναγωγὴν εἶναι τότε ὅταν
τις αἰσθηται τῶν πριαμένων, ἐν πέντε δὲ τῶν νομοφυλάκων
τοῖς νεωτάτοις εἶναι τὴν κρίσιν, εἰδῶς δὲ ἂν κριθῇ, τάς τε
οἰκίας τοῦ πριαμένου καθηράτω κατὰ τὸν τῶν ἐξηγητῶν
νόμον, τῆς τιμῆς τε ἀποδότω τῷ πριαμένῳ τριπλάσιον.
Ὁ δὲ ἀλλαττόμενος ἢ νόμισμα ἀντὶ νομίματος, ἢ καὶ
τῶν ἄλλων ζῶων ὅτιοῦν ἢ καὶ μὴ ζῶων, ἀκίβδηλον πᾶν
διδότω καὶ δεχέσθω τῷ νόμῳ συνεπόμενος· προοίμιον δέ,
καθάπερ ἄλλων νόμων, δεξώμεθα καὶ περὶ ὅλης ταύτης τῆς
κάκης. κιβδηλείαν δὲ χρὴ πάντα ἄνδρα διανοηθῆναι καὶ

Stephanus page 916, section d, line 7

ψεῦδος καὶ ἀπάτην ὥς ἓν τι γένος ὄν, τοῦτο ᾧ τὴν φήμην
ἐπιφέρειν εἰώθασιν οἱ πολλοί, κακῶς λέγοντες, ὥς ἐν καιρῷ
γιγνόμενον ἐκάστοτε τὸ τοιοῦτον πολλάκις ἂν ὀρθῶς ἔχοι,
τὸν καιρὸν δὲ καὶ ὅπου καὶ ὅποτε ἀτάκτως καὶ ἀορίστως
ἐῶντες, τῇ λέξει ταύτῃ πολλὰ ζημιοῦνται τε καὶ ζημιοῦσιν
ἐτέρους. νομοθέτῃ δὲ οὐκ ἐγχωρεῖ τοῦτο ἀόριστον εἶναι,
ἀλλὰ ἢ μείζους ἢ ἐλάττους ὅρους ἀεὶ δεῖ διασαφεῖν, καὶ δὴ
καὶ νῦν ὠρίσθω. Ψεῦδος μηδεὶς μηδὲν μηδ' ἀπάτην μηδέ
τι κίβδηλον, γένος ἐπικαλούμενος θεῶν, μήτε λόγῳ μήτε
ἔργῳ πράξειεν, ὃ μὴ θεομισέστατος ἔσεσθαι μέλλων· οὗτος

Stephanus page 917, section a, line 2

δ' ἐστὶν ὅς ἂν ὅρκους ὁμνὺς ψευδεῖς μηδὲν φροντίζη θεῶν,
δεύτερος δὲ ὅς ἂν ἐναντίον τῶν κρείττωνων αὐτοῦ ψεύδεται.
κρείττους δὲ οἱ ἀμείνους τῶν χειρόνων, πρεσβῦταί τε ὥς ἐπὶ
τὸ πᾶν εἰπεῖν τῶν νέων, διὸ καὶ γονῆς κρείττους ἐκγόνων,
καὶ ἄνδρες δὴ γυναικῶν καὶ παίδων, ἄρχοντές τε ἀρχομένων·
οὕς αἰδεῖσθαι πᾶσιν πάντας πρέπον ἂν εἴη ἐν ἄλλῃ τε ἀρχῇ
πάσῃ καὶ ἐν ταῖς πολιτικαῖς δὴ μάλιστα ἀρχαῖς, ὅθεν ὁ νῦν
παρῶν ἡμῖν λόγος ἐλήλυθεν. πᾶς γὰρ τῶν κατ' ἀγορὰν
ὁ κιβδηλεύων τι ψεύδεται καὶ ἀπατᾷ καὶ τοὺς θεοὺς παρα-

Stephanus page 917, section b, line 2

καλῶν ἐπόμενυσιν ἐν τοῖς τῶν ἀγορανόμων νόμοισιν τε καὶ
φυλακτηρίοις, οὔτε ἀνθρώπους αἰδούμενος οὔτε θεοὺς σεβό-
μενος. πάντως μὲν δὴ καλὸν ἐπιτήδευμα θεῶν ὀνόματα
μὴ χραίνειν ῥαδίως, ἔχοντα ὥς ἔχουσιν ἡμῶν ἐκάστοτε τὰ
πολλὰ οἱ πλεῖστοι καθαρότητός τε καὶ ἀγνείας τὰ περὶ
τοὺς θεοὺς· εἰ δ' οὖν μὴ πείθοιτο, ὅδε νόμος· Ὁ πωλῶν
ὅτιοῦν ἐν ἀγορᾷ μηδέποτε δύο εἴπη τιμὰς ὧν ἂν πωλῇ,
ἀπλῆν δὲ εἰπὼν, ἂν μὴ τυγχάνῃ ταύτης, ἀποφέρων ὀρθῶς
ἂν ἀποφέρει πάλιν, καὶ ταύτης τῆς ἡμέρας μὴ τιμήσῃ πλέονος
μηδὲ ἐλάττονος, ἔπαινος δὲ ὅρκος τε περὶ παντὸς τοῦ πω-

λουμένου ἀπέστω· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τούτοις, ὁ παρα-
τυγχάνων τῶν ἀστῶν, μὴ ἔλαττον ἢ τριάκοντα γεγονώς ἔτη,
κολάζων μὲν τὸν ὀμνύντα ἀνατὶ τυπτέτω τις, ἀφροντιστῶν
δὲ καὶ ἀπειθῶν ἔνοχος ἔστω ψόγῳ προδοσίας τῶν νόμων.
τὸν δὲ δὴ κίβδηλόν τι πωλοῦντα, καὶ μὴ δυνάμενον τοῖς
νῦν πεῖθεσθαι λόγοις, ὁ προστυγχάνων τῶν γιγνωσκόντων,
δυνατὸς ὦν ἐξελέγχειν, ἐναντίον ἐλέγξας τῶν ἀρχόντων,
ὁ μὲν δοῦλος φερέσθω τὸ κιβδηλευθὲν καὶ ὁ μέτοικος, ὁ δὲ
πολίτης μὴ ἐλέγχων μὲν ὥς ἀποστερῶν τοὺς θεοὺς κακὸς
ἀγορευέσθω, ἐλέγξας δὲ ἀναθέτω τοῖς τὴν ἀγορὰν ἔχουσιν

θεοῖς. ὁ δὲ δὴ φανερὸς γενόμενός τι πωλῶν τοιοῦτον,
πρὸς τῷ στερηθῆναι τοῦ κιβδηλευθέντος, ὀπόσης ἂν τιμῆς
ἀξιώσῃ τὸ πωλούμενον, κατὰ δραχμὴν ἐκάστην τῇ μάστιγι
τυπτέσθω πληγὰς ὑπὸ κήρυκος ἐν τῇ ἀγορᾷ κηρύξαντος ὦν
ἔνεκα μέλλει τύπτεσθαι. τὰ δὲ κιβδηλεύματά τε καὶ κακουρ-
γίας τῶν πωλούντων οἱ τε ἀγορανόμοι καὶ οἱ νομοφύλακες,
πυθόμενοι τῶν ἐμπεύρων περὶ ἕκαστα, ἀναγραφάντων ἅ τε
χρῆ ποιεῖν τὸν πωλοῦντα καὶ ἅ μὴ, καὶ πρόσθε τοῦ ἀγορα-
νομίου θέντων ἐν στήλῃ γράψαντες νόμους εἶναι τοῖς περὶ
τὴν τῆς ἀγορᾶς χρεῖαν μηνυτὰς σαφεῖς. τὰ δὲ περὶ τῶν

ἀστυνόμων ἐν τοῖς πρόσθεν ἱκανῶς εἴρηται· ἐὰν δέ τι προς-
δεῖν δοκῇ, νομοφύλαξιν ἐπανακοινώσαντες καὶ γράψαντες τὸ
δοκοῦν ἐκλιπεῖν, εἰς ἀστυνόμιον θέντων ἐν στήλῃ τὰ τε
πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα τεθέντα αὐτοῖσιν τῆς ἀρχῆς νόμιμα.
Κιβδήλοισι δ' ἐπιτηδεύμασιν ἔπεται κατὰ πόδα καπηλείας
ἐπιτηδεύματα· ταύτης δὲ πέρι συμπάσης συμβουλὴν πρῶτον
δόντες καὶ λόγον, ἐπ' αὐτῇ νόμον ὕστερον ἐπιθώμεθα. κα-
πηλεία γὰρ κατὰ πόλιν πᾶσα γέγονεν οὐ βλάβης ἔνεκα τό-
γε κατὰ φύσιν, πᾶν δὲ τὸ ὑναντίον· πῶς γὰρ οὐκ εὐεργέτης
πᾶς ὃς ἂν οὐσίαν χρημάτων ὠντινωνοῦν, ἀσύμμετρον οὔσαν

καὶ ἀνώμαλον, ὁμαλὴν τε καὶ σύμμετρον ἀπεργάζεται; τοῦτο
ἡμῖν χρῆ φάναι καὶ τὴν τοῦ νομίσματος ἀπεργάζεσθαι
δύναμιν, καὶ τὸν ἔμπορον ἐπὶ τούτῳ τετάχθαι δεῖ λέγειν.
καὶ μισθωτὸς καὶ πανδοκεὺς καὶ ἄλλα, τὰ μὲν εὐσχημονέ-
στερα, τὰ δὲ ἀσχημονέστερα γινόμενα, τοῦτό γε πάντα
δύναται, πᾶσιν ἐπικουρίαν ταῖς χρεῖαις ἐξευπορεῖν καὶ ὁμα-
λότητα ταῖς οὐσίαις. τί ποτε δὴ τὸ μὴ καλὸν αὐτὸ μὴδ'
εὐσχημον δοκεῖν εἶναι, καὶ τί τὸ διαβεβληκὸς τυγχάνει,
ἴδωμεν, ἵνα εἰ μὴ καὶ τὸ ὅλον, ἀλλ' οὖν μέρη γε ἐξιασώ-

μεθα νόμῳ. πρᾶγμ' ἔσθ', ὥς ἔοικεν, οὐ φαῦλον, οὐδὲ

Stephanus page 918, section c, line 7

σμικρᾶς δεόμενον ἀρετῆς.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ὡ φίλε Κλεινία, σμικρὸν γένος ἀνθρώπων καὶ φύσει ὀλίγον καὶ ἄκρα τροφῇ τεθραμμένον, ὅταν εἰς χρείας τε καὶ ἐπιθυμίας τινῶν ἐμπίπτῃ, καρτερεῖν πρὸς τὸ μέτριον δυνατόν ἐστιν, καὶ ὅταν ἐξῇ χρήματα λαβεῖν πολλά, νήφει καὶ πρότερον αἰρεῖται τοῦ πολλοῦ τὸ τοῦ μέτρου ἐχόμενον· τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων πλήθῃ πᾶν τούναντίον ἔχει τούτοις, δεόμενά τε ἀμέτρως δεῖται καὶ ἐξὸν κερδαίνειν τὰ μέτρια, ἀπλήστως αἰρεῖται κερδαίνειν, διὸ πάντα τὰ περὶ τὴν καπη-

Stephanus page 918, section d, line 7

λείαν καὶ ἐμπορίαν καὶ πανδοκείαν γένη διαβέβληταί τε καὶ ἐν αἰσχροῖς γέγονεν ὀνειδέσιν. ἐπεὶ εἴ τις, ὃ μὴ ποτε γένοιτο οὐδ' ἔσται, προσαναγκάσειεν - γελοῖον μὲν εἰπεῖν, ὅμως δὲ εἰρήσεται - πανδοκεῦσαι τοὺς πανταχῇ ἀρίστους ἄνδρας ἐπὶ τινὰ χρόνον, ἢ καπηλεύειν ἢ τι τῶν τοιούτων πράττειν, ἢ καὶ γυναῖκας ἐκ τινος ἀνάγκης εἰμαρμένης τοῦ τοιούτου μετασχεῖν τρόπου, γνοίμεν ἂν ὥς φίλον καὶ ἀγαπητόν ἐστιν ἕκαστον τούτων, καὶ εἰ κατὰ λόγον ἀδιάφθορον γίγνοιτο, ἐν μητρὸς ἂν καὶ τροφοῦ σχήματι τιμῶτο τὰ τοιαῦτα πάντα· νῦν δὲ ὁπόταν εἰς ἐρήμους τις καπηλείας

Stephanus page 919, section a, line 1

ἔνεκα τόπους καὶ πανταχόσε μήκη ἔχοντας ὁδῶν ἰδρυσάμενος οἰκήσεις, ἐν ἀπορίᾳ γιγνομένους καταλύσεσιν ἀγαπηταῖς δεχόμενος ἢ ὑπὸ χειμῶνων ἀγρίων βίᾳ ἐλαυνομένους, εὐδιεινήν γαλήνην παρασχὼν ἢ πνίγεσιν ἀναψυχὴν, τὰ μετὰ ταῦτα οὐχ ὥς ἐταίρους δεξάμενος φιλικὰ παράσχη ξένια ἐπόμενα ταῖς ὑποδοχαῖς, ὥς δ' ἐχθροὺς αἰχμαλώτους κεχειρωμένους ἀπολυτρώσῃ τῶν μακροτάτων καὶ ἀδίκων καὶ ἀκαθάρτων λύτρων, ταῦτά ἐστιν καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν σύμπασι τοῖς τοιούτοις ὀρθῶς ἀμαρτανόμενα τὰς διαβολὰς τῇ τῆς ἀπορίας ἐπικουρήσει παρεσκευακότα. τούτων οὖν χρὴ φάρ-

Stephanus page 919, section b, line 4

μακον ἀεὶ τέμνειν τὸν νομοθέτην. ὀρθὸν μὲν δὴ πάλαι τε εἰρημένον ὥς πρὸς δύο μάχεσθαι καὶ ἐναντία χαλεπόν, καθάπερ ἐν ταῖς νόσοις πολλοῖς τε ἄλλοισιν· καὶ δὴ καὶ νῦν ἢ τούτων καὶ περὶ ταῦτα ἐστὶν πρὸς δύο μάχῃ, πενίαν καὶ πλοῦτον, τὸν μὲν ψυχὴν διεφθαρκότα τρυφῇ τῶν ἀνθρώπων, τὴν δὲ λύπαις προτετραμμένην εἰς ἀναισχυντίαν αὐτήν. τίς οὖν δὴ τῆς νόσου ταύτης ἀρωγὴ γίγνεται ἂν ἐν νοῦν

ἐχούσῃ πόλει· πρῶτον μὲν ὅτι σμικροτάτῳ χρῆσθαι κατὰ δύναμιν τῷ τῶν καπηλίων γένει, ἔπειτα τούτοις τῶν ἀνθρώπων προστάττειν ὧν διαφθειρομένων οὐκ ἂν γίγνοιτο μεγάλη

Stephanus page 919, section c, line 6

λύμῃ τῇ πόλει, τρίτον δὲ αὐτοῖς τοῖς μετασχοῦσι τούτων τῶν ἐπιτηδευμάτων εὐρεῖν μηχανὴν ὅπως ἦθῃ μὴ ἀνέδην ἀναισχυντίας τε καὶ ἀνελευθέρου ψυχῆς μέτοχα συμβήσεται γίνεσθαι ῥαδίως. μετὰ δὴ τὰ νῦν εἰρημένα, περὶ ταῦτα νόμος ἀγαθῇ τύχῃ τοιόσδε ἡμῖν γιγνέσθω· Μαγνήτων, οὓς ὁ θεὸς ἀνορθῶν πάλιν κατοικίζει, γεωμόροι ὅσοι τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων ἐστιῶν εἰσιν, μήτε κάπηλος ἐκὼν μηδ' ἄκων μηδεὶς γιγνέσθω μηδ' ἔμπορος μήτε διακονίαν μηδ' ἦντινα κεκτημένος ἰδιώταις τοῖς μὴ ἐξ ἴσου ἑαυτῷ, πλὴν πατρὶ καὶ μητρὶ καὶ τοῖς ἔτι τούτων εἰς τὸ ἄνω γένεσιν καὶ

Stephanus page 919, section e, line 2

παῶσι τοῖς αὐτοῦ πρεσβυτέροις, ὅσοι ἐλεύθεροι ἐλευθέρως. τὸ δ' ἐλευθερικὸν καὶ ἀνελευθέρον ἀκριβῶς μὲν οὐ ῥαδίον νομοθετεῖν, κρινέσθω γε μὴν ὑπὸ τῶν τὰ ἀριστεῖα εἰληφότων τῷ ἐκείνων μίσει τε καὶ ἀσπασμῷ. ὅς δ' ἂν καπηλείας τῆς ἀνελευθέρου τέχνης τινὶ μετάσχη, γραφέσθω μὲν αὐτὸν γένους αἰσχύνῃς ὁ βουλόμενος πρὸς τοὺς ἀρετῇ πρῶτους κεκριμένους, ἐὰν δὲ δόξῃ ἀναξίῳ ἐπιτηδεύματι καταρρυπαίνειν τὴν αὐτοῦ πατρώαν ἐστίαν, δεθεὶς ἐνιαυτὸν ἀποσχέσθω τοῦ τοιούτου, καὶ ἐὰν αὖθις, ἔτη δύο, καὶ ἐφ' ἐκάστης ἀλώσεως τοὺς δεσμοὺς μὴ παυέσθω διπλασιάζων τὸν ἔμπροσθεν

Stephanus page 920, section a, line 3

χρόνον. δεύτερος μὲν νόμος· Μέτοικον εἶναι χρεῶν ἢ ξένον, ὅς ἂν μέλλῃ καπηλεύσειν· τὸ δὲ τρίτον καὶ τρίτος· Ὅπως

ὥς ἄριστος ἢ καὶ κακὸς ὥς ἥκιστα ὁ τοιοῦτος ἡμῖν ἢ σύννοικος ἐν τῇ πόλει, τοὺς νομοφύλακας χρὴ νοῆσαι φύλακας εἶναι μὴ μόνον ἐκείνων οὓς φυλάττειν ῥαδίον μὴ παρανόμους καὶ κακοὺς γίνεσθαι, ὅσοι γενέσει καὶ τροφαῖς εὖ πεπαίδευνται, τοὺς δὲ μὴ τοιούτους ἐπιτηδεύματά τε ἐπιτηδεύοντας ἃ ῥοπὴν ἔχει τινὰ ἰσχυρὰν πρὸς τὸ προτρέπειν κακοὺς γίνεσθαι, φυλακτέον μᾶλλον. ταύτῃ δὴ τὰ περὶ τὴν

Stephanus page 920, section b, line 4

καπηλείαν πολλὴν οὕσαν καὶ πολλὰ ἐπιτηδεύματα τοιαῦτα κεκτημένην, ὅσαπερ ἂν αὐτῶν λειφθῇ δόξαντα ἐκ πολλῆς ἀνάγκης ἐν τῇ πόλει δεῖν εἶναι, συνελθεῖν αὖ χρεῶν περὶ ταῦτα τοὺς νομοφύλακας μετὰ τῶν ἐμπείρων ἐκάστης καπηλείας, καθάπερ ἔμπροσθεν ἐπετάξαμεν τῆς κιβδηλείας πέρι,

συγγενοῦς τούτῳ πράγματος, συνελθόντας δὲ ἰδεῖν λῆμμά
τε καὶ ἀνάλωμα τί ποτε τῷ καπήλῳ κέρδος ποιεῖ τὸ μέτριον,
γράφαντας δὲ θεῖναι τὸ γιγνόμενον ἀνάλωμα καὶ λῆμμα
καὶ φυλάττειν, τὰ μὲν ἀγορανόμους, τὰ δὲ ἀστυνόμους, τὰ
δὲ ἀγρονόμους· καὶ σχεδὸν οὕτως ἂν καπηλεία τὰ μὲν ὠφελοῖ

Stephanus page 920, section c, line 7

ἐκάστους, σμικρότατα δὲ ἂν βλάπτοι τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι
χρωμένους.

Ὅσα τις ἂν ὁμολογῶν συνθέσθαι μὴ ποιῇ κατὰ τὰς
ὁμολογίας, πλὴν ὧν ἂν νόμοι ἀπείργωσιν ἢ ψήφισμα, ἢ
τινος ὑπὸ ἀδίκου βιασθεὶς ἀνάγκης ὁμολογήσῃ, καὶ ἔαν
ἀπὸ τύχης ἀπροσδοκίτου τις ἄκων κωλυθῇ, δίκας εἶναι τῶν
ἄλλων ἀτελοῦς ὁμολογίας ἐν ταῖς φυλετικαῖσιν δίκαις, ἔαν ἐν
δαιτηταῖς ἢ γείτοσιν ἔμπροσθεν μὴ δύνωνται διαλλάττεσθαι.
Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς ἱερὸν τὸ τῶν δημιουργῶν γένος, οἱ
τὸν βίον ἡμῖν συγκατεσκευάκασιν τέχναις, Ἄρεως δ' αὖ καὶ

Stephanus page 920, section e, line 2

Ἀθηνᾶς οἱ τὰ τῶν δημιουργῶν σῶζοντες τέχναισιν ἐτέραις
ἀμυντηρίοις ἔργα· δικαίως δὲ καὶ τὸ τούτων γένος ἱερὸν
ἐστὶ τούτων τῶν θεῶν. οὗτοι δὲ πάντες χώραν καὶ δῆμον
θεραπεύοντες διατελοῦσιν, οἱ μὲν ἄρχοντες τῶν κατὰ πόλεμον
ἀγώνων, οἱ δὲ ὀργάνων τε καὶ ἔργων ἀποτελοῦντες γένεσιν
ἔμμισθον· οἷς δὲ περὶ τὰ τοιαῦτα οὐ πρόπον ἂν εἶη ψεύδεσθαι,
θεοὺς προγόνους αὐτῶν αἰδουμένους. ἂν δὲ τις δημιουργῶν
εἰς χρόνον εἰρημένον ἔργον μὴ ἀποτελέσῃ διὰ κάκην, μηδὲν
τὸν βιοδότην θεὸν ἐπαιδεσθεὶς, ἡγούμενος ὥς οἰκεῖον συγγνώ-
μονα εἶναι θεόν, οὐδὲν τῷ νῶ βλέπων, πρῶτον μὲν δίκην

Stephanus page 921, section a, line 5

τῷ θεῷ ὑφέξει, δεύτερον δὲ ἐπόμενος αὐτῷ νόμος κείσθω·
τὴν τιμὴν τῶν ἔργων ὀφειλέτω ὧν ἂν τὸν ἐκδόντα ψεύσῃται
καὶ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ ῥηθέντι χρόνῳ προῖκα ἐξεργα-
ζέσθω. καὶ ἀναιρουμένῳ δ' ἔργον συμβουλευτῆς νόμος, ἅπερ
τῷ πωλοῦντι συνεβούλευεν, μὴ πλέονος τιμᾶν διαπειρώμενον
ἀλλ' ὥς ἀπλούστατα τῆς ἀξίας, ταῦτόν δὲ προστάττει καὶ
τῷ ἀναιρουμένῳ - γινώσκει γὰρ ὁ γε δημιουργὸς τὴν ἀξίαν
- ἐν ἐλευθέρῳ οὖν πόλεσιν οὐ δὴ ποτε χρή τέχνη, σαφεῖ
τε καὶ ἀψευδεῖ φύσει πράγματι, διαπειρᾶσθαι τῶν ἰδιωτῶν
τεχνάζοντα αὐτὸν τὸν δημιουργόν, δίκας δὲ εἶναι τούτων

Stephanus page 921, section b, line 7

τῷ ἀδικουμένῳ πρὸς τὸν ἀδικοῦντα. ἔαν δὲ τις ἐκδοὺς αὖ
δημιουργῷ μὴ ἀποδῷ τοὺς μισθοὺς ὀρθῶς κατὰ τὴν ἔννομον
ὁμολογίαν γενομένην, Δία δὲ πολιοῦχον καὶ Ἀθηνᾶν κοινω-

νοὺς πολιτείας ἀτιμάζων, βραχὺ κέρδος ἀγαπῶν, λύη μεγάλας
κοινωνίας, νόμος ὁ βοηθῶν ἔστω τῷ τῆς πόλεως συνδέσμῳ
μετὰ θεῶν· Ὃς γὰρ ἂν προαμειψάμενος ἔργον μισθοὺς μὴ
ἀποδιδῶ ἐν χρόνοις τοῖς ὁμολογηθεῖσιν, διπλοῦν πραττέσθω·
ἐὰν δὲ ἐνιαυτὸς ἐξέλθῃ, τῶν ἄλλων ἀτόκων ὄντων χρημάτων,
ὅποσα δανεισμῷ συμβάλλει τις, οὗτος τῇ δραχμῇ ἐκάστου
μηνὸς ἐπωβελίαν κατατιθέτω, δίκας δὲ εἶναι τούτων ἐν τοῖς

Stephanus page 921, section d, line 3

κατὰ φυλὰς δικαστηρίοις.

Ὡς δὲ ἐν παρέργῳ περὶ τῶν κατὰ πόλεμον δημιουργῶν
ὄντων σωτηρίας, στρατηγῶν τε καὶ ὅσοι περὶ ταῦτα τεχνικοί,
δίκαιον εἰπεῖν, ὅτι τὸ παράπαν ἐμνήσθημεν δημιουργῶν· Ὃς
τούτοις αὖ, καθάπερ ἐκείνοις, οἷον ἑτέροις οὖσιν δημιουργοῖς.
ἐὰν τις ἄρα καὶ τούτων ἀνελόμενος δημόσιον ἔργον εἴθ' ἐκῶν
εἴτε προσταχθὲν καλῶς ἐξεργάσῃται, τὰς τιμὰς, οἱ δὲ μισθοὶ
πολεμικοῖς ἀνδράσιν εἰσὶν, ἀποδιδῶ δικαίως, ὁ νόμος αὐτὸν
ἐπαινῶν οὐποτε καμεῖται· ἐὰν δὲ προαμειψάμενος ἔργον τι
τῶν κατὰ πόλεμον καλῶν ἔργων μὴ ἀποδιδῶ, μέμψεται.

Stephanus page 921, section e, line 5

νόμος οὖν οὗτος ἐπαίνῳ περὶ τούτων ἡμῖν μεμειγμένος
κεῖσθω, συμβουλευτικός, οὐ βιαστικός, τῷ πλήθει τῶν πολι-
τῶν, τιμᾶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, ὅσοι σωτῆρες τῆς πόλεως
εἰσι συμπάσης εἴτε ἀνδρείαις εἴτε πολεμικαῖς μηχαναῖς,
δευτέρους· πρῶτοις γὰρ τὸ μέγιστον γέρας δεδόσθω τοῖς
τὰ τῶν ἀγαθῶν νομοθετῶν γράμματα τιμᾶν διαφερόντως
δυνηθεῖσιν.

Τὰ μὲν δὴ μέγιστα τῶν συμβολαίων, ὅσα πρὸς ἀλλήλους
ἄνθρωποι συμβάλλουσιν, πλήν γε ὀρφανικῶν καὶ τῆς τῶν
ἐπιτρόπων ἐπιμελείας τῶν ὀρφανῶν, σχεδὸν ἡμῖν διατέτακται·

Stephanus page 922, section b, line 1

ταῦτα δὲ δὴ μετὰ τὰ νῦν εἰρημένα ἀναγκαῖον ἀμῶς γέ πως
τάξασθαι. τούτων δὲ ἀρχαὶ πάντων αἱ τε τῶν τελευτᾶν
μελλόντων ἐπιθυμίαι τῆς διαθέσεως αἱ τε τῶν μηδὲν τὸ
παράπαν διαθεμένων τύχαι· ἀναγκαῖον δὲ εἶπον, ὦ Κλεινία,
βλέψας αὐτῶν περὶ πρὸς τε τὸ δύσκολον καὶ χαλεπόν. οὐδὲ
γὰρ ἄτακτον δυνατόν ἐστ' αὐτὸ ἐᾶν· πολλὰ γὰρ ἕκαστοι καὶ
διάφορα ἀλλήλων καὶ ἐναντία τιθεῖντ' ἂν τοῖς τε νόμοις
καὶ τοῖς τῶν ζώντων ἦθεςιν καὶ τοῖς αὐτῶν τοῖς ἔμπροσθεν
πρὶν διατίθεσθαι μέλλειν, εἰ τις ἐξουσίαν δώσει ἀπλῶς οὕτως
κυρίαν εἶναι διαθήκην ἣν ἂν τις διαθῇται ὅπως οὖν ἔχων

Stephanus page 922, section c, line 3

πρὸς τῷ τοῦ βίου τέλει. ἀνοήτως γὰρ δὴ καὶ διατεθρυμμένως

τινὰ τρόπον ἔχομεν οἱ πλεῖστοι, ὅταν ἤδη μέλλειν ἡγώμεθα τελευτᾶν.

{ΚΛ.} Πῶς τοῦτο, ὦ ξένε, λέγεις;

{ΑΘ.} Χαλεπὸν ἐστ', ὦ Κλεινία, μέλλων ἄνθρωπος τελευτήσῃν, καὶ μεστὸν λόγου τοῖς νομοθέταις εὖ μάλα φοβεροῦ καὶ δυσχεροῦς.

{ΚΛ.} Πῆ;

{ΑΘ.} Ζητῶν εἶναι κύριος ἀπάντων, εἶωθε μετ' ὀργῆς λέγειν.

Stephanus page 922, section d, line 3

{ΚΛ.} Ποῖα δῆ;

{ΑΘ.} Δεινὸν γε, ὦ θεοί, φησὶν, εἰ τὰ ἐμὰ ἐμοὶ μηδαμῶς ἐξέσται δοῦναί τε ὅτῳ ἂν ἐθέλω καὶ μή, καὶ τῷ μὲν πλείῳ, τῷ δ' ἐλάττω, τῶν ὁπόσοι περὶ ἐμὲ φαῦλοι καὶ ὅσοι ἀγαθοὶ γεγόνασιν φανερώς, βασανισθέντες ἱκανῶς ἐν νόσοις, οἱ δ' ἐν γῆρᾳ καὶ ἄλλαις παντοίαισι τύχαις.

{ΚΛ.} Οὐκοῦν, ὦ ξένε, καλῶς δοκοῦσίν σοι λέγειν;

{ΑΘ.} Μαλθακοὶ ἔμοιγ', ὦ Κλεινία, δοκοῦσιν οἱ πάλαι νομοθετοῦντες γεγονέναι καὶ ἐπὶ σμικρὸν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων βλέποντές τε καὶ διανοούμενοι νομοθετεῖν.

Stephanus page 922, section e, line 4

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Τὸν λόγον τοῦτον, ὠγαθέ, φοβούμενοι, τὸν νόμον ἐτίθεσαν τὸν ἐξεῖναι τὰ ἑαυτοῦ διατίθεσθαι ἀπλῶς ὅπως ἂν τις ἐθέλῃ τὸ παράπαν, ἐγὼ δὲ καὶ σὺ τοῖς ἐν τῇ σῇ πόλει μέλλουσι τελευτᾶν ἀποκρινόμεθα ἐμμελέστερόν πως. Ὡ φίλοι, φήσομεν, καὶ ἀτεχνῶς ἐφήμεροι, χαλεπὸν ὑμῖν ἐστὶν γινώσκειν τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν χρήματα καὶ πρὸς γε ὑμᾶς αὐτούς, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς Πυθίας γράμμα φράζει, τὰ νῦν. ἔγωγ' οὖν νομοθέτης ὢν οὐθ' ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν εἶναι τίθημι οὔτε τὴν οὐσίαν ταύτην, σύμπαντος δὲ τοῦ γένους ὑμῶν τοῦ

Stephanus page 923, section a, line 8

τε ἔμπροσθεν καὶ τοῦ ἔπειτα ἐσομένου, καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς πόλεως εἶναι τό τε γένος πᾶν καὶ τὴν οὐσίαν· καὶ οὕτω τούτων ἔχόντων, οὐκ, ἐάν τις ὑμᾶς θωπείαις ὑποδραμῶν ἐν νόσοις ἢ γῆρᾳ σαλεύοντας παρὰ τὸ βέλτιστον διατίθεσθαι πείθῃ, συγχωρήσομαι ἐκόν, ὅτι δὲ τῇ πόλει τε ἄριστον πάσῃ καὶ γένει, πρὸς πᾶν τοῦτο βλέπων νομοθετήσω, τὸ ἐνὸς ἐκάστου κατατιθεὶς ἐν μοίραις ἐλάττωσι δικαίως. ὑμεῖς δὲ ἡμῖν ἴλεώ τε καὶ εὐμενεῖς ὄντες πορεύοισθε ἥπερ κατὰ φύσιν νῦν πορεύεσθε τὴν ἀνθρωπίνην· ἡμῖν δὲ περὶ τῶν ἄλλων τῶν

Stephanus page 923, section c, line 1

ὑμετέρων μελήσει, κηδομένοις ὅτι μάλιστα εἰς δύναμιν, οὐ
τῶν μὲν, τῶν δὲ οὐ. ταῦτα μὲν οὖν παραμύθιά τε καὶ
προοίμια τῶν τε ζώντων, ᾧ Κλεινία, καὶ τῶν τελευτώντων
ἔστω, νόμος δὲ ὁδε· Ὅς ἂν διαθήκην γράφῃ τὰ αὐτοῦ διατιθέ-
μενος, παίδων ὧν πατήρ, πρῶτον μὲν τῶν ὑέων κληρονόμον
ὄν ἂν ἀξιώσῃ γίνεσθαι γραφέτω, τῶν δὲ ἄλλων παίδων, ὄν
ἂν μὲν ἐτέρῳ ποιῆσθαι διδῶ δεχομένῳ, γραφέσθω τοῦτο αὐτό·
ἐὰν δὲ περιγίγνηταί τις τῶν ὑέων αὐτῷ μὴ ἐπὶ τινι κλήρῳ
πεποιημένος, ὄν κατὰ νόμον ἐλπὶς εἰς ἀποικίαν ἐκπεμφθή-
σεσθαι, τούτῳ τῶν ἄλλων χρημάτων ἐξέστω τῷ πατρὶ διδόναι

Stephanus page 923, section d, line 4

ὅσα ἂν ἐθέλῃ, πλὴν τοῦ πατρῷου κλήρου καὶ τῆς περὶ τὸν
κλῆρον κατασκευῆς πάσης, καὶ ἐὰν πλείους ᾧσιν, πρὸς μέρος
ὁ πατήρ ὅπῃ ἂν ἐθέλῃ νεμέτω τὰ περιόντα τοῦ κλήρου. ὅτῳ
δ' ἂν τῶν ὑέων ὑπάρχων οἶκος ᾗ, μὴ νέμειν τούτῳ τῶν χρη-
μάτων, θυγατρὶ τε ὡσαύτως, ᾗ μὲν ἂν ἐγγεγυημένος ὡς ἀνὴρ
ἐσόμενος ᾗ, μὴ νέμειν, ᾗ δ' ἂν μή, νέμειν· ἐὰν δὲ τῷ τῶν
ὑέων ᾗ καὶ τῶν θυγατέρων φανῇ κλῆρος ἐπιχώριος τῆς
διαθήκης γενόμενος ὕστερον, τῷ κληρονόμῳ τοῦ τὴν διαθήκην
διαθεμένου καταλειπέτω. ἐὰν δὲ ἄρρενας μὲν μὴ λείπῃ,
θηλείας δέ, ὁ διατιθέμενος, ἄνδρα μὲν τῶν θυγατέρων ἥτινι

Stephanus page 923, section e, line 6

ἂν ἐθέλῃ, ὑὸν δὲ αὐτῷ καταλειπέτω, γράψας κληρονόμον·
ἐὰν δὲ ὑὸς τῷ τελευτήσῃ παῖς ᾧ, πρὶν εἰς ἄνδρα δυνατός
εἶναι τελεῖν, εἴτε γεννητὸς ᾧν εἴτε ποιητός, γραφέτω καὶ
περὶ τῆς τοιαύτης τύχης ὁ τὴν διαθήκην γράφων τίνα χρὴ
παῖδα αὐτῷ δευτέρον ἐπὶ τύχαις ἀμείνοσιν γίνεσθαι. ἐὰν
δέ τις ἄπαις ᾧν τὸ παράπαν διαθήκην γράφῃ, τὸ τῆς ἐπι-
κτῆτου δεκατημόριον ἐξελόμενος, ἐὰν ἐθέλῃ τῷ δωρεῖσθαι,
δωρεῖσθω· τὰ δὲ ἄλλα παραδιδούς πάντα τῷ ποιηθέντι
ἄμεμπτος ἵλεων ὑὸν αὐτὸν ποιείσθω σὺν νόμῳ. ᾧ δ' ἂν
ἐπιτρόπων οἱ παῖδες δέωνται, ἐὰν μὲν διαθέμενος τελευτᾷ

Stephanus page 924, section a, line 8

καὶ γράψας ἐπιτρόπους τοῖς παισὶν ἐκόντας τε καὶ ὁμολο-
γοῦντας ἐπιτροπέουσιν οὐστινασοῦν καὶ ὁπόσους ἂν ἐθέλῃ,
κατὰ ταῦτα τὰ γραφέντα ἢ τῶν ἐπιτρόπων αἵρεσις γινέσθω
κυρία· ἐὰν δὲ ᾗ τὸ παράπαν μὴ διαθέμενος τελευτήσῃ τις ἢ
τῆς τῶν ἐπιτρόπων αἰρέσεως ἐλλιπής, ἐπιτρόπους εἶναι τοὺς
ἐγγύτατα γένει πρὸς πατρός καὶ μητρὸς κυρίου, δύο μὲν
πρὸς πατρός, δύο δὲ πρὸς μητρός, ἓνα δ' ἐκ τῶν τοῦ τελευτή-
σαντος φίλων, τούτους δ' οἱ νομοφύλακες καθιστάντων τῷ
δεομένῳ τῶν ὀρφανῶν. καὶ πάσης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν

ὀρφανῶν πεντεκαίδεκα τῶν νομοφυλάκων οἱ πρεσβύτατοι

Stephanus page 924, section c, line 2

πάντων ἐπιμελείσθων ἀεὶ κατὰ πρέσβιν καὶ κατὰ τρεῖς διελόμενοι σφᾶς αὐτούς, κατ' ἐνιαυτὸν τρεῖς καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἄλλον ἕτεροι τρεῖς, ἕως ἂν αἱ πέντε περίοδοι γίνωνται κύκλω· καὶ τοῦτο ἐκλιπέτω μηδέποτε κατὰ δύναμιν.

Ὅς δ' ἂν μηδὲν τὸ παράπαν διαθέμενος ἀποθάνῃ, παῖδας μὲν καταλιπὼν δεομένους ἐπιτροπῆς, τῶν αὐτῶν νόμων τούτων ἢ χρεῖα τῶν παιδῶν αὐτοῦ μετεχέτω· θηλείας δὲ ἂν καταλείπῃ τις ἀπροσδοκῆτω τύχῃ χρησάμενος, συγγνώμην τῷ τιθέντι τὸν νόμον ἔχέτω, ἔαν τῶν τριῶν αὐτοῦ πρὸς τὰ δύο ἐπισκοπῶν τὴν ἔκδοσιν τῶν θυγατέρων ποιῇται, πρὸς τε τὴν τοῦ γένους

Stephanus page 924, section d, line 5

ἀγχιστεῖαν καὶ τὴν τοῦ κλήρου σωτηρίαν, τὸ δὲ τρίτον, ὅπερ ἂν πατὴρ διασκέναιτο, ἐξ ἀπάντων τῶν πολιτῶν βλέπων εἰς ἣν τε καὶ τρόπους τὸν ἐπιτήδειον αὐτῷ μὲν ὕόν, νυμφίον δ' εἶναι τῇ θυγατρί, τοῦτο δὲ παραλείπῃ διὰ τὴν ἀδύνατον σκέψιν. νόμος τοίνυν εἰς δύναμιν ὅδε περὶ τῶν τοιούτων κείσθω· Ἐὰν ὁ μὴ διαθέμενος θυγατέρας λείπῃ, τοῦδε ἀποθανόντος, ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἢ ἄκληρος ὁμομήτριος ἔχέτω τὴν θυγατέρα καὶ τὸν κλῆρον τοῦ τελευτήσαντος· ἔαν δὲ μὴ ἦ ἀδελφός, ἀδελφοῦ δὲ παῖς, ὡσαύτως, ἔαν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς ἀλλήλους ᾧσιν· ἔαν δὲ μηδὲ εἷς τούτων, ἀδελφῆς δὲ παῖς ἦ,

Stephanus page 924, section e, line 8

κατὰ ταυτά· τέταρτος δὲ πατὴρ ἀδελφός, πέμπτος δὲ τούτου παῖς, ἕκτος δὲ ἀδελφῆς πατὴρ ἔκγονος. ὡσαύτως δὲ τὸ γένος ἀεὶ πορευέσθω κατ' ἀγχιστεῖαν, ἔαν τις παῖδας θηλείας καταλείπῃ, δι' ἀδελφῶν τε καὶ ἀδελφιδῶν ἐπανιόν, ἔμπροσθε μὲν τῶν ἀρρένων, ὕστερον δὲ θηλειῶν ἐνὶ γένει. τὴν δὲ τούτων γάμου χρόνου συμμετρίαν τε καὶ ἀμετρίαν ὁ δικαστὴς σκοπῶν κρινέτω, γυμνοὺς μὲν τοὺς ἄρρενας, γυμνάς δὲ ὀμφαλοῦ μέχρι θεώμενος τὰς θηλείας· ἔαν δὲ τοῖς οἰκείοις ἀπορία συγγενῶν ἦ μέχρι μὲν ἀδελφοῦ υἱδῶν, μέχρι δὲ πάππου παιδῶν ὡσαύτως, τῶν ἄλλων ὄντιν' ἂν ἢ παῖς μετ' ἐπιτρόπων αἰρήται τῶν

Stephanus page 925, section b, line 1

πολιτῶν ἐκούσιον ἐκουσία, κληρονόμος γιγνέσθω τοῦ τελευτήσαντος καὶ τῆς θυγατρὸς νυμφίος. ἔτι δὲ πολλὰ πολλῶν καὶ πλείων ἀπορία τῶν τοιούτων γίγνοιτ' ἂν ἔστιν ὅτ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει· ἂν οὖν δὴ τις ἀπορουμένη τῶν αὐτόθεν ὀρᾷ τινα εἰς ἀποικίαν ἀπεσταλμένον, ἣ δὲ κατὰ νοῦν αὐτῇ κληρονόμον ἐκεῖνον γίγνεσθαι τῶν τοῦ πατρός, ἔαν μὲν συγγενῆς ἦ, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ νόμου ἐπὶ τὸν κλῆρον πορευέσθω, ἔαν δὲ ἐκτὸς

γένους, τῶν ἐν τῇ πόλει ὄντων ἔξω τῆς συγγενείας, κύριος
ἔστω κατὰ τὴν τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῆς παιδὸς τοῦ τελευτή-
σαντος αἵρεσιν γῆμαι καὶ τὸν κλῆρον ἐπανελθὼν οἴκαδε

Stephanus page 925, section c, line 3

λαβεῖν τοῦ μὴ διαθεμένου. ἄπαις δὲ ἀρρένων τε καὶ θηλειῶν
τὸ παράπαν ὅς ἂν μὴ διαθέμενος τελευτᾷ, τὰ μὲν ἄλλα περὶ
τοῦ τοιούτου κατὰ τὸν ἔμπροσθεν ἔχέτω νόμον, θήλεια δὲ
καὶ ἄρρην οἶον σύννομοι ἴωσαν ἐκ τοῦ γένους εἰς τὸν
ἐξηρημωμένον ἐκάστοτε οἶκον, ὧν ὁ κλῆρος γιγνέσθω κυρίως,
ἀδελφὴ μὲν πρῶτον, ἀδελφοῦ δὲ θυγάτηρ δευτέρα, τρίτη δὲ
ἐκγονος ἀδελφῆς, τετάρτη δὲ πατρὸς ἀδελφῆ, καὶ πέμπτη
πατρὸς ἀδελφοῦ παῖς, ἕκτη δὲ ἀδελφῆς πατρὸς ἂν εἴη παῖς·
συνοικίζειν δὲ ταύτας ἐκείνοις κατ' ἀγχιστεῖαν καὶ θέμιν,
ὥς ἔμπροσθεν ἐνομοθετήσαμεν. μὴ δὲ λανθανέτω τὸ τῶν

Stephanus page 925, section d, line 6

τοιούτων νόμων ἡμᾶς βάρος, ὥς χαλεπῶς ἔστιν ὅτε προς-
τάττει τῷ τοῦ τελευτήσαντος κατὰ γένος οἰκεῖω γαμεῖν
τὴν συγγενῇ, μὴ δοκεῖ δὲ σκοπεῖν ἅ μυρία ἐν ἀνθρώποις
ἐμπόδια γίγνεται τοῖς τοιούτοις ἐπιτάγμασιν τοῦ μήτινα
ἐθέλειν πείθεσθαι, πρότερον δὲ οὐστinas ὅτιοῦν ἂν βουλη-
θῆναι παθεῖν, ὁπόταν ἡ σωμάτων νοσήματα καὶ πηρώσεις ἢ
διανοίας ἔν τισιν τῶν ἐπιταττομένων γαμεῖν ἢ γαμεῖσθαι
γίγνηται. τούτων δὲ μηδὲν φροντίζειν τάχ' ἂν ὁ νομοθέτης
δόξειεν τισιν, οὐκ ὀρθῶς δοκοῦν. ἔστω τοίνυν εἰρημένον ὑπέρ
τε νομοθέτου καὶ ὑπὲρ νομοθετουμένου σχεδὸν οἶον κοινὸν

Stephanus page 925, section e, line 8

προοίμιον, συγγνώμην μὲν τῷ νομοθέτῃ τοὺς ἐπιταττομένους
δεόμενον ἔχειν, ὅτι τῶν κοινῶν ἐπιμελούμενος οὐκ ἂν ποτε
δύναιτο διοικεῖν ἅμα καὶ τὰς ἰδίας ἐκάστῳ γιγνομένης συμ-
φοράς, συγγνώμην δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετουμένοις, ὥς τὰ
τοῦ νομοθετοῦντος εἰκότως ἐνίοτε οὐ δύνανται προστάγματα
τελεῖν, ἃ μὴ γινώσκων προστάττει.

{ΚΛ.} Τί δὲ τις οὖν, ὦ ξέने, δρῶν πρὸς τὰ τοιαῦτα
ἐμμετρότατος ἂν εἴη;

{ΑΘ.} Διαιτητὰς, ὦ Κλεινία, τοῖς τοιούτοις νόμοις καὶ
νομοθετουμένοις ἀναγκαῖον αἰρεῖσθαι.

Stephanus page 926, section a, line 8

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ἦστιν ὅτε πλουσίου πατρὸς ἀδελφιδοῦς τὴν τοῦ
θείου θυγατέρα ἐκὼν οὐκ ἂν ἐθέλοι λαμβάνειν, τρυφῶν
καὶ ἐπὶ μείζοσι γάμοις τὴν διάνοιαν ἐπέχων· ἔστιν δ' ὅτε
καὶ συμφορὰν τὴν μεγίστην τοῦ νομοθέτου προστάττοντος,

ἀπειθεῖν ἀναγκάζοιτ' ἂν τῷ νόμῳ, μαινόμενα κηδεύματα
ἀναγκάζοντος λαμβάνειν ἢ δεινὰς ἄλλας σωματῶν ἢ ψυχῶν
συμφορὰς, ἅς ἀβίωτον ζῆν κεκτημένῳ. ὁ δὲ νῦν λόγος ἡμῖν
περὶ τούτων ὅδε νόμος κείσθω· Ἐάν τινες ἄρα περὶ διαθήκης

Stephanus page 926, section c, line 1

ἐγκαλῶσι τοῖς κειμένοις νόμοις, περὶ τε ἄλλων ὠντινωνοῦν
καὶ δὴ καὶ περὶ γάμων, ἢ μὴν παρόντα καὶ ζῶντα αὐτὸν τὸν
νομοθέτην μήποτ' ἂν ἀναγκάσαι πράττειν οὕτω, μηδὲ γῆμαι
μηδὲ γήμασθαι, τοὺς νῦν ἀναγκαζομένους ἐκάτερα δρᾶν, ὁ δὲ
τις τῶν οἰκείων ἢ τις ἐπίτροπος φῆ, διαιτητὰς φάναι καὶ
πατέρας τοὺς πεντεκαίδεκα τῶν νομοφυλάκων καταλιπεῖν τοῖς
ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς τὸν νομοθέτην· πρὸς οὓς ἐπανιόντες
διαδικαζέσθων οἱ περὶ τινος τῶν τοιούτων ἀμφισβητοῦντες,
κύρια τελοῦντες τὰ τούτων δόγματα. ἂν δὲ τῷ μείζων
δύναμις ἐπανατίθεσθαι δοκῇ τοῖς νομοφύλαξιν, εἰς τὸ τῶν

Stephanus page 926, section d, line 4

ἐκκρίτων δικαστῶν δικαστήριον εἰσάγων αὐτοὺς διαδικαζέσθω
περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων· τῷ δὲ ἡττηθέντι παρὰ τοῦ
νομοθέτου ψόγος καὶ ὄνειδος κείσθω, πολλῶν χρημάτων νοῦν
κεκτημένῳ ζημία βαρυτέρα.

Νῦν δὲ τοῖς ὀρφανοῖς παισὶ γένεσις οἷον δευτέρα τις
γίγνοιτ' ἂν. μετὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἐκάστοις εἴρηνται
τροφαιὶ καὶ παιδεύσεις· μετὰ δὲ τὴν δευτέραν, ἔρημον πατέρων
γενομένην, μηχανᾶσθαι δεῖ τίνα τρόπον ἢ τῆς ὀρφανίας τύχη
τοῖς γενομένοις ὀρφανοῖς ὥς ἥκιστα ἔλεον ἔξει τῆς συμφορᾶς.
πρῶτον μὲν δὴ φαμεν νομοθετεῖν αὐτοῖς τοὺς νομοφύλακας

Stephanus page 926, section e, line 6

ἀντὶ γεννητόρων πατέρας οὐ χεῖρους, καὶ δὴ καὶ καθ' ἕκαστον
ἐνιαυτὸν ὥς οἰκείων ἐπιμελεῖσθαι προστάττομεν, ἐμμελῇ
τούτοις τε αὐτοῖς περὶ τροφῆς ὀρφανῶν προοιμιασάμενοι
καὶ τοῖς ἐπιτρόποις. εἷς τινα γὰρ οὖν μοι καιρὸν φαινόμεθα
τοὺς ἐμπροσθεν λόγους διεξελθεῖν, ὥς ἄρα αἱ τῶν τελευτη-
σάντων ψυχαὶ δύναμιν ἔχουσιν τινα τελευτήσασαι, ἢ τῶν
κατ' ἀνθρώπους πραγμάτων ἐπιμελοῦνται· ταῦτα δὲ ἀληθεῖς
μὲν, μακροὶ δ' εἰσὶν περιέχοντες λόγοι, πιστεύειν δὲ ταῖς
ἄλλαις φήμαις χρεὼν περὶ τὰ τοιαῦτα, οὕτω πολλαῖσιν καὶ
σφόδρα παλαιαῖς οὖσαι, πιστεύειν δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθε-

Stephanus page 927, section a, line 7

τοῦσιν ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ἅνπερ μὴ παντάπασιν ἄφρονες
φαίνονται. ταύτῃ δὲ εἰ ταῦτ' ἐστὶν κατὰ φύσιν, πρῶτον
μὲν τοὺς ἄνω θεοὺς φοβεῖσθων, οἱ τῶν ὀρφανῶν τῆς ἐρημίας

αἰσθήσεις ἔχουσιν, εἴτα τὰς τῶν κεκμηκότων ψυχάς, αἷς ἐστὶν ἐν τῇ φύσει τῶν αὐτῶν ἐκγόνων κήδεσθαι διαφερόντως καὶ τιμῶσιν τε αὐτοὺς εὐμενεῖς εἶναι καὶ ἀτιμάζουσιν δυσμενεῖς, ἔτι δὲ τὰς τῶν ζώντων μέν, ἐν γῆρᾳ δὲ ὄντων καὶ ἐν μεγίσταις τιμαῖς - ὅπουπερ πόλις εὐνομοῦσα εὐδαιμονεῖ, τούτους οἱ παῖδες παίδων φιλοστοργοῦντες ζῶσι μεθ' ἡδονῆς· καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὅζυ μὲν ἀκούουσιν βλέπουσιν τε ὅζυ, τοῖς τε

Stephanus page 927, section c, line 1

περὶ αὐτὰ δίκαιοις εὐμενεῖς εἰσιν, νεμεσῶσιν τε μάλιστα αὐ τοῖς εἰς ὀρφανὰ καὶ ἔρημα ὑβρίζουσιν, παρακαταθήκην εἶναι μεγίστην ἡγούμενοι καὶ ἱερωτάτην - οἷς ἐπίτροπον καὶ ἄρχοντα πᾶσι δεῖ τὸν νοῦν, ᾧ καὶ βραχὺς ἐνεΐη, προσέχοντα, καὶ εὐλαβούμενον περὶ τροφήν τε καὶ παιδείαν ὀρφανῶν, ὥς ἔρανον εἰσφέροντα ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς αὐτοῦ, κατὰ δύναμιν πάντως πᾶσαν εὐεργετεῖν. ὁ μὲν δὴ πεισθεὶς τῷ πρὸ τοῦ νόμου μύθῳ καὶ μηδὲν εἰς ὀρφανὸν ὑβρίσας οὐκ εἴσεται ἐναργῶς τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα ὀργὴν νομοθέτου, ὁ δὲ ἀπειθῆς καὶ τινα πατρὸς ἢ μητρὸς ἔρημον ἀδικῶν διπλὴν τινέτω

Stephanus page 927, section d, line 3

πᾶσαν τὴν βλάβην ἣ περὶ τὸν ἀμφιθαλῆ γενόμενος κακός. τὴν δὲ ἄλλην νομοθεσίαν ἐπιτρόποισιν τε περὶ ὀρφανούς ἄρχουσιν τε περὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων, εἰ μὲν μὴ παράδειγμά τε τροφῆς παίδων ἐλευθέρων ἐκέκτηντο αὐτοὶ τρέφοντες τοὺς αὐτῶν καὶ τῶν οἰκείων χρημάτων ἐπιμελούμενοι, ἔτι δὲ νόμους περὶ αὐτῶν τούτων μετρίως διειρημένους εἶχον, εἶχέν τινα λόγον ἂν ἐπιτροπικούς τινας νόμους, ὥς ὄντας ἰδίᾳ διαφέροντας πολὺ, τιθέναι, ποικίλλοντας ἐπιτηδεύμασιν ἰδίοις τὸν τῶν ὀρφανῶν βίον παρὰ τὸν τῶν μὴ· νῦν δὲ εἰς μὲν τὰ τοιαῦτα σύμπαντα οὐ πολὺ διαφέρον ἢ παρ'

Stephanus page 927, section e, line 6

ἡμῖν ὀρφανία κέκτηται τῆς πατρονομικῆς, τιμαῖς δὲ καὶ ἀτιμίαις ἅμα καὶ ἐπιμελείαισιν οὐδαμῶς ἐξισοῦσθαι φιλεῖ. διὸ δὴ περὶ τοῦτο αὐτὸ τὴν ὀρφανῶν πέρι νομοθεσίαν παραμυθούμενός τε καὶ ἀπειλῶν ὁ νόμος ἐσπούδακεν. ἔτι δ' ἀπειλή τις ἂν τοιαύδε εἴη μάλα ἔγκαιρος· Ὅς ἂν θῆλυν εἴτε ἄρρενα ἐπιτροπεύῃ, καὶ ὅς ἂν ἐπιτρόπου φύλαξ τῶν νομοφυλάκων καταστάς ἐπιμελῆται, μὴ χειρόν ἀγαπάτω τῶν αὐτοῦ τέκνων τὸν τῆς ὀρφανικῆς μετεκληφότα τύχης, μηδὲ τῶν οἰκείων τῶν τοῦ τρεφομένου χειρόν χρημάτων ἐπιμελείσθω, βέλτιον δὲ ἢ τῶν αὐτοῦ κατὰ προθυμίαν. ἓνα δὲ τοῦτον νόμον

Stephanus page 928, section b, line 2

ἔχων ὀρφανῶν πέρι πᾶς ἐπιτροπευέτω· ἐὰν δὲ ἄλλως τις

περὶ τὰ τοιαῦτα πράττει παρὰ τὸν νόμον τόνδε, ὁ μὲν ἄρχων
ζημιούτω τὸν ἐπίτροπον, ὁ δὲ ἐπίτροπος τὸν ἄρχοντα εἰς τὸ
τῶν ἐκκρίτων δικαστήριον εἰσάγων ζημιούτω τῷ δόξαντι
τιμῆματι τῷ δικαστηρίῳ διπλῇ. ἐὰν δ' ἐπίτροπος ἀμελεῖν
ἢ κακουργεῖν δοκῇ τοῖς οἰκείοις ἢ καὶ τῶν ἄλλων τινὶ πολιτῶν,
εἰς ταὐτὸν ἀγέτω δικαστήριον· ὅτι δ' ἂν ὄφλη, τετραπλασίαν
μὲν τούτου τίνειν, γιγνέσθω δὲ τὸ μὲν ἡμῖς τοῦ παιδός, τὸ
δ' ἡμῖς τοῦ καταδικασαμένου τὴν δίκην. ἅμα δ' ἂν ἡβήσῃ
τις τῶν ὀρφανῶν, ἐὰν ἡγήται κακῶς ἐπιτροπευθῆναι, μέχρι

Stephanus page 928, section c, line 4

πέντε ἐτῶν ἐξηκούσης τῆς ἐπιτροπῆς ἔστω δίκην λαχεῖν
ἐπιτροπίας· ἐὰν δὲ τις ὄφλη τῶν ἐπιτρόπων, τιμᾶν τὸ
δικαστήριον ὅτι χρή παθεῖν ἢ ἀποτίνειν, ἐὰν δὲ δὴ τῶν
ἀρχόντων, ἀμελεία μὲν δόξας κακῶσαι τὸν ὀρφανόν, ὅτι χρή
τίνειν αὐτὸν τῷ παιδί, τιμάτω τὸ δικαστήριον, ἐὰν δὲ ἀδικία,
πρὸς τῷ τιμῆματι, τῆς ἀρχῆς τῶν νομοφυλάκων ἀφιστάσθω,
τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως ἕτερον νομοφύλακα ἀντὶ τούτου
καθιστάτω τῇ χώρᾳ καὶ τῇ πόλει.

Διαφοραὶ πατέρων τε πρὸς αὐτῶν παῖδας γίνονται καὶ
παίδων πρὸς γεννητὰς μεῖζους ἢ χρεῶν, ἐν αἷς οἱ τε πατέρες

Stephanus page 928, section d, line 7

ἡγοῖντ' ἂν δεῖν τὸν νομοθέτην νομοθετεῖν ἐξεῖναί σφισιν, ἐὰν
βούλωνται, τὸν ὕον ὑπὸ κήρυκος ἐναντίον ἀπάντων ἀπειπεῖν
ὕον κατὰ νόμον μηκέτ' εἶναι, ὑεῖς τ' αὖ σφίσι πατέρας ὑπὸ
νόσων ἢ γήρως διατιθεμένους αἰσchrῶς ἐξεῖναι παρανοίας
γράφεσθαι· ταῦτα δὲ ὄντως ἐν παγκάκων ἥθεσιν ἀνθρώπων
γίγνεσθαι φιλεῖ, ἐπεὶ ἡμίσεών γε ὄντων τῶν κακῶν, οἷον
μὴ κακοῦ μὲν πατρός, ὑέος δέ, ἢ τοῦναντίον, οὐ γίνονται
συμφοραὶ τηλικαύτης ἔχθρας ἔκγονοι. ἐν μὲν οὖν ἄλλῃ
πολιτείᾳ παῖς ἀποκεκηρυγμένος οὐκ ἂν ἐξ ἀνάγκης ἀπολις
εἴη, ταύτης δέ, ἥς οἶδε οἱ νόμοι ἔσονται, ἀναγκαίως ἔχει

Stephanus page 929, section a, line 1

εἰς ἄλλην χώραν ἐξοικίζεσθαι τὸν ἀπάτορα - πρὸς γὰρ
τοῖς τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίοις οἰκοῖς οὐκ ἔστιν ἓνα
προσγενέσθαι - διὸ δὴ δεῖ τὸν ταῦτα πεισόμενον ἐν δίκῃ μὴ
ὑπὸ ἐνὸς πατρός, ὑπὸ δὲ τοῦ γένους ἀπορρηθῆναι παντός.
ποιεῖν δὲ χρή τῶν τοιούτων πέρι κατὰ νόμον τοιόνδε τινά·
Ὅν ἂν θυμὸς ἐπὶ μῆδαμῶς εὐτυχῆς, εἴτ' οὖν ἐν δίκῃ εἴτε
καὶ μὴ, ὃν ἔτεκε τε καὶ ἐξεθρέψατο, τοῦτον ἐπιθυμεῖν ἀπαλ-
λάξαι τῆς αὐτοῦ συγγενείας, μὴ φαύλως οὕτως ἐξέστω μῆδ'
εὐθὺς τοῦτο δρᾶν, πρῶτον δὲ συλλεξάτω τοὺς αὐτοῦ συγγενεῖς
μέχρι ἀνεπιῶν καὶ τοὺς τοῦ ὑέος ὡσαύτως τοὺς πρὸς μητρός,

Stephanus page 929, section b, line 3

κατηγορείτω δὲ ἐν τούτοις, διδάσκων ὡς ἄξιός ἅπασιν ἐκ τοῦ
γένους ἐκκεκηρῦχθαι, δότω δὲ καὶ τῷ ὑεὶ λόγους τοὺς ἴσους
ὡς οὐκ ἄξιός ἐστι τούτων οὐδὲν πάσχειν· καὶ ἐὰν μὲν πείθῃ
ὁ πατὴρ καὶ συμψήφους λάβῃ πάντων τῶν συγγενῶν ὑπὲρ
ἡμῖς, πλὴν πατρὸς διαψηφισομένου καὶ μητρὸς καὶ τοῦ
φεύγοντος, τῶν τε ἄλλων ὅποσοι περ ἂν ὦσιν γυναικῶν εἴτε
ἀνδρῶν τέλειοι, ταύτῃ μὲν καὶ κατὰ ταῦτα ἐξέστω τῷ πατρὶ
τὸν ὕον ἀποκηρύττειν, ἄλλως δὲ μηδαμῶς. τὸν δ' ἀποκηρυ-
χθέντα ἐὰν τις τῶν πολιτῶν ὕον βούληται θέσθαι, μηδεὶς

Stephanus page 929, section c, line 5

νόμος ἀπειργέτω ποιεῖσθαι - τὰ γὰρ τῶν νέων ἦθη πολλάς
μεταβολὰς ἐν τῷ βίῳ μεταβάλλειν ἐκάστοτε πέφυκεν -
ἀποκηρυχθέντα δὲ ἂν τις δέκα ἐτῶν μὴ ἐπιθυμήσῃ θετὸν
ὕον ποιήσασθαι, τοὺς τῶν ἐπιγόνων ἐπιμελητὰς τῶν εἰς τὴν
ἀποικίαν ἐπιμελεῖσθαι καὶ τούτων, ὅπως ἂν μετάσχωσι τῆς
αὐτῆς ἀποικίας ἐμμελῶς. ἐὰν δὲ τίς τινα νόσος ἢ γῆρας
ἢ καὶ τρόπων χαλεπότης ἢ καὶ σύμπαντα ταῦτα ἔκφρονα
ἀπεργάζηται διαφερόντως τῶν πολλῶν, καὶ λανθάνῃ τοὺς
ἄλλους πλὴν τῶν συνδαιτωμένων, οἰκοφθορῇ δὲ ὡς ὦν τῶν
αὐτοῦ κύριος, ὁ δὲ ὕος ἀπορῇ καὶ ὀκνῇ τὴν τῆς παρανοίας

Stephanus page 929, section e, line 1

γράφεσθαι δίκην, νόμος αὐτῷ κείσθω πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς
πρεσβυτάτους τῶν νομοφυλάκων ἐλθόντα διηγήσασθαι τὴν
τοῦ πατρὸς συμφορὰν, οἱ δὲ κατιδόντες ἱκανῶς συμβου-
λευόντων ἐάντε δέῃ γράφεσθαι καὶ ἐὰν μὴ τὴν γραφήν, ἐὰν
δὲ συμβουλευέωσιν, γιγνέσθωσαν τῷ γραφομένῳ μάρτυρες
ἅμα καὶ σύνδικοι· ὁ δὲ ὀφλὼν τοῦ λοιποῦ χρόνου ἄκυρος ἔστω
τῶν αὐτοῦ καὶ τὸ σμικρότατον διατίθεσθαι, καθάπερ παῖς δὲ
οἰκεῖτω τὸν ἐπίλοιπον βίον.

Ἐὰν δὲ ἀνὴρ καὶ γυνὴ μηδαμῇ συμφέρωνται τρόπων
ἀτυχία χρώμενοι, δέκα μὲν ἄνδρας τῶν νομοφυλάκων ἐπι-

Stephanus page 930, section a, line 1

μελεῖσθαι τῶν τοιούτων ἀεὶ χρεῶν τοὺς μέσους, δέκα δὲ τῶν
περὶ γάμους γυναικῶν ὡσαύτως· καὶ ἐὰν μὲν δὴ συναλλάττειν
δύνωνται, ταῦτ' ἔστω κύρια, ἐὰν δ' αἱ ψυχαὶ κυμαίνωσιν
μειζόνως αὐτῶν, ζητεῖν κατὰ δύναμιν οἵτινες ἐκατέρῳ συνοί-
σουσιν. εἰκὸς δὲ εἶναι τοὺς τοιούτους μὴ πράεσιν ἢ θεσιν
κεκρημένους· βαθύτερα δὲ τούτοις καὶ πραότερα τρόπων ἦθη
σύννομα πειρᾶσθαι προσαρμόττειν. καὶ ὅσοι μὲν ἂν ἄπαιδες
αὐτῶν ἢ ὀλιγόπαιδες ὄντες διαφέρωνται, καὶ παίδων ἕνεκα
τὴν συνοίκησιν ποιεῖσθαι· ὅσοι δ' ἂν ἱκανῶν ὄντων παίδων,
τῆς συγκαταγηράσεως ἕνεκα καὶ ἐπιμελείας ἀλλήλων τὴν

διάζευξίν τε καὶ σύζευξιν ποιεῖσθαι χρεών. ἐὰν δὲ τελευτᾷ
γυνὴ καταλείπουσα παῖδας θηλείας τε καὶ ἄρρενας, συμβου-
λευτικός ἂν εἴη νόμος ὁ τιθέμενος, οὐκ ἀναγκαστικός, τρέφειν
τοὺς ὄντας παῖδας μὴ μητρὸν ἐπαγόμενον· μὴ δὲ ὄντων, ἐξ
ἀνάγκης γαμεῖν, μέχριπερ ἂν ἱκανοὺς γεννήσῃ παῖδας τῷ
τε οἴκῳ καὶ τῇ πόλει. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ ἀποθάνῃ παῖδας ἱκανοὺς
λιπών, ἡ μήτηρ τῶν παιδῶν αὐτοῦ μένουσα τρεφέτω· νεωτέρα
δ' ἂν δοκῇ τοῦ δέοντος εἶναι πρὸς τὸ ζῆν αὐτὴ ὑγιαίνουσα
ἄνανδρος, οἱ προσήκοντες πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελου-
μένας γυναῖκας κοινούμενοι, τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τε καὶ ἐκείναις

περὶ τῶν τοιούτων ποιούντων, ἐὰν δὲ ἐνδεεῖς τέκνων ᾧσιν,
καὶ παιδῶν ἔνεκα, παιδῶν δὲ ἱκανότης ἀκριβῆς ἄρρην καὶ
θήλειαν ἔστω τῷ νόμῳ. ὅταν δὲ ὁμολογῇται μὲν τὸ γενό-
μενον εἶναι τῶν ποιουμένων ἔκγονον, δέχεται δὲ κρίσεως τί-
νι τὸ γεννηθὲν ἔπεσθαι χρεών, δούλῃ μὲν ἐὰν συμμείξῃ δούλῳ
ἢ ἐλευθέρῳ ἢ ἀπελευθέρῳ, πάντως τοῦ δεσπότου ἔστω τῆς
δούλης τὸ γεννώμενον, ἐὰν δὲ τις ἐλευθέρα δούλῳ συγ-
γίγνηται, τοῦ δεσπότου ἔστω τὸ γιγνόμενον τοῦ δούλου· ἐὰν
δ' ἐξ αὐτοῦ δούλης ἢ ἐκ δούλου ἑαυτῆς, καὶ περιφανὲς τοῦτ'
ἦ, τὸ μὲν τῆς γυναίκος αἱ γυναῖκες εἰς ἄλλην χώραν ἐκπεμ-

πόντων σὺν τῷ πατρί, τὸ δὲ τοῦ ἀνδρὸς οἱ νομοφύλακες σὺν
τῇ γεννησάσῃ.
Γονέων δὲ ἀμελεῖν οὔτε θεὸς οὔτε ἄνθρωπος νοῦν ἔχων
σύμβουλός ποτε γένοιτ' ἂν οὐδεὶς οὐδενί· φρονῆσαι δὲ χρή
περὶ θεῶν θεραπείας τοιόνδε προοίμιον ἂν γενόμενον εἰς τὰς
τῶν γεννησάντων τιμὰς τε καὶ ἀτιμίας ὀρθῶς συντεταγμένον·
Νόμοι περὶ θεοὺς ἀρχαῖοι κεῖνται πᾶσιν διχῇ. τοὺς μὲν γὰρ
τῶν θεῶν ὀρῶντες σαφῶς τιμῶμεν, τῶν δ' εἰκόνας ἀγάλματα
ἰδρυσάμενοι, οὓς ἡμῖν ἀγάλλουσι καίπερ ἀψύχους ὄντας, ἐκεί-
νους ἡγούμεθα τοὺς ἐμψύχους θεοὺς πολλὴν διὰ ταῦτ' εὐνοίαν

καὶ χάριν ἔχειν. πατὴρ οὖν ὅτῳ καὶ μήτηρ ἢ τούτων πατέρες
ἢ μητέρες ἐν οἰκίᾳ κεῖνται κειμήλιοι ἀπειρηκότες γῆρα, μηδεὶς
διανοηθήτω ποτὲ ἄγαλμα αὐτῷ, τοιοῦτον ἐφέστιον ἱδρυμα ἐν
οἰκίᾳ ἔχων, μᾶλλον κύριον ἔσεσθαι, ἐὰν δὲ κατὰ τρόπον
γε ὀρθῶς αὐτὸ θεραπεύῃ ὁ κεκτημένος.

{ΚΛ.} Τίνα δὲ τὴν ὀρθότητα εἶναι φράζεις;

{ΑΘ.} Ἐγὼ ἐρῶ· καὶ γὰρ οὖν ἄξιον, ὧ φίλοι, ἀκούειν τὰ
γε δὴ τοιαῦτα.

{ΚΛ.} Λέγε μόνον.

{ΑΘ.} Οιδίπους, φαμέν, ἀτιμασθεῖς ἐπηύξατο τοῖς αὐτοῦ

Stephanus page 931, section b, line 6

τέκνοις ἃ δὴ καὶ πᾶς ὑμνεῖ τέλεα καὶ ἐπήκοα γενέσθαι
παρὰ θεῶν, Ἀμύντορά τε Φοῖνικι τῷ ἑαυτοῦ ἐπαρᾶσθαι παιδὶ
θυμωθέντα καὶ Ἱπολύτῳ Θησέα καὶ ἑτέρους ἄλλοις μυρίους
μυρίους, ὧν γέγονε σαφὲς ἐπηκόους εἶναι γονεῦσι πρὸς τέκνα
θεοῦς· ἀραῖος γὰρ γονεὺς ἐκγόνοις ὥς οὐδεὶς ἕτερος ἄλλοις,
δικαιότατα. μὴ δὴ τις ἀτιμαζομένῳ μὲν διαφερόντως πατρὶ
πρὸς παίδων καὶ μητρὶ θεὸν ἐπήκοον ἐν εὐχαῖς ἡγείσθω
γίγνεσθαι κατὰ φύσιν, τιμωμένῳ δὲ ἄρα καὶ περιχαρεῖ σφόδρα
γενομένῳ, καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα εὐχαῖς λιπαρῶς εἰς ἀγαθὰ τοῖς
παισὶ παρακαλοῦντος θεοῦς, οὐκ ἄρα τὰ τοιαῦτα ἀκούειν ἐξ

Stephanus page 931, section d, line 1

ἴσου καὶ νέμειν ἡμῖν αὐτοὺς ἡγησόμεθα; ἀλλ' οὐκ ἂν ποτε
δίκαιοι νομῆς εἶεν ἀγαθῶν, ὃ δὴ φαμεν ἥκιστα θεοῖς εἶναι
πρέπον.

{ΚΛ.} Πολύ γε.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν διανοηθῶμεν, ὃ σμικρῷ πρότερον εἵπομεν,
ὥς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμ' ἂν κτησαίμεθα πατρὸς
καὶ προπάτορος παρειμένων γήρα καὶ μητέρων τὴν αὐτὴν
δύναμιν ἔχουσῶν, οὓς ὅταν ἀγάλλῃ τις τιμαῖς, γέγηθεν ὁ
θεός· οὐ γὰρ ἂν ἐπήκοος ἦν αὐτῶν. θαυμαστὸν γὰρ δήπου
τὸ προγόνων ἴδρυμα ἡμῖν ἐστίν, διαφερόντως τῶν ἀψύχων·

Stephanus page 931, section e, line 2

τὰ μὲν γὰρ θεραπευόμενα ὑφ' ἡμῶν, ὅσα ἔμψυχα, συνεύ-
χεται ἐκάστοτε, καὶ ἀτιμαζόμενα τάναντία, τὰ δ' οὐδέτερα,
ὥστε ἂν ὀρθῶς τις χρήται πατρὶ καὶ προπάτορι καὶ πᾶσι
τοῖς τοιούτοις, πάντων πρὸς θεοφιλῇ μοῖραν κυριώτατα
ἀγαλμάτων ἂν κεκτηῖτο.

{ΚΛ.} Κάλλιστ' εἶπες.

{ΑΘ.} Πᾶς δὴ νοῦν ἔχων φοβεῖται καὶ τιμᾷ γονέων εὐχάς,
εἰδὼς πολλοῖς καὶ πολλάκις ἐπιτελεῖς γενομένας· τούτων
οὖν οὕτω φύσει διατεταγμένων, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἔρμαιον
πρόγονοι γηραιοί, ζῶντες μέχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ βίου, καὶ

Stephanus page 932, section a, line 3

ἀπιόντες νέοι σφόδρα ποθεινοί, τοῖς δὲ κακοῖς εὖ μάλα
φοβεροί. πᾶς δὴ τιμάτω πάσαις τιμαῖς ταῖς ἐννόμοις τοὺς
αὐτοῦ γεννήτορας τοῖς νῦν πεισθεῖς λόγοις· εἰ δ' οὖν τινα
κατέχοι φήμη κωφὴ τῶν τοιούτων προοιμίων, νόμος ὃδε ἐπὶ
τούτοις ὀρθῶς κείμενος ἂν εἴη· Ἐάν τις ἐν τῇδε τῇ πόλει
γονέων ἀμελέστερον ἔχῃ τοῦ δέοντος, καὶ μὴ τῶν ὑέων καὶ

πάντων τῶν ἐκγόνων αὐτοῦ καὶ ἑαυτοῦ μειζόνως εἰς ἅπαντα
ἐπιτρέπων καὶ ἀποπληρῶν ἢ τὰς βουλήσεις, ἐξαγγελλέτω
μὲν ὁ πάσχων τι τοιοῦτον, εἴτε αὐτὸς εἴτε τινὰ πέμπων,
πρὸς τρεῖς μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους, τρεῖς

Stephanus page 932, section b, line 5

δ' αὖ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένων· οἱ δ' ἐπι-
μελείσθωσαν, κολάζοντες τοὺς ἀδικοῦντας νέους μὲν ὄντας
ἔτι πληγαῖς καὶ δεσμοῖς, μέχριπερ ἂν ἐτῶν ἄνδρες μὲν
τυγχάνωσιν ὄντες τριάκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα πλείοσιν
ἔτεσιν κολάζέσθωσαν ταῖς αὐταῖς κολάσεσιν. ἐὰν δὲ πορ-
ρωτέρω τούτων τῶν ἐτῶν ὄντες τῶν αὐτῶν ἀμελειῶν περὶ
γονέας μὴ ἀφιστῶνται, κακῶσι δὲ τινάς τινες, εἰς δικαστή-
ριον εἰσαγόντων αὐτοὺς εἰς ἓνα καὶ ἑκατὸν τῶν πολιτῶν,
οἵτινες ἂν ᾧσι πρεσβύτατοι ἀπάντων· ἂν δέ τις ὄφλη,
τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅτι χρή τίνειν ἢ πάσχειν, ἀπόρρητον

Stephanus page 932, section c, line 8

μηδὲν ποιούμενοι ὅσων δυνατὸς ἄνθρωπος πάσχειν ἢ τίνειν.
ἐὰν δέ τις ἀδυνατῇ κακούμενος φράζειν, ὁ πυθόμενος τῶν
ἐλευθέρων ἐξαγγελλέτω τοῖς ἄρχουσιν ἢ κακὸς ἔστω καὶ
ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι βλάβης. ἐὰν δὲ δοῦλος μηνύσῃ, ἐλεύ-

θερος ἔστω, καὶ ἐὰν μὲν τῶν κακούντων ἢ κακουμένων
δοῦλος, ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἀφείσθω, ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν
πολιτῶν, τὸ δημόσιον ὑπὲρ αὐτοῦ τιμὴν τῷ κεκτημένῳ
καταβαλλέτω· τοῖς ἄρχουσιν δὲ ἐπιμελὲς ἔστω μὴ τις ἀδικῇ
τὸν τοιοῦτον τιμωρούμενος τῆς μηνύσεως ἕνεκα.

Stephanus page 932, section e, line 1

Ὅσα τις ἄλλος ἄλλον πημαίνει φαρμάκοις, τὰ μὲν θανά-
σιμα αὐτῶν διείρηται, τῶν δ' ἄλλων πέρι βλάβεων, εἴτε
τις ἄρα πώμασιν ἢ καὶ βρώμασιν ἢ ἀλείμμασιν ἐκὼν ἐκ
προνοίας πημαίνει, τούτων οὐδὲν πω διερρήθη. διτταὶ γὰρ
δὴ φαρμακεῖαι κατὰ τὸ τῶν ἀνθρώπων οὔσαι γένος ἐπί-
σχουσιν τὴν διάρρησιν. ἦν μὲν γὰρ τὰ νῦν διαρρήδην
εἵπομεν, σώμασι σώματα κακουργοῦσά ἐστιν κατὰ φύσιν·
ἄλλη δὲ ἡ μαγανείαις τέ τισιν καὶ ἐπωδαῖς καὶ καταδέσεσι
λεγομέναις πείθει τοὺς μὲν τολμῶντας βλάπτειν αὐτούς,
ὥς δύνανται τὸ τοιοῦτον, τοὺς δ' ὥς παντὸς μᾶλλον ὑπὸ

Stephanus page 933, section a, line 5

τούτων δυναμένων γοητεύειν βλάπτονται. ταῦτ' οὖν καὶ
περὶ τὰ τοιαῦτα σύμπαντα οὔτε ῥάδιον ὅπως ποτὲ πέφυκεν
γινώσκειν, οὔτ' εἰ τις γνοίῃ, πείθειν εὐπετέες ἐτέρους· ταῖς
δὲ ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων δυσωπουμένους πρὸς ἀλλήλους

περὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν πείθειν, ἂν ποτε ἄρα
ἴδωσί που κήρινα μιμήματα πεπλασμένα, εἴτ' ἐπὶ θύραις
εἴτ' ἐπὶ τριόδοις εἴτ' ἐπὶ μνήμασι γονέων αὐτῶν τινες,
ὀλιγορεῖν πάντων τῶν τοιούτων διακελεύεσθαι μὴ σαφές
ἔχουσι δόγμα περὶ αὐτῶν. διαλαβόντας δὲ διχῇ τὸν τῆς
φαρμακείας πέρι νόμον, ὁποτέρως ἂν τις ἐπιχειρῇ φαρμάτ-

Stephanus page 933, section b, line 7

τειν, πρῶτον μὲν δεῖσθαι καὶ παραινεῖν καὶ συμβουλεύειν
μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοιοῦτο δρᾶν μηδὲ καθάπερ παῖδας τοὺς
πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων δειμαίνοντας φοβεῖν, μηδ' αὖ τὸν
νομοθέτην τε καὶ τὸν δικαστὴν ἀναγκάζειν ἐξιᾶσθαι τῶν
ἀνθρώπων τοὺς τοιούτους φόβους, ὥς πρῶτον μὲν τὸν ἐπι-
χειροῦντα φαρμάττειν οὐκ εἰδότα τί δρᾷ, τὰ τε κατὰ σώματα,
ἐὰν μὴ τυγχάνῃ ἐπιστήμων ὢν ἱατρικῆς, τὰ τε αὖ περὶ τὰ
μαγγανεύματα, ἐὰν μὴ μάντις ἢ τερατοσκόπος ὢν τυγχάνῃ.
λεγέσθω δὴ λόγος ὅδε νόμος περὶ φαρμακείας· Ὅς ἂν φαρ-
μακεύῃ τινὰ ἐπὶ βλάβῃ μὴ θανασίμῳ μήτε αὐτοῦ μήτε

Stephanus page 933, section d, line 3

ἀνθρώπων ἐκείνου, βοσκημάτων δὲ ἢ σμηνῶν εἴτ' ἄλλη
βλάβῃ εἴτ' οὖν θανασίμῳ, ἐὰν μὲν ἱατρὸς ὢν τυγχάνῃ καὶ
ὄφλῃ δίκην φαρμάκων, θανάτῳ ζημιούσθω, ἐὰν δὲ ἰδιώτης,
ὅτι χρή παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι, τιμάτῳ περὶ αὐτοῦ τὸ δικαστή-
ριον. ἐὰν δὲ καταδέσσεσιν ἢ ἐπαγωγαῖς ἢ τισιν ἐπωδαῖς ἢ
τῶν τοιούτων φαρμακεῶν ὠντινωνοῦν δόξῃ ὅμοιος εἶναι
βλάπτοντι, ἐὰν μὲν μάντις ὢν ἢ τερατοσκόπος, τεθνάτῳ,
ἐὰν δ' ἄνευ μαντικῆς ὢν τῆς φαρμακείας ὄφλῃ, ταῦτόν καὶ
τούτῳ γιγνέσθω· περὶ γὰρ αὖ καὶ τούτου τιμάτῳ τὸ δικα-
στήριον ὅτι ἂν αὐτοῖς δεῖν αὐτὸν δόξῃ πάσχειν ἢ ἀποτίνειν.

Stephanus page 933, section e, line 6

Ὅσα τις ἂν ἕτερος ἄλλον πημήνη κλέπτων ἢ βιαζόμενος,
ἂν μὲν μείζω, μείζονα τὴν ἔκτισιν τῷ πημανθέντι τινέτῳ,
ἐλάττω δὲ ζημιώσας σμικροτέραν, παρὰ πάντα δὲ τοσαύτην
ἡλίκᾳ ἂν ἐκάστοτε ζημιώσῃ τίς τινα, μέχριτερ ἂν ἰάσῃται
τὸ βλαβέν· δίκην δὲ ἕκαστος πρὸς ἑκάστῳ τῷ κακουργήματι
σωφρονιστύος ἔνεκα συνεπομένην προσεκτείσάτω, ὁ μὲν
ἀνοία κακουργήσας ἀλλοτρίᾳ, πειθοῖ διὰ νεότητα ἢ τι
τοιοῦτον χρησάμενος, ἐλαφροτέραν, ὁ δὲ διὰ οἰκείαν ἀνοίαν
ἢ δι' ἀκράτειαν ἡδονῶν ἢ λυπῶν, ἐν φόβοις δειλίας ἢ τισιν
ἐπιθυμίαις ἢ φθόνοις ἢ θυμοῖς δυσιάτοις γιγνόμενος, βαρυ-

Stephanus page 934, section a, line 6

τέραν, οὐχ ἔνεκα τοῦ κακουργῆσαι διδοῦς τὴν δίκην - οὐ γὰρ
τὸ γεγονὸς ἀγέννητον ἔσται ποτέ - τοῦ δ' εἰς τὸν αὐθις ἔνεκα

χρόνον ἢ τὸ παράπαν μισῆσαι τὴν ἀδικίαν αὐτόν τε καὶ τοὺς ἰδόντας αὐτὸν δικαιούμενον, ἢ λωφῆσαι μέρη πολλὰ τῆς τοιαύτης συμφορᾶς. ὣν δὴ πάντων ἕνεκα χρή καὶ πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα βλέποντας τοὺς νόμους τοξότου μὴ κακοῦ στοχάζεσθαι δίκην τοῦ τε μεγέθους τῆς κολάσεως ἐκάστων ἕνεκα καὶ παντελῶς τῆς ἀξίας· ταὐτὸν δ' ἔργον δρῶντα συνυπηρετεῖν δεῖ τῷ νομοθέτῃ τὸν δικαστήν, ὅταν αὐτῷ τις νόμος ἐπιτρέπη τιμᾶν ὅτι χρή πάσχειν τὸν κρινό-

Stephanus page 934, section c, line 1

μενον ἢ ἀποτίνειν, τὸν δέ, καθάπερ ζωγράφον, ὑπογράφειν ἔργα ἐπόμενα τῇ γραφῇ. ὁ δὴ καὶ νῦν, ὦ Μέγилле καὶ Κλεινία, ποιητέον ἡμῖν ὅτι κάλλιστα καὶ ἄριστα· τῶν κλοπαίων τε καὶ βιαίων πάντων τὰς ζημίας λεγομένας οἷας δεῖ γίγνεσθαι, λεκτέον, ὅπως ἂν ἡμῖν παρείκωσιν θεοὶ καὶ θεῶν παῖδες νομοθετεῖν.

Μαινόμενος δὲ ἂν τις ἦ, μὴ φανερός ἔστω κατὰ πόλιν· οἱ προσήκοντες δ' ἐκάστων κατὰ τὰς οἰκίας φυλαττόντων αὐτούς, ὅτῳ ἂν ἐπίστωνται τρόπῳ, ἢ ζημίαν ἐκτινόντων, ὁ μὲν τοῦ μεγίστου τιμήματος ἑκατὸν δραχμάς, ἐάντ' οὖν

Stephanus page 934, section d, line 3

δοῦλον ἐάντ' οὖν καὶ ἐλεύθερον περιορᾷ, δευτέρου δὲ τιμήματος τέτταρα μέρη τῆς μνᾶς τῶν πέντε, τρία δ' ὁ τρίτος, καὶ δύο ὁ τέταρτος. μαίνονται μὲν οὖν πολλοὶ πολλοὺς τρόπους· οὓς μὲν νῦν εἵπομεν, ὑπὸ νόσων, εἰσὶν δὲ οἱ διὰ θυμοῦ κακὴν φύσιν ἅμα καὶ τροφὴν γενομένην, οἱ δὴ σμικρᾶς ἔχθρας γενομένης, πολλὴν φωνὴν ἰέντες κακῶς ἀλλήλους βλασφημοῦντες λέγουσιν, οὐ πρόπον ἐν εὐνόμων πόλει γίγνεσθαι τοιοῦτον οὐδὲν οὐδαμῇ οὐδαμῶς. εἷς δὴ περὶ κακηγορίας ἔστω νόμος περὶ πάντας ὅδε· Μηδένα κακηγορεῖτω μηδεὶς. ὁ δὲ ἀμφισβητῶν ἐν τισι λόγοις ἄλλος

Stephanus page 934, section e, line 5

ἄλλῳ διδασκέτω καὶ μανθανέτω τὸν τε ἀμφισβητοῦντα καὶ τοὺς παρόντας ἀπεχόμενος πάντως τοῦ κακηγορεῖν. ἐκ γὰρ τοῦ κατεύχεσθαι τε ἀλλήλοις ἐπαρωμένους καὶ δι' αἰσχυρῶν ὀνομάτων ἐπιφέρειν γυναικείους ἑαυτοῖς φήμας, πρῶτον μὲν ἐκ λόγων, κούφου πράγματος, ἔργῳ μίση τε καὶ ἔχθραι βαρύνεται γίνονται· πράγματι γὰρ ἀχαρίστῳ, θυμῷ, χαριζόμενος ὁ λέγων, ἐμπιμπλὰς ὀργὴν κακῶν ἐστιαμάτων, ὅσον ὑπὸ παιδείας ἡμερώθη ποτέ, πάλιν ἐξαγριῶν τῆς ψυχῆς τὸ τοιοῦτον, θηριούμενος ἐν δυσκολίᾳ ζῶν γίγνεται, πικρὰν τοῦ θυμοῦ χάριν ἀποδεχόμενος. μετεκβαίνειν δὲ αὖ πως

Stephanus page 935, section b, line 1

εἰώθασιν πάντες θαμὰ ἐν τοῖς τοιούτοις εἰς τό τι γελοῖον
περὶ τοῦ ἐναντίου φθέγγεσθαι· ὁ τις ἐθιζόμενος οὐδεὶς
πώποτε ὅς οὐ τοῦ σπουδαίου τρόπου ἦτοι τὸ παράπαν διή-
μαρτεν ἢ μεγαλονοίας ἀπώλεσεν μέρη πολλά. ὦν δὲ χάριν
ἐν μὲν ἱερῷ τὸ παράπαν μηδεὶς τοιοῦτον φθέγγεται μηδέποτε
μηδὲν μηδ' ἐν τισὶ δημοτελέσι θυσίαις, μηδ' αὖ ἐν ἄθλοις
μηδ' ἐν ἀγορᾷ μηδ' ἐν δικαστηρίῳ μηδ' ἐν συλλόγῳ κοινῷ
μηδενί· κολαζέτω δὲ ὁ τούτων ἄρχων ἕκαστος ἀνατί, ἢ
μηδέποτ' ἀριστείων πέρι φιλονικίῃ, νόμων ὥς οὐ κηδό-
μενος οὐδὲ ποιῶν τὰ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ νομοθέτου.

Stephanus page 935, section c, line 3

ἐὰν δέ τις ἐν ἄλλοις τόποις λοιδορίας ἄρχων ἢ ἀμυνόμενος
ὅστισοῦν μὴ ἀπέχεται τῶν τοιούτων λόγων, ὁ προστυγχάνων
πρεσβύτερος ὦν τῷ νόμῳ ἀμυνέτω, πληγαῖς ἐξείργων τοὺς
θυμῷ, ἐτέρῳ κακῷ, φιλοφρονουμένους, ἢ ἐνεχέσθω τῇ τετα-
γμένη ζημίᾳ. λέγομεν δὲ τὰ νῦν ὥς λοιδορίαις συμπλεκό-
μενος ἄνευ τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν οὐ δυνατός ἐστιν
χρηῃσθαι, καὶ τοῦτο λοιδοροῦμεν, ὅποταν θυμῷ γιγνόμενον
ἢ· τί δὲ δῆ; τὴν τῶν κωμῶδων προθυμίαν τοῦ γελοῖα εἰς
τοὺς ἀνθρώπους λέγειν ἢ παραδεχόμεθα, ἐὰν ἄνευ θυμοῦ
τὸ τοιοῦτον ἡμῖν τοὺς πολίτας ἐπιχειρῶσιν κωμωδοῦντες

Stephanus page 935, section d, line 6

λέγειν; ἢ διαλάβωμεν δίχα τῷ παίζειν καὶ μή, καὶ παίζοντι
μὲν ἐξέστω τινὲς περὶ τοῦ λέγειν γελοῖον ἄνευ θυμοῦ, συντε-
ταμένῳ δὲ καὶ μετὰ θυμοῦ, καθάπερ εἵπομεν, μὴ ἐξέστω
μηδενί; τοῦτο μὲν οὖν οὐδαμῶς ἀναθετέον, ᾧ [δ'] ἐξέστω καὶ
μὴ δέ, τοῦτο νομοθετησώμεθα. ποιητῇ δὲ κωμωδίας ἢ
τινος ἰάμβων ἢ μουσῶν μελωδίας μὴ ἐξέστω μήτε λόγῳ
μήτε εἰκόνι, μήτε θυμῷ μήτε ἄνευ θυμοῦ, μηδαμῶς μηδένα

τῶν πολιτῶν κωμωδεῖν· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ, τοὺς ἀθλοθέτας
ἐξείργειν ἐκ τῆς χώρας τὸ παράπαν αὐθημερόν, ἢ ζημιουῖσθαι

Stephanus page 936, section a, line 2

μναῖς τρισὶν ἱεραῖς τοῦ θεοῦ οὗ ἂν ἀγῶν ἦ. οἷς δ' εἴρηται
πρότερον ἐξουσίαν εἶναι περὶ τοῦ ποιεῖν, εἰς ἀλλήλους
τούτοις ἄνευ θυμοῦ μὲν μετὰ παιδιᾶς ἐξέστω, σπουδῇ δὲ
ἅμα καὶ θυμουμένοισιν μὴ ἐξέστω. τούτου δὲ διάγνωσις
ἐπιτετράφθω τῷ τῆς παιδεύσεως ὅλης ἐπιμελητῇ τῶν νέων·
καὶ ὁ μὲν ἂν οὗτος ἐγκρίνη, προφέρειν εἰς τὸ μέσον ἐξέστω
τῷ ποιήσαντι, ὁ δ' ἂν ἀποκρίνη, μήτε αὐτὸς ἐπιδεικνύσθω
μηδενὶ μήτε ἄλλον δοῦλον μήτε ἐλεύθερόν ποτε φανῇ διδάξας,
ἢ κακὸς εἶναι δοξαζέσθω καὶ ἀπειθῆς τοῖς νόμοις.
Οἰκτρὸς δ' οὐχ ὁ πεινῶν ἢ τι τοιοῦτον πάσχων, ἀλλ'

ὁ σωφρονῶν ἢ τινα ἀρετὴν ἢ μέρος ἔχων ταύτης, ἂν τινα συμφορὰν πρὸς τούτοις κεκτῇται· διὸ θαυμαστὸν ἂν γένοιτο εἶ τις ὦν τοιοῦτος ἀμεληθεῖν τὸ παράπαν, ὥστ' εἰς πτωχείαν τὴν ἐσχάτην ἐλθεῖν, δοῦλος ἢ καὶ ἐλεύθερος, ἐν οἰκουμένη καὶ μετρίως πολιτεία τε καὶ πόλει. διὸ τῷ νομοθέτῃ θεῖναι νόμον ἀσφαλὲς τοιούτοις τοιόνδε τινά· Πτωχὸς μηδεὶς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει γιγνέσθω, τοιοῦτον δ' ἂν τις ἐπιχειρῇ δρᾶν, εὐχαῖς βίον ἀνηνύτοις συλλεγόμενος, ἐκ μὲν ἀγορᾶς ἀγορανόμοι ἐξειργόντων αὐτόν, ἐκ δὲ τοῦ ἄστεος ἢ τῶν ἀστυνόμων ἀρχή, ἀγρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας εἰς τὴν ὑπερορίαν

ἐκπεμπόντων, ὅπως ἡ χώρα τοῦ τοιούτου ζώου καθαρὰ γίγνηται τὸ παράπαν.

Δοῦλος δ' ἂν ἢ δούλη βλάβη τῶν ἀλλοτρίων καὶ ὀτιοῦν, μὴ συναιτίου τοῦ βλαβέντος αὐτοῦ γενομένου κατ' ἀπειρίαν ἢ τιν' ἑτέραν χρεῖαν μὴ σώφρονα, ὁ τοῦ βλάψαντος δεσπότης ἢ τὴν βλάβην ἐξιάσθω μὴ ἐνδεῶς, ἢ τὸν βλάψαντ' αὐτόν παραδότω· ἐὰν δ' ἐπαιτιώμενος ὁ δεσπότης κοινῇ τοῦ βλάψαντος τέχνῃ καὶ τοῦ βλαβέντος ἐπ' ἀποστερήσει φῆ τοῦ δούλου γεγονέναι τὴν αἰτίαν, διαδικαζέσθω μὲν κακοτεχνιῶν τῷ φάσκοντι βλαβῆναι, καὶ ἐὰν ἔλῃ, διπλασίαν τῆς ἀξίας

τοῦ δούλου κομιζέσθω ἥς ἂν τιμήσῃ τὸ δικαστήριον, ἐὰν δὲ ἤτηθῃ, τὴν τε βλάβην ἐξιάσθω καὶ τὸν δοῦλον παραδότω. καὶ ἐὰν ὑποζύγιον ἢ ἵππος ἢ κύων ἢ τι τῶν ἄλλων θρεμμάτων σίνηται τι τῶν πέλας, κατὰ ταῦτα ἐκτίνειν τὴν βλάβην.

Ἐὰν τις ἐκὼν μὴ 'θέλῃ μαρτυρεῖν, προκαλεῖσθαι τὸν δεόμενον, ὁ δὲ κληθεὶς ἀπαντάτω πρὸς τὴν δίκην, καὶ ἐὰν μὲν εἰδῇ καὶ ἐθέλῃ μαρτυρεῖν, μαρτυρεῖτω, ἐὰν δὲ εἰδέναι μὴ φῇ, τοὺς τρεῖς θεοὺς Δία καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Θέμιν ἀπομόσας ἢ μὴν μὴ εἰδέναι ἀπαλλαττέσθω τῆς δίκης· ὁ δ'

εἰς μαρτυρίαν κληθεὶς, μὴ ἀπαντῶν δὲ τῷ καλεσαμένῳ, τῆς βλάβης ὑπόδικος ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ τίς τινα δικάζοντα ἀναστήσῃται μάρτυρα, μαρτυρήσας μὴ διαψηφίζέσθω περὶ ταύτης τῆς δίκης. γυναικὶ δ' ἐξέστω ἐλευθέρᾳ μαρτυρεῖν καὶ συνηγορεῖν, ἐὰν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη ἢ γεγονυῖα, καὶ δίκην λαγχάνειν, ἐὰν ἄνανδρος ἢ· ζῶντος δὲ ἀνδρὸς ἐξέστω μαρτυρῆσαι μόνον. δούλῃ δὲ καὶ δούλῳ καὶ παιδὶ φόνου μόνον ἐξέστω μαρτυρεῖν καὶ συνηγορεῖν, ἐὰν ἐγγυητὴν ἀξιόχρεων ἢ μὴν μενεῖν καταστήσῃ μέχρι δίκης, ἐὰν ἐπισκηφθῇ

τὰ ψευδῇ μαρτυρῆσαι. ἐπισκῆπτεσθαι δὲ τῶν ἀντιδίκων

Stephanus page 937, section b, line 4

ἐκάτερον ὅλη τῇ μαρτυρίᾳ καὶ μέρει, ἐὰν τὰ ψευδῇ φῇ τινα μεμαρτυρηκέναι, πρὶν τὴν δίκην διακεκρίσθαι· τὰς δ' ἐπισκῆψεις τὰς ἀρχὰς φυλάττειν κατασεσημασμένας ὑπ' ἀμφοῖν, καὶ παρέχειν εἰς τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν διάκρισιν. ἐὰν δέ τις ἄλλῳ δις ψευδομαρτυρῶν, τοῦτον μηκέτι νόμος ἀναγκαζέτω μηδεὶς μαρτυρεῖν, ἐὰν δὲ τρίς, μηκέτ' ἐξέστω τούτῳ μαρτυρεῖν· ἐὰν δὲ τολμήσῃ μαρτυρῆσαι τρίς ἐαλωκώς, ἐνδεικνύτω μὲν πρὸς τὴν ἀρχὴν ὁ βουλόμενος αὐτόν, ἢ δ' ἀρχὴ δικαστηρίῳ παραδότω, ἐὰν δὲ ὄφλη, θανάτῳ ζημιούσθω. ὁπόσων δ' ἂν μαρτυρίαι ἀλῶσιν δίκην, ψευδῇ δοξάντων μαρτυρεῖν καὶ

Stephanus page 937, section c, line 7

τὴν νίκην τῷ ἐλόντι πεποιηκέναι, ἐὰν τῶν τοιούτων ὑπὲρ ἡμῖς μαρτυριῶν καταδικασθῶσιν τινες, τὴν κατὰ ταύτας ἀλοῦσαν δίκην ἀνάδικον γίνεσθαι, ἀμφισβήτησιν δ' εἶναι καὶ διαδικασίαν εἴτε κατὰ ταύτας εἴτε μὴ ἡ δίκη ἐκρίθη, ὁποτέρως δ' ἂν κριθῇ, ταύτῃ γιγνέσθω τὸ τέλος τῶν ἔμπροσθεν δικῶν.

Πολλῶν δὲ ὄντων καὶ καλῶν ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ, τοῖς πλείστοις αὐτῶν οἷον κῆρες ἐπιπεφύκασιν, αἱ καταμαίνουσιν τε καὶ καταρρυπαίνουσιν αὐτά· καὶ δὴ καὶ δίκη ἐν ἀνθρώποις πῶς οὐ καλόν, ὃ πάντα ἡμέρωκεν τὰ ἀνθρώ-

Stephanus page 937, section e, line 2

πινα; καλοῦ δὲ ὄντος τούτου, πῶς οὐ καὶ τὸ συνδικεῖν ἡμῖν γίγνοιτ' ἂν καλόν; ταῦτα οὖν τοιαῦτα ὄντα διαβάλλει τις κάκη, καλὸν ὄνομα προστησαμένη τέχνην, ἢ πρῶτον μὲν δὴ φησιν εἶναί τινα δικῶν μηχανήν - εἶναι δ' αὐτὴ τοῦ τε δικάσασθαι καὶ συνδικεῖν ἄλλῳ - νικᾶν δυναμένην, ἄντ' οὖν δίκαια ἄντε μὴ τὰ περὶ τὴν δίκην ἐκάστην ἢ πεπραγμένα· δωρεὰν δ' αὐτῆς εἶναι τῆς τέχνης καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκ τῆς τέχνης, ἂν ἀντιδωρῇταί τις χρήματα. ταύτην οὖν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν πόλει, εἴτ' οὖν τέχνη εἴτε ἄτεχνός ἐστίν τις ἐμπειρία καὶ τριβή, μάλιστα μὲν δὴ χρεῶν ἐστὶν μὴ φῦναι·

Stephanus page 938, section a, line 5

δεομένου δὲ τοῦ νομοθέτου πείθεσθαι καὶ μὴ ἐναντία δίκη φθέγγεσθαι, πρὸς ἄλλην δὲ ἀπαλλάττεσθαι χώραν, πειθομένοις μὲν σιγή, ἀπειθοῦσιν δὲ φωνὴ νόμου ἦδε· Ἄν τις δοκῇ πειρᾶσθαι τὴν τῶν δικαίων δύναμιν ἐν ταῖς τῶν δικαστῶν ψυχαῖς ἐπὶ τὰναντία τρέπειν καὶ παρὰ καιρὸν πολυδικεῖν τῶν τοιούτων ἢ καὶ συνδικεῖν, γραφέσθω μὲν ὁ βουλόμενος αὐτὸν κακοδικίας ἢ καὶ συνδικίας κακῆς, κρινέσθω δὲ ἐν τῷ

τῶν ἐκλεκτῶν δικαστηρίῳ, ὀφλόντος δέ, τιμάτω τὸ δικαστήριον εἴτε φιλοχρηματία δοκεῖ δρᾶν τὸ τοιοῦτον εἴτε φιλονικία, καὶ ἐὰν μὲν φιλονικία, τιμᾶν αὐτῷ τὸ δικαστήριον ὅσου χρή

Stephanus page 938, section b, line 8

χρόνου τὸν τοιοῦτον μηδενὶ λαχεῖν δίκην μηδὲ συνδικῆσαι, ἐὰν δὲ φιλοχρηματία, τὸν μὲν ξένον ἀπιόντα ἐκ τῆς χώρας μήποτε πάλιν ἐλθεῖν ἢ θανάτῳ ζημιοῦσθαι, τὸν ἀστὸν δὲ τεθνάναι φιλοχρημοσύνης ἔνεκα τῆς ἐκ παντὸς τρόπου παρ' αὐτῷ τιμωμένης· καὶ ἐὰν τις φιλονικία κριθῇ δις τὸ τοιοῦτον δρᾶν, τεθνάτω.

{ΑΘ.} Ἐὰν ὡς πρεσβευτῆς τις ἢ κήρυς καταψευδόμενος τῆς πόλεως παραπρεσβεύηται πρὸς τινὰ πόλιν, ἢ πεμπόμενος μὴ τὰς οὕσας πρεσβεΐας ἐφ' αἷς πέμπεται ἀπαγγέλλῃ,

Stephanus page 941, section a, line 4

ἢ πάλιν αὖ παρὰ τῶν πολεμίων ἢ καὶ φίλων μὴ τὰ παρ' ἐκείνων ὀρθῶς ἀποπρεσβεύσας γένηται φανερός ἢ κηρυκεύσας, γραφαὶ κατὰ τούτων ἔστων ὡς Ἑρμοῦ καὶ Διὸς ἀγγελίας καὶ ἐπιτάξεις παρὰ νόμον ἀσεβησάντων, τίμημα δὲ ὅτι χρή πάσχειν ἢ ἀποτίνειν, ἐὰν ὄφλῃ.

Κλοπὴ μὲν χρημάτων ἀνελεύθερον, ἀρπαγὴ δὲ ἀναίσχυντον· τῶν Διὸς δὲ ὑέων οὐδείς οὔτε δόλοις οὔτε βία χαίρων ἐπιτετήδευκεν τούτοις οὐδέτερον. μηδεὶς οὖν ὑπὸ ποιητῶν μηδ' ἄλλως ὑπὸ τινῶν μυθολόγων πλημμελῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐξαπατῶμενος ἀναπειθέσθω, καὶ κλέπτων ἢ

Stephanus page 941, section b, line 7

βιαζόμενος οἰέσθω μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν ἀλλ' ἅπερ αὐτοὶ θεοὶ δρῶσιν· οὔτε γὰρ ἀληθὲς οὔτ' εἰκός, ἀλλ' ὅς τι δρᾷ τοιοῦτον παρανόμως, οὔτε θεὸς οὔτε παῖς ἐστὶν ποτε θεῶν, ταῦτα δὲ νομοθέτῃ μᾶλλον προσήκει γινώσκειν ἢ ποιηταῖς σύμπασιν. ὁ μὲν οὖν πεισθεὶς ἡμῶν τῷ λόγῳ εὐτυχεῖ τε καὶ εἰς χρόνον ἅπαντα εὐτυχοῖ, ὁ δὲ ἀπιστήσας τὸ μετὰ ταῦτα τοιᾶνδε τινα μαχέσθω νόμῳ· Ἐὰν τις τι κλέπτῃ δημόσιον μέγα ἢ καὶ σμικρόν, τῆς αὐτῆς δίκης δεῖ. μικρόν τι γὰρ ὁ κλέπτων ἔρωτι μὲν ταῦτῳ, δυνάμει δὲ ἐλάττονι κέκλοφεν, ὃ τε τὸ μείζον κινῶν οὐ καταθέμενος ὅλον ἀδικεῖ.

Stephanus page 941, section d, line 2

δίκης οὖν οὐδέτερον οὐδετέρου ἐλάττονος ἔνεκα μεγέθους τοῦ

κλέμματος ὁ νόμος ἀξιοῖ ζημιοῦν, ἀλλὰ τῷ τὸν μὲν ἴσως ἂν ἰάσιμον ἔτ' εἶναι, τὸν δ' ἀνίατον. ξένον μὲν δὴ τῶν δημοσίων ἢ δοῦλον ἂν τις τι κλέπτοντα ἐν δικαστηρίῳ ἔλῃ,

ὥς ἰασίμῳ ἐκ τῶν εἰκότων ὄντι, τί χρὴ παθεῖν ἢ τίνα ζημίαν ἀποτίνειν αὐτὸν ἢ κρίσις γιγνέσθω· τὸν δὲ ἀστὸν καὶ τεθραμμένον ὥς ἔσται τεθραμμένος, ἂν πατρίδα συλῶν ἢ βιαζόμενος ἀλίσκεται, ἐάντ' ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐάντε μὴ, σχεδὸν ὥς ἀνίατον ὄντα θανάτῳ ζημιούῃ.

Stephanus page 942, section a, line 5

Στρατιῶν δὲ ἔνεκα πολλὴ μὲν συμβουλή, πολλοὶ δὲ νόμοι γίνονται κατὰ τρόπον, μέγιστον δὲ τὸ μηδέποτε ἀναρχὸν μηδένα εἶναι, μήτ' ἄρρενα μήτε θήλειαν, μηδέ τινος ἔθει ψυχὴν εἰθίσθαι μήτε σπουδάζοντος μήτ' ἐν παιδιαῖς αὐτὸν ἐφ' αὐτοῦ τι κατὰ μόνας δρᾶν, ἀλλ' ἐν τε πολέμῳ παντὶ καὶ ἐν εἰρήνῃ πάσῃ πρὸς τὸν ἄρχοντα ἀεὶ βλέποντα καὶ συνεπόμενον ζῆν, καὶ τὰ βραχύταθ' ὑπ' ἐκείνου κυβερνῶμενον, οἷον ἐστάναι θ' ὅταν ἐπιτάτῃ τις καὶ πορεύεσθαι καὶ γυμνάζεσθαι καὶ λοῦσθαι καὶ σιτεῖσθαι καὶ ἐγείρεσθαι νύκτωρ εἰς τε φυλακὰς καὶ παραγγέλσεις, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς

Stephanus page 942, section b, line 7

κινδύνους μήτε τινὰ διώκειν μήθ' ὑποχωρεῖν ἄλλῳ ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων δηλώσεως, ἐνὶ τε λόγῳ τὸ χωρὶς τι τῶν ἄλλων πράττειν διδάξαι τὴν ψυχὴν ἔθεσι μήτε γινώσκειν μήτ' ἐπίστασθαι τὸ παράπαν, ἀλλ' ἀθρόον ἀεὶ καὶ ἅμα καὶ κοινὸν τὸν βίον ὅτι μάλιστα πᾶσι πάντων γίγνεσθαι - τούτου γὰρ οὔτ' ἔστιν οὔτε ποτὲ μὴ γένηται κρεῖττον οὔτε ἄμεινον οὔτε τεχνικώτερον εἰς σωτηρίαν τὴν κατὰ πόλεμον καὶ νίκην - τοῦτο ἐν εἰρήνῃ μελετητέον εὐθύς ἐκ τῶν παίδων, ἄρχειν τε ἄλλων ἄρχεσθαί θ' ὑφ' ἐτέρων· τὴν δ' ἀναρχίαν ἐξαιρετέον ἐκ παντὸς τοῦ βίου ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων τε καὶ τῶν

Stephanus page 942, section d, line 2

ὑπ' ἀνθρώπους θηρίων. καὶ δὴ καὶ χορείας πάσας εἰς τὰς ἀριστείας τὰς κατὰ πόλεμον βλεπούσας χορεύειν, καὶ ὅλην εὐκολίαν τε καὶ εὐχέρειαν ἐπιτηδεύειν τῶν αὐτῶν εἵνεκα, καρτερήσεις τε αὐτῶν σίτων καὶ ποτῶν καὶ χειμῶνων καὶ τῶν ἐναντίων καὶ κοίτης σκληρᾶς, καὶ τὸ μέγιστον, τὴν τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δύναμιν μὴ διαφθείρειν τῇ τῶν ἄλλοτρίων σκεπασμάτων περικαλυφῇ, τὴν τῶν οἰκείων ἀπολύντας πύλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν· ταῦτα γὰρ ἀκρωτήρια ὄντα σφριζόμενά τε ἔχει μεγίστην δύναμιν παντὸς τοῦ σώματος καὶ τὸναντίον ἐναντίως, καὶ τὸ μὲν

Stephanus page 942, section e, line 4

ὑπηρετικώτατον ἅπαντι τῷ σώματι, τὸ δὲ ἀρχικώτατον, ἔχον τὰς κυρίας ἀπάσας αἰσθήσεις αὐτοῦ φύσει. ἔπαινον μὲν δὴ τοῦτον ἀκούειν τὸν νέον χρῆν δοκεῖν πολεμικοῦ περὶ

βίου, νόμους δ' αὖ τούσδε· Στρατεύεσθαι τὸν καταλεγέντα
ἢ τὸν ἐν μέρει τινὶ τεταγμένον. ἐὰν δέ τις ἐκλείπῃ τινὶ
κάκῃ μὴ στρατηγῶν ἀφέντων, γραφὰς ἀστρατείας εἶναι πρὸς
τοὺς πολεμικοὺς ἄρχοντας, ὅταν ἔλθωσιν ἀπὸ στρατοπέδου,
δικάζειν δὲ τοὺς στρατεύσαντας ἐκάστους χωρὶς, ὀπλίτας
τε καὶ ἱππέας καὶ τᾶλλα ἐμπολέμια ἕκαστα ὡσαύτως, καὶ
εἰσάγειν ὀπλίτας μὲν εἰς τοὺς ὀπλίτας, ἱππέας δὲ εἰς τοὺς

Stephanus page 943, section b, line 2

ἱππέας καὶ τοὺς ἄλλους δὲ κατὰ ταῦτά εἰς τοὺς αὐτῶν συννό-
μους· ἐὰν δέ τις ὀφλῇ, ὑπάρχειν μὲν αὐτῷ μήποτε τῆς
ὅλης ἀριστείας ἀγωνιστῇ γενέσθαι μηδὲ ἀστρατείας ἄλλον
γράψασθαι ποτε μηδὲ κατηγορῶν τούτων πέρι γενέσθαι, πρὸς
τούτοις δ' ἔτι προστιμᾶν αὐτῷ τὸ δικαστήριον ὅτι χρή παθεῖν
ἢ ἀποτίνειν. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκδικασθεισῶν τῶν τῆς ἀστρα-
τείας δικῶν, πάλιν ἐκάστων ἄρχοντας ποιῆσαι σύλλογον,
ἀριστείων δὲ πέρι κρίνεσθαι τὸν βουλόμενον ἐν τοῖς αὐτῶν
ἔθνεσιν, μὴ περὶ προτέρου πολέμου μηδὲν παρεχόμενον μήτε
τεκμήριον μήτε μαρτύρων πιστώσεις λόγων, αὐτῆς δὲ περὶ

Stephanus page 943, section c, line 4

τῆς στρατείας τῆς τότε γενομένης αὐτοῖς. στέφανον δὲ τὸ
νικητήριον ἐκάστοις εἶναι θαλλοῦ· τοῦτον δὲ εἰς τὰ τῶν
πολεμικῶν θεῶν ἱερά, ὧν ἂν τις βούληται, γράψαντα ἀνα-
θεῖναι μαρτύριον εἰς τὴν τῶν ἀριστείων κρίσιν παντὸς τοῦ
βίου καὶ τὴν τῶν δευτέρων καὶ τρίτων. ἐὰν δὲ στρατεύσῃται
μὲν τις, μὴ ἀπαγαγόντων δὲ τῶν ἀρχόντων οἴκαδε προα-
πέλθῃ τοῦ χρόνου, λιποταξίου τούτων εἶναι γραφὰς ἐν τοῖς
αὐτοῖς οἷς περὶ τῆς ἀστρατείας, ὀφλοῦσιν τε τιμωρίαι
ἐπέστωσαν αἵπερ καὶ πρόσθεν ἐτέθησαν. χρή μὲν δὴ πᾶσαν
ἐπιφέροντα δίκην ἀνδρὶ πάντ' ἄνδρα φοβεῖσθαι τὸ μήτε

Stephanus page 943, section d, line 6

ἐπενεγκεῖν ψευδῇ τιμωρίαν, μήτ' οὖν ἐκόντα μήτ' ἄκοντα
κατὰ δύναμιν - παρθένος γὰρ Αἰδοῦς Δίκη λέγεται τε καὶ
ὄντως εἴρηται, ψευδὸς δὲ αἰδοῖ καὶ δίκη νεμεσητὸν κατὰ
φύσιν - τῶν τε οὖν ἄλλων εὐλαβεῖσθαι πέρι πλημμελεῖν
εἰς δίκην, διαφερόντως δὲ καὶ τῆς τῶν κατὰ πόλεμον ὅπλων
ἀποβολῆς, μὴ διαμαρτῶν τις ἄρα τῶν ἀναγκαίων ἀποβολῶν,
ὥς αἰσχροῦς αὐτὰς εἰς ὄνειδος τιθεῖς, ἀναξίῳ ἀναξίας ἐπάγει
δίκας. ῥᾶδιον μὲν οὖν οὐδαμῶς διορίσαι τούτων θάτερον,
ὅμως δὲ χρή τὸν νόμον ἀμῶς γέ πως ὀρίζειν πειρᾶσθαι κατὰ
μέρη. μύθῳ δὲ προσχρώμενοι ἅμ' εἵπωμεν, εἰ κομισθεῖς

Stephanus page 944, section a, line 3

ἐπὶ σκηνὴν ἄνευ τῶν ὅπλων Πάτροκλος ἔμπνους ἐγένεθ',

οἷον δὴ μυρίοις συνέπεσεν, τὰ δὲ πρότερα ἐκεῖνα ὄπλα,
ἃ Πηλεΐ φησιν ὁ ποιητὴς παρὰ θεῶν προῖκα ἐν τοῖς
γάμοις ἐπιδοθῆναι Θέτιδι, ταῦτα δὲ Ἑκτωρ εἶχεν, ἐξῆν ἂν
τῶν τότε ὅσοι κακοὶ ὀνειδίζειν ὄπλων ἀποβολὴν τῷ τοῦ
Μενoitίου. ἔτι δὲ ὅπόσοι κατὰ κρημνῶν ῥιφέντες ἀπώλεσαν
ὄπλα, ἢ κατὰ θάλατταν, ἢ χειμῶνων ἐν κόποις ὑποδεξαμένης
αὐτοὺς ἐξαίφνης πολλῆς ῥύσεως ὕδατος, ἢ μυρί' ἂν ἔχοι
τις τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπάδειν, εὐδιάβολον κακὸν
καλλύνων· τεμεῖν δὴ χρεὼν κατὰ δύναμιν τὸ μείζον καὶ

Stephanus page 944, section b, line 5

τὸ δυσχερέστερον κακὸν ἀπὸ τοῦ ἐναντίου. σχεδὸν οὖν ἐν
τοῖς ὀνειδέσιν ἔχει τινὰ τομὴν ἢ τούτων τῶν ὀνομάτων
ἐπιφορά· ῥίψασπις μὲν γὰρ οὐκ ἐν πᾶσιν ὀνομάζοιτ' ἂν
δικαίως, ἀποβολεὺς δὲ ὄπλων. οὐχ ὁμοίως γὰρ ὅ τε ἀφαι-
ρεθεῖς μετ' εἰκνίας βίας γίγνοιτ' ἂν ῥίψασπις ὅ τε ἀφεί-
κων, διαφέρει δὲ ὅλον που καὶ τὸ πᾶν. ὥδ' οὖν δὴ λεγέσθω
νόμῳ· Ἐὰν καταλαμβανόμενός τις ὑπὸ πολεμίων καὶ ἔχων
ὄπλα μὴ ἀναστρέφῃ καὶ ἀμύνηται, ἀφῇ δὲ ἐκὼν ἢ ῥίψῃ,
ζωὴν αἰσχροὺς ἀρνύμενος μετὰ κάκης μᾶλλον ἢ μετ' ἀνδρείας
καλὸν καὶ εὐδαίμονα θάνατον, τοιαύτης μὲν ὄπλων ἀποβολῆς

Stephanus page 944, section d, line 1

ἔστω δίκη ῥιφθέντων, τῆς δὲ εἰρημένης ἔμπροσθεν ὁ δικάζων
μὴ ἀμελείτω σκοπεῖν. τὸν γὰρ κακὸν αἰεὶ δεῖ κολάζειν, ἴν'
ἀμείνων ἦ, οὐ τὸν δυστυχῇ· οὐδὲν γὰρ πλέον. ζημία δὴ
τῷ τὴν τοιαύτην ἀμυντηρίων ὄπλων εἰς τοῦναντίον ἀφέντι
δύναμιν τίς ἄρα γίγνοιτ' ἂν πρόσφορος; οὐ γὰρ δυνατόν
ἀνθρώπῳ δρᾶν τοῦναντίον ὥς ποτε θεὸν φασὶ δρᾶσαι, Καινέα
τὸν Θετταλὸν ἐκ γυναικὸς μεταβαλόντα εἰς ἀνδρὸς φύσιν·
ἦν γὰρ ἀνδρὶ ῥιψάσπιδι τρόπον τινὰ πρέπουσα πασῶν
μάλιστα ἢ 'κείνῃ τῇ γενέσκει ἐναντία γένεσις, εἰς γυναῖκα
ἐξ ἀνδρὸς μεταβαλοῦσα, τιμωρία τούτῳ γενομένη. νῦν δ'

Stephanus page 944, section e, line 3

ὅτι τούτων ἐγγύτατα φιλοψυχίας ἔνεκα, ἵνα τὸν ἐπίλοιπον
βίον μὴ κινδυνεύῃ, ζῇ δὲ ὡς πλεῖστον χρόνον ὦν κακὸς
ὀνειδεῖ συνεχόμενος, ἔστω νόμος ὅδε ἐπὶ τούτοις· Ἄνθρωπος ὅς
ἂν ὄφλῃ δίκην ὡς αἰσχροῶς ἀποβαλὼν ὄπλα πολεμικά, τούτῳ
μήτ' οὖν τις στρατηγὸς μήτ' ἄλλος ποτὲ τῶν κατὰ πόλεμον
ἀρχόντων ὡς ἀνδρὶ στρατιώτῃ χρήσεται μηδ' εἰς τάξιν
κατατάξῃ μηδ' ἡντινοῦν· εἰ δὲ μή, κατευθύνειν αὐτοῦ τὸν
εὐθύνον, ἂν μὲν ἦ τοῦ μεγίστου τιμήματος ὁ τάξας τὸν
κακόν, χιλίας, ἂν δὲ τοῦ δευτέρου, πέντε μνᾶς, ἂν δὲ τοῦ
τρίτου, τρεῖς μνᾶς, ἂν δὲ τοῦ τετάρτου, μνᾶν. ὁ δὲ ὀφλὼν

Stephanus page 945, section a, line 6

τὴν δίκην πρὸς τῷ ἀφεῖσθαι τῶν ἀνδρείων κινδύνων κατὰ φύσιν τὴν αὐτοῦ προσαποτεισάτω μισθόν, χιλίας μὲν, ἂν

τοῦ μεγίστου τιμήματος ἦ, πέντε δέ, τοῦ δευτέρου, τρεῖς δέ, ἂν τοῦ τρίτου, μὲν δὲ ὡσαύτως, καθάπερ οἱ πρόσθεν, τοῦ τετάρτου μέρους.

Εὐθύνων δὲ περὶ τίς ἡμῖν λόγος ἂν εἴη πρέπων ἀρχόντων γενομένων τῶν μὲν κατὰ τύχην κλήρου καὶ ἐπ' ἐνιαυτόν, τῶν δ' εἰς πλείονα ἔτη καὶ ἐκ προκρίτων; τῶν δὲ τοιούτων εὐθυντῆς τίς ἱκανός, ἂν τίς τί εἴπη σκολιὸν αὐτῶν <ἦ>

Stephanus page 945, section b, line 7

καμφθεὶς ὑπὸ βάρους μὲν τὴν ἀρχὴν πράξει, τῆς δ' αὐτοῦ δυνάμεως ἐνδεία πρὸς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀξίαν; ῥάδιον μὲν οὐδαμῶς εὐρεῖν τῶν ἀρχόντων ἄρχοντα ὑπερβάλλοντα πρὸς ἀρετὴν, ὅμως δὲ πειρατέον εὐθυντάς τινας ἀνευρίσκειν θείους. ἔχει γὰρ οὖν οὕτω. πολλοὶ καιροὶ πολιτείας λύσεώς εἰσιν, καθάπερ νεὼς ἡ ζώου τινός, οὓς ἐντόνους τε καὶ ὑποζώματα καὶ νεύρων ἐπιτόνους, μίαν οὖσαν φύσιν διεσπαρμένην, πολλαχοῦ πολλοῖς ὀνόμασιν προσαγορεύομεν· εἷς δὲ οὗτος οὐ σμικρότατος καιρὸς τοῦ σώζεσθαι τε καὶ διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν. ἂν μὲν γὰρ οἱ τοὺς ἄρχοντας ἐξευθύ-

Stephanus page 945, section d, line 2

νοντες βελτίους ὦσιν ἐκείνων, καὶ τοῦτ' ἐν δίκῃ ἀμέμπτω τε καὶ ἀμέμπτως, ἢ πᾶσα οὕτω θάλλει τε καὶ εὐδαιμονεῖ χώρα καὶ πόλις· ἐὰν δ' ἄλλως τὰ περὶ τὰς εὐθύνας τῶν ἀρχόντων γίνηται, τότε λυθείσης τῆς τὰ πάντα πολιτεύματα συνεχούσης εἰς ἓν δίκης, ταύτῃ πᾶσα ἀρχὴ διεσπάσθη χωρὶς ἑτέρα ἀπ' ἄλλης, καὶ οὐκ εἰς τὸ αὐτὸ ἔτι νεύουσαι, πολλὰς ἐκ μιᾶς τὴν πόλιν ποιοῦσαι, στάσεων ἐμπλήσασαι ταχὺ διώλεσαν. διὸ δὲ δεῖ πάντως τοὺς εὐθύνους θαυμαστοὺς πᾶσαν ἀρετὴν εἶναι. τεκταινώμεθα δὲ τινα τρόπον αὐτῶν τοιάνδε γένεσιν. κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον μετὰ τροπὰς ἡλίου

Stephanus page 945, section e, line 5

τὰς ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα συνιέναι χρεῶν πᾶσαν τὴν πόλιν εἰς Ἡλίου κοινὸν καὶ Ἀπόλλωνος τέμενος, τῷ θεῷ ἀποφανομένους ἄνδρας αὐτῶν τρεῖς, ὃν ἂν ἕκαστος αὐτῶν ἡγήται πάντη ἄριστον εἶναι, πλὴν αὐτοῦ, μὴ ἔλαττον πεντήκοντα γεγονότα ἐτῶν. τῶν δὲ προκριθέντων οὓς ἂν πλεῖστοι ἐνέγκωσι, τούτους ἐκλέξει μέχρι τῶν ἡμίσεων, ἐὰν ἄρτιοι γίνωνται, περιττοὶ δὲ ἐὰν ὦσιν, ἓνα ἀφελεῖν, ᾧ ἂν ἐλάχισται γένωνται, καταλιπεῖν δὲ τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν πλήθει τῶν ψήφων ἀποκρίναντας, ἐὰν δὲ τισιν ἴσαι γίνωνται καὶ τὸν ἡμισὺν ἀριθμὸν πλείω ποιῶσιν, ἀφελεῖν τὸ πλεόν ἀποκρίναντας

νεότητι, τοὺς δ' ἄλλους ἐγκρίναντας φέρειν αὐθις, μέχριπερ
ἂν τρεῖς λειφθῶσιν ἄνισοι· ἐὰν δὲ ἡ πᾶσιν ἡ τοῖν δυοῖν ἴσαι
γίνωνται, τῇ ἀγαθῇ μοίρᾳ καὶ τύχῃ ἐπιτρέψαντας, κλήρῳ
διελόντας τὸν νικῶντα καὶ δεύτερον καὶ τρίτον στεφανῶσαι
θαλλῶ, καὶ τὰ ἀριστεῖα ἀποδόντας πᾶσιν ἀνειπεῖν ὅτι
Μαγνήτων ἢ κατὰ θεὸν πάλιν τυχοῦσα σωτηρίας πόλις,
ἀποφήνασα αὐτῆς Ἡλίου ἄνδρας τοὺς ἀρίστους τρεῖς, ἀκρο-
θίνιον Ἀπόλλωνι κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον ἀνατίθησι κοινὸν
καὶ Ἡλίου, ὅσονπερ ἂν ἔπωνται χρόνον τῇ κρίσει. τούτους
δὲ πρῶτῳ μὲν ἐνιαυτῷ δώδεκα εὐθύνους ἀποδειῖσαι, μέχριπερ

ἂν ἐκάστῳ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη συμβῇ γενόμενα, τὸ
λοιπὸν δὲ τρεῖς αἰεὶ προσγιγνέσθων κατ' ἐνιαυτόν· οὗτοι δὲ
τὰς ἀρχὰς πάσας δώδεκα μέρη διελόμενοι πάσαις βασάνοις
χρῶμενοι ἐλευθέραις ἐλεγχόντων. οἰκούντων δέ, ὅσον ἂν
εὐθύνωσιν χρόνον, ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἡλίου
τεμένει, ἐν ᾧπερ ἐκρίθησαν· καὶ τὰ μὲν ἰδίᾳ ἕκαστος, τὰ δὲ
καὶ κοινῇ μετ' ἀλλήλων κρίναντες τοὺς ἄρξαντας τῇ πόλει,
ἀποφηνάντων, εἰς τὴν ἀγορὰν γράμματα καταθέντες, περὶ
ἐκάστης ἀρχῆς ὅτι χρή παθεῖν ἢ ἀποτίνειν κατὰ τὴν τῶν
εὐθύνων γνώμην. ἥτις δ' ἂν τῶν ἀρχῶν μὴ ὁμολογῇ κε-

κρίσθαι δικαίως, εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς δικαστὰς εἰσαγέτω τοὺς
εὐθύνους, καὶ ἐὰν μὲν ἀποφύγῃ τις τὰς εὐθύνας, αὐτῶν τῶν
εὐθύνων κατηγορεῖτω, ἐὰν ἐθέλῃ· ἐὰν δὲ ἄλῳ, ἐὰν μὲν ἢ τῷ
θανάτου τετιμημένον ὑπὸ τῶν εὐθύνων, ὥσπερ ἀνάγκη, ἀπλῶς
θνησκέτω, τῶν δ' ἄλλων τιμημάτων ὧν ἂν δυνατόν ἢ διπλῆν
τεῖσαι, διπλασίαν τινέτω. τὰς δ' εὐθύνας αὐτῶν τούτων
ἀκούειν χρή τίνες ἔσονται καὶ τίνα τρόπον. ζῶσι μὲν οὖν
τούτοις τοῖς παρὰ πάσης τῆς πόλεως ἀριστείων ἡξιωμένοις
προεδρίαι τ' ἐν ταῖς πανηγύρεσι πάσαις ἔστωσαν, ἔτι δὲ τῶν
εἰς τοὺς Ἑλληνας κοινῇ θυσιῶν καὶ θεωριῶν καὶ ὅσων ἂν

ἐτέρων κοινωνῶσιν ἱερῶν, ἐκ τούτων τοὺς ἄρχοντας τῆς
θεωρίας ἐκάστης ἐκπέμπειν, καὶ τούτους μόνους δάφνης
στεφάνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει κεκοσμημένους εἶναι, καὶ ἱερέας
μὲν πάντας τοῦ Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἡλίου, ἀρχιέρεων δὲ ἕνα
κατ' ἐνιαυτὸν τὸν πρῶτον κριθέντα τῶν γενομένων ἐκείνῳ τῷ
ἐνιαυτῷ τῶν ἱερέων, καὶ τοῦνομα ἀναγράφειν τούτου κατ'
ἐνιαυτόν, ὅπως ἂν γίγνηται μέτρον ἀριθμοῦ τοῦ χρόνου, ἕως
ἂν ἡ πόλις οἰκῇται. τελευτήσασι δὲ προθέσεις καὶ ἐκφορὰς

καὶ θήκας διαφόρους εἶναι τῶν ἄλλων πολιτῶν· λευκὴν μὲν τὴν στολὴν ἔχειν πᾶσαν, θρήνων δὲ καὶ ὀδυρμῶν χωρὶς

Stephanus page 947, section b, line 6

γίνεσθαι, κορῶν δὲ χορὸν πεντεκαίδεκα καὶ ἀρρένων ἕτερον περισταμένους τῇ κλίνῃ ἑκατέρους οἶον ὕμνον πεποιημένον ἔπαινον εἰς τοὺς ἱερέας ἐν μέρει ἑκατέρους ἄδειν, εὐδαιμονίζοντας ᾠδῇ διὰ πάσης τῆς ἡμέρας· ἔωθεν δ' εἰς τὴν θήκην φέρειν αὐτὴν μὲν τὴν κλίνην ἑκατὸν τῶν νέων τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις, οὓς ἂν οἱ προσήκοντες τοῦ τελευτήσαντος ἐπιόψωνται, πρῶτους δὲ προϊέναι τοὺς ἡιθέους τὴν πολεμικὴν σκευὴν ἐνδεδυκότας ἑκάστους, σὺν τοῖς ἵπποισι μὲν ἱππέας, σὺν δὲ ὅπλοις ὀπλίτας, καὶ τοὺς ἄλλους ὡσαύτως, παῖδας δὲ περὶ αὐτὴν τὴν κλίνην ἔμπροσθεν τὸ πάτριον μέλος ἐφυμνεῖν,

Stephanus page 947, section d, line 1

καὶ κόρας ἐπομένας ἐξόπισθεν ὅσαι τ' ἂν γυναῖκες τῆς παιδοποιήσεως ἀπηλλαγμέναι τυγχάνωσιν, μετὰ δὲ ταῦτα ἱερέας τε καὶ ἱερείας ὡς καθαρεύοντι τῷ τάφῳ ἔπεσθαι, ἐὰν ἄρα καὶ τῶν ἄλλων εἰργωνται τάφων, ἐὰν καὶ τὸ τῆς Πυθίαις οὕτω τε καὶ ταύτῃ σύμψηφον ἦ. θήκην δὲ ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένην εἶναι ψαλίδα προμήκη λίθων ποτίμων καὶ ἀγήρων εἰς δύναμιν, ἔχουσιν κλίνας παρ' ἀλλήλας λιθίνας κειμένας, οὗ δὴ τὸν μακάριον γεγονότα θέντες, κύκλῳ χώσαντες, πέριξ δένδρων ἄλσος περιφυτεύσουσι πλὴν κώλου ἑνός, ὅπως ἂν αὕξην ὁ τάφος ἔχῃ ταύτην τὴν εἰς τὸν ἅπαντα

Stephanus page 947, section e, line 4

χρόνον ἐπιδεῖν χώματος τοῖς τιθεμένοις· κατ' ἐνιαυτὸν δὲ ἀγῶνα μουσικῆς αὐτοῖς καὶ γυμνικὸν ἱππικὸν τε θήσουσιν. τὰ μὲν δὴ γέρα ταῦτα τοῖς τὰς εὐθύνας διαφυγοῦσιν· ἂν δέ τις τούτων, πιστεύων τῷ κεκρίσθαι, τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐπιδείξῃ κακὸς γενόμενος ὕστερον τῆς κρίσεως, γράφεσθαι μὲν τὸν βουλούμενον αὐτὸν ὁ νόμος προσταττέτω, ὁ δ' ἀγῶν ἐν δικαστηρίῳ γιγνέσθω τοιῶνδ' ἐν τίνι τρόπῳ. πρῶτον μὲν νομοφύλακες ἔστωσαν τούτου τοῦ δικαστηρίου, ἔπειτα αὐτῶν τούτων οἱ ζῶντες, πρὸς δὲ τούτοις τὸ τῶν ἐκλεκτῶν δικαστήριον, γραφέσθω δὲ ὁ γραφόμενος, ὃν ἂν γράφηται,

Stephanus page 948, section a, line 5

λέγουσαν τὴν γραφὴν ἀνάξιον εἶναι τὸν καὶ τὸν τῶν ἀριστείων καὶ τῆς ἀρχῆς· καὶ ἐὰν μὲν ὁ φεύγων ἀλῶ, στερέσθω τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων τῶν δοθεισῶν αὐτῷ τιμῶν, ἐὰν δὲ ὁ διώκων μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τινέτω ὁ μὲν τοῦ μεγίστου τιμήματος δώδεκα μνᾶς, ὀκτῶ δὲ ὁ τοῦ δευτέρου, τρίτου δὲ ἕξ, τετάρτου δὲ δύο.

Ῥαδαμάνθυος δὲ περὶ τὴν λεγομένην κρίσιν τῶν δικῶν
ἄξιον ἄγασθαι, διότι κατείδεν τοὺς τότε ἀνθρώπους ἡγου-
μένους ἐναργῶς εἶναι θεούς, εἰκότως, ἅτε κατὰ τὸν τότε
χρόνον τῶν πολλῶν ἐκ θεῶν ὄντων, ὧν εἷς ἦν αὐτός, ὥς γε

Stephanus page 948, section b, line 7

λόγος. ἔοικεν δὴ δικαστῇ μὲν ἀνθρώπων οὐδενὶ διανοού-

μενος δεῖν ἐπιτρέπειν, θεοῖς δέ, ὅθεν ἀπλαῖ καὶ ταχεῖαι δίκαι
ἐκρίνοντ' αὐτῶ· διδοὺς γὰρ περὶ ἐκάστων τῶν ἀμφισβη-
τουμένων ὄρκον τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀπηλλάττετο ταχὺ καὶ
ἀσφαλῶς. νῦν δὲ δὴ ὅτε μέρος τι μὲν, φαμέν, ἀνθρώπων
τὸ παράπαν οὐχ ἡγοῦνται θεούς, οἱ δὲ οὐ φροντίζουν ἡμῶν
αὐτοὺς διανοοῦνται, τῶν δὲ δὴ πλείστων ἐστὶ καὶ κακίστων
ἡ δόξα ὥς σμικρὰ δεχόμενοι θύματα καὶ θωπείας πολλὰ
συναποστεροῦσι χρήματα καὶ μεγάλων σφᾶς ἐκλύονται κατὰ

Stephanus page 948, section c, line 7

πολλὰ ζημιῶν, οὐκέτι δὴ τοῖς νῦν ἀνθρώποις ἡ Ῥαδαμάνθυος
ἂν εἴη τέχνη πρέπουσα ἐν δίκαις. μεταβεβληκυῶν οὖν τῶν
περὶ θεοὺς δοξῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις μεταβάλλειν δεῖ καὶ
τοὺς νόμους· ἐν γὰρ λήξεσιν δικῶν τοὺς μετὰ νοῦ τιθεμένους
νόμους ἐξαιρεῖν χρή τοὺς ὄρκους τῶν ἀντιδικούντων ἐκα-
τέρων, καὶ τὸν λαγχάνοντά τῷ τινι δίκην τὰ μὲν ἐγκλήματα
γράφειν, ὄρκον δὲ μὴ ἐπομνύναι, καὶ τὸν φεύγοντα κατὰ
ταῦτά τὴν ἄρνησιν γράψαντα παραδοῦναι τοῖς ἄρχουσιν
ἀνώμοτον. δεινὸν γὰρ που, δικῶν γ' ἐν πόλει πολλῶν
γενομένων, εὖ εἰδέναι σμικροῦ δεῖν τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν

Stephanus page 948, section e, line 2

ἐπιωρκηκότας, ἐν συσσιτίοις τε ἀλλήλοις εὐχερῶς συγγιγνο-
μένους καὶ ἐν ἄλλαις συνουσίαις τε καὶ ἰδιωτικαῖς συγγενή-
σεσιν ἐκάστων. νόμος δὴ κείσθω δικαστὴν μὲν ὁμνύναι
δικάζειν μέλλοντα, καὶ τὸν τὰς ἀρχὰς τῷ κοινῷ καθιστάντα
δι' ὄρκων ἢ διὰ φορᾶς ψήφων ἀφ' ἱερῶν φέροντα δρᾶν ἀεὶ
τὸ τοιοῦτον, καὶ κριτὴν αὖ χορῶν καὶ πάσης μουσικῆς καὶ
γυμνικῶν τε καὶ ἱππικῶν ἄθλων ἐπιστάτας καὶ βραβέας
καὶ ἀπάντων ὅποσα μὴ φέρει κέρδος κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην
δόξαν τῷ ἐπιорκοῦντι· τῶν δὲ ὅποσα ἐξαρνηθέντι καὶ ἐξο-
μοσαμένῳ κέρδος μέγα φανερόν εἶναι δοκεῖ, ταῦτα δὲ διὰ

Stephanus page 949, section a, line 7

δικῶν ὄρκων χωρὶς κρίνεσθαι σύμπαντας τοὺς ἐπικαλοῦντας
ἀλλήλοις. καὶ τὸ παράπαν ἐν δίκῃ τοὺς προέδρους μὴ
ἐπιτρέπειν μήτε ὁμνύντι λέγειν πιθανότητος χάριν μήτε
ἐπαρώμενον ἑαυτῷ καὶ γένει μήτε ἱκετεῖαις χρώμενον ἀσχή-

μοσιν μήτε οἴκτοις γυναικείοις, ἀλλὰ τὸ δίκαιον μετ' εὐφη-
μίας διδάσκοντα καὶ μανθάνοντα ἀεὶ διατελεῖν, εἰ δὲ μή,
καθάπερ ἔξω τοῦ λόγου λέγοντος, τοὺς ἄρχοντας πάλιν
ἐπανάγειν εἰς τὸν περὶ τοῦ πράγματος ἀεὶ λόγον. ξένω δ'
εἶναι πρὸς ξένους, καθάπερ τὰ νῦν, δέχεσθαι τε ὅρκους παρ'
ἀλλήλων, ἂν ἐθέλωσι, καὶ διδόναι κυρίως - οὐ γὰρ κατα-

Stephanus page 949, section c, line 2

γηράσουσιν οὐδ' ἐννεοττεύοντες ἐν τῇ πόλει ὥς τὸ πολὺ
τοιούτους ἄλλους κυρίους τῆς χώρας παρέξονται συντρόφους
- δικῶν τε περὶ λήξεως τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι πρὸς
ἀλλήλους πᾶσι τὴν κρίσιν.

Ὅσα τις ἐλεύθερος ἀπειθεῖ τῇ πόλει, μήτ' οὖν πληγῶν
ἄξια μηδ' αὖ δεσμῶν μηδὲ θανάτου, περὶ δὲ χορείας τινῶν
φοιτήσεων ἢ πομπεύσεων ἢ τοιούτων τινῶν ἄλλων κοινῶν
κοσμήσεων ἢ λητουργιῶν, ὅποσα περὶ θυσίας εἰρηνικῆς ἢ
πολεμικῶν εἰσφορῶν εἵνεκα, πάντων τῶν τοιούτων τὴν
πρώτην ἀνάγκην ἱατὴν εἶναι τῆς ζημίας, τοῖς δὲ μὴ πειθο-

Stephanus page 949, section d, line 4

μένους ἐνεχυρασίαν τούτοις οἷς ἂν πόλις ἅμα καὶ νόμος
εἰσπράττειν προστάττει, τῶν δὲ ἀπειθούντων ταῖς ἐνεχυ-
ρασίαις πρᾶσιν τῶν ἐνεχύρων εἶναι, τὸ δὲ νόμισμα γίνεσθαι
τῇ πόλει· ἐὰν δὲ ζημίας δέωνται πλείονος, τὰς ἀρχὰς
ἐκάστας τοῖς ἀπειθοῦσι τὰς πρεπούσας ζημίας ἐπιβαλλούσας
εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον, ἕως ἂν ἐθελήσωσι δρᾶν τὸ
προσταχθέν.

Πόλει δέ, ἥτις ἂν μήτε χρηματίζεται πλὴν τὸν ἐκ γῆς
χρηματισμὸν μήτ' ἐμπορεύηται, περὶ ἀποδημίας ἐαυτῶν ἔξω
τῆς χώρας καὶ ξένων ὑποδοχῆς ἄλλοθεν ἀνάγκη βεβου-

Stephanus page 949, section e, line 6

λεῦσθαι τί χρὴ δρᾶν· συμβουλεύειν οὖν τὸν νομοθέτην δεῖ
τούτων πέρι πρῶτον πείθοντα εἰς δύναμιν. πέφυκεν δὲ
ἡ πόλεων ἐπιμειξία πόλεσιν ἥθη κεραννύναι παντοδαπά,
καινοτομίας ἀλλήλοις ἐμποιούντων ξένων ξένοις· ὁ δὲ τοῖς
μὲν εὖ πολιτευομένοις διὰ νόμων ὀρθῶν βλάβην ἂν φέροι
μεγίστην πασῶν, ταῖς δὲ πλείσταις πόλεσιν, ἅτε οὐδαμῶς
εὐνομουμέναις, οὐδὲν διαφέρει φύρεσθαι δεχομένους τε αὐτοῖς
ξένους καὶ αὐτοὺς εἰς τὰς ἄλλας ἐπικωμάζοντας πόλεις, ὅταν
ἐπιθυμήσῃ τις ἀποδημίας ὀπηροῦν καὶ ὁπότε, εἴτε νέος εἴτε
καὶ πρεσβύτερος ὢν. τὸ δ' αὖ μήτε ἄλλους δέχεσθαι μήτε

Stephanus page 950, section a, line 8

αὐτοὺς ἄλλοσε ἀποδημεῖν ἅμα μὲν οὐκ ἐγχωρεῖ τό γε
παράπαν, ἔτι δὲ ἄγριον καὶ ἀπηνὲς φαίνοιτ' ἂν τοῖς ἄλλοις

ἄνθρωποις, ὀνόμασίν τε χαλεποῖς ταῖσιν λεγομέναις ξηνη-
λασίαις χρωμένους καὶ τρόποις αὐθάδεσι καὶ χαλεποῖς, ὥς
δοκοῖεν ἄν· χρή δὲ οὐποτε περὶ μικροῦ ποιεῖσθαι τὸ δοκεῖν
ἀγαθοὺς εἶναι τοῖς ἄλλοις ἢ μὴ δοκεῖν. οὐ γὰρ ὅσον οὐσίας
ἀρετῆς ἀπεσφαλμένοι τυγχάνουσιν οἱ πολλοί, τοσοῦτον καὶ
τοῦ κρίνειν τοὺς ἄλλους ὅσοι πονηροὶ καὶ χρηστοί, θεῖον δέ
τι καὶ εὖστοχον ἔνεστι καὶ τοῖσιν κακοῖς, ὥστε πάμπολλοι
καὶ τῶν σφόδρα κακῶν εὖ τοῖς λόγοις καὶ ταῖς δόξαις δια-

Stephanus page 950, section c, line 2

ροῦνται τοὺς ἀμείνους τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς χείρονας.
διὸ καλὸν ταῖς πολλαῖς πόλεσι τὸ παρακείμενόν ἐστιν,
προτιμᾶν τὴν εὐδοξίαν πρὸς τῶν πολλῶν. τὸ μὲν γὰρ
ὀρθότατον καὶ μέγιστον, ὄντα ἀγαθὸν ἀληθῶς οὕτω τὸν
εὐδοξον βίον θηρεύειν, χωρὶς δὲ μηδαμῶς, τὸν γε τέλεον
ἄνδρα ἐσόμενον, καὶ δὴ καὶ τῇ κατὰ Κρήτην οἰκισομένη
πόλει πρέπον ἂν εἴη δόξαν πρὸς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὅτι
καλλίστην τε καὶ ἀρίστην παρασκευάζεσθαι πρὸς ἀρετήν·
πᾶσα δ' ἐλπίς αὐτὴν ἐκ τῶν εἰκότων, ἅπερ κατὰ λόγον
γίγνηται, μετ' ὀλίγων ἥλιον ὄψεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς

Stephanus page 950, section d, line 4

ἐν ταῖς εὐνόμοις πόλεσι καὶ χώραις. ὧδε οὖν χρή ποιεῖν
περὶ ἀποδημίας εἰς ἄλλας χώρας καὶ τόπους καὶ περὶ ὑπο-
δοχῆς ξένων. Πρῶτον μὲν νεωτέρῳ ἑτῶν τετταράκοντα μὴ
ἐξέστω ἀποδημῆσαι μηδαμῇ μηδαμῶς, ἔτι τε ἰδίᾳ μηδενί,
δημοσίᾳ δ' ἔστω κήρυξιν ἢ πρεσβείαις ἢ καὶ τισι θεωροῖς·
τὰς δὲ κατὰ πόλεμον καὶ στρατείας ἀποδημίας οὐκ ἐν ἐκδη-
μίαις πολιτικαῖς ἄξιον ἀγορεύειν ὥς τούτων οὐσας. Πυθῶδε
τῷ Ἀπόλλωνι καὶ εἰς Ὀλυμπίαν τῷ Διὶ καὶ εἰς Νεμέαν καὶ
εἰς Ἴσθμὸν χρή πέμπειν κοινωνοῦντας θυσιῶν τε καὶ ἀγώνων
τούτοις τοῖς θεοῖς, πέμπειν δὲ εἰς δύναμιν ὅτι πλείστους

Stephanus page 950, section e, line 6

ἅμα καὶ καλλίστους τε καὶ ἀρίστους, οἵτινες εὐδόκιμον τὴν
πόλιν ἐν ἱεραῖς τε καὶ εἰρηνικαῖς συνουσίαις ποιήσουσι
δοκεῖν, τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἀντίστροφον ἀποδιδόντες
δόξης παρασκευὴν, ἐλθόντες δὲ οἴκαδε διδάξουσι τοὺς νέους
ὅτι δεύτερα τὰ τῶν ἄλλων ἐστὶ νόμιμα τὰ περὶ τὰς πολι-
τείας. θεωροὺς δὲ ἄλλους ἐκπέμπειν χρεῶν τοιούσδε τινὰς
τοὺς νομοφύλακας παρεμένους· ἂν τινες ἐπιθυμῶσι τῶν
πολιτῶν τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων πράγματα θεωρῆσαι κατὰ
τινα πλείω σχολήν, ἀπειργέτω μηδεὶς τούτους νόμος. οὐτε
γὰρ ἄπειρος οὐσα πόλις ἀνθρώπων κακῶν καὶ ἀγαθῶν δύναται'

Stephanus page 951, section b, line 2

ἂν ποτε, ἀνομίλητος οὕσα, ἡμερος ἱκανῶς εἶναι καὶ τέλος,
οὐδ' αὖ τοὺς νόμους διαφυλάττειν ἄνευ τοῦ γνώμη λαβεῖν
αὐτοὺς ἀλλὰ μὴ μόνον ἔθεσιν. εἰσὶ γὰρ ἐν τοῖς πολλοῖς
ἄνθρωποι ἀεὶ θεῖοί τινες - οὐ πολλοί - παντὸς ἄξιοι συγγί-
γνεσθαι, φυόμενοι οὐδὲν μᾶλλον ἐν εὐνομουμέναις πόλεσιν
ἢ καὶ μὴ, ὧν κατ' ἴχνος ἀεὶ χρή τὸν ἐν ταῖς εὐνομουμέναις
πόλεσιν οἰκοῦντα, ἐξιόντα κατὰ θάλατταν καὶ γῆν, ζητεῖν
ὅς ἂν ἀδιάφθαρτος ᾖ, τὰ μὲν βεβαιούμενον τῶν νομίμων,
ὅσα καλῶς αὐτοῖς κείται, τὰ δ' ἐπανορθούμενον, εἴ τι παρα-
λείπεται. ἄνευ γὰρ ταύτης τῆς θεωρίας καὶ ζητήσεως οὐ

Stephanus page 951, section c, line 4

μένει ποτὲ τελέως πόλις, οὐδ' ἂν κακῶς αὐτὴν θεωρῶσιν.
{ΚΛ.} Πῶς οὖν ἂν γίγνοιτ' ἀμφοτέρως;
{ΑΘ.} Τῇδε. πρῶτον μὲν ὁ θεωρὸς ὁ τοιοῦτος ἡμῖν
γεγονῶς ἔστω πλειόνων ἐτῶν ἢ πεντήκοντα, ἔτι δὲ τῶν

εὐδοκίμων τά τε ἄλλα καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔστω γεγενη-
μένος, εἰ μέλλει τὸ τῶν νομοφυλάκων δεῖγμα εἰς τὰς ἄλλας
μεθήσειν πόλεις· πλέον δὲ ἐξήκοντα γεγονῶς ἐτῶν μηκέτι
θεωρεῖτω. θεωρήσας δὲ ὅπόσ' ἂν ἔτη βουλευθῇ τῶν δέκα
καὶ ἀφικόμενος οἴκαδε, εἰς τὸν σύλλογον ἴτω τὸν τῶν περὶ

Stephanus page 951, section d, line 5

νόμους ἐποπτευόντων· οὗτος δ' ἔστω νέων καὶ πρεσβυτέρων
μεμειγμένος, ἐκάστης μὲν ἡμέρας συλλεγόμενος ἐξ ἀνάγκης
ἀπ' ὀρθρου μέχρι περ ἂν ἥλιος ἀνάσχη, πρῶτον μὲν τῶν
ἱερέων τῶν τὰ ἀριστεῖα εἰληφότων, ἔπειτα τῶν νομοφυλάκων
τοὺς ἀεὶ πρεσβεύοντας δέκα. ἔτι ὁ περὶ τῆς παιδείας πάσης
ἐπιμελητὴς ὅ τε νέος οἷ τε ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπηλλα-
γμένοι. ἕκαστος δὲ τούτων μὴ μόνος, ἀλλ' ἴτω μετὰ νέου
ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν μέχρι τετταράκοντα, τὸν ἀρέσκοντα
αὐτῷ προσλαμβάνων. τὴν δὲ συνουσίαν εἶναι τούτοις καὶ
τοὺς λόγους περὶ νόμων ἀεὶ τῆς τε οἰκείας πόλεως πέρι, καὶ

Stephanus page 952, section a, line 2

ἐὰν ἄλλοθι πυνθάνωνται τι περὶ τῶν τοιούτων διαφέρον,
καὶ δὴ καὶ περὶ μαθημάτων, ὅπόσ' ἂν ἐν ταύτῃ τῇ σκέψει δοκῇ
συμφέρειν μαθοῦσι μὲν εὐαγέστερον γίγνεσθαι, μὴ μαθοῦσι
δὲ σκοτωδέστερα τὰ περὶ νόμους αὐτοῖς φαίνεσθαι καὶ
ἀσαφεῖ. ἃ δ' ἂν τούτων ἐγκρίνωσιν οἱ γεραίτεροι, τοὺς
νεωτέρους πάσῃ σπουδῇ μανθάνειν, ἐὰν δέ τις ἀνάξιος δοκῇ
τῶν παρακεκλημένων εἶναι, τῷ παρακαλοῦντι μέμφεσθαι τὸν
σύλλογον ὅλον· τοὺς δ' εὐδοκιμοῦντας τούτων τῶν νέων
φυλάττειν τὴν ἄλλην πόλιν, ἀποβλέποντας εἰς αὐτοὺς
διαφερόντως τε τηροῦντας, καὶ τιμᾶν μὲν κατορθοῦντας,

ἀτιμάζειν δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀποβαίνωσι χεῖρους
τῶν πολλῶν. εἰς δὴ τοῦτον τὸν σύλλογον ὁ θεωρήσας
τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις νόμιμα ἀφικόμενος εὐθὺς
πορευέσθω, καὶ εἴ τινα φήμην τινῶν περὶ θέσεως νόμων
ἢ παιδείας ἢ τροφῆς ἡῦρεν τινὰς ἔχοντας φράζειν, εἴτε καὶ
αὐτὸς νενοηκῶς ἄττα ἤκοι, κοινούτω τῷ συλλόγῳ ἅπαντι·
καὶ ἐάντε μηδὲν χεῖρων μηδέ τι βελτίων ἦκειν δόξη, χάριν
γούν τῆς σφόδρα προθυμίας αἰνεῖσθω, ἐὰν δὲ πολὺ βελτίων,
πολύ τ' ἐπαινεῖσθω μᾶλλον ζῶν, τελευτήσαντά τε τιμαῖς
αὐτὸν προσηκούσας ἢ τῶν συλλεγομένων τιμάτω δύναιμις.

ἐὰν δὲ διεφθαρμένος ἀφικέσθαι δόξη, μηδενὶ συγγιγνέσθω
μήτε νέῳ μήτε πρεσβυτέρῳ προσποιούμενος εἶναι σοφός·
καὶ ἐὰν μὲν πείθεται τοῖς ἄρχουσιν, ιδιώτης ζήτω, ἐὰν δὲ
μή, τεθνάτω, ἐὰν γ' ἐν δικαστηρίῳ ἄλῳ πολυπραγμονῶν τι
περὶ τὴν παιδείαν καὶ τοὺς νόμους. ἐὰν δὲ ἄξιον ὄντα εἰς
δικαστήριον εἰσάγειν ἀρχόντων μηδεὶς εἰσάγη, ὄνειδος ἀπο-
κείσθω τοῖς ἄρχουσιν εἰς τὴν τῶν ἀριστείων διαδικασίαν.
Ὁ μὲν οὖν ἐκδημῶν οὕτω καὶ τοιοῦτος ὦν ἐκδημείτω,
τὸν δ' εἰσεπιδημήσαντα μετὰ τοῦτον χρή φιλοφρονεῖσθαι.
τέτταρες δ' εἰσὶ ξένοι ὧν δεῖ πέρι λόγον τινὰ ποιεῖσθαι·

ὁ μὲν δὴ πρῶτός τε καὶ διὰ τέλους αἰεὶ θερινὸς ὥς τὰ πολλὰ
διατελῶν ταῖς φοιτήσεσιν, καθάπερ οἱ τῶν ὀρνίθων διαπο-
ρευόμενοι - καὶ τούτων οἱ πολλοὶ κατὰ θάλατταν ἀτεχνῶς
οἷον πετόμενοι χρηματισμοῦ χάριν ἐμπορευόμενοι ἔτους
ᾧραν πέτονται πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις - ὃν ἀγοραῖς καὶ λιμέσι
καὶ δημοσίοις οἰκοδομήμασιν ἔξω τῆς πόλεως πρὸς τῇ πόλει
ὑποδέχεσθαι χρή τοὺς ἐπὶ τούτοις ἄρχοντας τεταγμένους,
φυλάττοντας μὴ νεωτερίζῃ τίς τι τῶν τοιούτων ξένων, καὶ
δίκας αὐτοῖς ὀρθῶς διανέμοντας, ἀναγκαῖα μὲν, ὥς ὀλίγιστα
δ' ἐπιχρωμένους. ὁ δὲ δεύτερος, ὅμμασιν ὄντως θεωρὸς ὅσα

τε μουσῶν ὥσιν ἔχεται θεωρήματα· τῷ δὴ τοιούτῳ παντὶ
χρῆ καταλύσεις πρὸς ἱεροῖς εἶναι φιλοξενίας ἀνθρώπων
παρεσκευασμένας, χρή δὲ καὶ τῶν τοιούτων ἱερέας τε καὶ
νεωκόρους ἐπιμελεῖσθαι καὶ τημελεῖν, ἕως ἂν τὸν μέτριον
ἐπιμείναντες χρόνον, ἰδόντες τε καὶ ἀκούσαντες ὧν χάριν ἀφί-
κοντο, ἀβλαβεῖς τοῦ δρᾶσαί τε καὶ παθεῖν ἀπαλλάττονται.
δικαστὰς δ' αὐτοῖς εἶναι τοὺς ἱερέας, ἐὰν ἀδικῇ τις αὐτῶν
τινα ἢ τιν' ἄλλον ἀδικῇ τις τούτων ὅσα ἐντὸς δραχμῶν
πεντήκοντα, ἐὰν δέ τι μεῖζον ἔγκλημα αὐτοῖς γίγνηται, πρὸς

τοῖς ἀγορανόμοις εἶναι δεῖ δίκας τοῖς τοιούτοις. τρίτον δὲ

Stephanus page 953, section b, line 6

ξένον ὑποδέχεσθαι χρή δημοσίᾳ τὸν κατὰ τι δημόσιον ἐξ ἄλλης χώρας ἀφιγμένον· ὃν στρατηγοῖς τε καὶ ἱπάρχοις καὶ ταξιάρχοις ὑποδεκτέον ἐστὶν μόνοις, τήν τ' ἐπιμέλειαν τῶν τοιούτων μετὰ τῶν πρυτάνεων ποιητέον ἐκείνῳ παρ' ὅτῳ τις ἂν αὐτῶν τήν κατάλυσιν ξενωθείς ποιήσεται μόνῳ. τέταρτος δέ, ἂν ποτέ τις ἀφίκηται, σπάνιος μὲν, ἂν δ' οὖν ποτέ τις ἔλθῃ τῶν παρ' ἡμῖν θεωρῶν ἀντίστροφος ἐξ ἄλλης χώρας, πρῶτον μὲν ἔλαττον ἐτῶν μηδὲν πεντήκοντα γεγονώς ἔστω, πρὸς τούτῳ δὲ ἀξιῶν τι καλὸν ἰδεῖν τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν διαφέρον ἐν καλλοναῖς ἢ καὶ δεῖξαί τι κατὰ

Stephanus page 953, section d, line 1

ταυτὰ ἄλλη πόλει. ἴτω μὲν νῦν πᾶς ἀκέλευστος ὁ τοιοῦτος ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων καὶ σοφῶν θύρας, τοιοῦτος ἕτερος αὐτὸς ὢν· ἐπὶ γὰρ τήν τοῦ τῆς παιδείας ἐπιμελουμένου πάσης οἴκησιν ἴτω πιστεύων ἱκανῶς εἶναι ξένος τῷ τοιούτῳ ξένῳ, ἢ τήν τῶν νικηφόρων τινὸς ἐπ' ἀρετῇ, συνῶν δὲ τούτων τισὶν τὸ μὲν διδάξας, τὸ δὲ μαθὼν ἀπαλλαττέσθω, φίλος παρὰ φίλων δώροις καὶ τιμαῖς πρεπούσαις τιμηθεῖς. τούτοις δὴ τοῖς νόμοις ὑποδέχεσθαί τε χρή πάντας ξένους τε καὶ ξένας ἐξ ἄλλης χώρας καὶ τοὺς αὐτῶν ἐκπέμπειν, τιμώντας ξένιον Δία, μὴ βρώμασι καὶ θύμασι τὰς ξενηλασίας

Stephanus page 953, section e, line 3

ποιουμένους, καθάπερ ποιοῦσιν νῦν θρέμματα Νείλου, μηδὲ κηρύγμασιν ἀγρίοις.

Ἐγγύην, ἣν ἂν ἐγγυᾶται τις, διαρρήδην ἐγγυάσθω, τήν πρᾶξιν πᾶσαν διομολογούμενος ἐν συγγραφῇ καὶ ἐναντίον μαρτύρων μὴ ἔλαττον τριῶν, ὅσα ἐντὸς χιλίων, τὰ δ' ὑπὲρ χιλίας μὴ ἔλαττον ἢ πέντε. ἐγγυητὴς μὲν δὴ καὶ ὁ προπωλῶν ὅτιοῦν τοῦ μὴ ἐνδίκως πωλοῦντος ἢ καὶ μηδαμῶς ἀξιόχρεω· ὑπόδικος δ' ἔστω καὶ ὁ προπωλῶν καθάπερ ὁ ἀποδόμενος.

Φωρᾶν δὲ ἂν ἐθέλῃ τις παρ' ὁτῶοῦν, γυμνὸς ἢ χιτωνίσκον

Stephanus page 954, section a, line 6

ἔχων ἄζωστος, προομόσας τοὺς νομίμους θεοὺς ἢ μὴν ἐλπίζειν εὐρήσειν, οὕτω φωρᾶν· ὁ δὲ παρεχέτω τήν οἰκίαν, τά τε σεσημασμένα καὶ τὰ ἀσήμαντα, φωρᾶν. ἐὰν δέ τις ἐρευνᾶν βουλομένῳ φωρᾶν μὴ διδῶ, δικάζεσθαι μὲν τὸν ἀπειργόμενον, τιμησάμενον τὸ ἐρευνώμενον, ἂν δέ τις ὄφλη, τήν διπλασίαν τοῦ τιμηθέντος βλάβην ἐκτίνειν. ἐὰν δὲ ἀποδημῶν οἰκίας δεσπότης τυγχάνῃ, τὰ μὲν ἀσήμαντα παρε-

χόντων οἱ ἐνοικοῦντες ἐρευνᾶν, τὰ δὲ σεσημασμένα παραση-
μηνάσθω καὶ ὃν ἂν ἐθέλῃ φύλακα καταστησάτω πέντε
ἡμέρας ὁ φωρῶν· ἐὰν δὲ πλείονα χρόνον ἀπῇ, τοὺς ἀστυνό-

Stephanus page 954, section b, line 8

μους παραλαβὼν οὕτω φωράτω, λύων καὶ τὰ σεσημασμένα,
πάλιν δὲ μετὰ τῶν οἰκείων καὶ τῶν ἀστυνόμων κατὰ ταῦτα
σημηνάσθω.

Τῶν ἀμφισβητησίμων χρόνου ὅρος, ὃν ἐὰν τις ἦ κεκτη-
μένος, μηκέτ' ἀμφισβητεῖν ἐξεῖναι. χωρίων μὲν οἰκήσεων
τε τῇδε οὐκ ἔστ' ἀμφισβήτησις· τῶν δὲ ἄλλων ὅτι ἂν τις
ἐκτημένος ᾖ, ἐὰν μὲν κατὰ ἄστυ καὶ κατ' ἀγορὰν καὶ ἱερὰ
χρώμενος φαίνεται καὶ μηδεὶς ἐπιλάβηται, φῆ δὲ ζητεῖν
τοῦτον τὸν χρόνον, ὁ δὲ μὴ ἀποκρυπτόμενος φανερός ᾖ, ἐὰν
οὕτω τις ἐνιαυτὸν ὅτιοῦν ἐκτημένος, ὁ δὲ ζητῶν διαγένηται,

Stephanus page 954, section d, line 2

μὴ ἐξέστω τοιούτου κτήματος ἐπιλαβέσθαι μηδέν' ἀπελ-
θόντος ἐνιαυτοῦ. ἐὰν δὲ κατ' ἄστυ μὲν μὴ μηδὲ κατ' ἀγορὰν
χρῆται, κατ' ἀγροὺς δὲ φανερώς, μὴ προστυχῆς δὲ ἐν πέντε
ἔτεσιν γένηται τις, τῶν πέντε ἐξελθόντων ἐτῶν, μηκέτι τοῦ
λοιποῦ χρόνου ἐξέστω τούτῳ τοῦ τοιούτου ἐπιλαβέσθαι.
ἐὰν δὲ κατ' οἰκίας ἐν ἄστει τέ τις χρῆται, τριετὴ τὴν προ-
θεσμίαν εἶναι, ἐὰν δὲ κατ' ἀγροὺς ἐν ἀφανεῖ κεκτῇται, δέκα

ἐτῶν, ἐὰν δ' ἐν ἀλλοδημίᾳ, τοῦ παντὸς χρόνου, ὅταν ἀνεύρη
που, μηδεμίαν εἶναι προθεσμίαν τῆς ἐπιλήψεως.

Stephanus page 954, section e, line 4

Ἐὰν τις τινα δίκη παραγενέσθαι κωλύσῃ βία, εἴτε αὐτὸν
εἴτε μάρτυρας, ἐὰν μὲν δοῦλον εἴτε αὐτοῦ εἴτε ἀλλότριον,
ἀτελῇ καὶ ἄκυρον γίγνεσθαι τὴν δίκην, ἐὰν δὲ ἐλεύθερον,
πρὸς τῷ ἀτελεῇ, δεθῆναι μὲν ἐνιαυτόν, ὑπόδικον δὲ ἀνδρα-
ποδισμού τῷ ἐθέλοντι γίγνεσθαι. ἐὰν δὲ ἀνταγωνιστὴν
γυμναστικῆς ἢ μουσικῆς ἢ τινος ἀγῶνος ἐτέρου διακωλύῃ
τις βία μὴ παραγίγνεσθαι, φραζέτω μὲν ὁ ἐθέλων τοῖς
ἀθλοθέταις, οἱ δ' εἰς τὸν ἀγῶνα ἐλεύθερον ἀφιέντων τὸν
ἐθέλοντα ἀγωνίζεσθαι· ἐὰν δὲ ἀδυνατήσωσιν, ἐὰν μὲν ὁ
κωλύων ἀγωνίζεσθαι νικήσῃ, τὰ τε νικητήρια τῷ διακωλυ-

Stephanus page 955, section b, line 1

θέντι δίδοναι καὶ νικήσαντα γράφειν ἐν ἱεροῖς οἷς ἂν ἐθέλῃ,
τῷ δὲ διακωλύσαντι μὴ ἐξέστω μηδὲν ἀνάθημα μηδ' ἐπι-
γραφὴν τοῦ τοιούτου ἀγῶνός ποτε γενέσθαι, βλάβης δὲ ὑπό-
δικος γιγνέσθω, ἐάντε ἡττῇται ἀγωνιζόμενος ἐάντε καὶ νικᾷ.
Ἐὰν τις κλεμμάδιον ὅτιοῦν ὑποδέχεται γινώσκων, τὴν

αὐτὴν ὑπεχέτω δίκην τῷ κλέψαντι· φυγάδος δὲ ὑποδοχῆς
θάνατος ἔστω ζημία.

Τὸν αὐτὸν φίλον τε καὶ ἐχθρὸν νομιζέτω πᾶς τῇ πόλει·
ἐὰν δέ τις ἰδίᾳ ποιῇται πρὸς τινὰς εἰρήνην ἢ πόλεμον ἄνευ
τοῦ κοινοῦ, θάνατος ἔστω καὶ τούτῳ ζημία· ἐὰν δέ τι μέρος

Stephanus page 955, section c, line 3

τῆς πόλεως εἰρήνην ἢ πόλεμον πρὸς τινὰς ἑαυτῷ ποιῇται,
τοὺς αἰτίους οἱ στρατηγοὶ ταύτης τῆς πράξεως εἰσαγόντων
εἰς δικαστήριον, ὁφλόντι δὲ θάνατος ἔστω δίκη.

Τοὺς τῇ πατρίδι διακονοῦντάς τι δώρων χωρὶς χρή δια-
κονεῖν, πρόφασιν δ' εἶναι μηδεμίαν μηδὲ λόγον ἐπαινούμενον,
ὥς ἐπ' ἀγαθοῖς μὲν δεῖ δέχεσθαι δῶρα, ἐπὶ δὲ φλαύροις
οὐ· τὸ γὰρ γινῶναι καὶ γνόντα καρτερεῖν οὐκ εὐπετές,
ἀκούοντα δὲ ἀσφαλέστατον πείθεσθαι τῷ νόμῳ, μηδὲν ἐπὶ
δώροισιν διακονεῖν. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἀπλῶς τεθνάτω
ἀλοὺς τῇ δίκῃ.

Stephanus page 955, section d, line 5

Χρημάτων εἰσφορᾶς πέρι τῷ κοινῷ, τετιμῆσθαι μὲν
ἕκαστον τὴν οὐσίαν ἔνεκα πολλῶν χρεῶν καὶ τὴν ἐπέτειον
ἐπικαρπίαν ἐν γράμμασιν ἀποφέρειν ἀγρονόμοις φυλέτας,
ὅπως ἂν δυοῖν οὔσαιν ταῖν εἰσφοραῖν, ὅποτέρᾳ τὸ δημόσιον
ἂν χρῆσθαι βούληται, χρῆται, κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον βουλευο-
μένων, ἐάντε τοῦ τιμήματος ὅλου μέρει ἐάντε τῆς γενομένης
ἐπ' ἐνιαυτὸν ἐκάστοτε προσόδου, χωρὶς τῶν εἰς τὰ συσσίτια
τελουμένων.

Θεοῖσι δὲ ἀναθήματα χρεῶν ἔμμετρα τὸν μέτριον ἄνδρα
ἀνατιθέντα δωρεῖσθαι. γῆ μὲν οὖν ἐστία τε οἰκίσεως ἱερὰ

Stephanus page 955, section e, line 7

πᾶσι πάντων θεῶν· μηδεὶς οὖν δευτέρως ἱερὰ καθιερούτω
θεοῖς. χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἰδίᾳ τε
καὶ ἐν ἱεροῖς ἐστὶν ἐπίφθονον κτῆμα, ἐλέφας δὲ ἀπολελοι-
πότης ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς ἀνάθημα, σίδηρος δὲ
καὶ χαλκὸς πολέμων ὄργανα· ξύλου δὲ μονόξυλον ὅτι ἂν
ἐθέλῃ τις ἀνατιθέτω, καὶ λίθου ὡσαύτως πρὸς τὰ κοινὰ
ἱερὰ, ὑφὴν δὲ μὴ πλέον ἔργον γυναικὸς μιᾶς ἔμμηνον.
χρώματα δὲ λευκὰ πρέποντ' ἂν θεοῖς εἶη καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν
ύφῃ, βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου
κοσμήματα. θειότατα δὲ δῶρα ὄρνιθές τε καὶ ἀγάλατα

Stephanus page 956, section b, line 2

ὅσαπερ ἂν ἐν μιᾷ ζωγράφος ἡμέρᾳ εἰς ἀποτελῇ· καὶ τᾶλλα
ἔστω κατὰ τὰ τοιαῦτα ἀναθήματα μεμιμημένα.

Ὅτε δὲ μέρη διείρηται τῆς πόλεως συμπάσης, ὅσα τε

καὶ ἂν δεῖ γίνεσθαι, καὶ νόμοι περὶ τῶν συμβολαίων εἰς
δύναμιν τῶν μεγίστων πέρι πάντων εἴρηνται, τὸ λοιπὸν δὴ
δίκας ἂν εἴη χρεῶν γίνεσθαι. δικαστηρίων δὲ τὸ μὲν
πρῶτον αἰρετοὶ δικασταὶ γίγνονται· ἂν, οὓς ἂν ὁ φεύγων τε
καὶ ὁ διώκων ἔλονται κοινῇ, διαιτηταὶ δικαστῶν τοῦνομα
μᾶλλον πρέπον ἔχοντες· δεύτεροι δὲ κωμῆται τε καὶ φυλέται,
κατὰ τὸ δωδέκατον μέρος διηρημένοι, ἐν οἷς, ἂν μὴ διακρι-

Stephanus page 956, section c, line 4

θῶσιν ἐν τοῖς πρώτοις, περὶ ζημίας μείζονος ἰόντων ἀγωνιού-
μενοι, ὁ δὲ φεύγων, ἂν ἡττηθῇ τὸ δεύτερον, τὸ πεμπτημόριον
ἀποτινέτω τοῦ τιμήματος τῆς γραφείσης δίκης. ἐὰν δ'
ἐγκαλῶν τις τοῖς δικασταῖς τὸ τρίτον ἀγωνίζεσθαι βούληται,
ἀγέτω μὲν ἐπὶ τοὺς δικαστὰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τὴν δίκην, ἐὰν δὲ
πάλιν ἡττηθῇ, τὴν ἡμιολίαν τοῦ τιμήματος ἀποτινέτω. ἐὰν
δὲ ὁ διώκων ἡττηθεὶς ἐν τοῖς πρώτοις μὴ ἡρεμῇ, εἰς δὲ τοὺς
δευτέρους ἵη, νικήσας μὲν δὴ τὸ πέμπτον μέρος ἀπολαμ-
βανέτω, νικηθεὶς δὲ ἀποτινέτω ταῦτὸν μέρος τῆς δίκης.
ἐὰν δ' εἰς τὸ τρίτον ἔλθωσιν δικαστήριον ἀπειθήσαντες ταῖς

Stephanus page 956, section d, line 7

ἔμπροσθεν δίκαις, ὁ μὲν φεύγων ἡττηθείς, ὥσπερ εἴρηται,
τὴν ἡμιολίαν, ὁ δὲ διώκων τὴν ἡμίσειαν τοῦ τιμήματος
ἀποτινέτω. κληρώσεις δὲ δικαστηρίων καὶ πληρώσεις, καὶ
ὑπηρεσιῶν ἐκάσταις τῶν ἀρχῶν καταστάσεις, καὶ χρόνους
ἐν οἷς ἕκαστα γίνεσθαι χρεῶν, καὶ διαψηφίσεων πέρι καὶ
ἀναβολῶν, καὶ πάνθ' ὅποσα τοιαῦτα ἀναγκαῖα περὶ δίκας
γίνεσθαι, προτέρων τε καὶ ὑστέρων λήξεις, ἀποκρίσεων τε
ἀνάγκας καὶ παρακαταβάσεων, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφὰ σύμ-
παντα, εἵπομεν μὲν καὶ πρόσθεν, καλὸν δὲ τό γε ὀρθὸν καὶ
δὺς καὶ τρίς. πάντα δ' οὖν ὅποσα σμικρὰ καὶ ῥάδια νόμιμα

Stephanus page 957, section a, line 2

εὐρίσκειν, πρεσβύτου νομοθέτου παραλιπόντος, τὸν νέον
ἀναπληροῦν χρὴ νομοθέτην. τὰ μὲν ἴδια δικαστήρια ταύτη
πῇ γιγνόμενα μέτρον ἂν ἔχοι· τὰ δὲ δημόσια καὶ κοινὰ
καὶ ὅσοις ἀρχὰς δεῖ χρωμένας τὰ προσήκοντα ἐκάστη τῶν
ἀρχῶν διοικεῖν, ἔστ' ἐν πολλαῖς πόλεσιν οὐκ ἀσχήμονα
ἐπεικῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγα νομοθετήματα, ὅθεν νομοφύλακας
χρὴ τὰ πρέποντα τῇ νῦν γεννωμένη πολιτείᾳ κατασκευάζειν
συλλογισαμένους καὶ ἐπανορθουμένους, ταῖς ἐμπειρίαις δια-
βασανίζοντας, ἕως ἂν ἱκανῶς αὐτῶν ἕκαστα δόξη κεισθαι,
τότε δὲ τέλος ἐπιθέντας, ἀκίνητα οὕτως ἐπισφραγισμένους,

Stephanus page 957, section b, line 5

χρησθαι τὸν ἅπαντα βίον. ὅσα δὲ περὶ τε σιγὴν δικαστῶν

καὶ εὐφημίας καὶ τούναντίον, καὶ ὅσα παραλλάττει τῶν πολλῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν δικαίων καὶ ἀγαθῶν καὶ καλῶν, τὰ μὲν εἴρηται, τὰ δ' ἔτι πρὸς τῷ τέλει ῥηθήσεται. πρὸς ἅπαντα χρή τὸν μέλλοντα δικαστὴν ἴσον ἔσεσθαι κατὰ δίκην βλέπειν τε καὶ κεκτημένον γράμματα αὐτῶν περὶ μανθάνειν· πάντων γὰρ μαθημάτων κυριώτατα τοῦ τὸν μανθάνοντα βελτίω γίνεσθαι τὰ περὶ τοὺς νόμους κείμενα, εἴπερ ὀρθῶς εἴη τεθέντα, γίγνοιτ' ἂν, ἢ μάτην τοῦνομα νῶ προσῆκον κεκτῆτ' ἂν ὁ θεῖος ἡμῖν καὶ θαυμαστὸς νόμος. καὶ δὴ

Stephanus page 957, section c, line 8

καὶ τῶν ἄλλων λόγων ὅσοι τε ἐν ποιήμασιν ἔπαινοι καὶ ψόγοι περὶ τινῶν λέγονται καὶ ὅσοι καταλογάδην, εἴτ' ἐν γράμμασιν εἴτε καθ' ἡμέραν ἐν ταῖς ἄλλαις πάσαις συνουσίαις διὰ φιλονικίας τε ἀμφισβητοῦνται καὶ διὰ συγχωρήσεων ἔστιν ὅτε καὶ μάλα ματαίων, τούτων πάντων ἂν βάσανος εἴη σαφὴς τὰ τοῦ νομοθέτου γράμματα, ἃ δεῖ κεκτημένον ἐν αὐτῷ, καθάπερ ἀλεξιφάρμακα τῶν ἄλλων λόγων, τὸν ἀγαθὸν δικαστὴν αὐτόν τε ὀρθοῦν καὶ τὴν πόλιν, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς μονὰς τῶν δικαίων καὶ ἐπαύξῃσιν παρασκευάζοντα, τοῖς δὲ κακοῖς ἐξ ἀμαθίας καὶ ἀκολασίας καὶ δειλίας καὶ

Stephanus page 957, section e, line 3

συλλήβδην πάσης ἀδικίας εἰς τὸ δυνατόν μεταβολήν, ὅσοις ἰάσιμοι δόξαι τῶν κακῶν· οἷσιν δὲ ὄντως ἐπικεκλωσμένοι, θάνατον ἴαμα ταῖς οὕτω διατεθείσαις ψυχαῖς διανέμοντες, ὁ δικαίως εἴη πολλάκις ἂν εἰρημένον, ἄξιοι ἐπαίνου γίγνοιτ' ἂν τῇ πάσῃ πόλει τοιοῦτοι δικασταὶ καὶ δικαστῶν ἡγεμόνες. Ἐπειδὴν δὲ αἱ κατ' ἐνιαυτὸν δίκαι τέλος ἐκδικασθεῖσαι σχῶσι, ταῖς πράξεσι νόμους αὐτῶν χρεῶν γίνεσθαι τούσδε· Πρῶτον μὲν ἢ δικάζουσα ἀρχὴ τὰ τοῦ ὀφλόντος τῷ νικήσαντι χρήματα πάντα ἀποδιδότω, χωρὶς τῶν ἀναγκαίων κεκτῆσθαι, μετὰ τὴν διαψήφισιν ἐκάστην εὐθὺς ὑπὸ κήρυκος, ἀκουόντων

Stephanus page 958, section b, line 2

τῶν δικαστῶν· ἐπειδὴν δὲ ὁ τῶν δικασίμων μηνῶν ἐχόμενος γένηται μῆν, ἐάν τις μὴ ἀπαλλάττῃ τὸν νικήσαντα ἐκόντα ἐκῶν, ἢ δικάσασα ἀρχὴ συνεπομένη τῷ νικῶντι τὰ τοῦ ὀφλόντος παραδιδότω χρήματα. ἐάν δὲ μὴ ἔχωσιν ὀπόθεν, ἐλλείπη δὲ μὴ ἔλαττον δραχμῆς, μὴ πρότερον εἶναι τούτῳ δίκας πρὸς ἄλλον μηδένα, πρὶν ἂν ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος ἅπαν τῷ νικήσαντι· ἄλλοις δὲ πρὸς τοῦτον ἔστωσαν δίκαι κυρίως. ἐάν δέ τις ἀφηρητῇ τὴν ἀρχὴν τὴν καταδικάσασαν καταδικασθεῖς, εἰσαγόντων μὲν αὐτὸν εἰς τὸ τῶν νομο-

Stephanus page 958, section c, line 4

φυλάκων δικαστήριον οἱ ἀφαιρεθέντες ἀδίκως, ἐὰν δέ τις ὀφλη τὴν τοιαύτην δίκην, ὥς ὅλην τὴν πόλιν καὶ νόμους φθείρων θανάτῳ ζημιούσθω.

Ἄνδρὶ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο γεννηθέντι καὶ ἐκτραφέντι, καὶ γεννήσαντι καὶ ἐκθρέψαντι τέκνα, καὶ συμμερίζαντι συμβόλαια μετρίως, διδόντι τε δίκας εἴ τινα ἡδίκηκει καὶ παρ' ἑτέρου ἐκλαβόντι, σὺν τοῖς νόμοις ἐν μοίρᾳ γηράσαντι τελευτὴ γίγνοιτ' ἂν κατὰ φύσιν. περὶ τελευτήσαντας δὴ, εἴτε τις ἄρρην εἴτε τις θῆλυς ἦ, τὰ μὲν περὶ τὰ θεῖα νόμιμα τῶν τε ὑπὸ γῆς θεῶν καὶ τῶν τῆδε, ὅσα προσήκει τελεῖσθαι, τοὺς

Stephanus page 958, section d, line 6

ἐξηγητὰς γίνεσθαι κυρίους φράζοντας· θήκας δ' εἶναι τῶν χωρίων ὅποσα μὲν ἐργάσιμα μηδαμοῦ, μήτε τι μέγα μήτε τι σμικρὸν μνήμα, ἃ δὲ ἡ χώρα πρὸς τοῦτ' αὐτὸ μόνον φύσιν ἔχει, τὰ τῶν τετελευτηκότων σώματα μάλιστα ἀλυπήτως τοῖς ζῶσι δεχομένη κρύπτειν, ταῦτα ἐκπληροῦν, τοῖς δὲ ἀνθρώποις ὅσα τροφὴν μήτηρ οὔσα ἢ γῆ πρὸς ταῦτα πέφυκεν βούλεσθαι φέρειν, μήτε ζῶν μήτε τις ἀποθανὼν στερείτω τὸν ζῶντ' ἡμῶν. χῶμα δὲ μὴ χοῦν ὑψηλότερον πέντε ἀνδρῶν ἔργον, ἐν πένθ' ἡμέραις ἀποτελούμενον· λίθινα δὲ ἐπιστήματα μὴ μείζω ποιεῖν ἢ ὅσα δέχεσθαι τῶν

Stephanus page 958, section e, line 9

τοῦ τετελευτηκότος ἐγκώμια βίου μὴ πλείω τεττάρων ἡρωικῶν στίχων. τὰς δὲ προθέσεις πρῶτον μὲν μὴ μακρότερον χρόνον ἔνδον γίνεσθαι τοῦ δηλοῦντος τόν τε ἐκτεθνεῶτα καὶ τὸν ὄντως τεθνηκότα, εἴη δ' ἂν σχεδόν, ὥς τὰνθρώπινα, μέτρον ἔχουσα τριταία πρὸς τὸ μνήμα ἐκφορά. πείθεσθαι δ' ἐστὶ τῷ νομοθέτῃ χρεῶν τὰ τε ἄλλα καὶ λέγοντι ψυχὴν σώματος εἶναι τὸ πᾶν διαφέρουσιν, ἐν αὐτῷ τε τῷ βίῳ τὸ παρεχόμενον ἡμῶν ἕκαστον τοῦτ' εἶναι μηδὲν ἄλλ' ἢ τὴν ψυχὴν, τὸ δὲ σῶμα ἰνδαλλόμενον ἡμῶν ἑκάστοις ἔπεσθαι, καὶ τελευτησάντων λέγεσθαι καλῶς εἰδῶλα εἶναι τὰ τῶν νεκρῶν

Stephanus page 959, section b, line 3

σώματα, τὸν δὲ ὄντα ἡμῶν ἕκαστον ὄντως, ἀθάνατον εἶναι ψυχὴν ἐπονομαζόμενον, παρὰ θεοὺς ἄλλους ἀπιέναι δώσοντα λόγον, καθάπερ ὁ νόμος ὁ πάτριος λέγει - τῷ μὲν γὰρ ἀγαθῷ θαρραλέον, τῷ δὲ κακῷ μάλα φοβερόν - βοήθειάν τε αὐτῷ μήτινα μεγάλην εἶναι τετελευτηκότι· ζῶντι γὰρ ἔδει βοηθεῖν πάντας τοὺς προσήκοντας, ὅπως ὅτι δικαιοτάτος ὢν καὶ ὀσιώτατος ἔζη τε ζῶν καὶ τελευτήσας ἀτιμώρητος ἂν κακῶν ἀμαρτημάτων ἐγίγνετο τὸν μετὰ τὸν ἐνθάδε βίον. ἐκ δὲ τούτων οὕτως ἐχόντων οὐδέποτε οἰκοφθορεῖν χρή, διαφε-

ρόντως νομίζοντα τὸν αὐτοῦ τοῦτον εἶναι τὸν τῶν σαρκῶν

Stephanus page 959, section c, line 5

ὄγκον θαπτόμενον, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν ὕον ἢ ἀδελφόν, ἢ ὄντινά
τις μάλισθ' ἡγεῖται ποθῶν θάπτειν, οἷχεσθαι περαίνοντα καὶ
ἐμπιπλάντα τὴν αὐτοῦ μοῖραν, τὸ δὲ παρὸν δεῖν εὖ ποιεῖν,
τὰ μέτρια ἀναλίσκοντα ὥς εἰς ἄψυχον χθονίων βωμόν· τὸ
δὲ μέτριον νομοθέτης ἂν μαντεύσαιο οὐκ ἀσχημονέστατα.
ἔστω δὴ νόμος οὗτος· Τῷ μὲν δὴ τοῦ μεγίστου τιμήματος
εἰς τὴν πᾶσαν ταφὴν ἀναλίσκόμενα μὴ πλέον πέντε μνῶν,
τῷ δὲ τοῦ δευτέρου τρεῖς μναῖ, καὶ δύο τῷ τοῦ τρίτου, μναῖ
δὲ τῷ τοῦ τετάρτου μέτρον ἂν ἔχοι τῶν ἀναλωμάτων. νομο-
φύλαξι δὲ πολλὰ τε ἄλλα ἀνάγκη πράττειν καὶ πολλῶν

Stephanus page 959, section d, line 8

ἐπιμελεῖσθαι, τούτων δ' οὐχ ἥκιστα, ὅπως ἂν παίδων τε καὶ
ἀνδρῶν καὶ πάσης ἡλικίας ἐπιμελούμενοι ζῶσι, καὶ δὴ καὶ
πρὸς τὸ τέλος ἀπάντων νομοφύλαξ εἰς γέ τις ἐπιστατῇ, ὃν
ἂν οἱ τοῦ τετελευτηκότος ἐπίσκοπον οἰκεῖοι παραλάβωσιν, ᾧ
καλὸν τ' ἔστω καλῶς καὶ μετρίως τὰ περὶ τὸν τετελευτηκότα
γιννόμενα καὶ μὴ καλῶς αἰσχροῦν. πρόθεσις δὲ καὶ τᾶλλα
ἔστω μὲν κατὰ τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα νόμον γιννόμενα, τῷ
δὲ πολιτικῷ νομοθετοῦντι παραχωρεῖν χρή τὰ τοιάδε· δακρύνειν
μὲν τὸν τετελευτηκότα ἐπιτάττειν ἢ μὴ ἄμορφον, θρηνεῖν
δὲ καὶ ἔξω τῆς οἰκίας φωνὴν ἐξαγγέλλειν ἀπαγορεύειν, καὶ

Stephanus page 960, section a, line 3

τὸν νεκρὸν εἰς τὸ φανερόν προάγειν τῶν ὁδῶν κωλύειν, καὶ
ἐν ταῖς ὁδοῖς πορευόμενον φθέγγεσθαι, καὶ πρὸ ἡμέρας ἔξω
τῆς πόλεως εἶναι. ταῦτα δὴ κείσθω τε οὕτω περὶ τὰ
τοιαῦτα νόμιμα, καὶ ὁ μὲν πειθόμενος ἔστω ζημίας ἐκτός,
ὁ δὲ ἀπειθῶν ἐνὶ τῶν νομοφυλάκων ὑπὸ πάντων ζημιούσθω
τῇ δοξάσῃ πᾶσι κοινῇ ζημίᾳ. ὅσαι δ' ἄλλαι γίνονται περὶ
τελευτήσαντας ταφαὶ εἴτε καὶ ἄταφοι πράξεις, περὶ πατρο-
φόνων καὶ ἱεροσύλων καὶ τῶν τοιούτων πάντων, εἰρημέναι
ἐν τοῖς ἔμπροσθεν κεῖνται διὰ νόμων, ὥστε σχεδὸν ἢ νομο-
θεσία τέλος ἂν ἡμῖν ἔχοι· τῶν πάντων δ' ἐκάστοτε τέλος οὐ

Stephanus page 960, section b, line 6

τὸ δρᾶσαί τι σχεδὸν οὐδὲ τὸ κτήσασθαι κατοικίσει τ' ἐστίν,
ἀλλὰ τῷ γεννηθέντι σωτηρίαν ἐξευρόντα τελέως αἰεὶ, τότε
ἤδη νομίζειν πᾶν ὅσον δεῖ πραχθῆναι πεπραχθαι, πρότερον
δ' ἀτελεῖς εἶναι τὸ ὅλον.

{ΚΛ.} Καλῶς, ὦ ξένε, λέγεις· πρὸς ὅτι δὲ τὸ νῦν αὖ
ὀρηθὲν εἴρηται, φράζ' ἔτι σαφέστερον.

{ΑΘ.} Ὡ Κλεινία, πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν καλῶς ὑμνῆται,

σχεδὸν δὲ οὐχ ἥκιστα τὰ τῶν Μοιρῶν προσρήματα.

{ΚΛ.} Ποῖα δὴ;

{ΑΘ.} Τὸ Λάχεσιν μὲν τὴν πρώτην εἶναι, Κλωθῶ δὲ τὴν

Stephanus page 960, section c, line 8

δευτέραν, τὴν Ἀτροπον δὴ τρίτην σώτειραν τῶν λεχθέντων, ἀπηκασμένα τῇ τῶν κλωσθέντων τῷ πυρὶ τὴν ἀμετάστροφον ἀπεργαζομένων δύναμιν· ἃ δὴ καὶ πόλει καὶ πολιτείᾳ δεῖ μὴ μόνον ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν τοῖς σώμασι παρασκευάζειν, ἀλλὰ καὶ εὐνομίαν ἐν ταῖς ψυχαῖς, μᾶλλον δὲ σωτηρίαν τῶν νόμων. ἡμῖν δ' ἔτι μοι φαίνεσθαι δοκεῖ τοῦτ' ἐλλεῖπον τοῖς νόμοις εἶναι, πῶς χρὴ τὴν ἀμετάστροφον αὐτοῖς ἐγγίγνεσθαι κατὰ φύσιν δύναμιν.

{ΚΛ.} Οὐ σμικρὸν λέγεις, εἴπερ ἐστὶ μὴ δυνατόν εὐρεῖν ὅπη γίγνοιτ' ἂν παντὶ κτῆμά τι τοιοῦτον.

Stephanus page 960, section e, line 1

{ΑΘ.} Ἄλλ' ἐστὶ μὴν δυνατόν, ὥς γέ μοι τὰ νῦν παντάπασι καταφαίνεται.

{ΚΛ.} Μὴ τοίνυν ἀφιστώμεθα μηδενὶ τρόπῳ, πρὶν ἂν τοῦτ' αὐτὸ ἐκπορισώμεθα τοῖς εἰρημένοις νόμοις· γελοῖον γὰρ τό γε μάτην πονήσαντα ὅτιοῦν εἰς μηδὲν βέβαιον καταβαλεῖν.

{ΑΘ.} Ὅρθῳ παρακελεύη, καὶ ἐμὲ τοιοῦτον εὐρήσεις ἄλλον.

{ΚΛ.} Καλῶς δὴ λέγεις. τίς οὖν δὴ, φῆς, σωτηρία γίγνοιτ' ἂν καὶ τίνα τρόπον πολιτεία τε καὶ τοῖς νόμοις

Stephanus page 960, section e, line 11

ἡμῖν;

{ΑΘ.} Ἄρ' οὐκ εἶπομεν ὅτι δεῖ σύλλογον ἡμῖν ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι τοιόνδε τινά; δέκα μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους ἀεί, τοὺς δὲ τὰριστεῖα εἰληφότας ἅπαντας δεῖν εἰς ταῦτὸ συλλέγεσθαι τούτοις, ἔτι δὲ τοὺς ἐκδημήσαντας ἐπὶ ζήτησιν εἰ τί που πρὸς τὴν νομοφυλακίαν γίγνοιτο ἐν καίριον ἀκοῦσαι καὶ σωθέντας οἴκαδε, δόξαι, τούτοις αὐτοῖς διαβασανισθέντας, τοῦ συλλόγου ἀξιοκοινωνήτους εἶναι· πρὸς τούτοις δὲ ἕνα ἕκαστον δεῖν προσλαμβάνειν τῶν νέων, μὴ ἔλαττον ἢ τριάκοντ' ἔτη γεγονότα, πρῶτον δὲ

Stephanus page 961, section b, line 2

αὐτὸν κρίναντα ἐπάξιον εἶναι φύσει καὶ τροφῇ, τὸν νέον οὕτως εἰς τοὺς ἄλλους εἰσφέρειν, καὶ ἐὰν μὲν δόξη καὶ τοῖς ἄλλοις, προσλαμβάνειν, εἰ δὲ μὴ, ἀπόρρητον εἶναι τὴν γεγонуῖαν κρίσιν τοῖς τε ἄλλοις δὴ καὶ μάλιστ' αὐτῷ τῷ ἀποκριθέντι· δεῖν δὲ ὀρθρίον εἶναι τὸν σύλλογον, ἡνίκ' ἂν

τῶν ἄλλων πράξεων ἰδίων τε καὶ κοινῶν καὶ μάλιστ' ἢ τις
σχολή παντί. τοιοῦτόν τί που λεχθὲν ἡμῖν ἦν ἐν τοῖς

ἐμπροσθεν λόγοις;
{ΚΛ.} Ἦν γὰρ οὖν.

Stephanus page 961, section c, line 3

{ΑΘ.} Τούτου δὴ πέρι τοῦ συλλόγου πάλιν ἀναλαβὼν
λέγοιμι ἂν τὸ τοιόνδε. φημί, εἴ τις τοῦτον βάλοιτο οἶον
ἄγκυραν πάσης τῆς πόλεως, πάντα ἔχουσιν τὰ πρόσφορα
ἐαυτῇ, σῶζειν ἂν σύμπαντα ἃ βουλόμεθα.

{ΚΛ.} Πῶς δὴ;
{ΑΘ.} Τὸ μετὰ τοῦτο ἡμέτερος ἂν καιρὸς γίγνοιτο ὀρθῶς
φράζοντας μηδὲν ἀπολείπειν προθυμίας.
{ΚΛ.} Καὶ μάλα καλῶς εἶπες, ποίει θ' ὥσπερ καὶ διανοῇ.
{ΑΘ.} Χρὴ τοίνυν, ὦ Κλεινία, παντὸς πέρι νοῆσαι σωτήρα
τὸν εἰκότα ἐν ἐκάστοις τῶν ἔργων, ὥς ἐν ζώῳ ψυχῇ καὶ

Stephanus page 961, section d, line 3

κεφαλῇ, τό γε μέγιστον, πεφύκατον.
{ΚΛ.} Πῶς αὖ φῆς;
{ΑΘ.} Ἡ τούτοις ἀρετὴ δὴπου παντὶ παρέχει ζώῳ σωτηρίαν.
{ΚΛ.} Πῶς;
{ΑΘ.} Ψυχῇ μὲν πρὸς τοῖς ἄλλοις νοῦς ἐγγιγνόμενος,
κεφαλῇ δ' αὖ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὄψις καὶ ἀκοή· συλλήβδην
δὲ νοῦς μετὰ τῶν καλλίστων αἰσθήσεων κραθεῖς, γενόμενός
τε εἰς ἓν, σωτηρία ἐκάστων δικαιοτάτ' ἂν εἴη καλουμένη.
{ΚΛ.} Ἔοικε γοῦν.
{ΑΘ.} Ἔοικε γάρ. ἀλλ' ὁ περὶ τί νοῦς μετ' αἰσθήσεων

Stephanus page 961, section e, line 2

κραθεῖς σωτηρία πλοίων ἐν γε χειμῶσιν καὶ ἐν εὐδίαις γί-
γνοιτ' ἂν; ἄρ' οὐκ ἐν νηὶ κυβερνήτης ἅμα καὶ ναῦται τὰς
αἰσθήσεις τῷ κυβερνητικῷ νῷ συγκερασάμενοι σῶζουσιν
αὐτούς τε καὶ τὰ περὶ τὴν ναῦν;
{ΚΛ.} Τί μήν;
{ΑΘ.} Οὐδὲν δὴ πολλῶν δεῖ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα παρα-
δειγμάτων· ἀλλ' οἶον περὶ στρατοπέδων νοήσωμεν τίνα
θέμενοι στρατηγοὶ σκοπὸν καὶ ἱατρικὴ ὑπηρεσία πᾶσα
στοχάζοιτ' ἂν τῆς σωτηρίας ὀρθῶς. ἄρ' οὐχ ἡ μὲν νίκην
καὶ κράτος πολεμίων, ἡ δὲ ἱατρῶν τε καὶ ὑπηρετῶν ὑγιείας

Stephanus page 962, section a, line 3

σώματι παρασκευήν;
{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;
{ΑΘ.} Ἰατρὸς δὴ τὸ περὶ σῶμα ἀγνοῶν, ὃ προσείπομεν

ύγίειαν νῦν, ἣ νίκην στρατηγὸς ἢ τῶν ἄλλων ὅσα δὴ διήλ-
θομεν, ἔσθ' ὅπως ἂν νοῦν περὶ τι τούτων ἂν ἔχων φαίνοιτο;
{ΚΛ.} Καὶ πῶς;
{ΑΘ.} Τί δὲ δὴ περὶ πόλιν; εἴ τις τὸν σκοπὸν οἷ βλέ-
πειν δεῖ τὸν πολιτικὸν φαίνοιτο ἀγνοῶν, ἄρα ἄρχων μὲν
πρῶτον δικαίως ἂν προσαγορεύοιτο, εἴτα σώζειν ἂν δυνατός
εἴη τοῦτο οὗ τὸν σκοπὸν τὸ παράπαν μὴδ' εἰδείη;

Stephanus page 962, section b, line 3

{ΚΛ.} Καὶ πῶς;
{ΑΘ.} Δεῖ δὴ καὶ τὰ νῦν, ὡς ἔοικεν, εἴπερ μέλλει τέλος ὁ
κατοικισμὸς τῆς χώρας ἡμῖν ἔξειν, εἶναί τι τὸ γιγνώσκον ἐν
αὐτῷ πρῶτον μὲν τοῦτο ὃ λέγομεν, τὸν σκοπὸν, ὅστις ποτὲ
ὁ πολιτικὸς ὢν ἡμῖν τυγχάνει, ἔπειτα ὄντινα τρόπον δεῖ
μετασχεῖν τούτου καὶ τίς αὐτῷ καλῶς ἢ μὴ συμβουλεύει,
τῶν νόμων αὐτῶν πρῶτον, ἔπειτα ἀνθρώπων· εἰ δ' ἔσται
τοῦ τοιοῦτου κενὴ τις πόλις, οὐδὲν θαυμαστὸν ἄνους οὔσα καὶ
ἀναίσθητος εἰ πράξει τὸ προστυχὸν ἐκάστοτε ἐν ἐκάσταις
τῶν πράξεων.

Stephanus page 962, section c, line 4

{ΚΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.
{ΑΘ.} Νῦν οὖν ἡμῖν ἐν τίνι ποτὲ τῶν τῆς πόλεως μερῶν
ἢ ἐπιτηδευμάτων ἔστιν ἱκανὸν κατεσκευασμένον ὅτιοῦν
τοιοῦτον φυλακτήριον; ἔχομεν φράζειν;
{ΚΛ.} Οὐ δῆτα, ὦ ξένε, σαφῶς γε· εἰ δ' οὖν τοπάζειν δεῖ,
δοκεῖ μοι τείνειν ὁ λόγος οὗτος εἰς τὸν σύλλογον ὃν εἶπες
νυνδὴ νύκτωρ δεῖν συνιέναι.
{ΑΘ.} Κάλλισθ' ὑπέλαβες, ὦ Κλεινία, καὶ δεῖ δὴ τοῦτον,
ὡς ὁ νῦν παρεστηκὼς ἡμῖν λόγος μηνύει, πᾶσαν ἀρετὴν
ἔχειν· ἥς ἄρχει τὸ μὴ πλανᾶσθαι πρὸς πολλὰ στοχαζόμενον,

Stephanus page 962, section d, line 4

ἀλλ' εἰς ἐν βλέποντα πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὰ πάντα οἷον βέλη
ἀφιέναι.

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.
{ΑΘ.} Νῦν δὴ μαθησόμεθα ὅτι θαυμαστὸν οὐδὲν πλανᾶ-
σθαι τὰ τῶν πόλεων νόμιμα, ὅτι πρὸς ἄλλο ἄλλη βλέπει
τῶν νομοθεσιῶν ἐν τῇ πόλει ἐκάστη. καὶ τὰ μὲν πολλὰ
οὐδὲν θαυμαστὸν τὸ τοῖς μὲν τὸν ὅρον εἶναι τῶν δικαίων
ὅπως ἄρξουσιν τινες ἐν τῇ πόλει, εἴτ' οὖν βελτίους εἴτε
χείρους τυγχάνουσιν ὄντες, τοῖς δ', ὅπως πλουτήσουσιν,
εἴτ' οὖν δοῦλοί τινων ὄντες εἴτε καὶ μή, τῶν δ' ἢ προ-

Stephanus page 962, section e, line 4

θυμία πρὸς τὸν ἐλεύθερον δὴ βίον ὥρμημένη· οἱ δὲ καὶ

σύνδυο νομοθετοῦνται, πρὸς ἄμφω βλέποντες, ἐλεύθεροί τε ὅπως ἄλλων τε πόλεων ἔσονται δεσπότες, οἱ δὲ σοφώτατοι, ὡς οἴονται, πρὸς ταῦτά τε καὶ τὰ τοιαῦτα σύμπαντα, εἰς ἓν δὲ οὐδὲν διαφερόντως τετιμημένον ἔχοντες φράζειν εἰς ὃ τᾶλλ' αὐτοῖς δεῖ βλέπειν.

{ΚΛ.} Οὐκοῦν τό γ' ἡμέτερον, ὦ ξένε, ὀρθῶς ἂν εἴη πάλα τιθέμενον; πρὸς γὰρ ἓν ἔφαμεν δεῖν αἰεὶ πάνθ' ἡμῖν τὰ τῶν νόμων βλέποντ' εἶναι, τοῦτο δ' ἀρετὴν που συνεχωροῦμεν πάννυ ὀρθῶς λέγεσθαι.

Stephanus page 963, section a, line 5

{ΑΘ.} Ναί.

{ΚΛ.} Τὴν δέ γε ἀρετὴν τέτταρα ἔθεμέν που.

{ΑΘ.} Πάννυ μὲν οὖν.

{ΚΛ.} Νοῦν δέ γε πάντων τούτων ἡγεμόνα, πρὸς ὃν δὴ τὰ τε ἄλλα πάντα καὶ τούτων τὰ τρία δεῖ βλέπειν.

{ΑΘ.} Κάλλιστ' ἐπακολουθεῖς, ὦ Κλεινία. καὶ τὰ λοιπὰ δὴ συνακολουθεῖ. νοῦν γὰρ δὴ κυβερνητικὸν μὲν καὶ ἰατρικὸν καὶ στρατηγικὸν εἵπομεν εἰς τὸ ἓν ἐκεῖνο οἱ δεῖ βλέπειν, τὸν δὲ πολιτικὸν ἐλέγχοντες ἐνταῦθ' ἐσμὲν νῦν, καὶ καθάπερ ἄνθρωπον ἐπανερωτῶντες εἵπομεν ἄν· “ὦ

Stephanus page 963, section b, line 4

θαυμάσιε, σὺ δὲ δὴ ποῖ σκοπεῖς; τί ποτ' ἐκεῖνό ἐστι τὸ ἓν, ὃ δὴ σαφῶς ὁ μὲν ἰατρικὸς νοῦς ἔχει φράζειν, σὺ δ' ὦν δὴ διαφέρων, ὡς φαίης ἄν, πάντων τῶν ἐμφορόνων, οὐχ ἕξεις εἰπεῖν;” ἢ σύ γε, Μέγилле καὶ Κλεινία, ἔχετον διαρθροῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ φράζειν πρὸς ἐμὲ τί ποτέ φατε εἶναι τοῦτο, καθάπερ ὑπὲρ ἄλλων ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς συχνῶν διωριζόμεν;

{ΚΛ.} Οὐδαμῶς, ὦ ξένε.

{ΑΘ.} Τί δ' ὅτι δεῖ προθυμεῖσθαι τε συνιδεῖν αὐτὸ καὶ ἐν οἷς;

{ΚΛ.} Οἷον ἐν τίσι λέγεις;

{ΑΘ.} Οἷον ὅτε τέτταρα ἐφήσαμεν ἀρετῆς εἴδη γεγονέναι,

Stephanus page 963, section c, line 6

δῆλον ὡς ἓν ἕκαστον ἀνάγκη φάναι, τεττάρων γε ὄντων.

{ΚΛ.} Τί μήν;

{ΑΘ.} Καὶ μὴν ἓν γε ἅπαντα ταῦτα προσαγορεύομεν. ἀνδρείαν γὰρ φαμεν ἀρετὴν εἶναι, καὶ τὴν φρόνησιν ἀρετὴν, καὶ τὰ δύο τᾶλλα, ὡς ὄντως ὄντα οὐ πολλὰ ἄλλ' ἓν τοῦτο μόνον, ἀρετὴν.

{ΚΛ.} Πάννυ μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Ἦι μὲν τοίνυν διαφέρετον αὐτοῖν τούτῳ τῶ δύο καὶ δύο ὀνόματα ἐλαβέτην καὶ τᾶλλα, οὐδὲν χαλεπὸν εἰπεῖν· ἢ δὲ ἓν ἀμφοῖν ἐπωνομάσαμεν, ἀρετὴν, καὶ τοῖς ἄλλοις, οὐκ

Stephanus page 963, section d, line 7

εὐπετέες ἔτι.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Οὐδὲν χαλεπὸν ὃ λέγω δηλῶσαι. διανειμώμεθα γὰρ ἀλλήλοις τὴν ἐρώτησιν καὶ ἀποκρίσιν.

{ΚΛ.} Πῶς αὖ φράζεις;

{ΑΘ.} Ἐρώτησόν με τί ποτε ἐν προσαγορεύοντες ἀρετὴν ἀμφοτέρω, δύο πάλιν αὐτὰ προσείπομεν, τὸ μὲν ἀνδρείαν, τὸ δὲ φρόνησιν. ἐρῶ γὰρ σοι τὴν αἰτίαν, ὅτι τὸ μὲν ἐστὶν περὶ φόβον, οὗ καὶ τὰ θηρία μετέχει, τῆς ἀνδρείας, καὶ τὰ γε τῶν παιδῶν ἦθη τῶν πάνυ νέων· ἄνευ γὰρ λόγου καὶ

Stephanus page 963, section e, line 6

φύσει γίγνεται ἀνδρεία ψυχῇ, ἄνευ δὲ αὖ λόγου ψυχῇ φρονιμὸς τε καὶ νοῦν ἔχουσα οὗτ' ἐγένετο πώποτε οὗτ' ἔστιν οὐδ' αὐθὶς ποτε γενήσεται, ὡς ὄντος ἐτέρου.

{ΚΛ.} Ἀληθῆ λέγεις.

{ΑΘ.} Ἦι μὲν τοίνυν ἐστὸν διαφόρῳ καὶ δύο, σὺ παρ' ἐμοῦ ἀπειλήφας τῷ λόγῳ· ἡ δὲ ἐν καὶ ταυτόν, σὺ πάλιν ἀπόδος ἐμοί. διανοοῦ δὲ ὡς ἐρῶν καὶ ὅπῃ τέτταρα ὄντα ἐν ἐστὶ, καὶ ἐμὲ δὲ ἀξίου, σοῦ δείξαντος ὡς ἐν, πάλιν ὅπῃ τέτταρα. καὶ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο σκοπῶμεν τὸν εἰδότα ἱκανῶς περὶ ὠντινωοῦν οἷς ἔστιν μὲν ὄνομα, ἔστιν δὲ αὖ καὶ

Stephanus page 964, section a, line 7

λόγος, πότερον μόνον ἐπίστασθαι τοῦνομα χρεῶν, τὸν δὲ λόγον ἀγνοεῖν, ἢ τὸν γε ὄντα τι καὶ περὶ τῶν διαφερόντων μεγέθει τε καὶ κάλλει πάντα τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖν αἰσχρόν.

{ΚΛ.} Ἐοικεν γοῦν.

{ΑΘ.} Μεῖζον δὴ τι νομοθέτη τε καὶ νομοφύλακι, καὶ ὃς ἀρετῇ πάντων διαφέρειν οἶεται καὶ νικητήρια τούτων αὐτῶν εἴληφεν, ἢ ταῦτα αὐτὰ περὶ ὧν νῦν λέγομεν, ἀνδρεία, σωφροσύνη, δικαιοσύνη, φρόνησις;

{ΚΛ.} Καὶ πῶς;

Stephanus page 964, section b, line 8

{ΑΘ.} Τούτων δὴ πέρι τοὺς ἐξηγητάς, τοὺς διδασκάλους, τοὺς νομοθέτας, τῶν ἄλλων τοὺς φύλακας, τῷ δεομένῳ γνῶναι τε καὶ εἰδέναι, ἢ τῷ δεομένῳ κολάζεσθαι τε καὶ ἐπιπληῆξαι ἀμαρτάνοντι, πότερον οὐ διδάσκοντα ἦν δύναμιν ἔχει κακία τε καὶ ἀρετὴ καὶ πάντως δηλοῦντα, διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ ποιητὴν τινα ἐλθόντα εἰς τὴν πόλιν ἢ παιδευτὴν νέων φάσκοντ' εἶναι βελτίῳ φαίνεσθαι τοῦ πᾶσαν ἀρετὴν νενικηκότος; εἶτα ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει ὅπου μὴ λόγῳ ἔργῳ τε ἱκανοὶ φύλακες εἶεν, ἀρετῆς πέρι γινώσκοντες ἱκανῶς, θαυμαστόν τι ταύτην τὴν πόλιν ἀφύλακτον οὔσαν πάσχειν

ἀ πολλαὶ πάσχουσι τῶν νῦν πόλεων;

{ΚΛ.} Οὐδέν γε, ὡς εἰκός.

{ΑΘ.} Τί οὖν; ὁ λέγομεν νῦν ποιητέον ἡμῖν, ἢ πῶς; τοὺς φύλακας ἀκριβεστέρους τῶν πολλῶν περὶ ἀρετῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ κατασκευαστέον; ἢ τίνα τρόπον τῇ τῶν ἐμφρόνων κεφαλῇ τε καὶ αἰσθήσεσιν ὁμοιωθήσεται ἡμῖν ἢ πόλις, ὡς τοιαύτην τινὰ φυλακὴν κεκτημένη ἐν αὐτῇ;

{ΚΛ.} Πῶς οὖν δὴ καὶ τίνα τρόπον, ὦ ξέने, ἀπεικάζοντες αὐτὸ τοιούτῳ τινὶ λέγομεν;

{ΑΘ.} Δῆλον ὡς αὐτῆς μὲν τῆς πόλεως οὔσης τοῦ κύτους,

τῶν δὲ φυλάκων τοὺς μὲν νέους οἷον ἐν ἄκρᾳ κορυφῇ, ἀπειλεγμένους τοὺς εὐφυεστάτους, ὀξύτητας ἐν πάσῃ τῇ ψυχῇ ἔχοντας, περὶ ὅλην κύκλῳ τὴν πόλιν ὄραν, φρουροῦντας δὲ παραδιδόναι μὲν τὰς αἰσθήσεις ταῖς μνήμαις, τοῖς πρεσβυτέροις δὲ ἐξαγγέλους γίγνεσθαι πάντων τῶν κατὰ πόλιν, τοὺς δὲ νῶ ἀπηκασμένους τῷ πολλῷ καὶ ἄξια λόγου διαφερόντως φρονεῖν, τοὺς γέροντας, βουλευέσθαι, καὶ ὑπηρέταις χρωμένους μετὰ συμβουλίας τοῖς νέοις, οὕτω δὴ κοινῇ σώζειν ἀμφοτέρους ὄντως τὴν πόλιν ὅλην. πότερον οὕτω λέγομεν ἢ πῶς ἄλλως δεῖν κατασκευάζεσθαι; μῶν ὁμοίους

πάντας κεκτημένους καὶ μὴ διηκριβωμένους ἔστιν οὐς τραφέντας τε καὶ πεπαιδευμένους;

{ΚΛ.} Ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, ἀδύνατον.

{ΑΘ.} Ἰτέον ἄρα ἐπὶ τίνα ἀκριβεστέραν παιδείαν τῆς ἔμπροσθεν.

{ΚΛ.} Ὅπως.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν ἥς δὴ νῦν σχεδὸν ἐφηψάμεθα, τυγχάνοι ἂν οὔσα ἥς χρεῖαν ἔχομεν αὕτη;

{ΚΛ.} Παντάπασι μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Οὐκοῦν ἐλέγομεν τὸν γε πρὸς ἕκαστα ἄκρον δη-

μιουργόν τε καὶ φύλακα μὴ μόνον δεῖν πρὸς τὰ πολλὰ βλέπειν δυνατόν εἶναι, πρὸς δὲ τὸ ἐν ἐπείγεσθαι γινῶναι τε, καὶ γνόντα πρὸς ἐκεῖνο συντάξασθαι πάντα συνορῶντα;

{ΚΛ.} Ὅρθῳς.

{ΑΘ.} Ἄρ' οὖν ἀκριβεστέρα σκέψις θέα τε ἂν περὶ ὅτου οὖν ὁπωοῦν γίγνοιτο ἢ τὸ πρὸς μίαν ἰδέαν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ἀνομοίων δυνατόν εἶναι βλέπειν;

{ΚΛ.} Ὅπως.

{ΑΘ.} Οὐκ ἴσως, ἀλλ' ὄντως, ὦ δαιμόνιε, ταύτης οὐκ ἔστιν
σαφεστέρα μέθοδος ἀνθρώπων οὐδενί.

Stephanus page 965, section c, line 7

{ΚΛ.} Σοὶ πιστεύων, ὦ ξένε, συγχωρῶ δὴ, καὶ ταύτη
πορευώμεθα λέγοντες.

{ΑΘ.} Ἀναγκαστέον ἄρ', ὡς ἔοικεν, καὶ τοὺς τῆς θείας
πολιτείας ἡμῖν φύλακας ἀκριβῶς ἰδεῖν πρῶτον τί ποτε διὰ
πάντων τῶν τεττάρων ταὐτὸν τυγχάνει, ὃ δὴ φαμεν ἔν τε
ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἐν φρονήσει ἐν
ὄν, ἀρετὴν ἐνὶ δικαίῳ ἂν ὀνόματι προσαγορεύεσθαι. τοῦτο,
ὦ φίλοι, εἰ μὲν βουλόμεθα, τὰ νῦν οἰόνπερ σφόδρα πιέσαντες
μὴ ἀνῶμεν, πρὶν ἂν ἱκανῶς εἴπωμεν τί ποτ' ἔστιν εἰς ὃ
βλεπτέον, εἴτε ὡς ἐν εἴτε ὡς ὅλον εἴτε ἀμφοτέρω εἴτε ὅπως

Stephanus page 965, section d, line 7

ποτὲ πέφυκεν· ἢ τούτου διαφυγόντος ἡμᾶς, οἰόμεθά ποτε
ἡμῖν ἱκανῶς ἔξειν τὰ πρὸς ἀρετὴν, περὶ ἧς οὐτ' εἰ πολλὰ
ἐστ' οὐτ' εἰ τέτταρα οὐθ' ὡς ἐν δυνατοῖ φράζειν ἐσόμεθα;
οὐκ οὐκ ἔάν γε ἡμῖν συμβούλοις πειθώμεθα, ἄλλως δέ πως
μηχανησόμεθα ἐν τῇ πόλει ἐγγεγονέναι τοῦθ' ἡμῖν· εἰ δ'
ἄρα τὸ παράπαν δοκεῖ ἔαν, ὅραν δὴ χρεών.

{ΚΛ.} Ἦκιστα, νῆ τὸν ξένιον, ὦ ξένε, θεόν, ἐατέον που τὸ
τοιούτον, ἐπεὶ δοκεῖς ἡμῖν ὀρθότατα λέγειν. ἀλλὰ δὴ πῶς
τις τοῦτ' ἂν μηχανῶτο;

{ΑΘ.} Μήπω τὸ πῶς ἂν μηχανησαίμεθα λέγωμεν· εἰ δεῖ

Stephanus page 966, section a, line 2

δὲ ἢ μή, πρῶτον βεβαιωσώμεθα τῇ συνομολογίᾳ πρὸς ἡμᾶς
αὐτούς.

{ΚΛ.} Ἀλλὰ μὴν δεῖ γε, εἴπερ δυνατόν.

{ΑΘ.} Τί δὲ δὴ; περὶ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ ταὐτὸν τοῦτο
διανοούμεθα; ὡς πόλλ' ἔστιν μόνον ἕκαστον τούτων τοὺς
φύλακας ἡμῖν γνωστέον, ἢ καὶ ὅπως ἔν τε καὶ ὅπη;

{ΚΛ.} Σχεδὸν ἔοικ' ἐξ ἀνάγκης δεῖν καὶ ὅπως ἐν δια-
νοεῖσθαι.

{ΑΘ.} Τί δ', ἐννοεῖν μὲν, τὴν δὲ ἐνδειξιν τῷ λόγῳ ἀδυνατεῖν
ἐνδείκνυσθαι;

Stephanus page 966, section b, line 3

{ΚΛ.} Καὶ πῶς; ἀνδραπόδου γάρ τινα σὺ λέγεις ἔξιν.

{ΑΘ.} Τί δέ; περὶ πάντων τῶν σπουδαίων ἄρ' ἡμῖν αὐτὸς
λόγος, ὅτι δεῖ τοὺς ὄντως φύλακας ἐσομένους τῶν νόμων
ὄντως εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν, καὶ λόγῳ τε
ἱκανοὺς ἐρμηνεύειν εἶναι καὶ τοῖς ἔργοις συνακολουθεῖν,
κρίνοντας τὰ τε καλῶς γιγνόμενα καὶ τὰ μὴ κατὰ φύσιν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐ;

{ΑΘ.} Μὼν οὖν οὐχ ἓν τῶν καλλίστων ἐστὶν τὸ περὶ τοὺς θεοὺς, ὃ δὴ σπουδῇ διεπερανάμεθα, ὡς εἰσὶν τε καὶ ὅσης φαίνονται κύριοι δυνάμεως, εἰδέναι τε εἰς ὅσον δυνατόν

Stephanus page 966, section c, line 4

ἐστὶν ταῦτ' ἄνθρωπον γινώσκειν, καὶ τοῖς μὲν πλείστοις τῶν κατὰ πόλιν συγγινώσκειν τῇ φήμῃ μόνον τῶν νόμων συνακολουθοῦσιν, τοῖς δὲ φυλακῆς μεθέξουσιν μηδὲ ἐπιτρέπειν, ὃς ἂν μὴ διαπονήσῃται τὸ πᾶσαν πίστιν λαβεῖν τῶν οὐσῶν περὶ θεῶν; τὴν δὲ μὴ ἐπιτροπὴν εἶναι τὸ μηδέποτε τῶν νομοφυλάκων αἰρεῖσθαι τὸν μὴ θεῖον καὶ διαπεπονηκότα πρὸς αὐτά, μηδ' αὖ τῶν πρὸς ἀρετὴν ἔγκριτον γίνεσθαι;

{ΚΛ.} Δίκαιον γοῦν, ὡς λέγεις, τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀργὸν ἢ ἀδύνατον ἀποκρίνεσθαι πόρρω τῶν καλῶν.

Stephanus page 966, section d, line 6

{ΑΘ.} Ἄρα οὖν ἴσμεν ὅτι δύο' ἐστὸν τὸ περὶ θεῶν ἄγοντε εἰς πίστιν, ὅσα διήλθομεν ἐν τοῖς πρόσθεν;

{ΚΛ.} Ποῖα;

{ΑΘ.} Ἐν μὲν ὃ περὶ τὴν ψυχὴν ἐλέγομεν, ὡς πρεσβυτατόν τε καὶ θεϊοτάτον ἐστὶν πάντων ὧν κίνησις γένεσιν παραλαβοῦσα ἀέναον οὐσίαν ἐπόρισεν· ἐν δὲ τὸ περὶ τὴν φορὰν, ὡς ἔχει τάξεως, ἄστρον τε καὶ ὅσων ἄλλων ἐγκρατὴς νοῦς ἐστὶν τὸ πᾶν διακεκοσμηκῶς. ὁ γὰρ ἰδὼν ταῦτα μὴ φαύλως μηδ' ἰδιωτικῶς, οὐδεὶς οὕτως ἄθεος ἀνθρώπων ποτὲ πέφυκεν, ὃς οὐ τοῦναντίον ἔπαθεν ἢ τὸ προσδοκώμενον ὑπὸ

Stephanus page 967, section a, line 1

τῶν πολλῶν. οἱ μὲν γὰρ διανοοῦνται τοὺς τὰ τοιαῦτα μεταχειρισμένους ἀστρονομία τε καὶ ταῖς μετὰ ταύτης ἀναγκαίαις ἄλλαις τέχναις ἀθέους γίνεσθαι, καθεωρακότας ὡς οἷόν τε γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματ' ἄλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν πέρι τελουμένων.

{ΚΛ.} Τὸ δὲ δὴ πῶς ἔχον ἂν εἴη;

{ΑΘ.} Πᾶν, ὅπερ εἶπον, τοῦναντίον ἔχει νῦν τε καὶ ὅτε ἄψυχα αὐτὰ οἱ διανοοῦμενοι διεννοοῦντο. θαύματα μὲν οὖν καὶ τότε ὑπεδύετο περὶ αὐτά, καὶ ὑπωπτεύετο τὸ νῦν ὄντως δεδογμένον, ὅσοι τῆς ἀκριβείας αὐτῶν ἤπτοντο, ὅπως μή ποτ'

Stephanus page 967, section b, line 3

ἂν ἄψυχα ὄντα οὕτως εἰς ἀκρίβειαν θαυμαστοῖς λογισμοῖς ἂν ἐχρῆτο, νοῦν μὴ κεκτημένα· καὶ τινες ἐτόλμων τοῦτό γε αὐτὸ παρακινδυνεύειν καὶ τότε, λέγοντες ὡς νοῦς εἴη ὁ διακεκοσμηκῶς πάνθ' ὅσα κατ' οὐρανόν. οἱ δὲ αὐτοὶ πάλιν

ἀμαρτάνοντες ψυχῆς φύσεως ὅτι πρεσβύτερον εἶη σωμάτων,
διανοηθέντες δὲ ὡς νεώτερον, ἅπανθ' ὡς εἰπεῖν ἔπος ἀνέ-
τρεψαν πάλιν, ἑαυτοὺς δὲ πολὺ μᾶλλον· τὸ γὰρ δὴ πρὸ τῶν
ὁμμάτων, πάντα αὐτοῖς ἐφάνη, τὰ κατ' οὐρανὸν φερόμενα,
μεστὰ εἶναι λίθων καὶ γῆς καὶ πολλῶν ἄλλων ἀψύχων
σωμάτων διανεμόντων τὰς αἰτίας παντὸς τοῦ κόσμου. ταῦτ'

Stephanus page 967, section c, line 6

ἦν τὰ τότε ἐξεργασμένα πολλὰς ἀθεότητος καὶ δυσχερείας
τῶν τοιούτων ἄπτεσθαι, καὶ δὴ καὶ λοιδορήσεις γε ἐπῆλθον
ποιηταῖς, τοὺς φιλοσοφούντας κυσὶ ματαίαις ἀπεικάζοντας

χρωμέναισιν ὑλακαῖς, ἄλλα τε αὖ ἀνόητ' εἰπεῖν· νῦν δέ, ὅπερ
εἴρηται, πᾶν τοῦναντίον ἔχει.

{ΚΛ.} Πῶς;

{ΑΘ.} Οὐκ ἔστιν ποτὲ γενέσθαι βεβαίως θεοσεβῇ θνητῶν
ἀνθρώπων οὐδένα, ὃς ἂν μὴ τὰ λεγόμενα ταῦτα νῦν δύο λάβῃ,
ψυχὴ τε ὡς ἔστιν πρεσβύτατον ἀπάντων ὅσα γονῆς μετεί-

Stephanus page 967, section d, line 7

ληφεν, ἀθάνατόν τε, ἄρχει τε δὴ σωμάτων πάντων, ἐπὶ δὲ
τούτοις δὴ, τὸ νῦν εἰρημένον πολλάκις, τόν τε εἰρημένον
ἐν τοῖς ἄστροις νοῦν τῶν ὄντων τὰ τε πρὸ τούτων ἀναγκαῖα
μαθήματα λάβῃ, τὰ τε κατὰ τὴν μοῦσαν τούτοις τῆς κοινωνίας
συνθεασάμενος, χρήσεται πρὸς τὰ τῶν ἡθῶν ἐπιτηδεύματα καὶ
νόμιμα συναρμοττόντως, ὅσα τε λόγον ἔχει, τούτων δυνατὸς
ἢ δοῦναι τὸν λόγον· ὁ δὲ μὴ ταῦθ' οἷός τ' ὢν πρὸς ταῖς
δημοσίαις ἀρεταῖς κεκτῆσθαι σχεδὸν ἄρχων μὲν οὐκ ἂν
ποτε γένοιτο ἱκανὸς ὅλης πόλεως, ὑπέρετης δ' ἂν ἄλλοις
ἄρχουσιν. ὁρᾷ δὴ χρεῶν νῦν, ὦ Κλεινία καὶ Μέγίλλε, ἤδη

Stephanus page 968, section a, line 5

πρὸς τοῖς εἰρημένοις νόμοις ἅπασιν ὅσους διεληλύθαμεν εἰ
καὶ τοῦτον προσοίσομεν, ὡς φυλακὴν ἐσόμενον κατὰ νόμον
χάριν σωτηρίας τὸν τῶν ἀρχόντων νυκτερινὸν σύλλογον,
παιδείας ὁπόσης διεληλύθαμεν κοινωνὸν γενόμενον· ἢ πῶς
ποιῶμεν;

{ΚΛ.} Ἄλλ', ὦ λῶστε, πῶς οὐ προσοίσομεν, ἂν πῃ καὶ
κατὰ βραχὺ δυνηθῶμεν;

{ΑΘ.} Καὶ μὴν πρὸς γε τὸ τοιοῦτον ἀμιλληθῶμεν πάντες.
συλλήπτωρ γὰρ τούτου γε ὑμῖν καὶ ἐγὼ γιγνοίμην ἂν προ-
θύμως - πρὸς δ' ἐμοὶ καὶ ἑτέρους ἴσως εὐρήσω - διὰ τὴν περὶ

Stephanus page 968, section b, line 8

τὰ τοιαῦτ' ἐμπειρίαν τε καὶ σκέψιν γεγονυῖάν μοι καὶ μάλα
συχνήν.

{ΚΛ.} Ἄλλ', ὦ ξένε, παντὸς μὲν μᾶλλον ταύτη πορευτέον ἢ περ καὶ ὁ θεὸς ἡμᾶς σχεδὸν ἄγει· τίς δὲ ὁ τρόπος ἡμῖν γιγνόμενος ὀρθῶς γίγνοιτ' ἂν, τοῦτο δὴ τὰ νῦν λέγωμέν τε καὶ ἐρευνῶμεν.

{ΑΘ.} Οὐκέτι νόμους, ὦ Μέγιλλε καὶ Κλεινία, περὶ τῶν τοιούτων δυνατόν ἐστιν νομοθετεῖν, πρὶν ἂν κοσμηθῇ - τότε δὲ κυρίους ὧν αὐτοὺς δεῖ γίγνεσθαι νομοθετεῖν - ἀλλὰ ἤδη τὸ τὰ τοιαῦτα κατασκευάζον διδαχὴ μετὰ συνουσίας πολλῆς

Stephanus page 968, section c, line 7

γίγνοιτ' ἂν, εἰ γίγνοιτο ὀρθῶς.

{ΚΛ.} Πῶς; τί τοῦτο εἰρηῆσθαι φῶμεν αὖ;

{ΑΘ.} Πρῶτον μὲν δήπου καταλεκτέος ἂν εἴη κατάλογος τῶν ὅσοι ἐπιτήδειοι πρὸς τὴν τῆς φυλακῆς φύσιν ἂν εἶεν ἡλικίαις τε καὶ μαθημάτων δυνάμεσιν καὶ τρόπων ἥθεσιν καὶ ἔθεσιν· μετὰ δὲ τοῦτο, ἃ δεῖ μανθάνειν οὔτε εὐρεῖν ῥάδιον οὔτε ἡύρηκτος ἄλλου μαθητὴν γενέσθαι. πρὸς τούτοις δὲ χρόνους, οὓς τε καὶ ἐν οἷς δεῖ παραλαμβάνειν ἕκαστα, μάταιον ταῦτ' ἐν γράμμασιν λέγειν· οὐδὲ γὰρ αὐτοῖς τοῖς μανθάνουσι δῆλα γίγνοιτ' ἂν ὅτι πρὸς καιρὸν μανθάνεται, πρὶν ἐντὸς τῆς

Stephanus page 968, section e, line 2

ψυχῆς ἑκάστῳ που μαθήματος ἐπιστήμην γεγονέναι. οὕτω δὴ πάντα τὰ περὶ ταῦτα ἀπόρρητα μὲν λεχθέντα οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιτο, ἀπόρρητα δὲ διὰ τὸ μηδὲν προρρηθέντα δηλοῦν τῶν λεγομένων.

{ΚΛ.} Τί οὖν δὴ ποιητέον ἐχόντων τούτων οὕτως, ὦ ξένε;

{ΑΘ.} Τὸ λεγόμενον, ὦ φίλοι, ἐν κοινῷ καὶ μέσῳ ἔοικεν ἡμῖν κείσθαι, καὶ εἴπερ κινδυνεύειν περὶ τῆς πολιτείας ἐθέλομεν συμπάσης, ἢ τρίς ἔξ, φασίν, ἢ τρεῖς κύβους βάλλοντες, ταῦτα ποιητέον, ἐγὼ δ' ὑμῖν συγκινδυνεύσω τῷ φράζειν τε καὶ ἐξηγεῖσθαι τά γε δεδογμένα ἐμοὶ περὶ τῆς παιδείας τε καὶ

Stephanus page 969, section a, line 3

τροφῆς τῆς νῦν αὖ κεκινημένης τοῖς λόγοις· τὸ μέντοι κινδύνευμα οὐ σμικρὸν οὐδ' ἐτέροις τιςὶν προσφερὲς ἂν εἴη. σοὶ δὴ τοῦτό γε, ὦ Κλεινία, μέλειν παρακελεύομαι· σὺ γὰρ τὴν Μαγνήτων πόλιν, ἣ ᾧ ἂν θεὸς ἐπώνυμον αὐτὴν ποιήσῃ, κλέος ἀρῇ μέγιστον κατασκευάσας αὐτὴν ὀρθῶς, ἣ τό γε ἀνδρειότατος εἶναι δοκεῖν τῶν ὕστερον ἐπιγιγνομένων οὐκ ἐκφεύξῃ ποτέ. ἐάν γε μὴν οὗτος ἡμῖν ὁ θεὸς γένηται σύλλογος, ὦ φίλοι ἐταῖροι, παραδοτέον τούτῳ τὴν πόλιν, ἀμφισβήτησίς τε οὐκ ἔστ' οὐδεμία οὐδενὶ τῶν νῦν παρὰ ταῦθ' ὥς ἔπος εἰπεῖν νομοθετῶν, ὄντως δὲ ἔσται σχεδὸν ὕπαρ ἀποτετελεσμένον

Stephanus page 969, section b, line 6

οὐ σμικρῷ πρόσθεν ὀνειράτος ὥς τῷ λόγῳ ἐφηψάμεθα,
κεφαλῆς νοῦ τε κοινωνίας εἰκόνα τινά πως συμμείξαντες,
ἐὰν ἄρα ἡμῖν οἱ τε ἄνδρες ἀκριβῶς ἐκλεχθῶσι, παιδευθῶσί τε
προσηκόντως, παιδευθέντες τε ἐν ἀκροπόλει τῆς χώρας κατοι-
κήσαντες, φύλακες ἀποτελεσθῶσιν οἷους ἡμεῖς οὐκ εἶδομεν ἐν
τῷ πρόσθεν βίῳ πρὸς ἀρετὴν σωτηρίας γενομένων.

{ME.} ὦ φίλε Κλεινία, ἐκ τῶν νῦν ἡμῖν εἰρημένων ἀπάντων
ἢ τὴν πόλιν ἐατέον τῆς κατοικίσεως ἢ τὸν ξένον τόνδε οὐκ
ἀφετέον, ἀλλὰ δεήσεσιν καὶ μηχαναῖς πάσαις κοινωνὸν
ποιητέον ἐπὶ τὴν τῆς πόλεως κατοίκισιν.

Stephanus page 969, section d, line 1

{ΚΛ.} Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Μέγилле, καὶ ἐγὼ ποιήσω
ταῦθ' οὕτως καὶ <σὺ> συλλάμβανε.

{ME.} Συλλήγομαι.

Epinomis

{ΚΛ.} Πρὸς μὲν τὸ τῆς ὁμολογίας ἤκομεν ἅπαντες ὀρθῶς,
ὦ ξέने, τρεῖς ὄντες, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ Μέγилλος ὅδε, τὸ τῆς
φρονήσεως ἐπισκεψόμενοι τίνι ποτὲ χρὴ λόγῳ διεξελθεῖν, ὃ
τὴν ἀνθρωπίνην ἔξιν φαμέν, ὅταν διανοηθῇ, κάλλιστ' ἔχειν
ποιεῖν πρὸς φρόνησιν ὅσιν δυνατόν ἀνθρώπῳ σχεῖν. τὰ μὲν
γὰρ ἄλλα, ὥς φαμεν, ἅπαντα διεξήλθομεν ὅσα ἦν περὶ νόμων
θέσιν· ὃ δὲ μέγιστον εὔρεῖν τε καὶ εἰπεῖν, τί ποτε μαθῶν

Stephanus page 973, section b, line 3

θνητὸς ἀνθρώπος σοφὸς ἂν εἴη, τοῦτο οὔτε εἵπομεν οὔτε
ἠύρομεν, νῦν τε πειρώμεθα τοῦτο μὴ καταλιπεῖν· σχεδὸν γὰρ
ἀτελεῖς ἂν πράξαμεν οὐ χάριν ἅπαντες ὠρμήσαμεν, ὥς φανερά
ποιήσοντες ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους.

{ΑΘ.} ὦ φίλε Κλεινία, καλῶς μὲν λέγεις, ἄτοπον μὴν
ἀκούσεσθαί σε λόγον οἶμαι, καὶ τινα τρόπον οὐκ ἄτοπον αὖ.
πολλοὶ γὰρ δὴ προστυχεῖς τῷ βίῳ γιγνώμενοι τὸν αὐτὸν λόγον
φέρουσιν, ὥς οὐκ ἔσται μακάριον τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὐδ'
εὐδαίμων. ἔπου δὴ καὶ σὺνιδε ἂν σοι δοκῶ κἀγὼ μετ' αὐτῶν
καλῶς τοῦ τοιούτου πέρι λέγειν. οὐ φημι εἶναι δυνατόν ἀν-

Stephanus page 973, section c, line 5

θρώποις μακαρίοις τε καὶ εὐδαίμοσιν γενέσθαι πλὴν ὀλίγων -
μέχρι περ ἂν ζῶμεν τοῦτο διορίζομαι· καλὴ δὲ ἐλπὶς τελευτή-
σαντι τυχεῖν ἀπάντων ὧν ἕνεκά τις προθυμοῖτ' ἂν ζῶν τε
ὥς κάλλιστ' ἂν ζῆν κατὰ δύναμιν καὶ τελευτήσας τελευτῆς
τοιαύτης τυχεῖν - λέγω δ' οὐδὲν σοφόν, ἀλλ' ὅπερ ἅπαντες
Ἑλληνές τε καὶ βάρβαροι γιγνώσκομέν τινα τρόπον, ὥς ἐξ
ἀρχῆς τὸ γενέσθαι χαλεπὸν ἅπαντι ζῶν· πρῶτον μὲν τὸ

μετασχεῖν τῆς τῶν κυουμένων ἕξεως, ἔπειτ' αὖ τὸ γίγνεσθαι,
καὶ ἔτι τὸ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι, διὰ πόνων μυρίων
ταῦτα γίγνεσθαι σύμπαντα, ὥς φαμεν ἅπαντες. καὶ χρόνος

Stephanus page 974, section a, line 2

βραχὺς ἂν τις εἴη πρὸς λογισμὸν μή τοι τῶν μοχθηρῶν, ἀλλ'
ὁ πᾶς ἂν ὑπολάβοι μέτριον. οὗτος δὲ σχεδὸν ἀναπνοήν
δοκεῖ ποιεῖν τινα κατὰ μέσον πη βίον τὸν ἀνθρώπινον· ταχύ
γε μὴν ἐπιλαβὸν γῆρας ὄντινοῦν ποιήσῃ· ἂν μή ποτ' ἐθελῆσαι
πάλιν ἀναβιῶναι, λογισάμενον τὸν βεβιωμένον ἑαυτῷ βίον,
ὅστις μὴ τυγχάνει παιδικῆς δόξης μεστὸς ὢν. τούτων δὲ τί
ποτέ μοι τεκμήριον; ὅτι πέφυκεν ταύτῃ τὸ νῦν ζητούμενον
τῷ λόγῳ. ζητοῦμεν δὲ δὴ τίνα τρόπον σοφοὶ γενησόμεθα,
ὥς οὕσης τινὸς ἐκάστοις ταύτης τῆς δυνάμεως· ἡ δὲ φυγὴ
φεύγει τότε ὅταν τις πρὸς τινα φρόνησιν ἴῃ τῶν λεγομένων

Stephanus page 974, section b, line 4

τεχνῶν ἢ φρονήσεων ἢ τινων ἄλλων τοιούτων ὥς οἰόμεθα
ἐπιστημῶν, ὥς ἀξίας τούτων οὐδεμιᾶς οὕσης ἐπὶ κλησιν
ῥηθῆναι τῆς περὶ ταῦτα σοφίας τ' ἀνθρώπινα, τῆς δὲ ψυχῆς
σφόδρα πεποιθυίας καὶ μαντευομένης ὥς οὕσης αὐτῇ κατὰ
τινα φύσιν ταύτης, τίς δέ ἐστιν καὶ πότε καὶ πῶς, οὐ πάνυ
δυναμένης ἔξευρίσκειν. ἄρ' οὐ τούτῳ σφόδρα προσέοιχ'
ἡμῶν ἢ περὶ σοφίαν ἀπορία καὶ ζήτησις, πλείων τῆς ἐλπίδος
ἐκάστῳ γιγνομένη τῶν ὅσοι ἐν ἡμῖν δυνατοὶ γίνονται φρο-

νίμως αὐτοὺς ἄλλους τε ἐξετάσαι συμφώνως διὰ λόγων

Stephanus page 974, section c, line 6

πάντων καὶ πάντῃ λεγομένων; ταῦτα οὐχ οὕτως ἢ ταύτῃ
συμφήσομεν ἔχειν;

{ΚΛ.} Συμφήσομεν ἐπ' ἐλπίδι σοι ἴσως ταῦτ', ὦ ξένε, τῇ
μετὰ σοῦ κατὰ χρόνον ἂν γενομένη, δοξάσαι περὶ αὐτῶν εἰς
αὐθις τὸ ἀληθέστατον.

{ΑΘ.} Τὰς ἄλλας τοίνυν ὅσαι ἐπιστῆμαι μὲν εἰσιν λε-
γόμεναι, σοφὸν δὲ οὐκ ἀποτελοῦσιν τὸν λαμβάνοντά τε
αὐτάς καὶ ἔχοντα, πρῶτον διεξιτέον, ὅπως ταύτας ἐκποδῶν
θέμενοι, πειρώμεθα ἐκείνας ὧν δεόμεθα παραθέσθαι τε καὶ
παραθέμενοι μαθάνειν.

Stephanus page 974, section d, line 8

Πρῶτον μὲν τοίνυν ὧν πρῶτον δεῖ θνητῷ γένει, ἴδωμεν
ὥς εἰσὶ μὲν ἀναγκαιόταται σχεδὸν ἀληθῶς τε πρῶται, ὁ δὲ
ἐπιστήμων αὐτῶν γιγνόμενος, εἰ καὶ κατ' ἀρχὰς ἔδοξέν τις
εἶναί ποτε σοφός, οὐκ οὖν νῦν γε οὔτε σοφὸς εἶναι δοξάζεται
ὄνειδῆ τε ἴσχει μᾶλλον ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης. ἐροῦ-

μεν δὴ αἱ τ' εἰσὶν καὶ ὅτι πᾶς ἀνὴρ αὐτάς, σχεδὸν ὅσοις
ἀγῶν πρόκειται τοῦ δοκεῖν ὡς ἄριστον ἄνδρα συμβῆναι
γενόμενον ἄν, φεύγει διὰ τὰς κτήσεις τῆς φρονήσεώς τε καὶ
ἐπιτηδεύσεως. ἔστω δὴ πρῶτον μὲν ἡ τῆς ἀλληλοφαγίας
τῶν ζώων ἡμᾶς τῶν μὲν, ὡς ὁ μῦθος ἐστίν, τὸ παράπαν

Stephanus page 975, section a, line 7

ἀποστήσασα, τῶν δὲ εἰς τὴν νόμιμον ἐδωδὴν καταστήσασα.
ἴλεω δ' ἡμῖν οἱ πρόσθεν εἰησάν τε καὶ εἰσὶν - οἵτινες μὲν
γὰρ οὐκ ἔλέγομεν, πρῶτοι χαιρέτωσαν - ἡ δ' οὐκ ἀλφίτων
τε καὶ ἀλεύρων ποίησις ἅμα καὶ τροφή καλὴ μὲν καὶ ἀγαθή,
σοφὸν δὲ ἄνδρα τελέως οὐκ ἐθελήσει ποτὲ ἀπεργάσασθαι·
τοῦτο γὰρ αὐτό, ἡ τῆς ποιήσεως ἐπίκλησις, τῶν ποιουμένων
αὐτῶν δυσχέρειαν ἀπεργάζοιτ' ἄν. σχεδὸν δ' οὐδὲ χώρας
συμπάσης γεωργία· οὐ γὰρ τέχνη ἀλλὰ φύσει κατὰ θεὸν
πάντες φαινόμεθα γῆν μετακεχειρίσθαι. καὶ μὴν οὐδ' ἡ
τῶν οἰκίσεών γε συνουσίη καὶ σύμπασα οἰκοδομία καὶ σκευῶν

Stephanus page 975, section c, line 1

πάντων ἀπεργαστική, χαλκεία τε καὶ ἡ τῶν τεκτονικῶν καὶ
πλαστικῶν καὶ πλεκτικῶν καὶ ἔτι συμπάντων ὀργάνων
παρασκευή, δῆμῳ τὸ πρόσφορον ἔχουσα, ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρετῇ
λεγομένη. καὶ μὴν οὐδ' ἡ σύμπασα θηρευτική, πολλή περ
καὶ τεχνικὴ γεγονυῖα, τό γε μεγαλοπρεπὲς σὺν τῷ σοφῷ οὐκ
ἀποδίδωσιν. οὐ μὴν οὐδὲ μαντικὴ γε οὐδ' ἐρμηνευτικὴ τὸ
παράπαν· τὸ λεγόμενον γὰρ οἶδεν μόνον, εἰ δ' ἀληθές, οὐκ
ἔμαθεν.

Ὅτε δὴ τὴν τῶν ἀναγκαίων ὀρώμεν κτῆσιν διὰ τέχνης μὲν
ἀπεργαζομένην, τούτων δὲ οὐδεμίαν οὐδένα σοφὸν ποιοῦσαν,

Stephanus page 975, section d, line 2

τό γε μετὰ τοῦτο παιδιὰ τις ἂν λείποιτο, μιμητικὴ μὲν τὸ
πλεῖστον ἀλλ' οὐδαμῇ σπουδαία. πολλοῖς μὲν γὰρ ὀργάνοις
μιμοῦνται, πολλοῖς δ' αὐτῶν τῶν σωμάτων οὐ πάντως
εὐσχήμοσι μιμήμασιν, τά τε κατὰ λόγους καὶ μοῦσαν πᾶσαν,
καὶ ὅσων γραφικὴ μήτηρ, πολλῶν καὶ παντοίων ποικιλμάτων
ἀποτελουμένων ἐν πολλοῖς ὑγροῖς καὶ ξηροῖς γένεσιν· ὧν
σοφὸν οὐδένα εἰς οὐδὲν σπουδῇ τῇ μεγίστῃ δημιουργοῦντα ἢ
μιμητικὴ παρέχεται.

Πάντων δ' ἐξεργασμένων τὸ λοιπὸν βοήθεια γίγνεται· ἂν
μυρία μυρίοις, ἡ μὲν μεγίστη τε καὶ εἰς πλεῖστα πολεμικὴ

Stephanus page 975, section e, line 3

κληθεῖσα, στρατηγικὴ τέχνη, εὐδοκιμωτάτη πρὸς χρεῖαν, εὐ-
τυχίας πλείστης δεομένη, μᾶλλον δὲ ἀνδρείαα κατὰ φύσιν ἢ
σοφία δεδομένη. ἦν δὲ καλοῦσι μὲν ἰατρικὴν, βοήθεια δὲ

που καὶ αὕτη σχεδὸν ὅσων ὥραι ψύχει καὶ καύματι ἀκαίρῳ
καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ληίζονται τὴν τῶν ζώων φύσιν.
εὐδόκιμον δὲ οὐδὲν τούτων εἰς σοφίαν τὴν ἀληθεστάτην·
ἄμετρα γὰρ δόξαις φορεῖται τοπαζόμενα. βοηθοὺς δέ που
καὶ τοὺς κυβερνήτας ἅμα καὶ τοὺς ναύτας ἐροῦμεν, καὶ τού-
των ἄνδρα σοφὸν μηδένα τις ἡμᾶς παραμυθούμενος ἐξ
ἀπάντων διαγγελλέτω· οὐ γὰρ ἂν εἰδεῖη τις πνεύματος ὀργὴν

Stephanus page 976, section b, line 1

οὐδὲ φιλίαν, ὃ προσφιλὲς ἀπάσῃ κυβερνητικῇ. καὶ μὴν
οὐδ' ὅποσοι βοηθοὶ δίκαις ἐν τῇ τοῦ λέγειν ῥώμῃ φασὶ
γίγνεσθαι, μνήμη καὶ τριβῇ δόξης ἤθεσιν προσέχοντες τὸν
νοῦν, ἀληθείας δὲ τῶν ὄντως δικαίων ἐκτὸς παρεσφαλμένοι.
Λοιπὴ δ' ἔτι πρὸς δόξαν σοφίας ἐστὶν τις ἄτοπος δύναμις,
ἣν φύσιν ἂν οἱ πολλοὶ μᾶλλον ἢ σοφίαν ὀνομάσειαν, τότε
ὅταν τινὰ τις συννοῇ ῥαδίως μὲν ὅτιπερ ἂν μανθάνῃ μαν-
θάνοντα, μάλα δὲ πολλὰ καὶ ἀσφαλῶς μνημονεύοντα, ὅταν
τε τὸ πρόσφορον ἐκάστῳ διαμνημονεύῃ τις, ὅτι γιγνόμενον
ἂν πρέπει, τοῦτο δὲ ταχὺ δρᾷ· ταῦτα γὰρ ἅπαντα οἱ μὲν

Stephanus page 976, section c, line 4

φύσιν, οἱ δὲ σοφίαν, οἱ δὲ ἀγχίνοιαν θήσουσιν φύσεως,
σοφὸν δὲ ὄντως οὐδενὶ τούτων οὐδεὶς τῶν ἐμφρόνων ἐθελήσει
ποτὲ καλεῖν.

Ἀλλὰ μὴν δεῖ φανῆναί γέ τινα ἐπιστήμην ἣν ἔχων
σοφὸς γίγνεται· ἂν ὁ σοφὸς ὄντως ᾧ καὶ μὴ μόνον δοξα-
ζόμενος. ἴδωμεν δὴ. χαλεπῶ μὲν γὰρ λόγῳ παντάπασιν
ἐπιχειροῦμεν, ἐτέραν πάρεξ τῶν εἰρημένων εὐρεῖν, ἣ σοφία
μὲν λέγεται· ἂν ὄντως τε καὶ εἰκότως, ὃ δὲ λαβὼν οὐτε
βάναντος οὐτ' ἡλίθιος ἔσται, σοφὸς δὲ καὶ ἀγαθὸς δι' αὐτὴν
πολίτης τε καὶ ἄρχων καὶ ἀρχόμενος ἐνδίκως ἔσται πόλεως

Stephanus page 976, section d, line 5

ἅμα καὶ ἐμμελὲς. κατίδωμεν δὴ ταύτην πρώτην, τίς ποτ'
ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐπιστήμη μία διεξελθοῦσα ἢ μὴ
παραγενομένη τῶν νῦν παρουσῶν ἀνοητότατον ἂν καὶ ἀφρο-
νέστατον παράσχοιτο ζῶον τὸ τῶν ἀνθρώπων. οὐ δὴ
τοῦτό γε πάνυ χαλεπὸν τὸ κατιδεῖν. μία γὰρ ὥς εἰπεῖν
πρὸς μίαν ἢ τὸν ἀριθμὸν δοῦσα παντὶ τῷ θνητῷ γένει τοῦτ'
ἂν δράσειεν· θεὸν δ' αὐτὸν μᾶλλον ἢ τινα τύχην ἡγοῦμαι
δόντα ἡμῖν σῶζειν ἡμᾶς. ὃν δὲ θεὸν ἡγοῦμαι, φράζειν χρή,
καίπερ ἄτοπον ὄντα, καὶ πῶς οὐκ ἄτοπον αὖ· πῶς γὰρ τὸ
ἀγαθῶν αἴτιον ἡμῖν συμπάντων οὐ καὶ τοῦ πολὺ μεγίστου,

Stephanus page 977, section a, line 2

τῆς φρονήσεως, αἴτιον ἡγεῖσθαι δεῖ γεγονέναι; τίνα δὴ καὶ

σεμνύνων ποτὲ λέγω θεόν, ὦ Μέγιστέ τε καὶ Κλεινία;
σχεδὸν Οὐρανόν, ὃν καὶ δικαιοτάτον, ὡς σύμπαντες ἄλλοι
δαίμονες ἅμα καὶ θεοί, τιμᾶν τε καὶ εὐχεσθαι διαφερόντως
αὐτῷ. τὸ δὲ καὶ τῶν ἄλλων αἴτιον ἀγαθῶν πάντων ἡμῖν
αὐτὸν γεγονέναι πάντες ἂν ὁμολογοῖμεν· δοῦναι δὲ ἅμα καὶ
ἀριθμὸν ἡμεῖς γε ὄντως αὐτόν φαμεν, ἔτι δὲ καὶ δώσειν, ἐάν
τις θέλῃ συνακολουθεῖν. ἐάν γὰρ ἦ τις ἐπὶ θεωρίαν ὀρθήν
τὴν τοῦδε, εἴτε κόσμον εἴτε Ὀλυμπον εἴτε οὐρανὸν ἐν ἡδονῇ
τῷ λέγειν, λεγέτω μὲν, ἀκολουθεῖτω δὲ ὅπῃ ποικίλλων αὐτόν

Stephanus page 977, section b, line 4

καὶ τὰ ἐν αὐτῷ στρέφων ἄστρα πάσας διεξόδους ὥρας τε καὶ
τροφὴν πᾶσιν παρέχεται. καὶ τὴν ἄλλην δὲ οὖν φρόνησιν,
ὡς φαῖμεν ἂν, σὺν ἀριθμῷ παντί, καὶ τᾶλλ' ἀγαθὰ· τοῦτο
δὲ μέγιστον, ἐάν τις τὴν ἀριθμῶν αὐτοῦ δόσιν δεξάμενος
ἐπεξέλθῃ πᾶσαν τὴν περίοδον.

Ἔτι δὲ σμικρὸν ἐπανελθόντες πῶς τοῖς λόγοις ἀναμνη-
σθῶμεν ὅτι καὶ μάλ' ὀρθῶς ἐνοήσαμεν ὡς, εἴπερ ἀριθμὸν ἐκ
τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐξέλοιμεν, οὐκ ἂν ποτέ τι φρόνιμοι
γενοίμεθα. οὐ γὰρ ἂν ἔτι ποτέ ψυχὴ τοῦτου τοῦ ζώου πᾶσαν
ἀρετὴν λάβοι σχεδόν, ὅτου λόγος ἀπεῖν· ζῶον δὲ ὅτι μὴ

Stephanus page 977, section c, line 5

γιγνώσκοι δύο καὶ τρία μηδὲ περιττὸν μηδὲ ἄρτιον, ἀγνοοῖ
δὲ τὸ παράπαν ἀριθμόν, οὐκ ἂν ποτε διδόναι λόγον ἔχοι περὶ
ῶν αἰσθήσεις καὶ μνήμας [ἔχοι] μόνον εἴη κεκτημένον, τὴν
δὲ ἄλλην ἀρετὴν, ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην, οὐδὲν ἀποκωλύει.
στερόμενος δὲ ἀληθοῦς λόγου σοφὸς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο,
ὅτῳ δὲ σοφία μὴ προσείη, πάσης ἀρετῆς τὸ μέγιστον μέρος,
οὐκ ἂν ἔτι τελέως ἀγαθὸς γενόμενος εὐδαίμων ποτέ γένοιτο.
οὕτως ἀριθμὸν μὲν ἀνάγκη πᾶσα ὑποτίθεσθαι· διότι δὲ τοῦτο
ἀνάγκη, λόγος ἔτι πλείων πάντων γίγνεται· ἂν τῶν εἰρημένων.
ἀλλὰ καὶ ὁ νῦν ὀρθῶς ῥηθήσεται, ὅτι καὶ τὰ τῶν ἄλλων

Stephanus page 977, section d, line 8

τεχνῶν λεγόμενα, ἃ νυνδὴ διήλθομεν ἐῶντες εἶναι πάσας τὰς
τέχνας, οὐδὲ τούτων ἐν οὐδὲν μένει, πάντα δ' ἀπολείπεται
τὸ παράπαν, ὅταν ἀριθμητικὴν τις ἀνέλῃ.

Δόξειε δ' ἂν ἴσως τις βραχέων ἔνεκα ἀριθμοῦ δεῖσθαι τὸ
τῶν ἀνθρώπων γένος, εἰς τὰς τέχνας ἀποβλέψας - καίτοι μέγα
μὲν καὶ τοῦτο - εἰ δὲ τις ἴδοι τὸ θεῖον τῆς γενέσεως καὶ τὸ
θνητόν, ἐν ᾧ καὶ τὸ θεοσεβὲς γνωρισθήσεται καὶ ὁ ἀριθμὸς
ὄντως, οὐκ ἂν ἔτι πᾶς ἂν τις γνοίῃ σύμπαντα ἀριθμὸν ὅσης
ἡμῖν δυνάμεως αἴτιος ἂν εἴη συγγιγνόμενος - ἐπεὶ καὶ τὰ κατὰ

Stephanus page 978, section a, line 3

μουσικὴν πᾶσαν διαριθμουμένων κινήσεώς τε καὶ φθόγγων
δῆλον ὅτι δεῖ - καὶ τὸ μέγιστον, ἀγαθῶν ὡς πάντων αἴτιον,
ὅτι δὲ κακῶν οὐδενός, εὖ τοῦτο γνωστέον, ὃ καὶ τάχα γένοιτ'
ἂν. ἀλλ' ἢ σχεδὸν ἀλόγιστός τε καὶ ἄτακτος ἀσχήμων τε
καὶ ἄρρυθμος ἀνάρμοστός τε φορά, καὶ πάνθ' ὅποσα κακοῦ
κεκοινώνηκέν τινος, ἐπιλέλειπται παντὸς ἀριθμοῦ, καὶ δεῖ
τοῦθ' οὕτω διανοεῖσθαι τὸν μέλλοντα εὐδαίμονα τελευτήσειν·
καὶ τό γε δὴ δίκαιόν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν καὶ πάντα
τὰ τοιαῦτα οὐδεὶς ποτε μὴ γινώσκων, ἀληθοῦς δόξης ἐπιλα-
βόμενος, διαριθμῆσεται πρὸς τὸ ἑαυτὸν τε καὶ ἕτερον πείσαι

Stephanus page 978, section b, line 6

τὸ παράπαν.

Ἰωμεν δὴ σκεψόμενοι πρὸς τοῦτ' αὐτό, πῶς ἐμάθομεν
ἀριθμεῖν. φέρε· τὸ γὰρ ἐν δὴ καὶ δύο γέγονε πόθεν ἡμῖν
ὥστ' ἐννοῆσαι, φύσιν ταύτην ἔχουσιν ἐκ τοῦ παντὸς πρὸς
τὸ δυνατοῦς ἐννοεῖν εἶναι; πολλοῖς δὲ ἄλλοις αὖ τῶν ζώων
οὐδ' εἰς αὐτὸ τοῦθ' ἢ φύσις παραγέγονεν, ὥστε μαθεῖν δυνα-
τοῖς εἶναι παρὰ τοῦ πατρὸς ἀριθμεῖν, παρὰ δ' ἡμῖν τοῦτ'
αὐτὸ πρῶτον ἐνώκισεν ὁ θεός, ὥστε ἱκανοῖς εἶναι δεικνύ-
μενον συννοεῖν, ἔπειτ' ἔδειξεν καὶ δείκνυσιν· ὦν τί κάλλιον
ἐν ἐνός ἂν τις θεάσαιτο πλήν τὸ τῆς ἡμέρας γένος, εἴτα εἰς

Stephanus page 978, section c, line 8

τὸ τῆς νυκτὸς ἔλθοι μέρος ἔχων ὄψιν, ὅθεν ἕτερον πᾶν αὐτῷ
φαίνοιτ' ἂν; καὶ ἐλίττων δὴ ταῦτα αὐτὰ ὅταν μὴ παύηται
πολλὰς μὲν νύκτας, πολλὰς δὲ ἡμέρας [ἄς] οὐρανός, οὐδέποτε
παύεται διδάσκων ἀνθρώπους ἐν τε καὶ δύο, πρὶν ἂν καὶ ὁ
δυσμαθέστατος ἱκανῶς μάθῃ ἀριθμεῖν· ὡς γὰρ καὶ τρία καὶ
τέτταρα καὶ πολλά, ἕκαστος ἡμῶν ἐπινοήσειεν ἂν ὁρῶν ταῦτα.
καὶ ἐκ τούτων ἐν ἐποίησεν τὴν σελήνην ὁ θεὸς ἀπεργασά-
μενος, ἥ τοτὲ μὲν μεῖζων φαινομένη, τοτὲ δ' ἐλάττων, διεξῆλθεν
ἄλλην ἀεὶ φαίνουσα ἡμέραν, μέχρι πεντεκαίδεκα ἡμερῶν καὶ
νυκτῶν· αὕτη δ' ἔστιν περίοδος, εἰ βούλεται τις τὸν κύκλον

Stephanus page 978, section e, line 3

ἓνα ὅλον εἰς ἐν τιθέναι, ὥστε ὡς ἔπος εἰπεῖν καὶ τὸ δυσμα-
θέστατον ἂν μαθεῖν ζῶον, οἷς παρέδωκεν φύσιν ὁ θεὸς τοῦ
δυνατοῖς εἶναι μανθάνειν. καὶ μέχρι μὲν τούτων τε καὶ ἐν
τούτοις σύμπαν τὸ δυνατόν τῶν ζώων μάλα ἀριθμητικὸν
γένεον, τὸ καθ' ἐν αὐτὸ σκοποῦν· τὸ δὲ πρὸς ἄλληλα
πάντα ἀριθμὸν ἀεὶ λογίζεσθαι, δοκῶ μὲν μεῖζονος ἔνεκα, καὶ
τούτου δὲ σελήνην, καθάπερ εἵπομεν, αὐξανομένην καὶ
φθίνουσαν ἐμποίησας, μῆνας πρὸς τὸν ἐνιαυτὸν συνεστήσατο,
καὶ πάντα ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν ἥρξατο συνορᾶν εὐδαίμονι

τύχη. διὰ δὲ ταῦθ' ἡμῖν καρποὶ τε καὶ ἐγκύμων ἡ γῆ γέ-

Stephanus page 979, section a, line 7

γονεν, ὥστ' εἶναι τροφήν πᾶσι τοῖς ζώοις, ἀνέμων τε καὶ ὑετῶν γιγνομένων οὐκ ἐξαισίων οὐδὲ ἀμέτρων· ἀλλ' εἴ τι παρὰ ταῦτα γίγνεται πρὸς τὸ φλαῦρον, οὐ τὴν θεῖαν ἀλλὰ τὴν ἀνθρωπίνην αἰτιασθαι χρὴ φύσιν, οὐκ ἐν δίκῃ διανέμουσαν τὸν αὐτῶν βίον. ἡμῖν δ' οὖν ζητοῦσιν περὶ νόμων σχεδὸν ἔδοξεν τὰ μὲν ἄλλα ῥαδιά τ' εἶναι γινῶναι τὰ βέλτιστα ἀνθρώποις, καὶ πᾶς ἂν ἱκανὸς γίγνεσθαι καὶ συνεῖναι τὰ λεγόμενα καὶ ποιεῖν, εἰ γνοίῃ τί ποτ' ἔστιν ὃ συμφέρειν εἰκὸς καὶ τί τὸ μὴ συμφέρον· ἔδοξε δὴ καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ τὰ μὲν ἄλλα ἐπιτηδεύματα πάντα οὐ σφόδρα χαλεπὰ εἶναι, τὸ

Stephanus page 979, section c, line 2

δὲ τίνα τρόπον χρὴ γίγνεσθαι χρηστοὺς ἀνθρώπους παγχάλεπον. καὶ τὰ μὲν ἄλλα αὖ πάντα κτᾶσθαι χρηστὰ, τὸ λεγόμενόν [τε], καὶ δυνατὸν καὶ οὐ χαλεπόν, οὐσίαν τε ὅσῃν δεῖ καὶ μὴ δεῖ, καὶ σῶμα οἷόν τε δεῖ καὶ μὴ· καὶ ψυχὴν ὅτι μὲν ἀγαθὴν δεῖ, συγχωρεῖ πᾶς παντί, τὸ δ' ὄντινα τρόπον ἀγαθὴν, ὅτι μὲν αὖ δικαίαν καὶ σώφρονα καὶ ἀνδρείαν, καὶ ταῦτα, ὅτι δὲ σοφὴν, φησὶ μὲν πᾶς δεῖν, ἤντινα δὲ σοφίαν, ὥς ἄρτι διεληλύθαμεν, οὐδεὶς οὐδενὶ τὸ παράπαν ἔτι συνομολογεῖ τῶν πολλῶν. νῦν οὖν δὴ παρὰ πάσας τὰς πρόσθεν σοφίας οὐ φαύλην τινὰ ἀνευρίσκομεν εἰς αὐτὰ γε ταῦτα, τὸ δοκεῖν σοφὸν

Stephanus page 979, section d, line 4

εἶναι τὸν γε μεμαθηκότα ἅπερ καὶ διεληλύθαμεν· εἰ δ' ἔστιν σοφὸς ὁ ταῦτ' ἐπιστήμων καὶ ἀγαθός, τούτου δὴ πέρι λόγον δεῖ λαβεῖν.

{ΚΛ.} Ὡς ξένε, ὥς εἰκότως εἶπες ὅτι περὶ μεγάλων μεγάλα ἐπιχειρεῖς φράζεσθαι.

{ΑΘ.} Οὐ γὰρ σμικρά, ὦ Κλεινία· τὸ δὲ χαλεπώτερον, ὅτι παντάπασιν καὶ πάντως ἀληθὴς.

{ΚΛ.} Σφόδρα γε, ὦ ξένε· ἀλλ' ὅμως μὴ ἀποκάμῃς λέγων ὁ φῆς.

{ΑΘ.} Ναί, μὴδὲ σφῶ τοίνυν ἀκούοντε.

Stephanus page 979, section e, line 6

{ΚΛ.} Ταῦτ' ἔσται· καὶ ὑπὲρ ἀμφοῖν ἐγὼ σοι φράζω.

{ΑΘ.} Καλῶς. ἐξ ἀρχῆς δὴ ῥητέον ἀνάγκη πρῶτον, ὥς φαίνεται, μάλιστα μὲν ἂν, εἰ δυνάμεθα ἐνὶ λαβεῖν ὀνόματι, τίς ἐστιν ἣν οἰόμεθα σοφίαν εἶναι, τοῦτο δ' εἰ σφόδρα ἀδυνατοῦμεν, τὸ δεύτερον, τίνες εἰσὶν ποτε καὶ ὁπόσαι τινές, ἅς τις λαβὼν σοφὸς ἂν εἴη κατὰ τὸν ἡμέτερον μῦθον.

{ΚΛ.} Λέγοις ἂν.

{ΑΘ.} Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ἀνεμέσητον τῷ νομοθέτῃ τὸ
κάλλιον τῶν πρότερον εἰρημένων περὶ θεῶν καὶ ἄμεινον
ἀπεικάζοντι λέγειν, οἷον παιδιᾶ καλῇ χρωμένῳ καὶ τιμῶντι

Stephanus page 980, section b, line 1

θεοὺς, ὕμνοις τε καὶ εὐδαιμονίᾳ γεραίροντι διάγειν τὸν αὐτοῦ
βίον.

{ΚΛ.} Ἡ καλῶς, ὦ ξένε, λέγεις. εἰ γὰρ σοι τοῦτο τέλος
εἴη τῶν νόμων, θεοὺς προσπαίσαντι καθαρώτερον δὲ δια-
γαγόντι τὸν βίον τῆς ἅμα τελευτῆς ἀρίστης τε καὶ καλλίστης
τυχεῖν.

{ΑΘ.} Πῶς οὖν, ὦ Κλεινία, λέγομεν; ἡ δοκεῖ τοὺς θεοὺς
ὑμνοῦντες σφόδρα τιμῶμεν, εὐχόμενοι τὰ κάλλιστα καὶ
ἄριστα περὶ αὐτῶν ἐπιέναι λέγειν ἡμῖν; οὕτως ἢ πῶς λέγεις;

{ΚΛ.} Θαυμαστῶς μὲν οὖν οὕτως. ἀλλ', ὦ δαιμόνιε,

Stephanus page 980, section c, line 2

πιστεύσας τοῖς θεοῖς εὐχου τε καὶ λέγε τὸν ἐπιόντα σοι
λόγον τῶν καλῶν περὶ τοὺς θεοὺς τε καὶ τὰς θεάς.

{ΑΘ.} Ἔσται ταῦτα, ἂν αὐτὸς ὁ θεὸς ἡμῖν ὑφηγῇται.
συνεύχου μόνον.

{ΚΛ.} Λέγοις ἂν τὸ μετὰ τοῦτο.

{ΑΘ.} Θεογονίαν τοίνυν καὶ ζωογονίαν ἀναγκαῖον, ὥς
ἔοικεν, πρῶτόν μοι, κακῶς ἀπεικασάντων τῶν ἔμπροσθεν,
βέλτιον ἀπεικάσαι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον, ἀναλαβόντα
ὃν πρὸς τοὺς ἀσεβεῖς ἐπικεχείρηκα λέγων, φράζων ὥς εἰσὶν
θεοὶ ἐπιμελούμενοι πάντων, σμικρῶν καὶ μειζόνων, καὶ

Stephanus page 980, section d, line 3

σχεδὸν ἀπαραμύθητοι τῶν περὶ τὰ δίκαιά εἰσιν πράγματα -
εἰ δὴ μέμνησθέ γε, ὦ Κλεινία· ἐλάβετε μὲν γὰρ δὴ καὶ
ὑπομνήματα - καὶ γὰρ ἦν τὰ ῥηθέντα τότε καὶ μάλα ἀληθῆ·
τόδε δὲ αὐτῶν ἦν τὸ μέγιστον, ὅτι πρεσβύτερον εἴη ψυχὴ
σώματος ἅπαντα παντός - ἄρα μέμνησθε; ἢ πάντως που
τοῦτό γε; - ὁ γὰρ ἄμεινον καὶ παλαιότερον καὶ θεοειδέστερον,
πιθανὸν ὅτι τοῦ ἦνέου καὶ νεωτέρου καὶ ἀτιμοτέρου, πανταχῇ
τε ἄρχον ἀρχομένου πρεσβύτερον καὶ ἄγον ἀγομένου πάντη.
λάβωμεν δὴ τοῦτό γε, ὥς ψυχὴ πρεσβύτερόν ἐστι σῶματος.
εἰ δ' ἔχει τοῦτο οὕτως, τό γε πρῶτον ἡμῖν τοῦ πρώτου τῆς

Stephanus page 981, section a, line 2

γενέσεως πιθανώτερον ἂν εἴη σχεδὸν ὑπηργμένον· καὶ θῶμεν
δὴ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρχῆς εὐσχημονέστερον ἔχειν, καὶ τῶν
μεγίστων σοφίας περὶ θεῶν γενέσεως ὀρθότατα ἐπιβαίνειν
ἡμᾶς.

{ΚΛ.} Ἔστω ταῦτα εἰς δύναμιν λεγόμενα.

{ΑΘ.} Φέρε δὴ, ζῶόν γε ἀληθέστατα λέγεσθαι κατὰ φύσιν
φῶμεν τοῦτό γε, ὅταν μία συνελθοῦσα σύστασις ψυχῆς καὶ
σώματος ἀποτεκῇ μίαν μορφήν;
{ΚΛ.} Ὅρθῳς.
{ΑΘ.} Ζῶον μὲν δὴ τὸ τοιοῦτον καλεῖται δικαιοτάτα;

Stephanus page 981, section b, line 2

{ΚΛ.} Ναί.
{ΑΘ.} Στερεὰ δὲ σώματα λέγεσθαι χρή κατὰ τὸν εἰκότα

λόγον πέντε, ἐξ ὧν κάλλιστα καὶ ἄριστά τις ἂν πλάττοι, τὸ
δὲ ἄλλο γένος ἅπαν ἔχει μορφήν μίαν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀσώ-
ματον ὅτι τ' ἄλλο γίγνοιτ' ἂν καὶ χρῶμα οὐδὲν οὐδαμῶς
οὐδέποτ' ἔχον, πλὴν τὸ θεϊότατον ὄντως ψυχῆς γένος. τοῦτο
δ' ἐστὶ σχεδὸν ᾧ μόνῳ πλάττειν καὶ δημιουργεῖν προσήκει,
σώματι δέ, ὃ λέγομεν, πλάττεσθαι καὶ γίνεσθαι καὶ ὀρᾶ-
σθαι· τῷ δέ - λέγομεν πάλιν· οὐ γὰρ ἅπαξ ῥητέον - ἀοράτῳ

Stephanus page 981, section c, line 3

τε εἶναι καὶ γινώσκοντι νοητῷ τε, μνήμης μεταλαβόντι
λογισμοῦ τε ἐν περιτταῖς τε καὶ ἀρτίαις ἅμα μεταβολαῖς.
πέντε οὖν ὄντων τῶν σωμάτων, πῦρ χρή φάναι καὶ ὕδωρ
εἶναι καὶ τρίτον ἀέρα, τέταρτον δὲ γῆν, πέμπτον δὲ αἰθέρα,
τούτων δ' ἐν ἡγεμονίαις ἕκαστον ζῶον πολὺ καὶ παντοδαπὸν
ἀποτελεῖσθαι. μαθεῖν δὲ καθ' ἐν ᾧ δ' ἔστιν χρεῶν. γήινον
μὲν τιθῶμεν τὸ πρῶτον ἡμῖν ἔν, πάντας μὲν ἀνθρώπους,
πάντα δὲ ὅσα πολύποδα καὶ ἄποδα, καὶ ὅσα πορεύσιμα καὶ
ὅσα μόνιμα, διειλημμένα ῥίζαις· τὸ δὲ ἐν αὐτοῦ τόδε νομίζειν
δεῖ, ὥς πάντα μὲν ἐξ ἀπάντων ταῦτ' ἔστιν τῶν γενῶν, τὸ δὲ

Stephanus page 981, section d, line 5

πολὺν τούτου γῆς ἐστὶν καὶ τῆς στερεμνίας φύσεως. ἄλλο
δὲ χρή ζῶου γένος θεῖναι δεύτερον γιγνόμενον ἅμα καὶ
δυνατὸν ὀρᾶσθαι· τὸ γὰρ πλεῖστον πυρὸς ἔχει, ἔχει μὴν γῆς
τε καὶ ἀέρος, ἔχει δὲ καὶ ἀπάντων τῶν ἄλλων βραχέα μέρη,
διὸ δὴ ζῶα τε ἐξ αὐτῶν παντοδαπὰ γίνεσθαι χρή φάναι καὶ
ὀρώμενα, νομίσαι δὲ δὴ δεῖ πάλιν τὰ κατ' οὐρανὸν ζῶων
γένη, ὃ δὴ πᾶν χρή φάναι θεῖον γένος ἀστρῶν γεγονέναι,
σώματος μὲν τυχὸν καλλίστου, ψυχῆς δ' εὐδαιμονεστάτης
τε καὶ ἀρίστης. δυοῖν δὲ αὐτοῖς μοιρῶν τὴν ἑτέραν χρή
δόξῃ μεταδιδόναι σχεδόν· ἢ γὰρ ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον

Stephanus page 982, section a, line 1

ἕκαστον αὐτῶν εἶναι καὶ θεῖον τὸ παράπαν ἐξ ἀπάσης ἀνά-
γκης, ἢ τινα μακροαῖωνα βίον ἔχειν ἰκανὸν ἐκάστῳ ζωῆς, ἥς
οὐδέν τι πλείονος ἂν προσδεῖσθαι ποτε.

Νοήσωμεν οὖν πρῶτον, ὃ λέγομεν, δύο τὰ τοιαῦτα εἶναι
ζῶα - πάλιν γὰρ λέγωμεν - ὁρατὰ μὲν ἀμφοτέρω, τὸ μὲν ἐκ
πυρός, ὡς δόξειεν ἄν, ὅλον, τὸ δ' ἐκ γῆς, καὶ τὸ μὲν γήινον
ἐν ἀταξίᾳ, τὸ δ' ἐκ πυρός ἐν τάξει πάσῃ κινούμενον. τὸ μὲν
οὖν ἐν ἀταξίᾳ κινούμενον ἄφρον χρὴ νομίζειν, ὅπερ ὡς τὸ
πολὺν δρᾷ τὸ περὶ ἡμᾶς ζῶον, τὸ δὲ ἐν τάξει τε καὶ οὐρανῷ
πόρον ἔχον μέγα τεκμήριον χρὴ ποιεῖσθαι τοῦ φρόνιμον εἶναι.

Stephanus page 982, section b, line 3

κατὰ ταῦτα γὰρ ἂν καὶ ὡσαύτως πορευόμενον αἰεὶ καὶ ποιοῦν
καὶ πάσχον τεκμήριον ἱκανὸν τοῦ φρονίμως ζῆν εἶη παρε-
χόμενον. ἡ ψυχῆς δὲ ἀνάγκη νοῦν κεκτημένης ἀπασῶν
ἀναγκῶν πολὺν μεγίστη γίγνοιτ' ἂν - ἄρχουσα γὰρ ἄλλ' οὐκ
ἀρχομένη νομοθετεῖ - τὸ δὲ ἀμετάστροφον, ὅταν ψυχὴ τὸ
ἄριστον κατὰ τὸν ἄριστον βουλευσῇται νοῦν, τὸ τέλεον
ἐκβαίνει τῷ ὄντι κατὰ νοῦν, καὶ οὐδὲ ἀδάμας ἂν αὐτοῦ
κρεῖττον οὐδὲ ἀμεταστροφώτερον ἂν ποτε γένοιτο, ἀλλ' ὄντως
τρεις Μοῖραι κατέχουσιν φυλάττουσιν τέλεον εἶναι τὸ βελ-
τίστη βουλήν βεβουλευμένον ἐκάστοις θεῶν. τοῖς δὲ ἀνθρώ-

Stephanus page 982, section c, line 6

ποις ἐχρῆν τεκμήριον εἶναι τοῦ νοῦν ἔχειν ἄστρα τε καὶ
σύμπασαν ταύτην τὴν διαπορείαν, ὅτι τὰ αὐτὰ αἰεὶ πράττει
διὰ τὸ βεβουλευμένα πάλαι πράττειν θαυμαστόν τινα χρόνον
ὅσον, ἀλλ' οὐ μεταβουλεύμενον ἄνω καὶ κάτω, τότε μὲν
ἕτερα, ἄλλοτε δὲ ἄλλα πράττον, πλανᾶσθαι τε καὶ μετακυ-
κλεῖσθαι. τοῦθ' ἡμῶν τοῖς πολλοῖς αὐτὸ τὸ νυναντίον ἔδοξεν,
ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως πράττει, ψυχὴν οὐκ ἔχειν· οὕτω
τοῖς ἄφροσι συνεφέσπετο τὸ πλῆθος, ὡς τὸ μὲν ἀνθρώπινον
ἔμφρον καὶ ζῶν ὡς κινούμενον ὑπολαβεῖν, τὸ δὲ θεῖον ἄφρον
ὡς μένον ἐν ταῖς αὐταῖς φοραῖς· ἐξῆν δὲ ἀνθρώπῳ γε ἐπὶ

Stephanus page 982, section e, line 1

τὰ καλλίω καὶ βελτίω καὶ φίλα τιθεμένῳ λαμβάνειν ὡς
διὰ τοῦτο αὐτὸ ἔμφρον δεῖ νομίζειν τὸ κατὰ ταῦτα καὶ
ὡσαύτως καὶ διὰ ταῦτα πράττον αἰεὶ, τοῦτο δ' εἶναι τὴν τῶν
ἄστρον φύσιν, ἰδεῖν μὲν καλλίστην, πορείαν δὲ καὶ χορείαν
πάντων χορῶν καλλίστην καὶ μεγαλοπρεπεστάτην χορεύοντα
πᾶσι τοῖς ζῶσι τὸ δέον ἀποτελεῖν. καὶ μὴν ὅτι γε δικαίως
ἔμψυχα αὐτὰ λέγομεν, πρῶτον τὸ μέγεθος αὐτῶν διανοη-
θῶμεν. οὐ γάρ, ὡς σμικρὰ φαντάζεται, τηλικαῦτα ὄντως
ἐστίν, ἀλλ' ἀμήχανον ἕκαστον αὐτῶν τὸν ὄγκον - πιστεῦσαι
δ' ἄξιον· ἀποδείξεσιν γὰρ ἱκαναῖς λαμβάνεται - τὸν γὰρ

Stephanus page 983, section a, line 5

ἥλιον ὅλον τῆς γῆς ὅλης μείζω διανοηθῆναι δυνατόν ὀρθῶς,

καὶ πάντα δὴ τὰ φερόμενα ἄστρα θαυμαστόν τι μέγεθος ἔχει.
λάβωμεν δὴ τίς τρόπος ἂν εἴη τοσοῦτον περιφέρειν ὄγκον
τινὰ φύσιν τὸν αὐτὸν ἀεὶ χρόνον, ὅσον καὶ νῦν περιφέρεται.
θεὸν δὴ φημι τὸν αἴτιον ἔσεσθαι, καὶ οὐποθ' ἐτέρως εἶναι
δυνατόν· ἔμψυχον μὲν γὰρ οὐποτε γένοιτ' ἂν ἐτέρα πλὴν
διὰ θεόν, ὡς ἡμεῖς ἀπεφηνάμεθα. ὅτε δὲ τοῦτο οἷός τέ
ἐστὶν θεός, ἅπαντα αὐτῷ ῥασιώνη γέγονεν τοῦ πρώτου μὲν
ζῶον γεγονέναι πᾶν σῶμα καὶ ὄγκον σύμπαντα, ἔπειτα, ἥπερ
ἂν διανοηθῇ βέλτιστα, ταύτη φέρειν. νῦν δὲ περὶ ἀπάντων

Stephanus page 983, section b, line 7

τούτων ἓνα λόγον λέγοιμεν ἀληθῆ· οὐκ ἔστιν γῆν τε καὶ
οὐρανὸν ἅπαντάς τε ἀστέρας ὄγκους τε ἐκ τούτων σύμπαντας,
μὴ ψυχῆς πρὸς ἐκάστῳ γενομένης ἢ καὶ ἐν ἐκάστοις, εἴτα
εἰς ἀκρίβειαν κατ' ἐνιαυτὸν οὕτω πορεύεσθαι κατὰ μῆνας τε
καὶ ἡμέρας, καὶ σύμπαντα τὰ γινόμενα σύμπασιν ἡμῖν ἀγαθὰ
γίγνεσθαι.

Δεῖ δέ, ὅσῳ φλαυρότερόν ἐστ' ἄνθρωπος, μή τοι
ληροῦντά γε, σαφῶς δέ τι λέγοντα φαίνεσθαι. ῥύμας
μὲν οὖν εἴ τις αἰτίας τινὰς ἐρεῖ σωμάτων ἢ φύσεις ἢ τι
τοιοῦτον, οὐδὲν σαφὲς ἐρεῖ· τὸ δὲ παρ' ἡμῶν εἰρημένον

Stephanus page 983, section d, line 1

σφόδρ' ἀναλαβεῖν χρή, πότερον ἔχει λόγον ὁ λόγος ἢ πάντως
ὑστερεῖ, τὸ πρῶτον μὲν τὰ ὄντα εἶναι δύο, τὸ μὲν ψυχὴν, τὸ
δὲ σῶμα, καὶ πολλὰ ἐκατέρου, πάντα δὲ ἀλλήλων ἄλλα καὶ
ἐκάτερα ἐκατέρων, καὶ τρίτον ἄλλο οὐδὲν κοινὸν οὐδενί,
διαφέρειν δὲ ψυχὴν σώματος. ἔμψρον μὲν που, τὸ δὲ ἄψρον
θήσομεν, ἄρχον δέ, τὸ δὲ ἀρχόμενον, καὶ τὸ μὲν αἴτιον
ἀπάντων, τὸ δὲ ἀναίτιον πάσης πάθης· ὥστε τά γε δὴ κατ'
οὐρανὸν ὑπ' ἄλλου του φάναι γεγονέναι, καὶ μὴ ψυχῆς τε
καὶ σώματος οὕτως εἶναι γεννήματα, πολλὰ μωρία τε καὶ
ἀλογία. εἰ δ' οὖν δεῖ νικᾶν τοὺς περὶ ἀπάντων τῶν τοιούτων

Stephanus page 983, section e, line 4

λόγους καὶ πιστῶς θεῖα φαίνεσθαι γεγονέναι τὰ τοιαῦτα
σύμπαντα, δυοῖν τοι θάτερα θετέον αὐτά· ἢ γὰρ θεοὺς αὐ-
τοὺς ταῦτα ὑμνητέον ὀρθότατα, ἢ θεῶν εἰκόνας ὡς ἀγάλματα
ὑπολαβεῖν γεγονέναι, θεῶν αὐτῶν ἐργασαμένων· οὐ γὰρ
ἀνοήτων γε οὐδὲ βραχέος ἀξίων, ἀλλ' ὅπερ εἰρήκαμεν, τού-
των ἡμῖν θάτερα θετέα, τὰ δὲ τεθέντα τιμητέον πάντων
ἀγαλμάτων διαφερόντως· οὐ γὰρ μήποτε φανῇ καλλίω καὶ
κοινότερα συμπάντων ἀνθρώπων ἀγάλματα, οὐδ' ἐν δια-
φέρουσιν τόποις ἰδρυμένα, καθαριότητι καὶ σεμνότητι καὶ συμ-
πάσῃ ζωῇ διαφέροντα ἢ ταύτη ὡς πάντη ταύτη γεγένηται.

Stephanus page 984, section b, line 2

νῦν οὖν δὴ περὶ θεῶν ἐγχειρῶμεν τό γε τοσοῦτον, τὰ δύο
κατιδόντες ζῶα ὁρατὰ ἡμῖν, ἃ φαμεν ἀθάνατον, τὸ δὲ γήινον
ἅπαν θνητὸν γεγονέναι, τὰ τρία τὰ μέσα τῶν πέντε τὰ μεταξὺ
τούτων σαφέστατα κατὰ δόξαν τὴν ἐπιεικῇ γεγονότα πειρα-
θῆναι λέγειν. αἰθέρα μὲν γὰρ μετὰ τὸ πῦρ θῶμεν, ψυχὴν
δ' ἐξ αὐτοῦ τιθῶμεν πλάττειν ζῶα δύναμιν ἔχοντα, ὥσπερ
τῶν ἄλλων γενῶν, τὸ πολὺ μὲν τῆς αὐτοῦ φύσεως, τὰ δὲ
σμικρότερα συνδέσμου χάριν ἐκ τῶν ἄλλων γενῶν· μετὰ
δὲ τὸν αἰθέρα ἐξ ἄερος πλάττειν τὴν ψυχὴν γένος ἕτερον
ζώων, καὶ τὸ τρίτον ἐξ ὕδατος. πάντα δὲ δημιουργήσασαν

Stephanus page 984, section c, line 5

ταῦτα ψυχὴν ζώων εἰκὸς ὅλον οὐρανὸν ἐμπλήσαι, χρησαμένην
παῖσι τοῖς γένεσι κατὰ δύναμιν, πάντων μὲν μετόχων τοῦ ζῆν
γεγονότων· δεύτερα δὲ καὶ τρίτα καὶ τέταρτα καὶ πέμπτα,

ἀπὸ θεῶν τῶν φανερῶν ἀρξάμενα γενέσεως, εἰς ἡμᾶς τοὺς
ἀνθρώπους ἀποτελευτᾶν.

Θεοὺς μὲν δὴ, Δία τε καὶ Ἥραν καὶ τοὺς ἄλλους πάντας,
ὅπη τις ἐθέλει, ταύτη κατὰ τὸν αὐτὸν τιθέσθω νόμον καὶ
πάγιον ἐχέτω τοῦτον τὸν λόγον· θεοὺς δὲ δὴ τοὺς ὁρατούς,
μεγίστους καὶ τιμιωτάτους καὶ ὀξύτατον ὁρῶντας πάντη, τοὺς

Stephanus page 984, section d, line 7

πρώτους τὴν τῶν ἄστρον φύσιν λεκτέον καὶ ὅσα μετὰ τούτων
αἰσθανόμεθα γεγονότα, μετὰ δὲ τούτους καὶ ὑπὸ τούτοις ἐξῆς
δαίμονας, ἄεριον δὲ γένος, ἔχον ἔδραν τρίτην καὶ μέσην, τῆς
ἐρμηνείας αἴτιον, εὐχαῖς τιμᾶν μάλα χρεῶν χάριν τῆς εὐφήμου
διαπορείας. τῶν δὲ δύο τούτων ζώων, τοῦ τ' ἐξ αἰθέρος ἐφεξῆς
τε ἄερος ὄν, διορώμενον ὅλον αὐτῶν ἑκάτερον εἶναι - παρὸν
δὴ πλησίον οὐ κατάδηλον ἡμῖν γίνεσθαι - μετέχοντα δὲ
φρονήσεως θαυμαστῆς, ἅτε γένους ὄντα εὐμαθοῦς τε καὶ
μνήμονος, γινώσκειν μὲν σύμπασαν τὴν ἡμετέραν αὐτὰ
διάνοιαν λέγωμεν, καὶ τόν τε καλὸν ἡμῶν καὶ ἀγαθὸν ἅμα

Stephanus page 985, section a, line 4

θαυμαστῶς ἀσπάζεσθαι καὶ τὸν σφόδρα κακὸν μισεῖν, ἅτε
λύπης μετέχοντα ἤδη - θεὸν μὲν γὰρ δὴ τὸν τέλος ἔχοντα
τῆς θείας μοίρας ἔξω τούτων εἶναι, λύπης τε καὶ ἡδονῆς, τοῦ
δὲ φρονεῖν καὶ τοῦ γινώσκειν κατὰ πάντα μετεिल्φέναι -
καὶ συμπλήρους δὴ ζώων οὐρανοῦ γεγονότος, ἐρμηνεύεσθαι
πρὸς ἀλλήλους τε καὶ τοὺς ἀκροτάτους θεοὺς πάντας τε καὶ
πάντα, διὰ τὸ φέρεσθαι τὰ μέσα τῶν ζώων ἐπὶ τε γῆν καὶ ἐπὶ
τὸν ὅλον οὐρανὸν ἐλαφρᾷ φερόμενα ῥύμη. τὸ δὲ ὕδατος
πέμπτον ὃν ἡμίθεον μὲν ἀπεικάσειεν ἂν τις ὀρθῶς ἀπεικάζων
ἐξ αὐτοῦ γεγονέναι, καὶ τοῦτ' εἶναι τοτὲ μὲν ὁρώμενον, ἄλλοτε

δὲ ἀποκρυφθὲν ἄδηλον γιγνόμενον, θαῦμα κατ' ἀμυδρὰν ὄψιν
παρεχόμενον. τούτων δὴ τῶν πέντε ὄντως ὄντων ζώων, ὅπη
τινὲς ἐνέτυχον ἡμῶν, ἢ καθ' ὕπνον ἐν ὀνειροπολίᾳ προστυ-
χόντες, ἢ κατὰ φήμας τε καὶ μαντείας λεχθέν τισιν ἐν ἀκοαῖς
ὕγιαίνουσιν ἢ καὶ κάμνουσιν, ἢ καὶ τελευτῇ βίου προστυχέσι
γενομένοις, ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ δόξας παραγενομένας, ὅθεν
ἱερὰ πολλὰ πολλῶν γέγονεν, τὰ δὲ γενήσεται, τούτων πάντων
νομοθέτης, ὅστις νοῦν κέκτηται καὶ τὸν βραχύτατον, οὐποτε
μὴ τολμήσῃ καινοτομῶν, ἐπὶ θεοσέβειαν ἥτις μὴ σαφὲς ἔχει
τι τρέψαι πόλιν ἑαυτοῦ· καὶ μὴν οὐδ' ὧν ὁ πάτριος νόμος

εἶρηκεν περὶ θυσίων ἀποκωλύσει, μηδὲν τὸ παράπαν εἰδώς,
ὥσπερ οὐδ' ὃν δυνατὸν εἰδέναι τῇ θνητῇ φύσει τῶν τοιούτων
πέρι. τοὺς δὲ ὄντως ἡμῖν φανεροὺς ὄντας θεοὺς ἄρ' οὐχ
αὐτὸς λόγος ἔχει κακίστους εἶναι τοὺς μὴ τολμῶντας λέγειν
ἡμῖν καὶ φανεροὺς ποιεῖν ἀνοργιάστους τε ὄντας ἐτέρους
θεοὺς καὶ τιμὰς μὴ δεχομένους τὰς προσηκούσας αὐτοῖς; νῦν
δὲ δὴ συμβαίνει γιγνόμενον ἅμα τὸ τοιοῦτον· οἶον γὰρ εἴ
ποτέ τις ἡμῶν ἥλιον ἢ σελήνην ἑωρακώς ἦν γιγνομένους
ἐφορῶντάς τε ἡμᾶς πάντας, καὶ μὴ ἔφραζεν ἀδύνατος ὧν πη
φράζειν, τιμῆς τε ἀμοίρους ὄντας ἅμα καὶ μὴ προθυμοῖτο τό

γε αὐτοῦ μέρος, εἰς ἔντιμον χώραν καταφανεῖς ἄγων αὐτούς,
ἐορτάς τε αὐτοῖς γίγνεσθαι ποιεῖν καὶ θυσίας, ἀπολαμβανό-
μενόν τε χρόνον ἐκάστοις μειζόνων καὶ ἐλαττόνων πολλάκις
ἐνιαυτῶν ὥρας διανέμειν, ἄρ' οὐκ ἂν κακὸς ἑαυτῷ τε καὶ
ἄλλῳ τῷ γινώσκοντι λεγόμενος ἐν δίκῃ συνεδόκει λέγεσθαί
ποτ' ἄν;

{ΚΛ.} Πῶς γὰρ οὐκ, ὦ ξέने; κακίστος μὲν οὖν.

{ΑΘ.} Τοῦτο τοίνυν, ὦ Κλεινία φίλε, περὶ ἐμὲ νῦν γιγνό-
μενον ἴσθι φανερώς.

{ΚΛ.} Πῶς λέγεις;

{ΑΘ.} Ἵστε ὀκτῶ δυνάμεις τῶν περὶ ὅλον οὐρανὸν γεγонуίας
ἀδελφὰς ἀλλήλων, ὧν καθεώρακα ἐγώ - καὶ οὐδὲν μέγα διαπέ-
πραγμαί· ῥάδιον γὰρ καὶ ἐτέρῳ - τούτων δ' εἰσὶ τρεῖς αὐται,
μία μὲν ἡλίου, μία δὲ σελήνης, μία δὲ τῶν [πλανητῶν] ἄστρον
ὧν ἐμνήσθημεν ὀλίγον ἔμπροσθεν, πέντε δὲ ἕτεραι. ταύτας
δὴ πάσας καὶ τούτους τοὺς ἐν ταύταισιν εἴτε αὐτοὺς ἰόντας εἴτε
φερομένους ἐν ὀρήμασι πορεύεσθαι ταύτη, μηδεὶς ἄλλως ποτὲ
νομίση πάντων ἡμῶν ὡς οἱ μὲν θεοὶ εἰσιν αὐτῶν, οἱ δ' οὐ,

μηδ' ὥς οἱ μὲν γνήσιοι, οἱ δὲ τοιοῦτοί τινες οἶους οὐδὲ θέμις
εἰπεῖν ἡμῶν οὐδενί, πάντες δὲ δὴ πάντας λέγωμέν τε καὶ

Stephanus page 986, section c, line 1

φῶμεν ἀδελφούς τ' εἶναι καὶ ἐν ἀδελφαῖς μοίραις, καὶ τιμὰς
ἀποδιδῶμεν μὴ τῷ μὲν ἐνιαυτόν, τῷ δὲ μῆνα, τοῖς δὲ μήτε
τινὰ μοῖραν τάττωμεν μήτε τινὰ χρόνον ἐν ᾧ διεξέρχεται
τὸν αὐτοῦ πόλον, συναποτελῶν κόσμον ὃν ἔταξεν λόγος ὁ
πάντων θεϊότατος ὁρατόν· ὃν ὁ μὲν εὐδαίμων πρῶτον μὲν
ἐθαύμασεν, ἔπειτα δὲ ἔρωτα ἔσχεν τοῦ καταμαθεῖν ὅποσα
θνητῇ φύσει δυνατά, ἡγούμενος ἄρισθ' οὕτως εὐτυχέστατά τε
διάξειν τὸν βίον τελευτήσας τε εἰς τόπους ἥξειν προσήκοντας
ἀρετῇ, καὶ μεμνημένος ἀληθῶς τε καὶ ὄντως, μεταλαβὼν
φρονήσεως εἰς ὧν μιᾶς, τὸν ἐπίλοιπον χρόνον θεωρὸς τῶν

Stephanus page 986, section d, line 4

καλλίστων γενόμενος, ὅσα κατ' ὄψιν, διατελεῖ. νῦν δὴ τὸ
μετὰ τοῦθ' ἡμῖν λοιπὸν λέγειν ὅσοι τ' εἰσὶν, καὶ τίνες· οὐ γὰρ
μήποτε φανῶμεν ψευδεῖς. βεβαίως δὲ δισχυρίζομαι τό γε
τοσοῦτον. λέγω γὰρ πάλιν ὁκτῶ μὲν εἶναι, τῶν δὲ ὁκτῶ
τρεῖς μὲν εἰρῆσθαι, πέντε δ' ἔτι λοιπὰς. ἡ τετάρτη δὲ φορὰ
καὶ διέξοδος ἅμα καὶ πέμπτη τάχει μὲν ἡλίῳ σχεδὸν ἴση, καὶ
οὔτε βραδυτέρα οὔτε θάττων τό γ' ἐπίπαν. δεῖ τούτων τριῶν
ὄντων τὸν νοῦν ἱκανὸν ἔχοντα ἡγεῖσθαι. λέγωμεν δὴ ταύτας
ἡλίου τ' εἶναι καὶ ἑωσφόρου, καὶ τρίτου - ὥς μὲν ὀνόματι
φράζειν οὐκ ἔστιν διὰ τὸ μὴ γινώσκεσθαι, τούτου δ' αἴτιος

Stephanus page 986, section e, line 9

ὁ πρῶτος ταῦτα κατιδὼν βάρβαρος ὧν· παλαιὸς γὰρ δὴ
τρόπος ἔθρεψεν τοὺς πρῶτους ταῦτα ἐννοήσαντας διὰ τὸ
κάλλος τῆς θερινῆς ὥρας, ἣν Αἴγυπτός τε Συρία θ' ἱκανῶς
κέκτηται, φανεροὺς μὲν ὥς ἔπος εἰπεῖν ἀστέρας ἀεὶ σύμ-
παντας καθορῶντας, ἅτε νεφῶν καὶ ὑδάτων ἀπόπροσθεν ἀεὶ
τοῦ κόσμου κεκτημένους, ὅθεν καὶ πανταχόσε καὶ δεῦρ'
ἐξήκει, βεβασανισμένα χρόνῳ μυριετῇ τε καὶ ἀπείρῳ. διὸ
θαρροῦντα χρὴ ταῦτα εἰς νόμους θέσθαι - τὸ γὰρ μὴ τίμια
τὰ θεῖα εἶναι, τὰ δὲ τίμια, σαφῶς οὐκ ἐμφρόνων - ὅτι δὲ οὐκ
ὀνόματα ἔσχηκεν, τὴν γε αἰτίαν χρὴ λέγεσθαι ταύτην. ἀλλὰ

Stephanus page 987, section b, line 2

γὰρ ἐπωνυμίαν εἰλήφασιν θεῶν· ὁ μὲν γὰρ ἑωσφόρος ἔσπερός
τε ὧν αὐτὸς Ἀφροδίτης εἶναι σχεδὸν ἔχει λόγον καὶ μάλα
Συρίῳ νομοθέτῃ πρέπον, ὁ δ' ὁμόδρομος ἡλίῳ τε ἅμα καὶ
τούτῳ σχεδὸν Ἑρμοῦ. τρεῖς δ' ἔτι φορὰς λέγωμεν ἐπὶ δεξιὰ
πορευομένων μετὰ σελήνης τε καὶ ἡλίου. ἓνα δὲ τὸν ὄγδοον
χρὴ λέγειν, ὃν μάλιστά τις ἂν κόσμον προσαγορεύοι, ὃς ἐναν-

τίος ἐκείνοις σύμπασιν πορεύεται, <οὐκ> ἄγων τοὺς ἄλλους,
ὥς γε ἀνθρώποις φαίνοιτ' ἂν ὀλίγα τούτων εἰδόσιν. ὅσα δὲ
ἱκανῶς ἴσμεν, ἀνάγκη λέγειν καὶ λέγομεν· ἡ γὰρ ὄντως
οὕσα σοφία ταύτη πῃ φαίνεται τῷ καὶ σμικρὰ συννοίας ὀρθῆς

Stephanus page 987, section c, line 3

θείας τε μετεληφότε. λοιποὶ δὴ τρεῖς ἀστέρες, ὧν εἷς μὲν
βραδυτῆτι διαφέρων αὐτῶν ἐστι, Κρόνου δ' αὐτόν τινες ἐπω-
νυμίαν φθέγγονται· τὸν δὲ μετὰ τοῦτον βραδυτῆτι λέγειν
χρὴ Διός, Ἄρεως δὲ ὁ μετὰ τοῦτον, πάντων δὲ οὗτος
ἐρυθρώτατον ἔχει χρῶμα. χαλεπὸν δὲ οὐδὲν τούτων κατα-
νοῆσαι τινα φράζοντός τινος, ἀλλὰ μαθόντα, ὡς λέγομεν,
ἡγεῖσθαι δεῖ.

Τόδε γε μὴν διανοηθῆναι χρὴ πάντ' ἄνδρα Ἑλλήνα, ὡς
τόπον ἔχομεν τὸν τῶν Ἑλλήνων πρὸς ἀρετὴν ἐν τοῖς σχεδὸν
ἄριστον· τὸ δ' ἐπαινέτον αὐτοῦ χρὴ λέγειν ὅτι μέσος ἂν εἴη

Stephanus page 987, section d, line 6

χειμῶνων τε καὶ τῆς θερινῆς φύσεως, ἡ δ' ὑστεροῦσα ἡμῖν
εἰς τὸ θερινὸν φύσις τοῦ περὶ τὸν ἐκεῖ τόπον, ὅπερ εἵπομεν,
ὑστερον αὐτοῖς παραδέδωκεν τὸ τούτων τῶν θεῶν τοῦ κόσμου
κατανόημα. λάβωμεν δὲ ὡς ὅτιπερ ἂν Ἑλληνες βαρβάρων

παραλάβωσι, κάλλιον τοῦτο εἰς τέλος ἀπεργάζονται· καὶ δὴ
καὶ περὶ τὰ νῦν λεγόμενα ταῦτόν δεῖ διανοηθῆναι τοῦτο, ὡς
χαλεπὸν μὲν πάντα τὰ τοιαῦτα ἀναμφισβητήτως ἐξευρίσκειν,
πολλὴ δ' ἐλπίς ἅμα καὶ καλὴ κάλλιον καὶ δικαιότερον
ὄντως τῆς ἐκ τῶν βαρβάρων ἐλθούσης φήμης τε ἅμα καὶ

Stephanus page 988, section a, line 3

θεραπείας πάντων τούτων τῶν θεῶν ἐπιμελήσεσθαι τοὺς
Ἑλλήνας, παιδεῖαις τε καὶ ἐκ Δελφῶν μαντείαις χρω-
μένους καὶ πάσῃ τῇ κατὰ νόμους θεραπείᾳ. τόδε δὲ μηδεὶς
ποτε φοβηθῇ τῶν Ἑλλήνων, ὡς οὐ χρὴ περὶ τὰ θεῖα ποτε
πραγματεύεσθαι θνητοὺς ὄντας, πᾶν δὲ τούτῳ διανοηθῆναι
τοῦναντίον, ὡς οὐτε ἄφρον ἐστὶν ποτε τὸ θεῖον οὐτε ἀγνοεῖ
που τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἀλλ' οἶδεν ὅτι διδάσκοντος αὐ-
τοῦ συνακολουθήσει καὶ μαθήσεται τὰ διδασκόμενα. ὅτι δὲ
διδάσκει τοῦτο αὐτὸ ἡμᾶς, μανθάνομεν δὲ ἡμεῖς ἀριθμόν τε καὶ
ἀριθμεῖν, οἶδεν δὴπου. πάντων γὰρ ἀφρονέστατον ἂν εἴη

Stephanus page 988, section b, line 5

τοῦτο ἀγνοοῦν· τὸ λεγόμενον γὰρ ἂν ὄντως αὐτὸ αὐτὸ ἀγνοοῖ,
χαλεπαῖνον τῷ δυναμένῳ μανθάνειν, ἀλλ' οὐ συγκαῖρον ἄνευ
φθόνου διὰ θεὸν ἀγαθῷ γενομένῳ. λόγον δὴ καὶ πολὺν καὶ
καλὸν ἔχει, τότε μὲν, ὅτε περὶ θεῶν ἦν ἀνθρώποις διανοήματα

πρῶτα, ὥς τε ἐγένοντο οἱοί τε ἐγίνοντο καὶ ὁ μὲν καὶ οἷας μετεχειρίζοντο πράξεις, μὴ κατὰ νοῦν τοῖς σώφροσιν λέγεσθαι μηδὲ φίλως, μηδ' ὥς οἱ δεύτεροι, ἐν οἷς πρεσβύτατα μὲν τὰ πυρὸς ἐλέγετο καὶ ὕδατος καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων, ὕστερα δὲ τὰ τῆς θαυμαστῆς ψυχῆς, καὶ φορὰ κρείττων καὶ τιμιωτέρα, ἣν σῶμα εἴληχεν φέρειν αὐτό τε ἑαυτὸ θερμότητι καὶ ψύξεσιν

Stephanus page 988, section c, line 8

καὶ πᾶσιν τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' οὐ ψυχὴ σῶμά τε καὶ ἑαυτήν· νῦν δ' ὅτε λέγομεν ψυχὴν μὲν, ἅνπερ ἐν σώματι γένηται, θαῦμα οὐδὲν κινεῖν τε καὶ περιφέρειν τοῦτο καὶ ἑαυτήν, οὐδ' ἡμῖν ἀπιστεῖ ψυχὴ κατὰ λόγον οὐδένα ὥς βάρος οὐδὲν περιφέρειν δυναμένη. διὸ καὶ νῦν ἡμῶν ἀξιούντων, ψυχῆς οὔσης αἰτίας τοῦ ὅλου, καὶ πάντων μὲν τῶν ἀγαθῶν ὄντων τοιούτων, τῶν δὲ αὖ φλαύρων τοιούτων ἄλλων, τῆς μὲν φορᾶς πάσης καὶ κινήσεως ψυχὴν αἰτίαν εἶναι θαῦμα οὐδὲν, τὴν δ' ἐπὶ τὰγαθὸν φορὰν καὶ κίνησιν τῆς ἀρίστης ψυχῆς εἶναι, τὴν δ' ἐπὶ τοῦναντίον ἐναντίαν, νενικηκέναι δεῖ καὶ νικᾶν τὰ ἀγαθὰ

Stephanus page 988, section e, line 4

τὰ μὴ τοιαῦτα.

Ταῦτα ἡμῖν εἴρηται πάντα κατὰ τὴν τῶν ἀνοσίων τιμωρὸν [δὲ] δίκην· περὶ δὲ δὴ τὸ δοκιμαζόμενον οὐχ οἷόν τε ἡμῖν ἀπιστεῖν ὥς οὐ δεῖ τόν γε ἀγαθὸν σοφὸν ἡμᾶς ἡγεῖσθαι, τὴν δὲ σοφίαν ταύτην, ἣν ζητοῦμεν πάλαι, ἴδωμεν ἂν ποτ' ἄρα ἐπινοήσωμεν ἢ κατὰ παιδείαν ἢ κατὰ τέχνην, ἣντινα τοῦ γινώσκειν ἐνδεεῖς ὄντες τῶν δικαίων, ἀγνώμονες ἂν εἴμεν ὄντες τοιοῦτοι. δοκοῦμεν δὴ μοι, καὶ λεκτέον· ἄνω γὰρ καὶ κάτω ζητῶν ἢ μοι καταφανῆς γέγονεν, πειράσομαι δὴλην ὑμῖν αὐτὴν ἀποτελεῖν. τὸ δὴ μέγιστον ἀρετῆς οὐ καλῶς

Stephanus page 989, section a, line 7

πραττόμενον ἡμῖν γέγονεν αἴτιον, ὥς ἄρτι σημαίνειν ἐκ τῶν εἰρημένων μοι σφόδρα δοκεῖ. μεῖζον μὲν γὰρ ἀρετῆς μηδεὶς ἡμᾶς ποτε πείσῃ τῆς εὐσεβείας εἶναι τῷ θνητῷ γένει· τοῦτο δ' ὅτι δι' ἀμαθίαν τὴν μεγίστην ἐν ταῖς ἀρίσταις φύσεσιν οὐ γέγονεν, λεκτέον. ἀρισται δ' εἰσὶν αἱ χαλεπώτατα μὲν ἂν γενόμεναι, μέγιστον δὲ ὄφελος, ἂν γίνωνται· τὰ τε γὰρ τῆς βραδείας τε καὶ τῆς ἐναντίας φύσεως μετρίως ἀποδεχομένη ψυχὴ καὶ πράως, εὐκόλος ἂν εἴη, τὴν τε ἀνδρείαν ἀγαμένη, καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν εὐπειθής, καὶ τό γε μέγιστον, ἐν ταύταις ταῖς φύσεσιν δυναμένη μανθάνειν καὶ μνήμων οὔσα,

Stephanus page 989, section c, line 2

εὖ μάλα χαίρειν τούτοις αὐτοῖς δύναιτ' ἂν φιλομαθῆς ὥστ' εἶναι. ταῦτα γὰρ οὔτε ῥάδια φύεσθαι, γενόμενά τε, καὶ

τροφῆς καὶ παιδείας τυχόντα ἤς δεῖ, τοὺς πλείστους αὐτῶν καὶ χεῖρους κατέχειν ὀρθότατα δύναιτ' ἂν τῷ φρονεῖν καὶ πράττειν καὶ λέγειν περὶ θεοὺς ἕκαστα ὥς δεῖ τε καὶ ὅτε δεῖ, περὶ θυσίας τε καὶ καθαρμῶν τῶν περὶ θεοῦς τε καὶ ἀνθρώπων, οὐ στήμασι τεχνάζοντας, ἀλλὰ ἀληθείᾳ τιμῶντας ἀρετὴν, ὃ δὴ καὶ μέγιστόν ἐστι συμπάντων πάση τῇ πόλει. τοῦτο δὴ οὖν τὸ μέρος εἶναί φαμεν φύσει κυριώτατον καὶ δυνατὸν ὥς οἶόν τε κάλλιστα καὶ ἄριστα μαθεῖν, εἰ διδάσκοι

Stephanus page 989, section d, line 4

τις. ἀλλ' οὐδ' ἂν διδάξειεν, εἰ μὴ θεὸς ὑφηγοῖτο· εἰ τ' οὖν διδάσκοι, κατὰ τρόπον δὲ μὴ δρῶν τὸ τοιοῦτον, κρεῖττον μὴ μανθάνειν. ὅμως δ' ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ἀνάγκη μαθεῖν ταῦτα καὶ ἐμὲ λέγειν τὴν τοιαύτην τε καὶ ἀρίστην φύσιν. πειρώμεθα δὴ τῷ τε λόγῳ διεξελθεῖν ἅ τ' ἐστὶν καὶ οἷα καὶ ὥς δεῖ μανθάνειν, κατὰ δύναμιν τὴν τ' ἐμὴν τοῦ λέγοντος καὶ τὴν τῶν δυναμένων εἰσακοῦσαι, θεοσεβείας ᾧτινι τρόπῳ τις τίνα μαθήσεται. σχεδὸν μὲν οὖν ἐστὶν ἄτοπον ἀκούσαντι, τὸ δ' ὄνομα αὐτοῦ λέγομεν ἡμεῖς γε, ὃ τις οὐκ ἂν ποτε δόξειεν δι' ἀπειρίαν τοῦ πράγματος - ἀστρονομίαν - ἀγνοεῖ τε

Stephanus page 990, section a, line 5

ὅτι σοφώτατον ἀνάγκη τὸν ἀληθῶς ἀστρονόμον εἶναι, μὴ τὸν καθ' Ἑσίοδον ἀστρονομοῦντα καὶ πάντας τοὺς τοιούτους, οἷον δυσμᾶς τε καὶ ἀνατολᾶς ἐπεσκεμμένον, ἀλλὰ τὸν τῶν ὀκτῶ περιόδων τὰς ἑπτὰ περιόδους, διεξιούσης τὸν αὐτῶν κύκλον ἐκάστης οὕτως ὥς οὐκ ἂν ῥαδίως ποτὲ πᾶσα φύσις ἱκανὴ γένοιτο θεωρῆσαι, μὴ θαυμαστῆς μετέχουσα φύσεως. ὃ νῦν εἰρήκαμεν ἐροῦμέν τε, ὥς φαμεν, ὅπη δεῖ τε καὶ ὅπως χρεῶν μανθάνειν· πρῶτον δ' ἡμῖν τόδε λεγέσθω.

Σελήνην μὲν περίοδον τὴν αὐτῆς τάχιστα διέξεισιν, ἄγουσα μῆνα καὶ πανσέληνον πρῶτην· δεύτερον δὲ κατανοεῖν δεῖ

Stephanus page 990, section b, line 7

τὸν ἥλιον, τροπὰς ἄγοντα διὰ πάσης τῆς αὐτοῦ περιόδου, καὶ τούτῳ τοὺς συνδρόμους. ἵνα δὲ μὴ πολλάκις ταῦτά περὶ τῶν αὐτῶν διαλεγώμεθα, τὰς ἄλλας ὅσας ἐν τῷ πρόσθεν διεξήλθομεν ὁδοὺς τούτων οὐ ῥαδίον συννοεῖν, ἐπὶ δὲ ταῦτα παρασκευάζοντας φύσεις οἷας δυνατὸν εἶναι, χρεῶν πολλὰ προδιδάσκοντα καὶ ἐθίζοντα ἀεὶ διαπονήσασθαι παιῖδα ὄντα καὶ νεανίσκον. διὸ μαθημάτων δέον ἂν εἴη· τὸ δὲ μέγιστόν τε καὶ πρῶτον καὶ ἀριθμῶν αὐτῶν ἀλλ' οὐ σώματα ἐχόντων, ἀλλὰ ὅλης τῆς τοῦ περιττοῦ τε καὶ ἀρτίου γενέσεώς τε καὶ δυνάμεως, ὅσην παρέχεται πρὸς τὴν τῶν ὄντων φύσιν.

Stephanus page 990, section d, line 1

ταῦτα δὲ μαθόντι τούτοις ἐφεξῆς ἐστὶν ὁ καλοῦσι μὲν σφόδρα γελοῖον ὄνομα γεωμετρίαν, τῶν οὐκ ὄντων δὲ ὁμοίων ἀλλήλοις φύσει ἀριθμῶν ὁμοιώσις πρὸς τὴν τῶν ἐπιπέδων μοῖραν γεγονυῖα ἐστὶν διαφανής· ὁ δὲ θαῦμα οὐκ ἀνθρώπινον ἀλλὰ γεγονὸς θεῖον φανερόν ἂν γίγνοιτο τῷ δυναμένῳ συννοεῖν. μετὰ δὲ ταύτην τοὺς τρεῖς ἠϋξημένους καὶ τῇ στερεᾷ φύσει ὁμοίους· τοὺς δὲ ἀνομοίους αὖτε γεγονότας ἐτέρᾳ τέχνῃ ὁμοιοῖ, ταύτη ἦν δὲ στερεομετρίαν ἐκάλεσαν οἱ προστυχεῖς αὐτῇ γεγονότες· ὁ δὲ θεῖόν τ' ἐστὶν καὶ θαυμαστόν τοις ἐγκαθορῶσί τε καὶ διανοουμένοις ὡς περὶ τὸ

Stephanus page 990, section e, line 3

διπλάσιον ἀεὶ στρεφομένης τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐξ ἐναντίας ταύτης καθ' ἑκάστην ἀναλογίαν εἶδος καὶ γένος ἀποτυποῦται πᾶσα ἡ φύσις. ἡ μὲν δὲ πρώτη τοῦ διπλασίου κατ' ἀριθμὸν ἐν πρὸς δύο κατὰ λόγον φερομένη, διπλάσιον δὲ ἡ κατὰ δύναμιν οὔσα· ἡ δ' εἰς τὸ στερεόν τε καὶ ἀπτόν πάλιν αὖτε διπλάσιον, ἀφ' ἑνὸς εἰς ὀκτὼ διαπορευθεῖσα· ἡ δὲ διπλασίου μὲν εἰς μέσον, ἴσως δὲ τοῦ ἐλάττονος πλεονεχόν τε τοῦ μείζονος, τὸ δ' ἕτερον τῷ αὐτῷ μέρει τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχον τε καὶ ὑπερεχόμενον - ἐν μέσῳ δὲ τοῦ ἕξ πρὸς τὰ δώδεκα συνέβη τὸ τε ἡμιόλιον καὶ ἐπίτριτον - τούτων αὐτῶν

Stephanus page 991, section b, line 2

ἐν τῷ μέσῳ ἐπ' ἀμφοτέρω στρεφομένη τοῖς ἀνθρώποις σύμφωνον χρεῖαν καὶ σύμμετρον ἀπενείματο παιδιᾶς ῥυθμοῦ τε καὶ ἀρμονίας χάριν, εὐδαίμονι χορείᾳ Μουσῶν δεδομένη.

Ταῦτα μὲν οὖν δὴ ταύτη γινέσθω τε καὶ ἐχέτω σύμπαντα· τὸ δ' ἐπὶ τούτοις τέλος, εἰς θεῖαν γένεσιν ἅμα καὶ τὴν τῶν ὁρατῶν καλλίστην τε καὶ θειοτάτην φύσιν ἰτέον, ὅσῃν ἀνθρώποις θεὸς ἔδωκεν κατιδεῖν, ἣν οὐποτε ἄνευ τῶν νῦν διειρημένων μὴ κατιδὼν ἐπεύξεται τις ῥαστώνῃ παραλαβεῖν. πρὸς τούτοις δὲ τὸ καθ' ἑν τῷ κατ' εἶδη προσακτέον ἐν

Stephanus page 991, section c, line 3

ἐκάσταις ταῖς συνουσίαις, ἐρωτῶντά τε καὶ ἐλέγχοντα τὰ μὴ καλῶς ῥηθέντα· πάντως γὰρ καλλίστη καὶ πρώτη βάσανος ἀνθρώποις ὀρθῶς γίγνεται, ὅσαι δὲ οὐκ οὔσαι προσποιοῦνται, ματαιότατος πόνος ἀπάντων. ἔτι δὲ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ χρόνου ἡμῖν ληπτέον, ὡς ἀκριβῶς ἀποτελεῖ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν γινόμενα, ἵν' ὁ πιστεύσας ὡς ὁ λόγος ἀληθὴς γέγονεν ὅτι πρεσβύτερόν τ' ἐστὶν ἅμα καὶ θειότερον ψυχῇ σώματος, ἡγήσαιτ' ἂν παγκάλως τε καὶ ἱκανῶς εἰρηῆσθαι τὸ θεῶν εἶναι πάντα πλεονεχόν τε καὶ μηδέποτε λήθῃ μηδὲ ἀμελείᾳ τῶν κρείττωνων ἡμᾶς παρωλιωρῆσθαι. νοητέον δ' ἐστὶν περὶ

πάντα τὰ τοιαῦτα τόδε, ὥς, ἐὰν μὲν τις ἕκαστα τούτων ὀρθῶς
λαμβάνη, μέγ' ὄφελος γίγνεται τῷ παραλαμβάνοντι κατὰ
τρόπον, εἰ δὲ μή, θεὸν ἄμεινον ἀεὶ καλεῖν· ὁ δὲ τρόπος ὅδε
- ἀνάγκη γὰρ τό γε τοσοῦτον φράζειν - πᾶν διάγραμμα
ἀριθμοῦ τε σύστημα καὶ ἁρμονίας σύστασιν ἅπασαν τῆς τε
τῶν ἄστρον περιφορᾶς τὴν ὁμολογίαν οὕσαν μίαν ἀπάντων
ἀναφανῆναι δεῖ τῷ κατὰ τρόπον μανθάνοντι, φανήσεται δέ,
ἂν, ὃ λέγομεν, ὀρθῶς τις εἰς ἓν βλέπων μανθάνη - δεσμὸς
γὰρ πεφυκῶς πάντων τούτων εἰς ἀναφανήσεται διανοουμένοις
- εἰ δ' ἄλλως πῶς ταῦτα μεταχειριεῖται τις, τύχην δεῖ καλεῖν,

ὥσπερ καὶ λέγομεν. οὐ γὰρ ἄνευ γε τούτων μήποτε τις ἐν
πόλεσιν εὐδαίμων γένηται φύσις, ἀλλ' οὗτος ὁ τρόπος, αὕτη
ἢ τροφή, ταῦτα τὰ μαθήματα· εἴτε χαλεπὰ εἴτε ῥάδια, ταύτη
πορευτέον. ἀμελῆσαι δὲ οὐ θεμιτόν ἐστιν θεῶν, καταφανοῦς
γενομένης τῆς πάντων αὐτῶν κατὰ τρόπον λεγομένης φήμης
εὐτυχοῦς. τὸν δὲ σύμπαντα ταῦτα οὕτως εἰληφότα, τοῦτον
λέγω τὸν ἀληθέστατα σοφώτατον· ὃν καὶ δισχυρίζομαι
παίζων καὶ σπουδάζων ἅμα, ὅτε θανάτῳ τις τῶν τοιούτων
τὴν αὐτοῦ μοῖραν ἀναπλήσει, σχεδὸν ἐάνπερ ἔτ' ἀποθανῶν
ῆ, μήτε μεθέξειν ἔτι πολλῶν τότε καθάπερ νῦν αἰσθήσεων,

μῆς τε μοίρας μετεληφότα μόνον καὶ ἐκ πολλῶν ἓνα
γεγονότα, εὐδαίμονά τε ἔσεσθαι καὶ σοφώτατον ἅμα καὶ
μακάριον, εἴτε τις ἐν ἡπείροις εἴτ' ἐν νήσοις μακάριος ὢν
ζῇ, κἀκεῖνον μεθέξειν τῆς τοιαύτης ἀεὶ τύχης, κεῖτε δημοσίᾳ
τις ἐπιτηδεύσας ταῦτα εἴτε ἰδίᾳ διαβίῳ, τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως
αὐτὸν πράξειν παρὰ θεῶν. ὁ δὲ κατ' ἀρχάς τε ἐλέγομεν,
καὶ νῦν αὐτὸς ἄρεσσι λόγος ἀληθῆς ὄντως, ὥς οὐ δυνατόν
ἀνθρώποις τελέως μακαρίοις τε καὶ εὐδαίμοσι γενέσθαι πλὴν
ὀλίγων, ἔστιν ταῦτα ὀρθῶς εἰρημένα· ὅποσοι γὰρ θεῖοι καὶ
σώφρονες ἅμα τῆς ἄλλης τε μετέχοντες ἀρετῆς φύσει, πρὸς

δὲ τούτοις ὅσα μαθήματος ἔχεται μακαρίου πάντα εἰληφότες
- ἅ δ' ἔστιν εἰρήκαμεν - τούτοισιν μόνοις τὰ τοῦ δαιμονίου
σύμπαντα ἱκανῶς εἰληχέ τε καὶ ἔχει. τοῖς μὲν οὖν ταῦτα
οὕτω διαπονήσασιν ἰδίᾳ λέγομεν καὶ δημοσίᾳ κατὰ νόμον
τίθεμεν, εἰς πρεσβύτου τέλος ἀφικομένοις τὰς μεγίστας
ἀρχὰς παραδίδοσθαι δεῖν, τοὺς δ' ἄλλους τούτοις συνεπο-
μένους εὐφημεῖν πάντας θεοὺς ἅμα καὶ πάσας, καὶ τὸν
νυκτερινὸν σύλλογον ἐπὶ ταύτην τὴν σοφίαν ἱκανῶς γνόντας
τε καὶ δοκιμάσαντας ἡμᾶς ὀρθότατα πάντας παρακαλεῖν.

Epistulae

Πλάτων Διονυσίῳ εὖ πράττειν.

Stephanus page 309, section a, line 1

Διατρίψας ἐγὼ παρ' ὑμῖν χρόνον τοσοῦτον καὶ διοικῶν
τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν πεπιστευμένος πάντων μάλιστα, τὰς
ὠφελίας ὑμῶν λαμβανόντων, τὰς διαβολὰς δυσχερεῖς οὔσας
ὑπέμενον· ἤδη γὰρ ὅτι τῶν ὠμοτέρων οὐδὲν ἐμοῦ συνε-
θέλοντος ὑμῖν δόξει πεπρᾶχθαι· πάντες γὰρ οἱ συμπολιτευό-
μενοι μεθ' ὑμῶν ὑπάρχουσί μοι μάρτυρες, ὧν ἐγὼ πολλοῖς
συνηγωνισάμην, ἀπολύσας αὐτοὺς οὐ σμικρὰς ζημίας. αὐ-
τοκράτωρ δὲ πολλάκις τὴν ὑμετέραν πόλιν διαφυλάξας,
ἀπεπέμφθην ἀτιμότερον ἢ πτωχὸν ὑμῶν ἀποστελλόντων
προσῆκει καὶ κελευόντων ἐκπλεῦσαι, τοσοῦτον παρ' ὑμῖν

Stephanus page 309, section b, line 6

διατρίψαντα χρόνον. ἐγὼ μὲν οὖν περὶ ἐμαυτοῦ βουλευ-
σομαι τὸ λοιπὸν τρόπον ἀπανθρωπότερον, σὺ δὲ τοιοῦτος
ὢν τύραννος οἰκήσεις μόνος. τὸ δὲ χρυσίον τὸ λαμπρόν,
ὅπερ ἔδωκας εἰς ἀποστολήν, ἄγει σοι Βακχεῖος ὁ τὴν ἐπι-
στολήν φέρων· οὔτε γὰρ ἐφόδιον ἐκεῖνό γ' ἦν ἱκανὸν οὔτε
πρὸς τὸν ἄλλον βίον συμφέρον, ἀδοξίαν δὲ πλείστην τῷ
διδόντι σοὶ παρασκευάζον, οὐ πολλῷ δὲ ἐλάττω κάμοι λαμ-
βάνοντι, διόπερ οὐ λαμβάνω. σοὶ δ' οὐδὲν διαφέρει δῆλον
ὅτι καὶ λαβεῖν καὶ δοῦναι τοσοῦτον, ὥστε κομισάμενος
ἄλλον τινὰ τῶν ἐταίρων θεράπευσον ὥσπερ ἐμέ· καὶ γὰρ

Stephanus page 309, section d, line 1

ἱκανῶς ὑπὸ σοῦ τεθεράπευμαι. καί μοι τὸ τοῦ Εὐριπίδου
κατὰ καιρόν ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι σοὶ πραγμάτων ἄλλων ποτὲ
συμπεσόντων -

εὗξῃ τοιοῦτον ἄνδρα σοι παρεστάναι.

ὑπομῆσαι δέ σε βούλομαι διότι καὶ τῶν ἄλλων τραγωδο-
ποιῶν οἱ πλείστοι, ὅταν ὑπό τινος ἀποθνήσκοντα τύραννον
εἰσάγωσιν, ἀναβοῶντα ποιοῦσιν -

Stephanus page 310, section a, line 1

φίλων ἔρημος, ὧ τάλας, ἀπόλλυμαι·

χρυσίου δὲ σπάνει ἀπολλύμενον οὐδεὶς πεποίηκεν. κάκεῖνο

δὲ τὸ ποίημα τοῖς νοῦν ἔχουσιν οὐ κακῶς ἔχειν δοκεῖ -

οὐ χρυσὸς ἀγλαὸς σπανιώτατος ἐν θνατῶν δυσελπί-
στω βίῳ,
οὐδ' ἀδάμας οὐδ' ἀργύρου κλίνει πρὸς ἄνθρωπον
δοκιμαζόμεν' ἀστράπτει πρὸς ὄψεις·
οὐδὲ γαίης εὐρυπέδου γόνιμοι βρίθοντες αὐτάρκεις

Stephanus page 310, section a, line 9

γύαι,
ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφράδμων νόησις.

ἔρρωσο, καὶ γίγνωσκε τοσοῦτον ἡμῶν διημαρτηκῶς, ἵνα
πρὸς τοὺς ἄλλους βέλτιον προσφέρῃ.

Πλάτων Διονυσίῳ εὖ πράττειν.

Ἦκουσα Ἀρχεδήμου ὅτι σὺ ἡγῇ χρῆναι περὶ σοῦ μὴ
μόνον ἐμὲ ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐπιτηδεῖους
τοῦ φλαυρόν τι ποιεῖν ἢ λέγειν περὶ σέ· Δίωνα δὲμόνον

Stephanus page 310, section c, line 1

ἐξαίρετον ποιῇ. οὗτος δὲ ὁ λόγος σημαίνει, τὸ Δίωνα ἐξαί-
ρετον εἶναι, ὅτι οὐκ ἄρχω ἐγὼ τῶν ἐμῶν ἐπιτηδείων· εἰ
γὰρ ἦρχον ἐγὼ οὕτω τῶν τε ἄλλων καὶ σοῦ καὶ Δίωνος,
πλεῖω ἂν ἦν ἡμῖν τε πᾶσιν ἀγαθὰ τοῖς τε ἄλλοις Ἑλλήσιν,
ὥς ἐγὼ φημι. νῦν δὲ μέγας ἐγὼ εἰμι ἐμαυτὸν παρέχων
τῷ ἐμῷ λόγῳ ἐπόμενον. καὶ ταῦτα λέγω ὥς οὐχ ὑγιές τι
Κρατιστόλου καὶ Πολυξένου πρὸς σέ εἰρηκότων, ὧν φασὶ
λέγειν τὸν ἕτερον ὅτι ἀκούει Ὀλυμπίασι πολλῶν τινῶν τῶν
μετ' ἐμοῦ σε κακηγορούντων. ἴσως γὰρ ὀξύτερον ἐμοῦ
ἀκούει· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἤκουσα. χρή δέ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,

Stephanus page 310, section d, line 4

οὕτωςί σε ποιεῖν τοῦ λοιποῦ, ὅταν τι τοιοῦτον λέγῃ τις
περὶ ἡμῶν τινος, γράμματα πέμψαντα ἐμὲ ἐρέσθαι· ἐγὼ
γὰρ τάληθῇ λέγειν οὔτε ὀκνήσω οὔτε αἰσχυνοῦμαι. ἐμοὶ
δὲ δὴ καὶ σοὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οὕτωςι τυγχάνει ἔχοντα·
οὔτε αὐτοὶ [ἂν] ἀγνώτέες ἐσμεν οὐδενὶ Ἑλλήνων ὥς ἔπος
εἰπεῖν, οὔτε ἡ συνουσία ἡμῶν σιγᾶται. μὴ λανθανέτω δέ
σε ὅτι οὐδ' εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον σιγηθήσεται· τοιοῦτοι οἱ
παραδεδεγμένοι εἰσὶν αὐτήν, ἅτε οὐκ ὀλίγην γεγενημένην
οὐδ' ἡρέμα. τί οὖν δὴ λέγω νυνί; ἐρῶ ἄνωθεν ἀρξάμενος.
πέφυκε συνιέναι εἰς ταῦτον φρόνησίς τε καὶ δύναμις μεγάλη,

Stephanus page 310, section e, line 6

καὶ ταῦτ' ἄλληλα ἀεὶ διώκει καὶ ζητεῖ καὶ συγγίγνεται·
ἔπειτα καὶ οἱ ἄνθρωποι χαίρουσιν περὶ τούτων αὐτοὶ τε δια-
λεγόμενοι καὶ ἄλλων ἀκούοντες ἔν τε ἰδίαις συνουσίαις καὶ
ἐν ταῖς ποιήσεσιν. οἷον καὶ περὶ Ἰέρωνος ὅταν διαλέγωνται
ἄνθρωποι καὶ Πausανίου τοῦ Λακεδαιμονίου, χαίρουσι τὴν
Σιμωνίδου συνουσίαν παραφέροντες, ἃ τε ἔπραξεν καὶ εἶπεν

πρὸς αὐτούς· καὶ Περίανδρον τὸν Κορίνθιον καὶ Θαλῆν τὸν
Μιλήσιον ὑμνεῖν εἰώθασιν ἅμα, καὶ Περικλέα καὶ Ἀναξα-
γόραν, καὶ Κροῖσον αὖ καὶ Σόλωνα ὡς σοφοὺς καὶ Κῦρον ὡς

Stephanus page 311, section a, line 7

δυνάστην. καὶ δὴ ταῦτα μιμούμενοι οἱ ποιηταὶ Κρέοντα μὲν
καὶ Τειρεσίαν συνάγουσιν, Πολύειδον δὲ καὶ Μίνω, Ἀγα-
μέμνονα δὲ καὶ Νέστορα καὶ Ὀδυσσέα καὶ Παλαμῆδη - ὡς
δ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ Προμηθέα Διὶ ταύτῃ πη συνῆγον οἱ πρῶτοι
ἄνθρωποι - τούτων δὲ τοὺς μὲν εἰς διαφοράν, τοὺς δ' εἰς
φιλίαν ἀλλήλοις ἰόντας, τοὺς δὲ τότε μὲν εἰς φιλίαν, τότε
δ' εἰς διαφοράν, καὶ τὰ μὲν ὁμοοοῦντας, τὰ δὲ διαφορο-
μένους ἄδουσι. πάντα δὴ ταῦτα λέγω τόδε βουλόμενος ἐν-
δείξασθαι, ὅτι οὐκ, ἐπειδὴν ἡμεῖς τελευτήσωμεν, καὶ οἱ λόγοι
οἱ περὶ ἡμῶν αὐτῶν σεσιγήσονται· ὥστ' ἐπιμελητέον αὐτῶν

Stephanus page 311, section c, line 3

ἔστιν. ἀνάγκη γάρ, ὡς ἔοικε, μέλειν ἡμῖν καὶ τοῦ ἔπειτα
χρόνου, ἐπειδὴ καὶ τυγχάνουσιν κατὰ τινα φύσιν οἱ μὲν
ἀνδραποδωδέστατοι οὐδὲν φροντίζοντες αὐτοῦ, οἱ δ' ἐπιεικέ-
στατοι πᾶν ποιοῦντες ὅπως ἂν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον εὖ
ἀκούσωσιν. ὁ δὴ καὶ ἐγὼ τεκμήριον ποιοῦμαι ὅτι ἔστιν τις
αἴσθησις τοῖς τεθνεῶσιν τῶν ἐνθάδε· αἱ γὰρ βέλτισται
ψυχαὶ μαντεύονται ταῦτα οὕτως ἔχειν, αἱ δὲ μοχθηρόταται
οὐ φασι, κυριώτερα δὲ τὰ τῶν θείων ἀνδρῶν μαντεύματα ἢ
τὰ τῶν μῆ. οἶμαι δ' ἔγωγε τοῖς ἔμπροσθεν, περὶ ὧν λέγω,
εἰ ἐξεῖη αὐτοῖς ἐπανορθώσασθαι τὰς αὐτῶν συνουσίας, πάνυ

Stephanus page 311, section d, line 5

ἂν σπουδάσαι ὥστε βελτίω λέγεσθαι περὶ αὐτῶν ἢ νῦν.
τοῦτο οὖν ἡμῖν ἔτι, σὺν θεῷ εἰπεῖν, ἔξεστιν, εἴ τι ἄρα μὴ
καλῶς πέπρακται κατὰ τὴν ἔμπροσθεν συνουσίαν, ἐπανορ-
θώσασθαι καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ· περὶ γὰρ φιλοσοφίαν φημὶ
ἐγὼ τὴν ἀληθινὴν δόξαν ἔσεσθαι καὶ λόγον ἡμῶν μὲν ὄντων
ἐπιεικῶν βελτίω, φαύλων δέ, τούναντίον. καίτοι περὶ τούτου
ἡμεῖς ἐπιμελούμενοι οὐδὲν ἂν εὐσεβέστερον πράττοιμεν, οὐδ'
ἀμελοῦντες ἀσεβέστερον. ὡς δὴ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ τὸ
δίκαιον ἢ ἔχει, ἐγὼ φράσω. ἦλθον ἐγὼ εἰς Σικελίαν δόξαν
ἔχων πολὺ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ διαφέρειν, βουλόμενος δὲ

ἐλθὼν εἰς Συρακούσας συμμάρτυρα λαβεῖν σέ, ἵνα μοι τιμῶτο φιλοσοφία καὶ παρὰ τῷ πλήθει. τοῦτο δ' οὐκ εὐαγές μοι ἀπέβη. τὸ δ' αἴτιον οὐ λέγω ὅπερ ἂν πολλοὶ εἴποιεν, ἀλλ' ὅτι ἐφαίνου οὐ πᾶν ἐμοὶ πιστεύειν σύ, ἀλλ' ἐμὲ μὲν πῶς ἀποπέμψασθαι ἐθέλειν, ἑτέρους δὲ μεταπέμψασθαι, καὶ ζητεῖν τὸ πρᾶγμα τί τὸ ἐμόν ἐστιν, ἀπιστῶν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ· καὶ οἱ ἐπὶ τούτοις βοῶντες πολλοὶ ἦσαν, λέγοντες ὥς σὺ ἐμοῦ μὲν καταπεφρόνηκας, ἄλλα δ' ἐσπούδακας. ταῦτα δὴ διαβεβόηται. ὁ δὴ μετὰ ταῦτα δίκαιόν ἐστι ποιεῖν, ἄκουε, ἵνα σοὶ καὶ ἀποκρίνωμαι ὁ σὺ ἐρωτᾷς, πῶς χρή ἔχειν ἐμὲ καὶ σέ

πρὸς ἀλλήλους. εἰ μὲν ὅλως φιλοσοφίας καταπεφρόνηκας, ἔἂν χαίρειν, εἰ δὲ παρ' ἑτέρου ἀκήκοας ἢ αὐτὸς βελτίονα ἡῦρηκας τῶν παρ' ἐμοί, ἐκεῖνα τίμα· εἰ δ' ἄρα τὰ παρ' ἡμῶν σοὶ ἀρέσκει, τιμητέον καὶ ἐμὲ μάλιστα. νῦν οὖν, ὥσπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς, σὺ καθηγοῦ, ἔψομαι δὲ ἐγώ· τιμώμενος γὰρ ὑπὸ σοῦ τιμήσω σέ, μὴ τιμώμενος δὲ ἡσυχίαν ἔξω. ἔτι δὲ σὺ μὲν ἐμὲ τιμῶν καὶ τούτου καθηγούμενος φιλοσοφίαν δόξεις τιμᾶν, καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὅτι διεσκόπεις καὶ ἄλλους, πρὸς πολλῶν εὐδοξίαν σοὶ οἴσεται ὥς φιλοσόφῳ ὄντι. ἐγὼ δὲ σέ τιμῶν μὴ τιμῶντα πλοῦτον δόξω θαυμάζειν τε καὶ διώκειν,

τοῦτο δ' ἴσμεν ὅτι παρὰ πᾶσιν ὄνομα οὐ καλὸν ἔχει· ὥς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, σοῦ μὲν τιμῶντος ἀμφοτέροις κόσμος, ἐμοῦ δὲ ὄνειδος ἀμφοῖν. περὶ μὲν οὖν τούτων ταῦτα. Τὸ δὲ σφαιρίον οὐκ ὀρθῶς ἔχει· δηλώσει δέ σοι Ἀρχέδημος, ἐπειδὴν ἔλθῃ. καὶ δὴ καὶ περὶ τοῦδε, ὁ δὴ τούτου τιμώτερόν τ' ἐστὶν καὶ θειότερον, καὶ μάλα σφόδρ' αὐτῷ δηλωτέον, ὑπὲρ οὗ σὺ πέπομφας ἀπορούμενος. φῆς γὰρ δὴ κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον, οὐχ ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί σοι περὶ τῆς τοῦ πρώτου φύσεως. φραστέον δὴ σοὶ δι' αἰνιγμῶν, ἵν' ἂν τι ἢ δέλτος ἢ πόντου ἢ γῆς ἐν πτυχαῖς πάθῃ,

ὁ ἀναγνούς μὴ γνῶ. ὧδε γὰρ ἔχει. περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντ' ἐστὶ καὶ ἐκείνου ἔνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἀπάντων τῶν καλῶν· δεύτερον δὲ πέρι τὰ δεύτερα, καὶ τρίτον πέρι τὰ τρίτα. ἢ οὖν ἀνθρωπίνη ψυχὴ περὶ αὐτὰ ὀρέγεται μαθεῖν ποῖ ἅττα ἐστίν, βλέπουσα εἰς τὰ αὐτῆς συγγενῇ, ὧν οὐδὲν ἱκανῶς ἔχει. τοῦ δὴ βασιλέως πέρι καὶ ὧν εἶπον, οὐδὲν ἐστὶν τοιοῦτον - τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ φησιν - ἀλλὰ ποῖόν τι μῆν; τοῦτ' ἐστίν, ὧ παῖ Διονυσίου καὶ Δωρίδος, τὸ ἐρώτημα ὁ πάντων αἰτιόν ἐστιν κακῶν, μᾶλλον δὲ ἢ περὶ

τούτου ὥδῃς ἐν τῇ ψυχῇ ἐγγιγνομένη, ἦν εἰ μή τις ἐξαιρε-

Stephanus page 313, section a, line 6

θήσεται, τῆς ἀληθείας ὄντως οὐ μή ποτε τύχη. σὺ δὲ τοῦτο πρὸς ἐμὲ ἐν τῷ κήπῳ ὑπὸ ταῖς δάφναις αὐτὸς ἔφησθα ἐννεονηκέναι καὶ εἶναι σὸν εὖρημα· καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι τοῦτο εἰ φαίνοιτό σοι οὕτως ἔχειν, πολλῶν ἂν εἴης λόγων ἐμὲ ἀπολελυκώς. οὐ μὴν ἄλλω γέ ποτ' ἔφην ἐντετυχηκέναι τοῦθ' ἡύρηκότι, ἀλλὰ ἡ πολλή μοι πραγματεία περὶ τοῦτ' εἴη· σὺ δὲ ἴσως μὲν ἀκούσας του, τάχα δ' ἂν θεία μοίρα κατὰ τοῦθ' ὁρμήσας, ἔπειτα αὐτοῦ τὰς ἀποδείξεις ὥς ἔχων βεβαίως οὐ κατέδησας, ἀλλ' ἄττει σοι τοτὲ μὲν οὕτως, τοτὲ δὲ ἄλλως περὶ τὸ φανταζόμενον, τὸ δὲ οὐδέν ἐστιν τοιοῦτον. καὶ τοῦτο

Stephanus page 313, section c, line 2

οὐ σοὶ μόνῳ γέγονεν, ἀλλ' εὖ ἴσθι μηδένα πώποτε μου τὸ πρῶτον ἀκούσαντα ἔχειν ἄλλως πῶς ἢ οὕτως κατ' ἀρχάς, καὶ ὁ μὲν πλείω ἔχων πράγματα, ὁ δὲ ἐλάττω, μόγις ἀπαλλάττονται, σχεδὸν δὲ οὐδεὶς ὀλίγα. τούτων δὴ γεγονότων καὶ ἐχόντων οὕτω, σχεδὸν κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν ἡύρηκαμεν ὃ σὺ ἐπέστειλας, ὅπως δεῖ πρὸς ἀλλήλους ἡμᾶς ἔχειν. ἐπεὶ γὰρ βασανίζεις αὐτὰ συγγιγνόμενός τε ἄλλοις καὶ παραθεώμενος παρὰ τὰ τῶν ἄλλων καὶ αὐτὰ καθ' αὐτά, νῦν σοι ταῦτά τε, εἰ ἀληθὴς ἡ βάσανος, προσφύσεται, καὶ οἰκεῖος τούτοις τε καὶ ἡμῖν ἔση. πῶς οὖν αὐτά τ' ἔσται καὶ πάντα ἃ εἰρήκαμεν;

Stephanus page 313, section d, line 4

τὸν Ἀρχέδημον νῦν τε ὀρθῶς ἐποίησας πέμψας, καὶ τὸ λοιπόν, ἐπειδὴν ἔλθῃ πρὸς σέ καὶ ἀπαγγείλῃ τὰ παρ' ἐμοῦ, μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλαι σε ἀπορίαι λήψονται. πέμψεις οὖν αὖθις, ἂν ὀρθῶς βουλευῇ, παρ' ἐμὲ τὸν Ἀρχέδημον, ὁ δ' ἐμπορευσάμενος ἤξει πάλιν· καὶ τοῦτο ἐὰν δις ἢ τρίς ποιήσῃς καὶ βασανίσῃς τὰ παρ' ἐμοῦ πεμφθέντα ἱκανῶς, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ μὴ τὰ νῦν ἀπορούμενα πολὺ σοι διοίσει ἢ νῦν. θαρροῦντες οὖν ποιεῖτε οὕτως· οὐ μὴ γάρ ποτε τῆς ἐμπορίας ταύτης οὔτε σὺ στεύλης οὔτε Ἀρχέδημος ἐμπορεύσεται καλλίῳ καὶ θεοφιλεστέραν. εὐλαβοῦ μέντοι μή ποτε ἐκπέσῃ ταῦτα

Stephanus page 314, section a, line 2

εἰς ἀνθρώπους ἀπαιδεύτους· σχεδὸν γάρ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ ἔστιν τούτων πρὸς τοὺς πολλοὺς καταγελαστότερα ἀκούσματα, οὐδ' αὖ πρὸς τοὺς εὐφυεῖς θαυμαστότερά τε καὶ ἐνθουσιαστικώτερα. πολλάκις δὲ λεγόμενα καὶ ἀεὶ ἀκουόμενα καὶ πολλὰ ἔτη, μόγις ὥσπερ χρυσὸς ἐκκαθαίρεται μετὰ πολλῆς πραγματείας. ὃ δὲ θαυμαστὸν αὐτοῦ γέγονεν, ἄκουσον. εἰσὶν γὰρ ἄνθρωποι ταῦτα ἀκηκοότες καὶ πλείους, δυνατοὶ

μὲν μαθεῖν, δυνατοὶ δὲ μνημονεῦσαι καὶ βασανίσαντες πάντη πάντως κρίναι, γέροντες ἤδη καὶ οὐκ ἐλάττω τριάκοντα ἐτῶν ἀκηκοότες, οἱ νῦν ἄρτι σφίσι φασὶν τὰ μὲν τότε ἀπιστότατα

Stephanus page 314, section b, line 4

δόξαντα εἶναι νῦν πιστότατα καὶ ἐναργέστατα φαίνεσθαι, ἃ δὲ τότε πιστότατα, νῦν τοῦναντίον. πρὸς ταῦτ' οὖν σκοπῶν εὐλαβοῦ μή ποτέ σοι μεταμελήσῃ τῶν νῦν ἀναξίως ἐκπεσόντων. μεγίστη δὲ φυλακὴ τὸ μὴ γράφειν ἀλλ' ἐκμανθάνειν·

οὐ γὰρ ἔστιν τὰ γραφέντα μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν. διὰ ταῦτα οὐδὲν πώποτ' ἐγὼ περὶ τούτων γέγραφα, οὐδ' ἔστιν σύγγραμμα Πλάτωνος οὐδὲν οὐδ' ἔσται, τὰ δὲ νῦν λεγόμενα Σωκράτους ἐστὶν καλοῦ καὶ νέου γεγονότος. ἔρρωσο καὶ πείθου, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην νῦν πρῶτον πολλάκις

Stephanus page 314, section c, line 6

ἀναγνοὺς κατάκαυσον.

Ταῦτα μὲν ταύτῃ. περὶ δὲ Πολυξένου ἐθαύμασας ὅτι πέμψαιμί σοι· ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Λυκόφρονος καὶ τῶν ἄλλων τῶν παρὰ σοὶ ὄντων λέγω καὶ πάλαι καὶ νῦν τὸν αὐτὸν λόγον, ὅτι πρὸς τὸ διαλεχθῆναι καὶ φύσει καὶ τῇ μεθόδῳ τῶν λόγων πάμπλου διαφέρεις αὐτῶν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκῶν ἐξελέγχεται, ὥς τινες ὑπολαμβάνουσιν, ἀλλ' ἄκοντες. καὶ δοκεῖς μέντοι πάνυ μετρίως κεχρησθαι τε αὐτοῖς καὶ δεδωρῆσθαι. ταῦτα μὲν περὶ τούτων, πολλὰ ὥς περὶ τοιούτων· Φιλιστίωνι δέ, εἰ μὲν αὐτὸς χρῇ, σφόδρα χρῶ, εἰ δὲ οἷόν τε,

Stephanus page 314, section e, line 2

Σπευσίπῳ χρῆσον καὶ ἀπόπεμψον. δεῖται δὲ σοῦ καὶ Σπεύσιππος· ὑπέσχετο δέ μοι καὶ Φιλιστίων, εἰ σὺ ἀφείης αὐτόν, ἥξειν προθύμως Ἀθήναζε. τὸν ἐκ τῶν λατομιῶν εὖ ἐποίησας ἀφείς, ἐλαφρὰ δὲ ἡ δέησις καὶ περὶ τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ καὶ περὶ Ἡγησίππου τοῦ Ἀρίστωνος· ἐπέστείλας γάρ μοι, ἂν τις ἀδικῇ ἢ τοῦτον ἢ ἐκείνους καὶ σὺ αἴσθῃ, μὴ ἐπιτρέψειν. καὶ περὶ Λυσικλείδου τάληθές εἶπεῖν ἄξιον· μόνος γὰρ τῶν ἐκ Σικελίας Ἀθήναζε ἀφικομένων οὐδὲν μετεβάλετο περὶ τῆς σῆς καὶ ἐμῆς συνουσίας, ἀλλ' ἀεὶ τι ἀγαθὸν καὶ ἐπὶ τὰ βελτίω λέγων περὶ τῶν γεγονότων διατελεῖ.

Stephanus page 315, section a, line 5

”Πλάτων Διονυσίῳ χαίρειν” ἐπιστείλας ἄρ' ὀρθῶς ἂν τυγχάνοιμι τῆς βελτίστης προσήσεως; ἢ μᾶλλον κατὰ τὴν ἐμὴν συνήθειαν γράφων “εὖ πράττειν,” ὥσπερ εἶωθα ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοὺς φίλους προσαγορεύειν; σὺ μὲν γὰρ δὴ καὶ τὸν

θεόν, ὡς ἡγγειλαν οἱ τότε θεωροῦντες, προσεῖπες ἐν Δελφοῖς
αὐτῷ τούτῳ θωπεύσας τῷ ῥήματι, καὶ γέγραφας, ὡς φασί,

χαῖρε καὶ ἡδόμενον βίοτον διάσωζε τυράννου·

Stephanus page 315, section c, line 1

ἐγὼ δὲ οὐδὲ ἀνθρώπῳ κλήσει, μήτι δὴ θεῷ, παρακελευσαίμην
ἂν δρᾶν τοῦτο, θεῷ μὲν, ὅτι παρὰ φύσιν προστάττοιμ' ἂν,
πόρρω γὰρ ἡδονῆς ἴδρυται καὶ λύπης τὸ θεῖον, ἀνθρώπῳ δέ,
ὅτι τὰ πολλὰ βλάβην ἡδονῇ καὶ λύπῃ γεννᾷ, δυσμάθειαν καὶ
λήθην καὶ ἀφροσύνην καὶ ὕβριν τίκτουσα ἐν τῇ ψυχῇ. καὶ
ταῦτα μὲν οὕτως εἰρήσθω παρ' ἐμοῦ περὶ τῆς προσρήσεως·
σὺ δ' ἀναγνοὺς αὐτά, ὅπῃ βούλει δέξασθαι, ταύτη δέχου.
Φασὶν δ' οὐκ ὀλίγοι λέγειν σε πρὸς τινὰς τῶν παρὰ σὲ
πρεσβευόντων ὡς ἄρα σοῦ ποτε λέγοντος ἀκούσας ἐγὼ
μέλλοντος τάς τε Ἑλληνίδας πόλεις ἐν Σικελίᾳ οἰκίζειν καὶ

Stephanus page 315, section d, line 3

Συρακουσίους ἐπικουφίσαι, τὴν ἀρχὴν ἀντὶ τυραννίδος εἰς
βασιλείαν μεταστήσαντα, ταῦτ' ἄρα σὲ μὲν τότε διεκώλυσα,
ὡς σὺ φῆς, σοῦ σφόδρα προθυμουμένου, νῦν δὲ Δίωνα διδά-
σκοιμι δρᾶν αὐτά ταῦτα, καὶ τοῖς διανοήμασιν τοῖς σοῖς τὴν
σὴν ἀρχὴν ἀφαιρούμεθά σε. σὺ δ' εἰ μὲν τι διὰ τοὺς λόγους
τούτους ὠφελῇ, γινώσκεις αὐτός, ἀδικεῖς δ' οὖν ἐμὲ τάναντία
τῶν γενομένων λέγων. ἄδην γὰρ ὑπὸ Φιλιστίδου καὶ ἄλλων
πολλῶν πρὸς τοὺς μισθοφόρους καὶ εἰς τὸ Συρακουσίων
πληθος διεβλήθην διὰ τὸ μένειν ἐν ἀκροπόλει, τοὺς δ' ἔξωθεν,
εἴ τι γίνοιτο ἀμάρτημα, πᾶν εἰς ἐμὲ τρέπειν, σὲ φάσκοντας

Stephanus page 315, section e, line 7

πάντα ἐμοὶ πεῖθεσθαι. σὺ δ' αὐτὸς οἶσθα σαφέστατα τῶν
πολιτικῶν ἐμὲ σοὶ κοινῇ πραγματευσάμενον ἐκόντα ὀλίγα δὴ
κατ' ἀρχάς, ὅτε τι πλέον ποιεῖν ἂν ᾤηθην, ἄλλα τε βραχέα
ἄττα καὶ τὰ περὶ τῶν νόμων προοίμια σπουδάσαντα μετρίως,
χωρὶς ὧν σὺ προσέγραψας ἢ τις ἕτερος· ἀκούω γὰρ ὕστερον
ὕμῶν τινὰς αὐτὰ διασκευοῦν, δῆλα μὴν ἐκάτερα ἔσται τοῖς
τὸ ἐμὸν ἦθος δυναμένοις κρίνειν. ἀλλ' οὖν, ὅπερ ἀρτίως
εἶπον, οὐ διαβολῆς προσδέομαι πρὸς τε Συρακουσίους καὶ εἰ
δὴ τινὰς ἐτέρους πειθεις λέγων αὐτά, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
ἀπολογίας πρὸς τε τὴν προτέραν γενομένην διαβολὴν καὶ

Stephanus page 316, section b, line 2

τὴν νῦν μετ' ἐκείνην μείζω φυομένην καὶ σφοδροτέραν. πρὸς
δύο δὴ μοι διττὰς ἀναγκαῖον ποιήσασθαι τὰς ἀπολογίας,
πρῶτον μὲν ὡς εἰκότως σοὶ ἔφυγον κοινωνεῖν περὶ τὰ τῆς

πόλεως πράγματα, τὸ δὲ δεύτερον ὥς οὐκ ἐμὴν ταύτην εἴρηκας
συμβουλὴν οὐδὲ διακώλυσιν, μέλλοντί σοι κατοικίξειν Ἑλλη-
νίδας πόλεις ἐμποδῶν ἐμὲ γεγενῆσθαι. τὴν οὖν ἀρχὴν ὧν
εἶπον περὶ προτέρων ἄκουε πρότερον.

Ἦλθον καλούμενος εἰς Συρακούσας ὑπὸ τε σοῦ καὶ Δίωνος,
τοῦ μὲν δεδοκιμασμένου παρ' ἐμοὶ καὶ ξένου πάλαι γεγονότος,
ἐν ἡλικίᾳ δὲ ὄντος μέση τε καὶ καθεστηκυία, ὧν δὴ παντά-

Stephanus page 316, section c, line 6

πασιν χρεῖα τοῖς νοῦν καὶ σμικρὸν κεκτημένοις, μέλλουσιν
περὶ τοσούτων ὅσα ἦν τότε τὰ σὰ βουλευέσθαι, σοῦ δὲ ὄντος
μὲν σφόδρα νέου, πολλῆς δὲ ἀπειρίας οὔσης περὶ σὲ τούτων
ὧν ἔμπειρον ἔδει γεγονέναι, καὶ σφόδρα ἀγνώτος ἐμοί. τὸ
μετὰ τοῦτο εἴτ' ἄνθρωπος εἴτε θεὸς εἴτε τύχη τις μετὰ σοῦ
Δίωνα ἐξέβαλεν, καὶ ἐλείφθη μόνος. Ἄρ' οὖν οἶμι μοι τότε
πολιτικῶν εἶναι κοινωνίαν πρὸς σέ, τὸν μὲν ἔμφρονα κοινωνὸν
ἀπολωλεκότι, τὸν δὲ ἄφρονα ὀρώντι μετὰ πονηρῶν καὶ πολλῶν
ἀνθρώπων καταλελειμμένον, οὐκ ἄρχοντα, οἰόμενον δ' ἄρχειν,
ὑπὸ δὲ τοιούτων ἀνθρώπων ἀρχόμενον; ἐν οἷς τί χρῆν ποιεῖν

Stephanus page 316, section d, line 8

ἐμέ; μῶν οὐχ ὅπερ ἐποίουν ἀναγκαῖον, ἐκ τῶν λοιπῶν τὰ
μὲν πολιτικὰ χαίρειν ἔαν, εὐλαβούμενον τὰς ἐκ τῶν φθόνων
διαβολάς, ὑμᾶς δὲ πάντως, καίπερ ἀλλήλων χωρὶς γεγονότας
καὶ διαφόρους ὄντας, πειρᾶσθαι φίλους ἀλλήλοις ὅτι μάλιστα
ποιεῖν; τούτων δὴ καὶ σὺ μάρτυς, ὅτι τοῦτο αὐτὸ συντείνων
οὐκ ἀνῆκα πάποτε· καὶ μόγις μὲν, ὅμως δ', ὠμολογήθη νῶν
πλεῦσαι μὲν οἴκαδε ἐμέ, ἐπειδὴ πόλεμος ὑμᾶς κατεῖχεν,
εἰρήνης δ' αὖ γενομένης ἐλθεῖν ἐμέ τε καὶ Δίωνα εἰς Συρα-
κούσας, σὲ δὲ καλεῖν ἡμᾶς. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐγένετο
τῆς ἐμῆς εἰς Συρακούσας ἀποδημίας πέρι τῆς πρώτης καὶ τῆς

Stephanus page 317, section a, line 5

πάλιν οἴκαδε σωτηρίας· τὸ δὲ δεύτερον εἰρήνης γενομένης
ἐκάλεις με οὐ κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἀλλὰ μόνον ἦκειν ἐπέ-
στεilas, Δίωνα δ' εἰς αὐθις ἔφησθα μεταπέμψεσθαι. διὰ
ταῦτα οὐκ ἦλθον, ἀλλὰ καὶ Δίῳνι τότ' ἀπηχθόμην· ᾧετο γὰρ
εἶναι βέλτιον ἐλθεῖν ἐμὲ καὶ ὑπακοῦσαί σοι. τὸ δὲ μετὰ
ταῦτα ὕστερον ἐνιαυτῷ τριήρης ἀφίκετο καὶ ἐπιστολαὶ παρὰ
σοῦ, τῶν δ' ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γραμμάτων ἦρχεν ὥς, ἂν
ἀφίκομαι, τὰ Δίῳνός μοι γενήσοιτο πράγματα πάντα κατὰ
νοῦν τὸν ἐμόν, μὴ ἀφικομένου δέ, τὰναντία. αἰσχύνομαι δὴ
λέγειν ὅσαι τότε ἐπιστολαὶ παρὰ σοῦ καὶ παρ' ἄλλων ἦλθον

Stephanus page 317, section c, line 1

διὰ σὲ ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικελίας, καὶ παρ' ὅσους τῶν ἐμῶν

οικείων καὶ τῶν γνωρίμων, καὶ πᾶσαι διακελευόμεναί μοι
ἵεναι καὶ δεόμεναι σοὶ πάντως ἐμὲ πείθεσθαι. ἐδόκει δὴ
πᾶσιν, ἀρξαμένοις ἀπὸ Δίωνος, δεῖν ἐμὲ πλεῦσαι καὶ μὴ
μαλθακίζεσθαι. καίτοι τὴν θ' ἡλικίαν αὐτοῖς προουτεινόμενῃ
καὶ περὶ σοῦ δισχυριζόμενῃ ὥς οὐχ οἷός τ' ἔσοιο ἀνταρ-
κέσαι τοῖς διαβάλλουσιν ἡμᾶς καὶ βουλομένοις εἰς ἔχθραν
ἐλθεῖν - ἐώρων γὰρ καὶ τότε καὶ νῦν ὁρῶ τὰς μεγάλας οὐσίας
καὶ ὑπερόγκους τῶν τε ιδιωτῶν καὶ τῶν μονάρχων σχεδόν,
ὅσῳ περ ἂν μείζους ὦσιν, τοσούτῳ πλείους καὶ μείζους τοὺς

Stephanus page 317, section d, line 2

διαβάλλοντας καὶ πρὸς ἡδονὴν μετὰ αἰσχυρᾶς βλάβης ὁμι-
λοῦντας τρεφούσας, οὐ κακὸν οὐδὲν μείζον γεννᾷ πλοῦτός τε
καὶ ἡ τῆς ἄλλης ἐξουσίας δύναμις - ὅμως δ' οὖν πάντα ταῦτα
χαίρειν ἐάσας ἦλθον, διανοηθεὶς ὥς οὐδένα δεῖ τῶν ἐμῶν
φίλων ἐμὲ αἰτιασθαι ὥς διὰ τὴν ἐμὴν ῥαθυμίαν τὰ σφέτερα
πάντα ἐξὸν μὴ ἀπολέσθαι διώλετο· ἐλθὼν δέ - οἶσθα γὰρ δὴ
σὺ πάντα τὰντεῦθεν ἤδη γενόμενα - ἐγὼ μὲν ἡξίουں δῆπου

κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν ἐπιστολῶν πρῶτον μὲν κατάγειν
Δίωνα οἰκειωσάμενον, φράζων τὴν οἰκειότητα, ἣν εἰ ἐμοὶ

Stephanus page 317, section e, line 5

τότε ἐπεΐθου, τάχ' ἂν βέλτιον τῶν νῦν γεγονότων ἔσχεν καὶ
σοὶ καὶ Συρακούσαις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν, ὥς ἡ ἐμὴ
δόξα μαντεύεται· ἔπειτα τὰ Δίωνος τοὺς οἰκείους ἔχειν
ἡξίουں καὶ μὴ διανείμασθαι τοὺς διανειμαμένους, οὓς οἶσθα
σύ· πρὸς δὲ τούτοις ὥμην δεῖν τὰ κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον
εἰωθότα αὐτῷ κομίζεσθαι καὶ μᾶλλον ἐγὼ ἔτι καὶ οὐχ ἥττον
ἐμοῦ παραγενομένου πέμπεσθαι. τούτων οὐδενὸς τυγχάνων,
ἡξίουں ἀπιέναι. τὸ μετὰ ταῦτα ἔπειθές με μεῖναι τὸν ἐνι-
αυτόν, φάσκων τὴν Δίωνος ἀποδόμενος οὐσίαν πᾶσαν τὰ μὲν
ἡμίσεα ἀποπέμψειν εἰς Κόρινθον, τὰ δ' ἄλλα τῷ παιδί κατα-

Stephanus page 318, section b, line 1

λείψειν αὐτοῦ. πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ὣν ὑποσχόμενος οὐδὲν
ἐποίησας, διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν συντέμνω. τὰ γὰρ δὴ χρήματα
πάντα ἀποδόμενος, οὐ πείσας Δίωνα, φάσκων οὐ πωλήσειν
ἄνευ τοῦ πείθειν, τὸν κολοφῶνα, ᾧ θαυμάσιε, ταῖς ὑποσχέσεσιν
ἀπάσαις νεανικώτατον ἐπέθηκας· μηχανὴν γὰρ οὔτε καλὴν
οὔτε κομψὴν οὔτε δικαίαν οὔτε συμφέρουσαν ἡὔρες, ἐμὲ ἐκφο-
βεῖν ὥς ἀγνοοῦντα τὰ τότε γινόμενα, ἵνα μηδὲ ἐγὼ ζητοίην
τὰ χρήματα ἀποπέμπεσθαι. ἡνίκα γὰρ Ἡρακλείδην ἐξέ-
βαλες, οὔτε Συρακοσίους δοκοῦν δικαίως οὐτ' ἐμοί, διότι μετὰ
Θεοδότου καὶ Εὐρυβίου συνεδεήθην σου μὴ ποιεῖν ταῦτα,

Stephanus page 318, section c, line 4

ταύτην λαβὼν ὡς ἱκανὴν πρόφασιν, εἶπες ὅτι καὶ πάλαι σοὶ δῆλος εἶην σοῦ μὲν οὐδὲν φροντίζων, Δίωνος δὲ καὶ τῶν Δίωνος φίλων καὶ οἰκείων, καὶ ἐπειδὴ νῦν Θεοδότης καὶ Ἡρακλείδης ἐν διαβολαῖς εἶεν, οἰκεῖοι Δίωνος ὄντες, πᾶν μηχανώμενη ὅπως οὗτοι μὴ δώσουσιν δίκην. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ περὶ τὰ πολιτικὰ κοινωνίας τῆς ἐμῆς καὶ σῆς· καὶ εἴ τινα ἑτέραν ἀλλοτριότητα ἐνεῖδες ἐν ἐμοὶ πρὸς σέ, εἰκότως οἶμαι ταύτῃ πάντα ταῦτα γεγονέναι. καὶ μὴ θαύμαζε· κακὸς γὰρ ἂν ἔχοντί γε νοῦν ἀνδρὶ φαινοίμην ἐνδίκως, πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ μεγέθους τῆς σῆς ἀρχῆς τὸν μὲν παλαιὸν φίλον καὶ ξένον

Stephanus page 318, section d, line 7

κακῶς πράττοντα διὰ σέ, μηδὲν σοῦ χεῖρω, ἵνα οὕτως εἶπω, τοῦτον μὲν προδοῦναι, σέ δὲ τὸν ἀδικοῦντα ἐλέσθαι καὶ πᾶν δρᾶν ὅπῃ σὺ προσέταττες, ἔνεκα χρημάτων δῆλον ὅτι· οὐδὲν γὰρ ἂν ἕτερον ἔφησεν αἰτιὸν τις εἶναι τῆς ἐμῆς μεταβολῆς, εἰ μετεβαλόμην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτῃ γενόμενα τὴν ἐμὴν καὶ σὴν λυκοφιλίαν καὶ ἀκοινωνίαν διὰ σέ ἀπηργάσατο. Σχεδὸν δ' εἰς λόγον ὁ λόγος ἤκει μοι συνεχῆς τῷ νυνδὴ γενόμενος, περὶ οὗ μοι τὸ δεύτερον ἀπολογητέον ἔφην εἶναι. σκόπει δὴ καὶ πρόσεχε πάντως, ἂν σοί τι ψεύδεσθαι δόξω καὶ μὴ τάληθῇ λέγειν. φημὶ γὰρ σε Ἀρχεδήμου παρόντος

Stephanus page 319, section a, line 3

ἐν τῷ κήπῳ καὶ Ἀριστοκρίτου, σχεδὸν ἡμέραις πρότερον εἴκοσι τῆς ἐμῆς ἐκ Συρακουσῶν οἴκαδ' ἀποδημίας, ἃ νῦν δὴ λέγεις ἐμοὶ μεμφόμενος, ὡς Ἡρακλείδου τέ μοι καὶ τῶν ἄλλων πάντων μᾶλλον ἢ σοῦ μέλοι. καὶ με τούτων ἐναντίον διηρώτησας εἰ μνημονεύω, κατ' ἀρχὰς ὅτ' ἦλθον, κελεύων σε τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας κατοικίζειν· ἐγὼ δὲ συνεχώρουν μεμνήσθαι καὶ ἔτι νῦν μοι δοκεῖν ταῦτ' εἶναι βέλτιστα. ῥητέον δέ, ὦ Διονύσιε, καὶ τοῦπὶ τούτῳ τότε λεχθέν. ἡρόμην γὰρ δὴ σε πότερον αὐτὸ τοῦτό σοι συμβουλευσάμην μόνον ἢ τι καὶ ἄλλο πρὸς τούτῳ· σὺ δὲ καὶ μάλ' ἀπεκρίνω

Stephanus page 319, section b, line 6

μεμνημένως καὶ ὕβριστικῶς εἰς ἐμέ, ὡς ᾧου - διὸ τὸ τότε σοὶ ὕβρισμα νῦν ὕπαρ ἄντ' ὀνειράτος γέγονεν - εἶπες δὲ καὶ μάλα πλαστῶς γελῶν, εἰ μέμνημαι, ὡς “Παιδευθέντα με ἐκέλευες ποιεῖν πάντα ταῦτα ἢ μὴ ποιεῖν.” ἔφην ἐγὼ κάλλιστα μνημονεῦσαί σε. “Οὐκοῦν παιδευθέντα,” ἔφησθα, “γεωμετρεῖν, ἢ πῶς;” καὶ γὰρ τὸ μετὰ ταῦτα ὃ ἐπῆει μοι εἰπεῖν οὐκ εἶπον, φοβούμενος μὴ σμικροῦ ῥήματος ἔνεκα τὸν ἔκπλουν ὃν προσεδόκων, μὴ μοι στενὸς γίγνοιτο ἄντ' εὐρυχωρίας. ἀλλ' οὖν ὦν ἔνεκα πάντ' εἴρηται ταῦτ' ἐστί· μὴ με διά-

βαλλε λέγων ὥς οὐκ εἶων ἐγὼ σε πόλεις Ἑλληνίδας ἐρρούσας

Stephanus page 319, section d, line 1

ὑπὸ βαρβάρων οἰκίζειν, οὐδὲ Συρακουσίους ἐπικουφίσαι βασι-
λείαν ἀντὶ τυραννίδος μεταστήσαντα. τούτων γὰρ οὐθ' ἦττον
ἐμοὶ πρόποντα ἔχοις ἂν ποτε λέγων μου καταψεύσασθαι,
πρὸς δὲ τούτοις ἔτι σαφεστέρους τούτων εἰς ἔλεγχον λόγους
ἐγὼ δοίην ἂν, εἴ τις ἱκανή που φαίνοιτο κρίσις, ὥς ἐγὼ μὲν
ἐκέλευον, σὺ δ' οὐκ ἠθέλες πράττειν αὐτά· καὶ μὴν οὐ χαλεπὸν
εἰπεῖν ἐναργῶς ὥς ἦν ταῦτα ἄριστα πραχθέντα καὶ σοὶ καὶ
Συρακοσίοις καὶ Σικελιώταις πᾶσιν. ἀλλ' ὦ τᾶν, εἰ μὲν μὴ
φῆς εἰρηκέναι εἰρηκῶς ταῦτα, ἔχω τὴν δίκην· εἰ δ' ὁμολογεῖς,
τὸ μετὰ τοῦτο ἡγησάμενος εἶναι σοφὸν τὸν Στησίχορον, τὴν

Stephanus page 319, section e, line 4

παλινωδίαν αὐτοῦ μιμησάμενος, ἐκ τοῦ ψεύδους εἰς τὸν ἀληθῆ
λόγον μεταστήσῃ.

Πλάτων Δίῳ Συρακοσίῳ εὖ πράττειν.

Οἶμαι μὲν φανεράν εἶναι διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἐμὴν
προθυμίαν περὶ τὰς συμβεβηκυίας πράξεις, καὶ ὅτι πολλὴν
εἶχον περὶ αὐτῶν σπουδὴν εἰς τὸ συμπερανθῆναι, οὐκ ἄλλου
τινὸς ἔνεκα μᾶλλον ἢ τῆς ἐπὶ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίας·
νομίζω γὰρ δίκαιον εἶναι τοὺς ὄντας τῇ ἀληθείᾳ ἐπιεικεῖς
καὶ πράττοντας τοιαῦτα τυγχάνειν δόξης τῆς προσηκούσης.

Stephanus page 320, section b, line 3

τὰ μὲν οὖν εἰς τὸ παρόν, σὺν θεῷ εἰπεῖν, ἔχει καλῶς, τὰ δὲ
περὶ τῶν μελλόντων ὁ μέγιστός ἐστιν ἀγών. ἀνδρεία μὲν
γὰρ καὶ τάχει καὶ ῥώμῃ διενεγκεῖν δόξειεν ἂν καὶ ἐτέρων
εἶναί τινων, ἀληθεία δὲ καὶ δικαιοσύνη καὶ μεγαλοπρεπεία
καὶ τῇ περὶ πάντα ταῦτα εὐσχημοσύνῃ, συμφαίη τις ἂν τοὺς
ἀντιποιουμένους τὰ τοιαῦτα τιμᾶν εἰκότως τῶν ἄλλων δια-
φέρειν. νῦν οὖν δῆλον μὲν ἐστίν ὃ λέγω, ἀναμιμνήσκειν
δὲ ὅμως δεῖ ἡμᾶς αὐτοὺς ὅτι προσήκει πλέον ἢ παίδων τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν τοὺς οἶσθα δήπου. φανεροὺς
οὖν δεῖ ἡμᾶς γενέσθαι ὅτι ἐσμὲν τοιοῦτοι οἰοίμην φαμέν,

Stephanus page 320, section c, line 7

ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ, σὺν θεῷ εἰπεῖν, ῥάδιον ἔσται. τοῖς
μὲν γὰρ ἄλλοις συμβέβηκεν ἀναγκαῖον εἶναι πλανηθῆναι
πολὺν τόπον, εἰ μέλλουσιν γνωσθῆναι· τὸ δὲ νῦν ὑπάρχον
περὶ σὲ τοιοῦτόν ἐστιν, ὥς τοὺς ἐξ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης,
εἰ καὶ νεανικώτερόν ἐστιν εἰπεῖν, εἰς ἓνα τόπον ἀποβλέπειν,

καὶ ἐν τούτῳ μάλιστα πρὸς σέ. ὥς οὖν ὑπὸ πάντων ὀρώμενος
παρασκευάζου τόν τε Λυκοῦργον ἐκείνον ἀρχαῖον ἀποδείξων
καὶ τὸν Κῦρον, καὶ εἴ τις ἄλλος πώποτε ἔδοξεν ἦθαι καὶ
πολιτεία διενεγκεῖν, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ καὶ σχεδὸν
ἅπαντες οἱ τῆδε λέγουσιν ὥς πολλή ἐστιν ἐλπίς ἀναιρεθέντος

Stephanus page 320, section e, line 2

Διονυσίου διαφθαρῆναι τὰ πράγματα διὰ τὴν σὴν τε καὶ
Ἡρακλείδου καὶ Θεοδότου καὶ τῶν ἄλλων γνωρίμων φιλο-
τιμίαν. μάλιστα μὲν οὖν μηδεὶς εἴη τοιοῦτος· ἐὰν δ' ἄρα
καὶ γίγνηται τις, σὺ φαίνου ἰατρεύων, καὶ πρὸς τὸ βέλτιστον
ἔλθοιτ' ἄν. ταῦτα δὲ ἴσως γελοῖόν σοι φαίνεται εἶναι τὸ
ἐμὲ λέγειν, διότι καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγνοεῖς· ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς
θεάτροις ὀρῶ τοὺς ἀγωνιστάς ὑπὸ τῶν παιδῶν παροξυνο-
μένους, μήτι δὴ ὑπό γε τῶν φίλων, οὓς ἄν τις οἴηται μετὰ
σπουδῆς κατ' εὐνοίαν παρακελεύεσθαι. νῦν οὖν αὐτοὶ τε
ἀγωνίζεσθε καὶ ἡμῖν εἰ τοῦ δεῖ ἐπιστέλλετε· τὰ δ' ἐνθάδε

Stephanus page 321, section a, line 7

παραπλησίως ἔχει καθάπερ καὶ ὑμῶν παρόντων. ἐπιστέλλετε
δὲ καὶ ὅτι πέπρακται ὑμῖν ἢ πράττοντες τυγχάνετε, ὥς ἡμεῖς
πολλὰ ἀκούοντες οὐδὲν ἴσμεν· καὶ νῦν ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν
Θεοδότου καὶ Ἡρακλείδου ἤκουσιν εἰς Λακεδαίμονα καὶ
Αἰγίναν, ἡμεῖς δέ, καθάπερ εἴρηται, πολλὰ ἀκούοντες περὶ
τῶν τῆδε οὐδὲν ἴσμεν. ἐνθυμοῦ δὲ καὶ ὅτι δοκεῖς τισιν
ἐνδεεστέρως τοῦ προσήκοντος θεραπευτικὸς εἶναι· μὴ οὖν

λανθανέτω σε ὅτι διὰ τοῦ ἀρέσκειν τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὸ
πράττειν ἐστίν, ἢ δ' αὐθάδεια ἐρημία σύνοικος. εὐτύχει.

Stephanus page 321, section c, line 1

Πλάτων Περδίκκα εὖ πράττειν.

Εὐφραίῳ μὲν συνεβούλευσα, καθάπερ ἐπέστελλες, τῶν
σῶν ἐπιμελούμενον περὶ ταῦτα διατρίβειν· δίκαιος δ' εἰμὶ καὶ
σοὶ ξενικὴν καὶ ἱερὰν συμβουλὴν λεγομένην συμβουλεύειν
περί τε τῶν ἄλλων ὧν ἄν φράζης καὶ ὥς Εὐφραίῳ δεῖ τὰ νῦν
χρηῆσθαι. πολλὰ μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ χρήσιμος, μέγιστον δὲ οὗ
καὶ σὺ νῦν ἐνδεὴς εἶ διὰ τε τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὸ μὴ πολλοὺς
αὐτοῦ πέρι συμβούλους εἶναι τοῖς νέοις. ἔστιν γὰρ δὴ τις
φωνὴ τῶν πολιτειῶν ἐκάστης καθαπερεὶ τινων ζώων, ἄλλη

Stephanus page 321, section d, line 6

μὲν δημοκρατίας, ἄλλη δ' ὀλιγαρχίας, ἢ δ' αὖ μοναρχίας·

ταύτας φαῖεν μὲν ἂν ἐπίστασθαι πάμπολλοι, πλεῖστον δ' ἀπολείπονται τοῦ κατανοεῖν αὐτάς πλὴν ὀλίγων δὴ τινων. ἥτις μὲν ἂν οὖν τῶν πολιτειῶν τὴν αὐτῆς φθέγγηται φωνὴν πρὸς τε θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους, καὶ τῇ φωνῇ τὰς πράξεις ἐπομένας ἀποδιδῶ, θάλλει τε αἰεὶ καὶ σῶζεται, μιμουμένη δ' ἄλλην φθείρεται. πρὸς ταῦτ' οὖν Εὐφραῖός σοι γίγνοιτ' οὐχ ἥκιστα ἂν χρήσιμος, καίπερ καὶ πρὸς ἄλλα ὧν ἀνδρεῖος· τοὺς γὰρ τῆς μοναρχίας λόγους οὐχ ἥκιστ' αὐτὸν ἐλπίζω συνεξευρήσειν τῶν περὶ τὴν σὴν διατριβὴν ὄντων· εἰς ταῦτ'

Stephanus page 322, section a, line 3

οὖν αὐτῷ χρώμενος ὀνήσῃ τε αὐτὸς καὶ ἐκεῖνον πλεῖστα ὠφελήσεις. ἐὰν δέ τις ἀκούσας ταῦτα εἴπῃ· “Πλάτων, ὡς ἔοικεν, προσποιεῖται μὲν τὰ δημοκρατία συμφέροντα εἰδέναι, ἐξὸν δ' ἐν τῷ δήμῳ λέγειν καὶ συμβουλεύειν αὐτῷ τὰ βέλτιστα οὐ πώποτε ἀναστὰς ἐφθέγγετο,” πρὸς ταῦτ' εἰπεῖν ὅτι Πλάτων ὁψὲ ἐν τῇ πατρίδι γέγονεν καὶ τὸν δῆμον κατέλαβεν ἤδη πρεσβύτερον καὶ εἰθισμένον ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν πολλὰ καὶ ἀνόμοια τῇ ἐκεῖνου συμβουλῇ πράττειν· ἐπεὶ πάντων ἂν ἥδιστα καθάπερ πατρὶ συνεβούλευεν αὐτῷ, εἰ μὴ μάτην μὲν κινδυνεύσειν ᾧετο, πλεον δ' οὐδὲν ποιήσειν.

Stephanus page 322, section b, line 5

ταῦτὸν δὴ οἶμαι δρᾶσαι ἂν καὶ τὴν ἐμὴν συμβουλὴν. εἰ γὰρ δόξαιμεν ἀνιάτως ἔχειν, πολλὰ ἂν χαίρειν ἡμῖν εἰπὼν ἐκτὸς ἂν γίγνοιτο τῆς περὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ συμβουλῆς. εὐτύχει.

Πλάτων Ἑρμείᾳ καὶ Ἑράστῳ καὶ κορίσκῳ
εὖ πράττειν.

Ἐμοὶ φαίνεται θεῶν τις ὑμῖν τύχην ἀγαθὴν, ἂν εὖ δέξησθε, εὐμενῶς καὶ ἱκανῶς παρασκευάζειν· οἰκεῖτε γὰρ δὴ γείτονές τε ὑμῖν αὐτοῖς καὶ χρεῖαν ἔχοντες ὥστε ἀλλήλους εἰς τὰ μέγιστα ὠφελεῖν. Ἑρμείᾳ μὲν γὰρ οὔτε ἵππων πλῆθος οὔτε

Stephanus page 322, section d, line 2

ἄλλης πολεμικῆς συμμαχίας οὐδ' αὖ χρυσοῦ προσγενομένου γένοιτ' ἂν μείζων εἰς τὰ πάντα δύναμις, ἢ φίλων βεβαίων τε καὶ ἥθος ἐχόντων ὑγιές· Ἑράστῳ δὲ καὶ Κορίσκῳ, πρὸς τῇ τῶν εἰδῶν σοφίᾳ τῇ καλῇ ταύτῃ, φήμι· ἐγώ, καίπερ γέρων ὢν, προσδεῖν σοφίας τῆς περὶ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀδίκους φυλακτικῆς καὶ τινος ἀμυντικῆς δυνάμεως. ἄπειροι γὰρ εἰσι διὰ τὸ μεθ' ἡμῶν μετρίων ὄντων καὶ οὐ κακῶν συχνὸν διατετριφέναι τοῦ βίου· διὸ δὴ τούτων προσδεῖν εἶπον, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται τῆς ἀληθινῆς μὲν ἀμελεῖν σοφίας, τῆς δὲ ἀνθρωπίνης τε καὶ ἀναγκαίας ἐπιμελεῖσθαι μειζόνως ἢ δεῖ.

Stephanus page 322, section e, line 6

ταύτην δ' αὖ τὴν δύναμιν Ἑρμείας μοι φαίνεται φύσει τε, ὅσα μήπω συγγεγονότι, καὶ τέχνη δι' ἐμπειρίας εἰληφέναι. τί οὖν δὴ λέγω; σοὶ μὲν, Ἑρμεία, πεπειραμένος Ἑράστου καὶ Κορίσκου πλέονα ἢ σύ, φημί καὶ μηνύω καὶ μαρτυρῶ μὴ ῥαδίως εὐρήσειν σε ἀξιοπιστότερα ἢθη τούτων τῶν γειτόνων· ἔχεσθαι δὴ παντὶ συμβουλευόω δικαίῳ τρόπῳ τούτων τῶν ἀνδρῶν, μὴ πάρεργον ἡγουμένῳ. Κορίσκῳ δὲ καὶ Ἑράστῳ πάλιν Ἑρμείου ἀντέχεσθαι σύμβουλός εἰμι καὶ πειρᾶσθαι ταῖς ἀνθέξεσιν ἀλλήλων εἰς μίαν ἀφικέσθαι φιλίας συμπλοκήν. ἂν δέ τις ὑμῶν ἄρα ταύτην πη λύειν δοκῇ - τὸ γὰρ ἀνθρώ-

Stephanus page 323, section b, line 3

πινον οὐ παντάπασιν βέβαιον - δεῦρο παρ' ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς πέμπετε μομφῆς κατήγορον ἐπιστολήν· οἶμαι γὰρ δίκη τε καὶ αἰδοῖ τοὺς παρ' ἡμῶν ἐντεῦθεν ἐλθόντας λόγους, εἰ μὴ τι τὸ λυθὲν μέγα τύχοι γενόμενον, ἐπωδῆς ἡστινοσοῦν μᾶλλον ἂν συμφῦσαι καὶ συνδῆσαι πάλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν φιλότητά τε καὶ κοινωνίαν, ἣν ἂν μὲν φιλοσοφῶμεν ἅπαντες ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς, ὅσον ἂν δυνώμεθα καὶ ἐκάστῳ παρείκη, κύρια τὰ νῦν κεχρησμοδημένα ἔσται. τὸ δὲ ἂν μὴ δρῶμεν ταῦτα οὐκ ἐρῶ· φήμην γὰρ ἀγαθὴν μαντεύομαι, καὶ φημί δὴ ταῦθ' ἡμᾶς πάντ' ἀγαθὰ ποιήσιν, ἂν θεὸς ἐθέλῃ.

Stephanus page 323, section c, line 6

Ταύτην τὴν ἐπιστολήν πάντας ὑμᾶς τρεῖς ὄντας ἀναγνῶναι χρή, μάλιστα μὲν ἀθρόους, εἰ δὲ μὴ, κατὰ δύο, κοινῇ κατὰ δύναμιν ὥς οἶόν τ' ἐστὶν πλειστάκις, καὶ χρηθῆσαι συνθήκη καὶ νόμῳ κυρίῳ, ὃ ἐστὶν δίκαιον, ἐπομνύντας σπουδῇ τε ἅμα μὴ ἀμούσῳ καὶ τῇ τῆς σπουδῆς ἀδελφῇ παιδιᾷ, καὶ τὸν τῶν πάντων θεὸν ἡγεμόνα τῶν τε ὄντων καὶ τῶν μελλόντων, τοῦ τε ἡγεμόνος καὶ αἰτίου πατέρα κύριον ἐπομνύντας, ὃν, ἂν ὄντως φιλοσοφῶμεν, εἰσόμεθα πάντες σαφῶς εἰς δύναμιν ἀνθρώπων εὐδαιμόνων.

Stephanus page 323, section d, line 7

Πλάτων τοῖς Δίῳνος οἰκείοις τε καὶ ἐταίροις
εὖ πράττειν.

Ἐπεστείλατέ μοι νομίζειν δεῖν τὴν διάνοιαν ὑμῶν εἶναι τὴν αὐτὴν ἣν εἶχεν καὶ Δίων, καὶ δὴ καὶ κοινωνεῖν διεκελεύεσθέ μοι, καθ' ὅσον οἷός τέ εἰμι ἔργῳ καὶ λόγῳ. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν δόξαν καὶ ἐπιθυμίαν τὴν αὐτὴν ἔχετε ἐκείνῳ, σύμφημι κοινω-

νήσειν, εἰ δὲ μή, βουλευέσθαι πολλάκις. τίς δ' ἦν ἡ
ἐκείνου διάνοια καὶ ἐπιθυμία, σχεδὸν οὐκ εἰκάζων ἀλλ' ὥς
εἰδὼς σαφῶς εἶποιμ' ἄν. ὅτε γὰρ κατ' ἀρχὰς εἰς Συρακούσας
ἐγὼ ἀφικόμην, σχεδὸν ἔτη τετταράκοντα γεγονώς, Δίων εἶχε

Stephanus page 324, section a, line 7

τὴν ἡλικίαν ἦν τὰ νῦν Ἰππαρίνος γέγονεν, καὶ ἦν ἔσχεν
τότε δόξαν, ταύτην καὶ διετέλεσεν ἔχων, Συρακοσίους οἴεσθαι
δεῖν ἐλευθέρους εἶναι, κατὰ νόμους τοὺς ἀρίστους οἰκοῦντας·
ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν εἴ τις θεῶν καὶ τοῦτον εἰς τὴν αὐτὴν
δόξαν περὶ πολιτείας ἐκείνῳ γενέσθαι σύμφρονα ποιήσειεν.
τίς δ' ἦν ὁ τρόπος τῆς γενέσεως αὐτῆς, οὐκ ἀπάξιον ἀκοῦσαι
νέῳ καὶ μὴ νέῳ, πειράσομαι δὲ ἐξ ἀρχῆς αὐτὴν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς
διεξελθεῖν· ἔχει γὰρ καιρὸν τὰ νῦν.

Νέος ἐγὼ ποτε ὢν πολλοῖς δὴ ταῦτόν ἔπαθον· ᾤήθην, εἰ
θαῦτον ἐμαυτοῦ γενοίμην κύριος, ἐπὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως

Stephanus page 324, section c, line 1

εὐθὺς ἰέναι. καί μοι τύχαι τινὲς τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων
τοιαῖδε παρέπεσον. ὑπὸ πολλῶν γὰρ τῆς τότε πολιτείας
λοιδορουμένης μεταβολὴ γίγνεται, καὶ τῆς μεταβολῆς εἰς καὶ
πεντήκοντά τινες ἄνδρες προύστησαν ἄρχοντες, ἔνδεκα μὲν ἐν
ἄστει, δέκα δ' ἐν Πειραιεῖ - περὶ τε ἀγορὰν ἑκάτεροι τούτων
ὅσα τ' ἐν τοῖς ἄστεσι διοικεῖν ἔδει - τριάκοντα δὲ πάντων
ἄρχοντες κατέστησαν αὐτοκράτορες. τούτων δὴ τινες οἰκεῖοί
τε ὄντες καὶ γνώριμοι ἐτύγχανον ἐμοί, καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν
εὐθὺς ὥς ἐπὶ προσήκοντα πράγματά με. καὶ ἐγὼ θαυμαστὸν
οὐδὲν ἔπαθον ὑπὸ νεότητος· ᾤήθην γὰρ αὐτοὺς ἕκ τινος ἀδίκου

Stephanus page 324, section d, line 5

βίου ἐπὶ δίκαιον τρόπον ἄγοντας διοικήσειν δὴ τὴν πόλιν,
ὥστε αὐτοῖς σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν, τί πράξοιεν. καὶ
ὁρῶν δὴπου τοὺς ἄνδρας ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ χρυσὸν ἀποδεί-
ξαντας τὴν ἔμπροσθεν πολιτείαν - τὰ τε ἄλλα καὶ φίλον
ἄνδρα ἐμοὶ πρεσβύτερον Σωκράτη, ὃν ἐγὼ σχεδὸν οὐκ ἂν
αἰσχυνοίμην εἰπὼν δικαιοτάτον εἶναι τῶν τότε, ἐπὶ τινα τῶν
πολιτῶν μεθ' ἐτέρων ἔπεμπον, βίᾳ ἄξοντα ὥς ἀποθανούμενον,
ἵνα δὴ μετέχῃ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς, εἴτε βούλοιο εἴτε
μή· ὁ δ' οὐκ ἐπειθέτο, πᾶν δὲ παρεκινδύνευσεν παθεῖν πρὶν
ἀνοσίῳ αὐτοῖς ἔργων γενέσθαι κοινωνός - ἃ δὴ πάντα

Stephanus page 325, section a, line 4

καθορῶν καὶ εἴ τιν' ἄλλα τοιαῦτα οὐ σμικρά, ἐδυσχέρανά τε
καὶ ἐμαυτὸν ἐπανήγαγον ἀπὸ τῶν τότε κακῶν. χρόνῳ δὲ οὐ
πολλῷ μετέπεσε τὰ τῶν τριάκοντά τε καὶ πᾶσα ἡ τότε

πολιτεία· πάλιν δὲ βραδύτερον μὲν, εἵλκεν δὲ με ὅμως ἡ
περὶ τὸ πράττειν τὰ κοινὰ καὶ πολιτικὰ ἐπιθυμία. ἦν οὖν
καὶ ἐν ἐκείνοις ἅτε τεταραγμένοις πολλὰ γιγνόμενα ἃ τις ἂν
δυσχεράνειεν, καὶ οὐδέν τι θαυμαστὸν ἦν τιμωρίας ἐχθρῶν
γίγνεσθαι τινῶν τισιν μείζους ἐν μεταβολαῖς· καίτοι πολλῇ
γε ἐχρήσαντο οἱ τότε κατελθόντες ἐπιεικείᾳ. κατὰ δέ τινα

Stephanus page 325, section b, line 6

τύχην αὖ τὸν ἐταῖρον ἡμῶν Σωκράτη τοῦτον δυναστεύοντές
τινες εἰσάγουσιν εἰς δικαστήριον, ἀνοσιωτάτην αἰτίαν ἐπι-
βαλόντες καὶ πάντων ἥκιστα Σωκράτει προσήκουσαν· ὥς ἀσεβῆ
γὰρ οἱ μὲν εἰσήγαγον, οἱ δὲ κατεψηφίσαντο καὶ ἀπέκτειναν
τὸν τότε τῆς ἀνοσίᾳ ἀγωγῆς οὐκ ἐθελήσαντα μετασχεῖν περὶ
ἓνα τῶν τότε φευγόντων φίλων, ὅτε φεύγοντες ἐδυστύχουν
αὐτοί. σκοποῦντι δὴ μοι ταῦτά τε καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς
πράττοντας τὰ πολιτικά, καὶ τοὺς νόμους γε καὶ ἔθνη, ὅσῳ
μᾶλλον διεσκόπουν ἡλικίας τε εἰς τὸ πρόσθε προύβαινον,
τοσούτῳ χαλεπώτερον ἐφαίνετο ὀρθῶς εἶναί μοι τὰ πολιτικὰ

Stephanus page 325, section d, line 1

διοικεῖν· οὔτε γὰρ ἄνευ φίλων ἀνδρῶν καὶ ἐταίρων πιστῶν
οἷόν τ' εἶναι πράττειν - οὐς οὐθ' ὑπάρχοντας ἦν εὐρεῖν εὐπετές,
οὐ γὰρ ἔτι ἐν τοῖς τῶν πατέρων ἡθεσιν καὶ ἐπιτηδεύμασιν
ἡ πόλις ἡμῶν διωκεῖτο, καινούς τε ἄλλους ἀδύνατον ἦν
κτᾶσθαι μετὰ τινος ῥαστώνης - τὰ τε τῶν νόμων γράμματα
καὶ ἔθνη διεφθείρετο καὶ ἐπεδίδου θαυμαστὸν ὅσον, ὥστε με,
τὸ πρῶτον πολλῆς μεστὸν ὄντα ὀρμῆς ἐπὶ τὸ πράττειν τὰ
κοινὰ, βλέποντα εἰς ταῦτα καὶ φερόμενα ὀρῶντα πάντα
πάντως, τελευτῶντα ἱλιγγιᾶν, καὶ τοῦ μὲν σκοπεῖν μὴ ἀπο-
στήναι μὴ ποτε ἄμεινον ἂν γίγνοιτο περὶ τε αὐτὰ ταῦτα καὶ

Stephanus page 326, section a, line 1

δὴ καὶ περὶ τὴν πᾶσαν πολιτείαν, τοῦ δὲ πράττειν αὖ περι-
μένειν αἰεὶ καιρούς, τελευτῶντα δὲ νοῆσαι περὶ πασῶν τῶν
νῦν πόλεων ὅτι κακῶς σύμπασαι πολιτεύονται - τὰ γὰρ τῶν
νόμων αὐταῖς σχεδὸν ἀνιάτως ἔχοντά ἐστὶν ἄνευ παρασκευῆς
θαυμαστῆς τινος μετὰ τύχης - λέγειν τε ἠναγκάσθην, ἐπαινῶν
τὴν ὀρθὴν φιλοσοφίαν, ὥς ἐκ ταύτης ἐστὶν τὰ τε πολιτικὰ
δίκαια καὶ τὰ τῶν ιδιωτῶν πάντα κατιδεῖν· κακῶν οὖν οὐ
λήξειν τὰ ἀνθρώπινα γένη, πρὶν ἂν ἡ τὸ τῶν φιλοσοφούντων
ὀρθῶς γε καὶ ἀληθῶς γένος εἰς ἀρχὰς ἔλθῃ τὰς πολιτικὰς ἢ
τὸ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν ἔκ τινος μοίρας θείας

Stephanus page 326, section b, line 4

ὄντως φιλοσοφίᾳ.

Ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν

ἤλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην. ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτη λεγόμενος αὖ βίος εὐδαίμων, Ἰταλιωτικῶν τε καὶ Συρακουσίων τραπεζῶν πλήρης, οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσεν, δὶς τε τῆς ἡμέρας ἐμπιμπλάμενον ζῆν καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ ὅσα τούτῳ ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ· ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν οὐτ' ἂν φρόνιμος οὐδεὶς ποτε γενέσθαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναιτο - οὐχ οὕτως θαυμαστῇ φύσει κραθήσεται - σώφρων δὲ οὐδ' ἂν

Stephanus page 326, section c, line 5

μελλήσαι ποτὲ γενέσθαι, καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ὁ αὐτὸς λόγος ἂν εἴη, πόλις τε οὐδεμία ἂν ἡρεμήσαι κατὰ νόμους οὐδ' οὐστινασοῦν ἀνδρῶν οἰομένων ἀναλίσκειν μὲν δεῖν πάντα εἰς ὑπερβολάς, ἀργῶν δὲ εἰς ἅπαντα ἡγουμένων αὖ δεῖν γίνεσθαι πλὴν ἐς εὐωχίας καὶ πότους καὶ ἀφροδισίων σπουδᾶς διαπονουμένας· ἀναγκαῖον δὲ εἶναι ταύτας τὰς πόλεις τυραννίδας τε καὶ ὀλιγαρχίας καὶ δημοκρατίας μεταβαλλούσας μηδέποτε λήγειν, δικαίου δὲ καὶ ἰσονόμου πολιτείας τοὺς ἐν αὐταῖς δυναστεύοντας μηδ' ὄνομα ἀκούοντας ἀνέχεσθαι. ταῦτα δὴ πρὸς τοῖς πρόσθε διανοούμενος, εἰς Συρακούσας

Stephanus page 326, section e, line 1

διεπορεύθην, ἴσως μὲν κατὰ τύχην, ἔοικεν μὴν τότε μηχανωμένῳ τινὶ τῶν κρειπτόνων ἀρχὴν βαλέσθαι τῶν νῦν γεγονότων πραγμάτων περὶ Δίωνα καὶ τῶν περὶ Συρακούσας· δέος δὲ μὴ καὶ πλειόνων ἔτι, ἐὰν μὴ νῦν ὑμεῖς ἐμοὶ πείθησθε τὸ δεύτερον συμβουλευόντι. πῶς οὖν δὴ λέγω πάντων ἀρχὴν γεγονέναι τὴν τότε εἰς Σικελίαν ἐμὴν ἄφιξιν; ἐγὼ συγγενόμενος Δίῳνι τότε νέῳ κινδυνεύω, τὰ δοκοῦντα ἐμοὶ βέλτιστα ἀνθρώποις εἶναι μηνύων διὰ λόγων καὶ πράττειν αὐτὰ συμβουλευών, ἀγνοεῖν ὅτι τυραννίδος τινὰ τρόπον κατάλυσιν ἐσομένην μηχανώμενος ἐλάνθανον ἐμαυτόν. Δίῳν

Stephanus page 327, section a, line 6

μὲν γὰρ δὴ, μάλ' εὐμαθὲς ὦν πρὸς τε τᾶλλα καὶ πρὸς τοὺς τότε ὑπ' ἐμοῦ λόγους γενομένους, οὕτως ὀξέως ὑπήκουσεν καὶ σφόδρα, ὥς οὐδεὶς πώποτε ὦν ἐγὼ προσέτυχον νέων, καὶ τὸν ἐπίλοιπον βίον ζῆν ἠθέλησεν διαφερόντως τῶν πολλῶν Ἰταλιωτῶν τε καὶ Σικελιωτῶν, ἀρετὴν περὶ πλείονος ἡδονῆς τῆς τε ἄλλης τρυφῆς ἡγαπηκώς· ὅθεν ἐπαχθέστερον τοῖς περὶ τὰ τυραννικὰ νόμιμα ζῶσιν ἐβίω μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ περὶ Διονύσιον γενομένου. μετὰ δὲ τοῦτο διανοήθη μὴ μόνον ἐν αὐτῷ ποτ' ἂν γενέσθαι ταύτην τὴν διάνοιαν, ἦν αὐτὸς ὑπὸ τῶν ὀρθῶν λόγων ἔσχεν, ἐγγιγνομένην δὲ αὐτὴν

Stephanus page 327, section c, line 2

καὶ ἐν ἄλλοις ὁρῶν κατενόει, πολλοῖς μὲν οὐ, γιγνομένην δ' οὐκ ἔντισιν, ὧν καὶ Διονύσιον ἡγήσατο ἕνα γενέσθαι τάχ' ἂν συλλαμβανόντων θεῶν, γενομένου δ' αὖ τοῦ τοιούτου τόν τε αὐτοῦ βίον καὶ τὸν τῶν ἄλλων Συρακουσίων ἀμήχανον ἂν μακαριότητι συμβῆναι γερόμενον. πρὸς δὴ τούτοις ὥθηθε δεῖν ἐκ παντὸς τρόπου εἰς Συρακούσας ὅτι τάχιστα ἐλθεῖν ἐμὲ κοινωνόν τούτων, μεμνημένος τήν τε αὐτοῦ καὶ ἐμὴν συνουσίαν ὡς εὐπετῶς ἐξηργάσατο εἰς ἐπιθυμίαν ἐλθεῖν αὐτὸν τοῦ καλλίστου τε καὶ ἀρίστου βίου· ὁ δὲ καὶ νῦν εἰ διαπράττατο ἐν Διονυσίῳ ὡς ἐπεχείρησε, μεγάλας ἐλπίδας εἶχεν ἄνευ

Stephanus page 327, section d, line 5

σφαγῶν καὶ θανάτων καὶ τῶν νῦν γεγονότων κακῶν βίον ἂν εὐδαίμονα καὶ ἀληθινὸν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ κατασκευάσαι. ταῦτα Δίων ὁρθῶς διανοηθεὶς ἔπεισε μεταπέμπεσθαι Διονύσιον ἐμέ, καὶ αὐτὸς ἐδεῖτο πέμπων ἡκεῖν ὅτι τάχιστα ἐκ παντὸς τρόπου, πρὶν τινὰς ἄλλους ἐντυχόντας Διονυσίῳ ἐπ' ἄλλον βίον αὐτὸν τοῦ βελτίστου παρατρέψαι. λέγων δὲ τάδε ἐδεῖτο, εἰ καὶ μακρότερα εἰπεῖν. Τίνας γὰρ καιροὺς, ἔφη, μείζους περιμενοῦμεν τῶν νῦν παραγεγονότων θείᾳ τινὶ τύχῃ; καταλέγων δὲ τήν τε ἀρχὴν τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν νεότητά καὶ τὴν

Stephanus page 328, section a, line 2

ἐπιθυμίαν τὴν Διονυσίου, φιλοσοφίας τε καὶ παιδείας ὡς ἔχοι σφόδρα λέγων, τοὺς τε αὐτοῦ ἀδελφιδουῖς καὶ τοὺς οἰκείους ὡς εὐπαράκλητοι εἶεν πρὸς τὸν ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀεὶ λόγον καὶ βίον, ἱκανώτατοί τε Διονύσιον συμπαρακαλεῖν, ὥστε εἴπερ ποτὲ καὶ νῦν ἐλπίς πᾶσα ἀποτελεσθήσεται τοῦ τοὺς αὐτοὺς φιλοσόφους τε καὶ πόλεων ἄρχοντας μεγάλων συμβῆναι γενομένους. τὰ μὲν δὲ παρακελεύματα ἦν ταῦτά τε καὶ τοιαῦτα ἕτερα πάμπολλα, τὴν δ' ἐμὴν δόξαν τὸ μὲν περὶ τῶν νέων, ὅπῃ ποτὲ γενήσοιτο, εἶχεν φόβος - αἱ γὰρ ἐπιθυμίαι τῶν τοιούτων ταχεῖαι καὶ πολλάκις ἐναντίαι

Stephanus page 328, section b, line 5

φερόμεναι - τὸ δὲ Δίωνος ἥθος ἡπιστάμην τῆς ψυχῆς πέρι φύσει τε ἐμβριθὲς ὃν ἡλικίας τε ἤδη μετρίως ἔχον. ὅθεν μοι σκοπούμεν καὶ διστάζοντι πότερον εἴη πορευτέον καὶ ὑπακουστέον ἢ πῶς, ὅμως ἔρρεψε δεῖν, εἴ ποτέ τις τὰ διανοηθέντα περὶ νόμων τε καὶ πολιτείας ἀποτελεῖν ἐγχειρήσοι, καὶ νῦν πειρατέον εἶναι· πείσας γὰρ ἕνα μόνον ἱκανῶς πάντα ἐξεργασμένος ἐσοίμην ἀγαθὰ. ταύτῃ μὲν δὲ τῇ διανοίᾳ τε καὶ τόλμῃ ἀπῆρα οἰκοθεν, οὐχ ἢ τινες ἐδόξαζον, ἀλλ' αἰσχυρόμενος μὲν ἐμαυτὸν τὸ μέγιστον, μὴ δόξαιμί ποτε ἐμαυτῷ παντάπασιν λόγος μόνον ἀτεχνῶς εἶναι τίς, ἔργου δὲ οὐδενὸς

ἂν ποτε ἐκὼν ἀνθάψασθαι, κινδυνεύσειν δὲ προδοῦναι πρῶτον
μὲν τὴν Δίῳνος ξενίαν τε καὶ ἐταιρίαν ἐν κινδύνοις ὄντως
γεγονότος οὐ σμικροῖς. εἴτ' οὖν πάθοι τι, εἴτ' ἐκπεσὼν ὑπὸ
Διονυσίου καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν ἔλθοι παρ' ἡμᾶς φεύγων
καὶ ἀνέροιτο εἰπών· “ὦ Πλάτων, ἦκω σοι φυγὰς οὐχ ὀπλι-
τῶν δεόμενος οὐδὲ ἱππέων ἐνδεῆς γενόμενος τοῦ ἀμύνασθαι
τοὺς ἐχθρούς, ἀλλὰ λόγων καὶ πειθοῦς, ἥ σὲ μάλιστα ἡπι-
στάμην ἐγὼ δυνάμενον ἀνθρώπους νέους ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ
δίκαια προτρέποντα εἰς φιλίαν τε καὶ ἐταιρίαν ἀλλήλοις

καθιστάναι ἐκάστοτε· ὣν ἐνδεία κατὰ τὸ σὸν μέρος νῦν ἐγὼ
καταλιπὼν Συρακούσας ἐνθάδε πάρειμι. καὶ τὸ μὲν ἐμὸν
ἔλαττον ὄνειδός σοι φέρει· φιλοσοφία δέ, ἣν ἐγκωμιάζεις
αἰεὶ καὶ ἀτίμως φῆς ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων φέρεσθαι, πῶς
οὐ προδέδοται τὰ νῦν μετ' ἐμοῦ μέρος ὅσον ἐπὶ σοὶ γέγονεν;
καὶ Μεγαροῖ μὲν εἰ κατοικοῦντες ἐτυγχάνομεν, ἦλθες δὴπου
ἂν μοι βοηθὸς ἐφ' ἃ σε παρεκάλουν, ἢ πάντων ἂν φαυλότατον
ἡγοῦ σαυτόν· νῦν δ' ἄρα τὸ μῆκος τῆς πορείας καὶ τὸ
μέγεθος δὴ τοῦ πλοῦ καὶ τοῦ πόνου ἐπαιτιώμενος οἶει δόξαν
κακίας ἀποφευξέισθαί ποτε; πολλοῦ καὶ δεήσει.” λεχθέν-

τῶν δὲ τούτων τίς ἂν ἦν μοι πρὸς ταῦτα εὐσχήμων ἀπό-
κρισις; οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ἦλθον μὲν κατὰ λόγον ἐν δίκη τε
ὥς οἷόν τε ἀνθρώπῳ μάλιστα, διὰ τε τὰ τοιαῦτα καταλιπὼν
τὰς ἐμαυτοῦ διατριβάς, οὐσας οὐκ ἀσχήμονας, ὑπὸ τυραννίδα
δοκοῦσαν οὐ πρόπειν τοῖς ἐμοῖς λόγοις οὐδὲ ἐμοί· ἐλθὼν
τε ἐμαυτὸν ἡλευθέρωσα Διὸς ξενίου καὶ τῆς φιλοσόφου
ἀνέγκλητον μοίρας παρέσχον, ἐπονειδίστου γενομένης ἂν,
εἴ τι καταμαλθακισθεὶς καὶ ἀποδειλιῶν αἰσχύνῃς μετέ-
σχον κακῆς. ἐλθὼν δέ - οὐ γὰρ δεῖ μηκύνειν - ἡὔρον
στάσεως τὰ περὶ Διονύσιον μεστὰ σύμπαντα καὶ διαβολῶν

πρὸς τὴν τυραννίδα Δίῳνος περὶ· ἤμυνον μὲν οὖν καθ' ὅσον
ἡδυνάμην, σμικρὰ δ' οἷός τ' ἦ, μηνὶ δὲ σχεδὸν ἴσως τετάρτῳ
Δίῳνα Διονύσιος αἰτιώμενος ἐπιβουλεύειν τῇ τυραννίδι,
σμικρὸν εἰς πλοῖον ἐμβιβάσας, ἐξέβαλεν ἀτίμως. οἱ δὲ
Δίῳνος τὸ μετὰ τοῦτο πάντες φίλοι ἐφοβούμεθα μή τινα
ἐπαιτιώμενος τιμωροῖτο ὥς συναίτιον τῆς Δίῳνος ἐπιβουλῆς·
περὶ δ' ἐμοῦ καὶ διῆλθε λόγος τις ἐν Συρακούσῃς, ὥς
τεθνεὼς εἶην ὑπὸ Διονυσίου τούτων ὥς πάντων τῶν τότε

γεγονότων αἴτιος. ὁ δὲ αἰσθανόμενος πάντας ἡμᾶς οὕτω διατεθέντας, φοβούμενος μὴ μεῖζον ἐκ τῶν φόβων γένοιτό

Stephanus page 329, section d, line 3

τι, φιλοφρόνως πάντας ἀνελάμβανεν, καὶ δὴ καὶ τὸν ἐμὲ παρεμυθεῖτό τε καὶ θαρρεῖν διεκελεύετο καὶ ἐδεῖτο πάντως μένειν· ἐγίγνετο γάρ οἱ τὸ μὲν ἐμὲ φυγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καλὸν οὐδέν, τὸ δὲ μένειν - διὸ δὴ καὶ σφόδρα προσεποιεῖτο δεῖσθαι. τὰς δὲ τῶν τυράννων δεήσεις ἴσμεν ὅτι μεμειγμέναι ἀνάγκαις εἰσὶν - ὁ δὴ μηχανώμενος διεκώλυέν μου τὸν ἔκπλουν, εἰς ἀκρόπολιν ἀγαγὼν καὶ κατοικίσας ὅθεν οὐδ' ἂν εἷς ἔτι με ναύκληρος μὴ ὅτι κωλύοντος ἐξήγαγε Διονυσίου, ἀλλ' οὐδ' εἰ μὴ πέμπων αὐτὸς τὸν κελεύοντα ἐξαγαγεῖν ἐπέστελλεν, οὐτ' ἂν ἔμπορος οὔτε τῶν ἐν ταῖς τῆς χώρας ἐξόδοις

Stephanus page 329, section e, line 6

ἀρχόντων οὐδ' ἂν εἷς περιεῖδέν με μόνον ἐκπορευόμενον, ὅς οὐκ ἂν συλλαβὼν εὐθέως παρὰ Διονύσιον πάλιν ἀπήγαγεν, ἄλλως τε καὶ διηγγελμένον ἤδη ποτὲ τούναντίον ἢ τὸ πρότερον πάλιν, ὡς Πλάτωνα Διονύσιος θαυμαστῶς ὡς ἀσπάζεται. τὸ δ' εἶχεν δὴ πῶς; τὸ γὰρ ἀληθὲς δεῖ φράζειν. ἡσπάζετο μὲν αἰεὶ προϊόντος τοῦ χρόνου μᾶλλον κατὰ τὴν τοῦ τρόπου τε καὶ ἡθους συνουσίαν, ἑαυτὸν δὲ ἐπαινεῖν μᾶλλον ἢ Δίωνα ἐβούλετό με καὶ φίλον ἡγεῖσθαι διαφερόντως μᾶλλον ἢ 'κεῖνον, καὶ θαυμαστῶς ἐφιλονίκηκε πρὸς τὸ τοιοῦτον· ἢ δ' ἂν οὕτως ἐγένετο, εἴπερ ἐγίγνετο, κάλλιστα, ὥκνει

Stephanus page 330, section b, line 1

ὥς δὴ μανθάνων καὶ ἀκούων τῶν περὶ φιλοσοφίαν λόγων οἰκειοῦσθαι καὶ ἐμοὶ συγγίγνεσθαι, φοβούμενος τοὺς τῶν διαβαλλόντων λόγους, μὴ πῃ παραποδισθῇ καὶ Δίων δὴ πάντα εἴη διαπεπραγμένος. ἐγὼ δὲ πάντα ὑπέμενον, τὴν πρώτην διάνοιαν φυλάττων ἥπερ ἀφικόμην, εἴ πως εἰς ἐπιθυμίαν ἔλθοι τῆς φιλοσόφου ζωῆς· ὁ δ' ἐνίκησεν ἀντιτείνων.

Καὶ ὁ πρῶτος δὴ χρόνος τῆς εἰς Σικελίαν ἐμῆς ἐπιδημίας τε καὶ διατριβῆς διὰ πάντα ταῦτα συνέβη γενόμενος. μετὰ δὲ τοῦτο ἀπεδήμησά τε καὶ πάλιν ἀφικόμην πάσῃ σπουδῇ

Stephanus page 330, section c, line 3

μεταπεμπομένου Διονυσίου· ὧν δὲ ἔνεκα καὶ ὅσα ἔπραξα, ὥς εἰκότα τε καὶ δίκαια, ὑμῖν πρῶτον μὲν συμβουλευσας ἀχρὴ ποιεῖν ἐκ τῶν νῦν γεγονότων, ὕστερον τὰ περὶ ταῦτα διέξειμι, τῶν ἐπανερωτώντων ἔνεκα τί δὴ βουλόμενος ἦλθον τὸ δεύτερον, ἵνα μὴ τὰ πάρεργα ὥς ἔργα μοι συμβαίνειν λεγόμενα. λέγω δὴ τάδε ἐγώ -

Τὸν συμβουλευόντα ἀνδρὶ κάμνοντι καὶ δίαιταν διαιτω-
μένω μοχθηρὰν πρὸς ὑγίειαν ἄλλο τι χρή πρῶτον μὲν μετα-
βάλλειν τὸν βίον, καὶ ἐθέλοντι μὲν πείθεσθαι καὶ τᾶλλα
ἤδη παραινεῖν· μὴ ἐθέλοντι δέ, φεύγοντα ἀπὸ τῆς τοῦ τοιούτου

Stephanus page 330, section d, line 4

συμβουλῆς ἀνδρα τε ἡγοίμην ἂν καὶ ἱατρικόν, τὸν δὲ ὑπο-
μένοντα τούναντίον ἀνανδρόν τε καὶ ἄτεχνον. ταῦτόν δὴ
καὶ πόλει, εἴτε αὐτῆς εἷς εἴη κύριος εἴτε καὶ πλείους, εἰ μὲν
κατὰ τρόπον ὀρθῇ πορευομένης ὁδῷ τῆς πολιτείας συμβου-
λεύοιτό τι τῶν προσφόρων, νοῦν ἔχοντος τὸ τοῖς τοιούτοις
συμβουλευεῖν· τοῖς δ' ἔξω τὸ παράπαν βαίνουσι τῆς ὀρθῆς
πολιτείας καὶ μηδαμῇ ἐθέλουσιν αὐτῆς εἰς ἵχνος ἰέναι, προ-
αγορεύουσιν δὲ τῷ συμβούλῳ τὴν μὲν πολιτείαν ἔαν καὶ μὴ
κινεῖν, ὡς ἀποθανουμένω ἔαν κινῇ, ταῖς δὲ βουλήσεσιν καὶ
ἐπιθυμίαις αὐτῶν ὑπηρετοῦντας συμβουλεύειν κελεύοιεν, τίνα

Stephanus page 331, section a, line 3

τρόπον γίγνοιτ' ἂν ῥᾶστα τε καὶ τάχιστα εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον,
τὸν μὲν ὑπομένοντα συμβουλὰς τοιαύτας ἡγοίμην ἂν ἀναν-
δρον, τὸν δ' οὐχ ὑπομένοντα ἀνδρα. ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν
ἐγὼ κεκτημένος, ὅταν τίς μοι συμβουλευῇται περὶ τινος τῶν
μεγίστων περὶ τὸν αὐτοῦ βίον, οἷον περὶ χρημάτων κτήσεως
ἢ περὶ σώματος ἢ ψυχῆς ἐπιμελείας, ἂν μὲν μοι τὸ καθ'
ἡμέραν ἔν τινι τρόπῳ δοκῇ ζῆν ἢ συμβουλευσάντος ἂν ἐθέλῃ
πείθεσθαι περὶ ὧν ἀνακοινοῦται, προθύμως συμβουλεύω καὶ
οὐκ ἀφοσιωσάμενος μόνον ἐπαυσάμην. ἔαν δὲ μὴ συμβου-
λεύηταί μοι τὸ παράπαν ἢ συμβουλεύοντι δῆλος ἢ μηδαμῇ

Stephanus page 331, section b, line 6

πεισόμενος, αὐτόκλητος ἐπὶ τὸν τοιοῦτον οὐκ ἔρχομαι συμ-
βουλεύσων, βιασόμενος δὲ οὐδ' ἂν ὕψος ἦ μου. δούλω δὲ
συμβουλεύσαιμ' ἂν καὶ μὴ ἐθέλοντά γε προσβιάζοίμην·
πατέρα δὲ ἢ μητέρα οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι προσβιάζεσθαι μὴ
νόσῳ παραφροσύνης ἐχομένους, ἔαν δὲ τίνα καθεστῶτα ζῶσι
βίον, ἑαυτοῖς ἀρέσκοντα, ἐμοὶ δὲ μή, μήτε ἀπεχθάνεσθαι
μάτην νουθετοῦντα μήτε δὴ κολακεύοντά γε ὑπηρετεῖν αὐτοῖς,
πληρώσεις ἐπιθυμιῶν ἐκπορίζοντα ἅς αὐτὸς ἀσπαζόμενος
οὐκ ἂν ἐθέλοισι ζῆν. ταῦτόν δὴ καὶ περὶ πόλεως αὐτοῦ
διανοούμενον χρή ζῆν τὸν ἔμφονα· λέγειν μὲν, εἰ μὴ

Stephanus page 331, section d, line 1

καλῶς αὐτῷ φαίνοιτο πολιτεύεσθαι, εἰ μέλλοι μήτε ματαίως
ἐρεῖν μήτε ἀποθανεῖσθαι λέγων, βίαν δὲ πατρίδι πολιτείας
μεταβολῆς μὴ προσφέρειν, ὅταν ἄνευ φυγῆς καὶ σφαγῆς
ἀνδρῶν μὴ δυνατόν ἢ γίγνεσθαι τὴν ἀρίστην, ἡσυχίαν δὲ

ἄγοντα εὐχεσθαι τὰ ἀγαθὰ αὐτῷ τε καὶ τῇ πόλει.

Κατὰ δὴ τοῦτον τὸν τρόπον ἐγὼ ὑμῖν τ' ἂν συμβουλεύοιμι, συνεβούλευον δὲ καὶ Διονυσίῳ μετὰ Δίωνος, ζῆν μὲν τὸ καθ' ἡμέραν πρῶτον, ὅπως ἐγκρατὴς αὐτὸς αὐτοῦ ὅτι μάλιστα ἔσεσθαι μέλλοι καὶ πιστοὺς φίλους τε καὶ ἐταίρους κτήσεσθαι, ὅπως μὴ πάθοι ἅπερ ὁ πατήρ αὐτοῦ, ὃς παραλαβὼν Σικελίας

Stephanus page 331, section e, line 3

πολλὰς καὶ μεγάλας πόλεις ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐκπεπορθημένας, οὐχ οἷός τ' ἦν κατοικίσας πολιτείας ἐν ἐκάσταις

καταστήσασθαι πιστὰς ἐταίρων ἀνδρῶν, οὔτε ἄλλων δὴ ποθεν ὀθνεῖων οὔτε ἀδελφῶν, οὓς ἔθρεψέν τε αὐτὸς νεωτέρους ὄντας, ἔκ τε ἰδιωτῶν ἄρχοντας καὶ ἐκ πενήτων πλουσίους ἐπεποιήκει διαφερόντως. τούτων κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς οὐδένα οἷός τ' ἦν πειθοῖ καὶ διδαχῇ καὶ εὐεργεσίαις καὶ συγγενείαις ἀπεργασάμενος ποιήσασθαι, Δαρείου δὲ ἑπταπλασίῳ φανιλότερος ἐγένετο, ὃς οὐκ ἀδελφοῖς πιστεύσας οὐδ'

Stephanus page 332, section a, line 7

ὑφ' αὐτοῦ τραφεῖσιν, κοινοῦς δὲ μόνον τῆς τοῦ Μήδου τε καὶ εὐνούχου χειρώσεως, διένειμέ τε μέρη μείζω ἕκαστα Σικελίας πάσης ἑπτὰ, καὶ πιστοῖς ἐχρήσατο τοῖς κοινοῖς καὶ οὐκ ἐπιτιθεμένοις οὔτε αὐτῷ οὔτε ἀλλήλοις, ἔδειξέν τε παράδειγμα οἷον χρή τὸν νομοθέτην καὶ βασιλέα τὸν ἀγαθὸν γίνεσθαι· νόμους γὰρ κατασκευάσας ἔτι καὶ νῦν διασέσωκεν τὴν Περσῶν ἀρχήν. ἔτι δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς τούτοις, οὐκ αὐτοὶ κατοικίσαντες, πολλὰς τῶν Ἑλλήνων πόλεις ὑπὸ βαρβάρων ἐμβεβλημένας ἀλλ' οἰκουμένας παραλαβόντες, ὅμως ἑβδομήκοντα ἔτη διεφύλαξαν τὴν ἀρχὴν ἀνδρας φίλους ἐν

Stephanus page 332, section c, line 2

ταῖς πόλεσιν ἐκάσταις κεκτημένοι. Διονύσιος δὲ εἰς μίαν πόλιν ἀθροίσας πᾶσαν Σικελίαν, ὑπὸ σοφίας πιστεύων οὐδενί, μόγις ἐσώθη· πένης γὰρ ἦν ἀνδρῶν φίλων καὶ πιστῶν, οὗ μείζον σημεῖον εἰς ἀρετὴν καὶ κακίαν οὐκ ἔστιν οὐδέν, τοῦ ἔρημον ἢ μὴ τοιούτων ἀνδρῶν εἶναι. ἅ δὴ καὶ Διονυσίῳ συνεβουλεύομεν ἐγὼ καὶ Δίων, ἐπειδὴ τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῷ συνεβεβήκει οὕτως, ἀνομιλήτω μὲν παιδείας, ἀνομιλήτω δὲ συνουσιῶν τῶν προσηκουσῶν γεγονέναι, πρῶτον . . . ἔπειτα ταύτῃ ὁρμήσαντα φίλους ἄλλους αὐτῷ τῶν οἰκείων ἅμα καὶ ἡλικιωτῶν καὶ συμφώνους πρὸς ἀρετὴν κτήσεσθαι,

Stephanus page 332, section d, line 5

μάλιστα δ' αὐτὸν αὐτῷ, τούτου γὰρ αὐτὸν θαυμαστῶς ἐνδεᾶ γεγονέναι, λέγοντες οὐκ ἐναργῶς οὕτως - οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλές

- αἰνιττόμενοι δὲ καὶ διαμαχόμενοι τοῖς λόγοις ὥς οὕτω μὲν
παῖς ἀνὴρ αὐτόν τε καὶ ἐκείνους ὧν ἂν ἡγεμῶν γίγνηται σώσει,
μὴ ταύτη δὲ τραπόμενος τὰναντία πάντα ἀποτελεῖ· πορευθεὶς
δὲ ὥς λέγομεν, καὶ ἑαυτὸν ἔμφρονά τε καὶ σώφρονα ἀπεργα-
σάμενος, εἰ τὰς ἐξηρημωμένας Σικελίας πόλεις κατοικίσειεν
νόμοις τε συνδήσειεν καὶ πολιτείαις, ὥστε αὐτῷ τε οἰκείας
καὶ ἀλλήλαις εἶναι πρὸς τὰς τῶν βαρβάρων βοηθείας, οὐ
διπλασίαν τὴν πατρῶαν ἀρχὴν μόνον ποιήσοι, πολλαπλασίαν

Stephanus page 333, section a, line 2

δὲ ὄντως· ἔτοιμον γὰρ εἶναι τούτων γενομένων πολὺ μᾶλλον
δουλώσασθαι Καρχηδονίους τῆς ἐπὶ Γέλωνος αὐτοῖς γενομένης
δουλείας, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ νῦν τοῦναντίον ὁ πατήρ αὐτοῦ
φόρον ἐτάξατο φέρειν τοῖς βαρβάροις. ταῦτα ἦν τὰ λεγό-
μενα καὶ παρακελευόμενα ὑφ' ἡμῶν τῶν ἐπιβουλευόντων
Διονυσίῳ, ὥς πολλαχόθεν ἐχώρουν οἱ τοιοῦτοι λόγοι, οἱ δὴ
καὶ κρατήσαντες παρὰ Διονυσίῳ ἐξέβαλον μὲν Δίωνα, ἡμᾶς
δ' εἰς φόβον κατέβαλον· ἵνα δ' ἐκπεράνωμεν οὐκ ὀλίγα
πράγματα τὰ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἐλθὼν ἐκ Πελοποννήσου καὶ
Αθηνῶν Δίων ἔργῳ τὸν Διονύσιον ἐνουθέτησεν. ἐπειδὴ

Stephanus page 333, section b, line 4

δ' οὖν ἡλευθέρωσέν τε καὶ ἀπέδωκεν αὐτοῖς δις τὴν πόλιν,
ταῦτόν πρὸς Δίωνα Συρακόσιοι τότε ἔπαθον ὅπερ καὶ Διονύ-
σιος, ὅτε αὐτὸν ἐπεχείρει παιδεύσας καὶ θρέψας βασιλέα τῆς
ἀρχῆς ἄξιον, οὕτω κοινωνεῖν αὐτῷ τοῦ βίου παντός, ὁ δὲ τοῖς
διαβάλλουσιν καὶ λέγουσιν ὥς ἐπιβουλεύων τῇ τυραννίδι
Δίων πράττει πάντα ὅσα ἔπραττεν ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἵνα
ὁ μὲν παιδείᾳ δὴ τὸν νοῦν κληθεὶς ἀμελοῖ τῆς ἀρχῆς ἐπι-
τρέψας ἐκείνῳ, ὁ δὲ σφετερίσαιο καὶ Διονύσιον ἐκβάλῃ ἐκ
τῆς ἀρχῆς δόλῳ. ταῦτα τότε ἐνίκησεν καὶ τὸ δεύτερον ἐν
Συρακοσίῳις λεγόμενα, καὶ μάλα ἀτόπῳ τε καὶ αἰσχροῖ νίκη

Stephanus page 333, section c, line 7

τοῖς τῆς νίκης αἰτίοις. οἷον γὰρ γέγονεν, ἀκοῦσαι χρὴ τοὺς
ἐμὲ παρακαλοῦντας πρὸς τὰ νῦν πράγματα. ἦλθον Αθηναῖος
ἀνὴρ ἐγώ, ἐταῖρος Δίωνος, σύμμαχος αὐτῷ, πρὸς τὸν τύραν-
νον, ὅπως ἀντὶ πολέμου φιλίαν ποιήσαιο· διαμαχόμενος δὲ
τοῖς διαβάλλουσιν ἡττήθην. πείθοντος δὲ Διονυσίου τιμαῖς
καὶ χρήμασιν γενέσθαι μετ' αὐτοῦ ἐμὲ μάρτυρά τε καὶ φίλον
πρὸς τὴν εὐπρέπειαν τῆς ἐκβολῆς τῆς Δίωνος αὐτῷ γίγνεσθαι,
τούτων δὴ τὸ πᾶν διήμαρτεν. ὕστερον δὲ δὴ κατιῶν οἴκαδε
Δίων ἀδελφῷ δύο προσλαμβάνει Αθήνηθεν, οὐκ ἐκ φιλο-
σοφίας γεγονότε φίλῳ, ἀλλ' ἐκ τῆς περιτρεχούσης ἐταιρίας

Stephanus page 333, section e, line 3

ταύτης τῆς τῶν πλείστων φίλων, ἣν ἐκ τοῦ ξενίζειν τε καὶ μυεῖν καὶ ἐποπτεύειν πραγματεύονται, καὶ δὴ καὶ τούτω τῷ συγκαταγαγόντε αὐτὸν φίλω ἐκ τούτων τε καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὴν κάθοδον ὑπηρεσίας ἐγενέσθην ἐταίρω· ἐλθόντες δὲ εἰς Σικελίαν, ἐπειδὴ Δίωνα ἤσθοντο διαβεβλημένον εἰς τοὺς ἐλευθερωθέντας ὑπ' αὐτοῦ Σικελιώτας ὥς ἐπιβουλεύοντα γενέσθαι τύραννον, οὐ μόνον τὸν ἐταῖρον καὶ ξένον προὔδοσαν, ἀλλ' οἷον τοῦ φόνου αὐτόχειρες ἐγένοντο, ὅπλα ἔχοντες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοὶ τοῖς φονεῦσι παρεστῶτες ἐπίκουροι. καὶ τὸ μὲν αἰσχρὸν καὶ ἀνόσιον οὔτε παρίεμαι ἔγωγε

Stephanus page 334, section a, line 7

οὔτε τι λέγω - πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ὑμνεῖν ταῦτα ἐπιμελὲς καὶ εἰς τὸν ἔπειτα μελήσει χρόνον - τὸ δὲ Ἀθηναίων περὶ λεγόμενον, ὥς αἰσχύνῃ οὔτοι περιῆψαν τῇ πόλει, ἐξαιροῦμαι· φημὶ γὰρ κἀκεῖνον Ἀθηναῖον εἶναι ὃς οὐ προὔδωκεν τὸν αὐτὸν τοῦτον, ἐξὸν χρήματα καὶ ἄλλας τιμὰς πολλὰς λαμβάνειν. οὐ γὰρ διὰ βαναύσου φιλότῃτος ἐγεγόνει φίλος, διὰ δὲ ἐλευθέρας παιδείας κοινωνίαν, ἣ μόνῃ χρή πιστεύειν τὸν νοῦν κεκτημένον μᾶλλον ἢ συγγενεῖα ψυχῶν καὶ σωμάτων· ὥστε οὐκ ἀξίω ὀνειδίδους γεγόνατον τῇ πόλει τῷ Δίωνα ἀποκτείναντε, ὥς ἐλλογίμω πῶποτε ἄνδρε γενομένω.

Stephanus page 334, section c, line 3

Ταῦτα εἴρηται πάντα τῆς συμβουλῆς ἕνεκα τῶν Διωνείων φίλων καὶ συγγενῶν· συμβουλεύω δὲ δὴ τι πρὸς τούτοις τὴν αὐτὴν συμβουλὴν καὶ λόγον τὸν αὐτὸν λέγων ἤδη τρίτον τρίτοις ὑμῖν. μὴ δουλοῦσθαι Σικελίαν ὑπ' ἀνθρώποις δεσπόταις, μηδὲ ἄλλῃν πόλιν, ὃ γ' ἐμὸς λόγος, ἀλλ' ὑπὸ νόμοις· οὔτε γὰρ τοῖς δουλουμένοις οὔτε τοῖς δουλωθεῖσιν ἄμεινον, αὐτοῖς καὶ παισὶ παίδων τε καὶ ἐκγόνοις, ἀλλ' ὀλέθριος πάντως ἡ πείρα, σμικρὰ δὲ καὶ ἀνελεύθερα ψυχῶν ἦθη τὰ τοιαῦτα ἀρπάζειν κέρδη φιλεῖ, οὐδὲν τῶν εἰς τὸν ἔπειτα καὶ εἰς τὸν παρόντα καιρὸν ἀγαθῶν καὶ δικαίων εἰδότα θεῶν τε

Stephanus page 334, section d, line 5

καὶ ἀνθρωπίνων. ταῦτα πρῶτον μὲν Δίωνα ἐπεχείρησα ἐγὼ πείθειν, δεύτερον δὲ Διονύσιον, τρίτους δὲ ὑμᾶς νῦν. καὶ ἐμοὶ πείθεσθε Διὸς τρίτου σωτῆρος χάριν, εἴτα εἰς Διονύσιον βλέψαντες καὶ Δίωνα, ὧν ὁ μὲν μὴ πειθόμενος ζῇ τὰ νῦν οὐ καλῶς, ὁ δὲ πειθόμενος τέθνηκεν καλῶς· τὸ γὰρ τῶν καλλίστων ἐφιέμενον αὐτῷ τε καὶ πόλει πάσχειν ὅτι ἂν πάσχη πᾶν ὀρθὸν καὶ καλόν. οὔτε γὰρ πέφυκεν ἀθάνατος ἡμῶν οὐδεὶς, οὔτ' εἴ τω συμβαίῃ, γένοιτο ἂν εὐδαίμων, ὥς δοκεῖ τοῖς πολλοῖς· κακὸν γὰρ καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν λόγου ἄξιόν ἐστιν τοῖς ἀψύχοις, ἀλλ' ἢ μετὰ σώματος οὔση ψυχῇ τοῦτο

Stephanus page 335, section a, line 2

συμβήσεται ἐκάστη ἢ κεχωρισμένη. πείθεσθαι δὲ ὄντως ἀεὶ
χρὴ τοῖς παλαιοῖς τε καὶ ἱεροῖς λόγοις, οἳ δὴ μηνύουσιν ἡμῖν
ἀθάνατον ψυχὴν εἶναι δικαστὰς τε ἴσχειν καὶ τίνειν τὰς
μεγίστας τιμωρίας, ὅταν τις ἀπαλλαχθῇ τοῦ σώματος· διὸ
καὶ τὰ μεγάλα ἀμαρτήματα καὶ ἀδικήματα σμικρότερον εἶναι
χρὴ νομίζειν κακὸν πάσχειν ἢ δρᾶσαι, ὧν ὁ φιλοχρήματος
πένης τε ἀνὴρ τὴν ψυχὴν οὔτε ἀκούει, ἐάν τε ἀκούσῃ, κατα-
γελῶν, ὡς οἶεται, πανταχόθεν ἀναιδῶς ἀρπάζει πᾶν ὅτιπερ
ἂν οἴηται, καθάπερ θηρίον, φαγεῖν ἢ πιεῖν ἢ περὶ τὴν
ἀνδραποδώδη καὶ ἀχάριστον, ἀφροδίσιον λεγομένην οὐκ

Stephanus page 335, section b, line 5

ὀρθῶς, ἡδονὴν ποιεῖν αὐτῷ τοῦμπίμπλασθαι, τυφλὸς ὧν καὶ
οὐχ ὁρῶν, οἷς συνέπεται τῶν ἀρπαγμάτων ἀνοσιουργία, κακὸν
ἡλίκον ἀεὶ μετ' ἀδικήματος ἐκάστου, ἣν ἀναγκαῖον τῷ ἀδική-
σαντι συνεφέλκειν ἐπὶ τε γῇ στρεφομένῳ καὶ ὑπὸ γῆς
νοστήσαντι πορείαν ἄτιμόν τε καὶ ἀθλίαν πάντως πανταχῇ.
Δίωνα δὲ ἐγὼ λέγων ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔπειθον,
καὶ τοῖς ἀποκτείνασιν ἐκεῖνον δικαιότατ' ἂν ὀργιζοίμην ἐγὼ
τρόπον τινὰ ὁμοιότατα καὶ Διονυσίῳ· ἀμφοτέροι γὰρ ἐμὲ καὶ
τοὺς ἄλλους ὡς ἔπος εἰπεῖν ἅπαντας τὰ μέγιστα ἔβλαψαν

Stephanus page 335, section c, line 6

ἀνθρώπους, οἳ μὲν τὸν βουλόμενον δικαιοσύνη χρῆσθαι
διαφθείραντες, ὁ δὲ οὐδὲν ἐθελήσας χρήσασθαι δικαιοσύνη
διὰ πάσης τῆς ἀρχῆς, μεγίστην δύναμιν ἔχων, ἐν ἣ γενομένη
φιλοσοφία τε καὶ δύναμις ὄντως ἐν ταῦτῳ διὰ πάντων ἀν-
θρώπων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων λάμψας' ἂν ἱκανῶς δόξαν
παρέστησεν πᾶσιν τὴν ἀληθῆ, ὡς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο εὐδαί-
μων οὔτε πόλις οὔτ' ἀνὴρ οὐδεὶς, ὃς ἂν μὴ μετὰ φρονήσεως
ὑπὸ δικαιοσύνη διαγάγῃ τὸν βίον, ἥτοι ἐν αὐτῷ κεκτημένος
ἢ ὁσίων ἀνδρῶν ἀρχόντων ἐν ἧθεσιν τραφεῖς τε καὶ παιδευθεῖς
ἐνδίκως. ταῦτα μὲν Διονύσιος ἔβλαψεν· τὰ δὲ ἄλλα σμικρὰ

Stephanus page 335, section e, line 2

ἂν εἴη πρὸς ταῦτά μοι βλάβη. ὁ δὲ Δίωνα ἀποκτείνας οὐκ
οἶδεν ταυτόν ἐξεργασμένος τούτῳ. Δίωνα γὰρ ἐγὼ σαφῶς
οἶδα, ὡς οἶόν τε περὶ ἀνθρώπων ἀνθρωπον δισχυρίζεσθαι,
ὅτι, τὴν ἀρχὴν εἰ κατέσχευ, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐπ' ἄλλο γε
σχῆμα ἀρχῆς ἐτρέπετο ἢ ἐπὶ τὸ Συρακούσας μὲν πρῶτον, τὴν
πατρίδα τὴν ἑαυτοῦ, ἐπεὶ τὴν δουλείαν αὐτῆς ἀπήλλαξεν
φαιδρύνας ἐλευθέρας δ' ἐν σχήματι κατέστησεν, τὸ μετὰ
τοῦτ' ἂν πάσῃ μηχανῇ ἐκόσμησεν νόμοις τοῖς προσήκουσιν

τε καὶ ἀρίστοις τοὺς πολίτας, τό τε ἐφεξῆς τούτοις προθυμεῖτ'
ἂν πρᾶξαι, πᾶσαν Σικελίαν κατοικίζειν καὶ ἐλευθέραν ἀπὸ

Stephanus page 336, section a, line 7

τῶν βαρβάρων ποιεῖν, τοὺς μὲν ἐκβάλλων, τοὺς δὲ χειρού-
μενος ῥᾶον Ἰέρωνος· τούτων δ' αὖ γενομένων δι' ἀνδρὸς
δικαίου τε καὶ ἀνδρείου καὶ σώφρονος καὶ φιλοσόφου, τὴν
αὐτὴν ἀρετῆς ἂν πέρι γενέσθαι δόξαν τοῖς πολλοῖς, ἥπερ ἂν,
εἰ Διονύσιος ἐπέισθη, παρὰ πᾶσιν ἂν ὥς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώ-
ποις ἀπέσσωσεν γενομένη. νῦν δὲ ἢ πού τις δαίμων ἢ τις
ἀλιτήριος ἐμπεσὼν ἀνομία καὶ ἀθεότητι καὶ τὸ μέγιστον
τόλμαις ἀμαθίας, ἐξ ἧς πάντα κακὰ πᾶσιν ἐρρίζωται καὶ
βλαστάνει καὶ εἰς ὕστερον ἀποτελεῖ καρπὸν τοῖς γεννή-
σασιν πικρότατον, αὕτη πάντα τὸ δεύτερον ἀνέτρεψέν τε καὶ

Stephanus page 336, section c, line 1

ἀπώλεσεν. νῦν δὲ δὴ εὐφημῶμεν χάριν οἰωνοῦ τὸ τρίτον.
ὅμως δὲ μιμεῖσθαι μὲν συμβουλευώ Δίωνα ὑμῖν τοῖς φίλοις
τήν τε τῆς πατρίδος εὐνοίαν καὶ τὴν τῆς τροφῆς σώφρονα
δίαιταν, ἐπὶ λωρόνων δὲ ὀρνίθων τὰς ἐκείνου βουλήσεις
πειρᾶσθαι ἀποτελεῖν - αἱ δὲ ἦσαν, ἀκηκόατε παρ' ἐμοῦ
σαφῶς - τὸν δὲ μὴ δυνάμενον ὑμῶν Δωριστὶ ζῆν κατὰ τὰ
πάτρια, διώκοντα δὲ τὸν τε τῶν Δίωνος σφαγέων καὶ τὸν
Σικελικὸν βίον, μήτε παρακαλεῖν μήτε οἶεσθαι πιστὸν ἂν τι
καὶ ὑγιὲς πρᾶξαί ποτε, τοὺς δὲ ἄλλους παρακαλεῖν ἐπὶ πάσης
Σικελίας κατοικισμὸν τε καὶ ἰσονομίαν ἔκ τε αὐτῆς Σικελίας

Stephanus page 336, section d, line 5

καὶ ἐκ Πελοποννήσου συμπάσης, φοβεῖσθαι δὲ μηδὲ Ἀθή-
νας· εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ πάντων ἀνθρώπων διαφέροντες πρὸς
ἀρετὴν, ξενοφόνων τε ἀνδρῶν μισοῦντες τόλμας. εἰ δ' οὖν
ταῦτα μὲν ὕστερα γένοιντ' ἂν, κατεπεύγουσιν δὲ ὑμᾶς αἱ τῶν
στάσεων πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ φυόμεναι ἐκάστης ἡμέρας
διαφοραί, εἰδέναι μὲν που χρή πάντα τινὰ ἄνδρα, ᾧ καὶ
βραχὺ δόξης ὀρθῆς μετέδωκεν θεία τις τύχη, ὥς οὐκ ἔστιν
παῦλα κακῶν τοῖς στασιάσασιν, πρὶν ἂν οἱ κρατήσαντες
μάχαις καὶ ἐκβολαῖς ἀνθρώπων καὶ σφαγαῖς μνησικακοῦντες
καὶ ἐπὶ τιμωρίας παύσωνται τρεπόμενοι τῶν ἐχθρῶν, ἐγκρατεῖς

Stephanus page 337, section a, line 2

δὲ ὄντες αὐτῶν, θέμενοι νόμους κοινούς μηδὲν μᾶλλον πρὸς
ἡδονὴν αὐτοῖς ἢ τοῖς ἡττηθεῖσιν κειμένους, ἀναγκάσωσιν
αὐτοὺς χρῆσθαι τοῖς νόμοις διτταῖς οὔσαις ἀνάγκαις, αἰδοῖ καὶ
φόβῳ, φόβῳ μὲν διὰ τὸ κρείττους αὐτῶν εἶναι δεικνύντες τὴν
βίαν, αἰδοῖ δὲ αὖ διὰ τὸ κρείττους φαίνεσθαι περὶ τε τὰς
ἡδονὰς καὶ τοῖς νόμοις μᾶλλον ἐθέλοντές τε καὶ δυνάμενοι

δουλεύειν. ἄλλως δὲ οὐκ ἔστιν ὥς ἂν ποτε κακῶν λήξαι πόλις ἐν αὐτῇ στασιάσασα, ἀλλὰ στάσεις καὶ ἔχθραι καὶ μίση καὶ ἀπιστίαι ταῖς οὕτω διατεθείσαις πόλεσιν αὐταῖς πρὸς αὐτάς ἀεὶ γίνεσθαι φιλεῖ. τοὺς δὴ κρατήσαντας ἀεὶ

Stephanus page 337, section b, line 4

χρή, ὅτανπερ ἐπιθυμήσωσιν σωτηρίας, αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς ἄνδρας προκρίναι τῶν Ἑλλήνων οὓς ἂν πυνθάνωνται ἀρίστους ὄντας, πρῶτον μὲν γέροντας, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κεκτημένους οἴκοι καὶ προγόνους αὐτῶν ὅτι μάλιστα πολλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς καὶ ὀνομαστοὺς καὶ κτῆσιν κεκτημένους πάντας ἱκανήν - ἀριθμὸν δὲ εἶναι μυριάνδρῳ πόλει πεντήκοντα ἱκανοὶ τοιοῦτοι - τούτους δὴ δεήσεσιν καὶ τιμαῖς ὅτι μεγίσταις οἴκοθεν μεταπέμψασθαι, μεταπεμψαμένους δὲ ὁμόσαντας δεῖσθαι καὶ κελεύειν θεῖναι νόμους, μήτε νικήσασιν μήτε νικηθεῖσιν νέμειν πλέον, τὸ δὲ ἴσον καὶ κοινὸν πάσῃ τῇ

Stephanus page 337, section c, line 6

πόλει. τεθέντων δὲ τῶν νόμων ἐν τούτῳ δὴ τὰ πάντα ἐστίν. ἂν μὲν γὰρ οἱ νενικηκότες ἤττους αὐτοὺς τῶν νόμων μᾶλλον τῶν νενικημένων παρέχωνται, πάντ' ἔσται σωτηρίας τε καὶ εὐδαιμονίας μεστὰ καὶ πάντων κακῶν ἀποφυγή· εἰ δὲ μή, μήτ' ἐμὲ μήτ' ἄλλον κοινὸν παρακαλεῖν ἐπὶ τὸν μὴ πειθόμενον τοῖς νῦν ἐπεσταλμένοις. ταῦτα γὰρ ἐστὶν ἀδελφῶν τε Δίων ὧν τ' ἐγὼ ἐπεχειρήσαμεν Συρακούσαις εὖ φρονοῦντες συμπρᾶξαι, δεύτερα μὲν· πρῶτα δ' ἦν ἃ τὸ πρῶτον ἐπεχειρήθη μετ' αὐτοῦ Διονυσίου πραχθῆναι πᾶσιν κοινὰ ἀγαθὰ, τύχη δὲ τις ἀνθρώπων κρείττων διεφόρησεν.

Stephanus page 337, section e, line 1

τὰ δὲ νῦν ὑμεῖς πειρᾶσθε εὐτυχέστερον αὐτὰ ἀγαθῇ πρᾶξαι μοίρα καὶ θεία τινὶ τύχῃ.

Συμβουλὴ μὲν δὴ καὶ ἐπιστολὴ εἰρήσθω καὶ ἢ παρὰ Διονύσιον ἐμὴ προτέρα ἀφιξίς· ἡ δὲ δὴ ὑστέρα πορεία τε καὶ πλοῦς ὥς εἰκότως τε ἅμα καὶ ἐμμελῶς γέγονεν, ᾧ μέλει ἀκούειν ἔξεστι τὸ μετὰ τοῦτο. ὁ μὲν γὰρ δὴ πρῶτος χρόνος τῆς ἐν Σικελίᾳ διατριβῆς μοι διεπεράνθη, καθάπερ εἶπον, πρὶν συμβουλευεῖν τοῖς οἰκείοις καὶ ἐταίροις τοῖς περὶ Δίωνα· τὸ μετ' ἐκεῖνα δ' οὖν ἔπεισα ὅπῃ δὴ ποτ' ἐδυνάμην Διονύσιον ἀφεῖναί με, εἰρήνης δὲ γενομένης - ἦν γὰρ τότε πόλεμος ἐν

Stephanus page 338, section a, line 5

Σικελίᾳ - συνωμολογήσαμεν ἀμφότεροι. Διονύσιος μὲν ἔφη μεταπέμψεσθαι Δίωνα καὶ ἐμὲ πάλιν, καταστησάμενος τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν ἀσφαλέστερον ἑαυτῷ, Δίωνα δὲ ἡξίου διανοεῖσθαι μὴ φυγὴν αὐτῷ γεγονέναι τότε, μετάστασιν δέ·

ἐγὼ δ' ἤξιν ὡμολόγησα ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις. γενομένης
δὲ εἰρήνης, μετεπέμπετό με, Δίωνα δὲ ἐπισχεῖν ἔτι ἐνιαυτὸν
ἐδεῖτο, ἐμὲ δὲ ἦκειν ἐκ παντὸς τρόπου ἡξίου. Δίων μὲν οὖν
ἐκέλευέ τε με πλεῖν καὶ ἐδεῖτο· καὶ γὰρ δὴ λόγος ἐχώρει πολὺς
ἐκ Σικελίας ὡς Διονύσιος θαυμαστῶς φιλοσοφίας ἐν ἐπι-
θυμίᾳ πάλιν εἶη γεγονὼς τὰ νῦν· ὅθεν ὁ Δίων συντεταμένως

Stephanus page 338, section b, line 8

ἐδεῖτο ἡμῶν τῇ μεταπέμψει μὴ ἀπειθεῖν. ἐγὼ δὲ ἤδη μὲν πού
κατὰ τὴν φιλοσοφίαν τοῖς νέοις πολλὰ τοιαῦτα γινόμενα,
ὅμως δ' οὖν ἀσφαλέστερόν μοι ἔδοξεν χαίρειν τότε γε πολλὰ
καὶ Δίωνα καὶ Διονύσιον ἔαν, καὶ ἀπηχθόμην ἀμφοῖν
ἀποκρινάμενος ὅτι γέρων τε εἶην καὶ κατὰ τὰς ὁμολογίας
οὐδὲν γίγνοιτο τῶν τὰ νῦν πραττομένων. ἔοικεν δὴ τὸ μετὰ
τοῦτο Ἀρχύτης τε παρὰ Διονύσιον [πρὶν] ἀφικέσθαι - ἐγὼ
γὰρ πρὶν ἀπιέναι ξενίαν καὶ φιλίαν Ἀρχύτῃ καὶ τοῖς ἐν
Τάραντι καὶ Διονυσίῳ ποιήσας ἀπέπλεον - ἄλλοι τέ τινες ἐν
Συρακούσαις ἦσαν Δίωνός τε ἅττα διακηκοότες καὶ τούτων

Stephanus page 338, section d, line 3

τινὲς ἄλλοι, παρακουσμάτων τινῶν ἔμμεστοι τῶν κατὰ φιλο-
σοφίαν· οἱ δοκοῦσί μοι Διονυσίῳ πειρᾶσθαι διαλέγεσθαι τῶν
περὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς Διονυσίου πάντα διακηκοότος ὅσα διε-
νοούμην ἐγώ. ὁ δὲ οὐτε ἄλλως ἐστὶν ἀφυῆς πρὸς τὴν τοῦ
μανθάνειν δύναμιν φιλότιμός τε θαυμαστῶς· ἤρεσκέν τε οὖν
ἴσως αὐτῷ τὰ λεγόμενα ἡσχύνετό τε φανερὸς γινόμενος
οὐδὲν ἀκηκοὼς ὅτ' ἐπεδήμουν ἐγώ, ὅθεν ἅμα μὲν εἰς ἐπι-
θυμίαν ἦει τοῦ διακοῦσαι ἐναργέστερον, ἅμα δ' ἡ φιλοτιμία
κατήπειγεν αὐτόν - δι' ἃ δὲ οὐκ ἤκουσεν ἐν τῇ πρόσθεν

Stephanus page 338, section e, line 4

ἐπιδημία, διεξήλθομεν ἐν τοῖς ἄνω ῥηθεῖσιν νυνδὴ λόγοις -
ἐπειδὴ δ' οὖν οἴκαδ' ἐσώθην καὶ καλοῦντος τὸ δεύτερον
ἀπηρνήθην, καθάπερ εἶπον νυνδὴ, δοκεῖ μοι Διονύσιος
παντάπασι φιλοτιμηθῆναι μὴ ποτέ τισιν δόξαιμι κατα-
φρονῶν αὐτοῦ τῆς φύσεώς τε καὶ ἔξεως ἅμα καὶ τῆς διαίτης
ἐμπειρος γεγονὼς, οὐκέτ' ἐθέλειν δυσχεραίνων παρ' αὐτὸν
ἀφικνεῖσθαι. δίκαιος δὴ λέγειν εἰμὶ τάληθές καὶ ὑπομένειν,
εἴ τις ἄρα τὰ γεγονότα ἀκούσας καταφρονήσει τῆς ἐμῆς
φιλοσοφίας, τὸν τύραννον δὲ ἡγήσεται νοῦν ἔχειν. ἔπεμψε
μὲν γὰρ δὴ Διονύσιος τρίτον ἐπ' ἐμὲ τριήρη ῥαστώνης ἕνεκα

Stephanus page 339, section a, line 7

τῆς πορείας, ἔπεμψεν δὲ Ἀρχέδημον, ὃν ἡγεῖτό με τῶν ἐν
Σικελίᾳ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, τῶν Ἀρχύτῃ συγγεγονότων

ένα, καὶ ἄλλους γνωρίμους τῶν ἐν Σικελίᾳ· οὗτοι δὲ ἡμῖν
ἡγγελλον πάντες τὸν αὐτὸν λόγον, ὡς θαυμαστὸν ὅσον
Διονύσιος ἐπιδεδωκὼς εἶη πρὸς φιλοσοφίαν. ἔπεμψεν δὲ
ἐπιστολὴν πάννυ μακράν, εἰδὼς ὡς πρὸς Δίωνα διεκείμην καὶ
τὴν αὖ Δίωνος προθυμίαν τοῦ ἐμὲ πλεῖν καὶ εἰς Συρακούσας
ἐλθεῖν· πρὸς γὰρ δὴ πάντα ταῦτα ἦν παρεσκευασμένη τὴν
ἀρχὴν ἔχουσα ἢ ἐπιστολή, τῇ δὲ πῃ φράζουσα - “Διονύσιος
Πλάτωνι” - τὰ νόμιμα ἐπὶ τούτοις εἰπὼν οὐδὲν τὸ μετὰ

Stephanus page 339, section c, line 2

τοῦτο εἶπεν πρότερον ἢ ὡς “Ἄν εἰς Σικελίαν πεισθεὶς ὑφ'
ἡμῶν ἔλθῃς τὰ νῦν, πρῶτον μὲν σοι τὰ περὶ Δίωνα ὑπάρξει
ταύτη γιγνόμενα ὅπῃ περ ἂν αὐτὸς ἐθέλῃς - θελήσεις δὲ οἶδ'
ὅτι τὰ μέτρια, καὶ ἐγὼ συγχωρήσομαι - εἰ δὲ μή, οὐδὲν σοι
τῶν περὶ Δίωνα ἔξει πραγμάτων οὔτε περὶ τᾶλλα οὔτε περὶ
αὐτὸν κατὰ νοῦν γιγνόμενα.” ταῦθ' οὕτως εἶπεν, τᾶλλα δὲ
μακρὰ ἂν εἶη καὶ ἄνευ καιροῦ λεγόμενα. ἐπιστολαὶ δὲ ἄλλαι
ἐφοίτων παρά τε Ἀρχύτου καὶ τῶν ἐν Τάραντι, τὴν τε
φιλοσοφίαν ἐγκωμιάζουσαι τὴν Διονυσίου, καὶ ὅτι, ἂν μὴ
ἀφίκωμαι νῦν, τὴν πρὸς Διονύσιον αὐτοῖς γενομένην φιλίαν

Stephanus page 339, section d, line 5

δι' ἐμοῦ, οὐ σμικρὰν οὔσαν πρὸς τὰ πολιτικά, παντάπασιν
διαβαλοῖν. ταύτης δὴ τοιαύτης γενομένης ἐν τῷ τότε
χρόνῳ τῆς μεταπέμψεως, τῶν μὲν ἐκ Σικελίας τε καὶ Ἰταλίας
ἐλκόντων, τῶν δὲ Ἀθήνηθεν ἀτεχνῶς μετὰ δεήσεως οἶον
ἐξωθούντων με, καὶ πάλιν ὁ λόγος ἦκεν ὁ αὐτός, τὸ μὴ δεῖν
προδοῦναι Δίωνα μηδὲ τοὺς ἐν Τάραντι ξένους τε καὶ ἐταί-
ρους, αὐτῷ δέ μοι ὑπῆν ὡς οὐδὲν θαυμαστὸν νέον ἄνθρωπον
παρακούοντα ἀξίων λόγου πραγμάτων, εὐμαθῇ, πρὸς ἔρωτα
ἐλθεῖν τοῦ βελτίστου βίου· δεῖν οὖν αὐτὸ ἐξελέγξαι σαφῶς
ὅποτερως ποτὲ ἄρα ἔχοι, καὶ τοῦτ' αὐτὸ μηδαμῇ προδοῦναι

Stephanus page 339, section e, line 7

μηδ' ἐμὲ τὸν αἴτιον γενέσθαι τηλικούτου ἀληθῶς ὀνειδούς,
εἵπερ ὄντως εἶη τῷ ταῦτα λελεγμένα. πορεύομαι δὴ τῷ
λογισμῷ τούτῳ κατακαλυψάμενος - πολλὰ δεδιὼς μαντευό-
μενός τε οὐ πάννυ καλῶς, ὡς ἔοικεν - ἐλθὼν δ' οὖν τὸ τρίτον
τῷ σωτῆρι τοῦτό γε οὖν ἔπραξα ὄντως· ἐσώθην γάρ τοι
πάλιν εὐτυχῶς, καὶ τούτων γε μετὰ θεὸν Διονυσίῳ χάριν
εἰδέναι χρεών, ὅτι πολλῶν βουλευθέντων ἀπολέσαι με
διεκώλυσεν καὶ ἔδωκέν τι μέρος αἰδοῖ τῶν περὶ ἐμὲ πρα-
γμάτων. ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμην, ὥμην τούτου πρῶτον ἔλεγχον
δεῖν λαβεῖν, πότερον ὄντως εἶη Διονύσιος ἐξημμένος ὑπὸ

Stephanus page 340, section b, line 3

φιλοσοφίας ὥσπερ πυρός, ἢ μάτην ὁ πολὺς οὗτος ἔλθοι
λόγος Ἀθήναζε. ἔστιν δὴ τις τρόπος τοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα
πεῖραν λαμβάνειν οὐκ ἀγεννῆς ἀλλ' ὄντως τυράννοις πρέπων,
ἄλλως τε καὶ τοῖς τῶν παρακουσμάτων μεστοῖς, ὃ δὴ καγὼ
Διονύσιον εὐθύς ἐλθὼν ἡσθόμην καὶ μάλα πεπονθότα. δει-
κνύναι δὴ δεῖ τοῖς τοιούτοις ὅτι ἔστι πᾶν τὸ πρᾶγμα οἷόν τε
καὶ δι' ὅσων πραγμάτων καὶ ὅσον πόνον ἔχει. ὁ γὰρ ἀκούσας,
ἐὰν μὲν ὄντως ἦ φιλόσοφος οἰκεῖός τε καὶ ἄξιος τοῦ πρά-
γματος θεῖος ὢν, ὁδόν τε ἡγεῖται θαυμαστὴν ἀκηκοέναι συν-
τατέον τε εἶναι νῦν καὶ οὐ βιωτὸν ἄλλως ποιοῦντι· μετὰ

Stephanus page 340, section c, line 5

τοῦτο δὴ συντείνας αὐτός τε καὶ τὸν ἡγούμενον τὴν ὁδόν,
οὐκ ἀνίησιν πρὶν ἂν ἢ τέλος ἐπιθῇ πᾶσιν, ἢ λάβῃ δύναμιν
ὥστε αὐτὸς αὐτὸν χωρὶς τοῦ δείξοντος δυνατὸς εἶναι ποδη-
γεῖν. ταύτη καὶ κατὰ ταῦτα διανοηθεὶς ὁ τοιοῦτος ζῆ, πρᾶτ-
των μὲν ἐν αἰστίσιν ἂν ἢ πράξεσιν, παρὰ πάντα δὲ ἀεὶ
φιλοσοφίας ἐχόμενος καὶ τροφῆς τῆς καθ' ἡμέραν ἥτις ἂν
αὐτὸν μάλιστα εὐμαθῇ τε καὶ μνήμονα καὶ λογίζεσθαι δυνα-
τὸν ἐν αὐτῷ νήφοντα ἀπεργάζεται· τὴν δὲ ἐναντίαν ταύτη
μισῶν διατελεῖ. οἱ δὲ ὄντως μὲν μὴ φιλόσοφοι, δόξαις δ'
ἐπικεχρωσμένοι, καθάπερ οἱ τὰ σώματα ὑπὸ τῶν ἡλίων

Stephanus page 340, section d, line 8

ἐπικεκαυμένοι, ἰδόντες τε ὅσα μαθήματά ἐστιν καὶ ὁ πόνος
ἡλίκος καὶ δίαίτα ἢ καθ' ἡμέραν ὡς πρέπουσα ἢ κοσμία τῷ
πράγματι, χαλεπὸν ἡγησάμενοι καὶ ἀδύνατον αὐτοῖς, οὔτε δὴ
ἐπιτηδεύειν δυνατοὶ γίνονται, ἔνιοι δὲ αὐτῶν πείθουσιν
αὐτοὺς ὡς ἱκανῶς ἀκηκοότες εἰσὶν τὸ ὅλον, καὶ οὐδὲν ἔτι
δέοντάι τινων πραγμάτων. ἢ μὲν δὴ πεῖρα αὕτη γίγνεται
ἢ σαφὴς τε καὶ ἀσφαλεστάτη πρὸς τοὺς τρυφῶντάς τε καὶ
ἀδυνάτους διαπονεῖν, ὡς μηδέποτε βαλεῖν ἐν αἰτίᾳ τὸν
δεικνύντα ἀλλ' αὐτὸν αὐτόν, μὴ δυνάμενον πάντα τὰ πρὸς-
φορα ἐπιτηδεύειν τῷ πράγματι. οὕτω δὴ καὶ Διονυσίῳ τότε'

Stephanus page 341, section a, line 8

ἐρρήθη τὰ ῥηθέντα. πάντα μὲν οὖν οὕτ' ἐγὼ διεξῆλθον οὔτε
Διονύσιος ἔδεῖτο· πολλὰ γὰρ αὐτὸς καὶ τὰ μέγιστα εἰδέναι
τε καὶ ἱκανῶς ἔχειν προσεποιεῖτο διὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἄλλων
παρακοάς. ὕστερον δὲ καὶ ἀκούω γεγραφέναι αὐτὸν περὶ ὧν
τότε ἤκουσε, συνθέντα ὡς αὐτοῦ τέχνην, οὐδὲν τῶν αὐτῶν
ὧν ἀκούοι· οἶδα δὲ οὐδὲν τούτων. ἄλλους μὲν τινες οἶδα
γεγραφότας περὶ τῶν αὐτῶν τούτων, οἵτινες δέ, οὐδ' αὐτοὶ
αὐτοῦς. τοσόνδε γε μὴν περὶ πάντων ἔχω φράζειν τῶν γε-
γραφότων καὶ γραφόντων, ὅσοι φασὶν εἰδέναι περὶ ὧν ἐγὼ
σπουδάξω, εἴτ' ἐμοῦ ἀκηκοότες εἴτ' ἄλλων εἴθ' ὡς εὐρόντες

αὐτοί· τούτους οὐκ ἔστιν κατὰ γε τὴν ἐμὴν δόξαν περὶ τοῦ
πράγματος ἐπαΐειν οὐδέν. οὐκ οὖν ἐμόν γε περὶ αὐτῶν ἔστιν
σύγγραμμα οὐδὲ μήποτε γένηται· ῥητὸν γὰρ οὐδαμῶς ἔστιν
ὥς ἄλλα μαθήματα, ἀλλ' ἐκ πολλῆς συνουσίας γιγνομένης
περὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καὶ τοῦ συζῆν ἐξαίφνης, οἷον ἀπὸ πυρὸς
πηδήσαντος ἐξαφθὲν φῶς, ἐν τῇ ψυχῇ γενόμενον αὐτὸ ἑαυτὸ
ἤδη τρέφει. καίτοι τοσόνδε γε οἶδα, ὅτι γραφέντα ἢ
λεχθέντα ὑπ' ἐμοῦ βέλτιστ' ἂν λεχθείη· καὶ μὴν ὅτι γε-
γραμμένα κακῶς οὐχ ἦκιστ' ἂν ἐμὲ λυποῖ. εἰ δέ μοι
ἐφαίνετο γραπτέα θ' ἱκανῶς εἶναι πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ῥητά,

τί τούτου κάλλιον ἐπέπρακτ' ἂν ἡμῖν ἐν τῷ βίῳ ἢ τοῖς τε
ἀνθρώποισι μέγα ὄφελος γράψαι καὶ τὴν φύσιν εἰς φῶς
πᾶσιν προαγαγεῖν; ἀλλ' οὔτε ἀνθρώποις ἡγοῦμαι τὴν ἐπι-
χείρησιν περὶ αὐτῶν λεγομένην ἀγαθόν, εἰ μὴ τισιν ὀλίγοις
ὅποσοι δυνατοὶ ἀνευρεῖν αὐτοὶ διὰ σμικρᾶς ἐνδείξεως, τῶν τε
δὴ ἄλλων τοὺς μὲν καταφρονήσεως οὐκ ὀρθῆς ἐμπλήσειεν ἂν
οὐδαμῇ ἐμμελῶς, τοὺς δὲ ὑψηλῆς καὶ χαύνης ἐλπίδος, ὥς
σέμν' ἄττα μεμαθηκότας. ἔτι δὲ μακρότερα περὶ αὐτῶν ἐν
νῷ μοι γέγονεν εἰπεῖν· τάχα γὰρ ἂν περὶ ὧν λέγω σα-
φέστερον ἂν εἶη λεχθέντων αὐτῶν. ἔστι γάρ τις λόγος

ἀληθῆς, ἐναντίος τῷ τολμήσαντι γράφειν τῶν τοιούτων καὶ
ὅτι οὖν, πολλάκις μὲν ὑπ' ἐμοῦ καὶ πρόσθεν ῥηθείς, ἔοικεν δ'
οὖν εἶναι καὶ νῦν λεκτέος.

Ἔστιν τῶν ὄντων ἐκάστω, δι' ὧν τὴν ἐπιστήμην ἀνάγκη
παραγίγνεσθαι, τρία, τέταρτον δ' αὐτὴ - πέμπτον δ' αὐτὸ
τιθέναι δεῖ ὃ δὴ γνωστόν τε καὶ ἀληθῶς ἔστιν ὄν - ἐν μὲν
ὄνομα, δεύτερον δὲ λόγος, τὸ δὲ τρίτον εἰδῶλον, τέταρτον
δὲ ἐπιστήμη. περὶ ἐν οὖν λαβὲ βουλόμενος μαθεῖν τὸ νῦν
λεγόμενον, καὶ πάντων οὕτω πέρι νόησον. κύκλος ἐστίν

τι λεγόμενον, ᾧ τοῦτ' αὐτὸ ἔστιν ὄνομα ὃ νῦν ἐφθέγμεθα.
λόγος δ' αὐτοῦ τὸ δεύτερον, ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συγ-
κεείμενος· τὸ γὰρ ἐκ τῶν ἐσχάτων ἐπὶ τὸ μέσον ἴσον ἀπέχον
πάντη, λόγος ἂν εἶη ἐκείνου ᾧ περ στρογγύλον καὶ περιφερὲς
ὄνομα καὶ κύκλος. τρίτον δὲ τὸ ζωγραφούμενόν τε καὶ
ἐξαλειφόμενον καὶ τορνεύόμενον καὶ ἀπολλύμενον· ὧν αὐτὸς
ὁ κύκλος, ὃν πέρι πάντ' ἔστιν ταῦτα, οὐδὲν πάσχει, τούτων
ὥς ἕτερον ὄν. τέταρτον δὲ ἐπιστήμη καὶ νοῦς ἀληθῆς τε

δόξα περὶ ταῦτ' ἐστίν· ὥς δὲ ἐν τούτῳ αὖ πᾶν θετέον, οὐκ
ἐν φωναῖς οὐδ' ἐν σωματικῶν σχήμασιν ἀλλ' ἐν ψυχαῖς ἐνόν,

Stephanus page 342, section c, line 7

ὥ δὴλον ἕτερόν τε ὃν αὐτοῦ τοῦ κύκλου τῆς φύσεως τῶν
τε ἔμπροσθεν λεχθέντων τριῶν. τούτων δὲ ἐγγύτατα μὲν
συγγενείᾳ καὶ ὁμοιότητι τοῦ πέμπτου νοῦς πεπλησίακεν,
τᾶλλα δὲ πλέον ἀπέχει. ταῦτόν δὴ περὶ τε εὐθέος ἅμα καὶ
περιφεροῦς σχήματος καὶ χροῆς, περὶ τε ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ
καὶ δικαίου, καὶ περὶ σώματος ἅπαντος σκευαστοῦ τε καὶ
κατὰ φύσιν γεγονότος, πυρὸς ὕδατός τε καὶ τῶν τοιούτων
πάντων, καὶ ζώου σύμπαντος πέρι καὶ ἐν ψυχαῖς ἦθους, καὶ
περὶ ποιήματα καὶ παθήματα σύμπαντα· οὐ γὰρ ἂν τούτων
μή τις τὰ τέτταρα λάβῃ ἀμῶς γέ πως, οὐποτε τελέως

Stephanus page 342, section e, line 2

ἐπιστήμης τοῦ πέμπτου μέτοχος ἔσται. πρὸς γὰρ τούτοις
ταῦτα οὐχ ἥττον ἐπιχειρεῖ τὸ ποῖόν τι περὶ ἕκαστον δηλοῦν
ἢ τὸ ὃν ἑκάστου διὰ τὸ τῶν λόγων ἀσθενές· ὧν ἕνεκα νοῦν
ἔχων οὐδεὶς τολμήσει ποτὲ εἰς αὐτὸ τιθέναι τὰ νενοημένα
ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ταῦτα εἰς ἀμετακίνητον, ὃ δὴ πάσχει τὰ
γεγραμμένα τύποις. τοῦτο δὲ πάλιν αὖ τὸ νῦν λεγόμενον
δεῖ μαθεῖν. κύκλος ἕκαστος τῶν ἐν ταῖς πράξεσι γραφο-
μένων ἢ καὶ τορνευθέντων μεστὸς τοῦ ἐναντίου ἐστὶν τῷ
πέμπτῳ - τοῦ γὰρ εὐθέος ἐφάπτεται πάντῃ - αὐτὸς δέ, φαμέν,
ὁ κύκλος οὔτε τι μικρότερον οὔτε μείζον τῆς ἐναντίας ἔχει

Stephanus page 343, section a, line 9

ἐν αὐτῷ φύσεως. ὀνομά τε αὐτῶν φαμεν οὐδὲν οὐδενὶ
βέβαιον εἶναι, κωλύειν δ' οὐδὲν τὰ νῦν στρογγύλα καλού-
μενα εὐθέα κεκληῖσθαι τὰ τε εὐθέα δὴ στρογγύλα, καὶ οὐδὲν
ἥττον βεβαίως ἔξιν τοῖς μεταθεμένοις καὶ ἐναντίως καλοῦσιν.
καὶ μὴν περὶ λόγου γε ὁ αὐτὸς λόγος, εἶπερ ἐξ ὀνομάτων
καὶ ῥημάτων σύγκειται, μηδὲν ἱκανῶς βεβαίως εἶναι βέ-
βαιον· μυρίος δὲ λόγος αὖ περὶ ἑκάστου τῶν τεττάρων ὥς
ἀσαφές, τὸ δὲ μέγιστον, ὅπερ εἵπομεν ὀλίγον ἔμπροσθεν,
ὅτι δυοῖν ὄντοιν, τοῦ τε ὄντος καὶ τοῦ ποιοῦ τινος, οὐ τὸ
ποιόν τι, τὸ δὲ τί, ζητούσης εἰδέναι τῆς ψυχῆς, τὸ μὴ ζητού-

Stephanus page 343, section c, line 2

μενον ἕκαστον τῶν τεττάρων προτεῖνον τῇ ψυχῇ λόγῳ τε
καὶ κατ' ἔργα, αἰσθήσεσιν εὐέλεγκτον τό τε λεγόμενον καὶ
δεικνύμενον ἀεὶ παρεχόμενον ἕκαστον, ἀπορίας τε καὶ ἀσα-
φείας ἐμπύμπλησι πάσης ὥς ἔπος εἰπεῖν πάντ' ἄνδρα. ἐν
οἷσι μὲν οὖν μὴδ' εἰθισμένοι τὸ ἀληθὲς ζητεῖν ἐσμεν ὑπὸ
πονηρᾶς τροφῆς, ἐξαρκεῖ δὲ τὸ προταθὲν τῶν εἰδώλων, οὐ

καταγέλαστοι γιγνόμεθα ὑπ' ἀλλήλων, οἱ ἐρωτώμενοι ὑπὸ
τῶν ἐρωτώντων, δυναμένων δὲ τὰ τέτταρα διαρρίπτειν τε
καὶ ἐλέγχειν· ἐν οἷς δ' ἂν τὸ πέμπτον ἀποκρίνασθαι καὶ
δηλοῦν ἀναγκάζωμεν, ὁ βουλόμενος τῶν δυναμένων ἀνατρέ-

Stephanus page 343, section d, line 4

πειν κρατεῖ. καὶ ποιεῖ τὸν ἐξηγούμενον ἐν λόγοις ἢ γράμ-
μασιν ἢ ἀποκρίσεσιν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκουόντων δοκεῖν
μηδὲν γινώσκειν ὧν ἂν ἐπιχειρῇ γράφειν ἢ λέγειν, ἀγνο-
ούντων ἐνίοτε ὥς οὐχ ἡ ψυχὴ τοῦ γράψαντος ἢ λέξαντος
ἐλέγχεται, ἀλλ' ἡ τῶν τεττάρων φύσις ἐκάστου, πεφυκυῖα
φάυλως. ἡ δὲ διὰ πάντων αὐτῶν διαγωγὴ, ἄνω καὶ κάτω
μεταβαίνουσα ἐφ' ἕκαστον, μόγις ἐπιστήμην ἐνέτεκεν εὖ
πεφυκότος εὖ πεφυκότη· κακῶς δὲ ἂν φυῇ, ὥς ἡ τῶν πολλῶν
ἕξις τῆς ψυχῆς εἰς τε τὸ μαθεῖν εἰς τε τὰ λεγόμενα ἦθη
πέφυκεν, τὰ δὲ διέφθαρται, οὐδ' ἂν ὁ Λυγκεὺς ἰδεῖν ποιή-

Stephanus page 344, section a, line 2

σειεν τοὺς τοιούτους. ἐνὶ δὲ λόγῳ, τὸν μὴ συγγενῇ τοῦ
πράγματος οὐτ' ἂν εὐμάθεια ποιήσειέν ποτε οὔτε μνήμη -
τὴν ἀρχὴν γὰρ ἐν ἀλλοτρίαις ἕξεσιν οὐκ ἐγγίγνεται - ὥστε
ὅποσοι τῶν δικαίων τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσα καλὰ μὴ προς-
φυεῖς εἰσιν καὶ συγγενεῖς, ἄλλοι δὲ ἄλλων εὐμαθεῖς ἅμα
καὶ μνήμονες, οὐδ' ὅσοι συγγενεῖς, δυσμαθεῖς δὲ καὶ ἀμνή-
μονες, οὐδένες τούτων μήποτε μάθωσιν ἀλήθειαν ἀρετῆς εἰς
τὸ δυνατόν οὐδὲ κακίας. ἅμα γὰρ αὐτὰ ἀνάγκη μανθάνειν
καὶ τὸ ψεῦδος ἅμα καὶ ἀληθὲς τῆς ὅλης οὐσίας, μετὰ τριβῆς
πάσης καὶ χρόνου πολλοῦ, ὅπερ ἐν ἀρχαῖς εἶπον· μόγις δὲ

Stephanus page 344, section b, line 4

τριβόμενα πρὸς ἀλλήλα αὐτῶν ἕκαστα, ὀνόματα καὶ λόγοι
ὄψεις τε καὶ αἰσθήσεις, ἐν εὐμενέσιν ἐλέγχους ἐλεγχόμενα
καὶ ἄνευ φθόνων ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις χρωμένων,
ἐξέλαμψε φρόνησις περὶ ἕκαστον καὶ νοῦς, συντείνων ὅτι
μάλιστ' εἰς δύναμιν ἀνθρωπίνην. διὸ δὴ πᾶς ἀνὴρ σπουδαῖος
τῶν ὄντων σπουδαίων πέρι πολλοῦ δεῖ μὴ γράψας ποτὲ ἐν
ἀνθρώποις εἰς φθόνον καὶ ἀπορίαν καταβαλεῖ. ἐνὶ δὲ ἐκ
τούτων δεῖ γινώσκειν λόγῳ, ὅταν ἴδῃ τίς του συγγράμματα
γεγραμμένα εἴτε ἐν νόμοις νομοθέτου εἴτε ἐν ἄλλοις τισὶν
ἅττ' οὖν, ὥς οὐκ ἦν τούτῳ ταῦτα σπουδαιότατα, εἶπερ ἔστ'

Stephanus page 344, section c, line 7

αὐτὸς σπουδαῖος, κεῖται δὲ που ἐν χώρᾳ τῇ καλλίστῃ τῶν
τούτου· εἰ δὲ ὄντως αὐτῷ ταῦτ' ἐσπουδασμένα ἐν γράμ-
μασιν ἐτέθη, “ἐξ ἄρα δὴ τοι ἔπειτα,” θεοὶ μὲν οὐ, βροτοὶ
δὲ “φρένας ὤλεσαν αὐτοί.”

Τούτω δὴ τῷ μύθῳ τε καὶ πλάνῳ ὁ συνεπισπόμενος εὖ
εἴσεται, εἴτ' οὖν Διονύσιος ἔγραψεν τι τῶν περὶ φύσεως
ἄκρων καὶ πρώτων εἴτε τις ἐλάττων εἴτε μείζων, ὥς οὐδὲν
ἀκηκοῶς οὐδὲ μεμαθηκῶς ἦν ὑγιὲς ὦν ἔγραψεν κατὰ τὸν
ἐμὸν λόγον· ὁμοίως γὰρ ἂν αὐτὰ ἐσέβετο ἐμοί, καὶ οὐκ
ἂν αὐτὰ ἐτόλμησεν εἰς ἀναρμοστίαν καὶ ἀπρέπειαν ἐκβάλ-

Stephanus page 344, section d, line 9

λιν. οὔτε γὰρ ὑπομνημάτων χάριν ἔγραψεν - οὐδὲν γὰρ
δεινὸν μὴ τις αὐτὸ ἐπιλάθεται, ἐὰν ἅπαξ τῇ ψυχῇ περι-
λάβῃ· πάντων γὰρ ἐν βραχυτάτοις κεῖται - φιλοτιμίας δὲ
αἰσχυρᾶς, εἵπερ, ἔνεκα, εἴθ' ὥς αὐτοῦ τιθέμενος εἴθ' ὥς παι-
δείας δὴ μέτοχος ὦν, ἧς οὐκ ἄξιος ἦν ἀγαπῶν δόξαν τὴν
τῆς μετοχῆς γενομένης. εἰ μὲν οὖν ἐκ τῆς μιᾶς συνουσίας
Διονυσίῳ τοῦτο γέγονεν, τάχ' ἂν εἴη, γέγονεν δ' οὖν ὅπως,
“ἴττω Ζεὺς,” φησὶν ὁ Θηβαῖος· διεξῆλθον μὲν γὰρ ὥς εἰπόν
τε ἐγὼ καὶ ἅπαξ μόνον, ὕστερον δὲ οὐ πώποτε ἔτι. ἐννοεῖν
δὴ δεῖ τὸ μετὰ τοῦτο, ὅτῳ μέλει τὸ περὶ αὐτὰ γεγονὸς εὐρεῖν

Stephanus page 345, section a, line 6

ὅπῃ ποτὲ γέγονεν, τίνι πότ' αἰτία τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον,
πλεονάκεις τε οὐ διεξῆμεν· πότερον Διονύσιος ἀκούσας μόνον
ἅπαξ, οὕτως εἰδέναι τε οἶεται καὶ ἱκανῶς οἶδεν, εἴτε αὐτὸς
εὐρῶν ἢ καὶ μαθὼν ἔμπροσθεν παρ' ἐτέρων, ἢ φαῦλα εἶναι
τὰ λεχθέντα, ἢ τὸ τρίτον οὐ καθ' αὐτόν, μείζονα δέ, καὶ
ὄντως οὐκ ἂν δυνατὸς εἶναι φρονήσεώς τε καὶ ἀρετῆς ζῆν
ἐπιμελούμενος. εἰ μὲν γὰρ φαῦλα, πολλοῖς μάρτυσι μα-
χεῖται τὰ ἐναντία λέγουσιν, οἱ περὶ τῶν τοιούτων πάμπολυ
Διονυσίου κυριώτεροι ἂν εἶεν κριταί· εἰ δὲ ἡύρηκέναι ἢ
μεμαθηκέναι, ἄξια δ' οὖν εἶναι πρὸς παιδείαν ψυχῆς ἐλευ-

Stephanus page 345, section c, line 1

θέρας, πῶς ἂν, μὴ θαυμαστὸς ὦν ἄνθρωπος, τὸν ἡγεμόνα
τούτων καὶ κύριον οὕτως εὐχερῶς ἡτίμασέν ποτ' ἂν; πῶς
δ' ἡτίμασεν, ἐγὼ φράζοιμ' ἂν.

Οὐ πολὺν χρόνον διαλιπὼν τὸ μετὰ τοῦτο, ἐν τῷ πρόσθεν
Δίῳνα ἐὼν τὰ ἑαυτοῦ κεκτῆσθαι καὶ καρποῦσθαι χρήματα,
τότε οὐκέτ' εἶα τοὺς ἐπιτρόπους αὐτοῦ πέμπειν εἰς Πελοπόν-
νησον, καθάπερ ἐπιλεησμένος τῆς ἐπιστολῆς παντάπασιν·
εἶναι γὰρ αὐτὰ οὐ Δίῳνος ἀλλὰ τοῦ ὑέος, ὄντος μὲν ἀδελ-
φιδοῦ αὐτοῦ κατὰ νόμους ἐπιτροπεύοντος. τὰ μὲν δὴ πε-

Stephanus page 345, section d, line 2

πραγμένα μέχρι τούτου ταῦτ' ἦν ἐν τῷ τότε χρόνῳ, τούτων
δὲ οὕτω γενομένων, ἐωράκη τε ἐγὼ ἀκριβῶς τὴν ἐπιθυμίαν

τὴν Διονυσίου φιλοσοφίας, ἀγανακτεῖν τε ἐξῆν εἴτε βου-
λοίμην εἴτε μή. ἦν γὰρ θέρος ἤδη τότε καὶ ἔκπλοι τῶν
νεῶν· ἐδόκει δὴ χαλεπαίνειν μὲν οὐ δεῖν ἐμὲ Διονυσίῳ
μᾶλλον ἢ ἐμαυτῷ τε καὶ τοῖς βιασαμένοις ἐλθεῖν ἐμὲ τὸ
τρίτον εἰς τὸν πορθμὸν τὸν περὶ τὴν Σκύλλαν,

ὄφρ' ἔτι τὴν ὅλοην ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν,

Stephanus page 345, section e, line 3

λέγειν δὲ πρὸς Διονύσιον ὅτι μοι μένειν ἀδύνατον εἶη Δίωνος
οὕτῳ προπεπηλακισμένου. ὁ δὲ παρεμυθεῖτό τε καὶ ἐδεῖτο
μένειν, οὐκ οἰόμενός οἱ καλῶς ἔχειν ἐμὲ ἄγγελον αὐτὸν τῶν
τοιούτων ἐλθεῖν ὅτι τάχος· οὐ πείθων δὲ αὐτός μοι πομπὴν
παρασκευάσειν ἔφη. ἐγὼ γὰρ ἐν τοῖς ἀποστόλοις πλοίοις
ἐμβὰς διενουόμην πλεῖν, τεθυμωμένος, πάσχειν τε οἰόμενος
δεῖν, εἰ διακωλοίμην, ὅτιοῦν, ἐπειδὴ περιφανῶς ἠδίκουν μὲν
οὐδέν, ἠδικούμην δέ· ὁ δὲ οὐδέν με τοῦ καταμένειν προσιέ-
μενον ὀρών, μηχανὴν τοῦ μεῖναι τὸν τότε ἔκπλουν μηχανᾶται
τοιάνδε τινά. τῇ μετὰ ταῦτα ἐλθὼν ἡμέρᾳ λέγει πρὸς με

Stephanus page 346, section a, line 7

πιθανὸν λόγον· “Ἐμοὶ καὶ σοὶ Δίων,” ἔφη, “καὶ τὰ Δίωνος
ἐκποδῶν ἀπαλλαχθήτω τοῦ περὶ αὐτὰ πολλάκις διαφέρεσθαι·
ποιήσω γὰρ διὰ σέ, ἔφη, Δίωνι τάδε. ἀξιῷ ἐκεῖνον ἀπολα-
βόντα τὰ ἑαυτοῦ οἰκεῖν μὲν ἐν Πελοποννήσῳ, μὴ ὥς φυγάδα
δέ, ἀλλ' ὥς αὐτῷ καὶ δεῦρο ἐξὸν ἀποδημεῖν, ὅταν ἐκείνῳ τε
καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν τοῖς φίλοις κοινῇ συνδοκῇ· ταῦτα δ' εἶναι
μὴ ἐπιβουλεύοντος ἐμοί, τούτων δὲ ἐγγυητὰς γίνεσθαι σέ
τε καὶ τοὺς σοὺς οἰκείους καὶ τοὺς ἐνθάδε Δίωνος, ὑμῖν δὲ
τὸ βέβαιον ἐκεῖνος παρεχέτω. τὰ χρήματα δὲ ἃ ἂν λάβῃ,
κατὰ Πελοπόννησον μὲν καὶ Ἀθήνας κείσθω παρ' οἵστισιν

Stephanus page 346, section c, line 2

ἂν ὑμῖν δοκῇ, καρπούσθω δὲ Δίων, μὴ κύριος δὲ ἄνευ ὑμῶν
γινέσθω ἀνελέσθαι. ἐγὼ γὰρ ἐκείνῳ μὲν οὐ σφόδρα
πιστεύω τούτοις χρώμενον ἂν τοῖς χρήμασιν δίκαιον γί-
γνεσθαι περὶ ἐμέ - οὐ γὰρ ὀλίγα ἔσται - σοὶ δὲ καὶ τοῖς
σοῖς μᾶλλον πεπίστευκα. ὅρα δὴ ταῦτα εἰ σοὶ ἀρέσκει,
καὶ μένε ἐπὶ τούτοις τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον, εἰς δὲ ὥρας ἄπιθι
λαβὼν τὰ χρήματα ταῦτα· καὶ Δίων εὖ οἶδ' ὅτι πολλὴν
χάριν ἔξει σοὶ διαπραξαμένῳ ταῦτα ὑπὲρ ἐκείνου.” τοῦτον
δὲ ἐγὼ τὸν λόγον ἀκούσας ἐδυσχέλαινον μὲν, ὅμως δὲ
βουλευσάμενος ἔφην εἰς τὴν ὑστεραίαν αὐτῷ περὶ τούτων

Stephanus page 346, section d, line 5

τὰ δόξαντα ἀπαγγελεῖν. ταῦτα συνεθέμεθα τότε. ἐβου-
λευόμην δὴ τὸ μετὰ ταῦτα κατ' ἐμαυτὸν γενόμενος, μάλα
συγκεχυμένος· πρῶτος δ' ἦν μοι τῆς βουλῆς ἡγούμενος ὁδε
λόγος. “Φέρε, εἰ διανοεῖται τούτων μηδὲν ποιεῖν Διονύ-
σιος ὧν φησιν, ἀπελθόντος δ' ἐμοῦ ἐὰν ἐπιστέλλῃ Δίῳ
πιθανῶς, αὐτὸς τε καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῶν αὐτοῦ διακελευό-
μενος, ἃ νῦν πρὸς ἐμὲ λέγει, ὡς αὐτοῦ μὲν ἐθέλοντος, ἐμοῦ
δὲ οὐκ ἐθέλησαντος ἃ προυκαλεῖτό με δρᾶν, ἀλλ' ὀλιγορή-
σαντος τῶν ἐκείνου τὸ παράπαν πραγμάτων, πρὸς δὲ καὶ
τούτοις ἐτι μηδ' ἐθέλῃ με ἐκπέμπειν, αὐτὸς τῶν ναυκλήρων

Stephanus page 347, section a, line 1

μηδενὶ προστάττων, ἐνδείξεται δὲ πᾶσιν ῥαδίως ὡς ἀβουλῶν
ἐμὲ ἐκπλεῖν, ἄρα τις ἐθελήσει με ἄγειν ναύτην ὁρμώμενον
ἐκ τῆς Διονυσίου οἰκίας;” - ὥκουν γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις
κακοῖς ἐν τῷ κήπῳ τῷ περὶ τὴν οἰκίαν, ὅθεν οὐδ' ἂν ὁ
θυρωρὸς ἤθελὲν με ἀφεῖναι μὴ πεμφθείσης αὐτῷ τινος
ἐντολῆς παρὰ Διονυσίου - “ἂν δὲ περιμείνω τὸν ἐνιαυτόν,
ἔξω μὲν Δίῳ ταῦτα ἐπιστέλλειν, ἐν οἷς τ' αὐτ' εἰμὶ καὶ ἃ
πράττω· καὶ ἐὰν μὲν δὴ ποιῇ τι Διονύσιος ὧν φησιν, οὐ
παντάπασιν ἔσται μοι καταγελάστως πεπραγμένα - τάλαντα
γὰρ ἴσως ἔστιν οὐκ ἔλαττον, ἂν ἐκτιμᾷ τις ὀρθῶς, ἑκατὸν

Stephanus page 347, section b, line 3

ἢ Δίῳ οὐσία - ἂν δ' οὖν γίγνηται τὰ νῦν ὑποφαίνοντα
οἷα εἰκὸς αὐτὰ γίνεσθαι, ἀπορῶ μὲν ὅτι χρήσομαι ἐμαυτῷ,
ὅμως δὲ ἀναγκαῖον ἴσως ἐνιαυτόν γ' ἔτι πονῆσαι καὶ ἔργοις
ἐλέγξαι πειρᾶσθαι τὰς Διονυσίου μηχανάς.” ταῦτά μοι
δόξαντα, εἰς τὴν ὑστεραίαν εἶπον πρὸς Διονύσιον ὅτι “Δέ-
δοκταί μοι μένειν· ἀξιῶ μὴν,” ἔφην, “μὴ κύριον ἡγεῖσθαι
σε Δίῳ ἐμέ, πέμπειν δὲ μετ' ἐμοῦ σὲ παρ' αὐτὸν γράμ-
ματα τὰ νῦν δεδογμένα δηλοῦντα, καὶ ἐρωτᾶν εἴτε ἀρκεῖ
ταῦτα αὐτῷ, καὶ εἰ μὴ, βούλεται δὲ ἄλλ' ἅττα καὶ ἀξιοῖ,
καὶ ταῦτα ἐπιστέλλειν ὅτι τάχιστα, σὲ δὲ νεωτερίζειν μηδὲν

Stephanus page 347, section c, line 6

πῶ τῶν περὶ ἐκεῖνον.” ταῦτα ἐρρήθη, ταῦτα συνωμολογή-
σαμεν, ὡς νῦν εἴρηται σχεδόν. ἐξέπλευσεν δὴ τὰ πλοῖα
μετὰ τοῦτο, καὶ οὐκέτι μοι δυνατὸν ἦν πλεῖν, ὅτε δὴ μοι καὶ
Διονύσιος ἐμνήσθη λέγων ὅτι τὴν ἡμίσειαν τῆς οὐσίας εἶναι
δέοι Δίῳ, τὴν δ' ἡμίσειαν τοῦ ὑέος· ἔφη δὴ πωλήσειν
αὐτήν, πραθείσης δὲ τὰ μὲν ἡμίσεια ἐμοὶ δώσειν ἄγειν, τὰ
δ' ἡμίσεια τῷ παιδί καταλείψειν αὐτοῦ· τὸ γὰρ δὴ δικαιο-
τατον οὕτως ἔχειν. πληγεὶς δ' ἐγὼ τῷ λεχθέντι πάνυ μὲν
ᾧμην γελοῖον εἶναι ἀντιλέγειν ἔτι, ὅμως δ' εἶπον ὅτι χρεῖη
τὴν παρὰ Δίῳ ἐπιστολὴν περιμένειν ἡμᾶς καὶ ταῦτα

πάλιν αὐτὰ ἐπιστέλλειν. ὁ δὲ ἐξῆς τούτοις πάννυ νεανικῶς ἐπῶλει τὴν οὐσίαν αὐτοῦ πᾶσαν, ὅπῃ τε καὶ ὅπως ἤθελε καὶ οἷστισι, πρὸς ἐμὲ δὲ οὐδὲν ὅλως ἐφθέγγετο περὶ αὐτῶν, καὶ μὴν ὡσαύτως ἐγὼ πρὸς ἐκεῖνον αὖ περὶ τῶν Δίωνος πραγμάτων οὐδὲν ἔτι διελεγόμην· οὐδὲν γὰρ ἔτι πλέον ὥμην ποιεῖν.

Μέχρι μὲν δὴ τούτων ταύτῃ μοι βεβοηθημένον ἐγεγόνει φιλοσοφία καὶ φίλοις· τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐζῶμεν ἐγὼ καὶ Διονύσιος, ἐγὼ μὲν βλέπων ἔξω, καθάπερ ὄρνις ποθῶν ποθεν ἀναπτέσθαι, ὁ δὲ διαμηχανώμενος τίνα τρόπον ἀνα-

σοβήσοι με μηδὲν ἀποδοῦς τῶν Δίωνος· ὅμως δὲ ἔφαμεν ἐταῖροί γε εἶναι πρὸς πᾶσαν Σικελίαν. τῶν δὴ μισθοφόρων τοὺς πρεσβυτέρους Διονύσιος ἐπεχείρησεν ὀλιγομισθοτέρους ποιεῖν παρὰ τὰ τοῦ πατρὸς ἔθη, θυμωθέντες δὲ οἱ στρατιῶται συνελέγησαν ἄθροοι καὶ οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψειν. ὁ δ' ἐπεχείρει βιάζεσθαι κλείσας τὰς τῆς ἀκροπόλεως πύλας, οἱ δ' ἐφέροντο εὐθύς πρὸς τὰ τείχη, παιωνά τινα ἀναβοήσαντες βάρβαρον καὶ πολεμικόν· οὗ δὴ περιδεῆς Διονύσιος γενόμενος ἅπαντα συνεχώρησεν καὶ ἔτι πλείω τοῖς τότε συλλεχθεῖσι τῶν πελταστῶν. λόγος δὴ τις ταχὺ διῆλθεν ὥς

Ἡρακλείδης αἴτιος εἶη γεγονῶς πάντων τούτων· ὃν ἀκούσας ὁ μὲν Ἡρακλείδης ἐκποδῶν αὐτὸν ἔσχεν ἀφανῇ, Διονύσιος δὲ ἐξήτει λαβεῖν, ἀπορῶν δέ, Θεοδότην μεταπεμψάμενος εἰς τὸν κῆπον - ἔτυχον δ' ἐν τῷ κήπῳ καὶ ἐγὼ τότε περιπατῶν - τὰ μὲν οὖν ἄλλα οὐτ' οἶδα οὐτ' ἤκουον διαλεγόμενων, ἃ δὲ ἐναντίον εἶπεν Θεοδότης ἐμοῦ πρὸς Διονύσιον, οἶδά τε καὶ μέμνημαι. “Πλάτων γάρ,” ἔφη, “Διονύσιον ἐγὼ πείθω τουτονί, ἐὰν ἐγὼ γένωμαι δεῦρο Ἡρακλείδην κομίσαι δυνατὸς ἡμῖν εἰς λόγους περὶ τῶν ἐγκλημάτων αὐτῷ τῶν νῦν γεγονότων, ἂν ἄρα μὴ δόξῃ δεῖν αὐτὸν οἰκεῖν ἐν

Σικελία, τόν τε ὕον λαβόντα καὶ τὴν γυναῖκα ἀξιῶ εἰς Πελοπόννησον ἀποπλεῖν, οἰκεῖν τε βλάπτοντα μηδὲν Διονύσιον ἐκεῖ, καρπούμενον δὲ τὰ ἑαυτοῦ. μετεπεμψάμην

μὲν οὖν καὶ πρότερον αὐτόν, μεταπέμψομαι δὲ καὶ νῦν, ἅντ' οὖν ἀπὸ τῆς προτέρας μεταπομπῆς ἄντε καὶ ἀπὸ τῆς νῦν ὑπακούσῃ μοι· Διονύσιον δὲ ἀξιῶ καὶ δέομαι, ἂν τις ἐντυγχάνῃ Ἡρακλείδῃ ἐάντ' ἐν ἀγρῷ ἐάντ' ἐνθάδε, μηδὲν ἄλλο

αὐτῷ φλαῦρον γίγνεσθαι, μεταστῆναι δ' ἐκ τῆς χώρας, ἕως
ἂν ἄλλο τι Διονυσίῳ δόξῃ. ταῦτα,” ἔφη, “συγχωρεῖς;”

Stephanus page 348, section e, line 3

λέγων πρὸς τὸν Διονύσιον. “Συγχωρῶ· μηδ' ἂν πρὸς τῇ
σῇ,” ἔφη, “φανῇ οἰκία, πείσεσθαι φλαῦρον μηδὲν παρὰ
τὰ νῦν εἰρημένα.” τῇ δὲ μετὰ ταύτην τὴν ἡμέραν δείλης
Εὐρύβιος καὶ Θεοδότης προσηλθέτην μοι σπουδῇ τεθορυβη-
μένῳ θαυμαστώσ, καὶ Θεοδότης λέγει, “Πλάτων,” ἔφη,
“παρῆσθα χθὲς οἷς περὶ Ἡρακλείδου Διονύσιος ὡμολόγει
πρὸς ἐμὲ καὶ σέ;” “Πῶς δὲ οὐκ;” ἔφην. “Νῦν τοίνυν,”
ἦ δ' ὅς, “περιθέουσιν πελτασταὶ λαβεῖν Ἡρακλείδην ζι-
τοῦντες, ὃ δὲ εἶναί πη ταύτη κινδυνεύει· ἀλλ' ἡμῖν,” ἔφη,
“συνακολουθήσον πρὸς Διονύσιον ἀπάσῃ μηχανῇ.” ὠχόμεθα

Stephanus page 349, section a, line 2

οὖν καὶ εἰσῆλθομεν παρ' αὐτόν, καὶ τῷ μὲν ἐστάτην σιγῇ
δακρύνοντε, ἐγὼ δὲ εἶπον· “Οἶδε πεφόβηνται μὴ τι σὺ παρὰ
τὰ χθὲς ὡμολογημένα ποιήσης περὶ Ἡρακλείδην νεώτερον·
δοκεῖ γάρ μοι ταύτη πη γεγονέναι φανερὸς ἀποτετραμ-
μένος.” ὃ δὲ ἀκούσας ἀνεφλέχθη τε καὶ παντοδαπὰ χρώ-
ματα ἤκεν, οἳ ἂν θυμούμενος ἀφείη· προσπεσὼν δ' αὐτῷ
ὁ Θεοδότης, λαβόμενος τῆς χειρὸς ἐδάκρυσέν τε καὶ ἰκέτευεν
μηδὲν τοιοῦτον ποιεῖν, ὑπολαβὼν δ' ἐγὼ παραμυθούμενος,
“Θάρρει, Θεοδότα,” ἔφην· “οὐ γὰρ τολμήσει Διονύσιος
παρὰ τὰ χθὲς ὡμολογημένα ἄλλα ποτὲ δρᾶν.” καὶ ὃς ἐμ-

Stephanus page 349, section b, line 5

βλέψας μοι καὶ μάλα τυραννικῶς, “Σοί,” ἔφη, “ἐγὼ οὔτε
τι σμικρὸν οὔτε μέγα ὡμολόγησα.” “Νῆ τοὺς θεούς,” ἦν
δ' ἐγὼ, “σύ γε, ταῦτα ἃ σοῦ νῦν οὗτος δεῖται μὴ ποιεῖν.”
καὶ εἰπὼν ταῦτα ἀποστρεφόμενος ὠχόμην ἔξω. τὸ μετὰ
ταῦτα ὁ μὲν ἐκυνῆγει τὸν Ἡρακλείδην, Θεοδότης δὲ ἀγγέλους
πέμπων Ἡρακλείδην φεύγειν διεκελεύετο. ὃ δὲ ἐκπέμψας
Τεισίαν καὶ πελταστὰς διώκειν ἐκέλευε· φθάνει δέ, ὡς
ἐλέγετο, Ἡρακλείδης εἰς τὴν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν ἐκ-
φυγὼν ἡμέρας σμικρῷ τινι μέρει. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο ἡ
πάλα ἐπιβουλή Διονυσίῳ τοῦ μὴ ἀποδοῦναι τὰ Δίωνος

Stephanus page 349, section c, line 7

χρήματα ἔδοξεν ἔχθρας λόγον ἔχειν ἂν πρὸς με πιθανόν,
καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκπέμπει με, εὐρῶν
πρόφασιν ὡς τὰς γυναῖκας ἐν τῷ κήπῳ, ἐν ᾧ κατῴκουν ἐγώ,
δέοι θῦσαι θυσίαν τινὰ δεχήμερον· ἔξω δὲ με παρ' Ἀρχε-
δήμῳ προσέταττεν τὸν χρόνον τοῦτον μείναι. ὄντος δ'
ἐμοῦ ἐκεῖ, Θεοδότης μεταπεμψάμενός με πολλὰ περὶ τῶν

τότε πραχθέντων ἡγανάκτει καὶ ἐμέμφετο Διονυσίῳ· ὁ δ'
ἀκούσας ὅτι παρὰ Θεοδότην εἶην εἰσεληλυθώς, πρόφασιν
αὐτὴν αὐτὴν ἄλλην τῆς πρὸς ἐμὲ διαφορᾶς ποιούμενος, ἀδελφὴν
τῆς πρόσθεν, πέμψας τινὰ ἡρώτα με εἰ συγγιγνοίμην ὄντως

Stephanus page 349, section e, line 3

μεταπεμψαμένου με Θεοδότου. καὶ γὰρ, “Παντάπασι,” ἔφην·
ὁ δέ, “Ἐκέλευε τοίνυν,” ἔφη, “σοὶ φράζειν ὅτι καλῶς οὐδαμῇ
ποιεῖς Δίωνα καὶ τοὺς Δίωνος φίλους αἰεὶ περὶ πλείονος
αὐτοῦ ποιούμενος.” ταῦτ' ἐρρήθη, καὶ οὐκέτι μετεπέμψατό
με εἰς τὴν οἴκησιν πάλιν, ὥς ἤδη σαφῶς Θεοδότου μὲν
ὄντος μου καὶ Ἡρακλείδου φίλου, αὐτοῦ δ' ἐχθροῦ, καὶ οὐκ
εὐνοεῖν ᾤετό με, ὅτι Δίῳ τὰ χρήματα ἔρρει παντελῶς.
ᾤκουν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο ἔξω τῆς ἀκροπόλεως ἐν τοῖς μισθο-
φόροις· προσιόντες δέ μοι ἄλλοι τε καὶ οἱ τῶν ὑπηρεσιῶν
ὄντες Αἰθνηθεν, ἐμοὶ πολῖται, ἀπήγγελλον ὅτι διαβεβλη-

Stephanus page 350, section a, line 4

μένος εἶην ἐν τοῖς πελτασταῖς καὶ μοί τινες ἀπειλοῖεν, εἴ
που λήψονταί με, διαφθερεῖν. μηχανῶμαι δὴ τινα τοιάνδε
σωτηρίαν. πέμπω παρ' Ἀρχύτην καὶ τοὺς ἄλλους φίλους
εἰς Τάραντα, φράζων ἐν οἷς ὧν τυγχάνω· οἱ δὲ πρόφασιν
τινα πρεσβείας πορισάμενοι παρὰ τῆς πόλεως πέμπουσιν
τριακόντορον τε καὶ Λαμίσκον αὐτῶν ἓνα, ὃς ἐλθὼν ἐδεῖτο
Διονυσίου περὶ ἐμοῦ, λέγων ὅτι βουλοίμην ἀπιέναι, καὶ
μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖν. ὁ δὲ συνωμολόγησεν καὶ ἀπέπεμψεν
ἐφόδια δούς, τῶν Δίωνος δὲ χρημάτων οὐτ' ἐγὼ ἔτι ἀπῆτουν
οὔτε τις ἀπέδωκεν.

Stephanus page 350, section b, line 6

Ἐλθὼν δὲ εἰς Πελοπόννησον εἰς Ὀλυμπίαν, Δίωνα
καταλαβὼν θεωροῦντα, ἠγγελλον τὰ γεγονότα· ὁ δὲ τὸν
Δία ἐπιμαρτυράμενος εὐθύς παρήγγελλεν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς
οἰκείοις καὶ φίλοις παρασκευάζεσθαι τιμωρεῖσθαι Διονύσιον,
ἡμᾶς μὲν ξεναπατίας χάριν - οὕτω γὰρ ἔλεγέν τε καὶ ἐνόει -
αὐτὸν δ' ἐκβολῆς ἀδίκου καὶ φυγῆς. ἀκούσας δ' ἐγὼ τοὺς
μὲν φίλους παρακαλεῖν αὐτὸν ἐκέλευον, εἰ βούλοιντο· “Ἐμὲ
δ'” εἶπον ὅτι “σὺ μετὰ τῶν ἄλλων βίᾳ τινὰ τρόπον σὺς-
σιτον καὶ συνέστιον καὶ κοινωνὸν ἱερῶν Διονυσίῳ ἐποίησας,
ὃς ἴσως ἡγεῖτο διαβαλλόντων πολλῶν ἐπιβουλεύειν ἐμὲ

Stephanus page 350, section c, line 8

μετὰ σοῦ ἑαυτῷ καὶ τῇ τυραννίδι, καὶ ὅμως οὐκ ἀπέκτεινεν,
ἡδέσθη δέ. οὐτ' οὖν ἡλικίαν ἔχω συμπολεμεῖν ἔτι σχεδὸν
οὐδενί, κοινός τε ὑμῖν εἰμι, ἃν ποτέ τι πρὸς ἀλλήλους δεη-
θέντες φιλίας ἀγαθόν τι ποιεῖν βουλευθῆτε· κακὰ δὲ ἕως ἄν

ἐπιθυμήτε, ἄλλους παρακαλεῖτε.” ταῦτα εἶπον μεμισηκῶς
τὴν περὶ Σικελίαν πλάνην καὶ ἀτυχίαν· ἀπειθοῦντες δὲ καὶ
οὐ πειθόμενοι ταῖς ὑπ’ ἐμοῦ διαλλάξεσιν πάντων τῶν νῦν
γεγονότων κακῶν αὐτοὶ αἵτιοι ἐγένοντο αὐτοῖς, ὧν, εἰ Διονύ-
σιος ἀπέδωκεν τὰ χρήματα Δίῳ ἢ καὶ παντάπασι κατηλλάγη,
οὐκ ἂν ποτε ἐγένετο οὐδέν, ὅσα γε δὴ τὰνθρώπινα - Δίῳνα

Stephanus page 350, section e, line 3

γὰρ ἐγὼ καὶ τῷ βούλεσθαι καὶ τῷ δύνασθαι κατεῖχον ἂν
ῥαδίως - νῦν δὲ ὀρμήσαντες ἐπ’ ἀλλήλους κακῶν πάντα ἐμ-
πεπλήκασιν. καίτοι τὴν γε αὐτὴν Δίῳ εἶχεν βούλησιν
ἦνπερ ἂν ἐγὼ φαίην δεῖν ἐμὲ καὶ ἄλλον, ὅστις μέτριος,
περὶ τε τῆς αὐτοῦ δυνάμεως καὶ φίλων καὶ περὶ πόλεως
τῆς αὐτοῦ διανοοῖτ’ ἂν εὐεργετῶν ἐν δυνάμει καὶ τιμαῖσιν
γενέσθαι τὰ μέγιστα ἐν ταῖς μεγίσταις. ἔστιν δὲ οὐκ ἂν
τις πλούσιον ἑαυτὸν ποιήσῃ καὶ ἐταίρους καὶ πόλιν, ἐπι-
βουλεύσας καὶ συνωμότας συναγαγὼν, πένης ὧν καὶ ἑαυτοῦ
μὴ κρατῶν, ὑπὸ δειλίας τῆς πρὸς τὰς ἡδονὰς ἡττημένος,

Stephanus page 351, section b, line 1

εἶτα τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους ἀποκτείνας, ἐχθροὺς καλῶν
τούτους, διαφορῇ τὰ τούτων χρήματα καὶ τοῖς συνεργοῖς τε
καὶ ἐταίροις παρακελεύηται ὅπως μηδεὶς αὐτῷ ἐγκαλεῖ πένης
φάσκων εἶναι· ταῦτόν δὲ καὶ τὴν πόλιν ἂν οὕτω τις εὐερ-
γετῶν τιμᾶται ὑπ’ αὐτῆς, τοῖς πολλοῖς τὰ τῶν ὀλίγων ὑπὸ
ψηφισμάτων διανέμων, ἢ μεγάλης προεστῶς πόλεως καὶ
πολλῶν ἀρχούσης ἐλαττόνων, τῇ ἑαυτοῦ πόλει τὰ τῶν σμι-
κροτέρων χρήματα διανέμῃ μὴ κατὰ δίκην. οὕτω μὲν γὰρ
οὔτε Δίῳ οὔτε ἄλλος ποτὲ οὐδεὶς ἐπὶ δύναμιν ἐκὼν εἴσιν
ἀλιτηριώδη ἑαυτῷ τε καὶ γένει εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, ἐπὶ πολι-

Stephanus page 351, section c, line 4

τείαν δὲ καὶ νόμων κατασκευὴν τῶν δικαιοτάτων τε καὶ
ἀρίστων, οὗ τι δι’ ὀλιγίστων θανάτων καὶ φόνων γιγνο-
μένην· ἃ δὴ Δίῳ νῦν πράττων, προτιμήσας τὸ πάσχειν
ἀνόσια τοῦ δρᾶσαι πρότερον, διευλαβούμενος δὲ μὴ παθεῖν,
ὅμως ἔπταισεν ἐπ’ ἄκρον ἐλθὼν τοῦ περιγενέσθαι τῶν
ἐχθρῶν, θαυμαστὸν παθὼν οὐδέν. ὅσιος γὰρ ἄνθρωπος
ἀνοσίῳ πέρι, σώφρων τε καὶ ἔμφρων, τὸ μὲν ὅλον οὐκ ἂν
ποτε διαψευσθεῖ τῆς ψυχῆς τῶν τοιούτων πέρι, κυβερνήτου
δὲ ἀγαθοῦ πάθος ἂν ἴσως οὐ θαυμαστὸν εἰ πάθοι, ὃν χειμῶν
μὲν ἐσόμενος οὐκ ἂν πάνυ λάθοι, χειμῶνων δὲ ἐξαίσιον καὶ

Stephanus page 351, section d, line 6

ἀπροσδόκητον μέγεθος λάθοι τ’ ἂν καὶ λαθὼν κατακλύσειεν
βίᾳ. ταῦτόν δὲ καὶ Δίῳνα ἔσφηλεν· κακοὶ μὲν γὰρ ὄντες αὐ-

τὸν σφόδρα οὐκ ἔλαθον οἱ σφίλαντες, ὅσον δὲ ὕψος ἀμαθίας
εἶχον καὶ τῆς ἄλλης μοχθηρίας τε καὶ λαιμαργίας, ἔλαθον,
ὥς δὴ σφαλεῖς κεῖται, Σικελίαν πένθει περιβαλὼν μυρίῳ.

Τὰ δὲ μετὰ τὰ νῦν ῥηθέντα ἂ συμβουλευώ, σχεδὸν εἴρηται
τέ μοι καὶ εἰρήσθω· ὧν δ' ἐπανελάβον ἔνεκα τὴν εἰς Σικε-
λίαν ἄφιξιν τὴν δευτέραν, ἀναγκαῖον εἶναι ἔδοξέ μοι ῥηθῆναι
δεῖν διὰ τὴν ἀτοπίαν καὶ ἀλογίαν τῶν γενομένων. εἰ δ' ἄρα

Stephanus page 352, section a, line 5

τινὶ νῦν ῥηθέντα εὐλογώτερα ἐφάνη καὶ προφάσεις πρὸς
τὰ γενόμενα ἱκανὰς ἔχειν ἔδοξέν τω, μετρίως ἂν ἡμῖν καὶ
ἱκανῶς εἴη τὰ νῦν εἰρημένα.

Πλάτων τοῖς Δίωνος οἰκείοις τε καὶ ἐταίροις
εὖ πράττειν.

Ἄ δ' ἂν διανοηθέντες μάλιστα εὖ πράττοιτε ὄντως, πειρά-
σομαι ταῦθ' ὑμῖν κατὰ δύναμιν διεξελθεῖν. ἐλπίζω δὲ οὐχ
ὑμῖν μόνοις συμβουλευσεῖν τὰ συμφέροντα, μάλιστα γὰρ μὴν
ὑμῖν, καὶ δευτέροις πᾶσιν τοῖς ἐν Συρακούσαις, τρίτοις δὲ

Stephanus page 352, section c, line 2

ὑμῶν καὶ τοῖς ἐχθροῖς καὶ πολεμίοις, πλήν εἴ τις αὐτῶν
ἀνοσιουργὸς γέγονεν· ταῦτα γὰρ ἀνίατα καὶ οὐκ ἂν ποτέ
τις αὐτὰ ἐκνίσειν. νοήσατε δὲ ἃ λέγω νῦν.
Ἔσθ' ὑμῖν κατὰ Σικελίαν πᾶσαν λελυμένης τῆς τυραν-
νίδος πᾶσα μάχη περὶ αὐτῶν τούτων, τῶν μὲν βουλομένων
ἀναλαβεῖν πάλιν τὴν ἀρχήν, τῶν δὲ τῇ τῆς τυραννίδος ἀπο-
φυγῇ τέλος ἐπιθεῖναι. συμβουλή δὲ περὶ τῶν τοιούτων
ὀρθὴ δοκεῖ ἐκάστοτε τοῖς πολλοῖς εἶναι ταῦτα συμβουλευεῖν
δεῖν ἃ τοὺς μὲν πολεμίους ὥς πλείστα κακὰ ἐξεργάζεται,
τοὺς δὲ φίλους ὥς πλείστα ἀγαθὰ· τὸ δὲ οὐδαμῶς ῥάδιον

Stephanus page 352, section d, line 4

πολλὰ κακὰ δρῶντα τοὺς ἄλλους μὴ οὐ καὶ πάσχειν αὐτὸν
πολλὰ ἕτερα. δεῖ δὲ οὐ μακρὰν ἐλθόντας ποι τὰ τοιαῦτα
ἐναργῶς ἰδεῖν, ἀλλ' ὅσα νῦν γέγονεν τῇδε, αὐτοῦ περὶ
Σικελίαν, τῶν μὲν ἐπιχειρούντων δρᾶν, τῶν δὲ ἀμύνασθαι
τοὺς δρῶντας· ἃ καὶ ἄλλοις μυθολογοῦντες ἱκανοὶ γίγνοισθ'
ἂν ἐκάστοτε διδάσκαλοι. τούτων μὲν δὲ σχεδὸν οὐκ ἀπορία·
τῶν δὲ ὅσα γένοιτ' ἂν ἢ πᾶσιν συμφέροντα ἐχθροῖς τε καὶ
φίλοις ἢ ὅτι σμικρότατα κακὰ ἀμφοῖν, ταῦτα οὔτε ῥάδιον
ὁρᾶν οὔτε ἰδόντα ἐπιτελεῖν, εὐχῇ δὲ προσέοικεν ἢ τοιαύτη
συμβουλή τε καὶ ἐπιχείρησις τοῦ λόγου. ἔστω δὲ παντά-

πασι μὲν εὐχὴ τις - ἀπὸ γὰρ θεῶν χρη̃ πάντα ἀρχόμενον ἀεὶ
λέγειν τε καὶ νοεῖν - ἐπιτελῆς δ' εἴη σημαίνουσα ἡμῖν τοιόνδε
τινὰ λόγον· Νῦν ὑμῖν καὶ τοῖς πολεμίοις σχεδόν, ἐξ οὐ̃περ
γέγονεν ὁ πόλεμος, συγγένεια ἄρχει μία διὰ τέλους, ἣν
ποτε κατέστησαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐς ἀπορίαν ἐλθόντες τὴν
ἅπασαν, τόθ' ὅτε κίνδυνος ἐγένετο ἔσχατος Σικελία τῇ τῶν
Ἑλλήνων ὑπὸ Καρχηδονίων ἀνάστατον ὅλην ἐκβαρβαρω-
θεῖσαν γενέσθαι. τότε γὰρ εἶλοντο Διονύσιον μὲν ὡς νέον
καὶ πολεμικὸν ἐπὶ τὰς τοῦ πολέμου πρεπούσας αὐτῷ πράξεις,
σύμβουλον δὲ καὶ πρεσβύτερον Ἰππαρίνον, ἐπὶ σωτηρία

τῆς Σικελίας αὐτοκράτορας, ὥς φασιν, τυράννους ἐπονομά-
ζοντες, καὶ εἴτε δὴ θείαν τις ἡγεῖσθαι βούλεται τύχην καὶ
θεὸν εἴτε τὴν τῶν ἀρχόντων ἀρετὴν εἴτε καὶ τὸ συναμφό-
τερον μετὰ τῶν τότε πολιτῶν τῆς σωτηρίας αἰτίαν συμβῆναι
γενομένην, ἔστω ταύτῃ ὅπῃ τις ὑπολαμβάνει· σωτηρία
δ' οὖν οὕτως συνέβη τοῖς τότε γενομένοις. τοιούτων οὖν
αὐτῶν γεγονότων, δίκαιόν που τοῖς σώσασιν πάντας χάριν
ἔχειν· εἰ δέ τι τὸν μετέπειτα χρόνον ἢ τυραννὶς οὐκ ὀρθῶς
τῇ τῆς πόλεως δωρεᾷ κατακέχρηται, τούτων δίκας τὰς μὲν
ἔχει, τὰς δὲ τινέτω. τίνες οὖν δὴ δίκαι ἀναγκαίως ὀρθαῖ

γίγνονται· ἂν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς; εἰ μὲν ῥαδίως ὑμεῖς
ἀποφυγεῖν οἰοί τ' ἦτε αὐτοὺς καὶ ἄνευ μεγάλων κινδύνων
καὶ πόνων, ἢ 'κεῖνοι ἐλεῖν εὐπετῶς πάλιν τὴν ἀρχήν, οὐδ'
ἂν συμβουλευεῖν οἷόν τ' ἦν τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι· νῦν
δ' ἐννοεῖν ὑμᾶς ἀμφοτέρους χρεῶν καὶ ἀναμνησέσθαι
ποσάκις ἐν ἐλπίδι ἑκάτεροι γεγόνατε τοῦ νῦν οἶεσθαι σχεδόν
ἀεὶ τινος σμικροῦ ἐπιδεεῖς εἶναι τὸ μὴ πάντα κατὰ νοῦν
πράττειν, καὶ δὴ καὶ ὅτι τὸ σμικρὸν τοῦτο μεγάλων καὶ
μυρίων κακῶν αἴτιον ἑκάστοτε συμβαίνει γιγνόμενον, καὶ
πέρας οὐδέν ποτε τελεῖται, συνάπτει δὲ ἀεὶ παλαιὰ τελευτῇ

δοκοῦσα ἀρχὴ φυομένη νέα, διολέσθαι δ' ὑπὸ τοῦ κύκλου
τούτου κινδυνεύσει καὶ τὸ τυραννικὸν ἅπαν καὶ τὸ δημοτικὸν
γένος, ἥξει δέ, ἅνπερ τῶν εἰκότων γίγνηται τι καὶ ἀπευκ-
τῶν, σχεδὸν εἰς ἐρημίαν τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς Σικελία
πᾶσα, Φοινίκων ἢ Ὀπικῶν μεταβαλοῦσα εἰς τινα δυναστείαν
καὶ κράτος. τούτων δὴ χρη̃ πάσῃ προθυμίᾳ πάντας τοὺς
Ἑλληνας τέμνειν φάρμακον. εἰ μὲν δὴ τις ὀρθότερον ἄμει-
νόν τ' ἔχει τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ῥηθησομένου, ἐνεγκὼν εἰς τὸ μέσον
ὀρθότατα φιλέλλην ἂν λεχθείη· ὁ δέ μοι φαίνεται πῃ τὰ

νῦν, ἐγὼ πειράσομαι πάσῃ παρρησίᾳ καὶ κοινῷ τινι δικαίῳ

Stephanus page 354, section a, line 3

λόγῳ χρώμενος δηλοῦν. λέγω γὰρ δὴ διαιτητοῦ τινα τρόπον διαλεγόμενος ὥς δυοῖν, τυραννεύσαντί τε καὶ τυραννευθέντι, ὥς ἐνὶ ἑκατέρῳ παλαιὰν ἐμὴν συμβουλὴν· καὶ νῦν δὲ ὁ γ' ἐμὸς λόγος ἂν εἴῃ σύμβουλος τυράννῳ παντὶ φεύγειν μὲν τοῦνομά τε καὶ τοῦργον τοῦτο, εἰς βασιλείαν δέ, εἰ δυνατόν εἴῃ, μεταβαλεῖν. δυνατόν δέ, ὥς ἔδειξεν ἔργῳ σοφὸς ἀνὴρ καὶ ἀγαθὸς Λυκοῦργος, ὃς ἰδὼν τὸ τῶν οἰκείων γένος ἐν Ἀργεὶ καὶ Μεσσήνῃ ἐκ βασιλέων εἰς τυράννων δύναμιν ἀφικομένους καὶ διαφθείραντας ἑαυτούς τε καὶ τὴν πόλιν ἑκατέρους ἑκατέραν, δείσας περὶ τῆς αὐτοῦ πόλεως ἅμα καὶ

Stephanus page 354, section b, line 6

γένους, φάρμακον ἐπήνεγκεν τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν καὶ τὸν τῶν ἐφόρων δεσμὸν τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς σωτήριον, ὥστε γενεὰς τοσαύτας ἤδη μετ' εὐκλείας σῶζεσθαι, νόμος ἐπειδὴ κύριος ἐγένετο βασιλεὺς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐκ ἄνθρωποι τύραννοι νόμων. ὁ δὲ καὶ νῦν οὐμὸς λόγος πᾶσιν παρακελεύεται, τοῖς μὲν τυραννίδος ἐφιεμένοις ἀποτρέπεσθαι καὶ φεύγειν φυγῇ ἀπλήστως πεινῶντων εὐδαιμόνισμα ἀνθρώπων καὶ ἀνοήτων, εἰς βασιλέως δ' εἶδος πειρᾶσθαι μεταβάλλειν καὶ δουλεῦσαι νόμοις βασιλικοῖς, τὰς μεγίστας τιμὰς κεκτημένους παρ' ἐκόντων τε ἀνθρώπων καὶ τῶν νόμων·

Stephanus page 354, section d, line 1

τοῖς δὲ δὴ ἐλεύθερα διώκουσιν ἥθη καὶ φεύγουσιν τὸν δούλειον ζυγὸν ὥς ὃν κακόν, εὐλαβεῖσθαι συμβουλευοίμ' ἂν μὴ ποτε ἀπληστία ἐλευθερίας ἀκαίρου τινὸς εἰς τὸ τῶν προγόνων νόσημα ἐμπέσωσιν, ὁ διὰ τὴν ἄγαν ἀναρχίαν οἱ τότε ἔπαθον, ἀμέτρῳ ἐλευθερίας χρώμενοι ἔρωτι. οἱ γὰρ πρὸ Διονυσίου καὶ Ἰπαρίνου ἀρξάντων Σικελιώται τότε ὥς ὦντο εὐδαιμόνως ἔζων, τρυφῶντές τε καὶ ἅμα ἀρχόντων ἄρχοντες· οἱ καὶ τοὺς δέκα στρατηγούς κατέλευσαν βάλλοντες τοὺς πρὸ Διονυσίου, κατὰ νόμον οὐδένα κρίναντες, ἵνα δὴ δουλεύοιεν μηδενὶ μήτε σὺν δίκῃ μήτε νόμῳ δεσπότη, ἐλεύθεροι δ' εἶεν

Stephanus page 354, section e, line 3

πάντῃ πάντως· ὅθεν αἱ τυραννίδες ἐγένοντο αὐτοῖς. δουλεία γὰρ καὶ ἐλευθερία ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα πάγκακον, ἔμμετρος δὲ οὕσα πανάγαθον· μετρία δὲ ἡ θεῶν δουλεία, ἄμετρος δὲ ἡ τοῖς ἀνθρώποις· θεὸς δὲ ἀνθρώποις σώφροσιν νόμος, ἄφροσιν δὲ ἡδονή. τούτων δὲ ταύτῃ πεφυκότων, ἃ συμβουλεύω Συρακοσίοις πᾶσιν φράζειν παρακελεύομαι τοῖς Δίῳνος φίλοις ἐκείνου καὶ ἐμὴν κοινὴν συμβουλὴν· ἐγὼ

δὲ ἐρμηνεύσω ἂν ἐκεῖνος ἔμπνους ὦν καὶ δυνάμενος εἶπεν
νῦν πρὸς ὑμᾶς. τίν' οὖν δὴ, τις ἂν εἴποι, λόγον ἀποφαί-
νεται ἡμῖν περὶ τῶν νῦν παρόντων ἢ Δίωνος συμβουλή;

Stephanus page 355, section a, line 7

τόνδε.

”Δέξασθε, ὦ Συρακόσιοι, πάντων πρῶτον νόμους οἵτινες
ἂν ὑμῖν φαίνονται μὴ πρὸς χρηματισμὸν καὶ πλοῦτον τρέ-
ψοντες τὰς γνώμας ὑμῶν μετ' ἐπιθυμίας, ἀλλ' ὄντων τριῶν,
ψυχῆς καὶ σώματος ἔτι δὲ χρημάτων, τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν
ἐντιμοτάτην ποιοῦντες, δευτέραν δὲ τὴν τοῦ σώματος, ὑπὸ
τῇ τῆς ψυχῆς κειμένην, τρίτην δὲ καὶ ὑστάτην τὴν τῶν
χρημάτων τιμὴν, δουλεύουσιν τῷ σώματί τε καὶ ψυχῇ. καὶ
ὁ μὲν ταῦτα ἀπεργαζόμενος θεσμὸς νόμος ἂν ὀρθῶς ὑμῖν

Stephanus page 355, section c, line 2

εἶη κείμενος, ὄντως εὐδαίμονας ἀποτελῶν τοὺς χρωμένους·
ὁ δὲ τοὺς πλουσίους εὐδαίμονας ὀνομάζων λόγος αὐτός τε
ἄθλιος, γυναικῶν καὶ παίδων ὦν λόγος ἄνους, τοὺς πειθο-
μένους τε ἀπεργάζεται τοιούτους. ὅτι δ' ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ
παρακελεύομαι, ἐὰν γεύσησθε τῶν νῦν λεγομένων περὶ νόμων,
ἔργῳ γνώσεσθε· ἡ δὲ βάσανος ἀληθεστάτη δοκεῖ γίνεσθαι
τῶν πάντων ἐπὶ. δεξάμενοι δὲ τοὺς τοιούτους νόμους,
ἐπειδὴ κατέχει κίνδυνος Σικελίαν, καὶ οὔτε κρατεῖτε ἱκανῶς
οὔτ' αὖ διαφερόντως κρατεῖσθε, δίκαιον ἂν ἴσως καὶ συμ-
φέρον γίνοιτο ὑμῖν πᾶσιν μέσον τεμεῖν, τοῖς τε φεύγουσιν

Stephanus page 355, section d, line 4

τῆς ἀρχῆς τὴν χαλεπότητα ὑμῖν καὶ τοῖς τῆς ἀρχῆς πάλιν
ἐρῶσιν τυχεῖν, ὧν οἱ πρόγονοι τότε, <τὸ> μέγιστον, ἔσωσαν
ἀπὸ βαρβάρων τοὺς Ἕλληνας, ὥστ' ἐξεῖναι περὶ πολιτείας
νῦν ποιεῖσθαι λόγους· ἔρρουσι δὲ τότε οὔτε λόγος οὔτ' ἐλπίς
ἐλείπετ' ἂν οὐδαμῇ οὐδαμῶς. νῦν οὖν τοῖς μὲν ἐλευθερία
γινέσθω μετὰ βασιλικῆς ἀρχῆς, τοῖς δὲ ἀρχὴ ὑπεύθυνος
βασιλική, δεσποζόντων νόμων τῶν τε ἄλλων πολιτῶν καὶ
τῶν βασιλέων αὐτῶν, ἂν τι παράνομον πράττωσιν· ἐπὶ δὲ
τούτοις σύμπασιν ἀδόλῳ γνώμη καὶ ὑγιεῖ μετὰ θεῶν βασιλέα
στήσασθε, πρῶτον μὲν τὸν ἐμὸν ὑὸν χαρίτων ἔνεκα διττῶν,

Stephanus page 355, section e, line 6

τῆς τε παρ' ἐμοῦ καὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐμοῦ πατρός - ὁ μὲν
γὰρ ἀπὸ βαρβάρων ἡλευθέρωσεν ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὴν
πόλιν, ἐγὼ δὲ ἀπὸ τυράννων νῦν δῖς, ὧν αὐτοὶ μάρτυρες
ὑμεῖς γεγόνατε - δεύτερον δὲ δὴ ποιεῖσθε βασιλέα τὸν τῷ
μὲν ἐμῷ πατρὶ ταὐτὸν κεκτημένον ὄνομα, ὑὸν δὲ Διονυσίου,
χάριν τῆς τε δὴ νῦν βοηθείας καὶ ὀσίου τρόπου· ὃς γενό-

μενος τυράννου πατρός ἐκὼν τὴν πόλιν ἐλευθεροῖ, τιμὴν αὐτῷ καὶ γένει ἀείζων ἀντὶ τυραννίδος ἐφημέρου καὶ ἀδίκου κτώμενος. τρίτον δὲ προκαλεῖσθαι χρὴ βασιλέα γίγνεσθαι Συρακουσῶν, ἐκόντα ἐκούσης τῆς πόλεως, τὸν νῦν τοῦ τῶν

Stephanus page 356, section b, line 1

πολεμίων ἄρχοντα στρατοπέδου, Διονύσιον τὸν Διονυσίου, ἐὰν ἐθέλῃ ἐκὼν εἰς βασιλέως σχῆμα ἀπαλλάττεσθαι, δεδιώς μὲν τὰς τύχας, ἐλεῶν δὲ πατρίδα καὶ ἱερῶν ἀθεραπευσίαν καὶ τάφους, μὴ διὰ φιλονικίαν πάντως πάντα ἀπολέσῃ βαρβάρους ἐπίχαρτος γενόμενος. τρεῖς δ' ὄντας βασιλέας, εἴτ' οὖν τὴν Λακωνικὴν δύναμιν αὐτοῖς δόντες εἴτε ἀφελόντες καὶ συνομολογησάμενοι, καταστήσασθε τρόπῳ τινὶ τοιῷδε, ὃς εἴρηται μὲν καὶ πρότερον ὑμῖν, ὅμως δ' ἔτι καὶ νῦν ἀκούετε. ἐὰν ἐθέλῃ τὸ γένος ὑμῖν τὸ Διονυσίου τε καὶ Ἰππαρίνου ἐπὶ σωτηρίᾳ Σικελίας παύσασθαι τῶν νῦν παρόν-

Stephanus page 356, section c, line 4

των κακῶν, τιμὰς αὐτοῖς καὶ γένει λαβόντες εἰς τε τὸν ἔπειτα καὶ τὸν νῦν χρόνον, ἐπὶ τούτοις καλεῖτε, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐρρήθη, πρέσβεις οὓς ἂν ἐθελήσωσιν κυρίου ποιησάμενοι τῶν διαλλαγῶν - εἴτε τινὰς αὐτόθεν εἴτε ἔξωθεν εἴτε ἀμφοτέρω - καὶ ὁπόσους ἂν συγχωρήσωσιν· τούτους δ' ἐλθόντας νόμους μὲν πρῶτον θεῖναι καὶ πολιτείαν τοιαύτην, ἐν ἣ βασιλέας ἀρμόττει γίγνεσθαι κυρίου ἱερῶν τε καὶ ὅσων ἄλλων πρέπει τοῖς γενομένοις ποτὲ εὐεργέταις, πολέμου δὲ καὶ εἰρήνης ἄρχοντας νομοφύλακας ποιήσασθαι ἀριθμὸν τριάκοντα καὶ πέντε μετὰ τε δήμου καὶ βουλῆς.

Stephanus page 356, section d, line 6

δικαστήρια δὲ ἄλλα μὲν ἄλλων, θανάτου δὲ καὶ φυγῆς τούς τε πέντε καὶ τριάκοντα ὑπάρχειν· πρὸς τούτοις τε ἐκλεκτοὺς γίγνεσθαι δικαστὰς ἐκ τῶν νῦν αἰὶ περυσινῶν ἀρχόντων, ἓνα ἀφ' ἐκάστης τῆς ἀρχῆς τὸν ἄριστον δόξαντ' εἶναι καὶ δικαιότατον· τούτους δὲ τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτὸν δικάζειν ὅσα θανάτου καὶ δεσμοῦ καὶ μεταστάσεως τῶν πολιτῶν· βασιλέα δὲ τῶν τοιούτων δικῶν μὴ ἐξεῖναι δικαστὴν γίγνεσθαι, καθάπερ ἱερέα φόνου καθαρεύοντα καὶ δεσμοῦ καὶ φυγῆς. ταῦθ' ὑμῖν ἐγὼ καὶ ζῶν διανοήθην γίγνεσθαι καὶ νῦν διανοοῦμαι, καὶ τότε κρατήσας τῶν ἐχθρῶν μεθ' ὑμῶν, εἰ μὴ

Stephanus page 357, section a, line 4

ξενικαὶ ἐρινύες ἐκώλυσαν, κατέστησα <ἂν> ἥπερ καὶ διανοοῦμην, καὶ μετὰ ταῦτα Σικελίαν ἂν τὴν ἄλλην, εἴπερ ἔργα ἐπὶ νῶ ἐγίγνετο, κατάρκισα, τοὺς μὲν βαρβάρους ἦν νῦν ἔχουσιν ἀφελόμενος, ὅσοι μὴ ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας

διεπολέμησαν πρὸς τὴν τυραννίδα, τοὺς δ' ἔμπροσθεν οἰκητὰς
τῶν Ἑλληνικῶν τόπων εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ πατρώας οἰκή-
σεις κατοικίσας· ταῦτά δὲ ταῦτα καὶ νῦν πᾶσιν συμβουλεύω
κοινῇ διανοηθῆναι καὶ πράττειν τε καὶ παρακαλεῖν ἐπὶ
ταύτας τὰς πράξεις πάντας, τὸν μὴ 'θέλοντα δὲ πολέμιον
ἡγεῖσθαι κοινῇ. ἔστιν δὲ ταῦτα οὐκ ἀδύνατα· ἅ γὰρ ἐν

Stephanus page 357, section b, line 7

δυοῖν τε ὄντα ψυχαῖν τυγχάνει καὶ λογισαμένοις εὐρεῖν
βέλτιστα ἐτοιμῶς ἔχει, ταῦτα δὲ σχεδὸν ὁ κρίνων ἀδύνατα
οὐκ εὖ φρονεῖ. λέγω δὲ τὰς δύο τήν τε Ἰπαρίνου τοῦ
Διονυσίου υἱέος καὶ τὴν τοῦ ἑμοῦ υἱέος· τούτοις γὰρ συνο-
μολογησάντοιν τοῖς γε ἄλλοις Συρακουσίοις οἶμαι πᾶσιν
ὅσοι περ τῆς πόλεως κήδονται συνδοκεῖν. ἀλλὰ θεοῖς τε
πᾶσιν τιμὰς μετ' εὐχῶν δόντες, τοῖς τε ἄλλοις ὅσοις μετὰ
θεῶν πρέπει, πειθόντες καὶ προκαλούμενοι φίλους καὶ δια-
φόρους μαλακῶς τε καὶ πάντως μὴ ἀποστήτε, πρὶν ἂν τὰ
νῦν ὑφ' ἡμῶν λεχθέντα, οἷον ὀνειράτα θεῖα ἐπιστάντα ἐγρη-

Stephanus page 357, section d, line 2

γορόσιν, ἐναργῇ τε ἐξεργάσησθε τελεσθέντα καὶ εὐτυχῇ.”

Πλάτων Ἀρχύτῃ Ταραντίνῳ εὖ πράττειν.

Ἀφίκοντο πρὸς ἡμᾶς οἱ περὶ Ἀρχιππον καὶ Φιλωνίδην,
τήν τε ἐπιστολὴν φέροντες ἣν σὺ αὐτοῖς ἔδωκας, καὶ ἀπαγ-
γέλλοντες τὰ παρὰ σοῦ. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν πόλιν οὐ
χαλεπῶς διεπράξαντο - καὶ γὰρ οὐδὲ παντελῶς ἦν ἐργώδη
- τὰ δὲ παρὰ σοῦ διήλθον ἡμῖν, λέγοντες ὑποδυσφορεῖν σε
ὅτι οὐ δύνασαι τῆς περὶ τὰ κοινὰ ἀσχολίας ἀπολυθῆναι.
ὅτι μὲν οὖν ἡδιστόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν,

Stephanus page 358, section a, line 1

ἄλλως τε καὶ εἴ τις ἔλοιτο τοιαῦτα πράττειν οἷα καὶ σύ,
σχεδὸν παντὶ δῆλον· ἀλλὰ κάκεῖνο δεῖ σε ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι
ἕκαστος ἡμῶν οὐχ αὐτῷ μόνον γέγονεν, ἀλλὰ τῆς γενέσεως
ἡμῶν τὸ μὲν τι ἢ πατρίς μερίζεται, τὸ δὲ τι οἱ γεννήσαντες,
τὸ δὲ οἱ λοιποὶ φίλοι, πολλὰ δὲ καὶ τοῖς καιροῖς δίδεται
τοῖς τὸν βίον ἡμῶν καταλαμβάνουσι. καλούσης δὲ τῆς
πατρίδος αὐτῆς πρὸς τὰ κοινὰ, ἄτοπον ἴσως τὸ μὴ ὑπα-
κούειν· ἅμα γὰρ συμβαίνει καὶ χώραν καταλιμπάνειν φαύλοις
ἀνθρώποις, οἱ οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου πρὸς τὰ κοινὰ προς-
έρχονται. περὶ τούτων μὲν οὖν ἱκανῶς, Ἐχεκράτους δὲ

Stephanus page 358, section b, line 4

καὶ νῦν ἐπιμέλειαν ἔχομεν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἔξομεν

καὶ διὰ σέ καὶ διὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ Φρυγίωνα καὶ δι'
αὐτὸν τὸν νεανίσκον.

Πλάτων Ἀριστοδώρῳ εὖ πράττειν.

Ἀκούω Δίωνος ἐν τοῖς μάλιστα ἐταῖρον εἶναί τέ σε νῦν
καὶ γεγονέναι διὰ παντός, τὸ σοφώτατον ἦθος τῶν εἰς
φιλοσοφίαν παρεχόμενον· τὸ γὰρ βέβαιον καὶ πιστὸν καὶ
ὑγιές, τοῦτο ἐγὼ φημι εἶναι τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν, τὰς
δὲ ἄλλας τε καὶ εἰς ἄλλα τεινούσας σοφίας τε καὶ δεινό-

Stephanus page 358, section c, line 6

τητας κομψότητας οἶμαι προσαγορεύων ὀρθῶς ὀνομάζειν.
ἀλλ' ἔρρωσό τε καὶ μένε ἐν τοῖς ἡθεσιν οἷσπερ καὶ νῦν
μένεις.

Πλάτων Λαοδάμαντι εὖ πράττειν.

Ἐπέστειλα μὲν σοι καὶ πρότερον ὅτι πολὺ διαφέρει πρὸς
ἅπαντα ἃ λέγεις αὐτὸν ἀφικέσθαι σε Ἀθήναζε· ἐπειδὴ δὲ
σὺ φῆς ἀδύνατον εἶναι, μετὰ τοῦτο ἦν δεύτερον, εἰ δυνατόν
ἐμὲ ἀφικέσθαι ἢ Σωκράτη, ὥσπερ ἐπέστειλας. νῦν δὲ
Σωκράτης μὲν ἐστὶν περὶ ἀσθένειαν τὴν τῆς στραγγουρίας,

Stephanus page 358, section e, line 2

ἐμὲ δὲ ἀφικόμενον ἐνταῦθα ἄσχημον ἂν εἴη μὴ διαπράξασθαι
ἐφ' ἅπερ σὺ παρακαλεῖς. ἐγὼ δὲ ταῦτα γενέσθαι ἂν οὐ
πολλὴν ἐλπίδα ἔχω - δι' ἃ δέ, μακρὰς ἐτέρας δέοιτ' ἂν
ἐπιστολῆς ἥτις πάντα διεξίει - καὶ ἅμα οὐδὲ τῷ σώματι

διὰ τὴν ἡλικίαν ἱκανῶς ἔχω πλανᾶσθαι καὶ κινδυνεύειν κατὰ
τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν οἷα ἅπαντᾶ, καὶ νῦν πάντα κιν-
δύνων ἐν ταῖς πορείαις ἐστὶ μεστά. συμβουλευῶσαι μέντοι
ἔχω σοί τε καὶ τοῖς οἰκισταῖς, ὁ εἰπόντος μὲν ἐμοῦ, φησὶν
Ἡσίοδος, δόξαι ἂν εἶναι φαῦλον, χαλεπὸν δὲ νοῆσαι. εἰ

Stephanus page 359, section a, line 3

γὰρ οἷόν τε ὑπὸ νόμων θέσεως καὶ ὦντινων εὖ ποτε πολι-
τείαν κατασκευασθῆναι ἄνευ τοῦ εἶναί τι κύριον ἐπιμελού-
μενον ἐν τῇ πόλει τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης, ὅπως ἂν ἡ
σώφρων τε καὶ ἀνδρική δούλων τε καὶ ἐλευθέρων, οὐκ ὀρθῶς
διανοοῦνται. τοῦτο δ' αὖ, εἰ μὲν εἰσιν ἤδη ἄνδρες ἄξιοι
τῆς ἀρχῆς ταύτης, γένοιτ' ἂν· εἰ δ' ἐπὶ τὸ παιδεῦσαι δεῖ
τινος, οὔτε ὁ παιδεύσων οὔτε οἱ παιδευθησόμενοι, ὥς ἐγὼ
οἶμαι, εἰσὶν ὑμῖν, ἀλλὰ τὸ λοιπὸν τοῖς θεοῖς εὐχεσθε. καὶ

γὰρ σχεδόν τι καὶ αἱ ἔμπροσθεν πόλεις οὕτω κατεσκευά-
σθησαν, καὶ ἔπειτα εὖ ὥκησαν, ὑπὸ συμβάσεων πραγμάτων

Stephanus page 359, section b, line 6

μεγάλων καὶ κατὰ πόλεμον καὶ κατὰ τὰς ἄλλας πράξεις
γενομένων, ὅταν ἐν τοιούτοις καιροῖς ἀνὴρ καλός τε καὶ
ἀγαθὸς ἐγγένηται μεγάλην δύναμιν ἔχων· τὸ δ' ἔμπροσθεν
αὐτὰ προθυμεῖσθαι μὲν χρή καὶ ἀνάγκη, διανοεῖσθαι μέντοι
αὐτὰ οἷα λέγω, καὶ μὴ ἀνοηταίνειν οἰομένους τι ἐτοίμως
διαπράξασθαι. εὐτύχει.

Πλάτων Ἀρχύτῃ Ταραντίνῳ εὖ πράττειν.

Τὰ μὲν παρὰ σοῦ ἐλθόνθ' ὑπομνήματα θαυμαστῶς ὥς
ἄσμενοί τε ἐλάβομεν καὶ τοῦ γράψαντος αὐτὰ ἡγάσθημεν

Stephanus page 359, section d, line 2

ὥς ἐνι μάλιστα, καὶ ἔδοξεν ἡμῖν εἶναι ὁ ἀνὴρ ἄξιος ἐκείνων
τῶν πάλαι προγόνων· λέγονται γὰρ δὴ οἱ ἄνδρες οὗτοι
Μύριοι εἶναι - οὗτοι δ' ἦσαν τῶν ἐπὶ Λαομέδοντος ἐξανα-
στάντων Τρώων - ἄνδρες ἀγαθοί, ὥς ὁ παραδεδομένος μῦθος
δηλοῖ. τὰ δὲ παρ' ἐμοὶ ὑπομνήματα, περὶ ὧν ἐπέστειλας,
ἱκανῶς μὲν οὐπω ἔχει, ὥς δέ ποτε τυγχάνει ἔχοντα, ἀπέ-
σταλκά σοι· περὶ δὲ τῆς φυλακῆς ἀμφοτέροι συμφωνοῦμεν,
ὥστ' οὐδὲν δεῖ παρακελεύεσθαι.
(ἀντιλέγεται ὥς οὐ Πλάτωνος.)

Stephanus page 360, section a, line 1

Πλάτων Διονυσίῳ τυράννῳ Συρακουσῶν
εὖ πράττειν.

Ἀρχή σοι τῆς ἐπιστολῆς ἔστω καὶ ἅμα σύμβολον ὅτι
παρ' ἐμοῦ ἐστίν· τοὺς Λοκρούς ποθ' ἐστιῶν νεανίσκους,
πόρρῳ κατακείμενος ἀπ' ἐμοῦ, ἀνέστης παρ' ἐμὲ καὶ φι-
λοφρονούμενος εἶπες εὖ τι ῥῆμα ἔχον, ὥς ἔμοιγε ἐδόκεις καὶ
τῷ παρακατακειμένῳ - ἦν δ' οὗτος τῶν καλῶν τις - ὅς τότε
εἶπεν· “Ἡ που πολλά, ὦ Διονύσιε, εἰς σοφίαν ὠφελῇ ὑπὸ
Πλάτωνος” σὺ δ' εἶπες· “Καὶ εἰς ἄλλα πολλά, ἐπεὶ καὶ
ἀπ' αὐτῆς τῆς μεταπέμψεως, ὅτι μετεπεμψάμην αὐτόν, δι'

Stephanus page 360, section b, line 5

αὐτὸ τοῦτο εὐθὺς ὠφελήθην.” τοῦτ' οὖν διασωστέον, ὅπως
ἂν αὐξάνηται αἰεὶ ἡμῶν ἢ ἀπ' ἀλλήλων ὠφελία. καὶ ἐγὼ
νῦν τοῦτ' αὐτὸ παρασκευάζων, τῶν τε Πυθαγορείων πέμπω

σοι καὶ τῶν διαιρέσεων, καὶ ἄνδρα, ὥσπερ ἐδόκει ἡμῖν τότε,
ὧ γε σὺ καὶ Ἀρχύτης, εἴπερ ἦκει παρά σε Ἀρχύτης, χρῆσθαι
δύναισθ' ἄν. ἔστι δὲ ὄνομα μὲν Ἑλίκων, τὸ δὲ γένος ἐκ
Κυζίκου, μαθητὴς δὲ Εὐδόξου καὶ περὶ πάντα τὰ ἐκείνου
πάνυ χαριέντως ἔχων· ἔτι δὲ καὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν
τῷ συγγέγονεν καὶ Πολυξένῳ τῶν Βρύσωνός τινι ἐταίρων.
ὁ δὲ σπάνιον ἐπὶ τοῦτοις, οὔτε ἄχαρίς ἐστὶν ἐντυχεῖν

Stephanus page 360, section c, line 7

οὔτε κακοήθει ἔοικεν, ἀλλὰ μάλλον ἐλαφρὸς καὶ εὐήθης
δόξειεν ἂν εἶναι. δεδιὼς δὲ λέγω ταῦτα, ὅτι ὑπὲρ ἀνθρώπου
δόξαν ἀποφαίνομαι, οὐ φαύλου ζώου ἀλλ' εὐμεταβόλου,
πλὴν πάνυ ὀλίγων τινῶν καὶ εἰς ὀλίγα· ἐπεὶ καὶ περὶ
τούτου φοβούμενος καὶ ἀπιστῶν ἐσκόπουν αὐτὸς τε ἐντυγ-
χάνων καὶ ἐπυνθανόμην τῶν πολιτῶν αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς οὐδὲν
φλαῦρον ἔλεγεν τὸν ἄνδρα. σκόπει δὲ καὶ αὐτὸς καὶ εὐ-
λαβοῦ. μάλιστα μὲν οὖν, ἂν καὶ ὅπωςτιοῦν σχολάζης,
μάνθανε παρ' αὐτοῦ καὶ τᾶλλα φιλοσόφει· εἰ δὲ μή, ἐκ-
δίδαξαί τινα, ἵνα κατὰ σχολὴν μανθάνων βελτίων γίγνηται καὶ

Stephanus page 360, section e, line 3

εὐδοξῆς, ὅπως τὸ δι' ἐμὲ ὠφελεῖσθαι σοὶ μὴ ἀνιῇ. καὶ ταῦτα
μὲν δὴ ταύτη.

Περὶ δὲ ὧν ἐπέστελλές μοι ἀποπέμπειν σοι, τὸν μὲν
Ἀπόλλω ἐποίησάμην τε καὶ ἄγει σοὶ Λεπτίνης, νέου καὶ
ἀγαθοῦ δημιουργοῦ· ὄνομα δ' ἔστιν αὐτῷ Λεωχάρης. ἕτερον
δὲ παρ' αὐτῷ ἔργον ἦν πάνυ κομψόν, ὥς ἐδόκει· ἐπριάμην
οὖν αὐτὸ βουλόμενός σου τῇ γυναικὶ δοῦναι, ὅτι μου ἐπε-
μελεῖτο καὶ ὑγιαίνοντος καὶ ἀσθενοῦντος ἀξίως ἐμοῦ τε καὶ
σοῦ. δὸς οὖν αὐτῇ, ἂν μὴ τι σοὶ ἄλλο δόξῃ. πέμπω δὲ καὶ
οἴνου γλυκέος δώδεκα σταμνία τοῖς παισὶ καὶ μέλιτος δύο.

Stephanus page 361, section b, line 1

ἰσχάδων δὲ ὕστερον ἦλθομεν τῆς ἀποθέσεως, τὰ δὲ μύρτα
ἀποτεθέντα κατεσάπη· ἀλλ' αὖθις βέλτιον ἐπιμελησόμεθα.
περὶ δὲ φυτῶν Λεπτίνης σοὶ ἐρεῖ.

Ἀργύριον δ' εἰς ταῦτα ἔνεκά τε τούτων καὶ εἰσφορῶν
τινῶν εἰς τὴν πόλιν ἔλαβον παρὰ Λεπτίνου, λέγων ἅ μοι
ἐδόκει εὐσημονέστατα ἡμῖν εἶναι καὶ ἀληθῆ λέγειν, ὅτι
ἡμέτερον εἴη ὁ εἰς τὴν ναῦν ἀναλώσαμεν τὴν Λευκαδίαν,
σχεδὸν ἑκατάδεκα μναῖ· τοῦτ' οὖν ἔλαβον, καὶ λαβὼν αὐτὸς
τε ἐχρησάμην καὶ ὑμῖν ταῦτα ἀπέπεμψα. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο
περὶ χρημάτων ἄκουε ὥς σοι ἔχει, περὶ τε τὰ σὰ τὰ Ἀθή-

Stephanus page 361, section c, line 3

νησιν καὶ περὶ τὰ ἐμά. ἐγὼ τοῖς σοῖς χρήμασιν, ὥσπερ

τότε σοι ἔλεγον, χρήσομαι καθάπερ τοῖς τῶν ἄλλων ἐπιτη-
δεῖων, χρῶμαι δὲ ὡς ἂν δύνωμαι ὀλιγίστοις, ὅσα ἀναγκαῖα
ἢ δίκαια ἢ εὐσχήμονα ἐμοί τε δοκεῖ καὶ παρ' οὗ ἂν λαμβάνω.
ἐμοὶ δὴ τοιοῦτον νῦν συμβέβηκεν. εἰσί μοι ἀδελφιδῶν
θυγατέρες τῶν ἀποθανουσῶν τότε ὅτ' ἐγὼ οὐκ ἐστεφανούμην,
σὺ δ' ἐκέλευες, τέτταρες, ἡ μὲν νῦν ἐπίγαμος, ἡ δὲ ὀκταέτις,
ἡ δὲ σμικρὸν πρὸς τρισὶν ἔτεσιν, ἡ δὲ οὐπω ἐνιαυσία. ταύ-
τας ἐκδοτέον ἐμοὶ ἐστὶν καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτηδεῖοις, αἷς ἂν
ἐγὼ ἐπιβίω· αἷς δ' ἂν μή, χαιρόντων. καὶ ὧν ἂν γένωνται

Stephanus page 361, section d, line 6

οἱ πατέρες αὐτῶν ἐμοῦ πλουσιώτεροι, οὐκ ἐκδοτέον· τὰ δὲ
νῦν αὐτῶν ἐγὼ εὐπορώτατος, καὶ τὰς μητέρας δὲ αὐτῶν ἐγὼ
ἐξέδωκα καὶ μετ' ἄλλων καὶ μετὰ Δίωνος. ἡ μὲν οὖν
Σπευσίππῳ γαμεῖται, ἀδελφῆς οὖσα αὐτῷ θυγάτηρ. δεῖ δὴ
ταύτη οὐδὲν πλέον ἢ τριάκοντα μνῶν· μέτραι γὰρ αὗται
ἡμῖν προῖκες. ἔτι δὲ ἐὰν ἡ μήτηρ τελευτήσῃ ἡ ἐμή, οὐδὲν
αὐτῷ πλείονος ἢ δέκα μνῶν δέοι ἂν εἰς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ τάφου.
καὶ περὶ ταῦτα τὰ μὲν ἐμὰ ἀναγκαῖα σχεδόν τι ἐν τῷ νῦν
ταῦτά ἐστιν· ἐὰν δέ τι ἄλλο γίγνηται ἴδιον ἢ δημόσιον
ἀνάλωμα διὰ τὴν παρὰ σὲ ἀφίξιν, ὥσπερ τότε ἔλεγον δεῖ

Stephanus page 361, section e, line 9

ποιεῖν, ἐμὲ μὲν διαμάχεσθαι ὅπως ὡς ὀλίγιστον γένηται τὸ
ἀνάλωμα, ὃ δ' ἂν μὴ δύνωμαι, σὴν εἶναι τὴν δαπάνην.
Τὸ δὴ μετὰ ταῦτα λέγω περὶ τῶν σῶν αὐτῷ χρημάτων τῶν
Ἀθήνησιν τῆς ἀναλώσεως, ὅτι πρῶτον μὲν ἐὰν τι δέῃ ἐμὲ
ἀναλίσκειν εἰς χορηγίαν ἢ τι τοιοῦτον, οὐκ ἔστι σοι ξένος
οὐδεὶς ὅστις δώσει, ὡς ῥόμεθα, ἔπειτα καὶ ἂν τι σοὶ αὐτῷ
διαφέρει μέγα, ὥστε ἀναλωθὲν μὲν ἤδη ὄνῃσαι, μὴ ἀναλωθὲν
δὲ ἄλλ' ἐγχρονισθὲν ἕως ἂν τις παρὰ σοῦ ἔλθῃ, βλάψαι,
πρὸς τῷ χαλεπῷ τὸ τοιοῦτόν σοι ἐστὶν καὶ αἰσχρόν. ἐγὼ
γὰρ δὴ ταῦτα γε ἐξήτασα, παρ' Ἀνδρομήδῃ τὸν Αἰγινήτην

Stephanus page 362, section b, line 2

πέμπας Ἑραστον, παρ' οὗ ἐκέλευες τοῦ ὑμετέρου ξένου, εἴ
τι δεοίμην, λαμβάνειν, βουλόμενος καὶ ἄλλα μείζονα ἅ
ἐπέστελλες πέμπειν. ὁ δὲ εἶπεν εἰκότα καὶ ἀνθρώπινα,
ὅτι καὶ πρότερον ἀναλώσας τῷ πατρί σου μόλις κομίσαιτο,
καὶ νῦν σμικρὰ μὲν δοίῃ ἂν, πλείω δὲ οὐ. οὕτω δὴ παρὰ
Λεπτίνου ἔλαβον· καὶ τοῦτό γε ἄξιον ἐπαινέσαι Λεπτίνην,
οὐχ ὅτι ἔδωκεν, ἀλλ' ὅτι προθύμως, καὶ τὰ ἄλλα περὶ σὲ
καὶ λέγων καὶ πράττων, ὅτι οἷός τ' ἦν ἐπιτήδειος, φανερός

ἦν. χρή γὰρ δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰναντία τούτων ἐμὲ

Stephanus page 362, section c, line 3

ἀπαγγέλλειν, ὁποῖός τις ἂν ἕκαστος ἐμοὶ φαίνεται περὶ σέ.
τὸ δ' οὖν περὶ τῶν χρημάτων ἐγὼ σοὶ παρρησιάσομαι· δίκαιον
γάρ, καὶ ἅμα ἐμπείρως ἔχων τῶν παρὰ σοὶ λέγοιμ' ἂν. οἱ
προσαγγέλλοντες ἑκάστοτέ σοι, ὅτι ἂν οἴωνται ἀνάλωμα
εἰσαγγέλλειν, οὐκ ἐθέλουσιν προσαγγέλλειν, ὥς δὴ ἀπεχθη-
σόμενοι· ἔθιζε οὖν αὐτοὺς καὶ ἀνάγκαζε φράζειν καὶ ταῦτα
καὶ τὰ ἄλλα· σέ γὰρ δεῖ εἰδέναι τε τὰ πάντα κατὰ δύναμιν
καὶ κριτὴν εἶναι καὶ μὴ φεύγειν τὸ εἰδέναι. πάντων γὰρ
ἄριστόν σοι ἔσται πρὸς τὴν ἀρχήν· τὰ γὰρ ἀναλώματα
ὀρθῶς ἀναλίσκόμενα καὶ ὀρθῶς ἀποδιδόμενα πρὸς τε τὰλλα

Stephanus page 362, section d, line 6

καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν καὶ σὺ δὴ φῆς
ἀγαθὸν εἶναι καὶ φήσεις. μὴ οὖν σε διαβαλλόντων πρὸς
τοὺς ἀνθρώπους οἱ κήδεσθαί σου φάσκοντες· τοῦτο γὰρ οὔτε
ἀγαθὸν οὔτε καλὸν πρὸς δόξαν σοι, δοκεῖν δυσσύμβολον
εἶναι.

Τὰ μετὰ ταῦτα περὶ Δίωνος λέγοιμ' ἂν. τὰ μὲν ἄλλ'
οὐπω ἔχω λέγειν, πρὶν ἂν παρὰ σοῦ ἔλθωσιν αἱ ἐπιστολαί,
ὥσπερ ἔφη· περὶ μέντοι ἐκείνων ὧν οὐκ εἶας μεμνῆσθαι
πρὸς αὐτόν, οὔτε ἐμνήσθην οὔτε διελέχθην, ἐξεπειρώμην δὲ
εἴτε χαλεπῶς εἴτε ῥαδίως οἴσει γιγνομένων, καὶ μοι ἐδόκει

Stephanus page 362, section e, line 7

οὐκ ἡρέμα ἂν ἄχθεσθαι εἰ γίγνοιτο. τὰ δὲ ἄλλα περὶ σέ
καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ μέτριός μοι δοκεῖ εἶναι Δίων.

Κρατίνῳ τῷ Τιμοθέου μὲν ἀδελφῷ, ἐμῷ δ' ἐταίρῳ, θώρακα
δωρησώμεθα ὀπλιτικὸν τῶν μαλακῶν τῶν πεζῶν, καὶ ταῖς
Κέβητος θυγατράσι χιτῶνια τρία ἑπταπῆχη, μὴ τῶν πολυ-
τελῶν τῶν Ἀμοργίνων, ἀλλὰ τῶν Σικελικῶν τῶν λινῶν.
ἐπικεικῶς δὲ γινώσκεις τοῦνομα Κέβητος· γεγραμμένος γάρ
ἐστίν ἐν τοῖς Σωκρατείσι λόγοις μετὰ Σιμμίου Σωκράτει
διαλεγόμενος ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ, ἀνὴρ πᾶσιν ἡμῖν
οἰκεῖός τε καὶ εὖνους.

Stephanus page 363, section b, line 1

Περὶ δὲ δὴ τοῦ συμβόλου τοῦ περὶ τὰς ἐπιστολάς, ὅσας
τε ἂν ἐπιστέλλω σπουδῇ καὶ ὅσας ἂν μὴ, οἶμαι μὲν σε
μεμνῆσθαι, ὅμως δ' ἐννόει καὶ πάνυ πρόσεχε τὸν νοῦν·
πολλοὶ γὰρ οἱ κελεύοντες γράφειν, οὓς οὐ ῥάδιον φανερώς
διωθεῖσθαι. τῆς μὲν γὰρ σπουδαίας ἐπιστολῆς θεὸς ἄρχει,
θεοὶ δὲ τῆς ἥττον.

Οἱ πρέσβεις καὶ ἐδέοντο ἐπιστέλλειν σοι, καὶ εἰκός·
πάνυ γὰρ προθύμως σὲ πανταχοῦ καὶ ἐμὲ ἐγκωμιάζουσιν,
καὶ οὐχ ἥκιστα Φίλαγρος, ὅς τότε τὴν χεῖρα ἡσθένει. καὶ

Φιλαίδης παρὰ βασιλέως ἦκων τοῦ μεγάλου ἔλεγεν περὶ

Stephanus page 363, section c, line 2

σοῦ· εἰ δὲ μὴ πάνυ μακρᾶς ἐπιστολῆς ἦν, ἔγραψα ἂν ἃ
ἔλεγεν, νῦν δὲ Λεπτίνου πυνθάνου.

Ἄν τὸν θώρακα ἢ ἄλλο τι ὧν ἐπιστέλλω πέμπης, ἂν
μὲν αὐτός τω βούλῃ, εἰ δὲ μὴ, Τηρίλλω δός· ἔστι δὲ τῶν ἀεὶ
πλεόντων, ἡμέτερος ἐπιτήδειος καὶ τὰ ἄλλα καὶ περὶ φιλο-
σοφίαν χαρίεις. Τείσωνος δ' ἔστιν κηδεστής, ὃς τότε ὅθ'
ἡμεῖς ἀπεπλέομεν ἐπολιανόμει.

Ἐρρωσο καὶ φιλοσόφει καὶ τοὺς ἄλλους προτρέπου τοὺς
νεωτέρους, καὶ τοὺς συσφαιριστὰς ἀσπάζου ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ
πρόσταττε τοῖς τε ἄλλοις καὶ Ἀριστοκρίτῳ, ἐάν τις παρ'

Stephanus page 363, section d, line 3

ἐμοῦ λόγος ἢ ἐπιστολὴ ἢ παρὰ σέ, ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ὡς
τάχιστα σὺ αἴσθη, καὶ ὑπομιμνήσκειν σε ἵνα ἐπιμελῇ τῶν
ἐπισταλέντων. καὶ νῦν Λεπτίνη τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἀργυρίου
μὴ ἀμελήσης, ἀλλ' ὡς τάχιστα ἀπόδος, ἵνα καὶ οἱ ἄλλοι
πρὸς τοῦτον ὁρῶντες προθυμότεροι ὦσιν ἡμῖν ὑπηρετεῖν.

Ἰατροκλῆς, ὁ μετὰ Μυρωνίδου τότε ἐλεύθερος ἀφεθεὶς ὑπ'
ἐμοῦ, πλεῖ νῦν μετὰ τῶν πεμπομένων παρ' ἐμοῦ· ἔμμισθον
οὖν που αὐτὸν κατάστησον ὡς ὄντα σοι εὖνουν, καὶ ἂν τι
βούλῃ, αὐτῷ χρῶ. καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἢ αὐτὴν ἢ ὑπόμνημα
αὐτῆς σῶζέ τε, καὶ ὁ αὐτὸς ἴσθι.

Stephanus page 411, section a, line 1

Definitiones

Αἶδιον τὸ κατὰ πάντα χρόνον καὶ πρότερον ὃν καὶ νῦν μὴ
ἐφθαρμένον.

Θεὸς ζῶν ἀθάνατον, αὐταρκες πρὸς εὐδαιμονίαν· οὐσία
αἶδιος, τῆς τὰγαθοῦ φύσεως αἰτία.

Γένεσις κίνησις εἰς οὐσίαν· μετάληψις οὐσίας· πόρευσις
εἰς τὸ εἶναι.

Ἥλιος πῦρ οὐράνιον· ὃ μόνον ἀπ' ἡοῦς μέχρι δείλης τοῖς
αὐτοῖς ἔστιν ὁραθῆναι ἄστρον ἡμεροφανές· ζῶν αἶδιον
ἔμψυχον τὸ μέγιστον.

Χρόνος ἡλίου κίνησις, μέτρον φορᾶς.

Stephanus page 411, section b, line 4

Ἡμέρα ἡλίου πορεία ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμάς· φῶς
τοῦναντίον νυκτί.

Ἔως ἡμέρας ἀρχή· τὸ πρῶτον φῶς ἀπὸ τοῦ ἡλίου.

Μεσημβρία χρόνος ἐν ᾧ τῶν σωμάτων αἱ σκιαὶ ἐλαχίστου μήκους κοινωνοῦσιν.

Δεῖλη ἡμέρας τελευτή.

Νῦξ σκοτός τὸναντίον ἡμέρα· ἡλίου στέρησις.

Τύχη φορὰ ἐξ ἀδήλου εἰς ἄδηλον, καὶ ἡ ἐκ τοῦ αὐτομάτου αἰτία δαιμονίας πράξεως.

Γῆρας φθίσις ἐμψύχου ὑπὸ χρόνου γιγνομένη.

Stephanus page 411, section c, line 2

Πνεῦμα κίνησις ἀέρος περὶ τὴν γῆν.

Ἀῆρ στοιχεῖον οὗ πᾶσαι αἱ κατὰ τόπον κινήσεις κατὰ φύσιν εἰσὶν.

Οὐρανὸς σῶμα περιέχον πάντα τὰ αἰσθητὰ πλὴν αὐτοῦ τοῦ ἀνωτάτου ἀέρος.

Ψυχὴ τὸ αὐτὸ κινεῖν· αἰτία κινήσεως ζωτικῆς ζώων.

Δύναμις τὸ καθ' αὐτὸ ποιητικόν.

Ὅψις ἕξις διακριτικὴ σωμάτων.

Ὅστοῦν μυελὸς ὑπὸ θερμοῦ παγείς.

Στοιχεῖον τὸ συνάγον καὶ διαλύον τὰ σύνθετα.

Stephanus page 411, section d, line 1

Ἀρετὴ διάθεσις ἡ βελτίστη· ἕξις θνητοῦ ζώου καθ' αὐτὴν ἐπαινετὴ· ἕξις καθ' ἣν τὸ ἔχον ἀγαθὸν λέγεται· κοινωνία νόμων δικαία· διάθεσις, καθ' ἣν τὸ ἔχον διακεῖμενον τελείως σπουδαῖον λέγεται· ἕξις ποιητικὴ εὐνομίας.

Φρόνησις δύναμις ποιητικὴ καθ' αὐτὴν τῆς ἀνθρώπου εὐδαιμονίας· ἐπιστήμη ἀγαθῶν καὶ κακῶν· διάθεσις καθ' ἣν κρίνομεν τί πρακτέον καὶ τί οὐ πρακτέον.

Δικαιοσύνη ὁμόνοια τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτήν, καὶ εὐταξία τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν πρὸς ἄλληλά τε καὶ περὶ ἄλληλα· ἕξις διανεμητικὴ τοῦ κατ' ἀξίαν ἐκάστω· ἕξις καθ' ἣν ὁ

Stephanus page 411, section e, line 3

ἔχων προαιρετικὸς ἐστὶν τῶν φαινομένων αὐτῷ δικαίων· ἕξις ἐν βίῳ νόμου ὑπήκοος· ἰσότης κοινωνικὴ· ἕξις ὑπηρετικὴ νόμων.

Σωφροσύνη μετριότης τῆς ψυχῆς περὶ τὰς ἐν αὐτῇ κατὰ φύσιν γιγνομένας ἐπιθυμίας τε καὶ ἡδονάς· εὐαρμοστία καὶ εὐταξία ψυχῆς πρὸς τὰς κατὰ φύσιν ἡδονὰς καὶ λύπας· συμφωνία ψυχῆς πρὸς τὸ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι· αὐτοπραγία κατὰ φύσιν· εὐταξία ψυχῆς· λογιστικὴ ὁμιλία ψυχῆς περὶ καλῶν καὶ αἰσχωρῶν· ἕξις καθ' ἣν ὁ ἔχων αἰρετικὸς ἐστὶ καὶ εὐλαβητικὸς ὧν χρή.

Stephanus page 412, section a, line 3

Ἀνδρεία ἕξις ψυχῆς ἀκίνητος ὑπὸ φόβου· θάρσος πολε-

μικόν· ἐπιστήμη τῶν κατὰ πόλεμον πραγμάτων· ἐγκράτεια
ψυχῆς πρὸς τὰ φοβερὰ καὶ δεινὰ· τόλμα ὑπηρετική φρονή-
σεως· εὐθαρσία ἐπὶ θανάτου προσδοκία· ἕξις διαφυλακτική
λογισμῶν ὀρθῶν ἐν κινδύνοις· ῥώμη πρὸς κίνδυνον ἀντίρροπος·
ῥώμη καρτερική πρὸς ἀρετήν· ἡρεμία ψυχῆς περὶ τὰ δεινὰ
καὶ θαρσαλέα κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον φαινόμενα· σωτηρία
δογμάτων ἀδῆλων περὶ τὰ δεινὰ καὶ ἐμπειρία πολέμου· ἕξις
ἐμμενητική νόμου.

Ἐγκράτεια δύναμις ὑπομενητική λύπης· ἀκολουθήσεις τῷ

Stephanus page 412, section b, line 4

ὀρθῷ λογισμῷ· δύναμις ἀνυπέρβλητος τοῦ ὑποληφθέντος
ὀρθῷ λογισμῷ.

Αὐτάρκεια τελειότης κτήσεως ἀγαθῶν· ἕξις καθ' ἣν οἱ
ἔχοντες αὐτοὶ αὐτῶν ἄρχουσιν.

Ἐπιείκεια δικαίων καὶ συμφερόντων ἐλάττωσις· μετριότης
ἐν συμβολαίοις· εὐταξία ψυχῆς λογιστικῆς πρὸς τὰ καλὰ
καὶ αἰσχροῦ.

Καρτερία ὑπομονὴ λύπης ἔνεκα τοῦ καλοῦ· ὑπομονὴ πόνων
ἔνεκα τοῦ καλοῦ.

Θάρσος ἀπροσδοκία κακοῦ· ἀνεκπληξία διὰ κακοῦ παρου-

Stephanus page 412, section c, line 4

σίαν.

Ἀλυπία ἕξις καθ' ἣν ἀνέμπτωτοί ἐσμεν εἰς λύπας.

Φιλοπονία ἕξις ἀποτελεσματική οὗ ἂν προέλῃται· καρτερία
ἐκούσιος· ἕξις ἀδιάβλητος πρὸς πόνον.

Αἰδῶς τολμήσεως ὑποχώρησις ἐκουσία δικαίως καὶ πρὸς τὸ
βέλτιστον φανέν· καταλαβὴ ἐκουσία τοῦ βελτίστου· εὐλάβεια
ὀρθοῦ ψόγου.

Ἐλευθερία ἡγεμονία βίου· αὐτοκράτεια ἐπὶ παντί· ἐξουσία

τοῦ καθ' ἑαυτὸν ἐν βίῳ· ἀφειδία ἐν χρήσει καὶ ἐν κτήσει

Stephanus page 412, section d, line 3

οὐσίας.

Ἐλευθεριότης ἕξις πρὸς τὸ χρηματίζεσθαι ὥς δεῖ· πρόσ-
θεσις καὶ κτήσις οὐσίας ὥς χρή.

Πραότης κατάστασις κινήσεως τῆς ὑπ' ὀργῆς· κρᾶσις
ψυχῆς σύμμετρος.

Κοσμιότης ὑπειξίς ἐκουσία πρὸς τὸ φανέν βέλτιστον·
εὐταξία περὶ κίνησιν σώματος.

Εὐδαιμονία ἀγαθὸν ἐκ πάντων ἀγαθῶν συγκείμενον· δύ-
ναμις αὐτάρκης πρὸς τὸ εὖ ζῆν· τελειότης κατ' ἀρετήν·
ὠφελία αὐτάρκης ζώου.

Stephanus page 412, section e, line 2

Μεγαλοπρέπεια ἀξίως κατὰ λογισμὸν ὀρθὸν τὸν σεμνό-
τατον.

Ἀγχίνοια εὐφυΐα ψυχῆς, καθ' ἣν ὁ ἔχων στοχαστικός
ἐστὶν ἐκάστῳ τοῦ δέοντος· ὁξύτης νοῦ.

Χρηστότης ἡθους ἀπλαστία μετ' εὐλογιστίας· ἡθους
σπουδαιότης.

Καλοκαγαθία ἕξις προαιρετικῆ τῶν βελτίστων.

Μεγαλοψυχία χρῆσις τοῖς συμβαίνουσιν ἀστεία· μεγα-
λοπρέπεια ψυχῆς μετὰ λόγου.

Φιλανθρωπία ἕξις εὐάγωγος ἡθους πρὸς ἀνθρώπου φιλίαν·

Stephanus page 412, section e, line 12

ἕξις εὐεργετικῆ ἀνθρώπων· χάριτος σχέσις· μνήμη μετ'
εὐεργεσίας.

Εὐσέβεια δικαιοσύνη περὶ θεοῦ· δύναμις θεραπευτικῆ
θεῶν ἐκούσιος· περὶ θεῶν τιμῆς ὑπόληψις ὀρθή· ἐπιστήμη
τῆς περὶ θεῶν τιμῆς.

Ἀγαθὸν τὸ αὐτοῦ ἔνεκεν.

Ἀφοβία ἕξις καθ' ἣν ἀνέμπωτοί ἐσμεν εἰς φόβους.

Ἀπάθεια ἕξις καθ' ἣν ἀνέμπωτοί ἐσμεν εἰς πάθη.

Εἰρήνη ἡσυχία ἐπ' ἔχθρας πολεμικάς.

Ῥαθυμία ῥαστώνη ψυχῆς· ἀπάθεια τοῦ θυμοειδοῦς.

Stephanus page 413, section a, line 8

Δεινότης διάθεσις καθ' ἣν ὁ ἔχων στοχαστικός ἐστὶν τοῦ
ἰδίου τέλους.

Φιλία ὁμόνοια ὑπὲρ καλῶν καὶ δικαίων· προαίρεσις βίου
τοῦ αὐτοῦ· ὁμοδοξία περὶ προαιρέσεως καὶ πράξεως· ὁμόνοια
περὶ βίον· κοινωνία μετ' εὐνοίας· κοινωνία τοῦ εὖ ποιῆσαι
καὶ παθεῖν.

Εὐγένεια ἀρετὴ εὐγενοῦς ἡθους· εὐαγωγία ψυχῆς πρὸς
λόγους ἢ πράξεις.

Αἵρεσις δοκιμασία ὀρθή.

Εὐνοια [αἵρεσις] ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον ἀσπασμός.

Stephanus page 413, section b, line 7

Οἰκειότης ταῦτοῦ γένους κοινωνία.

Ὅμόνοια κοινωνία τῶν ὄντων ἀπάντων· συμφωνία νοημά-
των καὶ ὑπολημμάτων.

Ἀγάπησις ἀπόδεξις παντελής.

Πολιτικὴ ἐπιστήμη καλῶν καὶ συμφερόντων· ἐπιστήμη
ποιητικὴ δικαιοσύνης ἐν πόλει.

Ἑταιρία φιλία κατὰ συνήθειαν ἐν τοῖς καθ' ἡλικίαν
γεγεννημένοις.

Εὐβουλία ἀρετὴ λογισμοῦ σύμφυτος.

Πίστις ὑπόληψις ὀρθή τοῦ οὕτως ἔχειν ὡς αὐτῷ φαίνεται·

βεβαιότης ἡθους.

Ἀλήθεια ἕξις ἐν καταφάσει καὶ ἀποφάσει· ἐπιστήμη ἀληθῶν.

Βούλησις ἔφεις μετὰ λόγου ὀρθοῦ· ὄρεξις εὐλογος· ὄρεξις μετὰ λόγου κατὰ φύσιν.

Συμβούλευσις παραίνεσις ἐτέρῳ ὑπὲρ πράξεως, τίνα δεῖ τρόπον πράττειν.

Εὐκαιρία χρόνου ἐπίτευξις, ἐν ᾧ χρή παθεῖν τι ἢ ποιῆσαι.

Εὐλάβεια φυλακὴ κακοῦ· ἐπιμέλεια φυλακῆς.

Τάξις ἐργασίας ὁμοιότης τῶν πρὸς ἄλληλα πάντων ὄντων·

συμμετρία κοινωνίας· αἰτία τῶν πρὸς ἄλληλα πάντων ὄντων συμμετρίας [πρὸς τὸ μαθεῖν].

Πρόσεξις συντονία ψυχῆς πρὸς τὸ καταμαθεῖν.

Εὐφυΐα τάχος μαθήσεως· γέννησις φυτῶν ἀγαθῇ· ἀρετὴ ἐν φύσει.

Εὐμάθεια εὐφυΐα ψυχῆς πρὸς τάχος μαθήσεως.

Νόμος ἀπόφασις κυρία περὶ ἀμφισβητουμένου πράγματος.

Δίκη ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἀδικεῖν ἢ μή.

Εὐνομία πειθαρχία νόμων σπουδαίων.

Εὐφροσύνη ἐπὶ τοῖς τοῦ σώφρονος ἔργοις χαρά.

Τιμὴ δόσις ἀγαθῶν ἐν ταῖς δι' ἀρετὴν πράξεσιν διδομένων· ἀξίωμα ἀπ' ἀρετῆς· σχῆμα σεμνότητος· τήρησις ἀξιώματος.

Προθυμία ἐμφανισμὸς προαιρέσεως πρακτικῆς.

Χάρις εὐεργεσία ἐκούσιος· ἀπόδοσις ἀγαθοῦ ὑπουργίας ἐν καιρῷ.

Ὀμόνοια ὁμοδοξία ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων ὡς δεῖ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι.

Πολιτεία κοινωνία πλήθους ἀνθρώπων αὐτάρκης πρὸς εὐδαιμονίαν· κοινωνία πλήθους ἔννομος.

Πρόνοια παρασκευὴ πρὸς μέλλοντά τινα.

Βουλὴ σκέψις περὶ τῶν μελλόντων πῶς συμφέρει.

Νίκη δύναμις κρατητικὴ περὶ ἀγωνίαν.

Εὐπορία εὐκρίνεια κρατητικὴ τοῦ λεγομένου.

Δωρεὰ ἀλλαγὴ χάριτος.

Καιρὸς χρόνου ἀκμὴ πρὸς τὸ συμφέρον· χρόνος ἀγαθοῦ τινος συνεργός.

Μνήμη διάθεσις ψυχῆς φυλακτικὴ τῆς ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσης ἀληθείας.

Ἐννοια συντονία διανοίας.
Νόησις ἀρχὴ ἐπιστήμης.

Stephanus page 414, section a, line 12

Ἀγνεΐα εὐλάβεια τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς ἁμαρτημάτων· τῆς
θεοῦ τιμῆς κατὰ φύσιν θεραπεία.
Μαντεΐα ἐπιστήμη προδηλωτικὴ πράξεως ἄνευ ἀποδείξεως.
Μαντικὴ ἐπιστήμη θεωρητικὴ τοῦ ὄντος καὶ μέλλοντος
ζῶω θνητῶ.
Σοφία ἐπιστήμη ἀνυπόθετος· ἐπιστήμη τῶν ἀεὶ ὄντων·
ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῆς τῶν ὄντων αἰτίας.
Φιλοσοφία τῆς τῶν ὄντων ἀεὶ ἐπιστήμης ὁρεξίς· ἕξις
θεωρητικὴ τοῦ ἀληθοῦς, πῶς ἀληθές· ἐπιμέλεια ψυχῆς μετὰ
λόγου ὀρθοῦ.

Stephanus page 414, section b, line 10

Ἐπιστήμη ὑπόληψις ψυχῆς ἀμετάπτωτος ὑπὸ λόγου·
δύναμις ὑποληπτικὴ τίνος ἢ τινῶν ἀμετάπτωτος ὑπὸ λόγου·
λόγος ἀληθὴς ἐπὶ διανοίᾳ ἀμετάπτωτος.
Δόξα ὑπόληψις μεταπειστὸς ὑπὸ λόγου· λογιστικὴ φορά·
διάνοια ἐμπίπτουσα εἰς ψεῦδος καὶ ἀληθές ὑπὸ λόγου.
Αἴσθησις ψυχῆς φορά· νοῦ κίνησις· ψυχῆς διὰ σώματος
εἰσάγγελσις εἰς ὥρας ἀνθρώπων, ἀφ' ἧς γίνεται ψυχῆς
ἄλογος δύναμις γνωριστικὴ διὰ σώματος.
Ἐξὶς διάθεσις ψυχῆς καθ' ἣν ποιοὶ τινες λεγόμεθα.
Φωνὴ ῥεῦμα διὰ στόματος ἀπὸ διανοίας.

Stephanus page 414, section d, line 2

Λόγος φωνὴ ἐγγράμματος, φραστικὴ ἐκάστου τῶν ὄντων·
διάλεκτος συνθετὴ ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἄνευ μέλους.
Ὄνομα διάλεκτος ἀσύνθετος ἐρμηνευτικὴ τοῦ τε κατὰ
τῆς οὐσίας κατηγορουμένου καὶ παντὸς τοῦ μὴ καθ' ἑαυτοῦ
λεγομένου.
Διάλεκτος φωνὴ ἀνθρώπου ἐγγράμματος· καὶ σημειῖόν τι
κοινὸν ἐρμηνευτικὸν ἄνευ μέλους.
Συλλαβὴ ἀνθρωπίνης φωνῆς ἄρθρον ἐγγράμματον.
Ὅρος λόγος ἐκ διαφορᾶς καὶ γένους συγκείμενος.
Τεκμήριον ἀπόδειξις ἀφανοῦς.

Stephanus page 414, section e, line 2

Ἀπόδειξις λόγος συλλογιστικὸς ἀληθής· λόγος ἐμφανι-
στικὸς διὰ προγινωσκομένων.
Στοιχεῖον φωνῆς φωνὴ ἀσύνθετος, αἰτία ταῖς ἄλλαις
φωναῖς τοῦ φωνᾶς εἶναι.
Ὡφέλιμον τὸ αἷτιον τοῦ εὖ πάσχειν· τὸ αἷτιον ἀγαθοῦ.
Συμφέρον τὸ εἰς ἀγαθὸν φέρον.

[Καλὸν τὸ ἀγαθόν.]

Ἀγαθὸν τὸ αἷτιον σωτηρίας τοῖς οὖσιν· τὸ αἷτιον παντὸς
τοῦ πρὸς αὐτό, ἀφ' οὗ συμβαίνει ἅ χρη αἰρεῖσθαι.
Σῶφρον τὸ κόσμιον τῆς ψυχῆς.

Stephanus page 414, section e, line 12

Δίκαιον νόμου τάγμα ποιητικὸν δικαιοσύνης.
Ἐκούσιον τὸ αὐτοῦ προσαγωγόν· τὸ καθ' αὐτὸ αἰρετὸν
κατὰ διάνοιαν ἀποτελούμενον.
Ἐλεύθερον τὸ ἄρχον αὐτοῦ.
Μέτριον τὸ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως καὶ κατὰ
τέχνην ἀρκοῦν.
Μέτρον τὸ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως.
Ἄθλον ἀρετῆς γέρας τὸ ἑαυτοῦ ἔνεκα αἰρετόν.
Ἀθανασία οὐσία ἔμψυχος καὶ ἀίδιος μονή.
Ὅσιον θεράπευμα θεοῦ ἀρεστὸν θεῷ.

Stephanus page 415, section a, line 10

Ἑορτὴ χρόνος ἱερὸς κατὰ νόμους.
Ἄνθρωπος ζῶν ἄπτερον, δίπουν, πλατυώνυχον· ὁ μόνον
τῶν ὄντων ἐπιστήμης τῆς κατὰ λόγους δεκτικὸν ἔστιν.
Θυσία θεῷ δόμα θύματος.
Εὐχὴ αἰτήσις ἀνθρώποις ἀγαθῶν ἢ δοκούντων παρὰ θεῶν.
Βασιλεὺς ἄρχων κατὰ νόμους ἀνυπεύθυνος· πολιτικῆς
κατασκευῆς ἄρχων.
Ἀρχὴ ἐπιμέλεια τοῦ παντός.
Ἐξουσία ἐπιτροπὴ νόμου.
Νομοθέτης ποιητῆς νόμων καθ' οὓς δεῖ πολιτεύεσθαι.

Stephanus page 415, section b, line 8

Νόμος δόγμα πλήθους πολιτικὸν οὐκ εἷς τινα χρόνον
ἀφωρισμένον.
Ὑπόθεσις ἀρχὴ ἀναπόδεικτος· συγκεφαλαίωσις λόγου.
Ψήφισμα δόγμα πολιτικὸν εἷς τινα χρόνον ἀφωρισμένον.
Πολιτικὸς ἐπιστήμων πόλεως κατασκευῆς.
Πόλις οἴκησις πλήθους ἀνθρώπων κοινοῖς δόγμασιν χρω-
μένων· πλῆθος ἀνθρώπων ὑπὸ νόμον τὸν αὐτὸν ὄντων.
Πόλεως ἀρετὴ κατάστασις ὀρθῆς πολιτείας.
Πολεμικὴ ἐμπειρία πολέμου.
Συμμαχία κοινωνία πολέμου.

Stephanus page 415, section c, line 7

Σωτηρία περιποίησις ἀβλαβῆς.
Τύραννος ἄρχων πόλεως κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν.
Σοφιστῆς νέων πλουσίων ἐνδόξων ἔμμισθος θηρευτής.

Πλούτος κτήσις σύμμετρος πρὸς εὐδαιμονίαν· περιουσία
χρημάτων εἰς εὐδαιμονίαν συντεινόντων.
Παρακαταθήκη δόμα μετὰ πίστεως.
Κάθαρσις ἀποκρισις χειρόνων ἀπὸ βελτιόνων.
Νικᾶν κρατεῖν διαφερόμενον.
Ἀγαθὸς ἄνθρωπος ὁ τοιοῦτος οἷος ἀνθρώπῳ τὰγαθὰ

Stephanus page 415, section d, line 7

ἐπιτελεῖν.
Σώφρων ὁ μετρίας ἐπιθυμίας ἔχων.
Ἐγκρατὴς ὁ κρατῶν ἀντιτεινόντων τῶν τῆς ψυχῆς μορίων
τῷ ὀρθῷ λογισμῷ.
Σπουδαῖος ὁ τελείως ἀγαθός· ὁ ἔχων τὴν αὐτοῦ ἀρετήν.
Σύννοια διάνοια μετὰ λύπης ἄνευ λόγου.
Δυσμαθία βραδυτῆς ἐν μαθήσει.
Δεσποτεία ἀρχὴ ἀνυπεύθυνος δικαία.
Αἰσθησιολογία ἔξις καθ' ἣν ὁ ἔχων μισολόγος ἐστίν.
Φόβος ἑκπληξίς ψυχῆς ἐπὶ κακοῦ προσδοκία.

Stephanus page 415, section e, line 6

Θυμὸς ὀρμὴ βίαιος ἄνευ λογισμοῦ ἴνους τάξεως† ψυχῆς
ἀλογίστου.
Ἐκπληξίς φόβος ἐπὶ προσδοκίᾳ κακοῦ.
Κολακεία ὁμιλία ἢ πρὸς ἡδονὴν ἄνευ τοῦ βελτίστου· ἔξις
ὁμιλητικὴ πρὸς ἡδονὴν ὑπερβάλλουσα τὸ μέτριον.
Ὀργὴ παράκλησις τοῦ θυμικοῦ εἰς τὸ τιμωρεῖσθαι.
Ὑβρις ἀδικία πρὸς ἀτιμίαν φέρουσα.
Ἀκρασία ἔξις βιαστικὴ παρὰ τὸν ὀρθὸν λογισμὸν πρὸς τὰ
δοκοῦντα ἡδέα εἶναι.
Ὀκνος φυγὴ πόνων· δειλία ἀντιληπτικὴ ὀρμῆς.

Stephanus page 416, section a, line 4

Ἀρχὴ πρώτη τοῦ εἶναι αἰτία.
Διαβολὴ διάστασις φίλων λόγῳ.
Καιρὸς ἐν ᾧ ἕκαστον ἐπιτήδειον παθεῖν ἢ ποιῆσαι.
Ἀδικία ἔξις ὑπεροπτικὴ νόμων.
Ἐνδεῖα ἐλάττωσις τῶν ἀγαθῶν.
Αἰσχύνη φόβος ἐπὶ προσδοκίᾳ ἀδοξίας.
Ἀλαζονεία ἔξις προσποιητικὴ ἀγαθοῦ ἢ ἀγαθῶν τῶν μὴ
ὑπαρχόντων.
Ἄμαρτία πρᾶξις παρὰ τὸν ὀρθὸν λογισμὸν.
Φθόνος λύπη ἐπὶ φίλων ἀγαθοῖς ἢ οὓσιν ἢ γεγενημένοις.

Stephanus page 416, section a, line 14

Ἀναισχυντία ἔξις ψυχῆς ὑπομενητικὴ ἀδοξίας ἕνεκα
κέρδους.

Θρασύτης ὑπερβολὴ θράσους πρὸς φόβους οὐς μὴ δεῖ.
Φιλοτιμία ἕξις ψυχῆς προετικὴ πάσης δαπάνης ἄνευ
λογισμοῦ.
Κακοφυΐα κακία ἐν φύσει καὶ ἁμαρτία τοῦ κατὰ φύσιν·
νόσος τοῦ κατὰ φύσιν.
Ἐλπίς προσδοκία ἀγαθοῦ.
Μανία ἕξις φθαρτικὴ ἀληθοῦς ὑπολήψεως.
Λαλιά ἀκρασία λόγου ἄλογος.

Stephanus page 416, section a, line 24

Ἐναντιότης τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος κατὰ τινα διαφορὰν
πιπτόντων ἢ πλείστη διάστασις.
Ἀκούσιον τὸ παρὰ διάνοιαν ἀποτελούμενον.
Παιδεία δύναμις θεραπευτικὴ ψυχῆς.
Παίδευσις παιδείας παράδοσις.
Νομοθετικὴ ἐπιστήμη ποιητικὴ πόλεως ἀγαθῆς.
Νουθέτησις λόγος ἐπιτιμητικὸς ἀπὸ γνώμης· λόγος
ἁμαρτίας ἀποτροπῆς ἕνεκεν.
Βοήθεια κακοῦ κώλυσις ὄντος ἢ γινομένου.
Κόλασις ψυχῆς θεραπεία ἐπὶ ἁμαρτήματι γενομένῳ.

Stephanus page 416, section a, line 34

Δύναμις ὑπεροχὴ ἐν πράξει ἢ ἐν λόγῳ· ἕξις καθ' ἣν τὸ
ἔχον δυνατόν ἐστιν· ἰσχύς κατὰ φύσιν.
Σώζειν τὸ περιποιεῖν ἀβλαβῆ.

Spuria

Ἔχεις ἡμῖν εἰπεῖν ὅτι ἐστὶν τὸ δίκαιον; ἢ οὐκ ἄξιόν σοι
δοκεῖ εἶναι λόγον περὶ αὐτοῦ ποιεῖσθαι; { - } Ἐμοιγε καὶ μάλα.
{ - } Τί οὖν ἐστίν; { - } Τί γὰρ ἄλλο γε ἢ τὰ νομιζόμενα δίκια;
{ - } Μὴ μοι οὕτως, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ σύ μ' ἔροιο τί ἐστὶν
ὀφθαλμός, εἴποιμ' ἂν σοι ὅτι ᾧ ὀρῶμεν, ἐὰν δὲ καὶ δεῖξαί
με κελεύης, δείξω σοι, καὶ ἐὰν με ἔρη ὅτῳ ψυχὴ ὄνομα, ἐρῶ
σοι ᾧ γιγνώσκωμεν, ἐὰν δὲ ἔρη αὖ τί ἐστὶν φωνή, ἀποκρι-

Stephanus page 372, section a,bis, line 8

νοῦμαί σοι ᾧ διαλεγόμεθα, καὶ σὺ οὕτω φράσον ὅτι δίκαιόν
ἐστὶ ᾧ τί χρώμεθα, ὥσπερ ἂ νυνδὴ ἡρόμην. { - } Οὐ πάνυ ἔχω
σοι οὕτως ἀποκρίνασθαι. { - } Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐχ οὕτως ἔχεις,
ἴσως τῇδέ πη ῥᾶον αὐτὸ εὔροιμεν ἂν; φέρε, τὰ μείζω καὶ
τὰ ἐλάττω τίτι σκοποῦντες διαγιγνώσκωμεν; ἄρα οὐ μέτρω;
{ - } Ναί. { - } Μετὰ δὲ τοῦ μέτρου τίτι τέχνη; ἄρ' οὐ μετρη-
τικῇ; { - } Μετρητικῇ. { - } Τί δὲ τὰ κοῦφα καὶ βαρέα; ἄρ' οὐ
σταθμῶ; { - } Ναί. { - } Μετὰ δὲ τοῦ σταθμοῦ τίτι τέχνη; οὐ τῇ
στατικῇ; { - } Πάνυ γε. { - } Τί δὲ δῆ; τὰ δίκαια καὶ τὰ δίκαια τίτι

σκοποῦντες διαγιγνώσκωμεν ὀργάνῳ, καὶ μετὰ τοῦ ὀργάνου

Stephanus page 373, section a, line 5

τίνι τέχνῃ πρόσθεν; ἄρα οὐδ' οὕτω πῶς σοι καταφανές
ἐστιν; { - } Οὐ. { - } Ἀλλὰ πάλιν ὧδε· ὅταν ἀμφισβητῶμεν περὶ
τῶν μειζόνων καὶ τῶν ἐλαττόνων, τίνες ἡμᾶς διακρινοῦσιν;
οὐχ οἱ μετρηταί; { - } Ναί. { - } Ὅταν δὲ περὶ τῶν πολλῶν καὶ
ὀλίγων, τίνες οἱ διακρίνοντες; οὐχ οἱ ἀριθμηταί; { - } Ἀλλὰ
τί; { - } Ὅταν δὲ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἀμφισβητῶμεν
ἀλλήλοις, ἐπὶ τίνας ἐρχόμεθα καὶ τίνες ἡμᾶς οἱ διακρίνοντές
εἰσιν ἐκάστοτε; εἰπέ. { - } Ἀρά γε δικαστὰς λέγεις, ὦ Σώ-
κρατες; { - } Εὐ γ' ἡῦρες. ἴθι δὴ καὶ τόδε πειράθητι εἰπεῖν. τί
ποιοῦντες διακρίνουσιν οἱ μετρηταί περὶ τῶν μεγάλων καὶ

Stephanus page 373, section b, line 7

σμικρῶν; ἄρ' οὐ μετροῦντες; { - } Ναί. { - } Τί δὲ περὶ τῶν βαρέων
καὶ κούφων; οὐχ ἰστάντες; { - } Ἰστάντες μέντοι. { - } Τί δὲ περὶ
τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων; ἄρα οὐκ ἀριθμοῦντες; { - } Ναί. { - } Τί δὲ
δὴ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἄρα; ἀποκρίναι. { - } Οὐκ ἔχω.
{ - } Λέγοντες, φάθι. { - } Ναί. { - } Λέγοντες ἄρα ἡμᾶς διακρίνουσιν,
ὅταν περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων κρίνωσιν οἱ δικασταί; { - }
Ναί. { - } Μετροῦντες δέ γε περὶ τῶν σμικρῶν καὶ μεγάλων
οἱ μετρητικοί· μέτρον γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. { - } Οὕτως. { - }
Ἰστάντες δ' αὖ περὶ τῶν βαρέων καὶ κούφων οἱ στατικοί·
σταθμὸς γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. { - } Ἦν γάρ. { - } Ἀριθμοῦντες

Stephanus page 373, section d, line 1

δ' αὖ περὶ τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων οἱ ἀριθμητικοί· ἀριθμὸς
γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. { - } Οὕτως. { - } Λέγοντες δέ γε, ὥς ἄρτι
ὠμολογήσαμεν, περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων κρίνουσιν ἡμᾶς
οἱ δικασταί· λόγος γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. { - } Εὐ λέγεις, ὦ
Σώκρατες. { - } Ἀληθὴ μὲν οὖν· καὶ λόγος ἐστίν, ὥς ἔοικεν,
ᾧ τὰ δίκαια καὶ ἄδिका κρίνεται. { - } Φαίνεται γοῦν. { - } Τί ποτε
ὄντα <τὰ> δίκαια καὶ τᾶδिका; ὥσπερ ἂν ἡμᾶς εἴ τις ἤρετο,
ἐπειδὴ μέτρον καὶ μετρητικὴ καὶ μετρητικὸς τὸ μειζον καὶ
τὸ ἔλαττον διακρίνει, τί ὄν τὸ μειζον καὶ τὸ ἔλαττον; εἴ-
ποιμεν ἂν αὐτῷ ὅτι τὸ μὲν μειζον ὑπερέχον, τὸ δὲ ἔλαττον

Stephanus page 373, section e, line 3

ὑπερεχόμενον. ἐπειδὴ δὲ τὸ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον σταθμὸς
καὶ στατικὴ καὶ στατικὸς διακρίνει, τί ὄν τό τε βαρὺ καὶ
τὸ κοῦφον; εἴπομεν ἂν αὐτῷ ὅτι τὸ μὲν κάτω ῥέπον ἐν τοῖς
ζυγοῖς βαρὺ, τὸ δὲ ἄνω κοῦφον. οὕτω δὴ εἰ καὶ ἔροιτο
ἡμᾶς, ἐπειδὴ δὲ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον λόγος τε καὶ
δικαστικὴ καὶ δικαστὴς ἐστὶν ἡμῖν ὁ διακρίνων, τί ποτε ὄν
τὸ δίκαιον καὶ τᾶδικον; τί ἔξομεν αὐτῷ ἀποκρίνεσθαι; ἢ

οὐδέπω ἔχομεν εἰπεῖν; { - } Οὐκ ἔχομεν. { - } Πότερον δὲ ἐκόντας οἶε ἔχειν τοῦτο τὸ ἄδικον τοὺς ἀνθρώπους ἢ ἄκοντας; ὦδε δὲ λέγω. ἐκόντας οἶε ἀδικεῖν καὶ ἀδίκους εἶναι ἢ ἄκοντας;

Stephanus page 374, section a, line 3

{ - } Ἐκόντας ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· πονηροὶ γάρ εἰσιν. { - } Ἐκόντας ἄρα σὺ οἶε πονηροὺς εἶναι καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους; { - } Ἐγώ γε· σὺ δ' οὐ; { - } Οὐκ, εἰ γέ τι δεῖ τῷ ποιητῇ πείθεσθαι. { - } Ποίω ποιητῇ; { - } Ὅστις εἶπεν -

οὐδεὶς ἐκὼν πονηρὸς οὐδ' ἄκων μάκαρ.

Ἀλλὰ τοι, ὦ Σώκρατες, εὖ ἡ παλαιὰ παροιμία ἔχει, ὅτι πολλὰ ψεύδονται ἄοιδοί. { - } Θαυμάζοιμ' ἂν εἰ τοῦτό γε ἐψεύσατο οὗτος ἄοιδός, ἐπεὶ εἰ σοι σχολή ἐστιν, ἐπισκεψώμεθα

Stephanus page 374, section b, line 3

αὐτὸν εἴτε ψευδῇ εἴτε ἀληθῇ λέγει. { - } Ἀλλὰ σχολή. { - } Φέρε δὴ, πότερον ἡγῇ δίκαιον εἶναι ψεύδεσθαι ἢ ἀληθῇ λέγειν; { - } Ἀληθῇ ἔγωγε. { - } Πεύδεσθαι ἄρα ἄδικον; { - } Ναί. { - } Πότερον δ' ἐξαπατᾶν ἢ μὴ ἐξαπατᾶν; { - } Μὴ ἐξαπατᾶν δήπου. { - } Ἐξαπατᾶν ἄρα ἄδικον; { - } Ναί. { - } Τί δέ; βλάπτειν δίκαιον ἢ ὠφελεῖν; { - } Ὤφελεῖν. { - } Βλάπτειν ἄρα ἄδικον; { - } Ναί. { - } Ἔστιν ἄρα ἀληθῇ μὲν λέγειν καὶ μὴ ἐξαπατᾶν καὶ ὠφελεῖν δίκαιον, ψεύδεσθαι δὲ καὶ βλάπτειν καὶ ἐξαπατᾶν ἄδικον.

{ - } Ναὶ μὰ Δία σφόδρα γε. { - } Ἡ καὶ τοὺς πολεμίους; { - }

Stephanus page 374, section c, line 4

Οὐδαμῶς. { - } Ἀλλὰ βλάπτειν δίκαιον τοὺς πολεμίους, ὠφελεῖν δὲ ἄδικον; { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν καὶ ἐξαπατῶντας δίκαιον βλάπτειν τοὺς πολεμίους; { - } Πῶς γὰρ οὐ; { - } Τί <δὲ> ψεύδεσθαι ἵνα ἐξαπατῶμεν καὶ βλάπτωμεν αὐτούς; οὐ δίκαιον; { - } Ναί. { - } Τί δέ; τοὺς φίλους οὐκ ὠφελεῖν φῆς δίκαιον εἶναι; { - } Ἐγώ γε. { - } Πότερον μὴ ἐξαπατῶντας ἢ ἐξαπατῶντας ἐπ' ὠφελίᾳ τῇ ἐκείνων; { - } Καὶ ἐξαπατῶντας νῆ Δία. { - } Ἀλλ' ἐξαπατῶντας μὲν δίκαιον ἄρα ὠφελεῖν, οὐ μέντοι ψευδομένους γε; ἢ καὶ ψευδομένους; { - } Καὶ ψευδομένους δίκαιον. { - } Ἔστιν ἄρα, ὥς ἔοικεν, ψεύδεσθαί τε καὶ ἀληθῇ λέγειν δί-

Stephanus page 374, section d, line 7

καιον καὶ ἄδικον. { - } Ναί. { - } Καὶ μὴ ἐξαπατᾶν καὶ ἐξαπατᾶν δίκαιον καὶ ἄδικον. { - } Ἔοικεν. { - } Καὶ βλάπτειν καὶ ὠφελεῖν δίκαιον καὶ ἄδικον; { - } Ναί. { - } Ταῦτά δὴ, ὥς ἔοικεν, πάντα τὰ τοιαῦτα ὄντα καὶ δίκαια καὶ ἄδικά ἐστιν. { - } Ἐμοιγε φαίνεται. { - } Ἄκουε δὴ. ὀφθαλμὸν ἐγὼ ἔχω δεξιὸν καὶ ἀριστερόν

ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι; { - } Ναί. { - } Μυκτῆρα δεξιὸν καὶ ἄριστερόν; { - } Πάνυ γε. { - } Καὶ χεῖρα δεξιάν καὶ ἄριστεράν; { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζων τὰ μὲν δεξιά φῆς εἶναι, τὰ δὲ ἄριστερά τῶν ἐμῶν, εἴ σε ἐγὼ ἐροίμην ὁπότερα, ἄρ' ἂν ἔχοις εἰπεῖν ὅτι τὰ μὲν πρὸς τοῦ δεξιά ἐστιν,

Stephanus page 374, section e, line 8

τὰ δὲ πρὸς τοῦ ἄριστερά; { - } Ναί. { - } Ἴθι δὴ καὶ ἐκεῖ, ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζων τὰ μὲν δίκαια φῆς εἶναι, τὰ δὲ ἄδικα, ἔχεις εἰπεῖν ὁπότερα τὰ δίκαια καὶ ὁπότερα τὰ ἄδικα; { - } Ἐμοὶ μὲν τοῖνυν δοκεῖ ἐν μὲν τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ ἕκαστα τούτων γιγνόμενα δίκαια εἶναι, ἐν δὲ τῷ μὴ δέοντι ἄδικα. { - } Καλῶς γέ σοι δοκοῦν. ὁ μὲν ἄρα ἐν τῷ δέοντι ἕκαστα τούτων ποιῶν δίκαια ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ἐν τῷ δέοντι ἄδικα; { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν ὁ μὲν τὰ δίκαια ποιῶν δίκαιος, ὁ δὲ τὰ δικάδικα ἄδικος; { - } Ἔστι ταῦτα. { - } Τίς οὖν ὁ ἐν τῷ δέοντι <καὶ> καιρῷ οἷός τε τέμνειν καὶ κάειν καὶ ἰσχυαίνειν; { - } Ὁ ἱατρός. { - } Ὅτι

Stephanus page 375, section b, line 1

ἐπίσταται ἢ δι' ἄλλο τι; { - } Ὅτι ἐπίσταται. { - } Τίς δ' ἐν τῷ δέοντι σκάπτειν καὶ ἀροῦν καὶ φυτεύειν οἷός τε; { - } Ὁ γεωργός. { - } Ὅτι ἐπίσταται, ἢ ὅτι οὐ; { - } Ὅτι ἐπίσταται. { - } Οὐκοῦν καὶ τὰλλα οὕτως; ὁ μὲν ἐπιστάμενος οἷός τε τὰ δέοντα ποιεῖν ἐστιν καὶ ἐν τῷ δέοντι καὶ ἐν τῷ καιρῷ, ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος οὐ; { - } Οὕτως. { - } Καὶ ψεύδεσθαι ἄρα καὶ ἐξαπατᾶν καὶ ὠφελεῖν, ὁ μὲν ἐπιστάμενος οἷός τε ποιεῖν ἕκαστα τούτων ἐν τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ, ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος οὐ; { - } Ἀληθῆ λέγεις. { - } Ὁ δέ γε ταῦτα ποιῶν ἐν τῷ δέοντι δίκαιος; { - } Ναί. { - } Δι' ἐπιστήμην δέ γε ταῦτα ποιεῖ. { - } Πῶς δ' οὐ; { - }

Stephanus page 375, section c, line 3

Δι' ἐπιστήμην ἄρα δίκαιος ὁ δίκαιος. { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν ὁ ἄδικος διὰ τὸ ἐναντίον ἄδικός ἐστιν τῷ δικαίῳ; { - } Φαίνεται. { - } Ὁ δὲ δίκαιος διὰ σοφίαν δίκαιος. { - } Ναί. { - } Δι' ἀμαθίαν ἄρα ὁ ἄδικος ἄδικος. { - } Ἔοικε. { - } Κινδυνεύει ἄρα ὁ μὲν οἱ πρόγονοι ἡμῶν κατέλιπον σοφίαν δικαιοσύνη εἶναι, ὁ δὲ ἀμαθίαν, τοῦτο δὲ ἀδικία. { - } Ἔοικεν. { - } Ἐκόντες δὲ ἀμαθεῖς εἰσιν οἱ ἄνθρωποι ἢ ἄκοντες; { - } Ἄκοντες. { - } Ἄκοντες ἄρα καὶ ἄδικοι; { - } Φαίνεται. { - } Οἱ δὲ ἄδικοι πονηροί; { - } Ναί. { - } Ἄκοντες ἄρα πονηροὶ καὶ ἄδικοι; { - } Παντάπασι μὲν οὖν. { - } Διὰ δὲ τὸ ἄδικοι εἶναι ἀδικοῦσιν; { - } Ναί. { - } Διὰ τὸ ἀκούσιον ἄρα; { - } Πάνυ γε. { - } Οὐ

Stephanus page 375, section d, line 6

μὲν δὴ διὰ τὸ ἀκούσιόν γε τὸ ἐκούσιον γίγνεται. { - } Οὐ γὰρ οὖν. { - } Διὰ δὲ τὸ ἄδικον εἶναι τὸ ἀδικεῖν γίγνεται. { - } Ναί. { - } Τὸ δὲ ἄδικον ἀκούσιον. { - } Ἀκούσιον. { - } Ἄκοντες ἄρα ἀδικοῦσιν

καὶ ἄδικοί εἰσιν καὶ πονηροί. { - } Ἄκοντες, ὥς γε φαίνεται. { - }
Οὐκ ἄρα ἐψεύσατο τοῦτό γε αἰδός. { - } Οὐκ ἔοικεν.

Ἄρα διδακτόν ἐστιν ἡ ἀρετή; ἢ οὐ διδακτόν, ἀλλὰ φύσει
οἱ ἀγαθοὶ γίνονται ἄνδρες, ἢ ἄλλω τινὶ τρόπῳ; { - } Οὐκ ἔχω
εἰπεῖν ἐν τῷ παρόντι, ὦ Σώκρατες. { - } Ἀλλὰ ὥδε σκεψώμεθα
αὐτό. φέρε, εἴ τις βούλοιο ταύτην τὴν ἀρετὴν γενέσθαι

Stephanus page 376, section b, line 3

ἀγαθὸς ἦν ἀγαθοὶ εἰσιν οἱ σοφοὶ μάγειροι, πόθεν ἂν γένοιτο;
{ - } Δῆλον ὅτι εἰ παρὰ τῶν ἀγαθῶν μαγείρων μάθοι. { - } Τί δέ;
εἰ βούλοιο ἀγαθὸς γίνεσθαι ἱατρός, παρὰ τίνα ἂν ἐλθῶν
γένοιτο ἀγαθὸς ἱατρός; { - } Δῆλον δὴ ὅτι παρὰ τῶν ἀγαθῶν
τινὰ ἱατρῶν. { - } Εἰ δὲ ταύτην τὴν ἀρετὴν ἀγαθὸς βούλοιο
γενέσθαι ἥνπερ οἱ σοφοὶ τέκτονες; { - } Παρὰ τῶν τεκτόνων.
{ - } Εἰ δὲ ταύτην τὴν ἀρετὴν βουλευθείη ἀγαθὸς γενέσθαι ἥνπερ
οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ τε καὶ σοφοί, ποῖ χρὴ ἐλθόντα μαθεῖν;
{ - } Οἶμαι μὲν καὶ ταύτην, εἴπερ μαθητός ἐστι, παρὰ τῶν
ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν· πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; { - } Φέρε δὴ, τίνες

Stephanus page 376, section c, line 6

ἡμῖν ἄνδρες ἀγαθοὶ γεγονάσιν; ἵνα σκεψώμεθα εἰ οὗτοί
εἰσιν οἱ τοὺς ἀγαθοὺς ποιοῦντες. { - } Θουκυδίδης καὶ Θεμι-
στοκλῆς καὶ Ἀριστείδης καὶ Περικλῆς. { - } Τούτων οὖν ἑκάστου
ἔχομεν διδάσκαλον εἰπεῖν; { - } Οὐκ ἔχομεν· οὐ γὰρ λέγεται.
{ - } Τί δέ; μαθητὴν ἢ τῶν ξένων τινὰ ἢ τῶν πολιτῶν ἢ ἄλλον,
ἐλεύθερον ἢ δοῦλον, ὅστις αἰτίαν ἔχει διὰ τὴν τούτων ὁμι-
λίαν σοφός τε καὶ ἀγαθὸς γεγονέναι; { - } Οὐδὲ τοῦτο λέγεται.
{ - } Ἀλλ' ἄρα μὴ ἐφθόνουν μεταδιδόναι τῆς ἀρετῆς τοῖς ἄλλοις
ἀνθρώποις; { - } Τάχα. { - } Ἄρα ἵνα μὴ ἀντίτεχνοι αὐτοῖς γί-
γνοιτο, ὥσπερ οἱ μάγειροί τε καὶ ἱατροὶ καὶ τέκτονες

Stephanus page 376, section d, line 8

φθονοῦσιν; οὐ γὰρ λυσιτελεῖ αὐτοῖς πολλοὺς ἀντιτέχνους
γίνεσθαι οὐδὲ οἰκεῖν ἐν πολλοῖς αὐτοῖς ὁμοίοις. ἄρ' οὖν
οὕτω καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς οὐ λυσιτελεῖ ἐν ὁμοίοις
αὐτοῖς οἰκεῖν; { - } Ἴσως. { - } Εἰσὶν δὲ οἱ αὐτοὶ οὐχὶ ἀγαθοὶ τε καὶ
δίκαιοι; { - } Ναί. { - } Ἔστιν οὖν ὅτῳ λυσιτελεῖ μὴ ἐν ἀγαθοῖς
οἰκεῖν ἀνδράσιν ἀλλ' ἐν κακοῖς; { - } Οὐκ ἔχω εἰπεῖν. { - } Ἄρ' οὖν
οὐδὲ τοῦτ' ἔχεις εἰπεῖν, πότερον ἔργον ἐστὶν τῶν μὲν ἀγαθῶν
βλάπτειν, τῶν δὲ κακῶν ὠφελεῖν, ἢ τοῦναντίον; { - } Τοῦ-
ναντίον. { - } Οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἄρα ὠφελοῦσιν, οἱ δὲ κακοὶ βλά-
πτουσιν; { - } Ναί. { - } Ἔστιν οὖν ὅστις βούλεται βλάπτεσθαι

Stephanus page 377, section a, line 3

μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; { - } Οὐ πάνυ. { - } Οὐδεὶς ἄρα βούλεται ἐν

πονηροῖς οἰκεῖν μᾶλλον ἢ ἐν χρηστοῖς. { - } Οὕτως. { - } Οὐδείς ἄρα φθονεῖ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄλλω, ὥστε ἀγαθὸν καὶ ὅμοιον ἑαυτῷ ποιῆσαι. { - } Οὐκ οὖν φαίνεται γε δὴ ἐκ τοῦ λόγου. { - } Ἀκήκοας οὖν ὅτι Θεμιστοκλεῖ Κλεόφαντος υἱὸς ἐγένετο; { - } Ἀκήκοα. { - } Οὐκοῦν δηλὸν ὅτι οὐδὲ τῷ υἱεῖ ἐφθόνει ὥς βελτίστῳ γενέσθαι ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅς γε ἄλλω οὐδενί, εἴπερ ἦν ἀγαθός; ἦν δέ, ὥς φαμεν. { - } Ναί. { - } Οἶσθα οὖν ὅτι Θεμιστοκλῆς τὸν υἱὸν ἱππέα μὲν ἐδιδάξατο σοφὸν εἶναι καὶ ἀγαθόν - ἐπέμενε γοῦν ἐπὶ τῶν ἵππων ὀρθὸς ἐστηκώς, καὶ ἠκόντιζεν ἀπὸ τῶν ἵππων

Stephanus page 377, section b, line 5

ὀρθός, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ θαυμάσια εἰργάζετο - καὶ ἄλλα πολλὰ ἐδίδαξεν καὶ ἐποίησεν σοφόν, ὅσα διδασκάλων ἀγαθῶν εἶχετο. ἦ ταῦτα οὐκ ἀκήκοας τῶν πρεσβυτέρων; { - } Ἀκήκοα. { - } Οὐκ ἄρα τὴν φύσιν γέ τις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ αἰτιάσαιτ' ἂν κακὴν εἶναι. { - } Οὐκ ἂν οὖν δικαίως γε ἐξ ὧν σὺ λέγεις. { - } Τί δὲ τόδε; ὥς Κλεόφαντος ὁ Θεμιστοκλέους υἱὸς ἀνὴρ ἀγαθός καὶ σοφὸς ἐγένετο ἅπερ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἦν σοφός, ἤδη τοῦτο ἤκουσας ἢ νεωτέρου ἢ πρεσβυτέρου; { - } Οὐκ ἤκουσα. { - } Ἄρ' οὖν ταῦτα μὲν οἰόμεθα βούλεσθαι αὐτὸν τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν

Stephanus page 377, section c, line 7

παιδεῦσαι, ἦν δὲ αὐτὸς σοφίαν ἦν σοφός, μηδὲν βελτίω αὐτὸν ποιῆσαι τῶν γειτόνων μηδενός, εἴπερ διδασκτὸν ἦν ἢ ἀρετῇ; { - } Οὐκ οὖν εἰκός γε. { - } Οὗτος μὲν δὴ σοὶ τοιοῦτος διδάσκαλος ἀρετῆς, ὃν ὑπείπες· ἄλλον δὲ δὴ σκεψώμεθα, Ἀριστείδην, ὃς ἔθρεψεν μὲν τὸν Λυσίμαχον, ἐπαίδευσε δὲ κάλλιστα Ἀθηναίων ὅσα διδασκάλων εἶχετο, ἄνδρα δὲ οὐδενὸς βελτίω ἐποίησεν· τοῦτον γὰρ καὶ σὺ καὶ ἐγὼ εἶδομεν καὶ συνεγενόμεθα. { - } Ναί. { - } Οἶσθα οὖν ὅτι Περικλῆς αὐτὸν ἔθρεψεν ὑεῖς Πάραλον καὶ Ξάνθιππον, ὧν καὶ σὺ μοι δοκεῖς τοῦ ἑτέρου ἐρασθῆναι. τούτους μέντοι, ὥς καὶ σὺ οἶσθα,

Stephanus page 377, section e, line 2

ἱππέας μὲν ἐδίδαξεν οὐδενὸς χείρους Ἀθηναίων, καὶ μουσικὴν καὶ τὴν ἄλλην ἀγωνίαν καὶ τὰλλα ἐπαίδευσε ὅσα τέχνη διδάσκονται, οὐδενὸς χείρους· ἀγαθοὺς δὲ ἄρα ἄνδρας οὐκ ἐβούλετο ποιῆσαι; { - } Ἀλλ' ἴσως ἂν ἐγένοντο, ὧς Σώκρατες, εἰ μὴ νέοι ὄντες ἐτελεύτησαν. { - } Σὺ μὲν εἰκότως βοηθεῖς τοῖς παιδικοῖς, Περικλῆς δὲ ἐκείνους, εἴπερ διδασκτὸν ἦν ἀρετῇ καὶ οἷός τ' ἦν ἀγαθοὺς ποιῆσαι, πολὺ πρότερον ἂν τὴν αὐτοῦ ἀρετὴν σοφοὺς ἐποίησεν ἢ μουσικὴν καὶ ἀγωνίαν. ἀλλὰ μὴ οὐκ ἦ διδασκτὸν, ἐπεὶ Θουκυδίδης αὐτὸν δύο ὑεῖς ἔθρεψεν, Μελησίαν καὶ Στέφανον, ὑπὲρ ὧν σὺ οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν

Stephanus page 378, section a, line 3

ἄπερ ὑπὲρ τῶν Περικλέους ὑῶν· τούτων γὰρ δὴ καὶ σὺ
οἶσθα τὸν γ' ἕτερον μέχρι γήρως βιοῦντα, τὸν δ' ἕτερον
πόρρω πάνυ. καὶ μὴν καὶ τούτῳ ὁ πατὴρ ἐπαίδευσεν τὰ τε
ἄλλα εὖ καὶ ἐπάλαισαν κάλλιστα Ἀθηναίων· τὸν μὲν γὰρ
Ξανθία ἔδωκεν, τὸν δὲ Εὐδώρῳ, οὗτοι δὲ που ἐδόκουν κάλ-
λιστα τῶν τότε παλαίειν. { - } Ναί. { - } Οὐκοῦν δῆλον ὅτι οὗτος
οὐκ ἂν ποτε οἱ μὲν ἔδει δαπανώμενον διδάσκειν, ταῦτα μὲν
ἐδίδαξεν τοὺς παῖδας τοὺς ἑαυτοῦ, οἱ δ' οὐδὲν ἔδει ἀναλώ-
σαντα ἀγαθοὺς ἄνδρας ποιῆσαι, τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ἐδίδαξεν,
εἰ διδακτὸν ἦν; { - } Εἰκὸς γε. { - } Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ὁ Θουκυδίδης

Stephanus page 378, section b, line 5

φαῦλος ἦν, καὶ οὐχὶ ἦσαν αὐτῷ πλεῖστοι φίλοι Ἀθηναίων
καὶ τῶν συμμάχων. καὶ οἰκίας ἦν μεγάλης καὶ ἐδύνατο
μέγα ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν, ὥστ' εἴπερ
ἦν τοῦτο διδακτὸν, ἐξηῦρεν ἂν ὅστις αὐτοῦ ἔμελλεν τοὺς ὑεῖς
ἀγαθοὺς ποιῆσειν ἢ τῶν ἐπιχωρίων ἢ τῶν ξένων, εἰ αὐτὸς
μὴ ἐσχόλαζε διὰ τὴν τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν. ἀλλὰ γάρ,
ὦ ἑταῖρε, μὴ οὐκ ἦ διδακτὸν ἡ ἀρετή. { - } Οὐκ, ἴσως. { - } Ἀλλὰ
δὴ εἰ μὴ διδακτὸν ἐστίν, ἄρα φύσει φύονται οἱ ἀγαθοί; καὶ
τοῦτο τηδὲ πῃ σκοποῦντες ἴσως ἂν εὕροιμεν. φέρε γάρ·
εἰσὶν ἡμῖν φύσεις ἵππων ἀγαθῶν; { - } Εἰσὶν. { - } Οὐκοῦν εἰσὶν

Stephanus page 378, section d, line 1

τινες ἄνθρωποι τέχνην ἔχοντες ἢ τὰς τῶν ἵππων τῶν ἀγαθῶν
φύσεις γινώσκουσιν, καὶ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς δρόμον, καὶ
κατὰ τὴν ψυχὴν, οἵτινές τε θυμοειδεῖς καὶ ἄθυμοι; { - } Ναί.
{ - } Τίς οὖν αὕτη ἡ τέχνη ἐστίν; τί ὄνομα αὐτῇ; { - } Ἱππική. { - }
Οὐκοῦν καὶ περὶ τοὺς κύνας ὡσαύτως ἐστίν τις τέχνη ἢ τὰς
ἀγαθὰς καὶ τὰς κακὰς φύσεις τῶν κυνῶν διακρίνουσιν; { - }
Ἔστι. { - } Τίς αὕτη; { - } Ἡ κυνηγετική. { - } Ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ
τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εἰσὶν ἡμῖν δοκιμασταί, οἵτινες
ὀρῶντες κρίνουσιν τό τε βέλτιον καὶ τὸ χειρόν; { - } Εἰσὶν. { - }
Τίνας οὖν τούτους καλεῖς; { - } Ἀργυρογνώμονας. { - } Καὶ μὴν οἱ

Stephanus page 378, section e, line 3

παιδοτρίβαι γινώσκουσι σκοπούμενοι τὰς φύσεις τὰς τῶν
σωμάτων τῶν ἀνθρώπων ὅποιαί τε χρησταὶ καὶ ὅποιαι μὴ
πρὸς ἐκάστους τῶν πόνων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ νέων
ὅσα μέλλει τῶν σωμάτων ἄξια λόγου ἔσεσθαι καὶ ἐν οἷς
ἐλπίς ἐστὶ πολλὴ τὰ ἔργα, ὅσα σώματος ἔχεται, εὖ ἀπεργά-
σασθαι. { - } Ἔστι ταῦτα. { - } Πότερον οὖν σπουδαιότερόν ἐστιν
ταῖς πόλεσιν ἵπποι καὶ κύνες ἀγαθοὶ καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα,
ἢ ἄνδρες ἀγαθοί; { - } Ἄνδρες ἀγαθοί. { - } Τί οὖν; οἶει ἂν, εἴπερ
ἦσαν φύσεις ἀγαθαὶ πρὸς ἀρετὴν ἀνθρώπων, οὐκ ἂν πάντα

μεμηχανῆσθαι τοὺς ἀνθρώπους ὥστε διαγιγνώσκειν αὐτάς;

Stephanus page 379, section a, line 4

{ - } Εἰκός γε. { - } Ἐχεις οὖν τινα εἰπεῖν τέχνην ἣτις ἐστὶν ἐπὶ ταῖς φύσεσιν ταῖς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν ἀποδεδειγμένη, ὥστε δύνασθαι αὐτάς κρίνειν; { - } Οὐκ ἔχω. { - } Καὶ μὲν δὴ πλείστου ἂν ἦν ἀξία καὶ οἱ ἔχοντες αὐτήν· οὗτοι γὰρ ἂν ἡμῖν ἀπέφαινον τῶν νέων τοὺς μέλλοντας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι ἔτι παῖδας ὄντας, οὓς ἂν ἡμεῖς παραλαβόντες ἐφυλάττομεν ἐν ἀκροπόλει δημοσίᾳ, ὥσπερ τὸ ἀργύριον, καὶ μᾶλλον τι, ἵνα μὴ τι φλαῦρον ἡμῖν πάθοιεν μήτε ἐν μάχῃ μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενὶ κινδύνῳ, ἀλλ' ἀπέκειντο τῇ πόλει σωτήρες τε καὶ εὐεργέται, ἐπειδὴ γε εἰς τὴν ἡλικίαν ἀφίκοντο. ἀλλὰ

Stephanus page 379, section b, line 6

γὰρ κινδυνεύει οὔτε φύσει οὔτε μαθήσει ἡ ἀρετὴ τοῖς ἀνθρώποις παραγίνεσθαι. { - } Πῶς οὖν ἂν ὦ Σώκρατες σοι δοκοῦσιν γίνεσθαι, εἰ μήτε φύσει μήτε μαθήσει γίνονται; τίς ἄλλον τρόπον γίγνουντ' ἂν οἱ ἀγαθοί; { - } Οἶμαι μὲν οὐκ ἂν ῥαδίως αὐτὸ δηλωθῆναι, τοπάζω μέντοι θεῖόν τι μάλιστα εἶναι τὸ κτῆμα καὶ γίνεσθαι τοὺς ἀγαθοὺς ὥσπερ οἱ θεῖοι τῶν μάντεων καὶ οἱ χρησμολόγοι. οὗτοι γὰρ οὔτε φύσει τοιοῦτοι γίνονται οὔτε τέχνῃ, ἀλλ' ἐπιπνοία ἐκ τῶν θεῶν γιγνόμενοι τοιοῦτοί εἰσιν. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ λέγουσι ταῖς πόλεσιν ἐκάστοτε τὰ ἀποβησόμενα καὶ τὰ

Stephanus page 379, section d, line 1

μέλλοντα ἔσεσθαι ἐκ θεοῦ ἐπιπνοίας πολὺν μᾶλλον καὶ ἐναργέστερον ἢ οἱ χρησμοδοί. λέγουσιν δέ που καὶ αἱ γυναῖκες ὅτι Θεῖος ἀνὴρ οὗτός ἐστι· καὶ Λακεδαιμόνιοι ὅταν τινὰ μεγαλοπρεπῶς ἐπαινῶσιν, θεῖον ἄνδρα φασὶν εἶναι. πολλαχοῦ δὲ καὶ Ὅμηρος τῷ αὐτῷ τούτῳ καταχρήται καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. καὶ ὅταν βούληται θεὸς εὖ πράξαι πόλιν, ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐνεποίησεν· ὅταν δὲ μέλλῃ κακῶς πράξειν πόλις, ἐξείλε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ὁ θεός. οὕτως ἔοικεν οὔτε διδακτὸν εἶναι οὔτε φύσει ἀρετῇ, ἀλλὰ θεία μοῖρα παραγίγνεται κτωμένοις.

Stephanus page 379, section d, line 10

Σὺ μὲν δὴ κελεύεις με, ὦ Δημόδοκε, συμβουλεύειν ὑμῖν περὶ ὧν συνέρχεσθε βουλευσόμενοι· ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι ἐπέρχεται τί ποτε δύναται ἡ σύνοδος ὑμῶν καὶ ἡ τῶν οἰομένων συμβουλεύειν ὑμῖν προθυμία καὶ ἡ ψῆφος ἣν φέρειν ἕκαστος ὑμῶν διανοεῖται. τοῦτο μὲν γάρ, εἰ μὴ ἔστιν ὀρθῶς καὶ ἐμπείρως συμβουλεύειν περὶ ὧν συνέρχεσθε

βουλευσόμενοι, πῶς οὐ γελοῖόν ἐστιν συνέρχεσθαι βουλευσο-
μένους περὶ ὧν συμβουλεύειν οὐκ ἔστιν ὀρθῶς; τοῦτο δέ,
εἰ μὲν ἔστιν ὀρθῶς συμβουλεύειν καὶ ἐμπείρως περὶ τῶν

Stephanus page 380, section b, line 3

τοιούτων, ἐπιστήμη δ' ἀφ' ἧς ἔστιν ὀρθῶς συμβουλεύειν καὶ
ἐμπείρως περὶ τούτων μηδεμία ἐστίν, πῶς οὐκ ἄτοπον; εἰ δέ
τις ἐπιστήμη ἀφ' ἧς ἔστιν τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς συμβουλεύειν,
οὐκ ἀνάγκη καὶ ἐπισταμένους εἶναι τινας συμβουλεύειν
ὀρθῶς περὶ τῶν τοιούτων; ὄντων δέ τινων ἐπισταμένων
συμβουλεύειν περὶ ὧν συνέρχεσθε βουλευσόμενοι, οὐκ ἀνάγκη
ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἥτοι ἐπίστασθαι περὶ τούτων συμβουλεύειν
ἢ μὴ ἐπίστασθαι, ἢ τοὺς μὲν ἐπίστασθαι ὑμῶν, τοὺς δὲ μὴ
ἐπίστασθαι; εἰ μὲν οὖν ἐπίστασθε πάντες, τί δεῖ ἔτι ὑμᾶς
συνέρχεσθαι βουλευσομένους; συμβουλεύειν γὰρ ἱκανὸς

Stephanus page 380, section c, line 5

ἕκαστος ὑμῶν. εἰ δ' αὖ πάντες μὴ ἐπίστασθε, πῶς ἂν
δύναισθε βουλεύεσθαι; ἢ τί ὑμῖν πρourγou τῆς συνόδου
ταύτης εἴη ἂν μὴ δυναμένων γε βουλεύεσθαι; εἰ δὲ οἱ μὲν
ἐπίστανται, οἱ δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί εἰσιν ὑμῶν, οὗτοι δὲ
συμβουλῆς δέονται, εἰ ἄρα δυνατόν ἐστιν συμβουλεύειν
ἔμφρονα ἄνδρα τοῖς ἀπείροις, ἱκανὸς δήπου ἐστὶ καὶ εἷς
συμβουλεύσαι τοῖς ἐπισταμένοις ὑμῖν. ἢ οὐ ταῦτα οἱ ἐπιστά-

μενοι συμβουλεύουσιν πάντες; ὥστ' ἀκούσαντας ὑμᾶς τούτου
ἀπαλλάττεσθαι προσήκει. νῦν δ' οὐ ποιεῖτε τοῦτο, ἀλλὰ

Stephanus page 380, section d, line 7

βούλεσθε πολλῶν συμβουλευόντων ἀκούειν. οὐ γὰρ ὑπο-
λαμβάνετε εἰδέναι τοὺς ἐπιχειροῦντας ὑμῖν συμβουλεύειν
περὶ ὧν συμβουλεύουσιν. εἰ γὰρ ὑπελαμβάνετε εἰδέναι
τοὺς συμβουλεύοντας ὑμῖν, ἑνὸς μόνου ἀκούσασιν ἐξήρκει ἂν
ὑμῖν. τὸ οὖν συνέρχεσθαι ἀκουσομένους μὴ εἰδόντων ὥς
πρourγou τι ποιοῦντας, πῶς οὐκ ἄτοπὸν ἐστίν; καὶ περὶ μὲν
τῆς συνόδου ὑμῶν ἀπορῶ ταύτη.

Περὶ δὲ τῆς τῶν οἰομένων ὑμῖν συμβουλεύειν προθυμίας
ἐκεῖνο ἄπορον· εἰ μὲν γὰρ μὴ ταῦτά συμβουλεύουσι περὶ τῶν
αὐτῶν συμβουλεύοντες, πῶς ἂν πάντες καλῶς συμβουλεύοιεν,

Stephanus page 381, section a, line 7

μὴ συμβουλεύοντες ἅ συμβουλεύει ὁ ὀρθῶς συμβουλεύων;
ἢ πῶς ἂν οὐκ ἄτοπος εἴη ἡ προθυμία τῶν προθυμουμένων
συμβουλεύειν περὶ ὧν ἀπείρως ἔχουσιν; οὐ γὰρ δὴ ἔμπειροι
ὄντες προαίρησονται συμβουλεύειν μὴ ὀρθῶς. εἰ δ' αὖ
ταῦτά συμβουλεύουσι, τί δεῖ πάντας αὐτοὺς συμβουλεύειν;

εἷς γὰρ αὐτῶν τὰ αὐτὰ συμβουλευὼν ἱκανὸς ἔσται. τὸ οὖν
τοιαῦτα προθυμεῖσθαι ἃ οὐδὲν προυργοῦ ἂν γένοιτο, πῶς οὐ
γελοῖον; οὔτε οὖν ἢ τῶν ἀπειρῶν προθυμία οὐκ ἂν ἄτοπος
εἴη, τοιαύτη γε οὖσα, οὔτε ἔμφρονες ἂν τοιαῦτα προθυμηθεῖεν,
εἰδότες ὅτι καὶ εἷς τις αὐτῶν τὸ αὐτὸ πράξει συμβουλευὼν

Stephanus page 381, section c, line 3

γε ὥς προσήκει. ὥστε πῶς οὐ γελοῖός ἐστιν ἢ προθυμία
τῶν οἰομένων ὑμῖν συμβουλεύειν; οὐ δύναμαι εὐρεῖν.

Τὸ δὲ περὶ τῆς ψήφου ἧς φέρειν διανοεῖσθε τί δύναται,
ἀπορῶ μάλιστα. πότερον γὰρ τοὺς εἰδότας συμβουλεύειν
κρίνετε; ἀλλ' οὐ πλείονες ἐνὸς συμβουλευέσουσιν οὐδ' ἄλλως
καὶ ἄλλως περὶ τοῦ αὐτοῦ· ὥστε περὶ τούτων μὲν τὴν ψήφον
φέρειν ὑμᾶς οὐ δεήσει. ἀλλὰ τοὺς ἀπειρούς καὶ ὥς μὴ δεῖ
συμβουλεύοντας κρίνετε; ἢ τοῖς τοιούτοις ὥς μαινομένοις
οὐκ ἐπιτρέπειν συμβουλεύειν προσήκει; εἰ δὲ μήτε τοὺς
ἐμπείρους μήτε τοὺς ἀπειρούς κρινεῖτε, τίνας κρίνετε; ἀρχὴν

Stephanus page 381, section d, line 5

δὲ τί δεῖ πάντως ἄλλους συμβουλεύειν ὑμῖν, εἴπερ κρίνειν
τὰ τοιαῦτα ἱκανοὶ ἐστε; εἰ δ' αὖ μὴ ἐστὲ ἱκανοί, τί καὶ
δύνανται ὑμῖν αἱ ψῆφοι; ἢ πῶς οὐ γελοῖόν ἐστιν συνέρχεσθαι
μὲν ὑμᾶς συμβουλευσομένους, ὥς δεομένους συμβουλίας καὶ
οὐχ ἱκανοὺς ὄντας αὐτούς, συνελθόντας δὲ οἶεσθαι δεῖν ψη-
φίζεσθαι, ὥς κρίνειν ἱκανοὺς ὄντας; οὐ γὰρ δὴ καθ' ἓνα μὲν
ὄντες οὐκ οἶδατε, συνελθόντες δὲ φρόνιμοι γίγνεσθε· οὐδ'
αὖ ἰδίᾳ μὲν ἀπορεῖτε, ἐλθόντες δὲ εἰς τὸ αὐτὸ οὐκέτι ἀπορεῖτε,
ἀλλ' ἱκανοὶ γίγνεσθε συνορᾶν ποῖα πρακτέα ἐστὶν ὑμῖν, καὶ
ταῦτα παρ' οὐδενὸς μαθόντες οὐδ' αὐτοὶ εὐρόντες, ὅ ἐστιν

Stephanus page 381, section e, line 8

δεινότατον ἀπάντων. οὐ γὰρ δὴ, μὴ δυνάμενοί γε συνορᾶν
ἃ πρακτέον ἐστίν, κρίνειν ἱκανοὶ ἔσεσθε τὸν ὀρθῶς συμβου-
λεύοντα περὶ τούτων ὑμῖν. οὐδ' αὖ τοῦτό γε ἐρεῖ εἷς ὢν ὁ
συμβουλεύων ὑμῖν οὗτος ὑμᾶς διδάξειν ἃ πρακτέον ὑμῖν ἐστίν,
καὶ κρίνειν τοὺς κακῶς καὶ μὴ συμβουλεύοντας ὑμῖν, οὕτως
ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ ὄντας τοσούτους. τοῦτο δὲ ἐκείνου
οὐδὲν ἥττον ἂν φανείη δεινὸν ὄν. εἰ δὲ μήθ' ἢ σύνοδος
μήθ' ὁ συμβουλεύων ὑμῖν ἱκανοὺς κρίνειν ποιεῖ ὑμᾶς, τίς
χρεῖα τῶν ψήφων ἐστὶν ὑμῖν; ἢ πῶς οὐκ ἐναντιοῦται ἡ
σύνοδος ὑμῶν ταῖς ψήφοις καὶ αἱ ψῆφοι τῇ τῶν συμβουλευόν-

Stephanus page 382, section b, line 2

των ὑμῖν προθυμία; ἡ μὲν γὰρ σύνοδος ἐστὶν ὑμῶν ὥς οὐχ
ἱκανῶν ἀλλὰ συμβούλων δεομένων, αἱ δὲ ψῆφοι φέρονται ὥς
οὐ συμβούλων δεομένων ἀλλὰ καὶ κρίνειν καὶ συμβουλεύειν

δυναμένων. καὶ ἡ μὲν προθυμία τῶν συμβουλευόντων ὑμῖν
ὥς εἰδόντων ἐστίν, αἱ δὲ παρ' ὑμῶν ψῆφοι ὥς οὐκ εἰδόντων
τῶν συμβουλευόντων φέρονται. καὶ εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο τοὺς
ψηφισαμένους, καὶ τὸν συμβουλευόμενον ὑμῖν περὶ ὧν ἂν
ψηφίσῃσθε, πότερον ἴστε ὅτι ἔσται οὗ ἕνεκα πράττειν δια-
νοεῖσθε ἢ ἐψηφίσασθε, οὐκ οἶομαι ἂν φῆσαι ὑμᾶς. τί δ',
εἰ γένοιτο οὗ ἕνεκα πράττειν διανοεῖσθε, ἴστε ὅτι συνοίσει

Stephanus page 382, section c, line 5

τοῦτο ὑμῖν; οὐδὲ τοῦτο ἂν φῆσαι οἶομαι ὑμᾶς οὐδὲ τὸν
συμβουλευόμενον ὑμῖν. τῶν ἀνθρώπων δὲ τίνα ὑπολαμβάνετε
εἰδέναι τι τούτων; εἴ τις προσέροιτο ὑμᾶς, οὐδὲ τοῦτο συγ-
χωρεῖν ἂν οἶομαι ὑμᾶς. ὅταν οὖν περὶ τε ὧν συμβουλευέτε
ἢ τοιαῦτα οἶα ὑμῖν μὴ δῆλα εἶναι, οἳ τε ψηφίζόμενοι καὶ οἱ
συμβουλευόντες ἄπειροι ᾧσιν, εἰκότως καὶ ὑμεῖς φήσετε
συμπίπτειν ἀπιστεῖν καὶ μεταμέλῃσθαι πολλάκις αὐτοῖς καὶ
περὶ ὧν ἂν συμβουλευόμενοι καὶ περὶ ὧν ἂν ψηφίσωμεν.
τοῖς ἀγαθοῖς δὲ τοιαῦτα συμβαίνειν οὐ προσήκει. ἴσασι
γὰρ καὶ περὶ ὧν συμβουλευόμενοι ποῖά τ' ἐστίν, καὶ τοῖς

Stephanus page 382, section d, line 7

πεισθεῖσιν αὐτοῖς ὅτι βεβαίως ὑπάρχει ὧν ἕνεκα συμβου-
λεύουσιν, καὶ ὅτι οὐτε αὐτοῖς οὐτε τοῖς πεισθεῖσιν αὐτοῖς
πώποτε μεταμελήσει. περὶ τοιούτων οὖν ἔγωγε τοὺς νοῦν
ἔχοντας συμβουλεύειν ἀξιοῦν ὑπελάμβανον, ἀλλ' οὐ περὶ ὧν
σὺ κελεύεις με συμβουλεύειν. ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς ἐκείνων
συμβουλίας τὸ τέλος εὐτυχία, ἀπὸ δὲ τῆς τούτων φλυαρίας
ἀτυχία ἐστίν.

Παραγενόμενῃ δ' ἀνθρώπῳ τινὶ νοθετοῦντι ἑαυτοῦ ἐταῖρον,
διότι ἐπίστευεν τῷ κατηγοροῦντι οὐκ ἀκούσας τοῦ ἀπολογου-

Stephanus page 382, section e, line 8

μένου ἀλλὰ μόνου τοῦ κατηγοροῦντος. ἔλεγεν οὖν ὡς δεινὸν
πρᾶγμα ποιοῖ καταγινώσκων τοῦ ἀνθρώπου, οὐτε αὐτὸς
παραγενόμενος οὐτε τῶν φίλων ἀκούσας παραγενομένων,
οἷς εἰκὸς ἦν αὐτὸν λέγουσιν πιστεύειν· οὐδ' αὖ ἀμφοτέρων
ἀκούσας, οὕτως προπετῶς ἐπίστευσε τῷ κατηγοροῦντι. δίκαιον
δὲ εἶναι καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ἀκοῦσαι πρὸ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ
μέμφεσθαι, ὥσπερ καὶ τοῦ κατηγοροῦντος. πῶς γὰρ ἂν τις
ἢ δίκην καλῶς δικάσαι ἢ ἀνθρώπους κατὰ τρόπον κρίναι
δύναιτο, μὴ ἀμφοτέρων τῶν ἀντιδίκων ἀκούσας; τοὺς γὰρ
λόγους παραβαλλομένους, ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸ χρυ-

Stephanus page 383, section b, line 2

σίον, ἄμεινον κρίνεσθαι. ἢ τίνος ἕνεκεν ἢ χρόνον ἀμφοτέροις

δίδοσθαι τοῖς ἀντιδίκοις, ἢ ὁμνύειν τοὺς δικαστὰς ἀκροάσασθαι ὁμοίως ἀμφοτέρων, εἰ μὴ ὑπελάμβανεν ὁ νομοθέτης τὰς δίκας δικαιότερον ἂν καὶ βέλτιον κρίνεσθαι ὑπὸ τῶν δικαστῶν; σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐδὲ τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενον ἀκηκοέναι. Τὸ ποῖον; ἔφη.

Μηδὲ δίκην δικάσης, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσης. καίτοι οὐκ ἂν οὕτω τοῦτο περιεφέρετο, εἰ μὴ καλῶς ἐλέγετο καὶ ὥς προσήκει. συμβουλεύω οὖν σοι, ἔφη, τοῦ λοιποῦ

Stephanus page 383, section c, line 4

μὴ προπετῶς οὕτως τοὺς ἀνθρώπους μήτε μέμφεσθαι μήτ' ἐπαινεῖν.

Ὁ οὖν ἐταῖρος ἄτοπον ἔφη ἑαυτῷ καταφαίνεσθαι εἰ ἓνα μὲν γνῶναι λέγοντα πότερον ἀληθεύει ἢ ψεύδεται οὐ δυνατόν, δύο δὲ λέγοντας γνῶναι δυνατόν ἔσται· καὶ παρὰ μὲν τοῦ ἀληθῆ λέγοντος μαθεῖν οὐ δυνατόν, ὑπὸ τούτου δ' αὐτοῦ καὶ ἄλλου ψευδομένου διδαχθῆναι ταῦτά οἱόν τε· καὶ εἰ ὁ μὲν εἷς ὀρθῶς καὶ ἀληθῆ λέγων ἐμφανίσει ἃ λέγει οὐ δυνήσεται, δύο δέ, ὧν ὁ ἕτερος ψεύσεται καὶ οὐκ ὀρθῶς ἔρεῖ, δυνήσονται ἐμφανίσει τοῦτο ὃ ὁ λέγων ὀρθῶς ἐμφανίσει οὐχ οἷός τ' ἦν.

Stephanus page 383, section d, line 6

ἀπορῶ δ', ἔφη, κακεῖνο, πῶς ποτε ἐμφανιοῦσι. πότερον γὰρ σιωπῶντες ἢ λέγοντες; εἰ μὲν γὰρ σιωπῶντες ἐμφανιοῦσιν, οὐδετέρου ἂν δέοι, μήτι γε ἀμφοτέρων, ἀκούειν· εἰ δὲ λέγοντες ἀμφοτέροι ἐμφανιοῦσιν, ἀμφοτέροι δὲ κατ' οὐδένα τρόπον λέγουσιν - ἐν μέρει γὰρ λέγειν ἑκάτερον ἀξιοῦσιν - πῶς ἀμφοτέρους ἐμφανίσει ἅμα οἷόν τε; εἰ γὰρ ἐμφανιοῦσιν ἅμα ἀμφοτέροι, καὶ ἐροῦσιν τότε ἅμα. τοῦτο δ' οὐκ ἐῷσιν. ὥστε λοιπόν, εἴπερ λέγοντες ἐμφανιοῦσιν, ἑκάτερος εἰπὼν ἐμφανιεῖ· καὶ ὅποτε γε ἔρεῖ ἑκάτερος, τότε καὶ ἐμφανιεῖ ἑκάτερος αὐτῶν. ὥστ' ἔρεῖ ὁ μὲν πρότερος, ὁ δ' ὕστερος·

Stephanus page 383, section e, line 8

καὶ ἐμφανιεῖ ὁ μὲν πρότερος, ὁ δ' ὕστερος. καίτοι εἴπερ ταὐτὸ ἐν μέρει ἐμφανιοῦσιν ἑκάτεροι, τί δεῖ ἔτι τοῦ ὑστέρου ἀκούειν; ὑπὸ γὰρ τοῦ πρότερον εἰπόντος ἤδη φανερόν ἔσται. ἐκεῖνο δ', ἔφη, εἴπερ ἀμφοτέροι ἐμφανιοῦσιν, πῶς οὐ καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐμφανιεῖ; ὧν γὰρ ὁ ἕτερος οὐκ ἐμφανιεῖ, οὗτοι ἀμφοτέροι πῶς ἂν ἐμφανίσαι δύναιντο; εἰ δ' ἑκάτερος ἐμφανιεῖ, δῆλον ὅτι ἔρεῖ πρότερος καὶ ἐμφανιεῖ πρότερος· ὥστ' ἐκείνου μόνου ἀκούσαντα γνῶναι πῶς ἐστὶν οὐχ οἷόν τε. Ἐγὼ γοῦν ἀκούων αὐτῶν ἠπόρουν καὶ κρίνειν οὐχ οἷός τ'

Stephanus page 384, section a, line 7

ἦν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἔφασαν οἱ παρόντες τὸν πρῶτον λέγειν ἀληθῆ. εἰ οὖν τι ἔχεις συμβάλλεσθαι μοι περὶ τούτων, πότερόν ἐστιν ἐνὸς λέγοντος γινῶναι τί λέγει, ἢ προσδεῖται τοῦ ἀντεροῦντος, εἰ μέλλει τις γινώσκεισθαι πότερον ὀρθῶς λέγει· ἢ οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀμφοτέρων ἀκούειν. ἢ πῶς νομίζεις;

Πρῶτον τις ἐνεκάλει ἀνθρώπων τινὶ ὅτι αὐτῷ ἀργύριον χρήσαι οὐκ ἠθέλησεν οὐδὲ πιστεῦσαι. κακεῖνος μὲν ᾧ ἐνεκάλει, ἀπελογοῖτο· ἄλλος δὲ τις τῶν παρόντων ἠρώτησε τὸν

Stephanus page 384, section c, line 1

ἐγκαλοῦντα πότερον ὁ μὲν μὴ πιστεύσας αὐτῷ μηδὲ χρήσας ἥμαρτεν· σὺ δ', ἔφη, οὐ πείσας σοι χρήσαι οὐχ ἡμάρτηκας; ὁ δέ, Τί γὰρ ἥμαρτον; εἶπεν. { - } Πότερος δ', ἔφη, σοὶ δοκεῖ ἁμαρτάνειν; ὁ ἀποτυχὼν ὧν ἠθέληεν ἢ ὁ μή; { - } Ὁ ἀποτυχὼν, εἶπεν. { - } Οὐκοῦν, εἶπεν, σὺ μὲν ἀπέτυχες, χρήσασθαι ἐθέλων; ὁ δέ σοι μὴ προέσθαι, οὐκ ἀπέτυχε τούτου; { - } Ναί, εἶπεν· ἀλλ' ἐγὼ τί ἥμαρτον, καὶ εἰ μὴ ἐκεῖνός μοι ἔδωκεν; { - } Ὅτι εἰ μὲν ἐδέου αὐτοῦ, ἔφη, ὧν οὐκ ἔχρην, πῶς οὐκ οἶμι ἁμαρτάνειν; ἐκεῖνος δὲ ὁ μὴ προέμενος ὀρθῶς ἔπραξεν. εἰ δὲ ὧν χρῆν ἐδέου αὐτοῦ, ἀποτυχὼν τούτου, πῶς οὐχ ἥμαρτες ἐξ ἀνάγκης; { - }

Stephanus page 384, section d, line 3

Ἴσως, εἶπεν. ἀλλ' ἐκεῖνος πῶς οὐχ ἥμαρτεν, ὁ μὴ πιστεύσας μοι; { - } Ἄρ' οὖν, ἔφη, εἰ προσωμίλησας αὐτῷ ὡς προσήκει, οὐκ ἂν ἥμαρτες οὐδέν; { - } Οὐ γὰρ δή. { - } Νῦν ἄρα οὐχ ὡς προσήκει αὐτῷ προσωμίλησας. { - } Φαίνομαι, εἰπεῖν. { - } Εἰ οὖν ὡς μὴ προσήκει ὁμιλοῦντός σου μὴ ἐπείσθῃ, πῶς ἂν δικαίως ἐγκαλοῖς ἐκείνῳ; { - } Οὐκ ἔχω εἰπεῖν. { - } Οὐδὲ ὅτι τοῖς κακῶς χρωμένοις οὐ προσεκτέον ἐστὶν ἔχεις εἰπεῖν; { - } Καὶ μάλ', ἔφη, τοῦτό γε. { - } Ἀλλ' οὖν οὐχ οἱ ὡς οὐ προσήκει ὁμιλοῦντες, ἔφη, κακῶς χρησθῆναι σοὶ δοκοῦσιν; { - } Ἑμοιγε, ἔφη. { - } Τί οὖν ἥμαρτεν εἰ σοὶ μὴ προσέσχεν κακῶς χρωμένῳ; { - } Οὐδέν φαί-

Stephanus page 384, section e, line 6

νεται, εἰπεῖν. { - } Τί οὖν ποτε οἱ ἄνθρωποι, ἔφη, τοιαῦτα ἐγκαλοῦσιν πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοῖς μὲν μὴ πεισθεῖσιν αὐτοῖς ὅτι οὐκ ἐπείσθησαν μέμφονται, αὐτοῖς δέ, ὅτι οὐκ ἔπεισαν, οὐδ' ὅτι οὐν ἐγκαλοῦσιν; { - } Καὶ ἄλλος τις παρών, Ὅταν τε γάρ τις, ἔφη, εὖ χρήσεται τῷ καὶ βοηθήσῃ, εἴτα ἀξιῶν αὐτῷ ὁμοίως χρήσασθαι μὴ τυγχάνῃ τούτου, πῶς οὐκ εἰκότως μέμφοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος; { - } Οὐκοῦν ἔφη, ὃν ἀξιοῖ ὁμοίως αὐτῷ χρήσθαι, ἤτοι δυνατός ἐστιν χρήσθαι αὐτῷ καλῶς ἢ οὐ δυνατός; καὶ εἰ μὲν μὴ δυνατός ἐστιν, πῶς ἂν καλῶς ἀξιοίῃ, ἀξιῶν αὐτὸν ὃ οὐ δυνατός ἐστιν; εἰ δὲ δυνατός ἐστιν, πῶς τοιοῦτον

ἄνθρωπον οὐκ ἔπεισεν; ἢ πῶς τοιαῦτα λέγοντες καλῶς
λέγουσιν; { - } Ἀλλὰ νῆ Δί', ἔφη, τοῦτο δεῖ ἐγκαλεῖν, ὅπως
οὗτός τε τοῦ λοιποῦ βέλτιον χρητῆται αὐτῷ, καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι
ἀκούσαντες αὐτοῦ ἐγκαλοῦντος. { - } Βέλτιον δὲ χρηθῆσθαι, ἔφη,
οἷι τινὰς ἀκούοντας ὀρθῶς λέγοντος καὶ ἀξιοῦντος, ἢ ἀμαρ-
τάνοντος; { - } Ὅρθῶς λέγοντος, ἔφη. { - } Ὁ δέ γε οὐκ ὀρθῶς
ἀξιοῦν ἐδόκει σοι; { - } Ναί, ἔφη. { - } Πῶς οὖν ἀκούοντες τοιαῦτα
ἐγκαλοῦντος βέλτιον χρήσονται; { - } Οὐδαμῶς, ἔφη. { - } Τοῦ οὖν
ἐνεκα τοιαῦτά τις ἐγκαλεῖ; { - } Ἀνευρεῖν ἔφη οὐκ ἂν δύνασθαι.

Ἀνθρώπου τις κατηγορεῖ εὐήθειαν ὅτι ταχέως καὶ τοῖς
τυχοῦσιν ἀνθρώποις λέγουσι πιστεύει. πολίταις μὲν γὰρ καὶ
οἰκείοις λέγουσιν πιστεύειν εἰκός ἐστιν· τοιούτοις δ' ἀνθρώ-
ποις οὐς οὔτε εἶδεν οὔτε ἤκουσεν πρότερον αὐτῶν, πιστεύειν,
καὶ ταῦτα οὐκ ἀγνοοῦντα ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων
εἰσὶν ἀλαζόνες καὶ πονηροί, ἡλιθιότητος σημεῖον οὐ σμικρὸν
εἶναι. Καὶ τῶν παρόντων τις ἔφη, Ἐγὼ δὲ ὥμην σὲ τὸν
ταχὺ καὶ τοῦ τυχόντος ἂν αἰσθανόμενον πολλοῦ νομίζειν ἄξιον
εἶναι μᾶλλον ἢ τὸν βραδέως. { - } Καὶ γὰρ νομίζω, εἶπεν ἐκεῖνος.
{ - } Τί οὖν, ἔφη, ἐγκαλεῖς εἰ ταχὺ καὶ τοῖς τυχοῦσιν πιστεύει

τάληθ' ἔχουσιν; { - } Ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐγκαλῶ, εἰπεῖν, ἀλλ' ὅτι
πιστεύει ταχέως ψευδῇ λέγουσιν. { - } Εἰ δ' ἐν πλείονι χρόνῳ
καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε καὶ ἡτιᾶτο, οὐκ ἂν ἐνεκάλεσας
αὐτῷ μᾶλλον; { - } Ἐγὼ γ' ἂν, εἰπεῖν. { - } Ἄρα διότι γε βραδέως
καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευεν; { - } Μὰ Δί', εἶπεν. { - } Οὐ γὰρ
οἶμαί γ', ἔφη, διὰ τοῦτ' ἐγκαλεῖν ἀνθρώπῳ ἄξιον εἶναι ὑπολαμ-
βάνεις, ἀλλὰ διότι πιστεύει λέγουσιν ἄπιστα. { - } Ἐγὼ γ',
εἰπεῖν. { - } Πότερον οὖν, ἔφη, διὰ μὲν τὸ βραδέως καὶ μὴ τοῖς
τυχοῦσιν πιστεύειν οὐκ οἶμι ἄξιον εἶναι ἐγκαλεῖν αὐτῷ, διὰ
δὲ τὸ ταχέως καὶ τοῖς τυχοῦσι πιστεύειν ἄξιον; { - } Οὐκ ἔγωγ',

εἰπεῖν. { - } Τί οὖν, ἔφη, ἐγκαλεῖς αὐτῷ; { - } Ὅτι ἀμαρτάνει, πρὸ
τοῦ σκέψασθαι ταχέως πιστεύων τοῖς τυχοῦσιν. { - } Ἀλλ' εἰ
βραδέως ἐπίστευσεν πρὸ τοῦ σκέψασθαι, οὐκ ἂν ἡμάρτανεν;
{ - } Μὰ Δί', εἶπεν, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡμάρτανεν ἂν οὐδὲν ἥττον.
ἀλλ' οὐ τοῖς τυχοῦσιν οἶμαι δεῖν πιστεύειν. { - } Εἰ δὲ μὴ πι-
στεύειν τοῖς τυχοῦσιν, ἔφη, οἶμι δεῖν, ἀλλὰ τοῖς ἀγνώσιν πῶς
προσῆκει ταχέως πιστεύειν; ἀλλὰ πρότερον οἶμι δεῖν σκέ-
ψασθαι εἰ ἀληθῆ λέγουσιν. { - } Ἐγὼ γ', εἶπεν. { - } Ἐπεὶ οἰκείων

καὶ συνήθων, ἔφη, ὄντων οὐ δεῖ σκοπεῖσθαι εἰ λέγουσιν ἀληθῆ. { - } Ἐγὼ μὲν φαίην ἄν, εἰπεῖν. { - } Ἴσως γὰρ καὶ τούτων

Stephanus page 386, section a, line 9

τινές, ἔφη, λέγουσιν ἄπιστα. { - } Καὶ μάλα, εἶπεν. { - } Τί οὖν μᾶλλον, ἔφη, τοῖς οἰκείοις καὶ συνήθεσιν εἰκὸς πιστεύειν, ἢ τοῖς τυχοῦσιν ἐστίν; { - } Οὐκ ἔχω, ἔφη, εἰπεῖν. { - } Τί δ'; εἰ οὐ μᾶλλον τοῖς οἰκείοις πιστεύειν δεῖ ἢ τοῖς τυχοῦσιν, οὐκ ἄπιστους αὐτοὺς δεῖ νομίζειν μᾶλλον ἢ τοὺς τυχόντας; { - } Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. { - } Ἐὰν οὖν τοῖς μὲν οἰκεῖοι ᾧσιν, τοῖς δ' ἀγνώτες, πῶς οὐ δεήσει τοὺς αὐτοὺς μᾶλλον αὐτῷ πιστοὺς νομίζειν; οὐ γὰρ ὁμοίως πιστοὺς αὐτοὺς δεῖ νομίζειν τοὺς οἰκεῖους καὶ τοὺς ἀγνώτας, ὥς φής. { - } Οὐκ ἀρέσκει μοι, εἰπεῖν. { - } Ὅμοίως δ', ἔφη, καὶ τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν οἱ μὲν

Stephanus page 386, section b, line 10

πιστεύουσιν, οἱ δ' οὐ πιστὰ ἡγήσονται, καὶ οὐδέτεροι ἀμαρτήσονται αὐτῶν. { - } Ἀτοπον καὶ τοῦτ', εἰπεῖν. { - } Ἐπειτα, ἔφη, εἰ ταῦτά λέγουσιν οἱ οἰκεῖοι καὶ οἱ τυχόντες, πῶς οὐχ ὁμοίως τὰ λεγόμενα πιστὰ εἶη ἂν ἢ ἄπιστα; { - } Ἀνάγκη, εἶπεν. { - } Οὐκοῦν καὶ τοῖς λέγουσιν αὐτὰ ὁμοίως πιστευτέον λέγουσιν αὐτά; { - } Πιθανόν, εἶπεν.

Ταῦτ' οὖν λεγόντων αὐτῶν ἠπόρουν τίσιν ποτὲ δεῖ πιστεύειν καὶ τίσιν οὐ, καὶ πότερον τοῖς πιστοῖς καὶ τοῖς εἰδόσι περὶ ᾧν λέγουσιν ἢ τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις. περὶ τούτων οὖν πῶς σὺ νομίζεις;

Stephanus page 386, section c, line 7

{ΣΩ.} Ἡμεῖς δὲ καὶ χθές σε πολὺν χρόνον ἀνεμείναμεν, ᾧ Σίσυφε, ἐπὶ τῇ Στρατονίκου ἐπιδείξει, ὅπως ἂν συνηκροῶ ἡμῖν ἀνδρὸς σοφοῦ πολλά τε καὶ καλὰ ἐπιδεικνυμένου πράγματα καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ἐπεὶ σὲ οὐκέτι ῥόμεθα παρέσεσθαι, αὐτοὶ ἤδη ἡκροώμεθα τὰνδρός.

{ΣΙ.} Ναὶ μὰ τὸν Δία· ἀσχολία γάρ μοι τις ἐγένετο

ἀναγκαιοτέρα, ὥστε μὴ παραμελῆσαι αὐτῆς. οἱ γὰρ ἄρχοντες ἡμῶν ἐβουλεύοντο χθές· συμβουλεύειν οὖν αὐτοῖς ἠνάγκαζόν

Stephanus page 387, section c, line 2

με. ἡμῖν δὲ τοῖς Φαρσαλίοις καὶ νόμος ἐστὶ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, ἂν κελεύωσι συμβουλεύειν τινὰ ἡμῶν αὐτοῖς.

{ΣΩ.} Ἀλλὰ καλὸν τό τε τῷ νόμῳ πείθεσθαι, τό τε ὑπὸ τῶν πολιτῶν δεδοξάσθαι εὐβουλον εἶναι, ὥσπερ καὶ σὺ δεδόξασαι εὐβουλος εἶναι εἰς τῶν Φαρσαλίων. ἀτάρ, ᾧ Σίσυφε, ἐγὼ γὰρ οὐπω περὶ τοῦ εὖ βουλεύεσθαι τοὺς λόγους

ἂν δυναίμην ποιήσασθαι πρὸς σέ, ἡγούμενος καὶ σχολῆς εἶναι πολλῆς καὶ λόγου μακροῦ, ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ τοῦ βουλευέσθαι πρῶτον, ὅτι ἔστιν, ἐγχειρήσαιμ' ἂν διαλεχθῆναί σοι. ἄρ' οὖν ἔχοις ἂν μοι εἰπεῖν αὐτὸ τὸ βουλευέσθαι ὅτι ποτ' ἔστιν; μὴ

Stephanus page 387, section d, line 5

μοι ἢ τὸ εὖ ἢ κακῶς ἢ τὸ καλῶς πως, ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὸ βουλευέσθαι, ὁποῖόν τί ἐστιν. ἢ καὶ πάνυ ῥαδίως, αὐτός γε οὕτως εὐβουλος ὢν; ἀλλὰ μὴ ἐμὴ περιεργία ἢ καὶ τὸ ἐρωτῆσαί σε περὶ τούτου;

{ΣΙ.} Ἦ σοι γὰρ ἄγνωστόν ἐστιν ὅτι τὸ βουλευέσθαι ἐστιν;
{ΣΩ.} Ἐμοιγε, ὦ Σίσυφε, εἴ γέ τι ἄλλο ἐστὶν ἢ ὅπερ τὸ μὴ ἐπιστάμενόν τινα περὶ ὧν ἂν δέῃ τι πράττειν, διαμαν-
τευόμενον καὶ σχεδιάζοντα λέγειν ὅτι ἂν τύχη, εἰκάζοντα καὶ
κατὰ ταῦτά αὐτῶ, ὥσπερ καὶ οἱ ἀρτιάζοντες τῶν ἀνθρώπων,
οὐδὲν ἐπιστάμενοι δῆπου περὶ τῶν ἀρτίων τε καὶ περιττῶν

Stephanus page 387, section e, line 6

ὧν ἂν ἐν ταῖς χερσὶν ταῖς αὐτῶν ἔχωσιν, ὅμως ἐπιτυχάνουσι λέγοντες περὶ τῶν αὐτῶν τάληθῃ. πολλάκις μὲν οὖν τοιοῦτόν τι καὶ τὸ βουλευέσθαι ἐστιν, οἷον μηδὲν ἐπιστάμενον περὶ ὧν ἂν βουλευῆται τις, ἀπὸ τύχης εἰπόντα ἐπιτυχάνειν τάληθῃ. εἰ μὲν οὖν τοιοῦτόν ἐστιν, γινώσκω δὴ οἷον τὸ βουλευέσθαι ἐστίν· εἰ μέντοι γε μὴ τοιοῦτόν ἐστιν, οὐκ ἂν πῶ ἐπισταίμην αὐτό.

{ΣΙ.} Οὐ τοίνυν τοιοῦτόν ἐστιν ὅπερ τὸ μὴ ἐπίστασθαι κομιδῇ μηδέ τι, ἀλλ' οἷον τὸ μὲν εἰδέναι τι τοῦ πράγματος ἤδη, τὸ δὲ μηδέπω ἐπίστασθαι.

Stephanus page 388, section b, line 1

{ΣΩ.} Ἄρα τοιόνδε τι λέγεις τὸ βουλευέσθαι πρὸς τοῦ Διός - ὥσπερ γὰρ ἂν καὶ αὐτὸς ὑπομαντεύεσθαι μοι δοκῶ τὴν διάνοιάν σου περὶ τοῦ εὖ βουλευέσθαι - οἷον τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα ἐξευρεῖν τινα ἐαυτῶ διαπράξασθαι, μηδέπω δὲ ἐπίστασθαι σαφῶς, ἀλλ' ὥσπερ ἐν νοήσει τινὰ εἶναι; τοῦτο οὐχ οὕτω πως λέγεις;

{ΣΙ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Ζητοῦσι δ' οἱ ἄνθρωποι πότερον ἅ ἂν ἐπιστῶνται τῶν πραγμάτων, ἢ καὶ ἅ ἂν μὴ ἐπιστῶνται; { - ΣΙ.} Ἀμφότερα.
{ - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν καὶ τοῦθ' οὕτως πως λέγεις, τὸ ζητεῖν ἀμφο-

Stephanus page 388, section c, line 3

τερα τοὺς ἀνθρώπους, ἅ ἂν τε ἐπιστῶνται καὶ ἅ ἂν μὴ ἐπιστῶνται, ὅμοιον ὥσπερ εἴ τις Καλλίστρατον γινώσκοι μὲν ὅστις ὁ Καλλίστρατος, μὴ μέντοι ἐπίσταιτο ὅπου εἴη ἐξευρεῖν, οὐχ ὅστις εἴη ὁ Καλλίστρατος. ἄρ' οὕτω πως

λέγεις τὸ ζητεῖν εἶναι ἀμφοτέρω; { - ΣΙ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐκεῖνο μὲν οὐκ ἂν ζητοίῃ, τὸν Καλλίστρατον εἰδέναι, ὃ γε εἰδώς; { - ΣΙ.} Οὐ γάρ. { - ΣΩ.} Ὅπου δέ γε εἶη, ζητοίῃ ἂν αὐτόν. { - ΣΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν οὐδὲ τοῦτο ἐζητεῖ, ὅπου ἦν ἐξευρεῖν αὐτόν, εἰ ἦδει· ἀλλ' ἐξηῦρεν ἂν εὐθέως; { - ΣΙ.} Ναί.

Stephanus page 388, section d, line 5

{ΣΩ.} Οὐκ ἄρα ταῦτά γε δὴ ζητοῦσιν ἅττα ἂν ἐπιστῶνται οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἃ ἂν μὴ ἐπιστῶνται, ὥς ἔοικεν. εἰ δέ σοι οὗτος ὁ λόγος ἐριστικός εἶναι δοκεῖ, ὧς Σίσυφε, καὶ μὴ τοῦ πράγματος ἔνεκα λέγεσθαι ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ διαλέγεσθαι μόνον, σκόπει δὲ καὶ ὧδε ἐὰν δοκῇ σοι οὕτως ἔχειν ὥσπερ καὶ νῦν λέγεται. Ἄρα γὰρ οὐκ ἐν τῇ γεωμετρίᾳ οἶσθα τοῦτο γιγνόμενον· ἀγνοουμένην τὴν διάμετρον τοῖς γεωμέτραις, οὐκ εἰ διάμετρος ἐστὶν ἢ μὴ - οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ζητεῖται τοῦτο ὑπ' αὐτῶν εὐρεθῆναι - ἀλλ' ὁπόση τις ἐστὶν μέτρῳ πρὸς τὰς πλευρὰς τῶν χωρίων ὧν ἂν διατέμνηται; Ἄρ' οὐ τοῦτό ἐστὶν αὐτὸ τὸ ζητού-

Stephanus page 388, section e, line 7

μενον περὶ αὐτῆς; { - ΣΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Ὅπερ καὶ ἀγνοεῖται. ἢ γάρ; { - ΣΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Τί δέ; ὁ τοῦ κύβου διπλασιασμός οὐκ οἶσθ' ὅτι ζητεῖται τοῖς γεωμέτραις ὁπόσος τις ἐστὶν εὐρεθῆναι λόγῳ; αὐτὸς δὲ ὁ κύβος οὐ ζητεῖται αὐτοῖς εἰ κύβος ἐστὶν ἢ μὴ, ἀλλ' ἐπίστανται τοῦτό γε. ἢ γάρ; { - ΣΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ ἀέρος Ἀναξαγόραν τε καὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μεταρσιολέσχας ἅπαντας οἶσθα ζητοῦντας πότερον ἄπειρός ἐστιν ἢ πέρας ἔχων; { - ΣΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο, εἰ ἀήρ ἐστὶν. ἢ γάρ; { - ΣΙ.} Οὐ δῆτα. { - ΣΩ.} Συγχωρήσας ἂν οὖν μοι καὶ

Stephanus page 389, section a, line 6

κατὰ τῶν ἄλλων πάντων οὕτως ἔχειν ἤδη, μηδὲν μηδενὶ εἶναι ζητεῖν τῶν ἀνθρώπων ὧν ἂν ἐπίσθηται τις, ἀλλὰ μᾶλλον ὧν ἂν μὴ ἐπίσθηται; { - ΣΙ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸ βουλευέσθαι τοῦτο ἐδόκει ἡμῖν εἶναι αὐτό, τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστά τινα ἐξευρεῖν περὶ ὧν ἂν δέοιτο διαπράττεσθαι αὐτῶ; { - ΣΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Τὸ δὲ ζητεῖν γε ὅπερ τὸ βουλευέσθαι ἦν περὶ τῶν πραγμάτων. ἢ γάρ; { - ΣΙ.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν σκεπτέον ἡμῖν ἐστὶ νῦν ἤδη τί ἐστὶν ἐμποδὼν τοῖς ζητοῦσιν περὶ ὧν ἂν τὴν ζήτησιν ποιῶνται εἰς τὸ ἐξευρεῖν. { - ΣΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Ἄρ' οὖν ἄλλο τι

Stephanus page 389, section c, line 1

φαίμεν ἂν αὐτοῖς ἐμποδὼν εἶναι ἢ τὴν ἀνεπιστημοσύνην; { - ΣΙ.} Σκοπῶμεν νῆ Δία.

{ΣΩ.} Ὑπερφυῶς μὲν οὖν, τὸ λεγόμενον γε, πάντα κάλων ἐφέντες καὶ πᾶσαν φωνὴν ἀφίεντες. ἄθρει δὲ δὴ μετ' ἐμοῦ τόδε· ἄρ' αὖ γε νομίζεις οἷόν τέ τι εἶναι ἀνθρώπῳ περὶ μουσικῆς βουλευέσθαι, μήτε ἐπισταμένῳ περὶ μουσικῆς, μηδὲ ὅπως ἢ κιθαριστέον εἴη αὐτῷ ἢ ἄλλο τι τῶν κατὰ μουσικὴν ποιητέον; { - ΣΙ.} Οὐκ ἔγωγε. { - ΣΩ.} Τί δὲ περὶ στρατηγίας ἢ κυβερνητικῆς; τὸν μὴ ἐπιστάμενον μηδέτερα τούτων οἶε ἔχειν ἂν τι βουλευέσθαι περὶ τούτων τοῦ ἐτέρου ὅτι ποιητέον εἴη αὐτῷ;

Stephanus page 389, section d, line 3

ὅπως ἢ στρατηγητέον ἢ κυβερνητέον ἐκείνῳ αὐτῷ τῷ μὴ ἐπισταμένῳ μήτε στρατηγεῖν μήτε κυβερνᾶν; { - ΣΙ.} Οὐχί. { - ΣΩ.} Ἡ καὶ περὶ τῶν ἄλλων οὖν ἀπάντων οὕτως ἀξιοῖς ἔχειν, περὶ ὧν ἂν μὴ ἐπίσθηται τις, μὴ εἰδέναι μηδὲ βουλευέσθαι πῶς δυνατόν τῷ μὴ ἐπισταμένῳ περὶ αὐτῶν; { - ΣΙ.} Ἐγωγε. { - ΣΩ.} Ἀλλὰ ζητεῖν περὶ ὧν ἂν τις μὴ ἐπιστήμων ᾖ. ἢ γάρ; { - ΣΙ.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Τὸ μὲν αὐτὸ ἄρα οὐκ ἂν ἔτι εἴη τὸ ζητεῖν τῷ βουλευέσθαι. { - ΣΙ.} Πῶς δὴ; { - ΣΩ.} Ὅτι τὸ μὲν ζητεῖν ἐστὶ δήπου ἐπὶ τούτοις οἷς ἂν μὴ ἐπίσθηται τις, τὸ δὲ βουλευέσθαι οὐχ οἷόν τ' εἶναι δοκεῖ περὶ ταῦτα ἀνθρώπῳ,

Stephanus page 389, section e, line 5

περὶ ἃ ἂν τις μὴ ἐπιστήμων ᾖ. ἢ οὐχ οὕτως ἐλέχθη; { - ΣΙ.} Πάνυ γε.

{ΣΩ.} Οὐκοῦν ὑμεῖς χθὲς ἐζητεῖτε τὰ βέλτιστα ἐξευρεῖν τῇ πόλει, οὐκ ἠπίστασθε δὲ αὐτά; εἰ γὰρ ἠπίστασθε, οὐκ ἂν ἔτι δήπου ἐζητεῖτε αὐτά, ὥσπερ οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ὧν ἂν ἐπιστώμεθα ζητοῦμεν. ἢ γάρ; { - ΣΙ.} Οὐ γὰρ οὖν. { - ΣΩ.} Πότερον οὖν σοι δοκεῖ χρῆναι, ὧς Σίσυφε, ἂν μὴ ἐπίσθηται τις, ζητεῖν ἢ μανθάνειν; { - ΣΙ.} Μανθάνειν ἔμοιγε νῆ Δία. { - ΣΩ.} Ὅρθῶς γέ σοι δοκεῖ. ἀλλ' ἄρ' αὖ γε καὶ διὰ τοῦτό σοι δοκεῖ χρῆναι μανθάνειν μᾶλλον ἢ ζητεῖν, διότι θᾶττον ἂν καὶ ῥᾶον ἐξεύροι

Stephanus page 390, section a, line 4

τις, εἰ παρὰ τῶν ἐπισταμένων μανθάνοι, ἢ εἰ αὐτὸς ὁ μὴ εἰδὼς ζητοίη; ἢ δι' ἄλλο τι; { - ΣΙ.} Οὐκ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο.

{ΣΩ.} Τί οὖν οὐκ ἀμελήσαντες χθὲς ὑμεῖς τοῦ βουλευέσθαι περὶ ὧν ἂν μὴ ἐπίστασθε, καὶ τοῦ ζητεῖν τὰ βέλτιστα διαπράττεσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐμανθάνετε παρὰ τῶν ἐπισταμένων τινός, ὅπως ἂν ἐδύνασθε τὰ βέλτιστα διαπράττεσθαι τῇ

πόλει; ἀλλ' ἐδοκεῖτέ μοι τὴν ἡμέραν ὅλην τὴν χθὲς αὐτοσχεδιάζοντες καὶ διαμαντευόμενοι καθῆσθαι περὶ ὧν οὐκ ἠπίστασθε, ἀμελήσαντες μανθάνειν, οἳ τε ἄρχοντες τῆς πόλεως

Stephanus page 390, section b, line 5

καὶ σὺ μετὰ τούτων. ἴσως δ' ἂν φαίης ταῦτα ἐμοί τε εἶναι
πεπαιγμένα πρὸς σέ τοῦ διαλεχθῆναι μόνον εἵνεκα, σοί τε
οὐκ ἐσπουδασμένως ἀποδεδείχθαι. ἀλλὰ τοῦτό γε πρὸς Διός,
ὦ Σίσυφε, σκόπει νῦν σπουδῇ· εἰ δοθείη τὸ βουλευσασθαι
τι εἶναι, καὶ μὴ ὥσπερ νῦν οὐδὲν ἐξευρίσκεται ἄλλοιον ἢ ὅπερ
ἐπιστήμη τε καὶ εἰκασία καὶ σχεδιασμός, ὀνόματι σεμνοτέρῳ
μόνον κεκρημένον τούτῳ, ἄλλῳ δ' οὐδενί, ἄρ' ἂν οἶει αὐτῷ
διενεγκεῖν τι ἑτέρους ἑτέρων πρὸς τὸ εὖ βουλευέσθαι τε
καὶ εὐβούλους εἶναι, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις
ἀπάσαις διαφέρουσιν ἕτεροι ἑτέρων, τέκτονες τεκτόνων ἱατροί

Stephanus page 390, section d, line 1

τε ἱατρῶν αὐληταί τε αὐλητῶν, οἳ τε ἄλλοι δημιουργοὶ
ἅπαντες, αὐτοὶ τε αὐτῶν διαφέρουσιν, ὥσπερ καὶ οὗτοι οἱ
ἐν ταύταις ταῖς τέχναις; ἢ οὕτως καὶ ἐν τῷ βουλευέσθαι οἶει
ἂν τι διενεγκεῖν ἑτέρους ἑτέρων;

{ΣΙ.} Ἐγώ γε.

{ΣΩ.} Εἰπέ δὴ μοι· οὐχ ἅπαντες οἳ τε εὖ βουλευόμενοι καὶ
οἱ κακῶς περὶ μελλόντων τινῶν ἔσεσθαι βουλεύονται; { -
ΣΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν ἢ τὰ μέλλοντα οὐπὼ ἐστίν;
{ - ΣΙ.} Οὐ γὰρ δὴ. { - ΣΩ.} Εἰ γὰρ εἴη, οὐκ ἂν ἔτι δήπου μέλλοι
ἔσεσθαι, ἀλλ' εἴη ἂν ἤδη. ἢ γάρ; { - ΣΙ.} Ναί. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν

Stephanus page 390, section e, line 2

εἰ μήπω ἐστίν, οὕτως οὐδὲ γέγονε τὰ μὴ ὄντα; { - ΣΙ.} Οὐ γάρ. { -
ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ μήπω μηδὲ γέγονεν, οὐπὼ οὐδὲ φύσιν ἔχει
οὐδεμίαν αὐτῶν; { - ΣΙ.} Οὐ γὰρ οὖν. { - ΣΩ.} Ἄλλο τι οὖν ἢ οἳ
τε εὖ βουλευόμενοι καὶ οἱ κακῶς ἅπαντες βουλεύονται περὶ
πραγμάτων οὔτε ὄντων οὔτε γεγεννημένων οὔτε φύσιν οὐδε-
μίαν ἐχόντων, ὅταν περὶ τῶν μελλόντων βουλεύονται; { -
ΣΙ.} Φαίνονται γε.

{ΣΩ.} Δοκεῖ οὖν σοι δυνατόν εἶναι τοῦ μὴ ὄντος τυχεῖν
τινι ἢ εὖ ἢ κακῶς;

{ΣΙ.} Πῶς τοῦτο λέγεις;

Stephanus page 390, section e, line 12

{ΣΩ.} Ἐγὼ σοι φράσω ὃ γε βούλομαι εἰπεῖν. σκόπει γάρ.
πῶς ἂν τοξοτῶν πολλῶν διαγνοίης τὸν τε χρηστὸν καὶ τὸν
πονηρὸν ὅστις εἴη αὐτῶν; ἢ τοῦτο μὲν οὐ χαλεπὸν εἰδέναι;
ἴσως γὰρ ἂν κελεύοις αὐτοὺς ἐπὶ σκοποῦ τινος τοξεύειν. ἢ
γάρ; { - ΣΙ.} Πάνυ μὲν οὖν. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τὸν πλειστάκις
βάλλοντα τοῦ σκοποῦ κατ' ὀρθὸν κρίνοις ἂν νικᾶν; { - ΣΙ.}
Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Εἰ δὲ σκοπὸς μηδεὶς εἴη κείμενος αὐτοῖς τοῦ
τοξεύειν, ἀλλ' ἕκαστος βάλλοι ὅπως βούλοιο, πῶς ἂν
διαγνοίης τὸν εὖ ἢ κακῶς τοξεύοντα αὐτῶν; { - ΣΙ.} Οὐδαμῶς.
{ - ΣΩ.} Οὐκοῦν καὶ τοὺς βουλευομένους ἢ εὖ ἢ κακῶς, εἰ μὴ

ἐπίσταιντο περὶ οὗτου βουλευοῖντο, ἀπορήσειας ἂν διαγνῶναι;
{ - ΣΙ.} Ἐγώ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν εἰ περὶ μελλόντων πραγμάτων
βουλευόνται οἱ βουλευόμενοι, περὶ τῶν οὐκ ὄντων βουλευόν-
ται; { - ΣΙ.} Πάνυ γε. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν τοῦ γε μὴ ὄντος οὐχ
οἶόν τ' οὐδενὶ τυχεῖν ἐστίν; πῶς γὰρ ἂν τίς σοι δοκεῖ τοῦ μὴ
ὄντος δύνασθαι τυχεῖν; { - ΣΙ.} Οὐδαμῶς. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν ἐπειδὴ
οὐκ ἔστιν τοῦ μὴ ὄντος τυγχάνειν οἶόν τε, οὐδεὶς ἂν ἔτι περὶ
τῶν μὴ ὄντων βουλευόμενος τυγχάνοι; τὰ γὰρ μέλλοντα τῶν
οὐκ ὄντων ἐστίν. ἦ γάρ; { - ΣΙ.} Ἐμοιγε δοκεῖ. { - ΣΩ.} Οὐκοῦν
οὐδ' ὁ μὴ τυγχάνων τῶν μελλόντων, οὐδεὶς ἂν οὐτ' εὐβουλος

οὔτε κακόβουλος εἴη ἀνθρώπων ἔτι; { - ΣΙ.} Οὐ φαίνεται. { -
ΣΩ.} Οὐδέ γε εὐβουλότερος οὐδὲ κακοβουλότερος ἕτερος
ἐτέρου εἶναι, εἰ καὶ μὴ ἐπιτυχέστερος καὶ ἀποτυχέστερος εἴη
τοῦ μὴ ὄντος. { - ΣΙ.} Οὐ γὰρ οὖν.
{ΣΩ.} Πρὸς τί οὖν ποτε ἀποβλέποντες ἄνθρωποι πράγμα,
ἀποκαλοῦσιν ἀνθρώπους εὐβούλους τε καὶ κακοβούλους εἶναί
τινας; Ἄρά γε ἄξιόν ἐστιν καὶ αὐθὶς ποτε περὶ αὐτοῦ ἐνθυμη-
θῆναι, ὧ Σίσυφε;

Ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Διὸς τοῦ

ἐλευθερίου ἐγώ τε καὶ Ἐρυξίας ὁ Στειριεύς· εἶτα προσηλθέτην
ἡμῖν Κριτίας τε καὶ Ἐρασίστρατος ὁ Φαίακος τοῦ Ἐρασι-
στράτου ἀδελφιδοῦς - ἐτύγχανεν δὲ τότε νεωστὶ παρὼν ἀπὸ
Σικελίας καὶ τῶν τόπων τούτων ὁ Ἐρασίστρατος - προσελθὼν
δ' ἔφη, Χαῖρε, ὦ Σώκρατες. { - } Καὶ σύ γε, ἦν δ' ἐγώ. τί
γάρ; καλόν τι ἀπὸ Σικελίας ἔχεις λέγειν ἡμῖν; { - } Καὶ πάνυ.
ἀλλὰ βούλεσθ', ἔφη, πρῶτον καθιζώμεθα; κέκμηκα γὰρ χθὲς
βαδίσας Μεγαρόθεν. { - } Πάνυ γε, εἰ δοκεῖ. { - } Τί οὖν, ἔφη,
βούλεσθε πρῶτον ἀκούειν τῶν ἐκεῖ; πότερον περὶ αὐτῶν
ἐκείνων ὅτι πράττουσιν, ἢ ὅπως πρὸς τὴν πόλιν ἔχουσιν τὴν

ἡμετέραν; ἐκεῖνοι γὰρ ἐμοὶ δοκοῦσιν πεπονθέναι πρὸς ἡμᾶς
οἶόν περ οἱ σφῆκες. καὶ γὰρ τούτους ἐάν τις κατὰ σμικρὸν
ἐρεθίζων ὀργίσῃ, ἅμαχοι γίνονται, ἕως τις αὐτοὺς ἐπιθέμενος
πανοικὶ ἐξέλῃ. οὕτως οὖν καὶ οἱ Συρακόσιοι, εἰ μὴ τις ἔργον
ποιησάμενος σφόδρα μεγάλῳ στόλῳ ἤξει ἐκεῖσε, οὐκ ἔστιν
ὅπως ἐκείνη ἡ πόλις ἔσται ποτὲ ἡμῖν ὑποχειρία, ὑπὸ δὲ
τῶν σμικρῶν τούτων ἂν μᾶλλον ὀργίζοιντο, οὕτως ὥς ἂν
μάλιστα χαλεπώτατοι εἴησαν. πεπόμφασι δὲ καὶ νῦν ὥς

ἡμᾶς πρέσβεις, ὥς μὲν ἔμοι δοκεῖ, βουλόμενοί τι ἐξαπατῆσαι
τὴν πόλιν. { - } Μεταξὺ δὲ ἡμῶν διαλεγομένων ἐτυχέτην οἱ

Stephanus page 392, section d, line 2

Συρακόσιοι πρέσβεις παριόντες. εἶπεν οὖν ὁ Ἑρασίστρατος,
δείξας εἰς τὸν ἕνα τῶν πρέσβεων, Οὐτοσὶ μέντοι, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, πλουσιώτατός ἐστιν τῶν Σικελιωτῶν καὶ Ἰτα-
λιωτῶν. πῶς δ' οὐχί, ἔφη, ὦ γε ὑπάρχει γῇ τε ἄφθονος
οὕτως, ὥστε εὐπορίαν εἶναι, εἴ τις βούλοιτο, πάνυ πολλὴν
γεωργεῖν; καὶ αὕτη μὲν τοιαύτη οἶα οὐχ ἑτέρα ἄλλη ἔν
γε τοῖς Ἑλλήσιν, ἔτι δὲ τᾶλλα τὰ εἰς πλοῦτον ἤκοντα
ἄπλετα, ἀνδράποδα καὶ ἵπποι καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος. { - }
Ὅρων δ' ἐγὼ αὐτὸν ἀναγόμενον, ὥς ἀδολεσχήσοντα περὶ
τῆς οὐσίας τῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἡρόμην, Τί δέ, ὦ Ἑρασί-

Stephanus page 393, section a, line 2

στρατε; ἀνὴρ ποῖός τις εἶναι δοκεῖ ἐν τῇ Σικελίᾳ; { - } Οὗτος,
ἔφη, Σικελιωτῶν καὶ Ἰταλιωτῶν καὶ δοκεῖ καὶ ἔστι πλεόν
πάντων πονηρότατος ἢ ὅσῳ πλουσιώτατος, οὕτως ὥστ' εἴ τινα
βούλει Σικελιωτῶν ἐρωτᾶν ὄντινα πονηρότατον νομίζει εἶναι
καὶ πλουσιώτατον, οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἄλλον ἢ τοῦτον.

Οἰηθεὶς δ' αὐτὸν ἐγὼ οὐ περὶ σμικρῶν τὸν λόγον ποιεῖσθαι,
ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων δοκούντων εἶναι, ἀρετῆς τε πέρι καὶ
πλούτου, ἡρόμην πότερον ἂν φαίη πλουσιώτερον εἶναι ἄν-
θρωπον ὅτῳ ὄντα τυγχάνει τάλαντα ἀργυρίου, ἢ ὅτῳ ἀγρὸς
ἄξιος δυοῖν ταλάντοι. { - } Οἶμαι μὲν ἐγώ, ἔφη, ὅτῳ ἀγρός. { - }

Stephanus page 393, section b, line 4

Οὐκοῦν, ἔφην ἐγώ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ εἰ τυγχάνοι
τῷ ἰμάτιᾳ ὄντα ἢ στρώματι ἢ τᾶλλα ἔτι πλείονος ἄξια ἢ
ὅσου τῷ ξένῳ, οὗτος εἴη ἂν πλουσιώτερος. { - } Συνέφη καὶ
ταῦτα. { - } Εἰ δέ τίς σοι διδοίη αἴρεσιν τούτοις, πότερον ἂν
βούλοιο; { - } Ἐγὼ μὲν ἂν, ἔφη, τὸ πλείστου ἄξιον. { - } Ποτέρως
ἂν οἰόμενος πλουσιώτερος εἶναι; { - } Οὕτω. { - } Νυνὶ μὲν ἄρα
φαίνεται οὗτος ἡμῖν ὢν πλουσιώτατος, ὅστις πλείστου ἄξια
κέκτηται; { - } Ναί, ἔφη. { - } Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, οἱ ὑγιαίνοντες τῶν
καμνόντων πλουσιώτεροι ἂν εἴησαν, εἴπερ ἡ ὑγίεια πλείονος
ἄξιον κτῆμα ἢ τὰ τοῦ κάμνοντος χρήματα. οὐδεὶς γ' ἂν

Stephanus page 393, section c, line 7

οὖν ὅστις οὐχὶ προτιμήσειεν ὑγιαίνειν ὀλίγον κεκτημένος
ἀργύριον μᾶλλον ἢ τὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου χρήματα
κεκτημένος νοσεῖν, δῆλον ὅτι πλείονος ἄξιον οἰόμενος εἶναι
τὴν ὑγίειαν. οὐ γὰρ ἂν ποτε προηρεῖτο, εἰ μὴ προτιμότερον
ἡγεῖτο εἶναι τῶν χρημάτων. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐκοῦν καὶ εἴ τι
ἄλλο φαίνοιτο πλείονος ἄξιον τῆς ὑγείας, ὁ τοῦτο κεκτη-

μένος, οὗτος ἂν πλουσιώτατος εἴη. { - } Ναί. { - } Εἰ δὲ δὴ τις
ἡμᾶς νυνὶ προσελθὼν ἔροιτο, ὦ Σώκρατες καὶ Ἐρυξία καὶ
Ἑρασίστρατε, ἔχοιτ' ἂν εἰπεῖν μοι τί ἐστὶν ἀνθρώπῳ πλείστου

Stephanus page 393, section e, line 2

ἄξιον κτῆμα; Ἄρά γε τοῦτο ὁ κτησάμενος ἄνθρωπος ἄριστα
βουλευόιτο περὶ τούτου, ὅπως ἂν βέλτιστα διαπράττοιτο τὰ
τε αὐτὸς αὐτοῦ πράγματα καὶ τὰ τῶν φίλων; τί ἂν εἶναι
τοῦτο φήσαιμεν; { - } Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, εὐδαιμονία
πλείστου ἄξιον ἀνθρώπῳ εἶναι. { - } Καὶ οὐ κακῶς γ', ἔφην ἐγώ·
ἀλλ' ἄρά γε τούτους ἂν τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμονεστάτους
ἡγησαίμεθα εἶναι, οἵτινες μάλιστα εὖ πράττειν; { - } Ἐμοὶ γοῦν
δοκοῦσιν. { - } Οὐκοῦν ἂν οὗτοι ἄριστα πράττειν, ὅσοι περ καὶ
ἐλάχιστα ἐξαμαρτάνοιεν περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ περὶ τοὺς
ἄλλους ἀνθρώπους, τὰ δὲ πλείστα κατορθοῖεν; { - } Πάνυ γε. { - }

Stephanus page 393, section e, line 12

Οὐκοῦν οἱ ἐπιστάμενοι τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὅσα
πρακτέα καὶ ὅσα μὴ, οὗτοι ἂν ὀρθότατα πράττειν καὶ
ἐλάχιστα ἐξαμαρτάνοιεν; { - } Συνεδόκει καὶ ταῦτα. { - } Νῦν ἄρα
ἡμῖν φαίνονται οἱ αὐτοὶ ἄνδρες σοφώτατοί τε καὶ ἄριστα
πράττοντες καὶ εὐδαιμονέστατοι καὶ πλουσιώτατοι, εἴπερ ἄρα
ἡ σοφία τοῦ πλείστου ἄξιον κτῆμα φαίνεται. { - } Ναί. { - } Ἀλλ',
ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Ἐρυξίας, ὦ Σώκρατες, τί ἂν ὄφελος εἴη
τῷ ἀνθρώπῳ, εἰ σοφώτερος μὲν εἴη τοῦ Νέστορος, τὰ δ'
ἐπιτήδεια τὰ πρὸς τὴν δίαιταν μὴ τυγχάνοι ἔχων, σιτία καὶ
ποτὰ καὶ ἱμάτια καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν τοιούτων ἐστίν; τί ἂν ἡ

Stephanus page 394, section b, line 3

σοφία ὠφελοίη; ἢ πῶς ἂν οὗτος πλουσιώτατος εἴη, ὃν γε
οὐδὲν κωλύει πτωχεύειν, μηδενός γ' εὐποροῦντα τῶν ἐπιτη-
δείων; { - } Σφόδρα οὖν ἐδόκει καὶ οὗτος λέγειν τι. { - } Ἀλλὰ
πότερον, ἢν δ' ἐγώ, ὁ μὲν τὴν σοφίαν κεκτημένος πάθοι ἂν
τοῦτο, εἰ ἐνδεὴς γένοιτο τούτων· εἰ δέ τις τὴν Πουλυτίωνος
οἰκίαν κεκτημένος εἴη καὶ πλήρης εἴη χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου
ἢ οἰκία, οὐκ ἂν δεηθεῖ οὐδενός; { - } Ἀλλ', ἔφη, τοῦτον μὲν
οὐδὲν κωλύει αὐτίκα νῦν διαθέμενον τὰ κτήματα ἔχειν ἀντ'
αὐτῶν τούτων ὥν περ καὶ τυγχάνει δεόμενος εἰς τὴν δίαιταν,
ἢ καὶ νόμισμα ἀνθ' ὅτου ταῦτα δυνήσεται πορίζεσθαι, καὶ

Stephanus page 394, section c, line 6

ἀπάντων εὐπορεῖν παραχρῆμα. { - } Εἴ γε τυγχάνοιεν, ἔφην ἐγώ,
οἱ ὄντες ἄνθρωποι δεόμενοι τοιαύτην σφίσιν οἰκίαν γενέσθαι
μᾶλλον ἢ περ τὴν ἐκείνου σοφίαν, ἐπεὶ εἴ γε τοιοῦτοι εἴησαν
οἱοὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου σοφίαν περὶ πλείονος ἡγεῖσθαι καὶ

τὰ ἀπὸ ταύτης γιγνόμενα, πολὺ μᾶλλον οὗτος ἔχει διατί-
θεσθαι, εἴπερ τυγχάνοι τι δεόμενος καὶ βούλοιτο καὶ αὐτὴν
καὶ τὰ ἔργα τὰ ἀπὸ ταύτης διατίθεσθαι. ἢ τῆς μὲν οἰκίας ἢ
τε χρῆσις πολλὴ τυγχάνει οὕσα καὶ ἀναγκαία, καὶ μεγάλα
τῷ ἀνθρώπῳ τὰ διαφέροντα τὰ πρὸς τὸν βίον ἐν τῇ τοιαύτῃ
οἰκίᾳ οἰκεῖν μᾶλλον ἢ ἐν σμικρῷ καὶ φαύλῳ οἰκιδίῳ, τῆς δὲ

Stephanus page 394, section e, line 1

σοφίας ἢ τε χρεῖα ὀλίγου ἀξία καὶ τὰ διαφέροντα σμικρὰ
ἢ σοφῶ ἢ ἀμαθεῖ εἶναι περὶ τῶν μεγίστων; ἢ τούτου μὲν
καταφρονεῖν τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὴ εἶναι ὠνητάς, τῆς δὲ
κυπαρίττου τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ Πεντελικῶν λίθων πολλοὺς
τοὺς δεομένους τε καὶ βουλομένους πρίασθαι; οὐκ οὖν ἂν εἴ-
γε σοφὸς εἴη κυβερνήτης οὐδὲ ἰατρὸς σοφὸς τὴν τέχνην, ἢ
τιν' ἄλλην τῶν τοιοιτοτρόπων τεχνῶν εὖ καὶ καλῶς δύναιτο
μεταχειρίζεσθαι, οὐδενὸς ὅτου οὐκ ἂν ἐντιμότερος εἴη τῶν
κατὰ τὰς οὐσίας μεγίστων κτημάτων· ὁ δὲ δυνάμενος εὖ
βουλεύεσθαι καὶ αὐτὸς αὐτοῦ πέρι καὶ ἑτέρου, ὅπως ἂν ἄριστα

Stephanus page 394, section e, line 11

πράττοι, οὐκ ἂν ἄρα δύναιτο διατίθεσθαι, εἴπερ βούλοιτό γε
τοῦτο πράττειν; { - } Ὑπολαβὼν δὲ καὶ ὑποβλέψας ὁ Ἑρυξίας,
ὥσπερ τι ἀδικούμενος, Σὺ γὰρ ἂν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἰ δέοι
σε τὰληθῆ λέγειν, φαίης ἂν εἶναι Καλλίου τοῦ Ἴππονίκου
πλουσιώτερος; καίτοι οὐκ ἂν ἀμαθέστερός γε ὁμολογήσαις
ἂν εἶναι περὶ οὐδενὸς τῶν μεγίστων, ἀλλὰ σοφώτερος· καὶ
οὐδὲν μᾶλλον διὰ τοῦτο πλουσιώτερος εἶ. { - } Ἴσως γάρ, ἦν δ'
ἐγώ, σὺ οἶει, ὦ Ἑρυξία, τουτουσί μὲν τοὺς λόγους, οὓς νυνὶ
διαλεγόμεθα, εἶναι παιδιάν, ἐπεὶ οὐκ ἀληθῶς γε οὕτως ἔχειν,
ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῇ πεττεῖᾳ εἶναι πεττούς, οὓς εἴ τις φέροιτο,

Stephanus page 395, section b, line 3

δύναιτ' ἂν τοὺς ἀντιπαίζοντας ποιεῖν ἡττᾶσθαι οὕτως ὥστε
μὴ ἔχειν ὅτι πρὸς ταῦτα ἀντιφέρωσιν. ἴσως οὖν καὶ περὶ τῶν
πλουσιῶν οἶει μὲν οὐδέν τι μᾶλλον οὕτως ἔχειν, λόγους δὲ
τινας εἶναι τοιούτους οὐδέν τι μᾶλλον ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς, οὓς
λέγων ἄνθρωπος περιγίγνοιτ' ἂν τῶν ἀντιλεγόντων, ὥς οἱ
σοφώτατοι καὶ πλουσιώτατοι ἡμῖν εἰσιν, καὶ ταῦτα μέντοι
αὐτὰ ψευδῇ λέγων ἀληθῆ λεγόντων. καὶ οὐδὲν μὲν ἴσως
θαυμαστόν, ὁμοίως ὥσπερ εἰ δὴ δύο ἀνθρώπων περὶ γραμμάτων
λεγοίτην, ὁ μὲν φάσκων τοῦ Σωκράτους ἄρχειν σῖγμα, ὁ δ'
ἕτερος ἄλφα, οὗτος ἂν εἴη κρεῖττων ὁ λόγος ὁ τοῦ λέγοντος

Stephanus page 395, section c, line 5

ἄλφα ἢ τοῦ φάσκοντος σῖγμα ἄρχειν. { - } Περιβλέψας δὲ πρὸς
τοὺς παρόντας ὁ Ἑρυξίας, ἅμα γελῶν τε καὶ ἐρυθριῶν, ὥσπερ

οὐ παρὼν τοῖς ἔμπροσθεν λελεγμένοις, Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ τοιούτους ὥμην δεῖν τοὺς λόγους εἶναι οἷς μήτ' ἂν πεῖσαι δύναιτό τις μηδένα τῶν παρόντων, μήτ' ἂν ὠφεληθεῖη μηδὲν ἀπ' αὐτῶν - τίς γὰρ ἂν ἀνθρώπων ποτὲ πεισθεῖη νοῦν ἔχων ὡς οἱ σοφώτατοι ἡμῖν πλουσιώτατοι; - ἀλλὰ μάλλον, ἐπειδὴ περὶ τοῦ πλουτεῖν, διαλέγεσθαι δεῖν ὁπόθεν καλὸν ἐστὶ πλουτεῖν καὶ ὁπόθεν αἰσχρὸν, καὶ αὐτὸ τὸ πλούσιον εἶναι ὁποῖόν τί ἐστίν, πότερον ἀγαθὸν ἢ κακόν.

Stephanus page 395, section d, line 8

{ - } Εἶεν, ἔφην ἐγὼ· τοιγαροῦν τὸ λοιπὸν δὴ φυλαξόμεθα· καλῶς δὲ καὶ σὺ ποιεῖς παραινῶν. ἀλλὰ τί οὐκ αὐτός, ἐπεὶ περ εἰσηγῇ τὸν λόγον, ἐπεχείρησας εἰπεῖν πότερον σοὶ δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι τὸ πλουτεῖν ἢ κακόν; ἐπειδὴ περ οἱ γ' ἔμπροσθεν λόγοι οὐ περὶ τούτου δοκοῦσί σοι εἰρῆσθαι. { - } Ἐμοὶ μὲν τοῖνυν δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι, ἔφη, τὸ πλουτεῖν. { - } Ἔτι δ' αὐτοῦ τι βουλομένου λέγειν, ὑποκρούσας ὁ Κριτίας, Σὺ γὰρ εἶπέ μοι, ὦ Ἐρυξία, ἀγαθὸν ἡγῇ τὸ πλουτεῖν; { - } Ἐγώ γε νῆ Δία· ἢ γὰρ ἂν μαινοίμην. καὶ οὐδένα γε οἶμαι εἶναι ὅστις ἂν οὐχ ὁμολογήσειεν ταῦτα. { - } Καὶ μὲν, ἔφη ὁ

Stephanus page 395, section e, line 10

ἕτερος, καὶ ἐγὼ οἶμαι οὐδένα ὄντιν' οὐκ ἂν ποιῆσαι ὁμολογεῖν ἔμοι ἐνίοις ἀνθρώποις κακὸν εἶναι τὸ πλουτεῖν. οὐκ ἂν οὖν, εἴπερ ἀγαθὸν ἦν, κακὸν ἡμῶν ἐνίοις ἐφαίνετο. { - } Εἶπον οὖν αὐτοῖν ὅτι Ἐγὼ τοι ὑμᾶς, εἰ μὲν ἐτυγχάνετε περὶ τούτου διαφερόμενοι, ὁπότερος ὑμῶν ἀληθέστερα λέγει περὶ ἵππασίας, ὅπως ἂν τις ἄριστα ἱππεύει, εἰ μὲν αὐτὸς ἐτύγχανον ἱππικὸς ὢν, αὐτὸς ἂν ὑμᾶς ἐπειρώμην παύειν τῆς διαφορᾶς - ἢ σχυρόμην γὰρ ἂν εἰ παρὼν μὴ καθ' ὅσον οἶός τ' ἦν ἐκώλυον διαφερομένους - ἢ εἰ περὶ ἑτέρου οὕτινός οὖν διαφερόμενοι μηδὲν τι μάλλον ἐμέλλετε, εἰ μὴ ὁμολογοῖτε τουτί, μάλλον

Stephanus page 396, section b, line 2

ἐχθρῶ ἀντὶ φίλων ἀπαλλαγῆναι· νῦν δέ, ἐπειδὴ τετυχήκατε περὶ τοιούτου πράγματος διαφερομένω, ὥ ἀνάγκη προσχρῆσθαι παρ' ὅλον τὸν βίον, καὶ μεγάλως διαφέρει πότερον ἐπιμελητέον ἐστὶν τούτου ὡς ὠφελίμου ὄντος ἢ οὐ, καὶ ταῦτα οὐ τῶν φαύλων ἀλλὰ τῶν μεγίστων δοκούντων εἶναι τοῖς Ἑλλησιν - οἱ γοῦν πατέρες τουτί πρῶτον τοῖς σφετέροις ὑέσιν παραινοῦσιν, ἐπειδὴν εἰς τὴν ἡλικίαν τάχιστα ἀφίκονται τοῦ ἤδη φρονεῖν, ὡς δοκοῦσιν, σκοπεῖν ὁπόθεν πλούσιοι ἔσονται, ὡς, ἂν μὲν τι ἔχῃς, ἄξιός τοι εἴ, ἐὰν δὲ μὴ, οὐδενός - εἰ οὖν σπουδάζεται μὲν οὕτως σφόδρα, ὑμεῖς δὲ τᾶλλα συμφερο-

Stephanus page 396, section c, line 5

μένω, περὶ τούτου οὕτωςι μεγάλου πράγματος διαφέρεσθε,

ἔτι δ' αὖ πρὸς τούτοις περὶ τοῦ πλουτεῖν διαφέρεσθε οὐχ
ὁπότερον μέλαν ἢ λευκὸν οὐδὲ ὁπότερον κοῦφον ἢ βαρὺ, ἀλλ'
ὁπότερον κακὸν ἢ ἀγαθόν, ὥς ἂν μάλιστα καὶ εἰς ἔχθραν
καταστήναι, εἰ τῶν κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν πέρι διαφέρεσθε,
καὶ ταῦτα μέντοι τὰ μάλιστα φίλω τε ὄντε καὶ συγγενεῖ -
ἐγὼ οὖν, ὅσον ἂν ἐπ' ἐμοὶ ἦ, οὐ περιόψομαι ὑμᾶς αὐτοὺς
αὐτοῖς διαφερομένους· ἀλλ' εἰ μὲν αὐτὸς οἷός τ' ἦ, φράσας
ἂν ὑμῖν ὅπως ἔχει, ἔπαυσα τῆς διαφορᾶς· νυνὶ δ' ἐπειδὴ

Stephanus page 396, section d, line 6

αὐτὸς μὲν οὐ τυγχάνω οἷός τ' ὦν, ὑμῶν δ' ἑκάτερος οἶεται
οἷός τ' εἶναι ὁμολογεῖν ποιῆσαι τὸν ἕτερον, ἕτοιμός εἰμι
συλλαμβάνειν καθ' ὅσον ἂν δύνωμαι, ἵνα διομολογηθῇ ὑμῖν
ὅπως ἔχει τοῦτο. σὺ οὖν, ἔφην, ὦ Κριτίς, ἐπιχείρει ποιῆσαι
ἡμᾶς ὁμολογεῖν, ὥσπερ ὑπεδέξω. { - } Ἀλλ', ἔφη, ἐγὼ μὲν,
ὥσπερ ἠρξάμην, Ἑρυξίαν τοῦτον ἡδέως ἐροίμην ἂν εἰ δοκοῦσιν
αὐτῷ εἶναι ἄνθρωποι ἄδικοι καὶ δίκαιοι. { - } Νῆ Δία, ἔφη
ἐκεῖνος, καὶ σφόδρα μέντοι. { - } Τί δέ; τὸ ἀδικεῖν πότερον
κακὸν σοι δοκεῖ εἶναι ἢ ἀγαθόν; { - } Κακὸν ἔμοιγε. { - } Δοκεῖ δ'
ἂν σοι ἄνθρωπος, εἰ μοιχεύοι τὰς τῶν πέλας γυναῖκας ἐπ'

Stephanus page 396, section e, line 10

ἀργυρίῳ, ἀδικεῖν ἂν ἢ οὐ; καὶ ταῦτα μέντοι καὶ τῆς πόλεως
καὶ τῶν νόμων κωλύοντων; { - } Ἀδικεῖν ἂν ἔμοιγε δοκεῖ. { - }
Οὐκοῦν, ἔφη, εἰ μὲν πλούσιος τυγχάνοι ὦν καὶ ἀργύριον
δυνατὸς ἀναλῶσαι ὁ ἄδικός τε ἄνθρωπος καὶ ὁ βουλόμενος,
ἐξαμαρτάνοι ἂν· εἰ δέ γε μὴ ὑπάρχοι πλουσίῳ εἶναι τῷ
ἀνθρώπῳ, οὐκ ἔχων ὀπόθεν ἀναλίσκοι, οὐδ' ἂν διαπράττεσθαι
δύναιτο ἃ βούλεται, ὥστ' οὐκ ἂν οὐδὲ ἐξαμαρτάνοι. διὸ καὶ
λυσitteλοι ἂν τῷ ἀνθρώπῳ μᾶλλον μὴ εἶναι πλουσίῳ, εἴπερ
ἦττον διαπράττεται ἃ βούλεται, βούλεται δὲ μοχθηρά. καὶ
πάλιν αὖ τὸ νοσεῖν πότερον ἂν φαίης κακὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι;

Stephanus page 397, section a, line 7

{ - } Κακὸν ἔγωγε. { - } Τί δέ; δοκοῦσί τινές σοι ἀκρατεῖς εἶναι
ἄνθρωποι; { - } Ἐμοιγε. { - } Οὐκοῦν εἰ βέλτιον εἴη πρὸς ὑγίειαν
τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ ἀπέχεσθαι σίτων καὶ ποτῶν καὶ τῶν
ἄλλων τῶν ἡδέων δοκούντων εἶναι, ὁ δὲ μὴ οἷός τ' εἴη δι' ἀκρά-
τειαν, βέλτιον ἂν εἴη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ μὴ ὑπάρχειν ὀπόθεν
ἐκποριεῖται ταῦτα, μᾶλλον ἢ πολλὴν περιουσίαν εἶναι τῶν
ἐπιτηδείων; οὕτω γὰρ ἂν αὐτῷ οὐκ ἐξουσία εἴη ἐξαμαρτάνειν,
οὐδ' εἰ σφόδρα βούλοιο.

Ἐδόκει οὖν εὖ καὶ καλῶς διειλέχθαι ὁ Κριτίας οὕτως, ὥστ'
εἰ μὴ ἡσχύνετο τοὺς παρόντας ὁ Ἑρυξίας, οὐδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν

ἀναστάντα τύπτειν τὸν Κριτίαν· οὕτως ὤετο μεγάλου τινὸς ἐστερηῆσθαι, ἐπεὶ αὐτῷ φανερόν ἐγένετο ὅτι οὐκ ὀρθῶς τὸ πρότερον ἐδόξαζε περὶ τοῦ πλουτεῖν. καταμαθὼν δ' ἐγὼ οὕτως ἔχοντα τὸν Ἑρυξίαν, καὶ εὐλαβούμενος μὴ πορρωτέρω τις λοιδορία καὶ ἐναντίωσις γένοιτο, Τουτονὶ μὲν τὸν λόγον, ἔφην ἐγὼ, πρῶην ἐν Λυκείῳ ἀνὴρ σοφὸς λέγων Πρόδικος ὁ Κεῖος ἐδόκει τοῖς παροῦσι φλυαρεῖν οὕτως, ὥστε μηδένα δύνασθαι πείσαι τῶν παρόντων ὡς ἀληθῆ λέγει. καὶ δῆτα καὶ μεираκίον τι σφόδρα νέον προσελθὸν καὶ στωμύλον, προσκαλιζόμενον, κατεγέλα τε καὶ ἐχλεύαζεν καὶ ἔσειεν αὐτόν,

βουλόμενον λόγον λαμβάνειν ὣν ἔλεγεν· καὶ μέντοι καὶ πολὺ μᾶλλον εὐδοκίμησε παρὰ τοῖς ἀκροωμένοις ἢ περὶ ὁ Πρόδικος. { - } Ἄρ' οὖν, ἔφη ὁ Ἑρασίστρατος, ἔχοις ἂν ἡμῖν ἀπαγγεῖλαι τὸν λόγον; { - } Πάνυ μὲν οὖν, ἐὰν ἄρα ἀναμνησθῶ. ὥδι γάρ πως, ὡς ἐγῶμαι, εἶχεν.

Ἡρώτα γὰρ αὐτὸν τὸ μεираκίον πῶς οἶεται κακὸν εἶναι τὸ πλουτεῖν, καὶ ὅπως ἀγαθόν. ὁ δ' ὑπολαβὼν, ὥσπερ καὶ σὺ νυνδῆ, ἔφη, Τοῖς μὲν καλοῖς καγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀγαθόν, καὶ τοῖς ἐπισταμένοις ὅπου δεῖ χρηθῆσθαι τοῖς χρήμασι, τούτοις μὲν ἀγαθόν, τοῖς δὲ μοχθηροῖς καὶ ἀνεπιστήμοσιν κακόν.

ἔχει δ', ἔφη, καὶ τᾶλλα πράγματα οὕτω πάντα· ὅποιοι γὰρ ἂν τινες ὦσιν οἱ χρώμενοι, τοιαῦτα καὶ τὰ πράγματα αὐτοῖς ἀνάγκη εἶναι. καλῶς δ', ἔφη, δοκεῖ μοι καὶ τὸ τοῦ Ἀρχιλόχου πεποιῆσθαι -

καὶ φρονεῦσι τοῖ' ὀκοίοις ἐγκυρέωσιν ἔργμασιν.

Νῦν ἄρ', ἔφη τὸ μεираκίον, εἴ τις ἐμὲ σοφὸν ποιοῖ ταύτην τὴν σοφίαν ἣν οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες σοφοὶ εἰσιν, ἅμα ἀνάγκη καὶ τὰ ἄλλα πράγματ' αὐτὸν ἀγαθὰ ἐμοὶ ποιεῖν, πρὸς μὲν

αὐτὰ ἐκεῖνα μηδὲν πραγματευσάμενον, ὅτι δέ με ἀντ' ἀμαθοῦς σοφὸν πεποίηκεν ἄρα· ὥσπερ εἴ τις ἐμὲ νυνὶ γραμματικὸν ποιήσειεν, ἀνάγκη αὐτὸν καὶ τᾶλλα πράγματα γραμματικὰ ἐμοὶ ποιεῖν, καὶ εἰ μουσικόν, μουσικά, ὥσπερ ὅταν ἀγαθὸν ἐμὲ ποιήσῃ, ἅμα ἀγαθὰ καὶ τὰ πράγματα πεποιηκέναι μοι. { - } Οὐ μέντοι ταυτὰ γε συνέφη ὁ Πρόδικος ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὡμολόγει. { - } Πότερον δέ σοι δοκεῖ, ἔφη, ὥσπερ οἰκίαν ποιεῖν ἀνθρώπου ἔργον εἶναι, οὕτω καὶ πράγματα ἀγαθὰ ποιεῖν; ἢ ἀνάγκη, ὅποι' ἅττ' ἂν τὴν ἀρχὴν γένωνται, εἴτε κακὰ εἴτε ἀγαθὰ,

τοιαῦτα διατελεῖν ὄντα αὐτά; { - } Ὑποπεύσας δέ μοι δοκεῖ

Stephanus page 398, section b, line 7

ὁ Πρόδικος ἢ ἔμελλεν ὁ λόγος χωρήσεσθαι αὐτῶν, σφόδρα πανούργως, ἵνα μὴ πάντων <τῶν> παρόντων ἐναντίον φαίνοιτο ἐξελεγχόμενος ὑπὸ τοῦ μειρακίου - μόνῳ μὲν γὰρ αὐτῷ τοῦτο παθεῖν οὐδὲν ὤετο διαφέρειν - ἔφη ἀνθρώπου ἔργον εἶναι. { - } Πότερον δέ σοι, ἔφη, δοκεῖ εἶναι διδακτὸν ἢ ἀρετὴ ἢ ἔμφυτον; { - } Διδακτὸν, ἔφη, ἔμοιγε. { - } Οὐκοῦν, ἔφη, ἂν δοκεῖ σοι ἡλίθιος εἶναι εἴ τις οἶοιτο τοῖς θεοῖς εὐχόμενος γραμματικὸς ἂν γενέσθαι ἢ μουσικός, ἢ ἐτέραν τινὰ ἐπιστήμην λαβεῖν ἣν ἀνάγκη μαθόντα παρ' ἐτέρου ἢ αὐτὸν ἐξευρόντα κτήσασθαι; { - } Συνέφη καὶ ταῦτα. { - } Οὐκοῦν, ἔφη τὸ μειράκιον, σὺ, ὦ Πρόδικε, ὅταν

Stephanus page 398, section d, line 3

εὖχῃ τοῖς θεοῖς εὖ πράττειν καὶ ἀγαθὰ σοι εἶναι, τότε οὐδὲν ἕτερον εὖχῃ ἢ καλὸς καγαθὸς γενέσθαι, εἶπερ γε τοῖς μὲν καλοῖς καγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πράγματα τυγχάνει ἀγαθὰ ὄντα, τοῖς δὲ φαύλοις μοχθηρά. εἶπερ οὖν τυγχάνει ἢ ἀρετὴ διδακτὸς οὖσα, οὐδὲν ἕτερον φαίνοιο ἂν εὐχόμενος ἢ διδαχθῆναι ἃ οὐκ ἐπίστασαι. { - } Εἶπον οὖν ἐγὼ πρὸς τὸν Πρόδικον ὅτι μοι δοκεῖ οὐχὶ φαῦλον πρᾶγμα πεπονθέναι, εἰ τυγχάνει τούτου διημαρτηκῶς, εἰ οἶεται ἡμῖν παρὰ τῶν θεῶν ἃ εὐχόμεθα γενέσθαι ἂν καὶ ἅμα· εἰ καὶ σὺ ἐκάστοτε σπουδῇ βαδίζων εἰς πόλιν, προσευχόμενος αἰτεῖς παρὰ τῶν

Stephanus page 398, section e, line 5

θεῶν δοῦναί σοι ἀγαθὰ, οὐ μέντοι οἶσθα εἰ οἱοί τέ σοι ἐκεῖνοι ταῦτα δοῦναι ἃ σὺ τυγχάνεις αἰτούμενος, ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς τὰς τοῦ γραμματιστοῦ φοιτῶν θύρας ἀντιβολοίης σοι δοῦναι γραμματικὴν ἐπιστήμην μηδὲν ἄλλο πραγματευσαμένῳ, ἀλλὰ ἥντινα λαβὼν παραχρῆμα καὶ δυνήσῃ πράττειν τὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἔργα.

Ταῦτα ἐμοῦ λέγοντος ὁ Πρόδικος ἀντανήγετο πρὸς τὸ μειράκιον, ὥς ἀμυνόμενος καὶ ἐπιδείξων ταῦτα ἅπερ σὺ νυνδὴ, ἀγανακτῶν εἰ φαίνοιτο μάτην τοῖς θεοῖς εὐχόμενος. εἶτα προσελθὼν ὁ γυμνασίαρχος ἀπαλλάττεσθαι

Stephanus page 399, section a, line 3

αὐτὸν ἐκ τοῦ γυμνασίου ἐκέλευεν ὥς οὐκ ἐπιτήδεια τοῖς νέοις διαλεγόμενον, εἰ δὲ μὴ ἐπιτήδεια, δῆλον ὅτι μοχθηρά.

Τούτου δὴ σοι ἔνεκα ταῦτα διῆλθον, ἵνα θεάσαιτο ὥς ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. εἰ μὲν γε Πρόδικος παρῆν λέγων ταῦτα, μαίνεσθαι τοῖς παροῦσιν ἐδόκει ἂν οὕτως, ὥστε καὶ ἐκβληθῆναι ἐκ τοῦ γυμνασίου, σὺ δὲ νυνὶ

οὕτω σφόδρα δοκεῖς εὖ διειλέχθαι, ὥστε οὐ μόνον τοὺς παρόντας πείσαι, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀντιλέγοντα ποιῆσαι ὁμολογεῖν σοι· δῆλον ὅτι ὥσπερ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, εἰ δὴ ἄνθρωποι

Stephanus page 399, section b, line 5

τύχοιεν τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν μαρτυροῦντες, ὁ μὲν καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν εἶναι, ὁ δὲ μοχθηρὸς, διὰ τὴν τοῦ μοχθηροῦ

μαρτυρίαν οὐδὲν ἂν τι μᾶλλον οἱ δικασταὶ πεισθεῖσαν, ἀλλὰ τυχόν καὶ τὰναντία ποιήσειαν· εἰ δ' ὁ καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν ταῦτα φήσῃ, καὶ σφόδρ' ἂν δοκοῖ ταῦτα ἀληθῆ εἶναι. ἴσως οὖν καὶ οἱ παρόντες τοιοῦτόν τι πεπόνθασιν πρὸς σέ καὶ Πρόδικον· τὸν μὲν σοφιστὴν καὶ ἀλαζόνα ἡγοῦντο εἶναι, σὲ δὲ πολιτικόν τε καὶ ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον. εἴτα οἶονται δεῖν μὴ αὐτὸν τὸν λόγον θεωρεῖν, ἀλλὰ τοὺς λέγοντας, ὅποιοί τινες

Stephanus page 399, section c, line 6

ἂν ᾧσιν. { - } Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη ὁ Ἑρασίστρατος, ᾧ Σώκρατες, εἰ καὶ σκώπτων λέγεις, φαίνεσθαι ἔμοιγε δοκεῖ ὁ Κριτίας λέγων τι. { - } Ἀλλὰ μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, οὐδ' ὅπως οἶμαι. ἀλλὰ τί οὐκ, ἐπεὶ ταῦτα εὖ καὶ καλῶς διείλεχθον, οὐ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ λόγου ἐπετελεσάτην; δοκεῖ δέ μοι ὑμῖν ἐπίλοιπόν τι εἶναι τῆς σκέψεως, ἐπειδὴ τοῦτό γε ἐδόκει ὁμολογεῖσθαι, τοῖς μὲν ἀγαθὸν εἶναι, τοῖς δὲ κακόν· λοιπὸν δὴ σκέψασθαι τί ἐστὶν αὐτὸ τὸ πλουτεῖν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πρῶτον εἴσεσθε, οὐδ' ἂν ὁπότερον κακόν ἐστιν ἢ ἀγαθὸν δύνασθε συνομολογεῖσθαι. ἔτοιμος δ' ὑμῖν καὶ ἐγώ, καθ' ὅσον οἷός τ' ἂν ᾧ,

Stephanus page 399, section e, line 2

συνδιασκοπεῖσθαι. φρασάτω οὖν ἡμῖν ὁ φάσκων τὸ πλουτεῖν ἀγαθὸν εἶναι, τούτου πέρι ὅπως τυγχάνει ἔχων. { - } Ἀλλ' ἐγώ μὲν, ἔφη, ᾧ Σώκρατες, οὐδὲν τι περιττότερον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὸ πλουτεῖν λέγω εἶναι· τὸ γὰρ χρήματα πολλὰ κεκτηῖσθαι, τοῦτο εἶναι τὸ πλουτεῖν· οἶμαι δὲ καὶ Κριτίαν τοῦτον οὐχ ἕτερόν τι τὸ πλουτεῖν οἶεσθαι εἶναι. { - } Ἔτι μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, καὶ οὕτως ὑπόλοιπον εἴη σκέψασθαι ὅποιά ἐστι χρήματα, ἵνα μὴ ὀλίγον ὕστερον περὶ τούτου αὖ πάλιν φαίνεσθον διαφερομένω. αὐτίκα γὰρ οὗτοι Καρχηδόνιοι νομίσματι χρῶνται τοιῶδε· ἐν δερματίῳ σμικρῷ ἀποδέδεται

Stephanus page 400, section a, line 2

ὅσον γε στατήρος τὸ μέγεθος μάλιστα, ὅτι δὲ ἐστὶν τὸ ἐναποδεδεμένον, οὐδεὶς γινώσκει, εἰ μὴ οἱ ποιοῦντες· εἴτα κατεσφραγισμένῳ τούτῳ νομίζουσιν, καὶ ὁ πλεῖστα τοιαῦτα κεκτημένος, οὗτος πλεῖστα δοκεῖ χρήματα κεκτηῖσθαι καὶ πλουσιώτατος εἶναι. εἰ δέ τις παρ' ἡμῖν πλεῖστα τοιαῦτα

κεκτημένος εἴη, οὐδὲν ἂν μάλλον πλούσιος εἴη ἢ εἰ ψήφους
πολλὰς τῶν ἐκ τοῦ ὅρους ἔχοι. ἐν δὲ Λακεδαιμόνι σιδηρῶ
σταθμῶ νομίζουσιν, καὶ ταῦτα μέντοι τῷ ἀχρείῳ τοῦ σιδήρου·
καὶ ὁ πολὺν σταθμὸν σιδήρου τοῦ τοιούτου κεκτημένος
πλούσιος δοκεῖ εἶναι, ἐτέρωθι δ' οὐδενὸς ἄξιον τὸ κτῆμα.

Stephanus page 400, section b, line 4

ἐν δὲ τῇ Αἰθιοπία λίθοις ἐγγεγλυμμένοις χρῶνται, οἷς οὐδὲν
ἂν ἔχοι χρήσασθαι Λακωνικὸς ἀνὴρ. ἐν δὲ Σκύθαις τοῖς
νομάσιν εἰ τις τὴν Πουλυτίωνος οἰκίαν κεκτημένος εἴη,
οὐδὲν ἂν πλουσιώτερος δοκοῖ εἶναι ἢ εἰ παρ' ἡμῖν τὸν Λυκα-
βηττόν. δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἂν εἴη ἕκαστά γε τούτων κτήματα,
εἴπερ ἔνιοι τῶν κεκτημένων μηδὲν διὰ τοῦτο πλουσιώτεροι
φαίνονται. ἀλλ' ἔστιν, ἔφην, ἕκαστα τούτων ὄντα τοῖς μὲν
χρήματά τε καὶ πλούσιοι οἱ ταῦτα κεκτημένοι, τοῖς δὲ οὔτε
χρήματα οὔτε πλουσιώτεροι διὰ τοῦτο, ὥσπερ γε οὐδὲ καλὰ
τε καὶ αἰσχροῦ παῖσιν τὰ αὐτά, ἀλλ' ἕτερα ἑτέροις. εἰ δὲ

Stephanus page 400, section c, line 7

βουλοίμεθα ἐπισκέψασθαι τί δὴ ποτε τοῖς μὲν Σκύθαις αἱ
οἰκίαι οὐ χρήματά εἰσιν, ἡμῖν δέ, ἢ τοῖς Καρχηδονίοις μὲν
τὰ δέρματα, ἡμῖν δ' οὐ, ἢ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὁ σίδηρος
χρήματα, ἡμῖν δ' οὐ, ἄρ' ἂν οὕτωσὶ μάλιστα ἐξεύροιμεν;
αὐτίκα εἰ τις Ἀθήνησι τούτων τῶν λίθων τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ,
οἷς οὐδὲν χρώμεθα, κεκτημένος εἴη χίλια τάλαντα σταθμόν,
ἔστιν ὅτι ἂν πλουσιώτερος νομίζοιτο εἶναι διὰ τοῦτο; { - } Οὐκ
ἔμοιγε φαίνεται. { - } Ἀλλ' εἰ τοῦ λυχνίτου λίθου κεκτημένος
εἴη τὰ χίλια τάλαντα, καὶ σφόδρα πλούσιον φαίμεν εἶναι
ἂν; { - } Πάνυ γε. { - } Ἄρα γε, ἔφην, διὰ τοῦτο, ὅτι τὸ μὲν χρή-

Stephanus page 400, section e, line 2

σιμον, τὸ δ' ἀχρεῖον ἡμῖν ἐστι; { - } Ναί. { - } Ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς
Σκύθαις τούτου ἕνεκα αὐτοῖς οἰκίαι οὐ χρήματά ἐστιν, ὅτι
οὐδεμία αὐτοῖς χρεῖα οἰκίας ἐστίν· οὐδ' ἂν προτιμήσειεν
Σκύθης ἀνὴρ οἰκίαν αὐτῷ τὴν καλλίστην εἶναι μάλλον ἢ περ
σίσυραν δερματίνην, ὅτι τὸ μὲν χρήσιμον, τὸ δ' ἀχρεῖον
αὐτῷ ἐστιν. αὐθις αὖ ἡμῖν τὸ Καρχηδόνιον νόμισμα οὐκ
οἴομεθα χρήματα εἶναι· οὐ γὰρ ἔστιν ὅτι ἂν αὐτοῦ κομισαί-
μεθα ὅσων δεόμεθα, ὥσπερ τῷ ἀργυρίῳ, ὥστ' ἀχρεῖον ἂν
ἡμῖν εἴη. { - } Εἰκὸς γε. { - } Ὅσα μὲν ἄρα τυγχάνει χρήσιμα
ὄντα ἡμῖν, ταῦτα χρήματα· καὶ ὅσα δ' ἀχρεῖα, ταῦτα δ' οὐ

Stephanus page 400, section e, line 12

χρήματα. { - } Πῶς οὖν, ἔφη ὁ Ἐρυξίας ὑπολαβὼν, ὦ Σώκρατες;
ἢ ἔστιν ὅτι χρώμεθα πρὸς ἀλλήλους τῷ διαλέγεσθαι καὶ τῷ
βλάπτειν καὶ ἑτέροις πολλοῖς; ἄρα ἡμῖν ταῦτ' ἂν εἴη [τὰ]

χρήματα; καὶ μὴν χρήσιμά γε φαίνεται ὄντα. οὐκ αὖ οὐδ'
οὕτως ἐφαίνετο ἡμῖν ὅτι ποτ' ἔστιν τὰ χρήματα. ὅτι μὲν γὰρ
ἀνάγκη χρήσιμα εἶναι, ἐάνπερ μέλλῃ χρήματα ἔσεσθαι,
τοῦτο μὲν ἐκ πάντων ὠμολογεῖτο σχεδόν τι· ἀλλὰ ποῖα δὴ
τῶν χρησίμων, ἐπειδὴ γε οὐ πάντα; φέρε δὴ, εἰ πάλιν ὥδε
μετίοιμεν, ἄρα μᾶλλον τι εὐρεθείη ὃ ζητοῦμεν, τί ποτ' ἔστιν
ὃ χρώμεθα χρήμασιν, καὶ πρὸς τί ἡῦρηται ἡ τῶν χρημάτων

Stephanus page 401, section b, line 3

κτῆσις, ὥσπερ τὰ φάρμακα πρὸς τὸ τὰς νόσους ἀπαλλάττειν;
ἴσως γὰρ ἂν ἡμῖν οὕτως μᾶλλον φανερόν γένοιτο. ἐπειδὴ
ἀναγκαῖον μὲν φαίνεται, ὅσαπερ τυγχάνει χρήματα ὄντα,
ταῦτα καὶ χρήσιμα εἶναι, τῶν δὲ χρησίμων γένος τι ὃ καλοῦ-
μεν χρήματα, λοιπὸν ἂν εἴη σκέψασθαι τὰ πρὸς τίνα
χρεῖαν χρήσιμα χρῆσθαι χρήματά ἐστιν. πάντα μὲν γὰρ
ἴσως χρήσιμα, ὅσοισπερ πρὸς τὴν ἐργασίαν χρώμεθα, ὥσπερ
γε πάντα μὲν τὰ ψυχὴν ἔχοντα ζῶα, τῶν δὲ ζώων γένος τι
καλοῦμεν ἄνθρωπον. εἰ δὴ τις ἡμᾶς ἔροιτο τίνοσ ἂν ἡμῖν
ἐκποδὼν γενομένου οὐδὲν δεοίμεθα ἱατρικῆς οὐδὲ τῶν ταύτης

Stephanus page 401, section c, line 5

ἐργαλείων, ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν ὅτι εἰ αἱ νόσοι ἀπαλλαγεῖν
ἐκ τῶν σωμάτων καὶ μὴ γίγνοιτο παντάπασιν, ἢ γιγνόμεναι
παραχρῆμα ἀπαλλάττοντο. ἔστιν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἡ ἱατρικὴ
τῶν ἐπιστημῶν ἢ πρὸς τοῦτο χρησίμη, πρὸς τὸ νόσους
ἀπαλλάττειν. εἰ δὲ τις ἡμᾶς πάλιν ἔροιτο τίνοσ ἂν ἡμῖν
ἀπαλλαγέντος οὐδὲν δεοίμεθα χρημάτων, ἄρ' ἂν ἔχοιμεν
εἰπεῖν; εἰ δὲ μή, πάλιν ὠδὶ σκοπώμεθα· φέρε, εἰ οἷός τε εἴη
ζῆν ἄνθρωπος ἄνευ σίτων καὶ ποτῶν, καὶ μὴ πεινῶ μηδὲ
διψῶ, ἔσθ' ὅτι ἂν ἡ αὐτῶν τούτων δέοιτο ἢ ἀργυρίου ἢ ἐτέρου
τινὸς ἵνα ταῦτα ἐκπορίζηται; { - } Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. { - } Οὐκοῦν

Stephanus page 401, section d, line 7

καὶ τᾶλλα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· εἰ μὴ δεοίμεθα πρὸς τὴν
τοῦ σώματος θεραπείαν ὧν νῦν ἐνδεεῖς ἐσμεν, καὶ ἀλέας
καὶ ψυχους ἐνίστε, καὶ τῶν ἄλλων ὅσων τὸ σῶμα ἐνδεές
γιγνόμενον προσδεῖται, ἄχρηστ' ἂν ἡμῖν εἴη τὰ καλούμενα
χρήματα, εἰ μηδεὶς γε παντάπασιν μηδενὸς δέοιτο τούτων ὧν
ἐνεκεν νυνὶ βουλόμεθα χρήματα ἡμῖν εἶναι, ἵνα ἐξικοίμεθα
πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἐνδείας τοῦ σώματος, ὧν ἂν
ἐκάστοτε δεώμεθα. εἰ δ' ἔστιν ἄρα πρὸς τοῦτο χρήσιμον ἡ
τῶν χρημάτων κτῆσις, πρὸς τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν τῶν
ἐνδειῶν, εἰ γοῦν ἡμῖν τοῦτο ἐκ μέσου ἀναιρεθείη, οὐδὲν ἂν

Stephanus page 401, section e, line 9

δεοίμεθα χρημάτων, ἴσως δ' ἂν οὐδ' εἴη παντάπασιν χρήματα.

{ - } Φαίνεται. { - } Φαίνεται ἄρα ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, τὰ πρὸς ταύτην
τὴν πραγματείαν χρήσιμα τῶν πραγμάτων ταῦτα εἶναι χρή-
ματα. { - } Συνέφη μὲν ταῦτα εἶναι χρήματα, οὐ μὴν ἀλλ'
ἐτάραττέ γε αὐτὸν σφόδρα τὸ λογίδιον. { - } Τί δὲ τὰ τοιάδε;
πότερον ἂν φήσαιμεν οἷόν τε εἶναι ταὐτὸν πράγμα πρὸς τὴν
αὐτὴν ἐργασίαν τοτὲ μὲν χρήσιμον εἶναι, τοτὲ δὲ ἀχρεῖον; { - }
Οὐκ ἔγωγ' ἂν φαίην, ἀλλ' εἴ τι δεοίμεθα τούτου πρὸς τὴν αὐ-

τὴν ἐργασίαν, καὶ χρήσιμόν μοι δοκεῖ εἶναι· εἰ δὲ μή, οὐ. { - }

Stephanus page 402, section a, line 5

Οὐκοῦν εἰ ἄνευ πυρὸς οἰοί τε εἶμεν ἀνδριάντα χαλκοῦν ἐργά-
σασθαι, οὐδὲν ἂν δεοίμεθα πυρὸς πρὸς γε τὴν τούτου ἐργασίαν·
εἰ δὲ μὴ δεοίμεθα, οὐδ' ἂν χρήσιμον ἡμῖν εἴη. ὁ αὐτὸς
δὲ λόγος καὶ περὶ τῶν ἄλλων. { - } Φαίνεται. { - } Οὐκοῦν ὅσων
ἄνευ οἷόν τε γίγνεσθαι τι, οὐδὲν ἂν τούτων ἡμῖν οὐδὲ χρή-
σιμον φαίνοιτο πρὸς γε τοῦτο. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐκοῦν εἴ ποτε
φαινοίμεθα οἰοί τε ὄντες ἄνευ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τῶν
ἄλλων τῶν τοιούτων, οἷς μὴ αὐτοῖς χρώμεθα πρὸς τὸ σῶμα,
ὥσπερ σιτίοις καὶ ποτοῖς καὶ ἱματίοις καὶ στρώμασιν καὶ
οἰκίαις, παύειν τὰς τοῦ σώματος ἐνδεΐας, ὥστε μηκέτι δεῖσθαι,

Stephanus page 402, section b, line 8

οὐκ ἂν ἡμῖν οὐδὲ χρήσιμα φαίνοιτο πρὸς γε τοῦτο ἀργύριόν
τε καὶ χρυσίον καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄνευ
τούτων οἷόν τε γίγνεσθαι. { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐκ ἂν ἄρα οὐδὲ χρή-
ματα ἡμῖν ταῦτα φανείη, εἰ μηδὲν χρήσιμα· ἀλλὰ ταῦτ' ἂν
εἴη οἷς τὰ χρήσιμα οἰοί τ' ἐσμὲν ἐκπορίζεσθαι. { - } Ὡ Σώ-
κρατες, οὐκ ἂν ποτε δυναίμην τοῦτο πεισθῆναι, ὡς τὸ χρυσίον
καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα οὐκ ἄρα χρήματα
ἡμῖν ἐστίν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ σφόδρα πέπεισμαι, ὡς τὰ γε
ἀχρεῖα ἡμῖν ὄντα οὐδὲ χρήματά ἐστιν, καὶ ὅτι τῶν χρη-
σιμωτάτων ἐστὶν πρὸς τοῦτο χρήματα τὰ χρήσιμα· οὐ μὴν

Stephanus page 402, section d, line 2

τοῦτό γε, ὡς ταῦτα οὐ χρήσιμα ἡμῖν τυγχάνει ὄντα πρὸς τὸν
βίον, εἴπερ γε τούτοις τὰ ἐπιτήδεια ἐκποριζοίμεθα. { - } Φέρε
δή, πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα φήσαιμεν; ἄρ' εἰσὶν τινες ἄνθρωποι
οἵτινες μουσικὴν παιδεύουσιν ἢ γράμματα ἢ ἑτέραν τινὰ
ἐπιστήμην, οἱ ἀντὶ τούτων σφίσιν αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια ἐκ-
πορίζονται, τούτων μισθὸν πραττόμενοι; { - } Εἰσὶ γάρ. { - } Οὐκοῦν
οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ ἂν ἐκπορίζοντο τὰ
ἐπιτήδεια, ἀντὶ ταύτης ἀλλαττόμενοι, ὥσπερ ἡμεῖς ἀντὶ τοῦ
χρυσίου καὶ ἀργυρίου. { - } Φημί. { - } Οὐκοῦν εἴπερ τούτῳ ἐκπορί-
ζονται οἷς πρὸς τὸν βίον χρῶνται, καὶ αὐτὸ χρήσιμον εἴη

Stephanus page 402, section e, line 5

πρὸς τὸν βίον. καὶ γὰρ τὰργύριον τούτου ἔνεκα χρήσιμον
ἔφαμεν εἶναι, ὅτι οἱοί τ' ἤμεν αὐτῷ τὰναγκαῖα πρὸς τὸ σῶμα
ἐκπορίζεσθαι. { - } Οὕτως, ἔφη. { - } Οὐκοῦν εἴπερ αὐται αἱ ἐπιστῆ-
μαι τῶν χρησίμων πρὸς τοῦτο, φαίνονται ἡμῖν αἱ ἐπιστῆμαι
χρήματα οὔσαι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν δι' ἣνπερ τὸ χρυσίον
τε καὶ τὸ ἀργύριον. δῆλον δὲ ὅτι καὶ οἱ ταύτας κεκτημένοι
πλουσιώτεροι. ὀλίγον δὲ πρότερον οὕτω χαλεπῶς ἀπεδεχό-
μεθα τὸν λόγον, εἰ οὗτοι πλουσιώτατοι. ἀναγκαῖον δ' ἂν εἴη
καὶ ἐκ τοῦ νῦν ὡμολογημένου τοῦτο συμβαίνειν, ἐνίοτε τοὺς
ἐπιστημονεστέρους πλουσιωτέρους εἶναι. εἰ γὰρ τις ἡμᾶς

Stephanus page 403, section a, line 3

ἔροιτο ἄρα παντὶ ἀνθρώπῳ οἰόμεθα χρήσιμον εἶναι ἵππον,
ἄρα φαίης ἄν; ἢ τοῖς μὲν ἐπιστήμοσιν ὅπως δεῖ ἵππῳ χρῆ-
σθαι χρήσιμον ἂν εἴη, τοῖς ἀνεπιστήμοσι δ' οὐ; { - } Φαίην ἄν.
{ - } Οὐκοῦν, ἔφην, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὐδὲ φάρμακον παντὶ
ἀνθρώπῳ χρήσιμον εἶναι, ἀλλὰ τούτῳ ὅστις τυγχάνει εἰδῶς
ὥς δεῖ χρήσασθαι αὐτῷ; { - } Φημί. { - } Οὐκοῦν καὶ τᾶλλα πάντα
ὁμοίως; { - } Ἐοικεν. { - } Χρυσίον ἄρα καὶ ἀργύριον καὶ τᾶλλα τὰ
δοκοῦντα χρήματα εἶναι τούτῳ ἂν μόνῳ χρήσιμα εἴη, ὅστις
τυγχάνει ἐπιστάμενος ὥς χρηστέον αὐτοῖς. { - } Οὕτως. { - } Οὐ-
κοῦν πρότερον ἐδόκει τοῦ καλοῦ καγαθοῦ ἀνθρώπου εἶναι

Stephanus page 403, section b, line 5

εἰδέναι ὅπου τε καὶ ὅπως τούτων ἐκάστοις χρηστέον ἐστίν; { - }
Φημί. { - } Τοῖς ἄρα καλοῖς καγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων, τούτοις ἂν
μόνοις καὶ χρήσιμα ταῦτ' εἴη, εἴπερ γε οὗτοι ἐπιστήμονες ὥς
χρηστέον. εἰ δὲ τούτοις μόνον χρήσιμον, τούτοις ἂν μόνοις
καὶ χρήματα εἶναι ταῦτα φαίνοιτο. ἀτάρ, ὥς ἔοικε, καὶ τὸν
ἀνεπιστήμονα ἵππικῆς, κεκτημένον δὲ ἵππους οἱ τυγχάνουσιν
αὐτῷ ἀχρεῖοι ὄντες, εἴ τις τοῦτον ἵππικὸν ποιήσειεν, ἄρα ἂν
ἅμα καὶ πλουσιώτερον πεποιηκῶς εἴη, εἴπερ γε αὐτῷ ἅ ἐτύγγα-
νεν πρόσθεν ἀχρεῖα ὄντα, χρήσιμα πεποίηκεν· ἐπιστήμην
γάρ τινα παραδιδούς τῷ ἀνθρώπῳ ἅμα καὶ πλούσιον αὐτὸν

Stephanus page 403, section c, line 6

πεποίηκεν. { - } Φαίνεται γέ. { - } Ὅμως δέ μοι κἂν διομόσασθαι
δοκῶ ὑπὲρ Κριτίου, ὑπὸ μηδενὸς τούτων τῶν λόγων πεπει-
σθαι. { - } Νῆ Δία· καὶ γάρ, ἔφη, μαινοίμην ἄν, εἰ ταῦτα
πειθοίμην. ἀλλὰ τί οὐκ ἐκείνον τὸν λόγον διετέλεσας, ὥς
τὰ δοκοῦντα οὐκ ἔστιν χρήματα, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ
τᾶλλα τὰ τοιαῦτα; ὥς ἐγὼ πάννυ σφόδρα τούτους τοὺς λόγους
ἀκροώμενος, οὓς καὶ σὺ νῦν τυγχάνεις δὴ διεξιὼν, ἄγαμαι. { - }
Εἶπον οὖν ἐγὼ ὅτι μοι δοκεῖς σύ, ὦ Κριτία, οὕτως ἐμοῦ χαί-
ρειν ἀκροώμενος, ὥσπερ τῶν ῥαψωδῶν οἱ τὰ Ὀμήρου ἔπη

ἄδουσιν, ἐπεὶ οὐδεὶς γέ σοι δοκεῖ τούτων τῶν λόγων ἀληθῆς

Stephanus page 403, section d, line 8

εἶναι. ὅμως δὲ φέρε, πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα φήσαιμεν; ἄρα γε τοῖς γε οἰκοδομικοῖς τῶν ἀνθρώπων φαίης ἂν ἅττα εἶναι χρήσιμα πρὸς τὸ οἰκίαν ἐργάσασθαι; { - } Ἐμοιγε δοκεῖ. { - } Πότερον οὖν ταῦτα φήσαιμεν ἂν χρήσιμα εἶναι οἷς αὐτῶν κατεχρῶντο εἰς τὴν οἰκοδομίαν, λίθους καὶ πλίνθους καὶ ξύλα καὶ εἴ τι ἕτερον τοιοῦτον; ἢ καὶ τὰ ἐργαλεῖα οἷς αὐτοὶ τὴν οἰκίαν ἐργάζοιντο, καὶ οἷς ταῦτα ἐκπορίζοιντο, τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους, καὶ πάλιν τὰ τούτων ἐργαλεῖα; { - } Ἐμοιγ', ἔφη, δοκεῖ πάντα ταῦτα χρήσιμα εἶναι πρὸς ἐκεῖνα. { - } Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐργασιῶν, οὐ μόνον αὐτοῖς οἷς

Stephanus page 403, section e, line 10

καταχρῶμεθα πρὸς ἕκαστον τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ οἷς ταῦτα ἐκπορίζομεθα καὶ ὧν ἄνευ οὐκ ἂν γένοιτο; { - } Πάνυ γε οὕτω. { - } Οὐκοῦν πάλιν καὶ οἷς ταῦτα, καὶ εἴ τι ἀνωτέρω τούτων, καὶ οἷς πάλιν ἐκεῖνα καὶ ἔτι μάλα τὰ ἄνω, ὥστε καὶ εἰς ἄπειρόν τι πλῆθος τελευτῶντα ἀνάγκη πάντα ταῦτα πρὸς τὴν αὐτῶν ἐργασίαν χρήσιμα φαίνεσθαι; { - } Καὶ οὐδέν γε, ἔφη, ταῦτα οὕτω κωλύει ἔχειν. { - } Τί δ' εἰ ὑπάρχουσι τῷ ἀνθρώπῳ σιτία καὶ ποτὰ καὶ ἱμάτια καὶ τᾶλλα οἷς αὐτὸς πρὸς τὸ σῶμα μέλλοι χρῆσθαι, ἄρ' ἂν τι προσδέοιτο χρυσίου ἢ ἀργυρίου ἢ ἄλλου του, οἷς ταῦτα ποριεῖται ἅ γε δὴ ὑπάρχουσι;

Stephanus page 404, section a, line 8

{ - } Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. { - } Οὐκοῦν φαίνοιτο ἂν ἡμῖν ἔστιν ὅτε ἀνθρώπος οὐδενὸς τούτων δεόμενος πρὸς τὴν τοῦ σώματος χρείαν; { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐκοῦν εἰ ταῦτα ἀχρεῖα φαίνοιτο πρὸς ταύτην τὴν ἐργασίαν, οὐκ ἂν ποτε πάλιν δέοι χρήσιμα φανῆναι; ὑπέκειτο γὰρ μὴ οἷόν τε εἶναι πρὸς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν τοτὲ μὲν χρήσιμα, τοτὲ δὲ ἀχρεῖα εἶναι. { - } Ἀλλ' οὕτω γ' ἂν, ἔφη, ὁ αὐτὸς λόγος σοὶ καὶ ἐμοὶ γίγνοιτο· εἰ γὰρ ποτε ταῦτα χρήσιμα γίγνοιτο πρὸς τοῦτο, οὐκ ἂν ποτε συμβαίνοι πάλιν ἀχρεῖα εἶναι· νῦν δὲ πρὸς τινὰς ἐργασίας πραγμάτων μοχθηρῶν, τὰς δὲ χρηστῶν. { - } Ἐγωγ' ἂν φαίην. { - } Ἄρ' οὖν οἷόν τε

Stephanus page 404, section c, line 3

μοχθηρόν τι πράγμα πρὸς ἀγαθοῦ τινος ἐργασίαν χρησίμον εἶναι; { - } Οὐκ ἔμοιγε φαίνεται. { - } Ἀγαθὰ δὲ πράγματα ἄρ' ἂν ταῦτα φαίμεν εἶναι, ἃ δι' ἀρετὴν ἀνθρώπος πράττει; { - } Φημί. { - } Ἄρ' οὖν οἷόν τε ἀνθρώπον μαθεῖν τι τούτων ὅσα διὰ λόγου διδάσκεται, εἰ παντάπασιν ἀπεστερημένος εἴη τοῦ ἀκούειν, ἢ ἑτέρου τινός; { - } Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. { - } Οὐκοῦν τῶν χρησίμων φαίνοιτο ἂν ἡμῖν πρὸς ἀρετὴν τὸ ἀκούειν,

εἴπερ διδακτός γε ἡ ἀρετὴ τῷ ἀκούειν καὶ αὐτῷ καταχρώ-
μεθα πρὸς τὰς μαθήσεις; { - } Φαίνεται. { - } Οὐκοῦν εἴπερ ἡ
ιατρικὴ οἷα τέ ἐστιν τὸν νοσοῦντα παύειν, φαίνοιτο ἂν ἡμῖν

Stephanus page 404, section d, line 5

ἐνίστε καὶ ἡ ἱατρικὴ τῶν χρησίμων οὖσα πρὸς τὴν ἀρετὴν,
εἴπερ διὰ τῆς ἱατρικῆς τὸ ἀκούειν πορισθείη; { - } Καὶ οὐδέν

γε κωλύει. { - } Ἄρ' οὖν πάλιν καὶ εἰ τὴν ἱατρικὴν ἀντὶ χρη-
μάτων πορισαίμεθα, φαίνοιτο ἂν ἡμῖν καὶ τὰ χρήματα
χρήσιμα ὄντα πρὸς ἀρετὴν; { - } Καὶ γὰρ ἔστιν, ἔφη, τοῦτό
γε. { - } Οὐκοῦν πάλιν ὁμοίως καὶ δι' οὗ τὰ χρήματα πορισαί-
μεθα; { - } Παντάπασι μὲν οὖν πάντα. { - } Ἄρ' οὖν ἂν σοι δοκεῖ
ἄνθρωπος ἀπὸ μοχθηρῶν τε καὶ αἰσχυρῶν πραγμάτων ἀργύριον
αὐτῷ πορίσασθαι, ἀνθ' ὅτου τὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην κτήσαιο,

Stephanus page 404, section e, line 6

ἢ δύναιτο ἀκούειν, ἐκ τοῦ μὴ οἴου τε; τῷ δ' αὐτῷ ἐκείνῳ
καταχρηῆσθαι πρὸς ἀρετὴν ἢ ἕτερ' ἅττα τῶν τοιούτων; { - } Πάνυ
μὲν οὖν ἔμοιγε δοκεῖ. { - } Οὐκοῦν οὐκ ἂν τό γε μοχθηρὸν χρή-
σιμον ἂν εἴη πρὸς ἀρετὴν; { - } Οὐ γάρ. { - } Οὐκ ἄρα ἀναγκαῖόν
ἐστι, δι' ὧν ἂν ἐκπορισαίμεθα τὰ πρὸς ἕκαστα χρήσιμα, καὶ
ταῦτα πρὸς τὰ αὐτὰ χρήσιμα εἶναι· φαίνοιτο γὰρ ἂν ἐνί-
στε μοχθηρὰ πράγματα πρὸς ἀγαθόν τι χρήσιμον εἶναι. ἔτι
δὲ μᾶλλον καὶ ἐπὶ τούτου ἂν φανερὰ γένοιτο. εἴπερ γὰρ
ταῦτα χρήσιμά ἐστι πρὸς ἕκαστα, ὧν ἄνευ οὐκ ἂν γένοιτο,
εἰ μὴ ταῦτα προϋπάρχοι, φέρε, πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα φήσαιο;

Stephanus page 405, section a, line 5

ἄρ' οἷόν τε ἀμαθίαν πρὸς ἐπιστήμην χρήσιμον εἶναι, ἢ
νόσον πρὸς ὑγίειαν, ἢ κακίαν πρὸς ἀρετὴν; { - } Οὐκ ἂν
ἔγωγε φαίην. { - } Καὶ μὴν τόδε γ' ἂν ὁμολογήσαιμεν ἀδύνατον
εἶναι, ἐπιστήμην ἐγγενέσθαι ὅτῳ μὴ ἀμαθία πρότερον
ὑπάρξαι, καὶ ὑγίειαν, ὅτῳ μὴ νόσος, οὐδὲ ἀρετὴν, ὅτῳ μὴ
κακία. { - } Ἐφη γὰρ οὕτως, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. { - } Οὐκ ἂν ἄρα
φαίνοιτο ἀναγκαῖον εἶναι, ὅσων ἄνευ μὴ οἷόν τε γίνεσθαι,
ταῦτα καὶ χρήσιμα εἶναι πρὸς τοῦτο. φαίνοιτο γὰρ ἂν ἡμῖν
ἡ ἀμαθία πρὸς ἐπιστήμην χρήσιμος οὖσα, καὶ ἡ νόσος πρὸς
ὑγίειαν, καὶ ἡ κακία πρὸς ἀρετὴν. { - } Σφόδρα δυσπερίστως εἶχεν

Stephanus page 405, section b, line 6

καὶ πρὸς τούτους τοὺς λόγους, εἰ μὴ πάντα ταῦτα χρήματα
ἔσται. { - } Καταμαθὼν δ' αὐτὸν ἐγὼ ὅτι ἴσον εἴη πείσαι, ὅπερ
ἂν τὸ λεγόμενον λίθον ἐψησαι, Ἀλλὰ τούτους μὲν τοὺς
λόγους, ἦν δ' ἐγώ, ἐάσωμεν χαίρειν, ἐπειδὴ περ οὐ δυνατοί
ἐσμεν ὁμολογεῖν ὁπότερον ταῦτα χρήσιμά τ' ἐστὶν καὶ χρή-

ματα ἢ οὐ· ἐκείνου δὲ περὶ πῶς ἂν φαίμεν; πότερον ἂν
εὐδαιμονέστερόν τε καὶ βελτίω ἡγησαίμεθα εἶναι ἄνθρωπον,
εἰ ὡς πλείστων δέοιτο πρὸς τὸ σῶμά τε καὶ τὴν δίαιταν
ἐπιτηδείων, ἢ εἰ ὡς ἐλαχίστων τε καὶ φαυλοτάτων; μάλιστα
δ' ἂν ἴσως καὶ τοῦτο ᾧδε θεωρηθείη, εἴ τις αὐτὸν πρὸς αὐτὸν

Stephanus page 405, section c, line 8

τὸν ἄνθρωπον παραβάλλον σκοποῖτο ὁποτέρα τῶν ἕξων
βελτίων, πότερον ὅταν τύχη νοσῶν ἢ ὅταν ὑγιαίνων. { - } Ἀλλὰ
τοῦτό γ', ἔφη, οὐ πολλῆς τιнос τῆς σκέψεως δεῖται. { - } Ἴσως
γάρ, ἦν δ' ἐγώ, παντὶ ἀνθρώπῳ εὐπορον γινῶναι ὅτι ἢ τοῦ
ὑγιαίνοντος ἕξις κρείττων ἐστὶν τῆς τοῦ κάμνοντος. τί δέ;
ποτέρως τυγχάνομεν πλειόνων τε καὶ μᾶλλον παντοδαπῶν
δεόμενοι; ὅταν κάμνωμεν ἢ ὅταν ὑγιαίνωμεν; { - } Ὅταν κάμ-
νωμεν. { - } Ὅταν ἄρα αὐτοὶ αὐτῶν τυγχάνωμεν φαυλότατα
διακείμενοι, τότε σφόδρα τε καὶ πλείστων, τὰ πρὸς ἡδονὰς
τὰς διὰ τοῦ σώματος, ἐν ἐπιθυμίαις τε καὶ δεήσεσιν ἐσμεν; { - }

Stephanus page 405, section e, line 3

Οὕτως. { - } Οὐκοῦν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὥσπερ αὐτὸς αὐτοῦ
τότε φαίνεται βέλτιστα ἔχων, ὅταν ἐλαχίστων τῶν τοιούτων
δέηται, οὕτω πάλιν καὶ δυοῖν ὄντοιν, εἰ ὁ μὲν τυγχάνοι
σφόδρα τε καὶ πολλῶν ἐν ἐπιθυμίᾳ τε καὶ δεήσει ὧν, ὁ δὲ
ὀλίγων τε καὶ ἡσυχῆς; οἷον τὰ τοιάδε· ὅσοι τῶν ἀνθρώπων
τυγχάνουσιν κυβευταὶ ὄντες, οἱ δὲ οἰνόφλυγες, ἕτεροι δὲ
γαστρίμαργοι, - ἅπαντα γὰρ ταῦτα οὐδὲν ἕτερον τυγχάνει
ὄντα ἢ ἐπιθυμίαι. { - } Σφόδρα γε. { - } Αἱ δ' ἐπιθυμίαι πᾶσαι
οὐδὲν ἕτερον ἢ ἐνδειαί τινων. οἱ οὖν πλεῖστα τούτων
πεπονθότες ἄνθρωποι ἐν μοχθηροτέρᾳ ἕξει εἰσὶν τῶν μηδὲν ἢ

Stephanus page 406, section a, line 1

ὡς ἐλάχιστα τοιαῦτα πεπονθότων. { - } Πάνυ μὲν οὖν ἔγωγε καὶ
σφόδρα μοχθηροὺς τοὺς τοιούτους ὑπολαμβάνω εἶναι· καὶ
ὅσῳ ἂν μᾶλλον τοιούτους, τοσοῦτῳ καὶ μοχθηροτέρους.
Οὐκοῦν δοκεῖ ἡμῖν οὐχ οἷόν τε χρήσιμα εἶναι ταῦτα πρὸς
τοῦτο, εἰ μὴ τυγχάνοιμεν καὶ δεόμενοι τούτων πρὸς τοῦτο; { - }
Φημί. { - } Ἀναγκαῖον ἄρα, εἴπερ μέλλει ἡμῖν χρήσιμα εἶναι
ταῦτα πρὸς τὰς τοῦ σώματος θεραπείας τῶν ἐνδειῶν, ἅμα
καὶ δεῖσθαι ἡμᾶς τούτων πρὸς τοῦτο; { - } Ἑμοιγε δοκεῖ. { - } Οὐκ-
οὖν ὅτῳ τυγχάνει πλεῖστα χρήσιμα ὄντα πρὸς τοῦτο, οὗτος
ἂν φαίνοιτο καὶ πλείστων δεόμενος πρὸς τοῦτο, εἴπερ ἀνάγκη

Stephanus page 406, section a, line 11

τῶν χρησίμων πάντων προσδεῖσθαι. { - } Ἑμοιγε δοκεῖ οὕτω
φαίνεσθαι. { - } Ἀναγκαῖον ἄρα φαίνεται κατὰ γε τοῦτον τὸν
λόγον, οἷς τυγχάνει πολλὰ χρήματα ὄντα, τούτοις καὶ πολλῶν

δεῖσθαι τῶν πρὸς τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν ἐπιτηδείων·
τὰ γὰρ πρὸς τοῦτο χρήσιμα ὄντα χρήματα ἐφαίνετο. ὥστε
ἐξ ἀνάγκης ἂν ἡμῖν φαίνοντο οἱ πλουσιώτατοι μοχθηρότατα
διακείμενοι, εἴπερ γε καὶ πλείστων τοιούτων ἐνδεεῖς ὄντες.

{ΣΩ.} Ἐξίοντι μοι ἐς Κυνόσαργες καὶ γενομένῳ μοι κατὰ
τὸν Ἰλισὸν διῆξε φωνὴ βοῶντός του, “Σώκρατες, Σώκρατες.”
ὥς δὲ ἐπιστραφεῖς περισκόπουν ὀπόθεν εἴη, Κλεινίαν ὁρῶ

Stephanus page 364, section a, line 4

τὸν Ἀξιόχου θέοντα ἐπὶ Καλλιρρόην μετὰ Δάμωνος τοῦ
μουσικοῦ καὶ Χαρμίδου τοῦ Γλαύκωνος· ἦσθην δὲ αὐτῷ ὁ
μὲν διδάσκαλος τῶν κατὰ μουσικὴν, ὁ δ' ἐξ ἐταιρείας ἐραστῆς
ἅμα καὶ ἐρώμενος. ἐδόκει οὖν μοι ἀφεμένῳ τῆς εὐθὺ ὁδοῦ
ἀπαντᾶν αὐτοῖς, ὅπως ῥᾶστα ὁμοῦ γενοίμεθα. δεδακρυμένος
δὲ ὁ Κλεινίας, “Σώκρατες,” ἔφη, “νῦν ὁ καιρὸς ἐνδεί-
ξασθαι τὴν αἰεὶ θρυλουμένην πρὸς σοῦ σοφίαν· ὁ γὰρ πατήρ
ἐκ τινος ὥρας αἰφνιδίου ἀδυνάτως ἔχει καὶ πρὸς τῷ τέλει
τοῦ βίου ἐστίν, ἀνιαρῶς τε φέρει τὴν τελευτήν, καίτοι γε
τὸν πρόσθεν χρόνον διαχλευάζων τοὺς μορμολυττομένους τὸν

Stephanus page 364, section c, line 1

θάνατον καὶ πρῶτος ἐπιτωθάζων. ἀφικόμενος οὖν παρηγό-
ρησον αὐτὸν ὡς εἴωθας, ὅπως ἀστενακτὶ ἐς τὸ χρεῶν ἦη,
καὶ μοι σὺν τοῖς λοιποῖς ἵνα καὶ τοῦτο εὐσεβηθῇ.” “Ἄλλ'
οὐκ ἀτυχῆσεις μου, ὦ Κλεινία, οὐδενὸς τῶν μετρίων, καὶ
ταῦτα ἐφ' ὅσια παρακαλῶν. ἐπειγώμεθα δ' οὖν· εἰ γὰρ
οὕτως ἔχει, ὠκύτητος δεῖ.”

{ΚΛ.} Ὁφθέντος σου μόνον, ὦ Σώκρατες, ῥαῖσει· καὶ γὰρ
ἤδη πολλάκις αὐτῷ γέγονεν συμπτώματος ἀνασφῆλαι.

Ὡς δὲ θᾶπτον τὴν παρὰ τὸ τεῖχος ἤειμεν ταῖς Ἰτωνίαις
- πλησίον γὰρ ᾧκει τῶν πυλῶν πρὸς τῇ Ἀμαζονίδι στήλῃ -

Stephanus page 365, section a, line 2

καταλαμβάνομεν αὐτὸν ἤδη μὲν συνειλεγμένον τὰς ἀφὰς
καὶ τῷ σώματι ῥωμαλέον, ἀσθενῇ δὲ τὴν ψυχὴν, πάνυ ἐνδεᾶ
παραμυθίας, πολλάκις δὲ ἀναφερόμενον καὶ στεναγμοὺς ἰέντα
σὺν δακρύοις καὶ κροτήσεσι χειρῶν. κατιδὼν δὲ αὐτόν,
“Ἀξίοχε, τί ταῦτα;” ἔφην· “ποῦ τὰ πρόσθεν αὐχλήματα
καὶ αἱ συνεχεῖς εὐλογίαι τῶν ἀρετῶν καὶ τὸ ἄρρατον ἐν
σοὶ θάρσος; ὥς γὰρ ἀγωνιστῆς δειλός, ἐν τοῖς γυμνασίοις
γενναῖος φαινόμενος, ὑπολέλοιπας ἐν τοῖς ἄθλοις. οὐκ ἐπι-
λογιῇ τὴν φύσιν περισκεμμένως, ἀνὴρ τοσόσδε τῷ χρόνῳ
καὶ κατήκοος λόγων, καὶ εἰ μηδὲν ἕτερον, Ἀθηναῖος, ὅτι, τὸ

Stephanus page 365, section b, line 4

κοινὸν δὴ τοῦτο καὶ πρὸς ἀπάντων θρυλούμενον, παρεπιδημία

τίς ἐστιν ὁ βίος, καὶ ὅτι δεῖ ἐπιεικῶς διαγαγόντας εὐθύμως
μόνον οὐχὶ παιανίζοντας εἰς τὸ χρεῶν ἀπιέναι; τὸ δὲ οὕτως
μαλακῶς καὶ δυσάποσπαστως ἔχειν νηπίου δίκην οὐ περὶ
φρονοῦσαν ἡλικίαν ἔχειν;”

{ΑΞ.} Ἀληθῆ ταῦτα, ὦ Σώκρατες, καὶ ὀρθῶς μοι φαίνεται
λέγων· ἀλλ' οὐκ οἶδα ὅπως παρ' αὐτό μοι τὸ δεινὸν γενομένον
οἱ μὲν καρτεροὶ καὶ περιττοὶ λόγοι ὑπεκπνέουσιν λεληθότως
καὶ ἀτιμάζονται, ἀντίσχει δὲ δέος τι, ποικίλως περιамύττον
τὸν νοῦν, εἰ στερήσομαι τοῦδε τοῦ φωτός καὶ τῶν ἀγαθῶν,

Stephanus page 365, section c, line 6

αἰδῆς δὲ καὶ ἄπυστος ὅποιόποτε κείσομαι σηπόμενος, εἰς εὐλὰς
καὶ κνώδαλα μεταβάλλων.

{ΣΩ.} Συνάπτεις γάρ, ὦ Ἀξίοχε, παρὰ τὴν ἀνεπιστάσιαν
ἀνεπιλογίστως τῇ ἀναισθησίᾳ αἰσθῆσιν, καὶ σεαυτῷ ὑπε-
ναντία καὶ ποιεῖς καὶ λέγεις, οὐκ ἐπιλογιζόμενος ὅτι ἅμα
μὲν ὀδύρη τὴν ἀναισθησίαν, ἅμα δὲ ἀλγεῖς ἐπὶ σήψεσι καὶ
στερήσει τῶν ἡδέων, ὥσπερ εἰς ἕτερον ζῆν ἀποθανούμενος,
ἀλλ' οὐκ εἰς παντελῆ μεταβαλὼν ἀναισθησίαν καὶ τὴν αὐτὴν
τῇ πρὸ τῆς γενέσεως. ὥς οὖν ἐπὶ τῆς Δράκοντος ἢ Κλει-

Stephanus page 365, section d, line 8

σθένους πολιτείας οὐδὲν περὶ σὲ κακὸν ἦν - ἀρχὴν γάρ οὐκ
ἦς, περὶ ὃν ἂν ἦν - οὕτως οὐδὲ μετὰ τὴν τελευτὴν γενήσεται·
σὺ γάρ οὐκ ἔση περὶ ὃν ἔσται. πάντα τοιγαροῦν τὸν τοιόνδε
φλύαρον ἀποσκέδασαι, τοῦτο ἐννοήσας, ὅτι τῆς συγκρίσεως
ἅπαξ διαλυθείσης καὶ τῆς ψυχῆς εἰς τὸν οἰκεῖον ἰδρυθείσης
τόπον, τὸ ὑπολειφθὲν σῶμα, γεῶδες ὃν καὶ ἄλογον, οὐκ ἔστιν
ὁ ἄνθρωπος. ἡμεῖς μὲν γάρ ἐσμεν ψυχὴ, ζῶον ἀθάνατον
ἐν θνητῷ καθειργμένον φρουρίῳ· τὸ δὲ σκῆνος τουτὶ πρὸς
κακοῦ περιήρμοσεν ἢ φύσις, ᾧ τὰ μὲν ἡδοντα ἀμυχιαῖα καὶ
πτηνὰ καὶ εἰς πλείους ὁδύνας ἀνακεκραμένα, τὰ δὲ ἀλγεινὰ

Stephanus page 366, section a, line 4

ἀκραιφνῇ καὶ πολυχρόνια καὶ τῶν ἡδόντων ἅμοιρα· νόσους δὲ
καὶ φλεγμονὰς τῶν αἰσθητηρίων, ἔτι δὲ τὰς ἐντὸς κακότητας,
οἷς ἀναγκαστῶς, ἅτε παρεσπαρμένα τοῖς πόροις, ἢ ψυχὴ
συναλγοῦσα τὸν οὐράνιον ποθεῖ καὶ σύμφυλον αἰθέρα, καὶ
διψᾷ, τῆς ἐκεῖσε διαίτης καὶ χορείας ὀριγνωμένη. ὥστε ἡ
τοῦ ζῆν ἀπαλλαγὴ κακοῦ τινός ἐστιν εἰς ἀγαθὸν μεταβολή.

{ΑΞ.} Κακὸν οὖν, ὦ Σώκρατες, ἡγούμενος τὸ ζῆν πῶς ἐν
αὐτῷ μένεις; καὶ ταῦτα φροντιστὴς ὢν καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς τοὺς
πολλοὺς τῷ νῷ διαφέρων;

{ΣΩ.} Ἀξίοχε, σὺ δὲ οὐκ ἔτυμά μοι μαρτυρεῖς, οἶει δὲ

Stephanus page 366, section b, line 6

καθάπερ Ἀθηναίων ἢ πληθὺς, ἐπειδὴ ζητητικός εἰμι τῶν πραγμάτων, ἐπιστήμονά του εἶναί με. ἐγὼ δὲ εὐξαίμην ἂν τὰ κοινὰ ταῦτα εἰδέναι· τοσοῦτον ἀποδέω τῶν περιττῶν. καὶ ταῦτα δὲ ἃ λέγω, Προδίκου ἐστὶν τοῦ σοφοῦ ἀπηχήματα, τὰ μὲν διμοίρου ἐωνημένα, τὰ δὲ δυοῖν δραγμαῖν, τὰ δὲ τετραδράχμου. προῖκα γὰρ ἀνὴρ οὗτος οὐδένα διδάσκει, διὰ παντὸς δὲ ἔθος ἐστὶν αὐτῷ φωνεῖν τὸ Ἐπιχάρμειον, “ἅ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα νίξει” δός τι, καὶ λάβε τι. καὶ πρόην γοῦν παρὰ Καλλιᾶ τῷ Ἱππονίκου ποιούμενος ἐπίδειξιν τοσάδε τοῦ ζῆν κατεῖπεν, ὥστε ἔγωγε μὲν παρὰ ἀκαρῇ διέγραψα

Stephanus page 366, section c, line 8

τὸν βίον, καὶ ἐξ ἐκείνου θανατᾶ μου ἢ ψυχῇ, Ἀξίοχε.
{ΑΞ.} Τίνα δὲ ἦν τὰ λεχθέντα;
{ΣΩ.} Φράσαιμι ἂν σοι ταῦτα ἃ μνημονεύσω. ἔφη γάρ, Τί μέρος τῆς ἡλικίας ἄμοιρον τῶν ἀνιαρῶν; οὐ κατὰ μὲν τὴν πρώτην γένεσιν τὸ νήπιον κλάει, τοῦ ζῆν ἀπὸ λύπης ἀρχόμενον; οὐ λείπεται γοῦν οὐδεμιᾶς ἀλγηδόνης, ἀλλ' ἢ δι' ἔνδειαν ἢ περιψυγμὸν ἢ θάλλπος ἢ πληγὴν ὀδυνᾶται, λαλῆσαι μὲν οὐπὼ δυνάμενον ἃ πάσχει, κλαυθυριζόμενον δὲ καὶ ταύτην τῆς δυσारेστήσεως μίαν ἔχον φωνήν. ὅποτεν δὲ εἰς τὴν ἑπταετίαν ἀφίκεται πολλοὺς πόνους διαντλήσαν,

Stephanus page 366, section e, line 1

ἐπέστησαν παιδαγωγοὶ καὶ γραμματισταὶ καὶ παιδοτρίβαι τυραννοῦντες· αὐξανομένου δὲ κριτικοί, γεωμέτραι, τακτικοί, πολὺ πλῆθος δεσποτῶν. ἐπειδὴν δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφή, κοσμητὴς καὶ φόβος χειρῶν, ἔπειτα Λύκειον καὶ Ἀκαδημία καὶ γυμνασιαρχία καὶ ῥάβδοι καὶ κακῶν ἀμετρίαι· καὶ πᾶς ὁ τοῦ μειρακίσκου πόνος ἐστὶν ὑπὸ σωφρονιστὰς καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς νέους αἴρεσιν τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς. ἐπειδὴν δὲ ἀπολυθῇ τούτων, φροντίδες ἀντικρυς ὑπέδυσαν καὶ διαλογισμοὶ τίνα τὴν τοῦ βίου ὁδὸν ἐνστήσονται, καὶ τοῖς ὕστερον χαλεποῖς ἐφάνη τὰ πρῶτα παιδικὰ καὶ νηπίων

Stephanus page 367, section a, line 7

ὥς ἀληθῶς φόβητρα· στρατεῖαί τε γὰρ καὶ τραύματα καὶ συνεχεῖς ἀγῶνες. εἴτα λαθὼν ὑπῆλθεν τὸ γῆρας, εἰς ὃ πᾶν συρρεῖ τὸ τῆς φύσεως ἐπίκηρον καὶ δυσάλθές. κἂν μὴ τις θᾶττον ὥς χρέος ἀποδιδῶ τὸ ζῆν, ὥς ὀβολοστάτις ἢ φύσις ἐπιστᾶσα ἐνεχυράζει τοῦ μὲν ὄψιν, τοῦ δὲ ἀκοήν, πολλάκις δὲ ἄμφω. κἂν ἐπιμείνη τις, παρέλυσεν, ἐλωβήσατο, παρήρθωσεν. ἄλλοι πολυγῆρως ἀκμάζουσιν, καὶ τῷ νῶ δις παῖδες οἱ γέροντες γίνονται. καὶ τοῦτο καὶ οἱ θεοὶ τῶν ἀνθρωπείων ἐπιστήμονες, καὶ οὐς ἂν περὶ πλείστου ποιῶνται,

θαῖτον ἀπαλλάττουσι τοῦ ζῆν. Ἀγαμήδης γοῦν καὶ Τρο-

Stephanus page 367, section c, line 3

φώνιος οἱ δειμάμενοι τὸ Πυθοῖ τοῦ θεοῦ τέμενος, εὐξάμενοι
τὸ κράτιστον αὐτοῖς γενέσθαι, κοιμηθέντες οὐκέτ' ἀνέστησαν·
οἱ τε τῆς Ἀργείας Ἥρας ἱερείας ὑεῖς, ὁμοίως εὐξαμένης αὐτοῖς
τῆς μητρὸς γενέσθαι τι τῆς εὐσεβείας παρὰ τῆς Ἥρας
γέρας, ἐπειδὴ τοῦ ζεύγους ὑστερήσαντος ὑποδύντες αὐτοὶ
διήνεγκαν αὐτὴν εἰς τὸν νεών, μετὰ τὴν εὐχὴν νυκτὶ μετήλ-
λαξαν. μακρὸν ἂν εἶη διεξιέναι τὰ τῶν ποιητῶν, οἱ στόμασιν
θειότεροις τὰ περὶ τὸν βίον θεσπιωδοῦσιν, ὥς κατοδύρονται
τὸ ζῆν· ἐνὸς δὲ μόνου μνησθήσομαι τοῦ ἀξιολογωτάτου,
λέγοντος -

Stephanus page 367, section d, line 4

ὥς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσιν,
ζῶειν ἀχνυμένοις,

καὶ -

οὐ μὲν <γάρ> τί ποτ' ἐστὶν οἰζυρώτερον ἀνδρὸς
πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἐπιπνεῖει τε καὶ ἔρπει.

τὸν δ' Ἀμφιάραον τί φησιν; -

Stephanus page 368, section a, line 1

τὸν πέρι κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων
παντοίῃ φιλότῃ· οὐδ' ἔκετο γήραος οὐδόν.

ὁ δὲ κελεύων -

τὸν φύντα θρηγεῖν εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά,
τί σοι φαίνεται; ἀλλὰ παύομαι, μή ποτε παρὰ τὴν ὑπό-
σχεςιν μηκύνω καὶ ἐτέρων μιμησκόμενος. ποῖαν δέ τις
ἐλόμενος ἐπιτήδευσιν ἢ τέχνην οὐ μέμψεται καὶ τοῖς παροῦσι

Stephanus page 368, section b, line 1

χαλεπανεῖ; τὰς χειρωνακτικὰς ἐπέλθωμεν καὶ βαναύσους,
πονουμένων ἐκ νυκτὸς εἰς νύκτα, καὶ μόλις πορίζομένων
τὰπιτήδεια, κατοδυρομένων τε αὐτῶν καὶ πᾶσαν ἀγρυπνίαν
ἀναπιμπλάντων ὀλοφυρμοῦ καὶ δακρύων; ἀλλὰ τὸν πλωτικὸν
καταλεξώμεθα, περαιούμενον διὰ τοσῶνδε κινδύνων καὶ
μήτε, ὥς ἀπεφήνατο Βίας, ἐν τοῖς τεθνηκόσιν ὄντα μήτε ἐν
τοῖς βιοῦσιν; ὁ γὰρ ἐπίγειος ἄνθρωπος ὥς ἀμφίβιος αὐτὸν
εἰς τὸ πέλαγος ἔρριπεν, ἐπὶ τῇ τύχῃ γενόμενος πᾶς. ἀλλ'

ή γεωργία γλυκύ; δῆλον· ἀλλ' οὐχ ὅλον, ὥς φασιν, ἔλκος,
ἀεὶ λύπης πρόφασιν εὐρισκόμενον; κλᾶον νυνὶ μὲν αὐχμόν,

Stephanus page 368, section c, line 4

νυνὶ δὲ ἐπομβρίας, νυνὶ δὲ ἐπίκαυσιν, νυνὶ δὲ ἐρυσίβην, νυνὶ
δὲ θάλλπος ἄκαιρον ἢ κρύος; ἀλλ' ἡ πολυτίμητος πολιτεία
- πολλὰ γὰρ ὑπερβαίνω - διὰ πόσων ἐλαύνεται δεινῶν, τὴν
μὲν χαρὰν ἔχουσα φλεγμονῆς δίκην παλλομένην καὶ σφυ-
γματώδη, τὴν δὲ ἀπότευξιν ἀλγεινὴν καὶ θανάτων μυρίων
χείρω; τίς γὰρ ἂν εὐδαιμονήσειε πρὸς ὄχλον ζῶν, εἰ
ποππυσθεῖη καὶ κροτηθεῖη δήμου παίγνιον ἐκβαλλόμενον,
συριττόμενον, ζημιούμενον, θνησκον, ἐλεούμενον; ἐπεὶ τοί
γε, Ἀξίοχε πολιτικέ, ποῦ τέθνηκε Μιλτιάδης; ποῦ δὲ Θε-
μιστοκλῆς; ποῦ δ' Ἐφιάλτης; ποῦ δὲ πρῶν οἱ δέκα

Stephanus page 368, section d, line 7

στρατηγοί, ὅτ' ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπηρόμην τὴν γνώμην; - οὐ γὰρ
ἐφαίνετό μοι σεμνὸν μαινομένῳ δήμῳ συνεξάρχειν· οἱ δὲ
περὶ Θηραμένην καὶ Καλλίξενον τῇ ὑστεραίᾳ προέδρους
ἐγκαθέτους ὑφέντες κατεχειροτόνησαν τῶν ἀνδρῶν ἄκριτον
θάνατον. καίτοι γε σὺ μόνος αὐτοῖς ἤμυνες καὶ Εὐρυπτό-
λεμος, τρισμυρίων ἐκκλησιαζόντων.

{ΑΞ.} Ἔστιν ταῦτα, ὦ Σώκρατες· καὶ ἔγωγε ἐξ ἐκείνου
ἄλλις ἔσχον τοῦ βήματος καὶ χαλεπώτερον οὐδὲν ἐφάνη μοι
πολιτείας. δῆλον δὲ τοῖς ἐν τῷ ἔργῳ γενομένοις. σὺ μὲν
γὰρ οὕτω λαλεῖς ὥς ἐξ ἀπόπτου θεώμενος, ἡμεῖς δ' ἴσμεν

Stephanus page 369, section a, line 7

ἀκριβέστερον οἱ διὰ πείρας ἰόντες. δῆμος γάρ, ὦ φίλε
Σώκρατες, ἀχάριστον, ἀψίκoron, ὠμόν, βάσκανον, ἀπαί-
δευτον, ὥς ἂν συνηρατισμένον ἐκ συγκλύδων ὄχλου καὶ

βιαίων φλυάρων. ὁ δὲ τούτῳ προσεταιριζόμενος ἀθλιώτερος
μακρῷ.

{ΣΩ.} Ὅποτε οὖν, ὦ Ἀξίοχε, τὴν ἐλευθεριωτάτην ἐπι-
στήμην τίθεσαι τῶν λοιπῶν ἀπευκταιοτάτην, τί τὰς λοιπὰς
ἐπιτηδεύσεις ἐννοήσομεν; οὐ φευκτάς; ἤκουσα δέ ποτε καὶ
τοῦ Προδίκου λέγοντος ὅτι ὁ θάνατος οὔτε περὶ τοὺς ζῶντάς

Stephanus page 369, section b, line 7

ἐστιν οὔτε περὶ τοὺς μετηλλαχότας.

{ΑΞ.} Πῶς φήεις, ὦ Σώκρατες;

{ΣΩ.} Ὅτι περὶ μὲν τοὺς ζῶντας οὐκ ἔστιν, οἱ δὲ ἀπο-
θανόντες οὐκ εἰσὶν. ὥστε οὔτε περὶ σὲ νῦν ἐστίν - οὐ γὰρ
τέθνηκας - οὔτε εἴ τι πάθοις, ἔσται περὶ σέ· σὺ γὰρ οὐκ
ἔση. μάταιος οὖν ἡ λύπη, περὶ τοῦ μήτε ὄντος μήτε ἐσο-

μένου περι Ἀξίον Ἀξίον ὁδύρεσθαι, καὶ ὅμοιον ὡς εἰ
περὶ τῆς Σκύλλης ἢ τοῦ Κενταύρου τις ὁδύροιτο, τῶν μήτε
ὄντων περὶ σὲ μήτε ὕστερον μετὰ τὴν τελευταίαν ἐσομένων. τὸ
γὰρ φοβερὸν τοῖς οὐσὶν ἐστίν· τοῖς δ' οὐκ οὐσιν πῶς ἂν εἴη;

Stephanus page 369, section d, line 1

{ΑΞ.} Σὺ μὲν ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης τὰ νῦν λεσχηνείας τὰ
σοφὰ ταῦτα προήρηκας· ἐκεῖθεν γὰρ ἐστὶν ἡδε ἡ φλυαρολογία
πρὸς τὰ μεράκια διακεκοσμημένη· ἐμὲ δὲ ἡ στέρησις τῶν
ἀγαθῶν τοῦ ζῆν λυπεῖ, καὶ πιθανωτέρους τούτων λόγους
ἀρτικροτήσης, ὧς Σώκρατες. οὐκ ἐπαῖει γὰρ ὁ νοῦς ἀπο-
πλανώμενος εἰς εὐπειας λόγων, οὐδὲ ἄπτεται ταῦτα τῆς
ὁμοχροίας, ἀλλ' εἰς μὲν πομπὴν καὶ ῥημάτων ἀγλαῖσμον
ἀνύτει, τῆς δὲ ἀληθείας ἀποδεῖ. τὰ δὲ παθήματα σοφι-
σμάτων οὐκ ἀνέχεται, μόνοις δὲ ἀρκεῖται τοῖς δυναμένοις
καθικέσθαι τῆς ψυχῆς.

Stephanus page 369, section e, line 3

{ΣΩ.} Συνάπτεις γὰρ, ὦ Ἀξίοχε, ἀνεπιλογίστως, τῇ
στερήσει τῶν ἀγαθῶν ἀντεισάγων κακῶν αἴσθησιν, ἐκλα-
θόμενος ὅτι τέθνηκας. λυπεῖ γὰρ τὸ στερόμενον τῶν ἀγαθῶν
ἢ ἀντιπάθεια τῶν κακῶν, ὅ δ' οὐκ ὦν οὐδὲ τῆς στερήσεως
ἀντιλαμβάνεται. πῶς οὖν ἐπὶ τῷ μὴ παρέξοντι γινώσιν
τῶν λυπησόντων γένοιτ' ἂν ἡ λύπη; ἀρχὴν γὰρ, ὦ Ἀξίοχε,
μὴ συνυποτιθέμενος ἀμῶς γέ πως μίαν αἴσθησιν, κατὰ τὸ
ἀνεπιστῆμον, οὐκ ἂν ποτε πτυρεῖς τὸν θάνατον. νῦν δὲ
περιτρέπεις σεαυτόν, δειματούμενος στερήσεσθαι τῆς ψυχῆς,
τῇ δὲ στερήσει περιτιθεῖς ψυχὴν, καὶ ταρβεῖς μὲν τὸ μὴ

Stephanus page 370, section a, line 9

αἰσθήσεσθαι, καταλήψεσθαι δὲ οἶει τὴν οὐκ ἐσομένην αἴ-
σθησιν αἰσθήσει· πρὸς τῷ πολλοῦς καὶ καλοῦς εἶναι λόγους
περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. οὐ γὰρ δὴ θνητὴ γε φύσις
τοσόνδε ἂν ἤρατο μεγεθουργίας, ὥστε καταφρονῆσαι μὲν
ὑπερβαλλόντων θηρίων βίας, διαπεραιώσασθαι δὲ πελάγη,
δείμασθαι δὲ ἄστη, καταστήσασθαι δὲ πολιτείας, ἀναβλέψαι
δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδεῖν περιφορὰς ἄστρον καὶ δρόμους
ἡλίου τε καὶ σελήνης, ἀνατολάς τε καὶ δύσεις, ἐκλείψεις τε
καὶ ταχείας ἀποκαταστάσεις, ἰσημερίας τε καὶ τροπὰς διττάς,
καὶ Πλειάδων χειμῶνας, καὶ θέρους ἀνέμους τε καὶ κατα-

Stephanus page 370, section c, line 3

φορὰς ὄμβρων, καὶ πρηστήρων ἐξαισίους συρμούς, καὶ τὰ
τοῦ κόσμου παθήματα παραπήξασθαι πρὸς τὸν αἰῶνα, εἰ μή
τι θεῖον ὄντως ἐνῆν πνεῦμα τῇ ψυχῇ, δι' οὗ τὴν τῶν τηλι-
κῶνδε περίνοιαν καὶ γινώσιν ἔσχεν. ὥστε οὐκ εἰς θάνατον

ἀλλ' εἰς ἀθανασίαν μεταβάλλεις, ὦ Ἀξίوخε, οὐδὲ ἀφαίρεσιν
ἕξεις τῶν ἀγαθῶν ἀλλ' εἰλικρινεστέραν τὴν ἀπόλαυσιν, οὐδὲ
μεμειγμένας θνητῷ σώματι τὰς ἡδονὰς ἀλλ' ἀκράτους ἀπασῶν
ἀλγηδόνων. κέῖσε γὰρ ἀφίξη μονωθεὶς ἐκ τῆσδε τῆς εἰρ-
κτῆς, ἔνθα ἄπονα πάντα καὶ ἀστένακτα καὶ ἀγήρατα, γαληνὸς
δέ τις καὶ κακῶν ἄπονος βίος, ἀσαλεύτῳ ἡσυχίᾳ εὐδιαζό-

Stephanus page 370, section d, line 5

μενος, καὶ περιθρῶν τὴν φύσιν, φιλοσοφῶν οὐ πρὸς ὄχλον
καὶ θέατρον ἀλλὰ πρὸς ἀμφιθαλῇ τὴν ἀλήθειαν.

{ΑΞ.} Εἰς τοῦναντίον με τῷ λόγῳ περιέστακας· οὐκέτι
γὰρ μοι θανάτου δέος ἔνεστιν, ἀλλ' ἤδη καὶ πόθος - ἵνα τι
κἀγὼ μιμησάμενος τοὺς ῥήτορας περιττὸν εἴπω - καὶ πάλαι
μετεωρολογῶ καὶ δίδειμι τὸν αἰδίων καὶ θεῶν δρόμον, ἐκ τε
τῆς ἀσθενείας ἐμαυτὸν συνείλεγμα καὶ γέγονα καινός.

{ΣΩ.} Εἰ δὲ καὶ ἕτερον βούλει λόγον, ὃν ἐμοὶ ἡγγειλε
Γωβρύης, ἀνὴρ μάγος· ἔφη κατὰ τὴν Ξέρξου διάβασιν τὸν
πάππον αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμον, πεμφθέντα εἰς Δῆλον, ὅπως

Stephanus page 371, section a, line 4

τηρήσειε τὴν νῆσον ἄσυλον ἐν ἣ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο, ἐκ
τινῶν χαλκέων δέλτων, ἃς ἐξ Ὑπερβορέων ἐκόμισαν Ὡπίς
τε καὶ Ἑκαέργη, ἐκμεμαθηκέναι μετὰ τὴν τοῦ σώματος λύσιν
τὴν ψυχὴν εἰς τὸν ἄδηλον χωρεῖν τόπον, κατὰ τὴν ὑπόγειον
οἴκησιν, ἐν ἣ βασιλεία Πλούτωνος οὐχ ἥττω τῆς τοῦ Διὸς
αὐλῆς, ἅτε τῆς μὲν γῆς ἐχούσης τὰ μέσα τοῦ κόσμου, τοῦ
δὲ πόλου ὄντος σφαιροειδοῦς, οὗ τὸ μὲν ἕτερον ἡμισφαίριον
θεοὶ ἔλαχον οἱ οὐράνιοι, τὸ δὲ ἕτερον οἱ ὑπένερθεν, οἱ μὲν
ἀδελφοὶ ὄντες, οἱ δὲ ἀδελφῶν παῖδες. τὰ δὲ πρόπυλα τῆς
εἰς Πλούτωνος ὁδοῦ σιδηροῖς κλείθροισι καὶ κλεισὶν ὠχύρωται.

Stephanus page 371, section b, line 6

ταῦτα δὲ ἀνοίξαντα ποταμὸς Ἀχέρων ἐκδέχεται, μεθ' ὃν
Κωκυτός, οὓς χρή πορθμεύσαντας ἀχθῆναι ἐπὶ Μίνῳ καὶ
Ῥαδάμανθυν, ὃ κλήζεται πεδίον ἀληθείας. ἐνταυθοῖ καθέ-
ζονται δικασταὶ ἀνακρίνοντες τῶν ἀφικνουμένων ἕκαστον,
τίνα βίον βεβίωκε καὶ τίσιν ἐπιτηδεύμασιν ἐνωκίσθη τῷ
σώματι. ψεύσασθαι μὲν οὖν ἀμήχανον. ὅσοις μὲν οὖν ἐν
τῷ ζῆν δαίμων ἀγαθὸς ἐπέπνευσεν, εἰς τὸν τῶν εὐσεβῶν
χώρον οἰκίζονται, ἔνθα ἄφθονοι μὲν ὥραι παγκάρπου γονῆς
βρύουσιν, πηγαὶ δὲ ὑδάτων καθαρῶν ῥέουσιν, παντοῖοι δὲ λει-
μῶνες ἄνθεσι ποικίλοις ἐαριζόμενοι, διατριβαὶ δὲ φιλοσόφων

Stephanus page 371, section d, line 1

καὶ θεάτρα ποιητῶν καὶ κύκλιοι χοροὶ καὶ μουσικὰ ἀκού-
σματα, συμπόσιά τε εὐμελῇ καὶ εἰλαπίνῃ αὐτοχορήγητοι,

καὶ ἀκήρατος ἀλυπία καὶ ἡδεῖα δίαίτα· οὔτε γὰρ χεῖμα
σφοδρὸν οὔτε θάλλπος ἐγγίγνεται, ἀλλ' εὐκρατος ἀῆρ χεῖται
ἀπαλαῖς ἡλίου ἀκτῖσιν ἀνακιρνάμενος. ἐνταῦθα τοῖς μεμνη-
μένοις ἐστὶν τις προεδρία· καὶ τὰς ὁσίους ἀγιστείας κακεῖσε
συντελοῦσιν. πῶς οὖν οὐ σοὶ πρῶτῳ μέτεστι τῆς τιμῆς,
ὄντι γεννήτῃ τῶν θεῶν; καὶ τοὺς περὶ Ἡρακλέα τε καὶ Διό-
νυσον κατιόντας εἰς Αἰδοῦ πρότερον λόγος ἐνθάδε μνηθῆναι,
καὶ τὸ θάρσος τῆς ἐκεῖσε πορείας παρὰ τῆς Ἐλευσινίας

Stephanus page 371, section e, line 4

ἐναύσασθαι. ὅσοις δὲ τὸ ζῆν διὰ κακουργημάτων ἡλάθη,
ἄγονται πρὸς Ἑρινύων ἐπ' ἔρεβος καὶ χάος διὰ Ταρτάρου,
ἐνθα χώρος ἀσεβῶν καὶ Δαναΐδων ὕδρεϊαι ἀτελεῖς καὶ Ταν-
τάλου δίψος καὶ Τιτυοῦ σπλάγχνα αἰωνίως ἐσθιόμενα καὶ
γεννώμενα καὶ Σισύφου πέτρος ἀνήνυτος, οὗ τὰ τέρματα αὐθις
ἄρχει πόνων. ἐνθα θηρσὶν περιλιχμώμενοι καὶ λαμπάσιν
ἐπιμόνως πυρούμενοι Ποινῶν καὶ πᾶσαν αἰκίαν αἰκιζόμενοι
αἰδίοις τιμωρίαις τρύχονται. ταῦτα μὲν ἐγὼ ἤκουσα παρὰ
Γωβρύου, σὺ δ' ἂν ἐπικρίνειας, Ἀξίοχε. ἐγὼ γὰρ λόγῳ
ἀνθελκόμενος τοῦτο μόνον ἐμπέδως οἶδα, ὅτι ψυχὴ ἅπασα

Stephanus page 372, section a, line 6

ἀθάνατος, ἡ δὲ ἐκ τοῦδε τοῦ χωρίου μετασταθεῖσα καὶ
ἄλυπος. ὥστε ἡ κάτω ἢ ἄνω εὐδαιμονεῖν σε δεῖ, Ἀξίοχε,
βεβιωκότα εὐσεβῶς.

{ΑΞ.} Αἰσχύνομαί σοί τι εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες· τοσοῦτον
γὰρ ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι τὸν θάνατον, ὥστε ἤδη καὶ ἔρωτα
αὐτοῦ ἔχειν. οὕτως με καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὥς καὶ ὁ οὐράνιος,
πέπεικε, καὶ ἤδη περιφρονῶ τοῦ ζῆν, ἅτε εἰς ἀμείνω οἶκον
μεταστησόμενος. νυνὶ δὲ ἡρέμα κατ' ἐμαυτὸν ἀναριθμήσομαι
τὰ λεχθέντα. ἐκ μεσημβρίας δὲ παρέση μοι, ὦ Σώκρατες.

{ΣΩ.} Ποιήσω ὥς λέγεις, καὶ γὰρ δὲ ἐπάνειμι ἐς Κυνόσαργες,

Stephanus page 372, section a, line 16

ἐς περίπατον, ὁπόθεν δεῦρο μετεκλήθην.

Epigrammata (AG)

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Τὴν ψυχὴν Ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χεῖλεσιν ἔσχον·
ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὥς διαβησομένη.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Τῷ μῆλῳ βάλλω σε· σὺ δ' εἰ μὲν ἐκούσα φιλεῖς με,

δεξαμένη τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.
εἰ δ' ἄρ', ὃ μὴ γίγνοιτο, νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα

σκέψαι τὴν ὥρην ὡς ὀλιγοχρόνιος.

Book 5, epigram 80, line p1

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Μῆλλον ἐγὼ βάλλει με φιλῶν σέ τις. ἀλλ' ἐπίνευσον,
Ξανθίππη· καὶ γὰρ καὶ σὺ μαραινόμεθα.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ἡ σοβαρὸν γελάσασα καθ' Ἑλλάδος, ἢ τὸν ἐραστῶν
ἔσμον ἐνὶ προθύροις Λαῖς ἔχουσα νέων,
τῇ Παφίῃ τὸ κάτοπτρον, ἐπεὶ τοίη μὲν ὀρᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω, οἷη δ' ἦν πάρος, οὐ δύναμαι.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Τὸν Νυμφῶν θεράποντα, φιλόμβριον, ὑγρὸν αἰοιδόν,

Book 6, epigram 43, line 2

τὸν λιβάσιν κούφαις τερπόμενον βάτραχον
χαλκῷ μορφώσας τις ὁδοιπόρος εὖχος ἔθηκε,
καύματος ἐχθροτάτην δίψαν ἀκεσάμενος.
πλαζομένῳ γὰρ ἔδειξεν ὕδωρ, εὐκαιρὸν ἀείσας
κοιλᾶδος ἐκ δροσερῆς ἀμφιβίῳ στόματι·
φωνὴν δ' ἡγήτειραν ὁδοιπόρος οὐκ ἀπολείπων
εὖρε πόσιν γλυκερῶν, ὧν ἐπόθει, λιβάδων.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

Δάκρυα μὲν Ἑκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
Μοῖραι ἐπέκλωσαν δὴ τότε γεινομέναις·

Book 7, epigram 99, line 3

σοὶ δέ, Δίῳ, ῥέξαντι καλῶν ἐπινίκιον ἔργων
δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐν πατρίδι τίμιος ἄστοις,
ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίῳ.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Νῦν, ὅτε μηδὲν Ἀλεξίς ὅσον μόνον εἶφ' ὅτι καλός,
ᾧπται καὶ πάντῃ πᾶσι περιβλέπεται.
θυμέ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἴτ' ἀνιήσεις
ὑστερον. οὐχ οὕτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν;

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Book 7, epigram 256, line 1

Οἶδε ποτ' Αἰγαίοιο βαρύβρομον οἶδμα λιπόντες
Ἐκβατάνων πεδίῳ κείμεθ' ἐνὶ μεσάτῳ.
χαῖρε, κλυτὴ ποτε πατρίς Ἑρέτρια· χαίρετ', Ἀθῆναι,
γείτονες Εὐβοίης· χαῖρε, θάλασσα φίλη.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Εὐβοίης γένος ἐσμέν Ἑρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
κείμεθα· θεῦ, γαίης ὅσσον ἀφ' ἡμετέρης.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ναυηγοῦ τάφος εἰμί, ὃ δ' ἀντίον ἐστὶ γεωργοῦ·
ὥς ἀλλὶ καὶ γαίῃ ξυνὸς ὕπεστ' Αἰδης.

Book 7, epigram 268, line p1

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ναυηγόν με δέδορκας· ὃν ἢ κτείνασα θάλασσα
γυμνῶσαι πυμάτου φάρεος ἠδέεσατο,
ἄνθρωπος παλάμῃσιν ἀταρβήτοις μ' ἀπέδυσε,
τόσπον ἄγος τόσσου κέρδεος ἀράμενος.
κεῖνο καὶ ἐνδύσαιτο καὶ εἰς Αἶδαο φέροιτο,
καὶ μιν ἴδοι Μίνως τοῦμόν ἔχοντα ῥάκος.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Πλωτῆρες, σῶζοισθε καὶ εἰν ἀλλὶ καὶ κατὰ γαῖαν·
ἴστε δὲ ναυηγοῦ σῆμα παρερχόμενοι.

Book 7, epigram 669, line p1

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς, Ἀστήρ ἐμός· εἴθε γενοίμην
οὐρανός, ὥς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σὲ βλέπω.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Ἀστήρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν Ἑῶρος·
νῦν δὲ θανὼν λάμπεις Ἑσπερος ἐν φθιμένοις.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ, [οἱ δὲ ΠΛΑΤΩΝΟΣ]

Εἰνοδίην καρύην με παρερχομένοις ἐφύτευσαν
παισὶ λιθοβλήτου παίγνιον εὐστοχίης·
πάντας δ' ἀκρεμόνας τε καὶ εὐθαλέας ὀροδάμνους

Book 9, epigram 3, line 4

κέκλασμαι πυκιναῖς χερμάσι βαλλομένη·
δένδρεσιν εὐκάρποις οὐδὲν πλέον· ἧ γὰρ ἔγωγε
δυσδαίμων ἐς ἐμὴν ὕβριν ἐκαρποφόρουν.
ΣΤΑΤΥΛΛΙΟΥ ΦΛΑΚΚΟΥ, <οἱ δὲ> ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Χρυσὸν ἀνὴρ εὐράων ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσόν,
ὃν λίπεν, οὐχ εὐράων ἦψεν, ὃν εὔρε, βρόχον.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Αἰὼν πάντα φέρει· δολιχὸς χρόνος οἶδεν ἀμείβειν
οὐνομα καὶ μορφὴν καὶ φύσιν ἡδὲ τύχην.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Book 9, epigram 506, line 1

Ἐννέα τὰς Μούσας φασὶν τινες· ὥς ὀλιγώρως·
ἡγνίδε καὶ Σαπφῶ Λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Εἰκόνα πέντε βοῶν μικρὰ λίθος εἶχεν ἱάσπις,
ὥς ἤδη πάσας ἔμπνοα βοσκομένας.
καὶ τάχα κἄν ἀπέφευγε τὰ βοῖδια· νῦν δὲ κρατεῖται
τῇ χρυσῇ μάνδρῃ τὸ βραχὺ βουκόλιον.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Σιγάτω λάσιον Δρυάδων λέπας οἳ τ' ἀπὸ πέτρας
κρουνοὶ καὶ βληχὴ πουλυμιγῆς τοκάδων,

Book 9, epigram 823, line 3

αὐτὸς ἐπεὶ σύριγγι μελίσσεται εὐκελάδω Πάν,
ὕγρον ἱεὺς ζευκτῶν χεῖλος ὑπὲρ καλάμων·
αἱ δὲ περὶ θάλεροισι χορὸν ποσὶν ἐστήσαντο
Ὑδριάδες Νύμφαι, Νύμφαι Ἀμαδρυάδες.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ὑψίκομον παρὰ τάνδε καθίζεο φωνήεσσαν
φρίσσουσιν πυκινοῖς κῶνον ὑπὸ ζεφύροις,
καὶ σοι καχλάζουσιν ἐμοῖς παρὰ νάμασι σύριγξ
θελγομένῳ στάξει κῶμα κατὰ βλεφάρων.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Book 16, epigram 160, line 1

Ἡ Παφίη Κυθήρεια δι' οἴδατος ἐς Κνίδον ἦλθε
βουλομένη κατιδεῖν εἰκόνα τὴν ἰδίην.
πάντη δ' ἀθρήσασα περισκέπτω ἐνὶ χώρῳ
φθέγγετο· “Ποῦ γυμνὴν εἶδέ με Πραξιτέλης;”
Πραξιτέλης οὐκ εἶδεν, ἅ μὴ θέμις, ἀλλ' ὁ σίδηρος
ἔξεσεν, οἷά γ' Ἄρης ἤθελε, τὴν Παφίην.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Οὔτε σε Πραξιτέλης τεχνάσατο οὔθ' ὁ σίδαρος·
ἀλλ' οὕτως ἔστης ὥς ποτε κρινομένη.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Book 16, epigram 210, line 1

Ἄλσος δ' ὥς ἰκόμεσθα βαθύσκιον, εὖρομεν ἔνδον
πορφυρέοις μήλοισιν ἐοικότα παῖδα Κυθήρης.
οὐ δ' ἔχεν ἰοδόκον φαρέτρην, οὐ καμπύλα τόξα,
ἀλλὰ τὰ μὲν δένδρεσσιν ὑπ' εὐπετάλοισι κρέμαντο·
αὐτὸς δ' ἐν καλύκεσσι ῥόδων πεπεδημένος ὕπνω
εὔδεν μειδιῶν· ξουθαὶ δ' ἐφύπερθε μέλισσαι,
κηροχυτοῦσαι 'ντός, λαροῖς ἐπὶ χεῖλεσι βαῖνον.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Τὸν Σάτυρον Διόδωρος ἐκοίμισεν, οὐκ ἐτόρευσεν·
ἦν νύξης, ἐγερεῖς· ἄργυρος ὕπνον ἔχει.

Fragment 1?, line 1

ὀφρυόσκιον τὸν ὀφθαλμόν
τὸ φαλάγγιον σηψιδακές
τὸν μυελὸν ὀστογενές
Τὴν ψυχὴν Ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χεῖλεσιν ἔσχον·
ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὥς διαβησομένη.
Τῷ μήλωι βάλλω σε· σὺ δ' εἰ μὲν ἐκοῦσα φιλεῖς με,
δεξαμένη τῆς σῆς παρθενίης μετάδος·
εἰ δ' ἄρ' ὁ μὴ γίγνοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
σκέψαι τὴν ὥρην ὥς ὀλιγοχρόνιος.
Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις· ἀλλ' ἐπίνευσον,

Epigram 3, line 2

Ξανθίππη· κἀγὼ καὶ σὺ μαραινόμεθα.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς, Ἀστήρ ἐμός· εἴθε γενοίμην
οὐρανός, ὥς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σέ βλέπω.
Ἀστήρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωιοῖσιν Ἐῶιος,
νῦν δὲ θανῶν λάμπεις Ἑσπερος ἐν φθιμένοις.
Δάκρυα μὲν Ἑκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξί
Μοῖραι ἐπέκλωσαν δὴ τότε γεινομέναις.
σοὶ δέ, Δίῳ, ῥέξαντι καλῶν ἐπινίκιον ἔργων
δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐν πατρίδι τίμιος ἀστοῖς,

Epigram 6, line 6

ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίῳ.
Νῦν ὅτε μηδὲν Ἀλεξίς ὅσον μόνον εἶφ' ὅτι καλός,
ὦπται καὶ πάντῃ πᾶς τις ἐπιστρέφεται.
θυμέ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἴτ' ἀνιήσεις
ὕστερον. οὐχ οὕτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν;
Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἐταίραν,
ἥς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως.
ἄ δειλοί, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
πρωτοπλόου, δι' ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς.
Εὐβοίης γένος ἦμεν Ἑρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων

Epigram 9, line 2

κείμεθα· φεῦ, γαίης ὅσσον ἀφ' ἡμετέρης.
Οἶδε ποτ' Αἰγαίοιο βαρύβρομον οἶδμα λιπόντες
Ἐκβατάνων πεδίῳ κείμεθ' ἐνὶ μεσάτῳ.
χαῖρε, κλυτὴ ποτε πατρίς Ἑρέτρια, χαίρετ', Ἀθῆναι,
γείτονες Εὐβοίης, χαῖρε, θάλασσα φίλῃ.
Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρῶν ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
ὄν λίπεν οὐχ εὐρῶν ἦψεν ὄν ἡὔρε βρόχον.
Χρυσὸν ἀνὴρ ὃ μὲν ἡὔρεν, ὃ δ' ὤλεσεν· ὦν ὁ μὲν εὐρῶν
ῥῖπεν, ὃ δ' οὐχ εὐρῶν λυγρὸν ἔδησε βρόχον.
Ἀ Κύπρις Μούσαισι· ‘κοράσια, τὰν Ἀφροδίταν

Epigram 13, line 2

τιμᾶτ' ἢ τὸν Ἔρωτ' ὕμμιν ἐφοπλίσομαι.
αἱ Μοῦσαι ποτὶ Κύπριν· Ἄρει τὰ στωμύλα ταῦτα·
ἡμῖν οὐ πέτεται τοῦτο τὸ παιδάριον.
Αἱ Χάριτες τέμενός τι λαβεῖν ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται
ζηλοῦσαι, ψυχὴν ἡὔρον Ἀριστοφάνους.
Ἥ σοβαρὸν γέλασας καθ' Ἑλλάδος, ἥ<περ> ἐραστῶν
ἔσμον ἐνὶ προθύροις Λαῖς ἔχουσα νέων,

τῇ Παφίῃ τὸ κάτοπτρον, ἐπεὶ τοίῃ μὲν ὀρᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω, οἷη δ' ἦν πάρος οὐ δύναμαι.

Epigram 16, line 1

Ἐννέα τὰς Μούσας φασὶν τινες. ὥς ὀλιγώρως.
ἦν ἰδέ· καὶ Σαπφῶ Λεσβόθεν, ἡ δεκάτη.
Ἄρμενος ἦν ξείνοισιν ἀνὴρ ὅδε καὶ φίλος ἀστοῖς,
Πίνδαρος, εὐφώνων Περίδων πρόπολος.
Εἰκόνα πέντε βοῶν μικρὰ λίθος εἶχεν ἱάσπις,
ὥς ἤδη πάσας ἔμπνοα βοσκομένας.
καὶ τάχα κὰν ἀπέφευγε τὰ βοῖδια· νῦν δὲ κρατεῖται
τῇ χρυσῇ μάνδρῃ τὸ βραχὺ βουκόλιον.
Τὸν Βρομίου Σάτυρον τεχνήσατο δαιδαλέη χεὶρ
μούνῃ θεσπεσίως πνεῦμα βαλοῦσα λίθῳ.

Epigram 19, line 3

εἰμὶ δὲ ταῖς Νύμφαισιν ὁμέψιος. ἀντὶ δὲ τοῦ πρίν
πορφυρέου μέθυος λαρὸν ὕδωρ προχέω.
εὐκῆλον δ' ἵθυνε φέρων πόδα, μὴ τάχα κοῦρον
κινήσεις ἀπαλῶι κώματι θελγόμενον.
Εἰμὶ μὲν εὐκεράοιο φίλος θεράπων Διονύσου,
λείβω δ' ἀργυρέων ὕδατα Ναϊάδων.
θέλω δ' ἡρεμέοντα νέον περὶ κώματι παῖδα ...
Τὸν Σάτυρον Διόδωρος ἐκοίμισεν, οὐκ ἐτόρευσεν.
ἦν νύξῃς, ἐγερεῖς· ἄργυρος ὕπνον ἔχει.
Τὸν Νυμφῶν θεράποντα φιλόμβριον ὑγρὸν ἀοιδόν,

Epigram 22, line 2

τὸν λιβάσιν κούφαις τερπόμενον βάτραχον
χαλκῶι μορφώσας τις ὁδοιπόρος εὖχος ἔθηκεν
καύματος ἐχθροτάτην δίψαν ἀκεσσάμενος.
πλαζομένῳ γὰρ ἔδειξεν ὕδωρ εὐκαιρον ἀείσας
κοιλᾶδος ἐκ δροσερῆς ἀμφιβίῳ στόματι.
φωνὴν δ' ἡγήτειραν ὁδοιπόρος οὐκ ἀπολείπων
{ἦ ὦρε πόσιν γλυκερῶν ὦν ἐπόθει ναμάτων.}
Ἡ Παφίη Κυθήρεια δι' οἴδατος ἐς Κνίδον ἦλθεν
βουλομένη κατιδεῖν εἰκόνα τὴν ἰδίην.
πάντῃ δ' ἀθρήσασα περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ

Epigram 23, line 4

φθέγγατο· 'ποῦ γυμνὴν εἶδέ με Πραξιτέλης;
Πραξιτέλης οὐκ εἶδεν ἂ μὴ θέμις, ἀλλ' ὁ σίδηρος
ἔξεσεν, οἷά γ' Ἄρης ἤθελε, τὴν Παφίην.
Ἀ Κύπρις τὰν Κύπριν ἐνὶ Κνίδῳ εἶπεν ἰδοῦσα·
'φεῦ, φεῦ, ποῦ γυμνὴν εἶδέ με Πραξιτέλης;
Οὔτε σε Πραξιτέλης τεχνάσατο, οὔθ' ὁ σίδαρος·
ἀλλ' οὕτως ἔστης, ὥς ποτε κρινομένη.
Σιγάτω λάσιον Δρυάδων λέπας οἷ τ' ἀπὸ πέτρας
κρουνοὶ καὶ βληχὴ πουλυμιγῆς τοκάδων,

αὐτὸς ἐπεὶ σύριγγι μελίζεται εὐκελάδωι Πάν

Epigram 26, line 4

ὕγρὸν ἰεὶς ζευκτῶν χεῖλος ὑπὲρ καλάμων.
αἱ δὲ πέριξ θαλεροῖσι χορὸν ποσὶν ἐστήσαντο
Ὑδριάδες νύμφαι, νύμφαι Ἀμαδρυάδες.
Ὑψίκομον παρὰ τάνδε καθίζεο φωνήεσσαν
φρίσσουσιν πυκνοῖς κῶνον ὑπὸ ζεφύροις,
καὶ σοι καχλάζουσιν ἔμοις παρὰ νάμασι σῦριγγ
θελγομένωι στάξει κῶμα κατὰ βλεφάρων.
Ναυηγοῦ τάφος εἰμί, ὃ δ' ἀντίον ἐστὶ γεωργοῦ,
ὥς ἀλλὶ καὶ γαίῃ ξυνὸς ὕπεστ' Αἰδης.
Ναυηγὸν με δέδορκας, ὃν ἢ κτείνασα θάλασσα

Epigram 29, line 2

γυμνῶσαι πυμάτου φάρεος ἠιδέσατο.
ἄνθρωπος παλάμησιν ἀταρβήτοις μ' ἀπέδυσεν
τόσπον ἄγος τόσπου κέρδεος ἀράμενος.
κεῖνο καὶ ἐνδύσαιο καὶ εἰν Αἶδαο φέροιτο,
καὶ μιν ἴδοι Μίνως τοῦμόν ἔχοντα ῥάκος.
Πλωτῆρες, σῶιζοισθε καὶ εἰν ἀλλὶ καὶ κατὰ γαῖαν.
ἴστε δὲ ναυηγοῦ σῆμα παρερχόμενοι.
Αἰὼν πάντα φέρει· δολιχὸς χρόνος οἶδεν ἀμείβειν
οὕνομα καὶ μορφὴν καὶ φύσιν ἠδὲ τύχην.
Εἰνοδίην καρύην με παρερχομένοισ' ἐφύτευσαν

Epigram 32, line 2

παισὶ λιθοβλήτου παίγνιον εὐστοχίης.
πάντας δ' ἀκρεμόνας τε καὶ εὐθαλέας ὀροδάμνους
κέκλασμαι πυκιναῖς χερμάσι βαλλομένη.
δένδρεσιν εὐκάρποις· οὐδὲν πλέον· ἦ γὰρ ἔγωγε
δυσδαίμων ἐς ἐμὴν ὕβριν ἐκαρποφόρουν.
ἄλσος δ' ὥς ἰκόμεσθα βαθύσκιον, ἠϋρόμεν ἔνδον
πορφυρέοις μήλοισιν ἐοικότα παῖδα Κυθήρης.
οὐ δ' ἔχεν ἰοδόκον φαρέτρην, οὐ καμπύλα τόξα·
ἀλλὰ τὰ μὲν δένδρεσσιν ὑπ' εὐπετάλοισι κρέμαντο,
αὐτὸς δ' ἐν καλύκεσσι ῥόδων πεπεδημένος ὕπνῳ

Epigram 33, line 6

ἠϋδεν μειδιῶν· ξουθαὶ δ' ἐφύπερθε μέλισσαι
κηροχυτοῦσ' ἐντὸς λαροῖσ' ἐπὶ χεῖλεσι βαῖνον.